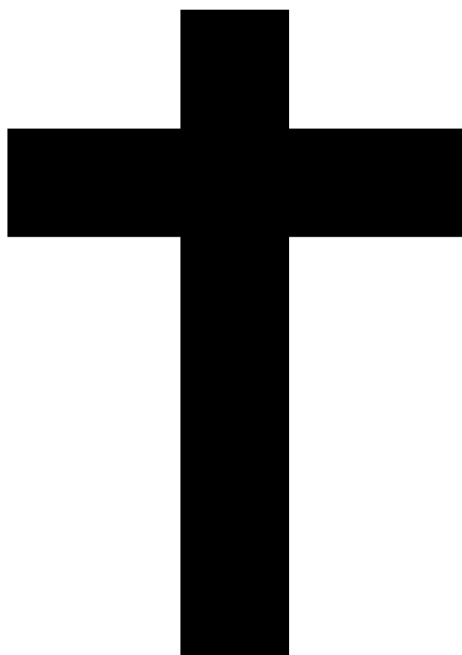

Newar

Newar: Newar (Bible)

Newar
Newar: Newar (Bible)

copyright © 2024 Nepal Bible Society and Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Newar

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 16 May 2025 from source files dated 17 May 2025
838cc630-4ccf-5055-be45-10a98a141cc7

Contents

उत्पत्ति	1
प्रस्थान	51
लेवी	94
गन्ती	123
व्यवस्था	168
यहोशू	209
न्यायकर्ता	233
स्थ	258
१ शमूएल	262
२ शमूएल	294
१ राजा	323
२ राजा	355
१ इतिहास	386
२ इतिहास	417
एज़्रा	450
नहेम्याह	461
एस्तर	477
अरयूब	485
भजन	537
हितोपदेश	787
उपदेशक	863
श्रेष्ठगीत	877
यशैया	888
यर्मिया	995
विलाप	1082
इज्जकिएल	1095
दानिएल	1153
होशे	1168
योएल	1186
आमोस	1194
ओबदिया	1207
योना	1210
मीका	1213
नहम	1224
हबकूक	1229
सपन्याह	1235
हागै	1242
जकरिया	1244
मलाकी	1256
मत्ती	1260
मर्कस	1303
लूका	1329
यूहन्ना	1373
प्रेरित	1403
रोमी	1439
१ कोरिन्थी	1459
२ कोरिन्थी	1476
गलाती	1487
एफिर्सी	1493
फिलिप्पी	1499

कलस्सी	1504
१ थेसलोनिकी	1509
२ थेसलोनिकी	1513
१ तिमोथी	1515
२ तिमोथी	1520
तीतस	1524
फिलेमोन	1527
हिब्रू	1529
याकूब	1545
१ पत्रुस	1550
२ पत्रुस	1556
१ यहन्ना	1559
२ यहन्ना	1564
३ यहन्ना	1565
यहदा	1566
प्रकाश	1568

उत्पत्तिया सफू म्हसीका

उत्पत्ति १:१ पदय् “दक्वसिबय् न्हापां” खँवः हिब्रू भायया “बेरीशीत” खँवलं भाय् हीकातःगु खः। थ्वयात “उत्पत्ति” धकाः नां तःगु दु, अथे धयागु “दक्व खँया शुफू” खः। थ्व सफुलिइ सृष्टियागु खँ जक मखु, व स्वयाः नं अजू चायापुगु खँ अब्राहाम पाखें इस्राएल जाति दःवःगु व व हे इस्राएल जातिया पाखें परमेश्वरं संसार न्यंक मुक्तिया ग्वसाः ग्वःगु खँ न्ह्यथनातःगु दु।

परमेश्वरं अब्राहामनापं वपाखें छगू तःधंगु जाति दइ धकाः बाचा चिनादिल। अब्राहाम व सारा न्हापा हे यक्व बुराबुरी जुइ धुंकूगु खः अले इमि सन्तान मदु अयनं अब्राहामं परमेश्वरं बियादीगु वचनय् विश्वास यात। निइन्यादँतक अब्राहामं छुं हे शंका मयात अथे जुयाः परमेश्वरं वयात आशीर्वाद बियादिल अले वयात छम्ह काय् इसहाक बियादिल। अब्राहाम व वया सन्तान कनानय् च्वनीगु खः। इपिं फैज्वया च्वनीगु खः। वं अन छगू वेदी दय्कल अले व व वया सन्तानतय्सं अब्राहामयात यूफ्रेटिस खुसिया उखेपाखें सःतादीम्ह परमेश्वरया आराधना यात। उत्पत्ति सफूया लिपांगु भागय् तसकं अनिकाल जूगुलि याकूब व वया काय्पि थःगु परिवार ज्वनाः मिश्रय् वन। उबलय् याकूबया काय्पि मध्ये छम्ह योसेफ मिश्रया जुजुया तःधम्ह हाकिम जुयाच्चंगु खः अले याकूबया परिवार नये मखनाः सीम्वालेमा धकाः योसेफ इमित अन्न बियाछवये फत। छम्ह इस्राएली योसेफ मिश्रयाम्ह हामा जुयाच्चंबलय् इस्राएलीत इमिगु थासय् अनिकाल जूगुलि मिश्रय् वयाः च्वंवःगु खः।

थ्व सफूयात “बाचाया सफू” धकाः नं धायेगु याः। विशेष यानाः थुकी परमेश्वर व प्रकृतियागु स्वापु, परमेश्वर व मनूया दथुइ बाचा व मनू मनूया दथुइया स्वापु थज्याःगु खँ च्वयातःगु दु।

धलः पौ

सृष्टियागु खँ १:१-२:२५

न्हापांगु पाप व थुकिया सजाँय ३:१-४:२४

आदमनिसें नोआतक ५:१-३२

नोआ व खुसिबाः वःगु ६:१-९:२८

नोआया सन्तान व बाबेलया धरहरा १०:१-११:३२

परमप्रभुं अब्रामयात ल्ययादीगु १२:१-२०

अब्राम व लोत बायावंगु १३:१-१४:२४

परमप्रभुं अब्रामलिसे बाचा चिनादीगु १५:१-२१

अब्राम, हागार व इस्राएल १६:१-१६

अब्रामया नां अब्राहाम तयादीगु १७:१-८

अब्राहामयात काय् बीगु बाचा चिनादीगु १७:१-१८:१५

अब्राहाम, लोत, सदोम व गमोरा १८:१६-१९:३८

अब्राहाम, सारा व इसहाक २०:१-२३:२०

इसहाकयात भम्चा माःवंगु २४:१-६७

अब्राहाम सीगु २५:१-१८

इसहाक व वया परिवार २५:१९-२८:९

याकूब व वया परिवार २८:१०-३५:२९

एसाव व वया परिवार ३६:१-४३

योसेफयात वया दाजुपिन्सं मियाछवःगु ३७:१-३६

यहूदा व तामार ३८:१-३०

योसेफ मिश्र देशय् ३९:१-४१:५७

योसेफ व वया दाजुकिजापि ४२:१-४५:२८

याकूब व वया परिवार मिश्रय् वंगु ४६:१-४७:३१

याकूबं थः काय्पिन्त आशिष ब्यूगु व सीगु ४८:१-५०:१४

योसेफ सीगु ५०:१५-२६

उत्पत्ति

सृष्टिया खँ

1 दक्वसिबय् न्हापां परमेश्वरं आकाश व पृथ्वी सृष्टि यानादिल।

2 पृथ्वी बां मल्ल, अले शून्या। ततःजाःगु समुद्रया च्वय न्यंकभनं खिउँसे च्वं। परमेश्वरया आत्मा समुद्रया च्वँच्वं जुयाच्चनी।

3 परमेश्वरं धयादिल, “तुयुगु जः दयेमा।” अले तुयुगु जः दत।

- 4 परमेश्वरं व जःयात स्वःबलय् वयक्कःयात व बांलाः ताल। अले वयक्कलं जःयात खिउँथासं अलग तयादिल।
 5 परमेश्वरं जःयात “दि” अले खिउँयात “चा” धकाः नां तयादिल।
 चा फुनाः सुथ जुल। थुकथं – छन्हु जुल।
 6 परमेश्वरं धयादिल, “लः निब्व दयेत दथुइ जाः दयेमा।”
 7 अले वयक्कलं लःयात च्वय् व क्वय् यानाः निब्व दय्कादिल। अथे हे जुल।
 8 परमेश्वरं च्वय्यागु ब्वयात “आकाश” धकाः नां तयादिल।
 चा फुनाः सुथ जुल। थुकथं – निन्हु जुल।
 9 अले परमेश्वरं धयादिल, “आकाशया क्वय् च्वंगु फुक्क लः छथाय् मुनेमा, अले गंगु बँ खनेदयेमा।” अथे हे जुल।
 10 परमेश्वरं गंगु बँयात “पृथ्वी” धकाः नां तयादिल। अले मुंगु लःयात “समुद्र” धकाः नां तयादिल। वयक्कःयात थ्व बांलाः ताल।
 11 परमेश्वरं धयादिल, “पृथ्वी फुक्क कथंयागु घॉय्मा, पुसा दइगु स्वांसिमा व थथःगु कथंयागु पु दइगु फलफुलमा थथःगु कथं बुइकेमा।”
 अले अथे हे जुल।
 12 थुकथं पृथ्वी फुक्क कथंयागु घॉय्, पुसा दुगु अन्नमा व फलफुल सइगु सिमात बुइकल। परमेश्वरयात थ्व बांलाः ताल।
 13 चा फुनाः सुथ जुल। थुकथं – स्वन्हु जुल।
 14 अले परमेश्वरं धयादिल, “न्हि व चा छुटे यायेत आकाशय् जः दयेमा। अले थ्व दि, दँ व नखःचखः सीकेगु चिं जुइ।
 15 पृथ्वीइ जः खय्केत आकाशय् जः दयेमा।” अथे हे जुल।
 16 परमेश्वरं ततःधंगु निगू जः दय्कादिल – तःधंगु जः न्हिनय् थीत व चिधंगु जः चान्हय् थीत खः। वयक्कलं नगुत नं दय्कादिल।
 17 वयक्कलं इमित पृथ्वीइ जः बीमा,
 18 न्हिनय् नं चान्हय् नं थीमा, अले जःयात खिउँथासं छुटे यायेमा धकाः आकाशय् तयादिल। परमेश्वरयात थ्व बांलाः ताल।
 19 चा फुनाः सुथ जुल। थुकथं – प्यन्हु जुल।
 20 परमेश्वरं धयादिल, “लखय् थीथी जीवजन्तुत दयेमा, अले आकाशय् थीथी झंगःपंक्षीत ब्वयाजुइमा।”
 21 अले परमेश्वरं लखय् च्वनीपिं ततःधिपिं जन्तुत, फुक्क किसिमया लखय् नं बँय् नं जुइपिं जन्तुत व फुक्क किसिमया झंगःपंक्षीत दय्कादिल।
 परमेश्वरयात थ्व बांलाः ताल।
 22 परमेश्वरं इमित आशिष बियाः धयादिल, “मचाखाचा यक्व दयाः समुद्रय् जायेमा, अले झंगःपंक्षीत नं पृथ्वीइ यक्व दयेमा।”
 23 चा फुनाः सुथ जुल। थुकथं – न्यान्हु जुल।
 24 परमेश्वरं धयादिल, “पृथ्वीइ छँय् लहीपिं, बँय् घिसय् जुयाजुइपिं व जंगलय् च्वनीपिं फुक्क कथंया जन्तुत दयेमा।” अले अथे हे जुल।
 25 अले परमेश्वरं थीथी कथंयापिं जंगलय् च्वनीपिं, छँय् लहीपिं, व बँय् घिसय् जुयाजुइपिं जन्तुत दय्कादिल। वयक्कःयात थ्व बांलाः ताल।
 26 अले परमेश्वरं धयादिल, “मनूयात झीपिं थें हे च्वंक व झीगु हे ख्वाःलसि वयेक दय्के। अले इमित समुद्रय् च्वंपिं न्यातयत्, आकाशय् च्वंपिं झंगःपंक्षीतयत्, छँय् लहीपिं फुक्क जीवजन्तुतयत्, फुक्क पृथ्वीयात व पृथ्वीइ घिसय् जुयाजुइपिं जीवजन्तुतयत् अधिकार याकेब्यु।”
 27 थुकथं परमेश्वरं मनूयात थःगु हे ख्वाःलसि वयेक दय्कादिल।
 परमेश्वरयागु हे ख्वाःलसि वयेक वयक्कलं इमित दय्कादिल।
 वयक्कलं इमित मिजं व मिसा यानाः दय्कादिल।
 28 परमेश्वरं इमित आशिष बियाः धयादिल, “छिमि मचाखाचा यक्व दयाः पृथ्वी जायेमा, अले पृथ्वीइ अधिकार यायेमा। समुद्रय् च्वंपिं न्या, आकाशय् च्वंपिं झंगःपंक्षी व बँय् घिसय् जुइपिन्त अधिकार यायेमा।”
 29 परमेश्वरं धयादिल, “न्यँ, जिं छिमि फुक्क कथंयागु पुसा दुगु अन्नमा व फल सइगु सिमात पुसा नापं बी। थ्व हे छिमिगु नसा जुइ।
 30 पृथ्वीइ च्वंपिं फुक्क जीवजन्तु, आकाशय् च्वंपिं झंगःपंक्षी व बँय् घिसय् जुयाजुइपिं फुक्क जीवजन्तुतयत् नयेत जिं घॉय्मा बी।” अले अथे हे जुल।
 31 परमेश्वरं थःम्हं दय्कूगु फुक्क स्वयादिल। वयक्कःयात थ्व तसकं बांलाः ताल।
 चा फुनाः सुथ जुल। थुकथं – खुन्हु जुल।

2

- 1 थुकथं आकाश व पृथ्वी, अले थुकी च्वंगु फुक्कं दय्के क्वचाल।
 2 परमेश्वरं थःगु फुक्क ज्या खुन्हु सिधय्काः न्हयन्हु दुखुन्हु आराम कयादिल।
 3 परमेश्वरं न्हयन्हु खुन्हुयात आशिष बियाः थ्व दियात पवित्र यानादिल। छायाःसा थ्वखुन्हु परमेश्वरं सृष्टिया ज्या फुक्क क्वचाय्काः आराम कयादीगु खः।

आदम व हव्वा

- 4 आकाश व पृथ्वी सृष्टि जूगु खँ थ्व हे खः।
 परमप्रभु परमेश्वरं आकाश व पृथ्वी सृष्टि यानादीगु दिखुन्हु

- 5 पृथ्वीइ घॉय्मा छमा नं मदु, सिमा छमा नं मदु। छायाधाःसा उबलय् परमप्रभु परमेश्वरं वा वय्कामदीनि, अले बूँ ज्याइपि मनूत नं छम्ह हे मदुनि।
- 6 अथेसां बुंगाःचां लः पिहां वयाः फुक्क बँ प्याइगु खः।
- 7 अले परमप्रभु परमेश्वरं बँय् च्वंगु चा कयाः मनू दय्कादिल, अले वयागु न्हासय् जीवनया सासः थनादिल। थुकथं मनू जीवन दुम्ह जुल।
- 8 परमप्रभु परमेश्वरं पुर्बपाखे अदन धाःथाय् छगू क्यब दय्कादिल। अले वय्कलं दय्कादीम्ह मनूयात अन तयादिल।
- 9 परमप्रभु परमेश्वरं अन स्वयेबलय् न्हाइपुसे च्वंगु व भिंगु भिंगु फल सइगु सिमात बुइकादिल। दथुइलाक जीवन बीगु सिमा व भिं व मभिया ज्ञान बीगु सिमा नं दय्कादिल।
- 10 क्यबयात प्याकेत अदनं लःया छगू खुसि पिहां वल। अले अनं व प्यंगू खुसि जुयाः बायावन।
- 11 न्हापांगु खुसिया नां पीशोन खः। थ्व खुसि हवीला धाःगु लुँ दइगु देश चाःहिलावनी।
- 12 थ्व देशया लुँ तसकं भिं। नापं थन तःजिगु धूप व तःजिगु ल्वहंत नं दु।
- 13 निगगु खुसिया नां गीहोन खः। थ्व कूश धाःगु देश चाःहिलावनी।
- 14 स्वंगगु खुसिया नां टाइग्रिस खः। थ्व अशशूर धाःगु देशया पुर्बपाखे बाःवनी। प्यंगगु खुसिया नां यफ्रेटिस खः।
- 15 अले परमप्रभु परमेश्वरं मनूयात बूँ ज्यायेत व थुकिया बिचाः यायेत अदन धाःगु क्यबय् यंकाः तयादिल।
- 16 परमप्रभु परमेश्वरं वयात धयादिल, “थ्व क्यबय् च्वंगु फुक्क सिमाया फल नःसां ज्यू।
- 17 भिं व मभिया ज्ञान बीगु सिमाया फल छता धाःसा नये मज्यू। नल धाःसा छ उखुन्हु हे सी।”
- 18 अले परमप्रभु परमेश्वरं धयादिल, “मनूयात याकःचा च्वनेगु बांलाः मजू। जिं वयात ग्वाहालि याइम्ह छम्ह पासा दय्काबी।”
- 19 परमप्रभु परमेश्वरं बँय् च्वंगु धू कयाः व हे धुलं फुक्क पशुत व झंगःपंक्षीत दय्कादिल। अले थुमित छु छु नां तइ धकाः स्वयेत वय्कलं थुपि फुक्कसित मनूयाथाय् हल। मनुखं थुमित छु छु नां तल व हे व हे थुमिगु नां जुल।
- 20 थुकथं मनुखं फुक्क छैय् लहीपि पशुत, आकाशय् च्वंपिं झंगःपंक्षीत व जंगलय् च्वंपिं पशुतय्त नां तयाबिल। थुपि मध्ये मनूयात ग्वाहालि यायेत ल्वःम्ह धाःसा छम्ह हे मदु।
- 21 अले परमप्रभु परमेश्वरं मनूयात छुं हे मचाय्क न्ह्यः वय्काबिल। व न्ह्यः वय्काच्चंबलय् परमेश्वरं वयागु बपिक्वँय् छपु लिकयाः उकिया थासय् लां जाय्कादिल।
- 22 परमप्रभु परमेश्वरं व हे बपि क्वँचं मिसा मनू छम्ह दय्काः मनूयाथाय् हयादिल।
- 23 अले मनुखं धाल,
- “थ्व ला जिगु हे क्वँचं दुगु क्वँय्
व लां दुगु ला खः।
थ्वयात मिसा धकाः धायेगु जुइ।
छाय्धाःसा वयात मिजंया म्हं
लिकयाः दय्कगु खः।”
- 24 अयजूगुलि मनू थः मां बौयात त्वःताः थः कलाःलिसे च्वंवनी। अले इपिं छम्ह हे जुइ।
- 25 मिजं व वया कलाः निम्हं नांगा जूसां इमिके मछाः धयागु मदु।

3

न्हापांगु पाप व थुकिया सजाँय

- 1 परमप्रभु परमेश्वरं दय्कादीपि पशुत मध्ये सर्प दक्वसिबय् धूर्तम्ह खः। वं मिसायात धाल, “परमेश्वरं धात्थे हे क्यबय् च्वंगु गुगुं नं सिमाय् च्वंगु फल नये मते धाःगु खः ला?”
- 2 मिसां सर्पयात धाल, “क्यबय् च्वंगु न्हागु सिमाय् च्वंगु फल नःसां ज्यू,
- 3 तर परमेश्वरं ‘क्यबय् दथुइच्च्वंगु सिमाया फल छता नयेगु जक मखु, थी तक नं मते, मखुसा छिपिं सी धयादीगु दु।’ ”
- 4 सर्प धाल, “छिपिं सी मखु।
- 5 थ्व नल कि छिपिं नं परमेश्वर थें हे जुइ, छिमिगु मिखा चाली, अले छिमिसं छु भिं छु मभिं धयागु सी धकाः परमेश्वरं स्यगुलि हे अथे धाःगु खः।”
- 6 मिसां व सिमाय् च्वंगु फल नये हे साइख्वाः वःगु व ल्वःवनापुसे च्वंगु खन। अले हाकनं ज्ञां दय्केगु लोभ नं मनय् वःगुलि वं सिमाय् च्वंगु फल खानाः नल। अले थः भाःतयात नं बिल। वया भाःतं नं व फल नल।
- 7 व फल नयेवं इपिं निम्हय्सिगुं मिखा चाल। इमिसं थःपिं पचिनांगा धयागु वाःचाल। अले यःमरिमाया हःयागु लं सुयाः इमिसं थःपिनिगु म्ह त्वपुल।
- 8 बहनी परमप्रभु परमेश्वर क्यबय् चाःह्वःगु सः इमिसं ताल। अले इमिसं परमेश्वरयापाखें थःपिन्त बिसिकेत सिमां किकाः च्वन।
- 9 तर परमप्रभु परमेश्वरं मनूयात सःतादिल, “छ गन दु?”
- 10 वं लिसः बिल, “जिं क्यबय् छिगु सः ताःगु खः। पचिनांगा जूगुलि ग्यानाः जि सुपिलाच्चना।”

- 11 परमेश्वरं धयादिल, “छ पचिनांगा धकाः सुनां धाल? छं जिं नये मते धयागु सिमाया फल नया ला?”
- 12 मनुखं लिसः बिल, “छिं जिलिसें तयेहःम्ह मिसां व सिमाया फल जितः बी हल। अले जिं नयाबिया।”
- 13 परमप्रभु परमेश्वरं व मिसायात धयादिल, “छं अथे छाया यानागु?”
- वं लिसः बिल, “सर्प जितः झंगः लानाः व फल नकल।”
- 14 अले परमप्रभु परमेश्वरं सर्पयात धयादिल,
“छं थथे याःगुलि छैय लहीपि
व जंगलय च्वनीपि फुक्क पशु स्वयाः
छं अप्वः सराः फयेमाली।
प्वथं चुयाः छ न्यासि वनेमाली।
अले मसीतले चा नयेमाली।
- 15 छंगु व मिसाया दथुइ
अले छं मस्त व मिसाया मस्तय दथुइ
जिं ल्वापु थनाबी।
वं छंगु छ्यं तछ्याइ,
छं वयागु ग्वालिइ न्याइ।”
- 16 अले वयकलं मिसायात धयादिल,
“जिं छन्त मचाबू ब्यथा अज्ज अप्वयकाबी।
छं तसकं दुःख सियाः मचा बुइकी।
अयूनं छंगु इच्छा भाःतपाखे हे क्वसालाच्वनी।
अले वं छन्त अधीनय तइ।”
- 17 अले वयकलं मनूयात धयादिल,
“छं थः कलाःयागु खँ न्यनाः
जिं नये मते धयागु सिमायागु फल नःगुलि
बुं सराः फयेमाली।
छं मसीतले तसकं दुःखकष्ट यानाः
थुकिं अन्न सयकाः नयेमाली।
- 18 वं छंगु लागि कंमा व न्हायकं सयकी।
अयसां छं धाःसा अन्न व वाउंचा नयेखनी।
- 19 चाय तना मवंतले
छं हिचःति हायकाः नयेमाली।
छायधाःसा छन्त चां हे दयकूगु खः।
छ चा खः, अले चा हे जुयावनी।”
- 20 अले आदमं थः कलाःयागु नां हव्वा * तल। छायधाःसा व फुक्क मनूतय मां खः।
- 21 अले परमप्रभु परमेश्वरं आदम व वया कलाःया लागि छैंगूया वसः दयकाः पुकेबिल।
- 22 अनलि परमप्रभु परमेश्वरं धयादिल, “आः मनू नं झीपि थें भिं व मभिं स्यूम्ह जुइ धुंकल। वं जीवनया सिमायागु फल नयेदइ मखु, अले सदां म्वानाच्वने नं दइ मखु।”
- 23 उकिं परमप्रभु परमेश्वरं मनूयात वयात दयकूगु चाय ज्या याकेत अदनया क्यबं पितिनाछवयादिल।
- 24 मनूयात पितिनाछवये धुंकाः परमेश्वरं जीवनया सिमायागु लँ पाखे पाः तयेत अदनया क्यबया पुर्बपाखे करूबत व प्यखें चाःहिलाच्वनीगु दनदन च्यानाच्वंगु तरवार तयादिल।

4

कयिन व हाबिल

- 1 आदम व हव्वाया दथुइ लसपस जुल। अले हव्वाया प्वथय दयाः कयिनयात* बुइकल। वं धाल “परमप्रभुया आशिर्वादं जिकाय दत।”
- 2 अनं लिपा वं मेम्ह काय हाबिल बुइकल।
हाबिल फैजवाः जुल, कयिन बुँज्या याइम्ह जुल।
- 3 छुं ई लिपा कयिनं परमप्रभुयात थःगु बुँइ सयकूगु छायेहल।

* 3:20 ३:२० हव्वा हिब्रू भाषाय थ्व खँवः म्वानाच्वंगु खँवः लिसे ज्वः लाः।

* 4:1 ४:१ कयिन हिब्रू भाषाय थ्व खँवः लःल्हानाकाःगु खँवः लिसे ज्वः लाः।

- 4 हाबिलं नं दक्वसिबय् न्हापां बूपि फैतयग् पुचलं दक्वसिबय् स्वयेज्यूह फैचा ल्ययाः बलि बी हल। परमप्रभुं हाबिल व वयागु देछायात यय्कादिल।
- 5 कयिन व वयागु देछायात धाःसा ययका मदिल। उकिं कयिन तसकं तंम्वल। वयागु ख्वाः खिउँसे च्वन।
- 6 अले परमप्रभुं वयात धयादिल, “छ छाय् तंम्वयागु? छंगु ख्वाः छाय् खिउँसे च्वंगु?”
- 7 छं भिंगु ज्या याःसा ला छन्त नं ययकीगु खः नि। छं भिंगु ज्या मयात धाःसा पाप छंगु लुखाय् हे वयाच्वनी। वं छन्त ल्हातय् कायेत स्वइ, तर छं वयात बसय् काये हे माः।
- 8 अले कयिनं थःकिजा हाबिलयात धाल, “बुँइ वनेनु।” बुँइ थ्यंकाः कयिनं थःकिजा हाबिलयात हय्काल, अले स्यानाबिल।
- 9 अले परमप्रभुं कयिनयात धयादिल, “छिमि किजा हाबिल ग्व?”
- कयिनं लिसः बिल, “जिं मस्यु। जि जिमि किजाया जवाः खः ला?”
- 10 परमप्रभुं धयादिल, “छं थ्व छु यानागु? छिमि किजायागु हिं जितः बैं दुनें सः बियाच्वंगु दु।
- 11 छं आः बैं स्वयाः अप्वः सराः फयेमाली। छायाधाःसा थ्व बं छंगु ल्हातिं छिमि किजायागु हिं फयेत म्हुतु वांखाःगु दु।
- 12 छं बुँज्या याःसां छन्त वं अन्न बी मखु। छ पृथ्वीइ थायबाय् मदय्का उखेंथुखें जुइमाली।”
- 13 अले कयिनं परमप्रभुयात धाल, “थ्व ला जिं सह याये मफइगु सजाँय जुल।
- 14 स्वयादिसँ, थौं छिं जितः थ्व बं पितिनादिल। जि छिपाखें सुपिलाः जुइमाली। अले थायबाय् मदय्काः जुइमाली। अले जितः सुनानं स्याना नं बी फु।”
- 15 परमप्रभुं धयादिल, “अथे मखु। कयिनयात स्याःम्हयसित न्हयदुगं अप्वः बदला काइ।” उकिं परमप्रभुं वयात सुनानं स्याये मफयेमा धकाः वयागु कपालय् छगू चिं तयाबियादिल।
- 16 अले व परमप्रभुया थासं पिहां वनाः अदनया पुर्बपाखे च्वंगु नोद धयागु देशय् च्वंवन।
- 17 कयिनया थः कलाःलिसे लसपस जुल। अले वया प्वाथय् दयाः हनोकयात बुइकल। कयिनं छगू शहर दय्कल। अले उकियात थः काय्या नामं हनोक धकाः नां तयाबिल।
- 18 हनोकया पाखें ईराद बुल। ईरादया पाखें म्हुयाएल बुल। म्हुयाएलया पाखें मतूशाएल बुल। मतूशाएलया पाखें लेमेख बुल।
- 19 लेमेखं निम्ह कलाः ब्याहा यात। छम्हयसिगु नां आदा व मेम्हयसिगु नां सिल्ला खः।
- 20 आदाया पाखें याबाल† बुल। व पशु लहीपिं व पालय् च्वनीपिनि पुर्खा खः।
- 21 वया किजा यूबाल‡ खः। व वीणा थाइपिं व बाँसुरी पुइपिनि पुर्खा खः।
- 22 सिल्लां तूबल-कयिनयात बुइकल। व ली व नँया ज्याभः दय्कीपिनि पुर्खा खः। वया क्यहें नामा खः।
- 23 लेमेखं तःधंछुयाः थः कलाःपिन्त धाल,
“आदा व सिल्ला, जिगु खँ न्यँ,
लेमेखया कलाःपिं, जिं धयागु खँ न्यँ,
जिं छम्ह मनूयात जितः ल्हाः वाःगुलि स्यानाबियागु दु।
जितः घाः याःम्ह छम्ह ल्याय्म्हम्ह मनूयात।
- 24 कयिनयात स्यात धाःसा वयागु न्हयदुगं अप्वः बदला काइ सा,
लेमेखयात स्यात धाःसा न्हयेन्हयदुगं अप्वः बदला काइ।”
- 25 आदमया थः कलाःलिसे हाकनं लसपस जुल। अले वं मेम्ह छम्ह काय् बुइकल। “परमेश्वरं जितः कयिनं स्यानाब्यूह हाबिलया थासय् मेम्ह काय् बियादीगु दु” धकाः वं वयागु नां शेत§ तयाबिल।
- 26 शेतया नं छम्ह काय् बुल। वं वयागु नां एनोश तल। उबलय्निसें मनूतय्सं परमप्रभुया नां कायेगु याना हल।

5

आदमनिसें नोआतकया वंशावली

१ इति १:१-४

- 1 आदमया सन्तानयागु धलः थुकथं दु, परमेश्वरं मनूया सृष्टि यानादीबलय् वय्कलं इमित थःगु हे ख्वाःलसि वयेक दय्कादिल।
- 2 वय्कलं इमित मिजं व मिसा दय्कादिल। अले आशिष बियादिल। वय्कलं इमित “मनू” धकाः नां तयादिल।
- 3 सच्छि व स्विदँ दुबलय् आदमया थःथें तं च्वंम्ह काय् बुल। वं वयागु नां शेत तल।
- 4 अनंलि आदम ८०० दँ तक म्वात। वया मेमेपिं नं कायपिं व म्हायपिं बुल।
- 5 थुकथं आदम ९३० दँ तक म्वानाः सित।
- 6 शेत १०५ दँ दुबलय् वया एनोश धाःम्ह काय् बुल।

† 4:20 ४:२० याबाल हिब्रू भाषाय् थ्व खँवः न्हालुवाः खँवः लिसे ज्वः लाः। ‡ 4:21 ४:२१ यूबाल हिब्रू भाषाय् थ्व खँवः तुरही खँवः लिसे ज्वः लाः। § 4:25 ४:२५ शेत हिब्रू भाषाय् थ्व खँवः ब्यूगु खँवः लिसे ज्वः लाः।

- 7 अनंलि शेत ८०७ दँ तक म्वात। थुलिया दुने वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।
- 8 थुकथं शेत ९१२ दँ तक म्वाना: सित।
- 9 एनोश ९० दँ दुबलय् वया केनान धा:म्ह काय् बुल।
- 10 अनंलि व मेगु ८१५ दँ म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।
- 11 थुकथं एनोश ९०५ दँ तक म्वाना: सित।
- 12 केनान ७० दँ दुबलय् वया महलालेल धा:म्ह काय् बुल।
- 13 अनंलि व मेगु ८४० दँ म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।
- 14 थुकथं केनान ९१० दँ म्वाना: सित।
- 15 महलालेल ६५ दँ दुबलय् वया येरेद धा:म्ह काय् बुल।
- 16 अनंलि व मेगु ८३० दँ म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।
- 17 थुकथं महलालेल ८९५ दँ म्वाना: सित।
- 18 येरेद १६२ दँ दुबलय् वया हनोक धा:म्ह काय् बुल।
- 19 अनंलि व मेगु ८०० दँ म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।
- 20 थुकथं येरेद १६२ दँ म्वाना: सित।
- 21 हनोक ६५ दँ दुबलय् वया मत्शेलह धा:म्ह काय् बुल।
- 22 अनंलि व ३०० दँ तक परमेश्वरं धा:थें जुइम्ह जुया: जुल। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।
- 23 हनोक मुक्कं ३६५ दँ म्वात।
- 24 वं म्वातले परमेश्वरं धा:थें याना: जुल। अले व तना वन छायाधा:सा परमेश्वरं वयात थ:नापं यंकादिल।
- 25 मत्शेलह १८७ दँ दुबलय् वया लेमेक धा:म्ह काय् बुल।
- 26 लेमेक बुइधुंका: मत्शेलह ७८२ दँ तक म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।
- 27 थुकथं मत्शेलह ९६९ दँ तक म्वाना: सित।
- 28 लेमेक १८२ दँ दुबलय् वया काय् बुल।
- 29 वं वयागु नां “परमप्रभुं सरा: ब्यूगु बैय् झीसं यानाच्चनागु ज्यापाखें थ्वं झीत छुत्कारा बी” धका: नोआ* तल।
- 30 लेमेक मेगु ५९५ दँ म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।
- 31 थुकथं लेमेक ७७७ दँ म्वाना: सित।
- 32 नोआ ५०० दँ दुबलय् वया शेम, हाम व येपेत† नांयापिं स्वम्ह काय् बुल।

6

नोआ व खुसिबा: व:गु

- 1 पृथ्वीइ मनुत यक्व दयावल, अले इमि म्हाय्पिं नं बुल,
- 2 परमेश्वरया काय्पिन्सं मनुतय् बाबांला:पिं म्हाय्पिं खना: थ:त य:य:पिं ल्यया: ब्याहा यात।
- 3 अले परमप्रभुं धयादिल, “जिगु आत्मा मनुतय्गु नुगलय् सदां च्वनी मखु। छायाधा:सा इपिं सदां दइपिं मखु। आंवांलि इपिं १२० दँ स्वया अप्ठ: म्वाइ मखु।”
- 4 उबलय् व वयां लिपा तक नं पृथ्वीइ नेफिलीमत दुगु ख:। परमेश्वरया काय्पिं व मनुतय् म्हाय्पिनि पाखें मस्त दत। इपिं उबलय्या बल्ला:पिं व नांजा:पिं ख:।
- 5 पृथ्वीइ च्वपिं मनुत मभिनाव:गु व इमिगु नुगलय् न्हाबलें मभिगु खँ जक थानाच्वंगु खना: परमप्रभुं थ:म्हं
- 6 पृथ्वीइ मनुत सृष्टि यानागुलि पस्ताय् चायादिल। वयकलं तसकं नुग: मछिंकादिल।
- 7 अले परमप्रभुं धयादिल, “जिं सृष्टि यानापिं फुक्क मनुतयत् पृथ्वीं न्हंकाछवयाबी। अज्ज ला फुक्क पशु, बैय् घिसय् जुयाजुइपिं जन्तुत व आकाशय् च्वपिं पंक्षीतयत् तकं न्हंकाछवयाबी। छायाधा:सा थुमित सृष्टि याना: जि पस्ताय् चाये धुन।”
- 8 नोआ खना: धा:सा परमप्रभु लयतायादिल।

नोआं परमेश्वरयात लयताय्कूगु

- 9 नोआ व वया परिवारया खँ थथे दु, नोआ उगु इलय्याम्ह धर्मीम्ह व छुं दोष मदुम्ह मनु ख:। व परमेश्वरं धा:थें जुइम्ह ख:।
- 10 वया स्वम्ह काय् दु – शेम, हाम व येपेत।
- 11-12 परमेश्वरं पृथ्वीइ स्वयादीबलय् पृथ्वीइ च्वपिं फुक्क मनुत मभिपिं जुयाव:गु व न्हाथासं ल्वापुख्यापु जक खनादिल।

* 5:29 ५:२९ नोआ हिब्रू भाषाय् थ्व खँव: नुग: याउंसे खँव: लिसे ज्व: ला:। † 5:32 ५:३२ येपेत हिब्रू भाषाय् थ्व खँव: यक्व दये खँव: लिसे ज्व: ला:।

- 13 अले परमेश्वरं नोआयात धयादिल, “पृथ्वीइ च्वंपि फुक्क मन्तयत् जिं न्हंकाछवयेगु क्वःछीधुन। जिं इमित पृथ्वी नापं सुचुक न्हंकाछवये। छायाःसा पृथ्वी इमिगु ल्वापुरख्यापुं जाये धुंकल।
- 14 “छं भिंगु सिंयागु जहाज छगू दयकि। उकी दुने क्वथा दयकि। अले उकिया दुनेपिने अलकत्रां पा।
- 15 छं उकियात १५० मिटर हाकः, २५ मिटर ब्या व १५ मिटर जाः यानाः दयकि।
- 16 जः वयकेत जहाजया च्वय् छकु ति त्वःताः पौ दयकि। जहाजयात स्वतें जाः यानाः दयकि। अले छखेपाखे लुखा दयकि।
- 17 “छायाःसा जिं पृथ्वीइ च्वंपि फुक्कसित न्हंकेत खुसिबाः वयके तयनागु दु। पृथ्वीइ च्वंपि फुक्कं सी।
- 18 तर जिं छलिसे बाचा चिने। छ छिमि कलाः, कायपि व भौपि ब्वनाः जहाजय् च्वहें।
- 19 अले ज्यान दुपि फुक्क जातयापिं छज्वः छज्वः यानाः जहाजय् ति। इपिं नं छलिसे हे म्वायेमाः। इपिं फुक्कं भाले-पोथी जुइमाः।
- 20 पृथ्वीइ च्वंपि फुक्क जातयापिं झंगः, फुक्क जातयापिं वस्तु व बँय् घिसय् जुयाजुइपिं छज्वः छज्वः म्वानाच्चनेत छलिसे वइ।
- 21 छंगु व इमिगु लागि नयेत फुक्क कथंयागु नसा नं मुंकाः ति।”
- 22 नोआं परमेश्वरं धाःथें फुक्कं यात।

7

- 1 अले परमप्रभुं नोआयात धयादिल, “छ व छिमि परिवार फुक्क जहाजय् च्वहें। छायाःसा जिं थ्व पुस्ताय् छ हे छम्ह जक धर्मीम्ह मन् खना।
- 2 शूद्रपिं फुक्क पशु भाले-पोथी यानाः न्हय्ज्वः न्हय्ज्वः व अशूद्रपिं पशु छज्वः छज्वः जक यंकि।
- 3 अथे हे फुक्क जातयापिं झंगः नं भाले-पोथी यानाः न्हय्ज्वः न्हय्ज्वः यंकि। थुकथं फुक्क जातयापिं झंगःयात पृथ्वीइ ल्यंकातयेत थुमित म्वाकातयेमाः।
- 4 थनिं न्हय्न्हु लिपा जिं पृथ्वीइ वा वयके। थ्व वा पिइन्हु व पिइचा तक वइ। जिं दयकापिं फुक्क प्राणीतयत् पृथ्वीं न्हंकाछवये।”
- 5 नोआं परमप्रभुं धाःथें फुक्कं यात।
- 6 पृथ्वीइ खुसिबाः वःबलय् नोआ ६०० दँ दुम्ह खः।
- 7 नोआ, वया कलाः, कायपिं व भौपिं लखं बचय् जुइत जहाजय् दुहां वन।
- 8 शूद्रपिं व अशूद्रपिं पशु, झंगः, बँय् घिसय् जुयाजुइपिं फुक्कं
- 9 परमेश्वरं धाःथें भाले-पोथी यानाः छज्वः छज्वः नोआलिसें जहाजय् वन।
- 10 न्हय्न्हु दुखुन्हु वा वल।
- 11 पृथ्वीया तःलय् च्वंगु लःया फुक्क धाः बँ तछ्यानाः पिहां वःबलय् नोआ ६०० दँ क्यनाच्चंगु खः। आकाशया लुखात चालावन,
- 12 अले पिइन्हु व पिइचा तक पृथ्वीइ वा वयाच्चन। थ्व फुक्क उगु दँया निगूगु लाया झिन्हय्न्हुखुन्हुनिसें शुरु जूगु खः।
- 13 उखुन्हु हे नोआ व वया कलाः स्वम्ह कायपिं शेम, हाम व येपेत व इमि कलाःपिन्त ज्वनाः जहाजय् दुहां वन।
- 14 इपिं लिसें फुक्क जातयापिं पशु, लहीपिं व जंगली फुक्क जातयापिं पशु, पृथ्वीइ घिसय् जुयाजुइपिं प्राणीत व फुक्क जातयापिं झंगः पंक्षी नं दुहां वन।
- 15 सासः ल्हाइपिं फुक्क प्राणीत भाले-पोथी यानाः जहाजय् नोआयाथाय् वल।
- 16 परमेश्वरं नोआयात धयादीथेंयापिं फुक्क प्राणी भाले-पोथी यानाः जहाजय् दुहां वल। अले परमप्रभुं जहाजया खापा तिनादिल।
- 17 पिइन्हु तक वा व खुसिबाः वयाच्चन। अले लः तजाः जुयाः जहाजयात च्वय् च्वय् छवल।
- 18 लः तसकं तजाः जुयाः जहाज ल्यहें ल्यहें पुल।
- 19 पृथ्वी स्वयां च्वय् च्वय् थ्यंक लः तजाः जुल, अले ततःजाःगु पहाडत नापं त्वपुल।
- 20 लः तजाः जुयाः पहाडत स्वयाः झिंन्याकु च्वय् थ्यंक थाहां वन।
- 21 पृथ्वीइ च्वंपिं झंगः, छँय् लहीपिं, जंगलय् च्वनीपिं, बँय् घिसय् जुयाजुइपिं पशु व मन्त, फुक्क प्राणी सित।
- 22 पृथ्वीइ च्वंपिं सासः ल्हाइपिं फुक्क प्राणी सित।
- 23 परमप्रभुं पृथ्वीइ च्वंपिं फुक्क मन्, छँय् लहीपिं, बँय् घिसय् जुयाजुइपिं प्राणीत व फुक्क झंगःपंक्षी न्हंकादिल। नोआ व नोआलिसे जहाजय् दुपिं प्राणीत जक ल्यन।
- 24 पृथ्वी सच्छि व नेय्न्हु तक लखं जायाच्चन।

8

- 1 अले परमेश्वरं नोआ व वलिसे जहाजय् दुपिं फुक्क जंगलय् च्वनीपिं व छँय् लहीपिं पशुतयत् लुमंकादिल। वयकलं पृथ्वीइ फय् वयकादिल। अले लः बुलुहं सुनावन।
- 2 वा वःगु पिइन्हु लिपा पृथ्वीया तःलय् च्वंगु फुक्क लःया धाः व आकाशय् च्वंगु हः तित। वा वयेगु दित।

- 3 पृथ्वीइ च्वंगु लः बुलुहुं सुनावन। सच्छि व नेयन्हु दुखुन्हु लः भचा पाः जुल।
 4 थुकथं न्हयगू लाया झिन्हयन्हु खुन्हु जहाज आरारातया पहाडय् ज्वल।
 5 झिगू ला तक लः सुनावनाच्वन। झिगू लाया न्हापांगु दिखुन्हु पहाडया च्वका खनेदत।
 6 पिइन्हु लिपा नोआं थःमं जहाजय् दय्कूगु इयाः चाय्कल।
 7 अले क्वः छम्हयसित व्वयकाछवत। पृथ्वीइ लः मसुतले क्वः उखेंथुखें व्वयाच्वन।
 8 अनलि नोआं जमिनय् लः सुत ला मसूनि ला धकाः स्वयेत सुकुभन्तु छम्ह व्वयकाछवत।
 9 बैय् लःया लः जक जुयाच्वंगुलि जुइगु थाय् तकं मदयाः सुकुभन्तु जहाजय् तुं लिहां वल। नोआं थःगु ल्हाः पित हयाः सुकुभन्तुयात ज्वनाः जहाजय् दूत काल।
 10 वं हाकनं न्हयन्हु तक पिल। अले हाकनं सुकुभन्तुयात जहाजं व्वयकाछवत।
 11 बहनइ लिहां वःबलय् सुकुभन्तुया त्वाथय् नकतिनि त्वाथला हःगु जैतूनया हः छहः नं दु। अले नोआं पृथ्वीइ लः पाः जुइ धुंकल धकाः सीकाकाल।
 12 वं हाकनं मेगु न्हयन्हु पिल। अले हाकनं सुकुभन्तुयात व्वयकाछवत। थुबलय् धाःसा सुकुभन्तु लिहां मवल।
 13 नोआ खुसः व दच्छि (६०१) दँ क्यंगु न्हापांगु लाया न्हापांगु दि पृथ्वीइ च्वंगु लः सुत। नोआं जहाजया पौ चीकाः स्वःबलय् बै गनावनाच्वंगु खन।
 14 निगू लाया निइन्हयन्हु खुन्हु बै बांलाक गन।
 15 अले परमेश्वरं नोआयात धयादिल,
 16 “छिमि कलाः, काय्पि व भौपि व्वनाः जहाजं पिहां वा।
 17 छलिसें फुक्क सासः दुपि, झंगः, पशु, व धिसय् जुयाजुइपि फुक्कसित पित हति। अले इपि पृथ्वीइ अप्वयावने मा, यक्व दयावनेमा।”
 18 अले नोआ थःकाय्पि, कलाः व भौपिलिसे जहाजं पिहां वल।
 19 फुक्क कथंया पशु, पृथ्वीइ धिसय् जुयाजुइपि व जात जातकथं झंगःपंक्षी नं छज्वः छज्वः यानाः जहाजं पिहां वल।
 20 नोआं परमप्रभुया लागि छगु बलि बीगु थाय् दय्कल। अले फुक्क कथंया शुद्धपि पशु व पक्षी छम्ह छम्ह ल्ययाः होमबलि बिल।
 21 उकिं लय्तायाः परमप्रभुं मनं मनं धयादिल, “मनूया नुगलय् मचांनिसें हे मभिगु खँ बुयावःसां आः हाकनं जिं मनूया कारणं पृथ्वीयात सराः बी मखुत। अले न्हापा याना थें आः हाकनं ज्यान दुपि फुक्कसितं नाश याये मखुत।
 22 पृथ्वी दतले सिनाज्या व सामाज्या चिकु व तांन्वः
 ताल्ला व चिकुला न्हि व चा दयांच्वनी।”

9

परमप्रभुं नोआलिसे बाचा चिनादीगु

- 1 अले परमेश्वरं नोआ व वया काय्पिन्त आशिष बियाः धयादिल, “छिमि सन्तान यक्व दयाः पृथ्वी जायेमा।
 2 पृथ्वीइ च्वपि फुक्क पशुत, आकाशय् च्वपि झंगःपंक्षीत, बैय् धिसय् जुयाजुइपि व समुद्रय् च्वपि न्यात छिपि खनाः ग्यायेमा। इपि फुक्कसित छिमिगु हे ल्हातय् त्वःताबियागु दु।
 3 फुक्क पशु व पक्षीत छिमित नयेत बियागु दु। अन्नमा व वाउँचात बिया थें जिं छिमित फुक्क बी।
 4 तर म्वाः हि दुगु ला छता नये मते। छायाःसा हिइ हे जीवन दइ।
 5 “जिं छिमिगु प्राण बीगु हिया ल्याःचाः काये। फुक्क पशुयाके व मनूतय्के जिं मनूया हिया ल्याःचाः काये।
 6 “सुनां मनूया हि बाः वय्की
 वयागु नं हि बाः वइ,
 छायाःसा प रमेश्वरं मनूयात थःथें हे
 च्वंक दय्कादीगु दु।
 7 “आः छं थःपिनि सन्तान यक्व दय्काः पृथ्वी जाय्की।”
 8 परमेश्वरं नोआ व वया काय्पिन्त धयादिल,
 9 “आः जिं छिमित, लिपा वइपि छिमि सन्तानयात,
 10 अले छिपिलिसे जहाजं पिहांवःपि फुक्क झंगःत, लहीपि व जंगली पशुत व पृथ्वीइ दुपि प्राणीतलिसे जिं बाचा चिने।
 11 जिं छिपिलिसे बाचा चिने, आः हाकनं खुसिबाः वयाः सुं हे प्राणी सी मखु, आः हाकनं खुसिबाः वयाः पृथ्वी नाश जुइ मखु।”
 12 परमेश्वरं धयादिल, “जिं छिमित व फुक्क प्राणीलिसे सदांया लागि चिनागु बाचाया चिकथं
 13 जिं सुपाँचय् थःगु इन्द्रेणी तयाबी। थ्व जिं संसारलिसे चिनागु बाचाया चिं जुइ।
 14 गुबलय् जिं पृथ्वीया च्वय् सुपाँचं भुने, अले आकाशय् इन्द्रेणी खनेदइ,
 15 उबलय् जिं छिमित व फुक्क प्राणीलिसे चिनागु बाचा लुमंके। पृथ्वीइ आः हाकनं खुसिबाः वयाः फुक्क प्राणीत सी मखु।

- 16 आकाशय् गुबलय् इन्द्रेणी खनेदइ, उकियात स्वयाः जिं पृथ्वीइ च्वपिं फुक्क प्राणीलिसे सदांया लागि चिनागु बाचा लुमंके।”
17 परमेश्वरं नोआयात हाकनं धयादिल, “पृथ्वीइ च्वपिं फुक्क प्राणीलिसे चिनागु बाचाया चिं थ्व हे खः।”

नोआ व वया काय्पिं

- 18 नोआलिसें जहाजं पिहांवःपिं वया काय्पिं शेम, हाम व येपेत खः। (हाम कनानया बौ खः।)
19 नोआया थुपिं स्वम्ह काय् पृथ्वीया फुक्क मनूतय् तापाःबाज्यापिं खः।
20 नोआं बुँज्या यात। दक्वसिबय् न्हापां दाखमा प्यूम्ह नोआ खः।
21 छन्हु व दाखमघ त्वनाः काय्काः पचिनांगा थःगु पालय् घनाच्चन।
22 कनानया बौ हामं बौयात पचिनांगां खनाः पिने वयाः थः दाजुपिन्त कन।
23 अले शेम व येपेतं थःपिनिगु ब्वहलय् गा छपु पाछायाः लिखतं वनाः थः बौयात त्वपुयाबिल। फस्वयाच्चंगुलि इमिसं बौम्हय्सिया पचिनांगागु म्ह मखं।
24 दाखमघं त्वःतेवं नोआ दन अले दक्वसिबय् चीधीम्ह काय्ं थःत छु यात धयागु सीकल।
25 अले वं धाल,
“कनानयात सराः लायेमा।
व थः दाजुकिजाया दासया नं दास जुइ।”
26 वं हानं धाल,
“शेमया परमप्रभुयात धन्य धा।
कनान शेमया दास जुइ।
27 परमेश्वरं येपेतयात थकायेमा।
वं शेमया पालय् बासं च्वनेदयेमा।
कनान येपेतया दास जुइ।”
28 खुसिबाः वयाः ३५० दँ तक नोआ म्वात।
29 अले गुसः व न्ययदँय् (९५०) व सित।

10

नोआया सन्तान

१ इति १०:१-११:३२

- 1 नोआया काय्पिं शेम, हाम व येपेतया सन्तानया खँ थथे दु। थुपिं खुसिबाः वःगुया लिपा बगू खः।

येपेतया सन्तान

- 2 येपेतया काय्पिं – गोमेर, मागोग, मादे, यावान, तूबल, मेशेक व तीरास।
3 गोमेरया काय्पिं – अशकनज, रीपत व तोगर्मा।
4 यावानया काय्पिं – एलीशाह, तशीश, किन्तीम व रोदानीम।
5 थुमिपाखें हे समुद्र सिथय् च्वनीपिं मनूत न्यनावन। थुकथं येपेतया सन्तान थीथी थाय्, भाय्, जात व जाति जुयाः न्यनावन।

हामया सन्तान

- 6 हामया काय्पिं – कूश, मिश्रइम, पूत व कनान।
7 कूशया काय्पिं – सेबा, हवीला, सब्ता, रामाह व सब्तका। रामाहया काय्पिं – शेबा व ददान।
8 कूशया निम्रोद धाःम्ह काय् नं दु। पृथ्वीइ न्हापांम्ह बल्लाःम्ह मनू व हे खः।
9 परमप्रभुया मिखाय व छम्ह तसकं बल्लाःम्ह शिकारी खः। धापू हे नं दु, “निम्रोद थें परमप्रभुया मिखाय बल्लाःम्ह शिकारी” धकाः।
10 वं थःगु राज्ययात दक्वसिबय् न्हापां बेबिलोन, ऐक, अक्कद व कल्नेहंनिसें न्हाकल। थ्व फुक्क शिनार देशय् लाः।
11 अनं हे व अश्शूर धाःथाय् वन। अन वं निनवे, रहोबोत-इर व कालह शहर दयकल।
12 अनलि वं निनवे व तःधंगु शहर कालहया दथुइ रेसेन शहर दयकल।
13 मिश्रइमया काय्पिं – लूदी, अनामी, लहाबी, नप्तूही,
14 पन्तूसी, कस्लूही व कप्तोरी खः। कस्लूहीपाखें पलिशतीत पिहां वल।
15 कनानं सीदोनयात बुइकल।
16 कनान हित्ती, यबूसी, एमोरी, गिर्गशी
17 हिब्वी, अरकी, सिनी
18 अर्वादी, समारी व हमातीतय् तापाःबाज्या खः। अनलि कनानया सन्तान न्हाथासं न्यनावन।
19 थुकथं कनान वंशयागु लागा सीदोनिसें दच्छिनपाखे गाजाया लिक्क च्वंगु गरार तक, पुर्बपाखे सदोम, गमोरा, अदमा व लाशाया लिक्क च्वंगु सबोयीम तक थ्यन।

20 हामया सन्तान थथःगु थीथी जात, जाति, भाय् व थाय्कथं च्वनाच्वन।

शेमया सन्तान

- 21 येपेतया तःधीम्ह दाजु शेमया नं काय्पि बुल। शेम एबेरया फुक्क सन्तानया तापाःबाज्या खः।
- 22 शेमया काय्पि – एलाम, अश्शूर, अर्पक्षद, लूद व अराम खः।
- 23 अरामया काय्पि – ऊज, हुल, गेतेर व मेशेक खः।
- 24 अर्पक्षदं शेलहयात बुइकल। शेलहं एबेरयात बुइकल।
- 25 एबेरया निम्ह काय् दत। तःधीम्हसिया नां पेलेग* खः। थ्वयागु हे इलय् पृथ्वीइ मनूत बायावंगु खः। वया किजाया नां योक्तान खः।
- 26 योक्तानं अल्मोदद, शोलेप, हसर्मवित, येरह
- 27 हदोरम, ऊजाल, दिक्ला
- 28 ओबाल, अबमाएल, शेबा
- 29 ओपीर, हवीला व योबाबयात बुइकल। थुपि फुक्कं योक्तानया काय्पि खः।
- 30 इमिगु थाय्बाय् मेशानिसें पुर्बया सपारा धाःगु पहाड तक थ्यंगु खः।
- 31 शेमया थुपि सन्तानत थथःगु जात जाति, थीथी भाय् व थाय्कथं च्वनाच्वन।
- 32 नोआया काय्पिनि सन्तान कथहं थुपि हे खः। खुसिबाः वःगु लिपा थुपि हे थीथी जात जातियापि जुयाः पृथ्वीइ न्यनावन।

11

बाबेलया धरहरा

- 1 उबलय् पृथ्वी न्यंक मनूतयसं छगू हे भाय् व छगू हे कथंया खँवः छ्यलीगु खः।
- 2 पुर्बपाखे न्ह्यज्याज्यां वंबलय् इपि शिनार देशया छगू मैदानय् थ्यन। अले अन हे च्वन।
- 3 इमिसं थःथवय् खँ ल्हात, “आः झीसं अप्पा दय्काः मिइ छुये।” अले इमिसं ल्वहंया थासय् अप्पा व चाया थासय् अलकत्रा छ्यल।
- 4 अले इमिसं धाल, “आः छगू शहर दय्के, अले स्वर्ग तक थ्यनीगु धरहरा दय्काः झीगु नां तये। थुकथं झी पृथ्वी न्यंक छ्यालब्याल जुइ मखु।”
- 5 परमप्रभु मनूतयसं दय्काच्वंगु शहर व धरहरा स्वयेत कुहां झाल।
- 6 अले वय्कलं धयादिल, “थुपि फुक्क छगू हे जातियापि व छगू हे भाय् ल्हाइपि जुयाच्वन। थ्व ला इमिसं यायेत्यंगु ज्याया शुरू जक खः। आवंलि थुमिसं मनंतुंगु न्हागुं याये फइ।
- 7 कुहां वनेनु, अले झीसं इमिगु भाय्यात ल्वाकःबुकः याये। अले इमिसं थवंथवय् धाःगु खँ थुइ मखु।”
- 8 थुकथं परमप्रभुं इमित पृथ्वी न्यंक छ्यालब्याल यानाबिल। अले इमिसं व शहर दय्केगु ज्या त्वःतल।
- 9 अथे जुयाः उगु शहरयागु नां बाबेल* च्वन। छायाःसा परमप्रभुं अन मनूतयगु भाय्यात ल्वाकःबुकः यानादीगु खः, अले इमित पृथ्वी न्यंक छ्यालब्याल यानादीगु खः।

शेमया सन्तान

- 10 शेमया सन्तानया खँ थथे दु –
खुसिबाः वःगु निदँ लिपा सच्छिदँ दुबलय् शेमया अर्पक्षद धाःम्ह काय् बुल।
- 11 अनलि व मेगु ५०० दँ म्वात। वया मेमेपि काय्पि व म्हाय्पि बुल।
- 12 अर्पक्षद स्विन्द्यादँ दुबलय् वया शेलह नांयाम्ह काय् बुल।
- 13 अनलि व मेगु ४०३ दँ म्वात। वया मेमेपि नं काय्पि व म्हाय्पि बुल।
- 14 शेलह स्विदँ दुबलय् वया एबेर नांयाम्ह काय् बुल।
- 15 अनलि व मेगु ४०३ दँ म्वात। वया मेमेपि नं काय्पि व म्हाय्पि बुल।
- 16 एबेर स्वीपेदँ दुबलय् वया पेलेग नांयाम्ह काय् बुल।
- 17 अनलि व मेगु ४३० दँ म्वात। वया मेमेपि नं काय्पि व म्हाय्पि बुल।
- 18 पेलेग स्विदँ दुबलय् वया रऊ नांयाम्ह काय् बुल।
- 19 अनलि व मेगु २०९ दँ म्वात। वया मेमेपि नं काय्पि व म्हाय्पि बुल।
- 20 रऊ स्विनिदँ दुबलय् वया सरुग नांयाम्ह काय् बुल।
- 21 अनलि व मेगु २०७ दँ म्वात। वया मेमेपि नं काय्पि व म्हाय्पि बुल।
- 22 सरुग स्विदँ दुबलय् वया नाहोर नांयाम्ह काय् बुल।
- 23 अनलि व २०० दँ म्वात। वया मेमेपि नं काय्पि व म्हाय्पि बुल।

* 10:25 १०:२५ पेलेग हिब्रू भाषाय् थ्व खँवः ब्वथलेगु खँवः लिसे ज्वः लाः।

* 11:9 ११:९ बाबेल हिब्रू भाषाय् थ्व धयागु खँवः ल्वाकःबुकः खँवः लिसे ज्वः लाः।

- 24 नाहोर निङ्गुदँ दुबलय् वया तेरह नांयाम्ह काय् बुल।
 25 अनंलि व मेगु ११९ दँ म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।
 26 तेरह ७० दँ दुबलय् वया अब्राम, नाहोर व हारान नांयापिं काय्पिं बुल।

तेरहया सन्तान

- 27 तेरहया खँ थथे दु – व अब्राम, नाहोर व हारानया बौ खः। हारानया काय् लोत खः।
 28 हारान वया बौ तेरह म्वानाच्चवंबलय् हे थः बूगु थाय् ऊरय् सित। थ्व थाय् कल्दीतयगु खः।
 29 अब्रामं साराईलिसे ब्याहा यात। नाहोरं हारानया म्हाय् मिल्कालिसे ब्याहा यात। हारान यिस्काया नं बौ खः।
 30 साराई थारिम्ह मिसा खः। वया मस्त म्दु।
 31 तेरह थःकाय् अब्राम, हारानया काय् थः छय् लोत, अब्रामया कलाः थः भौ साराईयात ज्वनाः कनानपाखे वनेत कल्दीतयगु शहर ऊर त्वःतावन। तर इपिं हारान शहरय् थ्यनाः अन हे च्वन।
 32 तेरह २०५ दँ दुबलय् अन हे मन्त।

12

परमप्रभुं अब्रामयात ल्ययादीगु

- 1 परमप्रभुं अब्रामयात धयादिल, “छ थः बूगु दे, थःथिति व थः बौया छँ त्वःताः जिं क्यनेत्यनागु देशय् हँ।
 2 “जिं छंगुपाखें तःधंगु जाति दय्के बी,
 जिं छन्त आशिष बी।
 जिं छन्त नांजाःम्ह मनु दय्के,
 अले छंगुपाखें मेपिन्त आशिष बीके।
 3 छन्त आशिष ब्यूपिन्त जिं नं आशिष बी,
 छन्त सराः ब्यूपिन्त जिं नं सराः बी।
 छपाखें हे संसारय् च्वंपिं
 दक्व जातितयसं आशिष काइ।”
 4 परमप्रभुं हँ धकाः धयादीगु थासय् अब्राम वन। लोत नं व नाप वन। अब्रामं हारान त्वःतूबलय् व ७५ दँ क्यनाच्चवंम्ह खः।
 5 अब्राम थः कलाः साराई, थः काय्चा लोत व हारानय् थःयाके दुगु दक्व सम्पत्ति, दास-दासीत ज्वनाः कनानपाखे वन।
 6 अब्राम व देश जुयाः शकेमय् थ्यंकः वल। अन इपिं मोरे धाःगु थासय् सिमा क्वय् बाय् च्वन। अबलय् थ्व थाय् कनानीतयगु खः।
 7 अले परमप्रभुं अब्रामयाथाय् झायाः धयादिल, “जिं थ्व देश छिमि सन्तानयात बी।” अले अब्रामं वयाथाय् झाःम्ह परमप्रभुया लागि अन छगू वेदी दय्कल।
 8 अनंलि व छगू पहाडपाखे वनाः अन पाल ग्वयाः च्वन। थ्व पहाडया पच्छिमपाखे बेथेल व पुर्बपाखे ऐ धयागु थाय् लाः। अन वं परमप्रभुया नितीं छगू वेदी दय्काः परमप्रभुयात प्रार्थना यात।
 9 थुकथं व थाय् थासय् जुयाः नेगेव पाखे स्वयाः वनाच्चन।

अब्राम व साराई मिश्र देशय्

- 10 अबलय् अन तसकं अनिकाल जूगुलि अब्राम छुं ईया लागि मिश्र देशय् च्वंवन।
 11 मिश्र देशय् थ्यनिथें च्वंकाः वं थः कलाः साराईयात धाल, “छ तसकं बांलाः।
 12 मिश्र देशय् च्वंपिन्सं छन्त खन कि, “थ्व ला वया कलाः खनि” धकाः धाइ। अले इमिसं जितः स्याइ, छन्त धाःसा स्याइ मखु।
 13 उकिं छं छ जिमि केहें खः धकाः धा। अले इमिसं छंगु लागि जितः बांलाक व्यवहार याइ, जितः नं स्याइ मखु।”
 14 अब्राम मिश्र देशय् थ्यंबलय् अन च्वंपिन्सं वया कलाःयात तसकं बांलाःम्ह खन।
 15 दरबारया मनुतयसं वयात खनाः इमिसं फारोयाथाय् वनाः वयागु तारिफ यात। अले वयात दरबारय् यंकल।
 16 फारों वयागु लागि अब्रामयात बांलाक व्यवहार यात। अब्रामयात सा, फै, गधा, ऊँट व दास-दासीत बिल।
 17 परमप्रभुं अब्रामया कलाः साराईया कारणं फारो व वया परिवारयात ततःधंगु ल्वय् छवयाहल।
 18 अले फारों अब्रामयात सःताः ब्वःबिल, “छं जितः छु यानागु? छं व थः कलाः खः धकाः छाय् मधयागु?
 19 छं छाय् वयात छिमि केहें धकाः धयागु? उकिं जिं वयात थः कलाः यायेत थन हयागु खः। थ्व छिमि कलाः खः, थ्वयात ज्वनाः हँ।”
 20 अनंलि फारों थः मनुतयत्त वया बारे उजं बिल। अले इमिसं वयात, वया कलाः व वयाके दुगु फुक्कं सम्पत्तिनापं अनं छवल।

13

अब्राम व लोत बायावंगु

- 1 अब्राम व वया कलाः थःपिन्के दुगु फुक्क ज्वनाः मिश्र देशं नेगेव पाखे वन। लोत नं इपिं नाप वन।
- 2 अब्राम तसकं तःमिह खः। वयाके यक्व फै-च्चलय् व सा द्रहं, लुं व वहः दु।
- 3 अब्राम नेगेवया थाय् थासय् जुयाः बेथेल व ऐया दथुइ लाःगु थासय् थ्यंकः वल।
- 4 न्हापा वं अन वेदी दयका थकूगु खः। अन वं परमप्रभुयात प्रार्थना यात।
- 5 इपिं नाप वंमह लोतयाके नं यक्व फै-च्चलय्, सा द्रहं व पाल दु।
- 6 थुकिं यानाः इपिं निम्हं नापं च्वनेत अन थाय् मगात। इपिं लिसे यक्व फै-च्चलय् दुगुलि इमित अन नापं च्वनेत मछिन।
- 7 अब्राम व लोतया पशु जवाःतय् दथुइ ल्वापु नं जुल। अबलय् अन कनानीत व परिज्जीत नं च्वनाच्चंगु खः।
- 8 उकिं अब्रामं लोतयात धाल, “थुकथं झी व झी जवाःतय् दथुइ ल्वापु जुइगु बांलाः मजू। झी ला थःलाःपिं खः।
- 9 छंगु लागि माक्व थाय् छंगु न्ह्यःने दु। उकिं झी आः बायाः वने। छ खव पाखे वंसा जि जवपाखे वने, छ जवपाखे वंसा जि खव पाखे वने।”
- 10 लोतं प्यखें स्वल। वं यर्दनया ब्यासि सोअर शहर तक हे परमप्रभुया क्यब थें व मिश्र देश थें वाउंसे च्वंगु खन। थ्व परमप्रभुं सदोम व गमोरायात नाश याये न्ह्यःया खें खः।
- 11 उकिं लोतं थःगु लागि यर्दन ब्यासि ल्यल। अले व पुर्बपाखे स्वयाः वन। थुकथं इपिं बाल।
- 12 अब्राम कनानय् हे च्वन। लोत जक यर्दन ब्यासिया थीथी शहरय् च्वंवन। व सदोम तक थःगु पाल ग्वयाः च्वंवन।
- 13 सदोमया मनूत तसकं दुष्ट व परमप्रभुया विरोधय् पाप यानाजुइपिं खः।
- 14 अब्राम व लोत बाये धुंकाः परमप्रभुं अब्रामयात धयादिल, “पुर्ब, पच्छिम, उत्तर, दच्छिन प्यखें स्व।
- 15 जिं छन्त व छिमि सन्तानयात छं खँक्व जग्गा बी। थ्व सदां छंगु हे जुइ।
- 16 जिं छिमि सन्तानयात पृथ्वीया धू थें यक्व दयकाबी। पृथ्वीया धू ल्याः खाये फुम्हय्सिनं जक छिमि सन्तान ल्याः खाये फइ।
- 17 दँ, देया न्यंकभनं हँ, छायाःसा जिं छन्त थ्व फुक्क बीत्यनागु दु।”
- 18 अब्रामं थःगु पाल ल्हयाः हेब्रोणय् मग्ने पिनाथकूगु सिमा दुथाय् पाखे च्वंवन। अन वं परमप्रभुया लागि छगु वेदी दयकल।

14

अब्रामं लोतयात त्वःतकाहःगु

- 1 थुबलय् हे शिनारया जुजु अम्रापेल, एल्लासारया जुजु अर्योक, एलामया जुजु कदोर्लाओमेर व गोयीमया जुजु तिदालं
- 2 सदोमया जुजु बेरा, गमोराया जुजु बिर्शा, अदमाया जुजु शिनाब, सबोयीमया जुजु शेमेबेर व बेलाया (लिपाया सोअर) जुजुलिसें लडाइँ यात।
- 3 इपिं फुक्क सिद्दीम अर्थात मृत सागरया ब्यासिइ मुन।
- 4 झिनिर्दे तक जुजु कदोर्लाओमेरं क्वत्यलातःगु खः, झिंस्वदँय् इमिसं विद्रोह यात।
- 5 झिंप्यदँय् कदोर्लाओमेर व नाप दुपिं जुजुपिन्सं वयाः अस्तेरोत कर्णेमया रपाईतयत्, हामया जुजीतयत्, शावेकियतैमया एमीतयत्
- 6 अथवा होरीतयत् सेइरया पहाडनिसें एल-पारानया मरुभूमि तक थःगु अधीनय् काल।
- 7 अनलि इपिं लिहां वल। अले एन-मिशपातय् (लिपा कादेश) वनाः अमालेकीतय्गु फुक्क देश व हासेसोन-तामारया फुक्क एमोरीतयत् नं थःगु अधीनय् काल।
- 8 सदोम, गमोरा, अदमा, सबोयीम व बेलाया (लिपाया सोअर) जुजुपिन्सं सिद्दीम ब्यासिइ वयाः
- 9 एलामया जुजु कदोर्लाओमेर, गोयीमया जुजु तिदाल, शिनारया जुजु अम्रापेल, एल्लासारया जुजु अर्योकया विरोधय् ल्वायेत मुन। प्यम्ह जुजुया विरोधय् न्याम्ह।
- 10 अन सिद्दीम ब्यासिइ थाय् थासय् अलकत्राया गाः दुगुलि सदोम व गमोराया जुजुपिं बिस्युं वंवलय् इमि गुलि मनूत अलकत्रा गालय् कुतुंवन, ल्यंदुपिं जक पहाडपाखे बिस्युं वन।
- 11 थुपिं प्यम्ह जुजुपिन्सं सदोम व गमोराया फुक्क सम्पत्ति व नसाज्वलं तकं लाकाः यंकल।
- 12 इमिसं सदोमय् च्वनाच्चंमह अब्रामया काय्चा लोत व वयागु सम्पतिनापं यंकल।
- 13 लडाइँनं बिस्युं वःमह छम्हय्सिनं वयाः हिब्रू अब्रामयात थ्व खँ कन। उबलय् व एमोरी मग्ने पिनाथकूगु सिमात दुथाय् च्वनाच्चंगु खः। उबलय् व मग्नेया दाजु एश्कोल व आनेरलिसे मिले जुयाः च्वनाच्चंगु खः।
- 14 अब्रामं थः काय्चा लोतयात ज्वना यंकूगु खँ न्यनाः थःथाय् हे बूपिं व ल्वायेगु सय्कातःपिं स्वसः व झिंच्याम्ह दासतयत् थःलिसें ब्वनाः शत्रुतयत् ख्याख्यां दान तक हे थ्यंकः वन।
- 15 अब्रामं थः मनूतयत् पुचः पुचः दयकाः चान्हय् प्यखेरं हमला यानाः इमित बुकाछवत। अले दमस्कसया उत्तर पाखे च्वंगु होबा तकक लिनाछवत।
- 16 वं थः काय्चा लोत व वयागु सम्पत्ति लिसें शत्रुतय्सं त्याकाः यंकूपिं मिसात, मिजंत फुक्क लितहल।

मल्कीसेदेकं अब्रामयात आशिष ब्युगु

- 17 अब्राम कदोर्लाओमेर व व नाप दुपि जुजुपिन्त त्याकाः वये धुंकाः सदोमया जुजु वयात नापलायेत शावेया ब्यासिइ वल। थ्व थाय्यात “जुजु बेसी” नं धाः।
- 18 शालेमया जुजु मल्कीसेदेक मरि व दाखमघ ज्वनाः वल। व दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरया पुजाहारी खः।
- 19 वं अब्रामयात थुकथं आशिष बिल,
“जिं स्वर्ग व पृथ्वी दय्कादीम्ह
दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरया नामं छन्त आशिष बी।
- 20 दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरयात तःधंकी,
गुम्हयसिनं छिमि शत्रुतयत् छंगु लहातय् लःल्हानादिल।”
अले अब्रामं थःम्हं हःगु फुक्क झिब्वय् छव्व वयकःयात बिल।
- 21 सदोमया जुजुं अब्रामयात धाल, “जितः मनूत जक ब्यु, धनसम्पत्ति छं थःम्हं हे ति।”
- 22 अब्रामं सदोमया जुजुयात लिसः बिल, “स्वर्ग व पृथ्वी दय्कूम्ह दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरयात जिं बचं बियागु दु,
23 जिं छिगु सुका बापु तकं काये मखु। मखुसा ला छिं, ‘अब्रामयात जिं तःमि यानाबिया’ धकाः धाइ।
24 जिमि मनूतयसं नःगु बाहेक जितः छुं नं म्वाः। बरु जिनापं वःपि आनेर, एश्कोल व मग्नेयागु भाग जक इमित बियादिसँ।”

15

परमेश्वरं अब्रामलिसे बाचा चिनादीगु

- 1 थथे जूगुयां छुं ई लिपा परमप्रभुं अब्रामयात दर्शन बियाः थथे धयादिल,
“ग्याये मते अब्राम।
जिं छन्त बचय् याये।
जिं छन्त तःधंगु सिरपाः बी।”
- 2 अब्रामं लिसः बिल, “हे परमप्रभु परमेश्वर, मचा हे मदय्क छिं जितः छु तःधंगु सिरपाः बियादी? जि सी धुंकाः जिगु फुक्क सम्पत्ति दमस्कसयाम्ह एलीएजरं काइ।
- 3 छिं जितः छम्ह हे मचा बियामदी। अले जिम्ह थ्व दासं जिगु फुक्क सम्पत्ति काइ।”
- 4 अले परमप्रभुं वयात धयादिल, “एलीएजर छंगु सम्पत्ति काइम्ह मनू जुइ मखु। छं थः हे काय् दइ। अले छंगु फुक्क हक वं हे काइ।”
- 5 परमप्रभुं अब्रामयात पिने हयाः धयादिल, “आकाशय् स्व, अले नगुत ल्याः खाना स्व, छं ल्याः खाये फु ला?” वयकलं हानं धयादिल, “छं सन्तान नं उलि हे दइ।”
- 6 अले अब्रामं परमप्रभुयात विश्वास यात। परमप्रभुं वयात धर्मीं मनूया ल्याखय् तयादिल।
- 7 वयकलं वयात धयादिल, “छन्त थ्व थाय् बीत कल्दीतयगु ऊरं थन हयाम्ह परमप्रभु जि हे खः।”
- 8 अब्रामं धाल, “परमप्रभु परमेश्वर, थ्व थाय् जिगु जुइ धकाः जिं गय् यानाः सीकेगु?”
- 9 परमप्रभुं धयादिल, “जितः स्वदँ दुम्ह सा छम्ह, स्वदँ दुम्ह च्वलय् छम्ह, स्वदँ दुम्ह छम्ह फै, छम्ह सुकुभन्तु व छम्ह मचाम्ह बखुं हति।”
- 10 अब्रामं फुक्कं हल। अले वं इमित बाम्हय् लाक्क पालाः निकू निकू यानाः जवय् खवय् लाकाः तयाबिल। वं सुकुभन्तु व बखुंयात धाःसा निकू मयाः।
- 11 गिद्धत स्यानातःपि पशुपछिया ला नयेत कुहां वःबलय् अब्रामं इमित ख्यानाछवत।
- 12 निभाः बीथे च्वंकाः अब्रामयात छुं हे मचाय्क न्ह्यः वय्काबिल। अले वयात तसकं ख्वातुगु व ग्यानापुगु खिउँनं त्वपुल।
- 13 अले परमप्रभुं अब्रामयात धयादिल, “थ्व खँ थुइकाति, छिमि सन्तान कर्पिनिगु देशय् परदेशी जुयाः च्वंवने माली, अले इपिं अन प्यसः दँ तक दास दासी जुयाः क्वत्ययकाः च्वनेमाली।
- 14 जिं इमित दास दासी याःपिं जातियात सजॉय बी। अले इपिं अनं यक्व धनसम्पत्ति ज्वनाः पिहां वइ।
- 15 छु जक छिमि तापाःबाज्यापिन्थाय् याउँक च्वंवनी। गाक्क बुरा जुइ धुंकाः छन्त थुनेयनी।
- 16 प्यंगू पुस्ता लिपा छिमि सन्तान थन लिहां वइ। उबलय्तक एमोरीतयगु पाप जाइ मखुनि।”
- 17 निभाः बिनाः खिउँसे च्वन। अबलय् अब्रामं निव्व थलाः तयातःगु लाया दथुं कुँ पिहां वयाच्चंगु छगः मकः व च्यानाच्चंगु मिप्वाः छप्वाः वंगु खन।
- 18 अबलय् हे परमप्रभुं अब्रामलिसे थुकथं बाचा चिनादिल, “जिं छिमि सन्तानयात मिश्र देशयागु खुसिनिसें तःधंगु खुसि यफ्रेटिसतकयागु थ्व देशत बियागु दु –
- 19 केनी, कनज्जी, कदमोनी,
20 हिन्ती, परिज्जी, रपाईं,
21 एमोरी, कनानी, गिर्गाशी व यबूसीतयगु देश।”

16

अब्राम, हागार व इश्माएल

- 1 अब्रामया कलाः साराईया पाखें मस्त मद्। वया छम्ह हागार धाःम्ह मिश्र देशयाम्ह दासी दु।
- 2 साराईनं अब्रामयात धाल, “परमप्रभुं जितः छम्ह हे मचा बियामदी। उकिं जिम्ह दासीयाथाय् वनाः व नाप घँ। वयापाखें सां जितः सन्तान दइ ला।” अब्रामं साराईनं धाःगु खँ न्यन।
- 3 साराईनं मिश्र देशयाम्ह थः दासी हागारयात हयाः थः भाःत अब्रामयात कलाः यायेत लःल्हाना बिल। अब्राम कनानय् वयाच्चंगु झिदँ लिपा थ्व जूगु खः।
- 4 अब्राम हागारयाथाय् वन। अले हागारया प्वाथय् दत। हागारं थः प्वाथय् दुगु सीवं थः मालिकनी साराईयात क्वहंकाहल।
- 5 अले साराईनं अब्रामयात धाल, “जितः जूगु दुःख फुक्क छिं यानाः जूगु खः। जिं हे छितः थः दासी लःल्हाना बियागु खः। आः वं थः प्वाथय् दत धयागु सिसानिसें जितः क्वहंकाहल। आः परमप्रभुं हे छिगु व जिगु न्याय यानादी।”
- 6 अब्रामं धाल, “छम्ह दासी छंगु हे ल्हातिइ दु। छं छु याये मास्तेवः वयात अथे हे या।” अले साराईनं हागारयात दुःख बीगु यात। थुकिं यानाः हागार अनं बिस्स्युं वन।
- 7 परमप्रभुया दूतं वयात मरुभूमिइ शूरपाखे वनेगु लँय् लाःगु लःया मुहान दुथाय् नापलात।
- 8 अले वयात न्यनादिल, “साराईया दासी हागार, छ गनं वयागु, अले गन वनेत्यनागु?”
- वं लिसः बिल, “जि थः मालिकनी साराईपाखें बिस्स्युं वनाच्चवनागु खः।”
- 9 अले परमप्रभुया दूतं वयात धाल, “छ थः मालिकनीयाथाय् हे लिहां हँ, अले वयागु हे अधीनय् च्वँ।”
- 10 परमप्रभुया दूतं हाकनं धाल,
- “जिं छिमि सन्तानयात्
ल्याः खाये मफयेक यक्व दय्काबी।”
- 11 वं धाल,
- “छं आः प्वाथय् दु।
छं छम्ह काय् बुइकी।
अले वयागु नां इश्माएल* तइ।
छाय्धाःसा परमप्रभुं छ ख्वःगु न्यनादीगु दु।
- 12 मनूतयगु दथुइ व जंगली गधा थें जुइ।
व सकसिगुं विरोधय् दनी।
अले सकलें वयागु विरोधय् दनी।
व वया थःथितिपिं फुक्कलिसे अलग जुइ।”
- 13 हागारं धाल, “जिं धात्थें हे परमप्रभुयात खना। अले वय्कःयात खनेधुंकाः नं जि म्वाना हे च्वना।” अले वं परमप्रभुयात थथे धकाः नां तल, “जितः स्वइम्ह परमप्रभु।”
- 14 उकिं मनूतयसं कादेश व बेरेदया दथुइ लाःगु बुंगाःचायात बेअर-लहै-रोइ† धकाः नां तल।
- 15 हागारं काय् बुइकल। अब्रामं हागारया पाखें दुम्ह थः काय्या नां इश्माएल तल।
- 16 उबलय् अब्राम चयखुदँ (८६) दुम्ह खः।

17

अब्रामया नां अब्राहाम तयादीगु

- 1 अब्राम गुइगुदँ दुबलय् परमप्रभु अब्रामयाथाय् खनेदय्कः झाल। अले वयात धयादिल, “जि दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर खः। जिं धाःथें या, अले दोष मदय्क जु।
- 2 जिं छलिसे छगू बाचा ची। जिं छिमि सन्तानयात ल्याः खाये मफयेक यक्व दय्काबी।”
- 3 अब्राम बैय् भ्वपुल। परमेश्वरं धयादिल,
- 4 “जिं छलिसे थ्व बाचा चिनागु जुल, छ यक्व जातितय् अबु जुइ।
- 5 छंगु नां आः अब्राम मखु, अब्राहाम जुइ। छाय्धाःसा जिं छन्त यक्व जातितय् अबु यानाबियागु दु।
- 6 जिं छन्त यक्व सन्तान बी। लिपा इपिं ततःधंगु जाति जुइ। गुलि ला जुजु नं जुइ।
- 7 जिं छ व छिमि सन्तानलिसे चिनागु बाचा सदाया लागि म्वाकातये, छाय्धाःसा जिं छं व इमि परमेश्वर खः।
- 8 जिं छन्त व इमित छ आः च्वंवायाच्चंगु कनानया फुक्क बै सदां सदाया लागि बी। अले जि इमि परमेश्वर जुइ।”

* 16:11 १६:११ इश्माएल हिब्रू भाषाय् थ्व खँवः परमेश्वरं न्यनादी खँवः लिसे ज्वः लाः। † 16:14 १६:१४ बेअर-लहै-रोइ थुकिया अर्थ खः जितः स्वइम्ह म्वानाच्चंमहय्सिया बुंगाःचा।

म्हय् चिं तःगुया बाचा

9 परमेश्वरं अब्राहामयात हानं धयादिल, “छं व छिमि सन्तानं जिगु बाचायात सदां मानय् यानाच्चनेमाः।

10 छं व छिमि सन्तानं मानय् यायेमाःगु जिगु बाचा छु धाल धाःसा, छिमि कायमचा धाक्वसिनं म्हय् चिं तयेमाः।

11 आवनिसें छिमि मिजंमस्त फुक्कसिनं म्हय् चिं तयेमाः। थ्व हे छंगु व जिगु दथुइ चिनागु बाचाया चिं जुइ।

12 आवनिसें छिमि मिजंमस्तयसं च्यान्हु दुखुन्हु म्हय् चिं तयेमाः। थथे छिमिगु छैय् बूपिं थः मस्तयत्त जक मखु, पिनें न्यानाहःपिन्त नं यायेमाः।

13 फुक्कसिनं म्हय् चिं तयेमाः। थुकथं जिगु बाचा छिमिगु म्हय् सदांया लागि दयाच्चनी।

14 सुं नं मिजंनं म्हय् चिं मतल धाःसा व जिम्ह मन् जुइ मखु, छायाधाःसा वं जिलिसें बाचा च्यूगु दइ मखु।”

अब्राहामयात काय् बीगु बाचा चिनादीगु

15 परमेश्वरं अब्राहामयात हानं धयादिल, “आवनिसें छं छिमि कलाःयात साराई धकाः धाये मते, आवलि वयागु नां सारा जुल।

16 जिं वयात आशिष बी। जिं वयापाखें छन्त काय् छम्ह बी। जिं वयात आशिष बी। अले व यक्वः जातितय् मां जुइ। वया गुलिखे सन्तान जुजु जुइ।”

17 अब्राहाम बँय् भवपुल। अले मनं मनं थथे धयाः न्हिल, “सच्छिदँ (१००) दुम्ह मन्पाखें नं सन्तान दइ ला? गुइदँ दये धुंकाः नं सारां मचा बुइकी ला?”

18 वं परमेश्वरयात धाल, “इश्माएलयात हे छिगु आशिष बियादीसां ज्यूनि।”

19 परमेश्वरं धयादिल, “मखु, छिमि कलाः सारां काय् बुइकी। अले वयागु नां इसहाक ति। जिं जिगु बाचा व अले वया सन्तानलिसे चिने। थ्व बाचा सदांया लागि जुइ।

20 छं इश्माएलया खँ न्ह्यथंगु जिं न्यनेधुन। उकिं जिं वयात नं आशिष बी। अले वयात यक्व मस्त व सन्तान बी। व झिनिम्ह शासकतय् अबु जुइ। जिं वया सन्तानयागु छगू तःधंगु जाति दयकाबी।

21 जिगु बाचा धाःसा इसहाकलिसे जुइ। वयात सारां दच्छि लिपा थ्व हे इलय् बुइकी।”

22 वलिसे खँ लहाये सिधयकाः परमेश्वर अब्राहामयात त्वःताः झाल।

23 उखुन्हु हे अब्राहामं थःकाय् इश्माएल, थःगु छैय् बूपिं व न्यानाहःपिं फुक्क दासत व थःगु छैय् च्वपिं फुक्क मिजंपिन्त यकाः परमेश्वरं धयादी थें म्हय् चिं तयकल।

24 म्हय् चिं तःबलय् अब्राहाम गुइगुदँ दुम्ह खः।

25 अले वया काय् इश्माएल झिस्वदँ दुम्ह खः।

26 अब्राहाम व वया काय् इश्माएल निम्हसिनं छन्हुं हे म्हय् चिं तल।

27 अले वया छैय् च्वपिं फुक्क मिजंत, वयागु छैय् बूपिं दास व न्यानाहःपिं दासत फुक्कसिनं इपिं नापं म्हय् चिं तल।

18

स्वम्ह पाहां

1 छन्हु न्हिनय् तांन्वःबलय् अब्राहाम मप्रेया सिमा क्वय् च्वंगु थःगु पालया लुखाय् च्वना च्वंबलय् परमप्रभु वयाथाय् खनेदयकः झाल।

2 अब्राहामं थस्वःबलय् स्वम्ह मन् थःगु न्ह्यःने दनाच्चंगु खन। वं काचा काचां दनाः इमित नापलाः वन। अले बँय् थयंक क्वछुनाः भवपुल।

3 अले वं धाल, “हे जिमि प्रभु, कृपा तयाः छिकपिनि थ्व दासयाथाय् दुमस्वसे झाये मते।

4 जिं लः हये, छिकपिनि तुति सिलादिसँ। अले सिमा क्वय् झासु लनादिसँ।

5 छिकपिन्सं जिथाय् झायाः जितः तःधंकादिल। जिं मरि हये। नयाः त्यानु लंकादिसँ। अले बुलुहुं झासँ।”

इमिसं धाल, “ज्य, छं स्वयाः या।”

6 अब्राहामं पालय् दुने व्वाँय वनाः सारायात धाल, “याकनं न्याफा भिंगु छ्वचुं न्हायाः मरि छु।”

7 अले वं द्रहंतयगु पुचलय् दुहां वनाः छम्ह द्रहंचा ल्ययाः च्यःयात बिल। वं याकनं वयागु ला दयकाः हल।

8 अनंलि अब्राहामं ला नापं धौ व दुरु हयाः इमिगु न्ह्यःने न्ह्यच्याकल। इमि नयाच्चंबलय् व इमिगु नापं सिमा क्वय् दनाच्चन।

9 इमिसं न्यन, “छिमि कलाः सारा ग्व?”

वं लिसः बिल, “दुने पालय्।”

10 अले परमप्रभुं धयादिल, “जि दच्छि लिपा थ्व हे इलय् थन लिहां वये। उबलय् छिमि कलाः साराया मचा दये धुंकी।”

सारां वयकःया लिउने पालया लुखाय् च्वनाः न्यनाच्चन।

11 अब्राहाम व सारा तसकं बुराबुरी जुइ धुंकल। साराया मचाबुइकेगु ई नं पुलेधुंकल।

12 उकिं सारां मनमनं न्हिलाः मतिइ तल, “जि नं बुरी जुइ धुंकल, अले जिमि भाःत नं बुरा जुइ धुंकल। जिं आः थ्व सुख कायेफइ तिनि ला?”

13 अले परमप्रभुं अब्राहामयात धयादिल, “सारां छाया न्हिलाः ‘जि थथे बुरी जुइ धुंकाः नं मचा दइतिनि ला’ धकाः धाःगु?”

14 परमप्रभुया लागि थाकुगु धयागु छु दु? जि दच्छि लिपा जिं धयागु इलय् छन्थाय् लिहां वये। उबलय् साराया काय् दये धुंकी।”

15 सारा ग्यात। अले वं धाल, “मखु, जि मन्हिला।”

अले वयकलं धयादिल, “मखु, छ न्हिउगु हे खः।”

अब्राहामं सदोमया लागि बिन्ति याःगु

16 पाहांत वनेत दन। अले सदोमपाखे स्वयाः वन। अब्राहाम नं इमित लँय तक तःवन।

17 अले परमप्रभुं मतिइ तयादिल, “जिं यायेत्यनागु ज्या अब्राहामयात मसीक याये ला?

18 अब्राहाम छगु तःधंगु व बल्लाःगु जाति जुइ। अले पृथ्वीया फुक्क जाति वयापाखें हे आशिष काइ।

19 जिं वयात ल्ययागुलि वं थः मस्तयूत व सन्तानयात खःगु व भिगु ज्या यानाः परमप्रभुया लँय जुइत उजं बिइ। थुकिं हे परमप्रभुं अब्राहामलिसे चिनादीगु बाचा पूर्वके फइ।”

20 अले परमप्रभुं धयादिल, “सदोम व गमोराया विरोधय वक्व सः थ्वयेधुंकल। इमिगु पाप तसकं तःधनेधुंकल।

21 उकिं इमित पाः याःथें इमिसं यानाच्चंगु खः कि मखु स्वयेत जि कुहां वने।”

22 निम्ह मनु सदोमपाखे स्वयाः वन, अब्राहाम धाःसा परमप्रभुया न्ह्याःने दनाच्चन।

23 अले अब्राहामं परमप्रभुया लिक्क वनाः धाल, “छिं मभिपिं मनुतयूत नाश यायेबलय भिपिं मनुतयूत नं नाश यानादी ला?

24 गनं नेयम्ह भिपिं मनुत दुसा व नेयम्ह भिपिं मनुतयूगु बिचाः मयासें व थाययात नं नाश यानादी ला?

25 छिं मभिपिं मनुतलिसें भिपिं मनुतयूत नं स्यानादी मखु। थथे जुल धाःसा ला भिपिन्सं नं मभिपिन्सं थें हे सजाँय फये मालिगु जुल। संसारया न्याय याइम्हयसिनं खःकथं न्याय यानामदी ला?”

26 परमप्रभुं धयादिल, “सदोम शहरयू नेयम्ह जक भिपिं मनुत दुसां जिं इमिगु लागि फुक्कसित त्वःताबी।”

27 अब्राहामं हानं धाल, “जि ला थ्व पृथ्वीया धू व नौ जक जूसां जिं प्रभुलिसे थुकथं खँ ल्हायेफुगु दु।

28 छुं जुयाः सदोमयू पिइन्याम्ह जक भिपिं मनुत दुसा छिं शहर छगुलि नाश यानादी ला?”

परमप्रभुं धयादिल, “पिइन्याम्ह जक भिपिं मनुत दत धाःसां जिं शहरयात नाश याये मखु।”

29 अब्राहामं धाल, “पिइम्ह जक भिपिं मनुत दत धाःसा लय?”

परमप्रभुं धयादिल, “पिइम्हया लागि जक जूसां जिं शहरयात नाश याये मखु।”

30 अब्राहामं धाल, “जिं हाकनं न्ह्यसः यात धकाः तंचायादी मते प्रभु, व शहरयू स्विम्ह जक भिपिं मनुत दत धाःसा छिं छु यानादी?”

वयकलं धयादिल, “स्विम्ह जक दत धाःसां जिं नाश याये मखु।”

31 अब्राहामं हानं धाल, “जिं प्रभुयाके हाकनं न्यनेगु आँट याये फइ ला? निइम्ह जक भिपिं मनुत दत धाःसा छिं छु यानादी?”

परमप्रभुं धयादिल, “निइम्ह जक दत धाःसां जिं शहरयात नाश याये मखु।”

32 दक्वसिबयू लिपा अब्राहामं हाकनं धाल, “जिं हाकनं छकः न्यने प्रभु, तंम्वायादी मते। अन झिम्ह जक भिपिं मनुत दत धाःसा लय?”

वयकलं धयादिल, “झिम्ह जक भिपिं मनु दत धाःसां जिं शहरयात नाश याये मखु।”

33 अब्राहामलिसे खँ ल्हाये धुंकाः परमप्रभु अनं झाल। अले अब्राहाम नं थःगु थासयू लिहां वन।

19

पापया शहर सदोम

1 उखुन्हू हे बहनिइ लोत सदोम शहरया ध्वाखायू फ्यतुनाच्चंबलयू उपि हे निम्ह स्वर्गदूतत सदोमयू वल। इमित खनाः लोतं दना वनाः बँय थ्यंक क्वछुनाः धाल -

2 “दया यानाः छिकपिनि दासया छँय झासँ। अन हे तूति सिलादिसँ। अले चा च्वनादिसँ। अले कन्हयू सुथयू दनाः झासँ।”

इमिसं वयात धाल, “मखु, थौं चच्छि जिपिं सतलयू हे च्वने।”

3 लोतं इमिसं ज्यू मधातले कर यानां च्वन। अले इपिं व नापं छँय वन। वं मरि व भ्वयू ज्वरयू यात। अले इमिसं नल।

4 इपिं घों वने न्ह्यः सदोमया फुक्क मनुत, ल्यायम्ह व बुरा, फुक्क मिजंत वयाः लोतया छँ घेरयू यात।

5 अले लोतया नां कयाः ततःसलं हाल, “बहनिइ छन्थायू वःपिं मनुत ग्व? इमित पिने हजि। जिमित इपिं नाप घनेब्यु।”

6 लोत पिने वन, अले खापा तित।

7 अले वं धाल, “पासापिं, थज्याःगु मभिगु ज्या याये मते।

8 जि ब्याहा मजुनिपिं निम्ह म्हायूपिं दु। जिं इमित पिने हयाबी, अले छिमि यत्थे या। थुपिं मनुतयूत छता छुं याये मते। इपिं जिगु छँय वःपिं पाहांत खः।”

9 इमिसं धाल, “जिमिगु लँ त्वःति। पिनें वःम्ह मनु जुयाः नं जिमित उजं बीम्ह का थ्व! आः जिमिसं इमित स्वयाः छन्त बांमलाःगु ज्या यानाबी।” थथे धयाः हुलं लोतयात घ्वानाः खापा तब्ब्याः वन।

10 दुने च्वपिं निम्ह मनुतयूसं ल्हाः पित हयाः लोतयात दुने सालाः काल। अले खापा तिनाबिल।

11 इमिसं लुखा पिने च्वपिं ल्यायम्ह, बुरा, फुक्कसित कां यानाबिल। थुकिं यानाः इमिसं लुखा लुइके मफुत।

सदोम व गमोरा नाश जगु

12 उपि निम्ह मनुतयूसं लोतयात धाल, “थन छिमि सुं नं थः मनु कायम्हायू, जिलाजं व मेपिं दुसा इमित ब्वनाः थ्व शहरं बिस्सुं हूँ।

13 छायाधाःसा जिमिसं थ्व शहरयात नाश यायेत्यनागु दु। थनच्वंपि मनुतयगु बारे परमप्रभुं यक्व हे मभिंगु खँ न्यने धुंकल। उकिं वयकलं जिमित थ्व शहरयात नाश यायेत छवयाहयादीगु खः।”

14 अले लोतं पिने वनाः थः म्हायपिलिसे ब्याहा याइपि मनुतयत धाल, “याकनं थ्व थाय् त्वःताः पिहां हूँ। परमप्रभुं थ्व शहरयात नाश यानादीत्यंगु दु।” वया जिलाजं जुइपिन्सं धाःसा वं ख्याः याःगु जुइ धकाः च्वन।

15 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां निम्ह दूतं वयाः लोतयात थथे धयाः हथाय् चायकल, “थः कलाः व निम्ह म्हायपिं ज्वनाः याकनं पिहां हूँ। मखुसा परमप्रभुं थ्व शहर नाश यानादीबलय् छिपिं नं सी।”

16 लोत धाःसा अथें च्वनाच्वन। उकिं निम्ह मनुखं लोत, वया कलाः व निम्ह म्हायपिनिगु ल्हाः ज्वनाः शहर पिने ब्वनाहल। छायाधाःसा परमप्रभुं इमित दया यानादीगु दु।

17 शहरं पिने थ्यंकाः दूतं धाल, “थःगु ज्यान बचय् यायेत थनं बिस्सुं हूँ, लिफः स्वये मते, थन गनं नं दी मते। पहाडपाखे बिस्सुं हूँ। अले छिपिं बचय् जुइ।”

18 लोतं धाल, “अथे धयादी मते, प्रभु।

19 छिकपिन्सं जिगु लागि तःधंगु ज्या यानादिल। जितः बचय् यानादिल। जि पहाडय् थ्यंका बिस्सुं वने मफु। अन थ्यने न्ह्यः थ्व शहर नाश जुइ लाइ। अले जिपिं नं सी।

20 थनं नापसं छगु शहर दु। व शहर चिधं। जि व जिगु परिवार अन बचय् जुइ फइ। जितः अन हे छवयादिसँ।”

21 इमिसं धाल, “ज्यु हूँ। जिं व शहरयात नाश याये मखु।

22 याकनं हूँ। छिपिं अन मथ्यंतले जिमिसं छुं याये मखु।” (लिपा थ्व शहरयागु नां सोअर च्वन।)

23 लोत सोअरय् थ्यंबलय् निभाः त्वयेधुंकल।

24 अले परमप्रभुं सदोम व गमोरा शहरय् मि व गन्धकयागु वा गायकादिल।

25 वयकलं उकिया जःखः च्वंगु गांतयत व अन सःगु फुक्कं नाश यानादिल।

26 लँय् वँवं लोतया कलातं लिफः स्वःगुलि व चियागु थां जुल।

27 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां दनाः अब्राहाम थः परमप्रभुया न्ह्यःने दनाः खँ ल्हाथाय् वन।

28 वं सदोम व गमोराया फुक्क थासय् स्वल। अले वं अगलं कुँत्याः पिहां वयाच्वं थें व थासं कुँ पिहां वयाच्वंगु खन।

29 थुकथं परमेश्वरं लोत च्वनाच्वंगु ब्यासीइ च्वंगु शहरयात नाश यानादीबलय् अब्राहामयात लुमंकादिल। अले लोतयात अनं बचय् यानाः हयादिल।

मोआबी व अम्मोनीतय् पुर्खा

30 सोअरय् च्वने ग्याःगुलि लोत थः निम्हं म्हायपिं ब्वनाः पहाडय् वनाः छगू गुफाय् च्वन।

31 छन्हु तःधीम्ह म्हायम्हं थः केहेयात धाल, “झी बाः बुरा जुइ धुंकल। झीत ब्याहा याइपिं थ्व संसारय् सुं हे मिजंत मदु।

32 झी बाःयात दाखमघ त्वंकाः वयकः नापं घने नु। अले थः हे बौया पाखें मचा दयके।”

33 उखुन्हु चान्हय् इमिसं थः बौयात दाखमघ त्वंकल। अले तःधीम्ह म्हाय् व नापं घन। दाखमघं तसकं काःगुलि लोतं व घोवःगु व दनावंगु छुं हे मचाः।

34 कन्हय् खुन्हु तताम्हय्सिनं केहेम्हय्सित धाल, “म्हिगः बहनी जि बाःलिसे घना। थौं हाकनं दाखमघ त्वंके नु। अले छ वयकः नापं घँ। अले झी निम्हस्यां बाःपाखें मचा दइ।”

35 उखुन्हु चान्हय् नं इमिसं बौम्हय्सित दाखमघ त्वंकल। अले चिधीम्ह म्हाय् वनाः बौम्हलिसे घन। दाखमघ यक्व त्वंगुलि लोतं व घोवःगु व दनावंगु छुं हे मचाः।

36 थुकथं लोतया म्हायपिं निम्हस्यां थः हे बौया पाखें प्वाथय् दत।

37 तःधीम्ह म्हाय्या काय् बुल। वं वयागु नां मोआब तल। व थौकन्हय्यापिं मोआबीतय् पुर्खा खः।

38 चिधीम्ह म्हाय्या नं काय् बुल। वं वयागु नां बेन-अमी तल। व थौकन्हय्यापिं अम्मोनीतय् पुर्खा खः।

20

अब्राहाम, सारा व इसहाक

1 अब्राहाम मप्रें नेगेव पाखे वनाः कादेश व शूरया दथुइ च्वन। अनलि व गरारय् वनाः च्वन।

2 अन वं सकसितं थः कलाः सारायात थः केहेँ धकाः धाल। उकिं गरारया जुजु अबीमिलेकं सारायात थःथाय् यंकल।

3 छन्हु चान्हय् म्हागसय् वयाः परमेश्वरं अबीमिलेकयात धयादिल, “छ आः याकनं सी, छायाधाःसा छं हःम्ह मिसा ब्याहा जुइ धुंक्म्ह खः।”

4 अबीमिलेकं सारायात थी तक नं मथ्युनि। वं परमेश्वरयात धाल, “प्रभु! छिं निर्दोषपिं जातियात नं नाश यानादी ला? जिं छुं नं मस्यु।

5 अब्राहाम थःम्हं हे वयात ‘जिमि केहेँ’ धकाः धाल। अले वं नं ‘जिमि दाजु’ धकाः धाल। जिगु मतिइ मभिंगु छुं हे मदु, अले छुं टुंकागु मदु।”

6 परमेश्वरं वयात म्हागसय् धयादिल, “छं मभिंगु नुगलं थथे याःगु मखु धकाः जिं स्यु। उकिं जिं छन्त जिगु विरोधय् पाप यायेगुपाखें बचय् यानातयागु खः। उकिं हे जिं छन्त वयात थीके मबियागु खः।

7 आ: छं व मिसायात वया भा:तयाथाय् लित यंकि। वया भा:त अगमवक्ता ख:। वं छंगु लागि प्रार्थना यानाबी। अले छ सी मखु। छं वयात लित मयंकल धा:सा छ व छिमि मनूत फुक्कं सी।”

8 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां अबीमिलेकं थ: भारदारत फुक्कसित स:ता: जूगु फुक्क खँ कन। थ्व न्यना: इपि फुक्कं ग्यात।

9 अले अबीमिलेकं अब्राहामयात स:ता: न्यन, “छं जिमित छु यानागु? जिं छंगु छु स्यंकागु दु धका: जित: व जिगु देशयात थपाय्धंगु द्रुपं बीत्यनागु? छं जित: याये मज्यूगु ज्या यात।

10 छं छाय् थथे यानागु?”

11 अब्राहामं धाल, “जिगु मतिइ थन च्वंपिन्सं परमेश्वरयात मानय् याइ मखु। अले जिमि कला:यात यंकेत जित: स्याइ धका: जिं थथे यानागु ख:।

12 व जिमि केहँ नं ख:। व जिमि बा:या म्हाय् ख:सां जिमि मांया धा:सा मखु। जिं वयात ब्याहा याना।

13 परमेश्वरं जित: जिमि बौया छँ त्व:ता: उखेंथुखें जुइम्ह यानादिसैलि जिं सारायात ‘न्हाथाय् वंसां छं जित: दया याना: जि छं दाजु ख: धका: धा’ धयागु ख:।”

14 अले अबीमिलेकं अब्राहामयात फैच्वलय्, साद्रहं व दासदासीत बिल। वया कला: सारायात नं लित बिल।

15 वं अब्राहामयात धाल, “थ्व फुक्क जिगु दे ख:। छ मंदुथाय् च्वँ।”

16 वं सारायात धाल, “छिमिसं छं नं द्रुंकूगु मदु धका: सकसिनं सीमा धका: जिं छिमि दाजुयात द्रु:छि वह:या धिबा बियागु दु।”

17 अब्राहामं परमेश्वरयात प्रार्थना यात। अले परमेश्वरं अबीमिलेक, वया कला: व दासीतय्त नं लाय्कादिल। आ: इपिं हानं मचा बुइकेफइपिं जुल।

18 छाय्धा:सा परमेश्वरं अब्राहामया कला: साराया हुनिं याना: अबीमिलेकया कला: व वया दासीपिन्त मचा बुइके मफइपिं यानादीगु ख:।

21

इसहाक बूगु

1 परमप्रभुं सारायात थ:म्हं बचं बियादी थें दया यानादिल, अले थ:म्हं धया थें यानादिल।

2 अब्राहाम बुरा जुइ धुंकासां परमेश्वरं धयादीगु हे इलय् सारां काय् बुइकल।

3 अब्राहामं वयागु नां इसहाक तल।

4 इसहाक च्यान्हु दुबलय् अब्राहामं परमेश्वरं धयादी थें वयात म्हय् चिं तय्कल।

5 इसहाक बूबलय् अब्राहाम सच्छिदँ दये धुंकां ख:।

6 अले सारां धाल, “परमेश्वरं जित: लसता: बियादिल। थ्व खँ न्यनीपि सकलें जि नाप लय्ताइ।

7 आ: तक अब्राहामयात सुनां जिं मचायात दुरु त्वंकी धका: धायेफु। अयनं जिं व बुरा जुइ धुंका: वयापाखें काय् बुइका।”

हागार व इश्माएलयात पितिनाछव:गु

8 मचा त:धिक: जुयावल। मचायात दुरुं छीखुन्हु अब्राहामं त:धंगु भवय् न्याय्कल।

9 छन्हु सारां हागारया काय् इश्माएलं थ:काय् इसहाकयात हाय्काच्वंगु खना:

10 अब्राहामयात धाल, “व मिश्री दासी व वया काय्यात थनं पितिनाछव। व दासीया काय्यं जिकाय् इसहाकं थें छंगु सम्पत्ति कायेखनि मखु।”

11 थ्व खं अब्राहामया नुग: मछिन। छाय्धा:सा इश्माएल नं वया थ: हे काय् ख:।

12 तर परमेश्वरं वयात धयादिल, “छं छिमि दासी कला: व काय्या खँय् नुग: मछिंके मते। सारां धा:थें या। इसहाकया पाखें हे छिमि सन्तान न्हाइ।

13 अथेसां व दासी मिसाया मचा नं छं हे काय् जूगुलि वयापाखें नं जिं छगू त:धंगु जाति दय्काबी।”

14 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां अब्राहामं ल: दुगु छेंगूया छग: थल व मरि हया: हागारया ब्वहलय् तयाबिल। अले काय्म्हनापं वयात अनं छवयाबिल। इपिं बेर्शेबाया मरुभूमिइ उखेंथुखें जुया: जुल।

15 थलय् च्वंगु ल: फुसैलि हागारं काय्म्हयसित छथाय् झालय् त्व:ता:

16 थ: तापाक्क वना: फेतुत। थ: काय्यात सीगु स्वये मफया: वं थथे या:गु ख:। अले व अन च्वना: हँय् हँय् खवल।

17 परमेश्वरं काय्म्ह ख्व:गु स: ताल। अले परमेश्वरया दूतं स्वर्ग हागारयात धयाहल, “छन्त छु दु:ख जुल, हागार? ग्याये मते। परमेश्वरं छिमि काय् ख्व:गु ताये धुंकल।

18 दँ, वना: छिमि काय्यात ल्हा: ज्वना: थँ, अले वयात बल्लाक ज्वनाति। छाय्धा:सा जिं वयापाखें छगू त:धंगु जाति दय्के।”

19 अले परमेश्वरं वयात छगू बुंगा:चा क्यनादिल। वं वना: छेंगूया म्हेचाय् ल: तया: थ:काय्यात त्वंकल।

20 परमेश्वर वया काय्म्हलिसे हे च्वनादिल। व मरुभूमिइ हे च्वना: त:धि जुल। अले धनुष वाण कय्केगुलिइ जा:म्ह जुल।

21 व पारान धा:गु मरुभूमिइ च्वनीगु ख:। वया मामं वयात छम्ह मिश्रयाम्ह मिसा ब्याहा यानाबिल।

अब्राहाम व अबीमिलेकया दथुइ जूगु सन्धि

22 थुबलय् हे अबीमिलेक व वया सेनापति पीकोलं अब्राहामयात धाल, “छिं यानादीगु न्हागु ज्याय् नं छित: परमेश्वरं आशिष बियादिल।

23 छिं आ: जित: परमेश्वरया न्ह्य:ने जित: व जिमि कायम्हायपिं व छयछुइपिन्त गुबलें हे धोखा बी मखु धका: पाफयादिसँ। जिं छिगु लागि गथे व्यवहार यानागु दु, छिं नं अथे हे जि व थ: च्वनाच्चनागु देशलिसे व्यवहार यानादिसँ।”

24 अब्राहामं धाल, “जिं पाफये।”

25 अले अब्राहामं अबीमिलेकया दासतयसं लाकाका:गु तुंयागु खँ न्ह्यथन।

26 अले अबीमिलेकं धाल, “थ्व खँ जिं थौं हे तिनि न्यना। छिं थ्व खँ न्हापा हे छाय् धयामदिया? जिं मस्यू थथे सुनां यात।”

27 अले अब्राहामं अबीमिलेकयात सा दूहं व फै हयाबिल। थुकथं इपिं निम्हसिया दथुइ छगू सन्धि जुल।

28 अब्राहामं थ:गु फैतयगु पुचलं न्हयम्ह भ्या:चात चीकल।

29 अले अबीमिलेकं धाल, “छिं छुकिया निंति थुपिं फैचात अलग्ग तयादियागु?”

30 अब्राहामं लिस: बिया: धाल, “थ्व न्हयम्ह भ्या:चात कयादिसँ। थुकिं थ्व तुं जिं म्हुयागु ख: धका: साक्षी बी।”

31 थुकथं व थाययागु नां बेशेबा जुल। छाय्धा:सा इमिसं अन सन्धि या:गु ख:।

32 बेशेबाय् सन्धि याये धुंका: अबीमिलेक व वया सेनापति पीकोल पलिशतीतयगु देशय् लिहां वन।

33 अब्राहामं बेशेबाय् तितिसिमा छमा पित। अले परमप्रभु सदां दयाच्चनीम्ह परमेश्वरया नां कयाच्चन।

34 अब्राहाम त:न्ह तक पलिशतीतयगु देशय् च्वन।

22

अब्राहामयात जाँचय् या:गु

1 छुं ई लिपा परमेश्वरं अब्राहामयात जाँचय् यायेत स:तादिल, “अब्राहाम!”

वं लिस: बिल, “प्रभु, जि थन हे दु।”

2 परमेश्वरं धयादिल, “छिमि काय्, छं तसकं माया यानात:म्ह याक: काय् इसहाकयात ज्वना: मोरीयाहया देशय् हँ। जिं अन छगू पहाड क्यने, अन हे छं जिगु लागिं छिमि काय्यात होमबलि ब्यु।”

3 कन्हय् खुन्हु सृथ न्हापां दना: अब्राहामं मि च्याकेत सिं फाल, गधाय् म्हुय् काठी चित। अले थ:काय् इसहाक व निम्ह दासयात ज्वना: परमेश्वरं धयादी पाखे वन।

4 स्वन्हु दुखुन्हु अब्राहामं तापाककं व थाय् खन।

5 वं थ: दासतयत धाल, “छिपिं थन हे गधालिसे च्वँ। जि व जिमि काय् हुंकन वना: प्रार्थना याना: वये।”

6 अब्राहामं इसहाकया ब्वहलय् होमबलि बीगु सिं पाछाय्कल, थ:म्हं मि व चुपि ज्वन। अले इपिं निम्हं नापं वन।

7 इसहाकं थ: बौ अब्राहामयात धाल, “बा:”।

अब्राहामं धाल, “छु जुल, पुता?”

“झीके मि व सिं ला दु, होमबलि बीत भ्या:चा ग्व लय्?”

8 अब्राहामं धाल, “पुता, परमेश्वरं हे झीत होमबलि बीगु लागिं भ्या:चा बी।” थुकथं इपिं नापं वनाच्चन।

9 परमेश्वरं वयात धयादीगु थासय् थयंका: अब्राहामं छगू वेदी दयका: उकी सिं पँचित। अले थ:काय्यात न्याक्क चिना: वेदी दुगु सिंपँय् थयन।

10 वं थ:काय्यात स्यायेत चुपि पिकाल।

11 उबलय् हे स्वर्ग परमप्रभुया दूतं वयात स:तल, “अब्राहाम, अब्राहाम!”

वं धाल, “जि थन दु।”

12 दूतं धयाहल, “छं छिमि काय्यात ल्हा: ल्हने मते, अले वयात छुं हे याये मते। जिं सिल, छ धाथें हे परमेश्वरं धा:थे याइम्ह ख:। छाय्धा:सा छं थ: याक: काय्यात तकं वयक:या लागि होमबलि बीत स्वल।”

13 अब्राहामं उखेंथुखें स्वल। वं झालय् न्यक् तक्यनाच्चंम्ह भ्या:चा छम्ह खन। वं वयात ज्वनाहया: थ: काय्या पलेसा होमबलि बिल।

14 अब्राहामं व थाय्या नां “परमप्रभुं बियादी” तल। थौं तक नं मनूतयसं “परमप्रभुं पर्वतय् बियादी” धका: धायेगु या:।

15 परमप्रभुया दूतं अब्राहामयात निक: खुसी स्वर्ग धयाहल –

16 “परमप्रभुं धयादीगु दु, जिं थ:गु हे नामय् बाचा चिने। छं थथे जिगु लागिं थ: याक: काय्यात तकं मधा:गुलिं जिं छन्त त:धंगु आशिष बी।

17 जिं छन्त आकाशय् च्वंगु नगु व फिसलय् च्वंगु फि थें यक्व सन्तान दयकाबी। इमिसं थ: शत्रुतयत् बुका: इमिगु शहर त्याकाकाइ।

18 छं जिं धा:थें या:गुलिं छिमि सन्तानपाखें संसारय् च्वपिं फुक्कसिनं आशिष कायेखनि।”

19 अब्राहाम व इसहाक थ:पिनि दासत दथाय् लिहां वन। इपिं अनं बेशेबाय् वन। अले अब्राहाम अन हे च्वनाछवत।

नाहोरया सन्तान

20 छन्हु अब्राहामं वया किजा नाहोरया नं मिल्काया पाखें च्याम्ह मस्त दये धुंकल धका: सिल।

21 दक्वसिबय् त:धीम्ह ऊज, अनलि बूज, आरामया बौ कम्पूल,

22 केसेद, हजो, पिलदाश, यिदलाप व बतूएल।

- 23 थ्व बतूएल रिबेकाया बौ खः। थुपिं च्यामह कायपिं अब्राहामया किजा नाहोरं मिल्लाया पाखें बुइकूगु खः।
24 नाहोरया मथ्याःमह कलाः रूमा पाखें नं प्यमह मस्त दु – तेबह, गहम, तहस व माका।

23

सारा सीगु

- 1 सारा सच्छि व निइन्हयदें दुबलय्
2 कनानया किर्यत-अर्बा धाःथाय् सित (थौकन्हय हेब्रोन धाइ)। अब्राहाम व सीगुया दुःखं च्वन।
3 वं हितीतयथाय् वनाः धाल,
4 “जि छिकपिन्थाय् पिनें वयाः च्वनाच्वनागु खः। जिमि कलाःयात थुनेत जिके छकू नं बूँ मद्दु। उकिं जितः छकू बूँ मियादिसँ।”
5 इमिसं धाल,
6 “हे प्रभु, न्यनादिसँ, छि छमह तःधंमह मनू खः। छिं थः कलाःयात थुनेत दक्वसिबय् बांलाःगु बूँ ल्ययादिसँ। जिपिं सुनानं मज्यू धाये मखु।”
7 अले अब्राहामं दनाः इमिगु न्ह्यःने क्वछुनाः धाल,
8 “छिकपिन्सं जितः जिमि कलाःयात थन हे थुनेबीगु खःसा सोहोरया काय् एप्रोनयात
9 वयागु बुँनापं च्वंगु मक्पेला धाःगु गुफा जितः म्यु धयाबियादिसँ। जिं तूगु धिबा पुलाबी, अले छिकपिं फुक्कं साक्षी जुइ।”
10 एप्रोन अन हे हितीतलिसे शहरया धवाखाय् च्वनाच्वंगु खः। वं अन च्वनाच्वपिं फुक्कसिनं तायेक धाल,
11 “मखु, जिमि प्रभु, जिं छितः व गुफा जक मखु, फुक्क बूँ हे बी। थः मनूतय् न्ह्यःने हे व फुक्कं जिं छितः सीमह थुनेत सितिकं बी।”
12 अब्राहाम हाकनं छकः हितीतय् न्ह्यःने क्वछुत।
13 अले फुक्कसिनं तायेक एप्रोनयात धाल, “जि व फुक्क बूँ धिबा पुलाः न्याये। जिं पुलागु धिबा कयादिसँ। अले जिं थः कलाःयात अन थुने।”
14 एप्रोनं अब्राहामयात धाल –
15 “प्रभु, बूँया मूला प्यसःक् वःहःया म्वहः जक खः। थुलिचिया लागि झी छु हालाच्वनेगु? सीमह थुनादिसँ।”
16 अब्राहामं एप्रोनया खँ न्यन। अले वं अन दुपिं फुक्कसिया न्ह्यःने वयात प्यसः वःहःया म्वहः बिल।
17 थुकथं एप्रोनं मक्पेलाया मप्रे लिक्क च्वंगु थःगु बूँ व अन च्वंगु गुफा व सिमात फुक्कं
18 शहरया धवाखाय् मुं वयाच्वपिं हितीत फुक्कसिया न्ह्यःने अब्राहामयात मिल।
19 अले अब्राहामं थः कलाः सारायात मप्रेया लिक्क च्वंगु कनान देशया मक्पेला गुफाय् थुन।
20 थुकथं हितीतय्गु बूँ व अन च्वंगु गुफा अब्राहामं सी थुनेगु थाय्कथं थःगु यानाः काल।

24

इसहाकयात भमचा माःजूगु

- 1 अब्राहाम तसकं बुरा जुइ धुंकल। वं याःगु दक्व ज्याय् परमप्रभुं आशिष बियादीगु दु।
2 अब्राहामं थः दक्वसिबय पुलांमह व छँय् फुक्क ज्या स्वइमह च्यःयात सःताः धाल –
3 “स्वर्ग व पृथ्वीया परमप्रभुया नामय् छं जिमि काय्यात थन कनानय् च्वपिं मिस्त ब्याहा यानाबी मखु धकाः बचं ब्यु।
4 जिगु थःगु हे देशय् थः हे मनूतयथाय् वनाः जिमह काय् इसहाकयागु लागि भमचा हयाब्यु।”
5 अले व च्यलं अब्राहामयात धाल, “जिं ल्ययामह मिसा जि लिसे थन वये मखु धाःसा छु छिं थःकाय्यात छि गनं झायागु खः, व हे देशय् जिलिसें लित छवयादीगु खः ला?”
6 अब्राहामं धाल, “छं जिमि काय्यात न्ह्याथे जूसां अन लित यंके मते।
7 जितः जिमि अबुया छँ व जि बूगु देशं थन हयादीमह स्वर्गया परमप्रभु परमेश्वरं जिलिसें, ‘थ्व दे जिमि सन्तानयात बी’ धकाः बचं बियादीगु दु। वय्कलं छंगु न्ह्यः न्ह्यः थःमह छमह दूत छवयाहयादी। अले छं जिमि काय्या लागि भमचा माले फइ।
8 छं जुयाः व मिसां छलिसे वये मखु धकाः धाःसा छं थ्व बचं पूमवंकूसां ज्यू। जिमि काय्यात जक छं अन यंके मते।”
9 अले व च्यलं अब्राहामयात वं “छु छु धाःगु खः, फुक्क याये” धकाः बचं बिल।
10 अनलि व थः मालिकया झिमह ऊँट व थिकय् थिकय्गु कोसेलि ज्वनाः अब्राहामया किजा नाहोर च्वनाच्वंगु शहर अराम-नहरैमपाखे वन।
11 अन थयंकाः वं शहरं पिनेया छगः तुं लिक्क उँटतय्त् झासु लंकेत त्वःतल। थुबलय् सन्ध्याकाः ई जुइ धुंकल। अले मिसामस्त लः काःवइगु ई नं जुइ धुंकल।
12 वं मनमनं प्रार्थना यात, “हे जिमि मालिक अब्राहामया परमप्रभु परमेश्वर! दया यानाः थौं, जिगु ज्या तालाकादिसँ अले जिमि मालिक अब्राहामयात थःगु दया क्यनादिसँ।
13 शहरया मिसामस्त थन तुंथिइ लः काः वइन।

14 जिं इपि मध्ये छम्हसित 'जितः लः त्वनेत छंगु घःचा भचा क्वःछुकि' धकाः धाये। वं जितः 'भपि, जिं छिकपिनि उँटतयूत नं लः त्वंके' धकाः धाल धाःसा छिं थः दास इसहाकयात ल्ययादीम्ह मिसा व हे खः धकाः सीकाकाये। अले छिं जिमि मालिकयात जिं बियागु बचं पूर्वकादिल धकाः नं सीकाकाये।"

15-16 वं प्रार्थना याये सिमधय्वं हे छम्ह ब्याहा मजूनम्ह बांलाःम्ह मिसा लः कायेत घः ज्वनाः वल। व मिसा अब्राहामया किजा नाहोरया काय् बतूएलया म्हाय् रिबेका खः। नाहोरया कलाः मिल्का खः। रिबेका वया न्हाःने जुयाः तुथिइ वन। अले लः सालाः लिहां वनेत्यन।

17 वं ब्वाँय् वनाः वयात धाल, "जितः लः भचा त्वंकि लय्।"

18 अले वं "ज्यू प्रभु, भपि" धकाः वयात घलं लः त्वंकल।

19 अले वं लः त्वने धुंकाः व मिसामचां धाल, "छिकपिनि उँटतयूत नं जिं लः त्वंके।"

20 वं याकनं याकनं फुक्क लः उँटतयू लः त्वनीगु थलय् प्वंकाबिल। अले इमि त्वने मगाःतले लः हयाबिल।

21 परमप्रभुं ल्यःम्ह मिसामचा व हे खः कि मखु धकाः सीकेत वं नमवासे रिबेकां छु छु यात फुक्क स्वयाच्वन।

22 रिबेकां उँटतयूत लः त्वंकेधुंकाः वं थःम्हं ज्वनावःगु बच्छि शेकेल ति दुगु लुँयागु चाःचा व झिगू शेकेल ति दुगु निपा लुँयागु चुरि लिक्काः वयात बिल।

23 अले वं धाल, "छ सुया म्हाय् खः? छिमिगु छैय् जि व जिमि मनूतयूत चा च्वनेत थाय् दइ ला?"

24 वं लिसः बिल, "जिमि बाः नाहोर व मिल्काया काय् बतूएल खः।

25 जिमिगु छैय् छि व छिकपिनि मनूत च्वनेत थाय् दु। अले छिकपिनि उँटतयूत तयेत नं यक्व सु व नसा दु।"

26 अले वं छ्यं क्वःछुकाः परमप्रभुयात प्रार्थना यात,

27 "जिमि मालिक अब्राहामया परमप्रभु धन्यम्ह खः। वय्कलं जिमि मालिकयात बियागु बचं पूर्वकादिल। अले वय्कलं जितः तप्यंक हे जिमि मालिकया थःथितियाथाय् हयादिल।"

28 रिबेकां थःगु छैय् वनाः मां बौयात फुक्क खँ कन।

29-30 रिबेकाया दाजु लाबानं थः केहेनं धाःगु खँ न्यनाः अले केहेनं न्हाःनातःगु चुरि व न्हाय्पनय् चाःचा खनाः याकनं पिने ब्वाँय् वनाः तुं लिक्क उँटत नाप दनाच्वंम्ह अब्राहामया च्यःयाथाय् थ्यंकः वन।

31 अले धाल, "परमप्रभुं आशिष बियातःम्ह छि जिगु छैय् झासँ। थन पिने छाय् च्वनाच्वनादिया? जिं छिकपिन्त च्वनेत क्वथा अले उँटतयूत तयेत थाय् नं दय्कातयेधुन।"

32 अब्राहामया च्यः लाबानलिसे वयागु छैय् वन। लाबानं उँटतयूत म्हाय् च्वंगु कु क्वकाय्केबियाः इमित सु व नसा तयाबिल। अले अब्राहामया च्यः व वया मनूतयूत तुति सिलेत लः हयाबिल।

33 अनलि इमित नसा हयाबिल। अब्राहामया च्यलं धाल, "जि थन छाया वयागु धयागु खँ मकंतले जिं नये मखु।"

लाबानं धाल, "धयादिसँ।"

34 वं धाल, "जि अब्राहामया छम्ह च्यः खः।

35 परमप्रभुं जिमि मालिकयात तःधंगु आशिष बियादीगु दु। अले वय्कःयात तःमि नं यानादीगु दु। परमप्रभुं वय्कःयात ग्वाः ग्वाः फै-च्वलय्, सा द्रुहं, ऊँट, गधाया नाप लुँ, वहः व दास-दासीत बियादीगु दु।

36 "जिमि मालिकया कलाः साराया बुरी जुइ धुंकाः तकं मचा मबू। बुरी जुइ धुंकाः तिनि काय् छम्ह बुल। जिमि मालिकं वयात थःगु फुक्क सर्बय् बिल।

37 जिमि मालिकं जितः थःम्हं धाःथें यायेत पाःफय्कादिल। अले धयादिल, 'छं जिमि काय्यात जि आः च्वनाच्वनागु कनान देशया सुं नं मिसा ब्याहा यानाबी मते।

38 बरू जिमि बाःया छै, जिमि थःथितितय् हे म्हाय्मचा छम्ह ल्ययाः हजि।'

39 "अले जिं जिमि मालिकयाके न्यना, 'जिं ल्ययाम्ह मिसां जिलिसे वये मखु धाःसा छु यायेगु लय्?'

40 वय्कलं धयादिल, 'जिं न्हाःबले परमप्रभुं धयादी थें यानागु दु। वय्कलं जिमि बाःपाखेंया थःथितितय् दथुइ जिमि काय्या लागि भम्चा मालेत थः दूत छलिसे छवयादी।

41 इमिसं थः थःथितियात छलिसे छवयामहल धाःसा छं थःगु बचं पूमवंकूसां ज्यू।'

42 "थौं जिं थन तुथिइ थ्यंकाः मनमनं प्रार्थना याना, 'परमप्रभु, जिमि मालिक अब्राहामया परमेश्वर, जि छु ज्या यायेत थन वयागु खः, व ज्या पूर्वकाबियादिसँ।

43 जि थन तुथिइ दनाच्वनागु दु। थन सु मिसामचा लः काःवइ, जिं वयात "छंगु घलं जितः लः भचा त्वंके ब्यु" धकाः धाये।

44 वं जितः "भपि, जिं छिकपिनि उँटतयूत नं लः त्वंके" धकाः धाइ। अले व हे मिसा परमप्रभुं जिमि मालिकया काय्यात ल्ययादीगु जुइ।'

45 "जिं प्रार्थना याये सिमधय्वं रिबेका घः ज्वनाः तुंपाखे वल। वं तुथिं लः साल। जिं वयात धया, 'जितः त्वनेत लः भचा ब्यु।'

46 वं याकनं थःगु घः क्वकयाः 'भपियादिसँ, जिं छिकपिनि उँटतयूत नं लः त्वंके' धाल। अले जिं लः त्वना। वं उँटतयूत नं लः तयाबिल।

47 "जिं वयाके न्यना, 'छ सुया म्हाय् खः?'

"वं धाल, 'जिमि बाः नाहोर व मिल्काया काय् बतूएल खः।'

“अले जिं वयागु न्हायपनय चाःचा व ल्हातिइ चुरि न्हाकाबिया।”

48 “जिं परमप्रभुया न्ह्यःने छ्यं क्वःछुकाः, अले जिमि मालिक अब्राहामया परमप्रभु परमेश्वरयात तःधंका। वय्कलं जिमि मालिकया किजाया छय् वय्कःया काययात चूलाकाबीत जितः तप्यंक छवयादिल।

49 आः छिं जिमि मालिकयात धात्थें हे माया यानादीगु खःसा, खः धयादिसँ, मखुसा, मखु धयादिसँ। जि गन वनेमाःगु खः अन हे वने।”

50 लाबान व बतूएलं धाल, “थ्व फुक्क परमप्रभुं हे यानादीगु खः। जिमिसं गथे यानाः ‘मज्यू’ धायेगु?”

51 रिबेकायात यंकादिसँ। अले परमप्रभुं धयादी थें छिकपिनि मालिकया कायलिसें ब्याहा यानाबियादिसँ।”

52 थ्व न्यनाः अब्राहामया च्यलं छ्यं क्वःछुकाः परमप्रभुयात सुभाय बिल।

53 अले वं वसः, लुँ वहःया तिसा पिकयाः रिबेकायात बिल। वं वया मां व दाजुयात नं थिकय् थिकयगु कोसेलि देछात।

54 अनंलि अब्राहामया च्यः अले व नापं वःपिं फुक्कसिनं नयेत्वने यात। अले अन हे चा च्वन।

सुथय दनाः वं रिबेकाया मां व दाजुयात धाल, “आः जिमि मालिकयाथाय् वनेत जितः बिदा बियादिसँ।”

55 इमिसं धाल, “रिबेकायात जिपिलिसें च्यान्हु झिन्हु थन हे तयादिसँ। अले यंकादिसँ।”

56 वं धाल, “जिमि थन च्वनेत धयादी मते। परमप्रभुं जिपिं थन वयागु ज्या पूर्वकाबियादीगु दु। आः जिपिं जिमि मालिकयाथाय् लिहां वने।”

57 इमिसं धाल, “रिबेकायात हे न्यनास्वये, वं छु धाइ।”

58 अले इमिसं रिबेकायात सःताः न्यन, “छ वय्कःलिसे वनेगु खः ला?”

वं धाल, “ज्यू, जि वने।”

59 अले इमिसं रिबेका व वयात मचाबलय् दुः त्वंकूम्ह मिसायात अब्राहामया च्यः व वया मनुतलिसे छवयाबिल।

60 इमिसं रिबेकायात आशिष बियाः धाल –

“परमेश्वरं छन्त यक्व सन्तान बियादीमा,

अले छिमि सन्तानं

थः शत्रुतयूत त्याकावने फयेमा।”

61 अले रिबेका व वया दासीत अब्राहामया च्यःलिसे वनेत तयार जुयाः उँटय् च्वन। थुकथं इपिं अनं वन।

62 इसहाक उबलय् बेअर-लहै-रोइपाखें व जक वःगु खः। छायाधाःसा व नेगेवय् च्वनाच्चवंह खः।

63 छन्हु सन्ध्याकाः ई पाखे इसहाक ध्यान यायेत ख्यलय् पाखे वनाच्चवंबलय् वं उँटत वयाच्चंगु खन।

64 रिबेकां इसहाकयात खनाः उँट कुहां वल।

65 अले वं अब्राहामया च्यःयाके न्यन, “हुं वयाच्चवंह मनु सु खः?”

“व जिमि मालिक खः” च्यलं लिसः बिल। अले रिबेकां थःगु ख्वाः गां त्वपुल।

66 च्यलं इसहाकयात थःमहं यानागु फुक्क खँ कन।

67 इसहाकं रिबेकायात थः मां च्वनेगु पालय् हल। अले व इसहाकया कलाः जुल। वं रिबेकायात तसकं माया याः। थुकथं वं थः मां मदुगु दुःख तंकल।

25

अब्राहामया कतूरा पाखें दुपि सन्तान

१ इति २५:१-६

1 अब्राहामं मेम्ह छम्ह मिसालिसे ब्याहा यात। वयागु नां कतूरा खः।

2 वयापाखें जिम्नान, योक्षान, मदान, मिघान, यिशबाक व शूह बुल।

3 योक्षान शेबा व ददानया अबु खः। ददानया सन्तान अश्शरी, लतूशी व लऊम्मीत खः।

4 मिघानया काय्पि एपा, एपेर, हानोक, अबीदा व एल्दा खः। थुपि फुक्कं कतूराया सन्तान खः।

5 अब्राहामं थःके दुगु फुक्कं इसहाकयात त्वःताथकल।

6 थः मसिवं हे अब्राहामं मेपि कलाःपिनि पाखें दुपि काय्पिन्त कोसेलि बियाः थःकाय् इसहाकया पाखें अलग यानाः पुर्बपाखे छवयाब्यगु खः।

अब्राहाम सीगु

7 अब्राहाम मुक्कं १७५ दँ तक म्वात।

8 व ताः आयु म्वानाः यक्व बुरा जुयाः सित। अले थः पुर्खापिलिसे मिलय् जूवन।

9 वया काय्पि इसहाक व इश्माएलं वयात सोहोर धाःम्ह हितीया काय् एप्रोनयागु बुँइ च्वंगु मग्नेया लिक्कसं च्वंगु मक्पेलाया गुफाय् थुनाबिल।

10 थ्व बुँ अब्राहामं हितीतय्के न्यानाकाःगु खः। अब्राहाम व वया कलाः सारा निम्हयसितं थन हे थुंगु खः।

11 अब्राहाम सी धुंकाः परमेश्वरं वया काय् इसहाकयात आशिष बियादिल। उबलय् इसहाक बेअर-लहै-रोइ लिक्कसं च्वनाच्चंगु खः।

इश्माएलया सन्तान

12 साराया मिश्र देशयाम्ह दासी हागारया पाखें दुम्ह अब्राहामया काय् इश्माएलया सन्तानया खँ थथे दु –

- 13 न्हापां बूकथं इमिगु नां थथे दु, नबायोत, केदार, अदबेल, मिब्साम,
 14 मिशमा, दुमा, मस्सा,
 15 हदद, तेमा, यतूर, नापीश व केदमा।
 16 इश्माएलया कायूपि थुपि हे खः। थुपि हे झिनिगू कुलया नायः जुल। इमिगु हे नामं गांया नां च्वन।
 17 इश्माएल १३७ देँ दुबलय् सित।
 18 इश्माएलया कायूपि मिश्रया पुर्बपाखे अश्शूर वनेगु लँय, हबीलांनिसें शूर तक च्वनाच्वंगु खः। इपि अब्राहामया मेपि सन्तानलिसे मिले मजुसे अलग्ग च्वनाच्वंगु खः।

इसहाक व वया परिवार

- 19 अब्राहामया काय् इसहाकया खँ थथे दु, अब्राहामया काय् इसहाक बुल।
 20 इसहाकं पिइँ देँ दुबलय् अरामी बतएलया म्हाय् व लाबानया केहेँ रिबेकालिसे ब्याहा यात। इपि पदन-आरामयापि खः।
 21 रिबेका थारिम्ह मिसा जूगुलि इसहाकं परमप्रभुयात वयापाखें मचा दय्काबीत प्रार्थना यात। परमप्रभुं वयागु प्रार्थना न्यनादिल। अले रिबेकाया प्वाथय् दत।
 22 रिबेकाया प्वाथय् निम्ह मचा दुगु जुयाच्वन। अले इपि प्वाथय् दुने हे थवंथवय् ल्वायेगु यानाच्वन। उकिं वं थथे मतिइ तल, “जितः थथे छाय् जुल?” अले वं परमप्रभुयाके न्यन।
 23 परमप्रभुं वयात लिसः बियादिल,
 “छंगु प्वाथय् निगू जाति दु।
 इपि बूसानिसें हे अलग्ग जुयाः बुइ।

चीधीम्ह तःधीम्ह स्वयाः बल्लाइ।

तःधीम्हयस्यां चीधीम्हयसिगु सेवा याइ।”

- 24 मचाबुइगु ई जुल। रिबेकाया प्वाथय् धात्थेँ हे निम्ह मचा दयाच्वन।
 25 न्हापांम्ह मचा ह्याउँसे च्वंम्ह बुल। वयागु म्ह छम्हं सँया सं भुनातःगु दु। उकिं वयागु नां एसाव तल।
 26 वयां लिपा बुम्ह मचा थः दाजु एसावयागु ग्वालि ज्वनाः बुल। उकिं इमिसं वयागु नां याकूब* तल। इपि बुबलय् इसहाक खुइँ देँ दये धुंकल।
 27 इपि तःधि जुसेँलि एसाव छम्ह बांलाःम्ह शिकारी व पिने जुयाः जुइम्ह जुल। याकूब धाःसा सोझाम्ह व छँज्या जक याइम्ह जुल।
 28 एसाव शिकार यानाः ला हयाबीगुलि इसहाकं वयात अप्वः माया याः। रिबेकां धाःसा याकूबयात अप्वः माया याः।

एसाव थःगु अधिकार म्यगु

- 29 छन्हु याकूबं मुसूति दाय्का च्वंबलय् एसाव नयेपित्याकाः पिनें लिहां वल।
 30 वं धाल, “जि नये पित्यानाः सीन, उकिं जितः व ह्याउँगु सूप भचा ति।” (अय्जुगुलि वयात एदोम नं धायेगु याः)।
 31 याकूबं धाल, “न्हापां जितः छिगु तःधीम्ह काय्या अधिकार निं बियादिसँ।”
 32 एसाव धाल, “जि नयेपित्यानाः सीन, उकिं जितः थ्व अधिकार छु यायेत?”
 33 याकूबं धाल, “दक्वसिबय् न्हापां पा निं फयादिसँ।” अले वं पाफल। थुकथं वं थःम्ह तःधीम्ह काय्या अधिकार मियाबिल।
 34 याकूबं एसावयात मरि व ह्याउँगु सूप बिल। नयेनी यानाः एसाव थःगु लँ लिनावन।
 थुकथं एसाव थःगु तःधीम्ह काय्या अधिकारया च्यूताः मतसे वन।

26

इसहाक व रिबेका गरारय्

- 1 अब्राहामया पालय् जूगु अनिकाल लिपा हाकनं छकः अन अनिकाल जुल। उकिं इसहाक गरारय् पतिशतीतय् जुजु अबीमिलेकयाथाय् वन।
 2 परमप्रभुं वयाथाय् खनेदय्कः वयाः धयादिल, “मिश्र देशय् वने मते। जिं धयाथाय् हे च्वँ।
 3 छ परदेशी जुयाः अन हे च्वँ। जि छलिसेँ हे दइ, अले जिं छन्त आशिष बी। छायाःसा जिं छिमि बाः अब्राहामलिसे छन्त व छिमि सन्तानयात थ्व हे देश बी धकाः बाचा चिनागु खः।
 4 जिं छन्त आकाशय् च्वंगु नगु थें यक्व सन्तान बियाः इमित थ्व फुक्क देश बी। छिमि हे सन्तानपाखें संसारय् च्वंपि फुक्कसिनं आशिष कायेखनि।
 5 छायाःसा अब्राहामं जिं धाःथें फुक्क यात। वं जिं बियागु आज्ञा, नियम व स्यनाकना मानय् यात।”
 6 उकिं इसहाक गरारय् हे च्वन।
 7 इसहाकं थः कलाः रिबेका तसकं बांलाःगुलि अन च्वंपि मनूतयसं वयात स्यानाः रिबेकायात यंकी धकाः ग्यानाः सुनानं वया कलाःया बारे न्यन कि “जिमि केहेँ” धकाः धायेगु यात।
 8 इसहाक अन च्वनाच्वंगु तःन्हु लिपा छन्हु जुजु अबीमिलेकं इयालं स्वःबलय् इसहाकं थः कलाःयात माया यानाच्वंगु खन।

* 25:26 २५:२६ याकूब थुकिया अर्थ खः ग्वालि ज्वनीम्ह

- 9 अबीमेलिकं इसहाकयात दुने सःताः धाल, “रिबेका छंम्ह कलाः खः, छाया वयात केहें धकाः धयागु?”
 इसहाकं धाल, “वयागु लागि थनच्वर्पि मन्तयसं जितः स्याइ धकाः।”
- 10 अबीमेलिकं धाल, “छं जिमित थ्व छु यानागु? सुनानं छिमि कलाःयात बांमलाःगु ज्या याःगु जूसा छं जिपि फुक्कसित दोषी यानाबीगु, मखु ला?”
- 11 अले अबीमेलिकं दक्कसित थथे धकाः उजं बिल, “सुनानं थ्व मन्तयात व थ्वया कलाःयात थिल जक धाःसां वयात स्याइ।”
- 12 इसहाकं अन बुँ ज्यात। अले उगु दँय् वं सच्छिब्व अप्वः सय्काः बाली लल, छायाधाःसा परमप्रभुं वयात आशिष बियादीगु खः।
- 13 इसहाकया बुँज्या झन झन बांलानावन। अले थुकथं व तसकं तःमि जुल।
- 14 वयाके यक्व फे-च्वलय् व दास-दासीत दयावःगुलि पलिशतीतय् व खनाः नुगः मुल।
- 15 अले इमिसं वया बौ अब्राहामया दास-दासीतय्सं अब्राहाम म्वानाच्वंबलय् हे म्हुयातःगु तुं ल्वहं व चा क्वफानाः ल्हानाबिल।
- 16 अबीमेलिकं नं इसहाकयात धाल, “छ जिमिगु देश त्वःताः हूँ, छायाधाःसा छ जिपि स्वयाः नं बल्लाये धुंकल।”
- 17 उकिं इसहाक शहरं पिहां वनाः गरारया पिने गंगु खुसि दुगु थासय् लिक्कसं पाल ग्वयाः च्वन।
- 18 इसहाकं अन थः बौ अब्राहामया पालय् म्हुगु व पलिशतीतय्सं अब्राहाम सी धुंकाः ल्हानाब्यूगु तुं हाकनं म्हुइकेबिल। अले वं तुंतयगु नां अब्राहामं तयातःगु हे तयाबिल।
- 19 इसहाकया दासतय्सं गंगु खुसिइ गाः म्हुबलय् अन बुंगाःचा लुयावल।
- 20 अले गरारय् च्वर्पि फेजवाःत इसहाकया जवाःतलिसें, “थ्व जिमिगु लः खः” धकाः ल्वाः वल। उकिं व बुंगाःचिगु नां “ल्वापु” धकाः च्वन।
- 21 इसहाकया दासतय्सं मेगु तुं म्हुल। अन नं इपि ल्वाः वल। उकिं उकियागु नां “शत्रु” च्वन।
- 22 अनलि इमिसं मेथाय् वनाः हाकनं मेगु तुं म्हुल। थुगुसी धाःसा सुं ल्वाः मवल। उकिं वं व तुंतयागु नां थथे धकाः “रहोबेत” तयाबिल, “आः धाःसा परमप्रभुं झीत च्वनेत व अझ अप्वयावनेत थाय् बियादीगु दु।”
- 23 व अनं बेर्शेबाय् वन।
- 24 उखुन्हू हे चान्हय परमप्रभुं वयाथाय् खनेदयकः झायाः वयात धयादिल, “जि छिमि बौ अब्राहामया परमेश्वर खः। ग्याये मते, छायाधाःसा जि छलिसें दु। जिं जिमि च्यः अब्राहामलिसे बाचा चिना थें छन्त आशिष बी, अले छं यक्व सन्तान दइ।”
- 25 इसहाकं अन छगू वेदी दयकाः परमप्रभुयात प्रार्थना यात। वं थःगु पाल नं अन हे ग्वल। वया दासतय्सं अन तुं म्हुइगु ज्या छुत।
- इसहाक व अबीमेलिकया दथुइ जूगु सन्धि
- 26 छन्हु अबीमेलिक थःत सल्लाह बीम्ह अहुज्जत व सेनापति पीकोलयात व्वनाः गरारं इसहाकयाथाय् वल।
- 27 इसहाकं इमित धाल, “छिकपिं थन छाया झायागु? न्हापा ला छिकपिन्सं जितः क्वह्यंकाः थःपिनिगु देशं पितिना हयादिल।”
- 28 इमिसं धाल, “जिमिसं सिल, परमप्रभु छिलिसे दी। उकिं आः झी दथुइ छगू सन्धि याये। झीसं पाफयाः छगू थज्याःगु सन्धि याये।
- 29 छिं जिमित छुं यानादी मखु। न्हापा जिमिसं नं छितः मभिंगु छुं मयाना, बरु बांलाक हे व्यवहार याना। अले छुं मयासें याउँक छवयाहया। अथे हे छिसं नं जिमित छुं यानादी मते। आः छितः परमप्रभुं आशिष बियादिल।”
- 30 अले इसहाकं इमित तःधंक भवय् नकल। इपिं फुक्कसिनं नयेत्वने यात।
- 31 कन्हय् खुन्हू सुथ न्हापां इसहाक व इमिसं छगू सन्धि यात। अले इसहाकं इमित याउँक बिदा बियाछवत। इपिं इसहाकलिसे लय्तायाः बायावन।
- 32 उखुन्हू हे इसहाकया दासतय्सं वयाः वयात धाल, “जिमिसं लः लुइका।”
- 33 वं उकियागु नां शिबा तल। उकिं व शहरयागु नां आः तक नं बेर्शेबा हे जुयाच्वंगु दु।
- एसावया कलाःपिं
- 34 एसावं पिइदें दुबलय् हिती बेरीया म्हाय् यहदीत व हिती एलोनया म्हाय् बासमतयात ब्याहा यात।
- 35 इपिं मिसातय्सं यानाः इसहाक व रिबेकायात म्वाये हे थाकुकाबिल।

27

इसहाकं एसावयात आशिष बीगु मनंतुंग

- 1 इसहाक तसकं बुरा जुयाः मिखां हे म्छुयावसेलि वं थः दक्कसिबय् तःधीम्ह काय् एसावयात सःतल। वं वयाः धाल, “जिं छु याये माल?”
- 2 इसहाकं धाल, “जि आः बुरा जुइ धुन, अले न्हागु इलय् नं सी फु।
- 3 उकिं छ थःगु धनुष ज्वनाः शिकारय् हूँ। अले जिगु लागि पशु स्यानाः हजि।
- 4 अले जितः साक्क दयकाः नके हजि। जिं छन्त सी न्हाः आशिष बिया थके।”
- 5 इसहाकं एसावयात थथे धाःगु रिबेकां न्यनाच्वन। एसाव शिकार यायेत पिहां वने धुंकाः
- 6 वं थःकाय् याकूबयात धाल, “जिं छिमि बाःनं छिमि दाजु एसावयात थथे धयाच्वंगु तया —

- 7 'जि सी न्ह्यः छं शिकार यानाहयाः जितः साक्क नकि। अले जिं परमप्रभुया न्ह्यःने छन्त आशिष बी।'
 8 उकिं, आः जिगु खँ न्यँ, अले जिं धाःथें या।
 9 वनाः बांलाःपिं निम्ह भ्याःचा ज्वनाः वा, जिं छिमि बाःनं धाःथें साक्क इमिगु ला दयकाबी।
 10 छं व यंकाः छिमि बाःयात नकि। अले छिमि बाःनं सी न्ह्यः छन्त हे आशिष बी।"
 11 याकूबं धाल, "एसावया ला म्ह छम्हं सँ दु। जिके धाःसा सँ मदु।
 12 छुं जुयाः बाःनं जितः थियास्वल धाःसा जिं वयकःयात झंगःलाःगु थें जुइ। अले जितः आशिषया थासय् सराः बियादी।"
 13 रिबेकां वयात धाल, "छन्त ब्यूगु सराः जितः लायेमा। छं जिं धाःथे जक भ्याःचा ज्वनाः वा।"
 14 उकिं याकूबं वनाः मांम्हयूसिनं धाःथें भ्याःचा ज्वनाः वल। रिबेकां याकूबया बौयात यःथें साक्क ला दयकाबिल।
 15 अले वं छँय् दुगु एसावया भिगु भिगु लं हयाः याकूबयात फिकल।
 16 याकूबया ल्हाः व गःपतय् सँ मदुथाय् भ्याःचिया छँगू तिकाबिल।
 17 अले थःम्हं साक्क दयकूगु ला व मरि याकूबया ल्हातिइ तयाबिल।

याकूबं झंगः लानाः आशिष काःगु

- 18 याकूबं थः बौयाथाय् वनाः धाल, "बाः, जि वये धुन।"
 बौम्हं न्यन, "छ जिमि गुम्ह काय् खः?"
 19 याकूबं धाल, "जि एसाव खः, छिम्ह दक्वसिबय् तःधीम्ह काय्। जिं छिं धाःथे यानाः हये धुन। दनाः ला भपियादिसँ। अले जितः आशिष बियादिसँ।"
 20 इसहाकं न्यन, "छं गय् यानाः थुलि याकनं लुइका, पुता?"
 याकूबं लिसः बिल, "छिकपिनि परमप्रभु परमेश्वरं जितः लुइकेत ग्वाहालि यानादिल।"
 21 इसहाकं याकूबयात धाल, "जिगु लिक्क वा, छन्त थियाः छ जिमि काय् एसाव खः ला कि मखु स्वये।"
 22 याकूब इसहाकया लिक्क वन। इसहाकं वयात थियाः धाल, "छंगु सः याकूबयागु थें च्वं। छंगु ल्हाः धाःसा एसावया थें च्वं।"
 23 याकूबया ल्हातिइ एसावया थें सँ दुगुलि वं याकूबयात म्हसीके मफुत। वं आशिष बीत हाकनं छकः न्यन -
 24 "छ धाःथें एसाव खः ला?"
 "खः" वं लिसः बिल।
 25 इसहाकं धाल, "जितः ला भचा हजि। जिं थ्व नये धुंकाः छन्त आशिष बी।" याकूबं हयाबिल। वं व नल। याकूबं दाखमघ नं हयाबिल।
 वं व नं त्वन।
 26 अले इसहाकं धाल, "जिगु लिक्क वा, पुता, अले जितः चुप्पा न।"
 27 याकूबं चुप्पा नयाच्चंबलय् इसहाकं वयागु वसःया बास कयाः म्हसीकल, अले धाल -
 "जिमि काय्या वसःया बास,
 परमप्रभुं आशिष बियादीगु बँयागु बास थें च्वं।
 28 परमेश्वरं छन्त आकाशं सुति गायकाः
 बुँइ यक्व सय्काः आशिष बियादीमा।
 अले यक्व अन्न व दाखमघ बियादीमा।
 29 थीथी जातिं छंगु सेवा यायेमा,
 मनूतय्सं छन्त भागि यायेमा,
 छं दाजुकिजाया छ मालिक जुइमा,
 छं किजापिन्सं छन्त भागि यायेमा,
 छन्त सराः बीपिं फुक्कसित सराः लायेमा,
 छन्त आशिष बीपिं फुक्कसिनं आशिष कायेमा।"
 30 इसहाकं आशिष बीधुंकाः अले याकूब अनं पिहां वने धुंकाः वया दाजु एसाव शिकारं लिहां वल।
 31 वं नं साक्क नसाज्वलं दयकल, अले थः बौयाथाय् यंकाः धाल, "बाः, दनादिसँ, जिं शिकारं हयागु ला भपियादिसँ, अले जितः आशिष बियादिसँ।"
 32 इसहाकं न्यन, "छ सु?"
 वं लिसः बिल, "छिम्ह दक्वसिबय् तःधीम्ह काय् एसाव।"
 33 थ्व न्यनाः इसहाक तसकं खात। अले धाल, "अयजूसा छ वये न्ह्यः शिकार यानाः जितः ला नकेहःम्ह सु लय्? जिं वयात आशिष बी धुन। आः व आशिष वयागु हे जुइ।"
 34 बौया थ्व खँ न्यनाः एसाव ततःसलं हालाः ख्वल, अले धाल, "बाः, जितः नं छिगु आशिष बियादिसँ।"
 35 इसहाकं धाल, "छिमि किजां जितः वयाः झंगः लात। वं छन्त बीगु आशिष लाकाः यंकल।"

36 एसाव धाल, “वयागु नां याकूब तःगु पायछि हे जुल। वं निकः निकः जितः झंगः लाये धुंकल। वं जिगु तःधीम्ह काय्यागु अधिकार लाकाः काल, आः जिं कायेगु आशिष नं लाकाः यंकल। छिके आः जितः बीगु छुं हे आशिष ल्यं मन्त ला?”

37 इसहाकं लिसः बिल, “जिं वयात छं मालिक यानाबी धुन। फुक्क किजापिन्त वया च्यः यानाबी धुन। जिं वयात फुक्क अन्न व दाखमघ नं बी धुन। आः छन्त बीत जिके छुं हे मदये धुंकल, पुता।”

38 एसाव हाकनं धाल, “छिके छगुलि अप्वः मेगु आशिष मदु ला, बाः? जितः नं आशिष बियादिसँ।” अले व ततःसलं ख्वल।

39 इसहाकं वयात धाल,

“छ च्वनीगु बै अन्न सयेगु पाखें

व आकाशं गाइगु सुति लः पाखें तापाइ।

40 छ थःगु तरवारया बलं म्वाना च्वनेमाली।

छं थः किजाया सेवा यायेमाली।

गुबलय् छ थ्व पाखें हीचाइ

उबलय् छं थःगु गःपतं

वयागु ककुसिं लिकयाः वांछवइ।”

41 थः बौनं याकूबयात आशिष ब्यूगुलि एसाव व खनाः तंम्वल। अले मनमनं धाल, “जिमि बौ सीवं जिं वयात स्यानाबी।”

42 रिबेकां एसावया थ्व ग्वसाः सीकाः थःकाय् याकूबयात सःताः धाल, “छिमि दाजुं छन्त स्यानाः बदला कायेगु बिचाः यानाच्वंगु दु।

43 उकिं जिं धयागु खँ न्यँ। छ याकनं हे हारानय् जिमि दाजु लाबानयाथाय् बिस्सुं हँ।

44 अले छिमि दाजुया तं क्वमलाःतले अन हे च्वँ।

45 छं याःगु खँ ल्वःमनाः छिमि दाजुया तं क्वलासेंलि जिं छन्त काय्के छवयाहये। छन्हुं हे जिं छाया छिपिं निम्हंलिसे बायाच्वनेगु?”

46 अले रिबेकां इसहाकयात धाल, “थनच्वपिं हिती मिसातयसं यानाः जि हीमी चायेधुन। याकूबं नं हिती मिसा हे ब्याहा यात धाःसा ला जि सीसां जिल।”

28

इसहाकं याकूबयात लाबानयाथाय् छवःगु

1 इसहाकं याकूबयात सःताः आशिष बियाः धाल, “छं सुं हे कनानी मिसालिसे ब्याहा याये मते।

2 पढ़न-आरामय् छिमि मांया बौ बतूएलया छँय वनाः छिमि पाजु लाबानया म्हायायपिं मध्ये छम्हयसित ब्याहा या।

3 दक्क शक्ति दुम्ह परमेश्वरं छन्त आशिष बीमा। अले छं यक्क सन्तान दयाः छंपाखें यक्क जाति दयेमा।

4 परमेश्वरं छन्त व छिमि सन्तानयात अब्राहामयात ब्यूगु आशिष बियादीमा। अले परमेश्वरं अब्राहामयात बी धाःगु व झी आः च्वनाच्वनागु देश नं परमेश्वरं छन्त बियादीमा।”

5 अले इसहाकं याकूबयात पढ़न-आरामय् एसाव व याकूबया मां रिबेकाया दाजु, अरामी बतूएलया काय् लाबानयाथाय् छवत।

6 एसावं थः बौ इसहाकं याकूबयात आशिष बियाः सुं नं कनानी मिसायात ब्याहा याये मते धकाः भम्चा मालेत पढ़न-आरामय् छवःगु खँ सिल।

7 वं याकूब थः मांबौया खँ न्यनाः पढ़न-आरामय् वंगु खँ नं सिल।

8 अले वं थः बौ इसहाकयात कनानी मिस्त गुलि तक मयः धयागु खँ वाः चायकल।

9 उकिं वं थः कका अब्राहामया काय् इश्माएलयाथाय् वनाः वया म्हाया, नबायोतया क्यहँ महलतयात थः कलाःपिं दयक दयकं ब्याहा याना हल।

बेथेलय् याकूबया दर्शन

10 बेर्शेबा त्वःताः याकूब हारानपाखे वन।

11 खिउँयावसेंलि व छथाय् बासं च्वनेत दित। व ल्वहंया फुंग तयाः अन हे ग्वारातुल।

12 वं म्हागसय् स्वर्ग पृथ्वी छस्वागु छपु स्वाहानेय् परमेश्वरया दूतत थाहां क्वहां जुयाच्वंगु खन।

13 परमप्रभुं वया लिक्क वयाः धयादिल, “जि परमप्रभु खः, छं तापाःबाज्या अब्राहामया परमेश्वर, अले इसहाकया परमेश्वर। जिं छन्त व छिमि सन्तानयात छ च्वनाच्वंगु देश बी।

14 छिमि सन्तान पृथ्वीया धू थें जुइ। इपिं पुर्व व पच्छिम, उत्तर व दच्छिन न्यनावनी। पृथ्वीया फुक्क मनूतयसं छ व छिमि सन्तानपाखें आशिष काइ।

15 जि छलिसें दु। छ न्हायाथाय् वंसां जिं छन्त स्वयाच्वने। अले जिं छन्त थन हे लित हये। जिं छन्त बाचा चिनागु ज्या पूमवंतले त्वःते मखु।”

16 याकूबया न्हालं चासेंलि वं बिचाः यात, “परमप्रभु थन हे दी, जिं सीके मफुत।”

17 अले वं ग्यानाः धाल, “थ्व थाय् ला मेगु मखुसे परमेश्वरया छँ हे जुइमाः। थ्व थाय् ला स्वर्गया लुखा जुइमाः।”

18 सुथ न्हापां याकूबं दनाः थःम्हं छ्यं दिकाः घनागु ल्वहंयात लुमन्तिया चिं थें धंकल। अले उकी च्वनिसें चिकं लुत।

19 वं व थाय्या नां बेथेल तल। न्हापा व थाय्या नां लुजः खः।

20 अले याकूबं थथे धया: भाकल यात, “परमेश्वर जिलिसें दु धयागु ख:सा, अले जित: जि वँथाय् बचय् यानादी, नके, त्वंके व पुंके यानादी धयागु ख:सा,

21 जि हाकनं जिमि बा:याथाय् याउँक लिहां वने फत धा:सा परमप्रभु हे जिम्ह परमेश्वर जुइ।

22 अले जिं धंकागु थ्व ल्वहं परमेश्वरया छँ जुइ। अले वय्कलं बियादीगु न्हागुं झिब्वय् छब्व वय्क:यात देछाये।”

29

याकूब लाबानया छँय् थ्यंगु

1 याकूब थ:गु लँ लिना: वन। व पुर्बया देशय् थ्यन।

2 अन वं छथाय् छग: तुं खन। तुंया लिक्कसं स्वबथां फैत च्वनाच्वंगु दु। व फैचातय्त व हे तुंयागु ल: त्वंकीगु जुयाच्वन। तुंया म्हुतु तीगु छग: तग्व:गु ल्वहं दु।

3 फैत फुक्क अन मुंवेधुंका: फैजवा:तयसं तुंया म्हुतुं ल्वहं चीका: ल: त्वंकीगु व अले हाकनं व ल्वहँतं तुंया म्हुतु तिनाबीगु जुयाच्वन।

4 याकूबं फैजवा:तय्के न्यन, “पासापिं, छिपिं गनं वयागु?”

इमिसं लिस: बिल, “जिपिं हारानं वयापिं ख:।”

5 वं इमित धाल, “छिमिसं नाहोरया छय् लाबानयात म्हस्यू ला?”

इमिसं लिस: बिल, “स्यू, जिमिसं म्हस्यू।”

6 याकूबं इमित हाकनं धाल, “वय्क: म्हं फु ला?”

इमिसं धाल, “वय्क: म्हं हे फु। वय्क:या म्हाय् राहेल फैत ज्वया: थन हे वइतिनि।”

7 वं धाल, “छिपिं थन छाय् मुनाच्वनागु? निभा: बीगु ई मजूनि। फैत मुकेगु ई नं मजूनि। उकिं ल: त्वंका: फैतय्त हाकनं ज्वयेयकि।”

8 इमिसं धाल, “फुक्क फैत ममुंके अले तुंया म्हुतुं ल्वहं मचीकं जिमिसं अथे याये फइ मखु। अथे जुइ धुंका: तिनि जिमिसं फैतय्त ल: त्वंके फइ।”

9 याकूब इपिं लिसे खँ ल्हाना च्वंबलय हे राहेल थ: बौया फैत ज्वया: अन थ्यंका: वल। वया बौया फैत वं हे जइगु जुयाच्वन।

10 याकूबं थ: पाजु लाबानया म्हाय् राहेल व वया फैत खनेवं वना: तुंया म्हुतुइ च्वंगु ल्वहं चीका: थ: पाजुया फैतय्त ल: त्वंकल।

11 अले वं राहेलयात चुप्पा नल, अले लयताया: मिखां ख्वबि हायकल।

12 वं राहेलयात “जि छिमि बा:या थ:ला:म्ह रिबेकाया काय ख:” धका: कन। थ्व न्यना: राहेलं ब्वाँय् वना: थ: बौयात धाल।

13 थ: भिंचा याकूबया थ्व खँ न्यना: लाबान हथाय् पथासं ब्वाँय् वया: नापला: वल। वं याकूबयात घयपुया: चुप्पा नल। अले थ:गु छँय् हल। याकूबं जूगु फुक्क खँ कन।

14 अले लाबानं धाल, “छ जिगु हे ला व हि ख:।”

याकूब वलिसे च्वंगु लच्छि दये धुंका: छन्हु

15 लाबानं वयात धाल, “छ जिमि थ: लायेवं छं सितिकं जिगु ज्या यायेगु ला? छन्त गुलि ज्याला मा:, धा।”

याकूबं लेआ व राहेललिसे ब्याहा या:गु

16 लाबानया निम्ह म्हाय्पिं दु। त:धीम्हय्सिगु नां लेआ व चीधीम्हय्सिगु नां राहेल ख:।

17 लेआया बांलाक मिखां मछु। राहेल धा:सा बांलाना: स्वये जिउ।

18 याकूबं राहेलयात ययकल। उकिं धाल, “जिं छिम्ह चिधीम्ह म्हाय्पिं लागि न्हयदँ तक छिगु ज्या याये।”

19 लाबानं धाल, “वयागु ब्याहा मेपिलिसे यानाबीगु स्वया: ला छन्त बीगु हे बांला:। उकिं छ जिलिसें हे च्वाँ।

20 अले राहेलया निति याकूबं न्हयदँ तक अन हे ज्या याना: च्वन। वं राहेलयात तसकं यय्कूगुलि थ्व ई वयात चिहाक: थें ताल।”

21 अले वं लाबानयात धाल, “जिगु ई पूवन। आ: जित: छिकपिनि म्हाय् बियादिसँ।”

22 लाबानं अन च्वंपिं फुक्क मनूतय्त स:ता: भ्वय् नकल।

23 बहनिइ धा:सा लाबानं थ: म्हाय् लेआयात याकूबयाथाय् हयाबिल। याकूब वलिसें घन।

24 लाबानं थ: दासी जिल्पा थ: म्हाय् लेआयात दासी कथं बिल।

25 कन्हय् खन्हु सुथय् याकूबं थ:नापं लेआयात खन। अले वं लाबानयात धाल, “छिं जित: थथे छाय् यानादियागु? जिं राहेलया निति छिथाय् ज्या यानागु, मखु ला? छिं जित: छाय् झंग: लानागु?”

26 लाबानं धाल, “जिमि त:धीम्ह म्हाय् ब्याहा मजूइकं चिधीम्ह म्हाय्पिं ब्याहा यायेगु चलन मदु।

27 उकिं न्हयन्हु तक लेआलिसे हनाच्वँ। अले हाकनं राहेललिसे ब्याहा या। थुकिया पलेसा छं मेगु न्हयदँ जिथाय् ज्या यायेमा:।”

28 वं अथे हे यात। न्हयन्हु लिपा लाबानं थ: म्हाय् राहेलयागु ब्याहा याकूब नाप यानाबिल।

29 लाबानं थ: दासी बिल्हा थ: म्हाय् राहेलयात दासी कथं बिल।

30 याकूबं राहेलयात नं ब्याहा यात। वं लेआयात स्वया: अप्व: राहेलयात माया या:। अले वं मेगु न्हयदँ तक लाबानयाथाय् ज्या यात।

याकूबया लेआपाखें मस्त दुगु

- 31 लेआयात माया मयाःगु खनाः परमप्रभुं वयात प्वाथय् दय्काबिल। राहेलयात धाःसा थारि हे याना तल।
 32 लेआया प्वाथय् दत, अले वं काय् बुइकल। वं व मचायागु नां थथे मतिइ तयाः स्बेन तल, “परमप्रभुं धात्थे हे जिगु दुःख खनादीगु दु। आः ला जितः जिमि भाःतं माया याइ।”
 33 वया हाकनं प्वाथय् दत, अले हानं मेम्ह काय् बुल। वं धाल, “जितः माया मयाः धकाः सीकाः हे परमप्रभुं जितः थ्व काय् नं बियादीगु खः।” उकिं वं वयागु नां शिमियोन तल।
 34 वया हाकनं प्वाथय् दयाः काय् बुल। अले वं धाल, “थुगुसी ला जिमि भाःतं जितः स्वइ, छायाःसा वय्कःया लागि जिं स्वम्ह काय् बुइकेधुना।” उकिं वं वयागु नां लेवी तल।
 35 वया हाकनं प्वाथय् दयाः काय् बुल। वं धाल, “थुगुसी ला जिं परमप्रभुयात तःधके।” उकिं वयागु नां यहदा तल। अनंलि वया मचाबुइगु दित।

30

बिल्हा व जिल्पापाखें मस्त दुगु

- 1 राहेलं याकूबयात मचा बुइकाबी मफुगुलि वया थः ततालिसे नुगः मुल। अले वं याकूबयात धाल, “जितः नं मस्त दय्काब्यु। मखुसा जि सिनावने।”
 2 याकूब व खनाः तंम्बल, अले धाल, “जि परमेश्वर खः ला छन्त मचा दय्काबीत?”
 3 “जिम्ह दासी बिल्हा थन हे दु। वयापाखें मचा दय्कादिसँ। अले जि वयापाखें मां जुइ दइ।”
 4 उकिं राहेलं याकूबलिसे थः दासी बिल्हायागु ब्याहा यानाबिल।
 5 बिल्हाया प्वाथय् दयाः काय् बुल।
 6 अले राहेलं धाल, “परमेश्वरं जिगु पँ लिनादिल। वय्कलं जिगु प्रार्थना न्यनाः जितः काय् बियादिल।” उकिं वं वयागु नां दान तल।
 7 राहेलया दासी बिल्हाया हाकनं प्वाथय् दयाः मेम्ह काय् बुल।
 8 अले राहेलं धाल, “जि जिमि ततालिसे तसकं थाकुक् ल्वानाः त्याकागु दु।” उकिं वं वयागु नां नप्ताली तल।
 9 थःपाखें मचाबुइगु घूगुलि लेआं थः दासी जिल्पायात याकूबलिसे ब्याहा यानाबिल।
 10 लेआया दासी जिल्पाया पाखें काय् छम्ह बुल।
 11 लेआं धाल, “जि गुलि भाग्यमानी।” अले वं वयागु नां गाद तल।
 12 लेआया दासी जिल्पां याकूबयापाखें हाकनं मेम्ह काय् बुइकल।
 13 अले लेआं धाल, “जि गुलि सुखी। मिसातयसं जितः सुखीम्ह धकाः धाइ।” उकिं वं वयागु नां आशेर तल।
 14 छव लयेगु इलय् छन्हु स्बेन बुँइ वन। वं अन विशाखमूल लुइकाः थः मां लेआयाथाय् हल। राहेलं लेआयात धाल, “जितः नं छिमि काय् नं हःगु विशाखमूल भचा ब्यु लय?”
 15 लेआं वयात धाल, “जिमि भाःतयात जक कयां मगाः ला? जिमि काय्या विशाखमूल नं कायेमाल ला?”
 राहेलं धाल, “अय्सा छिमि काय्या विशाखमूलया पलेसा थौं वय्कः छलिसे घनी।”
 16 उखुन्हु याकूब सन्ध्याकाः इलय् बुं लिहां वःबलय् लेआं वनाः वयात धाल, “छि थौं जिलिसें घनेमाः। जिं छितः जिमि काय्या विशाखमूलमालिसे त्याय्कयागु दु।” उकिं याकूब उखुन्हु वलिसे हे घन।
 17 परमेश्वरं लेआयागु प्रार्थना न्यनादिल। अले वया प्वाथय् दयाः न्याम्हम्ह काय् बुल।
 18 लेआं धाल, “जि जिमि भाःतयात थः दासी लःल्हाना बियागुलि परमेश्वरं जितः सिरपाः बियादिल।” उकिं वं वयागु नां इस्साखार तल।
 19 लेआया हानं प्वाथय् दयाः खुम्हम्ह काय् बुल।
 20 अले लेआं धाल, “परमेश्वरं जितः तःधंगु सिरपाः बियादीगु दु। आः जितः जिमि भाःतं हनाबना तइ, छायाःसा जिं वय्कःयात खुम्ह काय् बुइकाबियागु दु।” उकिं वं वयागु नां जबूलन तल।
 21 छुं ई लिपा वं छम्ह म्हाय् बुइकल। वं वयागु नां दीना तल।
 22 अले परमेश्वरं राहेलयात लुमंकादिल। वयागु प्रार्थना न्यनाः वय्कलं वयात प्वाथय् दय्काबिल।
 23 वं काय् बुइकल। अले वं धाल, “परमेश्वरं जिगु बदनामी चीकादिल।”
 24 वं वयागु नां योसेफ तल। अले वं हाकनं, परमप्रभुं जितः मेम्ह काय् नं बियादीमा धकाः प्रार्थना यात।
 याकूबया सम्पत्ति अप्वः दयावःगु
 25 योसेफ बुइधुंकाः याकूबं लाबानयात धाल, “जितः वनेबियादिसँ। जि थःगु हे देशय् वने।
 26 जिं छिथाय् ज्या यानाः दुपि जिमि कलाःपि व मस्त जितः यंके बियादिसँ। जिं छिथाय् गुलि बांलाक ज्या यानाः छिं सि हे स्यू।”
 27 लाबानं वयात धाल, “छं जितः माया वं धयागु खःसा थन हे च्वँ। परमप्रभुं जितः छंगुपाखें आशिष बियादीगु दु धकाः जिं सीके धुन।
 28 छन्त गुलि ज्याला माः धा। जिं उलि हे बी।”

- 29 याकूबं वयात धाल, “जिं थन गुकथं ज्या याना धका: छिं सि हे स्यू, अले जिगु सुसा:कुसा: दया: छिगु सा द्रुहं व फै-च्वलय् नं गुलि यक्व दये धुंकल छिं सि हे स्यू।
- 30 जि वये न्ह्य: छिके यक्व मटु। आ: छिके यक्व दये धुंकल। जिं ल्हा: त:थाय् तक्क परमप्रभुं छित: आशिष बियादीगु दु। आ: धा:सा जिं थ:गु हे परिवारया लागि छुं व्यवस्था यायेमा:।”
- 31 लाबानं धाल, “जिं छन्त छु बी लय?”
- याकूबं धाल, “छिं जित: छुं नं बियादीम्वा:। छिं जित: छिगु पशुया बथांया सुसा:कुसा: याना: ज्वयकेबियादिसँ।
- 32 “थौं जित: छिगु पशुया बथां मध्ये च्या:था:पि च्वलय्चात व हाकुपि भ्या:चात ल्ययके बियादिसँ। व हे जिगु ज्याला जुइ।
- 33 जि गुलि इमानजमान दुम्ह धका: छिं लिपा नं सीकाकाये फइ। छिं जित: ज्याला ब्यूगु फैचात व च्वलय्चात स्व: झासँ, उकी छम्ह हे जक च्या:मथा:म्ह च्वलय् व हाकु मजूम्ह फैचा लुल धा:सा जिं खुयाह:गु जुइ।”
- 34 लाबानं धाल, “ज्यू। छं धा:थे हे जुइ।”
- 35 तर लाबानं धा:सा उखुन्हु हे च्या:था:पि दुगु व च्वलय्चात अले हाकुपि भ्या:चात धाक्व थ:म्ह हे ल्यया: थ: काय्पिन्त बियाछवत।
- 36 अले लाबानया काय्पि याकूब च्वनाच्चंगु थासं स्वन्हु तापा:गु थासय् वन। लाबानया ल्यंदुपि फैच्वलय्या बथां स्वयेगु ज्या याकूबं यात।
- 37 याकूबं लहरे पीपल, मस्यारं व स्यांगुलिमाया कचा ध्यना: उकियात तुइक बाला चिंक फाया:
- 38 फै व च्वलय्तयसं ल: त्वंवइबलय् खने दइकथं ल: त्वनीगु थलय् तयाबीगु यात। छाया:सा फैच्वलय्या बथां अन वया: पासा थ्व:वइगु वं स्यू।
- 39 कचाबालाया न्ह्य:ने वया: पासा थ्व:व:पिनि मचात च्या:था:पि जुया: बुल।
- 40 याकूबं फैचातयत च्वलय्चात पाखें अलग तया: इमित हाकुपि व च्या:था:पि फै-च्वलय् चूलाइकथं तयाबिल। थुकथं वं थ: फै-च्वलय् लाबानया फैच्वलय्लिसे ल्वाकमख्यासे अलग तया: लहिना: यक्व दयकायंकल।
- 41 स्वयेज्युपि व बल्ला:पि फैच्वलय्या बथां पासा थ्व:वइबलय् वं कचा बालात इमिगु न्ह्य:ने ल: त्वनेगु थलया लिक्क तयाबीगु।
- 42 बमला:पिनिगु न्ह्य:ने धा:सा अथे कचा बाला तया मब्यू। थुकथं बल्ला:पि फै-च्वलय् धाक्व याकूबयागु जुल, अले बमला:पि फै-च्वलय् धाक्व लाबानया जुल।
- 43 थथे याकूब तसकं त:मि जुल। वया यक्व फै-च्वलय्, दास-दासीत, ऊँट व गधा दत।

31

याकूबं लाबानया छें त्व:ता वंगु

- 1 याकूबं लाबानया काय्पिन्सं थथे धयाच्चंगु ताल, “याकूबं जिमि बा:यागु फुक्कं काये धुंकल। वं जिमि बा:यागु सम्पत्तिं हे थ्व फुक्क दयकूगु ख:।”
- 2 वं लाबान न्हापा थें मजुइधुंकूगु नं वा: चायकल।
- 3 उबलय् हे परमप्रभुं याकूबयात धयादिल, “छिमि बा: व थ:थितिपिनिगु थासय् हे लिहां हूँ। जि छलिसें हे दइ।”
- 4 उकिं वं राहेल व लेआयात थ: पशुतय् बथां दुथाय् स:तके छवत।
- 5 वं इमित धाल, “छिमि बा: आ: न्हापा थें मजुइ धुंकल। अयसां जिमि बा:या परमेश्वर धा:सा जिलिसें हे दी।
- 6 जिं थ:म्हं फु थे छिमि बा:यागु सेवा यानागु ला छिमिसं सि हे स्यू।
- 7 अयनं छिमि बा:नं जित: झंग: लाना: झिक: तक जिगु ज्याला हिलाब्यूगु दु। परमेश्वरं धा:सा जित: वयापाखें छुं कथं मभिके मब्यू।
- 8 छिमि बा:नं च्या:था:पि धाक्व छंगु ज्याला जुल धाल, फुक्क फैच्वलय्या बथांनं च्या:था:पि हे बुइकल। वं ध्व:था:पि धाक्व छंगु ज्याला जुल धाल, फुक्क फैच्वलय्या बथांनं ध्व:था:पि हे बुइकल।
- 9 परमेश्वरं छिमि बा:या पाखें फुक्क फैच्वलय्या बथां लाकाकाल, अले जित: बियादिल।
- 10 “छक: जिं फैच्वलय्या पासा थ्वइगु इलय् म्हगसय् दुगुचातयसं च्या:था:पि व ध्व:ध्व:था:पि च्वलय्चात पासा थ्वयाच्चंगु खन।
- 11 परमेश्वरया दूतं जित: म्हगसय् धयादिल, ‘याकूब!’ जिं ‘हजुर’ धया।
- 12 “वयकलं धयादिल, ‘स्व, पासा थ्वयाच्चपिं फुक्क दुगुचात च्या:था:पि व ध्व:था:पि जक दु। छाया:सा जिं लाबानं छन्त या:गु फुक्कं खनागु दु।
- 13 छं ल्वहं धंका: चिकं लुना: पा:फयकूगु थाय् बेथेलया परमेश्वर जि हे ख:। आ: थ्व थाय् त्व:ता: छ थ: बूगु थासय् लिहां हूँ।”
- 14 अले राहेल व लेआं धाल, “आ: जिमि बा:या छेंय् जिमिगु छुं हे हक मदये धुंकल।
- 15 वयकलं जिमित मेपिन्त थें व्यवहार मया: ला? वयकलं जिमित म्यूगु जक मखु, जिमिगु लागि पूगु धिबा नं छयलाबिल।
- 16 परमेश्वरं वयक:या पाखें लाकाका:गु फुक्क सम्पत्ति जिमिगु व जिमि मस्तयगु ख:। छिं परमेश्वरं धयादी थें यानादिसँ।”
- 17 उकिं याकूबं थ: मस्तयत् व कला:पिन्त उँटय् गयकल।
- 18 अले थ:म्हं पढ़न-आरामय् मुंकूगु फुक्क फैच्वलय्या बथां व सम्पत्ति ज्वना: थ: बौ इसहाकयाथाय् कनान देशय् वनेत पिहां वल।
- 19 उबलय् लाबान फैतयत् सँ चाक:वनाच्चंगु ख:। थ: बौ मदुबलय् राहेलं थ: बौया छेंय् च्वंगु मूर्तित खुयाहल।

20 याकूबं अरामी लाबानयात थःछँ त्वःतावनेगु खँ मकंसे झंगः लात।

21 व थःमहं मुंकूगु दक्वं ज्वनाः हथाय् पथासं अनं बिस्युं वन। अले यूफ्रेटिस खुसि छिनाः गिलाद पहाडपाखे वन।

लाबानं याकूबयात ल्यूगु

22 स्वन्हु लिपा लाबानं याकूब बिस्युं वंगु खँ सिल।

23 अले वं थः थःथितिपिं ज्वनाः न्हयन्हु तक याकूबयात माः वन, अले गिलादया पहाडय् वं वयात लुइकल।

24 उखुन्हु हे चान्हय् परमेश्वरं म्हगसय् वयाः लाबानयात धयादिल, “होश या, छं याकूबयात छुं कथं ख्याये मते।”

25 लाबानं याकूबयात लुइकूबलय् व गिलादया गुँइ पाल ग्वयाः च्वनाच्वंगु खः। लाबान व वया थःथितिपिन्सं नं अन हे थःपिनिगु पाल ग्वल।

26 लाबानं याकूबयात धाल, “छं जितः झंगः लानाः जिमि म्हाय्पिन्त छाया लडाइँलय् ज्वनाहःपिन्त थें हयागु?”

27 छं जितः छाया छुं मधासे बिस्युं वयाः झंगः लानागु? छं जितः धाःगु जूसा जिं छन्त लयतातां दम्फु व वीणा थाथां म्ये हालाः छ्वयाहयेगु खः

नि।

28 छं जितः जिमि छयपिन्त माया यायेगु व म्हायपिन्त चुप्पा तक हे नके मबिल। छं मूर्ख ज्या यात।

29 जिं छन्त स्यंके नं फु। तर म्हिगः चान्हय् छिमि बाःया परमेश्वरं जितः धयादिल, “होश या, छं याकूबयात छुं कथं ख्याये मते।”

30 जिं स्यू छ थः बौया छँय वनेत आयबूगुलि थथे पिहां वःगु खःसां छं छाया जिगु छँया मूर्ति खयाहयागु?”

31 याकूबं लाबानयात धाल, “छिं थः म्हायपिन्त जिपाखें लिंगनायनी धकाः जि ग्यात।

32 छिगु मूर्ति सुयाके दु, व मनू सी माली। छिं झी थःथितिपिनिगु न्हयःने थःगु छु छु जिके दु मालाः कयादिसँ।” याकूबं राहेलं मूर्ति खयाहःगु

खँ मस्यू।

33 अले लाबान याकूब, लेआ, व निम्ह दासीपिनिगु पाल दुने दुहां वन। अन वं छुं लुइके मफुत। व लेआया पालं पिहां वयाः राहेलया पाल दुने वन।

34 राहेल धाःसा छँया मूर्ति ऊँटया फ्यतुसाय् तयाः थः उकी घःने फ्यतुनाच्वन। लाबानं पाल दुने गुलि मालं नं लुइके मफु।

35 राहेलं थः बौयात धाल, “जिमि प्रभु, जि खनाः तंम्वयादी मते, बाः। जि थीमज्यू जूगुलि जि छिगु न्हयःने दने मछि।” उकिं वं न्ह्याक्व माःसां छँया मूर्ति लुइके मफुत।

36 याकूब तंम्वल। अले वं लाबानयात हक्काः धाल, “जिं छु मभिंगु ज्या यानागु दु? जिं छु पाप यानागु दु धकाः छिं जितः थथे लिनादियागु?

37 छिं जिगु फुक्क सामान स्वयादीधुंकल। छिं थःगु छँया छु सामान लुइकादिया? व जिगु व छिकपिनि थःथितिया न्हयःने तयादिसँ। इमिसं हे छिगु व जिगु न्याय याइ।

38 “जि निइँ तक छिलिसे च्वना। छिकपिनि छम्ह फै व च्वलय्चिया नं मत्यवं मचा कुहां वः धयागु मजू! न त जिं छिम्ह छम्ह हे फै-च्वलय् हे नया।

39 जंगलया पशुतयसं स्याःपिं फै-च्वलय् तकं जिं छिथाय् महसे थःमहं हे उकिया मू पुलाबिया। न्हिनय् तंपिं जुइमा कि चान्हय् तंपिं जुइमा फुक्क फैच्वलय्या पलेसा नं छिं जिके कयादिल।

40 “न्हिनय्सिया निभालं व चान्हय्सिया चिकुं जिगु म्ह गुलि न्यल। जिगु मिखाय् न्हयः धयागु हे मवः।

41 निइँ जि थुकथं छिगु छँय च्वना। जिं झिंप्यदँ छिकपिनि निम्ह म्हायपिनिगु लागि छिथाय् ज्या याना, अले खुदँ छिकपिनि फैच्वलय्या लागि ज्या याना। छिं जिगु ज्याला झिकः तक हिलादिल।

42 अब्राहामया परमेश्वर गुम्हय्सिया न्हयःने जिमि बाः इसहाक ग्यानादी जिलिसें मदुगु जूसा छिं जितः धातर्थे हे खालि ल्हाति लिख्वयाहइगु खः। परमेश्वरं जिगु दुःख व ज्या खनादिल, उकिं म्हिगः चान्हय् छितः ब्वःबियादिल।”

याकूब व लाबानया दथुइ जूगु सन्धि

43 लाबानं याकूबयात धाल, “थुपिं मिस्त जिमि म्हायपिं खः, थुमि मस्त नं जिमि मस्त खः। अले थ्व फैबथां नं जिगु हे खः। थन गुलि नं छं खनाच्वन, व फुक्क जिगु हे खः। अयनं जिं थौं थःम्हायपिं व इमि मस्तयत छु याये फु धकाः?”

44 उकिं आः छंगु व जिगु दथुइ सन्धि याये वा। अले थुकिया लुमन्ति कथं झीसं थन ल्वहं थनाथके।”

45 अले याकूबं ल्वहं हयाः थां थें धंकल।

46 वं थः थःथितिपिन्त नं ल्वहं मुंकाहयेत धाल। इमिसं ल्वहं हयाः अन ल्वहं द्रँ दयकल। अले अन हे इमिसं सन्धिया भव्य नल।

47 लाबानं उकियात यगर-सहदूता नां तल, याकूबं गलेद धकाः नां तल।

48 लाबानं धाल, “थौं थ्व ल्वहं द्रँ छंगु व जिगु दथुइ साक्षी जुयाः दनाच्वंगु दु।” उकिं थुकियागु नां गलेद च्वन।

49 वं हानं धाल, “झी थःथवय् बायावनेधुंकाः नं परमेश्वरं झीत स्वयादीमा।” उकिं थ्व ल्वहं थांयात मिज्पा नं धाल।

50 लाबानं हाकनं धाल, “छं जिमि म्हायपिन्त मभिंकल, अले मेपिं मिसात ब्याहा याना हल धाःसां झीगु दथुइ सुं मदुसां होश या, परमेश्वर छंगु व जिगु साक्षी दु।”

51 वं धाल, “जिं थन छंगु व जिगु दथुइ ल्वहंया थां व ल्वहंया द्रँ तयागु दु।

52 जिं थ्व ल्वहंया द्रँ व थां पुलाः छन्त स्यंकः वये मखु, अले छं थ्व ल्वहंया द्रँ व थां पुलाः जितः स्यंकः वइ मखु धयागुया साक्षी खः।

53 जिमि बाज्या नाहोर व छिमि बाज्या अब्राहामया परमेश्वरं झी दथुइ न्याय यानादीमा।”

उकिं याकूबं परमेश्वरयागु नामय, गुम्ह खना: वया बा: इसहाक ग्याइगु ख:, ल्वहंया लागा मानय याये धका: पाफयकल।

54 याकूबं अन गुँच्चकाय हे बलि बिया: थ: थ:थितिपिन्त भवय नकल। नयेत्वने याना: इपि अन हे घन।

55 कन्हय खुन्हु सुथ न्हापां दना: लाबानं थ: छयपिन्त व म्हायपिन्त चुप्पा नया: आशिष बिल। अले व अनं बिदा कया: थ:गु छैपाखे वन।

32

याकूबं एसावयात नापलायेत स्व:गु

1 याकूब नं अनं थ:गु लै लिना: वन। लैय परमेश्वरया दूततयसं वयात नापलात।

2 याकूबं इमित खना: धाल, “थ्व ला परमेश्वरयाथाय ख:!” उकिं वं व थाययागु नां महनोम तल।

3 याकूबं एदोम देशया सेइर धा:गु थासय थ: दाजु एसावयाथाय थ: मनूत छवत।

4 वं इमित धया: छवत, “छिमिसं वना: जिमि मालिक एसावयात थथे धा, “छिमि दास याकूबं थथे धयाह:गु दु, आ: तक जि लाबानयाथाय च्वनाच्वनागु ख:।

5 जिके सा, च्वलय, गधा, फै व यक्व दास-दासीत दु। आ: जित: छिं स्वइ ला धका: धायके छवयाहयागु ख:।”

6 वं छव:पि मनूतयसं लिहां वया: वयात धाल, “जिपि छिकपिनि दाजु एसावयाथाय वना: वया। वयक: आ: छित: नापलायेत प्यस: मनू ज्वना: वयाच्वंगु दु।”

7 याकूब तसकं ग्यात। वं थ: मनूत, सा, फै, च्वलय, गधा, ऊँट फुक्कसित निथ्व: याना: ब्वथल।

8 “छं जुया: एसावं छपुच:यात हयक्का:सां मेगु पुच: बिस्सुं वने फयेमा” धका: मतिइ तया: वं थथे या:गु ख:।

9 अले याकूबं प्रार्थना यात, “जिमि तापा:बाज्या अब्राहाम व जिमि बा: इसहाकया परमेश्वर! परमप्रभु, छिं जित: थ:गु हे छैयं लिहां वनेत धयादिल। छिं जित: छिं जिलिसें हे दइ, अले फुक्कं बांलाइ धका: धयादीगु ख:।

10 छिं थ: दासयात क्यनादीगु दया माया व विश्वासया निति जि मल्व:। छायाधा:सा यर्दन खुसि छिनाबलय जिके कथि छपु जक दुगु ख:, आ: जिके मनूतयगु व पशुतयगु निगू तत:धंगु पुच: दु।

11 आ: जित: जिमि दाजु एसावपाखें बचय यानादिसँ। वं जित: जक मखु जिमि कला:पिन्त व मस्तयत तकं हयक्का: वइ धका: जि ग्या:।

12 छिं जित: धयादीगु दु, “जिं छन्त धात्थें हे भिंगु याये। अले छं सन्तान समुद्रया फि थें ल्या: खाये मफयक यक्व दयकाबी।”

13 उखुन्हु चान्हय व अन हे च्वन। वं थ: दाजु एसावया लागि धका: थ:के दुगु सम्पत्तिं थुकथं ल्यल –

14 निस:मह च्वलय, निइमह दुगु, निस:मह फै, निइमह भ्या:चा,

15 स्विमह मांउँट व इमि मचा, पिइमह सा, झिमह द्रुहं, अले निइमह मांगधा व झिमह गधा।

16 वं इमित थ: दासतयत जिम्मा बिया: धाल, “छिपि जिगु न्ह्य: न्ह्य: हँ। अले छथ्व: व मेगु थ्वया दथुइ थाय पाका: हँ।”

17 वं दक्वसिबय न्ह्य:ने वनीमह दासयात स्यन, “जिमि दाजु एसावं नापलाना: छन्त, ‘छ सुया मनू, गन वनेत्यनागु, छंगु न्ह्य: न्ह्य: वनाच्वंगु बथां सुयागु’ धका: न्यन धा:सा

18 छं थथे धका: धा, ‘थ्व छिमि दास याकूबयागु ख:। थ्व फुक्क वया मालिक एसावया लागि कोसेलि छवयाह:गु ख:। व जिमिगु लिउने वयाच्वंगु दु।”

19 वं वयां ल्यु वनीमह निमहमह व स्वमहमह दासयात व बथांया ल्यूल्यु वनीपिं फुक्कसित नं अथे हे धका: स्यन, “एसावयात नापलाइबलय छिमिसं नं अथे हे धा।”

20 थथे धायेगु धा:सा ल्व:मंके मते, “छिमि दास याकूब जिमिगु लिउने वयाच्वंगु दु।”

थ:गु न्ह्य:ने न्ह्य:ने छव:गु कोसेलि वयागु तं क्वलाके फइ, अले थ: वयागु न्ह्य:ने वनेबलय व लसकुस याना: काइ धका: मतिइ तया: वं अथे या:गु ख:।

21 थुकथं याकूबया कोसेलि न्हापा न्हापा वन। व थ: धा:सा उखुन्हु चान्हय पालय च्वन।

याकूब व स्वर्गदूतया कुशती

22 उखुन्हु हे चान्हय याकूबं दना: थ: निमह कला:, निमह दासी व झिंछिमह कायपिन्त यंका: यब्बोक खुसि छिकल।

23 वं इमित खुसि छिके धुंका: थ:महं ज्वनाव:गु फुक्क सम्पत्ति नं छवत।

24 थुकथं याकूब याक:चा जुल। उबलय छमह मनू वया: सुथ मजुतले वलिसे कुशती ल्वानाच्वन।

25 व मनुखं याकूबयात बुके मफुगुलि याकूबया प्यंपाय लाक दाल। उकिं याना: वया प्यंपाया साहा ब्यन।

26 व मनुखं धाल, “सुथ जुइन, आ: जित: वनेब्यु।”

याकूबं धाल, “जित: आशिष मब्युतले जिं छित: छवये मखु।”

27 अले व मनुखं न्यन, “छंगु नां छु?”

वं धाल, “याकूब।”

28 व मनुखं धाल, “आवंलि छंगु नां याकूब मखु, इसाएल जुल। छायाधा:सा छं परमेश्वर व मनूतलिसे कुशती ल्वाना: त्याकल।”

29 याकूबं धाल, “छिगु नां छु?”

वं धाल, “जिगु नां छाया न्यने माल?” अले वं वयात आशिष बिल।

30 उकिं याकूबं व थाययागु नां पनीएल तल। छायाधाःसा वं मतिइ तल, “परमेश्वरलिसे चुलिचू लानाः नं जि म्वाना हे च्वना।”

31 वयागु प्यंपाया साहा ब्यंगुलि व खू काकां न्यासि वनाः पनीएल पुले धुंकाः सूर्य लुल।

32 याकूबया प्यंपाय घाःपाः लाःगुलि इस्त्राएलया मनुतयसं आः तक नं सुं नं पशुयागु प्यंपाया सँय्प्वॉच नःगु मद्।

33

याकूब व एसाव नापलाःगु

1 याकूबं एसाव प्यसःम्ह मनुलिसे वयाचवंगु खन। अले वं थः मस्तयत लेआ, राहेल व निम्ह दासीतय जिम्मा बियाः इमित अलग अलग छवत।

2 दक्वसिबय न्ह्यःने निम्ह दासी व इमि मस्त छवत। अनंलि लेआ व वया मस्त छवत। राहेल व योसेफयात दक्वसिबय लिपा छवत।

3 याकूब थः धाःसा इपि स्वयाः न्ह्यःने वन। व थः दाजुया न्ह्यःने मथ्यंतले न्हयकः तक बँय् भ्वसुलाः वन।

4 एसावं ब्वॉय वयाः वयात घयपुयाः चुप्पा नल। अले इपि निम्हं ख्वल।

5 एसावं मिस्त व मस्त खनाः न्यन, “छलिसे वःपि थुपि सु खः?”

याकूबं धाल, “परमेश्वरं छिम्ह दासयात दयामाया यानाः ब्यूगु जिमि मस्त खः।”

6 अले निम्ह दासी व इमि मस्तयसं न्ह्यःने वयाः एसावयात भागि यात।

7 अनंलि लेआ व वया मस्तयसं वयाः भागि यात। दक्वसिबय लिपा योसेफ व राहेलं वयाः भागि यात।

8 एसावं याकूबयाके न्यन, “जिं लँय् नापलानागु बथां छु खः?”

याकूबं धाल, “छिं जितः दुनुगलं लसकुस यानादीमा धकाः खः।”

9 एसावं धाल, “जिगु थःगु हे यक्व दु, जि किजा! थुपि फुक्क छं हे ति।”

10 याकूबं धाल, “मखु! छिं जितः माया यानादियागु खःसा थ्व कोसेलि लःल्हानाकयादिसँ। छिं जितः दुनुगलंनिसँ लसकुस यानादीबलय् जितः ला छितः नापलाःगु परमेश्वरयात नापलानागु थें हे जुल।

11 आः जिं छिगु लागि धकाः हयागु थ्व कोसेलि कयादिसँ। परमेश्वरं दया यानाः जितः माक्व बियादीगु दु।” थुकथं याकूबं एसावं मकातले कर यानाच्वन।

12 अले एसावं धाल, “आः वनाछवये नु, जि नं छनापं वने।”

13 याकूबं धाल, “छिं सि हे स्यू, थ्व मस्त क्यातुसे हे च्वं नि। अले हानं जि थ्व दुरु त्वंपि पशुया बथां नं बिचाः यायेमाः। थुमित न्हिच्छि न्यासिकल धाःसा थुपि सी।

14 उकिं छि न्हापा झासँ। जि बुलहुं थ्व मस्त व सा द्रहं, फै-च्वलय् नापं छितः सेइरय् नाप लाये।”

15 एसावं धाल, “अयसा जिं जिमि मनुतयत छलिसे त्वःताथके।”

याकूबं धाल, “अथे छाया याये माल? जितः छिगु माया जक दःसा गाः।”

16 उकिं एसाव उखुन्हु हे सेइर लिहां वन।

17 याकूब धाःसा सुक्कोतपाखे वन। वं अन थःगु लागि छँ छखा दन, अले पशुतयगु नितिं बल्चात दयकल। उकिं व थाययागु नां सुक्कोत धाल।

18 पद्न-आरामं वयाः याकूब कनानया शकेम धाःगु शहरया लिक्क याउँक हे थ्यन। वं अन शहरं पिने थःगु पाल ग्वल।

19 वं व थाय शकेमया बौ हमोरया कायपिन्के सच्छिक्कू वहः बियाः न्यानाकाल।

20 वं अन छगू वेदी दयकल। अले उकियात एल-एलोह-इस्त्राएल धकाः नां तल।

34

दीनायात स्यंकाब्यूगु

1 छुन्हु याकूब व लेआया म्हाय् दीना अन च्वंपि मिसातयत नापलाः वन।

2 व थायया जुजु हिक्वी हमोरया काय शकेमं वयात खन। अले वं वयात ज्वनायनाः स्यंकाबिल।

3 याकूबया म्हाय् दीनायात वं तसकं ययकल। उकिं वं वयागु नुगः साला कायेत कुतः यात।

4 वं थः बौयात वलिसे ब्याहा यानाब्यु धकाः धाल।

5 याकूबं थः म्हाय् दीनायात शकेमं स्यंकाब्यूगु खँ सिल। उबलय् वया कायपि फुक्कं फै ज्वःवनाचवंगुलि व सुम्क च्वन।

6 उबलय् हे शकेमया बौ हमोर खँ ल्हायेत याकूबयाथाय् थ्यंकाः वल।

7 याकूबया कायपि नं जूगु खँ न्यनाः नुगः मछिकाः तमं मि जुयाः छँय् लिहां वल। छायाधाःसा याकूबया म्हाय्यात स्यंकाः शकेमं याये मज्यूगु ज्या याःगु व इस्त्राएलयात हे बेइज्जत याःगु खः।

8 हमोरं इमित थथे धकाः धाल, “जिमि काय शकेमया नुगः छिकपिनि म्हायपाखे क्वसाःगुलि वलिसे दीनायागु ब्याहा यानाबियादिसँ।

9 झी आः थवंथवय् ब्याहाया कालबिल याये। छिकपिनि म्हायमस्त जिमित बियादिसँ, जिमि म्हायमस्त छिकपिन्सं यंकादिसँ।

- 10 छिकपि जिपिलिसें हे च्वनादिसँ। थ्व थासय् छिकपि च्वनादीफु, अले न्हाथाय् नं वनेफु। थन हे बनेज्या यानादिसँ, अले सम्पत्ति मुंकादिसँ।”
- 11 अले शकेमं दीनाया बौ व दाजुपिन्त धाल, “छिकपिन्सं जितः दया यानादिसँ, छिकपिन्सं धाःगु जिं बी।
- 12 भम्चाया मू व कोसेलि गुलि माः धयादिसँ, जिं छिकपिन्सं धाक्व बी। जितः छिकपिनि म्हायमचालिसे जक ब्याहा यानाबियादिसँ।”
- 13 शकेमं थः क्यहें दीनायात स्यंका ब्यगुलि याक्बया कायुपिन्सं शकेम व हमोरयात जाः ग्वयाः लिसः बिल।
- 14 इमिसं इमित धाल, “म्हय् चिं मतःम्ह मनूयात जिमिसं थः क्यहें बी फइ मखु। थथे यात कि जिमिगु इज्जत वनी।
- 15 उकिं छिकपिनि मिजंत फुक्कसिनं जिमिसं थें म्हय् चिं तयेगु ज्या यात धाःसा जक जिमिसं छिकपिन्सं धाःथे याये फइ।
- 16 अले तिनि जक जिमि म्हायमस्त छिकपिन्सं यंके फइ, छिकपिनि म्हायमस्त जिमिसं काये फइ। अले जिमिसं छिकपिं नापं च्वनाः छगू हे जातियापिं थें जुयाः च्वने फइ।
- 17 छिकपिन्सं म्हय् चिं तयेत माने जुयामदिल धाःसा जिपिं थः क्यहें ज्वनाः थनं वने।”
- 18 हमोर व वया काय् शकेमयात इमिगु खँ यल।
- 19 शकेम छेंजःपिं मध्ये दक्वसिबय् अप्वः हनातःम्ह मनू खः। व याक्बया म्हायया मतिनाय् लायेधुंकुगुलि वं थ्व ज्या यायेत लिबाका मच्चन।
- 20 उकिं हमोर व वया काय् शकेमं शहरया मू ध्वाखाय् वनाः शहरय् च्वंपिन्त धाल,
- 21 “थुपिं भिपिं मनूत खः। थुमित थन हे तयाः बनेज्या याकेबी। थुमित च्वनेत झीथाय् थाय् नं यक्व दु। अले झीसं थुमि म्हायमस्त ब्याहा याये नं फइ, झी म्हायमस्त नं थुमित बी फइ।
- 22 झीथाय् च्वंपिं फुक्क मिजंतयसं इमि मिजंतयसं थें म्हय् चिं तयेगु ज्या यात धाःसा जक इपिं झीपिलिसे च्वनाः छगू हे जातियापिं थें जुयाः च्वने फइ हं।
- 23 थथे जुल धाःसा इमिगु फुक्क सा, फै, सम्पत्ति झीगु मजुइ ला? उकिं झीसं इमिसं धाःगु खँ न्यने, अले इमित थन हे तये।”
- 24 शहरय् च्वंपिं फुक्कसिनं हमोर व वया काय् शकेमं धाःगु खँ न्यन। अले मिजंत धाक्वसिनं म्हय् चिं तयकल।
- 25 स्वन्हु लिपा, म्हय् चिं तःगु स्याःगु हे मतनिबलय् याक्बया निम्ह कायुपिं दीनाया दाजुपिं शिमियोन व लेवी थथःगु तरवार ज्वनाः सुनानं मसीक शहरय् दुहां वनाः फुक्क मिजंतयत् स्यानाबिल।
- 26 इमिसं हमोर व वया काय् शकेमयात नं तरवारं पालाः स्यानाबिल। अले दीनायात शकेमया छेंनं लिगनाः यंकल।
- 27 याक्बया मेपिं कायुपिन्सं वयाः शहरय् लुटे यात। थुकथं इमिसं थः केहेंयात बेइज्जत याःगुया बदला काल।
- 28 इमिसं इमिगु फुक्क फै, सा, गधा, अले शहरय् दुने व पिने च्वंगु फुक्क वस्तु नं यंकल।
- 29 इमिसं इमिगु फुक्क सम्पत्ति, मस्त, मिस्त व छेंय् च्वंगु फुक्क ज्वनाः वन।
- 30 याक्बं शिमियोन व लेवीयात धाल, “छिमिसं जितः आपतय् लाकाबिल। आः जितः कनानी, परिज्जी व थनच्वंपिं फुक्कसिनं मही। झी ल्याखं आपाः मदु। इपिं फुक्क जानाः झीपिलिसे ल्वाः वल धाःसा झीपिं फुक्क सी।”
- 31 इमिसं लिसलय् धाल, “वं जिमि केहेंयात वेशयायात थें याये ज्यू ला लय्?”

35

याक्बं बेथेलय् वेदी दय्कूगु

- 1 परमेश्वरं याक्बयात धयादिल, “दुँ, बेथेलय् वनाः अन हे च्वँ। अले छ थः दाजु एसावलिसे ग्यानाः बिस्सुं वंबलय् छन्थाय् खनेदय्कः वःम्ह परमेश्वरया लागि छगू वेदी दय्कि।”
- 2 उकिं याक्बं थः छेंजःपिन्त व थःलिसे दुपिं सकसितं धाल, “छिपिलिसे दुगु कर्पिनिगु मूर्तियात वांछवयाब्यु, अले थःपिन्त शूद्र यानाः मेगु लं फ्यु।
- 3 झी आः थ्व थाय् त्वःताः बेथेलय् वनेत्यना। अन जिं जितः आपतय् ग्वाहालि यानादीम्ह व जि न्हाथाय् वंसां जिलिसें दीम्ह परमेश्वरया लागि छगू वेदी दय्के।”
- 4 अले फुक्कसिनं याक्बयात थःपिन्के दुगु फुक्क मूर्ति व न्हायपनय् च्वंगु तिसा बिल। वं व फुक्क शकेमया नापसं च्वंगु स्वसिमा क्वय् थुनाबिल।
- 5 इपिं अन वेंसेलि परमेश्वरं इमिगु जवंखवं च्वंगु शहरयात ग्याःचिकुं भुनाबिल। अले सुनानं याक्ब व वया मनूतयत् लीमफुत।
- 6 याक्ब थः मनूतलिसे कनान देशया लुजः धाःथाय् थ्यंकः वल। थौकन्हय् थ्व थाय्यात बेथेल धाइ।
- 7 वं अन छगू वेदी दय्कल। वं व थाय्यागु नां एल-बेथेल धकाः तल। छायाःसा व थः दाजुलिसे ग्यानाः बिस्सुं वःबलय् परमेश्वरं वयात अन हे झायाः नापलानादीगु खः।
- 8 अन रिबेकाया तुतुमां दबोरा सित। वयात बेथेलया क्वसं च्वंगु छमा स्वसिमाया क्वय् थुनाबिल। उकिं व थाय्यागु नां अल्लोन-बकुत तल।
- 9 याक्ब पद्दन-आरामं वये धुंकाः परमेश्वरं हाकनं वयाथाय् खनेदय्कः झायाः वयात आशिष बियादिल।
- 10 परमेश्वरं वयात धयादिल, “छंगु नां याक्ब खः। आः थनिनिसें छंगु नां याक्ब मखु, इस्राएल जुइ।” थुकथं वयकलं वयागु नां इस्राएल तयादिल।
- 11 वयकलं वयात हाकनं धयादिल, “जि दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर खः। छं यक्व सन्तान दयेमा। छंगुपाखें यक्व जात जाति दयावइ। छंगुपाखें यक्व जुजुपिं नं दयावइ।

- 12 जिं अब्राहाम व इसहाकयात बी धयागु देश छन्त बी, अले थ्व सदांया लागि छिमि सन्तानयागु जुइ।”
 13 अले परमेश्वर अनं झाल।
 14 याकूबं अन ल्वहं छगः धंकाः उकी दाखमघ व चिकं लुनाबिल।
 15 अले वं परमेश्वरं वलिसे नवाःगु व थाययागु नां बेथेल तल।

बेन्यामीन ब्रू व राहेल सीगु

- 16 इपिं बेथेलं वन। एप्रात थ्यनी थें च्वंकाः राहेलयात मचाबुइ ब्यथा जुल।
 17 वयात तसकं ब्यथा जुयाच्चंबलय् दिरिअजिं वयात धाल, “ग्याये मते, हाकनं काय् हे बुल।”
 18 राहेलं थः सीगु सीकाः सी न्ह्यः वं मचायागु नां बेन-ओनी* तल। बौमहं धाःसा वयागु नां बेन्यामीन† तयाबिल।
 19 राहेल सित। वयात एप्रात वनेगु लँसिथय् थुनाबिल। थ्व थाय्यात थौकन्हय् बेथलेहेम धाइ।
 20 याकूबं वयात थुंगु थासय् ल्वहं छगः धंकाबिल। थ्व आः तर्क राहेलयात थुंगु थां कथं दनि।
 21 व अनं वन। वं मिग्दल-एदेरया मेखेपाखे थःगु पाल ग्वल।
 22 याकूब अन हे च्वनाच्चंबलय् रूबेन थः बौया मथ्याःमह कलाः बिल्हालिसे घन। याकूबं थ्व खँ सिल।

याकूबया काय्पिं

- याकूबया जिनिमह काय् दु –
 23 लेआया पाखें, दक्वसिबय् तःधीमह रूबेन, अले शिमियोन, लेवी, यहूदा, इस्साखार व जबूलून।
 24 राहेलया पाखें, योसेफ व बेन्यामीन।
 25 राहेलया दासी बिल्हापाखें, दान व नप्ताली।
 26 लेआया दासी जिल्पापाखें – गाद व आशेर।
 थुपिं फुक्क याकूब पद्मन-आरामय् च्वनाच्चंबलय् हे ब्रूपिं खः।
 27 याकूब मप्रेय् थः बौ इसहाकयाथाय् लिहां वल। थ्वयात किर्यत-अर्बा व हेब्रोन नं धाः। अब्राहाम व इसहाक पिनें वयाः थन हे च्वंगु खः।
 28 इसहाक १८० दँ दुबलय् सित।
 29 व तसकं बुरा जुयाः सित अले थः बौ तापाःबाज्यापिं नापं मिलय् जूवन। वयात वया काय्पिं एसाव व याकूबं थुन।

36

एसाव व वया परिवार

१ इति १:३४-३७

- 1 एदोम धाःमह एसावया सन्तानया खँ थथे दु –
 2 एसावं कनानया मिसात हिन्ती एलोनाया म्हाय् आदा, हिच्वी सिबोनया छय् व अनाया म्हाय् ओहोलीबामा,
 3 अले इश्माएलया म्हाय् व नबायोतया क्यहें बासमतयात ब्याहा यात।
 4 आदाया पाखें एलीपज व बासमतया पाखें रूएल बुल।
 5 अले ओहोलीबामा पाखें येऊश, यालाम व कोरह बुल। थुपिं एसावया कनान देशय् ब्रूपिं काय्पिं खः।
 6 एसाव थः कलाःपिं, काय्मह्याय्पिं व थःगु छँया फुक्क छँजःपिं, सा द्रहं, फै-च्वलय् व मेमेगु फुक्क वस्तु, अले कनान देशय् थःमहं मुंकूगु फुक्क सम्पत्ति ज्वनाः थःकिजा याकूबलिसे अलग जुयाः मेगु देशय् वन।
 7 इमिके यक्व सा द्रहं, फै-च्वलय् व मेमेगु यक्व वस्तुत दुगुलि ज्वयेत थाय् मगानाः इपिं नापं च्वने मफुत।
 8 उकिं एदोम धाःमह एसाव पहाडय् लाःगु सेइर देशय् वनाः च्वन।
 9 पहाडय् लाःगु सेइर देशय् च्वंपिं एदोमीतय् तापाःबाज्या एसावया सन्तानया खँ थथे दु –
 10 एसावया काय्पिं थुकथं दु – आदाया पाखें दुमह एलीपज, बासमतया पाखें दुमह रूएल।
 11 एलीपजया काय्पिं तेमान, ओमार, सपो, गाताम व कनज।
 12 एसावया काय् एलीपजया तीमन धाःमह मथ्याःमह कलाः दु। वयापाखें नं वया अमालेक नांयामह काय् छमह दु। एसावया आदाया पाखें दुपिं छय्पिं थुपिं हे खः।
 13 रूएलया काय्पिं – नहत, जेरह, शम्मा व मिज्जा। एसावया बासमतया पाखें दुपिं छय्पिं थुपिं हे खः।
 14 सिबोनया छय् व अनाया म्हाय् ओहोलीबामाया पाखें दुपिं एसावया काय्पिं थुकथं दु – येऊश, यालाम व कोरह।
 15 एसावया सन्तान मध्ये मू मूपिं कुलया नायः थुपिं हे खः –
 एसावया तःधीमह काय् एलीपजया काय्पिं – तेमान, ओमार, सपो, कनज
 16 कोरह, गाताम व अमालेक कुलया नायःत। एदोम देशय् एलीपजया पाखें नायः जूपिं थुपिं हे खः। थुपिं आदाया छय्पिं खः।

* 35:18 ३५:१८ बेन-ओनी थुकिया अर्थ खः दुःखया काय् † 35:18 ३५:१८ बेन्यामीन थुकिया अर्थ खः जव लहाःया काय्

17 एसावया काय् रूएलया काय्पि — नहत, जेरह, शम्मा व मिज्जा कुलया नायःत। एदोम देशय् रूएलया पाखें नायः जूपि थुपि हे खः। थुपि एसावया कलाः बासमतया पाखेंया छय्पि खः।

18 एसावया कलाः अनाया म्हाय् ओहोलीबामाया काय्पि — येऊश, यालाम व कोरह कुलया नायःत।

19 थुपि फुक्क कुल व थुमि नायःत एसावया सन्तान खः। थुमित एदोमी धाइ।

होरी सेइरया सन्तान

20 सेइर देशय् हे च्वंम्ह होरी सेइरया काय्पि थुकथं दु — लोतान, शोबाल, सिबोन, अना,

21 दीशोन, एसेर व दीशान। सेइरया थुपि काय्पि एदोम देशया होरी नायःत खः।

22 लोतानया काय्पि — होरी व हेमान। तीम्न लोतानया क्यहें खः।

23 शोबालया काय्पि — अल्बान, मानहत, एबाल, शपो व ओनाम।

24 सिबोनया काय्पि — अय्या व अना। थ्व हे अनां थः बौ सिबोनया गधात जःवंबलय् मरूभूमिइ क्वाःगु लःया धाः लुइकूगु खः।

25 अनाया काय्महाय्पि — काय् दीशोन व म्हाय् ओहोलीबामा।

26 दीशोनया काय्पि — हेमदान, एशबान, यित्रान व करान।

27 एसेरया काय्पि — बिल्हान, जावान व अकान।

28 दीशानया काय्पि — ऊज व आरान।

29 होरीतय् नायःत थुपि हे खः — लोतान, शोबाल, सिबोन, अना,

30 दीशोन, एसेर व दीशान। सेइर देशय् इमिगु खलकं होरी नायः जूपि थुपि हे खः।

एदोमया जुजुपि

31 इस्राएलय् जुजु दये न्ह्यः एदोम देशय् राज्य याःपि जुजुपि थुकथं दु —

32 बओरया काय् बेला एदोमया जुजु जूबलय् वयागु राजधानी दिन्हावा खः।

33 बेला सी धुंकाः वयागु थासय् बोञ्जाय् च्वंम्ह जेरहया काय् योबाब अनयाम्ह जुजु जुल।

34 योबाब सी धुंकाः तेमानीतयगु देशय् च्वंम्ह हशाम अनयाम्ह जुजु जुल।

35 हशाम सी धुंकाः मोआबय् मिधानयात बुकूम्ह बददया काय् हदद अनयाम्ह जुजु जुल। वयागु राजधानी अवीत खः।

36 हदद सी धुंकाः मास्त्रेकाय् च्वंम्ह सम्ला वयागु थासय् जुजु जुल।

37 सम्ला सी धुंकाः खुसि सिथय् च्वंगु रहोबोत शहरयाम्ह शौल अनयाम्ह जुजु जुल।

38 शौल सी धुंकाः अक्बोरया काय् बाल-हानान अनयाम्ह जुजु जुल।

39 अक्बोरया काय् बाल-हानान सी धुंकाः हदद वयागु थासय् जुजु जुल। वयागु राजधानीया नां पाऊ खः। वया कलाः महेतबेल खः। व मन्त्रेदया म्हाय् व मे-जाहाबया छय् खः।

40 एदोमीतय् तापाःबाज्या एसावया सन्तानपाखें दुपि कुलया नायःत थुकथं दु — तीम्न, अल्वा, यतेत,

41 ओहोलीबामा, एलाह, पीनोन,

42 कनज, तेमान, मिब्सार,

43 मग्दीएल व ईराम। थुपि एदोम देशया थीथी थासय् च्वंपि खः।

एदोमीतय् तापाःबाज्या एसावया खँ थ्व हे खः।

37

योसेफयात वया दाजुपिन्सं मियाछवःगु

1 याकूब थः बौ च्वनाच्वंगु कनान देशय् हे च्वनाच्वन।

2 याकूबया खँ थथे दु — योसेफ झिन्हय्दँ दुबलय् थः दाजुपिं लिसें फै-च्वलय् ज्वःवनीगु खः, उपि थः चिरिमांपि बिल्हा व जिल्पाया काय्पि खः। छन्हु वं थः दाजुपिनिगु मभिगु बानी थः बौयात कं वल।

3 बुरा जुइ धुंकाः बूम्ह जगुलि इस्राएलं मेपि काय्पिन्त स्वयाः योसेफयात अप्वः माया याः। वं योसेफयात छपाः बांलाःगु बुत्ता दुगु भान्तां लं सुयाबिल।

4 वया दाजुपिन्सं थः बौनं थःपिन्त स्वयाः अप्वः वयात मायायाःगुलि वयात महिल। इमिसं वलिसे बांलाक न नं मवाः।

5 छकः योसेफया म्हागसय् म्हन। वं थःम्हं म्हांगु खँ दाजुपिन्त कन। वया दाजुपिन्सं वयात झन महिल।

6 वं थः दाजुपिन्त धाल — “जि म्हागसय् म्हांगु खँ न्यनादिसँ।

7 झीपिं फुक्क बुँइ छवमा लयाः चिनाच्वनागु। जिगु छवमा धस्वानावल, अले छिकपिनिगु छवमा चाःतुलाः जिगु छवमायात भागि यात।”

8 वया दाजुपिन्सं वयात धाल, “छ छु धात्थें हे जिमि जुजु जुइ धयागु ला? अले छं जिमित शासन यायेगु धयागु ला?” अनंलि इमिसं वयागु म्हागसय्या खं यानाः वयात अज्ज अप्वः महिल।

9 वया हाकनं मेगु म्हगसय् म्हन। अले थः दाजुपिन्त कन, “स्व, जिं हाकनं मेगु म्हगसय् खना। सूर्य, तिमिला व झिंछगः नगुं जितः भागि यानाच्चंगु।”

10 वं थः बौयात नं थ्व खँ कन। वया बौनं वयात तमं हक्काः धाल, “छं छु धायेत्यनागु? छु आः जि, छिमि मां व छिमि दाजुपिं वयाः छन्त भागि यायेमाल धयागु ला?”

11 वया दाजुपिनि व खनाः नुगः मुल। वया बौया धाःसा थ्व खँ नुगलय् वालाच्चन।

योसेफयात म्युगु व मिश्रय् यंकुगु

12 छन्हु योसेफया दाजुपिं थः बौया फै ज्वयेत शकेम वनाच्चंबलय्

13 इस्राएलं वयात धाल, “छं दाजुपिं शकेमय् फै ज्वःवनाच्चंगु दु। छ अन हूँ।”

योसेफं धाल, “ज्यु जि वने।”

14 इस्राएलं धाल, “वनाः छं दाजुपिं व फैत छु यानाच्चन स्व, अले जितः कंवा।” अले वं वयात हेब्रोन बैसी शकेमय् छवत।

योसेफ शकेमय् थ्यंबलय्

15 छम्ह मनुखं वयात उखेंथुखें जुयाच्चंगु खनाः न्यन, “छं छु माला च्वनागु?”

16 वं धाल, “जिं जिमि दाजुपिं माला च्वनागु। छिं स्यू ला इपिं गन फै ज्वयाच्चंगु?”

17 व मनुखं धाल, “इपिं थनं वने धुंकल। जि इमित दोतानपाखे वनेगु धकाः हालाच्चंगु तायागु खः।” योसेफ नं थः दाजुपिन्त मामां दोतानय् वन। वं अन इमित लुइकल।

18 इमिसं वयात तापाकंनिसें खन। अले इमिसं वयात स्यायेगु ग्वसाः ग्वल।

19 इमिसं थःथवय् खँ ल्हात, “वल का, म्हगसय् म्हंका जुइम्ह।

20 वयात स्यानाः थन छगः तुंथिइ कुर्काथके। अले जंगली पशु स्यानाः नल धाये। अले स्वये का वयागु म्हगस छु जुइ थें।”

21 थ्व न्यनाः स्बेनं वयात इमिगु ल्हातिं बचय् यायेत स्वल। वं धाल, “स्याये हे ला मज्यु।

22 हि हाय्केगु खँ ल्हाये मते। बरु वयात थन हे मरुभूमिइ लः मदुगु तुंथिइ कुर्काथके। ल्हाः छता वाये मते।” स्बेनं वयात इमिगु ल्हातिं बचय् यानाः लिपा थः बौयाथाय् यंकुगु मतिइ तयाः थथे धाःगु खः।

23 योसेफ इमिथाय् थ्यनेवं इमिसं वयात ज्वनाः वं फिनातःगु तःजिगु भान्तां लं त्वकाः काल।

24 अले वयात लः मदुगु तुंथिइ वांछवयाबिल।

25 इपिं नयेत फ्यतुबलय् तापाक गिलादं वयाच्चपिं इश्माएलीतयत् खन। इमिगु ऊँटं नस्वाः वःगु मसला, पायगु वासः व मूरुं क्वबियातःगु दु। इपिं मिश्रपाखे वनेत्यपिं खः।

26 अले यहदां थः दाजुकिजापिन्त धाल, “झीसं थः किजायात स्यानाः अले वयागु हि त्वपुयां झीत छु दइ धकाः?”

27 बरु वयात इश्माएलीतयगु ल्हातिइ मियाछवये। वयात ल्हाः धाःसा मवाये। न्हागु जूसां व झी किजा खः, झीगु हे ला हि खः।” फुक्कसिनं वयागु खँ न्यन।

28 उकिं इमिसं व व्यापारीत व लँ जुयाः थ्यंकः वसेलि योसेफयात तुंथिं थकाल। अले वयात इमिगु ल्हातिइ निइकू वहलं मियाछवत। इमिसं वयात मिश्र यंकल।

29 स्बेनं लिहां वयाः तुंथिइ स्वःबलय् योसेफयात अन मखनाः वं थःगु लं खुत।

30 वं थः किजापिन्थाय् वनाः धाल, “मचा ला अन मदुनि। आः जिं छु यायेगु?”

31 इमिसं छम्ह भ्याःचा स्यानाः वयागु हि योसेफया भान्तां लनय् बुलाबिल।

32 अले इमिसं व भान्तां लं थः बौयाथाय् यंकाः धाल, “जिमिसं थ्व लुइका। थ्व छि काय्यागु खः ला कि मखु?”

33 वं व लं म्हसीकल, अले धाल, “थ्व जिमि काय्यागु लं खः। जंगली पशुतयसं वयात स्यानाः कुचा कुचा यानाः नल जुइमाः।”

34 वं थःगु लं खुत। वं थःगु म्हय् भांग्रां भुन। व थः काय्या लागि थुकथं तःन्हु तक दुःखं च्वन।

35 वया फुक्क काय् म्हायपिन्सं वयाः वयात ह्यय्केत स्वत, व मानय् मजू। वं धाल, “जि थः काय्या दुःखं च्वँच्वं हे जिमि काय्या थासय् वने।” थुकथं वं थः काय्या लागि तसकं नुगः मछिंकल।

36 थ्व हे इलय् योसेफयात न्याना यंकूपिं व्यापारीतयसं वयात फारोया दरबारया पिवाःतय् नायः पोतीफरया ल्हातिइ मियाबिल।

38

यहदा व तामार

1 उबलय् यहदा थः दाजु-किजापिन्त त्वःताः क्वय् अदुल्लामय् च्वंम्ह हिरा नांयाम्ह छम्ह मनूयाथाय् च्वंवन।

2 वं अन शूआ नांयाम्ह छम्ह कनानीया म्हाय्यात नापलात। वं व मिसायात ब्याहा यात।

3 वया प्वाथय् दयाः काय् बुल। वयागु नां एर् तल।

4 वया हानं प्वाथय् दयाः मेम्ह काय् बुल। वं वयागु नां ओनान तल।

5 वं हाकनं मेम्ह काय् बुइकल। वयागु नां शेलह तल। वं वयात बुइकूबलय् यहदा कजीबय् च्वनाच्चंगु खः।

- 6 यहदां दक्वसिबय् तःधीम्ह काय् एरया लागि कलाः छम्ह हयाबिल। वयागु नां तामार खः।
- 7 यहदाया तःधीम्ह काय् एर् धाःसा परमप्रभुया मिखाय् मभिम्ह मनू खः। उकिं वयकलं वयात स्यानादिल।
- 8 अले यहदां ओनानयात धाल, “छं छिमि तताःजुयात ब्याहा या। अले छम्ह किजाभतं यायेमाःगु ज्या पूर्वकि। थुकथं थः दाजुया लागि सन्तान दय्कि।”
- 9 उकथं दइम्ह मचा थः सन्तान मजुइगु जूगुलि ओनानं न्हाबलें थः तताःजुलिसे घोंवनिबलय् थः दाजुया सन्तान मदयेमा धकाः वीर्य बैय् लाकाथकीगु।
- 10 वयागु थ्व ज्या परमप्रभुया मिखाय् मभिगु जुल। उकिं वयकलं वयात नं स्यानादिल।
- 11 थः मेम्ह काय् शेलह नं वया दाजुपि थें सी ला धकाः ग्यानाः यहदां थः भौ तामारयात धाल, “जिमि काय् शेलह तःधि मजुतले छ ब्याहा मयासैं थःछेंय् हे वनाः च्वहें।” उकिं तामार थःछेंय् हे वनाः च्वन।
- 12 वयां तःन्हू लिपा, छन्हू शूआया म्हाय् यहदाया कलाः सित। दुःखं च्वने क्वचायेवं यहदा अदुल्लामय् च्वम्ह थः पासा हीरायात ब्वनाः तिम्नाय् थः फैतय्गु सँ चाःगु स्वःवन।
- 13 तामारं थः ससःबौ फैतय् सँ चाकेत तिम्नाय् वनेत्यन धयागु खँ सीकाः
- 14 विधवाया वसः त्वःताः थःत म्हमसीक गां ख्वाः त्वपुयाः तिम्ना वनेगु लाँय् लाःगु एनैमया लाँय् वनाः च्वंच्वन। छायाःसा शेलह तःधि जुइ धुंकाः नं थः वया कलाः जुइ मखनिगु वं स्यू।
- 15 यहदां वयात खनाः ख्वाः त्वपुयातःगुलि वेश्या जुइ धकाः च्वन।
- 16 वं व थः हे भौ धकाः म्हमस्यूगुलि वयागु लिक्क वनाः थःनाप घनेत धाल। वं धाल, “छिं जितः छु बियादी?”
- 17 यहदां धाल, “जिं छन्त छम्ह फैचा बी।”
- वं धाल, “छिं व छवयामहतले न्हागु सां छता दि तयाथका दिसँ।”
- 18 यहदां धाल, “छु बिया थके?”
- वं धाल, “छिगु गःपतय् च्वंगु चिं व उकियागु का, अले छिं ज्वनाच्वंगु कथि।” वं व फुक्क वयात बियाः व नाप घन। अले वया प्वाथय् दत।
- 19 छेंय् लिहां वयाः तामारं हाकनं विधवाया वसः पुन।
- 20 यहदां अदुल्लामय् च्वम्ह थः पासा हीरायात फैचा छम्ह बियाः थःम्हं मिसायात त्वःताथकूगु दि लित कयाः हति धकाः छवत। हीरां व मिसायात लुइके मफुत।
- 21 वं एनैमय् च्वंपिं मनूतय्के, “एनैमया लाँसिथय् च्वनीम्ह वेश्या गन दु?” धकाः न्यन। इमिसं, “थन सुं हे वेश्या मदु” धकाः धाल।
- 22 हीरां लिहां वनाः यहदायात धाल, “जिं व मिसायात लुइके मफुत। एनैमय् च्वंपिं मनूतय्सं अन सुं हे वेश्या मदु धकाः धाल।”
- 23 यहदां धाल, “व सामान वयात हे तय्के ब्यु। मखुसा झीत तसकं मछालापुसे च्वनी। जिं थ्व फैचा छवयागु हे खः। छं वयात लुइके मफुत।”
- 24 स्वला लिपा यहदां थः भौ तामार वेश्या थें जुयाजूगु व प्वाथय् दुगु खँ न्यन। अले वं, “वयात थन हयाः च्याकाः स्यानाब्यु” धकाः धाल।
- 25 थःत लुयाहयाच्वंबलय् तामारं थः ससःबौयाथाय् थथे धकाः खबर छवत, “थ्व सुयागु खः, वयापाखें हे जि प्वाथय् दुगु खः। थ्व चिं, थ्व का व थ्व कथि सुयागु खः, स्यू ला?”
- 26 यहदां व फुक्क थःगु हे खः धकाः धाल। अले वं धाल, “व ला जि स्वयाः नं धर्मी खनी। छायाःसा जिं थःकाय् शेलह नाप वयागु ब्याहा यानाबी धकाः याना मबिया।” अनंलि व वलिसे हाकनं मघन।
- 27 मचाबुइगु ई जुसेलि वया प्वाथय् निम्ह मस्त दुगु खँ सीदत।
- 28 मचाबू ई ब्यथा जुसेलि छम्हसिनं ल्हाः पिछवयाहल। दिरिअजिं वयागु ल्हातिइ ह्याउँगु का चिनाः धाल, “थ्व न्हापां बूम्ह खः।”
- 29 याकनं व ल्हाः दुहां वन। अले मेम्ह न्हापां बुल। दिरिअजिं धाल, “छ गथे यानाः न्हापां बुया?” उकिं वयागु नां फारेस* तल।
- 30 ल्हातिइ ह्याउँगु का चिनातःम्ह लिपा बुल। वयागु नां जेरह† तल।

39

योसेफ मिश्र देशय्

- 1 योसेफयात मिश्रय् यंकल। मिश्रया फारोया दरबारया पिवाःतय् नायः पोतीफरं वयात इश्माएलीतय्गु ल्हाति न्यानाकाल।
- 2 परमप्रभु योसेफलसे दीगुलि वं याक्व ज्या भिनावल। व थः मिश्री मालिकया छेंय् च्वनीगु खः।
- 3 वया मालिकं परमप्रभु व नापं दीगु व वं याःगु न्हागुं ज्या परमप्रभुं पूर्वकादीगु खँ सीकल।
- 4 उकिं व खनाः व लय्ताल। अले वं वयात थःगु छेंय् ज्या याइपिनि नायः यानाबिल। वं थःगु छेंया फुक्क जिम्मा नं वयात हे बिल।

* 38:29 ३८:२९ फारेस हिब्रू भाषाय् थुकिया अर्थ पिहां वयेगु खः † 38:30 ३८:३० ह्याउँगु थुकिया अर्थ खः हिब्रू भाषाय् जेरह

5 वं थःगु छँया फुक्क जिम्मा वयात ब्युसानिसें योसेफया हुनि परमप्रभुं व मिश्रीया छँय आशिष बियादिल। परमप्रभुया आशिष वयागु छँय दुनेपिने न्हाथासं लात।

6 उकिं वं फुक्कं योसेफया जिम्माय् त्वःताबिल। थःमहं नयेगु त्वनेगुलिइ बाहेक वं आः छुकी हे च्यूताः मतल।

योसेफ बांलानाः यइपुसे च्वं।

7 छुं ई लिपा वया मालिकया कलातं मिखा तयाः वयात धाल, “जि नाप घं वा।”

8 वं थ्व खँ मन्यं, अले धाल, “जि थ्व छँय दुगुलि जिमि मालिकं छुं खँय हे च्यूताः मतः, वयकलं थःके दुगु फुक्क जिगु जिम्माय् त्वःतादीगु दु।

9 थ्व छँय जि स्वयाः च्वय् सुं मदु। वयकलं छि छम्ह बाहेक जितः फुक्क बियादीगु दु। छायाःसा छि वयकःया कलाः खः। उकिं जिं गथे यानाः थज्याःगु मभिंगु ज्या यानाः परमेश्वरया विरोधय् पाप याये फइ?”

10 वं न्हियान्हिथं धाःसां योसेफ व नाप घनेत व नापं च्वनेत तकं मानय् मजू।

11 छन्हु योसेफ थःगु ज्या यायेत छँय दुहां वन। उबलय् छँय ज्या याइपिं छम्ह हे मदु।

12 वं योसेफयागु गा ज्वनाः धाल, “जि नाप घँ।” योसेफ थःगु गा वयागु ल्हातिइ हे त्वःताः अनं बिस्सुं वन।

13 योसेफ थःगु गा वयागु हे ल्हातिइ त्वःताः बिस्सुं वंगु खनाः

14 वं छँय ज्या याइपिन्त सःताः धाल, “स्व, व हिब्रूयात ला थन झीत बेइज्जत याकेत धकाः हःगु जुयाच्चन। व जिलिसें घनेत थन दुहां वल।

जि तसकं हालाबिया।

15 जि तसकं हालागुलि व थःगु गा थन हे त्वःताः बिस्सुं वन।”

16 वं थः भाःत छँय दुहां मवतले व गा थःमहं हे कयातल।

17 भाःतम्ह दुहां वयेवं वं व हे खँ वयात कन, “छिं हयादीम्ह व हिब्रू च्यः जितः बेइज्जत यायेत थन दुहां वल।

18 जि तसकं हालाबिसेंलि व थःगु गा त्वःताः बिस्सुं वन।”

19 “छिम्ह च्यलं थथे यात” धकाः कलाःया पाखें थथे न्यँसेलि योसेफया मालिक तमं मि जुल।

20 वं योसेफयात ज्वंकाः फारोया कैदीत कुनीगु इयालखानाय् कुंकेबिल। योसेफ इयालखानाय् लाःबलय् नं

21 परमप्रभु व नाप हे दी। वयकलं वयात दया यानाः इयालखानाया हाकिमयात वयात माया याइम्ह यानादिल।

22 उकिं वं योसेफयात अन कुना तःपि फुक्कसिया नायः यानाबिल। अले अन न्हागु यायेमाःसां योसेफयागु जिम्माय् त्वःताबिल।

23 योसेफया जिम्माय् लाःगु छुं ज्याय् हे वं च्यूताः मकाल। छायाःसा परमप्रभु योसेफ नाप दी। अले वं याःगु न्हागु ज्या पूर्वकादी।

40

फारोया च्यःतय् म्हगस

1 छुं ई लिपा फारोया दाखमघ त्वंकीम्ह नायः व मरि छुइम्ह नायलं थः मालिकया विरोधय् मभिंगु ज्या यात।

2 फारो इपिं निम्ह खनाः तसकं तंम्बल।

3 अले वं इमित पिवाःतय् कप्तानया छँय दुगु इयालखानाय् कुनाबिल। योसेफयात नं अन हे कुनातःगु खः।

4 पिवाःतय् कप्तानं इमित योसेफया जिम्माय् तयाबिल।

छुं ई लिपा इयालखानाय् च्वना च्वंबलय् हे

5 इपिं निम्हयसिनं नं थीथी अर्थ दुगु म्हगस खन।

6 सुथय् योसेफ अन वःबलय् इपिं भुगुलुं च्वनाच्चंगु खन।

7 उकिं वं इमिके न्यन, “थौं छिकपिं छाया भुगुलुं च्वनाच्चनागु?”

8 इमिसं धाल, “जिपिं निम्हयसिनं नं म्हगसय् खना। उकिया अर्थ कनिपिं धाःसा थन सुं हे मदु।”

अले योसेफ इमित धाल, “फुक्क म्हगसया अर्थ परमेश्वरयाके मदु ला? जितः छिकपिनिगु म्हगसया खँ कनादिसँ।”

9 अले दाखमघ त्वंकीपिनि नायलं थःगु म्हगसया खँ योसेफयात थुकथं कन, “जिं म्हगसय् जिगु न्हाःने दाखमा छमा खना।

10 व दाखमाय् स्वकचा दु। उकी बुँ ह्येवं स्वां नं ह्यावल, अले ज्वाँय्ज्वाँय् दाख सयाः पाकय् नं जुल।

11 जिगु ल्हातिइ फारोया ख्वला दु, जिं दाख तिस्सिनाः व ख्वलाय् तयाः फारोयाथाय् यंकाः बिया।”

12 योसेफ वयात धाल, “छिं म्हगसय् खंगु स्वकचाया अर्थ स्वन्हु खः।

13 स्वन्हुया दुने हे फारों छितः छिगु ज्या लित बियाः छिगु छ्यं धस्वाकाबी। अले न्हापा याना थें छिं फारोया ख्वला वयकःया ल्हातिइ तयादी खनी।

14 छिगु भिं जुइ धुंकाः धाःसा छिं जितः लुमंकादिसँ। फारोयात जिगु खँ बिनित्ति यानाः जितः थ्व इयालखानां पिकयादिसँ।

15 छायाःसा धात्थें धायेमाल धाःसा जितः हिब्रूतयगु देशं खुयाहःगु खः। अले जिं थन इयालखानाय् लाइगु ज्या नं छुं यानागु मदु।”

16 योसेफ म्हगसया अर्थ भिंगु कथं कंगुलि मरि छुइम्ह नायलं नं वयात धाल, “जि नं म्हगस छगू खनागु दु। म्हगसय् जि मरि दुगु स्वंगः धकि छेनय् क्वबिया तयागु दु।

- 17 दक्वसिबय् च्वय्यागु धकिइ फारोया लागि थीथी कथंया मरिचरि दु। इंगःपंक्षीतयस् वयाः जिगु छ्यं च्वय्च्वंगु धकिइ मरि नयाच्चन।”
 18 योसेफं धाल, “थुकिया अर्थ खः, ‘स्वंगः धकि धयागु स्वन्हु खः।
 19 स्वन्हया दुने हे फारों छिगु छ्यं धयनाबी, अले छितः थामय यख्खाइ। इंगःपंक्षीतयस् छिगु ला त्वाथं क्वातु क्वानाः नइ।’ ”
 20 स्वन्हु खुन्हु फारो ब्रू दि खः। उखुन्हु थःथाय् ज्या याइपि फुक्क हाकिमतयत् भव्य् सःतल। उपि फुक्कसिया न्ह्याःने वं दाखमघ त्वंकीम्ह नायः व मरि छुइम्ह नायःयात थने हल।
 21 दाखमघ त्वंकीम्ह नायःयात वयागु ज्याय् हाकनं तल,
 22 मरि छुइम्ह नायःयात धाःसा यख्खानाः स्यात। थ्व फुक्क योसेफं धाःथें जुल।
 23 दाखमघ त्वंकीम्ह नायलं धाःसा योसेफयात लुममंक्। वं वयात ल्वःमंकल।

41

योसेफं फारोया म्हगसया अर्थ कंगु

- 1 निर्दे ल्पिा फारों छगू म्हगस खन। म्हगसय् व नील खुसिया सिथय् दनाच्चंगु।
 2 खुसिं न्हय्म्ह तसकं स्वयज्यूपि व ल्हं पि सा पिहां वयाः तिकथिया घाँय नः वन।
 3 अनं ल्पिा मेपिं न्हय्म्ह बांमलाःपिं व क्वेँय् खनेदुपिं गंसिपिं सा पिहां वयाः न्हापायापिं लिसें दंवन।
 4 अले छेगू व क्वेँय् जक दुपिं गंसिपिं सातय्स् ल्हं पि सातयत् नयाबिल। उबलय् हे फारोया न्ह्यलं चाल।
 5 व हाकनं घन, अले मेगु म्हगस खन। वं म्हगसय् छगू हे दंलय् बांलाःगु व दुकुलुगु अन्नया न्हय्गुँइ सयाच्चंगु खन।
 6 अनंलि वं सालसे च्वंगु व पुर्बया फसं इवाः जूगु अन्नया न्हय्गुँइ ल्यावःगु खन।
 7 अले व सालसे च्वंगु अन्नया न्हय्गुँइ दुकुलुगु अन्नया न्हय्गुँइयात नुनाछवत। अले फारोया न्ह्यलं चाल। वं थ्व म्हगसय् म्हंगु धकाः सिल।
 8 कन्हय् खुन्हु सुथय् फारोया मन मच्चनाः देशय् दक्व ज्योतिषतयत् व सःस्यूपिन्त सःतके छवत। वं इमित थःम्हं म्हगसय् खंगु खँ कन। इपिं सुनानं फारोया म्हगसया अर्थ धाःसा कने मफुत।
 9 अबलय् हे दाखमघ त्वंकीम्ह नायलं धाल, “थौ जिं थःम्हं द्रंकागु खँ लुमन।”
 10 वं फारोयात धाल, “छकः महाराजं जि व मूम्ह मरि छुइम्हलिसे तंम्बयाः जिमित इयालखानाय् कुनाबिल।
 11 अबलय् अन जिपिं निम्हयसिनं नं छन्हु हे चान्हय् थीथी अर्थ दुगु म्हगसय् खना।
 12 अन इयालखानाया हाकिमया छम्ह ल्यायम्हम्ह हिब्रू च्यः नं जिपिनापं दुगु खः। जिमिसं वयात थःपिनिगु म्हगसया खँ कना। वं जिपिं निम्हयसिगु म्हगसया अर्थ कनाबिल।
 13 अले वं गथे धाल अथे हे जुल। जि थःगु ज्याय् हाकनं लिहां वया, अले मरि छुइम्हयसित यख्खाल।”
 14 थ्व न्यनाः फारों याकनं योसेफयात काय्के छवत। वयात इयालखानां पितहल। अले व सँ व दाहि खानाः मेगु वसः फिनाः फारोया न्ह्याःने दं वल।
 15 फारों वयात धाल, “जिं छगू म्हगस खन। उकियागु अर्थ सुनानं कने मफुत। छं म्हगसयागु अर्थ कनेफु धकाः जिं न्यना।”
 16 योसेफं धाल, “महाराज! जि थःम्हं ला अथे याये मफु। परमेश्वरं धाःसा महाराजयात मनंतुगु लिसः बियादी।”
 17 फारों योसेफयात धाल, “जिं म्हगसय् जि नील खुसिया सिथय् दनाच्चनागु खन।
 18 अले न्हय्म्ह स्वयज्यूपिं व ल्हं पि सा खुसिं पिहां वयाः तिकथिया घाँय नः वन।
 19 अनंलि न्हय्म्ह छेगू व क्वेँय् जक दुपिं गंसिपिं सा खुसिं पिहां वल। जिं अज्याःपिं सा मिश्रय् गुबले हे मखनानि।
 20 व क्वेँय् खनेदुपिं गंसिपिं सातय्स् न्हापायापिं स्वयेज्यूपिं व ल्हं पि सातयत् नयाबिल।
 21 इमिसं अथे नःसां इमिसं नःगु धकाः सुनानं धाये फइ मखु। छायाःसा इपिं न्हापा गथे अथे हे गंसिया गंसि तुं। अबलय् हे जि न्ह्यलं चाल।
 22 “जिं हाकनं मेगु म्हगसय् छगू हे दंलय् बांलाःगु व दुकुलुगु अन्नया न्हय्गुँइ सयाच्चंगु खन।
 23 अले हानं सालसे च्वंगु व पुर्बया फसं इवाः जूगु अन्नया न्हय्गुँइ सल।
 24 व सालगु व इवाः जूगु अन्नया न्हय्गुँइ बांलाःगु अन्नया न्हय्गुँइयात नुनाछवत। जिं थ्व फुक्क ज्योतिषतयत् कना। सुनानं हे थुकिया अर्थ कने मफुत।”
 25 योसेफं फारोयात धाल, “महाराजया निगु म्हगसयागु नं अर्थ छगू हे खः। परमेश्वरं थःम्हं यायेत्यनागु खँ महाराजयात क्यनादीगु खः।
 26 न्हय्म्ह स्वयेज्यूपिं साया अर्थ न्हय्दँ खः, अले बांलाःगु अन्नया न्हय्गुँइया अर्थ नं न्हय्दँ हे खः। निगुलिं म्हगसया अर्थ व हे खः।
 27 ल्पिा पिहांवःपिं न्हय्म्ह छेगू व क्वेँय् जक खनेदुपिं गंसिपिं साया अर्थ नं न्हय्दँ हे खः। अले सालसे च्वंगु व पुर्बया फसं कयाः इवाः जूगु अन्नया न्हय्गुँइया अर्थ नं न्हय्दँ हे खः। थुकिं न्हय्दँ अनिकाल जुइ धाःगु खः।
 28 “जिं महाराजयात धयागु थ्व खँ परमेश्वरं थःम्हं यानादीत्यंगु खँ महाराजयात क्यनादीगु खः।
 29 मिश्र देशया न्यंकभनं न्हय्दँ तक तसकं बाली सइ।
 30 अनंलि मेगु न्हय्दँ अनिकाल जुइ। अले अनिकालं देशय् हाहाकार जुइ। थुकिं न्हापायागु भिगु ईया खँ ल्वःमंकाबी।
 31 ल्पिा वइगु अनिकालं यानाः न्हापायागु भिगु खँ ल्वःमनी, छायाःसा थ्व अनिकाल तसकं ग्यानापुइ।

- 32 महाराजया थथे लिसा कया: म्हंगुया अर्थ परमेश्वरं थ्व क्व:छिनादी धुंकल, अले थथे याकनं जुइ धयागु खः।
 33 “उकिं आ: महाराजं छम्ह ज्ञां दुम्ह व छु यायेमा: धका: स्यूम्ह मनूयात ल्यया: मिश्र देशयागु जिम्मा बियादिसँ।
 34 अले हानं महाराजं न्हयदँ बाली यक्व सइबलय् नं न्याब्वय् छब्व बाली मुंकेत मनूत ल्ययादिसँ।
 35 इमित याकनं वयेत्यंगु न्हयदँया ई दुने बाली मुंका: हया: शहरया धुकुतिइ स्वथनेगु व पिवा: च्वनेगु अधिकार बियादिसँ।
 36 थ्व बाली मिश्रय् जुइत्यंगु न्हयदँया अनिकालय् छ्यलेत मुंकातये फइ। थुकिं याना: अनिकालया इलय् नं मनूतय् नये मखं धयागु दइ मखु।”
 37 फारो व भारदारत फुक्कसित थ्व ग्वसा: यल।
 38 वयक्लं इमित धाल, “थ्व थें ज्या:म्ह परमेश्वरया आत्मा दुम्ह मनू झीसं गनं लुइके फइ ला?”
 39 अले फारो योसेफयात धाल, “परमेश्वरं छन्त फुक्क खँ क्यनादीगु दु। छ थें ज्या:म्ह ज्ञां दुम्ह व स:स्यूम्ह मनू सु दइ?
 40 उकिं आ: जिं छन्त हे मिश्र देशया हामा यानाबिया। फुक्क मनूतय्सं छंगु उजं न्यनी। थ्व सिंहासनं याना: जक जि छ स्वया: च्वय् लाइ।”

योसेफ मिश्रया हामा जूगु

- 41 फारो हानं धयादिल, “छ आ: मिश्र देशया हामा जुल।”
 42 वं थ:म्हं न्ह्यानात:गु अंगू त्वया: योसेफया पतिनय् न्ह्याकाबिल। अले वयात भिगु काप:या भान्तां लं फिका: ग:पतय् लुँयागु सिख: क्वखायकल।
 43 वं वयात गयेत थ:गु स्वया: क्वय्यागु बग्गी बिल। अले व गन गन वन मनूतय्सं न्ह्य:ने न्ह्य:ने वना: “पुलि चु, पुलि चु” धका: हालावन। थुकथं योसेफ मिश्र देशया हामा जुल।
 44 अले वं वयात धाल, “जि फारो ख:सां छंगु उजं मदयकं मिश्र देशय् सुनानं छुं यायेदइ मखु।”
 45 फारो वयागु नां सापनत-पानेह तयाबिल। वयागु ब्याहा ओनय् च्वम्ह पुजाहारी पोतीपेराया म्हाया आसनतलिसे यानाबिल। अनंलि योसेफ मिश्र देशन्यंक चा:हिल।
 46 मिश्र देशया हामा जूबलय् योसेफ स्विदँ दुम्ह ख:। फारोयाथासं पिहां वया: व मिश्र देशय् न्यंक चा:हिल।
 47 न्हयदँ तक अन तसकं अन्न सल।
 48 योसेफ व न्हयदँया दुने अप्व: दुगु फुक्क अन्न मुंका: शहरय् शहरय् स्वथना तल। वं फुक्क शहरय् अनया ज:ख: च्वंगु थाय्या अन्न मुंका: तया तल।
 49 अन अन्न फिस:या फि थें च्वंक ल्या: खानां ल्या: खाये मफयेक मुंव:गुलि योसेफं उकिया ल्या:चा: तयेगु तकं त्व:ताबिल।
 50 अनिकाल वये न्ह्य: ओनया पुजाहारी पोतिपेराया म्हाया आसनत पाखें योसेफया निम्ह काय् दये धुंकल।
 51 योसेफं “परमेश्वर जित: जिगु फुक्क दु:ख ल्व:मंके बियादिल, अले जिमि बा:या छँयागु फुक्क खँ नं ल्व:मंके बियादिल” धका: थ: न्हापांम्ह काय्यागु नां मनश्शे* तल।
 52 अले वं निम्हम्ह काय्यागु नां “परमेश्वरं जित: जिं दु:खसियागु देशय् मस्त बियादिल” धका: एफ्राइम† तल।

मिश्रय् अनिकाल जूगु

- 53 मिश्रया न्हयदँया तसकं अन्न सइगु ई फुत।
 54 अले योसेफं धा:थें न्हयदँया अनिकाल शुरु जुल। फुक्क थासय् अनिकाल जुल। मिश्रय् धा:सा फुक्क थासय् अन्न दु।
 55 मिश्रय् च्वंपिन्सं नं अनिकालं याना: नयेमखँसेलि फारोयाथाय् वना: अन्नया लागि बिनति यात। वं इमित धाल, “योसेफयाथाय् हूँ, वं छु धाइ, अथे हे या।”
 56 देशन्यंक अनिकाल न्यँसेलि योसेफं फुक्क अन्नया धुकू चायकाबिल। अले मिश्रय् च्वंपिन्त अन्न मिल। छाया:सा मिश्रय् न्यंकभनं तसकं अनिकाल जूगु खः।
 57 फुक्क देशय् हे अनिकाल जूगुलि मेमेगु देशय् च्वंपिं नं योसेफयाथाय् अन्न न्या:वल।

42

योसेफ व वया दाजुकिजापिं

- 1 मिश्रय् अन्न दु धका: सिसैलि याकूबं थ: कायपिन्त धाल, “छिपिं छायां छुं मयासें ल्हा: प्व:चिनाच्वनागु?
 2 मिश्र देशय् अन्न दु धका: जिं न्यना। म्वानाच्वनेगु ख:सा अन वना: अन्न न्याना हजि।”
 3 उकिं योसेफया झिम्ह दाजुपिं अन्न न्यायेत मिश्रय् वन।
 4 याकूबं योसेफया किजा बेन्यामीनयात धा:सा वयात नं छुं जुइ ला धका: ग्याना: वया दाजुपिलिसे मछव:।
 5 थुकथं इस्राएलया कायपिं मेपिलिसे अन्न न्यायेत मिश्रय् वन। छाया:सा कनान देशय् नं अनिकाल जूगु खः।
 6 उबलय् योसेफ मिश्र देशया हामा जुयाच्वंगु व वं हे अन्न मियाच्वंगुलि वया दाजुपिन्सं वयात बैय् भवपुया: भागि यात।
 7 वं थ: दाजुपिन्त खनेवं म्हसिल। अयनं म्हमस्यू पह: याना: वं इमित तस्सलं न्यन, “छिपिं गनं वयापिं?”

* 41:51 ४१:५१ मनश्शे थ्व खँव: हिब्रू भाषाय् ल्व:मंकेगु खँव: लिसे ज्व: ला:। † 41:52 ४१:५२ एफ्राइम खँव: हिब्रू भाषाय् मस्त बिये खँव: लिसे ज्व: ला:।

इमिसं धाल, “कनान देशं अन्न न्यायेत वयागु।”

8 योसेफ इमित म्हसीकसां इमिसं वयात म्हसीके मफुत।

9 वं इमिगु बोरे खंगु म्हगस लुमंकल, अले धाल, “छिपि थन चेवा या:व:पि ख:। छिपि जिमिगु देशया कमजोरी सीक:व:पि ख:।”

10 इमिसं धाल, “मखु, प्रभु, अथे मखु। छिकपिनि दासत, जिपि अन्न न्या: वयापि ख:।

11 जिपि सकले दाजुकिजापि ख:। जिपि भिपि मनूत ख:, चेवा या:वयापि मखु।”

12 योसेफ धाल, “मखु, छिपि थ्व देशया कमजोरी सीकेत हे व:पि ख:।”

13 इमिसं धाल, “जिपि फुक्कं झिनिम्ह दाजुकिजापि दु। कनानय् च्वपि जिपि छम्ह हे मनूया काय्पि ख:। दक्वसिबय् चिधीम्ह धा:सा जिमि बा:लिसे दु, छम्ह जक मदये धुंकल।”

14 योसेफ इमित धाल, “जि धया थें छिपि चेवा या:व:पि हे ख:।

15 आ: जिं छिपि धा:थें सु ख: धका: जाँचय् याये। जिं छिमित धाये, छिमि दक्वसिबय् चिधीम्ह किजा मवतले छिपि थनं वने दइ मखु।

16 छिपि मध्ये छम्हसिनं वना: वयात ब्वना हजि। मेपि थन हे झ्यालखानाय् च्वँ। थुकथं छिमिसं धा:गु खँ ख: कि मखु धका: सी दइ। छिमिसं धा:गु मखुगु जुल धा:सा जिं धाये, छिपि चेवा या:व:पि हे ख:।”

17 योसेफ इपि फुक्कसित स्वन्हू तक झ्यालखानाय् कुनातल।

18 स्वन्हू दुखुन्हू वं इमित धाल, “जि परमेश्वरलिसे ग्याइम्ह मनु ख:। छिमिसं थथे यात धा:सा छिपि बचय् जुइ फइ।

19 छिपि धा:थें हे भिपिं मनूत ख:सा छिपि मध्ये छम्ह थन हे झ्यालखानाय् च्वनाच्वँ, मेपि फुक्क नये मखनाच्वपि थ: मनूतयत नकेत अन्न ज्वना: थनं हँ।

20 छिमिसं छिमि दक्वसिबय् चिधीम्ह किजायात धा:सा मध्ये मते। अले तिनि जिं छिमिसं धा:गु खँ ख: कि मखु धका: सीके फइ। अले छिपिं नं बचय् जुइ।” इमिसं “ज्यू” धाल।

21 अले थ:थवय् खँ ल्हात, “झीसं झी किजायात यानागु ज्यां झीसं थथे दु:ख फये माल। वयात दु:ख जूबलय् वं ग्वाहालि फ्वनं नं झीसं वास्ता मयाना। उकिं हे झीत आ: थथे दु:ख व:गु ख:।”

22 स्बेनं धाल, “जिं वयात छुं याये मते धयागु मखु ला? छिमिसं जिगु खँ न्यँ हे मन्यं। आ: झीसं वयागु हिया मू पुलेमाल, मखु ला?”

23 योसेफ इमि खँ ल्हानाच्वंगु थू। इमि दथुइ भाय् हिलीम्ह मनु तयात:गुलि इमिसं थ:पिनिगु खँ वं थुइ मखु धका: च्वनाच्वन।

24 योसेफ फहिला: ख्वल। अले हाकनं लिफ: स्वया: इपि लिसे खँ ल्हात। वं शिमियोनयात यंका: इमिगु न्ह्य:ने हे चिनाबिल।

योसेफया दाजुपि कनानय् लिहां वंगु

25 योसेफ इमिगु बोरा जाय्क अन्न तयाबीत व इमिगु वह:यागु धिबा इमिगु हे बोराय् तयाबीत उजं बिल। वं इमित लँय् नयेत नं नसातवँसा तयाब्यु धका: उजं बिल। अथे यानाबी धुंका:

26 इपि थ:पिनिगु गधाया म्हय् अन्न क्वबिका: अनं वन।

27 बहनी बाय् च्वंथाय् इपि मध्ये छम्हसिनं गधायात अन्न नकेत धका: थ:गु बोरा चाय्कूबलय् घ:नेसं वह:यागु धिबा नं खन।

28 वं मेपिन्त धाल, “जिगु वह: धिबा ला जित: हे लित बियाहल। थन बोराय् हे तया तल।”

इमिगु नुग: भाराभारा मिन। इमिसं थवंथवय् ख्वा: स्वया: धाल, “परमेश्वरं झीत थ्व छु यानादीगु?”

29 कनान देशय् थ: बौ याकूबयाथाय् थ्यने धुंका: इमिसं वयात जूगु फुक्क खँ कन। इमिसं धाल,

30 “मिश्रया हामां जिपिलिसें तत:सलं नवात, अले जिमित चेवा या:व:पि धका: व्यवहार यात।

31 जिमिसं वयात ‘जिपिं भिपिं मनूत ख:, चेवा या:वयापि मखु।’

32 जिपिं छम्ह हे बौया झिनिम्ह दाजुकिजा दु। छम्ह मदये धुंकल, दक्वसिबय् चिधीम्ह कनानय् हे जिमि बौलिसे दु” धका: धया।

33 अले मिश्रया हामां जिमित धाल, “छिपि धा:थें भिपिं ख: कि मखु धका: जिं जाँचय् याये। छिमिसं थ:पि मध्ये छम्हयसित थन हे त्व:ताथकि, अले मेपिं नये मखनाच्वपि थ:मनूतयगु लागि अन्न ज्वना: हँ।

34 छिमिसं थ:पिनि चिधीम्हकिजायात धा:सा थन मध्ये मते। अले जक जिं छिपिं भिपिं मनूत ख:, चेवा या:व:पि मखु धका: पत्या: याये फइ। अले छिमि दाजुयात नं त्व:ताबी, छिमिसं थन व्यापार नं याये फइ।”

35 इमिसं थथ:गु बोरा फ्यना: चाय्का: स्व:बलय् इमिगु वह:यागु धिबाप्व: नं उकी तयात:गु लुल। थ्व खना: इपि फुक्क व इमि बौ याकूब नं ग्यात।

36 इमि बौ याकूबं धाल, “छिमिसं जिमि काय्पि योसेफ व शिमियोनयात ला फाया यंके हे धुंकल। आ: हाकनं बेन्यामीन नं यंकेत्यनागु ला? थ्व फुक्क जित: हे जुइमा:गु ला?”

37 स्बेनं धाल, “बा:, जिं बेन्यामीनयात लित हये मफुत धा:सा जिमि निम्हं काय्या प्राण कयादिसँ। जित: विश्वास यानादिसँ। जिं वयात लित हये।”

38 याकूबं धाल, “जिं बेन्यामीनयात छिपिलिसे मिश्रय् छवये मखु। थ्वया दाजु ला मदये हे धुंकल। आ: थ्व हे छम्ह जक दनि। जि आ: बुरा जुइ धुन। थ्वयात लँय् छुं जुल धा:सा ला जि पीरं हे सिनावनी।”

43

बेन्यामीनयात ज्वना: योसेफया दाजुपि मिश्रय् लिहां वंगु

- 1 कनानय् अनिकाल अज्ज अप्वयावल।
- 2 मिश्रं हःगु अन्न फुक्क फुसेलि याकूबं थः कायपिन्त धाल, “वना: हाकनं अन्न न्याना हजि।”
- 3 यहदां धाल, “मिश्रया हामां जिमित थःकिजा ज्वनामवयेकं वये मते धका: ख्याच्चः ब्यगु दु।
- 4 छिं जिमित बेन्यामीनयात नं नापं व्वनायंकेबीगु खःसा जिपिं वने,
- 5 मखुसा वने मखु। छायाधाःसा हामां ‘छिमि किजा ज्वना: मवयेकं जिथाय् वये मते’ धका: धयाहःगु दु।”
- 6 इस्राएलं धाल, “छिमिसं वयात मेम्ह नं किजा दु धका: जितः छाय् थ्व दुःख बियागु?”
- 7 इमिसं धाल, “व मनुखं जिमित ‘छिमि बा: म्वानाच्चंगु दनि ला, छिमि मेपिं नं दाजुकिजा दु ला’ धका: दुवाला: न्यन। जिमिसं नं वयागु न्ह्यसःया लिसः बिया। वं अथे ‘छिमि किजायात थन हजि’ धाइ धका: जिमिसं छु स्यु?”
- 8 अले यहदां थः बौ इस्राएलयात धाल, “बेन्यामीनयात जिगु जिम्माय् छवयादिसँ। जिपिं थनं थत्थे हे वनाछवये। थुकथं छि, जि व झी फुक्कं म्वाये फइ सी माली मखु।
- 9 वयागु जिम्मा जि जुल। जिं वयात लित हये मफुत धाःसा जि छिगु न्ह्यःने सदांया लागि दोषी जुयाच्चने।
- 10 छिसं थन म्वाःसां म्वाःसां लिबाका मच्चंगु जूसा जिपिं अन निकः वनावयेधुन जुइ।”
- 11 अले इमि बौ इस्राएलं धाल, “अथे हे यायेमा: धयागु खःसा अथे हे या। व मनुयात थनया पायेगु वासः, भिगु भिगु कस्ति, मसला, मूर्, पेस्ता व स्यांगुलि नं भचा भचा कोसेलि यंकि।
- 12 अले निदुगं अप्वः वहः नं यंकि, छायाधाःसा छिमिगु बोराय् लितवःगु धिबा नं लित पुले मानि। थथे द्रुना: जूगु नं जुइफु।
- 13 छिमि किजायात नं यंकि। छिपिं थत्थे हे व मनुयाथाय् हुँ।
- 14 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं छिमित व मनुया न्ह्यःने दया यानादीमा। अले व मनुखं छिमि दाजु व बेन्यामीनयात नं छिपिलिसें छवयाहयेमा। जि सन्तान मदयेक च्वनेमाःसां थजुइमा।”
- 15 इपिं कोसेलि, निदुगं वहः व बेन्यामीनयात नं ज्वना: हथाय् पथासं मिश्रय् योसेफयाथाय् वन।
- 16 बेन्यामीनयात खना: योसेफं छैय् ज्या याइपिनि नायःयात धाल, “थुमित जिगु छैय् यंकि। अले भव्य् ज्वरय् या। थौं न्हिनय् थुमिसं जिलिसें नइ।”
- 17 व मनुखं योसेफं धाःथे इमित योसेफया छैय् यंकल।
- 18 योसेफया छैय् यंकुगुलि इपिं ग्यात। इमिसं मतिइ तल, “न्हापा बोराय् लित बियाहःगु वहःया हुनि थथे छैय् हया: झीत कुना: दास याइगु जुइ। अले झीगु गधात नं काइगु जुइ।”
- 19 उकिं इमिसं छैय् लुखाय् थ्यंका: योसेफया छैय् ज्या याइपिनि नायःयात धाल –
- 20 “हे जिमि प्रभु, जिपिं थन न्हापा अन्न न्याना: लिहां वनाबलय्
- 21 बहनी बाय् च्वनाथाय् जिमिसं थःपिनिगु बोरा चायका: स्वयाबलय् बोराया म्हुतुइ हे वहः लुल। उकिं जिमिसं व लित हयागु दु।
- 22 जिमिसं अन्न न्यायेत मेगु वहः नं हयागु दु। जिमिगु बोराय् सुनां वहः तयाबिल जिमिसं मस्यु।”
- 23 वं धाल, “ग्याये मते। छिमि व छिमि बौया परमेश्वरं छिमिगु बोराय् वहः तयाब्यगु जुइ। छिमिसं ब्यगु वहः ला जिं कयागु हे खः।” अले वं शिमियोनयात इमिथाय् हल।
- 24 व मनुखं इमित योसेफया छैय् यंकल। अले तुति सिलेत इमित लः बिल। इमिगु गधातय्त नसा नं बिल।
- 25 इमिसं न्हिनय् योसेफयात बीगु कोसेलि ठीक यात। छायाधाःसा इमित अन हे नयेत धाःगु खः।
- 26 योसेफ छैय् वःबलय् इमिसं थःपिन्सं ज्वनावःगु कोसेलि वयात बिल। अले पुलि चुया: भागि यात।
- 27 योसेफ इमिके म्हुंफु मफु न्यने धुंका: धाल, “छिमिसं जितः थः बुराम्ह अबुयागु खँ कंगु खः। आ: व गय् च्वं? आ: तकं म्हुं फु ला?”
- 28 इमिसं धाल, “छिम्ह दास, जिमि बौ आ: तकं म्हुं फु।” अले हाकनं इमिसं वयात पुलि चुया: भागि यात।
- 29 योसेफ थःकिजा, थः हे मांया काय् बेन्यामीनयात स्वया: धाल, “छिमिसं धयाम्ह छिमि दक्वसिबय् चिधीम्ह किजा थ्व हे खः ला? ‘परमेश्वरं छन्त आशिष बियादीमा, बाबु।’ ”
- 30 थःकिजा खना: नुगः मछिना वःगुलि व अनं फहिला: थःगु क्वथाय् वना: ख्वल।
- 31 ख्वा: सिला: व क्वथां पिहां वल। अले थःत कःघाना धाल, “नयेगु हजि।”
- 32 योसेफ, वया दाजुकिजापिं व अन भव्य् वःपिं मिश्रीतयत् अलग अलग तया: नकल। छायाधाःसा मिश्रीतयत्सं हिब्रूतलिसे नापं च्वना: मनः। हिब्रूतलिसे च्वना: नल कि थःपिं क्वह्यनी धका: मिश्रीतयत्सं तायकीगु खः।
- 33 योसेफ इमित थकालिनिसें क्वकालि तक इवःछुका: पयतुकल। थ्व खना: तसकं अजू चाया: इमिसं थवंथवय् ख्वा: स्वल।
- 34 इमिगु व्व योसेफयागु हे टेबिलं लिकया यंकुगु खः। बेन्यामीनयागु व्व इमिगु स्वया: न्यादुगं अप्वः तब्ब। थुकथं इमिसं योसेफलिसे लयत्तातां नयेत्वेने यात।

44

योसेफ़ थः दाजुकिजापिन्त जाँचय् याःगु

- 1 योसेफ़ थःगु छैय् ज्या याइपिनि नायःयात उजं बिल, “थुपिं फुक्कसिगु बोराय् थुमिसं ज्वनावने फक्व अन्न तयाब्यु, अले फुक्कसिगु बोराया म्हुतुइ इमिगु वहः तयाब्यु।
- 2 जिगु वहःयागु ख्वला दक्वसिबय् चीधीम्हयसिगु बोराय् वयागु वहःलिसें तयाब्यु।” वं योसेफ़ धाःथे यात।
- 3 सुथ न्हापां हे इमित इमिगु गधालिसें इमिगु लें लिकाः छवत।
- 4 इपिं शहरं भचा पुलाः वनेवं योसेफ़ छैय् ज्या याइपिनि नायःयात धाल, “ब्वाँय् वनाः इमित नापलाकः हूँ। इमित नाप लानाः थथे धा, “भिंया बदला छिमिसं छाय् मभिं यानागु?
- 5 जिमि मालिकया त्वनेत छ्यलिगु व भिं मभिं स्वइगु ख्वला छिमिसं छाय् खुयाहयागु? छिमिसं थ्व तसकं बांमलाःगु ज्या यात।”
- 6 वं वनाः इमित नाप लानाः अथे हे धाल।
- 7 इमिसं वयात धाल, “थ्व छु धयादियागु, प्रभु! छि दासतय्सं ला अथे याये हे फइ मखु।
- 8 जिमिसं ला अज्ज कनान देशनिसें थःपिनिगु बोराय् लुयावःगु वहः तकं लित हयाबिया। जिमिसं छाय् छिकपिनि मालिकया छैनं लुँ वहः खुयाहयेगु?
- 9 छिकपिनि दास मध्ये सुयाके व लुयावल धाःसा वयात स्यानाछवयादिसँ, अले जिपिं नं फुक्कं छिकपिनि मालिकया दास जुयाः च्वने।”
- 10 वं धाल, “ज्यु, छिमिसं धाःथे हे जुइ। बर व सुयाके दइ, व हे जक जिम्ह दास जुइ, मेपिं फुक्कं वने फइ।”
- 11 फुक्कसिनं थथःगु बोरा बँय् क्वकयाः पयन।
- 12 व मनुखं थकालिनिसें क्वकालि तक छम्ह छम्ह यानाः माल। अले बेन्यामीनया बोराय् व ख्वला लुयावल।
- 13 थ्व खनाः इमिसं थःपिनिगु लं खत। अले गधयात बोरा क्वबिकाः शहरय् लिहां वल।
- 14 यहदा व वया दाजुकिजापिं वःबलय् योसेफ़ छैय् हे दु। इमिसं वयाः वयागु न्ह्यःने बँय् भवसुलाबिल।
- 15 योसेफ़ इमित धाल, “छिमिसं थ्व छु यानागु? जिं खः मखु लुइके फु धकाः मस्यू ला?”
- 16 यहदां धाल, “जिमिसं छु धाये, प्रभु! जिमिसं गय् यानाः जिपिं निर्दोषपिं धकाः क्यने? परमेश्वरं जिमित दोषी धकाः क्यनादिल। आः जिपिं फुक्क छिकपिनि दास जुल, अज्ज अप्पः यानाः ला ख्वला दुम्ह जुल।”
- 17 योसेफ़ धाल, “जिगुपाखें अथे जुइ मखु। ख्वला सुयाके लुयावःगु खः व हे जक जिम्ह दास जुइ। छिपिं फुक्क थः बौयाथाय् याउँक लिहां हूँ।”

यहदां बेन्यामीनया लागि बिलिन्ति याःगु

- 18 यहदां न्ह्यःने वनाः धाल, “प्रभु, छि जुजु थें हे खः। जिं छुं खँ धाये, जिलिसें तंम्बयादी मते।
- 19 “प्रभुं जिमिके थथे धकाः न्यनादीगु खः, ‘छिमि बौ व किजा दु ला?’
- 20 जिमिसं थः मालिकयात थथे लिसः बियागु खः, ‘जिमि बुराम्ह बौ दु। अले वयकः बुरा जुइ धुंकाः जिमि दक्वसिबय् चिधीम्ह किजा बूगु खः। वया दाजु सी धुंकल, अले वया मांयापाखें व हे छम्ह जक दनि। जिमि बौनं वयात तसकं माया याः।’
- 21 “अले छिं जिमित, ‘वयात जिथाय् हिं, जिं वयात स्वये’ धयादिल।
- 22 जिमिसं छितः, ‘व थः बौयात त्वःताः वये फइ मखु। वं अथे यात कि वया बौ सी’ धकाः धयागु खः।
- 23 अले छिं जिमित, ‘छिमि चिधीम्हकिजा ज्वनाः मवतले जिगु ख्वाः स्वये फइ मखु’ धकाः धयादिल।
- 24 “जिमिसं जिमि बौयाथाय् वनाः छिं धयादीगु खँ कना।
- 25 अले जिमि बाःनं धयादिल, ‘लिहां वनाः हाकनं भचा अन्न न्याना हजि।’
- 26 जिमिसं वयकःयात, ‘जिपिं वने फइ मखु, जिमि दक्वसिबय् चिधीम्ह किजायात जिपिलिसें छवयेगु खःसा जक जिपिं वने। छायाःसा चिधीम्हकिजायात ज्वनामवंकं जिमित हामायात नापलाके बी मखु’ धकाः धाल।
- 27 “अले जिमि बाःनं जिमित, ‘छिमिसं सि हे स्यू, वया मांयापाखें जि निम्ह कायपिं दु।
- 28 छम्ह ला न्हापा हे मदये धुंकल। वयात कुचा कुचा थले धुंकल जुइमाः। वं जितः त्वःतावँसानिसें जिं वयात मखनानि।
- 29 आः छिमिसं थ्वयात नं यंकाः छुं जुल धाःसा जि ला पीरं सिना हे वनी’ धकाः धयादिल।
- 30 “उकिं आः जिपिं लिहां वनेबलय् वयात नं ब्वनायके हे माः। जिमि बाःयागु प्राण हे वयाके थाना च्वंगुलि
- 31 वयात मखन कि ला वयकः सिना हे वनी। थुकथं वयकः सीगुया दोषी जिपिं हे ठहरय् जुइ।
- 32 वयागु जिम्मा जिं कयावयागु दु। जिं जिमि बौयात, ‘जिं वयात लित हये मफुत धाःसा थुकिया दोष जिं मसीतले फयाच्वने’ धकाः धयावयागु दु।
- 33 “उकिं जिगु बिलिन्ति दु, वयागु थासय् जितः हे थः दास यानाः तयादिसँ, वयात वया दाजुपिलिसे लित छवयादिसँ।
- 34 वयात ब्वना मयंसं जि गथे यानाः जिमि बाःया न्ह्यःने वने? जिमि बाःयात जूगु दुःख जिं गथे यानाः स्वये?”

45

योसेफ थः सु खः धकाः कंगु

- 1 योसेफ थःगु मन चीमफुसैलि वं ज्या याइपिं फुक्कसित अनं पितिनाछवत। थः दाजुपिं जक ल्यं दसैलि वं थः सु खः धकाः थः दाजुपिन्त कन।
- 2 अले व हॉयहॉय ख्वल। व ख्वःगु अन च्वांपिं मिश्रीतयसं नं ताल, अले थ्व खँ फारोया छँय नं सिल।
- 3 योसेफ थः दाजुपिन्त धाल, “जि योसेफ खः, जिमि बाः आः तकं म्वानाच्चंगु दनि ला?” वया दाजुपिन्सं धाःसा ग्यानाः छुं हे लिसः बी मफुत।
- 4 वं थः दाजुपिन्त धाल, “जिगु लिक्क वा।” इपिं वयागु लिक्क वँसैलि वं धाल, “जि छिमिसं मिश्र देशय् मियाछवःमह छिमि किजा योसेफ खः।
- 5 जितः थन मियाहःगुलिइ आः छिमिसं दुःख ताये मते, थः खनाः तं नं म्वये मते। जितः थन फुक्क मनुतयूत बचय् यायेत परमेश्वरं हे छवयाहयादीगु खः।
- 6 निदँ न्ह्यवंनिसें देशय् अनिकाल जुयाच्चंगु दु, अले न्यादँ तक छुं नं पीगु व लयेगु ज्या जुइमखुनि।
- 7 परमेश्वरं थुकथं छिमित व छिमि सन्तानयात म्वाकातयेत जितः थन छिपिं स्वयाः न्ह्यः छवयाहयादिल।
- 8 उकिं जितः थन छवयाहःगु छिमिसं मखु, परमेश्वरं खः। वय्कलं हे जितः फारोया दरबारय् तःधंमह मनु यानादिल, अले मिश्र देशया हामा यानादिल।
- 9 “आः याकनं जिमि बाःयाथाय् वनाः वय्कःया काय् योसेफ धयाहःगु धकाः थथे धयाब्यु, परमेश्वरं जितः मिश्र देशया हामा यानादीगु दु। पलख हे लिमबाकुसे जिथाय् याकनं झासँ।
- 10 छि थः मचाखाचा, छयपि व थःलिसे दुगु फुक्क वस्तु व सामान ज्वनाः गोशेनय् जिगु सत्तीक च्वं झासँ।
- 11 अन जूसा जिं छिकपिन्त स्वये फइ। छायाधाःसा अनिकालया न्यादँ अज्ज नं ल्यंदनि। मखुसा ला छिकपिं फुक्कं हाःनाः मदयावनी।
- 12 “आः छिपिं फुक्कसिनं अले बेन्यामीनं नं जि योसेफ हे खः धकाः सी हे धुंकल।
- 13 मिश्र देशय् जि तःधंमह मनु जूगु अले छिमिसं थन खंगु फुक्क खँ जिमि बाःयात कँ। अले वय्कःयात थन याकनं हजि।”
- 14 थथे धयाः व थःकिजा बेन्यामीनयात घयपुयाः ख्वल। बेन्यामीनं नं वयात घयपुयाः ख्वल।
- 15 व थः दाजुपिं फुक्कसित चुप्पा नयाः ख्वल। अले तिनि वया दाजुपिन्सं नं वलिसे खँ ल्हाये फत।
- 16 योसेफया दाजुकिजापिं वःगु दु धयागु खँ फारोया दरबारय् थयसैलि फारो व वया भारदारत फुक्क लयताल।
- 17 फारो योसेफयात धाल, “थः दाजुकिजापिन्त थथःगु गधायात कु क्वबिकाः कनानय् लिहां हँ धयाब्यु।
- 18 अले थः बौ व परिवारयात ज्वनाः थन लिहां वा। जिं इमित मिश्रया दक्वसिबय् भिंगु बँ बी। अले अन सःगु अन्न नयाः आनन्दं च्वने फइ।”
- 19 इमित थथे नं धयाब्यु, “थः मस्तयूत व कलाःपिन्त तयाः हयेत थनं गाडा नं यकि। अले थः बौयात नं ब्वनाः थन वा।
- 20 थःपिनिगु सामानया छुं नं च्यूताः तये मते। छायाधाःसा मिश्रय् छु छु भिंगु दु व छिमिगु हे खः।”
- 21 इस्राएलया कायपिन्सं फारो धाःथे हे यात। योसेफ इमित गाडा व लँय नयेत नसात्वँसा नं बियाछवत।
- 22 इपिं फुक्कसित वं न्ह न्हगु लं बिल, बेन्यामीनयात धाःसा वहःया स्वसः शेकेल* व न्याजु वसः नं बिल।
- 23 वं थः बौया लागि झिम्ह गधाया म्हय मिश्रया भिंगु भिंगु सामान, झिम्ह गधाया म्हय अन्न व मरि, अले लँय नयेत मेमेगु नसात्वँसा नं तयाः छवत।
- 24 थुकथं योसेफ थः दाजुकिजापिन्त अनं छवत। वने न्ह्यः वं इमित धाल, “लँय ल्वाये मते।”
- 25 थुकथं इपिं मिश्र देशं वनाः कनान देशय् थः बौ याकूबयाथाय् थयंकः वल।
- 26 इमिसं वयात धाल, “योसेफ मसीनि। व ला मिश्र देशया हामा जुयाच्चन।” थ्व न्यनाः याकूबं छुं हे धाये मफुत। वं थ्व खँ पत्याः हे याये मफुत।
- 27 योसेफ इमित धयाहःगु फुक्क खँ न्यनाः, अले थःत हयेत धकाः छवयाहःगु गाडा खँसैलि याकूबया होश वल।
- 28 अले वं धाल, “आः जि छिमिसं धाःगु खँय पत्याः जुल, जिमि काय् योसेफ मसीनि। जिं वनाः वयात नाप लाये, अले सी न्ह्यः वयागु ख्वाः स्वये।”

46

याकूब व वया परिवार मिश्रय् वंगु

- 1 थःगु फुक्क सामान प्वःचिनाः इस्राएल मिश्रय् वन। बेर्शेबाय् थयंकाः वं थः बौ इसहाकया परमेश्वरयात बलि बिल।
- 2 चान्हय् परमेश्वरं वयात दर्शन बियाः धयादिल, “याकूब, याकूब।” अले वं धाल, “जि थन दु।”
- 3 परमेश्वरं धयादिल, “जि परमेश्वर खः, छिमि बाःया परमेश्वर, मिश्रय् वनेत छ ग्याये मते। जिं अन छंगुपाखें छगू तःधंगु जाति दयके।
- 4 जि छनापं मिश्रय् वने। जिं हे छिमि सन्तानयात अनं लित ब्वना हये। छ सीबलय् छिमि काय् योसेफ छनापं दइ।”

* 45:22 ४५:२२ स्वसः शेकेल धयागु ३.५ किलोग्राम ति

- 5 अनलि याकूब बेशेबां वन। वया कायपिन्सं वयात, वया मस्तयत् व कलाःपिन्त फारों छवयाहःगु गाडाय् तयाः यन।
 6 इपिं थःपिनिगु फुक्क वस्तु, कनानय् मुंकातःगु फुक्क सामान व फुक्क सन्तान ज्वनाः मिश्र देशय् वन।
 7 थुकथं याकूब थःकाय्पि, म्हाय्पि, छय्पि, फुक्क सन्तान ज्वनाः मिश्रय् वन।

इस्राएलया परिवार

- 8 मिश्रय् वंपिं इस्राएलया काय्पि अर्थात् याकूबया सन्तान थये दु –
 याकूबया तःधीम्ह काय् रूबेन।
 9 रूबेनया काय्पि – हानोक, पल्लु, हेस्रोन व कर्मी।
 10 शिमियोनया काय्पि – यमूल, यामीन, ओहद, याकीन, सोहोर व कनानी कलाःपाखें दुम्ह काय् शौल।
 11 लेवीया काय्पि – गेशोन, कहात व मरारी।
 12 यहदाया काय्पि – शेलह, फारेस व जेरह। यहदाया तःधिपिं निम्ह काय् एर् व ओनान कनानय् हे सीगु खः। फारेसया काय्पि – हेस्रोन व हामूल।
 13 इस्राखारया काय्पि – तोला, पुवा, याशूब व शिमोन।
 14 जबूलूनया काय्पि – सेरेद, एलोन व यहलेल।
 15 थुपिं पद्न-आरामय् लेआपाखें बूपिं याकूबया काय्पि खः। वयापाखें छम्ह म्हाय् दीना नं दु। लेआया पाखें याकूबया मुक्कं स्विस्वम्ह सन्तान दु।
 16 गादया काय्पि – सेफोन, हाग्यी, शूनी, यसबोन, एरी, अरोदी व अरेली।
 17 आशेरया काय्पि – यिम्ना, यिशवा, यिशवी व बरीआ। इमि क्यहें सेरह खः। बरीआया काय्पि – हेबेर व मल्कीएल।
 18 थुपिं लाबानं थः म्हाय् लेआयात बियाहःम्ह दासी जिल्पाया पाखें दुपिं याकूबया सन्तान खः। थुपिं मुक्कं झिंखुम्ह दु।
 19 याकूबया कलाः राहेलया काय्पि – योसेफ व बेन्यामीन।
 20 ओनयाम्ह पुजाहारी पोतीपेराया म्हाय् आसनतया पाखें मिश्रय् बूपिं योसेफया काय्पि मनशे व एफ्राइम खः।
 21 बेन्यामीनया काय्पि – बेला, बेकेर, अशबेल, गेरा, नामान, एही, रोश, मुप्पीम, हुप्पीम व आर्द।
 22 राहेलया पाखें बूपिं याकूबया सन्तान थुपिं हे खः। थुपिं मुक्कं झिंप्यम्ह दु।
 23 दानया काय् – हुशीम।
 24 नप्तालीया काय्पि – यहसेल, गुनी, येसेर व शिल्लेम।
 25 थुपिं लाबानं थः म्हाय् राहेलयात बियाहःम्ह दासी बिल्हापाखें दुपिं याकूबया सन्तान खः। थुपिं मुक्कं न्हयम्ह दु।
 26 भौपिं त्वःताः याकूबलिसें मिश्रय् वंपिं वया सन्तान जक मुक्कं खुइखुम्ह दु।
 27 मिश्रय् बूपिं योसेफया निम्ह काय् दु। थुकथं आः मिश्रय् याकूबया मुक्कं न्हयेम्ह सन्तान दत।

याकूब व योसेफ नापलाःगु

- 28 याकूबं योसेफयात थःत नापलायेत गोशेनय् वा धकाः धाय्के छवयेत यहदायात थः स्वयां न्हापा छवत। इपिं अन थयंबलय्
 29 योसेफ थःगु रथ तयार यानाः थः बौ इस्राएलयात गोशेनय् नापलायेत पिहां वल। वं थः बौयात नापलायेवं घय्पुयाः ताःईतक ख्वयाच्वन।
 30 इस्राएलं योसेफयात धाल – “जिं छन्त नाप लानाः ख्वाः स्वये खन, छ मसीनि धकाः सिल। आः जि याउक सीदत।”
 31 योसेफ थः दाजुकिजा व इपिं लिसे वःपिं फुक्कसित धाल – “आः जिं वनाः जुजुयात कनानय् च्वपिं जिमि बाः, दाजुकिजापिं व छँजःपिं थन वःगु दु धकाः कने।
 32 जिं जुजुयात छिकपिं फैजवाःत खः, उकिं थःपिन्के दुगु सा फै फुक्क वस्तु व सामान नं ज्वनावःगु दु धकाः धयाबी।
 33 “फारों छिकपिन्त, ‘छिपिं छु ज्या याइपिं?’ धकाः न्यन धाःसा
 34 ‘जिपिं फैजवाःत खः, जिपिं न्हापांनिसें फै ज्वयावयाच्वनापिं खः’ धकाः धयादिसँ। अले वय्कलं छिकपिन्त गोशेनय् च्वनेत थाय् बी। मिश्रय् च्वपिनिं फै ज्वइपिं मनूत मयःगुलि योसेफे अथे धाय्कूगु खः।”

47

- 1 योसेफ थः न्याम्ह दाजु-किजापिन्त नापं व्वना यंकाः फारोयाथाय् वनाः धाल, “जिमि बाः व दाजुकिजापिं थःपिनिगु सा, फै व थःपिन्के दुगु फुक्क वस्तु ज्वनाः कनानं थन वःगु दु। आः इपिं गोशेनय् च्वनाच्वंगु दु।”
 2 अले वं थः न्याम्ह दाजुकिजापिन्त म्हासीका बिल।
 3 फारों इमिके न्यन, “छिपिं छु ज्या याइपिं?”
 इमिसं धाल, “महाराज, जिपिं जिमिगु पुर्खानिसें हे फैजवाःत खः।
 4 कनान देशय् तसकं अनिकाल जुयाः फै ज्वयेत तकं थाय् मदयाः जिपिं थन च्वं वयागु खः। उकिं सरकारं जिमित थन गोशेनय् च्वनेबियादिसँ।”

- 5 अले फारों योसेफयात धाल, “छिमि बा: व दाजुकिजापि छन्थाय् व:गु दु।
 6 मिश्र देश छंगु न्ह्य:ने दु। देशय् दुने दक्वसिबय् भिंगु थासय् छिमि बा: व दाजुकिजापिन्त ति। इमित गोशेनय् हे च्वनेब्यु। इपि मध्ये सुं ल्व:पिं व स:पिं दुसा इमित जिगु वस्तुया जिम्मा बियाब्युसां ज्यू।”
 7 अले योसेफ थ: बौ याकूबयात फारोया न्ह्य:ने हल। याकूबं फारोयात आशीर्वाद बिल।
 8 फारों याकूबयात न्यन, “छि ग्व:दँ दत?”
 9 याकूबं धाल, “जि आ: उखेंथुखें जुयागु सच्छि व स्विदँ दत। जिगु थ्व उमेर आपा: मदुसां तसकं दु:खं जा:। जिमि बा: बाज्यापिं म्वानावंगु ति ला जिगु उमेर थ्यं हे मथ्यनि।”
 10 याकूबं हाकनं छक: फारोयात आशीर्वाद बिल, अले फारोयाथासं पिहां वन।
 11 योसेफ फारों धा:थें थ: बौ व दाजुकिजापिन्त रामसेस धा:थाय् च्वंगु मिश्रया दक्वसिबय् भिंगु व बांला:गु थाय् बिया: तल।
 12 योसेफ थ: बौ, दाजुकिजा व फुक्कसित नसाज्वलं नं हयाबिल।

तसकं अनिकाल जूगु

- 13 तसकं अनिकाल जूगुलि गनं हे अन्न मदु। मिश्र व कनान देशय् नं तसकं अनिकाल जूगुलि अनयापिं मनूत नये मखना: बमलात।
 14 मिश्र व कनान देशयापिं मनूतयसं अन्न न्याना: पूगु धिबा फुक्क मुंका: योसेफ फारोया छैय् तयेहयातल।
 15 मिश्र व कनान देशय् च्वंपिनि धिबा फुसेलि मिश्रय् च्वंपिन्सं वया: योसेफयात धाल, “जिमि अन्न बियादिसँ। मखुसा जिपिं छिगु न्ह्य:ने हे सी। जिमिके दुगु धिबा फुक्कं फुइधुंकल।”
 16 योसेफ इमित धाल, “छिमिके दुगु धिबा फुइधुंकल सा वस्तु हिँ। छिमिगु वस्तुया पलेसा जिं छिमि अन्न बी।”
 17 उकिं इमिसं थ:पिन्के दुगु छैय् लहीपिं वस्तु हल। योसेफ अन्नया पलेसा इमिसं ह:गु सल, फै, च्वलय्, सा व गधा काल। थुकथं उगु दँय् योसेफ अन्नया पलेसा इमिगु छैय् लहीपिं वस्तु काल।
 18 मेगु दँय् इपिं हाकनं वया: हाल, “जिमिसं थ:पिनिगु खँ छिगु न्ह्य:ने सुचुके मखु। जिमिगु फुक्क धिबा नं फुइधुंकल, वस्तु नं फुक्क छिगु जुइ धुंकल। आ: जिमिके जिमिगु म्ह व बुँ बाहेक मेगु छुं हे मदये धुंकल।
 19 जिमित व जिमिगु बुँयात नाश यानादी मते। जिमित अन्न बिया: जिमित व जिमिगु बुँ कयादिसँ। थुकथं जिपिं जिमिगु बुँनापं फारोया दास दासी जुइ। जिमित पुसा बियादिसँ। अले जिपिं सी माली मखु, जिमिगु बुँ नं बाझ: जुइ मखु।”
 20 थुकथं योसेफ मिश्रया फुक्क बुँ छकू छकू याना: फारोया निति न्यानाकाल। अन तसकं अनिकाल जूगुलि फुक्क मिश्रीतयसं थ:पिनिगु बुँ मीमाल। थुकथं मिश्रया फुक्क बुँ फारोयागु जुल।
 21 अले मिश्रया फुक्क मनूत फारोया दास दासी जुल।
 22 अन च्वंपिं पुजाहारीतयसं जक थ:पिनिगु बुँ मीम्वाल। छायाधा:सा जुजुं हे इमित न्हियान्हिथं अन्न इनाबियात:गु दु।
 23 अले योसेफ फुक्कसित धाल, “आ: छिपिं व छिमिगु बुँ फुक्क जुजुयागु जुइ धुंकल। जिं आ: छिमि बुँइ पीत पुसा बी।
 24 लयेगु इलय् छिमिसं बुँइ स:गु न्याब्वय् छब्व जुजुयात बीहयेमा:, अले प्यब्व धा:सा छिमिसं पुसाया निति व थथ:गु परिवार व थ: मस्तयगु नसाया निति तये फइ।”
 25 इमिसं धाल, “छिं जिमित बचय् यानादिल। जिमि प्रभुया दया जिमिके दयाच्वनेमा। जिपिं आ: जुजुया दास जुयाच्वने।”
 26 उकिं मिश्र देशय् योसेफ बुँयागु छगू कानून हे दयकाबिल। मिश्रय् थ्व कानून आ: तक नं दनि। थ्व कानूनकथं बुँयागु न्याब्वय् छब्व अन्न जुजुयागु जुइ। पुजाहारीतयगु बुँ जक जुजुयागु मजुल।
 27 थुकथं मिश्रया गोशेनय् इस्राएलीतयसं थ:पिनिगु थाय्बाय् दय्कल। इमिसं अन यक्व सम्पति दय्कल। इमि सन्तान नं यक्व दयावल।
 28 याकूब मिश्रय् झिन्हयदँ म्वात, मुक्कं सच्छि व पिइन्हयदँय् क्यन।
 29 इस्राएलं थ: सीत्ययका: थ:काय् योसेफयात स:ता: धाल, “छं जित: धात्थें हे माया यानागु ख:सा जित: थन मिश्रय् थुने मखु धका: बचं ब्यु।
 30 जिं सी धुंका: जित: थनं यंका: जिमि बौ बाज्यापिं थुनात:थाय् हे थुनाब्यु।”
 वं धाल, “जिं छिं धा:थें हे याये।”
 31 इस्राएलं हाकनं धाल, “अथे याये धका: पाफ।” अले योसेफ पाफल। अले इस्राएल थ:गु लासाया छ्यंफुसय् भ्वपुल।

48

याकूबं एफ्राइम व मनश्शेयात आशिष ब्यगु

- 1 छुं ई लिपा योसेफयात सुनानं वया बौ याकूब तसकं म्हंमफय्का च्वन धका: कं वल। योसेफ थ: निम्ह काय् मनश्शे व एफ्राइमयात ब्वना: याकूबयात स्व:वन।
 2 याकूबयात सुनानं वया काय् योसेफ वयात नापला: व:गु दु धका: कन। व मफु मफु थ: हे दना: लासाय् फ्यतुत।
 3 याकूबं योसेफयात धाल, “दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं जित: कनान देशय् लुज:य् झाया: आशिष बिया: धयादिल –
 4 ‘जिं छन्त यक्व सन्तान बी। छंपाखें जिं थीथी जाति दय्के। जिं छन्त थ्व थाय् बियाच्वना, अले सदां सदांया लागि थ्व छंगु व छिमि सन्तानयागु जुइ।’

- 5 “जि थन मिश्रय् वये न्ह्यः थन हे बूपि छं निम्ह काय् मनश्शे व एफ्राइम नं स्बेन व शिमियोन थें जिम्ह हे खः।
 6 वयां लिपा बूपि धाःसा जिम्ह जुइ मखु, छंम्ह हे जुइ। इमिसं वया दाजुपि मनश्शे व एफ्राइमपाखें अंश काइ।
 7 “जि थथे छाया यानागु धाःसा पदन-आरामं लिहां वयाच्चनाबलय् एप्रात (बेथलेहेम) थयने न्ह्यः हे कनान देशय् छिमि मां राहेल मन्त। जिं वयात अन हे लैसिथय् थुनेमाल।”
 8 योसेफया काय्पिन्त खनाः इस्राएलं न्यन, “थुपि सु?”
 9 योसेफ धाल, “थुपि जिमि काय्पि खः। थुमित परमेश्वरं जितः थन हे मिश्रय् ब्युगु खः।”
 वं धाल, “इमित जिगु लिक्क छवयाहिं। जिं इमित आशिष बी।”
 10 इस्राएल तसकं बुरा जुइ धुंक्गुलि वं बांलाक मिखां मछू। उकिं योसेफ थः काय्पिन्त वयागु लिक्क यंकाबिल। अले वं इमित चुप्पा नयाः घयपुल।
 11 इस्राएलं योसेफयात धाल, “तःदँ तक ला जिं छ सी धुंकल धयाच्चनागु। अले छंगु ख्वाः स्वये खनी मखुत धयाच्चनागु। परमेश्वरं थौं जितः छिमि काय्पिन्त नापं स्वये दय्काबिल।”
 12 योसेफ थः काय्पिन्त इस्राएलया पुलि क्वकाल, अले बैय् भवपुलाः इस्राएलयात भागि यात।
 13 योसेफ दनाः थःकाय्पि एफ्राइमयात इस्राएलया खवय् व मनश्शेयात जवय्पाखे लाकाः न्ह्यःने यंकल।
 14 तर इस्राएलं थःगु जवगु ल्हाः यंकाः एफ्राइमया छेनय् तयाबिल, अले तःधीम्ह जूसां मनश्शेया छेनय् खव ल्हाः तयाबिल।
 15 इस्राएलं योसेफयात आशिष बियाः धाल –
 “जिमि बाज्या अब्राहाम व जिमि बाः इसहाकं सेवा याःम्ह परमेश्वर,
 अले जिगु जिवंकाछि जिम्ह जवाः जुयादीम्ह परमेश्वरं थ्व मस्तयत आशिष बियादीमा।
 16 जितः दुःखय् ग्वाहालि यानादीम्ह स्वर्गदूतं थ्व मस्तयत आशिष बियादीमा।
 अले थुमिपाखें हे जिगु नां, जिमि बाज्या अब्राहाम व बाः इसहाकयागु नां ल्यनाच्चने मा।
 पृथ्वीइ थुमि सन्तान यक्व दयाः न्यनावनेमा।”
 17 थः बौनं जवगु ल्हाः एफ्राइमयागु छेनय् तःगु योसेफयात मयल। उकिं वं एफ्राइमयागु छेनं थः बौया ल्हाः चीकाः मनश्शेया छेनय् तयाबीत स्वल।
 18 वं थः बौयात धाल, “थथे मखु बाः, थ्व न्हापां बूमह खः, थ्वयागु छेनय् जवगु ल्हाः तयादिसँ।”
 19 वया बौनं वयागु खँ मन्यंसे धाल, “जिं स्यू पुता, जिं बांलाक स्यू। थ्वया सन्तान नं यक्व दयाः तःधनी तिनि। अयुनं थ्वया किजा थ्व स्वयां यक्व तःधनी, अले वया सन्तान थीथी जातिया पुचः जुइ।”
 20 उखुन्हु इस्राएलं इमित थथे धकाः आशिष बिल,
 “इस्राएलय् च्वंपिन्सं छिमिगु नां कयाः थथे धकाः आशिष बी,
 ‘परमेश्वरं छन्त एफ्राइम व मनश्शे थें दय्केमा।’ ”
 थुकथं वं एफ्राइमयात मनश्शे स्वयाः न्ह्यःने तल।
 21 अले वं योसेफयात धाल, “छं खँ हे खन, जि आः यक्व म्वाइ मखुत। परमेश्वर छिपिनापं दी। अले वय्कलं छिमित छिमि तापाःबाज्यापिनिगु देशय् हे लित यंकी।
 22 जिं छन्त छिमि दाजुकिजापिन्त स्वयाः अप्वः गुँइच्चंगु छकू बुँ बियागु दु। व बुँ जिं थःगु तरवार व धनुषया बलं एमोरीतय्पाखें त्याकाकयागु खः।”

49

याकूबं थः काय्पिन्त आशिष ब्युगु

- 1 याकूबं थःकाय्पि फुक्कसित सःताः धाल, “छिपिं फुक्क थन वा, छिमित लिपा छु छु जुइतिनि धकाः जिं छिमित धाये।
 2 “सकसिनं न्यँ, याकूबया काय्पिं छिमि बाः इस्राएलं धाःगु खँ न्यँ।
 3 स्बेन, छ जिम्ह न्हापांम्ह काय् खः,
 छ जिगु बल खः,
 जिगु ल्याय्म्हसूया न्हापांम्ह काय् खः,
 जिगु दक्वसिबय् तःधंगु गौरव खः।
 4 छ थातं मच्चंगु लः थें खः,

- छ न्हापांम्ह जुयाच्चवनी मखु,
छाय्धाःसा छ थः बौया लासाय् घन,
अले जिगु लासायात क्वह्वांकल।
5 शिमियोन व लेवी निम्ह दाजुकिजां
छगू हे कथंयापि खः,
थुमिगु तरवार ल्वापुख्यापुया ज्याभः खः।
6 जिं गुबलें नं इमिगु ज्या
व बिचालय् ब्वति मकया
छाय्धाःसा इमिसं तमय् मनूत स्याःगु दु।
अले थःयत्थें द्रहंतयत् पाःगु दु।
7 इमिगु तंयात सराः लायेमा
छाय्धाःसा व तसकं ग्यानापु।
इमिगु तंयात सराः लायेमा
छाय्धाःसा व तसकं छाः।
जिं इमित ब्वथलाबी
जिं इमित इम्नाएलय् छ्यालब्याल यानाबी।
8 यहदा, छन्त छिमि दाजुकिजापिन्सं तःधंकी,
छं थः शत्रुतयत् बुकाछवःगु दु
छिमि बौया काय्पिन्सं छन्त भागि याइ।
9 यहदा सिंहया मचा खः,
व शिकारय् हे ब्वलन,
सिंह थें व घ्वंस्यानाः ग्वारातुली।
सुनां वयात थनेगु आँट याइ?
10 यहदाया ल्हातिइ न्हाबलें राजदण्ड दइ,
वया सन्तानं न्हाबलें शासन याइ।
जाति जातितयसं वयात कोसेलि हइ
अले इमिसं वयाः वयात भागि याइ।
11 वं थः गधायात भिगु दाखमाय् ची
अले गधाया मचायात भिगु कचाय् ची।
वं थःगु वसः दाखमघय् ही
अले भान्तां लंयात दाखया रसय् ही।
12 वयागु मिखा दाखमघ स्वयाः प्वालाप्वाला थी
वयागु वा दुरु स्वयाः तुयुसे च्वनी।
13 जबूलून समुद्रया सिथय् च्वंवनी
व जहाज दिक्केत ल्वःगु थाय् जुइ
वयागु लागा सीदोन तक न्यनी।
14 इस्साखार बल्लाःम्ह गधा खः,
व पशुतय्गु बारया दथुइ ग्वतुलाच्चवनी।
15 झासु लनेत बांलाःगु थाय् लुयेवं,
अले झःझः धाःगु देश खनेवं,
वं कु क्वबीत थःगु ब्वह क्वछुकी
अले दास थें ज्या याइपिं ज्यामि जुइ।
16 दानं इम्नाएलया मेमेगु कुलं थें
थः मनूतयत् शासन याइ।
17 दान लँसिथय् च्वंम्ह सर्प खः,
व लँय् च्वंम्ह बिख दुम्ह सर्प खः।
वं सलया ग्वालिइ न्याइ,
अले सलया म्हय् च्वंम्ह कुतुं वनी।

- 18 परमप्रभु! जि छिं उद्गार याइगु
पियाच्चवनागु दु।
- 19 गादयात छथ्वःसिनं हयक्काः वइ
तर अःखतं वं इमित हयक्कयाः लिनाछवइ।
- 20 आशेरया यक्व अन्न सइ,
वं जुजुयात माःगु भिंगु अन्न बी।
- 21 नप्ताली जंगलय् च्वंम्ह चल्ला खः
वं बाबांलाःपिं मस्त बुइकी।
- 22 योसेफ बुंगाःचा नापं च्वंम्ह
गधाया मचा थें खः,
गुँच्चय् च्वंम्ह गधाया मचा थें।
- 23 शत्रुतयसं वयात वाणं कयकःवइ
इमिसं वयात थःपिनिगु धनुष वाण ज्वनाः लित्तुली।
- 24 तर याकूबया दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरया ग्वाहालि,
फैजवाः व इस्त्राएलया ल्वहँधीया ग्वाहालि
वयागु धनुष वाण तप्यना हे च्वनी,
अले वयागु लप्पा नं बल्लाना च्वनी।
- 25 छन्त थ्व ग्वाहालि छिमि बाःया
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरपाखें वइ।
परमेश्वरं छन्त स्वर्गं वा वय्काः
पृथ्वीया तःलं लःधाः पिकयाः
अले यक्व सन्तान बियाः आशिष बियादी।
- 26 छिमि बाःयागु आशिष पहाड स्वयाः तःधं,
यक्व पहाड स्वयाः तःधं।
थ्व फुक्क आशिष छंगु छैनय् लायेमा
छाय्धाःसा छ छिमि फुक्क दाजुकिजापिनि नायः खः।
- 27 बेन्यामीन ग्यानापुम्ह फ्याकाध्वं खः।
सुथय् वं शिकार यानाहःगु नइ,
अले बहनी लुटे यानाहःगु इनी।”
- 28 थुपि इस्त्राएलया झिनिगु कुल खः। इमि बौन इमित ल्वयेक ब्यूगु आशिष थ्व हे खः।

याकूब सीगु

- 29 अले याकूबं इमित उजं बिल, “जि आः याकनं हे सिनाः जिमि तापाबाज्यापिनाप मिलय् जू वने। जितः जिमि बौबाज्यापिलिसें हित्ती एप्रोनया
बुँइ च्वंगु गुफाय् थुनाब्यु।
- 30 थ्व गुफा कनान देशय् च्वंगु मग्रे लिक्क च्वंगु मक्पेलाया बुँइ च्वंगु गुफा खः। अब्राहामं थ्व गुफा सी थुनेत धकाः बुँनापं हित्ती एप्रोनया
ल्हाति न्यानाकाःगु खः।
- 31 अन हे अब्राहाम व वया कलाः सारायात थुंगु खः। अन हे इसहाक व वया कलाः रिबेकायात नं थुंगु खः। अले अन हे जिं लेआयात नं
थुनागु खः।
- 32 व बुँ व अन च्वंगु गुफा हित्तीतयपाखें न्यानाकयातःगु खः।”
- 33 थः काय्पिन्त थुकथं उजं बीधुंकाः याकूब लासाय् ग्वारातुल अले सित।

50

याकूबयात थुंगु

- 1 योसेफ थः बौया म्हय् भवसुलाः चुप्पा नयाः ख्वल।
- 2 अले वं थःथाय् च्वंपि वैधतयत् थः बौया सीम्हय् नस्वाः वःगु मलम पाकेबिल।
- 3 थ्व पिइन्ह्या ज्या खः। मिश्रीत नं न्हयेन्हु तक दुःखं च्वन।
- 4 दुःखं च्वनेगु न्हि क्वचायेवं योसेफ भारदारतयत् थथे धाल, “जिगु थुलि खँ फारोयाथाय् यंकाब्यु।

5 जिमि बाःनं जितः थथे धकाः पाफय्काथकल, 'जि सीत्यनागु दु। कनान देशय् जि थःमंह हे म्हुयाथकागु चिहानय् जितः थुनाब्यु।' उकिं जितः फारों वनेगु उजं बियादीसा जि वनाः वये।"

6 फारों धाल, "छिमि बाःनं पाफयक् थें कनानय् वनाः थुनाः वा।"

7 उकिं योसेफ थः बौयात थुनेत वन। व नापं फुक्क भारदारत, ततःधंपिं मनूत व मूमूपिं मनूत फुक्कं वन।

8 योसेफया छेंजः सकलें, वया दाजुकिजापिं व वया बौया थःथितिपिं नं फुक्कं वन। थः मस्त, सा फै व वस्तु जक अन हे गोशेनय् त्वःताथकल।

9 मनूत रथय् च्वनाः व सल गयाः नं व नापं वन। थ्व तसकं तःधंगु हल खः।

10 यर्दन लिक्क च्वंगु आतादया छ्व पाइगु ख्यलय् थ्यंसेंलि इमिसं तसकं दुःख यानाः ख्वल। योसेफ अन थः बौया न्हयन्हुया दुःखं च्वन।

11 अन च्वनीपिं कनानीतयूसं आतादया छ्व पाइगु ख्यलय् तसकं नुगः मछिकाः ख्वःगु खनाः थथे धाल, "थ्व ला मिश्रीतय् सी हःगु जुयाच्चन खनी।" उकिं यर्दन लिक्कया व थाययात हाबिल मिश्रइम धायेगु यात।

12 थुकथं याकूबं धाःथें वया कायपिंसं यात।

13 इमिसं वयागु सीम्हयात कनान देशय् थ्यंक हे यंकाः अब्राहामं हिती एप्रोनपाखें न्यानाकयातःगु मग्नेया लिक्क च्वंगु मक्पेलाया बुँइ च्वंगु गुफाय् थुनाबिल।

14 थः बौयात थुने धुंकाः योसेफ, थः दाजुकिजापिं अले व नापं वःपिं फुक्कलिसें मिश्रय् लिहां वल।

योसेफ थः दाजुपिन्त हपाः ब्यगु

15 थःपिनि बौ सीगु खनाः योसेफया दाजुपिनि थवंथवय् थथे खँ ल्हात, "योसेफ आः तक नं ईख तयाः झीसं वयात यानागुया बदला काःसा छु यायेगु?"

16 उकिं इमिसं योसेफयाथाय् थथे धायके छ्वत, "सी न्ह्यः छिकपिनि बाःनं छितः थथे धायेत जिमित धयाथकूगु खः -

17 'छन्त मभिकूगुलिइ छं छिमि दाजुपिन्त क्षमा या।' उकिं आः छिकपिनि बाःया परमेश्वरया दासतयत् इमिसं याःगु टुंभिंट्या लागि क्षमा बियादिसँ।" थ्व न्यनाः योसेफ ख्वल।

18 वया दाजुपिन्सं वयाः वयागु न्ह्यःने भ्वसुलाः धाल, "जिपिं छिकपिनि दास खः।"

19 योसेफ इमित धाल, "ग्याये मते, जि छु परमेश्वर खः ला?"

20 छिमिसं जितः स्यंकेत स्वल, परमेश्वरं थुकिया पलेसा भिं यानादिल। थौं झी फुक्कं गुकथं बचय् जुयाच्चना, व उकिया हे लिच्चः खः।

21 उकिं ग्याये मते। जिं छिमित व छिमि मचाखाचायात लही।" थुकथं वं थः दाजुपिन्त हपाः बिल।

योसेफ सीगु

22 योसेफ थः दाजुकिजापिलिसे मिश्रय् हे च्वन। योसेफ सच्छि व झिदँ तक म्वात।

23 योसेफ एफ्राइमया पाखें छुइ तकं खन। वं मनश्शेया काय् माकीरया नकतिनि बूपिं मस्त तकं थःगु मुलय् तये खन।

24 सी न्ह्यः योसेफ थः दाजुकिजापिन्त धाल, "जि आः यक्व म्वाइ मखुत। परमेश्वरं छिमिगु बिचाः यानादी। अले छिमित थनं अब्राहाम, इसहाक व याकूबयात बचं बियादीगु देशय् यंकादी।"

25 अले योसेफ इमित पाफयकेबिल, "परमेश्वरं छिमित यंकादीगु देशय् जिगु अस्थि यंके धकाः जितः बचं ब्यु।"

26 थुकथं योसेफ सच्छि व झिदँ दय्काः मिश्रय् हे सित। वयागु म्हयात नस्वाः वःगु मलम पानाः बाकसय् तया तल।

प्रस्थानया सफू म्हसीका

मोशाया न्यागू सफू मध्ये निगूगू सफूया नां “प्रस्थान” खः। थुकिया अर्थ खः “पिहां वनेगु”। थ्व सफुलिइ इस्राएलया इतिहासय् जूगू तसकं ततःधंगु घटना न्ह्यब्वयातःगु दु। थ्व सफुलिइ परमेश्वरं इस्राएलीतय्त इपिं दास जुयाच्चंगु देश मिश्रं गुकथं पित यंकादिल धयागु खँ न्ह्यथनातःगु दु।

प्रस्थानया सफूया न्हापांगु भागय् इस्राएलीत मिश्रय् च्वनाच्चंगु प्यसः देँ ति (४००) लिपा मिश्रयाम्ह जुजुं इस्राएलीतय्त वनेबीत मानय् जुल। उबलय् उपिं ल्याखय् यक्व अप्चयावंगु खः। न्हम्ह जुजुं इस्राएलीतय्त ल्याः यक्व दुगुलि इपिं देशया निंति खतरा जुइफु धकाः ताय्कल। अथे जुयाः न्हम्ह जुजुं इमित तसकं थाकुगु थाकुगु ज्या याकल। अले वं हिब्रू मिसातय्सं बुइकूपिं फुक्क काय् मस्तय्त नील खुसिइ वांछव धकाः उजं बिल। उबलय् लाक हे मोशा बुल, वयात नं नील खुसिइ वांछवयेमाःगु खः तर वयात बचय् यात। अले पिइदँ तक व मिश्रया दरबारय् ब्वलन, व दरबारय् च्वनाच्चंबलय् मिश्रीतय्सं इस्राएलीतय्त थाकुगु थाकुगु ज्या याकूगुलि इमित तसकं दुःख जुल। लिपा पिइदँ तक मोशा मिधानय् यित्रोया फै-च्वलय् ज्वयाजुल। उबलय् मिश्रीतय्सं इस्राएलीतय्त थाकुगु थाकुगु ज्या याकाः दुःख बियाच्वन। अथे जुयाः इस्राएलीतय्सं ग्वाहालिया निंति परमेश्वरयात बिन्ति यात। परमेश्वरं इमित अनं त्वःतकाः कनान देशय् यंकेत मोशायात न्ह्यलुवाकथं ल्ययादिल। परमेश्वरं मिश्र देशं इस्राएलीतय्त पित यंकादीत मिश्र देशय् थीथी विपत्ति हयादिल। ततःधंगु विपत्तिं यानाः न्हम्ह जुजुं इस्राएलीतय्त वनेबीत मानय् जुल। इस्राएलीत मोशाया अधीनय् च्वनाः मिश्र देशं पिहां वल। इस्राएलीत यात्रा यायां सीनै पर्वत तक थ्यंकः वल। अन इपिं पाल ग्वयाः दच्छि तक च्वन।

उबलय् परमेश्वरं इपिनापं बाचा चिनादिल अले इमित झिगू आज्ञा बियादिल। वय्कलं इमित परमप्रभु इमि परमेश्वरयात माया यायेगु व वय्कःया आज्ञा मानय् यायेगु अले वय्कःयागु जक आराधना यायेगु स्यनादिल। उबलय् पर्वतय् मोशां थःमनूतयगु दथुइ परमेश्वरया उपस्थितिया निंति गुकथं नापलायेगु पाल दयकेगु धकाः परमेश्वरपाखेंया फुक्क खँत सयकाकाल। थ्व सफुलिइ स्वता मू खँ न्ह्यब्वयातःगु दु।

१. परमेश्वरं इस्राएलीतय्त अजू चायापुगु ज्या यानाः मिश्रं पित ब्वना हयादीगु।
२. सीनै पर्वतय् परमेश्वरं थः मनूतलिसे बाचा चिनादीगु। थुकिं यानाः इमिसं छु याये त्यः छु याये मत्यः, गथे यानाः म्वायेमाः धयागु निसें धर्मया खँ नं ध्वाथुइका कायेफत।
३. इस्राएलीतय्सं परमेश्वरयात नापलायेगु व आराधना यायेगुथाय् “नापलायेगु पाल” व उकियात माःगु ज्वलं परमेश्वरं मोशायात सीनै पर्वतय् बियादीगु नमूनाकथं दयकूगु।

थ्व स्वयाः तःधंगु थ्व सफुलिइ परमेश्वरं थः मनूतय्त छु यानादिल, इमित गुकथं छुत्कारा बियादिल, अले गुकथं लिपाया आशाया लागि इमित छगू जाति कथं छर्पे यानादिल धयागु खँ न्ह्यथनातःगु दु।

थ्व सफूया दकलय् लिपा परमेश्वरया महिमां पवित्र पाल जाःगु व इस्राएलीत परमेश्वरं थःपिन्त बी धकाः बचं बियादीगु देश कनानय् वनेत तयार जूगु खँ दु। थ्व सफूया दक्वसिबय् नांजाःगु व अप्चसिनं स्यूगु ब्व निइगूगु अध्यायलय् न्ह्यथनातःगु झिगू आज्ञाया धलः खः।

धलः पौ

मिश्रय् दास जुयाच्चंपिं इस्राएलीतय्त अनं पित हःगु

१. मिश्रय् इस्राएलीतय्त क्वह्यंगु हालत १:१-२२
२. मोशा बगु २:१-२५
३. च्यानाच्चंगु झाः ३:१-४:१७
४. मिश्रय् जुजुयात परमेश्वरया शक्ति क्यंगु ५:१-७:१३
५. मिश्रय् महामारी वःगु ७:१४-११:१०
६. छुत्काराया नखः गुकथं हनेगु १२:१-१३:१०
७. न्हापां बूपिया निंति नियम १३:११-१६
८. परमेश्वरं इस्राएलीतय्त मिश्रं पित हयादीगु १३:१७-२२
९. लाल समुद्र छिनावंगु १४:१-१५:२१

मरुभूमि जुयाः सीनै पर्वतय् वंगु

१. मरुभूमिइ मन्ना व लः बियादीगु १५:२२-१७:७
२. अमालेकीतय्सं हमला याःगु १७:८-१६
३. यित्रोया खँ १८:१-२७

परमेश्वरं सीनै पर्वतय् थः मनूतलिसे बाचा चिनादीगु

१. सीनै पर्वतय् मोशा १९:१-२५
२. झिगू आज्ञा २०:१-२६
३. गय् यानाः म्वायेगु धयागु नियम २१:१-२३:९

४. हनेमाःगु नखःचखः २३:१०-१९
५. परमप्रभुया बाचा पक्का जूगु २३:२०-२४:१८

नापलायेगु पाल दय्कूगु

१. नापलायेगु पाल गय् याना: दय्केगु धका: स्यंगु २५:१-२७:२१
२. पुजाहारीया वसः व अभिषेकया ज्याइवः २८:१-२९:३७
३. वेदी व बलि छायेगु खँ २९:३८-३०:३८
४. नापलायेगु पाल दय्कीपि कारिगर ३१:१-१८
५. लूँयाम्ह द्रहंचाया पुजा ३२:१-३३:२३
६. मेगु ल्वहंयागु पौ ३४:१-३५
७. नापलायेगु पाल दय्कूगु ३५:१-४०:३८

प्रस्थान

मिश्रय् इस्राएलीतयत् क्वत्यलातःगु

- 1 थथःगु परिवार ज्वना: याकूबनापं मिश्र देशय् वंपि इस्राएलया कायपिनिगु नां थथे दु*—
2 रुबेन, शिमियोन, लेवी, यहदा,
3 इस्राखार, जबूलन, बेन्यामीन,
4 दान, नप्ताली, गाद व आशेर।
5 याकूबया दक्वं याना: न्हयेमह सन्तान दु। वया छम्ह काय् योसेफ न्हापांनिसें हे मिश्रय् दु।*
6 योसेफ, वया दाजुकिजापि व वया पुस्तायापि फुक्क मनुत सिनावन।
7 इस्राएलया सन्तान धा:सा ब्वलना: ल्याखय् अप्व: दयावन। गुकिं याना: फुक्क देश इमिसं जाल।*
8 अनलि मिश्रय् योसेफयात म्हमस्यूमह छम्ह न्हम्ह जुजु गद्दीइ च्वन।*
9 वं थ: मनुतयत् धाल, “स्व, इस्राएलीत इपी स्वया: यक्व अप्व: दये धुंकल। इपि बल्लाना वयाच्वंगु दु।
10 अथे जुया: इपीसं इपि लिसे बुद्धिं ज्या कायेमा:। मखुसा इपि ल्याखय् अप्व: जुयावनी। लडाइँ जुइबलय् नं इपि इपी शत्रुतलिसे मिलय् जुया: इपीलिसे ल्वा: वइ, अले देश त्व:तावनी।”*
11 अथे जुया: मिश्रीतयसं इमित थाकुगु ज्या बिया: सास्ती यायेत इमिथाय् ज्यामि नाय:त छवल। इमिसं फारोया निंति धुकु दय्केत पिताम व रामसेस धा:गु निगु शहर दयकल।
12 अयनं इमिसं गुलि गुलि इस्राएलीतयत् दु:खकष्ट बिल उलि उलि हे इमिगु ल्या: अप्वयावन। इपि यक्व थासय् न्यना नं वन। अथे जुया: इपि इस्राएलीत खना: तसकं ग्यात।
13 अले इमिसं इस्राएलीतयत् दयामाया मयासें थाकुगु थाकुगु ज्या याकल।
14 चा न्हायेगु, अप्पा छियेगु, थाकुगु थाकुगु बुँज्या याका: इमिगु जीवनयात दु:खं जाय्काबिल।
15 मिश्रया फारोनं शिप्रा व पूआ नांयापि हिब्रू दिरिअजिपिन्त स:ता: धाल,
16 “हिब्रू मिसातय् मचा बुइबलय् मचातइगु थलय् छिमिसं सुसा:कुसा: या:वनेबलय् काय् बूसा स्यानाछव, म्हाय् बूसा स्याये मते।”
17 दिरिअजिपि परमेश्वरया भय काइपि जूगुलि मिश्रया फारोनं उजं ब्यू थें मयासें इमिसं काय् बूसां मस्यासें हे त्व:ताबीगु।
18 अथे जुया: मिश्रया फारोनं इमित स:ता: न्यन, “छिमिसं थथे छाय् यानागु? छिमिसं काय् मस्तयत् छाय् मस्यानागु?”
19 दिरिअजिपिन्सं फारोयात धाल, “हिब्रू मिसात मिश्री मिसात थें मखु। इपि तसकं बल्ला:, दिरिअजित: थ्यने न्ह्य: हे इमिसं मचा बुइके धुंकीगु।”
20 अले परमेश्वरं दिरिअजिपिन्त भिं यानादिल। इस्राएलीत ल्याखय् इन अप्व: दयावन।
21 दिरिअजिपिन्सं परमेश्वरयागु भय का:गुलि वयकलं इमित नं सन्तान बियादिल।
22 अले फारोनं थ: फुक्क प्रजायात थथे धका: उजं बिल, “हिब्रूतय् ग्व:मह काय्मस्त बुइ इपि फुक्कसित नील खुसिइ यंका: वांछव। म्हाय् मस्तयत् जक ल्यंका ति।”*

2

मोशा बूगु

- 1 थ्व हे इलय् लेवी कुलयाम्ह छम्ह मिजंनं थ:गु हे कुलयाम्ह छम्ह मिसानापं ब्याहा यात।
2 अले व मिसाया प्वाथय् दत, वं छम्ह काय् बुइकल। मचा तसकं बांला:गु खना: वयात स्वला तक सुचुका तल।*

* 1:1 १:१-४ उत ४६:८-२७ * 1:5 १:५ उत ४६:५-६ * 1:7 १:७ प्रे ७:१७ * 1:8 १:८ प्रे ७:१८ * 1:10 १:१० प्रे ७:१९ * 1:22 १:२२ प्रे ७:१९ * 2:2 २:२ प्रे ७:२०; हिब्रू ११:२३

- 3 अयनं वं स्वला स्वयाः अप्वः सुचुकातये मफुत। अले वं मचायात तयेत तिकथियागु छगः पिचा दयकल। उकी अलकत्रा इलाः लः दुहां मवनीगु यानाबिल। मचायात उकी तयाः नील खुसियागु सिथय् ताहाकःगु घॉय्या दथुइ त्वःताबिल।
- 4 अले मचायात छुं जुइ ला धकाः स्वयेत वया तता तापाक्क दनाच्चन।
- 5 थ्व हे इलय् फारोया म्हाय् नील खुसिइ म्वः ल्हुयेत वल। वया दासीत खुसि सिथय् चाःह्युवंबलय् वं घॉय् दथुइच्चंगु पिचा खनाः थः दासीयात व कायके छवल।
- 6 वं पिचा चाय्काः स्वःबलय् ख्वयाच्चंमह मचायात खनाः वयात माया वन, अले वं धाल, “थ्व सुं हिब्रूतय् मचा खः।”
- 7 उबले व मचाया ततां फारोया म्हाय्यात न्यन, “जिं वनाः सुं छम्ह हिब्रू मिसायात छिगु निरिति मचायात दुरु त्वंकेत व्वना हये ला?”
- 8 फारोया म्हाय्यनं वयात धाल, “ज्यु, हूँ।” अले व मिसामचां वनाः थः हे मांयात सःताः हल।
- 9 फारोया म्हाय्यनं व मिसायात धाल, “जिगु निरिति थ्व मचायात यंकाः दुरु त्वंकेगु या, अले जिं छन्त ज्यालाबी।” व मिसां मचायात यंकाः दुरु त्वंकेगु यात।
- 10 मचा तःधिकः जुइ धुंकाः वं वयात फारोया म्हाय्याथाय् हल। फारोया म्हाय्यनं मचायात थःकाय् नालाकाल। अले वं “जिं थ्वयात लखं लिकयागु खः” धकाः वयागु नां मोशा तल।*

मोशा मिघान देशय् बिस्युं वंगु

- 11 मोशा ल्याय्मह जुइ धुंकाः पिने थः इस्राएली दाजुकिजापिन्थाय् वन, अन वं इमिसं थाकुगु ज्या यानाच्चंगु खन। अले छम्ह मिश्रीं छम्ह हिब्रूयात तसकं दायाच्चंगु खन।**
- 12 मोशां उखेंथुखें स्वल। सुं नं मदुगुलि वं व मिश्रीयात स्यानाः वयागु सीम्ह फिइ सुचुकाबिल।
- 13 कन्हय् खुन्हु हानं व अन वंबलय् निम्ह हिब्रू थःथवय् हे त्वानाच्चंगु खन। अले वं टूंकम्ह हिब्रूयात थथे धाल, “छं थः हे हिब्रूयात छाय् दायागु?”
- 14 व मनुखं धाल, “छन्त सुनां जिमि शासक व न्यायाधीश दयकल? छु छं जितः नं व मिश्रीयात स्याः थें स्याये त्यनागु ला?” थ्व न्यनाः मोशा ग्यात। वं बिचाः यात, “जिं यानागु खँ मनुतय्सं सी धुंकल।”
- 15 थ्व खँ सियाः फारोणं मोशायात स्यायेगु बिचाः यात। मोशा धाःसा अनं मिघान देशय् बिस्युं वनाः छगः तुंया न्ह्यःने च्वन।*
- 16 मिघानया पुजाहारीया न्हय्मह म्हाय्यपिं व हे तुंथिइ लः काःवल। इमिसं तुंथिइ च्वंगु लः सालाः थः बौया पशुतय्सं लः त्वनीगु थलय् तयाच्चन।
- 17 उबले हे फैजवाःत वयाः इमित ख्याना छवयेत्यन। मोशा वयाः इमित ग्वाहालि यानाः इमि फैच्वलय्तयत् लः त्वंके बिल।
- 18 इपि थः बौ स्पलयाथाय् लिहां वःबलय् इमि बौन इमित न्यन, “थौं छिपिं छाया याकनं लिहां वयागु?”
- 19 अले इमिसं धाल, “छम्ह मिश्रीं जिमित फैजवाःतय्गु ल्हातं बचय् यात। अले लः सालाः फैच्वलय्तयत् त्वंकल।”
- 20 अले वं थः म्हाय्यपिन्त धाल, “व मनु गन दु? वयात छिमिसं छाया त्वःतावयागु? वनाः इनीनापं नयेत वयात व्वना हजि।”
- 21 मोशा व मनुनापं च्वनेत मानय् जुल। वं थः म्हाय्य सिप्पोरायात मोशानापं ब्याहा यानाबिल।
- 22 सिप्पोरां काय् छम्ह बुइकल। मोशां “जि मेगु देशय् परदेशी जुयाच्चनागु दु” धकाः वयागु नां गेशोर्म तल।
- 23 यक्व ई लिपा मिश्रयाम्ह जुजु सित। दास जुयाः च्वनेमाःगुलि इस्राएलीतय्सं झसुकाः तयाः ग्वाहालि फ्वन। इमिगु सः परमेश्वरयाथाय् थ्यन।
- 24 थथे इपिं पिच्यानाः हाःगु सः न्यनाः परमेश्वरं अब्राहाम, इसहाक व याकूबनापं थःम्हं यानागु बाचायात लुमंकादिल।*
- 25 अथे जुयाः परमेश्वरं इस्राएलीतयत् स्वयादिल अले इमिगु च्यूताः कयादिल।

3

च्यानाच्चंगु झाः

- 1 मोशा थः ससःबौ मिघानया पुजाहारी यित्रोया फैच्वलय् ज्वयाच्चंगु जुल। अले मरुभूमिइ फैच्वलय् ज्वज्वं परमेश्वरया पर्वत हौरैबय् थ्यंके हे यंकल।
- 2 अन छगु झाःया दथुइ मि जलय् परमप्रभुया दूत खनेदत। मोशां व झालय् मि च्यानाच्चंसां झाः छुं मज्जुगु खन।*
- 3 अथे जुयाः मोशां, “जि लिक्क हे वनाः थ्व अजू चायापुगु मि स्वये, व झाः छाया छुं मज्जुगु” धकाः मतिइ तल।
- 4 च्यानाच्चंगु मि स्वयेत व लिक्क वःगु खनाः परमप्रभु परमेश्वरं वयात च्यानाच्चंगु झालं, “मोशा, अय् मोशा” धकाः सःतादिल। अले मोशां धाल, “जि थन हे दु।”
- 5 परमेश्वरं धयादिल, “थुखे लिक्क वये मते। थःगु लाकां त्वः, छायाधाःसा छ दनाच्चंगु थाय् पवित्रगु खः।”
- 6 वय्कलं हानं धयादिल, “जि छिमि पुर्खाया परमेश्वर खः, अब्राहाम, इसहाक व याकूबया परमेश्वर खः।” अले मोशां थःगु ख्वाः त्वपुल, छायाधाःसा परमेश्वरयात स्वयेत व ग्यात।

7 परमप्रभुं धयादिल, “जिं धात्थें हे मिश्रय् च्वंपिं जि थः मनूतय् तसकं सास्ती जूगु खनागु दु। अले मिश्रीतय्सं यानाः इपिं ख्वःगु सः जिं न्यनागु दु। इमिगु दुःख जिं स्यु, च्यूताः नं कयाच्चवनागु दु।

8 अथे जुयाः इमित मिश्रीतयगु ल्हातं त्वःतकाः व देशं मेगु भिंगु व तःधंगु दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु कनानी, हिन्ती, एमोरी, परिज्जी, हिच्ची व यबूसीतयगु देशय् हयेत जि क्वहां वयागु दु।

9 आः इस्राएलीत तःसलं ख्वःगु सः जिथाय् थयंगु दु। मिश्रीतय्सं इमित गुलि सह याये मफय्क दुःख ब्युगु दु व नं जिं खनागु दु।

10 अथे जुयाः छ हूँ, जिं थः मनू इस्राएलीतयत् मिश्रं पित हयेत छन्त फारोयाथाय् छवये।”

11 मोशां परमेश्वरयात धाल, “फारोयाथाय् वनाः इस्राएलीतयत् मिश्रं पित हये फुम्ह जि सु खः धकाः?”

12 परमेश्वरं धयादिल, “जि छनापं दइ। अले जिं हे छन्त छवयागु खः धयागु खँया चिं थ्व जुइ, छं थः मनूतयत् मिश्रं पित हये धुंकाः छिमिसं थ्व हे पर्वतय् परमेश्वरयात आराधना याइ।”

वयकःया नां छु खः?

13 मोशां परमेश्वरयात धाल, “जिं इस्राएलीतयथाय् वनाः इमित ‘छिमि पुर्खाया परमेश्वरं हे जितः छिमिगु नितिं छवयाहःगु खः’ धकाः धायेबलय्, इमिसं ‘वयकःया नां छु खः?’ धकाः न्यन धाःसा जिं इमित छु धायेगु?”*☆

14 परमेश्वरं मोशायात धयादिल, “जि सु खः व हे खः। वयकलं हाकनं धयादिल, छं इस्राएलीतयत् थथे धा, ‘जि खः धाःमह्यसिनं जितः छिमिथाय् छवयाहःगु खः।’ ”*☆

15 परमेश्वरं हानं मोशायात धयादिल, “इस्राएलीतयत् धा, ‘परमप्रभु* छिमि पुर्खाया परमेश्वर आर्थात अब्राहाम, इसहाक, याकूबया परमेश्वरं जितः छिमिथाय् छवयाहःगु खः।’

“न्हाबलेया नितिं जिगु नां थ्व हे खः।

जिगु थ्व हे नामं जितः

छिमिसं पुस्तां पुस्ता तक लुमकेगु याइ।

16 “छ वनाः इस्राएलयापिं थकालित मुंकाः इमित थथे धा, ‘छिमि पुर्खा अब्राहाम, इसहाक, याकूबया परमप्रभु परमेश्वर जिथाय् न्हाःने खनेदयकः झायाः थथे धयादीगु दु, जि छिमिथाय् वयागु दु, मिश्रय् छिमित गुलि दुःख ब्युगु दु व नं जिं खनागु दु।

17 अले जिं छिमित मिश्रीतय्सं याःगु दुःखं लिगनाः दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु कनानी, हिन्ती, एमोरी, परिज्जी, हिच्ची व यबूसीतयगु देशय् यंकेत क्वःछिनागु दु।’

18 “अले इस्राएलया थकालितयसं छंगु खँ न्यनी। अनं लिपा छं इपिं नापं मिश्रया जुजुयाथाय् वनाः थथे धा, ‘हिब्रूतय् परमप्रभु परमेश्वरं जिमित नापलानादीगु दु। उकिं जिमित जिमि परमप्रभु परमेश्वरयात बां बीत स्वन्हुया लँपुया मरूमिइ वनेबियादिसँ धकाः इनाप याये।’

19 मिश्रयाम्ह जुजुं गुबलय तक करं काइ मखु उबले तक छिमित वनेबी मखु धकाः जिं स्यु।

20 अथे जुयाः जिं मिश्र देशपाखे थःगु ल्हाः ल्हनाः इमित जिगु अजू चायापुगु ज्यां कय्के। अले तिनि वं छिमित वनेबी।

21 “जिं मिश्रीतयत् छिमित हनाबना तइपिं यानाबी। अले छिपिं अनं पिहां वनीबलय् ल्हातय् छुं मदयक वनी मखु।*☆

22 फुक्क इस्राएली मिसातयसं थथः मिश्री जःलाखःला व इमिगु छँय् च्वनिपिं मिसातय्के लुँ, वहः, तिसा व वसः फवनी, अले छिमिसं व थःकाय् म्हायापिन्त पुंकी। थुकथं छिमिसं मिश्रीतयगु धन ज्वनाः वइ।”

4

मोशाया नितिं परमप्रभुया चिं

1 मोशां धाल, “इमिसं जितः पत्याः मयाःसा अले जिगु खँ मन्यंसे, ‘परमप्रभु छन्थाय् खनेदयकः झाःगु मखु’ धकाः लिसः बिल धाःसा छु यायेगु?”

2 परमप्रभुं वयात धयादिल, “छंगु ल्हातय् छु दु?”

वं धाल, “कथि।”

3 परमप्रभुं धयादिल, “व बैय् वांछव।” मोशां व बैय् वांछवल।

अले व छम्ह सर्प जुल। थ्व खनाः ग्यानाः मोशा तिन्हल।

4 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “ल्हाः यंकाः वयागु न्हिप्यं ज्वँ।” मोशां न्हाःने वनाः वयात ज्वन। वयागु ल्हातय् व हानं कथि हे जुल।

5 परमप्रभुं वयात धयादिल, “थ्व ज्यापाखें हे इमिसं जितः पत्याः यायेमा। अले जि हे इमि पुर्खा अब्राहाम, इसहाक व याकूबया परमेश्वर छन्थाय् खनेदयकः वःगु खः धकाः इमिसं सीमा।”

6 अले हाकनं परमप्रभुं धयादिल, “थःगु ल्हाः गाय् दुने दुछव।” वं थःगु ल्हाः गाय् दुने दुछवत। पिकाःबलय् वयागु ल्हाः कोहि ल्वचं कयाः च्वापु थें तुइसे च्वन।

* 3:13 ३:१३ प्रस ६:२-३

☆ 3:14 ३:१४ प्रका १:४,८

* 3:15 ३:१५ परमप्रभु हिब्रू भाषां थुकिया अर्थ “जि हे खः”

☆ 3:21 ३:२१-२२ प्रस १२:३५-३६

7 वयकलं हानं धयादिल, “थःगु ल्हाः हानं गाया दुने दुखव।” अले वं थःगु ल्हाः हानं गाया दुने छवत। पिकाःबलय् वयागु ल्हाः न्हापा गथे खः अथे हे जुल।

8 अले परमप्रभुं धयादिल, “इमिसं छंगु न्हापांगु अजू चायापुगु चिंयात पत्याः मयासां लिपायागु चिंयात पत्याः याये फु।

9 अयनं इमिसं थ्व निगूगु चिंयात नं पत्याः मयानाः छंगु खँ मन्यंसा छ वनाः नील खुसियागु लः भतिचा कयाः गंगु बैय् प्वंकाब्यु। बैय् व लः हि जुइ।”

10 अले मोशां परमप्रभुयात धाल, “हे प्रभु जि उलि न्ववाये सःम्ह मखु, जि न्हापा नं बांलाक न्ववाये सःम्ह मखु अले छिलिसे न्ववाये धुंकाः नं जि बांलाक न्ववाये मसःनि। जि ध्वाथुइक न्ववाये सःम्ह मखु।”

11 परमप्रभुं वयात धयादिल, “मनूतयगु म्हुतु सुनां दयकल? मनूतयत् लाता व ख्वाँय् सुनां याइ? मनूतयत् स्वये फुम्ह व कां सुनां याइ? छु जि परमप्रभुं हे, मखु ला?”

12 अथे जुयाः हँ, जि छन्त न्ववायेत ग्वाहालि याये, अले छं छु छु न्ववायेमाः व जिं स्यने।”

13 मोशां धाल, “हे प्रभु, थुक्रिया निति मेम्ह हे सुं छवयादिसँ।”

14 अले परमप्रभुं तं पिकयाः धयादिल, “छु लेवी कुलयाम्ह हारुन छिमि दाजु मखु ला? वं बांलाक न्ववाये सः धकाः जिं स्यु। व छन्त नापलायेत वयाच्चंगु दु। अले छन्त खनाः व तसकं लयताइ।

15 छ व नापं खँ ल्हा अले छं धायेमाःगु खँ वयात धा। जिं छिपि निम्हयूसितं न्ववायेत ग्वाहालि याये। अले छिमिसं यायेमाःगु खँ जिं स्यने।

16 वं छंगुपाखे मनूतनापं खँ ल्हाइ, व छंगु निति म्हुतु थें जुइ अले छ वया निति परमेश्वर थें जुइ।

17 थ्व कथि छं थःम्ह हे का, अले थुकिं छं अजू चायापुगु चिं क्यनेफइ।”

मोशा मिश्र देशय् लिहां वंगु

18 अले मोशां थः ससःबौ यिन्नोयाथाय् लिहां वया थथे धाल, “बिन्ति याये, मिश्रय् च्वनाच्चंपि जिमि दाजुकिजापि म्वाना हे च्वंगु दु कि मद्दु धकाः स्वयेत जितः वनेबियादिसँ।”

यिन्नो धाल, “ज्यु, बांलाक हँ।”

19 परमप्रभुं मिघान देशय् मोशायात धयादिल, “मिश्रय् लिहां हँ, छायाधाःसा अन छन्त स्यायेत स्वःपिं फुक्क मनूत सी धुकल।”

20 अथे जुयाः मोशा थः कलाः व कायपिन्त गधा गय्काः परमेश्वरं बियादीगु कथि ज्वनाः मिश्र देशय् लिहां वन।

21 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छं मिश्रय् लिहां वनाः जिं छन्त बियागु शक्ति फुक्क अजू चायापुगु ज्या फारोया न्ह्यःने याना क्यँ। अयनं जिं वयागु नुगः छायाकाबी, अले वं मनूतयत् वनेबी मखु।

22 छं फारोयात धा, ‘परमप्रभुं धयादी, इस्राएल जिमि दकलय् न्हापां बूम्ह काय् खः।

23 जिं छन्त धयागु खः, “जिमि काय्यात जिगु निति बां बीत वनेब्यु।” छं वयात वने मब्यु। उकिं जिं छिमि न्हापां बूम्ह काय्यात स्यानाबी।” *

24 मोशा लँय् बाय् च्वंबलय् परमप्रभुं वयात नापलानादिल। अले वयात स्यायेत स्वयादिल।

25 सिप्पोरां छगः च्वामुगु ल्वहं कयाः थः काय्यागु च्वाफायेगुलिइ च्वंगु छँगू ध्यनाः मोशायागु तुतिइ थीका बिल। अले वं धाल, “छ धाथें हिं स्वापु तःम्ह जिमि भाःत जुल।”

26 अनलि परमप्रभुं वयात त्वःतादिल। (उबलय् सिप्पोरां धाल “हिं स्वापु तःम्ह भाःत।” अथे वं म्हय् चिं तःगुया कारणं धाःगु खः।)

27 परमप्रभुं हारुनयात धयादिल, “मोशायात नापलायेत मरुभूमिइ हँ।” अले वं परमेश्वरयागु पर्वतय् वनाः वयात नाप लानाः घयपुल।

28 अनलि मोशां हारुनयात परमप्रभुं धाय्के छवयाहयादीगु फुक्क खँ कन। अले वयकलं थःत यानाः क्यनेत उजं बियादीगु अजू चायापुगु चिंया बारे नं कन।

29 अले मोशा व हारुनं इस्राएलीतय् फुक्क थकालितयत् छथाय् मुंकल।

30 परमप्रभुं मोशायात धयादीगु फुक्क खँ हारुनं इमित धाल। अले मनूतय् न्ह्यःने हे वं अजू चायापुगु चिं नं क्यनाबिल।

31 मनूतयसं इमित पत्याः यात। परमप्रभुं इस्राएलीतय्गु च्यूताः कयादी अले इमित जुयाच्चंगु सास्ती नं खंगु दु धकाः न्यनाः इमिसं परमप्रभुया न्ह्यःने थःगु छयं क्वछुकाः आराधना यात।

5

मोशा व हारुन फारोया न्ह्यःने वंगु

1 अनं लिपा मोशा व हारुनं वनाः फारोयात धाल, “परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादिल, ‘जिमि मनूतयत् वनेब्यु, अले इमिसं मरुभूमिइ वनाः जिगु निति नखः हनेमा।’ ”

2 फारोनें धाल, “परमप्रभु सु खः? जिं छाया वयागु खँ न्यनाः इस्राएलीतयत् वने बीगु? जिं परमप्रभुयात म्हमस्यू अले इस्राएलीतयत् नं वनेबी मखु।”

3 अले मोशा व हारुनं धाल, “हिब्रूतय् परमेश्वरं जिमित नापलानादीगु दु। उकिं जिमि परमप्रभु परमेश्वरया निति बां बीत स्वन्हु मरुभूमिया लँपुइ वनेबियादिसँ। मखुसा वयकलं ल्वय् व ल्वापु छवयाहयाः जिमित स्यानादी।”

4 फारोनें मोशा व हारुनयात धाल, “अय् मोशा व हारुन, छिमिसं छाया मनूतयत् ज्या याकेत पनाच्चनागु? छिपि थथःगु ज्याय् लिहां हँ।”

- 5 फारोनं हाकनं हक्का: धाल, “आ: देशय् थुपि मनूत ल्याखय् अप्व: दये धुंक्गु दु। छिमिसं इमित ज्या यायेत पनाच्वंगु दु।”
- 6 उखुन्हु हे फारोनं ज्या याकीपिन्त व इस्राएली ज्यामि नाय:तयत् थुकथं उजं बिल,
- 7 “मनूतयत् थौं तक अप्पा दय्केत बियाचवनागु छ्वालि आवंलि बी मते। थ: हे वना: इमिसं थ:गु निति छ्वालि मालेमा।
- 8 अप्पा धा:सा न्हापा गुलि दय्का वयाच्वंगु ख:, उलि हे दय्केमा:। छपा नं कम मजुइमा:। इपि अल्छी जूगु दु। उकिं इपि, “जिमि परमेश्वरया निति बां बीत वनेब्यु’ धका: हालाच्वंगु दु।
- 9 थुमिगु ज्या अज्ज अप्व: थाकुका ब्यु, थुकिं याना: थुमित लिलाइ मखु, अले म्वा:मदुगु खँय् ध्यान नं बीलाइ मखु।”
- 10 अले ज्या याकीपिं व ज्यामि नाय:तयसं वना: मनूतयत् थथे धाल, “फारोनं धा:गु दु, ‘आवंलि छिमित छ्वालि छपु नं बी मखुत।
- 11 छिपि थ:पि हे वना: गनं हयेफु हजि, ज्या धा:सा भचा नं पा: जुइ मज्यु।”
- 12 उकिं मनूत छ्वालि मालेत मिश्र देश न्यंकं उखेंथुखें जुल।
- 13 ज्या याकीपिन्सं इमित थथे धका: तितुतिल, “न्हापा छ्वालि बियाचवबलय् न्हि गुलि ज्या यायेगु ख: आ: नं उलि हे ज्या यायेमा:।”
- 14 फारोया ज्या याकीपिं मनूतयसं ज्या स्वइपि इस्राएली ज्यामि नाय:तयत् थथे धया: दाइगु, “छिमिसं छाया न्हापालिपा स्वया: थौंकन्हय् कम अप्पा दय्कागु?”
- 15 अले इस्राएली ज्यामि नाय:तयसं फारोयाथाय् वना: थथे धाल, “छिं थ: दासतयत् छाया थथे यानादियागु?
- 16 जिमित छ्वालि नं बी मखु, न्हापा ति हे अप्पा दय्केमा: धाइगु। अले जिमित दायेगु नं यानाच्वंगु दु, अयनं दं छिकपिनि मनूतयगु हे दु।”
- 17 फारोनं धाल, “छिपि अल्छीत ख:, अल्छीत! अथे जुया: हे छिमिसं, ‘जिमि परमप्रभुया निति बां बीत वनेब्यु धका: धयाच्वंगु दु।’
- 18 हूँ, ज्या या हूँ। छिमित छ्वालि छपु नं बी मखु। अयनं छिमिसं न्हापा क्व:छिनात:गु गुलि ख:, उलि हे अप्पा दय्केमा:।”
- 19 “छिमिसं न्हियान्हिथं बीमा:गु गुलि ख: उलि हे अप्पा दय्केमा:” धा:गु न्यना: इस्राएली ज्यामि नाय:तयसं थ:पि आ: दु:खकष्टय् लात धका: थुइकल।
- 20 फारोयाथासं लिहां वयाचवबलय् इमिसं मोशा व हास्नयात लँय् पियाच्वंगु नापलात।
- 21 अले इमिसं धाल, “परमप्रभुं छिकपिनिगु न्याय यानादीमा, छायाधा:सा छिकपिन्सं याना: जुजु व वया भारदारत जिपिलिसें तंचा:गु दु, अले जिमित स्यायेत तरवार नं बियादीगु दु।”

मोशां परमप्रभुयात उजुर या:गु

- 22 अले मोशां परमप्रभुयाथाय् लिहां वना: थथे धाल, “हे प्रभु, छाया छिं थुमित दु:खय् लाकादियागु? छाया जित: थन छवया हयादियागु?
- 23 फारोयाथाय् छिगु खँ ल्हायेत वनाबलय्निसें वं थुपि मनूतलिसें बांमला:गु व्यवहार या:गु दु। अले छिं थ: मनूतयत् आ: तक बचय् यानामदी।”

6

दासत्वं त्व:तकेगु बचं

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “फारोयात जिं छु याइ आ: छं स्वये दइ। वं जिगु बल्ला:गु ल्हातं याना: इमित वनेबी। वं जिगु शक्तिं याना: हे इमित थ:गु देशं पितिनाछवइ।”
- 2 परमेश्वरं मोशायात धयादिल, “जि परमप्रभु ख:।”*
- 3 अब्राहाम, इसहाक व याकूबयाथाय् जि दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर कथं खनेदय्क वया, तर परमप्रभु धका: जिं थ:गु नामं इमित म्हसीके मबिया।
- 4 इपि कनान देशय् परदेशी जुया: चवनाचवबलय् जिं इपि नाप व हे कनान देश इमित बी धका: बाचा चिनागु दु।
- 5 अज्ज ला, जिं मिश्रीतयसं दास यानात:पि इस्राएलीत ख्व:गु स: न्यनागु दु, अले जिं थ:गु बाचा लुमंकागु दु।
- 6 “उकिं इस्राएलीतयत् धा, ‘जि परमप्रभु ख:। जिं छिमित मिश्रीतयगु दासत्वं पित हये। जिं थ:गु ल्हा: ल्हना: इमित त:धंगु सजाँय बिया: छिमित बचय् याये।
- 7 जिं छिमित थ: मनु नालाकाये, अले जिं छिमि परमेश्वर जुइ। अले मिश्रीतयगु दासत्वं छिमित पितह:म्ह जि हे छिमि परमप्रभु परमेश्वर ख: धका: छिमिसं म्हसीकी।
- 8 अले जिं छिमित अब्राहाम, इसहाक व याकूबयात बी धका: बाचा यानागु देशय् हये। जिं व देश छिमित अधिकार यायेत बी। जि परमप्रभु ख:।”
- 9 मोशां इस्राएलीतयत् अथे हे धका: न्यंकल। अयनं तसकं क्वत्यय्का: च्वनेमा:गुलि व नुग: क्वतुनाच्वंगुलि इमिसं वयागु खँ मन्यन।
- 10 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 11 “छ वना: मिश्रया जुजु फारोयात धा, ‘इस्राएलीतयत् थ्व देशं पिहां वनेब्यु।’ ”
- 12 अयनं मोशां परमप्रभुयात धाल, “इस्राएलीतयसं हे जिगु खँ मन्यन धा:सा, जिं खँ ल्हाये मस:म्हय्सिगु खँ फारोनं गथे याना: न्यनी?”
- 13 मोशा व हास्नयात परमप्रभुं थथे आज्ञा बियादिल, “जिं छिमित इस्राएलीतयत् मिश्र पित: यंकेगु आज्ञा ब्यूगु दु धका: इस्राएलीत व मिश्रयाम्ह जुजु फारोयात धा।”

* 6:2 द:२-३ उत १७:१; २८:३; ३५:११; प्रस ३:१३-१५

मोशा व हासूनया पुर्खा

14 इस्राएलीतय् पुर्खा थुपि हे खः —

इस्राएलया दकलय् न्हापां बूम्ह काय् स्बेनया काय्पि हनोक, पल्लु, हेस्रोण व कर्मी खः। थुपि स्बेनया सन्तान खः।

15 शिमियोनया काय्पि यमूएल, यामीन, ओहद, याकीन व सोहोर खः। अले कनानी मिसापाखेंयाम्ह काय् शौल खः। थुपि शिमियोनया सन्तान खः।

16 लेवीया काय्पि गेशोर्न, कहात व मरारी खः। लेवी सछि व स्विन्हय्दँ तक म्वात।*

17 गेशोर्नया काय्पि वया वंशकथं लिब्नी व शिमी खः।

18 कहातया काय्पि अम्राम, यिसहार, हेब्रोण व उज्जीएल खः। कहात सछि व स्विस्वदँ तक म्वात।

19 मरारीया काय्पि महली व मूशी खः।

लेवीया वंशत थुपि हे खः।

20 अम्रामं थः निनि योकेबेदनापं ब्याहा यात, वं हासून व मोशायात बुइकल। अम्राम सछि व स्विन्हय्दँ तक म्वात।

21 यिसहारया काय्पि कोरह, नेपेग व जिक्की खः।

22 उज्जीएलया काय्पि मीशाएल, एलसाफान व सिथ्री खः।

23 हासूनं अम्मीनादाबया म्हाय, नहशोनया केहेँ एलीशेबानापं ब्याहा यात। वं वयापाखें नादाब, अबीह, एलाजार व ईतामारयात बुइकल।

24 कोरहया काय्पि अस्सीर, एल्काना व अबिआसाप खः। कोरहया कुल थुपि हे खः।

25 हासूनया काय् एलाजारं पतीएलया छम्ह म्हायनापं ब्याहा यात, अले वं वयापाखें पीनहासयात बुइकल।

लेवीतयगु पुर्खाया कुलयापि मू मन्त थुपि हे खः।

26 परमप्रभुं इस्राएलीतयत् पुचः पुचः यानाः मिश्रं पित हजि धकाः उजं बियादीपि हासून व मोशा थुपि हे खः।

27 मोशा व हासूनं इस्राएलीतयत् मिश्रं पित यंकेत मिश्रयाम्ह जुजु फारोलिसे खँ ल्हाःगु खः।

मोशायागु निति हासूनं न्वाःगु

28 परमप्रभुं मिश्रय् मोशानापं खँ ल्हानादीबलय्

29 वय्कलं वयात थथे धयादिल, “जि परमप्रभु खः। जिं छन्त छु छु धाये व फुक्क मिश्रया जुजु फारोयात धा।”

30 मोशां परमप्रभुयात लिसः बिल, “स्वयादिसँ, जि बांलाक न्वाये सःमह मखु। अथे जुयाः फारोनं जिगु खँ गथे यानाः न्यनी?”

7

हासूनं मोशायागु निति न्वाःगु

1 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “स्व, जिं छन्त फारोया निति परमेश्वर थें यानागु दु, अले छिमि दाजु हासून छंगुपाखें न्वाइम्ह जुइ।

2 जिं छन्त छु छु उजं बी व हे छं हासूनयात धा। अले छिमि दाजु हासूनं फारोयात इस्राएलीतयत् वयागु देशं वनेब्यु धकाः धाइ।

3 मिश्र देशय थःगु यक्व चिं व अजू चायापुगु ज्या यानाः क्यनेत जिं फारोया नुगः छायाकाबी।*

4 फारोनं छिमिगु खँ न्यनी मखु। अले जिं मिश्र देशय थःगु ल्हाः तयाः मिश्रीतयत् तःधंगु सर्जाय बियाः थः मनु इस्राएलीतयत् मिश्रं पित हये।

5 जिं मिश्र देशय ल्हाः तयाः इस्राएलीतयत् अनं पित हयेबलय् मिश्रीतयत्सं जि परमप्रभु खः धकाः सीका काइ।”

6 अले मोशा व हासूनं परमप्रभुं उजं बियादी थें हे यात।

7 फारोलिसे खँ ल्हाः वंबलय् मोशा चयदँ अले हासून चयस्वदँ दुम्ह जुयाच्वन।

हासूनया कथि सर्प जूगु

8 परमप्रभुं मोशा व हासूनयात धयादिल,

9 “फारोनं छिमित, ‘छुं अजू चायापुगु ज्या क्यँ, धकाः धाइबलय् छं हासूनयात धा, ‘छिं थःगु कथि फारोया न्ह्यःने वांछवयादिसँ,’ अले व सर्प जुइ।”

10 मोशा व हासूनं फारोयाथाय् वनाः परमप्रभुं धयादी थें हे यात। हासूनं थःगु कथि फारो व वया भारदारतय् न्ह्यःने वांछवल। अले व सर्प जुल।

11 अले फारोनं ग्यां दुपि व जादु क्यनिपि मन्तयत् सःतल। अले मिश्रया जादु क्यनिपिन्सं वयाः थथःगु जादुनं अथे हे यानाः क्यन।

12 इमिसं थथःगु कथि वांछवल अले व सर्प जुल। अयनं हासूनया कथिं इमिगु कथियात नुनाबिल।

13 फारोया नुगः झन छानाः वल। अले परमप्रभुं धयादी थें हे वं इमिगु खँ मन्यं।

लः हि जूगु

न्हापांगु महामारी

14 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “फारोया नुगः तसकं छाःगु दु। वं मन्तयत् वनेबी मखु।

15 सुथय् न्हापां फारो खुसिपाखे वनीबलय् छ वयात नापलाः हूँ। वयात नापलायेत नील खुसिया सिथय् दनाच्चँ अले व सर्प जूगु कथि नं ज्वनाः हूँ।

16 वयात थथे धा, 'परमप्रभु हिब्रतय् परमेश्वरं जितः थथे धकाः छिथाय् छवयाहयादीगु दु। जिमि मनूतयत् मरूभूमिइ जितः आराधना यायेत वनेब्यु। अयनं छं आः तक नं जिं धयागु खँ मन्यं।

17 परमप्रभुं थथे धयादी, जि परमप्रभु खः धकाः छं सी। स्व, जिं नील खुसिया लखय् थःगु कथिं दाये, अले व हि जुइ।*

18 खुसिइ च्वपिं न्या सी, अले खुसि नवइ। मिश्रीतय्सं खुसिया लः त्वनेफइ मखु। ”

19 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “थःगु कथि कयाः मिश्रय् च्वंगु फुक्क खुसि, पुख्, धलय् थःगु ल्हाः न्ह्यज्याकादिसँ धकाः हास्रनयात धा। अले अन च्वंगु लः फुक्क हि जुइ। मिश्रय् फुक्क थासय् हिया हि जक जुइ। सिँ व ल्वहंया लःथलय् च्वंगु लः तकं हि जुइ।”

20 अले मोशा व हास्रनं परमप्रभुं धयादी थें हे यात। फारो व वया भारदारतय् न्ह्यःने वं थःगु कथि ल्हनाः नील खुसिया लखय् दाल, अले फुक्क लः हि जुयावन।

21 नील खुसियापिं न्या सित। खुसि तसकं नवयाः मिश्रीतय्सं उकिया लः त्वने मफुत। मिश्रया फुक्क थासय् च्वंगु लः हि जुल।

22 मिश्रया जादु क्यनिपिन्सं नं थःगु जादुनं अथे हे यात। अले परमप्रभुं धयादी थें फारोया नुगः छाना वन। वं मोशा व हास्रनया खँ मन्यन।

23 फारोनं थुकिया च्यूताः तकं मतसे थःगु लायकूपाखे लिहां वन।

24 मिश्रयापिं फुक्कसिनं त्वनेगु लःया निति नील खुसिया जवखवं गाः म्हल, छायाधाःसा इमिसं खुसिया लः त्वने मफुत।

25 परमप्रभुं नील खुसिया लखय् दाःगु न्हयन्हु दय् धुंकल।

8

दक्व थासय् ब्यांचा हे ब्यांचा

निगुगु महामारी

1 हाकनं परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “फारोयाथाय् वनाः वयात धा, 'परमप्रभुं थथे धयादी, जिगु आराधना यायेत जिमि मनूतयत् वनेब्यु।

2 छं इमित वने मबिल धाःसा जिं ब्यांचा छवयाहयाः छंगु देशयात सास्ती बी।

3 नील खुसि ब्यांचां जाइ, अले इपिं छंगु लायकुलिइ, छ घनिगु क्वथाय्, छंगु लासाय्, छिमि भारदारतयगु छेंय, छिमि मनूतयथाय्, छिमि भुतुलिइ व छुचुं न्हाइगु बाताचाय् तकं वइ।

4 ब्यांचा छ, छिमि मनूत व छिमि भारदारतयगु म्हय् तकं थहां वइ। ”

5 परमप्रभुं मोशायात हानं धयादिल, “हास्रनयात धा, 'थःगु कथि ज्वनाः खुसि, धः व पुख्पाखे क्यँ, अले मिश्र देश न्यंकं ब्यांचा हे ब्यांचां जाइ। ”

6 हास्रनं मिश्र देशय् च्वंगु फुक्क लःपाखे थःगु ल्हाः न्ह्यज्याकल, अले देशय् हे त्वपुक ब्यांचा पिहां वल।

7 जादु क्यनिपिन्सं नं थःगु जादुनं अथे हे यानाः मिश्र देशय् न्यंकं ब्यांचा पिकाल।

8 अले फारोनं मोशा व हास्रनयात सःतके छवयाः धाल, “परमप्रभुयात प्रार्थना यानाः फुक्क ब्यांचातयत् जि व जिमि मनूतयथासं लित यंकि धा। अले परमप्रभुया निति बां बीत छिमि मनूतयत् वनेबी।”

9 मोशां फारोयात धाल, “धयादिसँ, जिं गुबलय् छिथासं, छिगु छेंनं अले छिकपिनि मनु व भारदारतयथासं ब्यांचा चिलावनेमा, नील खुसिइ जक ल्यनेमा धकाः प्रार्थना यायेगु?”

10 फारोनं धाल, “कन्हय्।”

मोशां लिसः बिल, “छि धयादी थें जुइमा। अले छि परमप्रभु जिमि परमेश्वर थें जाःम्ह मेपिं सुं मदु धकाः सीकादी।

11 ब्यांचा छिथासं, छिगु छेंनं अले छिकपिनि मनु व भारदारतयथासं मदयावनी, नील खुसिइ जक दयाचवनी।”

12 अनं लिपा मोशा व हास्रन फारोयाथासं पिहां वल। मोशां फारोयाथाय् छवयाहःपिं ब्यांचा मदय्का छवयादिसँ धकाः परमप्रभुयात इनाप यात।

13 परमप्रभुं मोशां धाःथें यानादिल। अले छेंय, चुकय व ख्यलय् च्वपिं ब्यांचा फुक्कं सित।

14 मिश्रीतय्सं ब्यांचा मुनाः द्वँचिन। उकिं देशन्यंक तसकं नवल।

15 ब्यांचा स्यगु खंबलय् परमप्रभुं धयादी थें हे हाकनं फारोनं थःगु नुगः छायाकल, अले वं मोशा व हास्रनयागु खँ मन्यन।

धुलं भुयुपति पिहां वःगु

स्वंगुगु महामारी

16 परमप्रभुं मोशायात हानं धयादिल, “थःगु कथि कयाः बैय् च्वंगु धुलय् दायादिसँ धकाः हास्रनयात धा, अले धू मिश्र न्यंकं भुयुपति जुयावनी।”

17 इमिसं अथे हे यात। हास्रनं कथि कयाः ल्हाः न्ह्यज्याकाः बैय् च्वंगु धुलय् दाल। अले मनूतयत् व पशुतयत् भुयुपति त्वपुवल। मिश्र देशय् च्वंगु धू फुक्कं भुयुपति जुल।

18 जादु क्यनिपिन्सं नं थःगु जादुं भुयुपति दय्केगु कुतः यात, अयनं इमिसं दय्के मफुत।

अले मन्तयत्, पशुतयत् व न्हाथासं भुयुपतिं भुनाच्चन।

19 अले जादु क्यनिपिन्सं फारोयात धाल, “थुकी ला परमेश्वरयागु हे ल्हाः दु।” अयनं परमप्रभुं धयादी थें हे फारोया नुगः छानाच्चन। वं इमिगु खँ मन्यन।*

ग्वाः ग्वाः भुजिं वःगु

प्यंगू महामारी

20 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “सुथय् न्हापां दनाः फारो खुसिपाखे वनीबलय् वया न्हाःने दं हँ। वयात धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी, जिगु आराधना यायेत जिमि मन्तयत् वनेब्यु।

21 छं जिमि मन्तयत् वने मबिल धाःसा जिं छन्थाय्, छिमि भारदारतयथाय्, छिमि प्रजायाथाय् अले छंगु लायकुलिइ ग्वाः ग्वाः भुजिं छवयाहये। मिश्रीतय्गु छँ पतिकं व इपिं च्वनीगु बँ तक नं भुजिनं जाइ।

22 “ जिं जिमि मन्त च्वनीगु गोशेन लागायात धाःसा अलग्ग तये, अन भुजिं दइ मखु। अले जि परमप्रभु थ्व देशय् दु धकाः छं सी।

23 जिं थः मन् व छिमि मन्तयत् अलग्ग तयाबी। थ्व अजू चायापुगु ज्या कन्हय् हे जुइ। ”

24 अले परमप्रभुं अथे हे यानादिल। फारोया लायकू, वया भारदारतय्गु छँय् ख्वातुक भुजिनं त्वपुल, अले मिश्र देशन्यंक हे भुजिनं जाल।

25 अले फारोनं मोशा व हास्नयात सःताः धाल, “छिमिसं वनाः थ्व हे देशय् थः परमेश्वरया नितिं बां ब्यु।”

26 मोशां धाल, “थथे यायेगु पाय्छि जुइ मखु। छायाधाःसा परमप्रभु जिमि परमेश्वरया नितिं जिमिसं छायेगु बलि मिश्रीतयत् घौचाय्की। छं जुयाः मिश्रीतय् न्हाःने जिमिसं थज्याःगु बां बिल धाःसा छु इमिसं जिमित ल्वहँतं कयकाः मस्याइ ला?

27 जिपिं स्वन्हुया लँपु जुयाः मरुभूमिइ परमप्रभु थः परमेश्वरं उजं बियादी थें वयकःया नितिं बां बीत वनेमाः।”

28 फारोनं धाल, “जिं छिमित मरुभूमिइ परमप्रभु छिमि परमेश्वरया नितिं बां बीत वनेबी, तर यक्व तापाक्क धाःसा वने दइ मखु। आः जिगु नितिं नं प्रार्थना या।”

29 मोशां लिसः बिल, “जि थनं वनेवं कन्हय् हे फारो व वया भारदार व वया मन्तयथासं फुक्क भुजिं चिलावनेमा धकाः परमप्रभुयात प्रार्थना याये। अयनं फारोनं मन्तयत् परमप्रभुया नितिं बां बीत वने मब्युसे हानं ध्वंलायेगु ज्या मयायेमा धयागु खँ पक्का जुयेमाः।”

30 अले मोशां फारोयाथासं पिहां वयाः परमप्रभुयात प्रार्थना यात।

31 परमप्रभुं मोशां धाःथें यानादिल। अले फारो, वया भारदार व वया मन्तयथासं भुजिं चिला वन। छम्ह हे भुजिं ल्यं मन्त।

32 हाकनं फारोनं थःगु नुगः छायकल। अले मन्तयत् वने मबिल।

9

पशुत सिनावंगु

न्यागू महामारी

1 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “फारोयात वनाः धा, ‘परमप्रभु हिब्रतय् परमेश्वरं थथे धयादी, “जिमि मन्तयत् जिगु आराधना यायेत वनेब्यु।”

2 छं इमित वने मब्युसे पना तल धाःसा

3 परमप्रभुया ल्हातं छिमि पशु, सल, गधा, ऊँट, सा द्रहं, फैच्वलय् फुक्कसिके महामारी वइ।

4 तर परमप्रभुं इस्राएलीतय् पशु व मिश्रीतय् पशुतयत् अलग यानाबी। इस्राएलीतय् पशुत छम्ह नं सी मखु। ”

5 परमप्रभुं थुकिया ई क्वःछिनाः धयादिल, “कन्हय् हे थ्व देशय् परमप्रभुं थथे यानादी।”

6 कन्हय् खुन्हु हे परमप्रभुं थथे यानादिल। मिश्रीतय् फुक्कं पशु सित, इस्राएलीतय् पशु धाःसा छम्ह हे मसी।

7 फारोनं अन छु जुल धकाः स्वयेत मन्त छवल। इमिसं इस्राएलीतय् पशु छम्ह हे मसीगु खन। अयनं फारोया नुगः छाना हे च्वन, वं मन्तयत् वने मब्यु।

कैनं दुःख ब्यूगु

खुगू महामारी

8 परमप्रभुं मोशा व हास्नयात धयादिल, “छिपिं निम्हयसिनं अगलं छम्ह छम्ह हाकःचुं का, अले मोशां उकियात फारोया न्हाःने आकाशपाखे हलाब्यु।

9 अले थ्व नचुगु धू जुयाः मिश्र देयन्यंक न्यनावनी। अले थुकिं मिश्रय् च्वंपिं फुक्क मन् व पशुतय्गु म्हय् कै पिचाय्की।”

10 उकिं इपिं अगलय् च्वंगु हाकःचुं कयाः फारोया न्हाःने वन। मोशां उकियात आकाशपाखे हलाबिल। अले थुकिं मन्त व पशुतय्गु म्हय् कै पिचायकल।*

11 कै पिचाःगुलि जादु क्यनिपिं मोशाया न्हाःने दनाच्चने मफुत छायाधाःसा सकल मिश्रीतय्गु म्हय् थें इमिगु म्हय् नं कै पिचाःगु खः।

12 परमप्रभुं फारोया नुगः अझ छायाकादिल। अले परमप्रभुं मोशायात धयादी थें वं इमिगु खँ मन्यन।

तसकं प्वँ गाःगु

न्हयगुगु महामारी

13 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “सुथय् न्हापां दनाः फारोया न्ह्यःने हँ अले वयात धा, ‘हिब्रूतय् परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, जिगु आराधना यायेत जिमि मनूतयत् वनेब्यु।

14 मखुसा थ्वपालय् जिं छन्थाय्, छिमि भारदारतयथाय् व छिमि प्रजायाथाय् तसकं तःधंगु महामारी छवयाहये। अले छं थ्व पृथ्वी न्यंक जि थें ज्याःम्ह मेम्ह सुं हे मद्दु धकाः सी।

15 जिं थःगु ल्हाः न्ह्यज्याकाः छन्त व छिमि प्रजायात महामारी कय्कूगु जूसा छ पृथ्वी हे नाश जुयावने धुंकल जुइ।

16 अयनं जिगु शक्ति क्यनेत व पृथ्वीइ न्यंक जिगु नां कायेमा धकाः हे जिं छन्त म्वाकातयागु खः।*

17 छं आः तक नं तःधंछुयाः जिमि मनूतयत् वने ब्युगु मखु।

18 उकिं जिं कन्हय् थ्व हे इलय् तसकं बांमलाक प्वँ गायकाबी। मिश्र देश दयकूबलयनिसें आः तक नं थन थुकथं प्वँ गाःगु दइ मखुनि।

19 आः हे ख्यलय् दुपि पशुत, मनूत व ज्वलं फुक्क कायके छव, मखुसा प्वँ दायाः पिनेलाःपिं मनूत व पशुत फुक्कं सी।’ ”

20 परमप्रभुयागु खँ न्यनाः ग्याःपिं फारोया गुलि गुलि भारदारतयसं थःपिनि च्यःतयत् व पशुतयत् दूत यंकल।

21 परमप्रभुयागु वचनयात वास्ता मयाःपिन्सं धाःसा थःपिनि च्यःतयत् व पशुतयत् ख्यलय् हे त्वःतातल।

22 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “थःगु ल्हाः आकाशपाखे ल्हँ, अले मिश्र देय् न्यंक प्वँ गाइ। मिश्रयापिं फुक्क मनु, पशु व बुँइ बुयावःगु फुक्क माय् प्वँ गाइ।”

23 अले मोशां थःगु कथि आकाशपाखे ल्हन, परमेश्वरयागु शक्ति आकाशय् नँ न्यात, प्वँ गात, अले पृथ्वीइ मलः जुत। थुकथं परमप्रभुं मिश्र देशय् प्वँवा गायकादिल।

24 प्वँनापं मलः नं जुनाः च्वन। मिश्र देश पलिस्था जूसानिसें थथे प्वँ गाःगु मद्दुनि।*

25 मिश्र देय् न्यंक ख्यलय् दुपि मनूत व पशुत फुक्कं प्वँ दायाः सित। बुँयागु फुक्क बाली स्यन, सिमात क्वदल।

26 इस्राएलीत च्वनाच्वंगु गोशेन धाःगु थासय् जक प्वँ मगाः।

27 अले फारोन् मोशा व हास्नयात सःताः धाल, “थ्वपालय् जिं पाप यानागु दु, परमप्रभु धर्मीम्ह खः, जि व जिमि मनूत धाःसा अधर्मी खः।

28 मलः जूगु व प्वँ गाःगु अप्वः जुइ धुंकल। आः परमप्रभुयात इनाप या। जिं छिमि वनेबी, छिमि पने मखु।”

29 मोशां वयात धाल, “शहरं पिहां वनेवं जिं परमप्रभुपाखे थःगु ल्हाः ल्हने। अले नँ न्यायेगु व प्वँ गायेगु दी। थुकिं पृथ्वी परमप्रभुयागु हे खः धकाः छिं सी।

30 अयनं जिं स्यु, छिं व छिकपिनि भारदारतयसं अज्ज नं परमप्रभु परमेश्वरयागु ग्याःभय मकाःनि।”

31 अजिल स्वां व तख्व बाली भज्यंक स्यन। छायाःसा तख्व बाली बुइ धुंकूगु व अजिल स्वां ह्येधुंकूगु खः।

32 छवबालि धाःसा बुयाः मवःगुलि छं मजू।

33 अले मोशा फारोयात त्वःताः शहरं पिने वन। वं थःगु ल्हाः परमप्रभुपाखे ल्हन। अले नँ न्यायेगु, प्वँ गायेगु व वा वयेगु फुक्कं दित।

34 फारोन् वा वयेगु, प्वँ गायेगु व नँ न्यायेगु घुसैलि हाकनं पापयात। वं व वया भारदारतयसं थःपिनिगु नुगः छायाकल।

35 उकिं फारोया नुगः झन छात, अले परमप्रभुं मोशायात धयादी थें वं इस्राएलीतयत् वने मबिल।

10

क्वःबुँचात छवयाहःगु

च्यागुगु महामारी

1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “फारोयाथाय् हँ, इमिगु दथुइ जिं थःगु अजू चायापुगु चिं क्यनेत हे जिं वयागु व वया भारदारतयगु नुगः छायाकाबियागु खः।

2 अले जिं गथे यानाः मिश्रीतयत् हेस्यानाः इमिगु दथुइ गज्याः गज्याःगु अजू चायापुगु चिं क्यना, छं थः काय्पिन्त व छय्पिन्त कँ। अले छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।”

3 उकिं मोशा व हास्नं वनाः फारोयात धाल, “हिब्रूतय् परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, ‘गुबलय् तक छ जिगु खँ मन्यंसे च्वनेगु? जिमि मनूतयत् जिगु आराधना यायेत वनेब्यु।

4 छं जिमि मनूतयत् वने मबिल धाःसा जिं कन्हय् हे छंगु देशय् क्वःबुँचात छवयाहये।

5 इमिसं खने हे मदयेक बँयात त्वपुयाबी। प्वँ गाये धुंकाः ल्यं दुगु फुक्कं इमिसं नयाबी, अले गुँइच्वंगु फुक्क सिमासामा नं नयाबी।

6 छंगु लायक्, छं भारदारतयगु व फुक्क मिश्रीतयगु छँय क्वःबुँचातयसं जाइ। छिमि बौ बाज्यापिन्सं पृथ्वीइ दुबलयनिसें थौं तक थथे जूगु खंगु मद्दुनि।’ ” अले मोशा फहिलाः फारोयाथासं पिहां वन।

7 फारोया भारदारतयसं वयात धाल, “गुबलय तक थ्व मनुखं झीत दुःख बियाच्चनीगु खः? वया मनुतयत इमि परमप्रभु परमेश्वरया आराधना यायेत वनेबियादिसँ। छिं आः तक नं मिश्र देश गुलि स्यने धुंकल धयागु मस्युनि ला?”

8 अले मोशा व हास्रनयात फारोयाथाय हानं ब्वनाहल। वं इमित धाल, “छिपिं थः परमेश्वरया आराधना याः हूँ। अयनं सु सु वनेगु खः?”

9 मोशां धाल, “जिपिं थः मचाखाचा, ल्यासे ल्यायम्ह, बुराबुरी, फैच्चलय, सा द्रुहं दक्वं ज्वनाः वनेगु खः। छायाधाःसा जिमिसं परमप्रभुया नितिं नखः हनेमाः।”

10 फारोनं धाल, “छिमि परमप्रभु छिपिलिसे हे दयेमा। जिं छिपिनापं मस्त व मिस्त वनेबी हे मखु। छिमिगु मति मभिंगु खने दु।

11 अहं, थथे जुइ फइ मखु। छिपिं मिजंत जक वनाः परमप्रभुयागु आराधना या। छिमिसं थ्व हे फवंगु खः।” अले मोशा व हास्रनयात फारोयाथासं पितिनाछवत।

12 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “थःगु ल्हाः मिश्र देशया च्वय् न्ह्यज्याकि, अले क्वःबुइँचात वयाः प्वँ गाये धुंकाः मिश्र देशय् ल्यं दुगु बुँइँ सयाच्चंगु फुक्कं नयाबी।”

13 मोशां थःगु कथियात मिश्रया च्वय् ल्हन। अले परमप्रभुं उखुन्हु न्हिच्छि व चच्छि देय्न्यंक पुर्बं फय् वय्कादिल। कन्हय् सुथय् व फसं क्वःबुइँचात हल।

14 क्वःबुइँचात मिश्र देश हे त्वपुक्क वल, अले देशया फुक्क थासय् च्वन। थुकथं क्वःबुइँचात मिश्र देशय् वःगु न न्हापा हे दु, न लिपा हे वइ।*

15 फुक्क बँ हे हाक्कुसे च्वंक इमिसं त्वपुल। इमिसं प्वँ गाये धुंकाः ल्यं दुगु बाली व सिमाय् च्वंगु फल फुक्कं नयाबिल। मिश्र देशय् गनं हे वाउँगु धयागु मन्त।

16 अले फारोनं हथासं मोशा व हास्रनयात सःतके छवल। अले वं धाल, “जिं छिमि परमप्रभु परमेश्वरयागु व छिमिगु विरोधय् हाकनं पाप यानागु दु।

17 उकिं जिगु पापयात हानं छकः क्षमा यानाब्यु। अले परमेश्वरयात थ्व महामारीयात जिथासं चीकाबीत प्रार्थना या।”

18 अले मोशां फारोयाथासं वनाः परमप्रभुयात प्रार्थना यात।

19 अले परमप्रभुं फय्यात हीकाः पच्छिमं तसकं फय् वय्कादिल। व फसं दक्व क्वःबुइँचातयत लाल समुद्रय् ब्वय्का यंकल। अले मिश्रया गनं हे छम्ह हे क्वःबुइँचा ल्यं मन्त।

20 परमप्रभुं अज्ज नं फारोयागु नुगः छायाकादिल। वं इस्राएलीतयत वने मब्यु।

देय्न्यंक खिउँसे च्वंगु

गुंगू महामारी

21 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “थःगु ल्हाः आकाशपाखे न्ह्यज्याकि। अले मिश्र न्यंक खिउँसे च्वनेमा। ल्हातिं थी फइ थें च्वंक क्वानुक खिउँसे च्वनेमा।”

22 अले मोशां थःगु ल्हाः आकाशपाखे न्ह्यज्याकल। मिश्र देय्न्यंक स्वन्हु तक तसकं खिउँसे च्वन।*

23 स्वन्हु तक सुनानं सुयातं खंके मखुत। अले सुं नं मिश्रीत थःगु थाय् त्वःताः तकं वने मफुत। इस्राएलीत च्वनाच्चंगु थाय् धाःसा खिउँसे मच्चं।

24 अले फारोनं मोशायात सःतके छवयाः धाल, “छिपिं छिमि थः मिसात व मचाखाचा ज्वनाः परमप्रभुया आराधना याः हूँ। पशुत धाःसा छिमिसं यंके मते।”

25 मोशां धाल, “परमप्रभु जिमि परमेश्वरया नितिं बां बीत छिं जिमित मेलबलि व होमबलियाम्ह पशु नं बियादिमाः।

26 जिमिसं हयापि पशुत नं जिपिनापं हे वनी। छम्ह हे त्वःतावने मज्यु। इपिं मध्ये हे छम्हयूसित जिमिसं परमप्रभु जिमि परमेश्वरयात छायेत ल्येयेमाः। अन जक जिमिसं परमप्रभुया आराधनाया नितिं छु छु माः धकाः सी।”

27 परमप्रभुं अज्ज नं फारोया नुगः छायाकादिल। वं इमित वने मब्यु।

28 फारोनं मोशायात धाल, “जिथासं वना हे छव। जिगु न्ह्यःने हानं खनेदय्कः वये मते। गुखुन्हु छं जिगु ख्वाः खनी उखुन्हु हे छ सी।”

29 मोशां धाल, “छिं धयादी थें हे जि हानं छिगु न्ह्यःने खनेदय्कः वये मखुत।”

11

न्हापां बूपि सिनावनीगु न्हेसुचं

1 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “मेगु छगू महामारी जिं फारोयाथाय् व मिश्रय् हये। अनं लिपा वं छिमित थनं वनेबी। वं छिमित धाथें हे थनं पितिनाछवइ।

2 मिजंत व मिसात फुक्कसित थः जःलाखःलापिन्के लुँ व वहःया तिसा प्वँ धा।”

3 परमप्रभुं मिश्रीतयत इस्राएलीतप्रति बांलाःगु व्यवहार याइपिं यानादिल। अले मोशा फारोया भारदारतयगु व मिश्रीतयगु मिखाय् तःधंम्ह मनु जुल।

4 वने न्ह्यः मोशां फारोयात धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘बाचा इलय् जि मिश्र देशय् जुयाः वने।

* 10:14 १०:१४-१५ प्रका १:२-३ * 10:22 १०:२२ भज १०५:२८; प्रका १६:१०

5 मिश्रय् न्हापां बूपि कायपि फुक्कं सी। गद्दीइ च्वनीम्ह फारोया न्हापां बूमह कायनिसें घः क्यलीम्ह दासी मिसाया न्हापां बूमह काय् तकं। अले पशुतय् तकं न्हापां बूपि दक्कं सी।*

6 मिश्र देयन्त्यं हाहाकार जुइ। थुबलय् थें न्हापा गुबलें जूगु मदुनि, लिपा गुबलें जुइ नं मखु।

7 इस्राएलीतयगु दथुइ पशु वा मनूतयगु विरोधय् खिचा छम्ह नं उइ मखु।' थुकि छिमिसं परमप्रभुं इस्राएलीत व मिश्रीतयत् पाकादी धकाः सी।

8 अले छिमि फुक्क भारदारत वयाः जितः भागियानाः धाइ, 'छिगु ल्यूल्यु जुइपि फुक्कसित ब्वनाः छि थनं पिहां झासँ।' अले जि थनं पिहां वने।" अनलि मोशा तसकं तं पिकयाः फारोयाथासं वन।

9 परमप्रभुं मोशायात धयादीगु दु, "मिश्रय् जिं थःगु अजू चायापुगु ज्या झन अप्वः याये फयकेत फारोनं छंगु खँ न्यनी मखु।"

10 मोशा व हारूनं फारोया न्ह्यःने थज्याःगु अजू चायापुगु ज्या फुक्क यानाक्यन, अयनं परमप्रभुं फारोया नुगः छायाकादिल। अले वं इमित थःगु देशं वने मबिल।

12

छुत्काराया नखः गुकथं हनेगु

1 मिश्र देशय परमप्रभुं मोशा व हारूनयात धयादिल, *

2 "थ्व ला छिमिगु निति दँया न्हापांगु ला जुइ।

3 इस्राएलीतय फुक्क खलःयात थथे धा, थ्व लाया झिन्हु दुखुन्हु छिपि फुक्कसिनं थथःगु परिवारया निति छम्ह छम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा हयेमाः।

4 सुयागु परिवारय् छम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा नयेत मनूत कम जूसा वं थः छँया सतिक च्वंम्ह जःलाखःलालिसे मिलय् जुयाः मनूतयगु ल्याःकथं चिधिकःम्ह भ्याःचा हयेमाः। सुनां गुलि नयेफु, व हे ल्याखं ग्वःम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा माः क्वःछ्यु।

5 चिधिकःम्ह भ्याःचा ल्ययेबलय् छिमिसं खू मदुम्ह, दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा ल्ययेमाः। च्वलेचा व फैया दथु ल्ययेमाः।

6 "लाया झिंप्यन्हु खुन्हु तक चिधिकःम्ह भ्याःचायात बांलाक बिचाः यानाः ति। थ्वखुन्हु हे इस्राएलया फुक्क मनूत जानाः सन्ध्याकाः इलय् चिधिकःम्ह भ्याःचायात स्यायेमाः।

7 अले चिधिकःम्ह भ्याःचाया हि कयाः भ्वय् नइगु छँया लुखाया जवंखवं व फुसय् इलाबीमाः।

8 उखुन्हु हे चान्हय् छिमिसं चिधिकःम्ह भ्याःचाया ला मिइ छुयाः खायुगु वाउँचा व सोडा मतःगु मरिनापं नयेमाः।

9 लायात कचिकं नये मते, अले लखय् दयकाः नं नये मते। छ्यं तुति, म्ह दुने च्वंगु ला फुक्कं मिइ छुयाः न।

10 सुथय् जुइ न्ह्यः ला फुक्कं फुकेमाः, ला ल्यं दुसा व ला फुक्कं मिइ छवयका छवयेमाः।

11 "छिमिसं थ्व ला नयेबलय् छिमिगु जँय् जँनी, तुतिइ लाकां व ल्हातिइ कथि दयेमाः। अले व हथासं नयेमाः। थ्व हे परमप्रभुया छुत्काराया नखः खः।

12 "उखुन्हु हे चान्हय् जि मिश्र जुयाः वने। अले मिश्रया न्हापां बूपि मनूत व पशुत फुक्कं स्यानाबी। मिश्रया फुक्क घःतयत् सजॉय बी। जि परमप्रभु खः।

13 हि इलातःगु छँ छिपि च्वनाच्वंगु छँया चिं जुइ। व स्वयाः जिं छिमित त्वःताबी। जिं मिश्र देशयापि मनूतयत् स्याइबलय् छिमित छुं जुइ मखु।"

सोडा मतःगु मरिया नखः गुकथं हनेगु

14 "थ्व दिं छिमिगु निति लुमान्तिया दिं जुइ। थ्वखुन्हु छिमिसं परमप्रभुया नखः हनेमाः। थ्व छिमित पुस्तां पुस्ता तकया निति नियम जुल।*

15 न्हयन्हु तक छिमिसं सोडा मतःगु मरि नयेमाः। न्हापांगु दिखुन्हु छिमिसं थथःगु छँनं सोडा वांछवयेमाः। सुनानं थ्व न्हयन्हुया दुने सोडा तयातःगु छुं नं नल धाःसा वयात इस्राएली मनूतपाखें पितिनाछवइगु जुइ।

16 न्हापांगु दिखुन्हु व न्हयन्हु खुन्हु परमप्रभुया आराधना यायेत पवित्र मुंज्या या। उखुन्हु छिमिसं नसात्वँसा दयकेगु ज्या त्वःताः मेगु छुं हे ज्या याये मते।

17 "छिमिसं सोडा मतःगु मरिया नखः हँ। छायाःसा थ्वखुन्हु हे जिं छिमित पुचः पुचः यानाः मिश्रं पित हयागु खः। लिपा वइगु फुक्क पुस्ताय् सदांया नियमकथं थ्व दियात हनेगु या।

18 न्हापांगु लाया झिंप्यन्हु खुन्हुया बहनिनिसें निइछुन्हु खुन्हुया बहनि तक सोडा मतःगु मरि न।

19 न्हयन्हु तक छिमिगु छँय् सोडा दुगु मरि मदयेमाः। सुनां नं सोडा दुगु छुं नल धाःसा इस्राएली जूसां विदेशी जूसां वयात इस्राएलया खलकं पितिनाछवइगु जुइ।

20 छिमिसं सोडा तयातःगु छुं नं नये मते। छिमिसं न्ह्याथाय् च्वंसां सोडा मतःगु मरि नयेमाः।"

न्हापांगु छुत्काराया नखः

21 अले मोशां इस्राएलया फुक्क थकालितयत् सःतके छवयाः धाल, "छिमिसं वनाः थः छँजःपिनिगु निति भ्याःचा ल्ययाः छुत्काराया नखःया निति स्या।"

22 हिसप चाँयमायात प्वाँय चिनाः उकियात हिइ थुनाः लुखाया जवखं व फुसय् इलाब्यु। छिपिं सुं नं थःपिनिगु छैनं सुथय् मजुतले पिहां वने दइ मखु।

23 परमप्रभु मिश्रीतयत् स्यायेत मिश्र जुया झाइबलय् गुगु लुखाया जवखं व फुसय् हि इलातःगु खनी वय्कलं उगु लुखायात त्वःताः न्ह्यज्यानादी। अले नाश यायेत छवया हःमहयसित छिमित स्यायेत छिमिगु छैय् दुहां वनेबी मखु।*

24 “छिमिसं थ्वयात थः व थः सन्तानया निति न्ह्याबलेया नियमकथं मानय् या।

25 परमप्रभुं बी धयादीगु देशय् दुहां वने धुंकाः नं छिमिसं थ्व नखः हँ।

26 छिमि काय् म्हायपिन्सं छिमित ‘थ्व नखःया मतलब छु’ धकाः न्यन धाःसा

27 इमित धा, ‘थ्व परमप्रभुया छुत्काराया नखःया पशु बां बीगु खः। वय्कलं मिश्रय् न्हापां बूपिन्त स्याःबलय् इस्त्राएलीतय्गु छैय् दुहां मवंसे झीत व झीगु छैयात बचय् यानादीगु खः।’ ” अले मनूतयसं छ्यं क्वछुकाः आराधना यात।

28 अले इस्त्राएलीतयसं परमप्रभुं मोशा व हारूनयात उजं बियादी थें हे यात।

न्हापां बूपिं सीगु

झिगूगु महामारी

29 चान्हयसिया बाचा इलय् सिंहासनय् च्वंमह फारोया न्हापां बूमह कायनिसें इयालखानाय् च्वंमह कैदीया न्हापां बूमह काय् तकं, अले पशुतय् न्हापां बूपिं फुक्कसित परमप्रभुं स्यानादिल।*

30 मिश्र न्यंक तसकं हाहाकार जुल। फारो, वया भारदारत व मिश्रीत सकलें चान्हय दन, छायाःसा अन मनू मसी धयागु छखा छै हे मदु।

31 फारोनं चान्हय हे मोशा व हारूनयात सःतके छवयाः धाल, “छिपिं व छिमि इस्त्राएलीत फुक्कं जिमिगु देशं पिहां हँ। वनाः छिमिसं धाःकथं हे परमप्रभुया आराधना या।

32 छिमिसं धाःकथं हे थःपिनि फैच्वलय्, सा द्रहं फुक्कं ज्वनाः हँ। अले जितः नं आशिष ब्यु।”

33 अले मिश्रीतयसं इस्त्राएलीतयत् थत्थें देश त्वःताब्यु धकाः बिनित्ति यात। इमिसं धाल, “मखुसा जिपिं फुक्कं सी।”

34 उकिं इस्त्राएलीतयसं थःपिन्सं न्हायाच्वंगु छवचुं सोडा तये न्ह्यः हे थल नापं कापतय् प्वःचिनाः ब्वहलय् पाछाल।

35 इस्त्राएलीतयसं मोशां धाःथें यात। इमिसं मिश्रीतयके लुँ, वहः, तिसा व वसः फ्वन।*

36 अले परमप्रभुं मिश्रीतयत् इस्त्राएलीतप्रति बांलाःगु व्यवहार याइपिं यानादिल। इमिसं छु छु फ्वन, मिश्रीतयसं दक्कं बिल। थुकथं इस्त्राएलीतयसं मिश्रीतयगु धन ज्वनाः वइ।

37 इस्त्राएलीत रामसेसनिसें सुक्कोत तक न्यासि वन, मिस्त व मस्त त्वःताः खुगू लाख ति मनूत दु।

38 इपिं नापं मेपिं मनूत नं यक्व हे वन, अले यक्व सा द्रहं, फैच्वलय् नं वन।

39 इमिसं सोडा मतसे हे मिश्रं ज्वनावःगु न्हायातःगु छवचुंया मरि छुल। मिश्रं हथासं पितछवयाहःगुलि इमिसं न्हायातःगु छवचुंया मरि दय्के मलाःगु खः।

40 इस्त्राएलीत मिश्रय् च्वनाच्वंगु प्यसः व स्विदँ दये धुंकल।*

41 प्यसः व स्विदँ लिपा उखुन्हु हे परमप्रभुया फुक्क मनूतयसं मिश्र देश त्वःतल।

42 उखुन्हु चान्हय हे परमप्रभुं इस्त्राएलीतयत् मिश्र देशं पित हया थःगु बचं पूर्वकादिल। उकिं व चा वय्कःया निति हनेमाः। थ्व परमप्रभुयागु चा खः। थुकियात पुस्तां पुस्ता तक इस्त्राएलीतयसं हनेमाः।

छुत्काराया नखःया मेगु विधि

43 परमप्रभुं मोशा व हारूनयात धयादिल, “छुत्काराया नखःया विधि थुकथं दु, सुं विदेशीं थ्व नखःया भवय् नये मज्यु।

44 न्यानाहःमह दासं धाःसा मह्य् चिं तये धुंकाः नयेफु।

45 अयन् विदेशीं व ज्यामितयसं थ्व भवय् नयेदइ मखु।

46 “भवय् ज्वरय् याःगु थासय् हे व फुक्क नयाः सिधय्केमाः। व छैनं ला छकू नं पित हये मज्यु। व भवय्या निति स्याःमह पशुया क्वय् छकू नं त्वःथुले मज्यु।*

47 इस्त्राएलया फुक्क मनूतयसं थ्व नखः हनेमाः।

48 “छिपिनापं च्वनाच्वंपिं पिनेयापिं मनूतयसं परमप्रभुया छुत्काराया नखः हनेगु मनंतुन धाःसा इमि फुक्क मिजं मनूतयसं मह्य् चिं तयेमाः। अले इमिसं नं अन हे बूपिन्सं थें नखः हने फइ। मह्य् चिं मतःपिन्सं थ्व भवय् नयेदइ मखु।

49 नियम धाःसा अन हे च्वंपिं व पिनें वयाच्वंपिं निखलःयात नं छगू हे जुइ।”

50 परमप्रभुं मोशा व हारूनयात उजं बियादी थें इस्त्राएलीतयसं यात।

51 परमप्रभुं उखुन्हु हे इस्त्राएलीतयत् इमिगु पुचः पुचः यानाः मिश्र देशं पितहयादिल।

* 12:23 १२:२३ हिब ११:२८ * 12:29 १२:२९ प्रस ४:२२-२३ * 12:35 १२:३५-३६ प्रस ३:२१-२२ * 12:40 १२:४० उत १५:१३; गला ३:१७ * 12:46 १२:४६ गन्ती १:१२; यह १९:३६

13

न्हापां बूह परमप्रभुया निति फ्यायेगु

1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

2 “न्हापां बूह इस्राएली कायमचायात जिगु निति फ्या। न्हापां बूह मिजंमचा जिह हे जुइ। छिमिसं न्हापां बूह मिजंमह पशुयात नं जिगु निति फ्या।”☆

सोडा मतःगु मरिया नखः गुबलय हंगु?

3 अले मोशां मनूतयत धाल, “छिमिसं परमप्रभुं थःगु शक्ति जाःगु ल्हातं छिमि छिपि दास जुयाच्वंगु मिश्र देशं पित हयादीगु थ्व दियात लुमंका ति। थ्वखुन्हू सोडा तयातःगु छुं नं नये मते।

4 छिपि पिहां वंगु आबीब लाया थ्वखुन्हूयात लुमंकि।

5 परमप्रभुं छिमि तापाःबाज्यापिन्त बी धयातःगु कनानी, हिली, एमोरी, हिच्वी व यबूसीतयगु दुरु व कस्ति बाः वयाच्वंगु देश्य छिमि त यंकादीधुंकाः नं थ्व हे लाय् छिमिसं थ्व नखः हँ।

6 न्हयन्हू तक छिमिसं सोडा मदुगु मरि न, अले न्हयन्हू खुन्हू परमप्रभुया आराधना यायेत मुंज्या यानाः भव्य न।

7 न्हयन्हूयंकं छिमिसं सोडा मदुगु मरि जक नयेमाः। अले छिमिगु देश्य सोडा व सोडा दुगु छुं नं खने तकं मदयेमाः।

8 उखुन्हू छिमिसं थःकाययात धा, “जि मिश्रं पिहां वयाबलय परमप्रभुं जिगु निति छु छु यानादिल, व हे जिं यानागु खः।”

9 परमप्रभुया व्यवस्था छिमिगु म्हतुइ दयेमा धकाः थ्व छिमिगु ल्हातिइ व कपालय लुमंकाबीगु चिं थें जुइ, छायाःसा परमप्रभुं थःगु शक्ति जाःगु ल्हाति छिमि मिश्र देशं पित हयादीगु खः।

10 थ्व हे नखः दँयदसं क्वःछिनातःगु इलय हनेगु या।

न्हापा बूपिया निति नियम

11 “छिपि व छिमि पुर्खालिसें पाःफयादी थें परमप्रभुं छिमि कनानीतयगु देश्य हयाः व देश छिमि बीधुंकाः

12 छिमिसं न्हापां बूह कायमचा परमप्रभुया निति फ्या। छिमि पशुतय् न्हापां बूपि मिजंमचा परमप्रभुयागु जुइ।”☆

13 न्हापां बूह गधाया मचायात भ्याःचा बियाः त्वःतकि, त्वःमतुकेगु जूसा वयागु गःपः त्वःथुला ब्यु। छिमिसं न्हापां बूह कायमचायात नं लिफ्याना कायेमाः।

14 “छिमि कायपिन्सं लिपा, ‘थुक्रियागु अर्थ छु खः?’ धकाः छिमि न्यनीबलय इमित धा, ‘परमप्रभुं थःगु शक्ति जाःगु ल्हाति जिमित दास यानातःगु देश मिश्रं पित हयादिल।

15 फारो नं जिद्दी यानाः झीत वने मब्यबलय परमप्रभुं मिश्रय् च्वंपि फुक्क मनु व पशुतय् न्हापां बूपिन्त स्यानादिल। अथे जुयाः झीसं न्हापां बूपि फुक्क मिजं पशुतयत परमप्रभुया निति बां बीगु व न्हापां बूह थःकाययात धिबा बियाः लिफ्यायेगु खः।”

16 परमप्रभुं झीत थःगु शक्ति जाःगु ल्हाति मिश्रं पित हयादीगु खः धकाः लुमंकेत थ्व छिमिगु ल्हातिइ व कपालय छगू छगू चिं थें दइ।”

सुपॉय व मिया थां

17 फारो नं मनूतयत वनेब्यबलय परमेश्वरं पलिशतीतयगु देशया लँपु चिहाकः जूसं इमित अनयागु लँपु जुयाः यंका मदी। मनूतयसं लडाइँ खनीबलय थःगु मन हिकाः मिश्रय् तुं लिहां वने फु धकाः परमेश्वरं अथे यानादीगु खः।

18 उकिं परमेश्वरं इमित चाःहिकाः मरुभूमिया लँ जुकाः लाल समुद्रपाखे यंकादिल। इस्राएलीत लडाइँया निति ल्वाभः घानाः मिश्रं वन।

19 मोशां थःलिसें योसेफया अस्थि नं यंकल। छायाःसा योसेफ थः दाजुकिजापिन्त थथे धकाः पाःफयका थकूगु खः, “परमेश्वरं छिमि त्वःतकादीबलय छिमिसं जिगु अस्थि नं थनं यकि।”☆

20 इपि सुक्कोतं वनाः मरुभूमिया लिक्कसं लाःगु एथामय पाल ग्वयाः च्वन।

21 इपि चान्हे वनाच्वने फयेमा धकाः इमित लँ क्यनेत न्हिनय सुपॉय्या थामय व चान्हय मिया थामय च्वनाः परमप्रभु न्ह्यः न्ह्यः झायेगु यानादिल।

22 दिनय सुपॉय्या थां व चान्हय मिया थां इमिगु न्ह्यःनं गुबलें चिलामवं।

14

लाल समुद्र छिनावंगु

1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

2 “इस्राएलीतयत थथे धा, थ्व हे लं फस्वयाः मिगदोलपाखे हँ। अले मिगदोल व लाल समुद्रया दथुइ पी-हहीरोत सतिक्क, अले बाल-सेफोनया चुलिचू लाकाः समुद्र सिथय पाल ग्वयाः च्वँ।

3 मिश्रया जुजु फारो नं बिचाः याइ, ‘इस्राएलीत लँ तनाः उखेंथुखें जुयाः मरुभूमिइ कुंका च्वनेमाल।’

- 4 जिं मिश्रया जुजु फारोया नुगः छायाकाबी, वं छिमित ल्यू वइ। जिं फारो व वया सेनायात त्याके, अले जिगु महिमा जुइ। मिश्रीतयसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सीकी।” इस्राएलीतयसं अथे हे यात।
- 5 मिश्रया जुजुयाथाय इपिं बिस्युं वंगु खँ थ्यंबलय् फारो व वया भारदारतयगु नुगः हिल। अले इमिसं धाल, “इस्राएलीतयत् दास यानामतसें झीसं इमित वनेबिया। झीसं थ्व छु यानागु?”
- 6 उकिं वं थःगु रथ व सिपाइँतयत् तयार यात।
- 7 वं दक्वसिबय् भिगु भिगु खुसः रथनापं मिश्रय् दुगु दक्व मेमेगु रथ व उकिया कप्तानत नं तयार यात।
- 8 परमप्रभुं मिश्रया जुजु फारोया नुगः छायाकादिल। उकिं वं इस्राएलीतयत् ल्यू वन, अयनं इस्राएलीत मग्यासे वनाच्वन।
- 9 मिश्रया सिपाइँत, फारोया सल, रथ व सल गयावःपिं फुक्कसिनं इस्राएलीतयत् लित। अले पी-हहीरोतया लिक्क बाल-सेफोनया चुलिच् समुद्र सिथय् पाल ग्वयाः च्वनाच्वंबलय् इमित लुइकल।
- 10 इस्राएलीतयसं फारो व वया सेनायात थःपिपाखे वयाच्वंगु खनाः ग्यानाः परमप्रभुयात ग्वाहालि पवन।
- 11 इमिसं मोशायात धाल, “मिश्रय् सीगाः मदु धकाः जिमित थन मरुभूमिइ सीत हयादियागु ला? जिमित मिश्रं पित हयाः छिं छु यानादियागु?
- 12 जिमिसं छितः मिश्रय्, ‘जिमित त्वःतादिसँ, जिपिं मिश्रीतय हे दास जुयाच्वने’ धयागु, मखु ला? थन मरुभूमिइ थथे सीगु स्वयाः ला मिश्रीतय दास जुयाच्वनेगु हे बांलाः।”
- 13 मोशां इमित धाल, “ग्याये मते। नुगः बल्लाकि। धिसिलाक्क च्वँ। अले परमप्रभुं छिमित थौं बियादीत्यंगु मुक्तियात स्व। थौं खंपिं मिश्रीतयत् छिमिसं गुबलें खनी मखुत।
- 14 परमप्रभु हे छिमिगु नितिं ल्वानादी। छिपिं सुप्क जक च्वँ।”
- 15 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छाय् जिलिसें हालाच्वनागु? इस्राएलीतयत् न्ह्यःज्या धकाः धा।
- 16 छं थःगु कथि ल्हनाः समुद्रपाखे न्ह्यःज्याकि, समुद्र निब्व जुइ। अले इस्राएलीत समुद्रया दथुं गंगु बँ जुयाः वने फइ।
- 17 जिं मिश्रीतयगु नुगः छायाकाबी। अले इमिसं छिमित अन नं ल्यू वनी। जिं थःगु शक्ति क्यनेत फारोया सिपाइँ, सल व रथयात नाश यानाबी।
- 18 जिं इमित त्याकेधुंकाः मिश्रीतयसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सीकी।”
- 19 इस्राएलीतयगु न्ह्यः न्ह्यः वनाच्वंमह परमेश्वरया दूत चिलाः इमिगु ल्युने वन। अले सुपाँय्या थां नं इमिगु न्ह्यःनं चिलावनाः इमिगु ल्युने दंवन।
- 20 व सुपाँय् मिश्री सिपाइँ व इस्राएली सिपाइँतय दथुइ दं वल। चच्छि सुपाँचं मिश्रीतयपाखे खिउँका बिल, अले इस्राएलीतयपाखे जः बिल। उकिं उखुन्हू चान्हय् मिश्रीत इस्राएलीतय सतिक वये मफुत।
- 21 अले मोशां थःगु ल्हाः समुद्रया च्वयपाखे न्ह्यज्याकल। परमप्रभुं चच्छिं पुर्ब तसकं फय् वय्काः समुद्रय् गंगु बँ दय्कादिल। समुद्र निब्व जुल।
- 22 इस्राएलीत समुद्रया दथुं गंगु बँ जुयाः वन। इमिगु जवंखवं लः पखाः जुल।*
- 23 मिश्रीतयसं इमित लित। फारोया सल, रथ व सल गयावःपिं इमित समुद्र दुने तक ल्यू वन।
- 24 सुथय् जुइत्यंबलय् परमप्रभुं मि व सुपाँय्या थामं क्वस्वयाः मिश्री सिपाइँतयत् इतिमिति कंकाबिल।
- 25 इमिगु रथया घःचाः तुनाच्वन, उकिं इमित रथ सालेत थाकुल। अले मिश्रीतयसं धाल, “थनं बिस्युं वनेनु, परमप्रभु इस्राएलीतयगु पंलिनाः झीपिलिसे ल्वानाच्वंगु दु।”
- 26 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छं थःगु ल्हाः समुद्रया च्वय न्ह्यज्याकि अले मिश्रीत, इमिगु रथ व सल गयावःपिन्त लखं त्वपुयेमा।”
- 27 मोशां थःगु ल्हाः समुद्रया च्वय न्ह्यज्याकल। सुथ जुइत्यंबलय् लः थःगु थासय् लिहां वन। मिश्रीत अनं बिस्युं वनेत स्वल। परमप्रभुं इमित समुद्रय् हे चुइके छवयादिल।
- 28 लः लिहां वयाः सल, रथ, सल गयावःपिं व इस्राएलीतयत् ल्यूवःपिं फारोया फुक्क सिपाइँतयत् लखं त्वपुल। इपिं छम्ह हे ल्यं मदय्क सित।
- 29 इस्राएलीत धाःसा समुद्रया दथुं गंगु बँ जुयाः न्यासि वन। इमिगु जवंखवं लः पखाः जुयाच्वन।
- 30 थुकथं उखुन्हू परमप्रभुं इस्राएलीतयत् मिश्रीतयगु ल्हातं बचय् यानादिल। इमिसं मिश्रीतयत् समुद्रया सिथय् सिनाच्वंगु खन।
- 31 अले इस्राएलीतयसं परमप्रभुं मिश्रीतयगु विरोधय् क्यनादीगु तःधंगु शक्ति खनाः परमप्रभुयागु ग्याःभय काल। अले परमप्रभु व वय्कःया च्यः मोशायात पत्याः यात।

15

समुद्रया सिथय् म्ये हालावंगु

1 अले मोशा व इस्राएलीतयसं परमप्रभुया नितिं थ्व म्ये हाल, जिं परमप्रभुया म्ये हाले

छाय्धाःसा वय्कलं तःधंगु ज्या यानादीगु दु।

अले सल व सल गयावःपिन्त

* 14:22 १४:२२ १ कोर १०:१-२; हिब ११:२९; यशै ५१:१०

- वयकलं समुद्रय वांछवयादीगु खः।*
 2 परमप्रभु हे जिगु शक्ति खः।
 वयकलं जितः बचय् यानादी,
 वयकः जिमि परमेश्वर खः,
 जिं वयकःयात प्रशंसा याये।
 जिमि पुर्खाया परमेश्वर
 जिं वयकःया नां तःधंके।*
 3 परमप्रभु झीगु नितिं ल्वानादीमह खः,
 वयकःया नां परमप्रभु खः।
 4 फारोया रथ व वया सेनायात
 वयकलं समुद्रय वांछवयादीगु दु।
 फारोया ततःधंपि कप्तानत
 लाल समुद्रय दुबित।
 5 तःजाःगु लखं इमित त्वपुल।
 इपिं ल्वहं थें तःजाःथाय् दुन।
 6 हे परमप्रभु छिगु जव लहातय्
 तःजिगु शक्ति दु।
 हे परमप्रभु छिगु जव लहातं
 शत्रुयात नाश यानाबिल।
 7 छिगु विरोधय् दनिपिन्त
 थःगु तःधंगु शक्तिं छिं बुकादिल।
 छिं थःगु तं क्यनाः
 उकिं इमित छ्वरख्वः थें भस्म यानादिल।
 8 छिगु न्हायप्वाःयागु सासलं
 लः तःजाः जुयाः दनाबिल।
 लबु दनाच्वंगु लः न
 परखाः जुयाः दनाबिल।
 तःजाःथाय् च्वंगु लः न
 समुद्रया दुने धी चिनाबिल।
 9 “शत्रुं फुइं क्यनाः धाल,
 ‘जिं इमित लिनाः ज्वने
 लाका हयागु फुक्कं जिं इने।
 इमिगु नाशं यानाः जिगु मह याउंसे च्वनी,
 जिं थःगु तरवार लिकाये,
 जिगु हे लहातं इमित नाश याये।’ ”
 10 अयनं छिं थःगु सासलं
 इमित पुइके छ्वयादिल
 अले समुद्रं इमित त्वपुल,
 लःयागु तःधंगु किसिद्रम्बलय्
 महः थें इपिं दुनावन।
 11 हे परमप्रभु, छिं थें जाःमह सु घः दु धकाः?
 छिं थें पवित्रमह सु दु धकाः?
 छिं थें तःधंगु महिमां जाःमह व भय कायेबहःमह सु दु धकाः?
 छिं थें सुनां अजू चायापुगु ज्या क्यनेफु?
 12 छिं थःगु जव लहाः न्ह्यज्याकादिल
 पृथ्वी इमित नुनाखवल।
 13 “छिं थःगु दया मायाय्

- थःम्ह त्वःतकादीपिं मनूतयत्
लँ क्यनादीगु दु।
- थःगु बलं
छिं इमित थः च्वनादीगु पवित्र थासय् यंकादी।
- 14 थ्व खँ न्यनाः जातित थुरथुर खात।
पलिशतीत देशय् च्वंपिनिगु नुगः हीसे च्वन।
- 15 एदोमयापिं नायःत तसकं ग्याइ,
मोआबयापिं थकालित थुरथुर खाइ।
कनानयापिं फुक्क मनूतय् नुगलय्
ध्यांग्रा थाइ,
- 16 ग्याःभय इमिथाय् वइ।
हे प्रभु, छिकपिनि मनूत,
छिं त्वःतकादीपिं मनूत पुलाः मवंतले
छिगु ल्हाःया बलं इपिं ल्वहं थें मसंसे च्वनी।
- 17 छिं इमित हयाः
थःम्हं ल्ययातःगु पर्वतय् पिनादी,
हे परमप्रभु, छिं थः हे च्वनेत दय्कादीगु थासय्
अले छिं थःगु हे ल्हातं दय्कादीगु नापलायेगु पाल लागाय् इमित तयादी।
- 18 परमप्रभुं सदांया नितिं
राज्य यानादी।”
- 19 फारोया सल, रथ व सल गयावःपिं मनूत समुद्रय् थ्यंबलय् परमप्रभुं समुद्रया लः लित हयाः इमित त्वपुयाबिल। इस्राएलीत जक समुद्रया दथुं
गंगु बैं जुयाः वन।
- 20 अले हारूनया तता मिरियम अगमवादिनीनं दम्फु काल। फुक्क मिसात नं दम्फु ज्वनाः प्याखं हुहुं वया ल्यूल्यू वल।
- 21 मिरियमं थथे धकाः म्ये हाल,
“परमप्रभुयागु म्ये हा
छाय्धाःसा वय्कलं तःधंगु ज्या यानादीगु दु,
सल व सल गयावःपिन्त
वय्कलं समुद्रय् वांछवयादीगु दु।”
- खायुगु लः
- 22 अले मोशां इस्राएलीतयत् लाल समुद्रं शूर धयागु मरुभूमिपाखे यंकल। इपिं स्वन्हू तक मरुभूमिइ न्यासि वन नं लः छफुति हे लुइके मफुत।
- 23 मारा* धयागु थासय् थ्यंकाः इमिसं अनयागु लः त्वने मफुत, छाय्धाःसा अनयागु लः खाइसे च्वं। अथे जुयाः हे व थाय्यात मारा धयातःगु
खः।
- 24 अथे जुयाः मनूतयसं “जिमि छु त्वनेगु?” धकाः मोशायात कचकच यात।
- 25 अले मोशां परमप्रभुयात ग्वाहालिया नितिं प्रार्थना यात। परमप्रभुं वयात सिँकुचा छक्क क्यनादिल। वं उकियात लखय् वांछवल, अले लः
सात।
परमप्रभुं अन हे इमित छगू नियम बियाः स्यनेकने यानादिल। वय्कलं अन इमिगु विश्वास गुलि बल्लाः धकाः नं स्वयादिल।
- 26 वय्कलं धयादिल, “छिमिसं थःपिनि परमप्रभु परमेश्वरया खँ ध्यान बियाः बांलाक न्यन धाःसा अले वय्कःया मिखाय् छु छु पाय्छि
जू व यात धाःसा अले वय्कःया उजंयात न्हाय्पं बियाः न्यन धाःसा अले वय्कःया फुक्क नियमत बांलाक पालन यात धाःसा जिं मिश्रीतय्थाय्
छवयाहयागु छु हे ल्वय् छिमिथाय् छवयाहये मखु। छाय्धाःसा जि हे छिमित लंकाबीम्ह परमप्रभु खः।”
- 27 अनलि इपिं झिनिगु लुँगाःचा व न्हयेमा तायगः सिमा दुगु एलीमय् थ्यंकाः वल। इपिं अन हे लः दुथाय् पाल ग्वयाः च्वन।

16

स्वर्ग मन्न व बत्ताइ झंगः बियादीगु

- 1 इस्राएलीतय् फुक्क खलः एलीमं न्यासि वन। मिश्र त्वःतूगु निगूगु लाया झिन्धान्हू खुन्हू इपिं एलीम व सीनैया दथुइ लाःगु सीनया मरुभूमिइ
थ्यंकल।
- 2 सकल इस्राएलीतयसं अन मोशा व हारूनयात कचकच यात।
- 3 इमिसं थथे धाल, “जिमित परमप्रभुं मिश्रय् हे स्थानादीगु जूसा ला ज्यूगु नि। मिश्रय् दुबलय् जिमिसं ला व मरि प्वाः जाय्क नये दु। जिपिं
फुक्कसित नये मखंक स्यायेत छिकपिन्सं जिमित थ्व हे मरुभूमिइ छाय् हयादियागु?”

* 15:23 १५:३३ मारा थुकिया अर्थ खाइसे च्वं खः।

4 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “स्व, जिं छिमिगु निति स्वर्ग मरि गायकाहये। मनुतयसं न्हियान्हिथं पिने वना: उखुन्हुयात थ:त माक्व नसा मुनेमा:। थुकथं इपिं जिं धयाकथं जुइ कि मजुइ धका: जिं स्वये।”

5 खुन्हु दुखुन्हु इमिसं मेबलय् स्वया: निदुगं अप्व: हया: ज्वरय् यायेमा:।”

6 अले मोशा व हारुनं इस्राएलीत फुक्कसित धाल, “बहनी छिमिसं छिमित मिश्रं पित हयादीम्ह परमप्रभु हे ख: धका: सी।

7 अले सुथय् छिमिसं परमप्रभुया महिमा खनी, छायाधा:सा परमप्रभुयागु विरोधय् छिमिसं या:गु कचकच वयकलं न्यनादीगु दु। जिपिं सु ख: धका: छिमिसं जिमित कचकच यायेत?”

8 मोशा हानं धाल, “परमप्रभुं छिमित बहनिइ नयेत ला व सुथय् माक्व नसा बीबलय् छिमिसं थ्व फुक्क वयकलं यानाच्चंगु ख: धका: सी। छायाधा:सा वयकलं छिमिसं वयक:या विरोधय् या:गु कचकच न्यनादीगु दु। छिमिसं जिमिगु विरोधय् मखु, बरु परमप्रभुया विरोधय् कचकच यानाच्चंगु दु।”

9 अले मोशां हारुनयात धाल, “इस्राएलीत फुक्कसित धयाब्यु, ‘परमप्रभुया न्ह्य:ने वा, छायाधा:सा वयकलं छिमिगु कचकच न्यनादीगु दु।’ ”

10 हारुनं इस्राएलाया फुक्क खल:यात थथे धयाच्चंबलय् इमिसं मरुभूमिपाखे स्वल। अन सुपाँचय् परमप्रभुया महिमा खने दयाच्चन।

11 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

12 “इस्राएलीतयगु कचकच जिं न्यनागु दु। इमित धा, ‘बहनी छिमिसं ला नयेखनी, अले सुथय् नसां प्वा: जाइ। अले जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर ख: धका: छिमिसं सी।’ ”

13 उखुन्हु बहनी बट्टाई झंग: वया: ख्य: त्वपुक च्वन। सुथय् ख्य:या चाक:छिं सुति ल: गायाच्चन।

14 सुति ल: तनेधुंका: मरुभूमिइ न्यंक पुगा:गु थें च्वंक बजिपौ थें च्वंगु खनेदत।

15 व खना: इस्राएलीतयसं थ:थवय् धाल, “थ्व छु ख:?”

व छु ख: धका: इमिसं मरुभूमिइ मोशां धाल, “थ्व परमप्रभुं छिमित बियादीगु नसा ख:।”

16 परमप्रभुं आज्ञा बियादीगु दु, ‘सकसिनं थ:त माक्व मुंकि। फुक्क पालय् च्वंपिं छम्ह छम्हयसिगु निति छगू छगू ओमेर* मुंकि।’ ”

17 इस्राएलीतयसं इमित धा थें हे यात। गुलिसिनं यक्व गुलिसिनं कम मुन।

18 इमिसं व ओमेरं दाना स्व:बलय् अप्व: मुंकीपिनि अप्व: मजू, कम मुंकीपिनि मगा: मजू। फुक्कसिनं मा:छिं जक मुन।

19 अले मोशां इमित धाल, “सुनानं कन्हय् सुथय् तक छुं नं ल्यंकातये मते।”

20 अयनं गुलि गुलिसिनं मोशां धा:गु खँ मन्यंसे सुथय् तक ल्यंकातल। सुथय् उकी त्वँ दया: नवया: च्वन। थ्व खना: मोशा इपिं लिसे तंम्बल।

21 सकसिनं सुथय् थ:त माक्व मुनीगु। अले निभा: छाइबलय् ल्यं दुगु नायावनीगु।

22 खुन्हु दुखुन्हु इमिसं निदुगं अप्व: मुन, अथे धयागु छम्ह छम्हयसिगु निति निगू निगू ओमेर† ख:। अले खल:या फुक्क नाय:तयसं वया: मोशायात थ्व खँ कन।

23 अले वं इमित धाल, “परमप्रभुं थथे हे धयादीगु ख:, ‘कन्हय् विश्रामबार ख:। थ्व परमप्रभुया निति पवित्र विश्रामबार ख:। उकिं मनुतय् छु छुइ य:, व हे छु, छु दयके य:, व हे दयकि। ल्यंदुगु कन्हय् सुथय् तक तयाति।’ ”

24 मोशां आज्ञा ब्यु थें इमिसं सुथय् तक ल्यंकातल। उकी त्वँ नं मदा:, नँ नं मव:।

25 मोशां कन्हय् सुथय्खुन्हु धाल, “थौं छिमिसं थ्व न, थौं परमप्रभुया विश्रामबार ख:। थौं छिमिसं बँय् छुं नं लुइके फइ मखु।

26 खुन्हु तक छिमिसं मुंकि, न्हयन्हु खुन्हु विश्रामबार जूगुलि छुं नं दइ मखु।”

27 अयनं गुलि गुलिसिनं न्हयन्हु खुन्हु नं मा: वन, अयनं छुं लुइके मफुत।

28 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “गुबलय् तक छिमिसं जिगु नियमयात मानय् मयायेगु?

29 स्व, परमप्रभुं छिमित विश्रामबार बियादीगु दु। उकिं परमप्रभुं छिमिगु निति खुन्हु दुखुन्हु निन्हुयात नयेगु नसा बियादी। न्हयन्हु खुन्हु छिपिं सकलें थथ:गु थासय् हे च्वनाच्चनेमा: सुं नं थ:गु थासं पिहां वने मज्यु।”

30 अथे जुया: मनुतयसं न्हयन्हु दुखुन्हु झासु लन।

31 इस्राएलीतयसं व नसाया नां “मन्न” तल। व धन्यापु थें च्वं। उकियागु सवा: धा:सा कस्तिइ दयकात:गु मरि थें च्वं।

32 मोशां धाल, “परमप्रभुं आज्ञा बियादीगु दु, ‘छिमित मिश्रं पित हयाबलय् मरुभूमिइ गज्या:गु नसा नकागु ख:, लिपा वइपिं पुस्तातयसं नं खनेमा धका: इमिगु निति छगू ओमेर कया: तयाति।’ ”

33 उकिं मोशां हारुनयात धाल, “छग: थल कया: उकी छगू ओमेर मन्न तयादिसँ। लिपाया पुस्ताया निति ल्यंकातयेत उकियात परमप्रभुया न्ह्य:ने तयादिसँ।”

34 अले परमप्रभुं मोशायात आज्ञा बियादीगुकथं हारुनं बाचाया सनूया न्ह्य:ने दयाच्चनेमा धका: मन्न तल।

35 इस्राएलीतयसं बाचा चिनात:गु देशय् मथयंतले पिइदें तक मन्न नयाच्चन। कनान देशय् मथयंतले इमिसं मन्न नयाच्चन।

36 छगू ओमेर धयागु छगू एपाया झिब्वय् छब्व ख:।

* 16:4 १६:४ यहू ६:३१ * 16:15 १६:१५ १ कोर १०:३ * 16:16 १६:१६ ओमेर छगू ओमेर धयागु २ लिटर ख:, थ्व पद १८, ३२, ३३ व ३६ नं दु। * 16:18 १६:१८ २ कोर ८:१५ † 16:22 १६:२२ ओमेर निगू ओमेर धयागु प्यंगू व बागू (४.५) लिटर ख:। * 16:23 १६:२३ प्रस २०:८-११ * 16:31 १६:३१ गन्ती ११:७-८ * 16:33 १६:३३ हिब १:४ * 16:35 १६:३५ यहो ५:१२

17

ल्वहँतं लः पिहां वःगु

गन्ती २०:१-१३

1 परमप्रभुया आज्ञा कथं इस्राएलीतय् फुक्क खलः सीन धयागु मरुभूमिं वनाः थाय् थासय् जुयाः रपीदीमय् थ्यंकाः पाल ग्वयाः बाय् च्वन। अन धाःसा त्वनेत लः हे मदु।*

2 अथे जुयाः मन्तयसं मोशयात कचकच यानाः धाल, “जिमित त्वनेगु लः बियादिसँ।”

अले वं इमित धाल, “छिपिं जिलिसैं छाया कचकच याः वयागु? छिमिसं छाया परमप्रभुयागु मन स्वयागु?”

3 मन्तयसं प्याः चाःगुलि मोशालिसे कचकच याना तुं च्वन। इमिसं धाल, “छिं जिमित छाया मिश्रं पित हयादियागु? जिमित जिमि मचाखाचा व पशुनापं लः त्वने मखंकाः स्यायेत ला?”

4 अले मोशां परमप्रभुयात थथे धकाः इनाप यात, “जिं थुपिं मन्तयत् छु यायेगु? थुमिसं ला जितः ल्वहँतं कयके त्यंगु दु।”

5 परमप्रभुं मोशयात धयादिल, “इस्राएलीतय् छम्हनिम्ह थकालितयत् ज्वनाः मन्तय-न्हः न्हः हँ। छं थःनापं नील खुसिया लखय् दाःगु कथि नं ज्वनाः हँ।

6 जि हारेबया ल्वहँतय् छंगु न्हःने दंवये। छं ल्वहँतय् कथिं दा, अले अनं मन्तयसं त्वनेगु लः पिहां वइ।” अले मोशां थकालितयगु न्हःने अथे हे यात।

7 परमप्रभु जिमिगु दथुइ दी कि मदी धकाः इस्राएलीतयसं परमप्रभुयात जाँचय् याःगु व कचकच याःगुलि मोशां व थाय्या नां “मस्साह”* व “मेरीबा”† तल।

रपीदीमय् अमालेकीतयसं हमला याःगु

8 रपीदीमय् च्वनाच्वंबलय् अमालेकीतयसं वयाः इस्राएलीतयत् हमला यात।

9 मोशां यहोशूयात धाल, “कन्हय वनाः अमालेकीतलिसैं ल्वायेत छं मन्त ल्य। परमप्रभुं जितः बियादीगु कथि ज्वनाः जि गुँच्चकाय् दने।”

10 मोशां धाःथें यहोशू अमालेकीतलिसैं ल्वाः वन। अले मोशा, हासून व हर गुँच्चकाय् वन।

11 मोशां थःगु ल्हाः ल्हनाततले इस्राएलीत त्याइगु, वं ल्हाः क्वकाल कि अमालेकीत त्याइगु।

12 मोशया ल्हाः त्यानुयावसेलि हासून व हरं ल्वहं छगः हयाः उकी पयतुकल। अले निभाः मब्युतले हासून छे व हरं मेखे वयागु ल्हाः बल्लाःक ज्वनाः ल्हनातल।

13 थुकथं यहोशू तरवारं अमालेकीतयत् बुकल।

14 अमालेकीतयत् बुके धकाः परमप्रभुं मोशयात धयादिल, “थ्व खँयात लुमंका तयेत छगू सफुलिइ च्व। अले जिं अमालेकीतयत् पृथ्वी भज्यंका नाश यानाबी धकाः यहोशूयात धा।”*

15 मोशां अन छगू वेदी दय्काः उकिया नां “परमप्रभु जिगु ध्वँय्” धकाः तल।

16 वं धाल, “परमप्रभुं पुस्तां पुस्ता तक अमालेकीतलिसैं ल्वानादी धकाः वयकलं पाफयादीगु दु।”

18

यित्रो व मोशा नापलाःगु

1 परमेश्वरं मोशा व थः प्रजा इस्राएलया निति छु छु यानादिल, गय् यानाः परमप्रभुं इस्राएलीतयत् मिश्रं पित हयादिल धइगु खँ मिघान देशयाम्ह पुजाहारी, मोशया ससःबौ यित्रो न्यन।

2 मोशां छुं ईया लागि थः कलाः सिप्पोरा व वया निम्ह कायपिन्त थःछँय् छवःबलय् वया ससःबौ यित्रो इमित लसकुस यात।*

3 छम्ह काययागु नां गेशोम खः। मोशां “जि मेगु देशय् परदेशी जुयाच्वनागु दु” धकाः थथे नां छुना ब्युगु खः।*

4 मेम्हयसिगु नां एलीएजर खः। थुकिया अर्थ “जिमि बौया परमेश्वरं जितः ग्वाहालि यानाः फारोया तरवारं बचय् यानादिल।”

5 मोशया कायपिं व कलाःयात ज्वनाः यित्रो परमेश्वरया पर्वतया लिक्क मरुभूमिइ मोशा पाल ग्वयाः च्वनाच्वंगु थासय् वल।

6 यित्रो मोशयात थथे धकाः बुखँ छवल, “जि छिमि ससःबौ यित्रो छिमि कलाः व छिमि निम्हं कायपिन्त ज्वनाः छन्थाय् वयाच्वनागु दु।”

7 मोशा थः ससःबौयात नापलायेत पिहां वल। वयात नाप लानाः भागि यानाः घयपुल। इमिसं थःथवय् म्हंफु मफु न्यन। अले पालय् दुहां वन।

8 मोशां थः ससःबौयात परमप्रभुं इस्राएलीतयगु निति फारो व मिश्रीतयत् यानादीगु फुक्क खँ, लँय् थःपिन्त जूगु दुःख व परमप्रभुं गथे यानाः इमित बचय् यानादीगु खः व फुक्क खँ कन।

9 इस्राएलीतयत् मिश्रीतयगु ल्हातं त्वःतकाः हयादीबलय् परमप्रभुं यानादीगु भिंगु ज्याखँ न्यनाः यित्रो तसकं लयताल।

10 वं धाल, “छिमित मिश्रीत व फारोया ल्हातं त्वःतकादीम्ह परमप्रभुया जय जुइमा।

11 मिश्रीतयसं इस्राएलीतयत् क्वह्यंकूगुलि परमप्रभुं इमित अथे यानादीगु दु। आः जिं परमप्रभु मेपि घःत स्वयाः तःधंम्ह खः धकाः सिल।”

* 17:1 १७:१-७ गन्ती २०:१-१३ * 17:7 १७:७ मस्साह थुकिया अर्थ परीक्षा खः। † 17:7 १७:७ मेरीबा थुकिया अर्थ ल्वापु खः। * 17:14 १७:१४ व्य २५:१७-१९; १ शम् १५:२-९ * 18:2 १८:२ प्रस २:२१-२२ * 18:3 १८:३ प्रे ७:२९

12 अले यिन्नो परमेश्वरया निति होमबलि व मे मेगु बलि छाल। अले हारून व इस्राएलयापि फुक्क थकालित मोशाया ससःबौ यिन्नो नापं परमेश्वरया न्ह्यःने भव्य नयेत वल।

न्याय याइपि ल्यःगु

व्य १:९-१८

13 कन्ह्य खुन्हू मोशा मनुतयगु न्याय यायेत फ्यतुल। सुथनिसें बहनि तक मनुत वयागु जवंखवं दनाच्चन।*

14 यिन्नो मोशां मनुतयगु निति यानाच्चंगु फुक्क ज्याखँ खनाः वयात न्यन, “छिं मनुतयगु निति यानाच्चनागु थ्व छु ज्या खः? छि याकःचा जक छाय न्याय यायेत च्वनादियागु? थुलिमछि मनुत सुथनिसें बहनी तक छिगु जवंखवं दनाच्चंगु दु।”

15 मोशां धाल, “जिं थथे यायेमाः छायधाःसा मनुत परमेश्वरयागु इच्छा थुइकेत वइगु।

16 इमि दथुइ छुं कचवं पिहां वल कि इपि जिथाय वइ, अले जिं इमिगु दथुइ न्याय यानाबीगु। अले इमित परमेश्वरयागु नियम स्यनेकने यायेगु।”

17 यिन्नो वयात धाल, “छिं यानादीगु थ्व ज्या पायछि मज्।

18 थुकिं छि व छिथाय वइपि थुपि मनुत नं त्यानुचाइ। थ्व छिगु निति तसकं थाकुगु ज्या खः। छि याकःचां थ्व ज्या कःघाये फइ मखु।

19 जिं छितः छुं बांलाःगु सल्लाह बी। अले परमेश्वर छिलिसे दइ। छि मनुतयपाखँ इमिगु ल्वापुख्यापु परमेश्वरया न्ह्यःने यंकेगु थिक जुइ।

20 छिं इमित परमेश्वरया विधि व नियम स्यनेगु यानादिसँ। अले इपि वनेमाःगु लँपु व इमिसं यायेमाःगु ज्या स्यनादिसँ।

21 उकिं परमेश्वरया ग्याःभय काइपि, मभिंगु ज्याखं लबः मकाइपि, पत्याः यायेबहःपि मनुतयत ल्ययाः इमित झिम्ह, नेयम्ह, सछिम्ह, द्रुःछिम्हयसिया नायः यानाब्यु।

22 इमिसं हे न्ह्याबलें मनुतयगु न्याय यायेगु यायेमाः। थाकुगु मुद्दा जक छिथाय हयकेबियादिसँ। चिचीधंगु मुद्दा इपि थःपिन्सं हे क्वःछीमाः। थुकथं छिगु ज्या इमिसं इनाकाइगुलि छितः अपुइ।

23 छिं थथे यानादिल धाःसा अले परमेश्वरं थज्याःगु आज्ञा बियादिल धाःसा छिं ताः ई तक ज्या यानादी फइ, अले मनुत नं लयतायाः वने फइ।”

24 मोशां थः ससःबौयागु खँ न्यनाः वं धाःथें हे फुक्क यात।

25 वं इस्राएलीतय दथुं व ज्या यायेफुपि मनुतयत ल्ययाः इमित द्रुःछिम्ह, सछिम्ह, नेयम्ह व झिम्ह-झिम्हयसिया नायः यानाबिल।

26 उबलयनिसें इमिसं मनुतयगु न्याय यायेगु यात। थाकुगु थाकुगु मुद्दा इमिसं मोशायाथाय हयेगु यात। चिचीधंगु खँय इमिसं थःपिन्सं हे क्वःछिना छवइगु जुल।

27 अले मोशां थः ससःबौयात बिदा बिल। यिन्नो थःगु देशय लिहां वन।

19

सीने पर्वतय मोशा

1 मिश्र त्वःतूगु स्वला क्यंबलय इस्राएलीत सीने मरुभूमिइ थयंकवल।

2 रपीदीमं वयाः इपि सीनेयागु मरुभूमिइ थयंकः वल। अले इपि पर्वतया क्वय हे पाल ग्वयाः बाय च्वन।*

3 मोशा परमेश्वरयात नापलायेत पर्वतय वन। परमप्रभुं वयात पर्वतं सःताः थथे धयादिल, “छं याकूबया सन्तान, इस्राएलीतयत थथे धा,

4 “जिं मिश्रीतयत छु याना, अले छिमित गुकथं इमां थः मचायात पपुतिइ क्वबियाहः थें क्वबियाः थःथाय हया धकाः ला छिमिसं थःपिन्सं हे खंगु दु।

5 उकिं आः छिमिसं जिगु खँ दुनुगलानिसें न्यनाः जिगु बाचायात मानय यात धाःसा फुक्क जाति स्वयाः छिपि जिगु मू वंगु सम्पति जुइ। फुक्कं पृथ्वी जिगु हे खःसां।*

6 छिपि जिगु निति पुजाहारीतयगु छगू राज्य व छगू पवित्र जाति जुइ।’ छं इस्राएलीतयत धायेमाःगु खँ थ्व हे खः।”*

7 अले मोशां कुहां वनाः थकालितयत सःताः परमप्रभुं आज्ञा बियादीगु फुक्क खँ इमिगु न्ह्यःने तयाबिल।

8 मनुतयसं छप्पें जुयाः लिसः बिल, “परमप्रभुं छु छु या धयादिल फुक्कं जिमिसं याये।” अले मोशां इमिगु थ्व खँ परमप्रभुयात न्यंकल।

9 परमप्रभुं वयात धयादिल, “स्व, जिं छनापं खँ ल्हाइबलय मनुतयसं तायेमा अले छन्त न्ह्याबलें पत्याः यायेमा धकाः जि छन्थाय ख्वातुगु सुपाँचय वये।”

अले मनुतयसं धाःगु खँ मोशां परमप्रभुयात कन।

10 परमप्रभुं वयात धयादिल, “मनुतयथाय वनाः थौं व कन्हय इमित पवित्र या। इमिसं वसः नं हीमाः।

11 अले इपि स्वन्हू खुन्हू तक तयार जुइमाः। छायधाःसा थनिं स्वन्हू लिपा परमप्रभु सीने पर्वतय सकसिनं खंक झाइ।

12 पर्वतया प्यखें हे मनुत वने मजीक पनाः इमित धा, ‘होश या, छिमिसं पर्वत नं गये मते, अले पर्वतया सिमानायात थी नं मते। सुनां पर्वतयात थी, व मनु सी।*

* 18:13 १८:१३-२७ व्य १:९-१८ * 19:2 १९:२ प्रस ३:१२ * 19:5 १९:५-६ १ पत्र २:९; व्य ४:२०; ७:६; १४:२; २६:१८; तीत २:१४ * 19:6 १९:६ प्रका १:६; ५:१०

* 19:12 १९:१२-१३ हिब १२:१८-२०

- 13 थ्यूह्यसित हे ल्वहँतं कय्काः वा बानं कय्काः स्याइ। मनु जूसां पशु जूसां व सी माली।' अयनं तुरही ताःईतक पुइबलय् मनूत पर्वतय् थाहां वने फइ।”
- 14 मोशां पर्वतं कुहां वल। अले परमेश्वरयात आराधना यायेत मनूतयत् तयार जुइत आज्ञा बिल। अले इमिसं थःपिनिगु वसः हिल।
- 15 अले वं मनूतयत् धाल, “स्वन्हु खुन्हु तयार जु। उबलयत्क लसपस यायेगु ज्या याये मते।”
- 16 स्वन्हु खुन्हु सुथय् पर्वतय् क्वातुक सुपाँय् खनेदत, नँ न्यात, हाबलासा त्वल। तस्सलं तुरही पुयाहल। छाउनीइ च्वनाच्चंपिं फुक्कं ग्यानाः थरथर खात।[☆]
- 17 अले मोशां इमित परमेश्वरयात नापलाकेत छाउनीं पिने ब्वनाहल। अले इपिं पर्वतया क्वय् दनाच्चन।
- 18 परमप्रभुं मिनापं पर्वतय् कुहां झाःगुलि पर्वत छगुलि कुँया कुं जाल। अगलं कुँत्याः पिहां वः थें पर्वतं पिहां वल। पर्वत छधिकं खात।
- 19 अले तुरहीयागु सः झन तःसः जुयावल। मोशां न्ववात व परमेश्वरं वयात नँ न्याःगु सलं लिसः बियादिल।
- 20 परमप्रभुं सीने पर्वतयागु च्वकाय् क्वहां झायाः मोशायात पर्वतयागु च्वकाय् सःतादिल। अले मोशा च्वय् थाहां वन।
- 21 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “क्वय् वनाः मनूतयत् जितः स्वयेत सिमाना हाचां गयाः वये मते धकाः धा। मखुसा इपिं यक्व सी।
- 22 परमप्रभुया न्ह्यःने वयेत पुजाहारीतय्सं नं थःपिन्त शूद्र यायेमाः। मखुसा इमित नं नाश यानादी।”
- 23 मोशां परमप्रभुयात धाल, “मनूत सीने पर्वतय् थाहां वये फइ मखु, छायाःसा छिं हे जिमित, ‘पर्वतया प्यखें हे वने मजीक पँ’ धकाः ख्याच्चः बियादीगु दु।”
- 24 परमप्रभुं वयात धाल, “कुहां वनाः हास्नयात थन ब्वनाः हजि। पुजाहारी व मनूत धाःसा सिमाना हाचां गयाः जिथाय् वये दइ मखु। मखुसा जिं इमित नाश यानाबी।”
- 25 अले मोशां कुहां वनाः मनूतयत् थव खँ कन।

20

परमप्रभुं बियादीगु झिगू आज्ञा

व्य ५:१-२१

- 1 अले परमेश्वरं थव फुक्कं खँ धयादिल,[☆]

[१]

- 2 “छिपिं दास दासी जुयाच्चंगु मिश्र देशं पित हयाम्ह जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।

- 3 जि बाहेक मेपिं घःतयत् आराधना याये मते।

[२]

- 4 “थःगु नितिं च्वय् आकाशय् च्वंगु, क्वय् पृथ्वीइ च्वंगु व लखय् दुने च्वंगु छुकिंयागु नं मूर्तिं दयके मते।[☆]

- 5 छिमिसं उकियात भागि याये मते, पुजा नं याये मते। छायाःसा जि हे परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः। मेपिं घःतयत् पुजा याःगु जिं सह याये मफु। जिं जितः मयय्कूम्ह मनूया अधर्मया सजाँय वया छय् व छइपिनिगु पालय् तक नं बीम्ह खः।”[☆]

- 6 जितः माया याइपिं व जिगु आज्ञा मानय् याइपिन्त धाःसा वया द्रुलंद्रः पुस्ता तकं जिं दया माया याये।

[३]

- 7 “जिगु नां कयाः मखुगु पाफयाः थः परमेश्वरया नां क्वह्यंके मते। म्वाय्कं म्वाय्कं वय्कःया नां काइमह्यसित वय्कलं सजाँय बियादी।[☆]

[४]

- 8 “विश्रामबारयात पवित्रगु धकाः मानय् यायेत लुमंका ति।[☆]

- 9 खुन्हु तक थःगु फुक्कं ज्या या।[☆]

- 10 न्हयन्हु खुन्हु धाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरया विश्रामबारया दिं खः। थुखुन्हु छिमिसं हुं ज्या याये मते। छिमि काय् म्हाय्पिन्सं, छिमि दास-दासी, छिमि पशुतय्सं व छिपिनापं च्वनाच्चंपिं परदेशीं नं हुं ज्या मयायेमाः।

- 11 खुन्हु तक परमप्रभुं आकाश व पृथ्वी, समुद्र व उकी दुगु फुक्कं दयकादिल। अले न्हयन्हु खुन्हु आराम कयादिल। उकिं परमप्रभुं विश्रामबारयात आशिष बियाः उकियात पवित्र यानादिल।[☆]

[५]

- 12 “छिमिसं थः मां-बौयात हनाबना या। अले परमेश्वरं छिमित बीत्यंगु देशय् छिपिं ताःईतक म्वाइ।[☆]

[६]

- 13 “सुयातं स्याये मते।[☆]

☆ 19:16 १९:१६ प्रका ४:५ ☆ 19:16 १९:१६-१८ व्य ४:११-१२ ☆ 20:1 २०:१-१७ व्य ५:१-२१ ☆ 20:4 २०:४-५ प्रस ३४:१७; लेवी १९:४; २६:१; व्य ४:१५-१८; २७:१५
 ☆ 20:5 २०:५-६ प्रस ३४:६-७; गन्ती १४:१८; व्य ७:१-१० ☆ 20:7 २०:७ लेवी १९:१२ ☆ 20:8 २०:८ प्रस १६:२३-३०; ३१:१२-१४ ☆ 20:9 २०:९-१० प्रस २३:१२; ३१:१५; ३४:२१; ३५:२; लेवी २३:३ ☆ 20:11 २०:११ उत २:१-३; प्रस ३१:१७ ☆ 20:12 २०:१२ व्य २७:१६; मती १५:४; १९:१९; मर्क ७:१०; १०:१९; लूक १८:२०; एफि ६:२-३ ☆ 20:13 २०:१३ उत १:६; लेवी २४:१७; मती ५:२९; १९:१८; मर्क १०:१९; लूक १८:२०; रोम १३:९; याक २:११

[७]

14 “व्यभिचार याये मते।”

[८]

15 “खुयाकाये मते।”

[९]

16 “थः जःलाखःलाया विरोधय् मखुगु साक्षी बी मते।”

[१०]

17 “थः जःलाखःलाया छँय, कलाः, चयःश्वाति, द्रुहं, गधा व छुं खँय नं ल्वःवके मते।”

18 हाबलासा त्वःगु व पर्वतय् कुँ पिहां वःगु खनाः, अले नँ न्याःगु व तुरही पुयाहःगु सः ताःबलय् फुक्क मनूत ग्यानाः थरथर खात। इमिसं तापाक्कं हे दनाः।

19 मोशायात धाल, “छिं हे जिमित धयादिसँ, अले जिमिसं न्यने। परमेश्वर थः हे जिपिलिसँ खँ ल्हानादीसा जिपिं सी।”

20 मोशां इमित धाल, “ग्याये मते छायाधाःसा परमेश्वरं छिमित जाँचय् यायेत, अले वय्कःया भय छिमिके दयेमा व छिमिसं पाप मयायेमा धकाः झायादीगु खः।”

21 मनूत तापाक्क हे च्वनाच्चन। उबलय् मोशा परमेश्वरदीगु ख्वातगु सुपाँयपाखे वन।

वेदी दयकेगु आज़ा

22 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छं इस्त्राएलीतयत् थथे धा, ‘जिं छिपिनापं स्वर्गं खँ ल्हानागु छिमिसं थःपिन्सं हे न्यंगु दु।”

23 जि त्वःताः छुकिंयागु नं मूर्ति दयके मते। थःगु निरितिं छिमिसं लुँ वहःया मूर्ति दयके मते।

24 “ ‘जिगु निरितिं चाया वेदी दयकाः उकी हे होमबलि, मेलबलि, फैच्चलय् व सा द्रुहं देछा। गन गन जिं थःगु नांयात हनाबना याके अन वयाः जिं छिमित आशिष बी।”

25 छिमिसं जिगु निरितिं ल्वहंया वेदी दयकेमाल धाःसा ल्वहंयात कियाः दयके मते। छायाधाःसा छिमिसं उकी ज्याभः छ्यलाः उकियात अशुद्ध याइ।

26 वेदी दयकेबलय् त्वाथः तये मज्यू। मखुसा छिपिं थाहां वनीबलय् छिमिसं थःपिनिगु म्हब्व उलीगु थें जुइ।”

21

हिब्रू दासत

व्य १५:१२-१८

1 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छं इस्त्राएलीतयत् स्यनेमाःगु नियम थ्व हे खः।”

2 “छिमिसं हिब्रू दास न्यात धाःसा वं खुदँ तक जक छिमिगु सेवा याइ। न्हयगूगु दँय वयात छुं मकासे त्वःताब्यु।”

3 व ब्याहा मजुवं याकःचा वःगु खःसा व याकःचा हे वनी। व वःबलय् हे वया कलाः दुगु खःसा वया कलाः नं व नापं वनी।

4 “वया मालिकं वयात ब्याहा यानाब्युगु जूसा, अले वयापाखें मचा नं दत धाःसा वया कलाः व वया मस्त मालिकं हे तये दइ। दास थः याकःचा जक वने खनी।

5 दासं, ‘जितः जिमि मालिक, जिमि कलाः व मस्तया माया वं, जि इमित त्वःता वने मास्तिमवः’ धकाः धाल धाःसा,

6 मालिकं वयात न्यायकर्तायाथाय् हयेमाः। अले वयात लुखाय् हयाः वयागु न्हायपं नतूचां प्वाः खनाबीमाः। अले व मसीतले वया दास जुइ।

7 “सुनानं थःमह्याय्यात दासी जुइत म्युगु दुसा व मिसामचा दास थें मुक्त जुयाः वने दइ मखु।

8 सुनानं वयात थः कलाः यायेत न्यानाकयाः लिपा न्यामह्युसिनं वयात मययकल धाःसा वं व मिसायात मू पुलाः वया बौमह्युसित हे लितबीमाः। अयनं मालिकं वलिसे विश्वासघात याःगुलि वं वयात मेपिं विदेशीं मनूतयगु ल्हातिइ मियाछवयेगु अधिकार दइ मखु।

9 मालिकं वयात थः काययागु निरितिं ल्यःगु खःसा वयात मह्याय् थें याना तयेमाः।

10 “मालिकं थःमहं हे ब्याहा यानाः लिथु हल धाःसा वं वयात नयेगु, पुनेगु व न्हापा थें तुं अधिकार बिया तयेमाः।

11 छुं जुयाः वं थ्व स्वतां पूमवंकल धाःसा व दासी थः मालिकयात छुं हे मपुसँ मुक्त जुइ।

घाःपाः याइपिन्त सजाँय बीगु

12 “सुनानं सुयातं दायाः स्यात धाःसा वयात नं स्याना छवयेमाः।”

13 छुं जुयाः सुनां नं स्याये धकाः स्याःगु मखुसे आकाझाकां जक जूगु खःसा वयात बिस्युं वनेत जिं थाय् क्यनाबी।”

14 सुनानं स्याये धकाः हे स्याःगु खःसा व शरण कायेत जिगु वेदीइ वःगु जूसां वयात अनं सालाः स्याना छवयेमाः।

☆ 20:14 २०:१४ लेवी २०:१०; मती ५:२७; १६:१८; मर्क १०:१९; लूक १८:२०; रोम १३:९; याक २:११ ☆ 20:15 २०:१५ लेवी १६:११; मती १९:१८; मर्क १०:१९; लूक १८:२०; रोम १३:९

☆ 20:16 २०:१६ प्रस २३:१; मती १९:१८; मर्क १०:१९; लूक १८:२० ☆ 20:17 २०:१७ रोम ७:७; १३:९ ☆ 20:18 २०:१८-२१ व्य ५:२२-३३ ☆ 20:18 २०:१८-१९ हिब १२:१८-१९

☆ 20:25 २०:२५ व्य २७:५-७; यहो ८:३१ ☆ 21:1 २१:१-११ व्य १५:१२-१८ ☆ 21:२ २१:२-६ लेवी २५:३९-४६ ☆ 21:12 २१:१२ लेवी २४:१७ ☆ 21:13 २१:१३ गन्ती

३५:१०-३४; व्य १९:१-१३; यहो २०:१-९

- 15 “सुनानं थः मां बौयात दाल धाःसा वयात स्याना छवयेमाः।
- 16 “सुनानं सुयातं जबरजस्ती यंकाः मिल धाःसा वा थःनापं तया तल धाःसा वयात स्याना छवयेमाः।*☆
- 17 “सुनानं थः मां बौयात सराः बिल धाःसा वयात स्याना छवयेमाः।*☆
- 18 “सुनानं सुयातं थवंथवय् ल्वानाः मसीसां लासाय् ग्वारातुलेमायेक ल्वहँतं कय्काः वा ल्हातं दाल धाःसा
- 19 अले व मनू दनाः कथिं चुयाः न्यासि जुइ फत धाःसा दाःम्ह मनूयात सजॉय जुइ मखु। अयनं घाःपाः जूम्ह मनूयात वं ज्या याये मफुतले वयात ज्याला पुलेमाः, अले मलंतले वयात वासः यायेमाः।
- 20 “सुनानं थः दास व दासीयात कथिं दाःबलय् व सित धाःसा वयात सजॉय बीमाः।
- 21 अयनं छन्हुनिन्हं हे दास वा दासी दनाजुल धाःसा वयात सजॉय लाइ मखु। छायाधाःसा व वयागु सम्पत्ति खः।
- 22 “सुनानं ल्वापु जुयाः प्वाथय् दुम्ह मिसायात दायाः वया मचा क्वहां वल अयनं वयात छुं मजू धाःसा, दाःम्ह मनूयात व मिसाया भाःतं धाःकथं अदालतं क्वःछ्यूगु धिबा पुइकेमाः।
- 23 छुं जुयाः व मिसायात घाःपाः जुल धाःसा ज्यानया पलेसा ज्यान,
- 24 मिखाया पलेसा मिखा, वाया पलेसा वा, ल्हाःया पलेसा ल्हाः, तुतिया पलेसा तुति,*☆
- 25 मिं पुइकूगुया पलेसा मिं पुकेगु, घाःया पलेसा घाः, दुघाःया पलेसा दुघाः।
- 26 “सुनानं थः दास वा दासीयात मिखाय् दायाः मिखां मखन धाःसा वं वयागु मिखाया पलेसा वयात त्वःताछवयेमाः।
- 27 सुनानं थः दास वा दासीयात दायाः वा त्वःथुलाबिल धाःसा वयागु वाया पलेसा वयात त्वःताछवयेमाः।
- पशुया थुवालं यायेमाःगु ज्या
- 28 “द्रहंनं मिसा मिजं सुयातं न्यकुलि च्वयाः स्यात धाःसा द्रहंयात ल्वहँतं कय्काः स्यायेमाः। अले वयागु ला नये मज्यू। द्रहंया थुवाःयात धाःसा द्रुपं लाइ मखु।
- 29 अयनं द्रहं न्हापांनिसें च्वयेयःम्ह, वया थुवाःयात थुकियागु सुचं बियाः नं वं द्रहंयात चिनामतः, अले व द्रहंनं मिसा वा मिजं सुयातं नं स्यात धाःसा द्रहंयात ल्वहँतं कय्काः स्यायेमाः, अले द्रहं थुवाःयात नं स्यायेमाः।
- 30 अयनं व मनूयात बं पुलाः थःगु ज्यान बचय् यायेत धाल धाःसा वं धाक्व बं पुलाः थःगु ज्यान बचय् याये फु।
- 31 “द्रहंनं सुं मिसामचा वा मिजंमचायात च्वयाः स्यात धाःसां अथे हे यायेमाः।
- 32 द्रहंनं सुयां दास वा दासीयात च्वयाः स्यात धाःसा द्रहं थुवालं दास वा दासीया थुवाःयात वहःया स्विगू शेकेल* बं पुलेमाः। द्रहंयात धाःसा ल्वहँतं कय्काः स्यायेमाः।
- 33 “सुनानं गाः म्हुयाः मल्हाःकूसे तया तल, अले व गालय् सुयां द्रहं वा गधा कुतुंवन धाःसा
- 34 गाःम्हुइकूम्हंयसिनं सीम्ह पशुया पलेसा पुलेमाः। वं द्रहं वा गधाया थुवाःयात बं पुलेमाः। सीम्ह पशु जक वयागु हे जुइ।
- 35 “सुयां द्रहंनं मेम्हयसिया द्रहंयात च्वयाः स्यात धाःसा स्याःम्ह द्रहंयात मियाः इमिसं धिबा बच्छि बच्छि यानाः इनाः कायेमाः। अले सीम्ह द्रहंया ला नं इनाः कायेमाः।
- 36 अयनं द्रहं थुवालं द्रहंयात च्वयेयःम्ह धकाः सीक सीकं चिनामतसे तया तल धाःसा वं द्रहंया पलेसा द्रहं हे पुलेमाः। सीम्ह द्रहं वयागु हे जुइ।”

22

पलेसा पुलेगु नियम

- 1 “सुनानं द्रहं वा फै खुयाः स्यात वा मिल धाःसा वं छम्ह द्रहंया पलेसा न्याम्ह द्रहं व छम्ह फैया पलेसा प्यम्ह फै पुलेमाः।
- 2 “चान्हय् छँय् खुयाचवंबलय् खुँयात ज्वनाः दाःबलय् व सित धाःसा वयागु हियागु दोष दाःम्हयसित लाइ मखु।
- 3 निभाः त्वयेधुंकाः स्याःगु जूसा वयागु हिया दोष लाइ।
- “खुं खुयायंकूगु फुक्कं लितबीमाः। लित बीत वयाके छुं हे मदुसा वयात मियाछवयेमाः।
- 4 खुया यंकूम्ह द्रहं, गधा वा फै म्वाःम्ह हे लुल धाःसा खुं निदुगं अप्वः द्रहं वा गधा पुलेमाः।
- 5 “सुनानं थः पशुयात त्वःताछवःबलय् उम्ह पशु मेपिनिगु बुँइ वा दाखक्यबय् न वन धाःसा व मनुखं थःगु बुँ वा दाखक्यबया दक्व भिंगु बालि उकिया पलेसा पुलेमाः।
- 6 “कंझालय् मि च्याकूबलय् मि न्यनाः मेपिनिगु अन्न मुनातःगु थाय्, बुँयागु अन्न वा फुक्क बुँयात भस्म यानाबिल धाःसा मि च्याकूम्हयसिनं उकिया पलेसा पुलाबीमाः।
- 7 “सुनानं थः जःलाखःलायात धिबा वा बसजाः तयेबियातःबलय् खुया यंकाः खुँयात ज्वन धाःसा खुं उकिया निदुगं पलेसा पुलेमाः।
- 8 खुँ ज्वने मफुत धाःसा छँथुवाःनं तयेबियातःम्हयसिगु बसजालय् ल्हाः तःगु दु ला कि मदु धकाः स्वयेत न्याय याइम्हसिथाय् वनेमाः।

☆ 21:16 २१:१६ व्य २४:७ ☆ 21:17 २१:१७ लेवी २०:१९; मती १५:४; मर्क ७:१० ☆ 21:24 २१:२४ लेवी २४:१९-२०; व्य १९:२१; मती ५:३८ * 21:32 २१:३२ स्विगू शेकेल अथे धयागु लगभग ०.४ किलोग्राम वहः

9 “सम्पत्तियागु खँय जुइगु न्ह्यागु कथंयागु कचिंगः थजु, चाहे द्रुहंयागु खँय थजु, फैयागु खँय थजु, चाहे वसःयागु खँय थजु वा मेगु छुं नं सम्पत्तियागु खँय थजु निम्हयसिनं नं वं नं ‘जिगु’ वं नं ‘जिगु’ धाल धाःसा निम्हं न्याय याइम्हयसिथाय् वनेमाः। न्याय याइम्हयसिनं सुयागु दोष क्यनी वं थः जःलाखःलायात निदुगं पुलेमाः।

10 “सुनानं थः जःलाखःलायात गधा, द्रुहं, फै वा छुं नं पशु तयेबियातःबलय् सुनानं मसीक सित, घाःपाः जुल वा सुनानं लाका यंकल धाःसा

11 अले निम्हयसिया दथुइया थ्व ल्वापु उम्ह जःलाखःलां मेम्ह मनुयागु पशु जि खुयागु मदु धकाः परमप्रभुया न्ह्यःने वनाः पाफयाः ल्वापु मिलय् यायेमाः। अले पशु तयातःम्हयसिनं छुं नं पलेसा पुलेम्वाः।

12 जःलाखःलां खुया काःगु हे खःसा वं पशुया थुवाःयात पलेसा पुलेमाः।

13 पशुयात गुंपशुत स्यानाब्युगु खःसा साक्षीया निति क्वँय हयेमाः। अले पशु तयातःम्हयसिनं पलेसा पुलेम्वाः।

14 “सुनानं थः जःलाखःलायाके पशु त्यायेकयाहयाः वया थुवाः न्ह्यःने मदुबलय् घाःपाः जुल वा सित धाःसा त्यायेकयाहःम्हयसिनं वयागु पलेसा पुलेमाः।

15 पशुया थुवाः नापं दुसा पलेसा पुलेम्वाः। त्यायेकयाहःम्ह पशु जूसा पशुया बाः जक पुसा गाः।

छु याये त्यः छु याये मत्यः

16 “सुनानं सुनाप नं क्वःछिना मतःम्ह मिसामचायात हेयकाः स्यंकाबिल धाःसा वं भम्चाया मू पुलाः व मिसामचालिसे ब्याहा यायेमाः।☆

17 छुं जुयाः मिसामचाया बौनं वयात थः म्हाय् बी मखु धाल धाःसा वं भम्चाया मू पुलेमाः।

18 “तन्त्रमन्त्र सःम्ह मिसायात म्वाये बी मते।☆

19 “सुं नं मनुखं पशुनाप मत्यःगु ज्या यात धाःसा वयात स्याना छ्वयेमाः।☆

20 “सुनां परमप्रभु बाहेक मेपिं घःतय्त बलि छाइ, वयात नाश यायेमाः।☆

21 “पिनेवःपिन्त बांमलाःगु व्यवहार याये मते, इमित क्वत्यले मते, छायाःसा छिपिं नं मिश्र देशय् अथे हे जुयाः च्वनेधुंकूपिं खः।☆

22 “भाःत सीम्ह मिसा व मांबौ मदुम्ह मचापाखें लबः कायेगु ज्या याये मते।

23 छुं जुयाः छिमिसं अथे यात, अले इमिसं जितः ग्वाहालिया निति प्रार्थना यात धाःसा जिं इमिगु प्रार्थना धात्थें न्यने।

24 जितः तं पिहां वइ। जिं छिमित तरवारं स्याये। छिमि कलाःपिनि भाःत दइ मखु छिमि काय् म्हायपिनि बौ दइ मखु।

25 “छिमिथाय् च्वंपिं मगाःमचाःपिं जिमि मनुतय्त छिमिसं त्यासा बीबलय् साहुतय्सं थें याये मते, इमिके ब्याज काये मते।☆

26 छिमिसं थः जःलाखःलायागु गा बरः कथं तयागु दुसा निभाः बी न्ह्यः लितब्यु।☆

27 छायाःसा वयाके थःगु म्ह त्वपुयेत छपु हे जक गा दु। मखुसा वं छु फायाः घनी? वं जितः प्रार्थना यात धाःसा जिं वयागु प्रार्थना न्यने।

छायाःसा जि माया याइम्ह खः।

28 “परमेश्वरयात क्वह्यंके मते, अले छिमि मनुतय् शासकतय्त नं सराः बी मते।☆

29 “जितः थःगु बुँयागु बाली व दाखरस छायेत लिबाके मते।

“छिमिसं थःपिनि न्हापां बूपिं कायपिं जिगु निति फ्यायेमाः।

30 “छिमिसं थःपिनि सा व फैच्वलयया न्हापां बूपिं मस्तय्त नं अथे हे या। न्हयन्हु तक इपिं थः मांलिसे च्वनी, च्यान्हु खुन्हु जितः छा।

31 “छिपिं जिमि पवित्र मनु जुइ। उकिं छिमिसं जंगली पशुतय्सं स्याःम्ह पशुयागु ला नये मते, वयात छिमिसं खिचातय्त वान्छवया ब्यु।”☆

23

ख्वाः स्वयाः न्याय याये मते

1 “मखुगु खँ ल्हाये मते। मभिम्ह मनुलिसे जानाः मखुगु साक्षी बी मते।

2 “मखुगु ज्या यानाच्चंपिं मनुतय्त हुलया ल्यूल्यु वने मते। साक्षी बीबलय् न्याय स्यनीकथं हुलयागु पंलिनाः साक्षी बी मते।

3 न्याय याइबलय् चीमि धकाः सुयागु पंली मते।

4 “थः शत्रुया द्रुहं वा गधा मदुथाय् वनाच्चंगु खन धाःसा छिमिसं वयात ज्वनाः वयाथाय् यंकाब्यु।

5 छिमिसं थःत मयःपिं मनुतय् गधायात कुं ल्हानाच्चंगु खन धाःसा वयात अर्थे त्वःताः वने मते। ग्वाहालि यानाः वयात थुनाब्यु।

6 “चीमिपिं मनुतय्त न्याय बीत लिचिले मते।

7 “मखुगु खँपाखें तापाक्क च्वँ। द्रुं मदुम्ह व खःकथं जुइम्ह मनुयात स्याये मते, छायाःसा द्रुयाःम्हयसित जिं गुबलें नं द्रुं मयाःम्ह ठहरे याये मखु।

8 “घुस नये मते छायाःसा घुसं मनुतय्त कां यानाबी, अले खःगु खँयात अःखः यानाबी।

9 “परदेशीतय्त क्वत्यले मते। छिपिं थःपिं नं मिश्रय् परदेशी जुयाच्चने धुंकुगुलि छिमिसं परदेशीतय्त मन स्यू।

☆ 22:16 २२:१६-१७ व्य २२:२८-२९ ☆ 22:18 २२:१८ व्य १८:१०-११ ☆ 22:19 २२:१९ लेवी १८:२३; २०:१५-१६; व्य २७:३१ ☆ 22:20 २२:२० व्य १७:२-७ ☆ 22:21 २२:२१-२२ प्रस २३:९; लेवी १९:३३-३४; व्य २४:१७-१८; २७:१९ ☆ 22:25 २२:२५ लेवी २५:३५-३८; व्य १५:७-११; २३:१९-२० ☆ 22:26 २२:२६-२७ व्य २४:१०-१३ ☆ 22:28 २२:२८ प्रे २३:५ ☆ 22:31 २२:३१ लेवी १७:१५

विश्रामबार दँ व विश्रामबार दिं गुकथं हनेगु

लेवी २५:४-७

10 “खुदँ तक थःगु बुँइ पुसा हलाः उकियागु बाली मुँ।

11 अले न्हयदँय् दिपाः कयाः छुं नं पी मते। अन अथे बुयावःगु छिमिथाय् च्वंपि चीमिपि मन्तयसं नइ। इमिसं नयाः ल्यं दुगु गुँपशुतयसं नइ। छिमिसं थःपिनिगु दाखया क्यब व जैतूनया ख्यःयात नं अथे हे या।*

12 “खुन्हु तक थःगु ज्या या, न्हयन्हु खुन्हु झासु लँ। थुकिं छिमि द्रहं, गधा, थःथाय् छँय् बूपि दासतयसं व परदेशीतयसं नं झासु लनेदइ। *

13 “जिं धयागु फुकक खँ बांलाक न्यँ। मेपिं घःतयगु पुजा याये मते। इमिगु नां तक नं काये मते।

स्वंगू तःधंगु नखः

14 “दँय् स्वक्वः छिमिसं जिगु नितिं नखः हनेगु या।*

15 “छिमिसं सोडा मतःगु मरिया नखः हनेगु या। छिमि आजा बिया थें आबीब लाया क्वःछिनातःगु इलय् न्हयन्हु तक सोडा मतःगु मरि नयेगु या, छायाधाःसा व हे लाय् छिपि मिश्रं पिहां वःगु खः।

“सु नं जिगु न्ह्यःने लहातय् छुं मदयक खनेदः वये मते।*

16 “थःगु बुँइ सःगु बालीया न्हापांगु फल छायाः सामाज्याया नखः हँ।

“अले दक्वसिबय् लिपा थःगु बुँइ सःगु फल खानाः ‘फल खायेगु नखः’ हँ।*

17 “दँय् स्वक्वः फुकक मिजंत परमप्रभुया न्ह्यःने खनेदः वयेमाः।

18 “जितः बलि ब्यूमह पशुयागु हि सोडा दुगु मरिनापं छाये मते।

“जिगु नितिं नखःया बलि ब्यूमह पशुयागु दाः सुथय् तक तये मते।

19 “छिमिगु बुँइ सःगु दक्वसिबय् भिगु न्हापांगु फल परमप्रभु थः परमेश्वरया छँय् हजि।*

“च्वलय्चिया मचायात वया मांयागु दुरुइ दय्के मते।”

स्वर्गदूतं लँपु तयार याःगु

20 परमप्रभुं धयादिल, “स्व, लँय् छिमिगु बिचाः यायेत अले जिं तयार यानागु थासय् छिमि हयेत जिं छम्ह दूत छिमि न्ह्यः न्ह्यः छवयाबी।

21 वयागु न्ह्यःने होश यानाच्वँ अले वं धाःगु खँ न्यँ। वयागु विरोधय् वने मते। छायाधाःसा वयाके जिगु नां दुगुलि वं छिमिगु अपराध क्षमा याइ मखु।

22 थथे छिमिसं वयागु खँ न्यन धाःसा अले जिं धाःथें यात धाःसा जिं छिमि शत्रुतय् शत्रु व छिमि विरोधीतय् विरोधी जुइ।

23 जिमि दूत छिमि न्ह्यःने न्ह्यःने वनी, अले एमोरी, हिती, परिज्जी, कनानी, हिच्ची व यबूसीतय्गु देशय् छिमि हइ। अले जिं इमित नाश यानाबी।

24 इमि घःतयत भागियाये मते, इमिगु पुजा याये मते। अयनं उपि घःतयत स्यंकाब्यु। अले इमिसं पुजा याइगु ल्वहंतयत तछ्यानाब्यु।

25 “छिमिसं परमप्रभु थः परमेश्वरयागु जक आराधना या अले वय्कलं छिमिगु नसा त्वंसाय् आशिष बियादी। अले जिं छिमिथासं ल्वय् चीकाछवये।

26 छिमिगु देशय् सु नं मचा क्वहां वइम्ह वा बाझः जुइ मखु। अले जिं छिमिगु आयु पूर्वकाबी।

27 “छिमिगु विरोध याइपि मन्तयत जिं जिगु भय काइपि यानाबी। छिपि वनीगु देशयापि मन्तयत इतिमिति कंकाबी। जिं छिमि शत्रुतयत छिमिगु न्ह्यःनं लिनाछवये।

28 जिं छिमिगु न्ह्यःने आतंक छवयाबी। इमिसं हिच्ची, कनानी व हितीतयत छिमिगु लँपु याकनं हे लिनाछवइ।

29 जिं इमित छगू हे दँय् पितिनाछवये मखु, मखुसा देशय् झिजांमिजां दनी। अले जंगलया पशुत ल्याखय् अप्वः दयावइ।

30 छिपि न्ह्यज्यानाः व देश थःगु अधिकारय् मकातले भचा भचा यानाः जिं इमित छिमिगु न्ह्यःनं लिनाछवये।

31 “जिं छिमिगु सिमाना लाल समुद्रनिसें पलिशतीतय्गु समुद्र तक,* अले मरूमिनिसें यूप्रेटिस तक हे क्वःछिनाबी। जिं व देशयापि मन्तयत छिमिगु ल्हातय् बी, अले छिमिसं इमित लिनाछवइ।

32 “छिमिसं इपि नापं अले इमि घःत नापं स्वापु तये मते।

33 छिमिगु देशय् इमित च्वनेबी मते, मखुसा छिमि जिगु विरोधय् पाप याकेबी। छिमिसं इमि घःतयत पुजायात धाःसा छिपि धाथे हे इमिगु जालय् तक्यनी।”

24

परमप्रभुया बाचा पक्का जूगु

1 हानं परमप्रभुं मोशयात धयादिल, “छ हासून, नादाब, अबीह व न्हयेम्ह थकालित नापं जिथाय् च्वय् थहां वा अले तापाक्कं हे आराधना या।

* 23:11 २३:१०-११ लेवी २५:१-७ * 23:12 २३:१२ प्रस २०:९-११; ३१:१५; ३४:२१; ३५:२; लेवी २३:३; व्य ५:१३-१४ * 23:14 २३:१४-१९ प्रस ३४:१८-२६; व्य १६:१-१७

* 23:15 २३:१५ प्रस १२:१४-२०; लेवी २३:६-८; गन्ती २८:१७-२५ * 23:16 २३:१६ लेवी २३:१५-२१, ३९-४३; गन्ती २८:२६-३१ * 23:19 २३:१९ प्रस ३४:२६; व्य १४:२१; २६:२

* 23:31 २३:३१ समुद्र अथवा भूमध्यसागर

- 2 अयूनं छ जक जिथाय् वा, मेपिं न्ह्यःने मवयेमाः। मनूत धाःसा च्वय थहां हे मवयेमाः।”
- 3 अले मोशां मनूतय्थाय् वनाः परमप्रभुयागु फुक्कं वचन व नियम न्यंकल, अले इमिसं छसलं थथे धाल, “परमप्रभुं धयादीगु फुक्कं वचन व नियम जिमिसं मानय् याये।”
- 4 अले मोशां परमप्रभुं धयादीगु फुक्कं आज्ञा बांलाक च्वल।
कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां दनाः वं पर्वतयागु क्वसं छगू वेदी दयकल। अले इस्राएलया झिनिगु कुलकथं झिनिगः ल्वहंयागु थां थन।
- 5 अले वं इस्राएली ल्यायम्हतयत् छवल, इमिसं परमप्रभुया निति होमबलि व द्रहंयागु मेलबलि छाल।
- 6 मोशां उकिया बच्छि हि कयाः ख्वल्चाय् तल, बच्छि हि धाःसा वेदीइ छवाकल।
- 7 वया लिपा वं बाचाया सफू कयाः मनूतयगु न्ह्यःने ब्वन। इमिसं लिसः बिल, “परमप्रभुं धयादीगु फुक्कं खँ जिमिसं याये, अले वय्कःया आज्ञायात मानय् याये।”
- 8 अले मोशां हि कयाः मनूतयत् छवाकाः थथे धाल, “थ्व परमप्रभुं छिपिनापं फुक्कं वचनकथं चिनादीगु बाचायागु हि खः।”☆
- मोशा सनि पर्वतय्**
- 9 अनं लिपा मोशा, हारून, नादाब, अबीह व न्हयेम्ह थकालित च्वय थहां वन।
- 10 इमिसं इस्राएलया परमेश्वरयात खन। परमेश्वर दनादीगु थाय आकाश थें यचुगु नीलमणी थें खने दु।
- 11 दक्व इस्राएली नायःतयसं परमेश्वरयात खंसां वय्कलं इमित नाश यानामदी। अन हे इमिसं नयेगु त्वनेगु यात।
- 12 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “पर्वतय् जिथाय् थहां वा अले थन च्वँ। छं इमित स्यनेत जिं च्वयागु व्यवस्था व आज्ञायागु ल्वहंपौ छन्त बी।”
- 13 अले मोशा व वयात ग्वाहालि बीम्ह यहोशू परमेश्वरयागु पर्वतय् थहां वन।
- 14 वने न्ह्यः मोशां थकालितयत् थथे धाल, “जिपि मवतले छिपि थन पिया च्वनाच्वँ। हारून व हर छिपिनापं च्वनी। सुयागुं ल्वापुख्यापु दःसा इमिथाय् वनेमा।”
- 15 मोशा पर्वतय् थहां वन अले सुपाँचं पर्वतयात त्वपुल।
- 16 परमप्रभुया जः सनि पर्वतय् च्वन। अले सुपाँचं खुन्हु तक पर्वतयात त्वपुया तल। न्हयन्हु खुन्हु परमप्रभुं सुपाँचं मोशायात सःतादिल।
- 17 इस्राएलीतयगु मिखाय् परमप्रभुयागु जः पर्वतयागु च्वकाय् भस्म याइगु मि थें खनेदत।
- 18 अले मोशा सुपाँच्या दथुं पर्वतया च्वकाय् थहां वन। व अन पिइन्हु व पिइचा तक च्वन। ☆

25

नापलायेगु पाल दयकेत बी हःगु देछा

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, ☆
- 2 “जिगु निति देछा हयेमाः धकाः इस्राएलीतयत् धा, जिगु निति दुनुगलंनिसें बीगु मनदुपिं मनूतयसं बी हःगु देछा छं का।
- 3 इमिगुपाखें कायेगु देछा थथे दु – लुँ, वहः, कँय,
- 4 वँचुगु, प्याजीगु, ह्याउँगु का व सूती कापः, च्वलेचिया सँ,
- 5 ह्याउँगु रंग छिनातःगु फैचायागु छेंगु, डल्फिनया छेंगु, खयःसिँ,
- 6 पाल्चाया निति जैतूनया चिकं, अभिषेक याइगु चिकं व नस्वाःगु गुँगू दयकेत मसला।
- 7 अले एपोद व छाती-पाताय् घाकेत थीथी मू वंगु थी।
- 8 “जि इमिगु दथुइ च्वनेत इमिसं जिगु निति छगू नापलायेगु पाल दयकेमाः।
- 9 जिं छन्त क्यनेत्यनागु नमूनाकथं छं नापलायेगु पाल व उकियागु फुक्कं ज्वलं दय्कि।

बाचा चिनादीगु सन्

- 10 “छं खयःसियागु १.१ मि. हाकः, ६६ से.मि. ब्या व ६६ से.मि. तःजाःगु छगः सन् दयकेमाः।☆
- 11 उकियागु दुने व पिने भिंगु लुं भुनाब्यु। अले उकिया प्यखेरं लुँया बाला दय्कि।
- 12 उकिया निति लुँयागु प्यचाः चाः दयकाः उकियात सनूया प्यंगू ख्वःलय् तयाब्यु। थ्व छखे निचाः व मेखे निचाः तयाब्यु।
- 13 अले खयःसियागु निपु न्वः दय्कि अले उकियात लुं हिनाब्यु।
- 14 सन् क्वबीत न्वःत निखें दुगु चालय् ति।
- 15 उपि न्वःत सनूया चाकलय् हे दयाच्वनेमाः। उपि अनं लिकाये मते।
- 16 अले जिं छन्त बीत्यनागु बाचाया पौतयत् सनूइ तयाब्यु।
- 17 “अले भिंगु लुँयागु १.१ मि. हाकः, ६६ से.मि. ब्या दुगु छगू प्रायश्चितया कृपा-आसन दय्कि।☆

☆ 24:8 २४:८ मती २६:२८; मर्क १४:२४; लूक २२:२०; १ कोर ११:२५; हिब ९:१९-२०; १०:२९ ☆ 24:18 २४:१८ व्य १:९ ☆ 25:1 २५:१-९ प्रस ३५:४-९ ☆ 25:10 २५:१०-२२ प्रस ३७:१-९ ☆ 25:17 २५:१७ हिब १:५

- 18 मुगलं दायाः लुँया निम्ह करूब दय्कि।
 19 करूबतयत् प्रायश्चितया कृपा-आसनया निखे सिथय् तयाब्यु। करूबतयत् व प्रायश्चितया कृपा-आसनयात छधी हे लुं दय्कि।
 20 उपि करूबतयसं थथःगु पपू च्वयपाखे चर्कका च्वंगु व प्रायश्चितया कृपा-आसनयात थःगु पपू त्वपुयातःगु जुइमाः। इमिगु ख्वाः चुलिच्
 प्रायश्चितया कृपा-आसनपाखे स्वयकातःगु जुइमाः।
 21 जिं छन्त बीत्यनागु बाचाया पौ सनूया दुने ति। अले प्रायश्चितया कृपा-आसनयात सनूया घःने तयाब्यु।
 22 अन जिं छनापं नाप लाये। प्रायश्चितया कृपा-आसन च्वय् निम्ह करूबतयग् दथुं इम्राएलीतयग् निति फुक्कं उजं जिं छन्त बी।

छायेहःगु मरि तइगु तेबिल

- 23 “छं खयःसिँयागु ८ से.मि. हाकः, ४४ से.मि. ब्या व ६६ से.मि. तःजाःगु छगू तेबिल दय्कि।*
 24 उकियात भिगु लुं भुनाब्यु, अले उकिया प्यखेरं लुँया बाला दय्कि।
 25 उकिया प्यखेरं ८ से.मि. ब्या दुगु बाला नं दय्कि। अले प्यखेरं सिधालय लुँयागु मेगु बाला दय्कि।
 26 तेबिलया निति लुँयागु प्यचाः चाः दय्काः चाःतयत् प्यंगू तुति च्वय् प्यखे कुन्चाय् तयाब्यु।
 27 तेबिल ल्हनीगु न्वःत कताकेत चाः बाला लिक्कसं दयेमाः।
 28 थ्व न्वःत खयःसिँयागु दय्कि, अले लुं भुनाब्यु। व हे न्वलं जक तेबिल क्वबीगु यायेमाः।
 29 उकियागु पाःचागु थल, आम्वुरा व त्वँसाबलि प्वंकेगु कस्वा व ख्वल्चा भिगु लुँयागु जुइमाः।
 30 तेबिलय् जिगु न्ह्ययःने न्ह्याबले देछाःगु मरि तयेगु या।*
 लुँयागु त्वाःदेवा

- 31 “छं भिगु लुँयागु छगू त्वाःदेवा मुगलं दायाः दय्कि। उकियागु लिधंसा, चु, स्वां थें च्वंगु ख्वल्चा, चुलि व स्वांफवः फुक्कं भिगु लुँयागु
 छगू हे कुचां दय्कि।*
 32 उकियागु खुपु कचा पिनेपाखे पिहां वःगु जुइमाः। स्वपु कचा त्वाःदेवाया छखेपाखे अले स्वपु कचा मेखेपाखे।
 33 छगू कचाय् मर्स्या बरांयागु स्वांफवः थें च्वंगु स्वंगः ख्वल्चा व नापं मुखू वयाच्वंगु स्वां व स्वांफवः दयेमाः। अले मेगुपाखे नं व थें हे स्वपु
 कचात पिहां वयाच्वनेमाः। थुकथं अन खुपु कचा दयेमाः।
 34 त्वाःदेवाया चुइ मर्स्या बरांया स्वांफवः थें च्वंगु प्यंगः ख्वल्चा, मुखू वयाच्वंगु स्वां व स्वांफवः नापं दयेमाः।
 35 चूं पिहां वःगु स्वज्व कचात मध्ये न्हापांगु ज्वः काचाया दथुइ छगू ग्वः, निगूगु ज्वःया दथुइ निगूगु ग्वः, स्वंगूगु ज्वःया दथुइ स्वंगूगु ग्वः
 दय्कि।
 36 त्वाःदेवा, उकियागु मुखू व कचात मुगलं दायातःगु भिगु लुँयागु छगू हे कुचायागु जुइमाः।
 37 “उकी न्हय्पाः पाल्चा दय्कि। उपि पाल्चाय् त्वाःदेवाया न्ह्यःनेपाखे जः बीत मत च्याका ब्यु।
 38 त्वाःदेवायात माःगु चिम्ता व किस्ति नं भिगु लुँयागु जुइमाः।
 39 स्विन्यागू किलोग्राम* भिगु लुं त्वाःदेवा व उकियात माःमाःगु ज्वलं दय्कि।
 40 जिं छन्त गुँच्वकाय् क्यनागु नमूनाकथं थ्व फुक्कं बांलाक दय्कि।” *

26

पवित्र पाल त्वपुइगु इलां

- 1 “छं झिपाः भिगु वँचुगु प्याजी व ह्याउँगु रंगयागु सूती कापःयागु पवित्र पाल त्वपुइगु इलां दय्कि। ज्या सःम्ह शिल्पकारयात कापतय् भिगु
 भिगु कां करूबया बुता भरय् याकेब्यु।*
 2 छपाः छपाः कापः १२ मिटर हाकः व २ मिटर ब्या दुगु जुइमाः। फुक्क कापः अपायक्कू हे जुइमाः।
 3 न्याक्कू कापःयात स्वाना छक्कू हे या। अले मेगु न्याक्कू कापःयात नं अथे हे या।
 4 न्हापां स्वाःगु कापःया सिथय् वँचुगु कापःयागु स्वःतिपाँय् दय्कि। अथे हे लिपाः स्वाःगु कापःया सिथय् सिथय् नं वँचुगु कापःयागु स्वःतिपाँय्
 दय्कि।
 5 अले न्हापां स्वाःगु कापःया सिथय् नेय्गू स्वःतिपाँय् अथे हे लिपा स्वाःगु कापःया सिथय् नं नेय्गू स्वःतिपाँय् दय्कि। स्वःतिपाँय् चुलिच्
 लाःगु जुइमाः।
 6 अनंलि लुँयागु अंकुसि दय्काः थुपि अंकुसिं निक्कू कापःयात छक्कू यानाः स्वानाब्यु। थुकथं निक्कू कापः छक्कू जुइ।
 7 “अनंलि थ्व कापःया इलांयात त्वपुयेत च्वलय्चिगु सँयागु झिंछक्कू कापः दय्कि।
 8 छपाः छपाः कापः १३ मिटर हाकः व २ मिटर ब्या दुगु जुइमाः। फुक्क कापः अपायक्कू हे जुइमाः।
 9 न्याक्कू कापःयात स्वाना छक्कू या, अले मेगु खुक्कू कापःयात स्वाना छक्कू या। खुक्कूगु कापःयात धाःसा पालया न्ह्यःने भचा लथ्या।
 10 अले न्हापां स्वाःगु कापःया सिथय् नेय्गू स्वःतिपाँय् दय्कि, अथे हे लिपा स्वाःगु कापःया सिथय् नं नेय्गू स्वःतिपाँय् तयाब्यु।

* 25:23 २५:२३-३० प्रस ३७:१०-१६ * 25:30 २५:३० लेवी २४:१५-८ * 25:31 २५:३१ प्रस ३७:१७-२४ * 25:39 २५:३९ स्विन्यागू किलोग्राम स्विन्यागू किलोग्राम धयागु
 छगू तोडा खः * 25:40 २५:४० प्रे ७:४४; हिब ८:५ * 26:1 २६:१-३७ प्रस ३६:८-३८

- 11 अनलि कँय्यागु नेयगू अंकुसि दयकाः स्वःतिपाँयल्य तयाः निकू कापःयात छकू हे यानाः स्वानाब्यु।
 12-13 पवित्र पाल त्वपुइबल्य इलांया निगूगु तँ पच्छिमपाखें छगू मिटर ति, दच्छिन व उत्तरपाखें धाःसा बच्छि मिटर क्वखायेमाः।
 14 थ्व हे इलांया निगूगु तँया घःने हानं नित्तँ तयेमाः। छगू ह्याउँगु रंग छिनातःगु फैया छेगूयागु व मेगु डल्फिनया छेगूयागु।

पवित्र पालया सिँपौ

- 15 “पवित्र पालया इलां दिकेत खयःसिँया सिँपौ धंस्वाकाः दयकि।
 16 फुक्क सिँपौ ४ मिटर हाकः व ६६ से.मि. ब्या दुगु जुइमाः।
 17 फुक्क सिँपतिइ निगः निगः चूल तानाः स्वानातयेमाः। पवित्र पालया फुक्क सिँपौत थुकथं हे दयकेमाः।
 18 पवित्र पालया दच्छिनपाखे तयेत निइपौ सिँपौ दयकि।
 19 निइपौ सिँपौया तःलय वहःयागु पिइगू लिधंसा दयकि। फुक्क सिँपौया तःलय निगू निगू लिधंसा।
 20 पवित्र पालया उत्तरपाखे तयेत निइपौ सिँपौ दयकि।
 21 अले निइपौ सिँपौया तःलय वहःयागु पिइगू लिधंसा दयकि। फुक्क सिँपौया तःलय निगू निगू लिधंसा।
 22 पवित्र पाल ल्युने पच्छिमपाखे तयेत खुपौ सिँपौ दयकि।
 23 अले ल्युनेया निगू कुन्चाया निति निइपौ सिँपौ दयकि।
 24 थुपिं निपतिं च्वनिसें क्वथयंक देतनातःगु जुइमाः।
 25 थुकथं अन फुक्क यानाः च्यापौ सिँपौ दयेमाः। अले छपौ सिँपौया तःलय निगू निगू यानाः झिंखुगू वहःयागु लिधंसा दयेमाः।
 26 “छं खयःसिँयागु झिंन्यागू खगः दयकि अर्थात दच्छिनपाखे न्यागू खगः,
 27 उत्तरपाखे न्यागू खगः व पच्छिमपाखे न्यागू खगः।
 28 सिँपौतय् दथुइ दुगु खगः धाःसा छगू कुनं मेगु कुनय् तक थयंगु छगू हे खगः जुइमाः।
 29 अले सिँपौयात लुं हिनाब्यु। खगः दिकेगु चाःचात नं लुं हिनाब्यु। खगःयात नं लुं हिनाब्यु।
 30 “जिं छन्त गुँच्चकाय् क्यनागु नमूनाकथं पवित्र पाल दयकि।

महा-पवित्रगु थायया पर्दा

- 31 “अले वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु भिंगु सूती कापःयागु पर्दा दयकि। उकी ज्या सःम्ह शिल्पकारयात भिंगु कां कस्बया बुता भरय् याकेब्यु।
 32 उकियात वहःयागु प्यंगू लिधंसाया घःने च्वंगु लुं हिनातःगु पर्दा खयः सिमायागु प्यंगः थामय् अंकुसि काकाः यख्खानाब्यु।
 33 थथे अंकुसि काकाः पर्दा यख्खाये धुंकाः उकिया ल्युने बाचाया सनू ति। व पर्दानं महा-पवित्र थाययात पवित्र थासं अलगा तयाबी।
 34 “महा-पवित्रगु थासय् बाचाया सनूया घःने प्रायश्चितया कृपा-आसन तयाब्यु।
 35 अले पर्दा पिने पवित्र थायया उत्तरपाखे तेबिल ति, अथे हे पवित्र थायया दच्छिनपाखे तेबिलया चुलिचू त्वाःदेवा ति।

पवित्र पालया लुखायागु पर्दा

- 36 “पालया लुखाय् तयेत वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु भिंगु सूती कापःयागु बुता भरय् यानातःगु पर्दा दयकि।
 37 थ्व पर्दाया निति खयःसिँयागु न्यागः थां दयकि। उकियात लुं हिनाब्यु। उकिया अंकुसि लुँयागु जुइमाः। अले न्यागः थांया निति कँय्यागु न्यागू लिधंसा दयकि।”

27

होमबलिया वेदी

- 1 “छं खयःसिँयागु २.२ मि. हाकः, २.२ मि. ब्या व १.३ मि. तजाःदुगु छगू प्यकुंलाःगु वेदी दयकि।
 2 उकिया प्यकुनय् छपु छपु नेकू दयकि। फुक्क नेकू व वेदी छगू हे सिँ कुचायागु जुइमाः। वेदीयात कँयनं भुनाब्यु।
 3 वेदीया नउ तयेगु थल, नउ तुइगु चतं, बाता, ला लिकायेगु नतू व मिथल दयकि। थुपिं फुक्क कँय्यागु जुइमाः।
 4 उकिया निति कँय्यागु छगू चालिचा दयकि, वेदी क्वबीत प्यखें कँय्यागु हे प्यचाः चाः दयकि।
 5 चालिचायात वेदीया दुने प्यखेंया सिइ दिकाब्यु। थथे तयेबलय् जालि वेदीया दथुइ तक थ्यनेमाः।
 6 वेदीया निति खयःसिँयागु न्वःत दयकाः कँयनं हिनाब्यु।
 7 वेदी क्वबीत वेदीया निखेंया चालय् न्वः दुछव।
 8 सिँपौयागु वेदी फुसुलु दयकि। जिं छन्त गुँच्चकाय् क्यनागु नमूनाकथं होमबलिया वेदी दयकि।

नापलायेगु पालया चुक

- 9 “पवित्र पालया चुक दयकेत प्यखेरं ख्वातुगु कापतं म्व। उकिया दच्छिन ब्व ४४ मिटर हाकः दुगु जुइमाः। थुपिं ख्वातुगु कापः भिंगु सुति कां दयकूगु जुइमाः।”
- 10 उकियागु निति निइगू कँय्यागु लिधंसाय निइगः हे कँय्यागु थां दयेमाः। थांतयगु अंकुसि व डण्डी धाःसा वहःयागु जुइमाः।
- 11 अथे हे उत्तरया ब्वया निति नं ४४ मिटर हाकः दुगु ख्वातुगु कापः दयेमाः। अले उकियागु थांत निइगः व लिधंसा नं कँय्यागु निइगः हे दयेमाः। अंकुसि व डण्डी धाःसा वहःयागु जुइमाः।
- 12 चुकया पच्छिमपाखे २२ मिटर हाकःगु ख्वातुगु कापः व उकिया निति झिगः थां व झिगू लिधंसा दयेमाः।
- 13 चुकया पुर्बपाखेया ब्या २२ मिटर जुइमाः।
- 14-15 ध्वाखाया निखें ६.५ मि. ६.५ मि. हाकःगु ख्वातुगु कापः दयेमाः अले उकिया निति स्वंगः स्वंगः थां व लिधंसा दयेमाः।
- 16 “चुकया ध्वाखाया निति वँचुगु, प्याजीगु ह्याउँगु भिंगु सूती कापःतय् बुता भरय् यानातःगु ९ मिटर हाकःगु पर्दा दय्कि। थुकियात प्यंगः थां व प्यंगू लिधंसा दयेमाः।
- 17 चुकया प्यखें च्वंगु थांत वहःयागु डण्डीत नापं स्वानाच्वंगु, उकियागु अंकुसि वहःयागु व लिधंसा कँय्यागु जुइमाः।
- 18 चुक ४४ मिटर हाकः व २२ मिटर ब्या दुगु जुइमाः। अले जाः २.२ मि. दयेमाः। ख्वातुगु कापः भिंगु सुति कायागु व लिधंसा कँय्यागु जुइमाः।
- 19 पालय् छ्यलिगु फुक्क थलबल, पालया की व चुकया की कँय्यागु जुइमाः।

त्वाःदेवाया निति चिकं

- 20 “अले छं इस्त्राएलीतयत् न्हि न्हि त्वाःदेवा मदिक्व च्याकेत भिंगु जैतूनया चिकं हजि धकाः उजं ब्यु।”
- 21 पवित्र पालय् बाचा चिनातःगु सनूया न्ह्यःने च्वंगु पर्दाया पिने हारून व वया कायपिन्सं सन्ध्याकाः ई निसें सुथय् तक परमप्रभुया न्ह्यःने पाल्चा मदिक्व च्याकेमाः। थ्व उजं इस्त्राएली व वया सन्तानयात न्ह्याबलेंया निति जुइमाः।”

28

दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया वसः

- 1 “छं इस्त्राएलीतयत् दथुं छिमि दाजु हारून व वया कायपिं नादाब, अबीह, एलाजार व ईतामारयात जिगु निति पुजाहारीया ज्या यायेत थःथाय् हजि।”
- 2 छं छिमि दाजु हारूनया निति पवित्रगु वसः दय्कि। उकिं वयात इज्जत बी अले बांलाकी।
- 3 जिं बुद्धि बियातयापिं थज्याःगु ज्या यायेफुपिं फुक्कसित सःती। इमित हारूनया निति वसः सुइत उजं ब्यु। अले हारूनं पुजाहारी अभिषेक जुयाः जिगु सेवा याइ।
- 4 इमिसं सुइमाःगु वसः थथे दु— छातिपाता, एपोद, पुजाहारीया लं, जामालं, बेतालि व जँनी। इमिसं छिमि दाजु हारून व वया कायपिन्सं पुजाहारीया ज्या यायेगु निति थुकथं पवित्र वसःत दय्केमाः।
- 5 इमिसं वँचुगु, प्याजीगु, ह्याउँगु रंगयागु व लँयागु का, अले भिंगु सूती कापः छ्यलेमाः।

एपोद

- 6 “इमिसं एपोद वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु रंगयागु का, लँयागु का व भिंगु सूती कापःयागु स्यल्लाक सुइमाः।
- 7 अले थ्वयात कताकातयेत निखेंया ब्वहलय् निगू ब्वहःकुचा स्वानातःगु जुइमाः।
- 8 एपोदया घःने वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु कां व लँयागु कां हे बांलाक थानातःगु भिंगु सूती कापःयागु जँनी दयेमाः।
- 9 “छं निकू आनिक्स थी कयाः उकी इस्त्राएलया कायपिनिगु नां क्यु।
- 10 जन्मदि कथं इपिं मध्ये खुम्हयसिगु नां छगः ल्वहंचाय् व मेपिं खुम्हयसिगु नां मेगु ल्वहंचाय् क्यु।
- 11 ल्वहंकःमि ल्वहँतय् कतां कियेगु ज्या याइगु थें हे निगलं आनिक्स थीलय् इस्त्राएलया कायपिनिगु नां क्यु। अले उकियात लँयागु फाकुनय् थुनाः ब्यु।
- 12 इस्त्राएलया झिनिगू कुलया लुमान्ति कथं हारूनं थ्व निकुति ल्वहंयात ब्वहलय् तयाब्यु। थुकथं वं पवित्र पालय् वनीबलय् इमिगु नां धानावनी। उकिं जि परमप्रभुं थः मन्तयत् न्ह्याबलें लुमंकी।
- 13 छं लँयागु फाकुं दय्कि।
- 14 अले लँयागु निलातःगु निपु सिखः दय्कि। थ्व सिखःयात फाकुनय् स्वानाब्यु।

छातिपाता

- 15 “न्याय यायेत दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया निति स्यल्लाःगु छातिपाता दय्कि। थ्व छातिपाता एपोद थें हे लँयागु, वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु भिंगु सूती कापःयागु जुइमाः।”
- 16 थ्व प्यकुंलाःगु व निबः यानाः लथ्यानातःगु जुइमाः। अले थुकिया हाकः व ब्या क्वलाछि क्वलाछि दयेमाः।
- 17 थुकी प्यइवः यानाः थीथी मणि थुनाब्यु। न्हापांगु इवल्य् मानिक, पुष्पराज व फिरोजा,

- 18 निगूगु इवल्य प्याजी रंगयागु मणि, नीलम व पन्ना,
 19 स्वंगूगु इवल्य कार्नेलेन, अकिक व प्याजी रंगयागु मणि।
 20 प्यंगूगु इवल्य पुखराज, कार्नेलेन व जास्पर दयेमाः। थ्व फुक्कयात लुँयागु फाकुनय् थुनेमाः।
 21 इस्राएलया झिनिम्ह काय्पिनिगु नांकथं झिनिगः मणिया थी दयेमाः। झिनिगल्य हे झिनिगू कुलयागु नां क्रियातयेमाः।
 22 “छातिपातायात एपोदय् घायेत भिंगु लुँयागु निलातःगु सिखः दयकि।
 23 अले लुँयागु निचाः चाः दयकाः उकियात छातिपाताया निखेया कुनय् सुयाब्यु।
 24 लुँयागु निपुं सिखःयात छातिपाताय् च्वंगु निचालं लुँचाल्य चिनाब्यु।
 25 लुँयागु सिखःया मेगु च्वःयात एपोदया ब्वहलय् न्ह्यःने च्वंगु लुँयागु फाकुनय् चिनाब्यु।
 26 लुँयागु मेगु निचाः चाः दयकाः छातिपाताया ल्युनेया च्वःपाखे एपोदया जैनी नापसं उकियात सुयाब्यु।
 27 हानं मेगु निचाः लुँयागु चाः दयकाः जैनी चिनातःगु गथिया च्वसं सुयाब्यु।
 28 छातिपाताया चाः व एपोदया चाःयात वँचुगु पुतुं चिनाः जनीनापं स्वानाब्यु। थुकिं यानाः छातिपाता एपोदय् थुखे उखे सनी मखु।
 29 “हासून पवित्र थासय् दुहां वनीबलय् परमेश्वरं सदां लुमंकेमा धकाः वं इस्राएलया काय्पिनिगु नां क्रियातःगु न्यायया छातिपाता नुगःया च्वय् घानाः वनेमा।

30 न्यायया छातिपाताय् ‘ऊरीम’ व ‘तुम्मीम’ ति। थुकिं हासून परमप्रभुया न्ह्यःने वनीबलय् उपि न्ह्याबले वयाके दयाच्चनेमाः। थुकथं परमप्रभुया न्ह्यःने वनीबलय् हासूनं थःगु नुगःया च्वय् न्ह्याबले इस्राएलीतयगु न्याय यायेगु ज्याभः घानावनी।✧

दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया मेगु वसः

- 31 “एपोदया दुने फीगु पुजाहारीया लं ब्याक्क वँचुगु कापःयागु सु।✧
 32 दथुइलाक छंयं दुछवयेत प्वाः दयेमाः अले मगुइमा धकाः गःतांया छचाःखेरं कापः सुया तयेमाः।
 33 पुजाहारीया लं सिथय् छचाःखेरं वँचुगु, प्याजी व ह्याउँगु कां धालेग्वः सुयाः घायेमाः, उकियागु दथुइ दथुइ लुँयागु गं नं घायेमाः।
 34 लुँयागु गं व धालेग्वःयात छगः छगः यानाः पुजाहारीया लं सिथय् छचाःखेरं अतः गाय्काः घायेमाः।
 35 हासूनं पवित्र थासय् परमप्रभुया सेवा याः वनीबलय् थ्व लं फीमाः। अले दुहां पिहां जुइबलय् थुकी घानातःगु गंया सः ताये दयेमा। थुकिं हासून मसीनि धकाः सी दइ।
 36 “छं भिंगु लुँयागु बाला छगू दयकाः उकी ‘परमप्रभुया निति पवित्र’ धकाः क्यु।
 37 थुकियात वँचुगु कां बेतालिइ च्यु। थ्व बेतालिया न्ह्यःने लायेमाः।
 38 थ्व हासूनया कपालय् दयेमाः। अले इस्राएलीतयसं छाःगु फुक्क देछा परमप्रभुं फयाः कयादी। छुं जुयाः थुपि पवित्र देछा हःगुलिइ दोष दत धाःसा फुक्क दोष हासूनं फयेमाः। इपिं परमप्रभुया न्ह्यःने नाले बहःगु जुइमा धकाः व न्ह्याबले वया कपालय् दयाच्चनी।
 39 “जामालं भिंगु सूती कापःयागु सु। अले बेतालि नं भिंगु सूती कापःयागु हे सु। जैनी नं बुत्ता थानातःगु भिंगु सूती कापःयागु दयकि।

पुजाहारीया वसः

- 40 “छं हासूनया काय्पिनिगु निति जामालं, बेतालि व जैनी दयकि। उकि इमित इज्जत बी अले बांलाकी।
 41 छं थ्व वसः थः दाजु हासून व वया काय्पिन्त फिकाः इमित अभिषेक या। इमित पवित्र या। थथे इमित पलिस्था याये धुंकाः इमिसं पुजाहारी जुयाः जिगु सेवा याये फइ।
 42 “छं इमिगु म्ह त्वपुयेत सूती कापःयागु दुने न्ह्यायेगु बागः सुर्वाः सु। थ्व जैनिसें खम्पातक वयेमाः।
 43 हासून व वया काय्पिन्त पवित्र पालय् दुहां वनेबलय् व वेदीया न्ह्यःने सेवा यायेत वनेबलय् थ्व वसः फिनावनेमाः। थुकथं इपिं दोषी ठहरे मजुइमा अले मसीमा।”
 “थ्व हासून व वया सन्तानयात नं न्ह्याबलेया निति नियम जुल।”

29

पुजाहारीतयगु अभिषेक

लेवी ८:१-३६

- 1 “हासून व वया काय्पिन्त जिगु सेवा यायेत पलिस्था यायेबलय् छं यायेमाःगु ज्या थ्व हे खः, छम्ह खू मदुम्ह द्रुहंचा व निम्ह खू मदुपि भ्याःचा हजि।✧
 2 सोडा मतःगु भिंगु छुचुं कयाः चिकं ल्वाकछ्यानातःगु मरि व चिकनं बुलातःगु सालगु मरि दयकि।
 3 थ्व मरि छगः दालाचाय् तयाः द्रुहंचा व निम्हं भ्याःचानापं हजि।
 4 अनलि हासून व वया काय्पिन्त नापलायेगु पालया ध्वाखा लिक्क हयाः म्वःल्हुकि।
 5 वसः हयाः हासूनयात जामालं, पुजाहारीया लं, एपोद व छातिपाता फिकाः बांलाक थानातःगु जैनी एपोदया घःने चिनाब्यु।

- 6 अले वयागु छेनय् बेतालि चिना: बेतालिया न्ह्यःने लुँ बाला तयाब्यु।
 7 अनं लिपा अभिषेक याइगु चिकं कया: वयागु छेनय् प्वंका अभिषेक या।
 8 अले वया काय्पिन्त हया: इमित जामालं फिकाब्यु।
 9 अले जँनी चिका: इमित बेतालि हिनाब्यु। थुगु ज्यापाखें हास्नया सन्तानतय्सं पुजाहारीया सेवा न्ह्याबलें यायेमा:। थुकथं छं हास्न व वया काय्पिन्त अभिषेक या।
 10 “अनं लिपा व द्रहंचा नापलायेगु पालया ध्वाखाय् हजि, अले हास्न व वया काय्पिन्सं द्रहंचाया छेनय् थथःगु ल्हा: तयेमा:।
 11 अले व द्रहंचायात परमप्रभुया न्ह्यःने नापलायेगु पालया ध्वाखाय् बां ब्यु।
 12 द्रहंचाया हि भतिचा थःगु पतिचां कया: वेदीया नेकुलिइ तिकाब्यु। ल्यं दुगु हि धा:सा वेदीया तःलय् प्वंकाब्यु।
 13 अले छं आतापति भ्वरि त्वपुइगु फुक्क दा:, सँ त्वपुइगु पिलि व दा:नापया निगलं जलासँ कया: वेदीइ छ्वय्की।
 14 द्रहंचाया ला, छेंगु व सउ धा:सा छाउनी पिने मिइ छ्वय्काछ्व। व पापबलि खः।
 15 “छं छम्ह भ्या:चा नं का, अले हास्न व वया काय्पिन्सं चिधिक:म्ह भ्या:चायागु छेनय् थथःगु ल्हा: तयेमा:।
 16 व भ्या:चायात स्याना: वयागु हि वेदीया जःखः छ्वाकाब्यु।
 17 व भ्या:चाया ला कुचा कुचा याना: छ्यं अले आतापति भ्वरि व तुति लखं सिला: ला कुचात व छ्यं नाप वेदीइ तयाब्यु।
 18 भ्या:चाया म्ह छम्ह वेदीइ छ्वय्काछ्व। थ्व परमप्रभुया निंति विशेष देछा, नस्वा:गु होमबलि खः।
 19 “छं मेम्ह छम्ह भ्या:चा का, अले हास्न व वया काय्पिन्सं भ्या:चायागु छेनय् थथःगु ल्हा: तयेमा:।
 20 वयात स्याना: भतिचा हि कया: हास्न व वया काय्पिनिगु जव जव न्हाय्पंया ज्वालय, जव जव ल्हा:या बुरा-पतिचाय् व जव जव तुतिया बुरा-पतिचाय् तिकाब्यु। अले हि वेदीया जःखः छ्वाकाब्यु।
 21 अले वेदीइ च्वंगु हि व अभिषेकया भतिचा चिकं कया: हास्न व वया वसतय् अले वया काय्पि व इमिगु वसतय् नं छ्वाकाब्यु। थथे हास्न, वया काय्पि व इमिगु वसः शुद्ध जुइ।
 22 “छं भ्या:चायागु दा:, दा:खा:गु न्हिप्यं, आतापति-भ्वरी त्वपुइगु फुक्क दा:, सँ त्वपुइगु पिलि, दा: नापंया निगलं जलासँ व जव खम्पा का। थ्व अभिषेकयाम्ह भ्या:चा खः।
 23 परमप्रभुया न्ह्यःने दुगु दालां सोडा मतःगु छपा मरि, छगः ग्वारमरि व चिकनं बुलातःगु मरि कया:
 24 व फुक्कं हास्न व वया काय्पिनिगु ल्हातय् तयाब्यु। अले परमप्रभुया न्ह्यःने संकाबीगु बलिकथं देछा।
 25 अनंलि व फुक्कयात इमिगु ल्हातं कया: परमप्रभुयात यःगु नस्वा:कथं वय्कःयात विशेष देछा, होमबलिया वेदीइ छ्वय्काब्यु। थ्व परमप्रभुयात मिं छा:गु बलि खः।
 26 हास्नया अभिषेकयाम्ह भ्या:चायागु ह्याकुला कया: परमप्रभुया न्ह्यःने संकि। थ्व छंगु हे ब्व जुइ।
 27 “लिपतय् हास्नया अभिषेकयाम्ह भ्या:चाया ह्याकुला व खम्पा कया: परमप्रभुया न्ह्यःने संकाबीगु बलिकथं संकि, थ्व छिमिगु हे ब्व जुइ।
 28 अले इस्राएलयापिं मनूतय्सं थ्व ब्वःयात हास्न व वया काय्पिन्त बी। इस्राएलयापिं मनूतय्सं परमप्रभुयात मेलबलि छाइबलय् थ्व ब्व न्ह्याबलें पुजाहारीतयगु जुइ। थ्व ब्व पुजाहारीतयत् बीबलय् परमप्रभुयात ब्युगु थें हे जुइ।
 29-30 हास्न सी धुंका: वयागु पुजाहारीया वसः वया लिपा पुजाहारी जुइम्ह वया सन्तानयात बीमा:। अले अभिषेकया ज्याइवल्य न्हय्न्हु तक वं व वसः फिना: पवित्र पालय् ज्या याना: नापलायेगु पालय् च्वनेमा:।
 31 “अले अभिषेक यायेत हःम्ह भ्या:चायागु ला कया: चुकय् छथाय् दय्कि।
 32 इमिसं व भ्या:चायागु ला व दालाय् दुगु मरि नापलायेगु पालया दुने ध्वाखाया लिक्क च्वना: नयेमा:।
 33 इमिसं पलिस्था यायेत व प्रायश्चित यायेत देछा:गु इमिसं नये ज्यु। व पवित्र जूगुलि मेपिन्सं नये मज्यु।
 34 अभिषेक यायेत हःम्ह भ्या:चायागु ला व मरि छं सुथय् तक ल्यन धा:सा व ल्यं दुगु मिइ छ्वय्काछ्व। व नये मज्यु छाय्धा:सा व पवित्र खः।
 35 “न्हय्न्हु तक जिं छन्त बियागु फुक्कं आज्ञा कथं हास्न व वया काय्पिन्त पलिस्था या।
 36 छं न्हियान्हिथं प्रायश्चित यायेत पापबलियाम्ह द्रहंचा बां बीमा:। थुकिया हि कया: वेदीयात शुद्ध या, अले वेदीयात पवित्र यायेत जैतूनया चिकनं अभिषेक या।
 37 न्हय्न्हु तक छं वेदीया निंति प्रायश्चित याना: उकिं व शुद्ध जुइ। अले वेदी तच्चकं पवित्र जुइ। व उकियात थ्युगु न्ह्यागु नं पवित्र जुइ।

न्हियान्हिथं बां बीगु

लेवी ६:८-१३; गन्ती २८:१-८

- 38 “अले छं वेदीइ न्हियान्हिथं मदिकक छयेमा:गु खँ थुपि हे खः — दच्छि दुपि निम्ह चिधिक:म्ह भ्या:चात।
 39 छम्ह सुथय् अले मेम्ह सन्ध्याका: इलय् छा।
 40 छम्ह चिधिक:म्ह भ्या:चानापं भिंगु छगू हीनया प्यब्वय् छव्व* जैतूनया चिकनय् न्हायातःगु एपाया झिब्वय् छव्वं भिंगु छुचुं अले त्वँसाबलिया निंति छगू हीनया प्यब्वय् छव्व दाखमघ छा।

☆ 29:18 २९:१८ एफि ५:२; फिलि ४:१८

☆ 29:38 २९:३८-४६ गन्ती २८:१-८

* 29:40 २९:४० हीनया प्यब्वय् छव्व थ्व छगू लिटर ति खः † 29:40 २९:४० एपाया झिब्वय् छव्व थ्व १ किलोग्राम ति खः

41 मेम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा सन्ध्याकाः इलय् छा। सुथय् थें अन्नबलि व त्वँसाबलि नापं छायेमाः। थ्व परमप्रभुया निति नस्वाःगु विशेष देछा जुइ।

42 “छिमि पुस्तां पुस्ता तक नापलायेगु पालया ध्वाखाया लिक्क परमप्रभुया न्ह्यःने मदिक्क होमबलि छाना च्वनेमाः। नापलायेगु पालय् जि छनापं खँ ल्हायेत नापलाः वये।

43 इस्राएलीत नापं जि व हे थासय् नापला वये। अले व थाय् जिगु महिमां पवित्र जुइ।

44 “थुकथं जिं नापलायेगु पालयात व वेदीयात पवित्र याये। अले हारून व वया काय्पिन्त जिगु निति पुजाहारी जुयाः सेवा याकेत अभिषेक याये।

45 जि इस्राएलीतय्गु दथुइ बाय् च्वने, अले जि इमि परमेश्वर जुइ।

46 जि इमि दथुइ बाय् च्वनेत इमित मिश्र देशं पितहयाम्ह परमप्रभु इमि परमेश्वर खः धकाः इमिसं सी। जि परमप्रभु इमि परमेश्वर खः।”

30

गुँगू थनेगु वेदी

1 “छं गुँगू थनेत खयःसियागु छगू वेदी दय्कि।*
 2 व ४५ से.मि. ताहाकःगु, ४५ से.मि. ब्या दुगु ९० से.मि. जाः दुगु व प्यकुंलाःगु जुइमाः। उकिया नेकूत व वेदी छगू हे सिँ कुचाया जुइमाः।
 3 उकिया च्वय्, प्यखेरं व नेकूतय्त भिंगु लुं भुनाब्यु। अले उकिया प्यखेरं लुँयागु बाला दय्कि।
 4 वेदी क्वबीगु न्वः तयेत बालाया क्वय् निखेपाखे निचाः चाः दय्कि।
 5 न्वः खयःसियागु दय्काः लुं भुनाब्यु।
 6 जिं छन्त नापलायेगु थाय् बाचाया सनूया घःने दुगु प्रायश्चितया कृपा-आसन खः। उकिया न्ह्यःने यख्खाया च्वंगु पर्दा पिने थ्व वेदी तयाब्यु।
 7 “हारूनं सुथय् पतिकं पाल्चा मिलय् याइबलय् वेदीइ नस्वाःगु गुँगू थनेमाः।
 8 हारूनं सन्ध्याकाः इलय् पाल्चा च्याकीबलय् गुँगू नं थनेमाः। थ्व गुँगू छिमि पुस्तां पुस्ता तक परमप्रभुया न्ह्यःने थनेगु यायेमाः।
 9 व वेदीइ छं मेगु कथंयागु गुँगू, होमबलि, अन्नबलि व त्वँसाबलि छाय् मते।
 10 हारूनं दँय् छक्कः वेदीया न्यकुली प्रायश्चित यायेमाः। छिमि पुस्ता पुस्ता तक दँय् छक्कः शुद्ध जुइगु बलिया हिं उकी प्रायश्चित यायेमाः।
 थ्व हे वेदी परमप्रभुयात तसकं पवित्र खः।”

प्रायश्चितया मू

11 अनं लिपा परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

12 “छं इस्राएलीत ल्याः खाइबलय् इमिके महामारी मवयेमा धकाः फुक्कसिनं थथः ल्याःखाःगु इलय् परमप्रभुयात छुत्काराया मू पुलेमाः। अले छं इमित ल्याःखाइबलय् महामारी वइ मखु।

13 मिजंम्ह मनुत ल्याःखाइबलय् इपि छम्ह छम्हय्सिनं पवित्र पालया शेकेलकथं बच्छि शेकेल* बीमाः। थ्व छगू शेकेल धयागु निइगू गेरा† खः। थ्व बच्छि शेकेल परमप्रभुयात देछा खः। पवित्र थाय्यागु शेकेलकथं छगू शेकेल १२ ग्राम वहः खः।*
 14 निइदँ व व स्वयाः थपिं मनुत ल्याःखाइबलय् थथे परमप्रभुयात देछा बीमाः।
 15 थःगु प्रायश्चितया लागिं परमप्रभुयात देछाः छाइबलय् तःमितयसं बच्छि शेकेल स्वयाः अप्वः अले चीमितयसं कम बी मते।
 16 इस्राएलीतय्के प्रायश्चितया धिबा कयाः नापलायेगु पालया सेवाया निति छ्यला ब्यु। अले व छिमिगु प्राणया प्रायश्चित यायेत परमप्रभुया न्ह्यःने इस्राएलतय्गु निति लुमन्ति जुइमाः।”

ल्हाः सिलेगु बाता

17 अले परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

18 “ल्हाः सिलेत कँय्यागु छगः बाता दय्कि। उकिया लिधंसा नं कँय्यागु हे जुइमाः। पवित्र पाल व होमबलिया वेदीया दथुइ तयाः उकी लः तयाब्यु।*
 19 उकी हारून व वया काय्पिन्सं थथःगु ल्हाःतुति सिलेमाः।
 20-21 इपि पवित्र पालय् दुहां वनीबलय् वा वेदीया लिक्क विशेष देछा छ्वयकेत वनीबलय् इमिसं थथःगु ल्हाःतुति सिलेमाः। मखुसा इपि सी।
 थ्व हारून व वया लिपा वइपिं सन्तानयात तकं सदांया नियम जुल।”

अभिषेकया चिकं

22 हाकनं परमप्रभुं मोशायत धयादिल,*

23 “छं भिंगु भिंगु नस्वाःगु मसला— न्यासः शेकेल‡ छ्वाल्गु मूर्, निसः व नेयगू शेकेल§ दालचिनी, निसः व नेयगू शेकेल नस्वाःगु सिँ व
 24 न्यासः शेकेल तेजपात। (थुपिं पवित्र पाल लागायागु शेकेलकथं जुइमाः।) अले छगू हीन* जैतूनया चिकं कयाः

* 30:1 ३०:१-५ प्रस ३७:२५-२८ * 30:13 ३०:१३ बच्छि शेकेल थथे धयागु ६ ग्राम ति † 30:13 ३०:१३ निइगू गेरा थथे धयागु १२ ग्राम ति * 30:13 ३०:१३ प्रस ३८:२५-२६; मती १७:२४ * 30:18 ३०:१८ प्रस ३८:८ * 30:22 ३०:२२-२८ प्रस ३७:२९ ‡ 30:23 ३०:२३ न्यासः शेकेल थ्व खगू किलोग्राम ति § 30:23 ३०:२३ निसः व नेयगू शेकेल स्वंगू किलोग्राम ति * 30:24 ३०:२४ छगू हीन प्यंगू लिटर

- 25 अभिषेक यायेगु पवित्र चिकं दय्कि। अन्तर दय्के सःमहय्सिनं दय्कूगु थें दय्कि। व अभिषेक यायेगु पवित्र चिकं जुइ।
 26 अले व चिकनं पवित्र पाल, बाचाया सन्,
 27 छायेहःगु मरि तयातःगु तेबिल व उकी माःमाःगु ज्वलं, त्वाःदेवा व उकिया ज्याभः, गुँगू थनेगु वेदी,
 28 होमबलिया वेदी व उकिया थलबल, अले बाता व उकिया लिधंसा नापं फुक्कयात अभिषेक या।
 29 छं थुपि फुक्कयात पवित्र या अले उपि तच्चकं पवित्र जुइ। सुनानं थथे अभिषेक यानातःगु मालतालयात थी व पवित्र जुइ।
 30 “हारून व वया काय्पिन्त अभिषेक यानाः पवित्र या। इमिसं पुजाहारी जुयाः जिगु सेवा यायेमाः।
 31 इस्राएलीतयत् थथे धा, ‘थ्व छिमि पुस्तां पुस्ता तक जिगु निंति अभिषेकया पवित्र चिकं जुइमाः।
 32 थ्व चिकं मनूयागु म्हय् प्वंके मते। थ्व पवित्र जूगुलि ल्वाकछ्यानाः थज्याःगु मेगु छं दय्के मते। छिमिसं थज्याःगु अभिषेकया चिकं पवित्र मानय् या।
 33 सुं मनुखं थज्याःगु नस्वाःगु चिकं दय्कल धाःसा वा पुजाहारी मखुपिनिगु म्हय् तया ब्यूसां वयात थः मनूतय् दथुं पितिना छवयेमाः।’ ”

नस्वाःगु गुँगू

- 34 हाकनं परमप्रभुं मोशायत धयादिल, “नस्वाःगु मसला- थाकुराः, हिं व मेगु छता गुँगू थनेगु मसला भिंगु गुँगू नापं उति उति कयाः
 35 उकियागु नस्वाःगु ल्वाकछ्यानातःगु गुँगूया अन्तर दय्के सःमहय्सिनं थें हे दय्कि। उकी चि नं तयेमाः। थ्व फुक्क भिंगु व पवित्र जुइमाः।
 36 उकियागु छं ब्वःयात कयाः निनाः चुं दय्कि। महा पवित्र थासय् जि छनापं नापलायगु थासय् बाचाया सनूया न्ह्यःने थ्व चुं ति। थज्याःगु गुँगू छिमिसं पवित्र मानय् या।
 37 थुकथं ल्वाकछ्यानातःगु गुँगू छिमिसं थःगु हे निंति गुबलें दय्के मते। थुकियात छं परमप्रभुया न्ह्यःने पवित्र भाः प्यु।
 38 सुनानं नस्वाःया लागि व थें च्वंक छं दय्कल धाःसा वयात थः मनूतय् दथुं पितिना छवयेमाः।”

31

बजलेल व ओहोलीआबयात ल्यःगु

- 1 अले परमप्रभुं मोशायत धयादिल, ☆
 2 “स्व, जिं यहदा कुलयाम्ह हरया छय्, ऊरीया काय् बजलेलयात ल्ययागु दु।
 3 अले जिं वयात परमेश्वरयागु आत्मां, सीपं, खुबीं व फुक्क कथंयागु ज्या यायेगु ज्ञानं जायका बियागु दु।
 4 वं लुँ, वहः व कँय्यागु ज्या,
 5 ल्वहं तछ्यानाः फाकनय् थुनेगु ज्या, सिंयागु ज्या व फुक्क कथंयागु कारीगरीया ज्या याइ।
 6 दान कुलयाम्ह अहीसामाकया काय् ओहोलीआबयात जिं वयात ग्वाहालि बीत ल्ययागु दु। जिं छन्त उजं बियागु फुक्कं दय्केत ज्याकःमितयत् नं सीप बियागु दु –
 7 पवित्र पाल, बाचाया सन्, उकिया च्वय्यागु प्रायश्चितया कृपा-आसन व पालयागु ज्वलं,
 8 तेबिल व उकिया ज्वलं, भिंगु लुँयागु त्वाःदेवा व उकिया ज्वलं व गुँगू थनेगु वेदी,
 9 अले होमबलिया वेदी व उकिया फुक्कं थलबल, बाता व उकिया लिधंसा,
 10 थानातःगु वसः, हारून पुजाहारीया पवित्र वसः व पुजाहारीया सेवा याइबलय् वया काय्पिन्सं फीगु वसः,
 11 अभिषेक यायेगु चिकं व पवित्र थासय् च्याकेत नस्वाःगु गुँगू, थ्व फुक्कं जिं छन्त बियागु उजंकथं हे इमिसं दय्केमाः।”

विश्रामबार हनेगु या

- 12 अले परमप्रभुं मोशायत धयादिल,
 13 छं इस्राएलीतयत् थथे नं धा, “छिमिसं जिगु विश्रामबार हनेगु या। लिपाया पुस्ता पुस्ता तक थ्व जिगु व छिमिगु दथुइया चिं जुइ। जि छिमि पवित्र याइम्ह परमेश्वर खः धकाः छिमिसं सीका काइ।”
 14 “ छिमिसं विश्रामबार हनेगु यायेमाः। व छिमिगु निंति पवित्र खः। सुनां थुकियात मानय् याइ मखु वयात स्याना छवयेमाः। सुनानं थुखुन्हु ज्या याइ वयात थः मनूतय् दथुं नाश यानाः छवयेमाः।
 15 खुन्हु तक ज्या यायेमाः, अयनं न्हय्न्हु खुन्हु आराम कायेगु दिं खः। व परमप्रभुया निंति पवित्र खः। सुनानं विश्रामबार खुन्हु ज्या यात धाःसा वयात स्याना हे छवयेमाः।☆
 16 इस्राएलीतयत् विश्रामबार हनेमाः, अले लिपा वइपि पुस्तायात तकं सदांया नियमकथं थ्व दियात हनेगु या।
 17 थ्व जिगु व इस्राएलीतयत् दथुइ सदांया चिं जुइ। छायाःसा परमप्रभुं खुन्हु बिकाः आकाश व पृथ्वी दय्कादिल, न्हय्न्हु खुन्हु धाःसा वय्कलं विश्राम कयादिल।’ ”☆
 18 परमेश्वरं मोशा लिसैं सीने पर्वतय् खँ ल्हाये धुंकाः वय्कलं वयात थःगु पतिचां च्वयादीगु निपाः ल्वहंपौ बियादिल।

32

लुँयाम्ह द्रहंचाया पुजा
व्य १:१-१२

- 1 मनूतयसं मोशायात गुँच्चकां क्वहां वयेत लिबाका च्वंगु खना: हास्नयाथाय् मूं वना: वयात थथे धाल, “जिमिगु न्ह्य: न्ह्य: वनेत घ: दय्कादिसँ छायाधा:सा जिमित मिश्रं पितह:म्ह मोशायात छु जुल जिमिसं मस्यु।” ☆☆
- 2 अले हास्नं इमित धाल, “छिमि कला: व काय् म्हाय्पिनिगु न्हाय्पनय् च्वंगु लुँया चा:चा त्व:का: जिथाय् हजि।”
- 3 अले फुक्कं मनूतयसं थथ:गु न्हाय्पनय् च्वंगु लुँयागु चा:चा त्व:या: हास्नयाथाय् हल।
- 4 वं उकियात इमिगु ल्हातं कया: नाय्का: कतां किया: उकिं छम्ह द्रहंचाया मूर्ति दय्कल। अले मनूतयसं थ:थवय् धाल, “हे इस्राएलीत, छिमित मिश्रं पितह:म्ह छिमि घ: थ्व हे ख:।” ☆
- 5 थ्व खना: हास्नं द्रहंचाया न्ह्य:ने छगू वेदी दय्कल। वं थथे धका: च्वय्कल, “कन्हय् परमप्रभुया नितिं छगू नख: जुइ।”
- 6 अले कन्हय् खुन्हु सुथय् न्हापां मनूतयसं होमबलि छाल, अले मेलबलि नं हल। इपिं फेतुना: नयेत्वने धुंका: दना: य:य:थें सन। ☆
- 7 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “याकनं क्वय् क्वहां हूँ छायाधा:सा छं मिश्रं पित ह:पिं मनूत स्यनावने धुंकल।
- 8 इपिं जिं उजं बियागु लुँपुपाखें याकनं हे फहिला: मेखेपाखे वंगु दु। आ: ला इमिसं थ:गु नितिं छम्ह द्रहंचाया मूर्ति दय्का: वयागु पुजायात, अले बलि छाना: थथे धाल, ‘हे इस्राएलीत, छिमित मिश्रपाखें पितह:म्ह घ: थ्व हे ख:।’ ”
- 9 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “जिं थुपिं मनूतयत् खनागु दु, थुपिं जिराहा मनूत ख:।
- 10 आ: जित: पने मते, छायाधा:सा जिगु तं मि थें च्यानाच्वंगु दु। जिं इमित भस्म यानाछवये। अले छपाखें हे जिं त:धंगु जाति दय्के।”
- 11 मोशां परमप्रभु थ: परमेश्वरयात इनाप याना: धाल, “हे परमप्रभु, छिगु त:धंगु शक्ति व बल्ला:गु ल्हातं मिश्रं पित हयादीपि थ: मनूतपाखे छाया मि थें च्या:गु तं पिकयादियागु? ☆
- 12 छिं इमित पर्वतय् स्याना: थ्व पृथ्वी इमिगु नां हे हुयाछवयेगु मभिगु बिचालं पित यंकादीगु ख: धका: मिश्रीतयत् छाया धाय्के बियेगु? छिगु व मि थें च्या:गु तंयात शान्त यानादिसँ। अले थ:गु मन हिका: थ: मनूतयत् नाश जुइगुपाखें बचय् यानादिसँ।
- 13 अब्राहाम, इसहाक व याकूबयात छिं थ:गु नामं पाफया: ‘जिं छिमि सन्तान आकाशय् च्वंगु नगु थें अप्व: दय्काबी, जिं बाचा यानागु थ्व हे देश छिमि सन्तानयात बी अले इमिसं न्ह्याबलें अन हे अधिकार याइ धका: धयादीगु खँ लुमंकादिसँ।’ ” ☆
- 14 अले परमप्रभुं थ: मनूतयत् स्यंकेगु बिचा:यात हीकादिल।
- 15 अनं लिपा मोशा थ:गु ल्हातय् बाचाया उपिं ल्वहंपौ ज्वना: पर्वतं क्वय् क्वहां वल। उपिं ल्वहंपौलय् निखें च्वयात:गु दु।
- 16 थुपिं निपां ल्वहंपौ परमेश्वरं दय्कादीगु ख:। उकी च्वयात:गु आख: नं वयकलं हे किया च्वयादीगु ख:।
- 17 यहोशू मनूत तस्सलं हा:गु स: ताया: मोशायात धाल, “छाउनीइ ल्वापु जूगु थें स: ताये दयाच्वंगु दु।”
- 18 मोशां लिस: बिल,
- “थ्व स: त्या:पिनिगु नं मखु बूपिनिगु नं मखु।
जिं धा:सा म्ये हा:गु स: थें तायाच्वनागु दु।”
- 19 मोशां छाउनी न्ह्य: वयेवं द्रहंचा व प्याखं हुलाच्वंगु खना: तसकं तं पिकाल। अले वं ल्वहंपौत गुँया क्वय् वान्छवया: तख्यानाबिल।
- 20 अले इमिसं दय्कूगु द्रहंचा कया: वं मिइ छवय्का: उकियात चुंचुं याना: लखय् ल्वाकछ्याना बिल। अले वं इस्राएलीतयत् त्वंके बिल।
- 21 अनलि मोशां हास्नयात धाल, “थुपिं मनूतयसं छित: छु या:गु दु धका: छिं थुमित थुलि त:धंगु पाप याके बियागु?”
- 22 हास्नं लिस: बिल, “जिमि प्रभु, जि खना: तंचायादी मते। थुपिं मनूतयत् छिं बांलाक म्ह हे स्यु। थुमिगु मन मभिपाखे वनाच्वंगु दु।
- 23 इमिसं जित: धाल, “जिमि न्ह्य: न्ह्य: वनेत छम्ह घ: दय्कि, छायाधा:सा जिमित मिश्रं पितह:म्ह मोशायात छु जुल धका: जिमिसं मस्यु।”
- 24 अथे जुया: जिं इमित धया, ‘सुयाके सुयाके लुँयागु तिसा दु, व त्वया: हजि।’ अले इमिसं जित: लुँ बिल। जिं लुँयात मिइ तयाबिया, अले थ्व द्रहंचा पिहां वल।”
- 25 मोशां मनूत थ: य:थें जुयाच्वंगु खन। हास्नं इमित क:मघासें थ: य:थें वने ब्युगुलि इपिं थ: शत्रुतय् न्ह्य:ने न्हिलेगु हुनि जुल।
- 26 अथे जुया: मोशां छाउनीया ध्वाखाया लिक्क दना: तसलं हाला: धाल, “परमेश्वरया पाखेयापिं जिथाय् वा।” अले लेवीया कुलयापिं फुक्कं वयाथाय् मूं वल।
- 27 मोशां इमित धाल, “परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘छिपिं फुक्कसिनं थथ:गु तरवार ज्वना: छाउनीयागु छगू कुन्चानिसें मेगु कुन्चाय् तक लुखा लुखाय वना: थ:किजा, थ: पासा व थ: ज:लाख:लायात स्यास्यां हूँ।’ ”
- 28 अले लेवीतयसं मोशां धा:थें यात। व हे दिं स्वद्रु:ति मनूत सित।
- 29 अले मोशां धाल, “थौं छिमिसं थ:काय् व किजापिन्त स्याना: थ:पिन्त परमप्रभुया नितिं सेवा यायेत ल:ल्हाना ब्युगु दु। थौं वयकलं छिमित त:धंगु आशिष बियादीगु दु।”

☆ 32:1 ३२:१-३५ व्य १:६-१९ ☆ 32:1 ३२:१ प्रे ७:७० ☆ 32:4 ३२:४ १ राज १२:२८; प्रे ७:४१ ☆ 32:6 ३२:६ १ कोर १०:७ ☆ 32:11 ३२:११-१४ गन्ती १४:१३-१९

☆ 32:13 ३२:१३ उत २२:१६-१७; १७:८

- 30 कन्हय खुन्हु मोशां मनूतयत् धाल, “द्वहंचायात पुजा याना: छिमिसं त:धंगु पाप या:गु दु। जि परमप्रभुयाथाय् पर्वतय् थहां वने। जिं छिमिगु पापया प्रायश्चित्त याये फइ ला?”
- 31 अले मोशा परमप्रभुयाथाय् थहां वना: थथे धाल, “मनूतयसं गुलि त:धंगु पाप या:गु दु। इमिसं थ:गु निंति लुँयाम्ह घ: दयकूगु दु।
- 32 अयजूसां थुमिगु पाप क्षमा यानादिसँ, मखुसा छिं च्वयादीगु सफुलि जिगु नां हयादिसँ।”☆
- 33 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “सुनां जिगु विरोधय् पाप या:गु दु, वयागु नां हे जिं थ:गु सफुलि हयाछवये।
- 34 हूँ, जिं छन्त धयागु देशय् मनूतयत् ब्वनायंकि। जिम्ह दूत छंगु न्ह्य: न्ह्य: वनी। अथेजूसां जिं सजाँय बीगु ई वइबलय् इमित पापया सजाँय बी।”
- 35 हारूनं दयकूम्ह द्वहंचायात पुजा या:गुलि परमप्रभुं इमिथाय् महामारी छवयादिल।

33

सिने पर्वत त्व:तेगु आज्ञा

- 1 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छ व छं मिश्रं पित ह:पि मनूत थ्व थाय् त्व:ता: जिं अब्राहाम, इसहाक व याकूबयात ‘छिमि सन्तानयात बी’ धका: बचं बियागु देशय् हूँ।”☆
- 2 जिं छम्ह दूतयात छिमिगु न्ह्य: न्ह्य: छवयाबी अले कनानी, एमोरी, हिली, परिज्जी, हिब्वी व यबूसीतयत् लिनाछवये।
- 3 दुरु व कस्ति बा: वयाच्चंगु देशय् हूँ। अयूनं जि छिपिनापं वने मखु। छिपि जिं जिराहा मनूत जूगुलि जिं छिमित लँय् हे नाश यायेगु जुइ।”
- 4 मनूतयसं थ्व मभिगु खँ न्यंबलय् इमिसं नुग: मछिंकल। अले सुनानं थ:गु तिसा मतिल।
- 5 छाया:सा परमप्रभुं मोशायात धयादीगु दु, “इस्त्राएलीतयत् धा, ‘छिपि जिं जिराहा मनूत ख:। जि पलख जक छिमिगु दथुइ व:सा जिं छिमित भस्म यानाबी। आ: छिमिसं थथ:गु तिसा त्व:, अले छिमित छु यायेमा: जिं बिचा: याये।’ ”
- 6 अथे जुया: होरेब पर्वतय् इस्त्राएलीतयसं थथ:गु तिसा त्वल।

मुनेगु पाल

- 7 मोशां छपा पाल कया: छाउनी पिने भचा तापाक्क ग्वइ। उकियात मुनेगु पाल धका: धाइगु। सुं मनुखं परमप्रभुलिसे छुं न्यने मा:सा व छाउनी पिने थ्व हे मुनेगु पालय् वनीगु जुयाच्चन।
- 8 मोशा पिहां वनीबलय् फुक्कं मनूत थथ:गु पालया लुखाय् दनी, मोशा व पाल दुने दुहां मवंतले वयात हे स्वयाच्चनी।
- 9 मोशा पाल दुने दुहां वनेधुंका: परमप्रभुं मोशालिसे खँ ल्हानादीबलय् सुपाँययागु थां पालया क्वय् लुखाय् दनी।
- 10 मनूतयसं सुपाँयया थां पालया लुखाय् च्वंगु खनीबलय् इमिसं थथ:गु पालया लुखाय् पिने क्वपुसां पुया: आराधना याइ।
- 11 परमप्रभुं मोशालिसे थुकथं चुलिचू थ: पासापिनापं थें खँ ल्हानादीगु जुयाच्चन। मोशा हाकनं छाउनीइ लिहांवनी। वयात ग्वाहालि याइम्ह ल्याय्म्ह नूनया काय् यहोशू धा:सा पालय् च्वनाच्चनी।

मोशां परमप्रभुया महिमा खंगु

- 12 मोशां परमप्रभुयात धाल, “छिं जित: थुपि मनूतयत् ब्वनायंकि धका: धयादीगु दु, अयूनं जिनापं सुयात छवयादी धका: धयादीगु मदुनि। छिं धयादीगु दु, ‘जिं छन्त म्हस्यु, अले जिगु दया छंके दु।’
- 13 छि जिनापं लय्ता:सा जित: लँपु क्यनादिसँ। छित: म्हसीके फयेमा अले छिगु दया जिके दयाच्चनेमा। लुमंकादिसँ, थ्व जाति छिकपिनि हे मनूत ख:।”
- 14 परमप्रभुं लिसे: बियादिल, “जि थ: हे छनापं वने अले जिं छन्त विश्राम बी।”
- 15 वं वय्क:यात धाल, “छि थ: हे जिपिनापं मझायेगु जूसा जिमित थनं न्ह्य:ने यंकादी मते।
- 16 जिपिनापं मवंतले जि व जिमि मनूतयसं छिगु दया जिमिके दु धका: गथे याना: सीकेगु? मेगु छु खं जि व छिकपिनि मनूत पृथ्वी च्वंपिं मनूत स्वया: अलग जुइ?”
- 17 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छं धा:थें जिं याये, छाया:सा जि छ खना: लय्ता: अले जिं छन्त बांलाक हे म्हस्यु।”
- 18 वं धाल, “आ: जित: छिगु महिमा क्यनादिसँ।”
- 19 वयक्लं धयादिल, “जिं छंगु न्ह्य:ने हे थ:गु फुक्कं भिगु क्यने, अले छंगु न्ह्य:ने हे परमप्रभुया नां च्वय्के। जिं सुयात कृपा याये मास्ति वइ वयात कृपा याये। सुयात जिं दया याये मास्ति वइ वयात दया याये।”☆
- 20 अले वयक्लं धयादिल, “अयूनं छं जिगु ख्वा: स्वये फइ मखु, छाया:सा जिगु ख्वा: स्वया: सुं नं मनूत म्वानाच्चने फइ मखु।”
- 21 अले परमप्रभुं धयादिल, “जिगु लिक्क तग्व:गु ल्वहँतय् छ दँ।
- 22 जिगु महिमा अनं जुया वनीबलय् जिं छन्त व ल्वहँयागु कापिचाय् तयाबी। अले अनं जुया मवंतले छन्त जिगु ल्हातं हे त्वपुयातये।
- 23 हानं जिं ल्हा: लिकाये, अले छं जिगु म्हया ल्युनेपाखे जक खनी। जिगु ख्वा: धा:सा खनेदइ मखु।”

34

मेगु ल्वहंयागु पौ

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “न्हापा थें ल्वहंयागु निपा: पौ हजि। अले जिं उकी छं न्हापा त्छ्या:गु पौतय् च्वयात:गु हे खँ च्वयाबी।”
- 2 छ सुथ न्हापां हे तयार जुया: सनिं पर्वतया च्वकाय् जिगु न्ह्य:ने थहां वा।
- 3 छनापं सुं नं मनू मवयेमा:। उलि जक मखु पर्वतय् गन नं सुं मनू खने मदयेमा:। फेच्वलय् व सा द्रहं नं पर्वतया न्ह्य:ने मज्वयेमा:।”
- 4 अले मोशां न्हापायागु थें ल्वहंपौ निपा: चाना: दयकल, अले परमप्रभुं आज्ञा बियादीगु थें सुथ न्हापां सनिं पर्वतय् थहां वन।
- 5 अले परमप्रभु सुपाँचय् क्वहां ज्ञाया: व नापं अन दना: थ:गु पवित्र नां, “परमप्रभु” धका: न्ववानादिल।
- 6 अनलि परमप्रभु वया न्ह्य:ने ज्ञाया: थथे धका: धयादिल, “परमप्रभु, परमप्रभु दयादुम्ह, सदां दयामाया यानादीम्ह, तंचायेत लिबाकादीम्ह व तसकं विश्वास याये बह:म्ह ख:।”
- 7 वय्क: द्रलंदु:यात माया यानादीम्ह, अधर्म, अपराध व पाप क्षमा यानादीम्ह ख:। अय्सां वय्कलं द्रुया:मह्यसित सजाँय मब्यूसे त्व:तादी मखु। वय्क: पुर्खाया अधर्मया सजाँय इमि छय् व छुइया पालय् तकं नं बियादीम्ह ख:।”
- 8 अले मोशां हथासं बैयपाखे क्वछुना: आराधना यात।
- 9 वं धाल, “हे परमप्रभु, छिं जिमित धात्थे माया यानादियागु ख:सा छि जिपिनापं ज्ञासँ। थ्व छगू जिराहा जाति जूसां जिमिगु अधर्म व पाप क्षमा यानादिसँ, अले जिमित थ:गु हे सम्पत्ति थें नाला कयादिसँ।”
- 10 अले परमप्रभुं धयादिल, “स्व, जिं छनापं छगू बाचा चिने। पृथ्वीइ फुक्कं जातितय् दथुइ गुबलें मज्जु अजू चायापुगु ज्या जिं छिमि मनूतय् न्ह्य:ने यानाक्यने। अले छिमिगु दथुइ च्वनाच्चपिं मनूतयसं परमप्रभुया ज्या खनी, छायाधा:सा जिं छपाखें छगू त:धंगु ज्या याये।”
- 11 थौं जिं छन्त बियाच्च्वनागु उजंयात मानय या। स्व, जिं छंगु न्ह्य:नें एमोरी, कनानी, हिती, परिज्जी, हिब्बी व यबूसीतयत् लिनाछवये।
- 12 बांलाक होश यानाच्च्वं, व देय्यापिं मनूतलिसें छं सन्धि याये मते, मखुसा इपिं छिमिगु निति तक्वनीगु जा: जुइ।
- 13 इमिगु वेदीत स्यंकाब्यु। इमिगु पवित्र ल्वहंत त्छ्यानाब्यु, अले इमि अशेरा घ:मयजुयागु थांतयत् पाला: क्वथलाब्यु।”
- 14 छिमिसं मेम्ह सुं घ:यागु पुजा याये मते। परमप्रभुया नां “नुग: मुइकादीम्ह” ख:। थ्व खना: वय्कलं नुग: मुइकादी।
- 15 “होश यानाच्च्वं, व देय्यापिं मनूतलिसें सन्धि याये मते, मखुसा इमिसं थ: घ:तयत् बां बिया: पुजा याना: भव्य न्याय्कीबलय् छिमित नं स:ती अले छिमिसं इमिगु भव्य नइ।
- 16 अले छिमिसं उपिं जातयापिं भौमचात हया: इमिसं थ: घ:तयगु पुजा याइबलय् छिमि कायपिन्त नं अथे हे याकेबी।
- 17 “छिमिसं थ:गु निति नाय्का: मूर्तित दयके मते।”
- 18 “सोडा मत:गु मरिया नख: हनेगु या। जिगु उजंकथं आबीब लाया क्व:छिनात:गु इलय् न्हयन्हु तक सोडा मत:गु मरि नयेगु या। आबीब लाय हे छिपिं मिश्र देशं पिहां व:गु ख:।”
- 19 “न्हापां बूपिं फुक्क कायमस्त जिम्ह ख:। अले सा द्रहं व फेच्वलय् तय् न्हापां बूपिं बाजात नं जिम्ह ख:।”
- 20 न्हापां ब्रूमह गधाया मचायात चिधिक:म्ह भ्या:चानापं लिफ्या, लिमफ्यायेगु जूसा वयागु ग:प: त्वथुलाब्यु। छिमिसं न्हापां बूपिं काय मस्तयत् नं लिफ्याना कायेमा:।
- “सुं नं जिगु न्ह्य:ने ल्हातय् छुं मदय्क खनेद: वये मते।”
- 21 “खुन्हु तक ज्या या, तर न्हयन्हु खुन्हु आराम का। बुँ पुलेगु व छव लयेगु इलय् नं आराम का।”
- 22 “छिमिसं बुँ न्हापां स:गु छव नापं सामाज्याया नख: हनेगु या। हानं न्हयगु लाय थथ:गु फल खाये धुंका: मुनेगु नख: हनेगु या।”
- 23 दँय् स्वक्व: फुक्क मिजंत परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरया न्ह्य:ने खनेदय्क: वयेमा:।
- 24 जिं छिमिगु न्ह्य:ने जातितयत् लिनाछवये। देशया लागि लाग्ना अप्व: याना: बी। दँय् स्वक्व: छिपिं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्य:ने वनीबलय् सुनानं छिमिगु बुँयात ल्ववंकी मखु।
- 25 “जित: बलि छायेबलय् सोडा दुगु मरि छाय् मते। सुथ जुइ न्ह्य: तकं छुत्काराया बलिया ला फुकेमा:, ल्यंकातये मते।”
- 26 “छिमिगु बुँयागु दकलय् भिंगु न्हापां स:गु अन्न व फल परमप्रभु छिमि परमेश्वरयाथाय् हजि।”
- “सुं च्वलेचाया मचायात वया मांया दुरुइ दयके मते।”
- 27 अनं लिपा परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “थुपिं वचन च्व, छायाधा:सा थुपिं हे वचनकथं छ व इस्त्राएलीतनापं जिं बाचा चिनागु दु।”
- 28 मोशा अन परमप्रभुनापं पिइन्हु पिइचा तक छुं हे नयेत्वने मयासँ च्वन। वं उपिं ल्वहंपतिइ बाचाया झिगू उजं च्वल।

मोशाया ख्वा: ज्वल्ल थीगु

- 29 बाचा चिनादीगु निपा: ल्वहंपौ ज्वना: सनिं पर्वतं क्वहां व:बलय् परमेश्वर व नापं खँ ल्हानादीगुलि थ:गु ख्वा: ज्वल्ल थीगु दु धका: वं मस्यु।”

☆ 34:1 ३४:१-९ व्य १०:१-५ ☆ 34:6 ३४:६-७ प्रस २०:५-६; गन्ती १४:१८; व्य ५:१-१०; ७:१-१० ☆ 34:10 ३४:१०-२६ प्रस २३:१४-१९; व्य ७:१-५; १६:१-१७ ☆ 34:13 ३४:१३ व्य १६:२१ ☆ 34:17 ३४:१७ प्रस २०:४; लेवी ११:४; व्य ५:८; २७:१५ ☆ 34:18 ३४:१८ प्रस १२:१४-२०; लेवी २३:६-८; गन्ती २८:१६-२५ ☆ 34:19 ३४:१९ प्रस १३:२ ☆ 34:20 ३४:२० प्रस १३:१३ ☆ 34:21 ३४:२१ प्रस २०:१९-१७; २३:१२; ३४:१५; ३५:२; लेवी २३:३; व्य ५:१३-१४ ☆ 34:22 ३४:२२ लेवी २३:१५-२५, ३९-४३; गन्ती २८:२६-३१ ☆ 34:25 ३४:२५ प्रस १२:१० ☆ 34:26 ३४:२६ व्य २४:२१; २६:२ ☆ 34:29 ३४:२९-३५ २ कोर ३:७-१६

- 30 हासून व फुक्क इस्त्राएलीतयसं मोशाय्यागु ख्वाः थियाच्चंगु खनाः इपिं वयागु न्ह्यःने वयेत ग्यात।
 31 अयनं मोशां इमित सःतल, अले हासून व खलःया थकालित वयाथाय् वल, अले वं इपिं नापं खँ ल्हात।
 32 अनलि फुक्क इस्त्राएलीत वया न्ह्यःने वल, अले इमित परमप्रभुं सीने पर्वतय् बियादीगु फुक्क उजं न्यंकाबिल।
 33 इपिं नापं खँ ल्हाये धुंकाः थःगु ख्वाः गाबलं त्वपुल।
 34 मोशा परमप्रभुया न्ह्यःने वयकः नापं खँ ल्हायेत वनीबलय् धासाः वं पिने पिहां मवतले थःगु ख्वाः उलिगु याइ। अले परमप्रभुं वयात छु उजं बियादी पिने वयाः वं इस्त्राएलीतयत् न्यंकी।
 35 अले इस्त्राएलीतयसं मोशाय्यागु ख्वाः ज्वाल्ल थीगु खनीगु। परमप्रभुलिसे खँ ल्हायेत दुने दुहां मवतले हे थःगु ख्वाः त्वपुया तइगु।

35

विश्रामबारया विधि

- 1 मोशां इस्त्राएलया फुक्क मनूतयत् छथाय् मुंकाः इमित धाल, “परमप्रभुं उजं बियादीगु छिमिसं यायेमाःगु ज्या थथे दु –
 2 खुन्हु तक ज्या यायेगु या, अले न्हयन्हु खुन्हुया दिं धाःसा छिमिगु निति पवित्र खः। थ्व दिं परमप्रभुया निति विश्रामबार खः। व दिं सुनानं ज्या यात धाःसा वयात् स्याना छवयेमाः।
 3 छिमिगु सुयागु छँ विश्रामबार खुन्हु भुतुलिइ मि तक च्याके मते।”

नापलायेगु पालया निति ज्वलं

- 4 मोशां फुक्क मनूतयत् थथे धाल, “परमप्रभुं उजं बियादीगु खँ थ्व हे खः।
 5 छिपि थःपिने दथुं परमप्रभुया निति देछा मुँ। बीगु मनदुपि फुक्कसिनं परमप्रभुयाथाय् लुँ, वहः, कँय,
 6 वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु का अले भिंगु सूती कापः, च्वलय्चिगु सँ,
 7 ह्याउँगु रंग छिया तःगु फैचायागु छेंगु, डल्फिनयागु छेंगु, खयःसिँ,
 8 मतःया निति जैतनयागु चिकं, अभिषेक याइगु चिकं व नस्वाःगु गुँग्यात मसला,
 9 अले एपोद व छातिपाताय् घाकेत थीथी मू वंगु थीत हजि।
 10 “छिपि मध्ये ज्या सःपिं वयाः परमप्रभुं उजं बियादीगु फुक्क दय्कि—
 11 नापलायेगु पाल, पवित्र पाल व त्वपुइगु इलां, अंकुसि, सिँपौ, खगः, थांत व लिधंसात।
 12 अले सनू व उकिया न्वःत, प्रायश्चितया कृपा-आसन व उकी न्ह्यःने यख्खानातःगु पर्दा,
 13 तेबिल व उकिया न्वःत, अले उकिया फुक्क ज्वलं, व देछायेगु मरि,
 14 त्वाःदेवा व उकिया ज्वलं, अले पाल्चाया निति चिकं,
 15 गुँग्या वेदी व उकिया न्वःत, अभिषेक याइगु चिकं, नस्वाःगु गुँगू व पवित्र पालयागु लुखाया पर्दा,
 16 होमबलिया वेदी, व उकी च्वंगु कँय्यागु चालिचा, उकिया न्वःत व फुक्क ज्वलं। अले कँय्यागु ल्हाःतुति सिलेगु बाता व उकियागु लिधंसा।
 17 अले चुकया प्यखेरं च्वंगु ख्वातुगु कापः, उकियागु थां व लिधंसा, चुकया ध्वाखाया पर्दा।
 18 नापलायेगु पालया चुकयात थनेत नकिं व खिपः।
 19 पवित्र पालय् सेवा यायेत थानातःगु वसः- हासून तःधंम्ह पुजाहारीयात पवित्र वसः अले पुजाहारीया सेवा यायेत वया काय्पिनिगु वसः।”
 20 अले इस्त्राएलया फुक्क खलः मोशाय्या न्ह्यःनं थथःगु पालय् लिहां वन।
 21 देछा छायेगु मनदुपि फुक्क वल अले नापलायेगु पाल दय्केत, अन सेवा यायेत व पवित्र वसः सुइत परमप्रभुयाथाय् देछा हल।
 22 देछा छायेगु मनदुपि मिसा व मिजंतयसं मार्वरि, अंगु, चाः व सिखः थें ज्याःगु लुँयागु तिसा हल।
 23 सुयाके सुयाके वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु का, भिंगु सूती कापः, च्वलय्चिया सँ, ह्याउँगु रंग छिनातःगु फैचायागु छेंगु, डल्फिनयागु छेंगु दु, इमिसं व हल।
 24 वहः व कँय्यागु देछा छाइपिन्सं परमप्रभुयात देछा धकाः हल। सुयाके ज्या यायेत खयःसिँ दु, वं व हल।
 25 ज्या सःपिं मिसातयसं थःम्हं हे निलातःगु वँचुगु, प्याजीगु, ह्याउँगु का व सूती कापः हल।
 26 अले मनदुपि व ज्या सःपिं फुक्क मिस्तयसं च्वलेचिया सँया तँय निल।
 27 नायःतयसं एपोद व छातिपाताय् तयेत आनिक्स व मेगु थीत हल।
 28 मत च्याकेत, अभिषेक यायेत व गुँगू थनेत मसला व जैतनया चिकं हल।
 29 मनदुपि इस्त्राएली मिसा व मिजंतयसं परमप्रभुं मोशापाखें बियादीगु उजंकथं फुक्क ज्याया निति परमप्रभुयाथाय् थः यःछि देछा हल।

ज्या सःपिं बजलेल व ओहोलीआब

- 30 अले मोशां इस्त्राएलीतयत् धाल, “स्व, परमप्रभुं यहदाया कुलयाम्ह, हरया छय, ऊरीया काय, बजलेलयात नां कयाः सःतादीगु दु।”

- 31 अले वयात परमेश्वरया आत्मां सीप, खुबी व ल्हाःया फुक्क कथंया ज्याया ज्ञानं जाय्कादीगु दु।
 32 थ्व वं लुँ, वहः व कँय्यागु बांलाःगु बुत्ता दय्केगु,
 33 थुनेत थी चायेगु, सिँइ बुत्ता दय्केगु अले फुक्क कथंयागु ल्हाःया ज्या बांलाक यायेमा धकाः यानादीगु खः।
 34 परमप्रभुं वयात व दानया कुलयाम्ह अहीसामाकया काय् ओहोलीआब निम्हयसित मेपिन्त स्यनेगु खुबी बियादीगु दु।
 35 वय्कलं इपि ल्हाःया ज्या व नम्ना दय्केगु ज्या वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु का अले भिंगु सुति कापतय् बुत्ता भरय् यायेगु व थायेगु ज्याय्, फुक्क कथंयागु बांलाक ज्या याये सःपि जुइमाः धकाः इमित सीपं जाय्कादीगु दु।”

36

नापलायेगु पालया निति ज्वलं

- 1 “बजलेल, ओहोलीआब व परमप्रभुं पवित्र पाल दय्केत सीप व खुबी बियादीपि ज्या सःपि मनूतय्सं परमप्रभुं उजं बियादीगुकथं ज्या यायेमाः।”
 2 अले मोशां बजलेल, ओहोलीआब व परमप्रभुं खुबी बियादीपि व ज्या यायेत मनदुपि फुक्कसित सःतल।
 3 पवित्र पाल दय्केत इस्राएलीतय्सं हःगु देछा फुक्क इमिसं मोशाया ल्हातं काल। अयनं मनूतय्सं हानं सुथ पतिकं नं थः यःछि देछा हया हे च्वन।
 4 अथे जुयाः पवित्र पाल लागाय् ज्या याइपि थथःगु ज्या त्वःताः मोशायाथाय् वल।
 5 अले इमिसं थथे धाल, “मनूतय्सं परमप्रभुं दय्केत उजं बियादीगु ज्याया निति माःगु स्वयाः अप्वः ज्वलं हयाच्वंगु दु।”
 6 अले मोशां छाउनी न्यकं थथे धकाः च्वय्कल, “आवलि सुं मिजं वा मिसां पवित्र पालया निति देछायेत मेगु छुं नं हये मते।” अथे जुयाः मनूतय्सं मेगु देछा हयेगु दिकल।
 7 फुक्क ज्या यायेत इमिके माःगु स्वयाः अप्वः सामान दये धुंकल।

पवित्र पाल त्वपुइगु इलां

- 8 ज्या याये सःपि मनूतय्सं भिंगु वँचुगु प्याजीगु व ह्याउँगु रंगयागु सूती कापःयागु झिपा कापःया इलां दय्कल। थुकी कस्बया बांलाक बुत्ता भरय् यानातःगु दु।
 9 फुक्क कापः १२ मिटर हाकः व २ मिटर ब्या दुगु जुल। फुक्क कापः अपाय्क हे दुगु जुल।
 10 न्याक् कापःयात सुयाः छपाः हे यात। अले मेगु न्याक् कापःयात नं अथे हे यात।
 11 न्हापां स्वाःगु कापःया सिथय् वँचुगु कापःयागु स्वःतिपाँय् दय्कल। अथे हे लिपाः स्वाःगु कापःया सिथय् सिथय् नं वँचुगु कापःयागु स्वःतिपाँय् दय्कल।
 12 अले न्हापां स्वाःगु कापःया न्हापांगु कुचाय् नेय्गु स्वःतिपाँय् दय्कल। अथे हे लिपा स्वाःगु कापःया लिपांगु कुचाय् नं नेय्गु स्वःतिपाँय् दय्कल। उपि चुलिचू लाःगु जुल।
 13 अनलि लुँयागु अंकुसि दय्काः थ्व हे अंकुसि निपाः कापःयात छपाः यानाः स्वानाबिल। थुकथं निकू कापः छक् जुल।
 14 अनलि थ्व हे कापःया च्वय् त्वपुयेत च्वलय्चिगु सँयागु झिछक् कापः दय्कल।
 15 फुक्क कापः अपाय्क हे दुगु जुल। अले १३ मिटर हाकः व २ मिटर ब्या जुइक दय्कल।
 16 न्याक् कापःयात स्वानाः छक् यानाः मेगु खुक् कापःयात नं स्वानाः छक् यात।
 17 अले न्हापां स्वाःगु कापःया लिपांगु कुचाय् नेय्गु स्वःतिपाँय् दय्कल। लिपा स्वाःगु कापः नं अथे यात।
 18 अनलि कँय्यागु नेय्गु अंकुसि दय्काः निपाः कापःयात छपाः यानाः स्वानाबिल।
 19 पवित्र पाल त्वपुयेत हानं मेगु नित्तं इलां तंछात। छगू ह्याउँगु रंग छिनातःगु फैया छँगूयागु व मेगु डल्फिनयागु छँगूयागु।

पवित्र पालया सिँपौ

- 20 इलां दिकेत खयः सिमाया सिँपौ दय्कल।
 21 फुक्क सिँपौ ४ मिटर हाकः व ६६ से.मि. ब्या दुगु जुल।
 22 फुक्क सिँपौतय् निगू निगू चूल तानाः स्वानातल। पवित्र पालया फुक्क सिँपौत थुकथं हे दय्कल।
 23 पवित्र पालया दच्छिनपाखे तयेत निइपौ सिँपौ दय्कल।
 24 निइपौ सिँपौया तःलय् वहःयागु पिइगू लिधंसा दय्कल। छपौ छपौ सिँपौया तःलय् निगू निगू लिधंसा।
 25 पवित्र पालया उत्तरपाखे तयेत निइपौ सिँपौ दय्कल।
 26 अले निइपौ सिँपौया तःलय् वहःयागु पिइगू लिधंसा दय्कल। छपौ छपौ सिँपौया तःलय् निगू निगू लिधंसा।
 27 पवित्र पालय् ल्युने पच्छिमपाखे तयेत खुपौ सिँपौ दय्कल।
 28 अले ल्युनेया निगू कुनय् निपौ सिँपौ दय्कल।

29 थुपि निपति च्वनिसें क्वथ्यंक देतनातःगु जुल। थुपि कुन्चाय् च्वंगु सिंपौतयत् च्वयनिसें क्वय् तक हे स्वाकातःगु दु। निखें कुन्चाया लागि थुपि सिंपौत थुकथं दयकल।

30 थुकथं अन च्यापौ सिंपौ दयकल। अले थुकिया निति छपौ सिंपौया तःलय् निगू निगू यानाः झिंखुगू वहःयागु लिधंसा दयकल।

31 खयःसिंयागु झिंन्यागू खगः दयकाः न्यागू खगः छखेपाखे,

32 अले मेखेपाखे न्यागू खगः व पच्छिमपाखे ल्युने न्यागू खगः दयकल।

33 सिंपौतय् दथुइ तइगु खगः छगू कुनं मेगु कुनय् तक थ्यंगु छगू हे खगः दयकल।

34 अले सिंपौयात लुं हिनाबिल। खगः दिकेगु चाःचात नं लुंयागु दयकल। खगःयात नं लुं हिनाबिल।

पवित्र व महा-पवित्रगु थायया पर्दा

35 अले वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु भिंगु सूती कापःयागु पर्दा दयकल। कापतय् भिंगु कां करूबया बुता भरय् याकेबिल।

36 वं उकिया निति खयःसिंयागु प्यंगः थां दयकाः लुं हिनाबिल। उकी काकिगु अंकुसि लुंयागु खः। वं इमिगु निति वहःयागु प्यंगू लिधंसा दयकल।

37 पालया लुखाय् तयेत वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु भिंगु सूती कापःयागु बुता भरय् यानातःगु पर्दा दयकल।

38 थ्व पर्दाया निति खयःसिंयागु न्यागः थां दयकल। उकियात लुं हिनाबिल। उकिया अंकुसि लुंयागु जुल। अले न्यागः थांयात कँय्यागु न्यागः लिधंसाय् दिकल।

37

बाचा चिनादीगु सन्

1 बजलेलं खयःसिंयागु १.१ मि. हाकः, ३३ से.मि. ब्या व ३३ से.मि. तःजाःगु छगः सन् दयकल।

2 उकियागु दुने व पिने भिंगु लुं भुनाबिल। अले उकिया प्यखेरं लुंया बाला दयकल।

3 उकिया निति लुंयागु प्यचाः चाः दयकाः उकियात सनूया प्यंगू ख्वःलय् तयाबिल। छखे निचाः व मेखे निचाः तयाबिल।

4 अले खयःसिंयागु निपु न्वः दयकल अले उकियात लुं हिनाबिल।

5 सन् क्वबीत न्वःत निखें दुगु चालय् तयाबिल।

6 वं भिंगु लुंयागु १.१ मि. हाकः व ३३ से.मि. ब्या दुगु छगू प्रायश्चितया कृपा-आसन दयकल।

7 मुगलं दायाः लुंया निम्ह करूब दयकल।

8 करूबतयत् प्रायश्चितया कृपा-आसन नाप छधी हे लुं दयकाः निखेंपाखे तयाबिल।

9 उपि करूबतयसं थथःगु पपु च्वयपाखे चक्ककाः प्रायश्चितया कृपा-आसनयात त्वपुयातःगु दु। इमिगु ख्वाः चूलाकाः प्रायश्चितया कृपा-आसनपाखे स्वयका तयातःगु दु।

छायेहःगु मरि तयातःगु तेबिल

10 वं खयःसिंयागु ८८ से.मि. हाकः ४४ से.मि. ब्या व ३३ से.मि. तःजाःगु छगू तेबिल दयकल।

11 उकियात भिंगु लुं भुनाः प्यखेरं लुंया बाला दयकल।

12 उकिया प्यखेरं प्यलांगु ब्या दुगु बाला दयकल। अले प्यखेरं लुंयागु मेगु बाला दयकल।

13 तेबिलया निति लुंयागु प्यचाः चाः दयकल। अले उपि चाःतयत् प्यंगू तुति च्वय् प्यखें कुन्चाय् तयाबिल।

14 तेबिल ल्हनीगु न्वःत कताकेत चाः बालाया लिक्कसं तयाबिल।

15 थ्व न्वःत खयःसिंयागु दयकल, अले लुं भुनाबिल।

16 वं उकियागु पाःचागु थल, आम्वुरा व त्वँसाबलि प्वकेगु कस्वा व ख्वल्चा भिंगु लुंयागु दयकल।

त्वाःदेवा

17 बजलेलं भिंगु लुंयागु छगू त्वाःदेवा मुगलं दायाः दयकल। उकियागु लिधंसा, चु, स्वां थें च्वंगु ख्वल्चा, चुलि व स्वांफवः फुक्कं व छगू हे लुं कुचां दयकल।

18 बजलेलं भिंगु लुंयागु छगू त्वाःदेवा मुगलं दायाः दयकल। उकियागु लिधंसा, चु, स्वां थें च्वंगु ख्वल्चा, चुलि व स्वांफवः फुक्कं व छगू हे लुं कुचां दयकल।

19 छगू कचाय् मस्यी बरांयागु स्वांफवः थें च्वंगु स्वंगः ख्वल्चा व नापं मुख् वयाच्वंगु स्वां व स्वांफवः दयकल। अले मेगुपाखे थथे हे स्वपु कचात पिहां वल। थथे यानाः अन खुपु कचा दयकल।

20 त्वाःदेवालय् मस्यी बरांया स्वां थें च्वंगु प्यंगः ख्वल्चात, अले मुख् स्वां व स्वांफवःत नापं दुगु खः

21 अले चुं पिहां वःगु स्वज्व कचातय् चुया स्वांफवःया क्वय् निपु निपु कचातय् दथुइ छगः छगः ग्वः चुनापं दयकल।

22 त्वाःदेवा, उकियागु मुख् व कचात मुगलं दायातःगु भिंगु लुंयागु छगू हे कुचायागु जुल।

23 इमिसं भिंगु लुंयागु न्हयपाः पाल्चा, इताः कुलेगु चिम्ता व किस्ति दयकल।

24 इमिसं स्विन्यागू ति किलोग्राम भिंगु लुं त्वा:देवा व उकियात मा:मा:गु ज्वलं दयकल।

गुँगू थनेगु वेदी

25 बजलेलं खय:सियागु गुँगू थनेगु वेदी दयकल। व ४५ से.मि. ताहाक:गु, ४५ से.मि. ब्या दुगु अले १० से.मि. त:जा:गु व प्यकुंला:गु जुल।

उकिया नेकूत नं छस्वा याना: दयकल।

26 उकिया च्वय, प्यखेरं व नेकूतयत भिंगु लुं भुनाबिल। अले उकिया प्यखेरं लुँयागु बाला दयकल।

27 वेदी क्वबीगु न्व: तयेत बालाया क्वय निखेपाखे निचा: चा: दयकल।

28 न्व: खय:सियागु दयका: लुं भुनाबिल।

29 बजलेलं अभिषेक यायेगु पवित्र चिकं व अन्तर दयके स:महयसिनं थें नस्वा:गु भिंगु गुँगू दयकल।

38

होमबलिया वेदी

1 इमिसं खय:सियागु २.२ मि. हाक: २.२ मि. ब्या व १.३ मि. त:जा:गु छगू प्यकुंला:गु वेदी दयकल।*

2 उकिया प्यकुनय छपु छपु नेकू दयकल। फुक्क नेकू छस्वा जुयाच्चंगु जुल। वेदीयात कँयनं हिनाबिल।

3 वेदीया नउ तयेगु थल, नउ तुइगु चतं, बाता, ला लिकायेगु नतू व मिथल दयकल। थुपि फुक्क कँययागु जुल।

4 वेदीया सिइ तयेत उकिया दथुइ तक थ्यनिगु कँययागु चालिचा दयकल।

5 न्व:त दुछवयेत उकिया प्यखे कँययागु प्यचा: चा: दयकल।

6 वेदीया निति खय:सियागु न्व:त दयका: कँयनं हिनाबिल।

7 वेदी क्वबीत निखेया चालय न्व: दुछवत। वेदी सिंपौयागु व दथुइ गावंक दयकल।

ल्हा: सिलेगु बाता

8 बजलेलं नापलायेगु पालया ध्वाखाय् ग्वाहालि याइपि मिसातयसं ब्यगु न्हायकनं कँययागु ल्हा: सिलेगु बाता व उकियागु लिधंसा दयकल।*

नापलायेगु पालया चुक

9 इमिसं पवित्र पालया प्यखेरं ख्वातुगु कापतं ग्वया: चुक दयकल। उकिया दच्छिन ब्व ४४ मिटर हाक: दुगु जुल। थुपि ख्वातुगु काप: भिंगु सुति कां दयकगु ख:।*

10 उकियागु निति निइगू कँययागु लिधंसाय् निइगु: हे कँययागु थां दयकल। थांतयगु अंकुसि व डण्डी धा:सा वह:यागु दु।

11 उत्तरपाखे नं इमिसं अथे हे याना: कापतं ग्वल। अले उकियागु थांत निइगु: व लिधंसा नं कँययागु हे निइगु: दयकल। अंकुसि व डण्डी धा:सा वह:यागु जुल।

12 पच्छिम पाखेयागु ख्वातुगु काप: २२ मिटर ताहाक:। उकिया झिग: थां व झिगू लिधंसा दु। अंकुसि व डण्डी धा:सा वह:यागु जुल।

13 चुकया पुर्ब वा सूर्य लुइगु पाखेया ब्या २२ मिटर दु।

14-15 चुकया ध्वाखाया निखे ६.५ मिटर हाक:गु ख्वातुगु काप: दयका: उकिया निति स्वंग: स्वंग: थां व लिधंसा दयकल।

16 चुकया प्यखे पाखेयागु ख्वातुगु काप: भिंगु सुति कां दयकगु ख:।

17 चुकया थांतयगु लिधंसा कँययागु जुल। थुकथं चुकया फुक्क थांत वह:यागु डण्डी स्वाना: च्वंगु दु।

18 चुकया ध्वाखाया पर्दा वँचुगु, प्याजीगु, ह्याउँगु भिंगु सूती काप: बुत्ता भरय् यानात:गु १ मिटर हाक:गु जुल। व चुकया प्यखेरं ग्वयात:गु ख्वातुगु काप: २ मिटर त:जा।

19 थुकियात प्यंग: थां व प्यंगू लिधंसा दयकल। डण्डी व अंकुसि वह:यागु अले थांया च्वयनं वहलं भुनात:गु दु।

20 पालया कि व चुकया कि कँययागु जुल।

नापलायेगु पालय् छय:गु लुँ, वह: व कँय

21-23 बजलेलं वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु रंगयागु सुति कापतय् बुत्ता भरय् यायेस:मह व थायेस:मह ओहोलीआबयात नापं कया: ज्या सिधयकल। इपि निमह जाना: परमप्रभुं मोशापाखे बियादीगु उजं पूर्वकल। मोशां हारून पुजाहारीया काय् ईतामारयात नापलायेगु पालय् छय:गु लुँ, वह: व कँयया ल्या:चा तयेगु जिम्मा बिल।

24 पवित्र पालया शेकेलकथं ज्याया निति संकाबीगु बलिया लुँ पवित्र पालया शेकेलया ल्या:कथं द्र:छि किलोग्राम दु।

25 खल:या ल्या:खापि मनुतयगु देछाया वह: पवित्र पालया शेकेलया ल्या:कथं ३,५२० किलोग्राम दु।*

26 ल्या:खापि निइदँ व वस्वया: च्वययापि मिजं मनुत ६,०३,५५० मह दु। छम्ह छम्ह मनुपाखे पवित्र पालया शेकेलया ल्या:कथं बच्छि शेकेल काल।*

27 थुकियागु मू ३,४०० किलोग्राम वह: पवित्र पाल व पर्दाया लिधंसा दयकेत छय। इमिसं छगू छगू लिधंसाय् ३४ किलोग्राम वह: छयल।

- 28 अले ल्यं दुगु २० किलोग्राम वहलं थांतयगु अंकुसित व डण्डी दयकल। अले थांया च्वय् वहलं भुनाबिल।
 29 देछायागु कैय २,४२५ किलोग्राम दु।
 30 वं उकिं नापलायेगु पालया ध्वाखाया लिधंसात अले होमबलिया वेदी, उकिया कैययागु चालिचा व थलबल
 31 अले चुकया प्यखेरं च्वंगु लिधंसात व चुकया ध्वाखाया लिधंसात अले नापलायेगु पालया चुकया प्यखेरंयागु नकि नं दयकल।

39

पुजाहारीतयगु वसः

1 हारूनया निति परमप्रभुं मोशायत उजं बियादीगुकथं पवित्र पालय् सेवा यायेत इमिसं वँचुगु, प्याजीगु, ह्याउँगु कां थानातःगु कापःयागु पवित्र वसः दयकल।*

एपोद

- 2 इमिसं वँचुगु, प्याजीगु, व ह्याउँगु रंगयागु का, लँयागु का व भिंगु सूती कापःयागु एपोद स्यल्लाक सुल।
 3 इमिसं लँयात मुगलं दायाः सालगु पातात दयकल। अले पातायात चानाः तार दयकाः उकियात वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु कानापं भिंगु सुति कापतय् बांलाक बुता भरय् याये सःमहयूसिनं थें तयाबिल।
 4 अले ध्वयात कताकातयेत निखेंया ब्वहलय् निगू ब्वहःकुचा स्वानाबिल।
 5 परमप्रभुं मोशायत उजं बियादीगुकथं इमिसं एपोदया घःने बांलाक थानातःगु व हे ज्वलं वँचुगु प्याजीगु व ह्याउँगु कां व लँयागु कां थानातःगु भिंगु सूती कापःयागु जँनी दयकल।
 6 इमिसं आनिक्स ल्वहं कयाः उकियात लँयागु फाकुनय् थुनाबिल। उपिं ल्वहँतय् इस्राएलया झिनिम्ह कायपिनिगु नां बांलाक कियाबिल।
 7 परमप्रभुं मोशायत उजं बियादीगुकथं इस्राएलया झिनिगू कुलया नां लुमन्ति कथं हारूनं थ्व निकुति ल्वहँयात ब्वहलय् तल।

छातिपाता

- 8 दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया निति स्यल्लाःगु छातिपाता दयकल। थ्व छातिपाता एपोद थें हे लँयागु, वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु भिंगु सूती कापःयागु दयकूगु खः।*
 9 थ्व प्यकुंलाःगु व निबः यानाः लथ्यानातःगु दु। अले थुकिया हाकः व ब्या क्वलाछि क्वलाछि दु।
 10 थुकी प्यइवः यानाः थीथी मणि थुनाबिल। न्हापांगु इवलय् मानिक, पुष्पराज व फिरोजा,
 11 निगूगु इवलय् प्याजीगु रंगयागु मणि, नीलम व पन्ना,
 12 स्वंगूगु इवलय् कार्नेलेन, अकिक व प्याजीगु रंगयागु मणि।
 13 प्यंगूगु इवलय् पुरराज, कार्नेलेन व जास्पर दयकल। थ्व फुककयात लँयागु फाकुनय् थुनाबिल।
 14 इस्राएलया झिनिम्ह कायपिनिगु नांकथं झिनिगः मणिया थी दु। झिनिगलय् झिनिगू हे कुलयागु नां कियाबिल।
 15 छातिपातायात एपोदय् घायेत भिंगु लँयागु निलातःगु सिखः दयकल।
 16 अले लँयागु निगू फाकुं व निचाः चाः दयकाः उकियात छातिपाताया निखेंया कुनय् सुयाबिल।
 17 लँयागु निपुं सिखःयात छातिपाताय् च्वंगु निचालं लँयागु चालय् चिनाबिल।
 18 लँयागु सिखःया मेगु च्वःयात एपोदया ब्वहलय् च्वंगु लँयागु फाकुनय् चिनाबिल।
 19 लँयागु मेगु निचाः चाः दयकाः छातिपाताया ल्यून्या च्वःपाखे एपोदया जँनी नापसं सुयाबिल।
 20 हानं मेगु निचाः लँयागु चाः दयकाः एपोदया न्ह्यःनेपाखे निखें जँनी चिनातःगु गथिया च्वसं सुयाबिल।
 21 छातिपाता एपोदय् थाकेत छातिपाताया चाः व एपोदया चाःयात वँचुगु पुतुं जँनीलय् चिनाबिल। परमप्रभुं मोशायत उजं बियादीगुकथं थ्व फुककं दयकल।

पुजाहारीतयगु मेगु वसः

- 22 एपोदया दुने फीगु पुजाहारीया लं ब्याक्क वँचुगु बांलाक थानातःगु कापतं सुल।*
 23 उकिया दथुइलाक छ्यं दुछवयेत प्वाः दयकल, अले मगुइमा धकाः गःतांया छचाखेरं कापः तयाः सुयाबिल।
 24 क्वय् सिथय् सिथय् प्यखेरं वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु भिंगु सुति कां धालेग्वः सुयाः घानाबिल।
 25 क्वय् सिथय्या घानातःगु धालेग्वःया दथुइ दथुइ तयेत इमिसं भिंगु लँया गं दयकल।
 26 परमप्रभुं मोशायत उजं बियादीगुकथं सेवा याः वनीबलय् फीगु पुजाहारीया लंया क्वय् सिथय् प्यखेरं लँयागु गं व धालेग्वःयात छगः छगः अतः गायकाः घानाबिल।

27-29 हारून व वया कायपिनिगु निति इमिसं परमप्रभुं मोशायत उजं बियादीगुकथं थानातःगु भिंगु सूती कापःयागु जामालं, बेतालि, छ्यंबाला व बागः सुर्वाः, अले बुता भरय् यानातःगु वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु सूती कापःयागु जँनी दयकल।

30 इमिसं छेनय् चीत भिंगु लँयागु बाला छगू दयकाः उकी “परमप्रभुया निति पवित्र” धकाः कियाबिल।

31 अले परमप्रभुं मोशायत उजं बियादीगु थें इमिसं व वँचुगु कां बेतालिइ चिनाबिल।

नापलायेगु पालया ज्या पूर्वंगु

32 थुकथं नापलायेगु पालयागु फुक्क ज्या क्वचाल। परमप्रभुं मोशायत उजं बियादीगु थें हे मुक्कं इस्त्राएलीतयसं यात।*

33 इमिसं नापलायेगु पालया फुक्क ज्वलं मोशायथाय हल — पवित्र पाल व उकिया फुक्क ज्वलं, उकिया अंकुसि, सिंपौ, खगः, थां, लिधंसा,

34 पाल त्वपुइत इलांया स्वंगूगु व प्यंगूगु तँया इलां— ह्याउँगु रंग छिनातःगु फैया छँगू व डल्फिनया छँगूयागु अले सनूया न्ह्यःने च्वंगु पर्दा,

35 बाचा चिनादीगु सन् व प्रायश्चितया कृपा-आसन व उकिया न्वःत,

36 तेबिल व उकिया फुक्क ज्वलं व देछाया मरि,

37 भिंगु लँया त्वाःदेवा व उकिया पाल्चा व मेगु ज्वलं व भिंगु चिकं,

38 लँयागु वेदी, अभिषेक यायेगु चिकं, नस्वाःगु गुँगु, पवित्र पालया लुखाया पर्दा,

39 कँययागु वेदी, उकिया कँययागु चालिचा, उकिया न्वःत व फुक्क ज्वलं, बाता व उकिया लिधंसा,

40 चुक थनेत खिपः व नकि अले ख्वातुगु कापः व उकिया थां व लिधंसा अले चुकया ध्वाखाया पर्दा। थथे इमिसं नापलायेगु पालया फुक्क ज्वलं व पवित्र पालय् सेवा यायेत

41 हारून पुजाहारीया पवित्र वसः व वया कायपिनिगु वसः मोशायथाय हल।

42 परमप्रभुं मोशायत बियादीगु उजंकथं फुक्क ज्या इस्त्राएलीतयसं यात।

43 परमप्रभुं बियादीगु उजंकथं फुक्क ज्या जूगु खनाः मोशां इपि सकसित सुवाः बिल।

40

नापलायेगु पालयागु पलिस्था

1 अले परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

2 “न्हापांगु लाया न्हापांगु दिखुन्हु पवित्र पाल ग्वः।

3 उकी बाचा चिनादीगु सन् तयाः उकिया न्ह्यःने पर्दा यख्खानाब्यु।

4 तेबिल पवित्र थासय हयाः उकी घःने ज्वलं ब्वयाब्यु। अले त्वाःदेवा नं हयाः उकिया पाल्चा च्याकेत मिलय् या।

5 बाचाया सनूया न्ह्यःने दुगु पर्दाया पिने लँयागु गुँगु थनेगु वेदी तयाब्यु, अले पवित्र पालया लुखाय् पर्दा यख्खानाब्यु।

6 “पवित्र पालया लुखाया लिक्क होमबलिया वेदी तयाब्यु।

7 अनं लिपा पवित्र पाल व वेदीया दथुइ ल्हाः सिलेगु बाता तयाः उकी लः जाय्काब्यु।

8 अले छचाःखेरं चुकया ख्वातुगु कापः व थां थनाब्यु। ध्वाखाय् नं पर्दा यख्खानाब्यु।

9 “अभिषेक यायेगु चिकं हयाः पवित्र पाल व उकी दुगु फुक्क ज्वलंयात अभिषेक या। अले उकियात व फुक्क ज्वलं नापं पलिस्था या, अले व पवित्र जुइ।

10 होमबलिया वेदी व उकिया फुक्क ज्वलं नापं अभिषेक यानाः उकियात पलिस्था या, अले व तच्चकं पवित्र जुइ।

11 बाता व उकिया लिधंसा नं अभिषेक यानाः पलिस्था या।

12 “अनलि हारून व वया कायपिन्त नापलायेगु पालया ध्वाखा दुने हयाः इमित म्वःल्हुकि।

13 अले हारूनयात पवित्र वसः फीकाः वयात अभिषेक या। अले पुजाहारी जुयाः सेवा यायेत वयात पलिस्था या।

14 वया कायपिन्त हयाः इमित जामालं फीका ब्यु।

15 अले छं इमि बौयात गथे यानाः अभिषेक यानागु खः अथे हे यानाः इमित नं अभिषेक या। इमिगु अभिषेक धाःसा छगू सदांया पुजाहारीया ज्याकथं लिपा थयंकया पुस्ता तक जुइ।”

16 मोशां फुक्क ज्या परमप्रभुं वयात उजं बियादीगुकथं हे यात।

17 इस्त्राएलीतयसं मिश्र देश त्वःतूगु दच्छि लिपा निगूगु दँया न्हापांगु लाया न्हापांगु दिखुन्हु पवित्र पाल धस्वाकल।

18 पवित्र पाल थुकथं धस्वाकल — वं लिधंसात तयेमाःगु थासय तल, सिंपौ धस्वाका तल, खगः दुख्वत अले थांत धस्वाका तल।

19 अनलि परमप्रभुं मोशायत उजं बियादीगुकथं इमिसं पवित्र पालया घःने नितें इलां प्यनाः उकी घःने मेगु नितें इलां तयाबिल।

20 अले वं त्वहंपौ हयाः बाचा चिनादीगु सन् दुने तयाः न्वःत सनूइ तयाबिल, अले प्रायश्चितया कृपा-आसन सनूया घःने तल।

21 वं बाचाया सनूयात महा-पवित्र थासय हल। परमप्रभुं मोशायत उजं बियादीगु थें वं पर्दा यख्खानाबिल। थुकथं बाचाया सन् खने मदय्क तयाबिल।

22 अले वं पवित्र पालया उत्तरपाखे पर्दाया पिने तेबिल तल।

23 परमप्रभुं मोशायत उजं बियादीगु थें वं मरियात उकिया च्वय् परमप्रभुया न्ह्यःने तयाबिल।

24 वं त्वाःदेवायात पवित्र पालया दच्छिनपाखे तेबिलया चुलिचू तयाबिल।

25 अले परमप्रभुं मोशायत उजं बियादीगु थें वं परमप्रभुया न्ह्यःने पाल्चा च्याकल।

- 26 मोशां पवित्र पालय् दथुइच्चंगु पर्दाया न्ह्यःने लुँयागु वेदी तल।
 27 परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें उकी वं नस्वाःगु गुँगू च्याकल।
 28 अले वं पवित्र पालया लुखाय् पर्दा यख्खानाबिल।
 29 अले परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें वं पवित्र पालया लुखाया लिक्क होमबलिया वेदी तयाः उकी होमबलि व अन्नबलि देछाल।
 30 वं पवित्र पाल व वेदीया दथुइ बातायात तयाः उकी लः तल।
 31 अले मोशा, हासून व वया काय्पिन्सं उकी थथःगु ल्हाःतुति सिलेगु यात।
 32 इपिं पवित्र पालय् वा वेदीइ वनीबलय् इमिसं थथःगु ल्हाःतुति सिलेगु याइ। गुकियात परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु खः।
 33 दकलय् लिपा वं पवित्र पाल व वेदीया प्यखेरं घेरय् यानाः चुक दय्कल। अले चुकया ध्वाखाय् पर्दा यख्खानाबिल। थुकथं मोशां फुक्कं ज्या सिधय्कल।

परमप्रभुया महिमा

- 34 अले नापलायेगु पालयात सुपाँचं त्वपुल, व परमप्रभुयागु महिमां पवित्र पाल जाल।☆☆
 35 मोशा पवित्र पालय् दुहां वने मफुत छायाःसा व सुपाँय् उकी च्वना हे च्वन अले परमप्रभुयागु महिमां पवित्र पाल जायाच्चन।
 36 व सुपाँय् पवित्र पालं चिला वनीबलय् इस्राएलीत थःगु लुँपुइ न्ह्यःज्याइ।
 37 अयनं ग्वःन्हू तक सुपाँय् च्वय् थहां वनी मखु इपिं अन हे च्वनाच्चनी।
 38 इस्राएलीतय्गु फुक्क यात्रा ज्वःछिं न्हिनय् परमप्रभुया सुपाँय् पवित्र पालया च्वय् खनेदइ, चान्हय् धाःसा उकी इमिसं मि खनी।

लेवीतयगु सफू म्हसीका

लेवीया सफू यहदी मस्तयसं ब्वनेमाःगु न्हापांगु सफू खः। थ्व सफू ख्रीष्ट स्वयाः १४०० दँ न्ह्यः मोशां च्वःगु खः। होरब पर्वतया लिक्क इस्त्राएलीत च्वनाच्वंबलय् परमेश्वरं इमित यक्व उजं बियादिल। थ्व सफुलिइ उबलय् इस्त्राएलीतयसं याइगु आराधनाया नियम, धार्मिक विधि व उपि नियम व विधि पूर्वकेत जिम्मा बियातःपि पुजाहारीतयसं मानय् यायेमाःगु नियम दु। थुपि नियम परमेश्वरं मोशापाखें बियादीगु खः।

थ्व सफूया मू खँ परमेश्वरया पवित्रता व इस्त्राएलीतयसं इस्त्राएलया पवित्र परमेश्वरलिसें थःगु स्वापु तया तयेत परमेश्वरयात आराधना यायेगु व थःगु जीवन हनेगु खःगु पहः खः। थ्व सफुलिइ छु जूसा मनूतयगु म्ह अशुद्ध जुइ, छु जूसा छँ अशुद्ध जुइ, उपि शुद्ध यायेत छु छु यायेमाः धयागु खँ नं थ्व सफुलिइ दु। गज्याःपि पशुत अशुद्ध जुइ, गज्याःपि पशुत शुद्ध जुइ धयागु बारे बांलाक च्वयातःगु दु। छम्ह मिजंनं छम्ह मिसालिसें वा छम्ह मिसां छम्ह मिजंलिसें याये मत्यःगु ज्याया बारे नं थुकी च्वयातःगु दु। येशू ख्रीष्टं निगूगु तःधंगु आज्ञा धकाः कनादीगु नांजाःगु खँवः “थः जःलाखःलापिन्त थःत थें मायाया” थ्व सफूया १९:१८ पदय् दु।

धलः पौ

देछा व बलिदानया नियम १:१-७:३८

हासून व वया कायपिनिगु अभिषेक ८:१-१०:२०

शुद्ध व अशुद्धया नियम ११:१-१५:३३

प्रायश्चितया दि १६:१-३४

जीवन व आराधनाय् पवित्रताया नियम १७:१-२७:३४

लेवी बलि बीगु नियम

होमबलि

1 परमप्रभुं मोशायात पवित्र पालया दुने सःताः धयादिल,

2 “इस्त्राएलीतयत् धा, ‘सुनानं परमप्रभुया निति बलि बीबलय् वयागु बलि सा द्रहंया बथां वा फै दुगुचाया बथांपाखें जुइमाः।

3 “ वं होमबलि सा द्रहंया बथांपाखें छायेगु खःसा व खू मदुम्ह मिजंम्ह जुइमा, वं व पशु नापलायेगु पालया ध्वाखाय् छाये हयेमाः अले व पशु परमप्रभुया न्ह्यःने वयागु लागिं नालेबहः जुइ।

4 अले वं थःगु ल्हाः होमबलि पशुया छेनय् तयेमाः। अले वयागु प्रायश्चितया लागिं ग्रहण याइगु जुइ।

5 व मनुखं द्रहंचायात परमप्रभुया न्ह्यःने स्यायेमाः। अले हासूनया पुजाहारी कायपिन्सं द्रहंया हि कयाः नापलायेगु पालया ध्वाखाया दुने च्वंगु वेदीया छचाःखेरं छ्वाकेमाः।

6 अनलि होमबलि छाःम्ह मनुखं बलि बी धुंकूम्ह पशुया छेगू तुनाः वयागु लायात ध्यनाः कुचा कुचा यायेमाः।

7 पुजाहारी हासूनया कायपिन्सं वेदीइ मि तयाः उकिया घने सिं बांलाक मिले यानाः तयेमाः।

8 अले वया कायपि अर्थात पुजाहारीतयसं वेदीया च्वय् मिइ तयातःगु सिंया घःने बलि बी धुंकूम्ह पशुयागु छ्यं, दाः व ला बांलाक ब्वया तयेमाः।

9 आतापुति भ्वरि व तुति धाःसा लखं सिलेमाः अले व फुक्कयात पुजाहारी वेदीइ छ्वाकेमाः। थ्व परमप्रभुयात यःगु नस्वाः वःगु विशेष देछा, होमबलि खः।

10 “ सुनानं परमप्रभुया निति बथांपाखें फै वा दुगुचा बलि हल धाःसा वं खू मदुम्ह मिजंम्ह छायेमाः।

11 वं परमप्रभुया न्ह्यःने वेदीया उत्तरपाखे छाःम्ह पशुयात पालाः स्यायेमाः, अले हासूनया पुजाहारी कायपिन्सं वयागु हि वेदीइ जःखः छ्वाकेमाः।

12 अले व मनुखं पशुयात कुचा कुचा यायेमाः। पुजाहारी फुक्कयात वेदीइ मिया च्वय् सिंकाय् ब्वया तयेमाः।

13 वं बलि बीहःम्ह पशुयागु आतापुति भ्वरि व तुतियात लखं सिलेमाः। अले पुजाहारी फुक्क यंकाः वेदीइ छ्वय्केमाः। थ्व परमप्रभुयात यःगु नस्वाः वःगु होमबलि, विशेष देछा खः।

14 “ सुनानं परमप्रभुया निति इंगःतयगु होमबलि छायेगु खःसा व इंगः सकुभन्तु वा बखुं जुइमाः।

15 पुजाहारी व छाःम्ह इंगः वेदी लिक्क हयाः छ्यं म्वःहिलाः चफुइमाः। इंगःया छ्यंयात वेदीइ छ्वय्केमाः। हि धाःसा वेदीया सिथय् थाथा यायेमाः।

16 उकिं इंगःया गलः नापं भ्वरि लिक्कयाः वेदीया पुर्बपाखें नउ दुथाय् वांछ्वयेमाः।

17 उकी देछाःम्ह इंगःयात कुचा मयासें पपूया दथुं फायेमाः। पुजाहारी वेदीइ दुगु मि च्वय् सिंइ इंगःयात छ्वय्केमाः। थ्व परमप्रभुयात यःगु नस्वाः वःगु होमबलि, विशेष देछा खः।

2

अन्नबलि

- 1 “सुनानं परमप्रभुया निति अन्नबलि छा:सा भिगु छुचुं हयेमा:। उकी जैतूनया चिकं प्वंका: धुपाँय् तयेमा:।
- 2 अले वं हासूनया पुजाहारी कायपिन्थाय् हयेमा:। उकिं पुजाहारी थ:गु ल्हा:या छम्ह भिगु छुचुं व चिकं, अले फुक्क धुपाँय् नाप लिकायेमा:। अले वं परमप्रभुयात य:गु नस्वा: व:गु विशेष देछा लुमन्तिकथं वेदीइ छवय्केमा:।
- 3 अन्नबलिया ल्यं दुगु हासून व वया कायपिनिगु जुइ। परमप्रभुया निति मेमेगु विशेष देछा स्वया: थ्व तसकं पवित्रगु ख:।
- 4 “भुतुलिइ दय्कूगु अन्नबलि छायेगु इच्छा दुसा, चिकनय् बुलात:गु सोडा मत:गु भिगु छुचुंया ग्वारमरि वा चिकनं इलात:गु सोडा मत:गु मरि जुइमा:।
- 5 छिमिगु बलि ताप्केचाय् छूगु अन्नबलि ख:सा, चिकं बुलात:गु सोडा मत:गु भिगु छुचुंया जुइमा:।
- 6 व कुचा कुचा याना: उकी चिकं प्वंकेमा: व अन्नबलि ख:।
- 7 छिमिसं छा:गु अन्नबलि द्वालया छूगु ख:सा चिकं भिगु छुचुंया जुइमा:।
- 8 थज्या:गु अन्नबलि परमप्रभुया थासय् हया: पुजाहारीयात ल:ल्हायेमा:। अले वं वेदीइ तयेमा:।
- 9 पुजाहारी अन्नबलि लुमन्तिकथं छम्ह लिकया: व परमप्रभुयात य:गु नस्वा: व:गु विशेष देछा वेदीइ छवय्केमा:।
- 10 अन्नबलि ल्यंगु ब्व हासून व वया कायपिनिगु जुइमा:। परमप्रभुया निति मेमेगु विशेष देछा स्वया: थ्व तसकं पवित्र ख:।
- 11 “छिमिसं परमप्रभुयाथाय् छायेहइगु फुक्क अन्नबलि सोडा मतय्क: दय्कूगु जुइमा:। छाया:सा परमप्रभुया निति छाइगु विशेष देछाय् छिमिसं सोडा व कस्ति छवय्के मते।
- 12 व धा:सा न्हापांयागु फलया देछाकथं परमप्रभुया न्हा:ने छा:सां ज्यू। नस्वा:या लागिं धा:सा उकियात वेदीइ छवय्के मते।
- 13 छिमिसं छा:गु फुक्क अन्नबलिइ चि तयेमा:। परमप्रभुं छिपिनाप सदांया लागिं चिनादीगु बाचाया चिं चि हे ख:। थथे जूगुलि न्हागु हे बलिइ चि तये हे मा:।
- 14 “परमप्रभुया निति न्हापांगु फलयागु अन्नबलि छायेगु इच्छा दुसा छिमिसं मिं छूगु व क्यलात:गु ताजा अन्न छायेमा:।
- 15 उकी चिकं व धुपाँय् तयेमा:। व अन्नबलि जुइ।
- 16 अले पुजाहारी अन्नबलि चिकं तयात:गु क्यलात:गु अन्न छुं ब्व व धुपाँय् फुक्क कया: लुमन्तिकथं छवय्केमा:। परमप्रभुया निति थ्व विशेष देछा ख:।

3

मेलबलि

- 1 “सुनानं परमप्रभुयात सा वा द्रुहं मेलबलि छाल धा:सा व पशु खू मदुम्ह जुइमा:।
- 2 व मनुखं थ:गु ल्हा: पशुया छेनय् तयेमा:। अले व देछा:म्ह बलियात नापलायेगु पालया ध्वाखाय् पाला: स्यायेमा:। अले हासूनया पुजाहारी कायपिन्सं बलिया हि वेदीइ ज:ख: छवाकेमा:।
- 3 मेलबलि विशेष देछा: परमप्रभुया निति आतापुति भ्वरि त्वपुइगु दा: व उकिया च्वय्च्वंगु दा: फुक्क छायेमा:।
- 4 निग: जलासें व उकिया च्वय् जँ नापं च्वंगु दा:, अले सँया भिगु ब्व वं लिकायेमा:।
- 5 व फुक्कयात हासूनया कायपिन्सं वेदीइ मि च्वय् दुगु सिँइ तया: छवय्केमा:। थ्व परमप्रभुयात य:गु नस्वा: व:गु विशेष देछा ख:।
- 6 “सुनानं परमप्रभुयात मेलबलिया बथांपाखें फैचा वा दुगुचा छाल धा:सा मिजंम्ह जूसां मिसाम्ह जूसां खू मदुम्ह पशुयात छायेमा:।
- 7 थ:गु बलि चिधिक:म्ह भ्या:चा छायेगु ख:सा वं वयात परमप्रभुया न्हा:ने छायेमा:।
- 8 वं थ:गु बलिया छेनय् ल्हा: तयेमा:। अले वयात नापलायेगु पालया ध्वाखाय् स्यायेमा:। पुजाहारी छा:म्ह पशुया हि वेदीया ज:ख: छवाकेमा:।
- 9 अले व मनुखं मेलबलिपाखें परमप्रभुयात विशेष देछा छायेमा:। थथे दा: व दुग: क्वँय्या लिककनं अलग यानात:गु दा:खा:गु न्हिप्यं दुगु क्वँय् निसें फायाबीमा:, आतापुति भ्वरि त्वपुइगु दा: व उकिया च्वय्च्वंगु दा: नं फुक्क लिकायेमा:।
- 10 निग: जलासें व उकिया च्वय् जँ नापं च्वंगु दा:, अले सँया भिगु ब्व वं लिकायेमा:।
- 11 पुजाहारी व परमप्रभुया निति विशेष देछा वेदीइ नसाकथं छवय्केमा:।
- 12 “सुनानं दुगुचा छाल धा:सा वं परमप्रभुया न्हा:ने छायेमा:।
- 13 वं थ:गु ल्हा: वयागु छेनय् तयेमा:, नापलायेगु पालया ध्वाखाय् वयात स्यायेमा:। अले हासूनया कायपिन्सं वयागु हि वेदीया ज:ख: छवाकेमा:।
- 14 वं उकिं थ:गु बलि परमप्रभुया निति विशेष देछाकथं छायेमा:। आतापुति भ्वरि त्वपुइगु दा: व उकिया च्वय्च्वंगु दा: फुक्क लिकायेमा:।
- 15 निग: जलासें व उकिया च्वय् जँ नापं च्वंगु दा:, अले जलासें व सँया भिगु ब्व वं लिकायेमा:।
- 16 अले पुजाहारी विशेष देछायात वेदीइ छवय्केमा:। थ्व परमप्रभुयात नस्वा: व:गु नसा थें जुइ। दा: दक्व परमप्रभुया लागिं जक ख:।
- 17 “छिमिसं दा: व हि गुबलें नये मते। थ्व छिमि पुस्तौं पुस्ताया लागिं न्हाबलेंया नियम ख:।”

4

पापबलि

- 1 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,
- 2 “इस्नाएलीतयत् थथे धा, ‘परमप्रभुं याये मते धयादीगु ज्याखँ मसीकं सुनानं पाप यात धा:सा वं थथे यायेमाः,
- 3 “ ‘अभिषेक जूम्ह पुजाहारी पापयात धा:सा फुक्क मन्तयत् दोष ला:गु जुइ। थथे जूगुलि वं या:गु पापया निति छम्ह खू मद्दुम्ह द्रहंचा परमप्रभुया न्ह्यःने पापबलिकथं छायेमाः।
- 4 वं द्रहंयात नापलायेगु पालया ध्वाखाय् परमप्रभुया न्ह्यःने हयाः वयागु छेनय् थःगु ल्हाः तयाः परमप्रभुया न्ह्यःने स्यायेमाः।
- 5 अले अभिषेक जूम्ह पुजाहारी द्रहंया हि कयाः पवित्र थाय्या दुने हयेमाः।
- 6 पुजाहारी थःगु पतिचा हिइ थुनाः व हि पवित्र थाय्या दथुइच्चंगु पर्दाय् न्हयकः छ्वाकेमाः।
- 7 अले पुजाहारी हि भतिचा कयाः पवित्र थासय् दुने परमप्रभुया न्ह्यःने च्वंगु गुँगू थनेगु वेदीया नेकुलिइ तिकेमाः। अले द्रहंया ल्यंगु हि नापलायेगु पालया ध्वाखाय् होमबलिया वेदीया तःलय् प्वंकेमाः।
- 8 पापबलिया द्रहंया फुक्क दाः लिकायेमाः। आतापुति भ्वरि त्वपुइगु दाः व उकिया च्वयच्चंगु दाः नं लिकायेमाः।*
- 9 निगः जलासें व उकिया च्वय् जँ नापं च्वंगु दाः, अले जलासें व सँया भिगु ब्व वं लिकायेमाः।
- 10 मेलबलि थें छाःम्ह सा वा द्रहंया दाः लिकयाः पुजाहारी व होमबलिया वेदीइ छ्वयकेमाः।
- 11 तर द्रहंया छेंगु, फुक्क ला, छ्यं, तुति व आतापुति भ्वरि सौ नापं
- 12 पुजाहारी थ्व फुक्क छाउनी पिने नउ वाइगु विधिकथं शूद्र जूगु थासय् यंकाः सिं घःने तयाः छ्वयकेमाः।
- 13 “ ‘इस्नाएलया फुक्क मन्तयसं परमप्रभुं याये मते धयादीगु ज्याखँ मसीकं यात धा:सा इमिसं थथे यायेमाः –
- 14 थःपिन्सं या:गु पाप पिज्वइबलय् इमिसं पापबलिया निति द्रहंचा हयाः नापलायेगु पालया ध्वाखाय् छायेमाः।
- 15 खलःया थकालिपिन्सं परमप्रभुया न्ह्यःने द्रहंयागु छेनय् थथःगु ल्हाः तयेमाः, अले व द्रहंयात परमप्रभुया न्ह्यःने स्यायेमाः।
- 16 अनं लिपा अभिषेक जूम्ह पुजाहारी व द्रहंयागु हि भतिचा कयाः पवित्र थासय् हयेमाः।
- 17 पुजाहारी थःगु पतिचा हिइ थुनाः व हि दथुइच्चंगु पर्दाय् न्हयकः छ्वाकेमाः।
- 18 अनं लिपा पवित्र थाय्या दुने परमप्रभुया न्ह्यःने च्वंगु गुँगू थनिगु वेदीया नेकुलिइ व हि छुं भचा तिकेमाः। ल्यंगु हि धा:सा नापलायेगु पालया ध्वाखाय् होमबलिया वेदीया तःलय् प्वंकेमाः।
- 19 द्रहंया फुक्क दाः लिकयाः वेदीइ छ्वयकेमाः।
- 20 पापबलिया द्रहंयात वं गथे या:गु खः थ्व द्रहंयात नं अथे हे यायेमाः। थुकथं पुजाहारी इमिगु निति प्रायश्चित यायेमाः, अले इमित क्षमा दइ।
- 21 पुजाहारी व द्रहंयात छाउनी पिने यंकाः न्हापांयाम्हयसित छ्वयक्क थें छ्वयकेमाः। थ्व इस्नाएलया फुक्क मन्तयगु निति पापबलि खः।
- 22 “ ‘सुं नायलं मसीकं परमप्रभु वया परमेश्वरं याये मते धयादीगु ज्याखँ पापयात धा:सा वं थथे यायेमाः।
- 23 वं या:गु पाप वयाके पिज्वःसा वं छम्ह खू मद्दुम्ह दुगु थःगु बलिया निति हयेमाः।
- 24 वं दुगुया छेनय् थःगु ल्हाः तयेमाः। परमप्रभुया न्ह्यःने होमबलिया पशु स्याइगु थासय् वयात स्यायेमाः। थ्व पापबलि खः।
- 25 अनलि पुजाहारी थःगु पतिचां पापबलिया हि भतिचा कयाः होमबलिया वेदीया नेकुलिइ तिकेमाः। अले ल्यंगु हि वेदीया तःलय् प्वंकेमाः।
- 26 उकिया फुक्क दाः मेलबलिया दाः थें वेदीइ छ्वयकेमाः। थथे पुजाहारी नायःया पापया लागिं प्रायश्चित याइ, अले वयात क्षमा दइ।*
- 27 “ ‘खलःयाम्ह सुनानं मसीकं परमप्रभुं याये मते धयादीगु ज्याखँ यात धा:सा वं थथे यायेमाः।*
- 28 वं या:गु पाप वयाके खनेदत धा:सा थःम्हं यानागु पापया निति थःगु बलिकथं खू मद्दुम्ह च्वलय् हयेमाः।
- 29 वं शूद्र जुइगु बलिया छेनय् थःगु ल्हाः तयेमाः अले होमबलिया थासय् स्यायेमाः।
- 30 अनलि पुजाहारी थःगु पतिचां शूद्र जुइगु बलि हि भतिचा कयाः होमबलिया वेदीया नेकुलिइ तिकेमाः। अले उकिया ल्यंगु हि वेदीया तःलय् प्वंकेमाः।
- 31 उकिया फुक्क दाः मेलबलिया दाः थें लिकायेमाः। अले पुजाहारी परमप्रभुया निति नस्वाः वयकेत वेदीइ छ्वयकेमाः। थथे पुजाहारी उकिया निति प्रायश्चित याइ, अले वयात क्षमा दइ।
- 32 “ ‘सुनानं पापबलिया निति फैया मचा हल धा:सा वं खू मद्दुम्ह मिसाम्ह चिधिकःम्ह फै हयेमाः।
- 33 वं शूद्र जुइगु बलिया छेनय् थःगु ल्हाः तयेमाः। होमबलिया पशुत स्याइगु थासय् वयात स्यायेमाः।
- 34 अनलि पुजाहारी थःगु पतिचां शूद्र जुइगु बलि हि भतिचा कयाः होमबलिया वेदीया नेकुलिइ तिकेमाः। उकिया ल्यंगु हि धा:सा वेदीया तःलय् प्वंकेमाः।
- 35 परमप्रभुयात छाःगु विशेष देछाया फुक्क दाः नापं मेलबलिया चिधिकःम्ह भ्याःचाया दाः थें पापबलिया फुक्क दाः वं लिकया उकियात पुजाहारी वेदीइ छ्वयकेमाः। थथे वं या:गु पापया निति पुजाहारी वयागु लागिं प्रायश्चित याइ, अले वयात क्षमा दइ।

5

- 1 “सुनानं थःमहं खंगु व न्यंगु खँया साक्षी बीमाः थाय् साक्षी मबिल धाःसा व पाप खः अले वं उकियागु निति दोष फयेमाली।
- 2 “सुनानं मसीकं जंगली पशुया सीम्ह, लहीपिं पशुया सीम्ह, घिसय् जुया जुइपिं पशुया सीम्ह, थज्याःगु अशुद्ध वस्तु थियाः लिपा वाःचाल धाःसा व अशुद्ध जुइ, अले वं पाप मानय् यायेमाः।
- 3 “सुनानं मसीकं मनूया म्हया छुं अशुद्धगु ब्व थियाः लिपा वाःचाल धाःसा व दोषी थहरय् जुइ।
- 4 “सुनानं मसीकं भिंगु वा मभिंगु न्हागु खँय् जूसां बिचाः मयासें पाफयाः लिपा वाःचाल धाःसा व दोषी थहरय् जुइ।
- 5 “सुं मनू थथे दोषी थहरय् जुल धाःसा वं थःगु पाप स्वीकार यायेमाः।
- 6 अले वं सजाँयकथं परमप्रभुयाथाय् बथांपाखें मिसाम्ह चिधिकःमह फै वा च्वलय् पापबलि छाये हयेमाः। पुजाहारीं वयागु पापया निति प्रायश्चित्त यायेमाः।
- 7 “चिधिकःमह भ्याःचा हये मफुसा वं परमप्रभुयाथाय् थःगु पापया सजाँयकथं निम्ह सुकुभन्तु वा निम्ह बखुं हयेमाः। छम्ह पापबलिया निति व छम्ह होमबलिया निति।
- 8 वं थुपिं पुजाहारीयाथाय् हयेमाः। पुजाहारीं न्हापां पापबलिया निति छम्ह छाइ। वं थुमिगु गःपः चमफुसे म्वय जक थ्याइ।
- 9 वं पापबलिया हि भतिचा कयाः वेदीया छखेपाखे छवाकि, अले ल्यं दुगु हि फुक्क वेदीया तःलय् प्वंकाछवइ। थ्व पापबलि खः।
- 10 अनलि पुजाहारीं मेम्ह झंगःयात नियमकथं होमबलि यानाः छाइ। थुकथं वं याःगु पापया निति पुजाहारीं प्रायश्चित्त यायेमाः। अले वयात क्षमा दइ।
- 11 “छुं जुयाः वं निम्ह सुकुभन्तु वा निम्ह बखुं नं हये मफुसा छगू एपाया झिब्वय् छब्व* नचुगु छुचुं पापबलिया निति हयेमाः। वं उकी चिकं वा धुपाँय् मतयेमाः, छायाधाःसा थ्व पापबलि खः।
- 12 वं थ्व पुजाहारीयाथाय् हयेमाः। अले पुजाहारीं उकियात लुमन्तिकथं छम्ह छुचुं कयाः परमप्रभुया निति वेदीइ विशेष देछाया च्वय् छवय्केमाः। थ्व पापबलि खः।*
- 13 थुकथं पुजाहारीं वयागु पापया निति प्रायश्चित्त यायेमाः, अले वयात क्षमा दइ। ल्यं दुगु छुचुं धाःसा अन्नबलि बीबलय् थें पुजाहारीयागु हे जुइ।”

दोषबलि

- 14 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 15 “सुनानं मसीकं परमप्रभुया पवित्र सम्पत्तिया छुं नं खँय् पापयात धाःसा वं सजाँयकथं परमप्रभुयाथाय् बथांपाखें खू मदुम्ह भ्याःचा छायेमाः। भ्याःचाया मू पवित्र पालया शेकेल† कथं क्वःछी। थ्व दोषबलि खः।
- 16 सुनानं थुकथं परमप्रभुयात छाये हयेमाःगु पवित्र खँय् द्रुक्ल धाःसा वं उकिया पलेसा पुले हे माः। अज्ज न्याब्वय् छब्व अप्वः तनेमाः। वं थ्व फुक्क व दोषबलिया भ्याःचा पुजाहारीयाथाय् हयेमाः। पुजाहारीं वयागु पापया निति भ्याःचायात दोषबलिकथं छानाः प्रायश्चित्त याइ। अले वयात क्षमा दइ।
- 17 “सुनानं मसीकं परमप्रभुं याये मते धाःगु खँ यानाः पापयात धाःसा व दोषी थहरय् जुइ। अले उकिया सजाँय वं फयेमाली।
- 18 वं दोषबलिकथं पुजाहारीयाथाय् बथांपाखें खू मदुम्ह भ्याःचा हयेमाः। भ्याःचाया मू शेकेलयाकथं क्वःछी। पुजाहारीं वं मसीकं याःगु वयागु दोषया निति प्रायश्चित्त याइ। अले वयात क्षमा दइ।
- 19 थ्व दोषबलि खः। थज्याःमह मनू धात्थें हे परमप्रभुया न्हाःने दोषी थहरय् जूगु खः।”

6

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादीगु विधि थ्व हे खः*,
- 2 “सुनानं तयेबियातःगु वस्तु लित मब्युसे, दि तयातःगु वस्तु लित मब्युसे, खुयाः वा जःलाखःलायात झंगः लानाः,
- 3 सुयागु तंगु वस्तु लुइकाः उकिया बारे मखुगु खँ ल्हानाः, मखुगु पाः फयाः परमप्रभुया विरोधय् पापयात धाःसा
- 4 व दोषी थहरय् जूगु दु। वं थःत तयेबियातःगु वस्तु, दि तयकातःगु वस्तु, खुयातःगु वस्तु, झंगः लानाः कयातःगु वस्तु, तंगु लुइकाहःगु वस्तु,
- 5 वा मखुगु पाः फयातःगु खँया न्याब्वय् छब्व अप्वः तनाः पलेसा पुलेमाः। वं दोषबलि बीखुन्हु थ्व फुक्क थुकिया थुवाःयात पुलेमाः।
- 6 वं पुजाहारीयाथाय् परमप्रभुयात दोषबलि बीत खू मदुम्ह भ्याःचा हयेमाः। भ्याःचाया मू शेकेलया मूकथं क्वःछी।
- 7 थ्व विधिकथं पुजाहारीं वयागु निति परमप्रभुया न्हाःने प्रायश्चित्त यायेमाः। अले वयात क्षमा दइ।”

पुजाहारीतयसं गुकथं बलि बीगु

होमबलिया विधि

- 8 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

* 5:11 ५:११ छगू एपाया झिब्वय् छब्व थ्व छगू किलोग्राम ति † 5:12 ५:१२-१३ लेवी २:२-३,९-१० † 5:15 ५:१५ छगू शेकेल थथे धयागु ११.५ ग्राम ति खः * 6:1 ६:१-७ गन्ती ५:५-८

9 “हारून व वया कायपिन्त थथे आज्ञा ब्यु, ‘होमबलि बीगु विधि थथे खः – होमबलि चच्छि व सुथय् तक वेदीइ तयेमाः। वेदीइ मि च्यानाच्चवेनेमाः।

10 अले पुजाहारीं पुजाहारीया सुति वसः व दुनेया सुति वसः पुनाः होमबलिया नौ लिकयाः वेदीया छखे तयेमाः।*

11 अले वं फिनातःगु वसः त्वयाः मेगु वसः पुनाः नौयात छाउनी पिने छगु शद्वगु थासय् यंकेमाः।

12 वेदीइ मि च्याना हे च्वेनेमाः, अले गुबलें मसीमाः। पुजाहारीं न्हिन्हिं सुथय् उकी सिं तनेमाः, पुजाहारीं होमबलिया कुचात व मेलबलिया दाः मिया च्वय् मिलय् यानाः तयेमाः।

13 वेदीइ मि मदक्क च्याना हे च्वेनेमाः, व गुबलें हे सी मज्यू।

अन्नबलिया विधि

14 “ ‘अन्नबलि छायेगु विधि थथे खः – हारूनया कायपिन्सं थुक्रियात परमप्रभुया न्ह्यःने वेदीइ हयेमाः।

15 पुजाहारीं छम्ह भिंगु छुचुं व चिकं कयाः फुक्क धुपॉय् तयाः च्याकाः अन्नबलिया चिकंथं परमप्रभुया निति नस्वाः जुइत वेदीइ छवय्केमाः।

16 “ ‘ल्यं दुगु धाःसा हारून व वया कायपिन्सं नइ। इमिसं थुक्रियात सोडा मतसे व नापलायेगु पालया चुकय् च्वनाः नयेमाः।

17 थुकी सोडा ल्वाकछ्यानाः मदय्केमाः। जितः छाःगु विशेष बलिया ब्व जिं इमित बियागु दु। अले थ्व पापबलि व दोषबलि थें हे पवित्र खः।

18 अले सदांया निति हारूनया मिजं पिं सन्तानतय्सं थ्व नयेमाः। परमप्रभुयात छायेहःगु अन्नबलितपाखें थ्व इमिगु पुस्तौ पुस्ताया लागिं इमिगु ब्व खः। मेपिं सुनानं विशेष देछा थिल धाःसा उक्रियागु पवित्रताया शक्ति वयात हानि याइ। ”

19 परमप्रभुं मोशायात हानं धयादिल,

20 “हारून अभिषेक जू खुन्हू वं व वया कायपिन्सं परमप्रभुयात छायेमाःगु बलि थुकथं दु – सुथय् बच्छि व बहनिइ बच्छि यानाः न्हिं छगु व बागु किलोग्राम भिंगु छुचुं अन्नबलिकथं न्ह्याबलें छायेमाः।

21 थुक्रियात चिकनाप वालाः द्वाल्य् छयेमाः। अले कुचा कुचा यानाः परमप्रभुयात लय्ताय्केगु नस्वाः जुइत अन्नबलिकथं छायेमाः।

22 थुकथं हे न्ह्याबलें अभिषेक जुयाः वयागु थासय् पुजाहारी जुइम्ह वया सन्तानं हे अन्नबलि छायेमाः। थ्व परमप्रभुया न्ह्याबलेंया ब्व खः, अले थ्व फुक्कं छवय्का छवयेमाः।

23 पुजाहारीया फुक्क अन्नबलि छवय्का छवयेमाः। थ्व मनयेमाः।”

पापबलिया विधि

24 परमप्रभुं मोशायात हानं धयादिल,

25 “हारून व वया कायपिन्त धा, ‘पापबलि छायेगु विधि थथे खः। होमबलि ब्युथाय् हे पापबलि नं परमप्रभुया न्ह्यःने बीमाः। थ्व तसकं पवित्रगु बलि खः।*

26 बलि छाइम्ह पुजाहारीं हे थुक्रिया ला नइ। नापलायेगु पालया चुकय् च्वनाः हे थ्व नयेमाः।

27 सुनानं वा छुकिं व पशुया ला थी उक्रियागु पवित्रताया शक्ति वयात हानि याइ। हि छफुतिं जक क्यगु वसः नं पवित्रगु थासय् हीमाः।

28 ला चाया थलय् दय्कूगु खःसा व चाया थलयात तछ्यायेमाः। कँय्या थलय् दय्कूगु खःसा लखं बांलाक सिलाछवयेमाः।

29 पुजाहारी जुइपिं न्ह्याम्ह कायमस्तय्सं नं थ्व नयेफु। थ्व तसकं पवित्र खः।

30 पाप प्रायश्चित यायेत पवित्रगु थासय् पापबलिया पशुया हि छाये हःसा उम्ह पशुया ला नये मज्यू। व फुक्कं मिइ च्याका छवयेमाः।

7

दोषबलिया विधि

1 “ ‘दोषबलि छायेगु विधि थ्व खः। थ्व तसकं पवित्र जू।

2 गुगु थासय् होमबलि स्याइ व हे थासय् दोषबलिया भ्याःचा नं स्यायेमाः। वयागु हि वेदीया जःखः छवाकेमाः।*

3 पुजाहारीं थुक्रिया फुक्क दाः वेदीइ छायेमाः। दाःखाःगु न्हिप्यं, दुलापिलायात भुनाच्चंगु दाः,

4 जँया नापं च्वंगु दाः, भुनाच्चंगु निगुलि जलासँ व सँया भिंगु ब्व लिकायेमाः।

5 पुजाहारीं परमप्रभुया निति विशेष देछाकथं व वेदीइ छवय्केमाः। थ्व दोषबलि खः।

6 पुजाहारी जुइपिं न्ह्याम्ह कायमस्तय्सं नं थ्व नयेफु। थ्व नापलायेगु पालया चुकय् च्वनाः नयेमाः। थ्व तसकं पवित्रगु खः।

7 “ ‘पापबलि थें हे दोषबलिइ नं अथे हे यायेगु खः। गुम्ह पुजाहारीं बलि छानाः इमिगु लागिं प्रायश्चित याइ, ला व हे पुजाहारीयागु जुइ।

8 होमबलियागु छेंगु होमबलि छाःम्ह पुजाहारीयागु हे जुइ।

9 भूतलिइ, द्वाल्य व ताप्केचाय् दय्कूगु अन्नबलि छाःम्ह पुजाहारीयागु हे जुइ।

10 चिकनय् बुलातःगु व गंगु फुक्क अन्नबलि हारूनया कायपिन्त उतिग्यंक हे थइ।

मेलबलिया विधि

11 “ ‘परमप्रभुयात मेलबलि छायेगु विधि थथे खः –

- 12 “सुनानं परमप्रभुयात सुभाय देछायेत मेलबलि छायेगु खःसा बलि बीत हःम्ह पशुनापं सोडा ल्वाकमछ्याःगु चिकनय बुलातःगु ल्वहंचा मरि छपा, सालगु मरि छपा अले सोडा मतःगु चिकनय न्हायातःगु घः मरि छपा कयाः
 13 सुभाय बीत छायेहःगु मेलबलि नापं वं सोडा ल्वाकछ्यानातःगु मरि नं छायेमाः।
 14 गुकिं छगू छगू यानाः परमप्रभुया निति विशेष भेटीया लागिं व छायेमाः। सोडा तःगु मरि मेलबलिया हि छ्वाकिम्ह पुजाहारीया जुइमाः।
 15 सुभायया मेलबलिया ला छाःगु हे दिं नयेमाः। कन्हय् खुन्हु थ्व नये मज्यू।
 16 “तर छाइगु बलि भाकल वा थः यःछिया बलि जूसा थज्याःगु बलि छाःगु हे दिखुन्हु नयेमाः। ल्यं दुगु ला कन्हय् खुन्हु नं नये ज्यू।
 17 कंस तक ल्यं दुगु बलिया ला धाःसा मिइ छवयकेमाः।
 18 मेलबलिया ला कंस तक सुनानं नल धाःसा व नालेबहः जुइ मखु। व ला छाःम्हय्सीयागु निति छाःगु ल्याः याइ मखु, तर व अशुद्ध जुइ।
 अले व नःम्ह मनु दोषी थहरय् जुइ।
 19 “सुनानं अशुद्ध वस्तु थ्यूगु ला नये मज्यू। व मिइ छवयकेमाः। विधिकथं शुद्ध जूम्ह मनुखं धाःसा ल्यं दुगु ला नयेफु।
 20 तर अशुद्ध जुयाः परमप्रभुया मेलबलिया ला सुनानं नल धाःसा वयात वया मनुतय् दथुं पितिना छवयेमाः।
 21 सुनानं मनूया अशुद्ध, पशुया अशुद्ध वा मेगु छुं घचाइपुगु वस्तु थियाः परमप्रभुया मेलबलिया ला नल धाःसा वयात वया मनुतय् दथुं पितिना छवयेमाः।’ ”

हि व दाः नये मज्यू

- 22 हानं परमप्रभुं मोशायत धयादिल,
 23 “इस्त्राएलीतयत् धा, ‘छिमिसं सा वा द्रहं, फै वा दुगुयागु दाः नये मज्यू।
 24 अथे सीम्ह व जंगली पशुतयसं स्याःम्ह पशुया दाः मेगु ज्याय छ्योसां ज्यू तर छिमिसं व नये मज्यू।
 25 परमप्रभुया निति विशेष देछाया पशुया दाः सुं मनुखं नल धाःसा वयात वया मनुतय् दथुं पितिना छवयेमाः।
 26 छिपि न्ह्याथायसं च्वंसां पशुपक्षीया हि गुबलें नये मज्यू।*
 27 हि नःम्ह न्ह्याम्ह मनु जूसां वयात वया मनुतय् दथुं पितिना छवयेमाः।’ ”

पुजाहारीया ब्व

- 28 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,
 29 “इस्त्राएलीतयत् धा, ‘परमप्रभुया निति मेलबलि छाइम्हय्सीनं मेलबलिया छब्व बलिकथं परमप्रभुया थासय् हयेमाः।
 30 वं परमप्रभुया निति विशेष देछा थःगु ल्हातिं हयेमाः। वं दाः ह्याकुला नाप हयाः परमप्रभुया न्ह्यःने संकाबीगु बलिया निति देछायेमाः।
 31 पुजाहारीं दाः वेदीइ छवयकेमाः। ह्याकुला धाःसा हासून व वया काय्पिनिगु जुइ।
 32 छिमिसं जव खम्पा नं मेलबलि भेटीकथं पुजाहारीयात बीमाः।
 33 मेलबलिया हि व दाः छाःम्ह हासूनया काय्पागु ब्व जव खम्पा जुइ।
 34 छायाःसा इस्त्राएलीतयगु मेलबलि संकूगु ह्याकुला व खम्पा जिं छिमिके कयाः पुजाहारीतयत् इस्त्राएलीतयगुपाखें न्ह्याबलेया निति बियागु दु।’ ”
 35 गुखुन्हु हासून व वया काय्पि पुजाहारी पदय् अभिषेक जुयाः परमप्रभुया न्ह्यःने सेवाया निति दनी, उखुन्हुनिसें परमप्रभुया निति विशेष देछाया ब्व इमिगु खः।
 36 गुखुन्हु इपिं अभिषेक जुल उखुन्हु हे परमप्रभुं इस्त्राएली मनुतयसं इमित थ्व भाग बी धकाः उजं बियादिल। पुस्तौं पुस्ताया निति न्ह्याबलें थ्व इमिगु ब्व जुइ।
 37 थ्व हे होमबलि, अन्नबलि, पापबलि, दोषबलि, अर्पणबलि व मेलबलिया विधि खः।
 38 “छिमिसं थुकथं परमप्रभुयाथाय् बलि हयाः छायेमाः” धकाः परमप्रभुं मोशायत सीने मरुभूमिइ सीने पर्वतय् उजं बियादिल।

पुजाहारी जुइत माःगु खँ

8

हासून व वया काय्पिनिगु अभिषेक

प्रसं २९:१-३७

- 1 हानं परमप्रभुं मोशायत धयादिल,
 2 “छं हासून व वया काय्पि नापं इमिगु वसः, अभिषेक याइगु चिकं, पापबलिया द्रहं, निम्ह भ्याःचा व सोडा मतःगु मरिया दाला*
 3 नापलायेगु पालया ध्वाखाय् हजि। अले फुक्क खलःयात नं अन हे मुकि।”
 4 थथे परमप्रभुं मोशायत उजं बियादीगु थें मोशां यात, अले नापलायेगु पालया ध्वाखाय् फुक्क खलः मुन।
 5 मोशां इमित धाल, “परमप्रभुं या धकाः उजं बियादीगु ज्या थ्व हे खः।”
 6 अले मोशां हासून व वया काय्पिन्त हयाः विधिकथं म्वःलहुइकल।

* 7:26 ७:२६-२७ उत १:४; लेवी १७:१०-१४; १९:२६; व्य १२:१६,२३; १५:२३ * 8:2 ८:२ प्रसं २९:२-३

- 7 वं हास्रनयात जामालं फिकाः जँनी चिनाबिल। पुजाहारीया लं फिकाः उकी एपोद तथाबिल। एपोदया बांलाःगु बुत्ता दुगु जँनिखं हिनाबिल।*
- 8 अनं लिपा वं हास्रनयात छातिपाता फिकाः उकी हे ऊरीम व तुम्मीम* तथाबिल।
- 9 अले वयागु छेनय फेटा चिनाः फेटाया च्वय न्ह्यःने पवित्र चिं लुँपाता तथाः परमप्रभुं मोशायत उजं बियादीगु थें मोशां यानाबिल।
- 10 अनंलि मोशां अभिषेक याइगु चिकं ज्वनाः पवित्र पाल व अन दुने दुगु फुक्क ज्वलंयात अभिषेक यानाः शुद्ध यानाबिल।
- 11 उकिं भतिचा चिकं कयाः व वेदीइ न्हयकः तक छ्वाकल। अले वेदी व अनया फुक्क थलबल, लहाःतुति सिलेगु बाता व उकिया लिधंसा नापं शुद्ध यायेत अभिषेक यानाबिल।
- 12 हानं वं अभिषेक यायेगु चिकं ज्वनाः हास्रनया छेनय प्वंकाः वयात शुद्ध यायेत अभिषेक यानाबिल।
- 13 अनंलि परमप्रभुं मोशायत उजं बियादीगु थें मोशां हास्रनया काय्पिन्त न्ह्यःने हयाः जामालं फीकाबिल, अले जँनी चिकाः इमित बेतालि हिनाबिल।
- 14 अनं लिपा वं पापबलिया द्रहं हल, अले हास्रन व वया काय्पिन्सं पापबलिया द्रहंया छेनय थथःगु लहाः तल।
- 15 अले मोशां द्रहंयात स्यात। वं हि भतिचा कयाः थःगु पतिचां वेदीया प्यंगू नेकुलिइ तिकाः वेदीयात शुद्ध यानाबिल। ल्यं दुगु हि धाःसा वं वेदीया तःलय् प्वंकल। थथे यानाः वं वयागु लागि प्रायश्चित यायेत वेदी शुद्ध यानाबिल।
- 16 अले मोशां आतापुति भ्वरि त्वपुइगु फुक्क दाः, सँया भिंगु ब्व व दाःनापया निगः जलासँ कयाः वेदीइ छ्वयकल।
- 17 परमप्रभुं मोशायत उजं बियादी थें वं द्रहंयागु छेंगु, ला व सौ नापं छाउनी पिने यंकाः मिं छ्वयकाबिल।
- 18 अनं लिपा मोशां होमबलि छायेत भ्याःचा हल। हास्रन व वया काय्पिन्सं थथःगु लहाः भ्याःचाया छेनय तल।
- 19 अले मोशां भ्याःचायात स्यात। अनं लिपा मोशां हि वेदीया जःखः छ्वाकल।
- 20 वं भ्याःचाया ला कुचा कुचा ध्यनाः अले छ्यं व दाः नापं छ्वयकल।
- 21 परमप्रभुं मोशायत उजं बियादी थें वं आतापुति-भ्वरी व तुति लखं सिल, अले व परमप्रभुया निरिति विशेष देछा, नस्वाः वःगु होमबलिकथं वं भ्याःचाया फुक्क म्ह वेदीइ छ्वयकल।
- 22 अनंलि वं अर्पणयाम्ह भ्याःचा न्ह्यःने यंकल। थ्व भ्याःचायागु छेनय हास्रन व वया काय्पिन्सं नं थथःगु लहाः तल।
- 23 अले मोशां वयात स्यात। वं हि कयाः हास्रनया जव न्हायपं फ्वलय, जव लहाःया बुरा-पतिचाय् व जव तुतिया बुरा-पतिचाय् तिकाबिल।
- 24 अनं लिपा मोशां हास्रनया काय्पिन्त हल, इमिगु जव न्हायपं फ्वलय, जव लहाःया बुरापतिचाय् व जव तुतिया बुरापतिचाय् हि तिकाबिल। अले हि वेदीया जःखः छ्वाकाबिल।
- 25 अले वं दाः, दाःखाःगु न्हिप्यं, आतपुति-भ्वरी त्वपुइगु फुक्क दाः, सँया भिंगु ब्व, दाः नापंया निगः जलासँ व जव खम्पा काल।
- 26 अले परमप्रभुया न्ह्यःने दुगु दालां सोडा ल्वाकमछ्याःगु ल्वहंचा मरि छपा, सोडा मतःगु चिकनय बुलातःगु घः मरि छपा अले सालगु मरि छपा कयाः दाः व जव खम्पाया घने तथाबिल।*
- 27 थ्व फुक्क हास्रन व वया काय्पिनिगु ल्हातिइ तथाबिल। अले इमिसं परमप्रभुया न्ह्यःने संकाबीगु बलिकथं छाल।
- 28 अनं लिपा मोशां इमिगु ल्हाति व कयाः परमप्रभुया निरिति विशेष देछा, नस्वाःगु अर्पण बलिकथं होमबलिया वेदीइ छ्वयकल।
- 29 परमप्रभुं मोशायत उजं बियादीगु थें हे वं ह्याकुला कयाः संकाबीगु बलिकथं परमप्रभुया न्ह्यःने छाल। थ्व अर्पण बलियाम्ह मिजंमह फैया ब्व मोशायगु हे खः।
- 30 अले मोशां अभिषेकया भतिचा चिकं व वेदी हि भतिचा कयाः हास्रन व वया वसतय् अले वया काय्पि व इमिगु वसतय् नापं छ्वाकल। थथे वं हास्रन व वया काय्पिनिगु वसः नापं शुद्ध यानाबिल।
- 31 अले मोशां हास्रन व वया काय्पिन्त धाल, “छिमिसं नापलायेगु पालया चुक दुने ध्वाखाया लिक्क ला दयकाः व अभिषेक बलिया दालाय् दुगु मरिनापं अन हे च्वनाः न।
- 32 ल्यं दुगु ला व मरि धाःसा छ्वयकाब्यु!
- 33 छिमिगु अभिषेकया विधि पूमवंतले न्हयन्ह तक छिपिं नापलायेगु पालया ध्वाखां पिने वने मते, छायाःसा छिमिगु अभिषेक न्हयन्ह तक दयाच्वनी।
- 34 छिमिगु निरिति प्रायश्चित यायेत गथे थौं याःगु खः अथे हे यायेगु उजं परमप्रभुं बियादीगु दु।
- 35 अथे जुयाः छिपिं नापलायेगु पालया चुकय न्हयन्ह तक चां न्हि च्वनेमाः। छिपिं सिना मवनेमा धकाः परमप्रभुयागु उजंयात मानय् यायेमाः छायाःसा जितः थज्याःगु हे उजं बियादीगु खः।”
- 36 अले परमप्रभुं मोशापाखें ब्यूगु फुक्क उजं हास्रन व वया काय्पिन्सं पालन यात।

9

पुजाहारीतयसं थःपिनिगु ज्या छ्गु

1 अभिषेकया कन्हय् खुन्हु मोशां हास्रन, वया काय्पि व इस्त्राएलया थकालिपिन्त सःतल।

* 8:7 ८:७-९ प्रस २८; गन्ती २७:२१

* 8:8 ८:८ ऊरीम व तुम्मीम परमेश्वरया इच्छा सीकेत पुजाहारी छ्यलिगु निगू ज्वलं, स्वयादिसँ, प्रस २८:३०; गन्ती २७:२१

* 8:26 ८:२६ प्रस

- 2 अले वं हासूनयात धाल, “थःगु पापबलिया निति छम्ह खू मदुम्ह द्रुहंचा व होमबलिया निति खू मदुम्ह भ्याःचा यंकाः परमप्रभुया न्ह्यःने बलि ब्यु।
- 3 अले इस्राएलीतयत् धा, ‘पापबलिया लागिं छम्ह दुगु व होमबलिया लागिं दच्छि दुम्ह व खू मदुम्ह द्रुहंचा व चिधिकःम्ह भ्याःचा छम्ह छम्ह ज्वँ।
- 4 अले मेलबलिया लागिं छम्ह द्रुहं व छम्ह भ्याःचा, चिकनं बुलातःगु अन्नबलि नापं परमप्रभुयाथाय् बलिया लागिं हजि। छायाःसा परमप्रभु थौं छिमिथाय् खनेदयकः झाइ।’ ”
- 5 मोशां उजं ब्यू थें इमिसं फुक्क ज्वलं नापलायेगु पालया धवाखाय हल, अले फुक्क मनूत परमप्रभुया न्ह्यःने दं वल।
- 6 मोशां धाल, “परमप्रभुं उजं बियादीगु छिमिसं यायेमाःगु ज्या थ्व हे खः गुकिं यानाः परमप्रभुया महिमा छिमिथाय् खनेदइ।”
- 7 मोशां हासूनयात धाल, “परमप्रभुं उजं बियादी थें वेदीया न्ह्यःने थःगु शुद्ध जुइगु बलि व होमबलियात छायाः थःगु व फुक्क मनूतयगु लागिं प्रायश्चित या, अले मनूतयसं छायेहःगु नं छायाः इमिगु लागिं प्रायश्चित या।”*
- 8 अनंलि वेदीया न्ह्यःने वयाः हासून थःगु निति पापबलिया द्रुहंचा स्यात।
- 9 वया काय्पिन्सं हि वयागु लहातय् बिल। वं हिइ थःगु पतिचा थुनाः वेदीया नेकुलिइ तिकल। अले ल्यं दुगु हि फुक्क वेदीया तःलय् प्वंकाबिल।
- 10 पापबलिया दाः, जलासें व सेंया भिंगु ब्वयात वं परमप्रभुं मोशायात उजं बियादी थें वेदीइ छवय्काबिल।
- 11 ला व छेंग्यात वं छाउनी पिने मिइ छवय्काबिल।
- 12 अनंलि हासून होमबलिया पशु स्यात, वया काय्पिन्सं हि वयागु लहातय् बिल, अले वं थुकियात वेदीया जःखः छावाकल।
- 13 इमिसं होमबलिया ला व छ्यं ध्यनाः वयागु लहातय् तयाबिल, अले वं व वेदीइ छवय्काबिल।
- 14 वं दुला, भवरि व तुति सिलाः वेदीइ होमबलिया च्वय् छवय्काबिल।
- 15 अनंलि वं मनूतयगु निति बलि छायेहल। वं मनूतयगु पापबलिया दुगुचायात स्यानाः न्हापा थें छाल।
- 16 अनंलि वं होमबलि हयाः माःकथं छाल।
- 17 वं अन्नबलि हयाः उकिं छम्ह अन्न कयाः वेदीइ छवय्कल। थ्व सुथसिया होमबलि बाहेकयागु देखा खः।
- 18 वं मनूतयगु निति मेलबलिया द्रुहं व भ्याःचा नं स्यात। वया काय्पिन्सं हि वयागु लहातय् बिल। अले वं व वेदीया जःखः छावाकल।*
- 19 द्रुहंयागु दाः व भ्याःचायागु दाःखाःगु न्हिप्यं, जलासें व सेंया भिंगु ब्वयात
- 20 वं ह्याकुलाया घःने तल। दाः जुक्व वेदीइ छवय्कल।
- 21 मोशां उजं ब्यू थें वं ह्याकुला व जव खम्पाया लाफः नापं संकाः परमप्रभुया न्ह्यःने संकाबीगु बलिकथं छाल।
- 22 अले हासून थःगु निपा ल्हाः मनूतपाखे ल्हनाः इमित आशिष बिल। थुकथं पापबलि, होमबलि व मेलबलि छायाः व वेदीं क्वय् कुहां वल।*
- 23 अनंलि मोशा व हासून पवित्र पाल दुने दुहां वन, अले पिहां वयाः मनूतयत् आशिष बिल। अले परमप्रभुया महिमा फुक्क मनूतयगु न्ह्यःने खनेदत।
- 24 उबलय् हे परमप्रभुयापाखें मि पिहां वयाः वेदीइ च्वंगु होमबलि व दाःयात भस्म यात। थ्व खनाः मनूत तःसलं हालाः बाँय् भवसुल।

10

नादाब व अबीह सीगु

- 1 हासूनया काय्पि नादाब व अबीहं थथःगु गुँगू थनेगु मकः कयाः उकी मि थन, अले व मिइ धुपॉय् तयाः परमप्रभुं उजं बियामदीगु मि तयाः वय्कःया न्ह्यःने छाल।
- 2 उकिं परमप्रभुयापाखें मि पिहां वयाः इमित परमप्रभुया न्ह्यःने स्यानाबिल।
- 3 अले मोशां हासूनयात धाल, “परमप्रभुं धयादीगु खँ थ्व हे खः,
“जिगु न्ह्यःने वइपिपाखें
जिं जिगु पवित्रता क्यने।
जिं फुक्क मनूतयगु न्ह्यःने
थःगु महिमा क्यने।’ ”
हासून सुम्क च्वन।

4 मोशां हासूनया कका उज्जीएलया काय्पि मीशाएल व एलसाफानयात सःताः धाल, “पवित्र पालया न्ह्यःनं छिमि किजापिनिगु सीम्ह क्वबियाः छाउनी पिने यंकि।”

5 उकिं इमिसं मोशां आज्ञा ब्यू थें हे नादाब व अबीहया सीम्हयात इमिगु हे लनय् प्वःचिनाः क्वबियाः छाउनी पिने यन।

6 अले मोशां हासून व वया काय्पि एलाजार व ईतामारयात धाल, “छिमिसं थःपिनिगु सँ भुलसुलु दंका तये मते, अले लं खुइ मते। मखुसा छिपि सी, अले फुक्क मनूतलिसे परमप्रभु तंम्बयादी। छिमि थःथितिपि इस्राएलया फुक्क मनूत धाःसा परमप्रभुया मिं सीपिनिगु निति ख्वयेमाली।

7 छिपिं नापलायेगु पालया चुकं पिने वने मते, मखुसा छिपिं सी, छायाःसा परमप्रभुया अभिषेकया चिकं छिमिके दु।” अथे जूगुलि इमिसं मोशां धाःथें यात।

पुजाहारीतयगु निति विधि

8 अनं लिपा परमप्रभुं हारूनयात धयादिल,

9 “नापलायेगु पालय् वनेबलय् छ व छिमि काय्पिन्सं दाखमघ वा थ्वँ त्वनाः वने मते, मखुसा छिपिं सी। थ्व छिमि पुस्तौ पुस्तातयगु निति न्ह्याबलेया नियम खः।

10 पवित्र व साधारण अले शूद्र व अशूद्रया दथुइ छिमिसं पाःगु म्हसीकेमाः।

11 अले परमप्रभुं मोशापाखें इमित बियादीगु फुक्क शिक्षा छिमिसं इस्राएलीतयत् स्यनेमाः।”

12 मोशां हारून व वया ल्यंदुपिं काय्पिं एलाजार व ईतामारयात धाल, “परमप्रभुयात विशेष देछा छाये धुंकाः ल्यं दुगु अन्नबलि यंकाः वेदी लिक्क सोडा ल्वाकमछ्यासे दयकाः न, छायाःसा थ्व तसकं पवित्र जु।”

13 छिमिसं थ्व नापलायेगु पालया चुकय् च्वनाः न। छायाःसा परमप्रभुया निति छाःगु विशेष देछातपाखें थ्व छंगु व छिमि काय्पिनिगु ब्व खः। जितः थथे हे उजं ब्यूगु खः।

14 संकाबीगु बलिया व ह्याकुला विशेष भेटी खम्पा धाःसा छ, छिमि काय्पिं व न्ह्याय्पिन्सं विधिकथं शूद्र याःगु थासय् च्वनाः नयेमाः। छायाःसा थ्व इस्राएलीतयगु मेलबलिया पाखेंयागु छिमिगु ब्व खः।”

15 नये न्ह्यः धाःसा पुजाहारी ह्याकुला व खम्पाया व घःने तयातःगु विशेष भेटीया दाः वेदी न्ह्यःने हयाः परमप्रभुया निति संकाबीगु बलिकथं छाये हयेमाः। उबलय् जक परमप्रभुया उजंकथं थ्व सदांया निति छ व छिमि काय् न्ह्याय्पिनिगु ब्व जुइ।”

16 मोशां पापबलिया बारे न्यनेकने याःबलय् छवय्के धुंकूगु सीकल। अले व हारूनया ल्यंदुपिं काय्पिं एलाजार व ईतामारलिसे तंम्वल। अले वं इमित धाल,

17 “छिमिसं छाया पापबलि नापलायेगु पालया चुकय् मनयागु? व तसकं पवित्रगु खः। परमप्रभुं थ्व खलःया दोष ह्याछवयेगु निति अले मनूतयत् शूद्र यायेगु निति परमप्रभुया न्ह्यःने प्रायश्चित्त यायेत छिमित बियादीगु खः।”

18 दुगुचिगु हि पवित्रगु थासय् दुने महःगुलि छिमिसं जिं धाःथें वयागु ला नापलायेगु पालया चुकय् नयेमाःगु खः।”

19 अले हारून मोशायात धाल – “थौं हे इमिसं थःगु पापबलि व होमबलि परमप्रभुया न्ह्यःने छाल। अले थौं हे जितः आपत जुल! जिं थौं पापबलि नःगु जूसा छु परमप्रभु लयताइ ला?”

20 थ्व खँ न्यनाः मोशाया मन च्वन।

11

शूद्रपिं व अशूद्रपिं पशुत

व्य १४:३-२१

1 परमप्रभुं मोशा व हारूनयात धयादिल,

2 “इस्राएलीतयत् धा, ‘पृथ्वीइ च्वपिं फुक्क पशुत मध्ये थुपिं पशुत छिमिसं नयेफु।

3 तूतिख्वः बाःपिं व लिन्ह्यायाः नइपिं पशुत छिमिसं नये ज्यू।

4 “ ‘अथे खःसां लिन्ह्यायाः जक नइपिं वा तूतिख्वः जक बाःपिं पशुत धाःसा नये मज्यू। गथेकि ऊँट, वं लिन्ह्यायाः नःसां वयागु तूतिख्वः मबाः। व छिमिगु निति अशूद्र खः।

5 अले शापन – वं लिन्ह्यायाः नःसां वयागु तूतिख्वः मबाः। व छिमिगु निति अशूद्र खः।

6 अथे हे खराचा – वं लिन्ह्यायाः नःसां वयागु तूतिख्वः मबाः। व छिमिगु निति अशूद्र खः।

7 अथे हे छिमिसं फा नं नये मज्यू। छायाःसा वयागु तूतिख्वः बाःसां वं लिन्ह्यायाः मनः। उकिं व छिमिगु निति अशूद्र खः।

8 थुपिं पशुतयगु ला छिमिसं नये मज्यू, अज्ज ला थुमिगु सीमह तक नं थीमज्यू। थुपिं अशूद्रपिं खः।

9 “ ‘लखय् च्वनिपिं पपू व बिखू दुपिं जन्तुत धाक्व छिमिसं नये ज्यू।

10 समुद्र व खुसिइ च्वनिपिं पपू व बिखू मदुपिं जन्तुत, चाहे ब्वया जुइपिं जुइमा वा लखय् च्वनिपिं मेपिं जन्तु जुइमा छिमिगु लागिं घच्चाइपुपिं खः।

11 थज्याःपिं जन्तुत घच्चाइपुपिं जूगुलि छिमिसं थुमिगु ला नये मज्यू, अज्ज ला थुमिगु सीमह तक नं थीमज्यू।

12 लखय् च्वनिपिं पपू व बिखू मदुपिं जुक्व छिमिगु लागिं घच्चाइपुपिं खः।

13-19 “ ‘झंगःत मध्ये थुपिं घच्चाइपुसे च्वपिं खः धकाः थुइकि। गथेकि थीथी कथंयापिं गरूड, गिद्ध, हाकुमह गिद्ध, ह्याउँमह इमा, हाकुमह इमा, क्वः, अस्ट्रिच, हृचिल, लःहँय, बाय्चा, न्हिकांझंगः, हाडगील, भुल्का, राजहंस, धनेस, न्या नइमह क्वः, सलांत्याः झंगः, न्याखुं ब्वह, कल्कि झंगः व चिकंलापा। थुमिगु ला नये मज्यू।

20 “ ‘पपू दुपिं तूतिं चुइपिं कीत फुक्क छिमिगु लागिं घच्चाइपुपिं खः।

- 21 पपू दुपि तृति चुइपिलय नं तिन्हयेत तृतिइ स्वापु दुपि कीत धाःसा नये ज्यू।
 22 छिमिसं क्वःबुईचा, बुईचा व त्वाति नये ज्यू।
 23 पपू दुपि घिसय जुयाः जुइपि फुक्क कीत छिमिगु लागिं घच्चाइपुपि खः।
 24 “ थुमिगुपाखें छिपि अशुद्ध जुइ। सुनां थुमिगु सीम्ह थी, व सन्ध्याः ईतक अशुद्ध जुइ।
 25 सुनां थुमिगु सीम्ह क्वबिइ वं थःगु वसः हीमाः, अले सन्ध्याः ईतक व अशुद्ध जुइ।
 26 “ तृतिख्वः बांलाक मबाःपि पशु, लिन्हायाः नइमखुपि पशु फुक्क छिमिगु निति अशुद्ध खः। सुनां इमिगु सीम्ह थी, व अशुद्ध जुइ।
 27 प्यपां चुयाः जुइपि मध्ये पन्जांया बलं जुइपि फुक्क पशु छिमिगु निति अशुद्ध खः। सुनां इमिगु सीम्ह थी, व सन्ध्याः ईतक अशुद्ध जुइ।
 28 इमिगु सीम्ह क्वबीपिन्सं थःगु वसः हीमाः, अले सन्ध्याः ईतक अशुद्ध जुइ। इपि फुक्क छिमिगु निति अशुद्ध खः।
 29-30 “ नवःचा, म्हालकायचा, छुँ, मायबिलिचा, थज्याःपि बैय् घिसय जुया जुइपि फुक्कं छिमिगु निति अशुद्ध खः।
 31 बैय् घिसय जुया जुइपि मध्ये थुपि फुक्कं छिमिगु निति अशुद्ध खः। सुनां थुमित व थुमिगु सीम्ह थी, व सन्ध्या ईतक अशुद्ध जुइ।
 32 उपि मध्ये सुं सीबलय थुमिगु सीम्ह छुं चीजया लात धाःसा व अशुद्ध जुइ। सिं, कापः, छेगू, भांग्रा वा न्हागुयागु दयकातःगु जूसां सन्ध्या
 ईतक व अशुद्ध जुइ। उकियात लखय थुना तयेमाः अले तिनि व शूद्र जुइ।
 33 थुमिगु सीम्ह गुगुं नं कथंया चाया थलय लात धाःसा उकी च्वंगु फुक्क वस्तु अशुद्ध जुइ। अले व चा थलयात तख्याना छवयेमाः।
 34 उकी च्वंगु लखं थ्यूगु व दयकूगु फुक्क नसा अशुद्ध जुइ, थज्याःगु थलय दुगु छुं नं त्वंसा अशुद्ध जुइ।
 35 थुमिगु सीम्ह गुगुं कथंया चाया भूत वा नसा दयकेगु थलय कुतुंवन धाःसा व अशुद्ध जुइ। उकियात तख्याना छवयेमाः।
 36 बुंगाःचा व लः सुंकातःगु थाय धाःसा शूद्र जुइ। अथेसां सुनां अनं सीम्ह लिकाइ व धाःसा अशुद्ध जुइ।
 37 गुगुं नं कथंयागु पीत तयातःगु पुसाय थुमिगु सीम्ह लात धाःसा पुसा शूद्र हे जुयाच्चनी।
 38 लखय माःबुइकातःगु पुसाय थुमिगु सीम्ह कुतुंवन धाःसा पुसा अशुद्ध जुइ।
 39 “ छिमिसं ला नये ज्यूह पशु सित धाःसा, वयागु सीम्ह सुनां थी व सन्ध्या ईतक अशुद्ध जुइ।
 40 सीम्ह पशुया ला नइम्ह व सीम्ह क्वब्यूम्हं थःगु वसः हीमाः, अले व सन्ध्या ईतक अशुद्ध जुइ।
 41 “ बैय् घिसय जुया जुइपि फुक्क पशु घच्चायापुपि खः इमिगु ला नये मज्यू।
 42 प्वाथं चुयाः जुइपि वा प्यपा व प्यपां अप्वः तृति बैय् घिसय जुया जुइपि पशुत फुक्क घच्चाइपुसे च्वपि खः।
 43 थुमित थी तक नं मते, मखुसा छिपि अशुद्ध जुइ।
 44 जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः। छिमिसं थःपिन्त अर्पण यानाः पवित्र याना तयेमाः, छायाधाःसा जि पवित्र खः। बैय् घिसय जुया जुइपि छुं
 नं कथंयाम्ह जन्तुपाखें छिपि अशुद्ध जुइ मते।*
 45 छायाधाःसा जि छिमि परमेश्वर जुइत छिमित मिश्रनिसें हयाम्ह परमप्रभु जि हे खः। उकिं छिपि पवित्र जुइमाः, छायाधाःसा जि पवित्र खः।
 46 “ पशुत, झंगःपंक्षीत अले लखय च्वनिपि व बैय् घिसय जुया जुइपि फुक्क प्राणीया बारे यायेमाःगु विधि थुपि हे खः।
 47 छिमिसं शूद्र व अशुद्ध, अले नये ज्यूपि व नये मज्यूपि प्राणीत पाःगु म्हासीकेमाः। ”

12

मचाबूलय अशुद्ध जुइगु खँ

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 2 “झाएलीतयत धा – ‘प्वाथय दयाः काय बुइकूम्ह मिसा न्हयन्हु तक अशुद्ध जुइ। थीमज्यू जूगु इलय थें व अशुद्ध जुइ।
 3 च्यान्हु दुखुन्हु काय्या म्हाय चिं तयेमाः।*
 4 अनलि व मिसां हिबा वःगुपाखें शूद्र जुइत स्विस्वन्हु तक मब्यंकुतले पीमाः। मब्यंकुतले वं गुगुं नं शूद्रगु वस्तु थीमज्यू अले पवित्रगु थासय
 नं वने मज्यू।
 5 म्हाय बुइकल धाःसा व मिसा थीमज्यू जुइबलय थें झिप्यन्हु तक अशुद्ध जुइ। अनलि खुइखुन्हु लिपा ब्यंके धुंकाः तिनि शूद्र जुइ।
 6 “ ‘शूद्र जुइगु ई पूरा जुइ धुंकाः काय बूसां म्हाय बूसां वं होमबलिया निति दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा, व पापबलिया निति बखुंचा वा
 सुकुभन्तु छम्ह परमप्रभुया न्हाःने नापलायेगु पालया ध्वाखाय पुजाहारीयाथाय हयेमाः।*
 7 पुजाहारी व फुक्क परमप्रभुया न्हाःने छानाः वयागु निति प्रायश्चित याइ अले वयागु हिबा वःगुपाखें व शूद्र जुइ।
 “ मिसां काय वा म्हाय बुइके धुंकाः यायेमाःगु विधि थ्व हे खः।
 8 चिधिकःम्ह भ्याःचा हये मफुसा वं होमबलिया निति छम्ह व पापबलिया निति छम्ह यानाः सुकुभन्तु जूसां बखुं जूसां निम्ह हयेमाः। थुकथं
 पुजाहारी वयागु निति प्रायश्चित याइ। अले व शूद्र जुइ। ”

13

छेगूया पुनेयःगु ल्वय

* 11:44 ११:४४ लेवी ११:२२; १ पत्र १:१६ * 12:3 १२:३ उत १७:१२; लूक २:२१ * 12:6 १२:६-८ लूक २:२२-२४

- 1 परमप्रभुं मोशा व हासूनयात धयादिल,
- 2 “सुं मनूयागु म्हया छेंगुलिइ मनावल, इल्ल मिंक कै दयावल वा चातः दयावल धाःसा थ्व पुनेयःगु छेंगूया ल्वय् जुइफु। वयात पुजाहारी हासून वा वया कायपिं मध्ये छम्ह पुजाहारीयाथाय् हयेमाः।
- 3 थज्याःगु घाः पुजाहारीं स्वयेमाः अले वयागु ल्वचं काःगु थासय् बुयावःगु सँ तयुसे च्वंसा वा व घाः छेंगू स्वयाः गाः वंगु खनेदत धाःसा, व पुनेयःगु ल्वय् खः। पुजाहारीं उकियात जाँचय् यानाः स्वये धुंकाः वयात अशुद्ध थहरय् यायेमाः।
- 4 तर व चातः छेंगुलिइ तयुसे च्वंसा, अले स्वइबलय् व छेंगू स्वया गाः वंगु खने मदुसा, अले उकी बुयावःगु सँ नं तयुसे च्वनावःगु मदुसा, पुजाहारीं व ल्वगियात न्हयन्हु तक अलग तयेमाः।
- 5 न्हयन्हु दुखुन्हु पुजाहारीं वयात जाँचय् यानाः स्वइबलय् व घाः न्हापां गथे खः अथे हे खनेदुसा अले छेंगुलिइ व घाः न्यनावंगु मदुसा पुजाहारीं वयात हानं न्हयन्हु तक अलग तयेमाः।
- 6 न्हयन्हु खुन्हु पुजाहारीं वयात हानं जाँचय् यानाः स्वइबलय् ल्वय् कम जुइ धुंकागु दु अले छेंगुलिइ न्यनावंगु मदुसा, पुजाहारीं वयात शुद्ध थहरय् यायेमाः। व चातः जक खः। व थःगु वसः ही, अले व शुद्ध जुइ।
- 7 तर शुद्ध थहरय् यायेत पुजाहारीयात क्यने धुंकाः व चातः छेंगुलिइ न्यनावन धाःसा, वं हानं पुजाहारीया थासय् वनाः थःत हे क्यनेमाः।
- 8 अले पुजाहारीं जाँचय् यायेबलय् छेंगुलिइ चातः न्यनावन धाःसा पुजाहारीं वयात अशुद्ध थहरय् यायेमाः। थ्व पुनेयःगु ल्वय् खः।
- 9 “सुं मनूयात छेंगूया पुनेयःगु ल्वचं काल धाःसा वयात पुजाहारीयाथाय् हयेमाः।
- 10 अले पुजाहारीं जाँचय् यानाः स्वइबलय् व छेंगुलिइ तयुसे मनावःगु दुसा व उकियागु चिमिसँ तयुसे च्वंगु अले मनावःगु थासय् न्हगु घाः दुसा
- 11 वयागु म्हय् दुगु थ्व धातथें हे पुनेयःगु ल्वय् खः। अले पुजाहारीं वयात अशुद्ध थहरय् यायेमाः। व अशुद्ध थहरय् याय् धुकुंम्ह जगुलि पुजाहारीं वयात न्हयन्हुया निंति अलग तयेम्वाः।
- 12 “तर ल्वय् छेंगुलिइ न्यनावना च्वंसा, अले उकियात पुजाहारीं स्वइबलय् ल्वगियागु छ्यनंनिसें तति तकं छेंगुलि न्यनावंगु दुसा,
- 13 पुजाहारीं वयात बांलाक स्वयाः व ल्वय् म्ह छम्ह न्यनावने धुंकासा व मनूयात शुद्ध थहरय् यायेमाः। व ला धातथें हे तयुसे च्वने धुंकल, अले व शुद्धम्ह खः।
- 14 तर उकी न्हगु घाः खनेदत धाःसा व अशुद्ध खः।
- 15 पुजाहारीं वयागु न्हगु घाः जाँचय् यानाः वयात अशुद्ध थहरय् यायेमाः। व न्हगु घाः अशुद्ध खः, व पुनेयःगु ल्वय् खः।
- 16 तर व न्हगु घाः तयुसे च्वन धाःसा व मनू पुजाहारीयाथाय् वनेमाः।
- 17 अले पुजाहारीं वयात जाँचय् याइबलय् व चातः तयुसे च्वने धुंकासा पुजाहारीं व ल्वगियात शुद्ध थहरय् यायेमाः, व शुद्धम्ह खः।
- 18 “सुं मनूया छेंगुलि पिहां वःगु कै लाल धाःसा
- 19 अले व कै दुगु थासय् तयुसे च्वंक मनावल वा ह्याउँसे च्वंगु तयुगु चातः दयावल धाःसा, वं पुजाहारीयात क्यनेमाः।
- 20 अले वं जाँचय् यानाः स्वइबलय् व छेंगू स्वयाः गाः वंगु खनेदुसा अले अन दुगु चिमिसँ नं तयुसे च्वंगु दुसा, पुजाहारीं वयात अशुद्ध थहरय् यायेमाः। व पुनेयःगु ल्वय् खः। व कैपाखें पिहां वःगु खः।
- 21 तर पुजाहारीं जाँचय् याइबलय् उकी तयुसे च्वंगु चिमिसँ मदुसा वा छेंगू स्वयाः गाः मवंसा तर चातः तनावना च्वंगु दुसा, पुजाहारीं वयात न्हयन्हु तक अलग तयेमाः।
- 22 व छेंगुलिइ न्यनावंगु दु धाःसा पुजाहारीं वयात अशुद्ध थहरय् यायेमाः व पुनेयःगु ल्वय् हे खः।
- 23 तर तयुसे च्वंगु चातः थःगु थासय् हे न्यनामवंसे च्वनाच्वंसा व घाःखू जक खः। पुजाहारीं व मनूयात शुद्ध थहरय् यायेमाः।
- 24 “सुं मनूया छेंगुलिइ मिं पुयाः घाः जुल धाःसा, अले व मिं पुनाजूगु घाःयागु न्हगु ला ह्याउँसे च्वंगु तयुगु चातः खनेदत धाःसा,
- 25 पुजाहारीं वयात जाँचय् यायेमाः। अले व घालय् बुयावःगु चिमिसँ तयुसे च्वनावःसा, व घाः जूगु थासय् स्वइबलय् छेंगू स्वयाः गाः वंगु खनेदःसा, पुजाहारीं वयात अशुद्ध थहरय् यायेमाः। व मिं पुनाजूगु घाःपाखें वःगु पुनेयःगु ल्वय् खः।
- 26 “तर पुजाहारीं स्वइबलय् धातथें व घालय् तयुगु चिमिसँ बुयामवःसा, अले व छेंगू स्वयाः गाः मवंसा अले व गनावना च्वंसा, पुजाहारीं वयात न्हयन्हु तक अलग तयेमाः।
- 27 पुजाहारीं वयात न्हयन्हु दुखुन्हु जाँचय् यायेमाः। वयागु ल्वय् छेंगुलि न्यना वंसा पुजाहारीं वयात अशुद्ध थहरय् यायेमाः। व पुनेयःगु ल्वय् खः।
- 28 व घाःखू न्यनामवंसे मना जक वयाः अन हे च्वनाः गनावना च्वंगु दुसा व मिं पुया जूगु घाःखू खः। पुजाहारीं व मनूयात शुद्ध थहरय् यायेमाः।
- 29 “सुं मिजं वा मिसाया छेनय् वा मन्चाय् ल्वय् दुसा,
- 30 पुजाहारीं व ल्वय् जाँचय् यायेमाः अले व छेंगू गाः वंगु दुसा अले उकियागु सँ सालगु म्हासुसे च्वंसा, वं वयात अशुद्ध थहरय् यायेमाः। थ्व छ्यं वा मन्चाय् दुगु अशुद्धगु चासुइगु ल्वय् खः।
- 31 तर पुजाहारीं व चासुइगु ल्वय् जाँचय् याःबलय् व छेंगू स्वयाः गाः मवंसा अले उकी हाकुगु सँ नं मदुसा, वं ल्वगियात न्हयन्हु तक अलग तयेमाः।

- 32 न्हयन्हु दुखुन्हु पुजाहारी व ल्वय्यात जाँचय् यायेमा: अले व चासुइगु ल्वय् न्यनावंगु मदुसा, उकी सँ म्हासुसे मच्चंसा, अले व चासुइगु ल्वय् स्वइबलय् छँगू स्वया: गा: वंगु खने मदुसा,
- 33 पुजाहारी व चासुइगु ल्वय् दुगु थाय् त्व:ता: थ:गु सँ व दाही खायेमा:। वयात हानं न्हयन्हु तक अलग तयेमा:।
- 34 न्हयन्हु दुखुन्हु पुजाहारी हानं जाँचय् यायेमा:। व चासुइगु ल्वय् न्यनामवसँ छँगू स्वया: गा: वंगु खने मदुसा पुजाहारी वयात शुद्ध थहरय् यायेमा:। अले वं थ:गु वस: हिया: शुद्ध जुइ।
- 35 तर व शुद्ध थहरय् जुइ धुंका: नं व चासुइगु ल्वय् छँगुलि न्यनावन धा:सा
- 36 पुजाहारी वयात हानं जाँचय् यायेमा:। व चासुकइ छँगुलिइ न्यनावंगु दुसा पुजाहारी सँ म्हासुसे च्वं ला मच्चं धका: जाँचय् याये म्वा:। छायाधा:सा व मनु अशुद्धम्ह ख:।
- 37 तर पुजाहारी जाँचय् याना: स्व:बलय् व चासुइगु ल्वय् दुगु थाय् न्हापा गथे ख: अथे हे जू, व उकी हाकुगु सँ बुयाव:सा, व ल्वचं ला:गु ख:। अले पुजाहारी वयात शुद्ध थहरय् यायेमा:।
- 38 “सुं मिजं वा मिसायागु छँगुलिइ तयुसे च्वंगु चात: द:सा
- 39 पुजाहारी व जाँचय् यायेमा: अले वयागु म्हय् व चात: भतिचा जक तयुसे च्वंसा व छँगुलिइ पिहां व:गु दाग जक ख:, व मनु शुद्धम्ह ख:।
- 40 “सुं मनुयागु सँ हायावंगु दुसा व खउ छयंयाम्ह ला ख: तर व शुद्धम्ह हे ख:।
- 41 वयागु छयंयागु न्ह्य:नेपाखें जक सँ मदया: पाचुसे च्वंसा व शुद्धम्ह ख:।
- 42 तर वयागु छयंयागु न्ह्य:नेपाखें वा लिछयंपाखें सँ मदया: पाचुसे च्वंगु थासय् ह्याउँगु ह्याउँगु वा तयुसे च्वंगु घा: खने दया व:सा व पुनेय:गु ल्वय् ख:।
- 43 पुनेय:गु ल्वय् वइबलय् थें पुजाहारी वयात जाँचय् याना: स्वइबलय् सँ मदया पाचुसे च्वंगु थासय् मनावया: ह्याउँसे ह्याउँसे च्वंगु तयुगु घा: खनेद:सा
- 44 व मनु ल्वगि व अशुद्धम्ह ख:। वयागु छेनय् दुगु घा:या हुनि पुजाहारी वयात अशुद्ध थहरय् याइ।
- 45 “पुनेय:गु ल्वय् दुम्ह मनुखं खुनात:गु वस: फीमा:, अले वयागु छयंयागु सँ भुलुसुलु दंका तयेमा:। वं थ:गु म्हतु त्वपुया: त:सलं ‘अशुद्ध! अशुद्ध! अशुद्ध!’ धका: हालेमा:।
- 46 गुबलय् वयात ल्वचं काइ उबलय् तक व अशुद्ध हे जुइ। व याक:चा हे च्वनेमा:। व छाउनी पिने हे च्वनेमा:।”

वस: फ्वसापाखें अशुद्ध जूगु

- 47-49 “वसतय्, ऊनय् वा सुतिइ, अले सूती काप: वा ऊनयागु, छँगू वा छँगुलि दय्कूगु, न्ह्यागु हे वस्तुइ फ्वसा वया: वाउँसे वा ह्याउँसे च्वंगु खनेद:सा पुजाहारीयात क्यनेमा:। छायाधा:सा थ्व फ्वसां अशुद्ध जूगु ख:।
- 50 पुजाहारी उकियात जाँचय् यायेमा: अले उकियात न्हयन्हु तक अलग तयेमा:।
- 51 उकियात न्हयन्हु दुखुन्हु हानं जाँचय् यायेमा:, थानात:गु काप: वा छँगुलि दय्कूगु वस्तुइ नं व फ्वसा न्यनावंगु दुसा व ग्यानापुगु फ्वसा ख: व चिज अशुद्ध ख:।
- 52 अथे जूया: व फ्वसा व:गु वस: थानात:गु ऊन, सुति वा छँगूया न्ह्यागुयागु जूसां पुजाहारी उकियात छ्वय्का छ्वयेमा:। छायाधा:सा व ध्वगिगु फ्वसा ख:। उकियात मिइ छ्वय्का छ्वयेमा:।
- 53 “तर पुजाहारी स्वइबलय् व फ्वसा वस: थानात:गु काप: वा छँगूयागु वस्तुइ न्यनावंगु मदुसा
- 54 व फ्वसा व:गु वस्तु हीमा: धका: पुजाहारी उजं बीमा:। अले हाकनं न्हयन्हु तक उकियात अलग तयेमा:।
- 55 फ्वसा व:गु वस्तुयात ही धुंका: पुजाहारी उकियात हानं स्वयेमा:। फ्वसा न्हापा थें हे खनेद:सा व न्यना मवसां व अशुद्ध ख:। व फ्वसा चाहे दुनेपाखें जुइमा वा पिनेपाखें जुइमा, छं उकियात मिं छ्वयेकाब्यु।
- 56 व ही धुंका: पुजाहारी जाँचय् याइबलय् फ्वसा तना वनाच्वंगु दुसा व सुयात:गु वस: वा थानात:गु न्ह्यागुयागु काप: वा छँगुलि पुजाहारी फ्वसा व:गु व्व जक खुना: छ्वयेमा:।
- 57 व फ्वसा हाकनं थानात:गु काप: वा सुयात:गु वस: वा छँगूयागु हे वस्तुइ हानं खनेदत धा:सा व न्यनावंगु ख:। व फ्वसा व:गु वस्तुयात मिं छ्वय्केमा:।
- 58 तर थानात:गु वा सुयात:गु न्ह्यागु हे वस्तु जूसां ही धुंका: उकी फ्वसा मव:सा उकियात हानं हीमा: अले व शुद्ध जुइ।”
- 59 थानात:गु वा सुयात:गु वस: व ऊनया सुतिया वा छँगूयागु न्ह्यागुयागु जूसां फ्वसा वइबलय् शुद्ध अशुद्ध धका: क्व:छियेगु विधि थ्व हे ख:।

14

छँगूया ल्वय्पाखें शुद्ध जुइगु

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 2 “छँगूया पुनेय:गु ल्वचं क:म्ह मनुयात शुद्ध यायेगु इलय् वयात पुजाहारीयाथाय् हइबलय् यायेमा:गु विधि थथे ख:। थ:गु ल्वय् लने धुंक् थें च्वंसा[☆]

☆ 14:2 १४:२-९ मती ८:४; मार्क १:४४; लूक ५:१४; १७:१४

- 3 पुजाहारीयात छाउनीं पिने सःताः जाँचय् याकेगु। छँग्या व पुनेयःगु ल्वय् लन धाःसा,
 4 पुजाहारी निम्ह श्दुपिं झंगः, थाकुराःमाया कचा, ह्याउँगु का व हिसपमा हयेत उजं बीमाः।
 5 पुजाहारी छम्ह झंगःयात ताजा लः दुगु चाया थलया च्वय् तयाः स्यायेत उजं बीमाः।
 6 अले वं मेम्ह झंगः, थाकुराःमाया कचा, ह्याउँगु का व हिसपमा कयाः ताजा लःया च्वय् स्याःम्ह झंगःया हिइ थुनेमाः।
 7 वं न्हय्कः तक ल्वगिम्ह मन्यात उकि हाः हाः यानाः श्दु थहरय् यायेमाः अले ल्यंम्ह झंगःयात चकंगु ख्यलय् त्वःताबीमाः।
 8 “ल्वगिं थःगु वसः हियाः म्हय् च्वंगु फुक्क सँ खानाः म्वःल्हुइमाः। अले तिनि व धाथें श्दु जुइ, अले छाउनीइ दुहां वने खनी। अय्जुसां न्हय्न्हु तक धाःसा व थःगु पालं पिने हे च्वनेमाः।
 9 न्हय्न्हु दुखुन्हु वं हाकनं थःगु छेनय् च्वंगु सँ, दाहि, मिखाफुसि व म्हय् दक्व सँ खानाः, थःगु वसः हियाः म्वःल्हुइमाः। अले व धाथें श्दु जुइ।
 10 “च्यान्हु दुखुन्हु वं खू म्दुपिं दच्छि दुपिं निम्ह चिधिकःपि भ्याःचात व छम्ह मिसाम्ह चिधिकःम्ह फैचा, अन्नबलिया निति जैतूनया चिकनय् बुलातःगु भिगु छुचुं छगू एपाया झिब्वय् स्वब्व व छगू लिटरया स्वब्वय् छब्व चिकं हयेमाः।
 11 पुजाहारी नापलायेगु पालया ध्वाखाय् परमप्रभुया न्ह्यःने ल्वगियात व वं हःगु फुक्क ज्वलं यंकेमाः।
 12 “पुजाहारी चिधिकःम्ह भ्याःचा छम्ह व १/३ लिटर चिकं कयाः दोषबलिकथं छायेमाः। वं संकाबीगु बलिकथं परमप्रभुया न्ह्यःने उकियात छायेमाः।
 13 अले वं पापबलि व होमबलि स्याइगु पवित्र इलाकाय् चिधिकःम्ह भ्याःचायात स्यायेमाः। छायाःसा पापबलि पुजाहारीया जू थें दोषबलि नं वयागु हे जुइ। अले व तसकं पवित्र खः।
 14 अले पुजाहारीं दोषबलिया हि भचा कयाः ल्वगिया जव न्हाय्पंया फ्वः, जव ल्हाःया बुरापतिं व जव तुतिया बुरापतिनय् तिकाबीमाः।
 15 पुजाहारी उगु १/३ लिटर मध्ये भचा चिकं कयाः थःगु खव ल्हाःपाय् तयेमाः।
 16 अले पुजाहारीं थःगु जव च्वलापति उकी थुनाः न्हय्कः तक परमप्रभुया न्ह्यःने हाः हाः यायेमाः।
 17 थःगु ल्हाःपाय् ल्यंगु चिकं भचा पुजाहारी ल्वगिया जव न्हाय्पंया फ्वलय्, जव ल्हाःया बुरापतिं व जव तुतिया बुरापतिनय् दोषबलिया हिया घःने तिकाबीमाः।
 18 अले थःगु ल्हाःपाय् ल्यं दुगु चिकं फुक्क पुजाहारी ल्वगिया छेनय् तयाबीमाः। अले परमप्रभुया न्ह्यःने वयागु निति प्रायश्चित यायेमाः।
 19 “अले पुजाहारीं पापबलि छायाः ल्वगियागु निति प्रायश्चित यायेमाः। अनं लिपा वं होमबलि स्यानाः
 20 पुजाहारी अन्नबलि नापं वेदीइ छायेमाः। अले ल्वगियागु निति प्रायश्चित यायेमाः। थुकथं व श्दु जुइ।
 21 “छुं जुयाः व उलिमछि छाये मफुम्ह जूसा वं थःगु प्रायश्चित याकेत, दोषबलिया निति संकेत छम्ह जक चिधिकःम्ह भ्याःचा व अन्नबलिया निति चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् छब्व भिगु छुचुं व छगू लिटरया स्वब्वय् छब्व चिकं,
 22 पापबलि व होमबलियात छम्ह छम्ह यानाः सुकुभतु जूसां बखुंचा जूसां निम्ह हयेमाः।
 23 “च्यान्हु खुन्हु ल्वगिं थः श्दु जुइत नापलायेगु पालया ध्वाखाय् परमप्रभुया न्ह्यःने पुजाहारीयाथाय् थुपिं फुक्क हयेमाः।
 24 पुजाहारी दोषबलियाम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा छम्ह व चिकं कयाः संकाबीगु बलिकथं परमप्रभुया न्ह्यःने देछायेमाः।
 25 पुजाहारी चिधिकःम्ह भ्याःचायात दोषबलिया निति स्यानाः दोषबलिया हि भचा कयाः ल्वगिया जव न्हाय्पंया फ्वः, जव ल्हाःया बुरापतिं व जव तुतिया बुरापतिनय् तिकाबीमाः।
 26 पुजाहारी भचा चिकं कयाः थःगु खव ल्हाःपाय् तइ,
 27 अले पुजाहारीं थःगु जव च्वलापति उकी थुनाः न्हय्कः तक परमप्रभुया न्ह्यःने हाः हाः यायेमाः।
 28 थःगु ल्हाःपाय् दुगु चिकं छुं भचा कयाः पुजाहारी ल्वगिया जव न्हाय्पंया फ्वलय्, जव ल्हाःया बुरापतिं व जव तुतिया बुरापतिनय् दोषबलिया हिया घःने तिकाबीमाः।
 29 अले थःगु ल्हाःपाय् ल्यं दुगु चिकं फुक्क पुजाहारी ल्वगिया छेनय् तयाबीमाः। अले परमप्रभुया न्ह्यःने वयागु निति प्रायश्चित यायेमाः।
 30 अनंलि वं फु थें निम्ह सुकुभतुत वा निम्ह बखुंत,
 31 छम्ह पापबलिया निति छम्ह होमबलिया निति पुजाहारी अन्नबलि नापं छायेमाः। थुकथं पुजाहारी ल्वगिया निति परमप्रभुया न्ह्यःने प्रायश्चित यायेमाः।”
 32 छँग्या पुनेयःगु ल्वचं काःपि ल्वगितय्सं व मगाःमचाःपि ल्वगितय्सं थःम्हं फु थें श्दु जुइत यायेमाःगु विधि थथे हे खः।
 खाःचिल्लू छँ श्दु यायेगु
 33 परमप्रभुं मोशा व हास्नयात धयादिल,
 34 “जिं छिमित सम्पत्तिकथं बीत्यनागु कनान देशय् छिपिं च्वंवेने धुंकाः अन च्वंगु सुयागुं छँय् जिं खाःचिल्लूइकाबिल धाःसा
 35 व छँया थुवालं वनाः पुजाहारीयात थथे धायेमाः, ‘जिं जिगु छँय् खाःचि थें छुं खनागु दु।’
 36 पुजाहारीं छँ स्वःवने न्ह्यः छँ खालि यायेत उजं बीमाः। उबलय् तक छँय् च्वंगु छुं नं वस्तु अश्दु जुइ मखु। अनंलि पुजाहारीं छँ स्वयेत वनेमाः।
 37 वं छँय् खाःचिल्लू जाँच यायेमाः। छँया अंगलय् वाउँक वा ह्याउँक अंगः स्वयाः गाःवंक खाःचिल्लयाच्वंगु दुसा

- 38 पुजाहारीं छैनं पिहां वनाः न्हयन्हु तक छैय तालं ग्वयाः तयेमाः।
 39 न्हयन्हु दुखुन्हु वयाः पुजाहारीं हानं स्वयेमाः। छैया अंगलय् च्वंगु खाःचि मेथाय् नं न्यनावनाच्वंगु दुसा
 40 पुजाहारीं खाःचिल्याच्वंगु ल्वहंयात लिकयाः शहरं पिने विधिकथं अशुद्धु थासय् वान्छवयके छवयेमाः।
 41 अले वं अंगः छपातिं खुर्के याकेबीमाः, खुर्के यानाः वःगु चा वं शहरं पिने अशुद्धु थासय् वान्छवयके छवयेमाः।
 42 अनंलि वं अंगलय् न्हगु ल्वहं हयाः तिनाबीमाः, अले हाकनं लेवं इलाबीमाः।
 43 “अथे यानाः नं हाकनं खाःचिल्यावल धाःसा
 44 पुजाहारीं वनाः उकियात स्वयेमाः। अले खाःचि छैय न्यनावंगु दुसाः व छगू छगू नाश याइगु अशुद्धु खाःचि खः। अले व छै अशुद्धु खः।
 45 व छैयात थुनाछवयेमाः, अर्थात थुकिया ल्वहं, सिं, व चा फुक्कं थुना शहरं पिने अशुद्धु थासय् वांछवये यंकेमाः।
 46 “थ्व छै तिनातःबलय् सुं नं दुहां वन धाःसा सन्ध्याः ईतक व मनु अशुद्धु जुइ।
 47 सुं नं थ्व छैया दुने वनाः घन वा नल धाःसा वं थःगु वसः हीमाः।
 48 “पुजाहारीं हाकनं छैयात स्वःवइबलय् लेवं तये धुंकूबलय्निसें अशुद्धु खाःचि खने मदयाच्वंसा व छैयात वं शुद्धु भाःपीमाः। छायाःसा
 आः खाःचि मदये धुंकल।
 49 अले छै शुद्धु यायेत पुजाहारीं निम्ह शुद्धुपि झंगः, थाकुराःमाया कचा, ह्याउंगु का व हिसपमा हयेत धाइ।
 50 पुजाहारीं छम्ह झंगःयात ताजा लः दुगु चाया थलया च्वय् तयाः स्यायेमाः।
 51 अले वं मेम्ह झंगः, स्वसिमामाया कचा, हिसपमा व ह्याउंगु का कयाः स्याःम्ह झंगःया हि व ताजा लखय् थुनाः न्हयकः तक खाःचिल्लूगु
 छैयात उकिं हाः यायेमाः।
 52 थुकथं वं झंगःया हि, ताजा लः, बलि मब्यम्ह झंगः, स्वसिमामाया कचा, हिसपमा व ह्याउंगु का कयाः छै शुद्धु यानाबीमाः।
 53 अनंलि वं मस्याःम्ह झंगःयात शहरं पिने चकंगु ख्यलय् त्वःताबीमाः। थुकथं वं व छैया निति प्रायश्चित यायेमाः, अले व छै शुद्धु जुइ।”
 54 छैगूया फुक्क कथंया पुनेयःगु ल्वय, चासुल्वय,
 55 छैय लुइगु खाःचि, वसतय् वइगु फवसा,
 56 मनावइगु, कै व दुबि
 57 शुद्धु खः ला कि अशुद्धु खः धकाः सीकेगु विधि थ्व हे खः।
 छैगूया पुनेयःगु ल्वय व फवसा वःगुपाखें शुद्धु जुइगु थुकथं खः।

15

मिजंतय् म्हया अशुद्धु खँ

- 1 परमप्रभुं मोशा व हास्नयात धयादिल,
 2 “इस्त्राएलीतय्त धा, ‘सुं नं मिजंयात धातुया ल्वय् जुल धाःसा, व धातुया ल्वय्या हुनि व मनु अशुद्धु जुइ।
 3 वयागु म्हं धातु बाः वयाच्वंसा घसां उकिं व मनूयात अशुद्धु याइ।
 4 “ ‘धातुया ल्वय् दुम्ह मनु घंगु लासा व च्वंगु थाय् अशुद्धु जुइ।
 5 सुनां वयागु लासा थी, वं थःगु वसः हीमाः, अले थःम्हं नं म्वःल्हुइमाः। सन्ध्याकाः ईतक व मनु अशुद्धु जुइ।
 6 धातुया ल्वय् जूम्ह मनु च्वंगु थासय् च्वंम्ह मनुखं थःगु वसः हीमाः, अले म्वःल्हुइमाः। सन्ध्याकाः ईतक व अशुद्धु जुइ।
 7 “ ‘सुनां धातुया ल्वय् दुम्ह मनुयात थी, वं थःगु वसः हीमाः, अले थःम्हं नं म्वःल्हुइमाः, सन्ध्याकाः ईतक व नं अशुद्धु जुइ।
 8 “ ‘धातुया ल्वय् दुम्ह मनुखं शुद्धुम्ह मनुयात थुकलं बिल धाःसा वं थःगु वसः हीमाः, अले थःम्हं नं म्वःल्हुइमाः। सन्ध्याकाः ईतक व अशुद्धु
 जुइ।
 9 “ ‘व सल गइबलय् फ्यतुइगु फुक्क अले व च्वंगु थाय् नं अशुद्धु जुइ।
 10 सुनां वया तःलय् लाःगु वस्तु थी, व सन्ध्याकाः ईतक अशुद्धु जुइ। सुनां अज्याःगु वस्तु ल्हनाः काइ, वं थःगु वसः हीमाः, अले थःम्हं नं
 म्वःल्हुइमाः। सन्ध्याकाः ईतक व अशुद्धु जुइ।
 11 “ ‘धातुया ल्वय् दुम्ह मनुखं थःगु ल्हाः मस्युसे सुयातं थिल धाःसा व मनुखं थःगु वसः हीमाः, थःम्हं नं म्वःल्हुइमाः, अले व सन्ध्याकाः
 ईतक अशुद्धु जुइ।
 12 “ ‘व ल्वगिम्ह मनुखं चाया थल थिल धाःसा, थ्यगु चाया थल तख्याना छवयेमाः, सिंया थल जक लखं सिलाछवयेमाः।
 13 “ ‘धातुया ल्वय् दुम्ह मनुखं थःगु ल्वय् लाये धुंकाः न्हयन्हु तक पीमाः। न्हयन्हुया दुने वं थःगु वसः हीमाः, नीलखं म्वःल्हुइमाः। अले व
 शुद्धु जुइ।
 14 च्यान्हु खुन्हु वं निम्ह सुकुभतु वा बखुंया निम्ह मचा नापलायेगु पालया धवाखाय् परमप्रभुया न्ह्याःने यंकाः पुजाहारीयात बीमाः।
 15 पुजाहारीं छम्ह शुद्धु जुइगु बलि निति व छम्ह होमबलिया निति छायेमाः। थुकथं पुजाहारीं परमप्रभुया न्ह्याःने वयागु ल्वय्या निति प्रायश्चित
 यायेमाः।
 16 “ ‘सुं मिजंया वीर्यं कुतुवल धाःसा वं म्हं छम्हं म्वःल्हुइमाः। अले सन्ध्याकाः ईतक व अशुद्धु जुइ।
 17 वीर्यं लाःगु वसः वा छैगू नं लखं सिलाछवयेमाः, अले सन्ध्याकाः ईतक व अशुद्धु जुइ।

18 सुं मिजं मिसालिसे घनीबलय् वीर्यं लात धा:सा इपिं निम्हयसिनं नं म्व:ल्हुइमा:, अले इपिं सन्ध्याका: ईतक अशुद्ध जुइ।

मिसातय् म्हया अशुद्ध खँ

19 “सुं मिसा थीमत्य: जुइबलय् व न्हयन्हु तक अशुद्ध जुइ। सुनानं वयात थिल धा:सा सन्ध्याका: ईतक व अशुद्ध जुइ।

20 “व घंगु थाय् व फयतूगु फुक्क थाय् अशुद्ध जुइ।

21 सुनां वयागु लासा थी, वं थ:गु वस: हीमा:, थ:म्हं नं म्व:ल्हुइमा:, अले व सन्ध्याका: ईतक अशुद्ध जुइ।

22 सुनां व च्वंगु वस्तु थी, वं थ:गु वस: हीमा:, थ:म्हं नं म्व:ल्हुइमा:, अले सन्ध्याका: ईतक अशुद्ध जुइ।

23 सुनानं व घंगु लासा वा व च्वंगु वस्तु थिल धा:सा व सन्ध्याका: ईतक अशुद्ध जुइ।

24 “सुं नं मिजं व नापं घन धा:सा न्हयन्हु तक व मिजं अशुद्ध जुइ। अले व घंगु लासा नं अशुद्ध जुइ।

25 “सुं मिसाया थीमत्य: जुइगु ई बाहेक त:न्हु तक हि बावया: च्वन धा:सा अले थीमत्य: जूगु ई स्वया: यक्व दिं हि बा: वल धा:सा हि बा: वयाचवंतले व थीमत्य: जुइबलय् थें हे अशुद्ध जुइ।

26 अले थीमत्य: जुइबलय् थें हे व घंगु लासा अले व फयतूगु थाय् हि खने दुबलय् तक हे अशुद्ध जुइ।

27 सुनां थुपिं वस्तुयात थी व अशुद्ध जुइ। वं थ:गु वस: हीमा:, अले थ:म्हं नं म्व:ल्हुइमा:। सन्ध्याका: ईतक व अशुद्ध जुइ।

28 “हि खनेमदये धुंका: न्हयन्हु तक व मिसां पीमा:। अनंलि तिनि व शुद्ध जुइ।

29 च्यान्हु खुन्हु वं निम्ह सुकुभतु वा बखुंया निम्ह मचा नापलायेगु पालया ध्वाखाय् परमप्रभुया न्ह्य:ने यंका: पुजाहारीयात बीमा:।

30 पुजाहारी छम्ह पापबलिया निति व छम्ह होमबलिया निति छायेमा:। थुकथं पुजाहारी परमप्रभुया न्ह्य:ने वयागु हि बाव:गुया निति प्रायश्चित्त यायेमा:।

31 “थुकथं छिमिसं इस्त्राएलीतय् अशुद्ध याइगु खँपाखें अलग तयेमा:। मखुसा इमिसं थ:पिन्थाय् च्वंगु जिगु पवित्र पालयात अशुद्ध याइ। अले इपिं थ:पिनिगु अशुद्ध खँया हुनि सी माली।”

32 धातुया ल्वय् दुपिं व वीर्यं कुतुं वइपिं मिजंतयगु विधि थ्व हे ख:,

33 अले थीमत्य: जुयाच्वंम्ह मिसा वा थीमत्य: जूगु बाहेक मेबलय् हिबा वयाच्वंम्ह मिसा, धातु ल्वय् दुम्ह मिजं, अले थीमत्य: जूम्ह मिसालिसे घनीम्ह मिजंलिसे गुकथं व्यवहार यायेमा: धयागु खँया विधि थ्व हे ख:।

16

प्रायश्चित्तया दिं

1 हास्नया निम्ह कायपिं परमप्रभुया न्ह्य:ने वना: सी धुंका: परमप्रभुं मोशालिसें खँ ल्हानादिल।*

2 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छिमि दाजु हास्नयात बाचा चिनादीगु सनूया घ:ने च्वंगु प्रायश्चित्तया कृपा-आसनया न्ह्य:ने पर्दा दुने च्वंगु महा-पवित्र थासय् मंदुबलय् वये मते धा। मखुसा व सी। छायाधा:सा जि अन सनूया च्वय् सुपॉचय् खनेदयक: वयेगु ख:।*

3 “हास्न महा-पवित्र थासय् दुहां वने न्ह्य: वं थुपिं उजं पालन यायेमा:, वं पापबलिया निति छम्ह द्रुहंचा व होमबलिया निति छम्ह भ्या:चा हयेमा:।*

4 अले वं म्ह छम्हं म्व:ल्हुया: सूती काप:या लंसुर्वा: फिना:, तयगु विशेष काप:या हे दुवस:, सूती काप:या जनी चिना: सूती काप:या बेतालि पुया: वयेमा:। थ्व पवित्र वस: ख:।

5 अले हास्नं इस्त्राएलीतय् खल:पाखें वयात पापबलिया निति निम्ह दुगुचा व होमबलिया निति भ्या:चा छम्ह हयेमा:।

6 “अनंलि हास्नं थ:गु पापबलिया द्रुहं छायेमा: अले थ:गु व थ: छँज:या निति प्रायश्चित्त यायेमा:।

7 अले वं व निम्हं दुगुचा यंका: नापलायेगु पालया ध्वाखाय् परमप्रभुया न्ह्य:ने तयाबीमा:।

8 अनं लिपा वं निम्हं दुगुचाय् गुम्ह परमप्रभुया निति बलि बीगु अले गुम्ह त्व:ताछ्वयेगु धका: चिष्टा तयेमा:।

9 परमप्रभुया निति ला:म्ह दुगुचायात हया: हास्नं पापबलिकथं परमप्रभुयात छायेमा:।

10 त्व:ताछ्वयेगुलिइ ला:म्ह दुगुचायात म्वा:म्वाकं परमप्रभुया न्ह्य:ने हयेमा:। अले मनुतयगु पापया प्रायश्चित्तया निति वयात मस्भूमिइ त्व:तेमा:।

11 “हास्नं थ:गु व थ:गु छँज:या प्रायश्चित्तया निति पापबलिया द्रुहं हयेमा:। थ:गु पापबलिया द्रुहंयात स्याये धुंका:

12 वं परमप्रभुया न्ह्य:ने च्वंगु वेदी जायेक मि च्याकात:गु मक: व निपा ल्हाति जायेक नस्वा: व:गु विशेष धुपॉय्चुं कया: महा-पवित्र थासय् दुने यंकेमा:।*

13 वं परमप्रभुया न्ह्य:ने मिइ धुपॉय्चुं तयेमा:। थुकिया कुं साक्षीया सनूया च्वय्च्वंगु प्रायश्चित्तया कृपा-आसनयात त्वपुइमा:, मखुसा व सी।

14 अनंलि वं द्रुहंया हि भतिचा कया: थ:गु पतिचां प्रायश्चित्तया कृपा-आसनया पुर्वापाखे हा: हा: यायेमा:। प्रायश्चित्तया कृपा-आसनया न्ह्य:ने न्हय्क: तक पतिचां व हि छवाकेमा:।

15 “अले वं मनूतयगु पापबलिया निति दुगुयात स्यायेमाः। उकिया हि भचा कयाः महा-पवित्र थासय् यंकाः द्रुहंया हि हाः याः थें प्रायश्चितया कृपा-आसनया च्वय् व न्ह्यःने छवाकेमाः।✱

16 थुकथं वं इस्मएलीतयगु पाप व अशुद्ध ज्याखँपाखें तच्चकं महा-पवित्रगु थाययात शुद्ध यायेत प्रायश्चित यायेमाः। अथे हे वं पवित्र पालया निति नं अथे हे यायेमाः, छायाःसा थ्व छाउनी इमिगु अशुद्धताया दथुइ दु।

17 हासून प्रायश्चित यायेत महा-पवित्र थासय् दुहां वनाः थःगु, थःगु छेंजःया निति व फुक्क इस्मएलीतयगु निति प्रायश्चित यानाः पिहां मवतले पवित्र पालय् सुं नं च्वने दइ मखु।

18 “अले वं पिहां वयाः परमप्रभुया न्ह्यःने च्वंगु वेदीया लागिं प्रायश्चित यायेमाः। वं द्रुहंया हि व दुगुचाया हि भतिभति कयाः वेदीया प्यखेरं च्वंगु नेकुलिइ तिकाबीमाः।

19 छुं भचा हि वं थःगु पतिचां न्हय्कः तक उकी च्वय् हाः यानाः इस्मएलीतयगु अशुद्ध ज्याखँपाखें वेदीयात शुद्ध व पवित्र यायेमाः।

त्वःताछवःमह दुगुचा

20 “हासून महा-पवित्र थाय्, पवित्र पाल व वेदीया निति प्रायश्चित याये धुंकाः ल्यंमह दुगुचा हयेमाः।

21 अले हासून थःगु निपा ल्हाः दुगुचिया छेनय् तयाः इस्मएलीतयगु फुक्क मभिंगु ज्या, पाप व अपराधयात नालाः व फुक्क दुगुचिया छेनय् चीकेमाः। अनलि व दुगुचित मरुभूमिइ यंकीमह मनूयात बियाछवयेमाः।

22 थुकथं व दुगुचां इमिगु फुक्क पाप क्वबियायंकी। व मनुखं वयात मरुभूमिइ त्वःताबीमाः।

23 “अनलि हासून पवित्र पाल दुने वनाः महा-पवित्र थासय् वने न्ह्यः पुंगु तुयगु विशेष कापःया वसः त्वयाः अन हे त्वःताथकेमाः।✱

24 अले पवित्र इलाकाय् हे म्वःल्हुयाः थःगु पुजाहारीया वसः पुनेमाः। अले अनं पिहां वयाः थःगु व मनूतयगु निति होमबलि छानाः प्रायश्चित यायेमाः।

25 वं पापबलिया दाः नं वेदीइ छवय्केमाः।

26 “मरुभूमिइ दुगुचा त्वःतःवंमह मनुखं थःगु वसः हियाः म्वःल्हुइमाः। अले व छाउनीइ लिहां वये फइ।

27 हिपाखें प्रायश्चित यायेत महा-पवित्रगु थासय् हःगु पापबलिया द्रुहं व दुगुयात छाउनीं पिने यंकाः इमिगु छेंगु, ला व आतापुति मिइ छवयेका छवयेमाः।✱

28 छवयेकूमह मनुखं थःगु वसः हियाः म्वःल्हुइमाः, अले व छाउनीइ लिहां वने फइ।

प्रायश्चितया दिं गुकथं हनेगु

29 “थ्व छिमिगु निति न्ह्याबलेंया नियम खः। दँयदसं न्हयगुगु लाया झिन्हु खुन्हु* छिमिसं छुं नये मते। अले छुं ज्या मयासैं च्वनेमाः। थथे छिपिनापं दुपिं पिनेयापि मनूतयसं नं यायेमाः।✱

30 छायाःसा उखुन्हु हे छिमित शुद्ध यायेत छिमिगु निति प्रायश्चित याइ। अले परमप्रभुया न्ह्यःने छिमिगु फुक्क पापपाखें छिपि शुद्ध जुइ।

31 थ्व छिमिगु निति झासु लनेगु विश्रामबार खः। थ्वखुन्हु छिमिसं छुं मनसैं, छुं नं ज्या मयासैं च्वनेमाः। थ्व छिमिगु निति न्ह्याबलेंया नियम खः।

32 अभिषेक जूमह व बौया पलेसा दकलय् तःधंमह पुजाहारी जूमह पुजाहारी हे प्रायश्चित यायेगु ज्या यायेमाः, अले पवित्र तुयगु विशेष कापःया वसः पुनाः यायेमाः।

33 वं थ्व प्रायश्चित महा-पवित्र थाय्, पवित्र पाल, वेदी, पुजाहारीत व फुक्क इस्मएलीतयगु निति यायेमाः।

34 “छिमिसं आवंलि दँय् छकः न्ह्याबलें इस्मएलीतयत् इमिगु पापं शुद्ध यायेत थुकथं प्रायश्चित यायेगु थ्व छिमिगु लागिं न्ह्याबलेंया नियम खः।”

अले परमप्रभुं मोशायत धयादी थें अथे हे यात।

17

बलि बीगु नियम

1 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

2 “परमप्रभुं थ्व उजं बियादीगु दु धकाः हासून, वया काय्पिं अले सकलें इस्मएलीतयत् धा,

3-4 ‘इस्मएलीत मध्ये सुनानं सा वा द्रुहं, चिधिकःमह भ्याःचा वा दुगुचापाखें जिगु निति बलि बीबलय् नापलायेगु पालया ध्वाखाय् महःसैं अन बाहेक मेगु गुगुं थासय् बलि बिल धाःसा वं परमप्रभुया नियम त्वःथुगु जुइ, वं हिबाः वय्कूगु थें खः। वयात थः मनूतपाखें पितिना छवयेमाः।

5 इस्मएलीतयसं खुल्लागु थासय् बियावयाच्वंगु बलि आवंलि नापलायेगु पालया ध्वाखाय् पुजाहारीतयथाय् परमप्रभुया लागि हयाः वय्कःया लागि मेलबलिकथं छायेमाः धकाः थ्व आज्ञा ब्यगु खः।

6 पुजाहारी व हि नापलायेगु पालया ध्वाखाय् परमप्रभुया वेदीइ छवाकेमाः, दाः धाःसा परमप्रभुया निति नस्वाः यायेत छवय्केमाः।

✱ 16:15 १६:१५ हिब १:२२ ✱ 16:23 १६:२३ इज ४४:१९ ✱ 16:27 १६:२७ हिब १३:११ * 16:29 १६:२९ दँयदसं न्हयगुगु लाया झिन्हु खुन्हु थ्व अक्टोबरया शुभ जुइगुपाखे ला ✱ 16:29 १६:२९-३४ लेवी २३:२६-३२; गन्ती २९:७-११

7 इमिसं आबलि दुगुया ख्वा: वःपि घःतयत्त पुजा याना: थःत हे वेश्या मदयकेमा: धयागु आजुं थ्व विधि दयकूगु खः। इमि पुस्तौ पुस्ताया निरिति थ्व न्हाबलेया नियम खः।*

8 “अले छं इमित थथे धा, ‘इस्नाएलीत व इपि नापं च्वनाच्चपिं परदेशीत मध्ये सुनानं होमबलि वा मेगु न्हागुं बलि छायेबलय्,

9 थ्व नापलायेगु पालया ध्वाखाय् जक छायेमा:। सु मनुखं थथे याइ मखु वयात थःगु पुचलं पितिना छवयेमा:।

हि नये मज्यू

10 “ ‘इस्नाएलीत वा इपि नापं च्वनाच्चपिं परदेशीत मध्ये सुनानं हि नल धा:सा जिं व हि नइम्ह मनुयागु विरोध याये, अले वयात थः मनुतपाखें पितिनाछवये।*’

11 छायाधा:सा प्राणीतयगु प्राण हिलय् दयाच्चनी अले जिं उकियात छिमित वेदीइ प्रायश्चित यायेत बियागु खः। छायाधा:सा उकी प्राण दुगुलि हिपाखें हे प्रायश्चित जुइ।*

12 अथे जुया: जिं इस्नाएलीतयत्त धयागु दु, “छिपिं सुनानं हि नये मज्यू, अले छिपिनापं च्वनाच्चपिं सुं परदेशीं नं हि नये मज्यू।”

13 “ ‘अथे जगुलि सुं इस्नाएली वा सुं परदेशीं शिकार म्हिता: नये ज्यूम्ह पशु वा झंग: ज्वन धा:सा दकलय् न्हापा वं वयागु फुक्क हि पिकया: हिया घःने चा तया: त्वपुयाबीमा:।

14 छायाधा:सा म्हायागु प्राण हिलय् दु। अथे जुया: जिं इस्नाएलीतयत्त धयागु दु, “सुनानं प्राणीयागु हि नये मज्यू छायाधा:सा फुक्कं प्राणीतयगु प्राण इमिगु हि हे खः। सुनां उकियात नइ वयात पितिना छवयेमा:।”

15 “ ‘सुं इस्नाएली वा परदेशी मनुखं सुं थःगु कालं स्यूम्ह वा जंगली पशु स्या:म्ह पशुया ला नल धा:सा वं थःगु वसः हीमा:, लखं म्ह छम्हं म्वःल्हुइमा: अले सन्ध्याका: ईतक व अशुद्ध जुइ। अनं लिपा व शुद्ध जुइ।

16 वं वसः महिल धा:सा अले म्वः नं मल्हुल धा:सा वं या:गु पापया दोष वयात हे लाइ।’ ”

18

लसपसपाखें अशुद्ध जुइगु

1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

2 “इस्नाएलीतयत्त धा, ‘जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।

3 छिपि न्हापा च्वं च्वनागु मिश्र देशयापि मनुतयसं याइगु थें ज्या याये मते अले आ: यंकेत्यनागु देश कनानयापि मनुतयसं याइगु थें ज्या नं याये मते इमिगु विधि नं मानय् याये मते।

4 जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः। छिमिसं जिगु नियम व विधित पालन याना: वकथं न्हाज्याहुँ।

5 छिमिसं जिगु थ्व विधि व नियम मानय् यायेमा: छायाधा:सा व मानय् या:पि मनुत उकि हे म्वानाच्चनी। जि परमप्रभु खः।*

6 “ ‘छिपि सुनानं थः स्या:पि थःथितित नापं लसपस याये मते जि परमप्रभु खः।

7 “ ‘छं छिमि मां नाप लसपस याना: थः बौयात लज्या चायके मज्यू। छायाधा:सा व छिमि थः हे मां खः।

8 “ ‘छं थः बौया कला: चिरिमांनाप लसपस याये मते। अथे याना: छं थः बौयात लज्या चायके मज्यू।*

9 “ ‘छं थः हे मांबौपाखें बूम्ह तताकेहें अले थः मां वा बौया न्हासु म्हायानापं लसपस याये मज्यू। व थःगु हे छें बूम्ह जुइमा वा पिने बुया: तःधीम्ह जूसां अथे याये मते।*

10 “ ‘छं थः कायपाखें वा म्हायपाखें बूम्ह मिसामचानाप लसपस याये मते थथे याना: छं थःत लज्या चायकी।

11 “ ‘छं थः चिरिमांनापखें बूम्ह म्हाय नाप लसपस याये मते व छिमि केहें खः।

12 “ ‘छं थः निनि नाप लसपस याये मते व छिमि बौया स्या:पि खः।*

13 “ ‘छं थः माया तःकेहेंपि नाप लसपस याये मते इपि छिमि मांया स्या:ला:पि खः।

14 “ ‘छं थः तःधिमां व मामा नापं लसपस याये मते। थः बौया दाजुकिजायात लज्या चायके मज्यू। व छिमि हे तःमां व मामा खः।

15 “ ‘छं थः भौनाप लसपस याये मते व छिमि काय्या कला: खः।*

16 “ ‘छं थः तता:जु वा किजा भौनाप लसपस याना: थः दाजुकिजायात लज्या चायके मते।*

17 “ ‘सुयां कला: व वया म्हाय निम्ह नापं छं लसपस याये मते अले वया काय् वा म्हाय पाखेंया छय् म्हायमचा नापं नं लसपस याये मते इपि थःथवय् हिया स्वापु दुपि खः। अथे यायेगु लज्या चायापुगु ज्या खः।*

18 “ ‘छं थः कला: मसीतले वया तता: वा केहेंयात लिथु हया: लसपस याये मते।

19 “ ‘सुं मिसाया थीमत्यः जुया: अशुद्ध जुइबलय् छं व नाप लसपस याये मते।*

20 “ ‘छं मेपिनि कला:नापं लसपस याये मते छं अथे याना: थःत अशुद्ध याये मज्यू।*

21 “ ‘थः काय्-म्हाय मोलेक घःया निरिति मिइ छाना: थः परमेश्वरया नां अशुद्ध याये मते। जि हे परमप्रभु खः।*

* 17:10 १७:१० उत १:४; लेवी ७:२६-२७; १९:२६; व्य १२:१६,२३; १५:२३ * 17:11 १७:११ हिब १:२२ * 18:5 १८:५ नहे १:२९; इज १८:१; २०:११-१३; लक १०:२८; रोम १०:५; गला ३:१२ * 18:8 १८:८ लेवी २०:११; व्य २२:३०; २७:२० * 18:9 १८:९ लेवी २०:१७; व्य २७:२२ * 18:12 १८:१२-१४ लेवी २०:१९-२० * 18:15 १८:१५ लेवी २०:१२ * 18:16 १८:१६ लेवी २०:२१ * 18:17 १८:१७ लेवी २०:१४; व्य २७:२३ * 18:19 १८:१९ लेवी २०:१८ * 18:20 १८:२० लेवी २०:१० * 18:21 १८:२१ लेवी २०:१-५

- 22 “ छं मिस्तनापं थें मिजंतनाप लसपस याये मते। व घचाइपुगु ज्या खः।☆
 23 “ छुं नं जातिया पशुप्राणी नाप लसपस याना: छं थःत अशुद्ध याये मते, मिसा नं पशुप्राणी नापं घेने मज्यू। थ्व घचाइपुसे च्वंगु ज्या खः।☆
 24 “ थुकथंया ज्यापाखें छिमिसं थःत अशुद्ध याये मज्यू, छायाधाःसा थ्व फुक्कं ज्याया हुनिं जिं पितिना छ्वयेत्यनापिं फुक्कं जातित अशुद्ध जुइ धुंक्गु दु।
 25 इमिगु देश नं अशुद्ध जुइ धुंक्गु दु। अथे जुया: जिं इमिगु पापया सजॉय इमित हे बिया, अले व देशं थः मनूतयत ल्हया: पितिनाछवल।
 26 अथे जूगुलि छिमिसं जिगु नियम व विधियात मानय यायेमा: अले इस्राएलीत जूसां वा इपिं नापं च्वनाच्वपिं परदेशीत जूसां सुनानं थज्या:गु घचाइपुगु ज्या याये मते।
 27 छायाधाःसा व देशया न्हापायापिं मनूतयसं थज्या:गु हे फुक्कं घचाइपुगु ज्या याना: देश अशुद्ध जूगु खः।
 28 छिमिसं नं अथे हे अशुद्ध यात धा:सा छिमित नं व देशं न्हापायापिं जातियात ल्हया: पितिनाछ्वःगु थें छिमित नं ल्हया: पितिनाछवइ।
 29 “ थज्या:गु घचाइपुगु ज्या सुनानं यात धा:सा वयात थः मनूतपाखें पितिना छ्वयेमा:।
 30 थुकथं छिमिसं जिगु उजंयात मानय याना: च्वँ। न्हापायापिन्सं याइगु घचाइपुगु ज्या याना: थःत अशुद्ध याये मज्यू। जि छिमि परमप्रभु परमेश्वर खः। ”

19

मेपिं मनूतलिसे गथे याना: हनाच्वनेगु

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 2 “सकलें इस्राएल्यापिं मनूतयत धा, ‘जि परमप्रभु छि परमेश्वर पवित्रम्ह जूगुलि छिपिं नं पवित्रपिं जुयाच्वँ।☆
 3 “ छिपिं फुक्कसिनं थः मांबौया हनाबना ति। अले जिगु विश्रामबार मानय या। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।☆
 4 “ मूर्तिपाखे छिपिं वने मते, अले छिमिसं थःगु निंति धातु नायका: घःत नं दयके मते।☆
 5 “ छिमिसं परमप्रभुयात मेलबलि छायेबलय परमेश्वरपाखें थः नालेबहः जुइकथं छा।
 6 छिमिसं उकियात छा:गु न्हिइ हे नयेमा:। कन्हय खुन्हु नं व नये ज्यू। तर कंस खुन्हु छुं ल्यं दत धा:सा व मिइ छ्वयकाबीमा:।
 7 कंस तक व नल धा:सा व अशुद्ध जुइ। अले व नालेबहः जुइ मखु।
 8 सुनानं उकियात नल धा:सा थःगु पापया लागिं व मनु थः हे दोषी जुइ। छायाधाःसा वं परमप्रभुया पवित्र खँ अशुद्ध यात। अले वयात थः मनूतपाखें पितिना छ्वयेमा:।
 9 “ छिमिसं थःगु बाली लइबलय बुँया सिथ तक लये मज्यू। अले बुँइ कुतुं वंगु अन्न नं मुने मते।☆
 10 छिमिसं थःगु दाखक्यबं दाख खाइबलय फुक्कं दाख खाये मते अले बँय कुतुं वंगु दाख नं काये मते। व नये मखपिं व परदेशीतयगु निंति त्वःताब्यु। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।
 11 “ छिमिसं खुयाकाये मते।
 “ मखुगु खँ ल्हाये मते।
 “ छम्हं मेम्हयसित झंगः लाये मते।☆
 12 “ जिगु नां कया: मखुगु पाफया: थः परमेश्वरया नां क्वह्यंके मते। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।☆
 13 “ छिमिसं जःलाखःलापिन्त ध्वंलाना: इमिगु छुं नं काये मते, अले इमिगु छुं नं लुतय याना: काये मते।
 “ ज्याला कया: ज्या याइपिनिगु धिबा वयात मब्यूसें सुथय तक तयातये मते।☆
 14 “ न्हायपं ख्वाँय्यात क्वह्यंके मते। कांया न्ह्यःने लुफि हाइगु वस्तु तये मते। तर छिमिसं परमेश्वरया भय कायेमा:। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।☆
 15 “ छिमिसं अन्याय याये मते। तःधंम्ह जूसां वा चिधीम्ह जूसां, मनूया ख्वा: स्वया: मखु, तर सकलें मनूतयगु पाय्छिकथं न्याय यायेमा:।☆
 16 “ मेपिं मनूतयत क्वह्यंका: खँ ल्हाना जुइ मते।
 “ छिमिसं जःलाखःलापिनिगु जीवन आपतय लाइगु छुं नं ज्या याये मते। जि परमप्रभु खः।
 17 “ छिमिसं थः जातियापिं दाजुकिजापिन्त दुनुगलनिसें मययके मते। छिमि जःलाखःलापिन्त ब्वःब्यु। मखुसा छ नं वं या:गु पापया दोषी जुइ।☆
 18 “ थः मनूतलिसे बदला कायेगु स्वये मते, अले इबि नं तये मते, तर थः जला:खला:तयत थःत थें हे माया या। जि परमप्रभु खः।☆
 19 “ छिमिसं जिगु नियम मानय यायेमा:।
 “ अले निगू जातियापिं पशुत छथाय हया: ज्वःचिंके मते।
 “ छगू हे बुँइ निथी किसिमयागु पुसा हले मते।

☆ 18:22 १८:२२ लेवी २०:१३ ☆ 18:23 १८:२३ प्रस २२:१९; लेवी २०:१५-१६; व्य २७:२९ ☆ 19:2 १९:२ लेवी ११:४४-४५; १ पत्र १:१६ ☆ 19:3 १९:३ प्रस २०:८,१२; व्य ५:१२,१६
 ☆ 19:4 १९:४ प्रस २०:२३; ३४:१७; लेवी २६:१; व्य २७:१५ ☆ 19:9 १९:९-१० लेवी २३:२२; व्य २४:१९-२२ ☆ 19:11 १९:११ प्रस २०:१५-१६; व्य ५:१९-२० ☆ 19:12 १९:१२ प्रस २०:७; व्य ५:११; मती ५:३३ ☆ 19:13 १९:१३ व्य २४:१४-१५ ☆ 19:14 १९:१४ व्य २७:१८ ☆ 19:15 १९:१५ प्रस २३:६-८; व्य १६:१९ ☆ 19:17 १९:१७ मती १८:१५
 ☆ 19:18 १९:१८ मती ५:४३; १९:१९; २२:३९; मर्क १२:३९; लूक १०:२७; रोम १३:९; गला ५:१४; याक २:८

“ छिमिसं निगू किसिमयागु सुका दुगु वसः पुने मते।✱

20 “ ब्याहा क्वःछी धुंकूम्ह तर न्याइम्ह मिजंनं थःगु यायेत धिबा मपुनिम्ह वा थः मालिकपाखें स्वतन्त्र मजूम्ह दासीनापं सुनानं लसपस यात धाःसा इपिं निम्हयसित सजाँय बीमाः, तर इमित स्यायेगु धाःसा मखु, छायाधाःसा व दासी स्वतन्त्र मजूनि।

21 तर थ्व मनूखं नापलायेगु पालया ध्वाखाय थःगु दोषबलिया नितिं छम्ह भ्याःचा परमप्रभुयात छायेत हयेमाः।

22 अले व मनूया पापया नितिं प्रायश्चित यायेत दोषबलियाम्ह भ्याःचा पुजाहारी परमप्रभुया न्ह्यःने छायेमाः। अनंलि व मनूयात क्षमा दइ।

23 “ छिपिं व देशय वनाः फलया सिमा पित धाःसा स्वदँ तक उकिया फल नयेजी मखु। स्वदँ तक उकिया फल नये मते।

24 प्यंगू दँय सयावःगु फल पवित्र जुइ, अले थ्व परमप्रभुया प्रशंसाया नितिं देछायेमाः।

25 तर न्यागू दँय उकियागु फल छिमिसं नये ज्यू। अले अप्वः फल सयावइ। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।

26 “ छिमिसं हि पिमकाःगु ला नये मते।

“ छिमिसं ज्वखना स्वयेगु व तन्त्रमन्त्र यायेगु ज्या याये मते।✱

27 “ छिमिसं न्हकुइ च्वंगु सँ खाये मते। अले दाहीया कुन्चा कुन्चा नं चाये मते।✱

28 “ छिमिसं दुखं च्वनीबलय थःगु म्हया छेंगुलिइ घाः याये मते। अले उकी छुं नं च्वयेगु ज्या नं याये मते। जि परमप्रभु खः।

29 “ छिमिसं थः म्हायपिन्त वेश्या दयकाः क्वह्यंके मते। मखुसा देशय न्यंकं वेश्यावृत्ति जायावनी। अले देश पापं जाइ।✱

30 “ छिमिसं जिगु विश्रामबार मानय यायेमाः, अले जिगु पवित्र पालयागु हनाबना तयेमाः। जि परमप्रभु खः।✱

31 “ छिपिं तन्त्रमन्त्र ज्या याइपिं बोक्सियाथाय वने मते। इमिगु सल्लाह कयाः थःत अशुद्ध याये मते। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।✱

32 “ बुराबुरी मनूतयगु न्ह्यःने दनाः इमिगु हनाबना तयेमाः। अले थः परमेश्वरया भय कायेगु। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।

33 “ सुं परदेशी छिपिनापं च्वनाच्वंगु दुसा वयात बांलाःगु व्यवहार यायेमाः।✱

34 छिपिनापं च्वनाच्वंगु परदेशीयात थःगु देशयाम्ह मनूयात थें हे व्यवहार यायेमाः। छिमिसं वयात थःत थें हे माया या, छायाधाःसा छिपिं नं न्हापा मिश्रय परदेशी जुयाच्वंगु खः। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।

35 “ छिमिसं दायेबलय, लनेबलय व ल्याःखायेबलय सुयात ध्वंलाये मते।✱

36 छिमिसं ठीक कथंयागु धःताल्जु अले ठीक कथंयागु नाप तौल नं तयेमाः। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः। जिं छिमित मिश्र देशं पित हया।

37 “ अथे जुयाः छिमिसं जिगु नियम व विधि मानय यायेमाः। जि परमप्रभु खः।’ ”

20

पापया सजाँय

1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

2 “इस्त्राएलीतयत धा, सुं इस्त्राएली वा इपिं नापं च्वनाच्वंगु परदेशी मनूखं मोलेक घःयात थःपिनि मचा छाल धाःसा वयात खलःयापि फुक्कसिनं ल्वहँत कयकाः स्यायेमाः।

3 वं थः मचा मोलोखयात छाइबलय जिगु पवित्र पालयात अशुद्ध याइ अले जिगु पवित्र नांयात क्वह्यंकी, अथे जुयाः जि थः हे वयागु विरोधय वनाः वयात थः मनूतपाखें पितिनाछवये।

4 वं थः मचा मोलोखयात छाःबलय खलःयाम्ह सुनानं मखंछु यानाः व मनूयात मस्यात धाःसा

5 व मनू, वया छँजःपिं व वयागु ज्याय ल्हाः तःपिं फुक्कसित जिं त्वःते मखु। जिं वयात वया थः मनूतपाखें पितिनाछवये।

6 “ सुं मनू तन्त्रमन्त्रय लगय जुल धाःसा जिं वयात त्वःते मखु। छायाधाःसा वं जिगु विरोधय बेस्याया थें ज्या यात। जिं वयात वया थः मनूतपाखें पितिनाछवये।

7 “ अयजुगुलि छिपिं थुपिं फुक्कपाखें अलग च्वनाः पवित्र जुयाच्वँ! छायाधाःसा जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।

8 छिमिसं जिं धया थें या, छिमित पवित्र याइम्ह परमप्रभु जि हे खः।

9 “ सुनानं थः मां व बौयात सराः बी, वयात स्याना छवयेमाः। थज्याःम्ह मनू तःधंगु अपराधया दोषी खः।✱

10 “ सुनानं थः जःलाखःलाया कलाःनापं लसपस यात धाःसा मिसा व मिजं निम्हयसितं स्यायेमाः।✱

11 “ थः बौया कलाःनापं लसपस याइम्हयसिनं थः बौयात लज्या चायकूगु खः। इपिं निम्हयसितं स्याना छवयेमाः। थज्याःम्ह मनू तःधंगु अपराधया दोषी खः।✱

12 “ सुनानं थः कायभौनाप लसपस यात धाःसा इपिं निम्हयसितं स्याना छवयेमाः। इमिसं याये मत्यःगु ज्या यात। थज्याःम्ह मनू तःधंगु अपराधया दोषी खः।✱

✱ 19:19 १९:१९ व्य २२:९-११ ✱ 19:26 १९:२६ उत १:४; लेवी ७:२६-२७; १७:१०-१४; व्य १२:१६,२३; १५:२३; १८:१० ✱ 19:27 १९:२७-२८ लेवी २१:५; व्य १४:१ ✱ 19:29 १९:२९ व्य २३:१७ ✱ 19:30 १९:३० लेवी २६:२ ✱ 19:31 १९:३१ व्य १८:११; १ शमू २८:३-२०; यशै ८:१९ ✱ 19:33 १९:३३-३४ प्रस २२:२१; व्य २४:१७-१८; २७:१९ ✱ 19:35 १९:३५-३६ व्य २५:१३-१६; हितो २०:१०; इज ४५:१० ✱ 20:9 २०:९ प्रस २१:१७; मती १५:४; मर्क ७:१० ✱ 20:10 २०:१० प्रस २०:१४; लेवी १८:२०; व्य ५:१८ ✱ 20:11 २०:११ लेवी १८:८; व्य २२:३०; २७:२० ✱ 20:12 २०:१२ लेवी १८:१५

- 13 “सुनानं मिजनं मिसानाप लसपस या:थे मिजनाप लसपस यात धा:सा व घचाइपुगु ज्या ख:। इमित स्याना छवयेमा:। थज्या:म्ह मनु त:धंगु अपराधया दोषी ख:।☆
- 14 “सुनानं मां व म्हाय् निम्हसितं कला: तल धा:सा थ्व क्वहंगु ज्या ख:। इपि स्वम्हयसितं मिइ छवय्का छवयेमा:। छिमि दथुइ थज्या:गु क्वहंगु ज्या मजुइमा:।☆
- 15-16 “सुं नं मिजं वा मिसां पशुनाप लसपस यात धा:सा वयात स्याना छवयेमा:। नापं पशु नं स्याना छवयेमा:। थज्या:म्ह मनु त:धंगु अपराधया दोषी ख:।☆
- 17 “सुनानं थ: त:केहेपि, थ: बौ वा मांया पाखेंयाम्ह म्हाय्यात ब्याहा याना: लसपस यात धा:सा व लज्या चायापुगु ज्या ख:। इमित इमि थ: मनुतपाखें पितिनाछवयेमा:। वं थ: केहेयात लज्या चायापुगु ज्या ख:। अले व उकिया दोषी जुइ।☆
- 18 “सुनानं थीमज्यु जुयाच्वंम्ह मिसानाप लसपस यात धा:सा वं हिबा व:गु मूलयात उलाक्यना ब्यूगु दु, अले व मिसां नं व उला ब्यूगु दु। इपि निम्हयसितं इमि थ: मनुतपाखें पितिनाछवयेमा:।☆
- 19 “सुनानं थ: मांबौया त:केहेपि लिसे लसपस याये मते। थुकि स्य:ला:पिं थ:थितिया लज्या चाय्कूगु जुइ। अले इपि निम्हं दोषी जुइ।☆
- 20 “सुनानं थ: कका वा त:बा:या कला:नापं लसपस यात धा:सा वं थ: कका वा त:बा:यात लज्या चाय्कूगु जुइ। इपि थ:गु पापया निति दोषी जुइ। अले इपि मचाखाचा मदय्कं हे सी।
- 21 “सुनानं थ: किजाभौ वा तताजु नाप लसपस यात धा:सा व याये मत्य:गु ज्या ख:। वं थ: दाजु वा किजायात लज्या चाय्कूगु जुइ। इपि मचाखाचा मदय्कं सी।☆
- 22 “परमप्रभुं धयादिल, जिगु नियम व आज्ञा पालन या। मखुसा जिं छिमित यंके धयागु देशं छिमित ल्ह्या: वांछवइ।
- 23 जिं छिमिगु न्ह्य:नें पितिनाछवये त्यनागु जातियापिन्सं या:थे छिमिसं याना जुइ मते। इमिगु याये मत्य:गु ज्याखं याना: जिं इमित मयय्कागु ख:।
- 24 तर जिं छिमित धयागु दु, “छिमिसं इमिगु देश त्याका: काइ, छाया:सा थ्व देश जिं छिमित सर्बयकथं बी। जिं थ:म्हं हे दुरु व कस्ति बा: वयाच्वंगु थ्व देशयात छिमित बी।” जिं छिमित मेगु जातितपाखें अलग तइम्ह परमप्रभु छिमि परमेश्वर ख:।
- 25 “उकिं छिमिसं शूद्रपिं व अशूद्रपिं झंग: व पशुत बांलाक म्हसीकि। जिं अशूद्र धयापिं झंग:, पशु व बैय् घिसय् जुया जुइपिं पशुतपाखें छिमिसं थ:पिन्त अशूद्र याये मते
- 26 छिपिं जिगु निति पवित्र जुइमा:, छाया:सा जिं परमप्रभु पवित्र ख:। अले जिं छिमित थ: मनुत यायेत मेगु जातितपाखें अलग तयागु ख:।
- 27 “सुनानं मिजं वा मिसां तन्त्रमन्त्रया ज्या यात धा:सा वयात स्याना छवयेमा:। वयात ल्वहंतं कय्का: स्यायेमा:। थज्या:म्ह मनु त:धंगु अपराधया दोषी ख:।”

21

पुजाहारी यायेमा:गु खँ

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “हारूनया पुजाहारी कायपिन्त थथे धा, ‘पुजाहारी सुं थ:थिति सित धा:सा वयात थीमज्यु। थुकि वयात अशूद्र याइ।
- 2 थ: मांबौ, कायम्हाय, दाजुकिजा,
- 3 व ब्याहा मजुनिपिं त:केहेया निति जक इमिसं थ:त अशूद्र यायेमा।
- 4 ब्याहापाखें स्वापु दुपिं सुयागु निति नं इमिसं थ:पिन्त अशूद्र याये मज्यु।
- 5 “दु:खं च्वनीबलय् थ:गु सँ खाये मते, दाहीया कुन्चा कुन्चा नं चाये मते, अले म्हय् घा: याये मते।☆
- 6 थ: परमेश्वरया निति इपिं पवित्र जुइमा:, अले थ: परमेश्वरया नां अशूद्र मयायेमा:। छाया:सा इमिसं विशेष देछा, परमेश्वरया नसा होमबलि छाइगु ख:। उकिं इपिं पवित्र जुइमा:।
- 7 “इमिसं ल्यव:सिं मिसा, स्यनेधुंकूम्ह मिसा व भा:तं त्व:तूम्ह मिसा ब्याहा याये मज्यु। छाया:सा इपिं पुजाहारीत थ: परमेश्वरया निति पवित्रपिं ख:।
- 8 मनुतयसं इमित पवित्र भा:पीमा:, छाया:सा इमिसं छिमि परमेश्वरयात अन्नबलि छाइ। मनुतयसं इमित पवित्र भा:पीमा:, छाया:सा जिं छिमित पवित्र याइम्ह परमप्रभु पवित्र ख:।
- 9 “सुं पुजाहारीया म्हाय्यनं ल्यव:सिं ज्या याना: थ:त अशूद्र यात धा:सा, वं थ: बौया अपमान याइ। वयात मिइ छवय्का: स्याना छवयेमा:।
- 10 “दकलय् त:धंम्ह पुजाहारी, छेनय् अभिषेकया चिकं लुइ धुंकूम्ह व पुजाहारीया वस: पुंकेत अलग तये धुंकूम्हयसिनं दुखं च्वनीबलय् सँ मचिसे मच्वनेमा: अले थ:गु वस: नं मखुइमा:।
- 11 सीम्ह दुथाय् वना: वं थ:त अशूद्र याये मज्यु। वया थ: मांबौ हे सीसां व वने मज्यु।
- 12 व नापलायेगु पालं पिहां मच्वनेमा, अले थ: परमेश्वरया नापलायेगु पालयात अपवित्र मयायेमा। छाया:सा परमेश्वरया अभिषेकया चिकनं वयात अर्पण याये धुंकूगु दु। जिं परमप्रभु ख:।

☆ 20:13 २०:१३ लेवी १८:२२ ☆ 20:14 २०:१४ लेवी १८:१७; व्य २७:२३ ☆ 20:15-16 २०:१५-१६ प्रस २२:१९; लेवी १८:२३; व्य २७:२१ ☆ 20:17 २०:१७ लेवी १८:९; व्य २७:२२ ☆ 20:18 २०:१८ लेवी १८:१९ ☆ 20:19 २०:१९-२० लेवी १८:१२-१४ ☆ 20:21 २०:२१ लेवी १८:१६ ☆ 21:5 २१:५ लेवी १९:२७-२८; व्य १४:१

13 “ वं कुमारी मिसामचा ब्याहा यायेमाः।

14 वं भाःत सी धुंकूमह, भाःत त्वःते धुंकूमह मिसा, स्यंमह मिसा व ल्यवःसिं मिसा ब्याहा मयायेमाः। वं थःगु हे कुलयाम्ह कुमारी मिसामचा ब्याहा यायेमाः।

15 मखुसा वया काय्-ह्याय्पिं अशुद्ध जुइ। जि वयात पवित्र याइमह परमप्रभु खः।’ ”

16 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

17 “हासूनयात धा, ‘छं लिपाया पुस्ताय् म्हय् खू दुमह सं छिमि सन्तान थः परमेश्वरयात बलि छायेत न्ह्यःने वये मज्यू।

18 खू दुमह सं नं न्ह्यःने वये दइ मखु। कां, खुत्यां काःमह, अंगभंग जूमह

19 ल्हाःतुति चाःतूमह,

20 धुसि लूमह वा बागःचाम्ह, मिखा व छेंगूया ल्वय् दुमह, अण्डकोष स्यंमह जिगु न्ह्यःने वये दइ मखु।

21 पुजाहारी हासूनया सन्तानय् खू दुमह सं नं जितः विशेष देछा छायेत जिगु न्ह्यःने वये दइ मखु। वयाके खू दु। व थः परमेश्वरयात अन्नबलि बीत न्ह्यःने वये दइ मखु।

22 पुजाहारीया सन्तान जूगुलि वं थः परमेश्वरयात छायेहःगु विशेष देछा नये फइ।

23 तर वयाके खू दुगुलि वं पर्दा व वेदीया लिक्क वयाः जिगु पवित्र पालयात अशुद्ध यायेदइ मखु। छायाःसा जि उकियात पवित्र याइमह परमप्रभु खः।’ ”

24 अले मोशां हासून, वया काय्पिं व फुक्क इस्त्राएलीतयत् थ्व खँ न्यंकल।

22

छायेहःगु बस्तुया पवित्रता

1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

2 “हासून व वया काय्पिन्त धा, इस्त्राएलीतयसं जितः छायेहःगु पवित्र वस्तुया बारे होसियार जु, अले जिगु नांयात क्वह्यंकेगु याये मते। जि परमप्रभु खः।

3 “इमित धा, ‘छिमि पुस्तौ पुस्ताय् सं अशुद्धमह मनु इस्त्राएलीतयसं अर्पण याःगु पवित्र वस्तुया न्ह्यःने वन धाःसा वयात जिं जिगु न्ह्यःनं नाश यानाबी। जि परमप्रभु खः।

4 “ ‘हासूनया काय्पिं मध्ये सं छेंगूया पुनेयःगु ल्वय् दुमह वा धातुया ल्वय् दुमह अशुद्ध जुइबलय् तक छायेहःगु पवित्र वस्तुं छुं नं मनयेमाः। सीमह थ्यूमह, धातुया अथें कुतुं वइमहयात थ्यूमह अले

5 घिसय् जुया जुइपिं जीवजन्तुतयत् थ्यूमह, गुरुं कथंयागु अशुद्ध दुमह मनु थ्यूमह,

6 थज्याःमह मनु सन्ध्याकाः ईतक अशुद्ध जुइमाः। व म्वःमल्हुतले छाःगु पवित्र वस्तुं छुं नं नये मज्यू।

7 तर सन्ध्याकाः ई धुंकाः जक व शूद्र थहरय् जुइ। अनंलि वं छाःगु पवित्र वस्तुं नःसा ज्यू छायाःसा व वयागु नयेगु नसा खः।

8 सं पुजाहारी थःगु कालं स्यूमह अले गुंपशुं स्याःमह जन्तु नयाः थःत अशुद्ध याये मज्यू। जि परमप्रभु खः।

9 “ ‘अथे जुयाः इमिसं जिगु विधियात मानय् यायेमाः, मखुसा इपिं जिगु विधियात मानय् मयाःगुलि दोषी जुयाः सिनावनी। जि इमित पवित्र याइमह परमप्रभु खः।

10 “ ‘पुजाहारी परिवारया मखुमह मनुखं पवित्र वस्तु मनयेमा। व पुजाहारीया पाहां जूसां वा ज्यालाय् ज्या याइमह मनु जूसां वं पवित्र वस्तु मनयेमा।

11 तर पुजाहारीं सं दासयात धिबा पुलाः न्यानाकाल धाःसा व दासं छाःगु बलि नयेफु। पुजाहारीया छेंय् बूमह दासं नं उकिं नयेफु।

12 मेगु कुलयाम्ह मिजंनपं पुजाहारीया म्हायया ब्याहा जूगु दुसा वं छाःगु विशेष पवित्र भेटीं छुं नं नये मज्यू।

13 तर पुजाहारीया म्हायया भाःत सीत धाःसा, वा भाःतं त्वःतकाः च्वमह जूसा अले व मचाखाचा मदयाः ब्याहा जुइ न्ह्यः थें थःछें च्वनाच्वंसा थः बौयागु नयेगु नसां नये ज्यू। तर पुजाहारी परिवार व वया दासपिन्सं बाहेक मेपिं सुनानं उकिं नये मज्यू।

14 “ ‘तर सं मनुखं मसीकं पवित्र वस्तुं नल धाःसा वं उकियागु न्याब्वय् छब्व तनाः उकियात पवित्र देछाकथं पुजाहारीयात बीमाः।

15 पुजाहारी इस्त्राएलीतयसं छायेहःगु पवित्र देछायात अशुद्ध मयायेमाः।

16 थथे देछां छुं कयाः नके मत्यःपिं मनुतयत् नकेगु मयायेमाः। मखुसा इमिसं सजॉय फयेमाली। जि इमित पवित्र याइमह परमप्रभु खः।’ ”

नालेबहः जुइ मखुगु व नालेबहः जुइगु बलि

17 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

18 “हासून वया काय्पिं व फुक्क इस्त्राएलीतयत् धा, ‘इस्त्राएली वा इपिं नापं च्वनाच्वंमह परदेशी भाकल वा थःयसेया होमबलि परमप्रभुयात छाइबलय्,

19 व नालेबहः जुइत द्रहं, फै वा दुगुचा न्ह्यामह हे जूसां खू मदुमह मिजंमह जक छायेमाः।

20 खू दुमहयसित छिमिसं छाये मते, छायाःसा व नालेबहः जुइ मखु।☆

- 21 “सुनानं मेलबलि वा थः यःछिया बलि फैच्चलय्या बथां वा सा द्रहंया बथांपारखें थःगु भाकल पूर्वकेत छाल धाःसा नालेबहः जुइत व पशुयागु म्हय् छुं नं खू मदयेमाः।
- 22 कांम्ह, म्हया छुं ब्व स्यंम्ह, अले खुत्यां काःम्ह, चासुइगु वा छेंगूया ल्वय् दुम्ह पशुयात छिमिसं वेदीइ छाये मज्यु, अले विशेष देछाकथं नं परमप्रभुयात छाये मज्यु।
- 23 तर म्हय् छुं खू दुम्ह सा वा द्रहं, फै धाःसा वयात थः यःछि बलिकथं छाये फु, तर भाकल पूर्वकेत व नालेबहः जुइ मखु।
- 24 पशुयागु अण्ड तज्याःगु वा ध्यनाछवःगु, अले काचाकुचु जूगु दुसा वयात परमप्रभुया नितिं छाये मज्यु। छिमिगु देशय् गन नं थज्याःगु ज्या याये मज्यु।
- 25 सुं परदेशीयाके कयाः नं थज्याःम्ह पशु परमेश्वरया नितिं छाये मज्यु। वयागु म्हय् स्यंगु ब्व दु, वयाके खू दु। अथे जुयाः व छिमिगु पलेसा नालेबहः जुइ मखु।’ ”
- 26 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,
- 27 “साचा वा द्रहंचा, चिधिकःम्ह भ्याःचा वा दुगुचा बुइबलय् व न्हयन्हु तक थः मां नापं हे च्वनेमाः। च्यान्हु खुन्हुनिसें व परमप्रभुया न्ह्याःने विशेष देछाकथं नालेबहः जुइ।
- 28 सा वा द्रहं, फैयात वया मचानापं छन्हुं हे स्याये मते।
- 29 “छिमिसं परमप्रभुया नितिं सुभाय् बलि छाइबलय् छिपिं नालेबहः जुइकथं व छायेगु यायेमाः।
- 30 छाइगु न्हि हे उकियात नयेमाः। उकियागु छुं नं सुथय् तक ल्यंका तये मज्यु। जि परमप्रभु खः।”
- 31 “अथे जुयाः छिमिसं जिगु विधियात मानय् या। जि परमप्रभु खः।
- 32 छिमिसं जिगु पवित्र नांयात क्वह्यंकेगु याये मते। इस्राएलीतय्सं जि पवित्र खः धकाः नाला कायेमाः। छिमित पवित्र याइम्ह परमप्रभु जि हे खः।
- 33 छिमि परमेश्वर जुइत जिं हे छिमित मिश्रं पित हया। जि परमप्रभु खः।”

23

हनेमाःगु नखःचखः

1 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

2 “इस्राएलीतय्त जिं ल्ययागु परमप्रभुया पवित्र नखःचखः थ्व हे खः धकाः धयाब्यु। ‘थुकियात छिमिसं पवित्र मुंज्या धकाः घोषणा या।

विश्रामबारया दि

3 “खुन्हु तक छिमिसं ज्या या, न्हयन्हु दुखुन्हु धाःसा झासु लनेगु विश्रामबार व पवित्र मुंज्या जुइ। उखुन्हु छिमिसं छुं नं ज्या याये मते। छिपिं न्ह्याथाय च्वनाच्चवंसां उखुन्हु छिमिसं परमप्रभुयात तःधंकेमाः।”

छुत्काराया नखः व सोडा मतःगु मरिया नखः

गन्ती २८:१६-२५

4 “परमप्रभुं क्वःछिनातःगु जितः तःधकेत छिमिसं थःथवय् मुनाः हनेमाःगु नखःचखः थ्व हे खः।

5 न्हापांगु लाया झिंप्यन्हु खुन्हु सन्ध्याकाः इलय् परमप्रभुया छुत्काराया नखः शुरु जुइ।”

6 व हे लाया झिंप्यन्हु खुन्हुनिसें परमप्रभुया सोडा मतःगु मरिया नखः शुरु जुइ। न्हयन्हु तक छिमिसं सोडा मतःगु मरि नयेमाः।”

7 न्हापां खुन्हु छिमिगु छगू पवित्र मुंज्या जुइमाः। उखुन्हु छिमिसं छुं नं न्हिज्या याये मते।

8 न्हयन्हु तक छिमिसं परमप्रभुया नितिं विशेष देछा छायेगु। अले न्हयन्हु दुखुन्हु हानं छिमिगु छगू पवित्र मुंज्या जुइमाः। उखुन्हु छिमिसं छुं नं न्हिज्या याये मते।’ ”

न्हापांगु बालीया नखः

9 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

10 “इस्राएलीतय्त धा, ‘जिं छिमित बीत्यनागु देशय् वने धुंकाः छिमिसं बालीया न्हापांगु ब्वया छथू लयाः पुजाहारीयाथाय् हति।

11 विश्रामबारया कन्हय् खुन्हु पुजाहारी उकियात परमप्रभुया न्ह्याःने यंकाः संकाः देछायेमाः। अले जिं उकियात छिमिगुपाखें लःल्हानाकाये।

12 उखुन्हु हे छिमिसं परमप्रभुयात होमबलि छायेत दच्छि दुम्ह खू मदुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा छाये हयेमाः।

13 थुकिया नापं परमप्रभुया नितिं अन्नबलिकथं छिमिसं चिकनय् न्हायातःगु छगू एपाया झिब्वय् निब्व भिंगु छुचुं नस्वाःया लागिं परमप्रभुया नितिं विशेष देछाकथं छाये हयेमाः। थ्व नापं छगू लिटर दाखमघ नं छायेमाः।

14 छिमिसं थः परमेश्वरयात थथे छाये महतले छिमिसं न्हगु बालीया गुगुं नं कथंया मरि, सियातःगु, छुयातःगु अन्न नये मते। छिमिसं न्ह्याथाय वंसां छिमि पुस्तौ पुस्ता तक यायेमाःगु न्ह्याबलेया नियम थ्व खः।

☆ 23:3 २३:३ प्रस २०:८-१०; २३:१२; ३१:१५; ३४:२१; ३५:२; व्य ५:१२-१४

☆ 23:5 २३:५ प्रस १२:१-१४; व्य १६:१-२

☆ 23:6 २३:६-८ प्रस १२:१४-२०; २३:१५; ३४:१८; व्य १६:३-८

सामाज्याया नखः

गन्ती २८:२६-३१

15 “विश्रामबारया कन्हय् खुन्हुनिसें अर्थात् छिमिसं संकाः ब्यगू बलिया थू हःगु न्हिखुन्हुं निसें न्हय्वाः ल्याःखा।

16 न्हय्गूगु विश्रामबार तक नेयन्हु ल्याःखा, अले न्हगु अन्नबलि परमप्रभुयात छाये हयेमाः।

17 छिपि न्ह्याथाय् जूसां छिमिसं न्हापांगु बालीया छगू एपाया झिब्वय् निब्व भिगु छुचुंया सोडा ल्वाकछ्यानातःगु निपा मरि परमप्रभुया निति संकाः बीगु बलिकथं छाये हयेमाः।

18 मरिनापं छिमिसं दच्छि दुपि न्हय्म्ह खू मदुपि चिधिकःपि भ्याःचात, छम्ह द्रहंचा व निम्ह भ्याःचा छाये हयेमाः। परमप्रभुया निति थ्व होमबलि नापं इमिगु अन्नबलि व त्वँसाबलि छगू विशेष बलि जुइ, परमप्रभुया नस्वाःगु नस्वाः।*

19 अनलि छिमिसं पापबलिया निति छम्ह दुगु व मेलबलिया निति दच्छि दुपि निम्ह चिधिकःपि भ्याःचात छायेमाः।

20 पुजाहारी परमप्रभुया न्ह्यःने, न्हापांगु फलया मरिनापं संकाः बीगु बलिकथं निम्ह चिधिकःपि भ्याःचायात संकाः छायेमाः। थ्व पुजाहारीया निति परमप्रभुयात छाःगु पवित्र बलि जुइ।

21 उखुन्हु छिमिसं छुं नं न्हिज्या याये मते। छिमिगु छगू पवित्र मुंज्या जुइमाः। छिमि लिपाया पुस्तां पुस्ता तकया लागि छिपि न्ह्याथाय् च्वंसां थ्व न्ह्याबलेया नियम खः।

22 “छिमिसं बाली लयेबलय् बूँ सिथय् सिथय् थ्यंक लये मते। अले बाली लयेबलय् बँय् लाःगु नं मुने मते। छिमिसं उकियात नये मखपिन्त व विदेशीपिन्त त्वःताब्यु। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।”*

तुरहीया नखः

गन्ती २९:१-६

23 परमप्रभुं मोशायत धयादिल-

24 “इस्त्राएलीतय्त् धा, ‘न्हय्गूगु लाया न्हापांगु दि फुक्कं झासु लनेगु दि जुइमाः। उखुन्हु फैया नेकूया तुरही पुयाः परमेश्वरया छगू पवित्र मुंज्या जुइमाः।

25 उखुन्हु छिमिसं छुं नं कथंया न्हिज्या याये मते। तर परमप्रभुया निति विशेष देछा छा।”

प्रायश्चितया दि

गन्ती २९:७-११

26 परमप्रभुं मोशायत धयादिल, *

27 “न्हय्गूगु लाया झिन्हु खुन्हु प्रायश्चितया दि जुइ। उखुन्हु छिमिसं छुं मनसें छगू पवित्र मुंज्या तयेमाः। अले परमप्रभुयात विशेष देछा छायेमाः।

28 उखुन्हु छिमिसं छुं नं ज्या याये मते। छायाधःसा उखुन्हु परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने छिमिगु पापया प्रायश्चित यायेगु दि खः।

29 उखुन्हु अपसं मच्चंपिन्त जिं थः मनूतपाखें पितिनाछवये।

30 उखुन्हु छुं कथंया ज्या याइपिन्त जिं नाश यानाबी।

31 छिमिसं उखुन्हु छुं कथंया ज्या याये मते। छिपि न्ह्याथाय् वनाच्वंसां छिमि पुस्तौं पुस्तातय्गु निति थ्व छिमिगु न्ह्याबलेया नियम खः।

32 थ्व छिमिगु निति फुक्कं झासु लनेगु विश्रामबारया दि खः। गुन्हुया सन्ध्याकाः इलनिसें कन्हय् खुन्हु सन्ध्याकाः ईतक छिमिसं छुं मनसें थ्व विश्रामबार हनेमाः।”

बल्चाबायया नखः

गन्ती २९:१२-४०

33 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

34 “इस्त्राएलीतय्त् धा, ‘न्हय्गूगु लाया झिन्ह्यान्हु खुन्हुनिसें न्हय्न्हु तक परमप्रभुया बल्चाबायया नखः जुइ।*

35 नखःया न्हापांगु दि परमेश्वरयात आराधना यायेत छिमिगु छगू पवित्र मुंज्या जुइमाः। सुनानं ज्या याये मते।

36 न्हय्न्हुयंकं छिमिसं परमप्रभुया निति वेदीइ विशेष देछा छायेमाः। च्यान्हु खुन्हु हाकनं छिमिगु छगू पवित्र मुंज्या जुइमाः। थ्व छगू तःधंगु मुंज्या जुइ। व दिनय् छिमिसं छुं नं ज्या याये मते।

37 “जिं ल्ययागु नखःचखः थुपि हे खः। अले थुपि नखतय् छिमिगु मुंज्याय् परमप्रभुयात तःधंकेगु निति नखःकथं विशेष देछा होमबलि, अन्नबलि, व त्वँसाबलि छायेमाः।

38 थुपि नखःचखः छिमिसं न्ह्याबले हनीगु विश्रामबारया बाहेक खः, अले बलि छायेगु नं न्ह्याबले छायावयाच्वंगु बलि, भाकल व थःयसेबलि बाहेकया बलि खः। अले छिमिसं परमप्रभुयात ब्यगू बचं पूर्वकेत ब्यगू बलि खः।

39 “छिमिसं थःगु बँया बाली लये धुंकाः न्हय्गूगु लाया झिन्ह्यान्हु खुन्हुनिसें न्हय्न्हु तक परमप्रभुया निति थ्व नखः हनेमाः। थ्व नखःया न्हापांगु दि व च्यान्हु खुन्हुया दि विश्रामबार दि खः उखुन्हु छुं ज्या याये मते।

* 23:18 २३:१८ गन्ती १५:१-१६ * 23:22 २३:२२ लेवी १९:९-१०; व्य २४:१९-२२ * 23:26 २३:२६-३२ लेवी १६:२९-३४ * 23:34 २३:३४ व्य १६:१३-१५

- 40 न्हापांगु दि छिमिसं थःथाय् सःगु भिंभिंगु फल, बल्चा दय्केत ताय्गः सिमाया कचा, ततःमागु सिमाया कचा, लहरे पिपलया कचा ज्वनाः न्हयन्हु तक परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने लयताया च्वँ।
- 41 दँयदसं छिमिसं थुकियात परमप्रभुया निति न्हयन्हु तक नखःकथं हनेमाः। लिपा वइपिं छिमि पुस्तौ पुस्तातयसं नं न्हयगु लाय् थ्व नखः हनेमाः। थ्व न्ह्याबलेया लागिं नियम खः।
- 42 न्हयन्हु तक फुक्क इस्त्राएलीत बल्चाय् च्वनेमाः।
- 43 थुकिं छिमि सन्तानतयसं जिं इमि पुरखायात मिश्रं पितहयाबलय् बल्चाय् तयागु खः धकाः सीमा। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।’ ”
- 44 थुकथं मोशां इस्त्राएलीतयत् परमप्रभुं क्वःछिनातःगु नखः हनेगु विधि बिल।

24

शुद्धगु चिकं व पवित्रगु मरि

प्रस २७:२०-२१

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 2 “इस्त्राएलीतयत् थथे उजं ब्यु, मत मदिक्क च्यानाः जः दयाच्चनेत छन्थाय् भिंगु जैतनया शुद्धगु चिकं हयेमाः।
- 3 पवित्र पालय् साक्षीया सनूया न्ह्यःने दुगु पर्दाया पिने, परमप्रभुया न्ह्यःने सन्ध्याकाः इलंनिसें सुथय् तक मदिक्क हारुनं मत च्याका तयेमाः। थ्व छिमि पुस्तौ पुस्ताया लागिं न्ह्याबलेया नियम खः।
- 4 हारुनं परमप्रभुया न्ह्यःने शुद्धगु लँया त्वाःदेवाय् दुगु मतःयात न्हियान्हिथं बिचाः यायेमाः।
- 5 “अले भिंगु छुचुं कयाः छं झिनिपा मरि छु। छपा छपा मरिइ छगू एपाया झिब्वय् निब्व छुचुं दयेमाः।☆
- 6 खुपा-खुपाया निपेँ पँचिनाः निगू पँ परमप्रभुया न्ह्यःने भिंगु लुं भुनातःगु तेबिलय् ति।
- 7 अले थ्व मरिया नितिं लुमान्तिकथं ब्व जुयाः परमप्रभुया नितिं विशेष देछा जुइत छं पँपतिकं भिंगु धुपाँय् ति।
- 8 विश्रामबार पतिकं हारुनं न्हगु मरि परमप्रभुया न्ह्यःने ब्वयातयेमाः। थ्व इस्त्राएलीतयत् न्ह्याबलेया लागिं विधि खः।
- 9 अले थ्व मरि हारुन व वया सन्तानतयगु नितिं खः। अले परमप्रभुयात छाःगु विशेष देछात मध्ये थ्व इमिगु न्ह्याबलेया भाग तसकं पवित्र खः। अथे जुयाः इमिसं थ्व नापलायेगु पाल दुने नयेमाः।”☆

परमप्रभुया नांयात क्वह्यंके मज्यु

- 10 छम्ह इस्त्राएली मिसाया काय् दु। वया अबु मिश्री खः। इस्त्राएली मिसाया व काय् इस्त्राएलीतनापं च्वनाच्चंगु खः। व छम्ह इस्त्राएली मनूनापं ल्वात।
- 11 व इस्त्राएली मिसाया काय्नुं उबले परमप्रभुया नांयात क्वह्यंकाः सराः बिल। अले मनूतयसं वयात ज्वनाः मोशायाथाय् हल। वया मांया नां शलोमीत खः। व दानया कुलया दिन्नीया म्हाय् खः।
- 12 परमप्रभुया इच्छा इमिसं मस्यूलले वयात कुनातल।
- 13 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 14 “व सराः ब्युम्हय्सित छाउनी पिने यंकि अले वं धाःगु खँ न्यंपि फुक्कसिनं थथःगु ल्हाः वयागु छेनय् तयेमाः, अनलि फुक्क खलकं वयात ल्वहँतं कय्काः स्यायेमाः।
- 15 छं इस्त्राएलीतयत् थथे धा, ‘सुनानं थः परमेश्वरयात सराः बी, थुकिया नितिं वं सजॉय फयेमाः।
- 16 सुं मनुखं परमप्रभुया नांयात क्वह्यंकाः सराः बिल धाःसा वयात फुक्क खलकं ल्वहँतं कय्काः स्यायेमाः। स्वदेशी जुइमा वा परदेशी जुइमा सुनानं परमप्रभुया नांयात क्वह्यंकाः सराः बिल धाःसा वयात स्याना हे छवयेमाः।
- 17 “ ‘सुनानं सुयातं स्यात धाःसा वयात नं स्याना हे छवयेमाः।☆
- 18 सुं मनुखं सुं मनुयाम्ह पशुयात स्यात धाःसा स्याःम्हय्सिनं पशुया थुवाःयात उकिया पलेसा बीमाः।
- 19 हानं सुं मनुखं थः जःलाखःलायात घाःपाः यानाबिल धाःसा वं गथे याःगु खः वयात नं अथे हे यायेमाः।
- 20 क्वँय् त्वथुगु दुसा उकिया पलेसा क्वँय् त्वथुलेगु, मिखाया पलेसा मिखा, वाया पलेसा वा। गथे वं सुयातं घाःपाः यानाब्युगु दु वयात नं अथे हे यायेमाः।☆
- 21 पशु स्याःम्हय्सिनं उकियागु पलेसा पुलेमाः। मनु स्याःम्हय्सित धाःसा स्याना हे छवयेमाः।
- 22 स्वदेशीया नितिं व विदेशीया नितिं नियम छगू हे जुइमाः। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।’ ”☆
- 23 मोशां इस्त्राएलीतयत् थ्व खँ धाल। अले इमिसं व सराः ब्युम्हय्सित छाउनी पिने हयाः ल्वहँतं कय्काः स्यानाबिल। थथे परमप्रभुं मोशायात उजं बियादी थें इस्त्राएलीतयसं यात।

☆ 24:5 २४:५-६ प्रस २५:३० ☆ 24:9 २४:९ मती १२:४; मर्क २:२६; लूक ६:४ ☆ 24:17 २४:१७ प्रस २१:१२ ☆ 24:20 २४:२० प्रस २१:२३-२५; व्य ११:२१; मती ५:३८
☆ 24:22 २४:२२ गन्ती १५:१६

25

न्हयगू दँ
व्य १५:१-११

- 1 परमप्रभुं सीने पर्वतय् मोशयात धयादिल,
- 2 “इस्त्राएलीतय् थथे धा, ‘जिं छिमित बीगु देशय् वने धुंका: अनयागु बुँनं परमप्रभुया नितिं झासु लनेमा:।
- 3 छिमिसं खुदँतक थ:गु बुँइ प्यु, दाखमाया कचा न्हा, अले उकियागु फल खायेगु या।
- 4 न्हयदँय् धा:सा परमप्रभुया नामय् बुँयात झासु लने ब्यु। न्हयदँय् छिमिसं बुँइ छुं नं पी मज्यु, दाखमाया कचा न्हाये मते।
- 5 थ्व दँ छिमिगु बुँ व दाखमाया नितिं झासु लनेगु ई ख:। उकिं उबलय् छिमिगु बुँइ स:गु अन्न लये मज्यु अले दाख खाये मज्यु।
- 6 उगु दँय् छिमिगु बुँइ थ:थम्हं स:गु अन्न हे छिमिगु, छिमि च्य:भ्वातिं, ज्यामि व पिने वया: छिमिथाय् च्वनाच्वंपिं परदेशीतयगु नसा जुइ।
- 7 अथे हे छिमिसं लहिनात:पि पशुत व जंगलय् च्वंपि पशुतयगु नं नसा जुइ। बुँइ स:गु फुक्कं न:सां ज्यु।

लुँदँ

- 8 “ ‘छिमिसं न्हयगू विश्रामदँ अथे धयागु न्हयदुगं न्हयदँ ल्या:खा, थ्व फुक्क ल्या:खाय् बलय् पिङ्गुदँय् छक:
- 9 न्हयगु लाया झिन्हु खुन्हु, प्रायश्चितया दिखुन्हु छिमिसं देशय् न्यंकं फैया नेकूया तुरही पुइकि।
- 10 छिमिसं नेयगु दँयात अर्पण यायेमा:। थ्व लुँदँय् देशय् न्यंकं स्वतन्त्रताया नाय्गिं च्वय्कि। थ्व दँय् देशय् दक्वसिनं थथ:गु सम्पत्ति लिफ्याना काइ, अले दासत थथ:गु छैय् लिहां वनेमा।
- 11 थ्व नेयगु दँ छिमिगु नितिं लुँदँ ख:। थ्व दँय् छिमिसं छुं नं पी मते, अले अथे सयाव:गु अन्न व दाख नं लये मते।*
- 12 थ्व दँ छिमिगु नितिं पवित्र दँ ख:। थ्व लुँदँय् छिमिसं बुँइ अथे बुयाव:गु अन्न जक नइ।
- 13 “ ‘थ्व दँय् फुक्क मनुतयसं थथ:गु सम्पत्ति लिफ्याना काइ।
- 14 “ ‘थ: ज:लाख:लालिसे बुँ न्यायेगु मीगु यायेबलय् छम्हं मेम्हयसित क्वाये मते।
- 15 बुँया भा: क्व:छीबलय् लुँदँ धुंका: बुँज्या यायेगु ईया ल्या: तया: क्व:छ्यु। लिपा वइगु लुँदँ तक ग्वदँतक जमिनं अन्न सय्के फइ, वकथं जमिनया मू क्व:छ्यु।
- 16 गुलि अप्प: दँ ल्यंदनि बुँया भा: नं उलि हे अप्पइ, अले गुलि कम दँ ल्यं दइ, उलि हे बुँया भा: नं कम जुइ। छाया:सा बालीया ल्याखं बुँया न्यायेमीगु ज्या जुइगु ख:।
- 17 छिमिसं छम्हं मेम्हयसित क्वाये मते। परमप्रभुया ग्या:भय का। छाया:सा जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर ख:।

परमप्रभुं न्हयगू दँया लागिं नयेगु नसा बियादी

- 18 “ ‘छिमिसं परमेश्वरं धा:थे या। अले छिपिं व देशय् सुरक्षित जुया: म्वानाच्वनी।
- 19 बुं अन्न सय्की, अले छिमिसं थ:पिन्त छु माल व नयेखनी। अले छिपिं सुरक्षित जुया: म्वानाच्वनी।
- 20 सुनानं न्हयगु दँय् छुं हे मप्युसे वा छुं लया महसे छु नयाच्वनेगु धका: न्यनेफु।
- 21 जिं खुगु दँय् छिमिथाय् थ:गु आशिष छ्वयाहये, अले उगु दँय् स्वदँयात गाक्क बुं अन्न बी।
- 22 छिमिसं च्यादँय् बुँइ पीबलय् पुलांगु हे बाली नयाच्वने दइ। गुँदँय् बाली लयेबलय् तकं छिमिसं पुलांगु हे बाली नयाच्वनी।

सम्पत्ति लित बीमा:गु नियम

- 23 “ ‘छिमिगु जग्गा जमिनया छुं नं ब्व न्हाबलेया नितिं मी मते छाया:सा जग्गा जमिन जिगु ख:। छिमित ला थ्व ज्यायेत जक बियातयागु ख:।
- 24 छिमिगु थ:गु सम्पत्ति न्यायेमिइ यायेबलय् न्हाबले लिफ्याये फइकथं म्यु।
- 25 “ ‘सुं नं इस्त्राएलीं गरीब जुया: थ:गु पुखौली सम्पत्ति मिल धा:सा वया दक्वसिबय् सतीम्ह थ:थिति वया: व सम्पत्ति लिफ्याना कायेमा:।
- 26 सुयां लिफ्यानाबीपिं सुं मनु मदुसा, अले व थ: हे त:मि जुया: लिफ्याये फत धा:सा
- 27 वं मेगु लुँदँ तक ल्यंदनिगु दँया बालीया धिबा पुला: थ:गु सम्पत्ति लिफ्याना काये फइ। लेवीतयसं नं न्हागु हे इलय् इमित ब्युगु लेवीतयगु शहरय् च्वंगु छै लिफ्याना काये फु।
- 28 वं अथे लिफ्याना काये मफुत धा:सा लुँदँ तक सम्पत्ति न्यानाका:म्हयसिगु हे ल्हातिइ लानाच्वनी। अले लुँदँबलय् सम्पत्ति धाथेम्ह थुवा:यात लित वनी।
- 29 “ ‘सुनानं प:खा: दुनेया शहरय् छै मिल धा:सा वं दच्छिया दुने थ:गु छै लिफ्याना कायेफइ।
- 30 दच्छिया दुने लिफ्याना काये मफुत धा:सा वं थ:गु छै सदांया लागि लिफ्याना काये फइ मखु। वयागु छै सदांया लागि न्यानाका:म्ह व वया पुस्तौ पुस्तायागु जुइ। लुँदँबलय् नं वं छै लिफ्याना काये दइ मखु।
- 31 प:खा: पिनेया गांया छै धा:सा बुं थै हे जुइ। छै थुवालं अज्या:गु छै लिफ्याना काये फइ। अले लुँदँबलय् लितबीमा:।
- 32 “ ‘लेवीतयसं नं इमिगु अधिकारया शहरया छै न्हागु इलय् नं लिफ्याना काये फु।*

33 छुं जुयाः इमिसं थःगु छँ लिफ्याना काये मफुत धाःसा लुँदँबलय् इमित इमिगु सम्पत्ति लितबीमाः। छायाःसा लेवीतयगु शहरया छँ इमित सदांया लागि बियातःगु खः।

34 इमिसं शहरं पिनेया थःपिनिगु घाँयख्यः धाःसा मी दइ मखु। छायाःसा व इमिगु न्ह्याबलेया सम्पत्ति खः।

मगाःमचाःपिनिगु निंति त्यासा

35 “ छिमि सुं इस्राएली दाजुकिजा तसकं चीमि जुयाः थःमहं थःत हे लहीमफया च्वन धाःसा छिमिसं इमित पिने वयाच्वंपिन्त थें ग्वाहालि या। थुकिं इपिं छिपिनापं तुं च्वनाच्वने फयेमा।* ”

36 इमित त्यासा ब्यासां उकिया ब्याज काये मते। छिमिसं थः परमेश्वरया ग्याःभय का। अले थः इस्राएली दाजुकिजापिन्त थःनापं ति।

37 छिमिसं इमित ब्याजय् धिबा बी मते। अले नसा म्यासां लबः कयाः मी मते।* ”

38 छिमित कनान देश बीत व छिमि परमेश्वर जुइत मिश्र देशं छिमित पितहयाम्ह जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।

दास दासीतयत् त्वःतकेगु विधि

39 “ छिमि सुं इस्राएली दाजुकिजां तसकं चीमि जगुलि थःत छिमिगु ल्हातिइ मिल धाःसा वयात दासयात थें ज्या याके मते।* ”

40 व छिमिथाय् ज्यालाज्यामि वा पिने वयाः च्वंनःमहं थें च्वनी। लुँदँ तक वं छिमिथाय् ज्या याइ।

41 उबलय् व थः मचाखाचानापं छिमिथासं थः छँजःपिन्थाय् व थःगु सम्पत्ति दुथाय् लिहांवनी।

42 छायाःसा इस्राएलीत जिमि दासदासीत खः। इमित जिं मिश्र देशं पित हयागु खः। इमित दासतयत् थें न्यायेमिइ याये मज्यु।

43 छिमिसं इमित बांमलाःगु व्यवहार याये मते, बरु परमेश्वरया ग्याःभय का।

44 “ छिमित दासदासीत माःसा छिमि जःखः च्वंपिं मेगु जातिया मनूतयत् न्यानाहये फु।

45 छिमिसं छिमिथाय् पिने च्वंवयाच्वंपिं परदेशीतयत् नं न्यानाः दासदासीत दयके फु। अले छिमिगु देशय् बूपिं इमि मस्तयत् नं न्यानाः थःगु सम्पत्ति याये फु।

46 छिमिसं इमित थः मस्तयत् नं थःगु सम्पत्ति थें लःल्हाये ज्यु, अले मसीतले दास तये ज्यु। थः इस्राएली दाजुकिजायात धाःसा बांमलाःगु व्यवहार याये मते।

47 “ छुं जुयाः छिमिथाय् पिने च्वंवयाच्वंमहं मनू तःमि जुल, अले छिमि हे देशय् च्वंपिं दाजुकिजां चीमि जुयाः थःत वयागु ल्हातिइ मिल धाःसा

48 इमित हाकनं लिफ्यानाः हये फु। वया हे दाजुकिजा मध्ये सुनानं वयात लिफ्याये फु।

49 वया थः कका वा तःबा, कका वा तःबाःया कायपिं व सत्तीक थःलाःपिं सुनानं नं वयात लिफ्याये फु। अले व मनुखं लिपा थःके धिबा दत धाःसा थःमहं थःत नं लिफ्याये फु।

50 व मनुखं थःत म्युगु इलनिसें लुँदँतकया ई ल्याः खानाः व ई तकया ज्यामिया ज्यालाया ल्याखं धिबा पुलाः थःत थःमहं लिफ्याये फु।

51 लुँदँ वयेत यक्व ई ल्यं दनिसा वं थःत लिफ्यायेत अप्वः धिबा पुलेमाः।

52 लुँदँ वयेत कम जक ई ल्यं दनिसा कम हे जक धिबा पुसा गाः।

53 वयात वया मालिकं ज्याला ज्यामियात थें जक व्यवहार यायेमाः। अले वयात वया मालिकं उकथं व्यवहार याः ला कि मयाः धकाः छिमिसं च्युताः कायेमाः।

54 “ छुं जुयाः वं गुकथं नं थःत लिफ्याये मफुत धाःसा लुँदँबलय् व अले वया मस्त थःथमहं मुक्त जुइ।

55 छायाःसा इस्राएलीत जिमि दासदासीत खः। जिं हे इमित मिश्र देशं पित हयागु खः। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।

26

परमप्रभुयागु नियम न्यनीपिन्त बीगु सिरपाः

व्य ७:१२-२४; २८:१-१४

1 “ जि छिमि परमप्रभु परमेश्वर खः, अथे जुयाः छिमिसं थःगु लागि मूर्ति दयके मज्यु। अले थःगु निंति पुजा यायेत गुगु नं इवाता, क्रियातःगु सिंया इवाता, ल्वहंया थां वा क्रियातःगु ल्वहं थने मज्यु।* ”

2 “ छिमिसं विश्रामबार हनेमाः, अले जिगु नापलायेगु पालयागु हनाबना तयेमाः। जि परमप्रभु खः।

3 “ छिपिं जिगु नियमकथं न्हेज्यात धाःसा अले जिगु विधियात मानय् यात धाःसा,

4 जिं छिमिगु निंति पायछि इलय् वा वयेकाबी, गुके यानाः बुँइ बाली सयावइ अले ख्यलय् च्वंगु सिमाय् फल सयावइ।

5 दाख मुनेगु ईतक छिमिसं बाली लयेगु ज्या याना हे च्वनी। अन्न पीगु इलय् नं छिमिसं दाख खानाच्वनी। छिमिसं लुधकं नयेखनी। छिपिं थःगु देशय् याउँक च्वनी।

6 “ जिं छिमिगु देशय् शान्ति बी। छिपिं याउँक घेने फइ। अले छिमित ख्याइपिं सुं दइ मखु। जिं देशं ग्यानापुपिं पशुत ख्याना छवये, अले छिमिगु देशय् लडाइँ जुइ मखु।

7 छिमिसं थःपिनि शत्रुतयत् लिनाः तरवारं स्याये फइ।

* 25:35 २५:३५ व्य १५:७-८ * 25:37 २५:३७ प्रस २२:२५; व्य २३:१९-२० * 25:39 २५:३९-४६ प्रस २१:२-६; व्य १५:१२-१८ * 26:1 २६:१ प्रस २०:४; लेवी १९:४; व्य ५:८; १६:२१-२२; २७:१

- 8 छिमि न्याम्हयसिनं सच्छिम्हयसित व सच्छिम्हयसिनं झिद्रुः मनूतयत बुके फइ। छिमि शत्रुत छिमिगु तरवारं सिनावनी।
 9 “ जिं थःगु ख्वाः छिपिं पाखे स्वयके, अले छिमित बांलाक ब्वलंकाः छिमिगु ल्याः अप्वयकाबी अले छिपिनापं चिनातयागु बाचा पूर्वकाबी।
 10 छिमिसं न्हगु बाली लये धुंकाः नं पुलांगु बाली नयाचवनी। अले न्हगु बालीया लागिं पुलांगु बाली लिकयाः छवये माली।
 11 जिं छिमिगु दथुइ थःगु हे पवित्र पालय च्वंवये अले जिं छिमित मययके मखु।
 12 जिं छिपिनापं हे च्वनाचवने, अले छिमि परमेश्वर जुयाचवने, छिपिं धाःसा जिमि मनूत जुइ।*
 13 जिं छिमित मिश्र देशं पितहयाम्ह परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः। छिपिं मिश्रीतय दास जुयाचवने मज्यू धकाः जिं छिमित मिश्र पित हयागु खः।
 जिं छिमित इयातुगु कु लिकयाः छ्यं धस्वाकाः जुइपिं यानागु दु।

परमप्रभुयागु नियम मानय मयाइपिन्त बीगु सजाँय

व्य २८:१५-६८

- 14 “ तर छिमिसं जिगु नियम मानय मयात धाःसा, जिगु खँ मन्यन धाःसा,
 15 जिगु नियमयात क्वह्वांकल धाःसा अले जिनापं चिनातःगु बाचा त्वथुल धाःसा,
 16 जिं नं छिमिथाय आकाझाकां भय छवयाहये, अले म्ह सुकुगना वनीगु, मिखायात स्यंकीगु, ग्यानपुसे च्वंगु ल्वय छवयाहये। छिमिसं हलातःगु पुसा अर्थे सिति वनी छायधाःसा छिमि शत्रुतयसं बाली नयाबी।
 17 जिं थःगु ख्वाः फस्वयके। गुके यानाः छिपिं शत्रुतयगु ल्हाति बुइ। छिमित हेपय याइपिन्सं छिमित शासन याइ, सुनानं लिनाच्वंगु मदुसां छिपिं बिस्सुं वनाचवनी।
 18 “ थुलि जुइ धुंकाः नं छिमिसं जिगु खँ मन्यन धाःसा जिं छिमित पापया न्हयदुगं अप्वः सजाँय बी।
 19 जिं छिमिगु घमण्ड चुंचुं याये। छिमिगु च्वय्यागु आकाश नँ थें व छिमिगु क्वय्या जमिन कँय थें याये।
 20 छिमिसं यक्व ज्या याःसां सिति वनी छायधाःसा छिमिगु बुँइ अन्न सइ मखु। अले सिमाय फल नं सइ मखु।
 21 “ छिपिं जिगु विरोधय वना हे च्वन धाःसा अले जिं धा थें मयात धाःसा छिमिसं याःगु पापया हानं न्हयदुगं अप्वः सास्ती छिमिथाय छवया हये।
 22 अले जिं छिमिगु दथुइ गुँपशु छवया हये। इमिसं छिमि मस्तयत नयाबी। अले छिमि लहिनातःपिं पशुतयत स्यानाबी। छिमिगु ल्याः थुलि कम जुइकि छिमिगु लँपुइ जुइपिं मनूत हे दइ मखु।
 23 “ थ्व तःधंगु सजाँय जुइ धुंकाः नं छिपिं जिपाखे मवल धाःसा अले जिगु विरोधय वन धाःसा
 24 जिं नं छिमिगु विरोधय वने, अले छिमिगु पापया लागिं जिं न्हयदुगं अप्वः सजाँय बी।
 25 छिमिसं जिगु बाचा त्वथुगुलीं जिं धाथें हे छिमित सजाँय बी, अले गुबलय छिपिं थथःगु शहरय मुनाचवनी, जिं छिमिगु दथुइ ल्वय छवया हये। छिमित शत्रुतयगु ल्हातय बी।
 26 अथे जूगुलि जिं छिमिथाय अन्न वयकेबी मखु। उबले झिम्ह मिसां छगू हे भुतुलिइ मरि छुइ। अले इमिसं छिमित नयेत बीबलय सुयातं गाइ मखु।
 27 “ थ्व फुक्क जुयाः नं छिमिसं जिगु खँ मन्यन धाःसा जिगु विरोधय वन धाःसा,
 28 जिं तंचायाः छिमिगु विरोधय वने, अले छिमिगु पापया लागिं जिं छिमित हानं न्हयदुगं अप्वः सजाँय बी।
 29 छिमिसं थः हे काय म्हाय्यपिनिगु ला नयेमाली।
 30 जिं छिमिगु पुजा यायेगु देगःचात स्यंकाबी, अले छिमिगु धुपाँय च्याकेगु मकःयात नं स्यंकाबी, अले छिमिगु सीम्हयात उपिं जीवन मदुगु मूर्तितयगु घःने तयाबी। जिं स्वइबलय छिपिं घचाइपुसे च्वंपिं जुइ धुंकागु दु।
 31 जिं छिमिगु शहरत नाश यानाबी, छिमिगु पुजा यायेगु थाय्यात भज्यंक स्यंकाबी, अले छिमिसं ब्यूगु नस्वाः वःगु बलि नालाकाये मखु।
 32 जिं देशयात नाश यानाबी। थ्व फुक्क खनाः अन च्वंवंपिं छिमि शत्रुत अजू चाइ।
 33 जिं छिमित जाति जातिया दथुइ छ्यालब्याल यानाबी, अले तरवारं छिमित लिना चवनी। छिमिगु देश झिजांमिजां दनी अले शहरत भज्यंक स्यनी।
 34 गबले तक छिपिं शत्रुतयगु देशय च्वनाचवनी, उबलयतक छिमिगु थःगु देशं विश्राम काइ। देशं थःगु आरामया ई हनी।
 35 छायधाःसा बुँयात बीमाःगु न्हयदँया झासु लनेगु ई छिमिसं थःगु बुँयात मब्यूगुलि आः धाःसा झिजामिजा दंगु बुँनं झासु लनेगु ई काइ।
 36 “ छिपिं म्वानाच्वंपिं, शत्रुतयगु देशय छिमिसं लप्ते हः कुतुवंगु सः ताइबलय नं छिपिं तरवारं ल्यू वःगु धकाः ग्यानाः बिस्सुं वनी। ल्यूवःपिं सुं मदुसां छिपिं बैय क्वदइ।
 37 सुनां ल्यू मवःसां छिपिं तरवार खनाः ग्यानाः बिस्सुं वंपिं थें हे थःथवय धक्का नयाः ग्वतुली। अथे जुयाः छिमि शत्रुतयगु न्ह्यःने छिपिं दने फइ मखु।
 38 अले छिपिं मेगु जातितयगु दथुइ नाश जुइ। छिमि शत्रुतय देशं छिमित नयाबी।
 39 छिपिं मध्ये ल्यंदुपिं धाःसा शत्रुतयगु देशय थःगु व थः पुर्खातयगु पापया हुनि ध्वग्गिनावनी।
 40 “ थःम्हं व थः पुर्खातयसं याःगु पाप व जिगु विरोधय याःगु विश्वासघात व जि प्रति क्यंगु दुश्मनी मानय यात धाःसा,
 41 इमिगु विरोधय वनाः जिं इमित शत्रुतयगु देशय हःगु खः धकाः इमिसं छाःगु नुगःयात क्वमिल्लु यानाः पापया मू पुल धाःसा

42 उबलय् जिं याकूबनापं चिनातयागु बाचा लुमंके। अले इसहाक नापं चिनातयागु बाचा व अब्राहामनापं चिनातयागु बाचा नं लुमंके। नापं जिं देशयात नं लुमंके।*

43 इमिसं देश त्वःतल, इपिं मदयकं नं देशं झासु लनेगु ई हनाच्चनी। लिपतय् इमिसं थःगु अर्धमयागु सर्जाययात स्वीकार याइ छायाधाःसा इमिसं जिगु नियम व विधि मानय मयाःगु खः। अले इमिसं जिगु विधियात तसकं मयकल।

44 थुलि जुयाः नं जिं शत्रुतयगु देशय् च्वना च्वंसां इमित त्वःते मखु। अले इपिं नापं चिनातयागु बाचा नं त्वथुले मखु। इमित मययकाः नाश याये नं मखु। छायाधाःसा जि इमि परमप्रभु परमेश्वर खः।

45 तर जिं इमिगु लागिं इमि पुर्यातनापं चिनातयागु बाचा लुमंके। जि हे इमि परमेश्वर खः धकाः म्हसीकेत मेगु जातिं खंक हे इमित मिश्र देशं पित हयागु खः।”

46 परमप्रभुं इस्राएलीतयगु नितिं सीनै पर्वतय् मोशयात बियादीगु विधि, नियम व व्यवस्था थ्व हे खः।

27

भाकल पूर्वकेगु खँ

- 1 परमप्रभुं मोशयात धयादिल,
- 2 “इस्राएलीतयत धा, ‘सुं मनुखं भाकल पूर्वकेत परमेश्वरयात सुं मनु देछाल धाःसा व मनूयागु मू थुकथं क्वःछ्यु।
- 3 व मिजं निइर्देनिसे खुइर्देतकयाम्ह जूसा वयागु मू पवित्र पालयागु शेकेलकथं वहःयागु नेयगू शेकेल जुइ।
- 4 अले मिस्तयगु मू धाःसा स्विगू शेकेल जुइ।
- 5 न्यादँ निसे निइर्दे तकयाम्ह मिजंया मू वहःया निइगू शेकेल व मिस्तयगु मू धाःसा झिगू वहःया शेकेल जुइ।
- 6 “ ‘लच्छि निसे न्यादँ तकयाम्ह मिजं मचाया मू वहःया न्यागू शेकेल, अले मिसा मचायागु मू धाःसा स्वंगू शेकेल जुइ।
- 7 खुइर्दे स्वयाः अप्वः दँ दये धुंक्मह मिजंया मू झिन्यागू वहःया शेकेल व मिस्तयगु मू धाःसा झिगू शेकेल जुइ।
- 8 सुं मनुखं क्वःछ्युगु मू पुले मफुत धाःसा अर्पण जुइमह मनूयात पुजाहारीयाथाय् हयेमाः। अले पुजाहारीं भाकल याःमह मनुखं मू पुले फइगुकथं क्वःछियेमाः।
- 9 “ ‘व भाकल परमप्रभुयात छाये ज्यूमह पशु खःसा व परमप्रभुयात छाःमह पशु पवित्र थहरय् जुइ।
- 10 परमप्रभुयात छायेत भाकलयामह पशुयात गुगुकथं नं महिलेमाः। वं बांलाःमह पशुयात बांमलाःमह पशुलिसे अले बांमलाःमह पशुयात बांलाःमह पशुलिसे महिलेमाः। वं भाकलयामह पशुया पलेसा मेमह पशु छाल धाःसा निमहं पशु पवित्र जुइ।
- 11 व छाये मज्यूमह अशुद्ध पशु खःसा व पशुयात पुजाहारीयाथाय् हयेमाः।
- 12 बांलाःमह पशु जूसां बांमलाःमह जूसां पुजाहारीं वया मू क्वःछिनाबीगु। अले पुजाहारीं गुलि मू तल उलि हे वया मू जुइ।
- 13 व मनुखं मू पुलाः पशुयात लिफ्याइगु खःसा, क्वःछीगु मुलय् मेगु न्याब्वय् छव्व तनाबीमाः।
- 14 “ ‘सुनानं परमप्रभुयात थःगु छँ देछाल धाःसा पुजाहारीं व छँ बांलाः वा बांमलाः स्वयाः उकिया मू क्वःछिना बीमाः। पुजाहारीं गुलि क्वःछित उकिया मू उलि हे जुइमाः।
- 15 तर छाःमहयसिनं मू पुलाः व लिफ्यायेगु इच्छायात धाःसा, क्वःछीगु मुलय् मेगु न्याब्वय् छव्व तनाः वं बीमाः। अले व छँ हानं वयागु हे जुइ।
- 16 “ ‘सुनानं थः पुर्याया सम्पत्तिया छुं व्व परमप्रभुया निति छाल धाःसा उकी गुलि पुसा वनी वःकथं उकिया मू क्वःछ्यु। गथेकि छगू होमेर तछवया पुसा वनीगु बुँया नेयगू वहःयागु शेकेल।
- 17 वं लुँदँ हनीगु नखःया दँनिसे हे थःगु बुँ छायेगु खःसा उकियागु मू पुजाहारीं क्वःछीगुकथं हे जुइमाः।*
- 18 तर वं थःगु बुँ लुँदँ हनीगु नखःया दँ लिपा छायेगु खःसा, मेगु नखःया दँ वयेत गुलि ल्यंदनि पुजाहारीं वःकथं हे उकिया मू ति। अले क्वःछीगु मुलय् व क्वकायाबीमाः।
- 19 व बुँ छाःमहयसिनं हे मू पुलाः लिफ्याइगु खःसा क्वःछीगु मुलय् मेगु न्याब्वय् छव्व तनाबीमाः। अले व वयागु हे जुइ।
- 20 तर वं व जमिन मू पुलाः लिफ्याइगु धाःसा वा मेमह सुं मनूयात व बुँ मिल धाःसा वं गुबलय् नं उकियात लिफ्याना काये फइ मखु।
- 21 व बुँ लुँदँया नखःया दँय् स्वतन्त्र जुइबलय् देछाःगु बुँ थें व परमप्रभुया निति पवित्र जुइ। व पुजाहारीया हे सम्पत्ति थहरय् जुइ।
- 22 “ ‘सुं मनुखं बुँ देछाल धाःसा, गुगु बुँ न्यानाकाःगु खः थः पुर्यायागु मखु,
- 23 पुजाहारीं लुँदँया नखःया दँ ल्याःखनाः उकिया गुलि मू क्वःछी वं परमप्रभुया निति पवित्र भाःपियाः उखुन्हु हे क्वःछ्युगु मू बीमाः।
- 24 लुँदँया नखःया दँय् व बुँ छाःमहयसिनं सुयाके न्यानाकाःगु खः अले व बुँ सुयागु पुरखौली सम्पत्ति खः वयात हे लितबीमाः।
- 25 क्वःछ्युगु मू फुक्कं पवित्र पालया वहःया शेकलकथं जुइमाः। निइगू गेराया छगू शेकेल खः।
- 26 “ ‘पशुतयसं बुइक्मह न्हापायाम्ह मचा, सा वा द्रहंया जुइमा वा फैया जुइमा, इपिं न्हापांसिसे हे परमप्रभुया खः, वयात धाःसा देछाये मते।
- 27 व अशुद्ध पशुं दकलय् न्हापा बुइक्मह खःसा क्वःछ्युगु मुलय् हानं मेगु न्याब्वय् छव्व मू तनाः उकियात लिफ्याना कायेमाः। तर मू पुलाः लिफ्याइगु मखुसा क्वःछ्युगु मुलय् मिया छवयेमाः।

* 26:42 २६:४२ उत १७:७-८; २६:३-४; २८:१३-१४ * 27:17 २७:१७-२४ लेवी २५:८-३४

- 28 “ ‘तर परमप्रभुया निति देछाःम्ह मनु, पशु वा थः पुर्खाया जमिन मी फइ मखु, अले देछाये नं फइ मखु। देछाःगु फुक्कं परमप्रभुया निति तसकं पवित्र खः।☆
- 29 मनूत मध्ये सुं मनूयात स्यायेगु लागिं देछाःगु खःसा वयात मू पुलाः लिफ्याये मज्यू। वयात स्याना हे छवयेमाः।☆
- 30 “ ‘थुकथं बुँयागु अन्न व सिमाया फलयागु झिब्वय् छब्व परमप्रभुयागु हे खः अले व परमप्रभुया निति पवित्र खः।☆
- 31 अले सुनां झिब्वय् छब्वयागु छुं मू पुलाः लिफ्याइगु खःसा वं उकियागु न्याब्वय् छब्व तनाबीमाः।
- 32 पशुत ल्याः खाइगु कथिया क्वय् जुयावनीपि बथांयापि सा द्रहं, फै दुगुचा झिम्हय् छम्ह परमप्रभुया निति पवित्र जुइ।
- 33 भिम्ह वा मभिम्ह पशु वं छतय् याये मज्यू व हिले नं मज्यू। हिलेगु हे खःसा ह्यूपि निम्हं हे पशु पवित्र जुइ। व मू पुलाः इमित लिफ्यने फइ मखु।’ ”
- 34 परमप्रभुं इस्त्राएलीतय्गु नितिं सीनि पर्वतय् मोशायत बियादीगु आज्ञा थुपि हे खः।

गन्तीया सफू म्हसीका

गन्तीया सफुलिइ इस्त्राएलीत सीनै पर्वतं वनाः परमेश्वरं बी धयातःगु देशया लागाय् मथ्यंतले पिइदँयागु खँ दु। थ्व सफूया नामं हे थ्व सफू छुकियागु बारे खः धकाः सी दु। सीनै पर्वतय् च्वंगु दच्छि दये धुंकाः खलः परमेश्वरं अब्राहामयात वया सन्तानत च्वनेत बाचा यानातःगु देशय् वनेत तयार जुल।

सीनै पर्वत त्वःते न्ह्यः मोशां इस्त्राएलीतयगु ल्याःचाः काःगु व अनं लिपा, छगू पुस्ता लिपा हाकनं यर्दनया पुर्बय् लाःगु मोआबया ख्यलय् मनूत ल्याः खाःगु खँ थुकी दु। थुकथं न्हापांगु व लिपांगु ल्याःचाः काःगुया दथुइया ई दुने इस्त्राएलीत कनानया दच्छिनया लागाय् लाःगु कादेश-बर्ने थ्यंकः वन। अयनं इपिं अनं बी धयातःगु देशय् दुहां वने मफुत। इपिं अन छुं दँ च्वनाः यर्दन खुसिया पुर्बपाखे च्वंगु थासय् वन। इपिं मध्ये निगू व बागू कुलयापिं मनूत अन हे च्वन। अले गुंगू व बागू कुलयापिं मनूत यर्दन खुसि छिनाः कनानय् वनेगु कुतः यात।

पुजाहारीतयसं नापलायेगु पाल सारे यायेगु व ल्हना यंकेगु ज्यानापं यक्व ज्यात यायेमाःगु दु। नापलायेगु पालयात बांलाक सुरक्षा याये फयेमाः धकाः उलिमछि मनूत न्यासि वनेगु इवः बांलाक योजना यानाः दय्कूगु खः। फुक्क कुलया नायःतयसं बाचा चिनातःगु देशय् चिवा काये धुंकाः अले फुक्क मनूत व देशय् वये धुंकाः यात्रा क्वचाय्केमाःगु खः। अयनं इमिगु अविश्वास व विद्रोहया हुनिं परमेश्वरं इमित पिइदँ तक मरुभूमिइ हे च्वनेबियादिल अले यात्रा याकेबियादिल। अयनं इमिसं अविश्वास व कचकच याःसां नं परमेश्वरं थः मनूतयत् माया यानादिल अले इमित रक्षा यानादिल। परमेश्वरं इमित नयेगु नसा बियादिल। व दँया लिपांगु इलय् तक मिश्र त्वःतावःपिं मनूतयगु पुस्ता सी धुंकूगु खः। यर्दनया पुर्बपाखेया देशत त्याकाः निगूगु पुस्ता मोआबया ख्यलय् थ्यंकः वल।

गन्तीया सफू लुमधंपिं, थाकुगु इलय् लिचिलिपिं, परमेश्वर व परमेश्वरं थःपिनि नायःकथं ल्ययातःमह मोशाया विरोधय् वपिं इस्त्राएलीतयगु धात्थेया खँ खः। परमेश्वरयागु विश्वास व वयकलं थः मनूतयसं न्ह्याक्व हे विश्वास मयाःसां, इमिके न्ह्याक्व हे कमजोरी दःसां इमिगु बिचाः यानादी धयागु खँ थ्व सफुलिइ च्वयातःगु दु। अले गुबलें गुबलें मोशा आय् बुइकीबलय् परमेश्वरं वयात बल्लाका ब्यूगु खँ नं थुकी दु।

धलः पौ

इस्त्राएलीत सीनै पर्वतं वनेत तयार जूगु

१. दकलय् न्हापा मनूत ल्याः खाःगु १:१-४:४९

२. थीथी नियम व विधि ५:१-८:२६

३. निक्वःगु छुत्काराया नखः ९:१-१०:१०

सीनै पर्वतं मोआब तक १०:११-२१:३५

मोआबय् जूगु थीथी घटना २२:१-३२:४२

मिश्र देशानिसें मोआब तकया यात्राया खँ ३३:१-४९

यर्दन खुसि छी न्ह्यः स्यनेकने याःगु ३३:५०-३६:१३

गन्ती

सनैया मरुभूमिं पिहां वनेत तयार जूगु

गन्ती १:१-१०:१०

दकलय् न्हापा मनूत ल्याः खाःगु

1 इस्त्राएलीत मिश्र देशं पिहां वंगु निगूगु दँया निगूगु लाया न्हापांगु दिखुन्हु सीनैया मरुभूमिइ पवित्र पालय् परमप्रभुं मोशायात धयादिल, *

2 “इस्त्राएलया फुक्क खलःयात वंश व परिवारकथं ल्याःखा। छम्ह छम्ह मिजंतयगु नां धलः दय्कि।

3 छ व हारूनं निइदँ व वस्वयां च्वययापिं लडाइँलय् वनेफुपिं मिजंतयत् पुचः पुचःकथं ल्याःखा।

4 छगू छगू कुलं छम्ह छम्ह मनुखं छिमित ग्वाहालि यायेमाः। इपिं थथःगु परिवारया थकालि जुइमाः।

5 “छिमित ग्वाहालि बीपिनिगु नां थथे दु,

“रुबेन कुलपाखें शदेऊरया काय् एलीसूर

6 शिमियोन कुलपाखें सूरीशैद्या काय् शलमीएल

7 यहदा कुलपाखें अम्मीनादाबया काय् नहशोन

8 इस्साखार कुलपाखें सूआरया काय् नतनेल

9 जबूलून कुलपाखें हेलोनया काय् एलीआब

10 योसेफया काय्पिं एफ्राइम कुलपाखें अम्मीहदया काय् एलीशामा

* 1:1 १:१-४६ गन्ती २६:१-५९

मनश्शे कुलपाखें पदासुरया काय् गमलिएल

11 बेन्यामीन कुलपाखें गिदेओनीया काय् अबीदान

12 दान कुलपाखें अम्मीशैद्या काय् अहीएजेर

13 आशेर कुलपाखें ओक्रानया काय् पगीएल

14 गाद कुलपाखें दूएलया काय् एल्यासाप

15 नप्ताली कुलपाखें एनानया काय् अहीरा।”

16 खलःपाखें ल्यःपि थथःगु पुख्वौली कुलया नायःत थुपि हे खः। इपि इस्राएलया वंशया नायःत खः।

17 च्वय् नां च्वयातःपि मनूतयत मोशा व हारूनं काल,

18 अले निगु लाया न्हापांगु दिखुन्हु फुक्क खलःयात मुंकाः इमिगु वंश व छैजःकथं निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि मिजंतयगु नां धलः दयकल,

19 परमप्रभुं मोशयात उजं बियादीगु थें। मोशां सनैया मस्भूमिइ इमित ल्याः खात।

20 इस्राएलया तःधिकःम्ह काय् रूबेनया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व छैजःकथं धलखय् च्वल।

21 रूबेनया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ४६,५०० म्ह दु।

22 शिमियोनया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।

23 शिमियोनया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ५९,३०० म्ह दु।

24 गादया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।

25 गादया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ४५,६५० म्ह दु।

26 यहूदाया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।

27 यहूदाया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ७४,६०० म्ह दु।

28 इस्राखारया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।

29 इस्राखारया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ५४,४०० म्ह दु।

30 जबूलूनया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।

31 जबूलूनया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ५७,४०० म्ह दु।

32 योसेफया काय्पिपाखें – एफ्राइमया सन्तानया निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।

33 एफ्राइमया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ४०,५०० म्ह दु।

34 मनश्शेया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।

35 मनश्शेया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ३२,२०० म्ह दु।

36 बेन्यामीनया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।

37 बेन्यामीनया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ३५,४०० म्ह दु।

38 दानया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वने फुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।

39 दानया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ६२,७०० म्ह दु।

40 आशेरया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।

41 आशेरया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ४९,५०० म्ह दु।

42 नप्तालीया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।

43 नप्तालीया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ५३,४०० म्ह दु।

44 मोशा, हारून व थथःगु परिवारया इस्राएलीतय् झिनिम्ह कुलनायःतय्सं मनूतयत ल्याः खात अले इमिगु ल्याः थुलि हे खः।

45 निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि इस्राएलीतयत् इमिगु वंश व छैजःकथं ल्याः खात।

46 इमिगु मुक्क ल्याः ६,०३,५५० म्ह दु।

47 लेवीया सन्तानयात धाःसा मेपि नापं ल्याः मखाः।

48 छायाधाःसा परमप्रभुं मोशयात थथे धयादीगु खः,

49 “लेवीया कुलयात धाःसा छं ल्याः खाये मते। इस्राएलीतनापं इमित ल्याः खाये मते।

50 उकिया पलेसा छं लेवीतयत् पवित्र पाल व उकी दुने च्वंगु फुक्क ज्वलंया जिम्मा ब्यु। छिमिसं थाय् हिलाजुइबलय् इमिसं पवित्र पाल व फुक्क ज्वलं क्वबीमाः। इमिसं व बांलाक स्वयेमाः, अले नापलायेगु पालया जवंखवं पाल ग्वयाः च्वनेमाः।

51 थाय् हिलेबलय् लेवीतय्सं हे पवित्र पाल क्वकायेगु यायेमाः अले लेवीतय्सं हे व धस्वाकेगु यायेमाः। पवित्र पालयात न्ह्यःने वने मत्यःम्ह सं वन धाःसा वयात स्यायेमाः।

52 इस्राएलीतय्सं थथःगु छाउनीइ, थथःगु झण्डाया न्ह्यःने पाल ग्वयेमाः।

53 लेवीतयसं हे नापलायेगु पालया रक्षा यायेमाः। अले जिगु तं इस्राएलया खलःयात मलायेमा धकाः लेवीतयसं हे नापलायेगु पालया जवंखवं थःपिनिगु पाल ग्वयाः च्वनेमाः।”

54 परमप्रभुं मोशायात बियादीगु उजंकथं हे इस्राएलीतयसं फुक्क यात।

2

यहदाया छाउनीइ कुलतयगु थाय्

- 1 परमप्रभुं मोशा व हासूनयात धयादिल,
- 2 “इस्राएलीतयसं नापलायेगु पालया प्यखेरं भचा तापाक थथःपिनिगु परिवारया झण्डा क्वय् थथःगु थासय् पाल ग्वयाः च्वनेमाः।”
- 3 पुर्बय् सूर्य ल्यावइगुपाखे यहदा, इस्राखार व जबूलून छाउनीया पुचलं इमिगु झण्डाया क्वय् पाल ग्वइ। यहदाया मनूतय् कुलनायः अम्मीनादाबया काय् नहशोन खः।
- 4 यहदाया पुचःयापि ल्याःखाःपि मिजंत ७४,६०० म्ह दु।
- 5 इमिगु लिक्क इस्राखारया कुलं पाल ग्वइ। इस्राखारया कुलनायः सूआरया काय् नतनेल खः।
- 6 इस्राखारया पुचःया ल्याःखाःपि मिजंत ५४,४०० म्ह दु।
- 7 इमिगु लिक्क जबूलूनया कुल दइ। जबूलूनया कुलनायः हेलोनया काय् एलीआब खः।
- 8 जबूलूनया पुचःयापि ल्याःखाःपि मिजंत ५७,४०० म्ह दु।
- 9 यहदाया छाउनी पाखेयापि ल्याःखाःपिनिगु मुक्क ल्याः थथःगु पुचःकथं १,८६,४०० म्ह दु। थुपि हे दकलय् न्हापा न्ह्यज्याइ।
- 10 दच्छिनपाखे रूबेन, शिमियोन व गादया छाउनीया पुचःत इमिगु झण्डाया क्वय् दइ।
- 11 रूबेनया मनूतय् कुलनायः शदेऊरया काय् एलीसूर खः। इमिगु पुचःया ल्याःखाःपि मिजंत ४६,५०० म्ह दु।
- 12 इमिगु लिक्क शिमियोनया कुलं पाल ग्वयेमाः। शिमियोनया मनूतय् कुलनायः सूरीशैद्या काय् शलूमीएल खः।
- 13 इमिगु पुचःयापि ल्याःखाःपि मिजंत ५९,३०० म्ह दु।
- 14 अनंलि गादया कुल दइ। गादया मनूतय् कुलनायः दूएलया काय् एल्यासाप खः।
- 15 इमिगु पुचःयापि ल्याःखाःपि मिजंत ४५,६५० म्ह दु।
- 16 रूबेनया छाउनीइ ल्याःखाःपिनिगु मुक्क ल्याः थःगु थःगु पुचःकथं १,५१,४५० म्ह दु। थुपि निगूगु इवलय् न्यासि वनी।
- 17 फुक्क छाउनीया दथुइ नापलायेगु पाल नापं लेवीतयगु छाउनी दयेमाः। इपि गगु इवलय् पाल ग्वयाच्वनीगु खः व हे इवलय् च्वनाः थथःगु झण्डा नापं इपि न्ह्यज्यायेमाः।
- 18 पच्छिमपाखे एफ्राइम, मनश्शे व बेन्यामीनया छाउनीया झण्डाया मनूत थथःगु पुचःकथं च्वनेमाः, इमि नायः अम्मीहदया काय् एलीशामा खः,
- 19 इमिगु पुचःया ल्याःखाःपि मिजंत ४०,५०० म्ह दु।
- 20 इमिगु लिक्क मनश्शेया कुल दइ। मनश्शेया मनूतय् कुलनायः पदासूरया काय् गमलिएल खः।
- 21 अले इमिगु पुचःयापि ल्याःखाःपि मिजंत ३२,२०० म्ह दु।
- 22 अनंलि बेन्यामीनया कुल दइ। बेन्यामीनया मनूतय् कुलनायः गिदेओनीया काय् अबीदान खः।
- 23 इमिगु पुचःया ल्याःखाःपि मिजंत ३५,४०० म्ह दु।
- 24 एफ्राइमया छाउनीइ च्वनीपिनिगु ल्याः मुक्कं १,०८,१०० म्ह दु। थुपि स्वंगूगु इवलय् न्ह्याइ।
- 25 उत्तरपाखे दान, आशेर व नप्तालीया छाउनीया पुचःत इमिगु झण्डाया क्वय् दइ। दानया मनूतय् कुलनायः अम्मीशैद्या काय् अहीएजेर खः।
- 26 इमिगु पुचःया ल्याःखाःपि मिजंत ६२,७०० म्ह दु।
- 27 इमिगु लिक्क आशेरया कुलं पाल ग्वयेमाः। आशेरया मनूतय् कुलनायः ओक्रानया काय् पगीएल खः।
- 28 इमिगु पुचःया ल्याःखाःपि मिजंत ४१,५०० म्ह दु।
- 29 अनंलि नप्तालीया कुल दइ। नप्तालीया मनूतय् कुलनायः एनानया काय् अहीरा खः।
- 30 इमिगु पुचःया ल्याःखाःपि मिजंत ५३,४०० म्ह दु।
- 31 दानया छाउनीइ च्वनीपिनिगु ल्याः मुक्कं १,५७,६०० म्ह दु। इस्राएलीत थाय् हिलाः वनीबलय् थुमिगु पुचः दक्वसिबय् ल्युने थथःगु झण्डाया क्वसं न्ह्याइ।
- 32 इस्राएलीतय थथःगु छँजःकथं ल्याःखाःपि थुपि हे खः। थथःगु पुचःकथं छाउनी छाउनीइ ल्याःखाःपि मुक्क ६,०३,५५० म्ह दु।
- 33 परमप्रभुं मोशायात बियादीगु उजंकथं लेवीया सन्तानतयत् धाःसा थ्व ल्याखय् मतः।
- 34 परमप्रभुं मोशायात बियादीगु उजंकथं इस्राएलीतयसं थथःगु झण्डाया क्वय् छाउनी दय्कल। अले इपि थथःपिनि वंश व परिवारया झण्डा क्वय् च्वनाः न्ह्यज्यात।

3

हारूनया कायूपिनिगु नां

- 1 परमप्रभुं मोशालिसैं सीनै पर्वतय् खँ ल्हानादीबलय् हारून व मोशाया परिवारया खँ थथे दु –
- 2 हारूनया कायूपिनिगु नां तःधिकःम्ह नादाब, अबीह, एलाजार व ईतामार खः।*
- 3 हारूनया थुपिं कायूपिं अभिषेक याःपिं अले पुजाहारी जुयाः ज्या यायेत ल्यःपिं खः।
- 4 नादाब व अबीह धाःसा सीनैया मरूभूमिइ परमप्रभुयात छाये मत्यःगु मि छाःबलय् अन हे सित। इमि कायूमस्त नं मदुगुलि एलाजार व ईतामारं जक थः बौ हारून म्वानाच्चवंतले पुजाहारी जुयाः सेवा यात।*

पुजाहारीतय्त ग्वाहालि बीपिं लेवीत ल्यःगु

- 5 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 6 “लेवी कुलयापिन्त हारून पुजाहारीया न्ह्यःने हयाः इमित वयागु ज्याय् ग्वाहालि याकेब्यु।
- 7 इमिसं नापलायेगु पालय् पवित्र पालया ज्या यानाः हारून व फुक्क खलःया नितिं यायेमाःगु ज्या याइ।
- 8 इमिसं नापलायेगु पालया फुक्क ज्वलंयागु जिम्मा कायेमाः। अले फुक्क इस्राएलीतयगु नितिं पवित्र पालया ज्या यायेमाः।
- 9 लेवीत फुक्क इस्राएलीतपाखें ल्यःपिं खः, परमेश्वरं इमित हारून व वया कायूपिन्त पवित्र पालय् पुजाहारीया ज्याय् ग्वाहालि यायेत बियादीगु खः।
- 10 छं हारून व वया कायूपिन्त पुजाहारी जुयाः सेवा यायेत ति। वने मत्यःपिं सुनानं नापलायेगु पालया सतिक वनेत स्वल धाःसा वयात स्यायेमाः।”
- 11 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 12 “जिं फुक्क इस्राएली मिसातयपाखें न्हापां बूपिं कायूपिनिगु पलेसा लेवीतय्त कयागु दु। उकिं लेवीत जिमि थः मनु खः।
- 13 छायाःसा न्हापां बूपिं फुक्क जिम्हा खः। मिश्रय् न्हापां बूपिं फुक्कसित स्यानागु दिं इस्राएलया न्हापां बूपिं मनूत व पशुतय्त जिं थःगु हे नितिं अलग तया। इपिं फुक्क जिम्हा खः। जि परमप्रभु खः।”*

लेवीतय्त ल्याः खाःगु

- 14 सीनैया मरूभूमिइ परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 15 “लेवीया सन्तानतय लच्छि व लच्छिं च्वय्यापिं फुक्क मिजंत इमि वंश व परिवारकथं ल्याःखा।”
- 16 थुकथं थःत उजं ब्यगु थें परमप्रभुया वचनकथं मोशां इमित ल्याः खात।
- 17 लेवीया कायूपिनिगु नां थथे दु – गेशोर्न, कहात व मरारी।
- 18 गेशोर्नया वंशया नां वया निम्ह कायूपिनिगु नामं तल – लिब्नी व शिमी।
- 19 कहातया वंशया नां वया पेम्ह कायूपिनिगु नामं तल – अम्राम, यिसहार, हेब्रोण व उज्जीएल।
- 20 मरारीया वंशया नां वया निम्ह कायूपिनिगु नामं तल – महली व मूशी।
- थथःगु परिवारकथं लेवीया वंशत थुपिं हे खः।

गेशोर्नीतय्त ब्यगु जिम्मा

- 21 गेशोर्नपाखें लिब्नी व शिमीया वंशत दत। गेशोर्नया वंशत थुपिं हे खः।
- 22 थुमि लच्छि व लच्छिं च्वय्यापिं मिजंतयगु ल्याः ७,५०० म्ह दु।
- 23 गेशोर्नया वंशतयसं नापलायेगु पालया लिक्क पच्छिमपाखे थःपिनिगु पाल ग्वयेमाः।
- 24 गेशोर्नीतय परिवारया नायः लाएलया काय् एल्यासाप खः।
- 25 गेशोर्नीतय्त पवित्र पाल, उकिया इलां, पवित्र पालया लुखाया पर्दा,
- 26 चुकया प्येखेरं ख्वातुगु कापः, चुकया ध्वाखाया पर्दा, उकिया खिपः व अन माःगु फुक्क ज्वलंया रेखदेख यायेगु जिम्मा बिल।

कहातीतय्त ब्यगु जिम्मा

- 27 कहातपाखें अम्रामी, यिसहारी, हेब्रोनी व उज्जीएलीतय वंशत दत। कहातीयागु वंशत थुपिं हे खः।
- 28 इमि लच्छि व लच्छिं च्वय्यापिं मिजंतयगु ल्याः ८,६०० म्ह दु। इमित पवित्र पाल रेखदेख यायेगु जिम्मा बियातःगु खः।
- 29 कहातीतय वंशतयसं नापलायेगु पालया लिक्क दच्छिमपाखे थःगु पाल ग्वयेमाः।
- 30 कहातीतय वंशतय परिवारया नायः उज्जीएलया काय् एलीजापान खः।
- 31 इमित बाचाया सनु, तेबिल, त्वाःदेवा, गुँगू थनेगु वेदी व होमबलिया वेदी, महा-पवित्र न्ह्यःने दुगु पर्दा, अले पवित्र पालय् सेवा यायेत माःगु फुक्क ज्वलं, अले थ्व नापं स्वापु दुगु फुक्क सामान रेखदेख यायेगु जिम्मा बियातःगु खः।
- 32 हारून पुजाहारीया काय् एलाजार लेवी कुलया मू नायः खः। पवित्र पालया जिम्मा कयातःपिं फुक्क मनूतय्त स्वयेत वयात ल्यःगु खः।

मरारीतयत् ब्यूगु जिम्मा

- 33 मरारीपाखें महली व मूशीया वंश दत। मरारीया वंश थुपि हे खः।
 34 इमि लच्छि व लच्छि च्वय्यापि मिजंतयगु ल्याः ६,२०० म्ह दु।
 35 मरारीतय वंशतय परिवारया नायः अबीहेलया काय् सूरीएल खः। इमिसं नापलायेगु पालया उत्तरपाखे थःगु पाल ग्वयेमाः।
 36 मरारीतयत् पवित्र पालया सिंपौ, खगः, थां, लिधंसा व उकिया फुक्क हलंज्वलं,
 37 अले प्यखेंया चुकया थां, लिधंसा, नकि, खिपः अले उकी छ्यलेत माःगु फुक्क ज्वलं रेखदेख यायेगु जिम्मा ब्यूगु खः।
 38 मोशा, हास्रन व वया काय्पिन्सं पुर्बपाखे नापलायेगु पालया लिक्क थःगु पाल ग्वयेमाः। इमित इस्राएलीतयगु निरिति नापलायेगु पालया बिचाः यायेगु जिम्मा ब्यूगु खः। वने मत्यःपिं सुं उकिया सतिक वंसा वयात स्यायेमाः।
 39 परमप्रभुया उजंकथं मोशा व हास्रन ल्याःखाःपिं लेवीतय लच्छि व लच्छि च्वय्यापिं मिजंतयगु ल्याः २२,००० म्ह दु।

न्हापां बूपि मिजंमस्तयगु पलेसा लेवीतयत् कयादीगु

- 40 परमप्रभुं मोशायत धयादिल, “इस्राएलीतय न्हापां बूपि लच्छि व लच्छि च्वय्यापिं मिजंतयत् ल्याः खानाः इमिगु नां धलः दय्कि।
 41 इस्राएलीतय न्हापां बूपि काय्पिनिगु पलेसा छं लेवीतयत् का। अथे हे इस्राएलीतय न्हापां बूपि पशुतय पलेसा लेवीतय पशुतयत् का। जि परमप्रभु खः।”
 42 अथे जुयाः परमप्रभुं मोशायत उजं बियादीगु थें वं इस्राएलीतय न्हापां बूपिन्त ल्याः खात।
 43 लच्छि व लच्छि च्वय्यापिं न्हापां बूपिनिगु मुक्क ल्याः २२,२७३ म्ह दु।
 44 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,
 45 “इस्राएलीतय न्हापा बूपि काय्पिनिगु पलेसा लेवीत व इमि न्हापां बूपि पशुतय पलेसा लेवीतय पशु का। लेवीत जिमि थः मनु जुइ। जि परमप्रभु खः।
 46 लेवीतय ल्याः स्वयाः अप्वः दुपि इस्राएलीतय न्हापां बूपि काय्पिनिगु ल्याः २७३ म्ह दु। थुमित लिफ्यायेत
 47 छम्हयसियागु मूकथं इमिपाखें न्यागु न्यागु शेकेल का। थ्व पवित्र पालया शेकेलकथं* जुइमाः। छगू शेकेलय् निइगू गेरा दइ।
 48 अले अप्वः दुपि इस्राएलीतयत् लिफ्यायेगुकथं वःगु धिबा हास्रन व वया काय्पिन्त ब्यु।”
 49 थुकथं मोशां लेवीतपाखें त्वःतुकूपिं स्वयाः अप्वः दुपि मनूतयत् लिफ्यायेगु मू काल।
 50 वं इस्राएलीतय न्हापां बूपिनिपाखें पवित्र पालया शेकेलकथं† १,३६५ शेकेल वहः काल।
 51 अले परमप्रभुं मोशायत उजं बियादी थें वं थ्व धिबा हास्रन व वया काय्पिन्त बिल।

4

कहातीतयत् ब्यूगु जिम्मा

- 1 परमप्रभुं मोशा व हास्रनयात धयादिल,
 2 लेवीया सन्तान कहातीतयत् इमिगु वंश व परिवारकथं ल्याःखा।
 3 “नापलायेगु पालय् सेवा यायेबहःपिं स्वीदनिसें नेय्दें तक याःपिं सकसितं ल्याःखा।
 4 “पवित्र पालय् तसकं पवित्रगु ज्वलं स्वयेगु ज्या कहातीतयगु खः।
 5 छाउनी मेथाय् न्हाइबलय् हास्रन व वया काय्पिन्सं महा-पवित्रगु थासय् दुहां वनाः बाचा चिनातःगु सनूया न्ह्यःने पर्दा क्वकयाः उकिं सनूयात त्वपुयाबीमाः।
 6 अले इमिसं उकिया घःने डल्फिन न्याया छेंगुलि त्वपुयाः उकी वँचुगु रंग छिनातःगु कापतं भुनाबीमाः। अले न्वःत थासय् तयाबीमाः।
 7 “परमप्रभुयात छाःगु मरि ब्वयातइगु तेबिलय् इमिसं वँचुगु कापः लायाः भु, थल, ख्वला, त्वँसाबलिया आम्बुरा व परमप्रभुयात छायेहःगु मरि तयेमाः।
 8 अले इमिसं उकी घःने ह्याउँगु कापः लायाः डल्फिन न्याया छेंगुलि त्वपुयाः न्वःत थासय् तयाबीमाः।
 9 “अले इमिसं वँचुगु कापतं त्वाःदेवा व उकिया पाल्चात, चिम्तात, किस्तित व चिकं तयेगु थल त्वपुयाबीमाः।
 10 अले इमिसं थ्व फुक्कयात डल्फिन न्याया छेंगुलिइ प्वःचिनाः दुवालय् तयाबीमाः।
 11 “अनलि इमिसं लँया वेदीयात वँचुगु कापतं त्वपुयाः घःने डल्फिन न्याया छेंगुलि भुनाः न्वःत थासय् तयाबीमाः।
 12 “इमिसं पवित्र पालय् दुगु फुक्क ज्वलं वँचुगु कापतय प्वःचिनाः डल्फिन न्याया छेंगुलि त्वपुयाः दुवालय् तयाबीमाः।
 13 “इमिसं कँय्या वेदी नउ लिक्कयाः उकी घःने प्याजीगु रंगया कापः लायाबीमाः।
 14 अले इमिसं उकिया घःने वेदीया सेवा यायेत छ्यलिगु ज्वलं नापं मिथल, ला लिकायेगु नतू, नउ तुइगु चतं व हि छ्वाकेगु बाता तयाः घःने डल्फिन न्याया छेंगुलि त्वपुयाः न्वःत नं थासय् तयाबीमाः।
 15 “हास्रन व वया काय्पिन्सं पवित्र पालयागु फुक्क पवित्र ज्वलंत त्वपुइ धुंकाः छाउनी न्हाइबलय् जक कहातीत फुक्क ज्वलं क्वबीत पालया दुने दुहां वये दइ। कहातीतयसं तसकं पवित्रगु ज्वलं थीमज्यु, मखुसा इपिं सी। पवित्र पालया फुक्क ज्वलं कहातीतयसं क्वबीमाः।

* 3:47 ३:४७न्यागु शेकेल थथे धयागु ११.५ ग्राम वहःया सिक्का खः † 3:50 ३:५० १,३६५ शेकेल थुलि धयागु १५.५ किलोग्राम वहः खः

16 “हारून पुजाहारीया काय् एलाजारयात त्वाःदेवाया चिकं, नस्वाःगु गुँगु, न्हियान्हिथंया अन्नबलि व अभिषेकया चिकं, अले पवित्र पाल व उकिया फुक्क पवित्र सामान व ज्वलं जिम्मा बियातःगु खः।”

17 परमप्रभुं मोशा व हारूनयात धयादिल,

18 “लेवीतय् दथुं कहातीतय् वंश नाश जुइके बी मते।

19 इपि तसकं पवित्रगु सामान दुथाय् वइबलय् मसीमा तर म्वानाचवनेमा धकाः इमिगु लागि थथे या। हारून व वया काय्पिन्सं पवित्र थाय्या दुने वनाः इमिसं यायेमाःगु ज्या व क्वबी माःगु सामान क्यनाबीमाः।

20 तर कहातीत पवित्र ज्वलं स्वयेत पलखया लागि जक नं दुहां मवनेमा, मखुसा इपि सी।”

गेशोनीतयत् ब्यूगु जिम्मा

21 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

22 “गेशोनीतयत् नं इमि वंश व परिवारकथं ल्याःखा।

23 नापलायेगु पालय् ज्या याःवइपि स्विदनिसें नेय्दँ तक दुपि फुक्क मनूतयत् छं ल्याःखा।

24 “गेशोनी वंशयापिन्सं यायेमाःगु ज्या व इमिसं क्वबी माःगु कु थुकथं दु –

25 पवित्र पालया लुखाया पर्दा, पवित्र पालया इलां, उकिया घःने च्वंगु डल्फिन न्याया छेंग्यागु इलां, नापलायेगु पालया ध्वाखाया पर्दा,

26 पवित्र पाल व वेदीया छचाःखेरं दुगु चुकया प्यखेरं च्वंगु क्वातूगु कापः व उकिया खिपः व अन माःगु फुक्क ज्वलं इमिसं क्वबीमाः। थ्व ज्वलंयागु फुक्क ज्या गेशोनीतयत्सं यायेमाः।

27 क्वबीगु थजु वा मेगु न्हागु हे ज्या थजु इमिसं हारून व वया काय्पिन्सं धाःथें यायेमाः। इमिगु फुक्क ज्या छिमिसं हे इमित जिम्मा ब्यु।

28 नापलायेगु पालय् गेशोनीतयत् वंशयागु ज्या थ्व हे खः। इमिसं हारून पुजाहारीया काय् ईतामारं धाःथें ज्या यायेमाः।”

मरारीतयत् ब्यूगु जिम्मा

29 परमप्रभुं धयादिल, “मोशा, मरारीतयत् इमि वंश व परिवारकथं ल्याःखा।

30 नापलायेगु पालय् ज्या याःवइपि स्विदनिसें नेय्दँ दुपि तक फुक्क मनूतयत् नां धलखय् ति।

31 इमिसं नापलायेगु पालय् यायेमाःगु ज्या थुकथं दु – पवित्र पालया सिंपौत, उकिया खगः, थांत व लिधंसात,

32 चुकया प्यखेरं च्वंगु थांत व उकिया लिधंसात, पालया निंति माःगु नकित व खिपः, अले ज्याय् छ्यलिगु थीथी कथंया सामान क्वबीगु। अले छम्ह छम्हयसिगु नां कयाः इमिसं यायेमाःगु ज्या व क्वबिये माःगु सामान क्वःछिनाब्यु।

33 मरारीतयत् वंशं नापलायेगु पालय् हारून पुजाहारीया काय् ईतामारं धाःथें यायेमाःगु ज्या थ्व हे खः।”

लेवीतयत् ल्याः खाःगु

34 मोशा, हारून व खलःया थकालितयत्सं कहातीतयत् वंश व परिवारकथं ल्याः खात।

35 नापलायेगु पालय् ज्या याःवइपि स्विदनिसें नेय्दँ तक दुपि फुक्क मनूतयत् ल्याः खात।

36 वंश वंशकथं इमिगु मुक्कं ल्याः २,७५० म्ह दु।

37 परमप्रभुं उजं ब्यूगुकथं मोशा व हारून ल्याःखाःपि नापलायेगु पालय् ज्या याइपि कहातीतयत् वंशयापिनिगु मुक्क ल्याः थ्व हे खः।

38 गेशोनीतयत् इमिगु वंश व परिवारकथं ल्याः खात।

39 स्विदनिसें नेय्दँ तक दुपि नापलायेगु पालय् ज्या याःवइपि,

40 वंश वंश व परिवार परिवारकथं मिजंत मुक्कं यानाः २,६३० म्ह दु।

41 परमप्रभुया उजंकथं मोशा व हारून ल्याःखाःपि नापलायेगु पालय् ज्या याइपि गेशोनीतयत् वंशयापिनिगु मुक्क ल्याः थुलि हे खः।

42 मरारीतयत् इमिगु वंश व परिवारकथं ल्याः खात।

43 स्विदनिसें नेय्दँ तक दुपि मनूत नापलायेगु पालय् ज्या यायेत ल्यःपि

44 वंश वंशकथं मुक्कं ३,२०० म्ह दु।

45 माशापाखें ब्यूगु परमप्रभुया उजंकथं मोशा व हारून ल्याःखाःपि नापलायेगु पालय् ज्या याइपि मरारीतयत् वंशयापिनिगु मुक्क ल्याः थुलि हे खः।

46 थुकथं मोशा, हारून व इस्त्राएलया थकालितयत्सं फुक्क लेवीतयत् इमिगु वंश व परिवारकथं ल्याः खात।

47 स्विदनिसें नेय्दँ तक दुपि नापलायेगु पालय् ज्या यायेत व कु क्वबीत वःपि

48 मनूतयत् ल्याः मुक्कं ८,५८० म्ह दु।

49 परमप्रभुं मोशायात बियादीगु उजंकथं इपि छम्ह छम्हयसित ज्या यायेत व कु क्वबीत ल्यःगु खः।

थुकथं परमप्रभुं मोशायात बियादीगु उजंकथं हे वं इमित ल्याः खात।

5

अशुद्ध मन्तयत् छाउनीं पतिना छवयेमाः

1 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

2 “इसाएलीतयत् छंग्यागु पुनेयःगु ल्वय् दुपिं, धातुया ल्वय् दुपिं व सीम्ह थियाः अशुद्ध जूपिं दक्वसित छाउनीं पतिनाछव धकाः उजं ब्यु।

3 मिसाम्ह जूसां मिजंम्ह जूसां इमित छाउनीं पतिनाछव। इमिसं यानाः जि च्वनेगु छिमिगु छाउनी अशुद्ध मजुइमा।”

4 इसाएलीतयत्सं अथे हे यात। इमिसं अज्याःपि मन्तयत् छाउनीं पतिनाछवत। परमप्रभुं मोशायत धयादीं थें इसाएलीतयत्सं यात।

मभिंगु ज्याया बं पुलेगु

5 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,✱

6 “इसाएलीतयत् धा, ‘परमप्रभुयात विश्वासघात यानाः छिपिं सुनानं सुयातं पाप ज्या यात धाःसा व मन् दोषी जुइ,

7 वं थःगु पापया प्रायश्चित्त यायेमाः। अले वं थःम्हं दुःख ब्युम्ह मन्तयागु छुं स्यंगु दुसा उकियागु पलेसा पुलेमाः। नापं न्याब्वय् छब्व अप्वः बं पुलेमाः।

8 व मन् सित, अले वयापाखें बं काइपिं सत्तीपिं सुं थःथिति नं मदुसा व बं परमप्रभुयागु जुइ। अले व पुजाहारीयात बीमाः। प्रायश्चित्तया नितिं भ्याःचा नं बीमाः।

9 इसाएलीतयत्सं पुजाहारीयाथाय् परमप्रभुयात देछाये हःगु फुक्क पवित्र वस्तु पुजाहारीयागु जुइ।

10 छम्ह छम्ह मन्तया पवित्र कोसेलि वयागु थःगु हे खः, तर वं पुजाहारीयात छु बी व पुजाहारीयागु हे जुइ।”

भाःतं शंका याःम्ह कलाःया जौंच

11 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

12 “इसाएलीतयत् धा, ‘सुयां कलातं मखुगु लँपुइ वनाः थः भाःतयात विश्वासघात यात धाःसा

13 अले मेम्ह मिजंनपं घनाः अशुद्ध जूसां वया भाःतं थ्व खँ मस्य्, अले थुकिया साक्षी नं सुं मदु,

14 अथे हे भाःतम्हयसित थः कलाः स्यंगु खःसां मखुसां शंका वन धाःसा

15 वं थः कलाःयात पुजाहारीयाथाय् हयेमाः। वं थःनापं देछाकथं छगू एपाया झिब्वय् छब्व* तछ्व चुं नं हयेमाः। तछ्व चुं चिकं व धुपौय् मतसे हयेमाः। छायाधाःसा थ्व दोषयात लुमंकाबीगु अन्नबलि खः, अले नुगः मुयाः छायेहःगु बलि खः।’

16 “ ‘पुजाहारीं व मिसायात परमप्रभुया न्ह्यःने थनेयकेमाः।

17 पुजाहारीं चाया थल्य् नीलः भचा कयाः उकी पवित्र पालया बैय् च्वंगु धू कयाः तयाबीमाः।

18 पुजाहारीं व मिसायात परमप्रभुया न्ह्यःने थनाः वयागु सँ फ्यनाबीमाः। अले वयागु ल्हातय् दसिया बलि अर्थात दाहया अन्नबलि तयाबीमाः। पुजाहारीं सराः लाइगु खायुगु लः थःगु ल्हातिइ कायेमाः।

19 अले पुजाहारीं व मिसायात पाफ्यकाः थथे धायेमाः, “छ मेपिं सुं मिजंनपं घनागु मदुसा, छ थः भाःतनापं हनाः च्वनाबलय् छं थःत अशुद्ध यानागु मदुसा, छन्त थ्व खायुगु लखं छुं याइ मखु।

20 छ थः भाःत बाहेक मेम्हनापं जुयाः अशुद्ध जूगु दुसा, अले छिमि भाःत बाहेक मेम्ह मिजं छनापं घंगु दुसा” –

21 पुजाहारीं सराःया पाफ्यकाः व मिसायात थथे धायेमाः – “परमप्रभुं थ्व सराः लाइगु लखं छंगु प्वाथय् दुहां वनाः छंगु प्वाः मनावयका बीमा अले छंगु मचाछें ध्वग्गीका बीमा। परमप्रभुं थथे यानादीमा, मिसाम्हयसित व्यभिचारया नितिं सजाय् बीबलय् मेपिं मन्तयत्सं वयात सराः बी अले ब्वःबी। इमिसं लिपाया इलय् सुयातं सराः बीबलय् वयागु नां दसुकथं छ्यली।

22 थ्व लः छंगु प्वाथय् दुहां वनाः प्वाः मनावयेमा, अले छंगु गर्भ ध्वग्गीकादीमा।”

“अले व मिसां “आमेन, थथे हे जुइमा” धायेमा।

23 “ ‘पुजाहारीं थ्व सराः भ्वंथुलय् च्वयाः खायुगु लखय् सिला हुयाछवयेमाः।

24 अले वं सराः हइगु खायुगु लः मिसायात त्वंकेमाः। व दोषी खःसा, सराः लाइगु व लः वयागु म्हाय् दुहां वनीबलय् उकि वयात तसकं सास्ती याइ।

25 पुजाहारीं व मिसायागु ल्हातिं तछ्व चुंयागु अन्नबलि कयाः परमप्रभुया न्ह्यःने ल्हनाः वेदीइ छायेमाः।

26 पुजाहारीं अन्नबलि छम्हु कयाः लुमन्ति बलिकथं वेदीइ छवय्केमाः। अनंलि वं मिसायात लः त्वंकेमाः।

27 व मिसां थः भाःतयात धोखा बियाः थःत अशुद्ध याःगु खःसा व सराः हइगु लखं वयात तसकं सास्ती याइ, वयागु प्वाः मनावइ, वयागु मचाछें ध्वग्गी। मन्तयगु दथुइ वयागु नां हे सराः जुइ।

28 अयनं व मिसा अशुद्ध जूगु मदुसा अले शुद्धम्ह खःसा व दोषं मुक्त जुइ, अले व मस्त बुइके फुम्ह जुइ।

29 “ ‘दाहाया नियम थ्व खः, सुं मिसां थः भाःत बाहेक मेपिं मिजंतलिसे जुयाः थःत अशुद्ध याःसा,

30 अले सुं मिजंयात थः कलाः खनाः शंका वन धाःसा यायेमाःगु दाहया नियम थ्व हे खः। मिजंनं थः कलाःयात परमप्रभुया न्ह्यःने हयेमाः। अले पुजाहारीं थथे यायेमाः।

✱ 5:5 ५:५-८ लेवी ६:१-७ * 5:15 ५:१५ छगू एपाया थ्व १.६ किलोग्राम ति खः

31 थज्याःगु ज्याय् मिजंयात छुं कथंया दोष लाइ मखु। मिसायागु दोष दत धाःसा वं सजॉय फयेमाली।’ ”

6

नाजिरीतयगु निति नियम

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 2 “इस्त्राएलीतयत् धा, ‘सुं नं मिसां वा मिजंनं थःत परमप्रभुया निति फ्यायेत व नाजिरी जुइत भाकल याःगु दुसा
- 3 वं थःत दाखमघ, अय्लाः थ्वँपाखें तापाक तयेमाः। वं छुं कथंयागु दाखमघ वा थ्वँ त्वने मज्य्, अले गंगु व प्याःगु छुं नं कथंयागु दाख नये मज्य्।”
- 4 नाजिरी जुयाः च्वंतले वं दाखं दयकातःगु छुं नं नये मज्य्, अज्ज दाखया पु व ख्वला तकं नये मज्य्।
- 5 “ वं ग्वःन्हु तक अलग जुइगु भाकल याःगु खः वन्हु तक वं थःगु छेनय् ख्वःचा मख्यलेमाः, गुबलय् तक परमप्रभुया निति थःत अलग तइ, व ई पूमवंतले व शूद्र जुयाच्वनेमाः। वं थःगु सँ ताहाकः जुइके बीमाः।
- 6 “ ‘ग्वःन्हु तक व परमप्रभुया निति अलग च्वनी, वन्हु तक व गुगुं सीम्हया न्ह्यःने मवनेमाः।
- 7 वया मां, वा बौ, वा दाजु, वा किजा, वा तता, वा केहें सीसां तबि इमिगु निति वं थःत अशुद्ध मयायेमाः, छायाःसा थः परमेश्वरया निति अलग जूगु चिं वयागु छेनय् दु।
- 8 नाजिरी जुयाच्वंतले व परमप्रभुयात देछानातःम्ह जुइ।
- 9 “ ‘सुं मनु वयागु न्ह्यःने हे आकाझाकां सिनाः वं अर्पण याःगु सँ अशुद्ध जुल धाःसा वं न्हयन्हु दयकाः सँ खानाः थःत शूद्र यायेमाः।
- 10 च्यान्हु खुन्हु वं निम्ह सुकुभतु जूसां निम्ह बखुं जूसां नापलायेगु पालया ध्वाखाय् पुजाहारीया न्ह्यःने हयेमाः।
- 11 सीम्ह मनूया न्ह्यःने दुगु जुयाः दोष लाःगुलि पुजाहारीं वयागु निति प्रायश्चित यायेत छम्ह पापबलि व छम्ह होमबलिकथं छायेमाः। उखुन्हु हे वं थःगु छ्यं नं शूद्र यायेमाः।
- 12 नाजिरीया लागि थः अलग जुइगु ई दतले वं परमप्रभुया निति थःत छायेमाः, अले दोषबलिया निति वं दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा छम्ह नं छाये हयेमाः। न्हापायागु दि अशुद्ध जूगुलि उकियागु ल्याः तइ मखु।
- 13 “ ‘नाजिरी जुयाः फ्यानातःगु ई पूवने धुंकाः यायेमाःगु ज्याखें थथे दु। व नापलायेगु पालया ध्वाखाय् वनेमाः।”
- 14 अन वं होमबलिया निति खू मदुम्ह दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा छम्ह, पापबलिया निति खू मदुम्ह दच्छि दुम्ह मिसाम्ह फैचा छम्ह, व मेलबलिया निति खू मदुम्ह भ्याःचा छम्ह,
- 15 सोडा मतःगु ग्वारमरि व चिकं ल्वाकछ्यानातःगु सालगु मरि छ दाला, माःकथंयागु अन्नबलि व त्वँसाबलि नं हयेमाः।
- 16 “ ‘पुजाहारीं परमप्रभुया न्ह्यःने न्हापां पापबलि व होमबलि छायेमाः।
- 17 वं परमप्रभुया निति मेलबलिकथं भ्याःचानापं दालाय् दुगु सोडा मतःगु मरि, उकियागु अन्नबलि व त्वँसाबलि नं छायेमाः।
- 18 “ ‘अनलि नाजिरीं नापलायेगु पालया ध्वाखाया न्ह्यःने च्वनाः थःम्हं छाःगु सँ खायेमाः, अले उकियात मेलबलिया क्वय् मिइ तयाबीमाः।
- 19 “ ‘नाजिरीं थःगु सँ खाये धुंकाः पुजाहारीं भ्याःचायागु दयकातःगु लां ब्वहयागु ला व दालां सोडा मतःगु ग्वारमरि व चिकं बुलातःगु सालगु मरि छपा छपा कयाः वयागु ल्हातिइ तयाबी।
- 20 अले पुजाहारीं उमित विशेष देछाकथं परमप्रभुया न्ह्यःने संकी, पुजाहारीया निति विशेष देछाया छाति व परमप्रभुया न्ह्यःने संकूगु पवित्र देछाया खम्पानापं थुपिं पवित्र ब्व खः। थ्व ज्याखें क्वचाय् धुंकाः नाजिरीं दाखमघ त्वने फइ।
- 21 “ ‘भाकल यानाः परमप्रभुया निति अर्पण याःपिं मनूतयगु बारे यायेमाःगु विधि थ्व हे खः। उगु इलय् परमप्रभुयात थथे याना हे देछा छायेमाः। इमिसं मेगु देछा तनेफुसा इमिसं थथे यायेफु, इमिसं छु भाकल याःगु खः व नाजिरीया नियमकथं पूर्वकेमाः।’ ”

पुजाहारीया सुवाः

- 22 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 23 “हास्रन व वया काय्पिन्त धा, ‘छिमिसं इस्त्राएलीतयत् सुवाः बीबलय् थथे धा,
- 24 “ ‘परमप्रभुं छन्त सुवाः बियादीमा
अले छंगु बिचाः यानादीमा,
- 25 परमप्रभुं छंके थःगु ख्वाःया जः थीकादीमा,
अले छन्त दया माया यानादीमा
- 26 परमप्रभुं थःगु ख्वाः छपाखे हीकादीमा
अले छन्त शान्ति बियादीमा।” ’
- 27 “हास्रन व वया काय्पिन्सं इस्त्राएलीतयत् सुवाः बियाः जिगु नां काइबलय् जि इमित सुवाः बी।”

7

नायःतयसं छाये हःगु देछा

- 1 मोशां नापलायेगु पाल धस्वाके धुंकाः उक्रियात व उक्रिया फुक्क ज्वलं, वेदी व उक्रिया फुक्क थलबल नापं अभिषेक यानाः पवित्र यात।
- 2 अले इस्त्राएलया नायःत, गुपिं ल्याःखाःपिं मनूतय् नायःत खः, इमिसं देछात छाल, इपिं परिवारतय् कुलनायःत नं खः।
- 3 इमिसं परमप्रभुया न्ह्यःने खुगः गाडा अले झिनिम्ह द्रहं, निम्ह निम्ह कुल नायलं छगः छगः गाडा व नायःपतिकं छम्ह छम्ह द्रहं हयाः फुक्कयात नापलायेगु पालया ध्वाखाय् देछाल।
- 4 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 5 “छं थुपिं द्रहं व गाडा नापलायेगु पालया ज्याय् छ्यलेत इपिपाखें का। अले लेवीतयत् थथःगु ज्याकथं इनाब्यु।”
- 6 अथे जुयाः मोशां गाडा व द्रहं कयाः लेवीतयत् बिल।
- 7 निगः गाडा व प्यम्ह द्रहं वं गेशोनीतयत् इमिगु ज्याकथं बिल।
- 8 प्यंगः गाडा व च्याम्ह द्रहं हास्न पुजाहारीया काय् ईतामारं ज्या ब्व थें याइपिं मरारीतयत् इमिगु ज्याकथं बिल।
- 9 मोशां कहातीतयत् धाःसा द्रहं व गाडा छुं नं मब्यु, छायाधाःसा तसकं पवित्र ज्वलं थःगु ब्वहलय् क्वबीगु जिम्मा इमिगु खः।
- 10 वेदीयागु अभिषेक जूबलय् उक्रिया अर्पणया लागि नायःतयसं थथःगु देछा हयाः वेदीया न्ह्यःने छाल।
- 11 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “वेदीयात देछायेत न्हिं छम्ह छम्ह कुलनायलं थःगु देछा हयेमाः।”
- 12 न्हापांगु दिखुन्हु देछा छाःम्ह यहदा कुलयाम्ह अम्मीनादाबया काय् नहशोन खः।
- 13 वयागु देछा थथे दु – पवित्र पालया शेकेलकथं सच्छि व स्विगू शेकेल* वःयागु छपा भु, न्हयेगू शेकेल† वःयागु छगः छवाकेगु बाता-थुपिं निगुलि अन्नबलिया नितिं चिकं ल्वाकछ्यानातःगु भिंगु छुचुनं जाःगु खः,
- 14 अले गुँगू जायक दुगु झिगू शेकेल‡ लुँयागु छपा पाचिंगु थल,
- 15 होमबलिया नितिं छम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा व छम्ह दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा,
- 16 पापबलिया नितिं छम्ह दुगु,
- 17 व मेलबलिया नितिं निम्ह द्रहं, न्याम्ह भ्याःचा, न्याम्ह दुगु व न्याम्ह दच्छि दुपिं चिधिकःपिं भ्याःचा। अम्मीनादाबया काय् नहशोनया देछा थ्व हे खः।
- 18 निन्हु दुखुन्हु इस्साखारया कुलयाम्ह नायः सूआरया काय् नतनेलं थःगु देछा हल।
- 19 वयागु देछा थथे दु – पवित्र पालया शेकेलकथं सच्छि व स्विगू शेकेल वःयागु छपा भु, न्हयेगू शेकेल वःयागु छगः छवाकेगु बाता-थुपिं निगुलि अन्नबलिया नितिं चिकं ल्वाकछ्यानातःगु भिंगु छुचुनं जाःगु खः,
- 20 अले गुँगू जायक दुगु झिगू शेकेल लुँयागु छपा पाचिंगु थल,
- 21 होमबलिया नितिं छम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा व छम्ह दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा,
- 22 पापबलिया नितिं छम्ह दुगु
- 23 व मेलबलिया नितिं निम्ह द्रहं, न्याम्ह भ्याःचा, न्याम्ह दुगु अले न्याम्ह दच्छि दुपिं चिधिकःपिं भ्याःचा। सूआरया काय् नतनेलया देछा थ्व हे खः।
- 24 स्वन्हु दुखुन्हु जबूलनया कुलयाम्ह नायः हेलोनया काय् एलीआबं थःगु देछा हल।
- 25 वयागु देछा थथे दु – पवित्र पालया शेकेलकथं सच्छि व स्विगू शेकेल वःयागु छपा भु, न्हयेगू शेकेल वःयागु छगः छवाकेगु बाता-थुपिं निगुलि थल अन्नबलिया नितिं चिकं ल्वाकछ्यानातःगु भिंगु छुचुनं जाःगु खः,
- 26 अले गुँगू जायक दुगु झिगू शेकेल लुँयागु छपा पाचिंगु थल,
- 27 होमबलिया नितिं छम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा व छम्ह दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा,
- 28 पापबलिया नितिं छम्ह दुगु
- 29 व मेलबलिया नितिं निम्ह द्रहं, न्याम्ह भ्याःचा, न्याम्ह दुगु व न्याम्ह दच्छि दुपिं चिधिकःपिं भ्याःचा। हेलोनया काय् एलीआबया देछा थ्व हे खः।
- 30 प्यन्हु दुखुन्हु स्बेनया कुलयाम्ह नायः शदेऊरया काय् एलीसूरं थःगु देछा हल।
- 31 वयागु देछा थथे दु – पवित्र पालया शेकेलकथं सच्छि व स्विगू शेकेल वःयागु छपा भु, न्हयेगू शेकेल वःयागु छगः छवाकेगु बाता-थुपिं निगुलि थल अन्नबलिया नितिं चिकं ल्वाकछ्यानातःगु भिंगु छुचुनं जाःगु खः,
- 32 अले गुँगू जायक दुगु झिगू शेकेल लुँयागु छपा पाचिंगु थल,
- 33 होमबलिया नितिं छम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा व छम्ह दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा,
- 34 पापबलिया नितिं छम्ह दुगु,

* 7:13 ७:१३ सच्छि व स्विगू शेकेल थ्व १.५ किलोग्राम ति खः † 7:13 ७:१३ न्हयेगू शेकेल थ्व ०.८ किलोग्राम ति खः ‡ 7:14 ७:१४ झिगू शेकेल थ्व ११० ग्राम ति खः

- 69 होमबलिया निंति छम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा व छम्ह दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा,
 70 पापबलिया निंति छम्ह दुगु,
 71 मेलबलिया निंति निम्ह द्रहं, न्याम्ह भ्याःचा, न्याम्ह दुगु व न्याम्ह दच्छि दुपि चिधिकःपि भ्याःचा। अम्मीशैद्या काय् अहीएजेरया देछा थ्व हे खः।
 72 झिंछन्हु दुखुन्हु आशेरया कुलयाम्ह नायः ओक्रानया काय् पगीएलं थःगु देछा हल।
 73 वयागु देछा थथे दु – पवित्र पालया शेकेलकथं सच्छि व स्विगू शेकेल वहःयागु छपा भु, न्हयेगू शेकेल वहःयागु छगः छवाकेगु बाता-निगुलि अन्नबलिया निंति चिकं ल्वाकछ्यानातःगु भिंगु छुचुनं जाःगु खः,
 74 गुँगू जायक दुगु झिगू शेकेल लुँयागु छपा पाचिंगु थल,
 75 होमबलिया निंति छम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा व छम्ह दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा,
 76 पापबलिया निंति छम्ह दुगु,
 77 अले मेलबलिया निंति निम्ह द्रहं, न्याम्ह भ्याःचा, न्याम्ह दुगु व न्याम्ह दच्छि दुपि चिधिकःपि भ्याःचा। ओक्रानया काय् पगीएलया देछा थ्व हे खः।
 78 झिंनिन्हु दुखुन्हु नप्तालीया कुलयाम्ह नायः एनानया काय् अहीरां थःगु देछा हल।
 79 वयागु देछा थथे दु – पवित्र पालया शेकेलकथं सच्छि व स्विगू शेकेल वहःयागु छपा भु, न्हयेगू शेकेल वहःयागु छगः छवाकेगु बाता – निगुलि अन्नबलिया निंति चिकं ल्वाकछ्यानातःगु भिंगु छुचुनं जाःगु खः,
 80 गुँगू जायक दुगु झिगू शेकेल लुँयागु छपा पाचिंगु थल,
 81 होमबलिया निंति छम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा, व छम्ह दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा,
 82 पापबलिया निंति छम्ह दुगु
 83 व मेलबलिया निंति निम्ह द्रहं, न्याम्ह भ्याःचा, न्याम्ह दुगु व न्याम्ह दच्छि दुपि चिधिकःपि भ्याःचा। एनानया काय् अहीराया देछा थ्व हे खः।
 84 वेदीयात अभिषेक याइगु दिं इस्त्राएलया कुलयापि नायःतयसं छाःगु देछा थुपि हे खः – वहःयागु झिंनिपा भु, वहःयागु झिंनिगः छवाकेगु बाता, व झिंनिपा लुँयागु पाचिंगु थल।
 85 पवित्र पालया शेकेलकथं वहःयागु भु छपा पतिकं सच्छि व स्विगू शेकेल जुयाच्चन, वहःयागु छवाकेगु बाता छगः पतिकं न्हयेगू शेकेल जुयाच्चन। थुपि फुक्क वहःयागु भु व बाता पवित्र पालया शेकेलकथं २,४०० शेकेल^S जुयाच्चन।
 86 अले गुँगू जायक दुगु लुँयागु झिंनिपा पाचिंगु थल पवित्र पालया शेकेलकथं छपा पतिकं झिगू शेकेल जुयाच्चन। थुपि फुक्क लुँयागु गुँगू थल १२० शेकेल* जुयाच्चन।
 87 होमबलिया निंति झिंनिम्ह द्रहंचा, झिंनिम्ह भ्याःचा, दच्छि दुपि झिंनिम्ह चिधिकःपि भ्याःचानापं अन्नबलि नं दुगु जुयाच्चन। अले पापबलिया निंति झिंनिम्ह दुगुचा छाल।
 88 अले मेलबलिया निंति मुक्कं निइप्यम्ह द्रहं, खुइम्ह भ्याःचा, खुइम्ह दुगु व खुइम्ह दच्छि दुपि चिधिकःपि भ्याःचा छाःगु जुयाच्चन। वेदीया अभिषेक याये धुंकाः उकियात छायेत हःगु देछा थ्व हे खः।
 89 मोशा परमप्रभुलिसें खँ ल्हायेत महा-पवित्र थासय् वंबलय् बाचाया सनू घःने दुगु प्रायश्चितया कृपा-आसन च्वय्या निम्ह करूबतय् दथुं वं थःनापं नवानाच्चंगु सः ताल। अले परमप्रभुं व नापं खँ ल्हानादिल।

8

त्वाःदेवा च्याकेगु खँ

1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, *

2 “हास्रनयात धा, ‘छं न्हय्पवाः मत तइबलय् त्वाःदेवाया न्ह्यःनेपाखे जः खइकथं ति।’ ”

3 हास्रनं अथे हे यात। परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें त्वाःदेवाया न्ह्यःने जः खइकथं पाल्चा तल।

4 परमप्रभुं मोशायात क्यनादीगु त्वाःदेवा थें हे च्वंक बांलुइक च्वनिसें क्वथ्यंक मुगलं दायातःगु लुँयागु त्वाःदेवा दय्कातःगु खः।

लेवीतयत् विधिकथं शुद्ध यानाः परमप्रभुयात अर्पण याःगु

5 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

6 “इस्त्राएलीत मध्ये लेवीतयत् कयाः विधिकथं शुद्ध या।

7 इमित शुद्ध यायेत छं थथे या – इमित च्वख याइगु लखं छवाकि, अले इमिसं थःपिनिगु म्हय् च्वंगु सँ खानाः थथःगु वसः हियाः थःपिन्त विधिकथं शुद्ध यायेमाः।*

8 अले इमिसं छम्ह द्रहंचा व चिकं ल्वाकछ्यानातःगु भिंगु छुचुंया अन्नबलि हयेमाः। अले छं पापबलिया निंति मेम्ह छम्ह द्रहंचा हजि।

S 7:85 ७:८५ २,४०० शेकेल थ्व २८ किलोग्राम ति खः * **7:86** ७:८६ १२० शेकेल लगभग १.४ किलोग्राम ☆ **8:1** ८:१-४ प्रस २५:३१-४०; ३७:१७-२४ ☆ **8:7** ८:७ गन्ती १९:१-२२

- 9 छं लेवीतयत् नापलायेगु पालया न्ह्यःने हजि, अले इस्राएलया फुक्क खलःयात अन मुंकि।
 10 छं लेवीतयत् परमप्रभुया न्ह्यःने हजि। अले इस्राएलीतयसं थथःगु ल्हाः लेवीतयगु म्हय् तयेमाः।
 11 परमप्रभुया ज्या यायेत लेवीत तयार जुइमाः धकाः हारूनं लेवीतयत् इस्राएलीतपाखें संकाबीगु बलिकथं परमप्रभुया न्ह्यःने छायेमाः।
 12 “अले लेवीतयसं द्रुहंतयगु छैनय् थथःगु ल्हाः तयेमाः, अले लेवीतयगु निति प्रायश्चित यायेत छम्ह द्रुहंचायात पापबलिकथं व निम्हयूसित होमबलिकथं छं परमप्रभुयात बलि छायेमाः।
 13 छं लेवीतयत् हारून व वया कायूपिनिगु न्ह्यःने थनाः परमप्रभुयात संकाबीगु बलिकथं इमित देछा।
 14 थथे छं लेवीतयत् इस्राएलीतपाखें अलग या, अले लेवीत जिगु जुइ।
 15 “छं लेवीतयत् विधिकथं शूद्रु यानाः संकाबीगु बलिया निति इमित देछाये धुंकाः पवित्र पालय ज्या यायेत इपिं वनेमाः।
 16 इस्राएलीत मध्ये इपिं जितः देछाःपिं खः। दकलय् न्हापां प्वाथं पिहांवःपिं इस्राएलीतय् न्हापां बूपिनिगु पलेसा जिं इमित कयागु दु।
 17 इस्राएलीतय मनु जूसां पशु जूसां न्हापां बूपि फुक्क जिम्ह हे खः। मिश्रीतय सकल न्हापां बूपिन्त जिं स्यानागु दिं इमित जिं अलग याना।
 18 थुकथं इस्राएलीतय न्हापां बूपिनिगु पलेसा जिं लेवीतयत् कयागु खः।
 19 फुक्क इस्राएलीतयगु निति जिं हारून व वया कायूपिनिगु निति लेवीतयत् ल्ययागु दु। इमिसं नापलायेगु पालय इस्राएलीतयपाखें ज्या याइ, अले प्रायश्चित यायेत बलि बी। गुकि यानाः पवित्र लागाया न्ह्यःने इपिं वनीबलय इमित छुं नं विपत्ति मजुइमा।”
 20 परमप्रभुं लेवीतयगु बारे मोशायात उजं बियादीगु थें मोशा, हारून व इस्राएलया फुक्क खलकं लेवीतयत् अथे हे यात।
 21 लेवीतयसं थःपिन्त शूद्रु यानाः थथःगु वसः हिल। अले हारूनं इमित संकाबीगु बलिकथं परमप्रभुया न्ह्यःने देछाल। अले वं इमित शूद्रु यायेत इमिगु निति प्रायश्चित यात।
 22 अनलि दक्व लेवीत हारून व वया कायूपिनिगु न्ह्यःने नापलायेगु पालय ज्या यायेत वल। परमप्रभुं लेवीतयगु बारे मोशायात बियादीगु उजंकथं इमिसं यात।
 23 हानं परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 24 “लेवीतयसं ज्या यायेगु नियम थथे दु – निइन्यादँ व वस्वयां च्वययापिं नापलायेगु पालय ज्या यायेत वयेमाः।
 25 अयनं नेयदँ दये धुंकाः इमिसं न्हिन्हि यायेमाःगु ज्या त्वःतेमाः। अले हानं ज्या मयायेमाः।
 26 इमिसं नापलायेगु पालया ज्याय् थः दाजुकिजापिन्त ग्वाहालि बी फु, अयनं छुं कथंयागु ज्या थःपिन्सं मयायेमा। अथे जुयाः लेवीतयसं यायेमाःगु ज्याया बारे छं इमित थथे हे या।”

9

निगगु छुत्काराया नखः

- 1 इस्राएलीत मिश्रं पिहां वःगु निगगु दँया न्हापांगु लाय् सनैया मरुभूमिइ परमप्रभुं मोशालिसे थथे धकाः न्ववानादिल,
 2 “क्वःछीगु इलय् इस्राएलीतयसं छुत्काराया नखः हनेमाः।
 3 थ्व हे लाया झिप्यन्हु दुखुन्हु सन्ध्याकाः इलय् क्वःछीगु इलय् छिमिसं थ्व नखः हँ। उकिया फुक्क नियम व विधिकथं छिमिसं हँ।”
 4 अले मोशां इस्राएलीतयत् छुत्काराया नखः हनेमाः धकाः धाल।
 5 इमिसं सनैया मरुभूमिइ न्हापांगु लाया झिप्यन्हु दुखुन्हु सन्ध्याकाः इलय् छुत्काराया नखः हन। परमप्रभुं मोशायात बियादीगु फुक्क उजंकथं इस्राएलीतयसं यात।
 6 तर मनूया सीम्ह थियाः अशुद्रु जूपिं गुलि मनूतयसं व दिखुन्हु छुत्काराया नखः हने मखन। अथे जुयाः इपिं व हे दिं मोशा व हारूनयाथाय् वल।
 7 अले मोशायात धाल, “जिपिं मनूया सीम्हया हुनि अशुद्रु जूगु दु, तर क्वःछीगु इलय् मेपिं इस्राएलीतलिसें परमप्रभुया देछा जिमिसं छाये छाये मज्यू?”
 8 मोशां इमित लिः बिल, “आसे, परमप्रभुं छिमिगु बारे छु उजं बियादी व जिं न्यने।”
 9 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 10 “इस्राएलीतयत् थथे धा, ‘छिमि छँजः मध्ये सं सीम्ह थियाः अशुद्रु जूगु दु वा तापाक्क वंगु दुसा, वं नं परमप्रभुया छुत्काराया नखः हनेमाः।
 11 निगगु लाया झिप्यन्हु खुन्हुया सन्ध्याकाः इलय् इमिसं नखः हनेमाः। इमिसं चिधिकःम्ह भ्याःचाया ला सोडा मदुगु मरि व खायुगु वाउँचा नापं नयेमाः।
 12 फेचाया ला सुथय् तक ल्यंकातये मते। फेचाया छुं नं क्वँय् त्वःथुले मते। थ्व नखःयात हनेगु छुत्काराया नखःया फुक्क नियमकथं हनेमाः।
 13 अयनं शूद्रुम्ह व यात्राय् मवंम्ह मनुखं छुत्काराया नखः महंसा वयात थः मनूत मध्ये नाश याना छवयेमाः। छायेधाःसा वं क्वःछीगु इलय् देछा मछाः। व मनुखं थःगु पापयागु सजौंय भोगे यायेमाः।
 14 “ ‘छिमिगु दथुइ च्वनिपिं परदेशीं परमप्रभुया छुत्काराया नखः हने मास्ति वय्कूसा उकियागु नियम व विधिकथं हनेमाः। नियम धाःसा अन हे बूपि व पिं वयाच्चपिनिगु निति छगू हे जुइ।’ ”

नापलायेगु पालया च्वय् मि व सुपाँय्

15 गुखुन्हु साक्षीया पाल धका: धाइगु पवित्र पाल धकस्वाकल उखुन्हु उक्रियात सुपाँचं वया: त्वपुल। सन्ध्याका: इलंनिसें सुथय् तक पवित्र पालया च्वय्यागु थ्व सुपाँय् मि थें खनेदत।*

16 थथे न्हाबलें जुइगु ख: - दिनय सुपाँचं त्वपुइगु व चान्हय मि थें खने दइगु।

17 पालया च्वय् सुपाँय् चिलावनेवं इस्त्राएलीत नं न्हा:वनी, अले सुपाँय् कुहां वयेवं इस्त्राएलीतय्सं अन हे पाल ग्वइगु।

18 परमप्रभुया उजंकथं इस्त्राएलीत न्हा:वनी, अले परमप्रभुयागु हे उजंकथं पाल ग्वइ। पवित्र पालया च्वय् सुपाँय् दतले इपिं छाउनीइ हे च्वनाच्चनी।

19 त:न्हु तक पवित्र पालया च्वय् सुपाँय् दयाच्चन धा:सा इस्त्राएलीत परमप्रभुया उजं मानय् याना: अनं न्हा:वनी मखु।

20 गुबलें गुबलें सुपाँय् छं दि जक पवित्र पालया च्वय् खने दयाच्चनी, न्हाबलें जूसां इमिसं परमप्रभुया उजंकथं पाल ग्वइगु अले वयक:यागु हे उजंकथं इपिं न्हा:वनीगु।

21 गुबलें सुपाँय् सन्ध्याका: इलंनिसें सुथय् तक जक दयाच्चनी। सुथय् सुपाँय् चिलावनेवं इपिं न्हा:वनी। सुथय् बहनी न्हाबलें जूसां सुपाँय् चिलावनेवं इपिं न्हा:वनी।

22 छं जुया: सुपाँय् पवित्र पालया च्वय् निन्हु, लच्छि, दच्छि व व स्वया: अप्व: तक च्वनाच्चन धा:सां सुपाँय् दतले इपिं न्हा:वनी मखु। सुपाँय् चिलावनेवं इपिं न्हा:वनी।

23 मोशापाखें परमप्रभुं बियादीगु उजंकथं इमिसं पाल ग्वइगु अले परमप्रभुया उजंकथं हे इपिं न्हा:वनीगु।

10

वह:यागु निपु तुरही

1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

2 “वह:यात मुगलं दाया: निपु तुरही दयकि। थ्व तुरही खल:यात मुंकेत व छाउनी न्ह्य:ने न्ह्याकेत छ्यलेगु या।

3 निपुं तुरही पुइबलय् फुक्क खल: नापलायेगु पालया ध्वाखाय् छंगु न्ह्य:ने मुंवेयेमा:।

4 छपु जक तुरही पुइबलय् इस्त्राएलया वंशया नाय:त छन्थाय् मुंवेयेमा:।

5 “छुमांकथं छं चिहाकलं तुरही पुइबलय् पुर्बपाखेया छाउनीया मनुत न्हा:वनेमा:।

6 निक्व: खुसी चिहाकलं तुरही पुइबलय् दच्छिन पाखेया छाउनी न्हा:वनेमा:। तुरहीया स: न्हा:वनेगुया छुमां ख:।

7 मनुतयत मुंका: मुँज्या यायेबलय् धा:सा ताहाकलं तुरही पुइमा:। तर न्हा:वनेगु छुमां थें मखु।

8 “हास्नया पुजाहारी कायपिन्सं हे तुरही पुइमा:। थ्व छिपिं व छिमि लिपायापिं पुस्तातयत सदां सदांया लागि नियम जुल।

9 “छिमित क्वत्यलात:पिं शत्रुतलिसें छिमिगु थ:गु देशय् लडाइँ या: वनीबलय् नं चिहाकलं छुमांया तुरही पु। अले छिमित परमप्रभु छिमि परमेश्वरं लुमंका: छिमि शत्रुतपाखें बचय् यानादी।

10 छिमिसं लसताया ज्याखँय, क्व:छिनात:गु नख:चख: व अमाइ पतिकं थ:गु होमबलि व मेलबलि छायेबलय् नं तुरही पु। अले छिमि परमेश्वरयात छिपिं लुमनावइ। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर ख:।”

सीनै पर्वतं मोआव तक

गन्ती १०:११-२१:३५

सीनै मरुभूमि त्व:तूगु

11 इस्त्राएलीतय्सं मिश्र त्व:ता वंगु निगूगु दँया निगूगु लाया निइन्हु दुखुन्हु पवित्र पालया च्वं सुपाँय् चिला वन।

12 अले इस्त्राएलीत सीनै मरुभूमि त्व:ता: न्हा: वन। सुपाँय् पारानया मरुभूमिइ मदीतले इपिं छगू थासय् मेगु थासय् न्हा:वनाच्चन।

13 थुकथं मोशापाखें परमप्रभुं बियादीगु उजंकथं इपिं न्हापांखुसी न्ह्यज्यानावन।

14 दक्वसिबय् न्हापां यहदाया कुलया पुच: थ:गु झण्डा ज्वना: न्हा: वन। अम्मीनादाबया काय् नहशोन थ्व पुच:या न्ह्यलुवा: ख:।

15 अथे हे इस्साखार कुलया पुच:या न्ह्यलुवा: सूआरया काय् नतनेल ख:।

16 जबूलून कुलया पुच:या न्ह्यलुवा: हेलोनया काय् एलीआब ख:।

17 अले गेशोनी व मरारीतयसं पवित्र पालयात क्वकया: ल्ह्यल।

18 अनलि स्बेनया छाउनीया पुच: थ:गु झण्डा ज्वना: न्हा: वन। इमि न्ह्यलुवा: शदेऊरया काय् एलीसूर ख:।

19 शिमियोन कुलया पुच:या न्ह्यलुवा: सूरीशैद्या काय् शलूमीएल ख:।

20 अले गाद कुलया पुच:या न्ह्यलुवा: दूएलया काय् एल्यासाप ख:।

21 अनं लिपा कहातीत पवित्र सामान व ज्वलं क्वबिया: न्हा: वन। इपिं थ्यने न्ह्य: हे मेगु छाउनीइ पवित्र पालयात धस्वाकातये धुंकीगु।

22 अनलि थ:गु झण्डा ज्वना: एफ्राइमया छाउनीया पुच: न्हा:त। इमि न्ह्यलुवा: अम्मीहदया काय् एलीशामा ख:।

23 मनश्शे कुलया पुच:या न्ह्यलुवा: पदासूरया काय् गमलिएल ख:।

- 24 बेन्यामीन कुलया पुचःया न्ह्यलुवाः गिदेओनीया काय् अबीदान खः।
 25 दक्वसिबय् लिपा दानया छाउनीया पुचः थःगु झण्डा ज्वनाः न्ह्यात। अम्मीशैद्या काय् अहीएजेर इमि न्ह्यलुवाः खः।
 26 आशेर कुलया पुचःया न्ह्यलुवाः ओक्रानया काय् पगीएल खः।
 27 नप्ताली कुलया पुचःया न्ह्यलुवाः एनानया काय् अहीरा खः।
 28 थुकथं थथःगु पुचःकथं इस्राएलीत न्ह्यज्यां वनीगु खः।

मोशां थः ससःदाजुयात इनाप याःगु

- 29 अले मोशां थः ससःबौ मिधानी रूएलया* काय् होबाबयात धाल, “परमप्रभुं जिमित बी धकाः धयादीगु थासय् जिपि वनेत्यनागु दु। छि नं जिपिनापं झासँ, जिमिसं छितः भिं हे याये छायाधाःसा परमप्रभुं इस्राएलया बारे भिंगु बाचा यानादीगु दु।”
 30 वं धाल, “जि वने मखु। जि थःगु हे देशय् थःथितिपिन्थाय् लिहां वने।”
 31 मोशां धाल, “जिमित त्वःताः झाये मते! छायाधाःसा छिं मरुभूमिइ गन गन छाउनी तयेमाः धकाः बांलाक स्यू। छिं जिमित लँ क्यनादी फइ।
 32 छि जिपिनापं झाल धाःसा परमप्रभुं जिमित छु आशिष बियादी व जिमिसं छिनापं इनाकाये।”

मनूत न्ह्याःने न्ह्याःगु

- 33 परमप्रभुया पर्वत, सीने त्वःताः इपि स्वन्हु तक न्ह्याः वन। इमिगु निति बाय् च्वनेगु थाय् मालेत परमप्रभुया बाचाया सनू थुपि स्वन्हु तक हे इमिगु न्ह्यः न्ह्यः वन।
 34 इपि छगू बाय् त्वःताः मेगु थासय् न्ह्याः वनीबलय् न्हिच्छि परमप्रभुया सुपाँय् इमि च्वं च्वं जुयाच्वन।
 35 बाचाया सनू न्ह्याकीगु इलय् मोशां न्ह्याबलें थथे धाइगु,
 “हे परमप्रभु, दनादिसँ!
 छिकपिनि शत्रुत छ्यालब्याल जुइमा!
 छितः घृणा याइपिं छिगु न्ह्याःनं बिस्सुं वनेमा!”
 36 बाचाया सनूयात दिकीबलय् वं थथे धाइगु,
 “हे परमप्रभु, द्रुलंद्रुः इस्राएलया
 मनूतयथाय् लिहांझासँ!”

11

इस्राएलीतयसं कचकच याःगु

- 1 मनूतयसं थःपिन्त जूगु सास्तीया बारे परमप्रभुं तायेक कचकच याना हल। परमप्रभु इमिगु खँ न्यनाः तंचायादिल। अले वय्कलं तमं इमिथाय् मि छवयादिल। मिं इमिगु छाउनीया पिनेया छुं ब्वत भस्म यात।
 2 मनूत मोशायाथाय् वयाः चिल्लाय् दना हालः ग्वाहालि फ्वन। वं परमप्रभुयात प्रार्थना यात। अले मि सित।
 3 अथे जुयाः व थायया नां तबेरा* तल। छायाधाःसा अन परमप्रभुया मि इमिगु दथुइ च्याःगु खः।
 4 इमिगु पुचलय् दुपिं छपुचः ज्यालगय् मजूपिं नसिंचायावल। अले इस्राएलीतयसं तं कं ख्वख्वं थथे कचकच यात, “ला नये माल!
 5 मिश्रय् जिमिसं न्याया ला धिबा पुले म्वायक नयागु लुमनि। तुसि, खर्बुजा, छाः, प्याज, लाभा नयागु जिमि लुमं।
 6 आः ला जिमिके बल हे मदयावने धुंकल। थन ला मन्न बाहेक मेगु छुं हे खने मदु।”
 7 मन्न धयागु धन्यापु थें च्वं। स्वयबलय् थाकुराः थें खने दु।
 8 मनूतयसं पिहां वनाः मन्न मुनीगु, अले ल्वहं घलय् क्यलेगु व ल्वहंमाय् नीगु याइ। अले उकियात लखय् तयाः ताःकुक दय्की अले उकिं ल्वहंचा मरि दय्की। थुकिया सवाः जैतूनया चिकनय् छुनातःगु मरि थें जुइ।
 9 चान्हय् छाउनीइ सुति लः गाइबलय् मन्न नं नापं गाइगु।
 10 फुक्क परिवारया मनूत थथःगु पालया लुखाय् च्वनाः ख्वयाच्वंगु मोशां ताल। परमप्रभु तसकं तंचायादिल। अले मोशां नुगः मछिंकल।
 11 मोशां परमप्रभुयात धाल, “छाय् छिं जिके थ्व संकट हयादियागु? अले छाय् छि जि खनाः लयताया मदीयागु? छिं छाय् थुपि फुक्कसिगु भार जितः क्वबिकादियागु?
 12 छु थुपि जिगु प्वाथय् दुगु खः ला? छु थुमित जिं थःमहं बुइकागु खः ला? छिं छाय् जितः ‘अजिं मचायात बुया जूगु थें थुपि फुक्कसित थुमि पुर्खायात पाफयादीगु देशय् तक बुयायंकि’ धायेगु?
 13 थुपिं फुक्कसिनं जितः ‘ला नकि’ धकाः कचकच याःवयाच्वन। थुपिं फुक्कसित जिं गन कयाः ला नकेगु?
 14 जिं याकःचां थुपिं फुक्कसिगु भार क्वबी मफु, थ्व ला जितः तसकं इयातुल।
 15 छिं जितः थज्याःगु हे व्यवहार यानादीगु खःसा जितः दया यानाः थथें स्यानादिसँ, जि थःमहं थःगु दुःख ला स्वयेमाली मखु।”

* 10:29 १०:२९ रूएल वयागु मेगु नां यित्रो खः, प्रस २:१८, १८:१ स्वयादिसँ ✨ 10:35 १०:३५ भज ६:८ ✨ * 11:3 ११:३ तबेरा हिब्रू भाषां थ्व नांया अर्थ च्याःगु मि खः ✨ 11:7 ११:७ प्रस १६:३१ ✨ 11:9 ११:९ प्रस १६:३३-३५

मोशां न्हयेम्ह थकालि ल्यःगु

16 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “जिगु निंति छं इस्त्राएलीतय् धर्मगुस्त मध्ये मन्तय् नायःत व अधिकारीत खः धकाः थम्हं म्हस्यूपि न्हयेम्हयसित (७०) मुकि। अले इमित नापलायेगु पालय् जिगु न्ह्यःने हयाः थःनापं तुं थैं।

17 जिं कुहां वयाः छनापं खँ ल्हाये। छंके दुगु छुं छुं आत्मा कयाः इमिके तयाबी। अले इमिसं नं मन्तयगु कु क्वबी, छ याकःचां जक क्वबी माली मखु।*

18 “आः छं मन्तयत धा ‘कन्हययागु निंति छिपिं थः शूद्र जुयाचवँ। छिमित नयेत ला दइ। छिमिसं, “ला नये माल! मिश्रय् हे जिमित थ्व स्वयाः बांलाःगु खः!” धकाः कचकच याःगु परमप्रभुं ताल। आः परमप्रभुं छिमित ला बियादी, छिमिसं ला नयेदइ।

19 छिमिसं छन्ह, निन्ह, न्यान्ह, झिन्ह वा निइन्हयागु जक मखु,

20 अले छिमिगु न्हासं पिहां मवतले व छिपिं वाक्क मजुतले लच्छि यंकं नइ। छायाःसा छिमिसं थःपिनि दथुइ दुम्ह परमप्रभुयात त्वःताः वयकःया न्ह्यःने “जिपिं मिश्र त्वःताः मवःसां ज्यगु” धकाः खयाजुल।”

21 अयनं मोशां धाल, “जिनापं न्यासि जुइपिं थन खगु लाख मिजंत दु। छिं धाःसा ‘इमित नयेत लच्छि तक ला बी’ धकाः धयादिल।

22 थुपिं फुक्क फैचवलयाया बथां व सा द्रहंया बथांयात स्याना नं थुलिमछिसित नकेत गाइ ला? वा समुद्रय् च्वपिं फुक्क न्या लासां इमित नकेत गाइ ला?”

23 परमप्रभुं मोशायात लिसः बियादिल, “छु जिगु शक्ति कम जूगु दु ला? छं आः थर्थे हे जिं धयागु खँ जुइ कि मजुइ धकाः स्वये खनी।”

24 अले मोशां पिहां वनाः मन्तयत परमप्रभुं धयादीगु खँ न्यंकल। वं न्हयेम्ह थकालिपिं मन्त मुंकाः पालया प्यखेरं थन।

25 अले परमप्रभु सुपाँचय् कुहां झायाः† व नापं खँ ल्हानादिल। परमप्रभुं मोशायाके दुगु आत्मां छुं छुं आत्मा कयाः न्हयेम्ह थकालितय्के तयाबिल। इमिके आत्मा वयेवं इमिसं अगमवाणी यात, तर हानं लिपा गुबले अथे मयाः।

26 एल्दाद व मेदाद नांयापिं निम्ह मन्त थकालितयगु धलखय् दुथ्यानाः नं मेपिं थकालित मुनाच्वंगु पालय् मवसें छाउनीइ हे च्वनाच्वंगु जुयाच्वन। अथे जूसां आत्मा इमिके जूवयाः इमिसं छाउनीइ हे अगमवाणी यात।

27 छम्ह ल्यायम्ह ब्वाँय् वयाः “एल्दाद व मेदादं छाउनीइ अगमवाणी यानाच्वंगु दु” धकाः मोशायात कन।

28 ल्यायम्हबलयनिसें मोशाया ग्वाहालिमि जुयाच्वंम्ह नूनया काय् यहोशं मोशायात धाल, “जिमि प्रभु, इमित पनादिसैं!”

29 मोशां वयात धाल, “जिगु लागि छ नुगः मुइकीम्ह जुइ धुनागु ला? परमप्रभुया फुक्क मन्त अगमवत्ता जूगु जूसा अले परमप्रभुं इपिं फुक्कसिके थःगु आत्मा तयादीगु जूसा गुलि बांलाइगु खः।”

30 अले मोशा इस्त्राएलयापिं थकालित नापं छाउनीइ लिहां वल।

ख्वांयझंगःतयगु ला नःगु

31 अले परमप्रभुं फय् वय्कादिल। थुकिं समुद्रं ख्वांयझंगःतयत् पुइकाहल। इपिं छाउनीया छचाःखेरं न्हिच्छि न्यासि वनेमाःगु लाग्गा तक बाँय् ३ फिट तजाः जुइक च्वंवल।

32 उखुन्हु न्हिच्छि व चच्छि अले कन्हय् खुन्हु नं न्हिच्छि हे इमिसं ख्वांयझंगःत मुन। दक्वसिबय् कम मुंम्हयसिनं हे झिगू होमेर‡ मुन। थुमिगु ला इमिसं छाउनी न्यंक पानातल।

33 ला म्हुतुइ दुबलय् हे, नये न्ह्यः हे परमप्रभुं इपिं खनाः तंम्वयाः छाउनीइ महामारी छवयादिल।

34 अथे जुयाः व थाययागु नां किब्रोथ-हत्तावा§ तल।

35 छायाःसा अन नसिंचाःपिं मन्तयत् थुंगु खः। इस्त्राएलीत किब्रोथ-हत्तावां हसेरोतय् वन, अले अन हे च्वन।

12

मोशाया विरोधय् मिरियम व हारून

1 मोशां छम्ह कूशी मिसानापं ब्याहा यात। व मिसाया हुनिं मिरियम व हारून वयात कुंखिनाहल।*

2 इमिसं धाल, “छु! परमप्रभुं मोशापाखें हे जक खँ ल्हानादीगु दु ला? छु! वय्कलं जिपिंपाखें खँ ल्हानादीगु मदु ला?” परमप्रभुं थ्व खँ ताल।

3 मोशा क्वमिलुम्ह मनु खः, व थें क्वमिलुम्ह मनु पृथ्वीइ सं हे मदु।

4 परमप्रभुं थर्थे मोशा, हारून व मिरियमयात धयादिल, “छिपिं स्वम्हं नापलायेगु पालया न्ह्यःने वा!” इपिं स्वम्हं अन वन।

5 अले परमप्रभु सुपाँचय् थामय् कुहां झाल, अले नापलायेगु पालया धवाखाय् दनाः हारून व मिरियमयात सःतादिल। इपिं निम्हं न्ह्यःने वन।

6 वय्कलं धयादिल, “जिगु खँ न्यैं!

“छिमिगु दथुइ सं अगमवत्ता दुसा

अले जिं थःत वयात दर्शनय् क्यनेगु

जिं व नाप म्हागसय् खँ ल्हायेगु।

* 11:17 ११:१७ प्रस १८:१३-२६ † 11:25 ११:२५ परमप्रभु सुपाँचय् कुहां झाइ परमेश्वर न्ह्यःने दुगु सुपाँचय् गुबले गुबले खनेदइ ‡ 11:32 ११:३२ झिगू होमेर थये धयागु १६००

किलोग्राम ति खः § 11:34 ११:३४ किब्रोथ-हत्तावा थुकिया अर्थ नसिंचाःपिं मन्तयगु चिहान खः ☆ 12:1 १२:१ प्रस १५:२०

- 7 तर जिमि दास मोशालिसे धाःसा जिं अथे याये मखु।
जिगु फुक्क घरानाय् जिं पत्याः यानाम्ह व हे खः।*
8 वलिसे जिं चुलिचू च्वनाः खँ ल्हाये,
मथुइक मखु, ध्वाथुइक
वं परमप्रभुयागु रूप खनी।
छिपिं छाय् जिमि दास मोशायात
कुंखिना जुइत मग्यानागु?”

मिरियम कोहि जूगु

- 9 परमप्रभु इपिं खनाः तसकं तंचायादिल। अले वयकः अनं झाल।
10 पालया च्वं सुपौय् चिलावनेवं मिरियम कोहि जुयाः च्वापु थें तुइसे च्वन। हारून मिरियमपाखे स्वःबलय् व कोहि जुइ धुंकूगु खन।
11 अले हारून मोशायात धाल, “हे जिमि मालिक, जिमिसं मूर्ख जुयाः यानागु पापया सजाँय जिमित बियादी मते!
12 थ्वयात मांया प्वाथं पिहां वःबलय् हे बच्छि ला ध्वग्गिनाः सी धुंकूम्ह मचा थें जुइके बी मते!”
13 अले मोशां परमप्रभुयात प्रार्थना यात, “हे परमेश्वर, बिन्ति दु, वयात लंकादिसेँ!”
14 परमप्रभुं मोशायात लिसेः बियादिल, “वया बौनं वयागु ख्वालया थुकलं ब्यूगु जूसा छु व न्हयन्हु तक मछाला मच्चनी ला? वयात न्हयन्हु तक छाननीं पिने कुना ति! अनं लिपा लित हःसां ज्यू।”*
15 अथे जुयाः मिरियमयात न्हयन्हु तक छाननीं पिने कुनातल। वयात लित महतले मनूत अनं न्ह्यमज्याः।
16 अनंलि इपिं हसेरोत त्वःताः न्ह्याः वन। अले पारानया मरुभूमिइ थ्यंकाः पाल ग्वयाः च्वन।

13

कनान देशय् चिवा काइपिं

व्य १:१९-३३

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
2 “कनान देशया चिवा कायेत छुं मनूत छव। व देश जिं इस्राएलीतय्त बीत्यनागु दु। थथःपिने कुलपाखें छम्ह छम्ह नायः छव।”
3 अथे जुयाः परमप्रभुया उजंकथं मोशां पारानया मरुभूमिं इमित छवल। इपिं सकलें इस्राएलीतय् नायःत खः।
4 इमिगु नां थथे दु –
रुबेनया कुलपाखें जक्कूरया काय् शम्मूअ,
5 शिमियोनया कुलपाखें होरीया काय् शाफात,
6 यहूदाया कुलपाखें यपुन्नेया काय् कालेब,
7 इस्राखारया कुलपाखें योसेफया काय् यिगाल,
8 एफ्राइमया कुलपाखें नूनया काय् होशिया,
9 बेन्यामीनया कुलपाखें रफूया काय् पलती,
10 जबूलूनया कुलपाखें सोदीया काय् गद्दीएल,
11 योसेफया कुल आर्थात मनश्शेया कुलपाखें सूसीया काय् गेद्दी,
12 दानया कुलपाखें गमल्लीया काय् अम्मीएल,
13 आशेरया कुलपाखें मिखाएलया काय् सतूर,
14 नप्तालीया कुलपाखें वोफसीया काय् नहबी,
15 गादया कुलपाखें माकीया काय् गूएल।
16 मोशां देशया चिवा कायेत छवःपिं मनूत थुपिं हे खः। नूनया काय् होशियायागु नां मोशां यहोशू छुनाबिल।
17 मोशां इमित कनान देशपाखे चिवा कायेत छवःबलय् थथे धाल, “थनं वनाः नेगेव धाःगु दच्छिन लागां डाँडाय् च्वंगु देशपाखे थाहां हँ,
18 अले देश गथे च्वं, अन च्वपिं मनूत बल्लाः कि बमलाः, यक्व दु कि मदु धकाः सीकि।
19 इपिं च्वनाच्वंगु देश भिं कि मभिं गथे च्वं? इपिं च्वनीगु शहर गथे च्वं? इमिगु शहरय् छचाःखेरं पखाः दु वा मदु?
20 जमिन गथे च्वं, लखं लाःगु भिंगु जमिन वा गंगु जमिन, अन गुँ दु कि मदु, व स्व! साहस या, अले अनयागु छुं सिसाबुसा हजि!” उबलय् न्हापांगु दाख सइगु ई जुयाच्वन।
21 अथे जुयाः इपिं अनं थहां वन, जीन धयागु मरुभूमिनिसें लेबो-हमातया न्ह्यःने रहोब तक देशया चिवा काल।
22 इपिं नेगेवपाखें थहां वनाः हेब्रोनय् थ्यंकाः वन। अन अनाकया* सन्तान अहीमन, शैशै व तल्मै च्वनाच्वंगु जुल। हेब्रोन मिश्रया सोअन शहर स्वयाः न्हयदँ न्ह्यः दयक्कूगु खः।

* 12:7 १२:७ हिब ३:१-६ * 12:14 १२:१४ गन्ती ५:२-३ * 13:22 १३:२२ अनाक अनाक वंशया मनूत ततःधिकःपिं बल्लाःपिं मनूत खः धकाः छुं मनूतयसं बिचाः याइगु, स्वयादिसँ, व्य २:१०-११, २०-२१

23 अनंलि इपि एशकोलयां गालय वन। अले अनं छज्वाँय् दाख दुगु कचा त्वाःथलाः उकियात निम्ह मनुखं न्वलय् तयाः क्वबिया हल। इमिसं धालेसि व यःमरिसि नं हल।

24 इस्राएलीतयसं अनं व दाखया ज्वाँय् त्वाःथगु जुयाः व थायया नां एशकोलया गाः तःगु खः।

25 पिइन्हु लिपा व देशया चिवा काये धुंकाः इपि लिहां वल।

चिवा काःवंपिन्सं हःगु बुर्रें

26 इपि पारानया मरुभूमि दुगु कादेशय् मोशा, हारून इस्राएलीया फुक्क खलःयाथाय् लिहां वल। अले इमिसं थःपिन्सं खंगु फुक्क खँ इमित व फुक्क खलःयात कन। अले थःपिन्सं ज्वनावःगु व देशया फलफल नं क्यन।

27 इमिसं मोशायात कन, “छिं जिमित छवयादीगु देशय् जिपि वना। धात्थें हे अन दुरु व कस्ति बाः वयाच्वंगु जुयाच्वन, अले अनयागु फलफल थ्व हे खः।

28 तर अन च्वंपि मनुत तसकं बल्लाः। इमिगु शहरत ततःधं। शहरतय् पःखाः ग्वयातःगु दु। उलि जक मखु – जिमिसं अन अनाकया सन्तान नं खना।

29 नेगेव धाःगु दच्छिन लागाय् अमालेकीत व डाँडाय् च्वंगु देशय् हिती, यबूसी व एमोरीत, अले समुद्रया लिक्क व यर्दन खुसिया सिथय कनानीत च्वनाच्वंगु दु।”

30 कालेबं मोशाया न्ह्यःने मनुतयगु म्हुतुप्वाः तिकाः थथे धाल, “झीसं थत्थें थाहां वनाः व देशय् अधिकार यायेमाः। धात्थें झीसं इमित त्याकेफइ।”

31 तर व नापं वंपि मनुतयसं धाल, “झीसं उपि मनुतयत हमला याये फइ मखु। इपि झीपि स्वयाः बल्लाः।”

32 इमिसं झीसं चिवा काःवनागु देशया बारे इस्राएलीतयत बांमलाःगु खँ कनाः थथे धाल, “झीसं चिवा काःवनागु व देशं ला थः हे मनुतयत घुर्काछ्वइगु, अले अन च्वंपि मनुत नं तसकं ततःधिकःपि जुयाः ग्यानपुसे च्वं।

33 जिमिसं अन नेफिलीमत नं खना। अनाकीत नेफिलीमतय्पाखें हे वःगु खः। इमिगु न्ह्यःने जिमिसं थःपिन्त थःगु मिखाय् क्वःबुईचात थें ताल। इमिगु मिखाय् नं जिपि अथे हे खनेदत।”☆

14

इस्राएलीतयसं परमप्रभुयात मभिका खँ ल्हाःगु

1 उखुन्हु चच्छि फुक्क खलः चिल्लाय् दनाः हँय्हँय् ख्वल।

2 सकलें इस्राएलीतयसं मोशा व हारूनया विरोधय् कचकच यात। फुक्क खलकं इमित धाल, “जिपि मिश्रय् वा थ्व मरुभूमि हे स्यूगु जूसा बांलाःगु।

3 परमप्रभुं छाय् झीत तरवारं स्याकेबीत थ्व थासय् हयाच्वंगु दु? झी मस्त व मिसातयत लुतया सामान थें लाकायंकी। आः झीपि मिश्र देशय् हे लिहां वनेगु बांलाइ!”

4 अले इमिसं थवंथवय् थुकथं खँ ल्हात, “सुं छम्हयसित नायः ल्ययाः झीपि मिश्रय् लिहां वनेनु।”

5 मोशा व हारून इस्राएलया फुक्क खलःया न्ह्यःने क्वपुसां पुल।

6 अले चिवा काःवंपि नूनया काय यहोश् व यपुन्नेया काय कालेबं थथःगु वसः खुनाः

7 इस्राएलया फुक्क खलःयात धाल, “जिपि स्वःवनागु व चिवा काःवनागु देश तसकं बांलाःगु देश खः।

8 परमप्रभु झीपिलिसे लयताःसा वयकलं झीत व देशय् यंकादी, अले व दुरु व कस्ति बाः वयाच्वंगु देश झीत बियादी।

9 उकिं छिपि परमप्रभुया विरोधय् विद्रोह याये मते! अन च्वंपि मनुतलिसे ग्याये मते, छायाःसा इपि झीगु शिकार खः। परमप्रभु झीपि नाप दु, इमिके आः हाःनाः मदये धुंकल। इपि खनाः ग्याये मते।”☆

10 अयनं थ्व न्यनाः फुक्क खलः इमित त्वहँतं कयकि धकाः हाला हल। अबलय् हे परमप्रभुया महिमा पवित्र पालय् फुक्क इस्राएलीतयथाय् खनेदत।

मोशां मनुतयगु निंति प्रार्थना याःगु

11 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “थुमिसं जितः गुबलय् तक हेला यानाच्वनी? जिं थुमिगु न्ह्यःने उलिमछि अजू चायापुगु ज्या याये धुन, अयनं थुमिसं जितः गुबलय् तक विश्वास याइ मखु?

12 जिं इमित महामारी स्यानाबी। अले जिं छंगुपाखें इपि स्वयाः तःधंगु व बल्लाःगु जाति दयके।”

13 मोशां परमप्रभुयात धाल, “थ्व खँ मिश्रीतयसं न्यनी, छायाःसा छिं हे थःगु शक्ति थुमित मिश्रीतय् थासं पित हयादीगु खः।”☆

14 अले इमिसं थ्व देशयापि मनुतयत थ्व खँ कनाबी। इमिसं छि परमप्रभु इमिथाय् चुलिचू खनेदइगु, छिगु सुपाँय् इमिगु च्वय् दिनाच्वनीगु, छिं थुमित न्हिनय् न्हिनय् सुपाँया थां जुयाः लँ क्यनादीगु अले बहनी बहनी च्यानाच्वंगु मि जुयाः लँ क्यनादीगु धकाः नं स्यू।

15 छिं छम्ह हे म्वाका मतसे थुपि फुक्क खलःयात स्यानादिल धाःसा छिगु खँ न्यनातःपि जातितयसं थथे धकाः खँ ल्हाइ,

- 16 'परमप्रभुं थ्व मनूतयूत थःमहं बी धकाः पाफयातःगु देशय हये मफुत। अथे जुयाः वय्कलं इमित मरुभूमिइ हे स्यानादिल।'
 17 "अथे जुयाः प्रभु, छिं थःगु तःधंगु शक्ति क्यनादिसँ। गथे छिं धयादीगु दु,
 18 'परमप्रभु तसकं सह याये फुम्ह, सदां दयामाया यानादीम्ह, अधर्म व अपराध क्षमा यानादीम्ह खः। अयनं द्रं याःमहसित वय्कलं क्षमा यानादी मखु, अले पुर्खातयसं याःगु अधर्मया सजाँय वया स्वंगू प्यंगू पुस्तायात तकं बियादीम्ह खः।' *
 19 बिन्ति याये, छिगु तःधंगु दयाकथं थुमिसं मिश्र देश त्वःतावःबलय्निसें आः तक क्षमा यानावयाच्चनादी थें थुपिं मनूतयगु पाप क्षमा यानादिसँ।"
 20 परमप्रभुं धयादिल, "छं धाःकथं जिं थुमित क्षमा बिया।
 21 अयनं धात्थें जि म्वाःमह खः, अले परमप्रभुया महिमां पृथ्वी जाः थें *
 22 मिश्र देशय व मरुभूमिइ जिगु महिमा व अजू चायापुगु ज्या खनाः नं जिगु उजं मानय् मयाःपिं अले तःकमछि जिगु मन स्वःपिं थुपिं इस्त्राएलीतयसं,
 23 जिं थुमि पुर्खायात बी धकाः पाफयाः बचं बियागु देश स्वये खनी मखु। जितः हेला याइपिं सुनानं व देश गुबलें खनी मखु।
 24 तर जिमि दास कालेबयाके मेगु हे आत्मा दु। वं जितः दुनुगलनिसें विश्वास याःगु दु। जिं वयात व वनावःगु देशय यंके, अले वया सन्तानं अन अधिकार याइ। *
 25 अमालेकी व कनानीत बेसी बेसीइ च्वनाच्चंगुलि छिपिं कन्हय् हे फहिला वनाः लाल समुद्रया लँपु जुयाः मरुभूमिपाखे हँ।"
 इस्त्राएलीतयत् पिइदँ तक मरुभूमिइ च्वनेगु सजाँय ब्यूगु
 26 परमप्रभुं मोशा व हास्नयात धयादिल,
 27 "थ्व मभिंगु खलकं गुबलय् तक जिगु विरोधय् कचकच यानाच्चनी? इस्त्राएलीतयगु कचकच जिं यक्व हे न्येनेधुन।
 28 इमित धयाब्यु, 'धात्थें जि म्वाःमह खः, जि परमप्रभुं धयाच्चना, छिमिसं जिं तायक छु छु धाल जिं व हे छिपिलिसें याये।
 29 ल्याःखाःबलय् निइदँ व वस्वयां च्वययापि जिगु विरोधय् कचकच याःपिं फुक्क मनूतयगु सीम्ह थ्व हे मरुभूमिइ क्वदली। *
 30 अले यपुन्नेया काय कालेब व नूनया काय यहोशू बाहेक छिपिं मध्ये सुं नं जिं ल्हाः ल्हनाः छिमित तये धकाः पाफयागु देशय वने दइ मखु।
 31 छिमिसं छिमि मस्तयत् लुतया सामान थें लाकायंकी धकाः धाल, तर जिं इमित उगु देशय हये अले छिमिसं हेला याःगु देशयात इमिसं म्हसी।
 32 छिमिगु सीम्ह धाःसा थ्व हे मरुभूमिइ क्वदली।
 33 छिमिसं विश्वास मयाःगुलि छिमि मस्त पिइदँ तक, छिमि दक्वसिबय् लिपाम्ह मनु मसीतले थन हे मरुभूमिइ जवाः जुयाः चाहिलाच्चनी। *
 34 छिमिसं व देशय चिवा कायेत पिइन्हु बिक्रूगु खः। उकिं छन्हुया दच्छि ल्याखं पिइदँ तक छिमिसं थःगु पापया सजाँय फयेमाली। थुकथं छिमिसं जिगु विरोध छु खः धकाः सी।'
 35 जि परमप्रभुं धयाच्चना, जिगु विरोधय् मूपिं छिपिं मभिंगु खलःया मनूतयत् जिं थथे हे याये। थ्व हे मरुभूमिइ छिपिं फुक्कं सिनावनी।"
 36 मोशां व देशया चिवा कायेत छ्वःपिं मनूतयसं वयाः मभिंगु सुचं बियाः फुक्क खलःयात मोशाया विरोधय् कचकच याकल।
 37 मोशां चिवा कायेत छ्वःबलय् वया मभिंगु सुचं ब्यूपिं मनूत परमप्रभुया न्ह्याःने महामारी कयाः सित।
 38 देशया चिवा काःवंपिं मनूत मध्ये यहोशू व कालेब जक ल्यन।

देशय हमला यायेगु न्हापांगु कुतः

व्य १:४१-४६

- 39 मोशां इस्त्राएलीतयत् थ्व खँ कंबलय् इमिसं तसकं नुगः मछिंकल। *
 40 कन्हय् खन्हु सुथ न्हापां दनाः इपिं थथे धाधां डाँडाय् च्वंगु देशपाखे थहां वन, "झीसं परमप्रभुया विरोधय् वनाः पाप याना। आः झी परमप्रभुं बी धयादीगु थासय् वनेत तयार दु।"
 41 तर मोशां धाल, "छिमिसं छाय परमप्रभुया उजंयात मानय् मयानागु? छिमिसं यायेत्यंगु ज्या ताःलाइ मखु।
 42 च्वय थहां वने मते, मखुसा शत्रुतयसं छिमित बुकी, छायाधाःसा परमप्रभु छिपिलिसे मदी।
 43 अमालेकीत व कनानीत ध्वदुइबलय् छिपिं लडाइलय् सी। छायाधाःसा छिपिं परमप्रभुपाखे फस्वयावंगुलि वय्कः छिपिनापं मदी।"
 44 अयज्जसां इपिं अप्वः जुयाः मोशा व परमप्रभुया बाचाया सनु मदयेक हे डाँडाय् च्वंगु देशय न्ह्याः वन।
 45 डाँडाय् च्वंगु देशय च्वंपिं अमालेकीत व कनानीतयसं कुहां वयाः इमित हयक्कयाः बुकल। अले होर्मा तक लिनाहल।

15

मनूतयसं गुकथं बलि बीगु

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 2 "इस्त्राएलीतयत् धा, 'जिं छिमित बीत्यनागु देशय थ्यने धुंकाः

* 14:18 १४:१८ प्रस २०:५-६; ३४:६-७; व्य ५:१-२०; ७:१-९० * 14:21 १४:२१-२३ हिब ३:१८ * 14:24 १४:२४ यहो १४:१-१२ * 14:29 १४:२९ हिब ३:१७ * 14:33 १४:३३ प्रे ७:३६ * 14:39 १४:३९ व्य १:४१-४६

3 छिमिसं परमप्रभुयात लयतायकीगु नस्वाःकथं होमबलि व विशेष देछा बीबलय् सा द्रुहंया बथां वा फैच्वलय्या बथांपारखें जुइमाः, अथे हे भाकलया बलि, थःयसैं छाइगु बलि व नखःचखःया बलि बीबलय्

4 बलि छाइम्हयसिनं छगू हीनया प्यब्वय् छव्व* जैतूनया चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् छव्व† भिंगु छुचुंया अन्नबलि परमप्रभुयात छायेमाः।

5 होमबलिया छम्ह छम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचानापं त्वँसाबलिकथं छगू हीनया प्यब्वय् छव्व दाखमघ नं छायेमाः।

6 “ ‘भ्याःचा नापं छायेगु अन्नबलिया नितिं छगू हीनया स्वब्वय् छव्व‡ चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् निब्व§ भिंगु छुचुं व

7 त्वँसाबलिया नितिं छगू हीनया स्वब्वय् छव्व* दाखमघ छाये हयेमाः। थ्व फुक्क छिमिसं परमप्रभुया नितिं नस्वाःकथं देछा।

8 “ ‘होमबलि, भाकल बलिकथं वा मेलबलिकथं परमप्रभुयात द्रुहंचा छायेबलय्

9 बच्छि हीन† चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् स्वब्व‡ भिंगु छुचुंयागु अन्नबलि नं छायेमाः।

10 अले बच्छि हीन§ दाखमघयागु त्वँसाबलि नं छायेमाः। थ्व विशेष देछाया नस्वालां परमप्रभु लयताइ।

11 छम्ह छम्ह द्रुहं वा भ्याःचा, चिधिकःम्ह भ्याःचा वा दुगुचाया नितिं थथे हे यायेमाः।

12 छिमिसं ग्वम्ह पशुबलि बीगु खः, फुक्कसित थथे हे यायेमाः।

13 “ ‘परमप्रभुयात लयतायकीगु नस्वाःगु विशेष देछा छायेबलय् इस्त्राएलीतयसं थुकथं हे यायेमाः।

14 छिपिनापं च्वनाच्चं पिं परदेशी वा लिपा च्वंइपिं पिनेयापिं सुनानं परमप्रभुयात लयतायकीगु नस्वाःगु विशेष देछा छायेगु मनंतुन धाःसा इमिसं नं थुकथं हे यायेमाः।

15 छिमिगु व छिपिनापं च्वनाच्चंपिं मेगु जातियापिं मनूतयगु लागिं खलःया सदां सदांया नियम छगू हे जुइमाः। परमप्रभुया न्ह्यःने छिपि व मेगु जातियापिं मनूत उथें खः।

16 छिमित व छिपिनापं च्वनाच्चंपिं मेगु जातियापिं मनूतयत् छगू हे नियम व छगू हे विधि जुइ।’ ”*

न्हापांगु मरि छायेगु

17 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

18 “इस्त्राएलीतयत् धा, ‘जिं यंकेगु देशय् थ्यने धुंकाः

19 छिमिसं व देशया अन्न नइबलय् छगू ब्व परमप्रभुयात छायेमाः।

20 छिमिसं न्हापां लःगु बालि दक्वसिबय् न्हापां मरि छुइबलय् न्हापां छगु मरियात खलां हःगु बाली थें परमप्रभुयात छायेमाः।

21 पुस्तां पुस्ता तकं छिमिसं न्हापां मरि छुइबलय् परमप्रभुयात थुकथं हे छायेमाः।

मसीकं याःगु पाप

22 “ ‘छिमिसं मसीकं परमप्रभुं मोशापाखें बियादीगु उजंत मध्ये छुं नं उजं मानय् मयात धाःसा, *

23 लिपा छिमि सन्तानतयसं नं मसीकं परमप्रभुं मोशापाखें बियादीगु उजं मानय् मयात धाःसा,

24 अले खलकं मसीकं मचायेकं व मभिंगु ज्या याःगु जूसा, फुक्क खलकं परमप्रभुयात यःगु नस्वाःकथं होमबलिया नितिं छम्ह द्रुहंचा, उकिया अन्नबलि व त्वँसाबलि नापं विधिकथं छायेमाः। अले नापं पापबलिया नितिं छम्ह दुगु नं छायेमाः।

25 अले पुजाहारीं इस्त्राएल्या फुक्क खलःया लागिं प्रायश्चित यायेमाः, अले इमित क्षमा याइगु जुइ। छायाःसा व मसीकं मचायेकं याःगु मभिंगु ज्या खः। इमिसं थःगु पापया नितिं परमप्रभुया न्ह्यःने विशेष देछा व पापबलि हःगु दु।

26 थुकथं इस्त्राएलीया फुक्क खलः व इपिं नापं च्वनाच्चंपिं मेगु जातियापिं मनूतयत नं क्षमा दइ। छायाःसा थ्व मभिंगु ज्या मनूतयसं मसीकं मचायेकं याःगु खः।

27 “ ‘सुं मनूखं मसीसैं मचायकं व मभिंगु ज्या यात धाःसा वं दच्छि दुम्ह च्वलय्चा शुद्ध जुइगु बलिया लागिं छायेमाः। *

28 व मसीकं मचायकं व पाप ज्या याःम्ह मनूया प्रायश्चितया नितिं पुजाहारीं परमप्रभुया न्ह्यःने प्रायश्चित यायेमाः, अले वयात क्षमा दइ।

29 इस्त्राएली जूसां इपिं नापं च्वनाच्चंम्ह मेगु जातियाम्ह मनू जूसां फुक्कसितं मसीकं मचायकं याःगु मभिंगु ज्याया नितिं छगू हे नियम जुइ।

30 “ ‘इस्त्राएली वा मेगु जातियाम्ह मनू न्ह्याम्हयसिनं जूसां सीकं चायेकं पापयात धाःसा वं परमप्रभुयात हेला याःगु खः। वयात वया मनूतपाखें पितिना छवयेमाः।

31 छायाःसा वं परमप्रभुयागु वचनयात हेला याःगु दु, अले वय्कःयागु उजंयात हाचांगाःगु दु। वयात नाश यानाः छवयेमाः अले वं थःगु पापया सजाँय फयेमाः।’ ”

विश्रामबारयात मानय् मयाःगु

32 इस्त्राएलीत मरुभूमिइ दुबलय् इमिसं विश्रामबार खुन्हु सिँ मुनाच्चंम्ह छम्ह मनूयात खन।

* 15:4 १५:४ हीनया प्यब्वय् छव्व थ्व छगू लिटर ति खः † 15:4 १५:४ छगू एपाया झिब्वय् छव्व थ्व १.६ किलोग्राम ति खः ‡ 15:6 १५:६ छगू हीनया स्वब्वय् छव्व थ्व छगू बाग् लिटर ति खः § 15:6 १५:६ छगू एपाया झिब्वय् निब्व थ्व ३.२ किलोग्राम ति खः * 15:7 १५:७ छगू हीनया स्वब्वय् छव्व थ्व छगू व बाग् लिटर ति खः † 15:9 १५:९ बच्छि हीन थ्व निग् बाग् लिटर ति खः ‡ 15:9 १५:९ छगू एपाया झिब्वय् स्वब्व थ्व ५ किलोग्राम ति खः § 15:10 १५:१० बच्छि हीन थ्व निग् बाग् लिटर ति खः ☆ 15:16 १५:१६ लेवी २४:२२ ☆ 15:22 १५:२२-२६ लेवी ४:१३-२१ ☆ 15:27 १५:२७ लेवी ४:२७-३१

- 33 सिं मुनाच्चंम्हयूसित इमिसं मोशा, हास्न व फुक्क खलःयाथाय् हल।
 34 वयात बीमाःगु सजाय मसियाः इमिसं वयात कुनातल।
 35 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “व मनूयात स्याना हे छवयेमाः! फुक्क खलकं वयात छाउनी पिने ल्वहँतं कयकाः स्यायेमाः!”
 36 परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें फुक्क खलकं वयात छाउनी पिने हल, अले वयात ल्वहँतं कयकाः स्यानाबिल।

गाय् फुर्का तयेगु

- 37 परमप्रभुं हानं मोशायात धयादिल,
 38 “इस्त्राएलीतयत् धा, “लिपाया पुस्ता तकं छिमिसं थथःपिनिगु गाया सिथय् प्यकुनय् हे फुर्काय् वँचुगु का तयेमाः।”
 39 थ्व फुर्का छिमित परमप्रभुया उजं लुमकेबी। अले छिमिसं थःगु मन व मिखाया ल्वभया बसय् लानाः वेश्या थें मजुसें परमप्रभुया उजं मानय् याइ।
 40 थ्व फुर्का छिमित जिगु उजं मानय् यायेमाः धकाः लुमके बियाः ग्वाहालि याइ, अले छिपि थः परमेश्वरया निंति पवित्र जुइ।
 41 छिमि परमेश्वर जुइत छिमित मिश्र देशं पितहयाम्ह परमप्रभु छिमि परमप्रभु परमेश्वर जि हे खः।”

16

कोरह, दातान व अबीरामं विरोध याःगु

- 1 लेवीया कुल, कहातया वंशयाम्ह यिसहारया काय् कोरह अले एलीआबया काय्पि दातान व अबीराम अले रूबेन कुलयाम्ह पेलेथया काय् ओन, ✨
 2 खलःया नांजाःपि निसः व नेय्म्ह (२५०) इस्त्राएली नायःत नापं जानाः मोशाया विरोधय् दन।
 3 इपि मोशा व हास्नयागु विरोध यायेत मुनाः इमित धाल, “छिं थःत तसकं तःधंकादीगु दु! खलःया फुक्क मनूत पवित्र जु, अले परमप्रभु इमिगु दथुइ दी। छाय् छिकपिन्सं थःपिन्त परमप्रभुया मुँज्या स्वयाः तःधंकादियागु?”
 4 थ्व खँ न्यनेवं मोशा बँय् भवपुल।
 5 अले वं कोरह व वयागु फुक्क पुचःयात थथे धाल, “कन्हय् सुथय् वयकःयाम्ह सु खः, पवित्रम्ह सु खः, अले वयकःया न्ह्यःने वनेत्यःम्ह सु खः धकाः परमप्रभुं हे क्यनादी। थम्हं ल्ययादीम्हयूसित वयकलं थःगु न्ह्यःने वयकेबी।
 6 अय् कोरह, थथे या, छं व छिमि फुक्क पुचलं गुँगू थनेगु मकः का,
 7 कन्हय् परमप्रभुया न्ह्यःने उकी मि व गुँगू ति। गुम्हयूसित परमप्रभुं ल्ययादी, व हे पवित्र जुइ। हे लेवीया सन्तान, छिमिसं थःत तसकं तःधंकागु दु!”
 8 अले मोशां कोरहयात धाल, “अय् लेवीत न्यँ!
 9 इस्त्राएल्लयाम्ह परमेश्वरं थःगु पवित्र पालया ज्या यायेत व खलःया न्ह्यःने सेवा यायेत इस्त्राएल्लया फुक्क खलःपाखें छिमित ल्यःगु छु छिमित मगात ला?
 10 वयकलं छनापं हे छिमि दाजुकिजा लेवीतयत् न्हापा हे थःगु न्ह्यःने हयादीगु दु! आः छिमित पुजाहारी जुइ मास्ति नं वः ला?
 11 छं व छिमि पासापिनापं मुंगु परमप्रभुया विरोधय् खः। हास्न सु खः धकाः छिमिसं वयागु विरोधय् कचकच यानागु?”
 12 अले मोशां एलीआबया काय्पि दातान व अबीरामयात सःतके छवत। तर इमिसं “जिपि वये मखु धकाः धाल।
 13 जिमित दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु देशं मस्भूमिइ सीत हयादिया नं छितः मगात ला? अले आः छितः जिमि मालिक नं जुइ मास्ति वः ला?
 14 छिं जिमित दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु देशय् हयादीगु मदु। अले जिमिगु अधिकारय् बँ व दाखया क्यब नं बियादीगु मदु। छु! छितः थुपि मनूतयत् दासतयत् थें व्यवहार याये मास्ति वः ला? जिपि वये हे मखु।”
 15 अले मोशां तसककं तंचायाः परमप्रभुयात धाल, “इमिगु देछा नाला कयादी मते! जिं इमिके छम्ह गधा तक नं कयागु मदु, न जिं इमिगु छुं स्यंकागु दु।”
 16 हानं मोशां कोरहयात धाल, “छं व छिमि फुक्क पुचः अले हास्न नं कन्हय् परमप्रभुया न्ह्यःने वा।
 17 छिपि फुक्कसिनं थथःगु गुँगू थनेगु मकः कयाः उकी गुँगू ति, अले फुक्कसिनं थथःगु गुँगू थनेगु मकः ज्वनाः वा। निसः व नेय्गु गुँगू थनेगु मकः परमप्रभुया न्ह्यःने हजि। हास्न व छं नं थथःगु गुँगू थनेगु मकः हजि।”
 18 अले कन्हय् खुन्हु, इपि छम्ह छम्हयूसिनं थथःगु गुँगू थनेगु मकः कयाः उकी मि च्याकाः गुँगू तल। अले इपि मोशा व हास्न नापं नापलायेगु पालया ध्वाखाय् दनाच्चन।
 19 कोरहं फुक्क खलःयात इमिगु विरोधय् नापलायेगु पालया ध्वाखाय् मुंकल। उबलय् परमप्रभुया महिमा फुक्क खलःयाथाय् खनेदत।
 20 परमप्रभुं मोशा व हास्नयात धयादिल,
 21 “थ्व खलःपाखें थःपिन्त अलग ति, जिं थुमित पलखं हे सिधय्काछवये।”
 22 अले मोशा व हास्नं बँय् भवपुयाः धाल, “हे परमेश्वर, फुक्क प्राणीतयत् सासः बियादीम्ह परमेश्वर, छम्ह मनुखं पाप याःगुलि छु छि फुक्क खलःलिसें तं चायादियागु ला?”
 23 अनलि परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

- 24 “खलःयात धा, ‘कोरह, दातान व अबीरामया पालया न्ह्यःनं तापाक्क हूँ।”
- 25 मोशा दनाः दातान व अबीरामया थाय वन, अले इस्राएलया थकालित नं वया ल्यू वन।
- 26 खलःयात वं ख्याच्चः बिल, “थुपिं मभिपिं मनूतयगु पालपाखें तापाक्क च्वेँ। अले इमिगु छुं नं थी मते, मखुसा इमिगु पापया हुनि छिपिं नं मदयावनी।”
- 27 अथे जुयाः कोरह, दातान व अबीरामया पालं इपिं तापाक्क वन। दातान व अबीराम इमि थथःपिनि कलाः व मचाखाचानापं थथःगु पालया लुखाय दन।
- 28 अले मोशां धाल, “थुकथं थुपिं फुक्क ज्या यायेत परमप्रभुं जितः छवयाहयादीगु खः धकाः छिमिसं सी। थ्व जिगु थःगु हे बिचाःकथं यानागु मखु।
- 29 थुपिं मनूत नं फुक्क मेपिं मनूत थें कालगतिं सित धाःसा परमप्रभुं जितः छवयाहयादीगु मखु।
- 30 तर परमप्रभुं छुं न्हगु ज्या यानादिल धाःसा अले बँनं म्हुतु चायकाः इमिगु फुक्क सामान नापं इमित नुनाछवल, अले इपिं म्वाः म्वाःकं पातालय* क्वहां वन धाःसा थुपिं मनूतयसं परमेश्वरयात हेला याःगु हे दु धकाः छिमिसं सी।”
- 31 वं थथे धाये धुंकाः इमिगु क्वय्या बँ चिरिबात।
- 32 पृथ्वी थःगु म्हुतु चायकाः इमित, इमि छेंजः व कोरहया फुक्क मनूत व इमिगु फुक्क सम्पतिनापं घुर्काछवल।
- 33 इपिं थःगु फुक्क सामान नापं म्वाःम्वाकं हे पातालय क्वहां वन। पृथ्वी इमित त्वपुल। इपिं खलःया दथुं नाश जुल।
- 34 अन दुपिं मनूतयसं इपिं चिल्लाय दनाहाःगु सः न्यनाः “पृथ्वी इतीत नं घुर्का छवइ” धकाः धाधां बिस्युं वन।
- 35 अले परमप्रभुया थासं मि पिहां वयाः गुँगू देछाःपि निसः व नेयम्ह मनूतयत भस्म यानाबिल।
- 36 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 37 “हासून पुजाहारीया काय एलाजारयात मिच्याःगु थासं गुँगू थनेगु मकःत लिका अले हेंग्वाःयात भचा तापाक्क यंकाः थुखे उखे हलाब्यु धकाः धा। छायाधाःसा उपिं गुँगू थनेगु मकःत पवित्रगु खः।
- 38 पाप यानाः थःगु हे प्राणयात स्यंकूपिनिगु गुँगू थनेगु मकःतयत मुगलं दादां वेदीइ हिनेगु पाता दयकि। छायाधाःसा उपिं परमप्रभुया न्ह्यःने देछाःगु जुयाः पबित्रगु खः। उपिं पाता धाःसा इस्राएलीतयगु नितिं चिं जुइमा।”
- 39 एलाजार पुजाहारीं उपिं भस्म जूपिं मनूतयसं देछाःगु कँययागु गुँगू थनेगु मकः काल, अले उपिं वेदीइ तयेत मुगलं दायाः पाता दयकल,
- 40 गथे परमप्रभुं मोशापाखें वयात धयादीगु खः। हासूनया सन्तान बाहेक मेम्ह सुं मनु गुँगू च्याकेत न्ह्यःने मवयेमा धकाः होशियार यायेत इस्राएलीतयत थ्व फुक्क जूगु खः। मखुसा व नं कोरह व वया पुचः थें जुइ।
- हासून इस्राएली मनूतयत बचय याःगु
- 41 कन्हय् खुन्हु इस्राएलया फुक्क खलकं मोशा व हासूनया विरोधय थथे धकाः कचकच यात, “छिकपिन्सं हे परमप्रभुया मनूतयत स्यानादीगु खः।”
- 42 खलकं मोशा व हासूनया विरोधय मुनाः नापलायेगु पालपाखे स्वःबलय् आकाझाकां उकियात सुपाचं त्वपुल, अले परमप्रभुयागु महिमा खनेदत।
- 43 मोशा व हासून नापलायेगु पालया न्ह्यःने वल,
- 44 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 45 “छिपिं थ्व खलःपाखें चिला हूँ, अले जिं थुमित पलखं हे भस्म याये।” अले मोशा व हासून बैय भवपुल।
- 46 मोशां हासूनयात धाल, “छिगु गुँगू थनेगु मकः कयादिसँ, अले उकी वेदीं मि तथाः गुँगू तथादिसँ, अले याकनं हे व खलःयाथाय यंकाः इमित प्रायश्चित्त याकि, छायाधाःसा परमप्रभुया तं च्याये धुंकूगु दु, महामारी शुरु जूगु दु।”
- 47 अले मोशां धाःथें हासून गुँगू थनेगु मकः ज्वनाः मुनाच्चपिं मनूतय दथुइ ब्वाँय वन। महामारी वये धुंकूगुलिं वं गुँगू छायाः मनूतयगु नितिं प्रायश्चित्त यात।
- 48 व सिनावनेधुंकूपिं व म्वानाच्चपिं मनूतयगु दथुइ दन, अले महामारी दित।
- 49 कोरह नापं जानाः सीपिं त्वःता उबलय् महामारीं सीपिं झिंप्यदूः व न्हय्सःम्ह (१४,७००) मनूत दु।
- 50 महामारी दी धुंकाः हासून नापलायेगु पालय मोशायाथाय वल।

17

हासूनया कथिइ चुलि हःगु

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 2 “इस्राएलीतलिसें खें ल्हाः, अले इमि छगू छगू कुलया नायःपाखें छपु छपु यानाः झिंनिपु कथि का, अले छं इपिं फुक्कसिगु नां थथःगु कथिइ च्व।
- 3 लेवीया कुलयागु कथिइ छं हासूनया नां च्व। छगू छगू कुलया नायःया नितिं छपु छपु कथि दयेमाः।
- 4 जिं छनापं नापलायेगु महा-पवित्र थासय् बाचाया सनूया न्ह्यःने उपिं तथाब्यु।

* 16:30 १६:३० पाताल थुकियात हिब्रू भाषां सियोल धाइ

- 5 जिं ल्ययातःम्हयसिगु कथिं चुलि पिहां वइ। थथे इस्त्राएलीतयसं छंगु विरोधय याना हे च्वनीगु कचकच मदयकाछवये।”
- 6 अले मोशां इस्त्राएलीतयत थ्व खँ न्यंकल। इमि नायःतयसं थथःपिनि कुलकथं छम्ह छम्ह नायःया निंति छपु छपु यानाः झिनिपु कथि वयात बिल। हास्नया कथि नं इमिगु कथिया दथुइ दु।
- 7 मोशां उपि कथि कयाः महा-पवित्र थासय् बाचाया सनूया न्ह्यःने तयाबिल।
- 8 कन्हय् खुन्हु मोशा महा-पवित्र थासय् दुहां वन। अले लेवीया कुलया निंति तयातःगु हास्नया कथिं चुलि पिहां वःगु खन। उलि जक मखु, मुखू पिहां वयाः स्वां ह्याच्वंगु अले मस्यारं नं सःगु जुल।*
- 9 अनलि मोशां उपि कथि परमप्रभुया न्ह्यःनं कयाः इस्त्राएलीतयथाय हल। अले इमिसं स्वयाः थथःगु कथि काल।
- 10 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “विरोध याःपिनिगु निंति चिं थहरय जुइत हास्नया कथियात बाचा चिनातःगु सनूया न्ह्यःने हानं यंका ति। अले जिगु विरोधय् याःगु इमिगु कचकचयात छं दिकाब्यु, मखुसा इपिं सिनावनी।”
- 11 परमप्रभुं उजं बियादीगु थें मोशां फुक्क यात।
- 12 इस्त्राएलीतयसं मोशायात धाल, “स्वयादिसँ, जिपिं सिनावनी, जिपिं स्यन, जिपिं स्यन।
- 13 परमप्रभुया नापलायेगु पालया सतिक वइम्ह न्ह्याम्ह नं सिनावनी। छु जिपिं फुक्क सिनावनी ला?”

18

पुजाहारीत व लेवीतयगु ज्या

- 1 परमप्रभुं हास्नयात धयादिल, “पवित्र लागाय जुइगु अपराधया जिम्मा छंगु, छिमि कायपिनिगु व छिमि परिवारयागु जुइ। पुजाहारीया ज्या लिसे स्वापु दुगु ज्याखँयागु जिम्मा जक छंगु व छिमि कायपिनिगु जुइ।
- 2 छ व छिमि कायपिन्सं नापलायेगु पालय् सेवा याः वनीबलय् छिमि लेवी कुलयापि थःथितिपिन्त नं थःनापं ब्वनाहयेगु या। इमिसं छिमिगु ज्याय् ग्वाहालि बी।
- 3 इमिसं छं धाःथें ज्या यायेमाः, अले नापलायेगु पालया ज्यायागु जिम्मा कायेमाः। तर इपिं पवित्र पालया सामान व वेदीया सतिक तक नं मवनेमाः, मखुसा इपिं नापं छिपिं नं सी।
- 4 इमिसं छिमिगु क्वय् च्वनाः ज्या यायेमाः, अले नापलायेगु पालया ज्या यायेमाः। छिपिं दुथाय् मेपिं सुं नं मवयेमाः।
- 5 “छं हे पवित्र पाल व वेदीया रेखदेख यायेगु जिम्मा कायेमाः। गुकिं यानाः जिगु तं हाकनं इस्त्राएलीतयत् मलायेमा।
- 6 जिं हे इस्त्राएलीतयगु दथुं छिमि लेवी थःथितिपिन्त ल्ययागु दु। जिं इमित कोस्यालिकथं छन्त बियागु दु। इपिं नापलायेगु पालय् सेवा यायेत परमप्रभुयात अर्पण याःपिं खः।
- 7 अयनं छ व छिमि कायपिन्सं जक वेदी व पवित्र पालया दुने वनाः पुजाहारीया ज्या याये फइ। जिं छिमि पुजाहारीया ज्या कोसेलिकथं बियागु दु। मेपिं सुं मनू अन वल धाःसा वयात स्यानाछवयेमाः।”

पुजाहारीयागु ब्व

- 8 हाकनं परमप्रभुं हास्नयात धयादिल, “इस्त्राएलीतयसं जितः छायेहःगु फुक्क पवित्र देछा जिं छंगु जिम्माय् बियागु दु। छ पुजाहारी जुयाः ज्या याःगुलि उपि देछा छ व छिमि कायपिन्त न्ह्याबलेंया भागकथं अलग यानागु दु।
- 9 मिपाखें अलग यानातःगु तसकं पवित्रगु देछात छंगु हे जुइ। मन्तयसं जितः छायेहःगु तसकं पवित्रगु देछात अर्थात फुक्क अन्नबलि, पापबलि, व दोषबलिया व हे ब्व छ व छिमि कायपिनिगु निंति जुइ।
- 10 थ्व तसकं पवित्रगु ब्वकथं छं व न। फुक्क मिजंतयसं व नयेमाः। थुकियात छं पवित्र तायकेमाः।
- 11 “थुपिं नं छंगु जुइ, इस्त्राएलीतयसं जितः छायेहःगु फुक्क संकाबीगु बलितपाखें अलग यानातःगु बलि। जिं थुकियात छ व छिमि काय् म्हायापिन्त न्ह्याबलेंया भागकथं बियागु दु। विधिकथं शूद्र जूपिं छं छँजःपिं फुक्कसिनं थ्व नये फइ।
- 12 “इस्त्राएलीतयसं दँयदसं जितः छायेहइगु न्हापांगु बालीया भिंगु भिंगु फुक्कं जिं छन्त हे बियागु दु, गथेकि, जैतूनया चिकं, न्हगु दाखमघ व अन्न।
- 13 इमिसं परमप्रभुयात छायेहःगु सःगु फुक्ककथंयागु न्हापांगु फल छंगु हे जुइमाः। छंगु छँजःयापिं शूद्र जूपिं फुक्कसिनं व नयेफु।
- 14 “इस्त्राएलय् परमप्रभुयात देछाःगु न्ह्यागुं नं छंगु हे खः।*
- 15 परमप्रभुयात देछाःपिं न्हापां बूपिं मनू जूसां वा पशु जूसां छन्त हे खः। अयनं कायपिं वा अशूद्र पशुतय् न्हापां बूपिन्त धाःसा छं लिफ्यायेमाः।
- 16 लच्छि दये धुंकाः पवित्र पालया शेकेलकथं छं क्वःछीगु न्यागु शेकेल* मू पुलाः इमित लिफ्यायेमाः, छगू शेकेलया तौल निइगू गेरा दइ।
- 17 “अयनं द्रहं, फै वा दुगुया न्हापां बूपिन्त लिफ्याये मते! इपिं पवित्रपिं खः। इमिगु हि वेदीइ छ्वाकि। अले परमप्रभुया निंति यःगु नस्वाः जुइत विशेष देछाकथं इमिगु दाः छवयका छव।
- 18 अले संकाबीगु बलिया ह्याकुला व जव खम्पा थें थुकियागु ला नं छंगु हे जुइमाः।

* 17:8 १७:८-९ हिब ९:४

☆ 18:14 १८:१४ लेवी २७:२८; इज ४४:२९

* 18:16 १८:१६ शेकेल छगू शेकेलय् चिचीधंगु निइगू गेरा दइ, छगू शेकेलया तौल ११.५ ग्राम ति दइ

19 इस्राएलीतयसं परमप्रभुयात देछाइगु पवित्र बलिपाखें अलग तयातःगु फुक्क ब्व जिं छ व छिमि काय् म्हायापिन्त दया हे च्वनीगु भागकथं बियागु दु। परमप्रभुया न्हःने छ व छिमि सन्तानया लागिं थ्व लिपाथ्यंक दयाच्वनीगु चियागु बाचां खः।”

20 हानं परमप्रभुं हारूनयात धयादिल, “इस्राएलीतय देशया जग्गा-जमिनय् छंगु सर्वय दइ मखु। इपिं नाप नापं छंगु छुं नं ब्व दइ मखु। इस्राएलीतयगु दथुइ छंगु ब्व व सर्वय जि हे खः।

लेवीतयगु भाग

21 “लेवीया सन्तानतयसं नापलायेगु पाललय् सेवा याःगुलि इस्राएलीतयसं जिथाय् हःगु झिब्वय् छब्व जिं इमित सर्वयकथं बियागु दु।”

22 आबंलि इस्राएलीत नापलायेगु पालया न्हःने मवयेमाः। मखुसा इमिगु पापया कारणं इपिं सी।

23 नापलायेगु पालया ज्या धाःसा लेवीतयसं यायेमाः। उकिया विरोधय् जूगु अपराधया जिम्मा इमिसं हे कायेमाः। थ्व न्ह्याबलें इमिगु सन्तानया जिम्मा खः। इस्राएलीतयगु दथुइ धाःसा इमिगु छुं नं सर्वय दइ मखु।

24 थुकिया पलेसा जिं लेवीतयत् इमिगु सर्वयकथं इस्राएलीतयसं परमप्रभुयात छाःगु झिब्वय् छब्व बी। अथे जुयाः ‘इस्राएलीतय दथुइ इमित सर्वय दइ मखु’ धकाः जिं इमिगु बारे धयागु दु।”

25 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

26 “लेवीतयत् धा, ‘जिं छिमिगु सर्वयया निति इस्राएलीतयसं बी हःगु झिब्वय् छब्व कयाः वपाखें नं छिमिसं परमप्रभुयात झिब्वय् छब्व देछाकथं छायेमाः।

27 छिमिगु बलि खलाया अन्न व दाख तिसिगु सालया दाखमघ थें ल्याः खाइ।

28 थुकथं इस्राएलीतयसं छिमित ब्यूगु झिब्वय् छब्व छिमिसं नं परमप्रभुयात झिब्वय् छब्व देछा छायेमाः। उकिं परमप्रभुयात देछाःगु पुजाहारी हारूनयात बीमाः।

29 छिमित ब्यूगु दकलय् भिंगु व पवित्र ब्व धाःसा देछाकथं परमप्रभुयात छायेमाः।’

30 “छं लेवीतयत् धाः, ‘छिमिसं दकलय् भिंगु ब्व छाल धाःसा व छिमिगु निति खलाया अन्न व दाख तिसिगु सालं दाखमघ थें ल्याः खाइ।

31 छिपिं व छिमि छेंजःपिन्सं न्ह्यागु हे थासय् थुकिया ल्यं दुगु नयेफु, छायाःसा नापलायेगु पालय् छिमिसं याइगु ज्याया निति थ्व छिमिगु ज्याला खः।

32 छिमिसं भिंगु ब्व देछाये धुंकुगुलि छिमित दोष लाइ मखु। अयनं इस्राएलीतय पवित्र देछा अशुद्ध मजुइमाः। अले छिपिं सी मखु।’ ”

19

शुद्ध यायेगु लः

1 परमप्रभुं मोशा व हारूनयात धयादिल,

2 “परमप्रभुं बियादीगु व्यवस्थाया छगू नियम थ्व हे खः। ककुइ जुवा मलानिम्ह, खू मदुम्ह ह्याउँम्ह साचा छन्थाय् हजि धकाः इस्राएलीतयत् धा।

3 छं एलाजार पुजाहारीयात व साचा ब्यु। वयात छाउनीं पिने यंकाः वयागु न्हःने वयात स्यायेमाः।

4 अनंलि एलाजार पुजाहारी थःगु पतिचां वयागु हि भतिचा कयाः नापलायेगु पालपाखे न्हयकः छवाकेमाः।

5 वं खंक हे व साचित, वयागु छेंगू ला, हि व आतापुतिनापं छवयेका छवयेमाः।

6 अले पुजाहारी देवदास्या सिँकचा, हिसपमा व ह्याउँगु का कयाः च्यानाच्वंम्ह साचाया च्वय् वांछवया बीमाः।

7 अनंलि पुजाहारी थःगु वसः हियाः लखं म्वःलहुइमाः। अनंलि व छाउनीं दुहां वयेफु। अयनं व सन्ध्याकाः इलय् तक अशुद्ध जुइ।

8 साचित छवयकुम्हयसिनं नं थःगु वसः हीमाः अले लखं म्वःलहुइमाः। सन्ध्याकाः इलय् तक व नं अशुद्ध जुइ।

9 “सुं छम्ह शुद्ध मनुखं व साचायागु नउ मुंकेमाः, अले उकियात छाउनीं पिने छगू शुद्ध जूगु थासय् तयेमाः। थ्व नउ इस्राएली खलकं शुद्ध याइगु लखय् छ्यलेत तया तयेमाः। थ्व लः पाप चीकाछवयेगु ज्याइवल्य छ्यली।”

10 साचाया नउ मुंम्हयसिनं थःगु वसः हीमाः अले सन्ध्याकाः इलय् तक व नं अशुद्ध जुइ। इस्राएलीत व इपिं नापं च्वंपिं परदेशीतयगु निति थ्व सदांया विधि जुइ।

11 “सीम्ह थ्यूम्ह मनु न्हयन्हु तक अशुद्ध जुइ।

12 वं थःत उगु लखं स्वन्हु खुन्हु व न्हयन्हु खुन्हु शुद्ध यायेमाः, अले व शुद्ध जुइ। वं स्वन्हु खुन्हु व न्हयन्हु खुन्हु थःत शुद्ध मयात धाःसा व शुद्ध जुइ मखु।

13 सुनां सीम्ह थियाः थःत शुद्ध याइ मखु वं परमप्रभुया पवित्र पालयात अशुद्ध याइ। व मनुयात इस्राएलीतपाखें नाश याना छवयेमाः। शुद्ध यायेगु लखं वयात मछवाकूगुलि व अशुद्धम्ह हे खः। वयागु अशुद्धता वयाके दया हे च्वनी।

14 “सुं मनु पालय् सित धाःसा उकियागु नियम थ्व हे खः, पालय् वइपिं व पाल दुने दुपिं मनु न्हयन्हु तक अशुद्ध जुइ।

15 अले पुसां त्वपुयामतःगु थल फुक्क अशुद्ध जुइ।

16 “हानं सुं मनुखं पिने तरवारं स्याःम्ह मनु वा थःगु कालगतिं सीम्ह मनुयात थिल धाःसा वा सीम्हयागु क्वँय् वा सीगाः थिल धाःसा व न्हयन्हु तक अशुद्ध जुइ।

† 18:19 १८:१९ चियागु बाचा थ्व हिब्रू धापूया अर्थ चि छगू चि खः गुकि बाचा सदांया लागिं खः धकाः कयनी। ☆ 18:21 १८:२१ लेवी २७:३०-३३; व्य १४:२२-२९ ☆ 19:9 १९:९ हिब ९:१३

17 “व अशुद्धमह मनूयात शुद्ध यायेत शुद्ध जुइगु बलिकथं छवयेकूमह साया नउ कया: थलय तया: उकी नील: तयेमा:।

18 अले छम्ह शुद्धमह मनुखं हिसपमा कया: व लखय थुना: पाल, पालय दुगु थलबल व अन दुपि मनूतयत्त छावाकेमा:। सीम्हया क्वँय, स्या:म्ह मनूया सीम्ह, थ:गु कालगति सीम्ह मनूयात वा सीगा:यात थ्यूम्ह मनूयात नं अथे हे छावाकेमा:।

19 शुद्धमह मनुखं अशुद्ध जूमह मनूयात स्वन्हु खुन्हु व न्हयन्हु खुन्हु व लखं छावाकेमा:। न्हयन्हु खुन्हु वं अशुद्धमह मनूयात शुद्ध यायेमा:। अले शुद्ध जूमहयसिनं थ:गु वस: हिया: म्व:ल्हुइमा:, अले सन्ध्याका: इलय् व शुद्ध जुइ।

20 अशुद्ध जूमह मनुखं थ:त शुद्ध मयात धा:सा वयात खल:या दथुं नाश याना छावयेमा:, छायाधा:सा वं परमप्रभुया पवित्र पालयात अशुद्ध यात। वयागु म्हय शुद्ध यायेगु लखं मछवाकूगुलि व अशुद्धमह हे जुइ।

21 इमिगु निति थ्व लिपा थयंकया नियम जुइमा:।

“शुद्ध यायेगु ल: छावाकूमहयसिनं नं थ:गु वस: हीमा:। शुद्ध यायेगु ल: थ्यूम्ह मनू नं सन्ध्याका: इलय् तक अशुद्ध जुइ।

22 अशुद्धमह मनुखं न्ह्यागु हे थ्यूसां व अशुद्ध जुइ। अले व थ्यूगु खँ मेम्हयसिनं थिल धा:सा व नं सन्ध्याका: इलय् तक अशुद्ध जुइ।”

20

ल्वहँतं ल: पिहां व:गु

प्रस १७:१-७

1 इस्त्राएलीतय् फुक्क खल: न्हापांगु लाय् जीनयागु मरूमिइ थयंक: वया: कादेशय् बाय् च्वन। मिरियम* अन हे सित अले वयात अन थुनाबिल।

2 खल:या निति अन ल: मदु। अले मोशा व हास्नया विरोधय् मनूत मुन।

3 इमिसं मोशालिसे कचकच हाला: थथे धाल, “परमप्रभुया न्ह्य:ने जिमि थ:थितिपि सीबलय हे जिपि नं सीगु जूसा ज्यूगु नि!

4 आ: ला जिमि पशुत नापं जिपि सीगु जुल। छाय् परमप्रभुया खल:यात छिं थ्व मरूमिइ हयादियागु?

5 छाय् जिमित मिश्रं थ्व ग्यानपुसे च्वंगु थासय् हयादियागु? थ्व थासय् अन्न, य:मरिसि, दाख व धालेसि छुं नं मदु। थन त्वनेगु ल: नं मदु।”

6 मोशा व हास्न मूपिं मनूतयगु न्ह्य:नं नापलायेगु पालया ध्वाखाय् वना: बँय् थयंक क्वछुना: भवपुल। अन परमप्रभुया महिमा इमिथाय् खनेदत।

7 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

8 “थ्व कथि कया: छ व छिमि दाजु हास्न वना: खल:यात मुंकि। इमिगु न्ह्य:ने हे थ्व ल्वहंयात उजं ब्यु, अले ल्वहँतं ल: पिहां वइ। छ थ्व ल्वहँतं इमित ल: पिकाइ। थुकथं छ खल: व इमि सा द्रहंतयत्त ल: बी।”

9 अले परमप्रभुं उजं बियादीगु थें मोशां वय्क:या न्ह्य:नं कथि काल।

10 मोशा व हास्न ल्वहंधीया न्ह्य:ने खल:यात मुंकल। अले मोशां इमित धाल, “न्यँ, विद्रोही मनूत, छु जिमिसं छिमिगु निति थ्व हे ल्वहँतं ल: लिकयाबी ला?”

11 मोशां थ:गु ल्हा: ल्हना: निक: थ:गु कथि ल्वहँतय् दाल। उकिं ल: पिहां वल। अले खल: व इमि पशुतयसं त्वन।

12 तर परमप्रभुं मोशा व हास्नयात धयादिल, “छिमिसं जित: विश्वास मया:गुलि अले जिगु पवित्रतायात इमिगु न्ह्य:ने ब्वयेमफुगुलि छिमिसं थ्व खल:यात जिं बियागु देशय् यंकेखनी मखु।”

13 थ्व थाय्यात मेरीबाया† ल: धका: धाल। थन हे इस्त्राएलीत परमप्रभुनापं कचकच या:गु ख:। अन हे वय्कलं इमिगु दथुइ थ:त पवित्र क्यनादीगु ख:।

एदोमया जुजुं लँ मब्युगु

14 मोशां कादेशं एदोमया जुजुयाथाय् थथे धका: दूतत छवल,

“छिमि इस्त्राएली थ:थितिपिन्सं थथे धयाच्चन, जिमित जूगु दु:ख छिं सी हे स्यु।

15 जिमि पुर्खात मिश्र देशय् वंगु ख:। अले जिपि ता:ई तक मिश्र देशय् च्वना। मिश्रीतयसं जिपि व जिमि पुर्खालिसें बांमला:गु व्यवहार यात।

16 अले परमप्रभुयात ग्वाहालिया निति बिनति याना, वय्कलं जिमिगु बिनति न्यनादिल, अले छम्ह स्वर्गदूत छवयाहया: जिमित मिश्र देशं लिगना हयादिल।

“थुबलय् जिपि छिगु देशया सिमाना लिक्क ला:गु कादेश शहरय् दु।

17 दया याना: जिमित छिगु देश जुया: वनेबियादिसँ। जिपि बँ व दाखक्यब जुयावने मखु। जिमिसं छिगु तुंयागु ल: त्वने मखु। जिपि जुजुया मू लँ जक जुया: वने। अले छिगु देशं पिहां मवंतले जिपिं जवय् खवय् वने मखु।”

18 अयून एदोमं इमित धाल,

“छिपि जिमिगु देश जुयावने दइ मखु, मखुसा तरवार ज्वना: जिमिसं छिमित हमला या: वये।”

19 इस्त्राएलीतयसं जुजुयाथाय् हानं धाय्के छवल,

“जिपि मू लँ जुया जक वने, अले जिमिसं व जिमि पशुतयसं छिगु ल: त्वंसा उकिया मू पुले। जिमित मेगु छुं मखु। छिगु देशं न्यासि वने जक बियादिसँ।”

* 20:1 २०:१ मिरियम थ्व मोशा व हास्नया तता ख:, स्वयादिसँ, प्रस १५:२०; १ इति ६:३ † 20:13 २०:१३ मेरीबा हिब्रू भाषां थुकिया अर्थ “कचकच” ख:

20 हानं इमिसं लिसः बिल,
“छिपि वये दइ मखु।”

अले एदोमं छगू तःधंगु व बल्लाःगु सेना ज्वनाः इपि लिसे ल्वायेत वल।

21 थुकथं एदोमं इमिगु देश दुने जुयाः वने मब्यगुलि इस्त्राएलीत अनं लिहां वल।

हारून सीगु

22 इस्त्राएलया फुक्क खलः कादेशं न्ह्यानाः होर पर्वतय् थ्यंकः वल।

23 एदोम देशया सिमाना लिक्क होर पर्वतय् परमप्रभुं मोशा व हारूनयात थथे धयादिल,

24 “हारून सिनाः थः पुर्खानापं मिलय् जू वनी। छिपिं निम्हं मेरीबाया लखय् जिगु वचनया विरोधय् वंगुलि जिं इस्त्राएलीतय्त बीत्यनागु देशय् व वने दइ मखु।

25 हारून व वया काय् एलाजारयात होर पर्वतया च्वय् ब्वनायकि।

26 अन हारूनयागु पुजाहारीया वसः त्वयेकाः वया काय् एलाजारयात फिकाब्यु। अनंलि हारून सिनाः थः पुर्खानापं मिलय् जू वनी, व अन हे सी।”

27 परमप्रभुं उजं बियादीगु थें मोशां यात। फुक्क खलःया मिखाया न्ह्यःने हे इपिं होर पर्वतय् थहां वन।

28 मोशां हारूनयागु पुजाहारीया वसः त्वयेकाः वया काय् एलाजारयात फीकाबिल। अन हे पर्वतया च्वकाय् हारून सित। अले मोशा व एलाजार पर्वतं क्वय् कुहां वल।*

29 हारून सिनावंगु खँ फुक्क खलकं सिल, अले फुक्क इस्त्राएलीत स्विन्हू तक दुखं च्वन।

21

कनानीत नापं ल्वाःगु

1 नेगेवय् च्वनीम्ह आरादयाम्ह कनानी जुजुं इस्त्राएलीत अटारीम वनीगु लँ जुयाः वयाच्वंगु दु धयागु खँ न्यनाः व इपि नापं ल्वाः वल। अले छुं मनूतय्त ज्वनाः यंकल।*

2 इस्त्राएलीतयसं परमप्रभुयात थथे भाकल यानाः प्रार्थना यात, “छिं धात्थें हे थ्व मनूतय्त जिमिगु ल्हातय् बियादिल धाःसा जिमिसं इमित, इमिगु शहरतय्त छितः शर्त मतसें लःल्हाये अले इमित नाश याये।”

3 परमप्रभुं इस्त्राएलीतयगु बिन्ति न्यनाः कनानीतय्त इमिगु ल्हातय् बियादिल। इस्त्राएलीतयसं इमित व इमिगु शहरतय्त भज्यंक नाश यानाबिल। अथे जुयाः व थाय्या नां होर्मा* धकाः तल।

कँय्याम्ह सर्प

4 इपि एदोम देशं पिने पिने चाहिला वनेत होर पर्वतं लाल समुद्रया† लँ जुयावन। अयनं मनूत यात्राया हुनि आयबुल।*

5 अले इपिं परमेश्वर व मोशाया विरोधय् थथे धकाः हाल, “थ्व मरुभूमिइ सीत छाया छिकपिन्सं जिमित मिश्र देशं हयादियागु? थन मरि मद्, लः नं मद्। थज्याःगु नसा नँनं जिपिं वाक्क जुइ धुंकल।”*

6 अले परमप्रभुं इमिगु थासय् बिख दुपि सर्प छवयादिल अले सर्पतयसं मनूतय्त न्यानाः तःम्ह हे इस्त्राएलीत सित।

7 मनूत मोशाया न्ह्यःने वयाः धाल, “जिमिसं परमप्रभु व छिगु विरोधय् खँ ल्हानाः पाप यानागु दु। जिमिगु न्ह्यःने सर्पत चीकादिसँ धकाः परमप्रभुयात प्रार्थना यानादिसँ।” अले मोशां इमिगु लागिं प्रार्थना यात।

8 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छं सर्पयागु छगू इवाता दय्काः उकियात थामय् यख्खानाब्यु। सर्प न्याःपिं मनूतयसं उकियात स्वये धुंकाः इपिं म्वाइ।”

9 थथे मोशां कँय्याम्ह छम्ह सर्प दय्काः उकियात छगू थामय् यख्खानाबिल। अले सर्प न्याःपिं मध्ये सुनां सुनां व कँय्याम्ह सर्पयात स्वल व मनू म्वात।*

इस्त्राएलीत मोआबपाखे वंगु

10 इस्त्राएलीत न्ह्याः वनाः ओबोतय् पाल ग्वल।

11 ओबोतं न्ह्याः वनाः मोआबया पुर्बपाखे इये-अबारीमया मरुभूमिइ इमिसं पाल ग्वल।

12 अनं इपिं न्ह्याः वनाः जेरेदया गालय् पाल ग्वल।

13 अनं न्ह्याः वनाः इमिसं एमोरीतयगु देशं पिहां वःगु मरुभूमिइ दुगु अर्नोन खुसियागु उखेपाखे पाल ग्वल। अर्नोन खुसि मोआब व एमोरीतय् दथुइच्वंगु सिमाना खः।

14 अथे जुयाः परमप्रभुया युद्धयागु सफलइ थथे च्वयातःगु दु,

* 20:28 २०:२८ प्रस २९:२९; गन्ती ३३:३८; व्य १०:६ * 21:1 २१:१ गन्ती ३३:४० * 21:3 २१:३ होर्मा थुकिया अर्थ नाश जूगु थाय् खः † 21:4 २१:४ लाल समुद्र लाल समुद्रया थ्व भाग इमिसं दकलय् न्हापा छीगु लाल समुद्रया पच्छिमपाखे च्वंगु तःधंगु खाडी मखु, थ्व लाल समुद्र पुर्बपाखे च्वंगु मेगु हे तःधंगु खाडी खः। * 21:4 २१:४ व्य २:१ * 21:5 २१:५-६ १ कोर १०:९ * 21:9 २१:९ २ राज १८:४; यह ३:१४

“सूपाया वाहेब, न्हसिकापत
व अर्नोन खुसि,

15 अले तःगाःयागु पाचा,

गुगु आर नांयागु शहरपाखे जुयाः
मोआबयागु सिमानाय् तक वंगु दु।”

16 अनं इपिं बेअरयः वन। परमप्रभुं मोशायत “मनूत मुं अले जिं इमित लः बी धकाः धयादीगु तुं अन हे दु।”

17 उबल्य् इस्त्राएलीतयसं थ्व म्ये हाल,

“हे तुं, लः पिका!

उकिया बारे म्ये हा,

18 व तुं शासकतयसं म्हगु खः।

अले मनूतय् थकालितयसं,

लायक् कथिं व थःपिनिगु कथिं म्हगु खः।”

अले मरुभूमिं मन्तानाय् वन।

19 मन्तानां नहलीएलय्, नहलीएलं बमोत तक वन।

20 अनं इपिं मोआबया गालय् वन। अन दुगु पिसगाया च्चकां मरुभूमि खने दु।

एमोरीतय् जुजुयात बुक्कुगु

व्य २:२६-३७

21 इस्त्राएलीतयसं एमोरीतय् जुजु सीहोनयाथाय् थथे धयाः दूतत छवत,

22 “जिमिसं छिगु देश जुयावने बियादिसैं। जिपिं बुँ व दाखक्यबपाखे वने मखु। जिमिसं छिगु छगू नं तुंयागु लः त्वने मखु। छिगु देशं पिहां मवंतले जुजुया मू लँ जुयाः जक वने।”

23 अयनं सीहोनं इस्त्राएलीतयत् थःगु देशं जुयावने मब्यू। वं थः सेना मुंकाः इस्त्राएलीतनापं ल्वायेत मरुभूमिइ वयाः यहसाय् थ्यंकाः अन हे इपिं नापं ल्वात।

24 अयसं इस्त्राएलीतयसं वयात तरवारं स्यात, अले अर्नोन खुसिनिसें यब्बोक खुसि तक इमिगु देश त्याका काल। अम्मोनीतयगु सिमाना तक जक त्याका काल, छायाःसा इमिगु सिमाना बल्लाःगु खः।

25 इस्त्राएलीतयसं एमोरीतयगु फुक्क शहर त्याका काल। इपिं एमोरीतयगु फुक्क शहरय्, हेशबोन व उकिया लिक्क लिक्क च्वंगु गामय् च्वन।

26 हेशबोन धाःसा एमोरीतय् जुजु सीहोनयागु शहर खः। छुं ई न्ह्यः वं मोआबया जुजुनापं ल्वानाः अर्नोन तक वयागु फुक्क देश वयागु ल्हातं लाकाकाःगु खः।

27 अथे जुयाः चिनाखँमितयसं थथे धाइगु,

“हेशबोनय वा अले थ्व हानं दयकेमा,

सीहोनया शहरयात हानं बांलाक दयकेमा।

28 हेशबोनं मि पिहां वल,

सीहोनयागु शहरं छगू मिप्वाःला पिहां वल।

उकिं मोआब देशयागु आर शहरयात

अर्नोन खुसि च्वय्या ततःजाःगु थासय्यापिन्त भस्म यात।*

29 हे मोआब, छन्त धिक्कार दु!

कमोश घःया प्रजा, छ नाश जुल!

वं थः कायपिन्त बिस्सुं जूपिं थें

व थः म्हायपिन्त दासी थें

एमोरी जुजु सीहोनयात बिल।

30 अयनं आः ला जिमिसं इमित त्याकाःगु दु,

हेशबोननिसें दीबोन तक नाश जुइ धुंकल।

जिमिसं नोपा व मेदबा तक नं इमित

भज्यंक स्यंकाबी धुन।”

31 थुकथं इस्त्राएली मनूत एमोरीतयगु देशय् बाय् च्वन।

32 मोशां याजेरय् चिवा काइपिं मनूत छवये धुंकाः इस्त्राएलीतयसं उकिया प्यखेरं च्वंगु गां त्याका काल। अले अन दुपिं एमोरीतयत् लिनाछवत।

† 21:16 २१:१६ बेअर थुकिया अर्थ लः खः। ☆ 21:28 २१:२८-२९ यर ४८:४५-४६

बाशानया जुजुयात बुकूगु

व्य ३:१-११

33 अनलि इपि लिहां वया: बाशान पाखेयागु लँ जुया: थहां वन। बाशानयाम्ह जुजु ओग धा:सा इपि नापं लडाइँ यायेत एद्रील्य थ: फुक्क सेनानापं पिहां वल।*

34 अले परमप्रभुं मोशयात धयादिल, “व खना: ग्याये मते, छायाधा:सा जिं वया फुक्क सेना व देशनापं छंगु ल्हातय् तयाबियागु दु। अले छं एमोरीतय् जुजु हेशबोनय् च्वंम्ह सीहोनयात गथे यानागु ख: वयात नं अथे हे या।”

35 अथे जुया: इमिसं वयात, वया काय्पिन्त अले वया फुक्क मनूतय् सुं छम्ह नं ल्यं मदय्क फुक्कसित स्याना: इस्त्राएलीतय्सं इमिगु देश त्याका काल।

22

बालाकं बालामयात स:तकेछव:गु

1 अले इस्त्राएलीत न्हा: वना: यरीहोया उखे यर्दन खुसिया सिथय् मोआबया ख्यलय् पालग्वया च्वन।
2 इस्त्राएलीतय्सं एमोरीतय् छु छु या:गु ख:, व फुक्क मोआबया जुजु सिप्पोरया काय् बालाकं खन।
3 इस्त्राएलीत यक्व अप्व: दुगुलि मोआबीत ग्यात। इस्त्राएलीतय्गु हुनि इपि तसकं ग्याना: थरथर खात।
4 मोआबीतय्सं मिधानया थकालितय् धाल, “थ्व हुलं झीगु प्यखेरं च्वंपि फुक्क मनूतय् द्रहं नं ख्यलय् च्वंगु वाउँगु घाँय् क्वाप्प न:गु थें क्वाप्प नयाबी।”

उबलय् सिप्पोरया काय् बालाक मोआबया जुजु ख:।

5 वं यूफ्रेटिस खुसि लिक्क दुगु थ:मनूतय्गु देश पतोरय् च्वंम्ह बओरया काय् बालामयाथाय् थथे धया: दूत छवत,*
“मिश्रं व:पिं मनूत वया: देशया फुक्क थाय् त्वपुइ धुंकल। अले इपि जिगु हे सिमानाय् वया: बाय् च्वनाच्वंगु दु।
6 थुकथं झासँ, थुमित सरा: बियादिसँ छायाधा:सा इपि जि स्वया: बल्ला:। अथे यानादिल धा:सा सके जिं इमित त्याका: देशं लिनाछवये फइ ला। छिं सुयात आशिष बियादी वयात आशिष लाइ, अले सुयात सरा: बियादी वयात सरा: लाइ धका: जिं बालाक स्यु।”
7 मोआब व मिधानयापिं थकालितय्सं जुजुया ल्हातं भुलां ज्याला कया: बालामयाथाय् वना: जुजुयागु खँ न्यंकल।
8 बालामं इमित धाल, “थौं चान्हय् थन हे च्वनादिसँ, अले परमप्रभुं जिनापं गथे खँ ल्हानादी व हे जिं छिकपिन्त कने।” अथे जुया: मोआबी जुजुया मू मनूत व नापं बाय् च्वन।
9 परमेश्वर बालामयाथाय् झाया: न्यनादिल, “छनापं च्वनाच्वंपि थुपिं मनूत सु ख:?”
10 बालामं परमेश्वरयात धाल, “मोआबया जुजु सिप्पोरया काय् बालाकं जिथाय् थ्व खँ छवयाहयादीगु दु,
11 ‘मिश्रं व:पिं मनूत वया: देशया फुक्क थाय् त्वपुइ धुंकल। छिं झाया: जिगु निंति इमित सरा: बियादिसँ। थथे यानादिल धा:सा सके जिं इपि नापं ल्वाना: इमित लिनाछवये फइ ला।’ ”
12 परमेश्वरं बालामयात धयादिल, “छ इपि नापं वने मते। छं इमित सरा: बी मते, छायाधा:सा इपि आशिष ला:पि ख:।”
13 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां बालाम दना: बालाकया मू मनूतय् धाल, “छिपिं थ:गु देशय् लिहांझासँ छायाधा:सा परमप्रभुं जित: छिकपिं नापं वने मते धका: उजं बियादीगु दु।”
14 अथे जुया: मोआबीतय् मू मनूत बालाकयाथाय् लिहां वना: धाल, “बालाम जिपिलिसँ वयेत मानय् मजुल।”
15 अनलि बालाकं हानं न्हापा स्वया: यक्व व न्हापा स्वया: त:धंपिं हाकिमत छवल।
16 इमिसं बालामयाथाय् वया: धाल,
“सिप्पोरया काय् बालाकं थथे धयादी, छिं जिथाय् वयेत छुकिं नं मपनेमा:।
17 छायाधा:सा जिं छित: तत:धंगु सिरपा: बिया: हनेगु याये। अले छिं छु धयादी जिं व हे याये। अथे जुया: झासँ थुपिं मनूतय् जिगु लागिं सरा: बियादिसँ।”
18 अले बालामं बालाकया दूतय् थथे धका: लिस: बिल, “बालाकं लँ व वहलं जा:गु वयागु लाय्क् जित: ब्यूसां तबि जिमि परमप्रभु परमेश्वरया उजं चिधंगु वा त:धंगु खँपाखें जि तापाक वने मखु।
19 अथे जुया: न्हापायापिं थें छिकपिं नं थौं चान्हय् थन हेबाय् च्वनादिसँ, अले परमप्रभुं अज्ज मेगु छु धयादी व जिं सीके फइ।”
20 परमेश्वर व चान्हय् बालामयाथाय् झाया: वयात धयादिल, “थुपिं मनूत छन्त स:तेत व:गुलि इपिं नापं हँ, अयनं जिं छन्त छु छु धाये व हे जक छं या।”

बालामया गधानं न्ववा:गु

21 अले बालामं सुथ न्हापां दना: थ:गु गधाया म्हय् काठी चित, अले मोआबया नाय:त नापं वन।
22 व वंगुलि परमेश्वर तंचायादिल, अले परमप्रभुया दूत वया: वयागु लँ पनाबिल। व थ:गु गधा गयावनाच्वंबलय् वया निम्ह च्य:त नं व नापं दुगु जुयाच्वन।
23 परमप्रभुया दूतयात नांगा तरवार ज्वना: लँय् दनाच्वंगु गधां खना: गधा लँ त्व:ता: बँपाखे वन। गधायात लँय् हयेत बालामं वयात दाल।

* 21:33 २१:३३-३५ व्य ३:१-११ ☆ 22:5 २२:५ गन्ती ३१:६; २ पत्र २:१५-१६; यह ११

- 24 अनलि निखेपाखे पखा: दनात:गु निगू दाखक्यबया दथुइयागु चिब्यागु लँपुइ परमप्रभुया दूत दन।
 25 अले परमप्रभुया दूतयात खना: गधा प:खालय् प्यपुन। थुकथं बालामयागु तुति प:खालं कात। अले वं वयात हानं दाल।
 26 अले परमप्रभुया दूत न्ह्यज्याया: जव खव गन नं फहिले मज्युगु चिब्यागु थासय् दन।
 27 गधा परमप्रभुया दूतयात खनेवं थचक्क फेतुत। बालामं तं पिकया: थ:गु कथिं गधायात दाल।
 28 अले परमप्रभुं गधायात नंवाकादिल। वं बालामयात धाल, “जिं छित: छु यानागु दु धका: छिं जित: स्वक: दायादियागु?”
 29 बालामं गधायात धाल, “छं जित: हेस्यात। जिगु ल्हातय् तरवार दुगु जूसा जिं छन्त आ: हे स्यानाबीगु।”
 30 गधां बालामयात धाल, “छु छिं थौं तक गयावयाच्चवनाम्ह गधा जि हे मखु ला? जिं गुबलें छित: थथे यानागु दु ला?”
 अले वं धाल, “अथे या:गु मद्।”

परमप्रभुं बालामयात न्हेसुचं बियादीगु

- 31 अले परमप्रभुं बालामया मिखा चाय्कादिल। वं नांगा तरवार ल्हातय् ज्वना: दनाच्च्वम्ह परमप्रभुया दूतयात खन, अले छ्यं क्वछुका: व बैय् भ्वपुल।
 32 अले परमप्रभुया दूतं वयात धाल, “छं छाया थ: गधायात स्वक: दायागु? स्व! जि छंगु लँ पनेत वयागु दु, छायाधा:सा जित: छंगु पह: भिं मता।
 33 थ्व गधां जित: खना: स्वक: जिगु न्ह्य:नं चिला वन। व जिगु न्ह्य:नं चिलामवंगु जूसा जिं धाथें छन्त स्याये धुन जुइ। गधायात धा:सा मस्यासे त्व:ताबी धुन जुइ।”
 34 बालामं परमप्रभुया दूतयात धाल, “जिं पाप यानागु दु। छिं जिगु लँ पनेत दनाच्च्वनादीगु जिं मसिल। अथे जुया: छित: थ्व मय:सा जि लिहां वने।”
 35 परमप्रभुया दूतं बालामयात धाल, “छ थुपिं मनूतनापं हूँ। अयनं जिं छु छु धाये व हे जक छं धा।” अथे जुया: बालाम बालाकया नाय:त नापं वन।
 36 बालाकं बालाम व:गु खँ न्यना: थ:गु देशया यक्व पुर्बय् च्वंगु सिमानाय् ला:गु अनोर्न खुसि सिथय् च्वंगु मोआबया शहरय् वयात नापला: वन।
 37 बालाकं बालामयात धाल, “जिं छित: स:तेत मनूत छवया, अयनं छिं छाया याकनं जिथाय् झायामदीयागु? छु धाथें जि छित: इज्जत याये बह:म्ह मजू ला?”
 38 अले बालामं बालाकयात धाल, “स्वयादिसँ! जि छिथाय् वयागु हे दु। अयनं छु! जिं न्ह्यागु हे खँ धायेफु धका: ला? परमेश्वरं जिगु म्हुतुइ छु तयादिल व हे जक जिं धायेफु।”
 39 बालाम बालाक नापं किर्यत-हुसोतय् वन।
 40 अन हे बालाकं द्रहं व फै बां बिया: बालाम अले व नापं व:पिं नाय:तयत नं छुं बिल।
 41 कन्हय् सुथय् बालाकं बालामयात बमोत-बालया च्वकाय् ब्वना यंकल। अनं बालामं इस्राएलीतय् छाउनीया छुं ब्व खन।

23

बालामया न्हापांगु सुवा:या वचन

- 1 बालामं बालाकयात धाल, “जिगु निति थन न्हयगू वेदी दय्कादिसँ, अले न्हयम्ह द्रहं व न्हयम्ह भ्या:चा नं तयार यानादिसँ।”
 2 बालामं धा:थें बालाकं यात, अले इमिसं वेदी पतिकं छम्ह छम्ह द्रहं व छम्ह छम्ह भ्या:चा छाल।
 3 अले बालामं बालाकयात धाल, “छि थ:गु होमबलिया न्ह्य:ने दनादिसँ। जि भचा उखे वने। जित: नापलायेत परमप्रभु झायामी ला! वय्कलं जित: छु क्यनादी व जिं छित: धाये।” उकिं व याक:चा हे बाझ:गु डाँडाय् थहां वन।
 4 परमेश्वरं बालामयात नापलानादिल। बालामं वय्क:यात धाल, “जिं न्हयगू वेदी दय्कागु दु। वेदी पतिकं छम्ह छम्ह द्रहंचा व भ्या:चा छायागु दु।”
 5 परमप्रभुं बालामया म्हुतुइ वचन तयादिल, अले धयादिल, “बालामयाथाय् लिहां वना: छं धायेमा:गु खँ थ्व हे ख:।”
 6 अले व लिहां वन। वं बालाक व मोआबया फुक्क नाय:त थ:गु होमबलिया लिक्क दनाच्च्वंगु खन।
 7 अले बालामं इमित थुकथं ईश्वरवाणी बिल,
 “झासँ, जिगु निति याकूबयात सरा: बियादिसँ!
 इस्राएलयात ख्याच्च: बियादिसँ! धका:
 मोआबया जुजु बालाकं
 जित: अरामया पुर्बया डाँडानिसँ हल।
 8 परमेश्वरं सरा: बियामदीपिन्त
 जिं गथे याना: सरा: बीगु?
 परमप्रभुं ब्व:बियामदीपिन्त
 जिं गथे याना: ब्व:बियेगु?”

9 ततःग्वःगु ल्वहं च्वकां जिं इमित खना
ततःजाःगु गुँच्चकां जिं इमित स्वया।

इपि ला अलग च्वनीगु जाति खः।
इमिसं थःपिन्त मेपि स्वयाः अलग स्वइगु।

10 याकूबया धू थें ग्वाः ग्वाः दुपि सन्तानयात
सुनां ल्याः खाये फइ?

प्यब्वय् छब्व जक इस्त्राएलीतयत् नं
सुनां ल्याः खाये फइ?

जि धर्मींम्ह मनु थें सिनावने दयेमा!
जिगु जीवन नं इमिगु थें फुनावने मा!”

11 अले बालाकं बालामयात धाल, “छिं जितः छु यानादियागु? जिं छितः जिमि शत्रुतयत् सराः बीत सःतागु खः। छिं ला इमित छुं मयासें आशिष बियादिल।”

12 वं लिसः बिल, “परमप्रभुं जिगु म्हुतुइ छु तयादिल व हे नवाये म्वाः ला?”

बालामया निगूगु सुवाःया वचन

13 अले बालाकं वयात धाल, “जिनापं मेथाय् झासँ। अनं इपि मध्ये गुलि गुलिसित जक खनी। छिं इमित जक जूसां जिगु निरिति सराः बियादिसँ।”

14 बालाकं वयात पिसगाया च्वकाय् च्वंगु सोफीम धाःगु माथंवंगु थासय् यंकल। वं अन नं न्हयगू वेदी दय्काः वेदी पतिकं छम्ह छम्ह द्रहं व छम्ह छम्ह भ्याःचा छाल।

15 बालामं बालाकयात धाल, “जि परमप्रभुयात नापलाःवनेबलय् छि थन हे थःगु होमबलि नापं दनाच्चनादिसँ।”

16 परमप्रभुं बाला मयात नापलानादिल। अले वयागु म्हुतुइ वचन तयाः थथे धयादिल, “बालाकयाथाय् लिहां हूँ अले वयात थथे धा।”

17 अले व बालाकयाथाय् लिहां वन। बालाक व मोआबया नायःत थःगु होमबलिया न्ह्यःने दनाच्चन। बालाकं आय्बुयाः न्यन, “परमप्रभुं छु धयादीगु दु?”

18 अले बालामं थ्व वचन धाल,
“अय् बालाक देँ, अले न्यँ!

अय् सिप्पोरया काय्, जिगु खँ न्यँ!

19 परमेश्वर मनु थें मखु, मखुगु खँ ल्हायेत,
वय्कः मनु मखु, थःगु मन हिलेत।

वय्कलं धयादीगु खँ गुबलें मजूगु दु ला?

वय्कलं बचं बियाः छु व पूर्वकामदी ला?

20 जितः ला आशिष बीगु उजं बियादीगु दु।

वय्कलं इमित आशिष बियादीगु दु।

उकिं जिं उकिया अःखः याये मफु।

21 याकूबय् छुं मभिंगु खने मदु।

अले इस्त्राएलय् छुं दुःख खने मदु।

परमप्रभु इमि परमेश्वर इपि नापं दी,

इमिसं इमि जुजुया जय जुइमा धकाः च्वय्काच्चंगु दु।

22 परमेश्वरं इमित मिश्रं पित हयादीगु दु।

इमिगु बल जंगली द्रहंयागु थें च्वँ।

23 याकूबयात छुं सरापं नं थी फइ मखु,

छुं जादुं नं इस्त्राएलयात छुं याये फइ मखु।

आः याकूब व इस्त्राएलया बारे थथे धाइ,

‘परमेश्वरं छु यानादिल व स्व!’

24 इपि मिसाम्ह सिंह थें दनी,

अले हय्क्कायेत्यंम्ह सिंह थें दनी।

थःगु शिकार मस्यातले,

अले वयागु हि मन्वंतले व सुम्क च्वनी मखु।”

25 अले बालाकं बालामयात तमं धाल, “इमित सराः बीगु मखुसा आशिष नं बियादी मते!”

26 बालामं बालाकयात धाल, “परमप्रभुं जितः छु धयादीगु खः जिं व हे यायेमाः धकाः धयागु मखु ला?”

बालामया स्वंगूगु सुवाःया वचन

27 अले बालाकं बालामयात धाल, “झासँ, आः जिं छितः मेथाय् यंके। अनं ला परमेश्वरं छितः इमित सराः बीके बी ला?”

28 अले बालाकं बालामयात पोर पर्वतया च्वकाय् यंकल। अनं मरुभूमि खने दु।

29 बालामं बालाकयात धाल, “जिगु निरिति थन न्हयगू वेदी दय्काः न्हयम्ह द्रुहं व न्हयम्ह भ्याःचा तयार यानादिसँ।”

30 बालाकं बालामं धाःथें यानाः वेदी पतिकं छम्ह छम्ह द्रुहं व छम्ह छम्ह भ्याःचा छाल।

24

1 परमप्रभुं इस्राएलीतयत् आशिष बीगु मनंतुनादीगु खँ थुयाः बालामं न्हापालिपा थें तन्त्रमन्त्र यायेगु त्वःताः थःगु ख्वाः मरुभूमिपाखे फस्वय्कल।

2 वं इस्राएलीतयत् कुल कुल जुयाः च्वनाच्वंगु खन। अले परमेश्वरयागु आत्मा वयाके वल।

3 अले वं परमेश्वरयागु थ्व वचन नवात,

“थ्व बओरया काय् बालामया अगमवाणी खः,

मिखां बांलाक खंके फुम्ह मनूया अगमवाणी,

4 परमेश्वरं धाःगु वचन न्यने फुम्ह

दक्वसिबय् बल्लाःम्हपाखें दर्शन काये फुम्ह,

अले मिखा चाय्काः बैय् भ्वपुइम्ह मनूया अगमवाणी।

5 हे याकूब, छिमिगु पाल गुलि बांलाः!

हे इस्राएल, छिमिगु छँ गुलि यइपुसे च्वं!

6 ब्यासित तापाक्क न्यनावनाच्वंगु थें

खुसि सिथय् च्वंगु क्यब थें

परमप्रभुं पिनादीगु कुनुस्वां थें

अले खुसि सिथय् च्वंगु देवदास्या सिमा थें,

7 इमिगु घलं लः भय्बियावइ,

इमिसं प्युगु पुसायात माक्व लः दइ।

इमि जुजु अगाग स्वयाः नं तःधं जुइ,

इमिगु राज्य अज्ज तःधनावनी।

8 परमेश्वरं इमित मिश्र देशं पित ब्वनाहल।

इमिगु बल जंगली द्रुहं थें च्वं।

इमिसं थः शत्रुतयत् नुनाछवइ,

अले इमिगु क्वँय् चुंचुं यानाबी,

अले वाणं इमित सुयाबी।

9 इपि सिंहं थें फ्यतुनाच्वनी,✱

मिसाम्ह सिंहयात थें इमित सुनां थने फइ?

इमित आशिष ब्यूपिन्त आशिष लाइ,

इमित सराः ब्यूपिन्त सराः लाइ।”

10 बालाम खनाः बालाक तंम्वल। वं ल्हाः म्हुछ्यानाः बालामयात धाल, “जिं छितः जिमि शत्रुतयत् सराः बीत सःतागु खः, छिं ला इमित स्वकः स्वकः आशिष बियादिल।

11 आः छि थनं लिहां झासँ! जिं छितः सिरपाः बी धकाः हयागु खः। परमप्रभुं छितः सिरपाः बीत पनादिल।”

12 बालामं बालाकयात धाल, “छिं जिथाय् छ्वयाहयादीपि दूततयत् जिं थथे धयागु मखु ला?

13 ‘बालाकं जितः लुँ व वहलं जाःगु थःगु लाय्क् ब्युसां परमप्रभुया उजं त्वःताः जिं थःयसँ भिं मभिं छुं नं याये मफु। परमप्रभुं छु धयादिल व हे जक जिं धाये फइ।’

14 आः जि थः मनूतयथाय् लिहां वनेत्यना। वने न्ह्यः जिं छितः इस्राएलीतयसं छिकपिनि मनूतयत् लिपा छु याइतिनि धकाः कनाथके।”

बालामया प्यंगूगु सुवाःया वचन

15 अले वं परमेश्वरयागु थ्व वचन नवात,

“थ्व बओरया काय् बालामया अगमवाणी खः,

मिखां बांलाक खंके फुम्ह मनूया अगमवाणी,

- 16 परमेश्वरं धाःगु वचन न्यने फुम्ह
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरपाखें वःगु वचन न्यने फुम्ह।
दक्वसिबय् बल्लाःम्हपाखें दर्शन काये फुम्ह
अले मिखा चाय्काः बँय् भवपुइम्ह मनूया अगमवाणी।
- 17 जिं वय्कःयात स्वये, तर आः थत्थें ला मखु।
जिं वय्कःयात खंके, तर लिक्क हे ला मखु।
याकूबं छगः नगु त्वइ,
इस्त्राएलं छगू राजदण्ड पिहां वइ।
वय्कलं मोआबया छ्यं तछ्यानादी।
शेथया सन्तानयात नाश यानाबी।
- 18 एदोमयात त्याकाकाइ।
वया शत्रु सेइरयात नं त्याकाकाइ।
इस्त्राएल झन झन बल्लानावइ।
- 19 याकूबपाखें छम्ह शासक पिहां वइ
अले वं अन च्वंपि बचय् जूपि छम्ह छम्हयूसित नाश याइ।”

बालामं मेमेगु जातिया बारे अगमवाणी याःगु

- 20 बालामं अमालेकीतपाखे स्वयाः थुकथं थःगु वचन नवात,
“अमालेक दक्वसिबय् तःधंगु जाति खः।
तर नाश जुयाः थुपि फुनावनी।”
- 21 अले वं केनीतपाखे स्वयाः थुकथं वचन नवात,
“छिपि बल्लाक च्वनाच्वंगु दु,
छिमिगु स्वँ ल्वहँतय् दय्कातःगु दु।
- 22 तर अश्शरीतयसं छिमित ज्वना यंकीबलय्,
छिपि केनीत भज्यंक स्यनावनी।”
- 23 वं थःगु वचन थथे धकाः नवात,
“हाय, परमेश्वरं थथे यानादीबलय् सु जक ल्यनी?
24 किन्तीमया सिथं जहाजत वइ,
उमिसं अश्शूर व एबेरयात हमला याइ,
तर इपि नं न्हावनी।”
- 25 अनलि बालाम थःगु छँय् लिहां वन। बालाक नं थःगु लँ लिनावन।

25

पोरया बालघःयात पुजा याःगु

- 1 इस्त्राएलीत शिन्तीमय् च्वनाच्वंबलय् इमिसं मोआबया म्हायपिं नापं व्यभिचार याना हल।
2 इपि मिस्तयसं इमित थः घःतय्त बां बीगु नखःबलय् सःतल। मिजंतयसं भवय नयाः इमि घःतय्त पुजायात।
3 थुकथं इस्त्राएलीतयसं पोरया बालघःया पुजाय् ब्वति काल। अले इस्त्राएलीतलिसें परमप्रभु तंचायादिल।
4 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “थुपि मनूतय् सकल नायःतय्त ज्वँ! अले परमप्रभुया ग्यानपुसे च्वंगु तं इस्त्राएलीतपाखें चिलावनेमा धकाः
परमप्रभुया न्ह्यःने इमित सकसिनं खंक सुयाः स्यानाब्यु।”
- 5 मोशां इस्त्राएलयापिं न्यायाधीशतय्त धाल, “छिपि छम्ह छम्हयूसिनं पोरया बालघःयात पुजाय् ब्वति काःपिं थः सकल मनूतय्त स्यायेमाः।”
- 6 इस्त्राएलीत नापलायेगु पालया ध्वाखाय् ख्वयाच्वंबलय् हे छम्ह मनुखं मोशा व इस्त्राएलया फुक्क खलःया न्ह्यःने छम्ह मिघानी मिसायात थःगु छँजःपिन्थाय् हल।
- 7 व खनाः एलाजारया काय् पुजाहारी हारूनया छय् पीनहासं खलःया दथुं दनाः थःगु ल्हातय् भाला काल।
- 8 अले व मिजंया ल्यूल्यु पाल दुने दुहां वनाः वयागु व मिसायागु प्वाथय् निम्हयूसित छकलं पिचाय्कः भालां सुयाबिल। अनलि इस्त्राएलीतय् दथुइ वःगु महामारी चिला वन।
- 9 उगु महामारीइ २४,००० म्ह मनूत सिनावन।
- 10 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
11 “एलाजारया काय्, हारून पुजाहारीया छय् पीनहासं उकिं यानाः जिगु तंयात इस्त्राएलीतपाखें फहिका बिल, छायाधाःसा वयात इमिगु दथुइ जितः थें हे जोश वल। थुकथं थःगु जोशं जिं इमित नाश मयाना।

- 12 अथे जुयाः जिं वलिसें जिगु शान्तिया बाचा ची धकाः धा।
 13 थ्व बाचाय् जिं वयात व वया सन्तानयात न्हाबलेया लागिं पुजाहारी जुयाः ज्या यायेगु अधिकार बी। छायाःसा परमेश्वरया लागिं वं नुगः मुइकल, अले इस्राएलीतय्गु निति प्रायश्चित यात।”
 14 व मिघानी मिसानापं स्याःम्ह मनुया नां जिम्नी खः, जिम्नी साल्या काय व शिमियोनया कुलया छगू छँजःया नायः खः।
 15 अले व स्याःम्ह मिघानी मिसाया नां कोजबी खः, व मिघानया छँजःया कुलनायः सूरया म्हाय् खः।
 16 हानं परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 17 “मिघानीतयत् हमला यानाः नाश या।
 18 छायाःसा पोरया हुनिं महामारी वःबलय् अले पोरया घटना व कोजबीया हुनिं छिमित ध्वंलाबलय् इमिसं छिमित हमला यात। कोजबी मिघानी नायःया म्हाय् व पोरया महामारी वःबलय् स्याःम्ह खः।”

26

निक्वः खुसी मनूत ल्याः खाःगु*

- 1 महामारी दी धुंकाः परमप्रभुं मोशा व हास्रन पुजाहारीया काय एलाजारयात थथे धयादिल,✱
 2 “इस्राएल्या फुक्क खलःपाखें निइदें व वस्वयां च्वय्यापि लडाइलय् वनेफुपिं मनूतयत् इमि थथःपिनि परिवारकथं ल्याःखा।”
 3 अले मोशा व एलाजार पुजाहारी यरीहो शहरया उखे यर्दन खुसि सिथय् मोआबया ख्यलय् इमित मुंकाः थथे धाल,
 4 “परमेश्वरं मोशायात उजं बियादी थें निइदें व वस्वयां च्वय्यापिं मनूत ल्याःखा।”
 मिश्रं पिहांवःपिं इस्राएलीतय् सन्तान थुपिं हे खः।
 5 इस्राएल्या तःधिकःम्ह काय् स्बेनया सन्तान —
 हानोकपाखें हानोकीतय् वंश,
 पल्लुपाखें पल्लुईतय् वंश,
 6 हेसोनपाखें हेसोनीतय् वंश,
 कर्मीपाखें कर्मीतय् वंश दत।
 7 स्बेनीया वंश थुपिं हे खः — इमि ल्याःखाःपिं मनूत ४३,७३० म्ह दु।
 8 पल्लुया काय् एलीआब खः।
 9 एलीआबया काय्पिं नमूएल, दातान व अबीराम खः। दातान व अबीराम कोरहया पुचःनापं मिलय् जुयाः, मोशा व हास्रनलिसे परमप्रभुया विरोध याःबलय् हाः वःपिं खलःया ल्ययातःपिं नायःत खः।✱
 10 पृथ्वी थःगु म्हुतु चाय्काः इमित कोरह नापं हे नुनाछवःगु खः। कोरहया पुचःयापिं २५० म्ह मनूतयत् नं मिं नाश यात। अथे जुयाः इपिं छगू छुमां जुल।
 11 कोरहया काय्पिं धाःसा मसी।
 12 शिमियोनया सन्तान इमिगु वंशकथं थथे दु —
 नमूएलपाखें नमूएलीया वंश,
 यामीनपाखें यामीनीतय् वंश,
 याकीनपाखें याकीनीतय् वंश,
 13 जेरहपाखें जेरहातीतय् वंश,
 शौलपाखें शौलीतय् वंश,
 14 शिमियोनया वंश थुपिं हे खः। इमि ल्याःखाःपिं मनूत २२,२०० म्ह दु।
 15 गादया सन्तान इमि वंशकथं थथे दु —
 सेफोनपाखें सेफोनीतय् वंश,
 हाग्यीपाखें हाग्यीतय् वंश,
 शूनीपाखें शूनीतय् वंश,
 16 ओजनीपाखें ओजनीतय् वंश,
 एरीपाखें एरीतय् वंश,
 17 अरोदीपाखें अरोदीतय् वंश,
 अरेलीपाखें अरेलीतय् वंश दत।

* 26:१ थ्व गन्ती १:१-४६ पदय् खंकेफु छायाःसा पुलांपिं मनूत मिश्र त्वःता वयाः पिइदें तक मरुभूमिइ चाचाहिलाः जूबलय् सी धुंक्गु खः। ✱ 26:1 २६:१-५१ गन्ती १:१-४६
 ✱ 26:9 २६:९ गन्ती १:६:१-३५

18 गादया वंश थुपि हे खः। इमि ल्याःखाःपि मनूत ४०,५०० म्ह दु।

19 एर् व ओनान यहदाया कायपि खः। तर इपि कनान देशय् दुबलय् हे सित।*

20 यहदाया सन्तान वंशकथं थथे दु –

शेलाहपाखें शेलानीतय् वंश,
फारेसपाखें फारेसीतय् वंश,
जेरहपाखें जेरहातीतय् वंश दत।

21 फारेसया सन्तान थथे दु –

हेमोनपाखें हेमोनीतय् वंश,
हामूलपाखें हामूलीतय् वंश दत।

22 यहदाया वंश थुपि हे खः। इमि ल्याःखाःपि मनूत ७६,५०० म्ह दु।

23 इस्साखारया सन्तान वंशकथं थथे दु –

तोलापाखें तोलाहीतय् वंश,
पुवापाखें पुवातीतय् वंश,

24 याशबपाखें याशबीतय् वंश,

शिमोनपाखें शिमोनीतय् वंश दत।

25 इस्साखारया वंश थुपि हे खः। इमि ल्याःखाःपि मनूत ६४,३०० म्ह दु।

26 जबूलूनया सन्तान वंशकथं थथे दु –

सेरेदपाखें सेरेदीतय् वंश,
एलोनपाखें एलोनीतय् वंश,
यहलेलपाखें यहलेलीतय् वंश दत।

27 जबूलूनया वंश थुपि हे खः। इमि ल्याःखाःपि मनूत ६०,५०० म्ह दु।

28 योसेफया सन्तान, मनश्शे व एफ्राइमया सन्तान वंशकथं थथे दु –

29 मनश्शेया सन्तान –

माकीरपाखें माकीरीतय् वंश।
माकीरया काय् गिलादपाखें गिलादीतय् वंश।

30 गिलादया सन्तान थुपि हे खः

ईएजेरपाखें ईएजेरीतय् वंश,
हेलेकपाखें हेलेकीतय् वंश दत।

31 अस्त्रीएलपाखें अस्त्रीएलीतय् वंश,

शकेमपाखें शकेमीतय् वंश,

32 शमीदापाखें शमीदीतय् वंश,

हेपेरपाखें हेपेरीतय् वंश दत।

33 हेपेरया काय् सलोफादया सुं काय् मदु, म्हायपि जक दु। सलोफादया म्हायपिनिगु नां महला, नोअहा, होग्ला, मिल्का व तिसा खः।

34 मनश्शेया वंश थुपि हे खः। इमि ल्याःखाःपि मनूत ५२,७०० म्ह दु।

35 एफ्राइमया सन्तान वंशकथं थथे दु –

शूतेलहपाखें शूतेलहीतय् वंश,
बेकेरपाखें बेकेरीतय् वंश,
तहनपाखें तहनीतय् वंश दत।

36 शूतेलहया सन्तान थथे दु –

एरानपाखें एरानीतय् वंश दत।

37 एफ्राइमया वंश थुपि हे खः। इमि ल्याःखाःपि मिजंत ३२,५०० म्ह दु।

योसेफया सन्तान वंशकथं थुपि हे खः।

38 बेन्यामीनया सन्तान वंशकथं थथे दु –

बेलापाखें बेलाहीतय् वंश,
अशबेलपाखें अशबेलीतय् वंश,
अहीरामपाखें अहीरामीतय् वंश दत।

39 शूपामपाखें शूपामीतय् वंश,
हूपामपाखें हूपामीतय् वंश दत।

40 बेलाया सन्तान थथे दु –

आर्दपाखें आर्दीतय् वंश,
नामानपाखें नामानीतय् वंश दत।

41 बेन्यामीनया वंश थुपि हे खः। इमि ल्याःखाःपि मनूत ४५,६०० म्ह दु।

42 दानया सन्तान वंशकथं थथे दु –

शूहामपाखें शूहामीतय् वंश दत।
दानया वंश थुपि हे खः।

43 थुपि सकल शूहामीतय् वंश खः। इमि ल्याःखाःपि मनूत ६४,४०० म्ह दु।

44 आशेरया सन्तान वंशकथं थथे दु –

यिम्नापाखें यिम्नीतय् वंश,
यिश्वीपाखें यिश्वीतय् वंश,
बरीआपाखें बरीअतीतय् वंश दत।

45 अले बरीआया सन्तान थथे दु –

हेबेरपाखें हेबेरीतय् वंश,
मल्कीएलपाखें मल्कीएलीतय् वंश दत।

46 आशेरया म्हायया नां सेरह खः।

47 आशेरया वंश थुपि हे खः। इमि ल्याःखाःपि मनूत ५३,४०० म्ह दु।

48 नप्तालीया सन्तान वंशकथं थथे दु –

यहसीलपाखें यहसीलीतय् वंश,
गुनीपाखें गुनीतय् वंश,

49 येसेरपाखें येसेरीतय् वंश,

शिल्लेमपाखें शिल्लेमीतय् वंश दत।

50 नप्तालीया वंश थुपि हे खः। इमि ल्याःखाःपि मिजंत ४५,४०० म्ह दु।

51 इस्राएलया मुक्क ल्याःखाःपि मिजं मनूत ६,०१,७३० म्ह दु।

52 परमप्रभुं मोशयात धयादिल,✱

53 “थुपि पुर्खातयत् देश सर्बयया निंति इमिगु नांया ल्याःकथं इनाब्यु।

54 तःधंगु पुचःयात तःधंगु सर्बय अले चिधंगु पुचःयात चिधंगु सर्बय ब्यु। फुक्कसित इमिगु थःगु सर्बय धलखय् दुथ्याःगु ल्याःकथं बीमाः।

55 देश गोला तयाः इनाकायेमाः। फुक्क पुचःतयत् दइगु अंश इमिगु पुर्खायागु कुलया नांकथं जुइमाः।

56 तःधंगु पुचः जूसां चिधंगु पुचः जूसां इमिगु थथःगु सर्बय गोला तयाः इनाब्यु।”

57 थथःगु वंशकथं ल्याःखाःपि लेवीया सन्तानत थथे दु –

गेशोर्नपाखें गेशोर्नीतय् वंश,

कहातपाखें कहातीतय् वंश,

मरारीपाखें मरारीतय् वंश दत।

58 लेवीया कुलया वंशत थथे दु –

लिब्नीतय् वंश, हेब्रोनीतय् वंश,

महलीतय् वंश, मशीतय् वंश,

कोरहीतय् वंश।

कहात अम्रामया पुर्खा खः।

59 अम्रामया कलाःया नां लेवीया सन्तान योकेबेद खः। व लेवी कुलपाखें मिश्र देशय् बूह खः। वं अम्रामपाखें हास्रन, मोशा व छम्ह म्हाय् मरियमयात बुइकल।

60 नादाब, अबीह, एलाजार व ईतामारया बौ हास्रन खः।✱

61 नादाब व अबीह धाःसा परमप्रभुया न्हाःने छाये मत्यःगु मि छाःबलय् सिनावन।✱

- 62 लच्छि व लच्छिं च्वय्यापिं लेवी मिजंतयग् ल्याः २३,००० म्ह दु। इमित मेपिं इस्राएलीतलिसें ल्याः मखा, छायाधाःसा इमित इस्राएलीतयग् दथुइ छं सर्वय ब्यग् मद्।
- 63 मोशा व एलाजार पुजाहारीपाखें ल्याःखाःपिं थुपिं हे खः। इमिसं इस्राएलीतयत् यरीहो शहरया उखे यर्दन खुसिया सिथय् मोआबया ख्यलय् ल्याः खाःगु खः।
- 64 मोशा व पुजाहारी हारूनं सीनिया मरूमिइ ल्याःखाःपिं छम्ह नं अन मद्।
- 65 परमप्रभुं उपिं इस्राएलीतयत् मरूमिइ धात्थें सिनावनी धकाः धयादीगु खः। अथे जुयाः यपुन्नेया काय् कालेब व नूनया काय् यहोशू बाहेक उपिं मध्ये छम्ह नं मिजं म्वानामच्चं। ✨

27

सलोफादया म्हायपिं

- 1 सलोफाद हेपेरया काय् खः। हेपेर गिलादया काय् खः। गिलाद माकीरया काय् खः। माकीर मनश्शेया काय् खः, मनश्शे योसेफया काय् खः। सलोफादया न्याम्ह म्हायपिं दु। इमिगु नां महला, नोअहा, होग्ला, मिल्का व तिसां खः।
- 2 इपिं वयाः नापलायेगु पालया ध्वाखाय् मोशा, एलाजार पुजाहारी, नायःत व फुक्क खलःया न्ह्यःने दनाः थथे धाल,
- 3 “जिमि बौ मरूमिइ सित। वय्कः परमप्रभुयागु विरोधय् दंम्ह कोरहया पुचलय् मद्। वय्कः थःगु हे पापया हुनिं सित, अले वय्कःया काय्पिं नं मद्।
- 4 काय् मद्गुलि जिमि बौया नां थःगु वंशपाखें छाया न्हंकाछवयेगु? जिमि बौया थःथितिपिं नापं जिमित नं सम्पत्ति बियादिसँ।”
- 5 इमिगु थ्व खँ मोशां परमप्रभुयाथाय् हल।
- 6 परमप्रभुं वयात थथे धयादिल,
- 7 “सलोफादया म्हायपिन्सं पिकाःगु खँ पाय्छि जू। छं इमित इमि बौया थःथितिपिं नापं सर्वयकथं सर्वय बीमाः। छं इमिगु ल्हातय् इमि बौयागु सर्वय लःल्हानाब्यु। ✨
- 8 “छं इस्राएलीतयत् थथे धा, ‘सुं मन् काय् म्दयक् सिनावन धाःसा वयागु सर्वय वया म्हाययागु हे जुइ।
- 9 वया सुं म्हाय नं मद्सा वयागु सर्वय वया दाजुकिजापिन्त बीमाः।
- 10 वया दाजुकिजापिं मद्सा वयागु सर्वय वया बौया दाजुकिजापिन्त बीमाः।
- 11 वया बौया सुं दाजुकिजा नं मद्सा वयागु सर्वय वया वंशय् दकलय् सतिक थःलाःम्हय्सित ब्यु। अले वं उकियात थःगु यायेमाः। परमप्रभुं मोशायात उजं बियादी थें थ्व इस्राएलीतयगु नितिं न्याययागु नियम जुइ।”

मोशाया थासय् यहोशूयात ल्यायादीगु

व्य ३१:१-८

- 12 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छ थ्व अबीराम गुँड्वलय् थहां हँ। छं अनं जिं इस्राएलीतयत् बियागु देश स्व। ✨
- 13 छं व स्वये धुंकाः छ नं छिमि दाजु हारून थें सिनाः थः पुर्खानापं मिलय् जू वनी।
- 14 छायाधाःसा छिपिं निम्हय्सिनं जीनया मरूमिइ जिगु आज्ञाया विरोधय् विद्रोह यात। सकल इस्राएलया मनूतय्सं लःया नितिं विद्रोह याःबलय् छिमिसं इमित जिगु पवित्रता क्यने मफुत।” (थ्व जीनया मरूमिइ मेरीबा कादेशया लखय् जूगु खः।) ✨
- 15 अले मोशां परमप्रभुयात धाल,
- 16 “फुक्क प्राणीतयत् सासः बियादीम्ह परमप्रभु परमेश्वरपाखें हे थ्व खलःया च्वय् छम्ह नायः ल्यायादिसँ।
- 17 व इमिगु न्ह्यः न्ह्यः पिहां वनीम्ह व दुहां वइम्ह जुइमा, वं न्ह्यलुवाः जुयाः इमित यंकी, अले इमित दुने हइ। थुकथं परमप्रभुया मनूत जवाः मद्पिं फै थें जुइ मखु। ✨”
- 18 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “थज्याःगु आत्मा दुम्ह नूनया काय् यहोशूयात कयाः छं वयागु छेनय् थःगु ल्हाः ति। ✨
- 19 अले वयात एलाजार पुजाहारी व फुक्क खलःया न्ह्यःने थँ। इमिगु मिखाया न्ह्यःने हे वयात थ्व ज्या ब्यु।
- 20 इस्राएलया फुक्क खलकं वयात मानय् यायेमाः धकाः छं वयात छंगु छं अधिकार ब्यु।
- 21 यहोशू पुजाहारी एलाजारया न्ह्यःने दनेगु यायेमाः, एलाजारं वयागु नितिं परमप्रभुयाके ऊरीमपाखें फैसला न्यनेगु यायेमाः। यहोशूयागु हे उजंकथं फुक्क इस्राएलीत व नापं हे वयेगु व वनेगु यायेमाः। ✨”
- 22 थथे परमप्रभुं उजं बियादीकथं मोशां यात। वं यहोशूयात कयाः एलाजार पुजाहारी व फुक्क खलःया न्ह्यःने थन।
- 23 परमप्रभुं मोशायात उजं बियादी थें वं थःगु ल्हाः यहोशूया छेनय् तल अले वयात मनूतय् नायः जुइगु जिम्मा बिल। ✨

✨ 26:65 २६:६५ गन्ती १४:२६-३५ ✨ 27:7 २७:७ गन्ती ३६:२ ✨ 27:12 २७:१२-१४ व्य ३:२३-२७; ३२:४८-५२ ✨ 27:14 २७:१४ गन्ती २०:१२-१३ ✨ 27:17 २७:१७ १ राज २२:१७; इज ३४:५; मती १:३६; मर्क ६:३४ ✨ 27:18 २७:१८-२३ प्रस २४:१३; व्य ३१:१-८ ✨ 27:21 २७:२१ प्रस २८:३०; १ शम् १४:४१; २८:६ ✨ 27:23 २७:२३ व्य ३१:२३

28

न्हियान्हिथं छायेमाःगु होमबलि

प्रस २९:३८-४६

- 1 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,
- 2 “इस्माएलीतयत् थथे धकाः उजं ब्यु, ‘जितः लयतायकीगु नस्वाःगु विशेष देछा क्वःछीगु इलय छायेत छिमिसं लुमकि।’
- 3 “छं इमित थथे धा, ‘छिमिसं परमप्रभुया निति छायेमाःगु विशेष देछा थ्व हे खः — निम्ह दच्छि दुपिं खू मदुपिं भ्याःचा न्हियान्हिथंया होमबलिकथं न्हिं न्हिं छायेमाः।
- 4 छम्ह भ्याःचा सुथय् अले मेम्ह सन्ध्याकाः इलय् छायेमाः।
- 5 अन्नबलियात छगू हीनया प्यब्वय् छब्व भिंगु जैतून चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् छब्व भिंगु छुचुं छायेमाः।
- 6 थ्व सीनै पर्वतय् थापं याःगु न्हाबलेया होमबलि खः। थ्व परमप्रभुयात लयतायकीगु विशेष देछा नस्वाःगु होमबलि खः।
- 7 न्हियान्हिथं न्हापांम्ह बां बीगु भ्याःचानापं त्वँसाबलिकथं छगू हीनया प्यब्वय् छब्व दाखमघ वेदीइ छायेमाः। थ्व त्वँसाबलि नापलायेगु पालया चुकय् च्वंगु वेदीइ परमप्रभुया निति प्वंकेमाः।
- 8 सन्ध्याकाः इलय् मेम्ह भ्याःचायात सुथय् थें अन्नबलि व त्वँसाबलि नाप छायेमाः। थ्व परमप्रभुयात यःगु नस्वाःगु विशेष देछा खः।

विश्रामबार पतिकं छायेमाःगु होमबलि

- 9 “ ‘विश्रामबार खुन्हु निम्ह दच्छि दुपिं खू मदुपिं चिधिकःपिं भ्याःचा व उकी माःगु त्वँसाबलि व चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् निब्व भिंगु छुचुंया अन्नबलि नं छायेमाः।
- 10 न्हियान्हिथं छाइगु होमबलि व त्वँसाबलि बाहेक विश्रामबार पतिकं छाइगु होमबलि थ्व हे खः।

अमाइ पतिकं छायेमाःगु होमबलि

- 11 “ ‘लायागु न्हापां खुन्हु छिमिसं परमप्रभुयात होमबलिया निति निम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा व दच्छि दुपिं न्हयम्ह चिधिकःपिं भ्याःचा छायेमाः। थुपिं खू मदुपिं जुइमाः।
- 12 छम्ह छम्ह द्रहंचानापं माःगु अन्नबलि थ्व जुइमाः — चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् स्वब्व भिंगु छुचुं। भ्याःचानापं माःगु अन्नबलि थ्व जुइमाः, चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् निब्व भिंगु छुचुं
- 13 अले छम्ह छम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचानापं माःगु अन्नबलि थ्व जुइमाः, चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् छब्व भिंगु छुचुं छायेमाः। थ्व परमप्रभुयात यःगु नस्वाःगु विशेष देछा, होमबलिया देछा खः।
- 14 बां नाप माःगु त्वँसाबलि थथे जुइमाः, छम्ह छम्ह द्रहंचा नापं बच्छि हीन, भ्याःचानापं छगू हीनया स्वब्वय् छब्व, अले छम्ह छम्ह भ्याःचानापं छगू हीनया प्यब्वय् छब्व दाखमघ छायेमाः। अमाइखुन्हु पतिकं छायेमाःगु होमबलि थ्व हे खः।
- 15 होमबलि व त्वँसाबलि बाहेक शूद्र जुइगु बलिया निति दुगुचा छम्ह नं छायेमाः।

छुत्काराया नखः

लेवी २३:५-१४

- 16 “ ‘न्हापांगु लाया झिप्यन्हु दुखुन्हु परमप्रभुया छुत्काराया नखः हनेमाः।*’
- 17 व लाया झिप्यन्हुनिसें छवाः तक सोडा मतःगु मरिया नखः हनेगु यायेमाः। व नखःबलय् न्हयन्हु तक सोडा मतःगु मरि नयेमाः।
- 18 न्हापां खुन्हु पवित्र मुंज्या जुइमाः। उखुन्हु छिमिसं छुं हे न्हिज्या याये मते।
- 19 परमप्रभुयात विशेष देछाया निति निम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा अले न्हयम्ह दच्छि दुपिं चिधिकःपिं भ्याःचा होमबलिकथं छायेमाः। थुपिं फुक्क खू मदुपिं जुइमाः।
- 20 इमिगु अन्नबलिया निति छम्ह छम्ह द्रहंचा नापं चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् स्वब्व भिंगु छुचुं, भ्याःचानापं चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् निब्व भिंगु छुचुं हयेमाः।
- 21 अले न्हयम्ह भ्याःचानापं छम्ह पतिकं चिकं लुनातःगु छगू एपाया झिब्वय् छब्व भिंगु छुचुं नं छायेमाः।
- 22 नापं छिमिगु प्रायश्चित यायेत छम्ह दुगुचा नं पापबलि यानाः छायेमाः।
- 23 थ्व सोडा मतःगु मरिया नखःबलय् थ्व सुथया न्हाबलेया होमबलि बाहेक छायेमाः।
- 24 थुकथं न्हियान्हिथं छिमिसं नखःबलय् न्हयन्हु तक हे परमप्रभुया निति नस्वाःकथं विशेष देछा छायेमाः। थुपिं धाःसा न्हियान्हिथंया होमबलि व त्वँसाबलि बाहेक छायेमाः।
- 25 अले न्हयन्हु खुन्हु छिमिगु छगू पवित्र मुंज्या जुइमाः। उखुन्हु छुं हे न्हिज्या याये मते।

सामाज्याया नखः

लेवी २३:१५-२२

* 28:16 २८:१६-२५ प्रस १२:१-२०; २३:१५; ३४:१८; व्य १६:१-८

- 26 “सामाज्याया नखःया न्हापांगु दिखुन्ह, छिमिसं थःगु बुँइ सःगु बालीया न्हापांगु छव परमप्रभुयात छायेबलय् छिमिगु छगू पवित्र मुँज्या जुइमाः। उखुन्ह छिमिसं छुं हे ज्या याये मते।*
 27 छिमिसं परमप्रभुयात लयतायकीगु नस्वाःगु होमबलिकथं निम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा व दच्छि दुपिं न्हय्म्ह भ्याःचा छायेमाः।
 28 अन्नबलिया निंति छम्ह छम्ह द्रहंचा नापं चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् स्वब्व भिंगु छुचुं, भ्याःचानापं छगू एपाया झिब्वय् निब्व
 29 अले न्हय्म्ह चिधिकःपिं भ्याःचानापं छम्ह पतिकं छगू एपाया झिब्वय् छब्व भिंगु छुचुं नं छायेमाः।
 30 छिमिगु प्रायश्चितया निंति छम्ह दुगुचा नं छायेमाः।
 31 न्हियान्हिथंया होमबलि व उकिया अन्नबलि बाहेक छिमिसं त्वँसाबलि नापं थुपिं नं छायेमाः। उपिं पशुत धाःसा खू मदुपिं जुइमाः।

29

तुरहीयागु नखः

लेवी २३:२३-२५

- 1 “न्हय्गू लाया न्हापां खुन्ह छिमिगु छगू पवित्र मुँज्या जुइमाः। उखुन्ह छिमिसं छुं हे न्हिज्या याये मते। थ्व छिमिगु निंति फैया नेकूया तुरही पुइगु दिं खः।
 2 छिमिसं परमप्रभुयात लयतायकीगु नस्वाःगु होमबलिया निंति छम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा व न्हय्म्ह दच्छि दुपिं भ्याःचा छायेमाः। थुपिं फुक्क खू मदुपिं जुइमाः।
 3 इमिगु अन्नबलिया निंति द्रहंचा नापं चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् स्वब्व भिंगु छुचुं, भ्याःचानापं छगू एपाया झिब्वय् निब्व भिंगु छुचुं,
 4 अले न्हय्म्ह चिधिकःपिं भ्याःचानापं छम्ह पतिकं छगू एपाया झिब्वय् छब्व भिंगु छुचुं नं छायेमाः।
 5 नापं छिमिगु प्रायश्चित यायेत पापबलिया छम्ह दुगुचा नं छायेमाः।
 6 थुपिं न्हियान्हिथंया व अमाइ खुन्हया होमबलि व उकियागु अन्नबलि व त्वँसाबलि बाहेक जुइमाः। थ्व परमप्रभुया निंति यःगु नस्वाःगु विशेष देछा खः।

प्रायश्चितया दिं

लेवी २३:२६-३२

- 7 “हानं व हे न्हय्गू लाया झिन्हु खुन्ह छिमिगु पवित्र मुँज्या जुइमाः। उखुन्ह छिमिसं छुं नये मते अले छिमिसं छुं हे ज्या याये मते।
 8 छिमिसं परमप्रभुयात लयतायकीगु नस्वाःगु होमबलिकथं छम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा व दच्छि दच्छि दुपिं न्हय्म्ह चिधिकःपिं भ्याःचायात देछायेमाः। थुपिं फुक्क खू मदुपिं जुइमाः।
 9 इमिगु अन्नबलिया निंति द्रहंचा नापं चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् स्वब्व भिंगु छुचुं, भ्याःचानापं छगू एपाया झिब्वय् निब्व,
 10 अले न्हय्म्ह चिधिकःपिं भ्याःचानापं छम्ह पतिकं छगू एपाया झिब्वय् छब्व छुचुं नं छायेमाः।
 11 छिमिसं पापबलियात छम्ह दुगुचा नं छायेमाः। थ्व प्रायश्चितया पापबलि व न्ह्याबलेयागु होमबलि व उकियागु अन्नबलि अले त्वँसाबलि बाहेक खः।

बल्चाबाय्या नखः

लेवी २३:३३-४४

- 12 “न्हय्गू लाया झिन्यान्हु खुन्ह छिमिगु छगू पवित्र मुँज्या जुइमाः। उखुन्ह छिमिसं छुं हे न्हिज्या याये मते। छिमिसं परमप्रभुया निंति न्हय्म्ह तक नखः हनेमाः।
 13 छिमिसं परमप्रभुयात लयतायकीगु नस्वाःगु विशेष देछाकथं होमबलिया निंति खू मदुपिं झिंस्वँम्ह द्रहंचा, निम्ह भ्याःचा अले दच्छि दच्छि दुपिं झिंप्यम्ह चिधिकःपिं भ्याःचा छाये हयेमाः।
 14 उकियागु अन्नबलिया निंति छम्ह छम्ह द्रहंचा नापं चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् स्वब्व भिंगु छुचुं, छम्ह छम्ह भ्याःचानापं छगू एपाया झिब्वय् निब्व भिंगु छुचुं,
 15 अले झिंप्यम्ह छम्ह छम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा नापं छगू एपाया झिब्वय् छब्व भिंगु छुचुं छायेमाः।
 16 पापबलियात छम्ह दुगुचा नं छायेमाः। थ्व न्हियान्हिथं छाइगु होमबलि अले उकिया अन्नबलि व त्वँसाबलि बाहेक छायेमाः।
 17 “निन्हु खुन्ह छिमिसं झिंनिम्ह द्रहंचा, निम्ह भ्याःचा, झिंप्यम्ह दच्छि दुपिं चिधिकःपिं भ्याःचा छायेमाः। थुपिं खू मदुपिं जुइमाः।
 18 द्रहंचात, भ्याःचात व फैचात नापं माःगु अन्नबलि व त्वँसाबलि इमिगु ल्याःकथं छायेमाः।
 19 पापबलियात छम्ह दुगुचा नं छायेमाः। थ्व न्हियान्हिथं छाइगु होमबलि, उकिया अन्नबलि व इमिगु त्वँसाबलि बाहेक छायेमाः।
 20 “हानं स्वन्हु खुन्ह छिमिसं झिंछम्ह द्रहंचा, निम्ह भ्याःचा व दच्छि दुपिं झिंप्यम्ह खू मदुपिं चिधिकःपिं भ्याःचात छायेमाः।

* 28:26 २८:२६-३१ प्रस २३:१६; ३४:२२; व्य १६:९-१२

- 21 द्रुहंचात, भ्याःचात व चिधिकःपि भ्याःचानापं माःगु अन्नबलि व त्वँसाबलि इमिगु ल्याःकथं छायेमाः।
 22 पापबलिया नितिं छम्ह दुगुचा नं छायेमाः। थ्व न्हियान्हिथं छाइगु होमबलि अले उकिया अन्नबलि व त्वँसाबलि बाहेक छायेमाः।
 23 “ ‘प्यन्हु खुन्हु झिम्ह द्रुहंचा, निम्ह भ्याःचा, खू मदुपि झिंप्यम्ह दच्छि दुपि चिधिकःपि भ्याःचा छायेमाः।
 24 द्रुहंचात, भ्याःचात अले चिधिकःपि भ्याःचातनापं माःगु अन्नबलि व त्वँसाबलि इमिगु ल्याःकथं छायेमाः।
 25 पापबलियात छम्ह दुगुचा नं छायेमाः। थ्व न्हियान्हिथं छाइगु होमबलि उकियागु अन्नबलि व त्वँसाबलि बाहेक थ्व छायेमाः।
 26 “ ‘हानं न्यान्हु खुन्हु गुम्ह द्रुहंचा, निम्ह भ्याःचा, अले दच्छि दुपि झिंप्यम्ह खू मदुपि चिधिकःपि भ्याःचात छायेमाः।
 27 द्रुहंचात, भ्याःचात अले चिधिकःपि भ्याःचातनापं माःगु अन्नबलि व त्वँसाबलि इमिगु ल्याःकथं छायेमाः।
 28 पापबलिया नितिं छम्ह दुगुचा नं छायेमाः। थ्व न्हियान्हिथं छाइगु होमबलि अले उकिया अन्नबलि व त्वँसाबलि बाहेक छायेमाः।
 29 “ ‘हानं खुन्हु दुखुन्हु च्याम्ह द्रुहंचा व निम्ह भ्याःचा व दच्छि दच्छि दुपि झिंप्यम्ह खू मदुपि चिधिकःपि भ्याःचात छायेमाः।
 30 द्रुहंचात, भ्याःचात व चिधिकःपि भ्याःचातनापं माःगु अन्नबलि व त्वँसाबलि इमिगु ल्याःकथं छायेमाः।
 31 पापबलियात छम्ह दुगुचा नं छायेमाः। थ्व न्हियान्हिथं छाइगु होमबलि व उकियागु अन्नबलि व त्वँसाबलि बाहेक छायेमाः।
 32 “ ‘हानं न्हयन्हु खुन्हु न्हयम्ह द्रुहंचा व निम्ह भ्याःचा, व दच्छि दच्छि दुपि झिंप्यम्ह चिधिकःपि भ्याःचात छायेमाः। थुपि फुक्क पशुत खू मदुपि जुइमाः।
 33 द्रुहंचात, भ्याःचात व चिधिकःपि भ्याःचातनापं माःगु अन्नबलि व त्वँसाबलि इमिगु ल्याःकथं छायेमाः।
 34 पापबलियात छम्ह दुगुचा नं छायेमाः। थ्व न्हियान्हिथं छाइगु होमबलि व उकियागु अन्नबलि व त्वँसाबलि बाहेक छायेमाः।
 35 “ ‘च्यान्हु खुन्हु छिमिगु छगू तःमुंज्या जुइमाः। उखुन्हु छुं नं न्हिय्या याये मते।
 36 उखुन्हु छिमिसं परमप्रभुयात लयतायकीगु नस्वाःगु विशेष देछाकथं छाइगु होमबलिया नितिं छम्ह द्रुहंचा, छम्ह भ्याःचा व न्हयम्ह दच्छि दुपि चिधिकःपि भ्याःचात छायेमाः। थुपि फुक्क पशुत खू मदुपि जुइमाः।
 37 द्रुहंचा, भ्याःचा व चिधिकःपि भ्याःचातनापं माःगु अन्नबलि व त्वँसाबलि इमिगु ल्याःकथं छायेमाः।
 38 पापबलियात छम्ह दुगुचा नं छायेमाः। थ्व न्हियान्हिथं छाइगु होमबलि व उकियागु अन्नबलि व त्वँसाबलि बाहेक छायेमाः।
 39 “ ‘छिमिगु थःयसैया बलि व भाकल बाहेक छिमिसं होमबलि, अन्नबलि, त्वँसाबलि व मेलबलित छिमिगु क्वछिनातःगु नखःबलय परमप्रभुयात छायेमाः।’ ”
 40 परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु फुक्क खँ मोशां इस्राएलीतयत् न्यंकल।

30

भाकलया नियम

- 1 मोशां इस्राएली कुलनायःतयत् थथे धाल, “परमप्रभुं थ्व उजं बियादीगु दु –
 2 सुं मनुखं परमप्रभुलिसैं भाकल यात धाःसा वा बचं बियाः पाफल धाःसा वं थःगु बचं पूर्वकेमाः। वं थःगु वचन त्वःथुले मज्यु। वयागु म्हुतुं छु बचं पिहां वःगु खः वं व याये हे माः। ☆
 3 “थः बौया छँय च्वनाच्चंबलय हे सुं ल्यासेम्ह मिसां परमप्रभुलिसैं भाकल यात वा बचं बियाः पाफल धाःसा,
 4 अले व भाकल वा बचं ब्यूगु न्यनाः नं वया बौ सुम्क च्वन धाःसा पाफःगु व बचं ब्यूगु दया हे च्वनी।
 5 अयनं वया बौनं न्यंगु दिनय् हे वयात पन धाःसा वं याःगु भाकल व थःत ब्यूगु बचं छगू नं दयाच्च्वनी मखु। वया बौनं वयात पंगु जुयाः परमप्रभुं वयात क्षमा यानादी।
 6 “भाकल याये धुंकाः वा बिचाः मयासैं बचं बीधुंकाः वयागु ब्याहा जुल धाःसा,
 7 अले वया भाःतं व खँ न्यनाः उखुन्हु वयात छुं मधाल धाःसा वयागु भाकल वा बचं ब्यूगु दया हे च्वनी।
 8 अयनं वया भाःतं व खँ न्यनाः व हे दिनय् वयात पन धाःसा वयागु भाकल वा वं ब्यूगु बचं ज्यालगे जुइ मखु। परमप्रभुं व मिसायात क्षमा यानादी।
 9 “भाःत सी धुंकूम्ह वा भाःतनापं बिस्कं च्वने धुंकूम्ह मिसां याःगु भाकल वा ब्यूगु बचं धाःसा दया हे च्वनी।
 10 “भाःतया छँय च्वनाच्च्वम्ह सुं मिसां भाकल याःसा वा बचं बियाः पाफःसा
 11 अले व भाकल वा ब्यूगु बचं न्यनाः नं वया भाःत सुम्क च्वनाः मपन धाःसा व भाकल वा ब्यूगु बचं दया हे च्वनी।
 12 अयनं वया भाःतं व न्यंगु दिनय् वयागु भाकल वा ब्यूगु बचंयात पन धाःसा वयागु म्हुतुं पिहां वःगु बचं ज्यालगे जुइ मखु। परमप्रभुं व मिसायात क्षमा यानादी।
 13 व मिसां थःगु जीवनयात दुःख बीगु भाकल वा बचं ब्यूगु दुसा वया भाःतं यःसा तयातये फइ, मयःसा तये फइ मखु।
 14 तर वया भाःतं न्हियान्हिथं छुं मधासैं सुम्क च्वन धाःसा वयागु फुक्क भाकल वा ब्यूगु बचं दया हे च्वनी। न्यनाः नं व सुम्क च्वंगुलि ज्यु धाःगु थें हे खः।
 15 तर वं थ्व न्यनाः छुं ई लिपा त्वाल्हात धाःसा थः कलाःया द्रुं वं हे फयेमाः।”

16 कला: भा:तया दथुइ अले बौ व वया छैय् च्वनीम्ह ब्याहा मजूम्ह म्हायाया दथुइ मोशायात परमप्रभुं बियादीगु नियम थुपि हे खः।

31

मिघानीत लिसे ल्वा:वंगु

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 2 “इस्नाएलीतयगु निति मिघानीतयत् बदला का! अनं लिपा छ सिना: थ: पुर्खातनापं मिलय् जू वनी।”
- 3 अथे जुया: मोशां मनूतयत् थथे धाल, “मिघानीतलिसें ल्वायेत व इपि नापं परमप्रभुया बदला कायेत छिपि मध्ये छुं मिजंतयत् ल्वाभ: ज्वंकि।
- 4 इस्नाएलया छगू छगू कुलं द्रु:छिम्ह द्रु:छिम्ह मनूत लडाइँ यायेत छव।”
- 5 अथे जुया: इस्नाएलीतय् फुक्क वंशपाखें द्रु:छिम्ह द्रु:छिम्ह याना: झिनिद्रु:म्ह ल्वाभ: ज्वनात:पिं मनूत ल्यल।
- 6 मोशां छगू छगू कुलं द्रु:छिम्ह द्रु:छिम्ह मनूतयत् लडाइँल्य छवत। एलाजार पुजाहारीया काय् पीनहास इमि नाय: जुल। मोशां पीनहासयात पवित्र लागाया सामान व लडाइँ घोषणा याइगु तुरहीतयगु जिम्मा बिल।
- 7 परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें इपि मिघानीतलिसें लडाइँ यात। इमिसं इमि दक्व मिजंतयत् स्यानाबिल।
- 8 स्यूपिं मनूत मध्ये मिघानया न्याम्ह जुजुपिं एवी, रेकेम, सर्, हर व रेबा नं दुगु जुयाच्वन। इमिसं बओरया काय् बालामयात नं तरवारं स्यात।
- 9 इस्नाएलीतयसं मिघानी मिस्तयत् व मस्तयत् ज्वना: कुन अले इमि दक्व सा द्रुहं, फैच्वलयत् व फुक्क सम्पति लाकाकाल।
- 10 अले इपि च्वनाच्वंगु फुक्क शहरतयत् व छाउनीतयत् छवयेकाबिल।
- 11 अले इपि थ:पिन्सं लाकाका:गु सामान व थ:पिन्सं ज्वंपिं मनूत व पशुत ज्वना: वन।
- 12 अले उपिं ज्वनात:पिं मनूतयत्, पशुतयत् व लाकाका:गु सामान यरीहो शहरया उखे यर्दन खुसिया सिथय् मोआबया ख्यलय् दुगु छाउनीइ मोशा, एलाजार पुजाहारी व इस्नाएलया फुक्क खल:याथाय् हल।

लडाइँनं लिहां व:गु

- 13 अले इपि नापं नापलायेत मोशा, एलाजार पुजाहारी व खल:या फुक्क नाय:त छाउनी पिने वल।
- 14 लडाइँनं लिहांव:पिं द्रु:छि द्रु:छिम्ह सिपाइँतय् नाय:त व सछि सछिम्ह सिपाइँतय् नाय:त खना: मोशा तंचाल।
- 15 मोशां इमित धाल, “छु! छिमिसं सकल मिस्तयत् म्वाका हे तयागु ला?”
- 16 थुमिसं हे बालामया खँ न्यना: इस्नाएलीतयत् पोरय् परमप्रभुयागु विरोधय् विश्वासघात याकूगु खः। अथे जुया: खल:या दथुइ महामारी व:गु खः।[☆]
- 17 अथे जुया: आ: फुक्क मिजंमस्त व मिजंनापं घने धुंक्पिं मिसातयत् स्यानाछव।
- 18 तर सकल कन्या मिस्तयत् धा:सा छिमिसं थ:पिनिगु लागिं म्वाका: हे ति।
- 19 “छिपि मध्ये ग्व:म्हयसिनं सुं मनूयात स्या:गु दु वा ग्व:म्हयसिनं सीम्ह थ्यूगु दु इपिं फुक्क न्हयन्हु तक छाउनीं पिने च्वनेमा:। स्वन्हु खुन्हु व न्हयन्हु खुन्हु छिमिसं थ:पिन्त व थ: कैदीतयत् शूद्र या।
- 20 छिमिसं फुक्क वस:, छेंगूयागु फुक्क ज्वलं, दुगुचाया सँ, अले सिँयागु फुक्क सामान शूद्र या।”
- 21 अले एलाजार पुजाहारी लडाइँल्य वंपिं मिजंतयत् धाल, “परमप्रभुं मोशायात थ्व विधि बियादीगु दु।
- 22 लुँ, वह:, कैय्, न, जस्ता व म्ह:
- 23 अले मिं भस्म मयाइगु फुक्क ज्वलंयात मिइ तया: शूद्र यायेमा:। उकियात शूद्र यायेगु लखं नं शूद्र यायेमा:। मिइ भस्म जुया: वनीगु ज्वलं व लखं शूद्र यायेमा:।
- 24 न्हयन्हु खुन्हु छिमिसं थ:गु वस: हीमा:। अले छिपिं शूद्र जुइ। अनं लिपा छिपिं छाउनीइ व:सां ज्यू।”

लाकाह:गु सामान इनाब्यगु

- 25 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 26 “छ, एलाजार पुजाहारी व खल:या छेंज:तय् नाय:तयसं ज्वनाह:पिं मनूत व पशुत ल्या:खा।
- 27 अले फुक्कयात बच्छि बच्छि याना: छव्व लडाइँल्य वंपिं सेनातयत् ब्यु, मेगु व्व खल:यात ब्यु।
- 28 लडाइँल्य वंपिं सेनापाखें मनूत, सा द्रुहं, गधा, फै-च्वलय् मध्ये न्यास:म्हय् छम्ह परमप्रभुयात करकथं ब्यु।
- 29 इमिगु बच्छि व्व पाखेंयागु थ्व कर कया: परमप्रभुया भागकथं पुजाहारी एलाजारयात ब्यु।
- 30 इस्नाएलीतयगु बच्छि व्वपाखें मनूत, सा द्रुहं, गधा, फै-च्वलय् व फुक्क पशुया नेय्म्हय् छम्ह कया: परमप्रभुया नापलायेगु पाल स्वइपिं लेवीतयत् ब्यु।”
- 31 परमप्रभुं मोशायात बियादीगु उजं थें मोशा व एलाजार पुजाहारीं यात।
- 32 सेनातयसं लाकाका:गु बाहेक मेगु सम्पति थ्व खः —
- फै-च्वलय् ६,७५,००० म्ह,
- 33 सा द्रुहं ७२,००० म्ह,

- 34 गधा ६१,००० म्ह,
 35 मिजंनापं मघपिं मिसात ३२,००० म्ह।
 36 लडाइँलय् वंपिं सेनातयत् लाःवःगु बच्छि ब्व थथे दु –
 फै-च्चलय् ३,३७,५०० म्ह,
 37 थुकिं परमप्रभुया नितिं कर फै-च्चलय् ६७५ म्ह जुल।
 38 अले सा द्रहं ३६,००० म्ह।
 थुकिं ७२ म्ह परमप्रभुया नितिं कर जुल।
 39 अले गधा ३०,५०० म्ह।
 थुकिं ६१ म्ह परमप्रभुया नितिं कर जुल।
 40 मिजंत नापं मघपिं मिसात १६,००० म्ह।
 थुकिं परमप्रभुया नितिं कर ३२ म्ह जुल।
 41 परमप्रभुं मोशायात उजं बियादी थें परमप्रभुया देछाया कर मोशां एलाजार पुजाहारीयात बिल।
 42 लडाइँलय् वंपिं सेनातयत्के बच्छि ब्व कयाः मोशां इस्राएलया खलःयात ब्यूगु थथे दु –
 43 फै-च्चलय् ३,३७,५०० म्ह,
 44 सा द्रहं ३६,००० म्ह,
 45 गधा ३०,५०० म्ह,
 46 व मिजंपिं नापं मघपिं मिसात १६,००० म्ह।
 47 इस्राएलीतयगु बच्छि ब्वपाखें परमप्रभुं मोशायात बियादीगु उजंकथं व मनूत व पशुतपाखें नेय्म्हय् छम्ह हयाः परमप्रभुया नापलायेगु पाल जिम्मा काइपिं लेवीतयत् बिल।
 48 अले द्रःछि द्रःछिम्ह व सछि सछिम्ह सिपाइँतय् कप्तानत मोशायाथाय वयाः
 49 वयात धाल, “छि दासतयसं जिमिगु जिम्माय् दुपिं सेनातयत् ल्याः खाःगु दु। जिमि मनूत छम्ह नं तंगु मदु।
 50 अथे जुयाः जिमिसं थथःपिन्सं हयागु लुँया तिसा, ल्हाः बाला, अंगूचा, मार्वीर व सिखः परमप्रभुयात छायाः जिमिगु प्रायश्चित्त यायेत परमप्रभुयात देछाकथं हयागु दु।”
 51 मोशा व पुजाहारी एलाजारं इमिगु ल्हातं फुक्क तिसा काल।
 52 द्रःछि द्रःछिम्ह सिपाइँतय् कप्तानत व सछि सछिम्ह सिपाइँतय् कप्तानतयत्के कयाः इमिसं परमप्रभुयात देछाःगु लुँयागु तौल १६,७५० शेकेल* दु।
 53 लडाइँलय् वंपिं सकल मनूतयसं लाकाहःगु सामान थथःपिन्सं हे यंकूगु जुयाच्चन।
 54 मोशा व पुजाहारी एलाजारं द्रःछिम्ह व सछिम्ह सिपाइँतय् कप्तानतपाखें लुँ कयाः परमप्रभुया न्ह्यःने इस्राएलीतयगु नितिं लुमन्ति जुइत नापलायेगु पाल दुने हल।

32

यर्दन पुर्बया लागाय् कुलत
 व्य ३:१२-२२

- 1 स्बेन व गाद कुलयापिन्के यक्व हे पशुत दु। इमिसं याजेर व गिलाद देश खंबलय् व थाय् पशु लहित ज्यूगु खन।
 2 इमिसं मोशा, पुजाहारी एलाजार व खलःया नायःतयथाय वनाः धाल,
 3 “अतारोत, दीबोन, याजेर, निम्रा, हेश्बोन, एलाले, सबाम, नेबो व बओन,
 4 थ्व फुक्क लागायात परमप्रभुं इस्राएलया खलःया नितिं त्याकादीगु खः। थ्व पशुतयगु नितिं ल्वःगु थाय् खः। छिकपिनि दासतयत्के यक्व पशुत दु।
 5 छिं जिपिं खनाः लय्ताः धइगु खःसा थ्व जमिन छिकपिनि दासतयत् जिमिगु सम्पत्ति जुइत बियादिसँ। जिमित यर्दन खुसिया उखे यंकादी मते।”
 6 मोशां गादी व स्बेनीतयत् धाल, “छिमि इस्राएली दाजुकिजापिं उखे लडाइँलय् वनेगु, अले छिपिं जक थन याउँक च्वनेगु धयागु ला?
 7 छिमिसं मेपिं इस्राएलीतयत् परमप्रभुं बियादीगु उखे पाखेयागु देशय् वनेत लिचिकेत स्वयागु ला?
 8 जिं छिमि बौपिन्त कादेश-बर्नेनं व थाय् स्वके छवयाबलय् छिमि बौपिन्सं नं थथे हे याःगु खः।
 9 इमिसं एश्कोल धाःगु गालय् वनाः व थाय् यात स्वयाः परमप्रभुं बियादीगु व थासय् वनेत इस्राएलीतयत् लिचिकाब्यूगु खः।
 10 अले परमप्रभुं तंचायाः उखुन्हु हे थथे धया पाफयाः बचं बियादीगु खः, *

* 31:52 ३१:५२ १६,७५० शेकेल थथे धयागु १९० किलोग्राम ति खः ☆ 32:8 ३२:८-९ गन्ती १३:१७-३३ ☆ 32:10 ३२:१०-१३ गन्ती १४:२६-३५

- 11 'इपिं दुनुगलंनिसें जिगु ल्यूल्यू मजुगुलि अन्नहाम, इसहाक व याकूबयात बी धका: बचं बियागु देशय् मिश्रं पित हयापिं निइदँ व निइदं च्वय्यापिं सुं नं दुहां वने खनी मखु।
- 12 कनज्जी यपुन्नेया काय् कालेब व नूनया काय् यहोशू जक दुहां वने खनी। छायाधा:सा इपिं दुनुगलंनिसें परमप्रभुया ल्यूल्यू जुल।'
- 13 परमप्रभुं तंचायादिल, अले परमप्रभुया मिखाय् मभिं गु ज्या या:गु पुस्ताया फुक्क मनुत सिनामवंतले पिइदँ तक वय्कलं इमित मरुभूमिइ उखेंथुखें जुइकातल।
- 14 "हे पापीतय् सन्तान! आ: हाकनं छिपिं परमप्रभुयात इस्राएलीतलिसे अझ यक्व तं चाय्केत छिमि बौपिनि थासय् दंबयाच्वंगु दु।
- 15 छिपिं हाकनं वय्क:या ल्यूल्यू जुइगुपाखें फ:हिला वन धा:सा वय्कलं थुपिं फुक्क मनुतयत् हाकनं मरुभूमिइ त्व:तादी। अले इमिगु नाशया कारण छिपिं जुइ।"
- 16 अले इमिसं वयाथाय् वया धाल, "जिमित थन जिमि पशुतयगु लागि ग: व मिसात व मस्तयगु लागि प:खा: दुगु शहरत दय्के मास्ति व:।
- 17 अले जिपिं इस्राएलीतयत् इमिगु थासय् मथ्यंकुतले ल्वाभ: ज्वना: इमिगु न्ह्य: न्ह्य: लडाइँलय् वने। उबलय् जिमि मिस्त व मचाखाचा थ्व देशयापिं मनुतपाखें बचय् जुइत जिमिसं दय्कागु शहरय् प:खा: दुने च्वनाच्वनी।
- 18 फुक्क इस्राएलीतयसं इमित बी धयात:गु सर्बय मकातले जिपिं छैय् लिहां वये मखु।
- 19 जिमिसं यर्दनया उखे छुं नं सर्बय नं काये मखु। बरु जिपिं थन हे पुर्बपाखे थ:गु सर्बयकथं व:गु थासय् हे च्वने।"
- 20 अले मोशां इमित धाल, "छिमिसं थ:पिन्सं धा:थें ल्वाभ: ज्वना: परमप्रभुया न्ह्य:ने लडाइँलय् वन,
- 21 अले परमप्रभुं थ: शत्रुतयत् बुका: लिना मछवतले परमप्रभुया न्ह्य:ने ल्वाभ: ज्वना: यर्दन छिनावन धा:सा
- 22 परमप्रभुया न्ह्य:ने व देशयात त्याकेधुंका: छिपिं लिहां वये फइ। अले परमप्रभु व इस्राएलीतयगु लागि छिमिसं यायेमा:गु ज्या पूवनी। अले यर्दनया पुर्बपाखे च्वंगु थाय् परमप्रभुयापाखें छिमिगु सम्पत्ति जुइ।
- 23 "छिमिसं थ:पिन्सं धा:थें मयात धा:सा छिमिसं परमप्रभुया न्ह्य:ने पाप या:गु जुइ। अले छिमिगु पाप छिमित लाइ।
- 24 छिमिसं थ: मिस्त व मचाखाचाया लागि शहर व पशुतयगु लागि ग: दय्के फु, तर थ:पिनिगु बचं पुर्वकेमा:।"
- 25 अले गादी व रूबेनीतयसं मोशायात धाल, "प्रभु, छसपोलं उजं बियादी थें हे छ:पिनि दासतयसं याये।
- 26 जिमि मचाखाचा, मिस्त, सा द्रहं, फै, दुगु-च्वलय् धा:सा थन गिलादया शहरय् हे च्वनी।
- 27 अयनं छिसं धयादी थें जिपिं लडाइँ याइपिं फुक्कं मनुत परमप्रभुया न्ह्य:ने लडाइँ यायेत ल्वाभ: ज्वना: न्ह्य: न्ह्य: यर्दनया उखे वने।"
- 28 अले मोशां इमिगु खैय् एलाजार पुजाहारी, नूनया काय् यहोशू व इस्राएलीतय् कुलया नाय:तयत् उजं बिल।*
- 29 वं इमित धाल, "गादी व रूबेनीत छिपिनापं परमप्रभुया न्ह्य:ने लडाइँलय् ल्वाभ: ज्वना: यर्दनया उखे वंसा अले देश छिमिगु ल्हातय् दये धुंका: छिमिसं गिलाद देश इमित सम्पत्तिकथं ब्यु।
- 30 इपिं ल्वाभ: ज्वना: छिपिनापं यर्दन छिना: मवन धा:सा इमित छिपिनापं कनान देशय् हे जमिन दइ।"
- 31 अले गादी व रूबेनीतयसं थथे धाल, "परमप्रभुं जिमित छु धयादीगु दु जिमिसं व हे याये।
- 32 जिपिं ल्वाभ: ज्वना: परमप्रभुया न्ह्य:ने खुसिया उखेपाखे कनान देशय् वने, अयनं जिमिगु थ:गु सर्बय यर्दनया थुखे हे जुइमा।"
- 33 अले मोशां गादीत, रूबेनीतयत् व योसेफया काय् मनश्शेया बच्छि कुलयात एमोरीतय् जुजु सीहोनयागु देश व बाशानया जुजु ओगयागु देश इमिगु सिमाना दुने ला:गु शहर नापं फुक्क देश बिल।
- 34 अले गादीतयसं दीबोन, अतारोत, अरोएर,
- 35 अत्रोत-शोपान, याजेर, योगबहा,
- 36 बेथ-निम्रा व बेथ-हारान नांयागु शहरतयत् प:खालं घेरय् याना: दय्कल। अले फै, दुगु-च्वलयत्तयगु नितिं ग:त दय्कल।
- 37-38 रूबेनीतयसं हेशबोन, एलाले व कियतैम, नेबो, बाल-मोन व सिब्मा हाकनं दय्कल। इमिसं थ:पिन्सं दय्कूगु शहरतयगु नां तल।
- 39 मनश्शेया काय् माकीरया सन्तानतयसं गिलादय् वना: उकियात त्याका: अन च्वंपिं एमोरीतयत् पितिनाछवत।
- 40 अथे जुया: मोशां मनश्शेया काय् माकीरया सन्तानतयत् गिलाद बिल अले इपिं अन हे च्वन।
- 41 मनश्शेया सन्तान याईर वना: गिलादया यक्व गां त्याका काल, अले उकिया नां हब्बात-याईर* तल।
- 42 नोबहं केनात व उकिया गां त्याका: उकिया नां थ:गु हे नामय् नोबह धका: तयाबिल।

33

मिश्र देशंनिसें मोआब तकया यात्राया खँ

- 1 मोशा व हारूनया न्ह्यलुवालथ् मिश्रं इस्राएलीत पुच: पुच: जुया: यात्रा या:बलय् इपिं थ्व थ्व थासय् बाय् च्वन।
- 2 मोशां परमप्रभुया उजंकथं यात्राबलय् बाय् च्वंगु थाय्या धल: दय्कल।
- 3 न्हापांगु लाया झिन्यान्हू खुन्हू इपिं रामसेसं न्ह्या: वन। छुत्काराया नख:या कन्हय् खुन्हू इपिं फुक्क मिश्रीतयसं खंक हे धूमधामं पिहां वन।
- 4 उखुन्हू मिश्रीत परमप्रभुं स्यानादीपिं इमि न्हापां बूपिं काय्पिन्त ल्हाकाच्वंगु जुल। थथे याना: परमप्रभुं इमि घ:तयत् सर्जाय बियादीगु ख:।*

* 32:28 ३२:२८-३२ यहे १:१२-१५

* 32:41 ३२:४१ हब्बात-याईर हिब्रू भाषाय् थुकिया अर्थ याईरया गांत ख:।

☆ 33:4 ३३:४ प्रस १२:३१-३६

- 5 इस्राएलीत रामसेसं वनाः सुक्कोतय् बाय् च्वन।
- 6 इपि सुक्कोतं वनाः मरुभूमिया सिथय् एथामय् बाय् च्वन।
- 7 एथामं वनाः इपि बाल-सेफोनया चुलिचू लाःगु पी-हहीरोतपाखे लिहां वल। अले मिग्दोलया न्ह्यःने पाल ग्वयाः च्वन।
- 8 इपि पी-हहीरोतं वनाः लाल समुद्र छिनाः मरुभूमिइ दुहां वन। इपि एथामया मरुभूमिइ स्वन्हु तक वनाः माराय् बाय् च्वन।*
- 9 अले मारां वनाः एलीमय् थ्यंकः वल। अन झिनिगू बुँगाःचा व न्हयेमा ताय्गः सिमा दु। इपि अन हेबाय् च्वन।
- 10 इपि एलीमं वनाः लाल समुद्र लिक्क बाय् च्वन।
- 11 इपि लाल समुद्रं वनाः सीनया मरुभूमिइ बाय् च्वन।
- 12 इपि सीनया मरुभूमिं वनाः दोफकाय् बाय् च्वन।
- 13 इपि दोफकां वनाः आलशय् बाय् च्वन।
- 14 इपि आलशं वनाः रपीदीमय् बाय् च्वन, अन मनूतय् त्वनेत लः मदु।*
- 15 इपि रपीदीमं वनाः सीनया मरुभूमिइ बाय् च्वन।*
- 16 इपि सीनया मरुभूमिं वनाः किब्रोथ-हतावाय् बाय् च्वन।*
- 17 इपि किब्रोथ-हतावां वनाः हसेरोतय् बाय् च्वन।
- 18 इपि हसेरोतं वनाः रिन्माय् बाय् च्वन।
- 19 इपि रिन्मां वनाः रिम्मोन-फारेसय् बाय् च्वन।
- 20 इपि रिम्मोन-फारेसं वनाः लिब्नाय् बाय् च्वन।
- 21 लिब्नां वनाः रिस्साय् बाय् च्वन।
- 22 इपि रिस्सां वनाः केहेलाताय् बाय् च्वन।
- 23 इपि केहेलातां वनाः शेपेर पर्वतय् बाय् च्वन।
- 24 इपि शेपेर पर्वतं वनाः हरादाय् बाय् च्वन।
- 25 इपि हरादां वनाः मखेलोतय् बाय् च्वन।
- 26 मखेलोतं वनाः तहतय् बाय् च्वन।
- 27 इपि तहतं वनाः तेरहय् बाय् च्वन।
- 28 इपि तेरहं वनाः मित्काय् बाय् च्वन।
- 29 इपि मित्कां वनाः हशमोनाय् बाय् च्वन।
- 30 इपि हशमोनां वनाः मसेरोतय् बाय् च्वन।
- 31 इपि मसेरोतं वनाः बने-याकानय् बाय् च्वन।
- 32 इपि बने-याकानं वनाः होर-हगिदगादय् बाय् च्वन।
- 33 इपि होर-हगिदगादं वनाः योतबाताय् बाय् च्वन।
- 34 इपि योतबातां वनाः अब्रोनाय् बाय् च्वन।
- 35 इपि अब्रोनां वनाः एस्योन-गेबेरय् बाय् च्वन।
- 36 इपि एस्योन-गेबेरं वनाः जीनयागु मरुभूमिइ दुगु कादेशय् बाय् च्वन।*
- 37 इपि कादेशं वनाः एदोम देशया लागाय् दुगु होर पर्वतय् पाल ग्वयाः च्वन।
- 38 इस्राएलीत मिश्रं पिहां वःगु पिइदँया न्यागू लाया न्हापां खुन्हु परमप्रभुया उज्जकथं हास्रन पुजाहारी होर पर्वतय् थहां वनाः अन हे सित।*
- 39 हास्रन होर पर्वतय् स्यबलय् व सछि व निइस्वदँ दुम्ह जुयाच्वन।
- 40 कनान देशया नेगेवय् च्वनीम्ह आरादया कनानी जुजुं इस्राएलीत वयाच्वंगु दु धयागु खँ न्यन।*
- 41 इपि होर पर्वतं वनाः सलमोनाय् बाय् च्वन।
- 42 इपि सलमोनां वनाः पूनोनय् बाय् च्वन।
- 43 इपि पूनोनं वनाः ओबोतय् पाल ग्वयाः च्वन।
- 44 इपि ओबोतं वनाः मोआबया सिमानाय् दुगु इये-अबारीमय् पाल ग्वयाः च्वन।
- 45 इपि इयीमं वनाः दीबोन-गादय् बाय् च्वन।
- 46 इपि दीबोन-गादं वनाः आल्मोन-दिब्लतैमय् बाय् च्वन।
- 47 इपि आल्मोन-दिब्लतैमं वनाः नेबो पर्वतया लिक्क अबारीमया डाँडाय् पालग्वया च्वन।
- 48 इपि अबारीमं वनाः यरीहो शहरया उखे यर्दन खुसिया सिथय् च्वंगु मोआबया ख्यलय् पाल ग्वयाः च्वन।

* 33:8 ३३:८ प्रस १३:१७-१४:३१; १५:२२-२६ * 33:14 ३३:१४ प्रस १७:१-७ * 33:15 ३३:१५ सीनया मरुभूमिइ थन सीनया मरुभूमिइ, दच्छि तक धइथें इस्राएलीत सीने पर्वतया क्वय् पालग्वया च्वन। इपि अन पाल ग्वयाच्वंबलय् हे इमित झिगु आज्ञा दुगु खः अले इमिसं नापलायेगु पाल दय्कूगु खः। स्वयादिसँ, प्रस १९:१; गन्ती १०:१० * 33:16 ३३:१६ गन्ती ११:४-३४ * 33:36 ३३:३६ गन्ती २०:१-१३ * 33:38 ३३:३८ गन्ती २०:२२-२८; व्य १०:६; ३२:५० * 33:40 ३३:४० गन्ती २१:१

49 यर्दन खुसिया सिथय् मोआबया ख्यलय् बेथ-यशीमोतंनिसें कया: हाबिल-शित्तिम तक हे इपिं पाल ग्वया: च्वन।

यर्दन खुसि छी न्ह्यः स्यनेकने या:गु

50 अले यरीहो शहरया उखे यर्दन खुसि सिथय् मोआबया ख्यलय् परमप्रभुं मोशयात धयादिल,

51 “इस्त्राएलीतयत् धा, ‘छिपिं यर्दन खुसि छिना: कनान देशय् थ्यनीबल्य्

52 व देशयापिं मनूतयत् इमिगु देशं पितिनाछव। अले इमिगु कियात:गु इवाता व नाय्कात:गु मूर्तिं फुक्कयात नाश यानाब्यु। इमिसं पुजा याइगु देग:चात नं स्यंकाब्यु।

53 व देशयात त्याकाकया: छिपिं अन हे च्वँ, छायाधा:सा जिं व देश छिमित अधिकार यायेत बियागु दु।

54 छिमिसं थथ:गु सर्वयकथं व देशय् गोला तया: जमिन इनाब्यु। अप्व: छँज: दुगु कुलयात अप्व: अले कम छँज: दुगु कुलयात छिमिसं कम सर्वय ब्यु। सुयागु गोला गन लाइ व वयागु हे जुइ। छिमिगु पुर्खाया कुलकथं थ्व इनाब्यु।*

55 “ ‘अयून् छिमिसं व देशयापिं मनूतयत् लिनामछवसे, छिमिसं अन च्वने ब्यूपिं मनूत छिमिगु मिखाय् च्वंगु कं व म्हय् कँथं कयेगु थें जुइ। छिपिं व देशय् न्ह्याथाय् च्वंसां इमिसं छिमित दु:ख बी।

56 अले जिं इमित छु याये धका: मनय् तयागु ख: व हे जिं छिमित यानाबी।’ ”

34

बीत्यंगु देशया लागा

1 परमप्रभुं मोशयात धयादिल,

2 “इस्त्राएलीतयत् धा, ‘छिपिं कनान देश थ्यने धुंका: जिं छिमित सर्वयकथं बी धयागु जमिन थुकथं जुइ।

3 “ ‘छिमिगु दच्छिन लागाय् एदोमया सिमानाय् जीनया मरुभूमिया छुं ब्व लाइ। छिमिगु दच्छिनयागु सिमाना पुर्बपाखे मृत सागर* सिथंनिसें न्ह्याना:

4 अक्रब्बीमया भज्याङ्ग जुया: जीनपाखे न्ह्यज्या:ना: कादेश-बर्नेया दच्छिन तक वनी। अनंलि व हसर-अदर जुया: अज्मोन तक थ्यनी।

5 अनं सिमाना अज्मोनं चा:हिला: मिश्रया ब्यासि थ्यंका: भूमध्यसागरय् क्वचाइ।

6 “ ‘छिमिगु पच्छिमया लागा भूमध्यसागरया सिथ तक जुइ। छिमिगु पच्छिमया सिमाना थ्व हे जुइ।

7 “ ‘छिमिगु उत्तरया लागा भूमध्यसागरंनिसें न्ह्याना: होर पर्वत तक थ्यनी।

8 अनं लेबो-हमात जुया: सदाद तक थ्यनी।

9 सदादं पुर्बपाखे न्ह्या: वना: सिप्रोन जुया: हसर-एनानय् वना: क्वचाइ। छिमिगु उत्तरया सिमाना थ्व हे जुइ।

10 “ ‘छिमिगु पुर्बया लागा हसर-एनानंनिसें न्ह्या: वना: सपाम तक थ्यनी।

11 अनं क्वहां वना: ऐनया पुर्बय् ला:गु रिब्ला तक थ्यनी। अनं गालीलया समुद्रया पुर्बया सिथय् च्वंगु डाँडाय् क्वहां वनी।

12 अनंलि छिमिगु लागा यर्दन खुसिपाखे क्वहां वना: मृत सागर तक थ्यनी।

“ ‘थ्व हे छिमिगु देशया लागा जुइ।’ ”

13 मोशां इस्त्राएलीतयत् उजं बिल, “थ्व देशयात सर्वय सर्वयकथं गोला तया: इनाका। परमप्रभुं थुकियात गुंगू व बागू कुलयात ब्यु धका: उजं बियादीगु दु।*

14 स्बेनया कुल, गादया कुल, व मनश्शेया बागू कुलया छँज:तयत् इमिगु सर्वय दये धुंकल।

15 थुपिं निगू व बागू कुलं यरीहोया मेखेपाखे यर्दन खुसिया पुर्बपाखे थथ:गु सर्वय काये धुंकूगु दु।”

जमिन इनाब्यूपिनिगु नां धल:

16 परमप्रभुं मोशयात धयादिल,

17 “छिमित सर्वयकथं जमिन इनाबीपिं मनूतयगु नां थथे दु, पुजाहारी एलाजार व नूनया काय् यहोशू।

18 थथे इनेत इमित ग्वाहालि बीत छगू छगू कुलं छम्ह छम्ह नाय: नं ल्य।

19 इमिगु नां थथे दु –

“कुल – नाय:

यहदा – यपुन्नेया काय् कालेब

20 शिमियोन – मीहदया काय् शेमुएल

21 बेन्यामीन – किसलोनया काय् एलीदाद

22 दान – योगलीया काय् बुक्की

23 मनश्शे (योसेफया काय्) – एपोदया काय् हन्नीएल

24 एफ्राइम (योसेफया काय्) – शिप्तानया काय् कमूएल

* 33:54 ३३:५४ गन्ती २६:५४-५६

* 34:3 ३४:३ मृत सागर थुकियात खारा समुद्र नं धाइ

☆ 34:13 ३४:१३-१५ गन्ती २६:५२-५६; यहो १४:१-५

- 25 जबूलून — पर्नाकया काय् एलीजापान
 26 इस्साखार — अजानया काय् पल्लिएल
 27 आशेर — शलोमीया काय् अहीहद
 28 नप्ताली — अम्मीहदया काय् पदहेल।”
 29 इस्राएलीतयत् कनान देश सर्वयकथं इनाबीत परमप्रभुं ल्ययादीपि मनूत थुपि हे खः।

35

लेवीतयगु शहर

- 1 परमप्रभुं यरीहो शहरया उखे यर्दन खुसिया सिथय् मोआबया ख्यलय् मोशायात धयादिल,✱
 2 “इस्राएलीतयत् इमित ब्युगु सर्वयलय् च्वंगु छुं छुं शहर लेवीतयत् च्वनेत ब्यु धकाः उजं ब्यु, अले उपि शहरया जःखः च्वंगु घॉय्ख्यः नं लेवीतयत् ब्यु धकाः उजं ब्यु।
 3 थुकथं इमित च्वनेत थाय् दइ। अले इमि सा द्रहं, फै-च्चलय् व मेपि पशुत ज्वयेत ख्यः दइ।
 4 “छिमिसं लेवीतयत् बीगु ख्यः शहरया पःखाःया पिने प्यखें द्रःछि द्रःछि कु (१,०००) दयेमाः।
 5 शहरया पिने शहरयात दथुइ तयाः पुर्बपाखे निद्रः कु (२,०००), दच्छिनपाखे निद्रः कु (२,०००), पच्छिमपाखे निद्रः कु (२,०००) अले उत्तरपाखे निद्रः कु (२,०००) नापय् या। इमिगु शहरया घॉय्ख्यः थ्व हे खः।

शरण बीगु शहर

व्य १९:१-१३; यहो २०:१-९

- 6 “छिमिसं लेवीतयत् बीगु शहरय् शरण बीगु खुगु शहर नं दइ। थ्व शहरय् छिमिसं आकाझाकांय् लानाः मनू स्यानाः बिस्सुं वःपिन्त च्वनेत थाय् बी फइ। व बाहेकं छिमिसं इमित मेगु पिइनिगु शहर नं बीमाः।
 7 थुकथं ख्यः नापं मुक्कं पिइच्यागु शहर छिमिसं लेवीतयत् बीमाः।
 8 थुपिं शहरत इस्राएलीतयगु सम्पत्तिपाखें वइ। तःधंगु कुलं यक्व अले चिधंगु कुलं कम शहर लेवीतयत् बी। फुक्क कुलं थथःगु सर्वयया आकारकथं लेवीतयत् शहर बीमाः।”
 9 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,✱
 10 “इस्राएलीतयत् धा, “छिपिं यर्दन खुसि छिनाः कनान देशय् थ्यने धुंकाः
 11 आकाझाकांय् लानाः मनू स्यानाः बिस्सुं वःपिन्त तयेत शरण बीगु शहर ल्य।
 12 सीम्ह मनूया थःथितितयसं वयात अन हिया बदला काये फइ मखु। थुकथं खलःया न्ह्यःने न्यायया ज्या पूमवंकं दोष लाःम्ह मनूयात स्याये फइ मखु।
 13 छिमिस बीगु शरण बीगु शहर खुगु दयेमाः।
 14 यर्दनया पुर्बपाखे स्वँगु शहर, कनान देशय् स्वँगु शहर शरण बीगु शहरकथं ब्यु।
 15 थुपिं खुगु शहर छिपिं इस्राएलीतयगु लागि व छिपिनापं च्वनाच्चपिं मेगु जातियापिनिगु लागि शरण कायेगु थाय् जुइ। उकिं सुनान आकाझाकांय् लानाः मनू स्यात धाःसा व मनू अन बिस्सुं वने फइ।
 16 “ ‘सुनानं सुयातं नँयागु ल्वाभलं कयकाः स्यात धाःसा व मनू ज्यानमारा खः। वयात स्यायेमाः।
 17 सुनानं सुयातं ल्वहँत छ्यानाः स्यात धाःसा व मनू ज्यानमारा खः। वयात स्यायेमाः।
 18 सुनानं सुयातं सिँयागु ल्वाभलं कयकाः स्यात धाःसा व मनू ज्यानमारा खः। वयात स्यायेमाः।
 19 हिया बदला काइम्हसिनं वयात स्याये फइ। इमिसं वयात लुइकेवं स्याये फइ।
 20 अथे हे, सुनानं सुयातं तमय् घ्वानाः, छुकिंनं कयका स्यात धाःसा
 21 वा ल्हार्तिं दायाः स्यात धाःसा वयात स्यायेमाः। व मनू ज्यानमारा खः। मनू स्याःगुया बदला काइम्हयसिनं वयात स्याये फइ। इमिसं वयात लुइकेवं स्याये फइ।
 22 “ ‘तर सुनानं सुयातं मसीसें घ्वानाः सित वा छुकिंनं कयक्बलय् लानाः सित,
 23 वा आकाझाकां तःग्वःगु ल्वहँ कुतुवंबलय् लानाः सित धाःसा
 24 खलकं न्याय यायेबलय् स्याःम्ह मनू व हिया बदला काःवःम्हयसिगु दथुइ थुपिं विधिकथं न्याय यायेमाः।
 25 अले खलकं द्रं मदुसा वयात हिया बदला काःवःम्हयसिगु पाखें बचय् यानाः व बिस्सुं वंगु शरण बीगु शहरय् हे छवयेमाः। अन व पवित्र चिकनं अभिषेक ज्म्ह दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी मसीतले च्वनेमाः।
 26 “ ‘छुं जुयाः व ज्यानमारा थः बिस्सुं वंगु शरण बीगु शहरं गुगुं इलय् पिहां वनाः
 27 वयात हिया बदला कायेत स्वयाच्च्वंम्हयसिनं नाप लानाः स्यात धाःसा वयात हिया दोष लाइ मखु।

✱ 35:1 ३५:१-८ यहो २१:१-४२ ✱ 35:9 ३५:९-३४ व्य १९:१-१३; यहो २०:१-९

28 दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी मसीतले व शरण बीगु शहरय् हे च्वनेमाः। दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी सी धुंकाः जक व थःगु सम्पत्तिया जमिनय् लिहां वने फइ।

29 “ छिपिं न्ह्याथाय् च्वंसां छिपिं व छिमि लिपाया फुक्क पुस्ताय् थ्व विधि दया हे च्वनी।

30 “ सुनानं सुयातं स्यात धाःसा वयात साक्षीतयसं ब्यूगु दसिकथं जक स्यायेमाः। छम्ह जक मनूया साक्षी सुयातं स्यायेगु सजाँय बी मज्यू।✱

31 “ स्यायेमाःम्ह ज्यानमाराया जीवनया निंति पलेसाकथं धिबा बं काये मते। वयात स्याना हे छ्वयेमाः।

32 “ शरण बीगु शहरय् बिस्सुं वःम्ह मनुखं अन च्वनेगु पलेसा धिबा पुलाः थःगु छँय् वनेत धाल धाःसा वयापाखें अज्याःगु बं काये मज्यू। दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी मसीतले व अन हे च्वनेमाः।

33 “ छिमिसं थः च्वनेगु थाय् अशुद्ध याये मते। हिं देशयात अशुद्ध याइ। हिया प्रायश्चित यायेत हि बाः वयक्म्ह मनूयागु हि हे माः।

34 छिपिं च्वंवेत्यंगु देशय् जि थः हे नं च्वनेगु जूगुलिं व देशयात अशुद्ध याये मते। जि परमप्रभु इस्राएलीतय् दथुइ च्वनीम्ह खः। ”

36

छगू कुलया जमिन मेगु कुलय् मछ्वयेगु

1 योसेफया छुइ, मनश्शेया छय्, माकीरया काय् गिलादया वंशया थकालित मोशा व इस्राएली नायःतय्थाय् वयाः धाल,
2 “परमप्रभुं इस्राएलीतय्त् सर्वयकथं गोला तयाः देश इनाबीत छितः उजं बियादीगु खः। अले जिमि किजा सलोफादया सर्वय वया म्हायपिन्त ब्यु धकाः नं परमप्रभुं छितः उजं बियादीगु खः।✱

3 इमिसं मेगु कुलयापि मिजंतलिसे ब्याहा यात धाःसा इमिगु सर्वय नं मिजंतयगु सर्वय नापं ल्वाकज्याःवनी। थुकथं जिमिगु कुलया सर्वय कम जुयावनी।

4 इस्राएलीतयगु निंति लुँदें वइबलय् इमिगु सर्वय इपिं ब्याहा याना वंगु कुलय् हे ल्वाकज्याःवनी। इमिगु सर्वय इीं पुर्खातयगु सर्वयपाखें लाका काइ।”✱

5 अले मोशां थथे धकाः परमप्रभुया उजं इस्राएलीतयत् बिल, “योसेफया सन्तानया कुलं धाःगु खँ पायछि जू।

6 सलोफादया म्हायपिनिगु खँय् परमप्रभुं थथे उजं बियादीगु दु – इमिसं थःपिन्त यःपिं थः बौया कुलया वंशया मिजंत नापं जक ब्याहा यायेमाः।

7 थथे याःसा छगू कुलयागु सर्वय मेगु कुलय् वनी मखु। थुकथं फुक्क इस्राएलीत थथःगु पुर्खाया कुलया सर्वयया जमिनय् हे दयाच्वनी।

8 इस्राएलीतयगु कुलय् सर्वयया अंश काइपिं सुं नं म्हायमस्त दुसा, वं थःगु हे कुलया वंशया मिजंनप ब्याहा यायेमाः। थुकथं इस्राएलया फुक्क कुलयाके थःपिनि पुर्खाया सर्वयया अंश दयाच्वनी।

9 छगू कुलया सर्वय मेगु कुलय् मवनेमा। थुकथं इस्राएलया फुक्क कुलया सर्वय न्हापा गुलि खः उलि हे दयाच्वनी।”

10 सलोफादया म्हायपिन्सं परमप्रभुं मोशायात बियादीगु उजंकथं हे यात।

11 सलोफादया म्हायपिं महला, तिर्सा, होग्ला, मिल्का व नोअहापिन्सं थः कका व तःबाःया कायपिं नापं ब्याहा यात।

12 इमिसं योसेफया काय् मनश्शेया वंशय् हे ब्याहा यात। थुकथं इमिगु कुलया सर्वय इमिगु कुलय् हे ल्यनाच्वन।

13 परमप्रभुं यरीहो शहरया उखे यर्दन खुसिया सिथय् मोआबया ख्यलय् मोशापाखें इस्राएलीतयत् बियादीगु उजं व नियम थुपिं हे खः।

व्यवस्थाया सफू म्हसीका

व्यवस्था बाइबलया न्यागू सफू खः। अले मोशाया न्यागू सफू मध्ये दक्वसिबय् लिपायागू सफू खः। मरूमिइ पिइदँ तक यात्रा याये धुंकाः इस्राएलीत मोआबया ख्यलय् थ्यन। इस्राएलया खलकं यर्दनया पुर्बय् मोआबया ख्यलय् छाउनी दयकल। मोशां न्हगू पुस्तायात इमिसं अब्राहामयात बाचा याःगु देशयात त्याके न्ह्यः इमिसं यायेमाःगु ज्या स्यनेकने याइगु।

अन च्वनाः इमिसं कनान देशय् दुहां वनेत व उकियात त्याकाकायत तयारी यात। मोआबया ख्यलय् मोशां इस्राएलीतय् न्हगू पुस्तायापिन्त धाःगु खँ थ्व सफुलिइ कथंहंक च्वयातःगु दु। व देशय् च्वंपि मन्तयसं मूर्ति पुजा याइगु खः। परमेश्वरया मन्तयत अन च्वंगु मूर्तित व मन्तयत भज्यंक नाश या धकाः धाःगु खः। मखुसा उपि मन्तयसं व इमिसं याइगु मूर्ति पुजापाखें इस्राएलीतयत् नाश यानाबी। मोशां इमित परमप्रभु छम्ह हे जक परमेश्वर खः अले इमिसं परमप्रभु परमेश्वरयात दुनुगलनिसें, थःगु प्राण बिया तक अले थःगु बलं फत्तले माया यायेमाः धकाः लुमंकाबिल। ६:४-५ परमप्रभु झी परमेश्वरयात इमिसं थुकथं परमप्रभुयात माया यायेमाःगु कारण दकलय् न्हापां वयकलं इमित माया यानादीगुलि हे खः। इपि दास जुयाच्चबलय् ल्याखय् इपि कम दुगु खः। “अयनं परमप्रभुं इमित माया यानादिल अले इमि पुर्खातयत् वयकलं दासत्वया देशं छुत्कारा याना हये धकाः पाःफयादीगु पूर्वकादिल।” अथे जुयाः इपि व देशय् दुहां वनीबलय् उपि मूर्तितयगु पुजा याये मज्यु।

थ्व बाहेकः परमेश्वरं इमिगुपाखें यानादीगु अजू चायापुगु ज्या लुमंकेगु निति आराधना यायेत, परमेश्वरं इमिगु निति क्वछिनादीगु नखःचखः हनेत व बलि हयेत फुक्क खलः छगू ल्ययातःगु थासय् मुनेगु यायेमाः (१२:११)।

थुपि इलय् व न्ह्याबलें इमिसं विदेशीत, मांबौ मदुपि मस्तयत् व भाःत मदयधुंकूपिन्त वास्ता यानाः इमित बांलाःगु व्यवहार यायेमाःगु दु। मोशां सीने पर्वतय् मन्तनापं परमेश्वरं चिनादीगु बाचा झिगू आज्ञायात न्हधाः यात। इमिसं उपि आज्ञात दुनुगलनिसें पूर्वक मानय् यात धाःसा इमित दइगु आशिषया खँत न्यंकल। छुं जुयाः इमिसं उपि आज्ञात मानय् मयात धाःसा इमि खलःयात वइगु सराःया बारे नं न्यंकल। मन्तयत थुपि खँ धाये धुंकाः इमिसं परमेश्वर प्रति विश्वास यायेबहःपिं जुयाः परमेश्वरयाके बिन्ति यात अनंलि मोशां इमित आशिष बिल। अले यहोशूयात इमिसं न्हम्ह न्ह्यलुवाकथं थापं यात। अनंलि व पहाडय् थाहां वन, व अन हे सित।

थ्व सफुलिइ न्ह्यथनातःगु मूमूगु खँ थुकथं दु –

१. मोशां वंगु पिइदँया दुने जूगु ततःधंगु खँ लुमंकाब्यगु दु। वं मन्तयत् परमेश्वरं गुकथं न्ह्यलुवाः जुयाः इमित मरूमिमिया दथुं हयादिल धयागु खँ लुमंकेत इनाप याःगु दु। वयकःयात मानय् यायेत व परमेश्वरया खँ न्यनेत नं इनाप याःगु दु।
२. मोशां हाकनं झिगू आज्ञायात न्ह्यथंगु दु। अले मन्तयत् न्हापांगु आज्ञायात ध्वाथुइकाः परमप्रभुयात जक मानय् या धकाः बःब्यगु दु। अले हाकनं बाचाकथं बियादीगु देशय् इस्राएलीतयसं गुकथं जीवन हनेमाः धयागु मेमेगु नियम नं न्ह्यथंगु दु।
३. मोशां मन्तयत् परमेश्वरं इपिलिसे चिनादीगु बाचायागु अर्थ कनाः लुमंकाबी। अले इमित, इमिसं यायेमाःगु ज्याखँ पूर्वकेत बाचा न्हधाः यायेत इनाप याःगु दु।
४. मोशा सी न्ह्यः परमेश्वरया मन्तयत् न्ह्यलुवाः जुइत यहोशूयात ल्यःगु। परमेश्वरयागु विश्वासयात तःधंकाः म्ये हालाः, अले इस्राएली कुलतयत् सुवाः बी धकाः यर्दन खुसिया पुर्बपाखे च्वंगु मोआबय् मोशा सित।

थ्व सफुलिइ न्ह्यथनातःगु दक्वसिबय् तःधंगु खँ थ्व खः – परमेश्वरं थःमहं ल्यःपिं मन्तयत् बचय् यानाः सुवाः बियादीगु दु। परमेश्वरं इमित माया यानादीगु दु। उकि, परमेश्वरया मन्तयसं थ्व खँ लुमंकेमाः, वयकःयात माया यायेमाः, वयकलं धाःगु खँ न्यनेमाः। अले जक इमित जीवन दइ, अले न्ह्याबलें सुवाः दयाच्चनी।

प्रस्थान निइगू अध्यायलय् इस्राएलया न्हापांगु पुस्ताया निति झिगू आज्ञायात च्वयातःगु खः। थ्व व्यवस्थाया सफूया न्यागू अध्यायलय् इस्राएलया न्हगू पुस्ताया निति झिगू आज्ञा च्वयातःगु खः।

थ्व सफूया मू पदत ६:४-६ खः। थुकी न्ह्यथनातःगु दु – परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात दुनुगलनिसें, थःगु आत्मानिसें, अले थःगु बलं फत्तले माया या। न्हगु नियमय् वयाः येशू ख्रीष्टं थुकियात हे दकलय् तःधंगु आज्ञा धकाः धयादीगु दु।

धलः पौ

मोशाया न्हापांगु न्वचु १:१-४:४३

मोशाया निगूगु न्वचु

१. झिगू आज्ञा ४:४४-१०:२२

२. नियम, विधि व ख्याच्चः ११:१-२६:१९

३. कनानय् दुहां वनेगु नियम २७:१-२८:६८

मोशाया स्वंगूगु न्वचु व बाचा न्हधाः याःगु २९:१-३०:२०

मोशां दक्वसिबय् लिपा धाःगु खँ ३१:१-३३:२३

मोशा सीगु ३४:१-१२

व्यवस्था

होरेब त्वःतूगु खँ लुमंकूगु

1 सूपया चुलिचू च्वंगु अराबाय् पारान, तोफेल, लाबान, हसेरोत व दीसाहाबया दथुइ यर्दन खुसिया पुर्बपाखेयागु मरुभूमिइ सकल इस्राएलीतयत् मोशां धाःगु खँ थुपि हे खः।

2 (सेइर* पर्वत वनेगु लँपु जुयाः होरेबं कादेश-बर्ने तक वनेत झिंछन्हु बी।)

3 इमिसं मिश्र त्वःतूगु पिइगुगु दँया झिंछगुगु लाया न्हापांगु दिनय मोशां परमप्रभुं इस्राएलीतयत् धा धकाः धयादीगु फुक्क आज्ञा इमित धाल।

4 वं हेशेबोनय् राज्य याइम्ह एमोरीतय् जुजु सीहोन अले अस्तारोत व एद्रेइलय् राज्य याइम्ह बाशानया जुजु ओगयात बूकेधुंकाः थ्व जूगु खः।*

5 यर्दनया पुर्बपाखे मोआब देशय् मोशां थ्व नियमयात ध्वाथुइकेत थुकथं कनाहल।

6 होरेबय् परमप्रभु झी परमेश्वरं झीत थथे धयादिल, “छिपि थ्व पर्वतय् च्वनाच्वंगु तःन्हु दये धुंकल।

7 अथे जुयाः आः छिपि थ्व थाय् त्वःताः थःगु यात्राय् न्ह्यज्या। एमोरीतय् पर्वतया देश व उकिया जःखः च्वंपि फुक्क जातितय्थाय्, अराबाय्, पर्वतय्, पच्छिमया फेदी, नेगेवय् व समुद्रया सिथय् च्वंगु कनानीतय् देशय्, लेबनानय् अले तःधंगु खुसि यूफ्रेटिस तक हे हँ।

8 स्व! जिं थ्व देश छिमित बियागु दु। अन दुहां वनाः व देशयात अधिकार या। थ्व देश परमप्रभुं छिमि पुर्खा अब्राहाम, इसहाक व याकूबलिसें इमित व इमि लिपायापि पुस्तायात बी धकाः पाफयाः धयादीगु खः।”*

न्याय याइपि ल्यःगु खँ लुमंकूगु

प्रस १८:१३-२७

9 उबले जिं छिमित धया, “जि याकःचां छिमिगु भार क्वबी मफु।

10 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु ल्याः अप्वय्कादीगु दु। अथे जुयाः थौं छिपि आकाशया नगु थें अल्याख जूगु दु।

11 परमप्रभु छिमि पुर्खाया परमेश्वरं छिमित दूःछि दुगं अप्वय्कादीमा अले वय्कलं बाचा यानादीगु थें छिमित सुवाः बियादीमा।

12 अयनं गथे यानाः छिमिगु समस्यात, कचवं व ल्वापुख्यापुयात जि याकःचां क्वबी फइ?

13 छिमिगु कुलपतिकं छिमिसं बुद्धि जाःपि, सःस्युपि व हनेबहःपि मनूत ल्य, अले जिं इमित छिमि नायः यानाबी।”

14 छिमिसं जितः लिसः बिल, “छिं याः धकाः धयादीगु खँ बांलाः।”

15 अथे जुयाः जिं छिमि कुल कुलयापि मू मनुत ल्यया। इपि सकलें बुद्धि जाःपि व हनेबहःपि मनूत खः। अले इमित छिमि कुलपतिकं दूःछिम्ह, सछिम्ह, नेयम्ह व झिम्हया नायःत ल्यया। फुक्क कुलया निति कुलनायःत नं ल्यया।

16 उबलय् छिमि न्यायधीसतयत् जिं थथे धकाः आज्ञा बिया “छिमिसं थः दाजुकिजापिनिगु दथुइया मुद्दा वा इस्राएलीतय् दाजुकिजापिनिगु व परदेशीतय्गु दथुइया ल्वापुख्यापुया मुद्दा न्यनाः पाय्छि जुइक न्याय या।

17 ख्वाः स्वयाः न्याय याये मते। छिमिसं तःधंपि व चिधंपि निखलःसिगु खँ उत्थें न्यँ। सुयागुं पंली मते, सुं मनूत खनाः ग्याये मते छायेधाःसा न्याय यायेगु परमेश्वरयागु ज्या खः। छिमिगु लागिं थाकूगु मुद्दा जिथाय् हजि, जिं व न्यने।”

18 उबलय् छिमिसं यायेमाःगु ज्या जिं छिमित फुक्क धया।

कादेश-बर्नेनं चिवा काइपि छ्वःगु

गन्ती १३:१-३३

19 अनलि परमप्रभु परमेश्वरं झीत आज्ञा बियादी थें झीपि होरेबं पिहां वयाः छिमिसं खंगु मिखां न्ह्याये मदुगु व ग्यानपुस्से च्वंगु मरुभूमि जुयाः एमोरीतय्गु पर्वत देशपाखे वना। अले झीपि कादेश-बर्ने थयंकः वना।

20 अले जिं छिमित धया, “छिपि परमप्रभु झी परमेश्वरं झीत बीत्यनादीगु एमोरीतय् पर्वत देशय् थयंकः वःगु दु।

21 स्व! परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थ्व देश छिमित बियादीगु दु। अथे जुयाः वनाः थः पुर्खाया परमप्रभु परमेश्वरं धयादी थें उकियात अधिकार या। छिपि ग्याये मते, नुगः क्वतुंके मते।”

22 उबलय् छिपि सकलें जिथाय् वयाः धाल, “व देशया चिवा कयाः अन गुगु लँपु जुयाः वनेमा अले झीपि वनेगु शहरत गथे च्वं धकाः खबर हयेत झीसं थःगु न्ह्यःने मिजंत छ्वयेनु।”

23 थ्व खँ जितः यल। अले जिं फुक्क कुलं छम्ह छम्ह यानाः झिनिम्ह मनूत ल्यया।

24 इपि पहाडय् थाहां वन, अले एक्कोलया ब्यासिइ थयंकः वनाः व देशया चिवा काल।

25 इमिसं व देशया छुं फलफूल हल। अले इमिसं झीत “परमप्रभु परमेश्वरं बीत्यंगु देश छगू भिंगु देश खः” धकाः खबर बिल।

इस्राएलीतय्सं परमप्रभुया विरोध याःगु

गन्ती १४:१-१९

26 अयनं छिपि अन वनेत मानय् मजू। छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु आज्ञाया विरोध यात।*

* 1:2 १:२ सेइर एदोमया मेगु नां सेइर खः, थ्व एसावया सन्तानया जमिन खः। † 1:2 १:२ होरेब सीनि पर्वतया मेगु नां होरेब खः * 1:4 १:४ गन्ती २१:२१-३५ * 1:8 १:८ उत १५:१८, २६:३-४; २८:१३-१५ * 1:26 १:२६ व्य १:२३; हिब ३:१६

27 छिमिसं थथःगु पालय् कचकच यानाः धाल, “परमप्रभुं झीत तसकं मयय्कादीगुलि झीत एमोरीतय्यु ल्हातय् बियाः नाश यायेत मिश्रं पित हयादीगु दु।

28 झीपिं गन वनेगु? झीसं छवयापि मन्तयसं ‘अनयापि मन्तु झीपिं स्वयाः बल्ला व तःधिकः, अनयागु शहरत ततःधं अले आकाश थयंक हे पःखाः ग्वयातःगु दु, अले जिमिसं अन अनाकीत नं खना’ धकाः धयाः जिमित ख्यात।”☆

29 अले जिं छिमित धया, “नुगः भाराभारा मिके मते, इपिं खनाः ग्याये मते।

30 छिमिगु न्ह्यःने झायादीम्ह, छिमि परमप्रभु परमेश्वर थः हे मिश्रय् छिमिगु मिखाया न्ह्यःने ल्वानादीगु थें हे छिमिगु पंलिनाः ल्वानादी।

31 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिपिं थन थयंकः मवतले गथे यानाः छम्ह बौन काय्यात क्वब्युगु थें लँ धुछि छिमित क्वबियाः हयादीगु खः व छिमिसं मस्भूमिइ नं खन।”☆

32 थुलि जूसां नं छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयाके भलसा मतः।☆

33 वयकलं छिमिगु निंति बाय् च्वनेगु थाय् मालेत व छिपिं वनेमाःगु लँपु क्यनेत चान्हय् मि व न्हिनय् सुपौंचय् जुयाः यात्रा धुछि न्ह्यःने न्ह्यःने झायादिल।

परमप्रभुं इस्राएलयात सजॉय बियादीगु

गन्ती १४:२०-४५

34 छिमिगु कचकच न्यनाः परमप्रभु तंचायाः थथे धकाः पाफयादिल,

35 “थ्व मभिंगु पुस्ताया छम्ह मनुखं नं जिं छिमि पुर्खातय्त बी धकाः पाफयाः बचं बियागु भिंगु देशयात स्वये खनी मखु।

36 यपुन्नेया काय् कालेबं जक व देश स्वये खनी। दुनुगलंनिसें परमप्रभुया ल्यू जूगुलि वं पला तःगु बै जिं वयात व वया सन्तानयात बी।”

37 छिमिसं यानाः परमप्रभु जिं खनाः नं तंचायाः थथे धयादिल, “छ नं अन दुहां वने दइ मखु।

38 अयनं छन्त ग्वाहालि याइम्ह नूनया काय् यहोशू अन दुहां वनी। छं वयात हःपाः ब्यु, छायाःसा वं हे इस्राएलया न्ह्यलुवाः जुयाः व देशयात इमिगु अधिकारय् हइ।

39 छिमिसं ज्वना यंकी धकाः धाःपिं भिं व मभिं मस्युनिपिं छिमि मचाखाचात धाःसा अन दुहां वनी। जिं व देश इमित बी अले इमिसं हे उकियात अधिकार याइ।☆

40 छिपिं धाःसा चाःहिलाः लाल समुद्रःपाखे वनीगु मस्भूमिया लँपुइ हँ।”

41 अले छिमिसं जितः धाल, “जिमिसं परमप्रभुयागु विरोधय् पाप यानागु दु। परमप्रभु झी परमेश्वरं आज्ञा बियादीगु थें झीपिं थाहां वनाः ल्वाये।” व पर्वतया देशय् थाहां वने अपुइ थें च्वनाः छिपिं दक्वसिनं थथःगु ल्वाभः ज्वन।

42 अयनं परमप्रभुं जितः धयादिल, “इमित ‘थाहां वने मते अले ल्वाःवने मते’ धकाः धा, ‘छाय्धाःसा जिं छिपिनापं दइ मखु। छिमित छिमि शत्रुतयसं बुकाबी।’ ”

43 अथे जुयाः थ्व खँ जिं छिमित धया, अयनं छिमिसं न्यं हे मन्यं। छिमिसं परमप्रभुया आज्ञाया विरोध यात अले तःधंछुयाः पर्वत देशय् थाहां वन।

44 अले पर्वतय् च्वनीपिं एमोरीत छिपिनापं ल्वायेत पिहां वयाः हातयसं थें छिमित ल्यू वल, अले इमिसं सेइरनिसें होर्मा तक छिमित बुकल।

45 अले छिपिं लिहां वयाः परमप्रभुया न्ह्यःने ख्वल, अयनं वयकलं छिमिगु ख्वःसः न्यनामदी, न्हायपं नं बियामदी।

46 अथे जुयाः छिपिं कादेशय् यक्व दिं तक च्वनाच्वने माल।

2

मस्भूमिइ चाःहिलाच्वंगु खँ लुमंकूगु

गन्ती २०:१४-२१:२०

1 अले परमप्रभुं जितः धयादीगु थें झीपिं लाल समुद्र वनेगु लँ जुयाः मस्भूमिपाखे वना। यक्व दिं तक सेइरया पर्वत देशयागु सिथं सिथं चाःहिलाच्वना।

2 अले परमप्रभुं जितः धयादिल,

3 “छिपिं थ्व पर्वत देशया सिथं सिथं चाचाःहिलाच्वंगु यक्व दिं दये धुंकल। आः फहिलाः उत्तरपाखे हँ।

4 अले छं मन्तयत् थथे धकाः आज्ञा ब्यु, ‘छिपिं सेइरय् च्वनिपिं एसावया सन्तान, थः हे दाजुकिजापिनिगु देश जुयाः वनेत्यंगु दु। इपिं छिपिं खनाः ग्याइ। अथे जुयाः बांलाक होश या।”☆

5 इमित ल्वायेत ग्वाके मते, छायाःसा जिं छिमित इमिगु देशय् पला तयेगु तक नं थाय् बी मखु। सेइरया पर्वत देश जिं एसावया सन्तानया अधिकारय् बियागु दु।

6 छिमिसं नयेगु नसा व त्वनेगु लः वहः बियाः न्यानाका।” ”

7 परमप्रभु परमेश्वरं छिमित ल्हातं यायेगु फुक्क ज्याय सुवाः बियादीगु दु। वयकलं छिमित थ्व तःधंगु मस्भूमिया यात्रा दुच्छि बिचाः यानादीगु दु। थुपिं पिइदँया इलय् परमप्रभु परमेश्वर छिपिनापं च्वनादीगु दु। अले छिमित छुं नं मगाःमचाः जूगु मदु।

☆ 1:28 १:२८ गन्ती १३:३३; व्य २:१० ☆ 1:31 १:३१ प्रे १३:१८ ☆ 1:32 १:३२ हिब ३:१९ ☆ 1:39 १:३९ गन्ती १४:३ † 1:40 १:४० लाल समुद्र हिब्रू याम सुप, अर्थात तिकथिया समुद्र ☆ 2:4 २:४ उत ३६:८

8 अथे जुयाः सेइरय च्वनिपि एसावया सन्तान, झी दाजुकिजापिनिपाखें फःहिलाः झीपि न्ह्यज्यानावना। एलात व एस्योन-गेबेरं वइगु अराबाया लँपु मवंसें झीपि चाःहिलाः मोआबया मरूभूमिया लँपुइ वना।

9 अले परमप्रभुं जितः धयादिल, “मोआबीतयत् दुःख बी मते, इमित ल्वायेत ग्वाके नं मते। जिं इमिगु देशया छुं नं अंश छिमित बी मखु, छायाधाःसा जिं आरया फुक्क लागा लोतया सन्तानतयगु अधिकारय् बियागु दु।”☆

10 (न्हापाया इलय् अन बल्लाःपि, ल्याखय् अप्वः दुपि अले अनाकीत थें ततःधिकःपि एमीत च्वनाच्वंगु खः।

11 अनाकीतयत् थें इमित नं रपाई हे धाइगु। अयनं मोआबीतयसं इमित एमी धाइगु।

12 न्हापाया इलय् सेइरय् होरीत च्वनाच्वंगु खः। अयनं एसावया सन्तानतयसं इमित लिनाछवल। परमप्रभुं बियादीगु देश इस्राएलीतयसं अधिकार यानाकाःगु थें इमित लिनाछवयाः एसावीत इमिगु थासय् च्वन।)

13 अले परमप्रभुं धयादिल, “आः दनाः जेरेद खुसि छिना हूँ।” अथे जुयाः झीपि जेरेद खुसियागु खौच पुलाः उखे वना।

14 कादेश-बर्ने त्वःता वयाः जेरेद खुसि छिनाबलय् तक झीत स्विच्यादँ बित। थ्व इलय् परमप्रभुं पाफयादीगु थें झीगु छाउनीं व पुस्तायापि सकलें लडाईं याइपि मनूत नाश जुल।☆

15 छाउनीं इपि सकलें नाश जुया मवंतले परमप्रभुया ल्हाः इमिगु विरोधय् न्ह्यज्याना हे च्वन।

16 मनूतयगु न्ह्यःनं लडाईं यायेफुपि सकलें मनूत सी धुंकाः

17 परमप्रभुं जितः थथे धयादिल,

18 “थौं छिपि मोआबया लागा जुयाः आर पुलाः उखे वनेमाः।

19 छिपि अम्मोनीतय् सिमानाय् थ्यनीबलय् इमित दुःख बी मते। इमित ल्वायेत ग्वाके मते छायाधाःसा जिं छिमित अम्मोनीतयगु देशयागु छुं नं अंश अधिकारया नितिं बी मखु। जिं व देशयात लोतया सन्तानयागु अधिकारय् बियागु दु।”☆

20 (न्हापा अन रपाईत च्वनाच्वंगु खः। अथे जुयाः व देशयात नं रपाईतयगु धाइगु। अम्मोनीतयसं धाःसा जमजुम्मीत धाइगु।

21 इपि बल्लाः, ल्याखय् अप्वः अले अनाकीत थें ततःधिकः। अयनं परमप्रभुं इमित अम्मोनीतयगु न्ह्यःने नाश यानादिल। अम्मोनीतयसं इमित पितिनाछवल अले इपि इमिगु थासय् च्ववल।

22 वयकलं सेइरय् च्वनिपि एसावया सन्तानतयगु नितिं नं थथे यानादिल। वयकलं इमिगु न्ह्यःने होरीतयत् नाश यानादिल। इमित लिनाः थौं तक नं एदोमीत इमिगु थासय् च्वनाच्वंगु दु।

23 अले गाजा तक गांगामय् च्वनाच्वंपि अब्बीतयत् कप्तोरं* वःपि कप्तोरीतयसं नाश यानाबिल। अले इपि इमिगु थासय् च्वन।)

सीहोन जुजुयात बुकूगु खँ लुमंकूगु

गन्ती २१:२१-३०

24 “आः न्ह्यज्या हूँ, अर्नोन खुसिया न्हसिकाप पुलाहूँ। जिं हेशबोनया जुजु एमोरी, सीहोन व वयागु देश छिमिगु ल्हातय् बियागु दु। अथे जुयाः व देश थःगु अधिकारय् हयेगु शुरू या अले व जुजुलिसें लडाईं या।

25 थनिनिसें आकाशया क्वय् दुपि सकलें जातितयगु मनय् छिमिगु ग्याःचिकु तयाबी। छिमिगु खँ न्यनाः इपि थुरथुर खाइ अले इमिगु नुगः भाराभारा मिनी।”

26 कदेमोतया मरूभूमिं हेशबोनया जुजु सीहोनयाथाय् शान्तिया थ्व खँ धायेत दूत छवया,

27 “जिमित छिगु देश जुयाः वनेबियादिसँ। जिपि मूलँपु जुयाः जक वने, जिपि जवंखवं वने मखु।

28 जिमित नयेत नसा व त्वनेत लः वहः कयाः मियादिसँ। जिमित छिगु देश जुयाः न्यासि वने जक बियादिसँ।

29 सेइरय् च्वनिपि एसावया सन्तान व आरय् च्वनिपि मोआबीतयसं याःगु थें छि जिमित यानादिसँ। थुकथं जिपि यर्दन खुसि छिनाः परमप्रभु जिमि परमेश्वरं बियादीगु देशय् थयंकः वने।”

30 अयनं हेशबोनया जुजु सीहोनं झीत थःगु देश जुयाः वने मब्य् छायाधाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं वयात छिमिगु ल्हातय् बीत वयागु मनयात जिराहा व अतेरि यानादिल। अले थौं तक व छिमिगु ल्हातय् दु।

31 परमप्रभुं जितः धयादिल, “सीहोन व वयागु देश जिं छिमित बी। वयागु देशयात त्याकाः अधिकार यायेगु शुरू या।”

32 सीहोनं थः सकलें सेना ज्वनाः जिपिलिसें ल्वायेत यहसाय् वःबलय्

33 परमप्रभु झी परमेश्वरं वयात झीगु ल्हातय् बियादिल। अले वयात, वया कायपिन्त, वया सकलें सेनातयत् झीसं स्यानाबिया।

34 उबलय् झीसं वयागु फुक्क शहर त्याकाकयाः उपि शहरय् च्वंपि मिजंत, मिसात व मस्तयत् भज्यंक नाश† यानाबिया। झीसं छम्हयसित नं मत्वःता।

35 झीसं अधिकार यानागु शहरय् लाका कयागु सामान व पशुत धाःसा थःपिनिगु लागिं कया।

36 अर्नोन खुसियागु न्हसिकाप च्वसं दुगु अरोएरनिसें अले न्हसिकापया दथुइ दुगु शहरनिसें गिलाद तक झीसं त्याकाकाये मफुगु बल्लाःगु शहर छगू नं मदु। परमप्रभु झी परमेश्वरं दक्व झीत बियादिल।

☆ 2:9 २९ उत १९:३७ ☆ 2:14 २:१४ गन्ती १४:२८-३५ ☆ 2:19 २:१९ उत १९:३८ * 2:23 २:२३ अर्थात क्रेट † 2:34 २:३४ भज्यंक नाश हिब्रू खँवलं भज्यंक नाश यायेत परमप्रभुयात अर्पण याःगु छुं वस्तु वा मनूयात थुइकाबी।

37 अयनं परमप्रभु इी परमेश्वरं वने मते धकाः आज्ञा बियादीगु यब्बोक खुसिया सिथय् दुगु अम्मोनीतयगु देशया लिक्क अले पर्वत देशया शहर शहरय् इीपि मवना।

3

जुजु ओगयात बुकूगु खँ लुमंकूगु

गन्ती २१:३१-३५

- 1 अनंलि इीपिं फहिलाः बाशानपाखे वना। एद्रईलय् बाशानया जुजु ओग व वया सेना इीपिलिसें ल्वायेत वल।
- 2 परमप्रभुं जितः धयादिल, “व खनाः ग्याये मते, छायधाःसा वयात, वया फुक्क सेना व देशनापं छिमिगु ल्हातय् बियागु दु। छिमिसं हेशबोनय् राज्य याइम्ह एमोरीतय् जुजु सीहोनयात गथे यानागु खः वयात नं अथे हे या।”
- 3 थुकथं परमप्रभु इी परमेश्वरं बाशानया जुजु ओग व वया फुक्क सेनायात इीगु ल्हातय् बियादिल। इीसं छम्हयसित नं मत्वःतुसैं सकसितं स्यानाबिया।
- 4 उबलय् हे इीसं बाशानय् ओगया राज्य अर्गोबया फुक्क लागानापं इमि फुक्क खुइगु शहर त्याकाकया। इीसं छगू शहर नं मत्वःता।
- 5 थुपिं फुक्क शहरय् ततःजाःगु पःखाः ग्वयातःगु दु। अले शहरया मू ध्वाखाय् खगः दु। अन पःखाः ग्वयामतःगु यक्व गां नं दु।
- 6 हेशबोनया जुजु सीहोनयात नाश यानागु थें इमि फुक्क शहर, मिजं मिस्त व मस्तयत् भज्यंक नाश यानाबिया।
- 7 अयनं फुक्क पशुत व शहरय् लुतय् यानागु धनसम्पत्ति इीसं थःगु निति कया।
- 8 उबलय् इीसं थुपिं निम्ह एमोरी जुजुतयगु ल्हातिं अर्नोन खुसिया न्हसिकापनिसें हेर्मोन पर्वत तक यर्दनया पुर्बपाखेया देश कया।
- 9 (हेर्मोनयात सीदोनीतयसं सिरिओन व एमोरीतयसं सेनीर धाइगु।)
- 10 तःजाःगु माथवंगु थासय् लाःगु फुक्क शहर, गिलाद व बाशान अले बाशानय् दुगु ओगया देशयागु सलका व एद्रई शहर तक हे इीसं फुक्क कयाः।
- 11 (रपाईतय् दकलय् लिपांम्ह मनू बाशानया जुजु ओग खः। वयागु नैयागु खाताया हाकः गुंगू कु अले ब्या प्यंगू कु दु। व खाता* आः तक नं अम्मोनीतयगु शहर रब्बाय् दनि।)

यर्दन पुर्बय् च्वंगु देश इनाब्यगु खँ लुमंकूगु

गन्ती ३२:१-४२

- 12 उबलय् इीसं व देश त्याकाकयाबलय् अर्नोन खुसियागु न्हसिकाप च्वसं दुगु अरोएरनिसें कयाः गिलाद पर्वतया बच्छि ब्व व उकिया शहर जिं स्बेनी व गादीतयत् बिया।
- 13 गिलादया ल्यं दुगु ब्व, अले ओगं राज्य यानाच्वंगु फुक्क बाशान जिं मनशशेया बच्छि कुलयात बिया। (बाशानय् दुगु अर्गोबया फुक्क लागयात रपाईतयगु देश धाइगु खः।)
- 14 मनशशेया सन्तान याईरं गशरीतयगु व माकातीतयगु सिमाना तक अर्गोबया फुक्क लागा कयाः उकियात थःगु हे नां बिल। अथे जुयाः थौं तक नं बाशानयात हब्बात-याईरं धाइगु।
- 15 माकीरयात जिं गिलाद बिया।
- 16 जिं स्बेनी व गादीतयत् गिलादनिसें अर्नोन खुसि तक (खुसिया दथु अम्मोनीतय् दच्छिन सिमाना खः) अले उत्तरय् अम्मोनीतयगु सिमाना यब्बोक खुसि तक बिया।
- 17 उकियागु पच्छिमी सिमाना उत्तरय् किन्नेरेतः समुद्रनिसें दच्छिनय् पिसगाया पाःचा क्वय् च्वंगु खारा समुद्र तक^S यर्दन खुसि खः।
- 18 उबलय् जिं यर्दन पुर्ब च्वनाच्वनिपिन्त* थ्व आज्ञा बिया, “परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थ्व देश छिमित अधिकार यायेत बियादीगु खः। अयनं छिमि सकलें सेना ल्वाभः ज्वनाः थः इस्त्राएली दाजुकिजातयगु न्ह्यःने न्ह्यःने वनेमाः।[☆]
- 19 अयनं छिमि कलाःपिं, मस्त व पशुत जिं छिमित बियागु शहरय् हे च्वनी। (छिमिके यक्व पशुत दु धकाः जिं स्यू।)
- 20 परमप्रभुं छिमित थें छिमि दाजुकिजापिन्त आराम बियामदीतले अले इमिसं नं परमप्रभु छिमि परमेश्वरं यर्दन पच्छिमय् इमित बियादीगु जमिन अधिकार मयातले छिमिसं थथे या। अनंलि जिं छिमिगु अधिकारय् बियागु देशय् फुक्क मिजंत लिहां वये फइ।”
- 21 उबलय् जिं यहोशूयात थ्व आज्ञा बिया, “परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थुपिं निम्ह जुजुयात छु यानादिल व फुक्क छं थःगु हे मिखां खंगु दु। छिपिं खुसिया पच्छिमय् वनीबलय् उपिं फुक्क देशतयत् नं परमप्रभुं अथे हे यानादी।
- 22 इपिं खनाः ग्याये मते, छायधाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वर छिमिगु निति ल्वानादी।”

मोशयात यर्दनया उखे वने मब्यगु खँ लुमंकूगु

23 उबलय् जिं परमप्रभुयात थथे धकाः बिनित्ति याना, [☆]

* 3:11 ३:११खाता ४ मिटर ति हाकः दुगु व १.८ मिटर ति ब्या दुगु खाता खः † 3:14 ३:१४हब्बात-याईर याईरय् च्वपिं मन्त ‡ 3:17 ३:१७किन्नेरेत गालील समुद्रया मेगु नां
खः S 3:17 ३:१७ खारा समुद्र मृत सागर तक * 3:18 ३:१८ यर्दन पुर्ब च्वनाच्वनिपिन्त स्बेनी, गादी, व मनशशेया बच्छि कुल धकाः धाइ ☆ 3:18 ३:१८ यहाँ १:१२-१५
☆ 3:23 ३:२३ गन्ती २७:१२-१४; व्य ३२:४८-५२

- 24 “परमप्रभु परमेश्वर छिं थः दासयात थःगु महिमा व बल क्यनादीत्यंगु दु। स्वर्ग व पृथ्वीइ छिं यानादीगु थें ज्याःगु ज्या व शक्ति क्यनेफुम्ह सु घः दु धकाः?”
- 25 यर्दनया उखेपाखे च्वंगु भिगु देश, न्ह्याइपुसे च्वंगु पर्वतया देश व लेबनान स्वयेत जितः उखे वनेबियादिसँ।”
- 26 अयनं छिमिसं यानाः परमप्रभु जिलिसें तंचायाः जिगु खँ न्यनामदी। परमप्रभु जितः धयादिल, “गात! आः थुकिया बारे जिनापं मेगु खँ ल्हाये मते!
- 27 पिसगाया च्वकाय् हँ अले पुर्ब, पच्छिम, उत्तर, दच्छिन प्यखेरं स्व। थःगु हे मिखां व देशयात स्व। छायाःसा छ यर्दनया उखे वने खनी मखु।
- 28 अयनं यहोशूयात आज्ञा ब्यु, वयात हःपाः बियाः बल्लाकि, छायाःसा वं हे छं खंगु देश अधिकारय् हयेत थुपि मनूतयत् यर्दन खुसिया उखे यंकी।”
- 29 अथे जुयाः झीपिं बेथ-पोरया न्ह्याःनेयागु ब्यासिइ च्वना।

4

आज्ञा मानय् यायेमाः

- 1 हे इस्राएल, आः जिं छिमित स्यनेत्यनागु विधि व नियमय् बांलाक ध्यान ब्यु! थुपि पालन या गुकिं यानाः छिपिं म्वाइ अले छिमिसं छिमि पुर्खाया परमप्रभु परमेश्वरं छिमित बियादीत्यंगु देशय् दुहां वनाः अधिकार याइ।
- 2 जिं छिमित बियागु आज्ञाय् छुं तने नं मते लिकाये नं मते। अयनं जिं छिमित बियागु परमप्रभु छिमि परमेश्वरया आज्ञा मानय् या।*
- 3 बाल-पोरय् परमप्रभुं छु यानादिल व छिमिसं थःगु हे मिखां खंगु दु। पोरया बालघःया ल्यू जूपि सकलें मनूतयत् परमप्रभु परमेश्वरं छिमिगु दथुं नाश यानादिल।*
- 4 अयनं परमप्रभु छिमि परमेश्वरनापं च्वनाच्चपिं सकलें थौतक म्वानाच्चंगु दु।
- 5 स्व! परमप्रभु जिमि परमेश्वरं जितः आज्ञा बियादीगु थें, छिमिसं अधिकार याइगु देशय् थुपि फुक्क मानय् यायेत जिं छिमित थुपि विधि व नियम स्यनागु दु।
- 6 छिमिसं परमप्रभुं धाःथें यात धाःसा मेगु जातितयत् छिमिगु बुद्धि व छिमिसं खँ थूगु क्यनी। अले इमिसं थुपि आज्ञा न्यनाः धाइ, “धात्ये हे थ्व तःधं जातियापिं मनूत बुद्धि दुपि व खँ थुपि खः।”
- 7 झीसं परमप्रभु झी परमेश्वरयात बिन्ति यानाबलय् वय्कः झीनापं गुलि सतिक जुयादिल। उलि सतिक जुइफुम्ह मेम्ह सुं नं घःत व तःधंगु जाति दु ला?
- 8 जिं छिमित थौ बीगु नियम थें पाय्छिगु धार्मिक विधि व नियम दुपि मेगु छुं नं तःधं जाति दु ला?
- 9 तर बांलाक होश यानाच्चँ, छिमिसं मिखां खंगु खँ गुबलें ल्वममंकेत होश यानाच्चँ अले छिमिसं म्वानाच्चंतले थुपि आज्ञा थःगु मनं चिला वंकेबी मते। अले थुपि आज्ञा थः काय्म्ह्याय्पिं व छय्पिन्त बीगु पक्का या।
- 10 छिपिं होरेबय् परमप्रभु थः परमेश्वरया न्ह्याःने दंगु दियात लुमंकि। उबलय् परमप्रभुं जितः धयादिल, “मनूतयत् जिगु न्ह्याःने मुकि, अले इमित जिगु वचन न्यंकि। गुकिं यानाः जिं इमित बीत्यनागु देशय् म्वानाच्चंतले इमिसं जिगु ग्याःभय कायेमाः अले इमिसं थ्व हे खँ थःकाय् म्ह्याय्पिन्त स्यनेमाः।”
- 11 उबलय् पर्वतय् मि ह्वानाः ह्वानाः च्यानाः आकाश तक हे थ्यन, अले ख्वातुगु सुपाँय् वयाः अन तसकं खिउँसे च्वंबलय् छिपिं वयाः पर्वतया क्वय् दन।*
- 12 अले मिया दथुं परमप्रभु छिपिनापं खँ ल्हानादिल। उबलय् छिमिसं वय्कःया सः जक ताल। वय्कःयात धाःसा मखं।
- 13 वय्कलं छिमित थःगु बाचा व झिगू आज्ञा न्यंकादिल। उकियात मानय् यायेगु आज्ञा छिमित बियादिल। अले वय्कलं उपि आज्ञायात ल्वहंयागु निपाः पौलय् च्वयादिल।*
- 14 उबलय् परमप्रभुं जितः छिमिसं यर्दन छिनावनाः अधिकार यायेगु देशय् थ्यंकाः मानय् यायेत विधि व नियम स्यं धकाः धयादिल।*
- मूर्ति पुजा मयायेमाः
- 15 होरेबय् परमप्रभु छिपिलिसें मिया दथुं खँ ल्हानादीबलय् छिमिसं वय्कःयागु छुं नं रूप मखं। अथे जुयाः होश या,
- 16 छिपिं मस्यनेमा धकाः, छिमिसं थःपिनि लागिं मिजंया जुइमा वा मिसाया जुइमा,*
- 17 वा पृथ्वीइ दुम्ह पशुयागु जुइमा, आकाशय् ब्वइम्ह झंगःयागु जुइमा*
- 18 चिचीधिकःम्ह जन्तु वा किचाकाचायागु जुइमा वा लखय् दुम्ह न्यायागु जुइमा छुकियागु नं मूर्ति दय्के मते।
- 19 छिमिसं आकाशपाखे थस्वइबलय् अन दुगु सूर्य, तिमिला, नगुत व फुक्क ग्रह नक्षत्रतयत् खनाः उमित भागियाये मते, पुजा नं याये मते। उपि परमप्रभुं पृथ्वीया फुक्क जातितय्गु नितीं बियादीगु खः।
- 20 छिमित धाःसा परमप्रभुं न नाय्कीगु मिगा थें ज्याःगु मिश्रं वय्कःया थः मनू व सर्वय् दय्केत पिकयाहयादिल, थौं तक जूगु थें।*

* 4:2 ४:२ प्रका २२:१८-१९ * 4:3 ४:३ गन्ती २५:१-९ * 4:11 ४:११-१२ प्रस १९:१६-१८; हिब १२:१८-१९ * 4:13 ४:१३ प्रस ३१:१८; ३४:२८; व्य ९:१० * 4:14 ४:१४ प्रस २१:१ * 4:16 ४:१६ प्रस २०:४; लेवी २६:१; व्य ५:८; २०:१५ * 4:17 ४:१७-१८ रोम १:२३ * 4:20 ४:२० प्रस १९:५; व्य ७:६; १४:२; २६:१८; तीत २:१४; १ पत्र २:९

21 अनलि छिमिसं याना: परमप्रभु जि खना: तंचाया: थथे पाफयादिल, “छ यर्दनया उखे वने दइ मखु, अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु अधिकारय् बियादीगु व भिगु देशय् वने दइ मखु।”☆

22 जि थ्व हे देशय् सिनावनेमाली। जि यर्दनया उखे वने दइ मखु। छिपिं धासा: उखे वनी, अले व भिगु देशयात अधिकार याइ।

23 होश या! परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिपिलिसें यानादीगु बाचा ल्व:मंके मते! वय्कलं दय्के मते धका: धयादीगु छुकियागु नं मूर्ति दय्के मते!

24 परमप्रभु छिमि परमेश्वर भस्म याइगु मि व नुग: मुइकादीम्ह परमेश्वर ख:।☆

25 छिमिसं कायम्ह्याय् व छय् बुइके धुंका: यक्व दँ व देशय् च्वने धुंका: स्यना: मूर्ति किया: परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात मय:गु ज्या याना: वय्क:यात तंचाय्कल धा:सा,

26 थौं जिं स्वर्ग व पृथ्वीयात छिमिगु विरोधय् साक्षी तये। छिपिं देशयात अधिकार यायेत यर्दनया उखे वनेत्यंगु दु। अयनं छिमिसं जिगु आज्ञा त्वाथुल धा:सा यक्व दँ तक अन च्वने दइ मखु। तर छिपिं भज्यंक नाश जुयावनी।

27 परमप्रभुं छिमित जाति जातितय्गु दथुइ उखेला: थुखेला: यानाबी। वय्कलं छिमित लिनाछ्व:गु देश देशय् मेगु जातितय्गु दथुइ छिपिं कम जक म्वानाच्चनी।☆

28 अन छिमिसं मन्तय्गु ल्हातं दय्कूपिं स्वये मफुपिं, न्यने मफुपिं, नये मफुपिं, नतुने मफुपिं सिं व ल्वहंया घ:तय्गु पुजा याइ।

29 अयनं अन नं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात छिमिसं माल धा:सा, अले छिमिसं दुनुगलं व आत्मां माल धा:सा वय्क:यात नापलाकी।☆

30 लिपांगु इलय् छिमित आपत जुइबलय् अले थुपिं फुक्क खँ छिमित वइबलय् छिपिं थ: परमप्रभु परमेश्वरपाखे लिहां वइ अले छिमिसं वय्क:या खँ मानय् याइ।

31 वय्कलं छिमित त्व:तादी मखु, नाश यानादी मखु। छिमि पुर्खालिसें पाफया: क्व:छिनादीगु बाचा ल्व:मंकादी मखु, छाय्धा:सा परमप्रभु छिमि परमेश्वर माया यानादीम्ह ख:।

परमप्रभु हे परमेश्वर ख:

32 न्हापायागु खँ बिचा: या, परमेश्वरं पृथ्वीइ मनूयात दय्कादीबलय्निसें थौं तक आकाशया छगू कुन्चानिसें मेगु कुन्चा तक, छु थज्या:गु त:धंगु खँ गुबलें जूगु दु वा न्यनागु दु ला?

33 परमेश्वर मिया दथं न्ववानादीगु छिमिसं थें मेगु जाति न्यना: नं म्वानाच्चपिं छिपिं थें ज्या:पिं सुं मन्तु दु ला?

34 छिमि परमप्रभु परमेश्वरं छिमित मिश्रय् यानादी थें छु सुं घवं मेगु जातिया दथुं पित हया: थ: मन्तु दय्कूगु दु ला? छिमिसं खंक हे वय्कलं थ:गु बल्लागु ल्हा: व चकंगु लँपु छ्यलादिल। वय्कलं महामारी व लडाइँ हयादिल, अले अजू चाइपुगु व ग्यानापुस्से च्वंगु ज्या यानादिल ला?

35 परमप्रभु हे परमेश्वर ख:, वय्क: बाहेक मेम्ह सुं मदु धका: थुइकेत उपिं फुक्क छिमित क्यंगु ख:।☆

36 छिपिं ख:कथं जुइमा धका: वय्कलं आकाश थ:गु स: न्यंकादिल, अले पृथ्वीइ थ:गु त:धंगु मि छिमित क्यनादिल। छिमिसं मिं वय्क:या स: न्यन।

37 वय्कलं छिमि पुर्खातयत् माया यानादीगुलि इमि सन्तानतयत् नं ल्ययादिल। वय्क: थम्हं हे थ:गु त:धंगु शक्ति छिमित मिश्रं पितहयादिल।

38 छिमिसं थ:पिं स्वया: त:धं व शक्ति दुपिं जातितय्गु देशय् दुहां वना: उकियात अधिकार यायेत वय्कलं इमित लिना छ्वयादीगु दु। व थौं तक छिमिगु अधिकारय् दु।

39 परमप्रभु हे च्वय् स्वर्गय् व क्वय् पृथ्वीइ परमेश्वर ख: अले वय्क: बाहेक मेम्ह सुं मदु धका: छिमिसं थौं सीका का, अले नुगलय् ति।

40 थौं जिं छिमित बीत्यनागु वय्क:या विधि व आज्ञा मानय् या, गुकिं याना: छिमिगु व छिमि सन्तानतय्गु भिं जुइमा, अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित न्हाबलेया निति बियादीगु देशय् छिपिं ता:ई तक म्वानाच्चनेमा।

शरण बीगु शहर

गन्ती ३५:६-३४; व्य १९:१-१४

41 अले मोशां यर्दनया पुर्बपाखे शरण बीगु स्वंगू शहर ल्यल।☆

42 सुं मनुखं ग्वसा: मग्वसे मसीकं सुं मेम्ह मनूयात स्यात धा:सा व मनु उपिं शहर मध्ये छगुलिइ बिस्सुं वना: थ:त बचय् याये फु।

43 उपिं शहर थथे दु, स्वेनीतय्गु लागिं मस्भूमिइ दुगु बेसेर, गादीतय्गु लागिं गिलादय् दुगु रामोत व मनश्शेया लागिं बाशानय् दुगु गोलान।

मोआबया ख्यलय् मोशां हाकनं नियम कंगु

44 मोशां इस्राएलीतयत् ब्युगु नियम थ्व हे ख:।

45 इपिं मिश्रं पिहां वये धुंका: मोशां इमित ब्युगु आज्ञा, विधि व नियम थुपिं हे ख:।

46 यर्दनया पुर्बय् बेथ-पोर न्ह्य:नेया ब्यासिइ मोशा व इस्राएलीतयत्सं मिश्रं पिहां वये धुंका: स्यानाब्युम्ह हेबोनय् च्वनीम्ह एमोरीतय् जुजु सीहोनयागु देशय् थुपिं विधि, आज्ञा व नियम ब्युगु ख:।

47 इमिसं वया देशयात त्याका काल अले बाशानया जुजु ओगया देशयात त्याका काल। थुपिं निम्ह एमोरी जुजुपिं यर्दनया पुर्बपाखे च्वनिपिं ख:।

- 48 इमिगु देशय् अर्नोन खुसियागु न्हसिकापया च्वसं दुगु अरोए शहरंनिसें सियोन पर्वत तक लाःगु दु। (थुकियात हेर्मोन पर्वत नं धाः)
49 यर्दनया पुर्बय् पिसगाया पाचाया क्वय् च्वंगु मृत सागर तक* इस्त्राएलीतय्सं फुक्क अराबा त्याका काल।*

5

इमिगु आज्ञा

प्रस २०:१-१७

- 1 मोशां सकलें इस्त्राएलीतयत सःताः धाल,
हे इस्त्राएल, थौं जिं छिमित कनेत्यनागु विधि व नियम न्यौं! उपिं सय्काः बांलाक मानय् या!
2 परमप्रभु झी परमेश्वरं झीपिलिसे होरेबय् छगू बाचा चिनादीगु दु।
3 थ्व बाचा परमप्रभुं झी पुर्खालिसें मखु अयनं झीपिं थौं तक म्वानाच्चनापिलिसें चिनादीगु दु।
4 परमप्रभुं मिया दथुं छिपिलिसें पर्वतय् चुलिच् च्वनाः खें लहानादिल।
5 (उबलय् छिपिं मि खनाः ग्यानाः पर्वतय् थाहां मवं, अथे जुयाः जि परमप्रभु व छिमिगु दथुइ वय्कःया वचन छिमित कनेत दनाच्चना।) अले परमप्रभुं धयादिल,

[१]

- 6 “छिमित छिपिं दास जुयाः च्वनाच्चंगु मिश्र देशं त्वःतका हयाम्ह जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।
7 जि बाहेक मेपिं घःतय्गु आराधना गुबलें याये मते।”

[२]

- 8 “थःगु निति च्वय् आकाशय् च्वंगु, क्वय् पृथ्वीइ च्वंगु व लखय् च्वंगु छुकियागु नं मूर्ति दय्के मते।*
9 छिमिसं उकियात भागियाये मते, पुजा याये मते। छायाधाःसा जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर नुगः मुइकीम्ह परमेश्वर खः। जिं जितः मयय्कीम्ह मनूया पापया सजाँय वया स्वंगू प्यंगू पुस्ता तकया सन्तानयात बी।*
10 जितः माया याइपिं व जिगु आज्ञा मानय् याइपिन्त धाःसा वया द्रुलंद्रः पुस्ता तकयात जिं सदां दयामाया याये।”

[३]

- 11 “म्वायेकं म्वायेकं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु नां काये मते। म्वायेकं म्वायेकं वय्कःया नां काइम्हयसित वय्कलं सजाँय बियादी।*”

[४]

- 12 “परमप्रभु परमेश्वरं धयादीगु थें विश्रामबार हनेमाः। अले उकियात पवित्र याना तयेमाः।*
13 खुन्हु तक थःगु फुक्क ज्या या।*
14 न्हयन्हु खुन्हु धाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरया विश्रामबार खः। उखुन्हु छिमिसं, छिमि काय् म्हायपिन्सं, छिमि दास-दासी, छिमि द्रुहं वा गधा, अले न्ह्याम्ह पशु नं व छिमिगु शहरय् च्वनाच्चंपिं परदेशीतय्सं तकं छुं ज्या याये मते। छिमि दासदासीतय्सं नं छिमिसं थें झासु लनेमाः।
15 छिपिं मिश्रय् दास जुयाच्चंबलय् गथे यानाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थःगु बल्लाःगु ल्हाः व चक्कंगु लपुं छिमित पितहयादिल। व लुमंका तित्! अथे जुयाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं विश्रामबार हनेत छिमित आज्ञा बियादीगु खः।”

[५]

- 16 “परमप्रभु छिमि परमेश्वरं आज्ञा बियादीगु थें छिमिसं थः मां-बौयात हनाबना या, अले परमेश्वरं बीत्यंगु देशय् छिपिं ताःई तक म्वाइ। अले अन छिमित भिं जुइ।*”

[६]

- 17 “सुयातं स्याये मते।*”

[७]

- 18 “व्यभिचार याये मते।*”

[८]

- 19 “खुयाकाये मते।*”

[९]

- 20 “मुद्दामिलाय् थः जःलाखःलाया विरोधय् मखुगु साक्षी बी मते।*”

* 4:49 ४:४९ मृत सागर तक हिब्रू अराबाया समुद्र तक ✨ 4:49 ४:२६-३७; ३:१-२९ ✨ 5:8 ५:८-९ लेवी २६:१; व्य ४:१५-१८; २७:१५ ✨ 5:9 ५:९-१० प्रस ३४:६-७; गन्ती १४:१८; व्य ७:९-१० ✨ 5:11 ५:११ लेवी १९:१२ ✨ 5:12 ५:१२ प्रस १६:२३-३०; ३१:१२-१४ ✨ 5:13 ५:१३-१४ प्रस २३:१२; ३१:१५; ३४:११; ३५:२; लेवी २३:३ ✨ 5:16 ५:१६ व्य २७:१६; मती १५:४; १९:११; मर्क ७:१०; १०:१९; लूक १८:२०; एफि ६:२,३ ✨ 5:17 ५:१७ उत १:६; लेवी २४:१७; मती ५:२९; १९:१८; मर्क १०:१९; लूक १८:२०; रोम १३:९; याक २:११ ✨ 5:18 ५:१८ लेवी २०:१०; मती ५:२७; १९:१८; मर्क १०:१९; लूक १८:२०; रोम १३:९; याक २:११ ✨ 5:19 ५:१९ लेवी १९:११; मती १६:१८; मर्क १०:१९; लूक १८:२०; रोम १३:९ ✨ 5:20 ५:२० प्रस २३:१; मती १९:१८; मर्क १०:१९; लूक १८:२०

[१०]

21 “थः जःलाखःलाया कलाःयात मिखा वंके मते! थः जःलाखःलाया छँ व जमिन लोभ याये मते! थः जःलाखःलाया च्यःभ्वार्ति, द्रुहं, गधा व छुं खँय नं लोभ याये मते!✽”

22 थुपि वचन परमप्रभुं पर्वतय मि व खिउँगु हाकुगु सुपाँय्या दथुं छिमि फुक्क खलःयात तस्सलं धयादिल। वय्कलं मेगु छुं धयामदी। अले उपि आज्ञा निपाः ल्वहं पौलय् च्वयाः जितः बियादिल।✽

मनूत तसकं ग्याःगु

प्रस २०:१८-२१

23 छिमिसं खिउँगुया दथुं सः न्यंबलय् अले पर्वतय मिं च्यानाच्चंबलय् छिमि कुलनायःत व थकालित जिगु न्ह्यःने वयाः

24 थथे धाल, “परमप्रभु झी परमेश्वरं झीत झःझः धाय्क व महिमा क्यनादिल, अले झीसं मिया दथुं वय्कःया सः न्यना। परमेश्वरं मनूतलिसें न्ववानादीसां मनूत मस्यूगु थौं तिनि जिमिसं खना।

25 आः झीपिं छाया मिं भस्म जुयाः सिनावनेगु? परमप्रभु झी परमेश्वरयागु सः झीसं हानं न्यन धाःसा झीपिं सिनावनी।

26 मिया दथुं म्वाःम्ह परमेश्वरं न्ववानादीगु न्यनाः नं झीपिं थें म्वाःपिं मेपिं व मसीपिं सु सीमाःपिं मनू दु?

27 छि थः हे न्ह्यःने झासँ अले परमप्रभु झी परमेश्वरं धयादीगु फुक्क खँ जिमित धयादिसँ अले जिमिसं न्यने।”

28 छिमिसं जितः धाःगु थव खँ परमप्रभु ताल, अले वय्कलं जितः धयादिल, “मनूतयसं छन्त छु खँ धाःगु खः व जिं ताः। इमिसं छु छु धाल व पाय्छि जू।

29 जिगु भय काइगु व न्ह्याबलें जिगु आज्ञा मानय् याइगु इमिगु मन जूगु जूसा इपिं व इमि सन्तानतयगु न्ह्याबलें भिं जुइ।

30 “छ वनाः इमित छिपिं थथःगु पालय् लिहां हँ धकाः धा।

31 छ धाःसा थन जिगु न्ह्यःने दनाच्चँ। अले इमित स्यने माःगु फुक्क आज्ञा, विधि व नियम जिं छन्त धाये, अले इमिगु अधिकारय् बीगु देशय् इमिसं उपि मानय् यायेमाः।”

32 अथे जुयाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरया आज्ञाकथं जुइत लुमका ति। छिपिं जव खवं गन नं वने मते।

33 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु आज्ञाकथं फुक्क लँपुइ हँ। अले छिमिसं अधिकार यायेगु देशय् छिपिं म्वानाच्चनी व छिमिगु भिं जुइ, अले छिपिं ताःई तक म्वाइ।

6

दक्वसिबय् तःधंगु आज्ञा

1 छिमिसं यर्दन छिनावनाः अधिकार यायेत्यंगु देशय् मानय् यायेमाः धकाः छिमित स्यनेत परमप्रभु छिमि परमेश्वरं जितः धयादीगु आज्ञा, विधि व नियम थुपि हे खः।

2 जिंवकाछि परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु भय कयाः छिमि काय्म्ह्यायपिं व छ्यपिन्सं वय्कःया फुक्क आज्ञा व नियम मानय् यायेमाः। अले छिपिं ताःई तक म्वाइ।

3 हे इस्राएल न्यँ, थुपिं फुक्क बांलाक्क मानय् या अले छिमिगु भिं जुइ। परमप्रभु छिमि पुर्खातय् परमेश्वरं छिमित बचं बियादीगु थें दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु देशय् छिमिगु ल्याः यक्व अप्वः जुइ।

4 हे इस्राएल न्यँ! परमप्रभु झी परमेश्वर छम्ह हे जक दु।✽

5 परमप्रभु झी परमेश्वरयात दुनुगलंनिसें माया या, थःगु प्राण बिया तकं माया या, अले थःगु बलं फत्तले माया या।✽

6 जिं थौं छिमित बीत्यनागु आज्ञा छिमिगु नुगलय् दया हे च्वनेमाः।✽

7 उपि आज्ञा छिमिसं थःकाय् म्ह्यायपिन्त बांलाक स्यँ। छँय् च्वनीबलय्, लँय् जुइबलय् ग्वार्तुला च्वनीबलय् अले दनीबलय् उकिया बारे खँल्हाबल्हा यायेगु या।

8 उपि आज्ञा व विधि चिकथं ल्हातय् व कपालय् चिना ति।

9 उपि आज्ञा थथःगु छँया लुखा दुवालय् व मूध्वाखाय् च्वया ति।

उजं मानय् मयाःगु खँय् ख्याच्चः

10 अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं अब्राहाम, इसहाक व याकूब नांयापिं छिमि पुर्खालिसें छिमित बी धकाः पाफयादीगु देशय् हयादीबलय् व छिमिसं मदय्कूगु ततःधंगु बाबांलाःगु शहर✽

11 ज्वरय् मयाःगु भिगु भिगु सामानं जाःगु छँ, मम्हगु तुं, मप्यूगु दाखक्यब व जैतूनया सिमा, थुपि फुक्कं वय्कलं छिमित बियादी। उबलय् छिमिसं नयाः प्वाः जाइबलय्,

12 होश या! छिमित मिश्र देशं दासत्वं पितहयादीम्ह परमप्रभुयात ल्वःमंके मते।

✽ 5:21 ५:२१ रोम ७:७; १३:९ ✽ 5:22 ५:२२-२७ हिब १२:१८-१९ ✽ 6:4 ६:४ मर्क १२:२९ ✽ 6:5 ६:५ मर्ती २२:३७; मर्क १२:३०; लूक १०:२७ ✽ 6:6 ६:६-९ व्य ११:१८-२०

✽ 6:10 ६:१० उत १२:७; २६:३; २८:१३

- 13 छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु ग्याःभय का, वयकःयागु जक सेवा या अले वयकःया हे नामय् पाफयेगु या।*
- 14 छिमिसं थः जःखः च्वंपिं जातितय् घःतयत् पुजा याये मते।
- 15 छायाःसा छिमिगु दथुइ च्वनादीम्ह परमप्रभु छिमि परमेश्वर नुगः मुइकादीम्ह परमेश्वर खः। अथे मयात धाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु तं छिमित लाइ, अले वयकलं छिमित पृथ्वीं नाश यानादी।
- 16 छिमिसं मस्साहय् यानागु थें परमप्रभु परमेश्वरयागु मन स्वये मते।*
- 17 परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु आज्ञा व वयकलं छिमित बियादीगु आज्ञा, विधि व नियम बांलाक मानय् या।
- 18 परमप्रभुयागु मिखाय् छु छु पाय्छि व भिं जू व हे जक या, अले छिमिगु भिं जुइ। अले छिमि पुर्खानापं परमप्रभुं पाफयाः बचं बियादीगु थें छिमिसं व भिंगु देश त्याकाकाये फइ।
- 19 अनंलि परमप्रभुं धयादीगु थें छिमिसं सकल शत्रुतयत् थःगु न्ह्यःनं लिनाछवये फइ।
- 20 लिपाया इलय् छिमि कायनं “परमप्रभु इी परमेश्वरं बियादीगु थुपिं आज्ञा, नियम व विधितयगु मतलब छु खः?” धकाः न्यनीबलय्
- 21 छिमिसं वयात थथे धा, “इीपिं मिश्रय् फारोया दास जुयाच्चनागु खः, अले परमप्रभुं इीत मिश्रं थःगु बल्लाःगु ल्हातं पितहयादिल।
- 22 परमप्रभुं इीगु मिखाया न्ह्यःने हे मिश्रीत, फारो व वया सकलें छेजःतयत् तसकं ग्यानापुसे च्वंगु चिं व अजू चायापुगु ज्या क्यनादिल।
- 23 इी पुर्खालिसें पाफयाः बी धकाः धयादीगु देशय् हयेत वयकलं इीत अनं पितहयादिल।
- 24 परमप्रभुं हे इीत थुपिं फुक्क नियम मानय् यायेगु व परमप्रभु इी परमेश्वरयागु भय कायेगु आज्ञा बियादीगु खः। अथे याःसा इीगु भिं जुया हे च्वनी, अले थौं तक थें वयकलं इीत म्वाःकातइ।
- 25 परमप्रभु इी परमेश्वरं बियादीगु थुपिं फुक्क आज्ञा इीसं बांलाक मानय् यात धाःसा, व हे इीगु धार्मिकता जुइ।”

7

परमेश्वरया थः मनूत

प्रस ३४:११-१६

- 1 छिपिं अधिकार यायेत वनेत्यंगु देशय् परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित हयादीबलय् अले छिपिं स्वयाः यक्व ल्याः दुपिं व बल्लाःपिं थुपिं न्हयगु जाति हिन्ती, गिर्गाशी, एमोरी, कनानी, परिज्जी, हिब्बी व यबूसीतयत् छिमिगु न्ह्यःनं वयकलं लिना छवयादीबलय्*
- 2 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं इमित छिमिगु ल्हातय् बियादिल, छिमिसं इमित बुकीबलय् छिमिसं इमित भज्यंक नाश यानाब्यु। इपिलिसें सन्धि याये मते। अले इमित माया याये मते।
- 3 इपिलिसे ब्याहा याये मते। छिमि म्हाय्पिं इमि काय्पिन्त बी मते, अले इमि म्हाय्पिं छिमि काय्पिनिगु लागि हये मते।
- 4 छायाःसा इमिसं छिमि काय्पिन्त परमप्रभुपाखें हीकाः मेपिं घःतयगु पुजा याकेबी। अथे याःसा परमप्रभु छिपिं खनाः तसकं तंचायादी अले वयकलं छिमित याकनं हे नाश यानाबी।
- 5 छिमिसं थथे या – इमिगु वेदी थुनाब्यु, इमिगु पुजा याइगु ल्वहं त्छ्यानाब्यु। इमिगु अशेरा घःमयजुयागु थां* पालाः क्वथलाब्यु। अले इमिगु मूर्तिं मिइ छवयकाब्यु।*
- 6 परमप्रभु छिमि परमेश्वरया नितिं छिपिं छगू पवित्र जाति खः। परमप्रभु छिमि परमेश्वरं पृथ्वीइ दुपिं सकलें मनूतय् दथुं थःगु नितिं विशेष सम्पत्तिकथं छिमित ल्ययादिल।*
- 7 छिपिं ल्याखय् मेगु जाति स्वयाः अप्वः दयाः परमप्रभुं छिमित माया यानादीगु वा ल्ययादीगु मखु, छिपिं ला ल्याखय् मेगु जातित स्वयाः कम दु।
- 8 अयनं परमप्रभुं छिमित माया यानादीगुलि अले वयकलं छिमि पुर्खालिसें पाफयादीगु पूर्वकादीत हे छिमित परमप्रभुं थःगु बल्लाःगु ल्हातं मिश्रया जुजु फारोया दासत्वं त्वःतकाः पितहयादिल।
- 9 परमप्रभु हे छिमि परमेश्वर खः धकाः सीकाति। वयकः विश्वास याये बहःम्ह परमेश्वर खः। सुनां वयकःयात माया याइ व वयकःया आज्ञा मानय् याइ वया द्रुलंद्रः पुस्ता तक थःगु बाचा पूर्वकादी अले इमित दयामाया याना हे च्वनादी।*
- 10 अयनं वयकःयात मययकीपिन्त वयकलं हे नाश यानादी। इमित पलेसा कायेत नं लिबाकादी मखु।
- 11 अथे जुयाः थौं जिं बीत्यनागु थुपिं आज्ञा, विधि व नियम बांलाक मानय् या।

आज्ञा मानय् यायेबलय् दइगु सुवाः

व्य २८:१-१४; लेवी २६:३-१३

- 12 छिमिसं थुपिं नियम बांलाक न्यनाः मानय् यात धाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमि पुर्खालिसें यानादीगु मायाया बाचा पूर्वकादी।*
- 13 वयकलं छिमित माया यानादी। अले सुवाः बियाः छिमिगु ल्याः अप्वः यानाबी। वयकलं छिमि पुर्खालिसे छिमित बी धकाः पाफयादीगु देशय् छिमि मचाखाचातयत्, बुँया फल, अन्न, न्हगु दाखमघ व जैतून्या चिकं, अले सा द्रुहं व फैच्चलयतय् मस्तयगु ल्याः नं अप्वयकाबी।
- 14 छिमित मेपिं मनूत स्वयाः अप्वः सुवाः दइ। छिमि सुं मिजं वा मिसामचा मदुम्ह जुइ मखु। छिमि छम्ह नं पशु मचा मदुम्ह जुइ मखु।

* 6:13 ६:१३ मती ४:१०; लुक ४:८ * 6:16 ६:१६ प्रस १७:१-७; मती ४:७; लुक ४:१२ * 7:1 ७:१ प्रे १३:२९ * 7:5 ७:५ अशेरा अशेरा घःमयजुया सिंया चिंत * 7:5 ७:५ व्य १२:३ * 7:6 ७:६ प्रस १९:५; व्य ४:२०; १४:२; २६:१८; तीत २:१४; १ पत्र २:९ * 7:9 ७:९-१० प्रस २०:५-६; ३४:६-७; गन्ती १४:१८; व्य ५:९-१० * 7:12 ७:१२-१६ व्य ११:१३-१७

- 15 परमप्रभु छिमित फुक्क कथंयागु ल्वयपाखें तापाक्क तयादी। छिमिसं मिश्रय् खंगु ग्यानपुसे च्वंगु ल्वय् वय्कलं छिमिथाय् छवयाहयादी मखु। छिमित मयय्कीपि मनूतयथाय् धा:सा छवयाहयादी।
- 16 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु ल्हातय् बियादीपि फुक्क जातितयत् छिमिसं नाश यानाब्यु। इमित माया याये मते। इमि घ:तयत् पुजा याये मते, छाया:सा व हे छिमित तक्कंकीगु जा: जुइ।
- 17 छिमिसं मनमनं थथे धायेफु, “थुपि जाति झीपि स्वया: बल्ला अले झीसं गथे याना: इमित पितिनाछवये फइ?”
- 18 अयनं इपि खना: ग्याये मते। परमप्रभु छिमि परमेश्वरं फारो व मिश्र न्यकं छु यानादिल व लुमकि!
- 19 छिमिसं अन हे थ:गु मिखां ग्यानापुसे च्वंगु महामारी खना: अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं अजू चाइपुगु चिं व ज्या याना: थ:गु बल्ला:गु ल्हा: व चकंगु लप्पुं छिमित पित हयादीगु दु। छिमित ख्याइपि छिमि शत्रुतयत् नं परमप्रभु छिमि परमेश्वरं अथे हे यानादी।
- 20 उलि जक मखु इपि मध्ये बचय् जुया: सुलाच्चपिं नाश मजुतले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं आतंक नं छवयादी।
- 21 छिपि इपि खना: ग्याये मते, छाया:सा छिमिगु दथुइ च्वनाच्चंम्ह परमप्रभु छिमि परमेश्वर त:धंम्ह व ग्यानपुसे च्वंम्ह परमेश्वर ख:।
- 22 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थुपि जातितयत् छिमिगु न्ह्य:नेनं भतिभति याना: पितिना: छवयादी। छिमिसं इपि फुक्कसित आ: थत्थें सिधय्काछवये फइ मखु, मखुसा छिमिगु प्यखेरं गुंशुतयगु ल्या: अप्व: जुया: छिमिगु मभिं जुइ।
- 23 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं इमित छिमिगु ल्हातय् लाकादी। अले इपिं नाश मजुतले इमित इतिमिति कंकातइ।
- 24 अले वय्कलं इमि जुजुतयत् छिमिगु ल्हातय् बियादी, अले छिमिसं पृथ्वी इमिगु नां हयाछवइ। सुं छंम्ह नं छिमिगु न्ह्य:ने दनाच्चने फइ मखु। छिमिसं इमित नाश याइ।
- 25 इमि घ:तयगु मूर्ति छिमिसं मिइ छवय्काब्यु। छिमिसं मूर्तिइ दुगु लुँ व वह: ल्व:वंका: काये मते। छाया:सा व हे छिमिगु निति तक्कंकीगु जा: जुइ। थ्व परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात घच्चाइपुगु खँ ख:।
- 26 छिमिसं घच्चाइपुगु मूर्ति थ:गु छँय् हये मते, मखुसा छिमित नं व थें नाशया लागिं देछाइ। छिपि थज्या:गु मूर्ति खना: घच्चायेमा:, छाया:सा व नाशया लागि देछायेमा:गु ख:।

8

परमेश्वरयात ल्व:मंके मते धका: ब्यूगु ख्याच्च:

- 1 जिं थौं छिमित बियाच्चनागु फुक्क आज्ञा बांलाक मानय् या। अले छिपिं म्वाना: छिमिगु ल्या: अप्वयावनी। अनंलि परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमि पुर्खायात पाफया: बी धा:गु देशय् दुहां वना: उकियात काये फइ।
- 2 छिमित क्वमिलु यायेत, छिमिगु मन स्वयेत अले वय्क:या आज्ञा मानय् याइ कि मयाइ धका: सीकेत थुपि पिइदँ यंकं मरुभूमिया लँपुइ परमप्रभु छिमि परमेश्वर न्ह्यलुवा: जुया: गथे याना: छिमित हयादिल व लुमकि।
- 3 वय्कलं छिमित नये पित्याकादिल। अले छिमिसं व छिमि पुर्खातयसं मस्यूगु मन्ना नकादिल। मनूत मरिं जक मखु अयनं परमप्रभुया म्हुतुं पिहां व:गु छगू छगू वचनं म्वाइ धयागु खँ थुइकाबीत थथे यानादीगु ख:।*
- 4 थुपिं पिइदँ तक छिमिगु वस: मगू अले छिमिगु तुति मना मव:।
- 5 मनूतयसं थ:काय्यात कजय् या:गु थें परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित कजय् यानादी धका: छिमिसं सीकि।

भिंगु देश बियादीत्यंगु

- 6 अथे जुया: परमप्रभु छिमि परमेश्वरया भय कया: वय्क:या लँपुइ हँ अले वय्क:या आज्ञा मानय् या।
- 7 छाया:सा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित छगू भिंगु देशय् ब्वनायंका च्वनादीगु दु। अन खुसित, मुहान व बुँगा:चां पिहां व:गु ल: बैसी व पहाड जुया: न्ह्याइ।
- 8 व देश छव, तछव, दाख, य:मरि, धालेसि, जैतूनया चिकं व कस्तिं जा:गु दु।
- 9 व देशय् छिमित अन्न मगा:मचा: जुइ मखु। अन छिमित छुं नं कम जुइ मखु। व देशयागु ल्वहं थें हे नँ न्ह्याथायसं दइ, अले डाँडाय् डाँडाय् सिज: यक्व दइ।
- 10 छिमिसं नया: लुधने धुंका: परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित भिंगु देश बियादीगुलि वय्क:यात त:धकि।
- 11 होश या! परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात ल्वमंके मते, जिं थौं छिमित बियाच्चनागु परमप्रभु छिमि परमेश्वरया आज्ञा, विधि व नियम मानय् मयासँ वय्क:यात ल्व:मंके मते।*
- 12 मखुसा छिपिं लुधनीबलय् अले बांबांला:गु छँय् दयकाच्चनीबलय्
- 13 छिमि फैच्चलय् व साद्वहंतय् ल्या: अप्व:या वनीबलय्, छिमिके दुगु लुँ, वह: व फुक्कं गाक्क दइबलय्
- 14 छिपिं त:धंछु जुया: छिमित दासत्वया देश मिश्रं पितहयादीम्ह परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात ल्व:मंके मते।
- 15 वय्कलं छिमित बिख दुपिं सर्प व बिच्छी दुगु, ल: मदुगु व गंगु बँ दुगु भरायधंगु व ग्यानपुसे च्वंगु मरुभूमिया दशुं हयादिल। वय्कलं छिमिगु नितिं छा:गु ल्वहँतं ल: पिकयादिल।
- 16 मरुभूमिइ छिमित क्वमिलु यायेत व छिमिगु मन स्वया: लिपा छिमिगु भिं यायेत वय्कलं छिमित छिमि पुर्खातयसं मस्यूगु मन्ना नकादिल।

- 17 “झीगु थःगु ल्हाःया शक्ति व बलं हे थ्व धन-सम्पत्ति झीसं दय्कागु खः” धकाः छिमिसं मनमनं धायेफु।
 18 अयनं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात लुमंकि! वय्कलं हे छिमि पुर्खालिसें चिनादीगु बाचा पूर्वकादीत छिमित धन-सम्पत्ति दय्केत शक्ति बियादी।
 19 छिमिसं परमप्रभु थः परमेश्वरयात ल्वःमंकल धाःसा अले मेपिं घःतय्गु ल्यू वनाः इमित पुजा व भागि यात धाःसा छिपिं धात्थें नाश जुइ धकाः जिं थौं छिमित ख्याच्चः बी।
 20 परमप्रभु छिमि परमेश्वरया वचन मानय् मयात धाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु न्ह्यःने हे जातितयत् नाश यानादीगु थें छिमित नं नाश यानादी।

9

परमेश्वरं छाय् ग्वाहालि बियादी?

- 1 न्यँ, हे इस्त्राएल, छिपिं स्वयाः ततःधंगु व बल्लाःगु जातित अले ततःजाःगु व आकाश थ्यंक पखाः ग्वयातःगु ततःधंगु शहर त्याका कायेत छिपिं यर्दनया उखे वनेत्यंगु दु।
 2 अनयापिं मनूत बल्लापिं व तःधिकःपिं अनाकीत खः। इमिगु खँ छिमिसं स्यू, अले इमिगु बारे थथे धाःगु नं छिमिसं न्यंगु दु, “अनाकीतय्गु न्ह्यःने दंवेने फुम्ह सु दु?”
 3 अयनं थौं छिमिसं थ्व खँ बांलाक सीकि, हाना हाना च्यानाच्चंगु मि थें छिमिगु न्ह्यःने न्ह्यःने झाइम्ह परमप्रभु छिमि परमेश्वर हे खः। वय्कलं इमित नाश यानादी अले छिमिगु न्ह्यःने क्वत्यलादी। परमप्रभुं छिमित बचं बियादीगु थें छिमिसं इमित लिनाछवयाः याकनं हे नाश याइ।
 4 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु न्ह्यःने इमित पित छवयादी धुंकाः छिमिसं थःगु मनय् थथे धाये मते, “झीगु धार्मिकतां यानाः परमप्रभुं थ्व देशय अधिकार यायेत झीत हयादीगु खः।” अथे मखु, इपिं जातितय्गु मभिंगु ज्यां यानाः परमप्रभुं इमित छिमिगु न्ह्यःने लिनाछवयादी।
 5 छिपिं भिपिं व नुगः यचुपिं जूगुलि इमिगु देश त्याका कायेत वनेत्यंगु मखु। अयनं इमिसं याःगु मभिंगु ज्यां यानाः वय्कलं छिमि पुर्खा अब्राहाम, इसहाक व याकूबलिसें पाफयादीगु खँ पूर्वकादीत परमप्रभु छिमि परमेश्वरं इमित छिमिगु न्ह्यःने लिनाछवयादी।
 6 अथे जुयाः छिमिगु भिंगु ज्यां यानाः थ्व भिंगु देश परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित लहातय् बियादीत्यंगु मखु धकाः ध्वाथुइकि। छिपिं ला जिराहा मनूत खः।

लुँयाम्ह द्रहंचाया मूर्ति लुमंक्गु

प्रस ३२

- 7 मरूभूमिइ छिमिसं गथे यानाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात तं चाय्कागु खः, व खँ लुमंकि, अले गुबलें ल्वःमंके मते। छिपिं मिश्र त्वःता वःगु दिनिसें थन थ्यंकः वःगु दिं तक छिमिसं परमप्रभुयागु विरोध याना हे च्वंगु दु।
 8 होरेबय् नं छिमिसं परमेश्वरयात तसकं तंचायकल। अथे जुयाः वय्कलं छिमित भज्यंक नाश यानादीत्यंगु खः।
 9 परमप्रभुं छिपिलिसें चिनादीगु बाचाया ल्वहं पौ कायेत जि पहाडय् थाहां वना। अले पिइन्हु व पिइचा जि व पहाडय् च्वना। जिं मरि नं मनया लः नं मत्वना।*
 10 अबलय् परमप्रभुं जितः थःगु हे लहातं च्वयातःगु निपा ल्वहं पौ बियादिल। उकी वय्कलं छिपिं पहाडया क्वय् छथाय् मुंबलय् मिया दथुं धयादीगु खँ च्वयातःगु दु।
 11 अले पिइन्हु व पिइचा बीधुंकाः परमप्रभुं बाचायागु उपिं निपा ल्वहं पौ जितः बियादिल।
 12 परमप्रभुं जितः धयादिल, “आः थत्थें पहाडं क्वहां हँ, छायाःसा छं मिश्रं पित हःपिं मनूत स्यनावने धुंकल। जिं इमित बियागु आज्ञा इमिसं थत्थें हे त्वःताः इमिसं मूर्ति दय्कूगु दु।”
 13 परमप्रभुं जितः धयादिल, “थुपिं मनूत गुलि जिराहा धकाः जिं स्यू। थुमित जिं स्वये धुन।
 14 इमित नाश यायेत छं जितः पने मते। जिं इमिगु नां पृथ्वीं हे मदयकाः छवये। अले छपाखें हे इपिं स्वयाः तःधंगु व बल्लाःगु जाति दय्के।”
 15 अथे जुयाः लहातय् बाचाया निपा ल्वहं पौ ज्वनाः जि पर्वतं क्वय् कुहां वया। उबलय् पहाडय् मि च्यानाच्चन।
 16 अले छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया विरोधय् पाप यानाः थःगु निंति नायकाः छम्ह द्रहंचाया मूर्ति दय्कूगु जि खना। परमप्रभुं हँ धकाः धयादीगु लुँपुयात छिमिसं थुलि याकनं त्वःतावन।
 17 अथे जुयाः जिं उपिं निपा ल्वहं पौ थःगु हे लहातं कयाः वांछवयाबिया, छिमिसं खंक हे तछ्यानाबिया।

मोशां इस्त्राएलीतय्गु निंति इनाप याःगु

- 18 छिमिसं परमप्रभुया मिखाय् पाप ज्या यानाः वय्कःयात तंचायकूगुलि जि न्हापा थें पिइन्हु व पिइचा तक परमप्रभुया न्ह्यःने भ्वसुलाच्चना। जिं मरि मनया लः नं मत्वना।
 19 परमप्रभुया तं खनाः जि ग्यात, छायाःसा वय्कलं तसकं तंचायाः छिमित नाश हे यानादीत्यंगु खः। अयनं उबलय् नं परमप्रभुं जिगु बिन्ति न्यनादिल।*
 20 परमप्रभु हासूनलिसे तसकं तंचायादिल, वय्कलं वयात तंम्वय् नाश यानादीत्यंगु खः। अयनं उबलय् जिं हासूनया निंति नं प्रार्थना याना।

- 21 अनंलि जिं छिमिगु व पापं जाःगु बस्तु, छिमिसं दयकूम्ह द्रुहंचा कयाः मिइ छवय्काबिया, अले उकियात निनाः चुंचुं यानाः पर्वतं क्वहां वयाच्वंगु खुसिइ वांछवयाबिया।
- 22 छिमिसं तबेरा, मस्साह व किब्रोथ-हतावाय् नं परमप्रभुयात तंचायकल।*
- 23 परमप्रभुं छिमित कादेश-बर्नेनं थथे धयाः छवयादिल, “वनाः जिं छिमित बियागु देश अधिकार या।” अयनं छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया आज्ञायागु विरोध यात। अले छिमिसं वय्कःयात पत्याः नं मया, वय्कःया खँ नं मन्यं।*
- 24 जिं छिमित म्हस्यबलय्निसें हे न्ह्याबले छिमिसं परमप्रभुया विरोध याःगु दु।
- 25 परमप्रभुं छिमित नाश याये धकाः धयादीगुलि परमप्रभुया न्ह्यःने जि पिइन्हु व पिइचा तक भवसुलाच्वना।
- 26 जिं प्रार्थना यानाः धया, “हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं ल्ययादीपि थःगु तःधंगु बलं त्वःतकाः बल्लाःगु ल्हातं मिश्रं पित हयादीपि थः मनूतय्त व थःगु सर्बययात नाश यानादी मते।
- 27 थः च्यःपि अब्राहाम, इसहाक व याकूबयात लुमंकादिसँ। थुपि मनूतयगु जिराहा, मभिगु ज्या व पापपाखे स्वयादी मते,
- 28 मखुसा मिश्रीतय्सं थथे खँ ल्हाइ, ‘परमप्रभुं बचं बियादीगु देशय् इमित यंके मफुगुलि अले इमित यय्कामदीगुलि वय्कलं इमित मरूभूमिइ स्यायेत यंकादिल।’
- 29 अयनं थःगु तःधंगु बलं व थःगु चकंगु लप्पू पित हयादीपि थुपि मनूत छिगु हे प्रजा व छिगु थःगु हे सर्बय खः।”

10

झिगू उजं कतां कियाः हाकनं च्वयाबियादीगु

प्रस ३४:१-१०

- 1 उबलय् परमप्रभुं जितः धयादिल, “न्हापायागु थें कतां कियाः निपा मेगु ल्वहं पौ दय्कि, अले पहाडय् जिथाय् थाहां वा। छगः सिंयागु सनू नं दय्कि।
- 2 उपि पौलय् छं तछ्याःगु न्हापायागु पौलय् च्वयातःगु खँ हे जिं च्वयाबी। अनंलि छं उपि पौयात सनूइ तयाब्यु।”
- 3 अथे जुयाः जिं खयःसिंयागु छगः सनू दय्का, अले चानाः न्हापायागु निपा ल्वहं पौ थें ल्वहंयागु निपा पौ दय्का। अले थःगु ल्हातय् उपि पौ ज्वनाः पहाडय् थाहां वना।
- 4 परमप्रभुं छिपि मुनाच्वंबलय् पहाडय् मिया दथुं छिमित बियादीगु झिगू आज्ञा न्हापा थें उपि पौलय् च्वयाः जितः बियादिल।
- 5 अनंलि जि पहाडं कुहां वया, अले परमप्रभुं जितः आज्ञा बियादीगु थें जिं दय्कागु सनूइ उपि पौ तयाबिया। उपि उकी हे दु।
- 6 (इस्त्राएलीत याकानीतयगु तुंनिसें मोसेरा तक यात्रा यात। अन हारून सित, अले वयात अन हे थुनाबिल। वया काय् एलाजारं वयागु थासय् पुजाहारीया ज्या यात।*)
- 7 अनं इस्त्राएलीत गुदगुदा तक न्यासि वन, अले गुदगुदां यक्व खुसिचात व बुँगाःचात दुगु योतबाताय् वल।
- 8 थौं तक जुया वयाच्वंगु थें परमप्रभुयागु बाचाया सनू क्वबीत परमप्रभुया न्ह्यःने च्वनाः वय्कःयागु सेवा यायेत अले वय्कःया नामय् सुवाः बीत उबलय् परमप्रभुं लेवी कुलयात ल्ययादिल।*
- 9 अथे जगुलि परमप्रभुं लेवीया सन्तानतय्त मेगु इस्त्राएली कुलतय्त थें ब्व व सर्बय बियामदी। परमप्रभु छिमि परमेश्वरं इमित धयादीगु थें परमप्रभु हे इमिगु सर्बय खः।)
- 10 न्हापा थें जि पहाडय् पिइन्हु व पिइचा तक च्वना। अले थ्वपालय् नं परमप्रभुं जिगु बिन्ति न्यनादिल अले छिमित नाश यायेगु इच्छा यानामदिल।*
- 11 परमप्रभुं जितः धयादिल, “मनूतय् न्ह्यलुवाः जुयाः इमित लँपु क्यँ। जिं इमि पुर्खालिसें बी धकाः पाफयाः बचं बियागु देशय् दुहां वनाः इमिसं अन अधिकार यायेमा।”

परमेश्वरं छु यय्कादी?

- 12 हे इस्त्राएल, परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिसं छु याःगु यय्कादी? छिमिसं वय्कःया ग्याःभय काःगु, वय्कःया लँपुइ वंगु व वय्कःयात माया याःगु अले दुनुगलनिसें व थःगु प्राणं वय्कःयागु सेवा याःगु यय्कादी
- 13 अले हानं जिं थौं छिमिगु हे भिया लागिं बियाच्वनागु परमप्रभुया आज्ञा व विधि मानय् या।
- 14 आकाश व दकलय् ततःजागु स्वर्ग नं, पृथ्वी व उकी दुगु फुक्कं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु हे खः।
- 15 अयनं छिमि पुर्खातय्त परमेश्वरं माया यानाः ल्ययादिल। अथे जुयाः मेगु फुक्क जातितय् दथुं वय्कलं छिपि, इमि सन्तानतय्त ल्ययादिल। थथे छिपि थौं तक नं वय्कःयागु ल्यःपि मनूत खः।
- 16 अथे जुयाः थथःगु मन हीकि, आवंलि जिराहा जुइ मते।
- 17 परमप्रभु छिमि परमेश्वर हे ईश्वरतय् परमेश्वर व प्रभुतय् नं प्रभु, अले दकलय् तःधंम्ह परमेश्वर खः। वय्कः ख्वाः स्वयाः ज्या यानामदीम्ह, घुस नयाःमदिम्ह, तःधंम्ह व भय कायेमाःम्ह परमेश्वर खः।*

* 9:22 १:२२ प्रस १७:७; गन्ती ११:३,३४ * 9:23 १:२३ गन्ती १३:१७-१४:३८; व्य १:२१,२६; हिब ३:१६ * 10:6 १०:६ गन्ती २०:२८; ३३:३८ * 10:8 १०:८ गन्ती ३:५-८
* 10:10 १०:१० प्रस ३४:२८ * 10:17 १०:१७ प्रे १०:३४; रोम २:११; गला २:६; एफि ६:१; १ तिमो ६:१५; प्रका १७:१४; १९:१६

- 18 वयकलं मांबौ मदुपि मस्त व भाःत सी धुंकूपिन्त रक्षा यानादी अले परदेशीतयत् माया यानाः नयेगु नसा व वसः बियादी।
 19 छिमिसं नं परदेशीतयत् माया यायेमाः, छायाधाःसा मिश्र देशय् छिपिं नं परदेशी जुयाच्चंगु खः।
 20 थः परमप्रभु परमेश्वरया ग्याःभय का अले वयकःया सेवा या। वयकः नाप नापं जु, अले वयकःया नामय् जक पाफयेगु या।
 21 वयकः हे च्वछाये बहःम्ह छिमि परमेश्वर खः। वयकलं छिमिगु निंति छिमिसं खंक हे तःधंगु व ग्यानपुसे च्वंगु अजू चाइपुगु ज्या यानादिल।
 22 छिमि पुर्खा ला न्हयेम्ह (७०) जक मिश्रय् वंगु खः, अयनं आः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित आकाशया नगु थें अल्याख यानादीगु दु।*

11

परमप्रभुया तःधंगु ज्या

- 1 परमप्रभु थः परमेश्वरयात माया या, अले वयकःया उपदेश, आज्ञा, विधि व नियम न्ह्याबलेँ मानय् या।
 2 थौं छिमिसं लुमकि, छिमि मस्तयसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया अनुशासन, वयकःया महिमा, बल्लाःगु ल्हाः व चक्कंगु लप्पू,
 3 मिश्रया जुजु फारो व वया देश न्यंकभनं वयकलं क्यनादीगु चिं व अजू चाइपुगु ज्या,*
 4 अले मिश्रया सेना, सल व रथतयसं छिमित ल्यू वयाच्चंबलय् परमप्रभुं गय् यानाः लाल समुद्रया लखं इमित त्वःपुयाः न्ह्याबलेँया लागि नाश यानादिल व फुक्क खंगु व अनुभव याःगु मदु।*
 5 थ्व थासय् थ्यंकः मवतले मरुभूमिइ वयकलं छु छु यानादिल व छिमि मचाखाचातयसं खंगु मदु।
 6 रुबेनी एलीआबया कायपिं दातान व अबीरामयात इमि छेंजःपिं, पाल व इमि दक्व पशुनापं गुकथं पृथ्वी थःगु म्हतु चायकाः सकल इस्त्राएलीतय् न्ह्यःने हे घुतुका छवःगु खः व नं छिमि मचाखाचातयसं खंगु मदु।*
 7 छिमिसं धाःसा थःगु हे मिखां परमप्रभुं यानादीगु थुपि फुक्क तःधंगु ज्या खंगु दु।

परमेश्वरयागु र्खें न्यंसा भिं जुइ

- 8 अथे जुयाः छिमिसं जिं थौं कनाच्चनागु फुक्क आज्ञा मानय् या। अले छिपिं बल्लानाः यर्दन छिनाः अधिकार यायेत वनाच्चंगु देशयात छिमिसं थःगु याये फइ।
 9 अले परमप्रभुं छिमि पुर्खालिसें इमित व इमि सन्तानतयत् बी धकाः पाफयादीगु दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु देशय् छिपिं ताःई तक म्वानाच्चवने फइ।
 10 छिमिसं त्याकाकाये त्यंगु देश छिपिं पिहां वःगु मिश्र देश थें मच्चं। अन छिमिसं पुसा ह्लाः वाउँचाया क्यबय् थें तुति लः तइगु।
 11 छिपिं त्याका कायेत यर्दनया उखे वनाच्चंगु देश धाःसा पहाड व ब्यासितयगु देश खः। अन आकाशया लखं बै प्याकी।
 12 व देशयात परमप्रभु परमेश्वरं हे बिचाःसंचाः यानादी। दँया शुक्रनिसें लिपाथ्यंक हे परमप्रभु छिमि परमेश्वरं उकियात मदिक्व हे स्वयाच्चनादी।
 13 अथे जुयाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात माया या, अले दुनुगलनिसें व प्राणनिसें वयकःया सेवा या धइगु जिं छिमित बियागु आज्ञायात बांलाक न्यन धाःसा, *
 14 जिं छिमिगु देशय् न्हापांगु अले लिपांगु वा पायछिगु इलय् छवयाहये अले छिमिसं थःगु अन्न, न्हगु दाखमघ व जैतूनया चिकं मुंके फइ।
 15 जिं छिमि पशुतयगु लागि ख्यलय् घाँय् बुइकाबी। छिमिसं प्वाः जायक नइ व लुधनी।
 16 होश या! मखुसा छिमिसं धोखा नयाः मेपिं घःतयगु ल्यू वनाः इमित पुजा यानाः भागि याइ।
 17 अले परमप्रभु छिपिं खनाः तंचायाः बुँनं थःगु बाली मबीमा धकाः वयकलं आकाशं वइगु वा दिकादी, अले परमप्रभुं छिमित बियादीगु भिंगु देशं छिपिं याकनं हे नाश जुयावनी।
 18 अथे जुयाः छिमिसं जिगु थुपिं वचन थःगु नुगलय् व मतिइ ति अले थथःगु ल्हातय् व कपालय् चिकंथं चिनाब्यु।*
 19 छिपिं थःगु छेंय् च्वनीबलय्, लँय् जुइबलय्, ग्वतुलीबलय् व दनीबलय् थुमिगु बारे र्खँल्हाबल्हा यानाः थःकाय् म्हायापिन्त स्यनेगु या।
 20 उपिं आज्ञा थथःगु छेंया लुखा दुवालय् व मूध्वाखाय् च्वयाः ति।
 21 अले परमप्रभुं छिमि पुर्खालिसें बी धकाः पाफयादीगु देशय् छिपिं व छिमि मचाखाचात पृथ्वीया आकाश दत्तले म्वानाच्चनी।
 22 छिमिसं जिं धयाच्चनागु आज्ञा बांलाक मानय् यानाः पूवंकल, थः परमप्रभु परमेश्वरयात माया यात, वयकःया फुक्क लँपुइ वन अले वयकःयात मत्वःतल धाःसा,
 23 परमप्रभुं उपिं फुक्क जातितयत् छिमिगु न्ह्यःनं पितिनाछवयादी। अले छिपिं स्वयाः ततःधंगु व बल्लाःगु जातितयत् छिमिसं बुकी अले इमिगु देश अधिकार याइ।
 24 छिमिसं पलाः तःक्व थाय् छिमिगु हे जुइ। दच्छिनय् नेगेवया मरुभूमिनिसें उत्तरय् लेबनान तक अले पुर्बय् यफ्रेटिस खुसिनिसें पच्छिमय् भूमध्यसागर तक हे छिमिगु सिमाना जुइ।*
 25 छिमिगु न्ह्यःने सुं नं दनाच्चने फइ मखु। परमप्रभु छिमि परमेश्वरं बचं बियादीगुकथं छिपिं वंगु दक्व थासय्यापिं मनूतयगु नुगलय् छिमिगु ग्याःभय तयादी।
 26 स्व, जिं थौं छिमिगु न्ह्यःने सुवाः व सराः तयाबी।

* 10:22 १०:२२ उत १५:५; २२:१७; ४६:२७ * 11:3 ११:३ प्रस ७:८-१२:१३ * 11:4 ११:४ प्रस १४:२८ * 11:6 ११:६ गन्ती १६:३१-३२ * 11:13 ११:१३-१७ लेवी २६:३-५; व्य ७:१२-१६; २८:१-१४ * 11:18 ११:१८-२० व्य ६:६-९ * 11:24 ११:२४-२५ यहो १:३-५

- 27 छिमिसं थौं जिं बियाच्चनागु आज्ञा न्यन धा:सा छिमित सुवा: दइ।
 28 परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् मयासें छिमिसं मस्यूपि मेपि घ:तयगु ल्यू वना: जिं थौं आज्ञा बियागु लैपुं फस्वयावन धा:सा छिमित सरा: लाइ।
 29 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिपिं दुहां वनीगु देशय् छिमित हयादीबलय् छिमिसं सुवा: धा:सा गीरीज्जीम पर्वतं, सरा: धा:सा एबाल पर्वतं न्यंकि।*
 30 थुपि निगू पर्वत यर्दनया उखे, मू लैया पच्छिमपाखे, सूर्य बिनावनीगुपाखे, अराबाय् च्वनिपि कनानीतयगु देशय् गिलगालया न्ह्य:ने मोरेया स्वसिमायागु लिक्क दु धका: छिमिसं सी हे स्यू।
 31 छिपिं परमप्रभु छिमि परमेश्वरं बियादीगु देश त्याका कायेत यर्दन खुसि छिनावने त्यंगु दु। छिपिं व थाय्यात त्याका: अन च्वनाच्चनीबलय्
 32 जिं थौं छिमिगु न्ह्य:ने तयागु थुपिं फुक्क विधि व नियम बांलाक मानय् या।

12

आराधना यायेगु छगू हे जक थाय्

- 1 परमप्रभु छिमि पुरखातय् परमेश्वरं छिमित अधिकार यायेत बियादीगु देशय् छिपिं म्वानाच्चंतले बांलाक मानय् यायेमा:गु विधि व नियम थुपि हे ख:।
 2 छिमिसं व देश त्याकाकाइबलय् अनयापि मनुतयसं त:जा:गु डाँडाय्, तत:मागु सिमा क्वय् व पर्वत पर्वतय् थ: घ:तयत् पुजा याइगु थाय् छिमिसं भज्यंक स्यंकाब्यु।
 3 इमिगु वेदी थुनाब्यु अले पुजा याइगु ल्वहं तछ्यानाब्यु। इमि अशेरा घ:मयजुयागु थां मिइ छवयेकाछव। इमि घ:तय् मूर्ति क्वथलाब्यु अले पुजा याइगु थासं इमिगु नां हे मदय्काछव।*
 4 छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु आराधना इमिसं इमि घ:यात आराधना या:थें याये मते।
 5 तर परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थ:गु नां तयेत छिमि खल:तय् दथुं गगु थाय् ल्ययादी व थाय्यात मा। व थासय् हे छिपिं वनेगु या।
 6 अन हे छिमिसं थ:गु होमबलि, बलित, झिब्वय् छब्व, अले पवित्रगु देछा, भाकलया देछा व थ: य:छि बलि अले सा द्रुहं, फैच्चलय्या न्हापां बूह मचा यंकेगु या।
 7 अले अन हे छिमिसं व छिमि छेंज:पिन्सं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्य:ने नयेत्वनेगु याइ। छिमिसं यायेगु फुक्क ज्याय् लसता हनी, छाया:सा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित सुवा: बियादीगु दु।
 8 व ई वइबलय् छिमिसं याना वयाच्चंगु थें याये मते, आ: तक छिमिसं थ: य:थें याना वयाच्चंगु ख:,
 9 छाया:सा छिपिं याउंक च्वनेगु थाय् व परमप्रभु परमेश्वरं छिमित बियादीत्यंगु सर्बयलय् आ: तक नं मथ्यंनि।
 10 छिपिं यर्दन छिना: परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित सर्बयकथं बियादीगु देशयात त्याका: अन न्ह्याबलेया निति च्वनी। अले वय्कलं छिमित प्यखेरं च्वंपिं शत्रुतपाखें बचय् याना: आराम बियादी।
 11 अन हे परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थ:गु नां तयेत ल्ययादीगु थासय् छिमित जिं आज्ञा बियागु छिमिगु होमबलि, मेमेगु बलित, झिब्वय् छब्व, थ: य:छि बलि अले छिमिसं परमेश्वरयात बी धका: भाकल या:गु भिंगु भिंगु देछा हजि।
 12 अन हे छिमि काय् म्हाय्पिन्सं, च्य:भ्वातित व छिमि शहरय् च्वनाच्चंपिं थ:गु व्व व सर्बय मदुपि लेवीया सन्तानतयसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु न्ह्य:ने लसता हँ।
 13 होश यानाच्चँ! छिमिसं थ:गु होमबलि छिमिसं खंगु न्ह्याथाय् नं छाये मते।
 14 परमप्रभुं छिमि कुलतपाखें ल्ययादीगु थासय् जक छा, अले जिं छिमित आज्ञा बियागु फुक्क ज्या अन हे या।
 15 अथेसां छिमिसं थथ:गु शहरय् थ:त य:छि व परमप्रभु थ: परमेश्वरं बियादीगु सुवा:कथं हरिण व चल्ला थें थ: पशु नं स्याना: नयेफु। शूद्र व अशूद्र न्ह्याम्हयसिनं नयेफु।
 16 हि धा:सा छिमिसं नये मते। उकियात ल: थें बैय् प्वंकाब्यु।*
 17 छिमिसं छिमिगु अन्न, न्हगु दाखमघ, जैतनया चिकंया झिब्वय् छब्व वा सा द्रुहं, फैच्चलय्या न्हापां बूह पशु वा भाकलयागु न्ह्यागु नं देछा, थ: य:छि बलि वा मेगु देछा छिमिगु थथ:गु शहर दुने नये मते।
 18 बरु छिपिं, छिमि काय्म्याय्पिं, छिमि च्य:भ्वातित अले छिमिगु शहरय् च्वनाच्चंपिं लेवीया सन्तानत नापं वय्कलं ल्ययादीगु थासय् नयेगु या। परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्य:ने छिमिसं याइगु थ:पिनिगु फुक्क ज्याय् लसता हँ।
 19 थ:गु देशय् छिपिं म्वातले लेवीया सन्तानतयत् बांलाक बिचा: या।
 20 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थ:गु बचंकथं छिमिगु देश त:क् यानाबी धुंका: छिमित ला नये मास्ति व:सा थ:त गुलि नये मास्ति व उलि न।
 21 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थ:गु नां तयेत ल्ययादीगु थाय् छिमिगु छेंनं तापा: जूसा, परमप्रभु परमेश्वरं छिमित बियादीगु सा द्रुहं वा फैच्चलय् जिं बियागु आज्ञाकथं स्याना: थ:गु शहरय् थ:त गुलि य: उलि नयेफु।
 22 छिमिसं हरिण व चल्लाया ला न थें हे उपिं न। शूद्र व अशूद्र न्ह्याम्हयसिनं व नयेफु।

- 23 तर हि गुबलें नये मते छायाधाःसा हि जीवन खः, अले छिमिसं ला नापं जीवन नये मते।*
- 24 छिमिसं हि नये मते। उकियात लःयात थें बँय् प्वंकाब्यु।
- 25 छिमिसं उकियात नये मते, अले छिमिसं परमप्रभुया मिरखाय् भिं ताःगु ज्या याःगुलि छिपिं व छिमि लिपायापिं सन्तानतय्गु भिं जुइमा।
- 26 अयनं छिमिसं देछा व भाकलयागु देछा कयाः परमप्रभुं ल्ययादीगु थासय् हँ।
- 27 छिमिसं थःगु होमबलिया ला व हि परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु वेदीइ छा। बां ब्युगुया हि परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु वेदीया लिकसं प्वंकाबीमाः, ला धाःसा छिमिसं नयेफु।
- 28 जिं छिमित बियागु आज्ञा बांलाक न्यँ, अले छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात यःगु ज्या याःगुलि छिमिगु व छिमि सन्तानतय्गु भिं जुइ।
- 29 छिमिसं लिनाछवये त्यपिं जातितयत् परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु न्ह्यःनेनं नाश यानादी। अथे जूसां छिपिं इमिगु देशय् च्वनीबलय्
- 30 होश यानाच्चँ! मखुसा इपिं नाश जुइ धुंकाः छिपिं नं इपिं थें जालय् तक्कनी। “इमिसं थः घःतयत् पुजा याःगु थें जिमिसं नं याये धकाः धयाः इमि घःतय्गु बारे न्यनेकने याये मते।”
- 31 छिमिसं परमप्रभु थः परमेश्वरया आराधना इमिसं इमि घःयात आराधना याःथें याये मते, छायाधाःसा इमि घःतयत् पुजा याइबलय् इमिसं परमप्रभुयात मयःगु फुक्क कथंयागु घच्चाइपुसे च्वंगु ज्या याइ। इमिसं थःकाय् म्हायपिन्त तक नं थः घःतय् लागिं मिइ तयेगु याः।
- 32 जिं छु छु आज्ञा बियागु दु उपिं फुक्क बांलाक मानय् या। उकी छुं तने नं मते लिकाये नं मते।*

13

पुजा मयायेत ख्याच्चः

- 1 छिमिगु दथुइ सं अगमवक्ता वा म्हगसय् म्हनीम्ह मनु वयाः छिमित छुं चिं वा अजू चाइपुगु ज्या जुइगु खँ कन धाःसा
- 2 अले वं धाःगु चिं व अजू चायापुगु ज्या जुइ धुंकाः “छिमिसं म्हमस्यूपिं घःतय्गु ल्यु वनाः इमित पुजा याये नु” धकाः वं धाल धाःसा
- 3 छिमिसं व अगमवक्ता वा म्हगसय् म्हनीम्ह मनुयागु खँ न्यने मते। व ला परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिसं थःगु प्राणं वय्कःयात माया या कि मया धकाः मन स्वयादीगु खः।
- 4 छिपिं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु जक ल्युल्यु वनेमाः। वय्कःया भय कायेमाः। वय्कःया खँ न्यँ, वय्कःया आज्ञा मानय् या, वय्कःयात सेवा या, अले वय्कःयात त्वःते मते।
- 5 व अगमवक्ता वा म्हगसय्या खँ कनीम्ह मनुयात स्याना हे छवयेमाः। छायाधाःसा वं छिमित दासत्वया देश मिश्रं पित हयादीम्ह परमप्रभु छिमि परमेश्वरं आज्ञा बियादीगु लँपुपाखें हीकाः वय्कःया विरोध यायेगु स्यनेत कुतः यात। छिमिसं थज्याःगु मभिंगु ज्या छिमिगु दथुं चीकाः छवयेमाः।
- 6 छिमि थः हे दाजुकिजा, काय्महाय्, कलाः वा मिलय् जूम्ह पासां “छिमिसं व छिमि पुर्खातय्सं म्हमस्यूपिं घःतयत् पुजा याये नु” धकाः छिमित हेयकल धाःसा
- 7 इपिं छिमिगु जःखः च्वनिपिं मनुतय् घःत जुइमा वा तापापिं जुइमा अले देशया छगू कुन्चायनिसें मेगु कुन्चा तकयापिं जुइमा
- 8 व हेयकूम्हयसिगु खँ न्यने मते! छिमिसं वयात दया याये मते, छिमिसं वयात त्वःते मते वा वयात रक्षा याये मते!
- 9 व मनुयात स्याना हे छव! वयात स्यायेत वयागु खँ न्यंम्ह मनुखं दकलय् न्हापा ल्वहँतं कय्केमाः। अले लिपा सकलें मनुतय्सं ल्वहँतं कय्केमाः।
- 10 वयात ल्वहँतं कय्काः स्यायेमाः, छायाधाःसा वं छिमित दासत्वया देश मिश्रं पित हयादीम्ह परमप्रभु छिमि परमेश्वरपाखें हीकाः मेखेपाखे यंकेगु कुतः यात।
- 11 थथे जूगुलि सकल इस्त्राएलीत थ्व खँ न्यनाः ग्याइ, अले थज्याःगु मभिंगु ज्या छिमिगु दथुइ गुबलें याइ मखु।
- 12 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित च्वनेत बियादीगु गुगुं शहरय्
- 13 छिमिगु दथुं मभिंपिं पिहां वयाः थःगु शहरयापिं मनुतयत् “इमिसं न्हापा म्हमस्यूपिं घःतयत् पुजा याये नु” धकाः हेयकूगु दु धइगु खँ छिमिसं न्यनेदत धाःसा
- 14 छिमिसं बांलाक न्यनेकने या, उकियात दुवालाः स्व। अले अज्याःगु घच्चाइपुस्से च्वंगु ज्या धाल्थें जूगु खःसा अले दसि लुल धाःसा
- 15 छिमिसं व शहरय् च्वपिं मनुतयत् तरवारं स्यानाछव, अले व शहरयात नाश यानाब्यु। अन दुपिं सा द्रहं नापं फुक्कसित तरवारं स्यानाछव।
- 16 अनयागु फुक्क मालसामान शहरया लाछिइ मुंकाः व शहर व मालसामानयात छवय्काब्यु। परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु नितिं व होमबलि थें जुइ। व शहर न्हाबलेंया लागि भस्म जुया हे च्वनेमाः। उकियात हानं दय्के मते।
- 17 थथे देछाय् मज्युगु छुं नं यंके मते। थथे याःसा परमप्रभुया तं क्वलानाः वय्कलं छिमित दया माया यानाः छिमि पुर्खालिसें पाःफयादीगु थें छिमिगु ल्याः अप्वः दय्काबी।
- 18 परमेश्वरयागु वचन न्यनाः थौं जिं धयाकथं वय्कःया फुक्क आज्ञा मानय् यात वा परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात यःगु ज्याखँयात धाःसा थ्व जुइ।

14

मेपिं जातितय्सं थें दुखं मच्चनेगु

1 छिपि परमप्रभु छिमि परमेश्वरया मनूत खः। सिनावंम्ह मनूया लागि दुखं च्वनीबलय् छिमिसं थःगु म्हय् घाः याये मते अथवा मेपिन्सं याःथें छ्यंया न्ह्यःने च्वंगु सँ खाये मते।*

2 छायाधाःसा छिपि परमप्रभु छिमि परमेश्वरया लागिं छगू पवित्र जाति खः। परमप्रभुं पृथ्वीइ दुपि जातितपाखें छिमित थः विशेष मनूत, मू वंगु सम्पत्ति जुइत ल्ययादीगु दु।*

शुद्ध व अशुद्ध पशुत

लेवी ११:१-४७

3 छिमिसं घच्चाइपुगु छुं नये मते।

4 छिमिसं नये ज्युपि पशुत थुपि हे खः - द्रुहं, फै, दुगु,

5 चल्ला, धलयसा, हरिण, चिधिकःपि चल्ला, गुँ दुगुचा, साबर दुगुचा, याःसा व गुँफै।

6 पशुत मध्ये तृतिख्वः बाःपि व लिन्ह्ययाः नइपिनिगु ला छिमिसं नये ज्यू।

7 अयनं तृतिख्वः मबाःसां लिन्ह्ययाः नइपि थुपि नये मते - ऊँट, खराचा व शापान*। थुपि लिन्ह्यया नइपि खःसां, थुपि छिमिगु लागि अशुद्ध खः।

8 फा नं अशुद्ध खः, छायाधाःसा वयागु तृतिख्वः ला बाः अयसां वं लिन्ह्ययाः मनः। छिमिसं इमिगु ला नये मते, इमिगु सीम्ह नं थी मते।

9 लखय च्वनिपि पपू व बिखू दुपि जन्तुत धाक्व छिमिसं नये ज्यू।

10 पपू व बिखू मदुपि छिमिसं नये मते। उपि छिमिगु लागिं अशुद्धपि खः।

11 छिमिसं शुद्धपि झंगःत नये ज्यू।

12 अयनं छिमिसं थुपि नये मते - तःधिकःम्ह इमा, गिद्ध, हाकुम्ह गिद्ध,

13 ह्याउंम्ह बायचा, हाकुम्ह बायचा, थीथी कथंयापि सतांचा,

14 फुक्क कथंयापि सक्कः,

15 तसक्कं हालिम्ह न्हिकांझंगः, हुचिल, समुद्री झंगः, फुक्क कथंयापि बाज

16 चिधिकःम्ह न्हिकांझंगः, तःधिकःम्ह न्हिकांझंगः व तयुम्ह न्हिकांझंगः

17 सीम्ह नइम्ह गिद्ध, हाडगील, लः क्वः,

18 सारस, फुक्क कथंयापि ब्वह झंगः, कल्कि झंगः व चिकंलापा।

19 अले पपू दुपि फुक्क कीचात छिमिगु लागि अशुद्धपि खः उपि नये मते।

20 अयनं पपू दुपि दक्व शुद्धपि छिमिसं नये ज्यू।

21 थःगु कालं सीम्ह पशुयात छिमिसं नये मते, छिमिसं छिमिगु शहरय् च्वंम्ह सुं परदेशीयात व नयेत बी ज्यू वा सुं मेपि परदेशीतयगु ल्हातय् मी फु। छिपिं धाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरया लागिं छगू पवित्र जाति खः।*

च्वलयया मचायात वया मांया दुरूइ दयके मते।

झिब्वय् छब्व छायेगु

22 दँयदसं बुँइ सःगु फलया झिब्वय् छब्व अलग तयाति।*

23 परमप्रभुं थःगु नां तयेत ल्ययादीगु थासय् जक थःगु अन्न, दाखमघ, जैतून चिकंया झिब्वय् छब्व व थः सा द्रुहं व फैच्वलयया न्हापां बूपिं मस्तयत् वयकःया न्ह्यःने नयेगु या। छिमिसं वयकःयात न्हाबलें हनाबना तयेगु सयकेत थथे यायेगु या।

24 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थःगु नां तयेत ल्ययादीगु थाय् छिमिगु थासं तापानाः छिमिसं वयकलं सुवाः बियादीबलय् झिब्वय् छब्व यंके मफुत धाःसा

25 थःगु झिब्वय् छब्व वहः कयाः म्यु, अले व वहः थःगु ल्हातय् ज्वनाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं ल्ययादीगु थासय् हुँ।

26 थःत यःकथं सा द्रुहं, फैच्वलय, दाखमघ वा थ्वँ, न्हागु हे जूसां व हे वहलं न्यानाः थः छँजःपि नापं छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने नयाः लसता हँ।

27 छिमिगु शहरय् च्वनिपि लेवीया सन्तानतयत् बांलाक बिचाः या, छायाधाःसा इमिके थःगु ब्वः व सर्बय मदु।

28 स्वदँ स्वदँ फुइबलय् छिमिसं व दँया बालियागु फुक्क झिब्वय् छब्व शहरया धुकुतिइ तयाब्यु।

29 अले छुं ब्व व सर्बय मदुपि लेवीया सन्तानत, परदेशीत, मांबौ मदुपि वा भाःत सी धुकूपि वयाः प्वाजायक नयेमा, अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु फुक्क ज्याय् छिमित सुवाः बियादीमा।

15

त्यासा त्वःतेगु दँ

लेवी २५:१-७; प्रस २३:१०-११

* 14:1 १४:१ लेवी ११:२८; २१:५ * 14:2 १४:२ प्रस ११:५-६; व्य ४:२०; ७:६; २६:१८; तीत २:१४; १ पत्र २:१ पशु * 14:21 १४:२१ प्रस २३:११; ३४:२६ * 14:22 १४:२२-२९ लेवी २७:३०-३३; गन्ती १८:२१

* 14:7 १४:७ शापान हिमालय दइम्ह तःधिकःम्ह छुं थें च्वम्ह छम्ह

- 1 न्हयदँ न्हयदँ फुइबलय छिमिसं त्यासा त्वःताबीमाः।
- 2 व थुकथं यायेमाः, सुं मनुखं मेम्ह इस्त्राएलीयात त्यासा ब्यूगु दुसा वं उकियात त्वःताबीमाः। वं त्यासा लित कायेगु कुतः मयायेमाः। छायाःसा थ्व दँय त्यासा त्वःताब्यु धकाः परमेश्वरं धयादीगु दु।
- 3 परदेशीयाके धाःसा कर यानाः काये फु अयनं दाजुकिजापिन्त बियागु त्यासा लित मकासें त्वःताबीमाः।
- 4 अथे जूसाः छिमिगु दथुइ सुं नये मखंपि जुइ मखु छायाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित सर्बकथं त्यासा कायेत बियादीत्यंगु देश्य सुवाः बियादी।
- 5 छिमिसं छिमि परमप्रभुयागु वचन बांलाक न्यन धाःसा अले जिं छिमित कनेगु आज्ञा बांलाक मानय् यात धाःसा
- 6 वयकःया थःगु बचंकरं परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित सुवाः बियादी अले छिमिसं यक्व जातितयत् त्यासाबी। छिमिसं धाःसा त्यासाकाये मालि मखु। अले छिमिसं यक्व जातितयत् शासन याइ, अयनं इमिसं छिमित शासन याये खनि मखु।
- 7 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु देशया शहरय् छिमि इस्त्राएलीतय् सुं नये मखंसा छिमिसं वयात बीत नुगः स्याके मते।*
- 8 बरु वयात छु छु माःगु खः नुगः मस्याकुसें त्याये ब्यु।
- 9 होश या! सुं मनुखं त्यासा त्वःतेगु न्हयगूगु दँ वइन धकाः मभिंगु बिचाः नुगलय् तयाः थः गरीब दाजुकिजायात छुं मबिल धाःसा व गरीबम्हय्सिनं परमप्रभुयाथाय् छंगु विरोधय् इनाप याइ, अले छन्त पापया द्रुपं लाइ।
- 10 छिमिसं वयात धात्थें हे ब्यु, वयात बीबलय् छिमिगु नुगः मस्यायेमाः छायाःसा थुकिं यानाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं फुक्क ज्याय् व छिमिसं ल्हाः तइगु फुक्क खँय् सुवाः बियादी।
- 11 देश्य नये मखंपि न्ह्याबले दइ। अथे जुयाः जिं छिमित धयाच्चवनागु दु, थःगु देश्य च्वंपि गरीबपि व मगाःमचाःपि मनूतयत् नुगः मस्याकुसें ब्यु।*

इस्त्राएली दासतयत् त्वःताबीगु

प्रस २१:१-११

- 12 छिमि सुं हिब्रू दाजुकिजा वा तताकेहेनं थःत थःम्हं छिमिगु ल्हातय् मिल अले वं खुदँ तक छिमिगु सेवा यात धाःसा न्हयदँ क्यनीबलय् वयात त्वःताछ्वयेमाः।*
- 13 छिमिसं वयात त्वःताछ्वइबलय् खालि ल्हाः छ्वये मते।
- 14 छिमिसं थःगु फैच्वलय्पाखें, थःगु खलां व थःगु दाखतिसिगु सालं नुगः मस्याकुसें वयात ब्यु। परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित गज्याःगु सुवाः बियादीगु दु, वकथं हे वयात ब्यु।
- 15 मिश्रय् छिपिं दास जुयाच्चंबलय् परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित त्वःतकाहयादीगु खँ लुमंकि। अथे जुयाः थौं जिं छिमित थ्व आज्ञा बी।
- 16 अयनं छिमि च्यलं छन्त व छिमि छँजःयात माया यानाः छिपिलिसें लयतायाः “छिमित त्वःतावने मखु” धकाः धाल धाःसा
- 17 वयात लुखाय् यंकाः छुपु नत्चा कयाः वयागु न्हयपंप्वाः खनाब्यु। अले व म्वातले छिमि च्यः जुइ। थः भ्वातियात नं अथे हे या।
- 18 च्यःयात त्वःतावने बीत थाकु चाये मते। छायाःसा ज्याला कयाः ज्या याइम्ह ज्यामिनं काइगु ज्यालाया निदुगं मूया ज्या वं खुदँय् यात। अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित फुक्क ज्याय् सुवाः बियादी।

न्हापा बूम्ह पशु छायेगु

- 19 छिमि सा द्रुहं व फैच्वलय्या न्हापां बूम्ह न्ह्याम्ह बाजात नं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया नितिं अलग तयेमाः। छिमि न्हापां बूम्ह द्रुहंचायात छुं ज्याय् छ्यले मते। अले न्हापां बूम्ह फैया सँ खाये मते।*
- 20 परमप्रभु ल्ययादीगु थासय् वयकःया न्ह्यःने छिमिसं थः छँजःपिलिसें दँयदसं वयागु ला नयेगु या।
- 21 सुं पशु लंग्रा वा मिखा मखंम्ह जूसा वा मेगु छुं कथंया ख्वं वयाके दुसा वयात परमप्रभु छिमि परमेश्वरया लागि बां बी मते।
- 22 थःगु हे शहरय् व नयेगु या। हरिण व चल्लाया ला नः थें नियमकथं शूद्र वा अशूद्र मनुखं व नये ज्यू।
- 23 छिमिसं हि धाःसा नये मते। उकियात लः थें बैय् प्वांकाब्यु।*

16

छुत्काराया नखः

प्रस १२:१-२०; लेवी २३:५-८; गन्ती २८:१६-२५

- 1 आबीब लायात लुमंकाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु छुत्काराया नखः हनेगु या, छायाःसा आबीब लाय् हे वयक्कलं छिमित चान्हय् मिश्रं पित हयादीगु खः।
- 2 छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात वयक्कलं थःगु नां तयेत ल्ययादीगु थासय् छुत्काराकथं फैच्वलय् व साद्रुहंपाखें बां ब्यु।
- 3 व नापं सोडा दुगु मरि नये मते। न्हयन्हु तक सोडा मतःगु मरि धाःसा नयेगु या, थ्व दुःखया मरि खः। छायाःसा मिश्रं छिपिं हथाय् चाचां वःगु खः। मिश्रं पिहां वःगु छिमिसं जिवंकाछि लुमंका तयेत थ्व नयेमाःगु खः।

* 15:7 १५:७-८ लेवी २५:३५ * 15:11 १५:११ मती २६:११; मर्क १४:७; यह १२:८ * 15:12 १५:१२-१८ लेवी २५:३१-४६ * 15:19 १५:१९ प्रस १३:१२ * 15:23 १५:२३ उत ९:४; लेवी ७:२६-२७; १७:१०-१४; १९:२६; व्य १२:१६,२३

4 न्हयन्हू तक छिमिगु देशय् सुनानं सोडा थःगु छैय् तये मते। न्हापांगु न्हिया बहनी बां ब्यूम्ह पशुया ला सुथय् जुइ न्ह्यः तकं फुकेमाः, छकुचा नं ल्यंकातये मते।

5 छुत्काराया नखःयाम्ह पशुयात छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु छुं नं शहरय् बां बी मते।

6 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थःगु नां तयेत ल्ययादीगु थासय् जक बां बीगु या। आबीब लाया सूर्य बिनावनीगु इलय्, छिपि मिश्रं पिहां वःगु लुमंकाः हनीगु दिनय् छुत्काराया पशु बां ब्यु।

7 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं ल्ययादीगु थासय् हे व पशुया ला छुयाः न। अले सुथय् थथःगु छैय् लिहां हूँ।

8 खुन्हू तक सोडा मतःगु मरि न, अले न्हयन्हू खुन्हू परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात आराधना यायेत पवित्र मुँज्या या। उखुन्हू छुं ज्या याये मते।

सामाज्याया नखुः

प्रस ३४:२२; लेवी २३:१५-२१; गन्ती २८:२६-३१

9 सःगु बाली ईचां लयेगु ज्या शुरू यायेगु इलानिसें न्हयवाः ल्याःखा।

10 अले परमप्रभु थः परमेश्वरं छिमित बियादीगु सुवाःकथं थः यःछिं बलि छायाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरया निंति सामाज्याया नखः हनेगु या।

11 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थःगु नांया लागिं च्वनेगु ल्ययादीगु थासय् छिपि, छिमि काय्मह्यायपि, दास दासी, शहरय् च्वपि लेवीया सन्तानत, परदेशीत, मांबौ मदुपि मस्त व भाःत सी धुंकूपि मिस्त, फुक्कसिनं थः परमेश्वरया न्ह्यःने लसता हँ।

12 छिपि मिश्रय् दास दासी जुयाच्चंगु खः धइगु खँ ल्वःमंके मते अले थुपि नियम बांलाक मानय् या।

बल्चाबाय्या नखः

लेवी २३:३३-४३; गन्ती २९:१२-३८

13 थःगु खला व दाख तिसीगु थासं फुक्क मुके धुंकाः छिमिसं न्हयन्हू तक बल्चाबाय्या नखः हनेगु या।

14 छिपि, छिमि काय्मह्यायपि, दास दासी अले छिमिगु शहरय् च्वनिपि लेवीया सन्तानत, परदेशीत, मांबौ मदुपि मस्त व भाःत सी धुंकूपि मिस्त फुक्कसिनं नखःबलय् लसता हँ।

15 वयकलं ल्ययादीगु थासय् परमप्रभु छिमि परमेश्वरया लागिं न्हयन्हू तक नखः हनेगु या। छायाधाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु फुक्क बाली व ज्याय् छिमित सुवाः बियादी अले छिपि लयताया च्वँ।

ल्ययादीगु थासय् स्वंगू तःधंगु नखः

16 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं ल्ययादीगु थासय् दँय् स्वक्कः छिमि मिजंत धाक्क वयकःया न्ह्यःने खनेदः वनेमाः, सोडा मतःगु मरिया नखःबलय्, सामाज्याया नखःबलय् अले बल्चाबाय्या नखःबलय् परमप्रभुया न्ह्यःने सुं नं खालि ल्हातं वने मते।

17 छिमि फुक्क मन्तयसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरं बियादीगु सुवाःकथं थथःगु देछा छायेमाः।

न्याय बीगु ज्या

18 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं बियादीगु छिमिगु फुक्क शहरय् थथःगु कुलकथं न्याय याइपि व मेपि हाकिमत ल्य। इमिसं मन्तयगु न्याय खःकथं यायेमाः।

19 इमिसं सुयागु पंलिनाः ज्या मयायेमाः। घुस मनयेमाः छायाधाःसा घुसं मन्तयत कां यानाबी अले भिंम्ह मनूया बचंयात हीकाबी।*

20 खःगु खँया जक ल्यु हँ। अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं बियादीगु देशयात त्याकाकयाः छिपि म्वानाच्च्वने फइ।

ल्वहं वा सिंया मूर्ति धमस्वाकेगु

21 छिमिसं परमप्रभु थः परमेश्वरया निंति दयकूगु वेदीया लिक्क अशेरा घःमयजुया सिंया थां धस्वाके मते।*

22 छिमिसं पुजा याइगु ल्वहं धस्वाके मते। परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात थ्व तसकं मयः।*

17

मेपि घःतय्त पुजा याइपिन्त स्याना छ्वयेगु

1 छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात छुं खू दुम्ह वा ख्वं दुम्ह द्रहं वा फै बां बी मते। छायाधाःसा वयकःयात थ्व घच्चाइपुगु खँ खः।

2 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु शहरय् छिमिगु दथुइ च्वनीम्ह सुं मिसा वा मिजंनं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु मिखाय् मभिंगु ज्या यानाः बाचायात त्वाथुलाः

3 जिगु उजं मानय् मयासैं घःत वा सूर्य, तिमिला वा आकाशया नगुतयगु पुजा याःगु दुसा वा इमित भागि याःगु दुसा, *

4 अले थ्व खँ छिमित कन धाःसा वा छिमिसं न्यनेदत धाःसा उबलय् छिमिसं बांलाक न्यनेकने या। धात्थें इस्त्राएलय् थज्याःगु घच्चाइपुस्से च्वंगु ज्या जगु हे खःसा,

5 सु मिसा वा मिजंनं थज्याःगु मभिंगु ज्या याःगु खः, व मिसा वा मिजंनं शहरया मू ध्वाखाय् हयाः ल्वहँतं कयकाः स्या।

6 स्याना छ्वयेमाःम्ह मनूयात निम्ह वा स्वम्ह मनूया साक्षी जक स्या, छम्ह हे जक मनूया साक्षी वयात स्याये मते।*

* 16:19 १६:१९ प्रस २३:६-८; लेवी १९:१५ * 16:21 १६:२१ प्रस ३४:१३ * 16:22 १६:२२ लेवी २६:१ * 17:3 १७:३ प्रस २२:२० * 17:6 १७:६ गन्ती ३५:३०; व्य १९:१५; मती १८:१६; २ कोर १३:१; १ तिमो ५:१९; हिब १०:२८

7 वयात स्यायेत दकलय् न्हापालाक साक्षीतयसं ल्वहँतं कय्केमाः। अनंलि मेपि मनूतयसं वयात ल्वहँतं कय्केमाः। छिमिसं थज्याःगु मभिगु ज्या छिमिगु दथुं चीकाः छवयेमाः।*

तसकं थाकुगु मुद्ग

8 छिमिगु शहरय् मनू स्याःगु मुद्ग, सम्पत्तिया मुद्ग वा कचवं, ल्वापुख्यापुया मुद्ग क्वःछियेत थाकुल धाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं ल्ययादीगु थासय् हँ।

9 लेवी पुजाहारीतयथाय् व उबलय्याम्ह न्यायकर्तायाथाय् वनाः न्यनेकने या अले वं क्वःछिनाबी।

10 परमप्रभुं ल्ययादीगु थासय् इमिसं छिमित छु छु खँ धाल वकथं हे या, अले इमिसं स्यंगु नियमकथं जु।

11 इमिसं छिमित स्यंगु नियम व क्वःछिनाब्यगु खँकथं छिमिसं ज्या या। इमिसं छु धाल उकिं जव खव फहिले मते।

12 सुं मनूखं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु सेवा यायेत च्वनाच्चनीम्ह न्यायकर्ता वा पुजाहारीयात क्वहँकल धाःसा वयात स्यानाछव। छिमिसं थज्याःगु मभिगु ज्या छिमिगु दथुं चीकाः छवयेमाः।

13 थ्व न्यनाः सकलें मनूत ग्याइ अले हानं क्वहँकी मखु।

जुजुतयत् आज्ञा

14 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं बियादीगु देशय् वनाः उकियात त्याकाकयाः अन च्वनाः छिमिसं “जिमि प्यखेरं च्वनिपि फुक्क जातितयसं थें छम्ह जुजु दय्के” धकाः धाल धाःसा*

15 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं ल्ययादीम्ह मनूयात हे छिमिसं जुजु दय्कि। छिमिगु दथुं हे सुं छम्हसित थः जुजु ल्ययेमाः। इस्राएली मखुम्ह परदेशीयात थः जुजु दय्के मते।

16 व जुजुं यक्व सलत नं मतयेमाः, वा यक्व सल दयेमाः धकाः मनूतयत् मिश्रय् मछवयेमाः। छायाःसा “व लँपु हाकनं लिहां वने मते” धकाः परमप्रभुं धयादीगु दु।*

17 वं थःके यक्व कलाः मतयेमाः, मखुसा वयागु मन मखुगु लँय् वनी। वं थःगु लागिं लँ, वहः यक्व मसुंकेमाः।*

18 व जुजु जुयेवं लेवी पुजाहारीतयके दुगु थ्व नियम कयाः थूतुलातःगु भौतय् थःगु ल्हातं च्वयेमाः।

19 थ्व वयाके दयेमाः, वं परमप्रभु थः परमेश्वरया ग्याःभय कायेत अले थ्व नियमया खँ व थुपि विधि बांलाक मानय् यायेगु सय्केत थुकियात जिवंकाछि ब्वनेगु यायेमाः।

20 थुकिं वयात थः दाजुकिजापिं स्वयाः तःधं भापिके बी मखु। अले व्यवस्थापाखें फहिला जव खव वनेबी मखु। थुकथं वं व वया सन्तानं जुजु जुयाः ताःई तक इस्राएलय् शासन याइ।*

18

पुजाहारी व लेवीया सन्तानतयगु ब्व

1 लेवी पुजाहारीतयत्, धातथें हे फुक्क लेवी कुलयात, मेपि इस्राएलीतयत् थें बुँ दइ मखु। इपिं परमप्रभुयात छाःगु विशेष देखा नयाः म्वाइ। व हे इमिगु ब्व खः।

2 इस्राएल्या मेगु कुलतयत् थें इमित सर्बय दइ मखु। परमप्रभुं बचं बियादीगु थें वयकः हे इमिगु सर्बय खः।*

3 सा द्रुहं वा फैच्चलय् बां बीबलय् मनूतयसं पुजाहारीतयत् ब्वहः, निपां न्यताः अले आतापुति बीमाः। पुजाहारीतयगु ब्व थ्व हे खः।

4 अन्न, न्हगु दाखमघ, जैतूनया चिकं व फैया न्हापां चाःगु सँ छिमिसं पुजाहारीतयत् बीमाः।

5 छायाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमि फुक्क कुलया दथुं लेवी कुलयात परमप्रभुया नामं दनाः सेवा यायेत न्ह्याबलेंया लागि ल्ययादीगु दु।

6 सुं लेवीया सन्तान थः च्वनाच्चंगु शहर त्वःताः परमप्रभुं ल्ययादीगु थासय् सेवा याये मंदयाःवल धाःसा

7 अन परमप्रभुया न्ह्याःने सेवा याइपिं मेपि सकल लेवीया सन्तानतयसं थें वं नं परमप्रभु थः परमेश्वरया नामय् सेवा याये ज्यू।

8 वयाके थः छँजःया सम्पत्ति मियाः वःगु ध्यबा दुसां वयात बलि ब्यूगु व देछाःगुपाखें बराबर भाग दइ।

घच्चाइपुगु ज्या मयायेगु

9 परमप्रभुं छिमित बियादीगु देशय् छिपिं थ्यने धुंकाः अन च्वनिपि जातितयसं याइगु घच्चाइपुस्से च्वंगु ज्या सयका सीकाकाये मते।

10 थःकाय् वा म्हाययात मिइ बलि छाइम्ह, साइत स्वइम्ह, जादु क्यनीम्ह, छुक विछुक धाइम्ह, बोक्सी ज्या याइम्ह,*

11 तन्त्रमन्त्र याइम्ह, सीक दुबिना वइम्ह मनू, झॉक्री ज्या याइम्ह व सी धुंक्म्ह मनूयाके सल्लाह काइम्ह मनू छिमिगु दथुइ मदयेमाः।*

12 थज्याःगु ज्या याइम्ह मनू परमप्रभुयात घच्चाइपुस्से च्वंम्ह खः। थुपिं घच्चाइपुस्से च्वंगु चलनं यानाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं उपिं जातितयत् छिमिगु न्ह्याःनेनं पितिना छवयादी।

13 परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु न्ह्याःने छिपिं द्रुं मदुपिं जुइमाः।*

* 17:7 १७:७ १ कोर ५:१३ * 17:14 १७:१४ १ शम् ८:५ * 17:16 १७:१६ १ राज १०:२८; २ इति १:१६; १:२८ * 17:17 १७:१७ १ राज १०:१४-२३,२७; ११:१-८; २ इति १:१५; १:२७ * 17:20 १७:२० व्य ३१:११-१२ * 18:2 १८:२ गन्ती १८:२० * 18:10 १८:१० प्रस २२:१८; लेवी १९:२६ * 18:11 १८:११ लेवी १९:३१ * 18:13 १८:१३ मती ५:४८

मोशा थें ज्याःम्ह अगमवक्ता

14 छिमिसं त्याके त्यपिं जातित जादु मन्त्र याइपि व लिपाया खँ धाइपि मनूतयगु खँ न्यनीपि खः। छिमित धाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं अथे याकेबी मखु।

15 परमप्रभु परमेश्वरं जितः थें छिमि इस्राएली दाजुकिजापिं मध्ये छम्हयसित अगमवक्ता ल्ययादी। वयक्कलं धाःगु फुक्क खँ छिकपिन्सं न्यनेमाः।*

16 होरेबय छिपिं मुंबलय परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात छिमिसं थथे धकाः इनाप यात “झीसं आबंलि परमप्रभु झी परमेश्वरयागु सः न्यने म्वालेमा, अले थ्व तःधंगु मि नं स्वये म्वालेमा, मखुसा झीपिं सिनावनी।”

17 परमप्रभुं जितः धयादिल, “इमिसं धाःगु खँ बांलाः,

18 जिं इमि इस्राएली दाजुकिजातय् दथुं छ थें ज्याःम्ह छम्ह अगमवक्ता दयके। जिं जिगु खँ वयागु म्हतुइ तयाबी, अले वं जिं धयागु आज्ञा इमित कनाबी।

19 सुं मनुखं व अगमवक्तां जिगु नामय् न्वाःगु जिगु वचन मन्यन धाःसा जिं थःम्हं हे वयागु ल्याःचाः काये।*

20 अयनं जिं आज्ञा मबियागु वचन जिगु नामय् न्वाइम्ह वा मेपिं घःतयगु नामय् न्वाइम्ह अगमवक्तायात स्याना छवयेमाः।”

21 छिमिसं थःथवय् थथे धायेफु, “सुं अगमवक्ताया वचन परमप्रभुपाखें वःगु खः कि मखु धकाः जिमिसं गथे यानाः सीकेगु?”

22 सुं अगमवक्तां परमप्रभुया नामय् न्वाःगु खँ मजुसा व खँ परमप्रभुं धयादीगु मखु, व खँ व अगमवक्तां तःधंछु जुयाः धाःगु खः। छिपिं व खनाः ग्याये मते।

19

शरण बीगु शहर

गन्ती ३५:९-२८; यहो २०:१-९

1 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु देशया जातितयत् नाश यानादीबलय् अले इमिगु शहर व छें छिमिसं कयाः छिपिं अन च्वनीबलय्

2 छिमिसं थःगु लागि परमप्रभु छिमि परमेश्वरं अधिकारय् बियादीगु देशया दथुइ स्वंगू शहर अलग या।

3 सुयातं स्याःम्ह मनु अपुक बिस्सुं वनेत परमप्रभु छिमि परमेश्वरं सर्बयकथं छिमित बियादीत्यंगु देशयात स्वब्व थलाः उपिं शहरय् वनीगु लँ नं दयकि।

4 थः जःलाखःलायात मसीसें वा ईख मदुसें स्यानाब्यूमह मनु बचय् जुइत अन बिस्सुं वनेगु बारे थज्याःगु नियम दु।

5 गथेकि निम्ह मनूत सिं पालेत गुँइ वनेफु। सिमा पाःबलय् ज्वनेगु चुं पा कुतुवनाः छम्हसित लात अले व सित धाःसा मेम्ह मनुखं थुपिं शहर मध्ये छगुलिइ बिस्सुं वनाः थःत बचय् याये फइ।

6 वयात लँपु तापाः जुइ मज्यु, मखुसा हिया बदला काःवःम्हयसिनं लँय् नापलाकाः वयात तंम्बय् स्यानाबी। व मनु स्याना छवयेमाःम्ह धाःसा मखु छायाधाःसा वयागु थः जःलाखःलालिसें छुं ईख मदु।

7 अथे जुयाः थःगु नितिं स्वंगू शरण बीगु शहर अलग या धकाः जिं छिमित धया।

8 परमप्रभु परमेश्वरं छिमि पुर्खालिसें पाफयाः बचं बियादीकथं छिमिगु देश तःकु यानादीबलय् अले वयक्कलं इपिलिसें बचं बियादीगु फुक्क देश बियादीबलय्

9 जिं थौं बियागु आज्ञाकथं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात माया यात अले वयक्कःया लँपुइ न्ह्याबले वन धाःसा छिमिसं मेगु नं स्वंगू शहर अलग या।

10 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित सर्बयकथं बियादीगु देशय् द्रं मदुपिं मनूतयगु हिबाः मवयेमा धकाः अले छिमित उकिया दोष मलायेमा धकाः छिमिसं थथे या।

11 अथे जूसां सुं मनुखं ईख दयाः मेम्ह मनूयात लँय् पियाच्चंबलय् नापलाकल अले दायाः स्यानाः व ज्यानमारा उपिं शहर मध्ये छगुलिइ बिस्सुं वंसा

12 वयागु हे शहरयापिं थकालितयसं मनु छवयाः वयात अनं ज्वनाहयाः हिया बदला काःवःम्हयसिया लहातय् स्यायेत लःल्हाना बीमाः।

13 वयात माया याये मते! द्रं मदुपिन्त स्यायेगु ज्या इस्राएलं न्हंकाः छवयेमाः। अले छिमिगु भिं जुइ।

सर्बयया सिमाना

14 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु अधिकारय् बियादीगु देशय् छिमिगु थःगु सर्बयलय् पुर्खालियसं क्वःछिनाब्युगु जःलाखःलाया सिमानाया ल्हवं चीके मते।*

निम्ह वा स्वम्ह साक्षी

15 छुं नं अपराध वा अधर्मय् सुं मनूयात छम्ह जक मनूया साक्षी सजाँय बी मते। वयात सजाँय बीत निम्ह वा स्वम्ह मनुखं साक्षी बीमाः।*

16 सुं मनूयात दोष बीत सुं मभिंम्ह मनुखं साक्षी बिल धाःसा

17 इपिं निम्हं मनूत उबलययापिं पुजाहारीत व न्यायाधीशतयगु लिक्क परमप्रभुया न्ह्यःने वयेमाः।

* 18:15 १८:१५ प्रे ३:२२; ७:३७ * 18:19 १८:१९ प्रे ३:२३ * 19:14 १९:१४ व्य २७:१७ * 19:15 १९:१५ गन्ती ३५:३०; व्य १७:६; मती १८:१६; यूह ८:१७; २ कोर १३:१; १ तिमो ५:१९; हिब १०:२८

- 18 उपि न्यायकर्तातयसं बांलाक जाँचय यायेमाः। व साक्षी ब्यूह मनुखं मखुगु खँ ल्हाःगु थहरे जूसा अले व मनूया विरोधय मखुगु साक्षी ब्यूगु जूसा
- 19 छिमिसं व मखुगु साक्षी ब्यूह मनुयात अथे हे या गथे व मनूयात यायेगु बिचाः यानागु खः। छिमिसं थज्याःगु मभिंगु ज्या छिमिगु दथुं चीकाः छवयेमाः।
- 20 थव खँ न्यनाः मनूत ग्याइ, अले छिमिगु दथुइ थज्याःगु मभिंगु ज्या हानं गुबलें याइ मखु।
- 21 थज्याःमह मनुयात माया याये मते। प्राणया पलेसा प्राण, मिखाया पलेसा मिखा, वाया पलेसा वा, ल्हाःया पलेसा ल्हाः व तुतिया पलेसा तुति कायेमाः।*

20

लडाइँलय् वनेगु नियम

- 1 छिपि थः शत्रुतलिसें लडाइँ याः वनीबलय् छिमि स्वयाः अप्वः सलत, रथ व सेना खन धाःसा इपि खनाः ग्याये मते! छिमित मिश्रं पित हयादीमह परमप्रभु छिमि परमेश्वर छिपिनापं दी।
- 2 छिपि लडाइँ यायेत शत्रुतयगु न्ह्यःने वने न्ह्यः पुजाहारी सेनाया न्ह्यःने वनाः थथे धायेमाः
- 3 “हे इस्त्राएलीत न्यँ, छिपि लडाइँलय् वनेत्यंगु दु। अथे जुयाः छिमिसं थःगु नुगः क्वतुंके मते, ग्याये मते, थुरथुर खाये मते अले इमिगु न्ह्यःने भवय्भवय् कने मते।
- 4 छायाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वर हे छिमि शत्रुतलिसें लवानाः छिमित त्याकेत छिपिनाप नापं झायादी।”
- 5 अले कप्तानतयसं सेनातयत थथे धायेमाः, “छँ दयकाः नं देछाये मखंपि थन सं दुसा व थःगु छँय् लिहां वनेमा। व लडाइँलय् सिनावंसा मेमह मनू वयागु छँय् च्वनी।
- 6 क्यबय् दाख पिनाः आः तक दाख नये मखंमह सं दुसा व मनू छँय् लिहां वनेमा। व लडाइँलय् सित धाःसा मेमहयसिनं फल नइ।
- 7 नकतिनि ब्याहा क्वःछिना तःमह मिसायात दुकाये मखंमह सं मनू थन दुसा व थःगु छँय् लिहां वनेमा। व लडाइँलय् सित धाःसा मेमह मनुखं वयात ब्याहा याइ।”
- 8 अले कप्तानतयसं मनूतयत थथे नं धा “थन सं ग्याफ्रा व धन्दा काइमह दुसा थःगु छँय् लिहां वनेमा। छायाःसा वं यानाः मेपि सेनातयगु नुगः क्वतुनी।”
- 9 कप्तानतयसं न्ववाये धुंकाः इमिसं सेनाया सेनानायःत ल्ययाः तयेमाः।
- 10 छिपि छुं शहरलिसे लडाइँ याः वनीबलय् दकलय् न्हापां छिमिसं शान्तियागु खँ अनयापि मनूतयगु न्ह्यःने ति।
- 11 इमिसं व खँ मानय जुयाः थःगु शहरया ध्वाखा चायेकाब्यसा अन दुपि फुक्क मनूत छिमि दास थें ज्या याइपि ज्यामि व च्यः जुइ।
- 12 अयनं इपि मानय मजुयाः लडाइँ यायेगु हे ययकल धाःसा व शहरयात घेरय या।
- 13 अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं व शहर छिमित बियादी धुंकाः अनयापि सकलें मिजंतयत तरवारं पालाः स्या!
- 14 अयनं मिसा, मचाखाचा, सा द्रहं व शहरय् दुगु मेगु फुक्क मालताल छिमिसं लुटया मालकथं थःगु लागि काये फु। परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु थुपि फुक्क छिमिसं छ्यले फु।
- 15 छिपि च्वनाच्चंगु थासं यक्व तातापाःगु शहरयात जक थथे या। छिमिगु लिक्कसं च्वंपि जातितयगु शहरयात अथे याये मते।
- 16 छिमित परमप्रभु छिमि परमेश्वरं सर्बयकथं बियादीगु थुपि जातिया शहर शहरय् च्वनिपि धाःसा सं छमहयसित नं म्वाकातये मते।
- 17 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं धयादीगु थें हितीत, एमोरीत, कनानीत, परिज्जीत, हिज्जीत अले यबसीतयत छिमिसं भज्यंका नाश यानाब्यु।
- 18 मखुसा, इमिसं थः घःतयगु पुजा याइगु फुक्क घच्चाइपुगु ज्या छिमित स्यनी अले छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु विरोधय पाप याइ।
- 19 छिमिसं छुं शहर त्याका कायेत स्वइबलय् तःन्हु तक उकियात घेरय यानातये माःसां अनयागु फलया सिमा पाले मते। उकियागु फल नये ज्यू अयनं सिमा पाले मते। सिमा छिमि शत्रु मखु।
- 20 फल मसइगु सिमा जक छिमिसं पाले फु। शहर त्याका मकातले उपि सिमा पालाः घेरय यायेगु ज्याय् छ्यले ज्यू।

21

स्यानातःमह मनूया निति प्रायश्चित

- 1 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु अधिकारय् बियादीगु देशय् सं मनुखं ख्यलय् स्यानातःमह मनू खन अले सुनां स्याःगु खः धइगु सी मदुसा,
- 2 थकालित व न्यायधीसत वनाः सीमह लगु थासं लिक्क लिक्क लाःगु शहर नापय यायेमाः।
- 3 अनलि उगु सीमहया दकलय् सतिक लाःगु शहरया थकालितयसं गुबलें ज्याय् मछ्यःमह व ककुइ जुवा मलानिमह छमह साचा हयाः
- 4 वयात इमिसं क्वय आः तक मपाःगु व छुं नं मप्यगु खुसि दुगु ब्यासिइ यंकेमाः। अले व हे ब्यासिइ साचायागु ककु त्वाथुला बीमाः।
- 5 अले परमप्रभु परमेश्वरयागु सेवा यायेत व वयकःया नामय सुवाः बीत अले मुद्दा क्वःछित वयकलं ल्ययादीपि लेवी पुजाहारीत न्ह्यःने वयेमाः।
- 6 व सीमहया दकलय् सतिक लाःगु शहरया सकलें थकालितयसं ब्यासिइ ककु त्वाथूमह साचाया च्वय थथःगु ल्हाः सिलेमाः।
- 7 अले इमिसं थथे धायेमाः “थव मनूयात जिमिगु ल्हातं स्यानागु मखु अले स्याःमह मनू नं म्मस्यु।

8 हे परमप्रभु, छि उद्धार यानादीपि छिकपिनि प्रजा इस्राएलया निति थ्व प्रायश्चित नाला कयादिसँ। छम्ह दोष मदुम्ह मनूयात स्याःगुया अपराधया निति थः मनूतय्त पाःयानादी मते।” अले थ्व मनूया हियागु दोष इमित क्षमा दइ।

9 थुकथं छिमिसं परमप्रभुयात यःगु ज्या यानाः थःपिनि दथुं व द्रं मदुम्ह मनूया हि बाः वयकूगुया दोष चीकाछवइ।

ज्वनाहःम्ह मिसानापं ब्याहा

10 छिमि शत्रुतलिसें लडाइँ याः वनीबलय् परमप्रभु छिमि परमेश्वरं शत्रुत छिमिगु ल्हातय् बियाः छिमिसं इमित ज्वनाः कुनीबलय्,

11 लडाइँलय् ज्वंपिं मध्ये सुं बांलाःम्ह मिसायात खनाः छिपिं मध्ये सुयागुं नुगः क्वसाल धाःसा, अले वलिसें ब्याहा याये यःसा

12 वयात थःगु छैय् दुने दूत हजि। अले वं छयंयागु सँ खायेमाः अले लुसि ध्येनेमाः।

13 अले ज्वंबलय् वं फिनातःगु वसः त्वःकाः वयात मेगु वसः फिकि। छंगु छैय् च्वनाः थः मांबौया लागिं लच्छि तक दुखं च्वने धुंकाः छं वयात ब्याहा यायेफु, छ वया भाःत जुइ अले व छिमि कलाः जुइ।

14 लिपा व मिसा छन्त मयःसा वयात थः यःथाय् वनेब्यु। छं वयात मी मते वा वयात दासीयात थें व्यवहार याये मते। छायाःसा छं वयागु इज्जत काःगु दु।

न्हापां बूमह कायया हक

15 सुं मनूया निम्ह कलाः दु, छम्ह यःम्ह, छम्ह मयःम्ह, अले उपिं निम्हयसिनं काय् बुइकूबलय् न्हापां बूमह काय् मयःम्ह कलातं बुइकूगु जूसां

16 वं थः कायपिन्त अंश बीबलय् पक्षपात यानाः यःम्ह कलाःया काययात मयःम्ह कलाःया काययागु थासय् न्हापां बूमह काययागु अंग्स मबीमाः।

17 थः यःम्ह कलाःपाखें दुम्ह मखुसां वं न्हापां बूमह काययात थःगु सम्पत्तिं निदुगं अंग्स बियाः न्हापां बूमह काय् खः धकाः नालेमाः। न्हापां बूमह काय् थः बौया बलया न्हापांगु चिं खः। अले न्हापां बूमह काययागु हक वयागु हे खः।

तसकं हारांम्ह काययात बीगु सज्जय

18 थः मांबौया खँ मन्यनीम्ह सुं जिराहा व हारां काययात सास्ती बियाः नं वं खँ मन्यन धाःसा

19 वया मांबौनं वयात ज्वनाः थकालितयथाय् शहरया मू ध्वाखाय् यकेमाः।

20 इमिसं थकालितयत् थथे धायेमाः “जिमि थ्व काय् जिराहा व हारां। वं जिमिगु खँ मन्यं। थ्व नगुलु व अयलाःगुलुत खः।”

21 अले व शहरया फुक्क मिजंतयसं वयात ल्वहँत कय्काः स्यायेमाः। छिमिसं थज्याःगु मभिगु ज्या छिमिगु दथुं चीकाः छवयेमाः। अले सकलें इस्राएलीत थ्व खँ न्यनाः ग्याइ।

यख्खाना तःम्हपाखें देशय् सराः हइ

22 सुं मनुखं स्याना छवयेमाःगु पाप याःगुलि छिमिसं वयात स्यानाः वयागु सीम्ह थामय् यख्खानाबिल धाःसा

23 वयागु सीम्ह चच्छि हे थामय् यख्खानातये मते अयनं उखुन्हु हे वयात थुनाः बीमाः छायाःसा यख्खाःम्ह न्हाम्हं नं परमेश्वरपाखें सराः लाःम्ह खः। परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु अधिकारय् बियादीगु देशयात अशुद्ध याये मते।*

22

जःलाखःलातयत् ग्वाहालि यायेगु

1 थः इस्राएली जःलाखःलाया द्रहं वा फै मखुगु लँय् वनाच्वंगु खनाः नं मखं पहः याये मते। वयात थः इस्राएली जःलाखःलायाथाय् लित यंकाब्यु।*

2 अयनं व इस्राएली जःलाखःला छिमिगु सतिक च्वनीम्ह मखुसा वा छं पशुया थुवाःयात म्हमस्यूसा वया पशुयात व माः मवतले थःगु छैय् तयाति। अनंलि वयात लितब्यु।

3 थः इस्राएली जःलाखःलाया गधा वा वसः वा वं तंकूगु न्हागु हे लुल धाःसा नं अथे हे या।

4 थः इस्राएली दाजुकिजाया गधा वा द्रहं लँय् ग्वतुलाच्वंगु खनाः नं मखं पहः याये मते। अयनं व पशुयात थनेत इस्राएली जःलाखःलायात ग्वाहालि या।

थीथी नियम

5 मिजंनं पुनीगु वसः मिसां पुने मते अले मिसाया वसः नं मिजंनं पुने मते। थथे याइपिं मनूतयत् परमप्रभु छिमि परमेश्वरं घृणा यानादी।

6 लँय् लिक्क सिमाय् वा बैय् गनं झंगःया स्वः खन धाःसा अले उकी मांम्ह झंगः मचानापं वा खँचय् च्वनाच्वंगु दुसा मचा झंगः नापं मां झंगःयात यके मते।

7 मांम्हयसित त्वःताः मचायात छिमिसं यके फु। अले छिमिगु भिं जुइ व छिपिं ताःई तक म्वाइ।

8 न्हगु छँ दयकीबलय् कःसिइ प्यखेरं पखाः ग्व, अले अनं सुं मनु कुतुं वंसा मनु सीगु दोष छिमिगु छँयात लाइ मखु।

9 दाखक्यबय् निगु किसिमयागु पुसा पी मते। अथे याःसा छिमिसं प्यगु दाखया पुसा जक मखु सःगु दाखनापं अशुद्ध जुइ।*

- 10 द्रुहं व गधा नापं ककुसिँइ तयाः बुँज्या याये मते।
 11 तँय व सुति ल्वाकछ्यानाः थानातःगु वसः पुने मते।
 12 छिमिसं छिमिगु गाय् प्यकुन्चाय् फुर्का तयेमाः।*

ब्याहायात मस्यंकेमाः

- 13 सुं मनुखं सुं मिसालिसे ब्याहा यानाः वलिसे घने धुंकाः वयात मययके फु,
 14 अले व मिसायात बदनाम यायेत, “थ्व मिसालिसे ब्याहा यानाबलय् थ्वयाके जिं कुमारीया चिं मखं धकाः धयाः मखुगु खँ ल्हाये फु।”
 15 व मिसामचाया मांबौनं शहरया मू ध्वाखाय् थकालितथाय् म्हाय् सुं नापं मधंगुया दसि हयेमाः।
 16 अले व मिसामचाया बौनं थकालितयत् थथे धायेमाः “जिं थः म्हाय् थ्व मनुयात बिया, अयूनं वं थ्वयात मययकू।
 17 ‘छिमि म्हाय्याके सुं नापं मधंगु दसि खने मद्’ धकाः थ्व मनुखं द्रुपं बियाच्वंगु दु अयूनं जिमि म्हाय् सुं नापं मधंगु दसि थन दु। हि किनाच्वंगु थ्व तन्नां जिमि म्हाय् कुमारी खः धयागु दसि बी।” अले मिसाया बौनं थकालितय् न्ह्यःने व तन्ना लायाबीमाः।
 18 अले थकालितयसं मनुयात यंकाः सजॉय बीमाः।
 19 इस्राएलया छम्ह मिसामचायात द्रुपं ब्यूगुलि वं मिसाया बौयात सछि शेकेल* वहः बं पुलेमाः। मिसा धाःसा वया कलाः जुयाच्वेनेमाः। व मिजं म्वातले वं मिसायात त्वःते दइ मखु।
 20 अयूनं मिसायाके सुं नापं मधंगु दसि मलूसा अले व मिजंया खँ खःगु थहरय् जूसा,
 21 वयात थः बौयागु छँया लुखाय् हयाः वया शहरयापि मिजंतयसं त्वहँतं कयकाः स्यायेमाः। थः बौया छँ दुबलय् हे स्यानाः वं इस्राएल्य् छगू मछालापुस्से च्वंगु ज्या याःगु दु। छिमिसं थज्याःगु मभिंगु ज्या छिमिगु दथुं चीकाः छवयेमाः।
 22 सुं मिजं मेम्ह मनुया कलाःलिसे लसपस यानाच्वंबलय् नापलाःसा व नापं घंम्ह मिजं व मिसा निम्हयसित स्याना छवयेमाः। छिमिसं थज्याःगु मभिंगु ज्या इस्राएलया दथुं चीका छवयेमाः।
 23 ब्याहा क्वःछी धुंकूम्ह मिसामचायात शहरय् मेम्ह मिजंनापं घनाच्वंगु छिमिसं खन धाःसा, थथे छिमिगु शहरय् जूगु खःसा
 24 इपि निम्हयसित शहरया मू ध्वाखाय् यंकाः ल्वहँतं कयकाः स्यायेमाः। शहर दुने हे जुयाः नं ग्वाहालिया लागि चिल्लाय् दनाः महाःगुलि व मिसायात स्यायेमाः। अले थः इस्राएली जःलाखःलाया कलाःयात स्यंकूगुलि व मिजंयात स्याना छवयेमाः। छिमिसं थज्याःगु मभिंगु ज्या छिमिगु दथुं चीकाः छवयेमाः।
 25 अयूनं ब्याहा क्वःछी धुंकूम्ह मिसामचायात मेम्ह मनुखं सुं मनु मद्गु थासय् नापलाकाः स्यंकाबिल धाःसा व मिजंयात जक स्यायेमाः।
 26 मिसायात धाःसा छुं मयायेमाः। वं स्याना छवयेमाःगु ज्या छुं याःगु मद्। थ्व धाःसा सुं मनुखं थः इस्राएली जःलाखःलायात हयकायाः स्याःगु थें खः।
 27 व ब्याहा क्वःछी धुंकूम्ह मिसामचा हाःसा नं सुं मनु मद्गु थासय् मभिं ज्या जूबलय् वयात बचय् याइम्ह अन सुं मद्।
 28 सुं मनुखं ब्याहा क्वःमछ्यूम्ह मिसामचायात जबरजस्ती यानाच्वंगु मनुतयसं खन धाःसा*
 29 व मिजंनं व मिसाया बौयात वहःयागु नेयगू शेकेल वहः† बीमाः। व मिजंनं व मिसामचायात जबरजस्ती याःगुलि वयात थः कलाः दयकेमाः। अले वं म्वातले त्वःते दइ मखु।
 30 सुं मिजंनं थः बौया न्हापायाम्ह कलाःनापं ब्याहा मयायेमाः। अथे यानाः थः बौयात लज्या मचायकेमाः।*

23

मुँज्याय् दुकाये मत्यःपिं

- 1 मिजंतय् अण्डकोष तज्याःम्ह वा च्वफायेगु चब्बूम्ह मनु परमप्रभुया मुँज्याय् दुहां वने दइ मखु।
 2 व्यभिचारं बूम्ह मनु परमप्रभुया मुँज्याय् दुहां वने दइ मखु। झिगू पुस्ता तक इमि सुं नं सन्तान परमप्रभुया मुँज्याय् दुहां वने दइ मखु।
 3 अम्मोनी वा मोआबी परमप्रभुया मुँज्याय् दुहां वने दइ मखु। झिगू पुस्ता तक इमि सुं नं सन्तान परमप्रभुया मुँज्याय् दुहां वने दइ मखु।*
 4 छिपिं मिश्रं वःबलय् इमिसं मरि व लः ज्वनाः लँय् छिमित नापलाः मवः। अले इमिसं अराम-नाहारैमया* पतोरय् च्वनीम्ह बओरया काय् बालामयात छिमित सराः बीत धिबा बियाः सःतल।*
 5 अथे जूसां परमप्रभु छिमि परमेश्वरं बालामयागु खँ मन्यं। वयकलं व सराःयात सुवाल्य् हिलादिल, छायाधाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित माया यानादी।
 6 छिपिं म्वानाच्वंतले अम्मोनीत व मोआबीतलिसे सन्धि याये मते अले इमिगु भिं जुइगु ज्या याये मते।*
 7 एदोमीतयत् धाःसा क्वह्यके मते। इपिं छिमि दाजुकिजा खः। सुं मिश्रीयात नं क्वह्यके मते। छायाधाःसा छिपिं परदेशी जुयाः इमिगु देशय् न्हापा च्वनाच्वंगु खः।
 8 इमि स्वंगू पुस्ताया सन्तान परमप्रभुया मुँज्याय् दुहां वने दइ।*

* 22:12 २२:१२ गन्ती १५:३८-४० * 22:19 २२:१९ सछि शेकेल लगभग १.२ किलोग्राम वहः * 22:28 २२:२८-२९ प्रस २२:१६-१७ † 22:29 २२:२९ नेयगू शेकेल ५७५ ग्राम
 * 22:30 २२:३० लेवी १८:८; २०:११; व्य २७:२० * 23:3 २३:३-५ नहे १३:१-२ * 23:4 २३:४ अराम-नाहारैम उत्तर-पच्छिम मेसापोटामिया * 23:4 २३:४ गन्ती २२:१-६
 * 23:6 २३:६ नहे १३:१-३ * 23:8 २३:८ उत ३६

छाउनीयात शुद्ध तयेगु

- 9 छिपि थः शत्रुतलिसैं ल्वाः वनीबलय् छाउनीइ फुक्क अशुद्ध खँपाखें तापाक्क च्वैं।
 10 सुं मिजं म्हगसयया खं विधिकथं अशुद्ध जूगु दुसा व छाउनी पिने पिहां वनेमाः अले न्हिच्छि व अन हे च्वनेमाः।
 11 सन्ध्याकाः इलय् तक अन च्वने धुंकाः म्वःल्हयाः निभाः बिनावने धुंकाः व छाउनी दुने वये फइ।
 12 छाउनीया पिने झारा च्वनेगु छगूथाय् दयेमाः, अले अन हे झारा च्वनेत वनेगु यायेमाः।
 13 गाः म्हइगु ज्याभः नं ज्वनाः हूँ, अले खि ल्हाका ब्यु।
 14 परमप्रभु छिमि परमेश्वर छिमित बचय् यायेत अले छिमिगु निति छिमि शत्रुतयत् बुकेत छिमिगु छाउनीइ चाःहिलादी। अथे जुयाः छिमिगु छाउनी पवित्रां जुइमाः। वय्कलं छिमिगु दथुइ घच्चाइपुगु छुं नं मखनेमा, मखुसा वय्कलं छिमित त्वःतादी।

थीथी नियम

- 15 मेगु देशं बिस्वुं वंम्ह दास छिमिगु शरणय् वल धाःसा वयात वया मालिकया ल्हातय् लःल्हाये मते।
 16 वं यय्कूगु थासय् वयात छिमिगु दथुइ च्वनेब्यु। छिमिसं वयात क्वत्यले मते।
 17 सुं इस्त्राएली मिजं वा मिसां देगःया वेशयाया ज्या मयायेमाः।
 18 छुं भाकल पूर्वकेत छिमिसं मिजं वेशया वा मिसा वेशयां कमय् यानाहःगु धिबा परमेश्वरया न्ह्याःने महयेमाः, छायाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात थुपि निथिं मनूतयसं कमय् याःगु धिबा मयः।
 19 सुं इस्त्राएली दाजुकिजातयत् ब्याज वइगु धिबा वा नयेगु नसा वा छुं बस्तु त्याःसा बीबलय् ब्याज काये मते।
 20 छिमिसं परदेशीयाके ब्याज काये फु, अयनं थः इस्त्राएली दाजुकिजातयके ब्याज काये मते। अथे याःसा छिपि अधिकार यायेत वनाच्वंगु देशय् परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिसं ल्हाः तःगु न्ह्यागु हे ज्याय् नं सुवाः बियादी।
 21 छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया निति भाकल याये धुंकाः व पूर्वकेत लिबाके मते। छायाःसा वय्कःयात व पूर्वकूगु स्वये यः, मखुसा छिमित पाप लाइ।
 22 छिमिसं भाकल याःगु मदुसा छिमित पाप लाइ मखु।
 23 छिमिगु म्हतुं छु पिहां वइ व छिमिसं पूर्वके हे माः, छायाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात छिमिसं थःगु इच्छाकथं थःगु हे म्हतुं भाकल याःगु खः।
 24 छिमि जःलाखःलाया दाखक्यबय् जुयाः वन धाःसा नये यःक्व दाख छिमिसं नयेफु, अयनं थःगु दालाय् तये मते।
 25 छिमि जःलाखःलाया बुँइ जुयाः वन धाःसा अन्नया बाला छिमिसं ल्हातं त्वथुला काये फु, अयनं सयाच्वंगु अन्नमाय् ईंचां लायाः काये मते।

24

पारपाचुकेगुया नियम

- 1 सुं मिजंनं सुं मिसालिसे ब्याहा यायेधुंकाः वयाके वयात मयःगु छुं दुगुलि तये मययाः पारपाचुकागु भवं च्वयाबियाः थःगु छेंनं पितछवल धाःसा, *
 2 अले अनं लिपा व मिसां मेम्ह मिजंलिसैं ब्याहा यात धाःसा,
 3 अले व मिजंयात नं मययाः पार बीगु भवं च्वयाः व मिसाया ल्हातय् बियाः वयात पितछवल वा मिजं सित धाःसा,
 4 वयात त्वःतूम्ह न्हापांम्ह भाःतं व अशुद्ध जुइ धुंकाः व नापं हानं ब्याहा यायेदइ मखु। छायाःसा थ्व परमप्रभुयात घच्चाइपुगु खँ खः। थुकथं परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित सर्वकथं बियादीगु देशय् पाप हये मते।

छु याये त्यः छु याये मत्यः

- 5 नकतिनि ब्याहायाम्ह मिजंयात सेनानापं छवये मते वा मेगु छुं नं ज्याया भाला वयात बी मते। दच्छि तक व थःगु छेंय् थःयत्थें च्वनाः थःम्हं हःम्ह कलाःयात लय्तायका च्वनेमा।
 6 सुयात छुं त्यासा बिल धाःसा वयागु अन्न क्यलेगु घःचाया क्वय्यागु पाता व च्वय्यागु पाता बरः काये मते, छायाःसा थ्व ला व मनूया जीवनयात बरः काःगु थें खः।
 7 सुं इस्त्राएली मेम्ह इस्त्राएलीयात जबरजस्ती यंकाः दास दय्कल धाःसा वा दास दय्काः मिल धाःसा वयात स्याना छवयेमाः। छिमिसं थज्याःगु मभिंगु ज्या छिमिगु दथुं चीकाः छवयेमाः।
 8 छेंगूयागु पुनेयःगु ल्वय्या बारे धाःसा लेवी पुजाहारीतयसं छिमित स्यंगु थें छिमिसं बांलाक यायेमाः। जिं इमित बियागु आज्ञा छिमिसं बांलाक मानय् यायेमाः।
 9 छिपि मिश्रं वःबलय् लँय् परमप्रभु छिमि परमेश्वरं मिरियमयात छु यानादिल व लुमंकि।
 10 थः जःलाखःलायात छुं नं कथंयागु त्यासा बीबलय् वयागु बरः कायेत छिपि छेंय् दुहां वने मते।

† 23:14 २३:१४ पवित्र पूर्वक परमेश्वरया सेवाया लागि अलग याःगु * 23:17 २३:१७ लेवी १९:२९ * 23:19 २३:१९-२० प्रस २२:२५; लेवी २५:३६-३७; व्य १५:७-११ * 23:21 २३:२१ गन्ती ३०:१-१६; मती ५:३३ * 24:1 २४:१ मती ५:३१; १९:७; मर्क १०:४ * 24:7 २४:७ प्रस २१:१६ * 24:8 २४:८ लेवी १३:१-१४:५४ * 24:9 २४:९ गन्ती १२:१० * 24:10 २४:१०-१३ प्रस २२:२६-२७

- 11 छिपिं पिने हे पियाचवँ अले त्यासा काःम्हयसिनं हे बरः छिमिथाय् हयाबीमाः।
 12 छिमि जलाःखलाः मगाःमचाःम्ह खःसा अले वं त्यसाया निरिं गाः बरः तःगु दुसा व थःके तयाः घने मते।
 13 छिमिसं वयागु गा लितब्यु, अले व उकी घेनाः वं छिमित सुवाः बी। अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने थ्व धार्मिकताया ज्या जुइ।
 14 छिमि इस्राएली दाजुकिजा जुइमा वा छिमिगु शहरत मध्ये छगू शहरय् च्वनाच्वंम्ह परदेशी जुइमा, सुं मगाःमचाःम्ह व नये मखंम्ह ज्याला कयाः ज्या याइम्ह च्यःपाखें फाइदा काये मते।*
 15 निभाः बिनावने न्ह्यः हे न्हियान्हिथं वयागु ज्याला बिया हे छ्व छायाधाःसा व छम्ह मगाःमचाःम्ह खः अले वयागु मन ज्यालाय् हे वनाच्वनी। मखुसा वं छिमिगु विरोधय् परमप्रभुयात इनाप यात धाःसा छिमित पाप लाइ।
 16 मां-बौपिन्त काय्म्ह्याय्पिनिगु निरिं अले काय्म्ह्याय्पिन्त मां-बौपिनिगु निरिं स्याये मते। छम्ह छम्ह मनू थःम्हं याःगु पापया निरिं जक सिनावनेमाः।*
 17 परदेशी व मांबौ मदुपिं मस्तयगु न्याय स्यंके मते। भाःत सी धुंकूम्हयसिगु गा बरः काये मते।*
 18 छिपिं मिश्रय् दास जुयाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित त्वःतकादीगु खँ लुमकि। अथे जुयाः जिं छिमित थथे यायेगु आज्ञा बियागु खः।
 परदेशी, मांबौ मदुपिं व भाःत सी धुंकूपिं
 19 छिमिसं बुँइ बाली लइबलय् छथू त्वःफित धाःसा उकियात कायेत लिहां वने मते। उकियात परदेशी, मांबौ मदुपिं व भाःत सी धुंकूपिं मिसातयगु लागि त्वःताब्यु। अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु ल्हाःया फुक्क ज्याय् सुवाः बियादी।*
 20 छिमिसं जैतूनया फल छकः खाये धुंकाः त्वःफ्यगु फल खायेत हानं वने मते। व परदेशी, मांबौ मदुपिं व भाःत सी धुंकूपिं मिसातयगु लागि दयाच्वनेमाः।
 21 छिमिसं दाखया क्यबं दाख खाये धुंकाः लिपा हानं अन फल खायेत वने मते। व परदेशी, मांबौ मदुपिं व भाःत सी धुंकूपिं मिसातयगु लागि जुइमाः।
 22 छिपिं मिश्रय् दास जुयाच्वनागु खँ लुमकि। अथे जुयाः जिं छिमित थथे यायेगु विधि बियाच्वनागु दु।

25

अपराधया सजाँय

- 1 मन्तयगु दथुइ ल्वापुरख्यापु जुयाः इपिं अदालतय् वनीबलय् न्यायाधीशतयसं द्रुं दुम्ह सु खः द्रुं मदुम्ह सु खः व फैसला यानाबी।
 2 द्रुंयाःम्हयसित दायेगु सजाँय जूगु दुसा न्यायाधीशतयसं नं वयात बैय् ग्वार्तुइकाः थःगु न्ह्यःने वं याःगु द्रुंकाथं कोर्ग दायकेमाः।
 3 अयनं पिइकः स्वयाः अप्वः कोर्ग मदायेमाः। व स्वयाः अप्वः कोर्ग दाल धाःसा मन्तयगु न्ह्यःने वयागु बेइज्जत जुइ।*
 4 अन्न दाइबलय् द्रुंया त्वाथय् पिचा तयाबी मते।*
 भाःत सीम्ह तताःजुयात यायेमाःगु ज्या।
 5 छखा छेंय च्वंपिं दाजुकिजा मध्ये सुं काय् मदयाः सिनावन धाःसा व सीम्हयसिया कलातं व छेंजलं पिने ब्याहा मयायेमाः। सिनावंम्ह मनूया दाजु वा किजां वयात थः कलाः दयकाः सिनावंम्ह मनूया दाजु वा किजां यायेमाःगु ज्या यायेमाः।*
 6 वं न्हापां बुइकूम्ह काय् सिनावंम्ह दाजु वा किजाया काय् तायकेमाः। अले वयागु नां इस्राएलय् दया हे च्वनी।
 7 अयनं दरभत वा किजाभतं थः तताःजुयात तये मयकूसा तताःजु शहरया ध्वाखाय् थकालितथाय् वनाः थथे धायेमाः, “जिमि दरभत वा किजाभतं थः दाजुया नां इस्राएलय् तयातयेत म्हाः धाल। अले जिलिसें दरभत वा किजाभतं यायेमाःगु ज्या मयाः।”*
 8 अले थकालितयसं दरभतः वा किजाभतःयात सःताः खँ ल्हायेमाः। अले वं “जिं थ्व नापं ब्याहा याये मखु” धकाः थःगु खँय् जिदी यानाच्वन धाःसा
 9 सीम्हयसिया कलातं थकालितयगु हे न्ह्यःने वयाथाय् वनाः वयागु हे तृति छपा लाकां त्वःकाकयाः वयागु ख्वाल्य थुकलं बीमाः। अले थथे धायेमाः “सु थः दाजु वा किजाया निरिं मचा दयकेत मानय् जुइ मखु वयात थथे हे याइगु जुइ।”
 10 इस्राएलय् व मनूया छेंजःयात, “लाकां लाकाकाःगु” छेंजः धकाः धाइ।

मेमेगु नियम

- 11 निम्ह मिजं ल्वाना च्वंथाय् छम्हयसिया कलाः वयाः थः भाःतयात बचय् यायेत न्ह्यःने वनाः मेम्ह मिजंया अण्ड ल्हातं न्याक्क ज्वन धाःसा,
 12 छिमिसं वयागु ल्हाः पालाब्यु, वयात माया याये मते।
 13 छिमिसं थःगु म्हेचाय् छगू हे तौलयागु छगू इयातुगु अले छगू याउंगु निगू किसिमया धः तये मते।*
 14 छिमिगु छेंय छगू हे नापयागु छगू तःधंगु व छगू चिधंगु नापय् यायेगु तये मते।
 15 छिमिसं पाय्छिकथंयागु तराजु व धः अले माना पाथी व दायेगु छ्यलेगु या, उकिं परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु देशय् छिपिं ताःई तक म्वाइ।

* 24:14 २४:१४-१५ लेवी १९:१३ * 24:16 २४:१६ २ राज १४:६; २ इति २५:४; इज १८:२० * 24:17 २४:१७-१८ प्रस २३:९; लेवी १९:३३-३४; व्य २७:१९ * 24:19 २४:१९-२१ लेवी १९:१-१०; २३:२२ * 25:3 २५:३ २ कोर ११:२४ * 25:4 २५:४ १ कोर १:१; १ तिमो ५:१८ * 25:5 २५:५-६ मती २२:२४; मर्क १२:१९; लूक २०:२८ * 25:7 २५:७-१० स्थ ४:७-८ * 25:13 २५:१३-१६ लेवी १९:३५-३६

16 सुनां थज्याःगु ध्वंलायेगु ज्या याइ व परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात घच्चाइपुस्से च्वंमह मनु खः।

अमालेकीतयत् स्यायेगु उजं

17 छिपि मिश्रं पिहां वयाच्चंबल्य लँय् अमालेकीतयसं छिमित छु याःगु खः व ल्वःमंके मते।*

18 छिपि त्यानुचायाः थाक् चःबल्य लँपुइ छिमिगु ल्युने लाःपिन्त इमिसं हयेकायाः स्यानाबिल। इमिके परमेश्वरया भचा नं भय मदु।

19 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं सर्बयकथं छिमिगु अधिकारय् बियादीगु देशय् शत्रुतपाखें छिमित आराम बियादी धुंकाः पृथ्वी अमालेकीतयगु नां हे न्हंकाछव। छिमिसं थ्व खँ गुबलें ल्वःमंके मते!

26

न्हापांगु फल व झिब्वय् छव्व

1 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित सर्बयकथं बियादीगु देशय् थ्यंकाः उकियात त्याकाकयाः अन च्वने धुंकाः

2 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु देशय् सःगु न्हापांगु बालीया छुं फल छगः दालाय् तयाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थःगु निति ल्ययादीगु विशेष थासय् यंकि।*

3 अबलय् अन ज्या याइम्ह पुजाहारीयात थथे धा, “परमप्रभं छिमि परमेश्वरं झीत बी धकाः झी पुर्खातलिसें पाःफयादीगु देशय् जिपि थ्यने धुंकाः थ्व दाला हया।”

4 अले पुजाहारी छिमिगु ल्हातं व दाला कयाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरया वेदीया न्ह्यःने तयाबी।

5 अले छिमिसं परमप्रभु थः परमेश्वरयागु न्ह्यःने थथे धा, “जिमि तापाःबाज्या चाःहिला जुइम्ह छम्ह अरामी खः। व कम मनुतलिसें मिश्रय् वन अले अन हे च्वन। अन वपाखें बल्लाःगु व यक्वः ल्याः दुगु छगू तःधंगु जाति दत।

6 अयत्नं मिश्रीतयसं जिमित क्वत्यलातयाः दुःखकष्ट बिल। अले जिमित थाक्गु ज्या याकल।

7 उबलय् जिमिसं परमप्रभु जिमि पुर्खाया परमेश्वरयात इनाप यानाः वयकलं जिमिगु सः न्यनादिल, अले जिमिगु सास्ती, थाक्गु ज्या व जिमित क्वत्यलातःगु स्वयादिल।

8 अथे जुयाः परमप्रभुं झीत थःगु बल्लाःगु ल्हाः व चकंगु लप्पू तःधंगु ग्यानपुस्से च्वंगु अजू चाइपुगु चिं व ज्या क्यनाः मिश्रं पितहयादिल।

9 वयकलं झीत थ्व थासय् हयाः थ्व दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु देश बियादिल।

10 हे परमप्रभु, छिं जितः बियादीगु बुँयागु न्हापांगु फल जिं छिथाय् हयागु दु” धाये धुंकाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने व दाला तयाः वयकःयात छयं क्वछुकाः आराधना या।

11 अले गुलि भिगु भिगु खँत परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित व छिमि छँजःयात बियादीगु दु, उपि फुक्कया निति छिमिसं लेवीया सन्तानत व छिपिलिसे च्वनिपि परदेशी नाप लसता हनेमाः।

12 स्वंगूगु दँय्, झिब्वय् छव्व बीगु दँय् छिमिसं थःगु फुक्क बालीया झिब्वय् छव्व छायेमाः। विशेष देछा छायेगु थ्व दँय् छिमिसं लेवीया सन्तानत, परदेशीत, मांबौ मदुपि व भाःत सी धुंक्पिन्त झिब्वय् छव्व बीमाः। अले छिमिगु शहरय् इमिके नयेत गाक्क दइ।*

13 अनलि परमप्रभु थः परमेश्वरयात थथे धा, “जिं थःगु छँन पवित्र ब्व लिकयाः छिगु आज्ञाकथं लेवीया सन्तान, परदेशी, मांबौ मदुपि व भाःत सी धुंक्पि मिसातयत् बियागु दु। छिगु आज्ञा जिं त्वःतागु मदु। अले ल्वःमंकागु मदु।

14 दुखं च्वनाबलय् जिं पवित्र ब्वति छुं नयागु मदु। अले अशुद्ध जूबलय् उकिं छुं लिकयागु मदु, अले उकिं छुं सिनावपिन्त छायागु मदु। छिं आज्ञा बियादीगु फुक्क खँ जिं यानागु दु।

15 थःगु पवित्रथाय् स्वर्ग स्वयाः थः मनु इस्त्राएलयात सुवाः बियादिसँ अले छिं जिमि पुर्खालिसें पाफयाः बचं बियाः जिमित बियादीगु दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु देशयात नं सुवाः बियादिसँ।”

आज्ञा मानय् याये हे माः

16 थुपि विधि व नियम मानय् यायेत थौया दि परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छन्त आज्ञा बियादीगु दु। अले दुनुगलंनिसें व थःगु प्राणं वयकःयागु सेवा याःगु यय्कादी

17 “परमप्रभु हे झी परमेश्वर खः, झीपि वयकःया लँपुइ वने, वयकःया विधि, आज्ञा व नियम मानय् याये, वयकःया खँ न्यने” धकाः छिमिसं थौं बचं याःगु दु।

18 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थःगु बचकथं थौं छिमित थः विशेष मनुत व मू वंगु सम्पत्ति दय्कादीगु दु, अले छिमिसं वयकःया आज्ञा मानय् याये हे माः।*

19 अथे यात धाःसा वयकलं छिमित मेगु जातित स्वयाः तःधंकादी। अनलि छिमित हनाबना व नां दइ। अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं बचं बियादीगु थें छिपि वयकःया पवित्र जाति जुइ।

* 25:17 २५:१७-१९ प्रस १७:८-१४; १ शमू १५:२-९ * 26:2 २६:२ प्रस २३:१९ * 26:12 २६:१२ व्य १४:२८-२९ * 26:18 २६:१८ प्रस १९:५; व्य ४:२०; ७:६; १४:२२; तीत २:१४; १ पत्र २:९

27

एबाल पर्वतय् दुगु वेदी

- 1 मोशा व इस्राएलया थकालितयसं मनूतयत् थथे धाल, “जिं थौं छिमित बियागु आज्ञा फुक्क मानय् या।
- 2 छिपिं यर्दन छिनाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु देशय् थ्यनीबलय् ततःग्वःगु ल्वहं थनाः लेवं पानाब्यु।*
- 3 छिमि पुर्यातय् परमप्रभु परमेश्वरं बचं बियादीगु थें खुसि छिनाः परमप्रभु थः परमेश्वरं छिमित बियादीगु दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु देशय् दुहां वने धुंकाः थ्व नियमया फुक्क वचन उकी च्व।
- 4 यर्दनया उखे थ्यनीबलय् जिं धयागु थुपिं ल्वहं एबाल पर्वतय् थनाः लेवं पानाब्यु।
- 5 “अन हे छिमिसं परमप्रभु थः परमेश्वरयागु निंति ल्वहंयागु वेदी दय्कि। उकी नयागु ज्याभः छ्यले मते।*
- 6 छिमिसं बैय्यागु ल्वहंतं परमप्रभु थः परमेश्वरयागु वेदी दय्कि, अले अन परमप्रभु थः परमेश्वरयागु निंति होमबलि छा।
- 7 छिमिसं मेलबलि छायाः अन हे न, अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने लसता हँ।
- 8 छिमिसं थनागु उपिं ल्वहंतय् थ्व नियमया फुक्क आज्ञा बांलाक च्व।”

एबाल पर्वतं बीगु सराः

- 9 अले मोशा व लेवी पुजाहारीतयसं सकलें इस्राएलीतयत् थथे धाल, “हे इस्राएली सुम्क च्वनाः न्यौं! थौं छिपिं परमप्रभु परमेश्वरया थः मनु जूगु दु।
- 10 परमप्रभु छिमि परमेश्वरया खँ न्यौं, अले जिं थौं बियाच्चनागु वय्कःया आज्ञा व विधि बांलाक मानय् या।”
- 11 उखुन्हु हे मोशां मनूतयत् थज्याःगु आज्ञा बिल,
- 12 छिपिं यर्दन छिना वनेधुंकाः शिमियोन, लेवी, यहूदा, इस्राखार, योसेफ व बेन्यामीन कुलयापिं मनूतयत् सुवाः बीत गीरीज्जीम पर्वतय् दनाः च्वनेमाः।*
- 13 स्बेन, गाद, आशेर, जबूलून, दान व नप्ताली कुलयापिं मनूत धाःसा सराः बीत एबाल पर्वतय् दनाः च्वनेमाः।
- 14 अले लेवीया सन्तानतयसं इस्राएलया सकलें मनूतयत् तःसलं थथे धायेमाः,
- 15 “कारिगरं कियाः दय्कातःगु धातुयागु मूर्ति दय्काः वयात सुनां मसीकं थापं याःमह मनूयात सराः लायेमाः।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।*
- 16 “थः मां बौयात बेइज्जत याःमह मनूयात सराः लायेमाः।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।*
- 17 “थः जःलाखःलाया सिमानाया ल्वहं चीकाब्यूमह मनूयात सराः लायेमाः।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।*
- 18 “कांयात मखुगु लँ क्यनाबीमह मनूयात सराः लायेमाः।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।*
- 19 “परदेशी, मांबौ मदूमह व भाःत सी धुंकूमहय्सित बीमाःगु न्याय स्यंकूमह मनूयात सराः लायेमाः।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।*
- 20 “थः बौया कलाःनापं घंमह मनूयात सराः लायेमाः छायाःसा वं थः बौयात लज्या चाय्कल।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।*
- 21 “पशुलिसें ज्वःचिमह मनूयात सराः लायेमाः।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।*
- 22 “थः तताकेहें अले थः बौ वा मांया मेगु ब्याहापाखें दुमह तता वा केहें नापं घंमह मनूयात सराः लायेमाः।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।*
- 23 “थः ससःमां नापं घंमह मनूयात सराः लायेमाः।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।*
- 24 “सुनां मसीकं थः जःलाखःलायात स्याःमह मनूयात सराः लायेमाः।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।
- 25 “दुं मदूमह मनूयात स्यायत् धिबा काःमहय्सित सराः लायेमाः।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।
- 26 “थ्व व्यवस्थाया नियमयात स्वीकार मयाःमह व मानय् मयाःमह मनूयात सराः लायेमाः।”

* 27:2 २७:२-८ यहो ८:३०-३२ * 27:5 २७:५-६ प्रस २०:२५ * 27:12 २७:१२ व्य ११:२९; यहो ८:३३-३५ * 27:15 २७:१५ प्रस २०:४; ३४:१७; लेवी १९:४; २६:१; व्य ४:१५-१८; ५:८ * 27:16 २७:१६ प्रस २०:१२; व्य ५:१६ * 27:17 २७:१७ व्य १९:१४ * 27:18 २७:१८ लेवी १९:४ * 27:19 २७:१९ प्रस २२:२९; २३:९; लेवी १९:३३-३४; व्य २४:१७-१८ * 27:20 २७:२० लेवी १८:८; २०:१९; व्य २२:३० * 27:21 २७:२१ प्रस २२:१९; लेवी १८:२३; २०:१५ * 27:22 २७:२२ लेवी १८:९; २०:१७ * 27:23 २७:२३ लेवी १८:१७; २०:१४

अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।☆

28

परमप्रभुया आज्ञा मानय् याइपिन्त दइगु सुवाः

लेवी २६:३-१३; व्य ७:१२-२४

1 जिं थौं छिमित कनाचवनागु परमप्रभु परमेश्वरया आज्ञा मानय् यात धाःसा अले वयक्कःयागु वचन बांलाक न्यन धाःसा वयक्कलं छिमित पृथ्वीयापिं फुक्क जातित स्वयाः तःधंकादी।☆

2 परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु वचन मानय् यात धाःसा थुपिं फुक्क सुवाः छिमित लाइ, अले छिपिनापं दयाचवनी।

3 छिमित शहरय् सुवाः लाइ अले बुँज्याय् सुवाः लाइ।

4 छिमि मचाखाचा, अन्न, सा द्रुहं, फैच्वलयया मस्तयत् सुवाः लाइ।

5 छिमिगु दालाय् अले छिमिगु छुचुं न्हायेगु थलय् सुवाः लाइ।

6 दुने दुहां वइबलय् अले पिने पिहां वनीबलय् छिमित सुवाः लाइ।

7 छिपिलिसें ल्वाः वइपिं शत्रुतयत् परमप्रभुं छिमिगु न्ह्यःने हे बुकाबी। इपिं छपु लँपु जुयाः ल्वाः वइ अयनं छिमिगु न्ह्यःनं न्हयपु लँपु जुयाः बिस्युं वनी।

8 परमप्रभुं छिमिगु धुकुति अले छिमिगु फुक्क ज्याय् सुवाः बियादी। अथे जुयाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु देशय् वयक्कलं छिमित सुवाः बियादी।

9 परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् यानाः वयक्कःया लँपुइ वन धाःसा वयक्कलं छिमित पाफयाः बचं बियादीगु थें छिमित थः मनूत दय्कादी।

10 अले पृथ्वीयापिं सकलें मनूतयसं छिमित परमप्रभुयापिं मनूत खः धकाः सियाः छिपिं खनाः ग्याइ।

11 छिमि पुर्यातयत् पाफयाः बी धयादीगु देशय् परमप्रभुं छिमित यक्व मचाखाचा, अले सा द्रुहं व यक्व अन्न बियादी।

12 परमप्रभुं थःगु भिंगु धुकु आकाशं छिमिगु बुँइ पाय्छिगु इलय् वा वय्कादी, अले छिमिगु ल्हाःया फुक्क ज्याय् सुवाः बियादी। छिमिसं यक्व जातितयत् त्यासा बी अयनं सुयाकें त्यासा कायेमाली मखु।

13 जिं थौं छिमित बियागु परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु आज्ञा मन बियाः उपिं बांलाक मानय् यात धाःसा परमप्रभुं छिमित न्हिपं मखु अयनं छ्यं हे यानादी। छिपिं क्वय् मखु च्वय् हे च्वनी।

14 जिं थौं छिमित बियागु आज्ञापाखें फःहिले मते, मेपिं घःतयगु ल्यूल्यु वनाः इमित पुजा याये मते।

परमप्रभुया आज्ञा मानय् मयाइपिन्त लाइगु सराः

लेवी २६:१४-४६

15 अयनं छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया खँ मन्यंसा अले थौं जिं छिमित बियागु वयक्कःयागु फुक्क आज्ञा व विधि बांलाक मानय् मयाःसा थुपिं फुक्क सराः छिमित लाइ।

16 छिमित शहरय् सराः लाइ अले बुँज्याय् सराः लाइ।

17 छिमिगु दाला व छुचुं न्हायेगु थलय् सराः लाइ।

18 छिमि मचाखाचातयत् अले अन्न, सा द्रुहं व फैच्वलयया मस्तयत् सराः लाइ।

19 दुने दुहां वइबलय् व पिने पिहां वनीबलय् छिमित सराः लाइ।

20 वयक्कःयात त्वःताः छिमिसं याःगु मभिंगु ज्यां यानाः छिमिसं छु छु ज्या ल्हातय् काइ उपिं फुक्क ज्याय् छिपिं भज्यंक स्यनामवंतले सराः, अलमल व ल्वापु छवयाहयादी।

21 अले परमप्रभुं छिमिसं अधिकार यायेत दुहां वनाचवंगु देशय् छिपिं न्हना मवंतले पालंपाः ल्वय् छवयादी।

22 परमप्रभुं छिमित सुक्कगनावनीगु ल्वचं काय्कादी अले छिपिं ज्वर व मनावइगु ल्वचं दने फइ मखु। छिमिगु अन्न बाली नाश यानाछवयेत वयक्कलं वा मवइगु ई व तसकं क्वाःगु फय् छवयाहयादी। वयक्कलं क्वःगु व फवसा वःगुलि कय्कादी, अले म्वातले छिमिके थुपिं आपत विपत वया हे च्वनी।

23 छिमिगु छैनय च्वय् दुगु आकाश कँय् व छिमिगु बुँ नँ थें जुइ।

24 परमप्रभुं छिमिगु देशय् आकाशं वइगु वाया पलेसा छिपिं भज्यंक स्यनामवंतले धू व फि छवयाहयादी।

25 परमप्रभुं छिमित शत्रुतयगु न्ह्यःने बुकेबी। इपिलिसें ल्वायेत छिपिं छपु लँपु जुयाः वइ अयनं न्हयपु लँपु जुयाः बिस्युं वनी। छिपिं पृथ्वी न्यंकंया नितीं भयया खँ जुइ।

26 छिपिं सिनावने धुंकाः झंगःत व पशुत वयाः छिमिगु सीम्ह नइ। इमित ख्यानाछवइम्ह सुं दइ मखु।

27 परमप्रभुं छिमित मिश्रीतयत् याःथें लनी मखुगु म्हय् वइगु कै, ला ग्वारा, न्हि दुगु घाः व चासु कइनं दुःख बियादी।

28 परमप्रभुं छिमित कां व वँय् यानादी अले न्हेपुइ भवेभवे कंकाबी।

29 कांम्ह मनुखं खिउँगु थासय् पचिपचि या: थें न्हिनय् छिमिसं पचिपचि याना जुइ। छिमिगु न्हागु ज्याय् नं छिपि ता:लाइ मखु। न्हियान्हिथं छिमित क्वत्यलातइ, छिमिके दुगु लाकायंकी। छिमित ग्वाहालि याइम्ह सुं नं दइ मखु।

30 छिपिनापं ब्याहा क्व:ख्यूम्ह मिसायात मेम्ह मिजंनं यंका: स्यंकाबी। छिमिसं दय्कूगु छैय् थ:पि च्वने खनी मखु। छिमिसं दाखमा पी अयनं उकिया फल नयेखनी मखु।

31 छिमि द्र्हं छिमिगु मिखाया न्ह्य:ने हे स्याइ, तर छिमिसं वयागु ला नयेखनी मखु। छिमि गधायात छिमिसं खंक हे बलं लाकायंकी तर छिमिसं लित काये फइ मखु। छिमि फैच्वलय् छिमि शत्रुतय्गु ल्हातय् लाइ अले छिपिपाखें इमित त्व:तकीम्ह सुं दइ मखु।

32 छिमि काय्म्हाय्पि मेगु देशयापि मनुतय्गु ल्हातय् ला वनी। छिमि काय्म्हाय्पि लिहां वइ ला धका: न्हियान्हिथं छिमिसं मिखा ब्वयाच्चनी। अयनं छिमिसं छुं याये फइ मखु।

33 छिमिसं थाकूगु ज्या याना: सयेकूगु अन्न बाली म्हमस्यूपि मनुतय्सं लाकायंकी। छिमित धा:सा इमिसं न्हाबलें क्वत्यला हे तइ।

34 छिमिसं खंगु खं याना: छिपि वँय् जुइ।

35 परमप्रभुं छिमिगु पुलि व तुतेइ, पुर्खालिसें पाफया: बाचा याना: छ्यननिसें पालि तक हे लनी मखुगु स्याइगु कै छवयाहया: छिमित सास्ती बियादी।

36 परमप्रभुं छिमि जुजुयात छिमिसं व छिमि पुर्खातय्सं म्हमस्यूगु छगू जातिया दथुइ लिना छवयादी। अले इमिगु दथुइ च्वना: छिमिसं सिं व ल्वहंयापि मेपि घ:तयत् पुजा याइ।

37 परमप्रभुं छिमित गन गन लिना छवयादी अनयापि मनुत छिमिगु हालत खना: अजू चाइ। छिमित खना: इपि न्हिली अले हेस्याइ।

38 छिमिसं बुँइ यक्व पुसा हली अयनं कम अन्न मुनी, छायाधा:सा क्व:बुँइचां छिमिगु अन्न नइ।

39 छिमिसं दाखक्यब पिना: उकी ज्या याइ अयनं छिमिसं दाखमघ त्वनेखनी मखु, दाख मुने खनी मखु, छायाधा:सा कीचातय्सं उपि नयाबी।

40 छिमिगु देशन्यंक जैतूनया सिमा ला दइ अयनं जैतूनया चिकं छिमित दइ मखु। छायाधा:सा जैतून सिमाया फल पाके मजूबलय् हे हायावनी।

41 छिमि काय्म्हाय् ला दइ, अयनं इपि छिपिनापं दइ मखु, छायाधा:सा इमित लडाँइलय् ज्वना: यंकी।

42 क्व:बुँइचातय्सं छिमिगु फुक्क सिमा व अन्न बाली नयाबी।

43 छिमिगु दथुइ च्वनिपि परदेशीत छिपि सिबें च्वय् च्वय् थाहांवनी अयनं छिपि क्वय् क्वय् कुहां वनी।

44 इमिसं छिमित त्यासाबी। अयनं छिमिसं इमित त्यासाबी फइ मखु। इपि ला छ्यं जुइ, छिपि धा:सा न्हिपं जुइ।

45 थुपि फुक्क सरा: छिमित लाइ। परमप्रभुं छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु आज्ञा व विधि मानय् मया:गुलि अले वय्क:या खँ मन्यंगुलि छिपि नाश मजुतले थुपि सरा: छिमिथाय् दयाच्चनी।

46 थुपि सरापं छ व छिमि सन्तानतय् दथुइ न्हाबलें छगू चिं व ख्याच्व:कथं ज्या याइ।

47 छायाधा:सा छिमिसं थ:पि ज्यबलय् परमप्रभुं छिमि परमेश्वरयागु सेवा न्हाइपुक व लयता:या मया:।

48 अथे जुया: परमप्रभुं छिमिगु विरोधय् छवया हयादीत्यपि शत्रुतय्गु छिमिसं सेवा याइ। छिपि नये पित्या:पिं, प्याय्चा:पिं व नांगा जुइ। छिमित फुक्क खँय् मगा:मचा: जुइ। छिपि नाश जुया मवंतले परमप्रभुं छिमिगु ग:पतय् ल्वहंयागु जुवा तयादी।

49 त:धिक:म्ह इमा स्वात क्वय् कुहां वइगु थें हे परमप्रभुं छिमिगु विरोधय् तापाकं पृथ्वीयागु कुन्चानिसें छिमिसं मथूगु भाय् ल्हाइपि छगू जाति हयादी।

50 इमिगु ख्वा: ग्यानपुस्से च्वनी। इमिके बुरा बुरीपिन्त हनाबना व मस्तयत् माया दइ मखु।

51 अले छिपि भज्यंक मस्यंतले इमिसं छिमि बथांयापि सा-द्र्हंया मचा वा फैच्वलय्या मचा अले छिमिगु बुँइ स:गु बालि नयाबी। अले इमिसं छिमिगु अन्न, न्हगु दाखमघ व जैतूनया चिकं छुं नं ल्यंकी मखु।

52 छिमिगु फुक्क शहरयात इमिसं घेरय् याइ। अले छिमिसं भलसा त:गु देश न्यंकया तत:जा:गु पखा: इमिसं थुनाबी। परमप्रभुं छिमि परमेश्वरं बियादीत्यंगु देशन्यंक शहर शहरय् छिमित घेरय् याइ।

53 घेरय् यानात:गु इलय् छिमि शत्रुतय्सं बीगु सास्ती याना: परमप्रभुं छिमि परमेश्वरं बियादीपि थ: हे काय्म्हाय्यागु ला नं छिमिसं नइ।

54 छिपि मध्ये नुग: क्यातुम्ह व तसकं भिम्ह मनुखं नं थ: हे किजा, थ:म्ह माया या:म्ह कला:, अले थ: ल्यंदुपि मचाखाचातयत् माया याइ मखु।

55 थ:म्ह नयाच्वंगु थ: मचाखाचातय्गु म्हया ला वं सुयातं बी मखु। शत्रुतय्सं छिमिगु शहरत घेरये याना: सास्तीबीबलय् वयाके छुनं ल्यं दइ मखु।

56 छम्ह नुग: क्यातुसे च्वंम्ह मिसा गुबलें बँय् पला: तयेम्वाय्क ब्वलंगु जुइफु। तर ई तसकं मभिनावनी,

57 गुकि याना: वं थ: भा:त वा मेपि मस्ततयत् इनामब्युसें सुनां मसीक थ: नकतिनि बूम्ह मचा व वयागु साहा नइ।*

58 परमप्रभुं छिमि परमेश्वरयागु हनेबह:गु व मानय् यायेमा:गु नांया भय मकाल धा:सा अले छिमिसं थ्व सफुली च्वयात:गु नियमया फुक्क वचन बांलाक मानय् मयात धा:सा

59 परमप्रभुं छिमिके अले छिमि मचाखाचातय्के ग्यानपुसे च्वंगु महामारी अले तच्च:गु व त:न्हु तक दयाच्चनीगु ल्वय् छवयाहयादी।

60 छिपि ग्या:गु मिश्रया थीथी ग्यानपुसे च्वंगु ल्वय् वय्कलं छिमिगु म्हय हयादी, अले उपि ल्वय् छिमिके दया हे च्वनी।

61 थ्व व्यवस्थाया सफुतेइ च्वयामत:गु फुक्क ल्वय् व महामारी नं छिपि नाश मजुतले परमप्रभुं छिमिके हयादी।

62 परमप्रभु छिमि परमेश्वरया खँ मन्यंगुलि आकाशया नगु थें अल्याख दुपि छिपि यक्व कम जक ल्यं दइ।

63 परमप्रभुं लयता:तां भिं यानादीगु व ल्या: अप्वयेकादीगु थें हे छिमित लयता:तां भज्यंक नाश यानादी। अले छिमिसं अधिकार यायेत दुहां वनेत्यंगु देशं छिमित लीना: वांछवइ।

64 अले पृथ्वीयागु छगू कुन्चानिसें मेगु कुन्चा तक थीथी जातिया दथुइ परमप्रभुं छिमित छ्यालब्याल यानादी। अले अन च्वना: छिमिसं थ:पिन्सं व थ: पुर्खां म्हमस्यूपि सिं व ल्वहंयापि मेपि घ:तयत पुजा याइ।

65 उपि जातितय् दथुइ छिमित आराम दइ मखु अले छिमि थ:गु निति छकुचा थाय् नं दइ मखु। अन परमप्रभुं छिमित च्यूता: दुगु मन, पिया च्वंचं तयानुचा:गु मिखा व क्वतुंगु नुग: बियादी।

66 छिमिगु जीवन अलमल जुया तुं च्वनी, छिपि चान्हे थरथर खानाच्वनी, छिमिगु जीवनया छुं भलसा दइ मखु।

67 न्ह्यागु खँसां नं छिपि थुरथुर खाइ। सुथय छिमिसं धाइ, “बहनी जूसा ला ज्युनि,” अले बहनी धाइ, “सुथय जूसा ला ज्युनि।”

68 अले जिं छिमिसं हानं खनी मखु धका: धा:गु लँपुं परमप्रभुं छिमित मिश्र देशय् ल:जाहाजं लित छवयादी। अन छिमिसं थ:पिन्त दास दासी जुइगु लागिं मीत शत्रुतय्यु न्ह्य:ने दनी अय् नं सुनानं छिमित न्यानाकाइ मखु।

29

बाचायात न्हधा: या:गु

1 होरेबय् परमप्रभुं इस्त्राएलीतलिसे चिनादीगु बाचा बाहेक मोआबया ख्यलय् परमप्रभुं मोशायात बियादीगु बाचाया वचन थुपि हे ख:।

2 मोशां सकलें इस्त्राएलीतयत स:ता: धाल,

परमप्रभुं मिश्र देशय् फारोयात, वया सकलें हाकिमतयत व वया फुक्क देशयात छिमिगु न्ह्य:ने यानादीगु फुक्क ज्या छिमिसं खंगु दु।

3 उपि तत:धंगु दु:ख, चिं व अजू चाइपुगु ज्या छिमिगु मिखां खंगु दु।

4 अय् नं थौं तक परमप्रभुं छिमित थुइके फइगु नुग:, स्वये फइगु मिखा व न्यने फइगु न्हाय्पं बियादीगु मदु।

5 परमप्रभुं धयादी, “जिं छिमित पिइदें तक मरुभूमिइ ज्वना जुयाबलय् छिमिगु म्हया वस: गुना मवं अले तुतिया लाकां नं मगु।

6 छिमिसं मरि नये मखन, अले दाखमघ व छा:गु मघ नं त्वने मखन। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर ख: धका: छिमित स्यनेत जिं थथे याना।”

7 छिपि थन थ्यंबलय् हेशबोनेया जुजु सीहोन व बाशानया जुजु ओग झीनापं ल्वायेत पिहां वल तर झीसं इमित त्याका।*

8 अले झीसं इमिगु देश कया: सर्बयकथं स्बेनी, गादी व मनशशेया बच्छि कुलयात इनाबिया।*

9 अथे जुया: थ्व बाचाया वचन बांलाक मानय् या अले छिमिसं न्ह्यागु या:सां छिमित बांलाइ।

10 थौं छिपि सकलें परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्य:ने दनाच्वंगु दु। छिमि कुलनाय:त अले मू मू मनूत, छिमि थकालित, हाकिमत व सकल

इस्त्राएलीत,

11 छिमि मचाखाचात व कला:पि अले छिमि सिं पालीपि व ल: क्वबिपि छिमि छाउनीइ च्वनिपि परदेशीत नं छिपिनापं दु।

12 छिपि थन परमप्रभु छिमि परमेश्वरं पाफया: चिनादीत्यंगु बाचाय् ब्वति कायेत दनाच्वंगु दु।

13 परमप्रभुं छिपि व छिमि पुर्खां अब्राहाम, इसहाक व याकूबलिसें चिनादीगु बाचाकथं छिपि वय्क:या मनूत व वय्क: छिमि परमेश्वर ख: धका: थौं पक्का यानादी।

14 परमप्रभुं छिमित धयादी, “पाफया: थ्व बाचा जिं छिपिलिसें जक चिनागु मखु

15 तर थन परमेश्वरया न्ह्य:ने दनाच्वंपि फुक्क नापं व आ: तक मबुपि छिमि मचाखाचालिसें नं चिनागु दु।”

मूर्ति पुजा मयायेगु

16 झीपि मिश्रय् गथे यानाच्वना: अले थन थ्यंक: वयेत झीसं गुकथं देश देशत पुला वया धका: छिमिसं स्यु।

17 हानं छिमिसं इमिके दुगु सिं, ल्वहं, वह: व लँयागु घच्चाइपुगु मूर्ति नं खंगु दु।

18 परमप्रभु झी परमेश्वरपाखें फहिला: उपि जातिया घ:तयत्त पुजा यायेगु मनदुपि सुं मिजं वा मिसा, वंश वा कुल छिमिगु दथुइ मदु धइगु खँ पक्का या। होश या! थज्या:गु खायगु बिख दयकीगु छुं हा छिमिगु दथुइ मदयेमा:।*

19 थ्व बाचाया वचन व सुवा: न्यंपि मनूतय् दथुइ “जि जिद्दी जुया: थ:गु हे लँपुइ वनाच्वंसां नं बचय् जुयाच्वनी” धका: बिचा: याइम्ह सुं मनू मदयेमा:। थज्या:गु बिचारं लखं ला:गु जमिनय् व गंगु जमिनय् विपत्ति हइ।

20 परमप्रभुं वयात क्षमा बीत गुबलें ययकादी मखु। वय्क:या तं व डाहा व मनूयाके लाइ। थ्व सफुलिइ च्वयात:गु फुक्क सरा: वयात लाइ। अले परमप्रभुं वयागु नां पृथ्वीं हुयाछ्वयादी।

21 परमप्रभुं वयात इस्त्राएलाया फुक्क कुलपाखें अलग तयादी। अले थ्व नियमया सफुलिइ च्वयात:गु बाचाया फुक्क सरा:कथं वयाके विपत्ति हइ,

22 छिमि लिपा वइपि मचाखाचा व यक्व तापा:गु देशं व:पि परदेशीतय् सं छिमिगु देशय् व:गु विपत्ति व परमप्रभुं देशय् हयादीगु ल्वय् खनी।

- 23 थ्व देशया फुक्क जमिन चि व गन्धकं झौ जुइ। अन छुं पी नं मज्यु, छुं बुया नं वइ मखु, अन घाँय तक नं बुयावइ मखु। थ्व परमप्रभुं थःगु तंम्ब्य नाश यानादीगु सदोम व गमोरा, अदमा व सबोयीम थें जुइ।*
- 24 फुक्क जातितयसं धाइ, “परमप्रभुं थ्व देशयात थथे छाया यानादीगु? थ्व मि थें जाःगु तं छाया?”
- 25 अले मनूतयसं लिसः बी, “इमित मिश्रं पित हयादीबलय इमि पुर्खीलिसें परमप्रभुं छु बाचा चिनादीगु खः। उकियात इमिसं त्वाथूगुलि थ्व जूगु खः।
- 26 इपि वनाः म्हमस्यूपिं घःतयत पुजा यात अले भागि यात। परमप्रभुं उपिं घःतयत पुजा याये मते धकाः धयादीगु खः।
- 27 अथे जुयाः परमप्रभुं थः मनूतलिसें तसकं तंचायादिल। अले थ्व सफुलिइ च्वयातःगु फुक्क सराः हयादिल।
- 28 परमप्रभुं तच्चकं तंचायादिल अले तच्चःगु तंम्ब्य इमित थःगु देशं लिनाः मेगु देशय् वांछवयादिल। व थौं तक नं जुयाच्चंगु दु।”
- 29 गुप्ति खँ परमप्रभुं झी परमेश्वरयागु खः। अयनं वय्कलं नियम क्यनादीगु दु अले झीसं व झी मचाखाचातयसं उपिं मानय् यायेमाः।

30

परमप्रभुयाथाय् लिहां वःसा मनूतयत सुवाः दइ

- 1 परमप्रभुं छिमि परमेश्वरं जाति जातितयगु दथुइ छिमित लिना छ्वयेधुंकाः जिं छिमित कनागु सुवाः व सराःया खँ छिमित लाइबलय् छिमिसं उपिं खँ लुमंकि।
- 2 उबलय् छिपिं व छिमि मचाखाचा परमेश्वरयाथाय् लिहां वल धाःसा अले जिं थौं कनागु आज्ञाकथं दुनुगलनिसें व थःगु प्राणं वय्कःयागु सेवा यात धाःसा
- 3 ज्वनाः यंकूपिं छिमित परमप्रभुं छिमि परमेश्वरं लित हयादी। अले वय्कलं छिमित गुगु जातितयगु दथुइ छ्यालब्याल यानादीगु खः उपिं जातितय् दथुं माया यानाः हाकनं मुंकादी।
- 4 छिमित आकाश क्वय्या तसकं ताताःपाःगु देशय् पितिनाछ्वःगु जूसां परमप्रभुं छिमि परमेश्वरं छिमित अनं हयाः मुंकादी।
- 5 वय्कलं छिमित छिमि पुर्खातयगु देशय् हयादी। अले छिमिसं व देशयात अधिकार याइ। वय्कलं छिमिगु भिं यानादी अले छिमि पुर्खातयगु ल्याः स्वयाः छिमिगु ल्याः अप्वः यानादी।
- 6 गुकिं यानाः छिपिं म्वानाच्चनेत छिमिसं परमप्रभुं थः परमेश्वरयात दुनुगलनिसें व थःगु फुक्क प्राणं वय्कःयागु माया याये फयेमा, वय्कलं छिमिगु व छिमि सन्तानतयगु नुगः हीकादी।
- 7 परमप्रभुं छिमि परमेश्वरं थुपिं फुक्क सराः छिमित क्वह्यंकीपिं व दुःख बीपिं शत्रुतयथाय् हयादी।
- 8 छिमिसं हाकनं परमप्रभुया खँ न्यनी अले थौं जिं छिमित बियागु वय्कःया फुक्क आज्ञा मानय् याइ।
- 9 अले छिमिसं याःगु फुक्क ज्याय परमप्रभुं बांलाकादी। छिमि यक्व मचाखाचा व सा द्रुहंया मस्त दइ अले छिमिगु बुं यक्व अन्न बी। छिमि पुर्खीलिसें वय्कः लय्तायादीगु थें परमप्रभुं छिपिलिसें हाकनं लय्तायादी, अले छिमिगु भिं यानादी।
- 10 छिमिसं व्यवस्थाया थ्व सफुलिइ च्वयातःगु वय्कःया आज्ञा व विधि मानय् यात धाःसा अले दुनुगलनिसें व थःगु प्राणं वय्कःयागु सेवा यात धाःसा अले परमप्रभुं छिमि परमेश्वरपाखे छिपिं लिहां वल धाःसा थथे जुइ।

जीवन वा मृत्यु ल्ययेगु

- 11 आः जिं छिमित बियाच्चनागु आज्ञा छिमिगु लागि थाकु मजू वा तापाः नं मजू।
- 12 “झीगु नितिं स्वर्ग्य थाहां वनाः सुनां व हयाः झीसं मानय् यायेत झीत कनी धकाः धायेत व स्वर्ग्य मदु।”*
- 13 “अले व झीथाय् हयाः झीत कनेत व झीसं मानय् यायेत समुद्रया उखे सु वनी?” धकाः धायेत समुद्रया उखे नं मदु।
- 14 मखु, छिमिसं मानय् यायेत थ्व वचन छिमिगु न्ह्यःने हे दु, छिमिगु म्हुतुइ हे अले छिमिगु नुगलय् हे दु।
- 15 थौं जिं छिमिगु न्ह्यःने जीवन व भिं अले मृत्यु व मभिं तयागु दु।
- 16 अथे जुयाः परमप्रभुं परमेश्वरयात माया या, वय्कःया लँपुइ हँ, वय्कःया आज्ञा, विधि व नियम मानय् या धकाः जिं थौं छिमित उजं बी। अले जक छिपिं म्वाइ, छिमिगु ल्याः अप्वः जुइ, अले छिमिसं अधिकार यायेत्यंगु देशय् परमप्रभुं छिमि परमेश्वरं छिमित सुवाः बियादी।
- 17 अयनं छिमिगु मन स्यनाः छिमिसं खँ मन्यन अले मेपिं घःतयत भागि यायेगु व इमित पुजा यायेगु याना हल धाःसा
- 18 छिपिं धाथें हे नाश जुइ धकाः जिं थौं धाये। अले यर्दनया उखे अधिकार यायेत वनेत्यंगु देशय् छिपिं यक्व म्वाइ मखु।
- 19 जिं छिमिगु न्ह्यःने जीवन व मृत्यु, सुवाः व सराः तयागु दु धकाः थौं स्वर्ग व पृथ्वीयात छिमिगु न्ह्यःने साक्षी तये। अथे जुयाः जीवन हे ल्य, अले छिपिं व छिमि कायम्हायूपिं म्वाइ।
- 20 अथे जुयाः परमप्रभुं छिमि परमेश्वरयात माया या, अले वय्कःया खँ न्यँ। वय्कः नापं प्यपुनाच्चँ छायाधाःसा वय्कः हे छिमिगु जीवन खः। अले थथे यात धाःसा परमप्रभुं छिमि पुर्खा अब्राहाम, इसहाक व याकूबलिसें बी धकाः पाफयादीगु देशय् वय्कलं छिमित ताः आयु बियादी।*

* 29:23 २९:२३ उत १९:२४-२५ * 30:12 ३०:१२-१४ रोम १०:६-८ * 30:20 ३०:२० उत १२:७; २६:३; २८:१३

31

यहोशू न्ह्यलुवाः जुगु

- 1 अबलय् मोशां वनाः सकलें इस्त्राएलतयत् थ्व खँ धाल,
- 2 “थौं जि सछि व निइदँ क्यन। आः जि छिमि न्ह्यलुवाः जुइ फइ मखुत। परमप्रभुं जितः धयादीगु दु, ‘छ यर्दनया उखे वनी मखु।’”
- 3 परमप्रभुं छिमि परमेश्वर थः हे छिमिगु न्ह्यःने यर्दनया उखे झाइ। वयकलं छिमिगु न्ह्यःने इपिं जातितयत् नाश यानादी, अले छिमिसं इमिगु देश त्याकाकाइ। परमप्रभुं धयादीकथं यहोशू नं छिमिगु न्ह्यःने न्ह्यःने यर्दन छिनावनी।
- 4 एमोरीतय् जुजुत सीहोन व ओग अले इमिगु देशयात नाश यानादीगु थें परमप्रभुं इमित नं नाश यानादी।
- 5 परमप्रभुं इमित छिमिगु लहातय् बियादी अले जिं छिमि बियागु आज्ञाकथं छिमिसं इमित या।
- 6 बल्ला व साहसी जु। इपिलिसें ग्याये मते वा थरथर खाये मते। छायाधाःसा परमप्रभुं छिमि परमेश्वर हे छिपिलिसें झाइ। वयकलं छिमि गबलें त्वःतादी मखु, अले त्यागय यानादी मखु।”
- 7 अले मोशां यहोशूयात सःताः सकलें इस्त्राएलीतय् न्ह्यःने वयात धाल, “बल्ला व साहसी जु। छायाधाःसा परमप्रभुं छिमि पुर्खालिसें बी धकाः पाफयादीगु देशय् थुपिं मनूतलिसें छ हे वनी, अले व देशयात छं इमिगु दथुइ इमिगु सर्वयकथं इनाः बीमाः।
- 8 परमप्रभुं थः हे छंगु न्ह्यःने झाइ, अले छनापं दइ। वयकलं छन्त गबलें त्वःतादी मखु अले त्यागय याइ मखु। ग्याये मते, नुगः क्वतुंके मते।”

न्हयदँ पतिकं मनूतयत् व्यवस्था ब्वनाः न्यकेमाः

- 9 अले मोशां थ्व व्यवस्था च्वयाः परमप्रभुया बाचाया सनू क्वबिपिं लेवी कुलयापिं पुजाहारीत व इस्त्राएलयापिं सकलें थकालितयत् बिल।
- 10 अले मोशां इमित थज्याःगु आज्ञा बिल, “न्हयदँ न्हयदँया लिपतय् त्यासा त्वःताबीगु दँय बल्चाबायया नखःबलय्”
- 11 वयकलं ल्ययादीगु थासय् परमप्रभुं छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने सकल इस्त्राएलीत मुनीबलय् इपिं फुक्कसिनं ताय्क छिमिसं थ्व व्यवस्था ब्वनेगु या।
- 12 मिजं व मिसा, मस्त व छिमि शहर दुने च्वनाच्वपिं परदेशीत फुक्कसित मुंकि, अले इमिसं न्यनाः परमप्रभुं छिमि परमेश्वरया भय कायेगु व थ्व व्यवस्थाया फुक्क वचन बांलाक मानय् यायेगु सयकेमाः।
- 13 यर्दनया उखे छिमिसं अधिकार यायेत वनेत्यंगु देशय् च्वंतले थ्व व्यवस्था मस्यूपिं छिमि काय् म्हायूपिन्सं नं न्यनाः परमप्रभुं छिमि परमेश्वरयागु भय कायेगु सयकेमाः।”

इस्त्राएलं विद्रोह याइ धकाः न्हापा हे धाःगु

- 14 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “स्व, छ अप्वः म्वाइ मखुत। छं यहोशूयात सःति, अले छिपिं निमहं नापलायेगु पालय् वा, अन जिं वयात ज्या ब्वये।” अथे जुयाः मोशा व यहोशू नापलायेगु पालय् वन।
- 15 अले परमप्रभुं पवित्र पालय् छगू सुपाँयया थामय् खनेदयकः झाल। व सुपाँय पवित्र पालयागु लुखाया च्वय् दित।
- 16 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छिमि पुर्खा थें छ सिनावने त्यंगु दु। छ सिनावने धुंकाः थुपिं मनूत देशय् दुहां वने धुंकाः व्यभिचारी थें जितः पत्याः मयाइपिं जुइ, इमिसं अन मेपिं घःतयत् पुजा याइ। इमिसं जितः त्वःताः जिं इपिलिसें चिनागु बाचा त्वाथुली।
- 17 उखुन्हु जि इपिलिसें तसक्कं तंचाये, जिं इमित त्वःताबी, थःगु ख्वाः इपिपाखें सुचुके, अले इपिं न्हावनी। इमिके तसक्कं ग्यानपुस्से च्वंगु विपत्ति वइ। अले उखुन्हु इमिसं धाइ, ‘झी परमेश्वर झीगु दथुइ मदयाः हे झीत थज्याःगु विपत्ति वःगु, मखु ला?’
- 18 मेपिं घःतपाखे वनाः इमिसं याःगु फुक्क मभिं ज्यां यानाः उखुन्हु धाथें हे जिं थःगु ख्वाः सुचुके।
- 19 “आ छं थ्व म्ये च्वयाः इस्त्राएलीतयत् स्यं अले इमित हाय्कि। इमिगु विरोधय् थ्व म्ये जिगु नितिं छगू साक्षी जुइमा।
- 20 इमि पुर्खालिसें बी धकाः पाफयाः बचं बियागु दुरु व कस्ति न्ह्याइगु देशय् जिं इमित हये। अले अन इपिं प्वाः जाय्क नयाः ल्हनीबलय् इमिसं मेपिं घःतय् ल्यु वनाः इमित पुजा याइ, अले जितः त्वःताः जिगु बाचा त्वाथुली।
- 21 अले यक्व ग्यानपुस्से च्वंगु विपत्ति इमिके वये धुंकाः थ्व म्ये इमिगु नितिं साक्षी थें जुइ। छायाधाःसा व इमि सन्तानतयसं गबलें ल्वःमंकी मखु। इमित बी धकाः पाफयाः बचं बियागु देशय् हये न्ह्यः हे जिं इमिगु बिचाः थुइके धुन।”
- 22 अले मोशां उखुन्हु हे थ्व म्ये च्वयाः इस्त्राएलीतयत् स्यन।
- 23 परमप्रभुं नूनया काय् यहोशूयात थ्व आज्ञा बियादिल, “बल्ला व साहसी जु छायाधाःसा जिं बी धकाः पाफयाः बचं बियागु देशय् छं हे इस्त्राएलीतयत् थ्यंकी। अले जिं छनापं हे दइ।”
- 24 मोशां थ्व व्यवस्थाया वचन शुंनिसें लिपा थ्यंक च्वयेधुंकाः
- 25 परमप्रभुयागु बाचाया सनू क्वबिपिं लेवीया सन्तानतयत् थ्व आज्ञा बिल।
- 26 “व्यवस्थाया थ्व सफू परमप्रभुं छिमि परमेश्वरयागु बाचाया सनूया लिक्क ति। अले व छिमिगु विरोधय् साक्षीकथं अन दयेमाः।
- 27 छायाधाःसा जिं छिपिं गुलि विद्रोही व जिराहा धकाः स्यू। जि छिपिनापं दुबलय् हे छिपिं परमप्रभुया विरोधय् दंगु दु धाःसा जि सी धुंकाः नं छाया मदनी धकाः?

☆ 31:2 ३१:२ गन्ती २०:१२ ☆ 31:5 ३१:५ गन्ती २१:२१-२५ ☆ 31:8 ३१:८ यहो १:५; हिब १३:५ ☆ 31:10 ३१:१० व्य १५:१; १६:१३-१५ ☆ 31:12 ३१:१२ व्य १७:१९-२०

☆ 31:23 ३१:२३ गन्ती २७:२३; यहो १:६

28 “छिमि कुल कुलयापि सकलें थकालित व छिमि हाकिमतयत् मुंकि, अले जिं इमित थुपिं वचन धाये। इमिगु विरोधय् जिं स्वर्ग व पृथ्वी साक्षी तये।

29 छायाधाःसा जि सी धुंकाः छिपिं तसकं स्यनाः जिं हूँ धकाः धयागु लँपु त्वःती धकाः जिं स्यू। छिमिसं परमप्रभुया मिखाय् मभिंगु ज्या याःगुलि व थःगु लहातं दयकूगु घःतयत् पुजा यानाः वयकःयात तंचायकूगुलि लिपाया इलय् छिमिके विपत्ति वइ।”

मोशां हाःगु म्ये

30 अले मोशां थ्व म्येया वचन शरुंनिसें अन्त्य तक इस्राएलया फुक्क खलःयात न्यंकल।

32

1 हे आकाश व पृथ्वी, जिगु खँ न्यँ,
जिगु वचन बांलाक न्यँ।

2 जिं स्यनेकने यायेगु खँ वा वः थें कुहां वइ
अले वाउँगु घाँसय् च्वंगु सुतिलः थें च्वनी,
वाउँगु घाँसय् फुति फुति वःगु वा थें,
क्यातूगु माचाय् इवारि वःगु वा थें।

3 जिं परमप्रभुया नांयात तःधके,
वयकः गुलि तःधं धकाः धायेनु।

4 वयकः बल्लाःम्ह रक्षक खः,
वयकःया फुक्क ज्याखँ पूवं, अले न्यायनं जाः।
वयकः विश्वास याये बहःम्ह परमेश्वर खः।
वयकलं गुबलें टुंकी मखु।
पाय्छिगु व भिंगु जक वयकलं यानादी।

5 इमिसं वयकःलिसें क्वह्यांगु व्यवहार यात,
अले थःगु दोषया कारण आवंलि इपिं वयकःया सन्तान मखुत।
इपिं दुष्ट व ध्वंलाइपिं मनूत खः।

6 हे मूर्ख व बुद्धि मदुपिं मनूत,
छु छिमिसं परमप्रभुयात थुकथं हे
पलेसा पुलेगु ला?

छिमित सृष्टि यानादीम्ह
अले दयकादीम्ह वयकः हे छिमि बाः,
छिमि सृष्टिकर्ता, मखु ला?

7 पुलांगु खँ लुमंकि, छिमि मांबौयाके न्यँ,
न्हापा छु जुल धकाः।

थः स्वयां थकालिपिके न्यँ,
इमिसं छिमित न्हापायागु खँ कनी।

8 दक्वसिबय् तःधंमहय्सिनं जाति जातियात इमिगु सर्वय बियादिल।
गबले वयकलं मानव जातियात अलग अलग तयादिल
अले इस्राएलीतयगु ल्याःकथं
इमिगु सिमाना क्वःछिनादिल।☆

9 परमप्रभुया थःगु व्व वयकःया मनूत खः,
याकूब वयकःया सर्वयया व्व खः।

10 वयकलं इमित फयया ग्यानापुगु सलं जाःगु
झिजांमिजां दंगु मरुभूमिइ लुइकादिल।
वयकलं इमित बचय् यानादिल,

- अले थःगु मिखाया नानिचायात थें
सुसाःकुसाः यानादिल।
- 11 स्वैयात संकाः इमा थः मचाया
च्वय् फसय् ब्वया जू थें,
वय्कलं थःगु पपू चक्कंकाः इमित
पपुतिइ तयाः यंकादिल।
- 12 परमप्रभु याकःचां हे इमित लँपु क्यनादिल,
इपिं विदेशी घःतय् ल्यू मवं।
- 13 वय्कलं इमित च्वकाय्
थ्यंका लाःगु थासय् यंकाः तयादिल
अले बुँइ सःगु नकादिल।
वय्कलं इमित ल्वहँतं कस्ति नकादिल,
अले ल्वहंयागु कापिं चिकं बियादिल।
- 14 वय्कलं इमित सा-द्वहंया बथां व फैच्वलय्या पुचःपाखें
धौ, दुरु बियादिल।
स्वयेज्यूपिं चिधिकःपिं भ्याःचा व च्वलय्, दुगु व बाशानया भिभिंपिं फैत
अले भिंगु छुचुं इमित नकेत बियादिल।
भिंगु दाखमघ नं त्वनेत इमित बियादिल।
- 15 यश्रून* बांलाक नयेत्वने दयाः
तसकं ल्हनावल।
अले इमिसं थःपिन्त सृष्टि यानादीम्ह परमेश्वर,
बल्लाःम्ह रक्षकयात त्वःताहल।
- 16 इमिसं मेपिं घःतय् मानय् यानाः
वय्कःयागु नुगः मुइकूगु दु।
घच्चाइपुगु मूर्ति पुजा यानाः
वय्कःयात तंचायकूगु दु।
- 17 इमिसं परमेश्वर मखुपिं भूततय्गु लागिं
व इमिसं म्हमस्यूपिं घःत,
नकतिनि नकतिनि खनेदय्कःवःपिं न्हूपिं घःत
व इमिं पुर्खा गुबलें मानय् मयाःपिं घःतय्गु लागिं
बलि बियाजुल।*
- 18 परमेश्वर, छिमित जीवन बियादीम्ह बल्लाःम्ह रक्षकयात
छिमिसं त्वःताहल।
परमेश्वर, छिमि बाःयात
छिमिसं ल्वमंकाहल।
- 19 थ्व खनाः परमप्रभु इमित त्वःतादिल,
छाय्धाःसा थःकाय् म्हायपिन्सं
वय्कःयात तंचायकूगु दु।
- 20 वय्कलं धयादिल, “जिं इमित त्वःताबी,
अले स्व, इमित छु जुइ?
थुपिं बेक्वःपिं मनूत खः,
अले विश्वास याये बहःमजूपिं मस्त खः।
- 21 इमिसं घः मखुपिन्त पुजा यानाः
जिगु नुगः मुइकल,
अले ज्यालगय् मजूगु मूर्तिपाखें

* 32:15 ३२:१५ यश्रून थुकिया अर्थ सिधाम्ह, थ्व इस्त्राएलया मेगु नां खः। ☆ 32:17 ३२:१७ १ कोर १०:२०

- जितः तंचायकल।
 उकिं, आः जिं नं थः मखुपिं मनूतपाखें
 इमिगु नुगः मुइके।
 छगू मूर्ख जातियापाखें
 इमित तं चायके।*
 22 जिगु तं आः मि च्याःथें च्याये धुंकल।
 थुकिं पृथ्वीइ च्वंगु फुक्कं भस्म यानाबी।
 थ्व पातालय तक† न्यनावनी,
 अले पहाडया हा तकं च्याकाबी।
- 23 “जिं इमिथाय् छगूयां ल्यू मेगु आपत छवयाबी।
 जिं थःगु फुक्क वाणं इमित कयके।
 24 इपिं नये मखनाः सिनावनी,
 ग्यानापुगु ल्वचं कयाः सी।
 जिं इमिथाय् जंगली पशुतय् धंवा छवये,
 अले बिख दुपिं सर्पत छवये।
 25 तरवारं इमित लँय् लँय् मस्त मदुपि यानाबी,
 छँय् छँय् इपिं ग्यानाः च्वनेमाली,
 ल्याय्म्ह-ल्यासे, अले दुरु त्वनीम्ह मचांनिसें
 बुरा बुरीपिं तकं न्हावनी।
 26 जिं धया, ‘जिं इमित
 तातापाक तक छ्यालब्याल यानाबी,
 मनूतय्गु दथुं इमिगु लुमन्ति तकं मदय्काबी।’
 27 तर जितः इमि शत्रुतय्गु
 हेबायचबाय् मययल। विरोधीतय्सं मेकथं थुइकाः थथे मधायेमा,
 ‘जिमिगु थःगु हे शक्तिं त्याःगु खः,
 परमप्रभुं थ्व फुक्क यानादीगु मखु।’ ”
- 28 इपिं अक्कल मदुपिं जाति खः।
 अले इमिसं छुं थुइके मफु।
 29 इपिं बुद्धि दुपिं जूगु जूसा
 थ्व खँ थुइके फइगु खः।
 थःपिन्त छु जुइ धकाः इमिसं सीकेफइगु खः।
 30 इमि बल्लाःम्ह रक्षकं इमित तापाक्क छवल,
 परमप्रभुं इमित त्वःतादिल,
 अथे जुयाः छम्ह शत्रुं द्रुःछिम्हयसित बुके फत,
 अले झिद्रुःम्हयसित निम्हयसिनं बुके फत?
 31 छायाःसा झी शत्रुतय्सं ताय्कूगु थें
 इमि घःत झी बल्लाःम्ह रक्षक थें मखु।
 32 इपिं सदोम व गमोराया मनूत थें स्यने धुंकूपिं खः,
 खाइसेच्वंगु व बिखं जाःगु दाख थें।
 33 अले इमिगु दाखमघ सर्पया बिख थें खः,
 गोमन सर्पयागु कडा बिख थें खः।
- 34 परमप्रभुं धयादी, “इमि शत्रुतय्सं छु छु याःगु खः
 व जिं लुमंकातयागु दु,
 अले इमित सजौय बीत पाय्छिगु ई

* 32:21 ३२:२१ रोम १०:१९; † 32:22 ३२:२२ पाताल हिब्रू भाषां सिओल

पियाच्चवनादीगु दु।

35 जिं थम्हं हे इमित बदला काये,
जिं इमित सजॉय बी।

इपिं भज्यंक नाश जुइगु ई वयेत्यंगु दु।
याकनं हे इपिं खने मदयावनी।✱”

36 परमप्रभुं थःमनूतयगु बल मदयावंगु खन कि
वय्कलं इमिगु न्याय यानादी।

छु दास वा छु स्वतन्त्र इपिं सुं बचय् जुयाच्चवंगु मदइबलय,
वय्कलं थःगु सजॉय दिकादी।✱

37 अले वय्कलं धयादी,
“इमि घःत गन वन,

इमिसं शरण काःगु ल्वहंधी?

38 छिमिसं सुयात बांयागु दाः छायागु खः?
अले त्वँसाबलि बियागु खः?

आः इमिसं हे छिमित ग्वाहालि याः वयेमा।
इमिसं हे छिमित बचय् याः वयेमा!

39 “जि छम्ह हे जक परमेश्वर खः।
जि बाहेक मेम्ह सुं घः मदु।

जिं हे मृत्यु बी, जिं हे जीवन बी।

जिं घाः याये, जिं हे लाय्काबी,

जिं यानागु ज्यायात सुनानं
पने फइ मखु।

40 जिं थःगु ल्हाः स्वर्गपाखे ल्हनाः धाये,
जिं न्हाबलेयात म्वाः थें।

41 जिं थःगु थीगु तरवार ज्वय्केबलय
अले न्यायया लागि जिगु ल्हाति ज्वनीबलय

जिं थः शत्रुतयत् बदला काये,
अले जितः मयय्कीपिन्त बदला बिये।

42 जिगु वाणतयत् हि त्वंके बी,
अले जिगु तरवारं ला नइ।

जिं फुक्क शत्रुतयत् स्यानाबी, कैदीतयत् तकं नं
अले शत्रुतय् नायःतयगु छ्यं ध्यनाबी।”

43 हे जातित! वय्कःया मनूतलिसें लयता।
वय्कलं थः च्यःतयत् स्याःपिं फुक्कसिके
पलेसा कयादी।

वय्कलं थः शत्रुतयत् बदला कयादी।
अले थःगु देश व थःमनूतयगु लागिं
प्रायश्चित्त यानादी।✱

मोशाया लिपांगु सल्लाह

44 मोशा नूनया काय् यहोशूलिसें वल, अले मनूतयसं ताय्क थ्व म्येयागु फुक्क वचन न्यंकल।

45 मोशां इस्राएलया मनूतयत् थुपिं फुक्क वचन न्यंके धुंकाः

46 वं इमित धाल, “छिमिसं थः मचाखाचातयत् थ्व नियमया फुक्क वचन बांलाक मानय् यायेगु आज्ञा बी फयेमाः धकाः जिं थौं छिमित
बियागु आज्ञा थःगु मनय् ति।

47 उपि छिमिगु लागि चिधंगु खँ मखु। अयनं छिमिगु जीवन हे खः। उपिपाखें हे छिमिसं यर्दन छिनाः अधिकार यायेत वनाच्चंगु देशय् छिपिं यक्व म्वाइ।”

नेबो पर्वतं कनान देशयात स्वःगु

48 उखुन्हु हे परमप्रभुं मोशयात धयादिल,☆

49 “यरीहोया न्ह्यःने मोआब देशय् दुगु अबारीम पर्वत इवःयागु नेबो डाँडाय् थाहां हँ। अले जिं इस्राएलीतयत् इमिगु थःगु अधिकारय् बीत्यनागु कनान देशयात स्व।

50 छिमि दाजु हारून होर पर्वतय् सिनाः थः पुर्खातनापं मिलय् जूवं थें छ नं थ्व पर्वतय् सिनाः थः मनूतनापं मिलय् जू वनी।

51 थ्व छिपिं निम्हयसिनं जीनयागु मरुभूमिइ दुगु कादेश लिक्कया मरीबाया लखय् इस्राएलीतयगु न्ह्यःने जिगु विश्वासयात त्वाथ्रगुलि अले छिमिसं इस्राएलीतयगु दथुइ जिगु पवित्रतायात हनाबना मतःगुलि खः।

52 अथे जुयाः जिं इस्राएलीतयत् बीगु व देशयात छं तापाक्कं जक खनी अयनं छ अन वने दइ मखु।”

33

इस्राएली कुलतयत् सुवाः ब्यूगु

1 थः सिनावने न्ह्यः परमेश्वरया मनू मोशां इस्राएलीतयत् ब्यूगु सुवाः थ्व खः।

2 वं धाल,

“परमप्रभु सीनैनं झाल

अले सेइरं इमिगु लागि खनेदयकः झाल।

वयकः पारान पर्वतं थित,

वयकः अल्याख पवित्रपिलिसें

थःगु पर्वतया पाःचापाखें दच्छिनं झाल।

वयकःया जव लहातय् च्यानाच्चंगु मि दु।

3 मनूतयत् माया याइम्ह धात्थें छि हे खः,

फुक्क पवित्र मनूत छिगु हे लहातय् दु।

इपिं सकसिनं छिगु तुतिइ थःपिनिगु छ्यं क्वछकी,

अले छिपाखें सयका सीका काइ,

4 थ्व मोशां झीत ब्यूगु नियम खः,

झीगु जातिया दकलय् मू वंगु सम्पति।

5 इस्राएलया कुलतनापं

मनूतय् नायःत छथाय् मुंबलय्

वयकः येश्रूनया जुजु ज्वयादिल।”

6 रूबेन कुलया बारे वं थथे धाल

“रूबेन कुलयापिं मसीमा तर म्वानाच्चनेमा,

इमि मनूत कम मजुइमा।”

7 यहदा कुलया बारे वं थथे धाल,

“हे परमप्रभु, इमिसं ग्वाहालि फचंगु न्यनादिसँ!

मेमेगु कुलनापं इमिसं हानं छप्पँ यानादिसँ।

हे परमप्रभु, इमिगु लागि ल्वानादिसँ,

इमि शत्रुतयगु विरोधय् इमित ग्वाहालि यानादिसँ!”

8 लेवी कुलया बारे वं धाल,

“छिगु तुम्मीम व ऊरीम छितः यःपिं लेवीया सन्तानतयगु लहातय् बियादीगु दु।

छिं इमित मस्साहय् जाँचय् यानादिल,

छिं इपिलिसें मरीबाया लखय् ल्वानादिल।☆

9 इमिसं थः मांबौ, दाजुकिजापिं

व मचाखाचातयत् स्वयाः

अप्वः छितः तःधकल।

इमिसं छिगु वचनय् मिखा ब्वल

अले छिगु बाचाया पिवाच्चन।

10 इमिसं याकूबयात छिगु आज़ा

व इस्त्राएलयात छिगु व्यवस्था स्यनी।

इमिसं छिगु न्ह्यःने नस्वाःगु गुँगू छाइ,

अले होमबलि छिगु वेदीइ छाइ।

11 परमप्रभु, इमिगु फुक्क ज्याय सुवाः बियादिसँ,

इमिगु ज्या खनाः लयतायादिसँ!

इमि विरोधीतय् व शत्रुतय्त

हानं दने मफय्क कय्कादिसँ।”

12 बेन्यामीन कुलया बारे वं धाल,

“परमप्रभुया यःपि मनूत वय्कःयाथाय् याउँक च्वनेमा,

वय्कलं इमित न्ह्याबलें हे बिचाः यानादी

अले वय्कलं इमित मभिपाखें बचय् यानादी।”

13 योसेफ कुलया बारे वं धाल,

“परमप्रभुं इमिगु बुँयात च्वय् आकाशया मू वंगु सुति लखं

अले क्वययागु तःजाःगु लखं सुवाः बियादीमा।

14 वय्कलं इमित सूर्य बीगु भिंगु खँ

अले तिमिलां बीगु दकलय् भिंगु खँ बियादीमा।

15 वय्कलं इमित तसकं पुलांगु पर्वततयगु दकलय् यःगु देछात,

अले सदांया पर्वततयगु मू वंगु ज्वलं बियादीमा।

16 पृथ्वी व उकी जायाच्वंगु भिंगु देछात,

अले च्यानाच्वंगु झालय् च्वनादीम्हय्सीगु मायां

थुपि फुक्क योसेफया कुलयापिन्त दयेमा।

इपि थः दाजुकिजापिनि नायः खः।

17 इमिके द्रहंयाके थें बल दु।

इमिगु नेक् गुँद्वहंयागु नेक् थें खः।

उपिपाखें हे इमिसं जातितय्त,

पृथ्वीया कुन्चा कुन्चायपिन्त नं च्वइ।

एफ्राइम कुलया लखं लख थथे हे खः।

मनश्शे कुलया द्रलंद्रः थथे हे खः।”

18 जबूलून व इस्साखार कुलया बारे वं धाल,

“जबूलून, छ पिने थुखे उखे वनीबलय् लय्ता।

अले इस्साखार, छ थःगु पाल दुने लय्ता।

19 इमिसं मेगु कुलयापिन्त पर्वतय् सःती।

अनं इमिसं पाय्छिगु बलि छाइ,

इमिसं समुद्रया सम्पत्ति व फिइ

सुलाच्वंगु मू वंगु धनपाखें फाइदा काइ।”

20 अले गाद कुलया बारे वं धाल,

“गादया देश तःकू याइम्ह परमेश्वरयात

तःधकेमा।

इपि सिंह थें अन च्वनाच्वनी,

शिकारया लप्पू व छयं चिरिफायाबीत।

21 इमिसं थःगु नितिं दकलय् भिंगु थाय् ल्यल,

इमिगु नितिं नायःया ब्व तयातःगु दु।

थकालितय्सं मुंज्या याःबलय्

परमप्रभुयागु धार्मिक इच्छा गय् यानाः मानय् यायेमाः,

- धाइपि इपि हे खः।”
 22 अले दान कुलया बारे वं धाल,
 “दान बाशानं तिन्हया वइन्ह
 सिहया मचा थें खः।”
 23 नप्ताली कुलया बारे वं थथे धाल,
 “नप्ताली, छिपि परमप्रभुया कृपां लुधपि
 अले परमप्रभुया सुवालं जाःपि खः।
 छिमिसं दच्छिनपाखे गालील समुद्र तक अधिकार याइ।”
 24 अले आशेर कुलया बारे वं धाल,
 “मेपि कुल स्वयाः दक्वसिबय् सुवाः
 लाःपि आशेर कुल खः।
 इमित मेपि कुलतयसं माया यायेमा,
 इमिगु देशय् यक्व जैतूनया सिमा दय् मा!
 25 इमिगु मू ध्वाखाय् न व कय्यागु गजबार चुइ,
 इमिगु बल इमिगु न्हे थें जुइ।”
 परमप्रभु शरण कायेगु थाय्
 26 “येशूसनया परमेश्वर थें जाःम्ह मेम्ह सुं मदु।
 वयकः इमित झःझः धायक आकाशं झायादी।
 वयकः सुपौचं गयाः छिमित ग्वाहालि बीत झायादी।
 27 छिमिगु शरण कायेगु थाय् सदांयाम्ह परमेश्वर खः,
 छिमिगु क्वय् वयकःया ल्हाः न्हाबले दयाच्चनी।
 ‘इमित नाश या’ धाधां वयकलं छिमिगु न्ह्यःनेनं
 छिमि शत्रुतयत् लीनाछवइ।
 28 अले इस्राएलीत याउँक च्वनाच्चनी,
 अन्न व न्हगु दाखमघया देशय्
 आकाशं सुति लः कुतुं वइगु थासय्
 याकूबया सन्तान जक दयाच्चनी।
 29 इस्राएल, छिपि धन्यपि खः!
 छिमित थें मेपि सुयात बचय् यानादीगु दु,
 छिपि थें ज्याःपि धन्य जाति मेपि सु दु?
 परमप्रभु थः हे छिमित ग्वाहालि याइगु ढाल
 व त्याकीगु तरवार खः।
 छिमि शत्रुत छिमिगु न्ह्यःने ग्यानाः
 कयकुनाच्चनी,
 अले छिमिसं इमित न्हइ।”

34

मोशा सीगु

- 1 अनं लिपा मोशा मोआबया ख्यलं यरीहो शहरया उखे पिसगा गुँइवःया नेबो पर्वत च्वकाय् थाहां वन। अनं परमप्रभुं वयात फुक्क देश क्यनादिल – गिलादनिसें दान तक,
 2 फुक्क नप्ताली, एफ्राइम व मनश्शेया देश अले भूमध्यसागर तकया यहदाया फुक्क देश,
 3 नेगेव अले यक्व तायगः सिमा दुगु यरीहो शहरं दच्छिनय् सोअर तकया मैदान क्यनादिल।
 4 अले परमप्रभुं वयात धयादिल, “अब्राहाम, इसहाक व याकूबयात इमि लिपायापि इमि सन्तानतयत् बी धकाः पाफयाः बचं बियागु देश थ्व हे खः। जिं थ्व छन्त छंगु हे मिखां स्वये बिया, अयनं छ अन वने दइ मखु।”
 5 अले परमप्रभुं धयादीगु थें परमप्रभुया दास मोशा मोआब देशय् सित।
 6 मोआब देशय् बेथ-पोरया न्ह्यःने छगू गालय् वयकलं वयात थुनाबिल। अयनं वयागु सीगाः गन दु धकाः सुनानं थौं तक मस्यूनि।

- 7 मोशा सछि व निइदँ (१२०) दुबलय् सीगु खः। अबलय् तक वयागु मिखा बुलुसे मच्चंनी अले बल नं कम मजूनि।
- 8 अनंलि मोआबया ख्यलय् इस्राएलीत मोशाया लागि स्वीन्हू तक दुखं च्वन। थुकथं मोशाया लागि दुखं च्वनाः ख्वयेगु दि सिधल।
- 9 नूनया काय् यहोशू बुद्धिया आत्मां जाःम्ह खः, छायाधाःसा मोशां वया छेनय् थःगु ल्हाः तःगु खः। अथे जुयाः इस्राएलीतय्सं वयागु खँ न्यन, अले परमप्रभुं मोशायात बियादीगु आज्ञा मानय् यात।
- 10 उबलय् निसें इस्राएलय् मोशा थें जाःम्ह परमप्रभुं बांलाक म्हस्यूम्ह मेम्ह सुं अगमवक्ता मदुनि।*
- 11 वयात हे मिश्रय् फारो व वया सकल हाकिमतथाय् वयागु देश न्यंकं चिं व अजू चाइपुगु ज्या क्यनेत परमप्रभुं छवयादिल।
- 12 सकलें इस्राएलीतय्सं खंकाः हे मोशां यानाक्यंगु तःधंगु व ग्यानपुस्से च्वंगु ज्या मेम्ह सुं अगमवक्तां याःगु मदुनि।

यहोशूया सफू म्हसीका

यहोशूया सफू इस्राएलीतयसं कनान देशय् हमला याःगु घटनाया सफू खः। उगु इलय् मोशा सीधुंकाः यहोशू वया थासय् इस्राएलया नायः जूगु खः। थ्व सफूया मू नायः यहोशू हे जूगुलि थ्व सफूयागु नां “यहोशू” तःगु खः। थ्व सफूया मू विषय परमेश्वरं इमित बी धकाः बचं बियादीगु देश त्याकाकाःगु खः।

थ्व सफुलिइ दुगु लुमंके बहःगु घटना थुपि खः – यर्दन खुसि छ्यूगु, यरीहो शहर त्याकाकाःगु, ऐ शहरयागु लडाइँ, कनान देशया ल्यंदुगु इलाका त्याकाकाःगु, झिनिगू कुलयात जमिन इनाब्यूगु अले परमेश्वर व वयकःया मनुतयगु दथुइया बाचायात न्हगु यानाः च्यूगु।

यहोशू थःगु जिवंकाछि परमेश्वरयाके भलसा तल अले वयकःया खँ न्यन। परमेश्वरया खँ न्यंसा भिं जुइ अले वयकःया खँ मन्यंसा इमित बांलाइ मखु धकाः यहोशू इस्राएलतयत् ख्याच्चः ब्यूगु खँ नं थुकी दु। वं तःक्वः मछि इमित हपाः बिल। अले थः नं परमेश्वरया विश्वास याये बहःम्ह जुया हे च्वन।

थ्व सफूया दकलय् नांदंगु छगू पद खः, “सुयागु सेवा यायेगु खः व छिमिसं थौं हे ल्य, जि व जिमि छँजःपिन्सं धाःसा परमप्रभुया हे सेवा याये।” (२४:१५)

धलः पौ

कनान देश त्याकूगु १:१-१२:२४

देश ब्वथःगु

१. यर्दन खुसिया पुर्बया इलाका १३:१-३३
२. यर्दन खुसिया पच्छिमया इलाका १४:१-१९:५१
३. शरण कायेगु शहरत २०:१-९
४. लेवीया सन्तानतयगु शहरत २१:१-४५

पुर्बय् च्वंगु कुलयापिं मनुत थःगु इलाकाय् लिहां वंगु २२:१-३४

यहोशूया दकलय् लिपांगु भाषण २३:१-१६

शकेमय् बाचायात हाकनं न्हगु यानाः च्यूगु २४:१-३३

यहोशू

यहोशूयात नायः ल्यःगु

- 1 परमप्रभुया दास मोशा सी धुंकाः परमप्रभुं वयात ग्वाहालि याइम्ह नूनया काय यहोशूयात थथे धयादिल,
- 2 “जिम्ह दास मोशा सित। अथे जुयाः आः छ व थुपि सकलें इस्राएलीत यर्दन खुसिया उखे जिं इमित बीत्यनागु देशय् वनेत तयार जु।
- 3 मोशायात जिं बचं बियागु थें छं पलाः तइगु फुक्क थाय् जिं छन्त बी।*
- 4 छिमिगु देशया सिमाना दच्छिनय् च्वंगु मरुभूमिनिसें उत्तरय् लेबनानया पहाड तक, पुर्बय् तःधंगु खुसि यूप्रेटिसनिसें हितीतयगु देश तक कयाः पच्छिमय् भूमध्यसागर तक थ्यनी।
- 5 छ म्वानाच्वंतले छंगु विरोधय् सुं दनाच्वने फइ मखु। गथे जि मोशानाप च्वना, अथे हे जि छनापं च्वने। जिं छन्त गुबलें त्वःते मखु, गुबलें त्यागय् याये मखु।
- 6 बल्ला व साहसी जु! छायाधाःसा जिं इमि पुर्खातयत् बी धकाः पाफयागु देश इमिगु अधिकारय् हयेत छ हे इमि न्ह्यल्लावाः जुइ।*
- 7 “बल्ला व तसकं साहसी जु! जिम्ह दास मोशां छन्त ब्यूगु फुक्क व्यवस्था बांलाक मानय् या। उकिं जवय् खवय् फस्वये मते! अले छ न्ह्याथाय् वंसां अन ताःलाइ।
- 8 व्यवस्थाया थ्व सफू छंगु म्हुतुं चिलामवनेमाः। चान्हे उकी ध्यान ब्यु! अले उकी च्वयातःगु फुक्क खँ बांलाक मानय् या। अले छंगु भिं जुइ अले छ ताःलाइ।
- 9 जिं छन्त आज्ञा बियागु, मखु ला? बल्ला व साहसी जु! ग्याये मते, नुगः क्वतुंके मते, छायाधाःसा छ न्ह्याथाय् वंसां परमप्रभु छिमि परमेश्वर छनापं दइ।”

यर्दन खुसि छीगु तयारी

10 अले यहोशू मनुतय् नायःतयत् उजं बिल,

11 “छाउनी दथुइ जुयावनाः मनुतयत् उजं बियाः धा, ‘थथः नयेगु सामान ठीक या, छायाधाःसा थनिं स्वन्हु खुन्हु परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु देश अधिकार यायेत छिपिं थ्व यर्दन पारि वनेमाः।’ ”

* 1:3 १:३-५ व्य ११:२४-२५ * 1:6 १:६ व्य ३१:६-७,२३; हिब १३:५

12 यहोशू स्बेनी, गादी व मनश्शेया बच्छि कुलयात धाल,✱

13 “परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित आराम बियादी अले छिमित थ्व देश बियादीगु दु धका: परमप्रभुया दास मोशां छिमित ब्यूगु आज्ञा लुमंकी।

14 ‘छिमि कला:पिं, मचाखाचा व सा द्रुहं मोशां छिमित यर्दनया पुर्बपाखे ब्यूगु देशय् च्वने फइ। लडाइँ याइपि मिजंत धा:सा मेपि इस्राएलीतयत् ग्वाहालि यायेत ल्वाभ: ज्वना: इमिगु न्ह्य: न्ह्य: पारि वनेमा:।

15 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं बियादीगु यर्दनया पच्छिम पाखेया देश त्याका: मकातले छिपिं न्ह्य: न्ह्य: वनेमा:। परमप्रभुं छिमित थें इमित आराम बियादी धुंका: छिपिं लिहां वया: परमप्रभुया दास मोशां यर्दनया पुर्बय् छिमित ब्यूगु देशय् च्वने फइ।’ ”

16 अले इमिसं यहोशूयात थथे लिस: बिल, “छिं जिमित छु छु आज्ञा बियादिल व जिमिसं याये, अले छिं गन गन छवयादिल अन अन जिपि वने।

17 जिमिसं मोशायागु फुक्क खँ न्यनागु थें हे छिगु खँ नं न्यने। परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वर मोशानापं दीगु थें छिनापं नं दीमा।

18 छिगु वचनया विरोध या:म्ह व वचन मानय् मया:म्ह अले छिगु आज्ञा मानय् मया:म्ह न्ह्याम्ह हे जूसां वयात स्यानाछवइ। छि बल्ला व साहसी जक जुयादिसँ।”

2

राहाब व निम्ह जासूस

1 अनलि नूनया काय् यहोशू शिन्तीमं निम्ह जासूसतयत् सुनां मसीक थथे धया: छवत, “हँ, व देशयात बांलाक स्व, खास याना: यरीहो शहरयात।” अथे जुया: इपिं वन। राहाब नांयाम्ह छम्ह वेश्याया छँ दुहां वना: अन हे बाय् च्वन।✱

2 सुं मनुखं यरीहोया जुजुयात धाल, “स्वयादिसँ। थ्व देशयागु चिवा कायेत छुं इस्राएलीत थौं चान्हय् थुखे व:गु दु।”

3 अथे जूगुलि वं राहाबयाथाय् थ्व बुखँ छवत, “छन्थाय् वयाच्वंपिं मनुतयत् पिने पित हजि, छाया:सा इपिं झीगु देशया चिवा कायेत व:पिं ख:।”

4 तर व मिसां उपिं निम्ह मनुतयत् यंका: सुचुकात:गु ख:। वं धाल, “ख:, इपिं मनुत जिथाय् व:गु ख:, तर इपिं गनं व:गु ख: धइगु जिं मस्यु।

5 सन्ध्याका: इलय् शहरयागु धवाखा तीगु इलय् इपिं पिहां वन। इपिं गन वन जिं मस्यु। याकनं इमिगु ल्यू वंसा इमित नापलाके फइ।”

6 (वं इमित तलय् क:सि यंका: अन गंकात:गु तिसिमाया दंया क्वय् सुचुकात:गु ख:।)

7 ल्यूवंपिं मनुत धा:सा इमित ल्यू वँवं यर्दन खुसि छीगु थाय् तक वन। इमित ल्यूवंपिं पिने वनेवं शहरया मू धवाखा तिनाबिल।

8 इपिं जासूसत धने न्ह्य: व मिसा क:सिइ थाहां वल,

9 अले वं इमित धाल, “परमप्रभुं थ्व देश छिकपिन्त बियादीगु दु धका: जिं स्यु। छिपिं खना: थ्व देशयापिं सकलें मनुत तसकं ग्यानाच्वंगु दु, छिकपिन्सं याना: इपिं ग्याना: थुरथुर खानाच्वंगु दु।

10 छिकपिं मिश्र देशं पिहां झा:बलय् छिकपिनिगु न्ह्य:ने परमेश्वरं लाल समुद्रया ल: सुकादीगु अले यर्दन पुर्बयापिं एमोरीतय् निम्हं जुजु सीहोन व ओगयात छिकपिन्सं भज्यंक नाश यानादीगु नं जिमिसं न्यनागु दु।✱

11 थ्व खँ न्यनेवं जिमिगु नुग: क्वतुन, छिमिसं याना: साहस हे मन्त, छाया:सा छिकपिनि परमप्रभु च्वय् आकाशय् व क्वय् पृथ्वीइ परमेश्वर ख:।

12 “उकिं आ: जिं छिकपिन्त दयामाया यानागुलि छिकपिन्सं नं जिमि छँज:यात दयामाया यानादी धका: जिलिसें परमप्रभुया नामय् पाफयादिसँ। अले थुकियागु धात्थेया चिं जित: बियादिसँ।

13 छिकपिन्सं जिमि मां-बौ, दाजुकिजा व तताकेहँ व इमि सु सु दु फुक्कसित म्वाकातया: जिमिगु प्राणयात सीगुपाखें बचय् यानादिसँ।”

14 “छंगु प्राणया पलेसा जिमिगु प्राण!” मनुतयसं वयात बचं बिल। “जिमिगु थ्व ज्या सुयातं मधाल धा:सा परमप्रभुं जिमित थ्व देश बियादीबलय् जिमिसं छन्त विश्वास यायेबह: जुया: दयामाया याये।”

15 अथे जुया: वं इमित छपु खिपतं इयालं क्वकाल। छाया:सा व च्वनाच्वंगु छँय शहरया पखालय् हे ला:।

16 वं इमित धाल, “छिकपिं डाँडापाखे झासँ, मखुसा जुजुया मनुतयसं छिकपिन्त नापलाकी। इपिं थुखे लिहां मवतले स्वन्हु तक अन सुपिलाच्वनादिसँ। अनलि थ:गु लँपुइ झासँ।”

17 मनुतयसं वयात धाल, “छं जिमित पाफयकूगु खँ जिमिसं मानय् याये।

18 तर छं थथे यायेमा:, जिपिं थ्व देशय् वयाबलय् गुगु इयालं छं जिमित क्वका:गु ख: व इयालय् थ्व ह्याउंगु खिप: छपु चिना तयेमा:। अले छिमि मां-बौ, दाजुकिजा व छिमि बौया फुक्क परिवारयात थ्व हे छँय मुंकातयेमा:।

19 सुं मनु छंगु छँनं पिहां वंसा वयागु हियागु दोष वयागु हे छेनय् लाइ। व मनुया लागि जिपिं जिम्मेवार जुइ मखु, थ्व वयागु हे दोष जुइ। अले थ्व छँय छनापं दुपिं मनुतयत् सुनानं लहा: तल धा:सा वयागु हियागु दोष जिमिगु छेनय् लाइ।

20 अयनं जिमिसं छु यानाच्वनागु दु व कन धा:सा छं जिमित पाफयकूगु खँपाखें जिपिं स्वतन्त्र जुइ।”

21 “ज्यु” वं लिस: बिल, “छिकपिन्सं धयादीगु थें हे जुइमा।” अले इपिं बायावन। वं व ह्याउंगु खिप: इयालय् चित।

- 22 इपि वनाः डाँडाय् स्वन्हु तक ल्यूवंपि लिहां मवंतले सुपिला च्वन। ल्यूवंपिन्स लँ दुछि हे इमित माल तर नापलाके मफुत।
 23 अले इपि डाँडां क्वहां वयाः खुसि छिनाः नूनया काय् यहोशूयाथाय् वल। अले इमित जूगु फुक्क खँ वयात कन।
 24 इमिसं यहोशूयात धाल, “धात्थे हे परमप्रभुं व फुक्क देश झीगु ल्हातय् बियादीगु दु। व देशयापि सकलें मनूत झीपि खनाः थुरथुर खानाच्वंगु दु।”

3

यर्दन खुसि छिनावंगु

- 1 सुथय् न्हापां यहोशू अले इस्राएलीत शितीम त्वःताः यर्दन सिथय् वल। यर्दन छिनावने न्ह्यः इपि अन हे पाल ग्वयाः बाय् च्वन।
 2 स्वन्हु लिपा सकलें कुलनायःत छाउनी दथुइ जुयावनाः
 3 मनूतयत् थुकथं उजं बिल, “छिमिसं लेवी पुजाहारीतयसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु बाचा चिनादीगु सनू क्वबिया वंगु खनीबलय् छिपि थथःगु थासं पिहां वयाः उकिया ल्यूल्यू हँ।
 4 अले छिमिसं वनेमाःगु लँपु सी, छायाःसा व लँपुइ छिपि न्हापा वंगु म्दुनि। अयुं छिपि व सनूया लिक्क मवसे छगू किलोमिटर ति ल्युने च्वँ।”
 5 यहोशू मनूतयत् थथे धाल, “छिमिसं थःत शुद्ध या, छायाःसा कन्हय् परमप्रभुं छिमिगु दथुइ अजू चाइपुगु ज्या यानादी।”
 6 यहोशू पुजाहारीतयत् थथे धाल, “बाचा चिनादीगु सनू क्वबियाः मनूतय् न्ह्यः न्ह्यः हँ।” अथे जुयाः इपि बाचा चिनादीगु सनू क्वबियाः मनूतय् न्ह्यः न्ह्यः वन।
 7 परमप्रभुं यहोशूयात धयादिल, “थनिनिसें जिं सकल इस्राएलीतयगु न्ह्यःने छन्त तःधके। अले इमिसं जि मोशालिसें दुगु थें छलिसें नं दु धकाः सी।
 8 बाचा चिनादीगु सनू क्वबिपि पुजाहारीतयत् छं थथे धा, ‘छिपि यर्दन खुसिया सिथय् थ्यनेवं लखय् वनाः दनाच्वँ।’ ”
 9 यहोशू इस्राएलीतयत् धाल, “थन वयाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरया वचन न्यँ।
 10 थुकिं छिमिसं धात्थेयाम्ह परमेश्वर छिमिगु दथुइ दी धकाः सी। वयकलं धात्थे हे छिमिगु न्ह्यःने कनानीत, हितीत, हिव्वीत, परिज्जीत, गिर्गाशीत, एमोरीत व यबूसीतयत् इमिगु देशं ख्यानाछवइ।
 11 स्व! फुक्क पृथ्वीया प्रभुयागु बाचा चिनादीगु सनू छिमिगु न्ह्यः न्ह्यः यर्दन खुसिइ वनी।
 12 आः इस्राएलया छगू छगू कुलं छम्ह छम्ह यानाः झिनिम्ह मनू ल्या।
 13 फुक्क पृथ्वीया प्रभु परमप्रभुयागु बाचा चिनादीगु सनू क्वबिपि पुजाहारीतयगु तुतिपालि यर्दनया लखय् लाइबलय् च्वय्निसें न्ह्यानावइगु यर्दनया लः दिनाः छथाय् द्रँ मुनी।”
 14 उकिं यर्दन खुसि छीत मनूतयसं थःपिनिगु पाल क्वकाःबलय् पुजाहारीत बाचा चिनादीगु सनू क्वबियाः मनूतय् न्ह्यःने वन।
 15 छव लयेगु इलय् यर्दन खुसिइ लः तःजाःगु जुइ। अथे जूसं बाचा चिनादीगु सनू क्वबिपि पुजाहारीत यर्दनय् थ्यनाः इमिगु तुति लःया सिथय् थियेवं
 16 न्ह्यानावःगु लः दित, अनं खुसिया यक्व च्वय् सार्तानया न्ह्यःने आदम धाःगु शहर लिक्क हे लः छथाय् मुंगुलि मृत-सागरय् न्ह्यानावंगु लः मन्त। उकिं मनूत यरीहोया चुलिचू छिनावन।
 17 सकल इस्राएलीत गंगु बँ जुयाः खुसि छिनामवंतले परमप्रभुयागु बाचा चिनादीगु सनू क्वबियाच्वंपि पुजाहारीत यर्दनया दथुइ मसंसे दनाच्वन।

4

लुमन्तिया झिनिगः ल्वहं

- 1 फुक्क जाति खुसि छीधुंकाः परमप्रभुं यहोशूयात धयादिल,
 2 “छगू छगू कुलं छम्ह छम्ह यानाः झिनिम्ह मिजंत ल्या।
 3 अले इमित यर्दन खुसिया दथुइ पुजाहारीत दनाच्वंगु थासं झिनिगः ल्वहं कयाहयेत उजं ब्यु। उपि ल्वहंत क्वबियायंकाः छनापं थौं चान्हय् बाय् च्वनेगु थासय् तयाबीत इमित धा।”
 4 उकिं यहोशू छगू छगू कुलं छम्ह छम्ह यानाः थःम्हं ल्यःपि झिनिम्ह मिजंतयत् सःतल।
 5 वं इमित धाल, “परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु सनूया न्ह्यःने यर्दनया दथुइ हँ। अनं छिपि छम्ह छम्ह इस्राएलया झिनिगु कुलकथं छगवः छगवः ल्वहँ ल्वहनाः थथःगु ब्वहलय् पाछायाहजि।
 6 छिमिगु दथुइ थुपि ल्वहंत छगू चिं जुइमा। लिपा छिमि मचाखाचातयसं, ‘थुपि ल्वहंतयगु अर्थ छु खः?’ धकाः न्यन धाःसा
 7 इमित थथे धा, “परमप्रभुया बाचा चिनादीगु सनू खुसि छ्यूबलय् उकिया न्ह्यःने यर्दनय् लः दीगु खः। थुपि ल्वहंतयसं इस्राएली मनूतयत् थन छु जूगु खः धयागु खँ न्ह्याबलेंया लागिं लुमंकाबी।” ”
 8 यहोशू ब्युगु थ्व उजंकथं इस्राएलीतयसं यात। परमप्रभुं यहोशूयात धयादीगु थें हे इमिसं झिनिगु कुलकथं यर्दनया दथुं झिनिगः ल्वहं हयाः इपि च्वनाच्वंगु थासय् तल।
 9 यर्दनया दथुइ बाचा चिनादीगु सनू क्वबियाच्वंपि पुजाहारीत दनाच्वंगु थासय् यहोशू नं झिनिगः ल्वहं थन, उपि आः तक नं अन हे दनी।

- 10 परमप्रभुं यहोशूयात मनूतयूत या धकाः धायेत उजं बियादीगु फुक्क पूमवंतलय् सनू क्वबिपि पुजाहारीत यर्दन खुसिया दथुइ दनाच्चन। इमिसं मोशां यहोशूयात उजं ब्यूगु फुक्क यात। मनूत हथाय् चाचां खुसि छिनावनाच्चन।
- 11 अले मनूत खुसिया उखे थ्यनेवं मनूतयसं खंक हे पुजाहारीत नं परमप्रभुया सनूनापं खुसि छिनावन।
- 12 मोशां इमित धाःथें स्बेनया कुल गादया कुल व मनशशेया बच्छि कुलया मिजंतयसं ल्वाभः ज्वनाः इस्राएलीतय् न्ह्यःने हे खुसि छिनावन।
- 13 इमि ल्वाभः ज्वनातःपि पिइद्रः (४०,०००) ति मिजंत लडाईं यायेत परमप्रभुया न्ह्यःने खुसि छिनाः यरीहोया मैदानपाखे वन।
- 14 उखुन्हू हे इस्राएलीतयगु न्ह्यःने परमप्रभुं यहोशूयात तःधंकल। इमिसं वयात मोशायात थें हे वयागु जिवंकाछि हनाबना यात।
- 15 अले परमप्रभुं यहोशूयात धयादिल,
- 16 “साक्षीया सनू क्वबिपि पुजाहारीतयूत यर्दनं पिहां वा धकाः उजं ब्यु।”
- 17 उकिं यहोशू पुजाहारीतयूत, “यर्दनं पिहां वा” धकाः उजं बिल।
- 18 परमप्रभुया बाचा चिनादीगु सनू क्वबिपि पुजाहारीत यर्दनया दथुं पिहां वयाः सिथय् पलाः तयेवं यर्दनया लः थःगु थासय् लिहां वल व न्हापा थें तःजाः जुयाः न्ह्यात।
- 19 इस्राएलीतयसं न्हापांगु लाया झिगूगु न्हिखुन्हू यर्दनं वयाः यरीहोया पुर्बय् लाःगु गिलगालय् पाल ग्वयाः बाय् च्वन।
- 20 यहोशू अन यर्दनं हःगु झिनिगः ल्वहें थन।
- 21 वं इस्राएलीतयूत थथे धाल, “छिमि मचाखाचातयसं लिपा छुं जुयाः थः बौपिन्त थुपि ल्वहंतयगु अर्थ छु खः धकाः न्यन धाःसा,
- 22 अबलय् छिमिसं इमित थथे धा, ‘इस्राएलीत गंगु बँ जुयाः यर्दन खुसि छिनावःगु खः।’
- 23 झीपि लाल समुद्र छिना मवंतले गथे परमप्रभु छिमि परमेश्वरं लाल समुद्रया लः चीकाः गंकादीगु खः अथे हे परमप्रभु छिमि परमेश्वरं झीपि यर्दन खुसि छिना मवंतले झीगु न्ह्यःने यर्दनयात गंकादिल।
- 24 पृथ्वीइ च्वपि फुक्क मनूतयसं परमप्रभुया ल्हाः बल्ला धकाः सीमा अले छिमिसं न्ह्याबलें परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु ग्याःचिकु कायेमा धकाः थ्व फुक्क जूगु खः।”

5

गिलगालय् इस्राएलीतयूत म्हय् चिं तःगु

- 1 इस्राएलीतयसं खुसि मळीतले परमप्रभुं यर्दनयात गंगु बँ यानादीगु खँ यर्दनया पच्छिमय् च्वपि एमोरी जुजुपिन्सं व समुद्रया सिथय् च्वपि कनानी फुक्क जुजुपिन्सं न्यन। इस्राएलीतयसं यानाः इमिगु नुगः भाराभारा मिनाः साहस मन्त।
- 2 उबलय् परमप्रभुं यहोशूयात धयादिल, “चोल्वहंया चुपित दयकाः इस्राएलीतयगु म्हय् चिं तयाब्यु।”*
- 3 उकिं यहोशू चोल्वहंया चुपि दयकाः गिबियथ-हाअरालोथय्* इस्राएलीतयगु म्हय् चिं तयाबिल।
- 4 यहोशू इमित म्हय् चिं तयके माल, छायाधःसा मिश्रं पिहांवःपि लडाइँलय् वनेफुगु उमेर दुपि सकलें मनूत मरुभूमिया लँय हे सित।
- 5 मिश्रं पिहांवःपि इपि फुक्क मिजंतयगु म्हय् चिं तये धुंक्गु खः, तर मिश्रं वये धुंकाः मरुभूमिया लँय बूपि मिजंमस्तयगु धाःसा म्हय् चिं तःगु मदुनि।
- 6 मिश्रं त्वःतूबलय् लडाइँलय् वनेफुगु उमेर दुपि फुक्क मनूतयसं परमप्रभुया उजं मानय् मयाःगुलि इपि मसितले इस्राएलीत पिइदँ तक चाचाःहिला जुल। छायाधःसा दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु देश झीत बी धकाः इमि पुर्वातलिसें पाफयाः बचं बियादीगु देश इमित खंकेबी मखु धकाः वयक्कलं पाफयादीगु खः।*
- 7 अथे जुयाः वयक्कलं इमिगु थासय् इमि कायपिन्त ब्वलंकादिल, लँय थुमिगु म्हय् गुबलें चिं मतःगुलि यहोशू इमिगु म्हय् चिं तयक्कल।
- 8 उगु फुक्क जातियापि मनूतय म्हय् चिं तके धुंकाः, इपि घाः मलंतले छाउनीइ हे च्वनाच्चन।
- 9 अले परमप्रभुं यहोशूयात धयादिल, “थौं जिं छिमिकेनं मिश्रय् दास जुयाच्चंगुया लज्या चीकाछवयागु दु।” उकिं व थाय्यात थौं तक नं गिलगाल† धकाः धाइ।
- कनान देशय् न्हापांगु छुत्काराया नखः हंगु
- 10 इस्राएलीत यरीहोया मैदानया गिलगालय् पाल ग्वयाच्चने धुंकाः लाया झिंप्यंगु न्हिया सन्ध्याकाः इलय् इमिसं छुत्काराया नखः हन।*
- 11 छुत्काराया नखःया कन्हय् खुन्हू इमिसं उगु देशय् सःगु नसा, सोडा मतःगु मरि व सियातःगु अन्न नल।*
- 12 इमिसं व देशय् सःगु अन्न नःगु कन्हय् खुन्हू हे मन्ना कुतुं वयेगु दित। उबलय् निसें इस्राएलीतयके मन्ना हानं गुबलें मन्त। उकिं उगु दनिसें इमिसं कनान देशयागु अन्न नल।*

परमप्रभुया सिपाइँतय् कप्तान

- 13 यहोशू यरीहोया न्ह्यःने दुबलय् वं थःगु न्ह्यःने छम्ह मनू ल्हातय् तरवार ज्वनाः दनाच्चंगु खन। यहोशू वयागु न्ह्यःने वनाः न्यन, “छि जिमि पाखेयाम्ह खः कि शत्रु पाखेयाम्ह?”

* 5:2 ५:२-६ उत १७:१-१४ * 5:3 ५:३ गिबियथ-हाअरालोथ थुकिया अर्थ म्हय् चिं तःगुया डाँडा * 5:6 ५:४-६ गन्ती १४:२८-३५ † 5:9 ५:९ गिलगाल गिलगाल सः हिब्रू भाषाय् ग्वारंतुलेगु वा चीकाछवयेगु थें च्वँ * 5:10 ५:१० प्रस १२:१-१३; गन्ती १:१-१४ * 5:11 ५:११ प्रस १६:४-८ * 5:12 ५:१२ प्रस १६:३५

14 व मनुखं धाल, “मखु, जि ला आः परमप्रभुया सेनाया कप्तान जुयाः वयागु दु।” अनलि यहोशू बँय् भ्वसुलाः भागि यात अले वयात न्यन, “जिमि प्रभुं, थः दासयात छु धयादी?”

15 परमप्रभुया सेनाया कप्तानं यहोशूयात धाल, “थःगु तुति लाकां त्व, छायाःसा छ दनाच्वंगु थाय पवित्र खः।” अले यहोशू अथे हे यात।

6

इस्त्राएलीतयसं यरीहो त्याकाकाःगु

- 1 इस्त्राएलीतयगु कारणं यरीहोया फुक्क धवाखात बल्लाक तिनातल। सुं पिने पिहां मवः, सुं दुने दुहां मवं।
- 2 परमप्रभुं यहोशूयात धयादिल, “स्व! जिं यरीहो, अनयाम्ह जुजु व सकलें सिपाईतयत छंगु लहातय बियागु दु।
- 3 ल्वाभः ज्वनातःपि सिपाईतलिसें छकः शहरया छचाःखेरं चाःहिलाः वा। खुन्हु तक छिमिसं अथे हे या।
- 4 न्हयम्ह पुजाहारीत फैया नेकूया न्हयपु तुरही ज्वनाः बाचा चिनादीगु सनूया न्ह्यः न्ह्यः न्यासि वनेमाः। न्हयन्हु खुन्हु छिमिसं व शहर न्हयकः तक चाःहिला च्वंबलय पुजाहारीतयसं तुरही पुइमाः।
- 5 ताःई तक फैया नेकूया तुरही पुयाच्वंगु छिमिसं ताइबलय फुक्क मनूत तस्सलं हालेमाः, अले शहरया पखाः क्वय् थयंक दुनी। अले फुक्क मनूत थथःगु न्ह्यःने तप्यंक न्ह्यज्यानावनेमाः।”
- 6 अथे जुयाः नूनया काय यहोशू पुजाहारीतयत सःताः धाल, “परमप्रभुया बाचा चिनादीगु सनू क्वब्यु, अले न्हयम्ह पुजाहारी फैया नेकूया न्हयपु तुरही ज्वनाः थुकिया न्ह्यःने न्यासि वनेमाः।”
- 7 अले वं मनूतयत धाल, “न्ह्यज्यानाः शहरया प्यखेरं चाःहिलाः वा। ल्वाभः ज्वनातःपि धाःसा परमप्रभुयागु सनूया न्ह्यः न्ह्यः न्यासि वनेमाः।”
- 8 यहोशू थ्व खँ मनूतयत धाये धुंकाः न्हयम्ह पुजाहारीत फैया नेकूया न्हयपु तुरही पुपुं परमप्रभुया न्ह्यःने न्ह्यज्यात, अले परमप्रभुया बाचा चिनादीगु सनू इमिगु ल्यूल्यु वन।
- 9 छपुचः सेना तुरही पुइपि पुजाहारीतयगु न्ह्यः न्ह्यः न्यासि वन, छपुचः सेना बाचा चिनादीगु सनूया ल्यूल्यु वन। पुजाहारीत फैया नेकूया तुरही पुपुं वनाच्वन।
- 10 यहोशू मनूतयत थथे धकाः उजं ब्युगु खः, “हाले मते! जिं मधातले म्हुतुं छसः नं पिकाये मते, जिं ‘हा!’ धाइबलय जक हा।”
- 11 थुकथं वं परमप्रभुयागु सनूयात छकः शहरया छचाःखेरं चाःहिकल। अले इपिं छाउनीइ लिहां वयाः अन हेबाय च्वन।
- 12 यहोशू सुथ न्हापां दन व पुजाहारीतयसं परमप्रभुयागु सनू क्वबिल।
- 13 फैया नेकूया न्हयपु तुरही ज्वनाच्वंपि न्हयम्ह पुजाहारीत परमप्रभुयागु सनूया न्ह्यः न्ह्यः फैया नेकूया तुरही पुपुं न्यासि वन। छपुचः सेना इमिगु न्ह्यःने अले छपुचः सेना सनूया ल्यूल्यु वन। पुजाहारीत तुरही पुपुं न्यासि वन।
- 14 थुकथं निन्हु दुखुन्हु नं इपिं शहरया छचाःखेरं छकः चाःहिलाः छाउनीइ लिहां वल। खुन्हु तक इमिसं अथे हे यात।
- 15 न्हयन्हु दुखुन्हु सुथ न्हापां हे इपिं दनाः उकथं हे शहरया छचाःखेरं न्हयकः चाःहिला वल। उखुन्हु जक इमिसं न्हयकः तक शहर चाःहिल।
- 16 न्हयकःया पालय पुजाहारीतयसं फैया नेकूया तुरही पूबलय यहोशू मनूतयत धाल, “हा! छायाःसा परमप्रभुं छिमित थ्व शहर बियादीगु दु।
- 17 थ्व शहर व थुकी दुगु फुक्क नाशया नितिं परमप्रभुयात देछाःगु दु। राहाब वेश्या व वयागु छँय वनापं दुपिन्त जक त्वःताबीमाः, छायाःसा झीसं छवयापि जासूसतयत वं सुचुकुगु खः।
- 18 “तर देछाःगु छुं नं छिमिसं काये मते, मखुसा काःम्हयसित हे नाश याइ। उपिं मध्ये छुं काल धाःसा छिमिसं इस्त्राएलीतयगु छाउनीइ दुःख व नाश हइ।
- 19 फुक्क लुँ, वहः, कँय व नँया थलबल परमप्रभुया नितिं पवित्र जू। उपिं परमप्रभुया धुकुतिइ तयेमाः।”
- 20 पुजाहारीतयसं फैया नेकूया तुरही पुल। उकिया सः न्यनेवं मनूत तस्सलं हाल। अबलय हे शहरया पःखाः क्वय् थयंक हे दुन। उकिं फुक्क मनूत तप्यंक न्हज्यात अले शहरय दुहां वनाः उकियात त्याका काल।*
- 21 इमिसं शहर परमप्रभुयात देछाल, अले व शहरय दुपिं मिसा, मिजं, ल्यायम्ह, बुरा व सा द्रुहं, फै व गधा फुक्कसित तरवारं नाश यानाबिल।
- 22 यहोशू व देशय चिवा काःवपिं उपिं निम्हयसित धाल, “व वेश्याया छँय वनाः छिमिसं वलिसें पाफयागु थें वयात व वनापं दुपिं फुक्कसित अनं पिका।”
- 23 उकिं चिवा काःवपिं निम्ह ल्यायम्ह मनूत वनाः राहाब, वया मांबौ, दाजुकिजापिं अले वनापं च्वंपिं फुक्कसित पिने हल। अले इमिसं वया फुक्क परिवारयात इस्त्राएलया छाउनीं पिने हयातल।
- 24 अले इमिसं व शहर व अन दुने दुगु फुक्क मिं छवयकाबिल। लुँ, वहः, कँय व नयागु थलबल धाःसा इमिसं परमप्रभुयागु धुकुतिइ तल।
- 25 राहाब वेश्या, वया बौया छँजः अले वनापं दुपिं फुक्कसित धाःसा यहोशू मस्यासे त्वःताबिल। छायाःसा यरीहोय चिवा कायेत छवःपिं मनूतयत वं सुचुकातःगु खः। थौं तक नं व इस्त्राएलीतयगु दथुइ च्वनाच्वंगु दु।*
- 26 उबलय यहोशू थथे धकाः पाफयकल, “सुनानं यरीहो शहरयात हाकनं दय्केगु कुतः यात धाःसा

वयात परमप्रभुया सरा: लाइ।

उकियागु जग तइम्ह मनूया दकलय् न्हापां बूम्ह काय् सी,

उकियागु ध्वाखा दयकीम्ह मनूया चिधिक:म्ह काय् सी।”*

27 थथे परमप्रभु यहोशूलिसें च्वनादिल व वयागु नां देशन्यंक बयबय जुल।

7

आकानया पाप

1 तर देछायेमा:गु धनमालया बारे इस्राएलीत विश्वास यायेबह: मजुल, यहदा कुलयाम्ह जेरहया छुइ, जब्दीया छय् व कर्मीया काय् आकानं देछायेमा:गु धनमालं छु काल। अथे जुया: इस्राएलीत खना: परमप्रभु तसकं तंचायादिल।

2 यहोशू बेथेलया पुर्बपाखे व बेथ-आवनया न्ह्य:ने ला:गु ऐ शहरय् यरीहों थथे धया: मनूत छवल, “अन वना: उकियागु चिवा का।” उपि मनूत वन अले ऐ शहरयागु चिवा काल।

3 इमिसं यहोशयाथाय लिहां वया: धाल, “शहरयात त्याका कायेत निद्र: (२,०००) वा स्वद्र: (३,०००) ति जक मनूत वंसा गा:, फुक्क वने म्वा:। फुक्क मनूतयत् अन वनेगु दु:ख बियादी मते, छायाधा:सा अन यक्व मनूत म्दु।”

4 उकिं स्वद्र: (३,०००) ति मनूत जक अन वन, अयनं ऐ शहरयापिन्सं इमित बुकल, अले इमित बिस्युं वने माय्काबिल।

5 ऐयापिं मनूतयसं इमि स्विखुम्ह ति मनूतयत् स्यात। इमिसं शहरया मू ध्वाखानिसें ल्वहं लिकायगु थाय् तक लिना: तँचाय् इस्राएलीतयत् स्यात। अनंलि ग्याना: इस्राएलीतयगु नुग: भाराभारा मिन।

6 अथे जगुलि यहोशू व इस्राएलीया नाय:पिन्सं थथ:गु वस: खुना: छेनय् धू हला: परमप्रभुया सनूया न्ह्य:ने बैय् भ्वसुला: सन्ध्याका: ई तक हे च्वनाच्चन।

7 अले यहोशू धाल, “हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं थुपि मनूतयत् एमोरीतयगु ल्हातय् बिया: नाश यायेत छाया यर्दन खुसि छिका: हयादियागु? जिपिं लयताया: यर्दन खुसिया उखे हे च्वनेमा:गु।

8 हे परमप्रभु, जिं छु धायेफु धका:, आ: इस्राएलीत ला थ: शनूतलिसें बगु दु!

9 कनानी व थ्व देशयापिं मेपिं मनूतयसं थ्व खँ न्यनेवं इमिसं जिमित घेरय् याना: पृथ्वीं जिमिगु नां हुया बी। अनं लिपा छिं थ:गु त:धंगु नांया लागिं छु यानादी?”

10 परमप्रभुं यहोशयात धयादिल, “दँ! छ छाया बैय् भ्वसुलाच्चनागु?”

11 इस्राएलं पाप या:गु दु। जिं इपिलिसें चिनागु बाचा इमिसं त्वाथूगु दु। देछायेमा:गु धनमालं इमिसं छुं का:गु दु, इमिसं खुया का:गु दु। इमिसं मखुगु खँ ल्हाना: उकियात थ:गु धनमालनापं त:गु दु।

12 उकिं इस्राएलीत थ: शनूतय् न्ह्य:ने दने फइ मखु। शनूतयगु न्ह्य:ने इपिं बिस्युं वनी। छायाधा:सा इपिं थ:पिं हे देछायेमा:गु धनमाल जूगु दु। छिमिसं थ:गु दथुं देछायेमा:गु धनमालयात नाश याना मछवतले जि छिपिनापं च्वने मखु।

13 “हँ! मनूतयत् शूद्र या। इमित थथे धा, ‘कन्हयया लागि थ:त शूद्र या। छायाधा:सा परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी, हे इस्राएल, देछायेमा:गु छुं धनमाल छिमिके दु। छिमिसं उकियात चीका मछवतले छिपिं शनूतयगु न्ह्य:ने दने फइ मखु।

14 “ ‘उकिं सुथय् छिपिं थथ:गु कुलकथं न्ह्य:ने वा, व गगु कुलयात परमप्रभुं क्यनादी। व कुल वंश-वंश याना: न्ह्य:ने वयेमा:। गगु वंशयात परमप्रभुं क्यनादी। व वंशं छगु छगु छँज: याना: न्ह्य:ने वयेमा:। गगु छँज:यात परमप्रभुं क्यनादी व छँजलं छम्ह छम्ह मनू याना: न्ह्य:ने वयेमा:।

15 देछायेमा:गु धनमालनापं ज्वनीम्हयसित व वयाके दुगु फुक्क मिइ छवय्काछव। छायाधा:सा वं परमप्रभुयागु बाचा त्वाथूगु दु अले वं इस्राएलय् घच्चाइपुगु ज्या या:गु दु।”

16 यहोशू सुथ न्हापां दना: इस्राएलीतयत् कुल कुल याना: न्ह्य:ने हल, व यहदाया कुलयात क्यन।

17 वं यहदाया वंश वंश याना: न्ह्य:ने हल व जेरहया वंशयात क्यन। अले वं जेरहया वंशया छँज: छँज: याना: न्ह्य:ने हल व जब्दीया छँज:यात क्यन।

18 अले छँज:यापिं मिजंत छम्ह छम्ह न्ह्य:ने हल। यहदा कुलया कर्मीया काय् आकानयात ज्वन (कर्मी जब्दीया काय् ख:, जब्दी जेरहया काय् ख:।)

19 अले यहोशू आकानयात धाल, “हे जिमि काय्, परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरयात महिमा ब्यु, वय्क:यात इज्जत या! अले छं छु यानागु दु व जित: धा, जिगु न्ह्य:ने व खँ सुचुके मते।”

20 आकानं यहोशूयात धाल, “धात्थें ख:, जिं परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरयागु विरोधय् पाप यानागु दु। जिं थथे याना,

21 झीसं लाका कयागु सामानय् जिं बेबिलोनयागु छपु बांला:गु गा, निस: शेकेल ति वह:* व नेय्ग् शेकेल ति लुँयागु† कथि खनाबलय् जित: ल्व:वन अले जिं उपि कया। उपि जिगु पाल दुने बैय् सुचुका तयागु दु। व दकलय् क्वय् वह: दु।”

22 अले यहोशू मनूत छवल, इपिं पालय् ब्वांय् वन। उपि धनमाल पालय् सुचुकात:गु जुयाच्चन, वह: धा:सा दकलय् क्वय् दु।

23 अले इमिसं उपि धनमाल पालं पिकया: यहोशू व फुक्क इस्राएलीतयथाय हल। उपि धनमाल परमप्रभुया न्ह्य:ने तयाबिल।

* 6:26 ६:२६ १ राज १६:३४ * 7:21 ७:२१ निस: शेकेल निगु किलोग्राम ति † 7:21 ७:२१ नेय्ग् शेकेल बच्छि किलोग्राम ति लुँ

- 24 अले यहोशू व सकल इस्राएलीतयसं जेरहया काय आकानयात व वहः, गा, लुँयागु कथि, वया कायम्ह्याय्पि, वया सा द्रुहं, गधात व फैत, पाल अले वयाके दुगु फुक्क धनमालनापं आकोरया न्हसिकापय् हल।
- 25 यहोशू धाल, “छं छाया जिमित दुःख बियागु? थौं परमप्रभुं छन्त दुःख बियादी।”
- अले फुक्क इस्राएलीतयसं वयात ल्वहँतं कयक्ल। वया छँजः व सम्पत्तियात नं ल्वहँतं कयक्काः छवय्काबिल।
- 26 इमिसं वयागु सीम्हय ल्वहँयागु तःधंगु दुं मुंकल। गुगु थौं तक नं दयाच्वंगु दु। अले परमप्रभुयागु ग्यानापुगु तं क्वलात। उकिं व थाय्यागु नां थौं तक नं आकोरयागुः न्हसिकाप जुयाच्वंगु दु।

8

ऐ शहर त्याकाकाःगु

- 1 अले परमप्रभुं यहोशूयात धयादिल, “ग्याये मते, नुगः क्वतुंके मते! फुक्क सेना ज्वनाः ऐ शहरय् हमला या हँ। ऐयाम्ह जुजु, वया प्रजा, वयागु शहर व वयागु देशयात जिं छंगु ल्हातय् बियागु दु।
- 2 छं यरीहो व वया जुजुयात छु छु यानागु खः, ऐ व वया जुजुयात नं अथे हे या। अनयागु धनमाल व अनयापि पशुत धाःसा छिमिसं थःगु निति काये फइ। शहरया ल्युने हमला यायेत सुला च्वँ।”
- 3 उकिं यहोशू फुक्क सेनालिसें ऐनापं ल्वाः वन। वं बांलाक ल्वायेफुपि स्विद्रः सिपाइँत ल्ययाः इमित चान्हय् हे छवल।
- 4 वं इमित थथे धकाः उजं बिल, “स्व, छिपिं व शहरया ल्युने हमला यायेत सुला च्वँ। शहरं यक्व तापाक्क वने मते। छिपिं सकल होश यानाच्वँ।
- 5 जिनापं दुपिं मनुतलिसें जि शहरपाखे न्ह्यज्याये। न्हापा थें इपिं जिपिलिसें ल्वायेत वइबलय् जिपिं न्हापा थें इमिगु न्ह्यःनेनं बिस्युं वने।
- 6 इमिसं झीत ल्यू वइ व झीसं इमित शहरं यक्व तापाक्क पित हये, छायाधाःसा इमिसं धाइ, ‘न्हापा थें इस्राएलीत झीगु न्ह्यःनेनं बिस्युं वनाच्वंगु दु।’ उकिं जिपिं इमिगु न्ह्यःनेनं बिस्युं वनेबलय्
- 7 छिमिसं सुलाच्वंगु थासं वनाः शहरयात त्याका का, छायाधाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु ल्हातय् व बियादी।
- 8 शहर त्याकाकाइबलय् छिमिसं उकियात मिं छवय्काब्यु। परमप्रभुं धयादी थें छिमिसं या। जिगु उजं छिमिके दु।”
- 9 अले यहोशू इमित छवल। इपिं वनाः ऐयागु पच्छिमपाखे बेथेल व ऐयागु दथुइ सुलाच्वन। यहोशू धाःसा उखुन्हु चान्हय् मनुतनापं च्वन।
- 10 यहोशू सुथ न्हापां दन, सिपाइँतयत मुंकाः इस्राएलीतय नायःतनापं इमिगु न्ह्यः न्ह्यः ऐपाखे वन।
- 11 इपिनापं दुपिं सकलें सिपाइँत शहरया न्ह्यःने वल। इपिं ऐयागु उत्तरपाखे बाय् च्वन। इमिगु व ऐ शहरयागु दथुइ ब्यासि दु।
- 12 यहोशू न्यादः ति सिपाइँतयत शहरयागु पच्छिमपाखे बेथेल व ऐयागु दथुइ हमला यायेत सुचुका तल।
- 13 इमिसं मू सेनायात उत्तरपाखे व सुलाच्वंपिन्त धाःसा पच्छिमपाखे तल। उखुन्हु चान्हय् यहोशू धाःसा ब्यासिइ हे च्वन।
- 14 ऐयाम्ह जुजुं थ्व खंबलय् व अले उगु शहरयापिं सकले मिजंत सुथ न्हापां दनाः हथाय् चाचां इस्राएलीतलिसे ल्वायेत वन, अले अराबा खनेदइगु क्वछिनातःगु थासय् थ्यंकः वन। शहरया ल्युने थःपिनापं ल्वायेत मनुत सुलाच्वंगु दु धइगु खँ वं मसिल।
- 15 यहोशू व सकल इस्राएलीत इमिगु न्ह्यःने बिस्युं वंपिं थें यानाः मरुभूमिपाखे व्वाँय् वन।
- 16 ऐ शहरयापिं मनुतयत लिनाछवयेत सकल इस्राएली मिजंतयत सःतल। अले यहोशूयात ल्यूल्युं इपिं शहरं यक्व तापाक थ्यन।
- 17 ऐ व बेथेलयापिं फुक्क मिजंतयसं इस्राएलीतयत ल्यू वन। इमिसं शहरयात ह्वातां त्वःताः इस्राएलीतयत ल्यू वन।
- 18 अले परमप्रभुं यहोशूयात धयादिल, “छंगु ल्हातय् दुगु भाला ऐपाखे न्ह्यज्याकि, छायाधाःसा जिं व शहरयात छंगु ल्हातय् तयाबी।” अथे जुयाः यहोशू थःगु भाला ऐपाखे न्ह्यज्याकल।
- 19 वं थथे यायेवं उपिं सुलाच्वंपिं सिपाइँत थःगु थासं दनाः न्ह्यज्यात। इमिसं शहर दुने दुहां वनाः उकियात त्याका काल। अले हथासं शहरयात मिं छवय्काबिल।
- 20 ऐयापिं मिजंतयसं ल्युने फस्वःबलय् शहरया कुँ आकाशपाखे वनाच्वंगु खंकल। इपिं थुखे उखे गन नं बिस्युं वने मफुत। छायाधाःसा मरुभूमिपाखे बिस्युं वंपिं इस्राएलीत लिहां वयाः न्हापां थःपिन्त ल्यूवःपिं ऐयापिन्त हमला यात।
- 21 यहोशू व सकल इस्राएलीतयसं उपिं सुलाच्वंपिन्सं शहरयात त्याकाकाःगु व शहरं कुँ पिहां वयाच्वंगु खंबलय् इमिसं लिहां वयाः ऐयापिं मिजंतयत स्यात।
- 22 लँय् हमला यायेत सुलाच्वंपिं सिपाइँत नं शहरं पिहां वल। थथे गुलि इमिगु थुखे व गुलि उखेपाखे जुयाः इपिं इस्राएलीतयगु दथुइ लात। व इस्राएलीतयसं छम्हयसित नं मत्वःतुसें सकसितं स्यानाबिल।
- 23 ऐयाम्ह जुजुयात धाःसा इमिसं ज्वनाः यहोशूयाथाय् हल।
- 24 इस्राएलीतयसं ऐयापिं सकल मिजंतयत थःपिन्त ल्यूगु मरुभूमिया ख्यलय् स्याये धुंकाः सकल इस्राएलीत ऐ शहरय् लिहां वल, व अन दुपिं सकसितं हे स्यात।
- 25 उखुन्हु ऐयापिं फुक्क मनुतयत, झिनिद्रः मिसा-मिजंतयत स्यानाबिल।
- 26 ऐ शहरय् च्वनिपिं फुक्क नाश मजुतले यहोशू भाला ऐपाखें स्वय्कातल।

- 27 परमप्रभु यहोशूयात धयादी थें इस्राएलीतयसं व शहरयापि सा द्रुहं व लाकाकाःगु माल थःगु हे निरिति क्वबिया यंकल।
 28 थथे यहोशू ऐ शहरयात मि छ्वयकाः भस्म यानाबिल। व थौं तक नं झिजांमिजां जुयाच्चंगु दु।
 29 वं ऐयाम्ह जुजुयात छगू थामं सुयाबिल अले वयात सन्ध्याकाः ई तक हे अन तथा तल। सूर्य बिनावंगु इलय् वं वयागु म्हयात थामं क्वकयाः शहरयागु ध्वाखाया क्वय् वांछवयाबिल। इमिसं सीम्ह च्वय् ल्वहंयागु द्रुं मुंकाबिल। व थौं तक द हे दनि।

एबाल डाँडाय् बाचा ब्वंगु

- 30 अले यहोशू परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया लागि एबाल डाँडाय् छगू वेदी दयकल, ✨
 31 परमप्रभुया दास मोशां इस्राएलीतयत् ब्यूगु उजंकथं नयागु ज्याभलं मथ्यूगु ल्वहंतयगु छगू वेदी दयकल। उकी इमिसं परमप्रभुयागु निरिति होमबलि व मेलबलि छाल। ✨
 32 यहोशू इस्राएलीतयत् न्ह्यःने मोशां च्वःगु व्यवस्थाया नक्कल ल्वहंतयत् च्वल।
 33 इस्राएलीतयत् सुवाः बीमा धकाः परमप्रभुया दास मोशां न्हापा हे उजं ब्यू थें परदेशी, स्वदेशी, सकल इस्राएली, इमि नायःत, हाकिमत व न्याय याइपिनापं परमप्रभुयागु बाचा चिनादीगु सन् क्वबिपि लेवी पुजाहारीतयगु न्ह्यःने सन् न्या निखेपाखे बच्छि एबाल डाँडाय् लिकक व मेपि बच्छि गीरीज्जीम डाँडाय् लिकक दन। ✨
 34 अनलि यहोशू व्यवस्थाया फुक्क खँवः, सुवाः व सराः, व्यवस्थाया सफुलिइ गथे च्वयातःगु खः छति मपाक ब्वन।
 35 मोशां उजं ब्यूगु फुक्क खँ छगू नं मत्वतुसैं मिस्त, काय्मह्यायपि, इपिलिसैं च्वनिपि परदेशीत व इस्राएलयापि फुक्क खलःयात यहोशू ब्वना न्यंकल।

9

गिबोनीतयसं ध्वंलाःगु

- 1 यर्दनया पच्छिमपाखे पहाडी देशय् व पच्छिमया फेदीइ अले लेबनान तक भूमध्यसागरया सिथय् च्वनिपि फुक्क हित्ती, एमोरी, कनानी, परिज्जी, हिब्बी व यबूसी जुजुपिन्सं थ्व खँ न्यनाः
 2 छप्पें जुयाः यहोशू व इस्राएलीतलिसैं ल्वायेत छथाय् मुन।
 3 गिबोनयापि मन्तयसं धाःसा यहोशू यरीहो व ऐयात छु याःगु खः व न्यने धुंकाः
 4 थःपिन्त बचय् यायेत ध्वंलायेगु बिचाः यात। अले राजदूत थें जुयाः थःपिनि गथाया म्हय् भ्वाथःगु बोरा, गुइ धुंकूगु व पर्का तःगु दाखमघयागु भ्वाथःगु छँग्या म्हेचात तल।
 5 अले मिजंतयसं पुलांगु लाकां न्ह्यात अले भ्वाथःगु वसः फित। अले नयेत गंगु व फ्वसा वःगु मरि काल।
 6 अले इमिसं गिलगालयागु छाउनीइ यहोशूयाथाय् वयाः वयात व इस्राएलीतयत् धाल, “जिपि तापाःगु देशं वयापि खः। उकिं जिपिलिसैं सन्धि यानादिसैं।”
 7 अले इस्राएली मिजंतयसं हिब्बीतयत् धाल, “छिपि जिमिगु लिककसं च्वपि मन्त जुइफु। छिपिलिसे जिमिसं गथे यानाः सन्धि याये फइ?” ✨
 8 इमिसं यहोशूयात धाल, “जिपि छिम्ह हे दासत खः।”
 तर यहोशू इमित धाल, “छिपि सु खः, गनं वयागु खः?”
 9 इमिसं लिसः बिल, “जिपि छिम्ह दासत यक्व तापाःगु देशं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु नां न्यनाः वयागु खः, छायाधाःसा जिमिसं वय्कलं मिश्र देशय् यानादीगु फुक्क ज्याया बारे न्यनागु दु।
 10 यर्दनया पुर्बय् एमोरीतय् निम्हं जुजु, हेशबोनया जुजु सीहोनयात व अस्तारोतय् च्वंम्ह बाशानया जुजु ओगयात छु छु यानादीगु खः व नं न्यनागु दु। ✨
 11 उकिं जिमि ज्याथपि मन्त व जिमिगु देशयापि सकल मन्तयसं जिमित थथे धाल, ‘लँयात माःगु नयेगु नसा ज्वनाः इमित नापलाः हँ। अले इमित, “जिपि ला छिकपिनि हे दासत खः, उकिं जिपिलिसैं सन्धि यानादिसैं धकाः धा।” ’
 12 जिपि छितः नापलायेत हँ त्वःतागु न्हिइ क्वाःगु मरि ज्वनाः वयागु खः। तर स्वयादिसैं! थौं थ्व मरि गनाः फ्वसा वये धुंकल।
 13 जिमिसं दाखमघया थुपि छँग्या म्हेचा जायकाःबलय् थुपि न्हगु हे खः। तर स्वयादिसैं! आः गुइ धुंकल, लँपु ताहाःगुलि जिमिगु वसः व लाकां भ्वाथः जुइ धुंकल।”
 14 इस्राएली मिजंतयसं परमप्रभुयाके मन्यंसे इमिगु नयेगु नसां छुं कयाः गथे च्वं स्वल।
 15 अले यहोशू इमित मस्यासे हे तये धकाः इपिलिसैं सन्धि यात। अले खलःयापि नायःतयसं नं सन्धियात मानय् याये धकाः पाफल।
 16 सन्धि याःगु स्वन्हु लिपा इपि सतिक हे च्वनिपि जलाःखलाः खः धयागु खँ इस्राएलीतयसं सीकल।
 17 उकिं इस्राएलीत न्ह्याः वनाः स्वन्हु दुखुन्हु इमिगु शहर गिबोन, कपीरा, बेरोत व किर्यत-यारीमय् थयंकवल।
 18 अयनं इस्राएलीतयसं इमित मस्या, छायाधाःसा खलःयापि नायःतयसं इपिलिसैं परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरयागु नामय् पाफःगु खः। फुक्क खलकं थ्व खँयात कयाः नायःतलिसैं कचकच यात।

- 19 तर सकल नायःतयसं लिसः बिल, “जिमिसं हे इपिलिसें परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरया नामय् पाफयागु दु। उकिं आः झीसं इमित थी फइ मखु।
- 20 झीसं पाफये धुंकूगुलि इमित मस्यासे त्वःता हे बीमाः मखुसा परमेश्वरं झीत सजाँय बियादी।”
- 21 हानं नायःतयसं धाल, “इमित म्वाःका हे तयेमाः।” अथे जुयाः नायःतयगु थ्व बचंकथं इपिं फुक्क खलःया लागिं सिं पालीपिं व लः क्वबिपिं जुल।
- 22 यहोशू गिबोनयापिं मनूतयत् सःताः न्यन, “छिपिं थन जिमिगु सतिकक् च्वनीपिं जुयाः नं तापाःगु देशं वयागु धकाः धयाः छाया् जिमित ध्वंलानागु?
- 23 अथे जुयाः आः छिमित सराः लाःगु दु। छिमि मनूत न्ह्याबलें दास दासी जुयाः जिमि परमेश्वरयागु छेंय सिं पालीपिं व लः क्वबिपिं जुया हे च्वनी।”
- 24 अले इमिसं यहोशूयात लिसः बिल, “परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरं थः दास मोशयात थ्व देश फुक्क छिकपिन्त बीगु व थ्व देशयापिं फुक्क मनूतयत् नाश यायेगु उजं बियादीगु खँ जिमित धाःगु दु। छिकपिं खनाः जिपिं तसकं ग्यात। उकिं जिमिसं थथे यानागु खः।
- 25 आः स्वयादिसँ! जिपिं छिगु ल्हातय दु। जिमित छु याःसा छितः भिं व पाय्छि जुइ व हे यानादिसँ।”
- 26 थथे यहोशू इमित इस्राएलीतपाखें बचय् यात अले इमिसं इमित मस्यात।
- 27 उखुन्हु हे यहोशू इमित दास दासी दयकल, अले खलःया निति व परमप्रभु ल्ययादीगु थासय् वयकःया वेदीया निति सिं पालेगु ज्या व लः क्वबीगु ज्या याकल। परमप्रभुं थःगु आराधना यायेगु थाय् धकाः ल्ययादीगु थासय् थौं तक इमिसं उपिं ज्या यानाच्वंगु दु।

10

गिबोनीतयसं यहोशूयाके ग्वाहालि प्वंगु

- 1 यहोशू यरीहो व अनयाम्ह जुजुयात थें हे ऐ व अनयाम्ह जुजुयात नं त्याकाः नाश यात धयागु खँ यरूशलेमयाम्ह जुजु अदोनिसेदेकं न्यन। गिबोनीतयसं इस्राएलीतनापं सन्धि याःगु दु, अले इपिंनापं मिलय् जुगु दु धयागु खँ नं व न्यन।
- 2 जुजु व वया मनूत तसकं ग्यात, छायाधाःसा गिबोन छगू राजधानी शहर ति हे तःधं, व शहर ऐ स्वयाः तःधं व अनयापिं मनूत बांलाक ल्वायेसःपिं मनूत खः।
- 3 उकिं यरूशलेमयाम्ह जुजु अदोनिसेदेकं हेब्रोनयाम्ह जुजु होहाम, यर्मूतयाम्ह जुजु पिराम, लाकीशयाम्ह जुजु यापी व एलोनयाम्ह जुजु दबीरयात थथे धायके छवत,
- 4 “छि जिथाय् झायाः गिबोननापं ल्वायेत ग्वाहालि बियादिसँ, छायाधाःसा अन च्वपिं मनूतयसं यहोशू व इस्राएलीतलिसें सन्धि याःगु दु।”
- 5 अथे जुयाः यरूशलेम, हेब्रोन, यर्मूत, लाकीश व एलोनयापिं न्यामहं एमोरी जुजुपिन्सं थथःगु फुक्क सेना छथाय् मुंकाः गिबोनलिसें ल्वाः वन।
- 6 गिबोनीतयसं गिलगालया छाउनीइ यहोशूयाथाय् थ्व बुखँ छवल, “छःपिनि दासतयत् त्वःतादी मते। जिमिथाय् याकनं झायाः जिमित ग्वाहालि यानादिसँ, छायाधाःसा पहाडी देशय् च्वनिपिं एमोरीतय् फुक्क जुजुपिं जिपिनापं ल्वाः वयेत मुंगु दु।”
- 7 अथे जुयाः यहोशू थः सेना, दकलय् बांलाक ल्वायेसःपिं सिपाइँत कयाः गिलगालं न्ह्याः वन।
- 8 परमप्रभुं यहोशूयात धयादिल, “इपिं खनाः ग्याये मते, छायाधाःसा जिं इमित छंगु ल्हातय् बियागु दु। इपिं मध्ये सुं छम्ह नं छंगु न्ह्यःने दने फइ मखु।”

सूर्य दिनाच्वंगु

- 9 गिलगालं चच्छि न्यासि वनाः यहोशू व वया सेनां आकाझाकां एमोरीतयत् हमला यात।
- 10 परमप्रभुं एमोरीतयत् भ्वय्भ्वय् कंकादिल अले इस्राएलीतयसं इमित गिबोनय् बांमलाक बुकल। अले बेथ-होरोनया तँचाय् इमित लिनाः आजेका व मक्केदा तक हे स्यास्यां क्वहां वन।
- 11 हानं इपिं इस्राएलीतयगु न्ह्यःने आजेका तक हे तँचाय् बिस्युं वनाच्वंबलय् परमप्रभुं आकाशं इमिथाय् ततःग्वःगु प्वँ गाकादिल। इस्राएलीतयगु तरवारं सीपिं मनूत स्वयाः अप्वः मनूत प्वँ दायाः सित।
- 12 परमप्रभुं एमोरीतयत् इस्राएलीतयगु ल्हातय् बियादीखुन्हु यहोशू इस्राएलीतयगु न्ह्यःने परमप्रभुयात प्रार्थना यानाः धाल, “हे सूर्य, छ गिबोनया च्वय्, हे तिमिला, छ धाःसा अय्यालोनया ब्यासिया च्वय् दिना च्वँ।”
- 13 उगु जातिं शनूतयत् ब्वला मसातले सूर्य व तिमिला दिनाच्वन।
- थ्व खँ याशारया सफलुइ च्वयातःगु दु।
- सूर्य आकाशया दथुइ दिनाच्वन, न्हिछि हे सूर्य बिना मवं।*
- 14 परमप्रभुं छम्ह मनूया खँ न्यनादिल। उखुन्हु थें न्हापा व लिपा गुबलें मजू। धातथें हे इस्राएलीतयगु निति परमप्रभुं ल्वानादिल।
- 15 अनलि यहोशूनापं फुक्क इस्राएलीत गिलगालया छाउनीइ लिहां वल।

न्याम्ह एमोरी जुजुपिन्त स्याःगु

16 इपिं न्याम्ह जुजुपिं धाःसा बिस्सुं वनाः मक्केदाया गुफाय सुलाच्चन।

17 उपिं न्याम्हं जुजुपिं मक्केदाया गुफाय सुलाच्चंगु लुल धयागु सुचं यहोशूयाथाय् थयन।

18 वं धाल, “ततःग्वःगु ल्वहंत ग्वारातुइकाः गुफाया म्हुतुइ तयाब्यु, अले इमित पिा च्वनेत छुं मनूतयत् उकिया न्ह्यःने ति।

19 तर छिपिं दी मते, छिमि शत्रुतयत् लिना हे च्वँ, इमि ल्युने लाःपिन्त स्यानाछव। इमित थथःगु शहरय् दुहां वनेबी मते। छायाधाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं इमित छिमिगु ल्हातय् बियादीगु दु।”

20 यहोशू व इस्राएलीतयसं इमित नाश याःबलय् इमि बचय् जूपिं छुं मनूत जक परखाः दुगु थथःगु शहरय् दुहां वन।

21 सकल सेना मक्केदाया छाउनीइ यहोशूयाथाय् बांलाक लिहां वल। इस्राएलीतयगु विरोधय् सुनानं छसः नं न्वमवाः।

22 अले यहोशू धाल, “गुफाया म्हुतु चाय्काः इपिं न्याम्ह जुजुपिन्त गुफां लिकयाः जिथाय् हजि।”

23 इमिसं अथे हे यात- यस्शलेमयाम्ह जुजु, हेब्रोनयाम्ह जुजु, यर्मूतयाम्ह जुजु, लाकीशयाम्ह जुजु व एग्लेनयाम्ह जुजु, थुपिं न्याम्हं जुजुपिन्त गुफां पितहल।

24 इमिसं थुपिं जुजुपिन्त यहोशूयाथाय् हये धुंकाः वं इस्राएलयापिं सकल मनूतयत् सःतल अले इपिलिसे वःपिं लडाइँया सेना नायःतयत् सःताः धाल, “थुखे वा, छिमिगु तुति जुजुपिनिगु ककुइ ति।” अले इपिं वयाः थथःगु तुति थुमिगु ककुइ तल।

25 यहोशू इमित धाल, “ग्याये मते, नुगः क्वतुंके मते। बल्ला व साहसी जु, छायाधाःसा छिमिसं ल्वाय्माःपिं छिमि शत्रुत फुक्कसित परमप्रभुं थथे हे यानादी।”

26 अनंलि यहोशू इपिं जुजुपिन्त स्यात अले इमित न्यागू थामय् सुयाब्यु धकाः थः मनूतयत् आज्ञा बिल। इपिं सन्ध्याकाः ई तक थामय् हे यगानाच्चन।

27 सूर्य बिनावं बलय् यहोशू आज्ञा बिल अले इमित थामं क्वकयाः इपिं सुलाच्चंगु व हे गुफाय् वांछवयाबिल। गुफाया म्हुतुइ ततःग्वःगु ल्वहंत तयाबिल। उपिं ल्वहंत थौं तक नं अन हे दनि।

दच्छिनपाखे लाःगु शहर त्याकाकाःगु

28 उखुन्हु यहोशू हमला यानाः मक्केदा शहर त्याका काल। अले वं शहरयात नाश यानाबिल। अले वं अनयाम्ह जुजु व अन च्वपिं सकल मनूतयत् तरवारं स्यानाबिल। वं यरीहोयाम्ह जुजुयात याः थें मक्केदाया जुजुयात नं यात।

29 अनंलि यहोशू सकल इस्राएलीतनापं मक्केदां लिब्ना वन, अले उकियात हमला यात।

30 परमप्रभुं व शहर व अनयाम्ह जुजुयात इस्राएलीतयगु ल्हातय् बियादिल, अले वयात व अन दुपिं सकल मनूतयत् तरवारं स्यानाबिल। वं अन सुयातं नं बाकि मतल। यरीहोयाम्ह जुजुयात वं गथे याःगु खः अनयाम्ह जुजुयात नं वं अथे हे यात।

31 अनंलि यहोशू सकल इस्राएलीतलिसें लिब्नां लाकीशय् थयंकः वल। अले उकियात घेरय् यानाः हमला यात।

32 परमप्रभुं लाकीशयात इस्राएलीतयगु ल्हातय् बियादिल। थथे निगूगु दिखुन्हु इमिसं उकियात त्याका काल। वं लिब्नायात याःगु थें हे व शहर व अन दुपिं सकल मनूतयत् तरवारं नाश यात।

33 अबलय् हे लाकीशयात ग्वाहालि बीत गेजेरयाम्ह जुजु होराम वल। यहोशू वयात व वया सेनायात बुकल, छम्हयसित नं म्वाःका मतः।

34 अनंलि यहोशू सकल इस्राएलीतलिसें लाकीशं एग्लोनय् वन, उकियात घेरय् यानाः हमला यात।

35 उखुन्हु हे इमिसं उकियात त्याका काल, अले लाकीशय् याःगु थें तुं अनयापिं सकल मनूतयत् तरवारं नाश यानाबिल।

36 हानं यहोशू सकल इस्राएलीतनापं एग्लोनं हेब्रोनय् वन। इमिसं व शहरयात हमला यात।

37 इमिसं व शहरयात त्याका काल। अनयाम्ह जुजुयात, अन दुपिं सकल मनूतयत् व उकिया थुखे उखेया गांयापिं मनूतयत् तरवारं स्यानाबिल। इमिसं सुयातं बाकि मतसें एग्लोनय् याःगु थें तुं उकियात व अन दुपिं फुक्कसित भज्यंक नाश यानाबिल।

38 अले यहोशू सकल इस्राएलीतनापं दबीरय् लिहां वयाः उकियात हमला यात।

39 इमिसं जुजुनापं शहरयात व उकिया फुक्क गांयात त्याका काल। इमिसं अन दुपिं फुक्कसित भज्यंक नाश यानाबिल। इमिसं सुं छम्हयसित नं म्वाःका मतः। इमिसं हेब्रोन व लिब्ना अले अनयाम्ह जुजुयात याःगु थें तुं दबीर व अनयाम्ह जुजुयात नं यात।

40 थुकथं यहोशू पहाडी देश, दच्छिनया देश नेगेव, पच्छिमया फेदी, पुर्बया पाःचा व अनयापिं फुक्क जुजुपिन्त बुकल। वं छम्हयसित नं म्वाःका मतः। परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरं आज्ञा बियादीगु थें वं अन दुपिं फुक्कसित भज्यंक नाश यानाबिल।

41 थथे यहोशू कादेश-बर्नीनसें कयाः गाजा तक व गोशेननसें गिबोन तकयापिं मनूतयत् स्यानाबिल।

42 थुपिं फुक्क जुजुपिन्त इमिगु देशतनापं यहोशू छकलं हे त्याकल छायाधाःसा परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं हे इस्राएलीतयगु निर्ति ल्वानादीगु खः।

43 अनंलि यहोशू फुक्क सेनानापं गिलगालयागु छाउनीइ लिहां वल।

11

यहोशू उत्तरपाखे लाःगु शहरत त्याकाकाःगु

1 थ्व खँ न्यनाः हासोरया जुजु याबीनं मादोनयाम्ह जुजु योबाबयात, शिम्रोन व अक्षापयापिं जुजुपिन्त,

2 उत्तरया पहाडी देशय् च्वपि जुजुपिन्त, गालील समुद्रया दच्छिनयागु अराबाय् दुपि जुजुपिन्त अले पच्छिमया फेदीइ दुपि जुजुपिन्त व पच्छिमय् नेपोत डोरय् दुपि जुजुपिन्त,

3 पुर्ब व पच्छिमयापि कनानीतय् जुजुपिन्त, एमोरीतयत्, हितीतयत्, परिज्जीतयत् व पहाडी देशय् च्वपि यबूसीतयत् अले मिस्पा देशया हेर्मोन पर्वतयागु क्वय् पाखेयापि हिक्वीतयत् सःतके छ्वल।

4 इपि थःपिनि सेना ज्वनाः वल। इमिगु ल्याः यक्व अप्वः दु, समुद्र सिथया फि थें इमिके यक्व सल व रथ नं दु।

5 थुपि सकलें जुजुपि छथाय् मुनाः इस्राएलीतलिसें ल्वायेत मेरोम धाःगु तालया न्ह्यःने नापनापं छाउनी तल।

6 परमप्रभुं यहोशूयात धयादिल, “इपि खनाः ग्याये मते, छायाःसा कन्हय् थुबलय् हे इपि स्याःपि सकसितं जिं इस्राएलीतयगु ल्हातय् तयाबी। छं इमि सलतयगु तुतिख्वःया लिउने च्वंगु सँय्प्वॉय् चानाब्यु, अले इमिगु रथत मिं छ्वय्काब्यु।”

7 उकिं यहोशू थः सिपाइतनापं मेरोम नांयागु तालया न्ह्यःने आकाझाकां थयंकवयाः इमित हमला यात।

8 अले परमप्रभुं इमित इस्राएलीतयगु ल्हातय् बियादिल। व इस्राएलीतयसं इमित बुकाः उत्तरय् तःधंगु सीदोन व मिश्रपोत-मैम तक अले पुर्बय् मिस्पाया ब्यासि तक लिनार्यकल। छम्हयसित नं बाकि मतसैं इस्राएलीतयसं इमित स्यात।

9 परमप्रभुं आज्ञा बियादीगुकथं यहोशू इमित यात। वं इमि सलतयगु पुलिया ल्युने च्वंगु सँय्प्वॉय् चानाबिल अले इमि रथत मिं छ्वय्काबिल।

10 उबलय् यहोशू लिहां वयाः हासोर त्याका काल, अले अनयाम्ह जुजुयात तरवारं स्यानाबिल। न्हापा हासोर थुपि फुक्क देशतय् मू देश खः।

11 व शहरय् दुपि सकसितं तरवारं भज्यंक नाश यानाबिल। छम्हयसित नं बाकि मतल। अले हासोरयात यहोशू मि तयाः छ्वय्काबिल।

12 अले थुपि फुक्क शहरत इमि जुजुपिनापं यहोशू त्याका काल, अले परमप्रभुया दास मोशाया आज्ञाकथं इमित तरवारं भज्यंक नाश यानाबिल।

13 यहोशू हासोर शहर जक छ्वय्काब्युगु खः। डाँडाय् मेगु छुं शहरयात इमिसं मछ्वय्कू।

14 थुपि शहरतय् दक्व पशुत व धनमाल जुक्व इस्राएलीतयसं थःगु हे निति काल, मनूतयत् धाःसा इमिसं तरवारं स्यानाबिल। इमि छम्हयसित नं म्वाःका मतसैं नाश यानाबिल।

15 परमप्रभुं थः दास मोशायात बियादीगु आज्ञाकथं मोशां यहोशूयात आज्ञा बिल, अले यहोशू अथे हे यात। परमप्रभुं मोशायात छु छु आज्ञा बियादीगु खः, यहोशू उपि फुक्क पूवंकल।

यहोशू व इस्राएलीतयसं त्याकाकाःगु लागा

16 उकिं यहोशू थुपि देश त्याका काल – पहाडी देश, दच्छिनय् नेगेवया फुक्क इलाका, पहाडी देशय् वनीगु गोशेनया इलाका, पच्छिमया फेदी, अराबा व इस्राएलया पहाडी देश अले उकिया फेदीत फुक्क हे त्याकाः काःगु खः।

17 दच्छिनय् सेइर पाखेयागु हालाक डाँडांनिसैं हेर्मोन पर्वत क्वय्यागु लेबनानय् दुगु ब्यासियागु बाल-गाद तक त्याका काल। वं इमि सकल जुजुपिन्त ज्वनाः स्यात।

18 यहोशू इपि जुजुपिलिसैं यक्व दि तक ल्वात।

19 गिबोनय् च्वनिपिं हिक्वीत बाहेक मेगु छुं नं शहरयापि मनूतयसं इस्राएलीतलिसैं शान्तियागु सन्धि मयाः। फुक्क शहरयात इस्राएलीतयसं लडाइँ यानाः त्याकल।

20 छायाःसा परमप्रभुं इमिगु नुगः छायाकादीगु खः, अले इस्राएलीतलिसैं ल्वाके ब्युगु खः, परमप्रभुं मोशायात आज्ञा बियादीगु थें इपि माया मदयकं हे सकलें नाश जुइमा धकाः।*

21 अबलय् यहोशू पहाडी देशय् वनाः हेब्रोन, दबीर, अनाब, यहदा व इस्राएलयागु फुक्क पहाडी देशय् च्वनिपिं अनाकीतयत् नाश यानाबिल। यहोशू इमिगु शहरनापं इमित भज्यंक नाश यानाबिल।*

22 इस्राएलीतयगु देशय् छम्ह नं अनाकीत ल्यं मन्त। गाजा, गात व अशदोदय् जक छुं ल्यन।

23 थथे परमप्रभुं मोशायात धयादीगु थें हे यहोशू फुक्क देश त्याका काल। अले यहोशू व देश इस्राएलयात सर्बयकथं इमिगु कुल कुल यानाः इनाबिल। अनलि देशय् शान्ति जुल।

12

मोशां यर्दन पुर्बय् त्याकूपि जुजुपि

गन्ती २१:२१-३५, व्य २:२४-३:१-११

1 यर्दनया पुर्बय् दच्छिनय् अर्नोन खुसिनिसैं उत्तरय् हेर्मोन पर्वत तक अर्थात अराबया पुर्ब पाखेया फुक्क लागा इस्राएलीतयसं त्याकाकाःगु खः। इस्राएलीतयसं त्याकाकाःगु व लागायापि निम्ह जुजुपि थुपि खः –

2 छम्ह हेब्रोनय् राज्य याइम्ह एमोरी जुजु सीहोन, वं अर्नोन खौचया च्वसं दुगु अरोएर शहरनिसैं अम्मोनीतयगु सिमानायागु यब्बोक खुसि तक राज्य याइगु खः। उकी बच्छि गिलाद नं लाः।

3 वं अराबाया पुर्बय् गालील समुद्रनिसैं दच्छिनय् मृत-सागर तक, अले च्वय् बेथ-यशीमोतपाखे व दच्छिनय् पिसगाया क्वय्यागु पाःचा तक नं राज्य याइगु खः।

4 मेम्ह अस्तारोत व एद्रेइलय् राज्य यानाच्चम्ह बाशानया जुजु ओग। व रपाइँ धाःगु ततःधिकःपिं मनूतय् पुचःयाम्ह लिपांम्ह मनू खः।

5 वं हेर्मोन पर्वत, सलका व फुक्क बाशानय् गशूरीत व माकातीतय् सिमाना तक व हेशबोनया जुजु सीहोनयागु सिमाना तक व बच्छि गिलादय् राज्य याःगु खः।

6 परमप्रभुया दास मोशा व इस्राएलीतयसं इपिं निम्ह जुजुपिन्त बुकल। परमप्रभुया दास मोशां रुबेनीतयत्, गादीतयत् व मनश्शेया बच्छि कुलयात अधिकार यायेत थुपिं निम्ह जुजुपिनिगु देश बिल।*

यहोशू बुकूपिं यर्दनया पच्छिमया जुजुपिं

7 यर्दनया पच्छिमपाखे लेबनानया ब्यासियागु बाल-गादंनिसें सेइया तँचाय् दुगु हालाक डाँडा तकयागु थीथी देशयापिं जुजुपिन्त यहोशू व इस्राएलीतयसं बुकल। यहोशू इमिगु देश ब्वथल अले छगू छगू कुलयात इमिगु भाग बिल।

8 पहाडी देश, पच्छिमया फेदी, अराबा, अराबा क्वहां वनीगु पुर्बया पाःचा, मरुभूमि व दच्छिनय् नेगेव देशयापिं हिती, एमोरी, कनानी, परिज्जी, हिब्बी, व एबूसीतय् जुजुपिं थुपिं खः –

9 यरीहोयाम्ह जुजु छम्ह, बेथेलया लिकक ऐयाम्ह जुजु छम्ह,

10 यरूशलेमयाम्ह जुजु छम्ह, हेब्रोनयाम्ह जुजु छम्ह,

11 यर्मूतयाम्ह जुजु छम्ह, लाकीशयाम्ह जुजु छम्ह,

12 एलोनयाम्ह जुजु छम्ह, गेजेरयाम्ह जुजु छम्ह,

13 दबीरयाम्ह जुजु छम्ह, गेदेरयाम्ह जुजु छम्ह,

14 होर्मायाम्ह जुजु छम्ह, आरादयाम्ह जुजु छम्ह,

15 लिब्नायाम्ह जुजु छम्ह, अदल्लामयाम्ह जुजु छम्ह,

16 मक्केदायाम्ह जुजु छम्ह, बेथेलयाम्ह जुजु छम्ह,

17 तप्पूहयाम्ह जुजु छम्ह, हेपेरयाम्ह जुजु छम्ह,

18 अपेकयाम्ह जुजु छम्ह, लश्शारोनयाम्ह जुजु छम्ह,

19 मादोनयाम्ह जुजु छम्ह, हासोरयाम्ह जुजु छम्ह,

20 शिम्रोन-मोरनयाम्ह जुजु छम्ह, अक्षापयाम्ह जुजु छम्ह,

21 तानाकयाम्ह जुजु छम्ह, मगिदोयाम्ह जुजु छम्ह,

22 कादेशयाम्ह जुजु छम्ह, कर्मेलया योक्नामयाम्ह जुजु छम्ह,

23 नेपोत डोरयाम्ह जुजु छम्ह, गिलगालया गयीमयाम्ह जुजु छम्ह,

24 अले तिसीयाम्ह जुजु छम्ह,

थुपिं सकलें यानाः स्वीछम्ह जुजुपिं दु।

13

त्याका कायेमानिगु देशत

1 यहोशू बुरा जुइ धुंकाः परमप्रभुं वयात धयादिल, “छ तसकं बुरा जुइ धुंकल अयसं त्याका कायेमानिगु देशत यक्व दनि।”

2 “थुपिं देशत ल्यंदनि, पलिशती व गशूरीतय् फुक्क इलाका—

3 मिश्रया पुर्बयागु शिहोर खुसिनिसें उत्तरपाखे एक्रोनयागु इलाका तक, थुपिं फुक्कयात कनानीतयगु इलाका धकाः धाइ। थुकी पलिशतीतय् न्याम्ह जुजुपिनिगु इलाका— गाजा, अश्दोद, अश्कलोन, गात व एक्रोन नं दुथ्या। अले दच्छिनय् अर्वीतयगु इलाका।

4 उत्तरय् कनानीतयगु फुक्क देश, सीदोनीतयगु आरांनिसें एमोरीतयगु इलाका अपेक तक,

5 गबालीतयगु देश, पुर्बय् लाःगु हेर्मोन पर्वतया क्वय्यागु बाल-गादंनिसें लेबो-हमात तक लेबनानया फुक्क थाय्।

6 “लेबनाननिसें मिश्रपोत-मैम तक सीदोनीतय् पहाडयागु देशयापिं मनूत, जिं थःम्हं हे इपिं सकसित इस्राएलीतयगु न्ह्यःनै लिनाछवये। जिं छन्त धया थें व देश इस्राएलीतयत् चिष्टा तयाः सर्बयकथं इनाब्यु।*

7 अले थुकियात गुंगू कुल व मनश्शेया बच्छि कुलयात सर्बयकथं इनाब्यु।”

यर्दन पुर्बयागु देश इनाब्युगु खँ लुमंकूगु

गन्ती ३२:१-४२

8 मनश्शेया बच्छि कुल, रुबेनीत, व गादीतयसं धाःसा यर्दन पुर्बयागु देश परमप्रभुया दास मोशापाखें थथःगु सर्बयकथं काये धुंकूगु खः।*

9 अर्नोनया खौंचया च्वसं दुगु अरोएर शहर अले खौंचया दथुइ लाःगु गामं न्यनावंगु दु। दीबोन तक हे मेदबाया माथु नं लाः।

10 अले हेशबोनय् च्वनीम्ह सी धुंकूम्ह एमोरीतय् जुजु सीहोनया फुक्क शहरया अम्मोनीतय् सिमाना तक।

11 गशूरी व माकातीयापिं मनूतयगु इलाका गिलाद, हेर्मोन पर्वत, फुक्क बाशान सलका तक हे

12 अथे धयागु अस्तारोत व एद्रईलय शासन याइम्ह बाशानयाम्ह जुजु ओगया फुक्क देश, व रपाईं धाःगु ततःधिकःपिं मनूतय पुचःयाम्ह लिपांम्ह मनू खः। मोशां इमित बुकाबिल अले इमिगु जमिनयात कब्जा यात।

13 अयनं इस्राएलीतयसं गशूरीत व माकातीतयत् लिना मछवः। अथे जुयाः इपिं थौं तक नं इस्राएलीतय दथुइ च्वनाच्वंगु दु।

14 तर वं लेवी कुलयात सर्बय् मब्यू, छायाधाःसा वय्कःया बचंकथं परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरयात छाःगु विशेष देछा हे इमिगु सर्बय् खः।

स्बेनया कुलयात इलाका ब्यूगु खँ लुमंकूगु

15 मोशां स्बेनया कुलयात इमिगु वंश वंशकथं थथे इनाब्यूगु खः –

16 इमिगु सिमाना थुकथं दु – अर्नोन खौंचया च्वसं दुगु अरोएर शहर व खौंचया दथुइ लाःगु गां, व मेदबाया फुक्क माथुंनिसें कयाः

17 हेशबोन व माथुयागु फुक्क शहर, दीबोन, बमोत-बाल, बेथ-बाल-मोन,

18 यहसा, कदेमोत, मेपात,

19 कियतैम, सिब्मा व ब्यासियागु डाँडाय लाःगु सेरेथशेहार,

20 बेथ-पोर, पिसगाया पाःचा, व बेथ-यशीमोत तक।

21 माथुयागु फुक्क शहर व हेशबोनय राज्य याइम्ह एमोरीतय जुजु सीहोनयागु फुक्क राज्य, मोशां वयात व वलिसें मिलय जूपि एवी, रेकेम, सूर, हर, रेबा नांयापिं मिघानयापिं नायःतयत् बुकूगु खः।

22 लडाईलय स्याःपिं मनूत बाहेक इस्राएलीतयसं बओरया काय् ज्वखना स्वइम्ह बालामयात नं तरवारं स्याःगु खः।

23 स्बेनीतयगु पच्छिमया सिमाना यर्दनयागु सिथ खः। थुपिं शहर व गां वंश वंशकथं स्बेनीतयगु सर्बय् खः।

गादया कुलयात इलाका ब्यूगु खँ लुमंकूगु

24 मोशां गादया कुलयात इमिगु वंश वंशकथं जमिन थुकथं इनाब्यूगु खः –

25 इमिगु सिमाना थथे दु – याजेरया इलाका व गिलादया फुक्क शहर, अम्मोनीतयगु बच्छि देश, रब्बाया लिक्कयागु अरोएर* तक,

26 अले हेशबोननिसें रामत-मस्पा व बेतोनीम तक अले महनोमनिसें दबीरयागु इलाका तक,

27 अले ब्यासिया बेथ-हाराम, बेथ-निम्ना, सुक्कोत व सापोननापं हे हेशबोनया जुजु सीहोनं न्हापा राज्य याःगु देश तक। इमिगु पच्छिमी सिमाना यर्दन खुसि, गालील समुद्रया दच्छिनया सिथ तक खः।

28 थुपिं शहर व गां वंश वंशकथं गादीतयगु सर्बय् खः।

मनश्शेया बच्छि कुलयात इलाका ब्यूगु खँ लुमंकूगु

29 हाकनं मोशां मनश्शेया बच्छि कुलयात वंश वंश यानाः थुकथं इनाब्यूगु खः –

30 इमिगु सिमाना थथे दु – महनोमनिसें बाशान तक, बाशानया जुजु ओगं न्हापा राज्य याःगु फुक्क देश, बाशानय दुगु फुक्क याईरया बस्ती व खुइगू शहर,

31 अले गिलादया बच्छि ब्व व न्हापा बाशानया जुजु ओग च्वनीगु शहरत अस्तारोत व एद्रई। थुपिं इलाका मनश्शेया काय् माकीरया बच्छि सन्तानतयत् वंश वंश यानाः बिल।*

32 यरीहो शहरयागु पुर्बपाखे, यर्दन खुसिया उखे मोआबया मैदानय मोशां सम्पत्तिकथं इनाब्यूगु ब्वत थुपिं हे खः।

33 लेवी कुलयात धाःसा मोशां छुं नं सर्बय् मब्यू। वं इमित धाल, “परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वर हे वय्कःया बचंकथं इमिगु सर्बय् खः।”*

14

यर्दनया पच्छिमयागु देश इनाब्यूगु

1 एलाजार पुजाहारी, नूनया काय् यहोशू व इस्राएलया कुलनायःतयसं इस्राएलीतयत् सर्बयकथं इनाब्यूगु कनान देशयागु इलाका थथे दु।*

2 परमप्रभुं मोशायात आज्ञा बियादीगु थें यर्दनयागु पच्छिमय दुगु देश सर्बयकथं चिटा तयाः ल्यंदुपिं उपिं गुंगू व बच्छि कुलयात इनाबिल।*

3 मोशां निगू व बच्छि कुलयात न्हापा हे यर्दनया पुर्बय लाःगु देश सर्बयकथं इनाबी धुंकूगु खः। लेवीया सन्तानतयत् धाःसा वं देशयागु छुं सर्बय् ब्यूगु मदु।*

4 योसेफया सन्तान निगू कुल जूगु दु, मनश्शे व एफ्राइम। लेवीया सन्तानतयत् व देशयागु बुँ ला मब्यू तर च्वनेत शहर व इमि पशुतयगु पुचः व बथांया लागिं ज्वयेगु थाय् जक बिल।

5 थुकथं परमप्रभुं मोशायात आज्ञा बियादीगु थें हे इस्राएलीतयसं देश इना काल।

कालेबयात हेब्रोन ब्यूगु

गन्ती १४:२०-३५

* 13:25 १३:२५ अरोएर थ्व शहर व पद १६ लय दुगु अरोएर छगू हे मखु * 13:31 १३:३१ व्य ३:१३-१५ * 13:33 १३:३३ गन्ती १८:२०; व्य १८:२ * 14:1 १४:१ प्रस ६:२३; गन्ती ३:४; व्य १०:६ * 14:2 १४:२ गन्ती २६:५२-५६; ३३:५४; ३४:१३ * 14:3 १४:३ गन्ती ३२:३३; ३४:१४-१५; व्य ३:१२-१७

- 6 यहदायापिं छुं मिजंत गिलगालय् यहोशूयात नापलाः वल। अले कनज्जी यपुन्नेया काय् कालेबं वयात धाल, “परमेश्वरया मनु मोशायात कादेश-बर्नेय् परमप्रभुं छिगु व जिगु बारे धयादीगु खँ छिं सि हे स्यू।”
- 7 जि पिइदँ दुबलय् परमप्रभुया दास मोशां जितः थ्व देशयागु चिवा कायेत कादेश-बर्नेनं छवयाहःगु खः। अले जिं अनयागु खःगु खँ वयाथाय् हया।
- 8 तर जिनापं वंपिं इस्राएलीतयसं मनूतयत् ख्यात। जिं धाःसा दुनुगलंनिसें परमप्रभु परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् याना।
- 9 उकिं उखुन्हू मोशां पाफयाः जितः थथे धाल, ‘छं पलाः तःगु देश सदांया निंति छंगु व छिमि काय् म्हाय्पिनिगु सर्वय् जुइ। छायाःसा छं दुनुगलंनिसें परमप्रभु जिमि परमेश्वरया आज्ञा मानय् यात।’
- 10 “आः स्वयादिसँ! परमप्रभुं मोशायात अथे धयादीगु पिइन्यादँ दये धुंकल। उबलय् इस्राएलीत मरुभूमिइ हे चाचाःहिलाच्चन। अनंलि थौं तक परमप्रभुं थःगु बचंकरथं जितः म्वाका तयादीगु दु। थौं जि चयन्यादँ हे दये धुंकल।
- 11 मोशां जितः छवःबलय् जिके गुलि बल दुगु खः आः नं जिके उलि हे बल दनि। उबलय् लडाइलय् वनेत गुलि फुर्ति दुगु खः उलि हे फुर्ति आः नं जिके दनि।
- 12 उकिं परमप्रभुं उखुन्हू धयादीगुकथं आः व पहाडी देश जितः बियादिसँ। उबलय् अन अनाकी धाःपि ततःधिकःपिं मनूत च्वनीगु खः अले इमिके ततःजाःगु परखाः दुगु शहरत दु धकाः छिं न्यनादीगु खः। तर परमप्रभुयागु ग्वाहालि वय्कलं धयादीगु थें जिं इमित लिनाछवये।”
- 13 अले यहोशू यपुन्नेया काय् कालेबयात सुवाः बियाः वयात हेब्रोन शहर सर्वयकथं बिल।
- 14 थथे उखुन्हूनिसें थौं तक हेब्रोन कनज्जी यपुन्नेया काय् कालेबयागु सर्वय् जुयाच्चंगु दु, छायाःसा वं दुनुगलंनिसें परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया आज्ञा मानय् यात।
- 15 हेब्रोनयात ततःधिकःपिं अनाकीतय् दकलय् तःधंम्ह मिजं अर्बायागु नामय् किर्यत-अर्बा धाइगु खः। अनंलि देशय् लडाइपाखें शान्ति जुल।

15

यहदा कुलयात ब्यूगु इलाका

- 1 वंश वंश यानाः चिष्टा तयाः यहदाया कुलया जमिनयागु भाग एदोमया सिमाना तक, व दच्छिनपाखे जीन मरुभूमि तक क्वःछित।
- 2 इमिगु दच्छिनयागु सिमाना मृत-सागरयागु दच्छिन सिथनिसें शुरू जुयाः
- 3 दच्छिनपाखे अक्रब्बीम भन्ज्याङ जुयाः जीनया मरुभूमि तक वन, अले व कादेश-बर्नेया दच्छिन जुयाः हेस्रोन वन, अनं अदर तक थाहां वन। अन थयंकाः कर्कापाखे चाःहिल।
- 4 अज्मोनपाखें वनाः मिश्रयागु ब्यासिया सिमाना जुयाः भूमध्यसागर तक थयन। उकियागु सिमाना अन हे क्वचाल। व हे इमिगु दच्छिनयागु सिमाना खः।
- 5 पुर्बयागु सिमाना मृत सागरया दच्छिनया सिथनिसें शुरू जुयाः पच्छिमया सिथ नापनापं यर्दन खुसि समुद्रय् दुहां वनीगु थाय् मथयंतले उत्तरपाखे वन।
- उत्तरया सिमाना यर्दन खुसि समुद्रय् वनीगु थासं शुरू जुल।
- 6 अले अनं बेथ-होग्लाय् थाहां वनाः बेथ-अराबाया उत्तरपाखे जुयाः रूबेनया काय् बोहनया ल्वहं तक वन।
- 7 अनंलि सिमाना आकोरया ब्यासिं दबीर तक वनाः न्हसिकापया दच्छिनपाखे अदुम्मीमयागु भन्ज्याङपाखे स्वःगु उत्तर पाखेयागु गिलगालय् थयन। अले व सिमाना एन-शेमेश नांया बुँगाःचा सिथ सिथ जुयाः एन-रोगेलय् तक थयन।
- 8 अनंलि व हे सिमाना बेन-हिन्नोमया खौंच जुयाः यबूसीतयगु शहर यरूशलेमयागु दच्छिनयागु तँचाय् थयन। अले व सिमाना रपाईमया ब्यासिया उत्तर पाखेयागु हिन्नोम खौंचया पच्छिमपाखे दुगु डाँडाया च्वकाय् थाहाँ वन।
- 9 व सिमाना डाँडाया च्वकां क्वहां वना नेप्तोह नांयागु बुँगाःचापाखे न्ह्यज्यानाः एप्रोन डाँडायागु शहरत जुयाः बाला धाइगु किर्यत-यारीमपाखे क्वय् क्वहां वन।
- 10 अनंलि व बालां पच्छिमपाखे चाःहिलाः सेइर पर्वतय् जुयाः कसालोन धाइगु यारीम पर्वत उत्तरया सिथ जुयाः बेथ-शेमेश तक क्वहां वनाः तिम्नाय् थयन।
- 11 हानं व सिमाना एक्रोनया उत्तर जुयाः शिक्करोन वल। अनं बाला पहाड जुयाः यब्नेलपाखे चाःहिलाः समुद्रया सिथय् क्वचाल।
- 12 पच्छिमयागु सिमाना भूमध्यसागरया सिथ खः। यहदा कुलया वंश वंशकथं क्वःछ्यूगु प्यखेरंया सिमाना थ्व हे खः।

कालेबं हेब्रोन व दबीर त्याकाकाःगु

- 13 परमप्रभुं यहोशूयात धयादीगु थें यहदा कुलयाम्ह यपुन्नेया काय् कालेबयात यहदा देशयागु छव्व बिल। अनाकी वंशया तापाःबाज्या अर्बायागु नामं तःगु किर्यत-अर्बा शहर यहोशू कालेबयात बिल। थुकियात हेब्रोन धकाः नं धाः।
- 14 कालेबं अनाकया स्वम्ह सन्तानतयत् शहरं लिनाछवल। इमिगु नां शेशै, अहीमन व तल्मै खः।
- 15 अनं वं दबीरयापिं मनूतयत् हमला यात। न्हापा दबीरयागु नां किर्यत-सेपेर खः।

- 16 अले कालेबं धाल, “किर्यत-सेपेरय हमला याना: उकियात त्याकाका:म्ह मनुनापं जिं जिमि म्हाय् अक्सा ब्याहा यानाबी।”
 17 कालेबया किजा कनजया काय् ओत्निएलं किर्यत-सेपेरयात त्याका काल। उकिं कालेबं थः म्हाय् अक्सायात वलिसे ब्याहा यानाबिल।
 18 अक्सा ओत्निएलयाथाय् वःबलय् वं धाल “जिमि बौयाके छकु बुँ पवँ हूँ।” अक्सा थः गधाया म्हाय् वं क्वहां वये धुंका: कालेबं वयात न्यन, “छन्त छुं मा: ला?”
 19 वं धाल, “जितः मेगु क्वसः बियादिसँ। छिं जितः नेगेवय् जमिन बियादीगु थें जितः आ: बुँगा:चा नं बियादिसँ।” अले वं वयात च्वय्यागु व क्वय्यागु निगुलि बुँगा:चा क्वसःकथं बिल।

यहदा कुलया शहर

- 20 यहदाया कुलयागु सर्वय् इमिगु वंश वंशकथं थ्व हे खः।
 21 दच्छिनपाखे दकलय् तापाक एदोमया सिमाना लिक्क दुगु यहदा कुलया शहरतयगु नां थथे दु –
 कब्सेल, एदेर, यागूर
 22 कीना, दीमोना, अदादा,
 23 केदेश, हासोर, यित्नान,
 24 जीप, तेलेम, बालोत,
 25 हासोरहादता, हासोर धाइगु किर्योत-हेसोनु,
 26 अमाम, शेमा, मोलादा,
 27 हसर-गद्दा, हेसमोन, बेथ-पालेत,
 28 हसर-शूआल, बेर्शेबा, बिज्योत्या,
 29 बाला, ईम, एसेम,
 30 एल्लोलद, कसील, होर्मा,
 31 सिक्लग, मद्मन्ना, सन्सन्ना,
 32 लबाओत, शिल्हीम, ऐन व रिम्मोन। इमिगु बस्तीतनापं मुक्क नीगुंगू शहरत खः।
 33 पच्छिमया फेदीइ थुपिं शहर दु –
 एशतोल, सोरा, अश्ना,
 34 जानोह, एन-गन्नीम, तप्पूह, एनाम,
 35 यर्मूत, अदुल्लाम, सोको, आजेका,
 36 शौरैम, अर्दीतैम, गदेरा व गदेरोतेम। थुपिं फुक्क झिंप्यंगू शहर व इमिगु छचाःखेरं दुगु गां।
 37 सनान, हदाशा, मिगदलाद,
 38 दिलान, मिस्पा, योत्केल,
 39 लाकीश, बोस्कत, एलोन,
 40 कोब्बन, लहमास, कितलीश,
 41 गदेरोत, बेथ-दागोन, नामा व मक्केदा— थुपिं फुक्क झिंखुगू शहर व इमिगु छचाःखेरं दुगु गां।
 42 लिब्ना, एतेर, आशान,
 43 यिप्ताह, अश्ना, नसीब,
 44 कीलाह, अक्जीब व मारेशा, थुपिं फुक्क गुंगू शहर व इमिगु छचाःखेरं दुगु गां।
 45 उकियागु शहर व बस्तीनापं एक्रोन,
 46 एक्रोननिसैं कया: समुद्र तक अले अशदोद पाखेयागु फुक्क शहर व इमिगु गां तक।
 47 अशदोद व थुकियागु प्यखेरं च्वंगु शहर व गां। गाजा व उकियागु शहर व गां, मिश्रयागु ब्यासि व भूमध्यसागर सिथ थ्यंक।
 48 पहाडी देशय् थुपिं शहर दु –
 शामीर, यत्तीर, सोको,
 49 दन्ना, दर्बीर धाइगु किर्यत-सन्ना,
 50 अनाब, एशतमोह, अनीम,
 51 गोशेन, होलोन व गीलोह – थुपिं फुक्क झिंछगू शहर व इमिगु छचाःखेरं दुगु गां।
 52 अले अरब, दुमा, एशान,
 53 यानूम, बेथ-तपूह, अपेका
 54 हुम्ता, हेन्नोन धाइगु किर्यत-अर्बा व सीओर। थुपिं फुक्क गुंगू शहर व इमिगु छचाःखेरं दुगु गां।
 55 माओन, कर्मेल, जीप, युत्ता
 56 यिजरेल, योक्दाम, जानोह,

- 57 कैन, गिबा व तिम्ना। थुपि फुक्क झिगू शहर व इमिगु छचाःखेरं दुगु गां।
 58 हल्हल, बेथ-सर, गदोर,
 59 मारात, बेथ-अनोत व एल्लकोन। थुपि फुक्क खुगू शहर व इमिगु छचाःखेरं दुगु गां।
 60 किर्यत-बाल (थुकियात किर्यत-यारीम नं धाः) अले रब्बा। थुपि फुक्क निगू शहर व इमिगु छचाःखेरं दुगु गां।
 61 मरुभूमिया शहर थुपि हे खः — बेथ-अराबा, मिद्दीन, सकाका,
 62 नूनया शहर निब्शान व एन-गदी। थुपि फुक्क खुगू शहर व इमिगु छचाःखेरं दुगु गां।
 63 यहदाया मनूतयसं यरुशलैमय् च्वंपि यबूसीतयत् पितछवये मफुत। थौं तक नं यबूसीत यहदायापि मनूतलिसें च्वनाच्वंगु दु।*

16

एफ्राइम व पच्छिमया मनश्शेयात ब्यूगु भाग

- 1 योसेफया सन्तानतयत् ब्यूगु इलाकायागु सिमाना यरीहो लिक्कयागु यर्दन खुसिनिसें यरीहोया पुर्बय् लाःगु बुँगाःचा जुयाः मरुभूमिपाखे अले च्वयपाखे बेथेल पहाडी देशय् थ्यन।
 2 बेथेलं व सिमाना लुजःपाखे न्ह्यज्यानाः अरकीया इलाका जुयाः अतारोतय् थ्यन।
 3 अले इमिगु सिमाना पच्छिमपाखे यल्पेतीतयगु इलाकाय् क्वय् क्वहां वयाः बेथ-होरोनयागु इलाका जुयाः गेजेर थ्यन, अले भूमध्यसागर तक वनाः क्वचाल।
 4 थथे योसेफया कायपि मनश्शे व एफ्राइमया सन्तानं थथःगु भाग काल।
 5 एफ्राइम कुलया इलाका इमिगु वंश वंशकथं थथे दु —
 इमिगु सर्बयया पुर्बयागु सिमाना अतारोत-अद्वारंनिसें च्वय् बेथ-होरोन थ्यन।
 6 अनंनिसें समुद्र तक वन। उत्तरपाखे लाःगु मिक्मतातनिसें सिमाना पुर्बपाखे चाःहिलाः तानत-शीलो थ्यन। अले अनं पुर्बपाखे न्ह्यज्यानाः यानोह तक थ्यन।
 7 अले थ्व यानोहंनिसें अतारोत व नारा तक क्वहां वयाः यरीहो जुयाः यर्दनय् थ्यन।
 8 तप्पूहं व सिमाना पच्छिमय् कनाया खुसिचाय् क्वहां वयाः समुद्रय् क्वचाल। एफ्राइम कुलयापि वंश वंशयात सर्बयकथं ब्यूगु इलाका थ्व हे खः।
 9 थुकी मनश्शेतयगु सर्बयया दुने एफ्राइमीतयगु लागिं ब्यागल तःगु छुं शहर व गां नं दुथ्याः।
 10 इमिसं गेजेरय् च्वंपि कनानीतयत् पितमछवः। थौं तक नं कनानीत एफ्राइमयापि मनूतलिसें दास थें ज्या याइपि ज्यामि जुयाः च्वनाच्वंगु दु।*

17

पच्छिमपाखे मनश्शेयात ब्यूगु भाग

- 1 चिष्टा तःबलय् योसेफया कुलया तःधिकःम्ह काय् मनश्शेया कुलयात लाःगु भाग थ्व हे खः। मनश्शेया तःधिकःम्ह काय् मार्कीर गुम्ह गिलादीतय् पुर्बा खः, वयात गिलाद व बाशान देश बी धुंकूगु खः, छायाःसा मार्कीरित ल्वायेसःपि सिपाइँत खः।
 2 अथे जुयाः ल्यंदुपि मनश्शेया सन्तानत अबीएजेर, हेलेक, अस्त्रीएल, शकेम, हेपेर व शमीदाया वंशतयत् यर्दनया पच्छिमया इलाका भाग दत। इपि योसेफया काय् मनश्शेया कुलयापि मिजंत खः।
 3 मनश्शेया छुइ हेपेर, मार्कीरया छय्, गिलादया काय् खः। वया काय् सलोफादया म्हायापि जक दु, कायपि मदु। म्हायापिनिगु नां — महला, नोआह, होग्ला, मिल्का व तिसा खः।
 4 अले इपि एलाजार पुजाहारी, नूनया काय् यहोश् व थकालितयथाय् वनाः धाल, “जिमित जिमि मिजंपि थःथितिपिनापं सर्बय् ब्यु धकाः परमप्रभुं मोशयात आज्ञा बियादीगु खः।” उकिं यहोश् इमित परमप्रभुया आज्ञाकथं इमि ककापि व तबाःपिनापं सर्बय् बिल।*
 5 थुकथं यर्दनया पुर्बपाखे च्वंगु गिलाद व बाशान देश बाहेक मनश्शेयात पच्छिमपाखे मेगु झिब्व यर्दनया पारि दत।
 6 छायाःसा मनश्शेया मिजंतनापं मनश्शेया मिस्तयत् नं सर्बय् दत। मेपि मनश्शेया सन्तानतयत् गिलाद देश बी धुंकूगु खः।
 7 मनश्शेया सिमाना आशेरंनिसें कयाः शकेमया न्ह्यःने च्वंगु मिक्मतात तक थ्यन। हानं व दच्छिनपाखे न्ह्यज्यानाः एन-तप्पूहयापि मनूत दुगु थासय् तक थ्यन।
 8 तप्पूहया इलाका मनश्शेया ल्हातय् लात। मनश्शेया सिमानाय् दुगु तप्पूह शहर धाःसा एफ्राइमया सन्तानया ल्हातय् लात।
 9 व सिमाना क्वय् दच्छिनपाखे क्वहां वयाः कना न्हसिकाप थ्यन। मनश्शेया शहरतय् दथुइ एफ्राइमया शहरत दु। मनश्शेया सिमाना धाःसा न्हसिकापयागु उत्तरया सिथ जुयाः समुद्रय् थ्यन।
 10 दच्छिन पाखेयागु इलाका धाःसा एफ्राइमयात व उत्तर पाखेयागु मनश्शेयात दत। मनश्शेया इलाकाया सिमाना समुद्र जुल। अले उत्तर पाखेयागु सिमाना आशेर व पुर्बपाखेया सिमाना इस्साखार जुल।

11 इस्साखार व आशेरया इलाकाय् दुने लाःगु बेथ-शान, यिबलाम, डोर (अथे धाङ्गु नापेत-डोर), एन्दोर, तानाक व मगिदो शहर व प्यखेरं च्वंगु बस्ती मनश्शेयात दत।

12 अयनं मनश्शेया सन्तानं उपि शहरय् च्वनिपि मन्तयत बुके मफुत। कनानीत जिराहा जुयाः अन हे च्वनाच्वन।*

13 अयनं इस्राएलीत बल्लाये धुंकाः इमिसं कनानीतयत् दासया ज्या याकल। इमि फुक्कसित धाःसा लिना मछवः।

योसेफया सन्तानं कचकच याःगु

14 योसेफया सन्तानतयसं यहोशूयात धाल, “परमप्रभुं झीत आः तक सुवाः बियावयाच्वंगु दु। जिमिगु ल्याः यक्व दु, अयनं छाय् जिमित सर्बयया छव्व जक बियादियागु?”

15 यहोशू लिसः बिल, “छिमिगु ल्याः यक्व दुसा अले एफ्राइमयागु पहाडी देश छिमिगु लागि चीक् जूसा परिज्जी व रपाईतयगु देश दुने जंगलय् वनाः थःगु निरिति सिमा पा।”

16 योसेफया सन्तानतयसं लिसः बिल, “पहाडी देश जिमित मगाः। अले बेथ-शान व उकिया गांत अले यिजरेलयागु ब्यासिइ च्वनिपि सकलें कनानीतयके नँयागु रथ दु।”

17 अले यहोशू योसेफया कुलत एफ्राइम व मनश्शेयात धाल, “छिपि अप्वः दु अले बल्लाः, अथे जुयाः छिमित छव्व जक मखु,

18 पहाडी देशयागु गुं नं छिमिगु हे जुइ। उकियागु सिमा पा, अले अन जःखःयागु इलाका नं छिमिगु हे जुइ। उपि कनानीतयके नयागु रथत दुगुलि इपि बल्लाः अयनं छिमिसं इमित लिनाछवये फइ।”

18

ल्यं दुगु देश इनाब्यगु

1 इस्राएलीतय् फुक्क खलः शील्योय् मुन, अले अन नापलायेगु पाल ग्वल। छायाःसा देश इमिगु ल्हातय् वये धुंकूगु दु।

2 अयनं आः तक नं थथःगु सर्बय् मकाःपि न्हयगू कुल ल्यंदनि।

3 उकिं यहोशू इस्राएलीतयत् धाल, “छिमि पुर्खातय परमप्रभु परमेश्वरं छिमित बियादीगु देश त्याका कायेत छाया लिबाका च्वनेगु?

4 उकिं कुलपतिकं स्वम्ह स्वम्ह मन्त ल्य, अले जिं इमित छवये। अले इपि थःत काये मनदुगु थथःगु सर्बयया बयान च्वयाः जिथाय् लिहां वयेमाः।

5 इमिसं उकियात न्हयव्व यायेमाः। उत्तरय् योसेफया घरानाया जमिन व दच्छिनपाखे यहदाया जमिन दुमथ्याय्माः।

6 अनलि छिमिसं देशयागु न्हयव्वया बयान च्वयाः जिथाय् ज्वना वा। अले जिं छिमिगु लागि परमप्रभु थः परमेश्वरया न्ह्यःने चिष्टा तये।

7 लेवी कुलतयत् धाःसा छिमिगु दथुइ छुं सर्बय् दइ मखु, छायाःसा परमप्रभुं बियादीगु पुजाहारीया ज्या हे इमिगु सर्बय् खः। गाद, रूबेन व मनश्शेया बच्छि कुलयात यर्दनया पुर्बय् परमप्रभुया दास मोशां ब्यगु इलाका दये धुंकूगु दु।”

8 यहोशू थथे आज्ञा बीधुंकाः देश चाःहिलेत व उकिया बयान च्वयेत इपि वने न्ह्यः वं इमित थथे आज्ञा बिल, “देशया फुक्क थाय् स्व, उकिया बयान च्वयाः जिथाय् लिहां वा, अले शील्योय् जिं परमप्रभुयागु न्ह्यःने चिष्टा तये।”

9 उकिं मन्त वनाः देशया फुक्क थासय् चाःहिल, अले व देशयात गथे यानाः न्हयव्व यायेगु खः उकियागु बयान च्वल अले छगू छगू पुचःया शहरतयगु धलः दयकल। अनलि इपि यहोशूयाथाय् शील्योय् दुगु छाउनीइ लिहां वल।

10 अले यहोशू शील्योय् परमप्रभुया न्ह्यःने इमिगु निरिति चिष्टा तल। अले अन हे यहोशू इस्राएलीतयत् इमिगु भाग भागकथं देश इनाबिल।

बेन्यामीन कुलयात ब्यगु भाग

11 दकलय् न्हापा बेन्यामीन कुलया लागि वंश वंश यानाः चिष्टा तल। इमिगु इलाका यहदा कुल व योसेफया कुलया दथुइ लात।

12 उत्तरपाखे इमिगु सिमाना यर्दनं शुरु जुल, अले यरीहोया उत्तर पाखेया पाःचाय् थाहां वनाः पच्छिमपाखे पहाडी देश जुयाः बेथ-आवनया मरुभूमिइ थ्यन।

13 व सिमाना अनं बेथेल धाङ्गु लुजः तक थ्यन। हानं व डाँडाय् क्वहां वनाः क्वय्यागु बेथ-होरोनया दच्छिनय् डाँडाय् दुगु अतारोत-अद्वारय् तक थ्यन।

14 अले बेथ-होरोनया क्वय्या दच्छिन पाखेयागु थ्व डाँडां सिमाना दच्छिनपाखे चाःहिल अले यहदाया सन्तानतयगु किर्यत-यारीम धाङ्गु किर्यत-बाल तक थ्यन। पच्छिम सिमाना थ्व हे खः।

15 दच्छिनया सिमाना धाःसा किर्यत-यारीमया सिथ सिथं शुरु जुल। थ्व दच्छिनया कुन्चां थ्व सिमाना पुर्बपाखे वनाः नेप्तोहया मुहान तक थ्यन।

16 व सिमाना रपाईमया ब्यासियागु उत्तरय् च्वंगु बेन-हिन्नोमया खौचपाखे लाःगु पहाडया क्वय् क्वहां वन। व सिमाना अनं बेन-हिन्नोमया खौच जुयाः क्वहां वन अले यबूसी शहरया* दच्छिनया पाःचा जुयाः एन-रोगेल थ्यन।

17 अनलि व उत्तरपाखे चाःहिलाः एन-शेमेश बुंगाःचाय् थ्यनाः अदुम्मीमया भन्ज्याडया न्ह्यःने गलीलोतय् पिहां वयाः रूबेनया काय् बोहनया ल्वहँतय् थ्यन।

18 अनं व बेथ-अराबाया उत्तरया पाःचां अराबाय् क्वहां वन।

* 17:12 १७:१२-१३ न्याय १:२७-२८ * 18:16 १८:१६ यबूसी शहर थ्व शहर लिपा यरूशलेम जुल

19 व सिमाना हानं बेथ-होग्ला डाँडाया उत्तर जुया: यर्दनया दच्छिनपाखे च्वंगु यर्दन खुसि सागरनापं मिल्य जुइगु मृत सागरया खाडीइ क्वचा:गु दु। थ्व हे दच्छिनयागु सिमाना खः।

20 पुर्बपाखें उकियागु सिमाना यर्दन खुसि खः।

बेन्यामीनीतयगु सर्बयया प्यखेरं च्वंगु सिमानानापं इमिगु वंश वंशकथं थ्व हे जुल।

21 बेन्यामीनया कुलया शहर इमिगु वंश वंशकथं थुपि खः —

यरीहो, बेथ-होग्ला, एमेक-कसीस,

22 बेथ-अराबा, समारैम, बेथेल,

23 अब्बीम, पारा, ओप्रा,

24 कपर-अमोनी, ओप्नी, गोबा — झिनिगू शहर व इमिगु फुक्क गां।

25 गिबोन, रामा, बेरोत,

26 मिस्पा, कपीरा, मोशा,

27 रेकेम, यिर्पल, तरला,

28 सेलाह, एलेप, यबूसी शहर धाइगु यरुशलेम, गिबा व किर्यत-झिप्यंगू शहर व इमिगु फुक्क गां।

बेन्यामीनया वंशतयत थुपि सर्बय दत।

19

शिमियोन कुलयात ब्यूगु भाग

1 निक्वःगु चिष्टा शिमियोन कुलयात इमिगु वंश वंशकथं लात। इमिगु सर्बय धाःसा यहदाया कुलयात ब्यूगु सर्बयया दथुइ लात।

2 उकी थुपि शहरत दु[☆]—

बेर्शेबा, शेबा, मोलादा,

3 हसर-शूआल, बाला, एसेम,

4 एल्लोलद, बतूल, होर्मा,

5 सिक्लग, बेथ-मर्काबोत, हसर-सूसा

6 बेथ-लेबाओत व शास्हेन — झिस्वंगू शहर व उकिया गां।

7 ऐन, रिम्मोन, एतेर व आशान — प्येगू शहर व इमिगु गां।

8 अले नेगेबय रामा धाइगु बालात-बेअर तक हे थुपि शहरतयगु प्यखेरं च्वंगु गांत नं इमित दत।

शिमियोन कुलया सर्बय इमिगु वंश वंशकथं थ्व हे खः।

9 शिमियोनीतयत यहदा कुलया जमिनपाखें हे सर्बय दुगु खः। यहदायात ब्यूगु भाग इमित माःगु स्वयाः अप्वः जूगुलि उकियागु छब्व शिमियोन कुलयात बिल। अथे जुयाः शिमियोनीतयत इमिगुपाखें हे सर्बय दुगु खः।

जबूलून कुलयात ब्यूगु भाग

10 स्वंगूगु चिष्टा जबूलून कुलयात इमि वंश वंशकथं लात।

इमित ब्यूगु सर्बयया सिमाना सारीद तक थ्यन,

11 अनं सिमाना पच्छिमपाखे मरला तक दब्बेशेत व योक्नामया न्हसिकाप जुयाः वन।

12 सारीदया पुर्बय किस्लोथ-तबोरया सिमाना तक जुयाः दाबरत जुजुं यापी तक च्वय वन।

13 अनं पुर्बय वनाः गात-हेपेर व इथ-कासिन जुयाः रिम्मोन वनीगु लँय थ्यनाः नेआपाखे चाःहिल।

14 अले व सिमाना हन्नतोनया उत्तरपाखे चाःहिला वनाः यिप्ताह-एल न्हसिकापय थ्यन।

15 उकी काथाथ, नहलल, शिमोन, इदलाह व बेथलेहेम शहर — झिनिगू शहर व इमिगु गां दु।

16 थुपि शहरत व इमिगु गांनापं वंश वंशकथं जबूलून कुलया सर्बय खः।

इस्साखार कुलयात ब्यूगु भाग

17 प्येगूगु चिष्टा इस्साखारया कुलयात इमि वंश वंशकथं लात।

18 इमिगु भागय थुपि दुथ्याः यिजरेल, कसुल्लोत, शूनेम

19 हपरैम, शीओन, अनाहारत

20 रब्बीत, किशयोन, एबेस,

21 रेमेत, एन-गन्नीम, एन-हद्दा व बेथ-पसेस।

22 हानं सिमाना तबोर डाँडा, शहसूमा व बेथ-शेमेश तक थ्यनाः यर्दनय क्वचाल। थुकी झिखुगू शहर व इमिगु जःख च्वंगु गां दुथ्याः।

23 थुपि शहरत व इमिगु गांत वंश वंशकथं इस्साखार कुलया सर्बय खः।

☆ 19:2 १९:२-८ १ इति ४:२८-३३

आशेर कुलयात ब्यूगु भाग

- 24 न्यागूगु चिष्टा आशेरया कुलयात वंश वंशकथं लात।
 25 इमिगु भागय् थुपिं दुथ्याः – हेल्कत, हली, बेतेन, अक्षाप,
 26 अल्लम्मलेक, अमाद, मिशाल। पच्छिमय् सिमाना कर्मेल व शीहोर-लिब्नात तक थ्यन।
 27 अले व पुर्बपाखे चाःहिलाः बेथ-दागोनपाखे वनाः जबूलून व यिप्ताह-एलयागु ब्यासिइ थ्यन, अले उत्तरपाखे बेथ-एमेक व नीएल तक वनाः व उत्तरय् काबूल,
 28 एन्नोन, रहोब, हम्मोन व कना जुयाः तःधंगु सीदोन तक थ्यन।
 29 अले व सिमाना चाःहिल रामा जुयाः पखाः दुगु टुरोस शहर तक वन। अनं व सिमाना होसापाखे चाःहिलाः अक्जीब इलाकाया न्ह्यःने समुद्रय् क्वचाल।
 30 उम्मा, अपेक व रहोब बस्ती थ्व हे इलाकाय् लाः। नीनिगू (२२) शहर व इमिगु गां नं दु।
 31 थुपिं शहर व इमिगु गांत वंश वंशकथं आशेर कुलया सर्वय् खः।

नप्ताली कुलयात ब्यूगु भाग

- 32 खक्वःगु चिष्टा नप्ताली कुलयात इमिगु वंश वंशकथं लात।
 33 इमिगु सिमाना हेलेप व सानन्नीमय् दुगु तःमागु सिमानिसें अदामी-नेकेब व यब्नेल जुयाः लक्कूमय् वनाः यर्दनय् क्वचाल।
 34 अले व सिमाना पच्छिमपाखे अज्जोथ-तबोरपाखे चाःहिलाः हुक्कोकय् पिहां वल। इमिगु दच्छिनपाखे जबूलून, पच्छिमपाखे आशेर व पुर्बपाखे यर्दन खुसि लाःगु दु।
 35 पखाः दुगु शहर सिदीम, सेर, हम्मत, रक्कत, किन्नेरत,
 36 अदामा, रामा, हासोर,
 37 केदेश, एद्रई, एन-हासोर,
 38 यिरोन, मिगदल-एल, होरेम, बेथ-अनात व बेथ-शेमेश खः। इमिगु गांनापं झिंगुंगु शहर खः।
 39 थुपिं शहरत व इमिगु गांत वंश वंशकथं नप्ताली कुलया सर्वय् खः।

दान कुलयात ब्यूगु भाग

- 40 न्हयगूगु चिष्टा दानया कुलयात इमिगु वंशकथं लात।
 41 इमिगु सर्वयया इलाकाय् थुपिं दुथ्याः –
 सोरा, एस्तोल, इर-शेमेश,
 42 शालवीन, अय्यालोन, इत्ला,
 43 एलोन, तिम्ना, एक्रोन,
 44 एल्लत्के, गिब्बतोन, बालात,
 45 यहद, बने-बरक, गात-रिम्मोन,
 46 मे-यरकोन व रक्कोननापं योप्पापाखे स्वःगु इलाका।
 47 अयूनं दानया कुलतयत थःगु इलाकाय् अधिकार यायेत थाकुगु खः। उकिं इमिसं लेशेमय् वनाः वलिसें लडाइँ यानाः उकियात तरवारं नाश यानाः त्याका काल। अले अन च्वनाः थः पुर्खाया नांकथं लेशेमया नां दान तल।
 48 थुपिं शहरत व इमिगु गांनापं वंश वंशकथं दान कुलया सर्वय् खः।

यहोश्या भाग

- 49 थुकथं इमिसं अधिकारया नितिं सिमाना सिमानाकथं देश ब्वथलेगु ज्या सिधये धुंकाः इस्राएलीतय्सं नूनया काय् यहोश्यात नं थःपिनिगु दथुइ सर्वयकथं छव्व बिल।
 50 परमप्रभुं धयादी थें इमिसं वयात वं फ्वंगु शहर बिल। थ्व एफ्राइमया पहाडी देशय् च्वंगु तिम्नथ-सेरह खः। वं शहरयात बल्लाक दयक्कल अले अन हे च्वन।
 51 थुकथं पुजाहारी एलाजार, नूनया काय् यहोशु व इस्राएली कुलनायःतय्सं परमप्रभुया न्ह्यःने शील्योय् नापलायेगु पालया ध्वाखाय् च्वनाः चिष्टा तयाः इस्राएलीतयत् ब्यूगु सर्वय् थुपिं हे खः। थुकथं इमिसं देश इनेगु ज्या सिधय्कल।

20

शरण बीगु शहर

गन्ती ३५:६-३२; व्य ४:४१-४३; १९:१-१३

- 1 अले परमप्रभुं यहोश्यात थथे धयादिल,
 2 इस्राएलीतयत् धयाब्यु, “मोशापाखें जिं छिमित धया थें शरण बीगु शहर ल्य।

3 मसीसें वा ईख मदुसें सुनानं सुयातं स्यात धा:सा व उगु शहरय् बिस्सुं वनेमा। उषिं शहर मनु स्या:गुया बदला काइम्हपाखें बचय् जुइत छिमिगु शरण कायेगु थाय् जुइ।

4 व उषिं शहरत मध्ये छगुलिइ बिस्सुं वना: ध्वाखाय् दना: अनयापि थकालितयत् थ:गु खँ कनेमा:। अले इमिसं शहर दुने थ:पिन्थाय् यंका: वयात च्वनेत थाय् बीमा: अले व इपिनापं च्वनेमा।

5 अले मनु स्या:गुया बदला काइम्हयसिनं वयात लित धका: धा:सा इमिसं वयात वयागु ल्हातय् मबीमा, छाया:सा व थ: ज:लाख:लायात मसीसें स्या:गु ख:, तंम्वय् स्या:गु मखु।

6 अले न्यायया नितिं खल:या न्ह्य:ने मदंतले अले उबलय् सेवा यानाच्चंम्ह दकलय् त:धंम्ह पुजाहारी मसीतले व उगु शहरय् हे च्वनाच्चनेमा:। अनलि गुगु शहरं व बिस्सुं व:गु ख:, उगु शहरय् हे लिहां वना: थ:गु छँय् च्वने फइ।”

7 थुकिया लागि इमिसं यर्दनया पच्छिमपाखे गालील्य ला:गु नप्तालीया पहाडी देशय् केदेश, एफ्राइमया पहाडी देशय् शकेम व यहदाया पहाडी देशय् किर्यत-अर्बा धाइगु हेब्रोन शहरयात अलग तल।

8 यरीहों उखे यर्दनया पुर्बय् थुपिं शहरत अलग यात— स्बेन कुलया इलाकाय् मरुभूमिइ त:जा:गु माथवंगु थासय् दुगु बेसेर, गाद कुलया इलाकाय् गिलादया रामोत व मनश्शे कुलया इलाकाय् बाशानयागु गोलान।

9 थथे सुनानं सुयातं मसीसें स्या:गु जूसा खल:या न्ह्य:ने वयागु फैसला मजुतले मनु स्या:गुया बदला काइम्हयसिगु ल्हातं सीम्वालेमा धका: व बिस्सुं वनेत सकलें इस्त्राएलीत व इपिलिसें च्वनाच्चंपिं परदेशीतयगु नितिं ल्य:गु शरण कायेगु शहर थुपिं हे ख:।

21

लेवीया सन्तानतयगु शहर

1 वया लिपा लेवीया सन्तानतय छँज: छँज:या नाय:तयसं एलाजार पुजाहारी, नूनया काय यहोश् व इस्त्राएली कुल कुलया नाय:तय न्ह्य:ने वया:

2 कनान देशया शील्लोय इमित थथे धाल, “जिमित च्वनेत शहर व जिमि पशुत ज्वयेत प्यखेरं च्वंगु थाय् जिमित ब्यु धका: परमप्रभुं मोशापाखें छिमित आज्ञा बियादीगु दु।”*

3 उकिं परमप्रभुया आज्ञाकथं इस्त्राएलीतयसं लेवीया सन्तानतयत् थथ:गु सर्बयपाखें थुपिं शहर व पशु ज्वयेत घॉयख्य: बिल।

4 कहातीतयत् वंश वंशकथं न्हापांगु चिष्टा लात। थथे यहदा, शिमियोन व बेन्यामीनया कुलतपाखें झिंस्वंगू शहर लेवी हारून पुजाहारीया सन्तानतयत् बिल।

5 कहातया ल्यंदुपिं सन्तानतयत् एफ्राइम, दान व मनश्शेया बच्छि कुलतय वंशतपाखें झिगू शहर बिल।

6 गेशोर्नया सन्तानतयत् इस्साखार कुलया वंश, आशेरया व नप्तालीया कुलया वंश व बाशानय् मनश्शेया बच्छि कुलया वंशतपाखें झिंस्वंगू शहर बिल।

7 मरारीया सन्तानतयत् इमि वंश वंशकथं स्बेन, गाद व जबूलनया कुलपाखें झिनिगू शहर बिल।

8 परमप्रभुं मोशापाखें आज्ञा बियादीगु थें इस्त्राएलीतयसं लेवीया सन्तानतयत् पशु ज्वयेगु घॉयख्य:नापं थुपिं शहर बिल।

पुजाहारीतयत् ब्युगु शहर

9 इमिसं यहदा व शिमियोनया कुलतपाखें इमित ब्युगु शहरतयगु नां थथे दु —

10 थुपिं शहर लेवी कुलया कहातीया वंशया हारूनया सन्तानतयगु नितिं ख:। छाया:सा न्हापांगु चिष्टा इमित हे ला:गु ख:।*

11 इमिसं इमित यहदाया पहाडया देशय् प्यखेरं च्वंगु पशु ज्वयेगु घॉयख्य:नापं हेब्रोन धाइगु किर्यत-अर्बा शहर बिल। (अर्बा अनाकया पुर्वा ख:।)

12 उगु शहरया बुँ व गां धा:सा इमिसं यपुन्नेया काय कालेबयात वयागु थ:गु जमिनकथं ब्युगु ख:।

13 उकिं पुजाहारी हारूनया सन्तानतयत् इमिसं हेब्रोन (मसीसें मचाय्कं मनु स्या:म्हयसित शरण बीगु छगू शहर), लिब्ना,

14 यत्तीर, एस्तमो,

15 होलोन्, दर्बीर,

16 ऐन, युत्ता व बेथ-शेमेश, इमिगु पशु ज्वयेगु घॉयख्य:नापं थुपिं निगू कुलपाखें गंगू शहर बिल।

17 अले बेन्यामीनया कुलपाखें इमिसं इमित गिबोन, गेबा,

18 अनातोत व अल्मोन प्यंगू शहर व इमिगु पशु ज्वयेगु घॉयख्य: बिल।

19 हारूनया सन्तान पुजाहारीतयगु नितिं फुक्क शहर इमि पशु ज्वयेगु घॉयख्य:नापं झिंस्वंगू दु।

ल्यंदुपिं कहातीतयत् ब्युगु शहरत

20 लेवी कुलया ल्यंदुपिं कहाती वंशतयत् एफ्राइमया कुलपाखें छुं शहर बिल।

21 इमिसं इमित एफ्राइमया पहाडी देशय् शकेम (मसीसें मचाय्कं मनु स्या:म्हयसित शरण बीगु छगू शहर) व गेजेर,

22 किब्साय्, बेथ-होरोन, इमिगु पशु ज्वयेगु घॉयख्य:नापं प्यंगू शहर बिल।

* 21:2 २१:२ गन्ती ३५:१-८ * 21:10 २१:१० गन्ती ३:२७-३२

- 23 दानया कुलपाखें इमिसं एल्लतके, गिब्वतोन,
 24 अय्यालोन, गात-रिम्मोन, इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं प्यंगू शहर बिल।
 25 मनश्शेया बच्छि कुलपाखें इमिसं तानाक व गात-रिम्मोन, उकिया पशु ज्वयेगु थायनापं थुपि निगू शहर बिल।
 26 थुपि फुक्क झिगू शहर व इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यः ल्यंदुपि कहाती वंशयापिन्त बिल।

गेशोनीतयत् ब्यूगु शहर

- 27 लेवी कुलयापि गेशोनी वंशयात मनश्शेया बच्छि कुलपाखें बाशानय दुगु गोलान (मसीसें मचायकं मनु स्याःम्हयसित शरण बीगु छगू शहर), व बे-एशतरा अले इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं निगू शहर बिल।*
 28 इस्साखारया कुलपाखें, किशयोन, दाबरत,
 29 यर्मूत व एन-गन्नीम व इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं प्यंगू शहर बिल।
 30 आशेरया कुलपाखें मिशाल, अब्दोन,
 31 हेल्कत व रहोब अले इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं प्यंगू शहर बिल।
 32 नप्तालीया कुलपाखें गालीलिय दुगु केदेश (मसीसें मचायकं मनु स्याःम्हयसित शरण बीगु छगू शहर), हम्मोत-डोर व कर्तान, अले इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं स्वंगू शहर बिल।
 33 गेशोनी वंशयागु फुक्क शहर इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं झिंस्वंगू दु।

मरारीतयत् ब्यूगु शहर

- 34 लेवी कुलया ल्यंदुपि मरारी वंशयापिन्त थुपि शहर बिल।
 जबूलनया कुलपाखें पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं योक्नाम, कर्तह,*
 35 दिम्ना व नहलल अले इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं प्यंगू शहर बिल।
 36 स्बेनया कुलपाखें बेसेर, यहसा,
 37 कदेमोत, मेपात व पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं प्यंगू शहर बिल।
 38 गादया कुलपाखें गिलादय लाःगु रामोत (मसीसें मचायकं मनु स्याःम्हयसित शरण बीगु छगू शहर), महनोम,
 39 हेशबोन व याजेर अले इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं प्यंगू शहर बिल।
 40 लेवी कुलया ल्यंदुपि सकल मरारी वंशयापिन्त झिनिगू शहर ब्यूगु खः।
 41 इस्राएलीतयसं थःगु जमिनं पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं लेवीया सन्तानतयत् मुक्क पीच्यागू शहर बिल।
 42 थुपि शहरयागु प्याखेरं पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यः दु, फुक्क शहर अथे हे च्वं।
 43 थुकथं परमप्रभुं इमि पुर्खातलिसे बी धकाः पाफयादीगु फुक्क देश इस्राएलीतयत् बियादिल। अले इमिसं व देश अधिकार यानाः अन च्वन।
 44 परमप्रभुं इमि पुर्खातलिसे पाफयादीगु थें वयकलं देशय् न्यंक इमित आराम बियादिल। इमि छम्ह नं शत्रु इमि न्ह्यःने दने मफुत छायाधाःसा परमप्रभुं इस्राएलीतयगु ल्हातय इमि फुक्क शत्रुत लःल्हानादिल।
 45 इस्राएलयापि मनूतयत् बियादीगु छगू छगू बचं परमप्रभुं पूवकादिल।

22

यहोशू पुर्बया कुलतयत् बिदा ब्यूगु

- 1 अले यहोशू स्बेनी, गादी व मनश्शेया बच्छि कुलयात सःताः
 2 इमित धाल, “परमप्रभुया दास मोशां छिमित ब्यूगु फुक्क आज्ञा छिमिसं मानय याःगु दु, अले जिं धयागु फुक्क खँ नं छिमिसं मानय याःगु दु।*
 3 ताःइलंनिसें थौं तक नं छिमिसं मेपि इस्राएलीतयत् त्वःतूगु मदु, तर परमप्रभु थः परमेश्वरयागु आज्ञा बांलाक मानय याःगु दु।
 4 आः छिमि परमप्रभु परमेश्वरं छिमि मेपि इस्राएलीतयत् नं थःगु बचंकथं आराम बियादी धुंकूगु दु। उकिं परमप्रभुया दास मोशां यर्दन पारि छिमित ब्यूगु थःगु जमिन दुगु थथःगु छैय् लिहां हँ।
 5 परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात माया या, वयकःया लँपुइ हँ, उकियात गुबले त्वःते मते, वयकःया खँ न्यँ। दुनुगलंनिसें व बलं फतले वयकःया सेवा या धकाः परमप्रभुया दास मोशां छिमित ब्यूगु आज्ञा व व्यवस्था बांलाक मानय या।”
 6 अले यहोशू इमित सुवाः बियाः बिदा बिल, अले इपि थथःगु छैय् वन।
 7 मनश्शेया बच्छि कुलयात ला मोशां बाशानय जमिन ब्यूगु खः। मनश्शेया मेपि बच्छियात धाःसा यहोशू यर्दनया पच्छिमपाखे मेपि इस्राएलीतयगु दथुइ जमिन बिल। उकिं यहोशू इमित छैय् छवःबलय सुवाः बियाः

* 21:27 २१:२७ गन्ती ३:२१-२६ * 21:34 २१:३४ गन्ती ३:३३-३८ * 22:2 २२:२ गन्ती ३२:२०-३२; यहो १:१२-१५

8 थथे धाल, “यक्व धन-सम्पत्ति व पशुतयगु बथां, वहः, लुँ, कँय, न व यक्व वसः ज्वनाः थथःगु छँय लिहां हँ। छिमिसं शत्रुतयगु लाकाकाःगु फुक्क सामान इस्त्राएली दाजुकिजापिन्त इनाब्बु।”

9 अले स्बेनी, गादी व मनश्शेया बच्छि कुल परमप्रभुयागु आज्ञाकथं मोशापाखें इमित ब्यगु अधिकारया देश गिलादय् वनेत इस्त्राएलीतलिसें बिदा जुयाः कनान देशयागु शीलौं लिहां वन।

यर्दन सिथय् छगू वेदी दय्कूगु

10 स्बेनी, गादी व मनश्शेया बच्छि कुल कनान देशय् यर्दनयागु लिक्कसं च्वंगु गलीलोतय् थ्यंबलय् इमिसं यर्दन खुसि सिथय् छगू तःधंगु वेदी दय्कल।*

11 स्बेनी, गादी व मनश्शेया बच्छि कुल कनानया सिमानाय् गलीलोतय् यर्दनया लिक्क इस्त्राएलीतयगु भागय् वेदी दय्कल धयागु खँ न्यनाः

12 इपिनापं ल्वायेत इस्त्राएलयापि फुक्क खलः शीलौय् मुन।

13 अले इस्त्राएलीतयसं गिलाद देशय् स्बेनी, गादी व मनश्शेया बच्छि कुलयाथाय् पुजाहारी एलाजारया काय् पीनहासयात छवल।

14 वनापं इस्त्राएलया छगू छगू कुलं छम्ह छम्ह यानाः झिम्ह नायः छवल। इपि इस्त्राएलया वंशतय् छगू छगू परिवारया नायःपि खः।

15 इपि स्बेनी, गादी व मनश्शेया बच्छि कुलयाथाय् गिलाद देशय् थ्यनाः इमित थथे धाल,

16 “परमप्रभुया फुक्क खलकं थथे धाःगु दु, ‘छिमिसं थथे छाय् परमेश्वरयात ध्वंलानागु? थौं छिमिसं गय् यानाः परमप्रभुया विरोधय् विद्रोही

जुयाः वयकःयात त्वःताः थःगु लागि वेदी दय्केफुगु?*

17 छु पोरय् यानागु पाप झीत मगात ला? गुकें यानाः परमप्रभुया खलःयाथाय् महामारी वल। झीसं थौं तक नं थःपिन्त शुद्ध याये मफुनि?*

18 छु, छिमिसं हाकनं आः परमप्रभुयात त्वःतेगु ला?

“ थौं छिमिसं परमप्रभुया विरोधयात धाःसा कन्हय् वयकः इस्त्राएलया फुक्क खलःलिसें तंचायादी।

19 छिमिगु थःगु जमिन अशुद्ध जूगु दुसा परमप्रभुया पवित्र पाल दुगु परमप्रभुया देशय् वा, जिमिगु जमिन जिपिनापं इनाका। तर परमप्रभु झी परमेश्वरया वेदी दय्कं हाकनं मेगु वेदी दय्काः परमप्रभुयागु व जिमिगु विरोध याये मते।

20 जेरहया काय् आकानं देछायेमाःगु धनमालयागु खँय् विश्वासघात याःबलय् इस्त्राएलया फुक्क खलः खनाः परमप्रभु तंचायादीगु, मखु ला? आकानयागु पापया सजाँय वयात जक लाःगु मखु, मेपिन्त नं लात। ”*

21 स्बेन, गाद व मनश्शेया बच्छि कुलयापिन्सं इस्त्राएलया कुल कुलया नायःतयत् लिसः बिल,

22 “परमप्रभु परमेश्वर दकलय् बल्लाःम्ह खः! वयकः परमप्रभु खः, परमप्रभु परमेश्वर दकलय् बल्लाःम्ह खः! छाय् झीसं थ्व ज्या यानागु खः धकाः वयकलं स्यु अले इस्त्राएलं नं सीमा! जिमिसं विद्रोह यानाः परमप्रभुयागु खँ न्यनागु दुसा जिमित आः हे स्थानाछव।

23 परमप्रभुया ल्यु वनेगु त्वःताः जिमिसं थःगु निति होमबलि वा अन्नबलि वा मेलबलि छायेत वेदी दय्काःगु दुसा, परमप्रभु थःम्ह हे जिमित सजाँय बियादीमा।

24 “अथे मखु, लिपा छिमि सन्तानं जिमि सन्तानयात थथे धाइ धकाः जिपिं ग्याः, ‘परमप्रभु इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वरनापं छिमिगु छु ज्या दु?

25 हे स्बेनी व गादीत, परमप्रभुं जिमिगु व छिमिगु दथुइ यर्दन खुसियात सिमाना दय्कादिल। आः परमप्रभुनापं छिमिगु छुं ज्या मदु।’ थथे धयाः छिमि सन्तानं जिमि सन्तानयात परमप्रभुया आराधना याकेमबी फु।

26 “अथे जुयाः जिमिसं थथे धया, ‘झीसं छगू वेदी दय्केनु, व होमबलि व बां बीत मखु।’

27 उकिया पलेसा छिमि व छिमि सन्तानया दथुइ, पुस्ता पुस्ता तक जिमिसं धात्थें होमबलि, बलिदान व मेलबलि ज्वनाः परमप्रभुयात वयकःया नापलायेगु पाल न्ह्यःने जक आराधना यायेत साक्षी जुइमा धकाः जिमिसं थ्व दय्काःगु दु। लिपा छिमि सन्तानं जिमि सन्तानयात, ‘छिमिगु परमप्रभुनापं छुं ज्या मदु धकाः मधायेमा।’

28 “अले जिमिसं धया कि इमिसं जिमित वा जिमि सन्तानयात लिपा अथे धाल धाःसा जिमिसं थथे धाये, ‘झी पुर्खातयसं होमबलि व बलिदान छायेत मखु तर जिमिगु व छिमिगु दथुइ साक्षीकथं दय्कूगु परमप्रभुया वेदी थें च्वंक दय्कूगु थ्व वेदीयात स्व।’

29 “धात्थें जिमिसं परमप्रभुयागु विरोधय् विद्रोह याये मखु। वयकःयात मानय् यायेगु त्वःते नं मखु। परमप्रभुया पवित्र पालया न्ह्यःने दुगु परमप्रभु झी परमेश्वरयागु वेदी बाहेकं होमबलि, अन्नबलि व बलिदान छायेत मेगु वेदी जिमिसं दय्के मखु।”

30 स्बेन, गाद व मनश्शे कुलयापि मनूतयसं धाःगु खँ न्यनाः पुजाहारी पीनहास व इस्त्राएलया खलःया नायःत लय्ताल।

31 अले पुजाहारी एलाजारया काय् पीनहास इमित धाल, “परमप्रभु झीपिलिसें दी धकाः थौं जिमिसं सिल, छाय्धाःसा थ्व खँय् छिमिसं परमप्रभुयात ध्वंलाःगु मदु। आः धाःसा छिमिसं इस्त्राएलीतयत् परमप्रभुया ल्हातं बचय् याःगु दु।”

32 अले एलाजार पुजाहारीया काय् पीनहास व उपि कुलनायःत गिलाद देशयापि स्बेनी व गादीत नाप लाये धुंकाः कनानय् लिहां वल। अले इस्त्राएलीतयत् अन जूगु खँ कन।

33 थ्व खँ न्यनाः इस्त्राएलीत लय्ताल। इमिसं परमेश्वरयात प्रशंसा यात, अले स्बेनीत व गादीत च्वनाच्वंगु देश नाश यायेत लडाइँ याःवनेगु खँ हानं पिमकाल।

34 स्बेनीत व गादीतयसं, थ्व वेदी परमप्रभु झी परमेश्वर खः धयागु साक्षी बी धकाः धयाः उकियागु नां साक्षी तल।

23

यहोशू नायःतयत् हपाः ब्य्यू

- 1 ताःई लिपा परमप्रभुं इस्राएलीतयत् प्यखेरं च्वंपि फुक्क शत्रुतपाखे आराम बियादिल। अबलय् तक तसकं बुरा जुइ धुंकूम्ह यहोशू
- 2 सकलें इस्राएलीतयत्, इमि थकालित, नायःत, न्याय याइपि व भारदारतयत् सःताः धाल, “जि आः तसकं बुरा जुइ धुंकल।
- 3 छिमिगु निति परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थुपि फुक्क जातितयत् छु छु यानादिल, व फुक्क खंगु दु। छिमिगु निति लडाइँ यानादीम्ह छिमि परमप्रभु परमेश्वर खः।
- 4 जिं गथे यानाः यर्दन खुसिनिसें पच्छिमय् भूमध्यसागर तकयापि जिं त्याकाःपि अले ल्यंदुपि जातितयगु फुक्क इलाका चिष्टा ततं छिमिगु कुलतयत् सर्बयकथं इनाबियागु खः व लुमंकि।
- 5 परमप्रभु छिमि परमेश्वर थःम्ह हे छिमिगु न्ह्यःने इमित पित छवयादी। अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं धयादी थें छिमिसं इमिगु देश अधिकार याइ।
- 6 “तसकं बल्ला जु। मोशायगु व्यवस्थाया सफुलिइ च्वयातःगु फुक्क खँ बांलाक मानय् या। उकिं छिपिं जव खवय् वने मते।
- 7 छिमिगु दथुइ ल्यंदुपि थुपि जातितनापं स्वापु तये मते, इमि घःतयगु नां काये मते, इमिगु नामय् पाफये मते। इमित पुजा याये मते अले इमित भागियाये मते।
- 8 तर छिमिसं थौं तक याःथें परमप्रभु छिमि परमेश्वरनापं जुयाच्चँ।
- 9 “परमप्रभुं छिमिगु न्ह्यःनें ततःधंगु व बल्लाःगु जातितयत् पित छवयादीगु दु। थौं तक सु नं छिमिगु न्ह्यःने दनाच्चने मफुत।
- 10 छिमि छम्हयसिनं द्रःछिम्हयसित लिनाछवये फइ, छायाधाःसा परमप्रभुं थःगु बचंकथं छिमिगु निति ल्वानादी।✧
- 11 अथे जुयाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात माया यायेत बांलाक ध्यान ब्यु।
- 12 “छिमिसं परमेश्वरयात त्वःतल धाःसा अले छिमिगु दथुइ ल्यंदुपि जातितलिसें स्वापु तल धाःसा अले इपिलिसें ब्याहा यात धाःसा
- 13 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थुपि जातितयत् छिमिगु न्ह्यःनें पित छवयादी मखु धयागु खँ सीका का, तर इपिं छिमिगु लागिं तक्यंकीगु जाः व स्वःतिपाँय् जुइ अले छिमिगु म्ह ल्युने कोर्रां व मिखाय् कँ जुइ। अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु थ्व भिंगु थासं छिपिं मदया मवंतले थ्व खँ जुया हे च्वनी।
- 14 “आः जि सीत्यंगु दु। परमप्रभु छिमि परमेश्वरया फुक्क बचं पूवंगु दु, छगू नं पूमवंगु मदु धयागु खँ छिमिसं थथःगु नुगः व आत्मां सि हे स्यू।
- 15 तर परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु फुक्क भिंगु बचं पूवंगु थें वय्कलं छिमित बियादीगु थ्व भिंगु देशं छिमित नाश यानामदीतले वय्कलं छिमिथाय् फुक्क विपत्ति नं छवयाहयादी।
- 16 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिपिलिसें चिनादीगु बाचा छिमिसं मानय् मयात धाःसा अले मेपिं घःतयगु सेवा व पुजायात धाःसा वय्कलं थःगु तम्वय् छिमित सजाँय बियादी। अले वय्कलं छिमित बियादीगु थ्व भिंगु देशं छिपिं याकनं नाश जुयावनी।”

24

शकेमय् बाचा न्हाः याःगु

- 1 यहोशू इस्राएलीतय् फुक्क कुलतयत् शकेमय् मुंकल। वं इस्राएलयापि थकालित, कुलनायःत, न्याय याइपि व इमि भारदारतयत् सःतल अले इपिं परमेश्वरया न्ह्यःने वल।
- 2 अले यहोशू सकसितं धाल, “परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरं धयादी, ‘यक्व दँ न्हापा छिमि पुर्खा यफ्रेटिस खुसियागु पारि च्वनीगु खः। इमिसं मेपिं घःतयत् पुजा याइगु खः। उपिं पुर्खा मध्ये छम्ह अब्राहाम व नाहोरया बौ तेरह खः।✧
- 3 तर जिं छिमि पुर्खा अब्राहामयात यफ्रेटिस खुसि पारि हयाः कनान देशयागु थाय् थासय् चाःहिका, अले वयात यक्व सन्तान बिया। जिं वयात इसहाक बिया,✧
- 4 हानं जिं इसहाकयात याकूब व एसाव बिया। जिं एसावयात सेइरया पहाडी देश बिया। छिमि पुर्खा याकूब व वया सन्तान धाःसा मिश्रय् वन।✧
- 5 “ ताःई लिपा जिं मोशा व हास्नयात छवया, अले मिश्रय् थःगु ज्यां ततःधंगु महामारी हया। अले लिपा छिमित जिं पित हया।✧
- 6 जिं छिमि पुर्खातयत् मिश्रं पित हयाबलय् इपिं समुद्रय् थ्यंकः वयेवं मिश्रीत रथ व सलगइपिं ज्वनाः लाल समुद्र तक छिमि पुर्खातयत् ल्यु वल।✧
- 7 इमिसं परमप्रभुयात ग्वाहालि फवन अले वय्कलं इपिं व मिश्रीतयगु दथुइ खिउँसे च्वंकादिल। वय्कलं समुद्र इमित त्वपुयाबिल। जिं मिश्रीतयत् छु यानाः व छिमिसं थःगु हे मिखां खन। अनलि छिपिं मरुभूमिइ यक्व दिं तक च्वन।
- 8 “ जिं छिमित यर्दनया पुर्बय् च्वनिपिं एमोरीतयगु देशय् हया। इमिसं छिपिलिसे लडाइँ यात तर जिं इमित छिमिगु ल्हातय् बिया। जिं इमित छिमिगु न्ह्यःनें नाश यानाबिया अले छिमिसं इमिगु देशय् अधिकार यात।✧
- 9 हानं मोआबयाम्ह जुजु सिप्पोरया काय् बालाकं इस्राएलनापं लडाइँ यात। अले वं छिमित सराः बीत बओरया काय् बालामयात सःतके छवल।✧

✧ 23:10 २३:१० व्य ३:२२; ३२:३० ✧ 24:2 २४:२ उत ११:२७ ✧ 24:3 २४:३ उत १२:१-९; २१:१ ✧ 24:4 २४:४ उत २५:२४-२६; ३६:८; ४६:१-७; व्य २:५ ✧ 24:5 २४:५ प्रस ३:१-१२:४२ ✧ 24:6 २४:६-७ प्रस १४:१-३१ ✧ 24:8 २४:८ गन्ती ११:२१-३५ ✧ 24:9 २४:९-१० गन्ती २२:१-२४:२५

10 तर जिं बालामयात सरा: बीके मबिया। वं छिमित त:क्व: मछि सुवा: जक बिल। थुकथं छिमित बालाकया लहातं बचय याना।

11 “ ‘अनंलि छिपिं यर्दन छिना: यरीहोय वल। यरीहोयापि मिजंत छिपिलिसें ल्वात, लिपा एमोरी, परिज्जी, कनानी, हिती, गिर्गाशी, हिर्वी व यबूसीत नं छिपिनापं ल्वात। अयनं जिं इमित छिमिगु ल्हातय् बिया।”

12 एमोरीतय् निम्ह जुजुतयत् छिमिगु न्ह्य:नं लिनाछवयेत जिं छिमिगु न्ह्य:ने न्ह्य:ने आतंक छवयाबिया। व छिमिगु तरवार व धनुष जूगु मखु।

13 थथे छिमिसं छुं हे याये म्वा:गु बुँ व छिमिसं मदय्कूगु शहर जिं छिमित बिया। आ: छिपिं अन च्वनाच्चंगु दु। छिमिसं मप्यूगु दाखक्यब व जैतूनया क्यबया फल नयाच्चंगु दु।”

14 “उकिं आ: परमप्रभुयागु ग्या:चिकु कया: वय्क:यात दुनुगलंनिसें सेवा या। छिमि पुर्खातय्सं यूफ्रेटिस खुसि पारि व मिश्र देशय् पुजायापि घ:तयत् वांछव अले परमप्रभुया जक सेवा या।

15 परमप्रभुयागु सेवा याये मय:सा सुयागु सेवा यायेगु ख: व छिमिसं थौं ल्य। छिमि पुर्खातय्सं यूफ्रेटिस खुसिया उखे पुजा या:पिं घ:त कि छिपिं आ: च्वनाच्चंगु देशयापि एमोरीतय् घ:त? जि व जिमि छेंज:पिन्सं धा:सा परमप्रभुयागु हे सेवा याये।”

16 अले मनूतय्सं धाल, “परमप्रभुयात त्व:ता: जिमिसं गुबलें नं मेपिं घ:तयत् पुजा याये मखु।

17 छायाधा:सा परमप्रभु, झी परमेश्वरं झीत व झी पुर्खातयत् मिश्रं पित हयादीगु ख:। झीपिं व देशय् दास जुया: च्वनागु ख:। झीसं वय्कलं यानादीगु अजू चाइपुगु ज्या खनागु दु। झीपिं थीथी जातितय्गु देश जुया वयाबलय् वय्कलं झीत बचय यानादिल।

18 परमप्रभुं झीगु न्ह्य:ने फुक्क जातित, अले थ्व देशयापि एमोरीतयत् नं लिनाछवल। उकिं जिमिसं नं परमप्रभुयागु सेवा याये छायाधा:सा वय्क: हे जिमि परमेश्वर ख:।”

19 अले यहोशू मनूतयत् धाल, “छिमिसं परमप्रभुयागु सेवा बांलाक याये फइ मखु, छायाधा:सा वय्क: पवित्रम्ह व नुग: मुइकादीम्ह परमेश्वर ख:। वय्कलं छिमिगु अपराध व पाप क्षमा यानादी मखु।

20 छिमिसं परमप्रभुयात त्व:ता: मेपिं घ:तयत् पुजा यात धा:सा आ: तक वय्कलं छिमिगु भिं यानादीगु जूसां छिमित नाश यानादी। मभिं यायेत वय्क: लिहां झाइ अले छिमित भस्म याइ।”

21 अले मनूतय्सं यहोशूयात धाल, “मखु, जिमिसं परमप्रभुयागु हे सेवा याये।”

22 यहोशू इमित धाल, “छिमिसं परमप्रभुया सेवा यायेगु खँ ल्य:गु दु धयागुया छिमिगु साक्षी छिपिं थ: हे ख:।”

इमिसं धाल, “ख: जिपिं हे साक्षी ख:।”

23 यहोशू धाल, “अथे हे ख:सा थ:के दुगु मूर्तितयत् वांछवयाब्यु अले दुनुगलंनिसें परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरयात मानय् यायेगु बचं ब्यु।”

24 अले मनूतय्सं यहोशूयात धाल, “जिमिसं परमप्रभु झी परमेश्वरयागु हे सेवा याये अले वय्क:या खँ न्यने।”

25 यहोशू उखुन्हु हे शकेमय् मनूतलिसें बाचा चिन। उकी परमप्रभुं इमित बियादीगु विधि व नियम बांलाक मानय् यायेमा: धका: लुमंकूगु दु।

26 थुपि फुक्क खँ यहोशू परमेश्वरयागु व्यवस्थाया सफुलिइ च्वल। अले वं छग: त:ग्व:गु ल्वहँ कया: स्वसिमाक्वय् पवित्रथाय् सतिक थन।

27 यहोशू फुक्क मनूतयत् धाल, “स्व! थ्व ल्वहँ झीगु साक्षी जुइ। थुकिं छिमित थ्व बाचा लुमंकाबी। छिपिं परमेश्वरपाखें तापाना मवसें न्ह्याबलें परमेश्वरया आज्ञा पालन यानाच्चनी।”

28 थथे यहोशू इमित इमिगु थथ:गु सर्बयया इलाकाय् छवल।

यहोशू व एलाजार सीगु

29 थुपि फुक्क खँ जुइ धुंका: परमप्रभुया दास, नूनया काय यहोशू सछि व झिदँ दुबलय् सित।

30 अले इमिसं वयात गाश पहाडया उत्तरय् एफ्राइमया पहाडी देशया तिम्नथ-सेरहय् वयागु थ:गु हे सर्बयया जमिनय् थुनाबिल।

31 यहोशूयागु जिवंकाछि व यहोशू सी धुंका: म्वा:पिं व परमप्रभुं इस्त्राएलया निति यानादीगु फुक्क ज्याया बारे स्यूपिं थकालितय्गु जिवंकाछि नं इस्त्राएलीतय्सं परमप्रभुयागु सेवा यात।

32 इस्त्राएलीतय्सं मिश्र देशं ह:गु योसेफया अस्थि शकेमय् थुनाबिल। व जमिन याकूबं शकेमया बौ हमोरया काय्पिन्के सछि वह:यागु कुचा बिया: न्यानाका:गु ख:। थ्व जमिन योसेफया सन्तानया पुर्खाया सम्पत्तिकथं दत।

33 हास्नया काय् एलाजार नं सित। व शहर एफ्राइमया पहाडी देशय् वया काय् पीनहासयात ब्युगु ख:। अले वयात गिबाय् थुनाबिल।

न्यायकर्ताया सफू म्हसीका

यहोशू सीधुंका: इस्राएलीतयसं त्याके मानिगु कनान देशय हमला या:गु इलनिसें अन जुजुपिन्सं शासन याये न्ह्य: तकयागु खँ थ्व सफुलिइ दु। उगु इलय इस्राएलय जुजु धयापि हे मदुनि। सुया छु याये मंदत व हे यानाजुइगु ख: (२१:२५)

“परमप्रभुं इमित बचय यायेत न्यायकर्ता धा:पिं नाय:त ल्ययादिल” (२:१६)। थ्व पदया लिधंसाय थ्व सफुया नां न्यायकर्ता त:गु ख:। थ्व सफुलिइ इस्राएलीतयसं परमेश्वरया बाचाया अ:ख: याना जूगु व परमेश्वरं इमित क्वत्यलात:पिपाखें बचय यायेत व शासन यायेत झिनिम्ह न्यायकर्ता दय्कूगु खँ न्ह्यथनात:गु दु।

थ्व सफुलिइ इस्राएलीतयसं परमेश्वरयात मानय मया:गु, विदेशीतयसं इमित क्वत्य:गु, ख्वया: दु:खय हाला जूगु व न्यायकर्तातपाखें छुत्कारा ब्यूगु खँ दु। थ्व सफुलिइ मू खँ धयागु परमेश्वरयात मानय याना: हे इस्राएल बचय जूगु, परमेश्वरया आज्ञा मानय मया:बलय आपत व:गु ख:। परमेश्वर थ: मन्तयत बचय यायेत न्ह्याबले न्ह्यचिलादीगु दु। तर इपिं थ:पिनिगु पापं लिचिला: हाकनं परमप्रभुयाथाय वयेमा:।

थ्व सफुया च्वमिया बारे गनं नं न्ह्यथनात:गु मदु। तर थ्व सफू शमूएलं च्व:गु जुइ धका: धा:पिं नं दु।

धल: पौ

कनान देश त्याकाका:गु १:१-२:१३

इस्राएलयात क्वत्यलात:गु, दबोरापाखें जुजु याबीन नाश जूगु २:१४-५:३१

गिदोनं मिघानीतयत त्याकूगु ६:१-८:३५

अबीमिलेक थाहां व:गु व पतन जूगु ९:१-५७

थीथी न्यायकर्ता १०:१-१२:१५

शिमशोनं इस्राएलीतयत पलिशतीतपाखें बचय या:गु १३:१-१६:३१

दान कुलया घटना १७:१-१८:३१

बेन्यामीन कुलयात सजाँय ब्यूगु १९:१-२१:२५

न्यायकर्ता

यहदा कुल कनानीतलिसें ल्वा:गु

1 यहोशू सीधुंका: इस्राएलीतयसं परमप्रभुयाके न्यन, “गुगु कुलं दकलय न्हापा कनानीतयत हमला यायेमा:?”

2 परमप्रभुं धयादिल, “यहदां हमला याइ। धात्थें, जिं व देशयात इमिगु ल्हातय तयाबियागु दु।”

3 यहदाया मन्तयसं थ: दाजुकिजा शिमियोनीतयत धाल, “परमप्रभुं जिमित ब्यूगु लागाय जिपिलिसें वा, झीपिं मिलय जुया: कनानीतलिसें ल्वाये अले जिपिं नं छिमित ब्यूगु लागाय वने।” उकिं शिमियोन कुलयापि मन्त इपिलिसें वन।

4 यहदा कुलयापि मन्त हमला यायेत वंबलय परमप्रभुं कनानीत व परिज्जीतयत इमिगु ल्हातय बियादिल। इमिसं बेजेकय झिट्ट: मन्त स्यात।

5 अन इमिसं जुजु अदोनी-बेजेकयात* नापलाकल अले वलिसें ल्वात। अले इमिसं कनानीत व परिज्जीतयत बुकल।

6 जुजु बिस्युं वन तर ल्यु वना: इमिसं वयात ज्वन। अले वयागु ल्हा: व तुतिया बुरा पतिचा धयनाबिल।

7 अदोनी-बेजेकं धाल, “ल्हा: व तुतियागु बुरापति धयपिं न्हयेम्ह जुजुपिन्सं जिगु टेबुलया त:लय चिप मुनीगु। जिं इमित गथे यानागु ख: परमेश्वरं जित: अथे हे यानादीगु दु।” इमिसं वयात यरूशलेमय हल, अले व अन हे सित।

यहदा कुलं यरूशलेम व हेब्रोन त्याकाका:गु

8 यहदाया मन्तयसं यरूशलेमय हमला याना: उकियात त्याकाकाल। इमिसं अनयापि मन्तयत तरवारं स्यात, अले व शहरय मि च्याकाबिल।

9 अनलि यहदा कुलयापि मन्त पहाडी देश, नेगेव व पच्छिमय ला:गु तँचाय च्वपिं कनानीतलिसें ल्वायेत क्वहां वन।

10 उकिं यहदाया मन्तयसं हेब्रोन शहरय च्वपिं कनानीतयत हमला यात। (न्हापा हेब्रोनयात किर्यत-अर्बा धाइगु ख:।) अनलि इमिसं शेशै, अहीमन व तल्मै वंशयापिन्त स्यानाबिल।*

ओत्निएलं दबीर शहर त्याकाका:गु

11 हानं अनं वना: दबीरयापि मन्तयत हमला यात। (दबीरयात न्हापा किर्यत-सेपेर धाइगु ख:।)

12 अले कालेबं धाल, “सुनां किर्यत-सेपेरयात त्याकाकाइ व नापं जिं थ: म्हाय अक्सायात ब्याहा यानाबी।”

13 कालेबया किजा कनजया काय ओत्निएलं उकियात त्याकाकाल। अले कालेबं थ: म्हाय अक्सायात वलिसें ब्याहा यानाबिल।*

* 1:5 १:५ अदोनी-बेजेक थुकिया अर्थ जिमि प्रभु, बेजेकया मालिक ✧ 1:10 १:१० यहो १५:१३-१४ ✧ 1:13 १:१३ यहो १५:१८-१९

14 ब्याहा या: खुन्ह अक्सा ओन्निएलयाथाय् वंबलय् वं वयात थ: बौयाके छकुचा बुँ फ्वंकेबिल। व थ:गु गधाया म्हयनं क्वहां व:बलय् कालेबं वयात न्यन, “छन्त छु माल?”

15 वं धाल, “जित: छगू क्वस: बियादिसँ। छिं जित: बुँ बियादीगु थाय् नेगेव्य् जित: बुँगा:चात नं बियादिसँ।” उकिं कालेबं वयात च्वय् व क्वय् च्वंगु बुँगा:चात बिल।

यहदा व बेन्यामीन कुलयापिन्सं त्याकाका:गु

16 मोशाया सस:बौया सन्तान, केनीत यहदायापि मन्तलिसें तायग: सिमातयगु शहरं* आरादया दच्छिनय् ला:गु यहदाया मरुभूमिइ वन, इपि अन च्वंपि मन्तनापं च्वन।

17 हान यहदा कुलयापि मन्त थ: दाजुकिजा शिमियोनीतलिसें वन। इमिसं सपतय् च्वनीपि कनानीतयत् त्याका: व शहरयात भज्यंक नाश यानाबिल। उकिं व शहरया नां होर्मी† जुल।

18 यहदायापि मन्तयसं गाजा, अश्कलोन व एक्रोन शहरयात व उमिगु लागानापं काल।

19 परमप्रभुं यहदाया मन्तयत् ग्वाहालि बियादिल। इमिसं पहाडी देश त्याका काल। अयनं इमिसं क्वय् ला:गु माथवंगु थासय् च्वंपि मन्तयत् ख्याना छवये मफुत छायाधा:सा इमिके नँयागु रथत दु।

20 मोशां बचं ब्यूगु थें हेन्नोन धा:सा कालेबयात बिल। गुम्हयसिनं अनाकया स्वम्ह काय्पिन्त अनं ख्याना छव:गु ख:।

21 बेन्यामीनीतयसं धा:सा यरुशलेमयापि यबूसीतयत् ख्याना मछव:। उकिं यबूसीत थौं तक नं बेन्यामीनीतलिसें यरुशलेमय् च्वनाच्वंगु दु।

योसेफ कुलयापिन्सं बेथेल त्याकाका:गु

22 योसेफया कुलं बेथेल हमला यायेत व:बलय् परमप्रभुं इमित ग्वाहालि बियादिल।

23 इमिसं बेथेलय् चिवा काइपि छवत। (न्हापा बेथेलयागु नां लुज: ख:।)

24 थुपि चिवा का:वपिन्सं छम्ह मन् शहरं पिहां वयाच्वंगु खंका: वयात धाल, “शहरय् गथे दुहां वनेगु जिमित कनाब्यु, अले जिमिसं छंगु छुं स्यंके मखु।”

25 व मनुखं लँ क्यनाबिल, अले इमिसं शहरयापि मन्तयत् तरवारं स्यात। व मन् व वया छँज:पिन्त धा:सा त्व:ताबिल।

26 लिपा व मन् हिलीतयगु देशय् वन, अले वं अन छगू शहर दयका: उगु शहरया नां लुज: धका: तल। उगु शहरया नां थौं तक नं थ्व हे ख:।

थाय् थासय् कनानीतयत् ख्याना: छवये मफुगु

27 कनानीत व देश त्व:तावने हे मखु धका: च्वनाच्वंगुलि मनश्शे कुलयापिन्सं बेथ-शान, तानाक, डोर, यिबलाम, मगिदो शहर व थुमिगु ज:ख: च्वंगु गांचातय् च्वंपि मन्तयत् ख्याना छवये मफुत। थुकथं कनानीत व देशय् च्वना हे च्वन।

28 लिपा इस्राएलीत बल्ला:बलय् इमिसं कनानीतयत् दासयात थें ज्या याकल तर इपि फुककसित ख्याना छवये मफुत।

29 गेजेर शहरय् च्वंपि कनानीतयत् एफ्राइम कुलयापिन्सं नं ख्याना छवये मफुत। उकिं कनानीत इपिलिसें च्वना हे च्वन।

30 किन्नोन व नहलोल शहरयापि कनानीतयत् जबूलून कुलयापिन्सं ख्याना मछव:। कनानीत इपिलिसें अन च्वनाच्वन, जबूलून कुलयापिन्सं इमित दास थें ज्या याकल।

31 आशेर कुलयापिन्सं अक्को, सीदोन, अहलाब, अक्जीब, हेलवा, अपेक व रहोब शहरया मन्तयत् ख्याना मछव:।

32 उकिं आशेर कुलयापि अन कनानीतलिसें च्वना हे च्वन।

33 नप्ताली कुलयापिन्सं बेथ-शेमेश व बेथ-अनात शहरयापि मन्तयत् ख्याना मछव:। थथे इपि कनानीतलिसें हे च्वन। अथेसां इमिसं बेथ-शेमेश व बेथ-अनातयापि मन्तयत् थ:गु लागि दासयात थें ज्या याकल।

34 एमोरीतयसं दानया सन्तानतयत् पहाडी देशय् ख्याना छवत, अले इमित माथवंगु थासय् वयके मब्यू।

35 एमोरीत हैरैस डाँडा, अय्यालोन व शाल्बीमय् च्वना हे च्वन। अथेसां योसेफ कुलयापि इपि स्वया: बल्ला:बलय् इमित नं दासयात थें ज्या याकल।

36 एमोरीतयगु सिमाना अक्रब्बीमयागु पाचांनिसें सेलाया च्वय् तक ख:।

2

बोकीमय् परमप्रभुया दूत

1 परमप्रभुया दूत गिलगालं बोकीमय् थाहां वना: इस्राएलीतयत् धाल, “जिं छिमित मिश्र देश पिकया: छिमि पुर्खातलिसें बाचा चिनागु देशय् हया। जिं थथे धयागु ख:, ‘जिं गुबलें छिपिलिसें चिनागु बाचा त्वथुले मखु।

2 छिमिसं थ्व देशयापि मन्तलिसे बाचा चीमते तर छिमिसं इमिगु वेदीत थुनाब्यु।’ अयनं छिमिसं जिगु खँ मन्यं। छिमिसं थथे छाया यानागु?

3 अथे जुया: जिं छिमित धाये, जिं इमित ख्याना छवये मखु। इपि छिमिगु नितिं कँ अले इमि घ:त छिमित तक्क्यंकीगु जा: जुइ।”

4 परमप्रभुया दूतं सकलें इस्राएलीतयत् थथे धायेधुंका: मन्त हँयहँय् ख्वल।

5 इमिसं व थाय्यात बोकीम* धाल। अन हे इमिसं परमप्रभुयात बां बिल।

* 1:16 १:१६ व्य ३४:३ † 1:17 १:१७ होर्मा हिब्रू भाषाय् थुकिया अर्थ नाश ख: * 2:5 २:५ बोकीम हिब्रू भाषाय् बोकीम धा:गु ख्वइपि ख:

यहोशू सीगु

- 6 यहोशू इस्त्राएलीतयत् बिदा बीधुंकाः सकलें इस्त्राएलीत थथःगु भागय् लाःगु जमिन अधिकार याः वन।
 7 मन्तयसं यहोशू म्वातले परमप्रभुयागु सेवा याना हे च्वन। व सी धुंकाः नं इस्त्राएलया लागि परमप्रभुं यानादीगु ततःधंगु ज्या खंपि थकालित म्वातले इमिसं परमप्रभुयागु सेवा याना हे च्वन।
 8 नूनया काय्, परमप्रभुया च्यः यहोशू सछि व झिदँ दुबलय् सित।
 9 अले इस्त्राएलीतयसं यहोशूयात गाश डाँडाया उत्तरपाखे एफ्राइमया पहाडी देशय् वयात ब्यूगु तिम्नथ-हेरेस† धाःगु थासय् हे थुनाबिल।
 10 यहोशूया पुस्तायापि सकल मन्त सिनावन। लिपा परमप्रभुयात म्हमस्यूपि वा वय्कलं इस्त्राएलया नितिं यानादीगु ज्याया बारे मस्यूपि मेगु पुस्ता वल।

इस्त्राएलीतयसं परमेश्वरयागु खँ मन्त्यंगु

- 11 अनलि इस्त्राएलीतयसं परमप्रभुया मिखाय् मभिंगु ज्या यात। इमिसं बालघःयात पुजायात।
 12 इमिसं थःपिन्त मिश्र देशं पित हयादीम्ह थः पुर्खातय् परमप्रभु परमेश्वरयात त्वःताः मेपि घःतय्गु ल्यू वनाः उमित भागि यात। थुकथं इमिसं परमेश्वरयात तंचायकल।
 13 इमिसं परमप्रभुया आराधना यायेगु त्वःताः बाल घःतयत् व अशतोरैत घःमयजुतयत् पुजायात।
 14 उकिं परमप्रभु इस्त्राएलीत खनाः तसकं तंचायादिल, अले वय्कलं इमित इमि जःखः च्वंपि शत्रुतय्गु ल्हातय् मियादिल। इमिसं इमित लुतय् यात। उकिं यानाः इपि थः शत्रुतय् न्ह्यःने च्वने मफुत।
 15 इपि न्ह्याथाय् लडाइँ याः वंसां परमप्रभुं इपिलिसें पाफयादीगु थें इमित ताःमलाकेत परमप्रभुया ल्हाः अन दइगु। उकिं इपि तःधंगु आपतय् लात।
 16 अले परमप्रभुं तःधंपि नायः “न्याय याइपि” धाःपि ल्ययादिल। इमिसं लुतय् याःवःपिपाखें इमित बचय् यात।
 17 तर इस्त्राएलीतयसं इपि न्याय याइपिनिगु खँ मन्त्यं छायाधाःसा इमिसं मेपि घःतय्गु ल्यू वनाः वेश्या थें व्यवहार यात अले इमित भागि यात। इमि पुर्खातयसं परमप्रभुयागु आज्ञा मानय याःगु खः, तर न्हगु पुस्तां अथे यायेगु याकनं हे त्वःतल।
 18 गबले गबले परमप्रभुं इमिगु लागि न्याय याइम्ह ल्ययादिल, वय्कलं व न्याय याइम्हय्सित ग्वाहालि बियादिल। व म्वातले वय्कलं इमित शत्रुतय्गु ल्हातं बचय् यानादिल। छायाधाःसा कसाः बीपिं व क्वत्यलिपिन्सं यानाः इस्त्राएलीतय्गु नुगः ख्वइबलय् परमप्रभुं इमित माया यानादीगु।
 19 तर व न्याय याइम्ह सी धुंकाः इपि इमि पुर्खात स्वयाः अज्ज अप्वः स्यनावनीगु। इमिसं मेपि घःतयत् पुजा यानाः भागि याइगु। इमिसं थःगु मभिंगु ज्या व जिराहा पहयात त्वः हे मत्वःतू।
 20 उकिं इस्त्राएललिसें तसकं तंचायाः परमप्रभुं धयादिल, “थ्व जातिं जिं इमि पुर्खातलिसे चिनागु बाचा त्वाथ्गु व जिगु खँ मन्त्यगु जुयाः
 21 यहोशू सीबलय् थ्व देशय् दुपि मेपि जातितयत् आः जिं ख्याना छवये मखुत।
 22 इमि पुर्खातयसं थें जिगु खँ न्यनी कि मन्त्यनी धकाः इस्त्राएलयात जाँचय् यायेत जिं थुपि जातित छयले।”
 23 उकिं परमप्रभुं उपि जातितयत् यहोशूया ल्हातय् बियाः थर्थें ख्याना मछवसें अन च्वनेबियादिल।

3

इस्त्राएलीतयत् जाँचय् यायेत तः जातित

- 1 कनानय् लडाइँ याये मन्निपि इस्त्राएलीतयत् जाँचय् यायेत परमप्रभुं छुं जातितयत् त्वःतादिल।
 2 इस्त्राएलीतय् लडाइँ याये मसःपिं लिपाया सन्तानतयत् लडाइँ यायेगु स्यनेत वय्कलं थथे यानादीगु खः।
 3 पलिशतीतय् न्याम्ह शासक*, सकल कनानीत, सीदोनीत व हिर्वीत बाल-हेर्मोन पहाडनिसें कयाः लेबो-हमात तक लेबनान पहाडी देशय् च्वंपि सकल थुकथं त्वःतूपि जातित खः।
 4 परमप्रभुं मोशापाखें इमि पुर्खातयत् ब्यूगु आज्ञायात मानय याइ कि मयाइ धकाः जाँचय् यानाः स्वयेत थुपि जातितयत् तःगु खः।
 5 थुकथं इस्त्राएलीत कनानीत, हिर्तीत, एमोरीत, परिज्जीत, हिर्वीत व यबूसीतय् दथुइ च्वन।
 6 इमिसं इमि म्हायापिलिसें ब्याहा यात व थःम्हायापि इमि काय्पिन्त बिल। अले इमि घःतयत् पुजायात।

ओत्निएल न्यायकर्ता जूगु

- 7 हाकनं इस्त्राएलीतयसं परमप्रभुया मिखाय् मभिंगु ज्या यात। इमिसं परमप्रभु थः परमेश्वरयात ल्वमंकाः बाल घःत व अशेरा घःमयजुतयत् पुजा यायेगु यात।
 8 अले परमप्रभु इस्त्राएलीत खनाः तंचायादिल, वय्कलं इमित अराम-नाहारैमयाम्ह जुजु कृशन-रिशतैमया ल्हातय् मियादिल। व हे जुजुं इस्त्राएलीतयत् च्यादँ तक क्वत्यलेगु यात।
 9 तर इस्त्राएलीतयसं परमप्रभुयात ख्वयाः बिन्ति याःबलय् वय्कलं इमित त्वःतकेत कालेबया किजा कनजया काय् ओत्निएलयात ल्ययादिल, अले वं इमित त्वःतकल।

† 2:9 २ः११ तिम्नथ-हेरेस थुकियात तिम्नथ-सेराह धकाः नं धाः * 3:3 ३ः३ पलिशतीतय् न्याम्ह शासक अशदोद, गाजा, अस्कोलोन, गाद व एकोनयापि शासकत

10 वयाके परमप्रभुयागु आत्मा दुबिल, अले व इस्राएलीतय् न्यायकर्ता जुयाः लडाइँलय् वन। परमप्रभुं अरामया जुजु कूशन-रिशतैमयात ओत्निएलया ल्हातय् बियादिल। वं कूशन-रिशतैमयात बुकल।

11 थुकथं कनजया काय् ओत्निएल म्वातले देशय् पिइदँ तक शान्ति जुयाच्वन।

एह्द न्यायकर्ता जुगु

12 हाकनं इस्राएलीतय्सं परमप्रभुया मिखाय् मभिं गु ज्या यात। इमिसं अथे याःगुलि परमप्रभुं मोआबयाम्ह जुजु एलोनयात इस्राएल स्वयाः बल्लाकादिल।

13 एलोन अम्मोनीत व अमालेकीतयत् लडाइँया लागि थःथाय् मुंकाः इस्राएलीतयत् हमला यायेत न्ह्यज्यात। अले ताय्गः सिमातय्गु शहरयात त्याका काल।

14 थथे मोआबया जुजु एलोन इस्राएलीतयत् झिंच्यादँ तक क्वत्यलेगु यात।

15 इस्राएलीतय्सं हाकनं परमप्रभुयात ख्वयाः बिन्ति यात। अले वय्कलं इमित बचय् याइम्ह छम्ह बेन्यामीनी गेराया काय् खवं ल्हाः छ्यलीम्ह एह्द बियादिल। इस्राएलीतय्सं वयात मोआबया जुजु एलोनयाथाय् कोसेलि बियाछवल।

16 एह्दं छकु हाकःगु निग् धाः दुगु तरवार दय्काः उकियात थःगु जव खम्पाय् वसः दुने चिनातल।

17 अनलि व मोआबयाम्ह जुजु एलोनयाथाय् कोसेलि ज्वनाः वन। एलोन तसक्कं ल्हंम्ह मनु खः।

18 कोसेलि बीधुंकाः एह्द कोसेलि क्वबिया वःपि मनुतनापं लिहां वल।

19 तर व गिलगालया लिक्क ल्वहंया मूर्तिंत दुगु थासं जुजुयाथाय् लिहां वल, अले वं जुजुयात धाल, “हे महाराज, जिं छसपोल नापं दुसाखँ ल्हायेमाःगु दु।”

उकिं जुजुं थः सकल च्यःतयत् सुम्क च्वं धकाः धयाः पिने छवल।

20 जुजु थःगु लाय्कूया कःसिया सिचुसे च्वंगु कोथाय् च्वनाच्वंगु खः। वया न्ह्यःने वनाः एह्दं धाल, “परमेश्वरपाखें जिं छसपोलयात छगू खँ धायेमाःगु दु।”

21 एलोन थः च्वनाच्वंगु थासं दन अले एह्दं थःगु खव ल्हातं जव खम्पाय् दुगु तरवार पिकयाः वयागु प्वाथय् सुयाबिल।

22 तरवार चुनापं दुहां वन, अले तरवार वयागु जँन्हुफातं पिहां वल। एह्दं तरवार लिमकाः, उकियात दाःनं त्वपुल। वं तरवार लिमकासे अथें हे त्वःताबिल।

23 अले एह्द पिने दलानय् पिहां वल। एलोनयात दुने हे त्वःताः वं लुखाय् तालं ग्वयाबिल।

24 व वने धुंकाः एलोनया च्यःत वल, लुखाय् तालं ग्वयातःगु खनाः इमिसं धाल, “महाराज दरबारया सिचुगु क्वथाय् झारा च्वना च्वन जुइ।”

25 ताःई तक पिप्युं इमित मछालापुसे च्वन। अयनं जुजु कोथाया लुखा मचाय्कूगु खनाः इमिसं ताःचा कयाः लुखा चाय्कल। इमिसं दुने जुजु सिनाः बैय् ग्वारातुलाच्वंगु खंकल।

26 इपिं पियाच्वंबलय् हे एह्द बिस्सुं वन। व उपिं ल्वहंया मूर्तिंतय् लिक्क जुयाः सीरा धाःगु थासय् बिस्सुं वन।

27 अले एफ्राइमया पहाडी देशय् थ्यनेधुंकाः वं तुरही पुल। अले इस्राएलीत पहाडं क्वहां वल। वं इमित न्ह्यः न्ह्यः तल।

28 एह्दं इमित धाल, “जिगु ल्यूल्यू वा छायाधाःसा परमप्रभुं छिमि शत्रु मोआबीतयत् छिमिगु ल्हातय् बियादीगु दु।” उकिं इपिं वया ल्यूल्यू क्वहां वल अले इमिसं मोआब वनीगु यर्दन छियेगु थाय् त्याकाकाल। इमिसं सुं मोआबीयात खुसिया उखे वने मब्यू।

29 इमिसं उखुन्हु झिद्रुः मोआबीतयत् स्यात। उपिं सकलें बःबल्लाःपिं व बहादुर सिपाइँत खः। उपिं छम्ह नं बिस्सुं वनेमखं।

30 थुकथं उखुन्हु मोआबयात इस्राएलीतय्सं त्याकाकाल। अले देशय् चयदँ तक शान्ति जुयाच्वन।

शमगर न्यायकर्ता जुगु

31 एह्दया लिपा अनातया काय् शमगर वल। वं खुसः पलिशतीतयत् सा ख्यायेगु कथिं स्यात। वं नं इस्राएलीतयत् बचय् यात।

4

दबोरा, बाराक व याएल

1 एह्द सीधुंकाः इस्राएलीतय्सं हाकनं परमप्रभुया मिखाय् मभिं गु ज्या यात।

2 अथे जुयाः परमप्रभुं इमित हासोरय् शासन याइम्ह कनानी जुजु याबीनया* ल्हातय् मियादिल। वया सेनापति हरोशेत हग्गोयिमय् च्वनीम्ह सीसरा खः।

3 इस्राएलीतय्सं परमप्रभुयाके ग्वाहालि फ्वन, छायाधाःसा याबीनयाके गुसःगः नँयागु रथ दु, वं इस्राएलीतयत् निइदँ तक सास्ती बियाः क्वत्यलातःगु खः।

4 उबलय् लप्पीदोतया* कलाः दबोरा† इस्राएलयाम्ह न्याय याइम्ह खः। व छम्ह अगमवादिनी खः।

5 व एफ्राइमया पहाडी देशय् रामा व बेथेलया दथुइ दुगु दबोराया ताय्गः सिमा क्वय् च्वनीगु। इस्राएलीत वयाथाय् न्यायया निति वइगु खः।

* 4:2 ४:२ यहो ११:१-१० * 4:4 ४:४ लप्पीदोत हिब्रू भाषाय् लप्पीदोतया अर्थ मतः खः † 4:4 ४:४ दबोरा हिब्रू भाषाय् दबोराया अर्थ कस्तिहा खः

- 6 छन्हु वं नप्तालीया केदेशं अबीनोअमया काय बाराकयात सःताः धाल, “परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरयागु आज्ञा थ्व दु, ‘वनाः नप्ताली व जबूलनयापिं झिद्रः मनूतयत् ल्ययाः इमित छलिसें हे तबोर डॉडाय् हजि।
- 7 जिं याबीनया सेनापति सीसरायात वया रथत व सकलें सिपाईत नापं कीशोन खुसि तक पित हयाः छंगु ल्हातय् तयाबी।’ ”
- 8 बाराकं लिसः बिल, “छि जिलिसें झाःसा जक जि वने छि मझाःसा जि नं वने मखु।”
- 9 दबोरां धाल, “धात्थें जि छलिसें वने तर छन्त हनाबना दइ मखु, छायाधाःसा परमप्रभुं सीसरायात छम्ह मिसाया ल्हातय् बियादी।” थुकथं दबोरा बाराकलिसें केदेशय् वन।
- 10 बाराकं जबूलन व नप्ताली कुलयापिं मनूतयत् केदेशय् सःतल। झिद्रः मनूत वया ल्यूल्यु वन, दबोरा नं वलिसें वन।
- 11 उबलय् हेबेर धाःम्ह छम्ह केनी केदेशयागु सानन्नीमय् तःमागु छमा सिमाया लिक्क थःगु पाल ग्वयाः च्वनाच्वंगु खः। केनीत मोशया ससःबौ होबाबया सन्तान खः। हेबेर मेपिं केनीतयत् त्वःताः अन च्वनाच्वंगु खः।*
- 12 सीसरां अबीनोअमया काय बाराक तबोर डॉडाय् थाहां वंगु खँ न्यनाः
- 13 थःगु गुसःगः नँयागु रथ व सकल सिपाईतयत् हरोशेत हाग्गोयिमं कीशोन खुसिइ सःतल।
- 14 अले दबोरां बाराकयात धाल, “हँ थौं परमप्रभुं सीसरायात छंगु ल्हातय् बियादीगु दु। परमप्रभु छंगु न्ह्यःने झाःगु दु।” उकिं झिद्रः मनूत ज्वनाः बाराक तबोर डॉडां क्वहां वल।
- 15 लडाइँ जबूलय् परमप्रभुं बाराकया न्ह्यःने सीसरायात, वया रथत चले याइपिं मनूत, वया सकल सिपाईतयत् इतिमिति कंकादिल। अले सीसरा रथं क्वहां वयाः बिस्सुं वन।
- 16 बाराकं सीसराया सेना व रथतयत् हरोशेत हाग्गोयिम तक लिनयंकल। अले सीसराया सकल सिपाईत तरवारं सीत। छम्ह नं बचय् मजू।
- 17 सीसरा धाःसा हेबेर केनीया कलाः याएलया पालय् बिस्सुं वन, छायाधाःसा हासोरयाम्ह जुजु याबीन व हेबेर केनीया परिवार मिलय् जूपिं जुयाच्वन।
- 18 याएल पिहां वयाः सीसरायात नापलात अले वयात धाल, “हे जिमि मालिक, दुने दुहां झासँ, ग्यानादी मते।” उकिं सीसरा पाल दुने दुहां वन, अले याएलं सीसरायात फांगा फाय्काबिल।
- 19 सीसरां वयात धाल, “जितः लः त्वकि, जि प्याःचाःगु दु।” अले याएलं दुरु दुगु छेगूया म्हिचाया पुसा चाय्काः वयात दुरु त्वंकल, अले वं वयात फांगा फाय्कल।
- 20 सीसरां वयात धाल, “पालया लुखाय् हे दना च्वँ, अले सुनानं थन सुं दु ला धकाः न्यन धाःसा ‘सुं मदु’ धा।”
- 21 तर हेबेरया कलाः याएल पालया छपु नकिं व मुगःचा कयाः तीजक सीसराया न्ह्यःने वन। सीसरा त्यानुगुलि तसकं न्ह्यः वयेका च्वंगु जुल। अले वं नकिं कयाः सीसरायागु न्हकं पिचाय्कः बैय् तुंक तानाबिल। थुकथं वं सीसरायात स्यात।
- 22 स्व, अबलय् हे सीसरायात ल्यूल्यु बाराक अन थयंकः वल। याएल वयात नापलायेत पिहां वल, अले वं थथे धाल “झासँ, छिं मालादीम्ह मनू क्यनाबी।” बाराक वलिसे दुहां वन, अन सीसरायात नकिं न्हकं पिचायाः स्यूगु व ग्वार्तुलाच्वंगु खंकल।
- 23 उखुन्हु परमेश्वरं कनानयाम्ह जुजु याबीनयात इस्राएलीतय्गु न्ह्यःने बुकादिल।
- 24 अले इस्राएलीतय्सं जुजु याबीनयात नाश मयाःतले इपिं कनानयाम्ह जुजु याबीन स्वयाः बल्लानावन।

5

दबोरा व बाराकं हाःगु म्ये

- 1 उखुन्हु दबोरा व अबीनोअमया काय बाराकं थ्व म्ये हाल,
- 2 इस्राएलयापिं राजकुमारत न्हेज्यात,
मनूतय्सं थःयसैं थःत देछात।
परमप्रभुया प्रशंसा या!
- 3 “हे जुजुपिं न्यँ,
हे सेनापतित न्हायपं ब्यु,
जिं परमप्रभुया लागि म्ये हाले,
खः, जिं इस्राएलयाम्ह परमप्रभु
परमेश्वरयागु भजन हाले।”
- 4 “हे परमप्रभु, छि सेइर* पिहां झाःबलय्,
छि एदोम देशं पिहां झाःबलय्,
पृथ्वी थुरथुर खात,
अले आकाशं फुति फुति वा वल,
खः, सुपाचं वा वल।
- 5 परमप्रभुया न्ह्यःने,

* 4:11 ४:११ न्याय १:१६ * 5:4 ५:४ सेइर थ्व एदोमया लागाय् लाःगु छंगु गुँइवः खः

- सीनियाम्ह परमप्रभुया न्ह्यःने,
 परमप्रभुया न्ह्यःने,
 इस्राएलयाम्ह परमेश्वरया न्ह्यःने,
 पहाडत ग्यानाः थुरथुर खात।”
- 6 “अनातया काय् शमगरया पालय्,
 याएलया पालय्,
 देशयागु दथुं बन्जाःत मवं।
 लँजुवाःत चाचाःहिलाः जक वनीगु खः।*
 7 इस्राएल्य् जि दबोरा मां जुया मदंतले
 इस्राएलया गांया जीवन दित।
 8 न्हपि न्हपि घःतयत् ल्यःबलय्
 शहरया ध्वाखाय् लडाईं थ्यंकः वल।
 इस्राएलया पिइद्रः मनूयाके
 भाला व ढाल छुनं खने मदु।
 9 जिगु मन इस्राएलया सेनापतित नापं दु,
 मनूत मध्येया थःगु इच्छां थःत लःल्हाःपि प्रजानापं।
 परमप्रभुया प्रशंसा या!”
 10 हे गलैचाय् फेतुनाः तुयुपि गधात गइपि,
 हे लँय् वनेमाःपि,
 बांलाक न्यँ।
 11 मिस्त लः काःवइगु थासं म्ये हालिपिनिगु सः
 ताये दयाच्वंगु दु।
 अन इमिसं परमप्रभु त्याःगुया बारे
 अले इस्राएलीत त्याःगुया बारे
 धयाच्वंगु दु।
 अले परमप्रभुया मनूत
 शहरया ध्वाखाय् मुं वन।
 12 दँ, दँ हे दबोरा!
 दँ, दँ, म्ये न्यंकि,
 हे अबीनोअमया काय् बाराक दँ!
 थःमहं कुना तःपि मनूतयत् ज्वनाः
 छु न्ह्यज्या।
 13 अले बचय्जुपि मनूत
 भारदारतथाय् कुहां वल।
 परमप्रभुया मनूत
 बल्लाःपि शत्रुतय् विरोधय् जिनापं वल।
 14 इपि एफ्राइमं बेसी तक वल,
 बेन्यामीन कुलयापि ल्यूल्यु वल।
 माकीरं कप्तानत कुहां वल,
 जबूलून कुलं
 सेनाया कप्तानया कथि ज्वनाः मनूत वल।
 15 इस्राखारया नायःत दबोरा नापं वल,
 खः, इस्राखारं बाराकयातं ग्वाहालि यात,
 इपि ल्यूल्यु बेसी तक वन।
 स्बेनया जिल्ला जिल्लाय् मन स्वयेगु ज्या यक्व जुल।
 16 छिपि छाय् फैगलय्
 फैजवाःतयगु तिसः न्यनेत च्वंच्वनागु?
 स्बेनया जिल्ला जिल्लाय्

* 5:6 ५:६ न्याय ३:३१ † 5:15 ५:१५ बाराक बाराक नप्ताली कुलयाम्ह खः

- मन स्वयेगु ज्या यक्व जुल।
 17 गिलाद यर्दनया उखे हे च्वन।
 अले दान छाया जहाजतयगु लिक्क पियाच्चंगु?
 आशेर समुद्रया सिथय हे लिबाकाच्चन,
 अले थःगु हे गुफातय च्वन।
 18 जबूलूनया मनुतयसं धाःसा
 थःगु ज्यानयात खतराय लाकल।
 अथे तुं नप्तालीतयसं नं देशया
 ततःजाःगु थासय।
 19 “जुजुपि वयाः लडाईं यात।
 कनानया जुजुपिन्सं मगिद्रोया बुँगाःचाया
 लिक्क तानाकय लडाईं यात।
 तर इमिसं वहः व लुतय याःगु सामान मयंकू।
 20 आकाशं नगुतयसं लडाईं यात,
 इमिगु लैपुं इमिसं सीसरालिसें ल्वात।
 21 कीशोन खुसिं इमित चुइकाः यंकल।
 व हे पुलांगु खुसि, कीशोन खुसि।
 हे जिगु मन, आँट पिकयाः न्ह्यज्या!
 22 अले सलया तुतिया ख्वःयागु
 ध्वानानाना सः वल।
 वया बल्लाःपि सलत जोडं ब्वोय वन।
 23 परमप्रभुया दूतं, ‘मेरोजयात सराः ब्यु’ धाल,
 ‘सराः ब्यु, वया मनुतयत् सराः ब्यु
 छायाधाःसा इमिसं परमप्रभुयात
 भतिचा नं ग्वाहालि मब्यु,
 परमप्रभुयात बल्लाःपिलिसें
 ल्वायेत ग्वाहालि मब्यु।’ ”
 24 “केनी हेबेरया कलाः याएलयात
 सकल मिसात स्वयाः सुवाः लायेमा,
 पालय च्वनिपि सकल मिस्तयत् स्वयाः
 सुवाः लायेमा।
 25 सीसरां लः फ्वन
 वं वयात बालाःगु ख्वल्चाय्
 धौ बिल।
 26 वं छपा लहातय नकि काल,
 मेगु लहातं मुगःचा ल्हन,
 मुगलं वं सीसराया छेनय छ्यात,
 सीसरायागु छ्यं तछ्यानाबिल।
 वं नकि नं तानाः
 वयागु छ्यं पिचायकाबिल।
 27 सीसरा व मिसाया न्ह्यःने ग्वतुल,
 अले वयागु हे तुतिइ ग्वारातुल अन हे व सित।”
 28 सीसराया मामं इयालं स्वयाच्च्वन,
 “छाय् सीसराया रथ वयेत लिबात?”
 तिकिइयालं वं न्यन,
 वया सलत वयेत छाया थुलि लिबात?
 29 वया मिस्त मध्ये बुद्धि दुम्ह छम्हयसिनं
 वयात लिसः बी।
 धात्थे हे वया मामं नं थःम्हं थःत थथे धयाच्च्वनी,
 30 “इपिं लाकाहःगु सामान माला च्वन जुइ

व इना च्वन जुइ,
छम्ह छम्ह मनूयात छम्ह छम्ह
वा निम्ह निम्ह मिसामचा,
सीसराया निति लुतय् यानाहःगु रंगीचंगी कापः,
बुत्ता भरय् यानातःगु रंगीचंगी कापः,
जिगु गःपतय् हिनेत रंगीचंगी कापः।”

31 “हे परमप्रभु,
थुकथं हे छि सकल शत्रुत नाश जुइमा।
परमेश्वरयात माया याइपिं धाःसा
थियाच्वंगु सूर्य थें जुइमा।”
हाकनं देशय् पिइदँ तक शान्ति जुल।

6

मिघानीतय्सं इस्त्राएलीतयत् क्वत्यःगु

- 1 हाकनं इस्त्राएलीतय्सं परमप्रभुया मिखाय् मभिगु ज्या यात। उकिं वयकलं इमित न्हयदँ तक मिघानीतय्गु ल्हातय् लःल्हानादिल।
- 2 मिघानीत इस्त्राएलीत स्वयाः बल्लानावन। मिघानीतय्सं यानाः इस्त्राएलीत पहाडया कापिचा, गुफात व झतांगालय् सुला च्वंवन।
- 3 इस्त्राएलीतय्सं बुँइ पुसा तइबलय् मिघानीत, अमालेकीत व पुर्बयापिं मनूत वयाः इमित हमला याइगु।
- 4 अले गाजा तक छाउनीयागु, अन्न नाश यानाबीगु, इमिगु फै-च्वलय्, सा द्रहं व गधात लाका यंकीगु, इस्त्राएलीतय्गु लागि छुं नं त्वःताथकी मखु।
- 5 इपिं थःगु सा द्रहं व छाउनी ज्वनाः क्वःबुँचाया हलथें वइगु। इपिं व इमि ऊँटत अल्याख दइगु। इपिं लिहां वनीबलय् इमिसं देशयात भज्यंक स्यंकाथकीगु।
- 6 मिघानीतय्सं इस्त्राएलीतयत् तसकं चीमि यानाबिल। अथे जुयाः इमिसं परमप्रभुयाके ग्वाहालि फ्वन।
- 7 मिघानीतय्सं यानाः इस्त्राएलीतय्सं परमेश्वरयाके ग्वाहालि फ्वंबलय्
- 8 वयकलं इमिथाय् छम्ह अगमवत्ता छ्वयाहयादिल। वं थथे धाल, परमप्रभु इस्त्राएल्याम्ह परमेश्वरं थथे धयादीगु दु – “जिं छिमित दास याकातःगु मिश्र देशं पित हया।
- 9 जिं छिमित मिश्रया बलं व छिमित क्वत्यलिपिनिगु ल्हातं लाका हया। जिं छिमि शत्रुतयत् ख्याना छ्वयाः इमिगु देश छिमित बिया।
- 10 जिं छिमित धया, ‘जि हे परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः। छिपिं च्वनाच्वंगु एमोरीतय्गु देशयापिं घःतयत् पुजा याये मते।’ तर छिमिसं जिगु खँ मन्यं।”

गिदोनयात न्याय याइम्हकथं सःतःगु

- 11 परमप्रभुया दूत वयाः ओप्रा धाःगु थासय् च्वंगु स्वसिमाया क्वय् च्वन। व स्वसिमा अबीएजर वंशयाम्ह योआशयागु खः। मिघानीतय्सं मसीमा धकाः छगू दाख तिसीगु सालय् सुलाः वया काय् गिदोन छ्व हायकाच्वंगु खः।
- 12 परमप्रभुया दूत गिदोनयाथाय् खनेदय्कः वयाः वयात धाल, “हे बल्लाःम्ह योद्दा, परमप्रभु छनापं दी।”
- 13 अले गिदोनं वयात धाल, “हे जिम्ह प्रभु, परमप्रभु जिपिलिसें दीसा छाया थ्व फुक्क आपत जिमिके वःगु? जिमि अबुपिन्सं जिमित थथे धाःगु खः, ‘छु परमप्रभुं इतीत मिश्रं पित हयादीगु मखु ला?’ वयकःया अजू चायापुगु ज्या गन दु? तर आः ला परमप्रभुं इतीत त्वःतादीगु दु। अले मिघानीतय्गु ल्हातय् बियादीगु दु।”
- 14 अले परमप्रभुं वयात स्वयाः धयादिल, “छंके दुगु बल ज्वनाः हूँ, अले इस्त्राएलीतयत् मिघानीतय्गु ल्हातं बचय् या। छन्त छ्वयाच्वनाम्ह जि हे खः।”
- 15 “हे परमप्रभु, जिं इस्त्राएलीतयत् गथे यानाः त्वःतकेगु? स्वयादिसँ, जिमिगु वंश मनश्शे कुलय् दकलय् चिधं। अले जिमि परिवारय् जि दकलय् चिधिकःम्ह खः।”
- 16 परमप्रभुं लिसः बियादिल, “जि छलिसें दइ अले छं फुक्क मिघानीतयत् छकलं स्याइ।”
- 17 गिदोनं लिसः बिल, “छि जि खनाः लयताःसा, जि परमप्रभुलिसे खँ ल्हाना च्वनागु दु धयागु खँय् पत्याः यायेत छगू चिं बियादिसँ।
- 18 जि छिथाय् हाकनं वयाः थःगु देछा छिगु न्ह्यःने तया मन्वुतले छि थनं झाये मते।”
वयकलं धयादिल, “जि छ लिहां मवःतले पिचाच्वने।”
- 19 गिदोनं वनाः छम्ह दुगुचाया मचाया ला व छगू एपा* छुचुंयागु सोडा मद्गु मरि दयकल। अले लायात दालाय् व तियात ख्वल्चाय् तयाः स्वसिमाया क्वय् यंकाः परमप्रभुया दूतयात बिल।
- 20 परमेश्वरया दूतं धाल, “मरि व ला थन ल्वहँतय् तयाब्यु अले तियात उकी प्वंकि।” अले गिदोनं अथे हे यात।

* 6:19 दः१९ छगू एपा थ्व झिगू किलो ति खः

21 अले परमप्रभुया दूतं थःगु ल्हातय् दुगु कथि न्ह्यज्याकाः ला व सोडा मदुगु मरि थिल। ल्वहँतं ह्जात मि पिहां वयाः मरि व लायात भस्म यात। अले परमप्रभुया दूत खने मदयावन।

22 व परमप्रभुया दूत हे खः धकाः सियाः गिदोनं ग्यानाः धाल, “हे परमप्रभु! जिं परमप्रभुया दूतयात जिगु न्ह्यःने खना।”

23 तर परमप्रभुं धयादिल, “शान्ति! ग्याये मते, छ सी मखु।”

24 उकिं गिदोनं अन परमप्रभुया निरितिं छगू वेदी दय्काः उकियात “परमप्रभु शान्ति खः” धाल। थौं तक नं व अबीएजेरीया ओर्पाय् द हे दनि।

गिदोनं बालया वेदी थुनाब्युगु

25 उखुन्हु चान्हय् परमप्रभुं वयात धयादिल, “छिमि बौया न्हयदँ दुम्ह ल्हँम्ह छम्ह द्रहं का। छिमि बौया बालघःयागु वेदी थुनाब्यु व उकिया लिककच्वंगु अशेरा घःमयजुया थांयात पालाः क्वथलाब्यु।

26 अनं लिपा व हे थासय् परमप्रभु छिमि परमेश्वरया निरितिं छगू वेदी पाय्छिकथं दय्कि। अले व निम्हम्ह द्रहं कयाः अशेराया थांया सिं च्याकाः होमबलि देछा।”

27 उकिं गिदोनं थः झिम्ह च्यःतय्त कयाः परमप्रभुं धयादीगु थें हे यात। तर थः बौया परिवार व शहरयापि मनूत खनाः ग्याःगुलि वं थ्व ज्या न्हिनय् मखु चान्हय् यात।

28 सुथय् शहरयापि मनूत दंबलय् इमिसं बालयागु वेदी स्यंकातःगु व उकिया लिकक अशेराया थांयात त्वथुलातःगु व गिदोनं दय्कूगु वेदीइ द्रहं होमबलि बियातःगु खंकल।

29 इमिसं थःथवय् न्यन, “थ्व सुनां याःगु?” इमिसं बांलाक न्यनेकने यानाः स्वबलय् इमित धाल, “थ्व ला योआशया काय् गिदोनं याःगु खः।”

30 अले शहरयापि मनूतयसं योआशयात धाल, “छिमि काय्यात पिने हजि। व सी हे माः, छायाःसा वं बालया वेदीयात थुनाब्युगु व उकिया लिकक च्वंगु अशेराया थांयात नं पालाब्युगु दु।”

31 तर योआशं थःगु विरोधय् दँपि मनूतय्त धाल, “छु छिपि बालया पंलिनाः न्ववानागु ला? छु छिमिसं वयात बचय् यायेगु कुतः यानाच्चनागु ला? वयागु पंलिनाः ल्वाइम्ह न्ह्याम्ह हे जूसां वयात सुथय् तक स्याइगु जुइ। बाल थः हे घः खःसा सुनानं वयागु वेदी थुनीबलय् वं थःम्हं हे थःगु रक्षा यायेमा।”

32 अथे जुयाः उखुन्हुनिसें इमिसं गिदोनया नां “यस्ब-बाल” धकाः धाल। थुकिया अर्थ, “बालं थःगु रक्षा थःम्हं हे यायेमा”, इमिसं धाल, “छाय्धाःसा गिदोनं थुनाब्युगु वेदी बालयागु हे खः।”

33 अनलि फुक्क मिधानी, अमालेकी व पुर्बयापि जातित छथाय् मुन। अले यर्दन खुसि छिनाः यिजरेलया बेसीइ छाउनी तयाच्चन।

34 अले परमप्रभुयागु आत्मा गिदोनयाके वल। तुरही पुयाः अबीएजर वंशया मनूतय्त थःगु ल्युने वयेत गिदोनं सःतल।

35 वं मनश्शे न्यंकं दूतत छवयाः अनयापि मनूतय्त सःतके छवल। वं आशेर, जबूलून व नप्तालीयाथाय् नं दूतत छवल। इपिं नं वयात नापलायेत वल।

36 अले गिदोनं परमेश्वरयात धाल, “छिं थःगु बचंकथं इस्राएलयात जिपाखें बचय् यानादीगु खःसा

37 स्वयादिसँ, जिं फैयागु ऊन खलाय् तये। व ऊनय् जक सुतिलः लानाः उकिया प्यखेरं च्वंगु बँय् गना हे च्वन धाःसा छिं थःगु बचंकथं जिपाखें इस्राएलयात बचय् यानादी धकाः जिं सीकाकाये।”

38 अले अथे हे जुल। गिदोन कन्हय् खुन्हु सुथय् न्हापां दन, वं ऊनयात तिस्यबलय् छगः ख्वला जायक सुतिलः पिहां वल।

39 अले गिदोनं परमेश्वरयात धाल, “जिलिसें तंचायादी मते तर जितः छकः हाकनं न्ववाये बियादिसँ। बिनित्ति दु, जितः छकः हाकनं थ्व ऊनयागु जाँच काये बियादिसँ। थुपालय् धाःसा व ऊन जक गना च्वनेमा, अले सुति लः बँय् लायेमा।”

40 उखुन्हु चान्हय् परमेश्वरं अथे हे यानादिल। कन्हय् खुन्हु ऊन गनाच्चन तर प्यखेरं च्वंगु बँ सुति लखं प्यानाच्चन।

7

गिदोनं मिधानीतय्त त्याकूगु

1 छुन्हु यस्ब-बाल अर्थात गिदोन व व नापं दुपिं मनूतयसं सुथ न्हापां दनाः हरोदया बुँगाःचा तक वनाः अन हे छाउनी तल। मिधानीतय्गु छाउनी धाःसा इमिगु उत्तरपाखे मोरेया डाँडायागु क्वय बेसीइ दुगु जुयाच्चन।

2 परमप्रभुं गिदोनयात धयादिल, “मिधानीतय्त इमिगु ल्हातय् बीत जिगु निरितिं छलिसें यक्व मनूत दु। जिं मिधानीतय्त इमिगु ल्हातय् बी मखु। मखुसा जिमिसं थःगु हे बलं लडाइँ त्याकाःगु खः धकाः इस्राएलीतयसं जिगु विरोधय् तःधंछुयाः धाइ।

3 आः छ वनाः मनूतयसं तायेक थथे धा, ‘ग्यानाः थुरथुर खाइपिं जुक्व गिलाद पहाडं लिहां वनेमा।’ ” उकिं निइनिद्रः मनूत लिहां वन, झिद्रः जक ल्यनाच्चन।

4 अले परमप्रभुं गिदोनयात धयादिल, “आः नं मनूत यक्व दु, इमित क्वय खुसिचाय् यंकि अले जिं छंगु निरिति इमित ब्यागल तये। ‘थ्व मनू छलिसें वनी’ धायेबलय् व मनू छलिसें वनी, अले ‘थ्व मनू छलिसें वनी मखु’ धकाः धायेबलय् व मनू छलिसें वनी मखु।”

5 अथे जुयाः गिदोनं मनूतय्त खुसिचाय् यंकल। परमप्रभुं धयादिल, “सुनां सुनां खिचां थें में फ्ययाः लः त्वनी इमित छखे ति, सुनां सुनां पुलि चुयाः लः त्वनी इमित धाःसा मेखे ति।”

6 स्वसःम्ह मनूतयसं ल्हाः म्हुतुइ यंकाः लः फ्ययाः त्वन, ल्यंदुपिं सकसिनं पुलि चुयाः लः त्वन।

7 परमप्रभुं गिदोनयात धयादिल, “थुपि में लः फ्ययाः त्वपिं मनूतपाखें हे जिं छिमित बचय् याये व मिघानीतयत् छंगु लहातय् तयाबी। मेपिं सकसितं थथःगु थासय् लिहां हूँ धकाः धा।”

8 अथे जुयाः गिदोनं स्वसःम्ह मनूतयत् जक तयाः ल्यंदुपिं इस्त्राएलीतयत् थथःगु पालय् लितछवल। इपिं स्वसःम्हयसिनं नयेगु सामान व तुरही जिम्मा काल।

मिघानीतयगु छाउनी इमिगु क्वय् बेसीइ दुगु जुयाच्चन।

9 उखुन्हु चान्हय् परमप्रभुं गिदोनयात धयादिल, “दँ! व छाउनीइ ल्वायेत कुहां हूँ, छायाःसा उकियात जिं छंगु लहातय् बीत्यनागु दु।

10 ल्वाःवनेत छ ग्याःसा थः च्यः पूराहलिसें क्वय् छाउनीइ हूँ,

11 अले इमिसं धयाच्वंगु खँ छं ताइ। अनंलि छाउनीइ ल्वाःवनेत छंके आँट दइ।”

अथे जुयाः गिदोन व वया च्यः पुराह लडाइँ याइपिं मनूत च्वनाच्वंगु थासय् वन।

12 मिघानीत, अमालेकीत व पुर्बयापिं जातित क्वःबुइँचाया हुल थें ग्वाः ग्वाः मुनाः च्वनाच्वंगु जुयाच्चन। इमिके समुद्र सिथया फि ति हे अल्याख ऊँटत दु।

13 स्व, गिदोन अन थ्यंबलय् वं छम्ह मनुखं थः सायात थःगु म्हगस कनाच्वंगु ताल। वं थथे धयाच्चन, “न्यँ, जिं म्हगसय् छपाः तछवमरि तुलाः मिघानया छाउनीइ वःगु खना, व मरि पालय् वयाः थुलि जोडं न्यात कि उकिं पालयात फातापुइकाः क्वथलाबिल।”

14 वया पासां लिसः बिल, “धात्थें हे थ्व ला इस्त्राएली योआशया काय् गिदोनया तरवार हे खः। परमेश्वरं मिघानीत व फुक्क सिपाइँतयत् वयागु लहातय् बियादीगु दु।”

15 व मनूया म्हगसया खँ व उकिया अर्थ न्यने धुंकाः गिदोनं क्वछुनाः परमेश्वरयात सुभाय् देछात। अनंलि व इस्त्राएला छाउनीइ लिहां वयाः धाल, “दँ! परमप्रभुं मिघानीतयगु छाउनीयात छिमिगु लहातय् बियादीगु दु।”

16 अले वं इपिं स्वसःम्ह मनूयात स्वंगू पुचलय् ब्वथलाः इपिं सकसिगु लहातय् छपु तुरही व मिप्वाः दुगु खालि घः इपिं सकसित बिल।

17 अले वं इमित धाल, “जितः स्व, जिगु ल्यूल्यू वा। अले छाउनीया लिक्क थ्यनीबलय् जिं गथे याये छिमिसं नं अथे हे या।

18 जि व जिमि मनूतयसं तुरही पुइबलय् छिमिसं नं छाउनीया प्यखेरं छिमिगु तुरही पु। अले तसकं हालाः धा, ‘परमप्रभुया निति व गिदोनया निति।’ ”

19 बाचा इलय् पाः च्वनिपिं मनूत ह्यूगु भचा जायेवं गिदोन व व नापं दुपिं सछिमि मिजं छाउनीया लिक्क थ्यन। इमिसं थःगु तुरही पुयाः थथःगु लहातय् दुगु घः तछ्यात।

20 इपिं स्वंगू पुचलं हे तुरही पुल अले घः तछ्यात। खव लहातय् मिप्वाः व जव लहातय् तुरही कयाः इपिं थथे हाल, “परमप्रभुया व गिदोनया निति तरवार।”

21 सकलें मनूतयसं छाउनीयात घेरय् यानाः थथःगु थासय् दन। व खनेवं मिघानीत ग्यानाः तसकं हालाः बिस्युं वन।

22 स्वसःम्ह मनूतयसं तुरही पूबलय् परमप्रभुं शनूतयत् थथःगु तरवार ज्वंकाः छम्हयसिनं मेम्हयसित हमला याकादिल। अले मिघानी सेना सेराया बेथ-शिन्ता व तब्बात लिक्कया हाबिल महोला शहरया सिमाना थ्यंके बिस्युं वन।

23 उबलय् हे नप्ताली, आशेर व फुक्क मनश्शे कुलपाखें इस्त्राएलीत सःतल। अले इमिसं मिघानीतयत् लितुलिल।

24 गिदोनं एफ्राइमया पहाडयागु देश न्यंके थथे धयाः दूतत छवल, “क्वय् कुहां वयाः मिघानीतलिसें लडाइँ या। अले यर्दन खुसि व बेथ-बरा तक इमिगु यर्दन खुसि छीगु थायत् त्याका का।”

उकिं सकलें एफ्राइमतयत् सःतल, अले बेथ-बरातक यर्दन खुसि छीगु थायत् इमिसं काल।

25 इमिसं ओरेब व जएब नांयापिं निम्ह मिघानी शासकतयत् ज्वन। इमिसं ओरेबयात ल्वहंधिकय् स्यात, लिपा उकियात “ओरेबया ल्वहंधी” नां तल। अले जएबयात दाख तिसीगु सालय् स्यात, लिपा उकियात “जएबया दाख तिसीगु सा” नां तल। इमिसं ओरेबयात ओरेबया ल्वहंधिकय् अले जएबयात जएबया दाख तिसीगु सालय् स्यात। इमिसं मिघानीतयत् लितुलिनाः हे च्वन लिपा इमिसं ओरेब व जएबयागु छ्यं यर्दन पारि गिदोनयाथाय् हल।

8

जेबह व सल्मुन्ना

1 एफ्राइमया मनूतयसं गिदोनयात धाल – “छिं छाय् जिपिलिसें थज्याःगु व्यवहार यानादियागु? मिघानलिसें ल्वाःवंबलय् छिं जिमित छाय् सःताः मदीयागु?” थ्व खँयात कयाः इपिं वलिसें कचकच याः वल।

2 वं इमित धाल, “छिमिसं याःगु थें जिं आः छु यानागु दु धकाः? छु एफ्राइमयात त्वताःथकूगु दाख, अबीएजेरया* फुक्क बाली स्वयाः मभिं ला?

3 परमेश्वरं मिघानयाम्ह शासक ओरेब व जएबयात छिमिगु लहातय् बियादीगु दु। छिमिसं याःगु थें ति जिं छु याये फत?” वयागु थज्याःगु खँ न्यनाः इमिगु तं क्वलात।

4 गिदोन व वया स्वसःम्ह मनू यर्दनया सिथय् वयाः खुसि छित। इपिं त्यानुचासां इमिसं शनूतयत् लितु हे लिनाच्चन।

* 8:2 ८:२ अबीएजेर गिदोन अबीएजेर वंशयाम्ह खः

5 सुक्कोतय् थ्यने धुंकाः वं अनयापि मनूतयत् धाल, “जिमि थुपि मनूतयत् नयेत मरि बियादिसँ, थुपि त्यानुचाःगु दु। जिं मिधानया शासक जेबह व सल्मुन्नायात लिनाच्चनागु दु।”

6 तर सुक्कोतयापिं हाकिमतय्सं लिसः बिल, “छु जेबह व सल्मुन्ना छंगु ल्हातय् लाये धुंकल ला? अथेसा छिमि सिपाइँतयत् जिमिसं छाया मरि बियेगु?”

7 गिदोनं धाल, “थुकिया लागि, परमप्रभुं जेबह व सल्मुन्नायात जिगु ल्हातय् बियादीबलय् जिं मरुभूमियागु कं व च्वामुगु कथिं छिमिगु लाय कयपुयाः बी।”

8 व अनं पनीएलय् वन, अले अनयापिं मनूतयत् नं व हे खँ धाल। पनीएलयापिं मनूतयत् नं सुक्कोतयापिं मनूतयत् थें हे लिसः बिल।

9 अथे जुयाः वं पनीएलयापिं मनूतयत् धाल, “जि त्यानाः लिहां वये धुंकाः जिं थ्व किल्लायात थुनाबी।”

10 जेबह व सल्मुन्ना धाःसा झिन्त्याद्दः ति सिपाइँतलिसें कर्कोर शहरय् च्वनाच्चंगु जुल। पुर्बयापिं सकल सिपाइँत मध्ये बचय्जूपिं उलि हे जक खः। १,२०,००० म्ह सिपाइँत तरवारं सी धुंकूगु जुयाच्चन।

11 नोबह व योगबहाया पुर्बपाखे पालय् च्वनिपिं मनूतयत्सं छ्यलीगु लँपु जुयाः गिदोनं थाहां वन अले आकाझाकां शत्रुतयत् हमला यात।

12 निम्ह मिधानी जुजुपिं जेबह व सल्मुन्ना बिस्सुं वन। तर गिदोनं लिनाः इमित ज्वन। अले इमि फुक्क सिपाइँत ग्यानाः उखेलाः थुखेलाः मदयक बिस्सुं वन।

13 योआशया काय् गिदोनं हेरेसया भन्ज्याड जुनाः लडाइँनं लिहां वल।

14 अले लँय वं छम्ह सुक्कोतयाम्ह ल्याय्महयात ज्वनाः वयाके न्यनेकने यात। व मनुखं सुक्कोतयापिं न्हयेन्हय्मह हाकिमत व शहरयापिं थकालितयगु नां च्वयाबिल।

15 अनलि गिदोनं सुक्कोतयापिं मनूतयथाय् वयाः थथे धाल, “स्व, जेबह व सल्मुन्नायात, इमिगु बारे छिमिसं थथे धकाः जितः हेस्याःगु खः, ‘छु जेबह व सल्मुन्ना छिमिगु ल्हातय् लाये धुंकल ला? अथेसा जिमिसं छिमि त्यानुपिं मनूतयत् छाया मरि बियेगु?’ ”

16 वं शहरयापिं थकालितयत् ज्वन, अले कं व च्वामुगु कथिं दायाः सुक्कोतयापिं मनूतयत् सजौय बिल।

17 अनलि व पनीएलय् वन अले वं अनयागु किल्लायात थुनाबिल, अले वं शहरयापिं मनूतयत् स्यात।

18 अबलय् वं जेबह व सल्मुन्नायात न्यन, “तबोरय् छं स्यानापिं मनूत गथे च्वं?”

इमिसं लिसः बिल, “इपिं छि थें च्वं, सकसिगु ख्वाः जुजुया काय्पिनिगु थें च्वं।”

19 गिदोनं धाल, “इपिं जिमि दाजुकिजापिं जिमि हे मांया काय्पिं खः। धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, छिमिसं इमिगु ज्यान बचय् याःगु जूसा जिं छिमित स्यानाछवये हे मखुनि।”

20 अले वं थः जेठाम्ह काय् येतेरयात धाल, “दनाः इमित स्या।” तर वं ग्यानाः तरवार लिमकाल छायाधाःसा अबलय् व नकतिनियाम्ह ल्याय्मह मचा खः।

21 उकि जेबह व सल्मुन्नां धाल, “छिं थः हे दनाः जिमित स्यानादिसँ, ‘मनु गथे च्वं वयागु बल नं अथे हे जुइ।’ ” उकि गिदोनं इपिं निम्हय्सित स्यात अले वं इमि ऊँटया गःपतय् दुगु तिसा काल।

गिदोनं मूर्ति दयक्गु

22 इस्राएलीतय्सं गिदोनयात धाल, “छिं इमित मिधानीतपाखें बचय् यानादिल। आः छि जिमि शासक जुयादिसँ, छिगु लिपा छि मचाखाचात जिमि शासक जुइमा।”

23 गिदोनं लिसः बिल, “जि व जिमि काय् नं मखु तर परमप्रभुं हे छिमित शासन यानादी।”

24 अनलि वं धाल, “जिं छिमिके छगू खँ फ्वने। छिपिं छम्ह छम्हय्सिनं जितः लाकाहःगु सामानं छचाः छचाः मार्वरि ब्यु।” अबलय् इस्राएलीतय् न्हायपनय् लँयागु मार्वरि तीगु चलन दुगु जुयाच्चन।

25 इमिसं लिसः बिल, “धात्थें जिमिसं उपिं मार्वरित छितः बी।” अले इमिसं बाँय् कापः छक् लायाः फुक्कसिनं थथःगु लाकाहःगु सामानं लँयागु मार्वरि उकी तल।

26 वयात ब्युगु लँयागु मार्वरितयगु तौल निइगू किलोग्राम ति दुगु जुल। तर उकी मिधानी जुजुतय्सं पुनीगु तिसा, सिखः व बैजनी रंगयागु वसः अले ऊँटतयगु गःपःयागु सिखःत मलाः।

27 गिदोनं व लुं छगू एपोद दयक्कल, अले व थःगु हे शहर ओप्राय् तल। अथे जूगुलि सकल इस्राएलीतय्सं उकियात पुजा यानाः परमप्रभुयात विश्वासघात यात। अले व गिदोनं व वया परिवारयात तक्क्यंकीगु जाः जुल।

गिदोन सीगु

28 थुकथं इस्राएलीतयगु ल्हातं मिधानीत बुत, इमिसं हाकनं छ्यं ल्हने मफुत। गिदोनं म्वानाच्चंतले पिइदँ तक देशय् शान्ति जुयाच्चन।

29 योआशया काय् यरूब-बाल (गिदोनं) थःगु छँय वनाः अन हे च्वन।

30 गिदोनया कलाःपिं हे यक्व दुगु जुयाः वया काय्पिं हे न्हयेमह दु।

31 शेकेमय् च्वनीमह वया मथ्याःमह कलाःपाखें नं छम्ह काय् दत। वं वयागु नां अबीमिलेक तल।

32 योआशया काय् गिदोनं तसकं बुरा जूबलय् सित, अले वयात वया अबुया सीगालय् अबीएजेरीतयगु ओप्राय् थुन।

- 33 गिदोन सीवं इस्राएलीत व्यभिचारीत थें बालघःया ल्यू वन। इमिसं बाल-बरीतयात थः घः दयकल।
 34 प्यखेरं च्वंपि इमि शनूतयगु ल्हातं इमित बचय् यानादीम्ह परमप्रभु थः परमेश्वरयात इमिसं ल्वमंकल।
 35 यरूब-बालं (गिदोनं) इस्राएलया निति याःगु फुक्क भिंगु ज्यायात ल्वमंकाः इमिसं वया परिवारयात यायेमाःगु दया मयाः।

9

अबीमेलिकं थःत जुजु घोषणा याःगु

- 1 छन्हू यरूब-बालया काय् अबीमेलिकं शकेमय् थः पाजुपिन्थाय् वन, अले थः मां व पाजुया थःथिति सकसितं वं थथे धाल,
 2 “शकेमयापि सकलें मन्तयत् थ्व खँ न्यनादिसँ, ‘छिमिगु लागि छु ज्यू? यरूब-बालया न्हयेम्ह काय्पिन्सं शासन याःगु ज्यू कि छम्ह हे मिजंनं जक शासन याःगु ज्यू। जि छिकपिनि हे ला व हि खः धयागु खँ लुमंकादिसँ।’ ”
 3 इमि पाजुपिन्सं शकेमय् च्वंपि मन्तयत् थ्व हे खँ धाल। इमिसं अबीमेलिकया ल्यूवनेगु बिचाः यात। इमिसं धाल, “व झी थः हे मन् खः।”
 4 इमिसं वयात बाल-बरीतया देगलं वहःयागु न्हयेगु कुचा बिल, अले व ज्वनाः वं हारांपि मन्तयत् ज्यालाय् काल, इपि वयागु ल्यू जुल।
 5 अनंलि व थः बौया छँ ओप्राय् वन अले अन छगः तःग्वःगु ल्वहँतय् हयाः यरूब-बालया न्हयेम्ह काय्पिन्त स्यानाबिल। तर गिदोनया दकलय् चिधिकःम्ह काय् योताम धाःसा सुलाच्चंगुलि बचय् जुल।
 6 अले शकेमयापि सकलें मन्त व बेथ-मिल्लोयापि सकलें मन्त मुनाः शकेमय् दुगु तःमागु सिमाया लिक्क लाःगु थामय् अबीमेलिकयात जुजु दयकल।

योतामया उखान

- 7 थ्व खँ न्यनाः योतामया गीरीज्जीम पहाडया च्वकाय् वनाः तसकं हालाः थथे धाल, “हे शकेमय् च्वंपि मन्त। जिगु खँ न्यँ, अले परमेश्वरं छिमिगु खँ न्यनेमा।”
 8 छन्हू सिमात छमा सिमायात जुजु ल्ययेत मुन। इमिसं जैतूनया सिमायात धाल, “जिमि जुजु जुयादिसँ।”
 9 “तर जैतूनया सिमां लिसः बिल, ‘घःतयत् व मन्तयत् हनाबना बीगु थःगु मू वंगु चिकंयात त्वःताः छु जि सिमातय् जुजु जुयेगु ला?’
 10 “अले सिमातयसं यःमरिया सिमायात धाल, ‘छि झायाः जिमि जुजु जुयादिसँ।’
 11 “तर यःमरिया सिमां धाल, ‘थःगु भिंगु व साःगु फलयात त्वःताः छु जि सिमातय् जुजु जुयेगु ला?’
 12 “अले सिमातयसं दाखमायात धाल, ‘छि झायाः जिमि जुजु जुयादिसँ।’
 13 “दाखमां लिसः बिल, ‘घः व मन्तयत् लयताय्कीगु जिगु दाखमघयात त्वःताः छु जि सिमातय् जुजु जुयेगु ला?’
 14 “आखिरय् फुक्क सिमातयसं कंमायात धाल, ‘छि झायाः जिमि जुजु जुयादिसँ।’
 15 “कंमां सिमातयत् धाल, ‘छिमिसं जितः धात्थें हे जुजु दयके मास्ति वःसा जिगु किचलय् वा। मखुसा जिगु कचा-कचां मि पिहां वयाः लेबनानया देवदास्यात भस्म यानाबीमा।’
 16 “अनंलि योताम धाल, उकि आः स्वः! अबीमेलिकयात जुजु दयकाः छिमिसं छु खःगु ज्या यानागु दु? छु छिमिसं यरूब-बाल व वया परिवारलिसें पाय्छिगु ज्या यानागु दु? व वयात यायेमाःगु व्यवहार यानागु दु?
 17 जिमि बौनं छिमिगु निति लडाँ यानादिल अले थःगु ज्यान पानाः छिमित मिघानीतय्गु ल्हातं बचय् यानादिल। तर थौं छिपि जिमि बौया परिवारया विरोधय् दंगु दु।
 18 वया न्हयेम्ह काय्पिन्त छगः हे ल्वहँतय् स्याःगु दु अले छिमिसं वया भ्वातिया काय् अबीमेलिकयात थःगु जातियाम्ह जूगुलि शकेमय् च्वनिपि मन्तयत् जुजु दयकूगु दु।
 19 अथे जुयाः छिमिसं थौं यरूब-बाल व वया परिवारलिसें पाय्छिगु व्यवहार यानागु दुसा छिपि अबीमेलिकलिसें लयता, अले व छिपिलिसें लयतायेमा।
 20 अथे मखुसा अबीमेलिकपाखें मि पिहां वयाः शकेम व बेथ-मिल्लो शहरयापि मन्तयत् भस्म यानाबीमा। अले छिपि शकेम व बेथ-मिल्लोयापि मन्तपाखें मि पिहां वयाः अबीमेलिकयात भस्म यानाबीमा।”
 21 अले योताम बिस्सुं वन। थः दाजु अबीमेलिक खनाः ग्यागुलि योताम बेअर धाःगु थासय् बिस्सुं वनाः अन हे च्वन।

अबीमेलिक व शकेमयापि मन्तयत् दथुइ ल्वापु जूगु

- 22 अबीमेलिकं स्वदँ तक इस्राएलय् शासन यात।
 23 अले परमेश्वरं अबीमेलिक व शकेमयापि मन्तयत्गु दथुइ ल्वापु थनेत मभिंगु आत्मा छ्वयाहयादिल, अले शकेमयापि मन्तयसं वयात विरोध यात।
 24 यरूब-बालया न्हयेम्ह काय्पिन्त स्याःगु अपराधया सजॉय इमित स्याःम्ह वया दाजु अबीमेलिकयात व वया थः किजापिन्त स्यायेत वयात ग्वाहालि याःपिं शकेम शहरयापि मन्तयत् लायेमा धकाः परमेश्वरं थथे यानादीगु खः।
 25 शकेमयापि मन्तयसं अबीमेलिकयात पियाः च्वनेत डाँडाया च्वकाय् च्वकाय् मन्त तल। इमिसं अनं जुयावनीपि मन्तयत् लुटे यायेगु यात। थ्व खँ अबीमेलिकयात न्यंकल।

गालं अबीमिलेकयात चुनौती ब्यूग

26 उबल्य एबेदया काय गाल थः दाजुकिजापि नापं शकेमय वन। अले शकेमयापि मनूतयसं वयात पत्याः यात।

27 इपि थथःगु क्यबय दाख खायेधुंकाः तिस्सिनाः ति पिकाल। अनलि इपि थः घःया देगलय नखः हनेत वन। अन इमिसं भव्य नयेबलय अबीमिलेकयात सराः बिल।

28 अबलय एबेदया काय गालं धाल, “अबीमिलेक सु खः? अले शकेम छु खः धकाः झीसं वयागु सेवा यायेत? छु व यस्ब-बालया काय मखु ला? अले वया न्वकू धाःसा जबूल मखु ला? शकेमयात थापंयाम्ह हमारया मनूतयगु सेवा या। झीसं छाया अबीमिलेकयागु सेवा यायेगु?”

29 जि थ्व देशयाम्ह नायः जूगु जूसा जि वयात ख्याना छवयेगु खः। जिं अबीमिलेकयात ‘जिनापं ल्वाः वयेत छिमि सकलें सिपाईत सःती’ धकाः धायेगु खः।”

30 व शहरयाम्ह बडा-हाकिम जबूलं एबेदया काय गालं धाःगु खँ न्यनाः व तसकं तंचाल।

31 वं अबीमिलेकयाथाय सुनानं मसीक थथे धयाः दूतत छवल, “स्व, एबेदया काय गाल व वया दाजुकिजापि शकेमय वयाः शहरयात छिगु विरोधय ग्वाकूगु दु।

32 उकि चान्हय हे दनाः छि व छिनापं दुपि मनूत शहर पिने पियाच्चनादिसँ।

33 अनलि सुथय निभाः लुइगु इलय हे शहरयात हमला यानादिसँ। अले गाल व वया मनूत पिहां वइबलय छु यायेमाः व यानादिसँ।”

34 उकि अबीमिलेक व वया मनूत चान्हय हे दन, अले प्यंगू पुचः जुयाः शकेमय हमला यायेत पियाच्चन।

35 अले अबीमिलेक व वया पासापि थःपि सुलाच्वंगु थासं पिहां वःबलय एबेदया काय गाल पिने वनाः शहरयागु लुखाय दनाच्चन।

36 गालं इमित खनाः जबूलयात धाल, “मनूत डौंढाया च्वकां क्वय कुहां वयाच्वंगु दु।”

जबूलं लिसः बिल, “इपि मनूत मखु, पहाडया किचःत जक खः।”

37 गालं हाकनं धाल, “स्व, मनूत पृथ्वीया दथुं* जुयाः क्वय कुहां वयाच्वंगु दु। अन छपुचः धाःसा साइत स्वइगु सिमाया लँपु जुयाः वयाच्वंगु दु।”

38 अले जबूलं वयात धाल, “आः छंगु ततःधंगु खँ गन वन? छं थथे धाइगु, ‘अबीमिलेक सु खः धकाः झीपि वया प्रजा जुइत?’ छं क्वहंकिपि थुपि हे मनूत मखु ला? आः वनाः इपिलिसें लडाइँ या।”

39 उकि गालं शकेम शहरयापि मनूतयत् ब्वना यंकाः अबीमिलेकलिसें ल्वात।

40 तर अबीमिलेक वयात बकल अले व बिस्युं वन। ध्वाखाय दुहां वनेगु थाय तक लँ दुच्छि हे सीमहत उखेलाः थुखेलाः जुयाच्चन।

41 अबीमिलेक अस्माहय च्वनाच्चन। जबूलं गाल व वया दाजुकिजापिन्त शकेमं ख्याना छवल। इपि अन च्वने मफुत।

अबीमिलेकं हमला यानाः शकेम शहरयात नाश याःगु

42 कन्हय खुन्हु शकेमय च्वपि मनूत पिने बुँइ वन अले व खँ अबीमिलेकयात कन।

43 अले वं थः सेनायात स्वपुचः यानाः बुँइ पियाच्चन। मनूत शहरं पिहांवयाच्वंगु खनाः व थः सुलाच्वंगु थासं पिहां वयाः इमित हमला यात।

44 अले अबीमिलेक थःगु पुचःनापं न्ह्यःने ब्वाँय वनाः शहरया ध्वाखाय दन। अले मेगु निगू पुचलं ख्यलय दुपि सकलें मनूतयत् हमला यानाः स्यानाबिल।

45 न्हिच्छि हे लडाइँ जुयाच्चन। अबीमिलेकं शहर त्याका काल, अनयापि मनूतयत् स्यानाः शहरयात नाश यानाबिल। अले अनयागु बँय चि ह्लाबिल†।

46 थ्व न्यनाः शकेमया किल्लाय च्वपि मनूत एल-बरीतयागु देगःया किल्लाय दुहां वन।

47 थ्व खँ अबीमिलेकयाथाय थयन।

48 उकि अबीमिलेक थः मनूतनापं सल्मोन पहाडय थाहां वन। अले अबीमिलेकं लहातय पा कयाः सिमा कचा ध्यनाः ब्वहलय तल। अले वं थःनापं दुपि सकल मनूतयत् धाल, “याकनं छिमिसं नं जिं यानागु थें हे या।”

49 अले व नापं दुपि सकल मनूतयसं नं छपु छपु सिमा कचा ध्यनाः अबीमिलेकं याःथें उकियात देगःया किल्लाय न्ह्यःने पँचिना तयाबिल अले उकी मि तयाबिल। थुकथं द्रुःछिमि ति मिस्त व मिजंत सित।

अबीमिलेकयात स्याःगु

50 अबीमिलेक तेबेस शहरय वन अले उकियात घेरय यानाः त्याका काल।

51 शहर दुने छगू बल्लाःगु किल्ला दुगु जुयाच्चन, उकि शहरयापि सकल मिजं मिस्त किल्लाय दुहां वनाः उकिया लुखा तिनाः छतय थाहां वन।

52 अबीमिलेक वयाः किल्लाय हमला यात। किल्लायत मिं नकाः छवयका छवयेत व किल्लाय लुखाय थयबलय हे

53 छमह मिसां छगः च्वयया ल्वहंघः वान्छवयाः वयागु छयं तछ्यानाबिल।

54 अले अबीमिलेकं थःगु ल्वाभः ज्वनीमह ल्यायमहयात हथासं सःताः धाल, “थःगु तरवार पिकयाः जितः स्यानाब्यु। अबीमिलेकयात छमह मिसां स्यात धकाः मनूतयसं मथायेमा।” व ल्यायमह मनुखं थःगु तरवार वयागु म्हाय सुयाबिल। अले व अन हे सित।

* 9:37 १:३७ मनूत पृथ्वीया दथुं हिब्रू भाषाय च्वयातःगु पृथ्वीया दथुइ धाःगु गिराजिन पर्वत व पवित्रथाय जुइफु † 9:45 १:४५ चि ह्लाबीगु नाश जूगु शहरय चि ह्लाबीगु विधि शहरयात सराः लाःगु वा हाकनं अन छं बुयाः मवइगु निगुलिइ छगू जुइफु

- 55 अबीमेलिक थुकथं स्यूगु खनाः इस्राएलीत थथःगु छैय लिहां वन।
 56 थुकथं थः न्हयेम्ह दाजुकिजापिन्त स्यानाः थः अबुलिसैं याःगु मभिगु ज्याया बदला परमेश्वरं वयाके कयादिल।
 57 अले शकेमयापिं मनूतयसं याःगु फुक्क मभिगु ज्या नं परमेश्वरं इमिगु हे छेनय लितः छवयादिल। यरूब-बालया काय् योतामयागु सराः इमित हे लात।

10

तोला न्यायकर्ता ल्ययादीगु

- 1 अबीमेलिक सी धुंकाः इस्राएलीतयत् बचय् यायेत इस्राखार कुलयाम्ह तोला धाःम्ह न्यायकर्ता जुल। व पुवाया काय् अले दोदोया छय् खः। व एफ्राइमया पहाडी देशयागु शामीर धाःगु थासय् च्वनीम्ह खः।
 2 व निइस्वदँ तक इस्राएलयाम्ह न्ह्यलुवाः जुल। व सी धुंकाः वयात शामीरय् थुनाबिल।

याईर न्यायकर्ता ल्ययादीगु

- 3 वया लिपा गिलादयाम्ह याईर न्यायकर्ता जुल। व निइनिदँ तक इस्राएलीतय् न्ह्यलुवाः जुल।
 4 वया स्विम्ह गधा गया जुइपिं स्विम्ह काय् दु। इमिके गिलाद देशया स्विगु शहर नं दु। थौं तक नं इमिगु शहरतयत् हब्बात-याईर धकाः धाः।
 5 याईर सीधुंकाः वयात कामोनय् थुनाबिल।

पलिशतीत व अम्मोनीतयगु ल्हातय् मियादीगु

- 6 हाकनं इस्राएलीतयसं अराम, सीदोन व मोआबयापिं अले अम्मोनीत व पलिशतीतय् घःत अले बालघः व अशतोरैत घःमय्जुयात पुजा यानाः परमप्रभुया मिखाय् मभिगु ज्या यात। इमिसं परमप्रभुयात त्वःतल अले वय्कःया सेवा नं मयात।
 7 अथे जुयाः परमप्रभु इस्राएल खनाः तंचायादिल। अले वय्कलं इमित पलिशतीत व अम्मोनीतयगु ल्हातय् मियादिल।
 8 इमिसं इस्राएलीतयत् उगु दँय् कसाः बियाः क्वत्यलातल। अले यर्दनया पुर्बपाखे एमोरीतयगु देश गिलादय् च्वनीपिं सकलें इस्राएलीतयत् झिंच्यादँ तक तसकं दुःख बिया हे च्वन।
 9 अम्मोनीत नं यर्दन खुसि पार यानाः यहदा, बेन्यामीन व एफ्राइम कुलयापिं मनूतलिसैं लडाइँ यात। अले इस्राएलीत तःधंगु दुःखय् लात।
 10 अले इस्राएलीतयसं थथे धयाः परमप्रभुयात ग्वाहालिया निरतिं बिनति यात, “जिमिसं थः परमेश्वरयात त्वःताः बालघःतयत् पुजा यानाः छिगु विरोधय् पाप यानागु दु।”
 11 परमप्रभु इस्राएलीतयत् धयादिल, “न्हापा मिश्रीत, एमोरीत, अम्मोनीत, पलिशतीत,
 12 सीदोनीत, अमालेकीत व मिघानीतयसं दुःख ब्यबलय् छिमिसं जिके ग्वाहालि फ्वन। छु जिं छिमित इमिगु ल्हातं बचय् मयाना ला?
 13 तर छिमिसं जितः त्वःताः मेपिं घःतयत् पुजायात। उकिं आः जिं छिमित हाकनं बचय् याये मखुत।
 14 वनाः छिमिसं ल्यःपिं घःतयके ग्वाहालि फ्वँ, इमिसं हे छिमित दुःख जुइबलय् बचय् यायेमा।”
 15 तर इस्राएलीतयसं परमप्रभुयात धाल, “जिमिसं पाप यानागु दु। जिमित छिं छु यानादी मास्ति वः व हे यानादिसैं। तर जिमिसं छितः बिनति याये दया यानाः थौं जिमित बचय् यानादिसैं।”
 16 अले इमिसं मेपिं घःतयत् त्वःताः परमप्रभुयागु आराधना यात। अले परमप्रभु इस्राएलीतयगु अप्वः दुःख जगु स्वयादी मफुत।
 17 अम्मोनीत मुनाः गिलादय् वयाः अन हे छाउनी तल। इस्राएलीतयसं नं मुनाः गिलादया मिस्पाय् छाउनी तल।
 18 अन गिलादया मनूतय् थकालितयसं थःथवय् खँ ल्हात, “सुनां अम्मोनीतयत् हमला याइ व मनू हे गिलादय् च्वनिपिं सकलें मनूतय् न्ह्यलुवाः जुइ।”

11

यिप्ता

- 1 यिप्ता धाःम्ह छम्ह मनू दु। व गिलादी खः, व तसकं बहादुर सिपाइँ खः। व छम्ह वेश्यापाखें बूम्ह गिलादया* काय् खः।
 2 गिलादया कलाःपाखें यक्व कायपिं नं बुइकल। तर इपिं तःधिकः जूबलय् इमिसं यिप्तायात पितछवल। इमिसं वयात धाल, “जिमि बौया छैय् छंगु छुं नं हक मदु। छ ला मेम्ह हे मिसाया काय् खः।”
 3 अथे जगुलि थः दाजुकिजाया ल्हातं बचय् जुइत यिप्ता तोब देशय् च्वंवन। अले वं छपुचः ज्यालगय् मजूपिं मनूत मुंकल, इपिं वलिसैं चाःहिलाः जुइगु जुल।
 4 छुं ई लिपा अम्मोनीतयसं इस्राएलीतलिसैं लडाइँ याःबलय्
 5 तोब देशं यिप्तायात हयेत गिलादयापिं थकालित वन।
 6 इमिसं वयात धाल, “जिमि सेनापति जुयादिसैं अले जिपिं अम्मोनीतलिसैं ल्वाये फइ।”

* 11:1 ११:१ गिलाद गिलाद लागाया काय्

7 तर यिप्तां गिलादयापि थकालितयत् धाल, “छु छिमिसं जितः जिमि बौया छैनं हेपय यानाः पितछवया हयागु, मखु ला? छिमित दुःख जूबलय आः छाया छिपि जिथाय वयागु?”

8 इमिसं लिसः बिल, “न्हागु हे जूसां आः जिपि छिपाखे लिहां वयागु दु। छि जिपिलिसें झायाः अम्मोनीतलिसें ल्वानादिल धाःसा छि गिलादयापि जिपि सकसियां न्ह्यलुवाः जुइ।”

9 यिप्तां लिसः बिल, “जि छिपिलिसें वंसा अले परमप्रभुं इमित जिगु लहातय् बियादीसा जि धात्थें छिमि न्ह्यलुवाः जुइ ला?”

10 गिलादया थकालितयसं हाकनं यिप्तायात धाल, “परमप्रभु झीगु दथुइ साक्षी जुल, जिमिसं धात्थें हे छिं धयादीगु थें हे याये।”

11 उकिं यिप्ता गिलादया थकालित नापं वन, अले मनूतयसं वयात थः न्ह्यलुवाः व सेनापति दयकल। अले मिस्पाय् परमप्रभुया न्ह्यःने यिप्तां थःगु फुक्क खँ हाकनं धाल।

यिप्तां अम्मोनीतयगु विरोध याःगु

12 यिप्तां अम्मोनयाम्ह जुजुयाथाय् दूत छवयाः न्यन, “जिमिगु देशय् हमला यायेत जिमिसं छंगु छु स्यंकागु दु?”

13 अम्मोनी जुजुं यिप्ताया दूतयत् थ्व लिसः बिल, “इस्त्राएलीत मिश्र देशं वःबलय् इमिसं अर्नोनं यब्बोक व यर्दन तक जिमिगु देशया जमिन काःगु खः। अथे जूगुलि आः व याउँक लितब्यु।”

14 यिप्तां अम्मोनयाम्ह जुजुयाथाय् हाकनं थथे धयाः दूत छवल,

15 “यिप्तां थथे धयादी, इस्त्राएलीतयसं मोआबीतयगु देश काःगु मदु, अले अम्मोनीतयगु देश नं काःगु मदु।

16 तर इस्त्राएलीत मिश्र देशं थाहां वःबलय् इपि मरुभूमि जुयाः लाल समुद्रय् वन अले कादेशय् थ्यन।

17 इमिसं वयागु देश जुयाः वनेब्यु धकाः इनाप यायेत एदोमया जुजुयाथाय् दूत छवल। तर व मानय् मजू। थुकथं मोआबया जुजुयाथाय् नं दूत छवल तर व नं मानय् मजूल। उकिं इस्त्राएल कादेशय् हे च्वन।”

18 “अनं लिपा इपि मरुभूमि जुयाः वन अले एदोम व मोआबया सिथं सिथं जुयाः मोआबया पुर्ब वनाः अर्नोनया मेखेपाखे छाउनी तल। अर्नोन खुसि मोआबया सिमाना जूगुलि इपि मोआब देशय् दुहां मवं।”

19 “अनं लिपा इस्त्राएलं हेरबोनय् शासन याइम्ह एमोरीतय् जुजु सीहोनयाथाय् दूत छवयाः वयात थथे धाल, ‘जिमि छिगु देश जुयाः जिमिगु थःगु हे थासय् वनेबियादिसँ।’”

20 अयजूसां सीहोनं इस्त्राएलयात वयागु देश जुयाः वने बीत पत्याः मयात। वं थः सकल सिपाइँतयत् मुंकल, अले यहसाय् छाउनी तयाः इस्त्राएललिसें लडाइँ यात।

21 “अले परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरं सीहोन व वया सकलें सिपाइँतयत् इस्त्राएलयागु लहातय् बियादिल। इमिसं इमित बुकल। इस्त्राएलं व देशय् च्वपि एमोरीतयगु फुक्क लागा त्याका काल।

22 इमिसं अर्नोनिसें यब्बोक तक व मरुभूमिसें यर्दन खुसि तक हे एमोरीतयगु फुक्क लागा काल।”

23 “अथे जुयाः परमप्रभु इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वरं, एमोरीतयत् इस्त्राएलीतय् न्ह्यःनं ख्याना छवयादिल। आः थ्व लित कायेत छंगु छु हक दु?

24 छिमि घः कमोशं छिमि छु बी छु व छिमिसं मकाइ ला? थुकथं हे जिमि परमप्रभु परमेश्वरं पितिना छवःपि मनूतयगु देश जिमिसं काये।

25 हानं छु छु मोआबयाम्ह जुजु सिप्पोरया काय बालाक स्वयाः भिं ला? छु वं गुबलें इस्त्राएलयात हमला यात ला?”

26 स्वसः दँ तक इस्त्राएलीत हेरबोन, अरोएर व वया प्यखेरं च्वंगु बस्तीतय् व अर्नोनया सिथय् च्वंगु फुक्क शहरय् च्वन। छिमिसं उबलय् उमित छाया लित मकयागु?

27 जिमिसं छिमि छुं स्यंकागु मदु, तर छिमिसं जिमित हमला यानाः स्यंकाच्वंगु दु। परमप्रभु न्याय यानादीमह खः। वयकलं हे इस्त्राएलीत व अम्मोनीतय् दथुइ थौया न्हिइ न्याय यानादीमा।”

28 तर यिप्तां छवःगु बुखँयात अम्मोनीतय् जुजुं वास्ता हे मयाः।

यिप्तां भाकल याःगु

29 अले परमप्रभुयागु आत्मा यिप्तायाके वल, अले व गिलाद व मनश्शे जुयाः गिलादया मिस्पां दुहां वनाः अम्मोनीतलिसें ल्वायेत न्ह्यज्यात।

30 अले यिप्तां थ्व भाकल यानाः धाल, “छिं अम्मोनीतयत् जिगु लहातय् बियादिल धाःसा

31 जि अम्मोनीतयत् बुकाः याउँक लिहां वयेबलय् जिगु छैनं पिहांवःमह न्ह्यामह जिं नापलासां व परमप्रभुयाम्ह जुइ अले जिं वयात होमबलि याना छाये।”

32 यिप्ता अम्मोनीतयत् हमला यायेत इमिपाखे वन अले परमप्रभुं इमित वयागु लहातय् बियादिल।

33 वं अरोएरनिसें मिन्नीत व हाबिल-करमीम तक निइगु शहरत नाश यानाबिल। थुकथं इस्त्राएलं अम्मोनयात त्याकल।

यिप्ताया म्हाय्

34 यिप्ता मिस्पाय् थःगु छँय् लिहां वःबलय् वयात पिने नापलायेत दम्फुत थाथां अले प्याखं हुहुँ इवात वया म्हाय् पिहां वल। व वया याकः म्हाय् खः, वया मेपिं सुं नं काय्महाय् मदु।

35 यिप्तां वयात खंबलयं वं थःगु वसः खुनाः धाल, “अयं जिमि म्हाय्य! छं जिगु नुगः क्वतुंका ब्यूगु दु। छाय् छं जितः दुःख बियागु? जिं परमप्रभुयाके छगू तःधंगु भाकल यानागु दु अले जिं व त्वाथुले मफु।”[☆]

36 वं लिसः बिल, “बाः, छिं परमप्रभुयात बचं बियादीगु दु। छिं गथे धयादीगु खः अथे हे जिलिसें यानादिसें छायाःसा परमप्रभुं छि शत्रु अम्मोनीतलिसें बदला कयादीगु दु।”

37 अले वं थः बाःयात धाल, “जितः छगू दया यानादिसैं। थः पासापिनापं थुपि डाँडाय् ख्वयाः चाःहिला जुइत जितः निला तक त्वःतादिसैं। अबलय् जिगु ब्याहा गुबलें जुइमखुगुलिं इपिं नाप वनाः जि ख्वयाचवने।”

38 वं धाल, “छ वने फु।” अले वं वयात निलाया लागि वनेबिल। व थः पासापिनापं वन, अले पहाड पहाडय् वनाः ख्वयाजुल, छायाःसा वं गुबलें ब्याहा मयाइगु जुल।

39 निला फुइ धुंकाः व थः बाःयाथाय् लिहां वल अले यिप्तां थःमहं भाकल याःगु थें हे यात। व सुं मिजंनपं घंगु मदु।

40 अनंनिसें इस्त्राएलया म्हाय्यपिं प्यन्हु तक गिलादी यिप्ताया म्हाय्यया लुमन्तिइ पिने पिहां वनीगु चलन इस्त्राएलय् शुरु जुल।

12

यिप्ता व एफ्राइम कुलयापि

1 छुं ई लिपा एफ्राइमयापिं मन्तयसं थः सेनायात मुंकल। अले खुसिया उखे वनाः सापोनय् इमिसं यिप्तायात धाल, “अम्मोनीतलिसें लडाइँ याःवनाबलय् जिमित छाया सःता मदीयागु? जिमिसं छितः व छिगु छें छवयेकाबी।”

2 यिप्तां लिसः बिल, “जि व जिमि मन्तय् अम्मोनीतलिसें तःधंगु ल्वापु जुयाचवंगु खः। अले जिं छिमित ग्वाहालिया निरिति सःतागु खः अयनं छिमिसं जिमित इमिगु ल्हातं बचय् मयाः।

3 छिमिसं जिमित ग्वाहालि बी मखु थें च्वन, उकिं जि थःगु ज्यान पानाः अम्मोनीतलिसें ल्वायेत वना। अले परमप्रभुं इमित जिगु ल्हातय् बियादिल। आः छु धकाः छिपिं थौं जिलिसें ल्वाः वयाचवनागु?”

4 अले यिप्ता गिलादयापिं मन्तयत् मुंकाः एफ्राइमीतलिसें ल्वात। “अयं गिलादीत, छिपिं एफ्राइम व मनश्शेया लागाय् च्वनाचवंगु जूसां छिपिं एफ्राइमपाखें बिस्युं वंपिं खः” धकाः एफ्राइमीतयसं धाःगुलि गिलादीतयसं इमित हमला यात।

5 गिलादीतयसं एफ्राइमपाखे वनेत यर्दन खुसि छीगु थायत त्याका काल। अले सुं बचय् जूह एफ्राइमी वयाः “जितः खुसिया उखे वनेब्यु” धाःसा गिलादयापिं मन्तयसं वयात “छु छ एफ्राइमी खः?” धकाः न्यनीगु। वं “मखु” धाल धाःसा

6 इमिसं “अथे जूसा ‘शिबबोलेत’ धा” धकाः धाइगु। वं व खँवः बांलाक धाये मफयाः “शिबबोलेत” धाल धाःसा इमिसं वयात ज्वनाः यर्दन छीगु थासय् स्याइगु। उबलय् एफ्राइमयापिं पिइनिद्वः मन्तयत स्यात।

7 यिप्ता खुदँ तक इस्त्राएलयामह न्ह्यलुवाः जुल। गिलादी यिप्ता सित, वयात गिलादया छगू शहरय् थुनाबिल।

इब्सान, एलोन व अब्दोनयात न्यायकर्ता ल्ययादीगु

8 यिप्ता लिपा बेथलेहेमयामह इब्सान इस्त्राएलयामह न्ह्यलुवाः जुल।

9 वया स्विमह काय् व स्विमह म्हाय्य दु। वं इपिं स्विमह म्हाय्यपिन्त मेगु वंशयापिं मिजंतलिसें ब्याहा यानाबिल। अले थः काय्यपिनिगु लागि मेगु वंशपाखें स्विमह भौपिं हल। व न्हयदँ तक इस्त्राएलयामह न्ह्यलुवाः जुल।

10 अले इब्सान सित। वयात बेथलेहेमय् थुनाबिल।

11 वया लिपा जबूलनी एलोन झिदँ तक इस्त्राएलयामह न्ह्यलुवाः जुल।

12 अले एलोन सित, वयात जबूलन देशया अय्यालोनय् थुनाबिल।

13 अनंलि पिरातोनी हिल्लेलया काय् अब्दोन इस्त्राएलयामह न्ह्यलुवाः जुल।

14 वया गधा गया जुइपिं पिइमह काय् व स्विमह छय् दु, इपिं सकलें न्हयेमह गधा गया जुइपिं खः। अब्दोन च्यादँ तक इस्त्राएलयामह न्ह्यलुवाः जुल।

15 अले हिल्लेलया काय् अब्दोन सित, वयात अमालेकीतयगु पहाडी देशय् एफ्राइमया पिरातोन्थुनाबिल।

13

शिमशोन बूगु

1 हाकनं इस्त्राएलीतयसं परमप्रभुया मिखाय् मभिंगु ज्या यात। अथे जुयाः वयकलं इमित पिइदँतकया लागि पलिशतीतयगु ल्हातय् बियादिल।

2 सोराय् दान कुलयामह मानोह धाःमह छमह मनु दुगु जुयाचवना। वया कलाः मचाखाचा मदुमह जुयाचवना।

3 परमप्रभुया दूत व मिसायाथाय् खनेदयकः वयाः वयात धाल, “छं आः तक मचाखाचा मदुनि, अयनं छं प्वाथय् दइ, अले छमह काय् बुइकी।

4 आः छं जिं धाःथें या, होश याना जु, दाखमघ वा मेगु काइगु त्वँसा त्वने मते, अले छुं अशुद्गु[☆] नसा नये मते।

- 5 छायाधाःसा छं प्वाथय् दयाः छम्ह काय बुइकी। वयागु सँ गुबलें चाये मते, छायाधाःसा व मचा बूखुन्हुंनिसें हे परमेश्वरया निति अलग तःम्ह नाजिरी जुइ। वं हे इस्त्राएलयात पलिशतीतयगु ल्हातं त्वःतकेगु ज्या शुरु याइ।”
- 6 अले व मिसा वनाः थः भाःतयात थथे धाल, “परमेश्वरया छम्ह मनु जिथाय् वल। वयागु ख्वाः स्वयाबलय् परमेश्वरया दूतयागु थें ग्यानापुसे च्वाँ। जिं वयात व गनं वयागु धकाः मन्यना अले वं नं जितः थःगु नां मकं।
- 7 तर वं जितः धाल, ‘छं प्वाथय् दयाः छम्ह काय बुइकी। थनिनिसें छं दाखमघ वा मेगु काइगु त्वँसा त्वने मते, अले अशुद्धगु नसा नये मते, छायाधाःसा व मचा बूखुन्हुंनिसें सीगु दिं तक हे परमेश्वरया निति अलग तःम्ह नाजिरी जुइ।’ ”
- 8 अले मानोहं परमप्रभुयात प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु बिन्ति दु, छिं छ्वयाहयादीम्ह मनूयात हाकनं जिमिथाय् छ्वयाहयादिसँ। अले मचा बुइधुंकाः जिमिसं वलिसें छु छु यायेमाःगु खः वं जिमित स्यनाबीमा।”
- 9 परमेश्वरं मानोहयागु प्रार्थना न्यनादिल अले व मिसा क्यबय् च्वनाच्चंबलय् हाकनं वयाथाय् परमेश्वरया दूत वल। अबलय् वया भाःत अन मद्दु।
- 10 मिसा थत्थें ब्वाँय् वनाः मानोहयात धाल, “स्व, उखुन्हु वःम्ह मनु हाकनं जिथाय् वःगु दु।”
- 11 अले मानोह दनाः थःकलाःलिसें वन। व मनूया न्ह्यःने वनाः वयात धाल, “जिमि कलाःलिसें खँ ल्हानादीयाम्ह छि हे खः ला?”
- वं लिसः बिल, “खः, जि हे खः।”
- 12 मानोहं धाल, “छिं धाःगु खँ जुइ धुंकाः व मचां गज्याःगु नियम मानय् यायेमाः? व मचां गज्याःगु जीवन हनेमाः?”
- 13 परमप्रभुया दूतं लिसः बिल, “जिं धयागु फुक्क खँ छिमि कलातं बांलाक मानय् यायेमाः।
- 14 वं दाखया मां वःगु छुं नं नये मज्यु। दाखमघ वा मेगु छुं नं काइगु त्वँसा वं त्वने मज्यु। वं अशुद्धगु नसा नये मज्यु। जिं छु छु आज्ञा बियागु दु वं व फुक्क मानय् यायेमाः।”
- 15-16 मानोहं वयात परमप्रभुया दूत धकाः म्हसीके मफुत। उकिं मानोहं परमप्रभुया दूतयात धाल, “दया यानाः पलख पियादिसँ, जिमिसं छिगु लागि छम्ह मचाम्ह दुगुचाया ला दयके।” अले परमप्रभुया दूतं मानोहयात धाल, “जि थन च्वंसां जिं छं ब्यूगु छुं नये मखु। तर छन्त होमबलि तयार याये मास्ते वःसा परमप्रभुया लागि हे या।”
- 17 अले मानोहं वयात धाल, “छिगु नां जिमित धयादिसँ। छायाधाःसा छिगु बचं पूवने धुंकाः जिमिसं छितः हनाबना याये।”
- 18 दूतं न्यन, “छं छाया जिगु नां न्यनागु? थ्व नां छं थुइके फइ मखु।”
- 19 अले मानोहं दुगुचाया मचा व अन्नबलि कयाः ल्वहँतय् परमप्रभुयात होमबलि देछाल। मानोह व वया कलातं स्वयाच्चंबलय् हे परमप्रभुं अजू चाइपुगु ज्या यानादिल।
- 20 व वेदी मित्याः आकाशपाखे थाहां वनाच्चंबलय् हे परमप्रभुया दूत वेदीया मित्याः जुयाः च्वय् थाहां वन। थ्व खंबलय् मानोह व वया कलाः बँय् भवसुल।
- 21 वया लिपा परमप्रभुया दूतयात इमिसं गुबलें नं मखन। अले मानोहं व परमप्रभुया दूत खः धकाः सीकल।
- 22 वं थः कलाःयात धाल, “आः झीपिं सीगु जुल, छायाधाःसा झीसं परमेश्वरयात खनागु दु।”
- 23 तर वया कलातं वयात धाल, “परमप्रभुं झीत स्यायेगु बिचाः यानादीगु खःसा वयकलं झीगु ल्हातं होमबलि व अन्नबलि नाला कयाः हे दीमखुनि। अले थज्याःगु खँ झीत क्यना हे दीमखुनि, अले फुक्क खँ झीत उबलय् कना हे दीमखुनि।”
- 24 व मिसां छम्ह काय बुइकल अले वयागु नां शिमशोन तल। व मचा ब्वलना वन अले परमप्रभुं वयात आशिष बियादिल।
- 25 अले परमप्रभुया आत्मां वयात सोरा व एस्तोल्या दथुइच्चंगु महेह-दान धाइगु थासय् ब्वलंकल।

14

शिमशोनया ब्याहा

- 1 छन्हु शिमशोन तिम्ना धाःगु थासय् वन, अन वं छम्ह पलिशती मिसायात खन।
- 2 अन छँ लिहां वयाः वं थः मां बौयात धाल, “तिम्नाय् जिं छम्ह पलिशती मिसायात खनागु दु, आः जितः वलिसें ब्याहा यानाबियादिसँ।”
- 3 अले वया मांबौनं वयात धाल, “छु छन्त ल्वःम्ह झी थःथिति वा झीगु थःगु जातियापिं सुं मिसा मद्दु ला? ब्याहा यायेत छ म्हय् चिं मतःपिं पलिशतीतयथाय् हे वनेमाः ला?”*
- तर शिमशोनं थः बौयात धाल, “जितः व हे मिसा हयादिसँ। जिगु लागिं व हे ल्वः।”
- 4 वया मांबौनं थ्व परमप्रभुपाखें खः धयागु खँ मस्यूगु जुयाच्च्वन। पलिशतीतयगु विरोधय् परमप्रभुं मौका स्वयाच्च्वनादीगु खः। छायाधाःसा उबलय् पलिशतीतयसं इस्त्राएलय् शासन यानाच्चंगु खः।
- 5 अले शिमशोन थः मांबौ नापं तिम्नाय् वन। तिम्नाया दाखयागु क्यबय् थ्यंबलय् आकाझाकां हे छम्ह ल्याय्म्हम्ह सिंह तःसलं हालाः शिमशोनयाथाय् वल।

6 उघ्नियम् हे परमप्रभुयागु आत्मां शिमशोनयात बल बिल। अले वं लहातय् छुं मदुसां व सिंहयात छम्ह दुगुचाया मचायात थें कुचा कुचा यानाबिल। तर थःम्हं यानागु खँ वं थः मां बौयात मकं।

7 अनंलि व क्वय् क्वहां वनाः व मिसालिसें खँ लहात। शिमशोनं व मिसायात ययकल।

8 छुं ई लिपा व मिसालिसें ब्याहा यायेत शिमशोन क्वय् कुहांवन। अथे वंबलय् व लँ त्वःताः न्हापा वं स्याःम्ह सिंहयात स्वयेत वन। सिंहयागु सीम्हय् छपुचः कस्तिहा मुनाच्वंगु व भचा कस्ति दयाच्वंगु खनाः व अजू चाल।

9 अले लहातं भचा कस्ति तुयाकयाः वं लँय् नँन वन। थः मां बौयात नापलाकाः वं इमित नं भचा कस्ति बिल अले इमिसं नं व कस्ति नल। तर वं व कस्ति सिंहयागु सीम्हं कयागु खः धकाः थः मां बौयात मकं।*

10 अनंलि वया बौ व मिसाया छँय् वन। शिमशोनं अन छगू तःधंगु भव्य न्यायकल। थ्व छम्ह ब्याहा याइम्ह मिजंनं यायेमाःगु नियम खः।

11 पलिशतीतयसं वयात खंबलय् वलिसें च्वनेत स्विम्ह ल्यायम्हत् छवल।

12 शिमशोनं धाल, “जिं छिमित छगू क्वाः कने। छिमिसं जितः उकिया लिसः न्हयन्हुया दुने बी फत धाःसा जिं छिपिं छम्ह छम्हयसित छपाः छपाः सुतिया लं व छज्वः छज्वः वसः बी।

13 छिमिसं व क्वाःया लिसः बी मफुत धाःसा छिमिसं जितः स्विपाः सुतिया लं व स्विज्व वसः बीमाः।”

अले इमिसं धाल, “जिमित छंगु क्वाः धा, जिमिसं न्यने।”

14 वं लिसः बिल,

“नइम्हयसिगुपाखें नयेगु नसा पिहां वल,
बल्लाःम्हपाखें चाकुगु खँ पिहां वल।”

इमिसं स्वन्हु तक ला लिसः बी हे मफुत।

15 प्यन्हु दुखुन्हु इमिसं शिमशोनया कलाःयात धाल, “छिमि भाःतयात जिमित व क्वाःया लिसः कनेत ह्यय्की, मखुसा जिमिसं छन्त व छिमि बाःयागु छँयात मि च्याकाबी। छु छं जिमित चीमि यायेत सःतागु ला?”

16 अले शिमशोनया कलातं वयागु न्ह्यःने ख्वख्वं धाल, “छितः जि तसकं मयः खनिसा! छितः जि धात्थें हे यःसा जिमि दाजुकिजापिन्त कनागु क्वाःया लिसः जितः धयादिसँ।”

वं धाल, “स्व, जिं थः मां बौयात नं धयागु मदु। छन्त छाय् धायेगु?”

17 भव्यया न्हयन्हु तक क्वाःया लिसःया लागिं वया कलाः ख्वया हे च्वन। अथे जुयाः वया कलातं यक्व जिद्दी यानाः च्वंगुलि न्हयन्हु दुखुन्हु शिमशोनं क्वाःया लिसः थः कलाःयात कन। अले वं व क्वाःया लिसः थः दाजुकिजापिन्त धयाबिल।

18 उखुन्हु हे सूर्य बिनावने न्ह्यः शहरयापिं मनूतयसं शिमशोनयात धाल,

“कस्ति स्वयाः चाकुगु छु दु धकाः?

सिंह स्वयाः बल्लाःम्ह सु दु धकाः?”

शिमशोनं धाल,

“जिमि साचायात मवाःगु जूसा

उकिया लिसः बी मफइगु खः।”

19 परमप्रभुया आत्मां शिमशोनयात बल बियादिल। व क्वय् अशकलोनय् वनाः अन वं स्विम्ह पलिशतीतयत् स्यात, अले इमिगु वसः त्वकाकयाः क्वाःया लिसः ब्यूपिं मनूतयत् बिल। व तमं मि जुयाः थः बौयागु छँ वन।

20 अले शिमशोनया कलाःयात ब्याहाबलय् अन दुम्ह वया पासायात बिल।

15

शिमशोनं पलिशतीतयत् बदला काःगु

1 छुं ई लिपा, छव लयेगु इलय् दुगुचा छम्ह ज्वनाः शिमशोन थः कलाःयात नापलाः वन। वं धाल, “जि जिमि कलाःया क्वथाय् वने।” तर ससःबौनं वयात दुहां वने मब्यु।

2 वया बौनं धाल, “धात्थें! जिं ला छन्त व तसकं मयः धयागु खँ बिचाः यानाः छिमि पासायात बी धुन। वया केहें व स्वयाः बांलाः मजू ला? आः वयात हे यंकि।”

3 शिमशोनं इमित धाल, “आः जिं पलिशतीतयगु न्ह्याक्व हे स्यंका ब्युसां जितः दोष लाइ मखुत। जिं इमित धात्थें हे स्यंके।”

4 उकिं शिमशोनं वनाः स्वसःम्ह ध्वंचा ज्वन। वं निम्ह निम्ह यानाः ध्वंचातयगु न्हिप्यं चिनाबिल। अले न्हिप्यंया दथुइ मिप्वाः तयाबिल।

5 अनंलि वं मिप्वाः च्याकाबिल। अले ध्वंचातयत् पलिशतीतयगु छव सयाच्वंगु बुँइ त्वःताबिल। व सयाच्वंगु अन्न व थु नापं, दाखया क्यब व जैतूनया क्यब नं छवयकाबिल।

6 अले पलिशतीतयसं न्यन, “थ्व सुनां याःगु?” इमित धाल, “तिम्नायाम्ह वया ससःबौनं शिमशोनया कलाः वया पासायात ब्युगुलि शिमशोनं थ्व फुक्क याःगु खः।”

- अले पलिशतीत वनाः शिमशोनया कलाः व वया बौयात छवयेकाः स्यानाबिल।
 7 शिमशोनं इमित धाल, “छिमिसं थज्याःगु ज्या याःगुलि जि छिमित बदला मकाःतले सुम्क च्वने मखु।”
 8 अले वं इमित कयके फक्व कयकाः यक्वसित स्यानाबिल। अनंलि व एतामया पाचाया गुफाय् च्वंवन।
 9 पलिशतीत थाहां वनाः यहदाय् छाउनी तल, अले लहीलय् न्यनावन।
 10 यहदियाय् च्वंपि मन्तयसं न्यन, “छिपि जिपिलिसें छाय् ल्वाः वयागु?”
 इमिसं लिसः बिल, “जिपि शिमशोनयात ज्वनेत वयागु खः। वं जिमित याःगु थें जिमिसं नं वयात अथे हे याये।”
 11 अले यहदियां स्वद्वः मन्त एतामयागु पाचाया गुफाय् क्वहां वल। इमिसं शिमशोनयात धाल, “पलिशतीत झी शासक खः धयागु खँ छिं मस्यू ला? छिं जिमित थ्व छु यानादियागु?”
 वं लिसः बिल – “जिं ला इमिसं जितः गथे यात अथे जक यानागु खः।”
 12 इमिसं वयात धाल – “जिपि ला छितः चिनाः पलिशतीतयगु ल्हातय् बीत वयागु खः।”
 शिमशोनं धाल – “अथे जसा छिपि थःपिन्सं हे जितः स्याये मखु धकाः पाफ।”
 13 इमिसं लिसः बिल – “ज्यू, जिमिसं ला छितः चिनाः इमिगु ल्हातय् जक बी। जिमिसं छितः स्याये मखु।” इमिसं वयात न्हगु निपु खिपतं चित। अले पाचाया गुफां च्वय् हल।
 14 शिमशोन लहीइ थ्यंबलय् हे पलिशतीत ततःसलं हालाः वपाखे ब्वाँय् वल। उग्रिमय् हे परमप्रभुयागु आत्मां वयात बल बिल। वयागु ल्हातय् दुगु खिपः मिं च्याःगु अजिल स्वां थें जुल। वयात चिनातःगु खिपः चबुत।
 15 वं गधायगु न्हगु छगु वाकुधी लुइकल, अले ल्हातं व कयाः उकिं द्रःछिमह मिजंतयत् स्यानाबिल।
 16 अले शिमशोनं धाल,
 “गधाय वाकुधिकं
 जिं द्रःछिमह मन्त स्यानाबिया।
 गधाय वाकुधिकं
 जिं इमिगु सीमह द्रं यानाबिया।”
 17 थुलि धायेधुंकाः वं व वाकुधी वांछवयाबिल, अले वं व थाय्यागु नां रामत-लही* धकाः तयाबिल।
 18 व तसकं प्याः चाःगुलि वं परमप्रभुयात प्रार्थना यानाः थथे धाल, “छिं थः दासयात त्याकादीगु दु। आः छु जि प्याः चायाः सीगु ला? थुपि म्हाय् चिं मतःपिनिगु ल्हातय् लायेगु ला?”
 19 अले परमप्रभुं लहीलय् छगु गाः वंगु थाय् दयकादिल। अले अनं लः पिहां वल। शिमशोनं व लः त्वन, अले वयाके बल वल। उकिं व लः पिहां वःगु बुँगाःचायात एन-हक्कोरे धाल अले थौं तक नं व बुँगाःचा लहीइ दु।
 20 पलिशतीतयगु इलय् शिमशोन निइदँ तक इम्राएलयामह न्ह्यलुवाः जुल।

16

शिमशोनं गाजायागु ध्वाखा लिनाः यंकूगु

- 1 छन्हु शिमशोन गाजाय् वन। अन वं छम्ह पलिशती वेश्यायात खन। अले व चा च्वनेत वयाथाय् वन।
 2 शिमशोन वःगु खँ सियाः गाजायापि मन्तयसं व थाय् घेरय् यात। इपिं चच्छि हे शहरया ध्वाखाय् वयात पियाच्वन। “झीसं वयात सुथय् स्याये” धकाः धयाः इमिसं चान्हय् छुं मयाः।
 3 तर शिमशोन बाचा ई तक जक लासाय् च्वनाच्वन। बाचा इलय् दनाः वं शहरयागु ध्वाखाया खापा व निपुं थां, बाःर व फुक्कं लिनाबिल। अले व फुक्क थःगु ब्वहलय् क्वबियाः हेब्रोनाया पच्छिमय् च्वंगु डाँडाया च्वकाय् यंकल।

दलीलां शिमशोनयात ध्वंलाःगु

- 4 छुं ई लिपा शिमशोन सोरेकया बेसीइ च्वनीमह दलीला धाःमह छम्ह मिसालिसें मतिनाय् तक्यन।
 5 पलिशतीतय् शासकत व मिसायाथाय् वनाः धाल, “शिमशोनयात ह्यक्काः वयागु तःधंगु बलया रहस्य छु खः अले गथे यानाः वयात बसय् तयाः ची फइ व खँ सीकि। अले जिपि सकसियागुपाखें नं छन्त झिंछसः झिंछसः वहःयागु कुचात बी।”
 6 उकिं दलीलां शिमशोनयात धाल, “छुकिं यानाः छि अपाय्सकं बल्लाःगु, छिगु बल छुकि दु अले गथे यानाः छितः चिनाः बसय् तये फइ जितः धयादिसँ।”
 7 शिमशोनं लिसः बिल, “सुनानं जितः धनुया न्हयपु न्हगु मगंगु छँगूया खिपतं चित धाःसा जि मेपिं मन्त थें कमजोर जुइ।”
 8 अले पलिशतीतय् शासकतयसं धनुयागु न्हयपु छँगूया मगंगु न्हगु खिपः वयात हयाबिल। दलीलां उकिं वयात चित।
 9 वं दुनेयागु क्वथाय् मन्त सुचुकाः शिमशोनयात धाल, “शिमशोन, पलिशतीत थन दु।” तर वं छँगूया खिपःतयत् अपुक मिइ लाःगु खिपः थें चफ्फुनाबिल। उकिं वयागु बलया रहस्य सीके मफुत।
 10 अले दलीलां शिमशोनयात धाल, “छिं जितः मखुगु खँ ल्हानाः ध्वंलानादिल। काः आः धयादिसँ छितः जिं गथे यानाः ची फइ?”

* 15:17 १५:१७ रामत-लही थुक्रिया अर्थ वाकुधीया डाँडा

11 वं वयात धाल, “न्हगु गुबलें मछ्यःगु खिपतं सुनानं जितः चित धाःसा जि मेपिं मनूत थें कमजोर जुइ।”

12 उकिं दलीलां न्हगु खिपः हयाः वयात चित। वं मनूतयत क्वथा दुने सुचुकाः वयात धाल। “शिमशोन, पलिशतीत थन दु।” अले वं थःगु लप्पुयागु खिपः का थें चफ्फुनाबिल।

13 हाकनं दलीलां शिमशोनयात धाल, “आः तक छिं जितः मखुगु खँ ल्हानाः ध्वंलानादीगु दु। छितः गथे यानाः ची फइ जितः धयादिसँ।”

वं लिसः बिल, “छं जिगु छ्यंयागु न्हय्प्वॉय् सँ कानापं तानय् थानाः नकिलय् चिनाबिल धाःसा जि मेपिं मनूत थें कमजोर जुइ।”

14 उकिं वं घंबलय् व वयागु छ्यंयागु न्हय्प्वॉय् सँयात कानापं तानय् थानाः नकिलय् चिनाबिल।

अले वं हाकनं शिमशोनयात धाल, “शिमशोन, पलिशतीत थन दु।” वया न्ह्यलं चाल अले वं ताननापं हे नकिं लिनाबिल।

15 अले दलीलां वयात धाल, “छिं जितः थःगु बलया बारे हे कंगु मदु धाःसा छिं जितः माया याना धकाः गय् यानाः धयादीफइ? छिं जितः ध्वंलाःगु व थःगु तःधंगु बलया रहस्य मकंगु थ्व स्वक्वः खुसी जुल।”

16 वं न्हियान्हिथं धया थें कचकच यानाः शिमशोनयात तसकं दिक्क चाय्कल।

17 उकिं वं खःगु खँ धयाबिल। वं धाल, “बूसानिसें परमेश्वरया निति अलग तःम्ह नाजिरी जूगुलि जिगु छँनय् आः तक ख्वःचा लाःगु मदुनि। जिगु सँ खात धाःसा जिगु बल जिक्ने वनी, अले जि मेपिं थें कमजोर जुइ।”

18 शिमशोनं खःगु खँ धाये धुंकाः दलीलां पलिशतीतय् शासकतय्थाय् थथे धाय्के छवल, “याकनं झासँ, हाकनं छकः झासँ, वं जितः थःगु रहस्यया खँ कंगु दु।” उकिं इपिं वहःया धिबा ज्वनाः वल।

19 वं शिमशोनयात थःगु मुलय् थ्यन। अले छम्ह मनूयात सःताः वयागु छेनय् दुगु न्हय्प्वॉय् सँ खाके बिल। शिमशोनयागु बल मदया वंगुलि दलीलां वयात क्वत्यल।

20 अले वं सःतल – “शिमशोन, पलिशतीत थन दु।”

वया न्ह्यलं चाल अले, “न्हापा थें पिने वनाः थःत मुक्त याये” धकाः मतिइ तल। तर थःत परमप्रभुं त्वःतादीगु खँ सी हे मसिल।

21 पलिशतीतय्सं वयात ज्वनाः वयागु मिखा लिकयाबिल। इमिसं वयात गाजाय् यंकल। अन इमिसं वयात कँय्यागु सिखलं चिनाः इयालखानाय् घःक्यलेगु ज्या याकल।

22 तर खाये धुंकूगु वयागु सँ हाकनं ताहाक जुयावल।

शिमशोन सीगु

23 पलिशतीतय् शासकत थः घः दागोनया निति छगु तःधंगु बलि छायेत व वयागु न्ह्यःने लसता हनेत मुन। इमिसं धाल, “झी घवं झी शत्रु शिमशोनयात झीगु ल्हातय् बियादिल।”

24 शिमशोनयात खंबलय् मनूतय्सं थः घःयात च्वछायाः थथे म्ये हाल,

“झी यक्व मनूतयत झी शत्रुं स्यात अले झीगु देशयात भज्यंक स्यंकाबिल।

तर झी घवं वयात झीगु ल्हातय् बियादीगु दु।”

25 इमिगु नुगः स्वां हःबलय् इमिसं धाल, “झीत तमाशा क्यनेत शिमशोनयात हजि।” अले इमिसं शिमशोनयात इयालखानां सःतल। अले वं इमिगु न्ह्यःने ख्यालः क्यन।

इमिसं थांयागु दथुइ शिमशोनयात थंबलय्

26 वं थःगु ल्हाः ज्वनातःम्ह च्यःयात धाल, “जितः देगःयात लिधंसा बियातःगु थामय् ति, अले जि उकी लिधने।”

27 देगः जाय्क मिसा-मिजंत दु। पलिशतीतय् सकलें शासकत नं अन दु। स्वदूःति मिसा मिजं देगःया कःसिइ च्वनाः शिमशोनयागु तमाशा स्वयाः च्वन।

28 शिमशोनं परमप्रभुयात बिन्ति यानाः धाल, “हे परमप्रभु परमेश्वर, जितः लुमंकादिसँ। जितः हाकनं छकः जक बल बियादिसँ। जितः थःगु निगः मिखाया निति थुपिं पलिशतीतयत छकलं बदला काय्के बियादिसँ।”

29 अले शिमशोनं देगःयात लिधंसा बियातःगु निपु थांया दथुइ बल्लाक ज्वनाः जव ल्हाः छपु थामय् व खव ल्हाः मेगु थामय् तयाः

30 वं धाल, “जि पलिशतीतनापं हे सिनावने”। अले वं बलं फत्तले घ्वात, व देगः दुनाः उकिं उपिं पलिशती शासकतयत व अन दुपिं मनूतयत ल्हाकल। थःगु जिवंकाःछि स्याःपिं मनूत स्वयाः अप्वः मनूत शिमशोनं थः सीबलय् स्यात।

31 अले वया दाजुकिजापि व बौया फुक्क छँजःपि वयाः वयागु सीम्ह काःवल। इमिसं वयागु सीम्हयात सोरा व एस्तोलाया दथुइ वया बौ मानोहयागु सीगालय् यंकाः थुनाबिल। शिमशोन निइदँ तक इस्त्राएलयाम्ह न्ह्यलुवाः जुल।

17

मीकाया मूर्ति

1 एफ्राइमया पहाडी देशय् मीका धाःम्ह छम्ह मनू दु।

2 छन्हू वं थः मांयात धाल, “छिगु १,१०० वहःयागु कुचा* खुया काःबलय् जिं ताय्कः छिं खुँयात सराः बियादीगु खः। स्व, व धिबा जिक्के दु। व जिं हे खुया कयागु खः।”

* 17:2 १७:२ १,१०० वहःयागु कुचा १३ किलोग्राम ति खः

वया मामं धाल, “जि यःम्ह काय् छन्त परमप्रभुं सुवाः बियादीमा।”

3 वं वया थः मांयात झिंछसः वहःयागु कुचा लित बीधुंकाः वया मामं धाल, “आः जिं थ्व वहः जिमि काय् न कियातःगु इवाता व ढलौटया मूर्ति दयकेमा धकाः परमप्रभुयात अर्पण याये।” अले वया मांनं धाल, “मिका जिं थ्व छन्त लितबी।”

4 तर वं व वहः थः मांयात लित बिल। अले मामं निसः वहःयागु कुचा कयाः छम्ह वहकःमियात बिल। वं उकिं छगू इवाता व छगू मूर्ति दयकल। अले उपि मीकायागु छैय् तल।

5 थ्व हे मीका धाःम्ह मनूया छगू पुजा याइगु कोथा दुगु जुयाच्वन। वं छगू एपोद व छुं इवातात दयकल। अले थःकाय्पिं मध्ये छम्ह काय्यात पुजाहारीया थासय् तल।

6 उगु इलय् इस्माएलय् जुजु धयापि हे मदुनि। सुया छु याये मंदत व हे यानाजुइगु खः।

7 यहदाया बेथलेहेम शहरय् छम्ह ल्याय्म्हम्ह लेवी दुगु जुयाच्वन। व यहदा कुलयापिं मनूतय् दथुइ च्वनीम्ह खः।

8 व बेथलेहेम शहर त्वःताः मेगु च्वनेगु थाय् माःवन। चाःहिलाः वँव व एफ्राइमया पहाडी देशय् मीकाया छैय् थ्यंकवल।

9 मीकां वयात न्यन, “छ गनं वयागु?”

वं लिसः बिल, “जि यहदियाया बेथलेहेमयाम्ह छम्ह लेवी खः, जिं थः च्वनेत थाय् माला च्वनागु दु।”

10 मीकां वयात धाल, “जि नाप च्वनाः जिमि बौ व पुजाहारी जु। जिं दँयदसं झिगु वहःयागु कुचा, छज्वः वसः व नयेगु नसा बियेगु याये।”

11 उकिं व लेवी वलिसैं च्वनेत मानय् जुल। अले वया लागि व ल्याय्म्हम्ह मनू थःकाय् थें जुल।

12 मीकां व लेवीयात पुजाहारीया ज्याय् तल, अले व मीकाया छैय् च्वन।

13 मीकां धाल, “आः जिके छम्ह लेवी पुजाहारी दुगुलि परमप्रभुं जितः भिं यानादी धकाः जिं सिल।”

18

दान कुलयापिं मनूत लेशय् च्वंगु

1 उगु इलय् इस्माएलय् जुजु धयापि हे मदुनि। दान कुलयापिं मनूतय्सं च्वनेत थाय् माला च्वन, छायाधाःसा मेगु कुलयापिं मनूतयत् जमिन दयेधुंकासां इमिके धाःसा थःगु धयागु छकुचा नं जमिन मदुगु जुयाच्वन।

2 उकिं दान कुलयापिंसं थःगु कुलया फुक्क परिवारपाखें न्याम्ह मग्याःपिं मनूत ल्यल। अले इमित जमिन मालेत व उकियागु चिवा कायेत सोरा व एस्तोल शहरं छवल।

उपिं न्याम्ह मनूत एफ्राइमया पहाडी देशय् थ्यने धुंकाः मीकाया छैय् बाय् च्वन।

3 अन च्वंबलय् इमिसं व ल्याय्म्हम्ह लेवीयागु सः म्हसीकाः वयात न्यन, “छ थन छु यानाः च्वनागु? सुनां छन्त थन हल? थन छंगु छु ज्या दु?”

4 वं इमित मीकां थःगु लागि छु यात व कनाबिल। अले धाल, “मीकां जितः पुजाहारीया ज्या यायेत ज्यालाय् तःगु दु।”

5 अले इमिसं वयात धाल, “अथे जूसा जिमिगु निति परमेश्वरयाके जिमिगु ज्या ताःलाइ कि ताःलाइ मखु धकाः न्यँ।”

6 पुजाहारी लिसः बिल, “याउँक हँ। छिमिसं यानाच्वंगु यात्रा परमप्रभुपाखेंयागु खः।”

7 उपिं न्याम्ह मनूत व थाय् त्वःताः लेशय् थ्यंकवल। सीदोनयापिं मनूत थें अनयापिं मनूत शान्त व सुरक्षितकथं म्वानाच्वंगु खन। अले इमिगु देशय् छुं मगाःमचाः मजगुलि इपिं च्वन्हाःगु जुल। अले इपिं सीदोनीत स्वयाः यक्व तापाः। अले इमि मेपिं मनूतलिसैं छुं कथंयागु स्वापु नं मदु।

8 दान कुलयापिं उपिं न्याम्ह मनूत सोरा व एस्तोलय् लिहां वये धुंकाः इमि दाजुकिजापिंसं इमित न्यन, “छिमिसं छु छु खना?”

9 इमिसं लिसः बिल, “वा! झीसं इमित हमला याः वनेनु! धात्थें जिमिसं खनागु व देश तसकं बांलाः। छिपिं छाया सुम्क च्वनाच्वनागु? अन वनाः व देशयात त्याका कायेत लिचिले मते।

10 छिपिं अन थ्यनीबलय् छिमिसं छगू चक्कंगु देशय् याउँक म्वानाच्वंपिं छगू जातियात खनी। धात्थें परमेश्वरं व जमिन छिमिगु ल्हातय् बियादीगु दु, व थासय् पृथ्वीइ दुगु छुं नं चीजयागु मगाःमचाः मदु।”

11 अथे जगुलि सोरा व एस्तोलं दान कुलयापिं खुसः मनूत ल्वाभः घानाः पिहां वल।

12 इपिं थाहां वनाः यहदाया किर्यत-यारीमयागु पच्छिमपाखे छाउनी तल। उकिं व थाय्यात थौं तक नं मनेह-दान* धाः।

13 अनं इपिं न्ह्यज्यानाः एफ्राइमया पहाडी देशय् मीकाया छैया न्ह्यःने वल।

14 अबलय् लेश देशया चिवा काःवंपिं न्याम्ह मनूतय्सं थथे धकाः थः दाजुकिजापिलिसैं खँ ल्हात, “छु थुपिं छें मध्ये छखा छैय् एपोद, छें घःत, छगू कियातःगु इवाता व छगू ढलौतया मूर्ति दु धकाः छिमिसं स्यू ला? आः छु यायेमाःगु खः व छिमिसं स्यू।”

15 उकिं इपिं मीकाया छें लिक्क व ल्याय्म्हम्ह लेवी च्वनीगु थासय् वन। अले वलिसैं खँ ल्हात।

16 ल्वाभः ज्वनातःपिं उपिं खुसःम्ह दान कुलयापिं मनूत मू लुखाय् दन।

17 व पुजाहारी मू लुखाय् ल्वाभः ज्वनातःपिं खुसःम्ह मनूतलिसैं दनाच्वंबलय् हे देशयागु चिवा काःवंपिं न्याम्ह मनूतय्सं छें दुने दुहां वनाः इवाता, मूर्ति, एपोद व छें घःत काल।

18 उपिं न्याम्ह मनूतय्सं मीकाया छैय् दुहां वनाः इवाता, मूर्ति, एपोद व छें घःत काःबलय् व पुजाहारी इमित न्यन, “छिपिं छु यानाच्वनागु?”

* 18:12 १८:१२ मनेह-दान अर्थात् दानया छाउनी

- 19 तर इमिसं लिसः बिल, “हाले मते! सुम्क च्वँ। वयाः जिमि पुजाहारी व बौ जु। छम्ह मनूया छँय् पुजाहारी जुइगु छन्त बांलाः कि इस्पाएलया छगू कुल व वंशया पुजाहारी जुइगु बांलाः?”
- 20 अले व पुजाहारी लयताल। व एपोद, क्रियातःगु इवाता व छँ घःत ज्वनाः इपिलिसें वन।
- 21 बांलाक न्यासि वने मफुपिं मनूत, सा-द्वहंत व थिकेथिकेगु सामान न्ह्यः न्ह्यः तयाः इपिं अनं वन।
- 22 दान कुलयापिं मनूत मीकाया छँनं भचा तापाक थ्यंबलय् मीकाया जःलाखःलातयूत छक्कवलं सःतल। अले इमिसं इमित लिनाः नापलाकल।
- 23 इमिसं दान कुलयापिन्त तसकं हालाः सःतल अले दानया मनूतय्सं फहिलाः मीकायात धाल, “छन्त छु जुल? जिपिलिसें ल्वायेत छं छाया मनूत सःतागु?”
- 24 मीकां धाल – “जिं थःगु लागि दयकागु जिमि घःत छिमिसं यंकल। छिमिसं जिमि पुजाहारी नं यंकल। छिमिसं जितः छुं नं त्वःमत्। छिमिसं— ‘छन्त छु जुल? धकाः गथे यानाः न्यने फुगु?’ ”
- 25 दान कुलयापिन्सं वयात धाल, “जिपिलिसें हाले मते, मखुसा छुं तंगुलु मनूतय्सं छिमित हमला याइ अले छ व छिमि परिवार सिनावनेमाली।”
- 26 थुलि धयाः दान कुलयापिं मनूत थःगु लँपुइ वन। इपिं थःपिं स्वयाः यक्व बल्लाःपिं खनाः मीका थःगु छँपाखे लिहां वन।
- 27 अले व पुजाहारी व मीकां थःगु निंति दयकूगु मूर्ति ज्वनाः इपिं लेशयापिं शान्त व सुरक्षितकथं म्वानाच्चंपिं मनूतयूत हमला यायेत लेशय् वन। इमिसं इमित तरवारं पाल, अले इमिगु शहरयात मिं नकाबिल।
- 28 इमित बचय् याइपिं सुं नं मद्दु, छायाधाःसा व लेश शहर सीदोनं यक्व तापाः। अनयापिं मनूत मेपिं सुलिसें स्वापु मतइपिं जुयाच्चन। व शहर बेथ-रहोबया लिक्क बेसीइ लाः।
- दान कुलयापिं मनूतय्सं व शहरयात हाकनं दयकाः उकी च्वन।
- 29 अले इमिसं व शहरयागु नां इस्पाएलया काय्, थः पुर्खाया नामय् दान तल। न्हापा उकियागु नां लेश खः।
- 30 दान कुलयापिन्सं उपिं मूर्तितयूत पलिस्था यात। अले इस्पाएल जातियात ज्वनाः मयंतले मोशाया काय् गेशोमया काय् जोनाथन व वया काय्पिं दान कुलया पुजाहारी जुल।
- 31 शील्योय् परमेश्वरयागु नापलायेगु पाल दतले मीकां दयकूगु मूर्तितयूत पुजा यात।

19

गिबाय् जूगु मभिंगु ज्या

- 1 उगु इलय् इस्पाएलय् जुजु धयापिं हे मद्दुनि।
- छन्हु एफ्राइमया पहाडी देशयागु तसकं वने थाकुगु थासय् च्वनीम्ह छम्ह लेवी यहुदाया बेथलेहेमं छम्ह मथ्याःम्ह कलाः हल।
- 2 तर व थः भाःतलिसें तंचायाः वयात त्वःताः यहुदाया बेथलेहेमय् थः छँय् लिहां वन, अले अन व प्यला तक च्वन।
- 3 अले वया भाःत थः च्यः व निम्ह गधा ज्वनाः वयात ह्ययकाः लितः हयेत व मिसाया छँय् वन। अले व मिसां इमित थः बौया छँय् यंकल। व लेवीयात खंबलय् व मिसाया बौनं लयतायाः वयात लसकुस यात।
- 4 वया ससःबौनं कर याःगुलि व अन स्वन्हु तक च्वन। व नयात्वनाः अन हे चा च्वन।
- 5 प्यन्हु दुखन्हु इपिं सुथ न्हापां दन अले वनेत्यंबलय् मिसाया बौनं थः जिलाजंयात धाल, “न्हापा छुं नयाः आराम यानादिसँ, अले झासँ।”
- 6 उकिं इपिं निम्ह फ्यतुत। अले नापं च्वनाः नयेगु त्वनेगु यात अले मिसाया बौनं धाल, “अज्ज मेगु छचा च्वनाः न्ह्यइपुकादिसँ।”
- 7 व वनेत दन। वया ससःबौनं धाःसा वयात च्वनेत कर यात अले व अज्ज छचा च्वन।
- 8 न्यान्हु दुखन्हु व वनेत सुथ न्हापां दन। तर मिसाया बौनं धाल, आः झासु नि लंकादिसँ, न्हिनय् तक पियादिसँ। उकिं इपिं निम्हय्सिनं नापं च्वनाः नयेगु त्वनेगु यात।
- 9 अले व मनु थः मथ्याःम्ह कलाः व च्यःलिसें वनेत हानं छकः दन। तर वया ससःबौनं धाल, “स्व सन्ध्याकाः ई जुइ धुंकल। थौं चच्छि थन हे च्वनाः न्ह्यइपुकादिसँ, अले कन्हय् सुथ न्हापां दनाः छँ लिहांझासँ।”
- 10 तर व मनु उखन्हु चान्हय् अन च्वनेत मानय् मजुल। उकिं व सामान क्वबिका तःपिं निम्ह गधा व मथ्याःम्ह कलाःनापं यबूस शहर (थ्व यरूशलेम शहर खः) पाखे वन।
- 11 इपिं यबूस लिक्क थ्यंबलय् सन्ध्याकाः ई जुइन। वया च्यलं थः मालिकयात धाल, “थौं चान्हय् झीपिं थन हे च्वनेनु।”
- 12 तर वया मालिकं धाल, “मखु, इस्पाएलीत मद्दु थ्व परदेशी थासय् झीपिं च्वने मज्यु। बरु झीपिं गिबाय् वनेनु।”
- 13 वं हानं धाल, “वा, गिबाय् वा रामाय् थ्यंकः वनेत कुतः यायेनु। थौं झीपिं चान्हय् अन हे बाय् च्वने।”
- 14 उकिं इपिं न्ह्यज्याल। बेन्यामीन कुलया लागा गिबाया लिक्क थ्यंकः वःबलय् निभाः बित।
- 15 लँ त्वःताः इपिं चा च्वनेत गिबाय् दुहां वन। शहरय् थ्यंकाः इपिं चककंगु चुकय् च्वन। तर इमित चान्हय् बाय् च्वनेत सुनानं छँय् मयंकू।
- 16 व सन्ध्याकाः इलय् गिबाय् च्वनीम्ह छम्ह बुराम्ह मनु बुँइ ज्या यानाः लिहां वयाच्चंगु जुल। व एफ्राइमया पहाडी देशयाम्ह तर गिबाय् च्वनीम्ह खः। (अन बेन्यामीनीत च्वनीगु खः)
- 17 वं थय्क च्वय्पाखे स्वःबलय् शहरया चुकय् फ्यतुनाच्चंम्ह व यात्रीयात खन। व बुराम्ह मनुखं न्यन, “छ गन वनेत्यनागु? छ गनं वयागु?”

- 18 वं लिसः बिल, “जिपि यहदाया बेथलेहेमं एफ्राइमया पहाडी देशयागु तसकं वने थाकूगुथायपाखे वनाचवनागु। जि अनयाम्ह हे खः। जि यहदाया बेथलेहेमय् वनागु खः आः जि थःगु छैय्* वनाचवनागु। तर सुनानं जितः थःगु छैय् बाय् मब्यू।
- 19 जिमिके नयेगु त्वनेगु फुक्क दु। जिके गधायत नकेत सु व दाना नं दु। जि, जिमि मिसा व जिमि च्यःया निति मरि व दाखमघ दु। जिमित छुं म्वाः।”
- 20 बुराम्ह मनुखं धाल, “जिगु छैय् झासँ, छिकपिन्त लसकुस दु। जिं छिमित बाय् बी। छिकपिं चुकय् चा चवनेम्वाः।”
- 21 अले इमित वं छैय् दुने यंकल, गधायत नसा त्वँसा बिल। इमिसं थःगु तुति सिल, नये त्वनेगु यात।
- 22 इपिं न्हाइपुका च्वंबलय् हे आकाझाकां व शहरयापिं छुं मभिपिं मनुत वयाः व छैयात घेरय् यात। खापाय् घारा घारा यानाः इमिसं व छैयाम्ह बुराम्ह थुवाःयात धाल, “छंगु छैय् दुहां वःमह मनुयात पिका, जिमित वलिसँ लसपस याये मास्ति वः।”
- 23 व छै थुवाः बुराम्हं पिने पिहां वयाः धाल, “मखु जिमि पासापिं, थज्याःगु मभिंगु ज्या छता याये मते, थ्व मनु ला जिमि पाहां खः। थज्याःगु मछालापुस्से च्वंगु ज्या याये मते।
- 24 स्व, थन ब्याहा मजूम्ह जिमि म्हाय् व वया मथ्याःमह कलाः दु। जिं इमित छिमिथाय् हये। छिमिसं इमित स्यंकाः थःयःथे या। तर थ्व मनुयात थज्याःगु घच्चाइपुगु ज्या याये मते।”
- 25 तर मनुतय्सं वयागु खँ मन्यं। अले व मिजंनं थः मथ्याःमह कलाःयात ज्वनाः इमिगु न्हाःने पिने घ्वाना छवल। इमिसं वलिसँ जबरजस्ती यात, अले चच्छि हे क्वह्यंगु व्यवहार यात। अले सुथ न्हापा जुइ धुंकाः इमिसं वयात वनेबिल।
- 26 अथे जुयाः सुथ न्हापां व मिसा थः भाःत दुगु छै वयाः लुखाय् ग्वार्तुल अले निभाः त्वयेधुंका तक अन ग्वार्तुलाच्वन।
- 27 व मिसाया भाःत सुथ न्हापां दन, अले थःगु यात्राय् वनेत छैया लुखा चायेकबलय् अन वं थः मथ्याःमह कलाःयात छै न्हाःने थःगु ल्हाः लुखा खलय् चर्कका ग्वारा तुलाच्वंगु खन।
- 28 वं वयात धाल, “दँ, झीपि वनेनु।” तर वं छुं लिसः मब्यू। उकिं वं वयात गधायाम्हय् तल अले छैपाखे वन।
- 29 छै थ्यनेधुंकाः वं छुपु छुरि काल। थः मथ्याःमह कलाःया सीमहयात कुचा कुचा यानाः ध्यन। उकिं झिनिच्वः चिनाः इस्राएलया प्यखेरं छवयाबिल।
- 30 अले थ्व खंपि सकसिनं धाल, “इस्राएलीत मिश्र देशं वःबलय् निसँ थौं तक थज्याःगु गुबलें नं जूगु मदुनि। थुकिया बारे बांलाक बिचाः या! छु यायेमाः जिमित धा।”

20

इस्राएलीतय्सं बेन्यामीनीतलिसँ लडाइँ यायेत तयारी याःगु

- 1 अले उत्तरय् दानंनिसँ दच्छिनय् बेशेबातक व पुर्बय् गिलादंनिसँ सकलें इस्राएलीत पिहां वल। इपिं छप्पें जुयाः परमप्रभुया न्हाःने मिस्पाय् मुन।
- 2 इस्राएलया फुक्क कुलयापिं नायःत व तरवार घानातःपिं प्यंगु लाख सिपाइँत परमेश्वरया मनुतय्गु मुंज्याय् मुन।
- 3 बेन्यामीनीतय्सं इस्राएलीत मिस्पाय् वंगु खँ न्यन। अले इस्राएलीतय्सं धाल, “थज्याःगु बांमलाःगु खँ गथे यानाः जुल, जिमित धा।”
- 4 अथे जूगुलि व स्यानातःमह मिसाया भाःत लेवी धाल, “जि व जिमि मथ्याःमह कलाः चा च्वनेत बेन्यामीनया गिबाय् वया।
- 5 उखुन्हू चान्हय् गिबायापिं मनुतय्सं जितः स्यायेगु बिचालं जि च्वनागु छैयात घेरय् यात। इमिसं जिमि मथ्याःमह कलाःयात जबरजस्ती यात अले व सित।
- 6 जिं थः मथ्याःमह कलाःयात कयाः वयागु सीमहयात कुचा कुचा यानाबिया अले छकु छकु इस्राएलया झिनिगु कुलयाथाय् छवयाः छायाःसा इमिसं इस्राएलय् थज्याःगु क्वह्यंगु व इज्जत कायेगु ज्या यात।
- 7 आः छिकपिं सकलें इस्राएलीतय्सं न्यनादिसँ, थुकिया बारे छु यायेगु खः धयादिसँ। छिकपिन्सं हे फैसला यानादिसँ।”
- 8 सकलें मनुत छमह मनु थें जुयाः थथे धाधां दन, “झीपिं सुं नं थःगु छै वने मखु, झीपिं मध्ये सुं नं थःगु छै वने मखु।
- 9 आः गिबायात झीसं थथे याये। गोला तयाः झीपिं हमला यायेत वने।
- 10 झीसं इस्राएलया फुक्क कुलं झिमहय् छमह मनुयात सिपाइँतय्गु निति नयेगु सामान तयार यायेत काये। अले सेना बेन्यामीनया गिबाय् वये धुंकाः इमिसं इस्राएलय् याःगु फुक्क क्वह्यंगु ज्याया निति गिबाय् च्वंपिन्त सजाय् बी।”
- 11 थुकथं इस्राएलीत सकलें छप्पें जुयाः गिबाय् हमला यायेत मुन।
- 12 इस्राएलीतय्सं बेन्यामीन कुलयाथाय् थथे धकाः मनुत छवत, “छिमिगु दथुइ याःगु थ्व तसकं मभिंगु ज्या छु खः?”
- 13 आः गिबायापिं इपिं मभिपिं मनुतयत् जिमिगु ल्हातय् ब्यु अले जिमिसं इमित स्यानाः इस्राएलं मभिंगु ज्या चीकाछवये।”
- तर बेन्यामीनीतय्सं थः दाजुकिजा इस्राएलीतय्गु खँ मन्यं।
- 14 इपिं इस्राएलीतलिसँ ल्वायेत बेन्यामीनी शहर शहरं गिबाय् मुंवल।
- 15 गिबाय् च्वंपि न्हयसःमह ल्ययातःपिं मनुत बाहेक बेन्यामीनीतय्सं थथे इमिगु शहर शहरं इस्राएलीतलिसँ ल्वायेत निइखुदःमह तरवार घानातःपिं मनुतयत् मुंकल।

* 19:18 १९:१८ थःगु छैय् हिब्रू बाइबलय् परमप्रभुया छै वनाचवनागु

- 16 थुपि मध्ये न्हयसःम्ह ल्ययातःपि खव ल्हाः चले जूपि सिपाइँत खः। इमिसं न्याति कयकीबलय् थ्याक्क थासय् लाके फु।
17 बेन्यामीनीत बाहेक इस्त्राएलीतयसं प्यंगू लाख तरवार चले याइपि मनूत मुंकल। इपि सकलें ल्वायेसःपि सिपाइँत खः।

बेन्यामीन कुल नाप लडाइँ

- 18 इस्त्राएलीत थत्थें बेथेलय्* वनाः अन इमिसं परमेश्वरयात थथे धकाः न्यन, “बेन्यामीनीतयत् हमला यायेत गुगु कुल न्हापा वनेमाः?”
परमप्रभुं धयादिल, “यहदा न्हापा वनेमाः।”
19 उकिं इस्त्राएलीत सुथ न्हापां गिबाया लिक्क वनाः छाउनी तल।
20 इस्त्राएलीत बेन्यामीनीतलिसें लडाइँ यायेत पिहां वल। इमिसं बेन्यामीनीतलिसें ल्वायेत गिबाय् तयार जुयाच्चन।
21 बेन्यामीनीत गिबां पिहां वल अले इमिसं निइनिद्रःम्ह इस्त्राएलीतयत् लडाइँया ख्यलय् स्यानाबिल।
22 तर इस्त्राएलीतयसं छम्हयसिनं मेम्हयसित हःपाः बिल। अले हाकनं थः सेनायात न्हापांगु न्हि थें थाय् थासय् तल।
23 अथे जुयाः इस्त्राएलीत थाहां वनाः परमप्रभुया न्ह्यःने सन्ध्याकाः ई तक ख्वल, अले इमिसं परमप्रभुयात न्यन, “जिमि दाजुकिजा बेन्यामीनीतलिसें जिपि हाकनं ल्वाः वनेगु ला?”
परमप्रभुं लिसः बियादिल, “इमित हाकनं हमला या।”
24 थथे निन्हु खुन्हु नं इपि बेन्यामीनीतलिसें लडाइँ यायेत न्ह्यज्यात।
25 बेन्यामीनीत नं इपिलिसें लडाइँ यायेत गिबां पिहां वल, इमिसं तरवार चले याइपि १८,००० म्ह इस्त्राएलीतयत् स्यानाबिल।
26 सकलें इस्त्राएलीत बेथेलय् लिहां वन, अले ख्वयाः अन इपि उखुन्हु सन्ध्याकाः ईतक परमप्रभुया न्ह्यःने अपसं च्वन। इमिसं परमप्रभुया न्ह्यःने होमबलि व मेलबलि छाल।
27 इस्त्राएलीतयसं परमप्रभुयाके न्यन। उबलय् परमेश्वरया बाचाया सनू बेथेलय् दुगु जुल।
28 अबलय् हास्नया छय् व एलाजारया काय् पीनहास पुजाहारी खः। इमिसं न्यन, “जिपि जिमि दाजुकिजा बेन्यामीनीतलिसें हाकनं लडाइँ याः वनेमाः कि म्वाः?”
परमप्रभुं लिसः बियादिल, “इमित हमला या! कन्हय् जिं इमित छिमिगु ल्हातय् बी।”
29 अले इस्त्राएलीतयसं गिबाया प्यखेरं मनूत सुचुका तल।
30 स्वन्हु दुखुन्हु इस्त्राएलीत बेन्यामीनीतलिसें ल्वायेत न्ह्यज्यात, अले सेनायात न्हापायागु थासय् हे तल।
31 बेन्यामीनीत धाःसा व सेनायात हमला यायेत पिहां वल। इपि शहरं तापाक्क तक वन। अले चक्कंगु ख्यलय् बेथेलय् व गिबा वनीगु लँपुइ न्हापा थें हे इस्त्राएलीतयत् हमला यानाः इमिसं स्विम्ह इस्त्राएलीतयत् स्यात।
32 अले बेन्यामीनीतयसं थथे धाल, “जिमिसं हाकनं इमित त्याकाच्चनागु दु।” तर इस्त्राएलीतयसं इमित शहरं पिकयाः मू लँपुइ हयेत बुनाः बिस्सुं वंपि थें यानाः क्यंगु खः।
33 सकलें इस्त्राएलीत थथःगु थाय् त्वःताः लडाइँया लागि बाल-तामारय् मुन। उग्रिमय् हे सुलाच्चंपि इस्त्राएलीत गिबाया पच्छिमया थासं हथासं पिहां वल।
34 अले इस्त्राएलयापि झिद्रः मनूतयसं न्ह्यःनं गिबाय् हमला यात। याकनं तसकं ल्वापु जुल। तर बेन्यामीनीतयसं थःगु न्ह्यःने नाश वये धुंकल धयागु खँ मस्यू।
35 थुकथं परमप्रभुं इस्त्राएलीतयगु ल्हातं बेन्यामीनीतयत् बुकादिल। उखुन्हु इस्त्राएलीतयसं तरवार चले याइपि निइन्याद्रः व सछिम्ह बेन्यामीनीतयत् स्यानाबिल।
36 अले “झीपि बुत” धकाः बेन्यामीनीतयसं सिल।
गथे यानाः बेन्यामीनीतयत् बुकल?
सकलें इस्त्राएलीत गिबाया न्ह्यःने सुलाच्चंपि मनूतके भलसा तयाः थः बूपि थें यानाक्यंगु खः।
37 इपि सुलाच्चंपि मनूतयसं गिबाय् आकाझाकां हमला यात, अले प्यखेरं न्यनावनाः अन दुपि सकसितं स्यात।
38 इस्त्राएलया मनूत व सुलाच्चंपि मनूतय् दथुइ इमिसं शहरं मित्याः आकाशपाखे छवयेगु चिं क्वःछिनातःगु जुयाच्चन।
39 इस्त्राएली मनूत लिहां वया बेन्यामीनीतयत् हमला याइगु खः।
“न्हापायागु लडाइँलय् थें झीसं इस्त्राएलीतयत् बुकाच्चनागु दु,” धकाः धयाः बेन्यामीनीतयसं स्विम्ह इस्त्राएलीतयत् स्याये धुंकूगु खः।
40 तर शहरं मित्याः आकाशपाखे थाहां वंभलय् बेन्यामीनीतयसं लिफः स्वल। स्व, इमिसं शहरं न्यंक मि नयाच्चंगु खन।
41 अले इस्त्राएलीतयसं फहिलाः बेन्यामीनीतयत् हमला यात। थःगु नाश जुइगु ई वःगु खनाः बेन्यामीनीत ग्यानाः आते जुल।
42 उकिं इपि इस्त्राएलीतय न्ह्यःनं मरुभूमिपाखे बिस्सुं वन। तर इपि बिस्सुं वने मफुत। शहरं शहरं वःपि इस्त्राएलीतयसं बेन्जामीनीतयत् दथुइ लाकाः पालाः स्यानाबिल।
43 इमिसं बेन्यामीनीतयत् घेरय् यात। अले दि हे मद्युसे लिना हे च्वन, गिबाया पुर्बय् छगू थासय् इमित त्याकल।
44 झिंच्याद्रःम्ह बेन्यामीनीतयत् स्यात। इपि सकलें ल्वायेसःपि सिपाइँत खः।

* 20:18 २०:१८ बेथेल बेथेलया अर्थ परमेश्वरया छें

- 45 बचयजूषि धाःसा लिहां वया मरुभूमिइ दुगु रिम्मोनया ल्वहंधीपाखे बिस्सुं वन। इमिसं इपि मध्ये न्यादुःमहसित, लँय् नापलाकाः स्यानाबिल। इमिसं बेन्यामीनीतयत् गिदोम तक हे लिनाच्चन अले मेपि निदुःमहयसित स्यानाबिल।
- 46 उखुन्हू २५,००० म्ह बेन्यामीनीतयत् स्यात। उपि स्याःपि सकलें ल्वायेसःपि सिपाइँत खः।
- 47 खुसःमह मनूत धाःसा लिहां वनाः मरुभूमिइ दुगु रिम्मोनया ल्वहंधिकय् बिस्सुं वन। अले इपि अन प्यला तक च्वन।
- 48 अनंलि इस्नाएलीत बेन्यामीनीतयथाय् वल। अले शहरय् दुपि मनूत, सा द्रहं व नापलाःपि फुक्क पशुतयत् इमिसं तरवारं स्यात। इपि शहर शहरय् वन इमिसं नापलाक्वः फुक्क शहरतयत् मिं नकाबिल।

21

बेन्यामीनीतयगु नितिं भमचात

- 1 इस्नाएली मनूत मिस्पाय् मुने धुंकाः “झीपि मध्ये सुनानं थः म्हाय् सुं बेन्यामीनीतयत् बी मखु” धकाः पाफःगु खः।
- 2 आः ला इपि बेथेलय् वनाः हँयहँय् ख्वख्वं सन्ध्याकाः ई तक परमेश्वरया न्हाःने च्वनाच्चन।
- 3 इमिसं धाल, “हे परमप्रभु इस्नाएलयामह परमेश्वर, इस्नाएलय् थथे छाय् जू वःगु? इस्नाएलं छाय् थौं छगू कुल तनावन?”
- 4 कन्हय् खुन्हू सुथ न्हापां इमिसं छगू वेदी दय्काः होमबलि व मेलबलि छाल।
- 5 अले इस्नाएलीतयसं न्यन, “इस्नाएलया फुक्क कुल मध्ये गुगु कुल परमप्रभुया सभाय् मवः?” छायाःसा मिस्पाय् परमप्रभुयाथाय् मवंपिन्त स्याना हे छवयेमाः धकाः इमिसं पाफःगु खः।
- 6 थः बेन्यामीनी दाजुकिजापिनिगु लागि इस्नाएलीत दुःखी जुल, छायाःसा इमिसं धाल, “थौं इस्नाएलयागु छगू कुल तनावंगु दु।”
- 7 ल्यंदुपि बेन्यामीनी मिजंतयगु नितिं झीसं गनं मिसात हयेगु?
- 8 अले इमिसं हानं न्यन, “इस्नाएलया कुल मध्ये गुगु कुल मिस्पाय् परमप्रभुयाथाय् मवः?” इमिसं याबेश-गिलादं सुं नं सभाया नितिं छाउनीइ मवःगु धइगु खँ सीकल।
- 9 उबलय् मनूतयत् ल्याःखाबलय् ला याबेश-गिलादयापिं छमह नं मनू अन मदु।
- 10 उकिं व इस्नाएलीतयगु सभां ल्वायेसःपि झिनिदुः सिपाइँतयत् थथे आज्ञा बियाछवत, “याबेश-गिलादय् वनाः अन दुपि सकलें मिजं, मिसा व मस्तयत् स्या।
- 11 छिमिसं याबेश-गिलादय् दुपि मिजंत व मिस्तलिसें लसपस याये धुंकूपि सकलें मिस्तयत् स्या। तर कुमारीतयत् म्वाकाति।”
- 12 इमिसं अथे हे यात। इमिसं याबेश-गिलादयापिं मनूत मध्ये प्यसःमह कुमारी मिस्तयत् नापलाकल। इपिं मिस्तयत् इमिसं कनानया शीलिया छाउनीइ हल।
- 13 अले इस्नाएलीतयगु व सभां रिम्मोनया ल्वहंधिकय् दुपि बेन्यामीनीतयथाय् सन्धियागु बुखँ छवल।
- 14 उकिं बेन्यामीनीत अबलय् हे लिहां वल, अले इस्नाएलीतयसं याबेश-गिलादं हःपिं भमचा इमित बिल। इमिसं इपि मिस्तयत् मस्यासें म्वाकातःगु खः। तर इपिं फुक्क मिस्त बेन्यामीनीतयगु लागि मगात।
- 15 अले मनूत बेन्यामीनीतयगु लागि दुःखी जुल। छायाःसा परमप्रभुं इस्नाएली कुलतयत् फायादीगु दु।
- 16 अले सभाया थकालितयसं धाल, “बेन्यामीनी कुलय् मिस्त मदु। ल्यंदुपिनिगु लागि भमचा मालेत छु यायेगु?”
- 17 इमिसं धाल, “बचयजूषि बेन्यामीनीतयत् अधिकारया भाग दयेमाः। मखुसा इस्नाएलीत मध्येया छगू कुल तनावनी।
- 18 तर झीसं थःम्हाय्पिं इमित ब्याहा यानाः बी फइ मखु, छायाःसा सुं बेन्यामीनीयात म्हाय्मस्त ब्यूमह मनूयात सराः लाइ धकाः झीसं पाफयागु दु।”
- 19 अयनं बेथेलया उत्तरपाखे, बेथेलं शकेम वनीगु मू लँया पुर्बपाखे व लबोनया दच्छिनपाखे शीलिया परमप्रभुया नितिं दँयदसं जुइगु नखः इमिसं लुमंकल।
- 20 अथे जुयाः इमिसं बेन्यामीनीतयत् थथे आज्ञा बिल, “वनाः दाखक्यबय् सुला च्वँ।
- 21 नखः खुन्हू शीलियापिं कुमारी मिस्त प्याखं हुलेत वइबलय् छिपिं दाखक्यबं पिहां वयाः छमह छमहयसिनं छमह छमहयसित भमचा दय्केत ज्वँ। कुमारी मिस्तयत् थःनापं थःगु देशय् ज्वनाः हँ।
- 22 अनंलि इमि बौ वा दाजुकिजापिं जिमिथाय् वयाः धाःवल धाःसा जिमिसं धाये, ‘इमित ग्वाहालि यानाः जिमित दया यानादिसँ, छायाःसा लडाइँलय् इमिगु नितिं झीसं भमचा हयाबी मफुत। छिकपिन्त दोष लाइ मखु। छायाःसा छिकपिन्सं थःम्हाय्पिं ब्यूगु मदु।’ ”
- 23 उकिं बेन्यामीनीतयसं अथे हे यात। इपिं कुमारी मिस्त प्याखं हुला च्वंबलय् हे छमह छमह मनुखं छमह छमह कुमारी मिसायात ज्वन अले थः कलाः दय्केत यंकल। इपिं थथःगु थासय् लिहां वन। अले शहरयात हाकनं दय्काः इपिं उकी च्वन।
- 24 अबलय् इस्नाएलीत व थाय् त्वःताः थथःगु कुल व वंशतयथाय् वन, सकलें थथःगु थासय् वन।
- 25 उगु इलय् इस्नाएलय् जुजु धयापिं हे मदुनि। सुनानं छु याये मंदत व हे यानाजुइगु खः।

स्थया सफू म्हसीका

स्थयागु थ्व शान्त घटना इस्राएलय् न्याय याइपिन्सं राज्य या:गु ग्यानपुस्से च्वंगु इलय् जूगु घटनात मध्ये छगू खः। छगू परिवार इस्राएल देशय् अनिकाल जूगुलि मोआबय् छुं ईया लागि च्वंवन। अले व परिवारयाम्ह छम्ह मिजंया ब्याहा मोआबी मिसा स्थलिसें जुल। स्थ तसकं भिंम्ह मिसा जुयाच्वन। थः भा:त सी धुंका: नं वं थः माजुयात तसकं माया यानाच्वन। स्थं इस्राएलयाम्ह परमेश्वरयाके तःधंगु भलसा तल। व थः माजुनापं बेथलेहेमय् वन अले अन वं न्हापायाम्ह भा:तया सतिक थःलाम्ह छम्ह तःमिम्ह मनुलिसें हाकनं ब्याहा यात। थ्व ब्याहापाखें स्थ इस्राएलयाम्ह दकले तःधंम्ह जुजु दाऊदया तापा:बज्ये जुल।

न्याय याइपिनिगु घटनां परमेश्वरया मनूत वयकःपाखें ता:पा जूबलय् वःगु विपत्तियात क्यनी। स्थया सफुति धा:सा इस्राएलया परमेश्वरयाथाय् शरण का:वःम्ह छम्ह विदेशी मिसायात दुगु आशिष क्यनी। थुकथं व मिसा परमेश्वरया विश्वास बहःपिं मनूतय् व्व जुल।

धलः पौ

स्थं नाओमीयात तसकं माया या:गु १:१-२२

स्थं बोअज नापला:गु २:१-२३

स्थया लागिं नाओमी बिचा: या:गु ३:१-१८

स्थ व बोअजया ब्याहा ४:१-२२

स्थ

मोआबय् एलीमलेक व वया परिवार

1 यक्व न्हापा, न्याय याइपिन्सं राज्य या:गु इलय् इस्राएलय् अनिकाल जूगुलि यहूदाया बेथलेहेमं छम्ह मनु थः कला: व निम्ह काय्पिं ज्वना: मोआब देशय् च्वंवन।

2 व मनूया नां एलीमलेक खः, वया कला:या नां नाओमी अले वया निम्ह काय्पिनिगु नां महलोन व किल्योन खः। इपिं यहूदाया बेथलेहेमयापिं एप्रातीत खः। इपिं मोआब देशय् वना: अन च्वन।

3 नाओमीयात वया निम्ह काय्पिं नापं त्वःता थका: वया भा:त सित।

4 लिपा नाओमीया काय्पिन्सं मोआबी मिस्तलिसें ब्याहा यात, छम्हयसिया नां ओर्पा व मेम्हयसिया नां स्थ खः। अन इपिं झिदें ति च्वने धुंका:

5 महलोन व किल्योन सित। थुकथं व मिसा थः भा:त व काय्पिं मदय्क च्वनेमाल।

स्थ व नाओमी बेथलेहेमय् लिहां वंगु

6 परमप्रभुं थः मनूतयत हाकनं सुवा: बियादीगुलि बुँइ अन्न बांलाक सःगु दु धयागु खँ न्यना: नाओमीयात थः भौपिं नापं मोआबं थःगु देशय् लिहां वने मास्ति वल।

7 उकिं व थः च्वनाच्वंगु थासं भौपिं नापं पिहां वल, इपिं यहूदा देश लिहां वनेगु लँपुइ वन।

8 लँय् वं भौपिन्त धाल, “छिपिं निम्हं थःछँय् लिहां हँ, छिमिसं जि व जिमि काय्पिन्त माया या:गु थें परमेश्वरं छिमित नं माया यानादीमा।

9 परमप्रभुं हाकनं छिमित भा:त व छँ बियादीमा।” वं इमित घयपुल, इपिं हँय् हँय् ख्वल।

10 अले इमिसं वयात धाल, “मखु, जिपिं नं छिनापं हे छि मनूतयथाय् वने।”

11 नाओमी धाल, “हे जिमि म्हायाय्पिं लिहां हँ, छिपिं छाय् जिलिसें वयेगु? छिमि भा:त जुइत छु जिगु प्वाथय् मेपिं काय्पिं दु धका: ला?

12 हे जिमि म्हायाय्पिं, छँय् लिहां हँ। छाय्धा:सा हाकनं ब्याहा यायेत जि बुरी जुइ धुंकल। अज्या:गु छुं आशा दुसां अले थौं चान्हय् हे ब्याहा याना: काय् बुके फुसां

13 इपिं तःधिक मजुतले छिपिं पियाच्वने फइ ला? छु छिपिं ब्याहा मयासैं च्वनेगु ला? मखु, जिमि म्हायाय्पिं, जिगु हालत छिमिगु स्वया: बांमला:, छाय्धा:सा परमप्रभुं जिगु विरोधय् ल्हा: ल्हनादीगु दु।”*

14 थ्व न्यना: इपिं हाकनं हँय् हँय् ख्वल, माजुयात भागियाना: ओर्पा थःगु छँय् लिहां वन। स्थ धा:सा थः माजुलिसे हे च्वनाच्वन।

15 नाओमी वयात धाल, “स्व, छिमि क्यहँ थः मनूतयथाय् व थः घःतयथाय् लिहां वन, छ नं वलिसें लिहां हँ।”

16 तर स्थं लिस: बिल, “छित: त्वःता वनेत जित: कर यानादी मते। छि गन गन झाल जि अन वये, छि गन गन च्वनादिल जि नं अन च्वने, छि मनूत जिमि मनूत जुइ अले छि परमेश्वर जिमि परमेश्वर जुइ।

17 छि गन सी, जि नं अन हे सी, अले जित: अन हे थुनिगु जुइ। कालं बाहेक मेगु छुकिं नं जित: छिपाखें फा:सा, परमप्रभुं जित: थथे हे, अज्ज थ्व स्वया: बांमला:गु व्यवहार यानादीमा।”

18 स्थं थःत त्वःती मखुत धयागु सीका: नाओमी वयात छुं हे मधाल।

- 19 इपि निम्ह न्ह्यज्याना वना: बेथलेहेमय् थ्यंक: वल। इपि बेथलेहेमय् थ्यंवल्य् फुक्क शहर अजू चाल, अन च्वंपि मिस्तय्सं धाल, “छु थ्व धाल्थें नाओमी हे ख: ला?”
- 20 वं धाल, “जित: नाओमी* धाये मते। जित: मारा† धा, छायाधा:सा दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं जिगु जीवन तसकं म्हाइपुका बियादीगु दु।
- 21 जि थनं वनाबलय् जित: मा:गु फुक्क दुगु ख:। तर परमप्रभुं जित: खालि ल्हातं लित हयादीगु दु। छिमिसं जित: छाया नाओमी धायेगु? परमप्रभु जिगु विरोधय् दनादीगु दु। दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं जिके विपत्ति हयादीगु दु।”
- 22 थुकथं नाओमी थ: मोआबी भौ स्थलिसें मोआव देशं लिहां वल। इपि बेथलेहेमय् थ्यंवल्य् तछव लयेगु ज्या नकतिनि शुरु जूगु ख:।

2

स्थ बोअजया बुँइ तछवगुँइ मुंवंगु

- 1 नाओमीया थ: भा:त एलीमिलेकयापाखें थ:ला:म्ह छम्ह त:धंम्ह मनु दुगु जुयाच्चन। वयागु नां बोअज ख:।
- 2 मोआबी स्थं नाओमीयात धाल, “जित: बुँइ वनेबियादिसं, सुनां जित: दया याइ वयागु ल्यूल्यु वना: तछवगुँइ मुना हये।” अले वं धाल, “हूँ जिमि म्हाया।”☆
- 3 उकिं स्थं ज्यामितय्गु ल्यूल्यु जुया: तछवगुँइ मुना जुल। थथे जुल तछवगुँइ मुनेत व एलीमिलेकया थ:ला:म्ह बोअजया बुँइ थ्यन।
- 4 अबलय् हे बोअज बेथलेहेमं थ्यंक: वल अले ज्यामितयत् नाप लाना: धाल, “परमप्रभु छिपिलिसें दयेमा”। इमिसं लिस: बिल, “परमप्रभु छित: सुवा: बियादीमा।”
- 5 बोअजं ज्यामितय् नाय:यात न्यन, “व मिसा सु ख:?”
- 6 वं लिस: बिल, “व मोआबं नाओमीलिसें व:म्ह मोआबी मिसा ख:।
- 7 वं जित: ज्यामितय् ल्यूल्यु वना: लया: पंचिनात:गु तछवमाया दथुइ तछवगुँइ मुके ब्यु धका: इनाप यात। भचा जक बल्चाय् आराम कायेगु सिवाय् वं सुथंनिसें ज्या याना हे च्वगु दु।”
- 8 बोअजं स्थयात धाल, “हे मइं, बांलाक न्यँ, मेपि सुयागु बुँइ तछवगुँइ मुं वने मते। अले थ्व बुँ त्व:ता नं वने मते बरु जिमि भ्वातित नापं थन हे च्वँ।
- 9 मनूतय्सं तछव ल:गु स्व। अले मिस्तय्गु ल्यूल्यु हूँ, छन्त थी मते धका: जिं मनूतयत् धयागु दु। छन्त प्या चा:सा मनूतय्सं जाय्का त:गु घ:या ल: त्वँ।”
- 10 अले स्थं क्वछुना: भागियाना: बोअजयात धाल, “जि छम्ह परदेशी धका: सीका: नं छाया छिं जित: थुलिमछि दया यानादियागु?”
- 11 बोअजं लिस: बिल, “छं भा:त सी धुंका: नं थ: माजुया लागिं छु छु यात व फुक्क जिं न्यनागु दु। छ गथे याना: थ:मांबौ व थ:गु देश त्व:ता: थ:म्हं म्हमस्यूपि मनूतय् दथुइ वल, व नं जिं स्यु।
- 12 छंगु ज्याया सिरपा: परमेश्वरं छन्त बियादीमा। छ शरण का:व:म्ह इस्राएलया परमप्रभु परमेश्वरं छन्त यक्व इनाम बियादीमा।”
- 13 स्थं लिस: बिल, “हे जिमि प्रभु, छिं जित: तसक्कं माया यानादिल, जि छिकपिनि भ्वाति जुइत मल्व:सां छिं जिलिसें बांलाक न्ववाना: जिगु मन तयादीगु दु।”
- 14 बजि नयेगु इलय् बोअजं स्थयात धाल, “थन वा, दाखया तिइ मरि थुना: ना।” अले व ज्यामितलिसें फ्यतुल। अले बोअजं वयात छुस्यामुस्या बिल। स्थं थ:त यत्तले नल। अले भचा थया काल।
- 15 व तछवगुँइ मुनेत दंबलय् बोअजं थ: मनूतयत् आज्ञा बिल, “वयात लया: पंचिनात:गु तछवमाया दथुइ दथुइ नं तछवगुँइ मुके ब्यु। वयात ब्व:बी मते।
- 16 बरु छिमिसं लयेबलय् नं वयात मुनेत भचा भचा कुतुका ब्यु। वयात ब्व: मब्यूसें मुके ब्यु।”
- 17 अथे जुया: स्थ सन्ध्याका: इलय् तक नं बुँइ तछवगुँइ मुनाच्चन। थ:म्हं मुंगु तछवगुँइ ल्हातिं दा:बलय् छगू एपा* ति दत।
- 18 तछव ज्वना: व शहरय् लिहां वल, व तछव थ: माजुयात क्यन। थया ह:गु छुस्यामुस्या नं वयात बिल।
- 19 नाओमी वयात न्यन, “थौं छ तछवगुँइ मुनेत गन वना? छन्त माया या:म्ह मनूयात सुवा: लायेमा।” थ:म्हं बोअजया बुँइ ज्या यानागु खँ स्थं नाओमीयात कन।
- 20 नाओमी धाल, “परमप्रभुं बोअजयात सुवा: बियादीमा, परमप्रभुं म्वा:पिन्त व सीपिन्त माया यायेगु त्व:तामदी। छायाधा:सा व मनु ला झी सतिक थ:लाम्ह मनु ख:।”
- 21 अले मोआबी स्थं धाल, “उलि जक मखु वं जित: तछव लयेगु ज्या सिमध:तले वया मनूतलिसें तछवगुँइ मुनेगु ज्या या धका: धा:गु दु।”
- 22 नाओमी धाल, “हे जिमि म्हाया, छ वया भ्वातितलिसें वनेगु या, मेपिनिगु बुँइ वन धा:सा छन्त छुं जुइफु।”
- 23 उकिं व बोअजया भ्वातित नाप नापं तछव व छव लयेगु ज्या सिमध:तले मुनेगु ज्या याना हे च्वन। व थ: माजुनापं च्वनीगु ख:।

* 1:20 १:२० नाओमी हिब्रू भाषाय् नाओमी धयागु “न्हाइपुगु” ख: † 1:20 १:२० मारा हिब्रू भाषाय् मारा धयागु “म्हाइपुगु” ख: ☆ 2:2 २:२ व्य २४:१९; लेवी १९:१-९०; २३:२२

* 2:17 २:१७ छगू एपा थ्व १० किलोग्राम ति ख:

3

स्थ व बोअज

- 1 छन्हू स्थया माजु नाओमी वयात धाल, “हे जिमि म्हाय, छु छंगु भिं जुइगु थाय ममालेगु ला?
- 2 बोअज ला झी थःलाःमह मनु खः। छं वया भ्वातितलिसें ज्या याना वयाच्वंगु दु। आः जिगु खँ बांलाक न्यँ, थौं बहनी व थःगु खलय् तछ्व हायाच्वंगु जुइ।
- 3 उकिं म्वःल्हयाः चिकं बु, अले छंगु दकले बांलाःगु वसः फिनाः खलय् हँ। अयनं वं नये सी मधुंकुतले छ वने मते।
- 4 व घँ वनीबलय् छं व घनिगु थाय् सीकाति। अनं लिपा वनाः वयागु तुतिपाखेया फांगा चीकाः अन हे घँ। अले छं छु यायेमाः वं हे धाइ।”
- 5 स्थं लिसः बिल, “छिं धयादीगु फुक्क जिं याये।”
- 6 अले व क्वय् खलय् वनाः वं थः माजुं धाःथें हे यात।
- 7 नयेत्वने धुंकाः बोअज लयताल। अले अन्न ढुँ मुनातःगु थाय्या लिक्क घेनेत वन। अले स्थ तीजक वनाः बोअजया तुतियागु फांगा छछे चीकाः व अन हे ग्वारातुल।
- 8 बाचा इलय् बोअजया आकाझाकां न्ह्यलं चाल। वं छम्ह मिसायात थःगु तुतिइ ग्वारा तुलाच्वंगु खंकल।
- 9 वं न्यन, “छ सु खः?”
- स्थं लिसः बिल, “जि छि भ्वाति स्थ खः। छि जिमि सतीम्ह थः खः। उकिं छिगु फांगा जितः फायकादिसँ।”
- 10 वं धाल, “हे जिमि मइं, परमप्रभुं छन्त सुवाः बियादीमा, छायाःसा छ तःमिम्ह वा गरीबम्ह सुं ल्याय्महया ल्यू मवसें थःगु लिपांगु मायायात न्हापांगु स्वयाः तःधंकूगु दु।
- 11 उकिं, हे मइं, छ ग्याये मते। छं छु धाल व जिं याये, छायाःसा शहरयापि जिमि फुक्क मनुतयसं छ भिंम्ह मिसा खः धकाः स्यू।
- 12 जि छिमि सतीम्ह थः खःसां जि स्वयाः सतीम्ह मेम्ह छम्ह थः दु।
- 13 थौं चच्छि थन हे च्वँ, कन्हय् सुथय् वं छिमि सतीम्ह थःथिति यायेमाःगु ज्या याःसा जि हे जिल, तर व मानय् मजुसा जिं याये। म्वाःमह परमप्रभुया नामय् पाफयाः जिं थ्व धाये, सुथय् तक थन ग्वारातुला च्वँ।”
- 14 अले स्थ वयागु तुतिया लिक्क ग्वारातुलाच्वन। मनु म्हासीके मफइगु इलय् हे व दन अले बोअजं धाल, “छम्ह मिसाम्ह थन खलय् वःगु दु धकाः सुनानं मसीमाः।”
- 15 अले बोअजं धाल, “छं न्ययातःगु गा फ।” स्थं अथे हे यात, बोअजं खुफा ति तछ्व उकी तयाबिल। अले व कु ल्हनाः वयागु ब्वहलय् तयाबिल। व ज्वनाः स्थ शहरय् लिहां वल।
- 16 छँय् थयंबलय् वया माजुं न्यन, “हे म्हाय् छु जुल?” अले व मनुखं थःत याःगु फुक्क स्थं कनाबिल।
- 17 वं धाल, “वय्कलं जितः थः माजुयाथाय् खालि ल्हाति वने मते धकाः धयाः थ्व खुफा तछ्व बियाहल।”
- 18 अले वं धाल, “हे जिमि म्हाय, अज्ज मेगु छु जुइ व छं मस्युतले पियाच्वँ। छायाःसा थ्व ज्या सिमधःलते बोअजयात न्ह्यः वइ मखु।”

4

बोअज व स्थया ब्याहा

- 1 बोअज शहरया ध्वाखाय् वनाः च्वनाच्वन। छुं ई लिपा वं धाःमह एलीमिलेकया सतिक थःलाःमह मनु थयंकः वल। अले बोअजं वयात धाल, “पासा, थन वयाः फयतु।” व बोअजया न्ह्यःने वनाः फयतुल।
- 2 बोअजं शहरयापि झिम्ह थकालितयत् नं सःताः धाल, “थन फयतुनादिसँ,” अले इपिं फयतुल।
- 3 वं व सतिक थःलाम्ह मनुयात धाल, “मोआबं लिहां वःमह नाओमी झी दाजु एलीमिलेकया बुँ छकू मीत स्वयाच्वंगु दु।
- 4 थुपि थकालितयगु न्ह्यःने व बुँ छिं कयादिसँ धकाः छिलिसें खँ ल्हायेगु बिचाः याना। व बुँ छिं न्यायेगु खःसा थुपि मनुतयगु न्ह्यःने न्याये धकाः धयादिसँ। छिं व बुँ न्याये मखुसा जितः धयादिसँ, छायाःसा व बुँ न्यायेत छिगु ल्यू हक दुम्ह मनु जि हे खः।”
- वं मनुखं धाल, “ज्यू, जिं व बुँ न्याये।”
- 5 अले बोअजं धाल, “नाओमी व मोआबी स्थपाखें बुँ न्याःगु न्हिइ छिं व सी धुंकूम्हयसिगु नां व सम्पत्ति लयंकातयेत सी धुंकूम्हयसिया कलाः नं कायेमाः।”☆
- 6 थ्व खँ न्यनाः व मनुखं धाल, “अथे खःसा जिं न्याये मखु छायाःसा जिगु थःगु सम्पत्ति नं नाश जुइफु। छिं न्यानादिसँ, जिं न्याये मखु।”
- 7 उबलय् जमिन व सम्पत्ति न्यायेमिइ वा हिलाबुला याइबलय् मिइम्हयसिनं थःगु लाकां त्वयाः न्याइम्हयसित बीगु चलन दुगु जुयाच्वन। इस्त्राएलय् खँ क्वःछीगु विधि थथे हे खः।
- 8 उकिं व मनुखं, “व बुँ छिं थःमह हे न्यानादिसँ” धकाः धयाः बोअजयात थःगु लाकां त्वयाः बिल।
- 9 अले बोअजं अन दुपि थकालित व मेपि मनुतयत् धाल, “थौं जिं किल्योन, महलोन व एलीमिलेकयागु फुक्क सम्पत्ति नाओमीया ल्हातं न्यायेधुन धइगु खँया साक्षी छिकपिं दु।

10 जिं महलोनया कला: मोआबी स्थयात नं सी धुंकूमह मनूया सम्पत्तिनापं वयागु नां तथा तयेत वयागु नां वया थ:थितितयगु दथुइ वा शहरया धलखय् दयाचवनेमा धका: जिं कला:कथं कयागु दु।”

11 अले थकालित व अन दुपिन्सं धाल, “जिपि साक्षी जुल। छिगु छैय् वइमह थ्व मिसायात परमप्रभुं इस्राएलया घराना दयकूपि राहेल व लेआ थें यानादीमा। एप्राताय् छित: हनाबना दयेमा अले बेथलेहेमय् छिगु नां जायेमा।

12 परमप्रभुं छित: थ्व ल्याय्महमह मिसापाखें बियादीमह सन्तानया परिवार यहदापाखें तामारं बुइकूमह पेरेसया परिवार थें जुइमा।”

दाऊदया वंशावली

मती १:३-६; लूक ३:३२-३३

13 थुकथं बोअजं स्थयात ब्याहा याना: छैय् हल। परमेश्वरं वयात सुवा: बियादिल। अले वया प्वाथय् दया: काय् दत।

14 अले मिस्तयसं नाओमीयात धाल, “परमप्रभु धन्यमह ख:। छाया:सा थौ वयकलं छित: छमह सतीमह थ: मदयक त्व:तामदी। इस्राएलय् वयागु नां जायेमा।

15 थ्व मचा छित: न्हगु जीवन बीमह व छि बुरा जुइबलय् छित: स्वइमह जुइ। छाया:सा न्हय्मह काय्पि स्वया: भिमह, छित: माया याइमह भौनं थ्व मचा बुइकूगु ख:।”

16 नाओमी व मचायात ज्वना: थ:गु मुलय् तल अले वं वयात बिचा: यात।

17 वया ज:लाख:लातयसं धाल, “नाओमीया छमह काय् दत। झीसं वयागु नां ओबेद धका: तयेनु।” व हे यिशैया बौ व दाऊदया बाज्या ख:।

18 पेरेसया वंश धल: थथे दु —

पेरेसया काय् हेसोन ख:।

19 हेसोनया काय् आराम ख:।

आरामया काय् अम्मीनादाब ख:।

20 अम्मीनादाबया काय् नहशोन ख:।

नहशोनया काय् सल्मोन ख:।

21 सल्मोनया काय् बोअज ख:।

बोअजया काय् ओबेद ख:

22 ओबेदया काय् यिशै ख:।

यिशैया काय् दाऊद ख:।

शमूएलया न्हापांगु सफू म्हसीका

शमूएलया न्हापांगु सफुलिइ इस्राएल देशय् न्यायकर्तातयग् इलनिसें कया: राजतन्त्रया ई तक जूगु हिउपा:या घटना च्वयात:गु दु। इस्राएलया राष्ट्रिय जीवनय् व:गु थ्व हिउपा:या इतिहासय् खास याना: स्वम्ह मनूया मू थाय् दु, थुपि ख: -

शमूएल - त:धंपि न्यायकर्तात मध्ये दकलय् लिपायाम्ह न्यायकर्ता

शाऊल - इस्राएलया न्हापांमह जुजु

दाऊद - जुजु जुइ न्ह्य: वं या:गु बहादुर ज्याया बखान शमूएल व शाऊलया बखान नापं थ:थवय् स्वानाच्वंगु दु।

परमेश्वर प्रति विश्वास यायेबह: जुयाच्वन धा:सा ता:लाइ तर वय्क:या उजं पालन मयात धा:सा विनाश वइ। थ्व खँ परमेश्वरं पुजाहारी एलीयात धयादीगु वचनय् बांलाक धयात:गु दु। परमेश्वरं धयादी, “जित: हनाबना याइपिन्त जिं हनाबना याये अले जित: हेला याइपिन्त जिं हेला याये” २:३०।

थ्व सफुलिइ राजतन्त्र थापंया बारे थीथी बिचा: तयात:गु दु। इस्राएलीतय्सं परमप्रभुयात हे इस्राएलया धात्थेंयाम्ह जुजु ताय्किगु, तर परमप्रभुं मनूतय्सं बिन्ति या:गुलि इमिगु निति छम्ह जुजु ल्ययादिल। इस्राएलया जुजु व प्रजातय्सं परमेश्वरया शासनया अधीनय् व न्यायया अधीनय् थ:गु जीवन हनीगु थुकिया मू खँ व सत्य खँ ख:, २:७-१०। चीमिपि व त:मिपि सकसिगु अधिकार परमेश्वरया नियमकथं तया तयेमा:गु दु।

धल: पौ

शमूएल इस्राएलया न्यायकर्ता जूगु १:१-७:१७

शाऊल जुजु जूगु ८:१-१०:२७

शाऊल जुजु राज्य या:गु दंत ११:१-१५:३५

दाऊद व शाऊल १६:१-३०:३१

शाऊल व वया काय्पि स्यूगु ३१:१-१३

१ शमूएल

शमूएल बग्

1 एफ्राइमया पहाडी देशयागु सूपया लागाया रामतैम शहरय् एल्काना नांयाम्ह छम्ह मनू दु। व यरोहामया काय्, एलीहया छय्, तोहया छुइ व सूपीया उइ ख:। व एफ्राइम कुलयाम्ह ख:।

2 हन्नाह व पनिन्नाह नांयापि वया निम्ह कला:पि दु। पनिन्नाहया काय्मह्यायपि दु, हन्नाह धा:सा सुं मचाखाचा मदुम्ह ख:।

3 एल्काना दँयदसं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया आराधना यायेत व बलि छायेत थ:गु शहरं शील्यो थानां वनीगु ख:। उबलय् अन एलीया निम्ह काय्पि परमप्रभुया पुजाहारीत होपनी व पीनहास दु।

4 अले बलि छाइखुन्हु एल्कानां लाया छगू छगू ब्व थ: कला: पनिन्नाह व वया काय्पिन्त बीगु याइगु ख:।

5 तर वं हन्नाहयात माया याइगुलि वं वयात छगू बांला:गु ब्व बीगु ख:, छाय्धा:सा परमप्रभुं वयात सुं मस्त बियादीगु मदु।

6 वया मचाखाचा मदुगुलि हे हन्नाहया लिथुं वयात दु:ख बीगु अले क्वह्यंका: खँ ल्हाइगु ख:।

7 दँयदसं हे थथे याइगु ख:। हन्नाह परमप्रभुया नापलायेगु पालय् वंक्व: पतिकं पनिन्नाहं हन्नाहयागु मन ख्वय्काबीगु अले व ख्वया: नसा तकं मनसें च्वनी।

8 वया भा:त एल्कानां वयात न्यनीगु, हन्नाह छ छाय् ख्वयाच्वनागु? छाय् छुं हे मनसें च्वनाच्वनागु? छं छाय् थुलिमछि दु:ख ताय्काच्वनागु? छु जि छिमि झिम्ह काय् स्वया: अप्व: मजू ला?

हन्नाह व एली

9 छक: शील्योमय् नयेत्वने यायेधुंका: हन्नाह दन। उबलय् एली पुजाहारी परमप्रभुया नापलायेगु पालया ध्वाखाय् लिक्कसं थ:गु थासय् च्वनाच्वंगु ख:।

10 हन्नाहं ख्वख्वं तसकं दु:खी जुया: परमप्रभुयात प्रार्थना यात।

11 हन्नाहं थथे धया: परमप्रभुयात भाकल यात, “हे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, छिं थ: दासीयागु दु:ख थुइका: थ: दासीयात माया यानागु ख: धयागु जूसा, छिं थ: दासीयात ल्व:मंका मदी धयागु ख:सा, थ: दासीयात छम्ह काय् बियादिसँ अले जिं वयात वयागु जिवंकाछिया निति छित: बी अले वयागु छेनय् गुबलें ख्व:चा लाइ मखु।”☆

12 वं ता:ई तक परमप्रभुया न्ह्य:ने प्रार्थना याना हे च्वन। एली वयागु म्हुतु संगु खन।

13 हन्नाह मनमनं प्रार्थना यानाच्वंगु ख:। अले वं म्हुतु संकूसां स: धा:सा पिहां मव:। अथे जुया: एली बिचा: यात “थ्व मिसा अय्लाखं काये धुंकल।”

- 14 अले एलीं वयात धाल, “छं अयलाखं कायका: जुइगु गुबलय् त्व:ताछवयेगु? छं त्वनेगु त्व:ताछव!”
- 15 हन्नाहं लिस: बिल, “अथे मखु, जिमि प्रभु! जि तसकं दु:खय् ला:म्ह मिसा ख:। जिं छुं नं अय्ला त्वनागु मदु, जिं ला परमप्रभुया न्ह्य:ने थ:गु दु:ख जक प्वंकागु ख:।
- 16 छिं जित: ज्यालगय् मजूम्ह मिसा ताय्कादी मते। जिगु दु:ख व कष्ट अप्वया व:गुलि प्रार्थना यानाच्चनागु ख:।”
- 17 एलीं लिस: बिल, “याउँक हूँ, अले इम्राएलया परमेश्वरं छं वयक:याके फ्वंगु खँ छन्त बियादीमा।”
- 18 हन्नाहं धाल, “सुभाय, जित: छिगु माया सदां दयाच्चनेमा।” अले व अनं वना: छुं नसा: नल अले हाकनं दुखी जुइगु त्व:ताछव।

शमूएल बूगु

19 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां दना: एल्काना व वया परिवार परमप्रभुया आराधना यायेधुंका: थ:गु छँ रामाय् लिहां वन। अले एल्काना व वया कला: हन्नाहया दथुइ लसपस जुल, अले परमप्रभुं हन्नाहयात लुमंकादिल।

20 थुकथं हन्नाहया प्वाथय् दत अले वं छम्ह काय् बुइकल। वं वयागु नां शमूएल* तल, अले धाल, “छाय्धा:सा जिं थ्वयात परमप्रभुयाके फ्वनागु ख:।”

हन्नाहं शमूएलयात परमप्रभुयात ल:ल्हा:गु

21 एल्काना व वया परिवार दँयदसं परमप्रभुयात बलि छा: वनीगु ई थ्यंक: वल। अले थ:म्हं यानागु भाकल पूवकेगु निति थ: परिवारनापं एल्काना परमप्रभुयात बलि छायेत थाहां वन।

22 थुपालय् हन्नाह धा:सा इपिं नापं मवं। अले थ: भा:तयात धाल, “मचायात मांया दुरु त्वंकेगु त्व:तके धुंका: जिं वयात परमप्रभुया न्ह्य:ने नापलायेगु पालय् यंका: ल:ल्हाये व अन सदांया निति च्वनीगु जुइ।”

23 वया भा:त एल्कानां लिस: बिल, “छन्त छु बांला: व हे या। अले मचां दुरु त्वनेगु मत्व:तुतले छँय् हे च्वनाच्चँ। परमप्रभुं छं या:गु भाकल पूवंकादीमा।” अथे जुया: हन्नाह छँ हे च्वनाच्चन। थ: कायनं दुरु त्वनेगु मत्व:तुतले वयात सुसा:कुसा: यानाच्चन।

24 अनलि वया कायनं दुरु त्वनेगु त्व:तल, थ:काय्यात चिधिक:सां शील्लोय् पमरप्रभुया नापलायेगु पालय् यंकल। अले थ:नापं स्वदँ दुम्ह द्रहं, छगू एपां छुचुं, छगू छँगूया म्हेचाय् दाखमघ नं यंकल।

25 अले इमिसं द्रहंयात स्यात अले मचायात धा:सा एलीयाथाय् यंकल।

26 हन्नाहं वयात धाल, “हे जिमि प्रभु, गथे छि म्वाम्ह ख: अथे हे छिगु न्ह्य:ने दना: परमप्रभुयात प्रार्थना याना: वयाच्चनाम्ह मिसा जि हे ख:।

27 थ्व हे काय्या निति जिं प्रार्थना यानागु ख: अले जिं परमप्रभुयाके फ्वनागुकथं वयकलं जित: बियादिल।

28 अथे जुया: जिं थ्वयात परमप्रभुयात हे ल:ल्हाये। थ्व जिवंकाछिया निति परमप्रभुयाम्ह हे जुइ।” अले इमिसं अन परमप्रभुया आराधना यात।

2

हन्नाहया प्रार्थना

1 हन्नाहं थथे धका: प्रार्थना यात,
 “परमप्रभुं जिगु मन तसकं लय्ताय्कादीगु दु,
 वयकलं यानादीगु ज्या खना: जि तसकं खुसी जुयागु दु।
 जि जिमि शत्रुतय् न्ह्य:ने न्हिले,
 अले परमप्रभुं जित: ग्वाहालि यानादीगुलि जि तसकं लय्तायागु दु।

2 “परमप्रभु थें पवित्रम्ह
 सुं हे मदु, अले वयक: थें ज्या:म्ह सुं हे मदु।
 झी परमेश्वर थें रक्षा याइम्ह मेपिं सुं हे मदु।

3 “छं घमण्ड यायेगु त्व:ताछव
 अले त:धंछुया न्वंवायेगु त्व:ताछव।
 छाय्धा:सा परमप्रभु फुक्क खँ स्युम्ह परमेश्वर ख:।
 अले मनूतय्सं या:गु फुक्क ज्याया न्याय यानादी।

4 “तसकं बल्ला:पिनिगु धनु त्वधुगु दु,
 तर लुफि हाना: क्व:दपिन्सं बल काये खंगु दु।
 5 गाक्क दुपिं नसाया निति ज्यामि ज्या याना: जुइमाली,

* 1:20 १:२० शमूएल अर्थात परमप्रभुं न्यनादिल † 1:24 १:२४ छगू एपा थ्व झिगू किलोग्राम ति ख:

बरु नये मखंपिनि धाःसा गुबलें नये मास्ति वइ मखु।
थारिम्ह मिसां न्हयम्ह मचा बुइकूगु दु।
अयनं यक्वसिया मांयाके छम्ह नं मचा म्दु।

- 6 “परमप्रभुं स्यायेगु व जीवन बियेगु नितां यानादी,
वयकलं हे मन्तयत पातालय् छवयादी अले इमित हाकनं म्वाकादी।
7 परमप्रभुं हे चीमि व तःमि यानादी,
वयकलं सुयातं नम्र यानादी अले सुयातं तःधं यानादी।
8 वयकलं चीमिपिन्त धुलं थकयादी,
वयकलं मगाःमचाःपिनिन्त नउया द्रं थकयादी,
अले इमित इज्जतया थासय् तयादी,
इमित राजकुमारतय् दथुइ तयादी।

“पृथ्वीयागु जग परमप्रभुयागु हे खः
अले उकी हे वयकलं संसारयात थापं यानादिल।

- 9 वयकलं विश्वास याये बहःपिनिगु रक्षा यानादी,
दुष्टतयत् धाःसा खिउँगु थासय् सुम्क तयादी,

“सुं मनूयागु शक्ति वयात त्याकेफइ मखु।
10 परमप्रभुया विरोध याइपिं नाश जुयावनी,
वयकः इमिगु विरोधय् स्वर्ग नँ न्याःगु सलं हालादी।
पृथ्वीया कुंकुलामय् तक नं वयकलं न्याय यानादी।

“वयकलं जितः शक्ति बियादीगु दु
अले थम्हं अभिषेक यानाम्हयसिगु छ्यं धस्वाकादी।”

- 11 अले एल्काना थःगु छें रामाय् लिहां वन। मचाम्ह शमूएल धाःसा पुजाहारी एलीं धाःकथं परमप्रभुया सेवा यायेत अन हे च्वन।

एलीया लुच्चापिं काय्पिं

- 12 एलीया काय्पिं लुच्चात खः, इमिसं परमप्रभुयात वास्ता मयाः।

13 मनूनापं पुजाहारीतयसं याना वयाच्वंगु थज्याःगु चलन दु – सुं मनुखं बलि छाये हइबलय् उकियागु ला दाय्कीबलय् पुजाहारीयात ग्वाहालि
याइम्हयसिनं धुसू ज्वनाः वइ,

14 अले फ्वसि वा कराई वा जःसि न्ह्यागु थलय् च्वंगु जूसं धुसुलि तियाः वक्क ला पुजाहारीं यंकिगु याइ। शीलोमय् आराधना यायेत वःपिं
फुक्क इस्त्राएलीतयत् इमिसं अथे हे व्यवहार याइगु खः।

15 तर आः दाः च्याके न्ह्यः पुजाहारीया ग्वाहालिमिं बलि छाइम्ह मनूयात थथे धाइगु, पुजाहारीया निति दय्केत जितः छुं ला ब्यु, दाय्कातःगु
ला वं काइ मखु, कचिगु जक काइ।

16 व मनुखं “न्हापालाक्क दाः छवयकावा, अले छन्त गुलि माःगु खः यंकी” धकाः लिसः बीगु। पुजाहारीया ग्वाहालिमिं धाःसा थथे धाइगु,
“अथे मखु! न्हापालाक्क जितः निं ब्यु, मखुसा जिं लाकाः यंके।”

- 17 उपिं ल्याय्म्हपिं मन्तयगु पाप परमप्रभुया न्ह्यःने तसकं अप्वयावन छायेधाःसा इमिसं परमप्रभुयात छायेहःगु बलितयत् तसकं क्वह्यंकल।

- 18 उबलय् शमूएल भिगु सूती कापःया एपोद फिनाः परमप्रभुया न्ह्यःने सेवा याना हे च्वन।

- 19 दँयदसं वया मानं वयागु निति जामालं सुइगु अले थः भाःतनापं दँयदसं बलि छायेत वनीबलय् शमूएलया निति व यंकाबीगु खः।

20 एलीं एल्काना व वया कलाःयात सुवाः बियाः थथे धाइगु, “छिमिसं परमप्रभुयाके फ्वंम्ह थ्व काय्या पलेसा परमप्रभुं छिमित थ्व मिसापाखें
मचाखाचात बीमाः।” अले इपिं थःगु छें लिहां वनीगु जुयाच्वन।

- 21 परमप्रभुं हन्नायात सुवाः बियादिल अले वं स्वम्ह काय् व निम्ह म्हाय् बुइकल। उखे मचाम्ह शमूएल परमप्रभुया न्ह्यःने च्वन्हानावन।

एली व वया काय्पिं

22 आः ला एली तसकं बुरा जुइ थुंकल। थः काय्पिन्सं इस्त्राएलीतयत् याःगु व्यवहारया बारे व परमप्रभुया नापलायेगु पालया ध्वाखाय् सेवा
याइपिं मिसात नापं घनिगु खँ तक नं एलीं सिल।

23 वं काय्पिन्त धाल, “छाय् छिमिसं थज्याःगु ज्या यानागु? छिमिसं तसकं मभिगु ज्या याना जूगु दु धकाः जिं सकलें मन्तयगुपाखें न्यनागु
दु।

24 थथे याये मज्यू जिमि कायपि! परमप्रभुया मनूतयसं छिमिगु बारे धा:गु खँ तसकं बांमला:।

25 छुं जुया: छम्ह मनूखं मेम्ह मनूया विरोधय् पापयात धा:सा परमप्रभुं मिलय् यानादी, तर परमप्रभुया विरोधय् हे पापयात धा:सा सुनां मिलय् याइ?" तर एलीया कायपिन्सं थ: बौयागु खँय् ध्यान मब्य्, छायधा:सा परमप्रभुं इमित स्यायेगु क्व:छिनादी धुंक्गु ख:।

26 अले मचाम्ह शमूएल परमप्रभु व मनूतयगु दया मायां ब्वलना वन।*

एलीया परिवारया विरोधय् अगमवाणी

27 परमप्रभुया छम्ह अगमवक्ता एलीयाथाय् वया: थथे धाल, "परमप्रभुं थथे धयादी, 'छु छिमि पुर्खात मिश्रय् फारोया दास जुयाच्वंबलय् जि इमिथाय् खनेदय्क मवया ला?

28 जिं इस्राएलया फुक्क कुल मध्ये छिमि पुर्खा हासूनयात जिमि पुजाहारी जुइत, जिगु वेदीइ बलि छायेत, गुँगू थनेत व जिगु न्ह्य:ने पुजाहारीया भिंगु सूती काप:या वस: फिना: वयेत ल्ययागु ख:। इस्राएलया फुक्क विशेष देछा छिमि पुर्खातयगु नितिं अलग तयाबिया।

29 छाय् छिमिसं जि च्वनेगु थासय् जिं छा धका: उजं बियागु बलित व देछायात क्वह्यंकागु? छाय् छं जित: स्वया: थ: कायपिन्त अप्व: हनाबना यानागु? छाय्धा:सा जिमि प्रजा इस्राएलं छाय्ह:गु ब्व नया: छ व इपि ल्हंगु दु।'

30 "अथे जुया: इस्राएलया परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, 'छिमि पुर्खा व छिमि परिवारं न्ह्याबलें जिगु न्ह्य:ने सेवा यायेमा धका: धयागु ख:। तर परमप्रभुं थथे धयादी, थथे जुइ हे मज्यूगु ख:। जित: हनाबना याइपिन्त जिं हनाबना याये अले जित: हेला याइपिन्त जिं नं हेला याये।

31 थज्या:गु ई वयाच्वंगु दु कि, जिं छ व छिमि परिवारया बल कम यानाबी अले छंगु परिवारय् सु नं बुरापिं मनूत दइ मखु।

32 जि च्वनेगु थासय् संकट जुगु छं खनि। इस्राएलया नितिं भिं यायेगु जुइ अयनं छंगु परिवारय् थनिनिसें छम्ह नं बुरापिं मनूत दइ मखु।

33 अथे जूसां छं सन्तानपाखें छम्ह म्वाकातये अले व पुजाहारी जुया: जिगु सेवा याइ। अले व कां जुइ व निराश जुइ। छं मेपिं सन्तानत धा:सा ग्यानापुक सिनावनी।

34 " 'छं निम्ह काय होप्नी व पीनहासया बांमला:गु अवस्था छंगु नितिं छगू चिं जुइ। होप्नी व पीनहास निम्हं छन्हं हे सी।

35 जिं जिगु नितिं छम्ह विश्वास याये बह:म्ह पुजाहारी ल्यये। वं हे जिगु मनय् व नुगलय् च्वंगु खँकथं याइ। जिं वया परिवारयात थापं याये अले वं हे जिं जुजु अभिषेक यानाम्ह मनूया न्ह्य:ने सदां सेवा याइ।

36 छंगु परिवारय् म्वानाच्वंपिं सकलें वया: चकूगु छकू वह: व छपा मरिया नितिं वय्क:या न्ह्य:ने क्वछुना: थथे बिन्ति याये मालि, "जित: पुजाहारीतय्त् ग्वाहालि यायेत तयादिसँ अले जिके छपा मरि दयेमा।" ' ' "

3

परमप्रभुं शमूएलयात ल्य:गु

1 थुबलय् मचाम्ह शमूएल एलीं धा:कथं परमप्रभुया सेवा याना तुं च्वन। उबलय् परमप्रभुया वचन कम जक न्यने दइगु अले दर्शन नं उलि बियादी मखु।

2 एलीया मिखा बलुसे च्वने धुंक्कल अथे जुया: वं बांलाक स्वये नं मफु। छन्हु चान्हय् एली थ: न्ह्याबलें आराम कायेगु थासय् ग्वातुलाच्वन।

3 शमूएल धा:सा परमेश्वरया बाचाया सनू दुगु पवित्र पालय घनाच्वंगु ख:। परमेश्वरया मत च्याना हे च्वंगु ख:।

4 अनंलि परमप्रभुं शमूएलयात स:तादिल। शमूएलं लिस: बिल, "जि थन हे दु।"

5 अले एलीयाथाय् ब्वांय वना: वं धाल, "छिं जित: स:तादियागु ला। जि थन हे दु।" तर एलीं धाल, "मखु, जिं छन्त मस:ता। हूँ, घं हूँ।" अले व घं वन।

6 हाकनं परमप्रभुं स:तादिल, "शमूएल!" अले व दना: एलीयाथाय् वन अले वं धाल, "जि थन हे दु। छिं जित: स:तादियागु ख: ला?" एलीं धाल, "जिमि काय, जिं छन्त मस:ता। हूँ, घं हूँ।"

7 थुबलय् तक नं शमूएलं परमप्रभुयात म्हमस्युनि। अले परमप्रभुया वचन नं वयात मब्युनि।

8 परमप्रभुं स्वक: खुसि वयात स:तादिल, अले वं हाकनं एलीयाथाय् वना न्यं वन, "छिं जित: स:तादियागु ख:। जि थन हे दु।" अनंलि परमप्रभुं हे थ्वयात स:तादीगु ख: धका: एलीं थुइकल।

9 वं शमूएलयात धाल, "वना: सुम्क ग्वातुला च्चें, छुं जुया: वय्कलं हानं स:तादिल धा:सा थथे धा, 'परमप्रभु, धयादिसँ, छिकपिनि दासं न्यनाच्वंगु दु।' " अले शमूएल वना: थ:गु थासय् ग्वातुवन।

10 अनंलि परमप्रभु वया न्ह्य:ने दंझाल अले न्हापा थें तुं स:तल, "शमूएल, अय शमूएल।" शमूएलं लिस: बिल, "धयादिसँ, छिकपिनि दासं न्यनाच्वनागु दु।"

11 परमप्रभुं वयात धयादिल, "स्व, जिं इस्राएलय् याकनं हे छुं याये त्यनागु दु, थ्व न्यना: फुक्क छक्क जुइ।

12 उखुन्हू हे जिं एली व वया परिवारया विरोधय् धयागु फुक्क खँ शुरुनिसें अन्त तक हे पूवनी।

13 परमेश्वरया विरोधय् वया: कायपिन्सं पाप या:गु स्यूसं वं इमित मपंगुलि वयागु परिवारं न्ह्याबलेंया नितिं सजाँय फयेमाली धका: जिं वयात न्हापा हे धयागु दु।

14 अथे जुया: जिं पाफया: एलीया परिवारया बारे धयाच्चनागु दु, 'एलीया परिवारं या:गु पापया प्रायश्चित्त न बलि न अन्नबलि छुकि गुबलें नं जुइ मखु।' ”

15 शमूएल सुथय् तक हे घनाच्चन। अले वं परमप्रभुया पवित्र पालया लुखा चायकल। शमूएलं एलीया बारे खंगु दर्शन कनेत ग्यात।

16 तर एलीं शमूएलयात स:ता: धाल, “शमूएल जिमि काय!” वं लिस: बिल, “जि थन हे दु।”

17 एलीं धाल, “परमप्रभुं छन्त छु धयादिल? जित: फुक्कं खँ मसुचुकुसे धा। छुं जुया: छं वयकलं धयादीगु खँ सुचुकल धा:सा परमेश्वरं हे छन्त कडा न्याय यानादीमा।”

18 अथे जुया: शमूएलं वयात छुं नं खँ सुमचुकुसे फुक्क खँ धयाबिल, अले एलीं धाल, “वयक: परमप्रभु ख:। वयक:यात छु भिं ताल व हे यानादीमा।”

19 शमूएल ब्वलना वन। परमप्रभु व नाप दी, अले वयकलं यानादीगु अगमवाणी छगू नं सिति मवं फुक्कं पूंकादिल।

20 अनलि उत्तरय् दाननिसें बेर्शेबा तकयापिं फुक्क इस्त्राएलीतयसं शमूएल परमप्रभु पाखेंयाम्ह अगमवत्ता ख: धका: म्हसिल।

21 परमप्रभुं हानं शीलैय् नापलायेगु पालय् दर्शन बियादिल, अन वयकलं थ:गु वचनपाखें थ:त शमूएलयाथाय् क्यनादिल।

4

1 अनलि शमूएलया वचन सकल इस्त्राएलीतयगु निति वल।

पलिशतीतयसं बाचाया सनू थ:गु कब्जाय् का:गु

इस्त्राएलीत पलिशतीतयनापं लडाइँ यायेत न्ह्यज्यात। अले इस्त्राएलीतयसं एबेन-एजेरय् व पलिशतीतयसं धा:सा अपेकय् थथ:गु पाल ग्वल।

2 पलिशतीतयसं इस्त्राएलीतय नापं लडाइँ यायेत सिपाइँत थाय् थासय् तल। अले इमिगु दथुइ ताहाक:गु लडाइँ जुल अले इमिसं प्यद्र: ति इस्त्राएली मनूत लडाइँया ख्यलय् हे स्यानाबिल थथे पलिशतीतयसं इस्त्राएलीतयत बुकल।

3 लडाइँलय् बचय्जूपिं सिपाइँत लिहांवये धुंका: इस्त्राएलया थकालितयत धाल, “थौं झीत परमप्रभुं छाय् पलिशतीतयपाखें बुकादीगु? वयक: झीपिं नापं हे झायादीमा अले झी शत्रुतयगु लहातं झीत बचय् यानादीमा धका: परमप्रभुया बाचाया सनू शीलैपाखें हयेनु।”

4 अथे जुया: इमिसं शीलैय् मनूत छवल अले करूबतय् दथुइ च्वनादीमह दक्व शक्ति दुमह परमप्रभुया बाचाया सनू हल। एलीया निमह काय्पिं होप्नी व पीनहास नं व सनू नापं हे वल।

5 बाचाया सनू छाउनिइ थ्यनेवं फुक्क इस्त्राएलीत तत:सलं हालहल। गुकि याना: पृथ्वी हे लिलिलिलिगि सन।

6 पलिशतीतयसं नं व स: ताल अले इमिसं धाल, “हिब्रूतयगु छाउनीइ थथे तत:सलं छाय् हाला ह:गु?”

अले इमिसं परमप्रभुया बाचाया सनू हिब्रूतयगु पालय् थ्यंके हल धका: सीकल।

7 पलिशतीत तसकं ग्याना: थथे धाल, “इमिगु छाउनिइ घ: दुहां व:गु दु! आ: झीत बांलाइ मखुत! थथे जूगु ला न्हापा गुबलें नं मखंनि।

8 आ: झीगु भिं जुइ मखुत! सुनां झीत उपिं दकलय् त:धपिं घ:तपाखें बचय् याइ? मिश्रीतयत थीथी कथंया महामारी हया: मरूमिइ नाश या:पिं थुपिं हे घ:त ख:।

9 हे पलिशतीत, बल्ला व साहसी जु! तसकं बल्ला:पिं मनूतयसं थें ज्या या, मखुसा गथे झीसं हिब्रूतयत दास दासी यानागु ख: अथे हे झीपिं हिब्रूतयगु दास दासी जुइमाली। तसकं बल्ला:पिं मनूतयसं थें लडाइँ या!”

10 थुकथं पलिशतीतयसं थ:पिनिगु त:धगु बलं लडाइँ यात अले इस्त्राएलीतयत बुकल। अले इस्त्राएलीत फुक्कं थथ:गु पालय् बिस्सुं वन। थुपालय् यक्व: मनूत स्यात। स्विद्र: इस्त्राएली सिपाइँत स्यात।

11 अले पलिशतीतयसं परमेश्वरया बाचाया सनू थ:पिनिगु कब्जाय् कया: एलीया निमह काय्पिं होप्नी व पीनहासयात नं स्यात।

एली सीगु

12 उखुन्हू बेन्यामीन कुलया छमह मनू लडाइँ जूगु थासं ब्वांय वया: शीलैय् थ्यंकवल। वं थ:गु दु:ख क्यनेत थ:गु लं खुना: छैनय् धू बुलात:गु दु।

13 एली धा:सा परमप्रभुया बाचाया सनूया नितिं तसकं धन्दा कयाच्चन। अले लँसिथय् थ: च्वनेगु थासय् च्वना: त्वलय् जुयाच्चन। व मनुरखं शहरय् न्यंकभनं खबर थ्यंकल, अले फुक्क मनूत ग्याना: तसकं हाला हल।

14 थ्व स: ताया: एलीं न्यन, “थ्व छुकिया हा:स: ख:?” खबर न्यंकेत हथाय् चाचां व मनू एलीयाथाय् वल।

15 एली गुइच्यादँ दये धुंक्मह ख: अले वया मिखा नं मछुइ धुंकल।

16 व मनुरखं धाल, “जि लडाइँनं बिस्सुं वयाम्ह ख:। थौं छिथाय् तक नं थ्यंक: वया।” एलीं न्यन, “हे जिमि काय्, छु जुल?”

17 व खबर ज्वनाव:मह मनुरखं लिस: बिल, “इस्त्राएलीत पलिशतीतपाखें बिस्सुं वन। थ्व झीगु नितिं तसकं ग्यानापुगु बूगु खँ ख:। थुलि जक मखु छिकपिनि काय् होप्नी व पीनहासयात स्याना: परमेश्वरया बाचाया सनू नं लाकायंकल।”

18 व मनुरखं परमेश्वरया बाचाया सनूया बारे खँ ल्हा:बलय् एली ध्वाखाया लिक्कसं दुगु थ: च्वनाच्चनागु थासं लिउनेपाखे ग्वार्तु वन। व बुरा जुइ धुंक्मह व तसकं ल्हंगुलि ककु लघाना: सित। व पिइदँ तक इस्त्राएलीतय नाय: जुइ धुंक्मह ख:।

पीनहासया कला: सीगु

19 एलीया भौ पीनहासया कलाः प्वाथय् दुम्ह खः, अले वया मचाबुइग् ई वये धुंकूग् खः। वं परमेश्वरया बाचाया सनू लाकायंकूग् अले थः ससःबौ सीग् व थः भाःत सीग् खँ न्यँसैलि वया मचाबुइ बेथा जुल, अले मचा बुइकल।

20 व ब्यथा जुयाः सी थँ च्वंबलय् वयात सुसाःकुसाः याइपिन्सं वयात धाल, “साहस या! छं काय् बूग् दु!” तर वं थ्व खँय् वास्ता नं मयाः अले लिसः नं मब्यू।

21 मचाया नां ईकाबोद* तयाः वं थथे धाल, “इस्त्राएलपाखें परमेश्वरया महिमा तनावंगु दु।” थुकथं वं परमेश्वरया बाचाया सनू लाकायंकूग् अले थः ससःबौ व भाःतयात स्याःग् खँ प्वंकल।

22 वं धाल, “परमेश्वरया महिमां इस्त्राएलीतयत् त्वःता वंगु दु छाय्धाःसा परमेश्वरया बाचाया सनू लाकायंकूग् दु।”

5

परमेश्वरया बाचाया सनू पलिशतीतयग् शहरय्

1 पलिशतीतयसं परमेश्वरया बाचाया सनू लाकायंकाः एबेन-एजेरं अशदोद शहरय् यंकल।

2 अले इमिसं परमेश्वरया सनू क्वबियाः दागोनया देगलय् हल अले दागोनया मूर्तिया लिक्कसं तुं तल।

3 कन्हय् खुन्हु सुथय् अशदोदया मनूत दनावःबलय् इमिसं दागोनया मूर्ति परमप्रभुया सनू न्ह्यःने भ्वसुलाच्वंगु खन। अथे जुयाः इमिसं व मूर्तियात ल्हनाः वयाग् हे थासय् तल।

4 तर कन्हय् खुन्हु सुथय् इपिं दनावःबलय् हाकनं व मूर्ति परमप्रभुया सनूया न्ह्यःने भ्वसुलाच्वंगु खन। अले वया छयं व निपा ल्हाः नं छुतय् जुयाः लुखा क्वय् लाःवनाच्वन। वयाग् म्ह धाःसा तमज्याः।

5 अथे जुयाः उखुन्हुनिसें थौं तक नं अशदोदय् दागोनया पुजाहारीत व दागोनया देगलय् वनीपिं सकलें दागोनया लुखाखलुइ पलाः तइ मखु।

6 परमप्रभुं अशदोदया मनूतयत् तःधंगु दण्ड बियादिल अथे जुयाः इपिं तसकं ग्यात। वयकलं इमि लिक्क लाःग् जवंखवं च्वंगु इलाकाय् च्वंपिं मनूतयत् नं ला बुयावइग् ल्वचं कयकाः दण्ड बियादिल। इमिग् फुक्क शहरय् हे सीग् विनाश वल।

7 थःपिन्त छु जुयाच्वंगु खः व खनाः अशदोदया मनूतयसं धाल, “इस्त्राएलया परमेश्वरं झीत व झीम्ह घः दागोनयात दण्ड बियाच्वंगु दु। अथे जुयाः थ्व परमेश्वरया बाचाया सनू आः यक्व ई तक झीनापं थन तयातये मज्यू।”

8 इमिसं थ्व सनूयात छु यायेमाली धकाः न्यनेत पलिशतीतय् फुक्क शासकतयत् सःताहल, अले इमिके न्यन, “थ्व इस्त्राएलया परमेश्वरया सनूयात जिमिसं छु यायेग्?”

अले इमिसं लिसः बिल, “इस्त्राएलया परमेश्वरया सनूयात गातय् तयेयंकि।” अथे जुयाः इमिसं इस्त्राएलया परमेश्वरया सनूयात अन तये यंकल।

9 तर सनू अन थ्यनेवं हे परमप्रभुं थःग् ल्हाः अन शहरय् च्वंपिं मनूतयग् विरोधय् ल्हनादिल अले व शहरय् च्वंपिं मनूत तसकं ग्यात। अन च्वंपिं ल्याय्महपिं व बुरापिं सकसितं वयकलं ला ग्वारा दयावइग् ल्वचं कयेकाः दण्ड बियादिल।

10 अथे जुयाः परमेश्वरया बाचाया सनू इमिसं नं एक्रोनय् छवल।

तर परमेश्वरया बाचाया सनू एक्रोनय् थ्यनेवं अनयापिं मनूत थथे धकाः ततःसलं हाल, “जिपिं व जिमि मनूतयत् स्यायेत छिमिसं इस्त्राएलया परमेश्वरया बाचाया सनू थन हयाग् ला?”

11 अथे जुयाः हाकनं इमिसं पलिशतीतय् फुक्क शासकतयत् सःताहल, अले इमित धाल, “परमेश्वरया बाचाया सनू जिमि थासं छवयादिसँ। थ्व सनूयात तइग् थासय् हे लित छवयादिसँ। मखुसा थुकिं यानाः झीपिं सकलें सी माली।” मृत्युया कारण फुक्क शहरय् भयया ल्वचं जाल। छाय्धाःसा परमप्रभुया ल्हाः इमिग् विरोधय् ल्हनादीग् खः।

12 अले मसीनिपिं मनूतयत् धाःसा ला ग्वारां तसकं सास्ती जुल अले व शहरय् च्वंपिनिग् तःसलं हाःग् सः स्वर्गय् तक हे थ्यन।

6

बाचाया सनू इस्त्राएलय् लित हःग्

1 परमप्रभुया बाचाया सनू पलिशतीतयग् देशय् न्हय्ला तक च्वन।

2 अले पलिशतीतयसं पुजाहारीत व ज्योतिषीतयत् सःताः इमिके न्यन, “परमप्रभुया बाचाया सनूयात आः छु यायेग्? जिमित धयादिसँ, थ्वयात तयातःग् हे थासय् जिमिसं गथे यानाः छवयेग्?”

3 इमिसं लिसः बिल, “छुं जुयाः छिकपिन्सं इस्त्राएलया परमेश्वरया सनू लित छवयेग् खःसा खालि ल्हातं छवये मते। तर वयकःया निति दोषबलि नं पक्का छवयादिसँ। अले छिकपिनिग् ल्वय लनी व वयकलं छाय् छिकपिनिपाखें ल्हंगु ल्हाः लितकयामदिल धइग् खँ थुइ।”

4 अले पलिशतीतयसं न्यन, “वयकःयात जिमिसं गुकथंयाग् दोषबलि छवयेग्?”

इमिसं लिसः बिल, “छिकपिं सकसित व छिकपिनि शासकतयत् दुःख ब्यूग् महामारीया नमूनाकथं न्याग् लुँया ला ग्वारा व न्याग् लुँया छुं पलिशतीतय् शासकतयग् ल्याःकथं छवयाब्बु।

5 छिकपिनिग् ला ग्वारा व देशयात स्यंकाच्वंपिं छुँया नमूना दय्कादिसँ। अले इस्त्राएलया परमेश्वरया महिमा यानादिसँ। सके वयकलं छिकपिनिपाखें, छिकपिनि घःतय्पाखें व छिकपिनि देशपाखें थःग् ल्हाः लित कयादी।

* 4:21 ४:२१ ईकाबोद थुकिया अर्थ महिमा मद्यावन

6 छिकपिं छाया फारो व मिश्रीत थें जिराहा जुयेगु? वयकलं इमित कडा सजाँय बियादी धुंका: इमिसं इस्राएलीतयत् थःगु लँय वने ब्यूगु, मखु ला?

7 “आ: गुबलें ज्वतय् मया:म्ह दुरु ब्यूम्ह निम्ह सा अले छगू न्हूगु रथ तयार या। अले व सातयत् रथय् चिनाब्यु इमि साचात धा:सा गलय् हे लित यंकि।

8 अले परमप्रभुया बाचाया सनू यंका: रथय् ति। अले वया लिककसं छगू कन्तुरय् छिकपिन्सं वय्क:या निरितिं छवयेत्यनागु लँया दोषबलि तयाब्यु। अले रथयात थःगु लँपुइ वनेबियादिसँ।

9 तर उकियात स्वयाच्चँ। छुं जुया: व रथ बेथ-शेमेशपाखे थःगु हे थासय् च्वयपाखे थ:त यंकल धा:सा, परमप्रभुं हे व त:धंगु विपत्ति झीथाय् छवयाह:गु ख:। मखुसा, वयकलं थःगु ल्हातं झीत कय्कूगु मखु बरु थ्व संयोगं जक जूगु धका: सीके फइ।”

10 उपिं मनूतयसं थथे हे यात, इमिसं निम्ह सा हया: रथय् चित अले इमि साचात धा:सा गलय् यंका: चित।

11 अले इमिसं कन्तुरय् दुगु लँया ला ग्वारा व लँया छुं परमप्रभुया बाचाय् सनूनापं रथय् तल।

12 अनंलि उपिं सात लँ धुछिं हाला: थुखे उखे मस्व:से तप्यंक हे बेथ-शेमेशपाखे वन। पलिशतीतय् शासकत नं इमिगु ल्यूल्यू बेथ-शेमेशया लागा तक हे वन।

13 उगु इलय् बेथ-शेमेशया मनूत ब्यासिइ छव लयाच्चंगु जुयाच्चन, अले इमिसं च्वयपाखे स्व:बलय् परमप्रभुया बाचाया सनू खना: इपिं तसकं लयलयताल।

14 रथ बेथ-शेमेशय् यहोशया बुँइ वना: अन लिककसं दुगु छग्व: तग्व:गु ल्वहँतय् न्यावन। अले रथय् च्वंगु सिं चाना: उपिं सातयत् स्याना: परमप्रभुया निरितिं होमबलिकथं छाल।

15 अले लेवीतयसं परमप्रभुया सनू व लँया देछा दुगु कन्तुर ल्हना हया: व तग्व:गु ल्वहँ घ:ने तल। उखुन्हु बेथ-शेमेशया मनूतयसं परमप्रभुयात होमबलि व बलिदान छाल।

16 पलिशतीतय् न्याम्हं शासकतयसं धा:सा उपिं फुक्कं स्वयाच्चन अले उखुन्हु हे इपिं एक्रोनय् लिहां वन।

17 उपिं लँ ग्वारा, पलिशतीतयसं दोषबलिकथं छवयाह:गु ख:। उपिं अशदोद, गाजा, अशकलोन, गात व एक्रोन फुक्कया निरितिं छगू छगू ख:।

18 लँया छुं धा:सा पलिशतीतय् शासकतयसं शासन याइगु प:खा: दुगु न्यागू शहर व उपिं शहरया ज:ख: च्वंगु गांया ल्या:कथं ख:। परमप्रभुया सनू तयात:गु त:ग्व:गु ल्वहं थौं तक नं बेथ-शेमेशया यहोशया बुँइ साक्षी दु।

19 तर परमप्रभुं बेथ-शेमेशया छुं मनूत मध्ये न्हयेम्हयसित स्यानादिल, छायाध्या:सा इमिसं परमप्रभुया सनू चाय्का: स्व:गु ख:। परमप्रभुं थथे त:धंगु विपत्ति हयादीगुलि इमिसं विलाप यात।

20 अले बेथ-शेमेशया मनूतयसं धाल, “परमप्रभु, पवित्र परमेश्वरया न्ह्य:ने सु दने फइ? थ्व सनू थनं सुयाथाय् छवयेगु?”

21 अले इमिसं किर्यत-यारीमया मनूतयथाय् थ्व खबर छवत, “पलिशतीतयसं परमप्रभुया बाचाया सनू लित ह:गु दु। क्वहां वया: थ्व छिकपिन्थाय् यंकादिसँ।”

7

शमूएल इस्राएलया न्यायकर्ता

1 अथे जुया: किर्यत-यारीमया मनूत वया: परमप्रभुया सनू यंकल। इमिसं सनू डाँडाय् च्वनाच्चम्ह अबीनादाबया छँय् हल। वया काय् एलाजारयात सनू स्वयेगु ज्याया निरितिं ल:ल्हाना बिल।

शमूएलयापाखें पलिशतीत बूगु

2 थुकथं ता:ई तक लगभग निइदँ तक सनू किर्यत-यारीमय् हे तया तल। व हे इलय् फुक्क इस्राएलीतयसं दुखं च्वना: परमप्रभुयाके ग्वाहालिया निरितिं बिन्ति यात।

3 अले शमूएलं फुक्क इस्राएल जातियात थथे धाल, “छिपिं दुनुगलंनिसें परमप्रभुयाथाय् लिहां वयेगु ख:सा, छिकपिनि दथुं मेपि घ:त व अशतौरैत घ:मय्जुया थां लिकया: वांछव। अले थःगु फुक्क मन व दुनुगलंनिसें परमप्रभुपाखे लिहां वा, अले वय्क:या सेवा या। अले तिमि वयकलं छिकपिन्त पलिशतीतयगु ल्हातं त्व:तकादी।”

4 अथे जुया: इस्राएलीतयसं बाल घ:त व अशतौरैत घ:मय्जुया थां लिकया: वांछवयाबिल। अले परमप्रभुया जक आराधना यात।

5 अले शमूएलं धाल, “फुक्क इस्राएलीतयत् मिस्पाय् मुकि अले जिं छिकपिनिगु निरितिं परमप्रभुयाके प्रार्थना याये।”

6 अथे जुया: इपिं सकलें मिस्पाय् मुन, अले इमिसं ल: जायकाहया: परमप्रभुया न्ह्य:ने देछाकथं प्वंकाबिल। उखुन्हु “जिमिसं परमप्रभुया विरोधय् पाप यानागु दु” धका: मानय् याना: न्हिच्छि हे इपिं अपसं च्वन। अले शमूएल मिस्पाय् इस्राएलीतय् नाय: जुल।

7 पलिशतीतयसं इस्राएलीत मिस्पाय् मुनाच्चंगु दु धइगु खँ न्यना: इमि शासकत व सिपाइँत इस्राएलीतलिसें लडाइँ यायेत वल। पलिशतीत ल्वायेत न्ह्यज्यात धइगु खँ न्यना: इस्राएलीत तसकं ग्यात।

8 अले इस्राएलीतयसं शमूएलयात धाल, “पलिशतीतयगु ल्हातं जिमित बचय् यायेत परमप्रभु झी परमेश्वरयात प्रार्थना यायेगु त्व:ते मते।”

9 अथे जुया: शमूएलं नकतिनियाम्ह मचाम्ह भ्या:चायात हया: होमबलि छाल, अले इस्राएलीतयगु निरितिं परमप्रभुयात तत:सलं हाला: प्रार्थना यात। परमप्रभुं वं या:गु प्रार्थनाया लिस: बियादिल।

- 10 शमूएलं बलि छायाच्चंगु इलय् पलिशतीत लडाईं यायेत इस्राएलीतयथाय् लिक्क वल। उखुन्हु परमप्रभु पलिशतीतयगु विरोधय् नॅन्याये थें ततःसलं हालादिल। अले पलिशतीतयगु दथुइ अलमल जुल अले इपि इस्राएलीतपाखें बांमलाक बुत।
- 11 इस्राएलीतयसं मिस्पानिसें पलिशतीतयत् लिना यंकाः लँय् स्यास्यां बेथ-कर तक हे वन।
- 12 अले शमूएलं मिस्पा व शेनया दथुइ लुमन्तिकथं छम्बः ल्वहं धस्वाकाः थथे धाल, “परमप्रभुं झीत थन तक ग्वाहालि यानादिल।” अथे जुयाः व थाय्या नां एबेन-एजेर* धकाः तल।
- 13 थुकथं पलिशतीत बुत अले हाकनं छुं ई तक इस्राएलीतनापं लडाईं याः वये मफुत। शमूएलया जिवंकाछि हे परमप्रभुया ल्हाः पलिशतीतयगु विरोधय् लात।
- 14 पलिशतीतयसं कब्जा यानातःगु एक्रोननिसें गात तकया शहरत हाकनं इस्राएलीतयसं तुं लित काल। अले इस्राएलीतयसं लिक्क लाःगु लागात पलिशतीतपाखें त्वःतकल। अले इस्राएलीत व एमोरीतय् दथुइ नं शान्ति जुल।
- 15 थःगु जिवंकाछि हे शमूएल इस्राएलीतय् न्यायकर्ता जुल।
- 16 वं दँयदसं बेथेल, गिलगाल व मिस्पाय् वनाः ल्वापुरव्यापुया न्याय याइगु खः।
- 17 तर व न्ह्याबलें रामाय् हे लिहां वइगु खः। छायाःसा वयागु छँ अन हे खः अले अनं नं वं इस्राएलीतयगु न्याय याइगु खः। वं अन परमप्रभुया निती छगू वेदी दय्कल।

8

इस्राएलीतयसं छम्ह जुजु फ्वंगु

- 1 शमूएल बुरा जुल, अथे जुयाः वं थः कायपिन्त इस्राएलया न्यायकर्ता दय्कल।
- 2 वया तःधिकःम्ह काय्या नां योएल व माहिलाम्ह काय्या नां अबिया खः। इपि निम्हं बेर्शेबाया न्यायकर्तात खः।
- 3 वया कायपिन्सं धाःसा थः बौनं याःकथं मयात। तर इमिसं थःगु जक भिं यायेगु बिचाः यानाः धिबा कयाः न्याय स्यंकेगु यात।
- 4 अथे जुयाः इस्राएलया सकलें थकालित मुनाः रामाय् शमूएलयाथाय् वल।
- 5 इमिसं शमूएलयात धाल, “स्वयादिसँ, आः छि बुरा जुइ धुकल। छिकपिनि कायपिन्सं छिं याःकथं मयात। अथे जुयाः मेथाय् देशय् थें जिमित शासन यायेत छम्ह जुजु ल्ययादिसँ।”
- 6 थथे शासन यायेत जुजु फ्वं वःगुलि शमूएल दिक्क चायाः परमप्रभुयात प्रार्थना यात।
- 7 अले परमप्रभुं शमूएलयात धयादिल, “मनूतयसं धाः वःगु फुक्क खँ बांलाक न्यँ। इमिसं छन्त मय्कूगु मखु बरु इमिसं ला जितः मय्कूगु खः। इमिसं जितः हे थः जुजु मानय् यायेत मय्कूगु खः।
- 8 मिश्र देशं हया खुन्हुनिसें इमिसं जितः छु छु याःगु खः आः इमिसं छन्त नं अथे हे यानाच्चंगु दु। इमिसं जितः त्वःताः मेपिं घःतय्गु पुजा यानाच्चंगु दु।
- 9 इमिसं आः छु छु धाइ बांलाक न्यँ, तर जुजुं इमिगु दथुइ गुकथं शासन यायेगु खः इमित बांलाक ख्याच्चः ब्यु।”
- 10 जुजु फ्वं वःपिं मनूतयत् परमप्रभुं धाःगु फुक्क खँ शमूएलं धयाबिल।
- 11 वं धाल, “छिमिगु दथुइ शासन याइम्ह जुजु छिमि थः कायपिन्त कयाः थःगु रथय् व सल गइगु ज्या याकिम्ह अले इमित थःगु रथया न्ह्याःने न्ह्याःने ब्वाके यंकीम्ह जुइ।
- 12 अले वं द्रुःछि द्रुःछिया दथुइ व नेय्म्ह नेय्म्हया दथुइ नायःत ल्ययातइ। अले मेपिन्सं हे वयागु बुँपालेगु याइ अले बाली लयेगु याइ। मेपिन्सं हे वयागु निती लडाईंया ल्वाभःत व रथया सामानत दय्काबी।
- 13 वं हे छिमि म्हायपिन्त अन्तर दय्किगु, नसा ज्वरय् यायेगु ज्या याकी।
- 14 अले वं हे छिमिगु दक्वसिबय् बाबांलाःगु बुँत, दाखक्यब व जैतूनया क्यबत कयाः थः भारदारतयत् बी।
- 15 थः भारदारत व मेपिं हाकिमतयत् बीत छिमिगु अन्न व दाखया फलपाखें झिब्वय् छब्व यंकी।
- 16 वं छिमि दासदासीत व छिमि दक्वसिबय् बाबांलाःपिं सा द्रुहं व गधात थःगु ज्याय् छ्यलेत यंकी।
- 17 वं छिमिगु बाबांलाःपिं फैच्चलयत् बथानं झिब्वय् छब्व यंकी। अले छिपिं थः नं वया दास दासी जुइ।
- 18 वं ई वइबलय् छिमिसं ल्यःम्ह जुजुपाखें छुत्काराया निती तसकं हाली। अथेसां व दिनय् परमप्रभुं छिमित लिसः बियादी मखु।”
- 19 तर मनूतयसं शमूएलया खँ मन्यन। इमिसं धाल, “अथे मखु, जिमिगु निती छम्ह जुजु मा हे मा!
- 20 अले तिनि जिमित शासन यायेत व लडाईं याः वनेत जुजु दइ अले जिपिं नं मेपिं जातित थें तुं जुइ।”
- 21 मनूतयगु खँ न्येने धुंकाः शमूएलं व फुक्क परमप्रभुयाथाय् वनाः धाल।
- 22 अले परमप्रभुं लिसः बियादिल, “इमिसं धाःकथं हे या, अले इमिगु निती छम्ह जुजु नं ल्या।” अले शमूएलं इस्राएलया फुक्क मनूतयत् थथःगु छँ छवल।

* 7:12 ७:१२एबेन-एजेर थुकिया अर्थ ग्वाहालिया ल्वहं खः।

9

शाऊलं शमूएलयात नापला:गु

1 बेन्यामीन कुलया हनेबह:म्ह व त:मिम्ह मनु छम्ह दु। वयागु नां कीश ख:। व अबीएलया काय, जरोरया छय, बकोरतया छुइ, आपीहया उइ ख:।

2 वया शाऊल नांयाम्ह बांला:म्ह छम्ह काय दु। उगु इलय् इस्त्राएलय् व थें ज्या:म्ह सुं मदु। व दक्वसिबय् त:धिक:म्ह ख:।

3 छन्हू शाऊलया बौ कीशया छुं गधात तन। अथे जुया: वं थ:काय् शाऊलयात धाल, “छम्ह च्य:यात ज्वना: गधात मा: हूँ।”

4 व एफ्राइमया पहाडय् च्वंगु देश जुया: शलीशया जिल्लाय् वन तर अनं नं वं लुइके मफुत। इपिं शालीमया जिल्ला जुया: वन तर गधात अनं लुइके मफुत। इपिं बेन्यामीनया इलाका जुया: वन अथेसां इमिसं गधात लुइके हे मफुत।

5 इपिं सूपया जिल्लाय् थ्यंक: वन। शाऊलं थ:नापं व:म्ह च्य:यात धाल, “थन वा! इपिं छेंय् लिहां वनेनु। मखुसा जिमि बौनं गधाया धन्दा कायेगु त्व:ता: इगीगु धन्दा कयाच्चनी।”

6 तर व च्यलं धाल, “थ्व शहरय् तसकं इज्जत दुम्ह परमेश्वरया मनु छम्ह दु। वं धा:गु खँ फुक्कं पूरा जु। इपिं नं वयाथाय् वनेनु। इगीगु ज्याया बारे नं वं छुं धयादी ला?”

7 शाऊलं धाल, “इपिं वयाथाय् वन धा:सा इगीसं वयात छु बी फु धका: ? इगीगु म्हिचाय् छुं नं नयेगु नसा मदु। परमेश्वरया मनूयात बीत इगीके छुं नं कोसेलि मदु। इगीके छु दु धका: ?”

8 व च्यलं हाकनं धाल, “स्वयादिसँ! जिके थन छगू शेकेल वह:या प्यब्वय् छब्ब: * दु। थ्व जिं परमेश्वरया मनूयात बी अले वं हे इगीपिं गन वनेमा:गु ख: धयाबी।”

9 (न्हापा न्हापा परमेश्वरनापं सल्लाह कायेमाल धा:सा इस्त्राएलय् थथे धायेगु चलन दु, “इगीपिं लिपा जुइगु खँ धायेफुम्ह मनूयाथाय् वनेनु।” छायाधा:सा थौकन्हययापिं अगमवक्तायात उबलय् लिपा जुइगु खँ धायेफुम्ह मनु धका: धाइगु ख:।)

10 अले शाऊलं लिस: बिल, “ज्यु, आ: इगीपिं वयाथाय् वनेनु।” अथे जुया: इपिं व परमेश्वरया मनु दुगु शहरय् वन।

11 इपिं व शहरया डाँडाय् थाहां वनाच्चंबलय् इमिसं अनं सुं ल्यासेपिं मिसात ल: कायेत वयाच्चंगु नापलात अले इमिके न्यन, “छु लिपा जुइगु खँ धायेफुम्ह मनु छँ हे दु ला?”

12 इमिसं धाल, “ख:, छँ हे दु। वयक: छिकपिं स्वया: भच्चा जक न्ह्य: झा:गु ख:। याकनं झासँ वयक: नकतिनि शहरय् दुहां झा:गु ख:, छायाधा:सा थौं आराधना याइगु थासय् वना: मनूतयसं बलि छा: वनीतिनि।

13 आराधना याइगु थासय् वयक: भव्य न:वने न्ह्य: हे छिकपिन्सं वयक:यात शहरय् दुहां वयाच्चंबलय् हे नापलाइ। वयक: अनं झाया: छायेह:गु बलिइ सुवा: मब्युतले मनूतयसं भव्य नइ मखु। अथे जुया: याकनं झासँ वयक:यात नापलानादिसँ।”

14 अथे जुया: शाऊल व वया च्य:त शहरय् वन। इपिं शहरय् दुहां वनाच्चंबलय् इमिसं शमूएल थ:पिपाखे आराधना याइगु थासय् वनेत वयाच्चंगु खन।

15 शाऊल वये छन्हू न्ह्य: परमप्रभुं शमूएलयात धयादिल,

16 “जिं कन्हय् थ्व हे इलय् बेन्यामीनया लागं छम्ह मनु छवयाहये। वयात हे छुं जिमि प्रजा इस्त्राएलया नितिं जुजु अभिषेक या। वं जिमि प्रजातयत्त पलिशतीतयगु ल्हातं त्व:तका हइ। जिं जिमि प्रजायागु दु:ख खनागु दु छायाधा:सा इमिगु ख्व:स: जिथाय् थ्यंगु दु।”

17 शमूएलं शाऊलयात खनेवं परमप्रभुं वयात धयादिल, “जिं छन्त धयाम्ह मनु थ्व हे ख:। थ्व हे मनुखं जि प्रजायात शासन याइ।”

18 शाऊल धवाखाय् थ्यनेवं शमूएलयाके न्यन, “लिपा जुइगु खँ धायेफुम्ह मनु गन च्वनादी? जित: धयादिसँ।”

19 शमूएलं लिस: बिल, “लिपा जुइगु खँ धायेफुम्ह ला जि हे ख:। जिगु न्ह्य: न्ह्य: आराधना यायेगु थासय् वनेनु। छिकपिं निम्ह थौं जिनापं भव्य नयेगु जुइ। कन्हय् सुथ न्हापां हे जिं छिगु मनय् च्वंगु खँ छु ख: व धयाबी अले छित: बिदा बीगु जुइ।

20 स्वन्हू न्ह्य: तंपिं गधातयगु च्यूता: कयादी मते छायाधा:सा इपिं लुयावये धुंकूगु दु। तर फुक्क इस्त्राएलीतयसं छु फ्वनाच्चंगु दु? छु इपिं छ व छिमि बौया फुक्क परिवारया मखु ला?”

21 शाऊलं धाल, “तर जि ला इस्त्राएलया दक्वसिबय् चिधंगु कुलया छम्ह बेन्यामीनी ख:। अले बेन्यामीन कुलया वंशतय् जिगु वंश दकलय् चिधंगु वंश ख:। छिं छाया जित: थ्व खँ धयादियागु?”

22 अनंलि शमूएलं शाऊल व वया च्य:यात नयेगु कोथाय् हल अले व्वना त:पिं स्विम्ह मनूत स्वया: नं दकलय् च्वय्यागु थासय् तल।

23 अले शमूएलं ज्वरय् याइम्हयसित धाल, “जिं छन्त ब्यागल तयाति धका: बियागु व्व थन ज्वना वा।”

24 अथे जुया: ज्वरय् या:म्हयसिनं ज्वरय् यानात:गु बांया तुति व खम्पा शाऊलया न्ह्य:ने तयेहल। अले शमूएलं धाल, “छंगु नितिं तया तयागु लाया व्व थ्व हे ख:। भपियादिसँ, पाहांत स:तागु जूसां जिं थ्व पाहांत नापं नयेत छिगु नितिं धका: तया तयागु ख:।” अथे जुया: शाऊलं उखुन्हू शमूएलनापं हे नयेत्वने यात।

25 आराधना यायेगु थासं इपिं शहरय् क्वहां वल। शमूएलं शाऊल लिसे थ:गु छेंया क:सिइ खँ ल्हात।

26 सुथय् खिउं खिउं धा:बलय् शमूएलं शाऊलयात क:सिइ हे स:ता: धाल, “दँ, आ: जिं छिमित बिदा बियाछवये।” शाऊल दन अले व नापं तुं शमूएल निम्हं नापं लँय वन।

* 9:8 १:८छगू शेकेल वह:या प्यब्वय् छब्ब: थथे धयागु ३ ग्राम ति ख:

27 इपि शहरया लिक्क थ्यनेवं शमूएलं शाऊलयात धाल, “थ्व च्यःयात न्ह्यःने हूँ धा,” च्यः न्ह्यःने वन। अले शमूएलं शाऊलयात धाल, “छि थन हे पलख पियादिसँ, अले जिं छंगु निरिति परमेश्वरया वचन धाये फइ।”

10

शमूएलं शाऊलयात जुजु अभिषेक याःगु

1 शमूएलं छथल चिकं कयाः शाऊलया छेनय् प्वकाबिल, अले वयात चुप्पा नयाः धाल, “परमप्रभुं छितः थः प्रजा इस्राएलीतय् जुजु अभिषेक यानादीगु दु।

2 थौं छि थनं जिनापं बिदा जुयाः वनीबलय् बेन्यामीनया सिमानाय् दुगु सेल्सहय् राहेलया चिहान लिक्क निम्ह मनु नापलाइ। इमिसं छितः थथे धाइ, ‘छिं मालाच्चं पि गधात लुयावल। अले छिकपिनि बौनं वयागु पीर कायेगु त्वःताः छिगु पीर कयाः थथे धयाच्चन, “आः जिमि काय्या निरिति जिं छु जक यायेगु?” ’

3 “अनं तबोरया तःमागु सिमायाथाय् थ्यनेवं बेथेलय् परमेश्वरयात आराधना यायेत वनाच्चं पि स्वम्ह मनुतयत् छिं नापलाइ। इपि मध्ये न्हापांम्हं स्वम्ह दुगुचात, अनं लिपांम्हं स्वपा मरि अले दकलय् लिपायांम्हं छेंगूया म्हिचाय् दाखमघं जाःगु थल ज्वना वयाच्चंगु नापलाइ।

4 इमिसं छितः ज्वजलपा धयाः निपा मरि बी। अले छिं व काइ।

5 “अनंलि छि परमेश्वरया आराधना यायेगुथाय् गिबाय् झायादी। अन पलिशतीतयगु छाउनी दु। छि शहरया लिक्क थ्यनेवं छि आराधना यायेगु थासं क्वहां वयाच्चं पि अगमवक्तातयगु छपुचःयात सारंगी क्रियाः दम्फु ज्वनाः बाँसुरी पुयाः व वीणा थानाः वयाच्चंगु नापलाइ। अले इमिसं अगमवाणी कनाः वयाच्चनी

6 अनंलि परमप्रभुया आत्माया शक्ति छिके वइ अले छिं नं इपि नापनापं अगमवाणी ल्हानादी अले छितः मेम्ह मनुकथं दय्कादी।

7 थुपि चिंतं पूवनबलय् छु यायेगु बांलाः व हे यानादिसँ छायाःसा परमेश्वर छिनापं दी।

8 “छि जि वये न्ह्यः हे गिलगालय् क्वहां झासँ अले जिं होमबलि व मेलबलि छायेत छिथाय् वये। तर जि छिथाय् मथ्यंतले छिं न्हयन्हु तक पिचाच्चने मालि। अले जि वयाः छिं यायेमाःगु छु खः व धयाबी।”

शाऊल जुजु जूगु

9 अनंलि शाऊल शमूएलपाखें बिदा जुयाः वन, अले परमेश्वरं वयागु मन न्हगु यानादिल। उखुन्हु हे शमूएलं धाःगु फुक्क चिं छु हे मपाक पूवन।

10 इपि गिबाय् थ्यनेवं अन अगमवक्तातयगु छपुचः क्वहां वयाच्चंगु खः। अले परमेश्वरया आत्मा तुरुन्त हे वयाके वल अनंलि इपि नापंतं अगमवाणी ल्हायेगु शुरु यात।

11 वयात न्हापा हे म्हस्यूपि मनुतयसं व खनाः थःथवय् खँ ल्हात, “कीशया काय्यात थ्व छु जूगु खः? छु शाऊल नं अगमवक्ता जुल ला?”

12 अन दुपि मध्ये छम्हयसिनं न्यन, “इमि बौ सु खः?” अथे जुयाः थ्व उखान ल्हायेगु यात, “छु शाऊल नं अगमवक्ता जुल ला?”

13 शाऊल अगमवाणी ल्हाये सिधय्काः आराधना यायेगु थासय् थाहां वन।

14 शाऊलया ककां व अले वया च्यःयात धाल, “छिपिं गन वनाच्चनागु?” अले शाऊलं लिसः बिल, “गधात माः वनाच्चनागु खः। जिमिसं लुइके मफुगुलि जिपिं शमूएलयाथाय् वना।”

15 वया ककां धाल, “शमूएलं छु धाल, जितः धा।”

16 शाऊलं धाल, “गधात लुयाः वये धुंकल धकाः वं जिमित धाल।” वं थः जुजु जुल धकाः शमूएलं धाःगु खँ धाःसा ककायात मधाः।

शाऊलयात जुजु घोषणा याःगु

17 अनंलि शमूएलं इस्राएलया मनुतयत् मिस्पाय् परमप्रभुयाथाय् मुनेत सःतल।

18 अले इस्राएलया मनुतयत् वं धाल, परमप्रभुं इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, “जिं इस्राएलीतयत् मिश्र देशं छुत्कारा यानाः हया। इमित दुःख बीपि मिश्रीतयत् व फुक्क राज्यपाखें जि इमित मुक्त यानाबिया।

19 तर छिमिगु फुक्क दुःखकष्टपाखें बचय् यानादीम्ह थः परमेश्वरयात छिमिसं थौं हेला यात। छिमिसं थथे धाल, अथे मखु, जिमिगु निरिति छम्ह जुजु ल्ययादिसँ। अथे जुयाः परमप्रभुया न्ह्यःने कुल कुल व वंश-वंश यानाः मुँ।”

20 अले शमूएलं इस्राएलया फुक्क कुलयात न्ह्यःने वयेत इनाप यात। अले गोला तःबलय् बेन्यामीन कुलयात लात।

21 अले वं बेन्यामीन कुलया वंश-वंश यानाः थःगु न्ह्यःने वयेत इनाप यात। अले मत्रीया वंशयात ल्यल। थुकथं दकलय् लिपा कीशया काय् शाऊलयात ल्यल। अनंलि मनुतयसं वयात माः जुल अयनं लुइके मफुत।

22 अले हाकनं इमिसं परमप्रभुयात न्यन, “छु व मनु थन वःगु दु ला?” परमप्रभुं लिसः बियादिल, “व अन सामान तया तःथाय् दथुइ सुलाच्चंगु दु।”

23 इपि ब्वाँय् वनाः वयात कयाः हल, अले व मनुतयगु दथुइ दन फुक्क मनुत वयागु ब्वः स्वयाः चिधिकः जुयाच्चन।

24 शमूएलं मनुतयत् धाल, “स्वयादिसँ! परमप्रभुं ल्ययादीम्ह मनु थ्व हे खः। व थें ज्याःम्ह इगीगु जातिइ मेपिं सुं हे मदु।” अनंलि उपि सकलें मनुतयसं ततःसलं थथे धकाः हाल, “जुजुया जय जुइमा!”

25 अले शमूएलं मनूतयूत जुजुं यायेमाःगु अधिकार व ज्याखँया बारे धयाबिल। अले वं व छगू सफुतिइ च्वयाः परमप्रभुया न्ह्यःने तयाबिल। अनलि वं मनूतयूत थःगु छँ हँ धकाः बिदा बियाः छवत।

26 शाऊल नं गिबाय् थःगु छँ वन अले परमप्रभुं नुगलय् थ्युपिं छुं बल्लाःपिं मनूत नं व नापं तुं वन।

27 तर इपिं मध्ये लुच्चात नं दु अले इमिसं धाल, “थ्व मनूखं झीत गथे यानाः बचय् याइ?” इमिसं शाऊलयात हेपय् यात अले छुं कोसेलि नं ज्वनाः मवः। अथेसां शाऊलं इमित छुं नं मधासे सुम्क च्वन।

11

शाऊलं अम्मोनीतयूत बुक्कु

1 अम्मोनी जुजु नाहाशं याबेश-गिलादयात हमला यानाः घेरय् यात। याबेशया मनूतयूसं नाहाशयात धाल, “जिपिनापं सन्धि यानादिसँ अले जिपि नं छिकपिनि प्रजा जुइ।”

2 तर नाहाशं इमित लिसः बिल, “छगू हे जक खँय् जिं छिपिनापं सन्धि याये। जिं छिपिं मध्ये फुक्क मनूतयूगु जवय् च्वंगु मिखा लिकयाबी अले थुकिं यानाः फुक्क इस्त्राएलीतयूगु बेइज्जत जुइ।”

3 अले याबेश-गिलादया थकालितयूसं धाल, “इस्त्राएल देयन्यंक खबर यायेत मनूत छवयेत जिमित न्हयन्हू तक बियादिसँ। अनलि सुनानं जिमित ग्वाहालि मयात धाःसा जिपिं छिथाय् वयाः थःपिन्त लःल्हाये।”

4 खबर यायेत वंपिं मनूत शाऊलया गिबाय् वनाः थःगु खबर ब्यबलय् अन च्वंपिं फुक्क मनूत तस्सलं ख्वल।

5 शाऊल धाःसा बुं द्रुहं ज्वनाः वयाच्वंगु खः। अले शाऊलं न्यन, “मनूतयूत छु जुल? छाया फुक्क मनूत ततःसलं ख्वया हयाः च्वंगु?” अले याबेशपाखें खबर बीत वःपिं मनूतयूसं न्यंकूगु खबर फुक्क शाऊलयात धयाबिल।

6 शाऊलं थ्व खँ न्यबलय् परमेश्वरया आत्माया शक्ति वयाके वल अले व तसकं तंम्बल।

7 अले वं छज्वः द्रुहं कयाः कुचा कुचा जुइक पालाः व कुचात कयाः खबर यायेत वःपिं मनूतयूत बियाः इस्त्राएल देयन्यंक थथे धकाः खबर छवत, “सु सु शमूएल व शाऊलया ल्यूल्यु लडाइँ यायेत वइ मखु इमि द्रुहंयात नं थथे हे यायेगु जुइ।” अले मनूतयूसं परमप्रभुया भय काल व इपिं फुक्क छपँ जुयाः पिहां वल।

8 शाऊलं इमित लडाइँ यायेगु निति बेजेकय् मुंकल। अन इस्त्राएलया मनूत स्वंगू लाख व यहदाया स्विद्रुः मनूत वःगु खः।

9 इमिसं खबर यायेत वःपिं मनूतयूत धाल, “याबेश-गिलादया मनूतयूत थथे धा, ‘कन्हय् निभाः छाइबलय् छिमिगु उद्धार जुइ।’ ” याबेश-गिलादया मनूत व खँ न्यनाः तसकं लय्ताल।

10 अले इमिसं अम्मोनी जुजुयात धाल, “कन्हय् जिपिं पिहां वयाः छिथाय् वये अले छितः छु याये मास्ति वः जिमित यानादिसँ।”

11 कन्हय् खुन्हू शाऊलं थः मनूतयूत स्वंगू पुचःयात। सुथ न्हापां इपिं अम्मोनीतयूगु छाउनी दुने दुहां वन अले निभाः छाःबलय् तक अम्मोनीतयूत स्यानाच्वन। अनलि म्वाःपिं निम्ह छथाय् मजुइक फुक्क छ्यालब्याल जुल।

12 अले मनूतयूसं शमूएलयात धाल, “शाऊलं झीत राज्य याये मते धकाः धाःम्ह सु खः? इमित स्यायेत जिमिगु ल्हातय् लःल्हानाब्यु।”

13 तर शाऊलं धाल, “थौं छम्ह नं स्यायेगु जुइ मखु छायाधःसा थौंयागु न्हिइ परमप्रभुं इस्त्राएलीतयूत बचय् यानादी।”

14 अले शमूएलं इमित धाल, “झीपिं फुक्कं गिलगालय् वनेनु अले हाकनं छकः शाऊलयात थः जुजु धकाः घोषणा याये नु।”

15 अथे जुयाः इपिं फुक्क गिलगालय् वनाः परमप्रभुया न्ह्यःने मेलबलि छाल अले परमप्रभुया न्ह्यःने शाऊलयात जुजु घोषणा यात। शाऊल व फुक्क इस्त्राएलीतयूसं खुशी जुयाः तःधंगु नखः हन।

12

शमूएलं इस्त्राएलीतपाखें बिदा काःगु

1 अले शमूएलं इस्त्राएलीतयूत थथे धाल, “जिं छिमिसं धाःगु फुक्कं खँ न्यना अले छिमिगु निति जुजु नं ल्यया।

2 आः व हे जुजु छिमि नायः जूगु दु। जि धाःसा बुरा जुयाः जिगु सँ तयुसे च्वने धुंकल। जिमि कायपिं नं छिपिनापं हे दु। जि ला ल्याय्म्हबलय्निसें थौं तक हे छिमि नायः जुया वयाच्वनागु खः।

3 जि थन हे दु। छिमि सुयां जिगु विरोधय् छुं धाये मास्ति वःसा थन परमप्रभु व वयकलं ल्ययादीम्ह जुजुया न्ह्यःने हे धा। जिं सुयागुं द्रुहं कयागु दु ला? जिं सुयागुं गधा कयागु दु ला? जिं सुयातं ध्वंलानागु दु ला? जिं सुयागुं दोष सुचुका घुस नयागु दु ला? जितः धा, जिं वयात पलेसा पुलाबी।”

4 इमिसं लिसः बिल, “छिं जिमित ध्वंलाःगु मदु। छिं जिमित क्वत्यलादीगु मदु। छिं सुं मनूपाखें छुं कयादीगु मदु।”

5 अले शमूएलं इमित धाल, “छिकपिन्सं जिगु ल्हातय् छुं दोष खंगु मदु धकाः परमप्रभु व वयकलं अभिषेक यानादीम्ह जुजु थौं साक्षी दु।”

अले इमिसं लिसः बिल, “खः, परमप्रभु हे साक्षी खः।”

6 शमूएलं मनूतयूत धाल, “मोशा व हारूनयात ल्ययादीम्ह अले छिमि पुर्खातयूत मिश्र देशं पितः हयादीम्ह परमप्रभु हे खः।

7 आः थन हे दनाच्वँ, छायाधःसा परमप्रभुया न्ह्यःने जिं छिमित पाः याये, अले छिमिगु निति व छिमि पुर्खातयूगु निति वयकलं यानादीगु फुक्क धार्मिकताया ज्याया बारे कने।

- 8 “याकूब मिश्र देश्य वने धुंकाः इमिसं ग्वाहालिया नितिं परमप्रभुयात प्रार्थना यात। अथे हे वयक्कलं मोशा व हासूनयात मिश्र देश्य छवयाः छिमि पुर्खातयत् अनं पित हयादिल अले थ्व थासय् तयादिल।
- 9 “तर इमिसं परमप्रभु थः परमेश्वरयात ल्वमंकल। अथे जुयाः वयक्कलं इमित त्वःताः हासोरया सेनापति सीसरा, पलिशतीत व मोआबया जुजुपिनिगु ल्हातय् लःल्हानादिल, अले इमिसं इस्त्राएलीतयगु विरोधय् लडाइँ यात।
- 10 अले इमिसं ग्वाहालिया नितिं तःसलं परमप्रभुयात थथे धाल, जिमिसं पाप यानागु दु छाय्धाःसा जिपि छि परमप्रभुपाखें फहिलाः बाल व अशतोरैत मूर्तितयगु पुजा यानागु खः। तर जिमित जिमि शत्रुतपाखें बचय् यानादिसँ। अले जिमिसं छिगु हे सेवा याये।
- 11 अले परमप्रभुं यस्ब-बाल, बाराक, यिप्ता व जि शमूएलयात छिमि प्यखेरं च्वंपि शत्रुतपाखें छिमित छुत्कारा बीत छवयाहयादिल। अनंलि छिपिं याउंक च्वन।
- 12 “अनंलि अम्मोनीतय् जुजु नाहाश छिमित हमला यायेत वयाच्वंगु छिमिसं खंबलय् परमप्रभु छिमि परमेश्वर हे छिमि जुजु जुयादीगु जूसां छिमिसं जितः धाल, ‘मखु, जिमित शासन यायेत छम्ह जुजु माल।’
- 13 छिमिसं हे ल्यःम्ह जुजु थन दु। छिमिसं वयात फ्वन अले परमप्रभुं हे वयात जुजु ल्ययादिल।
- 14 छिपिं व छिमि जुजु परमप्रभु थः परमेश्वरया भक्ति यानाः वयक्कःयागु सेवा यात, वयक्कःया आज्ञा मानय् यात अले वयक्कया आज्ञाया विरोध मयात धाःसा फुक्क खँय् छिमिगु भिं हे जुइ।
- 15 तर छिमिसं परमप्रभुया वचन मानय् मयात अले वयक्कःया विरोध यानाः आज्ञा मानय् मयात धाःसा परमप्रभुं छिमि पुर्खातयगु विरोधय् ल्हाः ल्हंगु थें छिमिगु विरोधय् नं ल्हाः ल्हनादी।
- 16 “अथे जुयाः छिपिं गन दु अन हे देँ, अले परमप्रभुं छिमिगु न्ह्यःने यानादीत्यंगु अजू चायापुगु ज्या यात स्व।
- 17 आः छ्व लयेगु ई खः मखु ला? जिं परमप्रभुयाके इनाप याये, अले वयक्कलं नँ न्यासः व वा वयक्कादी। थथे जुइबलय् छिमिसं परमप्रभुयाके जुजु फ्वनाः वयक्कःया विरोधय् गुलि तःधंगु पाप याःगु दु धकाः सीका काइ।”
- 18 अथे जुयाः शमूएलं परमप्रभुयात इनाप यात, अले उखुन्हु हे परमप्रभुं नँ न्याःगु सः व वा वयक्कादिल। अनंलि फुक्क मनुत परमप्रभु व शमूएल खनाः तसकं ग्यात।
- 19 अले फुक्क मनुतयसं शमूएलयात धाल, “जिपिं सीगुपाखें बचय् जुइमा धकाः परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरयाके जिपिं छिकपिनि दासतयगु नितिं प्रार्थना यानादिसँ। छाय्धाःसा जिमिसं थःपिनिगु नितिं जुजु फ्वनाः अझ अप्वः पाप यानागु दु।”
- 20 अले शमूएलं फुक्क मनुतयत् धाल, “ग्याये मते,” छिपिं थथे मभिगु ज्यायागु जूसां परमप्रभुपाखें फःहिलावने मते। तर थःगु दुनुगलंनिसें परमप्रभुया सेवा या।
- 21 ज्यालगय् मजूपिं घःतय् ल्यू वने मते। इमिसं न त ग्वाहालि याये फइ न बचय् याये फइ छाय्धाःसा इपिं ज्यालगय् मजूपिं खः।
- 22 थःगु तःधंगु नांया कारणं परमप्रभुं छिमित त्वःतादी मखु, छाय्धाःसा वयक्कलं छिमित थः प्रजा यायेगु क्वःछिनादीगु दु।
- 23 जिगु लागि धाःसा, छिमिगु नितिं प्रार्थना यायेगु त्वःताः परमप्रभुया न्ह्यःने पाप यायेगु न्हि जिपाखें तापाक हे जुइमा। छु यायेगु पाय्छि जू अले छु यायेगु भिं व जिं छिमित स्यनेकने याये।
- 24 परमप्रभुया भय का अले विश्वास यायेबहःपिं जुयाः वयक्कःया सेवा या। छिमिगु नितिं वयक्कलं यानादीगु तःधंगु ज्याया बारे बिचाः या।
- 25 छुं जुयाः छिमिसं मभिंगु ज्या याना तुं च्वन धाःसा छिपिं व छिमि जुजु नाश जुइमाली।

13

शाऊलं पलिशतीतयनाप लडाइँ याःगु

- 1 शाऊल जुजु जूबलय् स्विदेँ दुम्ह खः। वं इस्त्राएलय् पिइनिदेँ राज्य यात।
- 2 शाऊलं स्वद्वः मनुत ल्यल अले थःनापं मिकमाशय् व बेथेलया पहाडया देश्य निद्रः तल अले थःकाय् जोनाथननापं बेन्यामीन कुलया इलाका दुने गिबाय् द्वःछि छवत। अले ल्यंदुपिं मनुतयत् धाःसा वं छें तुं लित छवयाबिल।
- 3 जोनाथनं गेबाय् च्वंगु पलिशतीतयगु छाउनी हमला यात। थुकिया खबर पलिशतीतयगु दथुइ थ्यन। अले शाऊलं “फुक्क हिब्रूत न्यँ” धकाः देयन्यंक तुरही पुइकल।
- 4 अले शाऊलं पलिशतीतयगु छाउनीइ हमला यात व पलिशतीतयसं इस्त्राएलीतयत् तसकं मयकल धयागु खँ फुक्क इस्त्राएलीतयसं न्यन। अथे जुयाः वयागु इनाप न्यनाः इपिं गिलगालय् शाऊलयाथाय् मुंवल।
- 5 अले पलिशतीत इस्त्राएलीतनापं लडाइँ यायेत छथाय् मुन। इमिके स्वद्वः रथ व खुद्वः रथ चले याइपि व समुद्रया सिथय्या फि ति हे अल्याख न्यासि वनीपिं सिपाइँत दु। इपिं थाहां वनाः बेथ-आवनया पुर्बय् मिकमाशय् छाउनी तल।
- 6 इस्त्राएलीत तसकं संकष्टय् लात, छाय्धाःसा इपिं शत्रुतपाखें आपतय् लाःगु खः। अथे जुयाः इपिं गुफाय् झालय् व लःकुथिइ, ल्वहं कापिचाय् व तुथिइ सुचुवन।
- 7 गुलि गुलि हिब्रूत यर्दन खुसि पुलाः गाद व गिलादया जिल्लाय् तक नं बिस्सुं वन। शाऊल धाःसा गिलगालय् हे च्वनाच्वन व वया ल्यूल्यू वःपिं फुक्क मनुत ग्यानाः तसकं खात।

शाऊलं आज्ञा मानय् मयाःगु व शमूएलं ब्वःब्युगु

- 8 शमूएलं धाःकथं शाऊल न्हयन्हु तक पिपाचवनाचवन तर शमूएल गिलगालय मवः। अले वया मनूतयसं शाऊलयात त्वःताहल।
- 9 अथे जुयाः शाऊलं धाल, “होमबलि व मेलबलित जिथाय् हजि।” अले वं होमबलि छाल।
- 10 शाऊलं होमबलि नकतिनि छाये सिधयकूबलय् शमूएल वल अले शाऊल वयात नाप लानाः लसकुस यायेत वन।
- 11 शमूएलं धाल, “थ्व छिसं छु यानादियागु?” शाऊलं लिसः बिल,
“मनूत जितः त्वःताः बिस्सुं वंगु जिं खना अले छिसं क्वछ्युगु इलय् छि नं झाया मदी। पलिशतीत धाःसा मिकमाशय् मुनेगु शुरु यात।
- 12 जिं थथे बिचाः याना की ‘पलिशतीतयसं जितः गिलगालय हमला यायेत वइ अले जिं ग्वाहालिया नितिं परमप्रभुयाके बिन्ति नं यानागु मदु।’
अथे जुयाः जिं होमबलि छाये हे माः धकाः मतिइ तयाः थथे यानागु खः।”
- 13 शमूएलं शाऊलयात धाल, “छिसं मूर्खं ज्या यानादिल। परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरं छितः बियादीगु आज्ञाकथं छिसं यानामदी। छिसं मानय् याःगु जूसा वयकलं छिगु राज्य इस्राएलय् सदांया नितिं ल्ययादी।
- 14 तर आः छिगु राज्य सदांया नितिं जुइ मखु। परमप्रभुं थःगु मन नाप मिलय् जूमह छमह मनू मालादीगु दु। अले वयात हे इस्राएलीतय् नायः ल्ययादीगु दु, छायाधाःसा छिसं परमप्रभुया आज्ञा मानय् मया।”
- 15 अनंलि शमूएल गिलगाल त्वःताः बेन्यामीनया गिबापाखे वन। अले शाऊलं थःनापं दुपि मनूत ल्याः खात। इपिं खुसः ति जक दु।
- ल्लाभः मदुपि इस्राएलीत
- 16 शाऊल, वया काय् जोनाथन व व नापं दुपि मनूत बेन्यामीनया गिबाय् चवन। पलिशतीतयसं धाःसा मिकमाशय् पाल ग्वल।
- 17 पलिशतीतयगु पालं लुतय् याइपिं स्वंगू पुचः वल। छगू पुचः शूआलया जिल्लाय् दुगु ओप्रापाखे वन।
- 18 मेगु पुचः बेथ-होरोनपाखे वन। अले स्वंगू पुचः मरूमूमिया लिक्क लाःगु सबोईमया ब्यासिया चवय् सिमानापाखे वन।
- 19 उगु इलय् इस्राएल न्यंक गन नं नैकःमि मदु, छायाधाःसा पलिशतीतयसं हिल्लूतयगु तरवार व भाला मदय्केगु क्वःछिनातःगु खः।
- 20 इस्राएलीतय् थथःगु कु, त्वःकू, पा व ईचा नं पलिशतीतयथाय् पाँय् तय्केत वनेमाः।
- 21 छपु कु व त्वःकू पाँय् तयेगु ज्याला निगू वहःया कुचा, अले द्रहं ख्यायेगु क्वाकेचा मिलय् यायेगु व पा पाँय् तयेगु ज्याला छगू शेकेल वहःया स्वब्वय् छब्व* खः।
- 22 अथे जुयाः लडाईं शुरु जूबलय् शाऊल व जोनाथनया ल्यूल्यू वःपिं मनूतय्के तरवार व भाला मदु। शाऊल व जोनाथनयाके जक दु।
- 23 उबलय् मिकमाशया भन्ज्याङ् रक्षा यायेत पलिशतीतयसं छपुचः सिपाइँत छवयाहल।

14

जोनाथनं साहस मत्वःतुसे याःगु ज्या

- 1 छन्हू शाऊलया काय् जोनाथनं थःगु ल्लाभः ज्वनीम्ह ल्याय्म्हम्ह मनूयात धाल, “वा, झीपि उखेपाखेया डाँडाय् च्वंगु पलिशतीतयगु छाउनी वनेनु।” तर थ्व खँ वं थः बौयात मथाः।
- 2 उबलय् शाऊलं गिबाया लिक्कसं च्वंगु मिग्रोनय् धालेमाया तःलय् थःगु पाल ग्वयाः च्वनाच्वंगु खः। व नापं खुसः मनूत दु।
- 3 उपिं मध्ये ईकाबोदया किजा अहीतूबया काय् अहियाह पुजाहारीया भिंगु सूती कापःया वसः फिनातःम्ह खः। अहीतूब पीनहासया काय् अले शीलौय् च्वंम्ह परमप्रभुया पुजाहारी एलीया छय् खः। अले जोनाथन वंगु मनूतयसं मसिल।
- 4 पहाडया दथुइ, गुगु लँपु जुयाः जोनाथन पलिशतीतयगु छाउनी वनेमाःगु खः, अन बोसेस व सेनेह नांयागु निगू च्वामुगु पहाड दु।
- 5 उपिं छगू मिकमाशया उत्तरपाखे व मेगु गेबाया दच्छिनपाखे दु।
- 6 जोनाथनं ल्लाभः ज्वनीम्हयसित धाल, “वा, झीपि परमेश्वरयात मानय् मयाइपिं उपिं म्हय् चिं मतःपिनिगु छाउनी स्वःवनेनु। परमप्रभुं झीत ग्वाहालि यानादी। झीपिं यक्व दयेमा वा म्हो जुइमा झीत बचय् यायेगुपाखे वयकःयात सुनानं पने फइ मखु।”
- 7 वं धाल, “छितः छु यायेगु पाय्छि जू व हे यानादिसँ। छिं यानादीगु फुक्क खँय् जिं छितः दुनुगलनिसें ग्वाहालि याये।”
- 8 जोनाथनं लिसः बिल, “ठीक जू! झीपि उखेपाखे वनेनु अले इमिसं झीत खनेमा।
- 9 छुं जुयाः इमिसं ‘जिपिं मवतले छिपिं अन हे च्वनाच्वँ’ धकाः धाल धाःसा झीपिं अन च्वनाच्वनागु हे थासय् च्वने, इमिथाय् वने मखु।
- 10 तर इमिसं ‘जिमिथाय् थाहां वा’ धकाः धाल धाःसा झीपिं थाहां वने छायाधाःसा परमप्रभुं इमित झीगु ल्हातय् लःल्हानादीगु दु धयागु व झीगु नितिं छगू चिं जुइ।”
- 11 अथे जुयाः इपिं पलिशतीतयगु छाउनीइ खनेदय्क वन। अले पलिशतीतयसं धाल, “स्वसा, हिल्लूत थः सुचुला च्वंगु प्वालं पिहां वयाच्वंगु दु।”
- 12 अले इमिसं जोनाथन व वया ल्लाभः ज्वनीम्ह मनूयात तःसलं हालाः थथे धाल, “छिपिं थन याकनं थाहां वा। जिमिसं छिमित छुं खँ स्यने माःगु दु।”
- अथे जुयाः जोनाथनं थःगु ल्लाभः ज्वनीम्हयसित धाल, “जिगु ल्यूल्यू वा, परमप्रभुं इमित इस्राएलीतयगु ल्हातय् लःल्हानादीगु दु।”

* 13:21 १३:२१ छगू शेकेल वहःया स्वब्वय् छब्व थथे धयागु ४ ग्राम ति खः

13 जोनाथन लहाः तुति च्याः च्वय थाहां वन, अले वया ल्वाभः ज्वनीम्ह मनू नं वया ल्यूल्यू वन। जोनाथनं पलिशतीतयत् हमला यात अले वया ल्यूल्यू वयाच्वंम्ह ल्वाभः ज्वनीम्ह मनुखं इमित स्यात।

14 जोनाथन व वया ल्वाभः ज्वनीम्ह पेपी जग्गाय् न्हापां याःगु हमलाय् इमि निइम्ह मनूतयत् स्यात।

इस्त्राएलीतयसं पलिशतीतयत् त्याकूगु

15 अनलि छाउनी व लडाईं जूगु थासय् च्वंपि फुक्क सेनात तसकं ग्यात। छाउनीइ दुपि सिपाईत व आकाझाकां हमला याइपि सिपाईत तसकं ग्यानाः खात। पृथ्वी सन अले इपि परमेश्वर खनाः तसकं ग्यात।

16 बेन्यामीनया लागाय् गिबाय् पिवाः च्वनाच्वंपि शाऊलया मनूतयसं पलिशतीत ग्यानाः उखेंथुखें बिस्यु वनाच्वंगु खन।

17 अले शाऊलं सु सु सिपाईं मद्दु धकाः सीकेत थः मनूतयत् सिपाईत ल्याःखायत् धाल, अले जोनाथन व वया ल्वाभः ज्वनीम्ह अन मद्दुगु सीकल।

18 शाऊलं अहियाहयात धाल, “परमेश्वरया सनू थन हजि।” (उबलय् सनू इस्त्राएलीतनापं हे यंकाच्वंगु खः।)

19 शाऊल पुजाहारी नापं खें ल्हाना च्वंबलय् पलिशतीतयगु छाउनीइ इन ततःसलं खलबल जुल। अथे जुयाः शाऊलं पुजाहारीयात धाल, “परमप्रभुलिसे सल्लाह कयाच्वनीगु ई मद्दु।”

20 अनलि शाऊल व वया फुक्क सिपाईत पलिशतीतलिसें ल्वायेत वन। पलिशतीत धाःसा अलमलय् जुयाः तरवारं पाला थःथवय हे ल्वानाच्वन।

21 गुलिखय् हिब्रूत, गुम्ह पलिशतीतयसं इमिगु छाउनी यंकूगु खः। इपि हाकनं पलिशतीतयत् त्वःताः शाऊल व जोनाथननापं दुपि इस्त्राएलीतनापं मिलय् ज्वल।

22 एफ्राइमया पहाडी देशय् सुलाच्वंपि इस्त्राएलीतयसं पलिशतीत बिस्यु वंगु खबर सिल, इपि नं मिलय् जुयाः पलिशतीतयत् लित्तुलिनाः यंकल।

23 उखुन्हु परमप्रभुं इस्त्राएलयात बचय् यानादिल अले लडाईं बेथ-आवनया पारि तक न्यनावन।

जोनाथनं कस्ति नःगु

24 उखुन्हु इस्त्राएलीत तसकं त्यानु चाल, छाय्धाःसा शाऊलं मनूतयत् थथे धकाः पाफयकातःगु खः, “जि जिमि शत्रुतयत् ब्वलामकातले सुनां सन्ध्या ई जुइ न्ह्यः छुं नसा नइ व मनुखं सराः फयेमा।” अथे जुयाः सुनानं नसाया सवाः तक नं मकाः।

25 इपि फुक्क मनूत छगू जंगल दुगु थासय् वल अन न्हाथासं हे कस्ति दुगु जुयाच्वन।

26 मनूत जंगलय् दुने दुहां वनेवं इमिसं हाप्वलं पिहां वयाच्वंगु खंकल, अथेसां शाऊलनापं पाफःगु खं लुमंकाः ग्यानाः सुनानं कस्ति कयाः मनः।

27 तर थः बौनं मनूतयत् पाफयकूगु खें जोनाथनं ताःगु हे मद्दु। वयाके दुगु कथि च्वकां हा प्वलय् सुयाबिल। अले वं थःगु लहाः ल्हनाः म्हुतुइ यंकाः नल। अनलि वया म्हय् बल वःगु वं सीकल।

28 अले छम्ह सिपाईं वयाः वयात धाल, “छिमि बौनं सिपाईतयत् पाफयकाः थथे धयादीगु दु, ‘थौं खुन्हु नसा नःम्ह मनूयात सराः लायेमाः।’ अथे जुयाः मनूत तसकं नयेपित्याकाः कमजोर जुयाच्वंगु दु।”

29 जोनाथनं धाल, “जिमि बौनं देय्या नितिं हानि यानादीगु दु। स्व, जि थ्व कस्ति नये धुंकाः बल वःगु दु।

30 शत्रुतपाखें थौं लुतय् याना हयागु नसा नये दःसा गुलि बांलाइगु खः। अले गुलि अप्वः पलिशतीतयत् स्याये फइगु खः छकः बिचाः यानादिसँ।”

31 उखुन्हु इमिसं पलिशतीतयत् मिकमाशनिसें अय्यालोन तक हे हमला यात। अले इपि नयेपित्यानाः तसकं कमजोर जुल।

32 इमिसं हथासं सामानत लुतय् यात अले फै, सा द्रुहं कयाः ख्यलय् हे स्यानाः हि* नापं नल।

33 “मनूतयसं ला हिनापं नयाः परमप्रभुया विरोधय् पापयात” धकाः सुं वयाः शाऊलयात धाःवल।

शाऊलं धाल, “छिपि सकसिनं बाचा त्वाःथूगु दु।” “अथे जुयाः छग्वः तग्वःगु ल्वहं ग्वारातुइकाः थन जिथाय् हजि।”

34 अले शाऊलं धाल, “मनूतयगु दथुइ वनाः धा, ‘छिपि सकसिनं थथःगु फै व सा द्रुहं थन जिथाय् हजि अले उपि स्यानाः न। थथे ला नयेबलय् छिमिसं हिनापं नयाः परमप्रभुया विरोधय् पाप याये मते।”

अथे जुयाः बहनी जुइ धुंकाः फुक्क मनूत थथःम्हं द्रुहं स्यानाहल अले अन हेस्यात।

35 अनलि शाऊलं परमप्रभुया नितिं थःगु वेदी दयकल। शाऊलं थ्व वेदी परमप्रभुया नितिं दयकूगु दकलय् न्हापांगु वेदी खः।

36 शाऊलं धाल, “झीपि थौं चान्हय् क्वहां वनाः पलिशतीतयत् हमला याः वनेनु। सुथया खिउं खिउं धाःबलय् तक हे इमित लुतय् यायेनु। इमि छम्ह नं मनूतयत् ल्यंकातये मखु।”

मनूतयसं लिसः बिल, “छितः छु यायेगु बांलाः व हे यानादिसँ।”

तर पुजाहारी धाल, “दकलय् न्हापां झीसं परमेश्वरयाके सल्लाह कायेनु।”

37 अथे जुयाः शाऊलं परमप्रभुयाके न्यन, “छु जि पलिशतीतयत् हमला यायेत वने ला? छु छिसं इमित इस्त्राएलीतयगु ल्हातय् लःल्हानादियागु मखु ला?” तर उखुन्हु परमेश्वरं वयात छुं हे लिसः बियामदी।

38 अथे जुयाः वं धाल, “फुक्क मनूतय् नायःत न्ह्यःने वा अले थौं छु पाप जूगु दु सिइकेनु।

* 14:32 १४:३२ हिया बारे स्वयादिसँ उत १:४; लेवी ७:२६,२७; १७:१०-१४; १९:२६; व्य १२:१६,२३; १५:२३

39 धात्थें इस्राएलयात उद्धार यानादीम्ह परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, जिमि काय् जोनाथनं हे पाप याःगु दुसा वयात स्यायेगु जुड।” तर सुनानं छसः नं नमवा।

40 अनंलि शाऊलं फुक्क इस्राएलीतयत् धाल, “छपि सकलें छथाय् च्वँ, अले जि व जिमि काय् जोनाथन छथाय् च्वने।”

अले मनूतयसं धाल, “छितः छु यायेगु पाय्छि जू व हे यानादिसँ।”

41 अथे जुयाः शाऊलं परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरयात थुकथं प्रार्थना यात, “थौं छिसं थः दासयात छाय् लिसः बियामदियागु? परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वर, सु दोषी खः सु दोषी मखु व जिमित क्यनादिसँ। छु जुयाः थ्व दोपं जि व जिमि काय् जोनाथनयागु हे खः धयागु जूसा, हे परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वर चिष्टा तयेबलय् इमिगु भागय् ‘ऊरीम’ लायेमा। छु जुयाः थ्व दोष इस्राएलतयगु खः धयागु जूसा इमित ‘तुम्मीम’ लायेमाः।†” मनूतपाखें जोनाथन व शाऊलयात चिष्टां अलग तयाबिल।*

42 अनंलि शाऊलं धाल, “जि व जिमि काय् जोनाथनया दथुइ चिष्टा ति। अले चिष्टा जोनाथनया नामय् लात।”

43 शाऊलं जोनाथनयाके न्यन, “छं छु पाप यानागु दु? जितः धा।”

जोनाथनं धाल, “जिं थःगु कथि च्वकाय्यागु भतिचा कस्ति जक नयागु खः। छु अथेसा जि सी माल ला?”

44 शाऊलं धाल, “जोनाथन, छ मसित धाःसा परमेश्वरं जितः पक्का कडा सजॉय बियादीमा।”

45 तर मनूतयसं शाऊलयात धाल, “छु जोनाथनयात स्यायेगु ला? थथे ला जुड हे फड मखु! व हे जोनाथन गुम्हयसिनं फुक्क इस्राएलीतयगु निरिति थुलि तःधंगु विजय यानादिल, व सीगु ला? धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, वयागु छपु नं सँ बँय् कुतुं वनी मखु, छाय्धाःसा थौं वं हे परमेश्वरया व्वाहालि ज्या याःगु दु।” थुकथं मनूतयसं जोनाथनयात सीगुपाखें बचय् यात।

46 अनंलि शाऊलं पलिशतीतयत् ल्यू वनीगु त्वःतल अले पलिशतीत थथःगु देशय् लिहां वन।

शाऊलया शासन व परिवार

47 शाऊलं इस्राएलय् शासन यानाच्चंबलय् वं प्यखेरं च्वंपि शत्रुतनापं लडाइँ यात। वं मोआबीत, अम्मोनीत, एदोमीत, सोबाया जुजुपि व पलिशतीतनापं लडाइँ यात। गन गन वं लडाइँ यात अन अन वं इमित बुकल।

48 वं अमालेकीतयत् नं त्याकल। थथे आकाझाकां हमला याइपि सिपाइँतपाखें इस्राएलीतयत् बचय् यानाः वं तःधंगु साहस दुगु ज्या यात।

49 शाऊलया काय्पि – जोनाथन, यिश्वी व मल्कीशूअ खः। वया तःधिकःम्ह म्हायया नां मेराब व कान्छिम्ह म्हायया नां मीकल खः।

50 वया कलाः धाःसा अहीमासया म्हाय्य अहीनोम खः। अले वया सेनापति वया कका नेरया काय् अबनेर खः।

51 शाऊलया बौ कीश व अबनेरया बौ नेर अबीएलया काय्पि खः।

52 शाऊलं थःगु जिवंकाछि पलिशतीतनापं लडाइँ याये माल। अथे जुयाः सु सु बल्लाः अले साहस यायेफु इमित हे थःगु ज्याया निरिति सेनापति ल्ययादिल।

15

परमेश्वरं शाऊलयात त्वःतादीगु

1 शमूएलं शाऊलयात धाल, “परमप्रभुं छितः इस्राएलया जुजु अभिषेक या हूँ धकाः जितः छवयाहःगु खः। आः परमप्रभुया वचन ध्यान बियाः न्यनादिसँ।

2 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, ‘इस्राएलीत मिश्र देशं पिहां वःबलय् अमालेकीतयसं इमित हमला याःगुलि जिं इमित सजॉय बी।

3 आः छिं अमालेकीतयत् हमला या हूँ अले इमिके दुगु फुक्क छुं नं ल्यंमदयकः भज्यंक नाश यानाब्यु। इमि फुक्क मनूत, मिसात, ल्यायम्ह ल्यासेपिं, मचात, दुरु त्वंपि मचात, सा द्रहं, फै-च्वलय्, ऊँट व गधा फुक्कं नाश या।”

4 अथे जुयाः शाऊलं सिपाइँतयत् सःताः तेलैमय् मुंकल। अन निगू लाख सिपाइँत व झिद्रः यहदाया मनूत दु।

5 शाऊल थः सिपाइँतनापं अमालेकया शहरय् वन अले अन चिब्यागु खौंचय् ल्वायेत पियाच्वनाच्वन।

6 शाऊलं केनीतयत् धाल, “छिपिं अमालेकीतय् थासं त्वःता हूँ, मखुसा छिपिं नं इपि नापंतुं नाश जुड, छाय्धाःसा इस्राएलीत मिश्र देशं पिहां वःबलय् छिमिसं दयामाया याःगु खः।” अथे जुयाः केनीतयसं अमालेकीतयत् त्वःतावन।

7 अनंलि शाऊलं अमालेकीतयत् हवीलानिसें मिश्रया पुर्बया लागाय् च्वंगु शूर तक हे हमला यात।

8 वं अमालेकीतय् जुजु अगागया फुक्क मनूतयत् तरवारं भज्यंक नाश यानाः अगाग जुजुयात धाःसा मस्यासे ज्वन।

9 तर शाऊल व वया सिपाइँतयसं अगाग जुजुयात बचय् यात अले वया बांबांलाःपिं फै व सा द्रहं, ल्हपि साचा व भ्याःचा, गुलिखय् भिंगु भिंगु खँत धाःसा नाश मयासें तया तल। तर ज्याख्यलय् मजूगु व मू मवंगु फुक्क भज्यंक नाश यानाछवल।

10 परमप्रभुया वचन शमूएलयाथाय् वल,

11 “शाऊलयात जुजु यानाः जि तसकं पस्ताय् चाःगु दु, छाय्धाःसा व जिपाखें तापाक वंगु दु, अले वं जिगु आज्ञा मानय् याःगु नं मदु।” शमूएलयात छु धाये छु धाये जुल, अले वं चच्छि ख्वयाः परमप्रभुयात बिनति यात।

† 14:41 १४:४१ ऊरीम व तुम्मीम थुपि परमेश्वरया इच्छाकथं खँ क्वछित छयलिगु पवित्र ल्वहंत खः। * 14:41 १४:४१ प्रस २८:३०; गन्ती २७:२१; १ शमू १७:२१; १ शमू २८:६; एज २:६३

12 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां हे व शाऊलयात नापलायेत वन। तर “शाऊल कर्मेल डॉडाय वना: अन लुमन्तिया चिंकथं थःगु हनाबनाया निरिति छगू सालिक दयका: अन गिलगालय् क्वहां वयाच्चन” धका: वयात न्यंकल।

13 अन हे वं शाऊलयात नापलाकल अले शाऊलं वयात थथे धका: हनाबना यात, “परमप्रभुं छित: आशिष बियादीमा! जिं परमप्रभुया वचन मानय् यानागु दु।”

14 तर शमूएलं धाल, “अथे जूसा फैतयगु स: व सा द्रहंतयगु स: जिगु न्हायपनय् गथे ताये दगु?”

15 शाऊलं लिस: बिल, “सिपाइँतयसं उरिं अमालेकीतपाखें कया: हःगु ख:। इमिसं बांबांला:पिं व सेल्लापिं फै व सा-द्रहंत परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरया निरिति बलि छायेत ल्यंकातःगु दु। अले ल्यंदुपिं फुक्कसित जिमिसं भज्यंक नाश यानाबिया।”

16 शमूएलं शाऊलयात धाल, “आसे! वंगु चान्हय् परमप्रभुं जित: छु धयादीगु दु व जिं छित: कने।”

शाऊलं धाल, “धयादिसँ!”

17 शमूएलं धाल, “उगु इलय् छि थःम्हं थःत जि ला छुं नं मखु धका: ताय्कल, तर आ: ला छि इस्राएली कुलतय् नाय: ख:। अले परमप्रभुं हे छित: जुजु अभिषेक यानादिल।

18 परमप्रभुं छित: इपिं दुष्ट जाति अमालेकीतयत् भज्यंक नाश या धका: कडा आज्ञा बिया: छवयाहयादीगु ख:। इपिं फुक्क नाश मजुतले छिं इमित हमला यानातुं च्वनेमा:गु ख:।

19 तर छिसं छाय् परमप्रभुया आज्ञा पालन मयानागु? छिं छाय् लुतय् यानाहःगु सामान कयागु? अले छाय् छिं परमप्रभुया न्ह्यःने छु मभिंगु ख: व हे यानागु?”

20 शाऊलं शमूएलयात लिस: बिल, “तर जिं ला परमप्रभुया आज्ञा पालन यानागु दु। परमप्रभुं धयादीगु थासय् जि वनागु दु अले अमालेकीतय् जुजु अगागयात ज्वना: हयागु दु। तर इपिं मध्ये ल्यंदुपिन्त धा:सा भज्यंक नाश यानाबियागु दु।

21 लुतय् याना: हःगु सामान मध्ये सिपाइँतयसं देछायमा:गु भिंपिं फै व सा-द्रं, अले दकलय् भिंगु भिंगु मालताल धा:सा गिलगालय् परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरया निरिति बलि छायेत तयातःगु दु।”

22 तर शमूएलं धाल,

“परमेश्वरं होमबलि व बलि छायेगु स्वया: अप्व:

परमप्रभु आज्ञा पालन या:गु हे ययका: मदी ला?

आज्ञा पालन बलि छायेगु स्वया: भिं,

अले वयकया वचन पालन यायेगु फैया दा स्वया: भिं।

23 वयक:या आज्ञा मानय् मयायेगु हे तन्त्रमन्त्र यायेगु पाप थें ख:,

अले त:धंछुइगु मूर्ति पुज्यायेगु ति हे मभिंगु ख:।

छिसं परमप्रभुया वचनयात त्वथूगु दु,

अथे जुया: परमप्रभुं नं छित: जुजुया सिंहासनं लिकयादीगु दु।”

24 शाऊलं शमूएलयात धाल, “जिं पापयात हँ! छु जिं परमप्रभुया आज्ञा व छिसं धा:गु खँ मन्यना ला। जि मनूतपाखें ग्याना, अले इमिगु खँ जिं न्यना।

25 जिं छित: इनाप याये, जिगु पाप क्षमा यानादिसँ, जिनापं झासँ, अले जि परमप्रभुया न्ह्यःने क्वछुना: भागियाये।”

26 तर शमूएलं लिस: बिल, “जि छिनापं वने फइ मखु। छिं परमप्रभुया वचनयात क्वह्यंकूगुलि वयकलं नं छित: इस्राएलीतय् जुजु जुइत क्वह्यंम्हं तायकादीगु दु।”

27 अले शमूएल वनेत फहिल तर शाऊलं वयागु गाच्च: ज्वन अले व गुत।

28 शमूएलं वयात धाल, “थौं परमप्रभुं इस्राएलया राज्य छिगु ल्हातं लाका: छि स्वया: भिंम्ह मनूयात बियादीगु दु।

29 परमप्रभु, इस्राएलया गौरव ख:, वयकलं मखुगु खँ ल्हानादी मखु, अले थःगु मन हीकादी मखु। थःगु मन हीकादीत वयक: मनू मखु।”

30 शाऊलं धाल, “जिं पाप यानागु दु। अथे जूसां दया याना: जि प्रजाया थकालित व इस्राएलया न्ह्यःने छक: जकसां जिगु इज्जत तयादिसँ। जिनापं झासँ अले जिं परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरया न्ह्यःने आराधना याये।”

31 अथे जुया: शमूएल शाऊलनापं लिहां वन, अले शाऊलं परमप्रभुया आराधना यात।

32 अनलि शमूएलं धाल, “अमालेकीतय् जुजु अगागयात थन हजि।” अगाग लुक्क जुया: थथे बिचा: यायां वल, “धात्थें हे जित: स्याइ मखुत, जि बचय् जुल।”

33 तर शमूएलं धाल,

“छंगु तरवारं यक्व मिसातयत् मस्त मदुपिं या: थें

छिमि मां नं आ: मस्त मदुम्ह जुइ।”

अनलि शमूएलं अगागयात परमप्रभुया न्ह्यःने गिलगालय् स्यात।

34 अनं लिपा शमूएल रामाय वन, तर शाऊल थःगु छैय् गिबाय वन।

35 शमूएल थः मसीतले हाकनं गुबलें शाऊलयात नापलाः मवन। तर वं शाऊलया निति दुखं च्वना हे च्वन। अनंलि शाऊलयात इस्राएलीतय् जुजु दयकाःगुलि परमप्रभु तसकं पस्ताय् चाल।

16

दाऊदयात जुजु अभिषेक याःगु

1 परमप्रभुं शमूएलयात धयादिल, “छ ग्वःन्हु तक शाऊलया निति दुखं च्वनेगु? जिं वयात इस्राएलया जुजुया थासं लिकाये धुनागु दु। अथे जुयाः छंके दुगु नेकुलिइ जैतनया भतिचा चिकं तयाः ज्वनाः हँ। जिं छन्त बेथलेहेमय् यिशैयाथाय् छ्वयेत्यनागु दु। छायाःसा जिं वया काय्पिं मध्ये छम्हयसित जुजु ल्ययागु दु।”

2 तर शमूएलं धाल, “जिं गथे यानाः सीकेगु? शाऊलं थ्व खँ सिल धाःसा ला जितः वं स्याइ का।”

परमप्रभुं धयादिल, “छम्ह साचा छनापं हे यंकी अले ‘परमप्रभुया निति बलि छायेत वयागु खः’ धकाः धा।

3 अले यिशैयात नं बलि बीबलय् ब्वति कायेत इनाप या, अले छं यायेमाःगु छु खः व जिं छन्त धाये। जिं सुयात क्यने वयात जक छं जिगु निति जुजु अभिषेक या।”

4 अनंलि शमूएलं परमप्रभुं धयादीकथं यात। अले व बेथलेहेमय् वन। अन च्वंपि थकालितय्सं वयात नापलायेत ग्यात। इमिसं न्यनं, “छु छि याउँक झायादिया ला?”

5 शमूएलं धाल, “याउँक हे वया! जिं परमप्रभुया निति बलि छायेत वयागु खः। छिपिं नं थथःपिन्त शुद्ध यानाः बलि छायेत जिनापं वा।” अले वं यिशै व वया काय्पिन्त शुद्ध यानाः बलिया निति इमित सःतल।

6 इपिं अन वल, शमूएलं एलीआबयात खनाः थथे बिचाः यात, “परमप्रभुया न्ह्यःने दंवने फुम्ह अले वय्कलं ल्ययादीम्ह जुजु पक्कां थ्व हे जुइमा।”

7 तर परमप्रभुं शमूएलयात धयादिल, “व तःधिकःम्ह जूसां अले तसकं बांलाःम्ह जूसां वयागु वास्ता याये मते। व जुजु जुइत ल्वःम्ह मखु, छायाःसा मनूतयसं ला ख्वाः स्वयाः बिचाः याइ तर परमप्रभुं नुगः स्वयाः बिचाः यानादी।”

8 अनंलि यिशैनं अबीनादाबयात सःताः शमूएलया न्ह्यःने हल। तर शमूएलं धाल, “मखु, परमप्रभुं वयात नं ल्ययादीगु मखु।”

9 अनंलि यिशैनं शम्मायात हल। तर शमूएलं धाल, “परमप्रभुं थ्वयात नं ल्ययादीगु मखु।”

10 थुकथं यिशैनं थः न्हयम्ह काय्पिन्त शमूएलया न्ह्यःने हल, तर शमूएलं धाल, “परमप्रभुं थुपिं छम्हयसित नं ल्ययादीगु मखु।”

11 अनंलि शमूएलं यिशैयात न्यन, “छु छिकपिनि फुक्कं काय्पिं थुलि हे खः ला?” अले यिशैनं धाल, “कान्छाम्ह छम्ह नं दनि तर व फै ज्वःवनाच्चन।”

शमूएलं यिशैयात धाल, “वयात थन सःताः हजि। व मवतले जिपिं बलि छायेत फेतुइ मखु।”

12 अथे जुयाः यिशैनं मनूत छ्वयाः वयात सःतके छ्वत।

वया न्यता ह्याउँसे च्वं, मिखा तसकं बांलाः अले व हिसि दुम्ह ल्याय्म्हम्ह खः।

परमप्रभुं धयादिल, “थ्व हे खः, थ्वयात अभिषेक या।”

13 शमूएलं नेकुलि चिकं कयाः वया दाजुपिनिगु न्ह्यःने हे वयात अभिषेक यात। उखुन्हुनिसें परमप्रभुया आत्मा दाऊदयाके वल। अनंलि शमूएल दनाः रामाया लँपु जुयाः वन।

दाऊद शाऊलया निति म्ये हालीम्ह व ल्वाभः ज्वनीम्ह जूगु

14 परमप्रभुया आत्मां शाऊलयात त्वःतल, अले परमप्रभुं सास्ती बीगु आत्मा छ्वयाहयाः वयात तच्चकं सह याये मफय्क कसाः यात।

15 शाऊलया च्यःतय्सं वयात धाल, “स्वयादिसँ! परमप्रभुपाखें वःगु सास्ती बीगु आत्मां छितः कसाः यानाच्वंगु दु।

16 जिमि प्रभु, थःगु न्ह्यःने वयाः वीणा थाये फुम्ह च्यःयात मालाः हयेत उजं बियादिसँ। अले परमप्रभुपाखें वःगु व सास्ती बीगु आत्मां छितः कसाः याइबलय् व मनूखं वीणा थाइ अले छितः याउँसे च्वनी।”

17 अथे जुयाः शाऊलं थः च्यःतयत् धाल, “बांलाक थायेसःम्ह छम्ह मनूयात मालाः जिथाय् हजि।”

18 वया च्यःत मध्ये छम्हयसिनं धाल, “बेथलेहेमय् च्वंम्ह यिशैया काय्पिं मध्ये छम्हयसिनं वीणा थाःगु जिं खनागु दु। व साहसी व वीर मनू खः। व खँ ल्हाये सःम्ह व स्वइबलय् बांलाःम्ह खः अले परमप्रभुं नं वनापं दी।”

19 अथे जुयाः शाऊलं दूततयत् थ्व खबर बियाः यिशैयाथाय् छ्वत, “छिकपिनि फैजवाः काय् दाऊदयात जिथाय् छ्वयाहयादिसँ।”

20 अले यिशैनं थःकाय् दाऊदनापं छम्ह च्वलय्चा व मरिया कु क्वबियातःम्ह गधा व छगू छेंगूया म्हिचा जाय्कः दाखमघ शाऊलयाथाय् छ्वल।

21 दाऊद शाऊलयाथाय् थ्यंकः वल अले वं थःगु ज्याय् दुथ्याकल। दाऊदयात शाऊलं तसकं माया यात अले व शाऊलया ल्वाभः ज्वनीम्ह जुल।

22 अथे जुयाः शाऊलं यिशैयाथाय् थथे धकाः खबर छ्वल, “दाऊदयात जिगु सेवा याकेब्यु छायाःसा जि व खनाः तसकं लय्ता।”

23 अले परमप्रभुपाखें व सास्ती बीगु आत्मा शाऊलयाके वक्व पतिकं दाऊदं वीणा कयाः थाइगु। अनंलि शाऊलयात याउँसे च्वनीगु अले व सास्ती बीगु आत्मां त्वःतावनीगु खः।

17

दाऊद व गोल्थत

- 1 पलिशतीतयसं लडाईं यायेत यहदाया सोकोय थः सिपाईतयत् मुंकल। अले इमिसं सोको व आजेकाया दथुइयागु एपेस-दम्मीमय् पाल ग्वल।
- 2 अले शाऊल व इस्राएलीत नं मुनाः एलाहया ब्यासिइ पाल ग्वल। इपि पलिशतीतनापं ल्वायेत इवःलाक च्वन।
- 3 पलिशतीत छगू डॉडाय अले इस्राएलीत मेगु डॉडाय इवलाक च्वन, इमिगु दथुइ छगू ब्यासि दु।
- 4 पलिशतीतयगु पालया दथुं गातय् च्वनीम्ह गोल्थत नांयाम्ह छम्ह दकलय् वीरम्ह सिपाई इस्राएलीतनापं ल्वायेत वल। व स्वंगू मिटर ति तःधिकःम्ह खः।
- 5 वयागु छैनय् कँय्यागु तपुलि दु अले वं खुइगू किलोग्राम दगु कँय्यागु कोट फिनातःगु दु।
- 6 तुतिइ कँय्यागु पाता तयातःगु दु अले वयागु ब्वहलय् कँय्यागु भाला पाछायतःगु दु।
- 7 वयागु भालाया कथि कापः थायेगु तानया कथि थें च्वं। भालाया च्वामुसे च्वका नँयागु खः, व न्हयगू किलोग्राम ति दु। वयागु ढाल क्वबिम्ह न्ह्यः न्ह्यः वन।
- 8 गोल्थत दनाः इस्राएलीतयत् तःसलं धाल, “छिपिं छाया लडाईं यायेत वयागु? छु जि पलिशती मखु ला? अले छु छिपिं शाऊलया च्यःत मखु ला? जिनापं ल्वायेत छिमिसं छम्ह मनु ल्य अले व ल्वायेत जिथाय क्वहां वा।
- 9 छुं जुयाः व याकःचां हे जितः स्यात धाःसा जिपिं छिमि दास जुइ। तर छुं जुयाः जिं वयात स्यात धाःसा छिपिं जिमि दास जुयाः सेवा यायेमाः।”
- 10 अले व पलिशती धाल, “थौंयागु न्हि जि इस्राएलीतयत् क्वह्यंके। आँट दुसा जिनापं ल्वाये फुम्ह छम्ह मनु छवयाहिं। अले झीपिं ल्वाये।”
- 11 शाऊल व इस्राएलीतयसं व पलिशती धाःगु खँ न्येनेवं तसकं ग्यानाः नुगः कुतुवंकल।

दाऊद शाऊलया पालय्

- 12 आः दाऊद यिशै धाःम्ह एप्रातीया काय् खः। व यहदाया बेथलेहेमय् च्वंम्ह खः। यिशैया च्याम्ह काय्पिं दु। शाऊलया इलय् व बःमलाय् धुंक्म्ह व बुरा जुइ धुंक्म्ह खः।
- 13 वया तःधिकःम्ह, माहिलाम्ह, साहिलाम्ह काय्पिं शाऊलनापं लडाईंलय् हे वनाच्वंगु खः। तःधिकःम्ह एलीआब, माहिलाम्ह अबीनादाब व साहिलाम्ह शम्मा खः।
- 14 दाऊद दकलय् चिधिकःम्ह खः। उपिं स्वम्ह दाजुपिं शाऊलया ल्यूल्यु हे वंपिं खः।
- 15 उबलय् शाऊलया छाउनी व बेथलेहेमय् थः बौया फैत स्वयेत वनीगु वयेगु यानाच्वंम्ह खः।
- 16 पिइन्हू तक सुथय् बहनी गोल्थत थःनापं ल्वायेत ख्याच्वः ब्युब्युं इस्राएलीतय् न्ह्यःने दं वयाच्वन।
- 17 छन्हू यिशैनं दाऊदयात धाल, “थ्व झिगू किलोग्राम सियातःगु अन्न व झिपा मरि ज्वनाः याकनं थः दाजुकिजापिनिगु पालय् हुँ।
- 18 थ्व झिक् पुनीर धाःसा कप्तानयात यंकाब्यु। छिमि दाजुपिं छु छु यानाच्वंगु दु स्वयाः वा अले इमि म्हं फु धइगु खँ सीकेत छगू चिं ज्वनाः वा।
- 19 शाऊल जुजु, छिमि दाजुपिं व मेमेपिं फुक्क इस्राएलीत एलाहया बैसीइ पलिशतीतनापं लडाईं यानाच्वंगु दु।”
- 20 दाऊद कन्हय् खुन्हू सुथ न्हापां दनाः फैत मेम्ह मनुयात स्वयाच्वं धकाः धाल, नयेगु नसा ज्वनाः यिशैनं धाथे बिदा जुयाः वन। उबलय् इस्राएलीत पालं पिहां वयाः लडाईंया नितिं ततःसलं हालाः लडाईं यायेगु ख्यलय् वनाच्वंबलय् व अन हे थ्यन।
- 21 इस्राएलीतय् व पलिशतीतय् सिपाईत ल्वायेत थथःगु थासय् इवःलाक दनाच्वंगु जुल।
- 22 सिपाईतय्गु सामान स्वयाच्वंम्हयसित थःम्हं हयागु नसा जिम्मा बियाः ब्वाँय वनाः थः दाजुपिं लडाईं ख्यलय् इवःलाक च्वनाच्वंथाय् वन। अले थः दाजुपिन्त ज्वजलपा धकाः हनाबना यात।
- 23 वं दाजुपिनापं खँ ल्हाना च्वंबलय् गोल्थत न्ह्यःने वयाः न्ह्याबले थें इस्राएलीतयत् ख्याच्वः बिल। दाऊदं थ्व फुक्क खँ ताल।
- 24 गोल्थतयात खनाः इस्राएलीत ग्यानाः बिस्युं वन।
- 25 इमिसं थःथवय् थथे धाल, “वयात स्वसा! व इस्राएलयात ख्याच्वः बीत पिहां वयाच्वंगु दु! वं धाःगु ख्याच्वःयात न्यौं! वयात स्याइम्ह मनुयात शाऊल जुजुं तःधंगु सिरपाः बीगु अले थःम्ह्याययात नं व नापं ब्याहा यानाबी धकाः धाःगु दु। अले वया परिवारं नं कर पुलेमाली मखु।”
- 26 दाऊदं थः लिक्कसं च्वपिं मनुतयके न्यन, “थ्व पलिशतीयात स्याइम्हयसित व इस्राएलीतय्गु थ्व बेइज्जतपाखें बचय् याइम्ह मनुयात छु दइ? म्वाःम्ह परमेश्वरयात मानय् मयाइम्ह म्हाय् चिं मतःम्ह थ्व सु पलिशती खः?”
- 27 गोल्थतयात स्याःम्ह मनुयात गुकथं व्यवहार याइ धकाः मनुतयसं वयात फुक्क खँ धाल।
- 28 दाऊदया तःधिकःम्ह दाजु एलीआब थः किजां अथे मनुतनापं खँ ल्हानाच्वंगु ताल। अले व दाऊदनापं तं पिकयाः धाल, “छ छाया थन क्वहां वयागु? मरुभूमिइ फैत सुयात स्वकाः वयागु? छ घमण्डी व ध्वंलाइम्ह धकाः जिं स्यू। छन्त लडाईं स्वयेगु जक यः!”
- 29 दाऊदं धाल, “मखु, जिं छु यानागु दु धकाः? जिं छगू खँ नं न्येने मज्यु ला?”
- 30 अले हानं मेम्ह मनुपाखे स्वयाः व हे न्ह्यसः न्यन। ग्वकः वं न्यन, वकः हे उथें लिसः दत।
- 31 गुलिखय् मनुतयसं दाऊदं धाःगु खँ न्यन। अले शाऊलयात न्यंकाबिल। अले शाऊलं वयात सःतल।
- 32 दाऊदं शाऊलयात धाल, “महाराज! थ्व पलिशतीतनापं छति नं ग्याये म्वाः। छपिनि दास वनाः व नापं ल्वाःवने।”
- 33 शाऊलं लिसः बिल, “फइ मखु, छ गुकथं व नापं ल्वाये फइ? छ नकतिनिम्ह ल्याय्म्ह मचा तिनि अले व जिंवकाछि ल्वानाः वयाच्वंम्ह खः।”

34 तर दाऊदं शाऊलयात धाल, “स्वयादिसँ, जि छःपिनि दासं थः बौया फैत बिचाः यानाच्चनागु दु, सिंह व भालु वयाः बथानं फै सालाः यंकीबलय्

35 जि इमिगु ल्यूल्यु वनाः वयात हयकयाः वयागु म्हुतुं फैयात त्वःतकाः बचय् याना हयेगु। वं जितः नं ह्ययकाः वःसा जिं वयात नं स्यानाबीगु।

36 छपिनि दासं सिंह व भालू निम्हयसित नं स्याये धुनागु दु। थ्व परमेश्वरयात मानय् मयाइम्ह म्हय् चिं मतःम्ह पलिशतीयात नं अथे हे यानाः स्यानाबी। वं म्वाःम्ह परमेश्वरया सिपाईतयत क्वह्यंकूगु दु।

37 सिंह व भालूपाखें बचय् यानादीम्ह परमप्रभुं थ्व पलिशतीयागु ल्हातं नं जितः बचय् यानादी।”

शाऊलं धाल, “अथे खःसा छ हँ, अले परमप्रभु छनापं दीमा।”

38 अनंलि शाऊलं दाऊदयात थःगु हे गा न्ययकल, नँ पाताया लं फिकाः, कँय्यागु तपुलि छेनय् पुइकल।

39 अले दाऊदं शाऊलया तरवार जँय् चित। अले व न्यासि वनेगु कुतः यात तर वने मफुत छायाःसा वयात व वसः पुनेगु बानी मदु।

अथे जुयाः वं शाऊलयात धाल, “थुपि पुनाः जि वनेमफु छायाःसा थुपि पुनेगु जितः बानी मदु।” अले वं व त्वःतल।

40 अनंलि वं थःगु कथि ल्हनाः खुसिं न्यागः पिचुसे पिचुसे च्वंगु ल्वहं कयाः थःगु म्हिचाय् तल। अले कय्कीगु खिपः ल्हातय् ज्वनाः व पलिशतीनापं ल्वायेत वन।

दाऊदं गोल्यतयात स्याःगु

41 अले व पलिशती थःगु ल्वाभः ज्वनीम्हयसित न्ह्यः न्ह्यः तयाः दाऊदपाखे न्ह्यज्यात।

42 वं दाऊदयात लिकसं बांलाक स्वल, अले दाऊदया न्यता ह्याउँसे च्वंगु अले तसकं बांलाःम्ह ल्याय्म्ह मचायात खनाः वयात तसकं हेपय् यात।

43 वं दाऊदयात धाल, “छु जि खिचा खः ला? कथि च्वनाः जिनापं ल्वाः वयेत!” अले वं थः घःतय्गु नां कयाः दाऊदयात सराः बिल।

44 वं धाल, “का वा, जिं छंगु ला आकाशय् च्वंपिं चखुं व बँय् च्वनिपिं जन्तुतयत् नकेबी।”

45 दाऊदं लिसः बिल, “छ ला जिनापं ल्वायेत तरवार, भाला व च्वामुगु कथि ज्वनावःगु दु, तर जि छनापं ल्वायेत छं क्वह्यंकूम्ह इस्त्राएलया परमेश्वर दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया नामं वयागु दु।

46 थौंयागु दिं परमप्रभुं छन्त जिगु ल्हातय् लःल्हानादीगु दु, अले जिं छन्त स्याना छंगु छ्यं धेनाबी। थौं पलिशतीतय्गु सीम्ह आकाशय् च्वंपिं चखुं व जमिनय् च्वंपिं जन्तुतयत् नकेगु जुइ। अले तिनि इस्त्राएलय् छम्ह परमेश्वर दु धकाः सारा संसारं सीका काइ।

47 अले थन दुपिं सकसिनं सीकी परमप्रभुं नं तरवारं न भालां बचय् यानादी। छायाःसा लडाइँ परमप्रभुयागु हे खः, अले वय्कलं हे छिपिं सकले जिमिगु ल्हातय् लःल्हानादीगु दु।”

48 व पलिशती दाऊदपाखे न्ह्यज्याः वंबलय् दाऊद नं व नापं ल्वायेत याकनं हे न्ह्यज्यानाः ब्वाँय् वन।

49 दाऊदं थःगु म्हिचाय् च्वंगु छग्वः ल्वहं लिकयाः खिपतय् तयाः व पलिशतीया कपालय् कय्काबिल। व ल्वहंचा वयागु कपालय् हे दुहां वन अले गोल्यत क्वपुसां पुयाः बँय् ग्वारात् वन।

50 थुकथं दाऊद थःगु खिपतः व ल्वहंचां यानाः त्यात। थःके तरवार मदुसां नं वं गोल्यतयात कय्काः स्यानाबिल।*

51 अले ब्वाँय् वनाः व पलिशती ग्वारात्गु थासय् वन अले गोल्यतयागु हे तरवार दापं कयाः वयागु छ्यं धेनाबिल।*

पलिशतीतय्सं व तसकं बल्लाःम्ह मन् सीगु खनाः इपिं बिस्सुं वन।

52 अनंलि इस्त्राएल व यहूदाया मनूत तःसलं हा हां इमिगु ल्यूल्यु वन अले इमित गात व एक्रोनया मू ध्वाखाय् तक हे लिनायंकल। शारैमपाखें गात व एक्रोन वनेगु लँय् उखेंथुखें इमिगु सीम्ह जक जुल।

53 इस्त्राएलीतय्सं पलिशतीतयत् लिना यंकाः लिहां वःबलय् इमिगु पाल लुतये यात।

54 दाऊदं गोल्यतया छ्यं ज्वनाः यरुशलेमय् हल, वयागु ल्वाभःत धाःसा थःगु हे पालय् तल।

दाऊदयात शाऊलया न्ह्यःने हःगु

55 शाऊलं दाऊद गोल्यत नापं ल्वायेत वंबलय् थः सेनापति अबनेरयात न्यन, “अबनेर, व ल्याय्म्ह मचा सुया काय् खः?”

अबनेरं धाल, “महाराज! छसपोल सदां म्वानादीमा! जिं मस्यु।”

56 जुजुं धाल, “अथेसा व सुया काय् सीका वा हँ।”

57 दाऊद व गोल्यतयात स्यानाः लिहां वःबलय् अबनेरं वयात शाऊलया न्ह्यःने यंकल। दाऊदं व पलिशतीया छ्यं थःगु ल्हातय् ज्वनातःगु खः।

58 शाऊलं वयात न्यन, “अय् ल्याय्म्ह मचा, छ सुया काय् खः?”

दाऊदं लिसः बिल, “जि छसपोलया दास बेथलेहेमय् च्वंम्ह यिशैया काय् खः।”

18

जोनाथनं दाऊदयात माया याःगु

1 दाऊद शाऊलनापं खँल्हाबल्हा यायेधुंकाः जोनाथन दाऊदनापं आत्माय् मिलय् जुल अले वं दाऊदयात थःत थें हे माया यात।

- 2 उखुन्हुनिसें शाऊलं दाऊदयात थःनापं हे तल अले थः बौया छें लिहां वने मबिल।
 3 जोनाथनं दाऊदयात थःत थें हे मायायाःगुलि जोनाथनं दाऊदनापं छगू बाचा चित।
 4 जोनाथनं थःमहं न्ययातःगु गा व फिनातःगु युवराजया तपाःलं त्वयाः थःगु तरवार, धनु व पेटीनापं दाऊदयात बिल।
 5 शाऊलं याके छ्वःगु न्ह्यार्थें ज्याःगु ज्या यायेत नं दाऊद तसकं ताःलात। अले शाऊलं वयात थःगु सेनापतिया पदय् तयेत ल्यल। थुकथं वयागु मान व पद च्वन्हाःगुलि फुक्क सिपाइँत व शाऊलया हाकिमत नं लयत्ताल।

शाऊलं दाऊदयात डाहा याःगु

- 6 दाऊदं गोल्यतयात स्याये धुंकाः दाऊद व सिपाइँत थथःगु छें लिहां वयाच्चंबलय् मिसात इस्राएलया फुक्क शहरं पिहां वल, अले इमिसं दम्फु व बाजं थाथां म्ये हालाः प्याखं हुँहें शाऊल जुजुयात नापलायेत वल।

- 7 मिसात लयत्तातां थथे धकाः म्ये हाल,
 शाऊलं द्रुलंद्रुःयात स्यात,

अले दाऊदं ला लखं लखयात स्यात।*

- 8 थुकिं यानाः शाऊल तसकं तंम्वल अले उपिं खँवलं वयागु नुगः क्वतुंवन। वं धाल, “दाऊदया नितिं इमिसं लखंलख धाल, जितः धाःसा इमिसं द्रुलंद्रुः जक धाल। अथेसा वयात ला जुजु हे धाःसा छुं मपानि।”

- 9 उखुन्हुनिसें शाऊलं दाऊदयात डाहा याना हल।

- 10 कन्हय् खुन्हू परमेश्वरयापाखें छगू सास्ती बीगु आत्मा शाऊलयाके दुहां वन। अले व थःगु छेंय् वंय् थें अगमवाणी हाला जुल। न्हापा थें दाऊदं शाऊलया नितिं वीणा थाना तुं च्वन। शाऊलया ल्हातय् थःगु भाला ज्वनातःगु दु।

- 11 जिं दाऊदयात अंगलय् हे तानाबी धकाः मति तयाः वयात भालां कय्कल तर निक्वः तक दाऊद चिलावनाः बचय् जुल।

- 12 शाऊल दाऊद खनाः दाह जुल, अले ग्यात छायाःसा दाऊदनापं परमप्रभु दी तर शाऊलयात परमप्रभुं त्वःतादी धुंक्गु खः।

- 13 अथे जुयाः वं दाऊदयात थःगु लायकुलि अलग तयाः द्रुःछिम्ह सिपाइँत ल्यल। अले दाऊदं थः सिपाइँतय् न्ह्यलुवाः जुयाः लडाइँलय् ब्वना यंकल।

- 14 परमप्रभु व नापं दीगुलि वं याःगु न्ह्यागु ज्याय् नं व ताःलात

- 15 थुकथं दाऊद ताःलाःगु खनाः शाऊल व नापं तसकं ग्यात।

- 16 तर सकले इस्राएल वं यहदां दाऊदयात तसकं माया यात, छायाःसा लडाइँलय् वं इमित न्ह्यलुवाः जुयाः यंकुगुलि खः।

दाऊदं शाऊलया म्हायनापं ब्याहा याःगु

- 17 अनंलि शाऊलं दाऊदयात धाल, “जिं जिमि तःधिकःमह म्हाय् मेराबयात छनापं ब्याहा यानाबी, तर उकिया पलेसा छं जिगु सेवा यायेमाः अले परमप्रभुया नितिं लडाइँ यायेमाः।” शाऊलं थःगु हे ल्हातं मखु तर पलिशतीतय्गु ल्हातं दाऊदयात स्यायेगु बिचाः याःगु खः।

- 18 तर दाऊदं लिसः बिल, “जि सु खः? अले जिमि परिवार सु खः? जिमि थःथितित इस्राएलय् सु दु? छु जि जुजुया जिलाजं जुइ फइ ला?”

- 19 शाऊलया म्हाय् मेराब दाऊदनापं ब्याहा यायेगु ई वल तर मेराबया ब्याहा ला छम्ह महोलाय् च्वनीम्ह अट्रीएल नांयाम्ह मनूनापं जक जुल।

- 20 तर शाऊलया मेम्ह म्हाय् मीकल दाऊदनापं मतियाय् फसय् जुल। थ्व खँ शाऊलया न्हयपनय् थ्यनेवं व तसकं खुसी जुल।

- 21 वं थःगु मनय् थथे धकाः बिचाः यात, “जिं मीकलयात हे दाऊदनापं ब्याहा यानाबी। व दाऊदया नितिं छगू जाः जुइमा अले पलिशतीतय्सं वयात स्यायेमा।” अथे जुयाः शाऊलं दाऊदयात थः जिलाजं यायेत निक्वः खुसि इनाप यात।

- 22 दाऊदयात सुनानं मसीक थथे धा धकाः शाऊलं थः भारदारतयत् हुकुम यात, “जुजु छिनापं तसकं लयत्तायादीगु दु, अले छि जिपिं सकसित तसकं यल। अथे जुयाः आः छि जुजुया जिलाजं जुयादिसँ।”

- 23 अले शाऊलया मनूतय्सं दाऊदनापं थथे खँ ल्हात। वं इमित धाल, “जुजुया म्हायनापं ब्याहा यायेगु चिधंगु खँ बिचाः यानादिया ला? जि छुं मदुम्ह मनू जक खः। जिगु लागिं ला थ्व तसकं तःधंगु खँ खः।”

- 24 दाऊदं धाःगु खँ भारदारतयसं शाऊलयात न्यंकल।

- 25 अले वं धाल, “दाऊदयात थथे धा, ‘शत्रुतयत् ब्वलासाय्गु नितिं जुजुं भम्चाया मूकथं सःछि पलिशतीतय्गु च्वफायेगुलिइ च्वंगु छेंगु जक फ्वंगु दु।’ ” थुकथं पलिशतीतय्गु ल्हातं दाऊदयात स्यायेमा धकाः शाऊलं मति तःगु खः।

- 26 शाऊलं धाःगु खँ भारदारतयसं दाऊदयात न्यंकल। अले दाऊद थ्व नियमकथं हे जुजुया म्हायनापं ब्याहा यायेत मानय् जुल। ब्याहा याये न्ह्यः,

- 27 दाऊद व वया थः मनूतनापं वनाः निसः पलिशतीतयत् स्यानाः इमिगु च्वफायेगुलिइ च्वंगु छेंगु ध्यनाः जुजुयाथाय् हल, गुकिं यानाः दाऊद जुजुया जिलाजं जुइ फयेमा। अनंलि शाऊलं थः म्हाय् मीकलयात दाऊदनापं ब्याहा यानाबिल।

- 28 थुकथं परमप्रभु दाऊदनापं दी धइगु खँ शाऊलं खन, अले थः म्हाय् मीकलं वयात मतिना याना तुं च्वन धकाः नं सीकल।

- 29 अथे जुयाः व दाऊदनापं अझ अप्वः ग्यात अले थःगु ल्यं दुगु जिवंकाछि हे व दाऊदया शत्रु जुल।

- 30 पलिशतीतय् सिपाइँत व हाकिमत लडाइँ यायेत वया तुं च्वन तर फुक्क लडाइँलय् दाऊद हे त्यात। शाऊलया मेपिं हाकिमत स्वयाः अप्वः व हे त्याइगु खः। थुकथं दाऊदया नां फुक्क थासय् बयबय् जुल।

19

शाऊलं दाऊदयात स्यायेत कुतः याःगु

- 1 दाऊदयात स्यायेगु धकाः शाऊलं थःकाय् जोनाथन व थः फुक्क भारदारतयत् धाल। तर जोनाथनं दाऊदयात तसकं येयकु जुयाच्चन।
- 2 अथे जुयाः थः बौ शाऊलं छन्त स्यायेगु कुतः यानाच्चंगु दु धकाः जोनाथनं दाऊदयात कनाबिल। अले जोनाथनं धाल, “कन्हय् सुथय् बांलाक होश यानाच्चँ अले गनं खने मदुगु थासय् वनाः सुपिलाच्चँ।
- 3 जि पिहां वयाः छ सुपिलाच्चंगु बुँइ थः बौया मेखेपाखे दं वये, अले बौनापं छंगु बारे खँ ल्हाये। छुं खँ सीदत धाःसा जिं छन्थाय् वयाः धाये।”
- 4 अथे जुयाः जोनाथनं थः बौ शाऊलयात थथे धाल, “स्वयादिसँ, थः दास दाऊदयात छुं मभिं याये मते। वं गुबलें छिगु मभिं याःगु मदु। वं याःगु ज्यां छितः फाइदा हे जूगु दु।
- 5 व पलिशतीयात स्याःबलय् वं थःगु ज्यान तकं पात। परमप्रभुं इस्राएलीतयत् तःधंगु विजय बियादिल, अले छि व खनाः लयतायादीगु खः। छम्ह छुं दोष मदुम्ह मनूयात छिं छाया मभिं याये त्यनागु, छाया छुं कारण हे मदयक दाऊदयात स्याये त्यनागु?”
- 6 शाऊलं जोनाथनया खँ न्यन अले थथे पाफयाः धाल, “गथे धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः, दाऊदयात नं स्यायेगु जुइ मखु।”
- 7 अले जोनाथनं दाऊदयात सःतल अले वयात फुक्क खँ धयाबिल। अनलि जोनाथनं दाऊदयात शाऊलयाथाय् हल अले वं न्हापा थें तुं जुजुया सेवा यात।
- 8 लडाइँ हाकन शुरु जुल। दाऊदं पलिशतीतयत् बांमलाक बुकल अले इपिं वया न्ह्यःनं बिस्युं वन।
- 9 तर छन्हु, शाऊल थःगु ल्हातय् भाला ज्वनाः छँ तुं च्वनाच्चंगु खः। अले परमप्रभुया सास्ती बीगु आत्मां वयात त्वपुल। अले दाऊदं वीणा थानाच्चन।
- 10 शाऊलं दाऊदयात अंगलय् हे तानाः छवये धकाः भालां कयकल तर दाऊद चिला वन अले भाला वनाः अंगलय् यग्गात। उखुन्ह चान्हय् हे दाऊद बिस्युं वनाः बचय् जुल।
- 11 वयात सुथय् हे स्यायेगु बिचाः यानाः शाऊलं थः दूततयत् दाऊदया छँ चिवा कायेत तल। तर दाऊदया कलाः मीकलं ख्याच्चः बियाः वयात धाल, “छि थौं चान्हय् हे बिस्युं मवन धाःसा कन्हय् छितः स्याइ।”*
- 12 मीकलं दाऊदयात छपा इयालं क्वछवल अले व सुनानं मखंक बिस्युं वन।
- 13 अनलि मीकलं छगू मूर्ति कयाः वयागु लासाय् तयाबिल। अले च्वलय् चिया सँ तयाः मूर्तियात लं फिकाः छ्यं फुंगा तलय् तयाबिल।
- 14 दाऊदयात ज्वनेत शाऊलं छवयाहःपिं मनूत वःबलय् मीकलं धाल, “व ला म्हं मफयाच्चंगु दु।”
- 15 शाऊलं हाकनं इमित दाऊदयात थःगु हे मिखां स्वया वा धकाः लितछवल। शाऊलं इमित थ्व उजं बिल, “वयागु खाता नापं ल्हनाः जिथाय् हजि अले जिं वयात स्यानाबी।”
- 16 इपिं हाकनं वल अले खाताय् मूर्ति व छ्यं फुंगा तलय् च्वलय् चिया सँ लुइकल।
- 17 शाऊलं मीकलयात धाल, “छं छाया जितः मखुगु खँ ल्हानागु? जि शत्रुयात छाया याउँक हे बिसिके छवयागु?” मीकलं लिसः बिल, “वं जितः बिसिके मछवसा छन्त स्याये धकाः ख्याच्चः बिल।”
- 18 दाऊद रामाय् शमूएलयाथाय् बिस्युं वन अले शाऊलं थःत गुकथं व्यवहार याःगु खः व फुक्क शमूएलयात धाल। अनलि दाऊद व शमूएल नैयोतय् वनाः अन हे च्वन।
- 19 दाऊद रामाया नैयोतय् दु धइगु खँ सुं छम्हयसिनं शाऊलयात धाल।
- 20 दाऊदयात ज्वनेत छपुचः सिपाइँत अन छवत। इमिसं शमूएल न्ह्यलुवाः जुयाः छपुचः अगमवक्तात नापं अगमवाणी कनाच्चंगु खन। अले शाऊलया सिपाइँतयके नं परमेश्वरया आत्मा वल अले इमिसं नं अगमवाणी धयाहल।
- 21 शाऊलं थ्व खँ न्यनेवं वं मेगु छपुचः सिपाइँत छवयाहल। इमिसं नं अगमवाणी ल्हायेगु यात। अले स्वक्वः खुसि नं सिपाइँतयत् छवयाहल। इमिसं नं अगमवाणी ल्हायेगु शुरु यात।
- 22 अनलि शाऊल थः हे रामाय् वन अले सेकूय् च्वंगु तःधंगु बुंगालय् थ्यनेवं वं थथे धकाः न्यन, “शमूएल व दाऊद गन दु हँ?” अले इमिसं धाल, “इपिं ला रामाया नैयोतय् दु।”
- 23 शाऊल अनया लँपु जुयाः वनाच्चंबलय् परमप्रभुया आत्मा वयाके नं वल अले रामाया नैयोतय् तक हे वं नं अगमवाणी धाधां वन।
- 24 वं अन थःगु लं त्वःतल अले शमूएलया न्ह्यःने अगमवाणी धाधां उखुन्ह न्हिच्छि चच्छि पचिनांगां हे बैय् ग्वारातुलाच्चन। अथे जुयाः मनूतयसं थथे धयाहल, “छु शाऊल नं अगमवक्तातयगु पुचःयाम्ह हे जुल ला?*

20

जोनाथनं दाऊदयात ग्वाहालि याःगु

- 1 अनलि दाऊद रामाय् नैयोतपाखें बिस्युं वनाः जोनाथनयाथाय् वन। वं वयात धाल, “जिं छु यानागु दु? जिगु छु दोष दु? छिमि बौया विरोधय् जिं छु मभिंगु यानागु दु अले छाया वं जितः स्यायेत स्वःगु?”

2 जोनाथनं लिसः बिल, “थथे मजुइमा! छि सी मखु। जितः मन्यंसे जिमि बौनं छुं यानादी मखु धकाः जिं सी हे स्यू। अले थ्व खँ जिमि बौनं छाया सुपिका तइ लय? थ्व खँ सत्य मखु।”

3 तर दाऊदं धाल, “छितः जि गुलि यः धकाः छिकपिनि बौनं स्यू, छिकपिनि बौनं थःगु मनय थथे धाःगु दु, ‘थ्व खँ जोनाथनं मसीमा, मखुसा व दुःखी जुइ।’ धात्थे परमप्रभु म्वाःमह खः थें अले छि म्वाःमह खः थें, जिगु मृत्यु न्ह्यःने थ्यंकः वःगु दु।”

4 जोनाथनं दाऊदयात धाल, “छितः छु याःसा यः जिं छिगु निति व हे याये।”

5 दाऊदं लिसः बिल, “कन्हय् अमाइया नखः खः अले जि जुजुलिसें नयेत्वने यायेमाः। तर जि कंस सन्ध्या ई तक बुँइ हे सुपिलाच्चने।*
6 छुं जुयाः छिकपिनि बौनं जितः लुमंकल धाःसा वयकःयात थथे धयादिसँ, ‘बेथलेहेमय् थःगु छँ याकनं वने माःगुलि दाऊदं जिनापं बिदा कयाः वन छायाधाःसा दँयदसं अन वया परिवारनापं बलि छायेमाःगु जुयाच्चन।’

7 छुं जुयाः वयकलं ‘व पाय्छि जू’ धकाः धाल धाःसा छिकपिनि दास बचय् जुइ। तर वयकः तसकं तंम्वल धाःसा जिगु निति भिं बिचाः याःगु मद्दु धकाः छिं सीकादिसँ।

8 स्वयादिसँ, छपिनि दासयात सदां दयाच्चनीगु दयामाया यानादिसँ, छायाधाःसा छि व जि परमप्रभुया न्ह्यःने बाचा चिनागु दु। जि दोषी जूसा छिं हे जितः स्यानादिसँ। छाया जि छिमि बौया ल्हातं सी माल?”

9 जोनाथनं धाल, “अथे मखु! जिमि बौनं छिगु मभिं यायेगु मति तःगु दु धइगु जिं स्यूगु जूसा छन्त मधाइ ला?”

10 दाऊदं जोनाथनयात धाल, “छिकपिनि बौ तंपिकायाः छितः ब्वःब्यूगु खँ सुनां वयाः जितः धाः वइ?”

11 अले जोनाथनं दाऊदयात धाल, “वा, जिनापं बुँइ वनेनु।” अले इपिं निम्हं बुँइ वन।

12 जोनाथनं धाल, “दाऊद, परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया न्ह्यःने जिं पाफयाः धाये, कंस थ्व हे इलय् जिं थः बौलिसे खँ ल्हाये, छिगु बारे वयकःया बिचाः बांलासा जिं छितः खबर याये।

13 तर जिमि बौनं छिगु बारे मभिं बिचाः याःगु दुसा, जिं छितः खबर बियाः याउँक बिसिके मखवल धाःसा परमप्रभुं जितः स्यानादीमा। परमप्रभु जिमि बाःलिसें दीगु थें छिनापं नं दीमा।

14 जि म्वानाच्चंतले परमप्रभुं थें छि जितः सदां दयाच्चनीगु दया माया यानादिसँ।

15 जिगु परिवारयात नं सदां दयाच्चनीगु दया माया यायेगु गुबलें त्वःतादी मते, परमप्रभुं पृथ्वीई फुक्क छिगु शत्रुतयत् नाश याये धुंकासां नं त्वःतादी मते।*
16 जोनाथनं दाऊदया वंशनापं थुकथं बाचा चित, “परमप्रभुं दाऊदया फुक्क शत्रुतयत् सजौय बियादीमा।”

17 हाकनं छकः जोनाथनं दाऊदयात थः पक्का माया याये धकाः बाचा ल्हाकल छायाधाःसा वं दाऊदयात थःत थें तुं माया याःगु खः।
18 अले वं दाऊदयात धाल, “कन्हय् अमाइया नखः खः। छि मझाल धाःसा थाय् खालि जुइ अले सकसिनं सीकी छि थन मदी।

19 कंस खुन्हु छ न्हापा आपत जूबलय् सुपिलाच्चंगु थासय् वनाः सुपि हँ अले अन एजेलाया ल्वहंया ल्युने पियाच्चँ।

20 जिं उकियात ताकय् यानाः कयक् थें च्वंक स्वंगू तीरं कयके।
21 अले जिं छम्ह ल्याय्महयसित व मालेत छवयाहाये। जिं वयात थथे धाये, ‘स्व, तीरत छ च्वनाच्चंगु थासं थुखेपाखे दु, कयाहिँ हँ’ धकाः

धायेबलय् छ सुलाच्चंगु थासं पिहां वयेफु। धात्थे परमप्रभु म्वाःमह खः थें, जिं पाफयाः धाये छितः छुं जुइ मखु, धन्दा कयादी म्वाः।
22 तर जिं व ल्याय्महयसित ‘स्व, तीरत छंगु उखेपाखे दु’, धकाः धायेबलय् छि झासँ, परमप्रभुं हे छितः छवयादीगु खः।

23 झीपिं निम्हयसिया दथुइ परमप्रभुयात साक्षी तयाः यानागु बाचा न्हाबलेंया निति जुइ।”
24 अथे जुयाः दाऊद बुँइ सुपिला च्वन। अमाइया नखःबलय् अले जुजु भवय् नयेत फेतुनादिल।

25 जुजु न्हाबलें थः च्वनेगु थासय् अंगया लिक्कसं तुं च्वन। जोनाथन शाऊलया चुलिचू उखेपाखे च्वन। अले अबनेर जुजुया लिक्क च्वन। दाऊदयाथाय् धाःसा खालि दु।

26 उखुन्हु शाऊलं छुं मधाः। वं “व विधिकथं अशुद्ध जुयाः व मवःगु जुइमा, धात्थे व अशुद्ध हे जुल जुइ” धकाः बिचाः यात।

27 तर कन्हय् खुन्हु ला निगूगु दिं दाऊदयाथाय् हानं खालि हे तितिनि। अले शाऊलं जोनाथनयात न्यन, “म्हिगः व थौं यिशैया काय् दाऊद छाया भवय् नयेत मवःगु?”

28 जोनाथनं शाऊलयात धाल, “दाऊदं बेथलेहेमय् वनेत जितः थथे धकाः बिन्ति यात,

29 ‘जिमि परिवारपिं शहरय् बलि छायाच्चंगु दु। जिमि दाजुं जितः अन वा धकाः आज्ञा यानाच्चंगु दु। छिसं जितः येय्कादीसा, जिमि दाजुयाथाय् वनेबियादिसँ।’ अथे जुयाः व छिगु भोजय् वये मफुत।”

30 थ्व खँ न्यनाः शाऊलं जोनाथननापं तंपिकायाः धाल, “ग्वाज्यः, छ विद्रोही मिसाया काय् खः। छ यिशैया काय्या पं लिनाच्चंगु दु धकाः जिं स्यू। थुकथं छं थःगु व थःत बुइकूम्ह मांयागु बेइज्जत याःगु दु।

31 यिशैया काय् म्वानाच्चंतले छं थ्व देशया जुजु जुइ फइ मखु धकाः छं थ्व खँ सीकाति। आः थथे वनाः वयात थन जिथाय् सःताः हजि। वयात धात्थे स्यायेमाः।”

32 जोनाथनं थः बौयात लिसः बिल, “छाय् वयात स्याये हे माः? वं छु याःगु दु?”

33 तर थ्व खँ न्यनाः शाऊलं थःगु भाला ल्हनाः काय्यात कय्काछवत। अले थः बौनं दाऊदयात पक्का हे स्यायेत स्वयाच्चंगु खः धकाः सीकल।

34 अले जोनाथन तसकं तंम्वयाः टेबिलं दनाः वन, नखःया निन्हु खुन्हु वं छुं नं मनः। छायाःसा वया बौनं दाऊदयात मछालपुगु व्यवहार याःगुलि वया नुगः क्वतुन।

35 कन्हय् खुन्हु सुथय् क्वःछिनातःगु इलय् हे जोनाथन दाऊदयात नापलायत छम्ह ल्याय्मम्ह ज्वनाः बुँपाखे वन।

36 वं व ल्याय्मम्हयसित धाल, “जिं तीर कय्के छ ब्वाय् वनाः तीर माला हिं।” अले व वन, व पुलावने न्ह्यः हे जोनाथनं तीर कय्कल।

37 व जोनाथन वाण कय्कगु थासय् थयनाः जोनाथनं तःसलं थथे धाल, “स्व, वाण छंगु उखेपाखे दु।

38 ई सिति छवये मते, याकनं या।” अले वं तीरत कयाः थः मालिकयाथाय् तुं लिहां वल।

39 तर थुकिया कारण जोनाथन व दाऊदं जक स्यू। व ल्याय्मम्हयसिनं छुं नं मस्यू।

40 जोनाथनं थःगु ल्वाभः वयात बिल अले शहरय् यंकि धकाः धाल।

41 व ल्याय्मम्ह वने धुंकाः दाऊद दच्छिनं ल्वहंया ल्युने पिहां वयाः जोनाथनयात क्वछुनाः स्वकः तक भागि यात। अले निम्हयसिनं चुप्पा नयाः निम्हं ख्वल। अले जोनाथनयात स्वयाः दाऊदयात अप्वः दुःख लगय् जुल।

42 अनलि जोनाथनं दाऊदयात धाल, “याउँक हँ, छ व जि अले छिकपिनि सन्तान व जिमि सन्तानया दथुइ सदां साक्षी जुयादीम्ह परमप्रभुया नामं झीसं बाचा चिनागु दु।” अले दाऊद याकनं हे अनं वन, जोनाथन धाःसा शहरय् तुं लिहां वन।

21

दाऊदं छायेहःगु मरि काःगु

1 दाऊद अहीमिलेक पुजाहारीयाथाय् नोबय् वन। अहीमिलेक थरथर खाखां दाऊदयात नापलायेत वल, अले वयात धाल, “छि छाया याकःचा जक झायागु? छिनापं छाया सुं नं मवःगु?”

2 दाऊदं अहीमिलेक पुजाहारीयात धाल, “जितः छु ज्या यायेत जुजुं छवयाहःगु खः, व सुयातं धाये मते धाःगु दु। जिं थः मनूतयत् जितः छथाय् नापलाः धकाः धयागु दु।

3 आः, छिके नयेगु छु दु? जितः न्यापा मरि बियादिसँ वा गुलि दु उलि बियादिसँ।”

4 अले पुजाहारी वयात लिसः बिल, “जिके छायातःगु शूद्र मरि बाहेक मेगु मरि मदु। तर छु छिकपिनि मिजंत मिसानापं लसपस मयासँ च्वनाच्चंगु खःसा छिसं थ्व यंकादीफु।”

5 दाऊदं पुजाहारीयात लिसः बिल, “थौं तक जिपिं छुं ज्याया निति वनीबलय् मिसातपाखें तापाक्क हे च्वनागु दु। चिचाधंगु ज्या यायेत वनीबलय् ला इमिगु अंग नं चोख जू धाःसा थौया न्हि झन इमिगु अंगत गुलि शूद्र जुइ।”

6 अथे जुयाः अन छायातःगु मरि मेगु मदुगुलि व पुजाहारी वयात छायातःगु मरिसां बिल। व मरि परमप्रभुया न्ह्यःनं कयाहयाः उखुन्हु हे क्वाःगु मरि हाकनं व हे थासय् तयातःगु खः। ✱

7 शाऊलया दासत मध्ये सुं छम्ह नं उखुन्हु अन परमप्रभुया न्ह्यःने च्वनाच्चंगु खः। वयागु नां एदोमी दोएग खः। व शाऊलया फैजवाःतय् मूम्ह नायः खः।

8 दाऊदं अहीमिलेकयात धाल, “छुं छिके भाला व तरवार दु ला? जिगु थःगु हे तरवार वा मेगु सामान लहातय् मदु छायाःसा जुजुं हुकुम बियादीगुलि जि हथाय् चाचां वया।”

9 पुजाहारी लिसः बिल, “एलाहया ब्यासिइ छिसं स्यानादीम्ह पलिशती गोल्यतया तरवार थन दु। थ्व कापतं हिनाः पुजाहारीया भिंगु सूती कापःया लंया ल्युने तया तयागु दु। व यंकेगु इच्छा दुसा यंकादिसँ थन मेगु छुं ल्वाभः मदु।” दाऊदं धाल, “थ्व थें ज्याःगु तरवार मेगु मदु। जितः थ्व हे बियादिसँ।”

दाऊद गातय् वंगु

10 उखुन्हु दाऊद शाऊलया थासं बिस्वुं वनाः गातया जुजु वन।

11 तर आकीशया हाकिमतयसं वयात धाल, “छु व देय्या जुजु दाऊद मखु ला? वयागु बारे प्याखं हुलाः इमिसं थथे म्ये हाःगु खः - “शाऊलं दूलंदःयात स्यात,

अले दाऊदं लखं लखयात स्यात।”

12 थ्व खँ दाऊदं मनय् तया तल अले व गातया जुजु आकीश खनाः तसकं ग्यात।

13 अथे जुयाः वं उमिगु न्ह्यःने वँय् जूम्ह थें यानाक्यन। इमिगु सकसिगु न्ह्यःने मू ध्वाखाया निखें च्वंगु पःखालय् च्वच्चः अले दाही लाः त्वाला-त्वाला वय्काः वँय् थें पहः यानाच्चन।

14 अले आकीश थः दासतयत् धाल, “स्व, थ्व मनु ला वँय् जूगु दु। छाया छिमिसं थ्वयात जिथाय् हयागु?

15 छु जिथाय् वँय् जूपिं मदयाः जितः दुःख बीत वयात हयागु ला? छु वयात जिगु छँय् दुकायेगु ला?”

✱ 21:6 २१:१-६ मती १२:३-४; मर्क २:२५-२६; लूक ६:३; लेवी २४:५-९

22

अदुल्लामया गुफाय् दाऊद

- 1 दाऊद गातं बिस्सुं वनाः अदुल्लामया गुफाय् वन। वया दाजुपिन्सं व परिवारं थ्व खँ सिल अले इपि दाऊदयाथाय् वल।
- 2 कष्टय् लाःपिं, धिबा पुलेमानिपिं व चित्तबुझय् मजुपिं मनूत प्यसःति वयाथाय् मुन अले व इमि नायः जुल।
- 3 अनं दाऊद मोआबया मिस्पाय् वनाः मोआबया जुजुयात बिन्ति यात “परमेश्वरं जिगु निंति छु यानादी व मस्युतले दया यानाः जिमि मां-बौयात छिगु हे शरणय् तयादिसँ।”
- 4 अले दाऊदं थः मां-बौयात मोआबया जुजुया लायकुलिइ हे त्वःताथकल। व सुरक्षित थासय् सुलाच्चंबलय् इपि मोआबयाम्ह जुजुया लायकुलिइ च्वनाच्चन।
- 5 छन्हू अगमवक्ता गादं दाऊदयात धाल, “छि थन च्वनादी मते, याकनं यहूदियाय् झासँ।” अथे जुयाः दाऊद अनं हारेत धाःगु बनय् वन।

शाऊलं नोबया पुजाहारीयात स्याःगु

- 6 अले शाऊलं दाऊद व वया मनूत खनेदुगु खबर न्यन। व गिबाया डाँडा च्वकाय् च्वंगु तितिसिमाया तलय् ल्हातय् भाला ज्वनाः च्वन। वया सकलें हाकिमत वया चाकःछिं च्वन।
- 7 शाऊलं थः मनूतयत् धाल, “हे बेन्यामीनीत, जिगु खँ बांलाक ध्यान बियाः न्यँ। छु यिशैया कायनं छिमित बुँ व दाखक्यब बी अले छिमित दूःछि व सःछिया पुचःया सेनापति दयकी धकाः छिमिसं आशा यानाच्चना ला?”
- 8 अथे जुयाः छिपिं सकलें मिलय् जुयाः जिगु विरोधय् मभिंगु ज्याया ग्वसाः ग्वयागु ला? अयनं जिमि कायनं यिशैया कायलिसें बाचा च्यूगु खँ छिपिं सुनानं जितः मधाः। छिपिं सुनानं जिगु वास्ता हे मयाः। जिमि हे कायनं जि थः हे दासयात जिगु विरोधय् यंकाः थौं जितः स्यायेत पिवाः तयकातल, अयनं छिमिसं जितः छुं मधाः।”
- 9 तर शाऊलया भारदारतय् दथुइ दनाच्चंम्ह एदोमी दोएगं धाल, “जिं यिशैया काययात नोबय् अहीतूबया काय् अहीमिलेकयाथाय् वयाच्चंगु खना।
- 10 अहीमिलेकं वयागु पॅलिनाः परमप्रभुनापं सल्लाह पवन। अनंलि वं नयेगु नसा व पलिशती गोल्यतया तरवार नं दाऊदयात बिल।”
- 11 अले शाऊलं अहीतूबया काय् नोबया पुजाहारी अहीमिलेक व नोबय् पुजाहारीया ज्या याइपिं वया अबुया फुक्क परिवारयात सःतके छवत। अले इपिं सकले जुजुया न्ह्यःने वल।
- 12 शाऊलं धाल, “अय् अहीतूबया काय्, न्यँ!”
- अले वं लिसः बिल, “मालिक, धयादिसँ।”
- 13 शाऊलं वयात धाल, “छ व यिशैया कायनं जिगु विरोधय् छाय् मखुगु ज्या यायेगु ग्वसाः ग्वयागु? छं वयात नयेगु नसा व तरवार नं बिल हँ, वयागु पॅलिनाः परमेश्वरनापं सल्लाह नं काल हँ। व जिगु विरोधय् दंगु दु अले आः थौं व जितः स्यायेत स्वयाच्चंगु दु।”
- 14 अहीमिलेकं लिसः बिल, “छसपोलया दासत मध्ये दाऊद विश्वास याये बहःम्ह मनू, जुजुया जिचाभाजु, छि थःगु हे वास्ता याइम्ह अङ्गरक्षकतय् कप्तान अले लायकुलिइ सकसिनं हनाबना यानातःम्ह, छिगु घरानाय् व थें ज्याःम्ह मेपिं सु दु धकाः?”
- 15 खः, जिं वयागु पॅलिनाः परमेश्वरयाके सल्लाह कयाः, थ्व न्हापांगु सल्लाह नं ला मखुनि। छिगु विरोधय् मखुगु ज्या यायेत सल्लाह बिल धकाः छिकपिनि दासयात सुनानं दोष बियादी मते। थुकिया बारे जिं छुं हे मस्यु।”
- 16 तर जुजुं धाल, “अहीमिलेक, छन्त स्यायेगु जुइ। छ व छं फुक्क परिवारनापं स्यायेगु जुइ।”
- 17 अले शाऊलं थःगु न्ह्यःने दनाच्चंम्ह पाःच्चंम्हयसित धाल, “वनाः परमप्रभुया पुजाहारीतयत् स्यानाब्बु। छायाधाःसा इमिसं दाऊदनापं मिलय् जुयाः व बिस्सुं वनाच्चंगु खँ सिक सिकं नं जितः मधाल।”
- तर जुजुया हाकिमत मध्ये सुनानं परमप्रभुया पुजाहारीतयत् स्यायेत ल्हाः ल्हने मानय् मजुल।
- 18 अथे जुयाः जुजुं एदोमी दोएगयात धाल, “अय् दोएग, वनाः पुजाहारीतयत् स्या।” अले एदोमी दोएगं वनाः पुजाहारीतयत् स्यात। उखुन्हू वं चयन्याम्ह एपोद फिनातःपिं पुजाहारीतयत् थःगु हे ल्हातं स्यात।
- 19 अनंलि वं पुजाहारीया शहर नोबया फुक्क प्राणीतयत् स्यानाबिल, गथेकि, मिजपिं, मिसात, मचात, दुरु त्वपिं मचात, सा द्रहं, गधा, फैं-च्वलय् फुक्कं स्यानाबिल।
- 20 अहीमिलेकया अबियाथार नांयाम्ह छम्ह काय् धाःसा दाऊदयाथाय् बिस्सुं वन।
- 21 शाऊलं गुकथं परमप्रभुया पुजाहारीतयत् स्यात व फुक्क खँ वं दाऊदयात धयाबिल।
- 22 अले दाऊदं वयात धाल, “उखुन्हू एदोमी दोएग अन हे च्वनाच्चंगु खः अले वं शाऊलयात फुक्क खँ धयाबी धकाः जिं स्यु। छं बौया फुक्क छँजःपिं स्युगुया कारण जि हे जुल।
- 23 छ थन हे जिनापं तं च्वँ, ग्याये मते। छंगु प्राण कायेत स्वःम्हं जिगु नं प्राण कायेत स्वःगु खः। छ जिनापं सुरक्षित जुइ।”

23

दाऊदं कीलाह शहरया रक्षा याःगु

- 1 पलिशतीतयसं कीलाह शहर हमला यानाः नकतिनि मुंकातःगु न्हूगु अन्न लाकायंकल, दाऊदं थ्व खँ न्यन।

2 अले वं परमप्रभुयाके थथे धका: सल्लाह काल, “जि वना: उपि पलिशतीतयत् हमला याये कि मयाये?”

अले परमप्रभुं लिस: बियादिल, “वना: इमित हमला या हँ, अले कीलाह शहरयात बचय् या।”

3 तर दाऊदया मन्तयसं वयात धाल, “अथें ला झीपि यहूदाय् ग्यानाचवनागु दु कीलाहय् वना: पलिशतीतय् सिपाइँतयत् हमला या: वन धा:सा झन झीत तसकं थाकु मजुइ ला?”

4 दाऊदं हाकनं छक: परमप्रभुयाके सल्लाह काल। अले परमप्रभुं थथे धका: लिस: बियादिल, “कीलाह शहरय् हँ। जिं पलिशतीतयत् छंगु ल्हातय् बी।”

5 अथे जुया: दाऊद व वया मन्त कीलाह शहरय् वन, अले पलिशतीतनापं लडाइँ यात। इमिसं यक्व पलिशतीतयत् स्याना: इमिगु सा द्रहं यंकल। थुकथं दाऊदं कीलाह शहरयागु रक्षा यात।

6 अहीमिलेकया काय अबियाथार बिस्युं वना: दाऊदनापं मिलय् जूव:बलय् थ:नापं पुजाहारीया भिगु सूती काप:या लं नं यंकूगु ख:।

7 दाऊद कीलाहय् वंगु खँ सुं छम्हयसिनं शाऊलयात कन अले वं धाल, “इमित परमेश्वरं जिगु ल्हातय् ल:ल्हानादीगु दु। प:खालं घेरय् यानात:गु बल्लाक गजबार तयात:गु ध्वाखा दुगु शहरय् दाऊद थ:महं थ: हे दुहां वना: कुंकेगु थें जूगु दु।”

8 अथे जुया: शाऊलं थ: सिपाइँतयत् लडाइँया निति मुंकल अले कीलाहय् हमला याना: दाऊद व वया मन्तयत् घेरय् यायेत छवत।

9 शाऊलं थ:त हमला यायेत तयार या:गु दु धइगु खँ न्यना: दाऊदं पुजाहारी अबियाथारयात धाल, “एपोद ज्वना: थन वा।”

10 अनलि दाऊदं धाल, “हे परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वर, शाऊल कीलाहय् वया: जिगु कारणं व शहरयात नाश यायेगु बिचा: या:गु दु धइगु खँ जि छिकपिनि दासं न्यनागु दु।

11 छु कीलाहय् च्वंपि मन्तयसं जित: शाऊलया ल्हातय् ल:ल्हाइ ला? छु जिं न्यना थें शाऊल धाथें हे वइ ला? परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वर, छपिनि दासं बिन्ति याये, छपिनि दासयात लिस: बियादिसँ!”

परमप्रभुं लिस: बियादिल, “शाऊल पक्का हे वइ।”

12 हाकनं दाऊदं न्यन, “छु कीलाहय् च्वंपि मन्तयसं जित: व जिमि मन्तयत् शाऊलया ल्हातय् ल:ल्हाइ ला?”

परमप्रभुं लिस: बियादिल “पक्का इमिसं अथे हे याइ।”

13 अथे जुया: दाऊद व वया खुस: ति मन्त कीलाह त्व:तावन। अले इपि छगु थासं मेगु थासय् चा:हिला जुल। दाऊद कीलाह त्व:ता वंगु खबर न्यना: शाऊल थ:गु योजनाकथं अनं न्हामवन।

दाऊद पहाडी देशय्

14 दाऊद पहाडी देशय्, जीपया मरुभूमिया सुरक्षित थासय् वना: सुला च्वंवन। शाऊलं वयात न्हिया न्हि हे मालाच्वंगु ख:। तर परमप्रभुं दाऊदयात वयागु ल्हातय् ल:ल्हाना मदी।

15 दाऊद जीपया मरुभूमिइ होरेशय् च्वनाच्वंगु ख:। उबलय् शाऊलं थ:त स्याइन धका: दाऊदं थुइकल।

16 अन जोनाथनं वयात नापालात अले वयात परमेश्वरपाखें दइगु सुरक्षाय् पक्का याना: हपा: बिल।

17 वं थथे धाल, “ग्याये मते, जिमि बौ शाऊलं छन्त छुं हानि याये फइ मखु। छि हे इस्त्राएलया जुजु जुइ अले जि धा:सा छि स्वया: क्वय् च्वनीमह जुइ धका: जिमि बौ शाऊलं नं थ्व खँ स्यू।”

18 थुपि निम्हयसिनं परमप्रभुया न्हा:ने थ:थवय् स्वापु तया: पवित्र बाचा चीत। अले जोनाथन थ:गु छें लिहां वन दाऊद धा:सा होरेशय् तं च्वन।

19 जीपया छुं मन्त गिबाय् शाऊलयाथाय् वना: थथे धाल, “दाऊद जिमिगु लागाय् हकीला पहाडया होरेशय् सुलाच्वंगु दु। थ्व यशिमोनया दच्छिनपाखे लागाय् दु। थ्व यहूदाया मरुभूमिया दच्छिनपाखे लागाय् दु।

20 महाराज, जिमिसं स्यू वयात ज्वनेत छिगु त:धंगु इच्छा दु। अथे जुया: छि जिमिगु लागाय् झासँ अले वयात छिगु ल्हातय् ल: ल्हायेगु जिम्मा जिमिगु जुइ।”

21 शाऊलं लिस: बिल, “छिमिसं जिगु निति दया या:गुलि परमप्रभुं छिमित आशिष बियादीमा!

22 वना: हाकनं छक: पक्का या। व गन दु, अन वयात सुनां खन, व बांलाक न्यनेकने याना: स्व। व तसकं चलाखमह ख: धका: जिं न्यना तयागु दु।

23 व सुलाच्वंगु फुक्क थाय लुइकि अले याकनं जिथाय् खबर ज्वना वा। थ्व ज्या पक्का हे या अनलि जि छिपिनापं वने। अयूनं व अनयागु हे लागाय् च्वनाच्वन धा:सा फुक्क यहूदा देशय् मा:वने मा:सां जिं वयात माला लुइका हये।”

24 अथे जुया: इपि लिमबाकुसे शाऊल स्वया: न्हापालाक हे जीपपाखे वन। दाऊद व वया मन्त धा:सा यशिमोनया दच्छिनपाखे अराबाया माओन मरुभूमिइ च्वनाच्वंगु दु।

25 शाऊल व वया मन्त दाऊदयात मालेत वन। थ्व खँ न्यना: दाऊद तत:ग्व:गु ल्वहंत दुगु माओन मरुभूमिइ वना: च्वंवन। शाऊलं थ्व खँ न्यनेवं व दाऊदयात मालेत माओनया मरुभूमिइ वन।

26 शाऊल व वया मन्त डाँडया छेपाखे अले दाऊद व वया मन्त डाँडया मेखेपाखे दुगु ख:। शाऊल व वया मन्त न्हा:वया: लिकक थ्यंक: वल अले दाऊद व वया मन्त धा:सा याकन याकनं बिस्युं वनेत सनाच्वन। शाऊल व वया मन्तयसं इमित ज्वनेत सन।

27 व हे इलय् छम्ह दूत अन थ्यंक: वल अले शाऊलयात धाल, “थनं याकनं लिहांझासँ! पलिशतीतयसं देशय् हमला या: वये धुंकल!”

- 28 अथे जुयाः शाऊल दाऊदयात लिउ वनेगु त्वःताः पलिशतीतयनापं ल्वाः वन। थुकथं व थाययात सेला-हामालेकोथ* धाल।
29 अले दाऊद अनं वनाः एन-गदीया लागाय् सुला च्वंवन।

24

दाऊदं शाऊलयात मस्यासे त्वःताब्यगु

- 1 शाऊल पलिशतीतनापं लडाईं यानाः लिहां वये धुंकाः इमिसं धाल, “स्वयादिसैं, दाऊद एन-गदीया मरूमिइ दु।”
2 अथे जुयाः शाऊलं फुक्क इस्त्राएलीतपाखें ल्ययातःपिं बल्लाःपिं स्वदुः सिपाइंत ज्वनाः गुँदुगु च्वनीगु ल्वहंधीया पुर्बय् दाऊद व वया मन्तयत मालेत वन।
3 वें लँपुइ लाःगु फैगलय् थ्यन, अन छगू गुफा नं दुगु जुयाच्वन। व हे गुफाया कुन्चाय् थ्यंक दाऊद व वया मन्त सुलाच्वंगु खः। शाऊल व गुफाय् झारा च्वनेत दुहां वन।
4 दाऊदया मन्तयसं वयात धाल, “थ्व व हे न्हि खः गुकिया बारे परमप्रभुं धयादिल। वय्कलं छि शत्रुत छिगु ल्हातय् लःल्हानादी, अले इमित छिं छु याये यः याये फु।” शाऊलं मचायक दाऊदं चिसकं क्वछुनाः वनाः वय्कःया गाया च्वः चानाबिल।
5 तर दाऊदं शाऊलयागु गाया च्वः चाःगुलि वया विवेकं थःत दोष बियाच्वन।
6 अले वं थः मन्तयत धाल, “परमप्रभुं जुजु अभिषेक यानादीमह जिमह मालिकयात जिं थःगु ल्हाः ल्हने म्वालेमा। परमप्रभुं हे बचय् यानादीमा छाय्धाःसा व परमप्रभुया अभिषेक जूमह खः। जिं वयागु छुं भतिचा नं हानि याये म्वालेमा।”
7 अले दाऊदं थः मन्तयत “शाऊलयात हमला याये मते” धकाः पन।
शाऊल दनाः गुफां पिहां वयाः थःगु लँपु जुयावन।
8 अनंलि दाऊद नं गुफां पिहां वयाः शाऊलयात थथे धकाः सःतल, “हे जिमि प्रभु, महाराज।” शाऊलं लिफः स्वल। अले बैय् भवःसुलाः दाऊदं
9 शाऊलयात थथे धाल, “जिं छितः हानि याइन धकाः मन्तयसं धाल धायेवं छिं इमिगु खँ न्यने ज्यू ला?
10 थौं छपिन्सं हे खंगु दु गुफाय् दुने परमप्रभुं छितः जिगु ल्हातय् लःल्हानादीगु। जिमि गुलिखय् मन्तयसं छितः स्यायेमाः धकाः धाःगु दु अयनं जिं छितः मस्यासे त्वःताबिया। अले जिं धया, “जिं थःगु ल्हाः जिमि मालिकया विरोधय् ल्हने मफु छाय्धाःसा वय्कः परमप्रभुया अभिषेक जूमह खः।”
11 स्वयादिसैं! हनेबहःमह अबु, जिगु ल्हातय् दुगु थ्व छिगु हे गाया कुचा खः। स्वयादिसैं! जिं व जक चाना, छितः मस्याना। थुकिं हे छिसं सीकादिसैं, छिगु विरोधय् विद्रोह यायेगु अले छितः मभिं यायेगु नं मति मतया। जिं छिगु छुं हे मभिं मयाना। अयनं छिं जितः स्यायेत लिनाजुल।
12 “झीपिं निम्हयसियागु दथुइ परमप्रभुं हे न्याय यानादीमा। छिसं जिगु विरोधय् यानादीगु ज्याया नितिं परमप्रभुं हे छितः बदला कयादीमा। अयनं जिं धाःसा थःगु ल्हाः छिगु विरोधय् गुब्सं ल्हने मखु।
13 न्हापा थथे धयातःगु उखान छिसं सी हे स्यू ‘मभिंमह मन्पाखें मभिंगु हे पिहां वइ।’ अथे जुयाः जिं थःगु ल्हाः छिगु विरोधय् ल्हने मखु।
14 “इस्त्राएलया जुजु सुयागु विरोधय् दनावइ? छिसं सुयात लिनाच्वनागु दु? छमह सीमह खिचा, छमह कुसियात मखु ला?
15 परमप्रभुं हे झीगु न्याय यानादी अले झीपिं निम्ह मध्ये सु ठीक जू अले सुयाके दोष दु धकाः फैसला यानादी। वय्कलं हे थुकिया जाँच यानादीमा अले जितः बचय् यानाः जिं खःमह मन् खः धकाः थहरय् यानादीमा।”
16 दाऊदं थथे धाये धुंकाः शाऊलं धाल, “छु छ धाथें व हे खः ला, जिमि काय् दाऊद?” अले वं मिखां ख्वबि वय्कल।
17 अनंलि वं दाऊदयात धाल, “छु ला जि स्वयाः नं भिंमह जुल, जिं छन्त मभिंगु व्यवहार याःसां तक नं छं जितः भिंगु व्यवहार हे यात।
18 खः, छं थौं जितः छ जि प्रति गुलि भिंमह खः व क्यन। परमप्रभुं जितः छंगु ल्हातय् लःल्हानादिल अयनं छं जितः मस्याः।
19 सु मनुखं थः शत्रुयात नापलाकाः वयात छुं मयासैं त्वःताछ्वइ ला? अथे जुयाः थौंयागु न्हिइ छं जि प्रति छु याःगु दु परमप्रभुं उकिया पलेसा छन्त तःधंगु इनाम बियादीमा।
20 आः जिं छ हे पक्का जुजु जुइत्यंगु दु धकाः सिल। अले इस्त्राएलया राज्य छंगु ल्हातं हे शासन याइ।
21 अथे जुयाः जिमि परिवारयात स्याये मखु अले जिगु नां जिमि अबुया घरानापाखें हुयाछ्वये मखु धकाः परमप्रभुया नामं छं पाफयाः धा।”
22 अथे जुयाः दाऊदं शाऊलनापं अथे हे याये धकाः पाफल। अले शाऊल छैं लिहां वन। दाऊद व वया मन्त धाःसा थः सुलाच्वंगु सुरक्षित थासय् तुं वन।

25

शमूएल सीगु

- 1 शमूएल सित अले सकलें इस्त्राएलीत मुनाः दुखं च्वन। इमिसं वयात रामाया थःगु हे छैं लिक्कसं थुन।

दाऊद व अबीगेल

- अनंलि दाऊद माओनया मरूमिइ क्वहां वन।

* 23:28 २३:२८सेला-हामालेकोथ अर्थात बायावनीगुया ल्वहंधी

2 अन माओनय् छम्ह मनू दु। वया कर्मेल शहरय् यक्व सम्पत्ति दु। व तसकं धनीम्ह खः। वया स्वद्रः फै व द्रःछि च्वलय् दु। वं कर्मलय् थः फैतयगु सँ चानाच्वंगु खः।

3 वयागु नां नाबाल खः अले वया कलाःया नां अबीगेल खः। अबीगेल तसकं बांलाःम्ह व बुद्धि दुम्ह खः। तर वया भाःत कालेबया वंशया छम्ह नुगः छाःम्ह व मभिं गु ज्या याइम्ह खः।

4 नाबालं थः फैतयतगु सँ चानाच्वंगु धयागु खँ मरूमिइ दाऊदं न्यन।

5 वं थः झिम्ह मनूतयत थथे धयाः छवत, “कर्मलय् हँ अले नाबालयात लुइकाः जिं ज्वजलपा धयाहःगु दु धयाब्यु।

6 छिमिसं वयात धयाब्यु, “छि, छिकपिनि परिवार अले छिनापं दुपिं सकलें मनूतयगु भिं जुइमा। छिं थः फैतयगु सँ चानाच्वंगु दु धयागु खँ जिं न्यनागु दु।

7 “ छिकपि फैजवाःत थुलिमछि दिं तक जिमिथाय् च्वन नं जिमिसं इमित दुःख मबिया अले इपिं कर्मलय् दुबलय् नं इमिगु छुं तंगु नं मदु।

8 छिकपिनि थः मनूतयके न्यनादिसँ, अले इमिसं छितः फुक्कं सत्य खँ धयाबी। जिमि मनूतयत दया यानाः स्वीकार यानादिसँ छायाःसा थौंयागु न्हि तसकं भिं अले छिकपिनि दासतयत व छपिनि काय् दाऊदयात छु बी फु बियादिसँ। ”

9 दाऊदया मनूत वयाः नाबालयात दाऊदयापाखें थ्व खबर बिल। अनलि इपिं लिसःया नितिं पियाच्वन।

10 नाबालं दाऊदया मनूतयत थथे लिसः बिल, “दाऊद सु खः? थ्व यिशैया काय् धाःम्ह सु खः? थौंकन्हय् अप्वः यानाः दासत थः मालिकपाखें बिस्सुं वनाच्वंगु दु।

11 जि नयेगु नसा, जि त्वनेगु दाखमघ व फैया सँ चाइपिनिगु नितिं ज्वरय् यानातयागु ला म्हमस्यूपिं मनूतयत जिं छाया बियेगु?”

12 दाऊदया मनूत लिहां वयाः थःगु लँपु जुयावन अले दाऊदयात थ्व फुक्क खँ कनाबिल।

13 दाऊदं थः मनूतयत धाल, “सकसिनं थथःगु तरवार ज्वँ।” इपिं सकसिनं थथःगु तरवार जँय् चित अले दाऊदं नं थःगु तरवार जँय् चित। प्यसःति मनूत दाऊदया ल्यल्यु वन अले निसःति मनूत धाःसा सामान स्वयेत च्वन।

14 नाबालया सुं छम्ह च्यलं नाबालया कलाः अबीगेलयात धाल, “दाऊदं क्वमित्नु जुयाः मरूमिइ झी मालिकयात ज्वजलपा धायकेत मनूत छवयाहःगु खः। तर वं ला इमित हेस्यात।

15 इमिसं जिमित तसकं बांलाःगु हे व्यवहार यात अले जिमित दुःख नं मब्यु। इपिं नापं तुं जिपिं ख्यलय् न्ह्याथासं वंसां जिमिगु छुं नं मालसामानत तंगु नं मदु।

16 जिपिं थः फैत ज्वःवनेबलय् इपिं चान्हे जिमिगु चाकःछि पःखाः थें च्वनाबीगु खः।

17 आः छु यायेमाःगु खः छिं बांलाक बिचाः यानादिसँ छायाःसा झी मालिक व वया परिवारय् पक्का हे नाश वयेत्यंगु दु। व तसकं लुच्चाम्ह मनू खः व नापं ला सुं नं मनू खँ तक नं ल्हाइ मखु।”

18 अथे जुयाः हथाय् चाचां निसःपा मरि, निगू मशक छेंगूया म्हेचाय् दाखमघ, न्याम्ह फैया ला, निइनिगू किलोग्राम सियातःगु अनन्, सच्छिगः किसमिस व गंकातःगु निसःगः यःमरिसि अबीगेलं कयाः गधातय् म्हय् तयाबिल।

19 अले थः च्यःतयत धाल, “छिपिं न्ह्यःने न्ह्यःने हँ जि ल्यल्यु वये।” तर थुक्रिया बारे वं थः भाःतयात धाःसा छुं हे मधाः।

20 व गधाया म्हय् गयावनाः पहाडया बच्छि लँपुइ थ्यंबलय् अन दाऊद व वया मनूत थःपिनिपाखे वयाच्वंगु खन। अले अबीगेलं इमित नापलात।

21 दाऊदं थथे मति तयाच्वंगु खः, “मरूमिइ छुं नं मतंक उलिमछि बांलाक थ्व मनूया सम्पत्ति रक्षा यानागु ला सितिं वन। वं जितः भिं यायेगु पलेसा मभिं गु यात।

22 कन्हय् सुथय् तक व नापं दुपिं छम्ह जक मिजंत म्वानाच्वन धाःसा परमेश्वरं जितः कडा सजाँय बियादीमा।”

23 अबीगेलं दाऊदयात खनाः हथाय् चाचां थःगु गधानं क्वहां वल अले दाऊदया न्ह्यःने बैय् पुलि चुयाः

24 पाली भ्वःपुयाः थथे धाल, “हे जिमि प्रभु, जितः हे दोष लायेमा। छिकपिनि दासीयात छकः खँ ल्हायके बियादिसँ, जिमि प्रभु, छपिनि दासया खँ न्यनादिसँ।

25 जिमि मालिक, व लुच्चाम्ह मनूया च्यूताः तयादी मते। गथे वयागु नां नाबाल खः व अथे हे खः। वयागु नांया अर्थ ‘मूर्ख’ खः अले वयागु पहःचहः नं अथे हे च्वं। तर जिं छिकपिनि दासं धाःसा छपिन्सं छवयाहयादीपिं मनूतयत खनागु मदु।

26 “आः हे जिमि प्रभु, ल्वापु ख्याःपु यानाः हि हायेकेगु व बदला कायेगु खँय् छितः परमप्रभुं पनादीगु दु। धाथें परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वर म्वाःम्ह खः थें, अले छि म्वाःम्ह खः थें, जिं धाये, छपिनि शन्नूतयगु व छिकपिनिगु नाश जुइगु ययकीपिनिगु गति नाबालया थें हे जुइमा।

27 जि छिकपिनि दासी थः प्रभुयाथाय् ज्वनाः वयागु कोस्यालि थन दु। थ्व छपिनि अधीनय् दुपिं मनूतयत बियादिसँ।

28 हे जिमि प्रभु, छिकपिनि दासीं मभिं याःगु दुसा क्षमा यानादिसँ। परमप्रभुं छिकपिनि वंशयात सदां दयका तयादी, छायाःसा छिं परमेश्वरया हे लडाइँ यानादीगु दु। छपिनिगु जिवंकाछि छु नं कथंयागु मभिं गु मजुइमा।

29 छुं जुयाः सुं मनुखं छितः हमला यानाः छिगु प्राण कायेत स्वल धाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वर मनूतयगु तसकं मू वंगु सम्पत्तिया रक्षा याःथें हे छिगु प्राण रक्षा यानादी। छिकपिनि शन्नूतयगु प्राण धाःसा वयकलं खिपतय् ल्वहं तयाः वांछवःथें वान्छवयादी।

30 परमप्रभु जिमि प्रभुं छितः बियादीगु फुक्क बचं पूरा यानाः इस्राएलया जुजु यानादीबलय्,

- 31 छितः दोष मदुपिनिगु हि हायकाः अले थःत ब्वलासापिन्त बदला कयाः धकाः दुःख जुयाः सिति थथे यानाः धायेमालि मखु। परमप्रभुं जिमि मालिकयात ताःलाकादीबल्य् छसपोलया दासी जितः नं लुमंकादिसँ।”
- 32 अनलि दाऊदं अबीगेलयात धाल, “थौं जिनापं नापलायेत छितः छवयाहयादीम्ह परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरया महिमा जुइमा।
- 33 धन्य खः छंगु बुद्धि, छ धन्यम्ह खः, छायाःसा थौं छ जितः स्यायेगु व जिगु थःगु लहातं बदला कायेगु दोषपाखें बचय् यानाबिल।
- 34 छायाःसा धात्थें छन्त स्यकेगुपाखें बचय् यानादीम्ह परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वर म्वाःम्ह खः थें, जिं धाये, थथे छ जिनापं याकनं हे नापमलाःगु जूसा नाबालया परिवारय् च्वंपिं मिजंत छम्ह नं कन्हय् सुथ तक ल्यं दइ मखु।”
- 35 अनलि दाऊदं अबीगेलं वया नितिं हःगु कोस्यालि कयाः थथे धाल, “याऊक छें लिहां हँ। जिं छंगु खँ न्यनागु दु अले छंगु बिन्ति स्वीकार यानागु दु।”
- 36 अबीगेल छें थ्यनाः वं अन नाबालं जुजुपिन्त नकेगु भव्य् थें नयाच्वंगु खन। नाबाल लयतायाः दाखमघ त्वनाः तसकं कायकाच्वंगु दु। अथे जुयाः वया कलातं वयात सुथ तक नं छुं मधासे च्वन।
- 37 सुथ न्हापां दाखमघं मकाःबलय् वया कलाः अबीगेलं फुक्क खँ कनाबिल, अले व ला छुं हे मचायाः ल्वहं थें जुयाः सने मफयावन।
- 38 झिन्हु लिपातिनि परमप्रभुं वयात हयकयादिल अले व सित।
- 39 नाबाल सित धकाः दाऊदं न्यन अले धाल, “परमप्रभुया प्रशंसा जुइमा! जितः मभिंकाः हेस्याःगुलि वय्कलं वयात ब्वलासायादिल अले जितः मभिं यायेगुपाखें बचय् यानादिल। नाबालं याःगु मभिंगु ज्या परमप्रभुं वयागु हे छेनय् प्वंकादिल।”
- अनलि दाऊदं थः च्यःतपाखें अबीगेलयात थःनापं ब्याहा यायेगु नितिं खबर छवल।
- 40 वया च्यःत कर्मेलय अबीगेलयाथाय् वनाः थथे धाल, “छिं हाकनं ब्याहा यायेत दाऊदं जिमित छितः कायके छवयाहःगु खः।”
- 41 व जुस्क्क दन अले बैय् भवपुयाः थथे धाल, “जि वय्कःया दासी खः अले वय्कःया च्यःतयगु तुति तकं सिलेमासां नं सिले।”
- 42 अले व काचाकाचां तयार जुयाः थः न्याम्ह दासीतनापं गधा गयाः खबर हःपिं दाऊदया मनूतनापं वन, अले व दाऊदया कलाः जुल।
- 43 दाऊदं यिजरेल पाखेंयाम्ह अहीनोमनापं नं ब्याहा यात। थुपिं निम्हं वया कलाः जुल।
- 44 उबलय् शाऊलं थः म्हाय् दाऊदया कलाः मीकलयात धाःसा गल्लीमया लेशया काय पल्लिएलयात बी धुंकूगु खः।

26

दाऊदं शाऊलयात हाकनं मस्यासे त्वःताब्यगु

- 1 जीपीतयसं गिबाय् शाऊलयाथाय् वनाः धाल, “दाऊद यशीमोनपाखे स्वःगु हकीलाया पहाडय् सुलाच्वंगु दु।”
- 2 अथे जुयाः स्वद्वःति ल्ययातःपिं सिपाइँत ज्वनाः दाऊदयात मालेत जीपया मरुभूमिपाखे क्वहां वन।
- 3 यशीमोनपाखे स्वःगु हकीलाया पहाडया क्वसं लँ लिक्क वं थःगु छाउनी तल। दाऊद अन मरुभूमिइ हे च्वन। शाऊल वयात मालेत मरुभूमिइ वयाच्वंगु दु धकाः न्यनेवं
- 4 दाऊदं चिवा कायेत मनूत छवत। अले शाऊल धात्थें हे वये धुंकल धकाः सीकल।
- 5 दाऊद याकनं हे वनाः शाऊल व वया सेनापति नेरया काय् अबनेर घनाच्वंगु थाय् लुइकल। थः सिपाइँतय् चाकःछिं छसिनिसें मिलय् यानाः शाऊल दथुइलाक घनाच्वंगु खः।
- 6 दाऊदं हिन्ती अहीमेलेक व योआबया किजा सरस्याहया काय् अबीशैपाखे स्वयाः धाल, “शाऊलया छाउनी दुने जिनापं सु वनेगु?”
- अबीशैनं लिसः बिल, “जि वने।”
- 7 अथे जुयाः दाऊद व अबीशै चान्हय् छाउनी दुहां वन अले सिपाइँतय् दथुइ शाऊलयात वया भाला छ्यंफुसय् बैय् तिनाः घनाच्वंगु खन। अबनेर व सिपाइँत धाःसा शाऊलयात दथुइ तयाः चाकःछिं घनाच्वंगु खः।
- 8 अबीशैनं दाऊदयात धाल, “थौं छिकपिनि शत्रुयात परमेश्वरं छिगु लहातय् लःल्हानादीगु जुयाच्वन। जितः उजं बियादिसँ, भालां सुयाः छक्कलं हे वयात बैय् तियाबी। जिं निक्कः सुइ हे माली मखु।”
- 9 तर दाऊदं वयात धाल, “जुजुयात स्याये मते। परमप्रभुया अभिषेक जूमहयसित ल्हाः ल्हंम्ह सु जक दोषी मजगु दु?”
- 10 दाऊदं धाल, “धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, परमप्रभुं थःम्हं हे वयात स्यानादी वा व थःगु कालं सी अथवा व लडाइँ याः वनीबलय् सी।
- 11 तर जिं परमप्रभुया अभिषेक जूमहयसिया विरोधय् गुबलें ल्हाः ल्हंने म्वालेमा। झीसं वया छ्यं लिक्क दुगु भाला व आम्बुरा ज्वनाः वनेनु।”
- 12 अथे जुयाः दाऊदं शाऊलया छ्यंफुसय् च्वंगु भाला व आम्बुरा कयाः अबीशैनापं वन। छाउनी दुने घनाच्वंपिं सुं नं सिपाइँतय् न्ह्यलं मचाः अले सुनां खं नं मखं। परमप्रभुपाखें छवयाहःगु न्ह्यलय् इपिं घनाच्वंगु खः।
- 13 अले दाऊद तापाक्क मेखेपाखे च्वंगु पहाडया च्वकाय् दना च्वंवन। इमिगु दथुइ तसकं तापात।
- 14 अनलि दाऊदं शाऊलया सिपाइँतयत् व नेरया काय् अबनेरयात तःसलं हालाः थथे धाल, “दना वा, अबनेर! छु छं जिगु सः ताःगु दु ला? जितः लिसः ब्यु।”
- अबनेरं लिसः बिल, “जुजुयात ब्वःबीम्ह छ सु खः?”
- 15 दाऊदं अबनेरयात धाल, “अबनेर, छु छ तसकं बल्लाःम्ह मखु ला? छु इस्त्राएलय् छ थें ज्याःम्ह सु दु? अयनं छाय् छं थः प्रभु महाराजया रक्षा याये मफुत? सुं छम्ह सिपाइँ छं मालिक छिमि जुजुयात स्यायेत वये धुंकल।

16 थ्व ला तसकं मजिल, धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, छिपिं स्यायेमाःपिं हे खः, छायाःसा छिमिसं थः मालिक परमप्रभुया अभिषेक जूहयसित रक्षा याये मफुत। स्वःसा वयागु छ्यंफुसय् च्वंगु भाला व लः त्वनेगु आम्बुरा गन वन?”

17 शाऊलं दाऊदया सः तायाः तःसलं थथे धाल, “छु छ हे खः ला जिमि काय् दाऊद?”

दाऊदं धाल, “खः, प्रभु जिमि जुजु, जि हे खः।

18 जिमि प्रभुनं वय्कःया दासयात छाया लितुलिनादीगु? जिं छु यानागु दु धकाः? छु मभिंगु ज्या यानाः जि दोषी जुल?

19 हे प्रभु जिमि जुजु, जिं छु धायेत्यनागु दु बांलाक ध्यान बियाः न्यनादिसँ। थथे परमप्रभुं हे छितः जिगु विरोधय् याकेब्यगु खःसा जितः वय्कःयात छगू भेटी छायाके बियादिसँ सके वय्कःया मन हिलिला। तर छुं जुयाः थ्व मनूतयसं याकूगु जूसा इमित परमप्रभु सराः लायेमा। छायाःसा थौं ‘वं मेपिं घःतयगु सेवा यायेमा’ धकाः इमिसं जितः परमप्रभुया सर्बयपाखें लिकाःगु दु।

20 परमप्रभुया न्ह्यःने पाखें तापाक जितः स्याके बियादी मते छायाःसा छम्ह मनुखं पहाडय् चिखायात लिनाजगु थें इस्राएलयाम्ह जुजु छम्ह कुसियात मालेत झाःगु दु।”

21 अनलि शाऊलं लिसः बिल, “जिं पाप यानागु दु, लिहां वा! हे जिकाय् दाऊद, थौंया न्हिइ छं जिगु प्राण तसकं मू वंगु ताय्का जितः बचय् यात। आवंलि जिं गुबलें नं छंगु हानि याये मखु। जि मूर्खम्ह खः, जिं टुंकागु दु।”

22 दाऊदं लिसः बिल, “जुजुया भाला थन दु। छिकपिनि सुं छम्ह मनुखं वयाः व कयाः यंकेमा।

23 परमप्रभुं सकलें मनूतयत वयागु धार्मिकता व विश्वास याये बहःया निति सिरपाः बियादी। थौं परमप्रभुं छितः जिगु ल्हातय् बियादीगु दु तर जिं परमप्रभुया अभिषेक जूहयसित ल्हाः ल्हने मखु धकाः छुं मयाना।

24 गथे जिं थौं छिगु प्राण तसकं मू वंगु ताय्का अथे हे परमप्रभुं नं जिगु प्राण तसकं मू वंगु ताय्केमा अले जितः फुक्क विपत्तिपाखें बचय् यानादीमा।”

25 अनलि शाऊलं दाऊदयात धाल, “हे जिमि काय् दाऊद, परमप्रभुं छन्त तःधंगु आशिष बियादीमा। छं याइगु न्ह्यागु ज्याय् नं ताःलायेमा।” अले दाऊद थःगु लँपुइ वन शाऊल धाःसा थःगु छँ वन।

27

पलिशतीतयगु दथुइ दाऊद

1 दाऊदं थथे बिचाः यात, “छन्हु ला छन्हु शाऊलं जितः स्या हे स्याइतिनि। अथे जुयाः पलिशतीतयगु लागाय् बिस्सुं वनेगु हे जितः बांलाइ। अले शाऊलं जितः इस्राएलय् दक्क थासय् मालेगु त्वःती। थुकथं जि वयागु ल्हातं बचय् जुइ।”

2 अथे जुयाः दाऊद व वया खुसः मनूत माओकया काय् गातया जुजु आकीशयाथाय् वन।

3 दाऊदं थः मनूत व इमि परिवारत, थः निम्ह कलाः यिजरेली अहीनोम व कर्मेलयाम्ह सी धुंकूम्ह नाबालया कलाः अबीगेलयात ज्वनाः आकीशनापं गातय् च्वनेत वन।

4 दाऊद गातय् बिस्सुं वन धकाः शाऊलयात कनाबिल, अले शाऊलं दाऊदयात मालेगु त्वःतल।

5 दाऊदं आकीशयात धाल, “छिसं थः दासयात यय्कागु दु धइगु खःसा छिगु देशय् जिपिं च्वनेत छगू शहर बियादिसँ। छाया जि छिकपिनि दास राजधानीइ छिनापं च्वनेगु?”

6 अथे जुयाः आकीशं उखुन्हु वयात सिक्लग शहर बिल। आः तक नं व यहदीतय् जुजुपिनिगु शहर खः।

7 दाऊद पलिशतीतयगु देशय् दच्छि व प्यला तक च्वन।

8 दाऊद व वया मनूत हमला याः वनीगु अले गश्रीत, गिज्रीत व अमालेकीतयत लुतय् याइगु। इपिं न्हापांनिसें हे शूर व मिश्रय् थ्यंकाच्वनाः च्वंपिं खः।

9 दाऊदं देयत लुतय् याइबलय् वं मिजं वा मिसा सुयातं म्वाका तइ मखु। अले वं फै-च्वलय् व सा-द्वहंत, गधा व ऊँट व वसःत नं यंकाः आकीशया थासय् तुं लिहां वइगु खः।

10 आकीशं वयात थथे धकाः न्यनेगु, “थौं छं गन लुतय् यानाहया?” अले वं थथे धाइगु, “यहदाया नेगेव देशय्” वा “यरहमेलीतयथाय् वा केनीतयगु नेगेव देशय्।”

11 दाऊदं म्वाःपिं सुं नं मिजं वा मिसात गातय् मह छायाःसा सुं मनूयात म्वाकातःसा वं आकीशयात जिं छु यात व कनाबी फु धकाः वं बिचाः यात। पलिशतीतनापं च्वनाच्वंतले वयागु पहःचहः थथे हे खः।

12 तर आकीशं दाऊदयात पत्याः यानाः थथे धाल, “व थः इस्राएली मनूतयगु न्ह्यःने तसकं मभिंम्ह जगु दु, अथे जुयाः व जिवंकाःछि जिगु दास जुयाच्वनी।”

28

1 छुं ई लिपा पलिशतीतयसं इस्राएलीतलिसें लडाइँ यायेत थः सेनातयत मुंकल। अले आकीशं दाऊदयात धाल, “छ व छिमि मनूत जिनापं लडाइँलय् वनेमाः धकाः ला छं स्यू जुइमा।”

2 दाऊदं आकीशयात लिसः बिल, “बांलाक स्यू, छपिनि दासं छिगु निति छु छु याये फु धइगु खँ छि थःम्ह हे स्वयादी।”

अनंलि आकीशं दाऊदयात धाल, “जिं छन्त जिवंकाःछि जिम्ह बडीगार्ड यानातये।”

शाऊलं तन्त्रमन्त्र याइम्ह मिसालिसे सल्लाह काःगु

3 थुबलय् तक शमूएल सी धुंकूगु खः, अले सकलें इस्त्राएलीतयसं वयागु निति दुखं च्वनाः वया सीम्ह वयागु हे शहर रामाय् थुंगु खः। थुबलय् तक शाऊलं तन्त्रमन्त्र ज्या याइपिं फुक्कसित इस्त्राएलं पितिनाछवये धुंकूगु खः।

4 पलिशतीतयसं लडाइँया निति थः सिपाइँत मुंकाः शूनेमय् पाल ग्वल। शाऊलं नं फुक्क इस्त्राएलीतयत् मुंकाः गिल्बोय् पाल ग्वल।

5 अले शाऊल पलिशतीतय् सिपाइँत खनेवं तसकं ग्यात।

6 अले शाऊलं परमप्रभुयाके न्यन, “जिं छु यायेगु?” तर परमप्रभुं वयात नं म्हगसपाखें, नं “ऊरीमं” नं अगमवक्तातपाखें छुं नं लिसः बियादिल।

7 अथे जुयाः वं थः हाकिमतयत् धाल, “जिगु निति छम्ह तन्त्रमन्त्र याइम्ह मिसा मा, अले जि वनाः व नापं न्यनेकने याये।”

वया हाकिमतयसं लिसः बिल, “अज्याःम्ह मिसा छम्ह एन्दोरय् दु।”

8 अले शाऊलं सकसिनं पुनी थें ज्याःगु वसः पुनाः थः निम्ह मनूतनापं बहनी व मिसायात नापलायत् वन। अले वयात धाल, “प्रेत आत्मायात न्यनाः जिगु बारे धयाब्यु, अले जिं सुयागु नां कने वयात सःता ब्यु।”

9 तर व मिसां लिसः बिल, “शाऊल जुजुं छु याःगु दु व ला छि सि हे स्यु जुइमाः। वं प्रेतया आत्माया ज्या याइपिन्त देशं पितिनाछवःगु दु। गुकिं यानाः जि सिनावनिमालि। छिं छाया जितः जाः तयाच्चनादीयागु?”

10 शाऊलं पाफयाः धाल, “धात्थें परमप्रभुया म्वाःम्ह खः थें, अथे यानाः छंगु जीवनय् छुं नं विपत्ति वइ मखु।”

11 अनंलि व मिसां न्यन, “जिं सुयात सःतेगु लय्?”

शाऊलं लिसः बिल, “शमूएलयात!”

12 शमूएल पिहां वंगु व मिसां खनाः पिच्यानाः हालाः शाऊलयात धाल, “छिं छाया जितः छल यानाच्चनागु? छि शाऊल जुजु हे खः।”

13 जुजुं वयात धाल, “ग्याये मते। छं छु खनागु दु?” व मिसां लिसः बिल, “बँनं छम्ह प्रेत पिहां वयाच्चंगु खनागु दु।”

14 शाऊलं न्यन, “व गथे च्वं?” वं धाल,

“गां न्ययातःम्ह छम्ह बुराम्ह मनू बँ च्वय् थहां वयाच्चंगु खना।”

अनंलि शाऊलं व शमूएल हे खः धकाः सिल। अले वयात भ्वसुलाः भागि यात।

15 शमूएलं शाऊलयात धाल, “छाय् छं जितः सःताः पंगः यानागु?”

शाऊलं लिसः बिल, “जि तसकं दुःखय् लाःगु दु। पलिशतीतयसं जितः हय्कयाच्चंगु दु। परमेश्वरं जितः त्वःतूगु दु। वय्कलं न अगमवक्तातपाखें न म्हगसपाखें हे जितः लिसः बियादीगु दु। अथे जुयाः जिं छु यायेमाली धकाः न्यनेत छन्त सःतागु खः।”

16 शमूएलं धाल, “परमप्रभुं छितः त्वःतूगु दु अले वय्कः छिगु विरोधी जुयादीगु दु धयागु खःसा छिं छाया जितः न्यनेकने यानाच्चनागु?

17 जिपाखें न्हापा हे धयादीगु खँ परमप्रभुं यानादीगु दु। वय्कलं छंगु ल्हातं राज्य लाकाः छिमि छम्ह जःलाखःला दाऊदयात बियादीगु दु।

18 छिं परमप्रभुया आज्ञा मानय् मयाः अले अमालेकीतय् विरोधय् परमप्रभुया तंयात पूर्वके मबिल। अथे जुयाः परमप्रभुं थौं छन्त थथे याःगु खः।

19 अय्जूगुलि छ व छिमि प्रजा इस्त्राएलीतयत् परमप्रभुं पलिशतीतयगु ल्हातय् बियादी। कन्हय् छ व छिमि काय्पिं जिनापं हे च्वनेगु जुइ। अले परमप्रभुं इस्त्राएलीतय् सिपाइँतयत् पलिशतीतयगु ल्हातय् लःल्हानादी।”

20 शाऊल तसकं ग्यानाः बँय् भ्वसू वन। व चच्छि न्हिच्छि छुं हे मनसे च्वनाच्चंगुलि थुकथं व तसकं बःमलात।

21 अनंलि व मिसा वयात तसकं दुःख जुयाच्चंगु खनाः धाल, “छिं धाःगु खँ छिकपिनि दासीं मानय् याये, अले जिं जिगु प्राणं नं छिगु निति पाये धुन।

22 आः जिगु खँ न्यनादिसँ, छिगु यात्राया निति छि बल्लायेत छिकपिनि दासयात छुं नसा ज्वरय् यायेत उजं बियादिसँ।”

23 तर शाऊलं नसा नयेत मानय् मजुल।

अले वया मनूतयसं नं व मिसाया खँयात कयाः शाऊलयात नसा नयेत बिन्ति यात। अनंलि व मानय् जुल अले बँय् नं दनाः खाताय् फ्यतूवन।

24 व मिसाया छँय् लहिनातःम्ह ल्हँम्ह द्रहँचा स्यानाः छुं छुचुं न्हायाः सोडा मतःगु मरि दय्कल।

25 वं शाऊल व वया मनूतयगु न्ह्यःने तयाहल। अले इमिसं व नल। व हे चान्हय् इपिं सकलें अनं बिदा कयाः वन।

29

पलिशतीतयसं दाऊदयात लितछवःगु

1 पलिशतीतयसं थःपिनिगु फुक्क सिपाइँत लडाइँया निति अपेकय् मुंकल, अले इस्त्राएलीत बुँगाःचाया लिक्क थिजरेलय् पाल ग्वल।

2 शासकतयसं सच्छि सच्छि व द्रःछि द्रःछिया इवः मिलय् यानाः थः सिपाइँतयत् न्ह्यज्याकल। अले दाऊद व वया मनूत जुजु आकीशनापं ल्युनेया इवलय् च्वनाः न्ह्यज्यात।

3 तर पलिशतीतय् हाकिमतयसं न्यन, “थुपिं हिब्रूत थन छु यायेत वयाच्चंगु?”

आकीशं लिसः बिल, “थ्व इस्त्राएलया जुजु शाऊलया सेवक दाऊद खः, व जिनापं दच्छि स्वयाः अप्वः च्वने धुंकूमह खः। व जिनापं च्वंसांनिसें थौं तक जिं वयाके छुं हे दोष खनागु मदु।”

4 तर पलिशतीतय् सेनापतितयसं तसकं तंम्बयाः आकीश जुजुयात धाल, “व मनूयात छिं तया तयागु शहरय् हे लित छ्वयादिसँ। व झीनापं लडाइँलय् मवयेमा, मखुसा लडाइँ जुइबलय् व झीगु विरोधय् वनी। अले झी मनूतयत् स्यानाः वया थः मालिकपाखें स्याबास कायेगु थ्व थें ज्याःगु बांलाःगु मौका मेगु छु दइ?”

5 छु थ्व व हे दाऊद मखु ला, इमिसं वया बारे थथे धकाः म्ये हालाः प्याखं ल्हगु खः,

“शाऊलं ला द्रुलंद्रुःयात नाश यात,

अले दाऊदं ला लखं लखयात स्यात।”

6 अनंलि आकीशं दाऊदयात सःतके छवत अले धाल, “धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, छ तसकं पक्काम्ह मनू खः, अले जिगु सेनाय् छं याःगु ज्या खनाः जि तसकं लय्ताः। छ जिथाय् वसांनिसें जिं छंके छुं दोष लुइकागु मदु तर मेपि शासकतयसं छन्त पत्याः मयाः।

7 अथे जुयाः छ याउँक छें हूँ, अले इमिसं मभिं तायकूगु छुं ज्याखें छंगुपाखें मजुइमा।”

8 दाऊदं आकीशयात धाल, “छपिनि दासं छु याःगु दु? छपिनि दासं छिगु सेवा यानाबलय्निसें थौं तक छिं जिके छुं दोष लुइकागु दु ला, मखुसा, जिं जिमि महाराजया शत्रुतयगु विरोधय् छाया लडाइँ याः वने मदुगु?”

9 आकीशं लिसः बिल, “छ जिगु निति परमेश्वरया दूत थें जूगु दु धकाः जिं पत्याः यानागु दु, तर छ इपिं नापं लडाइँ याः वने मज्यु धकाः पलिशतीतय् सेनापतितयसं जिडी याःगु दु।

10 अयजूगुलि कन्हय् सुथ न्हापां हे दनाः छनापं वःपिं मनूतनापं तयुजः वयेवं थनं याकनं हूँ।”

11 अथे जुयाः सुथ न्हापं हे दाऊद व वया मनूत पलिशतीतयगु देशपाखे लिहां वन। पलिशतीत धाःसा च्वय् यिजरेलपाखे वन।

30

दाऊदं थः सिपाइँतय् परिवारयात बचय् याःगु

1 स्वन्हु खुन्हु दाऊद व वया मनूत सिक्लगाय् थयंकः वल। उगु इलय् अमालेकीतयसं नेगेव व सिक्लगाय् लुतय् याये धुंकूगु व सिक्लगाय् हमला यानाः मि छ्वयकाब्यगु इमिसं खन।

2 इमिसं अन दुपिं मिसात व मस्त सकसितं मस्यासे ज्वना यंकूगु खः।

3 अनंलि दाऊद व वया मनूत सिक्लगा थयंबलय् इमिसं व शहर नाश जूगु व इमि मिसात व मस्त सकसितं यंकेधुंकूगु खन।

4 अले इपिं तसकं ख्वल। थुलि अप्वः ख्वल कि इमिके शक्ति हे मदयावन।

5 दाऊदया निम्ह कलाः, यिजरेल पाखेंयाम्ह अहीनोम व कर्मेलयाम्ह सी धुंकूमह नाबालया कलाः अबीगेलयात ज्वना यंकूगु खः।

6 अनंलि थथःपिनि काय्मह्याय् व ज्वनायंकूगुलि दाऊदया मनूतयसं तं पिकयाः दाऊदयात ल्वहंत कय्केगु ख्याच्वः बिल। अले दाऊदयात वयाये थ्वयाये मन्त। तर परमप्रभु थः परमेश्वरपाखें जक दाऊदयात बल दत।

7 दाऊदं अहीमिलेकया काय पुजाहारी अबियाथारयात धाल, “पुजाहारीया भिगु सूती कापःया लं जिथाय् हजि।” अले अबियाथारं व हयाबिल।

8 अनंलि दाऊदं परमप्रभुयाके न्यन, “छु जि उपिं लुतय् याइपिं मनूतय् ल्यूल्यु वने ला? छु जि इमित नापलाके फइ ला?”

परमप्रभुं वयात लिसः बिल, “ज्यु, छं इमित ल्यु हूँ, छं इमित नापालाकाः फुक्क ज्वनायंकूपिन्त छुतय् याना हजि।”

9 अथे जुयाः दाऊद व वया खुसः मनूत अनं न्यासि वनाः बसोरया खुसिचाय् थयंकल, गुलि मनूत अन हे च्वन,

10 छायाधाःस निसः मनूत त्यानुचाया खुसि छीमफुगु खः। दाऊद व वया प्यसः मनूत धाःसा दिपाः हे मकासे इमित ल्यु तुं वन।

11 अले इमिसं ख्यलय् छम्ह मिश्रीयात नापलात अले वयात दाऊदयाथाय् हल। वयात इमिसं नयेत छुं नसा व त्वनेत लः बिल।

12 इमिसं वयात गंगु नेभारा व निगू झुप्पा किसमिस बिल। उपिं नये धुंकाः वयाके बल वल छायाधाःसा वया नयेत्वने मखंगु स्वन्हु स्वचा दये धुंकूगु खः।

13 दाऊदं वयाके न्यन, “छ सुयापाखेंम्ह खः? अले छ गनं वयाम्ह खः?”

वं लिसः बिल, “जि छम्ह मिश्री खः, अमालेकीतय् छम्ह दास खः। तर जि स्वन्हु न्हापा म्हां मफुगुलि जिमि मालिकं जितः त्वःता वंगु खः।

14 जिमिसं करेतीतयगु नेगेव, यहदाया छुं थासय् व कालेबया नेगेवय् लुतय् यानाः अले सिक्लगायात मि छ्वयेका बिया।”

15 दाऊदं धाल, “छु छं जितः इमिथाय् ब्वनायंके फु ला?”

वं धाल, “छिं जितः स्याये मखु अले जिमि मालिकया ल्हातय् लःल्हाये मखु धकाः परमेश्वरया न्ह्यःने पाफयाः धयादिसँ। अले तिनि जिं छितः लँ क्यनाः इमिथाय् थयंकाबी।”

16 अले वं लँ क्यंकेयं दाऊदयात इमिथाय् ब्वना यंकल। अन अमालेकीत प्यखेरं छ्यालब्याल जुयाः नयेत्वने यानाच्वन। अले पलिशतीतयगु व यहदातयगु लागां लुतय् यानाहःगु मालताल द्रुचिंकाः लय्तायाच्वन।

17 तर दाऊदं इमित हमला यात अले कन्हय् खुन्हु सन्ध्याकाः इलय् तक हे लडाइँ यानाच्वन। इपिं मध्ये प्यसःम्ह ल्याय्म्हपिं जक ऊँट गयाः बिस्युं वन।

18 दाऊदं थः निम्ह कलाःपिं नापं अमालेकीतयसं यंकूगु सकलें मनूत व फुक्कं वस्तुतय् लुतय् याना हल।

- 19 इमिसं लाकायंकूगु फुक्क सामान, कायम्हाय्यपि व इमि थःगु निति यंकूगु सामान नापं फुक्कं दाऊदं लितः हल। छुं नं त्वःमफ्यू।
- 20 दाऊदं फै-च्चलय, सा द्रुहंया बथां नापं लितः हल अले वया मनूतयसं उपि बस्तुतय् बथांयात ख्याख्यां थथे धाधां यंकल, “थुपि दाऊदं लाकाहःपि खः।”
- 21 अले दाऊद बसोरया खुसि लिक्क व नापं थांवने मफया च्वनाच्चंपि उपि निसः मनूतयथाय् थ्यंकः वल। इपि दाऊद अले व नापं दुपि मनूतयत् नापलायत् वल। दाऊद तसकं लयतातां इपि सकसित ज्वजलपा यात।
- 22 तर दाऊदनापं वंपि गुलिखय् लुच्चापि व खलबल याइपि मनूतयसं वयात थथे धकाः मभिकल, “थुपि मनूत इनीनापं वःगु मदु। इीसं लिफ्याना हयागु मालताल जिमिसं इमित छुं नं बी मखु। इमिसं थथःम्ह कलाः व कायम्हाय् जक यंकीमा।”
- 23 दाऊदं लिसः बिल, “अथे मखु, दाजुकिजापि! परमप्रभु हे इीत रक्षा यानादिल अले इी शत्रुतयत् इीगु ल्हातय् बियादिल। परमप्रभुं बियादीगु मालतालयात इीसं अथे याये मज्यु।
- 24 छिमिसं धाःगु खँय् सुं नं राजी जुइ फइ मखु। इीगु मालताल स्वयेत च्वनाच्चंपिन्सं नं लडाइँलय् वंपिनि ति हे ज्वलिज्वः ब्वति दयेमाः।”
- 25 उखुन्हुनिसें थौं तक नं दाऊदं ब्यूगु थ्व हे नियम इस्माएलीतयसं मानय् यानाः वयाच्चंगु दु।
- 26 दाऊद सिक्लगय् थ्यंकः वये धुंकाः वं लिफ्याना हःगु मालताल थः पासापिन्त, यहदाया थकालितयत् थथे धयाः बियाछवत, “परमप्रभुया शत्रुतय्पाखें लिफ्याना हयागु मालताल थुपि छिकपिनिगु निति कोस्यालिकथं बियागु दु।”
- 27 थुकथं दाऊदं बेथेलय, रामोत-नेगेवय, यतीरय,
- 28 अरोएरय, सिपमोतय, एशतमोय,
- 29 राकालय् दुपिन्त, यरहमेली व केनीया शहरय् च्वंपिन्थाय,
- 30 होर्माय, बोर-आशानय, अन्ताकय,
- 31 हेब्रोनय् च्वंपिन्थाय् अले दाऊद व वया मनूत वंगु थासय् च्वंपिन्थाय् कोस्यालि छवत।

31

शाऊल व वया कायपि सीगु

- 1 पलिशतीतयसं इस्माएलीत नापं लडाइँ यात। अले इस्माएलीत इमिगु न्ह्यःनं बिस्सुं वन। यक्व इस्माएलीतयत् गिल्बो डाँडाय् स्यात।
- 2 पलिशतीतयसं शाऊल व वया कायपिन्त लिन्तुलित, अले वया स्वम्ह कायपि जोनाथन, अबीनादाब व मल्कीशूअयात स्यानाबिल।
- 3 शाऊलया प्यखेरं लडाइँ जुयाच्चंगु खः। अले धनुष वाण चले याःम्ह वया शत्रुं वयात तसकं घाःपाः यात।
- 4 अनंलि शाऊलं थःगु निति ल्वाभः ज्वनीम्हयसित धाल, “छंगु दापय् तरवार लिक्काः जितः सुयाब्यु अले थुपि म्हाय् चिं मतःपि मभिपिन्सं निन्दा यानाः जिगु बेज्जत मयायेमा।”
- तर व ल्वाभः ज्वनीम्ह तसकं ग्यानाः मानय् मजुल। वं अथे यायेगु आँट मयाः। अथे जुयाः शाऊलं थःगु तरवार काल अले उकि सुयाः व सित।
- 5 शाऊल सीगु वया ल्वाभः ज्वनीम्ह ल्यायम्ह मनुखं खनाः व नं शाऊलनापं तं थःगु हे तरवारं सुयाः सित।
- 6 थुकथं शाऊल व वया स्वम्ह कायपि व वया ल्वाभः ज्वनीम्ह ल्यायम्हम्ह सित। उखुन्हु हे शाऊलया फुक्कं मनूत सित।
- 7 अले थिजरेलया ब्यासि व यर्दनया उखे च्वंपि फुक्क इस्माएलीतयसं मेपि इस्माएलीत बिस्सुं वंगु अले शाऊल व वया स्वम्ह कायपि सीगु खनाः इपि नं थथःगु शहर त्वःताः बिस्सुं वन। अले पलिशतीतयसं अन वनाः उपि शहरत कब्जा यात।
- 8 लडाइँ जूगु कन्हय् खुन्हु पलिशतीत उपि सीम्हय् च्वंगु वस्तुत कायत् वल अले इमिसं गिल्बो पहाडय् शाऊल व वया स्वम्ह कायपि सिनाच्चंगु लुइकल।
- 9 इमिसं शाऊलया छ्यं ध्यनाः अले वयागु फुक्क ल्वाभः नं यंकल। अनंलि इमिसं थःगु देशया छचाःखेरं थ्व बुरखँ इमि घःतयगु देगलय् व फुक्क मनूतयथाय् धायकेत मनूत छवत
- 10 इमिसं शाऊलया ल्वाभः अशतोरैत घःमयजूया देगलय् तये यंकल, व वयागु सीम्ह बेथ-शानया पःखालय् नकिं तानाः यखवायाबिल (१ इतिहास १०:१०)।
- 11 पलिशतीतयसं शाऊलया सीम्हयात छु छु याःगु खः याबेश-गिलादया मनूतयसं न्यन।
- 12 अले इमि तसकं बल्लाःपि मनूत चच्छि न्यासि वनाः शाऊल व वया कायपिनिगु सीम्ह बेथ-शानया पःखलं लिक्काः याबेशय् हल अले उपि सीम्हत छवयकाछवत।
- 13 अनंलि इमिसं उपि क्वँयत् लिक्काः याबेशया तितिसिमाया क्वसं तं थुनाबिल अले इपि न्हयन्हु तक दुखं च्वं।

शमूएलया निगू सफू म्हसीका

शमूएलया निगू सफू शमूएलया न्हापांगु सफूया हे ल्यं दुगु व्व खः। थ्व दाऊदं जुजु जुयाः न्हापा दच्छिनया यहदाय् राज्य याःगु अले लिपा उतरय् इस्राएलनापं फुक्क जातियात राज्य याःगु इतिहास खः। दाऊदं थःगु राज्य अप्वय्केत अले थःगु शासन बल्लाकेत देय् दुने व पिनेयापिं शनूतलिसें गुकथं ल्वायेमाल धकाः थुकी बांलाक क्यनातःगु दु। दाऊदयात छम्ह थज्याःम्ह मनूकथं क्यनातःगु दु गुम्हयसिनं परमेश्वरयात क्वातुक्क विश्वास याइ अले वय्कःयात आराधना याइ। दाऊद थःमनूतयगु भलसा कायेत ताःलात। दाऊदयात थम्हं याये मास्तिवय्कूगु ज्या पूर्वकेत गुबलें गुबलें दयामाया मदुम्ह व ग्यानापुगु पाप यायेत तकं लिमचिलिम्ह मनूकथं क्यनातःगु दु। तर परमेश्वरया अगमवक्ता नातान वयागु पाप क्यनाब्यबलय् वं थःगु अपराध मानय् यात। अले परमेश्वरं बियादीगु सजॉय फयेत तयार जुल। दाऊदया जीवन व वं याःगु ज्यां मनूतयगु नुगः त्याकल। लिपा देशय् वःगु विपतिया इलय् इस्राएलीतयसं मेम्ह जुजुया इच्छा याःबलय् इमिसं मेम्ह जुजु नं दाऊदया काय्पिं मध्ये छम्ह जुइमा धकाः इच्छा याःगु खः।

धलः पौ

यहदाय् दाऊदया शासन १:१-४:१२

फुक्क इस्राएलय् दाऊदया शासन

१. शुस्या दैत ५:१-१०:१९

२. दाऊद व बतशेबा ११:१-१२:२५

३. दुःखकष्ट व थाकुगु ई १२:२६-२०:२६

४. लिपांगु दैत २१:१-२४:२५

२ शमूएल

दाऊदयाथाय् शाऊल सीगु खबर थयंगु

- 1 शाऊल सी धुंकाः थथे जुल, अमालेकीतयत त्याकाः दाऊद लिहां वल अले सिक्लगय् निन्हु च्वन।
- 2 स्वन्हु दुखुन्हु थःगु वसः खुनाः छेनय् धू तयाः छम्ह मनू शाऊलया पालय् वल। व दाऊदया न्ह्यःने थ्यनेवं बैय् भ्वसुलाः दाऊदयात भागि यात।
- 3 दाऊदं वयात न्यन, “छ गनं वयाम्ह खः?” वं धाल, “जि इस्राएलया छाउनी बिस्सुं वयाम्ह खः।”
- 4 अले दाऊदं वयात हाकनं न्यन, “छु खबर ज्वनावया? जितः धा।”
- वं धाल, “सिपाइतयत लडाईं जूगु थासं लिनाहल अले लडाईंलय् यक्व मनूत सित। अले शाऊल व वया काय् जोनाथनयात नं स्यात।”
- 5 दाऊदं व खबर हःम्ह ल्याय्म्ह मनूयात न्यन, “शाऊल व वया काय् जोनाथन सीगु खः धकाः छं गय् यानाः सिल?”
- 6 व मनूखं धाल, “जि उबलय् गिल्बोया डाँडाय् च्वनाच्वनागु खः, जिं शाऊलं थःगु भालां चुयाच्वंगु अले शनूतयगु रथत व सलगइपिं वया ल्यूल्यु वयाच्वंगु खना।
- 7 लिफः स्वःबलय् वं जितः खन अले वं जितः सःतल। जिं लिसः बिया, ‘धयादिसँ, छु दु?’
- 8 “वं जितः, ‘छ सु खः?’ धकाः न्यन।
- “जिं ‘जि छम्ह अमालेकी खः’ धकाः धया।
- 9 “अनंलि वं धाल, ‘जिगु लिक्क वयाः जितः स्यानाछव। जि आः तक नं म्वाना च्वनातिनि, अयनं जि सीत्यंगु दु।’
- 10 “अथे जुयाः जि वयागु लिक्क वनाः अले जिं वयात स्यानाबिया। छाय्धाःसा व तसकं बःमलाय् धुंक्मह खः, व आः म्वाइ मखुत धकाः जिं सिल। अले जिं वयागु छेनय् च्वंगु श्रीपिच व ल्हातय् च्वंगु ल्हाः बाला लिक्कयाः उपिं जिमि मालिकयाथाय् थन हयागु दु।”
- 11 थ्व खबर न्यनेवं दाऊदं थःगु लं खुत, अले वनापं दुपिं सकलें मनूतयसं नं अथे हे यात।
- 12 अनंलि इस्राएलया घरानाया शाऊल, वया काय् जोनाथन व परमप्रभुया सिपाइत लडाईंलय् सीगुलि इपिं नुगःपा दादां खवल, अले सन्ध्याकाः इलय् तक हे इपिं अपसं च्वन।
- 13 अनंलि दाऊदं व खबर हःम्ह ल्याय्म्ह मनूयात धाल, “छ गनं वयाम्ह खः?”
- अले वं लिसः बिल, “जि छम्ह अमालेकी खः, तर थौकन्हय् जि छिकपिनिगु देशय् च्वनाच्वनागु दु।”
- 14 दाऊदं धाल, “परमप्रभुं अभिषेक याःम्हयसित ल्हाः हनेत छ छतिं मग्या ला?”
- 15-16 छाय्धाःसा “परमप्रभुया अभिषेक जूम्ह जुजुयात जिं स्यानागु खः” धकाः छं थम्हं हे धाल। अथे जुयाः दाऊदं वयात थथे धाल, “छंगु हि छंगु हे छेनय् लायेमा, अनंलि थः मनूत मध्ये छम्हयसित वयात हमला या धकाः हुकुम बिल। अले व मनूयात कय्काः स्यात।”

शाऊल व जोनाथनया निंतिं दाऊद दुखं च्वंगु

- 17 शाऊल व वया काय् जोनाथनया निंतिं दाऊद थुकथं दुखं च्वन।

- 18 अले थ्व विलापया म्ये यहदाया मन्तयत् स्यं धकाः हुकुम यात। थ्व म्ये याशारया सफुलिइ च्वयातःगु दु।
- 19 “हे इस्त्राएल, छंगु महिमायात छंगु ततःज्जाःगु थासय् स्याःगु दु।
तसकं बल्लाःपि सिपाइँत, छिपि गुकथं क्वदल!”
- 20 “गातय् थ्व खँ न्यंके मते,
अशकलोनया लँय् लँय् थ्व खँ बयबय् याना जुइ मते,
मखुसा पलिशतीतय् म्हायपि खुशी जुइ,
अले खतना मजूनिपिनि म्हायपि लयल्यताइ।”
- 21 “हे गिल्बोया डाँडात,
छिमिथाय् सुतिलः व वा मवयेमा,
अले न छिमिथाय् अन्न सइगु बुँ हे दयेमा।
छाय्धाःसा बल्लाःमह सिपाइँया ढाल अशुद्ध जूगु दु,
शाऊलया ढाल चिकं मदयाः मथी।”
- 22 “सीधुंकूपिनिगु हिपाखें
व बल्लाःपिनिगु म्हपाखें
जोनाथनया धनुष वाण गुबलें लिहां वइ मखु।
शाऊलया तरवार मस्यायकं गुबलें दापय् लिहां वइ मखु।”
- 23 “शाऊल व जोनाथन म्वानाच्चंबलय् मन्तय् यःपि
व मन्तयत् तसकं दयामाया याइपि खः।
सी धुंकाः नं इपि थ्वपाखें अलग मजू।
इपि इमा स्वयाः नं अप्वः ब्वॉय् वनीपि खः,
अले इपि सिंहत स्वयाः नं तसकं बल्लाःपि खः।”
- 24 “हे इस्त्राएलया म्हायपि,
शाऊलया निति ख्व,
वं छिमित ज्वाल्ल ह्याउँसे च्वंगु तःजिगु लं फीकाबिल,
अले छिमिगु लनय् तिसा तयाः प्वाला प्वालां थिइकाबी।”
- 25 “तसकं बल्लाःपि सिपाइँत, छिपि गुकथं क्वदल!
जोनाथन छिमिगु डाँडाय् सिनाः क्वदलाच्चंगु दु।
- 26 हे जोनाथन, जिमि किजा, छंगु निति जिं विलाप याये,
छ जिगु निति तसकं यःमह व माया वंमह खः।
छंगु माया जिगु निति तसकं अजू चायापुसे च्वं,
छंगु माया मिसातयगु स्वयाः नं बांलाः।”
- 27 “तसकं बल्लाःपि सिपाइँत, छिपि गुकथं क्वदल!
अले लडाइँया फुक्क ल्वाभःत गथे नाश जुल।”

2

दाऊद यहदाया जुजु जूगु

- 1 अनंलि दाऊदं परमप्रभुयात थथे धकाः न्यन, “छु जि यहदाया छुं छगू शहरय् वने ला?”
परमप्रभुं लिसः बियादिल, “हूँ।”
दाऊदं न्यन, “गुगु शहरय् वनेगु?”
अले थथे लिसः वल, “हेब्रोनय्।”
- 2 अथे जुयाः दाऊद थः निम्ह कलाःत, यिजेरेली अहीनोम व कर्मेलया नाबालया विधवा अबीगेलनापं अन वन।
- 3 थःनापं दुपि मन्तयत् नं इमि परिवारनापं दाऊदं हल अले इपि हेब्रोन व अनया शहरय् च्वंच्वन।
- 4 अले यहदाया मन्त हेब्रोनय् वल अले दाऊदयात अन यहदाया घरानाया जुजु कथं अभिषेक यात।
याबेश-गिलादया मन्तयसं शाऊलयात थुनाब्यगु खः धयागु खँ दाऊदयात न्यंकल।
- 5 अनंलि वं इमित थ्व खबर छवल, “छिमिसं थः मालिक शाऊलप्रति क्यंगु भक्ति व वय्कःयाम्ह थुनाब्यगुलि परमप्रभुं छिमित आशिष बियादीमा।
- 6 थुक्रिया निति परमप्रभुं छिमित थःगु दयामाया व विश्वासबहः क्यनादीगु दु, अले छिमिसं थ्व ज्या याःगुलि जि नं थःगुपाखें दयामाया याये।
- 7 बल्ला व मग्याःमह जु छाय्धाःसा छिमि मालिक शाऊल सीगु दु अले यहदाया मन्तयसं जितः थः जुजु अभिषेक याःगु दु।”

ईशबोशेत इस्राएलया जुजु जूगु

8 थुकिया दथुइ शाऊलया सेनापति नेरया काय् अबनेरं शाऊलया काय् ईशबोशेतयात महनोमय् यंकल,

9 अले गिलाद, अशूरी, यिजरेल, एफ्राइम, बेन्यामीन अथवा फुक्क इस्राएलया जुजु दयकल।

10 इस्राएलया जुजु जूबलय् ईशबोशेत, शाऊलया काय्, पिइदँ दुगु जुयाच्चन, अले वं निदँ तक राज्य यात। यहदाया कुल धा:सा दाऊदया हे ल्यूल्यू वन।

11 अले दाऊद इमित हेब्रोनय् न्हयदँ व खुला तक शासन यात।

इस्राएल व यहदाया दथुइ लडाइँ जूगु

12 नेरया काय् अबनेरं शाऊलया काय् ईशबोशेतया पुच: ज्वना: महनोमपाखें गिबोनय् वन।

13 व हे इलय् सरूयाहया काय् योआब दाऊदया पुच: ज्वना: गिबोनया पुखूया लिक्क इपि नापलात। ल्वायेत इपि पुखूयात दथुइ लाका: चुलिचू फेतुत।

14 अबनेरं योआबयात चिल्लाय् दना: धाल, “छिमि व जिमि ल्याय्महिपि मनूत मध्ये सुं वया: जिमिगु न्ह्य:ने छम्ह छम्ह याना: ल्वाये ज्यू ला?”

योआबं लिस: बिल, “ज्यू इमिसं अथे हे याये धका: धाल।”

15 अथे जुया: दाऊदया झिनिम्ह मनूतलिसे ल्वायेत ईशबोशेतया बेन्यामीन कुलयापि झिनिम्ह मनूत दन।

16 अनलि इपि फुक्कसिनं थथ:गु विरोधीया छंयं ज्वना: बेक्कव्य चुपि सुयाबिल। थुकथं इपि सकलें छक्कलं क्वदल। अथे जुया: गिबोनया व थाय्यात हेल्कत-हज्जुरीम* धका: धाइ।

17 उखुन्हू हे त:धंगु लडाइँ जुल। अबनेरं व इस्राएलया मनूत दाऊदया पुच:तपाखें बुत।

18 सरूयाहया स्वम्ह कायपि, योआब, अबीशै व असाहेल अन हे दु। असाहेल ख्यलय् ब्वाँय् वनेगुलि चल्ला थें हे ब्वाँय् वनेफुम्ह ख:।

19 अथे जुया: वं तप्यंक हे अबनेरयात लित्तुलित।

20 अबनेरं लिफ: स्वया: धाल, “हे असाहेल, छ हे ख: ला?”

वं लिस: बिल, “ख:।”

21 अबनेरं धाल, “जवं कि खवं वना: ल्याय्महिपि मध्ये छम्हयसित ज्वना: वयात हमला याना: वयाके दुगु ल्वाभ: लाका: का।” तर असाहेलं वयात लित्तुलियेगु मत्व:तू।

22 अबनेरं हाकनं “जित: लिइगु त्व:ति” धका: ख्याच्च: बिल। वं धाल, “जिं छन्त गथे याना: स्यायेगु? छिमि दाजु योआबयात जिं गुकथं ख्वा: क्यनेगु?”

23 तर असाहेल थुखे उखे वने मानय् मज्जल। उकिं अबनेरं थ:गु भालाया ल्युने च्वंगु चू वयागु प्वाथय् सुयाबिल, अले भाला वया ल्युनेपाखे पिचाल। अले व लँय् हे क्वदया: सित। असाहेल क्वदया: सीगु थासय् थ्यने धुंका: फुक्क अन हे दित।

24 योआब व अबीशैनं धा:सा अबनेरयात लिना हे च्वन। निभा: बीवं इपि अम्मा डाँडाय् थ्यन। अम्मा डाँडा गिबोनया मरुभूमिइ वनीगु लँय् दुगु गीहया पुर्बय् ला:।

25 बेन्यामीनीत अबनेरपाखे मुन, अले छगू पुच: जुया: छगू डाँडाय् च्वकाय् लडाइँया निति तयार यात।

26 अबनेरं त:सलं हाला: योआबयात धाल, “छु स्यायेगु पालेगु यानां हे तुं च्वनेगु ला? उकिया लिच्च: लिपा तसकं बांमलाइ धका: छं मस्यू ला? थ:थितिपिन्त लियेगु त्व:ति धका: छु छं थ: मनूतय् लित हये मखु ला?”

27 योआबं लिस: बिल, “धात्थें म्वा:म्ह परमेश्वरया नामं जिं धाये, छं मधा:गु जूसा मनूत सुथय् तक हे मनूतयसं थ:थितिपिन्त लिनाजुइगु त्व:ति मखु।”

28 अले योआबं तुरही पुल, अले फुक्क मनूतयसं इस्राएलीतयत् लियेगु त्व:तल। अनलि लडाइँ दित।

29 अबनेरं व वया मनूत चच्छि हे अराबा जुया: न्यासि वना: यर्दनया ब्यासि जुया: वनाच्चन, अले यर्दन खुसि छिना: इपि सुथ ब:छि न्यासि वना: महनोमय् थ्यंक: वल।

30 योआबं अबनेरयात लियेगु त्व:ता: थ: पुच:यात छथाय् मुंकल। अले असाहेल बाहेक दाऊदया झिगुम्ह मनूत कम जूगु सीकल।

31 तर दाऊदया पुचलं अबनेरया ल्यूल्यू वंपि बेन्यामीनीतय् स्वस: व खुइम्ह मनूत स्या:गु ख:।

32 इमिसं असाहेलयात क्वबिया यंकल, अले बेथलेहेमय् वयागु अब्रया चिहानय् थुन। अनलि योआब व वया मनूत चच्छि न्यासि वना: सुथय् खिउं खिउं धाबलय् हेब्रोनय् थ्यंक: वल।

3

1 शाऊलया घराना व दाऊदया घरानाया दथुइ यक्व दिं तक लडाइँ जुयाच्चन। दाऊद झन झन बल्लानावन, अले शाऊलया घराना धा:सा झन झन बमलाना वन।

दाऊदया कायपि

* 2:16 २:१६हेल्कत-हज्जुरीम थुकिया अर्थ चुपिया बुँ ख:

- 2 हेब्रोणय् बूपि दाऊदया कायपि थुपि हे खः –
तःधिकःमह काय् अमनोन,
श्वया मां थिजरेलयाम्ह अहीनोम खः।
- 3 वया माइलाम्ह काय् किलाब खः,
श्वया मां कर्मेलयाम्ह सी धुकूमह नाबालया कलाः अबीगेल खः।
साहिलाम्ह काय् अब्शालोम खः,
श्वया मां गशूरयाम्ह जुजु तल्मैया म्हाय् माका खः।
- 4 कार्हिलाम्ह अदोनियाह खः,
श्वया मां हग्गीत खः।
ठार्हिलाम्ह शपत्याह खः,
श्वया मां अबीतल खः।
- 5 अले कान्छाम्ह धाःसा थिनाम खः,
श्वया मां दाऊदया कलाः एग्ला खः।
थुपि फुक्कं हेब्रोणय् बूपि दाऊदया कायपि खः।

दाऊदनापं अबनेर मिलय् जूगु

- 6 शाऊलया घराना व दाऊदया घरानाया दथुइ लडाईं जुयाच्चंबलय् अबनेरं बुलुहुं बुलुहुं थःत बल्लाका यंकाच्चंगु खः।
- 7 अले अय्याया म्हाय् रिशपा नांयाम्ह शाऊलया छम्ह मथ्याःमह कलाः दु। ईशबोशेतं अबनेरयात न्यन, “छ जिमि अबुया मथ्याःमह कलाःनापं छाया घनागु?”
- 8 थ्व खं अबनेरं तसकं तंम्वयाः धाल, “छु धया! छं स्वयंबलय् जिं छिमि घरानायात ध्वखा बियाः यहदा कुलनापं ज्या याइ धकाः च्वना ला? आः तक ला जि छिमि अबु शाऊलया घराना, वया दाजुकिजापि व वया पासापिनि भक्त खः, अले जिं छितः दाऊदया ल्हातय् बियाः बेइमान यानागु मदु। अयनं छाया थ्व मिसाया बारे जितः ज्यालगय् मज्जुगु द्रूपं बियागु।
- 9 जिं दाऊदयात परमप्रभुं वयात जिं याये धकाः बियादीगु बचंया लागिं ग्वाहालि मयात धाःसा परमेश्वरं हे जितः कडा सजॉय बियादीमा।
- 10 जिं शाऊलया घरानायात क्वफायेगु अले दाऊदयात दाननिसें बेर्शेबा तक इस्राएल व यहदायात सिंहासनय् तयेगु ज्या याये।”
- 11 व अबनेरनापं तसकं ग्याःगुलि ईशबोशेतं मेगु छुं हे धाये मफुत।
- 12 अनलि अबनेरं हेब्रोणय् दाऊदयाथाय् थथे धकाः दूतत छवल, “थ्व देय् सुयागु खः? झीपि मिलय् जुइ नु, अले जि फुक्क इस्राएलयात छिगुपाखे हयेत फयांफत्तले कुतः याये।”
- 13 अले दाऊदं थथे लिसः बिल, “ज्यु, जि छनापं मिलय् जुइ, तर जिगु छता खँ न्यने धुंकाः जक, शाऊलया म्हाय् मीकलयात जिथाय् हयेधुंका जक छ जिथाय् वा।”
- 14 दाऊदं शाऊलया काय् ईशबोशेतयाथाय् नं थथे धकाः दूतत छवल, “जिं सछिमह पलिशतीया खलडीया थिबा पुलाः क्वःछिनामह जिमि कलाः मीकल जितः लःल्हानाब्यु।”
- 15 अथे जुयाः ईशबोशेतं मनूत छवयाः मीकलयात थः भाःत लेशया काय् पल्लिएलयाथाय्पाखें कयाः हल।
- 16 अबनेरं वयात छँ लिहां हँ धकाः हुकुम मयातले पल्लिएल ख्वःख्वं बहरीम तक मीकलया ल्यूल्यु वल।
- 17 अले इस्राएलया थकालितयथाय् वयाः अबनेरं थथे धाल, “यक्व न्ह्यवंनिसें हे छिकपिन्सं दाऊदयात थःपिनि जुजु दय्केत कुतः यानाः वयाच्चंगु दु।
- 18 आः व ज्या पूर्वकीगु ई थ्व हे खः, छायाधाःसा दाऊदया बिषयल्य् परमप्रभुया बचं थ्व दु, जिमि दास दाऊदया ल्हातं हे जिमि प्रजा इस्राएलयात पलिशतीतय्गु व इमि फुक्क शत्रुतपाखें बचय् याइ।”
- 19 अबनेरं बेन्यामीनीतयनापं नं खँ ल्हात। अनलि इस्राएलीत व बेन्यामीनीत राजी जूगु खँ न्यंकेत अबनेर हेब्रोणय् दाऊदयाथाय् वन।
- 20 अबनेर निइमह मनूतनापं दाऊदयाथाय् थयंकः वल, दाऊदं इपिं फुक्कसित भव्य नकल।
- 21 अले अबनेरं दाऊदयात धाल, “आः जि वने, फुक्क इस्राएलीत छिनापं मिलय् जुइ फयेमा धकाः जिं इमित थः प्रभु महाराजयाथाय् मुंके। अनलि छिं थः इच्छा यानादी थें शासन यानादिसँ।” दाऊदं अबनेरयात बिदा बिल, अले व खुशी जुयाः वन।

योआबं अबनेरयात स्याःगु

- 22 भचा लिपा दाऊदया मनूत व योआब छगू लडाइँलय् थःपिन्सं लाकाकाःगु मालताल ज्वनाः लिहां वल। इपिं अन थयंबलय् अबनेर दाऊदयाथाय् हेब्रोणय् मदु। छायाधाःसा दाऊदं अबनेरयात बांलाक बिदा बियाः याउँक छवये धुकूगु खः।
- 23 योआब व वया सिपाइँत लिहां वयाः अन थयंकः वल, नेरया काय् अबनेर जुजुयाथाय् वयाः याउँक लिहां वंगु खँ मनूतयसं योआबयात कन।
- 24 योआब जुजुयाथाय् वनाः धाल, “स्वयादिसँ, छिं थ्व छु यानादियागु? अबनेर थन छिथाय् वःगु खः। छिसं वयात गय् यानाः अर्थे वने बियादियागु? व ला अर्थे हे बिस्युं वन।
- 25 छिसं नेरया काय् अबनेरयात मह हे मस्यु खनिसा। व ला छितः झंगलाय्त, छि छु यानाच्चवनादी धकाः सीकेत थन छिथाय् वःगु खः।”

26 योआब दाऊदयात त्वःतावन, वं अबनेरया ल्यूल्यू दूतत छवल। इमिसं अबनेरयात सीराया तुंया लिव्कसं लितब्वनाहल। तर दाऊदं थ्व फुक्क खँ मस्यू।

27 अबनेर हेबोनय लिहां वःबलय योआबं वलिसैं सुं मदुथाय खँ ल्हायेगु त्वह चिनाः मू ध्वाखाया लिव्क यंकल। अले वं थःकिजा असाहेल स्याःगुया बदला कायेत अबनेरयात चुपिं प्वाथय सुयाः स्यानाबिल।

28 अले दाऊदं थ्व खँ लिपतय् तिनिं सिल, दाऊदं धाल, “नेरया काय् अबनेरयात स्याःगुया बारे जि व जिगु राज्य परमप्रभुया न्ह्यःने सदां दोषी जूगु मदु।

29 बरु योआब व वया अबुया फुक्क परिवारया छेनय् व दोष लायेमा। अले योआबया परिवारय् कइया ल्वय् वा छेंगुया पुनेयःगु ल्वय् नं गुबलय् नं मत्वःतेमा। कथिया भरय् इपिं जुइमालेमा वा तरवारं पालाः स्याइपिं वा फ्वनाजुइपिनि सन्तानत मगाःमचाः मजुइमा।”

30 अथे हे गिबोनया लडाइँलय् अबनेरं इमि किजा असाहेलयात स्याःगुलि योआब व वया किजा अबीशैंनं अबनेरयात स्याःगु खः।

31 अनलिं दाऊदं योआब अले वनापं दुपिं फुक्क मनूतयत् थःगु लं खुनाः भांग्रा फिइत व अबनेरया सीमह न्ह्यः न्ह्यः विलाप यायां हूँ धकाः हुकुम यात अले जुजु थः नं सीमहया ल्यूल्यू वन।

32 इमिसं अबनेरयात हेबोनय थुन, अले चिहानय् जुजु तसकं खवल। अले फुक्क मनूत नं वनापं हे खवल।

33 अले जुजुं अबनेरया नितिं थ्व बिलापया म्ये दयकल,

“छु अबनेर छमह अपराधी थें सीमाःगु ला?

34 छंगु ल्हाः चिनातःगु मदु,

छंगु तुति नं चिनातःगु मदु।

छ ला दुष्टतयगु ल्हातय् लाःमह थें हे क्वदल।”

अले मनूत वयागु नितिं हाकनं हे खवल।

35 दाऊदं न्हिच्छि हे छुं मन। अले मनूतयसं दाऊदयात छुं भपियादिसँ धकाः धायेत वल, तर दाऊदं पाफयाः थथे धाल, “सूर्य बिनावने न्ह्यः छुं नयेगु नसा थिल धाःसा परमेश्वरं जितः कडा सजाँय बियादीमा।”

36 अले मनूतयसं थ्व खँ थुल, अले इपिं मानय् जुल। जुजुं याःगु फुक्क खँय् इपिं तसकं लयताल।

37 उखुन्हू इस्त्राएलया फुक्क झिनिगू कुलतयसं नेरया काय् अबनेरयात स्याःगु खँय् जुजुया ल्हाः मदु धयागु खँ सीकल।

38 जुजुं थः मनूतयत् धाल, “इस्त्राएलय् थौंया दिलय् छमह तसकं बल्लाःमह, छमह तःधंमह मनू सीत धकाः छिमिसं मस्यू ला?

39 जि अभिषेक जूमह जुजु जूसां सरूयाहया थुपिं दयामदुपिं कायपिनि न्ह्यःने जि बमलाःमह व शक्ति मदुमह जूगु दु। इपिं जिगु नितिं तसकं हे बल्लाःपिं खः। परमप्रभुं मभिंगु ज्या याइपिन्त उकिया पाय्छिगु लिच्वः बियादीमा।”

4

ईशबोशेतयात स्याःगु

1 अबनेरयात हेबोनय स्यात धयागु खँ न्यनाः शाऊलया काय् ईशबोशेत ग्यात अले फुक्क इस्त्राएलीत नं तसकं ग्यात।

2 ईशबोशेतया निमह मनूत दु। उपिं शत्रुतय् शहर लुतय् याइपिं वया सिपाइँतय् नायःत खः। इमिगु नां बानाह व रेकाब खः। इपिं बेन्यामीन कुलयामह बेरोती रिम्मोनया कायपिं खः। बेरोत नं बेन्यामीननापं हे ल्याः खाःगु दु।

3 छायाधाःसा बेरोतीत* गितैमय् बिस्सुं वन अले उबलयनिसें उपिं अन हे च्वन।

4 (शाऊलया काय् जोनाथनया छमह काय् दु, वयागु नां मपीबोशेत खः। यिजरेलपाखें शाऊल व जोनाथन स्यूगु खबर वःबलय् मपीबोशेत न्यादँ दुमह खः। व खँ न्यनाः वया अजि वयात क्वबियाः बिस्सुं वंगु खः तर इपिं हथाय् चाचां बिस्सुं वंबलय् मपीबोशेत लँयदयाः खुत्यां जूगु खः। व निपा तुति खुत्यां काःमह खः।)

5 छन्हू बेरोती रिम्मोनया कायपिं रेकाब व बानाह, न्हिनय् ईशबोशेत आराम कयाच्वंबलय् वयागु छें दुहां वल।

6-7 अले इपिं छव काःवंगु थें यानाः छें दुने दुहां वन, छें दुने दुहां वने धुंकाः इपिं ईशबोशेतया क्वथाय् तक वन। अन न्हिनय् आराम कयाः च्वंमह ईशबोशेतया प्वाथय इमिसं चुपिं सुयाबिल। इमिसं वयात स्यानाबिल अले इमिसं वयागु छ्यं घनाबिल। अले छ्यं ज्वनाः यर्दनया ब्यासि जुयाः चच्छि न्यासि वन।

8 इमिसं ईशबोशेतया छ्यं हेबोनय दाऊदयाथाय् हल। अले जुजुयात धाल, “छितः स्यायेत कुतः याःमह छिकपिनि शत्रु शाऊलया काय् ईशबोशेतया छ्यं थन दु स्वयादिसँ! परमप्रभुं शाऊल व वया सन्तानतयत् छिगु नितिं बदला काःगु दु।”

9 दाऊदं बेरोती रिम्मोनया कायरेकाब व वया किजा बानाहायात लिसः बिल, “धात्थें परमप्रभु म्वाःमह खः थें, सुनां जितः जिगु फुक्क कष्टपाखें छुतय् यानादिल।

10 शाऊल सीगु बां हे लात धकाः जितः खबर ब्यूवःमह मनूयात ज्वना, अले जिं वयात सिक्लागय् स्यानाबिया। वं हःगु खबरया नितिं वयात जिं अन हे सजाँय बिया।

11 तर मभिपि मनुतयसं छम्ह दोष मदुम्ह निर्दोष मनुयात वयागु हे छेँ थःगु खाताय् हेस्यात धाःसा अझ गुलि अप्वः लिच्चः बी माल! छु जिं आः छिमिसं मनु स्याःगुया बदला कयाः छिमित संसारं नाश यानाः मछ्वयगु ला?”

12 अथे जुयाः दाऊदं थः मनुतयत हुकुम यात अले इमिसं इमित स्यात। इमिसं इमिगु ल्हाः व तुति पाल, अले इमित हेब्रोनाया पुखू लिक्क यख्खानाबिल। ईशबोशेतया छ्यं धाःसा इमिसं कयाः हेब्रोनाय् अबनेरया चिहानय् थुनाबिल।

5

दाऊदयात इस्राएलयाम्ह जुजु ल्यःगु

१ इति ११:१-३

- 1 इस्राएलयापि सकल मनुत हेब्रोनाय् दाऊदयाथाय् मुंवयाः वयात थथे धाल, “जिपि छिगु हे ला व हि खः।
- 2 न्हापा शाऊल जुजु जुयाच्चंबलय् नं छि लडाईलय् जिमि सिपाईतय् न्ह्यलुवाः जुयादीगु खः। अले परमप्रभुं छितः थथे धयादिल, ‘छ जिम्ह मनुतय् जवाः व शासक जुइ।’ ”
- 3 इस्राएलयापि सकल थकालित हेब्रोनाय् जुजु दाऊदयाथाय् वल। दाऊदं इपिलिसे परमप्रभुया न्ह्यःने बाचा चिन। इमिसं दाऊदयात इस्राएलया जुजु अभिषेक यात।
- 4 दाऊद स्विदँ दुबलय् जुजु जुल, अले वं पिइदँ तक शासन यात।
- 5 थथे धयागु, वं हेब्रोनां यहदाय् न्हयदँ व खुला अले यहदा व इस्राएलय् निगू थासय् यानाः यरूशलेमय् स्विस्वदँ शासन यात।

दाऊदं यरूशलेम त्याकूगु

१ इति ११:६-१०

- 6 दाऊद जुजु व सकल इस्राएलीत वनाः यरूशलेम शहरय् हमला यात। उबलय् अन यबूसीत च्वनाच्चंगु खः। यबूसीतयसं दाऊदयात धाल, “छ थ्व शहरय् दुहां वये फइ मखु। कांपि व खुत्यांपिन्सं नं छन्त ख्यानाछ्वइ।” इमिसं थथे बिचाः यात दाऊद गुबले नं थन दुहां वये फइ मखु।
- 7 अयनं दाऊदं सियोनया गद्दी त्याकाकाल। लिपा थ्व शहरया नां “दाऊदया शहर” जुल।
- 8 उखुन्हू दाऊदं धाल, “सुनां यबूसीतय्त दकलय् न्हापा हमला यानाः त्याकी, वं दाऊदया शत्रुत ‘कांपि व खुत्यांपिन्त’ लः दुगु धलं वनाः नापलाक वनेमाः।” अथे जुयाः दाऊदया थ्व धापू छगू उखान जुल, “सुं ‘कांपि व खुत्यांपि’ दरबारय् वयेखनी मखु।”
- 9 दाऊद वनाः किल्लाय् च्वनाच्चंगु जुयाः उकियात “दाऊदया शहर” धयाहल। दाऊदं तिबः बीगु फःतयगु दुनेपाखे गद्दीया प्यखे शहर दयकल।
- 10 अले दाऊद झन झन बल्लानावन। छायाःसा दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु वलिसे दी।
- 11 दुरोसया जुजु हीरामं दूतत दाऊदयाथाय् छवत। अले वं इपि नापं सिकःमि-दकःमित व देवदास्या सिं नं छवल। इमिसं दाऊदया नितिं छगू दरबार नं दयकल।
- 12 दाऊदं थःत परमप्रभुं धाथे हे इस्राएलयाम्ह जुजु दय्कादीगु व वय्कःया प्रजा इस्राएलया निति थःगु राज्ययात तःधं यानादीगु दु धयागु खँ सीकाकाल।
- 13 हेब्रोनां यरूशलेमय् च्वंबलय् दाऊदं अप्वः कलाः व मथ्याःपि कलाःत हल। अले इपिपाखे यक्व काय्म्यायपि दत।
- 14 यरूशलेमय् बूपि वया सन्तानतयगु नां थथे दु – शम्मूअ, शोबाब, नातान, सोलोमन,
- 15 यिभार, एलीशूअ, नेपेग, यापी,
- 16 एलीशामा, एल्यादा व एलीपिलेत।

दाऊदं पलिशतीतय्त बुकूगु

१ इति १४:८-१७

- 17 दाऊद इस्राएल न्यंकयाम्ह जुजु जूगु खँ न्यनाः पलिशतीतयसं वयात ज्वनेत थः सकल सेना छवल। थ्व खँ न्यनाः दाऊद किल्लाय् क्वहां वन।
- 18 पलिशतीत वयाः रपाईमया ब्यासिइ न्यनावन।
- 19 अथे जुयाः दाऊदं परमप्रभुयाके न्यन, “जिं पलिशतीतय्त हमला याये ला? छि इमित जिगु ल्हातय् बियादी ला?” अले परमप्रभुं लिसः बियादिल, “हुँ, जिं इमित छंगु ल्हातय् बी।”
- 20 दाऊद व वया सेना बाल-पराजीमय्* वन। अन इमिसं पलिशतीतय्त बुकल। अले दाऊदं धाल, “लः पंम्हुया पिहां वःगु थें परमप्रभु जिमि शत्रुतय् विरोधय् जिगु न्ह्यःने पंम्हुया पिहां झाःगु दु।” अथे जुयाः व थायया नां बाल-पराजीम तल।
- 21 पलिशतीत बिस्युं वंबलय् इमिसं अन थः घःतयगु मूर्तित त्वःताथकल अले दाऊद व वया मनुतयसं उपि मूर्तितय्त कयायंकल।
- 22 हाकनं छकः पलिशतीत वयाः रपाईमया ब्यासिइ न्यनावन।
- 23 उकिं दाऊदं हाकनं परमेश्वरयाके सल्लाह काल, अले परमेश्वरं वयात लिसः बियादिल, “च्वय् तप्यंक थाहां वने मते, चाःहिलाः हुँ। अले मेखेपाखे थाकुराः सिमाया न्ह्यःनेनं हमला या।

* 5:20 ५:२० बाल-पराजीम या अर्थ पंम्हुयाः झाःम्ह परमप्रभु खः।

24 छं थाकुरा: सिमाया चक्का चक्कां सिपाइँत न्यासि वंगु थें च्वंगु स: न्यनीबलय् हमला या, छायाथा:सा जि छंगु न्ह्य:, न्ह्य: पलिशती सेनायात बुकेत वने।”

25 दाऊदं परमेश्वरया आज्ञा कथं यात। अले वं पलिशतीतयत् बुकल। वं अज्ज पलिशतीतयत् गिबोननिसें गेजेर तक लँ दुच्छि हे लिनयंकल।

6

बाचाया सनू यरूशलेमय् ह:गु

१ इति १३:१-१४

1 अनंलि दाऊदं इस्राएलया दक्वसिबय् बांलापिं स्विद्व: सिपाइँत छथाय् मुंकल।

2 अले दाऊद उपिं मनूतनापं परमेश्वरया सनू हयेत यहूदाया बालां* वन। व सनू करूबतय् दथुइ च्वनादीम्ह दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयागु* ख:।

3 इमिसं परमेश्वरया सनू छगू न्हगू गाडाय् तया: डाँडाय् च्वंगु अबीनादाबया छँनं हल। अले अबीनादाबया काय्पिं उज्जाह व अहियों गाडा न्ह्याका: यंकल।

4 इमिसं परमेश्वरया सनू गाडाय् तया: यंकल, अले अहियो इमिगु न्ह्य: न्ह्य: वन।

5 दाऊद व इस्राएलीतय् फुक्क घराना वीणा, सारंगी, खँजडी, मृदङ्ग व भुस्या: थाना: म्ये हाला: तसकं लयल्य तायाच्वन।

6 इपिं नाकोनया खलय् थ्यना:, द्रुहंत लुफि हात अले उज्जाहं परमेश्वरया सनूयात सुरक्षा यायेत थ:गु ल्हा: न्ह्यज्याकल।

7 थथे याना: वं सनूयात हनाबना मत:गुलि परमप्रभु उज्जाहनापं तम्बया: वयात अन हेस्यात। थुकथं व परमेश्वरया सनूया न्ह्य:ने सी माल।

8 परमप्रभु उज्जाहनापं तम्बयादीगुलि दाऊद नं परमप्रभुनापं तम्बल अले वं व थाय्या नां फारेस-उज्जाह† तल। थौं तक नं व थाय्यागु नां व हे ख:।

9 उखुन्हू दाऊद नं परमप्रभुनापं ग्याना: थथे धाल, “आ: जिं परमप्रभुया सनू गुकथं थ:नापं हे तयातये फइ?”

10 वं परमप्रभुया सनू थ:नापं दाऊदया शहरय् यंकेंगु इच्छा मयात। बरू वं गिती ओबेद-एदोमया छँय् सनू तयके छवल।

11 थुकथं परमप्रभुया सनू ओबेद-एदोमया छँय् स्वला तक तया तल, अले परमप्रभु ओबेद-एदोम व वया परिवारयात आशिष बियादिल।

12 परमप्रभुया सनूया कारणं परमप्रभु ओबेद-एदोमया छँ व वयागु परिवारयात आशिष बियादिल धका: न्यना: दाऊदं वना: ओबेद-एदोमया छँनं परमप्रभुया सनू लयल्यतातां खुशी जुया: दाऊदया शहरय् हल।

13 परमप्रभुया सनू क्वबिपिं खुपला: न्ह्य:ने वने धुंका: वं छम्ह द्रुहं व छम्ह तसकं ल्हंम्ह साचा बलि बिल।

14 दाऊदं सूती काप:यागु एपोद फिना: परमप्रभुया न्ह्य:ने थ:गु बलं फतले प्याखं हल।

15 थुकथं दाऊद व फुक्क इस्राएलीतय्सं तत:सलं हाला: व तुरही पुया: परमप्रभुया सनू ज्वनावल।

16 परमप्रभुया सनू दाऊदया शहरय् थ्यना: शाऊलया म्हाय् मीकलं इयालं खंकल। दाऊद जुजुयात परमप्रभुया न्ह्य:ने तितिन्ह्या: प्याखं हुलाच्वंगु खन, वं मनं मनं दाऊदयात घच्चाय् कथं स्वल।

17 इमिसं परमप्रभुया सनूयात पाल ग्वया: थ:थाय् दुने यंका: पक्का यानात:गु थासय् तये यंकल। अले दाऊदं परमप्रभुया न्ह्य:ने होमबलि व मेलबलि छाल।

18 दाऊदं थुपिं बलित छायेधुंका: वं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया नामं मनूतयत् सुवा: बिल।

19 अले फुक्क मनूतयत् वा इस्राएलीतय् फुक्क पुच:या मिजं व मिसातयत् छपा छपा मरि, छग: छग: छोहरा व किसमिसया छगू छगू ज्वॉय् बिल। अनंलि फुक्क मनूत थथ:गु छँ वन।

20 दाऊदं थ: परिवारयात सुवा: बीत व:बलय् शाऊलया म्हाय् मीकल वयात नापलायेत पिहां वया: थथे धाल, “थौं इस्राएलया जुजुया नितिं गज्या:गु गौरवया दि! व थ: दासीतयगु न्ह्य:ने पचिनांगा जुया: वँय् थें जुल।”

21 दाऊदं मीकलयात थथे लिस: बिल, “छिमि अबु व वया घरानाया सुयागु पलेसा जित: वय्क:या प्रजा इस्राएलया जुजु ल्ययादीम्ह परमप्रभुया न्ह्य:ने थथे यानागु ख:। परमप्रभुया न्ह्य:ने जिं लसतां हने।

22 जि थ्व स्वया: क्वहंम्ह जुये, थ:गु मिखाय् नं चिधं जुये, तर छं जित: धा:पिं दासीतय्सं थुकिया नितिं जित: इज्जत याइ।”

23 उकिं शाऊलया म्हाय् मीकलया सीबलय् तक नं काय्म्हाय् मदु।

7

दाऊदयात परमप्रभुया बचं

१ इति १७:१-१७

1 दाऊदं थ:गु लाय्कू रक्षा याये धुंका: व वया प्यखें च्वंपिं शत्रुतपाखें परमप्रभु वयात आराम बियादी धुंका:*

2 दाऊदं नातान अगमवत्तायात धाल, “थन जि देवदारु सिं दय्कूगु लाय्कुलिइ च्वनाच्वनागु दु, परमप्रभुया बाचाया सनू धा:सा पालय् दु।”

3 नातानं दाऊदयात धाल, “छिगु मनय् छु दु व यानादिसँ। छायाथा:सा परमेश्वर छिलिसे दी।”

* 6:2 ६:२ बाला थ्व थाय्यात किर्यत-यारीम धका: नं धा: † 6:8 ६:८ फारेस-उज्जाह थुकिया अर्थ उज्जाहया सर्जाँय ☆ 7:1 ७:१-१७ १ इति १७:१-१५

4 उखुन्हु चान्हय् परमेश्वरया वचन नातानयाथाय् वल,

5 “आ: वना: जिम्ह दास दाऊदयात थथे धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी, जि च्वनेत जिगु लागि परमप्रभुया देग: छं हे दय्केगु ला?”

6 जि इस्राएलीतयत् मिश्र देशं पित हयागु दिननिसें थौं तक जि गुबलें देगलय् च्वनागु मदु। जि न्ह्याबलें पालय् च्वनागु दु अले छथासं मेगु थासय् वयेगु वनेगु यानाच्चना।

7 गन जि फुक्क इस्राएलनापं वयेगु वनेगु याना: छु जि जिगु लागि देवदारु सिँया देग: छाय् मदय्कागु धका: जिमि प्रजा इस्राएलया जवा: जुइत जिं आज्ञा बियापिं सुं नाय:यात न्यना ला?”

8 “उकिं आ: वना: जिम्ह दास दाऊदयात थथे धा, ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, जिं छन्त ख्यलय् फैच्चलय् ज्वयेगु ज्यां लिकया: इस्राएलया जिमि मनूतय् शासक दय्का।

9 छ गन वन, जि छनापं च्वना, अले जिं छिमि फुक्क शत्रुतयत् छंगु न्ह्य:नेनं चीकाबिया। आ: जिं छन्त पृथ्वीयापि नांजा:पि मनूत मध्ये छम्ह दय्काबी।”

10-11 “जिं जिमि मनूत इस्राएलया निंति छगूथाय् ल्यये।

जिं अन हे इमित तये अले इपि थ:गु हे देशय् च्वनी।

अले जिं थ: प्रजा इस्राएलया निंति न्यायकर्तात धाइपि

नाय:त ल्ययागु इलनिसें थुखे इमिसं न्हापा दु:ख ब्यू थें

दुष्ट मनूतयसं इमित हाकनं गुबलें दु:ख बी मखुत।

जिं छिमि सकल शत्रुतयत् नं नाश यानाबी।”

“ जि परमप्रभुं छंगु निंति छगू वंश दय्काबी धका: जिं छन्त धाये।

12 छ सिना: छन्त थ: पुर्खातनापं थुने धुंका: जिं छिमि छम्ह काययात जुजु दय्के, अले जिं वयागु राज्ययात बल्लाकाबी।*

13 जिगु लागि देग: दय्कीम्ह व हे जुइ, अले जिं वयागु सिंहासन न्ह्याबलेंया लागि पलिस्था याये।

14-15 जि वया बौ जुइ अले व जिम्ह काय् जुइ। वं अधर्म यात धा:सा कथिं वयात जिं सजाँय बी अले मनूत छयला: वयात कोरां दाये तर जिं छ स्वया: न्हापा शासन याइम्ह शाऊलपाखें लित कयागु थें जिं वपाखें धा:सा जिगु सदां दयाच्चनीगु दयामाया गुबलें लित काये मखु।*

16 छंगु घराना न्ह्याबलें दयाच्चनी अले छिमि सन्तानतयसं जुजु जुया: न्ह्याबलें शासन याइ। अले छंगु सिंहासन न्ह्याबलें दयाच्चनी।”*

17 परमेश्वरं दर्शनय् वयात धयादीगु फुक्क खँ नातानं दाऊदयात कन।

दाऊदं परमप्रभुयात सुभाय् ब्यूगु

१ इति १७:१६-२७

18 अले जुजु दाऊद दुहां वना: परमप्रभुया न्ह्य:ने च्वन, अले वं थथे प्रार्थना यात,

“हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं जित: थन तक हयादीत जि सु ख: धका: अले जिगु परिवार छु ख: धका:?”*

19 हे परमप्रभु परमेश्वर, थ्व छिगु मिखाय् चिधंगु खँ जुल, छाय्धा:सा छिं थ:दासया घरानाया लिपा वइगु ईया बारे धयादिल। हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं जित: छम्ह त:धम्ह मनू भा:पियादीगु दु।

20 “थ: दासयात ब्यूगु इज्जतया बारे दाऊदं छित: मेगु छु धाये फइ धका:?” हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं थ: दासयात बांलाक म्हस्यू।

21 थ:गु वचनया कारणं अले थ:गु इच्छा कथं छिं छिम्ह दासयात सीके बियादीत थ्व त:धंगु ज्या यानादीगु दु।

22 “हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं थें मेपिं सुं नं मदु, अले जिमिसं थ:गु हे न्हायपनं न्यनागु थें छिं बाहेक मेम्ह परमेश्वर मदु।

23 अले छिगु जाति इस्राएल थें ज्या:गु जाति मेगु छु जाति दु धका:?” थ: हे मू पुला: त्व:तकेत झा:गु पृथ्वीइ मेगु छुं जाति दु ला? छिं मिश्रं थ: मनूतयत् मू पुला: त्व:तका: थ:गु नां त:धंकादिल, छिं अजू चायापुगु ज्या क्यनादिल अले छिं थ:मनूतयगु लँय् दंपिं जाति जातियात व इमि घ:तयत् ख्याना छवयादिल।*

24 छिं थ: प्रजा इस्राएलयात न्ह्याबलेंया लागि थ:गु दय्कादीगु दु। अले छिं हे परमप्रभु, इमि जुयादीगु दु।

25 “आ: हे परमप्रभु परमेश्वर, थ: दास व जिगु घरानायात छिं छु बचं बियादीगु ख: व न्ह्याबलेंया लागि थापं जुयाच्चनेमा। छिं बचं बियादीगु थें यानादिसँ।

26 अले व थापं जुइमा व छिगु नां न्ह्याबलेंया लागि त:धनेमा। अले मनूतयसं थथे धाइ, ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु इस्राएलयाम्ह ख:।’ अले छिं थ: दास दाऊदया घरानायात छिगु न्ह्य:ने सदां तयातयेमा।

27 “हे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वर, छिम्ह दासं छिगु न्ह्य:ने थ्व प्रार्थना यायेगु आँट यानागु दु छाय्धा:सा छिं थुपि फुक्क खँ जिं छिम्ह दासयात क्यनादिल अले जिमि सन्तानयात जुजु दय्के धका: जित: धयादिल।

28 अले आ:, हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं हे ख:, छिगु वचन विश्वास यायेबह: जू अले छिं थ: दासयात थ्व भिंगु बचं बियादीगु दु,

* 7:12 ७:१२ भज ८:३-४; १३:११; यूह ७:४२; प्रे २:३०

* 7:14-15 ७:१४-१५ भज ८:२६-२७; २ कोर ६:१८; हिब १:५

* 7:16 ७:१६ भज ८:३६-३७

* 7:18 ७:१८-२९

१ इति १७:१६-२७

* 7:23 ७:२३ व्य ४:३४

29 अथे जुयाः, आः छिं थःदासया घरानायात लयतायाः आशिष बियादिसँ, थ्व न्ह्याबलें छिगु न्ह्यःने दयाच्चनेमा। छायाःसा हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं हे थथे धयादीगु दु। छिगु सुवालं हे छिकपिनि दासया परिवारयात न्ह्याबलें सुवाः दयाच्चनी।”

8

लडाइल्य जुजु दाऊद त्याःगु

१ इति १८:१-१७

- 1 जुजु दाऊद पलिशतीतयत् हमला यानाः त्याकुबलय वं मेथेग-आमाहय्* अधिकार यात।
- 2 दाऊदं मोआबीतयत् नं बुकल, अले इमित बँय् घंकेबिल। अले इमित छपु खिपतं नापय् यात। स्यायेत खिपतं निक्वः नापय् यात, मस्यासे म्वाकातयेत खिपतं स्वक्वः नापय् यात। थुकथं मोआबीत वयागु अधीनय् च्वनाः कर पुलिपि जुल।
- 3 हाकनं यूप्रेटिस खुसिया लिक्क च्वंगु लागा त्याका कायेत वनाच्चंम्ह सोबाया जुजु, रहोबया काय् हददेजेरयात दाऊदं हमातया लिक्क बुकल।
- 4 दाऊदं द्रुःछि गः रथ व न्हयद्रुःम्ह रथ चले याइपि व निइद्रुःम्ह न्यासि जुइपि सिपाइँतयत् कब्जा यात। दाऊदं सछिम्ह सल बाहेक हददेजेरया रथ सालिपि दक्व सलतयत् खुत्यां यानाबिल।
- 5 सोबायाम्ह जुजु हददेजेरयात ग्वाहालि यायेत दमस्कस शहरं अरामीत वल। तर दाऊदं इमि निइनिद्रुः सिपाइँतयत् स्यानाबिल।
- 6 अले दाऊदं अरामया दमस्कस शहरय् प्यखें छाउनीत तल। अरामीतयस् दाऊदया अधीनय् च्वनाः वयात कर पुल। थुकथं दाऊद न्ह्याथाय् वंसां परमप्रभुं वयात त्याकादिल।
- 7 दाऊदं हददेजेरया कप्तानतयगु लुँया ढाल कब्जा यानाः यरूशलेमय् हल।
- 8 वं हददेजेरया शहरत तेबह व बरोतैनं यक्व हे कँय हल।
- 9 हमातयाम्ह जुजु तोऊनं सोबायाम्ह जुजु हददेजेरया फुक्क सेनायात दाऊदं बुकूगु खँ न्यन।
- 10 उकिं वं थःकाय् योरामयात दाऊद जुजुयाथाय् हददेजेरयात बुकूगुलि ज्वजलपा यायेत व बधाई बीत छवल। तोऊ हददेजेर नापं तःक्वः हे लडाइँ याये धुकूगु खः। अले योरामं लुँ, वहः व कँययागु थीथी कथंयागु सामानत ज्वनाः वल।
- 11-12 जुजु दाऊदं उपि थलबल परमप्रभुयात देछाल। थःम्हं त्याकाःगु फुक्क देशत एदोमी, मोआबी, अम्मोनी, पलिशती व अमालेकीतपाखें काःगु लुँ व वहः नं देछाल। सोबाया जुजु रहोबया काय् हददेजेरपाखें लाकाहःगु सामान नं देछाल।
- 13 हाकनं दाऊदं चियागु ब्यासिइ झिच्याद्रुःम्ह एदोमीतयत् स्यानाः तःधंगु नां तल।
- 14 व अनं लिहां वःबलय् एदोमय् सिपाइँतय् छाउनीत तल, अले सकल एदोमीत दाऊदया अधीनय् च्वन। दाऊद न्ह्याथाय् वंसां परमप्रभुं वयात त्याकादिल।

दाऊदया अधिकारीत

- 15 दाऊदं इस्त्राएल न्येक शासन यात। वं फुक्कसिगु लागि खःकथं व न्यायकथं ज्या यात।
- 16 सरूयाहया काय् योआब सेनापति खः, अहीलूदया काय् यहोशापात देशय् जूगु घटना च्वयातइम्ह खः।
- 17 अहीतूबया काय् सादोक व अबियाथारया काय् अहीमिलेक पुजाहारीत खः। सरायाह छ्यान्जे खः।
- 18 यहोयादाया काय् बनायाह करेती व पेलेथीतय् कप्तान खः। अले दाऊदया काय्पि जुजुया ततःधपि अधिकारी खः।

9

दाऊद व मपीबोशेत

- 1 दाऊदं न्यन, “छु शाऊलया घरानाय् बचय् जूम्ह सं दु ला, वयात जिं जोनाथनया कारणं माया याये फइ ला?”
- 2 शाऊलया घरानाय् सीबा नांयाम्ह छम्ह च्यः दु। वयात दाऊदं सःतके छवल। जुजुं वयात न्यन, “छु छ सीबा खः ला?” वं लिसः बिल, “खः, जि छिकपिनि दास सीबा हे खः।”
- 3 अनंलि जुजुं वयात धाल, “छु शाऊलया घरानाय् बचय् जूम्ह सं दु ला, गुम्हय्सित जिं परमेश्वरया सदां विश्वास याये बहःगु दयामाया क्यने फइ ला?”
- सीबां धाल, “स्वयादिसँ, जोनाथनया छम्ह काय् म्वाःगु दु। बरु व निपा तुति खुत्यांम्ह खः।”
- 4 जुजुं न्यन, “व गन दु?”
- अले सीबां लिसः बिल, “व लो-देबारय् अम्मीएलया काय् माकीरया छँय् दु।”
- 5 अले जुजुं मनूत छवयाः वयात लो-देबारं अम्मीएलया काय् माकीरया छँनं सःतके छवल।
- 6 जोनाथनया काय्, शाऊलया छय् मपीबोशेत दाऊदयाथाय् वल। अले वं क्वछुनाः जुजुयात भागि यात।
- दाऊदं वयात धाल, “मपीबोशेत!”
- वं लिसः बिल, “धयादिसँ, जि छिकपिनि दास थन हे दु।”

* 8:1 ८:१ मेथेग-आमाह थ्व पलिशतीतयगु शहर गाद चुइफु

7 दाऊदं धाल, “ग्याये मते। जिं छन्त छिमि अबु जोनाथनया कारणं दया याये। जिं छिमि बाज्या शाऊलया जग्गा छन्त लितबी। अले छ जिनापं न्हाबलें हे टेबिलय् च्वना: नयेगु जुइ।”

8 मपीबोशेतं हाकनं क्वछुना: भागियाना: धाल, “जि सु ख: धका:, छपिन्सं जि छम्ह सी धुंक्मह खिचायात वास्ता यनादीयागु?”

9 अनंलि दाऊदं शाऊलया च्य: सीबायात स:तके छवया: वयात थथे आज्ञा बिल, “छिमि मालिकया छय्यात जिं शाऊल व वया घरानाया फुक्क सम्पत्ति बियागु दु।

10 छ, छिमि कायपि व च्य:तयसं वयागु जग्गाय् बुँज्या याना: उकिं व:गु अन्न छं छिमि मालिकया परिवारयात बीमा:। अले मपीबोशेत, छिमि मालिकया छय् नं न्हाबलें जिगु टेबिलय् च्वना: नयेगु याइ।” (सीबाया झिंन्याम्ह काय् व निइम्ह च्य:त दु।)

11 अनंलि सीबां जुजुयात धाल, “जिमि प्रभु महाराजं थ: च्य:यात आज्ञा बियादी थें जि छिकपिनि च्य:नं फुक्क याये।” अथे जुया: जुजुया कायपिन्सं थें मपीबोशेत नं दाऊदया टेबिलय् च्वना: नयेगु यात।

12 मपीबोशेतया मीका नांयाम्ह छम्ह चिधिंक:म्ह काय् दु। सीबाया परिवारया फुक्कं मपीबोशेतया च्य: जुल।

13 अले मपीबोशेत यस्शलेमय् हे च्वनाच्चन, छायाधा:सा न्हाबलें व जुजुया टेबिलय् च्वना: जुजुनापं तुं नयेगु याइ। व निपा तुति खुत्यांम्ह ख:।

10

दाऊदं अम्मोनीत व अरामीतयत् त्याकूगु

१ इति १९:१-१९

1 छुं ई लिपा अम्मोनयाम्ह जुजु नहाश सित, अले वया काय् हानून जुजु जुल।

2 दाऊद जुजुं धाल, “जिं हानूनयात हनाबना यायेमा: छायाधा:सा वया बौ नाहाशं जित: न्हाबलें हनाबना या:गु ख:।” उकिं वं बिचा: हना: दूततयत् खबर बिया: छवल।

तर दाऊदया दूत अम्मोनय् थ्यंबलय्

3 अम्मोनी नाय:तयसं थ: मालिक हानूनयात धाल, “छिं स्वयादीबलय् दाऊदं छिमि बा:यात इज्जत याना: बिचा: हनेत थुपिं मनूत छवयाह:गु धका: च्वनादिया ला? अथे ख: हे मखु। वं ला झीगु देश त्याकाकायेगु लागिं चिवा कायेत इमित छवयाह:गु ख:।”

4 उकिं हानूनं दाऊदया मनूतयत् ज्वना: इमिगु बच्छि बच्छि दाही खानाबिल। अले इमिगु वस: दथुइ जें तक हे चानाबिया: इमित लितछवल।

5 इपिं छैय् लिहां वयेत तसकं मछाल। छुं मनूतयसं वना: दाऊदयात व खँ कनाबिल, अले दाऊदं इमित दाही ताहा मजुतले यरीहो शहरय् च्वनाच्चं अले लिहां वा धका: खबर छवल।

6 आ: जिपिं दाऊदया निंति मिखां स्वये मय:पिं मनूत जुइ धुंकल धका: अम्मोनीतयसं सिल। उकिं इमिसं बेथ-रहोब व सोबा शहरं निइद्र: न्यासि वनीपिं अरामी सिपाइँत थ:पिन्त ग्वाहालिया निंति बालं कया: हल। इमिसं माकाया जुजुनापं वया सेनात द्रु:छि व तोबपाखें झिंनिद्रु: मनूत बालं कयाहल।

7 दाऊदं व खँ न्यना: योआब व थ: सिपाइँतयत् इपिं लिसे लडाइँ यायेत छवल।

8 अम्मोनीत वया: शहरया मू ध्वाखाया न्ह्य:ने लडाइँ यायेत तयार जुयाच्चन। अले सोबा व रहोबाया अरामी व तोब व माकाया मनूत चक्कंगु ख्यलय् लडाइँया निंति थथ:गु थाय् काल।

9 योआबं थ:गु न्ह्य:ने व ल्युने लडाइँया लागि शत्रुया सिपाइँत तयार जुयाच्चंगु खना: वं इस्राएलयापिं ल्ययात:पिं सिपाइँतय् पुच:यात अरामीतय् चुलिचू तल।

10 मेपिं सिपाइँतयत् वं थ:किजा अबीशैया अधीनय् तल, अले वं इमित अम्मोनीत लिसे ल्वायेत चुलिचू इव:लाक तल।

11 योआबं अबीशैयात धाल, “अरामीतयसं जित: बुकाच्चंगु खन धा:सा छ वया: जित: ग्वाहालि ब्यु, अम्मोनीतयसं छन्त बुकाच्चंगु खन धा:सा जि वया: छन्त ग्वाहालि बी।

12 बल्ला व साहसी जु! अले थ:गु जाति व झी परमेश्वरया शहरतय्गु निंति मग्यासें लडाइँ यायेनु। अले परमप्रभुयात छु याये य: वय्कलं व हे यानादी।”

13 अले योआब व वया सिपाइँतयसं अरामीतयत् हमला यात। अरामीत योआबया न्ह्य:नं बिस्सुं वन।

14 अले अरामीत बिस्सुं वनाच्चंगु खना: अम्मोनीत अबीशैया न्ह्य:नं बिस्सुं वना: शहर दुने दुहां वन। अनंलि योआब अम्मोनीतलिसें लडाइँ यायेगु त्व:ता: यस्शलेमय् लिहां वल।

15-16 इस्राएलीतलिसें थ:पिं बुइ धुंकूगु खँ सिया: अरामीतयसं हाकनं थ: सिपाइँतयत् मुंकल। अले जुजु हददेजेरं यफ्रेटिस खुसिया पुर्बय् दुपिं मेपिं अरामी सिपाइँतयत् स:तके छवल। अले हददेजेरया सेनापति शोबाक न्हेलुवा: जुया: हेलामय् न्ह्यज्यात।

17 व खँ न्यना: दाऊदं सकल इस्राएली सिपाइँतयत् मुंकल। दाऊदं इमित यर्दन खुसि उखे हेलामपाखे यंकल। वं इस्राएलीतयत् अरामीतय् न्ह्य:ने थन। अले इमिसं वनापं लडाइँ यात।

18 तर अरामीत इस्राएलीतपाखें बिस्सुं वन। अले दाऊदं इमि न्हयस:म्ह रथ चलय् याइपिं व पिइद्रु:म्ह सिपाइँतयत् स्यानाबिल। अन वं अरामी सेनापति शोबाकयात नं धा:पा यानाबिल अले व अन हे सित।

19 हददेजेरया अधीनय् च्वंपि फुक्क जुजुपिन्सं जिमित इस्त्राएलं त्याकल धकाः सियाः इस्त्राएललिसें सन्धि यात अले वयागु अधीनय् च्वन। अनंलि अरामीतयसं हाकनं अम्मोनीतयत् ग्वाहालि बीगु इच्छा मयात।

11

दाऊद व बतशेबा

1 बसन्तया इलय् जुजुपि लडाइँ यायेत पिहां वनेगु इलय् दाऊदं योआब व थः मेपि कप्तानत व फुक्क इस्त्राएली सिपाइँतयत् लडाइँ यायेत छवल। इमिसं अम्मोनीतयत् नाश यानाबिल, अले रब्बा शहरयात घेरय् यात। दाऊद धाःसा यस्शलेमय् हे च्वन।

2 छन्हू बहनी दाऊद खातां दना वनाः दरबारया कःसि चाःहिला च्वंबलय् छम्ह तसकं हिंसि दुम्ह मिसा म्वःल्हया च्वंगु खन। व तसकं बांलाःम्ह खः।

3 अथे जुयाः दाऊदं व सु खः धकाः न्यनेकने यायेत छम्ह मनु छवल। वं थथे खबर हल, “व एलीआमया म्हाय् हिन्ती उरियाहया कलाः बतशेबा खः।”

4 अले दाऊदं मनूत छवयाः बतशेबायात थःथाय् कायके छवल। व दरबारय् वल अले दाऊद वनापं घन। (बतशेबा दाऊदयाथाय् वःबलय् वं नकतिनि थः थीमत्यः जुइ धुंकाः थःत शद्ध याःगु खः।) अनं लिपा व थःगु हे छँ लिहां वन।

5 अले वया प्वाथय् दत। बतशेबां, “जि प्वाथय् दत” धकाः दाऊदयाथाय् खबर छवल।

6 अथे जुयाः दाऊदं “हिन्ती उरियाहयात थःथाय् छवया हजि” धकाः योआबयात उजं बिल। अले योआबं वयात दाऊदयाथाय् छवयाहल।

7 उरियाह दाऊदयाथाय् थ्यंबलय् दाऊदं वयात न्यन, “योआब व वया पुचःतयगु अले लडाइँया बारे गथे जुयाच्वंगु दु?”

8 अनंलि दाऊदं उरियाहयात धाल, “छं छँ वनाः थःगु तुति सिलाछव।” व दरबारं पिहां वंबलय् जुजुं वयात कोसेलि बियाछत।

9 तर उरियाह थःगु छँ मवं, व जुजुया ध्वाखा पिवाःत नापं ध्वाखा लिक्क घन।

10 उरियाह थःगु छँ लिहां वंगु मदु धकाः दाऊदं न्यनेवं वयात धाल, “छु छ तापाकं वयाम्ह, मखु ला? छ छाय् थःगु छँ मवनागु?”

11 उरियाहं लिसः बिल, “इस्त्राएल, यहदा व सनु पालय् हे दु अले जिमि सेनापति योआब व छःपि जिमि प्रभुया मनूत नं चकंगु ख्यलय् पाल वयाच्वंगु दु। जि जक नयेत्वने यायेत व कलाःनापं घनेत छँ वनेगु ला? जिं छःपिनिगु जीवनया नामं पाफयाः धाये, जिं अथे याये फइ मखु।”

12 अले दाऊदं उरियाहयात धाल, “अथे खःसा छ छन्हू नि थन च्वँ अले कन्हय् जिं छन्त वनेबी।” अथे जुयाः उरियाह उखुन्हु व कन्हय् खुन्हु यस्शलेमय् हे च्वन।

13 दाऊदं वयात नयेत्वने यायेत सःतल, अले वयात यक्व त्वंकल। बहनी व पिहां वन जुजुतय् पिवाः च्वनिपि नापं थःगु लासाय् घनाः चा छ्यात। उखुन्हु व थःगु छँ नं मवं।

14 कन्हय् खुन्हु सुथय् दाऊदं योआबयात छगू पौ च्वयाः उरियाहया ल्हातय् बियाः छवल।

15 दाऊदं पौलय् थथे धकाः च्वल, “गन तच्चकं लडाइँ जुयाच्वंगु दु अन उरियाहयात न्ह्यःने छवयाः छिपि लिच्यु अले व घाःपा जुयाः सीमा।”

16 अथे जुयाः योआबं रब्बा शहरयात घेरय् याःबलय् वं उरियाहयात शत्रुतय् छुं बहादुर सिपाइँत दुथाय् सीकाः अन छवयाबिल।

17 शहरया मनूत छक्कलं वयाः योआब नापं लडाइँ यात अले दाऊदया छुं सिपाइँतयत् स्यानाबिल नापं हिन्ती उरियाहयात नं स्यात।

18 अनंलि योआबं छम्ह मनूयात दाऊदयाथाय् लडाइँया बारे फुक्क खबर बियाः छवत।

19 व खबर ज्वनावंम्ह मनूयात योआबं थथे धाल, “छं लडाइँया बारे जूगु फुक्क खँ जुजुयात धाये धुंकाः

20 जुजु तंम्वयाः ‘लडाइँ याःवनाबलय् छिपि छाय् लिक्क वनागु? पःखालं वाणं कयकाहइ धकाः छिमिसं सीमाःगु खः।

21 यस्बबेसेतया* काय् अबीमिलेकयात सुनां स्याःगु खः? इमिसं वयात छम्ह मिसां ल्वहंघः पखालं क्वफानाहयाः स्याःगु मखु ला? अले व तेबेसय् सीगु मखु ला? छिपि पःखाःया थुलिमछि लिक्क छाय् वनागु?’ थथे धकाः न्यन धाःसा वयकःयात थथे धा, ‘छसपोलया दास हिन्ती उरियाह नं सित।’ ”

22 व खबर यंकूम्ह मनु वन अले व दाऊदयाथाय् थ्यंबलय् योआबं धयाहःथें वयात फुक्क खबर बिल।

23 वं दाऊदयात धाल, “शत्रुत शहरं पिहां वयाः जिमित क्वत्यलाः जिमिगु विरोधय् चकंगु ख्यलय् मुन। तर जिमिसं इमित शहरया मू ध्वाखा तक हे लिनारंका।

24 अन पखालय् च्वनाः वाणं कयकीपिन्सं जुजुया छुं दासतयत् वाणं कयकाः स्यात। छपिनि दास हिन्ती उरियाहयात नं स्यानाबिल।”

25 दाऊदं खबर हःम्ह मनूयात धाल, “योआबयात थ्व खबर यंकाब्यु, ‘छ दिक्क चाये मते। गथे तरवारं छम्हयूसित स्याइ अथे हे मेम्हयूसित नं स्याइ। शहरयात हमला यायेगु त्वःते मते अले उकियात तहसनहस या।’ योआबयात हपाः दयेमा धकाः थ्व खँ वयात धयाब्यु।”

26 उरियाहया कलातं थः भाःत सित धयागु खबर न्यंबलय् वं वयागु नितिं दुखं च्वन।

27 दुखं च्वनीगु ई पूवने धुंकाः दाऊदं मनूत छवयाः बतशेबायात थःगु छँय् हल। अनंलि व दाऊदया कलाः जुल, वं छम्ह काय् बुइकल। तर दाऊदं छु याःगु खः व खनाः परमप्रभु लय्मताः।

* 11:21 ११:२१ यस्बबेसेत वयागु मेगु नां यस्बाबेल वा गिदोन खः

12

नातानया न्वचु व दाऊदया पश्चाताप

1 परमप्रभुं नातान अगमवत्कायात दाऊदयाथाय् छवयादिल, अले व दाऊदया न्ह्यःने वनाः थथे धाल, “छगू शहरय् निम्ह मनूत दु, छम्ह तःमिम्ह मेम्ह चीमिम्ह।

2 तःमिम्ह मनूया यक्व फैचलयाया बथां व सा द्रहंया बथां दु।

3 तर चीमिम्ह मनूया चिधिकःम्ह फैचा बाहेक छुं नं मदु। वं थःम्ह हे वयात नकेल्वंके यानाः थःगु हे छँ थः काय्मह्याय्पि नापं तुं ब्वलंकल। वं वयागु हे भुइ नइगु अले वयागु हे ख्वल्चाय् त्वनीगु अले वयागु हे मुलय् घनिगु। वं वयात थःमह्याय्यात थें याइगु खः।

4 छन्हू छम्ह परदेशी व तःमिम्ह मनूया छँय् वल, अले व तःमिम्ह मनूयात पाहांयात थें थःगु सा द्रहं व फैचलयाया बथांनं छुं बीगु मतिइ मतल। तर व चीमिम्ह मनूया चिधिकःम्ह फैचा कयाः पाहांया निति भवय् ज्वरय् यात।”

5 दाऊद व मनू खनाः तसकं तंम्वल, अले वं नातानयात धाल, “धाल्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, थुकथं ज्या याःम्ह मनू मृत्युया योग्य जू।

6 वं दयामाया मयासें थज्याःगु ज्या याःगु व चिधिकःम्ह फैचाया पलेसा प्यदुगं पुलेमाः।”

7 अनंलि नातानं दाऊदयात धाल, “व मनू ला छि हे खः! परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरं धयादी, ‘जिं छन्त इस्राएलीतय् जुजु अभिषेक याना। जिं छन्त शाऊलया लहातं बचय् याना।

8 जिं छिमि मालिकया छँ व वया कलाःत छंगु हे निति बिया। जिं छन्त इस्राएलया घराना व यहदाया घराना बिया। उलि नं मगाःगु जूसा जिं छन्त मेगु यक्व हे बीगु खः।

9 तर छं परमप्रभुया मिखाय् छु मभिं व हे यात। छाय् परमप्रभुया वचनयात क्वह्वांकूगु? छं हिन्ती उरियाहयात तरवारं स्याकल। अले छं वया कलाःयात थःम्ह कलाः यायेत यंकल। छं उम्ह मनूयात अम्मोनीतयगु तरवारं स्याकेबिल।

10 छं जितः क्वह्वांकूगुलि व हिन्ती उरियाहया कलाःयात छं थः कलाः यायेत यंकूगुलि छिमि परिवारं गुबलय् नं तरवारपाखें आराम कायेखनि मखु।”

11 “परमप्रभुं धयादी, ‘जिं छंगु थःगु हे परिवारया दथुं छन्थाय् विपत्ति हये। जिं छिमि कलाःतय् यंकाः छंगु हे मिखां खंक छं लिक्क लाःम्ह मनूयात बी अले न्हिनय् हे व उपि नापं घनी।

12 छं छु यात व सुं मदुगु थासय् यात तर जिं थ्व फुक्क इस्राएलं खंक न्हिनय् जःलय् हे याये।’ ”

13 अनंलि दाऊदं नातानयात धाल, “जिं परमप्रभुया विरोधय् पाप यानागु दु।”

नातानं लिसः बिल, “परमप्रभुं छिगु पाप यंकादीगु दु अथे जुयाः छि सी मखु।

14 तर थ्व ज्या यानाः छिं परमप्रभुया शत्रुतयत् हेस्यायेगु मौका ब्यगु दु, अथे जुयाः छिपाखें दुम्ह काय् सी।”

15 नातान थःगु छँ लिहां वने धुंकाः उरियाहया कलाःपाखें दुम्ह दाऊदया काय्यात परमप्रभुं कयकल अले व मं मफुत।

16 दाऊद व मचाया निति परमप्रभुयाके बिन्ति यात। व अपसं च्वन। अले थःगु छँय् दुहां वनाः बँय् भ्वसुलाः चा छ्यात।

17 छँय् दुपि हाकिमतयसं वयात थनेगु कुतः यात तर वं म्हाः धाल, अले इपि नापं छुं नयेगु मन नं मयात।

18 न्हय्न्हू दुख्न्हू मचा सित। दाऊदया च्यःतयसं वयात मचा सीगु खँ कने ग्यात। इमिसं धाल, “मचा मसीनिबलय् जिमिसं वयात धयाः अयंसं वं जिमिगु खँ हे मन्यं। आः झीसं वय्कःयात गुकथं मचा सीगु खँ धायेगु? वय्कलं थःत छुं हानि यानादी ला?”

19 तर दाऊदं थः च्यःत सल्लाह यानाच्वंगु खन अले मचा सी धुंकल धकाः सिल। अथे जुयाः वं न्यन, “मचा सित ला की छु?”

अले इमिसं लिसः बिल, “खः, व सित।”

20 अनंलि दाऊदं दनावनाः म्वःल्हयाः म्हाय् चिकं बुयाः लं फित। अले वं परमप्रभुया नापलायेगु पालय् वनाः आराधना यात। अनंलि व थःगु छँ वन, अले वं नयेगु नसा हयेत आज्ञा बिल, नसा तयार जुइ धुंकाः वं नल।

21 वया च्यःतयसं वयात न्यन, “थ्व छु खः? मचा म्वानाच्वंबलय् छि अपसं व दुखं च्वनादिल। तर आः व सित अले छि दनावनाः नसा नयेत झाल।”

22 वं लिसः बिल, “मचा म्वानाच्वंबतले परमप्रभुं जितः दया यानादी अले मचा म्वाइ धकाः जिं मतिइ तयाः ख्वयाः अपसं च्वना।

23 तर आः व सी धुंकल धाःसा जिं छाया अपसं च्वनेगु? छु जिं वयागु प्राण हाकनं लिफ्यानाहये फइ ला? व गन दु जिं वयाथाय् वनीगु जुइ तर व जिथाय् वये फइ मखु।”

24 अनंलि दाऊदं थः कलाः बतशेबायात सान्त्वना बिल। दाऊद वयाथाय् वन, अले वनापं घन, अले वं छम्ह काय् बुइकल। वयागु नां सोलोमन तल। परमप्रभुं वयात माया यानादिल।

25 परमप्रभुं वयात माया यानादीगुलि वयागु नां यददीयाह* ति धकाः नातान अगमवत्कापाखें वय्कलं दाऊदयाथाय् खबर छवल।

26 थुबलय् हे योआबं अम्मोनीतयगु शहर रब्बायात हमला यानाः जुजुया किल्ला त्याका काल।

27 योआबं थथे खबर बियाः दूत दाऊदयाथाय् छवल, “जिं रब्बायात हमला यानाः अनयागु लः बुयावइगु थाय् त्याकाकाये धुन।

* 12:25 १२:२५ यददीयाह थुकिया अर्थ परमप्रभुया यःम्ह

28 छिगु ल्यंदुपि सिपाइँत छथाय् मुंका: थ:म्हं हे शहरयात घेरय् याना: त्याका का। मखुसा जिं हे व शहरयात त्याकाकाये अले अन जिगु नां न्ह्याबलें दयाचवनी।”

29 अथे जुया: दाऊदं फुक्क सिपाइँत छथाय् मुंका अले रब्बा शहरय् वना: उकियात हमला याना: त्याका काल।

30 दाऊदं इमि जुजुया छेनं लुँयागु श्रीपिच काल। उकियागु तौल स्विन्यागु किलोग्राम दु, उकी रत्नत थुनात:गु दु। दाऊदं उपि रत्नत कया: थ:गु श्रीपिचय् तल। हानं वं शहरं यक्व हे सामान त्याकाहल।

31 वं शहरयापि मनुतयत् पिने पितहल अले इमित क:ति, नया कू व पा ज्वंका: ज्या याकल। अले अप्पा दयकीगु ज्या याकल। दाऊदं अम्मोनीतय् फुक्क शहरय् थथे हे यात। अनंलि दाऊद व वया सकल मनुत यस्शलेमय् लिहां वल।

13

अमनोन व तामार

1 दाऊदया काय् अब्शालोमया तामार नांयाम्ह छम्ह तसकं बांला:म्ह केहें दु। दाऊदया मेम्ह काय् अमनोन वयागु मतिनाय् भुलय् जुल।

2 अमनोनं थ: चिरिमांपाखें दुम्ह केहें तामारयात थुलि यय्कल कि चच्छि न्हिच्छि वयात लुमंका: च्वँच्वं व म्हं हे मफुत। व ब्याहा मजूनम्ह मिसामचा जूगुलि वयात छुं यायेत अमनोनयात थाकु।

3 तर अमनोनया योनादाब नांयाम्ह छम्ह पासा दु। व दाऊदया दाजु शिमाहया* काय् ख:।* योनादाब तसकं चलाखम्ह ख:।

4 वं अमनोनयात धाल, “हे राजकुमार, छि छाय् न्हियान्हिथं थथे निराश जुयादीयागु, छित: छु जुल?”

अनंलि अमनोनं वयात धाल, “जिं जिमि किजा अब्शालोमया केहें तामारयात तसकं यय्का:गु दु।”

5 अले योनादाबं वयात धाल, “छ म्हांमफु धका: लासाय् घनाच्वँ।” छिमि अबु छन्त स्व:वइबलय् वयात थथे धा, “दया याना: जिमि केहें तामार वया: जित: नयेगु नितिं नसा ब्यु वयेमा। वं जिगु न्ह्य:ने नसा दय्केमा, अले जिं वयात स्वये, वयागु हे ल्हातं जित: तयाब्युगु जिं नये।”

6 अथे जुया: अमनोन म्हांमफुगु पह: याना: लासाय् घनाच्वन। जुजु वयात स्वयेत व:बलय् वं धाल, “स्वयादिसँ, जिमि केहें तामार थन वया: जिगु न्ह्य:ने थ:गु हे ल्हातं मरि छुना: जित: नके बियादिसँ।”

7 अथे जुया: दाऊदं दरबारय् तामारयाथाय् थथे धका: खबर छवल, “छिमि दाजु अमनोनया छँय् वना: वयागु नितिं नसा ज्वरय् या: हुँ।”

8 अले तामार अमनोनयाथाय् व:बलय् व लासाय् घनाच्वंगु खन। वं भचा छुचुं न्हाया: वयागु न्ह्य:ने मरि छुल।

9 अले वं भाजंनपं यंका: अमनोनया न्ह्य:ने तयाबिल तर अमनोनं नये मानय् मजू। अमनोनं धाल, “थनं फुक्क पिहां हुँ” अथे जुया: फुक्कं वयागु कोथां पिहां वन।

10 अनंलि वं तामारयात धाल, “मरि थन जिथाय् लासाय् हे हजि अले छं थ:गु हे ल्हातं जित: नकि।” अले तामारं थ:म्हं दय्कूगु मरि काल, अले व ज्वना: अमनोनयाथाय् दुनेया कोथाय् वन।

11 तर तामारं मरि ब्युबलय् अमनोनं वयागु ल्हा: ज्वना: थथे धाल, “हे जिमि केहें, जिनापं घं वा।”

12 तर तामारं लिस: बिल, “मज्यू जिमि दाजु, जिगु बेइज्जत यानादी मते। थज्या:गु ज्या इस्राएलय् याये मज्यू। जित: थज्या:गु मभिंगु ज्या यानादी मते।

13 मनुतयथाय् जिं थ:गु ख्वा: गय् याना: क्यना जुइगु? अले मनुतयत् छिं थ:गु बारे छु धयादी? फुक्क इस्राएलीतय् दथुइ छि मभिंम्ह व मूर्खम्ह जुइ। छिसं जुजुनापं खँ ल्हानादिसँ अले जित: छिनाप ब्याहा यानाबीत वय्क: मानय् जुइ।”

14 तर वं तामारया खँ न्यं हे मन्यन अले व तामार स्वया: बल्लागुलि वयात बलजफति ज्वना: बलात्कार यात।

15 अनंलि अमनोनं तामारयात तसकं मय्कल। अमनोनया न्हापायागु मतिना स्वया: आ:यागु मय्कूगु यक्व: अप्व: जुल। अमनोनं तामारयात धाल, “याकनं दना: पिहां हुँ!”

16 वं लिस: बिल, “म्हा:! जित: ख्याना: पितिनाछवयेगु त:धंगु मभिंगु ज्या यानादी मते।”

अयनं वयागु खँ न्यं हे मन्यं।

17 अले वं थ: च्य:तयत् स:ता: धाल, “थ्व मिसायात पितिनाछव, अले लुखा तिना: चुकू तयाब्यु।”

18 च्य:तयत्सं वयात पितिना: लुखा तिना: चुकू तयाबिल। तामारं ब्याहा मजूनम्ह राजकुमारी फीगु पूरा लंजग्व: दुगु लं फिनात:गु ख:।

19 तामारं थ:गु छेनय् नउ तल अले थ:म्हं फिनात:गु लंजग्व: दुगु भान्तां लं खुना: ल्हातं थ:गु ख्वा: त्व:पुया: ख्वख्वं पिहां वन।

20 वया दाजु अब्शालोमं वयात खना: न्यन, “छु अमनोनं छन्त बलात्कार यात ला कि छु? केहें मय्जु, व खँ नुगलय् तया: दु:ख ताय्के मते। व ला छं चिरिमांया काय् ख:। थ्व खँ सुयातं धाये मते।” तामार अब्शालोमया छँय् वना: च्वँ वन अले व छम्ह त्व:तात:म्ह मिसा थें याक:चा दु:खी जुयाच्वन।

21 दाऊदं थ्व फुक्क खँ न्यंबलय् व तसकं तंम्वल।

22 अब्शालोमं अमनोनयात भिं व मभिं छुं मधाल। थ: केहें तामारयात बेइज्जत या:गुलि अब्शालोमं अमनोनयात तसकं मय्कल।

अब्शालोमं अमनोनयात स्या:गु

* 13:3 १३:३शिमाह थ्व शिमाह व शम्माह छम्ह हे ख: ☆ 13:3 १३:३ १ शमू १६:९

- 23 निदँ लिपा अब्शालोम एफ्राइम शहरया लिक्क बाल-हासोरय् फैतयगु ऊन चायेगु नखः हनाच्चंबलय् जुजुया फुक्क काय्पिन्त नं सःतल।
- 24 अब्शालोम जुजुयाथाय् वयाः धाल, “स्वयादिसँ, छःपिनि दास फैया ऊन चायेगु नखः हनाच्चंगु दु। छि व छिकपिनि भारदारत नं झायादी ला?”
- 25 जुजुं लिसः बिल, “वये मखु, जिमि काय्, जिपि सकलें वयाः छन्त दुःख बी मखु।” अब्शालोम तसकं कर यात, अयनं दाऊद वने मानय् मजू। बरु अब्शालोमयात आशिष बियाः बिदा बियाछवत।
- 26 अले अब्शालोम धाल, “छि झायादी मखुसा जिमि दाजु अमनोनयात जिनापं वनेबियादिसँ।” जुजुं न्यन, “व छाया छलिसे वनेगु?”
- 27 तर अब्शालोम हाकनं जिद्दी यात। अथे जुयाः दाऊद अमनोन व जुजुया फुक्क काय्पि वनापं हँ धकाः धाल।
- 28 अब्शालोम थः मनूतयत् थथे उजं बिल, “मौका स्वयाच्चँ, अले अमनोन त्वनाः धेधे चुइबलय् जिं ‘अमनोनयात स्या!’ धकाः धाये। अले छिमिसं वयात स्या। ग्याये माःगु मदु। साहस यानाः धिसिलाक्क च्वँ। थ्व जिगु छिमित आज्ञा खः।”
- 29 अले अब्शालोमया मनूतयसं वं धाःथें अमनोनयात स्यात। अनलि फुक्क जुजुया काय्पि हथाय् चाचां थथःगु खच्चर गयाः छँपाखे वन।
- 30 इपि लँय् वनाच्चंबलय् जुजु दाऊदयाथाय् थज्याःगु खबर थ्यन, “अब्शालोमं छिकपिनि फुक्क काय्पिन्त स्याये धुंकल, छम्ह नं बचय् मजू!”
- 31 दाऊद जुस्क्क दनाः तसकं दुःख मन ताय्काः थःगु वसः खुत अले बँय् भवसू वन। अले वनापं दुपि च्यःतयसं नं थथःगु वसः खुत।
- 32 दाऊदया दाजु शिमाहया काय् योनादाबं धाल, “इमिसं छिकपिनि फुक्क काय्पि स्याःगु मदु। अमनोनयात जक स्याःगु खः। अब्शालोमया केहँ तामारयात अमनोनं बलात्कार याःगु न्हिनिसँ हे वं थथे यायेत स्वयाच्चंगु खः।
- 33 छिकपिनि फुक्क काय्पि सित धकाः धाःगु खँ पत्याः यानादी मते। अमनोनयात जक स्याःगु खः।”
- 34 उबलय् अब्शालोम इमिगु दथुं बिस्युं वने धुंकुगु खः।
- अले पाः च्वनाच्चंमहयसिनं च्वयपाखे थस्वःबलय् आकाझाकां मनूतयगु छगू हुल होरोनैमपाखेया पहाडं क्वहां वयाच्चंगु खन। वं वयाः जुजुयात थथे धकाः खबर बिल, “स्वयादिसँ, होरोनैमपाखें पहाडं मनूतयगु हुल क्वहां वयाच्चंगु जिं खनागु दु।”
- 35 योनादाबं जुजुयात धाल, “स्वयादिसँ, इपि वइतिनि धकाः जिं धया थें हे छःपिनि काय्पि झायाच्चंगु दु।”
- 36 वं थथे धयाच्चच्चं हे जुजुया काय्पि दुने थ्यंकः वल। अले इपि तसकं ख्वयाः विलाप यात। जुजु व वया च्यःत नं हँयहँय् ख्वल।
- 37 अब्शालोम गशूरया जुजु अम्मीहदया काय् तल्मैयाथाय् वनाः शरण काःवन। तर जुजुं न्हियान्हिथं थःकाय् अमनोनया निरिति विलाप यात।
- 38 अब्शालोम गशूरय् बिस्युं वनाः स्वदँ तक अन हे च्वन।
- 39 अले अमनोन सीगुया बारे दाऊदया मनय् शान्ति दयेवं व हाकनं अब्शालोमयाथाय् वनेगु मति तल।

14

अब्शालोम यस्शलेमय् लिहां वःगु

- 1 जुजुया मन अब्शालोमयापाखे वंगु दु धयागु खँ सस्याहया काय् योआबं सीकल।
- 2 अथे जुयाः वं तकोय् सुं छम्ह मनू छवयाः छम्ह बुद्धि दुम्ह मिसायात सःतके छवत। अले अन थ्यंकाः वं मिसायात धाल, “छं दुखं च्वनीम्ह मिसां थें पहः या। दुखं च्वनीबलय् फीगु वसः फ्यु। छेनय् चिकं तये मते, अले तःन्हू तक दुखं च्वंम्ह मिसा थें च्वंकी।
- 3 अले जुजुयाथाय् वनाः जिं स्यना थें धा।” अले छु धायेमाःगु खः योआबं वयात धयाबिल।
- 4 तकोया मिसा जुजुयाथाय् वन अले बँय् भवसुलाः दण्डवत यानाः थथे धाल, “महाराज! जितः ग्वाहालि यानादिसँ!”
- 5 जुजुं वयात न्यन, “छन्त छु दुःख जुल?”
- वं लिसः बिल, “जि छम्ह विधवा मिसा खः। जिमि भाःत सी धुंकल।
- 6 जि निम्ह काय्पि दु। छन्हू इपि निम्ह ख्यलय् ल्वात। इमित छुतय् याइपि सुं नं मदु अथे जुयाः छम्हयसिनं मेम्हयसित स्यात।
- 7 स्वयादिसँ, आः जिमि थःथितिपिन्सं जिगु विरोधय् दनाः थथे धाल, ‘थः किजायात स्याःम्हयसित जिमित लःल्हा अले वं थः हे किजायात स्याःगुलि जिमिसं नं वयात स्याये, अले थुकथं अधिकार याइम्हयसित नं नाश यानाछवये।’ इमिसं थथे यात धाःसा जिमि छम्ह हे जक बचय् जूम्ह हँवाः मिंयात नं स्यानाबी। अले जिमि भाःतया नां हे ल्यं मदय्का छवयाः संसारय् सुं नं सन्तान ल्यं दइ मखु।”
- 8 जुजुं व मिसायात धाल, “हँ, जिं छंगु निसाफ याये।”
- 9 तर तकोया व मिसां धाल, “जिमि मालिक, जिमि महाराज, स्वयादिसँ, थुकिया दोष जि व जिमि अबुया छँय् लायेमा। महाराज व वय्कःया सिंहासनयात छुं नं दोष मवयेमा।”
- 10 जुजुं धाल, “सुनानं छन्त छुं धाल धाःसा वयात जिथाय् हजि अले वं हाकनं छन्त गुब्सं दुःख बी मखु।”
- 11 व मिसां हाकनं धाल, “हिया बदला काइम्हयसिनं मभिं याके मबीत व जिमि काय्यात नं नाश यायेगुपाखें पनेत छपिन्सं परमप्रभु थः परमेश्वरयात बिन्ति यानादिसँ।”
- जुजुं थथे धयाः पाफल, “धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, छिमि काय्यागु सँ छपु नं बँय् कुतुवनी मखु।”
- 12 अनलि व मिसां धाल, “स्वयादिसँ, जिं हाकनं छगू खँ छिथाय् तये फइ ला?”
- जुजुं धाल, “धा।”

13 मिसां धाल, “छिसं छाया परमेश्वरया मनूतयत थज्याःगु मभिं यानागु? जुजुं थथे धाःगुलि इपिं दोषी ठहरय जुइ, छायाधाःसा देशं पितनाछवमह मनूयात छलपोलं हाकनं लित हयादीत मानय मजू।

14 बैय वानाः मदयावंगु लः थें झीपिं नं छन्हु सिनावने मानि, तर परमेश्वरं प्राण कयादी मखु। बरु वयकःपाखें मनूत तापानाः मवनेमा धकाः वयकलं उपाय पिकयादी।

15 “मनूतयसं जितः ख्याचवः ब्यगुलि जिं छितः थव खँ धाःवयागु खः। जिं बिचाः याना, ‘छसपोल नापं खँ ल्हाये दःसा छिकपिनि दासीं धाःगु खँ छिं यानादी।

16 अले जि व जिमि काययात परमेश्वरं ब्यगु अधिकार लाकाकायेत स्वःपिं मनूतपाखें बचय यानादी।’

17 आः छःपिनि दासीं थथे धाइ, ‘जिमि महाराजया वचनं जितः आराम दयेमा, छायाधाःसा भिं व मभिं थुइकेत छि छमह परमेश्वरया दूत थें खः।’ परमप्रभु छपिनि परमेश्वर छिनापं दीमा।”

18 अनलि जुजुं व मिसायात धाल, “जितः छुं नं खँ सुमचुकूसे धा, जिं छन्त छगु न्ह्यसः न्यने।”

व मिसां धाल, “ज्यु, धयादिसँ।”

19 अले जुजुं वयात न्यन, “छन्त योआबं थथे याकेब्यगु खः ला?”

वं लिसः बिल, “छःपिनिगु जीवनया नामं पाफया धाये, छःपिन्सं न्ह्यसः न्यनीबलय लिसः बीत जवखवं छुं हे लैपुं दइ मखु। खः, छःपिनि दास योआबं हे जितः थव खँ फुक्क स्यंगु खः अले वं हे जिगु म्हुतुइ थुपिं फुक्क वचन तयाब्यगु खः।

20 आःयागु अवस्थायात हीकेत छःपिनि दास योआबं थथे याःगु खः। छःपिं परमेश्वरया दूत ति हे बुद्धि दुमह खः अले देशय छु जुयाचवंगु दु व फुक्कं स्यु।”

21 जुजुं योआबयात धाल, “ज्यु, जिं थथे हे याये। छ वनाः व ल्यायममह मनू अब्शालोमयात लित ब्वना हजि।”

22 अनलि योआबं क्वमिलु जुयाः बैय भवसुलाः दण्डवत यात। अले जुजुयात हनाबना तयाः थथे धयाः बिदा जुल, “हे प्रभु, जिं क्वमिलु जुयाः छःपिन्त बिन्ति यानागु छःपिन्सं नालाकयादीगुलि जितः छिगु दया दत धकाः जि छिकपिनि दासं सिल।”

23 अनलि व थर्थें गशूरय वनाः अब्शालोमयात यरूशलेमय लितब्वनाहल।

24 तर जुजुं धाल, “व थःगु हे छैय वनेमाः। व जिगु न्ह्यःने मवयेमा।” अथे जुयाः अब्शालोम जुजुया न्ह्यःने मवंसे थःगु हे छै वन।

25 अब्शालोम थें बांलाःमह व प्रशंसा याये ल्वःमह इस्राएलय सुं नं मदु। वयाके छयनंनिसें तुति तक छुं नं खवं मदु।

26 वं थःगु सँ इयातुसे च्वंगुलि इलय इलय चायेगु याइ। (वयागु सँ सरकारी तौल कथं २.३ किलोग्राम दु।)

27 अब्शालोमया स्वमह कायपिं व छमह तामार नांयामह म्हाय दु। तामार तसकं हिसि दुमह मिसा खः।

28 अब्शालोम निर्देँ तक यरूशलेमय जुजुं मखंक च्वनाच्वन।

29 अनलि वं जुजुयाथाय खबर छवयेत योआबयात सःतके छवल, तर योआब वये मानय मजू। अब्शालोमं हाकनं निक्कः खुसि नं सःतके छवल अयनं व वये मानय मजू।

30 अथे जुयाः अब्शालोमं थः च्यःतयत धाल, “योआबया छकू बुँ जिगु हे बुँ लिक्क दु अले उकी वं तछव हलातःगु दु धकाः ला छिमिसं सी हे स्यु। हँ, उकियात मि छवयकाब्यु।” अले वया च्यःतयसं अथे हे यात।

31 अनलि योआब अब्शालोमया छै वनाः वयात धाल, “छिकपिनि च्यःतयसं छाया जिगु बुँइ मि तयाब्यगु?”

32 अब्शालोमं धाल, “स्व, जिं छपाखें जुजुयाथाय खबर छवये फइ ला धकाः छन्त थन सःतके छवयाहया। जि गशूरं थन वयाः छाया च्वंवया च्वनेमाल? जि अन हे च्वनाचवंसा ज्यगु नि। अथे जुयाः आः जि जुजुया न्ह्यःने दवंने दयेमाः। अले जिं छुं दूकागु दुसा वयकलं जितः स्यायेमा।”

33 अथे जुयाः योआब जुजुयाथाय वनाः थव फुक्क खँ कनाबिल। अले जुजुं अब्शालोमयात सःतके छवत। अब्शालोम वल, अले वं जुजुयात क्वमिलु जुयाः बैय भवसुलाः दण्डवत यात। अले जुजुं अब्शालोमयात चुप्पा नल।

15

अब्शालोमया ग्वसाः

1 अनलि अब्शालोमं थःगु नितिं छगू रथ, सलत व नेयमह मनूत थःगु न्ह्यः न्ह्यः वनेत मुंकल।

2 अले व सुथ न्हापां दनाः शहरया मू धवाखाय वनेगु लँ लिक्क दनाच्वनीगु। अले सुं मनू जुजुयाथाय वयाः निसाफ पर्व वइबलय अब्शालोमं व मनूयात सःताः “छ गगु शहरं वयामह खः?” धकाः न्यनीगु। अले व मनुरखं थथे धकाः लिसः बीगु, “स्वयादिसँ, जि इस्राएलया छगू कुलयामह खः।”

3 अब्शालोमं धाल, “खः, छंगु मुद्दा पायछि जू, तर छंगु मुद्दा न्यनीमह जुजुया सुं मनू मदु।”

4 अनलि अब्शालोमं थथे धाइगु, “जितः न्यायाधीश ल्यःगु जूसा थज्याःगु मुद्दा ज्वनावइपिं मनूतयत पायछिगु न्याय यानाबीगु जुइ।”

5 अले सुं मनुरखं वयात क्वछुनाः दण्डवत यायेत वइबलय अब्शालोमं थःगु ल्हाः ब्वयकाः वयात घयपुनाः चुप्पा नइगु।

6 जुजुयाथाय न्याय पर्व वइपिं फुक्क इस्राएलीतयत अब्शालोमं बांलाःगु व्यवहार याइगु। याकनं हे इस्राएलयापिं सकसिनं दाऊदयात स्वयाः अब्शालोमयात ययकल।

7 प्यदँया दकलय लिपांगु लाय अब्शालोमं दाऊद जुजुयात धाल, “स्वयादिसँ, जिं परमप्रभुनापं यानागु भाकल पूर्वके, जितः हेब्रोणय वनेबियादिसँ।

8 छःपिनि दास जि अराम देशया गशूरय् च्वंच्वनाबलय् परमप्रभुनापं थथे धकाः भाकल यानागु खः, परमप्रभुं जितः यरूशलेमय् लितब्वनाहयादिल धाःसा जिं हेब्रोनाय् परमप्रभुया आराधना याये।”

9 जुजुं वयात धाल, “बांलाक हूँ।” अथे जुयाः अब्शालोम हेब्रोनाय् वन।

10 अनलि अब्शालोमं फुक्क इस्त्राएलया कुलतयथाय् थथे धकाः खबर बियाः गुप्त दूत छवल, “छिमिसं तुरही पुगु सः न्यनीबलय् तःसलं थथे धा, ‘अब्शालोम हेब्रोनाया जुजु जुल!’ ”

11 अब्शालोमया खँ न्यनाः निसः मनूत वया ल्यूल्यू यरूशलेमं पिहां वंगु खः। उपि सःतातःपि खः, अले उपि मनूतयसं थ्व ग्वसाःया बारे छुं हे मस्यूसं वयागु पंलिनाः वंगु खः।

12 अब्शालोमं बलि छायाच्वंबलय् वं गीलोह शहरं गीलोनी अहीतोपेलयात सःतके छवल। अहीतोपेल दाऊदया छम्ह सल्लाहकार खः। जुजुया विरोधय् याःगु थ्व ग्वसाः अझ बल्लानावन अले अब्शालोमया पंलिइपिं झन झन अप्वयावन।

दाऊद यरूशलेमं बिस्सुं वंगु

13 छम्ह दूत वयाः जुजुयात थथे खबर बिल, “इस्त्राएलीतयगु मन अब्शालोमपाखे वंगु दु।”

14 दाऊद यरूशलेमय् थःनापं दुपि भारदारतय् धाल, “झीपि अब्शालोमपाखें बिस्सुं वनेमाःगु खःसा थथे हे वनेमाल। मखुसा व याकनं थन वइ अले शहरय् च्वपिं सुं नं बचय् जुइ मखु।”

15 “खः, महाराज!” इमिसं लिसः बिल, “स्वयादिसँ, जिपि छसपोलया आज्ञा मानय् यायेत तयार दु।”

16 अथे जुयाः जुजु अनं वन। अले दरबारया बिचाःसंचाः याइपिं झिम्ह मथ्याःपि कलाःपि बाहेक वया परिवारया फुक्क मनूत नं वयागु ल्यूल्यू वन।

17 अले जुजु व वया फुक्क मनूत शहर त्वःताः पिहां वंबलय् दकलय् लिपांगु छँ दित।

18 गातपाखें जुजुनापं वःपि खसःम्ह गिती अले करेती व पेलेथीनापं जुजुया फुक्क मनूत जुजुया न्ह्यःनं हे न्यासि वन।

19 अनलि जुजु गिती इतैयात धाल, “छ छाय् जिपिनापं वयागु? लिहां वनाः अब्शालोमनापं हे च्वहँ, छायाःसा छ छम्ह परदेशी खः अले छन्त थः च्वनाच्वंगु थासं पितीना हःगु नं खः।

20 छ ला म्हिगः तिनि वःम्ह खः अले गथे यानाः छन्त जिपिनापं नु धकाः कर यायेगु? जि गन वनेगु जिं हे मस्यु। छ थःगु छँय् हे लिहां हँ अले छिमि देशय् च्वंपिन्त नं नापं ब्वनायकि। सदां दयाच्वनीगु दयामाया व विश्वास यायेबहः छंके दयाच्वनेमा।”

21 तर इतैनं जुजुयात लिसः बिल, “धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, अले जिमि मालिक महाराज म्वाःम्ह खः थें, छःपिं गन गन च्वनादी, जि म्वायेमा वा सीमा छःपिनि दास नं अन हे दइ।”

22 अले दाऊद इतैयात लिसः बिल, “ज्यु न्ह्यःने न्यासि हँ।” अथे जुयाः गिती इतैया फुक्क पुचः व थःनापं वयाच्वपिं फुक्क मनूत वनापं हे वन।

23 थुकथं इपिं फुक्क मनूत पिहां वंबलय् देशय् च्वपिं मनूत हँयहँय् ख्वल। जुजु किद्रोनाया ब्यासि पुलावन, अले फुक्क मनूत मरुभूमिपाखे न्ह्यज्यात।

24 सादोक पुजाहारी नं फुक्क लेवीतनापं अन हे दु। इमिसं परमेश्वरया बाचाया सनू क्वबिया यंकाच्वंगु खः। इमिसं सनू बैय् तुं तया तल उकियात क्वमब्यु, फुक्क मनूत शहरं पिहां मवंतले अबियाथारं बलिदान छाल।

25 अनलि जुजुं सादोकयात धाल, “परमेश्वरया बाचाया सनू शहर दुने तुं लित यंकि। परमप्रभुं जितः दया यानादीसा वय्कलं जितः लित ब्वनाहयादी अले जिं वय्कःया बाचाया सनू व नापलायेगु पालयात हाकनं स्वये दइ।

26 वय्कः जि खनाः लयमताः धइगु खःसा, स्वयादिसँ, जि थन हे दु। अले वय्कलं थःत छु भिं तायकादी व हे जितः यानादीमा।”

27 जुजुं सादोक पुजाहारीयात थथे नं धाल, “छु छ वइतिनिगु बारे दर्शन खंके फु, मखु ला? छ व अबियाथार, छिमि काय् अहीमास व अबियाथारया काय् जोनाथनयात नापं ब्वनाः याउँक शहरय् लिहां हँ।

28 स्वयादिसँ, छपाखें खबर मवतले जि मरुभूमिया खुसि छीगु थासय् पियाच्वनाच्वने।”

29 अथे जुयाः सादोक व अबियाथारं परमेश्वरया सनू यरूशलेमय् तुं लित यंकल, अले इपिं नं अन हे च्वन।

30 तर दाऊद थःगु छ्यं त्वपुयाः खालि तृति ख्वख्वं जैतून डाँडाय् थहां वन। वनापं दुपिं फुक्क मनूत नं थथःगु छ्यं त्वपुयाः ख्वख्वं च्वय् थहां वन।

31 ग्वसाः ग्वःपिं मध्ये अहीतोपेल अब्शालोमनापं दु धकाः दाऊदयात न्यंकल। अनलि दाऊदं थथे धकाः प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु, अहीतोपेलया सल्लाहयात ज्यालगय् मजुइका बियादिसँ।”

दाऊदं हशैयात लितछवःगु

32 दाऊद डाँडाया च्वकाय् थ्यंकः वल। व परमेश्वरयात आराधना याइगु थाय् खः, अले अरकी हशैनं थःगु लं खुनाः छेनय् धू तयाः दाऊदयात नापलायेत वःगु खः।

33 तर दाऊदं वयात धाल, “छ जिनापं वल धाःसा जितः ब्वःझ जक जुइ,

34 अयनं छ शहरय् लिहां वनाः अब्शालोमयात ‘जि छःपिनि दास जुये। आः तक ला जि छःपिनि अबुया दास हे खनि, तर आः जि छपिनि दास जुइ’ धाल धाःसा, अहीतोपेलया सल्लायात स्यंकेत छं जितः ग्वाहालि याये फइ।

- 35 छं सि हे स्यू नि सादोक व अबियाथार पुजाहारीत छनापं दइ। जुजुया लायकुलिइ छु छु खँ छं न्यनी व फुक्क निम्हयसित धयाब्यु।
 36 इपि नापं सादोकया काय् अहीमास व अबियाथारया काय् जोनाथन नं दु। छं छु न्यनी व इमिपाखें जितः धाय्के छवया हजि।”
 37 अथे जुयाः दाऊदया पासा हशै शहरय् दुहां वल। उबलय् हे अब्शालोम नं यरूशलेमय् थ्यंकः वल।

16

दाऊद व सीबा

- 1 दाऊद वनापं दुपि मनूत डाँडाया च्चकां भचा तापाक्क थ्यंबलय् दाऊदं मपीबोशेतया च्यः सीबायात नापलात। वं निम्ह गधालय् निसःपाः मरि, सछिज्वाँय् किसमिस, नेभाराया फल सछिज्वाँय् व छगू छेंगुया म्हेचाय् न्हगु दाखमघ काठी चिनाः हःगु दु।
 2 दाऊद जुजुं सीबायात न्यन, “थुपि फुक्क छु यायेत हयागु?”
 सीबां लिसः बिल, “थुपि गधत जुजुया परिवारयापि गयाः वनेगु नितिं खः, मरि व फलत ल्याय्महपि मनूतयत् नयेगु नितिं व दाखमघ धाःसा मरुभूमिइ त्यानुचाःपिनिगु नितिं खः।”
 3 जुजुं न्यन, “छिमि मालिकया छय् गन दु?”
 सीबां धाल, “व ला यरूशलेमय् हे दु, छायाःसा इस्राएलया घरानां वयात थः बाज्याया सिंहासन लितबी धकाः मतिइ तःगु दु।”
 4 जुजुं सीबायात धाल, “स्व, मपीबोशेतया फुक्क सम्पति छन्त दइ।”
 सीबां वयात धाल, “हे महाराज, जि ला छःपिनि दास जक खः। जितः ला छःपिनिगु दया जक दःसा गाइ।”

शिमी दाऊदयात सराः ब्युगू

- 5 दाऊद जुजु बहरीमय् थ्यंकः वःबलय् अन शाऊलया घरानाया छम्ह मनू गेराया काय् शिमी वयाः दाऊदयात सराः ब्युब्युं नापलाः वल।
 6 वं दाऊदयात व वया फुक्क हाकिमतयत् लाः लाः थें ल्वहंचां कय्कल। दाऊदया जवंखवं सिपाइँत व अङ्गरक्षकत दु।
 7 शिमी दाऊदयात थथे धयाः सराः बिल, “हँ, हँ, अय् बदमाश! अय् ज्यानमारा!”
 8 शाऊलया घरानाय् हि हायकाः वया पलेसा राज्य यायेत स्वःमहयसित थौं परमप्रभुं बदला कयादीगु पक्का हे खः। अले थ्व राज्य परमप्रभुं छिमि काय् अब्शालोमयात बियादिल। छ नाश जुइ धुंकल छायाःसा छ ज्यानमारा खः।”
 9 अले सरुयाहया काय् अबीशैनं जुजुयात धाल, “स्वयादिसँ, थ्व सीम्ह खिचां छाया छितः सराः बियाच्चंगु? जि उखेपाखे वनाः वयागु छ्यं घेनाबी।”
 10 तर जुजुं धाल, “अय् सरुयाहया काय्पि, छिमित जिनापं छु मतलब? परमप्रभुं हे वयात दाऊदयात सराः ब्यु धकाः धाःगु खःसा सुनां वयात पनेगु?”
 11 दाऊदं अबीशै व वया फुक्क हाकिमतयत् धाल, “जिमि थः हे कायनं ला जितः स्यायेत स्वयाच्चंगु दु धाःसा थ्व बेन्यामीनीं छाया थथे मयाइ धकाः? वयात छुं याये मते अले वं सराः बीमा। छायाःसा परमप्रभुं ‘हे वयात अथे या’ धकाः धाःगु जुइफु।
 12 सके थौं जितः परमप्रभुं थ्व सराःया पलेसा जिगु दुःखयात स्वयाः आशिष बियादी।”
 13 अथे जुयाः दाऊद व वया मनूत थःगु लँपुइ वन। शिमी धाःसा याकःचा दाऊदया लँपु उखेपाखे डाँडाय् वन अले वं दाऊदपाखे ल्वहंचां व धुलं कयकाः सराः ब्युब्युं वन।
 14 जुजु व वया फुक्क मनूत यर्दनया लिक्क थ्यंबलय् त्यानुचाल, अले इमिसं अन आराम काल।

अब्शालोम यरूशलेमय् वंगु

- 15 अब्शालोम व वनापं वःपि फुक्क इस्राएलीत यरूशलेमय् थ्यंकः वल। अहीतोपेल नं इपि नापं हे दु।
 16 अनलि दाऊदया पासा अरकी हशैनं अब्शालोमयात नापलात, अले वं धाल, “जुजुया जय जुइमा! जुजुया जय जुइमा!”
 17 अब्शालोमं वयात न्यन, “छं पासा दाऊदयात क्यंगु भक्ति गन वन? छ छाया छं पासानापं मवनागु?”
 18 हशैनं लिसः बिल, “जि गुकथं वनापं वने फइ? सुयात परमप्रभुं व थुपि मनूतयसं ल्यःगु खः, जि नं वनापं हे च्वने।
 19 हाकनं जिं सुयागु सेवा यायेगु? छु काय्या सेवा याये म्वाः ला? गथे जिं छपिनि अबुया सेवा याना अथे हे जिं छपिनिगु नं सेवा याये।”
 20 अब्शालोमं अहीतोपेलयात धाल, “जिमि छिसं सल्लाह बियादिसँ। जिमिसं गुकथं ज्या यायेगु?”
 21 अहीतोपेलं लिसः बिल, “छःपिनि अबुं लायक्क स्वयेत त्वःतावंपि वया मथ्याःपि कलाःपि नापं घँ। अले छःपिन्त छिकपिनि अबुं तसकं मयय्कल धइगु खँ फुक्क इस्राएलीतयसं न्यनी। छःपिनि ल्युजुइपिनिगु ल्हाः तसकं बल्लाइ।”
 22 अथे जुयाः इमिसं कःसिइ अब्शालोमया नितिं छगू पाल ग्वयाबिल, अले फुक्क इस्राएलीतयसं खंक व थः अबुया मथ्याःपि कलाःपि नापं घन।
 23 उपि दिनय् अहीतोपेलया सल्लाह परमेश्वरनापं खँ ल्हाइम्हयसिगु ति हे ताय्किगु खः। दाऊद व अब्शालोमं अहीतोपेलया फुक्क सल्लाहयात मानय् याः।

17

अब्शालोमयात ह्शैया मिलय् मजूगु सल्लाह

- 1 हाकनं अहीतोपेलं अब्शालोमयात धाल, “जितः थौं चान्हय् दाऊदयात लिनयंकेत झिनिद्रुःमह मनु ल्ययके बियादिसँ।
- 2 व त्यानुचायाः थाकुयाच्चंबलय् हे जिं वयात हमला याये। वयात जिं तसकं ख्याये, अले वया फुक्क मनूत छ्यालब्याल जुयाः बिस्सुं वनी। जिं जुजुयात बाहेक मेपिं सुयातं स्याये मखु।
- 3 छिसं माला च्वनादीमह दाऊदयाथाय् फुक्क मनूत लिहां वः थें*, जिं फुक्क मनूतयत् छिथाय् लित हये। अनंलि ल्यंदुपिं फुक्क मनूतयत् शान्ति दइ।”
- 4 थ्व सल्लाह अब्शालोम व इस्राएली थकालितयत् बांलाः ताल।
- 5 तर अब्शालोमं धाल, “अरकी ह्शैयात सःतके छव, अले वं छु धाइ व झीसं न्येनु।”
- 6 ह्शै वल अले अहीतोपेलं धाःगु फुक्क खँ अब्शालोमं वयात धाल, “अहीतोपेलं जिमित थज्याःगु सल्लाह ब्यूगु दु। जिमिसं वं धाःथें याये कि मयाये? वं धाःथें मयायेगु खःसा छु यायेगु? छं हे जिमित धयाब्यु।”
- 7 ह्शैनं लिसः बिल, “थुपालय् अहीतोपेलं छितः ब्यूगु सल्लाह पाय्छि मजू।
- 8 छिसं हे धयादिसँ, छपिनि अबु दाऊद व वया सिपाइँत तसकं बल्लाःपिं खः। इपिं ला थः मचा लाका यंकूमह मिसाम्ह भाल् थें ग्यानापुसे च्वंगु दु। छिकपिनि अबु सःस्यूमह तसकं बल्लाःमह सिपाइँ खः। चान्हय् व थः मनुतनापं घनी मखु।
- 9 थ्व इलय् व गुफा व मेमेथाय् सुचुला च्वंगु जुइमा। दाऊदं छिकपिनि सिपाइँतयत् न्हापा हमला यात धाःसा थ्व खँ न्यनिपिन्सं थथे धाइ ‘अब्शालोमया सिपाइँत फुक्कं नाश जुल।’
- 10 थुकथं जुइबलय् न्हाथें ज्याःमह बल्लाःमह व सिंहया थें ज्याःगु नुगः दुमह मनु जूसां नं ग्याइ छायाःसा फुक्क इस्राएलं छिकपिनि अबु तसकं बल्लाःमह सिपाइँ खः धकाः स्यू। अले वया सिपाइँत नं तसकं बल्लाःपिं खः।
- 11 अथे जुयाः जिगु थ्व सल्लाह दु, दाननिसँ दच्छिनया बेर्शेबाया सिथय् तक दुपिं फुक्क इस्राएलीतयत् छथाय् मुंकि। इपिं समुद्रया सिथय् च्वंगु फिं थें अल्याख दइ, अले छि थः हे लडाइँलय् इमिगु न्हालुवाः जुयाः यंकी।
- 12 दाऊदयात लुइकेबलय् झीसं ख्यलय् सुतिलः क्वहां वः थें वयात हमला याये, अले वया म्वाःपिं मनुत छमह नं ल्यं दइ मखु।
- 13 दाऊद छुं शहरय् शरण कयाच्चंगु जूसां फुक्क इस्राएलं व शहरयात खिपतं चिनाः जगय् छग्वः नं ल्वहं ल्यंमदयकः लुयाः ब्यासिइ थ्यंकाबी।”
- 14 अब्शालोम व फुक्क इस्राएलीतयस् धाल, “अहीतोपेलया सल्लाह स्वयाः ह्शैयागु सल्लाह हे बांलाः।” छायाःसा परमप्रभुं अब्शालोमयात नाश यायेत अहीतोपेलया बांलाःगु सल्लाहयात मानय् मयाकेगु क्वछिनादी धुंकूगु खः।

ह्शैया पाय्छिगु सल्लाह न्यनाः दाऊद बिस्सुं वंगु

- 15 अनंलि ह्शैनं सादोक व अबियाथार पुजाहारीयात थःमहं व अहीतोपेलं छु छु सल्लाह अब्शालोम व इस्राएली नायःतयत् ब्यूगु खः व न्यंकल।
- 16 ह्शैनं धाल, “आः याकनं यानादिसँ! छि मरुभूमिया सिथय् चा मख्यासे याकनं खुसि पुलाहुँ, मखुसा जुजु व वयकःया मनुत शत्रुतयगु ल्हातय् लाइन वा इमिसं स्याइगु भय दु धकाः जुजुयाथाय् खबर छवयादिसँ।”
- 17 अबियाथारया काय् जोनाथन व सादोकया काय् अहीमास एन-रोगेलय् च्वनाच्चंगु खः। शहरय् दुने छु छु जुयाः च्वंगु दु व खबर छमह मिसां धुवांधु वया बीगु, अले इमिसं दाऊदयात खबर बीगु। छायाःसा मनुतयस् खंक खंक इपिं शहरय् दुने दुहां वनेगु आँट मयात।
- 18 तर थुपालय् छमह ल्याय्महयसिनं इमित खन। अले वं वनाः अब्शालोमयात धयाबिल। अथे जुयाः इपिं निमहं हथाय् चाचां बहरीमय् छमह मनूया छँय् वनाः च्वंवन। व छँया न्हाःने छगू तुं दुगु जुयाच्चन अले इपिं व हे तुथि दुने दुहां वन।
- 19 वया कलातं त्वपुइगु छुं हयाः तुंयागु प्वाः तिनाबिल अले उकी घःने अन तयाः निभालय् पानातःगु थें याना तल। अले अन छु दु धयागु सुनानं मसिल।
- 20 अले अब्शालोमया मनुत वयाः व मिसायाके न्यन, “अहीमास व जोनाथन गन दु?” व मिसां इमित लिसः बिल, “इपिं खुसि पुलावने धुंकल।” इमिसं इपिं निमहयसित नं मालाः लुइके मफुत अले इपिं यरुशलेमय् तुं लिहां वन।
- 21 अनंलि इपिं वने धुंकाः अहीमास व जोनाथन तुंथिं पिहां वल अले दाऊद जुजुयाथाय् वनाः फुक्क खँ न्यंकल। इमिसं दाऊदयात धाल, “याकनं दनाः खुसि छिनाः झार्सँ!” अले इमिसं दाऊदयात अहीतोपेलं जुजुया विरोधय् दयकूगु योजना फुक्क कनाबिल।
- 22 अथे जुयाः दाऊद व वया फुक्क पुचःत हथाय् चाचां यर्दन खुसि छिनावन। अले सुथय् खिउँ खिउँ धाःबलय् तक खुसिया उखेपाखे मथ्यपिं सुं नं मन्त।
- 23 थःमहं बियागु सल्लाह मानय् मयाःगु अहीतोपेलं थुइकल अले वं थःगु गधया म्हाय सामान चिनाः थःगु शहरपाखे थःगु हे छँ तुं लिहां वन। वं थःगु छँय् फुक्क मिलय् यानाः थः यग्गानाः सित। थुकथं व सित अले वयात वया हे अबुया चिहानय् थुनाबिल।
- 24 अब्शालोम व फुक्क इस्राएलीत यर्दन खुसि छिनावन तर दाऊद न्हापा हे महनोमय् थ्यंकः वने धुंकूगु खः।

* 17:3 १७:३ सेप्टुजेंट हस्तलिपिइ भम्चा थः भाःतयाथाय् लिहां वः थें अयं छिं छमह हे जक मनूया प्राण माला च्वन।

25 अब्शालोमं योआबया थासय् अमासायात सेनापति दयकल। व इस्राएली येतेरया काय् व योआबया मां सरूयाहया क्यहें अले नाहाशया म्हाय् अबीगेलया काय् खः।

26 अले इस्राएलीतयसं व अब्शालोमं गिलादया जिल्लाय् छाउनी तल।

27 दाऊद महनोमय् थयंकः वःबलय् अम्मोनितय् रब्बाय् च्वनीम्ह नाहाशया काय् शोबी, लो-देबारय् च्वनीम्ह अम्मीएलया काय् माकीर व रोगलीमय् च्वनीम्ह गिलादी बर्जिल्लैनं

28 लासाफांगा, थलबल व ख्वलात हयाः वयात बिल। इमिसं छव, तछव, छुचुं, छुस्यामुस्या, सिमी, दाल

29 कस्ति, धौ, फैत व सायागु दुः पिकयातःगु पनीरं नं हयाः दाऊद व वनापं वःपिं मनूतयत् नयेगु निरिति बिल, छायाःसा मनूत मरूमिइ नयेपित्याकाः, लः प्याये चाय्काः व त्यानुचायाः वःगु खः धकाः इमिसं सीकल।

18

अब्शालोम सीगु

1 दाऊदं थःनापं दुपिं मनूतयत् लडाइँ यायेत मुंकल, अले दूःछि दूःछि व सछि-सछि पुचःया कप्तानत ल्यल।

2 अनंलि वं थः सिपाइँतयत् स्वव्वः थल। स्वव्वय् छव्व योआबया अधीनय्, स्वव्वय् छव्व सरूयाहया काय् योआबया किजा अबीशैया अधीनय्, व स्वव्वय् छव्व गिती इतैया अधीनय् तयाः छवल। जुजुं सिपाइँतयत् धाल, “जि नं छिपिनापं लडाइँलय् वने।”

3 तर मनूतयसं धाल, “मखु, छसपोल झायादी म्वाः। छुं जुयाः जिपिं बिस्युं वये माःसा जिमित सुनानं वास्ता याइ मखु। जिपिं बच्छि हे सीसां नं इमिसं वास्ता याइ मखु। तर छसपोल ला जिपिं झिदूःति हे ग्यं। अथे जुयाः छपिं शहरय् हे च्वनाः जिमित ग्वाहालि यानादीसा बांलाइ।”

4 जुजुं लिसः बिल, “अथे खःसा छिमित छु पाय्छि जू जिं व हे याये।”

अथे जुयाः जुजु मू ध्वाखाय् दनाच्वन, अले सिपाइँत दूःछि दूःछि व सछि सछिया इवः जुजुयागु हे न्ह्यःनं वन।

5 जुजुं योआब, अबीशैया व इतैयात थथे आज्ञा बिल, “जिगु कारणं व ल्याय्मम्ह अब्शालोमयात बांलाःगु व्यवहार या।” अब्शालोमयात बचय् या धकाः जुजुं कप्तानतयत् ब्यूगु आज्ञा फुक्क सिपाइँतयसं नं न्यन।

6 अनंलि दाऊदया सिपाइँत इस्राएलीतयगु विरोधय् लडाइँ यायेत वन, अले लडाइँ एफ्राइमया जंगलय् जुल।

7 अन दाऊदया सिपाइँत नापं इस्राएलीत बुत। उखुन्हू हे निइदूः मनूत सित। थुकथं इपिं बांमलाक नाश जुल।

8 अन नं लडाइँ प्यखेरं न्यनावन। जंगलय् नाश जूपिं तरवारं स्याःपिं स्वयाः अप्वः जुल।

9 दाऊदया छुं मनूतयसं अब्शालोमयात खन। व छम्ह खचचर गयाः वनाच्वंगु खः। खचचर छमा तःमागु सिमा क्वसं वनाच्वंगुलि अब्शालोमया सँ सिमाया कचाय् तक्थनाः यग्गात। व आकाश व पृथ्वीया दथुइ यग्गानाच्वन। खचचर धाःसा अनं पुलावन।

10 दाऊदया छुं मनूत मध्ये छम्हयसिनं थ्व खनाः योआबयात थथे धाल, “धात्थे जिं अब्शालोमयात तःमागु सिमाया कचाय् यग्गानाच्वंगु खना।”

11 थ्व खँ कंवःमहयसित योआबं धाल, “छं वयात धात्थे हे खंगु खः ला? अयसा छं उबलय् छाय् वयात मस्यानागु? छं वयात स्याःगु जूसा जिं छन्त झिकू वहःया कुचा व पद थकयागु चिंकथं जँनी बिइगु।”

12 तर व मनुरखं लिसः बिल, “छिं जितः दूःछि कुचा वहः ब्यूसां नं जिं जुजुया काय्या विरोधय् थःगु ल्हाः ल्हने फइ मखु। छायाःसा जुजुं छि, अबीशैया व इतैयात थथे आज्ञा ब्यूगु जिं न्यनागु दु, ‘सुनां व ल्याय्मम्ह अब्शालोमयात नापलाइ जिगु कारणं वयात स्याये मते।’

13 छुं जुयाः जिं जुजुया उजं मानय् मयासें अब्शालोमयात स्याःगु जूसा जुजुं थ्व खँ सी अले छिसं जितः बचय् यानादी मखुगु।”

14 योआबं धाल, “छनापं खँ ल्हानाः जिं थःगु ई सितिं छवये मखु।” अले योआब अब्शालोम दुथाय् वन, अले वं स्वंगू च्वामुसे च्वंगु कथि कयाः म्वाःम्वाकं हे सिमाय् यग्गायाच्वंम्ह अब्शालोमया छातिइ सुयाबिल।

15 अले योआबया ल्वाभः ज्वनिपिं झिम्ह सिपाइँतयसं अब्शालोमयात घेरय् यानाः स्यानाबिल।

16 अनंलि योआबं तरही पुल, अले सिपाइँतयसं इस्राएलीतयत् लिइगु त्वःतल छायाःसा योआबं सिपाइँतयत् अथे याये मते धकाः पंगु खः।

17 अले इमिसं अब्शालोमया सीम्हयात यंकाः जंगलया तःधंगु गालय् वान्छवयाः उकी घःने ल्वहं दूँचिनाबिल। अबलय् हे फुक्क इस्राएलीत थथःगु छैय् बिस्युं वन।

18 अब्शालोमं थः म्वानाच्वंवलय् जुजुया ब्यासिइ छगु थां धस्वाकूगु खः छायाःसा वं थथे बिचाः याइगु, “जिगु नां ल्यंकातयेत जि छम्ह नं काय् मद्दु।” अथे जुयाः वं व थांयात थःगु हे नां तल, अले थौं तक नं व थांयात अब्शालोमया इवाता धकाः धाइ।

दाऊदं थःकाय् अब्शालोम सीगु खँ न्यनाः विलाप याःगु

19 सादोकया काय् अहीमासं धाल, “परमप्रभुं जुजुयात थः शत्रुतयगु ल्हातं बचय् यानादिल धयागु खबर जुजुयात याकनं ब्यु वनेत जितः अनुमति बियादिसँ।”

20 तर योआबं लिसः बिल, “थौंयागु दिं छं समाचार यंके मते, मेगु दिनय् जक यंकूसां ज्यु, तर थौं मखु, छायाःसा जुजुया काय् सी धुंकूगु दु।”

21 अनंलि योआबं छम्ह कूशी दासयात धाल, “छं खंगु फुक्क खँ वनाः जुजुयात धयाब्यु।” व कूशी क्वछुनाः योआबयात दण्डवत यात अले अनं व्वाँय् वन।

22 अले सादोकया काय् अहीमासं योआबयात हाकनं बिन्ति यानाः थथे धाल, “न्हागु हे जूसां जितः व कूशीया ल्यूल्यू ब्वाँय् वनेबियादिसँ।” योआबं न्यन, “हे जिमि काय्, छ छाय् वनेमाल? छंगु समाचारया नितिं छन्त छुं नं सिरपाः दइ मखु।”

23 अहीमासं धाल, “न्हागु हे जूसां जि ब्वाँय् वने।”

अथे जुयाः योआबं धाल, “अथे जूसा हँ।” अनंलि अहीमास यर्दनया ख्यलय्यागु लँपु जुयाः ब्वाँय् वन अले व कूशीयात लिपालाकाः न्ह्यःने ब्वाँय् वन।

24 उबलय् दाऊद निगू लुखाया दथुइ च्वनाच्वंगु खः। अले पिवाः च्वनीम्हं पखाःया मू ध्वाखाया पिवाः च्वनीगु थासय् वनाः स्वःवंबलय् छम्ह मनु याकःचा ब्वाँय् वयाच्वंगु खन।

25 व पिवाः च्वनीम्ह मनुखं तःसलं दाऊदयात थ्व खँ कनाबिल।

जुजुं धाल, “व याकःचा जक ब्वाँय् वःगु खःसा वं पक्का हे बांलाःगु समाचार हःगु जुइमाः।” अले व मनु लिक्क थ्यकः वल।

26 अनंलि हाकनं व पिवाः च्वनीम्ह मनुखं मेम्ह छम्ह मनु नं याकःचा हे ब्वाँय् वयाच्वंगु खन। अले व पिवालं क्वय् ध्वाखाय् च्वंम्ह पिवाःयात धाल, “स्वसा हाकनं मेम्ह छम्ह मनु नं याकःचा हे ब्वाँय् वयाच्वंगु दु।”

“जुजुं धाल, वं नं बांलाःगु हे समाचार हःगु जुइमाः।”

27 व पिवालं धाल, “स्वयादिसँ, व न्हापां ब्वाँय् वःम्ह ला सादोकया काय् अहीमास थें च्वं।”

जुजुं धाल, “व छम्ह बांलाःम्ह हे मनु खः, भिंगु हे समाचार ज्वनाः वयाच्वंगु दु।”

28 अनंलि अहीमासं जुजुया न्ह्यःने बैय् भ्वसुलाः तःसलं थथे धाल, “फुक्क पाय्छि जू।” “परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरया प्रशंसा जुइमाः छिगु विरोधय् दंपिं मनुतय्त छिगु हे ल्हातय् बियादीगु दु।”

29 जुजुं वयाके न्यन, “छु ल्याय्म्हम्ह अब्शालोमयात आराम दु ला?”

अले अहीमासं लिसः बिल, “छसपोलया दास योआबं जुजुया सेवक व जि छिकपिनि दासयात छवयाहःगु खः। जिं ला तसकं खलबल जूगु खनागु दु, तर छु जूगु खः व धाःसा जिं मस्यु।”

30 जुजुं आज्ञा बिल, “चिलाः थन दँ।” अले व वनाः छखेपाखे दंवन।

31 अनंलि व कूशी वयाः धाल, “जिमि मालिक महाराज, स्वयादिसँ, समाचार बांलाः! छसपोलया विरोधय् दंपिं सकसिगुपाखें परमप्रभुं छितः थौं उद्धार यानादीगु दु।”

32 अले जुजुं कूशीयाके न्यन, “छु व ल्याय्म्हम्ह अब्शालोमयात आराम दु ला?”

कूशीं लिसः बिल, “जुजुया फुक्क शत्रुत व फुक्क छिगु विरोधय् दनिपिं अले छसपोलयात मभिं याइपिनिगु गति नं व ल्याय्म्हम्ह मनुया थें हे जुइ।”

33 अनंलि जुजु तसकं दुःख मन तायकाः मू ध्वाखाया च्वय्यागु कोथाय् वनाः ख्वः वन, अले जुजु थथे धाधां ख्वख्वं वन, “जिम्ह पुताः! जिमि काय् अब्शालोम, जिकाय् अब्शालोम!

छंगु पलेसा जि सीगु जूसा ज्यूगु नि!

अय् अब्शालोम, जिकाय्, जिकाय्!”

19

योआबं दाऊदयात ह्यय्कूगु

1 अब्शालोमया नितिं जुजु ख्वख्वं विलाप यानाच्वंगु दु धयागु खँ योआबं न्यन।

2 अले व दिखुन्हुया त्याःगुया लसताया पलेसा फुक्क सिपाइँतय्सं दुखं च्वनेमाल। छायाःसा जुजुं थः काय्या निति विलाप यानाच्वंगु दु धयागु खँ इमिसं न्यन।

3 इपिं लडाइँलय् बुनाः बिस्सुं वनाः ख्वाः क्यने मछाःपिं थें न्वमवासे शहरय् दुने दुहां वन।

4 जुजुं थःगु ख्वाः त्वपुयाः ततसलं थथे धाल, “हे जिकाय् अब्शालोम! हे अब्शालोम, जि पुताः, जिकाय्!”

5 अनंलि योआब जुजुया छँय् वयाः वयात थथे धाल, “छिगु प्राण, छिकपिनि कायपिं, म्हायपिं, कलाःपि व मथ्याःपि कलाःपिनिगु प्राण बचय् याःपिं फुक्क मनुतय्गु नितिं छिसं थौं मछालापुइकादीगु दु।

6 छिसं थः शत्रुतय्त माया यानादी, अले छितः माया याइपिन्त घृणा यानादी। छसपोलं जिपिं सेनापतित व झी थः मनुत छिगु न्ह्यःने छुं नं मखु धकाः थौं बांलाक क्यनादिल। छुं जुयाः थौं अब्शालोम म्वानाः जिपिं फुक्क सीगु जूसा छि लयतायादी धकाः जिं सिल।

7 आः याकनं झासँ थः मनुतय्त हपाः बियादिसँ। छुं जुयाः छिसं थथे मयात धाःसा जिं परमप्रभुया नामं पाफयाः धाये, थौं बहनि तक छम्ह नं छिनापं दइ मखु। अले थ्व छिगु जीवनय् वइगु दक्वसिबय् तःधंगु विपत्ति जुइ।”

8 अनंलि जुजु दनाः वनाः शहरया ध्वाखा लिक्क च्वंवन। अले फुक्क मनुतय्सं “जुजु ध्वाखा लिक्क च्वनाच्वंगु दु” धकाः न्यन अले इपिं सकलें जुजुया न्ह्यःने वल।

दाऊद यस्शलेम्य लिहां वःगु

अबल्य् अब्शालोमयात ग्वाहालि याःपि फुक्क इस्त्राएलीत थथःगु छैय् बिस्स्युं वने धुंकूगु खः।

9 अले इस्त्राएलया फुक्क कुलत थथे धयाः जवाःसवाः यानाच्चन, “जुजुं झीत थः शत्रुतपाखें छुत्कारा यानादिल, अले पलिशतीतयगु शक्तिं बचय् यानादिल, आः अब्शालोमं यानाः जुजु देशं बिस्स्युं वंगु दु।

10 तर झीसं झी जुजु अभिषेक यानाम्ह अब्शालोम लडाइलय् सी धुंकल। अथे जुयाः जुजुयात लित हयेगु उपाय छाया मयायेगु?”

11 अले दाऊद जुजुं पुजाहारीत सादोक व अबियाथारयात थथे धकाः खबर छवयाहल, “यहदाया थकालितयत् न्ये, ‘जुजुयात वयकःया दरबारय् हयेत छाया लिबाका च्वनागु? छायाधाःसा फुक्क इस्त्राएलीतयगु बिचाः जुजुया छैय् थ्यने धुंकल।

12 छिपि सकलें जि थः हे दाजुकिजापि खः, जिगु हे ला हि खः। जुजुयात लित ब्वनाहयेत छाया तसकं लिबाका च्वनागु?

13 अले अमासायात थथे धा, छु छ जिगु ला व हि मखु ला? छ योआबया पलेसा छंगु जिवंकाःछि हे जिम्ह सेनापति मजुल धाःसा परमेश्वरं जिनापं बांमलाःगु व्यवहार यानादीमा।”

14 दाऊदया थ्व खबरं यानाः यहदाया फुक्क मनूतयगु मन छम्ह हे मनू थें यानाः त्याका काल। अले इमिसं जुजुयात थः फुक्क मनूतनापं लिहांझासं धकाः बिन्ति यानाछवल।

15 अथे जुयाः जुजु यर्दनय् लिहां वल।

अले यहदायापि मनूत जुजुयात नापलायेत व यर्दन खुसि उखेपाखे जुजुयात यंकेत गिलगालय् वल।

16 थुबलय् हे बहरीमय् च्वंम्ह बेन्यामीनी गेराया काय् शिमी दाऊद जुजुयात नापलायेत हथाय् चाचां यहदाया मनूतनापं यर्दनय् वन।

17 वनापं शाऊलया घरानाया मू च्यः सीबा, थः झिंन्याम्ह काय्पि व निइम्ह च्यःत अले दूःछि बेन्यामीनीतयत् ज्वनाः वन। इपि यर्दनय् ब्वाँय् ब्वाँय् वन। अन जुजु च्वनाच्चंगु खः।

18 अले इमिसं जुजुया घरानायात खुसि छिनाः उखेपाखे यंकल अले इपि सकसिनं जुजुया आज्ञा कथं यायेत सकलें मानय् जुल।

अले गेराया काय् शिमी खुसि छिनावनाः जुजुया न्ह्यःने भ्वसुल,

19 अले जुजुयात थथे धाल, “छसपोलं जितः दोष बियादिल जुइमा। छिसं यरुशलेम त्वःतादीगु दिनय् जिं यानागु अपराधयात ल्वमंकादिसँ। थ्व खँ छिगु मनय् नं तयादी मते।

20 छायाधाःसा जिं पाप यानागु दु, तर स्व, थौं फुक्क योसेफया घराना मध्ये छितः न्हापालाक नापलानाम्ह मनू जि हे खः।”

21 अनलि सरुयाहया काय् अभीशैनं धाल, “परमप्रभुं अभिषेक यानातःम्ह जुजुयात सराः ब्यूगु कारणं शिमी सीमाःगु मखु ला?”

22 दाऊदं लिसः बिल, “हे सरुयाहया काय्पि, छिमिगु जिनापं छु स्वापु दु? छिपि थौं जिगु विरोधी जूगु दु। आः जि इस्त्राएलया जुजु जूगु दु अथे जुयाः थौं सुं नं इस्त्राएलीत सी मखु।”

23 अनलि जुजुं शिमीयात धाल, “आः छ सी मखुत।” अनलि जुजुं पाफयाः थ्व खँ क्वःछित।

दाऊदं मपीबोशेतयात माया याःगु

24 अले शाऊलया छय् मपीबोशेत नं जुजुयात नापलायेत क्वय् क्वहां वल। जुजुं यरुशलेम त्वःता वंगु दिननिसें लिहां मवतले, मपीबोशेतं न तुति सिल, न दाही चाल, न थःम्हं फिनातःगु लं हे हिल।*

25 मपीबोशेत जुजुयात नापलायेत यरुशलेमं वःबलय् दाऊदं वयात धाल, “मपीबोशेत, छ जिनापं छाया मवयागु?”

26 वं लिसः बिल, “छसपोल, स्वयादिसँ, जि च्यः सीबां जितः धोखा बिल। जि ला गधाया म्हाय् काठी तयाः जुजुनापं वनेगु इच्छा यानाच्चनागु खः, तर जि छिकपिनि दास खुत्यांम्ह खः अले जिं मसीकं हे वं जितः त्वःतावन।

27 वं जिगु विरोधय् छिनापं खँ ल्हाःगु दु। छसपोल परमेश्वरया दूत थें खः। आः छितः छु पाय्छि जु व हे यानादिसँ।

28 जिमि बाज्याया फुक्क घराना छिगु ल्हातं सीमाःपि खः तर छिकपिनि दास जितः छिसं थःनापं हे नयेत्वने बियादिल। थुलि तःधंगु दया दयाः नं जिं मेगु अप्वः छु आशा याये माल?”

29 जुजुं लिसः बिल, “फेतु, जिं पक्का याये धुन, छ व सीबां निम्हयसिनं बुँ इनाका।”

30 मपीबोशेतं धाल, “वं हे फुक्क कायेमा, छायाधाःसा छि याउँक छैय् थ्यंकः झाल।”

31 गिलादी बर्जिल्लै नं रोगलीमं क्वय् क्वहां वल, अले जुजुयात यर्दन छिकेत ग्वाहालि यायेत जुजुयाथाय् वल।

32 बर्जिल्लै धाःसा चयदँ दये धुंकूम्ह बुराम्ह मनू खः। जुजु महनोमय् च्वनाच्चंबलय् वं हे जुजुयात नयेगु नसा यंकीम्ह खः छायाधाःसा व तसकं तःमिम्ह खः।*

33 जुजुं बर्जिल्लैयात धाल, “छ जिनापं खुसि छिनाः वनेनु, यरुशलेमय् छ जिनापं च्वँ। जिं अन छंगु निति नयेत्वनेगु मिलय् यानाबी।”

34 बर्जिल्लैनं जुजुयात लिसः बिल, “छिकपिनि दास छिनापं यरुशलेमय् वनेत तसकं बुरा जुइ धुंकूगु दु।

35 जि चयदँ दये धुंकल। भिं व मभिया ज्ञान जिं सीके मफये धुंकल। जिं नयेत्वनेगु नं छुं सवाः मथुइ धुंकल। मिजं व मिसां म्ये हाःगु नं जिं मताये धुंकल। अथे जुयाः जि छिनापं वनाः छिगु निति छाया ब्वःझ जुइगु?

36 बरु छसपोलया दास यर्दन छिनाः भतिचा जक छिनापं वने। तर जुजुं छाया जितः थज्याःगु बांलाःगु सिरपाः बियादियागु?

37 जितः लिहां वनेत उजं बियादिसें, अले जि थः मां-बौया चिहान लिक्क जिमिगु हे शहरय ल्यंदनिगु दिं बितय याः वने। थन छिगु सेवा यायेत छिकपिनि दास किमहाम द हे दु नि। वयात छिनापं हे उखेपाखे यंकादिसें, अले छसपोलयात छु पाय्छि जू वयात अथे हे यानादिसें।”

38 जुजुं लिसः बिल, “अथे खःसा किमहाम जिनापं उखेपाखे वयेमा, अले छन्त छु यः जिं वयागु निरिति अथे हे याये। अले छं जिके छु फवन जिं छंगु निरिति यानाबी।”

39 अनलि फुक्क मनूत यर्दन छिनावन, अले दकलय लिपा जुजु छिनावन। अले जुजुं बर्जिल्लैयात चुप्पा नल, अले वयात आशिष बिल अले बर्जिल्लै थःगु छँ तुं लिहां वन।

40 अले जुजु खुसि छिनाः गिलगालय वन, किमहाम नं व हे नापं दु। यहदाया फुक्क मनूत व इस्राएलया बच्छि मनूतयसं मिलय जुयाः जुजुयात खुसि छिकाः उखेपाखे थयंकाबिल।

41 अनलि इस्राएलया फुक्क मनूत छथाय मुनाः जुजुयाथाय वल। अले इमिसं थथे धाल, “छाय जिमि दाजुकिजा यहदाया मनूतयसं छितः यंकल? अले जुजु व वया घराना अले वया फुक्क मनूत मिलय जुयाः जुजुयात यर्दन छिकाः उखेपाखे यंकल।”

42 यहदाया फुक्क मनूतयसं लिसः बिल, “छायधाःसा महाराज जिमि थःलाःम्ह खः। छि छाय तंम्वयादियागु? छु जिमिसं जुजुया धन नयागु दु ला? छु जिमिसं छुं कोसेलि थःपिनिगु निरिति कयागु दु ला?”

43 इस्राएलया मनूतयसं यहदाया मनूतयत लिसः बिल, “जुजुयाके जिमिगु झिब्व दु अले व बाहेक दाऊदयाके छिमिगु स्वयाः जिमिगु अझ अप्वः हक दु। छिकपिनसं छाय जिमित क्वह्यंकागु? छु जुजुयात लित ब्वनाहयेगु खँ जिमिसं न्हापा हे धयागु मदु ला?”

तर यहदाया मनूतयसं इस्राएलया मनूत स्वयाः झन अप्वः कडा व्यवहार यात।

20

शेबा विरोधी जूगु

1 शेबा नांयाम्ह छम्ह मभिंम्ह मनू गिलगालय दु। व बेन्यामीनी बिक्रीया काय खः। वं तुरही पुल अले तःसलं थथे धाल, “दाऊदयाके जिमिगु छु भाग दु?”

यिशैया काययाके जिमिगु छुं नं अधिकार मदु।

हे इस्राएल, छिपि फुक्क थथःगु पालय हँ।”

2 अयजूगुलि इस्राएलया मनूत दाऊदयात त्वःताः बिक्रीया काय शेबाया ल्यूल्यु वन। तर यहदाया मनूत धाःसा दाऊदनापं हे वन अले इपि यर्दननिसें यरूशलेम तक हे दाऊदया ल्यूल्यु वन।

3 दाऊद यरूशलेमय थःगु दरबारय थयंबलय थःम्हं दरबार स्वयेत तयातःपि झिम्ह मथ्याःपि कलाःतयत यंकाः मेगु छँ कुनातल। वं इमित नयेत्वनेगु मिलय यानाबिल, अयनं इपि नापं घं मवं। थुकथं इमित मसीतले हे कुनातल। इपि भाःत मदुपि मिसातयसं थें जीवन हनाचवने माल।

4 अनलि जुजुं अमासायात धाल, “यहदाया मनूतयत छथाय मुकि, अले स्वन्हया दुने इमित छनापं जिथाय हजि।”

5 तर अमासा यहदाया मनूतयत मुंकेत वंबलय जुजुं क्वछिनाब्युगु ई स्वयाः नं वं अप्वः ई बीकल।

6 दाऊदं अबीशैयात धाल, “बिक्रीया काय शेबां झीत अब्शालोमं स्वयाः नं अप्वः दुःख बी थें च्वं। छं जि सिपाइंत ब्वना यंकाः वयात लिनायंकी मखुसा व पखाः दुगु शहरय थयन धाःसा व झीपाखें बिस्युं वनी।”

7 अथे जुयाः योआबया मनूत, करेती, पेलेथी व लडाइँ ल्वायेत बल्लाःपि मनूत अबीशैया ल्यूल्यु वन। इमिसं बिक्रीया काय शेबायात लीत यरूशलेमं वन।

8 इपि गिबोनया तःग्वःगु ल्वहंधी लिक्क थयंबलय अमासां इमित नापलात। उबलय योआबं सिपाइँया वसः पुनातःगु खः। अले वयाके जँनी नं दु। उकी वं दाप नापं छपु चुपि स्वथनातःगु खः। व न्ह्यज्याःबलय वयाके दुगु दापं चुपि कुतुंवन।

9 अले योआबं अमासायात धाल, “हे जिमि किजा अमासा, छन्त आराम हे दु जुइ मखु ला?” अले योआबं अमासायात चुप्पा नयेत जव ल्हातं वयागु दाही ज्वन।

10 अमासां योआबयाके ल्हातय चुपि दुगु खँ वास्ता हे याये मफुत। योआबं वयागु प्वाथय चुपि स्याबिल अले आतापुति पिहां वयाः बँय कुतुंवन। वं हाकनं सुइ म्वाल छायधाःसा व सी धुंकल। अनलि योआब व वया किजा अबीशैनं बिक्रीया काय शेबायात ल्यूल्यु वन।

11 योआबया मनूत मध्ये छम्हयसिनं अमासाया सीम्ह लिक्क दनाः तःसलं थथे धाल, “योआब व दाऊदया पाखेयापि फुक्कं योआबया ल्यूल्यु हँ।”

12 उबलय अमासाया सीम्ह हिया हि जुयाः मू लँया दथुइ लानाच्वंगु खः। अले व मनुखं सिपाइँतय फुक्क पुचः अन हे च्वनाच्वंगु खन। अनलि अनं वयाच्वपि फुक्क मनूत अमासाया सीम्ह दुथाय दिनाच्वंगु खन। अनलि वं अमासाया सीम्हयात मूलँय दथुं साला यंकाः तापाक्क बुँइ वान्छवयाः कापतं त्वपुयाबिल।

13 सीम्हयात मू लँया दथुं सालायंके धुंकाः फुक्क मनूत बिक्रीया काय शेबायात लीत योआबया ल्यूल्यु वन।

14 हाबिल-बेथ-माकाय मथयंतले योआब इस्राएलया फुक्क कुलपाखें व बरीतय फुक्क देशं जुयाः वन। अले उपि बरीत छथाय मुनाः सकले वयागु ल्यूल्यु वन।

15 अले योआबया पुचः वयाः शेबायात हाबिल-बेथ-माकाय् घेरय् यात। अले इमिसं शहरयात घेरय् यानातःगु पखालय् थाहां वनेत लँ दय्केत ल्हं व चा द्रुंचिन। व पिनेया पखाःया न्ह्यःने खः। अले पखाः थुनेत इमिसं उकियात हमला यात।

16 अनं छम्ह बुद्धि दुम्ह मिसा पिने पखालय् दनाः तःसलं थथे धाल, “न्यँ! न्यँ! योआबयात थन वा धयाब्यु, जि वनापं खँ ल्हाये।”

17 अनलि योआब वयाथाय् लिक्क वल अले व मिसां धाल, “छु छि हे योआब खः ला?”

योआबं लिसः बिल, “खः जि हे योआब खः।”

व मिसां धाल, “स्वयादिसँ, जिगु खँ न्यनादिसँ।”

योआबं धाल, “धयादिसँ, जिं न्यनाच्चनागु दु।”

18 व मिसां धाल, “न्हापा थथे धायेगु चलन दु, ‘हाबिल शहरय् वनाः लिसः ज्वनाः वा’ अले फुक्कसिनं अथे हे याइगु।

19 जिमिगु शहर छगू मू शहर खः। इस्राएलय् थ्व छगू शान्त शहर व राजभक्त शहर खः। छाया छिसं थ्व शहरयात नाश याये त्यनागु? गुगु शहर परमप्रभुयागु खः, छु छिसं व शहरयात नाश यायेगु ला?”

20 “थ्व जिगुपाखें तापाक्क जुइमा!” योआबं लिसः बिल, “नाश यायेगु खँ जिगुपाखें तापाक्क जुइमा।

21 व जिमिगु बिचाः मखु। तर एफ्राइमया पहाडया देशया छम्ह मनु, बिक्रीया काय् शेबा दाऊद जुजुया विरोध यायेत दंगु दु। व मनूयात जिमिगु ल्हातय् ब्यु अले जि थ्व शहर त्वःताः वने।”

व मिसां योआबयात धाल, “शेबाया छ्यं पःखालं छिथाय् वांछवयाहइ।”

22 अनलि व मिसा वन अले फुक्क मुनाच्चपिं मनुतयत् थःगु बुद्धिया सल्लाह न्यंकल। अले इमिसं बिक्रीया काय् शेबाया छ्यं ध्यनाः योआबया न्ह्यःने वांछवयाबिल। अनलि योआबं तुरही पुल, अले फुक्क सिपाइत शहर त्वःताः थथःगु छँय् लिहां वन। योआब धाःसा जुजुयाथाय् यस्शलेमय् लिहां वन।

23 योआब फुक्क इस्राएली पुचःया सेनापति खः, अले यहोयादाया काय् बनायाह धाःसा करेती व पेलेथीतय् कप्तान खः।

24 दास थें ज्या याइपिं ज्यामितयत् ज्या याकीगु जिम्मा अदोनीरामयागु ल्हातय् बियातःगु खः। अहीलूदया काय् यहोशापात जूगु खँ च्वयातइम्ह खः।

25 शेभा धाःसा छ्यान्जे खः, अले सादोक व अबियाथार पुजाहारीत खः।

26 याईरी ईरा धाःसा दाऊदया पुजाहारी खः।

21

शाऊलया सन्तान स्याःगु

1 दाऊदं शासन यानाच्चंगु इलय् स्वदँ ति अनिकाल जुल। अनलि दाऊदं परमप्रभुयात मालेगु यात। अले परमप्रभुं धयादिल, “शाऊल व वया घरानाय् हिया द्रुपं लाःगु दु, छायाधाःसा वं गिबोनीतयत् स्याःगु खः। अथे जुयाः अनिकाल जूगु खः।”

2 (गिबोनीत इस्राएल कुलयापिं मखु। इपिं एमोरी वंशया बचय्जूपिं खः। इमित इस्राएलीतय्सं बचय् यानातये धकाः पाफःगु खः। अथे जूसां शाऊलं इस्राएल व यहदाया नितिं थःगु जोशय् इमित नाश यायेगु कुतः याःगु खः।) अथे जुयाः दाऊद जुजुं गिबोनीतयत् सःताः धाल,

3 “जिं छिमिगु नितिं छु याये? परमप्रभुया थः प्रजायात छिमिसं सुवाः बीत जिं गुकथं प्रायश्चित्त याये फइ?”

4 गिबोनीतय्सं लिसः बिल, “शाऊल व वया घरानानापं जिमिगु ल्वापु लुँ व वहलं मिलय् यायेगु जिमिके अधिकार मदु, अले इस्राएलय् सं मनु सीमा धकाः नं धायेगु जिमिके अधिकार मदु।”

अनलि दाऊदं न्यन, “अथे जूसा जिं छिमिगु नितिं छु यायेगु?”

5 इमिसं जुजुयात लिसः बिल, “शाऊलं जिमित नाश यात, अले जिमिगु विरोधय् ग्वसाः ग्वल, अले जिपिं नाश जुल व इस्राएलय् जिमिगु नितिं छगू नं थाय् मन्त,

6 व हे मनूया घरानाया न्हय्म्ह मनुत जिमित ब्यु। अले परमप्रभुं ल्ययातःम्ह जुजु शाऊलया गिबाय् परमप्रभुयागु हे न्ह्यःने जिमिसं इमित स्यानाः निभालय् व फसय् तयाबी।”

अनलि जुजुं लिसः बिल, “जिं छिमित इपिं बी।”

7 जुजुं दाऊद व शाऊलया काय् जोनाथनं परमप्रभुया न्ह्यःने पाफःगुलि शाऊलया छय्, जोनाथनया काय् मपीबोशेतयात बचय् याना तल।

8 तर जुजुं अय्याया म्हाय् रिशपां शाऊलपाखें बुकूपिं निम्ह काय् आरमोनी व मपीबोशेत, अले शाऊलया म्हाय् मेराबं* महोलाती बर्जिल्लैया काय् अद्रीएलपाखें बुकूपिं न्याम्ह कायपिं काल।

9 दाऊदं इमित गिबोनीतयगु ल्हातय् लःल्हाना बिल, अले इमिसं इमित परमप्रभुया न्ह्यःने डाँडाय् स्यानाः इमिगु सीम्ह यख्खानाबिल। इपिं न्हय्म्ह छकलं क्वय् कुतुंवन। इमित तछ्व लयेगु न्हापांगु दिनय् स्याःगु खः।

10 अय्याया म्हाय् रिशपा इमिगु सीम्ह स्वयेत अन च्वनाच्चन। वं भांग्रा कयाः तछ्व लयेगु शुरुनिसँ आकाशं वा वयाः इमिगु सीम्हय् मलातले थःगु नितिं व तःग्वःगु ल्वहँतय् लासा थें लायातल। अले वं न न्हिनय् आकाशया इंगपंछितयत् वन चान्हय् गुँपशुतयत् उपिं सीम्ह नके बिल।

11 शाऊलया मथ्याःम्ह कलाः अय्याया म्हाय् रिशपां याःगु फुक्क खँ दाऊदयात न्यंकल।

* 21:8 २१:८ मेराबं गुलि हस्तलिपिइ मिकल

12 अले व वनाः शाऊल व वया काय् जोनाथनया क्वँय् याबेश-गिलादया मन्तूपाखें हल। (उपि क्वँय् याबेश-गिलादया मन्तूतय्सं पलिशतीतय्सं शाऊलयात गिल्बोय् त्याकूगु दिनय् यख्खाःगु थाय् बेथ-शानया चुकं खुयायंकूगु खः।)

13 वं व थासं शाऊल व जोनाथनया क्वँय् हल, अले यख्खाःपि शाऊलया सन्तानया क्वँय् नं मुंकल।

14 इमिसं शाऊल व वया काय् जोनाथनया क्वँय् बेन्यामीनया देशय् सला धाःगु थासय् शाऊलया अबु कीशया चिहानय् थुनाबिल। जुजुं इमित छु छु या धकाः आज्ञा ब्युगु खः व फुक्कं इमिसं यात। अनंलि परमप्रभुं देय्या निति याःगु प्रार्थनाया लिसः बियादिल।

पलिशतीतयग् विरोधय् लडाइँ

१ इति २०:४-८

15 हाकनं पलिशती व इस्राएलीतय् दथुइ लडाइँ जुल। दाऊद व वया मन्तू लडाइँ यायेत क्वहां वल तर इपि पलिशतीतनापं लडाइँ यानाच्चंबलय् दाऊद तसकं त्यानुचाल।

16 अयनं रफाया सन्तानत मध्ये छम्ह इशबी-बनोबं, सुयाके स्वंगू व बागू किलोग्राम (३.५) कँय्यागु च्वका दुगु भाला दु, वं न्हगु तरवार जँय् घानातःगु दु, वं दाऊदयात स्याये धकाः धाल।

17 उबलय् सस्याहया काय् अबीशै दाऊदयात ग्वाहालि यायेत वल। वं व पलिशतीयात कय्काः स्यात। अनंलि दाऊदया मन्तूतय्सं इस्राएलया जः हे तनावनी धकाः ग्यानाः दाऊद इपि नापं लडाइँलय् गुबलें वनी मखु धकाः वयागु न्ह्यःने पाफल।

18 उकिया लिपा पलिशतीतलिसें गोबय् लडाइँ जुल। उगु लडाइँलय् ह्शाती सिब्वकै छम्ह सफ नांयाम्ह रफाया सन्तानयात स्यात।

19 पलिशतीतलिसें मेगु लडाइँ गोबय् जुल। यारे-ओरगिमया* काय् एल्हानानं गातयाम्ह गोल्यतयात स्यात। गोल्यतया भाला कापः थाइगु तानयागु ताहाकःगु डण्डी थें च्वँ।

20 हानं गातय् नं लडाइँ जुल। अन ल्हाः व तुतिइ खुपु खुपु पतिचा अर्थात निइप्यपु पतिचा दुम्ह राक्षस थें च्वंम्ह छम्ह मन्तू दु। वं नं रफाया सन्तान खः।

21 वं इस्राएलीतय्त हेस्यात, अले दाऊदया दाजु शिमाहया काय् जोनाथनं वयात स्यानाबिल।

22 दाऊद व वया मन्तूतय्सं स्याःपि थुपि राक्षस थें च्वंपि प्यम्ह गातया रफाया सन्तान खः।

22

दाऊद त्याःगु लसताय् हाःगु भजन

भज १८

1 परमप्रभुं दाऊदयात शाऊल व मेपि इमि फुक्क शत्रुतपाखें बचय् यानादीबलय् वं परमप्रभुया न्ह्यःने हाःगु भजन थथे दु,

2 परमप्रभु जिगु निति ल्वहंधी थें खः

वय्कः जिगु किल्ला व जितः उद्धार याइम्ह खः।

3 जिमि परमेश्वर जिगु निति ल्वहंधी थें खः।

गुकिं जितः रक्षा याइ।

वय्कः जिगु ढाल खः।

वय्कः जितः बचय् याइगु शक्ति खः,

वय्कः जिगु किल्ला खः,

वय्कः जि शरण कायेगु थाय् खः।

छि जितः उद्धार याइम्ह खः,

छिं हे जितः ग्यानापुपि मन्तूपाखें बचय् यानादी।

4 जिं परमप्रभुयाके प्रार्थना याये,

वय्कः प्रशंसा याये बहःम्ह खः,

वय्कलं जितः जिमि शत्रुतय्पाखें बचय् यानादी।

5 कालया खिपतं जितः स्वतुमतु स्वय्कल।

दुःखया खुसिबालं जितः चुइके यंकल।

6 पातालया खिपतं जितः प्यखें हीन,

कालया म्हुतुं जितः पियाच्चन।

7 दुःख जबलय् जिं परमप्रभुयात लुमंका,

जिं ग्वाहालिया लागि परमेश्वरयात प्रार्थना याना।

जिगु प्रार्थना वय्कःया देगलय् थ्यन,

वय्कलं न्हाय्पं बियाः जिगु सः न्यनादिल।

8 पृथ्वी खात, अले भ्वखाय् ब्वल,

आकाशया जग क्वारा क्वारा सन्।
उपि थुरथुर खात, छायाधाःसा परमेश्वर तम्बयादीगु खः।

- 9 वय्कःया न्हाय्प्वालं, कुँत्याः पिहां वल।
वय्कःया म्हतुप्वालं भस्म याइगु मित्याः व च्यानाच्चंगु ल्वहं ह्यंग्वाः पिहां वल।
- 10 वय्कः आकाश ह्वखनाः कुहां झाल।
वय्कःया पालि तःलय् हाकुगु सुपौय् दु।
- 11 वय्कः कस्बया म्हय् च्वनाः ब्वयाझाल।
वय्कः फय्या पपुतिइ च्वनाः ब्वयाझाल।
- 12 वय्कलं थःत खिउँनं त्वपुल।
अले हाकुगु सुपौचं थःत भुन।
- 13 वय्कःया न्ह्यःनेया मिजलां
मिया ह्यंग्वाः ह्वाना ह्वाना च्यात
- 14 अले स्वर्ग परमप्रभु थ्वय्क हालादिल,
दक्वसिबय् तःधंम्हय्सिगु सः ताये दत।
- 15 वय्कलं थःगु वाण त्वःताः थः शत्रुतयत् उखेंथुखें यानादिल।
वय्कलं मलखं कय्काः इमित बुकादिल।
- 16 हे परमप्रभु! छिं तमं ब्वःबियादीगुलि
अले छिगु न्हाय्प्वालं पिहां वःगु मित्यालं
समुद्रया बँ व पृथ्वीया जग खनेदत।
- 17 वय्कलं आकाशं कुहां झालायाः जितः ज्वनादिल।
वय्कलं जितः तःजाःगु समुद्रं थकयादिल।
- 18 वय्कलं जितः जिमि बल्लाःपिं शत्रुतय्पाखें बचय् यानादिल,
अले जितः महीपिं जि स्वयाः बल्लाःपिं फुक्कपाखें नं बचय् यानादिल।
- 19 जितः थाकुगु इलय् इमिसं जितः हयक्काः वल,
अयनं परमप्रभुं जितः बचय् यानादिल।
- 20 वय्कलं जितः सुरक्षित थासय् यंकादिल,
वय्कलं जितः उद्गार यानादिल छायाधाःसा वय्कः जिलिसैं लयतायादीगु दु।
- 21 जिं भिं यानाजुयागुलि
परमप्रभुं नं जितः भिं यानादिल।
अले जि दोष मदुम्ह जूगुलि
वय्कलं जितः आशिष बियादिल,
22 छायाधाःसा जि परमप्रभुया लैय् जुयाच्च्वनागु दु।
अले जि जिम्ह परमेश्वरपाखें गुबलें नं फहिलामवना।
- 23 जिं न्ह्याबलें वय्कःया व्यवस्था मानय् यानागु दु,
वय्कःया उजंयात न्ह्याबलें न्यनागु दु।
- 24 जि दोष मदुम्ह धकाः वय्कलं स्यू
अले पापं चिलाच्च्वनागु दु।
- 25 जिं भिं यानाजुयागुलि व जि दोष मदुम्ह जूगुलि
परमप्रभुं जितः भिं यानादिल।
- 26 हे परमप्रभु! भलसा दुपिलिसे छि थः नं भलसा दुम्ह हे जुयादी।
अले इमान्दारपिलिसे इमान्दार हे जुयादी।
- 27 शुद्ध नुगः दुपिं मनूतयत् छिं थःत शुद्ध क्यनादी,
तर मभिपिं मनूतनापं छि चलाख जुयादी।
- 28 क्वमित्पुन्त छिं बचय् यानादी,
तःधंछुया जुइपुन्त धाःसा क्वह्यंकादी।
- 29 हे परमप्रभु! छिं जिगु निति मत च्याकादी
छिं खिउँ मदय्काः जितः जः क्यनादी।

- 30 छिगु ग्वाहालि जिं शत्रुतयगु पुचलय नं हयकाये फु
अले जिमि परमेश्वरया ग्वाहालि जिं न्हाथें ज्याःगु पःखाः नं गये फु।
- 31 परमेश्वरया लँपु सिद्धगु लँपु खः।
वयकःया वचन सत्य खः।
वयकःया शरण्य वंपिनिगु निरिति वयकः ढाल खः।
- 32 उकिं परमप्रभु बाहेक मेम्ह सु परमेश्वर दु?
झी परमेश्वर बाहेक मेम्ह सु ल्वहंधी दु?
- 33 व हे परमेश्वर, सुनां जितः बल्लाकल,
अले सुनां जिगु लँपुयात तप्यंकाबिल।
- 34 वयकलं जिगु तुतियात चल्लायगु तुति थें यानादी।
अले जि ततःजाःथाय नं तुति चुयाच्चने फइ।
- 35 वयकलं जिगु ल्हाःयात ल्वायेगु कलाः स्यनादी
वयकलं जिगु लपुयात कँय्यागु धनु साले फयकेत बल्लाकादी।
- 36 हे परमप्रभु! छिं जितः थःगु ढाल बियाः बचय् यानादीगु दु।
छिगु ग्वाहालि जितः तःधंकादीगु दु।
- 37 छिं जिगु तुतिया निरिति गाक्क थाय् बियादीगु दु।
अले जि गुबलें नं क्वःदःगु मदु।
- 38 जिं थः शत्रुतयत लितुलिनाः ज्वना,
अले इपि फुक्कसित नाश मयातले जि लिहां मवया।
- 39 जिं इमित दने हे मफयेक क्वथला
इपि जिगु तुतिइ क्वदल।
- 40 छिं जितः ल्वायेत बल बियादीगु दु।
अले जिमि शत्रुतयत जिगु तुतिइ तयादीगु दु।
- 41 छिं जिमि शत्रुतयत जिगु न्ह्यःनें ख्यानाछवत।
जितः महीपिन्त जिं नाश याना।
- 42 इपि ग्वाहालिया निरिति हाल,
अयनं इमित सुनानं बचय् याः मवः।
इमिसं परमप्रभुयात सःतल,
अयनं वयकलं लिसः बियामदी।
- 43 जिं इमित धू जुइक दाया।
मनूतयसं लँय् ध्याचःयात न्हुतुन्हुगु थें
जिं इमित न्हुतुन्हुया।
- 44 छिं जितः विद्रोहीतयपाखें बचय् यानादिल,
जाति जातितय् जुजु यानादिल।
जिं म्हमस्यूपिं मनूत नं आः जिगु अधीनय् जुल।
- 45 मेगु जातियापिं मनूत नं जिगु न्ह्यःने क्वछइ
अले जिं धाःथें च्वनी।
- 46 थःगु साहस तंकाः
इपि थःपिनिगु किल्लां ग्याग्यां पिहां वल।
- 47 जिगु ल्वहंधी परमप्रभुया प्रशंसा या,
वयकः म्वानाच्चंम्ह परमप्रभु खः।
जिगु ल्वहंधी जिमि परमेश्वरयात तःधंकि,
वयकलं जितः बचय् यानादी।
- 48 वयकलं जितः जिमि शत्रुतलिसे बदला कयादी।
वयकलं जाति-जातियात जिगु अधीनय् तयादी।
- 49 अले जितः जिमि शत्रुतयपाखें त्वःतकादिल।
जितः जिमि शत्रुत स्वयाः तःधंकादिल।
जितः मनू स्याना जुइपिनिपाखें बचय् यानादिल।

- 50 उकिं हे परमप्रभु, जिं जात जातियापिनि दथुइ छिगु प्रशंसा याये।
छिगु नामय् भजन हाले।
- 51 छिं थःम्हं ल्यःम्हं जुजुयात ततःधंगु ल्वापु त्याके बियादी।
छिं थःम्हं अभिषेक यानादीम्हयसित
न्हाबले माया यानादी, दाऊदयात व वया सन्तानतयत्।

23

दाऊदया दक्कलय् लिपांगु वचन

- 1 दाऊदयागु दक्कलय् लिपांगु वचन थुपिं हे खः –
यिशैया काय् दाऊदं धाःगु खँ थ्व हे खः,
व मनुखं धाःगु खँ, सुयात परमेश्वरं तःधंकादिल,
सुयात याकूबया परमेश्वरं जुजु अभिषेक यानादिल,
सु इस्त्राएलया भजनत हालिम्ह खः,
वयागु वचन –
- 2 परमप्रभुया आत्मां जिके जुयाः नवानादिल,
वय्कःया वचन जिगु म्हुतुइ हे दु।
- 3 इस्त्राएलया परमेश्वर नवानादिल,
इस्त्राएलयात ल्वहंधी थें रक्षा यानादीम्हं जितः धयादिल,
“गुम्हयसिनं धार्मिकताकथं न्याय याइ,
अले परमेश्वरया भय कयाः शासन याइ,
- 4 व सुपाँय् मदुबलय्या सुथसियागु निभाजः थें खः।
व वा वये धुंकाः जमिनं घाँय् बुइकीगु जः थें खः।”
- 5 छु जिगु घराना परमेश्वरलिसैं ठीक मजू ला?
छु वय्कलं जिलिसे फुक्क खँय् सुरक्षित व बल्लाःगु छगू न्हाबलेया बाचा चिनादीगु मदु ला?
छु वय्कलं जितः ग्वाहालि मालीबलय् उद्धार यानाः मदी ला?
अले जिगु फुक्क इच्छा पूवंकामदी ला?
- 6 तर मभिपिं मनूत फुक्क कं थें वाँछवइ,
सुनानं व कंमायात खालि ल्हातं मुंके फइ मखु।
- 7 नयागु ल्वाभः वा भाला छ्यलेगु यायेमाः।
कंमा गन मुंकेगु याइ अन हे उकियात छवय्की।

दाऊदया नांजाःपिं बहादुर सिपाइँत

१ इति ११:१०-४१

- 8 दाऊदया नांजाःपिं बहादुर सिपाइँतयगु नां धलः थये दु –
दकलय् न्हापां तहकमोनीपाखें योशब-बशशेबेत* खः – थ्व स्वम्ह बहादुर सिपाइँत मध्ये छम्ह खः। वं च्यासः मनूतयत् छकलं हमला यानाः
भालां उपिं फुक्कसित स्यानाबिल।
- 9 उपिं स्वम्ह बहादुर सिपाइँत मध्ये निम्हम्ह अहोही दोदैया काय् एलाजार खः। व दाऊदनापं पास-दम्मीमय् दुगु खः, गुगु थासय् लडाइँ यायेत
मुपिं पलिशतीतयत् इमिसं चुनौती ब्यूगु खः। इस्त्राएलीत बिस्सुं वंबलय् व याकःचा हे दनाः लडाइँ जूगु थासय् ल्वानाच्चन।
- 10 वं त्यानु मचातले हे पलिशतीतयत् तरवारं हमला याना तुं च्वन। लिपा वं थःगु ल्हातं तरवार तक नं त्वःते मफुत। थुकथं उखुन्हू परमप्रभुं
इस्त्राएलीतयत् त्याकादिल। अनंलि इस्त्राएलया मनूत सीपिन्त लतय् यायेत जक एलाजारयाथाय् लिहां वल।
- 11 अले स्वम्हम्ह बहादुर हरारी आगीया काय् शम्मा खः। पलिशतीत दालया तसकं बांलाःगु बुँइ इवःलाक मुनाच्चंगु खः। अनंलि इस्त्राएलीत
पलिशतीतपाखें बिस्सुं वन।
- 12 शम्मा धाःसा व बुँया दथुइ हे दनाच्चन अले व बुँया रक्षा यानाच्चन। अनंलि पलिशतीतयत् हमला यात। थुकथं परमप्रभुं तःधंगु विजय
बियादिल।
- 13 बुँइ सःगु लयेगु ई शुरु जूबलय् स्विम्ह मू सिपाइँत मध्ये तसकं नांजाःपिं स्वम्ह सिपाइँत अदुल्लामया गुफाया लिक्क लाःगु ल्वहं तलय्
दाऊदयाथाय् क्वहां वन। पलिशतीतयगु मेगु पुचः रपाईमया ब्यासिइ छाउनी दय्काः च्वनाच्चंगु खः।
- 14 उबलय् दाऊद किल्लाय् दु, अले छपुचः पलिशतीतय् सिपाइँत बेथलेहेमय् च्वनाच्चंगु खः।

* 23:8 २३:८-३९ योशब-बशशेबेत छुं सेप्टेजेन्ट हस्तलिपि कथं योशब-बशशेबेत धाःम्ह इसबाल खः १ इति ११:१०-४१

- 15 छन्हु दाऊदयात तसकं प्याः चाल, अले वं हालाः धाल, “बेथलेहेमया मू ध्वाखा लिक्क च्वंगु तुंया लः त्वने दःसा ज्यूगु।”
- 16 अथे जुयाः उपि स्वम्ह बहादुर सिपाइँत पलिशतीतयगु दथुं दुहां वनाः बेथलेहेमया ध्वाखाया लिक्क च्वंगु तुंथिं लः कयाः हयाः दाऊदयात बिल। तर दाऊदं व लः त्वने म्हाः धाल। अले परमप्रभुया न्हाःने व लः प्वंकाः वं थथे धाल,
- 17 “हे परमप्रभु, जिं थ्व लः त्वने म्वालेमा। छु जिं थुपि मनूतयगु हि त्वनेगु ला? थुमिसं थ्व लः थःगु ज्यान पाना हःगु खः।” उकिं वं व लः त्वनेत म्हाः धाल।
- थुपिं स्वम्ह बहादुर सिपाइँतयसं अज्याःगु तःधंगु ज्या याःगु खः।
- 18 सरूयाहया काय् योआबया किजा अबीशै उपि स्विम्हयूसिया नायः खः। छकः वं भालां स्वसःम्हयूसित स्यात, उकिं व उपि स्वम्ह थें हे नांजाःम्ह मनू जुल।
- 19 उपि स्वम्ह स्वयाः वयात यक्व इज्जत दयाः इमि नायः जुल तर उपि स्वम्ह मध्ये छम्ह धाःसा मजुल।
- 20 यहोयादाया काय् कबसेलयाम्ह बनायाह नं छम्ह बहादुर सिपाइँ खः। वं यक्व बहादुर ज्या याःगु दु। मोआबयापि निम्ह दकलय् ल्वायेसःपि सिपाइँतयत स्याःम्ह व हे खः। छकः च्वापु गायाच्वंबलय् वं छगू गालय् क्वहां वनाः छम्ह सिंहयात स्यानाबिल।
- 21 वं तसकं तःधिकःम्ह छम्ह मिश्रीयात नं स्यात, वयागु ल्हातय् छगू भाला दु। बनायाहं ल्हातय् छपु तपुगु कथि ज्वनाः वयात हमला यात। अले व मिश्रीया ल्हातं भाला लाकाकयाः उकिं वयात हे स्यानाबिल।
- 22 यहोयादाया काय् बनायाहं अज्याःगु तःधंगु ज्या याःगु खः। व उपि स्वम्ह बहादुर सिपाइँत थें हे नांजाःम्ह सिपाइँ जुल।
- 23 उपि स्विम्ह मनू स्वयाः वयात यक्व इज्जत दत। तर व स्वम्ह मध्ये छम्ह मजू। वयात दाऊदं थः अङ्गरक्षकतय् नायः ल्यल।
- 24 स्विम्ह बहादुर सिपाइँत थुपि हे खः –
- योआबया किजा असाहेल,
बेथलेहेमयाम्ह दोदिया काय् एल्हानान,
25 हरोदी शम्मा, हरोदी एलीका,
26 पल्लती हेलेस,
तकोयाम्ह इक्केशया काय् ईरा,
27 अनातोतयाम्ह अबीएजेर,
हशाती मबुन्ने,
28 अहोही सल्मोन,
नतोपाती महरै,
29 नतोपाती बानाहया काय् हेलेद,
अले बेन्यामीन गिबायाम्ह रीबिया काय् ईथै,
30 पिरातोनी बनायाह, गाशया न्हसिकापयाम्ह हिदै,
31 अर्बाती अब्बी-अल्बोन, बरहमी अज्मावेत
32 शाल्बोनी एल्याहबा, याशेनया काय्पि, जोनाथन,
33 हरारी शम्मा, हरारी शरारया काय् अहीआम,
34 माकाती आहसबैया काय् एलीपेलेत,
गीलोनी अहीतोपेलया काय् एलीआम,
35 कर्मेलयाम्ह हेस्रो, अर्बी पौरै,
36 सोबायाम्ह नातानया काय् यिगाल, हग्रीया काय्,
37 अम्मोनी सेलेक, बेरोती नहरै,
गुम्ह सरूयाहया काय् योआबया ल्वाभः ज्वनीम्ह खः,
38 यित्री ईरा, यित्री गारेब,
39 अले हित्ती उरियाह।
फुक्कं यानाः स्विन्हयम्ह नांजाःपि बहादुर सिपाइँत दु।

24

दाऊदं मनूत ल्याः खाःगु

१ इति २१:१-३, ८-२६

1 हाकनं परमप्रभु इस्त्राएलीतपाखें तंम्वयादिल अले दाऊदपाखें इस्त्राएलीतयत् दुःखकष्ट बियादिल। अले परमप्रभुं दाऊदयात धयादिल, “वनाः इस्त्राएल व यहदाया मनूत ल्याःखा।”

2 अथे जुयाः दाऊदं योआब व थः सेनाया कप्तानतयत् थथे धाल, “फुक्क इस्त्राएल देशय् दच्छिनय् च्वंगु बेर्शेबा शहरंनिसें उत्तरय् दान तक हूँ, लडाइँ यायेफुपि मनूत ल्याः खानाः जितः धा। अले इपि ग्वःम्ह दु धकाः जिं सीके फइ।”

3 योआबं लिसः बिल, “परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरं मनूतयगु ल्याः सछिदुगं अप्वः यानाबीमा। जिमि मालिक जुजुं व फुक्क खनेमा। तर जिमि मालिक महाराजयात थथे छाय् याये मास्ति वःगु?”

4 अयूनं जुजुं योआब व सेनापतितयत् मनूतयगु ल्याः मकायक मज्यू धाल। उकिं इपि वनाः इस्त्राएल न्यंक चाःहिलाः मनूत ल्याः खायेत जुजुया न्ह्यःनं वन।

5 अनंलि इपि यर्दन पुलावन, अरोएरनेर शहरया दच्छिन पाखेया खुसि लिक्क पाल ग्वल, अले गाद जुयाः याजेर तक हे न्ह्यज्यात।

6 अले इपि गिलाद व तातीम-होदशी, दान-यान व सीदोन चाःहिलाः न्ह्यज्यात।

7 अनं इपि टुरोसया किल्ला तक हे वन, अले हिच्ची व कनानीतयगु फुक्क शहरय् वन। अनंलि इपि यहदाया नेगेव धाःगु दच्छिन देशया बेर्शेबाय् वन।

8 थुकथं इपि फुक्क देश चाःहिल। थथे गुला व निइन्हु दये धुंकाः यस्शलेमय् लिहां वल।

9 अले योआबं सेनाय् ज्या यायेफुपि ग्वःम्ह मनु दु धकाः जुजुयात कन। सिपाइँ जुयाः ज्या यायेफुपि मिजंत इस्त्राएलय् च्यागू लाख (८,००,०००) व यहदाय् न्यागू लाख (५,००,०००) मनूत दु।

परमप्रभुं दाऊदया पापया न्याय याःगु

10 मनूत ल्याः खाये सिधःबलय् दाऊदया मनं खँ ल्हात, अले वं परमप्रभुयात धाल, “जिं थथे यानाः तःधंगु पाप यानागु दु। हे परमप्रभु, आः जितः क्षमा यानादिसँ धकाः बिनित्ति याये। जिं मूर्ख ज्या यानागु दु।”

11 कन्हय् सुथय् दाऊद दंबलय् परमप्रभुया वचन अगमवत्का गादयात थयन,

12 “वनाः दाऊदयात थथे धा, परमप्रभुं थथे धयादी, ‘जिं वयात स्वंगू खँ ल्ययेगु मौका बी। अले वं छु ल्यइ जिं व हे याये।’”

13 अले गादं दाऊदयाथाय् वनाः हाकनं व हे खँ धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी — ‘छन्त छु यः व ल्य — स्वंगू दँया अनिकाल, वा स्वला तक शत्रुतपाखें बिस्सुं जुयेगु, वा स्वन्हु तक इस्त्राएलय् महामारी जुइगु।’ आः जिं परमप्रभुयात छु लिसः बीगु खः व छिं क्वःछिनादिसँ।”

14 दाऊदं गादयात लिसः बिल, “जि तसकं आपतय् लाःगु दु। जितः परमप्रभुया ल्हातय् हे लाके ब्यु। छायाधाःसा वयकः तसकं दयादुम्ह खः। तर जि मनूतयगु ल्हातय् लाये म्वाःलेमा।”

15 उकिं सुथानिसें क्वःछिनातःगु ई तक परमप्रभुं इस्त्राएल न्यंकं छगू महामारी छवयाहयादिल। दानंनिसें कयाः बेर्शेबा तक न्हयेदुः (७०,०००) मनूत महामारी कयाः सित।

16 परमप्रभुया दूतं यस्शलेमयात नाश यायेत ल्हाः ल्हन, अयूनं परमप्रभुं मनूतयत् नाश यायेगुपाखें दया यानादिल, अले नाश यायेत वःम्ह स्वर्गदूतयात परमप्रभुं धयादिल, “म्वाल, गात। नाश यायेगु दिकि!” उबलय् दूत यबूसी अरौनाया अन्न दायेगु खलाया लिक्क थयंगु खः।

17 अले दाऊदं मनूतयत् स्यानाच्च्वंम्ह स्वर्गदूतयात खन अले वं परमप्रभुयात धाल, “पाप यानाम्ह जि खः। टुंकाःगु जिं खः। थुपिं फैत थें छुं मस्यूपिन्सं छु याःगु दु धकाः? हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर, जि व जिमि परिवारयात सजाय् बियादिसँ। अयूनं थ्व विपत्ति छिकपिनि मनूतयके मलायेमा।”

दाऊदं वेदी दयक्केगु

18 उखुन्हु हे गाद दाऊदयाथाय् वनाः वयात थथे धाल, “यबूसी अरौनाया खलाय् थहां वनाः परमप्रभुया नितिं छगू वेदी दयक्के।”

19 दाऊदं परमप्रभुया उजं मानय् यात अले गादं धाःथें थाहां वन।

20 भचा लिपा अन दाऊद थयंकः वल। अरौनां जुजुयात खनेवं खला त्वःता वल अले बँय् भवसुलाः दाऊदयात भागियानाः धाल, “छसपोल, छाय् छसपोलया दासयात नापलायेत ज्ञायागु?”

21 दाऊदं वयात धाल, “छं जितः छंगु खला म्यु। थ्व महामारी पनेत अन परमप्रभुया नितिं छगू वेदी दयक्के।”

22 अरौनां दाऊदयात धाल, “महाराज, कयादिसँ! छितः छुं याये मास्ति वः व यानादिसँ। जिं छितः होमबलिया लागि द्रुहंत व सिंया लागि अन्न दायेगु पाता व जुवा बी।”

23 अरौनां थुपिं फुक्क जुजुयात बियाः धाल, “परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरं छिसं छाःगु बलि नाला कयादीमा!”

24 तर जुजुं वयात लिसः बिल, “मखु, जिं छन्त पूरा मू बी। छंगु सामान कयाः सितिकं लाःगु सामानं परमप्रभुयात होमबलि छायेगु मखु।” अथे जुयाः दाऊदं खला व द्रुहंत वहःयागु नेय्गू शेकेल* बियाः न्यात।

25 अन वं परमप्रभुया नितिं छगू वेदी दयक्काः होमबलि व मेलबलि छाल। परमप्रभुं देशया नितिं वं याःगु प्रार्थना न्यनादिल अले इस्त्राएलय् जूगू महामारी दित।

* 24:24 २४:२४ नेय्गू शेकेल ५७५ ग्राम ति

जुजुतयगु न्हापांगु सफू म्हसीका

जुजुतयगु न्हापांगु सफुलिइ इस्राएलया जुजुतयगु इतिहास दु। गुगु इतिहासया शुरु न्हापांगु शमूएलय् शुरु जूगु खः। न्हापांगु जुजुतयगु सफूयात स्वंगू भागय् ब्वथले फु—

१. दाऊद सीगुया घटना, सोलोमन इस्राएल व यहदाया जुजु जूगु

२. सोलोमन जुजुं शासन याःगु ई व वं याःगु ज्या

३. इस्राएल देश उत्तर व दक्खिन राज्यय् ब्वथःगु व थीथी जुजुपिन्सं ८५० ई.पू. तक राज्य याःगु घटना।

न्हापांगु जुजुतयगु सफुलिइ तःधंपि अगमवक्तातयसं मनुतयत ततःधंगु ख्याच्चः ब्यूगु खः। थुपि मध्ये एलिया नं छम्ह खः। वं बालघःया पुजाहारीतय् न्ह्यःने याःगु चुनौतिया घटना १८ अध्यायलय् दु। न्हापांगु व निगूगु जुजुतयगु सफू न्हापा छगू हे सफू खः। थुपि निगुलि सफुलिइ झीसं प्यसः दँया इलय् जूगु घटना लुइके फु।

धलः पौ

दाऊद जुजुया राज्यया ई या अन्त १:१-२:१२

सोलोमन जुजु जूगु २:१३-४६

सोलोमनया राज्यया ई ३:१-११:४३

राज्य ब्वथःगु १२:१-२२:५३

१ राजा

दाऊद जुजुया बुरा जूबलय्या ई

1 जुजु दाऊद यक्व बुरा जुल। वयात न्ह्याक्व हे फांगा फायकाब्यूसां वयागु म्ह मक्वाः।

2 उकिं वया भारदारतयसं वयात धाल, “हे महाराज, छिनापं च्वनेत व छितः सुसाःकुसाः यायेत जिमिसं छम्ह कन्याम्ह ल्यासेमिसा माला हये ला? व छःपिनापं घेनी अले छःपिन्त लमुकाबी।”

3 इमिसं इस्राएलया फुक्क थासय् छम्ह बांलाःम्ह कन्याम्ह ल्यासेमिसा माला स्वल। अबीशग नांयाम्ह छम्ह शूनम्मी बांलाःम्ह कन्याम्ह ल्यासेमिसायात लुइकाः वयात जुजुयाथाय् हल।

4 व तसकं बांलाः। वं जुजुया सुसाःकुसाः व सेवा यात। जुजुं वलिसें लसपस धाःसा मयाः।

अदोनियाहं थःम्हं थःत जुजु दयकूगु

5 दाऊदया काय् अदोनियाह, गुम्हयसिया मां हग्गीत खः, वं “जि हे जुजु जुये” धकाः फुइँ यात। उकिं वं थःगु लागि रथ, सलगइपिं व नेय्म्ह थःगु न्ह्यःने न्ह्यःने ब्वॉय् जुइपिं मनुत तयार यात।*

6 वया बौम्हं वयात, “छं थथे छाय् यानागु” धकाः गुबलें ब्वःब्यूगु मदु। अदोनियाह नं छम्ह तसकं बांलाःम्ह मनु खः, व अब्शालोम स्वयाः लिपा बूम्ह खः।

7 अदोनियाहं सरूयाहया काय् योआब व अबियाथार पुजाहारीलिसें खँ ल्हात। इमिसं जुजु जुइत वयात ग्वाहालि यात।

8 सादोक पुजाहारी, यहोयादाया काय् बनायाह, नातान अगमवक्ता, शिमी, रेई व दाऊदया अङ्गरक्षकत धाःसा अदोनियाहपाखे मली।

9 छन्हू अदोनियाहं एन-रोगेल बुँगाःचाया लिक्क जोहेलेत धाःगु ल्वहँतय् फैत, द्रहंत व ल्हँपिं द्रहँचात बलि बिल। वं दाऊद जुजुया मेपिं काय्पिं व यहदां वःपिं जुजुया फुक्क हाकिमतयत भवय् नयेत सःतल।

10 वं नातान अगमवक्ता, बनायाह वा जुजुया अङ्गरक्षकत वा थःकिजा सोलोमनयात धाःसा मसःतू।

सोलोमन जुजु जूगु

11 अले नातानं सोलोमनया मां बतशेबायात न्यन, “महाराज दाऊदं मसीकं हग्गीतया काय् अदोनियाहं थःम्हं थःत जुजु दयकूगु छु छिं न्यनादियागु मदुनि ला?*

12 आः जिं छितः छिगु थःगु व थःकाय् सोलोमनया ज्यान बचय् यायेत छगू सल्लाह बी।

13 थथें दाऊद जुजुयात नापला वनाः वय्कःयात थथे धयादिसँ, “हे महाराज, छु छपिन्सं थः दासीलिसें थथे धकाः पाफयादियागु मखु ला, “धाथें छिमि काय् सोलोमन जिगु लिपा जुजु जुइ अले व हे जिगु सिंहासनय् च्वनी?” आः गथे यानाः अदोनियाह जुजु जुल लय?”

14 छि जुजुनापं खँ ल्हाना च्वंबलय् लाक्क हे जि नं दुहां वयाः छिं खःगु खँ ल्हानादिल धकाः धाये।”

15 बतशेबा बुराम्ह जुजुयात नापलायेत व घनीगु क्वथाय् वन। अन शूनम्मी अबीशगं जुजुया सुसाःकुसाः यानाच्वंगु खः।

16 बतशेबां क्वइछनाः जुजुयात भागि यात।

* 1:5 १:५-६ २ शमू ३:३-४; १५:१ * 1:11 १:११ २ शमू १२:२४

जुजुं धाल, “छन्त छु माल?”

17 वं वयात धाल, “जिमि प्रभु, छःपिन्सं थः दासीयात परमप्रभुया नामय् थथे पाफयादीगु खः ‘जिगु लिपा छिमि काय् सोलोमन जुजु जुइ, व जिगु सिंहासनय् च्वनी’ ।

18 तर आः अदोनियाह जुजु जुइ धुंकल, आः तक प्रभु, जिमि महाराजं थ्व खँ मस्यूनि ।

19 वं यक्व द्रहंत, ल्हं पिं द्रहं चात व फैत बलि ब्युगु दु। अले जुजु दाऊदया फुक्क काय्पि, अबियाथार पुजाहारी व सेनापति योआबयात सःतूगु दु। छःपिनि दास सोलोमनयात धाःसा मसःतू।

20 हे जिमि प्रभु महाराज! इस्राएलया फुक्क मनूतयसं छःपिनि लिपा सु सिंहासनय् च्वनी धकाः छःपिनिगु म्हुतुं न्यनेत पियाच्वंगु दु।

21 छःपिन्सं छुं याना मदिल धाःसा जिमि मालिक महाराज सीधुंकाः जि व जिम्ह काय् सोलोमनयात अपराधीयात थें व्यवहार याइ।”

22 बतशेबा जुजुनापं नवानाच्वंबलय् हे नातान अगमवक्ता नं थ्यंकः वल।

23 “नातान वःगु दु” धकाः इमिसं जुजुयात कन। अले दुहां वनाः नातानं जुजुयात क्वछुनाः भागि यात।

24 नातानं धाल, “हे जिमि प्रभु महाराज! छःपिनि लिपा अदोनियाह जुजु जुइ अले छःपिनि सिंहासनय् व हे च्वनी धकाः छु छःपिन्सं घोषणा यानादियागु खः ला?

25 वं थौं क्वय् वनाः यक्व द्रहंत व ल्हं पिं द्रहं चात व फैत बलि छाःगु दु। वं जुजु दाऊदया फुक्क काय्पि, सेनापति व अबियाथार पुजाहारीयात भव्य सःतूगु दु। आः थुबलय् हे इपिं वनापं च्वनाः भव्य नयाच्वंगु दु अले ‘जुजु अदोनियाह ताःई म्वायेमा’ धकाः हालाच्वंगु दु।

26 तर वं छःपिनि दास जितः, सादोक पुजाहारी, यहोयादाया काय् बनायाह व छःपिनि दास सोलोमनयात मसःतू।

27 छु थ्व छःपिनिगु आज्ञां जूगु खः ला? छःपिन्सं जिपिं छःपिनि दासतयत् थःगु लिपा सिंहासनय् सु च्वनी धकाः सीके बियादीगु म्दु।”

दाऊदं सोलोमनयात जुजु ल्यःगु

28 दाऊद जुजुं धाल, “बतशेबायात थन वा धा।” व वयाः जुजुया लिक्क दन।

29 अले जुजुं थथे धकाः पाफल, “जिगु फुक्क दुःखपाखें जितः त्वःतकादीम्ह म्वाःम्ह परमप्रभुया नामय् पाफयाः जिं धाये –

30 परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया नामय् जिं छनापं पाफयागु खः, छं काय् सोलोमन हे जिगु लिपा जुजु जुइ, व जिगु पलेसा जिगु सिंहासनय् च्वनी, थौं धाथें हे जिं अथे हे याये।”

31 अले बतशेबां जुजुयात भवसुलाः भागियानाः थथे धाल, “जिम्ह प्रभु महाराज दाऊद न्हाबलें म्वानाच्वनादीमा।”

32 अले दाऊद जुजुं धाल, “सादोक पुजाहारी, नातान अगमवक्ता व यहोयादाया काय् बनायाहयात दुने सःति।” इपिं जुजुया न्हाःने वल।

33 जुजुं इमित धाल, “जिम्ह भारदारतनापं यंकि, जिम्ह काय् सोलोमनयात जिगु थःगु हे खच्चर गय्काः गीहोन बुंगाःचाय् यंकि।

34 अन पुजाहारी सादोक व अगमवक्ता नातानं वयात इस्राएलया जुजु अभिषेक यायेमाः। फैया नेकू पु, अले थथे धकाः तःसलं हा, ‘जुजु सोलोमन ताःई तक म्वानाच्वनेमा।’

35 छिपिं वनापं थहां वा, व वनाः जिगु सिंहासनय् च्वनेमाः। जिगु थासय् वं राज्य यायेमाः। वयात जिं इस्राएल व यहदाया जुजु जुइत ल्ययागु खः।”

36 यहोयादाया काय् बनायाहं जुजुयात लिसः बिल, “आमेन! जिम्ह मालिक महाराजया परमप्रभु परमेश्वरं थथे हे धयादी मा!

37 गथे परमप्रभु जिम्ह महाराजनापं च्वनादिल, अथे हे वय्कः सोलोमननापं नं च्वनादी मा। वयागु सिंहासनयात जिमि प्रभु दाऊदया सिंहासन स्वयाः तःधकेमा।”

38 उकिं सादोक पुजाहारी, नातान अगमवक्ता, यहोयादाया काय् बनायाह, करेती व पेलेथीत क्वय् वन अले सोलोमनयात जुजु दाऊदया खच्चर गय्काः गीहोनया बुंगाःचाय् हल।

39 सादोक पुजाहारी पवित्र पालं चिकं तइगु नेकू कयाः सोलोमनयात चिकनं अभिषेक यात। इमिसं फैया नेकू पुल अले फुक्क मनूत “जुजु सोलोमन ताःई तक म्वानाच्वनेमा” धकाः हाल।

40 अले फुक्क मनूत वया ल्यल्यु बाँसुरी पुपुं, लयल्यतातां च्वय् थाहां वन, इमिगु हाःसलं जमिन हे थर्कय् जुल।

41 अदोनियाह व वया पाहांपिन्सं भव्य नये सिधय्केत्यंबलय् थ्व न्यन। फैया नेकूया सः न्यनाः योआबं धाल, “शहरय् थुलिमछि हल्लाखल्ला छाय् जुयाच्वंगु?”

42 व नवानाच्वंबलय् हे अबियाथार पुजाहारीया काय् जोनाथन थ्यंकः वल। अदोनियाहं धाल, “दुने वा। छु ला वीर मनू खः, छं बांलाःगु हे खबर ज्वनावःगु जुइमा।”

43 जोनाथनं लिसः बिल, “अथे मखु! इी प्रभु दाऊद महाराजं सोलोमनयात जुजु दय्कादीगु दु।

44 वनापं सादोक पुजाहारी, नातान अगमवक्ता, यहोयादाया काय् बनायाह, करेती व पेलेथीतयत् छवयादीगु दु। इमिसं वयात जुजुया खच्चरया मह्य गयकल।

45 अले सादोक पुजाहारी व नातान अगमवक्तां वयात गीहोनया बुंगाःचाय् जुजु अभिषेक याःगु दु। अनं इपिं लयल्यतातां थाहां वंगु दु, उकिं शहरय् सः थ्वयाच्वंगु दु। छिकपिन्सं न्यनाच्वनादीगु सः व हे खः।

46 अज्ज मेगु खँ ला जुजुया सिंहासनय् सोलोमन च्वने धुंकूगु दु।

47 अले जुजुया फुक्क हाकिमत झी प्रभु महाराज दाऊदयाथाय वना: वयकःयात थथे धया: सुभाय बिल, ‘छिकपिनि परमेश्वरं सोलोमनया नांयात छिगु नां स्वया: तःधकेमा, वयागु सिंहासनयात छिगु सिंहासन स्वया: तःधकादीमा:।’ अनलि दाऊद जुजुं लासाय च्वना: हे छयं क्वछुका: हनाबना याना:

48 थथे प्रार्थना यात, ‘परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया प्रशंसा जुइमा, थौं जिम्ह छम्ह सन्तानयात जिगु लिपा सिंहासनय् च्वनेत ल्ययादिल। अले थ्व छिं जितः खके बियादिल।’ ”

49 उकिं अदोनियाहया पाहांत ग्याना: थुरथुर खात, अले दना: थथःगु थासय् वन।

50 सोलोमन खना: अदोनियाह नं तसकं ग्यात, अले वं परमप्रभुया नापलायेगु पालय् वना: वेदीया नेकूत ज्वन* ।

51 सोलोमनयाथाय् थ्व खबर थ्यन, “अदोनियाह ग्याना: वेदीया नेकूत ज्वना: दनाच्चंगु दु। वं थथे धयाच्चंगु दु, ‘थः दासयात तरवारं स्याये मखु धका: थौं सोलोमन जुजुं निं पाफया: जितः धायेमा।’ ”

52 सोलोमनं लिसः बिल, “वं थःत इमान्दार मनू खः धका: क्यने फत धाःसा वयागु छयंयागु छपु सँ नं सुनां थी मखु। अथे मखुत धाःसा वयात स्यायेगु जुइ।”

53 अनलि सोलोमन जुजुं मनूत छवया: वयात वेदी क्वकाल। अले वं वया: सोलोमन जुजुयात भागि यात। सोलोमन वयात धाल, “थःगु छँय हँ।”

2

दाऊद सीगु

1 थः सीत्यका: दाऊदं थःकाय् सोलोमनयात सःता: थ्व जिम्मा बिल।

2 “पृथ्वीयागु रीति थें जि सीगु ई जुल। उकिं छं थःत बल्लाका मिजंम्ह मनू जुया: क्यँ।

3 परमप्रभु परमेश्वरं बियादीगु ज्या या। वयकःया लँपुइ हँ। मोशाया व्यवस्थाय् च्वयातःगु वयकःया विधि, आज्ञा, नियम व आदेशत मानय् या, अले छ न्हाथाय् वंसां, छं न्हाःगु ज्याय् ल्हा: तःसां छ उकी ताःलाइ।

4 छं थथे यात धाःसा परमप्रभु थथे धया: जितः बियादीगु बचं पूवकादी, ‘छं सन्तान पहःचहलय् होश याना जुल धाःसा अले जिगु न्ह्यःने दुनुगलनिसें व फुक्क प्राणनिसें विश्वास याये बहःम्ह जुयाजुल धाःसा छंगु परिवारय् इस्राएलया सिंहासनय् च्वनेत छम्ह न्हाबलें दया हे च्वनी।’

5 “सस्याहया काय् योआबं इस्राएलया निम्ह सेनापतित नेरया काय् अबनेर व येतेरया काय् अमासायात स्याना: जितः छु यात, व खँ छं सी हे स्यू। लडाइँया इलय् थें शान्तिया इलय् नं वं इपिं निम्हयसित स्यात। व हे हिं थःगु जनी व तृतिया लाकांयात प्याकल।* ”

6 उकिं छं थःगु बुद्धिं ज्या या, वयात बुरा जुइके बी मते अले पातालय् याउँक क्वहां वनेबी मते।

7 “गिलादया बर्जिल्लैया काय्पिन्त धाःसा दयामाया या, इमित छंगु टेबिलय् थःनापं नकि। छिमि दाजु अब्शालोमपाखें जि बिस्युं जुयाबलय् इपिं जिनापं हे जुल।* ”

8 “अले छनापं दुम्ह बहरीमया बेन्यामीनी गेराया काय् शिमीयात लुमंका ति। जि महनोमय् वनाबलय् वं जितः तसकं सरा: ब्यगु खः। व यर्दन खुसि सिथय् जितः नापला: वःबलय् जिं ‘छन्त तरवारं स्याये मखु’ धका: जिं परमप्रभुया नामय् पाफयागु खः।* ”

9 तर छं वयात सजाँय मब्यसैं त्वःते मते। छ बुद्धि दुम्ह मनू खः, वयात छु यायेमा: व छं बांलाक सी। वयागु तुयुगु सँ पातालय् हिनापं वनेमा:।”

10 अले दाऊद थः पुर्खात थें सित, वयात दाऊदया शहरय्* थुन।

11 हेब्रोनय् न्हयदँ व यस्शलेमय् स्विस्वदँ याना: वं इस्राएलय् पिइदँ तक शासन यात।* ”

12 सोलोमन थः अबु दाऊदया सिंहासनय् च्वन। वयागु शासन बल्लाक पलिस्था जुल।* ”

सोलोमनया सिंहासन थापं जगू

13 हग्गीतया काय् अदोनियाह सोलोमनया मां बतशेबायाथाय् वल। बतशेबां वयात न्यन, “छु छ बांलाःगु मति तया: वयागु खः ला?”

वं लिसः बिल, “खः, बांलाःगु मति वयागु खः।”

14 वं अज्ज थथे धाल, “जिं छितः छता खँ धायेमाःगु दु।”

बतशेबां धाल, “धा।”

15 अदोनियाहं धाल, “थ्व राज्य जिगु खः धका: छिं सि हे स्यू। इस्राएलयापि फुक्क मनूतयसं जि जुजु जुइ धका: बिचा: याःगु खः। तर फुक्क खँ अःखः जुल। राज्य जिमि किजायागु जुल। छाथधाःसा परमप्रभुयागु इच्छा थ्व हे खः।

16 आ: जिं छितः छगू बिन्ति याये, म्हां धयादी मते।”

वं धाल, “व छु खः, धा।”

17 वं धाल, “जुजु सोलोमनं छिं धयादीगु खँ म्हां धयादी मखु धका: जिं स्यू जिं शूनम्मी अबीशगयात ब्याहा याये दयेमा धका: सोलोमन जुजुयात बिन्ति यानाबियादिसँ।”* ”

* 1:50 १:५० इमिगु वेदीया प्यंगू कुन्चाय् पेपु नेकू थें च्वंगु छं दइगु, सुं मनु वेदी दुथाय् विस्सुं वना: उकिया नेकूयात ज्वनाच्चन धाःसा, सुनानं वयात स्याइ मखु धयागु इमिसं तायकिगु। स्वयादिसँ प्रस २१:१३-१४ * 2:5 २:५ २ शम् ३:२७; २०:१० * 2:7 २:७ २ शम् १७:२७-२९ * 2:8 २:८ २ शम् १६:५-१३; १६:१६-२३ * 2:10 २:१० दाऊदया शहर अर्थात यस्शलेम, स्वयादिसँ २ शम् ५:७,९ * 2:11 २:११ २ शम् ५:४-५; १ इति ३:४ * 2:12 २:१२ १ इति २९:२३ * 2:17 २:१७ १ राज १:३-४

18 बतशेबां लिसः बिल, “ज्यु, छंगु निति जिं जुजुलिसें खँ लहानाबी।”

19 उकिं अदोनियाहया निति खँ लहानाबीत बतशेबा जुजुयाथाय वन। जुजु वयात लसकुस यायेत दन, अले वयात भागियानाः सिंहासनय च्वन। थः मांया निति छगू सिंहासन कायके छवल, अले व जुजुया जवपाखे च्वन।

20 वं धाल, “जिं छन्त छगू चिधंगु बिन्ति यायेमाःगु दु। म्हां धाये मते।”

जुजु लिसः बिल, “धयादिसँ मां, जिं म्हां धाये मखु।”

21 वं धाल, “शूनम्मी अबीशगया ब्याहा छिमि दाजु अदोनियाहलिसें यानाब्यु।”

22 जुजु सोलोमनं थः मांयात लिसः बिल, “अदोनियाहया निति छिं छाया शूनम्मी अबीशगयात हे फवनादीयागु? छिं वयागु निति राज्य हे फवनादीगु जूसा नं ज्युगु नि! व जिमि दाजु खः, अले अबियाथार पुजाहारी व सस्याहया काय योआबं वयागु पंलीगु दु धकाः छिं स्यू।”

23 अले सोलोमन जुजुं परमप्रभुया नामय पाफयाः धाल, “थ्व बिन्तिया निति अदोनियाहं थःगु ज्यान बी म्वाल धाःसा परमेश्वरं जिलिसें बांमलाःगु व्यवहार यानादीमा।

24 आः जितः जिमि अबु दाऊदया सिंहासनय तयादीम्ह व थःगु बचकथं जिगु वंश थापं यानादीम्ह म्वानाच्चवनादीम्ह परमप्रभुया नामय जिं धाये, थौं हे अदोनियाहयात स्यायेगु जुइ।”

25 अथे जुयाः जुजु सोलोमनं यहोयादाया काय बनायाहयात आज्ञा बिल, वं वनाः अदोनियाहयात स्यानाबिल।

26 अबियाथार पुजाहारीयात जुजुं धाल, “छ अनातोत गामय थःगु छैय् हँ। छ स्यायेमाःम्ह खः, अयनं जिं आः छन्त स्याये मखुनि। छायाःसा छं जिमि अबु दाऊदया न्ह्यःने परमप्रभुया सनू क्वबीगु खः, अले वय्कःया फुक्क दुःखकष्टय् छं नं ब्वति काःगु खः।”*

27 उकिं सोलोमनं अबियाथारयात परमप्रभुया पुजाहारीया ज्यां लिकाल। थुकथं शील्य एलीया घरानाया बारे परमप्रभुं धयादीगु वचन पूवन।*

योआबयात स्याःगु

28 थ्व खँ योआबयाथाय थ्यन। वं अदोनियाहया पंल्यगु खः, अब्शालोमयागु धाःसा मखु। व परमप्रभुया पालय बिस्युं वन अले वेदीया नेकू ज्वनाच्चन।*

29 योआब बिस्युं वनाः परमप्रभुया पालय वेदीया लिकक च्वनाच्वंगु दु धइगु खँ सोलोमनं न्यन। सोलोमन जुजुं यहोयादाका काय बनायाहयात आज्ञा बिल, “हँ, वयात कयकाः स्या!”

30 वं परमप्रभुया पालय दुहां वनाः योआबयात धाल, “जुजुं थथे धयादी, ‘पिहां वा।’ ”

योआबं लिसः बिल, “वये मखु, जि थन हे सी।”

बनायाहं लिहां वनाः जुजुयात योआबं धाःगु खँ कन।

31 सोलोमनं धाल, “योआबं धाःथें या। व दुथाय वेदीया न्ह्यःने हे वयात स्यानाः थुनाब्यु। थुकथं छं योआबं दोष मदुपिं मनूतयत स्याःगु दोष जि व जिमि बौया परिवारपाखें चीकाबी।

32 जिमि बौ दाऊदं मसीकं योआबं निम्ह मनू स्याःगुलि परमप्रभुं वयात सजाँय बियादी। योआबं थः स्वयाः भिपिं निम्ह स्वजापिं मनूत इस्त्राएलया सेनापति नेरया काय अबनेर व यहदाया सेनापति येतेरया काय अमासायात तरवारं स्याःगु खः।

33 इमिगु हिया दोष योआब व वया सन्तानया छेनय न्ह्याबलें दयाच्वनेमा। तर दाऊद व वय्कःया सन्तान, वय्कःया परिवार व वय्कःया सिंहासनय परमप्रभु पाखेंया शान्ति न्ह्याबलें दयाच्वनेमा।”

34 उकिं यहोयादाया काय बनायाहं वेदीइ थाहां वनाः योआबयात स्यानाबिल, अले मरुभूमिइ वयागु हे जमिनय वयात थुनाबिल।

35 जुजुं यहोयादाया काय बनायाहयात योआबया थासय सेनापति ल्यल, अले अबियाथारया थासय सादोकयात पुजाहारी ल्यल।

शिमीयात स्याःगु

36 अनलि जुजुं शिमीयात सःताः धाल, “यरुशलेमय थःगु छँ दयकाः अन हे च्वँ। शहर त्वःताः छ गनं वने मते।

37 गुखुन्हु शहर त्वःताः किद्रोन खुसिचा छिनावनी उखुन्हु छ सी। अथे याःसा छंगु हिया दोष छंगु हे छेनय लाइ।”

38 अले शिमी जुजुयात धाल, “छिं धयादीगु खँ बांलाः। जिमि प्रभु महाराजं थः च्यःयात धयादीगु थें जिं याये।” अथे जुयाः शिमी यरुशलेमय ताःई तक च्वन।

39 तर स्वदँ लिपा वया निम्ह दास गातया जुजु माकाया काय आकीशयाथाय बिस्युं वन। थः दासत गातय दु धइगु खँ शिमी न्यन।

40 अले व गधाया म्हय काठी चिनाः इमित मालेत गातय आकीशयाथाय वन। इपिं निम्हयसितं लुइकाः शिमी छैय लितहल।

41 शिमी यरुशलेम त्वःताः गातय वंगु सियाः

42 सोलोमनं वयात सःताः धाल, “छु जिं छन्त परमप्रभुया नामय पाफयकागु मखु ला? अले छन्त जिं ‘गुखुन्हु छं मेथाय वनेत थ्व थाय त्वःती उखुन्हु छ धातथें सी धकाः ख्याच्वः बियागु मखु ला?’ अले छिं धयादीगु खँ बांलाः, ‘छिं धाःथें जिं याये धकाः धयागु मखु ला?’

43 परमप्रभुया नामय थम्हं पाफःगु व जिगु आज्ञा छं छाया मानय मयानागु?”

44 अले जुजुं शिमीयात थथे नं धाल, “जिमि अबु दाऊदयात याःगु फुक्क मभिंगु ज्या छं लुमंकातःगु दु। उकिया निति आः परमप्रभुं छन्त सजाँय बियादीत्यंगु दु।

45 तर सोलोमन जुजुयात सुवाः दइ अले परमप्रभुया न्ह्यःने दाऊदया सिंहासन न्ह्याबलें सुरक्षित जुयाच्वनी।”

46 अले जुजु बनायाहयात आज्ञा बिल। व पिहां वन, अले वं शिमीयात कयकाः स्यात।
थुकथं राज्यया फुक्क अधिकार सोलोमनया ल्हातय् वल।

3

सोलोमनं बुद्धिया नितिं प्रार्थना याःगु

२ इति १:३-१२

1 सोलोमनं मिश्र देशयाम्ह जुजु फारोलिसें ब्याहाया स्वापु तल। वं वया म्हाय्यात ब्याहा यात। थःगु दरबार, परमप्रभुया देगः व यस्शलेमया छचाःखेरं पखाः दयके सिमधःतले सोलोमन जुजु वयात हयाः दाऊदया शहरय् तल।

2 उबलय् तक परमप्रभुया नांया इज्जतया नितिं देगः मदयकूगु जुयाः मन्तयसं थथःगु लागायागु आराधना याइगु थासय् बलि बियाच्वंगु जुल।

3 सोलोमनं व हे लागायागु आराधना याइगु थासय् बलि बीगु अले धुपॉय् च्याकेगु बाहेक थः अबु दाऊदं दयकूगु नियम पालन यानाः परमप्रभुयात थःगु माया क्यन।

4 सोलोमन जुजु गिबोनय् बलि छायात वन, छायाधाःसा आराधना यायेगु थायात मध्ये अन दकलय् महत्व दुगु वेदी दु। वं द्रुःछिम्ह पशु स्याके बियाः वेदीइ होमबलि छाल।

5 गिबोनय् परमप्रभु परमेश्वर चान्हय् म्हागसय् खनेदयक झायाः वयात धयादिल, “छन्त छु माल? फ्वं, व जिं बी। छन्त छु यः?”

6 सोलोमनं लिसः बिल, “छिं जिमि बाः दाऊदयात तःधंगु दयामाया क्यनादिल, छायाधाःसा वयकः छिगु न्ह्यःने इमान्दार व विश्वास याये बहःम्ह जुयाजुल। छिं आः तक नं वयात तःधंगु दयामाया क्यनाच्वनादीगु दु। आः वयकःया लिपा सिंहासनय् च्वनेत छिं वयकःयात थौं छम्ह काय् बियादीगु दु।

7 “आः, हे परमप्रभु जिम्ह परमेश्वर, छिं थः दासयात वयकःया थासय् जुजु दयकादीगु दु। तर जि ला मचा हे तिनि, गय् यानाः जिं राजकाज यायेमाःगु खः व जिं मस्यु।

8 थन छिकपिनि दास छिं ल्ययादीपिं मन्तय दथुइ दु। इपिं यक्व दुगुलि इमित ल्याः खाये फइ मखु।

9 उकिं छिकपिनि प्रजायात खःकथं शासन यायेगु बुद्धि थः दासयात बियादिसँ। थुकिं जिं भिं व मभिया दथुइ छु पाः व म्हासीके फइ। मखुसा गथे यानाः जिं थुलिमछि मन्तयत शासन याये फइ?”

10 सोलोमनं बुद्धि फ्वंगुलि परमप्रभु लयतायादिल।

11 अले परमेश्वरं वयात धयादिल, “छं थःगु लागि ताहाकःगु आयु वा धन-सम्पत्ति नां वा थः शत्रुत सीगु मफ्वंसं खःकथं जिमि प्रजायात न्याय यायेत बुद्धि फ्वन।

12 उकिं जिं छं धाःथें हे यानाबी। न्हापा सुयातं मदुगु व लिपा नं सुयातं मदुगु बुद्धि व थुइके फइगु मन जिं छन्त बी।

13 छं मफ्वंगु खं नं जिं छन्त बी, अर्थात धन-सम्पत्ति व इज्जत। उकिं यानाः छंगु जिवंकाछि जुजुपि मध्ये छ थें जाःम्ह सुं नं दइ मखु।

14 छ छिमि बौ दाऊद थें जिगु लँय जुल धाःसा अले वं थें जिगु नियम व विधि मानय् यात धाःसा जिं छन्त ताहाकःगु आयु बी।”

15 सोलोमनया न्ह्यलं चाल। व ला म्हागस खः धकाः वं सिल।

व यस्शलेमय् लिहां वनाः परमप्रभुया बाचाया सनूया न्ह्यःने दनाः परमप्रभुयात होमबलि व मेलबलित छाल। अनंलि वं थः फुक्क भारदारतयत् भवय् नकल।*

सोलोमन व निम्ह वेश्या

16 छन्हु निम्ह वेश्या जुजुया न्ह्यःने वयाः दन।

17 छम्हयसिनं धाल, “हे महाराज! थ्व मिसा व जिं छखा हे छँय च्वनेगु खः। अन व जिनापं दुबलय हे जिं छम्ह काय बुइका।

18 जि मचा बूगु स्वन्हु दुखुन्हु हे थ्व मिसां नं छम्ह काय बुइकल। छँय जिपिं निम्ह हे जक दु, मेपिं सुं हे मदु।

19 “चान्हय् घेनाच्वंबलय् थ्व मिसाया म्हां ल्हाःगुलि सासः कुनाः थ्वया मचा सित।

20 अथे जुयाः चान्हय् जिं घनाच्वनाबलय् थ्व मिसा दनाः जिथासं जिमि काय्यात ल्हनाः यंकल। अले वयात थःगु लासाय् तयाः सीम्ह मचायात जिगु लिक्क तयाबिल।

21 कन्हय् खुन्हु सुथय् दनाः मचायात दुरु त्वंके धकाः स्वयाबलय् मचा सी धुंकल खनिसा। सुथय् निभाः त्वयेधुंकाः बांलाक स्वयाबलय् व मचा जिम्ह मचा मखु धकाः जिं सिल।”

22 मेम्ह मिसां धाल, “मखु! थ्व म्वाःम्ह मचा जिमि काय् खः, सीम्ह मचा छिमि काय् खः।”

तर न्हापायाम्ह मिसां धाल, “मखु! सीम्ह मचा छिमि काय् खः, म्वाःम्ह मचा जिमि काय् खः।” थुकथं इपिं जुजुया न्ह्यःने ल्वानाच्वन।

23 अले जुजुं धाल, “छम्हयसिनं धाइगु, ‘थ्व म्वाःम्ह जिमि काय्, सीम्ह छिमि काय् खः,’ अले मेम्हयसिनं धाइगु, ‘मखु! छिमि काय् ला सीम्ह खः, म्वाःम्ह ला जिमि काय् खः।’ ”

24 जुजुं धाल, “छपु तरवार हजि।” तरवार हयेधुंकाः

25 जुजुं धाल, “म्वाःम्ह मचायात पालाः निव्व यानाब्यु! निम्हयसितं बच्छि बच्छि इनाब्यु।”

* 3:15 ३:१५ लेवी १:१-१७; ३:१-१७

26 जुजुं उलि धायेवं म्वाःम्ह मचाया मांयात मचा खनाः तसकं माया वन। अले वं जुजुयात धाल, “महाराज! मचायात स्यानादी मते! म्वाःम्ह मचा वयात हे बियादिसँ।”

मेम्ह मिसां धाःसा थथे धाल, “जिपिं निम्हयूसितं मचा बियादी मते। वयात निव्व यानादिसँ।”

27 अले जुजुं धाल, “व मचायात स्याये मते। न्हापांम्ह मिसायात हे व मचा ब्यु, मचाया धात्थेयाम्ह मां व खः।”

28 जुजुं याःगु थ्व फैसला इस्राएल देशयापि फुक्क मनुतयूसं सिल। अले इमिसं थः जुजुया भय काल। इमिसं वयाके न्याय यायेत परमेश्वरयागु बुद्धि दु धइगु खँ सीकल।

4

सोलोमनया ततःधंपि हाकिमत

1 थुकथं सोलोमन जुजुं इस्राएल न्यंक शासन यात।

2 वया मू मू हाकिमत थुपिं खः –

सादोकया काय् अजर्याह – पुजाहारी

3 शीशया काय्पि एलीहोरेफ व अहियाह – छ्यान्जेत।

अहीलूदया काय् यहोशापात – इतिहास च्वइम्ह।

4 यहोयादाया काय् बनायाह – सेनापति।

सादोक व अबियाथार – पुजाहारीत।

5 नातानया काय् अजर्याह – जिल्लायापि बडा-हाकिमतय् हाकिम।

नातानया काय् जाबूद – पुजाहारी व जुजुयात सल्लाह बीम्ह।

6 अहीशार – दरबारया सम्पत्ति स्वइम्ह।

अब्दाया काय् अदोनीराम – दास थें ज्या याइपिनि नायः।

7 इस्राएल फुक्कभनं सोलोमनया झिनिम्ह जिल्लाया बडा-हाकिमत दु, इमिसं जुजु व जुजुया परिवारया लागि नयेगु नसा बन्दोबस्त याइगु खः। इपिं छम्ह छम्हयूसिनं दँय् छकः छगू छगू लाया लागि नयेगु नसा बन्दोबस्त यायेमाः।

8 इमिगु नां थथे दु –

एफ्राइमया पहाडी देशय् – बेन-हर।

9 माकाज, शाल्बीम, बेथ-शेमेश व

एलोन-बेथहानानय् – बेन-देकेर,

10 अरुबोतय् – बेन-हेसेद

(थ्वयागु जिम्माय् सोको व हेपेरया फुक्क देश दु),

11 नापोत डोरय् – बेन-अबीनादाब,

(सोलोमनया म्हाय् ताफातयात थ्वं ब्याहा याःगु खः),

12 तानाक व मगिदो व यिजरेल क्वय्या

सार्तानया लिक्क दुगु बेथ- शान फुक्कभनं,

हाबिल महोला व योक्माम तक – अहीलूदया काय् बाना,

13 रामोत-गिलादय् – बेन-गेबर

(थ्वयागु जिम्माय् गिलादय् दुगु मनश्शेया काय् याईरया बस्तीत व

बाशानय् दुगु अर्गोबया जिल्ला अले मू लुखाय् कँय्या बार दुगु

पखालं घेरय् यानातःगु खुइगु ततःधंगु शहरत नं दु),

14 महनोमय् – इद्रोया काय् अबीनादाब।

15 नप्तालीइ – अहीमास।

(थ्वं सोलोमनया म्हाय् बासमतयात ब्याहा याःगु खः)

16 आशेर व आलोतय् – ह्शैया काय् बाना,

17 इस्साखारय् – पारुहया काय् यहोशापात,

18 बेन्यामीनय् – एलाया काय् शिमी,

19 गिलादय् – ऊरीया काय् गेबेर

(एमोरीतय् जुजु सीहोन व बाशानया जुजु ओगया देश)।

व उगु जिल्लायाम्ह छम्ह हे जक बडा-हाकिम खः।

सोलोमनया न्हियान्हिथंया नसा

- 20 यहूदा व इस्राएलयापि मनूत समुद्र सिथय् च्वंगु फि थें हे यक्व दु। इपि सकसिके नयेत्वनेत माक्व दु, अले इपि लय्ताः।
 21 यूफ्रेटिस खुसिनिसें कयाः पलिशतीतयगु देश व मिश्रया सिमाना तकयागु फुक्क देशयु सोलोमन शासन याइगु खः। अन च्वपि मनूतयसं सोलोमनयात कर पुलिगु, वयागु जिवंकाछि हे इपि वयागु अधीनय् च्वन।*
 22 सोलोमनया दरबारय् नयेत छन्हूया लागि न्हयेन्यामुरि (७५) भिंगु छुचुं, सछि व नेयमुरि (१५०) अन्न,
 23 झिम्ह लहिनातःपि द्रहंत, निझ्मह ख्यःयापि द्रहंत अले सछिम्ह (१००) फै-च्वलयनापं चल्ला, हरिण, जरायो व खाचा माः।
 24 वं यूफ्रेटिस खुसिया पच्छिमपाखेया फुक्क देश, अर्थात तिफसानिसें कयाः पच्छिमपाखे गाजा तक शासन याइगु खः अले प्यखें शान्ति दु।
 25 सोलोमनयागु जिवंकाछि हे उत्तरय् दाननिसें कयाः दच्छिनय् बेर्शेबा तक यहूदा व इस्राएल याउँक च्वन, फुक्क मनूत थथःगु दाखमा व यःमरिमाया क्वय् याउँक च्वन।
 26 सोलोमनया रथया सलत तयेत प्यद्रः (४,०००) क्वथात दु। वया झिनिद्रःम्ह (१२,०००) सल दु।*
 27 वया झिनिद्रः जिल्लाया बडा-हाकिमतयसं थथःगु पाः वइगु लाय् सोलोमन जुजु व वलिसिं नइपिनिगु लागि माःगु नयेगु नसा बन्दोबस्त याइगु। छुकिंयागु नं मगाःमचाः मजुइमा धकाः इमिसं स्वइगु।
 28 इपि छम्ह छम्हयसिनं थथःगु पाः वइबलय् सल व रथया सलया निति नं तछ्व व छ्वालि तय्के छ्वइगु।

सोलोमनया ज्ञान

- 29 परमेश्वरं सोलोमनयात यक्व बुद्धि व ज्ञान अले समुद्र सिथय् च्वंगु फि ति हे दुग्यां बियादिल।
 30 पुर्बयापि व मिश्रयापि फुक्क बुद्धि दुपि मनूत स्वयाः सोलोमन यक्व बुद्धि दुम्ह खः।
 31 व मेपि फुक्क मनूत स्वयाः बुद्धि दुम्ह खः। एज्जी एतान अले माहोलया कायपि हेमान, कलकोल व दर्दा स्वयाः नं व यक्व बुद्धि दुम्ह खः। वया नां जःखः च्वंगु फुक्क जाति जातितयथाय् न्यनावन।*
 32 वं स्वद्रःपु (३,०००) हितोपदेश व द्रःछि व न्यापु (१,००५) म्ये च्वल।*
 33 वं स्वांसिमाया बारे लेबनानया स्वसिमानिसें कयाः अंगलय् बुयावइगु हिसप तकया बारे बयान यात। वं पशु, इंगः व घिसय् जुयाजुइपि जन्तुत व न्याया बारे नं स्यन।
 34 सोलोमनयागु बुद्धिया बारे स्यूपि संसारयापि फुक्क जुजुपिन्सं छ्वयाहःपि फुक्क जातियापि मनूत वयागु बुद्धिया खँ न्यनेत वयाथाय् वइगु।

5

देगः दय्केगु तयारी

२ इति २:१-१८

- 1 सोलोमन थः अबु दाऊदया थासय् जुजु अभिषेक जूगु दु धइगु खँ न्यनाः दुरोसया जुजु हीरामं वयाथाय् दूतत छ्वल। छायाधाःसा व न्ह्याबलें दाऊदनापं मिलय् जुयाच्वंगु खः।
 2 सोलोमनं हीरामयात थ्व खबर छ्वल -
 3 “थःगु जःखः च्वंगु शत्रु देशतनापं जिमि अबु दाऊदं लडाइँ याना हे च्वनेमाल। उकिं परमप्रभुं वय्कःया शत्रुतयत् वय्कःया अधीनय् तया मदितले परमप्रभु थः परमेश्वरया नांया निति वयकलं देगः दयकादी मफुगु खँ छिं सी हे स्यू।
 4 तर आः परमप्रभु जिमि परमेश्वरं जितः प्यखेरं आराम बियादीगु दु, उकिं आः जिगु सं शत्रु मदु, छुं मभिंगु घटना नं जुयाच्वंगु मदु।
 5 स्वयादिसँ, परमेश्वरं जिमि अबु दाऊदयात थथे धयादीगु खः, “जिं छंगु थासय् सिंहासनय् तयाम्ह कायनं हे जिगु नांया निति देगः दय्की।” आः जिं जिमि परमप्रभु परमेश्वरया इज्जतया निति उगु देगः दय्केगु क्वःछिनागु दु।*
 6 “उकिं छिं जिगु निति लेबनानया देवदास्या सिमा पालेत आज्ञा बियादिसँ। जिमि मनूतयसं छिकपिनि मनूतनापं मिलय् जुयाः ज्या याइ। छिं गुलि ज्याला क्वःछिनादिल उलि हे ज्याला जिं छिकपिनि मनूतयत् बी। सीदोनीत थें जिपि सिं पाले सःपि मखु धकाः छिं सी हे स्यू।”
 7 सोलोमनया थ्व खँ न्यनाः हीराम तसकं लय्ताल, अले वं थथे धाल, “थौं परमप्रभुया प्रशंसा जुइमा, छायाधाःसा थ्व तःधंगु जातियात शासन यायेत दाऊदयात छम्ह बुद्धि दुम्ह काय् बियादीगु दु।”
 8 अले हीरामं सोलोमनयात थ्व खबर छ्वयाहल,
 “छिं छ्वयाहयादीगु खबर जिथाय् थ्यन, छितः माक्व देवदास्या सिं व थसिं जिं छितः बी।
 9 जिमि मनूतयसं लेबनानं सिं भूमध्यसागर तक हइ। अले सिंयात चिनाः नांचा थें दयकाः छिं धाःथाय् चुइकाछ्वयाहये। अन जिं सिं प्यंके बी। अले छिं यंकादिसँ। छिं जिगु परिवारया लागि नयेगु नसा बियाः जिगु इच्छा पूरा यानादिसँ।”
 10 उकिं हीरामं सोलोमनयात वयागु इच्छा कथं देवदास्या सिं व थसिं छ्वयाबिल।
 11 सोलोमनं हीरामयात वयागु दरबारय् नइपिन्त नकेत दँयदसं ५०,००० मुरि छ्व व ४,५०० लिटर भिंगु जैतूनमाया शुद्धगु चिकं बीगु यात।
 12 परमप्रभुं थःगु बचंकथं सोलोमनयात बुद्धि बियादिल। हीराम व सोलोमन मिलय् जुयाच्वन। इमिसं थःथवय् सन्धि नं यात।
 13 सोलोमन जुजुं इस्राएलया फुक्क थासं ३०,००० म्ह मनूतयत् सितिकं ज्या याकेत मुंकल।

* 4:21 ४:२१ उत १५:१८; २ इति १:२६ * 4:26 ४:२६ १ राजा १०:२६; २ इति १:१४; १:२५ * 4:31 ४:३१ भज ८९ * 4:32 ४:३२ हितो १:१; १०:१; २५:१; श्रेष्ठ १:१ * 5:5 ५:५ २ शम् ७:१२-१३; १ इति १७:११-१२

14 वं इमित छगू छगू लाय् १०,००० म्ह — १०,००० म्ह याना: पालंपा: लेबनानय् छवइगु, इपिं लच्छि लेबनानय् व निला छैय् च्वनीगु। अदोनीराम थुपिं सितिकं ज्या याइपिनि नाय: ख:।*

15 सोलोमनया ७०,००० म्ह कु क्वबिपिं व पहाडय् ८०,००० म्ह ल्वहं चाइपिं दु।

16 थ्व ज्या याइपिं मनूतय्गु ज्या स्वयेत सोलोमनया ३,३०० म्ह नाय:त नं दु।

17 सोलोमन जुजुया आज्ञा कथं इमिसं देग:या जग तयेत तसकं भिंगु तत:ग्व:गु ल्वहं चाना: लिकाल।

18 गेबालया मनूतनापं सोलोमन व हीरामया कारीगरतयसं देग: दय्केत सिं व ल्वहं चाना: तयार यात।

6

सोलोमनं देग: दय्कूगु

२ इति ३:१-१४

1 इस्त्राएलीत मिश्र देशं पिहां व:गु प्यस: व चयदँ (४८०) लिपा, सोलोमनं इस्त्राएलय् राज्य यानाच्वंगु प्यंगूगु दँया जीभ* धा:गु निगूगु लाय् वं परमप्रभुया देग: दय्केगु ज्या शुरू यात।

2 जुजु सोलोमनं परमप्रभुया नितिं दय्कूगु देग: २७ मिटर ताहाक:गु व ९ मिटर तब्यागु व १३.५ मिटर तज्जा:गु ख:।

3 देग:या मू क्वथाया न्ह्य:ने च्वंगु दलान देग:या ब्या ति हे ९ मिटर ताहा:। देग:या न्ह्य:नेपाखे व ४.५ मिटर पिहां व:गु दु।

4 हानं वं देगलय् चिब्यागु तिकिइया:त दय्कल।

5 मू क्वथा व तसकं पवित्रगु थाय्या अंग:या अ:ख:पाखे व देग:या प्यखेरं अंग:नापं स्वानाच्वंगु क्वथात दय्कल।

6 दकलय् क्वय्या २.२ मिटर तब्या। दथुइया तँ २.७ मिटर तब्या अले दकलय् च्वय्या तँ ३.१ मिटर तब्या। धलि अंगलय् दुवामवनेमा धका: क्वथात देग:या अंग:तनापं स्वाकात:गु दु गुगु अंगलय् फलय् लिधनाच्वंगु दु।

7 देग: दय्कूबलय् ल्वहंया खानिइ हे चाना ह:गु कुचात जक छयल। देग: दय्काच्वंतले उगु थासय् मुग:, कतां वा छुं नं कथंयागु नया ज्याभ:या स: ताये मदु।

8 दकलय् क्वय् च्वंगु तँया लुखा देग:या दच्छिनपाखे दु। अनं दथुइयागु व दकलय् च्वय्यागु तँय वनेत स्वहाने दु।

9 थुकथं धलि व देवदास्या सिं पतिं उकिया पौ दय्का: वं देग: सिधय्कल।

10 वं देग:या प्यखेरं चिचिकुगु क्वथा दय्कल। छगू छगू क्वथा २.२ मिटर तजा:। अले स्वसिमाया सिंया धलिमं देग:नापं स्वा:गु दु।

11 परमप्रभुया थ्व वचन सोलोमनयाथाय् वल-

12 “छं दय्काच्वंगु थ्व देग:या बारे धा:सा थथे जुइ- छं जिगु विधि व नियम मानय् यात धा:सा अले जिगु आज्ञा मानय् यात धा:सा जिं छिमि बौ दाऊदयात बियागु बचं छपाखें पुरा याये।”

13 अले जि इस्त्राएलया दथुइ च्वने, जिं जिमि प्रजा इस्त्राएलयात गुबलें नं त्व:ते मखु।”

14 थुकथं सोलोमनं परमप्रभुया देग: दय्के सिधय्कल।

15 वं देग:या अंगलय् दुनेपाखे देवदास्या सिंपौ बनिसें कया: धलि तक हे तयाबिल। अले देग:या बँय् धा:सा थसिंया सिंपौत लायाबिल।

16 देग: दुने ल्युनेपाखे वं बनिसें धलि तक देवदास्या सिंपौत मिलय् याना: ९ मिटर ताहाक:गु महा-पवित्रगु थाय् दय्कल।*

17 महा-पवित्रगु थाय्या न्ह्य:नेया पवित्रगु क्वथा १८ मिटर ताहा:।

18 देग:या दुने पाखेया देवदास्या सिंइ धा:सा ह्य्याच्वंगु स्वां व लौकाया बुता कियात:गु दु। उपिं फुक्क देवदास्यागु ख:। ल्वहं छग: नं खने मदु।

19 देग:या दुनेपाखे परमप्रभुया बाचाया सन् तयेत वं व महा-पवित्रगु थाय् दय्कल।

20 थ्व महा-पवित्रगु थाय् ९ मिटर ताहाक: ९ मिटर तब्या अले ९ मिटर त:जा:। महा-पवित्रगु थाय्या लिक्क पिने वं देवदास्या सिं दय्कूगु थ्व वेदीयात भिंगु लुं भुनाबिल।

21 सोलोमनं देग:या दुनेया ब्वयात भिंगु लुं भुनाबिल, अले वं लुँया सिख:यात साला: लुं भुनात:गु महा-पवित्रगु थाय् न्ह्य:ने थ्यंकाबिल।

22 थुकथं वं दुनेया ब्व फुक्कयात लुं भुनाबिल। वं पवित्रगु थाय्या न्ह्य:नेयागु वेदीयात नं लुं भुनाबिल।*

23 महा-पवित्रगु थासय् वं जैतूनया सिंयागु ४.४ — ४.४ मिटर तज्जा:पिं निम्ह करूब† दय्कल।

24 छम्ह करूबया निपुं पपू २.२ — २.२ मिटर ताहा:, अले मेगु नं २.२ मिटर ताहा:। अथे जुया: छपु पपूया च्वकां मेगु पपूया च्वका तक ४.४ मिटर दु।

25 मेम्ह करूबया नाप नं ४.४ मिटर दु, छाथ्धा:सा निम्हं करूब छगू हे नाप व छगू हे आकारयापिं ख:।

26 निम्हं करूब ४.४ मिटर तज्जा:।

* 5:14 ५:१४ १ राज १२:१८ * 6:1 ६:१ उबलय् जीभ धा:गु ला इस्त्राएलीतय्गु पात्रय् निगूगु ला ख:। नेपा:या पात्रकथं थ्व बैशाखय् ला। थ्व घटना ई.पु. ९६६ लय् जूगु ख:। * 6:12 ६:१२-१३ २ शमू ७:१२-१६; यर ७:१२-१५; २६:१-६ * 6:16 ६:१६ प्रस २६:३३-३४ * 6:22 ६:२२ प्रस ३०:१-३ † 6:23 ६:२३ करूब थ्व कथंयाम्ह स्वर्गदूतयात इमिसं करूब धाइगु, थ्व कथंयाम्ह स्वर्गदूत गय्च्वं धका: सुनानं बांलाक मस्यु। स्वयादिसँ प्रस २५:१८-२०

- 27 वं उपि कस्बतयत् देगःया महा-पवित्र थासय् तल। उमिगु पपु थुकथं न्यनावंगु दु कि छम्ह कस्बया छपु पपुति छेपाखेया अंगःयात थ्यूगु दु, मेम्ह कस्बया छपु पपुति मेखे पाखेया अंगःयात थ्यूगु दु। अले उमिगु मेगु निपु पपुति क्वथाया दथुइ थ्यूगु दु।
- 28 वं उपि कस्बतयत् लुं भुनाबिल।
- 29 देगःया महा-पवित्रगु थाय् व पवित्रगु थाय्या छचाःखेरं अंगलय् वं कस्ब, ताय्गः सिमात व ह्याच्वंगु स्वांयागु बुता किल।
- 30 वं देगःया दुनेयागु व पिनेयागु क्वथाया बँ नं लुं भुनाबिल।
- 31 महा-पवित्रगु थाय्या लुखाया निति न्याकुंलाःगु थां दुगु जैतूनया सिंयागु लुखात दयकल।
- 32 अले उपि लुखाय् वं कस्बत, ताय्गः सिमा व ह्याच्वंगु स्वांया बुता कियाबिल। अले वं कस्बत व ताय्गः सिमायात लुँया पातां भुनाबिल।
- 33 अथे हे यानाः वं देगःया पवित्र थाय्या लुखाया निति जैतूनया सिंया प्यकुंलाःगु थांत दयकल।
- 34 वं हतय् चाःहिलिगु निपा खापा दुगु थसिंया निगू लुखा दयकल।
- 35 वं उकी कस्बत, ताय्गः सिमा व ह्याच्वंगु स्वांया बुता कियाबिल। अले उपि बुतायात उत्थे यानाः लुं भुनाबिल।
- 36 अले वं दुनेया चुक मिलय् यानाः चानातःगु ल्वहंया स्वइवः यानाः व देवदास्या धलिया छइवः यानाः दयकल।
- 37 प्यंगू दँया जीभ लाय् परमप्रभुया देगःया जग तल।
- 38 झिंछगू दँया बूलः धाःगु च्यागू लाय् नमूनाकथं व देगः दय्के सिधयकल। थुकथं वं न्हय्दँ बिकाः उगु देगः दयकल।

7

सोलोमनं थःगु दरबार दयकूगु

- 1 सोलोमनं थःगु दरबार नं दयकल। व सिधयकेत झिंस्वदँ (१३ दँ) बित।
- 2 वं पिङ्गु (४४) मिटर ताहाकःगु, निङ्गु (२२) मिटर तब्यागु, झिंस्वंगू व बागू (१३.५) मिटर तःजाःगु, प्यइवः देवदास्या थां दुगु, उकिया च्वय् देवदास्या हे धलि दुगु “लेबनानया गुँ” धाःगु दरबार दयकल।
- 3 थामय् दिनाच्वंगु उपि धलिया च्वय् देवदास्या पौ तयाबिल। छगू छगू इवलय् झिंन्यापु (१५) धलि यानाः मुक्कं पिङ्गु (४५) धलि दु।
- 4 उकिया इयाःत थवंथः स्वकातःगु स्वंगू इवः तज्जाः यानाः दयकूगु दु।
- 5 फुक्क लुखाया चौकोसत प्यक् लाः। उपि थवंथः स्वकातःगु स्वंगू इवलय् न्ह्यःनेपाखे दु।
- 6 वं निङ्गु (२२) मिटर ताहाकःगु व झिंस्वंगू व बागू (१३.५) मिटर तब्यागु थामं घेरय् यानातःगु चुक दयकल। उकिया न्ह्यःने छगू दलान दु, अले उकिया न्ह्यःने थांत व छगू पिने पिहां वयाच्वंगु पौ दु।
- 7 वं सिंहासनया तधंगु क्वथा अर्थात न्याय याइगु तःधंगु क्वथा दयकल, अन हे वं न्याय याइगु। वं उकियात बनिसें कयाः धलि तक हे स्वसिमां त्वपुयाबिल।
- 8 वं थः च्वनीगु दरबार न्याय याइगु क्वथा थें हे च्वंक उकिया ल्युने मेगु चुकय् वं ब्याहा यानाहःम्ह फारोया म्हाय्या निति नं व थें च्वंगु तःधंगु क्वथा दयकल।*
- 9 थुपि फुक्क महल पिनेनिसें तःधंगु चुक तक व जगनिसें पौ तक करौतीं पाय्छिगु नापकथं दुने व पिनेपाखे चानातःगु मू वंगु ल्वहँतं दयकूगु दु।
- 10 जग ततःग्वःगु व भिगु भिगु ल्वहँतं दयकूगु दु। गुलि ल्वहँ प्यंगू प्वाइन्ट प्यंगू (४.४) मिटर ताहाकः अले गुलि धाःसा स्वंगू व बागू (३.५) मिटर ताहाकः।
- 11 उकिया च्वय् बांभालाःगु ल्वहँ पाय्छिकथंया नापय् चानाः मिलय् यानातःगु व देवदास्या धलि दु।
- 12 तःधंगु चुकया छचाःखेरं चानातःगु स्वइवः स्वइवः ल्वहंया दथुइ छइवः देवदास्या धलित दु। परमप्रभुया देगःया दुनेया चुक व उकिया दलान नं अथे हे च्वं।

हुरामया ज्या

- 13 सोलोमन जुजुं टुरोसय् च्वंम्ह हुरामयात सःतके छवल।
- 14 वया मां नप्ताली कुलयाम्ह छम्ह विधवा खः। वया बौ टुरोसय् च्वंम्ह कँय्या कारिगर खः। हुराम कँय्या फुक्क कथंया ज्या बांलाक यायेसःम्ह व अनुभवी मनु खः। वं जुजु सोलोमनयाथाय् वयाः वयात ब्यूगु फुक्क ज्या यात।

कँय्या निपु थां

२ इति ३:१५-१७

- 15 वं च्यागू (८) मिटर तज्जाःगु व न्यागू प्वाइन्ट स्वंगू (५.३) मिटर ग्वलाःगु निपु कँय्यागु थां दयकल।
- 16 वं उपि थांया च्वय्या ब्वतिइ तयेत कँय्यागु निगू प्वाइन्ट निगू (२.२) मिटर तज्जाःगु छयं नं दयकल।
- 17 वं छगः छगः थामय् दुगु छयंया निति जालिकथं न्हयपु यख्खाना च्वंगु सिखः दयकल।

‡ 6:38 ६:३८ झिंछगू दँया बूल उबलय्, बूल धाःगु ला इस्पाएलीतयगु पात्रय् च्यागू ला खः। थ्व नेपाःया पात्रकथं कार्तिक/मसिरपाखे ला। इमिसं ई.पु. ९५९ लय् देगः दय्केगु ज्या सिधयकल।

* 7:8 ७:८ १ राजा ३:१

18 थांया छ्यंयात बांलाकेत वं थात दयकूबलय् जालीया प्यखेरं निइवः कँय्या धालेग्वः दु। गुकिं छगू छगू थांया छ्यंयात त्वपुयातःगु फुक्क छैनय् नं अथे हे यात।

19 दलानया थांया छ्यंत लिली स्वां बांलूगु छगू प्वाइन्ट च्यागू (१.८) मिटर तज्जाः।

20 निगलं थांया छैनय् जालि लिक्कया ख्वला बांलूगु ब्वतिइ, तपुलिया जःखः इवःइवः यानाः निसगः (२००) कँय्या धालेग्वः दयकातःगु दु।

21 वं थांत देगःया दलानया न्ह्यःने थन। वं दच्छिन पाखेया थांया नां याकीन* तल अले उत्तर पाखेया थांया नां बोअज† तल।

22 उकिया छ्यं लिली स्वां बांलू। थुकथं थांया ज्या सिधयकल।

कँय्यागु त्यांकि

२ इति ४:२-५

23 हुरामं नायकाः कँय्यागु छगः ग्वःलाःगु त्यांकि दयकल। व निगू प्वाइन्ट निगू (२.२) मिटर तज्जाः अले उकिया ब्या प्यंगू प्वाइन्ट प्यंगू (४.४) मिटर व उकिया छचाःखेरंया नापय् यायेत झिंस्वंगू प्वाइन्ट निगू (१३.२) मिटर दुगु खिपः मा।

24 त्यांकिया पिनेया बालाया घेराया क्वय् छचाःखेरं कँय्या निइवः लौकाया बुता दयकातःगु दु। उपिं बुतात त्यांकिनापं धातुया छकु हे कुचां दयकूगु दु।

25 व त्यांकि कँय्या झिंनिम्ह द्रुहंया म्हया च्वय् तयातःगु दु, फुक्क द्रुहंत पिनेपाखे स्वयाच्वंगु दु। स्वम्ह उत्तरपाखे, स्वम्ह पच्छिमपाखे स्वम्ह दच्छिनपाखे व स्वम्ह पुर्बपाखे स्वयाच्वंपि खः।

26 त्यांकिया अंगः न्हयेन्यागू (७५) मिलिमिटर ख्वातु। उकिया बाला ख्वलाया बाला थें हे लिली स्वांयागु हः थें च्वं। उगु त्यांकिइ ४४,००० लिटर न्ह्यं।

कँय्या गाडात

27 हुरामं कँय्या झिगः गाडा नं दयकल। छगः छगः गाडा छगू प्वाइन्ट च्यागू (१.८) मिटर ताहाः छगू प्वाइन्ट च्यागू (१.८) मिटर हे तब्या व छगू प्वाइन्ट स्वंगू १.३ मिटर तःजाः।

28 उपिं थुकथं दयकूगु दु। उपिं गाडातयगु सिंपौत दु, सिंपौत फ्रेमय् तयातःगु दु।

29 फ्रेमय् तयातःगु सिंपौलय् सिंह, द्रुहं व कस्बया किपा क्रियातःगु दु। फ्रेमय् नं कँय्या सिंह, द्रुहं व कस्बया किपा क्वय् व च्वय् बुताया माला दु।

30 छगः छगः गाडाया प्यपु कँय्या त्याः नापंया कँय्या प्यचा घःचाः दु। अले लः तइगु त्यांकि धंका तयेत प्यंगू कुन्चाय् कँय्या लिधंसात दयकूगु दु। उपिं लिधंसाय् कँय्या स्वांमाः हनातःगु बुता क्रियाः छाय्पिया तःगु दु।

31 गाडाया च्वय् त्याःचाचिगु फ्रेम दु, गुगु गाडाया च्वय् नं पिइन्यागू सेन्टिमिटर पिहावःगु दु अले उकिया चाकः खुइच्यागू सेन्टिमिटर दु। उकिया छचाःखेरं बुता क्रियातःगु दु। गाडाया सिंपौत प्यकुं लाः, ग्वः मलाः।

32 उपिं घःचाःत सिंपौया क्वय् दु, अले घःचाःया त्याः गाडानापं स्वाःगु दु। छगू छगू घःचाःया चाकः ब्या खुइखुगू (६६) सेन्टिमिटर दु।

33 उपिं घःचाःत रथया घःचाःत थें दयकातःगु दु। अले त्याः, सिथ, चुक् व दथु फुक्क नायकातःगु धातुयागु खः।

34 छगः गाडाया प्यंगू चु दु, गुगु कुन्चाय् कुन्चाय् गाडां पिहां वःगु दु।

35 गाडाया च्वकाय् छपु निइस्वंगू सेन्टिमिटर तःजाःगु बाला दु। तिब बीगु सिंपौत गाडाया च्वकाय् दु।

36 वं तिब बीगु सिंपौतय् कँय्या कस्बत, सिंहत व खजूरया सिमां छाय्पिये यात। अले प्यखेरं हनातःगु स्वां दयकल।

37 थुकथं वं झिगः गाडा दयकल। उपिं फुक्क छगू हे कथं धालय् यानातःगु दु। उमिगु नाप व आकार उर्थे च्वं।

38 अनं लिपा वं कँय्या झिगः बाता दयकल, छगः छगः गाडाया लागि छगः छगः बाता। हाकनं छगः बाताय् च्यासः व चयगू (८८०) लिटर न्ह्यं। छगः छगः बाताया ब्या छगू प्वाइन्ट च्यागू १.८ मिटर दु।*

39 वं न्यागः गाडा देगःया दच्छिनपाखे अले उत्तरपाखे न्यागः गाडा तल। तग्वःगु त्यांकि धाःसा दच्छिन पुर्बया कुन्चाय् तल।

देगःया सामानया धलः

२ इति ४:११-५:१

40 हुरामं थलबल, बेल्चा व छ्वाकिगु बातात नं दयकल।

थुकथं हुरामं जुजु सोलोमनया लागि परमप्रभया देगलय् यानाच्वंगु ज्या सिधयकल। वं थुपिं ज्वलं दयकल -

41 निगः थां, थांया च्वकाय् बाता बांलूगु निगू थांया च्वय्या ब्व, थांया च्वय्या ब्वयात स्वाइगु निज्वः जालि,

42 निज्वः जालीया लागि प्यसःगः (४००) धालेग्वः (निगः थांया ब्वयात त्वपुइगु छज्वः छज्वः जालीया निंति निइवः धालेग्वः),

43 झिगः गाडा, उकिया झिगः बातानापं,

44 छगः तग्वःगु त्यांकि व उकिया क्वय् झिंनिम्ह द्रुहंत।

45 थलबल, बेल्चा व छ्वाकिगु बातात।

* 7:21 ७:२१याकीन थुकिया अर्थ व बल्लाकी † 7:21 ७:२१बोअज थुकिया अर्थ वयाके तागत दु ☆ 7:38 ७:३८ प्रस ३०:१७-२१

- हरामं जुजु सोलोमनया लागि परमप्रभुया देगःया निति दयकूगु फुक्क ज्वलं प्वालाप्वाला थीकातःगु कँय्यागु खः।
 46 जुजुं उपि फुक्क ज्वलंयात सुक्कोत व सार्तानया दथुइच्वंगु यर्दनया ख्यलय् साँचाय् धालय् याकाः दयके ब्यगु खः।
 47 सोलोमनं फुक्क थलबल मलंसे तया तल छायाधाःसा उपि थलबल यक्व दु। कँय्या तौल थुलि दु धकाः धाये थाकु।
 48 सोलोमनं परमप्रभुया देगःयात माःगु थुपि सामान नं दयकल -
 लँया वेदी, परमप्रभुयात छायेहःगु मरि तयेगु तेबिल, ✱
 49 भिंगु लँया त्वाःदेवा, दुनेया महा-पवित्रगु थाय्या न्ह्यःने
 जवपाखे न्याप्वाः व खवपाखे न्याप्वाः,
 लँया स्वांत, मत व चिम्ता,
 50 भिंगु लँया थलबल, मत स्यायेगु ज्वलं,
 छवाकेगु बातात व गुँगू मकः।
 दकलय् दुने महा-पवित्रगु थाय्या खापाया लागि
 व पवित्र थाय्या खापाया लागि लँया कब्जा।
 51 परमप्रभुया देगःया फुक्क ज्या सिधये धुंकाः सोलोमन जुजुं थः अबु दाऊदं परमप्रभुयात छाःगु फुक्क वहः, लँ व मेमेगु ज्वलं देगःया धुकुतिइ तल।

8

बाचा चिनादीगु सनू देगलय् हःगु

२ इति ५:२-६:२

- 1 अले सोलोमनं इस्राएलया थकालित, कुल कुलया नायःत व इस्राएलया परिवार परिवारया मू मू मनुतयत् दाऊदया शहर सियोनं परमप्रभुया बाचा चिनादीगु सनू देगलय् यंकेत यरूशलेमय् सःतल। ✱
 2 एतानीम* धाःगु न्हयगूगु लाय् जूगु बल्चाबाय्या नखःबलय् इस्राएलया फुक्क मनुत सोलोमन जुजुयाथाय् मुन। ✱
 3 इस्राएलया फुक्क थकालित वयेधुंकाः पुजाहारीतयसं सनू ल्हन।
 4 अले पुजाहारीत व लेवीतयसं परमप्रभुया सनू, नापलायेगु पाल व उकी दुगु फुक्क पवित्र सामान व ज्वलं क्वबियाः च्वय् यंकल।
 5 अले सोलोमन जुजु व वयाथाय् मूपि फुक्क इस्राएलीतयसं सनूया न्ह्यःने अल्याख फै व द्रहंत बां बियाच्वन।
 6 अले पुजाहारीतयसं परमप्रभुया बाचाया सनू देगःया महा-पवित्रगु थासय् हयाः करूबतय् पपूया क्वय् तयाबिल।
 7 सनू तःगु थाय्या च्वय् करूबतयगु पपू चकनाच्वंगु दु। सनू व उकिया न्वःयात करूबतयगु पपुति त्वपुयातःगु दु।
 8 न्वःत ताहाः, अथे जुयाः उमिगु च्वका महा-पवित्रगु थाय्या न्ह्यःनेयागु पवित्र थासं खने दु, तर पवित्र थाय्या पिनेनं खने मदु। उपि थौं तक अन हे दु।
 9 उगु सनू दुने मेगु छुं नं मदु, मोशां होरेब पर्वतय् सनूइ तःगु निपा ल्वहं पौ जक दु। इस्राएलीत मिश्र देशं त्वःतावने धुंकाः परमप्रभुं अन हे इपिलिसें बाचा चिनादीगु खः। ✱
 10 पुजाहारीत पवित्र थासं पिहां वःबलय् परमप्रभुया देगः सुपाचं जाल। ✱
 11 पुजाहारीतयसं अन सुपाँय् दुगुलि सेवा याये मफुत, छायाधाःसा परमप्रभुया महिमां देगः जाःगु दु।

परमप्रभुयात सोलोमनं प्रशंसा याःगु

- 12 अले सोलोमनं धाल, “हे परमप्रभु, छि ख्वातुगु सुपाँचय् च्वने धकाः छिं धयादीगु दु। ✱
 13 जिं छि न्ह्याबलें च्वनादीत छगू तसकं तःजिगु देगः दयकागु दु।”
 14 इस्राएलया फुक्क खलः अन दनाच्वंबलय् जुजुं फहिलाः इमित आशीर्वाद बिल। ✱
 15 अले वं धाल,
 “परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया प्रशंसा जुइमा! वयकलं जिमि बाः दाऊदयात थ्व बचं बियादीगु खः अले व पूरा नं यानादीगु दु।
 16 ‘जिमि मनुतयत् मिश्र पित हयागु दिननिसें आः तक जिं जिगु नांया इज्जतया निति इस्राएलया छुं नं कुलय् गन नं देगः दयकेत शहर ल्ययागु मदुनि। तर दाऊदयात जिमि मनुतयत् शासन यायेत ल्ययागु दु।’ ” ✱
 17 सोलोमनं हानं धाल, “इस्राएलयाह परमप्रभु परमेश्वरया नांया इज्जतया निति जिमि बाः दाऊदं देगः दयकेगु इच्छा याःगु खः। ✱
 18 तर परमप्रभुं वयात धयादिल, ‘जिगु नांया इज्जतया निति देगः दयकेगु इच्छा यानाः छं खःगु हे यात।

✱ 7:48 ७:४८ प्रस २५:२३-३० ✱ 8:1 ८:१ २ शमू ६:१२-१६; १ इति १५:३५-२९ * 8:2 ८:२ एतानीम उबलय, एतानीम धाःगु ला इस्राएलीतयगु पात्रकथं निगुगु ला खः, थ्व नेपाःया पात्रय् असोज कार्तिकपाखे ला। ई पु १५८ लय् दयकेगु ज्या सिधयेके धुंकाः सोलोमनं देगःयात अर्पण यायेत झिंछला पियाच्वन। ✱ 8:2 ८:२ लेवी २३:२४ † 8:9 ८:९ होरेब पर्वत होरेब धाःगु सनि पर्वतया मेगु नं खः ✱ 8:9 ८:९ व्य १०:५ ✱ 8:10 ८:१०-११ प्रस ४०:३४-३५ ✱ 8:12 ८:१२ भज १८:११; १७:२ ✱ 8:14 ८:१४-२१ २ इति ६:३-११ ✱ 8:16 ८:१६ २ शमू ७:४-११; १ इति १७:३-१० ✱ 8:17 ८:१७-१८ २ शमू ७:१-३; १ इति १७:१-२

19 अयनं व छं गुबलें दयके खनी मखु। छं थः हे कायनं जिगु नांया निति जिगु देगः दयकी।'☆

20 “आः परमप्रभुं थःगु बचं पूरा यानादिल। जिमि बाःया लिपा जि इस्राएलयाम्ह जुजु जुयागु दु। परमप्रभुं बचं बियादीगु थें आः जि इस्राएलया सिंहासनय् च्वनागु दु। अले परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया नांया इज्जतया निति जिं छगः देगः नं दयकागु दु।

21 परमेश्वर झी पुर्खातयत् मिश्रं पित हयादी धुंकाः बाचा चिनाः परमप्रभुं बियादीगु ल्वहं पौत तयातःगु बाचाया सनू तयेत जिं देगलय् छगूथाय् दयकागु दु।”

सोलोमनया प्रार्थना

२ इति ६:१२-४२

22 अनलि सोलोमन इस्राएलया फुक्क खलकं खंक वेदीया न्ह्यःने दन अले थःगु ल्हाः स्वर्गपाखे ल्हनाः

23 प्रार्थना यात,

“हे परमप्रभु! हे इस्राएलयाम्ह परमेश्वर! च्वय् स्वर्ग व क्वय् पृथ्वीइ छि थें जाःम्ह मेम्ह सुं हे ईश्वर मदु। छिं थः मन्तलिसें थःगु तःधंगु दयामाया या बाचा पूरा यानादी, गुपिन्सं दुनुगलनिसें छिगु खँ न्यनाः जीवन हनी।

24 छिं थः दास जिमि बाः दाऊदयात बियादीगु बचं पूरा यानादीगु दु। छिं थःगु हे म्हुतुं बचं बियादीगु खः अले थौं थःगु हे ल्हातं जिमिगु मिखाया न्ह्यःने पूरा नं यानादीगु दु।

25 “आः हे परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वर! छिं जिमि बाः दाऊदयात बियादीगु थ्व बचं नं पूरा यानादिसँ, ‘छं थें छिमि सन्तानतयसं नं जिगु आज्ञा मानय् यात धाःसा छिमि परिवारय् इस्राएलया गद्दीइ च्वनेत न्ह्याबलें मनु दयाच्चनी।’☆

26 आः, इस्राएलयाम्ह परमेश्वर! छिं थः दास दाऊदयात बियादीगु बचं पूरा यानादिसँ।

27 “तर हे परमेश्वर, छु छि धात्थें पृथ्वीइ मन्तयगु दथुइ च्वनादी फइ ला? स्वर्गत, स्वर्ग स्वया तःजाःगु स्वर्गय् हे छि न्ह्यनी मखु धाःसा जिं दयकागु थ्व देगलय् झन छि गन न्ह्यनी धकाः?☆

28 अयनं हे परमप्रभु, जिमि परमेश्वर! थःदासया प्रार्थना व इनाप छिं न्यनादिसँ। थौं जिं छिगु न्ह्यःने यानाच्चनागु प्रार्थना व इनाप छिं न्यनादिसँ।

29 छिं थ्व देगलय् चान्हि मिखा ब्वयादिसँ। छिं थ्व थासय् थःगु नां न्ह्याबलें दयाच्चनी धकाः धयादीगु खः। छिकपिनि दासं थ्व थाय्यात स्वयाः प्रार्थना याइबलय् छिं न्यनादिसँ।☆

30 छिकपिनि दास व छिकपिनि मन्त इस्राएलीतयसं थ्व थाय्यात स्वयाः प्रार्थना याइबलय् जिमिगु बिन्ति न्यनादिसँ। थः च्वनादीगु थाय् स्वर्गय् जिमिगु बिन्ति न्यनादिसँ, अले जिमित क्षमा यानादिसँ।

31 “सुनानं थः जःलाखःलाया विरोधय् अपराध यात धाःसा अले वयात पाफ्यकल धाःसा वं थ्व देगः दुने छिगु वेदीया न्ह्यःने पाफल धाःसा

32 छिं स्वर्ग न्यनाः वकथं हे यानादिसँ। थः दासतयगु दथुइ न्याय यानादिसँ। दोषीयात पाय्छिगु सजाँय बियादिसँ, दोषी मखुम्हय्सित त्वःतकादिसँ।

33 “छिकपिनि मन्त इस्राएलीत छिगु विरोधय् पाप याःगुलि शत्रुतपाखें बुइबलय् अले इपिं छिथाय् लिहां वयाः छिगु नां कयाः थ्व देगलय् छितः प्रार्थना व इनाप यानाः छिथाय् लिहां वइबलय्

34 छिं स्वर्ग इमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ अले थः मन्त इस्राएलीतयगु पाप क्षमा यानादिसँ। इमि पुर्खायात छिं बियादीगु देशय् इमित लितहयादिसँ।

35 “छिगु विरोधय् इमिसं पाप याःगुलि आकाशं वा मवल अले छिं दुःख बियादीगुलि पस्ताय् चायाः क्वमित् जुयाः छिगु नां काकां थ्व देगःपाखे स्वयाः छितः प्रार्थना यात धाःसा,

36 हे परमप्रभु, छिं स्वर्ग इमिगु बिन्ति न्यनादिसँ, अले थः दासत इस्राएलीतयगु पाप क्षमा यानादिसँ। इमित इपिं जुइमाःगु खःगु लँपु स्यनादिसँ। छिं थः मन्तयत् इमिगु सर्बयया निति बियादीगु थ्व देशय् हाकनं वा वयकादिसँ।

37 “थ्व देशय् अनिकाल वा महामारी जुइबलय् क्वाःगु फसं वा बालीया ल्वय् वा क्वःबुइचाया बथानं अन्न नाश यानाबीबलय् वा छिकपिनि मन्तयत् इमि शत्रुतयसं हमला याइबलय् वा इमिगु दथुइ न्ह्यागुं नं विपत्ति वा ल्वय् वइबलय्

38 इमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ। छिकपिनि मन्त इस्राएलीत मध्ये सुनानं नुगः मछिकाः थ्व देगःपाखे थःगु ल्हाः ल्हनाः प्रार्थना यात धाःसा

39 इमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ। स्वर्गय् थः च्वनादीगु थासय् छिं इमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ अले इमित क्षमा यानादिसँ, इमित ग्वाहालि यानादिसँ। छिं जक सकलें मन्तयगु बिचाः स्यू। उकिं वयागु ज्याकथं वयात लिच्चः बियादिसँ।

40 थथे जिमि पुर्खातयत् बियादीगु देशय् इमिसं थः म्वातले छिगु भय काइ।

41 “छिकपिनि प्रजा इस्राएली मखुम्ह सुं परदेशी छिगु नां न्यनाः तापाःगु देशं वइबलय्,

42 (छाय्धाःसा इमिसं छिगु तःधंगु नां, छिगु बल्लाःगु ल्हाः व चकंगु लपुया बारे न्यनी)। व वया थ्व देगःपाखे स्वयाः प्रार्थना याइबलय्

43 छिं थः च्वनादीगु स्वर्ग वयागु प्रार्थना न्यनादिसँ। व परदेशी छु फ्वंगु खः व बियादिसँ। संसारया फुक्क जाति नं छितः इस्राएलीतयसं थें म्हसीमा अले छिगु आज्ञा मानय् यायेमा। अबलय् जिं छिगु नांया इज्जतया निति थ्व देगः दयक्कगु धकाः इमिसं सी।

44 “छिकपिनि मन्त छिं इमित छवयादीगु लँपुइ थः शत्रुतलिसें लडाइँ यायेत पिहां वनीबलय् इमिसं छिं ल्ययादीगु थ्व शहरपाखे व जिं छिगु नांया निति दयकागु थ्व देगःपाखे स्वयाः छितः प्रार्थना यात धाःसा

45 अबलय् इमिगु प्रार्थना व बिन्ति स्वर्गय् न्यनादिसँ। अले इमिगु पलिनादिसँ।

46 “इमिसं छिगु विरोधय् पापयात धा:सा (छाय्धा:सा पाप मया:म्ह सं मनू मदु) अले इपिं खना: तंचाया: छिं इमित इमि शत्रुतयगु ल्हातय् बियादिल अले इमित ज्वना: तापा:गु वा सतिगु थ:गु देशय् यंकल धा:सा,

47 इमित ज्वना: यंकगु देशय् इमिसं दु:ख स्यगुलि थ:गु मन हीका: पस्ताय् चाया: ‘जिमिसं पाप यानागु दु जिमिसं द्रंकागु दु, मभिंगु ज्या यानागु दु धका:’ छित: प्रार्थना यात धा:सा

48 अले इमित ज्वना: यंकूपि इमि शत्रुतयगु देशय् हाकनं छिपाखे लिहां वया: दुनुगलंनिसें इमि पुर्खातयत् छिं बियादीगु देश व छिं ल्ययादीगु थ्व शहर व छिगु नांया निंति जिं दय्कागु थ्व देग:पाखे स्वया: इमिसं छित: प्रार्थना यात धा:सा

49 थ: च्वनादीगु स्वर्गय् इमिगु प्रार्थना व बिन्ति न्यनादिसैं। इमिगु पंलिनादिसैं।

50 छिगु विरोधय् पाप या:पिं छिकपिनि मनुतयत् क्षमा यानादिसैं। इमिसं छिगु विरोधय् या:गु फुक्क अपराध क्षमा यानादिसैं। इमि शत्रुतयत् इमित दया याइपिं यानादिसैं।

51 छाय्धा:सा इपिं मिश्र देशया नँ नाय्केगु भुतुलि छिं लिगनाह:पिं छिकपिनि मनुत ख:।

52 “छिगु मिखा थ:दासया बिन्ति व छिकपिनि मनुत इस्त्राएलीतयगु बिन्तिया निंति चालाच्चनेमा। इमिसं बिन्ति याइबलय् छिं ध्यान बिया: न्यनादिसैं।

53 छाय्धा:सा छिं इमित थ:गु सर्बय् जुइत संसारया फुक्क जाति जातितयगु दथुं अलग यानादिल। गथे हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं जिमि पुर्खातयत् मिश्रं पित हयादीबलय् थ: दास मोशापाखें धयादीगु ख:।”

सोलोमनं मनुतयत् आशीर्वाद ब्यगु

54 सोलोमनं परमप्रभुयात थ्व बिन्ति यायेधुंका: स्वर्गपाखे ल्हा: ल्हना: थ: पुलि चुयाच्चंगु परमप्रभुया वेदीया न्ह्य:नं व दन।

55 अन मूपिं इस्त्राएलया फुक्क खल:यात त:सलं थथे धका: आशीर्वाद बिल,

56 “थ:म्हं बचं बियादीगु थें थ:गु जाति इस्त्राएलयात आराम बियादीम्ह परमप्रभुया प्रशंसा जुइमा। वय्कलं थ: दास मोशापाखें बियादीगु फुक्क भिंगु बचं वय्कलं पूरा यानादीगु दु।”

57 परमप्रभु इी परमेश्वर, इी पुर्खातनापं च्वनादीगु थें इीपिलिसें नं च्वनादीमा। वय्कलं इीत त्व:तामदीमा।

58 वय्कलं इी पुर्खातयत् बियादीगु उजंत, विधित व आदेशत मानय् यायेत अले वय्क:या फुक्क लँपुइ जुइत वय्कलं इीगु नुग: थ:पाखे फस्वय्कादीमा।

59 जिं थौं परमप्रभुया न्ह्य:ने यानागु बिन्ति व प्रार्थना चान्ति इी परमप्रभु परमेश्वरया नुगलय् दयाच्चनेमा, अले वय्कलं न्हि न्हिया मा:कथं थ:दासया व थ: प्रजा इस्त्राएलया न्याय यायेगु यायेमा।

60 अले पृथ्वीया फुक्क जातितयसं परमप्रभु हे परमेश्वर ख: वय्क: बाहेक मेम्ह सं ईश्वर मदु धका: सीमा।

61 छिमिसं थौं थें हे वय्क:या खँ न्यँ अले दुनुगलंनिसें वय्क:या आज्ञा मानय् या।”

देग: देछा:गु

२ इति ७:४-१०

62 अले जुजु व वनापं दुपिं इस्त्राएलया सकल मनुतयसं परमप्रभुया न्ह्य:ने बलि बिल।

63 सोलोमनं परमप्रभुयात २२,००० म्ह द्रुहं व १,२०,००० म्ह फै व दुगुया मेलबलि छाल। थुकथं जुजु व फुक्क मनुतयसं परमप्रभुया देग:यात देछात।

64 उखुन्हु हे जुजु परमप्रभुया देग:या न्ह्य:ने चुकया दथुइच्चंगु ब्वयात पवित्र यात अले होमबलि, अन्नबलि व मेलबलिया दा: अन हे छाल, छाय्धा:सा वं दय्कगु कँय्यागु वेदीइ होमबलि, अन्नबलि व दा:या ब्व मन्ह्यन।

65 सोलोमन व सकल इस्त्राएलीतयसं देगलय् न्हयन्हु तक व मेगु न्हयन्हु तक याना: मुक्कं झिंप्यन्हु बल्चाबाय्या नख: परमप्रभु इी परमेश्वरया न्ह्य:ने हन। अन उत्तरय् च्वंगु लेबो हमातंनिसें दच्छिनय् च्वंगु मिश्रया खुसिचा तकयापिं यक्व मनुतयगु भीड दु।

66 नख: सिधय् धुंका: सोलोमनं मनुतयत् छँय् लितछवल। परमप्रभुं थ: दास दाऊद व थ: प्रजा इस्त्राएलयात भिं यानादीगुलि इपिं सकलें लय्ताया: जुजुयात प्रशंसा यायां थथ:गु छँय् लिहां वन।

9

परमप्रभुं सोलोमनयाथाय् खनेदय्क: झायादीगु

२ इति ७:११-२२

1 सोलोमन जुजुं परमप्रभुया देग:, दरबार व थ:त य:गु फुक्क दय्के धुंका:

2 परमप्रभुं गिबोनय् थें हाकनं वयात दर्शन बियादिल।*

3 परमप्रभुं वयात धयादिल,

* 8:56 ८:५६ व्य १२:१०; यहो २१:४४-४५ * 9:2 ९:२ १ राज ३:५; २ इति १:७

“जिं छंगु प्रार्थना व जिगु न्ह्यःने याःगु बिन्ति न्यनागु दु। छं दयकूगु थ्व देगल्य् जिं थःगु नां न्ह्याबलेंया नितिं तयाः उकियात पवित्र यानागु दु। जिगु मिखा व मन न्ह्याबलें अन वनाच्चनी।

4 “छ इमान्दार नुगलं व सोझा जुयाः छिमि बौ दाऊद थें जिगु न्ह्यःने जुल धाःसा, जिं बियागु फुक्क आज्ञा, विधित व नियमत मानय् यात धाःसा

5 जिं छंगु सिंहासनयात सदां बल्लाकाबी। जिं छिमि अबु दाऊदयात थथे धकाः बचं बियागु खः, ‘छिमि परिवारय् इस्त्राएलया सिंहासनय् च्वनेत न्ह्याबलें छम्ह मनु दइ।’[☆]

6 “तर छ वा छिमि सन्तानं जिपाखें फहिलाः जिं छन्त बियागु आज्ञा व विधित मानय् मयात धाःसा अले मेपिं घःत पुजायात धाःसा

7 जिं इस्त्राएलयात बियागु देशं इमित लिनाछवये अले जिं जिगु नांया इज्जतया नितिं पवित्र यानागु थ्व देगः नं त्वःताबी। अले इस्त्राएलीत खनाः फुक्क मनुत न्हिली, अले फुक्क मनुतयगु दथुइ इमित हेस्याइ अले क्वह्यंकी।

8 आः थ्व देगः ल्वहंया द्रं जुइ, थ्व देगःयागु न्ह्यःने वनीपिं सकलें थ्व खनाः थारान्हुइ अले इमिसं थथे धाइ, ‘छाय् परमप्रभुं थ्व देशयात व थ्व देगःयात थथे यानादीगु जुइ?’[☆]

9 मनुतयसं थथे लिसः बी, ‘थः पुरखातयत् मिश्रं पित हयादीम्ह परमप्रभु थः परमेश्वरयात त्वःताः इमिसं मेपिं घःतयत् पुजायात। उकिं परमप्रभुं थ्व विपत्ति इमिथाय् हयादीगु खः।’ ”

सोलोमनं हिरामलिसें सन्धि याःगु

२ इति ८:१-२

10 परमप्रभुया देगः व थःगु दरबार दनेत सोलोमनयात निइदें बीत।

11 टुरोसया जुजु हीरामं सोलोमनयात माःगु फुक्क स्वसिमा सिं, थसिं व लुं ब्यूगु खः। उकिं सोलोमन जुजुं हीरामयात गालील्य् निइगू शहर बिल।

12 सोलोमनं ब्यूगु शहरत स्वयेत टुरोसं हीराम अन वःबलय् वयात उपिं मययल।

13 वं सोलोमनयात धाल, “अय् जिमि किजा, छिं जितः गज्याःगु गज्याःगु शहर बियादियागु?” अले वं उमिगु नां काबुल तल। थौं तक नं उमिगु नां काबुल^{*} हे जुयाच्चंगु दु।

14 हीरामं सोलोमनयात ४,००० किलोग्राम लुं छवःगु खः।

सोलोमनया मेमेगु ज्या

२ इति ८:३-१८

15 परमप्रभुया देगः, थःगु दरबार, तिबः बीगु तर्गिं, यरूशलेमया पखाः, हासोर, मगिदो व गेजेर दयकेत जुजु सोलोमनं मनुतयत् दास थें ज्या याकूगु खः।

16 (मिश्रयाम्ह जुजु फारो हमला यानाः गेजेर त्याका काल। अन च्वपिं कनानीतयत् स्यानाः शहरयात छवय्काबिल। अले वं उगु शहर सोलोमनं ब्याहायाम्ह थःम्ह्याययात क्वसः बिल।

17 सोलोमनं गेजेरयात हाकनं दयकल।) व क्वय् च्वंगु बेथ-होरोन,

18 बालात व मरुभूमिइ वयागु हे देशय् लाःगु तदमोर।

19 अले थःगु फुक्क धुकू दुगु शहरत व थःगु रथत, सलत तयेत शहरत नं दयकल। यरूशलेमय्, लेबनानय् व थःगु राज्यया फुक्क इलाकाय् थःम्हं छु छु दयके मास्तिवयकूगु खः वं फुक्क दयकल।

20 अन इस्त्राएली मखुपिं मनुत नं च्वनाच्चंगु दु। थुपिं एमोरी, हिती, परिज्जी व यबूसीत खः।

21 थुपिं इस्त्राएलीतयसं भज्यंक नाश मयाःपिं जात जातियापिनि सन्तान खः। थुमित सोलोमनं दासयात थें ज्या याकल। थौं तक नं इपिं अथे हे दु।

22 तर सोलोमनं इस्त्राएलीत सुयातं नं दास दासी मदयकू। इस्त्राएलीतयसं ला सिपाइँ, सरकारी हाकिम, सेनापति, रथया कप्तान व रथ चले याइपिं मनुया ज्या याइगु।

23 सोलोमनं न्यासः व नेय्म्हसित (५५०) मनुतयगु ज्या स्वइपिं नायः जुइत ल्यल।[☆]

24 दाऊदया शहरं फारोया म्हाय् सोलोमनं दयकूगु दरबारय् वयेधुंकाः वं तिबः बीगु तर्गिं दयकल।

25 थःम्हं परमप्रभुया नितिं दयकूगु वेदीइ सोलोमनं दँय् स्वक्वः परमप्रभुया न्ह्यःने होमबलि व मेलबलि छाइगु खः। अले उपिनापं धुपाँय् नं च्याकीगु खः। थुकथं वं देगः दयकेगु ज्या सिधयकल।[☆]

26 जुजु सोलोमनं लाल समुद्रया सिथय दुगु एदोमया एलात लिक्कया एरुथोन-गेबेरय् जहाजत नं दयकल।

27 अले हीरामं समुद्रया बारे ज्ञान दुपिं थः मनुतयत् सोलोमनया मनुतनापं जहाज चले यायेत छवल।

28 इपिं जहाज ओपीरय् वन अले अनं झिंखुगू (१६) टन लुं हयाः सोलोमन जुजुयात बिल।

[☆] 9:5 १:५ १ राज २:२-४ [☆] 9:8 १:८ २ राज २५:१; २ इति ३६:१९ * 9:13 १:३३काबुल थ्व काबुल नवाइबलय् हिब्रू भाय्या छगू केबाल खँवः थें च्वं, गुकिया अर्थ खः ज्यालगय् मजू। [☆] 9:23 १:३३ १ राज ५:१३-१४ [☆] 9:25 १:२५ प्रस २३:१७; ३४:२३; व्य १६:१६

10

शेबायाम्ह रानी सोलोमनयात नापला: वःगु

२ इति १:१-१२

1 गुबलय् शेबायाम्ह रानी सोलोमनया नां व वया परमप्रभुलिसें दुगु स्वापुया बारे न्यन, उबलय् व थाकुगु थाकुगु न्ह्यसःत ज्वना: सोलोमनयात जाँचय् यायेत वल।*

2 वं थःनापं छगू हुल सेवा याइपिं मनूत अले मसला, यक्व लुँ क्वबिका तःपि ऊँटत व मू वंगु थी ज्वना: वल। वं सोलोमनयात नापलात अले वयागु न्ह्यःने थःगु नुगलय् दुगु न्ह्यसःत तल।

3 सोलोमनं वयागु फुक्क न्ह्यसःया लिसः बिल। वयागु छगू नं न्ह्यसः जुजुयात थाकु मजू।

4 शेबायाम्ह रानी सोलोमनया बुद्धि व वं दयकूगु दरबार खन।

5 अले वं सोलोमनयागु टेबिलयागु नयेगु नसा, दरबारया भारदारतयगु च्वनेगु पहःचहः, झःझः धाःगु वसः पुनातःपि च्यःत, व दाखमघ त्वंकीपि व परमप्रभुया देगलय् वं छाःगु होमबलि फुक्क खनाः व वातां जुल।

6 वं जुजुयात धाल, “छिं यानादीगु ततःधंगु ज्या व छिगु बुद्धिया बारे जिं थःगु देशय् छु न्यना व धात्थें खः खनिसा।

7 तर थः हे वयाः थःगु मिखां मखंतले मनूतयसं धाःगु खँय् विश्वास मयाना। छिगु बुद्धिया बारे जिं बच्छि हे न्यनागु मदु खनिसा। छिके मनूतयसं धाःगु स्वयाः यक्व बुद्धि व धन-सम्पत्ति दु खनिसा।

8 धन्य खः छिकपिनि मनूत! न्हियान्हेथं छिगु न्ह्यःने च्वनाः छिगु बुद्धिया खँ न्यनीपिं छिकपिनि थुपिं हाकिमत धन्य खः।

9 परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरया प्रशंसा जुइमा। वयकः छि खनाः गुलि लयतायादी व छितः जुजु दयकाः थःगु नामय् शासन याके बियाः क्यनादीगु दु। छायाःसा परमप्रभुं इस्त्राएलयात सदानं माया यानादी। उकिं न्याय व धार्मिकता तथा तयेत वयकलं छितः इस्त्राएलयाम्ह जुजु दयकादीगु दु।”

10 अनलि वं जुजुयात प्यंगू (४) टन लुँ, यक्व मसला व मू वंगु थीत बिल। शेबाया रानी सोलोमन जुजुयात ब्यगु ति हे यक्व मसला हाकनं गुबले महल।

11 (हीरामया जहाजं ओपीरं लुँ हइगु। अनं इमिसं चन्दनया सिं व मू मू वंगु थी नं जहाजं हइगु।

12 जुजुं थुपिं चन्दनया सिं परमप्रभुया देगः, दरबारया लागि थां, म्ये हालीपिनिगु निति वीणा व सारंगीत दयकल। थ्व स्वयाः न्हापा यहदा देशय् थज्याःगु चन्दनया सिं सुनानं खंगु मदु अले थौं तक नं खने मदुनि।)

13 शेबायाम्ह रानी फ्वंगु फुक्क जुजु सोलोमनं वयात बिल। थ्व बाहेक वं तःधंगु नुगलं मेगु नं यक्व बिल। अले व थः मनूतनापं थःगु देशय् लिहां वन।

सोलोमन जुजुया सम्पत्ति

२ इति १:१३-२९

14 दँयदसं सोलोमन जुजुयाथाय् २३,००० किलोग्राम ति लुँ वइगु।

15 उलि जक मखु वयाथाय् बन्जाःतपाखें नं कर वइगु। अरबी जुजुपिं व इस्त्राएलया प्रान्त प्रान्तयापि बडा-हाकिमतयसं पुलिगु कर नं वयात दइगु।

16 सोलोमन जुजुं लुँया पातायागु निसःगु ततःधंगु ढाल दयकल। छगू छगू ढाल दयकेत न्हयगू किलोग्राम ति लुँ छ्यल।

17 सोलोमनं लुँया पातायागु स्वसःगु चिचीधंगु ढाल नं दयकल। छगू छगू ढालय् १.७ किलोग्राम ति लुँ दु। जुजुं “लेबनानया गुँ” धाःगु दरबारय् उपिं तल।

18 अले जुजुं किसिया दं तथाः बांलाकातःगु छगू तःधंगु सिंहासन नं दयकाः उकियात भिंगु लुं भुनाबिल।

19 उगु सिंहासनया खुगू त्वाथः दु। उकिया ल्युनेपाखे ग्वःलाःगु च्वका दु। फेतुयेगु थाय्या निखेपाखें ल्हाः दिकेगु थाय् दु, अले उपिं ल्हाः दिकेगु थायनापं दनाच्चपिं सिंहात दयकातःगु दु।

20 खुगुलि त्वाथःया निखेपाखे छम्ह छम्ह यानाः मुक्क झिनिम्ह सिंहात दु। सोलोमनया सिंहासन थें ज्याःगु सिंहासन संसारय् मेगु मदु।

21 जुजुं सोलोमनया फुक्क त्वनेगु ख्वलात लुँयागु खः। अले “लेबनानया गुँ” धाःगु दरबारय् दुगु फुक्क थलबल नं लुँयागु खः। छुं नं चिज वहलं दयकूगु मखु छायाःसा सोलोमनया पालय् वहः तसकं दं।

22 हीरामया जहाजतनापं समुद्रय् वनीगु वया ब्यापारी जहाज नं दु। वया जहाजं स्वदँ-स्वदँय् छकः लुँ, वहः, किसिया दं, माकः व म्हाय्वा ज्वनाः वइगु।

23 सोलोमन जुजुयाके पृथ्वीयापि मेपिं जुजुपिन्के स्वयाः यक्व धन-सम्पत्ति व बुद्धि दु।

24 परमेश्वरं वयागु नुगलय् तथादीगु बुद्धि न्यनेत पृथ्वीयापिं फुक्क मनूतयसं वयात नापलाये मास्ति वयकीगु।

25 वयाथाय् वइपिं सकसिनं दँयदसं वहः व लुँया थलबल, वसः, ल्वाभः, अन्तर, मसला अले सल व खच्चरत कोसेलि हइगु।

26 सोलोमनं रथ व सल मुंकल। वया १,४०० ग रथ व १२,००० म्हा सल दु। उमित वं रथ तइगु शहर शहरय् व यस्शलेमय् थःथाय् तल।*

27 जुजुं यस्शलेमय् वहःयात ल्वहं थें दंकाबिल। वया पालय् यस्शलेमय् देवदारूया सिं पच्छिमी फेदीया यःमरिमा थें हे यक्व दु।

* 10:1 १०:१-१० मन्ती १२:४२; लूक ११:३१ * 10:26 १०:२६ १ राज ४:२६

- 28 सोलोमनया सलत मिश्र देश व क्यूए* हइगु खः। जुजुया बन्जातयसं उपि क्यूए उबलययागु मूकथं न्याना हइगु।☆
 29 इमिसं मिश्र देशं छगः रथ, ६.९ के.जी. वहः व छम्ह सल १.७ के.जी. वहलं झिके याइगु। इमिसं उपि हितीतय व अरामीतय जुजुपिन्थाय नं छवइगु।

11

सोलोमनया कलाःपि

- 1 जुजु सोलोमनं यक्व विदेशी मिस्तयत् ययकल। फारोया म्हाय बाहेक वं मोआबी, अम्मोनी, एदोमी, सीदोनी व हिती मिस्तयत् ब्याहा यात।☆
 2 उपि जातितयगु बारे परमप्रभुं इस्त्राएलीतयत् थथे धयादीगु खः, “छिमिसं इपिलिसें ब्याहा याये मते, छायाःसा इमिसं छिमिगु मनयात इमि घःतपाखे हीकाबी।” अयनं सोलोमन उपि मिस्तयगु मतियाय तःक्यन।☆
 3 सोलोमनया न्हयसःम्ह जुजु खलःयापि कलाःपि दु। वया स्वसःम्ह मथ्याःपि कलाःपि नं दु। वया कलाःपिन्सं वयागु मनयात परमेश्वरपाखें तापाकाबिल।
 4 सोलोमन बुरा जूबलय वया कलाःपिन्सं वयागु मनयात विदेशी घःतपाखे हीकाबिल। थः अबु दाऊद थें व दुनुगलनिसें परमप्रभु थः परमेश्वरया भक्त मजू।
 5 वं सीदोनीतय अशतोरैत घःमयजु व अम्मोनीतय घच्चाइपूम्ह घः मोलोखयात पुजायात।
 6 वं परमप्रभुयात मयःगु बांमलाःगु ज्या यात। थः बौ दाऊद दुनुगलनिसें परमप्रभुया ल्यू जूगु थें व मजू।
 7 यरूशलेमया पुर्बपाखेया पहाडय वं घच्चाइपूम्ह मोआबी घः कमोश व अम्मोनीतय घच्चाइपूम्ह घः मोलोखयात पुजा याइगु पुजा यायेगुथाय दयकल।
 8 वं थः फुकक विदेशी कलाःपिनिगु निंति पुजा यायेगुथाय दयकल। अन इमिसं थः घःतयत् धुपाँय च्याकीगु अले बलि छाइगु।
 9 परमप्रभु सोलोमन खनाः तंचायादिल। छायाःसा निकः वयाथाय खनेदयकः झाःम्ह परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरपाखें व तापानावंगु खः।
 10 वयकलं सोलोमनयात मेपि घःतयगु ल्यू जुइ मते धकाः धयादीगु जूसां सोलोमनं परमप्रभुया आज्ञा मानय मयात।
 11 उकिं परमप्रभुं सोलोमनयात धयादिल, “छं थथे याःगुलि अले जिं छन्त बियागु आज्ञा मानय मयाःगुलि जिं छंगु ल्हातं राज्य लाकाकाये अले छिमि छम्ह भारदारयात बी।
 12 अयनं छिमि अबु दाऊदया निंति छ म्वानाच्चवंतले जिं अथे याये मखु। तर छिमि काय्या ल्हातं राज्य लाकाकाये।
 13 अयनं फुकक राज्य ला लाकाकाये मखु तर जिम्ह दास दाऊदया निंति अले जिं ल्ययागु यरूशलेमया निंति जिं वयात छगू कुल बी।”

सोलोमन जुजुया शत्रु

- 14 अबलय परमप्रभुं एदोमी जुजु खलःयाम्ह एदोमी हददयात सोलोमनया शत्रु दयकादिल।
 15 व स्वयाः यक्व न्हापा, दाऊदं एदोमयात बुकेधुंकाः वया सेनापति योआब लडाईलय सीपिं इस्त्राएलीतयत् थुनेत अन वंबलय उगु देशयापि सकलें मिजंपिन्त स्याःगु खः।
 16 एदोमयापि फुकक मिजंतयत् मस्यातले योआब व इस्त्राएलया सेना अन खुला तक च्वन।
 17 अबलय हदद मचा हे तिनि, व वया अबुया सेवा याइपि छुं एदोमी हाकिमतलिसें मिश्र देशय बिस्सुं वन।
 18 इपि मिधान जुयाः पारानय वन। अले पारानं छुं मनूत ब्वनाः इपिं मिश्रया जुजु फारोयाथाय वन। मिश्रयाम्ह जुजुं हददयात जमिन व छखा छें बिल, वयात नयेगु व त्वनेगु व्यवस्था यानाबिल।
 19 हददलिसें फारो तसकं लयताल। जुजुं वयात थः कलाः रानी तहपनेसया केहेँलिसें ब्याहा यानाबिल।
 20 तहपनेसया केहेँनं हददपाखें गनूबत नांयाम्ह काय बुइकल। व मचायात तहपनेसं दरबारय हल। अन गनूबत फारोया थः हे काय म्हायपिलिसें च्वन।
 21 दाऊद व वया सेनापति योआब सित धइगु खँ हददं मिश्रय न्यन। वं मिश्रयाम्ह जुजुयात धाल, “जितः थःगु देशय लिहां वनेबियादिसँ।”
 22 फारो न्यन, “थन छन्त मगाःगु छु दु धकाः छन्त थःगु देशय लिहां वने मास्ति वःगु? हददं लिसः बिल, “थन जितः मगाःगु छुनं मदु, अयनं दया यानाः जितः वनेबियादिसँ।”
 23 हानं परमेश्वरं एल्यादाया काय रेसोनयात सोलोमनया शत्रु यानादिल। व थः मालिक सोबाया जुजु हददेजरपाखें बिस्सुं वंम्ह खः।
 24 दाऊदं सोबाया सेनायात नाश यायेधुंकाः रेसोन मनूत मुंकाः विद्रोहीतय नायः जुल। अले इपिं दमस्कसय वन, रेसोनं दमस्कसय राज्य यात।
 25 सोलोमन म्वानाच्चवंतले रेसोन इस्त्राएलया विरोधी जुल अले हददं थें हे वं नं समस्या बिल। वं इस्त्राएलयात घृणा यात अले अरामय राज्य यात।

यारोबाम सोलोमनया विरोधी जूगु

- 26 जेरैदायाम्ह छम्ह एफ्राइमी नबातया काय यारोबाम नं जुजुया विरोधय विद्रोही जुल। व सोलोमनया अधिकृत खः। वया मां विधवा सेरूआ खः।
 27 व विद्रोही जूगु कारण थथे दु – सोलोमनं तिबः बीगु तगितं दयकल, अले थः अबु दाऊदया शहरया पखाःया प्वाः तिनाबिल।

* 10:28 १०:२८ क्यूए क्यूएयात थौकन्हय टकीइ तार्सूस पहाड धकाः धायेगु याइ ☆ 10:28 १०:२८-२९ व्य १७:१६ ☆ 11:1 ११:१ व्य १७:१७ ☆ 11:2 ११:२ प्रस ३४:१६; व्य ७:३-४

- 28 यारोबाम छम्ह खुबी दुम्ह मनु खः, व ल्याय्म्हम्ह मनूया मेहेनत खनाः सोलोमनं वयात योसेफया कुलतय् सितिकं ज्या याइपिनि नायः ल्यल।
- 29 उबलय् हे यारोबाम यस्शलेमं पिने वनाच्चंबलय् शील्लोया अगमवत्का अहियाहं लँय् वयात नापलात। अहियाहं न्हगु गा न्ययाच्चंगु खः। ख्यलय् इपिं निम्ह हे जक दु।
- 30 थःम्हं न्ययाच्चंगु गा खुनाः अहियाहं झिंनिकु यात।
- 31 अले वं यारोबामयात धाल, “थुकिं झिक् छं का, छायाधाःसा परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरं छन्त थथे धयादी, ‘स्व! जिं सोलोमनया ल्हातं राज्य कयाः झिगू कुल* छन्त बी।
- 32 तर जिम्ह दास दाऊदया निति व इस्त्राएलया फुक्क कुलं ल्यःगु शहर यस्शलेमया निति छगू कुल धाःसा वयागु जुइ।
- 33 जिं थथे याये, छायाधाःसा इमिसं जितः त्वःताः सीदोनीतय् अशतोरेत घःमय्जु, मोआबीतय् घः कमोश व अम्मोनीतय् घः मोलोखयात पुजा यात। इपिं जिगु लँपुइ जूगु मदु, जितः यःगु ज्या याःगु मदु, सोलोमनया अबु दाऊदं मानय् याःथें जिगु विधि व नियम इमिसं मानय् याःगु मदु।
- 34 “ ‘अयनं थुबलय् जिं वयागु ल्हातं फुक्क राज्य लाकाकाये मखु। जिगु आज्ञा व विधि मानय् याःम्ह जिं ल्ययाम्ह दास दाऊदया निति सोलोमन म्वाना च्वंतले वयात शासक याना हे तये।
- 35 वया काय्या ल्हातं कयाः झिगू कुलया राज्य धाःसा छन्त बी।
- 36 जिगु नां तयेत ल्ययागु शहर यस्शलेमय् जिगु न्ह्यःने जिम्ह दास दाऊदया छप्वाः मत च्यानाच्चनेमा धकाः छगू कुल जिं वया काय्यात बी।
- 37 अले जिं छन्त ल्यये, छंगु मनं इच्छा याःपि सकसितं छं शासन याइ। छ इस्त्राएलयाम्ह जुजु जुइ।
- 38 जिम्ह सेवक दाऊदं थें छं जिगु आज्ञा मानय् यात धाःसा अले जिगु लँपुइ वन धाःसा अले जिगु विधि व आज्ञा मानय् यानाः जितः यःगु ज्या यात धाःसा जि न्ह्याबलें छनापं दइ। जिं छंगु वंशया निति नं दाऊदया निति याना थें छगू न्ह्याबलें दयाच्चनीगु वंश दय्के।
- 39 थुकिं यानाः हे जिं दाऊदया सन्तानतयत् क्वह्यंकेबी, तर न्ह्याबलेंया लागि मखु।’ ”
- 40 अनलि सोलोमनं यारोबामयात स्यायेत स्वल, तर यारोबाम मिश्र देशय् शीशक जुजुयाथाय् बिस्सुं वन, सोलोमन मसीतले व अन हे च्वन।

जुजु सोलोमन सीगु

२ इति १:२९-३१

- 41 सोलोमन जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या व वयागु बुद्धिया बारे सोलोमनया इतिहासया सफलइ च्वयातःगु दु।
- 42 सोलोमनं यस्शलेमं इस्त्राएल न्यंक पिइदँ तक शासन यात।
- 43 सोलोमन थः पुर्खात थें सित अले वयात वया अबु दाऊदया शहरय् थुनाबिल। वया लिपा वया काय् रहबाम जुजु जुल।

12

उत्तरया कुलतयगु विद्रोह

२ इति १०:१-१९

- 1 रहबाम शकेमय्* वन, छायाधाःसा इस्त्राएलयापि सकलें मनूत वयात जुजु दय्केत अन वंगु खः।
- 2 थ्व खँ न्यानाः नबातया काय् यारोबाम मिश्र देशं लिहां वल। उबलय् तक व मिश्र देशय् च्वनाच्चंगु खः, अन व सोलोमन जुजु खनाः ग्यानाः बिस्सुं वंगु खः।
- 3 अथे जुयाः इस्त्राएलया नायःतयसं यारोबामयात सःतके छवत। अले यारोबाम व इस्त्राएलया फुक्क खलः वयाः रहबामयात थथे धाल,
- 4 “छिकपिनि बौनं जिमित इयातुगु कु क्वबिकाः जिमिगु जीवनयात थाकुका ब्यूगु खः। उगु इयातुगु कुयात याउँका बियादीसा जिमिसं छिगु सेवा याये।”
- 5 रहबामं इमित धाल, “थ्व खँय् बिचाः यायेत जितः स्वन्हूया ई ब्यू, छिपिं स्वन्हू लिपा वा।” उकिं मनूत अनं वन।
- 6 रहबाम जुजुं थः बौ सोलोमनयात व म्वाना च्वंतले सल्लाहबीपिं थकालितलिसें खँ ल्हात। वं इमित न्यन, “थुपिं मनूतयत् जिं छु लिसः बीगु, छिकपिनिगु छु सल्लाह दु?”
- 7 बुरापिन्सं रहबामयात धाल, “छिं थुपिं थकालितयत् बांलाःगु व्यवहार यानाः थुमित यःगु सल्लाह बियादिल धाःसा अले थुपिलिसें बांलाक खँ ल्हानादीसा थुमिसं न्ह्याबलें छिगु सेवा याइ।”
- 8 तर वं उपिं थकालिपिनिगु सल्लाह मन्यंसे थःनापं ब्वलंपिं अले थःगु सेवा याइपिं ल्याय्म्हतय्के सल्लाह काल।
- 9 वं इमित न्यन, “ ‘छिकपिनि बौनं जिमिके तयादीगु कु याउँकाबियादिसँ’ धकाः जितः बिन्ति याःवःपिं मनूतयत् जिं छु लिसः बीगु? जिं छु यायेगु, छिमिगु छु सल्लाह दु?”
- 10 इमिसं लिसः बिल, “ ‘छिकपिनि बौनं जिमित इयातुगु कु क्वबिकादीगु दु, उकियात याउँकाबियादिसँ’ धकाः छितः धाः वःपिं मनूतयत् छिं थथे धयादिसँ ‘जिमि बौया जँ स्वयाः जिगु कान्छी पतिं हे तःत्याः!’

* 11:31 ११:३१ झिगू कुल उबलय्, इमिगु मतिइ शिमियोन कुल धाःगु यहदा कुलयागु हे छगू ब्वः खः। अथे जुयाः इमिसं निगु कुलयात छगू हे कुल कथं ल्याः खाइगु खः।

* 12:1

१२:१ शकेम थ्व उत्तरी राज्यया झिगू कुलया राजधानी खः, अथे जुयाः थुपिं झिगू कुलया नायःतयसं रहबाम इमि राजधानीइ वयाः इमि जुजु जूगु ययक्ल।

11 जिमि बौनं छिमित इयातुगु कु क्वबिकल, जिं छिमित थ्व स्वयाः इन इयातुगु कु क्वबिकाबी। वय्कलं छिमित कोर्रां दाय्कादीगु खः तर जिं छिमित इन कं दुगु कोर्रां दाय्काबी।”

12 अथे जुयाः जुजुं धाःथें यारोबाम व सकलें मनूत स्वन्हु लिपा वयाथाय् लिहां वल, अले धाल, स्वन्हु लिपा हाकनं जिथाय् वा।

13 जुजुं थकालितयगु सल्लाह मन्यंसे ल्याय्महतयगु सल्लाहकथं कडा जुयाः मनूतयत् खँ ल्हात

14 वं धाल, “जिमि बौनं छिमित इयातुगु कु क्वबिकादिल, जिं इन इयातुगु कु क्वबिकाबी। वय्कलं छिमित कोर्रां दाय्कादीगु खः, तर जिं छिमित कं दुगु कोर्रां दाय्काबी।”

15 थुकथं जुजु रहबामं उपि मनूतयगु खँ न्यं हे मन्यं छायाःसा शील्लोयाम्ह अगमवक्ता अहियाहपाखें नबातया काय् यारोबामयात परमप्रभुं धयादीगु वचन पूवनेत वय्कलं थज्याःगु अवस्था हयादीगु खः।

16 जुजुं थःगु खँ मन्यंगु खनाः फुक्क इस्त्राएल चिल्लाय् दनाः हाल,

“छु झीपिं दाऊदया परिवारया व्वः खः ला?

यिशैया काय्याके झीगु छुं अधिकारया भाग मद्।

हे इस्त्राएल, थथःगु पालय् हँ!

हे दाऊद, छं थःगु हे छँ स्व!”

अनंलि इस्त्राएलयापिं मनूत थथःगु छँय् वन।*

17 तर रहबामं यहदाया शहर शहरय् च्वनाच्चंपिं इस्त्राएलीतयत् शासन याना हे च्वन।

18 अले जुजु रहबामं दासयात थें ज्या याकूपिं मनूतय् नायः अदोनीरामयात इमिथाय् छवल। तर इस्त्राएलीतयसं वयात ल्वहँतं कय्काः स्यात। जुजु रहबाम धाःसा हथाय् पथासं थःगु रथय् च्वनाः यरूशलेमय् बिस्युं वन।

19 अबलय्निसें आः तक नं उत्तरी इस्त्राएलया मनूत दाऊदया परिवारया विरोधी जूगु दु।

20 यारोबाम लिहां वःगु खँ न्यनाः इस्त्राएलयापिं मनूतयसं वयात छगू सभाय् सःतल, अले वयात इस्त्राएलयाम्ह जुजु ल्यल। यहदा कुलयापिं मनूत जक दाऊदया परिवारनापं मिलय् जुयाच्चन।

शमायाहया अगमवार्णी

21 रहबाम यरूशलेमय् थ्यंकः वल। अले वं इस्त्राएलनापं लडाइँ यानाः थःगु राज्य हाकनं लित कायेत यहदा व बेन्यामीन कुलयापिं १,८०,००० म्ह सिपाइँत मुंकल।*

22 तर परमेश्वरया मनू शमायाहयाथाय् परमप्रभुया थ्व वचन वल,

23 “सोलोमनया काय् यहदायाम्ह जुजु रहबामयात अले यहदा व बेन्यामीनय् दुपिं फुक्क इस्त्राएलीतयत् थथे धा,

24 ‘परमप्रभुं थथे धयादी – छिपिं थः इस्त्राएलीं दाजुकिजापिनापं लडाइँ यायेत थहां वने मते! छिपिं सकलें थथःगु छँय् लिहां हँ छायाःसा थ्व ज्या जिं यानागु खः।’ ” उकिं इमिसं परमप्रभुया खँ न्यन, अले परमप्रभुं उज्ज बियादीगु थें यारोबामलिसें लडाइँ मयासें छँय् लिहां वन।

बेथेल व दानय् लुँयाम्ह निम्ह द्रुहंचा

25 यारोबामं एफ्राइमया पहाडी देशय् च्वंगु शकेम शहरयात पखाः व धवाखा दय्काः बल्लाकल, अले व अन हे च्वन। वं अनं वनाः पनीएल शहर नं बल्लाक दय्कल।

26 यारोबामं थथे बिचाः यात, “थ्व राज्य दाऊदया परिवारया ल्हातय् हे लिहांवनी जुइ।

27 थुपिं मनूत यरूशलेमय् परमप्रभुया देगलय् बलि छायेत वन धाःसा इमिगु मन यहदाया जुजु रहबामपाखे लिहांवनी। अले जितः स्यानाः इपिं रहबामयाथाय् हे लिहांवनी।”

28 अले सल्लाह बीपिनिगु सल्लाह कयाः जुजुं लुँयाम्ह निम्ह द्रुहंचा दय्कल। वं मनूतयत् धाल, “छिमित यरूशलेमय् वनेत थाकुइ। हे इस्त्राएलीत, छिमित मिश्र देशं पित हयादीपिं छिमि घःत थुपिं हे खः!”*

29 वं छम्ह द्रुहंचा बेथेलय् व मेम्ह दानय् थापं यात।

30 थ्व हे खँ इस्त्राएलय् पाप जुल। मनूत उपिं मध्ये छम्ह द्रुहंचायात पुजा यायेत उत्तरय् दान तक नं वनेगु यात।

31 उबलय् तक परमप्रभुयात आराधना यायेत देगः दय्कूगु मद्नि। अथे जुयाः यारोबामं घःपुजा यायेगु थायत् थांत नं दय्कल। अले लेवीया सन्तान मखुपिं मनूतयत् नं पुजाहारी ल्यल।

32 वं च्यागूगु लाया झिंन्यान्हु खुन्हु यहदाय् हनीगु नखः‡ थें छगू नखः शुरु यात, वेदीइ बलि छाल। बेथेलय् थःम्हं दय्कूपिं द्रुहंचातयत् बलि छाल। बेथेलय् थःम्हं दय्कूगु पुजा यायेगु थाय्या नितिं पुजाहारीतयत् नं ल्यल।

* 12:16 १२:१६ २ शमू २०:१ ☆ 12:21 १२:२१-२४ २ इति ११:१-४ ☆ 12:28 १२:२८ प्रस ३२:४ † 12:29 १२:२९ बेथेलय् व मेम्ह दानय् थ्व शहर इस्त्राएलया उत्तरी राज्यया झिगू कुलया देशया दच्छिनया कुन्चाय् ला, दान शहर उगु देशया उत्तरया कुन्चाय् ला, थुकथं वं इस्त्राएलया उत्तरी राज्यय् न्दाम्हसिनं नं आराधना यायेत उपिं निगू शहर मध्ये छगुलिइ वनेमाःगु नियम दय्कल। ‡ 12:32 १२:३२ यहदाया मनूतयसं हनीगु नखः यक्व मनूतयसं थ्व नखः न्हयगु लाया झिंन्यान्हु दुखुन्हु शुरु जुइगु नखः खः धका बिचाः याइ। यारोबामयात थःमनूतयगु आराधना याइगु तरिका हीके मास्ति वः। अथे जुयाः यारोबामं निगू मूर्ति दय्कल अले लेवी कुलयापि पुजाहारीतयगु थासय् मेगु कुलयापि पुजाहारीत तल। ‡ पदय् यारोबाम पुजाहारी मखुसां व थम्हं हे बलि बिल। स्वयादिसँ लेवी २३:३३-३४

33 अले थःमहं ल्यःगु च्यागू लाया झिन्यान्हु खुन्हु व बेथेलय थःमहं अन दयकूगु वेदीइ बलि छाःवन, वं इस्राएलीतयगु निति नखः शुरु यात, अले व वेदीइ बलि बीत वन।

13

यहदां वःमह परमेश्वरया मनु

- 1 यारोबाम बलि बीत वेदी लिक्क दनाच्चंबलय परमप्रभुया आज्ञाकथं परमेश्वरया छम्ह मनु यहदां बेथेलय वल।
- 2 परमप्रभुया वचनपाखें वं वेदीया विरोधय तःसलं थथे धाल, “वेदी, अय वेदी! परमप्रभुं थथे धयादी, ‘दाऊदया घरानाय योशियाह नांयाम्ह छम्ह कायमचा बुइ। वं थन बलि छाइपिं पुजा याइगु थाययापिं पुजाहारीतयत छंगु घःने हे बलि छाइ, अले छंगु घःने मनूया क्वयँ छवयकी।’ ”*
- 3 उखुन्हु हे परमेश्वरया मनुखं थथे धयाः छगू चिं बिल, “परमप्रभुं धयादीगु चिं थ्व हे खः। स्व! थ्व वेदी कुचा कुचा जुयाः दुनी अले थुकी दुगु नौ बैय वाइ।”
- 4 परमेश्वरया मनुखं बेथेलय च्वंगु वेदीया विरोधय धाःगु खँ न्यनाः यारोबाम जुजुं वेदी वयात थःगु ल्हातं क्यनाः धाल, “वयात ज्वँ!” उघ्रिमय हे जुजुया ल्हाः सुकूचिन। वं थःगु ल्हाः क्वकाये मफुत।
- 5 परमप्रभुया वचनपाखें परमेश्वरया मनुखं ब्यूगु चिं कथं आकाझाकां वेदी कुचा कुचा जुयाः दुन अले नौ बैय वात।
- 6 जुजुं परमेश्वरया मनूयात धाल, “जिगु ल्हाः लनेमा धकाः परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरयात प्रार्थना यानादिसँ।” उकिं परमेश्वरया मनुखं परमेश्वरयात प्रार्थना यात। अले जुजुया ल्हाः न्हापा गथे खः अथे हे जुल।
- 7 जुजुं परमेश्वरया मनूयात धाल, “जिगु छैयँ झायाः छुं भपियादिसँ, जिं छितः छगू कोसेलि बी।”
- 8 तर परमेश्वरया मनुखं जुजुयात लिसः बिल, “छिं जितः थःगु बच्छि सम्पत्ति बियादीसां जि छिलिसे वने मखु। थ्व थासय जिं मरि नं नये मखु, लः नं त्वने मखु।
- 9 छायाःसा परमप्रभुया वचनं जितः थ्व उजं बियादीगु दु, ‘छं नये मते, त्वने मते अले थः वःगु लँ जुयाः छँ लिहां वने मते’ ”
- 10 उकिं व न्हापा थः वःगु लं मवंसे मेगु हे लं लिहां वन।
- 11 उबलय बेथेलय छम्ह बुराम्ह अगमवक्ता च्वनाच्चंगु जुयाच्वन। वया कायपिन्सं वयाः उखुन्हु परमेश्वरया मनुखं बेथेलय छु छु यात व फुकक वयात कन। अले इमिसं वं जुजुयात धाःगु खँ नं थः बौयात कन।
- 12 “व गुखे वन?” बुराम्ह अगमवक्तां न्यन। इमिसं व वंगु लँ क्यनाबिल।
- 13 उकिं वं थः कायपिन्त धाल, “जिगु निति गधाया म्हय काठी च्यु।” इमिसं गधाया म्हय काठी चीधुंकाः व उकी च्वनाः
- 14 उम्ह परमेश्वरया मनूया ल्यु वन। वं वयात छमा स्वसिमाया क्वय च्वनाच्चंगु खन। बुराम्ह अगमवक्तां न्यन, “यहदां झायादीयाम्ह परमेश्वरया मनु छि हे खः ला?”
- “खः, जि हे खः” वं धाल।
- 15 “जिनापं जिगु छैयँ झासँ अले छुं भपियादिसँ।”
- 16 परमेश्वरया मनुखं धाल, “जि छिनापं लिहां वनेमफु, थ्व थासय जिं छिनापं नयेत्वने याये नं मफु।
- 17 जितः परमप्रभुया वचनं थथे धाःगु दु, ‘छं अन छुं नयेत्वने याये मते अले न्हापा वयागु हे लँ छैयँ लिहां वने मते।’ ”
- 18 बेथेलयाम्ह बुराम्ह अगमवक्तां धाल, “जि नं छि थें हे छम्ह अगमवक्ता खः। अले परमप्रभुया उजपाखें छम्ह स्वर्गदूतं जितः थथे धाल, ‘वयात छैयँ यंकाः नकि त्वंकि।’ ” तर वं वलिसँ मखुगु खँ ल्हाःगु खः।
- 19 उकिं परमेश्वरया उम्ह मनु वलिसँ लिहां वन, वयागु छैयँ मरि नल अले लः त्वन।
- 20 इपिं नयाच्चंबलय परमप्रभुया थ्व वचन बुराम्ह अगमवक्तायाथाय वल।
- 21 वं तःसलं यहदां वःमह परमेश्वरया मनूयात धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘छं परमप्रभुया आज्ञा मानय मयाः अले वयकलं धयादी थें ज्या नं मयाः।
- 22 वयकलं गुगु थासय मरि नये मते लः त्वने मते धकाः धयादिल अन हे छ मरि नयेत व लः त्वनेत लिहां वल। उकिं छन्त स्याइगु जुइ, छंगु सीम्हयात थःगु परिवारया चिहानय थुनी मखु।’ ”
- 23 नयेत्वने धुंकाः बुराम्ह अगमवक्तां यहदां वःमह परमेश्वरया मनूया निति थःगु गधाया म्हय काठी चिनाबिल।
- 24 व गधा गयाः वनाच्चंबलय छम्ह सिंह वयात लँय नापलाकाः स्यानाबिल। वयागु सीम्ह लँय अथें लानाच्वन। गधा व सिंह धाःसा लिक्कसं दनाच्वन।
- 25 व हे लँ जुयाः वंपिन्सं व सीम्ह व सिंहयात खन, अले बुराम्ह अगमवक्ता च्वनीगु बेथेलय वनाः इमिसं व खँ कन।
- 26 व खँ न्यनाः बुराम्ह अगमवक्तां धाल, “व परमप्रभुया वचन मानय मयाःम्ह अगमवक्ता खः। उकिं परमप्रभुं थःमहं धयादी थें वयात हमला यानाः स्यायेत सिंह छवयादिल।”
- 27 अनलि वं थः कायपिन्त धाल, “जिगु निति गधाया म्हय काठी चिनाब्यु।” अले इमिसं काठी चिनाबिल।
- 28 अले व वन, वं सीम्ह लँय हे लानाच्चंगु व गधा व सिंह लिक्कसं दनाच्चंगु खंकल। सिंहं सीम्हयात नं मनः, अले गधायात हमला याःगु नं मदु।

29 उकिं बुराम्ह अगमवक्तां परमेश्वरया मनूया सीम्ह ल्हनाः गधाया म्हय तल। अले वयागु लागिं नुगः मछिंकेत व वयात थुनेत थःगु शहरय हल।

30 वं वयागु सीम्ह थःगु हे चिहानय तल, अले इमिसं थथे धयाः व सीगुलि नुगः मछिंकल, “यः जिमि किजा!”

31 वयात थुनेधुंकाः वं थः कायपिन्त धाल, “जि सीधुंकाः जितः थ्व परमेश्वरया मनूयात थुंगु चिहानय थुनाब्यु। जिगु क्वँय्यात थ्वयागु क्वँय्यापं तयाब्यु।

32 छायाधाःसा परमप्रभुया वचनपाखें बेथेलय च्वंगु वेदी व फुक्क सामरियाया शहरया पुजा याइगु थासय दुगु थांया विरोधय वं धाःगु खँ धात्थें पूवनी।”

33 थ्व घटना जुइ धुंकाः नं यारोबामं थःगु मभिगु चाला त्वःमत, तर पुजा याइगु थायया नितिं वं फुक्क कथंयापिं मनूतपाखें पुजाहारीत ल्यल। पुजाहारी जुइ मास्तिवयकूपिं न्हाम्हयसित नं वं पुजा याइगु थायया नितिं अभिषेक यात।

34 यारोबामया घरानाया थ्व हे पापं यानाः व पतन जुल अले पृथ्वी व नाश जुल।

14

यारोबामया विरोधय अहियाहं अगमवाणी ल्हाःगु

1 अबलय हे यारोबामया काय अबिया बिरामी जुल।

2 यारोबामं थः कलाःयात धाल, “छ यारोबामया कलाः खः धकाः सुनानं म्हमसीकेत छं थःत मेम्ह थें च्वंकि। अले छ शीलौय हँ। अन जि इस्राएलयाम्ह जुजु जुइ धकाः धाःम्ह अहियाहं अगमवक्ता दु।

3 छ वयाथाय झिपा मरि, भचा ग्वारमरि व छथल कस्ति ज्वनाः हँ। झी काय्यात छु जुइ धकाः वयाके न्यँ, वं छन्त धाइ।”

4 यारोबामया कलातं वं धाःथें हे यात। व शीलौय अहियाहया छँय वन।

बुरा जूगुलि अहियाहं मिखा मखने धुंकल।

5 परमप्रभुं अहियाहयात थथे धयादीगु खः, “यारोबामया कलाः छंके थः बिरामी जूम्ह काय्या बारे न्यनेत वयाच्चंगु दु। छं वयात थथे धा। व वइबलय वं थःत म्हमसीक मेम्ह थें च्वंकी।”

6 लुखाय वयागु पलाःया सः न्यनाः अहियाहं धाल, “अय यारोबामया कलाः, दुहां वा! छाय छं थथे बहाना यानागु? जिके छंगु लागि छगू बांमलाःगु खबर दु।

7 वनाः यारोबामयात थथे धा, परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘जिं छन्त मनूतयगु दथुं थकयाः जिमि प्रजा इस्राएलया शासक दयका।

8 दाऊदया घरानाया ल्हातं राज्य लाकाकयाः जिं छन्त बिया। तर छ जिम्ह दास दाऊद थें मजू। दाऊदं जिगु आज्ञा मानय यात, जितः यःगु ज्या यायेत दुनुगलनिसें जिगु ल्यु जुल।

9 छंगु न्हापा शासन याःपिं जुजुपिन्सं स्वयाः छं यक्व अप्वः मभिगु ज्या याःगु दु। छं जितः हेला याःगु दु अले पुजा यायेत धातुया मूर्तिं दयकाः जितः तंचायकूगु दु। छं थःगु जँ जिपाखे फहीकूगु दु।

10 “ ‘अथे जुयाः जिं यारोबामया घरानाय विपत्ति हयाबी। जिं इस्राएलय दुपिं यारोबामया परिवारयापिं दासतनापं फुक्क सन्तानतयत स्यानाबी। जिं यारोबामया घरानायात नाश यानाबी अले सौयात च्याकू थें च्याकाबी।’”

11 यारोबामया छँयाम्ह सं शहरय सित धाःसा वयात खिचां नइ, बूँइ सित धाःसा गिद्धतयसं नइ। परमप्रभुं थथे धयादीगु दु।’

12 “उकिं छ दनाः थःगु छँय हँ। छं शहरया दुने पलाः तयेवं हे व कायमचा सी।

13 इस्राएलयापिं फुक्क मनूतयसं नुगः मछिंकाः वयात थुनाबी। छायाधाःसा परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं वयाके जक छं भिंगु खँ लुइकादीगुलि यारोबामया परिवारयापिं मध्ये वयात जक थुनी।

14 “परमप्रभुं इस्राएलय छम्ह जुजु ल्ययादी, अले वं उखुन्हु हे यारोबामया परिवारयात नाश यानाबी। व दि थौं हे खः। खः, थौं हे खः।

15 परमप्रभुं इस्राएलयात सजाँय बियादी अले व खुसिइ तिकथि संगु थें सनी। वयक्कलं इस्राएलीतयत इमि पुर्खातयत बियादीगु थ्व भिंगु देशं लिनादी अले यफ्रेटिस खुसिया पारि थुखेलाः उखेलाः मदयकाबी। छायाधाःसा अशेरा घःमयजुया मूर्ति दयकाः इमिसं वयक्कःयात तंचायकूगु दु।

16 यारोबामं याःगु पाप वं इस्राएलीतयत याकूगु पापं यानाः परमप्रभुं इस्राएलयात त्वःतादी।”

17 अले यारोबामया कलाः तिसीय लिहां वन। वं छँया लुखाखलुइ पलाः तयेवं कायमचा सित।

18 परमप्रभुं थः दास अहियाहपाखें धयादीगुकथं इमिसं वयात थुन, सकलें इस्राएलीतयसं वयागु नितिं नुगः मछिंकल।

19 यारोबाम जुजु जुयाच्चंबलय जूगु फुक्क खँ, वं याःगु लडाइँ वं वं गुकथं शासन यात धइगु खँ इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफलुइ च्वयातःगु दु।

20 यारोबामं निइनिदँ शासन यात। व थः पुर्खात थें सीधुंकाः वयात थुन। वया लिपा वया काय नादाब जुजु जुल।

यहदाया जुजु रहबाम

२ इति ११:५-१२:१५

- 21 सोलोमनया काय् रहबामं यहदाय् शासन यात। व पिइछदँ दुबलय् जुजु जुल। इस्राएलया फुक्क कुलया दथुं थःगु नां तयेत परमप्रभुं ल्ययादीगु शहर यरुशलेमय् वं झिन्हयदँ शासन यात। वया मांया नां नामा खः, व छम्ह अम्मोनी खः।
- 22 यहदाया मनूतयसं परमप्रभुं याये मते धकाः धयादीगु मभिंगु ज्या यात। इमि पुर्खातयसं स्वयाः अप्वः पाप यानाः इमिसं वय्कःयात तंचाय्का नुगः मुइकल।
- 23 इमिसं थःगु निति पुजा याइगु थाय्, च्वखगु ल्वहंया थां व अशेरा घःमय्जुया थांत फुक्क गुँच्चकाय् च्वकाय् व फुक्क वाउंगु सिमाया क्वय् थापं यात।*
- 24 देशया फुक्क पुजा याइगु थासय् मिजं वेशयात नं दु। परमप्रभुं इस्राएलया न्ह्यःनं पितिनाछ्वःपि जात जातियापिनि घच्चाइपुगु ज्या मनूतयसं याना हल।*
- 25 रहबाम जुजु जुयाच्वंगु न्यागूगु दँय्* मिश्र देशयाम्ह जुजु शीशकं यरुशलेमय् हमला यात।
- 26 वं परमप्रभुया देगः व जुजुया दरबारया मू वंगु सामान लुटे यानायंकल। वं सोलोमनं दय्कूगु लुँया ढालतनापं फुक्क हे यंकल।*
- 27 उकिं रहबाम जुजुं उकिया पलेसा कँय्या ढालत दय्काः दरबारया लुखा पिवाःतय् कप्तानतयत् बिल।
- 28 जुजु परमप्रभुया देगलय् वंक्वपतिकं लुखा पिवाःतयसं उपि ढालत पित हइगु, लिपा हाकनं उपि ढालत पिवाःत च्वनीगु क्वथाय् लित यंकीगु।
- 29 रहबाम जुजु जुयाच्वंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफलइ च्वयातःगु दु।
- 30 रहबाम व यारोबामया दथुइ मदिकक लडाइँ जुया हे च्वन।
- 31 रहबाम थः पुर्खात थें सित। वयात दाऊदया शहरय् इपिनापं थुन। वया मां नामा खः, व अम्मोन देशयाम्ह खः। रहबामया लिपा वया काय् अबिया जुजु जुल।

15

यहदायाम्ह जुजु अबिया

२ इति १३:१-१४:१

- 1 नबातया काय् यारोबामं इस्राएलय् राज्य यानाच्वंगु झिंच्यागूगु दँय्* अबिया† यहदायाम्ह जुजु जुल।
- 2 वं यरुशलेमय् स्वदँ तक शासन यात। वया मां अबीशालोमया म्हाय् माका खः।
- 3 वया न्ह्यः वया बौनं याःगु फुक्क पाप वं नं यात। वं थः पुर्खा दाऊदं थें परमप्रभु थः परमेश्वरयात दुनुगलनिसें मानय् मयाः।
- 4 तर दाऊदया निति परमप्रभु वया परमेश्वरं अबियायात जिम्ह दास दाऊदया छप्वाः मत यरुशलेमयात बल्लाकेत जिगु न्ह्यःने च्यानाच्वनेमा धकाः वया लिपा शासन यायेत छम्ह काय् बियादिल।*
- 5 दाऊदं परमप्रभुयात यःगु खःगु ज्या याःगु खः। वं हिती उरियाहया खँय् बाहेक मेमेगु फुक्क खँय् जिवंकाछि परमप्रभुया आज्ञा मानय् याःगु खः। उकिं परमप्रभुं थथे यानादीगु खः।*
- 6 रहबाम व यारोबामया दथुइ लडाइँ अबियाया जिवंकाछि जुया तुं च्वन।
- 7 अबिया जुजु जुयाच्वंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या यहदाया जुजुपिनि इतिहासया सफलइ च्वयातःगु दु। अबिया व यारोबामया दथुइ लडाइँ जुया तुं च्वन।
- 8 अबिया थः पुर्खात थें सीबलय् वयात दाऊदया शहरय् थुन, वया लिपा वया काय् आसा जुजु जुल।

यहदाया जुजु आसा

२ इति १४:१-१६:१४

- 9 इस्राएलया जुजु यारोबामं राज्य यानाच्वंगु निइगूगु दँय्‡ आसा यहदायाम्ह जुजु जुल।
- 10 वं यरुशलेमय् पिइछदँ शासन यात। अबीशालोमया म्हाय् माका वया अजि खः।
- 11 थः पुर्खा दाऊदं थें आसां परमप्रभुयात यःगु ज्या यात।
- 12 वं मूर्ति पुजा याइगु थासय् च्वनिपि मिजं वेशयातयत् देशं पितिनाछवल, अले थः पुर्खातयसं दय्कूगु फुक्क मूर्तियात चीकाछवल।
- 13 वं थः अजि माकायात राजमाताया थासं लिकाल, छायाःसा वं अशेरा घःमय्जुया छगू घच्चायापुगु मूर्ति दय्कूगु खः। आसां उगु मूर्तियात त्वाःल्हानाबिल। अले उकियात कुचा कुचा यानाः किद्रोन खुसिचाय् छवय्काबिल।
- 14 पुजा याइगु थाय् इस्राएलं चीकामछवसां आसां दुनुगलनिसें थःगु जिवंकाछि परमप्रभुया नितिं विश्वास याये बहःम्ह जुयाच्वन।
- 15 वं थःम्हं देछाःगु व थः बौनं छाःगु वहः व लुँ अले पवित्र थलबल परमप्रभुया देगलय् हल।
- 16 यहदाया जुजु आसा व इस्राएलया जुजु बाशाया दथुइ इपि गद्दीइ च्वंतले लडाइँ जुया हे च्वन।
- 17 इस्राएलया जुजु बाशां यहदाय् हमला यात अले वं यहदाया जुजु आसायाथाय् सुं वये वने मफयेमा धकाः रामाय् पखाः व धवाखा बल्लाक दय्कल।

* 14:23 १४:२३ २ राज १७:१-१० * 14:24 १४:२४ व्य २३:१७ * 14:25 १४:२५ न्यागूगु दँय् थथे धयागु १२६ ई.पु. खः * 14:26 १४:२६ १ राज १०:१६-१७; २ इति १:१५-१६ * 15:1 १५:१ झिंच्यागूगु दँय् थथे धयागु ई.पु. ११३ † 15:1 १५:१ यारोबामया मेगु नां अबिया खः। * 15:4 १५:४ १ राज ११:३६ * 15:5 १५:५ २ शम् ११:१-२७ ‡ 15:9 १५:९ निइगूगु दँय् थथे धयागु ई.पु. १११

18 अले आसां परमप्रभुया देगलं व थःगु दरबारया धुकुति फुक्क लुँ, वहः लिकाल। वं थ्व लुँ व वहः थः भारदारतयगु ल्हातय लःल्हानाः दमस्कसय् शासन यानाच्चंम्ह अरामया जुजु हेज्योनया छय, तन्निमोनया काय, बेन-हददायाथाय् छवयाः थथे धाल,

19 “छिकपिनि बौ व जिमि बौनं सन्धि याःगु थें छिं व जिं नं सन्धि यायेनु। जिं छिथाय लुँ व वहः छवयाहयाच्चनागु दु। आः छिं इस्राएलयाम्ह जुजु बाशालिसें थःगु सन्धि त्वाथलादिसँ। वं जिगु देशं थः सेना लित यंके मालेमा।”

20 बेन-हददं आसा जुजुया खँ स्वीकार यात। वं थः सेनापतितनापं थः सेना इस्राएलया शहरय् हमला यायेत छवत। इमिसं इयोन, दान, हाबिल-बेथ-माका, किन्नेरेतयाऽ फुक्क लागा व नप्ताली कुलया फुक्क देश त्याका काल।

21 थ्व खँ न्यनाः बाशां रामायात बल्लाकेगु ज्या त्वःताबिल। अले व तिसाय् लिहां वन।

22 जुजु आसां यहदाया फुक्क थासं सुयातं मत्वःतुसे मनूत मुंकल, अले बाशा जुजुं रामा बल्लाकेत छ्यलाच्चंगु ल्वहं व सिं इमिसं यंकल। आसां थुपिं चिजत छ्यलाः बेन्यामीनया गेबा शहर व मिस्पा शहरयात पखाः व ध्वाखा दयकाः बल्लाकल।

23 आसा जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वयागु फुक्क बाहादरी व वं दयकूगु शहरतयगु बारे यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफलिय च्वयातःगु दु। बुरा जूबलय् वयागु तुतिइ ल्वचंकल।

24 आसा थः पुर्खात थें सित, वया पुर्खा दाऊदया शहरय् वयात इपिनापं थुन। वया लिपा वया काय यहोशापात जुजु जुल।

इस्राएलया जुजु नादाब

25 यहदाया जुजु आसां राज्य यानाच्चंगु निगूगु दँय* यारोबामया काय नादाब इस्राएलया जुजु जुल। वं इस्राएल्य् निदँ शासन यात।

26 नादाबं थः बौनं थें परमप्रभुं याये मते धकाः धयादीगु मभिगु ज्या यात। वं थः बौ नं थें इस्राएलीतयत् पाप याकेत उक्सय् यात।

27 इस्राखारया कुलयाम्ह अहियाहया काय बाशां नादाबया विरोधय् ग्वःसा ग्वयाः वयात स्यात। उबलय् नादाब व इस्राएली सेनातयसं पलिशतीतयगु शहर गिब्तोनयात घेरय् यानाच्चंगु खः।

28 आसा यहदाया जुजु जूगु स्वंगूगु दँय† बाशां नादाबयात स्याःगु खः। नादाबया लिपा बाशा इस्राएलया जुजु जुल।

29 व जुजु जुइवं वं यारोबामया छँयापिं सकसितं स्यात। यारोबामया सुं छम्हयसित नं वं म्वाका मतः। वं इमि सकसितं नाश यात। थुकथं थः दास शील्लोया अहियाहपाखें बियादीगु परमप्रभुया वचन पूरा जुल।*

30 यारोबाम थःम्हं हे याःगु पाप व इस्राएलीतयत् याकेब्यगु पापं यानाः परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरयात तंचायकूगुलि थथे जूगु खः।

31 नादाबया जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफलिय च्वयातःगु दु।

32 यहदाया जुजु आसा व इस्राएलया जुजु बाशाया दथुइ इपि गद्दीइ च्वँतले लडाइँ जुया हे च्वन।

इस्राएलया जुजु बाशा

33 आसा यहदाय जुजु जूगु स्वंगूगु दँय‡ अहियाहया काय बाशा इस्राएलया जुजु जुल। वं निइप्यदँ तिसाय् शासन यात।

34 यारोबामं थें बाशां नं मभिगु ज्या यात गुगु याये मज्य धयादीगु खः। अले यारोबामं थें वं नं इस्राएलीतयत् पाप याकेत उक्सय् यात।

16

1 बाशाया बारे हनानीया काय येह्याथाय् परमप्रभुयागु थ्व वचन वल,

2 “जिं छन्त धुलं थकयाः जि प्रजा इस्राएलया शासक याना, तर छ यारोबाम थें जुयाः छं जि प्रजा इस्राएलयात पाप याकल। अले इमिगु पापपाखें छं जितः तंचायकल।

3 उकिं जिं छ व छंगु परिवारयात नाश याये त्यनागु दु, जिं छंगु परिवारयात नबातया काय यारोबामया परिवार थें यानाबी।

4 छंगु छँयाम्ह सुं शहरय् सित धाःसा वयात खिचां नइ, अले सुं ख्यलय् सित धाःसा वयात गिद्वतयसं नइ।”

5 बाशा जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या अले वयागु बहादुरीया बारे इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफलिय च्वयातःगु मदु ला?

6 बाशा थः पुर्खा थें सित, वयात तिसाय् थुन। वया काय एलाह वया लिपा जुजु जुल।

7 बाशां यारोबामया वंशं याःथें परमप्रभुया मिखाय् बांमलाःगु ज्या याःगुलि अले बाशां यारोबामया वंशयात नाश याःगुलि परमप्रभु तसकं तंचायादिल अले परमप्रभुया थ्व वचन बाशा व वया वंशया विरोधय् हनानीया काय येह अगमवक्तापाखें वल। बाशां याःगु पापं परमप्रभुयात तं पिहां वल।

इस्राएलया जुजु एलाह

8 यहदाया जुजु आसां राज्य यानाच्चंगु निइखुगुदँय* बाशाया काय एलाह इस्राएलया जुजु जुल। वं तिसाय् निदँ शासन यात।

9 जिम्री धाःम्ह जुजु एलाहयागु बच्छि रथया कप्तानं वयागु विरोधय् ग्वसाः ग्वल। उबलय् एलाह तिसाय् थःगु दरबारयाम्ह हाकिम आर्साया छँय् अय्लाखं कायकाच्चंगु खः।

10 यहदाया जुजु आसां राज्य यानाच्चंगु निइन्हयगुदँय† दुबलय् जिम्री दुहां वनाः वयात कयकाः स्यात। व हे जिम्री वया लिपा जुजु जुल।

§ 15:20 १५:२० किन्नेरेत गालील समुद्रया मेगु नां खः * 15:25 १५:२५ निगूगु दँय थथे धयागु ई.पु. ९१० † 15:28 १५:२८ स्वंगूगु दँय थथे धयागु ई.पु. ९०९ ☆ 15:29 १५:२९ १ राजा १४:१० ‡ 15:33 १५:३३ स्वंगूगु दँय थथे धयागु ई.पु. ९०९ * 16:8 १६:८ निइखुगुदँय थथे धयागु ई.पु. ८८६ † 16:10 १६:१० निइन्हयगुदँय थथे धयागु ई.पु. ८८५

- 11 जुजु जुयाः गद्दीइ च्वनेवं जिम्नी बाशाया सकलें छँजःपिन्त स्यात। वं बाशाया थःथिति व पासापिं मध्ये छम्ह नं मिजंयात बाकि मतः।
 12 येह् अमगवन्तापाखें बाशाया बारे धयादीगु परमप्रभुया वचन थें थुकथं जिम्नी बाशाया सकलें छँजःपिन्त स्यात।
 13 बाशा व वया काय् एलाहं याःगु पाप व इस्राएलयात याक्गु पापं यानाः अले इमिसं थःगु ज्यालगय् मजूगु मूर्तिपाखें परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरयात तंचायक्गुलि थथे जूगु खः।
 14 एलाह जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

इस्राएलया जुजु जिम्नी

- 15 यहदाया जुजु आसां राज्य यानाच्चंगु निइन्हयगुदँयः जिम्नी तिसाय् न्हयन्हु तक शासन यात। उबलय् इस्राएली सिपाइंतयसं पलिशतीतयगु शहर गिब्तोनयात घेरय् यानाच्चंगु खः।
 16 जिम्नी ग्वसाः ग्वयाः जुजुयात स्यात धयागु खँ छाउनीइ दुपि इस्राएलीतयसं न्यनाः इमिसं उखुन्हु हे थः सेनापति ओम्रीयात इस्राएलया जुजु दयकल।
 17 ओम्री व इस्राएली सेनां गिब्तोन त्वःतल, अले इमिसं तिसाय् हमला यात।
 18 शहर कब्जा याये धुंक्गु खनाः जिम्नी दरबारया किल्ला दुने दुहां वन। अले थःगु छचाःखेरं मि तल, व थः नं मिं नयाः सित।
 19 वं याःगु पापं यानाः थथे जूगु खः, छायाःसा वं परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात। वं यारोबामं थें थःम्हं नं पाप यात अले इस्राएलयात नं पाप याकल।
 20 जिम्नी जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ व वं याःगु विद्रोहया खँ इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

इस्राएलया जुजु ओम्री

- 21 इस्राएलयापिं मनूत निगु पुचलय् बाल। बच्छि मनूतयसं गीनतया काय् तिब्नीयात जुजु दयकेत ग्वाहालि यात। बच्छि मनूतयसं ओम्रीयात ग्वाहालि यात।
 22 तर ओम्रीयात ग्वाहालि याःपिन्सं गीनतया काय् तिब्नीयात ग्वाहालि याःपिन्त बुकल। उकिं तिब्नीयात स्यात अले ओम्री जुजु जुल।
 23 आसा यहदाया जुजु जूगु स्विछदँइ दुबलय् ओम्री इस्राएलया जुजु जुल। वं इस्राएलय् झिनिदँ तक शासन यात। न्हापां वं खुदँ तक तिसाय् शासन यात।
 24 वं ६८ किलो वहः बियाः शेमेरया ल्हातिं सामरियाया डाँडा न्यानाः डाँडाय् छगू शहर दयकल। उगु डाँडया न्हापांम्ह थुवाः शेमेरया नामय् उकिया नां सामरिया तल।
 25 तर ओम्री परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात। वं व स्वयाः न्ह्यःयापिं फुक्क जुजुपिन्सं स्वयाः अप्वः पापयात।
 26 यारोबाम थें थःम्हं हे पाप यानाः अले इस्राएलीतयत् मूर्ति पुजा व पाप याकाः वं परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरयात तंचायकल।
 27 ओम्री जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या अले वयागु बहादुरीया बारे इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।
 28 ओम्री थः पुर्खा थें सित, वयात सामरीयाय् थुन। वया काय् आहाब वया लिपा जुजु जुल।

इस्राएलया जुजु आहाब

- 29 यहदाया जुजु आसां राज्य यानाच्चंगु स्विच्यागु दँय* ओम्रीया काय् आहाब इस्राएलया जुजु जुल। वं सामरीयां इस्राएलय् निइनिदँ तक शासन यात।
 30 ओम्रीया काय् आहाब थः स्वयाः न्ह्यःयापिं फुक्क जुजुपिन्सं स्वयाः अप्वः परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात।
 31 न्बातया काय् यारोबामं याःगु पाप वयागु नितिं कम खः। वं सीदोनीतय् जुजु एताबालया म्हाय् ईजेबेलयात ब्याहा यात अले बालघःयात पुजा यानाः अझ अप्वः पाप यात।
 32 सामरीयाय् वं बालघःयात पुजा यायेत देगः दयकल। उकी बालया नितिं छगू वेदी नं दयकल।
 33 वं अशेरा घःमय्जुया छगू थां नं दयकल। वं थः स्वयाः न्ह्यःयापिं इस्राएलया फुक्क जुजुपिन्सं स्वयाः अप्वः परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरयात तंचायकेगु ज्या यात।
 34 आहाबया इलय् बेथेलया हीएलं यरीहोयात हाकनं दयकल। परमप्रभुं नूनया काय् यहोशूपाखें धयादीगु वचन थें हीएलं यरीहोयागु जग तःबलय् वया न्हापां बूम्ह काय् अबीराम सित, अले शहरया ध्वाखा तःबलय् वया चिधिकःम्ह काय् सगूब सित।*

17

एलिया व अनिकाल

- 1 गिलादया तिश्बेयाम्ह तिश्बी एलियां आहाबयात धाल, “जिं सेवा याना वयाच्वनाम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वर म्वाःम्ह खः थें, जिं पाफयाः धाये जिं म्हायेकं आः वइगु छुं दँ तक सुतिलः नं गाइ मखु, वा नं वइ मखु।”
 2 अले परमप्रभुया थ्व वचन एलियायाथाय् वल,
 3 “थ्व थाय् त्वःताः पुर्बपाखे हँ, यर्दन खुसिया पुर्बय् च्वंगु करीत न्हसिकापया लिक्क सुला च्वँ।

‡ 16:15 १६:१५ निइन्हयगुदँय थथे धयागु ई.पु. ८५ § 16:23 १६:२३ स्विछदँ थथे धयागु ई.पु. ८५ * 16:29 १६:२९ स्विच्यागु दँय थथे धयागु ई.पु. ८७४ ☆ 16:34 १६:३४ यहो ६:२६ ☆ 17:1 १७:१ याक ५:१७

- 4 छं खुसिचाया लः त्वँ, अले क्वःतयसं बी हःगु न। अन छन्त नकेत जिं क्वःतयत् उजं बियागु दु।”
 5 उकिं वं परमप्रभुं धयादीगु थें हे यात। व यर्दनया पुर्बय् च्वंगु करीत न्हसिकापया लिक्क च्वंवन।
 6 अन क्वःतयसं सुथय व बहनी न्हाबलें वयात मरि व ला हयाबीगु। वं खुसिचाया लः त्वनीगु।
 7 छुं ई लिपा देशय् वा मवःगुलि व खुसिचा गना वन।

एलिया व विधवा मिसा

- 8 परमप्रभुया थ्व वचन एलियायाथाय् वल,
 9 “आः थत्थें सीदोन शहरया लिक्क च्वंगु सारपत गामय् हूँ, अले अन हे च्वँ। अन छन्त नकेत जिं छम्ह विधवा मिसायात उजं बियागु दु।”
 10 उकिं व सारपतय् वन। शहरया ध्वाखाय् थ्यंबलय् वं सिँ मुनाच्च्वंम्ह छम्ह विधवा मिसायात खन। वं वयात सःताः धाल, “जितः आम्बुराय् लः भचा हयाब्यु।”
 11 व लः काःवनाच्च्वंबलय् हे वं वयात तसलं धाल, “जितः मरि छकु नं हयाब्यु लय्।”
 12 विधवा मिसां लिसः बिल, “धात्थें परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वर म्वाःम्ह खः थें, जिं पाफयाः धाये जिके छपा नं मरि मद्दु। जिके बात्चाय् छम्ह छुचुं व सिसिइ भतिचा चिकं जक दु। थ्व थासय् जि भुतुलिइ मि च्याकेत निका प्यका सिँ मुंवयागु खः। अले जि जितः व जिमि काय्यात दकलय् लिपायागु नसा ज्वरय् यायेत छँय् वने। व नयेधुंकाः जिपि नये मखनाः सी।”
 13 एलियां वयात धाल, “ग्याये म्वाः, छँय् वनाः छं नकतिनि धाःथें हे थःगु नयेगु नसा ज्वरय् या। तर न्हापा जिगु लागि निं छपा चिपागु मरि छुनाः जिथाय् हजि। अले छ व छिमि काय्या लागि छुं दयकि।
 14 परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘परमप्रभुं देशय् वा छवयाहयामदीं तक बात्चाय् च्वंगु छुचुं फुइ मखु अले सिसिइ च्वंगु चिकं कम जुइ मखु।’ ”
 15 व विधवा मिसा वन, वं एलियां धाःथें हे यात। अले एलिया, व मिसा व वया काय्यात तःन्हू तकया लागि गाक्क नयेगु नसा दत।
 16 परमप्रभुं एलियापाखें धयादीगु वचन थें उगु बात्चाया छुचुं मफु अले उगु सिसिइ चिकं कम नं मजू।
 17 छुं दि लिपा व छँयाम्ह थुवाः विधवा मिसाया काय् बिरामी जुल। ल्वय् झन झन तच्चयावन। लिपतय् व मचा सित।
 18 विधवा मिसां एलियायात धाल, “अय् परमेश्वरया मनू! छाय् छिं जिलिसें थथे यानादियागु? छु छि जिगु पाप लुमंकाबीत व जिमि काय्यात स्यायेत थन झायागु ला?”
 19 एलियां वयात धाल, “छिमि काय् जितः ब्यु।” वं वयात वयागु ल्हातय् बिल। अले वयात तलय् थः च्वनीगु क्वथाय् यंकाः थःगु लासाय् थ्यन।
 20 अले वं प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु, जिमि परमेश्वर! छाय् छिं थ्व विधवा मिसायाके थज्याःगु विपत्ति हयादियागु? थ्वं जितः दया यानाः जिगु सेवा यात, तर आः वया काय्यात स्यानादिल।”
 21 अनलि स्वकः एलियां व मिजं मचाया च्वय् थःगु म्ह तिल्ल प्यंकल अले थथे प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर! थ्व मचायात हाकनं म्वाकादिसँ।”
 22 परमप्रभुं एलियाया प्रार्थनाया लिसः बियादिल। मचां सासः ल्हात अले मचा म्वात।
 23 एलियां काय्यमचायात कुने हयाः मांयाथाय् यंकल अले वयात थथे धाल, “स्व, छिमि काय् म्वाःगु दु!”
 24 अले विधवा मिसां एलियायात धाल, “छि परमेश्वरया मनू खः, अले छिगु म्हुतुं पिहां वःगु परमप्रभुया वचन सत्य खः धकाः आः जिं सिल!”

18

एलिया व बालया अगमवक्तात

- 1 यक्व दि लिपा, वा मवःगु स्वंगू दँय् परमप्रभुयागु थ्व वचन एलियायाथाय् वल, “आहाब जुजुयात नापलाः हूँ, अले जिं वा वय्काबी।”
 2 उकिं एलिया आहाबयाथाय् वन।
 उबलय् सामरियाय् तच्चकं अनिकाल जुयाच्च्वंगु खः।
 3 आहाबं राजदरबारयाम्ह म् हाकिम ओबदियायात सःतके छवल। ओबदिया परमप्रभुयात तसकं मानय् याइम्ह खः।
 4 ईजेबेलं परमप्रभुया अगमवक्तातयत् स्यानाच्च्वंबलय् ओबदियां सछिम्ह (१००) अगमवक्तातयत् नकाः त्वंकाः नेय्म्ह नेय्म्ह यानाः निगू गुफाय् सुचुकातःगु खः।
 5 आहाबं ओबदियायात धाल, “देशया फुक्क बुँगाःचा व फुक्क खुसिया लिक्क हूँ। झीत सल व खच्चरतयत् नकेत भतिचा सां घाँय् दइ ला? घाँय् दःसा झीसं थः पशुतयत् स्याये मालि मखु।”
 6 उकिं इमिसं घाँय् माःवनेत थःथवय् देश इना काल। अले आहाब छखेपाखे व ओबदिया मेखेपाखे वन।
 7 ओबदिया लँय् वनाच्च्वंबलय् वं आकाझाकां एलिया थःपाखे वयाच्च्वंगु खन। ओबदियां वयात म्हसियाः बाँय् भ्वसुलाः धाल, “हे जिमि प्रभु, छि धात्थें एलिया हे खः ला?”
 8 वं लिसः बिल, “खः, जि एलिया हे खः। एलिया थन दु धकाः छिमि मालिकयात धाः हूँ।”

9 ओबदियां धाल, “जिं छु टुंकागु दु धका: छिं थ: दासयात स्याकेत आहाबयात लःल्हानादीगु?

10 धात्थें परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वर म्वाःम्ह खः थें, जिं पाफया: धाये छित: मालेत जिमि मालिकं मनूत छवयामदीगु गुगुं जाति अथवा राज्य ल्यं मदये धुंकल। गुगुं देशयाम्ह जुजुं जिगु देशय एलिया मदु धका: धा:सा आहाब जुजुं उम्ह जुजुयात वं धा:गु खँ सत्य खः धका: पाफयकीगु।

11 आ: छिं धयादी, ‘थ: मालिकयात एलिया थन दु धका: धा हँ।’

12 जि थनं वनेधुंका: परमप्रभुया आत्मां छित: गन यंकी जिं मस्यू। जिं वना: आहाबयात धायेधुंका: वं छित: लुइके मफुत धा:सा जित: स्याइ। तर जि छिकपिनि दासं ल्यायम्हबलयनिसें हे परमप्रभुया आराधना यानावयाचवनागु दु।

13 हे जिमि मालिक, परमप्रभुया अगमवक्तातयत् स्यानाच्चंबलय जिं छु यात व छिं मस्यू ला? जिं इपिं मध्ये सछिम्ह (१००) अगमवक्तातयत् नका: त्वंका: नेयम्ह नेयम्ह याना: निगू गुफाय सुचुकातया।

14 आ: छिं जित: जिमि मालिकयाथाय वना: एलिया थन दु धा: धका: धयादी। वं ला जित: स्याइ।”

15 एलियां धाल, “धात्थें जिं सेवा याना वयाचवनाम्ह दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, जिं पाफया: धाये थौं धात्थें हे जि आहाबया न्ह्यःने वने।”

एलीया कर्मेल पहाडय

16 उकिं ओबदिया आहाबयात नापला: वन। अले वयात एलिया वःगु दु धका: धाल। आहाब एलियायात नापला: वन।

17 एलियायात खनेवं आहाबं धाल, “इस्त्राएलयात दुःख ब्यूम्ह छ हे, मखु ला?”

18 वं धाल, “जिं इस्त्राएलयात दुःख बियागु मदु, तर छि व छिकपिनि बौया परिवारं ब्यूगु दु। छिं परमप्रभुया उजं मानय मयासें बालघःतयत् पुजा याना जूगु दु।

19 आ: छिं कर्मेल डाँडाय जित: नापलायेत इस्त्राएलं फुक्क मनूतयत् सःतादिसँ। अले ईजेबेलया टेबिलय च्वनानइपिं बालया प्यसः व नेयम्ह (४५०) अगमवक्ता व अशेरामयजुया प्यसःम्ह (४००) अगमवक्तातयत् नं ब्वनाहयादिसँ।”

20 उकिं आहाबं फुक्क इस्त्राएलीतयत् सःतके छवत, अले फुक्क अगमवक्तातयत् कर्मेल डाँडाय मुंकल।

21 एलियां मनूतयत् न्ह्यःने वना: थथे धाल, “छिपिं गुबलय तक दोमन जुयाचवनेगु? परमप्रभु हे परमेश्वर खःसा वया ल्युने हँ। बाल परमेश्वर खःसा वया ल्युने हँ।”

तर मनूतयत्सं छु मधाः।

22 अले एलियां इमित धाल, “परमप्रभुया अगमवक्तात मध्ये जि हे जक ल्यनाचवंगु दु। तर बालया ला प्यसः व नेयम्ह (४५०) अगमवक्तात दु।

23 जिमिगु निति निम्ह द्रहं हजि। अले छम्ह थःगु निति ल्यया: वयात कुचा कुचा याना: पाला: मि मच्याकूसें सिँया च्वय तयेमाः। जिं मेम्ह द्रहंयात तयार याये, वयात सिँया च्वय तये मि धा:सा च्याके मखु।

24 अले छिमिसं थः घःयात सःती, जिं परमप्रभुया नां काये। गुम्हयसिनं मि कुतुका: लिसः बी वयकः हे परमेश्वर खः।”

अले फुक्क मनूतयत्सं धाल, “छिं खःगु खँ धयादिल।”

25 एलियां बालया अगमवक्तातयत् धाल, “छिपिं यक्व दुगुलि छिमिसं न्हापा छम्ह द्रहं ल्यया: तयार या, अले थः घःयात प्रार्थना या। मि धा:सा च्याके मते।”

26 उकिं इमिसं थःत ब्यूम्ह द्रहं कया: तयार यात।

अले इमिसं सुथनिसें बहनी तक बालया नां कया: प्रार्थना यात। इपिं “हे बाल, जिमित लिसः बियादिसँ” धका: चिल्लाय दना: हाल। तर छुं सः मवः, सुनानं लिसः मब्यू। अले इपिं थःपिन्सं दयकूगु वेदीया छचाःखेरं प्याखं हुल।

27 बान्हे जूबलय एलियां थथे धका: गिजय यात, “अज्ज तःसलं हा! व ला घः हे खः! वं तसकं धन्दा कयाचवंगु दु जुइफु, वा वया लिमला: जुइफु, वा व चाःह्यु वंगु जुइफु, वा घनाचवंगु जुइफु, वयात थनेमाः।”

28 उकिं इपिं अज्ज तःसलं हाल अले इमिगु चलन कथं हि मवतले थःम्ह थःत हे तरवार व भालां घा:पा: यात।

29 बान्हे नं बित, बहनिया बलि बीगु ई तक हे इपिं अगमवाणी ल्हानाचवन। तर छुं सः मवः, सुनानं लिसः मब्यू, सुनानं ध्यान मब्यू।

30 अले एलियां फुक्क मनूतयत् धाल, “जिगु न्ह्यःने वा!” इपिं वयागु न्ह्यःने वल। अले वं परमप्रभुयागु दुंगु वेदी ल्हन।

31 एलियां याकूबयापाखें वःगु छगू छगू कुलया निति छगः छगः याना: झिनिगः ल्वहं काल। याकूबयाथाय “छंगु नां इस्त्राएल जुइ” धका: परमप्रभुया थ्व वचन वःगु खः।*

32 उपिं ल्वहंत कया: वं परमप्रभुया नामय छगू वेदी दयकल। वं उगु वेदीया जःखः झिन्यागू (१५) लिटर ति पुसा न्ह्यनिगु तःधंगु गा: म्हुल।

33 अले वं वेदीइ सिं मिलय यात। द्रहंयात कुचा कुचा याना: पाला: सिँया च्वय तयाबिल। वं इमित धाल, “प्यंगः घः जायक लः तया: उकियात थ्व बलिइ व सिँलय प्वकाब्यु।”

34 वं धाल, “हानं अथे हे या।” इमिसं अथे हे यात।

वं उजं बिल, “स्वकः खुसी नं अथे हे या।” इमिसं स्वकः खुसी नं अथे हे यात।

35 लः वेदीया छचाःखेरं वाना: गा: नं जाल।

36 बलि बीगु इलय् एलिया अगमवक्तां न्ह्यःने वनाः प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु परमेश्वर, अब्राहाम, इसहाक व याकूबया परमेश्वर, इस्राएलय् छि हे परमेश्वर खः धकाः थौं क्यनादिसँ। जि छिकपिनि दास खः, जिं थ्व फुक्क छिं धयादीगु थें हे यानागु खः।

37 जितः लिसः बियादिसँ! हे परमप्रभु, जितः लिसः बियादिसँ! थुपिं मनूतयसं छि हे परमप्रभु, परमेश्वर खः अले छिं हे इमिगु मनयात हीकादी धकाः सीमा।”

38 अबलय् हे परमप्रभुया मि कुतुंवल अले मिं बलि, सिं, ल्वहं व चायात भस्म यानाबिल। अले गालय् दुगु लःयात नं गंकाबिल।

39 थ्व खनाः फुक्क मनूतयसं बैय् ग्वारातुलाः थथे धाल, “परमप्रभु हे परमेश्वर खः, परमप्रभु हे परमेश्वर खः!”

40 एलियां इमित धाल, “बालया अगमवक्तातयत् ज्वँ, इपिं छम्हयसित नं त्वःते मते।” मनूतयसं इमित ज्वन। अले एलियां इमित क्वय् कीशोन खुसिइ यंकाः स्यात।

अनिकाल सिधःगु

41 अनलि एलियां आहाब जुजुयात धाल, “झासँ, छुं नयेत्वने यानादिसँ! जिं तसकं वाफय् वयाच्चंगु सः ताःगु दु।”

42 आहाब नयेत त्वनेत वन, एलिया धाःसा कर्मेल डौडाया चक्काय् थाहां वन। अन वं बैय् क्वछुनाः थःगु छ्यं पुलिया दथुइ तल।*

43 वं थः च्यःयात धाल, “वनाः समुद्रपाखे बांलाक स्व।”

च्यलं वनाः बांलाक स्वयाः धाल, “छुं खने मदु।”

अले वं धाल, “हाकनं हँ।” वं न्हयकः थथे धाल।

44 न्हयकःगु पालय् वं वयाः थथे धाल, “मनूया ल्हाः थें चिधंगु छगू सुपाँय् समुद्रं थाहां वयाच्चंगु दु।”

एलियां धाल, “आहाबयाथाय् वनाः धा, ‘थःगु रथ तयार या, अले वा वयाः छन्त पने न्ह्यः हे छ छैय् लिहां हँ।’ ”

45 भचा जायेवं हे आकाश सुपाचं हाकुसे च्वन, फय् वल, तसकं वा वल, अले आहाब थःगु रथय् च्वनाः यिजरेलय् वन।

46 एलियायाके परमप्रभुया शक्ति वल, अले थःगु गा जँय् हिनाः व आहाबया न्ह्यःने न्ह्यःने यिजरेल तक हे ब्वांय् वन।

19

एलिया हौरैब पर्वतय् बिस्युं वंगु

1 एलियां छु छु यात, फुक्क अगमवक्तातयत् वं तरवारं गय् यानाः स्यात धइगु खँ आहाबं ईजेबेलयात कन।

2 उकिं ईजेबेलं एलियायाथाय् छम्ह दूतयात थथे धाय्के छवल, “गथे छं जिमि अगमवक्तातयत् स्यात, अथे हे यानाः कन्हय् थुगु हे इलय् तक जिं छन्त मस्यात धाःसा घःतयसं जितः स्यायेमा।”

3 एलिया ग्यानाः थःगु ज्यान बचय् यायेत बिस्युं वन। यहदाया बेशेबाय् थ्यनेधुंकाः वं थः च्यःयात अन हे त्वःतल।

4 थः धाःसा मरूमिइ न्हिच्छि न्यासि वन। व छमा सिमा दुथाय् दित अले सिमाया क्वय् फेतुनाः वं थः सीसां जिल धकाः मतिइ तयाः प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु, जिगु ज्यान कयादिसँ, आः अप्वः जुइ धुंकल। छायाधाःसा जि थः पुर्खात स्वयाः भिंम्ह मखु।”*

5 व हे सिमाया क्वय् व ग्वारातुल अले स्याक्क न्ह्यः वय्कल।

आकाझाकां छम्ह स्वर्गदूत वयाः वयात थियाः थथे धाल, “दनाः न!”

6 वं थुखे उखे स्वल। थःगु छ्यं लिक्क वं क्वाःगु कोइलाय् छपा मरि व छथल लः खन। नयाःत्वनाः व हानं घन।

7 परमप्रभुया स्वर्गदूत हानं लिहां वल। निक्वः खुसी वयात थियाः थथे धाल, “दनाः न, छ तापाक वने माःनि।”

8 वं दनाः नल, त्वन, व हे नसां बल दयाः पिइन्हु तक चान्हे न्यासि वँ वं व परमेश्वरया पर्वत हौरैबय्* थयंकः वन।

9 अन छगू गुफाय् दुहां वनाः चच्छि अन हे च्वन।

परमप्रभु एलिया थासय् खनेदय्क झाःगु

परमप्रभुया थ्व वचन वयाथाय् वल, “अय् एलिया, थन छ छु यानाच्चनागु?”

10 वं लिसः बिल, “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वरया नितिं जिके यक्व जोश दु, इस्राएलीतयसं छिगु बाचायात त्वःतगु दु, छिगु वेदीत थुनाब्यगु दु अले छिकपिनि अगमवक्तातयत् तरवारं स्याःगु दु। जि जक ल्यंदनि, इमिसं जितः नं स्यायेत स्वयाच्चंगु दु।”*

11 परमप्रभुं धयादिल, “पर्वतय् वनाः परमप्रभुया न्ह्यःने दँ, छायाधाःसा परमप्रभु अनं जुयाः झायादीत्यंगु दु।”

अले तसकं वःगु वाफसं परमप्रभुया न्ह्यःने पहाडयात तछ्यानाबिल, ल्वहंयात कुचा कुचा यानाबिल। अयनं परमप्रभु उगु फसय् मदी। वाफय् वयेधुंकाः भवखाय् ब्वल। उगु भवखाचय् नं परमप्रभु मदी।

12 भवखाय् ब्वयेधुंकाः मि वल, अयनं परमप्रभु उगु मिइ मदी। मिया लिपा नाइसे च्वंगु, चिसलं खँ ल्हाःगु सः ताये दत।

13 व सः तायेवं एलियां थःगु ख्वाः गां त्वपुल, अले पिहां वनाः गुफाय् दुहां वनेथाय् दन।

छगू सलं वयात थथे धाल, “एलिया, छ थन छु यानाच्चनागु?”

- 14 वं लिसः बिल, “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वरया निरिति जिके यक्व जोश दु, इस्राएलीतयसं छिगु बाचायात त्वःतूगु दु, छिगु वेदीयात थुनाब्यगु दु अले छिकपिनि अगमवक्तातयत् तरवारं स्याःगु दु। जि जक ल्यंदनि, इमिसं जितः नं स्यायेत स्वयाच्वंगु दु।”
- 15 परमप्रभुं वयात धयादिल, “हूँ, दमस्कसया मरुभूमिइ लिहां हूँ, अन थ्यनेधुंकाः छं अरामयाम्ह जुजु जुइत हजाएलयात अभिषेक या!✱
- 16 अले इस्राएलया जुजु जुइत निम्शीया काय् येहयात अभिषेक या, अले थःगु थासय् अगमवक्ता जुइत हाबिल-महोलायाम्ह शाफातया काय् एलीशयात अभिषेक या।✱
- 17 हजाएलया तरवारं बचय् जूपिन्त येहनं स्याइ, येहया तरवारं बचय् जूपिन्त एलीशां स्याइ।
- 18 अयनं जिं इस्राएलय् न्हयद्रःम्ह (७,०००) बचय् यानातये। थुपि फुक्क बालया न्ह्यःने छयं क्वःमछुकुपि व वयात चुप्पा मनःपि खः।”✱

एलीशयात सःतूगु

- 19 उकिं एलिया अनं वन, वं द्रुहंतयत् साय्काः बुँ पालाच्वंगु शाफातया काय् एलीशयात लुइकल। वया न्ह्यःने झिनिज्वः द्रुहं दु। व थः धाःसा दकलय् लिपाया द्रुहंया ज्वःनापं बुँ पालाच्वंगु खः। एलियां वनाः थःगु गा त्वयाः एलीशयात न्यय्काबिल।
- 20 अले एलीशा थः द्रुहंत त्वःताः एलियाया ल्यूल्यु ब्वाँय् वन। एलीशां धाल, “जितः थः मां-बौयात चुप्पा नयाः बिदा काय्के बियादिसँ, अले जि छिगु ल्युने वये।”
- एलियां धाल, “हूँ, जिं छन्त छु यानागु दु?”
- 21 अले एलियायात त्वःताः वं छज्वः द्रुहं कयाः स्यात। वं हलोया सिँ छवय्काः ला दय्काः मन्तयत् बिल, इमिसं ला नल। अनंलि एलीशा एलियाया ल्यूल्यु वन अले वयागु सेवा यात।

20

अरामया जुजुं सामरीयाय् हमला याःगु

- 1 अरामया जुजु बेन-हददं थः फुक्क सेना मुंकल। वनापं सल व रथ दुपिं स्विनिम्ह जुजुपिं नं दु। इपिनापं व च्वय् थाहां वन, अले इस्राएलया राजधानी सामरीयायात घेरय् यानाः हमला यात।
- 2 वं शहरय् इस्राएलया जुजु आहाबयाथाय् दूततयत् थथे धाय्के छवल, “बेन-हददं थथे धयादी,
- 3 ‘छंगु लुँ व वहः जिगु खः, छं बांवालाःपि कलाःपि व काय्मह्याय्पिं नं जिगु हे खः।’ ”
- 4 इस्राएलया जुजुं लिसः बिल, “हे जिम्ह प्रभु महाराज, छिं धयादीगु थें, जि व जिके दुगु फुक्क छिगु हे खः।”
- 5 दूततयसं हाकनं वयाः थथे धाल, “बेन-हददं थथे धयादी, ‘छंगु लुँ व वहः, छं कलाःपि व काय्मह्याय्पिं जितः ब्यु धकाः जिं खबर छवयाहयागु खः।
- 6 तर कन्हय् थुबलय् हे जिं थः मन्तयत् छन्थाय् छवयाहये। इमिसं छंगु दरबार व छिमि हाकिमतय्गु छँय् माला स्वयेगु याइ। इमिसं छन्त यःगु फुक्क सामान लाकायंकी।’ ”
- 7 अले इस्राएलयाम्ह जुजुं थः देशयापि थकालित सकसितं सःताः थथे धाल, “थ्व मनुखं समस्या हयेत कुतः यानाच्वंगु दु। वं जिमि कलाःपिं, मस्त, वहः व लुँ फ्वंबलय् जिं म्हाः मधया।”
- 8 फुक्क थकालित व मन्तयसं लिसः बिल, “वयागु खँ न्यनादी मते। वं फ्वंगु बियादी मते।”
- 9 उकिं वं बेन-हददया दूततयत् थथे लिसः बिल, “जिम्ह प्रभु महाराजयात थथे धा, ‘महाराजं दकलय् न्हापा फ्वनादीगु जिं फुक्क बी। तर थ्व उजं धाःसा जिं मानय् याये मफु।’ ” इमिसं थ्व खबर जुजुयाथाय् यंकाबिल।
- 10 अले बेन-हददं आहाबयात मेगु खबर छवल, “सामरीयायागु ल्यं दुगु धू जिमि छम्ह छम्ह सिपाइँयात छम्ह छम्ह बीत जक गाःसां घःतयसं जितः बांमलाक्क सजाँय बियादीमा।”
- 11 इस्राएलया जुजुं लिसः बिल, “वयात थथे धयाब्यु, क्वच फिनातःम्ह मनुखं व त्वइम्ह मनुखं थें फुँइ क्यने मज्यु।”
- 12 बेन-हदद व मेपिं जुजुपिं थथःगु पालय् अय्लाखं काय्काच्वंबलय् वं आहाबयागु थ्व खबर न्यन। वं थः मन्तयत् हमला यायेत तयार जु धकाः उजं बिल। अले इपिं उगु शहरय् हमला यायेत तयार जुल।

आहाबं बेन-हददयात बुकूगु

- 13 थुबलय् हे छम्ह अगमवक्तां इस्राएलया जुजुयाथाय् वयाः थथे धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘छु छं शत्रुतय् ग्वाः ग्वाः सिपाइँतयत् खं ला? थौं हे जिं थुपि सकसितं छंगु ल्हातय् लाकाबी, अले छं जि हे परमप्रभु खः धका म्हसी।’ ”
- 14 आहाबं न्यन, “सुयागु पाखें?”
- उकिं वं धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘प्रान्त प्रान्तयापि सेनापतितय् क्वय्यापि ल्याय्महिपि कप्तानतपाखें।’ ”
- वं न्यन, “लडाइँ सुनां शुरु याइ?”
- अगमवक्तां लिसः बिल, “छं।”

15 उकिं वं प्रान्त प्रान्तयापि सेनापतितय् क्वययापि निसः व स्विनिम्ह (२३२) ल्यायम्हपि कप्तानतयत् सःतके छवल। अनंलि वं फुक्क इस्पाएली सेनायात सःतके छवल। इपि न्हयद्रुम्ह (७,०००) दु।

16 न्हिनय् बेन-हदद अले वनापं मिलय् जूपि स्विनिम्ह (३२) जुजुपि थथःगु पालय् अय्लाखं कायकाच्चंबलय् इपि पिहां वन।

17 प्रान्त प्रान्तयापि सेनापतितय् क्वययापि उपि ल्यायम्हपि नायःत न्हापा पिहां वन।

बेन-हददं जासूसतयत् स्वके छवल। इमिसं सामरीयां छपुचः सिपाइँत वयाच्चंगु दु धकाः वयात खबर बिल।

18 वं धाल, “इपि मिलय् जुइत वःगु जूसा म्वाःम्वाकं ज्वनाहजि। लडाइँ यायेत वःगु जूसां म्वाःम्वाकं हे ज्वनाहजि!”

19 अले प्रान्त प्रान्तयापि सेनापतितय् क्वययापि उपि कप्तान व इमि ल्यूल्हू सिपाइँत शहरं पिहां वन।

20 इमिसं थथःगु न्ह्यःने दुपि शत्रुयात स्यानाबिल। अले अरामीत बिस्सुं वन। इस्पाएलं इमित ल्यू वन। तर अरामया जुजु बेन-हदद सल गयाः छुं सलगइपि सिपाइँतनापं बचय् जुयाः बिस्सुं वन।

21 इस्पाएलया जुजु आहाब जुजु न्ह्यज्यात। वं अरामीतय् सल व रथत कब्जा यात, अले यक्व अरामीतयत् स्यात।

22 अनंलि उम्ह अगमवक्ता इस्पाएलया जुजुयाथाय् वयाः थथे धाल, “वनाः लडाइँया निति थःत बल्लाकि! छं छु यायेमाः व बांलाक बिचाः या। वइगु बसन्त ऋतुबलय् अरामया जुजुं छन्त हाकनं हमला याइ।”

अरामं निक्वः खुसी हमला याःगु

23 अरामीत बुइधुंकाः सल्लाह बीपिन्सं अरामया जुजुयात थथे धाल, “इस्पाएलीतय् घः डाँडाया घः खः, उकिं इमिसं इति त्याकल। तर मैदानय् लडाइँ याये दत धाःसा इपिपि त्याइ।

24 छिं फुक्क जुजुपिन्त सेनापतिया थासं लिकयादिसँ। अले इमिगु थासय् मेपि सेनापतित ल्ययादिसँ।

25 अनंलि न्हापा बूपि सेना ति हे तःधंगु सेना दयकादिसँ। सलया पलेसा सल व रथया पलेसा रथ, इीसं इपिलिसें मैदानय् लडाइँ याये। अले इपिपि त्याइ।” बेन-हददं इमिगु सल्लाह न्यनाः अथे हे यात।

26 उकिं बसन्त ऋतुबलय् बेन-हददं थः सेना मुंकल। अले इस्पाएलय् हमला यायेत अपेक शहरय् थाहां वन।

27 इस्पाएलीत नं ल्वाभः ज्वनाः मुन। इपि सकसितं नयेगु सामान बिल। अले इपि निगू पुचः जुयाः इपिलिसें ल्वाः वन। इस्पाएलीतयसं इमिगु चुलिचू छाउनी दयकल। इस्पाएलीत दुगुतयगु निगू चिचीधंगु बथां थें च्वं। अरामीत धाःसा मैदान जायकः न्यनाच्चनाच्चंगु दु।

28 उम्ह अगमवक्ता आहाब जुजुयाथाय् वयाः थथे धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘अरामीतयसं परमप्रभु ला डाँडायाम्ह परमेश्वर खः तर मैदानयाम्ह मखु धाःगु दु। उकिं जिं थ्व तःधंगु सेनायात छंगु ल्हातय् लःल्हानाबी। अले छं जि हे परमप्रभु खः हे धकाः म्हसी।’ ”

29 न्हयन्हू तक इस्पाएलीत व अरामीत चुलिचू थथःगु छाउनीइ च्वनाच्चन। न्हयन्हू दुखुन्हू लडाइँ शुरू जुल। इस्पाएलीतयसं छन्हू हे १,००,००० म्ह अरामी न्यासि जुइपि सिपाइँतयत् स्यात।

30 बचय्जूपि जुक्व अपेक शहरय् बिस्सुं वन। अन नं शहरया पःखाः दुनाः उपि मध्ये निइन्हयद्रुःम्हयसित (२७,०००) ल्हाकल। बेन-हदद नं शहरय् बिस्सुं वनाः छखा छँया दुनेया क्वथाय् सुलाच्चन।

31 बेन-हददया भारदारतयसं वयात थथे धाल, “इस्पाएली जुजुपि दयामाया दुपि खः धकाः जिमिसं न्यनागु दु। जिमित भांग्रा हिनाः अले थःगु कपालय् खिपः चिनाः इस्पाएलया जुजुयाथाय् वनेबियादिसँ। वं छितः त्वःताबी ला?”

32 इमिसं जँय् भांग्रा व कपालय् खिपः चित, अले आहाबयाथाय् वनाः थथे धाल, “छिकपिनि दास बेन-हददं धाइ, ‘जितः म्वाका तयादिसँ।’ ”

आहाबं वयात धाल, “व आः तक नं म्वानाच्चंगु दु ला? व ला जिमि किजा खः।”

33 वया मनुतयसं जुजुया थ्व खँयात भिंगु लक्षण तायकाः थत्थें मौका कयाः धाल, “छिं धयादीगु थें बेन-हदद छिकपिनि हे किजा खः।”

अले वं धाल, “वयात जिथाय् हजि।” बेन-हदद वयेधुंकाः आहाबं वयात थःगु रथय् तल।

34 बेन-हददं धाल, “जिमि बौनं छिकपिनि बौपाखें काःगु शहरत जिं छितः लितबी। जिमि बौनं सामरियाय् याःगु थें छिं नं दमस्कसय् ब्यापार यायेगुथाय् चायकादिसँ।”

आहाबं धाल, “छं छगू सन्धि यात धाःसा जिं छन्त त्वःताबी।” उकिं वं वलिसें छगू सन्धि यात, अले वयात वनेबिल।

छम्ह अगमवक्ता आहाबयात दोपं बीगु

35 परमप्रभुया वचनपाखें अगमवक्ताया पुचःयापि छम्हयसिनं मेछम्हयसित धाल, “जितः छंगु हतियारं कयकि।” तर वं म्हाः धाल।

36 उकिं वं वयात धाल, “छं परमप्रभुया उजं मानय् मयाःगुलि जितः त्वःताः वनेवं छन्त छम्ह सिंहं स्याइ।” व मनु वनेधुंकाः छम्ह सिंहं हमला यानाः वयात स्यानाबिल।*

37 अगमवक्ता मेम्ह छम्ह मनुयाथाय् वनाः थथे धाल, “जितः छंगु हतियारं कयकि।” उकिं वं वयात कयकाः घाःपाः यानाबिल।

38 अले अगमवक्ता वनाः लँय् जुजुयात पियाच्चन। वं थःगु मिखाय् पटी चिनाः थःत मेम्ह थें च्वंकल।

39 जुजु लिक्क थ्यनेवं अगमवक्ता वयात धाल, “छसपोल! जि लडाइँ यानाच्चनाबलय् छम्ह सिपाइँनं छम्ह शत्रुयात ज्वनाः जिथाय् हयाः थ्वयात स्वयाच्चँ! थ्व बिस्सुं वन धाःसा छन्त स्यायेगु जुइ वा छं ३४ किलोग्राम वहः पुलेमाली धाल।

40 जि ज्यां लिमलाःबलय् व मनु बिस्सुं वन।”

जुजुं लिसः बिल, “छं छंगु सजाँय थःम्हं हे धयाच्चंगु दु, छं थःगु सजाँय फये हे माः।”

41 अगमवक्तां थःगु मिखां पट्टी लिकयाः वांछवल। जुजुं वयात छम्ह अगमवक्ता खः धकाः थर्थे म्हसीकल।

42 अनलि अगमवक्तां जुजुयात धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘जिं स्या धकाः धयाम्ह मनूयात छं त्वःताबिल। उकिं वयागु ज्यानया पलेसा छंगु ज्यान व वया प्रजाया पलेसा छंगु प्रजा जुइ।’ ”

43 अले इस्राएलया जुजु ख्वाः खिउँकाः तंम्बयाः सामरियाया थःगु दरबारय् वन।

21

नाबोतया दाखक्यब

1 छुं ई लिपा छगू घटना जुल, यिजरेल शहरय् सामरिया जुजु आहाबया दरबार लिक्क नाबोत धाःम्ह छम्ह यिजरेलीया दाखक्यब दुगु जुयाच्चन।

2 छन्हू आहाब नाबोतयात धाल, “जितः छंगु दाखक्यब ब्यु। व जिगु दरबारया लिक्क दु, अन जिं वाउँचा पी। उकिया पलेसा जिं छन्त बांलाःगु मेगु दाखक्यब बी, अथे मज्यूसा जिं उकिया गुलि मू तु उलि धिबा बी।”

3 नाबोतं लिसः बिल, “थ्व दाखक्यब छितः बी मखु। थ्व जिगु पुर्खाया सर्बय् खः। परमप्रभुं अथे जुइके नं बिया मदीमा।”

4 नाबोतं धाःगु खँ न्यनाः आहाबयात तसकं म्हाइपुल अले व तमं छँय वन। व थःगु लासाय् वनाः अंगःपाखे थःगु ख्वाः स्वय्काः ग्वारातुलाच्चन। वं छुं नं मन।

5 वया कलाः ईजेबेलं वनाः वयात न्यन, “छाय् छुं भपिया मदीयागु? छाय् छिगु ख्वाः थपायसकं खिउँगु?”

6 अले वं वयात धाल, “जिं यिजरेली नाबोतयात ‘छंगु दाखक्यब जितः म्यु वा मेगु दाखक्यबनापं हिलाबुला या’ धकाः धया, तर वं दाखक्यब बी मखु धाल।”

7 ईजेबेलं वयात धाल, “इस्राएलयाम्ह जुजु छि खः, कि सु खः? लासां दनादिसँ, ख्वाः खिउँकादी मते, छुं भपियादिसँ! जिं नाबोतया दाखक्यब छितः बीके।”

8 अनलि वं आहाबया नामं पौत च्वल, वयागु लाहा छाप तल, अले यिजरेलयापिं थकालितयथाय् व ततःधंपिं मनूतयथाय् च्वल।

9 पौलय् थथे च्वयातःगु दु,

“छन्हू अपसं च्वनेगु दिं घोषणा या, मनूत सकसितं छथाय् मुंकि, नाबोतयात मनूतय् दथुइ इज्जतया थासय् फेतुकि।

10 मेखेपाखे निम्ह लुच्चापिं मनूतय् फेतुकाः वं परमेश्वर व जुजुयात सराः ब्युगु दु धकाः धाय्की। अनलि वयात पिने यंकाः ल्वहँतं कय्काः स्यानाब्यु।”

11 ईजेबेलं धाःथे हे यिजरेलया थकालितयसं यात।

12 इमिसं छन्हू अपसं तल, फुक्क मनूतय् छथाय् मुंकल। अले नाबोतयात इज्जतया थासय् फेतुकल।

13 अले निम्ह लुच्चापिं मनूत वया वयागु चुलिचू च्वन, इमिसं मनूतय् न्ह्यःने नाबोतयात थथे पाः यात, “वं जुजु व परमेश्वरयात सराः बिल।” उकिं वयात शहरं पिने यंकाः ल्वहँतं कय्काः स्यानाबिल।

14 अले इमिसं ईजेबेलं आहाबयात धाल, “नाबोतयात ल्वहँतं कय्काः स्याये धुन।”

15 व खबर न्यनेवं ईजेबेलं आहाबयात धाल, “आः वनाः यिजरेली नाबोतं छितः मी मखु धकाः धाःगु दाखक्यब कयादिसँ। नाबोत सी धुंकत।”

16 नाबोत सीगु खँ न्यनाः आहाब थर्थे दाखक्यब कब्जा याः वन।

17 थुबलय् हे परमप्रभुया थ्व वचन तिश्बीया एलियायाथाय् वल,

18 “सामरीयायाय् शासन याइम्ह इस्राएलया जुजु आहाबयात नापलायेत क्वहां हूँ। आहाब नाबोतया दाखक्यबय् दइ। वं दाखक्यब थःगु हे यानाः कायेत्यंगु दु।

19 आहाबयात जिं थथे धाःगु दु धकाः धा, परमप्रभुं थथे धयादी- ‘आहाब नाबोत धाःम्ह मनूयात स्यानाः छं वयागु दाखक्यब नं थःगु यानाः कायेत्यंगु दु। नाबोतया हि खिचातयसं फ्यःगु थासय् हे छंगु हि नं खिचातयसं फ्यइ।’ ”*

20 एलियायात खनाः आहाब धाल, “अय् जिम्ह शत्रु, छं जितः नाप हे लाकल।”

एलियां लिसः बिल, “खः, जिं नापलाके धुन। परमप्रभुयात मयःगु मभिगु ज्या यायेत छिं थःत मियादी धुंकूगु दु।

21 अथे जुयाः परमप्रभुं छितः धयादीगु दु, “जिं छंके विपत्ति हयेत्यनागु दु। जिं छिमि सन्तानतयत् भस्म यानाबी। दास थजुइमा वा स्वतन्त्र थजुइमा, इस्राएलया आहाबया परिवारयापिं फुक्क मिजंतयत् स्यानाबी।

22 छं जितः तंचाय्कूगुलि अले इस्राएलयात पाप याकूगुलि जिं छंगु घरानायात नबातया काय् यारोबामया घरानायात व अहियाहया काय् बाशाया घरानायात याःथे यानाबी।”

23 “ईजेबेलया बारे परमप्रभुं धयादीगु दु, ‘यिजरेलया पखाःया लिक्क ईजेबेलयात खिचां नइ।’”*

24 “आहाबया घरानायापिं शहरय् सीपिन्त धाःसा खिचां नइ। ख्यलय् सीपिन्त धाःसा गिद्वतयसं नइ।”

25 (परमप्रभुयात मयःगु मभिगु ज्या यायेत थःत म्यूमह आहाब थें ज्याःम्ह मेपिं सुं हे मदु। थः कलाः ईजेबेलं ग्वाकूगुलि वं अथे याःगु खः।

- 26 एमोरीतयसं थें मूर्ति पुजा याना: वं दकलय् घच्चाइपुगु पापयात। एमोरीतयत् परमप्रभुं इस्राएलया न्ह्यःनं पितिना छवयादीगु खः।)
- 27 एलियागु खँ न्यना: आहाबं थःगु वसः खुत। अले भांग्रा हिना: अपसं च्वन। व भांग्रा हिना: हे घन, अले क्वमिल्लु जुयाजुल।
- 28 अबलय् परमप्रभुया थ्व वचन तिश्बी एलियायाथाय् वल,
- 29 “आहाब जिगु न्ह्यःने क्वमिल्लु जूगु छु छं खं ला? वं थःत क्वमिल्लु याःगुलि जिं व म्वानाच्चंतले वया परिवारयात सजाँय बी मखु। वया काय्या पालय् जिं आहाबया परिवारयात सजाँय बी।”

22

मीकाया अगमवक्तां आहाबयात ख्याच्चः ब्यूगु

२ इति १८:२-२७

- 1 अनलि स्वदँ तक अराम व इस्राएलया दथुइ लडाइँ मजू।
- 2 स्वदँ दुबलय् यहदाया जुजु यहोशापात इस्राएलया जुजु आहाबयात नापला: वन।
- 3 थुबलय् हे, इस्राएलया जुजुं थः भारदारतयत् न्यन, “झीसं आ: तक छाय् अरामया जुजुया ल्हातं रामोत-गिलाद कायेत छुं मयानागु? व थाय् ला झीगु हे खः नि!”
- 4 आहाबं यहोशापातयात न्यन, “रामोत-गिलादय् हमला यायेत छु छि जिनापं झायादी ला?”
- यहोशापातं इस्राएलया जुजुयात लिसः बिल, “जि छि थें खः, जिम्ह मन्त छिकपिनि मन्त थें खः, जिम्ह सलत छिकपिनि सलत थें खः।”
- 5 हानं यहोशापातं इस्राएलयाम्ह जुजुयात थथे धाल, “न्हापां परमप्रभुयाके नि सल्लाह कयादिसँ।”
- 6 उकिं इस्राएलयाम्ह जुजुं प्यसःम्ह (४००) अगमवक्तातयत् मुंका: इमित न्यन, “जिं रामोत-गिलादय् हमला याये ला कि मयाये?”
- इमिसं लिसः बिल, “हमला यानादिसँ, छायाःसा परमप्रभुं व छिगु ल्हातय् बियादी।”
- 7 तर यहोशापातं न्यन, “झीसं न्यनेत छु थन सुं परमप्रभुया अगमवक्ता मदु ला?”
- 8 इस्राएलयाम्ह जुजुं यहोशापातयात धाल, “परमप्रभुयाके न्यनेत मेम्ह छम्ह मनु ला दु, तर व जितः तसकं मयः, छायाःसा वं जिगु बारे भिगु अगमवाणी ल्हाइ मखु। वं मभिगु खँ जक धाइगु। व यिम्लाया काय् मीकाया खः।”
- यहोशापातं लिसः बिल, “जुजुं थथे धाये मज्यू।”
- 9 अले इस्राएलयाम्ह जुजुं छम्ह हाकिमयात सःता: धाल, “यिम्लाया काय् मीकायायात थथें थन हजि!”
- 10 इस्राएलयाम्ह जुजु आहाब व यहदायाम्ह जुजु यहोशापात जुजुया वसः फिना: सामरीयाया धवाखाया लिक्क च्वंगु खलाय् थथःगु सिंहासनय् च्वनाच्चन। अले आहाबया फुक्क अगमवक्तातयसं इमिगु न्ह्यःने अगमवाणी ल्हानाच्चन।
- 11 केनानाया काय् सिदकियाहं नयागु नेकृत दयका: थथे धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘थुपि नेकुलि छिमिसं अरामीतयत् इपिं नाश मजुतले च्वयाच्चनी।’ ”
- 12 मेपिं फुक्क अगमवक्तातयसं अज्याःगु हे अगमवाणी ल्हानाच्चन। इमिसं धाल, “रामोत-गिलादय् हमला यानादिसँ! छिकपिं त्याइ। परमप्रभुं व जुजुया ल्हातय् बियादी।”
- 13 मीकायायात सःताहेत वंम्ह दूतं वयात धाल, “स्वयादिसँ, फुक्क अगमवक्तातयसं जुजु त्याइ धका: अगमवाणी ल्हानाच्चंगु दु। छिं नं अथे हे धयादिसँ। बांलाःगु खँ धयादिसँ।”
- 14 तर मीकायां धाल, “धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, परमप्रभुं जितः छु धयादी, जिं व हे जक नवाये।”
- 15 व थयंक वःबलय् जुजुं वयाके न्यन, “मीकाया जिमिसं रामोत-गिलादय् हमला याये ला कि मयाये?”
- वं धाल, “हमला यानादिसँ! धात्थें छिकपिं त्याइ। छायाःसा परमप्रभुं उकियात जुजुया ल्हातय् बियादी।”
- 16 आहाबं वयात धाल, “परमप्रभुया नामय् छु सत्य खः जितः व जक धा धका: जिं छन्त ग्वकः पाफय्केगु?”
- 17 अले मीकायां धाल, “जिं ला इस्राएलयापिं फुक्क मन्तयत् जवा: मदुपिं फैत थें उखेला: थुखेला: जुयाच्चंगु खना, अले परमप्रभुं थथे धयादिल, ‘थुपि मन्तय् मालिक मदु। उकिं थुपि सकलें याउँक थथःगु छेंय लिहां वनेमा।’ ”
- 18 इस्राएलया जुजुं यहोशापातयात धाल, “जिगु बारे वं भिगु मखु मभिगु जक अगमवाणी धाइ धका: जिं छितः न्हापा हे धयागु, मखु ला?”
- 19 मीकायां हानं धाल, “उकिं परमप्रभुया थ्व वचन न्यनादिसँ— जिं परमप्रभुयात थःगु सिंहासनय् च्वनादीगु व स्वर्गया फुक्क सेना वयकःया जवय् व खवय् दनाच्चंगु खना।”
- 20 परमप्रभुं धयादिल, ‘रामोत-गिलादय् हमला याना: व सीत आहाब जुजुयात सुनां हेय्की?’
- “छम्हयसिनं छगू खँ धाल, मेम्हयसिनं मेगु हे खँ धाल।
- 21 दकलय् लिपा छगू आत्मा न्ह्यःने वया: परमप्रभुया लिक्क दना: धाल, ‘जिं वयात हेय्के।’
- 22 “परमप्रभुं न्यनादिल, ‘गथे याना?’
- “आत्मां लिसः बिल, ‘जि वना: वया फुक्क अगमवक्तातयगु म्हुतुइ मखुगु खँ ल्हाइगु आत्मा जुये।’
- “परमप्रभुं धयादिल, वयात हेय्केत छ ताःलाइ। ‘हुँ, वना: अथे हे या।’ ”

23 लिपतय् मीकायां धाल, “उकिं आः परमप्रभुं छिकपिनि थुपिं फुक्क अगमवक्तातयगु म्हुतुइ मखुगु खँ ल्हाइगु आत्मा तयादीगु दु। वयक्लं हे छितः नाश यायेगु उजं बियादीगु दु।”

24 अले केनानाया काय् सिदकियाहं मीकायाया लिक्क वयाः वयागु न्यतालय् चाराक्क दायाः न्यन, “परमप्रभुया आत्मा जितः त्वःताः छनापं खँ ल्हायेत गथे यानावल?”

25 मीकायां लिसः बिल, “व ला छ थः हे दुनेया क्वथाय् सुलेत वंगु दिनय् छं सी।”

26 इस्राएलयाम्ह जुजु आज्ञा बिल, “मीकायायात ज्वनाः शहरयाम्ह शासक अमोन व राजकुमार योआशयाथाय् यंकि,

27 अले वयात धा, ‘जुजुं थथे धयादी- थ्व मनूयात इयालखानाय् कुँ, अले जि याउँक लिहां मवतले वयात मरि व लः जक नके त्वंके या।’ ”

28 मीकायां धाल, “छि याउँक लिहां झाल धाःसा परमप्रभु जिपाखँ नवानादीगु मखु धकाः सीकादिसँ।” हानं वं थथे धाल, “जिं धयागु खँ छिपिं सकसिन न्यँ।”

रामोत-गिलादय् आहाबयात स्याःगु

२ इति १८:२८-३४

29 अनलि इस्राएलयाम्ह जुजु आहाब व यहदायाम्ह जुजु यहोशापात रामोत-गिलादय् हमला यायेत वन।

30 आहाबं यहोशापातयात धाल, “झीपिं लडाइँलय् वनेबलय् जि म्हमसीक मेम्ह थें च्वंक वने। छिं थःगु जुजुया हे वसः फिनादिसँ।” अले इस्राएलयाम्ह जुजु म्हमसीक मेम्ह थें च्वंक लडाइँलय् वन।

31 अरामया जुजुं थः रथ सेनाया स्विनिम्ह कप्तानतयत् “इस्राएलयाम्ह जुजुयात बाहेक मेपिं सुयातं हमला याये मते” धकाः आज्ञा ब्यूगु खः।

32 उकिं इमिसं यहोशापात जुजुयात खनाः व हे इस्राएलयाम्ह जुजु खः धकाः मतिइ तयाः हमला यायेत न्ह्यज्यात। तर व तःसलं हाल, अथे हाःबलय्

33 व इस्राएलयाम्ह जुजु मखु धकाः सीकाः रथ सेनाया कप्तानत वयात ल्यु मवसँ लिहां वल।

34 तर छम्ह सिपाईनं थःगु धनुष सालाः लाः लाः थे वाण कयकाछवत। उगु वाणं इस्राएलया जुजुया छातिपाताय् खालिगु थासय् लात। जुजुं थःगु रथ चलय् याइम्हयसित धाल, “जि घाःपाः जुल। रथ चाःहिकाः जितः थनं पित यंकि।”

35 न्हिच्छि हे लडाइँ जुल। इस्राएलयाम्ह जुजु थःगु रथय् तिब कयाः अरामीतलिसँ सामना यानाच्वन। रथ दुने हे वयागु घालं हि बाःवयाच्वन। उखुन्हु हे सन्ध्याकाः इलय् व सित।

36 सूर्य बिनावबलय् इस्राएली सिपाईतयथाय् थ्व आज्ञा थ्यन, “फुक्क मनूत थथःगु शहर व बस्तीइ लिहां हँ।”

37 थुकथं आहाब जुजु सित। वयागु सीम्हयात सामरीयाय् यंकाः थुन।

38 वयागु रथयात बेस्यातयसं म्वःल्हुइगु सामरीयाया पुखुलिइ यंकाः सिल। खिचातयसं वयागु हि फ्ययाः त्वन। थ्व फुक्क परमप्रभुया वचनं घोषणा याःथें हे जुल।

39 आहाब जुजु जुयाच्वंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या, किसिया दं तयाः छायापिया तःगु वयागु दरबार व वं पखाः व ध्वाखा दयकाः बल्लाकूगु शहरतयगु बारे इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

40 आहाब थः पुर्खा थें सीधुंकाः वया काय् अहज्याह जुजु जुल।

यहदाय् यहोशापात जुजु जूगु

२ इति २०:३१-२१:१

41 आहाब इस्राएलया जुजु जूगु प्यदँ* दुबलय् आसाया काय् यहोशापात यहदाया जुजु जुल।

42 यहोशापात स्विन्यादँ दुबलय् जुजु जुल। वं निइन्यादँ यरुशलेमय् राज्य यात। वया मांया नां अजूबा खः। अजूबा शिल्हीया म्हाय् खः।

43 यहोशापातं थः अबु आसां थें परमप्रभुया आज्ञा मानय् यात, उकिं लिफमस्वः। अयनं पुजा याइगु थायत् धाःसा चीकाम्छव। मनूतयसं अन बलि छायेगु व धुपौय् च्याकेगु याना हे च्वन।

44 यहोशापात इस्राएलया जुजुलिसँ मिलय् जुयाच्वन।

45 यहोशापात जुजु जुयाच्वंबलय् जूगु फुक्क खँ, वयागु बहादुरी अले गय् यानाः वं लडाइँ यात, व फुक्क यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

46 वया बौ आसाया पालय् ल्यंदुपिं मूर्ति पुजा याइगु वेदी सेवा याइपिं मिजं बेस्यातयत् वं देशं पितिनाछवत।*

47 एदोम देशय् जुजु मद्। यहदाया जुजुं ल्ययातःम्ह छम्ह जिल्लाया बडा-हाकिमं अन शासन याइगु।

48 यहोशापात जुजुं ओपीर देशं लँ हयेत ब्यापारी जहाजत दयक्ल। तर एस्योन-गेबेरय् उपिं स्यंगुलि जहाजत बनेज्याया लागि न्हाके मफुत।

49 उबलय् आहाबया काय् अहज्याहं यहोशापातयात धाल, “जिमि मनूतयत् छिकपिनि मनूतलिसँ जहाजय् वनेबियादिसँ।” तर व मानय् मज्।

50 यहोशापात थः पुर्खा थें सित। वयात वया पुर्खा दाऊदया शहरय् इपिनापं थुन। वया लिपा वया काय् यहोराम जुजु जुल।

इस्राएलय् अहज्याह जुजु जूगु

51 यहोशापात यहदाया जुजु जूगु झिन्हयदँ† दुबलय् आहाबया काय् अहज्याह इस्राएलया जुजु जुल। वं सामरीयाय् निदँ राज्य यात।

* 22:41 २२:४१ प्यंगूगु दँ धयागु ८७० ई.पु. ☆ 22:46 २२:४६ १ राज १५:१२ † 22:51 २२:५१ झिन्हयगूगु दँ थथे धयागु ८५३ ई.पु.

52 अहज्याहं थः बौ आहाब, मां ईजेबेल व इस्राएलीतयत् पाप याकेब्बूमह यारोबामं थें परमप्रभुयात मयःगु मभिगु ज्या यात।

53 वं बालघःया व सेवा यात। थुकथं न्हापा थः बौनं याःगु थें परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरयात तंचायकल।

जुजुतयगु निगूगु सफू म्हसीका

निगू राज्यतयगु खँ गन जुजुया न्हापांगु सफुलिइ क्वचाःगु खः, अनं हे जुजुया निगूगु सफू शुरु जुइ। थ्व सफूयात झीसं निब्वथले फु –
१. ई.पू. ८५० निसें सामरिया पतन व उत्तरी राज्यया अन्त्य तक अर्थात ई.पू. ७२२ तक।

२. इस्राएलया राज्यया पतन जूगु यहदा राज्यया खनिसें कयाः ई.पू. ५८६ लय् नबूकदनेसर जुजुं यरूशलेम त्याकाकयाः नाश याःगु ई तक।

इस्राएल व यहदाया जुजुत व अन च्वपिं मनुत बाचाया नियमकथं मजुसें इमिसं मूर्ति पुजा याःगुलि थुपिं ततःधंगु विपत्तित देश व जाति जातितयथाय् वःगु खः। यरूशलेम नाश यायेधुंकाः यहदाय् च्वपिं मनुतयत् मेगु थासय् ज्वना यंकूगु घटना इस्राएली इतिहासया निति छगू तःधंगु ह्युपाकथं काःगु दु। निगूगु जुजुतय् सफुलिइ मू मनुकथं खने दुम्ह अगमवक्ता एलियाया अधिकार काःम्ह एलीशा हे खः।

धलः पौ

अलग जूगु राज्य

१. एलीशा अगमवक्ता १:१-८:१५
२. यहदा व इस्राएलया जुजुपिं ८:१६-१७:४
३. सामरियाया पतन जूगु १७:५-४१

यहदाया राज्य

१. हिजकियांनिसें योशियाह तक १८:१-२१:२६
२. योशियाहया शासन २२:१-२३:३०
३. यहदाया दकलय् लिपायापिं जुजुत २३:३१-२४:२०
४. यरूशलेमया पतन २५:१-३०

२ राजा

एलिया व जुजु अहज्याह

1 इस्राएलया जुजु आहाब सीधुंकाः मोआबं इस्राएलया विरोधय् विद्रोह यात।

2 सामरियाया थःगु दरबारया च्वय्यागु क्वथाया तिकिइयालं कुतुं वयाः इस्राएलया जुजु अहज्याह तसकं घाःपाः जुल। उकिं वं दूततयत् थथे धया छवल, “वनाः जि थ्व घाःपापाखें लनी कि मलनी धकाः एक्रोनया घः बाल-जिबबयाके सल्लाह का।”

3 तर परमप्रभुया दूतं तिश्बी एलियायात धाल, “सामरियाया जुजुया दूततयत् नापलाः हूँ। अले इमित थथे धा, ‘एक्रोनया घः बाल-जिबबयात न्यवनेत छु इस्राएलय् छम्ह नं परमेश्वर मदु ला?’

4 उकिं परमप्रभुं आः थथे धयादीगु दु – ‘छ ग्वतुलाच्वंगु लासा छं त्वःती मखु, छ धात्थें सी।’ ” अले एलिया वन।

5 दूतत अहज्याहयाथाय् लिहां वःबलय् वं इमित धाल, “छिपिं छाय् लिहां वयागु?”

6 इमिसं वयात लिसः बिल, “छम्ह मनु जिमित नापलाः वल। वं जिमित थथे धाल, “छिमित छवयाहःम्ह जुजुयाथाय् लिहां वनाः वयात थथे धा, “परमप्रभुं थथे धयादी – एक्रोनया घःयात न्यनेत छाय् दूतत छवयागु, छु इस्राएलय् छम्ह नं परमेश्वर मदु ला? उकिं छ ग्वतुलाच्वंगु लासा छं त्वःती मखु। छ धात्थें सी।” ’ ”

7 जुजुं इमित धाल, “छिमित थथे नापलाना धाःवःम्ह व मनु गथे च्वं?”

8 दूततय् अहज्याहयात धाल, “वं सँयागु वसः फिनातःगु दु, वं थःगु जँय् छेंगूयागु हे जनी चिनातःगु दु।”

अले वं धाल, “व ला तिश्बी एलिया खः।”☆

9 अले जुजुं सेनाया छम्ह कप्तानयात वया नेय्म्ह मनुतनापं वयाथाय् छवल। उबलय् एलिया पहाडया च्वकाय् च्वनाच्वंगु खः। कप्तानं एलियायात धाल, “अय् परमेश्वरया मनु, जुजुं थथे धयादी, ‘याकनं क्वय् क्वहां वा।’ ”

10 एलियां कप्तानयात लिसः बिल, “जि परमेश्वरया मनु खःसा स्वर्गं मि कुतुं वयाः छ व छिमि नेय्म्ह हे मनुतयत् भस्म यायेमा।” अले आकाशं मि कुतुं वयाः कप्तान व वया नेय्म्ह मनुतयत् भस्म यानाबिल।☆

11 अनलि जुजुं मेम्ह छम्ह कप्तानयात वया नेय्म्ह सिपाइँतनापं एलियायाथाय् छवल। वं वयात धाल, “हे परमेश्वरया मनु, जुजुं थथे धयादी, ‘थत्थें क्वहां वा।’ ”

12 एलियां इमित लिसः बिल, “जि परमेश्वरया मनु खःसा आकाशं मि कुतुं वयाः छ व छिमि नेय्म्ह मनुतयत् भस्म यायेमा।” अले परमेश्वरया मि आकाशं कुतुं वयाः वयात व वया नेय्म्ह मनुतयत् भस्म यानाबिल।

13 जुजुं हाकनं छकः स्वम्हम्ह कप्तानयात नेय्म्ह मनुतनापं छवत। थ्व स्वम्हम्ह कप्तान एलियायाथाय् थहां वन अले पुलि च्याः वयात बिन्ति यात, “हे परमेश्वरया मनु, जि व जिम्ह थुपिं नेय्म्ह मनुतयत् दया यानादिसँ! जिमिगु ज्यान बचय् यानादिसँ!”

☆ 1:8 १:८ मती ३:४; मर्क १:६ ☆ 1:10 १:१० लूक १:५४

- 14 स्वयादिसँ, स्वर्ग मि कुतुं वयाः न्हापा वःपिं निम्ह कप्तानत व इमि मन्तयत भस्म यानाबिल। तर जिगु प्राण बचय् यानादिसँ।”
 15 परमप्रभुया दूतं एलियायात धाल, “व नापं क्वय् हूँ, व खनाः ग्याये मते।” उकिं एलिया व कप्तानलिसँ जुजुयाथाय् क्वय् वन।
 16 एलियां जुजुयात धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, इस्त्राएलय् परमेश्वर मद्दु थें यानाः छं छाय् दूतयत् एक्रोनया घः बाल-जिबबयात थः लनी कि मलनी धकाः न्यंके छवयागु? उकिं छ ग्वारातुलाच्चंगु लासा छं गुबलें त्वःती मखु, छ धात्थें सी!”
 17 परमप्रभुं एलियापाखें नवानादीगु वचनकथं अहज्याह सित।
 अहज्याहया छम्ह नं काय्पिं मदुगुलिं यहदाया जुजु यहोशापातया काय् यहोरामं राज्य यानाच्चंगु निगू दँय* योराम† वया लिपा जुजु जुल।
 18 अहज्याह जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु मेमेगु घटना, वं याःगु फुक्क ज्याखँ इस्त्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

2

एलियायात स्वर्गय् यंकूगु

- 1 परमप्रभुं एलियायात ग्वःफय्पाखें स्वर्गय् थत यंकेत्यंबलय् एलिया एलीशानापं गिलगाल त्वःताः लँय् वनाच्चन।
 2 एलियां एलीशायात धाल, “छ थन हे च्वँ, परमप्रभुं जितः बेथेलय् छवयादीगु दु।”
 तर एलीशां धाल, “धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें अले छि म्वाःम्ह खः थें, जिं पाफयाः धाये जिं छितः त्वःते हे मखु।” अले इपिं निम्हनापं क्वय् बेथेलय् वन।
 3 बेथेलय् छपुचः अगमवक्तातयसं एलीशायाथाय् वयाः न्यन, “परमप्रभुं थौं छिकपिनि मालिकयात छिपाखें यंकादी धकाः छु छिं स्यू ला?”
 एलीशां धाल, “खः, जिं स्यू। थ्व खँ ल्हाये मते।”
 4 अनंलि एलियां एलीशायात धाल, “छ थन हे च्वँ, परमप्रभुं जितः यरीहोय् छवयादीगु दु।”
 तर एलीशां धाल, “धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें अले छि म्वाःम्ह खः थें, जिं छितः त्वःते हे मखु।” अले उपिं निम्हनापं यरीहोय् वन।
 5 यरीहोय् छपुचः अगमवक्तातयसं एलियायाथाय् वयाः न्यन, “परमप्रभुं थौं छिकपिनि मालिकयात छिपाखें यंकादी धकाः छु छिं स्यू ला?”
 वं धाल, “खः, जिं स्यू। तर थ्व खँ ल्हाये मते।”
 6 अले एलियां वयात धाल, “थन हे च्वँ, परमप्रभुं जितः यर्दन खुसिइ छवयादीगु दु।”
 तर हाकनं एलीशां लिसः बिल, “धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें अले छि म्वाःम्ह खः थें, जिं छितः त्वःते हे मखु।” उकिं इपिं निम्हं न्यासि वना हे च्वन।
 7 नेय्म्ह अगमवक्तात यर्दन तक हे इमिगु ल्यूल्यु वल। एलिया व एलीशा खुसि सिथय् दित। नेय्म्ह अगमवक्तात भचा तापाक दनाः इमित स्वयाच्चन।
 8 एलियां थःगु गा त्वयाः निइकाः उकिं लखय् कयकल। लः जवय् व खवय्पाखे निव्व जुल। इपिं गंगु बँ जुयाः खुसिया उखे वन।
 9 खुसि छीधुंकाः एलियां एलीशायात धाल, “छपाखें जितः तापाक यंके न्ह्यः जिं छंगु निति छु याये?”
 “छिगु आत्माया निदुगं ब्वः सर्बय् कथं बियादिसँ अले जितः छिगु थासय् च्वना ज्या याये मास्ति वः।” एलीशां लिसः बिल।
 10 एलियां धाल, “छं थाकूगु खँ फ्वन। अयनं जितः छपाखें ल्हनायंकीबलय् छं खन धाःसा व छंगु जुइ, मखुसा छन्त दइ मखु।”
 11 इपिं खँ ल्हाल्हां वनाच्चंबलय् आकाझाकां मिया रथ व सलत उपिं निम्हय्सिगु दथुइ खनेदत, अले इपिं निम्हय्सित अलग यात। अले ग्वःफसं एलियायात स्वर्गय् थत यंकल।
 12 थ्व खनाः एलीशा चिल्लाय् दनाः हाल, “जिमि अबु, जिमि अबु! इस्त्राएलया रथत व सलगइपि!” अले एलीशां वयात हाकनं गुबलें मखं।
 नुगः मछिंकाः एलीशां थःगु वसः ज्वनाः निकूयाना खुत।
 13 अनंलि वं एलियायात थत यंकूबलय् कुतुं वंगु गा काल। अले लिहां वनाः यर्दन खुसि सिथय् दन।
 14 एलियायागु गां खुसी च्वंगु लःयात कयकाः वं धाल, “एलियाया परमेश्वर, परमप्रभु गन दी?” थुकथं वं लःयात कयकल। वं लःयात कयकूबलय् लः जवय् व खवय् निव्व जुल। अले एलीशा खुसिया उखे वन।
 15 व स्वयाच्चंपिं यरीहो वःपिं अगमवक्तातयगु पुचलं धाल, “एलियाया आत्मा एलीशायाके क्वहां वःगु दु।” इपिं वयात नापलाः वन, अले वयागु न्ह्यःने भ्वसुल।
 16 इमिसं धाल, “स्वयादिसँ, जिपिं छिकपिनि दासतय्के बबल्लाःपिं नेय्म्ह मन्तु दु। छिकपिनि मालिकयात माःवनेत इमित वने बियादिसँ। परमप्रभुया आत्मां यंकाः वयात गनं पहाड अथवा ब्यासिइ त्वःतातयादीगु जुइफु।”
 एलीशां लिसः बिल, “म्वाः! इमित छवये मते।”
 17 इमिसं धाःसा वयात मछाले मायकः जिद्दी याना हे च्वन। उकिं वं धाल, “इमित छव।” अले इमिसं नेय्म्ह मन्तयत् छवल। इमिसं स्वन्हु तक माल अयनं एलियायात लुइके मफुत।
 18 इपिं यरीहोय् च्वनाच्चंम्ह एलीशायाथाय् लिहां वःबलय् वं इमित धाल, “जिं छिमित वने मते धयागु, मखु ला?”

* 1:17 १:१७ निगू दँ धाःगु ८:२ ई.पु. ३ अध्याययागु १ पदय् स्वल धाःसा थ्व ई व यहदायाम्ह जुजु यहोशापातया राज्यया झिंच्यागू दँ छगू हे ई खः। पुलांगु नियमया इलय् बौ व कायनं गुबलें गुबलें नापं राज्य यात। † 1:17 १:१७ योराम गुबलें गुबलें इस्त्राएलयायाम्ह जुजु योरामयात यहोराम धकाः नं धायेगु या। खः ला इस्त्राएलया जुजु योरामया नां नं थ्व हे खः। ☆ 2:9 २:९ व्य २१:१७ ☆ 2:12 २:१२ २ राज १३:१४

एलीशायगु अजू चायापुगु ज्या

19 यरीहोयापिं छुं मनूतयसं एलीशायत धाल, “हे जिमि प्रभु, स्वयादिसँ, थ्व शहर बांला:गु थासय् दु। अयनं ल: बांमला: अले जमिनय् छुं सइ मखु।”

20 वं धाल, “छग: न्हगु बात्चा जिथाय् हजि, अले उकी चि ति।” इमिसं व वयाथाय् हल।

21 अले व ल:या मुहानय् वन। उकी चि तया: वं थथे धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘जिं थ्व ल:यात शुद्ध यानाबियागु दु। आवंनिसें थुकिं गुबलें मृत्यु हइ मखु अले जमिनयात गंकाबी मखु।’ ”

22 एलीशां धा:थें हे अनयागु ल: थौं तक नं शुद्ध जुयाच्चंगु दु।

23 अनं एलीशा बेथेलय् थहां वन। व लँय् वनाच्चंबलय् शहरं छुं मिजंमस्त वया: वयात थथे धया: गिजय् यात, “अय् पाचु छ्यं, छ च्वय् थाहां हूँ। अय् पाचु छ्यं, छ च्वय् थाहां हूँ।”

24 व फहिल अले इमित स्वया: परमप्रभुया नामय् सरा: बिल। अबलय् लाक हे सिमात दुगु थासं निम्ह भालू पिहां वया: इपिं मध्ये पिइनिम्ह मिजंमस्तयत् तच्चकं घा:पा यानाबिल।

25 अनं व कर्मेल पर्वतय् वन, हानं अनं सामरियाय् लिहां वन।

3

इस्त्राएल व मोआबया दथुइ लडाइँ

1 यहदाया जुजु यहोशापातं राज्य यानाच्चंगु झिंच्यागूगु दँय् आहाबया काय् योराम सामरियाय् इस्त्राएलया जुजु जुल। वं झिंनिदँ राज्य यात।

2 वं परमप्रभुयात मय:गु मभिगु ज्या यात, तर वया मां-बौनं या:गु ति ला मखु। थ: बौनं बालघ:या पुजा यायेत दय्कूगु च्वखगु थां वं चीकाछवल।

3 अथेसां थ: स्वया: न्हापायाम्ह जुजु नबातया काय् यारोबामं थें वं इस्त्राएलयात नं पाप याकल, वं व याना हे च्वन।*

4 मोआबया जुजु मेशां यक्व फै लहिनात:गु दु। दँय्दसं वं १,००,००० चिधिक:पिं भ्या:चा व १,००,००० भ्या:चाया ऊन इस्त्राएलया जुजुयात बीमा:।

5 तर आहाब सीधुंका: मोआबया जुजु इस्त्राएलया जुजुया विरोधय् विद्रोह यात।

6 अथे जुया: उबलय् जुजु योरामं सामरियां वना: फुक्क इस्त्राएलयात मुंकल।

7 वं यहदाया जुजु यहोशापातयाथाय् नं थथे खबर छवत, “मोआबयाम्ह जुजु जिगु विरोधय् विद्रोह यात। छु छि मोआबलिसें लडाइँ यायेत जिलिसें झायादी ला?”

यहोशापातं लिस: बिल, “जि व छि उत्थें ख:, जिम्ह मनूत छिकपिनि मनूत ख:, जिम्ह सलत छिकपिनि सलत ख:।”

8 यहोशापातं न्यन, “हमला यायेत झीपि गुगु लँपुं वनेगु?”

योरामं लिस: बिल, “एदोमया मरुभूमिं वनेगु।”

9 उकिं इस्त्राएलया जुजु यहदाया जुजु व एदोमया जुजुलिसें पिहां वन। न्हयन्हु तक चाचा:हिला: वनेधुंका: सेनायाके थ:गु निति व थ: पशुतयगु निति ल: फुत।

10 इस्त्राएलया जुजुं धाल, “आ: गथे याये! छु परमप्रभुं झीपि स्वम्ह जुजुपिन्त मोआबया जुजुया लहातय् बीत हयादीगु ख: ला?”

11 तर यहोशापातं न्यन, “थन परमप्रभुया सुं अगमवक्ता मदु ला? दुसा, झीसं वपाखें परमप्रभुयाके न्यने फइ।”

इस्त्राएलयाम्ह जुजुया सेनाया छम्ह कप्तानं लिस: बिल, “शाफातया काय् एलीशा थन दु। वं एलियाया लहा: सिलाबीगु ख:।”

12 जुजु यहोशापातं धाल, “परमप्रभुया वचन वयाके दु।” उकिं इस्त्राएलया जुजु, यहदाया जुजु यहोशापात व एदोमया जुजु वयाथाय् वन।

13 एलीशां इस्त्राएलया जुजुयात धाल, “छाय् छि जिथाय् वयाच्चनागु? झासँ, छिकपिनि मां-बौया अधमीं अगमवक्तातयत् हे न्यनादिसँ।”

योरामं धाल, “मखु, छाय्धा:सा परमप्रभुं हे जिपिं स्वम्ह जुजुपिन्त छकलं मोआबया लहातय् बीत स:तादिल।”

14 एलीशां धाल, “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु म्वा:म्ह ख: थें, जिं पाफया: धाये जि यहदाया जुजु यहोशापातयात इज्जत मयाइम्ह जूसा जिं छिगु ख्वा: जक नं मस्वयेगु अले छित: वास्ता तक नं मयायेगु।

15 आ: वीणा थाइम्ह छम्ह मनू जिथाय् हयादिसँ।”

व मनुखं वीणा थानाच्चंबलय् परमप्रभुया शक्ति एलीशयाके क्वहां वल।

16 अले वं धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी- जिं ब्यासिइ पुरखूया पुरखू यानाबी।

17 छिमिसं फय् व:गु चाइ मखु, वा व:गु खनी मखु। अयनं थ्व ब्यासि लखं जाइ। अले छिमिसं, छिमि सा द्रहं व छिमि मेपिं पशुतयसं ल: त्वने खनि।

18 थ्व परमप्रभुया निति चिधंगु खँ ख:, वय्कलं मोआबयात नं छिकपिनिगु लहातय् बियादी।

19 छिकपिन्सं किल्ला दुगु फुक्क शहरत व फुक्क तत:धंगु शहरत त्याकाकाइ। छिकपिन्सं भिगु फुक्क सिमात पालाबी। ल:या फुक्क मुहान पनाबी। अले फुक्क यक्व सइगु भिगु बुँत ल्वहं वान्छवया: स्यंकाबी।”

20 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां बलि छाइगु इलय् एदोमपाखें ल: न्ह्यानावल, अले जमिन लखं जाल।

21 थःपिन्त हमला यायेत स्वम्ह जुजुपि वःगु दु धइगु खँ न्यनाः मोआबीतयसं हतियार ज्वने फुपि बुरापि व ल्याय्महिपि फुक्क मिजंतयत् सःतके छवल अले इमित सिमानाय् तल।

22 कन्हय् खन्हु सुथय् इपि दंबलय् सूर्य लखय् थिनाच्चन। मोआबीतयसं थःगु न्ह्यःने दुगु लः हि थें ह्याउँसे च्वंगु खन।

23 इमिसं धाल, “थ्व ला हि खः। उपि जुजुपि थःथः हे ल्वानाः छम्हयसिनं मेम्हयसित स्यात जुइ। झीपि वनाः इमिगु छाउनी लतय् याः वनेनु।”

24 तर मोआबीत इस्त्राएलीतयगु छाउनीइ थ्यंबलय् इस्त्राएलीतयसं मोआबीतयत् हमला यात। उकिं इपि इस्त्राएलीतयगु न्ह्यःनं बिस्त्युं वन। मोआबीतयत् स्यास्यां इस्त्राएलीत इमिगु देशय् हे दुहां वन।

25 इमिसं शहरत नाश यानाबिल। इमि फुक्कसिनं यक्व सइगु फुक्क बुँइ ल्वहँतं त्वःमपुतले ल्वहं वांछवल। इमिसं लःया फुक्क मुहान पनाबिल। अले फुक्क भिगु सिमात पालाबिल। लिपतय् इमिगु राजधानी कीर-हरेशेत जक ल्यन। तर कप्तांचां कय्कीपिन्सं उकियात नं घेरय् यानाः हमला यात।

26 थः लडाईलय् बुइन धइगु सियाः मोआबया जुजुं थः ७०० म्ह सिपाईत ज्वनाः जबरजस्ती शत्रुया सेनाया इवः पुलाः एदोमया जुजु दुथाय् थ्यंक वनेत कुतः यात। तर व ताःमलात।

27 अथे जुयाः वं थःगु लिपा जुजु जुइम्ह थः न्हापां बूमह काय्यात शहरया पखालय् होमबलिकथं बलि बिल। इस्त्राएलीतयके तःधंगु तं लात अले इपि अनं थःगु हे देशय् लिहां वन।

4

गरीबम्ह भाःत मदुम्ह मिसाया चिकं

1 अगमवत्कतयत् पुचःयाम्ह छम्हयसिया कलातं एलीशायात चिल्लाय् दनाः थथे धाल, “छिकपिनि दास जिमि भाःत सित। वय्कः परमप्रभुयात तसकं मानय् याइम्ह धकाः ला छिं सी हे स्यू। तर वय्कलं ध्यबा पुलेमाःम्ह छम्ह मनु जिमि निम्ह काय्पिन्त दास दय्केत काःवयाच्वंगु दु।”

2 एलीशां वयात लिसः बिल, “छंगु लागि जिं छु याये माल? छंगु छैय् छु दु? जितः धा।”

वं धाल, “छिकपिनि दासयाके छुं नं मदु। चिकंथल जक दु।”

3 एलीशां धाल, “छैय् छैय् वनाः थः सकलें जःलाखःलापिन्के खालि थलत फ्वनाः हजि। थल भचा यक्व हजि।

4 अनंलि छैय् वनाः छं थः काय्पिन्त नं दुने तयाः खापा त्यु। अले थलय् च्वंगु चिकं उपि थलय् प्वंकि। अले जाःगु थलत अलग ति।”

5 व मिसा व वया काय्पिन्त एलीशां धाःथें यात। अले वं इमिगु ल्युने खापा तिनाबिल। इमिसं थलत हःलिसें वं चिकं जाय्का वन।

6 फुक्क थल जायेधुंकाः वं थः छम्ह काय्यात धाल, “मेगु थल हजि।”

तर वं लिसः बिल, “आः मेगु छगः नं थल मन्त।” अबलय् लाक हे चिकं वयेगु दित।

7 व भाःत मदये धुंक्मह मिसा वनाः परमेश्वरया मनूयात थ्व खँ कन। अले वं धाल, “हूँ, चिकं मियाः त्यासा पु। ल्यं दुगु धिबां छ व छिमि काय्पि म्वानाच्चने फइ।”

एलीशा व शूनम्मी च्वंम्ह तःमिम्ह मिसा

8 छन्हु एलीशा शनेम शहरय् वन। अन छम्ह तःमिम्ह मिसा दुगु जुयाच्चन। वं एलीशायात नयेत थःगु छैय् सःतल। उकिं एलीशा अनं जुयाः वंक्वः पतिकं नयेत उगु छैय् छुं ई च्वनीगु।

9 व मिसां थः भाःतयात धाल, “थन अप्वः थें वयाच्चनीम्ह मनु परमेश्वरया पवित्रम्ह मनु खः धकाः जिं स्यू।

10 कःसिइ छक्क चिकूगु क्वथा दय्काः अन खाता, तेबिल, मेच व मत छप्वाः तयाबीनु। व झीगु छैय् वइबलय् अन च्वनी।”

11 छन्हु एलीशा अन वल, अले तलय् च्वंगु थःगु क्वथाय् वनाः आराम यात।

12 वं थः च्यः गेहजीयात धाल, “व शूनम्मी मिसायात सःता हजि।” वं वयात सःताहल। व मिसा एलीशाया न्ह्यःने दन।

13 एलीशां थः च्यःयात धाल, “वयात धा, ‘छं जिमिगु लागि थुलिमछि दुःखयात। जिमिसं छंगु लागि छु याये? छु छंगु लागि जुजु वा सेनापतिनापं खँ ल्हानाबी माः ला?’ ”

व मिसां धाल, “जि थन थः मनूतनापं बांलाक च्वंच्चनागु दु। जितः थुलि गा।”

14 लिपा एलीशां गेहजीयात न्यन, “अथेसा जिं वयागु लागि यायेमाःगु छुं हे मदु ला?”

गेहजीं लिसः बिल, “वया काय् मदुनि, भाःतम्ह धाःसा बुरा जुइ धुंक्ल।”

15 अले एलीशां धाल, “वयात थन सःती।” गेहजीं व मिसायात सःतल। व वयाः वयागु लुखा लिक्क दन।

16 एलीशां व मिसायात धाल, “मेगु दैय् थ्व हे इलय् छं थःकाय्यात मुलय् तयाः म्हितकाच्वंगु जुइ।”

व मिसां धाल, “मखु, मखु, जिमि प्रभु, परमेश्वरया मनु, थः दासीयात ध्वंलानादी मते अले आस क्यनादी मते।”*

17 तर व मिसाया प्वाथय् दत। एलीशां धाःथें हे वं मेगु दैय् छम्ह काय् बुइकल।

18 काय्मचा भचा तःधिकः जुइ धुंकाः व छन्हु थः बौयाथाय् वन। उबलय् वया बौ बुँइ छव लइपिनापं च्वनाच्वंगु खः।

19 काय् मचां थः बौयात धाल, “छ्यं स्यात! छ्यं स्यात!”

वया बौनं थः छम्ह च्यःयात धाल, “श्वयात श्वया मांयाथाय् यंकि।”

20 उम्ह च्यलं मचायात बुयाः वया मांयाथाय् यंकल। बान्हि तक मामं मचायात मुलय् तयाः तल। अले व मचा सित।

21 मामं मचायात बुयाः परमेश्वरया मनूया क्वथाय् यंकाः वयागु खाताय् तयाबिल, अले खापा तिनाः पिहां वल।

22 अनलि वं थः भाःतयात सःताः धाल, “जिथाय् छम्ह गधानापं छम्ह च्यः छवयाहयादिसँ। जितः अगमवक्ता एलीशयाथाय् वनेमाःगु दु। जि गुलि फत उलि याकनं लिहां वये।”

23 व मिसाया भाःतं न्यन, “थौं छाया वनेमाल? थौं अमाइ नं मखु, शबाथ नं मखु।”

वं धाल, “न्हागु हे थजु।”

24 अले गधाया म्हय काठी चिनाः च्यःयात धाल, “श्व गधायात ब्वाके यंकि। जिं मधातले जिगु लागि चिपलाः याये मते।”

25 थुकथं व वन, अले कर्मेल डॉडाय् परमेश्वरया मनूयाथाय् थ्यंकः वल।

व तापाककं वयाच्वंगु खनाः परमेश्वरया मनुखं थः च्यः गेहजीयात धाल, “स्व! लँय् शूनम्मी मिसा वयाच्वंगु।

26 ब्वाँय वनाः वयात छिमि भाःत व मचा म्हं फु ला धकाः न्यँ?”

वं धाल, “म्हं फु।”

27 व डॉडाय् परमेश्वरया मनूयाथाय् थ्यंबलय् वं एलीशया तुति ज्वन। वयात ध्वानाः चीकेत गेहजी न्ह्यज्यात। तर परमेश्वरया मनुखं धाल, “वयात त्वःताः ब्यु। वया नुगः तसकं ख्वःगु दु, तर परमप्रभुं व खँ जिपाखँ सुचुकाः जितः छुं धयादीगु मद्दुनि।”

28 वं धाल, “हे जिम्ह प्रभु, छु जिं छितः काय् फ्वनागु खः ला? जितः आस क्यनाः आसां थ्याकादी मते धकाः जिं बिन्ति यानागु मखु ला?”

29 अले एलीशां गेहजीयात धाल, “वनेत तयार जु। हथासं थ्व जिगु कथि ज्वनाः ब्वाँय हँ। लँय् सुं नापलात धाःसा वयात ज्वजलपा याये मते, वं ज्वजलपा यात धाःसा वयात लिसः बी मते। थ्व जिगु कथि व मचाया ख्वालय् तयाब्यु।”

30 तर मचाया मामं धाल, “धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें अले छि म्वाःम्ह खः थें, जिं छितः त्वःते हे मखु।” उकिं एलीशा दनाः उम्ह मिसाया ल्यूल्यु वन।

31 गेहजी इपिं स्वयाः न्हापा वनाः व कथि उम्ह मचाया म्हय् तयाबिल, तर छुं सः मवः, मचा म्वाःगु छुं नं चिं खने मद्दु। उकिं एलीशयात नापलायेत गेहजी लिहां वन, अले वं धाल, “व मचा मद्दु।”

32 एलीशा छँय् थ्यंबलय् वं थःगु खाताय् सिना च्वंम्ह मचायात खन।

33 व क्वथा दुने दुहां वन, अले उपिं निम्ह जक दुने दुहां वनाः वं खापा तिल अले परमप्रभुयात प्रार्थना यात।

34 अनलि मचाया म्हुतु, मिखा व ल्हातय् थःगु म्हुतु, मिखा व ल्हाः तयाः उम्ह मचाया म्हया च्वय् थःगु म्ह तिल्ल प्यंकल। वं अथे वयागु म्हया च्वय् थःगु म्ह तिल्ल प्यंकबलय् मचाया म्ह क्वानावल।*

35 एलीशा दनाः क्वथाया थुखे उखे न्यासि जुल। हाकनं छकः खाताय् दनाः वयागु म्हया च्वय् थःगु म्ह तिल्ल प्यंकल। अले व मचां न्हयकः तक हाच्छिउँ यानाः मिखा चायकल।

36 अले एलीशां गेहजीयात सःता धाल, “व शूनम्मी मिसायात सःता हजि।” वं वयात सःताः हल। व मिसा वयेधुंकाः एलीशां धाल, “छिमि काययात यंकि।”

37 व दुहां वल, अले एलीशया तुतिइ भवसुलाः वं वयात भागि यात। अनलि थःकाय् ज्वनाः व वन।

थलय् मृत्यु

38 देशय् अनिकाल जुयाच्वंबलय् एलीशा गिलगालय् लिहां वन। छन्हु छपुचः अगमवक्तात थःनापं च्वनाच्वंबलय् एलीशां थः च्यःयात धाल, “मिइ छगः तग्वःगु थल तयाः अगमवक्तातय् पुचःया लागि भचा क्वाति दय्कि।”

39 उपिं मध्ये छम्ह अगमवक्ता बुँइ जडिबुटी माः वन। वं छमा फल थें ज्याःगु लौका दुगु गसिमा लुइकल। वं थःम्हं ल्हातं ज्वने फक्व उकिया फल खानाः हल। वं लौका थें ज्याःगु उपिं फलयात कुचा कुचा यानाः तानाः क्वातिदुगु थलय् तल। व छुकिया फल खः धकाः सुनानं मस्यु।

40 ग्वार्चा मनुतय्त नयेत बिल। तर उकिया सवाः कयाः इमिसं एलीशयात चिल्लाय् दनाः धाल, “अय् परमेश्वरया मनु, थ्व थलय् मृत्यु दु।” इमिसं व नये मफुत।

41 एलीशां धाल, “भचा छुचुं हजि।” वं व थलय् तयाः धाल, “आः थुमित थ्व नकि।” थुबलय् उकी स्यंकीगु छुं मद्दु।

निगुगु अजू चायापुगु ज्या

42 बाल-शलीशयाह्म छम्ह मनुखं परमेश्वरया मनूया निति उगु दँया बालीया न्हापां सःगु तख्वया निइपा मरि व थःगु बोराय् न्हगु अन्नया धेत भचा ज्वनावल। एलीशां धाल, “उपिं मनुतय्त थ्व नयेत ब्यु।”

43 वया च्यलं लिसः बिल, “छु जिं सच्छिम्ह मछिं मनुतय्त न्ह्यःने थुलि जक तयाबीगु ला?”

तर एलीशां धाल, “मनुतय्त थ्व नयेत ब्यु। छायाधाःसा परमप्रभुं थथे धयादीगु दु, ‘इमिसं नयाः नं भचा ल्यनी।’”

44 अले वं व इमिगु न्ह्यःने तयाबिल। परमप्रभुया वचनकथं इमिसं नयाः नं भचा ल्यन।

* 4:34 ४:३४-३५ १ राज १७:२१-२२

5

नामानया छेगूया पुनेयःगु ल्वय्

1 नामान अरामया जुजुया सेनापति खः। व थः जुजुया निति छम्ह तःधम्ह मनु खः। वं यानाः हे अरामयात परमप्रभुं त्याकादीगुलि अरामया जुजुं वयात तसकं मानय् याइगु। व छम्ह बहादुर सिपाई खः, तर वयाके छेगूया पुनेयःगु ल्वय् दु।*

2 छकः अरामया सेनां इस्त्राएलय् हमला याःबलय् अरामया सिपाईतय्सं छम्ह नकतिनियाम्ह मिसामचायात ज्वनाः अरामय् हल। उम्ह मिसामचां सेनापति नामानया कलाःया भ्वाति जुयाः ज्या याइगु खः।

3 वं थः मालिकनीयात धाल, “जिम्ह मालिकं सामरियाय् च्वंम्ह अगमवत्तायात नापलानादिल धाःसा वं वयकःया ल्वय् लायकाबी।”

4 नामान थः मालिक अरामया जुजुयाथाय् वनाः थथे धाल, “इस्त्राएली मिसामचां थथे धाःगु दु।”

5 अरामया जुजुं धाल, “ज्य्, छ हूँ। जिं इस्त्राएलया जुजुयात छगू पौ च्वयाबी।” उकिं नामान ३४० किलोग्राम वहः, ७० किलोग्राम लुँ व शिज्वः वसः ज्वनाः वन।

6 वं इस्त्राएलया जुजुयाथाय् ज्वनावंगु पौलय् थथे च्वयातःगु दु, “थ्व पौनापं जिं जिम्ह दास नामानयात छिथाय् छ्वयाहयागु दु। छिं वयागु छेगूया पुनेयःगु ल्वय् लायका बियादिसँ।”

7 व पौ ब्वनेवं इस्त्राएलया जुजुं थःगु वसः खुनाः धाल, “सुयातं स्याइम्ह व म्वाकीम्ह छु जि परमेश्वर खः ला? थ्व मनुखं छम्ह छेगूया पुनेयःगु ल्वचं कःम्ह मनूयात लायकाब्यु धकाः जिथाय् छाय् छ्वयाहःगु? जिं स्वयेबलय् वं लडाईं यायेत त्वह तयाच्वंगु दु।”

8 इस्त्राएलयाम्ह जुजुं थःगु वसः खुगू खँ न्यनाः परमेश्वरया मनु एलीशां इस्त्राएलयाम्ह जुजुयाथाय् थ्व खबर छवल, “छिं थःगु वसः छाय् खुनादियागु? नामानयात जिथाय् छ्वयाहयादिसँ। अले वं इस्त्राएलय् छम्ह धात्थेयाम्ह अगमवत्ता दु धकाः सी।”

9 उकिं नामान थःगु रथत व सल ज्वनाः एलीशाया छैय वल, अले लुखाय् पियाच्वन।

10 एलीशां वयात थथे धायेत छम्ह दूत छवल, “छ थः हे वनाः न्हयकः तक यर्दन खुसिइ लुकुंब्यु। अले छंगु छेगू न्हापा थें हे जुयाः छ शुद्ध जुइ।”

11 थ्व न्यनाः नामान तसकं तंचाल, अले थथे धयाः लिहां वन, “जितः नापलायेत व छाय् पिहां मवःगु? जिं ला व जिथाय् वयाः परमप्रभु थः परमेश्वरयात बिनित्ति यानाः ल्वचं कःगु थासय् ल्हाः तयाः जिगु छेगूया पुनेयःगु ल्वय् लायकाबी धकाः च्वनागु का।

12 छु दमस्कसय् च्वंगु अबाना व फारपर खुसि इस्त्राएलया खुसित स्वयाः भिं, मजू ला? छु जि उकी लुकुंबियाः शुद्ध जुइ मफइ ला?” उकिं व लिफस्वयाः तंम्वया वन।

13 वया च्यःतयसं वया लिक्क वयाः वयात धाल, “मालिक, अगमवत्तां छितः छुं थाकुगु याः धकाः धाःगु जूसा छिं यानामदी ला? वं धाःथें वनाः खुसिइ लुकुंबियाः छाय् शुद्ध जुया मदीगु?”

14 अले नामान यर्दन खुसिइ क्वहां वन। परमेश्वरया मनुखं धाःथें हे वं न्हयक तक खुसिइ लुकुंबिल। वयागु म्ह चिधिकःम्ह मचाया म्ह थें जुल। अले व शुद्ध जुल।

15 थः सकलें च्यःतनापं परमेश्वरया मनूयाथाय् वयाः वं थथे धाल, “आः जिं इस्त्राएलय् बाहेक संसारय् गन नं परमेश्वर मदु धकाः सिल। उकिं आः थः दासपाखें छगू कोस्यलि कयादिसँ।”

16 तर एलीशां धाल, “जिं सेवा याना वयाच्वनाम्ह परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, जिं पाफया धाये जिं छुं काये मखु।” कोस्यलि कायेत नामानं वयात कर यात, अथेसां वं कोस्यलि मकाः।

17 नामानं धाल, “छिं कोस्यलि मकायेगु खःसा थः दासयात निम्ह खचरं क्वबिफक्व चा यंके बियादिसँ। छायाःसा आवलि जिं परमप्रभुयात बाहेक मेपिं सुं घःयात होमबलि व मेगु छुं बलि छाये मखुत।

18 तर थ्व छगू खँय् जक परमप्रभु छिकपिनि दासयात क्षमा यानादीमा, जिमि जुजु अरामया रिम्मोन घःया देगलय् पुजा यायेत जिगु ल्हाः ज्वनाः दुहां वनीबलय् वनापं देगलय् छ्यं क्वछुकेमाली, थुकिया लागि जितः परमप्रभुं क्षमा यानादीमा।”

19 एलीशां नामानयात धाल, “याउँक हूँ।”

अले नामान अनं वनाः भचा तापाक थयंबलय्,

20 परमेश्वरया मनु एलीशाया च्यः गेहजीं मनमनं धाल, “जिमि मालिकं थ्व अरामी नामानयात वं हःगु छुं मकासें याउँक छवल, धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, जिं नामानया ल्युने ब्वाँय् वनाः वयाके छुं कयाः हये।”

21 उकिं गेहजी नामानया ल्युने ल्युने हथाय् चाचां ब्वाँय् वन। नामानं गेहजी थःपाखे ब्वाँय् वयाच्वंगु खन। अले वलिसें नापलायेत थःगु रथं क्वहां वयाः वयात न्यन, “फुक्क ठीक जू ला?”

22 गेहजी लिसः बिल, “फुक्क ठीक जू। जिमि मालिकं जितः थथे धाय्के छ्वयाहःगु दु, ‘एफ्राइमया पहाडी देशं नकतिनि अगमवत्तातय् पुचःपाखें निम्ह अगमवत्तात थयंकः वःगु दु। इमित बीत ३४ किलोग्राम वहः व निज्वः वसः बियादिसँ।’ ”

23 नामानं धाल, “६८ किलोग्राम हे यंकादिसँ।” नामानं गेहजीयात वहः कायेत कर यात। वं निपा बोराय् ६८ किलोग्राम वहः व निज्वः वसः तयाबिल। वं थः निम्ह च्यःतयत्त व सामान बिल। च्यःत व सामान क्वबियाः गेहजीया न्ह्यः न्ह्यः वन।

24 एलीशा च्वनाच्वंगु डाँडाय् थयंबलय् इमिगु ल्हातं व सामान कयाः छैय तल, अले वं नामानया च्यःतयत्त लितछवल, अले इपिं वन।

25 व दुने दुहां वनाः थः मालिक एलीशायान्दःने दन। एलीशां न्यन, “गेहजी, छ गन वनागु?”

गेहजी लिसः बिल, “जि ला गनं वनागु मद्दु।”

26 तर एलीशां धाल, “व मनू रथं क्वहां वयाः छन्त नापलाः वःबलय् जिगु आत्मा छनापं मद्दु धकाः ला? थ्व धिबा, वसः, जैतून व दाखक्यब, दास दासी, फइ व सा द्रुहं कायेगु ई मखु।

27 आः नामानया छेंगूया पुनेयःगु ल्वय् न्हाबले छ व छिमि सन्तानयाके दयाच्चनी।” थर्थे गेहजीयात ग्यानापुगु छेंगूया पुनेयःगु ल्वचं काल। गेहजी अनं वन, वयागु म्हया छेंगू च्वापु थें तुयसे च्वन।

6

एलीशा व यर्दन खुसिइ कुतुं वंगु पा

1 छकः छपुचः अगमवक्तात वयाः एलीशायान्दः थथे धाल, “स्वयादिसँ, छिनापं जिपिं नापलायेगु थाय् जिमिगु लागि यक्व चीक् जुल।

2 जिपिं यर्दन खुसिइ सिं काःवने ला? जिमिसं च्वनेत छखा छेंय् दयके।”

एलीशां लिसः बिल, “ज्यू हँ।”

3 उपि मध्ये छम्हयसिनं वयात धाल, “छसपोल, थः दासपिलिसें झासँ,”

एलीशां लिसः बिल, “जि वये।”

4 उकिं व इपिनापं वन।

यर्दन खुसि सिथय् थ्यनेधुंकाः इमिसं सिमात पालेगु शुरू यात।

5 छम्हयसिनं सिमा पालाच्चंबलय् आकाझाकां पा लखय् कुतुंवन अले चु जक ल्हातय् लानाच्चन। “मालिक, आः जिं छु यायेगु? थ्व ला हानं लितबी धकाः फ्वनाहयागु पा खः” वं तसलं धाल।

6 परमेश्वरया मनुखं न्यन, “पा गन कुतुं वंगु?” वं पा कुतुं वंगु थाय् क्यन। एलीशां छपु कथि ध्यनाः लखय् वांछवयाबिल। अले पा लखय् थहां वयाः ल्येहेंपुनाच्चन।

7 “पा लिका” एलीशां धाल। व मनुखं ल्हाः न्ह्यज्याकाः लखं पा लिकाल।

एलीशां अरामीतयत् जालय् क्यंका ज्वंगु

8 अरामया जुजु इस्राएललिसें लडाईं यानाच्चन। वं थः कप्तानतनापं सल्लाह यानाः धाल, “जिं थज्याःगु थासय् छगू छाउनी दयके।”

9 परमेश्वरया मनुखं इस्राएलया जुजुयाथाय् थ्व खबर छवल, “उगु थासं वनेत होश या, छायाःसा अरामीत अन वनाच्चंगु दु।”

10 उकिं परमेश्वरया मनुखं क्यंगु थासय् इस्राएलया जुजुं जाँचय् यानाः स्वल। एलीशां जुजुयात तःकः मछि ख्याच्चः बियां तुं च्वन, उकिं अज्याःगु थासय् व होश यानाच्चन।

11 उकिं अरामया जुजु तसकं तंचाल। वं थः कप्तानतयत् सःता धाल, “जितः धाः, झीपिं मध्ये इस्राएलया जुजुपाखे ल्यूम्ह सु खः?”

12 कप्तानत मध्ये छम्हयसिनं धाल, “महाराज! जिपिं मध्ये सुं नं मखु, व एलीशा धाःम्ह छम्ह इस्राएली अगमवक्ता खः। छःपिन्सं थःगु घनीगु क्वथाय् धयादीगु खँ तक नं वं इस्राएली जुजुयात कनाबी फु।”

13 जुजुं आज्ञा बिल, “व च्वनीगु थाय् सीकि। जिं वयात मनूत छवयाः ज्वने।”

जुजुयात खबर बिल- “व दोतानय् दु।”

14 वं सल व रथतनापं छगू तःधंगु सेना अन छवल। इमिसं चान्हय् वनाः शहरयात घेरय् यात।

15 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां दनाः एलीशायान्दः च्यः छेंनं पिहां वन। वं सल व रथतनापं अरामी सेनां शहरयात घेरय् यानाच्चंगु खन। परमेश्वरया मनूया च्यलं लिहां वयाः एलीशायान्दः धाल, “हे प्रभु, आः झीसं छु यायेगु?”

16 अगमवक्तां लिसः बिल, “ग्याये म्वाः, इमिपाखे स्वयाः झीपाखे यक्व मनूत दु।”

17 अले वं प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु, थ्वयात मिखां खंकादिसँ, थ्वं मिखां खनेमा!” अले परमप्रभुं वयागु मिखा चाय्कादिल। व च्यलं हाकनं स्वःबलय् एलीशायान्दः प्यखें च्वंगु डाँडा मियागु सल व रथं जाःगु खन।

18 शनूत इपिपाखे क्वहां वःबलय् एलीशां प्रार्थना यात, “हे परमेश्वर, थुपिं मनूतयत् कां यानादिसँ।” एलीशां प्रार्थना याःथें हे परमप्रभुं अरामी सिपाइतयत् कां यानादिल।

19 एलीशां अरामी सिपाइतयत् धाल, “थ्व लँ मखु, थ्व शहर नं मखु। जिगु ल्युने ल्युने वा, जिं छिमित छिमिसं मालाच्चंम्ह मनूयाथाय् यंकाबी।” अले वं इमित सामरियाय् यंकल।

20 इपिं उगु शहरय् दुहां वनेवं एलीशां थथे प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु, थुमित मिखां खंकादिसँ।” अले परमप्रभुं इमिगु मिखा चाय्कादिल। अरामी सेनां थःपिं सामरियाया दथुइ दुगु खंकल।

21 अरामीतयत् खनाः इस्राएलया जुजुं एलीशायान्दः न्यन, “जिं थुमित स्यानाबी ला, हे जिमि अबु, छु जिं थुमित स्यानाबी ला?”

22 वं लिसः बिल, “स्यानादी मते। छिं थःगु हे तरवार व धनुष ज्वपिं मनूतयत् स्यायेगु यानादियागु दु ला? इमित नयेगु त्वनेगु बियादिसँ अले इमित इमि जुजुपिन्थाय् लिहां वने बियादिसँ।”

23 उकिं इस्राएलया जुजुं इमिगु निरिति छगू तःधंगु भव्य न्यायकल। इमिसं नयेत्वने यायेधुंकाः इमि जुजुयाथाय हे लितछवल। थुकिया लिपा अरामीतयसं इस्राएल देशय हमला यायेगु त्वःतल।

घेरय याःगु सामरियाय अनिकाल जूगु

24 छुं ई लिपा अरामया जुजु बेन-हददं थः फुक्क सेना मुंकाः सामरियापाखे न्ह्यज्यानाः उकियात घेरय यात।

25 अथे जूगुलि उगु शहरय तसकं अनिकाल जुल। ताःई तक घेरय यानातःगुलि छम्ह गधाया छ्यंया मू १ किलोग्राम वहः व छख्वला सिमीया मू ६० ग्राम वहः जुल।

26 छन्हु इस्राएलया जुजु शहरया पखालय च्वय न्यासि वनाच्चंबलय छम्ह मिसां चिल्लाय दनाः धाल, “हे जिमि मालिक महाराज, जितः ग्वाहालि यानादिसँ!”

27 जुजुं लिसः बिल, “परमप्रभुं हे छन्त ग्वाहालि यानामदी धाःसा छु जिं छन्त ग्वाहालि याये फइ ला? जिंके छव व दाखमघ छुं नं मदु।”

28 अले वं व मिसायात धाल, “छन्त छु जुल?”

वं लिसः बिल, “थ्व मिसां ‘थौं छिमि काययात नयेनु, कन्हय जिमि काययात नये धकाः धाल।’

29 उकिं जिमिसं जिमि काययात दयकाः नया। कन्हय खुन्हु जिं वयात धया, ‘थौं नयेत छिमि काययात हजि,’ तर वं वयात सुचुकल।”☆

30 व मिसाया खँ न्यनाः जुजुं नुगः मछिकाः थःगु वसः खुत। जुजु पखालय न्यासि वनाच्चंबलय मनूतयसं वं थःगु म्हय तःपालंया दुने भांग्राया वसः फिनातःगु खन।

31 जुजुं धाल, “शाफातया काय एलीशाया छ्यं वयागु ब्वहलय थौया दिं क्वचाइबलय तक दयाच्वन धाःसा जितः परमेश्वरं थथे हे वा थ्व स्वयाः अप्वः यानादीमा।”

32 जुजुं छम्ह दूत एलीशायाथाय छवल। अबलय एलीशा थःत नापलाःवःपि इस्राएली थकालितनापं छँय हे च्वनाच्चंगु खः। जुजुया मनू थ्यंकः वये न्ह्यः एलीशां उपिं थकालिपिन्त धाल, “व ज्यानमारां जिगु छ्यं ध्यनेत छम्ह मनू छवयाहःगु दु। व मनू थन थ्यंकः वइबलय खापा तिनाब्यु, वयात दुने दुकाये मते। वया ल्यूल्यु जुजु थ्यंकः वइ।”

33 वं इमित थथे धयाच्चंबलय हे दूत अन थ्यंकः वल।

जुजुं धाल, “थ्व फुक्क दुःख परमप्रभुयापाखे हे वःगु खः। आः जिं छाय परमप्रभुयात पियाच्वनेगु?”

7

1 एलीशां धाल, “परमप्रभुया वचन न्यनादिसँ! परमप्रभुं थथे धयादी – कन्हय थुबलय हे सामरियाया ध्वाखाय ५ किलोग्राम छुचुं वा १० किलोग्राम तछवया मू १२ ग्राम वहः जुइ।”

2 जुजुयात तिबः बियाच्चम्ह कप्तानं परमेश्वरया मनूयात धाल, “स्वइदिसँ, परमप्रभुं स्वर्गया इयाः चायकादिल धाःसां थथे जुइ फइ ला?”

एलीशां लिसः बिल, “व छं थःगु हे मिखां खनी, तर छं उकिं नयेदइ मखु।”

अरामया सेना बिस्सुं वंगु

3 सामरियाया ध्वाखा पिने प्यम्ह छेगूया पुनेयःगु ल्वय दुपिं मनूत दु। इमिसं थवंथः धाल, “झीपिं थन मसीतले छाय च्वनाच्चनेगु?”

4 शहरय दुहां वन धाःसा झीपिं अनया अनिकालं सी। थन च्वनाच्चन धाःसा नं झीपिं सी। बरु झीपिं अरामीतयगु छाउनीइ वनाः आत्मसमर्पण यायेनु। इमिसं झीत त्वःतल धाःसा झीपिं म्वाइ। इमिसं झीत स्यात धाःसा झीपिं सी।”

5 अले सन्ध्याकाः इलय इपिं अरामीतयगु छाउनीपाखे वन। छाउनीया लिक्क थ्यंबलय अन सुं मदु।

6 सल व रथ ज्वनाः छगू तःधंगु सेना न्ह्यज्याना वयाच्चंगु थें ज्याःगु सः अरामीतयसं ताःगुलि थथे जूगु खः। परमेश्वरं हे अथे याकादीगु खः। इमिसं थवंथः धाल, “स्व, इस्राएली जुजुं झीत हमला यायेत हित्ती व मिश्रया जुजुपिन्त धिबा पुलाः हःगु दु।”

7 उकिं उखुन्हु सन्ध्याकाः इलय अरामीत थःगु ज्यान बचय यायेत पाल, सल, गधा व छाउनी अर्थे त्वःताः बिस्सुं वंगु खः।

8 छाउनीइ थ्यनेवं उपिं छेगूया पुनेयःगु ल्वय दुपिं मनूत छगू पालय दुहां वन। अन नयेत्वने यात, अले अन दुगु वहः, लुँ व वसःत मेथाय यंकाः सुचुकाबिल। अनंलि इपिं मेगु पालय वन, अन नं इमिसं अथे हे यात।

9 इमिसं थवंथः खँ लहात, “झीसं थथे याये मज्यू। थौं बांलाःगु खँ कनेगु दिं खः। थ्व खँ सुचुकातये मज्यू। कन्हय सुथय तक थ्व खँ सुयातं मधाल धाःसा झीत सजाँय जुइ। आः थर्थे दरबारय वनाः थ्व खँ कं वनेनु।”

10 इपिं सामरियाय लिहां वल। अले ध्वाखाय च्वपिं पालेतयत तःसलं धाल, “जिपिं अरामीतयगु छाउनीइ वनाबलय अन जिमिसं सुयातं मखना। जिमिसं सुं मनूयागु सः नं मताः। सल व गधात चिनातःगु दु। पालत अर्थे त्वःतातःगु दु।”

11 अले ध्वाखाय दुपिं पालेतयसं तःसलं हालाः दरबारय थ्व खबर बिल।

12 जुजुं चान्हय हे दनाः थः भारदारतयत धाल, “अरामीतयसं छु यायेत्यंगु, जिं व छिमित धाये। थन अनिकाल जुयाच्चंगु खँ इमिसं स्यू। झीपिं नयेगु नसा मालेत शहरं पिने पिहां वनेबलय झीत म्वाःम्वाकं ज्वनाः शहर त्याका कायेगु मतिइ तयाः ‘इपिं छाउनी त्वःताः ख्यलय वनाः सुलाच्चंगु दु।’”

13 वया भारदारत मध्ये छम्ह भारदारं धाल, “झीगु शहरय ल्यंदनिपि न्याम्ह सलत बिया: अन छु जूगु ख: व सीकेत मनूत छवयादिसँ। थन ल्यनाच्वंपिं इस्राएलीतयगु थें हे इमिगु बिजोग जुइ मखु। धात्थें इपिं थन सीपिं इस्राएलीत थें जुइ। छु जूगु ख: सीकेत झीसं इमित छवयेनु।”

14 इमिसं निग: रथ व उकिया सलत ल्यल। अले जुजुं इमित अरामी सेनायात छु जूगु ख: व सीकेत छवल। अले वं रथ चलेयाइपिन्त थथे उजं बिल, “वना: छु जूगु ख: व सीकि।”

15 उपिं मनूत यर्दन तक हे मामां वन। इमिसं लँ दुछि हे अरामीतयसं हथाय् पथासं बिस्युं वंबलय् वांछव:गु वस: व हलंज्वलं खन। इमिसं लिहां वया: जुजुयात फुक्क खँ कन।

16 उकिं मनूतयसं वना: अरामीतयगु छाउनी लुतय् यात। थुकथं परमप्रभुं धयादीगु थें हे ५ किलोग्राम छुचुं वा १० किलोग्राम तछवया मू १२ ग्राम वह: जुल।

17 इस्राएलयाम्ह जुजुं थ:त तिब: बीम्ह कप्तानयात शहरया धवाखा जिम्मा ब्युगु ख:। जुजुं वयागु छँय् नापला: वंबलय् परमेश्वरया मनुखं अगमवाणी या:थें व कप्तानयात धवाखाय् मनूतयसं तुति न्हुतुन्हुया: स्यात।

18 परमेश्वरया मनुखं जुजुयात धाल, “कन्हय् थ्व हे इलय् तक सामरियाया धवाखाय् ५ किलोग्राम छुचुं वा १० किलोग्राम तछवया मू १२ ग्राम वह: जुइ।”

19 कप्तानं धा:सा परमेश्वरया मनुयात थथे धा:गु ख:, “स्व, परमप्रभुं थ:म्ह हे स्वर्गया इया: चाय्कादिल धा:सां थथे जुइ फइ ला?” परमेश्वरया मनुखं थथे धा:गु ख:, “थ्व छं थ:गु हे मिखां खनी, तर छं उकिं छुं नयेदइ मखु।”

20 वयात अथे हे जुल, छायाधा:सा मनूतयसं धवाखाय् वयात न्हुतुन्हुल अले व सित।

8

शूनम्मी मिसा छँय् लिहां व:गु

1 एलीशां शूनम्मीय् च्वंम्ह गुम्ह मिसाया काय्यात हाकनं म्वाकूगु ख: वयात वं धा:गु ख:, “थ: परिवारनापं छु छुं ईया लागि मेगु देशय् च्वंहुँ, छायाधा:सा परमप्रभुं न्हयदँ तक अनिकाल जुइगु आज्ञा बियादीगु दु। न्हयदँ तक थ्व देशय् अनिकाल जुयाचवनी।”*

2 परमेश्वरया मनुखं धा:थें व मिसां यात। अले व मिसा थ: परिवारनापं वना: पलिशतीतय देशय् न्हयदँ तक च्वन।

3 न्हयदँ लिपा व पलिशतीतय देशं लिहां वल, अले थ:गु छँ व बुँ लित कायेगु लागि बिन्ति यायेत जुजुयाथाय् वन।

4 जुजु उबलय् परमेश्वरया मनुया च्य: गेहजीनापं खँ ल्हानाच्वंगु ख:। वं धाल, “एलीशां या:गु फुक्क तत:धंगु ज्या जित: कँ।”

5 गेहजीं जुजुयात एलीशां छम्ह सीम्ह मनुयात म्वाकूगु खँ कनाच्वंबलय् हे गुम्ह मिसाया काय्यात वं म्वाकूगु ख: व हे मिसा थ:गु छँबुँया निरिं बिन्ति यायेत वल।

गेहजीं धाल, “हे जिमि प्रभु महाराज, व मिसा थ्व हे ख:, एलीशां म्वाकूम्ह वया काय् थ्व हे ख:।”

6 जुजुं व मिसायाके उकिया बारे न्यन, वं जुजुयात फुक्क खँ कन।

अले वं वयागु मुद्दा छम्ह हाकिमया जिम्माय् बिया: वयात थथे धाल, “वयागु छु छु ख:, व फुक्क वयात लितब्यु, व देश त्व:तावंबलय् निसें आ: तक वयागु बुँइ छु छु सल व फुक्क वयात लितब्यु।”

हजाएलं बेन-हददयात स्या:गु

7 अरामया जुजु बेन-हदद म्हं मफयाच्वंबलय् एलीशा दमस्कसय् वन। “परमेश्वरया मनु थन वयाच्वंगु दु” धका: जुजुयात खबर बिल।

8 जुजुं थ: भारदार हजाएलयात धाल, “छगू कोस्यलि ज्वना: परमेश्वरया मनुयात नापला: हुँ। वपाखें परमेश्वरयाके सल्लाह का अले न्यँ ‘छु जि थ्व ल्वयपाखें लनी ला?’ ”

9 हजाएलं कोस्यलि बीत दमस्कसया दकलय् भिंगु भिंगु ज्वलं कया: पिइम्ह ऊँटया म्हय् तल। अले व एलीशायात नापला: वन। वयात नाप लाना: हजाएलं धाल, “छिकपिनि च्य: बेन-हदद जुजुं व लनी कि लनी मखु धका: न्यनेत जित: छिथाय् छवयाह:गु ख:।”

10 एलीशां लिस: बिल, “वना: वयात धा, ‘छु धात्थें लनी।’ तर परमप्रभुं जित: व धात्थें सीगु क्यनादीधुकूगु दु।”

11 अनलि एलीशां वयात त्वालां स्वयाच्वन, हजाएल मछाल। अले परमेश्वरया मनु खवल।

12 हजाएलं न्यन, “हे जिमि प्रभु, छाया ख्वयादियागु?”

एलीशां लिस: बिल, “छं इस्राएलया मनुतयगु विरोधय् गज्या:गु मभिगु ज्या याइ धका: जिं स्यु। छं इमिगु किल्ला किल्लाय् मि तयाबी। छं इमि ल्याय्म्हपिन्त तरवारं स्याइ, इमि चिचिधिक:पिं मस्तयत् बँय् बस्वाना: स्याइ। प्वाथय् दुपिं मिसातयगु प्वा: चिरिफायाबी।”

13 हजाएलं धाल, “जि ला खिचा थें ज्या:म्ह ख:। जि ला छुं नं मखु। जिं थज्या:गु तत:धंगु ज्या गथे याना: याये फइ?”

एलीशां लिस: बिल, “छु अरामया जुजु जुइ धका: परमप्रभुं जित: क्यनादीगु दु।” *

14 हजाएल एलीशाया थासं बेन-हददयाथाय् लिहां वल। जुजुं न्यन, “एलीशां छु धाल थें?” हजाएलं लिस: बिल, “छु धात्थें लनी धका: वं धाल।”

15 कन्हय् खुन्हु वं फांगा कया: लखय् प्याका: जुजुया ख्वा: त्वपुयाबिल। उकिं व सित। अनलि हजाएल जुजु जुल।

यहदाया जुजु यहोराम

२ इति २१:१-२०

16 इस्राएलया जुजु आहाबया काय् योराम जुजु जूगु न्यादँ* दुबलय्, अले यहोशापात यहदायाम्ह जुजु जुयाच्चंबलय् हे यहोशापातया काय् यहोरामं यहदाया जुजु जुया: थःगु शासन शुरु यात।

17 व स्विनिदँ दुबलय् गड़ीइ च्वन। वं यरूशलेमय् च्यादँ राज्य यात।

18 आहाबया घरानां या:थें व इस्राएलयापिं जुजुपिं जूगु थें जुल। छाया:सा वं आहाबया म्हायनापं ब्याहा यात। वं परमप्रभुयात मयःगु मभिगु ज्या यात।

19 अथेसां थः दास दाऊदया नितिं परमप्रभुं यहदायात नाश याये मास्ति वयक्कामदी, छाया:सा दाऊद व वया सन्तानयात न्हाबले जः बियाच्चनीगु छप्वा: मत बी धका: वयक्कलं बचं बियादीगु खः।*

20 यहोरामया इलय् एदोमीतय्सं यहदाया विरोधय् विद्रोह याना: थःगु लागि छम्ह जुजु ल्यल।*

21 अथे जुया: यहोराम थःगु फुक्क रथत ज्वना: जाईरपाखे वन। एदोमीतय्सं वयात व वया रथया कप्तानतय्त घेरय् यात, तर व चान्हय् दना: बिस्सुं वन। वया सिपाईत धा:सा थथःगु छैय् बिस्सुं वन।

22 उकिं थौं तक नं एदोमं यहदाया विरोधय् विद्रोह यानाच्चंगु दु। अबलय् हे लिब्नां† नं विद्रोह यात।

23 यहोराम जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं या:गु फुक्क ज्या यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

24 यहोराम थः पुर्खात थें सित। वयात इपिनापं दाऊदया शहरय् थुन। वयागु थासय् वया काय् अहज्याह जुजु जुल।

यहदाया जुजु अहज्याह

२ इति २२:१-६

25 आहाबया काय् योराम इस्राएलया जुजु जूगु झिनिदँ: दुबलय् यहोरामया काय् अहज्याह यहदाया जुजु जुल।

26 अहज्याह निइनिदँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं दच्छि यरूशलेमय् राज्य यात। वया मांया नां अतल्याह खः। अतल्याह इस्राएलया जुजु ओप्पीया छय् खः।

27 अहज्याह आहाबया घराना जू थें जुल। आहाब जुजुलिसें वयागु ब्याहाया स्वापु दु। आहाबया घरानां थें वं नं परमप्रभुयात मयःगु मभिगु ज्या यात।

28 अहज्याह जुजु आहाबया काय् योरामलिसें अरामया जुजु हजाएललिसें रामोत-गिलादय् लडाईं यायेत वन। तर लडाईंलय् अरामीतय्सं योरामयात घा:पा: यानाबिल।

29 उकिं अरामया जुजु हजाएललिसें लडाईं या:वंबलय् जूगु घा: लंकेत व यिजरेल शहरय् लिहां वल। अहज्याह वयात अन स्वःवन।

9

येह इस्राएलया जुजु अभिषेक जूगु

1 एलीशा अगमवक्तां अगमवक्तातय् पुचःयाम्ह छम्हयसित सःता: धाल, “तयार जु, थ्व जैतून चिकंया सिसी ज्वना: छ रामोत गिलादय् हँ।

2 अन थ्यनीबलय् छं निम्शीया छय्, यहोशापातया काय् येहयात मा। वयाथाय् हँ, दुने वना: वयात पासापिपाखें अलग याना: दुने च्वंगु क्वथाय् यंकि।

3 अले थ्व सिसिइ दुगु चिकं वयागु छेनय् लुना: थथे धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – जिं छन्त इस्राएलया जुजु अभिषेक यानागु दु।’ अनलि खापा चायका: बिस्सुं हँ। लिबाके मते!”

4 उकिं व ल्याय्ममह अगमवक्ता रामोत-गिलादय् वन।

5 अन थ्यंबलय् वं सेनाया कप्तानतय्त छथाय् च्वनाच्चंगु खन। वं धाल, “कप्तान, छिलिसें छगू खँ ल्हाये मा:गु दु।”

येहं न्यन, “जिपिं मध्ये सुलिसें खँ ल्हायेगु?”

वं लिस: बिल, “कप्तान, छिलिसें।”

6 येह दना: छैय् दुने दुहां वन। व ल्याय्ममह अगमवक्तां येहया छेनय् चिकं लुना: थथे धाल, “परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी – जिं छन्त जिमि प्रजा इस्राएलया जुजु अभिषेक यानागु दु।*†

7 छं थः मालिक आहाबया काय्पिन्त स्यायेमा:, अले ईजेबेलं जिमह अगमवक्तात व मेमेपिं दासतय्त स्या:गुलि जिं वयात सजाँय बी।

8 आहाबया फुक्क घराना नाश जुइ। जिं वया छैयापिं छम्ह छम्ह मिजंतय्त, दास थजुइमा वा दास थमजुइमा, इस्राएलय् नाश यानाबी।

9 जिं आहाबया घरानायात नबातया काय् यारोबाम व अहियाहया काय् बाशाया घराना थें यानाबी।

10 यिजरेलया छकू बूँइ ईजेबेलयात खिचातय्सं नइ। वयात सुनानं थुनी मखु।” अथे धया: व अगमवक्ता खापा चायका: ब्वॉय वन।*

11 येह थः कप्तान पासापिन्थाय् पिहां वन। इपिं मध्ये छम्हयसिनं वयात न्यन, “फुक्क ठीक जू ला? व वें छन्थाय् छाय् वःगु?”

* 8:16 ८:१६ न्यादँ दुबलय् धा:गु ई.पु. ८४८ १:१७; ३:१ पदय् यहोराम व वया नौ यहोशापातनापं राज्य या:गु छिं खंकेफु। तर थुबलय् यहोरामं थः याकःचां हे शासन यायेगु शुरु यात।

† 8:19 ८:१९ १ राज ११:३६ * 8:20 ८:२० उत २७:४० † 8:22 ८:२२ लिब्ना थ्व शहर यहदा देश व पलिशती देशया सिमानाय् दु, थ्व शहर यहदा देशया पच्छिमय् ला, अथे जुया: इपिं पच्छिमपाखे ल्वात तर एदोमयापिं मनूतलिसें इमिगु देशया पुर्बपाखे लडाईं यात। यहोरामयात निखेपाखें समस्या दु धयागु खँ थुकिं सीके फु। † 8:25 ८:२५ झिनिदँ दुबलय् थथे धयागु ई.पु. ८४९

* 9:6 ९:६ १ राज १९:१६ * 9:10 ९:१० १ राज २९:२३

येहं लिसः बिल, “छिमिसं व मनूयात म्हस्यु, वं छु धाइ धकाः छिमिसं सी हे स्यु।”

12 इमिसं लिसः बिल, “जिमिसं छुं मस्यु! वं छु धाल, जिमित धा।”

येहं धाल, “वं जितः थथे धाल, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – जिं छन्त इस्त्राएलया जुजु अभिषेक यानागु दु।’ ”

13 इमिसं हथाय् चाचां थःगु गा त्वयाः वयागु क्वय् स्वाहानेय् हे लायाबिल। अले तुरही पुयाः तःसलं धाल, “येह जुजु खः!”

येहं इस्त्राएलयाम्ह जुजु योरामयात स्याःगु

14 उकिं निम्शीया छय, यहोशापातया काय् येहं योरामया विरोधय् ग्वसाः ग्वल। (योराम फुक्क इस्त्राएलीतनापं अरामया जुजु हजाएलपाखें इस्त्राएलया रक्षा यायेत रामोत-गिलादय् च्वनाच्वंगु खः।

15 तर योराम अरामया जुजु हजाएललिसें लडाईं याःबलय् घाःपाः जूगुलि थःगु घाः लकेत यिजरेलय् लिहां वःगु खः।) येहं थःनापं दुपि मनूतयत धाल, “छिपिं जिलिसें दु धयागु खःसा यिजरेलयापिं मनूतयत खबर बीत थ्व शहरं छम्हयसित नं पिहां वनेबी मते।”

16 अनलि थःगु रथय् च्वनाः व यिजरेलपाखे वन। योराम अन आराम यानाच्वंगु खः, अले योरामयात स्वयेत यहदाया जुजु अहज्याह अन वःगु खः।

17 यिजरेलया धरहराय् दनाच्वंम्ह पालें येहया पुचः वयाच्वंगु खनाः तःसलं धाल, “जिं छपुचः मनूत रथय् च्वनाः वयाच्वंगु खनाच्वनागु दु।”

योरामं लिसः बिल, “छिकपिं शान्तिया निति वयागु खः ला धकाः न्यनेत छम्ह सल गइम्ह मनू छव।”

18 व सल गयावंम्ह येहयाथाय् थ्यन, अले वयात थथे धाल, “जुजुं थथे धयादी – ‘छिकपिं शान्तिया निति वयागु खः ला?’ ”

येहं धाल, “छं शान्तिया बारे छु स्यु धकाः? छ जिगु ल्यूल्यु वा।”

यिजरायलया धरहराय् दनाच्वंम्ह पालें धाल, “सल गयावंम्ह इमिथाय् ला थ्यन तर व लिहां मवः।”

19 जुजुं सल गइम्ह मेम्ह मनू छवल। व येहयाथाय् वःबलय् वं धाल, “जुजुं थथे धयादी, ‘छु छि शान्तिया निति वयागु खः ला?’ ”

येहं हाकनं लिसः बिल, “छन्त शान्तिया बारे छाया माल? छ जिगु ल्यूल्यु वा।”

20 अले पालें धाल, “व इमिथाय् ला थ्यन। तर व नं लिहां मवः। पुचःया नायलं निम्शीया छय येहनं थें रथ चले यानावयाच्वंगु दु। वं वेंनं थें रथ चले याइगु।”

21 योरामं धाल, “जिगु रथ तयार या!” इमिसं रथ तयार यायेधुंकाः इस्त्राएलया जुजु योराम व यहदाया जुजु अहज्याह थथःगु रथय् च्वनाः येहयात नापलावन। इमिसं वयात यिजरेली नाबोतया जमिनय् नापलात।

22 येहयात खनाः योरामं न्यन, “छु छि शान्तिया निति वयागु खः ला?”

येहं लिसः बिल, “छिकपिनि मां ईजेबेलया मूर्ति पुजा व तन्त्रमन्त्र दय्कं दय्कं गय् यानाः शान्ति जुइ?”

23 योराम थःगु रथ फहिकाः अहज्याहयात थथे धाधां बिस्सुं वन, “अहज्याह! धोखा जुल।”

24 येहं थःगु धनुष पिकयाः योरामया ब्वहःया दथुइ कयकल। वाणं वयागु नुगलय् सुयाबिल। अले व थःगु रथय् ग्वारातुल।

25 येहं थः रथया कप्तान बिदकारयात धाल, “वयात ल्हनाः यिजरेली नाबोतया क्यबय् वान्छवया ब्यु। जितः छता खें लुमना वल। छ व जि वया बौ आहाबया ल्युने ल्युने रथय् च्वनाः वनाच्वनाबलय् वया बारे थ्व अगमवाणी धयादीगु खः।

26 ‘परमप्रभुं थथे धयादी, जिं म्हिगः नाबोत व वया काय्पिनिगु हि खना। धाथें जिं थ्व हे जमिनय् छंके बदला काये।’ आः परमप्रभुया वचनकथं वयात यंकाः व हे क्यबय् वांछवयाब्यु।”*

येहं यहदाया जुजु अहज्याहयात स्याःगु

27 थथे जूगु खनाः यहदाया जुजु अहज्याह बेथ-हागान वनीगु लें तक हे बिस्सुं वन। येहं वया ल्यु वनाः तसलं धाल, “वयात नं स्या।” उकिं इमिसं यिबलामया लिक्क गूराया पाःचाय् वयात वयागु हे रथय् घाःपाः यानाबिल। तर व मगिदोय् बिस्सुं वन, अले अन हे सित।

28 वया च्यःतयसं वयागु सीम्ह रथय् तयाः यरूशलेमय् यंकल। वयात वयागु हे चिहानय् वया पुर्खातनापं दाऊदया शहरय् थुन।

29 आहाबया काय् योराम इस्त्राएलया जुजु जूगु झिंछगु द्यै* अहज्याह यहदाया जुजु जूगु खः।

ईजेबेलयात स्याःगु

30 येह यिजरेलय् वन। ईजेबेलं वयागु बारे न्यनाः थःगु मिखाय् अजः तल, अले सँ छ्यनाः इयालं क्वय् स्वल।

31 येह धवाखा दुने दुहां वनेवं ईजेबेलं न्यन, “थः मालिकयात स्याइम्ह अय् जिम्नी,† छ शान्तिया निति वयागु खः ला?”

32 वं च्वय् इयाःपाखे स्वयाः धाल, “जिपाखे सु दु? सु दु?” अले निम्ह स्वम्ह नपुंसकतयसं क्वय् व दुथाय् स्वल।

33 येहं धाल, “वयात क्वफानाछव!” उकिं इमिसं वयात क्वफानाछवल। वयागु हिया फुति अंगलय् लात अले सलतयसं वयात न्हबलय् इमिगु म्हय् नं हिया फुति लात।

34 येहं दुहां वनाः नयेत्वने यात। अले येहं धाल, “व सराः लाःम्ह मिसायात यंकाः थुनाब्यु। व जुजुया म्हाय् खः।”

35 इपिं वयात थुनेत क्वय् वंबलय् इमिसं वयागु छयंया क्वय्यै, तुति व ल्हाः जक लुइकल।

* 9:26 १:२६ १ राज २१:१९ * 9:29 १:२९ झिंछगु द्यै थथे धयागु ई.पू. ८४९, थ्व व अध्याय ८ य् दुगु छगू हे द्यै खः तर ल्याःखाय् बलय् भचा पाइ। † 9:31 १:३१ जिम्नी थ्व इस्त्राएलया सेनाया छम्ह कप्तान खः। व इस्त्राएलयाम्ह जुजु इलाहयात स्यात अले न्हयन्हु तक जक व इस्त्राएलयाम्ह जुजु जुल। स्वयादिसँ, १ राज १६:८-१२

36 इमिसं लिहां वयाः येह्यात धाल। अले वं धाल, “थ्व ला यिजरेलया उगु थासय् खिचातय्सं ईजबेलया ला नइ धकाः थः दास तिश्बी एलियापाखें धयादीगु परमप्रभुया वचन खः।”

37 ईजेबेलया म्ह यिजरेलया जमिनय् साः थें जुइ। गुकें यानाः सुनानं ‘थ्व ईजेबेल खः धकाः धाये फइ मखु।’ ”

10

आहाबया परिवारयात स्याःगु

1 सामरियाय् आहाबया न्हयेम्ह काय्पिं दु। येहं पौत च्वयाः सामरियाय् यिजरेलया शासकत, नायःत व आहाबया काय्पिन्त लहिनाच्चं पि मन्तयथाय् छ्वल। पौलय् थथे च्वयातःगु दु,

2 “जुजुया काय्पिं छिपिनापं दु। छिमिके रथ, सल, हतियार व परखालं घेरय् यानातःगु शहरत दु। अथे जुयाः थ्व पौ थ्यनेवं,

3 छिमि मालिकया काय्पिं मध्ये भिम्ह व ल्वःम्ह मन्यात ल्ययाः जुजु दय्कि। अले छिमि मालिकया घरानाया निति लडाईं या।”

4 तर इपिं तसकं ग्यात। इमिसं धाल, “निम्ह जुजुपिन्सं ला येह्यात पने मफुत धाःसा झीसं गये यानाः वयात पने फइ!”

5 उकिं दरबार व शहरयापिं प्रशासकत, थकालित व जुजुया काय्पिन्त लहिनाच्चं पिन्सं मिलय् जुयाः येह्याथाय् थज्याःगु खबर छ्वल, “जिपिं छिकपिनि दास खः। जिमिसं छि धाःगु खें न्यने। तर जिमिसं सुयातं जुजु दय्के मखु। छितः छु याये मास्ति वः, व यानादिसँ!”

6 येहं इमित मेगु पौ च्वल, “छिपिं जिपाखे दु धइगु खःसा, जिं धाःथें च्वनेगु खःसा आहाब जुजुया काय्पिनिगु छ्यं ज्वनाः कन्हय् थुबलय् तक जिथाय् यिजरेलय् वा।” आहाब जुजुया न्हयेम्ह सन्तानतय् सामरियाया ततःधं पि मन्तयसं लहिनाच्चं गु खः।

7 येह्या पौ थ्यनेवं इमिसं न्हयेम्ह राजकुमारतय् ज्वनाः स्यानाबिल। इमिगु छ्यं दालाय् तयाः यिजरेलय् येह्याथाय् छ्वल।

8 आहाबया काय्पिनिगु छ्यं हःगु खबर येह्याथाय् थ्यन।

वं धाल, “इमित सुथय् तक ध्वाखाया निखेपाखे द्वैचिकाः तयाब्यु।”

9 कन्हय् सुथय् व ध्वाखाय् वनाः अन मुनाच्चं पि मन्तय न्ह्यःने दनाः धाल, “छिमिगु दोष मदु। योराम जुजुयात ग्वासाः ग्वासाः स्यानाम्ह जि हे खः। तर थुपिं सकसितं सुनां स्यात?”

10 परमप्रभुं आहाबया सन्तानया बारे धयादीगु छगू वचन नं सिति वनी मखु धकाः सीकाति। परमप्रभुं थः च्यः एलियापाखें बियादीगु बचं पूवकादीगु खः।”

11 अनलि येहं यिजरेलय् च्वनिपिं आहाबया मेपिं फुक्क सन्तान, हाकिमत, मिलय् जूपिं पासापिं व घःपालात छम्ह हे मल्यंक सकसितं स्यात।”

अहज्याह जुजुया घरानायात स्याःगु

12 येह् अनं सामरियापाखे वन। लँय् फैजवाःत च्वनीगु बेथ-एकेदय् थ्यंबलय्

13 येहं यहदाया जुजु अहज्याहया थःथितिपिं नापलात। येहं इमित न्यन, “छिपिं सु खः?”

इमिसं लिसः बिल, “जिपिं अहज्याहया थःथितिपिं खः। जिपिं जुजुया परिवार व रानीमांया परिवारयात ज्वजलपा यायेत वयागु खः।”

14 अले वं धाल, “थुमित म्वाःम्वाकं ज्वँ!” उमिसं इपिं पिइनिम्हयसित ज्वन। अले बेथ-एकेदया गाःया लिक्क उमिसं इमित स्यात। उमिसं इपिं छम्हयसित नं म्वाका मतः।

आहाबया ल्यंदुपिं परिवारयात स्याःगु

15 येह् अनं वन। लँय् रेकाबया काय् यहोनादाबं* वयात नापलात। येहं वयात ज्वजलपा यानाः धाल, “छु झीगु मन छगू हे खः ला? छ सुयापाखे दु?”

यहोनादाबं लिसः बिल, “जि छिपाखे दु।”

येहं धाल, “अथे खःसा छंगु ल्हाः जितः ब्यु।” वं अथे हे यात, येहं वयात रथय् च्वनेत ग्वाहालि यात।

16 येहं धाल, “जिनापं वयाः परमप्रभुया निति जिगु जोश स्व।” अले वं वयात थःगु रथय् तयाः यंकल।

17 येह् सामरियाय् थ्यंबलय् एलियायात परमप्रभुं धयादीगु वचनकथं वं आहाबया ल्यनाच्चं पि थःथितिपिं सकसितं स्यात।

बालघःयात पुजा याइपिन्त स्याःगु

18 येहं फुक्क मन्तयत् छथाय् मुंकाः इमित थथे धाल, “आहाबं बालघःया सेवा कम जक यात, येहं धाःसा वयागु यक्व सेवा याइ।

19 उकिं आः बालया फुक्क अगमवत्कातयत्, वयात पुजा याइपिन्त व घःपालातयत् सःति। छम्हयसित नं त्वःफीके मते। छायाःसा जिं बालयात छगू तःधंगु बलि छायेत्यनागु दु। सु वइ मखु, वयात स्यायेगु जुइ।” तर येहं बालयात पुजा याइपिन्त स्यायेत झंगः लानाच्चंगु खः।

20 येहं धाल, “बालघःया नितिं छगू तःधंगु सभा या।” अले इमिसं सभाया घोषणा यात।

21 अले येहं इस्राएलाया फुक्क थासय् खबर छ्वल। बालघःयात पुजा याइपिं सकलें वल, मवःम्ह छम्ह हे मदु। इपिं बालघःया देगलय् दुहां वन। बालया देगः छगू कुन्चां मेगु कुन्चा तक जायकः ग्वाः ग्वाः बालयात पुजा याइपिं मन्त वल।

* 9:36 १:३६ १ राज २१:२३ * 10:11 १०:११ होशे १:४ * 10:15 १०:१५ यहोनादाब थ्व मन् इमान्दार जुयाः परमप्रभुया ल्यल्यु जुल। यर्मिया ३५ अध्यायलय् वया सन्तानया बारे सिके फु।

- 22 अले वं वसः तयातइमहसित धाल, “बालयात पुजा याइपि सकसिगु निरिति तःपालं हजि।” उकिं वं इमिगु निरिति तःपालं फीत हल।
- 23 अले येह व रेकाबया काय् यहोनादाब बालया देगलय् दुहां वन। येहं बालयात पुजा याइपि मनूतयत् धाल, “प्यखेरं स्व, थन छिपिनापं बालयात पुजा याइपि जक दु, परमप्रभुया सुं नं दास मदु धइगु खँ पक्का या।”
- 24 अले इपि बालयात बलि व होमबलि छायेत दुने दुहां वन। तर येहं चयम्ह सिपाइँतयत् देगः पिने तयाः थथे आजा ब्यूगु खः, “छिमिसं थुपि सकसितं स्या। छम्हयसित जक नं सुनानं बिस्युं वनेबिल धाःसा वयागु ज्यान वनी।”
- 25 होमबलि छाये धुनेवं येहं पालेत व कप्तानतयत् धाल, “दुने वनाः इपि सकसितं स्या, छम्हयसित नं बिस्युं वनेबी मते!” इमिसं भिडयापि सकसितं स्यानाः इमिगु सीम्हयात पिने वांछवयाबिल। अनंलि इपि बालया देगःया दुने दुहां वन।
- 26 इमिसं च्वखगु ल्वहंया थांयात बालया देगलं पिने हयाः छ्वयकाबिल।
- 27 इमिसं बालया च्वखगु ल्वहंया थां व देगः स्यंकाबिल। देगःयात द्वारा च्वंवेनेगु यानाबिल। गुगु थौं तक द हे दनि।
- 28 थुकथं येहं इस्त्राएलं बालयात पुजायात नाश यानाबिल।
- 29 तर यारोबाम जुजु इस्त्राएलयात याकूगु पाप वं थःम्हं नं याना हे च्वन। येहं बेथेल व दानय लुँया द्रहंचाया पुजा यायेगु चलनयात न्हंका मछव।*
- 30 परमप्रभुं येहयात धयादिल, “छं जितः यःगु ज्या यात, छं आहाबया घरानायात जिं याः धकाः धयागु फुक्क यात। उकिं छं सन्तान प्यंगूगु पुस्ता तक इस्त्राएलया गद्दीइ च्वनी।”
- 31 तर येहं दुनुगलनिसैं परमप्रभुया व्यवस्था पालन मयाः। इस्त्राएलयात पाप याकूम्ह यारोबामया पापं व लिहां मवः।

येह सीगु

- 32 अबलय् परमप्रभुं इस्त्राएल देशया लागा म्हो यायेगु ज्या शुरू यानादिल। अरामया जुजु हजाएलं इस्त्राएलीतयत् इमिगु देशया फुक्क थासय् त्याकल,
- 33 यर्दनया पूर्बपाखेया गिलादया फुक्क इलाका (गाद, स्बेन, मनश्शेया देश) दच्छिनय् अर्नोन खुसि सिथया अरोएर शहरंनिसैं उत्तरय् गिलाद व बाशान तक।
- 34 येह जुजु जुयाच्वंबलय् जूगु फुक्क घटनात, वं याःगु फुक्क ज्या अले वयागु बहादुर ज्याया बारे इस्त्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफलइ च्वयातःगु दु।
- 35 येह थः पुर्खात थें सित, अले इमिसं वयात सामरियाय् थुन। वयागु थासय् वया काय् यहोआहाज जुजु जुल।
- 36 येहं सामरियां इस्त्राएलय् निइच्यादँ तक राज्य यात।

11

यहदायाम्ह रानी अतल्याह

२ इति २२:१०-२३:१५

- 1 अहज्याह जुजुया मां अतल्याहं थःकाय् सीगु खनेवं यहदाया जुजुया परिवारयापि सकसितं नाश यायेगु ज्या शुरू यात।
- 2 तर यहोराम जुजुया म्हाय्, अहज्याहया केहँ यहोशेबां अहज्याहया काय् योआशयात स्याये त्यःपि जुजुया कायपिनिगु दथुं खुयायंकल। यहोशेबां वयात व वया दुस्मानायात अतल्याहपाखें बचय् यायेत थः घनिगु क्वथाया दुने सुचुका तल। थुकथं व बचय् जुल।
- 3 अतल्याहं देशय् शासन याःबलय् योआश खुदँ तक थः दुस्मानां पं हे परमप्रभुया देगःया लागाय् छकु क्वथाय् सुलाच्वन।
- 4 तर न्हयदँ दुबलय्* यहोयादा पुजाहारी सच्छिम्ह सिपाइँतयत् पुचःया कप्तानत, करीत, व दरबारय् पाः च्वनिपिनि कप्तानतयत् सःताः परमप्रभुया देगलय् हल। इपिलिसैं बाचा चित। अले देगलय् दुने इमित पाफयकाः जुजुया काय् क्यन।
- 5 वं इमित थथे उजं बिल, “छिमिसं थथे या, विश्रामबार खुन्हु छिपि ज्याय् वइबलय् छिपि मध्ये स्वब्वय् छब्व दरबारय् पाः च्वँ।
- 6 मेगु स्वब्वय् छब्व सू धाःगु ध्वाखाय् च्वनाच्वँ। मेपि स्वब्वय् छब्व मनूत पालेतय्गु ल्युनेपाखे च्वंगु लुखाय् पाः च्वँ। थुपि स्वब्वय् छब्व मनूत देगलय् पाः च्वनी।
- 7 विश्रामबार खुन्हु ज्यां लिलाःपि निगू पुचः जुजुया निरिति परमप्रभुया देगलय् पाः च्वनेमाः।
- 8 छिपि थथःगु ल्वाभः ज्वनाः जुजुया छचाःखेरं पाः च्वँ। छिमिगु न्ह्यःने वइपि न्ह्याम्हयसित नं स्यानाछव। जुजु न्ह्याथाय् वंसां छिपि वनापं हे दयेमाः।”
- 9 सछि सछिम्हयसिगु पुचःया कप्तानतयसं यहोयादा पुजाहारी धाःथें हे यात। इपि विश्रामबार खुन्हु ज्याय् वइपि व ज्यां लिलाःपि थः फुक्क मनूत ज्वनाः यहोयादा पुजाहारीथायाय् वल।
- 10 वं कप्तानतयत् परमप्रभुया देगलय् दुगु दाऊद जुजुया भाला व ढालत बिल।
- 11 अले वं थथःगु ल्हातय् ल्वाभः ज्वनातःपि अङ्गरक्षकतयत् देगःया जवपाखेनिसैं कयाः देगःया खवपाखे तक वेदी व देगःया लिक्क जुजुया छचाःखेरं तल।
- 12 अले यहोयादां योआश, जुजुया काय्यात पिने हयाः श्रीपेच पुइकाबिल। अले वं वयात बाचाया साक्षी पौ बियाः जुजु घोषणा यात। इमिसं वयात अभिषेक यात। अले मनूत ल्हाःपा थाथां थथे धकाः हाल, “जुजु न्ह्याबलें म्वानाच्वनेमा।”

* 10:29 १०:२९ १ राज १२:२८-३० * 11:4 ११:४ न्हयदँ दुबलय् थथे धयागु ई.पु. ८३५

अतल्याह सीगु

13 अतल्याहं पाः च्वंपिं व मनूत हालाच्चंगु सः ताल। अले व हथाय् चायाः मनूत दुथाय् परमप्रभुया देगःपाखे वन।

14 अन वं नियमकथं जुजुयात थांया लिक्क दनाच्चंगु खन। कप्तानत व तुरही पुइपिं जुजुया लिक्क दनाच्चंगु दु। देशयापि फुक्क मनूत लयल्यतातां तुरही पुयाच्चन। अले अतल्याहं थःगु जामालं खुनाः ततःसलं हालाः थथे धाल, “छिमिसं जितः धोखा बिल, छिपिं राजद्रोही खः।”*

15 यहोयादा पुजाहारी सच्छिम्ह सच्छिम्हया पुचःया कप्तानतयत् थथे धकाः उजं बिल, “वयात सिपाइंतय इवःया दथुं पिने यंकि, वया ल्युने वंपिं सकसितं स्यानाब्यु।” छायाःसा “वयात परमप्रभुया देगलय् स्याये मते” धकाः पुजाहारीं धाःगु खः।

16 उकिं व दरबारया सल दुहां वनीगु ध्वाखाय् थ्यंबलय् इमिसं वयात ज्वनाः स्यानाबिल।

यहोयादाया धार्मिक सुधार

२ इति २३:१६-२१

17 अले यहोयादां परमप्रभु, जुजु, थः प्रजाया दथुइ जिपिं परमप्रभुया प्रजा जुया हे च्वने धकाः बाचा चीके बिल। जुजु व प्रजाया दथुइ नं वं छगू बाचा चिनाबिल।

18 अनलि देशया फुक्क मनूतयसं वनाः बालया देगःयात थुनाबिल। इमिसं वेदी व अन दुगु मूर्तित कुचा कुचा यानाबिल। अले बालया पुजाहारी मन्तानयात वेदीया न्ह्यःने हे स्यानाबिल।

अनलि पुजाहारी यहोयादां परमप्रभुया देगलय् पाः च्वनिपिं मनूत तल।

19 अले वं सच्छिम्ह सिपाइंतय पुचःया कप्तानत, करीत, पाः च्वनिपिं व देशयापि फुक्क मनूतयत् थःनापं कयाः जुजुयात परमप्रभुया देगलं पिने हल। इपिं पालेतयगु ध्वाखा जुयाः लायकुलिइ दुहां वन। अन जुजु सिंहासनय् च्वन।

20 दरबारय् अतल्याहयात स्याःगुलि देशयापि फुक्क मनूत लयत्ताल, हाकनं यरूशलेमय् शान्ति जुल।

21 न्हयदँ दुबलय् योआश यहदाया जुजु जुल।

12

योआशं देगः ल्हंगु

२ इति २४:१-१६

1 इस्राएलया जुजु येहनं राज्य यानाच्चंगु न्हयगुगु दँय* योआश जुजु जुल। वं यरूशलेमय् पिइदँ राज्य यात। वया मां बेशेबायाम्ह सिब्या खः।

2 यहोयादा पुजाहारी योआशयात स्यनेकने याःगु फुक्क दँय वं परमप्रभुया यःगु बांलाःगु ज्या यात।*

3 अयनं वं पुजा याइगु थाय् चीकामछव। अन मनूतयसं बलि छायेगु व धुपाँय् च्याकेगु ज्या याना हे च्वन।

4 योआशं पुजाहारीतयत् धाल, “परमप्रभुया देगलय् पवित्र देछाकथं जनगणना काःबलय् मुंगु धिबा, मनूतयसं भाकल याःगु धिबा व थःयसें देगलय् हःगु धिबा फुक्क मुं।*

5 पुजाहारीत सकसिनं सुं छम्ह दांभरियाके धिबा कायेमा, अले देगलय् गनं स्यंगु दुसा ल्हनेत व धिबा छ्यलेमा।”

6 तर योआश जुजुं राज्य यानाच्चंगु निइस्वंगुगु दँय† तक नं पुजाहारीतयसं देगः मल्हं।

7 उकिं योआश जुजुं यहोयादा पुजाहारी व मेपिं पुजाहारीतयत् सःताः धाल, “छिमिसं छाया देगः मल्हनागु? आंवल्लि छिमिसं थः दांभरितके धिबा काये मते, तर देगः ल्हनेत धिबा लःल्हानाब्यु।”

8 पुजाहारीत मनूतयके धिबा मकायेत व देगः ल्हनेगु ज्या थःम्हं जिम्मा मकायेत मानय् जुल।

9 अले यहोयादा पुजाहारीं छगः सनू कयाः उकिया पुसाय् प्वाः खनाबिल। उकियात परमप्रभुया देगःया ध्वाखाया जवपाखे वेदीया लिक्क तयाबिल। अले मू लुखाय् पाः च्वनिपिं पुजाहारीतयसं परमप्रभुया देगलय् हःगु फुक्क धिबा उकी तयाबीगु।

10 सनू जाइबलय् जुजुया छ्यान्जे व दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी परमप्रभुया देगलय् वइगु अले धिबा ल्याः कायाः म्हिचाय् तइगु।

11 अले ल्याः खाये धुंक्कगु धिबा इमिसं परमप्रभुया देगः ल्हनेगु जिम्मा काःपिन्त बीगु अले इमिसं उकिं देगः दयकीपिं,

12 सिंकःमित, दकःमित व ल्वहं चाइपिनिगु ज्याला बीगु। इमिसं परमप्रभुया देगः ल्हनेत सिं व चानातःगु ल्वहं न्यात अले देगः ल्हनेत मामाःथाय् खर्च यात।

13 इमिसं परमप्रभुया देगःया नितिं वहःया ख्वला, इताःया चिन्ता व छ्वाकिगु बाता व तुरही वा लुँ वहःया छुं नं ज्वलं दयकेत परमप्रभुया देगलं हःगु धिबा खर्च मयाः।

14 तर व इमिसं ज्या याइपिन्त बिल, इमिसं व कयाः परमप्रभुया देगः ल्हन।

15 ज्या याइपिं मनूतयत् ज्याला बीपिन्के इमिसं ल्याःचाः मकाः। छायाःसा इमिसं विश्वास यायेबहः जुयाः ज्या याइगु खः।*

16 दोषबलि व शूद्र जुइगु बलि वःगु धिबा परमप्रभुया देगलय् हइ मखु, व पुजाहारीतयगु हे जुइगु।*

17 अबलयपाखे हे अरामया जुजु हजाएलं गात शहरय् हमला यानाः उकियात त्याका काल। अनलि यरूशलेमयात हमला यायेत फहिलावन।

* 11:14 ११:१४ २ राजा २३:३ * 12:1 १२:१ न्हयगुगु दँय थथे धयागु ई.पु. ७५ * 12:2 १२:२ २ इति २४:१७-२७ * 12:4 १२:४ प्रस ३०:११-१६ † 12:6 १२:६ निइस्वंगु दँय थथे धयागु ई.पु. ७४ * 12:15 १२:१५ २ राजा २२:७ * 12:16 १२:१६ लेवी ७:७

18 तर यहदाया जुजु योआशं यहोशापात, योराम व अहज्याह नांयापि थः पुर्खा यहदाया जुजुपिन्सं छाःगु फुक्क पवित्र ज्वलँत, वं थःमहं देछाःगु क्वसेलि अले परमप्रभुया देगः व लायक्या धुकुतिइ दुगु फुक्क लँ कयाः उपि फुक्क अरामया जुजु हजाएलयाथाय् छवल। अनंलि व यस्शलेमं लिहां वन।

19 योआश जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

20 वया भारदारतयसं वयागु विरोधय् ग्वसाः ग्वल, अले वयात सिल्लाया पाचाय् दुगु लँय् बेथ-मिल्लोय् स्यात।

21 वयात स्याःपिं भारदारत शिम्मतया काय् योजाबाद व शोमेरया काय् यहोजाबाद खः। व सित अले वयात वया पुर्खातनापं दाऊदया शहरय् थुनाबिल। वया लिपा वया काय् अमस्याह जुजु जुल।

13

इस्त्राएलयामह जुजु यहोआहाज

1 अहज्याहया काय् यहदाया जुजु योआशं राज्य यानाच्चंगु निइस्वंगू दँय्* येहया काय् यहोआहाज सामरियाय् इस्त्राएलयामह जुजु जुल। वं झिन्हयदँ राज्य यात।

2 नबातया काय् यारोबामं थें वं परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात अले इस्त्राएलीतयत् पाप याकल। वं मभिंगु ज्या यायेगु त्वःमत्।

3 उकिं परमप्रभु इस्त्राएल खनाः तसकं तंचायादिल, अले वयकलं इमित ताःई तक अरामया जुजु हजाएल व वया काय् बेन-हददया अधीनय् तयादिल।

4 यहोआहाजं परमप्रभुयात बिनित्ति यात, अले अरामया जुजु इस्त्राएलीतयत् तसकं क्वत्यलातःगु खनाः वयकलं वयागु बिनित्ति न्यनादिल।

5 परमप्रभु इस्त्राएलया निति छम्ह उद्धार याइम्ह ल्ययादिल। वं इमित अरामया ल्हातं त्वःतकल। अले इस्त्राएलीत हाकनं थथःगु छँय् न्हापा थें याउँक च्वन।

6 तर इमिसं इस्त्राएलयात पाप याकूम्ह यारोबामया घरानां याःगु थें ज्याःगु पाप यायेगु त्वःमत्। अशेरा घःमय्जुया थां नं सामरियाय् दया हे च्वन।

7 यहोआहाजयाके नेयम्ह सलगइपिं सिपाई, झिगः रथ व झिट्टः न्यासि जुइपिं सिपाईत जक ल्यनाच्चन। वयाके मेपिं सिपाईत मल्यन। छायाःसा अरामया जुजु वया मेपिं सिपाईतयत् स्यानाः खलाया धू थें यानाब्यगु खः।

8 यहोआहाज जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या व वयागु बहादुरी इस्त्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

9 यहोआहाज थः पुर्खात थें सित अले वयात सामरियाय् थुन। वयागु थासय् वया काय् येहोआश जुजु जुल।

इस्त्राएलयामह जुजु येहोआश

10 यहदाया जुजु योआशं राज्य यानाच्चंगु स्विन्हयगू दँय्† यहोआहाजया काय् येहोआश सामरियाय् इस्त्राएलया जुजु जुल। वं झिंखुदँ राज्य यात।

11 वं नं परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात। अले इस्त्राएलयात पाप याकूम्ह यारोबाम जुजु याःगु पाप छुं नं त्वःमत्। वं अज्याःगु पाप याना हे च्वन।

12 येहोआश जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क घटना, वं याःगु फुक्क ज्या व यहदाया जुजु अमस्याहलिसें लडाईं याःबलय् वं याःगु बहादुर ज्या नं इस्त्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

13 येहोआश थः पुर्खा थें सित, वयागु थासय् वया काय् यारोबाम जुजु जुल। येहोआशयात सामरियाया जुजुपिं थुनिगु चिहानय् थुन।

एलीशाया दकलय् लिपांगु अगमवाणी व एलीशा सीगु

14 जुजु येहोआश सीगु छुं ई न्ह्यः एलीशा अगमवक्ता तच्चकं बिरामी जुल। व सी थें च्वन। अबलय् इस्त्राएलया जुजु येहोआश वयात नापलाः वन। जुजुं ख्वख्वं धाल, “जिमि अबु, हे जिमि अबु! छि रथत व सलगइपिं इस्त्राएलया बल्लाःमह सिपाई खः।”*

15 एलीशां वयात धाल, “धनुष वाणत कयाः हजि।” उकिं वं धनुष वाणत कयाहल।

16 अले एलीशां इस्त्राएलयामह जुजुयात धाल, “थःगु ल्हातं धनुष का।” वं थःगु ल्हातं धनुष काल। एलीशां जुजुया ल्हाःया घःने थःगु ल्हाः तल।

17 एलीशां धाल, “पुर्बपाखे च्वंगु इयाः चाय्कि।” जुजुं इयाः चाय्कल। एलीशां धाल, “वाण कय्कि।” जुजुं वाण कय्केवं अगमवक्तां तःसलं धाल, “छ परमप्रभुया वाण खः, थ्व वाणं वयकलं अरामयात बुकादी। छ अरामीतलिसें अपेकय् ल्वाइ अले इमित भज्यकं नाश याइ।”

18 अनंलि वं जुजुयात धाल, “वाण कयादिसँ,” अले जुजुं वाण काल। एलीशां धाल, “बँय् कय्कि।” जुजुं स्वकः वाणं कय्काः दित।

19 अथे याःगुलि परमेश्वरया मनू तंचाल, अले जुजुयात धाल, “छं न्याकः खुकः वाणं कय्के माःगु खः। थथे याःगु जूसा छं अरामीतयत् बुकीगु खः। अले इमित भज्यकं नाश याइगु खः। तर आः छं इमित स्वकः तक जक बुकी।”

20 एलीशा सित, अले वयात थुन।

मोआबीतयसं दँयदसं बसन्तया इलय् इस्त्राएलय् हमला याइगु।

21 छकः इस्त्राएलीत सीम्ह थुनाः च्वंबलय् इमिसं छपुचः मोआबीत खन। उकिं इपिं सीम्हयात एलीशाया चिहानय् अथें वान्छवयाः बिस्युं वन। अन सीम्हं एलीशाया कर्वेय् थीवं व मनू म्वानावल, अले थःगु तुति दन।

* 13:1 १३:१ निइस्वंगू दँ थथे धयागु ई.पु. ७१४ † 13:10 १३:१० स्विन्हयगू दँ थथे धयागु ई.पु. ७१८ ☆ 13:14 १३:१४ २ राज २:१२

इस्त्राएल व अरामीतय दथुइया लडाइँ

22 यहोआहाजं राज्य यानाचवंतले अरामया जुजु हजाएलं इस्त्राएलीतयत् क्वत्यलातल।

23 तर अब्राहाम, इसहाक व याकूबलिसें बाचा चिनादीगुलि परमप्रभुं इमित दयामाया यानादिल अले इमित वास्ता यानादिल। थौं तक नं वयकलं इमित नाश यायेत अथवा वयकःया न्ह्यःनं गुबलें पितनाछवयेगु इच्छा यानादीगु मदु।

24 अरामया जुजु हजाएल सीधुकाः वया लिपा वया काय् बेन-हदद जुजु जुल।

25 इस्त्राएलया जुजु येहोआशं स्वकः हजाएलया काय् बेन-हददयात बुकल। वं थः अबु यहोआहाजया पालय् बेन-हददं काःगु इस्त्राएलया शहर लित काल।

14

यहदायाम्ह जुजु अमस्याह

२ इति २५:१-२४

1 इस्त्राएलयाम्ह जुजु येहोआहाजया काय् येहोआशं राज्य यानाचवंगु निगू दँय* योआशया काय् अमस्याह यहदायाम्ह जुजु जुल।

2 व निइन्यादँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् निइगुदँ राज्य यात। वया मां यरूशलेमयाम्ह यहोअदीन खः।

3 वं परमप्रभुयात यःगु ज्या यात। तर वं थः पुर्खा दाऊदं ति मयाः। वं न्ह्यागुं ज्या नं थः बौ योआश याःथें यात।

4 अयनं वं पुजा याइगु थाय् चीकामछव। अन मनूतयसं बलि छायेगु व धुपौय् च्याकेगु ज्या याना हे च्वन।

5 देशया शासन थःगु ल्हातय् वयेधुंकाः वं थः बौ जुजुयात स्याःपिं भारदारतयत् स्यानाबिल।*

6 तर वं मोशाया व्यवस्थाया सफलइ थथे धकाः च्वयातःगु परमप्रभुया आज्ञायात पालन यानाः इमि काय्पिन्त धाःसा मस्या, “बौपिन्त काय्महाय्पिनिगु नितिं अले काय् म्हाय्पिन्त बौपिनिगु नितिं स्याये मते। छम्ह छम्ह मनु थःमं याःगु पापया नितिं जक सिनावनेमाः।”*

7 वं चिया ब्यासिइ झिद्रुःमह एदोमीतयत् स्यात। अले लडाइँ यानाः सेला त्याका काल। अले उकिया नां योत्केल तल, गुगु थौं तक दनी।

8 यहदायाम्ह जुजु अमस्याहं येह्या छय, यहोआहाजया काय् येहोआशयाथाय् थथे धाय्के छवत, “वा, जिनापं ल्वाःवा।”

9 अले इस्त्राएलयाम्ह जुजु यहोआशं यहदायाम्ह जुजु अमस्याहयात थथे लिसः बिल, “छकः लेबनान डाँडाया छमा कंमां छमा देवदास्या सिमायात थ्व खबर छवत, ‘छिमि म्हाय्यात जिमि काय्लिसें ब्याहा यानाब्यु।’ अबलय् लाक हे लेबनानया छम्ह गुँपशुं वयाः व कंमायात तृति न्हल।

10 आः अमस्याह, ‘छ जिं एदोमीतयत् बुकाः’ धकाः तःधंछुया जुइगु, तर स्व, जिं छन्त छ त्याःगुलि लय्ताः अले छँय हे च्वँ धकाः सल्लाह बी। थःत व यहदायात छाय् आपतय् लाकेगु?”

11 तर अमस्याहं वयागु खँ मन्यन। अले इस्त्राएलयाम्ह जुजु यहोआश यहदायाम्ह जुजु अमस्याहनापं लडाइँ याः वन। इपिं यहदाया बेथ-शेमेशय् ल्वात।

12 यहदा इस्त्राएलपाखें बुत, अले इपिं सकलें थथःगु छँय बिस्सुं वन।

13 इस्त्राएलयाम्ह जुजु यहोआशं अहज्याहया छय, योआशया काय् यहदायाम्ह जुजु अमस्याहयात बेथ-शेमेशय् ज्वनाः यरूशलेमय् वल। वं एफ्राइमया ध्वाखांनिसें कुन्चा ध्वाखा तक निसः मिटर ताहाकःगु शहरया पखाः थुनाबिल।

14 अले परमप्रभुया देगः व लायकूया धुकुतिइ दुगु फुक्क लुँ, वहः, थलबल व कैदीतयत् ज्वनाः सामरियाय् लिहां वल।

15 यहोआहाज जुजु जुयाचवंबलय् जूगु फुक्क घटनात, वं याःगु फुक्क ज्या, वयागु बहादुर ज्या व गथे यानाः यहदाया जुजु अमस्याहलिसें लडाइँ यात, व फुक्क इस्त्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफलइ च्वयातःगु दु।

16 यहोआहाज थः पुर्खात थें सित। वयात सामरियाय् जुजुपिं थुनिगु थासय् थुन। वयागु थासय् वया काय् यारोबाम इस्त्राएलया जुजु जुल।

यहदायाम्ह जुजु अमस्याह सीगु

२ इति २५:२५-२८

17 इस्त्राएलया जुजु यहोआहाजया काय् यहोआश सीधुकाः यहदायाम्ह जुजु योआशया काय् अमस्याह झिंन्यादँ तक म्वानाच्वन।

18 अमस्याह जुजु जुयाचवंबलय् जूगु फुक्क घटना यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफलइ च्वयातःगु दु।

19 इमिसं यरूशलेमय् वयागु विरोधय् जाः ग्वल। अले व लाकीशय् बिस्सुं वन। अयनं इमिसं अन नं मनुत् छवल अले वयात अन हेस्यात।

20 अनलि सलया म्हाय् तयाः वयागु सीम्ह यरूशलेमय् हल। वयात दाऊदया शहरया जुजुपिं थुनिगु चिहानय् थुन।

21 यहदाया फुक्क मनुतयसं झिंखुदँ दुम्ह अजर्याहयात† वया बौ अमस्याहया थासय् जुजु दयकल।

22 अमस्याह पुर्खात थें सीधुकाः वं एलात शहरयात हाकनं दयकाः यहदाय् लितहल।

इस्त्राएलया जुजु यारोबाम निम्हम्ह

23 यहदाया जुजु योआशया काय् अमस्याहं राज्य यानाचवंगु झिंन्यागू दँय‡ सामरियाय् योआशया काय् यारोबाम जुजु जुल। वं पिइछदँ राज्य यात।

* 14:1 १४:१निगु दँ थथे धयागु ई.पु. ७९६ ☆ 14:5 १४:२५ २ राज १२:२०-२१ ☆ 14:6 १४:६ व्य २४:१६ † 14:21 १४:२१ अजर्याह थ्व उज्जियाहया मेगु नां खः

‡ 14:23 १४:२३ झिंन्यागू दँ थथे धयागु ई.पु. ७८२

- 24 वं परमप्रभुयात मयःगु मभिगु ज्या यात। छायाधाःसा व नबातया काय् यारोबामं इस्राएलीतयत् याकूगु पापपाखें अलग मजू।
 25 वं गात-हेपेरयाम्ह अमितैया काय् अगमवक्ता योनापाखें धयादीगु इस्राएलया परमप्रभु परमेश्वरया वचनकथं लेबोहमातनिसें मृत सागर तक इस्राएलया सिमाना लित काल।*
 26 परमप्रभुं इस्राएलय् दास जुइमा वा स्वतन्त्र सकसिनं दुःख सियाच्वंगु खन। इमित ग्वाहालि याइपिं सुं हे मदु।
 27 “जिं इस्राएलया नां संसारं हुयाछवये” धकाः परमप्रभुं धयादीगु मदु। उकिं वयक्कलं यहोआशया काय् यारोबामयापाखें इमित त्वःतकादिल।
 28 यारोबाम जुजु जुयाच्वंबलय् जूगु फुक्क घटना, वं याःगु फुक्क ज्या, व बहादुर जुयाः ल्वाःगु लडाइँ अले गय् यानाः दमस्कस व हमात शहर गुगु शहर न्हापा यहदाया खः, वं इस्राएलय् लितहल। व फुक्क इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।
 29 यारोबाम थः पुर्खात थें सित। वयात जुजु थुनिगु चिहानय् थुन। वयागु थासय् वया काय् जकरिया जुजु जुल।

15

यहदायाम्ह जुजु अजर्याह

२ इति २६:१-२३

- 1 यारोबामं इस्राएलय् राज्य यानाच्वंगु निइन्हयगु दँय्* अमस्याहया काय् अजर्याह† यहदाया जुजु जुल।
 2 व झिखुदँ दुबलय जुजु जूगु खः। वं यरुशलेमय् न्येयनिदँ राज्य यात। वया मांया नां यरुशलेमयाम्ह यकोल्याह खः।
 3 वं परमप्रभुयात यःगु ज्या यात।
 4 अयनं वं पुजा याइगु थाय् चीकामछव। अन मनूतयसं बलि छायेगु व धुपाँय् च्याकेगु ज्या याना हे च्वन।
 5 परमप्रभुं वयात छेंगूया पुनेयःगु ल्वचं कयकाः सजौय बियादिल। व सी न्ह्यः तक नं छेंगूया पुनेयःगु ल्वय् जुयाच्वन। छेंगूया पुनेयःगु ल्वय् जूगुलि व ब्यागलं मेगु हे छेंय् च्वन। दरबारया फुक्क जिम्मा वया काय् योतामयात बिल। वया काय् योतामं देशय् शासन यात।*
 6 अजर्याह जुजु जुयाच्वंबलय् जूगु फुक्क घटना, वं याःगु फुक्क ज्या यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।
 7 अजर्याह थः पुर्खात थें सीधुंकाः वयात इपिनापं दाऊदया शहरय् थुन। वया थासय् वया काय् योताम जुजु जुल।*

इस्राएलयाम्ह जुजु जकरिया

- 8 यहदाया जुजु अजर्याहं राज्य यानाच्वंगु स्विच्यागु दँय् यारोबामया काय् जकरिया सामरियाय् इस्राएलया जुजु जुल। वं खुला राज्य यात।
 9 वं थः पुर्खातयसं थें परमप्रभुयात मयःगु मभिगु ज्या यात। व इस्राएलयात पाप याकूमह नबातया काय् यारोबामया पापपाखें लिमच्यु।
 10 याबेशया काय् शल्लूमं जकरियाया विरोधय् जाः ग्वल। वं वयात मनूतयगु न्ह्यःने हेस्यात। वयागु थासय् शल्लूम जुजु जुल।
 11 जकरिया जुजु जुयाच्वंबलय् जूगु मेमेगु घटना, इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।
 12 थुकथं परमप्रभुं येहयात धयादीगु वचन पूवन, “छं सन्तानं प्यंगूगु पुस्ता तक इस्राएलय् राज्य याइ।”*

इस्राएलयाम्ह जुजु शल्लूम

- 13 यहदाया जुजु उज्जियाहं राज्य यानाच्वंगु स्विगंगु दँय् याबेशया काय् शल्लूम इस्राएलया जुजु जुल। वं सामरियाय् लच्छि राज्य यात।
 14 अबलय् गदीया काय् मनहेम तिसां सामरियाय् वन। वं अन याबेशया काय् शल्लूमयात हमलायाना स्यात। अले व वयागु थासय् जुजु जुल।
 15 शल्लूम जुजु जुयाच्वंबलय् जूगु मेमेगु घटना व वं ग्वःगु ग्वसाःया बारे इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।
 16 अबलय् लाक्क हे थःगु निंति तिफसायापिन्सं शहरया ध्वाखा मचाय्कूगुलि मनहेमं तिसां वयाः तिफसा व उकिया जःखः च्वंगु लाग्ना भज्यंक स्यंकाबिल। वं तिफसाय् च्वंपिं सकसितं स्यानाबिल। अन गुलि प्वाथय् दुपिं मिस्त दु, उपिं सकसिगु प्वाः नं चिरिफायाबिल।

इस्राएलयाम्ह जुजु मनहेम

- 17 यहदाया जुजु अजर्याहं राज्य यानाच्वंगु स्विगंगु दँय् गदीया काय् मनहेम इस्राएलया जुजु जुल। वं सामरियाय् झिदँ राज्य यात।
 18 मनहेमं परमप्रभुयात मयःगु मभिगु ज्या यात। व थःगु जिवंकाछि इस्राएलयात पाप याकूमह नबातया काय् यारोबामया पापपाखें लिमच्यु।
 19 अशूरयाम्ह जुजु तिग्लत-पिलेसेरं S इस्राएलय् हमला यात। अले मनहेमं देशय् थःगु शक्ति बल्लाकेत वयागु ग्वाहालि कायेगु बिचाः यानाः वयात ३४,००० किलोग्राम वहः बिल।
 20 मनहेमं थव वहः अशूरयाम्ह जुजुयात बीत इस्राएलया फुक्क तःमिपिं मनूतयके छम्ह छम्हयसिके नेयगू नेयगू शेकेल वहःया ल्याखं मुंगु खः। उकिं अशूरयाम्ह जुजु इस्राएलय् हमला मयासें थःगु हे देशय् लिहां वन।
 21 मनहेम जुजु जुयाच्वंबलय् जूगु मेमेगु घटना, वं याःगु फुक्क ज्या, व फुक्क इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।
 22 मनहेम थः पुर्खात थें सित। वयागु थासय् वया काय् पकहीया जुजु जुल।

इस्राएलयाम्ह जुजु पकहीया

* 14:25 १४:२५ योना १:१ * 15:1 १५:१ निइन्हयगु दँ थये धयागु ई.पु. ७६७ † 15:1 १५:१ अजर्याह व उज्जियाह छम्ह हे जुजु खः, स्वइदिसँ १५:६,७,८,१७,२३,२७
 * 15:5 १५:५ २ इति २६:१६-२१ * 15:7 १५:७ यशै ६:१ * 15:12 १५:१२ २ राज १०:३० † 15:13 १५:१३ स्विगंगु दँ थये धयागु ई.पु. ७५२ S 15:19 १५:१९
 तिग्लत-पिलेसेर अशूरयाम्ह जुजु तिग्लत-पिलेसेरया मेगु नां पुल खः

- 23 यहदाया जुजु अजर्याहं राज्य यानाच्चंगु न्ययगु दैय* मनहेमया काय् पकहीया सामरियाय् इस्राएलया जुजु जुल। वं निदँ राज्य यात।
 24 वं परमप्रभुयात मयःगु मभिगु ज्या यात। व इस्राएलयात पाप याकूमह नबातया काय् यारोबामया पापपाखें लिमच्यु।
 25 अले वया छम्ह हाकिम रमल्याहया काय् पेकहं वयागु विरोधय् ग्वसाः ग्वल। वनापं गिलादयापिं नेयम्ह मिजपिं मिलय् जूगु दु। वं सामरियाया दरबारया किल्लाय् पकहीया अले अर्गोब व अरिहयात स्यात। वं पकहीयायात स्यानाः वया थासय् जुजु जुल।
 26 पकहीया जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु मेमेगु घटना, वं याःगु फुक्क ज्या इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।
- इस्राएलयाम्ह जुजु पेकह
 27 यहदाया जुजु अजर्याहं राज्य यानाच्चंगु न्ययनिगु दैय† रमल्याहया काय् पेकह सामरियाय् इस्राएलया जुजु जुल। वं निदँ राज्य यात।
 28 वं परमप्रभुयात मयःगु मभिगु ज्या यात। व इस्राएलयात पाप याकेब्यम्ह नबातया काय् यारोबामया पापपाखें लिमच्यु।
 29 इस्राएलया जुजु पेकहया इलय् अशशूरया जुजु तिग्लत-पिलेसेर वल। वं इयोन, हाबिल-बेथ-माका, यानोह, केदेश, हासोर, गिलाद, गालील व नप्तालीया फुक्क लागा त्याका काल। अले मनूतयत् ज्वनाः अशशूर देशय् यंकल।
 30 उज्जियाहया काय् योतामं राज्य यानाच्चंगु निइगु दैय‡ एलाहया काय् होशियां रमल्याहया काय् पेकहया विरोधय् ग्वसा ग्वयाः वयात स्यानाबिल। अले वयागु थासय् थः जुजु जुल।
 31 पेकह जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु मेमेगु घटना, वं याःगु फुक्क ज्या इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

यहदायाम्ह जुजु योताम

२ इति २७:१-९

- 32 इस्राएलया जुजु रमल्याहया काय् पेकहं राज्य यानाच्चंगु निगु दैय§ उज्जियाहया काय् योताम यहदाया जुजु जुल।
 33 व निइन्यादँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् झिखुदँ राज्य यात। वया मांया नां सादोकया म्हाय् यरूशा खः।
 34 थः बौ उज्जियाहं याःथें वं नं परमप्रभुयात यःगु बांलाःगु ज्या यात।
 35 अयनं पुजा याइगु थाय् वं चीकामछव। मनूतयत्सं अन बलि छायेगु व धुपाँय् च्याकेगु याना हे च्वन। योतामं हे परमप्रभुया देगःया च्वय्यागु ध्वाखा हाकनं दयकल।
 36 योताम जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु मेमेगु घटना, वं याःगु फुक्क ज्या यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।
 37 उबलय् परमप्रभुं अरामया जुजु रसीन व रमल्याहया काय् पेकहयात यहदालिसें लडाइँ यायेत छवयादिल।
 38 योताम थः पुर्खात थें सित। वयात इपिनापं वया पुर्खा दाऊदया शहरय् थुन। वया लिपा वया काय् आहाज जुजु जुल।

16

यहदायाम्ह जुजु आहाज

२ इति २८:१-२७

- 1 रमल्याहया काय् पेकहं राज्य यानाच्चंगु झिन्हयगु दैय* योतामया काय् आहाज यहदायाम्ह जुजु जुल।
 2 आहाज निदँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् झिखुदँ राज्य यात। वं थः पुर्खा दाऊदं याःथें परमप्रभुयात यःगु ज्या मयाः।
 3 व इस्राएलया जुजुपिं जूगु थें जुल। परमप्रभुं इस्राएलीतयगु न्ह्यःनं पितिनाछवःपिं जातितयसं थें घच्चाइपुसे च्वंगु ज्या यानाः वं थः हे काय्यात तकं मिइ बलि बिल।*
 4 वं पुजा याइगु थासय्, डाँडा डाँडाय् व फुक्क वाउँगु सिमाया क्वय् बलि बिल अले धुपाँय् च्याकल।*
 5 अरामया जुजु रसीन व इस्राएलया जुजु रमल्याहया काय् पेकह यरूशलेमलिसें लडाइँ याः वन। इमिसं आहाजयात घेरय् यात। तर वयात त्याके मफुत।*
 6 अबलय् अरामयाम्ह जुजु रसीनं अरामया निंति एलात हाकनं त्याका काल। वं एलातय् च्वपिं फुक्क यहदायापिं मनूतयत् पितिनाछवल। अले एदोमीत एलातय् च्ववन। इपिं थौं तक नं अन च्वनाच्चंगु दु।
 7 आहाजं अशशूरयाम्ह जुजु तिग्लत-पिलेसेरयाथाय् थथे धयाः दूत छवल, “जि छिकपिनि दास व सेवक खः। च्वय् थहां वयाः जितः हमला यावःपिं अरामयाम्ह जुजु व इस्राएलयाम्ह जुजुपाखें जितः बचय् यानादिसँ।”
 8 अले आहाजं परमप्रभुया देगलय् व दरबारया धुकुतिइ दुगु लुँ वहः कयाः अशशूरयाम्ह जुजुयाथाय् क्वस्यलिकथं छवत।
 9 वयागु खँ न्यनाः अशशूरया जुजुं दमस्कसय् हमला यात। उकियात त्याका काल। वं अन च्वपिं मनूतयत् ज्वनाः कीरय् यंकल। अले रसीनयात स्यात।
 10 जुजु आहाज अशशूरया जुजु तिग्लत-पिलेसेरयात नापलायेत दमस्कसय् वन। वं दमस्कसय् छगू वेदी खन। अले वं उकियागु छगू नमूना व गथे यानाः दयकल धइगु छता छता खँ च्वयाः पुजाहारी उरियाहयाथाय् छवल।
 11 अले पुजाहारी उरियाहं जुजु आहाजं दमस्कसं छवयाहःगु नमूना थें ज्याःगु हे छगू वेदी दयकल अले आहाज वये न्ह्यः हे सिधयकल।

* 15:23 १५:२३ न्ययगु दै थथे धयागु ई.पु. ७४२ † 15:27 १५:२७ न्ययनिगु दै थथे धयागु ई.पु. ७४० ‡ 15:30 १५:३० निइगु दै थथे धयागु ई.पु. ७३२ § 15:32 १५:३२ निगु दै थथे धयागु ई.पु. ७४० * 16:1 १६:१ झिन्हयगु दै थथे धयागु ई.पु. ७३५ ☆ 16:3 १६:३ व्य १२:३१ ☆ 16:4 १६:४ व्य १२:२ ☆ 16:5 १६:५ यशै ७:१

- 12 दमस्कसं लिहां वयाः आहाजं वेदी स्वल अले उकिया लिक्क वनाः बलि बिल।
 13 वं उकी होमबलि व अन्नबलि छाल। अले त्वँसाबलि व मेलबलिया हि वेदीइ प्वंकल।
 14 वं परमप्रभुया न्ह्यःने दुगु कँय्या वेदी परमप्रभुया देगःया न्ह्यःनं अर्थात थःगु न्हगु वेदी व परमप्रभुया देगःया दथुं लिकयाः उगु न्हगु वेदीया उत्तरपाखे तल।*
 15 अले जुजु आहाजं उरियाह पुजाहारीयात थथे उजं बिल, “न्हगु तःधंगु वेदीइ सुथया होमबलि व सन्ध्याया अन्नबलि, जुजुया होमबलि व वयागु अन्नबलि, देश्य च्वंपि सकसिगु होमबलि अले इमिगु अन्नबलि, त्वँसाबलि छ। वेदीइ होमबलि व बलिया हि छवाकि। तर कँय्या वेदी धाःसा जिं परमेश्वरया इच्छा सीकेत छ्यले।”
 16 पुजाहारी उरियाहं जुजु आहाजं धाःथें यात।
 17 जुजु आहाजं गाडं उकिया थुखे उखे दुगु पातात व उकिया बातात लिकाल। वं त्यांकियात उकियात तिबः बियाच्वंगु कँय्या द्रुहंया च्वसं लिकयाः ल्वहंया लिधंसाय तल।*
 18 अशशूरयाम्ह जुजुयात लयतायकेत आहाजं सबाथबलय् आराधनाया नितिं छ्यलिगु दबू चीकल। अले यहदाया जुजुपिं देगलय् दुहां वनेत छ्यलिगु लुखा वं तिनाबिल।
 19 आहाज जुजु जुयाच्वंबलय् जूगु मेमेगु घटना, वं याःगु फुक्क ज्या यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफलइ च्वयातःगु दु।
 20 आहाज वया थः पुर्खात थें सित। वयात इपिनापं दाऊदया शहरय् थुन। वया लिपा वया काय् हिजकिया जुजु जुल।*

17

इस्त्राएलियाम्ह जुजु होशिया

- 1 यहदायाम्ह जुजु आहाजं राज्य यानाच्वंगु झिनिगु दँय्* एलाहया काय् होशिया सामरियाय् इस्त्राएलियाम्ह जुजु जुल। वं गुदँ राज्य यात।
 2 वं परमप्रभुयात मयःगु मभिगु ज्या यात, अयनं व स्वयाः न्ह्यःयापि इस्त्राएलिया जुजुपिन्सं याःगु ति धाःसा मखु।
 3 अशशूरयाम्ह जुजु शलमनेशेरं होशियायात हमला याः वल। होशियां वयागु अधीनय् च्वनाः दँयदसं वयात कर पूगु खः।
 4 तर अशशूरयाम्ह जुजु होशियां थःत ध्वंलाःगु खन। छायाःसा वं मिश्र देशया जुजु सोया थाय् दूतत छवल। अले दँयदसं बीमाःगु कर मबिल। उकिं शलमनेशेरं वयात ज्वनाः इयालखानाय तल।

सामरियाया नाश

- 5 अशशूरयाम्ह जुजु देशन्यंक हमला यात अले वं स्वदँ तक सामरिया शहरयात घेरय् याना तल।
 6 होशियां राज्य यानाच्वंगु गुंगु दँय्† अशशूरयाम्ह जुजु सामरिया त्याका काल। अले इस्त्राएलीतयत् ज्वनाः अशशूरय् यंकाः हलहय्, हाबोर खुसि सिथय दुगु गोजानय व मादीतयगु शहर शहरय तल।
 7 मिश्र देशयाम्ह जुजु फारोया ल्हातं त्वःतकाः मिश्र देशं पित हयादीम्ह परमप्रभु थः परमेश्वरया विरोधय् इस्त्राएलीतयत्सं पाप याःगुलि थ्व फुक्क जूगु खः। इमिसं मेपि घःतयत् पुजा यात।
 8 अले परमप्रभु इमिगु न्ह्यःनं पित छवःपिं मेमेगु जातित व इस्त्राएलिया जुजुपिन्सं याःथें इमिसं नं यात।
 9 इस्त्राएलीतयत्सं मेपिन्सं मसीकं परमप्रभु इमि परमेश्वरयात मयःगु यक्व ज्या यात। इमिसं पिवाः च्वनिपिं च्वनीगु थासनिसें कयाः ततःधंगु परखाः ग्वयातःगु शहर तक, फुक्क शहरय् थःगु नितिं पुजा यायेगुथाय् दयकल।
 10 डाँडा डाँडया च्वकाय व फुक्क वाउंगु सिमाया क्वय् इमिसं च्वखगु ल्वहंया थां व अशेरा घःमयजुया थां तल।*
 11 परमप्रभु देशं पित छवःपिं मनुतयत्सं याःथें इस्त्राएलीतयत्सं पुजा याइगु थासय् धुपौय च्याकल। इमिसं मभिगु ज्या यानाः परमप्रभुयात तंचायकल।
 12 इमिसं मूर्ति पुजा यानाच्वंगुलि, परमप्रभुं धयादिल, “छिमिसं मूर्ति पुजा याये मते।”*
 13 परमप्रभुं अगमवक्तात व दूतत छवयाहयाः इस्त्राएल व यहदायात थ्व ख्याच्वः ब्यगु खः, “छिमिसं मभिगु पहःचहः त्वःताः जिं छिमि पुर्खातयत् बियागु व्यवस्थाकथं व थः दास अगमवक्तातपाखें छिमित बियागु आज्ञा व विधि मानय् या।”
 14 तर इमिसं आज्ञा पालन मयात, परमप्रभु थः परमेश्वरयात विश्वास मयाइपिं इमि पुर्खात थें जिराहा जुल।
 15 इमिसं वयकःया आज्ञा पालन मयात, वयकलं इमि पुर्खातलिसें चिनादीगु बाचा व वयकलं बियादीगु ख्याच्वःयात हेला यात। इपिं ज्यालगे मज्जुगु मूर्तितयगु ल्यु वन, इपिं थः नं ज्यालगे मज्जुपिं जुल। इमिसं थः जःखः च्वंपिं जातितयत्सं याःथें यात। खः ला, परमप्रभुं इमित “इमिसं याःथें छिमिसं याये मते धकाः आज्ञा बियादीगु खः।” परमप्रभुं याये मते धयादीगु ज्या हे इमिसं यात।
 16 इमिसं परमप्रभु इमि परमेश्वरया फुक्क आज्ञा त्वःतल, अले पुजा यायेत धातुया निम्ह द्रुहं दयकल। इमिसं अशेरा घःमयजुया छगू थां दयकल। इमिसं आकाशया नगुयात भागि यात, बालघःयागु सेवा यात।*
 17 इमिसं थः काय्मह्यायपिं मिइ बलि बिल, इमिसं ज्वखना स्वल, तन्त्रमन्त्र यात, अले परमप्रभुयात मयःगु ज्या यायेत थःपिन्त मिल। थुकथं इमिसं वयकःयात तंचायकल।*
 18 उकिं परमप्रभु इस्त्राएल खनाः तंचायादिल। इमित थःगु न्ह्यःनं अलग यानादिल। यहदाया कुल जक ल्यनाच्वन।

* 16:14 १६:१४ प्रस २७:१-२; २ इति ४:१ * 16:17 १६:१७ १ राज ७:२३-२५; २ इति ४:२-६ * 16:20 १६:२० यशै १४:२८ * 17:1 १७:११ झिनिगु दँ थथे धयागु ई.पु. ७३२
 † 17:6 १७:६ गुंगु दँ थथे धयागु ई.पु. ७२२ * 17:10 १७:१० १ राज १४:२३ * 17:12 १७:१२ प्रस २०:३-५ * 17:16 १७:१६ १ राज १२:२८ * 17:17 १७:१७ वय १८:१०; १४

19 यहूदायापि मन्तयसं नं परमेश्वरया आज्ञा पालन मयात। इपि इस्राएलीतयसं दयकूगु नियमकथं जुल।

20 उकिं परमप्रभुं इस्राएलयापि फुक्क मन्तयत त्वःतादिल। वयकलं इमित दुःख बियादिल, लुटे याइपिनिगु लहातय् बियादिल। लिपतय् इमित थःगु न्ह्यःनं पितिनाछवयादिल।

21 परमप्रभुं इस्राएलयात दाऊदया घरानापाखें अलग यायेधुंकाः इस्राएलीतयसं नबातया काय् यारोबामयात थः जुजु दयकल। यारोबामं इस्राएलयात परमप्रभुपाखें तापाकाः तःधंगु पाप याकल।

22 इस्राएलीतयसं यारोबामं याः थें हे पाप याना जुल। इमिसं व मत्वःतु,

23 परमप्रभुं थः दास अगमवक्तातपाखें ख्याचवः बियादीगु थें इमित थःगु न्ह्यःनं पितिनामदीतले इपि उकिं लिहां मवः। उकिं इस्राएलीतयत् ज्वनाः इमिगु देशं अशूरय् यंकल। इपि थौं तक अन दनि।

परदेशीत इस्राएलय् चवंगु

24 अशूरयाम्ह जुजुं बेबिलोन, कृता, अच्वा, हमात व सपर्वेम शहरं मन्त हयाः इस्राएलीतयगु थासय् सामरियाया शहर शहरय् तल। इमिसं उपि शहरत अधीनय् कयाः अन च्वन।

25 इपि अन चवंबलय् न्हापा ला इमिसं परमप्रभुयात मानय् मया, उकिं परमप्रभुं इमिथाय् सिंहत छवयादिल। सिंहतयसं इमि छुं मन्तयत स्यात।

26 अले इमिसं अशूरयाम्ह जुजुयाथाय् थथे धायके छवत, “छिं सामरियाया शहरय् तये हःपि मन्तयसं व देशया घःयागु थितिकृति मस्य्, इमिसं व घःयात खःकथं पुजा मयाःगु जुयाः व घवं इमित नाश यायेत सिंहत छवयाहःगु दु।”

27 अले अशूरयाम्ह जुजुं थ्व उजं बिल, “छिमिसं सामरियां ज्वनायंकूपि पुजाहारीत मध्ये छम्हसित अन छवयाब्यु, वयात अन हे ति, वयात उगु देशया घःयागु नियम मन्तयत स्यनेमा।”

28 थथे सामरियां ज्वनायंकूम्ह छम्ह इस्राएली पुजाहारी बेथेलय् वनाः अन हे च्वन। अन वं परमप्रभुयात गय् यानाः आराधना यायेगु धकाः स्यन।

29 अयनं सामरियाय् तःपि मन्तयसं थथःगु शहरय् थःथः घःतयगु मूर्तित दयकाः उमित सामरियाया मन्तयसं दयकूगु पुजा याइगु थासय् तयाबिल।

30 बेबिलोनयापि मन्तयसं सुक्कोत-बनोत घःया मूर्तित, कृतायापि मन्तयसं नेर्गलया मूर्तित, हमातया मन्तयसं अशीमाया मूर्तित,

31 अच्वायापि मन्तयसं नेभज व तर्ताकया मूर्तित दयकल। सपर्वेमीतयसं थः घः अद्रम्मलेक व अनम्मलेकया निति थःकाय् म्हाय्पिन्त मिइ बलि बिइगु।

32 इमिसं परमप्रभुयात नं मानय् याइगु। तर पुजा याइगु थासय् दुगु थांया निति पुजाहारी ज्या यायेत थःगु हे जातियापि मन्त ल्यल।

33 इमिसं परमप्रभुया आराधना यात अयनं थः वःगु देशया थितिकृति कथं थः घःतयत् नं पुजायात।

34 इमिसं थौं तक नं थःगु पुलांगु थितिकृति यानाचवंगु दु। इमिसं न परमप्रभुयात आराधना यात, न इमिसं वयकलं इस्राएल नां बियादीम्ह याकूबया सन्तानयात बियादीगु आज्ञा, नियम व विधि मानय् यात।*

35 परमप्रभुं इस्राएलीतलिसें छगु बाचा चिनाः थज्याःगु आज्ञा बियादीगु खः, “छिमिसं मेपि घःतयत् पुजा याये मते, इमित भागियाये मते, इमिगु सेवा याये मते अले इमिथाय् बलि छाये मते।*

36 तर थःगु बल्लाःगु शक्ति व चकंगु लपुं छिमित मिश्र देशं पित हयादीम्ह परमप्रभुयागु जक आराधना या। वयकःया न्ह्यःने थःगु छयं क्वछुकि व वयकःयात हे छिमिसं बलि ब्यु।*

37 छिमिगु निति वयकलं च्वयादीगु विधि, विधान नियम व आज्ञा पालन या। छिमिसं मेपि घःतयत् पुजा याये मते।

38 जिं छिपिलिसें चिनागु बाचायात ल्वःमंके मते, छिमिसं मेपि घःतयत् पुजा याये मते।

39 थः परमप्रभु परमेश्वरया जक आराधना या। वयकलं हे छिमित छिमि फुक्क शत्रुतयगु लहातं त्वःतकादी।”

40 अयनं इमिसं खँ मन्यन, अले न्हापा जू थें जुया हे च्वन।

41 इमिसं परमप्रभुया आराधना यानाचवंगु जूसां थःगु मूर्तियात पुजा यायेगु ज्या नं याना हे च्वन। थौं तक नं इमि काय् म्हाय्पिन्सं व छय् छुइपिन्सं अथे हे यानाचवंगु दु।

18

यहूदायाम्ह जुजु हिजकिया

२ इति २९:१-२; ३१:१

1 इस्राएलया जुजु एलाहया काय् होशियां राज्य यानाचवंगु स्वंगूगु दँय आहाजया काय् हिजकिया यहूदायाम्ह जुजु जुल।

2 व निइन्यादँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् निइगुदँ राज्य यात। वया मांया नां जकरियाया म्हाय् अबिया खः।

3 वया पुर्खा दाऊदं याःथें वं नं परमप्रभुयात यःगु ज्या यात।

4 वं पुजा याइगु थाय् चीकाछवल, च्वखगु ल्वहंया थांत त्छ्यानाबिल, अशेरा घःमयजूया थांत त्वाःल्हानाबिल। वं मोशां दयकूगु कँय्या सर्प कुचा कुचा यानाबिल, छायाःसा अबलय् तक इस्राएलीतयसं उकिया नितिं धुपाँय् च्याका वयाच्चंगु खः। इमिसं वयात नह्रतान* धाइगु।

5 हिजकियां परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरयाके भलसा तल। यहदायापि व स्वयाः न्ह्यःयापि व लिपायापि जुजुपि मध्ये व थें ज्याःम्ह सुं नं मदु।

6 व परमप्रभुया भक्त जुया हे च्वन। वय्कःनापं जुइगु त्वःमतू। वं परमप्रभुं मोशायात बियादीगु फुक्क उजं पालन यात।

7 परमप्रभु वलिसें दीगुलि वं याःगु फुक्क ज्याय् व ताःलात। व अशूरयाम्ह जुजुया विरोधय् विद्रोही जुल, वयात कर पुलेगु त्वःतल।

8 पलिशतीतयगु देश गाजा व उकिया लागा तक, पिवाःत च्वनीगु धरहरानिसें कयाः छचाःखेरं पःखालं ग्वयातःगु शहर तक वं त्याकल।

9 हिजकियां राज्य यानाच्चंगु प्यंगूगु दँय†, गुगु इस्राएलय् जुजु एलाहया काय् होशियां राज्य यानाच्चंगु न्हयगूगु दँ खः, अशूरयाम्ह जुजु शलमनेशेरं इस्राएलय् हमला यात अले सामरियायात घेरय् यात।

10 स्वदँ‡ तक घेरय् यायेधुंकाः अशूरीतयसं सामरिया त्याका काल। थुकथं हिजकियां राज्य यानाच्चंगु खगूगु दँय, गुगु इस्राएलया जुजु होशियां राज्य यानाच्चंगु गुगूगु दँ खः, अशूरीतयसं सामरिया त्याका काल।

11 अशूरयाम्ह जुजुं इस्राएलीतयत ज्वनाः अशूरय् यंकल। वं इमित हलहय, हाबोर खुसिया सिथय् च्वंगु गोजानय् व मादीतयगु शहरय् तल।

12 इस्राएलीतयसं परमप्रभुया आज्ञा पालन मयाःगुलि थथे जूगु खः। इमिसं वय्कःया बाचा त्वाथुल अले गुलि आज्ञा परमप्रभुया दास मोशां ब्यूगु खः उकियात इमिसं वास्ता मयात।

यरूशलेमयात अशूरीतयगु ख्याच्चः

२ इति ३२:१-१९; यशै ३६:१-२२

13 हिजकियां राज्य यानाच्चंगु झिंप्यदँ दुबलय्§ अशूरया जुजु सनहेरीबं यहदाया फुक्क पःखाः ग्वयातःगु शहरतयत हमला यानाः त्याका काल।

14 अले यहदायाम्ह जुजु हिजकियां लाकीशय् च्वनाच्चंम्ह अशूरयाम्ह जुजुयाथाय् थथे धाय्के छवल, “जिं दुंके लात। जिथासं लिहांझासँ! छिं छु छु फ्वन व जि बी।” अशूरयाम्ह जुजुं यहदायाम्ह जुजु हिजकियायाके १०,००० किलोग्राम वहः व १,००० किलोग्राम लुँ फ्वन।

15 हिजकियां परमप्रभुया देगः व दरबारया धुकुतिइ दुगु फुक्क वहः अशूरयाम्ह जुजुयात बिल।

16 उबलय् हिजकियां परमप्रभुया देगःया लुखां नं लुँ लिकाल। अले थःम्ह हे देगःया दुवालया भुंके ब्यूगु लुँ प्वलाः अशूरयाम्ह जुजुयात बिल।

17 अशूरयाम्ह जुजुं हमला यायेत सेनापति, जर्नल व कप्तानयात छगू तःधंगु सेना बियाः लाकीशं यरूशलेमय् हिजकिया जुजुयाथाय् छवत। यरूशलेमय् थयंकः वयाः इपि धोबितयगु बुँइ वनीगु च्वय् लाःगु पुखूया धः लिक्कयागु लँय् दित।*

18 इमिसं हिजकिया जुजुयात सःतके छवत, अले इमित नापलायेत हिजकिया जुजुया थुपि हाकिमत – दरबारया प्रशासक हिल्कियाहया काय् एल्याकीम, दरबारया छ्यान्जे शेब्ना व ल्याःचाः तइम्ह आसापया काय् योआ पिहां वयाः इमिथाय् वल।

19 सेनापति इमित धाल, “हिजकियायात थथे धा,

“तःधंम्ह अशूरया महाराज थथे धयादी – ‘छं सुयागु भर कयागु?’

20 छं धाइ लडाइँया योजना व सिपाइँतय् बल दु धकाः तर छं ला बकफूसुलु खँ धयाच्चन। छं सुयाके भलसा तयाच्चनागु दु? अले छाय् जिगु विरोधय् विद्रोही जुयागु?

21 न्यँ! छं मिश्र देशयागु भर काःगु दु, व ला तज्याःगु तिकथि जक खः, उकि मनुतयगु ल्हातय् सुइ। उकी लिधन धाःसा घाःपाः जक जुइ। मिश्र देशयाम्ह जुजु फारोयागु भर काःम्ह न्ह्याम्हयसिगु लागि नं थथे हे खः।*

22 अले छं जितः “जिमिसं ला परमप्रभु जिमि परमेश्वरयागु भर कयागु दु” धकाः धाःसा छु! व व हे मखु ला गुम्हयसिगु पुजा यायेगुथाय् व वेदीत हिजकियां चीकाः यहदा व यरूशलेमयात थथे धाःगु खः, “छिमिसं यरूशलेमय् थ्व वेदीया न्ह्यःने आराधना यायेमाः।”

23 “ ‘आः जिमि मालिक अशूरयाम्ह जुजुलिसें बाजी तयादिसँ। जिं छन्त निद्रः सल बी। स्व, छं उपि सलगइपिं तये फु कि मफु?

24 रथत व सलतयगु नितिं मिश्र देशय् भलसा याःसां गुकथं छिमिसं जिमि मालिकया हाकिमत मध्ये छम्ह चिधिकःम्ह हाकिमयात नं ख्यानाः छवये फइ?

25 थ्व बाहेक छु जिं थ्व थाय्यात हमला यानाः नाश यायेत परमप्रभुं मधायकं वयागु दु ला? परमप्रभुं हे जितः “व देशय् वनाः वयात नाश या!” धकाः धयादीगु दु।”*

26 अले हिल्कियाहया काय् एल्याकीम, शेब्ना व योआं लडाइँलय् वःम्ह सेनापतियात धाल, “बिन्ति दु, छिकपिनि दासतनापं आरमेइक भाषां न्ववानादिसँ, छायाःसा जिमिसं व भाय् थु। पखालय् च्वनाच्चंपिं मनुतयसं तायकः हिब्रू भाषां जिपिनापं न्ववानादी मते।”

27 तर सेनापति धाल, “छु जिमि मालिकं जितः छिपिं व छिमि मालिकयात जक थ्व खँ धाय्के छवयाहःगु, खः ला? छु वय्कलं जितः पखालय् च्वनाच्चंपिं मनुतयगु नितिं नं छवयाहःगु मखु ला? इमिसं नं छिमिसं थें थःगु खि नयेमाली अले थःगु हे च्व त्वनेमाली।”

28 अनलि सेनापति दनाः तःसलं हिब्रू भाषां थथे धाल, “महाराज अशूरया जुजुया खँ न्यँ!

* 18:4 १८:४ नह्रतान थ्व नां हिब्रू भाय्या निगू खँवः मिलय् जुया दुगु खः, “नहेश” थुकिया अर्थ सर्प खः, “नेहोसेत” थुकिया अर्थ कँय् खः, थ्व पदया न्हापांगु बच्छि ब्वति थथे धयातःगु दु, थ्व सर्प मोशां कँयसं दयकूगु खः, हिब्रू भाषां थ्व नहेश नेहोसेत खः। स्वयादिसँ, गन्ती २१:९ † 18:9 १८:९ प्यंगूगु दँ थथे धयागु ई.पु. ७२५ ‡ 18:10 १८:१० स्वदँ थथे धयागु ई.पु. ७२२ § 18:13 १८:१३ झिंप्यदँ थथे धयागु ई.पु. ७०९ ☆ 18:17 १८:१७ यशै ७:३ ☆ 18:21 १८:२१ इज २९:६-७ ☆ 18:25 १८:२५ यशै ८:७-८; १०:५-६

☆ 18:17 १८:१७ यशै ७:३ ☆ 18:21 १८:२१ इज २९:६-७ ☆ 18:25 १८:२५ यशै ८:७-८; १०:५-६

29 जुजुं थथे धयादीगु दु, हिजकियां छिमित धोखा मबीमा! जिगु ल्हातं वं छिमित बचय् याये फइ मखु।

30 हिजकियां हेयका: छिमित थथे धया परमप्रभुयाके भलसा याके नं मबीमा, 'परमप्रभुं धात्थें हे झीत छुत्कारा यानादी। वय्कलं थ्व शहर अश्रूया जुजुया ल्हातय् लःल्हानादी मखु।'

31 "हिजकियायागु खँ न्यने मते। अश्रूयाम्ह महाराजं थथे धयादी — छिपिं जिनापं मिलय् जूवःसा अले पिहां वया: जिथाय् वःसा, छिपिं फुक्कसिनं थथःगु दाखमाया फल व यःमरिमाया फल नयेखनी, अले थथःगु त्यांकिपाखें लः त्वनेखनी।

32 लिपा धाःसा छिमिगु हे थें ज्याःगु अन्न व न्हगु दाखमघ अले मरि व दाखक्यब, जैतूनया सिमा व कस्ति जाःगु देशय् जिं छिमित यंके। सीगु पलेसा म्वायेगु ल्य!

"हिजकियाया खँ न्यने मते! 'परमप्रभुं झीत बचय् यानादी' धका: धया: वं छिमित ध्वंलानाच्वंगु दु।

33 छु! गुगुं जातियाम्ह घवं थःगु देशयात अश्रूयाम्ह जुजुया ल्हातं बचय् याये फुगु दु ला?

34 हमात व अर्पादया घःत गन वन? सपबेर्म, हेना व इव्वाया घःत ग्व लय्? छु! इमिसं सामरियायात जिगु ल्हातं बचय् यात ला?

35 छु! थुपिं देशयापिं घःत मध्ये सुनानं थःगु देशयात जिगु ल्हातं बचय् याये फुगु दु ला? परमप्रभुं यरूशलेमयात गथे याना: बचय् याये फइ?"

36 तर मनूत फुक्क सुक्क च्वन अले छुं नं लिसः मब्यु, छाय्धाःसा जुजुं थज्याःगु आज्ञा ब्यूगु खः, "वयात लिसः बी मते।"

37 अनंलि दरबारया प्रशासक हिल्कियाहया काय् एल्याकीम, दरबारया छ्यानजे शेब्ना व ल्याःचाः तइमह आसापया काय् योआं थःगु वसः खुत, अले हिजकियायाथाय् वयाः अश्रूयाम्ह लडाइया सेनापति धाःगु खँ कन।

19

यरूशलेमया छुत्काराया भविष्यवाणी याःगु

यशै ३७:१-७

1 थ्व खँ न्यनेवं हिजकिया जुजुं नुगः मछिंका: थःगु जामालं खुत अले भांग्रा हिना: परमप्रभुया देगलय् वन।

2 वं दरबारया प्रशासक एल्याकीम, छ्यानजे शेब्ना व मू मू पुजाहारीतय्त आमोजया काय् यशैया अगमवक्तायाथाय् छवल। उपि सकसिनं भांग्रा हिनातःगु दु।

3 इमिसं वयात धाल, "हिजकिया जुजुं थथे धयादी, थौं झीसं दुःख सीगु दिं खः। झीत क्वह्यंकूगु दु अले झीगु अपमान जूगु दु! थ्व मचाबुइगु ई त्यया: नं मचाबुइकेगु बल मदुगु थें खः।

4 अश्रूयाम्ह जुजुं म्वाःमह परमेश्वरयात हेस्यायेत थः छमह सेनापति छव्याहःगु दु। परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरं वं धाःगु फुक्क खँ न्यनादीमा अले न्यनादीगु खँया लागि वयात सजाय् बियादीमा। उकिं झी गुलि मनूत म्वानाच्वंगु दु, इमिगु नितिं प्रार्थना यानाब्यु।"

5 हिजकिया जुजुया हाकिमत यशैयायाथाय् वया: वयात जुजुया खबर बीधुंका:

6 यशैयां इमित धाल, "छिमि मालिकयात धा, 'परमप्रभुं थथे धयादी, थुपिं अश्रूयाम्ह जुजुया च्यःतय्सं जितः क्वह्यंका: धाःगु खँ न्यना: छ याये मते।

7 बालाक न्यै! जिं वयागु बिचाःयात थुकथं हीकाबी, गुकें याना: व छुं खबर न्यना: थःगु हे देशय् लिहांवनी। अन जिं वयात तरवारं पाला: स्याके बी।' "

अश्रूरीतय्सं ख्याच्वः ब्यूगु

यशै ३७:८-१३

8 अश्रूरी जुजु लाकीशं वना: लिब्नालिसें लडाइँ यानाच्वंगु दु धइगु खँ सेनापति न्यन, उकिं व अन वन।

9 अश्रूरी जुजु सनहेरीबिं मिश्र देशयाम्ह कूशी जुजु तिर्हाकाह थःलिसें लडाइँ यायेत वयाच्वंगु दु धका: न्यन। उकिं वं हिजकियायाथाय् हाकनं दूततय्त थथे धाय्के छवल,

10 "यहूदायाम्ह जुजु हिजकियायात धा— छं भलसा याःमह घवं 'यरूशलेम अश्रूयाम्ह जुजुया ल्हातय् लाइ मखु' धया: छन्त ध्वंमलायेमा।

11 अश्रूरयापिं जुजुपिन्सं मेमेगु फुक्क देशयात भज्यंका नाश याना: छु यात व छं न्यंगु हे दु। छु छं थः बचय् जुइगु आस यानागु ला?

12 छु जिगु पुर्खातय्सं गोजान, हारान व रेसेप शहरत नाश यात अले तेल-अस्सारय् च्वंपिं अदनयापिं मनूतय्त स्यात, अयनं इमि सुं घवं इमित बचय् याये फत ला?

13 हमातयाम्ह जुजु, अर्पादयाम्ह जुजु वा लायरयाम्ह जुजु वा सपबेर्मयाम्ह जुजु वा हेना वा इव्वाया जुजुपिं गन दु लय्?"

हिजकियां याःगु प्रार्थना

यशै ३७:१४-२०

14 हिजकियां थ्व पौ दूततय्गु ल्हातं कया: ब्वन। अले व परमप्रभुया देगलय् थहां वना: पौ प्वला: परमप्रभुया न्ह्यःने तयाबिल।

15 हिजकियां परमप्रभुयात थथे प्रार्थना यात, "हे परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वर, कस्बतय् दथुइ सिंहासनय् च्वनादीमह, छि हे जक संसारया फुक्क राज्ययाम्ह परमेश्वर खः। छिं स्वर्ग व पृथ्वी दय्कादिल।"

16 हे परमप्रभु, न्यनादिसँ! हे परमप्रभु, थःगु मिखा चाय्काः स्वयादिसँ। सनहेरीबं म्वाःम्ह परमेश्वरयात हेपे यानाः धाःगु खँ ध्यान बियाः न्यनादिसँ।

17 “हे परमप्रभु, अशशूरया जुजुपिन्सं जाति जातित व इमिगु देशयात नाश याःगु खँ धात्थे खः।

18 इमिसं जाति जातितय घःतयत् मिइ वान्छवयाः नाश यानाबिल, छायाःसा इपि घः मखु, तर मनूतयगु ल्हातं दयकूगु सिँ व ल्वहं जक खः।

19 आः हे परमप्रभु, जिमि परमेश्वर, जिमित वयागु ल्हातं त्वःतकादिसँ, अले संसारया फुक्क देशं छि परमप्रभु जक फुक्क राज्ययाम्ह परमेश्वर खः धकाः सीमा।”

हिजकिया जुजुयात यशैयाया बुखँ

यशै ३७:२१-३८

20 अले आमोजया काय् यशैयां हिजकियायाथाय् थथे धकाः बुखँ छवल – “परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी – अशशूरयाम्ह जुजु सनहेरीबिया बारे छं याःगु प्रार्थना जिं न्यनागु दु।

21 वयागु विरोधय् परमप्रभुं थथे धयादीगु दु –

“सियोनया कुमारी म्हायत्नं

छन्त हेपे याःगु दु, छन्त हेस्याइ।

यस्शलेमया म्हायत्नं

छ बिंस्यु वंबलय् छ्यं संकी।

22 छं सुयात क्वह्यंका व ब्वः बिया?

अले सुयागु विरोधय् छं न्ववानागु

व तःधंछुयागु दु?

इस्राएलया पवित्र परमेश्वरया विरोधय् मखु ला?

23 थः दूततपाखें छं

परमप्रभुयात तसकं अपमान याःगु दु।

छं थथे धाःगु दु,

“जिं यक्व रथत ज्वनाः वनाः ततःजाःगु पहाडत त्याकागु दु अले लेबनानया तसकं तापाःगु गुँ च्वका च्वका तक।

जिं थुकिया ततःमागु देवदास्या सिमा व बांबांलाःगु सल्लोया सिमा पाला,

अले जि उकिया तातापाःगु थाय्

व उकिया ख्वातगु गुँ दुने दुहां वना।

24 जिं विदेशय् तुं म्हुयाः

लः त्वना।

अले थःगु तुति पालि मिश्रया फुक्क खुसि सुकाबिया।”

25 “यक्व न्हापा हे जिं अथे यायेगु ग्वसाः ग्वयागु खः धकाः

छु छं गुबलें मन्यना ला?

आः जिं हे व पूर्वका।

पखालं घेरय् यानातःगु शहरतयत् नाश यानाः द्रुचिकेगु शक्ति जिं छन्त बिया।

26 उकिं अन च्वंपि कमजोर जूगु दु।

इपि निराश जुयाः लज्या चाःगु दु।

इपि ख्यःया घाँय् थें,

क्यातूगु घाँय् थें, छँया पलिइ

बुयावःगु ताहाक जुइ न्ह्यः हे

गनावनीगु घाँय् थें जूगु दु।

27 “तर छ गन च्वनीगु, छ थुखे उखे जुइगु

व जि खनाः छं तं पिकाःगु जिं स्यू।

28 छंगु तं व घमण्डया बारे जिं न्यनागु दु।

अथे जुयाः जिं छंगु न्हासय् काकःचा व छंगु म्हुतुइ लगाम तयाबी।

छ गुगु लँ जुयावःगु खः व हे लं जिं छन्त लित छवयाबी।”

- 29 “अले यशैयां थथे धाल, हे हिजकिया, छंगु नितिं थ्व चिं जुइ—
 “थ्व दैय् छिमिसं थथःमहं बुयावःगु नइ।
 अले निगूगु दैय् थुकिं हे सयावःगु नइ।
 अले स्वंगूगु दैय् छिमिसं पुसा ह, बाली ल,
 अले दाखमा पिनाः उकीं सयावःगु फल न।
 30 अले यहदाया घरानाया बचय् जुयाः ल्यनाच्च्वंपिं
 चाया क्वय् थ्यंक हा कयाः फल सय्कीगु सिमा थें थाहां वइ।
 31 छायाःसा यरूशलेमपाखें बचय् जुयाः ल्यनाच्च्वंपिं छगू ब्व,
 अले सियोन पर्वतपाखें बचय् ज़पिनिगु छपुचः पिहां वइ।
 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया जोशं थ्व याइ।

- 32 “उकिं अशूरया जुजुया बारे परमप्रभुं थथे धयादी,
 “व थ्व शहरय् वइ मखु,
 न थन छपु नं वाण कय्की,
 न ढाल ज्वनाः न्ह्यःने वये फइ, न थुकिया विरोधय् घेरय् यायेगु चा
 व ल्वहंया द्रुम्बःचा दयके फइ।
 33 गुगु लँ जुयाः व वःगु खः, व हे लँ जुयाः व लिहांवनी,
 अले थ्व शहरय् दुहां वइ मखु,

परमप्रभुं धयादी।

- 34 थःगु नितिं व जिमि च्यः दाऊदया नितिं,
 जिं थ्व शहरयात रक्षा यानाः बचय् याये।”

- 35 अले उखुन्हु चान्हय् हे परमप्रभुया दूत पिहां वल, वं अशूरूतय्यगु छाउनीइ १,८५,००० म्ह अशूरू सिपाइंतयत् स्यानाबिल। कन्हय् सुथ
 न्हापां मनूत दंबलय् छाउनीइ सीम्हया सीम्ह जक दु।
 36 उकिं अशूरूयाम्ह जुजु सनहेरीबं छाउनी स्यंकाः निनवेय् लिहां वन। व वनाः अन हे च्वन।
 37 छन्हु व थः घः निस्त्रोकया देगलय् पुजा यानाच्च्वंबलय् वया काय्पिं अद्रुम्मलेक व शरसेरं वयात तरवारं स्यात। अले इपिं आरारात देशय्
 बिस्युं वन। वया लिपा वयागु थासय् वया काय् एसरहदोन जुजु जुयाः राज्य यात।

20

हिजकिया जुजु सी थें च्वंक महंमफुगु

यशै ३८:१-८, २१-२२; २ इति ३२:२४-२६

- 1 उबलय् हिजकिया जुजु उसौय् मदयाः सी थें च्वन। आमोजया काय् अगमवक्ता यशैयां वयाथाय् वनाः धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी – छेंय्
 फुक्क खँ मिलय् या, छायाःसा छ सीत्यंगु दु, छंगु ल्वय् लनी मखुत।”
 2 हिजकियां अंगःपाखे स्वयाः परमप्रभुयात थथे प्रार्थना यात,
 3 “हे परमप्रभु, जिं दुनुगलंनिसें छिगु विश्वासबहः जुयाः छिगु सेवा यानागु खँ लुमंकादिसँ। जिं छितः यःगु ज्या हे यानावयाच्च्वनागु दु।” अले
 हिजकिया हँयहँय् ख्वल।
 4 यशैयां दथुइया चुक त्वःते न्ह्यः परमप्रभुया थ्व वचन वयाथाय् वल,
 5 “लिहां वनाः जिमि प्रजाया नायः हिजकियायात थथे धा, ‘छिमि तापाबाज्या दाऊदया परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, जिं छंगु प्रार्थना
 न्यनेधुन, जिं छंगु ख्वःबि खनागु दु। स्व! जिं छन्त लाय्काबी। कंस छ परमप्रभुया देगलय् वने फइ।
 6 जिं छंगु आयु मेगु झिन्त्यादँ अप्वय्काबी। जिं अशूरूयाम्ह जुजुया ल्हातं छन्त व थ्व शहरयात बचय् याये। जिं थःगु नितिं व थः दास दाऊदया
 नितिं थ्व शहरयात रक्षा याये।”
 7 यशैयां थथे धाल, “यःमरिमाया मलम दयकि।” इमिसं अथे हे यात। कइलय् मलम पानाबिल, अले व लन।
 8 हिजकियां यशैयायात न्यंगु खः, “जितः परमप्रभुं लाय्कादी अले कंस जि परमप्रभुया देगलय् वने फइ धइगुया चिं छु जुइ?”
 9 यशैयां लिसः बिल, “परमप्रभुं छु बचं बियादी व पूर्वकादी। परमप्रभुयापाखें उकिया चिं छन्त थ्व जुइ। छन्त किचः झिपलाः न्ह्यःने वंगु यः
 कि ल्युने वंगु यः?”
 10 हिजकियां लिसः बिल, “किचः झिपलाः न्ह्यःज्याइगु ला अपू। उकिं किचः झिपलाः लिज्या वनेमा।”
 11 यशैयां परमप्रभुयात प्रार्थना यात अले आहाज जुजुं दय्कूगु स्वानय् लाःगु किचःयात वय्कलं झिपलाः लितछवयादिल।

बेबिलोनं खबर ज्वनावःपि दूतत

यशै ३१:१-८

12 अबलय् लाक्क हे बेबिलोनयाम्ह जुजु बलदानया काय् मरोदक-बलदानं हिजकिया जुजु म्हं मफयाच्चंगु दु धकाः न्यनाः वयाथाय् पौत व कोसेलि छवत।

13 हिजकिया जुजु व ज्वनावःपि दूततयत् लसकुस यात। हिजकियां उपि दूततयत् थःगु धुकुतिइ च्वंगु वहः-ल्लुं, मसला, नस्वाः वःगु चिकं व फुक्क हतियारत क्यन। हिजकियां दरबार वा राज्यया धुकुतिइ इमित मक्यंगु छुं नं चिज मद्दु।

14 अनंलि यशैया अगमवक्तां हिजकिया जुजुयाथाय् वनाः न्यन, “इपि मन्तयसं छु धयावन? इपि गनं छिथाय् वःगु खः?”

हिजकियां धाल, “इपि ला तापाःगु देश बेबिलोनं वःगु खः।”

15 अगमवक्तां न्यन, “छिगु दरबारय् इमिसं छु छु खन?”

हिजकियां धाल, “जिगु दरबारय् दुगु फुक्क इमिसं खन। जिके दुगु धन-सम्पत्ति मध्ये जिं इमित मक्यनागु छुं नं मद्दु।”

16 अले यशैयां हिजकियायात धाल, “परमप्रभुया वचन न्यँ-

17 छंगु दरबारय् दुगु फुक्क चिज व छिमि पुर्खातयसं थौं तक मुंकातःगु फुक्क बेबिलोनय् यंकीगु दिं धाल्थे वइतिनि, छुं नं त्वःताथकी मखु, परमप्रभुं धयादी।*

18 अले छिकपिनि सन्तानत, छिं बुइकूपिं छिगु ला व हि मध्ये नं गुलि गुलिसित ज्वनाः बेबिलोनय् यंकी। अले बेबिलोनय् जुजुया दरबारय् सेवा यायेत नपुंसक दयकी।”*

19 हिजकियां यशैयायात लिसः बिल, “छिं धयादीगु परमप्रभुया वचन बांलाः।” छायाःसा वं बिचाः यात, “जि म्वानाच्चवंतले शान्ति व सुरक्षा दइगु जूसा थ्व बां हे लाः।”

हिजकिया जुजुया राज्यया अन्त

२ इति ३२:३२-३३

20 हिजकिया जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वयागु बहादुरी व गुकथं वं पुखू व सुख्क दयकाः शहरय् लः हल व फुक्क यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

21 हिजकिया थः पुर्खात थें सित। वयागु थासय् वया काय् मनश्शे जुजु जुल।

21

यहदायाम्ह जुजु मनश्शे

२ इति ३३:१-२०

1 मनश्शे झिनिदँ दुबलय् जुजु जूगु खः*। वं यरूशलेमय् नेयन्यादँ तक राज्य यात। वया मांया नां हेप्सीबा खः।

2 वं परमप्रभुं इस्राएलीतयगु न्ह्यःनं पितिनाछवःपिं जातितयसं याःथें परमप्रभुयात मयःगु मभिगु ज्या यात।*

3 वं थः बौ हिजकिया जुजुं नाश यानाब्यगु पुजा याइगु थायत् हाकनं दयकल। अले इस्राएलयाम्ह जुजु आहाबं याःथें हे वं बालघःयात पुजा याइगु वेदीत व अशेरा घःमयजुयागु थां दयकल। वं आकाशय् दुगु नगुतयत् नं भागियानाः पुजायात।

4 वं परमप्रभुया देगलय् वेदीत दयकल, उगु देगःया बारे परमप्रभुं धयादीगु खः, “यरूशलेमय् जिं थःगु नां तये।”*

5 उलि जक मखु वं परमप्रभुया देगःया निगुलि चुकय् नं आकाशया नगुत पुजा याइगु वेदीत दयकल।

6 वं थःकाय्यात मिइ बलि बिल। वं तन्त्रमन्त्र यात, छुक बिछुक मानय् यात। सीकं दुबिना वइम्ह मनु व झॉक्री ज्या याइम्हय्सिके सल्लाह काल। वं परमप्रभुयात मयःगु व वयकःयात तंचायकीगु यक्व मभिगु ज्या यात।

7 थःम्हं दयके ब्यगु अशेरा घःमयजुया थां परमप्रभुया देगलय् तल, उगु देगःया बारे परमप्रभुं दाऊद व वया काय् सोलोमनयात थथे धयादीगु खः, “जिं थ्व देगलय् व इस्राएलया फुक्क कुलतपाखें ल्ययागु यरूशलेमय् जिं न्ह्याबलेया नितिं जिगु नां तये।”*

8 इमिसं जिगु फुक्क आज्ञा मानय् यानाः जिम्ह दास मोशां इमित ब्यगु फुक्क विधि व नियम होश यानाः पालन यात धाःसा जिं इमि पुर्खातयत् बियागु देशं इस्राएलीतयत् थुखे उखे चाःहिके बी मखु।”

9 तर मन्तयसं परमप्रभुया खँ मन्यन। मनश्शे इमित मखुगु लँय् यंकल। इमिसं परमप्रभुं इस्राएलीतय् न्ह्यःने नाश यानादीगु जाति जातितयसं स्वयाः अप्वः मभिगु ज्या यात।

10 परमप्रभुं थः दास अगमवक्तातपाखें थथे धयादिल,

11 “यहदायाम्ह जुजुं मनश्शे याः थें घच्चाइपुगु ज्या याःगु दु। वं इस्राएलीत स्वयाः न्ह्यः थ्व देशय् च्वनाच्चपिं एमोरीतयसं स्वयाः अप्वः मभिगु ज्या यानाः थःगु मूर्तितपाखें यहदायात पाप याकूगु दु।

* 20:17 २०:१७ २ राज २४:१३; २ इति ३६:१० * 20:18 २०:१८ २ राज २४:१४-१५; २ इति ३३:११; दान १:१-७ * 21:1 २१:१ ई.पु. ६९७ थुबलयनिसें मनश्शे थः बौ हिजकियानापं मिलय् जुयाः हिजकिया सीगु दँ ई.पु. ६९६ तक राज्य यात * 21:2 २१:२ यर १५:४ * 21:4 २१:४ २ शमू ७:१३ * 21:7 २१:७-८ १ राज १:३-५; २ इति ७:१२-१८

12 अथे जुयाः इस्राएलया परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – स्व, जिं यहदा व यरूशलेमय् थज्याःगु विपत्ति हयाबी कि व न्यनीपिं सकसिगुं न्हायपं पीसे च्वनी।

13 जिं सामरियाय् तयागु नापे याइगु खिपः व आहाबया घरानाया लागि यख्खानागु गं हे यरूशलेमय् तयाबी। सुनानं न्याक्क सिलाः भवपुइकूगु भु थें जिं यरूशलेमयात न्याक्क सिलाबी।

14 जिं थः प्रजाया ल्यंदुपिन्त त्वःताः इमि शत्रुतयगु ल्हातय् तयाबी। शत्रुतयसं इमित त्याकी अले इमिगु देश लुटे याइ।

15 छायाःसा इमिसं जितः मयःगु मभिगु ज्या याःगु दु। इमि पुर्खा मिश्रं पिहां वःगु दिननिसें थौं तक इमिसं जितः तंचायकूगु दु।”

16 मनश्शेनं यक्व निर्दोष मनूत नं स्यात, वं स्याःपिं मनूतयगु हिं यरूशलेमया छगू कुन्चानिसें मेगु कुन्चातक जाःगु खः। अले वं यहदायात पाप याकल, इमिसं परमप्रभुया मिखाय बांमलाःगु ज्या यात।

17 मनश्शे जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु मेमेगु घटना, वं याःगु फुक्क ज्या व वं याःगु पाप यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफलुइ च्वयातःगु दु।

18 मनश्शे थः पुर्खात थें सित। वयात उज्जाया क्यब धाइगु वयागु हे दरबारया क्यबय् थुन। वयागु थासय् वया काय् आमोन जुजु जुल।

यहदायाम्ह जुजु आमोन

२ इति ३३:२१-२५

19 आमोन निइनिदँ दुबलय्† जुजु जुल। वं यरूशलेमय् निइदँ राज्य यात। वया मांया नां हारूसया म्हाय् मशुल्लेमेत खः। व योत्बायाम्ह खः।

20 वया बौ मनश्शे याःथें हे वं नं परमप्रभुयात मयःगु मभिगु ज्या यात।

21 आमोन थः बौ थें हे जुल। वं थः बौन पुजा याःपिं मूर्तितयत् हे पुजा यात।

22 वं परमप्रभु थः पुर्खातय परमेश्वरयात त्वःतल। व परमप्रभुया लँय् मवं।

23 आमोनया हाकिमतयसं वयागु विरोधय् ग्वःसाः ग्वल, जुजुयात वयागु हे दरबारय् स्यात।

24 अले देशयापिं मनूतयसं जुजु आमोनया विरोधय् ग्वःसाः ग्वःपिं सकसितं स्यात। अले इमिसं वया काय् योशियाहयात वयागु थासय् जुजु दय्कल।

25 आमोन जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु मेमेगु घटना, वं याःगु फुक्क ज्या यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफलुइ च्वयातःगु दु।

26 वयात उज्जाया क्यबय् दुगु थःगु हे चिहानय् थुन। वया लिपा वया काय् योशियाह जुजु जुल।

22

यहदायाम्ह जुजु योशियाह

२ इति ३४:१-२

1 योशियाह च्यादँ दुबलय्* जुजु जूगु खः। वं स्विछदँ यरूशलेमय् राज्य यात। वया मांया नां अदायाहया म्हाय् यदीता खः। व बोस्कतयाम्ह खः।

2 वं परमप्रभुयात यःगु बांलाःगु ज्या यात। वं जव खव गनं मवंसें थः पुर्खा दाऊदयागु लँ लित।*

व्यवस्थाया सफू लुयावःगु

२ इति ३४:८-२८

3 थः जुजु जूगु झिंच्यागू दँय† योशियाह जुजुं मशुल्लामया छय, असल्याहया काय् छ्यान्जे शापानयात थथे धयाः परमप्रभुया देगलय् छवत,

4 “हिल्कियाह दकलय् तःधंमह पुजाहारीयाथाय् वनाः धा, ‘परमप्रभुया देगलय् हःगु वहः व लुखा पिवाःतयसं मनूतय्के काःगु ध्यबा मुंकाः

5 परमप्रभुया देगः ल्हनेगु जिम्मा काःपिं मनूतयत् ब्यु, इमिसं व ध्यबा देगःया स्यंगु थासय ल्हनेत देगः ल्हनिपिं मनूतयत् बीमाः।

6 अर्थात सिकःमि, दकःमि व दय्किपिन्त। देगः ल्हनेत सिं व चानातःगु ल्वहं इमिसं न्यायेमा।

7 तर इमित ब्यूगु धिबाया ल्याःचाः इमिके काये मते। छायाःसा इमिसं विश्वास यायेबहः जुयाः ज्या यानाच्चवंगु दु।” *☆

8 दकलय् तःधंमह पुजाहारी हिल्कियाहं छ्यान्जे शापानयात धाल, “जिं परमप्रभुया देगलय् व्यवस्थाया सफू लुइकागु दु।” वं सफू शापानयात बिल, वं व ब्वन।

9 अले छ्यान्जे शापान जुजुयाथाय् वनाः वयात थथे धाल, “छिकपिनि हाकिमतयसं परमप्रभुया देगलय् दुगु धिबा कयाः देगलय् ज्या याइपिं व देगः ल्हनेगु जिम्मा काःपिन्त ब्यूगु दु।”

10 अनलि छ्यान्जे शापानं जुजुयात थथे नं धाल, “दकलय् तःधंमह पुजाहारी हिल्कियाहं जितः छगू सफू ब्यूगु दु।” अले शापानं व जुजुया न्ह्यःने ब्वना न्यंकल।

11 व्यवस्थाया सफलुइ च्वयातःगु खँ न्यनाः जुजुं थःगु जामालं खूत।

12 वं दकलय् तःधंमह पुजाहारी हिल्कियाह, शापानया काय् अहीकाम, मीकायाया काय् अक्बोर, छ्यान्जे शापान व जुजुनापं जुइमह असायाहयात थव उजं बिल,

† 21:19 २१:१९ निइनिदँ थथे धयागु ई.पु. ६४२ * 22:1 २२:१ च्यादँ थथे धयागु ई.पु ६४० ☆ 22:2 २२:२-२ यर ३:६ † 22:3 २२:३ झिंच्यागू दँ थथे धयागु ई.पु. ६२२

☆ 22:7 २२:७ २ राज १२:१५

13 “जिगु थःगु हे निंति, प्रजाया निंति व फुक्क यहदाया निंति थ्व लुयावःगु सफुलिइ छु च्वयातःगु दु धकाः वनाः परमप्रभुयाके न्यनेकने या। झी खनाः परमप्रभु तसकं तंचायादीगु दु, छायाःसा झी पुर्खातयसं थ्व सफूयागु वचन पालन याःगु मद्दु। इमिसं उकी च्वया तःकथं ज्या याःगु मद्दु।”

14 पुजाहारी हिल्कियाह, अहीकाम, अक्बोर, शापान व असायाह दरबारया वसः स्वइम्ह हरहसया छय, तिक्भाया काय् शल्लूमया कलाः अगमवादिनी हल्दायाथाय् खँ लहायेत वन। व यरूशलेमया न्हगु त्वाल्य् च्वनीगु खः।

15 वं इमित धाल, “परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी – छिमित जिथाय् छवयाहःम्ह मनूयात धा,

16 ‘परमप्रभुं थथे धयादी – यहदाया जुजुं ब्वंगु थ्व सफुलिइ च्वया तःकथं जिं थ्व थासय् व थनच्वंपिं फुक्क मनूतयथाय् विपति हयेत्यनागु दु।

17 इमिसं जितः त्वःतूगु दु, मेपिं घःतयगु न्ह्यःने धुपॉय् च्याकूगु दु। अले थःगु हे लहातं दय्कूगु मूर्तिपाखें जितः तंचाय्कूगु दु। उकिं थ्व थाय्या विरोधय् जितः तं पिहां वःगु दु। अले व क्वलाइ मखु।’

18 अयनं परमप्रभुयात न्यनेकने यायेत छवयाहःम्ह यहदाया जुजुयात छिमिसं थ्व हे खँ धा, ‘छिं न्यनादीगु वचनया बारे परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी –

19 थ्व शहर व थनच्वंपिं मनूतयत् सराः लाइ अले उजाड जुइ धकाः देश व व थनच्वंपिं मनूतयगु विरोधय् जिं धयागु खँ न्यनाः परमप्रभुया न्ह्यःने छ नुगः मछिकाः क्वमिल जुल। अले छं परमप्रभुया न्ह्यःने पस्ताय् चायाः ख्वख्वं, थःगु जामालं खुल। अथे जुयाः जिं छंगु प्रार्थना न्यनागु दु धकाः परमप्रभुं धयादी।

20 उकिं जिं छन्त छिमि पुर्खात थें सिनावनेबी, जिं छन्त याउँक थुने। थ्व थासय् जिं हयेगु विपति छं स्वयेमाली मखु।’”

अले इमिसं लिहां वयाः जुजुयात थ्व खबर बिल।

23

योशियाहं मूर्ति पुजा मदयेकाछ्वःगु

२ इति ३४:३-७, २९-३३

1 जुजुं यहदा व यरूशलेमयापिं फुक्क थकालितयत् सःतके छवत।

2 अले जुजु परमप्रभुया देगलय् वन। वनापं यहदायापिं मनूत, यरूशलेमयापिं मनूत, पुजाहारीत व अगमवत्तात, चिधपिनिसें तःधपिं फुक्क मनूत दु। अले वं परमप्रभुया देगलय् लुयावःगु सफुलिइ च्वयातःगु फुक्क खँ इमित ब्वना न्यंकल।

3 जुजुं थांया लिक्क दनाः “जि परमप्रभुया ल्यू वने, वय्कःया आज्ञा, विधि व नियम तनमन बियाः पालन याये अले थ्व सफुलिइ च्वयातःगु खँ पूर्वके धकाः बाचा चिल।” फुक्क मनूतयसं नं थथे धकाः हे बाचा चिल।

4 जुजुं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी हिल्कियाह, पुजाहारीत व लुखा पिवाःतयत् परमप्रभुया देगलय् दुगु बालघः, अशेरा घःमय्जु व आकाशया नगुतयगु लागि दय्कूगु थलबल ज्वना वा धकाः उजं बिल। वं उपिं फुक्क थलबलयात यरूशलेमया पिने, किद्रोनया ब्यासिइ यंकाः छवयेकाबिल अले नौ बेथेलय् यंकल।*

5 अले वं यहदाया जुजुपिन्सं यहदाया शहर शहरय् व यरूशलेमया लिक्क लाःगु पुजा याइगु थासय् बालघः, सूर्य, तिमिला, नगुतयगु लागि धुपॉय् च्याकेत यहदायापिं जुजुपिन्सं ल्ययातःपिं घःपालातयत् लिकाल।

6 वं परमप्रभुया देगलं अशेरा घःमय्जुया थां लिक्काः यरूशलेमया पिने किद्रोन ब्यासिइ यंकाः अन हे छवयेकाबिल। अले उकियात चुंचुं यानाः साधारण मनूतयगु चिहानय् ह्वलाबिल।

7 वं परमप्रभुया देगलय् दुने दुगु मिजं वेश्यात च्वनीगु छें थुनाबिल। अन मिसातयसं अशेरा घःमय्जुया लागि पर्दा थाइगु खः।

8 योशियाहं यहदाया फुक्क शहरय् च्वनिपिं पुजाहारीतयत् हल, अले घःपालातयसं धुपॉय् च्याकीगु गेबानिसें बेशबा तकया पुजा याइगु थाय्यात अशुद्ध यानाबिल। वं शहरया बडा-हाकिम यहोशूया ध्वाखाया लिक्क शहरया ध्वाखाय् दुगु देगःचात स्यंकाबिल। थ्व ध्वाखा शहरय् दुहां वनीगु ध्वाखाया खवपाखे दु।

9 थुपिं पुजा याइगु थाय्या पुजाहारीतयसं यरूशलेमय् परमप्रभुया वेदीइ सेवा मयाः। तर इमिसं थः पुजाहारी पासापिलिसें सोडा मद्दुगु मरि नइगु।

10 जुजु योशियाहं मोलोखया निंति सुनानं थःकाय् वा म्हाय्यात मिइ छाये मफयेमाः धकाः बेन-हिन्नोमया खौचय् दुगु घःपुजा याइगु थाय् तोपेतयात अशुद्ध यानाबिल।*

11 परमप्रभुया देगःया ध्वाखाय् यहदाया जुजुपिन्सं सूर्यया पुजा यायेत नातान-मेलेक धाःम्ह छम्ह हाकिमया क्वथा लिक्क लाःगु चुकय् तयातःगु सलत चीकाछवल। अले सूर्ययात देछाःगु रथत योशियाहं छवयेकाबिल।

12 आहाजया छेंय् च्वय्च्वंगु क्वथाया लिक्क च्वंगु कःसिइ यहदाया जुजुपिन्सं दय्कूगु वेदीत, अले परमप्रभुया देगलय् निगुलि चुकय् मनश्शें दय्कूगु वेदीत वं थुनाबिल। वं उपिं वेदीयात चुंचुं यानाः किद्रोन ब्यासिइ वांछवयाबिल।*

* 23:4 २३:४-६ २ राज २१:३; २ इति ३३:३

* 23:10 २३:१० लेवी १८:२१; यर ७:३१; १९:१-६; ३२:३५

* 23:12 २३:१२ २ राज २१:५; २ इति ३३:५

13 वं सोलोमन जुजुं यरूशलेमया पुर्बपाखे, बिनाशया डॉडाया* दच्छिन कुन्चाय् सीदोनीतय् घच्चाइपूम्ह घःमयजु अशतोरैत, मोआबीतय् घच्चाइपूम्ह घः कमोश व अम्मोनीतय् घच्चाइपूम्ह घः मोलेखया निरिति दयकूगु पुजा याइगु थाय्त अशुद्ध यानाबिल।

14 योशियाह जुजुं पुजा याइगु ल्वहया थांत कुचा कुचा यानाबिल। अशेरा घःमयजुया थां पालाः क्वःथलाबिल। उगु थासय् सीपिं मनूतयगु क्वँचं जायकाबिल।

15 इस्राएलयात पाप याकूम्ह नबातया काय् यारोबामं दयकूगु बेथेलय् दुगु पुजा याइगु थाय् व वेदी नं वं स्यंकाबिल। वं व पुजा याइगु थाय्यात छवयेकाबिल। उकियात चुंचुं यानाबिल। अशेरा घःमयजुया थांयात नं छवयेकाबिल।*

16 अनलि योशियाहं थुखे उखे स्वल। डॉडाया लिक्क लाःगु चिहानत खनाः वं उपिं चिहानं क्वँय् लिकाकेबिल। अले उगु वेदीयात अशुद्ध यायेत क्वँय् अन हे छवयेकाबिल। थ्व खँया अगमवाणी याःम्ह परमेश्वरया मनूपाखें न्ववाःगु परमप्रभुया वचनकथं वं थ्व ज्या यात।*

17 अले जुजुं न्यन, “जिं खनागु व थां छु खः लय् सा?”

अले शहरयापिं मनूतयसं वयात धाल, “व ला यहदां वयाः बेथेलया वेदीया विरोधय् छिं यानादीगु फुक्क ज्याया अगमवाणी याःम्ह परमेश्वरया मनूया चिहानया चिं खः।”*

18 वं धाल, “अथे खःसा उकियात त्वःताब्यु। छिपिं सुनानं वयागु क्वँय्यात लिकाये मते।” उकिं इमिसं वयागु व सामरियां वःम्ह अगमवक्ताया क्वँय्यात अर्थे त्वःताबिल।

19 हानं इस्राएलया जुजुपिन्सं सामरियाया शहर शहरय् दयकूगु पुजा याइगु थाय्त, गुकियात दयकाः इस्राएलयापिं जुजुपिन्सं परमप्रभुयात तंचायेकूगु खः, व फुक्कयात योशियाहं बेथेलय् याःगु थें क्वःथलाबिल अले अशुद्ध यानाबिल।

20 अनया पुजा याइगु थाय्यापिं फुक्क घःपालातयत् योशियाहं इमिगु वेदीइ स्यात अले वेदीइ वं इमिगु क्वँय् छवयेकल। अनलि व यरूशलेमय् लिहां वल।

योशियाहं छुत्काराया नखः हंगु

२ इति ३५:१-१९

21 जुजुं फुक्क मनूतयत् थ्व उजं बिल, “परमप्रभु थः परमेश्वरया छुत्काराया नखः बाचाया सफुलिइ च्वया तः थें हँ।”

22 न्याय याइपिनिगु इलनिसें अले इस्राएलयापिं जुजुपिं व यहदाया जुजुपिनिगु इलनिसें थुखे थज्याःगु छुत्काराया नखः गुबलें हंगु मदुनि।

23 तर योशियाह जुजुं जूगु झिंच्यागुगु दँयः यरूशलेमय् परमप्रभुया निरिति थ्व छुत्काराया नखः हन।

24 हानं परमप्रभुया देगलय् दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी हिल्कियाहं लुइकूगु व्यवस्थाया सफुलिइ च्वयातःगु खँ पूर्वकेत योशियाहं फुक्क तन्त्रमन्त्र याइपिं, बोक्सी ज्या याइपिं, छँ घःत व मूर्तित अले यहदा व यरूशलेमय् खनेदुगु फुक्क घचाइपुगु चिजयात मदयेका छवल।

25 दुनुगलनिसें तनमन बियाः मोशयागु फुक्क आज्ञा पालन यानाः परमप्रभुपाखे अथे लिहां वःम्ह सुं नं जुजु योशियाह थें न्हापा वा लिपा दुगु मदुनि।*

26 अयनं मनश्शे जुजुया ज्यां यानाः यहदाया विरोधय् पिहां वःगु परमप्रभुया तं आः तक नं क्वमला।

27 परमप्रभुं धयादिल, “गथे जिं इस्राएलयात पितिनाछवया, अथे हे यहदायात नं जिं जिगु न्ह्यःनं पितिनाछवये। अले जिं ल्ययागु यरूशलेम शहर अले उगु देगः, गुकियागु बारे जिं अन ‘जिगु नां दइ धकाः धयागु खः,’ उकिया विरोधय् जिं ल्हाः ल्हने।”

योशियाहया शासनया अन्त

२ इति ३५:२०-३६:१

28 योशियाह जुजुं जुयाचवंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

29 योशियाह जुजुं जुयाचवंबलय् हे मिश्र देशयाम्ह जुजुं फारो नेको अशूरयाम्ह जुजुयात ग्वाहालि यायेत यफ्रटिस खुसि तक वन। योशियाह जुजुं वलिसें लडाइँ यायेत न्ह्यज्यात। तर नेकोनं वलिसें लडाइँ यानाः वयात मगिदोय् स्यात।

30 योशियाहया च्यःतयसं वयागु सीम्ह रथय् तयाः मगिदो यरूशलेमय् हल। वयात वयागु हे चिहानय् थुन। अनलि देशयापिं मनूतयसं योशियाहया काय् यहोआहाजयात अभिषेक यानाः वया बौया थासय् जुजुं दयकल।

यहदायाम्ह जुजुं यहोआहाज

२ इति ३६:२-४

31 यहोआहाज निइस्वदँ दुबलय् जुजुं जुल। वं यरूशलेमय् स्वला राज्य यात। वया मांया नां यर्मियाया म्हाय् हमुतल खः। व लिब्नायाम्ह खः।

32 वं थः पुर्खातयसं याःगु थें परमप्रभुयात मयःगु मभिगु ज्या यात।

33 वं यरूशलेमय् शासन मयायेमा धकाः फारो नेकोनं वयात सिखलं चिनाः हमात देशया रिब्लाय् कुनाबिल। वं यहदायात स्विप्यसः (३,४००) किलोग्राम वहः व स्विप्यंगू किलोग्राम (३४) लुँ कर पुइकल।

* 23:13 २३:१३ बिनाशया डॉडा न्ह्यगु नियमय् इमिसं थ्व डॉडायात जैतूनया सिमाया डॉडा धकाः धाइगु स्वायादिसँ, १ राज ११:७ ☆ 23:15 २३:१५ १ राज १२:३३ ☆ 23:16 २३:१६ १ राज १२:२ ☆ 23:17 २३:१७ १ राज १३:३०-३२ † 23:23 २३:२३ झिंच्यागुगु दँ थथे धयागु ई.पु. ६२३ ☆ 23:25 २३:२५ व्य ६:५ ‡ 23:31 २३:३१ निइस्वदँ थथे धयागु ई.पु. ६०९

34 फारो नेकोनं योशियाहया मेम्ह काय एल्याकीमयात वया बौया थासय् जुजु दय्कल। वयागु नां हिला: यहोयाकीम तल। वं यहोआहाजयात धा:सा मिश्र देशय् यंकल। व अन हे सित।*

35 फारो नेकों फ्वंगु लुँ व वह: पुलेत यहोयाकीमं देशयापिं मनूतय्के कर काल। देशयापिं मनूतय्के इमिगु हैसियत कथं वह: व लुँ वं फारोयात बीत कर काल।

यह्दायाम्ह जुजु यहोयाकीम

२ इति ३६:५-८

36 यहोयाकीम निइन्यादँ दुबलय् जुजु जुल, वं यरूशलेमय् झिंछदँ राज्य यात। वया मांया नां पदायाहया म्हाय् जबीदा ख:। व रूमायाम्ह ख:।*

37 वं थ: पुर्खातय्सं या:गु थें परमप्रभुयात मय:गु मभिंगु ज्या यात।

24

1 यहोयाकीम जुजु जुयाच्चंबलय् बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं देशय् हमला यात। यहोयाकीम स्वदँ तक वयागु अधीनय् च्वन। तर स्वदँ लिपा वं थ:गु मन हीका: नबूकदनेसरया विरोधय् विद्रोह यात।*

2 परमप्रभुं यहोयाकीमलिसें ल्वायेत व यह्दायात नाश यायेत बेबिलोनी, अरामी, मोआबी व अम्मोनीतय् लुतपात याइगु पुच: छवयाहल। थ्व परमप्रभुं थ: दास अगमवक्तातपाखें धयादीगु वचनकथं जुल।

3 परमप्रभुया उजंकथं हे यह्दाय् थ्व विपति व:गु ख:। मनश्शें यक्व: पाप या:गुलि वय्कलं थ:गु न्ह्य:नं यह्दायात नाश यानाछवयेगु क्वछिनादीगु ख:।

4 मनश्शें निर्दोष मनूतयगु हि यरूशलेमयात जायकाब्यगु ख:। अले परमप्रभुं क्षमा बी मास्ति वयेकामदी।

5 यहोयाकीम जुजु जुयाच्चंबलय् जगु मेमेगु घटना, वं या:गु फुक्क ज्या यह्दाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफलिय च्वयात:गु दु।

6 यहोयाकीम थ: पुर्खात थें सित। वया लिपा वया काय यहोयाकीन जुजु जुल।

7 मिश्रयाम्ह जुजु हाकनं गुबलें मिश्रं पिहां मव:। छायाधा:सा बेबिलोनयाम्ह जुजुं मिश्रयागु खुसिनिसें कया: यफ्रेटिस खुसि तक वयागु फुक्क लागा थ:गु अधीनय् का:गु ख:।

यह्दायाम्ह जुजु यहोयाकीन

२ इति ३६:९-१०

8 यहोयाकीन झिंच्यादँ दुबलय्* जुजु जुल। वं यरूशलेमय् स्वला राज्य यात। वया मांया नां यरूशलेमयाम्ह एल्लानया म्हाय् नहस्ता ख:।

9 थ: बौनं या:गु थें वं परमप्रभुयात मय:गु मभिंगु ज्या यात।

10 अबलय् बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरया हाकिमतय्सं यरूशलेमय् हमला याना: उक्रियात घेरय् यात।

11 थ: हाकिमतय्सं अथे घेरय् यानाच्चंबलय् नबूकदनेसर थ: हे यरूशलेमय् वल।

12 यह्दाया जुजु यहोयाकीन, वया मां, वयात सल्लाहबीपि, वया भारदारत सकसिनं थ:पिन्त वयागु ल्हातय् ल:ल्हाना बिल।

बेबिलोनयाम्ह जुजुं थ: जुजु जगु च्यागू दैय्† यहोयाकीनयात ज्वना: कुन।*

13 परमप्रभुं धयादीगु थें परमप्रभुया देग:यागु व दरबारया धुकुतियागु फुक्क धन वं लिकाल, अले परमप्रभुया देग:यागु निति इस्राएलयाम्ह जुजु सोलोमनं दयकूगु लुँयागु फुक्क सामान यंकल।*

14 वं यरूशलेमयापिं सकसितं ज्वना यंकल। हाकिमत, सिपाइँत, कारिगरत व मिस्रीत याना: झिट्ट:महयसित ज्वना यंकल। तसकं गरीबतय्त जक वं त्व:ताथकल।

15 नबूकदनेसरं यहोयाकीनयात ज्वना: बेबिलोनय् यंकल। वं यरूशलेमं रानीमां, वया कला:पि, वया हाकिमत व देशयापिं नांजा:पिं मनूतय्त यरूशलेमं बेबिलोनय् यंकल।*

16 बेबिलोनयाम्ह जुजुं न्हयदु:मह बल्ला:पि व लडाइँ यायेफुपि सिपाइँत, दु:छिम्ह कारिगर व कलाकारतय्त नं बेबिलोनय् ज्वना यंकल।

17 वं यहोयाकीनया कका मन्तन्याहयात वयागु पलेसा जुजु दय्कल, अले वयागु नां हिला: सिदकियाह तल।*

यह्दायाम्ह जुजु सिदकियाह

२ इति ३६:११-१२; यर ५२:१-३

18 सिदकियाह निइछदँ दुबलय् जुजु जुल। वं यरूशलेमय् झिंछदँ राज्य यात। वया मांया नां हमुतल ख:। व लिब्नाय् च्वंमह यर्मियाया म्हाय् ख:।*

19 वं यहोयाकीम जुजुं या:थें परमप्रभुयात मय:गु मभिं ज्या यात।

20 परमप्रभु तंचायादीगुलि थ्व फुक्क यरूशलेम व यह्दायात जू व:गु ख:। लिपतय् वय्कलं इमित थ:गु न्ह्य:नं पितिनाछवयादिल।

* 23:34 २३:३४ यर २२:११-१२ § 23:36 २३:३६ निइन्यादँ थथे धयागु ई.पु. ६०९ * 23:36 २३:३६ यर २२:१८-१९; २६:१-६ * 24:1 २४:१ यर २५:१-३८; दान १:१-२

* 24:8 २४:८ झिंच्यादँ थथे धयागु ई.पु. ५९८ † 24:12 २४:१२ च्यागू दै थथे धयागु अप्रिल ई.पु. ५९७ * 24:12 २४:१२ यर २२:२४-३०; २४:१; २९:१-२ * 24:13

२४:१३-१५ २ राजा २०:१६-१८; यशै ३९:५-७ * 24:15 २४:१५ इज १७:१२ * 24:17 २४:१७ यर ३७:१; इज १७:१३ ‡ 24:18 २४:१८ निइछदँ थथे धयागु ई.पु. ५९७ * 24:18

२४:१८ यर २७:१-२२; २८:१-१७

सिदकियाहं बेबिलोनयाम्ह जुजुया विरोधय् विद्रोह यात।*

25

यरूशलेम पतन जूगु

२ इति ३६:१३-२१; यर ५२:३-११

1 उकिं सिदकियाहं राज्य यानाच्चंगु गुंगूगु दँया* झिगूगु लाया झिगूगु दुखुन्हु बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं थः फुक्क सेना ज्वनाः यरूशलेमय् हमला याः वल। वं शहरया छचाःखेरं चा व ल्वहंया द्रुम्बःचात दय्काः शहरयात घेरय् यात।*

2 सिदकियाह जुजुं राज्य यानाच्चंगु झिंछगूगु दँया तक शहरयात घेरय् याना तल।

3 प्यंगूगु लाया गुंगूगु दिखुन्हु शहरय् तसकं अनिकाल जुल। मन्तय् छुं नं नये मन्त।

4 अबलय् शहरया पःखाः बेबिलोनीतय्सं तछ्यात। चान्हय् हे जुजुया क्यब लिक्कया निगू पःखाःया दथुया लुखां सिदकियाह व फुक्क सिपाइँत बिस्युं वन। बेबिलोनीत शहरया छचाःखेरं दुसां इपिं यर्दन खुसिया ब्यासिपाखे बिस्यु वन।*

5 तर बेबिलोनी सेनां जुजुयात लित, अले वयात यरीहोया ख्यलय् नापलाकाः ज्वन। वया फुक्क सिपाइँत वयात त्वःताः थुखे उखे बिस्युं वन।

6 अले इमिसं जुजुयात ज्वनाः रिब्लाय् बेबिलोनयाम्ह जुजुयाथाय् हल। जुजुं वयात सजाँय बीगु आज्ञा बिल।

7 इमिसं सिदकियाहया काय्पिन्त वयागु हे न्ह्यःने हेस्यात। अनंलि इमिसं वयागु मिखा ल्हकाबिल। वयात कँय्या सिखलं चिनाः बेबिलोनय् यंकल।*

देगः थुनाब्यूगु

यर ५२:१२-२३

8 बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं राज्य यानाच्चंगु झिंगूगु दँया न्यागूगु लाया न्हयन्हु दुखुन्हुः बेबिलोनया जुजुया हाकिम व जुजुया अङ्गरक्षकतय् सेनापति नबूजरदान यरूशलेमय् वल।

9 वं परमप्रभुया देगः, दरबार व शहरया फुक्क छँय् मि तयाबिल। ततःखागु फुक्क छँ वं छवयेकाबिल।

10 जुजुया अङ्गरक्षकतय् सेनापतिनापं दुपिं बेबिलोनी सेनां यरूशलेमया चाकःछिं दुगु पखाः थुनाबिल।

11 सेनापति नबूजरदानं शहरय् ल्यंदुपिं मन्त, मेपिं मन्तयत्त व बेबिलोनयाम्ह जुजुयाथाय् बिस्युं वपिन्त ज्वनाः बेबिलोनय् यंकल।

12 तर छुं म्दुपिं चीमिपिं मन्तयत्त दाखक्यबय् व बुँइ ज्या याकेत यहदाय् हे त्वःताथकल।

13 बेबिलोनीतय्सं परमप्रभुया देगलय् दुगु कँय्या थां व लिधंसात, कँय्या तग्वःगु त्यांकि नं कुचा कुचा यात अले इमिसं फुक्क कँय् बेबिलोनय् यंकल।*

14 इमिसं वेदी सफा याइबलय् छ्यलिगु बेल्त्वा व नौ तयेगु थल, चिम्ता, गुँगू थनेगु मकः व देगलय् सेवा याइबलय् छ्यलिगु कँय्या थलबलत फुक्क यंकल।*

15 जुजुया अङ्गरक्षकतय् सेनापति गुँगू थनिगु मकः व छवाकिगु बातात, भिंगु लुँ वा वहलं दय्कातःगु फुक्क यंकल।

16 सोलोमनं परमप्रभुया देगःया नितिं दय्कूगु कँय्या निपु थां, थलबल व छगू त्यांकि तसकं इयातु, उकियात लनेफइ मखु।

17 निपु थां उत्थे च्वँ, निपुं हे ८.२ मिटर तजाः। च्वय् कँय्यागु १.३ मिटर तजाःगु तपुलि दु। कँय्या जालि व धालेसिया बुतां चाकःछिं जाःगु दु। मेगु थां उकिया जालिनापं उत्थे च्वँ।

यहदाया मूनूत बेबिलोनय् यंकूगु

यर ५२:२४-२७

18 अङ्गरक्षकतय् सेनापतिं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी सरायाह व निगूगु थासय्याम्ह पुजाहारी सपन्याहायात व स्वम्ह पालेतयत्त नं ज्वना यंकल।

19 शहरय् ल्यनाच्चंविं मध्ये वं सिपाइँतय् कप्तान व न्याम्ह जुजुयात सल्लाह बीपिन्त ज्वन। वं देशयापिं मन्तयत्त सिपाइँलय् भर्ना याइम्ह दकलय् तःधंम्ह हाकिम व शहरय् लूपिं खुइम्ह सिपाइँतयत्त नं ज्वन।

20 थुमित अङ्गरक्षकतय् कप्तान नबूजरदानं रिब्ला शहरय् बेबिलोनयाम्ह जुजुयाथाय् यंकल।

21 बेबिलोनयाम्ह जुजुं हमात देशया रिब्ला शहरय् इमित स्याकेबिल।

थुकथं यहदायापिं मन्तयत्त थःगु देशं ज्वना यंकल।

यहदायाम्ह बडाहाकिम गदल्याह

यर ४०:७-९; ४१:१-३

22 बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं शापानया छय, अहीकामया काय् गदल्याहायात यहदाय् थःमं त्वःताथकूपिं मन्तयत्त शासक ल्यल।

23 बेबिलोनयाम्ह जुजुं गदल्याहायात बडाहाकिम ल्यःगु खँ न्यनाः सेनाया फुक्क कप्तानत व इमि मन्त मिस्पाय् गदल्याहायाथाय् वल। थुपिं सेनापतिं नतन्याहाया काय् इश्माएल, कारेहया काय् योहानान, नतोपाती तन्हमेतया काय् सरायाह व माकातीया काय् याजन्त्याह खः।

* 24:20 २४:२० इज १७:१५ * 25:1 २५:१ गुंगूगु दँ थथे धयागु १५ जनवरी ई.पु. ५८८ * 25:1 २५:१ यर २१:१-१०; ३४:१-५; इज २४:२ † 25:2 २५:२-३ झिंछगूगु दँ थथे धयागु ई.पु. १८ जुलाई ई.पु. ५८६ * 25:4 २५:४ इज ३३:२१ * 25:7 २५:७ इज १२:१३ ‡ 25:8 २५:८ बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं राज्य यानाच्चंगु झिंगूगु दँया न्यागूगु लाया न्हयन्हु दुखुन्हु १५ अगष्ट ५८६ * 25:13 २५:१३ १ राज ७:१५-२६; २ इति ३:१५-१७ * 25:14 २५:१४ १ राज ७:४५; २ इति ४:१६

24 गदल्याहं इपिं व इमि मनूतयत् पाफयाः धाल, “बेबिलोनी सिपाइँत खनाः ग्याये मते। देशय् च्वनाः बेबिलोनयाम्ह जुजुया सेवा या, छिमिगु भिं जुइ।”

25 तर न्हय्ला दुबलय्§ जुजु खलःयाम्ह, एलीशामाया छय् व नतन्याहया काय् इश्माएलं झिम्ह मनूतयत् ज्वनावयाः गदल्याह व वलिसें मिस्पाय् दुपिं यहदा व बेबिलोनयापिं मनूतयत् स्यानाबिल।

26 उकिं बेबिलोनीतलिसें ग्यानाः चिधिकःपिलिसें तःधिकःपिं तक, सेनाया कप्तानत नं फुक्क मिश्र देशय् बिस्सुं वन।*

यहोयाकीनयात त्वःतूगु

यर ५२:३१-३४

27 एबील-मरोदक बेबिलोनयाम्ह जुजु जूगु दँय वं यहोयाकीनयात इयालखानां त्वःतल। यहोयाकीनयात ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूगु स्विन्हय्दँया झिंनिलाया निइन्हय्न्हु* लिपा थथे जूगु खः।

28 वं वलिसें बांलाक न्ववानाः बांलाःगु व्यवहार यात। अले व थें बेबिलोनय् कैदी जुयाच्चंपिं मेपिं जुजुपिन्त स्वयाः वयात अज्ज अप्वः इज्जतया थासय् तल।

29 थुकथं यहोयाकीनं कैदीया वसः त्वःतल अले म्वाःतले न्ह्याबले जुजुया टेबिलय् नल।

30 जुजुं वयात व म्वानाच्चंतले न्हियान्हिथं खर्च यायेत भन्ता बिल।

§ 25:25 २५:२५ न्हय्ला दुबलय् थथे धयागु अक्टोबर ई.पु. ५८६

☆ 25:26 २५:२६ यर ४३:५-७

* 25:27 २५:२७ झिंनिलाया निइन्हय्न्हु थथे धयागु २२ मार्च ई.पु. ५६१

इतिहासया न्हापांगु सफू म्हसीका

शमूएल व जुजुपिनिगु सफुलिइ च्वयातःगु धटनाया खँ अप्वः यानाः इतिहासया सफुलिइ नं च्वयातःगु दु, तर च्वमिं भचा पाकः च्वःगु दु। इतिहासया सफुलिइ जुजुपिनिगु इतिहासया खँ मू निगू तातुनां च्वःगु दु –

१. इस्राएल व यहूदा देशय् विपत्तित वःगु जूसां परमेश्वरं इस्राएली जातियात ब्यूगु बचं पूर्वका च्वनादीगु दु व थःमनूतयगु निति थःगु ग्वःसायात यहूदा देशय् च्वनाच्चं पिपाखें सुथां लाका च्वनादीगु दु धइगु क्यनेत। थ्व खँया लिधंसाकथं च्वमिं दाऊद व सोलोमनं याःगु ततःधंगु ज्या, यहोशापात, हिजकियाह व योशियाह जुजुपिन्सं याःगु भिके ज्या अले परमेश्वरयात विश्वास यायेबहः जूपिं मनूतयत स्वइ।

२. यरूशलेमया देगलय् परमेश्वरया आराधना गथे यानाः शुरु जुल, अले खास यानाः आराधनाया ज्या याइपिं पुजाहारीत व लेवीतयगु व्यवस्था गय् च्वं धकाः क्यनेत। देगः दयकूमह सोलोमन खःसां दाऊदयात देगः व अन याइगु आराधना विधि थापं याःम्ह कथं क्यनातःगु दु।

न्हापांगु व निगूगु इतिहासया सफू एजां च्वःगु खः धकाः यहूदीतयगु धापू दु। थुपिं सफूत ई.पु. ४५० निसें ४२५ या दथुइ च्वःगु खः।

धलः पौ

वंशावली व नां धलः १:१-९:४४

शाऊल सीगु १०:१-१४

दाऊदं शासन याःगु

१. ज्या पूर्वंगु व कष्टत ११:१-२२:१

२. देगः दयकेत तयार याःगु २२:२-२९:३०

१ इतिहास

आदमनिसें नोआया सन्तान तक

- 1 आदम, शेत, एनोश,
- 2 केनान, महलालेल, येरेद
- 3 हनोक, मतूशेलह, लेमेक व नोआ।
- 4 नोआया कायपिं – शेम, हाम व येपेत खः।

येपेतया सन्तान

- 5 येपेतया कायपिं – गोमेर, मागोग, मादे, यावान, तूबल, मेशेक व तीरास खः।
- 6 गोमेरया कायपिं – अशकनज, रीपत व तोगर्मा खः।
- 7 यावानया कायपिं – एलीशाह, तर्शीश, किन्तीम व रोदानीम मनूत खः।

हामया सन्तान

- 8 हामया कायपिं – कूश, मिश्रइम, पूत व कनान खः।
- 9 कूशया कायपिं – सेबा, हवीला, सब्त, रामाह व सब्तका खः। रामाहया कायपिं – शेबा व ददान खः।
- 10 कूश निम्रोदया बाः खः, निम्रोद पृथ्वीइ न्हापांम्ह वीर खः।
- 11 मिश्रइम धाःसा लूदीत, अनामीत, लहाबीत व नप्तूहीत,
- 12 पत्रुसीत, कस्तूहीत (पलिशतीत थुपिपाखें वःपिं खः) व कप्तोरीतय् पुर्खा खः।
- 13 कनान वया जेठाम्ह काय् सीदोन, हिलीत,
- 14 यबूसीत, एमोरीत, गिर्गाशीत,
- 15 हिब्वीत, अरकीत, सिनीत,
- 16 अर्वादीत, समारीत व हमातीतय् नं बाः खः।

शेमया सन्तान

- 17 शेमया कायपिं – एलाम, अशशूर, अर्पक्षद, लूद व अराम खः। आरामया कायपिं – ऊज, हुल, गेतेर व मेशेक खः।
- 18 अर्पक्षद शेलहया बाः खः, अले शेलह एबेरया बाः खः।
- 19 एबेरया* निम्ह कायपिं दु, छम्ह काययागु नां पेलेग खः, छायाधाःसा वयागु इलय् पृथ्वीयात ब्वथःगु खः। मेम्ह काययागु नां योक्तान खः।
- 20 योक्तान अल्मोदद, शेलेप, हसर्मवित, येरह,
- 21 हदोरम, ऊजाल, दिक्ला,

* 1:19 १:१९ एबेर पेलेगया अर्थ ब्वथःगु

- 22 ओबाल, अब्माएल, शेबा,
 23 ओपीर, हवीला व योबाबया बा: ख:। थुपि सकलें योक्तानया काय्पि ख:।
 24 शेर्मनिसैं अब्राहाम तकया वंश थुपि हे ख: - शेम, अर्पक्षद, शेलह,
 25 एबेर, पेलेग, रऊ,
 26 ससूग, नाहोर, तेरह,
 27 अले अब्राम (अब्रामयात अब्राहाम नं धा:):।

अब्राहामया सन्तान

- 28 अब्राहामया काय्पि इसहाक व इश्माएल ख:।
 29 इश्माएलया काय्पि इव:लिक थुपि हे ख: - जेठाम्ह नबायोत अनलिपा केदार, अदबेल, मिब्साम,
 30 मिशमा, दुमा, मस्सा, हदद, तेमा,
 31 यतूर, नापीश व केदमा। थुपि इश्माएलया काय्पि ख:।

कतूराया सन्तान

- 32 अब्राहामया कतूरा धा:मह छम्ह मथ्या:मह कला: दु। वं जिम्नान, योक्षान, मदान, मिघान, यिशबाक व शूहयात बुइकल। योक्षानया काय्पि
 - शेबा व ददान ख:।

- 33 मिघानया काय्पि - एपा, एपेर, हानोक, अबीदा व एल्दा ख:। थुपि सकलें कतूराया सन्तान ख:।

इसहाकया सन्तान

- 34 अब्राहाम इसहाकया बा: ख:। इसहाकया काय्पि - एसाव व इस्राएल।

एसावया सन्तान

- 35 एसावया काय्पि - एलीपज, स्एल, येऊश, यालाम व कोरह ख:।
 36 एलीपजया काय्पि - तेमान, ओमार, सपो, गालाम, कनज व अमालेक ख:। अमालेक धा:सा तीम्नपाखें दुम्ह ख:।
 37 स्एलया काय्पि - नहत, जेरह, शम्मा व मिज्जा ख:।

एदोमय् सेइरयापि मनूत

- 38 सेइरया काय्पि - लोतान, शोबाल, सिबोन, अना, दीशोन, एसेर व दीशान ख:।
 39 लोतानया काय्पि - होरी व हेमाम ख:। लोतानया केहें तीम्न ख:।
 40 शोबालया काय्पि - अल्बान, मानहत, एबाल, शपो व ओनाम ख:। सिबोनया काय्पि - अय्या व अना ख:।
 41 अनाया काय्पि दीशोन ख:। दीशोनया काय्पि - हेमदान, एशबान, यित्रान व करान ख:।
 42 एसेरया काय्पि - बिल्हान, जावान व अकान।

- दीशानया काय्पि - ऊज व आरान ख:।

एदोमया शासकत

- 43 इस्राएलय् जुजु दये न्ह्य: एदोमय् शासन या:पि जुजुपि थुपि हे ख: - बओरया काय् बेला, अले वयागु शहर दिन्हावा ख:।
 44 बेला सीधुंका: बोझायाम्ह जेरहया काय् योबाब जुजु जुल।
 45 योबाब सीधुंका: तेमानीतयग् देशायाम्ह हशाम जुजु जुल।
 46 हशाम सीधुंका: बददया काय् हदद जुजु जुल। वं मोआब देशय् मिघानीतय्त बुकल। वयागु शहर अवीत ख:।
 47 हदद सीधुंका: मास्रेकायाम्ह सम्ला जुजु जुल।
 48 सम्ला सीधुंका: यूफ्रेटिस खुसिया सिथय् च्वंगु रहोबोतयाम्ह शौल जुजु जुल।
 49 शौल सीधुंका: अक्बोरया काय् बाल-हानान जुजु जुल।
 50 बाल-हानान सीधुंका: हदद जुजु जुल। वया शहरया नां पाऊ ख:। वया कला:या नां महेतबेल ख: गुम्ह मत्रेदया म्हाय् व मे-जहाबया छय्
 ख:।
 51 हदद नं सित।
 एदोमयापि नाय:त थुपि हे ख: - तीम्न, अल्वा, यतेत,
 52 ओहोलीबामा, एलाह, पीनोन,
 53 कनज, तेमान, मिब्सार,
 54 मग्दीएल व ईराम ख:। एदोमयापि नाय:त थुपि हे ख:।

2

इस्राएलया काय्पि

- 1 इस्राएलया कायपि – स्बेन, शिमियोन, लेवी, यहदा, इस्साखार, जबूलून,
- 2 दान, योसेफ, बेन्यामीन, नप्ताली, गाद व आशेर खः।

यहदाया कायपि

- 3 यहदाया कायपि – एरू, ओनान व शेलह खः। थुपि स्वम्हयसिया मां कनानी मिसा शूआ खः। यहदाया दकलय् तःधिकःम्ह काय् एरू मभिंम्ह मनु जूगुलि परमप्रभुं वयात स्यानादिल।
- 4 यहदाया भौ तामारं वयागु लागिं फारेस व जेरहयात बुइकल। फुक्क यानाः यहदाया न्याम्ह कायपि – दत।
- 5 फारेसया कायपि – हेस्रोन व हामूल खः।
- 6 जेरहया न्याम्ह कायपि दु। इपि जिम्नी, एतान, हेमान, कलकोल व दर्दा खः।
- 7 कर्मीया काय् आकान खः। आकानं काये मज्यू धयातःगु देछायेमाःगु चिज कयाः इस्राएलीतयथाय् विपत्ति हःगु खः।
- 8 एतानया काय् अजर्याह खः।
- 9 हेस्रोनया कायपि – यरहमेल, राम व कालेब खः।

हेस्रोननिसैं दाऊद तक

- 10 राम अम्मीनादाबया बाः खः, अले अम्मीनादाब नहशोनया बाः खः। नहशोन यहदायापि मनुतय् नायः खः।
- 11 नहशोन सल्मोनया बाः खः। सल्मोन बोअजया बाः खः।
- 12 बोअज ओबेदया बाः खः। अले ओबेद यिशैया बाः खः।
- 13 यिशैया न्हयम्ह कायपि दु, जेठाम्ह एलीआब व माइलाम्ह अबीनादाब, सार्हिलाम्ह शिमेअ,
- 14 कार्हिलाम्ह नतनेल, न्याम्हम्ह राइ,
- 15 खुम्हम्ह ओसेम व कान्छाम्ह दाऊद।
- 16 इमि केहैंपि सस्याह व अबीगेल खः। सस्याहया स्वम्ह कायपि दु। इपि अबीशै, योआब व असाहेल खः।
- 17 अबीगेल अमासाया मां खः, अमासाया बाः इश्माएली येतेर खः।

हेस्रोनया मेपिं सन्तान

- 18 हेस्रोनया काय् कालेबया अजूबा धाःम्ह मिसापाखें व यरीअतपाखें मस्त दत। इमि कायपि – येशेर, शोबाब व अर्दोन खः।
- 19 अजूबा सीधुंकाः कालेबं एप्रातयात ब्याहा यात, वं हूरयात बुइकल।
- 20 हूर ऊरीया बाः खः। ऊरी बजलेलया बाः खः।
- 21 लिपा हेस्रोन खुइदें दुबलय् वं गिलादया बाः माकीरया म्हायुलिसे ब्याहा यात, इमि काय् सगूब खः।
- 22 सगूब याईरया बाः खः। याईरं गिलादय् च्वंगु निइस्वंगू शहर त्याका काल।
- 23 तर गशूर व अरामं इमिगुपाखें हब्बात-याईर व केनातयात उकिया जःखः च्वंगु खुइगू शहरनापं त्याका काल। थुपि सकले गिलादया बाः माकीरया सन्तान खः।
- 24 हेस्रोन कालेब-एप्राताया शहरय् सीधुंकाः वया कलाः अबियां वया काय् अशहरयात बुइकल। अशहर तकोया बाः खः।

हेस्रोनया काय् यरहमेलया सन्तान

- 25 हेस्रोनया तःधिकःम्ह काय् यरहमेलया कायपि – तःधिकःम्ह राम, बूना, ओरेन, ओसेम व अहियाह खः।
- 26 यरहमेलया अतारा धाःम्ह मेम्ह छम्ह कलाः दु। व ओनामया मां खः।
- 27 यरहमेलया तःधिकःम्ह काय् रामया कायपि – मास, यामीन व एकेर खः।
- 28 ओनामया कायपि – शम्मै व यादा खः। शम्मैया कायपि – नादाब व अबीशूर खः।
- 29 अबीशूरया कलाःया नां अबीहेल खः। वं अहबान व मोलीदयात बुइकल।
- 30 नादाबया कायपि – सेलेद व अप्पेम खः। सेलेद मस्त मदय्कं हे सित।
- 31 अप्पेमया काय् यिशी खः। यिशीया काय् शेशान खः। शेशानया काय् अहलैया खः।
- 32 शम्मैया किजा यादाया कायपि – येतेर व जोनाथन खः। येतेर मस्त मदय्कं हे सित।
- 33 जोनाथनया कायपि – पेलेथ व जाजा खः। यरहमेलया सन्तान थुपि हे खः।
- 34 शेशानया कायपि – मदु, म्हायुपि जक दु। वया यरहा धाःम्ह छम्ह मिश्री दास दु।
- 35 थ्व हे दास यरहानापं शेशानं थःम्हायुयात ब्याहा यायेत बिल, अले वं अतैयात बुइकल।
- 36 अतै नातानया बाः खः। नातान जाबादया बाः खः।
- 37 जाबाद एपलालया बाः खः। एपलाल ओबेदया बाः खः।
- 38 ओबेद येह्या बाः खः। येह् अजर्याहया बाः खः।
- 39 अजर्याह हेलेसया बाः खः। हेलेस एलासाया बाः खः।
- 40 एलासा सिस्मैया बाः खः। सिस्मै शल्लूमया बाः खः।

41 शल्लूम यकम्याहया बा: ख:। यकम्याह एलीशामाया बा: ख:।

हेब्रोनाया काय् कालेबया सन्तान

42 यरहमेलाया किजा कालेबया तःधिकःम्ह काय् मेशा खः। मेशा जीपया बा: खः, जीप मारेशाया बा: खः। मारेशाया काय् हेब्रोना खः।

43 हेब्रोनाया काय्पि – कोरह, तप्पूह, रेकेम व शेमा खः।

44 शेमा रहमया बा: खः। अले रहम योर्कामया बा: खः। रेकेम शम्मैया बा: खः।

45 शम्मैया काय् माओन खः, अले माओन बेथ-सरया बा: खः।

46 कालेबया मथ्याःम्ह कलाःया नां एपा खः। एपा हारान, मोस व गाजेजया मां खः। हारान गाजेजया बा: खः।

47 यहदैया काय्पि – रेगेम, योताम, गेशान, पलेत, एपा व शाप खः।

48 कालेबया मेम्ह मथ्याःम्ह कलाःया नां माका खः। माका शेबेर व तिर्हानाया मां खः।

49 वं मदमन्नाया बा: शापयात अले मक्बेना व गिबियाया बा: शेबालेयात नं बुइकल। कालेबया म्हाय् अक्सा खः।

50 कालेबया सन्तान थुपि नं खः – हर कालेबया तःधिकःम्ह काय् खः, वयात एप्रातां बुइकूगु खः। हरया काय्पि – किर्यत-यारीम पलिस्था याःम्ह शोबाल,

51 बेथलेहेम पलिस्था याःम्ह सल्मा व बेथ-गादेर पलिस्था याःम्ह हारेप खः।

52 किर्यत-यारीम पलिस्था याःम्ह शोबालया सन्तान हारोए, बच्छि मानहतीत व

53 किर्यत-यारीमया वंशत अथे धइगु यित्रीत, पृथीत, शुमातीत व मिश्रातीत खः। थुपिपाखें सोराती व एस्तोलीतय् सन्तान दत।

54 सल्माया सन्तान बेथलेहेमयापि मनूत, नतोपातीत, अत्रोतबेथ-योआब, बच्छि मानहतीत व सोरीत अले

55 याबेसय् च्वांपि शास्त्रीतय् सन्तान तिरातीत, शिम्मतीत व सुकातीत खः। थुपि केनीत खः। इपि रेकाबया घरानायाम्ह हम्मतया सन्तान खः।

3

दाऊदया काय्पि

1 हेब्रोनाय् बूपि दाऊदया काय्पि थुपि हे खः – तःधिकःम्ह काय् अमनोन, थ्वया मां यिजरेलयाम्ह अहीनोम खः। माइलाम्ह दानिएल, थ्वया मां कर्मेलयाम्ह अबीगेल खः।

2 साइलाम्ह काय् अब्शालोम, थ्वया मां गशूरयाम्ह जुजु तल्मैया म्हाय् माका खः। काइलाम्ह अदोनियाह, थ्वया मां हग्गीत खः।

3 न्याम्हम्ह शपत्याह, थ्वया मां अबीतल खः। अले चिधिकःम्ह यित्राम, थ्वया मां दाऊदया कलाः एला खः।

4 हेब्रोनाय् दाऊदया खुम्ह काय्पि दत। अन वं न्हयदँ व खुला राज्य यात।

यस्शलेमय् वं स्विस्वदँ राज्य यात।

5 यस्शलेमय् अम्मीएलया म्हाय् बतशेबापाखें प्यम्ह काय्पि बुल- शम्मूअ, शोबाब, नातान व सोलोमन। थुपि पेम्हसित अम्मीएलया म्हाय् बतशेबां बुइकूगु खः।

6 वया मेपि गुम्ह काय्पि नं दु। थुपि यिभार, एलीशूअ, एलीपिलेत,

7 नोगह, नेपेग, यापी,

8 एलीशामा, एल्यादा व एलीपिलेत खः।

9 थुपि सकलें दाऊदया काय्पि खः। थुमित त्वःताः दाऊदया मथ्याःपि कलाःपिनिपाखें नं मस्त दु। इमि क्यहें तामार खः।

यहूदाया जुजुपि

10 सोलोमनया काय् रहबाम खः, रहबामया काय् अबिया खः, अबियाया काय् आसा खः, आसाया काय् यहोशापात खः,

11 यहोशापातया काय् यहोराम खः, यहोरामया काय् अहज्याह खः,

अहज्याहया काय् योआश खः,

12 योआशया काय् अमस्याह खः, अमस्याहया काय् अजर्याह खः, अजर्याहया काय् योताम खः,

13 योतामया काय् आहाज खः, आहाजया काय् हिजकिया खः, हिजकियाया काय् मनश्शे खः,

14 मनश्शेया काय् अमोन खः, अमोनया काय् योशियाह खः।

15 योशियाहया काय्पि तःधिकःम्ह योहानान, माइलाम्ह येहोयाकीम, साइलाम्ह सिदकियाह, व चिधिकःम्ह शल्लूम खः।

16 यहोयाकीमया काय्पि यहोयाकीन व सिदकियाह खः।

यहोयाकीनया सन्तान

17 बेबिलोनय् ज्वनायंकूपि यहोयाकीन जुजुया काय्पि थुपि खः – शालतिएल,

18 मल्कीराम, पदायाह, शेनस्सर, यकम्याह, होशामा व नदब्याह खः।

19 पदायाहया काय्पि यस्बाबेल व शिमी खः।

यस्बाबेलया काय्पि मशुल्लाम व हनन्याह खः। इमि केहें शलोमीत खः।

- 20 यस्बाबेलया मेपि न्याम्ह काय्पि दु। थुपि हशूबा, ओहेल, बेरेक्याह, हसदयाह व यूसप-हेसेद खः।
 21 हनन्याहया काय्पि पलत्याह व यशयाह खः। यशयाहया काय् रपायाह खः, रपायाहया काय् अर्नान खः। अर्नानया काय् ओबदिया व ओबदियाया काय् शकन्याह खः।
 22 शकन्याहया सन्तान – शकन्याहया छम्ह काय् शमायाह व न्याम्ह छय्पि, हन्तूश, यिगाल, बारीह, नार्याह व शाफात खः।
 23 नार्याहया स्वम्ह काय्पि दु। थुपि एल्योएनैया, हिस्क्रियाह व अञ्जीकाम खः।
 24 एल्यहोएनैया न्हय्म्ह काय्पि दु। थुपि होदबिया, एल्यासीब, पलयाह, अक्कूब, योहानान, दलायाह व अनानी खः।

4

यहूदाया सन्तान

- 1 यहूदाया सन्तान – फारेस, हेस्रोन, कर्मी, हर व शोबाल।
 2 शोबालया काय् रायाह यहतया बाः खः। यहत अहमै व लहदया बाः खः। सोरातीतय् वंश थुपि हे खः।
 3 एतामया काय्पि – यिजरेल, यिश्मा व यिदबश खः। इमि केहैया नां हस्सलेलपोनी खः।
 4 पनूएल गदोरया बाः खः, अले एसेर हशया बाः खः। हर एप्रातया न्हापां बूम्ह काय् खः, एप्रात बेथलेहेम शहर पलिस्था याःम्ह खः।
 5 तकोया बाः अशूरया निम्ह कलाःपि दु। थुमिगु नां हेल्ह व नारा खः।
 6 नारां अहज्जाम, हेपेर, तेमेनी व हाहशतारीयात बुइकल। नाराया सन्तान थुपि हे खः।
 7 हेल्हया काय्पि – सेरेथ, सोहोर, एतनान व कोस खः।
 8 कोस आनूब व हज्जोबेबा अले हारूमया काय् अहर्हेलया वंशतय् बाः खः।
 9 याबेस थः दाजुकिजापि स्वयाः इज्जत दुम्ह खः। मांम्हयसिनं वयात याबेस नां ब्यूरु खः। छायाधाःसा व बूबलय् मांम्हयसिनं यक्व कसाः नःगु खः।
 10 तर याबेसं इस्राएलयाम्ह परमेश्वरयात थथे धकाः प्रार्थना यात, “हे परमेश्वर, जितः आशिष बियादिसँ। जितः तःकूगु इलाका बियादिसँ। जिं यानागु न्हायागु नं ज्याय् छि जिनापं च्वनादिसँ। जितः कसाः बीगु दुःखपाखें बचय् यानादिसँ।” अले परमेश्वरं वयागु बिन्ति न्यनादिल।
 11 शूहया किजा कबूल मेहीरया बाः खः, मेहीर एशतोनया बाः खः।
 12 एशतोन बेथ-रापा, पसेह व तहिन्नाया बाः खः। तहिन्ना इर-नाहशया बाः खः। थुपि रेकायापि मनूत खः।
 13 कनजया काय्पि – ओत्निएल व सरायाह। ओत्निएलया काय्पि – हतत व मोनोतै खः।
 14 मोनोतै ओप्राया बाः खः। सरायाह योआबया बाः खः। अले योआब गे-हरशीम* पलिस्था यात। थुक्रियात गे-हरशीम धाल छायाधाःसा अन ज्या सःपि शिल्पकारत च्वनीगु खः।
 15 यपुन्नेया काय् कालेबया काय्पि – ईरू, एलाह व नआम खः। एलाहया काय् कनज खः।
 16 यहललेलया काय्पि – जीप, जीपा, तीरया व असरेल खः।
 17 एज्रहया काय्पि – येतेर, मेरेद, एपेर, यालोन खः। मेरेद ब्याहा याःम्ह फारोया म्हाय् बित्याहं मिरियम, शम्मै व म्हाय् बित्याहं मिरियम, शम्मै व एशतमोया बाः यिश्बहलयात बुइकल।
 18 मेरेदया मेम्ह यहूदी कलाः धाःसा गदोरया बाः येरेद, सोखोया बाः हेबेर व जानोहया बाः यकूतीएलया मां खः।
 19 होदियाहया कलाः नहमया केहैया काय्पि – गेरेमी कीलाहया बाः व माकाती एशतमो खः।
 20 शिमोनया काय्पि – अमनोन, रिन्ना, बेन-हानान व तीलोन खः। यिशीया काय्पि – जोहेत व बेन-जोहेत खः।
 21 यहूदाया काय् शेलहया काय्पि – लेकाया बाः एरू, मारेशाया बाः लादा अले बेथ-अशबेयाय् च्वंपि मलमलया कापः दय्किपिनि वंश,
 22 योकीम, कोजेबाय् च्वंपि मनूत अले योआश व साराप गुम्ह मोआब व यशूबी-लेहेमय् शासन याइम्ह खः। थुपि नां धलः तसकं पुलांगु खः।
 23 थुपि नतैम व गदेराय् च्वनिपि कुमाःत खः। अले अन जुजुनापं च्वनाः जुजुयागु ज्या याइगु खः।

शिमियोनया सन्तान

- 24 शिमियोनया सन्तान नमूएल, यामीन, यारीब, जेरह व शौल खः।
 25 शौलया काय् शल्लूम खः। शल्लूमया काय् मिब्साम खः। मिब्सामया काय् मिश्मा खः।
 26 मिश्माया सन्तान हम्मूएल, जक्कूर व शिमी खः।
 27 शिमीया झिंखुम्ह काय्पि – व खुम्ह म्हाय्पि दु। तर वया किजापिनि यक्व मस्त मदु। उकिं शिमियोनया वंशयापि मनूतयगु ल्याः यहूदाया वंशयापि मनूतयगु ल्याः ति मदु।
 28 इपि च्वनीगु थाय् बेर्शेबा, मोलादा, हसर-शूआल,
 29 बिल्हा, एसेम, तोलद,
 30 बतूएल, होर्मा, सिक्लग,

* 4:14 ४:१४ गे-हरशीम थुक्रिया अर्थ शिल्पकारतयगु ब्यासि खः

- 31 बेथ-मर्काबोत, हसर-शूसीम, बेथ-बिरी व शौरैम खः। दाऊदं शासन मयाःतले इमिगु शहरत थुपि हे खः।
 32 इमिगु बस्तीत एताम, ऐन, रिम्मोन, तोकेन व आशान धाःगु न्यागू शहरत
 33 व बालात तक हे थुपि शहरया जःखः च्वंगु गांत। इपि च्वनीगु थाय् थुपि हे खः। अले थ्व इमिगु वंशावली खः।
 34 शिमियोनया मेपि सन्तान – मशोबाब, यम्लेक, अमस्याहया काय् योशा,
 35 योएल, योशिब्याहया काय् येह, सरायाहया छय् व असीएलया छुइ खः।
 36 एल्योएनै, याकोबा, याशोहायाह, असायाह, अदीएल, यसीमीएल, बनायाह,
 37 अले शिपीया काय् जीजा, अल्लोनया छय् यदायाह, शिम्री व शमायाहया सन्तानत खः।
 38 च्वय् नां च्वयातःपि मनूत इमि थथःगु वंशयापि नायःत खः। इमि मचाखाचातयगु ल्याः अप्वयावन।
 39 अले इपि थः पशुतयगु नितिं ज्वयेगु थाय् मामां बैसीया पुर्बपाखे गदोरया लिक्क तक वन।
 40 इमिसं यक्व घाँय् दुगु बांलाःगु ख्यः लुइकल। इमिसं अन यक्व बांलाःगु व भिगु थाय् लुइकल। देश तसकं तःकू सुनसान व शान्त। न्हापा
 अन हाम वंशयापि मनूत च्वनीगु खः।
 41 च्वय् नां च्वयातःपि मनूत यहदाया जुजु हिजकियाया इलय् वयाः हाम वंशयापि च्वनीगु थाय्यात व अन दुपि मोनी जातियापिन्त भज्यंक
 नाश यानाबिल। इमिसं इमिगु नां तक ल्यं मदय्क इमित नाश यानाबिल। इपि इमिगु थासय् च्वन, छायाःसा अन फै-च्वलय् ज्वयेत ख्यः दु।
 42 न्यासःमह शिमियोनीत पुर्बपाखे एदोमय् वन। यिशीया काय्पि – पलत्याह, नार्याह, रपायाह व उज्जीएल इमि न्ह्यलुवाः खः।
 43 इमिसं अन एदोमय् बचय्जूपि सकल अमालेकीतयत् स्यानाबिल, अले थौं तक नं इपि अन च्वनाच्वंगु दु।

5

स्बेनया सन्तान

- 1 इस्राएलया* न्हापां बूमह काय् स्बेन खः। अयुनं वं थः बाःया छमह मथ्याःमह कलाःलिसे घनाः थः बाःयात हेपय् याःगुलि न्हापां बूमह काय्या
 अधिकार वया किजा योसेफया काय्पिन्त बिल। उकिं वंशावलीइ स्बेनया नां तःधिकःमह काय् कथं च्वयातःगु मदु।
 2 यहदा थः दाजुकिजापि मध्ये बल्लाःमह खःसां अले वया सन्तानपाखें हे शासक वःसां तःधिकःमह काय्या अधिकार योसेफयागु हे जुल।
 3 इस्राएलया तःधिकःमह काय् स्बेनया काय्पि – हानोक, पल्लु, हेस्रोन व कर्मी खः।
 4 योएलया सन्तानतयगु नां थथे दु – शमायाह योएलया काय् खः। गोग शमायाहया काय् खः। शिमी गोगया काय् खः।
 5 मीका शिमीया काय् खः। रायाह मीकाया काय् खः। बाल रायाहया काय् खः।
 6 बालया काय् बीरहयात अश्रूरयामह जुजु तिग्लत-पिलेसेरं ज्वना यंकल। बीरह छमह स्बेनीतय् नायः खः।
 7 वंशावलीइ स्बेन कुलया वंश वंशयापि नायःत थुपि खः धकाः च्वयातःगु दु –
 नायःमह यीएल, जकरिया
 8 व बेला। बेला अजाजया काय् खः। अजाज शेमाया काय् खः। शेमा योएलया काय् खः। इपि अरोएरय् व अनं उत्तरय् नेबो व बाल-मोन
 तक च्वनीगु खः।
 9 गिलादय् इमि सा द्रुहंतयगु ल्याः अप्वया वंगुलि इमिसं व देशया पुर्बपाखे मरुभूमि तकया छगू इलाका कब्जा यात। मरुभूमि यूफ्रेटिस खुसि
 तक न्यनावंगु दु।
 10 शाऊल जुजु जुयाच्वंबलय् इमिसं लडाइँ यानाः हग्रीतयत् बुकल। अले इमिसं गिलादया पुर्बयागु हग्रीत च्वनीगु देशय् च्वंवन।

गादया सन्तान

- 11 गादीत स्बेनीतय् लिक्कसं च्वन। गादीत सलका शहर तक हे बाशानय् इमिगु लिक्कसं च्वन।
 12 बाशानय् योएल न्हापांमह नायः खः, वया लिपायामह नायः शापाम खः। अले यानै व शाफात नायः जुल।
 13 परिवारकथं इमि न्हय्मह थःथितिपि थुपि हे खः – मिखाएल, मशुल्लाम, शेबा, यौरै, यकान जीआ व एबेर।
 14 इपि अबीहेलया सन्तान खः। अबीहेल हरीया काय् खः। हरी यारोहया काय् खः। यारोह गिलादया काय् खः। गिलाद मिखाएलया काय्
 खः। मिखाएल यशीशैया काय् खः। यशीशै यहदोया काय् खः। यहदो बूजया काय् खः।
 15 गुनीया काय् अब्दीएल खः। अब्दीएलया काय् अही खः। अही इमि परिवारयामह मू मनू खः।
 16 इपि गिलाद व बाशान इलाकाया शहर शहरय् व शारोनयागु फुक्क पशु ज्वयेगु थासय् च्वन।
 17 थुपि सकसिगु वंशावली यहदायामह जुजु योताम व
 इस्राएलयामह जुजु यारोबामया पालय् च्वःगु खः।

यर्दनया पुर्बपाखे च्वंपि

- 18 स्बेन, गाद व बच्छि मनश्शे कुलय् ढाल, तरवार व धनुष वाण चले यायेगु तालिम काये धुंक्पि ४४,७६० मह सिपाइँत दु।
 19 इमिसं हग्रीत, यतूर, नापीश व नोदाबनापं लडाइँ यात।

* 5:1 ५:१ इस्राएल वया मेगु नां याकूब खः

20 इमिसं ग्वाहालिया लागि परमेश्वरयात प्रार्थना यात। इमिसं परमेश्वरयाके भलसा तःगुलि वय्कलं इमित ग्वाहालि बियादिल। परमेश्वरं हग्रीत व इपिनापं मिलय् जूपि सकसितं इमिगु ल्हातय् लाकादिल।

21 इमिसं इमि नेयद्रःम्ह ऊँट, निगू लाख व नेयद्रःम्ह फै व निद्रःम्ह गधा कब्जा यात। अले छगू लाखम्ह मनूतयत् ज्वन।

22 इमिसं यक्व शत्रुतयत् स्यात, छायाःसा थ्व लडाइँलय् परमेश्वर हे इमिगु विरोधय् ल्वानादीगु खः।

मनश्शेया बच्छि कुल

23 हानं मनश्शेया बच्छि कुलयापिं मनूत उगु हे देशय् बाशानंनिसें कयाः बाल-हेर्मोन, अथे धइगु सेनीर (हेर्मोन डाँडा) तक च्वन, अले इमिगु ल्याः यक्व दु।

24 इमि परिवारयापिं मू मनूत एपेर, यिशी, एलीएल, अज्जीएल, यर्मिया, होदबिया व यहदीएल खः। थुपि फुक्क तसकं बल्लाःपिं, नांजाःपिं व इमि परिवारया नायःत खः।

25 तर इमिसं थः पुर्खातय् परमेश्वरया विरोधय् विश्वासघात यात। इमिसं परमेश्वरं नाश यानादीपिं अन च्वपिं मनूतय् घःतयत् पुजा याना हल।

26 उकिं परमेश्वरं अश्शूरयाम्ह जुजु पूलयात (थ्वयात तिग्लत-पिलेसेर धकाः नं धाः) ग्वाकादिल। वं स्बेन, गाद व मनश्शेया बच्छि कुलयापिं मनूतयत् ज्वना यंकल। वं इमित हलह, हाबोर, हारा व गोजान खुसिया सिथय् यंकल, अन इपिं थौं तक नं च्वनाच्वंगु दनि।

6

लेवीया सन्तान

1 लेवीया कायपिं — गेशोर्न, कहात व मरारी खः।

2 कहातया कायपिं — अम्राम, यिसहार, हेब्रोन व उज्जीएल खः।

3 अम्रामया मस्त हारून, मोशा व मिरियम खः।

हारूनया कायपिं — नादाब, अबीह, एलाजार व ईतामार खः।

4 एलाजार पीनहासया बाः खः। पीनहास अबीशूया बाः खः।

5 अबीशू बुक्कीया बाः खः। बुक्की उज्जीया बाः खः।

6 उज्जी जरयाहया बाः खः। जरयाह मरायोतया बाः खः।

7 मरायोत अमर्याहया बाः खः। अमर्याह अहीतूबया बाः खः।

8 अहीतूब सादोकया बाः खः। सादोक अहीमासया बाः खः।

9 अहीमास अजर्याहया बाः खः। अजर्याह योहानानया बाः खः।

10 योहानान अजर्याहया बाः खः।

(थ्व अजर्याहं यस्शलेमय् सोलोमनं दयकूगु परमप्रभुया देगलय् पुजाहारीया ज्या याइगु खः।)

11 अजर्याह अमर्याहया बाः खः। अमर्याह अहीतूबया बाः खः।

12 अहीतूब सादोकया बाः खः। सादोक शल्लूमया बाः खः।

13 शल्लूम हिल्कियाहया बाः खः। हिल्कियाह अजर्याहया बाः खः।

14 अजर्याह सरयाहया बाः खः। सरयाह यहोसादाकया बाः खः।

15 परमप्रभुं नबूकदनेसरपाखें यहदा व यस्शलेमयापिं मनूतयत् देशं पितिना यंकूबलय् यहोशापातयात नं पितिनायंकूगु खः।

16 लेवीया कायपिं — गेशोर्न, कहात व मरारी खः।

17 गेशोर्नया, कायपिनिगु नां लिब्नी व शिमी खः।

18 कहातया कायपिं — अम्राम, यिसहार, हेब्रोन व उज्जीएल खः।

19 मरारीया कायपिं — महली व मूशी खः।

इमि बाःपिनि वंशकथं धलखय् च्वयातःगु लेवीया वंशत थुपि हे खः —

20 गेशोर्नया वंश थुपि खः — लिब्नी गेशोर्नया काय खः। येहाथ लिब्नीया काय खः। जिम्माह येहाथया काय खः।

21 योआ जिम्माहया काय खः। इद्दे योआया काय खः। जेरह इद्देया काय खः। यातरै जेरहया काय खः।

22 थुपिं कहातया सन्तान खः — अम्मिनादाब कहातया काय खः। कोरह अम्मिनादाबया काय खः। अस्सीर कोरहया काय खः।

23 एल्काना अस्सीरया काय खः। एब्यासाप एल्कानाया काय खः। अस्सीर एब्यासापया काय खः।

24 तहत अस्सीरया काय खः। उरीएल तहतया काय खः। उज्जियाह उरीएलया काय खः। शौल उज्जियाहया काय खः।

25 एल्कानाया कायपिं — अमासै व अहीमोत खः।

26 अहीमोतया काय एल्काना खः। सोफै एल्कानाया काय खः। नहत सोफैया काय खः।

27 एलीआब नहतया काय खः। यरोहाम एलीआबया काय खः। एल्काना यरोहामया काय खः। शमूएल एल्कानाया काय खः।

28 शमूएलया कायपिं — न्हापां बूम्ह योएल व मेम्ह अबिया खः।

29 मरारीया सन्तान थुपिं खः — महली मरारीया काय खः। लिब्नी महलीया काय खः। शिमी लिब्नीया काय खः। उज्जाह शिमीया काय खः।

30 शिमेअ उज्जाहया काय् खः। हग्गियाह शिमेअया काय् खः। असायाह हग्गियाहया काय् खः।

देगल्य् बाजं थाइपि

31 बाचाया सनू परमप्रभुया पवित्र पालय् तयेधुंकाः अन भजन हालेत व बाजं थायेत दाऊद जुजुं थुपि मनूतयत् जिम्मा ब्यूगु खः।

32 इमिसं यरूशलेमय् सोलोमन जुजुं परमप्रभुया देगः मदंतलय् नापलायेगु पालय् संगीतपाखें सेवा याइगु खः। इमिसं इमिगु निंति दय्काब्यूगु नियमकथं थथःगु ज्या याइगु।

33 थःकाय्पिलिसें मिलय् जुयाः सेवा याइपि मनूत थुपि हे खः —

कहात वंशयाम्ह म्ये स्यनीम्ह हेमान। हेमान योएलया काय् खः। योएल शमूएलया काय् खः।

34 शमूएल एल्कानाया काय् खः। एल्काना यरोहामया काय् खः। यरोहाम एलीएलया काय् खः। एलीएल तोहया काय् खः।

35 तोह सूपया काय् खः। सूप एल्कानाया काय् खः। एल्काना महतया काय् खः। महत अमासैया काय् खः।

36 अमासै एल्कानाया काय् खः। एल्काना योएलया काय् खः। योएल अजर्याहया काय् खः। अजर्याह सपन्याहया काय् खः।

37 सपन्याह तहतया काय् खः। तहत अस्सीरया काय् खः। अस्सीर एब्यासापया काय् खः। एब्यासाप कोरहया काय् खः।

38 कोरह यिसहारया काय् खः। यिसहार कहातया काय् खः। कहात लेवीया काय् खः। लेवी इस्राएलया काय् खः।

39 हेमानया न्हापांम्ह ग्वाहालिमि आसाप खः। आसाप बैरेक्याहया काय् खः। बैरेक्याह शिमेअया काय् खः।

40 शिमेअ मिखाएलया काय् खः। मिखाएल बासेयाहया काय् खः। बासेयाह मल्कियाहया काय् खः।

41 मल्कियाह एत्नीया काय् खः। एत्नी जेरहया काय् खः। जेरह अदायाहया काय् खः।

42 अदायाह एतानया काय् खः। एतान जिम्माहया काय् खः। जिम्माह शिमीया काय् खः।

43 शिमी यहतया काय् खः। यहत गेशीनया काय् खः। गेशीन लेवीया काय् खः।

44 हामानया निम्हम्ह ग्वाहालिमि मरारी कुलयाम्ह एतान खः। एतान कीशीया काय् खः। कीशी अब्दीया काय् खः। अब्दी मल्लूकया काय् खः।

45 मल्लूक हशब्याहया काय् खः। हशब्याह अमस्याहया काय् खः। अमस्याह हिल्कियाहया काय् खः।

46 हिल्कियाह अम्सीया काय् खः। अम्सी बानीया काय् खः। बानी शेमेरया काय् खः।

47 शेमेर महलीया काय् खः। महली मूशीया काय् खः। मूशी मरारीया काय् खः। मरारी लेवीया काय् खः।

48 इमि लेवी थःथितितयत् परमेश्वरया नापलायेगु पालया मेगु ज्याया लागि ल्यःगु खः।

हारूनया सन्तान

49 अयनं हारून व वया सन्तानतयत् जक होमबलिया वेदीइ होमबलि छायेगु व गुँगू थनेगु वेदीइ गुँगू थनेगु अनुमति दु। महा-पवित्र थासय् याइगु फुक्क आराधनाया ज्या व फुक्क इस्राएलया पाप प्रायश्चित यायेत होमबलि छायेगु ज्या इमिगु जिम्माय् खः। परमेश्वरया दास मोशां ब्यूगु आज्ञाकथं इमिसं व फुक्क ज्या याइगु।

50 हारूनया सन्तान थुपि खः —

एलाजार हारूनया काय् खः। पीनहास एलाजारया काय् खः। अबीशू पीनहासया काय् खः।

51 बुक्की अबीशूया काय् खः। उज्जी बुक्कीया काय् खः। जरयाह उज्जीया काय् खः।

52 मरायोत जरयाहया काय् खः। अमर्याह मरायोतया काय् खः। अहीतूब अमर्याहया काय् खः।

53 सादोक अहीतूबया काय् खः। अहीमास सादोकया काय् खः।

लेवीतयगु लागिं लागा

54 हारूनया सन्तानया कहाती वंशयात ब्यूगु इलाकाय् इमिगु बस्तीत थुपि हे खः — (लेवीतयत् ब्यूगु जमिनया न्हापांगु भाग कहातीतयत् दत।)

55 इमित यहदाय् हेब्रोन व उकिया जःखः च्वंगु पशु ज्वयेगु थायत् बिल।

56 तर शहरया जःखः च्वंगु बुँ व बस्तीत धाःसा यपुन्नेया काय् कालेबयात बिल।

57 उकिं हारूनया सन्तानतयत् पशु ज्वयेगु थायत्नापं थुपि शहरत बिल — हेब्रोन (शरण शहर)☆, अले लिब्ना, यत्तीर, एशतमो,

58 हीलन, दबीर,

59 आशान, युत्ता व बेथ-शमेश।

60 अले बेन्यामीन कुलया इलाकां गेबा, आलेमेत, अनातोत इमि पशु ज्वयेगु थायत्नापं थुपि शहरत बिल। कहातीया वंशतयत् झिंस्वंगु शहरत बिल।

61 कहातया ल्यंदुपि सन्तानतयत् धाःसा मनश्शेया बच्छि कुलया इलाकां झिगू शहर बिल।

62 गेशीनया सन्तानतयत् इमि वंश वंशकथं इस्साखार, आशेर, नप्ताली व बाशानय् दुगु मनश्शे कुलया इलाकां झिंस्वंगु शहर बिल।

63 मरारीया सन्तानतयत् इमि वंश वंशकथं रुबेन, गाद व जबूलन कुलया इलाकां झिंनिगू शहर बिल।

64 थुकथं इस्राएलीतयसं लेवीतयत् थुपि शहरत व उकिया पशु ज्वयेगु थायत्नापं बिल।

65 च्वय् च्वयातःगु शहरत यहदा, शिमियोन व बेन्यामीन कुलया इलाकां इमित ब्यूगु खः।

- 66 कहातया छुं वंशतयत् एफ्राइम कुलया इलाकां छुं शहरत ब्यूगु खः।
 67 इमित एफ्राइमया पहाडी देशय् शकेम (छगू शरण नगर) गेजेर,
 68 योक्माम, बेथ-होरोन,
 69 अय्यालोन व गात-रिम्मोन, उकिया पशु ज्वयेगु थाय्तनापं बिल।
 70 मनश्शेया बच्छि कुलया इलाकां इस्राएलीतयस्सं आनेर व बिलाम, उकिया पशु ज्वयेगु थाय्तनापं कहातया ल्यं दुगु वंशतयत् बिल।
 71 गेशोनीतयत् थुपिं शहरत उकिया जःखः च्वंगु पशु ज्वयेगु थाय्तनापं ब्यूगु खः। मनश्शेया बच्छि कुलया इलाकां बाशानय् गोलान व अस्तारोत।
 72 इस्राखारया इलाकां-केदेश, दाबरत,
 73 रामोत व अनेम।
 74 आशेरया इलाकां-माशाल, अब्दोन,
 75 हकोक व रहोब।
 76 नप्तालीया इलाकां-गालील्य् केदेश, हम्मोन व कियतैम।
 77 मरारीतयत् (लेवीतय् ल्यंदुपिन्त) पशु ज्वयेगु थाय्तनापं थुपिं शहरत बिल-जबूलुनया इलाकां-योक्माम, कर्तह, रिम्मोनी व तबोर।
 78 स्बेनया इलाकां यरीहोया पुर्वय् यर्दनया उखे मरुभूमिइ दुगु बेसेर, यहसाह,
 79 कदेमोत व मेपात।
 80 गादया इलाकां गिलादय् रामोत, महनोम,
 81 हेसबोन व याजेर।

7

इस्साखारया सन्तान

- 1 इस्राखारया प्यम्ह काय्पिं दु। इमिगु नां तोला, पूवा, याशूब व शिम्रोन खः।
 2 तोलाया काय्पिं – उज्जी, रपायाह, यरीएल, यहमै, यिब्साम व शमूएल खः।
 इपिं सकलें थथःगु परिवारया नायः व बहादुर सिपाइँत खः। दाऊद जुजुया पालय् इमि परिवारय् २२,६०० म्ह मनूत दु।
 3 उज्जीया काय् यिज्यहि खः। यिज्यहिया काय्पिं – मिखाएल, ओबदिया, योएल व यिश्याह खः। इपिं न्याम्हं हे नायःत खः।
 4 इमिगु वंशावलीकथं इमिके ३६,००० म्ह सिपाइँत दु। इमिगु परिवार तःथं छायाधाःसा इमि यक्व मिस्त व मस्त दु।
 5 वंशावलीकथं इस्राखारया फुक्क वंशय् ८७,००० म्ह बल्लाःपिं सिपाइँत दु।

बेन्यामीनया सन्तान

- 6 बेन्यामीनया स्वम्ह काय्पिं – बेला, बेकेर व येदीएल खः।
 7 बेलाया न्याम्ह काय्पिं दु। इमिगु नां यसम्बोन, उज्जी, उज्जीएल, यरीमोत व ईरी खः। इपिं थथःगु परिवारयापिं मू मनूत खः।
 इमिगु वंशावलीकथं इमिके २२,०३४ म्ह सिपाइँत दु।
 8 बेकेरया काय्पिं – जमीरा, योआश, एजीएजर, एल्योएनै, ओम्री, यरेमोत, अबिया, अनातोत व आलेमत खः। इपिं सकलें बेकेरया काय्पिं खः।
 9 इमिगु वंशावलीया धलखय् परिवार परिवारयापिं नायःत व २०,२०० म्ह सिपाइँत च्वयातःगु दु।
 10 येदीएलया काय् बिल्हान खः। बिल्हानया काय्पिं – येऊश, बेन्यामीन, एहद, केनाना, जेतान, तशीश व अहीशहर खः।
 11 थुपिं सकलें येदीएलया काय्पिं थःथः परिवारया मू मनूत खः।
 इमिके १७,२०० म्ह सिपाइँत दु। इपिं सकलें सेनानापं लडाइँलय् वनेत तयार दु।
 12 शुप्पी व हुप्पीत इरया सन्तान खः, अले हशीत अहेरया सन्तान खः।

नप्तालीया सन्तान

- 13 नप्तालीया काय्पिं – यहसेल, गुनी, येसेर व शिल्लेम खः। थुपिं बिल्हाया सन्तान खः।

मनश्शेया सन्तान

- 14 थुपिं मनश्शेया सन्तान खः – मनश्शेया मथ्याःम्ह अरामी कलाःपाखें अस्त्रीएल धाःम्ह काय् दु। इमि माकीर धाःम्ह काय् दु। माकीर गिलादया बाः खः।
 15 माकीरं हुप्पी व शुप्पीतय् छम्ह मिसालिसें ब्याहा यात। माकीरया केहँया नां माका खः। वया मेम्ह सन्तानया नां सलोफाद खः। सलोफादया म्हाय्पिं जक दु।
 16 माकीरया कलाः माकाया छम्ह काय् दु। माकां वयागु नां पेरेश तल। पेरेशया किजाया नां शेरेश खः। शेरेशया काय्पिं – ऊलाम व राकेम खः।
 17 ऊलामया काय् बदान खः।

थुपि गिलादया सन्तान खः। गिलाद माकीरया काय् मनश्शेया छय् खः।

18 गिलादया केहें हम्मोलेकेतया काय्पि — ईशोद, अबीएजर व महला खः।

19 शमीदाया काय्पि — अहियन, शकेम, लिखी व अनीआम खः।

एफ्राइमया सन्तान

20 एफ्राइमया सन्तान थुपि खः। एफ्राइमया काय् शूतेहल खः। शूतेहलया काय् बेरद खः। बेरदया काय् तहत खः। तहतया काय् एलादा खः। एलादाया काय् तहत खः।

21 तहतया काय् जाबाद खः। जाबादया काय् शूतेहल खः। एफ्राइमया मेपि काय्पि — एसेर व एलादयात गादयापि मन्तयसं इमि सा द्रुहं खुयाकायेत वंबलय् स्यानाबिल।

22 अथे जुयाः इमि बाः एफ्राइम तःन्हु तक इमिगु लागि नुगः मछिंका च्वन। अले वयात ह्येकेत वयाः थःथितित वल।

23 अनलि एफ्राइम थः कलाःलिसे घन। अले वया कलाःया प्वाथय् दत। वं छम्ह काय् बुइकल। थःगु परिवारय् विपति वःगु जुयाः एफ्राइमं उम्ह काय्या नां बरीआ धकाः तल।

24 वया शेरह धाःम्ह छम्ह म्हाय् दु। शेरहं क्वय् व च्वय्च्वंगु बेथ-होरोन अले उज्जेन-शेरह शहरयात पलिस्था यात।

25 रपाह एफ्राइमया काय् खः। रेशेप रपाहया काय् खः। तेलह रेशेपया काय् खः। तहन तेलहया काय् खः।

26 लादान तहनया काय् खः। अम्मीहद लादानया काय् खः। एलीशामा अम्मीहदया काय् खः।

27 नून एलीशामाया काय् खः। यहोशू नूनया काय् खः।*

28 इमिगु देश व इपि च्वनीगु थाय् बेथेल व उकिया जःखः च्वंगु शहर अले पुर्बय् नारान व पच्छिमय् गेजेर व उकिया जःखः च्वंगु शहर, हानं उत्तरय् शकेम व उकिया जःखः च्वंगु शहर, अय्याह व उकिया जःखः च्वंगु शहर तक खः।

29 मनश्शेया इलाकाया सिमानाय् बेथ-शान, तानाक, मगिदो व डदोर शहर उमिगु जःखः च्वंगु गां दु। थुपि शहरय् इस्त्राएलया काय् योसेफया सन्तान च्वनीगु खः।

आशेरया सन्तान

30 आशेरया काय्पि — यिम्ना, यिश्वा, यिश्वी व बरीआ खः। इमि केहें सेरह खः।

31 बरीआया काय्पि — हेबेर व मल्कीएल खः। मल्कीएल बिर्जेतया बाः खः।

32 हेबेर, यप्लेत, शोमेर, होताम व इमि केहें शूअया बाः खः।

33 यप्लेतया काय्पि — पासक, बिम्हाल व अश्वात खः। थुपि यप्लेतया काय्पि खः।

34 शोमेरया काय्पि — अही, रोहगा, हब्बा व अराम खः।

35 वया किजा हेलेमया काय्पि — सोपह, यिम्न, शेलेश व आमाल खः।

36 सोपहया काय्पि — सूह, हर्नेपेर, शूआल, बरी, यिम्राह,

37 बेसेर, होद, शामा, शिल्शा, यित्रान व बीरा खः।

38 येतेरया काय्पि — यपुन्ने, पिस्पा व अरा खः।

39 उल्लाया काय्पि — आरा, हन्नीएल व रिसिया खः।

40 थुपि सकलें आशेरया सन्तान खः। इपि परिवार परिवारया नायः, ल्ययातःपि मन्त व बहादुर सिपाईत खः। अले तःधिपि नायःत खः। वंशावलीकथं इमिके २६,००० म्ह सिपाई दु।

8

बेन्यामीनया वंशावली

1 बेन्यामीनया न्हापां बूम्ह काय् बेला, माइलाम्ह काय् अश्बेल, साइलाम्ह काय् अहरह,

2 कार्हिलाम्ह काय् नोहा व चिधिकःम्ह काय् रफा खः।

3 बेलाया काय्पि — अद्गर, गेरा, अबीहद,

4 अबीशू, नामान, अहोह,

5 गेरा, शपूपान व हराम खः।

6 एहदया काय्पि थुपि खः — (थुपि गेबायापि मन्तय् पुर्खातय् परिवारया नायःत खः, अले इमित ज्वनाः मानहतय् यंकूगु खः।)

7 नामान, अहियाह व गेरा खः। इमित जबरजस्ती मानहतय् यंकूबलय् गेरा इमि न्ह्यलुवाः जुयाः वंगु खः। व उज्जा व अहीहदया बाः खः।

8 सहरेमं थः कलाःपि हुशीम व बारायात पार बिल। लिपा मोआब देशय् च्वनाच्वंबलय् वया न्हयम्ह काय्पि दत।

9 वया न्हयम्ह कलाः होडेशपाखें दुपि थुपि न्हयम्ह काय्पिनिगु नां— योबाब, सिबिअ, मेशा, मल्काम,

10 यूस, साकिया व मिर्मा खः।

सहरेमया थुपि काय्पि — सकलें थथःगु परिवारया मू मन्त खः।

- 11 हुशीमपाखें सहरेमया निम्ह कायपि — अहीतूब व एल्पाल दत।
 12 एल्पालया कायपि — एबेर, मिशाम व शेमेद खः। शमेद ओनो व लोद शहर अले उकिया नापनापं च्वंगु गां पलिस्था याःगु खः।
 13 बरीआ व शेमा नं एल्पालया कायपि खः। इपिं अययालोनेय् च्वंपिनिगु परिवार परिवारया नायःत खः। इमिसं गातय् च्वंपि मन्तूयत ख्यानाछवःगु खः।
 14 बरीआया कायपि — अहियो, शाशक, यरेमोत,
 15 जबदियाह, आराद, एदेर,
 16 मिखाएल, यिश्पा व योहा खः।
 17 एल्पालया कायपि — जबदियाह, मशुल्लाम, हिज्की, हेबेर,
 18 यिश्मैर, यिज्लीअ व योबाब खः।
 19 शिमीया कायपि — याकीम, जिक्की, जब्दी,
 20 एलीएनै, सिल्लतै, एलीएल,
 21 अदायाह, बरायाह व शिम्रात खः।
 22 शाशकया कायपि — यिश्पान, एबेर, एलीएल,
 23 अब्दोन, जिक्की, हानान,
 24 हनन्याह, एलाम, अन्तोतियाह,
 25 यिपदिया व पनूएल खः।
 26 यरोहामया कायपि — शम्शैर, शहर्याह, अतल्याह,
 27 यारेश्याह, एलिया व जिक्की खः।
 28 थुपि सकलें थथःगु परिवारया मू मन्तू खः। वंशावलीइ इमिगु नां च्वयातःगु दु। इपिं सकलें यरूशलेमय् च्वंपि खः।
 29 यीएलं गिबोन शहर पलिस्था यात। अले अन च्वन। वया कलाःया नां माका खः।
 30 वया तःधिकःम्ह कायया नां अब्दोन खः।
 वया मेपिं कायपि — सूर, कीश, बाल, नेर, नादाब,
 31 गदोर, अहियो, जेकेर व मिक्लोत खः।
 32 मिक्लोत धाःसा शिमाहया बाः खः। इपिं यरूशलेमय् थःथितिपिनि सत्तीक च्वनीगु खः।

जुजु शाऊलया वंशावली

- 33 नेर कीशया बाः खः। कीश शाऊलया बाः खः। अले शाऊल जोनाथन, मल्कीशूअ, अबीनादाब व एशबालया बाः खः।
 34 जोनाथनया काय् मरीब्बाल खः। मरीब्बाल मीकाया बाः खः।
 35 मीकाया कायपि — पीतोन, मेलेक, तारे व आहाज खः।
 36 आहाज यहोअदाया बाः खः। यहोअदा आलेमेत, अज्मावेत व जिम्नीया बाः खः। जिम्नी मोसया बाः खः।
 37 मोस बिनेया बाः खः। रफाह बिनेया काय् खः। एलासा रफाहया काय् खः। अले आसेल एलासाया काय् खः।
 38 आसेलया खुम्ह कायपिनिगु नां अज्जीकाम, बोकूर, इश्माएल, शार्याह, ओबदिया व हानान खः।
 39 आसेलया किजा एशेक खः। एशेकया स्वम्ह कायपि दु। एशेकया न्हापां बूम्ह काय् ऊलाम, माइलाम्हा काय् येऊश व चिधिकःम्ह काय् एलीपेलेत खः।
 40 ऊलामया कायपि — वीर सिपाइँ व धनुष वाण बांलाःक कय्के सःपिं खः। इमि छय्-छुइपिं मुक्कं सछि व नेय्म्ह दु।
 थुपिं सकलें बेन्यामीन कुलयापि मन्तू खः।

9

- 1 थुकथं सकल इस्त्राएलीतय्गु नां इस्त्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासय् दुगु वंशावलीया धलखय् च्वल।

ज्वनायंकूपिं यरूशलेमय् लिहां वःगु

- यहूदायापिं मन्तूयत थःगु विश्वासघातं यानाः बेबिलोनय् ज्वना यंकल।
 2 ज्वना यंकूगु थासं लिहां वयाः थथःगु शहरय् दुगु थथःगु सम्पत्तिइ दकलय् न्हापां च्वंपिं इस्त्राएलीत, पुजाहारीत, लेवीत व देगलय् सेवा याइपिं मन्तू खः।
 3 यरूशलेमय् च्वंवःपिं यहूदा, बेन्यामीनी, एफ्राइम व मनश्शेया कुलयापिं थुपिं खः —
 4 अम्मीहूदया काय् उन्नै। अम्मीहूद ओप्पीया काय् व इप्पीया छय्, बानीया छुइ खः। बानी फारेसया सन्तान खः।
 5 यरूशलेमय् च्वंपिं शीलानीत थुपिं खः — न्हापां बूम्ह असायाह व वया कायपि।
 6 यरूशलेमय् च्वंवःपिं जेरहाती थुपिं खः — यीएल। फुक्क यानाः यहूदा कुलयापिं ६९० परिवार लिहां वल।
 7 यरूशलेमय् च्वंवःपिं बेन्यामीनीत थुपिं खः — सल्लू, व मशुल्लामया काय्, होदबियाया छय्, व हस्सेनूअया छुइ खः।

- 8 यरोहामया काय यिब्नियाह अले मिक्रीया छय, उज्जीया काय एलाह। अले शपत्याहया काय, स्एलया छय व यिबनियाया छुइ मशुल्लाम।
9 बेन्यामीनया वंशावलीकथं यरुशलेमय् इमि १५६ म्ह मनु दु। इपि सकलें थथःगु परिवारया मू मनूत खः।

लिहांवःपि पुजाहारीत

- 10 यरुशलेमय् च्वंवःपि पुजाहारीत थुपि खः – यदायाह, यहोयारीब, याकीन,
11 अजर्याह हिल्कियाहया काय खः, हिल्कियाह मशुल्लामया काय खः, मशुल्लाम सादोकया काय खः। सादोक मरायोतया काय खः। मरायोत परमेश्वरया देगः स्वइम्ह अहीतबया काय खः।
12 यरोहामया काय अदायाह, यरोहाम पशहरया काय व मल्कियाहया छय खः। अले अदीएलया काय मासै, अदीएल यहजेराया काय व मशुल्लामया छय व मशिलेमीतया छुइ खः। मशिलेमीत इम्मेरया काय खः।
13 अन १,७६० म्ह पुजाहारी दु। इपि थःथः परिवारया नायः खः। इपि परमेश्वरया देगलय् ज्या यायेफुपि मनूत खः।

लिहांवःपि लेवीत

- 14 लिहांवःपि लेवीत थुपि खः – हश्शूबया काय शमायाह, हश्शूब अज्रीकामया काय खः, अज्रीकाम हशब्बयाहया काय खः। हशब्बयाह मरारीया सन्तान खः।
15 अले बक्बक्कर, हारेश, गालाल, व मीकाया काय मन्तन्याह, मीका जिक्रीया काय खः। जिक्री आसापया काय खः।
16 अले शमायाहया काय ओबदिया, शमायाहया गालालया काय व यदूतनया छय खः। अले आसाया काय बैरेक्याह, आसा एल्कानाया छय खः, एल्काना नतोपातीतय् शहरया इलाकाय् च्वनीगु खः।
17 यरुशलेमय् ध्वाखा पिवाःत लिहांवःपि थुपि खः – शल्लूम, अक्कूब, तल्मोन, अहीमन व इमि किजापि। इमि दाजु शल्लूम नायः खः।
18 थुबलय् तक व देगःया पुर्बपाखे च्वंगु जुजुया ध्वाखाय् पिवाः खः। इपि लेवीतय् छाउनीया लुखा पिवाःत खः।
19 कोरेया काय शल्लूम, कोरे कोरह वंशयाम्ह एब्ब्यासापया सन्तान खः। कोरह वंशयापिनिगु ज्या नापलायेगु पालया मू ध्वाखाय् पिवाच्वनेगु खः। इमि पुर्खापिन्सं नं अथे हे परमप्रभु च्वनादीगु पवित्र पालया ध्वाखाय् पिवाच्वनेगु ज्या याःगु खः।
20 न्हापा छगू इलय् एलाजारया काय पीनहास इमिगु ज्या स्वइम्ह हाकिम खः। परमप्रभु वनापं दी।
21 मेशेलेम्याहया काय जकरिया नापलायेगु पालया ध्वाखा पिवाः खः।
22 २१२ म्ह मनुयात देगःया ध्वाखा पिवाःया ज्या यायेत ल्यःगु खः। इमिगु नां गांगांया नां वंशावलीया धलखय् च्वःगु दु। इमि पुर्खायात अज्याःगु विश्वास बहःगु ज्या यायेत दाऊद व अगमवक्ता शमूएलं ल्यःगु खः।
23 नापालायेगु पालया ध्वाखाय् पिवाः च्वनेगु ज्या इमिगु व इमि सन्तानयागु खः।
24 ध्वाखा पिवाःत पुर्ब, पश्चिम, उत्तर व दच्छिन प्यखेरं दु।
25 अले इमि थःथितित थथःगु गामं न्हयन्हु लिपा पालंपाः इपिनापं च्वनेत वयेमाः।
26 प्यम्ह मू पिवाः च्वनिपिं मनूत नं लेवीत जुइगु। परमेश्वरयागु देगःया क्वथा व सम्पत्ति इमिगु जिम्माय् खः।
27 चान्हय् इपि परमेश्वरया देगःया लिक्क च्वनीगु खः। छायाधाःसा देगःया रक्षा यायेगु व सुथ पतिक देगःया ध्वाखात चाय्केगु ज्या इमिगु खः।
28 छुं मेपि लेवीतयगु जिम्माय् देगलय् छ्यलिगु थलबल दु। इमिसं थलबल पित यंकीबलय् ल्याः खानाबीगु अले ल्याः खानाः लित काइगु।
29 मेपि ध्वाखा पिवाःतयगु जिम्माय् मेगु सामान, छुचुं, दाखमघ, जैतूनया चिकं, गुँगू व मसला दु।
30 छुं पुजाहारीतयसं मसला ल्वाक छ्यायेगु ज्या याइगु।
31 कोरह वंशयाम्ह शल्लूमया तःधिकःम्ह काय लेवी मन्तित्याहया ज्या देछाया मरि छुइगु खः।
32 इमि कोरह वंशयापिं छुं दाजुकिजापिनिगु ज्या विश्रामबार पतिकं छायेहःगु मरि तयातःगु तेबिलय् मरि तयार यायेगु खः।
33 म्ये हालीपिं व बाजं थाइपिं लेवीत गुपि लेवीतय् परिवारया नायःत खः। इमिगु लागि अलग यानातःगु क्वथाय् च्वनीगु। इमिसं छुं नं ज्या याये म्वाः, छायाधाःसा इमित चान्हय् नं न्हिनय् नं ज्या यायेत सःतिगु।
34 इपि सकलें परिवार परिवारयापिं नायःत खः। इमिगु नां इमिगु वंशावलीया धलखय् च्वयातःगु दु। इपि यरुशलेमय् च्वनीगु खः।

जुजु शाऊलया पुर्खा व सन्तान

- 35 गिबोन शहर पलिस्था याःम्ह यीएल गिबोनय् च्वनीगु खः। वया कलाःया नां माका खः।
36 वया तःधिकःम्ह काय अब्दोन व मेपि कायपिं – सूर, कीश, बाल, नेर, नादाब,
37 गदोर, अहियो, जकरिया व मिक्लोत खः।
38 मिक्लोत शिमामया बाः खः। इपि नं यरुशलेमय् थःथितितय् लिक्क च्वनीगु।
39 नेर कीशया बाः खः, अले कीश शाऊलया बाः खः। शाऊल जोनाथन, मल्कीशूअ, अबीनादाब व एशबालया बाः खः।
40 जोनाथन मरीब्बालया बाः व मरीब्बाल मीकाया बाः खः।
41 मीकाया पेम्ह कायपिं दु। इमिगु नां पीतोन, मेलेक, तहैर व आहाज खः।
42 आहाज यादाहया बाः खः, अले यादाहया स्वम्ह कायपिं दु। इमिगु नां आलेमेत, अज्मावेत व जिम्री खः। जिम्री मोसया बाः खः।
43 मोस बेनेया बाः, बेने रपायाहया बाः, रपायाह एलासाया बाः व एलासा आसेलया बाः खः।

44 आसेलया खुम्ह कायपि दु – इमिगु नां अज्रीकाम, बोकरू इश्माएल, शार्याह, ओबदिया व हानान खः। थुपि सकलें आसेलया कायपि खः।

10

शाऊल व वया कायपि सीगु

१ शमू ३१:१-१३

1 पलिशतीतयसं इस्राएलयापि मनूतयत हमला यात। इस्राएलयापि मनूत पलिशतीतपाखें बिस्युं वन। पलिशतीतयसं गिल्बो डाँडाय् यक्व इस्राएलीतयत स्यात।

2 पलिशतीतयसं शाऊल व वया कायपिन्त लित्तुलिल। अले वया स्वम्ह कायपि जोनाथन, अबीनादाब व मल्कीशूअयात स्यात।

3 शाऊलया प्यखेरं ग्यानपुक लडाईं जुल। वयागु म्हय् शत्रुया वाण लात अले व घा:पा: जुल।

4 शाऊलं थः हतियार क्वबिम्ह मनूयात धाल, “थुपि परमेश्वरयात मानय् मयाइपि पलिशतीतयसं वया: जित: बांमला:गु व्यवहार याये न्ह्यः छंगु तरवारं जित: स्या।”

तर वया हतियार क्वबिम्ह मनु अथे यायेत ग्यात। उकिं शाऊलं थःम्हं हे तरवार लिकया: थःत स्यात।

5 शाऊल सीगु खना: हतियार क्वबिम्हयसिनं नं थःम्हं थःत स्यात।

6 थुकथं शाऊल व वया स्वम्ह कायपि सित। शाऊलया फुक्क घराना छक्कलं हे सित।

7 यिजरेलया ब्यासिइ च्वंपि इस्राएलयापि फुक्क मनूतयसं थः सेना बिस्युं वंगु अले शाऊल व वया कायपि सीगु खना: इपि नं थथ:गु शहर त्व:ता: बिस्युं वन। पलिशतीत इमिसं त्व:ता: वंगु उपि शहरय् च्वंवल।

8 कन्हय् खुन्हु पलिशतीत इस्राएलयापि मनूतय् सीपि मनूतय्गु सामान का:वल। इमिसं शाऊलयागु व वया कायपिनिगु सीम्ह गिल्बो डाँडाय् लुइकल।

9 इमिसं शाऊलयात नांगा यात। इमिसं वयागु छ्यं ध्यनाकाल। वयागु ल्वाभ: नं काल। अनंलि इमिसं थःगु देश न्यंकं थः घ:त व मनूतयत सुचं बीत दूतत छवल।

10 इमिसं शाऊलया ल्वाभ: थः घ:यागु देगल्य् तल। वया छ्यं धा:सा दागोनया देगल्य् नकि ताना: यख्खायाबिल।

11 पलिशतीतयसं शाऊलयात छु छु या:गु व फुक्क खँ याबेश-गिलादयापि मनूतयसं न्यन।

12 अले इमि वीर वीर मनूत शाऊल व वया कायपिनिगु सीम्ह का:वन। इमिसं इमिगु सीम्ह याबेशय् हया: अन स्वसिमाया क्वय् थुनाबिल। अले इपि न्हयन्हु तक छुं मनसैं दुखं च्वन।

13 परमप्रभु प्रति विश्वास बहःम्ह मजगुलि शाऊल सित। छाया:सा वं यागु आज्ञा पालन मया:। हानं वं सीम्ह मनूया आत्मालिसैं खँल्लाबल्हा याइम्ह मिसायाके सल्लाह का:गु खः।

14 वं परमप्रभुयाके सल्लाह मका:। उकिं परमप्रभुं वयात स्याना: देश यिशैया काय् दाऊदयात बियादिल।

11

दाऊदयात इस्राएलयाम्ह जुजु ल्यःगु

२ शमू ५:१-३

1 इस्राएलयापि सकल मनूत हेब्रोणय् दाऊदयाथाय् मुंवाया: वयात थथे धाल, “जिपिं छिगु हे ला व हि खः।

2 न्हापा शाऊल जुजु जुयाच्वंबलय् नं छि लडाईलय् जिमि सिपाईतय् न्ह्यलुवा: जुयादीगु खः। अले परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरं छित: थथे धयादिल, ‘छ जिम्ह मनूतय् जवा: व शासक जुइ।’ ”

3 इस्राएलयापि सकल थकालित हेब्रोणय् जुजु दाऊदयाथाय् वल। दाऊदं इपिलिसैं परमप्रभुया न्ह्यःने बाचा चिन। परमप्रभुं शमूएलया म्हुतुं धयादीगु थें हे इमिसं दाऊदयात इस्राएलया जुजु अभिषेक यात।

दाऊदं यरूशलेम त्याकूगु

२ शमू ५:६-१०

4 दाऊद जुजु व सकल इस्राएलीत वना: यरूशलेम शहरय् हमला यात। उबलय् यरूशलेम शहरयात यबूस धाइगु खः। उबलय् अन यबूसीत च्वनाच्वंगु खः।

5 यबूसीतयसं दाऊदयात धाल, “छ थ्व शहरय् गुबलें दुहां वये फइ मखु!” तर दाऊदं इमिगु सियोनया किल्ला त्याका काल। उकिं मनूतयसं व शहरयात “दाऊदया शहर” धाल।

6 दाऊदं धाल, “यबूसीतयत दकलय् न्हापा हमला याइम्ह मनु सेनापति जुइ।” सरूयाहया काय् योआबं दकलय् न्हापा यबूसीतयत हमला यात अले व सेनापति जुल।

7 दाऊद वना: किल्लाय् च्वंगु जुया: उकियात “दाऊदया शहर” धयाहल।

8 डाँडाय् पुर्बपाखे चा जायका: माथं वंका: त:गु थासय् शुरू याना: वं शहर दयकल। योआबं शहरयागु ल्यं दुगु ब्व दयकल।

9 अले दाऊद इन इन बल्लानावन। छाया:सा दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु वलिसे दी।

दाऊदया बहादुर सिपाईत

२ शम् २३:८-३९

10 सकल इस्राएलीतलिसें मिलय जुया: परमप्रभुयागु बचंकथं दाऊदयात इस्राएल न्यंकयाम्ह जुजु दयकेत व वयागु राज्य बल्लाकेत ग्वाहालि ब्युपि बहादुर सिपाईतय नाय: थुपि हे ख: -

11 हकमोनी याशोबाम। याशोबाम नांजा:पि स्वम्हयूसिया नाय: ख:। छगू लडाईल्य वं याकचां हे स्वस:म्हयूसित भालां स्या:गु ख:।

12 वया लिपा अहोही दौदैया काय् एलाजार। व स्वम्ह बहादुर सिपाईत मध्ये छम्ह ख:।

13 व पास-दम्मीमय् दाऊदलिसे दु। अन तछवया छगू बुँइ पलिशतीत लडाईं यायेत मुंगु ख:।

14 मनुत पलिशतीतय् न्ह्य:नं बिस्सुं वन तर दाऊद अले व जक बुँया दथुइ दना: ल्वानाच्चन। अले उगु बुँयात बचय् याना: इमिसं पलिशतीतयत् बुकल। थुकथं परमप्रभुं इस्राएलीतयत् त्याकादिल।

15 स्विम्ह सिपाईत मध्ये तसकं नांजा:पि स्वम्ह अदुल्लामया गुफाया लिक्क ला:गु ल्वहँतय् दाऊदयाथाय् क्वहां वन। पलिशतीत रपाईमया ब्यासिइ छाउनी दयकाच्चनाच्चंगु ख:।

16 उबलय् दाऊद किल्लाय् दु। अले उबलय् बेथलेहेम कब्जा याना: छपुच: पलिशती सिपाईत अन च्वनाच्चंगु ख:।

17 दाऊद तसकं प्या: चा:गुलि त:सलं धाल, “सुनां जित: बेथलेहेमया ध्वाखाया लिक्क च्वंगु तुथिं ल: त्वंकी?”

18 अले उपि स्वम्ह बहादुर सिपाईत पलिशतीतय् दथुं दुहां वना: बेथलेहेमया ध्वाखाया लिक्क च्वंगु तुथिं ल: कया: दाऊदयाथाय् हल। तर दाऊद व ल: त्वने मखु धाल। अले परमप्रभुया न्ह्य:ने व ल: प्वंका: वं थथे धाल,

19 “छु जिं थुपि मनुतयगु हि त्वनेगु ला? परमेश्वरं जित: थज्या:गु ज्या यायेत पनादीमा। थुमिसं थ्व ल: थ:गु ज्यान पाना: ह:गु ख:।” उकिं वं व ल: त्वने मखु धाल।

थुपि स्वम्ह बहादुर सिपाईतयसं अज्या:गु त:धंगु ज्या या:गु ख:।

20 योआबया किजा अबीशै उपि स्विम्हयूसिया नाय: ख:। छक: वं भालां स्वस:म्हयूसित स्यात अले थुकथं व उपि स्वम्ह थें हे नांजा:म्ह मनु जुल।

21 उपि स्वम्ह स्वया: व यक्व नांजा:म्ह जुया: इमि नाय: जुल, तर व उपि स्वम्ह मध्ये छम्ह मजू।

22 यहोयादाया काय् कब्सेलयाम्ह बनायाह बहादुर ज्या या:म्ह छम्ह बहादुर सिपाईं ख:। मोआबयापि निम्ह दकलय् ल्वायेस:पि सिपाईतयत् स्या:म्ह व हे ख:। छक: च्वापु गायाच्चंबलय् वं छगू गालय् क्वहां वना: छम्ह सिंहयात स्यानाबिल।

23 वं निगूत्या मिटर त:धीम्ह छम्ह मिश्रीयात नं स्यात। उम्ह मिश्रीया ल्हातय् तसकं ताहाक:गु व त:पुगु भाला दु। बनायाह ल्हातय् छपु त:पुगु कथि कया: वयात हमला यात। वं मिश्रीया ल्हातं भाला लाकाकाल। अले उकिं हे वयात स्यानाबिल।

24 यहोयादाया काय् बनायाह अज्या:गु त:धंगु ज्या या:गु ख:। व उपि स्वम्ह बहादुर सिपाईत थें हे नांजा:म्ह सिपाईं जुल।

25 उपि स्विम्ह मनु स्वया: वयात यक्व इज्जत दत। तर व स्वम्ह मध्ये छम्ह मजू। वयात दाऊदं थ: अङ्गरक्षकतय् नाय: ल्यल।

26 वया बहादुर सिपाईत थुपि हे ख: - योआबया किजा असाहेल, बेथलेहेमयाम्ह दौदैया काय् एल्हानान,

27 हारोदी शम्मोत, पेलोनी हेलेस,

28 तकोयाम्ह इक्केशया काय् ईरा, अनातोतयाम्ह अबीएजेर,

29 ह्शाती सिब्बकै, अहोही ईलै,

30 नतोपाती महैरै, नतोपाती बानया काय् हेलेद,

31 बेन्यामीनपाखें गिबाया रीबिया काय् ईथै, पिरातोनी बनायाह,

32 गाशया खुसिचाया लिक्क च्वम्ह ह्रै, अर्बाती, अबीएल,

33 बहरीमी अज्मावेत, शाल्बोनी एल्याहबा,

34 गीजोनी हाशेमया काय्पि, हरारी शागेया काय् जोनाथन,

35 हरारी साकारया काय् अहीआम, ऊरया काय् एलीपाल,

36 मकेराती हेपेर, पेलोनी अहियाह,

37 कर्मेलया हेस्रो, एज्बैया काय् नौरै,

38 नातानया किजा योएल, हरीया काय् मिभार,

39 अम्मोनी सेलेक, बेरोती नहरै गुम्ह सरूयाहया काय् योआबया ल्वाभ: ज्वनीम्ह ख:।

40 यित्री ईरा, यित्री गारेब,

41 हित्ती उरियाह, अहलैया काय् जाबाद,

42 स्विम्ह मिजंतनापं रूबेनी शीजाया काय् अदीना। अदीना रूबेनीतय् छम्ह नाय: ख:।

43 माकाया काय् हानान, मित्नी योशापात,

44 अस्तेराती उज्जीया, अरोएरयाम्ह होतामया काय्पि शमा व यीएल,

45 शिम्रीया काय् येदीएल, वया किजा तिजी योहा,

- 46 महाबी एलीएल, एल्लामया कायूपि यरीबि व योशब्याह, मोआबी यित्मा,
47 एलीएल, ओबेद व मेजोबी यासीएल।

12

दाऊदनापं मिलय् जूवःपि बहादुर सिपाइँत

1 कीशया काय् शाऊलपाखें दाऊद बिस्सुं जूबलय् सिक्लग शहरय् वनापं मिलय् जूवःपि बहादुर सिपाइँत थुपि खः – इपि दाऊदयात लडाइँलय् ग्वाहालि ब्युपि बहादुर सिपाइँत मध्येयापि खः।

2 इमिसं जव व खव ल्हातं धनुष वाण कय्के फु। अथे हे थुमिसं जव व खव ल्हाः छ्यलाः कप्तांचां ल्वहँ कय्के फु। इपि बेन्यामीन कुलयापि शाऊलया थःथिति खः।

3 इमि नायः गिबियाती शेमाहया कायूपि अहीएजेर व वया ल्यूयाम्ह योआश खः। अले अज्मावेतया कायूपि यजीएल व पलेत, बराकाह व अनातोती येह,

4 गिबोनी यिशमायाह, (यिशमायाह स्विम्ह बहादुर मध्ये छम्ह बहादुर व स्विम्हयूसिया नायः खः)

5 यर्मिया, यहासेल, योहानान, व गदेराती योजाबाद, एल्जै, यरीमोत, बाल्याह, शमरयाह, हारूपी शपत्याह,

6 एल्काना, यिशयाह, अज्जेल, कोरह वंशयाम्ह योएजेर व याशोबाम,

7 गदोरया यरोहामया कायूपि योएलह व जबदियाह खः।

8 गाद कुलयापि छुं मन्त नं मरुभूमिइ दुगु किल्लाय् दाऊदनापं मिलय् जूवल। इपि लडाइँया लागि तालिम कयातःपि सिपाइँत खः। इमिसं भाला व ढाल बांलाक चले याये सः। इमिगु ख्वाः सिंहयागु ख्वाः थें च्वं, अले पहाड पहाडय् चल्ला थें ब्वाँय् वने फु।

9 एसेर इमि नायः खः, निम्हम्ह ओबदिया, स्वम्हम्ह एलिआब,

10 प्यम्हम्ह मिशमन्ना, न्याम्हम्ह यर्मिया,

11 खुम्हम्ह अतै, न्हयम्हम्ह एजीएल,

12 च्याम्हम्ह योहानान, गुम्हम्ह एल्जाबाद,

13 झिम्हम्ह यर्मिया व झिंछम्हम्ह मकबन्ने खः।

14 थुपि गादीत सेनाया कप्तानत खः। इपि मध्ये दकले चिधंम्ह सिपाइँ सछिम्ह सिपाइँति ग्यं। इपि मध्ये दकले तःधंम्ह सिपाइँ द्रुःछिम्ह सिपाइँति ग्यं।

15 न्हापांगु दँया न्हापांगु लाय् यर्दन खुसिइ सिथ सिथ तक हे लः जाया वःबलय् इमिसं खुसि छिल। अले खुसिया पुर्ब व पच्छिमया ब्यासि-ब्यासिइ च्वंपि मन्तयत लिनाछवत।

16 छकः बेन्यामीन व यहदा कुलयापि छपुचः मन्त दाऊद दुगु किल्लाय् वल।

17 इमित नापलायेत दाऊद पिहां वल अले थथे धाल, “छिपि जितः ग्वाहालि बीत पासा जुयाः वयागु खःसा थन छिमित लसकुस दु। तर जिं छिमिगु छुं स्यंकागु मदुसां छिमिसं ध्वंलानाः जितः जिम्ह शत्रुतय्गु ल्हातय् बीत वयागु खःसा जिमि पुर्खातय् परमेश्वरं थ्व स्वयाः न्याय यानादीमा।”

18 उबलय् हे स्विम्ह मध्येया नायः अमासैयात परमेश्वरया आत्मां हपाःबियादिल। अले वं थथे धाल,

“हे यिशैया काय् दाऊद

जिपिं छिपाखे दु।

छि ताःलायेमा

छितः ग्वाहालि ब्युपिं नं ताःलायेमा,

छाय्धाःसा छिमि परमेश्वरं हे छन्त ग्वाहालि यानादी।”

उकिं दाऊद इमित लसकुस यात। वं इमित सेनाया नायःत दय्कल।

19 दाऊद पलिशतीतनापं मिलय् जुयाः शाऊलनापं लडाइँ याः वनाच्चंबलय् मनश्शे कुलयापि छुं सिपाइँत दाऊदयाथाय् बिस्सुं वल। वं पलिशतीतय् ग्वाहालि धाःसा मयाः, छाय्धाःसा पलिशतीतय् शासकतय्सं थज्याःगु सल्लाह यानाः वयात लितछवल, “थ्वं थः मालिकनापं मिलय् जुयाः झीत त्वःताबिल धाःसा झीगु छ्यं ल्यं दइ मखु।”

20 दाऊद सिक्लगय् लिहां वनाच्चंबलय् वयाथाय् बिस्सुं वःपि मनश्शे कुलयापि सिपाइँत थुपि खः – अदनाह, योजाबाद, येदीएल, मिखाएल, योजाबाद, एलीह व सिल्लतै। थुपि मनश्शेया द्रुःछिम्ह द्रुःछिम्ह सेनाया नायः खः।

21 इमिसं हे हमला याःवइपि शत्रुतलिसे ल्वायेत दाऊदयात ग्वाहालि बिल। छाय्धाःसा इपि सकलें बहादुर सिपाइँत खः, अले सेनाया नायःत जुल।

22 दाऊदयात ग्वाहालि बीत न्हि न्हि यक्व मन्त वया हे च्वन। थुकथं दाऊदयाके परमेश्वरया सेना थें च्वंगु छगू तःधंगु व बल्लाःगु सेना दत।

हेब्रोणय् मेपिं दाऊदलिसे मिलय् जू वःगु

23 परमप्रभुं धयादीगु थें शाऊलया राज्य दाऊदया ल्हातय् बीत हेब्रोणय् ल्वाभः घानाः दाऊदलिसे मिलय् जूवःपि मन्तयगु ल्याः थथे दु –

- 24 यहूदा कुलं — ढाल व भाला ज्वनातःपि खुद्रः व च्यासः (६,८००) म्ह सिपाईत लडाईया लागि वल।
 25 शिमियोन कुलं — न्हयेद्रः व सच्छि (७,१००) म्ह लडाई यायेफुपि सिपाईत लडाईया लागि वल।
 26 लेवी कुलं — प्यद्रः व खुसः (४,६००) म्ह।
 27 हारूनया घरानाया नायः यहोयादानापं स्वद्रः व न्हयसः (३,७००) म्ह मिजंत वल,
 28 अले छम्ह बहादुर सिपाई सादोकनापं वयागु हे परिवारयापि निइनिम्ह नायःत वल।
 29 बेन्यामीन कुलं — स्वद्रः (३,०००) म्ह वल। इपि शाऊलया थःथितित खः। उबलय् तक बेन्यामीन कुलयापि आपालं मनूत शाऊलया घराना प्रति वफादार जुयाच्चंगु खः।
 30 एफ्राइम कुलं — तसकं बहादुर व थथःगु वंशय् नांजाःपि निइद्रः व च्यासः (२०,८००) म्ह सिपाई वल।
 31 दाऊदयात जुजु दयकेत मनश्शेया बच्छि कुलं — झिंच्याद्रः (१८,०००) म्ह मनू वल।
 32 इस्साखार कुलं — इस्राएलं छु यायेमाः धकाः स्यूपि अले ईयात थूपि निइसः (२००) म्ह नायःत व इमिसं धाःथें च्वनिपि इमि थःथितित वल।
 33 हानं जबूलन कुलं — लडाईया लागि तयार जूपि, फुक्क कथंया ल्वाभः ज्वनातःपि दाऊद प्रति वफादार नेयद्रः (५०,०००) म्ह सिपाई वल।
 34 नप्ताली कुलं — द्रःछि (१,०००) म्ह हाकिमत अले ढाल व भाला ज्वनिपि स्विन्हयद्रःम्ह सिपाई वल।
 35 दान कुलं — लडाईया लागि तयार जूपि निइच्याद्रः व खुसः (२८,६००) म्ह सिपाई वल।
 36 अले आशेर कुलं — लडाईया लागि तयार जूपि पिइद्रः (४०,०००) म्ह सिपाई वल।
 37 स्बेन, गाद व यर्दनया पुर्बपाखेया मनश्शेया बच्छि कुलं — फुक्क कथंयागु ल्वाभः ज्वनातःपि छगू लाख व निइद्रः (१,२०,०००) म्ह सिपाई वल।
 38 थुपि सकले सिपाईत लडाईया लागि तयार जुयाः दाऊदयात इस्राएल न्यंकयाम्ह जुजु दये हे दयके धकाः हेब्रोन शहरय् वःगु खः। इस्राएलयापि मेपि मनूत नं व हे तातुनां छप्पं जूगु खः।
 39 इपि दाऊदनापं हेब्रोनय् स्वन्ह तक च्वन। इमि थःथितितयसं इमिगु लागि नयेगु व त्वनेगु तयार याःगु खः।
 40 इस्साखार, जबूलन व नप्ताली कुलयापि मनूतयसं नं गधा, ऊँट, खच्चर, व द्रुहंयात क्वबिकाः छुचुं, यःमरि ग्वारा, किसमिस ज्वॉय, दाखमघ, जैतूनया चिकं हल। इमिसं स्यानाः नयेत सा द्रुहं व फैत नं ज्वनावल। इस्राएलयापि मनूत तसकं लयताः।

13

बाचाया सनू किर्यत-यारीमं लित हःगु
 २ शम् ६:१-११

- 1 दाऊद जुजुं थः फुक्क हाकिमत, थः सेनाया जनरल व कप्तानतनापं सल्लाह यात। द्रःछिम्ह सिपाईतय् पुचःयापि नायःतनापं सल्लाह यात।
 2 अनंलि वं इस्राएलयापि सकल मनूतयत् थथे धाल, “छिमिसं ज्यू धाःसा व परमप्रभु झी परमेश्वरयागु नं अज्याःगु हे इच्छा दुसा झीसं इस्राएलया फुक्क थासय् झीपि मेपि दाजुकिजापि व इमिगु शहर अले पशु ज्वयेगु ख्यलय् च्वनिपि पुजाहारीतयत् व लेवीतयत् झीपिनापं मिलय् जू वा धकाः खबर छवयेनु।
 3 थः परमेश्वरया बाचा चिनादीगु सनू थःथाय् हयेनु, छायाधाःसा झीसं शाऊल जुजुया पालय् उकियात वास्ता मयाना।”
 4 थ्व खँ सकल मनूतयत् यःगुलि इमिसं अथे यायेत मानय् जुल।
 5 उकिं किर्यत-यारीमं परमेश्वरया सनू हयेत दच्छिनय् च्वंगु मिश्र देशया शिहोर खुसिनिसें उत्तरय् लेबो-हमात तकयापि सकल इस्राएलीतयत् दाऊदं मुंकल।
 6 अले दाऊद व सकल इस्राएलीत यहूदाया बालाय् (बाला किर्यत-यारीमया मेगु नां खः) बाचा चिनादीगु सनू कायेत वन। व सनूयात परमेश्वर परमप्रभुया नामं सःतीगु खः। अले वयकः उकिया च्वय् करूबतय् दथुइ च्वनादी।
 7 मनूतयसं अबीनादाबया छँय् वनाः परमेश्वरया बाचाया सनू पितहल। इमिसं उकियात छगः न्हगु गाडाय् तल। उज्जाह व अहियोनं उगु गाडा न्ह्याकल।
 8 दाऊद व सकल इस्राएलीत परमेश्वरयात हनाबना तयेत थःगु फुक्क बलं प्याखं हुल। इमिसं म्ये हाल, सारंणी, वीणा, दम्फु व भुस्याः थात, अले तुरही पुल।
 9 इपि कीदीनया अन्न दाइगु खलय् थयंकः वःबलय् द्रुहंत लुफि हाःगुलि उज्जाहं बाचाया सनू ज्वनेत थःगु ल्हाः न्ह्यज्याकल।
 10 परमप्रभु उज्जाह खनाः तंचायादिल। अले सनू थ्यगुलि वयात स्यानादिल। व परमेश्वरया न्ह्याःने अन हे सित।
 11 परमप्रभुं तम्बयाः उज्जाहयात सजाँय बियादीगुलि दाऊद तम्बल। अले वं उगु थाय्या नां फारेस-उज्जाह तल। व नां थौं तक नं दनि।
 12 उखुन्हु दाऊद परमेश्वर खनाः ग्यात। अले वं धाल, “जिं परमेश्वरया सनू गथे यानाः थःनापं यंके फै?”
 13 उकिं दाऊदं सनू यरूशलेमय् मयंकू तर छखे वनाः गिती ओबेद-एदोमया छँय् यंकल।
 14 परमेश्वरया सनू ओबेद-एदोमयाथाय् स्वला तक लानाच्वन। परमप्रभुं ओबेद-एदोमया परिवारयात व वयाके दुगु फुक्क चिजयात आशिष बियादिल।

14

दाऊदया मेपि सन्तान

- 1 टुरोसयाम्ह जुजु हीरामं दाऊदयाथाय दूतत छवल। वं दाऊदया लायकू दनेत खयःसिँ, दँकःमित व सिँकःमित नं छवल।
- 2 अले परमप्रभुं थःत धात्थे हे इस्राएलयाम्ह जुजु दयकादीगु दु धइगु खँ दाऊदं सिल। छायाधाःसा परमेश्वरया प्रजा इस्राएलया निति वयागु राज्य यक्व तःधंगु जुइ धुंकूगु खः।
- 3 यरूशलेमय् दाऊदं मेपि मिस्तलिसेँ नं ब्याहा यात। वया येक्व कायूपि दत।
- 4 अन बूपि वया कायूपिनिगु नां थथे दु – शम्मूअ, शोबाब, नातान, सोलोमन,
- 5 यिभार, एलीशूअ, एल्पेलेत,
- 6 नोगह, नेपेग, यापी,
- 7 एलीशामा, बेलीयादा व एलीपेलेत।

दाऊदं पलिशतीतयत् बुकूगु

- 8 दाऊद इस्राएल न्यंकयाम्ह जुजु जूगु खँ न्यनाः पलिशतीतयसं वयात ज्वनेत थः सकल सेना छवल। दाऊद नं थ्व खँ न्यनाः इपिलिसेँ ल्वायेत वन।
- 9 पलिशतीतयसं रपाईमया ब्यासिइ च्वंपि मनुतयत् हमला यानाः इमिगु सामान लुतय् यात।
- 10 अथे जुयाः दाऊदं परमेश्वरयाके न्यन, “जिं पलिशतीतयत् हमला याये ला? छिं इमित जिगु ल्हातय् बियादी ला?” परमप्रभुं लिसः बियादिल, “हूँ, जिं इमित छंगु ल्हातय् बी।”
- 11 दाऊद व वया सेना बाल-पराजीमय्* वन। अन इमिसं पलिशतीतयत् बुकल। अले वं धाल, “लः पंम्हया पिहां वःगु थें जिमि शत्रुतय् विरोधय् परमेश्वरं जिपाखें पंम्हया पिहां झाःगु दु।” अथे जुयाः व थायया नां बाल-पराजीम तल।
- 12 पलिशतीत बिस्सुं वंबलय् इमिसं अन थः घःतय्गु मूर्तित त्वःताथकल अले दाऊदं उर्पि मूर्तितयत् छवय्काछवयेगु आज्ञा बिल।
- 13 हाकनं छकः पलिशतीत वयाः उगु ब्यासिइ लुटपीट यात।
- 14 उकिं दाऊदं हाकनं परमेश्वरयाके सल्लाह काल, अले परमेश्वरं वयात लिसः बियादिल, “च्वय् तप्यंक थाहां वने मते, चाःहिला हूँ। अले मेखेपाखें थाकुराः सिमाया न्ह्यःनेनं हमला या।
- 15 छं थाकुराः सिमाया च्वका च्वकां सिपाइँत न्यासि वंगु थें च्वंगु सः न्यनीबलय् हमला या, छायाधाःसा जि परमेश्वर छंगु न्ह्यः न्ह्यः पलिशती सेनायात बुकेत वने।”
- 16 दाऊदं परमेश्वरया आज्ञा कथं यात। अले वं पलिशतीतयत् बुकल। वं अज्ज पलिशतीतयत् गिबोनिसेँ गेजेर तक लँ दुच्छि हे लिनायंकल।
- 17 थथे दाऊदया नां फुक्क थासय् थ्यन। अले परमप्रभुं फुक्क जातियात वयागु भय काइपि दयकादिल।

15

सनु यरूशलेमय् हःगु

- 1 दाऊदं दाऊदया शहरय् थःगु लागि लायकू दयकल। वं परमेश्वरया बाचाया सनु तयेत छगूथाय् नं दयकल। अले उकिया लागि छगू पाल वल।
- 2 अले लेवीतयसं जक परमेश्वरया सनु क्वबीमा धकाः वं आज्ञा बिल। छायाधाःसा परमप्रभुं इमित हे सनु क्वबीत व न्ह्याबलेया सेवा यायेत ल्यःगु खः।
- 3 थुकथं दाऊदं इस्राएलीयापि सकल मनुतयत् बाचाया सनु उकिया लागि वं दयकूगु थासय् हयेत यरूशलेमय् सःतल।
- 4 अनंलि वं हारूनया सन्तान व लेवीतयत् सःतके छवल।
- 5 कहातया सन्तानपाखें नायः उरीएल व वया १२० म्ह थःथिति वल।
- 6 मरारीया सन्तानपाखें नायः असायाह व वया २२० म्ह थःथिति वल।
- 7 गेशोर्नया सन्तानपाखें नायः योएल व वया १३० म्ह थःथिति वल।
- 8 एलीजापानया सन्तानपाखें नायः शमायाह व वया २०० म्ह थःथिति वल।
- 9 हेब्रोनेया सन्तानपाखें नायः एलीएल व वया ८० म्ह थःथिति वल।
- 10 उज्जीएलया सन्तानपाखें नायः अम्मीनादाब व वया ११२ म्ह थःथिति वल।
- 11 दाऊदं सादोक व अबियाथार पुजाहारीत व खुम्ह लेवीत उरीएल, असायाह, योएल, शमायाह, एलीएल व अम्मीनादाबयात सःतल।
- 12 अले इमित थथे धाल, “छिपि हे लेवीतय् परिवार परिवारयापि नायःत खः। छिमिसं थःपिन्त व छिमि थःथितितयत् पवित्र या। अले परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया बाचाया सनु जिं व तयेत दयकागु थासय् हजि।
- 13 थ्व सिबेँ न्हापा अन छिपि मद्गुलि परमप्रभु परमेश्वर जिपि खनाः तंचायादिल। छायाधाःसा जिमिसं बाचाया सनु गथे यानाः हयेमाः धकाः वयकःयाके मन्यन।”
- 14 उकिं परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरयागु सनु हयेत पुजाहारीत व लेवीतयसं थःपिन्त पवित्र यात।

* 14:11 १४:११ बाल-पराजीम या अर्थ “पंम्हयाः झाःम्ह परमप्रभु खः।”

- 15 मोशां परमेश्वरया वचनकथं आज्ञा ब्यू थें लेवीतयसं परमेश्वरया सनू न्वःनापं थथःगु ब्वहलय् क्वबिया हल।
- 16 अनंलि दाऊदं लेवीतय् नायःतयत् इमि थःथितिपिन्त लसताया म्ये हालेत व सारंगी, वीणा व भुस्यालं संगीत थायेत म्ये हालीपिं व बाजं थाइपिकथं ल्यः धकाः आज्ञा बिल।
- 17 अले लेवीतयसं योएलया काय् हेमान व वया दाजुकिजापिपाखें बेरेक्याहया काय् आसाप व इमि दाजुकिजापिपाखें मरारीतपाखें कूशायाहया काय् एतानयात ल्यल।
- 18 इपिनापं इमिसं निगगु थासय् च्वंपि थःथितित जकरिया, याजीएल, शमीरामोत, यहीएल, उन्नी, एलीआब, बनायाह, मासेयाह, मत्तित्याह, एलीपलेह, मिक्नेयाह व लुखा पिवाःत ओबेद-एदोम व यीएलयात ल्यल।
- 19 म्ये हालामि हेमान, आसाप व एतानयात कँय्यागु भुस्याः थायेत ल्यल।
- 20 सारंगीइ अलामोत धाःगु राग थायेत जकरिया, अजीएल, शमीरामोत, यहीएल, उन्नी, एलीआब, मासेयाह व बनायाहयात ल्यल।
- 21 अले वीणाय् शिमिनिथ धाःगु राग थायेत मत्तित्याह, एलीपलेह, मिक्नेयाह, ओबेद-एदोम, यीएल व अजज्याहयात ल्यल।
- 22 संगीत ज्ञान दुम्ह जुयाः इमिसं कनन्याहयात म्ये हालीपिं लेवीतयत् जिम्मा बिल।
- 23 बाचाया सनूया पिवाः च्वनीपिं बेरेक्याह व एल्काना खः।
- 24 परमेश्वरया सनूया न्ह्यःने तुरही पुइपिं पुजाहारीत शबन्याह, योशापात, नतनेल, अमासै, जकरिया, बनायाह व एलीएजर खः। ओबेद-एदोम व येहियाह उकिया लुखा पिवाःत खः।
- 25 अले दाऊद व इस्राएलयापि थकालित व द्रुःछि-द्रुःछिम्ह सिपाइँतय् नायःत ओबेद-एदोमया छँनं लयल्यतातां बाचाया सनू हयेत वन।
- 26 परमप्रभुया बाचाया सनू क्वबिपिं लेवीतयत् परमेश्वरं ग्वाहालि बियादीगुलि इमिसं न्हयम्ह द्रुहं व न्हयम्ह भ्याःचायात बां बिल।
- 27 दाऊद व सनू क्वबिपिं सकल लेवीत म्ये हालीपिं नायः कनन्याहं मलमलयागु वसः फिनातःगु दु। दाऊदं मलमलया एपोद नं फिनातःगु दु।
- 28 थथे सकल इस्राएलीतयसं जयजय धकाः हा हां फैया नेक् व तुरही पुपुं अले भुस्याः, सारंगी व वीणा थाथां परमप्रभुया बाचाया सनू ज्वनाः वल।
- 29 परमप्रभुया बाचाया सनू दाऊदया शहर दुने यंकाच्चंबलय् शाऊलया म्हाय् मीकलं इयालं स्वल, वं दाऊद जुजुयात प्याखं हुलाच्चंगु व लयल्यतातां तिन्हंयाच्चंगु खनाः वं दाऊदयात घच्चाये कथं स्वल।

16

- 1 लेवीतयसं परमेश्वरया सनू हयाः दाऊदं व तयेत ग्वःगु पाल दुने तल, अले इमिसं परमेश्वरयात होमबलि व मेलबलि छाल।
- 2 दाऊदं होमबलि व मेलबलि छायेधुंकाः वं परमप्रभुया नामय् मनुतयत् सुवाः बिल।
- 3 अले वं सकलें इस्राएली मिजंत व मिस्तयत् छपा छपा मरि, छगः छगः खजूर व छज्वाँय् छज्वाँय् किसमिस इनाबिल।
- 4 परमप्रभुया सनूया न्ह्यःने सेवा यायेत, वय्कःयात इनाप यायेत, सुभाय् देछायेत अले परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरया प्रशंसा यायेत दाऊदं छुं लेवीत ल्यल।
- 5 इमि नायः आसाप खः। अले वया ल्यूयाम्ह जकरिया खः। यीएल, शमीरामोत, यहीएल, मत्तित्याह, एलीआब, बनायाह, ओबेद-एदोमयात वीणा व सारंगी थायेत ल्यल। आसापं धाःसा भुस्याः थाइगु।
- 6 अले परमेश्वरया बाचाया सनूया न्ह्यःने न्ह्याबलें तुरही पुयेत, पुजाहारीत बनायाह व यहासेलयात ल्यल।
- दाऊदया सुभाय्या भजन
भज १०५:१-१५; १६:१-१३; १०६:१, ४७, ४८
- 7 उखुन्हू आसाप व वया थःथितितयत् दाऊदं थ्व भजन परमप्रभुयात सुभाय् देछायेत बिल -
- 8 परमप्रभुयात सुभाय् देछा, वय्कःया नां का जाति जातिया दथुइ वय्कलं छु यानादीगु खः व न्यंकि।
- 9 वय्कःया निति भजन हा, वय्कःया प्रशंसाया म्ये हा, वय्कःया फुक्क अजू चायापुगु ज्याया बारे कँ,
- 10 वय्कःया पवित्र नांयात तःधंकि, परमप्रभुयात मालिपिनिगु नुगः लयतायेमा।
- 11 परमप्रभु व वय्कःया शक्तियात माला स्व, वय्कःयात माला तुं च्वँ।
- 12 वय्कलं यानादीगु गजबगु ज्या लुमंकि, वय्कःया अजू चायापुगु ज्या व वय्कःया नियम लुमंकि,
- 13 अय्, वय्कःया दास इस्राएलया सन्तान, अय्, वय्कलं ल्ययादीपिं याकूबया काय्पिं।
- 14 वय्कः परमप्रभु इी परमेश्वर खः। वय्कःया न्यायया ज्या पृथ्वी न्यंक जुइ।
- 15 वय्कलं थःगु बाचा न्ह्याबलें लुमंकादी, वय्कलं थःगु बाचा द्रुलंद्रुः पुस्तायात बियादीगु खः।
- 16 व बाचा वय्कलं अब्राहामलिसे चिनादिल, अले उकिया बारे वय्कलं इसहाकलिसे पाफयादिल।
- 17 गुगु वय्कलं याकूबलिसे पक्का यानादिल, अले इस्राएलनापं थथे धकाः न्ह्याबलेंया बाचाकथं चिनादिल,

- 18 “जिं छन्त हे कनान देश बी। व छंगु थःगु सर्बय जुइ।”
- 19 अबलय् छं ल्याखय् कम, यक्व हे कम,
अले कनान देशय् परदेशी जुयाच्चंगु खः।
- 20 इपिं छगू देशं मेगु देश छगू राज्यं मेगु राज्य चाचाःहिलाः जुइ।
- 21 अयनं सं मनूयात इमित दुःख बीके मब्य, इमित रक्षा यायेत वय्कलं जुजुपिन्त थथे धकाः ख्याच्चः बियादिल,
22 “जिं ल्ययापिं मन्तयत् थी मते, जिमि अगमवक्तातयत् स्यंके मते।”
- 23 हे पृथ्वीयापिं सकलें मन्त, परमप्रभुया न्ह्यःने म्ये हा,
न्हियान्हिथं वय्कलं यानादीगु उद्धारया भिंगु खँ न्यंकाच्चँ।
- 24 जाति जातियात वय्कःया महिमाया बारे न्यंकि,
सकल मन्तय् वय्कःया अजू चायापुगु ज्याया बारे कँ।
- 25 परमप्रभु तःधंम्ह व तसकं प्रशंसा याये बहःम्ह खः।
मेपिं घःतयत् स्वयाः वय्कःयात अप्वः मानय् यायेमाः।
- 26 जाति जाति याःपिं घःत ला मूर्ति जक खः, तर परमप्रभुं ला स्वर्ग दय्कादिल।
- 27 महिमा व गौरव वय्कःया न्ह्यःने दु, वय्कःयाथाय् बल व लसता दु।
- 28 हे जाति जातिया छँजःपिं, परमप्रभुयात तःधंकि, वय्कःया महिमा व बलयागु प्रशंसा या।
- 29 परमप्रभुया नांयात तःधंकेत वय्कःया प्रशंसा या, देछा ज्वनाः वय्कःया देगलय् वा।
पवित्रतां झःझः धायकः परमप्रभुया आराधना या।
- 30 हे पृथ्वीयापिं सकल मन्त, वय्कःया ग्याःभय का!
संसार धिसिलाक्क च्वंगु दु, उकियात संके फइ मखु।
- 31 पृथ्वी व आकाश लय्तायेमा! परमप्रभुं हे शासन यानादी धकाः जाति-जातियात धायेमा।
- 32 समुद्र व अन दुपिं फुक्क प्राणीत लय्तायाः थ्वय्क हालेमा। ख्यः व उकी दुगु फुक्क चिज लय्तायेमा।
- 33 अले गुँया सिमातयसं म्ये हाली, इमिसं परमप्रभुया न्ह्यःने लयल्यतातां म्ये हाली, छायधाःसा वय्कः पृथ्वीया न्याय यायेत झाइ।
- 34 परमप्रभुयात सुभाय ब्यु, छायधाःसा वय्कः भिंम्ह खः, वय्कःया दयामाया न्ह्याबलें दयाच्चनी।
- 35 अले थथे धकाः तःसलं हा, “हे जिमित उद्धार यानादीम्ह परमेश्वर, जिमित बचय् यानादिसँ। जिमित मुंकाः मेगु जातितपाखें बचय् यानादिसँ।
अले जिमिसं छिगु नामय सुभाय बी फइ, अले छिगु पवित्र नांयागु प्रशंसा याये।”
- 36 परमप्रभु इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वरया न्ह्याबलें प्रशंसा जुइमा।
अले सकल मन्तयसं धाल, “आमेन! परमप्रभुया प्रशंसा जुइमा।”
- 37 अले दाऊद जुजुं आसाप व वया लेवी दाजुकिजापिन्त न्हियान्हिथं यायेमाःगु नियमकथं बाचाया सन्या न्ह्यःने न्ह्याबलें सेवा यायेत तल।
- 38 वं ओबेद-एदोम व वया खुइच्याम्ह (६८) ग्वाहालिमितयत् इपिनापं सेवा यायेत तल। लुखाय् पिवाः च्वनेत यदूतनया काय् ओबेद-एदोम व
होसायात तल।
- 39 हानं दाऊदं पुजाहारी सादोक व वया पुजाहारी दाजुकिजापिन्त गिबोनया तःजाःगु थासय् परमप्रभुया पालया न्ह्यःने तल।
- 40 इमिसं परमप्रभुं इस्त्राएलीतयत् बियादीगु व्यवस्थाय् च्वया तःकथं सुथय् व बहनी परमप्रभुया नितिं होमबलि वेदीइ छाइगु।
- 41 परमप्रभुया न्ह्याबलें दयाच्चनीगु दयामाया या कारणं वय्कःयात सुभाय बीत दाऊदं हेमान, यदूतन व नां कयाः ल्यःपिं मन्तयत् तल।
- 42 पवित्र भजनया नितिं तुरही पुइगु, भुस्याःत व मेमेगु बाजं थायेगु जिम्मा हेमान व यदूतनयात ब्यगु खः। यदूतनया कायपिन्त लुखाय् पिवाः
च्वनेत तल।
- 43 अनलि सकलें मन्त थथःगु छँय् लिहां वन, दाऊद अले थः परिवारयात आशिष बीत वन।

17

दाऊदयात परमेश्वरया बचं

२ शम् ७:१-१७

- 1 थःगु लायकुलिइ च्वनेधुंकाः छन्हू दाऊदं नातान अगमवक्तायात धाल, “थन जि देवदारु सिं दय्कूगु लायकुलिइ च्वनाच्चनागु दु, तर
परमप्रभुया बाचाया सन् धाःसा पालय् दु।”
- 2 नातानं दाऊदयात धाल, “छिगु मनय् छु दु व यानादिसँ। परमेश्वर छिलिसे दी।”
- 3 उखुन्हू चान्हय् परमेश्वरया वचन नातानयाथाय् वल,
- 4 “आः वनाः जिम्ह दास दाऊदयात थथे धा। ‘परमप्रभुं थथे धयादी, जि च्वनेत जिगु लागि देगः दय्कीम्ह छ मखु।
- 5 जिं इस्त्राएलीतयत् मिश्र देशं पित हयागु दिनसँ थौं तक जि गुबलें देगलय् च्वनागु मदु। जि न्ह्याबलें पालय् च्वनागु दु अले छथासं मेगु थासय्
वयेगु वनेगु यानाच्चना।

6 गन गन जि इस्राएलनापं वयेगु वनेगु याना: छु जिं जिगु लागि देवदारु सियाँ देग: छाया म्दयकागु धका: इमि नाय:तयत् न्यना ला?’ ”

7 “उकिं आ: वना: जिम्ह दास दाऊदयात थथे धा, ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, जिं छन्त ख्यलय् फैच्वलय् ज्वयेगु ज्यां लिकया: इस्राएलया जिमि मन्तय् जुजु दयका।

8 छु गन गन वन, जि छनापं च्वना, अले जिं छिमि शत्रुतयत् छंगु न्ह्य:नेनं चीकाबिया। आ: जिं छन्त पृथ्वीयापिं नांजा:पिं मन्त मध्ये छम्ह दयकाबी।

9 जिं थ: प्रजा इस्राएलया निंति छगूथाय् ल्यये। जिं अन हे इमित तये अले इपिं थ:गु हे देशय् च्वनी। इमित आवंलि दु:ख बी मखुत।

10 अले जिं थ: प्रजा इस्राएलया निंति न्याय याइपिं मन्त ल्ययागु इलनिसें थुखे इमिसं न्हापा दु:ख ब्यु थें दुष्ट मन्तयसं इमित हाकनं गुबलें दु:ख बी मखुत। जिं छिमि सकल शत्रुतयत् नं नाश यानाबी।

“ जि परमप्रभुं छंगु निंति छगू घराना दयकाबी धका: जिं छन्त धाये।

11 छु सिना: छन्त थ: पुर्खातनापं थुनेधुंका: जिं छिमि छम्ह काययात जुजु दयके, अले जिं वयागु राज्ययात बल्लाकाबी।

12 जिगु लागि देग: दयकीम्ह व हे जुइ, अले जिं वयागु सिंहासन न्ह्याबलेंया लागि पलिस्था याये।

13 जि वया बौ जुइ अले व जिम्ह काय् जुइ। जिं छ स्वया: न्हापा शासन याइम्ह शाऊलपाखें थ:गु माया लित कयागु थें जिं वपाखें धा:सा जिगु सदां दयाच्चनीगु दयामाया गुबलें लित काये मखु।

14 न्ह्याबलेंया लागि वयात जिं थ:गु छें व राज्यया शासक दयके। अले वयागु सिंहासन न्ह्याबलें दयाच्चनी।’ ”

15 परमेश्वरं वयात धयादीगु फुक्क खँ नातानं दाऊदयात कन।

दाऊदं परमप्रभुयात सुभाय् ब्युगु

२ शम् ७:१८-२९

16 अले दाऊद दुहां वना: परमप्रभुया न्ह्य:ने च्वन, अले वं थथे प्रार्थना यात,

“हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं जित: थन तक हयादीत जि सु ख: धका: अले जिगु परिवार छु ख: धका:?

17 हे परमेश्वर, थ्व छिगु मिखाय् चिधंगु खँ जुल, छाया:सा छिं थ:दासया घरानाया लिपा वइगु ईया बारे धयादिल। हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं जित: छम्ह त:धंम्ह मनु भापियादीगु दु।

18 “थ: दासयात ब्युगु इज्जतया बारे दाऊदं छित: मेगु छु धाये फइ धका: हे परमप्रभु, छिं थ: दासयात म्हस्यु।

19 छिम्ह दासया लागि अले छिगु इच्छा कथं छिं थ्व त:धंगु ज्या यानादीगु दु, अले थुपिं फुक्क त:धंगु बचं सीके बियादीगु दु।

20 “हे परमप्रभु, छिं थें मेपिं सुं नं परमेश्वर मदु, अले जिमिसं थ:गु हे न्हायपनं न्यनागु थें छिं बाहेक मेम्ह मदु।

21 अले छिगु जाति इस्राएल थें ज्या:गु जाति मेगु छु जाति दु धका: उद्धार यायेत परमेश्वर थ: हे झा:गु पृथ्वीइ मेगु छु जाति दु ला? छिं मिश्रं थ: मन्तयत् त्व:तका: थ:गु नां त:धंकादिल, छिं अजू चायापुगु ज्या क्यनादिल अले इमिगु लैय् दंपिं जाति जातियात ख्याना: छवयादिल।

22 छिं थ: प्रजा इस्राएलयात न्ह्याबलेंया लागि थ:गु दयकादीगु दु। अले छिं हे परमप्रभु, इमि परमेश्वर जुयादीगु दु।

23 “आ: हे परमप्रभु, थ: दास व जिगु घरानायात छिं छु बचं बियादीगु ख: व न्ह्याबलेंया लागि थापं जुयाच्चनेमा। छिं बचं बियादीगु थें यानादिसँ।

24 अले व थापं जुइमा व छिगु नां न्ह्याबलेंया लागि त:धनेमा। अले मन्तयसं थथे धाइ, ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु इस्राएलयाम्ह ख:, वय्क: इस्राएलया लागि हे परमेश्वर ख:।’ अले छिं जिगु घरानायात सदा तयातइ।

25 “जिमि परमेश्वर, छिम्ह दासं छिगु न्ह्य:ने थ्व प्रार्थना यायेगु आँट यानागु दु छाया:सा छिं थुपिं फुक्क खँ जिं छिम्ह दासयात क्यनादिल अले जिमि सन्तानयात जुजु दयके धका: जित: धयादिल।

26 हे परमप्रभु, छिं हे परमेश्वर ख:, अले छिं थ: दासयात थ्व भिंगु बचं बियादीगु दु,

27 व छिगु न्ह्य:ने न्ह्याबलें दयाच्चनेमा धका: आ: छिं यय्का: थ:दासया घरानायात सुवा: बियादीगु दु। परमप्रभु, छिं वयात सुवा: बियादिल अले वयाके न्ह्याबलें छिगु सुवा: दइ।”

18

जुजु दाऊद त्या:गु लडाइँया धल:

२ शम् ८:१-१८

1 थुकिया लिपा जुजु दाऊदं पलिशतीतयत् हमला याना: बुकल। अले वं इमिगु गात शहर व उकिया लिक्क लिक्क च्वंगु गां त्याका काल।

2 दाऊदं मोआबीतयत् नं बुकल अले इपिं वयागु अधीनय् च्वना: कर पुलिपिं जुल।

3 यूफ्रेटिस खुसिया लिक्क च्वंगु लागा त्याका कायेत वनाच्वंम्ह सोबाया जुजु हददेजेरयात दाऊदं हमातया लिक्क बुकल।

4 दाऊदं द्रु:छि ग: रथ, न्हयद्रु:म्ह रथ चलय् याइपिं व निइद्रु: न्यासि वनीपिं सिपाइँतयत् कब्जा यात। दाऊदं सछिम्ह सल बाहेक हददेजेरया रथ सालिपिं दक्व सलतयत् खुत्यां यानाबिल।

5 सोबायाम्ह जुजु हददेजेरयात ग्वाहालि यायेत दमस्कस शहरं अरामीत वल। तर दाऊदं इमि निइनिद्रु: सिपाइँतयत् स्यानाबिल।

6 अले दाऊदं अरामया दमस्कस शहरय् प्यखें छाउनीत तल। अरामीतय्सं दाऊदया अधीनय् च्वनाः वयात कर पुल। थुकथं दाऊद, न्ह्याथाय् वंसां परमप्रभुं वयात त्याकादिल।

7 दाऊदं हददेजेरया कप्तानतय्गु लुँया ढाल कब्जा यानाः यरूशलेमय् हल।

8 वं हददेजेरया शहरत तेबह व कुनं नं यक्व हे कँय हल। लिपा सोलोमनं थ्व हे कँय पुख्, तःधंगु थां व थलबल दय्केगुलिइ छयल।*

9 हमातयाम्ह जुजु तोऊनं सोबायाम्ह जुजु हददेजेरया फुक्क सेनायात दाऊदं बुकूगु खँ न्यन।

10 उकिं वं थःकाय् हदोरमयात दाऊद जुजुयाथाय् हददेजेरयात बुकूगुलि ज्वजलपा यायेत व बधाई बीत छवल। तोऊनं हददेजेरनापं तःक्वः हे लडाईं याये थुकूगु खः। अले हदोरमं लुँ, वहः व कँययागु थीथी कथंयागु थलबल ज्वनाः वल।

11 जुजु दाऊदं उपि थलबल परमप्रभुयात देछाल। वं एदोमी, मोआबी, अम्मोनी, पलिशती व अमालेकीतपाखें काःगु लुँ व वहः नं देछाल।

12 सरूयाहया काय् कप्तान अबीशैनं एदोमीतयत् चियागु ब्यासिइ बुकल। अले वं झिंच्याद्ःम्ह एदोमीतयत् स्यात।

13 अबीशैनं एदोमय् छाउनीत तल, अले सकल एदोमीत दाऊदया अधीनय् च्वन। दाऊद न्ह्याथाय् वंसां परमप्रभुं वयात त्याकादिल।

दाऊदया अधिकारीत

14 दाऊदं इस्राएल न्यंक शासन यात। वं फुक्कसिगु लागि खःकथं व न्यायकथं ज्या यात।

15 सरूयाहया काय् योआब सेनापति खः, अहीलूदया काय् यहोशापात राज्यया ल्याःचाः तइम्ह खः।

16 अहीतबया काय् सादोक व अबियाथारया काय् अहीमिलेक पुजाहारीत खः। शब्शा छ्यान्जे खः।

17 यहोयादाया काय् बनायाह करेती व पेलेथीतय् कप्तान खः। अले दाऊदया काय्पि जुजुया ततःधंपि अधिकारी खः।

19

दाऊदं अम्मोनीत व अरामीतयत् त्याकूगु

२ शम् १०:१-१९

1 छुं ई लिपा अम्मोनीतय् जुजु नाहाश सित, अले वया काय् हानून जुजु जुल।

2 दाऊद जुजुं धाल, “जिं हानूनयात माया यायेमाः, छायाःसा वया बौ नाहाशं जितः न्ह्याबलें माया याःगु खः।” उकिं बिचाः हनाः वं दूत छवल।

दाऊदया दूत अम्मोनय् थ्यंबलय्

3 अम्मोनी नायःतय्सं थः जुजुयात धाल, “छिं स्वयादीबलय् दाऊदं छिमि बाःयात इज्जत यानाः बिचाः हनेत थुपि मनूत छवयाहःगु धकाः च्वनादिया ला? अथे खः हे मखु। वं ला झीगु देश त्याका कायेगु लागि चिवा कायेत इमित छवयाहःगु खः।”

4 उकिं हानूनं दाऊदया मनूतयत् ज्वनाः इमिगु दाही खानाबिल। अले इमिगु वसः दथुइ जँ तक हे चानाबियाः इमित लितछवल।

5 इपिं छँय् लिहां वयेत तसकं मछाल। छुं मनूतय्सं वनाः दाऊदयात व खँ कनाबिल, अले दाऊदं इमित दाही ताहा मजुतले यरीहो शहरय् च्वनाच्वँ धकाः खबर छवल।

6 आः जिपि दाऊदया मिखाय् तसकं बांमलाःपि मनूत जुइ थुकल धकाः हानून जुजु व अम्मोनीतय्सं सिल। उकिं इमिसं च्वय्यागु अराम-नाहारैम, अराम-माका व सोबां रथ व सारथीत बालं कयाहयेत ३४,००० किलोग्राम वहः छवल।

7 इमिसं ३२,००० रथनापं माकाया जुजु व वया सेनात बालं कयाहल। माकायाम्ह जुजुया सेना वयाः मेदबाया लिक्क छाउनी तयाः च्वन। सकल अम्मोनीत नं थथःगु शहरं लडाईं यायेत पिहां वल।

8 दाऊदं व खँ न्यनाः योआब व वया थः दक्व सिपाइँतयत् इपिं लिसे लडाईं यायेत छवल।

9 अम्मोनीत वयाः शहरया मू ध्वाखाया न्ह्यःने लडाईं यायेत तयार जुयाच्वन। ग्वाहालि ब्यूवःपिं जुजुपिन्सं चक्कंगु ख्यलय् थथःगु थाय् काल।

10 योआबं थःगु न्ह्यःने व ल्युने लडाईंया लागि शत्रुया सिपाइँत तयार जुयाच्वंगु खनाः वं इस्राएलयापि ल्ययातःपि सिपाइँतय् पुचःयात अरामीतलिसें ल्वायेत छवल।

11 ल्यंदुपिं मेपिं सिपाइँतयत् वं थःकिजा अबीशैया अधीनय् तल, अले इमित अम्मोनीत लिसे ल्वायेत छवल।

12 योआबं अबीशैयात धाल, “अरामीतय्सं जितः बुकाच्वंगु खन धाःसा छ वयाः जितः ग्वाहालि ब्यु, अम्मोनीतय्सं छन्त बुकाच्वंगु खन धाःसा जि वयाः छन्त ग्वाहालि बी।

13 बल्ला व साहसी जु! अले थःगु जाति व झी परमेश्वरया शहरतय्गु निंति मग्यासं लडाईं यायेनु। अले परमप्रभुयात छु याये यः वय्कलं व हे यानादी।”

14 अले योआब व वया सिपाइँतय्सं अरामीतयत् हमला यात। अरामीत योआब वया सिपाइँतय् न्ह्यःनं बिस्सुं वन।

15 अले अरामीत बिस्सुं वनाच्वंगु खनाः अम्मोनीत अबीशैया न्ह्यःनं बिस्सुं वनाः शहर दुने दुहां वन। अनंलि योआब यरूशलेमय् लिहां वल।

16 इस्राएलीतलिसें थःपिं बुइ थुकूगु खँ अरामीतय्सं सिल। इमिसं यूफ्रेटिस खुसिया पुर्ब हददेजेरया सेनापति शोपकया अधीनय् दुपिं मेपिं अरामीतयत् सःतके छवल।

17 वं खँ न्यनाः दाऊदं सकल इस्राएली सिपाइँतयत् मुंकल। दाऊदं इमित यर्दन खुसिया उखे यंकल। वं इस्राएलीतयत् अरामीतय् न्ह्यःने थन। अले इमिसं वनापं लडाईं यात।

18 तर अरामीत इस्राएलीतपाखें बिस्युं वन। अले दाऊदं इमि न्हयद्रुःम्ह रथ चल्यु याइपिं व पिइद्रुःम्ह सिपाइंतयूत स्यानाबिल। अले इमिसं अरामी सेनापति शोपकयात नं स्यात।

19 हददेजेरया अधीनयु च्वंपिं जुजुपिन्सं जिमित इस्राएलं त्याकल धकाः सियाः दाऊदलिसें सन्धियात अले वयागु अधीनयु च्वन। अनंलि अरामीतयुसं हाकनं अम्मोनीतयूत ग्वाहालि बीगु इच्छा मयात।

20

रब्बा शहर त्याकूगु

२ शमू १२:२६-३१

1 बसन्तया इलयु योआबं इस्राएलया सेनायात लडाइँया लागि यंकल। थ्व ई जुजुपिं लडाइँ यायेत पिहां वनीगु ई खः। इस्राएलया सेनां अम्मोन देशयात तहसनहस यानाबिल। दाऊद जुजु धाःसा यरुशलेमयु हे च्वन। इमिसं रब्बा शहरयात घेरयु यानाः हमला यात। अले उकियात भज्यंक स्यंकाबिल।

2 दाऊदं इमि जुजुया छेन लुँयागु श्रीपिच काल। उकियागु तौल स्विन्यागु किलोग्राम दु, उकी रत्नत थुनातःगु दु। दाऊदं व श्रीपिच कयाः थःगु छेनयु पुल। हानं वं शहरं यक्व हे सामान त्याकाहल।

3 वं शहरयापिं मनूतयूत पिने पितहल अले इमित कःति, नँया कु व पा ज्वंकाः ज्या याकल। दाऊदं अम्मोनीतयु फुक्क शहरयु थथे हे यात। अनंलि व व वया सकल मनूत यरुशलेमयु लिहां वल।

पलिशतीतलिसे लडाइँ

२ शमू २१:१५-२२

4 उकिया लिपा पलिशतीतलिसें गेजेरयु लडाइँ जुल। उगु लडाइँलयु ह्शाती सिब्वकैनं सिप्यै नांयाम्ह रपाइंतयु सन्तानयात स्यात। अले पलिशतीत बुत।

5 पलिशतीतलिसें मेगु लडाइँ जुल। याइरया कायु एल्हानानं गिन्तीयाम्ह गोल्यतया किजा लहमीयात स्यात। लहमीया भाला तसकं ताहा व इयातु। व कापः थाइगु ताहाकःगु डण्डी थें च्वं।

6 हानं गातयु नं लडाइँ जुल, अन ल्हाः व तुतिइ खुपु खुपु पचिंचा अर्थात निइप्यपु पतिंचा दुम्ह राक्षस थें च्वंम्ह छम्ह मनू दु। व नं रफाया सन्तान खः।

7 वं इस्राएलीतयूत हिस्यात, अले दाऊदया दाजु शिमेअया कायु जोनाथनं वयात स्यानाबिल।

8 दाऊद व वया मनूतयुसं स्याःपिं थुपिं राक्षस थें च्वंपिं स्वम्ह गातया रफाया सन्तान खः।

21

मनूत ल्याः खानाः दाऊदं पाप याःगु

२ शमू २४:१-२५

1 शैतान इस्राएलया विरोधी जुल। उकिं वं इस्राएलया मनूत ल्याः खायेगु ज्या यायेत दाऊदयात ग्वाकल।

2 दाऊदं योआब व थः सेनाया कप्तानतयूत थथे धाल, “फुक्क इस्राएल देशयु दच्छिनयु च्वंगु बेर्शेबा शहरंनिसें उत्तरयु दान तक हूँ, मनूत ल्याः खानाः जितः धा। अले इपिं ग्वःम्ह दु धकाः जिं सीके फइ।”

3 योआबं लिसः बिल, “परमप्रभुं इस्राएलयापिं मनूतयूत सच्छिद्रुं अप्वः दयकाबीमा। महाराज, उपिं सकलें छसपोलया प्रजा, मखु ला? छिं छायु थथे यानादीगु? छिं इस्राएलयु छायु दोष हयादीगु?”

4 अयनं जुजु दाऊदं थःगु बिचाः महीकू। जुजुं धाःथें हे योआबं यायेमाल। अले योआब वनाः इस्राएल न्यंक चाःहिलाः मनूत ल्याः खानाः यरुशलेमयु लिहां वल।

5 अले योआबं सेनायु ज्या यायेफुपिं ग्वःम्ह मनू दु धकाः जुजुयात कन। सिपाइँ जुयाः ज्या यायेफुपिं मिजंत इस्राएलयु झिंछगु लाख व यहदायु प्यंगु लाख व न्हयेद्रुः मनूत दु।

6 तर योआबं लेवी व बेन्यामीनीतयूत ल्याः मखाः। छायुधाःसा वयात जुजु दाऊदया थ्व आज्ञा तसकं मयः।

7 परमेश्वरयाःगु मिखायु नं दाऊदं मभिगु ज्या याःगु दु, उकिं परमेश्वरं इस्राएलयात सजाँय बियादिल।

8 अले दाऊदं परमेश्वरयात धाल, “जिं थथे यानाः तःधंगु पाप यानागु दु। आः जितः क्षमा यानादिसँ धकाः बिन्ति याये। जिं मूर्ख ज्या यानागु दु।”

9 अले परमप्रभुं दाऊदया अगमवक्ता गादयात थथे धयादिल,

10 “वनाः दाऊदयात धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी, छंगु न्ह्यःने स्वंगु खँ तये, जिं छंगु विरोधयु ज्या यायेत छ उकी मध्ये छगु ल्यु!’ ”

11 अले गादं दाऊदयात वनाः धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, छन्त छु यः व ल्यः,

12 स्वंगु दँया अनिकाल, वा स्वला तक शत्रुतपाखें बिस्युं जुयेगु, वा स्वन्हु तक देशयु परमप्रभुया तरवार, अर्थात इस्राएलयु महामारी जुइगु अले परमप्रभुया दूतं इस्राएल देशया फुक्क थासयु नाश यानाच्चनीगु। आः जिं थःत छवयाहयादीम्हयूसित छु लिसः बीगु खः व छिं क्वःछिनादिसँ।”

13 दाऊदं गादयात धाल, “जि तसकं आपतय् ला:गु दु। जित: परमप्रभुया लहातय् हे लाके ब्यु। छाया:सा वय्क: तसकं दयादुम्ह ख:। तर जि मनूतय्गु लहातय् लाये म्वा:लेमा।”

14 उकिं परमप्रभुं इस्त्राएल न्यंकं छगू महामारी छवयाहयादिल। अले इस्त्राएलयापि न्हयेदु: (७०,०००) मनूत सित।

15 अले परमेश्वरं यरूशलेम नाश यायेत छम्ह स्वर्गदूत छवयाहयादिल। तर वं व नाश यायेत्यंबलय् परमप्रभुं व खना: उगु नाशपाखें थ:गु मन हिका: उपि नाश या:व:पि स्वर्गदूतयत् धयादिल, “आ: गात! छंगु लहा: दीकि अबलय् उपि स्वर्गदूत यबूसी अरौनाया खलाया लिक्क दनाच्वंगु ख:।”

16 च्वय् स्व:बलय् दाऊदं परमप्रभुया स्वर्गदूतयात स्वर्ग व पृथ्वीया दथुइ थ:गु नांगा तरवार ज्वना: यरूशलेमयात नाश यायेत तयार जुयाच्वंगु खन। अले दाऊद व थकालित भांग्रा फिना: बैय् भ्वसुल।

17 अले दाऊदं परमेश्वरयात धाल, “मनूतयत् ल्या: खायेगु लागि आज्ञा बियाम्ह जि ख:। पाप यानाम्ह जि ख:। द्रुंकांम्ह जि ख:। बिचरा फैतय्सं छु या:गु दु धका: हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर, जि व जिमि परिवारयात सजाँय बियादिसँ अयनं थ्व विपत्ति छिकपिनि मनूतय्के मलायेमा।”

18 अले परमप्रभुया दूतं गादयात दाऊदयात यबूसी अरौनाया खलाय् वना: परमप्रभुया निति छगू वेदी दय्केत आज्ञा ब्यू धका: धाल।

19 दाऊदं परमप्रभुया उजं मानय् यात अले गादं धा:थें थाहां वन।

20 उबलय् अरौना व वया प्यम्ह काय्पि थ:गु खलाय् छव दायाच्वंगु ख:। इमिसं स्वर्गदूतयात खंबलय् प्यम्ह काय्पि सुलेत बिस्युं वन।

21 भचा लिपा अन दाऊद थ्यंक: वल, अरौनां जुजुयात खनेवं खला त्व:ता वल अले बैय् छ्यं भ्वसुला: दाऊदयात भागि यात।

22 दाऊदं वयात धाल, “छं जित: छंगु खला म्यु, थ्व महामारी पनेत अन परमप्रभुया निति छगू वेदी दय्के। जिं छन्त उकियागु पूरा मू बी।”

23 अरौनं दाऊदयात धाल, “महाराज, कयादिसँ! छित: छु याये मास्ति व:, व यानादिसँ। जिं छित: होमबलिया लागि द्रुहंत, छवय्केगु लागि थुपि छव दायेगु सिंपौत व अन्नबलिया निति छव बी। जिं थ्व फुक्क छित: बी।”

24 तर जुजुं वयात लिस: बिल, “मखु, जिं छन्त पूरा मू बी। छंगु सामान कया: सितिकं ला:गु सामानं परमप्रभुयात होमबलि छायेगु मखु।”

25 अले वं अरौनायात व खलाया लागि खुस: लुँया धिबा बिल।

26 अन वं परमप्रभुया निति छगू वेदी दय्का: होमबलि व मेलबलि छाया: तसलं परमप्रभुया नां कया: प्रार्थना यात। अले परमप्रभुं स्वर्ग होमबलिया वेदीइ मि छवयाहया: लिस: बियादिल।

27 परमप्रभुं स्वर्गदूतयात थ:गु लहातय् दुगु तरवार दापय् तयेत आज्ञा बियादिल, अले स्वर्गदूतं अथे हे यात।

28 उबलय् परमप्रभुं थ:त यबूसी अरौनाया खलाय् लिस: बियादीगु दाऊदं खन, उकिं दाऊदं अन पशुत बां बिल।

29 मरूमिइ मोशां दय्कूगु नापलायेगु पाल व होमबलिया वेदी उबलय् तक गिबोनया आराधना यायेगु थासय् हे दुगु जुयाच्वन।

30 तर दाऊद परमेश्वरयात आराधना यायेत अन वनेमफु, छाया:सा परमप्रभुया स्वर्गदूतया तरवार खना: व तसकं ग्या:।

22

1 अले दाऊदं धाल, “थ्व थासय् परमप्रभु परमेश्वरया देग: व इस्त्राएलयापि मनूतय्सं होमबलि छायेत वेदी दइ।”

देग: दय्केत तयारी

2 उकिं दाऊदं इस्त्राएलय् च्वनाच्वंपि परदेशीतयत् छथाय् मुनेगु आज्ञा बिल, अले इपि मध्ये वं ल्वहं क:मि मनूत ल्यल। इमिगु ज्या परमेश्वरया देग: दय्केत ल्वहं चायेगु ख:।

3 वं ध्वाखाया लागिं नकिं व कब्जा दय्केत यक्व न बिल। अले कैयं नं लने हे मफयेक बिल।

4 अले दाऊदं ल्या: हे खायेमफय्क: यक्व देवदास्या सिं नं मुंकल। छाया:सा सीदोन व दुरोसयापि मनूतय्सं यक्व हे देवदास्या सिं ह:गु ख:।

5 दाऊदं धाल, “परमप्रभुया निति दय्कीगु देग: फुक्क जातिया मिखाय् त:जिगु नांजा:गु व तसकं बांला:गु जुइमा। जिमि काय् सोलोमन ल्याय्म्हचा हे तिनि, उकिं देग: दय्केत जिं हे फुक्क तयार यायेमा।” अथे जुया: थ: सी न्ह्य: दाऊदं यक्व सामान जोरय् यात।

6 अले वं थ:काय् सोलोमनयात स:ता: परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरया निति छग: देग: दय्केत आज्ञा बिल।

7 वं सोलोमनयात धाल, “हे जिमि काय्, थ: परमप्रभु परमेश्वरया नांया लागि जित: देग: छग: दय्के मास्ति व:गु ला ख:।

8 तर परमप्रभुं जित: थथे धयादिल, ‘छं यक्व लडाईँ या:गु दु, अले यक्व मनूतयत् स्या:गु दु। छं जिगु नांया निति थ्व देग: दय्के खनी मखु, छाया:सा छं जिगु न्ह्य:ने बैय् यक्व हि बा: वय्कूगु दु।

9 तर छिमि छम्ह काय् दइ, व शान्ति य:म्ह मनू जुइ। जिं प्यखेरं वया शत्रुतपाखें वयात शान्ति बी। वयागु नां सोलोमन जुइ, व इस्त्राएलय् जुजु जुयाच्वंतले जिं इस्त्राएलयात सुख व शान्ति बी।* ”

10 वं हे जिगु नांया निति छग: देग: दय्की। व जिम्ह काय् जुइ, जि वया बा: जुइ। वया वंशयाम्ह छम्हय्सिनं इस्त्राएलय् न्ह्याबलें शासन याइ।”

11 दाऊदं थथे नं धाल, “जिमि काय्, आ: परमप्रभु थ: छलिसे दयेमा अले वय्कलं छं हे व दय्कि धका: धयादी थें छ ता:लायेमा। थ: परमप्रभु परमेश्वरया देग: दय्कि।

* 22:9 २२:९ सोलोमनया स: हिब्रूयागु शान्ति कयात:गु थें च्वं

12 परमप्रभुं छन्त इस्राएलया अधिकार बियादीबलय् छं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु व्यवस्था पालन यायेत वय्कलं छन्त बुद्धि व ज्ञान बियादीमा।

13 छं परमप्रभुं मोशापाखें इस्राएलयात बियादीगु विधि व नियम बांलाक मानय् यात धा:सा छ ता:लाइ। साहसी व बल्ला: जु। ग्याये मते वा नुग: क्वतुंके मते।

14 “जिं परमप्रभुया देग: दय्केत दु:ख याना: ३,४०० टन लुँ व ३४,००० टन वह: मुंकागु दु। उलि जक मखु लने हे मफय्क: कँय् वन नं मुंकागु दु। जिं सिं व ल्वहं नं यक्व हे तयार यानागु दु, तर छं उकी मेगु तने फु।

15 छंके ज्या याइपिं मनूत यक्व दु। ल्वहं क:मित, ल्वहं चाइपिं व सिंके:मितनापं फुक्क कथंया ज्या याये स:पिं मनूत दु।

16 लुँ, वह:, कँय् व नया ज्या याइपिं शिल्पकारत अल्याख दु। आ: ज्या शुरू या, परमप्रभु छलिसे दयेमा।”

17 दाऊदं इस्राएलयापिं सकल नाय:तयत थ:काय् सोलोमनयात ग्वाहालि बीगु आज्ञा बिल।

18 “वं इमित धाल, परमप्रभु छिमि परमेश्वर छिपिनापं च्वनादीगु दु, अले फुक्कपाखें छिमित शान्ति बियादीगु दु। वय्कलं थ्व देशय् च्वपिं मनूतयत जिगु ल्हातय् तयादीगु दु अले देश परमप्रभु व वय्क:या जातिया अधीनय् दु।

19 अले थ:गु पूरा मन बिया व बलं फत्तले परमप्रभु थ: परमेश्वरया सेवा या। देग: दय्केगु ज्या शुरू या अले परमप्रभुयात इज्जत बीत दय्केगु उगु देगलय् बाचा चिनात:गु सनू व परमेश्वरया पवित्र थलबल ति।”

23

लेवीतयगु ज्या

1 दाऊद बुरा जुल, उकिं वं थ:काय् सोलोमनयात इस्राएलयाम्ह जुजु दय्कल।

2 दाऊदं इस्राएलयापिं कुलनाय:, पुजाहारीत व लेवीतयत मुंकल।

3 वं स्विदें व स्विदें च्वय्यापिं लेवीतयत ल्या: खात, इपिं दक्व याना: स्विच्याद्गु:मह मिजं दु।

4 जुजुं नीइप्यद्गु:मह मनूतयत देग:या ज्या स्वयेत, खुद्गु:यात हाकिम व न्याय यायेत,

5 प्यद्गु:यात लुखा पिवा: च्वनेत व प्यद्गु:यात दाऊदं दय्कूगु बाजं थाना: परमप्रभुया प्रशंसा यायेत ल्यल।

6 दाऊदं इमित लेवीतय काय्पिं – गेशोर्न, कहात व मरारीया नांकथं भाग भाग याना: ब्वथल।

गेशोर्नीत

7 गेशोर्नया निम्ह काय्पिं – लादान व शिमी ख:।

8 लादानया स्वम्ह काय्पिं दु – त:धिक:मह काय् यहीएल, जेताम व योएल ख:।

9 थुपिं स्वम्ह काय्पिं – लादानया परिवारयापिं नाय:त ख:।

शिमीया स्वम्ह काय्पिं – शलोमोत, हजीएल व हारान।

10 शिमीया मेपिं प्यम्ह काय्पिं – यहत, जीजा, येऊश व बरीआ।

11 यहत दकलय् त:धिक:मह व जीजा निम्हम्ह काय् ख:। तर येऊश व बरीआया यक्व काय्म्याय्पिं मदु। उकिं येऊश व बरीआयात छगू हे परिवारकथं ल्या: खाइगु। उकिं येऊश व बरीआयात छगू हे परिवारकथं ल्या: खात अले छगू हे ज्या बिल।

कहातीत

12 कहातया प्यम्ह काय्पिं – अग्राम, यिसहार, हेब्रोण व उज्जीएल।

13 अग्रामया काय्पिं – हास्न व मोशा। हास्नयात ब्यागलं त:गु ख:। व अले वया सन्तानयात न्हाबलेया लागि तच्चकं पवित्रगु सामान देखायेत, परमप्रभुया न्हा:ने बलि छायेत, वय्क:या न्हा:ने सेवा यायेत अले न्हाबलेया लागि वय्क:या नामय् मनूतयत सुवा: बीत ब्यागलं त:गु ख:।

14 परमेश्वरया मनू मोशाया काय्पिन्त लेवी कुलय् ल्या: खात।

15 मोशाया काय्पिं – गेशोर्म व एलीएजर।

16 गेशोर्मया काय् शूबाएल नाय: ख:।

17 एलीएजरया छम्ह हे जक काय् रहब्याह ख:, तर रहब्याहया यक्व काय्पिं दु।

18 यिसहारया काय्पिं – मध्ये दक्वसिबय् त:धिक:मह काय् शलोमीत ख:।

19 हेब्रोणया काय्पिं – दकलय् त:धिक:मह यरियाह, निम्हम्ह अमर्याह, स्वम्हम्ह यहासेल अले प्यम्हम्ह यकमाम।

20 उज्जीएलया काय्पिं – दक्वसिबय् त:धिक:मह काय् मीका, व निम्हम्ह यिशियाह।

मरारीत

21 मरारीया काय्पिं – महली व मूशी।

महलीया काय्पिं – एलाजार व कीश।

22 तर एलाजारया म्हाय्यपिं जक दु। छम्ह हे काय् मदयकं हे व सित। वया म्हाय्यपिंसं थःथितिपिलिसें ब्याहा यात। इमि थःथिति कीशया काय्यपिं खः।

23 मूशीया स्वम्ह काय्यपिं – महली, एदेर व यरीमोत।

24 धलखय् परिवार परिवारकथं नां च्वयातःपिं लेवीया सन्तान थुपिं खः। इपिं थथःगु परिवारया नायःत खः। धलखय् च्वयातःपिं निइदें व स्वयां च्वय्यापिं खः। इपिं परमप्रभुया देगलय् सेवा याइपिं खः।

25 दाऊदं धाःगु खः, “परमप्रभु इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वरं थः मन्तयत शान्ति बियादीगु दु। अले न्हाबलेया लागि यरूशलेमय् च्वनेत झाःगु दु।

26 उकिं आवंलि लेवीतय्सं नापलायेगु पाल व आराधनाय् छयलिगु सामान क्वबियाः जुइ मालि मखुत।”

27 दाऊदया लिपांगु आज्ञा कथं निइदें व व स्वयां च्वय्यापिं फुक्क लेवीतय्युं नां सेवाया ज्या यायेत धलखय् च्वल।

28 लेवीतय्युं ज्या परमप्रभुया देगःयागु आराधनाया ज्याय् हासूनया सन्तानतयत् ग्वाहालि बीगु खः। चुक व कोथाया रेखदेख यायेगु, फुक्क पवित्र ज्वलं शूद्र यायेगु, परमेश्वरया देगःयागु आराधनाया मे मेगु ज्या यायेगु,

29 देछागु मरि टेबुलय् मिलय् यायेगु, अन्नबलिया छुचुं, सोडा मतःगु मरि, छूगु व चिकनय् छुनातःगु मरि, ढक व नापय् यायेगु व लनेगु फुक्क ज्याया जिम्मा इमिगु खः।

30 इपिं न्हाबलें सुथय् व बहनि परमप्रभुयात सुभाय् बीत व प्रशंसा यायेत दने नं माः।

31 परमप्रभुयात विश्रामया न्हिइ, अमाइया नखबलय् व फुक्क मेगु क्वःछिनातःगु नखःचखःबलय् ल्यायाः नियमकथं फुक्क होमबलि न्हियान्हिथं छायेगु जिम्मा नं लेवीतय्युं खः।

32 थुकथं लेवीतय्सं नापलायगु पालया निति, पवित्र थाय्या निति व इमि थःथिति हासूनया सन्तानतय् अधीनय् च्वनाः परमप्रभुया देगःया सेवाया निति थःपिंसं यायेमाःगु ज्या याइगु।

24

पुजाहारीतय्युं ज्या

1 हासूनया सन्तानयात थुकथं पुचः पुचः यानाः ब्यागलं तःगु खः। हासूनया काय्यपिं नादाब, अबीह, एलाजार व ईतामार खः।

2 नादाब व अबीह धाःसा थः बौ स्वयां न्हापा हे सित, इमि सुं काय्यपिं मदु। उकिं एलाजार व ईतामार पुजाहारीया ज्या यात।

3 दाऊद जुजुं हासूनया सन्तानयात इमिगु ज्याकथं पुचः पुचः यानाः ब्यागलं तयाबिल। उगु ज्या यायेत वयात एलाजारया काय् सादोक व ईतामारया काय् अहीमेलिकं ग्वाहालि बिल।

4 एलाजारया सन्तानयात झिंखुगु पुचलय् ब्यागलं तयाब्युगु खः। अले ईतामारया सन्तानयात च्यागु पुचलय् ब्यागलं यानाब्युगु खः। एलाजारया परिवारय् ईतामारया परिवारय् स्वयाः यक्व परिवार नायःत दुगुलि अथे याःगु खः।

5 एलाजार व ईतामार निम्हयसिया सन्तानया दथुइ तःम्ह हे देगःया हाकिमत व परमेश्वरया हाकिमत दुगुलि सुयागुं नं पँ मलीसैं चिष्टा तयाः इमित ब्यागलं तयाबिल।

6 चिष्टा तइगु ज्या नं एलाजार व ईतामारया सन्तानं पालंपाः याइगु। अनंलि इमिगु नां छम्ह लेवी छयान्जे नतनेलया काय् शमायाहं च्वइगु। जुजु, जुजुया भारदारत, पुजाहारी सादोक, अबियाथारया काय् अहीमेलिक, लेवी परिवार व पुजाहारी परिवारया नायःत फुक्क साक्षी च्वनीगु।

7 न्हापांगु चिष्टा यहोयारीबया नामय्, निगुगु यदायाहया नामय्,

8 स्वंगुगु हारीमया नामय्, प्यंगुगु सोरीमया नामय्,

9 न्यागुगु मल्कियाहया नामय्, खुगुगु मियामीनया नामय्,

10 न्हयगुगु हक्कोसया नामय्, च्यागुगु अबियाया नामय्,

11 गुंगुगु येशूअया नामय्, झिगुगु शकन्याहया नामय्,

12 झिंछगुगु एल्यासीबया नामय्, झिंनिगुगु याकीमया नामय्,

13 झिंस्वंगुगु हुप्पाया नामय्, झिंप्यंगुगु येशेबाबया नामय्,

14 झिंन्यागुगु बिल्गाया नामय्, झिंखुगुगु इम्मेरया नामय्,

15 झिंन्हयगुगु हेजीरया नामय्, झिंच्यागुगु हप्पिसेसया नामय्,

16 झिंगुगुगु पतहियाहया नामय्, निइगुगु यहेजकेलया नामय्,

17 निइछगुगु याकीनया नामय्, निइनिगुगु गमूएलया नामय्,

18 निइस्वंगुगु दलायाहया नामय्, व निइप्यंगुगु माज्याहया नामय् लात।

19 परमप्रभु इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वरयागु आज्ञा मानाय् यानाः इमि पुर्खा हासूनं पलिस्था यानाथकूगु थ्व नियमकथं इपिं परमप्रभुया देगलय् थःगु सेवाया ज्या याः वनीबलय् इमिगु ज्या थ्व हे खः।

ल्यंदुपिं लेवीत

20 ल्यंदुपिं लेवीया सन्तानया मेपिं परिवारया नायःतपाखें – अग्रामया काय्यपिपाखें – शूबाएल, शूबाएलया काय्यपिपाखें – येहदयाह।

21 रहब्याहया सन्तानपाखें – यिशियाह, यिशियाह जेठाम्ह खः।

- 22 यिसहारयापिपाखें – शलोमोत। शलोमोतया काय्पि – यहत।
 23 हेब्रोनाया सन्तान न्हापाम्ह यरियाह, निम्हम्ह अमर्याह, स्वम्हम्ह यहासेल, प्यम्हम्ह यकमाम।
 24 उज्जीएलया सन्तान – मीका। मीकाया सन्तानपाखें – शामीर।
 25 मीकाया किजा यिश्याह। यिश्याहया सन्तानपाखें – जकरिया।
 26 मरारीया सन्तान – महली व मूशी। यजियाहया सन्तान बनो।
 27 मरारीया सन्तान – यजियाहपाखें बनो, शोहम, जक्कूर व इब्री।
 28 महलीपाखें – एलाजार। एलाजारया सुं नं सन्तान मदु।
 29 कीशया सन्तान यरहमेल।
 30 अले मूशीया सन्तान – महली, एदेर व यरीमोत।
 लेवीत थथःगु परिवारकथं थुपि हे खः।
 31 जुजु दाऊद, सादोक, अहीमेलेक, अले पुजाहारी व लेवीतय् नायःतय्गु न्ह्यःने थः थःथिति हासूनया सन्तानतय्सं याःगु थें इमिसं नं चिष्टा तल। दकलय् तःधिकःम्ह दाजुया परिवारतय्त दकलय् चिधिकःम्हसिया परिवारयात थें हे व्यवहार यात।

25

देगल्य् म्ये हालीपि

- 1 दाऊद व वया सेनापतितय्सं आसाप, हेमान व यदूतूनया परिवारपि छुं मनूतय्त सारंगी, वीणा व भुस्या थानाः अगमवाणी धायेत अलग तल। इमिगु धलः थथे दु –
 2 आसापया काय्पिपाखें – जक्कूर, योसेफ, नतन्याह व असरेला। इमिसं आसापं धाःथें याइगु, आसापं जुजुया आज्ञा कथं अगमवाणी याइगु खः।
 3 यदूतूनया काय्पिपाखें – गदल्याह, सेरी, यशयाह, शिमी, हशब्ब्याह व मत्तित्याह। थुपि खुम्हयसिनं थः बौ यदूतूनं धाःथें याइगु। यदूतूनं परमप्रभुया प्रशंसा याइबलय् वीणा थानाः अगमवाणी याइगु।
 4 हेमानया काय्पिपाखें – बुक्कियाह, मत्तित्याह, उज्जीएल, शूबाएल, यरीमोत, हनन्याह, हनानी, एलीआता, गिद्लती, रोममती-एजेर, योशबाकाशा, मल्लोती, होतीर व महजीओत।
 5 थुपि सकलें जुजुया अगमवक्ता हेमानया काय्पि खः। वयात थुपि परमेश्वरयात तःधकेत वय्कःया बचकथं ब्यूगु खः। परमेश्वरं हेमानयात झिंप्यम्ह काय्पि व स्वम्ह म्हायापि बियादिल।
 6 थुपि सकलें परमप्रभुया देगल्य् भजन हालेत थः बौया अधीनय् दु, अले थुमिसं भुस्याः वीणा व सारंगी थानाः परमेश्वरया देगःयागु सेवा याइगु खः। आसाप, यदूतून व हेमान जुजुया अधीनय् दु।
 7 इमि थःथितिनापं इमिगु ल्याः निसः व चयच्याम्ह दु अले इपि सकलें परमप्रभुया लागि संगीत सय्कातःपि सीप दुपि खः।
 8 ल्याय्म्ह, बुरा, स्यनामि व ब्वनामि सकसिनं इमिगु ज्याया पाः निति चिष्टा तल।
 9 न्हापांगु चिष्टा आसापया निति खः, व योसेफ, वया काय्पि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 निगूगु चिष्टा गदल्याह, वया काय्पि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 10 स्वंगूगु चिष्टा जक्कूर, वया काय्पि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 11 प्यंगूगु चिष्टा यिस्री, वया काय्पि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 12 न्यागूगु नतन्याह, वया काय्पि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 13 खुगूगु बुक्कियाह, वया काय्पि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 14 न्हयगूगु यसरेला, वया काय्पि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 15 च्यागूगु चिष्टा यशयाह, वया काय्पि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 16 गुंगूगु चिष्टा मत्तित्याह, वया काय्पि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 17 झिगूगु चिष्टा शिमी, वया काय्पि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 18 झिंछगूगु चिष्टा अजेल, वया काय्पि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 19 झिंनिगूगु चिष्टा हशब्ब्याह, वया काय्पि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 20 झिंस्वंगूगु चिष्टा शूबाएल, वया काय्पि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 21 झिंप्यंगूगु चिष्टा मत्तित्याह, वया काय्पि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 22 झिंन्यागूगु चिष्टा यरीमोत, वया काय्पि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 23 झिंखुगूगु चिष्टा हनन्याह, वया काय्पि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 24 झिंन्हयगूगु चिष्टा योशबाकाशा, वया काय्पि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 25 झिंच्यागूगु चिष्टा हनानी, वया काय्पि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 26 झिंंगूगु चिष्टा मल्लोती, वया काय्पि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।

- 27 निङ्गू चिष्टा एलीआता, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 28 निङ्गू चिष्टा होतीर, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 29 निङ्गू चिष्टा गिदलती, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 30 निङ्गू चिष्टा महजीओत, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
 31 निङ्गू चिष्टा रोममती-एजेर, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।

26

देगःया ध्वाखा पिवाःत

- 1 ध्वाखा पिवाःतयगु पुचःत थथे दु –
 कोरहीतपाखें – कोरिया काय् मेशेलेम्याह, कोरे आसापया सन्तान मध्ये छम्ह खः।
 2 मेशेलेम्याहया कायपि दक्वसिबय् तःधिकःम्ह जकरिया निम्हम्ह येदीएल, स्वम्हम्ह जबदियाह, प्यम्हम्ह यत्नीएल,
 3 न्याम्हम्ह एलाम, खुम्हम्ह येहोहानान, अले न्हयम्हम्ह एल्यहोएनै खः।
 4 ओबेद-एदोमया नं कायपि दु – दक्वसिबय् तःधिकःम्ह शमायाह निम्हम्ह यहोजाबाद, स्वम्हम्ह योआ, प्यम्हम्ह साकार, न्याम्हम्ह नतनेल,
 5 खुम्हम्ह अम्मीएल, न्हयम्ह इस्साखार, अले च्याम्हम्ह पुल्लतै खः। (छायधाःसा परमेश्वरं ओबेद-एदोमयात सुवाः बियादीगु खः।)
 6 वया काय् शमायाहया नं कायपि दु। इपि तसकं बहादुर जूगुलि इमिसं थः बौया परिवारयात अधिकार याइगु खः।
 7 शमायाहया कायपि ओत्नी, रपाएल, ओबेद व एल्जाबाद। इमि थःथिति एलीह व समक्याह नं बहादुर मनूत खः।
 8 थुपि सकलें ओबेद-एदोमया सन्तान खः। इपि, इमि कायपि व इमि थःथितिपि थ्व ज्या यायेफुपि व बहादुर मनूत खः। इपि फुक्क ६२ म्ह दु।
 9 मेशेलेम्याहया झिंच्याम्ह बहादुर कायपि व थःथितिपि दु।
 10 मरारी होसाया कायपि – न्हापाम्ह शिमी (व दकलय् तःधिकःम्ह मखु, अयनं वया बौनं वयात न्हापाम्ह दयकाब्यूगु खः),
 11 निम्हम्ह हिल्लियाह, स्वम्हम्ह तबलियाह व प्यम्हम्ह जकरिया। होसाया कायपि व थःथितिपि फुक्क १३ म्ह दु।
 12 थुपि ध्वाखा पिवाःतयगु पुचःत यत इमि परिवारया नायःतयगु लागि ल्यल। अले इमिसं मेपि लेवीतयसं थें परमप्रभुया देगलय् सेवा यात।
 13 चिधिकःपि व तःधिकःपि सकसिनं थथःगु पुर्खाया परिवारकथं छगू छगू ध्वाखाया निति चिष्टा तल।
 14 पुर्ब ध्वाखाया चिष्टा शेलेम्याहया नामय् लात। अनंलि वया काय् जकरियाया नामय् उत्तरया ध्वाखा लात। जकरियां न्ह्याबलें भिगु सल्लाह बीगु खः।
 15 दच्छिन ध्वाखाया चिष्टा ओबेद-एदोमया नामय् लात। अले धुक्या चिष्टा वया कायपिनिगु नामय् लात।
 16 पच्छिमया ध्वाखा व च्वयपाखे देगलय् वनीगु शल्केत धाःगु ध्वाखाया चिष्टा शुप्पीम व होसाया नामय् लात।
 छम्ह पिवाः च्वनीम्ह मेम्ह पिवाः च्वनीम्ह मनूया लिक्कसं च्वनीगु।
 17 खुम्ह लेवीत न्हियान्हिथं पुर्बपाखे, प्यम्ह उत्तरपाखे, प्यम्ह दच्छिनपाखे, व निम्ह निम्ह धुक्या पिवाः च्वनीगु।
 18 अले पच्छिमया चुकय् वनीगु लैय् प्यम्ह व चुकय् हे निम्ह पिवाः च्वनीगु।
 19 कोरही व मरारीया सन्तानयात ब्यूगु पिवाः च्वनेगु ज्या थ्व हे खः।

दांभरित व मेपि हाकिमत

- 20 परमेश्वरया धुकू व परमप्रभुयात छाःगु सामान तयेगु धुक्या जिम्मा इमि मेपि लेवी पासापिनिगु खः।
 21 गेशोनीया काय् लादान यहीएलया बाः खः। लादान यक्व हे परिवारया पुर्खा खः।
 22 यहीएलीया निम्ह कायपि जेताम व योएलया जिम्माय् परमप्रभुया देगःया धुकू व मेमेगु सामानया धुकू दु।
 23 अम्नामीत, यिसहारीत, हेब्रोनीत, व उज्जीएलीतपाखें –
 24 मोशाया काय् गेशोनीया सन्तान श्बाएल देगःया धुकू नायः खः।
 25 एलीएजरपाखें वया थःथितिपि थुपि खः - वया काय् रहब्याह, रहब्याहया काय् यशयाह, यशयाहया काय् योराम, योरामया काय् जिक्की, जिक्कीया काय् शलोमीत।
 26 दाऊद जुजु, परिवार परिवारया नायःत व दूःछिम्ह व सछिम्ह सिपाइँतय् व सेनाया मेपि नायःतयसं देछाःगु सामानया धुक्या फुक्क जिम्मा शलोमीत व वया थःथितिपिन्त ब्यूगु खः।
 27 लडाइँलय् त्याकाहःगु छुं छुं सामानत परमप्रभुया देगः ल्हनेत इमिसं देछाःगु खः।
 28 अगमवत्ता शमूएल, कीशया काय् शाऊल, नेरया काय् अबनेर व सरूयाहया काय् योआबं मेगु देछाःगु फुक्क सामान शलोमीत व वया थःथितिपिन्त जिम्माय् दु।

मेपि लेवीतयगु जिम्मा

- 29 यिसहारीतपाखें – कनन्याह व वया कायपिन्त इस्त्राएलीतयगु पिनेया ज्याया लागि हाकिम व न्याय यायेगु ज्याया जिम्मा ब्यूगु खः।

30 हेब्रोनीतपाखें – हशब्याह व वया झिन्हयसः बहादुर मनूतयत यर्दन खुसिया पच्छिमपाखे इस्राएलय् परमप्रभुया फुक्क ज्या स्वयेत व जुजुया सेवाया लागि ल्यःगु खः।

31 हेब्रोनीतय् नायः यरियाह खः। दाऊद जुजु जूगु पिङ्गु दँय हेब्रोनीतयगु वंशावलीइ माला स्वल। अले उगु परिवारयापि मू मू मनूत गिलादया याजेरय् च्वनाच्वंगु लुङ्कल।

32 दाऊद जुजुं यरियाहया थःथितितपाखें परिवार परिवारयापि निद्रुः व न्हयसःमह नायःतयत् ल्यल, अले इमित स्बेनीत, गादीत व मनश्शेया बच्छि कुलया निति जुजुयागु ज्या व परमेश्वरयागु ज्या स्वयेगु जिम्मा बिल।

27

सेनाया कप्तानत ल्यःगु

1 दँयदसं छगू छगू लाय् २४,००० म्ह मनूया पुचलं इस्राएलया सेनाय सिपाईं जुयाः ज्या याइगु। उगु पुचलय् थुपि सिपाईंतयगु ज्या स्वयाः जुजुया सेवा याइपि द्रुःछिम्ह सिपाईंया कप्तानत, सच्छिम्ह सिपाईंया कप्तानत व इमि हाकिमत दु। इस्राएलया सेनाय ज्या याइपि इपि इस्राएलीतयगु धलः थथे दु –

- 2 न्हापांगु लाया न्हापांगु पुचःया कप्तान जब्दीएलया काय् याशोबाम खः। वयागु पुचलय् २४,००० म्ह मनू दु।
- 3 व फारेसया सन्तान खः अले न्हापांगु लाया निति फुक्क फौजया नायःतय् मूम्ह खः।
- 4 निगूगु लाया निति पुचःया कप्तान अहोही दौदै खः। वयागु पुचलय् मिक्लोत न्ह्यलुवाः खः। इमिगु पुचलय् २४,००० म्ह दु।
- 5 स्वंगूगु लाया निति कप्तान पुजाहारी यहोयादाया काय् बनायाह खः। व नायः खः। वयागु पुचलय् २४,००० म्ह मनू दु।
- 6 थ्व बनायाह उपि स्विम्ह बहादुरपि मध्ये छम्ह व उपि स्विम्हया नायः खः। वया लिपा वया काय् अम्मीजाबाद वयागु थासय् वल।
- 7 प्यंगूगु लाया निति प्यम्हम्ह कप्तान योआबया किजा असाहेल खः। वया लिपा वया काय् जबदियाह वयागु थासय् वल। वयागु पुचलय् २४,००० म्ह मनू दु।
- 8 न्यागूगु लाया निति न्याम्हम्ह कप्तान यिज्याही शम्हूत खः। वयागु पुचलय् २४,००० म्ह मनू दु।
- 9 खुगूगु लाया निति खुम्हम्ह कप्तान तकोयाम्ह इक्केशया काय् ईरा खः। वयागु पुचलय् २४,००० म्ह मनू दु।
- 10 न्हयगूगु लाया निति न्हयम्हम्ह कप्तान एफ्राइम कुलयाम्ह पेलोनी हेलेस खः। वयागु पुचलय् २४,००० म्ह मनू दु।
- 11 च्यागूगु लाया निति च्याम्हम्ह कप्तान जेरह वंशयाम्ह हशाती सिब्वकै खः। वयागु पुचलय् २४,००० म्ह मनू दु।
- 12 गुंगूगु लाया निति गुम्हम्ह कप्तान बेन्यामीनया अबीएजेर अनातोती खः। वयागु पुचलय् २४,००० म्ह मनू दु।
- 13 झिगूगु लाया निति झिम्हम्ह कप्तान जेरहया वंशयाम्ह नतोपाती महैर खः। वयागु पुचलय् २४,००० म्ह मनू दु।
- 14 झिंछगूगु लाया निति झिंछम्हम्ह कप्तान एफ्राइम कुलयाम्ह बनायाह पिरातोनी खः। वयागु पुचलय् २४,००० म्ह मनू दु।
- 15 झिंनिगूगु लाया निति झिंनिम्हम्ह कप्तान ओत्निएल वंशयाम्ह हेल्दै नतोपाती खः। वयागु पुचलय् २४,००० म्ह मनू दु।

कुल कुलया हाकिमत

- 16 इस्राएलया कुल कुलया मू हाकिमत थुपि खः – स्बेन कुल – जिक्रीया काय् एलीएजर, शिमियोन कुल – माकाया काय् शपत्याह,
- 17 लेवी कुल – कमूएलया काय् हशब्याह, हासून – सादोक,
- 18 यहूदा कुल – एलीहू धाःम्ह दाऊदया दाजु, इस्साखार कुल – मिखाएलया काय् ओम्नी,
- 19 जबूलन कुल – ओबदियाया काय् यिश्मायाह, नप्ताली कुल – अज्रीएलया काय् यरीमोत,
- 20 एफ्राइम कुल – अजज्याहया काय् होशिया, मनश्शेया बच्छि कुल – पदायाहया काय् योएल,
- 21 गिलादय् दुगु मनश्शेया बच्छि कुल – जकरियाया काय् इदो। बेन्यामीन कुल – अबनेरया काय् यासीएल।
- 22 दान कुल – अबनेरया काय् अज्जेल। इस्राएलया कुल कुलया मू हाकिमत थुपि हे खः।
- 23 दाऊदं निइदँ स्वयाः क्वयथापिन्त ल्याः मखाः, छाथधाःसा परमप्रभुं इस्राएलया मनूतयत आकाशया नगुत थें यक्व दयक्काबी धकाः बचं बियादीगु खः।

24 सस्याहया काय् योआबं मन्तयग् ल्याः खायेगु ज्या शुरु याःगु खः, अयनं वं व ज्या पूरा मया। थ्व ल्याः खायेगु ज्याया कारणं परमेश्वर तंचायाः इस्राएलयात सजाँय बियादिल। उकिं मन्तयग् ल्याः दाऊद जुजुया इतिहासय् मच्चः।

जुजुया सम्पत्ति जिम्मा काइपि

25 जुजुया धुकूत अदीएल्या काय् अज्मावेतया जिम्माय् खः।

देशयागु, शहर-शहरयागु धुकूत, गांयागु धुकूत व किल्ला-किल्लयायागु धुकूत उज्जियाहया काय् जोनाथनया जिम्माय् खः।

26 देशय् बुँज्या याइपिं कलूबया काय् एस्त्रीया जिम्माय् खः।

27 दाखया क्यबत रामती शिमीया जिम्माय् खः।

दाखया क्यबय् सःगु दाख, दाखमघ तइगु धुकूया नितिं शेपेमी जब्दीया जिम्माय् खः।

28 पच्छिमपाखेया क्वय् लाःगु इलाकाय् दुगु जैतून व अन्जीर स्वयेगु ज्या गेदेरी बाल-हानानयागु खः।

चिकं तइगु धुकू योआशया जिम्माय् खः।

29 शारोनया ख्यलय् च्वंपिं सा-द्रहंत शारोनी शित्रीया जिम्माय् खः।

ब्यासिइ च्वंपिं सा-द्रहंत अदलैया काय् शाफातया जिम्माय् खः।

30 ऊँटत इश्माएली ओबीलया जिम्माय् खः।

गधात मेरोनोती येहदयाहया जिम्माय् खः।

31 फैच्वलय् हग्री याजीजया जिम्माय् खः।

दाऊद जुजुया थःगु सम्पत्ति थुपि हे हाकिमतयग् जिम्माय् खः।

दाऊदयात सल्लाहबीपिं मन्त

32 दाऊदया कका जोनाथन छम्ह सल्लाह बीम्ह, बुद्धि दुम्ह व शास्त्री खः। हक्मोनीया काय् यहीएल जुजुया काय्पिन्त स्वइम्ह खः।

33 अहीतोपेल जुजुयात सल्लाह बीम्ह खः। अरकी ह्शै जुजुया पासा खः।

34 अहीतोपेलया लिपा बनायाहया काय् यहोयादा व अबियाथार सल्लाहबीपिं जुल। योआब जुजुया सेनाया सेनापति खः।

28

दाऊदया देगः दय्केगु तयारी

1 इस्राएलयापि सकल हाकिमतयत् दाऊद जुजुं यरूशलेमय् मुनेगु आज्ञा बिल। उकिं कुल कुलयापि नायःत, जुजुया सेवा याइपिं पुचः पुचःयापि कप्तानत, द्रःछिम्ह व सछिम्ह सिपाइया कप्तानत अले जुजु व वया काय्पिनिगु फुक्क सम्पत्ति सा द्रहं स्वइपिं हाकिमत, दरबारयापि भारदारत, बहादुर मन्त व मू मू सिपाइत यरूशलेमय् मुन।

2 अले दनाः दाऊद जुजुं धाल, “हे जिमि दाजुकिजा व थः मन्त, जिगु खँ न्यँ। जिं परमप्रभु परमेश्वरया बाचाया सनूया नितिं, परमेश्वरया पाउदानया नितिं न्हाबलें दयाच्चनीगु छगु देगः दय्केगु इच्छा यानागु खः। अले जिं व दय्केत तयारी नं याना।

3 तर परमेश्वरं जितः थथे धयादिल, “जिगु नांया नितिं छं देगः दय्के खनी मखु, छायाःसा छ लडाइँ याइम्ह मनु खः छंगु ल्हातं यक्व हि बाः वये धुंक्गु दु।’

4 “परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं जिमि अबुया फुक्क परिवारया दथुं जितः इस्राएलय् शासन यायेत ल्ययादिल। वयक्कलं यहदायात नायःकथं ल्ययादिल, अले यहदाया कुलं जिगु परिवारयात ल्ययादिल, उगु परिवारं जितः कयाः इस्राएल न्यंकयाम्ह जुजु दय्केगु वयक्कलं इच्छा यानादिल।

5 वयक्कलं जितः यक्व काय्पिं बियादिल अले वयक्कलं इपिं मध्ये सोलोमनयात परमप्रभुया राज्य इस्राएलय् शासन यायेत ल्ययादिल।

6 परमप्रभुं जितः धयादिल, “जिगु देगः व चुकत दय्कीम्ह छिमि काय् सोलोमन जुइ। जिं वयात जिम्ह काय् जुइत ल्ययागु दु, अले जि वया बौ जुइ।

7 वं आः थें होश यानाः जिगु फुक्क नियम व आज्ञा मानय् यानाच्चन धाःसा जिं वयागु राज्य न्हाबलेंया लागि पलिस्था याये।’

8 “उकिं जिं छिमि फुक्क इस्राएल व परमप्रभुया खलकं खंक व झी परमेश्वरं ताय्कः थ्व जिम्मा बियाच्चनागु दु – परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु उजं होशियार जुयाः मानय् या। अले छिमिसं थ्व भिंगु देशय् अधिकार याये फइ। अले थुकियात न्हाबलेंया नितिं छिमि सन्तानयात सर्बयकथं बी फइ।

9 “हे जिमि काय् सोलोमन, छं थः बौया परमेश्वरयात म्हसीकि, अले तनमनं वय्कःया सेवा या। वयक्कलं झीगु फुक्क बिचाः व इच्छा स्यु। वय्कःयात माल धाःसा छं वय्कःयात नापलाकी, तर छं वय्कःयात त्वःतल धाःसा वयक्कलं छन्त न्हाबलेंया लागि त्वःतादी।

10 परमप्रभुं थःगु पवित्र देगः दय्केत छन्त ल्ययादीगु दु धइगु खँ छं सीकेमा। उकिं साहस यानाः उगु ज्या या।”

11 अले दाऊद थःकाय् सोलोमनयात देगःया दलान व उकिया छँ धुकू, कःसि, दुनेया क्वथात व प्रायश्चित यायेगुथाय् दुगु तच्चकं पवित्रगु थाय्या नक्सा बिल।

12 वं थःम्हं बिचाः याःगु चुकत, उकिया प्यखेरं च्वंगु क्वथात, परमेश्वरया देगःया ज्वलंत व परमप्रभुयात छाःगु देछात तइगु क्वथाया नक्सा नं बिल।

13 दाऊद वयात पुजाहारीत व लेवीतयगु ज्याया बारे, परमप्रभुया देगःया सेवाया फुक्क ज्या व देगलय् छ्यलीगु फुक्क थलबलया बारे उजं बिल।

14 थीथी कथंयागु सेवाय् छ्यलीगु लुँया ज्वलंया निति लुँयागु तौल व थीथी कथंया सेवाय् छ्यलीगु वहःया ज्वलंया निति वहःया तौल वं क्वःछिना बिल।

15 वं लुँया त्वाःदेवा व उकिया मत थलयागु निति व वहःयागु त्वाःदेवा व उकिया मत थलयागु निति माःगु तौल क्वःछिनाबिल।

16 छायेहःगु मरिया छगू छगू तेबिलया निति लुँयागु तौल व वहःयागु तेबिलया निति वहःयागु तौल वं क्वःछिनाबिल।

17 वं काँटा, छावाकिगु बाता व कस्वायागु लागि भिंगु लुँयागु तौल अले फुक्क लुँ व वहःयागु खोल्लाया निति माःगु तौल क्वःछिनाबिल।

18 गुँगू थनेगु वेदीया निति नं भिंगु लुँयागु तौल वं क्वःछिनाबिल। पपू चक्ककाः परमप्रभुया बाचाया सनूयात त्वपुइपि लुँया कस्बतयगु रथ दयकेत नं वं नक्सा बिल।

19 दाऊद धाल, “थुपि फुक्क परमप्रभुयागु ल्हातं हे दयकूगु नक्सा खः, थ्व नक्साया फुक्क छता छता खँ वयकलं जितः थुइकादीगु दु।”

20 हानं दाऊद थःकाय सोलोमनयात धाल, “बल्लाः व साहसी जुयाः थ्व ज्या या। ग्याये मते, नुगः क्वतुंके मते, परमप्रभु परमेश्वर, जिमि परमेश्वर छनापं दी। परमप्रभुया देगःया सेवाया निति फुक्क माःगु ज्या छं पूरा मयातले वयकलं छन्त ग्वाहालि बियाचवनी, वयकलं छन्त त्वःतादी मखु।

21 परमेश्वरया देगःया फुक्क ज्या यायेत पुजाहारीतयगु व लेवीतयगु पुचः थन तयार दु। छंगु फुक्क ज्याय् लय्तातां छन्त ग्वाहालि बीपि ज्या सःपि कारीगरत तयार दु। अले हाकिमत व फुक्क मन्तयसं छं छु धाल व हे याइ।”

29

देगः दयकेत छाःगु देछा

1 अनलि जुजु दाऊद सकल मन्तयत धाल, “परमेश्वरं लय्यादीम्ह मनु जिमि काय सोलोमन खः, तर व लयाय्म्हचा हे तिनि, अले वयाके अनुभव मदु। थ्व ज्या तःधं, छायाःसा थ्व देगः मन्या लागि मखु परमप्रभु परमेश्वरया निति खः।

2 जिं फ्यांफतले जिमि परमेश्वरया देगःया लागि माःगु सामान ज्वरय् यायेगु कुतः यानागु दु – लुँ, वहः, कँय, न, सिं, मू वंगु थी व रत्नत, छायापिये याइगु थीथी रंगयागु ल्वहंत व यक्व दुरु ल्वहंत थन दु।

3 “थःम्हं मुंकागु थुपि फुक्क सामान बाहेक जिं थःगु धुकुति लुँ व वहः बियागु दु, छायाःसा जिं थः परमेश्वरया पवित्र देगःयात माया याना।

4 जिं १०० टन शूद्र लुँ व देगःया अंगः पिने भुनेत २४० टन भिंगु वहः बियागु दु।

5 जिं लुँ व वहलं दयकीगु सामान व ज्या सःपि शिल्पकारतयसं दयकीगु फुक्क मेगु सामानया लागि लुँ व वहः बियागु दु। आः परमप्रभुया लागि देछा छायेत सु सु तयार दु?”

6 अले परिवार परिवारयापि नायःत, इस्राएलया कुल कुलयापि हाकिमत, द्रुःछिम्ह व सछिम्ह सिपाइंतय् कप्तानत, अले जुजुया सम्पत्ति स्वइपि हाकिमतयसं

7 थथःगु इच्छां परमेश्वरया देगःया निति १७० टन स्वयाः अप्वः लुँ, ३४० टन स्वयाः अप्वः वहः, ६२० टन ति कँय व ३,४०० टन स्वयाः अप्वः न बिल।

8 सुयाके सुयाके मू मू वंगु रत्नत दु इमिसं उपि रत्न परमप्रभुया देगःया निति गेशीनया लेवी कुलयाम्ह यहीएलया ल्हातय् बिल।

9 नायःतयसं उपि सामान थथःगु इच्छां परमप्रभुयात ब्यगु खः। इमिसं दुनुगलंनिसं परमप्रभुयात ब्यगु खः। नायःतयसं अथे देछा ब्यगुलि मन्त तसकं लय्ताल। दाऊद जुजु नं तसकं लय्ताल।

दाऊदया प्रार्थना

10 अले दाऊद जुजु सकल मन्तय न्ह्यःने परमप्रभुया प्रशंसा यात। वं धाल,

परमप्रभु जिमि पुर्खा इस्राएलया परमेश्वर, छिगु प्रशंसा न्ह्याबले जुयाचवनेमा।

11 हे परमप्रभु! महिमा, शक्ति, गौरव व वैभव छिगु हे खः, छायाःसा आकाश व पृथ्वीइ छु छु दु व फुक्क छिगु हे खः। हे परमप्रभु! राज्य छिगु हे खः, अले छि फुक्कसिया शासक खः।

12 धन-सम्पत्ति व इज्जत छिगुपाखें हे वइ। छिं हे फुक्कसित शासन यानादी। बल व तागत छिगु हे ल्हातय् दु। छिं न्ह्याम्हयसित नं तःधंम्ह व बल्लाःम्ह दयकादी फु।

13 आः हे जिमि परमेश्वर, जिमिसं छितः सुभाय् देछाय्, अले छिगु महिमां जाःगु नांया प्रशंसा याये।

14 थुपि फुक्क सामान जिगु व जिमि मन्तपाखें वःगु मखु। थुपि फुक्क सामान छिं बियादीगु देछा खः। थुपि सामान छिगु हे खः। जिमिसं लालित बियागु जक खः।

15 जिपि ला जिमि पुर्खात थें कर्पि व विदेशी खः, जिमिगु न्हि थ्व पृथ्वीइ किचः थें बिनावनीगु, जिमिगु निति आशा हे मदु।

16 हे जिमि परमप्रभु परमेश्वर, छिगु पवित्र नांया छगू देगः दयकेत जिमिसं थ्व धन मुंकाःगु दु, थ्व फुक्क छिगुपाखें हे वःगु खः, छिगु हे खः।

17 हे जिमि परमेश्वर, छिं छम्ह छम्हयसिगु मन स्वयादी धका: जिं स्यू, विश्वास बह:म्ह मनूत खना: छि लयतायादी। थुपिं फुक्क जिं विश्वास बह:म्ह जुया: दुनुगलंनिसें थ:गु इच्छां बियागु दु। थन मूंपिं छि मनूत छिथाय् थ:गु देछा ह:बलय् लयता:, व जिं खनागु दु।

18 “हे परमप्रभु परमेश्वर, छि जिमि पुर्वीत अब्राहाम, इसहाक व इस्राएलया परमेश्वर ख:। थ: प्रजाया मनय् थ्व इच्छा न्ह्याबले दय्कातयादिसँ अले इमिगु मनयात थ:पाखे सालादिसँ।

19 जिमि काय् सोलोमनयात छिगु फुक्क आज्ञा, व्यवस्था व विधि मानय् यायेगु व छिगु देग: दय्केगु मन बियादिसँ। छिगु देग: दय्केत जिं थुपिं सामान ज्वरय् यानागु दु।”

20 अनलिं दाऊदं मनूतयत् धाल, “परमप्रभु छिमि परमेश्वरया प्रशंसा या।” अले सकल मनूतयसं परमप्रभु थ: पुर्खाया परमेश्वरयात प्रशंसा यात अले परमप्रभु व जुजुयात हनाबना बीत बैय् तक छ्यं क्वछुकल।

सोलोमन जुजु जूगु

21 कन्हय् खुन्हु मनूतयसं परमप्रभुयात बां बिल। इमिसं परमप्रभुयात होमबलि छाल। इमिसं द्रु:छिम्ह द्रुहं, द्रु:छिम्ह भ्या:चा, द्रु:छिम्ह मचापि भ्या:चा छाल। इमिसं त्वँसाबलि नं छाल। अले इस्राएलया निंति मेमेगु बलि नं छाल।

22 उखुन्हु इमिसं परमप्रभुया न्ह्य:ने लयलयतातां नयेत्वने यात।

अले इमिसं दाऊदया काय् सोलोमनयात निक्व: खुसी जुजु दय्का: वयात परमप्रभुया न्ह्य:ने शासक जुइत व सादोकयात पुजाहारी जुइत अभिषेक यात।

23 थुकथं सोलोमन थ: बौ दाऊदया गद्दीइ च्वन। उगु गद्दी परमेश्वरं पलिस्था यानादीगु ख:। सोलोमन तसकं ता:लात। इस्राएलयापि सकसिनं वयागु आज्ञा मानय् याइगु

24 सकल हाकिमत व सिपाइँत व दाऊद जुजुया मेपिं काय्पिन्सं नं सोलोमनयात जुजुया अधीनय् च्वनीगु बचं बिल।

25 परमप्रभुं सोलोमनयात इस्राएलीतयसं खंक हे यक्व थकयादिल। परमप्रभुं सोलोमनयात व वैभव बियादिल गुगु व स्वया: न्हापा इस्राएलय् राज्य या:पिं सुं जुजुयात ब्यूगु मद्दिनि।

दाऊद सीगु

26 यिशैया काय् दाऊदं सारा इस्राएलय् राज्य यात।

27 इस्राएलय् वं पिइदँ राज्य यात। हेब्रोनय् वं न्हयदँ व यरूशलेमय् स्विस्वदँ राज्य यात।

28 ता:ई तक म्वाना: धन व नां दय्का: बुरा जूबलय् दाऊद सित, अले वयागु थासय् वया काय् सोलोमन जुजु जुल।

29 दाऊद जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ शूसनिसें लिपाथ्यक, शमूएल अगमवत्ताया इतिहास व नातान अगमवत्ताया इतिहास व गाद अगमवत्ताया इतिहासया सफुलिइ च्वयात:गु दु।

30 अले वं गथे याना: शासन यात, व गुलि बल्ला:म्ह ख:, अले इस्राएल जाति व वया प्यखें च्वंगु राज्यलय् छु छु जुल व फुक्क खँ नं च्वयात:गु दु।

इतिहासया निगूगु सफू म्हसीका

इतिहासया न्हापांगु सफू सिधयधुंका: थ्व निगूगु इतिहासया सफू शुरु जूगु दु। सोलोमन जुजु जुयाच्चंबल्य जूगु घटनांनिसें शुरु जुया: यरूशलेम पटन जूगु घटनाय् थ्व सफू क्वचा:गु दु। सोलोमन जुजु सीधुंका: वया काय् रहबाम जुजु जुल। रहबामं शासन यानाच्चंबलय् यारोबामया नाय:सूलय् उत्तरया कुलतयसं विद्रोह यात, उगु विद्रोहया घटनाया लिपा थ्व सफुलिइ दच्छिनया यहदा राज्यया इतिहास दु। ई.पु. ५८६ लय् यरूशलेम शहर तहसनहस जूबलय् तकया घटना थ्व सफुलिइ दु।

धल: पौ

सोलोमन जुजुया राज्य १:१-९:३१

१. शुरुया ई १:१-१७

२. देग: दय्कूगु २:१-७:१०

३. लिपांगु ई ७:११-९:३१

उत्तरया कुलं विद्रोह या:गु १०:१-१९

यहदाया जुजुत ११:१-३६:१२

यरूशलेमया पतन ३६:१३-२३

२ इतिहास

बुद्धिया निति सोलोमनया प्रार्थना

1 दाऊद जुजुया काय् सोलोमनं इस्त्राएल राज्यया शासन बल्लाक थ:गु ल्हातय् काल। परमप्रभु वया परमेश्वर वनापं दी, परमप्रभुं सोलोमनयात तसकं त:धकादिल।

2 सोलोमनं इस्त्राएलयापि सकलें नाय:तयत् छक्वलं स:तल, अर्थात वं द्रु:छिम्ह द्रु:छिम्ह सिपाइया कप्तानत, सछिम्ह-सछिम्ह सिपाइया कप्तानत, न्यायाधीशत, इस्त्राएलयापि फुक्क नया:त व परिवार-परिवारयापि नाय:तयत् स:तल।

3 अले सोलोमन व वयाथाय् मूपिं सकल मनूत गिबोनय् च्वंगु आराधना यायेगु थासय् वन, छाया:सा परमप्रभुया दास मोशां मरुभूमिइ दय्कूगु परमेश्वरयागु नापलायेगु पाल अन दु।

4 परमेश्वरया बाचाया सनू यरूशलेमय् हे दु। दाऊद जुजुं बाचाया सनू किर्यत-यारीमं हया: यरूशलेमय् थ:म्हं व तयेत ग्व:गु छगू पालय् त:गु ख:।

5 ऊरीया काय् व हरया छय् बजलेलं दय्कूगु कँय्या वेदी गिबोनय् परमप्रभुया नापलायेगु पालय् दु। उकिं सोलोमन व सकलें मनूत अन हे वन।

6 नापलायेगु पालय् जुजुं कँय्या वेदीइ होमबलि छाया: परमप्रभुयात आराधना यात। वं द्रु:छिम्ह पशुयात स्याके बिया: उगु वेदीइ होमबलि छाल।

7 उखुन्हु चान्हय् परमेश्वर सोलोमनयाथाय् खनेदय्क झाल अले वय्कलं वयात धयादिल, “जिं छन्त छु बी? छन्त छु य: जित: धा।”

8 सोलोमनं परमेश्वरयात लिस: बिल, “छि जिमि बा दाऊदयात सदां दयामाया यानादिल, जित: वय्क:या थासय् जुजु दय्कादीगु दु।

9 हे परमप्रभु परमेश्वर! आ: छिं जिमि बा:यात बियादीगु बचं पूरा यानादिसँ, छाया:सा छिं जित: धू थें अल्याख ल्या: दुगु छगू जातिया जुजु दय्कादीगु दु।

10 उकिं जित: इमित राज्य यायेत मा:गु बुद्धि व ज्ञान बियादिसँ। मखुसा जिं गथे याना: छिगु थ्व त:धंगु जातियात शासन याये फइ?”

11 परमेश्वरं सोलोमनयात धयादिल, “छंगु इच्छा थ्व हे खनिसा। छं धन, सम्पत्ति, मान, शत्रुत सीगु वा थ:गु ताहाक:गु आयु मपवसे जिं छन्त जुजु दय्कागु जिमि प्रजायात शासन यायेत बुद्धि व ज्ञान फवन।

12 जिं छन्त बुद्धि व ज्ञान बी। जिं छन्त यक्व धन, सम्पत्ति, मान नं बी। छ स्वया: न्हापायापि जुजुपिन्के थुलि धन व थुलि इज्जत गुबलें मदु। अले छ स्वया: लिपा जुजु जुइपिन्के नं थुलि धन व इज्जत दइ मखु।”

13 अले सोलोमन गिबोनय् च्वंगु आराधना याइगु थासं, नापलायेगु पालया न्ह्य:नं यरूशलेमय् लिहां वन। अले वं इस्त्राएलय् शासन यात।

सोलोमोनया धन व शक्ति

14 सोलोमनं यक्व रथ व सलत मुंकल। वयाके झिंप्यस:ग: (१,४००) रथ व झिंनिद्रु:म्ह (१२,०००) सल दु। सोलोमनं रथत व सलत शहर शहरय् व थ:थाय् यरूशलेमय् नं तल।

15 वं यरूशलेमय् लुं व वह: ल्वहं थे व देवदास्या सिं य:मरिया सिं थें न्ह्याथाय् नं दइगु यानाबिल।

16 सोलोमनया सल मिश्र देश व क्यूएनं झिके याइगु ख:। जुजुया बन्जा:तयसं सल क्यूएनं न्याना हइगु।

17 सोलोमनया बन्जाःतयसं मिश्र देशं छगः रथ न्हयगू किलो वहलं व छम्ह सल छगू व बागू किलो वहलं न्याना हइगु। इमिसं उपि रथ व सल हिती व अरामी जुजुपिन्त नं मीगु।

2

देगः दय्केगु तयारी

1 जुजु सोलोमनं परमप्रभुया नांया आराधना यायेत छगः देगः व थःगु लागि छगू दरबार दय्केगु क्वःछित।

2 वं सामान क्वबीत न्हयेद्वःम्ह (७०,०००) मनु, डाँडां ल्वहं लिकायेत चयद्वःम्ह (८०,०००) मनु व इमिगु ज्या स्वयेत स्विखुसःम्ह (३,६००) मनु ल्यल।

3 अले सोलोमनं टुरोसयाम्ह जुजु हीरामयाथाय् थ्व खबर छवत,

“यक्व दँ न्ह्यः, छिं जिमि बाः दाऊदयात वय्कःया दरबार दनेत देवदास्या सिं बियाः ग्वाहालि ब्यूगु थें आः जितः नं देवदास्या सिं बियाः ग्वाहालि बियादिसँ।

4 छायाधाःसा जिं जिमि परमप्रभु परमेश्वरया निति छगः देगः दय्के तयनागु दु। व जिं वय्कःयात देछाये। अन जि व जिमि प्रजां वय्कःया आराधना यायेगु, गुँगू थनेगु देछागु मरि न्ह्याबलें इवःलाक तयाः छायेगु अले सुथय्, बहनिइ, विश्रामबार पतिकं, अमइया नखः व परमप्रभु जिमि परमेश्वरया क्वःछिनातःगु नखः नखःबलय् होमबलि छायेगु जुइ। वय्कलं न्ह्याबलें थथे यायेगु आज्ञा बियादीगु दु।

5 “जिं दय्के तयनागु देगः तःधंगु जुइ छायाधाःसा जिमि परमप्रभु परमेश्वर फुक्क घःत स्वयाः तःधं।

6 तर दकलय् तःजाःगु स्वर्ग हे वय्कःया लागि चिधं धाःसा सुनां वय्कःया निति देगः दय्के फइ? वय्कःया निति देगः दय्केत जि सु खः धकाः? थ्व ला वय्कःया न्ह्यःने धुपाँय् च्याकेगु बाहेक मेगु छुं ज्याया लागि मखु।

7 “आः जिथाय् लुँ, वहः, कँय् व नँयागु अले प्याजीगु, ह्याउँगु व वँचुगु काया ज्या बांलाक यायेसःम्ह छम्ह मनूयात छवयाहयादिसँ। जिमि बाःनं ल्यःपि यहदा व यस्शलेमयापि बांलाक ज्या याये सःपि कारीगरतनापं वं ज्या याइ।

8 “छिकपिनि मनूत लेबनानय् सिं पालेत गुलि सः धकाः जिं स्यु। उकिं जिथाय् देवदारु, सल्लाह व चन्दनया सिं नं छवयाहयादिसँ।

9 जितः यक्व सिं माः। छायाधाःसा जिं दय्के तयनागु देगः तःधंगु व तसकं बांलाःगु जुइ।

10 जिं छिकपिनि सिं पालीपि मनूतयत् नकेत निइखुसः टन छव (२,६००), निइखुसः व पिइगू टन तछव (२,६४०), प्यंगू लाख व पिइद्वः लिटर (४,४०,०००) दाखमघ व प्यंगू लाख व पिइद्वः लिटर (४,४०,०००) जैतूनया चिकं छवयाहये।”

11 टुरोसया जुजु हीरामं सोलोमनयात थथे लिसः बिल,

“परमप्रभुं थः प्रजायात माया यानादी, अथे जुयाः हे छितः इमि जुजु दय्कादिल।

12 “आकाश व पृथ्वीयात दय्कादीम्ह परमेश्वर परमप्रभुया प्रशंसा जुइमा! वय्कलं परमप्रभुया लागि छगः देगः व थःगु लागि छगू दरबार दय्केत दाऊदयात बुद्धि दुम्ह, चलाखम्ह व थूमह काय् बियादीगु दु।

13 “उकिं आः जिं छिथाय् बुद्धि व यक्व सीप दुम्ह छम्ह कारीगर हुराम-अब्बीयात छवया हयाच्चनागु दु।

14 व दान कुलयाम्ह मिसाया काय् खः। वया अबुम्ह धाःसा टुरोसयाम्ह खः। व लुँ, वहः, कँय्, न, ल्वहं, सिँया ज्या व प्याजीगु, ह्याउँगु, वँचुगु का अले भिँगु सूती कापःया ज्या बांलाक यायेसःम्ह कारीगर खः। व फुक्क कथंया कीगु ज्याय् तालिम कयातःम्ह मनु खः। वं वयात ब्यूगु न्ह्यागु नं नमूनाकथं ज्या याये फु। वयात छिकपिनि कारीगर व छिमि मालिक छिकपिनि बाः दाऊद जुजुया निति ज्या याइपि कारीगरतनापं ज्या याके बियादिसँ।

15 “आः छिं बी धकाः धयादीगु छव, तछव, दाखमघ व जैतूनया चिकं जि दासतय्गु निति छवयाहायादिसँ।

16 छितः लेबनानं गुलि सिं माः, जिमिसं उलि सिं पाले। अले सिं चिनाः नांचा थे दय्काः भूमध्यसागरया लुँपु छिथाय् योप्पा तक छवयाहये। अनं छिं यस्शलेमय् यंकादिसँ।”

17 थः अबु दाऊदं मनूत ल्याः खाःगु थें सोलोमनं इस्त्राएलय् च्वपिं विदेशीत ल्याः खात। थुपिं १,५३,६०० म्ह दु।

18 अले सोलोमनं उपिं मध्ये न्हयेद्वःम्हयसित (७०,०००) सामान क्वबिइत, चयद्वःम्हयसित (८०,०००) डाँडां ल्वहँ चायेत व स्विखुसःम्हयसित (३,६००) इमिगु ज्या स्वयेत ल्यल।

3

सोलोमनं देगः दय्कूगु

1 सोलोमनं यस्शलेमया मोरीयाह डाँडाय् परमप्रभुया देगः दय्केगु ज्या शुरू यात। मोरीयाह डाँडा परमप्रभुं सोलोमनया अबु दाऊदयात दर्शन बियादीगु थाय् व यबूसी अरौनाया खला दुगु थाय् खः। दाऊदं तयार याःगु थासय् हे सोलोमनं देगः दय्कल।

2 सोलोमन जुजुं थः जुजु जूगु प्यंगू दँया निगूगु लाया निगूगु दिनय् देगः दय्केगु ज्या शुरू यात।

3 सोलोमन जुजुं दय्कूगु परमेश्वरया देगः निइन्हय्गू (२७) मिटर ताहाकःगु व ९ मिटर तब्यागु खः।

4 देगःया न्ह्यःने उकिया ब्या ति हे ९ मिटर हाकःगु व गुंगू ९ मिटर तःजाःगु छगू फः दु। दुनेपाखे धाःसा वं उकियात भिँगु लुं भुनाबिल।

5 मू कोथाया अंगलय् थसिँया सिँपौत तयाबिल, अले उकियात भिँगु लुं भुनाबिल, उकी ताय्गः सिमा व सिखःयागु बुत्ता दय्कल।

- 6 वं देगःयात बांलाःगु व थिकेय-थिकेगु ल्वहं व पर्वेम देशं हःगु लुं छायापियाबिल।
 7 वं उकिया अंगः, धलि चौकोस व लुखात लुं भुनाबिल, अले वं अंग-अंगलय् कस्बतयगु चित्र कियाः दयकल।
 8 वं देगःया ब्या ति हे महा-पवित्रगु थाय् ९ मिटर हाकःगु व ९ मिटर तब्यागु दयकल। वं दुनेपाखे उकियात निङ्गु तन भिंगु लुं भुनाबिल।
 9 न्यासः व न्हयेगु (५७०) ग्राम लुं कयाः नकिं दयकल। वं च्वय्यागु कोथा कोथाया अंगः नं लुं भुनाबिल।
 10 वं महा-पवित्रगु थासय् कियाः निम्ह कस्बतयगु चित्र दयकाः लुं भुनाबिल।
 11 निम्ह कस्बया पपू छगू च्वकानिसें मेगु च्वका तक ९ मिटर ताहाः। छम्ह कस्बया छपु पपू २.२ मिटर ताहाः, अले देगःया अंगलय् थिल।
 वयागु मेगु पपू धाःसा मेम्ह कस्बया पपू थीक २.२ मिटर हे ताहाः।
 12 अथे हे मेम्ह कस्बया छपु पपू देगःया अंगः थीक २.२ मिटर ताहा, अले वयागु मेगु पपू धाःसा मेम्ह कस्बया पपू थीक २.२ मिटर हे ताहाः।
 13 निम्ह कस्बया पपू ९ मिटर तक न्यनावंगु दु। उपिं थथःगु तुतिइ दनाच्वंगु दु। उमिगु ख्वाः दुनेपाखे स्वःगु दु।
 14 हाकनं वं वेंचुगु, प्याजीगु, ह्याउंगु रंगया का व मलमलया कापःया पर्दा दयकल। अले उकी कस्बतयगु बुट्टा दयकल।
 15 देगःया न्ह्यःनेपाखे वं १५.५-१५.५ मिटर तःजाःगु निगः थां दयकल। निगलं थांया च्वय्यागु ब्व २.२-२.२ मिटर तःजाः।
 16 वं सिखःयागु माला दयकल। अले सिखःयात थांया च्वय्-च्वय्यागु ब्वतिइ तल। वं सच्छिगः धालेग्वः दयकल अले उकियात सिखलं यख्खानाबिल।
 17 वं देगःया न्ह्यःने उपिं निगः थां थन। छगः दच्छिनपाखे थन, छगः थां उत्तरपाखे थन। वं दच्छिनपाखे च्वंगु थांया नां याकीन व उत्तरपाखे च्वंगु थांया नां बोअज तल।

4

देगःया ज्वलं

- 1 सोलोमन जुजुं ९ मिटर हाकःगु व प्यकुंलाःगु अले ४.४ मिटर तःजाःगु कँय्यागु छगू वेदी दयकल।
 2 वं धाले यानातःगु धातुया छगू चाकलाःगु तःधंगु त्यांकि नं दयकल। व त्यांकि २.२ मिटर तज्जाः। व त्यांकिया ब्या ४.४ मिटर दु। उकिया छचाःखेरंया नाप १३.२ मिटर दु।
 3 त्यांकिया पिनेया बालाया क्वय् प्यखेरं छायापियाः निङ्गुः बुत्ता क्वय् व च्वय् यानातःगु दु। उपिं इवल्य द्रुहंया म्हबां दयकाः छायापिया तःगु दु, उपिं बुत्तात त्यांकिनापं धातुया छकु हे कुचां दयकूगु खः।
 4 स्वम्ह उत्तरपाखे, स्वम्ह पच्छिमपाखे, स्वम्ह दच्छिनपाखे व स्वम्ह पुर्वपाखे स्वयाच्वंपिं यानाः फुक्क यानाः झिनिम्ह कँय्यापिं द्रुहंयागु म्हया च्वय् त्यांकि तयातःगु दु। उपिं सकसिगु लिउनेयागु ब्व दुनेपाखे स्वःगु दु।
 5 त्यांकिया अंगः ८ सेन्टिमिटर ख्वातु। उकिया बाला ख्वलाया बाला थें हे लिली स्वांयागु हः थें च्वँ। उकी खुइखुट्टः (६६,०००) लिटर ति लः न्ह्यं।
 6 वं होमबलिया फुक्क ज्वलं सिलेत झिगः बाता दयकाः न्यागः दच्छिनपाखे व न्यागः उत्तरपाखे तयाबिल। तर जःसि धाःसा पुजाहारीतय् म्वः ल्हुइत खः।
 7 वं झिमिगु नमुनाकथं झिपु लुँया त्वाःदेवा दयकाः देगलय् न्यापु दच्छिनपाखे व न्यापु उत्तरपाखे तयाबिल।
 8 वं झिगः तेबिल दयकाः देगलय् न्यागः तेबिल दच्छिनपाखे व न्यागः तेबिल उत्तरपाखे तयाबिल। वं लुँयागु सच्छिगः छ्वाकिगु बातात नं दयकल।
 9 वं पुजाहारीतयगु चुक व तःधंगु चुक व उकिया लुखात दयकल, अले लुखात कँय्यं भुनाबिल।
 10 वं त्यांकियात देगःया जवपाखे दच्छिन-पुर्व कुनय् तल।
 11 हुरामं थलबल, बेल्चा व छ्वाकिगु बातात नं दयकल।
 थुकथं हुरामं जुजु सोलोमनया लागि परमेश्वरया देगलय् यानाच्वंगु ज्या सिधय्कल।
 12 हुरामं निगः थां थांया च्वय्या ब्वतिइ च्वंगु बाता बालूगु तपुलित, थांया च्वय्-च्वय्या ब्वतिइ निगः बाताया बालूगु तपुलितयत् स्वाइगु निज्वः सिखःया जाली,
 13 निज्वः जालीया लागि प्यसःगः धालय्ग्वः (छगू छगू सिखः जालीया निति निङ्गुः धालेग्वः, गुकिं थांया च्वय्या ब्वतिइ दुगु बाता बालूगु तपुलियात छायापियाबी।)
 14 दिपुत व उकिया च्वय्यागु बातात नं दयकल।
 15 हुरामं कँय्यागु त्यांकि व उकिया क्वय् झिनिम्ह द्रुहं दयकल।
 16 हुरामं थलबल, नउ तुइगु चतं, लाया काँटा व उकियात माःगु फुक्क ज्वलं परमप्रभुया देगःया निति दयकल।
 हुराम-अब्बी परमप्रभुया देगःया निति जुजु सोलोमनयात दयकाब्यगु फुक्क ज्वलं प्वालाप्वाला थीकातःगु कँय्यागु खः।
 17 जुजुं उपिं फुक्क ज्वलंयात सुक्कोत व सार्तानया दथुइच्वंगु यर्दन बेसीइ चायागु थासाय् नाय्केबिल।
 18 सोलोमनं थुपिं फुक्क अप्वः दयकल, कँय् यक्व दुगुलिं सुनानं कँय् लनेगु कुतः मया।
 19 सोलोमनं परमेश्वरया देगःयात माःगु थुपिं ज्वलं नं दयकल —
 लुँयागु वेदी, देछाःगु मरि तयेगु तेबिल,

- 20 क्वःछिना तःकथं महा-पवित्र थाय्या न्ह्यःने मत च्याकेत भिंगु लुँया मतथलत व त्वाःदेवा,
 21 भिंगु लुँया स्वां, मत व चिम्ता,
 22 त्वाःदेवाःया मत स्यायेगु ज्वलं, छ्वाकेगु बातात, भु व गुँगू मकः अले देगःया लुँया लुखात, महा-पवित्रगु थाय्या लुँया लुखात।

5

1 परमप्रभुया देगःया फुक्क ज्या सिधय्काः सोलोमनं थः अबु दाऊदं परमप्रभुयात छाःगु लुँ, वहः व फुक्क थलबल हयाः परमप्रभुया देगःया धुकुतिइ तल।

बाचा चिनादीगु सन् देगल्य् हःगु

2 अनंलि सोलोमनं इस्राएलयापि थकालित, कुल कुलयापि सकलें नायःत व इस्राएलया परिवारया मू मू मनूतयत् परमप्रभुया बाचाया सन् दाऊदया शहर सियोनं देगल्य् हयेत यस्शलेमय् मुंकल।

3 सकल इस्राएली मिजंत न्हयला दुबलय् न्यायक्कूगु बल्चाबाय्या नखःबलय् जुजुया न्ह्यःने मुन।

4 इस्राएलयापि सकल थकालित वयेधुंकाः लेवीतय्सं सन् ल्हन।

5 लेवी पुजाहारीतय्सं सन्, नापलायेगु पाल व उगु पालय् दुगु फुक्क पवित्र ज्वलं क्वबियाः च्वय् यंकल।

6 सोलोमन जुजु व इस्राएलयापि सकल मनूत बाचाया सनूया न्ह्यःने मुन। इमिसं अल्याख फै, द्रुहंत बां छाल।

7 अनंलि पुजाहारीतय्सं बाचाया सनूयात देगः दुने यंकाः महा-पवित्रगु थासय् स्वर्गदूतयगु पपूया क्वय् तल।

8 सन् तयातःगु थाय्या च्वय् कस्बतय्सं पपू चक्कंकाच्वंगु दु, अले पपुति सन् व उकिया न्वःत त्वपुयातःगु दु।

9 देगःया न्वःत तसकं ताहाक, उपि न्वःतय् च्वाकात महा-पवित्रगु थाय्या न्ह्यःने दनिम्ह मनुखं खंके फु, तर पवित्रगु थाय्या पिनेनं धाःसा उपि खने मदु। थौ तक नं उपि अन हे दु।

10 बाचाया सन् दुने मोशां सीने पर्वतय् तःगु निपा ल्वहं पौ त्वःताः मेगु छुं नं मदु। उपि ल्वहं पौ इस्राएलयापि मनूत मिश्रं पिहां वयेधुंकाः परमप्रभुं इपि लिसे बाचा चिनादीगु इलय् हौरैबय् मोशां उकी दुने तःगु खः।

11 पुजाहारीत पवित्र थासं पिहां वल। अन मूपि सकल पुजाहारीतय्सं थथःगु पाः पियामच्चंसं थःत अर्पण याःगु खः।

12 सकल बाजं थाइपि लेवीत आसाप, हेमान, यदूतन, इमि कायूपि व थःथितिपि नं सूती कापःया वसः फिनाः भुस्याः, वीणा व सारंगी, थानाः वेदीया पुर्बपाखे दन। इपिनापं तुरही पुयाच्वंपि सछि व निम्ह पुजाहारी नं दु।

13 तुरही पुइपि व म्ये हालीपिन्सं छसलं परमप्रभुया प्रशंसा यात अले वय्कःयात सुभाय् बिल। इमिसं तुरही, भुस्याः व मेमेगु बाजंनानां परमप्रभुया प्रशंसा थुकथं तसलं यात,

“धात्थे वय्कः भिंम्ह खः,

वय्कःया दयामाया सदां दयाच्वनी।”

अबलय् परमप्रभुया देगःयात सुपाचं त्वपुल।

14 सुपाचं यानाः पुजाहारीत सेवा यायेत दनाच्वने मफुत। छायाःसा परमेश्वरया देगः परमप्रभुया महिमां जाःगु दु।

6

सोलोमनया न्वचु

1 अले सोलोमनं प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु, जि खिउँगु सुपाँचय् च्वने धकाः छिं धयादीगु दु।

2 आः छि न्ह्याबले च्वनादीत जिं छगः तःजिगु देगः दय्कागु दु।”

3 जुजु सोलोमन फहिल, अले थःगु न्ह्यःने दनाच्वंपि इस्राएलया खलःयात थथे धकाः सुवाः बिल,

4 “परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरया प्रशंसा या। वय्कलं जिमि बाः दाऊदयात थ्व बचं बियादीगु खः, अले व पूरा नं यानादीगु दु, छायाःसा वय्कलं थथे धयादिल,

5 ‘जिमि मनूतयत् मिश्रं पित हयागु दिननिसें आः तक जिं जिगु आराधना यायेत इस्राएल देशय् गन नं देगः दय्केत थाय् ल्ययागु मदुनि। जिमि मनूत इस्राएलीतय् नायः जुइत जिं सुयातं नं मलयया।

6 तर आः जिं यस्शलेमयात जिगु आराधना यायेगुथाय् व दाऊदयात जिमि मनूतयत् शासन यायेत ल्ययागु दु।’

7 “सोलोमनं हानं धाल, ‘इस्राएलयाम्ह परमप्रभु परमेश्वरया आराधना यायेत जिमि बाः दाऊदं देगः छगः दय्केगु इच्छा याःगु खः।’

8 अयनं परमप्रभुं वयात धयादिल, ‘जिगु निति छगः देगः दय्केगु इच्छा यानाः छं खःगु हे यात,

9 अयनं व छं गुबले दय्के खनी मखु, छं थः हे कायनं जिगु देगः दय्की।’

10 “आः परमप्रभुं थःगु बचं पूरा यानादिल। जिमि बाःया लिपा जि इस्राएलयाम्ह जुजु जुयागु दु। अले परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरया नांया इज्जतया लागिं जिं छगः देगः नं दय्कागु दु।

11 बाचाया सन् जिं देगल्य् तयागु दु। परमप्रभुं इस्राएलीतलिसें चिनादीगु बाचा च्वयातःगु ल्वहं पौत उकी तयातःगु दु।”

सोलोमनया प्रार्थना

12 अनलि सोलोमन फुक्क खलःया न्ह्यःने वनाः वेदीया लिक्क दन। अले थःगु ल्हाः ल्हनाः प्रार्थना यात।

13 सोलोमनं छगू कैय्यागु दबू दयकाः तःधंगु चुकया दथुइ तःगु खः। व २.२ मिटर ताहाः, २.२ मिटर तब्या अले व १.३ मिटर तजाः। व उगु दबुलिइ वन अले सकसिनं खंक पुलि चुयाः थःगु ल्हाः स्वर्गपाखे ल्हन।

14 वं प्रार्थना यात,

“हे परमप्रभु इस्राएल्याम्ह परमेश्वर, स्वर्ग व पृथ्वीइ छि थें ज्याःम्ह मेम्ह सुं हे ईश्वर मदु। थः मनुतलिसें छि थःगु बाचा पूरा यानादी। अले इमिसं दुनुगलनिसें छिगु खँ न्यनाः जीवन हन धाःसा इमित थःगु दयामाया क्यनादी।

15 छि थः दास जिमि अबु दाऊदयात छु बचं बियादीगु खः व छि पूरा यानादीगु दु। छि थःगु म्हुतुं जक धयामदी, ज्या नं याना क्यनादीगु दु।

16 “आः हे परमप्रभु, इस्राएल्याम्ह परमेश्वर, छि जिमि बाः दाऊदयात बियादीगु थ्व बचं नं पूरा यानादिसँ, ‘छ थें छिमि कायूपिन्सं नं जिगु आज्ञा पालन यात धाःसा छिमि परिवारय इस्राएल्या जुजु जुइत न्ह्याबलें मनु दयाच्चनी।’

17 आः हे परमप्रभु इस्राएल्याम्ह परमेश्वर, छि थः दास दाऊदयात बियादीगु बचं पूरा यानादिसँ।

18 “तर हे परमेश्वर, छु छि धात्थें पृथ्वीइ मनुतयगु दथुइ च्वनादी फइ ला? स्वर्ग हे छिगु लागि चिधं धाःसा जिं दयकागु थ्व देगः छि च्वनेत गन गाइ धकाः?

19 हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर, थःदासया प्रार्थना व इनाप छि न्यनादिसँ। जिं छिगु न्ह्यःने यानाच्चनागु प्रार्थना व इनाप न्यनादिसँ।

20 छि थ्व देगलय् चान्हे मिखा ब्वयाच्चनादीमा। छि थ्व थासय् थःगु नां तये धकाः धयादीगु खः। उकिं छिकपिनि दासं थ्व थाय्यात स्वयाः प्रार्थना याइबलय् छि न्यनादिसँ।

21 छिकपिनि दास व छिकपिनि मनुत इस्राएलीतयसं थ्व थाय्यात स्वयाः प्रार्थना याइबलय् इमिगु बिन्ति छि न्यनादिसँ। थः च्वनादीगु थाय् स्वर्गय् इमिगु बिन्ति न्यनादिसँ, अले न्यनाः इमित क्षमा यानादिसँ।

22 “सुनानं थः जःलाखःलाया विरोधय् अपराध यात धाःसा, अले वयात पाफ्यकल धाःसा वं थ्व देगः दुने छिगु वेदीया न्ह्यःने पाफल धाःसा,

23 छि स्वर्ग न्यनाः वकथं हे यानादिसँ। थः दासतयगु दथुइ न्याय यानादिसँ। द्रं याःम्ह मनुयात पाय्छिगु सजाँय बियादिसँ। द्रंमयाःम्हय्सित त्वःतकादिसँ।

24 “छिकपिनि मनुत इस्राएलीत छिगु विरोधय् पाप याःगुलि शत्रुतपाखे बुइबलय् अले इपिं छिथाय् लिहां वयाः छिगु नां कयाः थ्व देगलय् छितः प्रार्थना व इनाप यानाः छिथाय् लिहां वइबलय्

25 छि स्वर्ग इमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ व थः मनुत इस्राएलीतयगु पाप क्षमा यानादिसँ। अले इमित व इमि पुर्खायात थःम्हं बियादीगु देशय् लितहयादिसँ।

26 “छिगु विरोधय् इमिसं पाप याःगुलि आकाशं वा मवल धाःसा, अले छि दुःख बियादीगुलि पस्ताय् चायाः क्वमिलु जुयाः छिगु नां काकां थ्व देगःपाखे स्वयाः छितः प्रार्थना यात धाःसा,

27 हे परमप्रभु, छि स्वर्गय् इमिगु बिन्ति न्यनादिसँ, अले थः दासत इस्राएलीतयगु पाप क्षमा यानादिसँ। इमित इपिं जुइमाःगु खःगु लँपु स्यनादिसँ। छि थः मनुतयत् न्ह्याबलें अधिकार यायेत बियादीगु थ्व देशय् हाकनं वा वय्कादिसँ।

28 “थ्व देशय् अनिकाल वा महामारी जुइबलय् क्वाःगु फसं वा क्वःबुईचाया बथानं अनन नाश यानाबीबलय् वा छिकपिनि मनुतयत् इमि शत्रुतयसं हमला याइबलय् वा इमिगु दथुइ न्ह्यागु नं विपत्ति वा ल्वय् वइबलय्

29 इमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ। छिकपिनि मनुत इस्राएलीत मध्ये सुनानं नुगः मछिंकाः थ्व देगःपाखे थःगु ल्हाः ल्हनाः प्रार्थना यात धाःसा

30 इमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ। स्वर्गय् थः च्वनादीगु थासय् छि इमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ अले इमित क्षमा यानादिसँ। छिं सकलें मनुतयगु नुगःया बिचाः स्यू। उकिं वयागु ज्याकथं वयात लिच्चः बियादिसँ। छायाधाःसा छिं जक मनुया नुगःयात म्हस्यू।

31 थथे जिमि पुर्खातयत् बियादीगु देशय् इमिसं थः म्वाःतले छिगु भय काइ अले छिगु आज्ञा पालन याइ।

32 “सुं परदेशी गुम्ह इस्राएली मखु छिगु तःधंगु नां, बल्लाःगु ल्हाः व ताहाकः यानातःगु ल्हाःया बारे न्यनाः तापालं वयाः थ्व देगःपाखे स्वयाः प्रार्थना यात धाःसा

33 छि वयागु प्रार्थना न्यनादिसँ। थः च्वनादीगु स्वर्गय् छि वयागु प्रार्थना न्यनादिसँ। वं इनाप याःथें यानादिसँ। अले संसारया फुक्क जाति छिकपिनि मनुत इस्राएलीतयसं थें छितः म्हसीमा अले छिगु आज्ञा पालन यायेमा। इमिसं थ्व देगः जिं छिगु नांया इज्जतया लागिं दयकागु खः धकाः नं सी।

34 “छिकपिनि मनुत छि इमित छ्वयादीगु लँपुइ थः शत्रुतलिसें लडाइँ यायेत पिहां वनीबलय् इमिसं छि ल्ययादीगु थ्व शहरपाखे व जिं छिगु नांया निति दयकागु थ्व देगःपाखे स्वयाः छितः प्रार्थना यात धाःसा

35 अबलय् इमिगु बिन्ति न्यनादिसँ। स्वर्गय् इमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ, अले इमित त्याकादिसँ।

36 “इमिसं छिगु विरोधय् पापयात धाःसा (छायधाःसा पाप मयाःम्ह सुं मनु मदु) अले इपिं खनाः तंचायाः छि इमित इमि शत्रुतयगु ल्हातय् बियादिल अले इमित ज्वनाः तापाःगु वा सतिगु देशय् यंकल धाःसा,

37 अले इमित ज्वनायंकूगु देशय् इमित होश वल व छिथाय् लिहां वयाः इमिसं इमित ज्वनायंकूगु देशय्, ‘जिमिसं पाप यानागु दु, बांमलाःगु व्यवहार यानागु दु, मभिंगु ज्या यानागु दु’ धकाः छितः प्रार्थना यात धाःसा

38 अले इमित ज्वना यंकूगु देशय हाकनं छिपाखे दनुगलंनिसैं लिहां वया: इमि पुर्खातयत् छिं बियादीगु इमिगु देश व छिं ल्ययादीगु थ्व शहर व छिगु नांया नितिं जिं दय्कागु थ्व देगःपाखे स्वया: इमिसं प्रार्थना यात धा:सा

39 इमिगु प्रार्थना न्यनादिसैं! थः च्वनादीगु स्वर्गय् इमिगु प्रार्थना व बिनित्ति न्यनादिसैं। इमिगु मुद्दा त्याकादिसैं। अले छिकपिनि मन्तयसं या:गु फुक्क पाप क्षमा यानादिसैं।

40 “हे जिमि परमेश्वर, थःगु मिखा चाय्कादिसैं। अले थ्व थासय् जिमिसं यानाच्चनागु प्रार्थना ध्यान बियादिसैं।

41 “हे परमप्रभु परमेश्वर, दना: छि थःगु

शक्तिया सन्नापं थःगु आरामया थासय् झासैं।

हे परमप्रभु परमेश्वर

छिकपिनि पुजाहारीतयत् उद्धारया वसः फिकादिसैं।

छु भिगु खः, उकी छिकपिनि मन्त लय्तायाच्चनेमा।

42 हे परमप्रभु परमेश्वर,

थःमहं अभिषेक यानादीमह जुजुयात स्वीकार यानादिसैं।

थः दास दाऊदयात यानादीगु

मायायात लुमंकादिसैं।”

7

देगः अर्पण या:गु

1 सोलोमनं प्रार्थना यायेधुंका: स्वर्ग मि कुहां वया: होमबलि व मेमेगु बलियात भस्म यानाबिल। अले परमप्रभुया महिमां देगः जाल।

2 परमप्रभुया महिमां देगः जा:गुलि पुजाहारीत परमप्रभुया देगलय् दुहां वने मफुत।

3 आकाशं मि कुहां वयाच्चंगु व परमप्रभुया महिमा देगलय् च्वनाच्चंगु खना: इस्राएलीत पुलि चुया: भ्वसुल। अले इमिसं परमप्रभुयात आराधना याना: सुभाय् ब्युब्युं धाल,

“परमप्रभु भिमह खः,

वय्कःया दयामाया न्ह्याबलें दयाच्चनी।”

4 अले जुजु व सकल मन्तयसं परमप्रभुया न्ह्या:ने बां बिल।

5 जुजु सोलोमनं निइनिद्रःमह द्रहं व छगू लाख व निइद्रःमह फै-दुगु बां बिल। जुजु व सकल मन्तयसं थुकथं परमेश्वरया देगःयात देछाल।

6 पुजाहारीतयसं लेवीतयसं थें थथःगु थाय् काल। अले दाऊद जुजुं परमप्रभुया प्रशंसा यायेत व सुभाय् बीत दय्कूगु बाजंत कया: थुकथं परमप्रभुया प्रशंसा यात, “वय्कःया दयामाया न्ह्याबलें दयाच्चनी।” गुबलय् पुजाहारीत लेवीतय् चुलिचू दन पुजाहारीतयसं थथःगु तुरही पुल। अबलय् सकल इस्राएलीत अन दनाच्चन।

7 अनंलि सोलोमनं परमप्रभुया देगःया न्ह्यःने चुकया दथुइच्चंगु ब्वयात अर्पण यात। अन वं होमबलि व मेलबलिया दा: छाल। छायाधा:सा वं दय्कूगु कॅय्यागु वेदीइ होमबलि, अन्नबलि व दा:या ब्व मन्हान।

8 सोलोमन व सकल इस्राएलीतयसं न्हयन्हु तक बल्चाबाय्या नखः हन। सोलोमननापं ग्वा: ग्वा: मन्त दु। इपि उतरय् च्वंगु लेबो हमातनिसैं दच्छिनय् च्वंगु मिश्रया खुसिचा थें ज्या:गु तापा:गु थासं व:गु खः।

9 च्यान्हु खुन्हु इमिसं क्वचा:गु सभा यात, छायाधा:सा न्हयन्हु तक इमिसं वेदीयात देछायेगु ज्याइवः यात अले मेगु न्हयन्हु तक नखः हन।

10 न्हयगूगु लाया निइस्वंगूगु दिनय् वं मन्तयत् थथःगु छैं छवल। इपि परमप्रभुं दाऊद, सोलोमन व थः प्रजा इस्राएलयात भिं यानादीगुलि दनुगलंनिसैं लय्ता:।

परमप्रभुं सोलोमनयात दर्शन बियादीगु

11 थुकथं सोलोमन जुजुं देगः व दरबार दय्के सिधय्कल। अनंलि वं देगलय् व दरबारय् छु छु यायेगु बिचा: या:गु खः व सुथां लाक्क पूरा यात।

12 अले परमप्रभुं सोलोमनयात चान्हय् दर्शन बिया: थथे धाल,

“जिं छंगु प्रार्थना न्यनेधुन, थ्व देगःयात थःगु नितिं बां बीगु थाय्कथं ल्ययागु दु।

13 “गबले गबले जिं वा वयेगु दिकाबी वा अन्नया बाली नाश यायेत क्वःबुइँचात छवयाहये वा थः मन्तयथाय् महामारी छवयाहये,

14 जिगु थःगु नां बियातःपि जिमि मन्तयसं जितः प्रार्थना यात अले जितः माला: थःमहं यानाच्चंगु मभिगु ज्या त्वःतल धा:सा जिं इमिगु बिनित्ति न्यने, जिं इमिगु पाप क्षमा यानाबी अले हाकनं इमिगु देशयात च्वन्हाकाबी।

15 जिं थ्व देगलय् मिखा ब्वयाच्चने। अन या:गु फुक्क प्रार्थना न्यनेत जिं थःगु न्हाय्पं बियाच्चने।

16 छायाधा:सा जिगु नां न्ह्याबलें थुकी दयाच्चनेमा धका: जिं थ्व देगःयात ल्ययागु दु, अले अर्पण यानागु दु। जिगु मिखा व मन न्ह्याबलें थुकी वनाच्चनी।

17 “छगू खँय् धा:सा, छं अबुनं थें छं विश्वास याये बहःमह जुया: जिगु सेवा यात धा:सा अले जिगु नियम पालन यात धा:सा, जिं धयागु फुक्क खँ यात धा:सा,

18 जिं छंगु सिंहासनयात बल्लाकाबी। जिं छिमि अबु दाऊदयात थथे धका: बचं बियागु खः, 'इस्त्राएल्य् राज्य यायेत छिमि परिवार्य् न्ह्याबलें छम्ह मन् दइ।'

19 तर छिमिसं फहिला: जिं छिमित बियागु नियम व आज्ञा त्व:ता: मेपिं घ:त पुजायात धा:सा,

20 जिं छिमित बियागु देशं छिमित लिनाछवये, अले जिगु नांया इज्जतया लागिं जिं अर्पण यानागु थ्व देग:यात त्व:ताबी। जाति जातियापि मनूतयसं थुकियात हेस्याइ अले थुकियात क्वह्यका स्वइ।

21 आ: थ्व देग: त:जिगु जूसां थ्वयागु न्ह्य:नं वनीपिं सकसिनं छक्क जुया: थथे धाइ, 'छाय् परमप्रभुं थ्व देशयात व थ्व देग:यात थथे यानादीगु जुइ?'

22 "मनूतयसं लिस: बी, 'थ: पुर्खातयत् मिश्रं पित हयादीम्ह परमप्रभु थ: परमेश्वरयात त्व:ता: इमिसं मेपिं घ:तयत् मानय् याना: भागियाना: पुजा यात। उकिं परमप्रभुं थ्व विपति इमिथाय् हयादीगु ख:।' "

8

सोलोमनया मेमेगु ज्या

- 1 परमप्रभुया देग: व थ:गु दरबार दयकेत सोलोमनं निइदें बीकल।
- 2 हीरामं थ:त ब्यगु शहरत सोलोमनं हाकनं दयका: इस्त्राएलीतयत् अन तल।
- 3 सोलोमनं हमात-सोबाय् हमला याना: उकियात त्याका काल।
- 4 वं मस्भूमिइ दुगु तदमोर शहरयात व हमातय् थ:म्हं दयकूगु धुकू तइगु फुक्क शहरयात हाकनं दयकल।
- 5 वं च्वय्च्वंगु बेथ-होरोन व क्वय् च्वंगु बेथ-होरोनयात नं पखालं घेरय् याना: उकी ध्वाखा व खग:त तयाबिल।
- 6 अले सोलोमनं बालात व वयागु धुकू तइगु फुक्क शहरत अले थ: रथ व सल तइगु फुक्क शहर दयकल।
- 7 व देशय् इस्त्राएली मखुपिं छुं मनूत नं च्वनाच्वंगु जुयाच्वन। थुपिं हिंती, एमोरी, परिज्जी, हिब्बी व यबूसीत ख:।
- 8 थुपिं इस्त्राएलीतयसं मस्या:पिं जात जातियापिनि सन्तान ख:। थुमित सोलोमनं दासयात थें ज्या याकल। थौं तक नं इपिं अथे हे दु।
- 9 तर सोलोमनं सुं नं इस्त्राएलीयात थ्व ज्याया लागि दास मदयकू। इमिसं सिपाइँ, हाकिम, रथ व रथय् च्वनिपिं सिपाइँतय् कप्तान जुया: ज्या याइगु।
- 10 सोलोमन जुजुं इपिं मध्ये निस: व नेय्म्हयसित मनूतयगु ज्या स्वइपिं नाय: जुइत ल्यल।
- 11 सोलोमनं मिश्रयाम्ह जुजुया म्हाय् थ: रानीयात दाऊदया शहरं च्वय् वयागु निरिति दयकूगु दरबारय् हल। सोलोमनं धाल, "जिमि कला: दाऊदया दरबारय् च्वने फइ मखु, छाय्धा:सा बाचाया सनू दुगु थाय् पवित्रथाय् ख:।"
- 12 अले सोलोमनं देग:या न्ह्य:ने दयकूगु वेदीइ परमप्रभुयात होमबलि छाल।
- 13 मोशाया आज्ञा कथं विश्रामबार पतिकं, अमाइ पतिकं व क्व:छिनात:गु नख:बलय् दँय् स्वक्व अथे धइगु— सोडा मत:गु मरिया नख:बलय्, समाज्याया नख:बलय् व बल्चाबाय्या नख:बलय् वं बलि छायेगु यात।
- 14 दाऊदं आज्ञा ब्यु थें वं पुजाहारीतयत् सेवाया ज्या यायेत पुच: पुच: याना: पलिस्था यात। लेवीतयत् नं इमिगु प्रशंसा यायगु ज्या व न्हियान्हिंथं पुजाहारीतयत् ग्वाहालि बीगु ज्या बियात:गु दु। वं ध्वाखा पिवा:तयगु ज्या याइपिं पुच: पुच:कथं तयात:गु दु। सोलोमनं परमेश्वरया मनू दाऊदं आज्ञा ब्यु थें फुक्क अथे हे यानात:गु दु।
- 15 धुकू कोथा व मेमेगु खँया बारे दाऊदं पुजाहारी व लेवीतयत् ब्यगु फुक्क आज्ञा इमिसं मानय् याइगु।
- 16 थुकथं परमप्रभुया देग:या जग त:बलय्निसें व सिमध:तले सोलोमनया फुक्क ज्या जुया हे च्वन। थुकथं परमप्रभुया देग: दयकूगु ख:।
- 17 अनलि सोलोमन एदोम देशया लाल समुद्रया सिथय ला:गु एस्योन-गेबेर व एलात शहरय् वन।
- 18 हीराम जुजुं थ: हाकिमत व अनुभव दुपिं जहाजीतनापं वयाथाय् जहाजत छवयाहल। सोलोमनया हाकिमतनापं इपिं ओपीर देशय् वन अले अनं झिन्हय्गू टन स्वया: यक्व लुँ हया: सोलोमन जुजुयात बिल।

9

शेबायाम्ह रानी सोलोमनयात नापला: व:गु

- 1 शेबायाम्ह रानी सोलोमनया नांजा:गु खँ न्यन। अले व थाकुगु थाकुगु न्ह्यस:त ज्वना: सोलोमनयात जाँचय् यायेत यस्सलेमय वल। वं थ:नापं छगू हुल सुसा:कुसा: याइपिं मनूत अले मसला, मू वंगु थीत व यक्व लुँ क्वबिका त:पिं ऊँटत ज्वना: वल। वं सोलोमनयात नापलात अले वयागु न्ह्य:ने थ:गु नुगलय् दुगु न्ह्यस:त तल।
- 2 सोलोमनं वयागु फुक्क न्ह्यस:या लिस: बिल। छगू नं न्ह्यस: वयात थाकु मजू।
- 3 शेबायाम्ह रानी सोलोमनया बुद्धि व वं दयकूगु लायकू खन।
- 4 वं सोलोमनयागु तेबिलयागु नयेगु नसा, लायकूया भारदारत व इमिसं पुनात:गु झ:झ: धा:गु वस:, वयात दाखमघ त्वंकीपिं मनूत व इमिसं पुनात:गु वस: खन, अले परमप्रभुया देगलय् वं छा:गु होमबलि खन, उपिं फुक्क खना: व छक्क जुल।
- 5 वं जुजुयात धाल, "छिं यानादीगु तत:धंगु ज्या व छिगु बुद्धिया बारे जिं थ:गु देशय् छु न्यना, व धात्थें ख: खनिसा।

6 तर थः हे वयाः थःगु मिखां मखंतले मनूतयसं धाःगु खँय् विश्वास मयाना। छिगु बुद्धिया बारे जिं बच्छि हे न्यनागु मदु खनिसा। छिके मनूतयसं धाःगु स्वयाः यक्व बुद्धि दु खनिसा।

7 धन्य खः छिकपिनि मनूत! न्हियान्हिथं छिगु न्ह्यःने च्वनाः छिगु बुद्धिया खँ न्यनीपि छिकपिनि थुपि भारदारत धन्य खः।

8 परमप्रभु थः परमेश्वरया प्रशंसा यानादिसैँ! वयकः छि खनाः गुलि लयतायादी व छितः जुजु दयकाः थःगु नामय् शासन याके बियादीगु दु। वयकलं इस्राएलीतयत माया यानादी, अले वयकःयात न्ह्याबलेँ इमित रक्षा याये मास्ति वः। उकिं छिपाखेँ न्याय व धार्मिकता तया तयेत वयकलं छितः इस्राएलयाम्ह जुजु दयकादीगु दु।”

9 अनलि वं जुजुयात प्यंगू टन लुँ, यक्व मसला व मू वंगु थीत बिल। शेबायाम्ह रानी ब्यूगु मसला थें ज्याःगु भिंगु मसला सोलोमनयात सुनानं ब्यूगु मदुनि।

10 ओपीरं लुँ ज्वनावइपिं हीराम व सोलोमन जुजुया मनूतयसं चन्दनया सिँ व मू वंगु थीत नं हल।

11 जुजुं थुपि सिँ परमप्रभुया देगः व लायकूया लागि त्वाथः अले म्ये हालिपिनिगु लागि वीणा व सारंगीत नं दयकल। थ्व स्वयाः न्हापा यहदा देशय् थज्याःगु बांलाःगु सुनानं खंगु मदु।

12 शेबायाम्ह रानी प्वंगु फुक्क खँ सोलोमन जुजुं वयात बिल। रानी सोलोमनयाथाय् हःगु स्वयाः अप्वः वं रानीयात बिल। अले व थः मनूतनापं थःगु देशय् लिहां वन।

सोलोमन जुजुया सम्पत्ति

13 दँयदसं सोलोमन जुजुयाथाय् निइस्वंगू टन ति लुँ वइगु।

14 उलि जक मखु वयाथाय् बन्जाःतपाखेँ नं कर वइगु। अरबी जुजुपि व इस्राएलया प्रान्त प्रान्तयापि बडा-हाकिमतयसं वयात लुँ व वहःया कर पुलिगु।

15 जुजु सोलोमनं लुँया पातायागु ततःधंगु निसःगू ढाल दयकल। छगू छगू ढाल दयकेत मुगलं दयातःगु ७ किलोग्राम ति लुँ छयल।

16 सोलोमनं लुँया पातायागु चिचीधंगु स्वसःगू ढाल नं दयकल। छगू छगू ढालय् ३ किलोग्राम ति लुँ दु। जुजुं लेबनानया गुँ धाःगु लायकूलिइ उपि तल।

17 अले जुजुं छगू तःधंगु सिंहासन नं दयकेबिल उकिया छुं भाग किसिया दनं त्वपुयातःगु दु मेगु ब्व लुँ भुनातःगु दु।

18 उगु सिंहासनया खगू त्वाथः व लुँयागु छगू तुति तयेगु पिका दु। थुपि फुक्क सिंहासननापं स्वाःगु दु। फ्यतयेगु थाय्या निखेपाखेँ ल्हाः दिकेगु थाय् दु, अले उपि ल्हाः दिकेगु थायनापं दनाच्चपिं निम्ह सिंहत दयकातःगु दु।

19 खगुलि त्वाथःया निखेपाखे छम्ह छम्ह यानाः झिनिम्ह सिंह नं दु। सोलोमनया सिंहासन थें ज्याःगु सिंहासन संसारय् मेगु मदु।

20 जुजु सोलोमनया फुक्क त्वनेगु ख्वलात भिंगु लुँयागु खः। अले लेबनानया गुँ धाःगु लायकूलिइ दुगु फुक्क थलबल नं भिंगु लुँयागु खः। वहःयागु छुं नं सामानत मदयकू छायाधाःसा सोलोमनया पालय् वहःयागु छुं मू मदु।

21 सोलोमनयाके हीरामया जहाज चले याइपिनापं थुखे उखे सामान ल्ह्यइगु जहाजत नं दु। अले स्वदँ-स्वदँय् छकः तशींशयागु थुपि ल्ह्यइगु जहाजत लुँ, वहः, किसिया दं, माकः व म्हयखा ज्वनाः वइगु खः।

22 सोलोमन जुजुयाके पृथ्वीयापि मेपि जुजुपिन्के स्वयाः यक्व धन-सम्पत्ति व बुद्धि दु।

23 परमेश्वरं वयागु नुगलय् तयादीगु बुद्धि न्यनेत पृथ्वीयापि फुक्क जुजुपिन्सं वयात नापलायेत स्वइगु।

24 वइपि सकसिनं दँयदसं वहः व लुँया थलबल, वसः, ल्वाभः, अत्तर, मसला, अले सल व खच्चरत कोसेलि हइगु।

25 थःगु सल व रथया लागि सोलोमनया प्यदुः तबेला दु, अले वया झिनिदुःम्ह सल दु। उमित वं रथ तइगु शहर शहरय् व यरुशलेमय् थःथाय् तल।

26 वं यफ्रेटिस खुसिनिसें कयाः पलिशतीतयगु देश व मिश्र देशया सिमाना तकयापि फुक्क जुजुतय शासक खः।

27 वं यरुशलेमय् वहःयात ल्वहं थें दंकाबिल। अले देवदास्या सिँ धाःसा गुँया यःमरिमा थें यक्व दयकल।

28 सोलोमनया लागि मनूतयसं मिश्र देश व मेमेगु फुक्क देशं सलत हइगु खः।

जुजु सोलोमन सीगु

29 सोलोमन जुजु जुयाच्चंबलय् जगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या शुरुनिसें लिपाथयंक व नातान अगमवक्ताया इतिहास, शीलोनी अहियाहया अगमवाणी व नबातया काय यारोबामया बारे अगमवक्ता इद्रोया दर्शनया सफलिइ च्वयातःगु दु।

30 सोलोमनं यरुशलेमं पिइदँ तक फुक्क इस्राएलय् राज्य यात।

31 अले व सित, वयात वया अबु दारुदया नांयागु शहरय् थुन। वया लिपा वया थासय् वया काय रहबाम जुजु जुल।

10

रहबामया विरोधय् इस्राएलया विद्रोह

1 रहबाम शेकेमय् वन, छायाधाःसा इस्राएलयापि सकलें मनूत वयात जुजु दयकेत अन हे वंगु खः।

- 2 थ्व खँ न्यनाः नबातया काय् यारोबाम मिश्र देशं लिहां वल। (व मिश्र देशय् च्वनाच्चंगु खः, अन व सोलोमन जुजु खनाः ग्यानाः बिस्युं वंगु खः।)
- 3 अथे जुयाः इस्राएलया नायःतयसं यारोबामयात सःतके छवल, अले यारोबाम व इस्राएलयापि सकलें मनूत वयाः रहबामयात थथे धाल,
- 4 “छिकपिनि अबु सोलोमनं जिमित इयातुगु कु क्वबिकाः जिमिगु जीवनयात थाकुइकाब्युगु खः। उगु इयातुगु कुयात याउँकादीसा जिमिसं छिगु सेवा याये।”
- 5 रहबामं इमित धाल, “थ्व खँय् बिचाः यायेत स्वन्हुया ई ब्यु। छिपिं स्वन्हु लिपा वा।” उकिं मनूत अनं वन।
- 6 रहबाम जुजुं थः अबु सोलोमन म्वानाच्चंबलय् वयात सल्लाहबीपिं बुरापिं मनूतलिसें खँ लहात। वं इमित न्यन, “थुपिं मनूतयत् जिं छु लिसः बीगु, छिकपिनिगु छु सल्लाह दु?”
- 7 बुरापिंसं रहबामयात धाल, “छिं थुपिं मनूतयत् बांलाःगु व्यवहार यानाः थुमित लय्ताय्कादीसा, अले थुपिलिसें नाइक खँ लहानादीसा थुमिसं न्ह्याबलें छिगु सेवा याइ।”
- 8 तर व उपिं बुरापिनिगु सल्लाह मन्यंसें थःनापं ब्वलंपि व थःगु न्ह्यःने च्वनाच्चनीपिं ल्याय्महपिथाय् सल्लाह काःवन।
- 9 वं इमित न्यन, “जिमिगु कु याउँकाबियादिसँ धकाः जितः बिन्ति याःवःपिं मनूतयत् झीसं छु लिसः बीगु? जिं छु यायेगु? छिमिगु छु सल्लाह दु?”
- 10 इमिसं लिसः बिल, “छिकपिनि अबुं जिमित इयातुगु जुवा क्वबिकादीगु दु, उकियात याउँकादिसँ धकाः छितः धाःवःपिन्त थथे धयादिसँ, ‘जिमि अबुया जँ स्वयाः जिगु कान्छी पति हे तःत्याः।’
- 11 जिमि अबुं छिमित इयातुगु जुवा क्वबिकादीगु खः, तर जिं उगु जुवायात इन इयातुइकाबी। जिमि अबुं छिमित कोर्रां दाय्कादीगु खः, तर जिं छिमित बिच्छितयसं न्याकाबी।”
- 12 रहबाम जुजुं धाःथें हे स्वन्हु लिपा यारोबाम व सकलें मनूत वयाथाय् वन।
- 13 जुजुं बुरापिनिगु सल्लाह मन्यंसे मनूतनापं कडा जुया खँ लहात,
- 14 जिमि अबुं छिमित इयातुगु जुवा क्वबिकादीगु खः, तर जिं उगु जुवायात इन इयातुइकाबी। जिमि अबुं छिमित कोर्रां दाय्कादीगु खः, तर जिं छिमित बिच्छितयसं न्याकाबी।
- 15 थुकथं जुजु रहबामं मनूतयगु खँ न्यँ हे मन्यं छायाधाःसा शील्लोयाम्ह अहियाहपाखें नबातया काय् यारोबामयात परमप्रभुं धयादीगु वचन पूवनेत वयकलं थज्याःगु अवस्था हयादीगु खः।
- 16 जुजुं थःगु खँ मन्यंगु खनाः मनूत चिल्लाय् दनाः हाल,
“छु जिपिं दाऊदया वंशया भाग खः ला?
यिशैया काय्याके जिमिगु छु भाग दु?
हे इस्राएल, थथःगु पालय् हँ।
हे दाऊद, थःगु घरानाया धन्धा का।”
उकिं उत्तरयापिं सकल इस्राएलीत थथःगु छँ वन।
- 17 तर रहबामं यहदाया लागाय् च्वनाच्चंपिं इस्राएलीतयत् जक शासन यानाच्चन।
- 18 अले जुजु रहबामं दासयात थें ज्या याकूपिं मनूतय् नायः अदोनीरामयात इमिथाय् वन। तर इस्राएलीतयसं वयात ल्वहँत कय्काः स्यात। जुजु रहबाम धाःसा थःगु रथय् च्वनाः यरूशलेमय् बिस्युं वन।
- 19 उबलय्निसें आः तक नं उत्तरयापिं इस्राएलीत दाऊदया घरानाया विरोधी जूगु दु।

11

शमायाहया अगमवाणी

- 1 जुजु रहबाम यरूशलेमय् थयंकः वल। अले वं उत्तर इस्राएलनापं लडाइँ यानाः थःगु फुक्कं राज्य हाकनं लित कायेत यहदा व बेन्यामीन कुलयापिं छगू लाख व चयद्वःमह ल्ययातःपिं सिपाइँ मुंकल।
- 2 तर परमप्रभुया थ्व वचन परमेश्वरया मनू शमायाहयाथाय् वल,
- 3 “सोलोमनया काय् यहदायाम्ह जुजु रहबामयात अले यहदा व बेन्यामीनय् दुपिं फुक्कं इस्राएलीतयत् थथे धा,
- 4 परमप्रभुं थथे धयादी, ‘छिपिं थः दाजुकिजापिनापं लडाइँ यायेत थाहां वने मते। छिपिं सकलें थथःगु छँय् लिहां हँ, छायाधाःसा थ्व ज्या जिं यानागु खः।’ ” उकिं परमप्रभुया वचन पालन यानाः इपिं यारोबामलिसें लडाइँ मयासें लिहां वन।
- 5 रहबाम यरूशलेमय् च्वन अले यहदाया सुरक्षाया लागि थुपिं शहरयात पखालं ग्वयाः बल्लाकल।
- 6 वं पखालं ग्वयाः बल्लाकूगु यहदा व बेन्यामीनया शहरत थुपिं खः – बेथलेहेम, एताम, तको,
- 7 बेथ-सर, सोखो, अदुल्लाम,
- 8 गात, मारेशा, जीप,
- 9 अदोरेम, लाकीश, आजेका,

- 10 सोरा, अय्यालोन व हेन्नोन।
 11 अले वं उपि शहरया किल्लात बल्लाक दयकल। अले उपि शहरय नयेगु नसा, जैतूनया चिकं व दाखमघनापं राज्यपालत नं तल।
 12 वं फुक्क शहरय ढाल व भालात तया उमित तसकं बल्लाकल। थुकथं वं यहदा व बेन्यामीनयात थःगु अधीनय तल।
 13 इस्राएलया उत्तर कुलयापिं फुक्क थथःगु जिल्लाय च्वनाच्वंपि पुजाहारीत व लेवीत नं रहबामया पंलित।
 14 अले लेवीत थथःगु घॉय दुगु ख्यः व सम्पति त्वःताः यहदा व यरूशलेमय च्वंवल, छायाःसा इस्राएलया जुजु यारोबाम व वया कायपिन्सं इमित परमप्रभुया पुजाहारी जुयाः सेवा याके मब्यू।
 15 जुजु यारोबामं आराधना यायेगुथाय व थःमहं दयकूपिं दुगुचा व द्रुहंचाया मूर्तिया लागि थः पुजाहारीत ल्यल।
 16 अले दुनुगलानिसें परमप्रभु इस्राएलयामह परमेश्वरयात मालाच्वंपिं इस्राएलया मेगु फुक्क कुलयापिं मनूत थः पुर्खाया परमप्रभु परमेश्वरयात बलि छायेत यरूशलेमय वल।
 17 थुकिं यानाः यहदाया राज्य बल्लात, अले स्वदँ तक इपिं सोलोमनया काय रहबामया पंलित। छायाःसा स्वदँ तक इपिं दाऊद व सोलोमनया लँपुइ वनाच्वन।

रहबामया परिवार

- 18 रहबामं महलतयात ब्याहा यात। वया अबु दाऊदया काय यरीमोत व मां यिशैया काय एलीआबया म्हाय अबीहेल खः।
 19 वपाखें रहबामया थुपिं कायपिं दत— येऊश, शमरयाह व साहम।
 20 अनलि वं अब्शालोमया म्हाय माकायात ब्याहा यात। वपाखें वया थुपिं सन्तान दत— अबिया, अतै, जीजा व शलोमीत।
 21 रहबामं अब्शालोमया म्हाय माकायात थः मेपिं कलाःपिन्त व मथ्याःपिं कलाःपिन्त स्वयाः अप्वः माया याइगु। वया मुक्क झिंच्यामह कलाः व खुइमह मथ्याःपिं कलाःपिं दु। व निइच्यामह काय व खुइमह म्हायपिनि अबु खः।
 22 रहबामं थःगु लिपा जुजु दयकेत माकाया काय अबियायात वया मेपिं दाजुकिजापिनि नायः ल्यल।
 23 वं बांलाक बिचाः यानाः ज्या यात। वं यहदा व बेन्यामीनया फुक्क थासय च्वंगु किल्ला दुगु फुक्क शहरया जिम्मा थः कायपिन्त बिल। वं इमित गाक्क नयेगु नसा बिल, अले वं इमिगु लागि यक्व कलाःपिं मालाबिल।

12

मिश्रीतयसं यहदाय हमला याःगु

- 1 रहबामया राज्य बांलाक पलिस्था जुयाः व बल्लाये धुंकाः वं परमप्रभुया व्यवस्थायात त्वःतल, वनापं इस्राएलयापिं सकसिनं नं परमप्रभुया व्यवस्थायात त्वःतल।
 2 इमिसं परमप्रभुया विरोध याःगु जुयाः रहबाम जुजु जूगु न्यादँ दुबलय मिश्रयामह जुजु शीशकं
 3 झिनिसःगः रथ व खुइमह सलगाइपिं सिपाइँत ज्वनाः यरूशलेमय हमला यात। वनापं मिश्रं अल्याख लिबियाली, सुक्किया व कूशीत नं वल।
 4 व यहदाया पखालं ग्वयातःगु शहरत त्याकाः यरूशलेम तक वल।
 5 अले शमायाह अगमवक्ता रहबाम व यहदायापिं कुलनायःतयथाय वल। इपिं सकलें शीशक खनाः ग्यानाः यरूशलेमय मुंगु खः। शमायाहं रहबाम व यहदाया कुलनायःतयत थथे धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘छिमिसं जितः त्वःतूगु दु, उकिं आः जिं छिमित त्वःताः शीशकया ल्हातय तयाबी।’ ”
 6 अले इस्राएलया कुलनायःत व जुजुं क्वमिलु जुयाः थथे धाल, “परमप्रभु धर्मीमह खः।”
 7 परमप्रभुं इपिं क्वमिलु जूगु खन। अले परमप्रभुया थ्व वचन शमायाहथाय वल, “जुजु व मनूत क्वमिलु जूगु दु। उकिं जिं इमित नाश याये मखु। तर जिं इमित याकनं हे बचय याये। अले जिं थःगु तं शीशकपाखें यरूशलेमय प्वंके मखु।
 8 अयनं इपिं वया दास जुइ, अले जक इमिसं जिगु सेवा यायेगु व मेगु देशयापिं शासकतयगु सेवा यायेगुलिइ छु पाः इमिसं सी।”
 9 मिश्र देशयामह जुजु शीशकं यरूशलेमय हमला यात। अले वं परमप्रभुया देगः व लायकूया फुक्क धन-सम्पति लुतय यानाः यंकल। वं सोलोमनं दयकूगु लँयागु ढालत नं यंकल।
 10 उकिं जुजु रहबामं उकिया पलेसा कँय्यागु ढालत दयकल, अले उपिं ढालत लायकूया धवाखा पिवाःतय कप्तानतय जिम्माय तल।
 11 जुजु देगलय वनीबलय धवाखा पिवाःतयसं उपिं ढालत पितहइगु, लिपा थः च्वनीगु क्वथाय हे लित यंकीगु।
 12 रहबामं थःत क्वमिलु याःगुलि परमप्रभुया तं वपाखें चिला वन। उकिं वयकलं वयात भज्यंक नाश यानामदी। यहदाया अवस्था बांलाना हे च्वन।
 13 थुकथं जुजु रहबामं यरूशलेमय थःत बल्लाकाः राज्य यात। पिइछदँ दुबलय व जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय झिन्हयदँ राज्य यात। यरूशलेम शहरयात परमप्रभुं इस्राएलया फुक्क कुलपाखें थःगु नां तयेत ल्ययादीगु खः। रहबामया मांया नां नामा खः, व अम्मोन देशयामह खः।
 14 रहबामं परमप्रभुया मिखाय मभिगु ज्या यात, छायाःसा वं परमप्रभुयात मालेगु मयाः।
 15 रहबाम जुजु जुयाच्वंबलय जूगु फुक्क खँ, शुसंनिसें लिपाथ्यंक, वं छु छु यात व शमायाह अगमवक्ता व इदो अगमवक्ताया इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु। रहबाम व यारोबामया दथुइ मदिकक लडाइँ जुया हे च्वन।
 16 रहबाम सित अले वयात दाऊदया शहरय जुजुपिं थुनीगु चिहानय थुन। वया लिपा वया काय अबिया जुजु जुल।

13

यहदायाम्ह जुजु अबिया

- 1 यारोबाम उत्तरी इस्राएलयाम्ह जुजु जूगु झिंच्यागू दँ दुबलय् अबिया यहदायाम्ह जुजु जुल।
- 2 वं यरूशलेमय् स्वदँ तक राज्य यात। वया मां गिबायाम्ह उरीएलया म्हाय् माका खः।
अबिया व यारोबामया दथुइ लडाईं जुया तं च्वन।
- 3 अबियां लडाईया निति प्यंगू लाखम्ह वीर सिपाईं मुंकल। यारोबामं धाःसा अबियानापं ल्वायेत च्यागू लाखम्ह वीर सिपाईंतय् सेना इवलाक तयार यात।
- 4 अबियां एफ्राइमया पहाडी इलाकाय् लाःगु समारैम डाँडाय् दनाः थथे धाल, “अय् यारोबाम व इस्राएलयापिं फुक्क मन्त, जिगु खँ न्यँ!
- 5 परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं दाऊदनापं चि दुगु छगू बाचा चिनाः वयात व वया सन्तानतय्त इस्राएलया राज्य न्हाबलेंया लागि बियादीगु दु धकाः छिमिसं मस्यु ला?
- 6 अथे जूसां दाऊदया काय् सोलोमनया छम्ह भारदार नबातया काय् यारोबामं थः मालिकया विरोधय् विद्रोह यात।
- 7 अले ज्यालगे मजूपिं छुं लुच्चात वनापं मिलय् जुल। यारोबाम व उपिं लुच्चातय्सं रहबामया विरोधय् थःत बल्लाकल। अबलय् रहबाम नकतिनियाम्ह व थःम्हं छुं क्वःछीमफुम्ह जूगुलि वं इमित पने मफुत।
- 8 “आः छिमिसं परमप्रभुं दाऊदया सन्तानया ल्हातय् बियादीगु राज्यलिसें ल्वायेगु बिचाः यानाच्वंगु दु। छिमिके छगू तःधंगु सेना व यारोबामं छिमिगु निति घः धकाः दयकाब्युगु लँयापिं द्रहंचात दु।
- 9 छिमिसं हारूनया सन्तान परमप्रभुया पुजाहारीतय्त व लेवीतय्त बिसिकेछवल। इमिगु थासय् मे मेगु जाति थें छिमिसं थः पुजाहारीत ल्यल। थःत देखायेत छम्ह द्रहंचा व न्हयम्ह भ्याःचा ज्वनावःम्ह न्हायाम्ह मनूयात नं छिमिसं उपिं मखुपिं घःतय् पुजाहारी दयकीगु।
- 10 “जिमिगु निति धाःसा परमप्रभु हे जिमि परमेश्वर खः। जिमिसं वय्कःयात त्वःतागु मदुनि। परमप्रभुया सेवा याइपिं पुजाहारीत हारूनया सन्तान खः अले लेवीतय्सं थःगु ज्या याना हे च्वंगु दु।
- 11 न्हियान्हिथं सुथय् व बहनि इमिसं परमप्रभुया निति होमबलि छाइ, गुँगु थनी, शुद्रुगु तेबिलय् देछाःगु मरि तइ, अले सन्ध्या ई पतिकं लँया त्वादेवातय् दुगु मत च्याकी। थुकथं परमप्रभु इी परमेश्वरं आज्ञा बियादीगु खँ जिमिसं पालन याना। छिमिसं धाःसा वय्कःयात त्वःतूगु दु।
- 12 परमेश्वर हे जिमि नायः खः। वय्कः जिपिनापं दी। वय्कःया पुजाहारीत तुरही पुयाः छिमिगु विरोधय् लडाईं घोषणा यायेत तयार दु। अय् इस्राएलीत, परमप्रभु थः पुर्खातय् परमेश्वरलिसें ल्वाये मते। छायाःसा छिपिं ताःलाइ मखु।”
- 13 अबिया न्वंवाना च्वंबलय् यारोबामं छुं सिपाईंतय्त सुलाः ल्युनेपाखें हमला यायेत छवल। वया मू सेना धाःसा यहदाया न्ह्यःने दु अले हमला यायेत सुलाच्वपिं सेना इमिगु ल्युने दु।
- 14 यहदायापिं सिपाईं फस्वःबलय् इमिसं थःगु न्ह्यःने व ल्युने छकलं निखेंपाखें हमला जुयाच्वंगु खंकल। ग्वाहालिया लागि इमिसं परमप्रभुया नां काल। पुजाहारीतय्सं तुरही पुल।
- 15 इपिं अथे हाःबलय् परमेश्वरं अबिया व यहदाया न्ह्यःने यारोबाम व फुक्कं इस्राएलीतय्त बुकादिल।
- 16 इस्राएलीत यहदायापिं सिपाईंय् न्ह्यःनेनं बिस्युं वन, अले परमेश्वरं इस्राएलीतय्त इमिगु ल्हातय् बियादिल।
- 17 थुकथं अबिया व वया सिपाईंतय्सं इमित बांमलाक बुकल, इमिसं इस्राएलयापिं न्यागू लाख वीर सिपाईंतय्त स्यानाबिल।
- 18 यहदायापिं सिपाईंतय्सं इस्राएलीतय्त बुकल। छायाःसा इमिसं परमप्रभु इमि पुर्खातय् परमेश्वरयागु भरोसा काःगु खः।
- 19 अबियां यारोबामया सेनायात लिनायंकल, अले वयागु बेथेल, येशना व एप्रोन शहर व उमिगु गांत त्याकाकाल।
- 20 अबियाया पालय् यारोबामं थःत बल्लाके मफुत! लिपातय् परमप्रभुं यारोबामयात स्यानादिल।
- 21 अबिया धाःसा झन बल्लात। वया झिंप्यम्ह कलाः दु, व निइनिम्ह काय् व झिंखुम्ह म्हाय्पिनि अबु खः।
- 22 अबिया जुजु जुयाच्वंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या व वं धाःगु खँ इद्दे अगमवक्ताया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

14

- 1 अबिया सित अले वयात दाऊदया शहरय् थुनाबिल। वया लिपा वया काय् आसा जुजु जुल। वयागु इलय् झिदँ तक देशय् शान्ति जुल।

यहदाया जुजु आसा

- 2 आसां परमप्रभु थः परमेश्वरयात यःगु व खःगु ज्या यात।
- 3 वं विदेशी वेदीत, पुजा यायेगु थाय्त, ल्वहंया मूर्ति तछ्यानाबिल अले अशेरा घःमयजुया थांत क्वःथलाबिल।
- 4 वं यहदायापिं मनूतय्त परमप्रभु इमि पुर्खातय् परमेश्वरयात मालेत अले वय्कःया विधि व आज्ञात पालन यायेत आज्ञा बिल।
- 5 वं यहदाया फुक्क शहरय् दुगु पुजा यायेगु थाय्त व धुपॉय् छवयकीगु वेदीत नं स्यंकाबिल। वयागु पालय् देशय् शान्ति जुल।
- 6 देशय् शान्ति जूबलय् वं यहदाया थीथी शहरय् छचाखेरं पखाः ग्वयाबिल। परमप्रभुं शान्ति बियादीगुलि वं उगु इलय् सुनापं लडाईं याये म्वाल।

7 वं यहदायापि मन्तयत् धाल, “झीसं थुपि शहरयात छचाःखेरं पखाः ग्वयाः धरहरा व चुकू तये जीक ध्वाखात दयकाः बल्लाकेनु। थ्व देश आः तक झीगु हे खः नि, छाय्धाःसा झीसं झी परमप्रभु परमेश्वरयात मालागु दु। झीसं वयक्ःयात मालागुलि वयक्कलं झीत प्यखेरं शान्ति बियादीगु दु। अथे जुयाः इमिसं उपि शहरत बल्लाकल, इपि ताःलात।”

8 आसा जुजुयाके यहदायापि ढाल व भाला ज्वनातःपि स्वंगू लाखम्ह मनु व बेन्यामीनयापि ढाल व धनुष वाण ज्वनातःपि निगू लाखम्ह व चयद्रुःम्ह मन्तय् छगू सेना दु। उपि सकलें वीर सिपाईत खः।

9 जेरह धाःम्ह छम्ह कूशी झिगू लाखम्ह (१०,००,०००) सिपाई व स्वसःगः रथया सेना ज्वनाः यहदायात हमला यायेत मारेशाय् तक थ्यंकः वल।

10 व अन थ्यंबलय् वलिसें ल्वायेत आसा न्ह्यज्यात। निखेंपाखेंयापि सिपाईतयसं लडाईं यायेत मारेशा लिक्क लाःगु सपताया ब्यासिइ थथःगु थाय् काल।

11 अले आसां परमप्रभु थः परमेश्वरयात प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु, छिं बल्लाःपिन्त थें बमलाःपिन्त नं ग्वाहालि बियादी फु। हे जिमि परमप्रभु परमेश्वर, जिमित ग्वाहालि बियादिसें, छाय्धाःसा जिमिसं छिगु भरोसा कयागु दु। जिपि छिगु हे नामय् थ्व तःधंगु सेनालिसें ल्वायेत वयागु दु। हे परमप्रभु, छि जिमि परमेश्वर खः, उकिं सुनानं छितः त्याकेगु आसा मयायेमा।”

12 परमप्रभुं आसा व यहदाया न्ह्यःने कूशीतयत् बुकादिल। कूशीत बिस्सुं वन।

13 आसा व वया सेनां इमित गरार तक लिनायंकल। परमप्रभु व वयक्ःया सेनाया न्ह्यःने कूशीत बुत, इमि यक्व मन्त सित। यहदाया सेना शत्रुतयगु यक्व सामान थःगु ल्हातय् लाकल।

14 इमिसं गरारया जःखः च्वंगु फुक्क शहरयात नाश यानाबिल। अन च्वंपि मन्तयत् परमप्रभुं ख्यानादीगु खः। उपि शहरय् मू वंगु सामान दुगुलि इमिसं उपि फुक्क शहरयात लुतय् यात।

15 इमिसं फैजवाःत च्वनाच्वंगु थासय् नं हमला यात। इमिसं इमि यक्व फइ च्वलय् व ऊँट कब्जा यात। अले आसाया सेना यरूशलेमय् लिहां वल।

15

आसां यहदाय् दुगु मूर्ति नाश याःगु

1 परमेश्वरया आत्मा ओदेदया काय् अजर्याहयाके क्वहां झाल।

2 अले व आसा जुजुयात नापलाः वन। वं आसायात थथे धाल, “अय् आसा, अय् यहदा व बेन्यामीनयापि सकलें मन्तु! छिपि परमप्रभुनापं दतले वयक्कः नं छिपिनाप दइ। छिमिसं वयक्कःयात माल धाःसा छिमिसं वयक्कःयात लुइकी। छिमिसं वयक्कःयात त्वःतल धाःसा वयक्कलं नं छिमित त्वःतादी।

3 ताःई तक इस्राएलं सत्य परमेश्वर मदयकं जीवन हनाच्वंगु खः। इमित स्यनेत पुजाहारीत मदु, व्यवस्था मदु।

4 तर इमित दुःख जूबलय् इपि हाकनं परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरपाखे लिहां वल। इमिसं वयक्कःयात माल अले लुइकल।

5 “दुःखया उगु इलय् इस्राएलय् गनं वनेत सुरक्षा मदु। देशयापि फुक्कं मन्तयसं यक्व हे दुःख सी माल।

6 परमप्रभुं इमित फुक्क कथंयागु विपतिं दुःख बियादीगुलि छगू जातियात मेगु जातिं अले छगू शहरयात मेगु शहरं क्वत्यला च्वन।

7 छिमिगु खँय् धाःसा, छिपि बल्लायेमाः, छिमिसं साहस त्वःते मते। छाय्धाःसा छिमित थःगु ज्याया सिरपाः दइ।”

8 ओदेदया काय् अजर्याहया म्हुतुं थज्याःगु अगमवाणी न्यनाः आसायात आँट दत। अले वं यहदा व बेन्यामीन इलाकां अले थःम्हं कब्जा याःगु एफ्राइमया पहाडी देशया शहर शहरं नं फुक्कं घच्चाइपुगु मूर्ति चीकाबिल। वं देगःया चुकय् दुगु परमप्रभुया वेदी नं ल्हन।

9 अनलि वं यहदा व बेन्यामीनयापि फुक्कं मन्तयत् मुंकल। वं इपिनापं च्वनाच्वंपि एफ्राइम, मनश्शे व शिमियोन कुलयापि मन्तयत् नं मुंकल। छाय्धाःसा परमप्रभु वया परमेश्वर जुजु आसानापं दीगु खनाः उत्तरी इस्राएलं यक्व हे मन्त यहदाय् वःगु खः।

10 आसा जुजु जूगु झिन्त्यागू दँया स्वंगू लाय्* इपि यरूशलेमय् मुन।

11 अबलय् इमिसं परमप्रभुयात न्हयसःम्ह सा द्रुहं व न्हयद्रुःम्ह फै-च्वलय् बां छाल। आसाया सेनां उपि पशुत व मेमेगु मू वंगु सामान थः शत्रुतपाखें लुतय् यानाहःगु खः।

12 अले इमिसं दुनुगलनिसें व बलं फत्तले थः पुर्खातय् परमप्रभु परमेश्वरयात माले धकाः बाचा चित।

13 अले परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरयात मालिमखुपि सकलें तःधिकःपि व चिधिकःपि मिसा व मिजंयात स्याना छवयेगु इमिसं क्वःछित।

14 इमिसं तस्सलं हालः। परमप्रभुया नामय् पाफल। इमिसं तुरही व फैया नेकू पुल।

15 यहदायापि मन्त तसकं लयताः। छाय्धाःसा इमिसं दुनुगलनिसें पाफःगु खः। इमिसं आयबुयाः परमप्रभुयात माल अले वयक्कःयात लुइकल। उकिं परमप्रभुं इमित प्यखें शान्ति बियादिल।

16 आसा जुजुं थः मां माकायात राजमाताया थासं लिकाल। छाय्धाःसा वं अशेरा घःमय्जुया घच्चाइपुगु थां दयकूगु खः। आसां उगु थांयात त्वाःल्हानाबिल, अले उकियात कुचा कुचा यानाः किद्रोन बैसीइ छवयकाबिल।

17 पुजा यायेगु थायत् इस्राएलं चीकाः मछवसां आसा थःगु जिवंकाछि परमप्रभुया निरिति विश्वास याये बहःम्ह जुयाच्वन।

18 वं थःम्हं व थः अबुं देछाःगु लुँ, वहः व पवित्र थलबल परमेश्वरया देगलय् हल।

* 15:10 १५:१० झिन्त्यागू दँया स्वंगू ला थथे धयागु मे-जुन १९५ बी.सी.

19 आसा जुजु जूगु स्विन्यागू दँ तक मेगु लडाईं मजू।

16

इस्त्राएलनापं लडाईं

1 आसा यहूदायाम्ह जुजु जूगु स्विखुगू दँ उतरी इस्त्राएलयाम्ह जुजु बाशां यहूदाय् हमला यात। अले वं यहूदायाम्ह जुजु आसाया लागाय् सुं वये वने मफयेमा धकाः रामायात बल्लाकल।

2 अले आसां परमप्रभुया देगलं व लायकूया धुकुति लुँ, वहः लिकयाः दूतनापं दमस्कसय् राज्य याइम्ह अरामया जुजु बेन-हददयाथाय् छवयाः थथे धाल,

3 “छिकपिनि अबु व जिमि अबुं सन्धि याःगु थें छिं व जिं नं सन्धि यायेनु। जिं छिथाय् लुँ व वहः छवया हयाच्चनागु दु। आः छिं उतरी इस्त्राएलयाम्ह जुजु बाशालिसें थःगु सन्धि त्वाथुलादिसें। वं जिगु देशं थः सेना लित यंके मालेमा।”

4 बेन-हददं आसा जुजुया खँ स्वीकार यात। वं थः सेनानापं थः सेनापतितयत् इस्त्राएलया शहरय् हमला यायेत छवल। इमिसं इयोन, दान, हाबिल-मैस व नप्तालीया कुल फुक्क धुकु शहरत त्याका काल।

5 थ्व खँ न्यनाः बाशां रामायात बल्लाकेगु ज्या त्वःताबिल, वं अन जुयाच्चंगु फुक्क ज्या दिकल।

6 जुजु आसां यहूदाया फुक्क थासं मनूत मुंकल, अले बाशा जुजुं रामा बल्लाकेत छयलाच्चंगु ल्वहं व सिँ इमिसं ज्वनावन। वं उपि सामानं गेबा व मिस्पायात बल्लाकल।

हनानी अगमवक्ता

7 अबलय् हनानी अगमवक्तां यहूदायाम्ह जुजु आसायाथाय् वनाः थथे धाल, “छिं अरामया जुजुयागु भरोसा कयादिल। तर परमप्रभु इी परमेश्वरयागु भरोसा कयामदी। अथे जुयाः छिं अरामया जुजुया सिपाइँतयत् नाश यायेगु मौका त्वःफिकल।

8 छु कूशीत व लिबियालीतय् सेना तःधंगु सेना मखु ला? इमिगु सेनाय् यक्व रथ व रथ गइपि सिपाइँत दुगु मखु ला? तर छिं परमप्रभुयागु भरोसा कयादीगुलि वयकलं इमित छिगु ल्हातय् लःल्हानादिल।

9 छायाःसा गुम्हयसिगु नुगः परमप्रभुया निति विश्वास यायेबहः जू, इमिगु निति थःत बल्लाःम्ह क्यनेत वयकलं थःगु मिखा पृथ्वीया फुक्क थासय् थुखे उखे ब्वयका च्वनादी। थुकी छिं मूर्ख ज्या यानादिल। उकि आंलि छिगु निति लडाईं हे लडाईं जुइ।”

10 थ्व खं यानाः आसा उम्ह अगमवक्ता खनाः तंचाल, तम्वय् आसां वयात इयालखानाय् कुनाबिल। उबलय् निसें वं छुं मनूतयत् तसकं क्वतेलेगु याना हल।

आसा जुजुया लिपांगु खँ

11 आसा जुजुं शुम्निसें लिपाथ्यंक याःगु ज्या इस्त्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफलइ च्वयातःगु दु।

12 आसा जुजु जूगु स्विगूगू दँ वयात तुति ध्वागिना वनीगु ल्वचं काल। वयात तसकं बांमलाःगु ल्वचं काःगु खः अयनं वं परमप्रभुयात ममासे वैघतयगु शरण काल।

13 थः जुजु जूगु पिइछगू दँ जुजु आसा सिनाः थः पुर्खातलिसें मिलय् जूवन।

14 दाऊदया शहरय् वयात वं थःमहं थःगु निति ल्वहं कियाः दयकातःगु चिहानय् थुनाबिल। इमिसं वयात थीथी कथंयागु नस्वाःगु मसलां जाःगु खाताय् तयाबिल। व मसला अन्तर दयकीपिन्सं बांलाक तयार याःगु खः। अले इमिसं वयागु लुमन्तिइ ह्वाना ह्वाना मि च्याकल।

17

यहूदायाम्ह जुजु यहोशापात

1 आसाया थासय् वया काय् यहोशापात यहूदायाम्ह जुजु जुल। उतरी इस्त्राएलपाखें बचय् जुइत वं थःत बल्लाकल।

2 वं यहूदाया पखालं घेरय् यानातःगु फुक्क शहरय् सिपाइँत तल। अले यहूदा न्यकं व वया अबु आसां त्याकाकाःगु एफ्राइमया शहरय् सुरक्षाया लागि छाउनीत तल।

3 परमप्रभु यहोशापातनापं दी, छायाःसा व थः पुर्खा दाऊदया पुलांगु पहःकथं जुल, वं बालयात मालेगु मयाः।

4 तर थः अबुया परमेश्वरयात माल, वयकःया आज्ञा पालन यात। वं इस्त्राएलयापिं मनूतयसं याःगु थें मभिगु ज्या मया।

5 परमप्रभुं वयागु अधीनय् यहूदा राज्ययात बल्लाकादिल। यहूदायापिं फुक्कसितं वयाथाय् देछा हल। वयाके यक्व धन-सम्पत्ति दत। व नांजाःमह जुजु जुल।

6 यहोशापात परमप्रभुया लँपुइ वनेगुलिइ लयताः। अले वं यहूदाया पुजा यायेगुथाय् व अशेरा घःमयजुया थांत स्यंकाबिल।

7 थः जुजु जूगु स्वंगूगु दँ थः हाकिमत बेन-हेल, ओबदियाह, जकरिया, नतनेल व मीकायायात यहूदाया शहर शहरय् मनूतयत् स्यनेत छवल।

8 अले इपिनापं वं गुम्ह लेवीत- शमायाह, नतन्याह, जबदियाह, असाहेल, शमीरामोत, यहोनातान, अदोनियाह, तोबियाह, तोब-अदोनियाह व निम्ह पुजाहारीत- एलीशामा व यहोरामयात नं छवल।

9 परमप्रभुया व्यवस्थाया सफु ज्वनावनाः इमिसं यहूदायापिं मनूतयत् स्यना जुल। इमिसं फुक्कं शहरय् वनाः मनूतयत् स्यन।

यहोशापातया तःधंसू

10 यहदाया जःखः च्वंगु फुक्क देश परमप्रभुलिसें ग्यात। उकिं इमिसं यहोशापात जुजुलिसें लडाईं मयाः।

11 छुं पलिशतीतयसं ला यहोशापातयाथाय् कोस्यालि व करकथं वहः नं हल। अले अरबीतयसं वयाथाय् न्हयद्रः व न्हयसःम्ह (७,७००) भ्याःचा व न्हयद्रः व न्हयसःम्ह (७,७००) दुगुचा हल।

12 थुकथं यहोशापात झन बल्लानावन। यहदा देश न्यंकं वं किल्ला व धुकू शहरत दयकल।

13 अले यहदाया शहर शहरय् यक्व सामान मुंकातल। वं यरूशलेमय् तालिम कयातःपि बहादुर सिपाईत नं तल।

14 इपि थथःगु परिवारकथं थुकथं भर्ना जूगु खः -

यहदापाखें - द्रःछिम्ह द्रःछिम्ह सिपाईतय् कप्तानत थुपि खः,

कप्तान अदनाह, थ्वयाके तालिम कयातःपि स्वंगू लाखम्ह सिपाईं दु।

15 वया लिपा कप्तान येहोहानान, थ्वयाके निगू लाख व चयद्रःम्ह सिपाईं दु।

16 वया लिपा जिक्कीया काय् अमसिया, थ्वं थःत थःगु हे इच्छां परमप्रभुया निति देछाःगु। थ्वयाके निगू लाखम्ह बहादुर सिपाईं दु।

17 बेन्यामीनपाखें - छम्ह बहादुर सिपाईं एल्यादा, थ्वयाके धनुष वाण व ढाल घानातःपि निगू लाखम्ह सिपाईं दु।

18 वया लिपा यहोजाबाद, थ्वयाके ल्वाभः घानातःपि छगू लाख व चयद्रःम्ह सिपाईं दु।

19 थुपि सिपाईतयसं यरूशलेमय् जुजुया सेवा याइगु खः। थुपि यहदा न्यंकं दुगु पखालं घेरय् यानातःगु शहरय् तयातःपि बाहेक खः।

18

आहाबया विरोधय् मीकायां अगमवाणी याःगु

1 यहदायाम्ह यहोशापात तसकं तःमिम्ह व नांजाःम्ह जुल। अले वं उत्तरी इस्राएल्लयाम्ह जुजु आहाबया परिवारनापं ब्याहाया स्वापु तल।*

2 छुं दँ लिपा यहोशापात आहाबयात नापलायेत सामरियाय् वन। आहाबं यहोशापात व वनापं वंपि मन्तयत् भव्य नकेत यक्व फै, द्रुहंत स्यात।

आहाबं यहोशापातयात रामोत-गिलादय् हमला यायेत ग्वाकल।

3 इस्राएल्लयाम्ह जुजु आहाबं यहदायाम्ह जुजु यहोशापातयात धाल, “रामोत-गिलादय् हमला यायेत छु छि जिनापं झायादी ला?”

यहोशापातं लिसः बिल, “जिं छितः बलं फतले ग्वाहालि याये, जिमि मन्तयसं नं छितः बलं फतले ग्वाहालि याइ।”

4 हानं यहोशापातं इस्राएल्लयाम्ह जुजुयात थथे धाल, “न्हापा परमप्रभुयाके नि न्यनादिसँ।”

5 उकिं इस्राएल्लयाम्ह जुजुं प्यसःम्ह अगमवक्तातयत् मुंकाः इमित न्यन, “जिं रामोत-गिलादय् हमला याये ला कि मयाये?”

इमिसं लिसः बिल, “हमला यानादिसँ, छायाःसा परमेश्वरं व छिगु ल्हातय् तयादी।”

6 तर यहोशापातं न्यन, “छु न्यनेत थन मेम्ह छम्ह नं परमप्रभुया अगमवक्ता मदु ला?”

7 इस्राएल्लयाम्ह जुजुं यहोशापातयात धाल, “परमप्रभुयाके न्यनेत मेम्ह छम्ह मनु दु, तर जितः व तसकं मयः, छायाःसा वं जिगु बारे भिगु अगमवाणी कनी मखु। वं मभिगु खँ जक धाइगु। व यिम्लाया काय् मीकाया खः।”

यहोशापातं लिसः बिल, “आहाब जुजु, छिं थथे धयादी मज्यु।”

8 अले इस्राएल्लयाम्ह जुजुं छम्ह हाकिमयात सःताः धाल, “यिम्लाया काय् मीकायायात थथे थन हजि।”

9 इस्राएल्लयाम्ह जुजु व यहदायाम्ह जुजु यहोशापात जुजुया वसः फिनाः सामरियाया ध्वाखाया लिक्क च्वंगु खलाय् थथःगु सिंहासनय् च्वनाच्वन। अले फुक्क अगमवक्तातयसं इमिगु न्ह्यःने अगमवाणी धयाच्वन।

10 केनानया काय् सिदकियाहं नयागु नेकू दय्काः थथे धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘थुपि नेकुलि छिमिसं अरामीतयत् च्वयाः नाश यानाबी।’ ”

11 अले फुक्क अगमवक्तातयसं अज्याःगु हे अगमवाणी धाल। “रामोत-गिलादय् हमला यानादिसँ। छिकपिं त्याइ। परमप्रभुं व छिकपिनिगु ल्हातय् तयादी।”

12 मीकायायात सःताहःम्ह दूतं वयात धाल, “स्वयादिसँ, फुक्क अगमवक्तातयसं छसलं जुजु ताःलाइगु नवानाच्वंगु दु। उकिं छिगु वचन नं इमिगु वचन थें जुइमाः।”

13 तर मीकायां धाल, “म्वाःम्ह परमप्रभुया नामय् जिं पाफयाः धाये, जिमि परमेश्वरं जितः छु धयादी व हे जक जिं नवाये।”

14 व थयंकः वःबलय् जुजु आहाबं वयात न्यन, “मीकाया, जिमिसं रामोत-गिलादय् हमला याये ला कि मयाये?”

वं धाल, “हमला यानादिसँ धाथें हे छिकपिं त्याइ”, “छायाःसा इमित छिकपिनिगु ल्हातय् बिइगु जुइ।”

15 तर आहाबं वयात धाल, “परमप्रभुया नामय् छु सत्य खः, व जक जितः धाः धकाः जिं छन्त ग्वकः पाफयकेगु?”

16 अले मीकायां धाल, “जिं ला इस्राएल्लयापि फुक्क मन्तयत् जवाः मदुपि फैत थें डाँडाय् डाँडाय् उखेलाः थुखेलाः जुयाच्वंगु खना। अले परमप्रभुं थथे धयादी, ‘थुपि मन्तय् मालिक मदु। उकिं थुपि सकलें थथःगु याउँक छेंय् लिहां वनेमा।’ ”

17 इस्राएल्लया जुजुं यहोशापातयात धाल, “जिगु बारे वं भिगु मखु मभिगु जक अगमवाणी धाइ धकाः जिं छितः न्हापा हे धयागु मखु ला?”

18 मीकायां हानं धाल, “उकिं आः परमप्रभुया थ्व वचन न्यनादिसँ। जिं परमप्रभुयात थःगु सिंहासनय् च्वनादीगु व स्वर्गया फुक्क सेना वय्कःया जवय् व खवय् दनाच्वंगु खना।

- 19 परमप्रभुं धयादिल, 'रामोत-गिलादय् हमला याना: अन स्यायेत आहाब जुजुयात सुनां ग्वाकी?'
 "छम्हयूसिनं छगू खँ धाल, मेम्हयूसिनं मेगु हे खँ धाल।
- 20 दकलय् लिपा छगू आत्मा न्ह्यःने वया: परमप्रभुया लिक्क दना: धाल,
 "जिं वयात ग्वाके।"
- 21 परमप्रभुं न्यनादिल, "गथे याना?"
 आत्मां लिस: बिल, "जि वना: वया फुक्क अगमवक्तातयत् मखुगु खँ लहाकेबी।"
 परमप्रभुं धयादिल, "वयात धौलायेत छ ता:लाइ। हँ वना: अथे हे या।"
- 22 "उकिं आ: परमप्रभुं छिकपिनि थुपि फुक्कं अगमवक्तातयग् म्हुतुइ मखुगु खँ लहाइगु आत्मा तयादीगु दु। अयनं परमप्रभुं छि नाश जुइ धका: धयादीगु दु।"
- 23 अले केनानया काय् सिदकियाहं मीकायाया लिक्क वया: वयागु नेतालय् लहातं चाराक्क दाया: न्यन, "धात्थे परमप्रभुया आत्मां जिनापं खँ मल्हासे छनापं जक खँ लहा:गु धका: मतिइ तया ला?"
- 24 मीकायां लिस: बिल, "व ला छ छगू दुनेया कोथाय् सुलेत वंगु दिनय् छं सी।"
- 25 अले इस्राएलयाम्ह जुजुं धाल, "मीकायायात ज्वना: शहरयाम्ह शासक अमोन व राजकुमार योआशयाथाय् यंकि।
- 26 इमित धा, "जुजुं धयादी, वयात इयालखानाय् कुँ अले जि याउँक लिहां मवतले मरि व ल: जक नके त्वंके याकि।" "
- 27 मीकायां धाल, "छि याउँक लिहां झाल धा:सा परमप्रभु जिपाखें नवानादीगु मखु धका: सीकादिसँ।" हानं वं थथे धाल, "जिं धयागु खँ सकसिनं न्यँ।"
- रामोत-गिलादय् आहाबयात स्या:गु
- 28 अनलि इस्राएलयाम्ह जुजु आहाब व यहूदायाम्ह जुजु यहोशापात रामोत-गिलादय् हमला यायेत वन।
- 29 आहाबं यहोशापातयात धाल, "झीपि लडाइँलय् वनीबलय् जि म्हमसीक मेम्ह थें च्वंक वने। छिं थ:गु जुजुया वस: हे फिनादिसँ।" थुकथं इस्राएलयाम्ह जुजु थ:त म्हमसीक मेम्ह थें च्वंकल अले इपि लडाइँ या: वन।
- 30 अरामया जुजुं थ: रथ सेनाया कप्तानतयत् इस्राएलयाम्ह जुजु त्व:ता: मेपि सुयातं हमला याये मते धका: आज्ञा ब्यूगु ख:।
- 31 रथया कप्तानतयसं यहोशापातयात खना: व हे इस्राएलयाम्ह जुजु आहाब ख: धका: मतिइ तल। उकिं हमला यायेत व पाखे फस्वल। तर यहोशापात चिल्लाय् दना: हाल अले परमप्रभुं वयात बचय् यानादिल। परमेश्वरं रथतय् कप्तानतयत् वपाखें मेखेपाखे यंकादिल।
- 32 व इस्राएलयाम्ह जुजु मखु धका: सीका: रथ सेनाया कप्तानत वयात ल्यू मवसें लिहां वल।
- 33 तर छम्ह सिपाइँनं थ:गु धनुष साला: ला: ला: थें वाण कय्का छवल। उगु वाणं इस्राएलया जुजुया छातिपाताया खालिगु थासय् लात। अथे जुया: जुजुं थ:गु रथ चलय् याइम्हयूसित धाल, "जित: घा:पा जुल। रथ चा:हिका: जित: थनं पित यंकि।"
- 34 न्हिछि तसकं लडाइँ जुल। इस्राएलयाम्ह जुजु थ:गु रथय् तिब: कया: अरामीतयग् न्ह्यःने सन्ध्या तक दनाच्वन, अले सूर्य बिनावंबलय् व सित।

19

छम्ह अगमवक्तां यहोशापातयात ब्व:ब्यूगु

- 1 यहूदायाम्ह जुजु यहोशापात याउँक यरूशलेमय् थ:गु लायक्कुलिइ लिहां वल।
- 2 हनानीया काय् अगमवक्ता येहं वयात नापला: वन। येहं यहोशापातयात थथे धाल, "छिं मभिंपिं मनूतयत् छाया ग्वाहालि यानादियागु? छिं परमप्रभुयात मययक्कीपिन्त छाया माया यानादियागु? छिं थथे यानादीगु खना: परमप्रभु तंचायादीगु दु।
- 3 अयनं छिके छुं भिंगु खँ दु। छिं अशेरा घ:मयजुया थांत देशं चीकाछवल। छिं परमेश्वरयात मालेगु कुत: यानादीगु दु।"

यहोशापातं न्यायाधीसत ल्य:गु

- 4 यहोशापात यरूशलेमय् च्वनाच्वन, अनं व दच्छिन बेशेबांनिसें कया: उत्तरय् एफ्राइमया पहाडी देशयापि थ: प्रजायाथाय् वना: इमित परमप्रभु इमि पुर्खातय् परमेश्वरयाथाय् लितहल।
- 5 हानं यहूदाया पखालं घेरय् यानात:गु फुक्क शहरय् वं न्यायाधीशत तल।
- 6 अले वं न्यायाधीशतयत् थथे आज्ञा बिल, "छिमिसं न्ह्या:गु हे या:सां उकी होसियार जु, छायाधा:सा छिमिसं मनूतयग् निंति मखु तर परमप्रभुया निंति न्याय याइ। फैसला याइबलय् वयक्क: छिपिनापं च्वनादी।
- 7 उकिं आ: छिमिसं परमप्रभुया भय कायेमा। होसियार जुया: थव ज्या या, छायाधा:सा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं अन्याय, सुयागुं पं का:गु व घुस न:गु सह यानादी मखु।"
- 8 यरूशलेमया लागिं नं यहोशापातं परमप्रभुयापाखें न्याय यायेत व यरूशलेमय् च्वपिं मनूतयग् मुद्दा मिलय् यायेत छुं लेवीत, पुजाहारीत व इस्राएली वंशया नाय:तयत् ल्यल। इपिं यरूशलेमय् च्वना ज्या याइगु ख:।
- 9 वं इमित थव आज्ञा बिल, "परमप्रभुया भय कया: विश्वास यायेबह: जुया: व दुनुगलंनिसें थ:गु ज्या या।

10 छिमिथाय् थःगु शहरय् च्वंपि दाजुकिजापिनिपाखे छुं मुद्दा वल धाःसा – व मनू स्याःगु मुद्दा जूसां व व्यवस्था, आज्ञा, विधि वा नियमया बारेया छुं नं कथंयागु मुद्दा जूसां, छिमिसं इमित परमप्रभुया विरोधय् अपराध याये मते धकाः ख्याच्चः ब्यु। मखुसा उकिया निरिति छिमिसं व छिमि थःथितिपिन्सं नं परमप्रभुया तं फये मालि। थथे यात धाःसा छिमित दोष लाइ मखु।

11 “परमप्रभुनापं स्वापु दुगु फुक्क मुद्दाय्* दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी अजर्याह छिमि अधिकारी जुइ। अले जुजुनापं स्वापु दुगु छुं नं खँय् यहदाया कुलनायः इश्माएलया काय् जबदियाह अधिकारी जुइ। लेवीतय्सं नं छिमिगु न्ह्यःने हाकिम जुयाः सेवा याइ। साहसी जुयाः ज्या या, भिं याइपिनापं परमप्रभु दयेमा।”

20

एदोमनापं जूगु लडाइँ

1 छुं ई लिपा मोआबीत व अम्मोनीत छुं सेनाया कप्तानतनापं मिलय् जुयाः यहोशापातलिसें लडाइँ यायेत वल।

2 मनूत वयाः यहोशापातयात थथे धाल, “छिलिसें लडाइँ यायेत छगू तःधंगु सेना मृत सागरया उखे एदोमं वयाच्चंगु दु। इपिं हासेसोन-तामारय् थ्यंकः वये धुंकूगु दु।” (हासेसोन-तामारयात एन-गदी नं धाः।)

3 थ्व खँ न्यनाः यहोशापात ग्यात। अले वं आः छु यायेगु धकाः परमप्रभुयात मालेगु क्वःछित। वं यहदायापि सकसितं अपसं च्वँ धकाः नं धाल।

4 उकिं यहदायापि मनूत परमप्रभुयात मालेत छकलं यरूशलेमय् मुन, देशया फुक्कं शहरं इपिं परमप्रभुयात मालेत वल।

5 अले यहोशापातं परमप्रभुया देगलय् न्हगु चुकया न्ह्यःने यहदा व यरूशलेमया सभाय् दनाः

6 थथे धाल,

“हे जिमि पुर्खातय् परमप्रभु परमेश्वर, छि हे जक स्वर्गय् च्वनादीम्ह परमेश्वर खः, छि पृथ्वीया फुक्क देशयाम्ह शासक खः। छि शक्ति दुम्ह व बल दुम्ह खः। सुनानं छितः बुके फइ मखु।

7 हे जिमि परमेश्वर, छिकपिनि थः जाति इस्त्राएलया न्ह्यःने छु छिं थ्व देशयापि मनूतयत् पितिना थुकियात छिकपिनि पासा अब्राहामया सन्तानतयत् न्ह्याबलेया लागि बियादियागु मखु ला?

8 इपिं थन च्वन अले छिगु नांया लागि छगः देगः दय्काः थथे धाल,

9 ‘जिमिथाय् विपत्ति वल धाःसा, न्यायया तरवार वा महामारी वा अनिकाल वल धाःसा जिपिं छिगु नां दुगु थ्व देगःया न्ह्यःने छिगु न्ह्यःने दने। अले जिमिसं दुःखया इलय् छितः प्रार्थना याये। छिं जिमिगु बिन्ति न्यनाः जिमित बचय् यानादी।’

10 “मिश्र देशं वःबलय् छिं इस्त्राएलीतयत् अम्मोनी, मोआबी व सेइर पर्वतयापिं मनूतयगु देशय् दुहां वने मब्य, इस्त्राएलीतय्सं इमित नाश मयासें अथे त्वःताबिल। आः ला थुपिं देशयापि जिमित हमला यायेत वःगु दु।

11 स्व, उकिया सिरपाःकथं इपिं जिमित छिं बियादीगु देशं पितिनाछवयेत वयाच्चंगु दु।

12 हे जिमि परमेश्वर, इमित सजॉय बियादिसँ। छायाधःसा जिमित हमला यायेत वःगु थ्व तःधंगु सेनानापं ल्वायेगु शक्ति जिमिके मदु। जिमिसं छु यायेमाः धकाः मस्य, तर जिमिसं ग्वाहालिया लागि छिपाखे मिखा ब्वये।”

13 यहदायापि फुक्कं मिजंत थः कलाःपि व मचाखाचातनापं अन परमप्रभुया न्ह्यःने दन।

14 अबलय् सभाय् दुम्ह आसापया वंशयाम्ह छम्ह लेवी यहासेलयाके परमप्रभुया आत्मा दुबिनादिल। यहासेल जकरियाया काय् खः। जकरिया मन्तन्याहया काय् खः। मन्तन्याह यहीएलया काय् खः। यहीएल बनायाहया काय् खः।

15 यहासेलं धाल, “अय् जुजु यहोशापात, यहदा व यरूशलेमय् च्वनिपिं फुक्कं मनूत, न्यनादिसँ। परमप्रभुं थथे धयादी, ‘ग्याये मते, थ्व तःधंगु सेना खनाः नुगः क्वतुके मते। छायाधःसा थ्व लडाइँ छिमिगु मखु परमेश्वरयागु खः।

16 कन्हय् इपिनापं ल्वायेत कुहां हँ। इपिं जीजया पाःचा जुया वइ। छिमिसं इमित यरूएलया मरूभूमिइ दुगु न्हसिकाप क्वचाइगु थासय् नापलाइ।

17 थ्व लडाइँ छिमिसं ल्वायेमाली मखु। थथःगु थासय् धिसिं लाःक्क दनाच्चँ। परमप्रभुं छिमित बचय् यानादीगु छिमिसं खनी, हे यहदा व यरूशलेम। ग्याये मते, नुगः क्वतुके मते। कन्हय् इपिलिसँ ल्वायेत हँ। परमप्रभु छिपिनापं दइ।”

18 यहोशापात बैय् भ्वसुल, अले यहदा व यरूशलेमयापिं फुक्कं मनूतय्सं भ्वसुलाः परमप्रभुयात आराधना यात।

19 कहात व कोरह वंशयापिं लेवीतय्सं दनाः तस्सलं परमप्रभु इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वरया प्रशंसा यात।

20 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां दनाः यहदाया सिपाइँत तकोया मरूभूमिइ वन। इपिं पिहां वनाच्चंबलय् यहोशापातं दनाः इमित थथे धाल, “अय् यहदा व यरूशलेमयापिं मनूत न्यँ! छिमिसं परमप्रभु परमेश्वरयात विश्वास या, अले छिपिं बल्लाक दनाच्चने फइ। छिमिसं वयकःया अगमवक्तातयत् विश्वास या, अले छिमिगु भिं जुइ।”

21 मनूतयके सल्लाह काये धुंकाः यहोशापातं परमप्रभुया भजन हालेत व वयकःया पवित्रताया गौरवया प्रशंसा यायेत छुं मनूतयत् ल्यल। अले इमिसं सेनाया न्ह्यःने वनाः थथे धकाः म्ये हाल,

“परमप्रभुयात सुभाय् ब्यु,

वयकःया दयामाया न्ह्याबले दयाच्चनी।”

* 19:11 १९:११ फुक्क मुद्दाय् थ्व मुद्दा धार्मिक मुद्दा खः

- 22 इमिसं तःसलं म्ये हालाः परमप्रभुया प्रशंसा यायेवं परमप्रभुं यहदाय् हमला याःवःपि अम्मोनीत, मोआबीत व सेइर पर्वतयापि मनूतय् विरोधय् सुलाः हमला याइपि तयादिल। अले इपि ब्रुत।
- 23 अम्मोनीत व मोआबीतयसं सेइर पर्वतयापि मनूतयत् हमला यानाः इमित भज्यंक नाश यानाबिल। सेइरयापि मनूतयत् स्यायेधुंकाः इमिसं थःथवय् हे छम्हयसिनं मेम्हयसित हमला यात।
- 24 यहदायापि सिपाइँत मरूभूमि खनेदइगु तःजाःगु थासय् वयाः शत्रुया तःधंगु सेनायात स्वःबलय् इमिसं इपि बैय् सिनाच्वंगु खंकल। इपि छम्ह नं बचय् जूगु मदु।
- 25 उकिं यहोशापात व वया सेना शत्रुतयगु म्हय दुगु मू वंगु सामान कायेत वल, इमिसं यक्व सामान, वसः व मू वंगु चिज क्वबी हे मफय्क् लहातय् लाकल। लुटपाटया सामान यक्व दुगुलि व मुनेत इमिसं स्वन्हु बीकल।
- 26 प्यंगु दिनय् इपि बराकाहया ब्यासिइ मुनाः परमप्रभुयात प्रशंसा यात। उकिं उगु ब्यासियात “बराकाह”* धकाः धाइ।
- 27 अनलि यहदा व यरूशलेमयापि फुक्क सिपाइँ यहोशापातयात न्ह्यःने तयाः लय्लय्तातां शहरय् लिहां वल, छायाःसा परमप्रभुं इमि शत्रुतयत् बुकादीगु दु।
- 28 शहरय् थ्यने धुंकाः इपि वीणा व सारंगी थाथां अले तुरही पुपुं परमप्रभुया देगलय् वन।
- 29 परमप्रभुं हे इस्राएलया शत्रुतलिसैं लडाइँ यानादिल धयागु खँ न्यनाः देश देशया फुक्क जातियापि मनूत परमेश्वर खनाः ग्यात।
- 30 उकिं यहोशापातया देशय् शान्ति जुयाच्वन। परमेश्वरं वयात प्यखेरं आराम बियादिल।
- यहोशापातया शासनया अन्त**
- 31 थुकथं यहोशापातं यहदाय् राज्य यात। व स्विन्यादँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं निइन्यादँ यरूशलेमय् राज्य यात। वया मांया नां अजूबा खः, अजूबा शिल्हीया म्हाय् खः।
- 32 यहोशापातं थः अबु आसां थें परमप्रभुया मिखाय् भिगु ज्या यात। उकिं व थुखे उखे मवं।
- 33 अयनं पुजा यायेगु थायत् धाःसा चिकामछवः। उकिं वया प्रजां दुनुगलनिसें थःगु मन थः पुर्खाया परमेश्वरपाखे मब्यु।
- 34 यहोशापात जुजु जुयाच्वंबलय् जूगु फुक्क खँ, शुसनिसें लिपाथ्यंक हनानीया काय् येहया इतिहासय् च्वयातःगु दु। उगु सफु इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया छगू ब्वः खः।
- 35 लिपा यहोशापात जुजु इस्राएलयाम्ह दुष्ट जुजु अहज्याहनापं मिलय् जुल।
- 36 बनेज्या यायेगु लागिं जहाजत दय्केत व अहज्याहनापं मिलय् जूगु खः। थुपि जहाजत एस्योन-गेबेरय् दय्के धुंकाः
- 37 मारेशाया दोदाबाहुया काय् एलीएजरं यहोशापातया विरोधय् थ्व अगमवाणी धाल, “छि अहज्याहनापं मिलय् जूगुलि परमप्रभुं थुपि जहाजत स्यंकादी।” उकिं जहाजत भज्यंक स्यन, अले जहाजत बनेज्याया लागि न्ह्याके मफुत।

21

- 1 यहोशापात सित। वयात वया पुर्खात थुंगु थाय् दाऊदया शहरय् थुनाबिल। वयागु थासय् वया काय् यहोराम जुजु जुल।
- 2 यहोरामया किजापि अजर्याह, यहीएल, जकरिया, अजर्याह, मिखाएल व शपत्याह खः। थुपि सकलें यहदायाम्ह जुजु यहोशापातया काय्पि खः।
- 3 इमि अबुं इपि सकसितं लुँ, वहः व मू वंगु थलबल अले यहदाय् पखालं घेरय् यानातःगु शहरत देछाःकथं बिल। यहोराम तःधिकःम्ह काय् जूगुलि यहोशापातं राज्य धाःसा वयात हे बिल।

यहदाया जुजु यहोराम

- 4 यहोरामयात थः अबुया राज्य दत, अले वं थःत बल्लाकल। अले वं थः सकलें किजापिन्त व यहदाया सुं सुं शासकतयत् नं तरवारं स्यात।
- 5 यहोराम स्विनिदँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् च्यादँ राज्य यात।
- 6 व उत्तरी इस्राएलयापिं जुजुपिं जूगु थें जुल। व आहाबया घराना जूगु थें जुल। छायाःसा वं आहाबया म्हायनापं ब्याहा यात। वं परमप्रभुया मिखाय् मभिगु ज्या यात।
- 7 तर परमप्रभुं दाऊदलिसैं बाचा चिनादीगुलि परमप्रभुया दाऊदया घरानायात नाश याये मास्ति मवः। दाऊद व वया काय्पिन्त न्ह्याबलें जः बियाच्वनीगु छप्वाः मत बी धकाः वय्कलं बचं बियादीगु खः।
- 8 यहोरामया इलय् एदोमीतयसं यहदाया विरोधय् विद्रोह यानाः थःगु लागि छम्ह जुजु ल्यल।
- 9 उकिं यहोराम थः फुक्कं सेनाया कप्तानत व रथत ज्वनाः एदोमय् वन। एदोमी सेनां यहोराम व वया रथया कप्तानतयत् घेरय् यात। तर चान्हय् इपि एदोमीतलिसैं ल्वानाः घेरां पिहां वल।
- 10 थौं तक नं एदोमं यहदापाखें विद्रोह यानाच्वंगु दु। उबलय् हे लिबनां नं विद्रोह यात। यहोरामं परमप्रभु थः पुर्खातय् परमेश्वरयात त्वःतगुलि थथे जूगु खः।
- 11 वं यहदाया डाँडा डाँडाय् पुजा याइगु थायत् दय्कल। अले यहदा व यरूशलेमयापिं मनूतयत् परमप्रभुया विरोधय् पाप याकेबिल।
- 12 एलिया अगमवक्तां यहोरामयात छगू पौ छवल। उकी थ्व च्वयातःगु दु,

* 20:26 २०:२६बराकाह बराकाह धाःगु प्रशंसा खः

“छिमि पुर्खा दाऊदया परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, ‘छिमि अबु यहोशापात व यहदायाम्ह जुजु आसा गथे जूगु खः छ अथे मजू।

13 तर छ आहाबया घराना थें जुल। छ उत्तरी इस्राएलया जुजुपि थें जुल। छं यहदा व यरूशलेमयापि मनूतयत् मूर्ति पुजा याके बियाः परमप्रभुया विरोधय पाप याकेबिल। छं थःगु हे परिवारयापि किजापिन्त नं स्यात, इपिं छ स्वयाः भिपिं मनूत खः।

14 उकिं परमेश्वरं छिमि प्रजा, कायपिन्त व कलाःपिन्त बांमलाक सजाँय बियादी। अले छंगु धन-सम्पत्ति नाश यानादी।

15 छन्त आतापुति पिहांवइगु ग्यानापुगु ल्वचं काइ। ल्वय् न्हियान्हिथं तच्चयावनी।’ ”

16 परमप्रभुं यहोरामलिसें लडाइँ यायेत कूशीतय् लिक्क च्वनिपिं पलिशतीत व अरबीतयत् ग्वाकादिल।

17 इमिसं यहदाय हमला यात, अले इपिं उकिया दुने तक दुहां वन। इमिसं जुजुया लायकुलिइ दुगु फुक्क धन-सम्पत्ति लुतय् यात। अले वया चिधिकःमह काय अहज्याह बाहयेक वया मेपिं फुक्कं कायपिं व कलाःपिन्त ज्वना यंकल।

18 थ्व फुक्क जुइ थुंकाः परमप्रभुं यहोरामयात मलनीगु आतापुति-भ्वरिया ल्वचं कायकादिल।

19 निदँ लिपा ल्वयया कारणं यहोरामया आतापुति पिने पिहां वल। व तसकं दुःखसिया सित। वया प्रजां वया पुर्खातयगु लुमन्तिइ ह्वानाह्वाना मि च्याकूगु थें वयागु निंति मच्याकू।

20 व स्विनिदँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् च्यादँ राज्य यात। व सीबलय् सुनानं दुःख मता। इमिसं वयागु सीम्हयात दाऊदया शहरय् ला थुनाबिल, अयनं जुजुपिं थुनिगु चिहानय् मतः।

22

यहदाया जुजु अहज्याह

२ राज ८:२५-२९; ९:२९-२८

1 यरूशलेमयापि मनूतयसं यहोरामया थासय् वया दकलय् चिधिकःमह काय अहज्याहयात जुजु जुइत ल्यल। अरबीतनापं छाउनीइ वःपिन्सं वया सकलें तःधिकःपिं कायपिन्त स्याःगु खः। उकिं यहोरामया काय अहज्याह यहदायाम्ह न्हम्ह जुजु जुल।

2 अहज्याह निइनिदँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् दच्छि राज्य यात। वया मांया नां अतल्याह खः। व ओप्पीया छय् खः।

3 आहाबया घराना गथे जुजु जूगु खः, व नं अथे हे जुल। छायाधाःसा वया मांनं वयात मभिंगु ज्या यायेत सल्लाह बीगु खः।

4 वं आहाबया घरानां थें परमप्रभुया मिखाय् मभिंगु ज्या यात। छायाधाःसा वया अबु सीधुंकाः वया मां व वया थःथितिपिं वयात सल्लाहबीपिं जुल, अले इमिसं हे वयात सल्लाह बिल। उगु मभिंगु सल्लाहं व नाश जुल।

5 व इमिगु सल्लाहकथं जुल, अले व अरामयाम्ह जुजु हजाएललिसें लडाइँ यायेत इस्राएलयाम्ह जुजु आहाबया काय योरामनापं रामोत-गिलादय् वन। तर लडाइँलय् अरामीतयसं योरामयात घाःपाः यानाबिल।

6 अरामया जुजु हजाएलनापं लडाइँ जूबलय् रामोतय् जूगु घाः लंकेत व यिजरेलय् लिहां वल। अले वयात नापलायेत यहदाया जुजु यहोरामया काय अहज्याह अन वन। छायाधाःसा व घाःपा जूगु खः।

7 अहज्याह योरामयाथाय् वंगु हे वयागु लागि परमेश्वरपाखें नाशया कारण जुल। व अन थयंबलय् अहज्याह योरामनापं निम्शीया काय येहयात नापलाः वन। आहाबया घरानायात नाश यायेत परमप्रभुं येहयात हे ल्ययादीगु खः।

8 येहं आहाबया घरानायात सजाँय बियाच्चवंबलय् वं अहज्याहया सेवा यानाच्चवंपिं यहदाया राजकुमारत व अहज्याहया कायचापिन्त लुइकाः स्यानाबिल।

9 अनलि वं अहज्याहयात माल। येहया मनूतयसं वयात सामरियाय् सुलाच्चवंबलय् लुइकल। इमिसं अहज्याहयात येहयाथाय् हयाः स्यात। इमिसं वयात थुनाः थथे धाल, “व परमप्रभुयात दुनगलनिसें मालीम्ह यहोशापातया छय् खः।” थुकथं अहज्याहया घरानाय् राज्य याये फुम्ह सुं नं मन्त।

यहदायाम्ह रानी अतल्याह

२ राज ११:१-३

10 अहज्याह जुजुया मां अतल्याहं थःकायु सीगु खनेवं यहदाया फुक्क घरानायात स्यायेगु आज्ञा बिल।

11 थ्व खँ न्यनेवं जुजुया तता यहोशेबां ह्याउं मचा थः भिंचा योआश व वया दुस्मांयात स्याये त्यपिं जुजुया कायपिनिगु दथुं बचय् यायेत यंकल। जुजु यहोरामया म्हाय् यहोशेबा पुजाहारी यहोयादाया कलाः जूगुलि व अहज्याहया कँहे जूगुलि वं इमित देगःया छगू कोथाय् सुचुकातःगु दु।

12 अतल्याहं देशय् राज्य याःबलय् योआश खुदँ तक इपिनापं हे परमेश्वरया देगलय् सुलाच्चन।

23

यहोयादां विद्रोह याःगु

२ राज ११:४-१६

1 न्हयगूगु दँय, यहोयादा पुजाहारीं थःगु शक्ति क्यन। वं सेनाया न्याम्ह कप्ताननापं सन्धि यात। सेनाया थुपिं सछिमय् कप्तानत- यहोरामया काय अजर्याह, यहोहानानया काय इस्माएल, ओबेदया काय अजर्याह, अदायाहया काय मासेयाह व जिक्कीया काय एलीशापात खः।

2 इपिं यहदा न्यंक वन, अले लेवीतयत् व इस्राएली परिवार परिवारया नायःतयत् फुक्कं शहरं मुंकाः यरूशलेमय् ब्वनाहल।

3 इपिं देगलय् मुन, अले इमिसं जुजुया काय योआशनापं छगू बाचा चित।

8 जुजुं लेवीतयत् छगः सन् दयकाः देगःया म् लुखाय् पिने तयेगु आज्ञा बिल।

9 परमेश्वरया दास मोशां मरुभूमिइ इस्त्राएलीतयगु निति क्वःछिनाथकूगु भेटी मनूतयसं परमप्रभुयाथाय् हयेमाः धकाः यहदा व यरुशलेम न्यकं घोषणा यात।

10 अले सकल कुलनायःत व मनूतयसं खुशी जुयाः थथःगु कर हयाः सन् जायकाबिल।

11 उगु सन् जाइबलय् लेवीतयसं जुजुया हाकिमतयथाय् क्वबिया यंकिगु अले जुजुया छयान्जे व दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया छम्ह हाकिम वयाः उकी दुगु धिबा लिकाइगु। अले हाकनं उगु सनूयात न्हापाया थासय् हे तयाबीगु। थुकथं इमिसं न्हियान्हिथं अथे हे यानाः यक्व धिबा मुंकल।

12 जुजु व यहोयादां देगः ल्हनेगु जिम्मा काःपि मनूतयत् धिबा बीगु, इमिसं धाःसा देगः ल्हनेत ज्याय् तःपि दकःमित व सिंकाःमितयत् अले देगः ल्हनेत न व कँयया ज्या याइपि कारीगरतयत् बीगु।

13 ज्या याइपिनसं बांलाक ज्या यात, इमिसं परमप्रभुया देगः न्हापा गथे खः अथे हे च्वंक दयकल, अथे हे बल्लाकल।

14 इमिसं व ज्या सिधयकाः ल्यं दुगु लुँ व वहः जुजु व यहोयादायाथाय् यंकल। अले इमिसं ल्यं दुगु लुँ व वहलं देगलय् होमबलिया निति ख्वल्चा व मेमेगु थलबल दयकेबिल।

यहोयादा पुजाहारी म्वातले इमिसं देगलय् मदिकक होमबलित छायाच्वन।

15 यक्व बुरा जुइधुंकाः सछि व स्विदँ दुबलय् यहोयादा सित।

16 वं इस्त्राएलय् परमेश्वर व वयकःया देगःया निति भिंगु ज्या याःगुलि वयात दाऊदया शहरय् जुजुपिनिगु चिहानय् थुन।

यहोयादां ध्वखा ब्यगु

17 तर यहोयादा सीधुंकाः यहदायापि हाकिमत वयाः जुजुयात भागि यात। अले जुजुं इमिगु खँ न्यन।

18 इमिसं परमप्रभु थः पुर्खातय् परमेश्वरया देगःयात त्वःताः अशेरा घःमयजुया थांत व मेमेगु मूर्तिया पुजा यात। इमिगु अपराधया कारणं यहदा व यरुशलेमय् परमेश्वरया तं लात।

19 तर इमित थःथाय् हे लित हयेत परमप्रभु अगमवत्तात छवयादिल। उपि अगमवत्तातयसं इमिगु दोष क्यनाबिल अयनं इमिसं अगमवत्तातयगु खँ मन्यं।

20 अले परमप्रभुया आत्मा पुजाहारी यहोयादाया काय् जकरियायाके कुहां झाल। वं मनूतय् न्ह्यःने दनाः थथे धाल, “परमेश्वरं थथे धयादी, ‘छिमिसं छाय् परमप्रभुया आज्ञात पालन मयानागु? छिपि ताःलाइ मखु। छिमिसं परमप्रभुयात त्वःतूगुलि वयकलं नं छिमित त्वःतादीगु दु।’ ”

21 तर इमिसं जकरियाया विरोधय् ग्वसाः ग्वल, अले जुजुया आज्ञा कथं इमिसं परमप्रभुया देगःया चुकय् ल्वहँतं कयकाः वयात स्यात।

22 जुजु योआशं जकरियाया बाः यहोयादां थःत याःगु दया ल्वःमंकाः वया काय् जकरियायात स्याकेबिल। सीगु इलय् वं थथे धाल, “छिमिसं छु यानाच्वंगु खः, व परमप्रभुं खनेमा अले छन्त सजॉय् बियादी।”

23 व हे दँया लिपाया इलय् अरामी सेना योआशलिसें ल्वाः वल। इमिसं यहदा व यरुशलेमय् हमला यानाः मनूतय् फुक्क नायःतयत् स्यानाबिल। इमिसं अन लुतय् याःगु फुक्क सामान दमस्कसय् इमि जुजुयाथाय् छवयाबिल।

24 अरामी सेनां कम मनूत ज्वनावःगु जूसां परमप्रभुं यहदाया छगू तःधंगु सेनायात इमिगु ल्हातय् लःल्हानादिल। छायाधाःसा यहदायापि मनूतयसं परमप्रभु थः पुर्खातय् परमेश्वरयात त्वःतूगु खः। थुकथं योआशयात इमिसं सजॉय् बिल।

25 व तसकं बांमलाक घाःपा जुल। शत्रुत लिहां वनेधुंकाः थः हे निम्ह भारदारतयसं वयागु विरोधय् ग्वःसा ग्वल अले घनाच्वंगु थासय् हे वयात स्यात। इमिसं पुजाहारी यहोयादाया काय् स्याःगुया बदला कायेत वयात स्याःगु खः। वयात दाऊदया शहरय् थुनाबिल, तर जुजुपिनिगु चिहानय् धाःसा मखु।

26 वयागु विरोधय् ग्वसाः ग्वःपि अम्मोनी मिसा शिम्मतया काय् जाबाद व मोआबी मिसा शिम्रितया काय् यहोजाबाद खः।

27 योआशया काय्पिनिगु ईश्वरवाणीया खँ, वयागु विरोधय् याःगु यक्व ईश्वरवाणी, अले परमेश्वरया देगः वं हाकनं दयकूगु खँ जुजुपिनिगु इतिहासया सफलइ च्वयातःगु दु। वया लिपा वया काय् अमस्याह जुजु जुल।

25

यहदायाम्ह जुजु अमस्याह

1 अमस्याह निइन्यादँ दुबलय् जुजु जूगु खः, वं यरुशलेमय् निइगुदँ राज्य यात। वया मांया नां यरुशलेमयाम्ह यहोअदीन खः।

2 वं परमप्रभुया मिखाय् भिंगु ज्या यात, दुनुगलनिसें धाःसा मखु।

3 देशया शासन थःगु ल्हातय् वयेधुंकाः वं थः बौयात मृत्यु दण्ड ब्यूपि भारदारतयत् स्यानाबिल।

4 तर वं मोशाया व्यवस्थाया सफलइ थथे धकाः च्वयातःगु परमप्रभुया आज्ञायात पालन यानाः इमि काय्पिन्त धाःसा मस्याः, “बौपिन्त काय् म्हाय्पिनिगु निति अले काय् म्हाय्पिन्त बौपिनिगु निति स्याये मते। छम्ह छम्ह मन् थःम्हं याःगु पापया निति जक सिनावनेमाः।”☆

एदोमया विरोधय् लडाइँ

२ राज १४:१७

5 जुजु अमस्याहं यहदायापि मनुतयत् मुंकाः इमि परिवार परिवारकथं फुक्क यहदा व बेन्यामीनया निति द्रुःछि द्रुःछि व सछि-सछिम्ह सिपाइया कप्तानतयगु अधीनय तयाबिल। अले वं निइदँ व व स्वयाः च्वययापि मनुत मुंकल। इपि स्वंगू लाखम्ह दु, उपि सकलें लडाइँ यायेफुपि, भाला व ढाल चले याये सःपि खः।

6 वं उत्तरी इस्त्राएलं ३,४०० किलोग्राम ति वहः पुलाः छगू लाख सिपाइँ काल।

7 तर छम्ह परमेश्वरया मनु वयाः जुजुयात थथे धाल, “हे जिमि जुजु! थुपि सिपाइँतयत् थःनापं यंकादी मते। थुपि इस्त्राएल अर्थात् एफ्राइमया मनुतनापं परमेश्वर मदु।

8 छि वनाः साहस पिकयाः लवानादिल धाःसां परमेश्वरं छितः शत्रुया न्ह्यःने बुकादी, छायाःसा ग्वाहालि यायेगु व बुकेगु अधिकार परमेश्वरयाके दु।”

9 अमस्याहं परमेश्वरया मनुयात न्यन, “इस्त्राएली सेनाया निति जिं पुलागु व ३,४०० किलोग्राम वहः छु यायेगु लय?”

अगमवक्तां धाल, “परमप्रभुं छितः व स्वयाः यक्व अप्वः बियादी फु।”

10 उकिं अमस्याहं ज्याला बियाः एफ्राइमं हःपि सेनाया पुचःयात छँ लिहां वनेगु आज्ञा बिल। अथे जबलय इपि यहदायापि मनुत खनाः तसकं तंचाल। इपि तंचायाः छँ लिहां वन।

11 अले अमस्याहं साहस पिकयाः थःगु सेनायात चि ब्यासिइ यंकल, अले अन वं लडाइँ यानाः झिद्रुः सेइरया सिपाइँतयत् स्यानाबिल।

12 यहदाया सिपाइँतयसं मेपि झिद्रुः सिपाइँतयत् ज्वन। इमित छगः तःग्वःगु भीरया च्वकाय यंकाः अनं क्वय क्वफानाबिल। इपि फुक्क अन ल्वहँतय न्यानाः सित।

13 थुबलय हे अमस्याहं लडाइँलय वने मब्यूपि इस्त्राएली सिपाइँतयसं यहदां कब्जा यानातःगु सामरिया व बेथ-होरोनया दथुइ लाःगु शहर शहरय हमला यात, स्वद्रुः मनुयात स्यानाबिल। अले यक्व सामान लुतय यात।

14 एदोमीतयत् त्याकाः अमस्याह लिहां वःबलय वं थःनापं सेइरया मनुतय घःयागु मूर्तित हयाः थः घः दयकल। वं इमित पुजा यानाः इमिगु निति होमबलि छाल।

15 उकिं यानाः परमप्रभु तंचायादिल, अले वयकलं छम्ह अगमवक्तायात अमस्याहयाथाय छ्वयादिल। उम्ह अगमवक्तां न्यन, “छिं छाथ थः हे मनुतयत् छिगु ल्हातं बचय याये मफुपि घःतयत् माला जुयागु?”

16 वं थथे धयाच्चंबलय हे अमस्याहं वयात धाल, “गुबलयनिसें जिमिसं छन्त जुजुयात सल्लाह बीम्ह दयकागु? सुम्क च्वँ, मखुसा जिमिसं छन्त स्याके बी।”

अगमवक्ता थुलि धयाः सुम्क च्वन, “परमेश्वरं छितः नाश यायेगु पक्का बिचाः यानादिल धयागु खँ जिं सिल। छायाःसा छिं थ्व फुक्क यानादिल अले जिगु सल्लाहयात वास्ता याना मदिल।”

इस्त्राएल व यहदाया दथुइ जूगु लडाइँ

17 यहदायाम्ह जुजु अमस्याहं थः भारदारतनापं सल्लाह यात अले इस्त्राएलया जुजु येहया छय, यहोआहाजया काय येहोआशयाथाय थथे धायके छवल, “वा, जिनापं ल्वाःवा।”

18 अले इस्त्राएलयाम्ह जुजु यहोआश यहदायाम्ह जुजु अमस्याहयात थथे लिसः बिल, “छकः लेबनान डाँडाया छमा कंमां छमा देवदास्या सिमायात थ्व खबर छवल, ‘छिमि म्हाययात जिमि कायलिसें ब्याहा यानाब्यु।’ छम्ह गुँपशुं व कंमायात तुति न्हल।

19 “आः अमस्याह, छ जिं एदोमीतयत् बुका धकाः तःधंछयाः जुइगु, तर स्व, जिं छन्त छैय हे च्वँ धकाः सल्लाह बी। थःत व यहदाया मनुतयत् छाथ आपतय लाकेगु?”

20 तर अमस्याहं वयागु खँ मन्यं। अमस्याह व वया मनुत बुइमा धइगु परमेश्वरया हे इच्छा खः। छायाःसा इमिसं एदोमी घःया मूर्तितयत् मालाजुल।

21 उकिं इस्त्राएलयाम्ह जुजु यहोआश यहदायाम्ह जुजु अमस्याहनापं ल्वाः वन। इपि यहदाया बेथ-शेमेशय ल्वात।

22 यहदायापि मनुत इस्त्राएलीतपाखें बुत अले इपि सकलें थथःगु छँपाखें बिस्युं वन।

23 तर इस्त्राएलयाम्ह जुजु यहोआश अहज्याहया छय योआशया काय यहदायाम्ह जुजु अमस्याहयात बेथ-शेमेशय ज्वनाः यरुशलेमय हल। वं एफ्राइम ध्वाखानिसें ध्याकुन्चा ध्वाखा तक सछि व चयगू (१८०) मिटर ति ताहाःकगु शहरया पखाः थुनाबिल।

24 व ओबेद-एदोमया जिम्मय दुगु परमेश्वरया देगःया फुक्क लँ वहः, देगःया थलबल, दरबारया धुकुतिइ च्वंगु ध्यबा व कैदीतयत् ज्वनाः सामरियाय लिहां वल।

25 यहदायाम्ह जुजु योआशया काय अमस्याह इस्त्राएलयाम्ह जुजु यहोआश स्वयाः झिन्यादँ अप्वः म्वात।

26 अमस्याह जुजु ज्याच्चंबलय जूगु फुक्क खँ, शरुनिसें लिपा तक यहदा व इस्त्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफलुइ च्वयातःगु दु।

27 अमस्याह परमप्रभुपाखें फस्वयावंगु इलनिसें वयागु विरोधय यरुशलेमय जाः ग्वःगु खः। अले व लाकीशय बिस्युं वन अयनं इमिसं अन नं मनुत छवल अले वयात अन हेस्यात।

28 अनलि सलया म्हाय तयाः वयागु सीम्ह यरुशलेमय हल, वयात यहदाया शहरया जुजुपि थुनीगु चिहानय थुन।

26

यहदायाम्ह जुजु उज्जियाह

- 1 अले यहदायापि फुक्कं मन्तयसं झिखुदँ दुम्ह उज्जियाहयात वया अबु अमस्याहया थासय जुजु दयकल।
- 2 जुजु अमस्याह सीधुंका: उज्जियाहं एलात शहरयात हाकनं दयका: यहदायात लित बिल।
- 3 उज्जियाह झिखुदँ दुबलय जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् नेयनिदँ (५२) राज्य यात। वया मांया नां यरूशलेमयाम्ह यकोल्याह खः।
- 4 वं थः अबुनं याःगु थें परमप्रभुया मिखाय् भिगु यात।
- 5 वं थः परमेश्वरयागु भय कायेगु स्यनेकने याइम्ह जकरिया म्वातले परमेश्वरयात मालाजुल। परमप्रभुयात माला च्वंतले परमेश्वरं वयात ताःलाकादिल।
- 6 वं पलिशतीतलिसें लडाइँ याः वन। वं गात, यबने व अशदोद शहरया पःखाः थुनाबिल। वं अशदोदया लिक्क व पलिशतीतय् दथुइ शहरत दयकल।
- 7 परमेश्वरं वयात पलिशतीत, गूर-बालय् च्वंपि अरबीत व मोनीतयत् बुकेत ग्वाहालि यानादिल।
- 8 अम्मोनीतयसं उज्जियाहयाथाय् दँयदसं कर पुले हल। वं तसकं बल्लात अले मिश्रय् च्वंपिन्सं तकं वयागु नां न्यन।
- 9 उज्जियाहं कुन्चा ध्वाखा, ब्यासि ध्वाखा व पखाःया ध्याकुन्चा दुथाय् धरहरात दयकाः यरूशलेमयात अज्ज बल्लाकल।
- 10 वयाके क्वय् लाःगु इलाकाय् व चक्कंगु ख्यलय् यक्व सा द्रुहं दुगुलि वं मरूमिइ नं धरहरात दयकल, अले लः मुंका तयेगु यक्व गाः म्हुल। वयात बुँज्या यः, अले वं मन्तयत् डाँडा डाँडाय् दाखक्यब दयकेत व यक्वः सइगु बुँइ बुँज्या यायेत हपाः बीगु।
- 11 वयाके लडाइँ यायेत तयार जुयाच्वंपि बांलाक तालिम कयातःपि सिपाइँतय् छगू सेना नं दु। इमित ल्याःकथं पुचः पुचः यानाः छ्यान्जे यहीएल व कप्तान मासेयाहं छम्ह भारदार हनन्याहया अधीनय् तःगु खः।
- 12 वंश वंशकथं बहादुर सिपाइँतय् नायःतयगु मुक्कं ल्याः २,६०० म्ह दु।
- 13 इमिगु अधीनय् जुजुयात ग्वाहालि यायेत शत्रुतलिसें मग्यासे ल्वायेफुपि ३,०७,५०० म्ह सिपाइँतयगु छगू बल्लाःगु सेना दु।
- 14 फुक्क सेनाया निति उज्जियाहं ढाल, भाला, तपुलि, छातिपाता, धनु व न्यातिइ तइगु ल्वहंचा तयार यात।
- 15 वाण व ततःग्वःगु ल्वहं कयकेत वं सःपि कारीगरतयसं दयकूगु मेशिनत यरूशलेमया धरहराय् व पखाःया ध्याकुन्चाय् ध्याकुन्चाय् तल। उकिं वयागु नां तातापाक तक थ्यन। वयाके थज्याःगु अजू चाइपुगु सामान दुगुलि वयागु नां प्यखेरं न्यनावन। परमेश्वरपाखें ग्वाहालि दुगुलि व यक्व बल्लात।

घमण्डी जूगुलि उज्जियाहयात सजाँय ब्यूगु

- 16 तर उज्जियाह बल्लायेधुंकाः वयागु घमण्डं वयात नाश यात। वं गुँगु थनेगु वेदीइ गुँगु थनेत परमप्रभुया देगलय् दुहां वनाः परमप्रभु थः परमेश्वरया विरोधय् अपराध यात।
- 17 तर दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी अजर्याह व परमप्रभुया चयम्ह मेपि मग्याःपि पुजाहारीत जुजु उज्जियाहया ल्यूल्यु देगलय् दुहां वन।
- 18 अले इमिसं उज्जियाह जुजुया विरोध यानाः वयात थथे धाल, “हे उज्जियाह जुजु, परमप्रभुया निति गुँगु थनेगु ज्या छिगु मखु। थ्व ज्या ला गुँगु थनेत अर्पण यानातःपि हारून वंशया पुजाहारीतयगु खः। पवित्र थासं पिहां झासँ, छायाःसा छिं विश्वासघात यानादीगु दु। छन्त परमप्रभु परमेश्वरपाखें इज्जत दइ मखु।”
- 19 अले उज्जियाह तसकं तंचाल। उज्जियाह ल्हातय् छगः गुँगु थनेगु मकः ज्वनाः देगः दुने धुपाँय् च्याकेगु वेदीया लिक्क दनाच्वन। व तंचाया च्वंबलय् हे वयागु कपालय् छेंगूया ल्वय् पिहां वल।
- 20 दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी अजर्याह व मेपि पुजाहारीतयसं छक्क जुयाः जुजुयाः कपालय् त्वालां स्वयाच्वन, अले वयात देगलं पिहां वनेत करं काकल। व हथाय् चाचां पिहां वन, छायाःसा परमप्रभुं वयात सजाँय बियादीगु दु।
- 21 जुजु उज्जियाह सी न्ह्यः तक हे छेंगूया ल्वय् जुयाच्वन। छेंगूया ल्वचं यानाः व अलग्ग मेगु हे छेंय् च्वन। व परमप्रभुया देगलं पिने हे च्वनेमाल। दरबारया फुक्क जिम्मा वया काय् योतामयात बिल। वं देशया मन्तयत् शासन यात।
- 22 उज्जियाह जुजु जुयाच्वंबलय् जूगु फुक्क खँ, आमोजया काय् यशैया अगमवक्तां च्वःगु दु।
- 23 उज्जियाह सित अले जुजुपि थुनीगु जमिनय् वयात थुन। तर वयागु ल्वचं यानाः वयागु सीम्हयात जुजुपि थुनीगु चिहानय् मतः। अनलि वया काय् योताम जुजु जुल।

27

यहदायाम्ह जुजु योताम

- 1 योताम निइन्यादँ दुबलय जुजु जूगु खः, वं यरूशलेमय् झिखुदँ राज्य यात। वया मांया नां यरूशा, सादोकया म्हाय् खः।
- 2 वं थः अबु उज्जियाहं थें परमप्रभुया मिखाय् भिगु ज्या यात। तर व उज्जियाह थें परमप्रभुया देगः दुने धाःसा दुहां मवं। अयनं मन्तयसं पाप याना हे च्वन।
- 3 योतामं परमप्रभुया देगःया उत्तरया लुखा ल्हन अले ओफेल डाँडाय् दुगु पखालय् यक्व ज्या यात।

- 4 वं यहूदाया डॉडा डॉडाय शहरत दयकल अले गुँदुगु थाय् थासय् किल्ला व धरहरा दयकल।
 5 योतामं अम्मोनीतय् जुजुलिसैं लडाईं याना: वयात बुकल। उगु दँय् अम्मोनीतय्सं ३,४०० किलोग्राम वहः, १,३०० मेट्रिक टन छव व १,३०० मेट्रिक टन तछव पुलेमाल। इमिसं निगूगु व स्वंगूगु दँय् नं उलि हे कर पुल।
 6 परमप्रभु थः परमेश्वरया आज्ञा पालन यायेत विश्वास याये वहःम्ह जूगुलि योताम झन झन बल्लानावन।
 7 योताम जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क लडाईं व मेमेगु ज्या इस्राएल व यहूदाया जुजुपिनिगु सफुलिइ च्वयातःगु दु।
 8 व निइन्यादँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् झिंखुदँ राज्य यात।
 9 व सित अले वयात दाऊदया शहरय् थुन। वया लिपा वया काय् आहाज जुजु जुल।

28

यहूदायाम्ह जुजु आहाज

- 1 आहाज निइदँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् झिंखुदँ राज्य यात। वया पुर्खा दाऊदं परमेश्वरया मिखाय् भिगु ज्या याःगु खःसां आहाजं अथे मयाः।
 2 व उत्तरी इस्राएलया जुजुपि जूगु थें जुल अले बाल-घःतयत् पुजा यायेत ढलोटया मूर्तिनं दयकल।
 3 वं बेन-हिन्मोमया ब्यासिइ बलि बिल। इस्राएलीतयत् न्ह्यःनं गुगु जातियात परमप्रभुं देशं पितीनाछवःगु खः वं व हे जातियापिन्सं याइगु थें याना: थः काय्पिन्त मिइ छवय्का: बलि बिल।
 4 पुजा यायेगुथाय्, डॉडा डॉडाय व फुक्क वाउँगु सिमा क्वय् बलि बिल, अले धुपँय् च्याकल।

अराम व इस्राएलिसैं लडाईं

२ राज १६:५

- 5 उकिं परमप्रभु वया परमेश्वरं वयात अरामयाम्ह जुजुया ल्हातय् लाकादिल। अरामीतय्सं वयात बुका: वया यक्व मनुतयत् ज्वना: दमस्कसय् हल। पेकह उत्तरी इस्राएलयाम्ह जुजुया ल्हातय् नं लात। उम्ह जुजुं वयात बांमलाक बुकल।
 6 यहूदां परमप्रभु थः पुर्खातय् परमेश्वरयात त्वःतूगुलि इस्राएलयाम्ह जुजु रमल्याहया काय् पेकहं छन्हुं हे यहूदायापिं छगू लाख व निइदुःम्ह बहादुर सिपाइँतयत् स्यात।
 7 छम्ह बहादुर एफ्राइमी सिपाइँ जिक्कीं जुजुया काय् मासेयाह व जुजुया दरबारयाम्ह मू भारदार अज्जीकाम व जुजुया मूम्ह मन्त्री एल्कानायात स्यात।
 8 दच्छिन यहूदाय् च्वपिं थःगु हे जातियापिं खःसां उत्तरी इस्राएलीतय्सं निगू लाख मिसात व मस्तयत् ज्वना: यंकल। इमिसं यक्व सामान नं लुतय् याना: सामरियाय् यंकल।

ओदेद अगमवक्ता

- 9 तर अन ओदेद धाःम्ह परमप्रभुया छम्ह अगमवक्ता दु। सिपाइँत सामरियाय् लिहां वयाच्चंबलय् व इमित नापला: वन। वं इमित धाल, “परमप्रभु छिमि पुर्खातय् परमेश्वर यहूदा खना: तंचायादीगुलि वयकलं इमित छिमिगु ल्हातय् बियादिल। तर छिमिसं तसकं तंम्वया: इमित स्याःगु खँ स्वर्गय् तक थ्यंगु दु।
 10 आ: छिमि यहूदा व यरूशलेमयापिं मिजंत व मिस्तयत् थः दास दासी दय्के मास्ति वः। अथे याःसा छु छिपिं नं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने दोषी मजुइ ला?
 11 आ: जिगु खँ न्यँ! छिमिसं ज्वनाहःपिं थुपिं छिमि थःलाःपि खः। थुमित त्वःताब्यु! छायाःसा परमप्रभुया तं छिमिके लाःगु दु।”
 12 एफ्राइमयापिं प्यम्ह नायःत यहोहानानया काय् अजर्याह, मशिल्लेमोतया काय् बेरेक्याह, शल्लूमया काय् येहिजक्याह व हदलैया काय् अमासां सेनाया ज्याया नं विरोध यात।
 13 थुमिसं धाल, “थुपिं कैदीतयत् थन हये मते! झीसं परमप्रभुया विरोधय् पाप याना: परमेश्वरया तःधंगु तं इस्राएलयाके लाःगु दु। आ: झीगु अपराध अज्ज अप्वय्के मास्ति वः ला?”
 14 उकिं सिपाइँतय्सं कैदीत व लुतय् यानाहःगु सामान हाकिमत व फुक्क खलःया न्ह्यःने त्वःताबिल।
 15 इमिसं कैदीतयत् व हे ज्याया नितिं ल्ययातःपिं मनुतय्गु जिम्माय् त्वःताबिल। अले इपिं प्यम्ह मनुतय्सं लुतय् यानाहःगु सामानं फुक्क नांगांपिं मनुतयत् वसः बिल। इमिसं इमित वसः व लाकां बिल, अले नका: त्वंका: घालय् चिकं नं तयाबिल। अले तसकं त्यानुचाःपिं व न्यासि वने मफुपिन्त इमिसं गधा गय्का: इमि थःथितितय्थाय् ताय्गु: सिमातय्गु शहर अर्थात यरीहो तक हयाबिल। अनलि इपिं प्यम्ह मनुत सामरियाय् लिहां वन।

आहाजं अशूरयाके ग्वाहालि फ्वंगु

- 16 उबलय् यहूदायाम्ह जुजु आहाजं अशूरयाम्ह जुजुयाथाय् दूत छवया: ग्वाहालि फ्वन।
 17 छायाःसा एदोमीतय्सं हाकनं यहूदाय् हमला याःगु खः, अले मनुतयत् ज्वना यंकूगु खः।

18 पलिशतीतयसं नं डाँडाया शहरत व यहदाया नेगेवया शहरत लुतय् यात। इमिसं बेथशेश, अय्यालोन व गदेरोत अले सोखो, तिम्ना व गिम्जोयात उमिगु वस्तिनापं त्याका काल।

19 इस्राएलयाम्ह जुजु आहाजं याना: हे परमप्रभुं यहदायात क्वमिल्लु यानादीगु खः, छायाधा:सा यहदाय वं मभिगु ज्या अप्वयका: व परमप्रभु प्रति यक्व हे अविश्वासी जूगु खः।

20 अशशूरयाम्ह जुजु तिग्लत-पिलेसेर वयाथाय् वल, वं वयात ग्वाहालि यायेगु पलेसा दुःख बिल।

21 आहाजं परमप्रभुया देगः, जुजुया दरबार व थः भारदारतय्गु छैनं मुं वंगु सामान कया: अशशूरयाम्ह जुजुयात बिल। तर फुक्क सितिकं वन।

आहाजया पाप

22 थ्व हे जुजु आहाज थःगु दुःखया इलय् परमप्रभु प्रति अज्ज अप्वः अविश्वासी जुल।

23 वं थःत बुकूपिं दमस्कसयापिं घःतयत् बलि छाल, छायाधा:सा वं थथे बिचा: यात, “अरामया जुजुपिनि घःतयसं इमित ग्वाहालि यात। उकिं इमिसं जितः नं ग्वाहालि यायेमा धका: जिं नं इमित बलि छाये।” तर इपिं वयागु व फुक्क इस्राएलया नाशया कारण जुल।

24 अनलि आहाजं परमप्रभुया देगःया थलबल मुंका: उपिं थलबलयात कुचा कुचा यानाबिल। वं परमप्रभुया देगःया लुखात नं तिनाबिल अले यरूशलेमया कुन्चा कुन्चाय् थःगु निती वेदीत दयकल।

25 वं यहदाया फुक्क शहरय् मेपिं घःतयत् बलि छायेत पुजा यायेगुथाय् दयका: थः पुर्खातय् परमप्रभु परमेश्वरयात तंचायकल।

26 आहाज जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं या:गु फुक्क ज्या शुंनिसें लिपाथयंक यहदा व इस्राएलया जुजुपिनिगु सफुलिइ च्वयातःगु दु।

27 आहाज सित वयात यरूशलेम शहरय् थुन, तर इमिसं वयात इस्राएलया जुजुपिनिगु चिहानय् मथुं। वया लिपा वया काय् हिजकिया जुजु जुल।

29

यहदायाम्ह जुजु हिजकिया

1 हिजकिया निइन्यादँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् निइगुदँ राज्य यात। वया मांया नां अबिया, जकरियाया म्हाय् खः।

2 थः पुर्खा दाऊद थें जुया: वं परमप्रभुया मिखाय् भिगु ज्या यात।

3 थःगु शासनया न्हापांगु दँया न्हापांगु लाय् वं परमप्रभुया देगःया लुखात चायका: उमित ल्हन।

4 वं पुजाहारीत व लेवीतयत् देगःया पुर्बापाखेया चुकय् मुंकल।

5 अले इमित थथे धाल, “हे लेवीत, जिगु खँ न्यौ! आ: थःपिन्त शूद्र या, अले परमप्रभु छिमि पुर्खातय् परमेश्वरयागु देगःयात शूद्र या। देगः दुने दुगु अशूद्र सकतां परमप्रभुया देगलं पिने चीकाछव।

6 झी पुर्खातयसं विश्वासघात याना: परमप्रभु झी परमेश्वरया मिखाय् मभिगु ज्या यात। इमिसं वयकःयात त्वःतल अले वयकः च्वनादीगु थाय्या छुं वास्ता मया। इपिं वयकःपाखें फस्वल।

7 इमिसं देगःया लुखात तिनाबिल, मत च्याकेगु नं त्वःताबिल। इमिसं इस्राएलया परमेश्वरयागु पवित्र थासय् गुँगू थनेगु व होमबलि छायेगु त्वःतल।

8 “उकिं परमप्रभु यहदा व यरूशलेमलिसें तंचायादिल। अले वयकलं अन छु जुइके बियादिल, व खना: फुक्कं ग्यात, वातां जुल अले हिस्यात। थ्व खँ छिमिसं बांलाक स्यु।

9 उकिं याना: हे झी पुर्खातयत् तरवारं स्यात, झी काय्म्हाय्पिं व कला:पिन्त ज्वना यंकूगु दु।

10 आ: वयकःया तं चीकाछवयेत जितः परमप्रभु झी परमेश्वरलिसें छगू बाचा चिने मास्ति वःगु दु।

11 जिमि काय्पिं, आ: ई सितिकं छवये मते। छायाधा:सा परमप्रभुं वयकःया न्ह्यःने दना: वयकःया सेवा यायेत, वयकःया न्ह्यःने ज्या यायेत व गुँगू थनेत छिमित ल्ययादीगु दु।”

12 अले थुपिं लेवीत ज्या यायेत न्ह्यचिल –

कहातीतपाखें – अमासैया काय् महत व अजर्याहया काय् योएल।

मरारीतपाखें – अब्दीया काय् कीश व यहललेलया काय् अजर्याह।

गेशोनीतपाखें – जिम्माहया काय् योआ व योआया काय् अदन।

13 एलीजापानया सन्तानपाखें – शिमी व यहीएल।

आसापया सन्तानपाखें- जकरिया व मतन्याह।

14 हेमानया सन्तानपाखें – यहीएल व शिमी।

यदूतनया सन्तानपाखें – शमायाह व उज्जीएल।

15 इमिसं थःपिनि लेवी थःथितितयत् मुंका: थःपिन्त अर्पण यात। अले परमप्रभुया व्यवस्थाकथं जुजुं आज्ञा ब्यू थें इपिं परमप्रभुया देगः पवित्र यायेत दुने दुहां वन।

- 16 पुजाहारीत पवित्र थाययात शुद्ध यायेत उकिया दुने दुहां वन। इमिसं परमप्रभुया देगः दुने दुगु फुक्क अशुद्ध चिज परमप्रभुया देगलं पिने चुक्य हल। लेवीतयसं उपि अशुद्ध चिजयात किद्रोनया बेसीइ यंकाः वांछवयाबिल।
- 17 न्हापांगु लाया न्हापांगु दिनय इमिसं पवित्र यायेगु ज्या न्ह्याकल, अले च्यागगु दिखुन्हु इपि दलान तक थयंगु खः। अनलि इमिसं परमप्रभुया देगः पवित्र यायेत मेगु च्यान्हु बीकल। न्हापांगु लाया झिंखुगु दिखुन्हु इमिसं व ज्या सिधयकल।
- 18 अले इमिसं जुजु हिजकियायाथाय वनाः थथे धाल, “जिमिसं देगः छगलं होमबलिया वेदी व उकिया फुक्क थलबल अले देछाःगु मरि तयेगु तेबिल व उकिया फुक्क सामान शुद्ध यानागु दु।
- 19 थः जुजु जबलय् आहाजं विश्वासघात यानाः वान्छवया तःगु फुक्क सामान नं जिमिसं अर्पण यानागु दु। आः उपि फुक्क सामान परमप्रभुया वेदीया न्ह्यःने दु।”
- 20 कन्हय् खुन्हु सुथं न्हापां हिजकिया जुजु शहरया हाकिमतयत मुंकाः परमप्रभुया देगलय् वन।
- 21 इमिसं राज्य, पवित्रथाय व यहदाया निति शुद्ध जुइगु बलिकथं न्हयम्ह द्रहं, न्हयम्ह भ्याःचा, न्हयम्ह फै व न्हयम्ह दुगुचा हल। जुजुं हास्नया सन्तान पुजाहारीतयत थुपि फुक्क परमप्रभुया वेदीइ छायेगु आज्ञा बिल।
- 22 उकिं इमिसं न्हापा द्रहंत स्यात, अले उमिगु हि कयाः वेदीइ छ्वाकल, अनं लिपा भ्याःचात स्यात, अले उमिगु हि कयाः वेदीइ छ्वाकल, अनं लिपा फैचात स्यात अले उमिगु हि कयाः वेदीइ छ्वाकल।
- 23 शुद्ध जुइगु बलिया दुगत धाःसा जुजु व खलःया न्ह्यःने हल, अले इमिसं दुगतय् छेनय् थथःगु ल्हाः तल।
- 24 अनलि पुजाहारीतयसं उपि दुगुचात स्यात, अले इस्राएलया फुक्क मनूतयगु निति प्रायश्चित यायेत उकिया हि शुद्ध जुइगु बलिकथं वेदीइ प्वकल। छायाःसा जुजुं इस्राएलया फुक्क मनूतयगु निति होमबलि व शुद्ध जुइगु बलि छायेगु आज्ञा ब्यगु खः।
- 25 जुजुं लेवीतयत दाऊदं व जुजुया अगमवक्ता गाद व नातान अगमवक्तां क्वःछिनातःगु नियमकथं भुस्याः वीणा व सारंगीनापं परमप्रभुया देगलय् थथःगु ज्याय् तल। थ्व नियम परमप्रभुं थः अगमवक्तापाखें बियादीगु खः।
- 26 उकिं लेवीत दाऊदं न्हापा छ्यःगु थें ज्याःगु बाजं व पुजाहारीत थथःगु तुरहीनापं दन।
- 27 उकिं हिजकियां होमबलि वेदीइ छायेगु आज्ञा बिल। होमबलि छायेगु ज्या शुरु जबलय् मनूतयसं परमप्रभुयात प्रशंसा यायां म्ये हाल, अले तुरही पुइपिन्सं तुरही, बाजं थाइपिन्सं दाऊद जुजुं न्हापा छ्यःगु थें ज्याःगु बाजंत थात।
- 28 खलःयापि सकल मनूतयसं परमप्रभुयात आराधना यात, म्ये हालीपिन्सं म्ये हाल अले तुरही पुइपिन्सं तुरही पुल। होमबलि छायेगु ज्या सिमधःतले थथे जुया तुं च्वन।
- 29 अनलि हिजकिया जुजु अले वनापं दुपि सकल मनूतयसं छ्यं क्वछुकाः परमप्रभुयात आराधना यात।
- 30 जुजु व वया हाकिमतयसं लेवीतयत दाऊद जुजु व अगमवक्ता आसापं च्वःगु भजन हालाः परमप्रभुया प्रशंसा यायेगु आज्ञा बिल। उकिं इमिसं लयलयतातां प्रशंसाया म्ये हाल अले थःगु छ्यं क्वछुकाः परमेश्वरयात आराधना यात।
- 31 हिजकियां थः प्रजायात थथे धाल, “आः छिमिसं परमप्रभुया निति थःपिन्त देछाःगु दु। छिपिं छिमिगु बलि व सुभाय्या बलि ज्वनाः परमप्रभुया देगलय् वा।” उकिं खलःयापि मनूतयसं बलि व सुभाय्या बलि हल, अले थःगु इच्छां बी मास्तिवयकूपि सकसिनं थथःगु होमबलि हल।
- 32 खलःयापि मनूतयसं परमप्रभुयात होमबलि छायेत न्हयेम्ह द्रहं, सछिम्ह (१००) भ्याःचा व निसःम्ह (२००) मिजंम्ह फै हल।
- 33 मेलबलि बीत फ्यायातःपि पशुत खुसःम्ह (६००) द्रहं व स्वद्रःम्ह (३,०००) फै व दुगु दु।
- 34 थुपि दक्क पशुतयगु छेंगु तुला कायेत पुजाहारीतय ल्याः कम जगुलि लेवीतयसं उगु ज्या सिमधतले इमित ग्वाहालि बिल। मेपिं पुजाहारीतयसं थःपिन्त पवित्र मयातले इमित ग्वाहालि याना हे च्वन। लेवीत थःत पवित्र यायेत पुजाहारीत स्वयाः होशियार जू।
- 35 होमबलि यक्व दु, अले मेलबलिया दाः, होमबलिनापं छाइगु त्वँसाबलि नं दु।
- थुकथं देगलय् आराधनाया सेवा हाकनं शुरु जुल।
- 36 परमेश्वरं थःमनूतयगु निति यानादीगु ज्यां यानाः हिजकिया व फुक्क मनूत लयताल। छायाःसा थ्व याकनं हे सिधःगु खः।

30

हिजकियां छुत्काराया नखः हनेत सःतूगु

- 1 परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया निति छुत्काराया नखः हनेत यरूशलेमय् परमप्रभुया देगलय् वा धकाः हिजकियां इस्राएल व यहदाया फुक्क मनूतयथाय् खबर छवल। अले एफ्राइम व मनशशेया मनूतयत नं पौ छवल।
- 2 जुजु, वया भारदारत व यरूशलेमयापि फुक्क खलकं निगूगु लाय् छुत्काराया नखः हनेगु क्वःछित।
- 3 गाक्क पुजाहारीतयसं थःपिन्त शुद्ध मयाःगु जुयाः अले मनूत नं यरूशलेमय् मुं मवःगु जुयाः इमिसं पाय्छिगु इलय् नखः हने मफुगु खः।
- 4 थ्व खँ जुजु व फुक्क मनूतयत यल।
- 5 अले इमिसं बेशेबांनिसें दान तक हे इस्राएलया फुक्क थासं मनूत परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया निति छुत्काराया नखः हनेत यरूशलेमय् वये हे माः धकाः घोषणा यायेगु क्वःछित। थ्व स्वयां न्ह्यः व्यवस्थाय् च्वया तः थें यक्व मनूत वयाः थ्व नखः हंगु मदिनि।

6 उकिं जुजु व वया भारदारतपाखें पौत कया: अले जुजुया आज्ञा कथं खबर ब्यूवंपिं मनूत इस्राएल व यहदाया फुक्क थासय् थथे धाधां चाचा:हिला: जुल,

“हे इस्राएलया मनूत! छिमिगु देश अशश्रीतयसं त्याकाका:सां छिपिं इमिगु ल्हातं बचय् जुल। *अब्राहाम, इसहाक व इस्राएलया परमप्रभु परमेश्वरपाखे छिपिं लिहां वा, अले वयक: बचयजूपिं छिमिथाय् लिहां झाइ।

7 छिपिं थ: पुर्खा व छिमि थ:थितिपिं थें जुइ मते। इमिसं ला परमप्रभु इमि पुर्खातलिसे विश्वासघात या:गु ख:। परमेश्वरं इमित ग्याइगु कारण दय्कादिल। व छिमिसं थ:पिन्सं हे खंगु दु।

8 थ: पुर्खातयसं थें छिमिसं जिदी याये मते। बरु परमप्रभुया न्ह्य:ने क्वमिलु जुया: वयकलं न्ह्याबलेंया निंतिं शुद्ध यानादीगु वयक:या पवित्र थासय् दुहां हूं। परमप्रभु छिमि परमेश्वरया सेवा या, अले वयक:या तं छिमिगुपाखें चिलावनी।

9 “छिपिं परमप्रभुयाथाय् लिहां वल धा:सा छिमि थ:थितिपिं व छिमि काय् म्हायपिन्त ज्वनायंकूपिन्सं इमित दया माया याइ। अले इपिं थ्व देशय् लिहां वयेखनी। छायाधा:सा परमप्रभु छिमि परमेश्वर दया माया दुम्ह ख:। छिपिं वयक:पाखे लिहां वल धा:सा वयकलं थ:गु ख्वा: छिमिगुपाखें फस्वयकादी मखु।”

10 खबर ब्यूवंपिं मनूत एफ्राइम व मनश्शे कुलया इलाकाया शहर शहरय् वन, इपिं जबूलून कुलया इलाका तक हे वन। तर मनूत इपिं खना: न्हिल, अले इमित लायबुल।

11 अयनं आशेर, मनश्शे व जबूलूनया छं मनूत क्वमिलु जुया: यरुशलेमय् वन।

12 जुजु व वया भारदारतयसं परमप्रभुया वचनकथं ब्यूगु आज्ञा मानय् यायेत परमेश्वरया ल्हातं यहदाया मनूतयत् छगू हे मन बियादिल।

छुत्काराया नख: हंगु

13 निगगु लाय् सोडा मत:गु मरिया नख: हनेत यक्व मनूत यरुशलेमय् मुंवल।

14 इमिसं यरुशलेमय् मेपिं घ:तयगु वेदीत चीकाबिल, अले थाय् थासय् दुगु धुपॉय् च्याकीगु वेदीत नं लिकया: किद्रोनया बेसीइ वांछवयाबिल।

15 उगु लाया झिंप्यंगु दिखुन्हु इमिसं छुत्काराया नख:या निंतिं मचाम्ह भ्या:चात स्यात। पुजाहारीत व लेवीत लज्या चाल अले थ:पिन्त शुद्ध याना: होमबलित परमप्रभुया देगलय् हल।

16 परमेश्वरया मनु मोशाया व्यवस्थाकथं इमिसं देगलय् थथ:गु थाय् काल। पुजाहारीतयसं लेवीतयगु ल्हातं हि कया: वेदीइ छ्वाकल।

17 यक्व मनूतयसं थ:त शुद्ध या:गु मद्दु। उकिं परमप्रभुया न्ह्य:ने थथ:म्ह मचाम्ह भ्या:चा शुद्ध याये मफुपिं थुपिं अशुद्ध जूपिं सकसिगुं निंतिं लेवीतयसं छुत्काराया नख:या मचापिं भ्या:चात स्याये माल।

18 एफ्राइम, मनश्शे, इस्राखार व जबूलून कुलं व:पिं मध्ये यक्वसिनं थ:त शुद्ध या:गु मद्दुनि। अयनं इमिसं विधि स्वया: अ:ख: वना: छुत्काराया नख: हन। तर हिजकियां थथे धका: इमिगु निंतिं प्रार्थना यात, “हे भिंम्ह परमप्रभु,

19 सुनां सुनां थ: पुर्खाया परमप्रभु परमेश्वरयात दनुगलंनिसें मालाच्वंगु दु इपिं विधिकथं शुद्ध मज्सां इपिं सकसितं क्षमा यानादिसँ।”

20 परमप्रभुं हिजकियाया प्रार्थनाया लिस: बियादिल। वयकलं मनूतयत् क्षमा यानादिल अले मनूतयत् लंकादिल।

21 यरुशलेमय् मुंव:पिं इस्राएली मनूतयसं न्हयन्हु तक लयल्यतातां सोडा मत:गु मरिया नख: हन। अले पुजाहारी व लेवीतयसं परमप्रभुया निंतिं तसकं न्हयइपुक बाजं थाना: न्हियान्हिथं परमप्रभुया प्रशंसा यात।

22 परमप्रभुया सेवा गथे याना: यायेगु धका: थुइके धुकूपिं लेवीतयत् हिजकियां प्रशंसा यात। थुकथं इमिसं मेलबलि छाछां परमप्रभु इमि पुर्खातय् परमेश्वरया प्रशंसा यायां न्हयन्हु तक इमिसं नया हे च्वन।

23 मनूत सकलें मेगु न्हयन्हु तक अन च्वनेत मानय् जुल। उकिं इमिसं लयल्यतातां मेगु न्हयन्हु तक नख: हन।

24 यहदाया जुजु हिजकियां मनूतयगु निंतिं द्रु:छिम्ह द्रुहं व न्हयद्रु:म्ह फै-च्वलय् अले भारदारतयसं मनूतयगु निंतिं द्रु:छिम्ह द्रुहं व झिद्रु:म्ह फै-च्वलय् बिल। अले यक्व पुजाहारीतयसं थ:त शुद्ध यात।

25 यहदाया फुक्क खल:, पुजाहारीत व लेवीत अले इस्राएलं व:पिं फुक्क मनूतनापं उत्तरी इस्राएल व यहदाय् च्वनाच्वंपिं इस्राएलया विदेशीत अले यहदायापिं मनूत सकसिनं लसता हन।

26 यरुशलेमय् तसकं लसतां जाल। छायाधा:सा इस्राएलया जुजु दाऊदया काय् सोलोमनया इलनिसें थुखे यरुशलेम थथे गुबलें जूगु मद्दुनि।

27 अले पुजाहारीत व लेवीत दना: मनूतयत् सुवा: बिल, परमेश्वरं इमिगु खँ न्यनादिल छायाधा:सा इमिगु प्रार्थना स्वर्गय् वयक: च्वनादीगु पवित्र थासय् थ्यन।

31

1 छुत्काराया नख: सिधयधुंका: अन दुपिं इस्राएलीत यहदाया शहर शहरय् वन। इमिसं पुजा याइगु ल्वहंत तछ्यानाबिल अले अशेरा घ:मय्जुया थांत त्वाल्हानाबिल। इमिसं यहदा न्यंक अले बेन्यामीन, एफ्राइम व मनश्शेया थ: घ:तयत् पुजा याइगु थाय् थासय् वेदीत स्यंकाबिल। उलि यायेधुंका: इस्राएलीत सकलें थथ:गु शहरय् व छँय् लिहां वन।

आराधनाया निंतिं देछा

- 2 अनलि हिजकियां पुजाहारीत व लेवीतयत् इमिगु पुचः पुचःकथं व छम्ह छम्ह मनूयात वयागु सेवाकथं परमप्रभुया देगल्य् यायेगु ज्याया जिम्मा बिल, होमबलि व मेलबलि छायेगु व देगःया लुखा लुखाय सुभाय् व प्रशंसा बीगु।
- 3 जुजुं थःगु हे सम्पत्ति परमप्रभुया व्यवस्थाय् च्वया तः थें सुथय् व बहनिया होमबलिया निंति, अले विश्रामबार, अमाइ व क्वःछिनातःगु नखःचखःया निंति पशूत दान बिल।
- 4 पुजाहारीत व लेवीतयत्सं परमप्रभुया व्यवस्थाया ज्या मन बियाः याये फयेमा धकाः जुजुं यरूशलेमय् च्वंपिं मनूतयत् पुजाहारीत व लेवीतयत् ल्यं दुगु भाग ब्यु धकाः आज्ञा बिल।
- 5 अथे आज्ञा जुइवं इस्राएलयापिं मनूतयत्सं थःगु अन्न, न्हगु दाखमघ, जैतूनया चिकं, कस्ति व बुँइया फुक्क कथंया न्हापां सःगु बिल। इमिसं थःके दुगु फुक्क खँया झिब्वय् छब्ब नं हल।
- 6 यहूदाया शहर शहरय् च्वंपिं मनूत सकसिनं थथःगु सा दूहं व फैच्वलय्या झिब्वय् छब्ब अले परमप्रभु इमि परमेश्वरयात देछाःगु फुक्क झिब्वय् छब्ब हयाः दूचिन।
- 7 इमिसं स्वंगु लाय् मुंकेगु शुरू यात, अले न्हयगु लाय् सिधयकल।
- 8 हिजकिया व वया भारदारत अन वःबलय् इमिसं मुंकातःगु दू खन। अले इमिसं परमप्रभुयात व वय्कःया प्रजा इस्राएलया मनूतयत् धन्य धाल।
- 9 हिजकियां दू चिनातःगु देछाया बारे पुजाहारीत व लेवीतयत् न्यन।
- 10 सादोकया परिवारयाम्ह तःधम्ह पुजाहारी अजर्याहं लिसः बिल, “मनूतयत्सं थःगु देछा देगल्य् छाये हःबलय् निसें जिमित नयेत गाक्क दत अले ल्यंगु नं दु। परमप्रभु थः प्रजायात सुवाः बियादीगुलि थुलिमछि ल्यंगु नं दु।”
- 11 अले हिजकियां परमप्रभुया देगल्य् धुकृत दयकेत आज्ञा बिल। अनलि उपिं धुकृत दयके सिधयकल।
- 12 मनूतयत्सं विश्वास यायेबहः जुयाः थथःगु भेटी व झिब्वय् छब्ब शुद्ध याःगु देछा हल, उपिं फुक्क धुकूया हामा लेवी कोनन्याह खः, अले वया किजा शिमी वयात ग्वाहालि याइम्ह खः।
- 13 जुजु हिजकिया व परमेश्वरया देगःया मू हाकिम अजर्याहं कोनन्याह व किजा शिमीयात ग्वाहालि यायेत यहीएल, अजज्याह, नहत, असाहेल, यरीमोत, योजाबाद, एलीएल, यिस्मक्याह, महत व बनायाहयात ल्यःगु खः।
- 14 परमप्रभुयात छायेहःगु भेटी शुद्धयागु देछा इनाबीत परमेश्वरया निंति हःगु थःयसें देछा लेवी यिम्नाया काय् पुर्बया लुखाया पालय् कोरेया जिम्माय् खः।
- 15 पुचः पुचःकथं बुरापिं व ल्याय्म्हपिं पुजाहारीतयत् बराबर यानाः इनाबीत पुजाहारीतयत् शहर शहरय् अदन, मिन्यामीन, येशूअ, शमायाह, अमर्याह व शकन्याहं कोरेयात विश्वास यायेबहः जुयाः ग्वाहालि यात।
- 16 वंशावलीइ नां च्वयातःपिं परमप्रभुया देगल्य् न्हियान्हिथंया ज्या यायेत वनीपिं स्विदँ स्वयां च्वय्यापिं मिजंत सकसितं इमिगु थथःगु पुचः व इमिगु जिम्माय् दुगु ज्या स्वयाः इमिसं भाग इनाबिल।
- 17 वंशावलीइ थथःगु परिवारकथं नां च्वयातःपिं पुजाहारीत अले निइदँ व व स्वयां च्वय्यापिं लेवीत सकसितं नं इमिसं इमिगु पुचः व इमिगु जिम्माय् दुगु ज्या स्वयाः भाग इनाबिल।
- 18 थुपिं वंशावलीया सफुलिइ नां च्वयातःपिं फुक्क खलः, इमि कलाःपिं व काय्म्ह्याय्पिनापं सकसितं भाग इनाब्युगु खः। छायेधाःसा इमिसं नं थःपिन्त विधिकथं शुद्ध याःगु खः।
- 19 भाग बीत हारून वंशयापिं मनूत नं नांकथं ल्यल, लेवीतयत् वंशावलीइ नां च्वयातःपिं वया परिवारयापिं मिजंपिं व मिजंमस्त नं ल्यल। थुपिं पुजाहारीत व इमि सन्तानतयत्सं थ्व भाग इमिगु थथःगु शहरय् व उपिं शहरया जःखः च्वंगु ख्यलय् काल।
- 20 हिजकियां यहूदाय न्यंक हे थथे ज्या यात। वं परमप्रभु थः परमेश्वरया मिखाय् छु भिंगु, खःगु व विश्वास याये बहःगु खः व हे ज्या यात।
- 21 परमप्रभुया देगःया सेवाय् व छु छु ज्या वं परमेश्वरया देगःया सेवाय् अले व्यवस्था व आज्ञाया खँय् थः परमेश्वरयात मालेत यात, व वं दुनुगलंनिसें यात अले व ताःलात।

32

यरूशलेमयात अशशूरीतयगु ख्याच्वः

२ इति ३२:१-१९; यशै ३६:१-२२

- 1 थ्व फुक्क खँय् हिजकिया जुजुं विश्वास यायेबहः जुयाः ज्या यायेधुंकाः अशशूरयाम्ह जुजु सनहेरीबं यहूदाय् हमला यात। वं यहूदाया छचाःखेरं पखाः ग्वायातःगु शहरत थःम्ह हे त्याकेगु बिचाः यानाः उपिं शहरतयत् घेरय् यात।
- 2 सनहेरीब यरूशलेमय् हमला यायेत वये धुंकेगु दु धइगु खँ हिजकियां सीवं
- 3 वं शहर पिनेया बुँगाःचाया लः पनाबीत थः भारदारत व सेनाया नायःतलिसें सल्लाह काल। इमिसं वयात थुकी ग्वाहालि बिल।
- 4 इमिसं यक्व मनूत मुंकाः लःया मुहान व देशया दथुं न्ह्याइगु खुसिचात पनाबिल। इमिसं धाल, “अशशूरयाम्ह जुजुयात थन वइबलय् गाक्क लः दइ मखु।”
- 5 जुजुं साहस पिकयाः शहरया पखाः गन गन दुंगु खः, अन अन ल्हन, अले उकी धरहरात दयकल। पखाःया पिनेपाखे वं मेगु पखाः दयकल। अले दाऊदया शहरया तिबः बीगु तगित बल्लाकल। वं यक्व ल्वाभःत व ढालत नं दयकल।

- 6 वं शहरयापि मन्तूतयत् सेना नायःतय अधीनयत् तल, अले मन्तूतयत् शहरया ध्वारखाया लिक्क चुकय् मुंकाः थथे धकाः इमित हपाः बिल,
7 “साहस पिका अले थःत बल्लाकि। अशशूरया जुजु व वनापं वइपिं ग्वाः ग्वाः मन्तूत खनाः ग्याये मते, नुगः क्वतुंके मते इमिगुपाखे स्वयाः झीगुपाखे यक्व शक्ति दु।
8 वयाके मन्तूया शक्ति दु तर झीके परमप्रभु झी परमेश्वर दी। वय्कलं झीत ग्वाहालि यानादी, अले झीगु लडाइँ ल्वानादी।” मन्तूतयसं हिजकिया जुजुया खँ पत्याः यात।
9 थुकिया लिपा थः सेनानापं लाकीशयात घेरय् यानाच्चंबलय् अशशूरयाम्ह जुजु सनहेरीबं यहदायाम्ह जुजु हिजकिया व यरूशलेमयापि फुक्क यहदीतयत् थ्व खबर बीत थः हाकिमत छवल –
10 अशशूरयाम्ह जुजु सनहेरीबं थथे धाइ, “छिपिं सुयागु भर कयाः घेरय् यानातःगु यरूशलेमय् च्वंच्वनागु?
11 ‘परमप्रभु झी परमेश्वरं अशशूरया जुजुया ल्हातं झीत बचय् यानादी’ धकाः धयाः हिजकिया जुजुं छु छिमित नयेत्वने मखंकाः स्यायेत ध्वंलानाच्चंगु मदु ला?
12 छु हिजकिया थःमहं हे छिमि पुजा यायेगुथाय् व वेदीत स्यंकाः यहदा व यरूशलेमयापि मन्तूतयत् ‘छगू हे जक वेदीइ पुजा या! अले अन जक बलि ब्यु’ धकाः धाःगु मखु ला?
13 “जि व जिमि पुर्खातयसं देश देशयापि सकल मन्तूतयत् छु छु यात व छिमिसं मस्यु ला? छु थुपि जातितय् घःतयसं जिगु ल्हातं थुमिगु देशत बचय् याये फत ला?
14 जिमि पुर्खातयसं नाश याःगु जातितय् घःत मध्ये सुनां जिगु ल्हातं थः मन्तूतयत् बचय् याये फत? अथे जुयाः गथे यानाः छिमि ईश्वरं छिमित बचय् याये फइ?
15 आः छिमिसं थुकथं हिजकियायात ध्वंलाके बी मते अले झंग लाके बी मते। छिमिसं वयात विश्वास याये मते, छायाधाःसा सुं नं घवं थः मन्तूतयत् जिगु वा जिमि पुर्खातयगु ल्हातं बचय् याये मफुनि धाःसा छिमि ईश्वरं छिमित जिगु ल्हातं गुलि बचय् याये फइ?”

सनहेरीबं परमेश्वरयात क्वहंकागु

- 16 सनहेरीबया हाकिमतयसं परमप्रभु परमेश्वर व वय्कःया दास हिजकियायात मभिंकाः मेमेगु खँ नं ल्हात।
17 जुजु सनहेरीब थःमहं हे थथे धकाः परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरयात क्वहंकाः छगू पौ च्वल, “गथे मेमेगु देशयापि मन्तूतयत् घःतयसं थः मन्तूतयत् जिगु ल्हातं बचय् याये मफुत अथे हे हिजकियाया ईश्वरं नं थः मन्तूतयत् जिगु ल्हातं बचय् याये फइ मखु।”
18 यरूशलेम शहर त्याका कायेगु निति शहरया पखालय् दनाच्चं पि मन्तूतयत् ख्यायेत व उमिगु नुगः क्वतुंकाबीत उपि हाकिमतयसं थ्व खँ हिब्रू भाषां ततःसलं हालाः न्यंकल।
19 इमिसं मन्तूतयगु ल्हातं दयक्कूग मेमेगु जातितय् घःतयगु बारे धाइगु थें हे यरूशलेमया परमेश्वरया बारे नं धाल।
20 थज्याःबलय् हिजकिया जुजु व आमोजया काय यशैया अगमवत्कां स्वर्गपाखे स्वयाः तःसलं प्रार्थना यात।
21 परमप्रभुं छमह स्वर्गदूत छवयाहयादिल, वं अशशूरी सेनाया सिपाइँत व नायःतयत् स्यात। उकिं जुजु सनहेरीब लज्या चायाः थःगु हे देशय् लिहां वन। अले व थः घःया देगल्य् दुहां वंबलय् वया थः हे कायपिन्सं वयात तरवारं स्यानाबिल।
22 थुकथं परमप्रभुं हिजकिया व यरूशलेमय् च्वंपिन्त अशशूरया जुजु सनहेरीबया ल्हातं व मेपि सकसिगु ल्हातं बचय् यानादिल। वय्कलं इमित प्यखेरं शान्ति बियादिल।
23 यक्व मन्तूतयसं यरूशलेमय् परमप्रभुया निति देछा व जुजु हिजकियाया निति मू वंगु कोस्यालि हल। अबलय् निसें फुक्क जातितयसं हिजकियायात इज्जत यात।

हिजकिया उसौय् मदुगु व तःधंछु जूगु

२ राज २०:१-३, १२-१९; यशै ३८:१-३; ३९:१-८

- 24 उबलयपाखे हिजकिया जुजु उसौय् मदयाः सी थें च्वन। वं परमप्रभुयात प्रार्थना यात अले परमप्रभुं वनापं खँ ल्हानाः वयात छगू अजू चायापुगु चिं बियादिल।
25 तर हिजकिया तसकं तःधंछु जुल। परमप्रभुं थःगु निति गुलि नं यानादीगु खः, उकिया निति वं परमप्रभुयात सुभाय् मब्यु। उकिं वं अले यहदा व यरूशलेमं परमप्रभुया तं फये माल।
26 अयनं लिपातय् हिजकिया व यरूशलेमयापि मन्तूतयसं थःगु नुगःया घमण्डया निति पश्चाताप यात। उकिं हिजकिया मसीतले परमप्रभुया तं इमिके मलाः।
27 हिजकिया जुजु तसकं तःमि जुल। अले सकसिनं वयात इज्जत याइगु। वं थःगु लुँ, वहः, मू वंगु ल्वहंत, मसला, ढालत व मू वंगु ज्वलं तयेत धुकूत दयकेबिल।
28 हानं वं अन्न, न्हगु दाखमघ, जैतूनया चिकं तयेगु धुकूत अले सा द्रहं व फैच्वलयतयगु गः नं दयकल।
29 वं यक्व शहर नं दयकल अले वयात यक्व सा द्रहं व फैच्वलय नं दत। छायाधाःसा परमेश्वरं वयात यक्व धन-सम्पति बियादीगु खः।
30 गीहोन बुँगाःचाया च्वय्यागु मुहान तिनाः क्वयपाखे दाऊदया शहरया पच्छिमपाखे लः यंकूम्ह थ्व हे हिजकिया जुजु खः। वं याःगु फुक्क ज्याय् धात्थें हे व ताःलात।

31 तर बेबिलोनयापि शासकतयसं छवयाहःपि दूत देशय् खनेदुगु अजू चायापुगु चिंया बारे न्यंवःबलय् परमेश्वरं वयात जाँच यायेत व वयागु मनय् च्वंगु फुक्क खँ वयनेत वयात त्वःतादिल।

हिजकिया जुजु सीगु

32 हिजकिया जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ व वयागु भक्तिया ज्यात आमोजया काय् यशैया अगमवत्ताया दर्शनया सफुलिइ अले यहदा व इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

33 हिजकिया सित, वयात दाऊदया सन्तानतयगु चिहानया च्वय् थुन। व सीबलय् यहदा व यरूशलेमयापि सकल मनूतयसं वयात तसकं हनाबना तल। वया लिपा वया काय् मनश्शे जुजु जुल।

33

यहदायाम्ह जुजु मनश्शे

- 1 मनश्शे झिनिदे दुबलय् जुजु जूगु खः। वं नेयन्यादेँ (५५) यरूशलेमय् राज्य यात।
- 2 परमप्रभुं इस्राएलीतयगु न्ह्यःनं लिनाछवःपि जातितयसं याःथें घच्चाइपुगु ज्याखं मनश्शे परमप्रभुया मिखाय् मभिंगु ज्या यात।
- 3 थः अबु हिजकियां नाश याःगु पुजा यायेगुथाय् वं हाकनं दयकल। वं बालघःतयत् पुजा यायेत वेदीत व अशेरा घःमयजुया थांत दयकल, वं आकाशया सूर्य, तिमिला, नगु व ग्रहयात क्वछुनाः पुजा यात।
- 4 मूर्ति पुजा याइपिनिगु निति वं देगलय् वेदीत दयकल। उगु देगःया बारे यरूशलेमय् न्ह्याबलेँ जिगु नां दइ धकाः परमप्रभुं धयादीगु खः।
- 5 देगःया निगुलि चुकय् वं आकाशया सूर्य, तिमिला, नगु व ग्रहयात पुजा याइगु वेदीत दयकल।
- 6 वं थः कायपिन्त बेन-हिन्नोमया ब्यासिइ मिइ बलि बिल। वं जादु यात अले भिं मभिं स्वल। वं तन्त्रमन्त्र यात अले भुतप्रेत व आत्मानापं स्वापु तइपिनिगु व झाकिततयगु सल्लाह काल। वं परमप्रभुया मिखाय् तसकं मभिंगु ज्या यानाः वयकःयात तंचायकल।
- 7 वं देगलय् छगू मूर्ति तल, उगु देगःया बारे परमप्रभुं दाऊद व वया काय् सोलोमनयात थथे धयादीगु खः, “जिं इस्राएलया फुक्क कुलपाखें ल्ययागु थ्व देगः व यरूशलेमय् जिं न्ह्याबलेँया निति जिगु नां तये।
- 8 इमिसं जिगु फुक्क आज्ञा मानय् यानाः जिम्ह दास मोशां इमित ब्यगु व्यवस्था, विधि व नियम होश यानाः पालन यात धाःसा जिं इमि पुर्खातयत् बियागु देशं इस्राएलीतयत् हाकनं पितिनाछवये मखु।”
- 9 अथेजूसं मनश्शे यहदायापि मनूतयत् ततःधंगु पाप याकल। उपि पाप परमप्रभुं इस्राएलीतय् न्ह्यःनं लिनाछवःपि जातितयगु पाप स्वयाः तःधं।

मनश्शे पस्ताय् चाःगु

- 10 मनश्शे व वया मनूतलिसें परमप्रभु न्ववानादिल, तर इमिसं वास्ता मयाः।
- 11 उकिं इमित हमला यायेत परमप्रभुं अश्शरया जुजुया सेनापतित हयादिल। इमिसं मनश्शेयात ज्वन, वयागु न्हासय् हुक तयाबिल। इमिसं वयात कँययागु सिखलं चिनाः बेबिलोनय् यंकल।
- 12 तर आपत जूबलय् वं परमप्रभु थः परमेश्वरयाके ग्वाहालि फ्वन, अले व वया पुर्खातय् परमेश्वरया न्ह्यःने क्वमिलु जुल।
- 13 वं प्रार्थना यात। परमेश्वरं मनश्शेया प्रार्थना न्यनादिल। वयकलं मनश्शेयात यरूशलेमय् हाकनं लितहयादिल। अले वयात राजगद्दीइ तयादिल। थुकथं मनश्शे परमप्रभु हे परमेश्वर खः धकाः सीकल।
- 14 अनंलि मनश्शे दाऊदया शहरया पुर्बपाखे च्वंगु पिनेयागु पखाः अज्ज तःजायकल। गीहोन बुँगाःचाया दच्छिनंनिसें न्या धवाखा तक वं पःखाः अज्ज तःजायकल। ओफेल डाँडायात पखालं घेरय् यात। अले यहदियाय् फुक्क पःखाः ग्वयातःगु शहरय् वं छम्ह छम्ह सेना नायःया अधीनय् छपुचः छपुचः सिपाईत तल।
- 15 वं परमप्रभुया देगलय् थःम्हं तःगु विदेशी घःतयगु मूर्ति देगलं चीकाछवल। अले देगःया डाँडा व यरूशलेमया थीथी थासय् वं थःम्हं हे दयकूगु वेदीत चीकल। अले उपि फुक्कयात वं शहरं पिने यंकाः वांछवयाबिल।
- 16 वं परमप्रभुया वेदी ल्हनाः उकी मेलबलि व सुभाय् बलि छाल। परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया सेवा यायेत वं यहदायापि फुक्क मनूतयत् आज्ञा बिल।
- 17 अयनं मनूतयसं आराधना यायेगु थासय् बलि बिया हे च्वन, तर परमप्रभु इमि परमेश्वरया लागि जक खः।

मनश्शे जुजु सीगु

- 18 मनश्शे जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ अले थः परमेश्वरयात वं याःगु प्रार्थना व परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया नामय् वयात अगमवत्तातयसं धाःगु खँत इस्राएलया जुजुपिनिगु सफुलिइ च्वयातःगु दु।
- 19 जुजुया प्रार्थना व परमप्रभुया लिसः, पश्चाताप याये न्ह्यः वं याःगु पाप, वयागु विश्वासघात, वं दयकूगु मूर्ति पुजा याइगु थाय् व अशेरा घःमयजुया थांत व पुजा याःपि घःतयगु खँ अगमवत्तातयगु सफुलिइ च्वयातःगु दु।
- 20 मनश्शे सित, वयात वयागु हे दरबारया लिक्क थुन। वया लिपा वया काय् आमोन जुजु जुल।

यहदायाम्ह जुजु आमोन

- 21 आमोन निइनिदँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् निदँ राज्य यात।
 22 वं थः अबुनं याःथे हे परमप्रभुया मिखाय् मभिंगु ज्या यात। अले थः अबु मनश्शे दयकूगु फुक्क मूर्तितयत् बलि बिल अले पुजा यात।
 23 तर थः अबु थे वं परमप्रभुया न्ह्यःने क्वमिलु मज्। व थः अबु स्वयाः झन पापी जुल।
 24 आमोनया भारदारतयसं वयागु विरोधय् ग्वसाः ग्वल, अले वयात वयागु हे दरबारय् स्यानाबिल।
 25 अले इस्राएलया मनूतयसं जुजु अमोनयात स्याःपिं सकसितं स्यात। इमिसं वया काय् योशियाहयात वयागु थासय् जुजु दयकल।

34

यहदायाम्ह जुजु योशियाह

- 1 योशियाह च्यादँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् स्विछदँ राज्य यात।
 2 वं परमप्रभुया मिखाय् भिंगु ज्या यात। व थुखे उखे मवसें थः पुर्खा दाऊदया लँपुइ वन।
 3 योशियाह जुजु जूगु च्यागूगु दँय, व ल्यायम्हबलय् वं थः पुर्खा दाऊदया परमेश्वरयात माल। अले झिनिगूगु दँय यहदा व यरूशलेमय् दुगु पुजा याइगु थाय् व अशेरा घःमय्जुया थांत अले क्रियाः दयकातःगु व ढलोटया मूर्तित चीकल।
 4 जुजुया आज्ञा कथं वया मनूतयसं बालघःया वेदीत थुनाबिल। इमिसं अशेरा घःमय्जुया थांत व मेपिं घःतयगु मूर्तित धू यानाः उपिं घःतयत् बलि बीपिं मनूतयगु चिहानय् हलाबिल
 5 वं इमि पुजाहारीतयगु क्वँय नं इमिगु हे वेदीइ छवय्काबिल। थुकथं वं यहदा व यरूशलेमयात शुद्ध यात।
 6 वं मनश्शे, एफ्राइम, शिमियोन व नप्तालीत कयाः शहर शहर व जःखः च्वंगु तहसनहस जूगु गांगामय् च्वंगु वेदीत व अशेरा घःमय्जुया थां स्यंकाबिल।
 7 अशेरा घःमय्जुया थांत व वेदीत वं चुंचुं यानाः धू दयकल। इस्राएल न्यंक दुगु धुपँय च्याकेगु वेदीत वं नाश यात। अनंलि व यरूशलेमय् लिहां वल।
 8 योशियाह थः जुजु जूगु झिंच्यागूगु दँय देश व देगःयात शुद्ध यायेधुंकाः वं असल्याहया काय् शापान व यरूशलेमया वडा-हाकिम मासेयाह व योआहाजया काय् सरकारया ल्याःचाः तइम्ह योआयात परमप्रभु वया परमेश्वरया देगः ल्हनेत छवल।
 9 इपिं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी हिल्कियाहथाय् वनाः परमप्रभुया देगलय् हःगु धिबा वयात लःल्हाना बिल। थ्व धिबा लुखा पिवाःया ज्या याइपिं लेवीतयसं मनश्शे, एफ्राइम, यहदा, व बेन्यामीन कुलयापिन्सं व फुक्क इस्राएलय् ल्यंदुपिं मनूतयसं व यरूशलेमय् च्वपिं मनूतपाखें मुंकातःगु खः।
 10 वं व ध्यबा परमप्रभुया देगः ल्हनेगु ज्या स्वइपिं मनूतयगु जिम्माय् बिल। इमिसं व धिबा देगः ल्हनेगु व भिकेगु ज्या याइपिं ज्याकःमितयत् बिल।
 11 इमिसं यहदाया जुजुपिन्सं वास्ता मयासें त्वःतातःगु छँत ल्हनेत, चानातःगु ल्वहं, धलि व निनाः न्यायेत नं सिकःमि व दकःमितयत् नं धिबा बिल।
 12 थुपिं मनूतयसं विश्वास यायेबहः जुयाः ज्या यात। इमिसं मरारी वंशया लेवीत यहत व ओबदिया अले कहातया वंशया जकरिया व मशुल्लामया अधीनय् ज्या यात। थुपिं लेवीत बांलाक बाजं थाये सःपिं खः।
 13 ज्यामित नं थुमिगु अधीनय् खः। थुमिसं हे फुक्क कथंया ज्या याइपिनिगु ज्या स्वइगु खः, गुलि गुलि लेवीतयसं धाःसा छ्यान्जे, कसजु व लुखा पिवाःया ज्या याइगु।

व्यवस्थाया सफू लुयावःगु

- 14 परमप्रभुया देगलय् हःगु धिबा इमिसं लिंकयाच्वंबलय् पुजाहारी हिल्कियाहं परमप्रभुं मोशापाखें बियादीगु परमेश्वरया व्यवस्थाया सफू लुइकल।
 15 हिल्कियाहं छ्यान्जे शापानयात धाल, “जिं परमप्रभुया देगलय् व्यवस्थाया सफू लुइकागु दु।” अले हिल्कियाहं व सफू शापानयात बिल।
 16 शापानं व सफू जुजुयाथाय् हयाः थथे धाल, “छःपिन्सं बियादीगु फुक्क ज्या छःपिया हाकिमतयसं यानाच्वंगु दु।
 17 इमिसं परमप्रभुया देगलय् दुगु धिबा कयाः ज्या स्वइपिं व ज्याकःमितयत् ब्यूगु दु।”
 18 पुजाहारी हिल्कियाहं वयात छगु सफू ब्यूगु खँ नं छ्यान्जे शापानं जुजुयात कनाबिल। वं जुजुया न्ह्यःने व सफू ब्वनाः न्यंकल।
 19 व्यवस्थाया सफलइ च्वयातःगु खँ न्यनाः जुजुं नुगः मछिंकाः थःगु वसः खुत।
 20 वं हिल्कियाह, शापानया काय् अहीकाम, मीकाया काय् अब्दोन, छ्यान्जे शापान व जुजुयात सल्लाह बीम्ह असायाहयात थथे धाल,
 21 “अन वनाः परमप्रभुयाके बिन्ति यायां जुजु, इस्राएल व यहदाय् च्वनाच्वपिनिगु निंति उगु सफलइ छु छु च्वयातःगु दु न्यनादिसँ। छायाःसा झी पुर्खातयसं परमप्रभुया खँ मन्यंगुलि व थ्व सफलइ च्वयातःगु फुक्क खँ मानय् मयाःगुलि झीसं परमप्रभुया तःधंगु तं फयेमाःगु दु।”
 22 हिल्कियाह व जुजुं आज्ञा ब्यूपिं मनूत देगःया वसः स्वइम्ह हसराया छय् तोखतया काय् शल्लूमया कलाः अगमवादिनी हुल्दायाथाय् वन। इमिसं वनापं उकियागु बारे खँ ल्हात। व यरूशलेमया न्हगु त्वाल्य च्वनीम्ह खः।
 23 वं इमित धाल, “परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, छिमित जिथाय् छ्वयाहःम्ह मनूयात धा,
 24 परमप्रभुं थथे धयादी, ‘यहदायाम्ह जुजुया न्ह्यःने ब्वंगु सफलइ च्वयातःगु फुक्क सरापं जिं थ्व थाय् व थनयापिं सकलें मनूतयत् सजॉय बी।

25 इमिसं जितः त्वःतूगु दु, मेपिं घःतयगु निति धुपाँय् च्याकल, इमिसं थःगु हे ल्हातं दयकूगु मूर्तितपाखें जितः तंचायकूगु दु। उकिं जिं थ्व थासय् जिगु तं प्वंके। व क्वलाइ मखु।”

26 परमप्रभुयाके न्यनेत छिमित छवयाहःमह यहदायाम्ह जुजुयात थ्व हे खँ धयाब्यु, “छिं न्यनादीगु खँया बारे परमप्रभु इस्माएलयाम्ह परमेश्वरं थये धयादी,

27 छं जिगु खँ न्यनाः पश्चाताप यात अले थ्व थाय् व थनयापिं मनूतयगु बारे जिं धयागु खँ न्यनाः परमेश्वरया न्ह्यःने छ क्वमिलु जुल, छं थःगु वसः खूत अले जिगु न्ह्यःने ख्वल। उकिं जिं छंगु प्रार्थना न्यनागु दु, परमप्रभुं धयादी,

28 उकिं जिं छन्त छिमि पुर्खातनापं हे मुंके, छन्त थःगु चिहानय् याउंक थुनी।”

“थ्व थाय् व थनच्चपिं मनूतय्के जिं हयेगु विपत्ति स्वयेत छ म्वानाच्चनी मखु।” अथे जुयाः इमिसं थ्व लिसः जुजुयाथाय् हल।

योशियाहं परमप्रभुया आज्ञा पालन यायेगु बाचा च्यूगु

29 अनलि जुजुं यहदा व यरूशलेमयापिं फुक्क थकालितयत् सःतके छवल।

30 व यहदायापिं मनूत, यरूशलेमयापिं मनूत, पुजाहारीत व लेवीत अले चिधंपिं व तःधंपिं फुक्क मनूतनापं परमप्रभुया देगलय् थाहां वन। परमप्रभुया देगलय् लुइकूगु बाचाया सफूया फुक्क वचन इमिसं तायकः वं ब्वन।

31 जुजु थःगु थांया लिक्क दन। अले वं परमप्रभुया न्ह्यःने परमप्रभुया ल्यू वनेगु अले वयकःया बिधि, आज्ञा व नियम तनमन बियाः पालन यायेगु, अले उगु सफल्लिइ च्वयातःगु फुक्क बाचा पालन यायेगु बाचायात न्हकथं चित।

32 अनलि वं यरूशलेम व बेन्यामीनय् दुपिं सकसितं व बाचा पूर्वकेत पाःफयकल। अले यरूशलेमयापिं मनूतय्सं परमेश्वर, इमि पुर्खातय् परमेश्वरया बाचाकथं थ्वयात।

33 अले योशियाहं इस्माएलीतय् फुक्क इलाकां फुक्क घच्चाइपुगु खँ चीकाछवल, अले इस्माएलय् च्वंपिं सकसितं परमप्रभु इमि परमेश्वरया सेवा याकेबिल। व म्वातले इपिं गुबलें नं परमप्रभु इमि पुर्खातय् परमेश्वरया ल्यू वनेगु त्वःमतू।

35

योशियाहं छुत्काराया नखः हंगु

1 योशियाह जुजुं परमप्रभुया निति यरूशलेमय् छुत्काराया नखः हन। न्हापांगु लाया झिप्यन्हु दुखुन्हु* इमिसं छुत्काराया चिधीमह भ्याःचा स्यात।

2 वं पुजाहारीतयत् थथःगु ज्याय् तल, अले परमप्रभुया देगलय् सेवा यायेत इमित हःपाः बिल।

3 वं फुक्क इस्माएलयात स्यनीपिं व परमप्रभुयात शूद्र यानातःपिं लेवीतयत् आज्ञा बिल, “इस्माएलया जुजु दाऊदया काय् सोलोमनं दयकूगु देगलय् बाचा चिनादीगु सन् ति। छिमिसं हानं सन् क्वबिया जुइ म्वाल। अथे जुयाः थः परमप्रभु परमेश्वर व वयकःया प्रजा इस्माएलया सेवा या।

4 इस्माएलयाम्ह जुजु दाऊद व वया काय् सोलोमनं च्वःगु विधिकथं थथःगु परिवारकथं थथःगु पुचलय् तयार जु।

5 “अले पवित्र थासय् लेवीत पुचः पुचः यानाः दें। थुकिं यानाः छिमिसं थःनापं ज्या याइपिं चिचीधंगु पुचःया निति ग्वाहालि याये फइ।

6 छुत्काराया नखःया चिधीपिं भ्याःचात स्या। अले मोशापाखें बियादीगु परमप्रभुया वचनकथं थःपिन्त शूद्र यानाः थःनापं ज्या याइपिं इस्माएलीतय्गु निति मेपिं चिधीमह भ्याःचात तयार या।”

7 योशियाहं अन दुपिं फुक्क मनूतयत् छुत्काराया फुक्क बलिया निति ३०,००० मह चिधीमह भ्याःचा व दुगुचा बिल। अले वं व हे इलय् मेगु बलिया निति ३,००० मह द्रहं नं बिल। व फुक्क वं थःगु सम्पत्तिं ब्यूगु खः।

8 वया हाकिमतय्सं नं मनूत, पुजाहारीत व लेवीतयत् थःगु इच्छां पशुत बिल। परमप्रभुया देगःया नायःत हिल्कियाह, जकरिया व यहीएलं पुजाहारीतयत् नखःबलय् बलि बीत २,६०० मह चिधीमह भ्याःचा व दुगुचा बिल। अले मेगु बलिया निति स्वसःमह द्रहं नं बिल।

9 लेवीतय् नायःत कोनन्याह व वया किजापिं शमायाह व नतनेल, अले मेपिं लेवीतय् नायःत हशब्याह, यहीएल व योजाबादं लेवीतयत् ५,००० मह चिधीमह भ्याःचा व दुगुचा बिल। अले मेगु बलिया निति न्यासःमह द्रहं नं बिल।

10 थुकथं सेवा शुरु यायेत फुक्क तयार जुल, अले जुजुया आज्ञा कथं पुजाहारीत थथःगु थासय् व लेवीत थथःगु पुचलय् दन।

11 इमिसं छुत्काराया चिधीमह भ्याःचात स्यात। पुजाहारीतय्सं वेदीइ हि हा हा यात। लेवीतय्सं धाःसा उपिं पशुतय्गु छेंगू तुल।

12 अनलि इमिसं मोशाया सफल्लिइ च्वया तः थें मनूतय् परिवार परिवारया पुचः पुचःयात परमप्रभुयात छायेगु निति बीत होमबलित अलग्ग तल। अले द्रहंतयत् नं अथे हे यात।

13 इमिसं विधिकथं छुत्काराया पशुया ला मिइ छुल, अले पवित्र देछात धाःसा थल, कित्ली व तापेसय् मन, अले व फुक्क मनूतयत् हथासं इन।

14 अनलि हासूनया वंशयापिं पुजाहारीतय्सं बहनि तक हे होमबलि व पवित्र बलि दाः इमिसं थःगु निति व हासूनया वंशयापिं पुजाहारीतय्गु निति तयारी यात।

* 35:1 ३५:१ न्हापांगु लाया झिप्यन्हु दुखुन्हु थ्व यहदी क्यालेन्द्रकथं मार्च व अप्रिलय् लाः

15 आसापया सन्तान अर्थात् म्ये हालीपिन्स धाःसा दाऊद, आसाप, हेमान व जुजुया अगमवक्ता यदूतूनं क्वःछिनातःगु नियमकथं थथःगु थाय् काल। फुक्क लुखा पिवाःत थथःगु मू लुखाय् दनाच्चन। इमि थःथिति लेवीतयस्सं इमिगु निति तयारी याःगु जुयाः धवाखा पिवाःतयस्सं थथःगु ज्या त्वःताः वये म्वाल।

16 थुकथं उखुन्हू हे योशियाह जुजुयागु आज्ञा कथं छुत्काराया नखः हनेत व परमप्रभुया वेदीइ होमबलि छायेत परमप्रभुया आराधनाया फुक्क तयारी यात।

17 अन दुपिं इस्राएलीतयस्सं अबलय् छुत्काराया नखः हन, अले न्हयन्हू तक सोडा मतःगु मरिया नखः हन।

18 अगमवक्ता शमूएलया इलनिसें इस्राएलय् थुकथंयागु छुत्काराया नखः गुबलें हंगु मदुनि। योशियाह जुजुं पुजाहारीत, लेवीत, यरूशलेमयापिं मनूत अले यहदा व इस्राएलया फुक्क थासं अन वःपिं मनूतनापं हंगु थें ज्याःगु छुत्काराया नखः न्हापा गुबलें इस्राएलया मेपिं जुजुपिन्सं हंगु मदुनि।

19 योशियाह जुजु जूगु झिंच्यागूगु दैय् थ्व छुत्काराया नखः हंगु खः।

योशियाह लडाइँलय् सीगु

20 योशियाह जुजुं देगःया निति थ्व फुक्क यायेथुंकाः मिश्र देशया जुजु नेको थः सेना ज्वनाः लडाइँ यायेत यूफ्रेटिस खुसि सिथय् च्वंगु कर्कमीश शहरय् वल। अले योशियाह वनापं लडाइँ यायेत पिहां वन।

21 तर नेकोनं वयाथाय् थ्व खबर छवल,

“हे यहदायाम्ह जुजु, छिगु व जिगु दथुइ छु ल्वापु दु धकाः? जि छिलिसे ल्वाः वयागु मदु। तर जिमि शत्रुतलिसें ल्वाः वयागु दु। परमेश्वरं जितः थ्व ज्या याकनं याः धकाः धयादीगु दु। परमेश्वर जिलिसें दी, उकिं जिनापं ल्वाये मते, मखुसा वयकलं छितः नाश यानादी।”

22 तर योशियाह लिमच्यु, तर नेकोलिसें ल्वायेत वं थःत म्हमसीक मेम्ह थें च्वंकल। अले लडाइँ याः वन। वं नेकोपाखें वःगु परमेश्वरया वचनयात वास्ता मयाः। तर मगिदोया ब्यासिइ वलिसें ल्वाः वन।

23 वाण कयकीपिन्सं योशियाह जुजुयात वाणं कयकल। अले वं थः मनूतयत् धाल, “जितः थनं तापाक यंकि, जि बांमलाक घाःपाः जूगु दु।”

24 उकिं इमिसं योशियाहयात रथं क्वकाल। अले वयात वयागु हे मेगु रथय् तयाः यरूशलेमय् हल। व अन हे सित, अले वयात वया पुर्खातयगु चिहानय थुन। व सीगुलि यहदा व यरूशलेमयापिं फुक्क मनूतयसं नुगः मछिंकल।

25 अगमवक्ता यर्मियां नं योशियाहया निति सीम्येत च्वल। म्ये हालीपिं फुक्क मिजं व मिस्तयस्सं थौं तक नं थुपिं सीम्येलय् योशियाहयात लमंकी। थुपिं सीम्येत इस्राएलय् छगू परम्परा जूगु दु। थुपिं सीम्येत बिलापया म्येलय् नं च्वयातःगु दु।

26 योशियाह जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, अले परमप्रभुया व्यवस्थाय् च्वयातःगु थें,

27 वं याःगु भक्तिया ज्यात, शुसनिसें लिपा थयंकया फुक्क खँ इस्राएल व यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफलिइ च्वयातःगु दु।

36

यहदायाम्ह जुजु यहोआहाज

1 यहदा देशय् च्वंपिं मनूतयस्सं योशियाहया काय यहोआहाजयात वया अबुया थासय् जुजु दयकल।

2 यहोआहाज निइस्वदँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् स्वला राज्य यात।

3 मिश्रयाम्ह जुजु निको वयात ज्वनः अले यहदायात ३,४०० किलोग्राम वहः व ३४ किलोग्राम लुँ कर पुइकल।

4 मिश्र देशयाम्ह जुजुं यहोआहाजया किजा एल्याकीमयात यरूशलेम व यहदाया फुक्क थासय् याःम्ह जुजु दयकल। जुजु निको वयागु नां हिलाः यहोयाकीम तल। वया दाजु यहोआहाजयात धाःसा जुजु नेको मिश्र देशय् यंकल।

यहदायाम्ह जुजु यहोयाकीम

5 यहोयाकीम निइन्यादँ दुबलय् जुजु जूगु खः, वं यरूशलेमय् झिंछदँ राज्य यात। वं परमप्रभु थः परमेश्वरया मिखाय् मभिगु ज्या यात।

6 बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं यहदाय् हमला यात। वं यहोयाकीमयात ज्वनाः कँययागु सिखलं चिनाः बेबिलोनय् यंकल।

7 नबूकदनेसरं परमप्रभुया देगलं छुं थलबल यंकाः बेबिलोनय् वयागु थःगु हे देगलय् तल।

8 यहोयाकीम जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु घच्चायापुगु खँ अले वयाके दुगु मभिगु खँ फुक्क इस्राएल व यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफलिइ च्वयातःगु दु। वया लिपा वया काय यहोयाकीन जुजु जुल।

यहदाया जुजु यहोयाकीन

9 यहोयाकीन झिंच्यादँ* दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् स्वला व झिन्हू राज्य यात। वं परमप्रभुया मिखाय् मभिगु ज्या यात।

10 बसन्तया इलय् नबूकदनेसर जुजुं यहोयाकीनयात ज्वनाः देगःया मू वंगु सामाननापं बेबिलोनय् यंकल। अले नबूकदनेसरं वया कका सिदकियाहयात यरूशलेमया व यहदाया मेगु फुक्क थाय्या जुजु दयकल।

यहदायाम्ह जुजु सिदकियाह

11 सिदकिया निइछदँ दुबलय् जुजु जूगु खः, वं यरूशलेमय् झिंछदँ राज्य यात।

* 36:9 ३६:१हिब्रू भाषाय् च्यादँ, स्वयादिसें- २ राज २४:८

12 वं परमप्रभु थः परमेश्वरया मिखाय् मभिं गु ज्या यात। परमप्रभुया वचन न्वंवाइम्ह यर्मिया अगमवक्ताया न्ह्यःने वं थःत क्वमिलु मयाः।

बेबिलोनया जुजुं यस्शलेम कब्जा याःगु

13 परमेश्वरया नामय् वयात पाफयक्म्ह जुजु नबूकदनेसरया विरोधय् जुजु सिदकियां विद्रोह यात। व जिद्दी जुयाः व नुगः छाकाः परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरयाथाय् लिहां मवः।

14 पुजाहारीतय् फुक्क नायःत व मनूतय्सं नं मेमेगु जाति याःगु थें घच्चायापुगु ज्या यानाः झन विश्वासघात यात। इमिसं परमप्रभु थःम्हं हे यस्शलेमय् शूद्र यानादीगु देगःयात अशूद्र यात।

15 परमप्रभु इमि पुर्खाया परमेश्वरं थः मनूतयत् ख्याच्चः बीत दूतयत् तःक्वः मछि छवयाहयादिल। छायाधाःसा वय्कःया इमित व थः च्वनेगु थाय् यात बचय् याये मास्ति वः।

16 तर इमिसं परमेश्वरया दूतयत् हिस्स्यात, वय्कःया वचनयात च्यूताः मतः। वय्कःया अगमवक्तायत् हिस्स्यायेगु त्वःमतू। लिपतय्, परमप्रभु थः मनूत खनाः तसकं तंचायादिल। उकिं बचय् जुइगु छुं हे लँ मन्त।

17 अथे जुयाः परमप्रभुं इमित हमला यायेत बेबिलोनयाम्ह जुजुयात हयादिल। व जुजुं यहदाया ल्यायम्हपिं मिजंतयत् देगः दुने तरवारं स्यात। वं ल्यायम्हपिं, ल्यास्यपिं, बुरापिं, मिसा मिजं, कमजोरपिं सुयातं नं बाकि मतः। इपिं सकसितं परमेश्वरं वयागु ल्हातय् बियादिल।

18 बेबिलोनयाम्ह जुजुं देगःया चिग्वःगु व तग्वःगु फुक्क थलबल, परमप्रभुया देगःया धन-सम्पत्ति, जुजु व भारदारतय्गु धन-सम्पत्ति फुक्कं लुतय् यानाः बेबिलोनय् यंकल।

19 इमिसं परमेश्वरया देगलय् मि छवय्काबिल, अले यस्शलेमया पखाः थुनाबिल, बेबिलोनया सिपाइंतय्सं अन दुगु फुक्क छँ मि छवय्काबिल। अले यस्शलेमय् दुगु फुक्क मू वंगु सामान नाश यानाबिल।

20 तरवारं बचय् जूपिन्त वं बेबिलोनय् यंकल। अन इपिं फारस देश बमल्लातले जुजु व वया सन्तानया च्यः जुयाच्चन।

21 यर्मियाया म्हतुं पिहां वःगु परमप्रभुया वचन प्वनेत न्हयेदँ (७०) पुला मवंतले, झिजामिजां दनाच्चवंतले देशं थःगु विश्राम दँतं हनाच्चन।

22 फारसया जुजु कोरेसया न्हापांगु दँय् यर्मियापाखें वःगु परमप्रभुया वचन पूरा जुइत परमप्रभुं फारस जुजुया नुगःयात ग्वाकादिल। अले वं थ्व आज्ञा च्वयाः देशन्यंक छवल –

23 “फारसया महाराज कोरेसं थथे धाइ,

“ परमप्रभु स्वर्गय् च्वंम्ह परमेश्वरं पृथ्वीयागु फुक्क राज्य जितः बियादीगु दु। अले वय्कलं हे जितः यहदाया यस्शलेमय् वय्कःया निति छगः देगः दय्केगु आज्ञा बियादीगु दु। छिमिगु दथुइ दुम्ह सं नं परमप्रभुया मनू च्वय् अन वनेमा। अले परमप्रभु छिमि परमेश्वर छिपिनापं दयेमा।’ ”

एजाया सफू म्हसीका

थ्व सफू एजा नांयाम्ह पुजाहारी व शास्त्री च्वःगु खः। वयागु हे नामं थ्व सफूया नां एजा तःगु खः। इस्राएलीत यरूशलेमय् लिहां वःगु खँ हे थ्व सफूया मू विषय खः। एजा व नहेम्याहया सफू न्हापा छगू हे सफू खः। लिपा यहदीतय्सं थ्व सफूयात निब्वः यानाः न्हापांगु एजा व निगूगु एजा धकाः नां बिल। तर थौकन्हय्या हिब्रू भाषाय् बाइबलय् थुपिं निगू सफूयात एजा व नहेम्याह धकाः धाइ। एजाया सफूया छुं ब्वः ४:८ निसैं ६:१८ व ७:१२-२६ आरमेइक भाषां च्वःगु खः, अले मेगु ब्व हिब्रू भाषां च्वःगु खः। एजायात निगुलि भाय् बांलाक वः। थुकी परमप्रभुया मनूतय्सं वय्कःया ज्याया लागिं नुगः मस्यासे दान ब्यूगु खँ नं क्यनातःगु दु, थ्व थौकन्हय्यापि ख्रीष्टियनतय्सं नं सय्के माःगु खँ खः।

थ्व सफू ई.पु. ४४० पाखे च्वःगु खः। एजाया सफुलिइ इतिहासया सफूया लिपा जग्गु घटना च्वयातःगु दु। थुकी बेबिलोनं छुं यहदीत लिहां वया यरूशलेमय् हाकनं च्वंगु व इमिसं हाकनं परमेश्वरया आराधना यायेगु शुरू याःगु खँ दु।

थुकी च्वयातःगु घटनात छसिकथं थथे दु –

१. फारसयाम्ह जुजु कोरसयागु आज्ञां यहदीतयगु न्हापांगु पुचः बेबिलोनं लिहां वःगु।

२. यरूशलेमय् देगः हाकनं दयकाः परमेश्वरयात अर्पण याःगु, अले हाकनं परमेश्वरयात आराधना यायेगु ज्या शुरू याःगु।

३. उक्किया छुं दँ लिपा यहदीतयगु मेगु पुचः एजालिसैं यरूशलेमय् लिहां वःगु खः। एजा परमेश्वरया व्यवस्था बांलाक स्यूमह पुजाहारी खः, वं यहदीतयत् थःगु धार्मिक व सामाजिक जीवन हाकनं शुरू यायेत ग्वाहालि यात। थुकथं वं इस्राएलया आत्मिक सम्पदायात रक्षा यात।

धलः पौ

बेबिलोनं न्हापांगु पुचः लिहांवःगु १:१-२:७

देगःयात हाकनं दयकाः अर्पण याःगु ३:१-६:२२

बेबिलोनं मेगु पुचः एजालिसैं लिहांवःगु ७:१-१०:४४

एजा

जुजु कोरसं यहदीतयत् लिहां वने ब्यूगु

१ फारसयाम्ह जुजु कोरसया न्हापांगु दँय्* यर्मिया अगमवक्तापाखें वःगु परमप्रभुयागु वचन पूर्वकेत, परमप्रभुं फारसयाम्ह जुजु कोरसया नुगःयात ग्वाकादिल। अथे जुयाः वं च्वयाः देशया फुक्क थासय् थ्व खँ घोषणा याकल।

२ “फारसयाम्ह जुजु कोरसं थथे धयादी— ‘परमप्रभु स्वर्गयाम्ह परमेश्वरं पृथ्वीयागु फुक्क राज्य जितः बियादीगु दु। वय्कलं हे जितः यहदाया यरूशलेमय् वय्कःया निती छगू देगः दय्केत उजं बियादीगु दु।

३ छिमिगु दथुइ च्वनाच्चापिं वय्कःया मनूतयत् इस्राएलयाम्ह परमप्रभु परमेश्वरया देगः हाकनं दय्केत यहदाया यरूशलेमय् लिहां वनेब्यु। वय्कलं इमित सुवाः बियादीमा। यरूशलेमय् दीमह वय्कः हे खः।

४ ल्यंदुपिं यहदीत गन गन च्वनाच्वंगु दु, उगु थाय्यापिं इमि जःलाखःलातय्सं लिहां वनीपिन्त वहः, लँ, लँय् माःगु सामान व पशुत, अले यरूशलेमय् च्वंगु परमेश्वरया देगःया निती थथःगु इच्छां देछा नं बीमाः।’ ”

५ अनंलि यरूशलेमय् परमप्रभुया देगः हाकनं दय्केत परमेश्वरं ग्वाकादीपिं यहदा व बेन्यामीन कुलया परिवारयापिं मू मू मनूत अले पुजाहारीत व लेवीत सकलें हे च्वय् वनेत तयार जुल।

६ इमि सकल जःलाखःलातय्सं थःगु इच्छां ब्यूगु देछानापं इमित वहःयागु थल, लँ, लँय् माःगु सामान, पशु व थिकेथिकेगु मालताल बियाः ग्वाहालि बिल।

७ नबूकदनेसरं यरूशलेमं हयाः थः घःया देगलय् तःगु परमप्रभुया देगःया थलबल जुजु कोरसं इमित लित बिल।

८ फारसयाम्ह जुजु कोरसं धुकूया नायः मित्रेतायात व फुक्क जिम्मा बिल। वं ल्याः खानाः धलः दयकाः उपिं थलबल यहदायाम्ह नायः शेशबस्सरयात बिल।

९ धलः थथे दु –

लँयागु स्विपाः भू

वहःयागु द्रुःछिपाः भू (१,०००)

वहःया निङ्गुंगः बाटा (२९)

१० लँयागु स्विगः ख्वला

वहःयागु थीथी कथंयागु प्यसः व झिगः ख्वला (४१०)

मेमेगु द्रुःछि गः थलबल। (१,०००)

* 1:1 १:१ फारसयाम्ह जुजु कोरसं शासन याःगु न्हापांगु दँ ई.पु.५३८ य् खः। ✪ 1:2 १:२ २ इति ३६:२२-२३; यशै ४४:२८; यर २९:१०-१४

11 लुँ व वहःयागु थलबल मुक्कं न्यादुः व प्यसःगः (५,४००) दु। ज्वनायंकूपि बेबिलोनं यरूशलेमय् लिहां वःबलय् शेशबस्सरं व फुक्क यरूशलेमय् हल।†

2

लिहांवःपि यहदीतयगु नां धलः

नहे ७:४-७२

1 बेबिलोनं यरूशलेम व यहदाय् लिहां वयाः थथःगु शहरय् च्वनाच्चंपि मनूतयगु नां धलः थथे दु। यक्व न्हापा बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं इमित ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूगु खः।

2 इमि नायःत थुपि खः — यरूबाबेल, येशूअ, नहेम्याह, सरायाह, रेलयाह, मोर्दकै, बिल्शान, मिस्पा, बिग्वै, रेहम व बानाहा।

लिहांवःपि इस्त्राएली मिजंतयगु नां धलः थथे दु —

3 परोशया सन्तान २,१७२ म्ह

4 शपत्याहया सन्तान ३७२ म्ह

5 आराया सन्तान ७७५ म्ह

6 पहत-मोआबया सन्तान, (येशूअ व योआबयापाखें) २,८१२ म्ह

7 एलामया सन्तान १,२५४ म्ह

8 जतूया सन्तान १४५ म्ह

9 जक्कैया सन्तान ७६० म्ह

10 बानीया सन्तान ६४२ म्ह

11 बेबैया सन्तान ६२३ म्ह

12 अज्गादया सन्तान १,२२२ म्ह

13 अदोनीकामया सन्तान ६६६ म्ह

14 बिग्वैया सन्तान २,०५६ म्ह

15 आदीनया सन्तान ४५४ म्ह

16 आतेरया सन्तान (हिजकियापाखें) १८ म्ह

17 बेजैया सन्तान ३२३ म्ह

18 योराया सन्तान ११२ म्ह

19 हाशूमया सन्तान २२३ म्ह

20 गिब्बारया सन्तान ९५ म्ह

21 बेथलेहेमयापि मनूत १२३ म्ह

22 नतोपाया मनूत ५६ म्ह

23 अनातोतयापि मनूत १२८ म्ह

24 अज्मावेतयापि मनूत ४२ म्ह

25 किर्यत-यारीम, कपीरा वा बेरोतयापि मनूत ७४३ म्ह

26 रामा व गेबायापि मनूत ६२१ म्ह

27 मिकमाशयापि मनूत १२२ म्ह

28 बेथेल व ऐयापि मनूत २२३ म्ह

29 नेबोयापि मनूत ५२ म्ह

30 मग्बीसयापि मनूत १५६ म्ह

31 मेगु एलामयापि मनूत १,२५४ म्ह

32 हारीमयापि मनूत ३२० म्ह

33 लोद, हादीद व ओनोयापि मनूत ७२५ म्ह

34 यरीहोयापि मनूत ३४५ म्ह

35 सेनाहयापि मनूत ३,६३० म्ह

36 लिहांवःपि पुजाहारीतयगु नां धलः थथे दु —

यदायाहया सन्तान (येशूअया वंशपाखें) ९७३ म्ह

37 इम्मेरया सन्तान १,०५२ म्ह

38 पशहरया सन्तान १,२४७ म्ह

39 हारीमया सन्तान १,०१७ म्ह

† 1:11 १:२१ ज्वनायंकूपि बेबिलोनं यरूशलेमय् लिहां वःगु ई.पु. ३७

- 40 लिहांवःपिं लेवीतयगु नां धलः थथे दु –
 येशूअ व कादमीएलया सन्तान (होदबियाया वंशपाखें) ७४ म्ह
- 41 म्ये हालीपिं आसापया सन्तान १२८ म्ह
- 42 लिहांवःपिं देगःया पिवाःतयगु नां धलः थथे दु –
 शल्लूम, आतेर, तल्मोन, अक्कूब, हतीता, शोबैया सन्तान मुक्कं सच्छि व स्विगूमह (१३९)
- 43 लिहांवःपिं देगलय् सेवा याइपिनिगु नां धलः थथे दु –
 सीहा, हसूपा, तब्बाओतया सन्तान
- 44 केरोस, सीआ, पादोन
- 45 लेबाना, हगाबा, अक्कूब
- 46 हागाबा, शल्मै, हानान
- 47 गिदेल, गहरका, रायाह,
- 48 रसीन, नकोदा, गज्जाम
- 49 उज्जा, पसेह, बेजै
- 50 अस्ना, मोनिम, नेपुसीम,
- 51 बक्बूक, हकूपा, हर्हूर,
- 52 बस्लूत, महीदा, हर्शा
- 53 बर्कोस, सीसरा, तेमह,
- 54 नसीह व हतीपा
- 55 लिहांवःपिं जुजु सोलोमनया दरबारय् ज्या याइपिनि सन्तानया नां धलः थथे दु –
 सौते, हस्सोपेरेत, पारुदया सन्तान
- 56 याला, दर्कोन, गिदेल,
- 57 शपत्याह, हत्तील,
 पोकेरेत-हसेबायीम व आमी।
- 58 देगलय् सेवा याइपिं व सोलोमनया दरबारय् ज्या याइपिनि सन्तान मुक्क स्वसः व गुइनिम्ह (३९२)
- 59 बेबिलोनया तेल-मेलह, तेल-हर्शा, केरूब, आदोन व इम्मर शहरं लिहां वयाः थःगु परिवार इस्राएलया वंशपाखें वःगु खः धकाः दसि बी मफुपिं थुपिं खः -
- 60 दलायाह, तोबिया, नकोदाया सन्तान मुक्कं खुसः व न्येय्निम्ह (६५२)
- 61 अले पुजाहारीया सन्तान मध्ये –
 होबायाहया सन्तान, हक्कोसया सन्तान व गिलादी बर्जिल्लैया छम्ह म्हाययात ब्याहा यानाः वयागु हे नां तःम्ह बर्जिल्लैया सन्तान।
- 62 थुपिं मनूतयसं पुर्खातयगु धलखय् थःगु नां माल अयनं लुइके मफुत। उकिं इपिं अशुद्ध ठहरय् जुयाः इमित पुजाहारीया ज्यां लिकाल।
- 63 अले राज्यपालं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी “ऊरीम” व “तुम्मीम”^{*} छ्यलाः परमप्रभुयाके छु यायेगु धकाः मन्यंतले इमित तसकं पवित्र नसां छुं न नये मते धकाः धाला।[☆]
- 64 लिहांवःपिं मुक्कं मनूतयगु ल्याः पीनिद्रः व स्वसः व खुइम्ह (४२,३६०) दु।
- 65 थुपिं लिहां वःपिन्के दासदासीत न्हयद्रः व स्वसः व स्विन्हय्म्ह (७,३३७) नं दु। इपिं त्वःताः इमि निसः (२००) म्ह मिजं व मिस्त म्ये हालीपिं नं दु।
- 66 इमि सल न्हयस व स्विइखुम्ह (७३६) म्ह खच्चर निसः पिइन्याम्ह (२४५) म्ह
- 67 ऊंट पेसः व स्विन्याम्ह (४३५) व गधा खुद्रः व न्हयसः व निइम्ह (६,७२०) दु।
- 68 लिहांवःपिं यरूशलेमय् परमप्रभुयागु देगःया थासय् वयेधुंकाः छुं परिवारया मू मू मनूतयसं या देगः पुलांगु जगया च्वय् हाकनं दयकेत थथःगु इच्छां देछा बिल।
- 69 इमिसं थःपिंसं फुकथं देगः हानं दयकेत न्यासः (५००) किलोग्राम लुँ, निद्रः व च्यासः (२,८००) किलोग्राम वहः व पुजाहारीतयसं फीगु सच्छि (१००) ज्वः वसः बिल।
- 70 पुजाहारीत, लेवीत, म्ये हालीपिं, देगलय् पिवाः च्वनिपिं व देगलय् सेवा याइपिं थथःगु शहरय् मेपिं मनूतलिसें च्वन। अले इस्राएलया मेपिं मनूत इमिगु थथःगु शहरय् च्वन।

3

वेदी हाकनं दय्कूगु

* 2:63 २:६३ ऊरीम व तुम्मीम थ्व परमप्रभुया इच्छा सीकेत पुजाहारीतयसं छ्यलिगु निगू ज्वलं खः ☆ 2:63 २:६३ गन्ती २७:२९

- 1 न्हयगू ला क्यंबलय्* थथःगु शहरय् च्वनेधुंकूपि इस्त्राएलीत सकलें छप्पें जुयाः यरूशलेमय् मुंवल।☆
- 2 योसादाकया काय् येशूअ व वया थःथिति पुजाहारीत अले शालतिएलया काय् यरूबाबेल व वया थःथितिनापं मिलय् जुयाः परमेश्वरया मनू मोशाया व्यवस्थाय् च्वया तः थें होमबलि छायेत इस्त्राएलया परमेश्वरया वेदी दयकल।
- 3 थः जःखः च्वनाच्चंपिं मनूत खनाः इपिं ग्याःसां इमिसं वेदी न्हापायागु थासय् हे दयकल। अले इमिसं उकी परमप्रभुया निति न्हियान्हिथं सुथयसियागु व बहनीयागु होमबलि छायेगु याना हल।☆
- 4 इमिसं नियमकथं बल्चाबाय्या नखः हन। नखःया छन्हु छन्हुया निति क्वःछिनातःगु ल्याःकथं इमिसं होमबलि छाल।☆
- 5 थुपि बाहेक न्हियान्हिथंया होमबलि, अमाइ-बलि व परमप्रभुं क्वःछिनादीगु दैयदसं मानय् यायेमाःगु फुक्क पवित्र नखःचखःया निति देछा छाल। थुपिनापं परमप्रभुया निति थथःगु इच्छां हःगु फुक्क भेटी छाल।☆
- 6 उबलय् परमप्रभुया देगःयागु जग तःगु मनुनिसां इमिसं न्हयगू लाया न्हापांगु दिननिसें† परमप्रभुयात होमबलि छायेगु याना हल।

देगः दयकेगु ज्या हाकनं शुरू जूगु

- 7 इमिसं दकःमि व सिकःमितयत धिबा अले सीदोन व टुरोसय् च्वंपिं मनूतयत लेबनानं समुद्रया लँपु जुयाः योप्पा तक देवदास्या सिं हयेत नयेगु नसा त्वँसा व चिकं बिल। छायाःसा फारसयाम्ह जुजु कोरिसं थथे यायेत मन्जुरी ब्यूगु खः।
- 8 यरूशलेमय् परमेश्वरया देगल्य् इपिं थ्यंकः वःगु निगूगु दँया निगूगु लायः शालतिएलया काय् यरूबाबेल, योसादाकया काय् येशूअ, पुजाहारीत, लेवीत अले बेबिलोनं लिहांवःपिं सकसिनं ज्या शुरू यात। परमप्रभुया देगः दयकाच्चंगु ज्या स्वयेत निइँ व व स्वयां च्वय्यापिं लेवीतयत इमिसं ल्यल।
- 9 लेवी येशूअ, वया काय्पि व किजापि अले कादमीएल व वया काय्पि (होदबिया सन्तान) अले हेनादाद वंशयापिं लेवीत सकल मिलय् जुयाः परमेश्वरया देगः दयकेगु ज्या याइपिन्त स्वयेगु ज्या यात।
- 10 परमप्रभुया देगः दयकीपिन्सं जग तयेधुंकाः पुजाहारीत थथःगु वसः फिनाः तुरही ज्वनाः अले आसापया वंशयापिं लेवीत थथःगु भुस्याः ज्वनाः न्हापा इस्त्राएलयाम्ह जुजु दारुदं आज्ञा ब्यू थें परमप्रभुयागु प्रशंसा यायेत दन।
- 11 इमिसं परमप्रभुयात प्रशंसा यानाः व सुभाय् बियाः थथे धकाः भजन हाल,
“वय्कः भिंमह खः,
इस्त्राएलया निति वय्कःया दयामाया सदां दयाच्चनी
न्ह्याबले दयाच्चनी।”
- अले सकलें मनूतयसं तसलं हालाः परमप्रभुयात तःधंकल, छायाःसा देगःया जग तये धुंकूगु खः।
- 12 न्हापायागु देगः खंपिं बुरापिं पुजाहारीत, लेवीत व परिवार परिवारया नायःत थ्व देगःया जग तःगु खनाः हँयहँय् ख्वल। मेपिन्सं धाःसा लयल्यतायाः जयजय यात।
- 13 सुनानं लसतां हाःगु सः व ख्वःगु सः पाके मफुत छायाःसा मनूतयगु सः तसकं तःसः अले सः यक्व तापाक तक ताये दु।

4

देगः दयकेगु ज्याय् विरोध

- 1 ज्वनायंकूपि लिहां वयाः परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरया देगः दयकाच्चंगु दु धयागु खँ यहदा व बेन्यामीन कुलया शत्रुतयसं न्यन।
- 2 उकिं इमिसं यरूबाबेल व परिवार परिवारया नायःतथाय् वनाः धाल, “जिमित नं छिपिनापं देगः दयकेब्यु छायाःसा जिपिं नं छिमि परमेश्वरयात आराधना याइपिं खः। जिमित थन हःमह अशूरया जुजु एसरहदोनया पालनिसें हे जिमिसं वय्कःयात हे बां बियावयाच्चनागु दु।”
- 3 यरूबाबेल, येशूअ व इस्त्राएलया परिवारया मेपिं सकल नायःतयसं धाःसा इमित थथे लिसः बिल, “परमप्रभु जिमि परमेश्वरया निति दयका च्वनागु थ्व देगःलिसे छिमिगु छुं नं स्वापु मदु, फारसयाम्ह जुजु कोरिसं जिमित आज्ञा ब्यू थें देगः जिमिसं हे दयके।”
- 4 अनंलि व थासय् च्वनाच्चंपिं मनूतयसं यहदीतयगु नुगः क्वतुंकाबीत व देगः दयकेगु ज्या पनेत ख्यायेगु याना हल।
- 5 यहदीतयगु योजना स्यंकाबीत इमिसं फारसया सरकारी हाकिमतयत घुस नकल। फारसयाम्ह जुजु कोरिस जुजुया जिवंकाछि व फारसयाम्ह जुजु दाराया पालय् तक इमिसं अथे याना हे च्वन।

अहासूरस व अर्तासास्त जुजु जुयाच्चंबलय् विरोध

- 6 अहासूरस जुजुं शासन याःगु शूरया इलय् यहदा व यरूशलेमय् च्वंपिं मनूतयगु विरोधय् इमि शत्रुतयसं छगू द्रुपं पौ च्वयाः छ्वत।
- 7 हाकनं फारसयाम्ह जुजु अर्तासास्तया पालय् विश्लाम, मित्रेता, ताबेल व इपिनापं ज्या याइपिन्सं जुजुयात छगू पौ च्वल। पौ आरमेइक भाषाय् व आरमेइक आखलं च्वःगु खः।
- 8 राज्यपाल रेहम व प्रदेशयाम्ह छ्यान्जे शिम्शैनं नं यरूशलेमया विरोधय् थज्याःगु पौ अर्तासास्तयात च्वल।

* 3:1 ३:१ न्हयगू ला क्यंबलय् थ्व अक्टोबर, सेप्टेम्बर ५३७ ई.पु. खः ☆ 3:1 ३:१ नहे ८:१ ☆ 3:3 ३:३ गन्ती २८:१-८ ☆ 3:4 ३:४ गन्ती २९:१२-३८ ☆ 3:5 ३:५ गन्ती २८:११-२५ † 3:6 ३:६ न्हयगू लाया न्हापांगु दिननिसें थथे धयागु ई.पु. ५३७ खः। ‡ 3:8 ३:८ निगूगु दँया निगूगु लाय् यरूशलेमय् परमेश्वरया देगल्य् इपिं थ्यंकः वःगु निगूगु दँया निगूगु लाय् एप्रिल-मे ई.पु.५३७ य् खः।

9 राज्यपाल रेहम व प्रदेशयाम्ह छ्यान्जे शिम्शै, इपिनापं ज्या याइपि अर्थात त्रीपोलीस, फारस, ऐक व बेबिलोनयापि मनूतयत् अधिकार याइपि न्यायाधीशत व हाकिमत अले शूननयापि एलामीत व

10 तःधंम्ह व हनाबना बहःम्ह अशूरवनिपलं देशं पितछ्वयाः सामरिया शहरय व पच्छिम यूफ्रेटिस प्रदेशया मेमेगु थासय हयातःपिं,

11 इमिसं छ्वगु पतिइ थथे धकाः च्वयातःगु दु –

महाराज अर्तासास्तयात छःपिनि दास, यूफ्रेटिस पारियापि मनूतपाखें ज्वजलपा,

12 “छःपिनिगु राज्ययागु थीथी थासं वःपिं यहदीत यरूशलेमय च्वनाच्वंगु अले व दुष्ट व विद्रोही शहरयात हाकनं दयकाच्वंगु खँ महाराजं सीकादिसँ। अले इमिसं उकियागु जग ल्हनाः पखाः दयकाच्वंगु दु धयागु खँ सीकादिसँ।

13 महाराज, थ्व शहर हाकनं दयकल धाःसा अले थुकिया पखाः दयकेगु ज्या सिधल धाःसा मनूतयसं कर पुली मखु अले महाराजया धुकुतिइ धिबा कम जुइ।

14 “छःपिन्सं जिमिगु लागि यक्व गुण यानादीगुलि सकसिनं छःपिन्त हनाबना तःगु जिमित यः। अथे जुयाः छःपिनि न्ह्यःयापिं जुजुपिन्सं तयातःगु पुलांगु भ्वँतय मालास्वयादिसँ धकाः थ्व खबर छ्वया हयाच्वनागु दु।

15 पुलांगु भ्वँतय माला स्वल धाःसा थ्व यरूशलेम शहर छगू विद्रोही शहर जगु व पुलांगु इलनिसें हे जुजुपिं व प्रदेशयापिं शासकतयत् दुःख बियावयाच्वंगु खँ छःपिन्सं सीकादी। अथे जुयाः हे थ्व शहरयात नाश याःगु खः।

16 यरूशलेम शहर हाकनं दयकल धाःसा अले थुकिया पखाः दनेगु ज्या सिधल धाःसा यूफ्रेटिसया पच्छिमया प्रदेशय छःपिनिगु छुं अधिकार दइ मखु धकाः महाराजं सीकादिसँ।”

पखाः दयकेगु ज्या दिकूगु

17 जुजु अर्तासास्तं थथे लिसः बिल,

राज्यपाल रेहम, प्रदेशयाम्ह छ्यान्जे शिम्शै अले सामरिया व पच्छिम यूफ्रेटिसयागु प्रदेशया मेगु ल्यंदनिगु इलाकाय च्वपिं इमिनापं ज्या याइपिन्त ज्वजलपा।

18 छिमिसं छ्वयाहःगु पौ भाय हिलाः जितः ब्वना न्यंकल।

19 जिं मालास्वयेत आज्ञा बिया, पुलांगु इलनिसें हे यरूशलेमं जुजुया अधिकारया विरोधय राजद्रोह याःगु व अन गोलमाल व राजद्रोह जुया वयाच्वंगु खँ सीदत।

20 बल्लाःपिं जुजुपिन्सं अन यूफ्रेटिस पच्छिमया प्रदेश न्यंक राज्य याःगु दु। अनयापिं मनूतयके सरकारी कर काःगु दु।

21 उकिं जिं हानं मेगु आज्ञा मब्युतले थुपिं मनूतयत् शहर दयकेगु ज्या दिकेत आज्ञा ब्यु।

22 थ्व ज्या यायेत लिबाके मते। जुजुपिन्त स्यंकीगु ज्या मजुइमाः।

23 जुजु अर्तासास्तयागु थ्व पौ रेहम व छ्यान्जे शिम्शै व इपिनापं ज्या याइपिं मनूतयगु न्ह्यःने ब्वनाः न्यंके धुंकाः इपिं याकनं यरूशलेमया यहदीतयथाय वन अले इमित जबरजस्ती ज्या यायेत पन।

24 थुकथं यरूशलेमय परमप्रभुयागु देगःया ज्या दित। फारसया जुजु दारां राज्य याःगु निगूगु दँ* तक व ज्या दित। ☆

5

देगः दयकेगु ज्या हाकनं शुरु याःगु

1 उबलय अगमवक्ता हागै व इझेया सन्तान जकरिया अगमवक्तां यरूशलेम व यहदायापिं यहदीतयत्, इमित अधिकार यानादीम्ह इस्राएलयाम्ह परमेश्वरया नामय अगमवाणी यात।

2 इमिगु खँ न्यनाः शालतिएलया काय यरूबाबेल व योसादाकया काय येशूअं यरूशलेमय परमेश्वरयागु देगः दयकेगु ज्या हाकनं शुरु यात। परमेश्वरया अगमवक्तातयसं नं इपिनापं च्वनाः इमित ग्वाहालि यात।☆

3 उगु हे इलय पच्छिम यूफ्रेटिसया प्रदेशयाम्ह राज्यपाल तत्तनै, शन्तर-बोज्जै व इपिनापं ज्या याइपिं इमिथाय वयाः थथे धाल, “सुनां छिमित थ्व देगः दयकेगु व थुकियात माःगु सामान ज्वरय यायेगु अधिकार बिल?”

4 इमिसं इमिके देगलय ज्या यानाच्वपिं मनूतयगु नां नं न्यन।

5 अयनं यहदी नायःतयत् परमेश्वरं बिचाः यानाच्वनादीगुलि दारायाथाय थ्व बुखँ थ्यनाः उकियागु लिसलय जुजुया पौ मवतले सुनानं इमित पने मफुत।

दारा जुजुयात तत्तनैया पौ

6 पच्छिम यूफ्रेटिसया प्रदेशयाम्ह राज्यपाल तत्तनै, शन्तर-बोज्जै व इपिनापं ज्या याइपिं यूफ्रेटिसया पच्छिमयापिं हाकिमतयसं दारा जुजुयात छ्वःगु पौ थ्व हे खः।

7 इमिसं थथे च्वयातःगु पौ छवल –
महाराज दाराया ज्वजलपा।

* 4:24 ४:२४ निगूगु दँ थथे धयागु ई.पु. ५२० य खः। ☆ 4:24 ४:२४ हाग १:१; जक १:१ ☆ 5:2 ५:२ हाग १:१४; जक ४:९

- 8 महाराज, जिपिं यहदा जिल्लाय् तःधंम्ह परमेश्वरया देगः दुगु थासय् वना। अन मनूतय्सं तःधंम्ह परमेश्वरया देगः ततःग्वःगु ल्वहँतं दनाच्वंगु दु। अले पःखालय् ततःहाकःगु सिँ तयाच्वंगु दु। ज्या बांलाक जुयाच्वंगु दु अले इमिसं याकनं याकनं ज्या यानाच्वंगु दु।
- 9 “सुनां छिमित देगः हाकनं दयकेगु व उकियागु सामान ज्वरय् यायेगु अधिकार बिल धकाः जिमिसं मनूतय् नायःतयत् न्यना।”
- 10 च्वयाः छिथाय् छवयाहयेत जिमिसं इमि नायःतयगु नां नं न्यना।
- 11 इमिसं जिमित थथे लिसः बिल, “जिपिं स्वर्ग व पृथ्वीयाम्ह परमेश्वरयात सेवा याइपिं खः। यक्व दँ न्ह्यः इस्राएलयाम्ह छम्ह तःधंम्ह जुजुं दयकूगु देगः हे जिमिसं हाकनं दयका च्वनागु खः।
- 12 अयनं जिमि पुर्खातय्सं स्वर्गयाम्ह परमेश्वरयात तंचायकूगुलि वयकलं जिमि पुर्खातयत् बेबिलोनयाम्ह कल्दी जुजु नबूकदनेसरया लहातय् बियादिल। नबूकदनेसरं थ्व देगःयात भज्यंक स्यंकाबिल अले मनूतयत् बेबिलोनय् ज्वना यंकल।
- 13 “अथेसां बेबिलोनयाम्ह जुजु कोरेसया न्हापांगु दँय्* जुजुं परमेश्वरया थ्व देगः हाकनं दयकेत आज्ञा बिल।
- 14 नबूकदनेसरं यरूशलेमया देगलं बेबिलोनया देगलय् हःगु परमेश्वरया देगःयागु लुँ व वहःयागु थलबल नं थमहं राज्यपाल ल्ययातःम्ह शेशबस्सर नांयाम्ह मनूयात लित बिल।*
- 15 अले वं वयात धाल, ‘थ्व फुक्क थलबल यंकाः यरूशलेमया देगलय् हाकनं तयाब्यु अले परमेश्वरयागु देगः न्हापायागु हे थासय् हाकनं दयकि।’
- 16 “उकिं शेशबस्सरं यरूशलेमय् वयाः परमेश्वरयागु देगःया जग तल। उबलय् निसें आः तक देगः दयकेगु ज्या जुयाच्वंगु दु तर आः तक सिधःगु मदुनि।”
- 17 अथे जुयाः महाराज! छिगु इच्छा दुसा जुजु कोरेसं थ्व यरूशलेमयागु देगः हाकनं दयकेत उजं ब्युगु खः कि मखु धकाः बेबिलोनय् दुगु जुजुया सफूधुकुतिइ मालादिसँ। अनलि महाराजया इच्छा छु खः व जिमित च्वयाः हयादिसँ।

6

दारा जुजुयागु आज्ञा-पौ

- 1 अले जुजु दारायागु आज्ञा कथं बेबिलोनयागु धुकुतिइ तयातःगु पुलांगु भवंत पुइका स्वल।
- 2 मादी प्रान्तया एकबातना शहरय् थथे च्वयातःगु छगू भवँ लुल। उकी च्वयातःगु लुमान्ति पौ थथे दु –
- 3 “कोरेस जुजुयागु न्हापांगु दँय् यरूशलेमया देगःया बारे जुजुं छगू आज्ञा-पौ पिकाल।
- “आज्ञा थ्व खः - बां बीत व होमबलि छायेत यरूशलेमया देगः व न्हापा दुथाय् हे हाकनं दयकेमाः, अले थुकियागु जग न्हापायागु थासय् हे तयेमाः। थ्व स्विगू मिटर तःजाःगु व स्विगू मिटर ब्या दुगु जुइमाः।
- 4 ततःग्वःगु ल्वहंया स्वँगू तँ घःने छगू तँ सिँ तयेमाः। थुकी जूगु खर्च जुजुया धुकुति पुलेमाः।
- 5 नबूकदनेसरं यरूशलेमया देगलं बेबिलोनय् हःगु परमेश्वरया भवनया लुँ व वहःयागु थलबल नं लितयंकाः यरूशलेमयागु देगलय् तयाबीमाः। व फुक्क लितयंकाः परमेश्वरया भवनय् थथःगु थासय् तयाबीमाः।”
- 6 उकिं आः पच्छिम यूफ्रेटिसयाम्ह राज्यपाल तत्तनै, शत्तर-बोज्जै व प्रान्तय् दुपि छिपिनापं ज्या याइपिं मनूत व देगलं तापाक च्वँ।
- 7 छिमिसं देगः दयकाच्वंगु ज्या पने मते। यहदायाम्ह राज्यपाल व यहदी नायःतय्सं परमेश्वरयागु देगः उकियागु थासय् हे हाकनं दयकेमाः।
- 8 व ज्याय् इमित ग्वाहालि ब्यु धकाः जिं छिमित आज्ञा बी। इमिगु खर्च पच्छिम यूफ्रेटिस प्रदेशय् मुंगु करं थर्थे ब्यु, ज्या मदीमाः।
- 9 “न्हियान्हेथं यरूशलेमय् पुजाहारीतय्सं छु छु माल धकाः धाइ व फुक्कं ब्यु। इमित स्वर्गयाम्ह परमेश्वरयात होमबलि छायेत द्रहंत, भ्याःचात व चिधिकःम्ह भ्याःचात अले छ्व, चि, दाखमघ व जैतूनया चिकं मद्रक ब्यु।
- 10 इमिसं स्वर्गयाम्ह परमेश्वर लयत्ताइगु बलित छायेमा अले जुजु व जुजुया कायपिनिगु भिंया निति प्रार्थना यायेमा धकाः छिमिसं अथे या।
- 11 “उलि जक मखु सुनां थ्व आज्ञा पालन याइ मखु वयागु छँयागु थां लिकयाः वयात उकिं हे सुया यख्खानाब्यु धकाः जिं आज्ञा बी। थ्व अपराधया निति वयागु छँयात थुनाः द्रँ दयकाब्यु।
- 12 यरूशलेमया देगःयात नाश यायेत वा थ्व आज्ञायात हीकेत सुं नं जुजुं वा जाति ल्हाः ल्हन धाःसा थःगु नांयात अन थापं यानादीम्ह परमेश्वरं हे इमित नाश यानादीमाः।
- “जि दारां थ्व आज्ञा पिकयागु दु। थुकियात बांलाक मानय् यायेमाः।”

देगः दयकेगु ज्या सिधःगु

- 13 अथे जुयाः यूफ्रेटिस पारियाम्ह राज्यपाल तत्तनै अले शत्तर-बोज्जै व इपिनापं ज्या याइपिन्सं दाराया आज्ञा बांलाक मानय् यात।
- 14 उकिं यहदीतय् नायःतय्सं अगमवक्ता हागै व इइया सन्तान जकरियापाखें हपाः दयाः ज्या बांलाक न्ह्यज्याकल। इमिसं परमेश्वरया आज्ञा कथं अले फारसयापिं जुजुपिं कोरेस, दारा व अर्तासास्तपिनिगु आज्ञा कथं देगः दयकेगु ज्या सिधयकल।
- 15 दारा जुजुं शासनयागु खुगूगु दँयागु अदार लाया स्वन्हु खुन्हु देगःया ज्या सिधल।
- 16 उबलय् इस्राएलापिं मनूत – पुजाहारीत, लेवीत व ज्वनायंकाः लित छवयाहःपिं मेपिं, सकसिनं लयल्यत्तातां नखः हनाः देगः देछात।

* 5:13 ५:१३ न्हापांगु दँ थथे धयागु ई.पु. ५३८ ✪ 5:14 ५:१४ एज १:२-११

17 थ्व नखःबलय इमिसं सछिम्ह (१००) द्रुहं, निसःम्ह (२००) भ्याःचा, प्यसःम्ह (४००) चिधिकःपि भ्याःचा व होमबलि छाल। अले इस्राएलया झिनिगू कुलया नितिं झिनिम्ह दुगुचा शद्र जुइगु बलिकथं छाल।

18 अले इमिसं मोशाया सफलुइ च्वया तः थें यस्शलेमय् देगलय् सेवा यायेत पुजाहारीत व लेवीतयगु थीथी पुचः दयकल।

छुत्काराया नखः हंगु

19 न्हापांगु लाया झिप्यन्हु खुन्हु, ज्वनायंकाः लित छ्वयाहःपिन्सं छुत्काराया नखः हन।

20 पुजाहारीत व लेवीतयसं छगू मन जुयाः थःपिन्त शद्र याःगु खः उकिं इपिं सकलें शद्रपिं खः। अले लेवीतयसं ज्वनायंकाः लित छ्वयाहःपिं सकल मनूतयगु निति व थः दाजुकिजा पुजाहारीतयगु निति अले थथःगु निति छुत्काराया चिधिकःम्ह भ्याःचा बलि बिल।

21 ज्वनाःयंका तयातःगु थासं लिहांवःपिं सकलें इस्राएलीतयसं जक मखु, परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरयात आराधना यायेत थःगु थितिकृति त्वःतूपिं उगु देशय् च्वनाच्चपिं मेगु जातियापिं मनूतयसं नं भव्य नल।

22 अले इमिसं सोडा मतःगु मरिया नखः न्हयन्हु तक न्हयइपुक हन। परमप्रभुं अशशूरयाम्ह जुजुयागु मन हिलादीगुलि अले वं इस्राएलयाम्ह परमेश्वरयागु देगःया ज्याय इमित ग्वाहालि ब्यगुलि इपिं थथे लयताःगु खः।

7

एजा इस्राएलय् वःगु

1 यक्व दँ लिपा, फारसयाम्ह जुजु अर्तासास्तया पालय्* एजा नांयाम्ह छम्ह मनू दु। एजा सरायाहया काय् खः। सरायाह अजर्याहया काय् खः। अजर्याह हिल्कियाहया काय् खः।

2 हिल्कियाह शल्लूमया काय् खः। शल्लूम सादोकया काय् खः। सादोक अहीतूबया काय् खः।

3 अहीतूब अमर्याहया काय् खः। अमर्याह अजर्याहया काय् खः। अजर्याह मरायोतया काय् खः।

4 मरायोत जरयाहया काय् खः। जरयाह उज्जीया काय् खः। उज्जी बुक्कीया काय् खः।

5 बुक्की अबीशूया काय् खः। अबीशू पीनहासया काय् खः। पीनहास एलाजारया काय् खः। एलाजार दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी हारूनया काय् खः।

6 एजा परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं मोशायात ब्यगु व्यवस्था बांलाक स्यनेसःम्ह शास्त्री खः। वयात परमप्रभु परमेश्वरया सुवाः दुगुलि वं पवंगु फुक्क खँ जुजु वयात बिल। थथे जूगुलि एजा बेबिलोनं यस्शलेमय् वल।

7 जुजु अर्तासास्तया न्हयगू दँय् छपुचः इस्राएलीत बेबिलोनं यस्शलेमय् वल।† उगु पुचलय् पुजाहारीत, लेवीत, देगलय् म्ये हालीपिं व देगलय् पिवाः च्वनिपिं व देगलय् सेवा याइपिं नं दुथ्याः।

8 व हे जुजुया न्हयगू दँया न्यागू लाय एजा यस्शलेमय् थयंकः वल।‡

9 न्हापांगु लाया न्हापांगु न्हिखुन्हु व बेबिलोनं पिहां वःगु खः।§ अले परमेश्वरया ग्वाहालि न्यागू लाया न्हापांगु दिखुन्हु यस्शलेमय् थयंकः वल।*

10 छायाःसा एजां थःत परमप्रभुयागु व्यवस्था ब्वनेत व पालन यायेत अले थुक्रियागु विधि व नियम इस्राएलय् स्यनेत देछाःगु खः।

एजाया निति अधिकार पौ

11 परमप्रभुं इस्राएलयात बियादीगु व्यवस्था व उजं बांलाक स्यम्ह पुजाहारी व शास्त्री एजायात जुजु अर्तासास्तं थथे च्वयातःगु अधिकार पौ बिल –

12 जुजुतय नं जुजु अर्तासास्तपारखें, स्वर्गयाम्ह परमेश्वरयागु व्यवस्थाया शास्त्री पुजाहारी एजायात ज्वजलपा!

13 जिगु साम्राज्य दुने च्वपिं सुं नं मनु, पुजाहारी व लेवी यस्शलेमय् वने न्ह्याःसा छनापं वने फु धकाः जिं आज्ञा बी।

14 एजा, जि व जिमि न्हयम्ह सल्लाह बीपिन्सं छन्त यहदा व यस्शलेमय् छ्वयाच्चनागु दु। छं अन छिमित पालन यायेत ब्यगु परमेश्वरयागु व्यवस्था बांलाक मानय् याःगु दु कि मदु? अले अनयागु हालत गय् गथे च्वं व स्व।

15 जिं व जिमि सल्लाह बीपिन्सं यस्शलेमय् च्वनादीम्ह इस्राएलया परमेश्वरयात थःगु इच्छां बियागु लुँ व वहः नं छं यंकि।

16 छिमिसं फुक्क बेबिलोन प्रान्तय् मुनेत्यंगु लुँ व वहः अले मनूतयसं व पुजाहारीतयसं यस्शलेमय् इमि परमेश्वरया देगःया निति थःगु इच्छां देछाःगु नं छं यंकि।

17 थ्व धिबां द्रुहंत, भ्याःचात, चिधिकःपिं भ्याःचात अले उपिनापं अन्नबलि व त्वँसा-बलिया सामान न्या, अले उमित यस्शलेमय् दुगु छिमि परमेश्वरया देगःया वेदीइ बलि छा।

18 ल्यं दुगु वहः व लुँ छ व छिमि यहदी दाजुकिजापिन्सं थःगु इच्छा कथं ब्यले फु अयनं व परमेश्वरया इच्छा कथं जुइमाः।

19 “छिमि परमेश्वरया देगलय् सेवा यायेत छंगु जिम्माय् ब्यगु फुक्क थलबल यस्शलेमया परमेश्वरयात लःल्हानाब्यु।

20 छिमि परमेश्वरया देगःया निति मेगु छुं माःसा जुजुया धुकुति यंकि।

* 7:1 ७:१ अर्तासास्त थ्व जुजु ई.पु. ४६५-४२४ तक शासन याःगु खः † 7:7 ७:७ ई.पु. ४५८ अप्रिल ८ य् जुजु अर्तासास्तया न्हयगू दँय् छपुचः इस्राएलीत बेबिलोनं यस्शलेमय् वल।

‡ 7:8 ७:८ ई.पु. ४५८ अप्रिल ८ य् व हे जुजुया न्हयगू दँया न्यागू लाय एजा यस्शलेमय् थयंकः वल। § 7:9 ७:९ ई.पु. ४५८ अप्रिल ८ य् न्हापांगु लाया न्हापांगु न्हिखुन्हु व बेबिलोनं पिहां वःगु खः।

* 7:9 ७:९ ई.पु. ४५८ अप्रिल ८ य् अले परमेश्वरया ग्वाहालि न्यागू लाया न्हापांगु न्हिखुन्हु यस्शलेमय् थयंकः वल।

21 “यूफ्रेटिसया पच्छिमयागु प्रान्तयापि सकल दांभरितयत् जिं थ्व उजं बी – स्वर्गयाम्ह परमेश्वरयागु व्यवस्थाया शास्त्री पुजाहारी एजां पवंगु न्हागु नं ज्वरय् याना: ब्यु,

22 वह: ३,४०० किलोग्राम तक, छव १०,००० किलोग्राम तक, दाखमघ २,००० लिटर तक, जैतूनया चिकं २,००० लिटर तक अले माक्व चि वयात ब्यु।

23 स्वर्गयाम्ह परमेश्वरयात वयकःया देगःया निंति माःगु फुक्क छिमिसं बांलाक ब्यु। मखुसा जि व जिमि कायूपिन्के परमेश्वरया तं लाइ।

24 पुजाहारीत, लेवीत, म्ये हालीपि, ध्वाखाय् पिवा: च्वनिपि, देगलय् सेवा याइपि वा परमेश्वरया थ्व देगःयागु मेमेगु ज्या याइपिन्के सरकारी कर वा महसूल कायेगु छिपि छ्यानजेतयत् अधिकार मदु धका: छिमिसं सीकि।

25 “छ एजां धा:सा छंके दुगु छिमि परमेश्वरयागु बुद्धिकथं यूफ्रेटिसया पच्छिमयागु प्रान्तयापि छिमि परमेश्वरयागु व्यवस्था पालन याना: न्याय याइपि मनूत व हाकिमत ल्य। व्यवस्था मस्यूपिन्त धा:सा छं स्यँ।

26 छिमि परमेश्वरयागु व्यवस्था व जुजुयागु कानून पालन मयाइपि न्हायाम्ह हे जूसं वयात स्यानाछवया: वा देशं पितिनाछवया: वा धन-सम्पत्ति जफत याना: वा कुना: सर्जोय बीमा:।”

एजां परमप्रभु परमेश्वरया प्रशंसा या:गु

27 परमप्रभु झी पुरखातय् परमेश्वर धन्य खः। वयकलं हे यरुशलेमय् दुगु परमप्रभुया देगःयात हनाबना तयेत जुजुयागु मनय् थ्व बिचा: तयादिल,

28 अले जुजु, वयात सल्लाहबीपि व जुजुया ततःधपिं भारदारतयत् जितः सदां दइगु दयामाया याइपि दयकादिल। उकिं परमप्रभु जिमि परमेश्वरयागु ल्हा: जिके दु धका: सीका: जिं साहस याना, अले जिनापं यरुशलेमय् थाहां वनेत इस्राएलयापि नायःत मुंका।

8

एजानापं लिहांवःपि नायःतय्गु नां धलः

1 अर्तासास्त जुजुं राज्य यानाच्चंबलय् बेबिलोनं जिलिसें वःपि परिवारया नायःत व इपि लिसे धलखय् दुथ्याःपि थुपि हे खः –

2 पीनहासया परिवारं – गेशोम।

ईतामारया परिवारं – दानिएल।

दाऊदया परिवारं – शकन्याहया काय् हतूश।

3 परोशया परिवारं – जकरिया अले वलिसें धलखय् नां दुथ्याःपि १५० म्ह मिजंत।

4 पहत-मोआबया परिवार – जरयाहया काय् एल्यहोएनै अले वलिसें २०० म्ह मिजंत।

5 जतूया परिवारं – यहासेलया काय् शकन्याह व वलिसें ३०० म्ह मिजंत।

6 आदीनया परिवारं – जोनाथनया काय् एबेद व वलिसें ५० म्ह मिजंत।

7 एलामया परिवारं – अतल्याहया काय् यशयाह व वलिसें ७० म्ह मिजंत।

8 शपत्याहया परिवारं – मिखाएलया काय् जबदियाह व वलिसें ८० म्ह मिजंत।

9 योआबया परिवारं – यहीएलया काय् ओबदिया व वलिसें २१८ म्ह मिजंत।

10 बानीया परिवारं – योसिपियाया काय् शलोमीत व वलिसें १६० म्ह मिजंत।

11 बेबैया परिवारं – बेबैया काय् जकरिया व वलिसें २८ म्ह मिजंत।

12 अज्गादया परिवारं – हक्कातानया काय् योहानान व वलिसें ११० म्ह मिजंत।

13 अदोनीकामया परिवारं – लिपा वःपि एलीपेलेत, यीएल, शमायाह व इपिलिसें ६० म्ह मिजंत।

14 बिग्वैया परिवारं – उत्तै व जक्कूर, अले इपिलिसें ७० म्ह मिजंत।

एजां लिहां वनेत लेवीतयत् लुइकल

15 जिं थुपि फुक्कसित अहावापाखे न्हाइगु खुसिया सिथय् मुंका, अले जिपिं स्वन्हु तक पाल ग्वया: अन च्वना। जिं अन पुजाहारीत व फुक्क मनूतयत् ध्यान बिया: स्वयाबलय् छम्ह नं लेवी मखना।

16 अथे जुया: जिं नायःत एलीएजर, अरीएल, शमायाह, एलनातान, यारीब, एलनातान, नातान, जकरिया व मशुल्लाम अले निम्ह बुद्धि दुपि मनूत योयारीब व एलनातानयात सःतके छवया।

17 जिं इमित कासिपिया धा:गु थाय्या लेवीतय् नायः इद्रोयाथाय् छवया। जिं इमित इद्रो व देगलय् सेवा याइपिं, वया थःलाःपिन्त झी परमेश्वरया देगलय् सेवाया ज्या यायेत मनूत छवया हजि धका: धयाछवया।

18 झी परमेश्वरयागु दया मायां इमिसं जिमिथाय् इस्राएलया काय् लेवीया सन्तान महली परिवारयाम्ह सःस्यूमह छम्ह लेवी शरेबियाह, वया कायूपिं व दाजुकिजापिं नाप फुक्कं याना: झिंच्यामह मिजंतयत् छवयाहल।

19 इमिसं मरारीया परिवारपाखें हशब्ब्याह व यशयाहनापं वया दाजुकिजा व काय्चापिं याना: मुक्क निइम्ह मिजंत नं छवयाहल।

20 देगलय् सेवा याइपिं २२० म्ह नं वल। लेवीतयत् ग्वाहालि बीपिं थज्याःपिं मनूत तयेगु चलन जुजु दाऊद व वया हाकिमतयूसं शुरु याःगु खः। थुपिं सकलें धलखय् नां दुथ्याःपिं खः।

यात्राया लागि प्रार्थना

21 जिपि झी परमेश्वरया न्ह्यःने क्वमिल्लु जुइत व याउँक यात्राया निंति अले लँय थः मस्त व थःगु सामानयागु रक्षाया निंति बिन्ति यायेत जिं अन अहावा खुसिया सिथय अपसं च्वनेगु घोषणा याना।

22 जिं जुजुयात, “जिमि परमेश्वरं वयकःयाके भलसा तइपि सकसितं सुवाः बियादी अले वयकःयात त्वःतूपि मन्तयके वयकःया तं दयाच्चनी” धकाः धाये धुकुगु जुयाः आः जिमित लँय शत्रुतपाखें रक्षा यायेत जुजुयाके सलगइपि सिपाइत फ्वनेत जि मछाल।

23 थ्व हे खँयात कयाः जिपि अपसं च्वनाः थः परमेश्वरयात बिन्ति याना, अले वयकलं जिमिगु बिन्ति न्यनादिल।

24 अले जिं मू पुजाहारीतपाखें झिनिम्हयसित अर्थात शरेबियाह, हशब्याह व इमि झिम्ह दाजुकिजापिन्त ल्यया।

25 अले जुजु, वया सल्लाहबीपि व वया भारदारत अले बेबिलोनय च्वनिपि सकल इस्त्राएलीतयसं झी परमेश्वरया देगःया निंति ब्युगु लुँ, वहः व थलबल लनाः जिं इमित बिया।

26 थुकथं जिं इमित

२२,००० किलोग्राम वहः,

३,४०० किलोग्राम वहःया थलबल

अले ३,४०० किलोग्राम लुँ

27 लुँयागु निङ्गः ख्वल्चात- ९ किलोग्राम ति,

अले निगः बांलाःगु कँययागु लुँ ति हे मू वंगु ख्वला लनाः बिया।

28 जिं इमित धया, “छिपि परमप्रभु झी पुर्खाया परमेश्वरया निंति पवित्रपि खः। अथे हे वयकःयात थःगु इच्छां देछाःगु लुँ व वहःयागु थलबल नं पवित्र खः।

29 उकि छिमिसं थुपि ज्वलं यस्शलेमय परमप्रभुया देगःया कोथाय मू पुजाहारीत, लेवीत व इस्त्राएलीतय नायःतय न्ह्यःने लनाः इमित मब्युतले छिमिसं थुपि फुक्क ज्वलंया रक्षा या।”

30 थुकथं लनातःगु लुँ, वहः व थलबल पुजाहारीत व लेवीतयसं यस्शलेमया झी परमेश्वरया देगलय यंकेत थःगु जिम्माय काल।

31 न्हापांगु लाया झिनिन्हु खुन्हु* यस्शलेमय वनेत जिपि अहावा खुसिं न्हावना। जिमि परमेश्वर जिपिलिसें दी अले वयकलं यात्राय शत्रुत व दारखुँतपाखें बचय यानादिल।

32 यस्शलेमय थ्यने धुंकाः स्वन्हु तक जिमिसं आराम कया।

33 अले प्यन्हु खुन्हु वहः व लुँ अले उपि थलबल झी परमेश्वरया देगलय लनाः उरियाहया काय मरेमोत पुजाहारीया जिम्माय बिया। वलिसें पीनहासया काय एलाजार व निम्ह लेवीत येशूअया काय योजाबाद व बिन्नुईया काय नोअदिया दु।

34 फुक्क मालसामान ल्याः खात, अले फुक्क तौल अबलय हे च्वल।

35 अनलि ज्वनायंकाः लित छवयाहःपिन्सं इस्त्राएलया परमेश्वरया निंति होमबलि छाल। फुक्क इस्त्राएलया निंति झिनिम्ह (१२) द्रुहं, गुइखुम्ह (१६) भ्याःचा व न्हयेन्हयम्ह (७७) चिधिकःपि भ्याःचा अले पापबलिकथं झिनिम्ह दुगुचा छाल। थ्व फुक्क परमप्रभुया निंति होमबलि खः।

36 अले इमिसं जुजुयागु आज्ञा-पौ जुजुया हाकिमत अले यूफ्रेटिसया पच्छिमयापि राज्यपालतयत बिल। अनलि इमिसं मन्तयत व परमेश्वरया देगःया ज्याय ग्वाहालि बिल।

9

मेगु जातियापि मन्तलिसें ब्याहा याःगु

1 थ्व फुक्क ज्या यायेधुंकाः नायःत जिथाय वयाः धाल, “इस्त्राएलयापि मन्त, पुजाहारीत व लेवीतयसं नं थः जःलाखःला कनानी, हिन्ती, परिज्जी, यबूसी, अम्मोनी, मोआबी, मिश्री व एमोरीतयगु घच्चाइपुगु पुजायागु ज्यापाखें थःत अलग तःगु मदुनि।

2 इस्त्राएलयापि मिजंतयसं मेगु जातियापि मिस्तलिसें ब्याहा यानाच्वंगु दु। थुकथं परमेश्वरया पवित्र जाति स्यनावंगु दु। अले थ्व अपराधय न्ह्यलुवा जुयाः यंकुगुलिइ मू नायःत व हाकिमत थुपि हे खः।”

3 थ्व खँ न्यनेवं जिं थःगु लं व गा खुना, छेनय च्वंगु सँ व दाही पुया। अले तसकं वातां जुयाः फ्यतुना।

4 अले ज्वनायंकाः लित छवयाहःपिन्सं याःगु अपराधया कारणं इस्त्राएलया परमेश्वरयागु वचनपाखें ग्याःपि सकल मन्त जिथाय मुंवल। सन्ध्याया बां बीगु इलय तक जि अथे हे वातां जुयाः च्वनाच्वना।

5 सन्ध्याया बां बीगु इलय जि दना। जिगु लं व गा गगु दु। अले पुलि चुयाः परमप्रभु झी परमेश्वरपाखे थःगु ल्हाः ल्हनाः

6 थथे धकाः प्रार्थना याना –

एजाया प्रार्थना

“हे जिमि परमेश्वर, जिगु ख्वाः छिपाखे स्वकेत जितः तसकं मछालापुसे च्वं, छायाधाःसा हे जिमि परमेश्वर, जिमिगु पाप यक्व अप्वयावंगु दु अले जिमिगु दोष स्वर्ग तक थ्यंगु दु।

* 8:31 ८:३१ ई.पु. ४५८ १९ अप्रिलय न्हापांगु लाया झिनिन्हु खुन्हु यस्शलेमय न्ह्यज्याःगु।

7 जिमि पुरखातयगु इलानिसें थौं तक हे जिमिसं तःधंगु पाप यानागु दु। जिमिगु पापं यानाः जिपि, जिमि जुजु व पुजाहारीत विदेशी जुजुपिनिगु ल्हातय् लात। जिपि मध्ये गुलिसित स्यात, गुलिसित ज्वनाः विदेशय् यंकल। जिमित लुटपाट यात, तसकं क्वह्यांकल, बेइज्जत यात। थौं तक नं अथे हे जुयाच्चंगु दु।

8 “तर थौं छुं ईया नितिं, परमप्रभु झी परमेश्वर, छिं जिमित दया यानाः छुं मनूतयत बचय् यानाः जिमित थःगु पवित्र थासय् छगू बल्लाःगु थाय् बियादीगु दु। थुकथं छि जिमि परमेश्वरं जिमिगु मिखाय् जः अले जिपि दास जुयाच्चनागु इलय् भतिचा आराम बियादीगु दु।

9 जिपि दासत जूसां झी परमेश्वरं जिमित व हे अवस्थाय् त्वःतामदी। छिगु कारणं फारसयाम्ह जुजुं जिमित ग्वाहालि याःगु दु। थ्व छिं जिमित न्हगु जीवन बियादीगु थें खः। छिं जिमित छिगु देगः दयकेबिल अले जिमित यहदा व यरूशलेमय् आराम बियादिल।

10 “आः हे, जिमि परमेश्वर, थुलि जुइ धुंकाः जिमिसं छु धायेगु? छिं बियादीगु आज्ञा जिमिसं मानय् यानागु मदु।

11 छिं थः दास अगमवत्तातपाखें थथे धयादीगु दु, ‘छिमिसं अधिकार यायेत वनेत्यंगु देश अनयापि मनूतयगु अशुद्ध ज्या व घच्चाइपुगु ज्यां यानाः अशुद्ध जूगु दु। इमिसं देशयागु छगू कुन्चानिसें मेगु कुन्चा तक थःगु अशुद्ध ज्यां जायकाब्यगु दु।

12 उकिं छिमिसं थः म्हायपिन्त इमि कायपिलिसें व छिमि कायपिन्त इमि म्हायपिलिसें ब्याहा यानाबी मते। छिमिसं गुबलय् नं इपिं लिसे स्वापु तये मते, छिमिसं थ्व उजं पालन यात धाःसा छिपिं बल्लाइ अले छिमिसं थ्व देशयागु भिंगु भिंगु नसा नइ। अले थ्व देश छिमि सन्तानयागु अधिकारय् न्ह्याबलें दयाच्चनी।’

13 “जिमिगु मभिंगु ज्या व तःधंगु दोषया कारणं जिमिसं दुःख स्यूगु जूसां छि, जिमि परमेश्वरं जिमित दयेमाःगु सजाँय स्वयाः कम सजाँय बियादिल। अले छि जिमि छुं मनूतयत छें लितहयादिल।

14 छु जिमिसं हाकनं छिगु खँ मन्यंसे थज्याःगु घच्चाइपुगु ज्या याइपिलिसें ब्याहाया स्वापु तयेगु ला? छु छिं तंचायाः छम्ह हे ल्यंमदयकः नाश यानामदी ला?

15 परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वर, छि धर्मीम्ह खः। छिं जिमित म्वाका तयादीगु दु। थन जिपि थःगु दोषनापं छिगु न्ह्याःने दु, खःला थुकिं यानाः जिपि मध्ये छम्ह नं छिगु न्ह्याःने दने मफये धुंकूगु खः।”

10

मनूतयसं पाप मानय् याःगु

1 एजा परमेश्वरया देगःया न्ह्याःने बैय् भवसुलाः ख्वरख्वं पाप मानय् यानाः प्रार्थना यानाच्चंबलय् हे ग्वाः ग्वाः इस्राएली मिजं, मिसा व मस्त वयागु प्यखें मुन। इपिं नं हँयहँय ख्वल।

2 अनं लिपा एलामया परिवारयाम्ह यहीएलया काय शकन्याहं एजायात धाल, “झीसं थ्व देशयापिं मेगु जातियापिं मिस्त ब्याहा यानाः थः परमेश्वरया आज्ञा पालन मयानागु दु, अयनं इस्राएलया निति अज्ज नं छुं आशा दनि।

3 अथे जुयाः आः झीसं झी प्रभुयागु व थः परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् याइपिनिगु सल्लाहकथं थज्याःपिं सकलें मिस्त व इमि मस्ततयत त्वःतेत परमेश्वरया न्ह्याःने छगू बाचा चीनु। अले व्यवस्थाकथं ज्या यायेनु।

4 छि दनादिसँ, छायाधाःसा थ्व खँ छिगु हे ल्हातय् दु, जिपि छिनापं दु, मग्यासे थ्व ज्या यानादिसँ।”

5 थथे हे एजां मू पुजाहारीत, लेवीत व सकल इस्राएलीतयत शकन्याहं धाःथें ज्या याये धकाः पाफयकल। अले इमिसं पाफल।

6 अनं लिपा एजा परमेश्वरयागु देगःया न्ह्याःनं एल्यासीबया काय येहोहानानया कोथाय् वन। अन च्वंतले एजां छुं नं मनः, लः नं मत्वं, छायाधाःसा बेबिलोनं लिहां वःपिनिगु अपराधं यानाः वया नुगः ख्वः।

7 अनंलि बेबिलोनं लिहांवःपिं सकल मनूत यरूशलेमय् मुनेत यहदा व यरूशलेम न्यंक खबर छवल।

8 स्वन्हुया दुने सुं वइ मखु हाकिमत व न्याय याइपिनिगु फैसला कथं वयागु फुक्क धन-सम्पत्ति जफत जुइ, अले वं थःमहं थःत बेबिलोनं लिहां वःपिनिगु सभां पितिनाछवइ धकाः नं नायःतयसं आज्ञा बिल।

9 स्वन्हुया दुने, गुंगू लाया निइन्हुखुन्हु* यहदा व बेन्यामीनया सकलें मनूत यरूशलेमय् मुन। सकलें मनूत थ्व तःधंगु घटनां यानाः दुखी जुयाः अले तसकं वा वयाः चिकुसे च्वंगुलि थुरथुर खानाः परमप्रभुया देगःया न्ह्याःने चुकय् च्वनाच्चन।

10 अले पुजाहारी एजां दनाः इमित धाल, “छिमिसं विदेशी मिस्तलिसें ब्याहा यानाः अपराध याःगु दु, अले थुकिं यानाः इस्राएलया दोष अच्वः जूगु दु।

11 उकिं आः थः पुरखाया परमप्रभु झी परमेश्वरया न्ह्याःने थथःगु पाप मानय् या। वयकःया इच्छा पूर्वकि अले विदेशी मनूतपाखें व छिमि विदेशी कलाःपाखें छिपिं ब्यागलं च्वाँ।”

12 अले सभाय् मूपिं सकल मनूतयसं तःसलं लिसे बिल, “छि गथे धयादिल, जिमिसं अथे हे याये।

13 अयनं थन यक्व मनूत दु। अले वा वयाच्चंगु दु, उकिं जिपिं पिने दनाच्चने फइ मखु। थ्व ज्या छन्हुनिन्हं सिधइ मखु, छायाधाःसा थ्व खँय् जिपिं मध्ये यक्वसिनं पाप यानागु दु।

14 झी हाकिमतयसं सकल मनूतयगु लागि ज्या यानाबीमाः। परमेश्वरया तं क्वमलाःतले व थ्व ज्या सिमधःतले झीगु शहरय् ग्वःमहसिनं विदेशी मिसा ब्याहा याःगु दु, इपिं क्वःछिनातःगु इलय् थःगु शहरयापि थकालित व न्याय याइपिलिसें वयेगु यायेमाः।”

* 10:9 १०:९ ई.पू. ४५८ डिसेम्बर १९ य गुंगु लाया नीन्हुखुन्हु

15 असाहेलया काय् जोनाथन व तिकभाया काय् याजयाहं जक मशुल्लाम व लेवी सब्बतैया पंलिनाः थुकियागु विरोध यात।

16 अयनं ज्वनायंकाः लितः छवयाहःपिन्सं अथे हे यात – पुजाहारी एजां परिवार परिवारयापिं मू मू मनूत ल्यल। वं छगू छगू परिवार पुचलं छम्ह छम्ह मनू ल्यल। छम्ह छम्ह मनूयात नां काकां ल्यःगु खः। अले झिगूगु लाया न्हापांगु दिनंनिसें† इमिसं थ्व खँया बारे गय् गथे खः धकाः स्वयेगु ज्या शुरू यात।

17 अले न्हापांगु लाया न्हापांगु दिं तक‡ इमिसं विदेशी मिस्त ब्याहा याःपिं मिजंतयगु बारे गय् गथे खः धकाः स्वयेगु ज्या सिधय्कल।

विदेशी मिस्तलिसें ब्याहा याःपिनिगु नां धलः-

18 विदेशी मिस्त ब्याहा याःपिं पुजाहारी परिवारं –

योसादाकया काय् येशूअ व वया दाजुकिजापिनि परिवारं – मासेयाह, एजीएजर, यारीब व गदल्याह खः।

19 इमिसं थःथः कलाः त्वःतेगु बचं बिल, अले इमिसं दोषबलिकथं थथःगु बथानं छम्ह छम्ह भ्याःचा नं हल।

20 इम्मेरया परिवारं – हनानी व जबदियाह।

21 हारीमया परिवारं – मासेयाह, एलिया, शमायाह, यहीएल व उज्जियाह।

22 पशहरया परिवारं – एल्योएनै, मासेयाह, इश्माएल, नतनेल, योजाबाद व एलासा।

23 लेवीतपाखें – योजाबाद, शिमी, कलीता धाःम्ह केलायाह, पतहियाह, यहदा व एलीएजर।

24 म्ये हालीपिपाखें – एल्यासीब।

देगलय पिवाः च्वनिपिपाखें – शल्लूम, तेलेम व ऊरी।

25 अले मेपि इस्त्राएलीतपाखें –

परोशया परिवारं – रम्याह, यिज्याह, मल्लिकयाह, मियामीन, एलाजार, मल्लिकयाह व बनायाह।

26 एलामया परिवारं – मत्तन्याह, जकरिया, यहीएल, अब्दी, यरेमोत व एलिया।

27 जतूया परिवारं – एल्योएनै, एल्यासीब, मत्तन्याह, यरेमोत, जाबाद व अजीजा।

28 बेबैया परिवारं- येहोहानान, हनन्याह, जब्बै व अल्लै।

29 बानीया परिवारं – मशुल्लाम, मल्लूक, अदायाह, याशूब, शाल व यरेमोत।

30 पहत-मोआबया परिवारं – अदना, केलाल, बनायाह, मासेयाह, मत्तन्याह, बजलेल, बिन्नूई व मनश्शे।

31 हारीमया परिवारं- एलीएजर, यिशियाह, मल्लिकयाह, शमायाह, शिमेओन,

32 बेन्यामीन, मल्लूक व शमरयाह।

33 हाशूमया परिवारं – मत्तनै, मत्तता, जाबाद, एलीपेलेत, येरै, मनश्शे व शिमी।

34 बानीया परिवारं – मादै, अम्राम, ऊएल,

35 बनायाह, बेदयाह, कलूही

36 भन्याह, मरेमोत, एल्यासीब

37 मत्तन्याह, मत्तनै व यासू।

38 बिन्नूईया परिवारं – शिमी,

39 शेलेम्याह, नातान, अदायाह,

40 मक्नादबै, शाशै, शारै,

41 अज्जेल, शेलेम्याह, शमरयाह

42 शल्लूम, अमर्याह व योसेफ।

43 नेबोया परिवारं – यीएल, मत्तित्याह, जाबाद, जबीना, यैदै, योएल व बनायाह।

44 थुपिं सकसिनं विदेशी मिस्तलिसें ब्याहा याःगु खः। थुपिं मध्ये छुं मनूतय् थुपिं बिदेशी मिस्तपाखें मचाखाचा नं दुगु खः।

† 10:16 १०:१६ ई.पु. ४५८ डिसेम्बर २९ य् झिगूगु लाया न्हापांगु दिननिसे

‡ 10:17 १०:१७ ई.पु. ४५७ मार्च २७ य् न्हापांगु लाया न्हापांगु दिं तक

नहेम्याहया सफू म्हसीका

थ्व सफू नहेम्याह धाःम्ह छम्ह मग्याःम्ह व साहसी मनुखं च्वःगु खः। नहेम्याह बेबिलोनीतयसं यरूशलेमं ज्वनाहःम्ह छम्ह यहदी खः। व परमेश्वरयात यक्व प्रार्थना याइम्ह मनु खः। व अर्तासास्त जुजुयात दाखमघ बीम्ह मनु खः, थ्व छगू तःधंगु पद खः। थ्व तःधंगु पदय् च्वनाः याउँक जीवन हनाच्वंगु जूसां व यरूशलेमया पखाःत दुंगु व ध्वाखात मिछ्वःगु खबर न्यनाः दुःखी जुल। अले जुजुयाके अनुमति कयाः व यरूशलेमय् लिहां वल। थ्व सफुलिइ यरूशलेमया पखाः दुंगुया बारे बांलाक च्वयातःगु दु। थ्व सफुलिइ दुगु घटनात ई.पु. ४४५ निसै ई.पु. ४३३ या दथुइया खः। नहेम्याहं परमेश्वरयात याःगु तःधंगु विश्वास व मदिक्व याःगु प्रार्थना थ्व सफूया लुमंके बहःगु खँ खः।

नहेम्याहया सफूयात स्वब्व यायेफु,

१. फारसयाम्ह जुजुं यहदायाम्ह राज्यपाल दय्कूम्ह नहेम्याह नायः जुयाः यरूशलेमया पखाः हाकनं दय्कूगु खँ। थ्व बाहेक नहेम्याहं छुं धार्मिक व सामाजिक सुधार नं हइ।
२. एज्रां मनुतय्त परमेश्वरया व्यवस्था बांलाक ब्वनाः न्यंकूगु अले मनुतयसं थःगु पाप मानय् याःगु।
३. यहदायाम्ह राज्यपाल जुयाः नहेम्याहं याःगु मेमेगु ज्या।

धलः पौ

नहेम्याह यरूशलेमय् लिहांवःगु १:१-२:२०

यरूशलेमयया पखाः हाकनं दय्कूगु ३:१-७:७३

व्यवस्था ब्वंगु व बाचायात न्हधाः याःगु ८:१-१०:३१

नहेम्याहया मेमेगु ज्या ११:१-१३:३१

नहेम्याह

यरूशलेमया निति नहेम्याहया चिउताः

1 हकल्याहया काय् नहेम्याहया ज्याखँ-

अर्तासास्त फारस देशयाम्ह जुजु जूगु निइगु दँया किसलेव लाय्* जि शूशनया किल्लाय् दुबलय्

2 जिमि छम्ह किजा हनानी छपुचः मनुतलिसै यहदां थयंकः वल। जिं यरूशलेमया बारे व बेबिलोनय् ज्वनायंकूगु पाखें बचय्जूपिं मेपिं यहदीतयगु बारे इमिके न्यना।

3 इमिसं जितः धाल, “लिहांवःपिं यहदीतय्त थाकुयाच्वंगु दु। जःखः च्वंपि बिदेशीतयसं इमित हेपय् याइगु, यरूशलेमया पखाः आः तक नं दुनाच्वंगु दु अले उकिया ध्वाखा मिं नयाः नाश जुइ धुंकल।”

4 व खँ न्यनेवं जि फ्यतुनाः ख्वया। तःन्हु तक जि नुगः मछिकाच्वना। जिं छुं नं मनया, जिं स्वर्गयाम्ह परमेश्वरयात प्रार्थना याना।

नहेम्याहया प्रार्थना

5 “हे परमप्रभु स्वर्गयाम्ह परमेश्वर, तःधंम्ह व मानय् यायेमाःम्ह! छि थःगु खँ न्यनीपिं व थःत माया याइपिं मनुतलिसै दयामायाया बाचा पूर्वकादीम्ह खः।

6 छिकपिनि दास इस्राएलीतयगु निति चान्हि छितः यानागु प्रार्थना न्यनेत छिं न्हाय्पं बियादिसँ, अले मिखा चाय्कादिसँ। जिपिं इस्राएलीतयसं छिगु विरोधय् यानागु पाप जिं मानय् याये। जिमि पुर्खातयसं पापयात जिं नं पाप यानागु दु।

7 छिं थः दास मोशापाखें बियादीगु आज्ञा, विधि व नियम मानय् मयानाः जिमिसं छिगु न्ह्यःने तःधंगु अपराध यानागु दु।

8 “छिं मोशायात धयादीगु थ्व खँ लुमंकादिसँ, ‘छिपिं इस्राएलयापिं मनुत विश्वास मदुपिं जुल धाःसा जिं छिमित जाति जातितयगु दथुइ छ्यालब्याल यानाबी।*’

9 अयनं छिपिं जिथाय् लिहां वल धाःसा अले छिमिसं जिगु खँ न्यन धाःसा जिं छिमित थःगु नां तयेत ल्ययागु थासय् लित हये। तापाःगु देशय् वंगु दुसां जिं छिमित लित हये।’ *

10 “छिं थःगु तःधंगु शक्ति व बल्लाःगु ल्हातं बचय् यानादीपिं इपिं छि दासत व छि थः मनुत खः।

11 हे परमप्रभु, जिगु व छिगु नांयात हनाबना यायेत लय्ताइपिं छि दासतयगु प्रार्थना न्यनादिसँ। थौं हे छिकपिनि थ्व दासयागु ज्या ताःलाकादिसँ। छिं जुजुयात जितः माया याइम्ह दय्कादिसँ।”

उबलय् जि जुजुयात दाखमघ बीपिनि नायः खः।

* 1:1 १:१ निइगु दँया किसलेव ला नोभेम्बर-डिसेम्बर ४४५ बी.सी. खः। ✪ 1:8 १:८ लेवी २६:३३ ✪ 1:9 १:९ व्य ३०:१-५

2

नहेम्याह यरूशलेमय वंगु

1 प्यला लिपा छन्हु जुजु अर्तासास्तया निइगूगु दँया निसान लाय* जुजुयागु दाखमघ हःबलय् जिं व कयाः जुजुयात बिया। जि जुजुया न्ह्यःने दनाबलय् जिगु ख्वाः खिउँ। न्हापा गुबलें जि अथे जुजुया न्ह्यःने ख्वाः खिउँका वनागु मदु।

2 उकिं जुजुं जितः न्यन, “छ ला मफुम्ह मखु, छाया छंगु ख्वाः खिउँसे च्वंगु? छंगु नुगः ख्वःगु दु जुइमा।”

अबलय् जि तसकं ग्यात।

3 अयनं जिं जुजुयात धया, “महाराज सदां म्वानादीमा। जिमि पुर्खात थंगु शहर तहसनहस जूगु दु अले उकिया ध्वाखा मिं नयाः नाश जुइ धुंकूगु दु धाःसा जिगु ख्वाः छाया खिउँसे मच्चनी?”*☆

4 जुजुं जिके न्यन, “छन्त छु माल?”

अले जिं स्वर्ग्याम्ह परमेश्वरयात प्रार्थना यानाः

5 जुजुयात लिसः बिया, “थ्व खँ महाराजयात यःसा अले जि खनाः छःपिं लय्तासा जितः जिमि पुर्खात थंगु शहर हाकनं दय्केत यह्दाय् छवयादिसँ।”

6 थः रानीलिसें च्वनाच्चंम्ह जुजुं जितः न्यन, “छ गुलि ईया नितिं यात्राय् वनेगु? छ गुबलय् लिहां वयेगु?” जितः छवयेत जुजु मानय् जुल। जि थूबलय् लिहां वये धकाः जुजुयात धया।

7 हाकनं जिं जुजुयात धया, “महाराज छःपिं लय्तासा, पच्छिम यूफ्रेटिस प्रान्तयापि राज्यपालतय्गु नितिं जि यह्दाय् मध्यंतले थथःगु इलाकां सुरक्षित वनेब्यु धकाः च्वयातःगु पौ बियादिसँ।

8 अले देगःया रक्षाया नितिं दय्कूगु किल्लाया ध्वाखा दय्केत, शहरया पखाः दय्केत व जि च्वनेगु छँ दय्केत माःगु सिं बीत सरकारी गुँया पिवाः आसापया नितिं नं उजं पौ बियादिसँ।” जिमि परमेश्वरया दया दुगु ल्हाः जिके दुगुलि जिं फ्वनागु फुक्क खँ जुजुं बिल।

9 जि यूफ्रेटिस पच्छिमयापि राज्यपालतय्थाय् वनाः इमित जुजुयागु पौ बिया। जुजुं जिनापं सिपाइँतय् कप्तानत व सलगइपि सिपाइँत नं छवःगु खः।

10 इस्राएलयापि मन्तय्गु भिं यायेत छम्ह मन् वःगु दु धयागु खँ न्यनाः होरेनी सन्बलत व अम्मोनी हाकिम तोबियाया ख्वाः खिउँल।

नहेम्याह यरूशलेमया पखाः जाँचय् याःवंगु

11 जि यरूशलेमय् थ्यन। अन थ्यंगु स्वन्हु लिपा

12 जि चान्हय् दना थःनाप छुं मन्त ज्वनाः जि शहरं पिहां वना। परमेश्वरं जितः यरूशलेमय् छु यायेत छवयाहयादीगु खः व खँ जिं सुयातं मधया। जिं गयाम्ह पशु त्वःताः जिके मेपिं पशु मदु।

13 जि चान्हय् ब्यासिया ध्वाखां पिने पिहां वया, अले दच्छिनपाखे अजिङ्गरे धयागु लःया फोहरा पुलाः जि सौ ध्वाखा तक वना। लँय् जिं यरूशलेमया दंगु पखाः व मिं नाश जूगु ध्वाखात स्वयाः जाँचय् याना।

14 अले जि फोहरा ध्वाखा व जुजुयागु पुखूपाखे वना। अयनं अन जि गयावयाम्ह पशु दुहां वनेत तक थाय् मदु।

15 उकिं जि चान्हय् किद्रोन ब्यासिइ थाहां वना शहरया पःखाः स्वस्वं वना। लिपतय् जि लिहां वया अले ब्यासि ध्वाखां शहरय् दुहां वया।

16 जि गन वनागु खः अले जिं छु यानागु खः व खँ शहरयापि हाकिमतय्सं मस्यु। थूबलय् तक जिं थःगु ज्याय् ग्वाहालि कायेमाःपिं यह्दी दाजुकिजापि, पुजाहारीत, तःधपिं मन्त, हाकिमत व मेपिं मन्त सुयातं नं छुं धयागु मदुनि।

17 अनलि जिं इमित धया, “झीत गज्याःगु दुःख जुयाच्चं वंगु दु व खँ छिमिसं बांलाक स्यू। यरूशलेम तहसनहस जूगु दु, अले थुकिया ध्वाखा मिं नःगु दु। झीसं यरूशलेमया पखाः हाकनं दय्केनु। थुकिं झीपिं लिपा मछायका च्वने मालि मखु।”

18 जिं इमित जिमि परमेश्वरया दया दुगु ल्हाः जिके दुगुया बारे व जुजुं जितः छु छु धयादीगु खः व फुक्क खँ कना।

इमिसं थथे लिसः बिल, “झीसं हाकनं शहर व पखाः दय्केगु ज्या शुरू यायेनु।” थुकथं इमिसं थ्व भिंगु ज्या शुरू यात।

19 थ्व खँ न्यनाः होरोनी सन्बलत, अम्मोनी हाकिम तोबिया व अरबी गेशेमं जिमित गिजय् यात, अले जिमित क्वह्यंकाः थथे धाल, “थ्व छिमिसं छु यानाच्चनागु? छु छिमिसं जुजुलिसें विद्रोह यायेगु ला?”

20 जिं इमित थथे लिसः बिया, “स्वर्ग्याम्ह परमेश्वरं जिमित ताःलाकादी। जिपिं वय्कःया दासतय्सं शहर व पखाः हाकनं दय्केगु ज्या शुरू याये त्यनागु दु। अयनं यरूशलेमया छुं नं भागय् वा सम्पत्तिइ छिमिगु अधिकार मदु।”

3

पखाः दय्कूपि दकःमित

* 2:1 २:१ निइगूगु दँया निसान ला मार्च-अप्रिल ४४४ बी.सी. खः। ☆ 2:3 २:३ २ राज २५:८-१०; २ इति ३६:१९; यर ५२:१२-१४

- 1 शहरया पखाः थुकथं हानं दयकल। दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी एल्यासीब व मेपि पुजाहारीतयसं ज्या शुरू यानाः फैं ध्वाखा हानं दयकल। इमिसं उकियात देछाल अले उकिया लुखा थाय् थासय् तल। इमिसं सछिम्ह मनूयागु धरहरानिसैं कयाः हननेलया धरहरा तक हे दयकल अले उकियात देछाल।
- 2 वनापं स्वानाच्चंगु ब्व यरीहोयापि मनूतयसं दयकल, इम्रीया काय् जक्कूरं इमि लिक्कसं च्वंगु ब्व दयकल।
- 3 न्या ध्वाखा हस्सेनाया काय्पिन्सं दयकल। इमिसं उकिया धलि व लुखा थाय् थासय् तल अले लुखा तीत चुकू व खगः तल।
- 4 मेगु ब्व उरियाहया काय्, हक्कोसया छय् मरेमोतं दयकल। बैरेक्याहया काय्, मशेजेबेलया छय् मशुल्लामं वयाः नापसं च्वंगु ब्व दयकल। वया नापसं च्वंगु ब्व बानाया काय् सादोकं दयकल।
- 5 मेगु ब्व तकोयापि मनूतयसं दयकल। इमि घरानिया मनूतयसं धाःसा थःपिन्त नायःतयसं ब्वःगु थाक्कुगु ज्या यायेत म्हाः धाल।
- 6 येशना ध्वाखा* पसेहया काय् योयादा व बसोदयाहया काय् मशुल्लामं दयकल। इमिसं धलि व लुखा तल अले लुखा तीत चुकू व खगः तल।
- 7 इमि लिक्कसं पच्छिम यूफ्रेटिस प्रान्तयाम्ह राज्यपालयागु छँ तक गिबोनी मलत्याह व मरोनोती यादानं अले गिबोन व मिस्पायापि मनूतयसं नापं दयकल।
- 8 लुँ कःमि हरयाहया काय् उज्जीएलं मेगु ब्व दयकल। अन्तर दयकीम्ह हनन्याहं व लिक्कसं च्वंगु ब्व दयकल। वं यरूशलेमयागु तःब्यागु पखाः तक दयकल।
- 9 मेगु ब्व यरूशलेमया बच्छि जिल्लायाम्ह शासक हरया काय् रपायाहं दयकल।
- 10 वनापं स्वानाच्चंगु ब्व हस्मापया काय् यदायाहया छँ चुलिचू लाः वं उगु ब्व दयकल। व लिक्कच्चंगु ब्व हशबन्याहया काय् हतूशं दयकल।
- 11 मेगु ब्व धाःसा भुत्या धरहरानापं हारीमया काय् मल्लियाह व पहत-मोआबया काय् हशशुबं दयकल।
- 12 यरूशलेमया मेगु बच्छि जिल्लायाम्ह शासक हल्लोहेशया काय् शल्लूमं थःम्ह्याय्पिनिगु ग्वाहालि मेगु ब्व दयकल।
- 13 ब्यासि ध्वाखा हानून व जानोह शहरयापि मनूतयसं दयकल। इमिसं उकिया लुखा थाय् थासय् तल, लुखा तीत चुकू व खगः तल। अले
- ४४० मिटर पखाः दयकाः सौ ध्वाखा तक यंकल।
- 14 सौ ध्वाखा बेथ-हक्केरेम जिल्लायाम्ह शासक रेकाबया काय् मल्लियाहं दयकल। वं लुखा थाय् थासय् तल अले लुखा तीत चुकू व खगः तल।
- 15 फोहरा ध्वाखा मिस्पा जिल्लायाम्ह शासक कोल-होजेया काय् शल्लूनं दयकल। वं दुहां वनीगु थाय् च्वय् पलि चिल। ध्वाखा तयाः अले चुकू व खगः तल। वं जुजुयागु क्यब लिक्कयागु सिलोआमया पुखूयागु पखाः दाऊदया शहरं क्वय् क्वहां वनेगु त्वाथः तक हे दयकल।
- 16 वया उखे बेथ-सरयाम्ह बच्छि जिल्लायाम्ह शासक अज्बूकया काय् नहेम्याहं दाऊदया चिहानं भचा उखे तकया ब्व दयकल अले पुखू तक, अले सिपाइतय्गु छँ तक दयकल।

पखालय् ज्या याःपि लेवीत

- 17 वया नापसं, बानीया काय् रेहमया अधीनय् च्वनाः लेवीतयसं पखाः दयकल। वया लिक्कसं च्वंगु ब्व कीलाहया बच्छि जिल्लायाम्ह शासक हशब्याहं थःगु जिल्लायया निती दयकल।
- 18 वया नापसं, वयाथाय् च्वपिन्सं कीलाहया मेगु बच्छि जिल्लायाम्ह शासक हेनादादया काय् बिन्नुईया अधीनय् च्वनाः दयकल।
- 19 वया नापसं, येशूअया काय् मिस्पायाम्ह शासक एसेरं ल्वाभः धुकूपाखे वनीगु थासनिसें कुं तकयागु मेगु ब्व दयकल।
- 20 वया नापसं जब्बैया काय् बारूकं तसकं मेहनत यानाः मेगु ब्व कुंनिसें दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी एल्यासीबया छँयागु लुखा तक दयकल।
- 21 हक्कोसया छय् उरियाहया काय् मरेमोतं मेगु ब्व एल्यासीबया छँयागु लुखानिसैं छँया सिथय् तक दयकल।

पखालय् ज्या याःपि पुजाहारीत

- 22 वया नापसं यरूशलेमया जःखः याःपि पुजाहारीतयसं दयकल।
- 23 इमिगु उखे, बेन्यामीन व हशशुबं थथःगु छँया न्ह्यःनेयागु पखाःया ब्व दयकल। इमि नापसं हननियाहया छय् मासेयाहया काय् अजर्याहं थःगु छँया न्ह्यःनेया ब्व दयकल।
- 24 वया नापसं, अजर्याहया छँनिसें पखाःयागु कुं व कुन्चा तक हेनादादया काय् बिन्नुईनं दयकल।
- 25 अले उज्जैया काय्, पालालं कुं व पिवाः च्वनीपिनिगु चुक लिक्कसं च्वंगु च्वय्यागु लायक्कुलि पिने पिहां वःगु धरहरा तक दयकल। वया नापसं परोशया काय् पदायाह,
- 26 व ओफेल त्वाल्य च्वनिपि देगलय् सेवा याइपिन्सं पुर्बपाखेयागु लःध्वाखाया चुलिचू व धरहरा खने दइगु थाय् तक दयकल।

मेगु ब्व दयकूपि

- 27 इमि नापसं, तकोयापि मनूतयसं मेगु ब्व दयकूपि तःधंगु धरहरानिसैं ओफेलया पखाः तक दयकल।
- 28 सल ध्वाखाया च्वय् पुजाहारीतयसं थथःगु छँया चुलिचू पखाः दयकल।
- 29 इमि नापसं इमेरया काय् सादोकं थःगु छँया न्ह्यःनेया ब्व दयकल। पुर्बयागु ध्वाखाय् पिवाः च्वनीम्ह शकन्याहया काय् शमायाहं वया लिक्कसं च्वंगु ब्व दयकल।

* 3:6 ३:६ येशना ध्वाखा धयागु “पुलांगु ध्वाखा” खः।

30 वया नापसं, शेलेम्याहया काय हनन्याह व सालापया खुम्हम्ह काय हानून मेगु छगू ब्व दयकल। इमि नापसं बेरेक्याहया काय मशुल्लामं थःगु कोथाया न्ह्यःनेयागु ब्व दयकल।

31 मल्कियाह धाःम्ह लुँकःमिं छगू ब्व दयकाः देगलय् सेवा याइपिं व बन्जातयसं छ्यलिगु छँ तक पःखाः थयंकल। थ्व छँ पखाःया उत्तर पुर्बपाखे कुन्चाया च्वय् दयकूगु क्वथाया न्ह्यःने देगःया मिफकद धाःगु ध्वाखाया लिक्क लाः।

32 उगु कुन्चाया च्वय्या कोथानिसें फै ध्वाखा तक लिपांगु ब्व लुँकःमित व बन्जातयसं दयकल।

4

शत्रुतयगु विरोध

1 यहदीतयसं पखाः दयकाच्वंगु दु धयागु खँ न्यनाः सन्बलत तसक्कं तंचाल। तम्ब्वं वं यहदीतयत् हेस्यानाः

2 थःनापं ज्या याइपिं व सामरियाया सेना न्ह्यःने थथे धाल, “थुपिं बमलाःपिं यहदीतयसं छु यानाच्वंगु? छु थुमिसं थःगु पखाः हाकनं दयकीगु ला? छु थुमिसं बां बीगु ला? छु थुमिसं थ्व ज्या छन्हुं हे सिधयकी ला? छु थुमिसं चाया द्रयागु थुपिं मिं नःगु ल्वहँतयत् नं हाकनं न्हगुकथं दयकीगु ला?”

3 वया लिक्कसं दनाच्वंम्ह अम्मोनी तोबियां धाल, “थुमिसं न्ह्यागु हे दयका च्वंसां छम्ह ध्वँचा ल्वहँयागु उगु पखालय् गल धाःसा व दुनी।”

4 अले जिं प्रार्थना याना, “हे जिमि परमेश्वर, जिमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ! छायाःसा इमिसं जिमित हेपय् यानाच्वंगु दु। इमिगु हेबाय् चबाय् इमिगु हे छैनय लायेमा। अले इपिं मेगु देशय् कैदी जुयाः वनेमालेमा।

5 इमिगु अपराध त्वपुयादी मते वा छिगु न्ह्यःनं इमिगु पाप चीकादी मते छायाःसा इमिसं दकःमितयत् अपमान याःगु दु।”

6 थुकथं गपाय् जाः यानाः पखाः दयके माःगु खः जिमिसं उकियागु बच्छि जाः थयंक पखाः दयका, छायाःसा मनूतयसं मन बियाः ज्या यात।

7 अयनं सन्बलत, तोबिया, अरबीत, अम्मोनीत व अशदोदीतयसं यरूशलेमया पखाः दयकाः व पखाःया फुक्क खालि थाय् तिनाच्वंगु दु धयागु खँ न्यनाः इपिं तसक्कं तंचाल।

8 अले इमिसं यरूशलेमय् हमला यायेगु व अन गोलमाल जुइका बीगु ग्वसाः ग्वल।

9 अयनं जिमिसं थः परमेश्वरयात प्रार्थना याना। अले चान्हे इमिगु विरोधय् पिवाः च्वनेत मनूत तया।

10 छुं यहदीतयसं धाल, “ज्यामितयगु बल कम जुयावनाच्वंगु दु, अले ल्वहँया कुचाकाचा यक्व दु। उकिं झीसं पखाः दयके फइ मखु।”

11 जिमि शत्रुतयसं नं धाल, “इमिसं सी न्ह्यः हे वा इमिसं झीत खने न्ह्यः हे झीसं हमला यानाः इमित स्यानाबी, अले थ्व ज्या दिकाबी।”

12 अले इमिगु लिक्क च्वनिपिं यहदीत फुक्क थासं वयाः झिक्कः तक जिमित धाल, “छिपिं जिमिथाय् लिहां वयेमाः।”

13 उकिं जिं मनूतयत् तरवार, भाला व धनुष वाण बियाः पखाःया ल्युने दकलय् क्वय्यागु चकंगु थासय् परिवार परिवारकथं तया।

14 अले जिं अनयागु फुक्क अवस्था स्वये धुंकाः भारदारत, हाकिमत व सकलें मनूतयत् थथे धया, “इपिं खनाः ग्याये मते। तःधंम्ह व मानय् यायेमाःम्ह प्रभुयात लुमकि। अले थः दाजुकिजापिं, कायम्ह्यायपिं, कलाः व छँया निति लडाइँ या।”

15 जिमि शत्रुतयसं थःपिन्सं ग्वयाच्वंगु जाःया बारे जिमिसं स्यगु व परमेश्वरं उकियात ताःलाका मदीगु खँ न्यन। उकिं जिपिं सकलें थथःगु ज्या यायेत पखाःया न्ह्यःने वना।

16 उखुन्हँनिसें जिगु अधीनय् दुपिं बच्छि मनूतयसं पखाः दयकेगु ज्या यानाच्वन। मेपिं मनूत धाःसा भाला, ढाल व वाण ज्वनाः नयागु पाता फिनाः च्वनाच्वनीगु। नायःत धाःसा यहदाया फुक्क मनूतय ल्युने च्वनीगु।

17 उपिं मनूत पखाः दयका च्वपिं खः। अले कु क्वबिपिं ज्यामितयसं छपु ल्हातं ज्या याइगु व मेगु ल्हातं ल्वाभः ज्वनाः च्वनीगु।

18 दकःमितयसं थःगु तरवार घानाः दयकेगु ज्या याइगु। तुरही पुइम्ह जिगु न्ह्यःने दना च्वनीगु।

19 जिं भारदारत, हाकिमत व सकलें मनूतयत् थथे धया, “ज्या यक्व दु, अले यक्व थासय् न्यनावंगु दु, झीपिं पखाःया लिक्क छम्ह मेम्हपाखें यक्व तापाः।

20 तुरहीया सः तायेवं छिपिं जिगु छचाःखेरं मुं वा। अले झी परमेश्वरं झीगु निति ल्वानादी।”

21 थुकथं जिमिसं जिमिगु ज्या याना हे च्वना। सुथंनिसें नगु पिहां वइबलय तक बच्छि मनूतयसं भाला ज्वना हे च्वनीगु।

22 उबलय जिं थथे धया, “छिपिं सकलें थः च्यःतनापं चान्हय् यरूशलेम दुने हे च्वनेमाः। अथे यात धाःसा मनूतयसं चान्हय् पाः च्वनेगु ज्या याये फइ अले न्हिनय् दयकेगु ज्या याये फइ।”

23 जिं, जिमि किजापिं, जिमि मनूत व जिलिसें दुपिं पाः च्वनेगु ज्या याइपिं मनूत सुनानं थःपिनिगु वसः मत्वया। लः त्वं वनीबलय् नं सकसिनं थथःगु ल्हातय् ल्वाभः ज्वनाच्वनीगु।

5

मगाःमचाःपिन्त क्वत्यलातःगु

1 छुं ई लिपा मिजंत व इमि कलाःपिन्सं थः यहदी किजापिनिगु विरोधय् कचकच याना हल।

2 गुलिसिनं धाल, “जिमि कायम्ह्यायपिं यक्व दु, जिपिं म्वायेत जिमित अन्न माःगु दु।”

3 मेपिन्सं थथे धाल, “अनिकालया इलय् अन्न कयाहयेत जिमिसं थःगु बुँ, छँ व दाखक्यब बरः तयाः च्वनागु दु।”

- 4 अज्ज मेपिन्सं धाल, “जिमिसं बुँ व दाखक्यबया कर जुजुयात पुलेत धिबा त्यासाकाये माःगु दु।
- 5 मेपि यहदीत थें जिपिं नं यहदीत खः। जिमि कायम्ह्याय्पिं इमि कायम्ह्याय्पिं थें च्वँ। अयन्ं जिमिसं थःकाय् म्हाय्पिन्त दास दयकाः च्वनागु दु। गुलिसिया म्हाय्पिं ला न्हापा हे दासी जुइ धुंक्गु दु। अयन्ं जिमिसं छुं नं याये मफु, छायाःसा जिमिगु बुँ व दाखक्यब मेपिनिगु जुइ धुंक्गु दु।”
- 6 इमिगु कचकच व द्रुपं न्यनाः जितः तसकं तं पिहां वल।
- 7 जिं छुं यायेगु क्वःछिना अले जिं भारदारत व हाकिमतयत् द्रुपं बिया। जिं इमित धया, “छिमिसं थः यहदी दाजुकिजापिन्के हे अप्वः ब्याज कयाच्वंगु दु।” थ्व समस्याया बारे सहलह यायेत जिं सकसितं छगू सभाय् मुंका।*
- 8 अले जिं धया, “फत्तिफत्तले झीसं विदेशीतयगु ल्हातय् म्यूपिं झी थः हे यहदी जातियापिन्त धिबा पुलाः त्वःतकागु दु। आः छिमिसं धाःसा थः हे किजा केहँपिन्त न्यायेगु व मीगु यानाहःगु दु। छम्ह यहदीयात मेम्ह यहदीया ल्हातय् मियाच्वंगु दु। थ्व गज्याःगु खँ खः?” इपिं सुम्क च्वन छायाःसा इमिके धायेत छुं खँ म्दु।
- 9 जिं हाकनं धया, “छिमिसं खःगु ज्या यानाच्वंगु म्दु। मेगु जातियापिं झी शत्रुतय्सं हेबाय् चबाय् मयायेमा धकाः छिपिं झी परमेश्वरया भय कयाः च्वने म्वा ला?
- 10 जि व जिमि किजापिन्सं अले जिगु अधीनय् दुपि मन्तय्सं नं इमित धिबा व अन्न त्यासा बियाच्वनागु दु। झीसं ब्याज कायेगु त्वःताबी हे माः।
- 11 थौं हे इमिगु बुँ, दाखक्यब व जैतूनया क्यब व छँ इमित लितब्यु। छिमिसं इमित धिबा, अन्न, न्हगु दाखमघ, चिकं त्यासा ब्यबलय् इमिके काःगु ब्याज नं लितब्यु।”
- 12 इमिसं धाल, “जिमिसं लितबी, इमिके छुं काये मखुत। जिमिसं छिं धाःथें हे याये।”
- अले जिं पुजाहारीतयत् सःताः इमिगु न्ह्यःने भारदारत व हाकिमतयत् इमिगु थ्व बचंकथं ज्या यायेत पाफय्का।
- 13 जिं थःगु वसःया गुजि दुथाय् थाथा यानाः धया, “थःगु बचं पूमवंकीपिं सकलें मन्तयत् परमेश्वरं इमिगु छँ व धन सम्पत्तिं थुकथं हे थाथा यानाः लिकया दीमा।”
- थ्व जुइ धुंकाः सभाय् मूपिं सकल मन्तय्सं धाल, “अथे हे जुइमा!” इमिसं परमप्रभुयात तःधंकल। अले मन्तय्सं थःगु थ्व बचंकथं ज्या यात।

नहेम्याह थः कतिलाःसिं मज्जु

- 14 अर्तासास्त जुजुयागु निइगु दनिसें* स्विनिगु दँ तक जि यहदायाम्ह राज्यपाल जुया। थुपिं झीनिदँ यंकं हे जि व जिमि किजापिन्सं राज्यपालयात दइगु नसा भन्ता मकया।
- 15 अयन्ं जि स्वयाः न्हापायापिं राज्यपालतय्सं मन्तयत् क्वत्यलातःगु खः। अले इमिके मरि, दाखमघ, अले थुपिनापं पिइगु शेकेल वहः काइगु। इमि च्यःतय्सं नं मन्तयत् अत्याचार याःगु खः। अयन्ं जिं थथे मयाना, छायाःसा जि परमेश्वर खनाः ग्याः।
- 16 उकिया पलेसा जिं पखाः दय्केगु ज्याय् तसकं मेहनत याना। जिमि सकलें मन्त अन मुन। जिमिसं इमिके छकुचा नं जमिन मकया।
- 17 न्ह्याबलें जिं थःनापं सछि व नेय्म्ह यहदी व हाकिमतयत् नकेगु याना। इपिं त्वःताः जःखः च्वंगु देशं जितः नापलाः वइपिं मन्तयत् नं जिनापं हे नका।
- 18 न्हियान्हिथं नयेत छम्ह द्रुहं, खुम्ह बांलापिं फै, यक्व झंगःपन्धितयत् ज्वरय् याइगु। झिन्हुइ छक्कः माक्व फुक्क कथंयागु दाखमघ बीगु। अयन्ं जिं मन्तय्सं गुलिमछि कु क्वबीमाः धकाः स्यू। उकिं जिं राज्यपालयात दयेमाःगु नसा गुबलें मफ्वना।
- 19 “हे जिमि परमेश्वर, जिं थ्व जातिया निंति यानागु फुक्क ज्या जिगु भिया निंति लुमंका तयादिसँ।”

6

ज्या पनेत ग्वसाः ग्वःगु

- 1 जिं पखाः दय्के धुंक्गु व उकी छगू नं खालि थाय् म्दुगु खँ सन्बलत, तोबिया व अरबी गेशेम व जिमि मेपिं शत्रुतय्गु न्हाय्पनय् थ्यन। खः ला उबलय् तक जिं ध्वाखातय् खापा धाःसा तयागु म्दुनि।
- 2 सन्बलत व गेशेमं जितः ओनो ब्यासिइ लाःगु छगू गामय् वयाः इपिलिसें खँल्हाबल्हा यायेत बुखँ छवयाहल। अयन्ं थ्व जितः स्यंकेगु इमिगु छगू ग्वःसा खः।
- 3 उकिं जिं थथे धायेत दूतत छवयाः, “थुबलय् जिगु ल्हातय् छगू तःधंगु ज्या दु, व ज्या त्वःताः जि वयेमफु। थनयागु ज्या दिकाः जि छिमित नापलाः वयेमफु।”
- 4 इमिसं जिथाय् प्यकः थ्व हे बुखँ छवयाहल, छकःपतिकं हे जिं इमित अथे हे लिसः बिया।
- 5 अले सन्बलतं थः छम्ह च्यःयात झौ छाप म्दुगु पौ बियाः न्याक्वः खुसी जिथाय् छवयाहल।
- 6 उकी थथे च्वयातःगु दु,

* 5:7 ५:७ प्रस २२:२५; लेवी २५:३५-३७; व्य २३:१९-२०

* 5:14 ५:१४ निइगु दँ मार्च- अप्रिल ४४४ बी.सी. खः। † 5:14 ५:१४ स्विनिगु दँ ४३३ बी.सी. खः।

“छ व यहदीतयसं विद्रोह यायेगु ग्वःसा ग्वयाच्चंगु दु, उकिं छिमिसं पखाः दयकाच्चंगु दु धयागु खँ जाति जातितयथाय हल्ला जुयाच्चंगु दु धकाः गेशेमं जितः धाःगु दु। छ थः हे इमि जुजु जुइत्यंगु दु धकाः मनूतयसं नं धयाच्चंगु दु।

7 ‘यहदाय छम्ह जुजु दु’ धकाः घोषणा यायेत छ अगमवत्तात तःगु दु हँ। जुजु थ्व खँ न्यँ हे न्यनी। उकिं वा, झीपि नाप चवनाः थुकिया बारे खँल्हाबल्हा यायेनु।”

8 अयनं जिं वयाथाय थथे धायके छवया, “छिं धाःगु खँ खःगु खँ मखु। व छिं हे दयकूगु खँ खः।”

9 जिपि कमजोर जुइमा अले जिमिगु ज्या गुबलें सिमधयमा धइगु बिचाः यानाः इमिसं ज्या दिकेत जिमित ख्यायेत स्वइगु।

जिं प्रार्थना याना, “हे परमेश्वर, जिमिगु ल्हाः बल्लाकादिसँ।”

10 उबलय् जि महेतबेलया छय् दलायाहया काय् शमायाहयात नापलाः वना। व छँनं पिहां वयेमफु। वं जितः धाल, “झीपि देगःया दुने परमेश्वरया छँय नापलायेनु, अले देगःया खापात तीनु। छायाधाःसा छितः स्यायेत इपिं वयाच्चंगु दु। छितः स्यायेत इपिं चान्हय् वइ।”

11 अयनं जिं शमायाहयात धया, “जि थें ज्याःम्ह मनू बिस्युं वनेगु ला? छु जि थें ज्याःम्ह मनू बचय् जुइत देगलय् वनेगु ला? जि वने मखु।”

12 हानं जिं थ्व खँय् बिचाः याना, शमायाहलिसें परमेश्वर न्ववानादीगु मखु, अयनं तोबिया व सन्बलतं धिबा नकाः वयात अथे धायकूगु खः धकाः जिं सिल।

13 शमायाहं जितः ख्यानाः पाप याकेत अले बेइज्जत यायेत धिबा काःगु खः।

14 “हे जिमि परमेश्वर, तोबिया, सन्बलत, अगमवादिनी नोअदिया व जितः ख्यायेत स्वःपि ग्वःम्ह अगमवत्तात दु, इपि फुक्कसिगु थज्याःगु ज्या लुमंका तयादिसँ।”

पखाः दयकेगु ज्या सिधःगु

15 नेयनिन्हु खुन्हु तक ज्या याये धुंकाः एलूल लाया निइन्यान्हु खुन्हु* पखाःया ज्या सिधल।

16 जिमि शत्रुतयसं थ्व खँ न्यंबलय् अले जःखः च्वंपिं फुक्क मेगु जातियापिन्सं थ्व खंबलय् इपिं तसकं लज्या चाल। अले थ्व ज्या जिमि परमेश्वरया ग्वाहालि पूर्वंगु खः धकाः इमिसं सिल।

17 उबलय् नं यहदायापिं भारदारतयसं तोबियाथाय् यक्व पौ छवयाच्चंगु जुल, अले तोबियाया लिसः नं इमिथाय् वयाच्चंगु जुल।

18 यहदायापिं यक्व मनूतयसं वयात ग्वाहालि बी धकाः पाफःगु जुयाच्चन। छायाधाःसा तोबियाया ससःअबु आराया काय् शकन्याह यहदी खः। अले वया काय् यहोहानानं बेरेक्याहया काय् मश्ल्लामया म्हायलिसें ब्याहा याःगु खः।

19 मनूतयसं जिगु न्ह्यःने तोबियायात तःधंकीगु अले जिं धयागु खँ नं वयात न्यंकीगु। तोबियां जितः ख्यायेत पौ छवयाहया च्वनीगु।

7

पखाःया नितिं ध्वाखा पिवाःत ल्यःगु

1 पखाः दयकेगु ज्या सिधये धुंकाः जिं थाय् थासय् लुखा तया। अले देगलय् पिवाः च्वनीपिं मनूत, म्ये हालीपिं मनूत व लेवीत ल्यया।

2 जिं जिमि किजा हनानीनापं किल्लाया कप्तान हनन्याहयात यरूशलेमय् शासन यायेगु जिम्मा बिया। व मेपिं मनूत स्वयाः तसकं विश्वास याये बहःम्ह व परमेश्वरया ग्याःभय काइम्ह खः।

3 जिं इमित धया, “बांलाक निभाः मत्वतले यरूशलेमया ध्वाखात चायके मते। ध्वाखाय् पिवाः च्वनीपिं मनूत ज्याय् दुबलय् हे लुखा तिनाः चुक् तयाब्यु। यरूशलेमय् च्वंपिं छुं मनूत ल्य, इमित शहरया रक्षा यायेत थाय् थासय् ति। अले छुं मनूतयत् इमिगु छँया न्ह्यःने पिवाः ति।”

लिहां वःपिनिगु नां धलः

एज्र २:१-७०

4 शहर तःधं अले थाय् यक्व दु। मनूत धाःसा कम अले आः तक नं छँ मदयकानी।

5 उकिं भारदारत, हाकिमत व मनूतयत्, परिवार परिवार यानाः धलखय् नां च्वयेगु नितिं मुंकेत जिमि परमेश्वरं जितः हःपाः बियादिल। जिं दकलय् न्हापा लिहां वःपिनिगु वंशावली लुइका। उकी थथे च्वयातःगु जिं खना।

6 बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं ज्वनायंकूपिं थ्व प्रान्तयापिं मनूत मध्ये अनं यरूशलेम व यहदाय् थथःगु शहरय् लिहांवःपिं मनूत थुपिं हे खः।

7 इमि नायःपिं यरूबाबेल, येशूअ, नहेम्याह, अजर्याह, राम्याह, नहमानी, मोर्दैकै, बिल्शान, मिसपेरेत, बिग्वै, नेहम व बानाह खः।

8 लिहांवःपिं इस्त्राएली मिजंतयगु नां धलः व ल्याः थथे दु –

परोशया सन्तान २,१७२ म्ह

9 शपत्याहया सन्तान ३७२ म्ह

10 आराया सन्तान ६५२ म्ह

11 येशूअ व योआबया घरानापाखें पहत-मोआबया सन्तान २,८९८ म्ह

12 एलामया सन्तान १,२५४ म्ह

13 जत्तूया सन्तान ८४५ म्ह

14 जक्कैया सन्तान ७६० म्ह

* 6:15 ६:१५ एलूल लाया निइन्यान्हु खुन्हु २ अक्टोबर ४४४ बी.सी. खः।

- 15 बिन्नूर्इया सन्तान ६४८ म्ह
 - 16 बेबैया सन्तान ६२८ म्ह
 - 17 अजगादया सन्तान २,३२२ म्ह
 - 18 अदोनीकामया सन्तान ६६७ म्ह
 - 19 बिग्वैया सन्तान २,०६७ म्ह
 - 20 आदीनया सन्तान ६५५ म्ह
 - 21 हिजकियापाखें आतेरया सन्तान ९८ म्ह
 - 22 हाशूमया सन्तान ३२८ म्ह
 - 23 बेजैया सन्तान ३२४ म्ह
 - 24 हारीपया सन्तान ११२ म्ह
 - 25 गिबोनया सन्तान १५ म्ह
 - 26 बेथलेहेम व नतोपायापि मनूत १८८ म्ह
 - 27 अनातोतयापि मनूत १२८ म्ह
 - 28 बेथ-अज्मावेतयापि मनूत ४२ म्ह
 - 29 किर्यत-यारीम, कपीरा व बेरोतयापि मनूत ७४३ म्ह
 - 30 रामा व गोबायापि मनूत ६२१ म्ह
 - 31 मिकमाशयापि मनूत १२२ म्ह
 - 32 बेथेल व ऐयापि मनूत १२३ म्ह
 - 33 मेगु नेबोयापि मनूत ५२ म्ह
 - 34 मेगु एलामयापि मनूत १,२५४ म्ह
 - 35 हारीमयापि मनूत ३२० म्ह
 - 36 यरीहोयापि मनूत ३४५ म्ह
 - 37 लोद, हादीद व ओनोयापि मनूत ७२१ म्ह
 - 38 सेनाहयापि मनूत ३,९३० म्ह
 - 39 पुजाहारीत-
- येशूअया परिवारपाखें यदायाहया सन्तान ९७३ म्ह
- 40 इम्मेरया सन्तान १,०५२ म्ह
 - 41 पशहरया सन्तान १,२४७ म्ह
 - 42 हारीमया सन्तान १,०१७ म्ह
 - 43 लेवीत-
- होदबिया व कादमीएलया वंशपाखें येशूअया सन्तान ७४ म्ह
- 44 म्ये हालीपि -
- आसापया सन्तान १४८ म्ह
- 45 देगःया पिवाः च्वनिपि -
- शल्लूम, आतेर, तल्मोन, अक्कूब, हतीता व शोबैया सन्तान मुक्कं १३८ म्ह
- 46 देगलय सेवा याइपि-
- सीहा, हसूपा व तब्बाओत,
- 47 कोरेस, सीआ, पादोन,
 - 48 लेबाना, हगाबा, शल्मै,
 - 49 हानान, गिदेल, गहर,
 - 50 रायाह, रसीन, नकोदा,
 - 51 गज्जाम, उज्जा, पसेह,
 - 52 बेजै, मोनिम, नेपुसीम,
 - 53 बक्बूक, हकूपा, हर्हूर,
 - 54 बस्लूत, महीदा, हर्शा,
 - 55 बर्कोस, सीसरा, तेमह,
 - 56 नसीह, व हतीपाया सन्तान
 - 57 सोलोमनया च्यःतय सन्तान -
- सोतै, सोपेरेत, पारीद,

- 58 याला, दकोन, गिदेल,
 59 शपत्याह, हतील, पोकेरेत-हसेबायीम व अमोनया सन्तान
 60 देगलय् सेवा याइपि व सोलोमनया च्यःतय् सन्तानया ल्याः मुक्क ३१२ म्ह
 61 थुपि मनूत तेल-मेलह, तेल-हर्शा, केरूब, आदोन व इम्मेरं यरूशलेमय् वःगु खः। अयनं इमिसं इमि परिवार इस्त्राएलीत खः धकाः दसि बी मफुत।
 62 थ्व पुचलय् दलायाह, तोबिया, व नकोदाया सन्तान दुथ्या इपि मुक्क ६४२ म्ह
 63 अले पुजाहारीत मध्ये होबायाहया सन्तान, हक्कोसया सन्तान व बर्जिल्लैया सन्तान नं लिहां वःगु खः। थ्व बर्जिल्लै गिलादी बर्जिल्लैया छम्ह म्हायलिसें ब्याहा यानाः वयागु हे नां तःगु खः।
 64 इमिसं वंशावलीइ थथःपिनिगु नां माल अयनं लुइके मफुत, उकिं इमित अशुद्ध मानय् यानाः पुजाहारीया ज्यां लिकाल।
 65 उकिं राज्यपालं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी “ऊरीम” व “तुम्मीम*” छ्यलाः परमप्रभुयाके छु यायेगु धकाः मन्यंतले इमित तसकं पवित्र नसा छुं नं नये मते धकाः धाल।*
 66 यहूदाय् लिहांवःपिं मनूतयगु ल्याः ४२,३६० म्ह दु।
 67 थुमित त्वःता इमि ७,३३७ म्ह दासदासीत व म्ये हालीपिं २४५ म्ह मिसा व मिजं दु।
 68 इमिके ७३६ म्ह सल, २४५ म्ह खच्चर,
 69 ४३५ म्ह ऊंट व ६,७२० म्ह गधा दु।
 70 अले छुं परिवारयापिं नायःतयसं ज्याया निंति देछा बिल। राज्यपालं धुकुतिइ ८.५ किलोग्राम ति लुं, ५० गः ख्वल्चा व पुजाहारीतयसं फीगु ५३० ज्वः वसः बिल।
 71 परिवारयापिं मेपिं नायःतयसं ज्याया निंति धुकुतिइ १७० किलोग्राम ति लुं व १,२५० किलोग्राम ति वहः बिल।
 72 मेपिं मनूतयसं १७० किलोग्राम ति लुं, १,१०० किलोग्राम ति वहः व पुजाहारीतयसं फीगु ६७ ज्वः वसः बिल।
 73 पुजाहारीत, लेवीत, म्ये हालीपिं, देगलय् पिवाः च्वनिपिं व देगलय् सेवा याइपिं थथःगु शहरय् मेपिं मनूतलिसें च्वन। अले इस्त्राएल्या मेपिं मनूत इमिगु थथःगु शहरय् च्वन।
 न्हयगु ला क्यंबलय् सकल इस्त्राएलीत थथःगु गामय् च्वने धुंकूगु खः।*

8

एज्रां व्यवस्था ब्वंगु

- 1 अबलय् इपिं सकल मनूत छप्पं जुयाः लः ध्वाखाया न्ह्यःनेया चुकय् मुन। अले इमिसं परमप्रभुं इस्त्राएलीतयत् बियादीगु मोशाया व्यवस्थायागु सफू हयेत शास्त्री पुजाहारी एज्रायात इनाप यात।
 2 उकिं न्हयगु लाया न्हापांगु दिखुन्हु* एज्रां मनूत मुंगु थासय् व्यवस्थाया सफू हल। अन मिसा मिजं व न्यनाः थुइके फुगु उमेर जुइ धुंकूपिं सकल मनूत दु।
 3 ध्वाखाया दुने लाःगु चुकय् सुथनिसें बहनि तक एज्रां तःसलं व्यवस्था ब्वनाः न्यंकल अले मनूतयसं न्हायपं बियाः न्यन।
 4 एज्रा थज्याःगु हे ज्याया निंति हे दयकूगु छगु सिंयागु दबुलिइ दन। वयागु जवपाखे मन्तियाह, शेमा, अनायाह, उरियाह, हिल्कियाह व मासेयाह दनाच्वंगु दु। वयागु खवपाखे पदायाह, मीशाएल, मल्कियाह, हाशूम, हशबदाना, जकरिया व मशुल्लाम दनाच्वंगु दु।
 5 अले दबुलिइ दनाच्वंम्ह एज्रां फुक्क मनूतयसं खंक व्यवस्थाया सफू पुइकल। वं सफू पुइकेवं मनूत दन।
 6 एज्रां परमप्रभु दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरयात प्रशंसा यात। अले सकल मनूतयसं थथःगु ल्हाः ल्हनाः थथे धकाः लिसः बिल, “आमेन, आमेन!” अले बैय् तक छयं क्वछुकाः इमिसं परमप्रभुयात आराधना यात।
 7 लेवीत, येशूअ, बानी, शरेबियाह, यामीन, अक्कूब, सब्बैत, होदियाह, मासेयाह, कलीता, अजर्याह, योजावाद, हानान व पलयाहं मनूतयत् थथःगु थासय् दनाच्वंबलय् हे व्यवस्था थुइकाबिल।
 8 इमिसं परमेश्वरया व्यवस्थाया सफू बांलाक ब्वनाः उकियागु अर्थ मनूतयसं थुइके फय्क कनाबिल।
 9 थथे व्यवस्थाया वचन न्यनाः सकल मनूत ख्वयाच्वंगुलि राज्यपाल नहेम्याह, शास्त्री पुजाहारी एज्रा व मनूतयत् स्यनाच्वंपिं लेवीतयसं इपिं सकसितं धाल, “थौया दिं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया निंति पवित्र जू। उकिं ख्वये मते, हाले मते।”
 10 नहेम्याह इमित धाल, “आः छँ वनाः भिंगु नसा व साःगु दाखमघनापं भ्वय न हँ। थःगु निंति भ्वय ज्वरय् याये मफुपिन्त नं ब्व छ्वयाब्यु। थौया दिं इी प्रभुया निंति पवित्र जू। नुगः मछिके मते, परमप्रभुयागु लसता हे छिमिगु बल खः।”
 11 लेवीतयसं थथे धयाः मनूतयत् सुम्क तल, “सुम्क च्वँ, थौया दिं पवित्र दिं खः, नुगः मछिके मते।”
 12 अले सकल इस्त्राएलीत छँ वनाः न्हयइपुइकाः भ्वय नल। थःके दुगु नसा मेपिन्त इनाबिल, छायाधाःसा व्यवस्थाया सफुति ब्वनाः न्यंकूगु खँ इमिसं बांलाक थुल।

* 7:65 ७:६५ ऊरीम व तुम्मीम थ्व परमप्रभुया इच्छा सीकेत पुजाहारीतयसं छ्यलिगु निगू ज्वलं खः * 7:65 ७:६५ गन्ती २७:२१ † 7:73 ७:७३ न्हयगु ला क्यंबलय् अक्टोबर-नोभेम्बर ४४४ बी.सी. खः। * 7:73 ७:७३ इति १:२; नहे ११:३ * 8:2 ८:२ न्हयगु लाया न्हापांगु दिखुन्हु ८ अक्टोबर ४४४ बी.सी. खः।

बल्चाबाय्या नखः हंगु

13 न्हयगू लाया निन्हु खुन्हु† सकल मनूतय परिवार परिवारया नायःत, पुजाहारीत व लेवीत व्यवस्थाया वचन बांलाक थुइकेत एजायाथाय मुन।

14 इस्राएलीत न्हयगू लाया नखःबलय बल्चाय च्वनेगु यायेमाः धकाः परमप्रभुं मोशापाखें आज्ञा बियादीगु खँ व्यवस्थाय च्वयातःगु इमिसं खंकल।

15 अले इमिसं थथःगु शहरय व यस्शलेमय थज्याःगु बुखँ छवल, “व्यवस्थाय च्वया तः थें पहाडय हँ, जैतून, थकुराः, मेहदी, तायगः सिमा व मेमेगु यक्व हः दुगु सिमाया कचामचा कयाहयाः बल्चा दयकि।”☆

16 उकिं मनूत वनाः सिमाया कचामचा कयाहल। अले इमिसं छँया कःसिइ, चुकय, परमेश्वरया देगःया चुकय, लः ध्वाखाया चुकय व एफ्राइम ध्वाखाया चुकय थथःगु लागिं बल्चा दयकल।

17 बेबिलोनं लिहांवःपिं सकसिनं बल्चात दयकाः उकी च्वन। धाल्थें नूनया काय यहोशू इस्राएलया नायः जूबलय निसें कयाः थुबलय तक इस्राएलीतयसं गुबलय नं थुकथं न्ह्यइपुइकाः बल्चाबाय्या नखः हंगु मदुनि।

18 न्हियान्हिथं न्हापांगु दिननिसें लिपांगु दि तक एजां परमेश्वरया व्यवस्थाया सफुति ब्वनाः न्यंकल। इमिसं न्हयन्हु तक नखः हन अले च्यान्हु खुन्हु नियमकथं सभा जुल।

9

इस्राएलीतयसं पाप मानय याःगु

1 व हे लाया निइप्यन्हु खुन्हु* इस्राएलीत अपसं च्वनेत मुन। उबलय इमिसं भांग्रा फिनाः थथःगु छैनय धू तल।

2 इमिसं थःपिन्त मेपिं विदेशीतपाखें अलग तल। थथःगु थासय च्वनाः इमिसं थथःगु पाप व थः पुर्खातयगु मभिंगु ज्या मानय यात।

3 स्वघौ तक परमप्रभु थः परमेश्वरया व्यवस्था सफू इमित ब्वनाः न्यंकल। अनंलि मेगु स्वघौ तक इमिसं थःगु पाप मानय यायां परमप्रभु थः परमेश्वरया आराधना यानाच्वन।

4 लेवीत येशूअ, बानी, कादमीएल, शबन्याह, बुन्नी, शरेबियाह, बानी व कनानी लेवीतयगु निति दयकूगु दबुया त्वाथलय दनाः तसलं थः परमप्रभु परमेश्वरयात प्रार्थना यात।

5 अले येशूअ, कादमीएल, बानी, हशबन्याह, शरेबियाह, होदियाह, शबन्याह व पतहियाह नांयापिं लेवीतयसं धाल, “दनाः अनादिनिसें अनन्त तक दीम्ह परमप्रभु झी परमेश्वरयात तःधकि।” अले इमिसं थथे प्रार्थना यात,

“छिगु महिमां जाःगु नां धन्य जुइमा, व नां फुक्क सुवाः व प्रशंसा स्वयाः च्वय दु।

6 छि जक परमप्रभु खः। छिं हे आकाश, दकलय तःजाःगु आकाश व उकियागु दक्व नगत, पृथ्वी व उकी दुगु फुक्क, समुद्र व उकी दुगु फुक्क दयकादिल। छिं हे उपिं फुक्कयात जीवन बियादी। अले स्वर्गया सेनां छितः आराधना याइ।

7 “छि अब्रामयात ल्ययाः कल्दीतयगु ऊरं पित हयाः वयात अब्रहाम नां तयादीम्ह परमप्रभु परमेश्वर खः।☆

8 छिं वयात थः प्रति विश्वास बहःम्ह जूगु सीकादिल। अले छिं वया सन्तानतयत कनानी, हिन्ती, एमोरी, परिज्जी, यबूसी व गिर्गाशीतयगु देश बी धकाः वलिसे बाचा चिनादिल। छिं थःगु बचं पूर्वकादिल छायाधाःसा छि विश्वास याये बहःम्ह खः।☆

9 “छिं मिश्र देशय जिमि पुर्खातयत जगु दुःख स्वयादिल, लाल समुद्र सिथय ग्वाहालिया निति हाःगु इमिगु सः छिं न्यनादिल।☆

10 मिश्रीतयसं तःधंछु जुयाः जिमि पुर्खातयत क्वत्यला तःगुलि छिं फारो, वया भारदार व वया देशयापि सकल मनूतयत सजाँय बीत अजू चाइपुगु चिं व ज्या यानाः थःगु निति थौं तक दनिगु छगू तःधंगु नां तयादिल।☆

11 इपिं गंगु बँ जुयाः वने फयेमा धकाः छिं इमिगु न्ह्यःने समुद्रयात ब्वथलादिल। छि मनूत गंगु बँ जुयाः वन, अयनं लखय ल्वहं वांछवःगु थें इमित ल्यु वःपिन्त छिं वांछवयादिल।☆

12 छिं इमित न्हिनय सुर्पायया थां व चान्हय मियागु थामं लँ क्यनाः यंकादिल।☆

13 “छि सँनि पर्वतय क्वहां झायाः आकाशं इपिलिसें खँ ल्हानादिल। अले इमित पायछिगु नियम, खःगु कानून व भिंगु विधि व आज्ञा बियादिल।

14 इमित थःगु पवित्र शबाथ सीके बियादिल। अले इमित थः दास मोशापाखें आज्ञा, विधि व नियम बियादिल।☆

15 “इपिं नयपित्याःबलय छिं स्वर्ग नयेत मरि बियादिल, प्याचाःबलय त्वनेत ल्वहँत लः पिकयादिल। छिं इमित बी धकाः बाचा यानादीगु देशय अधिकार यायेगु आज्ञा बियादिल।☆

16 “अयनं जिमि पुर्खातयसं तःधंछु व जिराहा जुयाः छिगु खँ मन्यं।☆

† 8:13 ८:३३ न्हयगू लाया निन्हु खुन्हु ९ अक्टोबर ४४४ बी.सी. खः।
३० अक्टोबर ४४५ बी.सी. खः। ☆ 9:7 ९:७ उत ११:३१; १२:१; १७:५
☆ 9:11 ९:११ प्रस १४:२१-२९; १५:४-५ ☆ 9:12 ९:१२ प्रस १३:२१-२२
९:१६ गन्ती १४:१-४; व्य १:२६-३३

☆ 8:15 ८:१५ लेवी २३:३३-३६,३९-४३; व्य १६:१३-१५ * 9:1 ९:१ व हे लाया निइप्यन्हु खुन्हु धयागु
☆ 9:8 ९:८ उत १५:६,१८-२१ ☆ 9:9 ९:९ प्रस ३:७; १४:१०-१२ ☆ 9:10 ९:१० प्रस ७:८-१२:३२
☆ 9:14 ९:१४ प्रस १९:१८-२३:३३ ☆ 9:15 ९:१५ प्रस १६:४-१५; १७:१-७; व्य १:२९ ☆ 9:16

17 इमिसं आज्ञा पालन यायेत म्हाः धाल अले छिं यानादीगु फुक्क ज्या व अजू चाइपुगु ज्या लुममंक्। इमिसं जिराहा जुयाः विरोधी जुल हाकनं दासत्वय लिहां वनेत छम्ह नायः ल्यल। अयनं छि क्षमा यानादीम्ह, दयादुम्ह, नुगः क्यातुम्ह, तंचायेत लिबाकादीम्ह व दया मायां जाःम्ह परमेश्वर खः। छिं इमित त्वःतामदी।*

18 इमिसं छम्ह द्रुहंया मूर्ति दयकल अले जिमित मिश्रं लिंकया हःम्ह घः थ्व हे खः धकाः उकियात पुजा यात। हे परमप्रभु, इमिसं छितः गज्याःगु अपमान यात।*

19 “अयनं छिं इमित तसकं नुगः क्यातुम्ह क्यानाः मरुभूमिइ वान्छवया मदी। इमित लँपु क्यानीगु न्हिनयसियागु सुपँय्या थां व चान्हयसियागु मिया जः छिं चीका मदी।

20 इमित छिं स्यनेकने यायेत थःगु भिंगु आत्मा बियादिल, छिं इमिगु म्हुतुं छिगु मन्न चीका मदी व इपि प्याचाःबलय छिं इमित लः बियादिल।

21 छिं मरुभूमिइ पिइदँ तक इमित लहिनादिल, इमित छुं खँयागु मगाःमचाः मजुल, इमिगु वसः मगू, इमिगु तुति मना मवः।*

22 “छिं राज्यत व जातित बियाः तातापाःगु थाय् नं इनाबियादिल। सीहोन जुजुया देश हेरबोन व ओग जुजुयागु देश बाशान इमिसं त्याका काल।*

23 छिं इमित आकाशया नगु थें अप्वः सन्तान बियादिल, छिं इमि पुर्खातयत् बी धकाः बचं बियादीगु देश इमिसं त्याकल अले अन च्वन।*

24 “इमिसं कनान देश त्याकल, अनयापि मनुत कनानीतयत् छिं इमिगु हे अधीनय् बियादिल। छिं कनानीतयत् इमि जुजुपि व देशय् च्वपि मनुतलिसे थः यःथें व्यवहार यायेत इमिगु ल्हातय् बियादिल।*

25 पखाः ग्वयातःगु शहरत व लखं लाःगु देश इमिसं त्याकाकाल। भिंगु भिंगु सामान दुगु छँ, म्हुयातःगु तुं, दाखया क्याब, जैतूनया सिमा व मेमेगु फलया सिमा यक्व हे इमिसं थःगु ल्हातय् लाकल। प्वाः जायक नयाः इपि ल्हन, इपि छिगु फुक्क भिंगु ज्याया कारणं लयतायाच्वन।*

26 “अयनं छिकपिनि प्रजातयसं विद्रोह यात। अले इमिसं खँ मन्यन। छिगु व्यवस्थापाखें ख्वाः फस्वयकल। छिपाखे लिहां वयेत ख्याच्वः बीपि अगमवक्तातयत् इमिसं स्यानाबिल। इमिसं छितः गज्याःगु अपमान यात।*

27 उकिं छिं इमित इमि शत्रुतयगु ल्हातय् लाकादिल। इमि शत्रुतयसं इमित क्वःत्यल। थःगु दुःखया इलय् इमिसं छिके ग्वाहालि फ्वन। स्वर्ग छिं लिसः बियादिल। इमित शत्रुपाखें बचय् यायेत छिं थःगु तसकं नुगः क्यातुम्ह नायःत छ्वयाहयादिल।

28 “अयनं शान्ति जुइ धुंकाः इमिसं हानं पापयात, उकिं छिं इमित शत्रुतयगु ल्हातय् त्वःतादिल। इमिसं इमित थःगु अधीनय् तल। अयनं हाकनं इमिसं छिके ग्वाहालि फ्वन। स्वर्ग छिं न्यनादिल, अले छि तसकं नुगः क्यातुम्ह जूगुलि इमित तःक्वः मछि बचय् यानादिल।*

29 “छिं इमित थःगु व्यवस्थापाखे लिहां वयेत ख्याच्वः बियादिल। अयनं तःधंछु जुयाः इमिसं छिगु नियमया विरोधय् पापयात। थ्व मानय् याइपिन्त जीवन दु। अयनं इपि जिराहा जुयाः छिपाखें फस्वल, अतेरी जुयाः इमिसं छिगु खँ मन्यन।*

30 दँयदसं छिं इमित थाकु मचासं ख्याच्वः बियादिल, छिं थः अगमवक्तातयत् न्ववाइगु आत्मा बियादिल, अयनं छिकपिनि प्रजातयसं छिगु खँ मन्यन। उकिं इमित मेगु जातियापि मनुतयगु ल्हातय् लाकादिल।*

31 अयनं छि तसकं नुगः क्यातुम्ह जूगुलि इमित त्वःतामदी, नाश यानामदी। छि दयादुम्ह व नुगः क्यातुम्ह परमेश्वर खः।

32 “उकिं हे जिमि परमेश्वर, छि तःधंम्ह, बल्लाम्ह, मानय् यायेमाःम्ह व दयामायाया बाचा पूर्वकादीम्ह परमेश्वर खः। अशशूया जुजुपिनिगु इलनिसें थौं तक जिमिसं, जिमि जुजुपि, जिमि हाकिमत, जिमि पुजाहारीत व जिमि अगमवक्तात, जिमि पुर्खात व छिकपिनि फुक्क मनुतयसं गुलि दुःख फयागु दु व लुमंकादिसँ।*

33 छिं जिमित सजॉय बियाः खःगु हे यानादिल, जिमिसं पाप याःसां छि विश्वास याये बहःम्ह जुयादीगु दु।

34 जिमि जुजु, नायः व पुजाहारीत व पुर्खातयसं नं छिगु व्यवस्था पालन याःगु मदु। इमिसं छिगु आज्ञा व ख्याच्वः मन्यं।

35 इमिगु थःगु राज्य दुबलय् नं इमिसं छिगु सेवा मयाः। अयनं छि इमित भिं यानादिल। छिं इमित तःधंगु लखं लाःगु जमिन बियादिल अयनं इपि थःगु मभिगु ज्यां लिहां मवः।

36 “स्वयादिसँ, छिं जिमि पुर्खातयत् फलत नयेत बियादीगु व भिंगु अन्न सःगु देशय् थौं जिपि दास जुयागु दु।

37 जिमिसं पाप यानागुलि जिमि च्वय् तयादीपि जुजुपिन्थाय् जिमिगु बुँइ सःगु फुक्क अन्न यंकेमाः। इमिसं जिमित व जिमि सा द्रुहंतयत् थःयत्थें याइगु। जिपि तःधंगु दुःखय् लाःगु दु।

38 “थुपि फुक्क कारणं जिपि इस्त्राएलीतयसं च्वयाः थ्व बचं बी। अले जिमि नायः, लेवी व पुजाहारीतयसं थुकी सही छाप तयाबी।”

10

मनुतयसं व्यवस्था मानय् यायेगु बचं ब्यगू

1 बचं भवँतय् सही याःपि थुपि हे खः —

हकल्याहया काय राज्यपाल नहेम्याह, सिदकियाह,

2 सरायाह, अजर्याह, यर्मिया,

3 पशहर, अमर्याह, मल्कियाह,

* 9:17 १:१७ प्रस ३४:६; गन्ती १४:१८ * 9:18 १:१८ प्रस ३२:१-४ * 9:21 १:२१ व्य ८:२-४ * 9:22 १:२२ गन्ती २१:२१-३५ * 9:23 १:२३ उत १५:५; २२:१७; यही ३:१४-१७ * 9:24 १:२४ यही ११:२३ * 9:25 १:२५ व्य ६:१०-११ * 9:26 १:२६ प्रस ३२:१-४ * 9:28 १:२८ न्याय २:११-१६ * 9:29 १:२९ लेवी १८:५ * 9:30 १:३० २ राज १७:१३-१८; २ इति ३६:१५-१६ * 9:32 १:३२ २ राज १५:१९,२१; १७:३-६; एज्र ४:३,१०

- 4 हतूश, शबन्याह, मल्लूक,
 5 हारीम, मरेमोत, ओबदिया,
 6 दानिएल, गिन्नतोन, बारूक,
 7 मशुल्लाम, अबिया, मियामीन,
 8 माज्याह, बिल्गै व शमायाह। थुपि पुजाहारीत खः।
 9 लेवीत – अजन्याहया काय् येशूअ, हेनादादया वंशयाम्ह बिन्नुई, कादमीएल,
 10 व इमि थःनापं ज्या याइपिं लेवीत शबन्याह, होदियाह, कलीता, पलयाह, हानान,
 11 मीयका, रहोब, हशब्ब्याह,
 12 जक्कूर, शरेबियाह, शबन्याह,
 13 होदियाह, बानी व बनीनू।
 14 मनूतया नायःत – परोश, पहत-मोआब, एलाम, जतू, बानी,
 15 बुन्नी, अज्गाद, बेबै,
 16 अदोनियाह, बिग्वै, आदीन,
 17 आतेर, हिजकिया, अज्जूर,
 18 होदियाह, हाशूम, बेजै,
 19 हारीप, अनातोत, नेबै,
 20 मग्पीआस, मशुल्लाम, हेजीर,
 21 मशेजेबेल, सादोक, यदूअ,
 22 पलत्याह, हानान, अनायाह,
 23 होशिया, हनन्याह, हशशूब,
 24 हल्लोहेश, पिल्हा, शोबक,
 25 रेह्म, हशब्ना, मासेयाह,
 26 अहिया, हानान, आनान,
 27 मल्लूक, हारीम व बानाह।
 28 मेपिं मनूत - पुजाहारीत, लेवीत, ध्वाखा पिवाःत, म्ये हालीपिं, देगलय् सेवा याइपिं, थः कलाः व सीके थुइके फुपिं मस्तनापं व थः भारदार दाजुकिजापिनापं इपिं फुक्कसिनं परमेश्वरया व्यवस्था मानय् यायेत देश देशयापिं मनूतपाखें अलग च्वनेत
 29 मिलय् जुयाः थथे धकाः पाफल, परमेश्वरया दास मोशापाखें बियादीगु परमेश्वरया व्यवस्थाकथं जुये अले इपिं परमप्रभुयागु फुक्क आज्ञा, बिधि व नियम बांलाक मानय् याये।
 30 “जिमिसं थःमह्यार्यपिं मेगु जातियापिं मनूतलिसें ब्याहा यानाबी मखु अथवा जिमिं काय्पिनिगु लागि इमिं मह्यार्यपिं हये नं मखु।
 31 “उपिं मेगु जातियापिन्सं शबाथ खुन्हु वा मेगु पवित्र न्हिखुन्हु मी हःगु अन्न वा मेगु सामान जिमिसं न्याये मखु। न्हय्गूगु दँ पतिकं जिमिसं बुँइ अन्न पी मखु अले फुक्क त्यासा त्वःताबी।
 32 “दँय्दसं जिमिं परमेश्वरया देगलय् खर्च यायेत जिपिं सकसिनं ४ ग्राम वहः बी।
 33 जिमिं परमेश्वरया देगःया सेवाया नितिं पवित्रगु मरि, न्हियान्हिंथंया अन्नबलि व होमबलिया नितिं पशुत, शबाथ, अमाइ व मेगु नखःचखःबलय् माःगु देछात, इस्राएलया प्रायश्चितया नितिं पापबलि, अले जिमिं परमेश्वरया देगःया ज्याया नितिं छु छु माःगु मेगु नं जिमिसं बी।
 34 “जिपिं पुजाहारीत, लेवीत व मनूतयसं व्यवस्थाय् च्वया तः थें परमप्रभु जिमिं परमेश्वरयागु वेदीइ छ्वयकेत दँय्दसं क्वःछिनातःगु इलय् पालंपाः परिवार परिवार यानाः जिमिं यागु देगलय् सिँ हयेत चिष्टा तयागु दु।
 35 “दँय्दसं थःगु बुँइ मुनागु न्हापांगु अन्न व सिमाय् सःगु न्हापांगु फलफुल जिमिं परमप्रभुया देगलय् छाये।
 36 “जिमिंगु परिवारय् न्हापां बूह काय् परमेश्वरया व्यवस्थाय् क्वःछिनातःथें परमप्रभु जिमिं परमेश्वरया देगलय् अन सेवा याइपिं पुजाहारीतयथाय् छाये हये। थुकथं हे सा द्रहंया न्हापाम्ह मचा व फैच्वलय्चा न्हापांम्ह मचा जिमिसं छाये।
 37 “दँय्दसं थःगु बुँयागु न्हापांगु अन्नया न्हायातःगु छ्वचुं व जिमिसं छायेमाःगु छ्वचुं व जिमिसं छायेमाःगु फुक्क कथंयागु फलफुल, न्हगु दाखमघ, जैतूनया चिकं जिमिं परमेश्वरया देगःया धुकुतिइ पुजाहारीतयथाय् हये।
 “अले लेवीतय् थाय् जिमिंगु बुँयागु झिब्वय् छव्व हयेत जिमिसं बचं बी। शहरय् झिब्वय् छव्व मुनेत वःपिं लेवीतय् जिमिसं थःगु बुँइ सःगु अन्नया झिब्वय् छव्व बी।
 38 झिब्वय् छव्व मुंगु इलय् हासून वंशयापिं पुजाहारी छम्ह लेवीतनापं दइ। थुकथं मुंगु झिब्वय् छव्वयागु नं झिब्वय् छव्व लिक्काः उपिं लेवीतयसं जिमिं परमेश्वरया देगःया धुकुतिइ हयेगु याइ।

☆ 10:30 १०:३० प्रस ३४:१६; व्य ७:३ ☆ 10:31 १०:३१ प्रस २३:१०-११; लेवी २५:१-७; व्य १५:१-२ ☆ 10:32 १०:३२ प्रस ३०:११-१६ ☆ 10:35 १०:३५ प्रस २३:१९; ३४:२६; व्य २६:२ ☆ 10:36 १०:३६ प्रस १३:२ ☆ 10:37 १०:३७ गन्ती १८:२१ ☆ 10:38 १०:३८ गन्ती १८:२५-३२

39 इस्त्राएलीत व लेवीतयसं देछाया अन्न, न्हगु दाखमघ व चिकं पवित्र थासय् छ्यलेगु थलबल दुगु धुकुतिइ हयेमाः। थ्व हे सेवा याइपिं पुजाहारी, देगलय् पिवाः च्वनिपिं व म्ये हालीपिं च्वनीगु थाय् खः।
“जिमिसं थः परमप्रभु परमेश्वरयागु देगः बांलाक स्वये।”

11

यस्त्रशलेमय् च्वनिपिं मनूत

1 इस्त्राएलीयापिं नायःत यस्त्रशलेमय् च्वन। मेपिं मनूतयसं चिष्टा तयाः झिमह्य् छमह मनू पवित्र शहर यस्त्रशलेमय् वना च्वनेत ल्यल। मेपिं मनूत मेमेगु शहर व गामय् च्वन।

2 मनूतयसं यस्त्रशलेमय् च्वने मास्तिवयकूपिं सकल मनूतयत् सुवाः बिल।

3 छुं इस्त्राएलीत, पुजाहारीत, लेवीत, देगलय् सेवा याइपिं, सोलोमनयाथाय् ज्या याइपिं मनूतय् सन्तान यहदाया थीथी शहरय् दुगु थःगु हे जमिनय् च्वन। यहदा व बेन्यामीन कुलयापिं छुं मनूत धाःसा यस्त्रशलेमय् च्वन। यस्त्रशलेमय् च्वंनःपिं प्रान्तयापिं मू मू नायःत थुपिं हे खः। ✨

4 यहदा कुलपाखें –

उज्जियाहया काय् अतायाह, उज्जियाह जकरियाया काय् खः, जकरिया अमर्याहया काय् खः, अमर्याह शपत्याहया काय् खः, शपत्याह महलालेलया काय् खः। महलालेल फारेसया वंशयाम्ह खः।

5 बास्क्रया काय् मासेयाह, बास्क्र कोल-होजेया काय् खः, कोल-हाजे हजायाहया काय् खः, हजायाह अदायाहया काय् खः, अदायाह योयारीबया काय् खः, योयारीब जकरिया काय् खः। जकरियाह शेलह वंशयाम्ह खः।

6 यस्त्रशलेमय् च्वनाच्वंनिपिं फारेसया सन्तान (४६८) म्ह दु। इपिं सकलें नांजाःपिं खः।

7 बेन्यामीनया कुलपाखें – मशुल्लामया काय् सल्लु, मशुल्लाम योएदया काय् खः, योएद पदायाहया काय् खः, पदायाह कोलायाहया काय् खः, कोलायाह मासेयाहया काय् खः, मासेयाह इथीएलया काय् खः, इथीएल यशयाहया काय् खः।

8 अले वया ल्यु जुइपिं गब्बै व सल्लै यानाः मुक्क १२८ म्ह दु।

9 जिक्रीया काय् योएल इमि मू नायः खः अले हस्सेनूअया काय् यहदा जिल्लायाम्ह नोकू खः।

10 पुजाहारीतपाखें – योयारीबया काय् यदायाह व याकीन,

11 हिल्कियाह मशुल्लामया काय् खः, मशुल्लाम सादोकया काय् खः, सादोक मरायोतया काय् खः, मरायोत परमप्रभुया देगः स्वइमह अहीतूबया काय् खः।

12 अले अदायाह यरोहामया काय्, यरोहाम पेलाल्याहया काय् खः, पेलाल्याह अम्सीया काय् खः, अम्सी जकरियाया काय् खः, जकरिया पशहरया काय् खः, पशहर मल्कियाहया काय् खः। थ्व वंशपाखें देगःया ज्या याइपिं ८२२ म्ह दु।

13 अज्जेलया काय् अमाशशै, अज्जेल अहजैया काय् खः, अहजै मशिल्लेमोतया काय् खः, मशिल्लेमोत इम्मेरया काय् खः। अदायाहया ग्वाहालिमित व परिवारया नायःत मुक्क २४२ म्ह दु।

14 अमाशशै व वया ग्वाहालिमित नांजाःपिं खः। इपिं १२८ म्ह दु। इमि मू हाकिम हग्गदोलीमया काय् जब्दीएल खः।

15 लेवीतपाखें – हश्शुबया काय् शमायाह, हशून अज्जीकामया काय् खः, अज्जीकाम हशब्ब्याहया काय् खः, हशब्ब्याह बुन्नीया काय् खः।

16 लेवीतय् नायःत सब्बैतै व योजाबाद, इमिगु जिम्माय् परमप्रभुयागु देगःया पिनेया ज्या दु।

17 मीयकाया काय् मन्तन्याह, मीयका जब्दीया काय् खः। जब्दी आसापया वंशयाम्ह खः। व प्रार्थनाय् सुभाय् बीपिनि नायः खः। वया ग्वाहालिमित मध्ये निगूगु थाय् काइमह बक्बुक्याह, अले शम्मूअया काय् व गालालया छय् अब्दा। व यदूतूनया परिवारयाम्ह खः।

18 पवित्र शहरय् च्वनिपिं लेवीत मुक्क २८४ म्ह दु।

19 देगलय् पिवाः च्वनिपिं –

अक्कूब व तल्मोन अले ध्वाखाय् पिवाः च्वनिपिं इमि ग्वाहालिमित १७२ म्ह दु।

20 मेपिं इस्त्राएलीत, पुजाहारीत व लेवीत यहदाया मेमेगु शहर व गामय् थथःगु सर्बयनापं च्वनीगु खः।

21 देगलय् सेवा याइपिं यस्त्रशलेम दुने ओफेल त्वालया च्वनीगु खः। इमि नायः सीहा व गिशपा खः।

22 बानीया काय् व हशब्ब्याहया छय् उज्जी यस्त्रशलेमय् च्वंनिपिं लेवीतय् नायः खः। आसाप वंशयापिं मन्तन्याह व मीयका इमि पुर्खात खः। उपिं आसापया सन्तान परमेश्वरया देगःया सेवाया निंति भजन हालेगु जिम्मा काःपिं खः।

23 इमिसं देगःया संगीत ज्याइवः न्हियान्हिथं पालंपाः न्हाकेत जुजुं नियम दय्काब्युगु खः।

24 इस्त्राएलीतयगु फुक्क ज्याया निंति यहदाया काय् जेरह वंशयाम्ह मशेजेबेलया काय् पतहियाह फारसयाम्ह जुजुया प्रतिनिधि खः।

यस्त्रशलेम पिने च्वंगु बस्ती

25 छुं यहदी कुलयापिं मनूत थथःगु बुँ लिक्क लाःगु गामय् च्वनीगु खः। किर्यत-अर्बा व उकिया जःख च्वंगु बस्तीइ, दीबोन व उकिया जःखः च्वंगु बस्तीइ अले यकब्सेल व उकिया गामय्।

- 26 येशूअ, मोलादा, बेथ-पातेल,
 27 हसर-शूआल, बेशेबा व उकिया जःखः च्वंगु बस्तीइ
 28 सिक्लग, मकोना व उकिया बस्तीइ
 29 एन-रिम्मोन, सोरा, यर्मूत,
 30 जानोह, अदुल्लाम व उकिया गामय, लाकीश व उकिया बुँइ अले आजेका व उकिया बस्तीइ। इपिं बेशेबांनिसें हिन्नोमया ब्यासि तक च्वनीगु खः।
 31 बेन्यामीन कुलयापिं मनूत थुपिं थासय् च्वनीगु खः। गोबा, मिकमाश, अय्या, बेथेल व जःखःया गामय,
 32 अनातोत, नोब, हननिया,
 33 हासोर, रामा, गितैम,
 34 हादीद, सबोयीम, नबलत,
 35 लोद, ओनो व गे-हरशीम ब्यासिइ नं।
 36 यहदाय दुपिं छुं लेवीत बेन्यामीन कुलतयगु गामय वनाः अन हे च्वन।

12

पुजाहारीत व लेवीत

- 1 शालतिएलया काय् यरूबाबेल व दकलय् तःधमह पुजाहारी येशूअनापं बेबिलोनं लिहांवःपिं पुजाहारीत व लेवीत थुपिं हे खः –
 2 सरायाह, यर्मिया, एज्रा, अमर्याह, मल्लूक, हतूश,
 3 शकन्याह, रेहम, मरेमोत,
 4 इद्रो, गिन्नतोन, अबिया,
 5 मियामीन, मदाहा, बिल्गा,
 6 शमायाह, योयारीब, यदायाह,
 7 सल्लू, अमोक, हिल्कियाह व यदायाह।
 येशूअया पालय् पुजाहारीतय् नायःत व इमि ग्वाहालिमित थुपिं हे खः।
 8 लेवीत – येशूअ, बिन्नुई, कादमीएल, शरेबियाह, यहदा व मत्तन्याह।
 थः ग्वाहालिमिपिंनापं सुभायया भजन हालेगु जिम्मा मत्तन्याहया खः।
 9 बक्बुक्याह व उन्नी व इमि ग्वाहालिमित धाःसा सेवाया इलय् इमिगु चुलिचू दनिगु।

दकलय् तःधमह पुजाहारी येशूअया सन्तान

- 10 येशूअ योयाकीमया बौ, योयाकिम एल्यासीबया बौ, एल्यासीब योयादाया बौ,
 11 योयादा जोनाथनया बौ व जोनाथन यदूअया बौ खः।
 12 योयाकीमया पालय् पुजाहारी परिवारयापिं नायःत थुपिं हे खः –
 सरायाहया परिवारयाम्ह – मरायाह,
 यर्मियाया परिवारयाम्ह – हनन्याह,
 13 एज्राया – मशुल्लाम,
 अमर्याहया – येहोहानान,
 14 मल्लूकया – जोनाथन,
 शकन्याहया – योसेफ,
 15 हारीमया – अदना
 मरेमोतया – हल्लै।
 16 इद्रोया – जकरिया,
 गिन्नतोनया – मशुल्लाम,
 17 अबियाया – जिक्की,
 मिन्यामीन व मोदाहाया – पिल्लै,
 18 बिल्गाया – शम्भूअ,
 शमायाहया यहोनातान,
 19 योयारीबया – मत्तनै,
 यदायाहया – उज्जी,
 20 सल्लूया कल्लै,

अमोकया एबेर,

21 हिल्कियाहया हशब्याह,

यदायाहया नतनेल।

22 एल्यासीब, योयादा, योहानान व यद्दूअ दकलय् तःधंपि पुजाहारीतय् पालंनिसें फारसी जुजु दाराया पालय् तक लेवीतय् परिवारयापि नायःतयग्नु नां व पुजाहारीतय् नायःतयग्नु नां वंशावलीइ च्वःगु खः।

23 लेवी परिवारतय् नायःतयग्नु नां धाःसा एल्यासीबया छय् योहानानया इलय् तक हे वंशावलीइ च्वःगु खः।

24 लेवीतयत् पुचः पुचलय् ब्वथलातःगु दु। उपि पुचःया नायःत हशब्याह, शरेबियाह, कादमीएलया काय् येशूअ खः। परमेश्वरया मनु दाऊद जुजुं ब्युगु आज्ञा कथं परमेश्वरयात च्वछाइबलय् व सुभाय् बीबलय् पालंपाः इमिगु चुलिचू दनाच्चनीगु।

25 मत्तन्याह, बक्बुक्याह, ओबदिया, मशुल्लाम, तल्मोन व अक्कूब देगःया ध्वाखातय् लिक्क च्वंगु क्वथातय् पाः च्वनीपि देगःया ध्वाखा पिवाःत खः।

26 येशूअया काय् योसादाकया छय् योयाकीमया पालय् व राज्यपाल नहेम्याह व पुजाहारी एज्राया पालय् इमिसं सेवा याःगु खः।

यस्शलेमया पखाः देछाःगु

27 यस्शलेम शहरया पखाः देछाःगु इलय् भुस्याः, वीणा व सारंगी थानाः लयल्यतातां नखः हनेत सुभाय्या भजन हालेत थाय् थासय् च्वंपि लेवीतयत् इपि च्वनाच्चंगु थासं मालाः यस्शलेमय् हल।

28 लेवी म्ये हालिपिनि परिवार, यस्शलेमय् जःखः च्वंगु थासं व नतोपातीतयग्नु गां गामं थासं

29 व बेथ-गिलगाल, गेबा व अज्मावेतं वल। छायाःसा म्ये हालीपिन्सं यस्शलेम जःखः थःगु गां दय्कातःगु खः।

30 पुजाहारी व लेवीतयसं विधिकथं थःत शूद्र याय् धुंकाः इमिसं मनुत, ध्वाखात व पखाः शूद्र यात।

31 अले जिं यहदायापि नायःतयत् पखालय् थत यंका। नापं सुभाय् बीत निगू तःधंगु भजन हालिपिनिगु पुचः दय्का। उपि मध्ये छपुचः पखाःया च्वय् जवयपाखे, सौ ध्वाखापाखे वन।

32 उगु पुचःया ल्यूल्यु होशयाह व यहदाया बच्छि नायःपि वन।

33 इपिनापं थुपि दु – अजर्याह, एज्रा, मशुल्लाम,

34 यहदा, बेन्यामीन, शमायाह व यर्मिया।

35 अले तुरही ज्वनातःपिं छपुचः पुजाहारीत व जोनाथनया काय् व शमायाहया छय् जकरिया। (वया पुर्खात आसाप कुलयापि मत्तन्याह, मीकाया व जक्कूर खः।)

36 दक्कलय् लिपा जकरियाया ग्वाहालिमित शमायाह, अज्जेल, मिललै, गिललै, माए, नतनेल, यहदा व हनानी। इमिसं परमेश्वरया मनु दाऊदया बाजं ज्वनाच्चंगु दु। अले स्यनामि एज्रा इमिगु न्ह्यः न्ह्यः वन।

37 इपि फोहरा ध्वाखा जुयाः सिधा दाऊदया शहरया त्वाथलय् पखाःया सिथय् गल। अले दाऊदया छें दुगु थाय् च्वय् जुयाः पुर्बपाखे लः ध्वाखा तक वन।

38 भजन हालीपि निगूगु पुचः धाःसा उत्तरपाखे वन। जि बच्छि मनुतलिसें इमिगु ल्यु पखाःया च्वय् भुतूया धरहरा लिक्क जुयाः तःब्यागु पखाः तक वना।

39 अले एफ्राइम ध्वाखा, येशना ध्वाखा, न्या ध्वाखा, हननेलया धरहरा अले सछिम्हयसिगु धरहरा जुयाः फैं ध्वाखा तक वना। पिवाः च्वनीगु ध्वाखाय् इपि दित।

40 अनं भजन हालीपिं मनुतय् निगुलि पुचः व जिनापं हाकिमत मध्ये बच्छि मनुत परमेश्वरया देगलय् वन –

41 पुजाहारीत एल्याकीम, मासेयाह, मिन्यामीन, मीकाया, एल्योएनै, जकरिया व हनन्याह,

42 मासेयाह, शमायाह, एलाजार, उज्जी, येहोहानान, मल्कियाह, एलाम व एसेर नं तुरही ज्वनाः दन। अले भजन हालीपिन्सं यिज्रहियाहं स्यथे तस्सलं भजन हाल।

43 उखुन्हु यक्व बां बिल। परमेश्वरं इमित लय्ताय्कादीगुलि सकल मनुत तसकं लय्ताल। मिस्त व काय् म्हाय्पिन्सं लसता हन। इमिगु लसताया सः यक्व तापाक तक ताये दु।

देछा तइगु धुकू स्वयेत मनुत तःगु

44 उबलय् देगलय् छाःगु देछा तइगु धुकू स्वयेत मनुत तल। देछात, न्हापांगु अन्न व फलफुल व झिब्वय् छब्व नं अन तइगु खः। जःखःया शहर लिक्कयागु बुँ व क्यबपाखें व्यवस्थाकथं पुजाहारी व लेवीतयत् दयेमाःगु देछा मुनेगु ज्या नं उपि मनुतयत् लःल्हात। यहदायापि सकल मनुत पुजाहारीत व लेवीत खनाः लय्ताः।

45 छायाःसा इमिसं भजन हालीपि व देगः पिवाःतलिसें मिलय् जुयाः दाऊद व वया काय् सोलोमनया आज्ञा कथं थः परमेश्वरयागु आराधना व शूद्र यायेगु ज्या पूर्वकल।*

46 यक्व न्हापा दाऊद व आसापया पालय् संगीत स्यनीपि दइगु खः अले परमेश्वरयात च्वछाइगु व सुभाय् बीगु भजन हालीगु खः।

* 12:45 १२:४५ १ इति २५:१-८; २६:१२

47 यस्बाबेलया पालय् व नहेम्याहया पालय् नं इस्त्राएलयापि सकल मन्तयसं देगलय् भजन हालीपि व देगलय् पिवाः च्वनीपिनिगु लागि न्हियान्हिथं देछा बियाः ग्वाहालि याइगु खः। मन्तयसं लेवीतयत् पवित्र देछा बीगु अले उकिं लेवीतयसं क्वःछिनातःगु ब्व पुजाहारीतयत् बीगु खः।

13

विदेशीतपाखें अलग

1 उखुन्हू हे मन्तयत् मोशाया सफू ब्वना न्यंकल। उकी सुं नं अम्मोनी वा मोआबी परमेश्वरयागु सभाय् गुबलें दुहां वने दइ मखु धकाः च्वयातःगु लुइकल।*

2 छायाःसा इपि मरि व लः ज्वनाः इस्त्राएलीतलिसे नापलाः मवः अले हानं इमित सराः बीत बालामयात ज्याला बियाः सःतल। अयनं जिमि परमेश्वरं व सराःयात सुवाय् हिलादिल।*

3 मन्तयसं व व्यवस्था न्यनाः फुक्क विदेशी वंशयापि सन्तानयात इस्त्राएलपाखें अलग तल।

नहेम्याहं दकलय् लिपा ब्यगु आज्ञा

4 थ्व जुइ न्ह्यः, जिमि परमेश्वरया देगःया धुकू स्वइम्ह पुजाहारी एल्यासीबयागु तोबियालिसें यक्व हे बांलाःगु स्वापु दुगु जुयाच्चन।

5 उकिं वं तोबियायात छक् तःकूगु क्वथा छ्यलेत ब्यगु जुयाच्चन। न्हापा व क्वथाय् अन्नबलि, धुपॉय व देगःया सामान अले लेवीत, म्ये हालीपि व देगलय् पिवाःतयगु निति झिब्वय् छब्व अन्न, न्हगु दाखमघ, चिकं व पुजाहारीतयगु निति देछात तइगु खः।

6 थ्व फुक्क खें जुयाच्चबलय् जि धाःसा यस्शलेमय् मदु, छायाःसा बेबिलोनयाम्ह जुजु अर्तासास्तया* स्विइनिगु दँय† जि जुजुयाथाय् लिहां वनागु खः। छुं ई लिपा जुजुयाके मन्जुरी कयाः

7 जि यस्शलेमय् लिहां वया। थन एल्यासीबं तोबियायात परमेश्वरया देगःया चुकय् छक् क्वथा बियाः मभिंगु ज्या याःगु जिं सिल।

8 जितः थ्व तसकं मयल अले जिं व क्वथाय् दुगु तोबियायागु फुक्क सामान वांछवा बिया।

9 जिं क्वथात शूद्र यायेगु आज्ञा बिया अले जिं उपिं क्वथातय् परमप्रभुया देगःया सामान, अन्नबलि व धुपॉय हाकनं तयाबिया।

10 लेवीतयत् क्वःछिनातःगु इमिगु ब्व मब्यगु खें नं जिं सिल। उकिं देगलय् सेवाया जिम्मा काइपिं लेवीत व भजन हालीपि सकलें थथःगु गामय् लिहां वन धइगु नं जिं न्यना।*

11 उकिं जिं हाकिमतयत् हक्काः धया, “परमेश्वरया देगःयात छाया वास्ता मयानागु?” अले जिं लेवीतयत् सःताः हाकनं इमिगु थथःगु हे ज्याय् तया।

12 अबलय् सकल यहूदीतयसं हानं अन्न, दाखमघ व चिकंया झिब्वय् छब्व धुकुतिइ हल।*

13 देगःया धुकू स्वयेत जिं पुजाहारी शेलेम्याह, व्यवस्थाया स्यनामि सादोक व लेवी पदायाहयात जिम्मा बिया। जक्कूरया काय् व मतन्याहया छय् हानानयात इमि ग्वाहालिमि ल्यया। छायाःसा इमित विश्वास बहःपिं मानय् याइगु अले थः दाजुकिजापिनिगु दथुइ इनेगु इमिगु ज्या खः।

14 हे जिमि परमेश्वर, जिगु थ्व ज्या जिगु भिया निति लुमंका तयादिसँ। अले जिं जिमि परमेश्वरया देगःयागु व उकिया सेवाया निति थुलि विश्वास बहःम्ह जुयाः छु यानागु दु उकियात हयाछ्वयादी मते।

15 उबलय् शबाथ खुन्हू यहूदायापि मन्तयसं दाखयात तिस्यानचवंगु व अन्न मुंकाः दाखमघ, दाख, यःमरि व मेमेगु किसिमयागु कु गधाया म्हय् तयाचवंगु जिं खना। इमिसं थुपिं फुक्क मीत यस्शलेमय् शबाथ खुन्हू हइगु जुयाच्चन। उकिं उखुन्हू नयेगु नसा म्यगुलि जिं इमित ख्याच्चः बिया।*

16 यस्शलेमय् च्वनिपिं टुरोसयापि मिजंतयसं नं न्या व मेमेगु फुक्क किसिमयागु मीगु सामान हयाः शबाथ खुन्हू यहूदायापि मन्तयत् मीगु जुयाच्चन।

17 अले जिं यहूदायापि भारदारतयत् हक्काः धया, “शबाथयात अपवित्र यानाः छिमिसं थ्व छु यानागु?”

18 छु छिमि पुर्खातयसं नं थज्याःगु ज्या याःगुलि झी परमेश्वरं झीके व थ्व शहरय् फुक्क विपत्तित हयादीगु मखु ला? आः छिमिसं शबाथयात अपवित्र यानाः अज्ज परमप्रभुया तं अप्वय्का इस्त्राएलतयगु विरोध यानाचवंगु दु।”

19 शबाथया न्ह्यः यस्शलेमया ध्वाखातय् खिउँसे च्वनावःबलय् जिं ध्वाखात तीगु व शबाथ सिमधःतले मचाय्केगु आज्ञा बिया। शबाथ खुन्हू छुं नं कु दुने हये मफयेमाः धकाः जिं ध्वाखाय् पिवाःत तया।

20 छकः निकः थीथी कथंया सामान मीपिं बन्जातयसं यस्शलेमया पिने हे चा छयाये माल।

21 जिं इमित थथे धयाः ख्याच्चः बिया, “छिपिं छाया चान्हय् चान्हय् शहरया पखाः लिक्क च्वनाच्वनागु? छिमिसं हाकनं थथे यात धाःसा जिं छिमित सजायँ बी।” उखुन्हूनिसें इपिं शबाथ खुन्हू वयेगु त्वःतल।

22 अले जिं लेवीतयत् थःत शूद्र यायेत व शबाथयात पवित्र तयेत वनाः ध्वाखाय् पिवाः च्वनेत आज्ञा बिया।

हे जिमि परमेश्वर, थ्व नं जिगु निति लुमंका तयादिसँ। अले छिगु दया मायां जितः दया यानादिसँ।

23 उबलय् नं यहूदायापिं छुं मन्तयसं अशदोद, अम्मोन व मोआबयापिं मिस्तलिसे ब्याहा याःगु जिं खना।

* 13:1 १३:१-२ व्य २३:३-५ * 13:2 १३:२ गन्ती २२:१-६ * 13:6 १३:६ फारसयाम्ह जुजु अर्तासास्तयात बेबिलोनयाम्ह जुजु धकाः नं धाइ † 13:6 १३:६ स्विइनिगु दँ थथे धयागु ४३३ बी.सी. खः। * 13:10 १३:१० व्य १२:१९ * 13:12 १३:१२ मती ३:१० * 13:15 १३:१५ प्रस २०:८-१०; व्य ५:१२-१४; यर १७:२१-२२

24 इमि मस्त मध्ये बच्छिसिनं अशदोदी भाय् ल्हाइगु वा मेपिं मनूतयगु भाय् ल्हाइगु इमिसं यहदाया भाय् ल्हाये मसः।

25 जिं इमित हक्काः सराः बिया, जिं छुं मनूतयत् दायाः अले इमिगु सँ पुया। अले जिं इमित जिपिं व जिमि काय् म्हाय्पिन्सं आवांलि गुबलय् नं मेगु जातिलिसे ब्याहा याये मखु धकाः परमेश्वरया नामय् पाफयका। ☆

26 जिं इमित धया, विदेशी मिस्तयसं सोलोमन जुजुयात पाप याकेब्यगु खः। व मेगु फुक्क जातियापिं जुजुपिं स्वयाः तःधं। परमेश्वरं वयात माया यानादिल, अले फुक्क इस्त्रायाम्ह जुजु ल्ययादिल। अयनं वं थ्व हे पाप यात।☆

27 अले छु जिमिसं छिमिगु खँ न्यनेगु ला! अले विदेशी मिस्तलिसे ब्याहा यायेगु ला! इीं परमेश्वरयात विश्वासघात यायेगु तसकं मभिगु ज्या यायेगु ला!

28 दकलय् तःधंमह पुजाहारी एल्यासीबया काय् योयादाया छम्ह काय् होरोनी सन्बलतया जिलाजं खः, उकिं जिं वयात जिथासं तापाक्क लिना छवया। ☆

29 हे जिमि परमेश्वर, इमित लुमंकादिसेँ छायाःसा पुजाहारीया ज्या यात व पुजाहारीतय् व लेवीतयगु बाचायात अशुद्ध याःगु दु।

30 थुकथं जिं इमित फुक्क मेगु जातितपाखें शुद्ध याना, अले पुजाहारीतयत् व लेवीतयत् थथःगु ज्याय् ल्यया।

31 हानं जिं सिंया देछा हयेगु व न्हापा सःगु अन्न हयेगु ई क्वःछिना बिया।

हे जिमि परमेश्वर, जिगु भिया निति जितः लुमंकादिसेँ।

एस्तरया सफू म्हसीका

एस्तरया सफुलिइ जूगु घटना फारस देशयाम्ह जुजु अहासूरस चिकुलाबलय् च्वनीगु दरबारय् जूगु खः।
व हे दरबारयाम्ह रानी एस्तर थ्व सफूयाम्ह मू मनू खः। व मां बौ मदुम्ह छम्ह यहदी खः। वया तःबाया काय् मोर्दकैनं वयात थःम्ह म्हाय् थें
यानाः लहिनातःगु खः। व तसकं बांलाःम्ह व ब्याहा मजुनिम्ह मिसा खः। अथे जुयाः हे व रानी जुइदत।
वं ज्यान पानाः यहदीतयत् इमि शत्रुतयगु ल्हातं नाश जुइगुपाखें बचय् यात। व खँ थ्व सफुलिइ बांलाक च्वयातःगु दु।
पूरीम धाःगु नखः गथे यानाः शुरू जुल अले उकिया अर्थ छु खः धकाः नं थ्व सफुलिइ च्वयातःगु दु।
थ्व सफू सुनां च्वःगु धकाः सी मदु। अयनं यहदी जातिया बारे बांलाक स्यूम्ह मनुखं थ्व च्वःगु खः धकाः झीसं सीकाकाये फु।
थ्व सफू ४६५ ई.पू.पाखे अहासूरस सीधुंकाः च्वःगु खः। थ्व सफूया घटना एज्रा व नेहम्याहया सफूया घटना स्वयाः छगू पुस्ता न्हयः जूगु खः।
धलः पौ
एस्तर रानी जूगु १:१-२:२३
हामानं यहदीतयत् नाश यायेगु ग्वसाः ग्वःगु ३:१-५:१४
हामानयात ज्यान सजाँय ब्युगु ६:१-७:१०
यहदीतयत्सं थः शत्रुतयत् बुकूगु ८:१-१०:३

एस्तर

वशती रानीपाखें अहासूरस जुजुया अपमान

- 1 अहासूरस जुजुया पालय् जूगु घटनात थन बयान यानातःगु दु। उगु इलय् थ्व हे अहासूरस जुजुं भारतनिसें कूश देश तक सछि व निइन्हय्गु प्रान्तय् शासन याइगु खः।
- 2 उबलय् अहासूरस महाराजं थःगु राजधानी शूशनय् च्वंगु गद्दी शासन याइगु खः।
- 3 वं शासन याःगु स्वर्दे दुबलय् थः फुक्क भारदारत व हाकिमतयत् सःताः तःधंगु भव्य न्यायकल। राजकुमारपिं, फारसी व मादी सेनातय् मू नायःत व प्रान्त प्रान्तया बडा-हाकिमत नं लायकुलिइ थ्यंकः वल।
- 4 सछि व चयन्हू तक जुजुं थःगु राज्ययागु झःझः धाःगु तःजिगु सम्पत्ति व वैभव क्यन।
- 5 अनं लिपा जुजुं थःगु राजधानी शूशन शहरय् च्वंपिं तःधंपिं, चिधंपिं, सकलें मनुतयत् सःताः भव्य नकल। थुकथं जुजुया लायकूया न्हयःने च्वंगु बगैँचाय् भव्य नयेगु ज्या न्हयन्हू तक जुल।
- 6 बगैँचाय् तुयुगु व वँचुगु सूती कापःया पर्दात यख्खानातःगु खः। उपिं पर्दात दुरु ल्वहंया थामय् दुगु वहःया चाःचाय् तुयुगु व प्याजी रंगयागु सूती कां चिनातःगु दु। ह्याउँगु ल्वहं, दुरु ल्वहं, मोती व मेमेगु मू वंगु ल्वहँतं छायापिया तःगु बैय् लुँ व वहःया सोफात तयातःगु दु।
- 7 थीथी कथंयागु लुँयागु ख्वल्चाय् जुजुं दरबारय् त्वनीगु दाखमघ नुगः मस्यासैं सकसितं त्वनेत इनाबिल।
- 8 अन सुयातं करं त्वंकेगु नियम मदु। बरु फुक्क मनुतय्गु इच्छा थुइकी धकाः महाराजं थःगु धुकुतिं दाखमघ त्वंकीपिं च्यःतयत् उजं बियादिल।
- 9 उगु हे इलय् रानी वशती नं जुजु अहासूरसया लायकुलिइ मिसातयत् सःताः भव्य नकल।
- 10 न्हयन्हू खुन्हू महाराज नं दाखमघ त्वनाः लसतां हनाच्चन। अले वं थःगु सेवा याइपिं न्हयम्ह नपुंसकत महमान, बिज्था, हर्बोना, बिगता, अबगथा, जेथेर व कर्कासयात सःतल।
- 11 इमित रानी वशतीयात श्रीपिच पुइकाः थःथाय् हजि धकाः जुजुं उजं बिल। रानी तसकं बांलाःम्ह हिसि दुम्ह जुयाच्चन। उकिं वं वयागु हिसि सकल मनुत व भारदारतय् न्हयःने क्यने मास्ति वयकूगु खः।
- 12 इमिसं वनाः महाराजयागु उजं रानी वशतीयात न्यंकल। तर रानी वये मानय् मजुल। उकिं जुजु तसकं तम्बल, तमं मि जुल।
- 13 नियम कानूनकथं छु याःसा जी धकाः सःस्यूपिं मनुतय्के महाराजं सल्लाह काल।
- 14 महाराजं अप्चः यानाः देशया कानून व नियम स्यूपिं फारस व मादीया न्हयम्ह भारदारत कर्शोना, शेथार, अट्माथा, तशींश, मेरेस, मर्सेना व ममूकानपिन्के सल्लाह काइगु खः। इपिं महाराजलिसे सतीपिं खः, थुपिं न्हयम्ह महाराजया न्हयःने वनेगु अधिकार दुपिं खः अले इमित देशय् तःधंगु मान व पद नं बियातःगु खः।
- 15 महाराजं इमित न्यन, “नपुंसकपाखें जिं बियागु उजं मानय् मयाइम्ह रानी वशतीयात गज्याःगु सजाँय बी माली? कानूनं छु धाइ?”
- 16 अले ममूकानं महाराज व सकलें भारदारतय् न्हयःने थथे लिसः बिल, “रानी वशती महाराजयागु जक मखु महाराज अहासूरसया फुक्क प्रान्तया भारदार व मनुतय्गु बेइज्जत याःगु दु।
- 17 रानी थथे याःगु ज्या फुक्क मिसातयत्सं न्यनी अले थुकिं यानाः इमिसं नं थः भाःतयात मानय् मयाइ। अले इमिसं थथे धाइ, ‘महाराज अहासूरसं रानी वशतीयात थःथाय् हयेत उजं बियादिल तर रानी वये मानय् मजुल।’

18 रानी थुकथं व्यवहार याःगु खँ फारस व मादीया भारदारतय कलाःपिन्सं न्यनेवं हे इमिसं नं थः भाःतपिन्त अथे हे व्यवहार याइ। अले थुकिं यानाः फुक्कभनं थः भाःतपिन्त हनाबना तयेगु त्वःताछवइ अले भाःतपिं थः कलाःपिनापं तम्बइ।

19 “छसपोलया इच्छा दःसा वशती रानी थनिनिसें गुबलें छसपोलया न्ह्यःने वये दइ मखु धकाः शाही उजं बियादिसँ। थ्व उजं फारस व मादीतयगु कानूनय गुबलें महिलिगुकथं च्वकादिसँ। अले वशती रानी स्वयाः बहःम्ह व बांलाःम्ह मिसायात रानी जुइ बियादिसँ।

20 थुकथं जुजुयागु शाही उजं देशय सकसितं न्यंकीबलय् तःमि, चीमि सकलें मिसापिन्सं थःथः भाःतपिनिगु हनाबना तयेगु याइ।”

21 जुजु व सकलें भारदारपिन्सं थ्व सल्लाह ययकल अले महाराजं ममूकानया सल्लाहकथं ज्या यात।

22 अनलि सकल मिजंत थथःगु छँय मालिक जुइ अले वयागु उजं सकल छँजःपिन्सं मानय याये हे माः धकाः महाराजं फुक्क प्रान्तय् थीथी भाय् ल्हाइपिन्त इमिगु थथःगु भाषां व लिपिकथं थःगु उजं च्वयाछवत।

2

न्हम्ह रानी माःगु

1 थनलिपा थःगु तं क्वलाये धुंकाः जुजुं वशती रानी वं याःगु ज्याया विरोधय् पिकाःगु उदीं लुमंकाच्चन।

2 अथे जुयाः जुजुयात सल्लाहबीपिं थः भारदारतयसं थथे सल्लाह बिल, “छसपोलया निति बांबांलाःपिं ब्याहा मजुनिपिं मिसात मालेत छव्यादिसँ।

3 छसपोलं थः भारदारतयत देशया फुक्क प्रान्तय् दुपिं बांबांलाःपिं बिया मख्वनिपिं मिसात राजधानी शूनय च्वंगु मिसात तइगु दुनेया लायकुलिइ हेयत उजं बियादिसँ। अले इमित जुजुया मिसात कःघाना च्वंम्ह नपुंसक हेगेयात जिम्मा बियादिसँ। इमित थीथी कथंया समाः ज्वलं नं बियादिसँ।

4 अले छसपोलं गुम्ह मिसा ययकादी वयात हे वशती रानीया पलेसा रानी दयकादिसँ।” जुजुयात थ्व सल्लाह येल अले वं अथे हे यात।

5 राजधानी शूनय मोर्दकै नां दुम्ह छम्ह यहदी च्वनीगु जुयाच्चन। मोर्दकै याईरया काय, शिमीया छय व कीशया छुइ अले बेन्यामीन कुलयाम्ह खः।

6 बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसर यहदाया जुजु यहोयाकीननापं ज्वनाः यरूशलेमं यंकूपिनिगु पुचलय् मोर्दकैया परिवार नं दुगु जुयाच्चन।

7 मोर्दकैया एस्तर नांयाम्ह ककाया म्हाय् छम्ह दु। एस्तरया हिब्रू नां हदस्सा खः। व तसकं बांलाःम्ह व हिंसि दुम्ह खः। वया मां-बौ सीधुंकाः मोर्दकै वयात थः म्हाय् थें यानाः लहिनातःगु खः।

8 जुजुया उजं न्यंके धुंकाः राजधानी शूनय यक्व मिसात हल। उपिं मध्ये एस्तर नं छम्ह खः। अले वयात नं मिसात च्वनीगु दुनेया लायकुलिइ जुजुया मिसात कःघाना च्वंम्ह नपुंसक हेगेयात जिम्मा बिल।

9 एस्तरयात खनाः हेगे तसकं लयतायाः वयात ययकल अले एस्तरं वपाखें दया काये खन। थथें हे वं एस्तरयात समाः यायेत समाः ज्वलं व थीथी कथंया नसाज्वलं हयाबिल। एस्तरयात मिसात च्वनीगु लायकूया दुनेयागु दक्वसिबय् बांलाःगु थासय् यंकातल अले वयात समाः यायेत न्हयम्ह लायकुलिइ ल्ययातःपिं भ्वाति छवत।

10 मोर्दकैया आज्ञा कथं एस्तरं थः छम्ह यहदी खः धयागु खँ सुपिकातःगु जुयाच्चन।

11 एस्तरयात छुं जुइ ला धकाः सीकेत मोर्दकै न्हियान्हिथं मिसात तइगु छँया चुकया लिक्क चाःहिला च्वनीगु

12 मिसायात महाराज अहासूरसया न्ह्यःने यंके न्ह्यः वयात दच्छि थीथी कथं समाः यायेगु याइ, खुला तक मूरया चिकं व खुला तक चिकं व अतरया चिकं नं थाकेगु याइ। अले तिनि छम्ह छम्ह यानाः पालंपाः जुजुयाथाय् यंकीगु खः।

13 सुं नं मिसा जुजुया लायकुलिइ वनीबलय् वं पवंगु न्ह्याथें ज्याःगु खँ वयात मिसात तइगु छँनं यंके बी।

14 बहनी व जुजु थः च्वनीगु क्वथाय् वनीगु अले कन्हय् सुथय् व मिसात तइगु मेगु छँय नपुंसक शाशगजया जिम्माय् वनीगु खः। जुजुं नां कयाः मसःतुतले व हाकनं जुजुयाथाय् वने दइ मखु।

एस्तर रानी जूगु

15 एस्तरया बौ अबीहेल खः। व मोर्दकैया कका खः। थ्व हे मोर्दकैया थः म्हाय् थें लहिनातःम्ह एस्तरया जुजुयाथाय् वनेगु पाः वल। वं मिसातय् कःघाना च्वंम्ह नपुंसक हेगे सल्लाह ब्यूगु खँ बाहेक मेगु छुं नं मयंकू। एस्तरयात खँक्वसिनं तसकं बांलाः ताय्केगु खः।

16 थुकथं अहासूरसं राज्य याःगु न्हयदँया तेबत धाइगु झिला दुबलय् एस्तरयात जुजु च्वनेगु थासय् यंकल।

17 जुजुं मेपिं ब्याहा मजुनिपिं मिसातय् स्वयाः एस्तरयात यक्वः माया यात। अले वयात तसकं ययकल। अले वयागु छेनय् श्रीपिच पुइकाः वशतीया थासय् वयात रानी यात।

18 अनलि जुजुं एस्तरयात तःधंगु मान बियाः सकल भारदारत, हाकिमतय् सःताः तःधंगु भव्य न्यायकल। अले जुजुं फुक्क प्रान्तय् बिदा बीगु घोषणा यात अले जुजुं बीमाःगु कोसेलि इनाबिल।

मोर्दकैनं जुजुयागु ज्यान बचय् याःगु

19 निक्व खुसि जुजुं ब्याहा मजुनिपिं मिसात मुंकूबलय् मोर्दकै जुजुया लायकूया मू ध्वाखाय् च्वनाच्चंगु खः।

20 मोर्दकैनं धाथें एस्तरं थः यहदी खः धयागु खँ सुयातं मसीकू। थ्व खँ मोर्दकैनं धाःगु खः अले वं थ्व खँ मचां थें बांलाक मानय यात।

21 छन्हू मोर्दकै जुजुया ध्वाखाय् च्वनाच्चंबलय् निम्ह जुजु ध्वाखा पिवाः बिग्थाना व तैरेश जुजुनापं असन्तोष जुयाः जुजुयात स्यायेगु ग्वसाः म्वल।

- 22 थ्व मोर्दैकैनं सिया: एस्तर रानीयात धयाबिल। रानी मोर्दैकैया नां कया: जुजुयात थ्व खँ धयाबिल।
 23 थ्व खँयात कया: न्यंकं दुवाला: स्व:बलय् धात्थे ख: धयागु दसि लुल अले जुजुं उपि निम्ह मनूयात थाम्य् यख्खाया: स्यानाबिल। थुपि फुक्कं खँ जुजुयागु न्ह्य:ने इतिहासया सफलइ च्वल।

3

यह्दीतयत् नाश यायेगु हामानया ग्वसा:

- 1 छुं ई लिपा अहासूरस जुजुं अगागी हम्मदाताया काय् हामानयात वनापं ज्या याइपि मेपि भारदारत स्वया: अप्व: पद थकया: देय्या प्रधान मन्त्री यात।
 2 सकल भारदारतयसं जुजुं उजं ब्यूकथं हामानयात पुलि चुया: भागि याइगु ख:। मोर्दैकैनं धा:सा वयात पुलि चुया: भागि याइ मखुगु जुयाच्वन।
 3 छन्हु लायकूया हाकिमतयसं मोर्दैकैयात न्यन, “छिसं छाय् जुजुया उजं मानय् मयानागु?”
 4 इमिसं न्हियान्हिथं वयात थथे हे जक न्यनीगु। तर वं उमिगु खँयात वास्ता हे मया:। थथे मोर्दैकैनं मानय् मया:गु खँ हामानं सह याइ कि मयाइ धका: सीकेगु निति इमिसं हामानयात थ्व खँ न्यंक वन। छाया:सा “जि यह्दी ख:” धका: मोर्दैकैनं इमित धा:गु ख:।
 5 मोर्दैकैनं पुलि चुया: भागि मया:गु खँ हामानं सिल अले व तसकं तम्बल।
 6 हामानं मोर्दैके यह्दी ख: धयागु खँ सिसेंलि वयात जक सजाँय मब्युस्य अहासूरसया फुक्क देशय् च्वंपि यह्दीतयत् व मोर्दैकैयात स्यायेगु उपाय माल।
 7 अहासूरस जुजुया झिनिदँया न्हापांगु ला वा निसान लाय् हामानया न्ह्य:ने न्हि व ला क्व:छीगु निति इमिसं चिष्टा तल। व चिष्टायात “पूर” धका: धाइगु ख:। चिष्टा झिनिला दुखुन्हु वा अदार ला खुन्हु लात।
 8 अले हामानं अहासूरस जुजुयात धाल, “छसपोलया राज्य दुने छगू जाति देय्या फुक्क प्रान्तय् मनुतय् दथुइ च्वनाच्वंगु दु। इपि ब्यागल च्वना वयाच्वंगु दु। इमिगु रितिथिति मेगु फुक्क जातितय्गु स्वया: पा। इमिसं छसपोलया नियम कानून नं मानय् मया:। छिसं इमित सह यानाच्वनेगु बांला: मज्।
 9 यदि छसपोलया इच्छा दत धा:सा इमित नाश यानाछवयेगु निति छगू उजं पौ च्वयाबियादिसँ। थ्व ज्या याइपि छसपोलया हाकिमतय्गु निति जिं जुजुया धुकुति जम्मा यायेत स्वगू लाख पिइद्र: किलोग्राम वह: बी।”
 10 अले जुजुं राज्यया छाप दुगु अंगू थ:गु पचिनं त्वया: यह्दीतय् शत्रु हम्मदाताया काय् हामानयात बियादिल।
 11 जुजुं हामानयात धाल, “थ्व वह: थके ति! उपि मनुतयत् छन्त छु याये मास्ति व व हे या!”
 12 अनंलि न्हापांगु लाया झिस्वन्हु खुन्हु जुजुया सकल छ्यानजेतयत् स:तल। अले हामानया उजंकथं जुजुया मन्त्रीत, फुक्क प्रान्तयापि बडा-हाकिमत अले देशया थीथी जातियापिनिगु नाय:तयत् अहासूरसया नामय् व जुजुयागु हे छाप तया: इमिगु थ:गु हे भाषां पौ च्वया: छवत।
 13 उजं पौ ज्वना: हुलाकीत देशया फुक्क प्रान्तय् वन। उकी थ्व उजं दु, अदार धाइगु झिनिलाया झिस्वन्हु खुन्हु फुक्क यह्दीतयत्, ल्याय्म्हपिं, बुरापिं, मिसात, मस्तयत् छन्हु हे स्यानाछव। भचानं दयामाया मयासें इमित स्यानाछव अले इमिगु सम्पत्ति लाका का।
 14 थ्व उजं फुक्क प्रान्तय् कानूनकथं पिका: अले मनुत उखुन्हुया लागिं थम्हं यायेमा:गु ज्या यायेत तयार जू धका: थ्व जुजुया उजं देशयापि फुक्क मनुतय्थाय् छवल।
 15 जुजुया उजं राजधानी शूशनय् च्वंपि सकल प्रजातयत् न्यंकल। हुलाकीत याकनं वना: थ्व समाचार प्रान्त प्रान्तय् थ्यंकल। शूशन शहरय् हलचल जुल। जुजु व हामान धा:सा त्वनेत फेतुल।

4

मोर्दैकैनं एस्तरयाके ग्वाहालि फ्वंगु

- 1 थ्व फुक्क खँ न्यनेवं मोर्दैकैनं थ:गु वस: खुत, भांग्रा फिना: नली बुला: त:सलं हाला: विलाप यायां शहरया प्यखेरं चा:हुलाजुल।
 2 व राजदरबारया मू धवाखा तक वन, छाया:सा भांग्रा फिनात:म्ह सुं नं मनु दरबारय् दुने दुहां वने दइ मखु।
 3 जुजुया उजं न्यंकूगु फुक्क प्रान्तय् यह्दीत ख्वख्वं अपसं च्वना: तसकं दु:ख मन तायेका: विलाप यात। इपि मध्ये यक्वसिनं भांग्रा फिना: नउलय् ग्वारातुलाच्वन।
 4 एस्तर रानीया भ्वाति व नपुंसकत वया: मोर्दैकैनं छु या:गु ख: व वयात न्यंकल, अले एस्तरं तसकं दु:ख मन तायकल। भांग्रा त्वया: लं फ्यु धा धका: मोर्दैकैया निति लं बियाछवत। तर वं व मकाल।
 5 अनंलि एस्तरं थ:गु सेवा यायेत तयात:म्ह जुजुया छम्ह नपुंसक हताकयात स:ता: मोर्दैकैयात छु दु:ख परेजुया च्वंगु दु, छाया थथे यानागु धका: न्यना वा हँ धका: छवत।
 6 हताक दरबारया लुखा न्ह्य:ने च्वंगु शहरया चकंगु चोकय् वना: मोर्दैकैयात नापला: वन।
 7 अले मोर्दैकैनं थ:त छु जुयाच्वंगु ख: व फुक्क खँ व हामानं यह्दीतयत् नाश यायेगु निति गुलि धिबा जुजुया धुकुतिइ बी धका: धा:गु ख: व नं हताकयात कनाबिल।

8 यहदीतयत नाश यायेगु उजं दुगु व शूशनय् पिकाःगु जुजुया उजं पौया छगू नक्कल वं हताकयात बिल। व यंका एस्तरयात ब्यु अले फुक्क खँ वयात कं अले वं जुजुयाथाय् वनाः धयाबीमा व थःगु जातिया मनूतयके जुजुया दया दयेमा धकाः मोर्दकैनं एस्तरयाथाय् बुखँ बीत हताकयात लितछवल।

9 हताकं एस्तरयाथाय् वनाः मोर्दकैनं धाःगु फुक्कं खँ न्यंकाबिल।

10 अले एस्तरं हताकपाखें हाकन थ्व बुखँ मोर्दकैयाथय् धयाछवत,

11 “भारदारतयसं व प्रान्तया फुक्क थासय् च्वपिं मनूतयसं जुजुया थ्व आज्ञा सि हे स्यु, सुं नं मनू, व मिसा जुइमा वा मिजं जुइमा जुजुं मसःतुसे दुनेया चुकय् दुहां वल धाःसा वयात स्यानाछवइ। न्ह्याथेसां जुजुं लुँया राजदण्ड वयापाखें ल्हन धाःसा व बचय् जुइ। जि थः हे जुजुयाथाय् वने मदुगु स्विन्हु दये धुंकल।”

12 अले एस्तरं धाःगु खँ मोर्दकैयात कन।

13 वं एस्तरयात थथे धकाः लिसः छवयाहल, “थथे बिचाः याये मते, छ दरबारय् दुने जुजुयाथाय् दुगुलि फुक्क यहदीतय् मध्ये छ छम्ह जक म्वाये फइ।

14 थज्याःगु इलय् छ सुम्क च्वन धाःसा यहदीतयगु निति ग्वाहालि व छुत्कारा मेगु थासं हे वइ। छ व छिमि बौया सन्तान धाःसा नाश जुयावनी। सुनां स्यू धकाः थज्याःगु ईया लागिं हे छ रानी जूगु खः ला की?”

15 एस्तरं मोर्दकैयात थथे लिसः छवयाहल,

16 “शूशनय् वनाः नापलाक्व फुक्क यहदीतयत जिगु निति अपसं च्वनेत मुंकी। स्विन्हु स्वचा तक छुं नं नसा नये मते अले लः तकं त्वने मते। जि व जिमि भ्वातिं नं छिकपिं थें तुं अपसं च्वन। अनलि कानूनया विरोध हे जूसां जि जुजुयाथाय् वने। थथे यानाः जि सीमासां सी।”

17 अनं मोर्दकै वनाः एस्तरं उजं ब्यु थें हे यात।

5

एस्तरं जुजु व हामानयात भव्य सःतूगु

1 अपसं च्वंगु स्विन्हु खुन्हु एस्तरं थःगु शाही वसः पुन। अले दरबारया दुने च्वंगु चुकय् वनाः दनाच्वन। उबलय् जुजु लुखापाखे स्वयाः सिंहासनय् फेतुनाच्वंगु खः।

2 जुजुं एस्तर रानीयात चुकय् दनाच्वंगु खन। एस्तर रानीयात खनाः लयताल, अले ल्हातय् दुगु लुँया राजदण्ड व पाखे ल्हन। एस्तर वनाः राजदण्डयागु च्वकाय् ज्वंवन।

3 जुजुं वयात धाल, “रानी एस्तर छन्त छु माल? छं न्ह्यागु हे फ्वंसां बी, जिगु बच्छि राज्य तकं छन्त बी।”

4 एस्तरं लिसः बिल, “महाराज, छसपोलयात येल धाःसा जिं छिगु लागिं ज्वरय् यानागु भव्य भपीत थौं हामाननापं झासँ।”

5 एस्तर याःगु इच्छा पूर्वकेगु निति जुजुं थथे हे हामानयात सःतके छवत। अले जुजु व हामान एस्तरं ज्वरय् यानातःगु भव्य नयेत वन।

6 दाखमद्य त्वँत्वं जुजुं एस्तरयात धाल, “छं जिके न्ह्यागु हे फ्वंसां जिं छन्त बी। छंगु इनाप छु खः? जिगु बच्छि राज्य तकं छन्त बी।”

7 एस्तरं लिसः बिल, “जिगु बिन्ति व इनाप थ्व दु,

8 छसपोलं जितः ययकादियागु खःसा जिं फ्वनागु खँ पूर्वकादीगु खःसा अले जिं इनाप यानागु खँ छितः यल धाःसा, कन्हय् नं छसपोल व हामान जिं ज्वरय् यानागु भव्य भपीत झासँ। कन्हय् हे जिं छसपोलयात थःगु खँ धाये।”

हामानं मोर्दकैयात स्यायेगु ग्वसाः ग्वःगु

9 उखुन्हु हामान लयतातां व खुसि जुजुं लिहां वन। तर वं मोर्दकैयात दरबारया मू ध्वाखाय् थःगु न्ह्यःने मदंसे व मग्यासे च्वनाच्वंगु खनाः व तसकं तंम्वल।

10 तर थम्हं थःत कःघानाः व छँ वन।

अनलि वं थः पासापिन्त व थः कलाः जेरेशयात सःतके छवत,

11 अले हामानं इमित थःके धन-सम्पत्ति व काय्पिं यक्व दु धकाः धक्कु त्वःतल। जुजुं थःत तःधंगु पद ब्युगु व मेपिं भारदारत व हाकिमत स्वयाः गुलि तःधं धकाः इमित धक्कु त्वःतल।

12 हामानं धाल, “उलि जक मखु, रानी एस्तरं ज्वरय् याःगु भव्य नयेत जुजु व जितः जक इनाप याःगु खः। अले कन्हय् नं जितः जुजुनापं वं ज्वरय् याःगु भव्य नयेत इनाप याःगु दु।

13 गबले तक जिं यहदी मोर्दकै दरबारया मू ध्वाखाय् फेतुनाच्वंगु खनी उबलय् तक व फुक्क जिगु निति छुनं मखु।”

14 अले वया कलाः व सकल पासापिन्सं वयात धाल, “निइन्यागु मिटर तःजाःगु छगू फांसि बीगु थां थनादिसँ, अले सुथय् मोर्दकैयात थामय् यख्वायत जुजुयात इनाप यानादिसँ। अले खुसि जुयाः जुजुनापं भव्य नयेत झासँ।” हामानयात थ्व खँ तसकं यल अले वं व फांसि बीगु थां धस्वाके बिल।

6

जुजुं मोर्दकैयात हनाबना याःगु

- 1 उखुन्हू चान्हय जुजु घने मफुत, अथे जुया: भारदारतयत् स:ता: थ:गु शासनया इलय् जूगु फुक्क घटना च्वयात:गु सफू ब्वना: न्यंकेत उजं बिल। अले जुजुयात व ब्वना: न्यंकल।
- 2 उकी निम्ह ध्वखा ब्यूम्ह, बिगथाना व तैरेशं जुजुयात स्यायेगु ग्वसा: ग्व:गु अले मोर्दकैने व खँया बारे न्यंकूगुया बारे च्वयात:गु ख:।
- 3 थ्व ज्याया निंति मोर्दकैयात छु इनाम व हनाबना ब्यूगु दु धका: जुजुं न्यन।
जुजुया सेवकतयसं लिस: बिल, “मोर्दकैया निंति छुं हे या:गु म्दु।”
- 4 जुजुं न्यन, “पिनेयागु चुकय् सु दु?” उबलय् हे हामान जुजु लुखाया न्ह्य:ने थ:म्हं मोर्दकैयात फांसि बीगु सिंयागु थामय् यख्खाय्गु धका: जुजुयाके बिन्ति यायेत व:गु ख:।
- 5 अले जुजुया सेवकतयसं लिस: बिल, “महाराज, हामान अन दु।”
जुजुं इमित धाल, “वयात दुने हजि।”
- 6 अले हामान दुने दुहां वल, जुजुं वयात धाल, “जिं छम्ह मनूयात हनेगु इच्छा दु, वयात गुकथं हनेमालि?” अले हामान थ:गु मनय् थथे बिचा: यात, “जुजुं सुयात हनेगु इच्छा यात जुइ? जि हे ला खनि?”
- 7 अथे जुया: हामान जुजुयात लिस: बिल, “हने मास्ते व:म्हयसिगु निंति,
- 8 वयागु निंति जुजुं थ:म्हं हे फीगु वस:, जुजुं गइम्ह छेनय् शाही चिं दुम्ह सल हय्केबियादिसँ।
- 9 वयात हे जुजुया दक्वसिबय् त:धंम्ह भारदार वस: फिका: सल गय्का: शहरया चुक चुकय् वना: थथे धा, ‘जुजुं हनेगु इच्छा या:म्ह मनूया निंति छु या:गु दु, स्वयादिसँ।’ ”
- 10 अले जुजुं हामानयात धाल, “याकनं वना: छं धा:थें वस: व सल हिं। अले यह्दी मोर्दकैयात हनेगु या। व दरबारया मू ध्वाखाय् च्वनाच्वंगु दु। छं धा:थें हे वया निंति फुक्कं यानाब्यु। छुं नं मगा:मचा: मजुइमा:।”
- 11 अथे जुया: हामान वस: फिका: हनेगु यात। अले सल कया: वयात गय्का: शहरया चुक चुकय् थथे धाधां न्ह्य: न्ह्य: वन, “जुजुं हनेगु इच्छा या:म्ह मनूया निंति छु या:गु दु, स्वयादिसँ।”
- 12 अनलि मोर्दकै जुजुया मू ध्वाखाय् तुं लिहां वन। हामान धा:सा मछायका: नुग: पिच्याका: हथासं थ:गु छँय् लिहां वन।
- 13 अले वं थ: कला: जैरेश व थ: फुक्क पासापिन्त अनं मोर्दकैयात छु छु जूगु ख: व फुक्क खँ न्यंकल। वयात सल्लाहबीपिं व वया कलातं थथे धाल, “मोर्दकैया न्ह्य:ने छिगु शक्ति कम जुयावंगु दु। व यह्दी जाति ख:, वया विरोधय् छिसं छुं याये फइ मखु, धाथें छि बरबाद जुइन।”
- 14 थथे इपिनापं खँ ल्हाना च्वंबलय् जुजुया नपुंसक भारदारत वया: हामानयात रानी एस्तरं ज्वरय् यानात:गु भव्य नकेत हथासं यंकल।

7

हामानयात फांसि ब्यूगु

- 1 अले जुजु व हामान निक्व खुसि नं रानी एस्तरयाथाय् भव्य नयेत वन।
- 2 उखुन्हू नं जुजुं दाखमघ त्वँत्वं रानी एस्तरयात धाल, “रानी एस्तर छन्त छु माल? जित: धा, जिं छन्त व बी। छंगु इनाप छु ख: जिगु बच्छि राज्य तकं जिं छन्त बी।”
- 3 एस्तर रानी लिस: बिल, “छसपोलं जित: माया यानादी धयागु ख:सा अले जिगु बिन्तिइ छसपोल राजी जुयादीसा, हे महाराज, जि व जिमि जातिया मनूतय्गु प्राणया रक्षा यानादिसँ।
- 4 छाथ्धा:सा जि व जिमि जातितयत् स्याना: नां तकं मल्यंक नाश यानाछवयेत्यंगु दु। जिमि मिजं व मिसा फुक्क दासया निंति मिया जक छव:गु जूसा ला जि सुम्क हे च्वने। थ्व खँ जक जूसा ला जिं छसपोलयात दु:ख बी हे मखुनि।”
- 5 जुजु अहासूरसं एस्तर रानीयात धाल, “थज्या:गु ज्या यायेगु आँट दुम्ह मन् सु ख: व गन दु?”
- 6 एस्तरं धाल, “व विरोधी शत्रु थ्व हे दुष्ट हामान ख:।” अले जुजु व रानीया न्ह्य:ने हामान तसकं ग्यात।
- 7 उकिं जुजु तसकं तंम्वया: दाखमघ त्वनाच्वंगु त्व:ता: जुस्वक दना: दरबारया त:धंगु क्यबय् वन।
तर हामानं आ: ला जित: सजाँय बीत जुजुया मनय् पक्का याये धुंकल धका: थुइकल। अथे जुया: थ:गु प्राणया रक्षाया निंति इनाप यायेत एस्तर रानीया न्ह्य:ने दनाच्वन।
- 8 जुजु क्यबं भव्य नयेगु क्वथाय् लिहां व:बलय् हामान एस्तर रानी दुगु सोफाय् भव:सुला च्वंगु खन।
अले जुजुं छक्क जुया: थथे धाल, “छु छं दरबारय् रानी जिनापं च्वना च्वकं हे वनापं घनेगु मतिइ तयागु ला छु?” जुजुयागु म्हुतुं थ्व खँ पिहां वयेवं अन दुपिं नपुंसक च्य:तयसं हामानयागु ख्वा: त्वपुयाबिल।
- 9 अले अन दुपिं नपुंसक च्य:त मध्ये हर्बोनां धाल, “छसपोलया प्राण बचय् यानादीम्ह मोर्दकैयात यख्खायेत हामानं निइन्यागु मिटर त:जा:गु फांसि बीगु सिंया थां दय्कात:गु दु।”
जुजुं धाल, “अथेसा हामानयात उकी हे यख्खा!”
- 10 थुकथं मोर्दकैयात फांसि बीगु निंति थ:म्हं हे दय्कात:गु सिंया थामय् हामानयात यख्खात। अनलि जुजुयागु तं क्वलाना वन।

8

एस्तरं यहदी जातियात बचय् या:गु

- 1 व हे दिख्नुहू जुजु अहासूरसं यहदीतय् शत्रु हामानया छेँबुँ फुक्कं रानी एस्तरयात बिल। अले एस्तरं मोर्दैकै थ:लाम्ह ख: धा:गु कारणं मोर्दैकै जुजुया न्ह्य:ने वये खन।
- 2 अले जुजुं हामानपाखें कयात:गु राज्यया छाप दुगु अंगू त्वया: मोर्दैकैयात बिल। एस्तरं नं हामानपाखें कयात:गु छेँबुँ मोर्दैकैया जिम्माय् बिल।
- 3 अनंलि एस्तर रानी ख्वख्वं जुजुयागु पालि भवसुला: हाकनं वय्क:याके अगागी हामानं यहदीतय् विरोधय् या:गु मभिंगु ग्वसा: रद्द यानादिसँ धका: बिन्ति यात।
- 4 अले जुजुं लुँयागु राजदण्ड एस्तरपाखे च्वका ल्हन। अले व दना वना: जुजुया न्ह्य:ने च्वंवन।
- 5 एस्तरं धाल, “महाराज, छसपोलं जित: यय्कादियागु ख:सा जिं फ्वनागु पूर्वकादीगु ख:सा अले जिं इनाप यानागु खँ छित: येल धा:सा अगागी हम्मदाताया काय् हामानं राज्यया फुक्क प्रान्तय् यहदीतय् नाश यायेगु ग्वसालं च्वयाछव:गु पौ रद्द यायेत, छसपोलं मेगु उजं पौ छगू च्वयाछवयादिसँ।
- 6 छायाधा:सा जिं थ: मनूतय्के व:गु विपत्ति गथे याना: स्वया: च्वने फइ? अले जि थ: परिवार नाश जूगु गथे याना: सहयाना च्वने फइ?”
- 7 जुजु अहासूरसं रानी एस्तर व यहदी मोर्दैकैयात धाल, “हामानं थथे यहदीतय् नाश यायेगु कुत: या:गलि हे ला खनि जिं हामानया फुक्क सम्पत्ति एस्तरयात बियागु, अले फाँसीया निति सिँयागु थामय् यख्खाबियागु ख:।
- 8 आ: छिमिसं यहदीतय् पंलिना: छिमित छु मनासिब जू मेगु छगू जिगु उजंकथं पौ च्वकि अले उकी जिगु अंगू छाप तयाब्यु छायाधा:सा जुजुया नामं च्वया: जुजुयागु अंगू छाप दुगु पौ सुनानं रद्द याये फइ मखु।”
- 9 अनंलि सीवान धाइगु स्वंगू लाया निइस्वन्हु खुन्हु जुजुया सकल छ्यान्जेतयत् स:तल। मोर्दैकैनं यहदीतयत् ब्यूगु आज्ञा कथं इमिगु थ:गु हे भाषां पौ च्वया: जुजुया मन्त्रीत, भारतंनिसें कया: कूश देय् तक सछि व निइन्हय्गु प्रान्तयापि बडा-हाकिमत अले देशया थीथी जातियापिनिगु नाय:तयत् पौ छवत।
- 10 मोर्दैकैनं व उजं पौ अहासूरसया नामय् च्वया: उकी मोहर छाप तल। जुजुया अस्तबलया सल गया: व उजं पौयात हुलाकीतपाखें प्रान्त प्रान्तय् छवत।
- 11 फुक्क शहरय् थ:गु प्राणया रक्षा यायेत यहदीत छथाय् मुनेफु, अथे यायेत जुजुयागु अनुमति दु धका: उपि पतिइ च्वयात:गु दु। गुगु नं प्रान्तयापि, गुगु नं जातियापि मनूतय्सं ल्वाभ: ज्वना: यहदीत, इमि कला:पिं व मस्तयत् हमला या: वल धा:सा यहदीतय्सं इपिनापं लडाईं यायेफु, इमित स्याये फु, अले छम्हय् छम्हय्सित नाश याना: इमिगु जग्गा, जमिन, धन-सम्पत्ति काये फु धका: नं पतिइ च्वयात:गु दु।
- 12 थ्व घटना अदार धाइगु झिनिलाया झिंस्वन्हु खुन्हु अहासूरस जुजुं राज्य या:गु फुक्क प्रान्तय् जुइ।
- 13 थ्व उजं पौया नक्कल फुक्क प्रान्तय् छगू उजंकथं पिकया: व फुक्क मनूतय्थाय् न्यंकीगु जुल। यहदीत धा:सा उखुन्हु थ: शत्रुतयत् बदला कायेगु निति तयार जुयाच्चं धका: नं थ्व उजं पती च्वयात:गु दु।
- 14 अथे जुया: जुजुया उजंकथं पौ यंकीपिं सल गया: याकनं वन। थ्व उजं पौ राजधानी शूशनय् नं घोषणा यात।
- 15 अले मोर्दैकै वँचुगु व तयुगु जुजुया वस: फिना: तगव:गु लुँया श्रीपिच पुया: प्याजीगु मलमलया लं फिना: दरबारं पिहां वन। अनंलि शूशन शहरय् खुशी व आनन्द मानय् यात।
- 16 यहदीतयगु निति व दि खुशी व लसता अले इज्जतया दि जुल।
- 17 जुजुया उजं पौ थयंगु फुक्क प्रान्तय् व फुक्क शहरय् यहदीतयगु निति लसता व नख:या दि जुल। अले मेगु जातिया यक्व मनूत नं यहदी जुल। छायाधा:सा इमिके यहदीतयगु भय दुगुलि ख:।

9

यहदीतय्सं थ: शत्रुतयत् नाश या:गु

- 1 झिनिला अर्थात अदार लाया झिंस्वन्हु खुन्हु जुजुयागु उजं पूर्वकीगु दि वल। उखुन्हु हे यहदीतय् शत्रुतय्सं इमित थ:गु अधिकारय् हयेगु आशा या:गु ख:। तर उकिया अख: इमित घृणा याइपिं यहदीतय्सं इमित अधिकार याइगु जुल।
- 2 उखुन्हु इमित सत्यानाश यायेत स्व:पिन्त हय्कायेत यहदीत जुजु अहासूरसया फुक्क प्रान्तय् थथ:गु शहरय् छथाय् मुन। इमित सुनानं विरोध याये मफुत छायाधा:सा मेगु फुक्क जातियापि मनूत इपिं खना: ग्यात।
- 3 अले इमिके मोर्दैकैया भय दुगुलि मन्त्रीत, प्रान्त प्रान्तयापि बडा-हाकिमत, देशया थीथी जातियापिनि नाय:तय्सं यहदीतयत् ग्वाहालि यात।
- 4 मोर्दैकै दरबारयाम्ह छम्ह मू मनू जुल अले वया शक्ति व मान अप्वया वन अले वया नां फुक्क प्रान्तय् बयबय जुल।
- 5 अनंलि यहदीतय्सं थ: फुक्क शत्रुतयत् हमला यात अले तरवारं स्याना: नाश यानाबिल। अले इमिसं थ: शत्रुतयत् थ:यत्थे यात।
- 6 राजधानी शूशन शहरय् यहदीतय्सं न्यास: मिजं मनूतयत् स्याना: नाश यात।
- 7 इमिसं पर्शन्दाता, दल्फोन, अस्पाता,
- 8 पोरात, अदलिया, अरीदाता,

- 9 पर्मशता, अरीशै, अरीदै व बैजाता,
 10 हम्मदाताया काय् यहदीतय् शत्रु हामानया उपिं झिम्ह काय्पिं नं स्यानाबिल। अयनं इमिगु धन-सम्पत्ति लुतय् मयाः।
 11 उखुन्ह हे राजधानी शूशनय् स्याःपिं मन्तयगु ल्याः जुजुयात न्यंकल।
 12 अले जुजु रानी एस्तरयात धाल, “यहदीतयसं राजधानी शूशनय् न्यासः मन्तयत् व हामानया झिम्हं काय्पिन्त स्यानाः नाश याःगु दु। जुजुया मेगु प्रान्तय् इमिसं छु छु यात जुइ? आः हाकनं छंगु मेगु छुं बिन्ति ल्यंदनि ला? जितः धा व जिं पूर्वकाबी, छं छु फवने मास्ति वः फर्वं व छन्त बी।”
 13 एस्तरं जुजुयात लिसः बिल, “छसपोलया इच्छा दु धइगु खःसा थौं उजं बियादी थें कन्हय् नं थथे हे यानाः शूशनय् यहदीतयसं याये दयेमाः धकाः मन्जुरी बियादिसैं। अले हामानया उपिं झिम्हं काय्पिनिगु सीम्ह फांसि बीगु थामय् यख्खाये दयेमा।”
 14 अले जुजुं अथे हे या धकाः उजं बिल। शूशनय् जुजुया उजं घोषणा यात अले हामानया झिम्हं काय्पिनिगु सीम्ह फांसि बीगु थामय् यख्खायाबिल
 15 अदार लाया झिंप्यन्हु खुन्ह हाकनं यहदीत छथाय् मुनाः शूशनय् स्वसः ति मन्त स्यात। तर उबलय् नं इमिसं लुतय् मयाः।
 16 थुबलय् हे जुजुया प्रान्त प्रान्तय् ल्यंदनिपिं यहदीत थः शत्रुतपाखें थःत बचय् यायेत फुक्क प्रान्तय् थथःगु शहरय् छथाय् मुना। इमिसं न्हयेन्यादुः मन्त स्यात। तर इमिसं लुतय् मयाः।
 17 थ्व धाःसा अदार लाया झिंस्वन्हुया दिं स्याःगु खः। अले झिंप्यन्हु खुन्हुया दिनय् इमिसं आराम काल अले व दिं इमिगु निरितिं छगू नखः व लसताया दिं जुल।

पूरीम नखः

- 18 शूशनया यहदीतयसं धाःसा व लाया झिंस्वन्हु खुन्ह व झिंन्यान्हु खुन्ह सकलें छथाय् मुन। अले झिंन्यान्हुया दिखुन्ह आराम काल। व दिं नखः व लसताया दिं जुल।
 19 अथे जुयाः तापाक गामय् च्वनिपिं यहदीतयसं अदार लाया झिंप्यन्हुया दिखुन्ह लसता व नखः हन। अले उखुन्ह इमिसं छम्हयसिनं मेम्हयसित कोसेलि बीगु यात।
 20 मोर्दैकैनं धाःसा थुपिं फुक्क खँ च्वयाः ल्याःचाः तल, अले जुजु अहासूरसया लिक्क व तापाक्क लाःगु फुक्क लागाय् च्वपिं यहदीतयत् थथे पौ च्वायाछवत,
 21 दँय दँसं अदार लाया झिंप्यन्हु खुन्ह व झिंन्यान्हु खुन्ह लसताया नखः हनेगु या।
 22 उबलय् यहदीतयत् थः शत्रुपाखें बचय् जुयाः न्हगु जीवन दुगुलि इमिगु दुःखपाखें खुशी व लसताय् हिउगु दु धकाः नं च्वल। अले इमिसं उपिं दिखुन्ह लसताया नखःकथं छम्हयसिनं मेम्हयसित नयेगु नसा बीगु व नये मखंपिन्त नं कोसेलि बीगु दिकथं हनय् यायेमाः धकाः वं च्वल।
 23 थुकथं मोर्दैकैनं च्वःगु पौकथं शुरु याःगु थिति न्ह्याबलें हनेत यहदीत मानय् जुल।
 24 यहदीतय् शत्रु अगाग वंशयाम्ह हम्मदाताया काय् हामानं यहदीतयत् नाश यायेगु दिं पक्का यायेत चिष्टा तःगु खः। थुकियात “पुर” (अथवा चिष्टा) धाइगु खः।
 25 जुजुं थ्व खँ सीवं यहदीतयगु विरोधय् हामानं याःगु मभिंगु ज्यात वयागु हे छेनय् तयेत व वया काय्पिन्त फांसिया थामय् यख्खायेत जुजुं च्वयाः उजं बिल।
 26 (अथे जुयाः व दियात “पुर” खँवः कथं “पूरीम” धाइगु खः) व पती च्वयाकथं व थ्व खँयात कयाः व इमिसं खंगु व इमित जूगु खं यानाः,
 27 यहदीतयसं थः सन्तान व इपिं मिलय् जूपिन्त थुपिं निन्हु नखःचखः दँयदसं क्वःछिनातःगु बिधिकथं पक्का यानातःगु दिनय् हे मानय् यायेगु धकाः बचं बिल।
 28 अले पुस्तां पुस्ता तक फुक्क घराना व परिवारं फुक्क प्रान्त व शहरय् यहदीतय् दथुइ पूरीमया दिया नखः हनेमाः। अले थुकिया लुमन्ति इमि सन्तानतय् दथुइ गुबलें मदीमाः धकाः पक्का यात।
 29 अथे जुयाः अबीहेलया म्हाय् रानी एस्तरं व यहदी मोर्दैकैनं पूरीमया खँय् निगूगु पौ च्वयाः अधिकारकथं पक्का यात।
 30 थथे जुयाः यहदी मोर्दैकैनं जुजु अहासूरसया सच्छि व निन्हय्गु प्रान्तय् शान्ति व सुरक्षाया भित्तुना बियाः फुक्क यहदीतयत् पौ च्वयाछवत।
 31 उकी यहदीतयत् गथे इमिसं अपसं व विलापया नियमत मानय् याना वयाच्वंगु खः, अथे हे इपिं व इमि सन्तानतयसं पूरीमया दित नं मानय् या धकाः उजं ब्यूगु दु। मोर्दैकैनं व एस्तर रानी निम्हायसिनं अथे उजं ब्यूगु खः।
 32 पूरीमया निरितिं थुपिं नियमत एस्तरं उजं पक्का यात अले उपिं फुक्क खँत छगू सफलिइ च्वयाः ल्याःचाः तल।

10

मोर्दैकैनं याःगु तःधंगु ज्या

- 1 जुजु अहासूरसं थःगु देशया मूख्य भागय् च्वपिं व समुद्रया टापुइ च्वपिं सकलें मन्तयत् कर पुइकल।
 2 जुजुया अधिकार, तःधंगु ज्यात अले गुकथं मोर्दैकैयात तःधंगु पदया निरितिं ल्यायाः, उपिं फुक्क खँ फारस व मादीया जुजुयागु इतिहासया सफलिइ च्वयातःगु दु।

3 जुजुया क्वय्या दर्जायाम्ह यह्दी मोर्दकै छम्ह हे जक खः। व यह्दीत मध्ये छम्ह हे जक तसकं तःधंम्ह व नांजाःम्ह खः। अले व थःगु देशय् थः यह्दी दाजुकिजापिनि दथुइ तसकं भिंम्ह जुल छायाःसा वं थःमनूतय्गु भिं यानाः सकल यह्दीतय्त बचय् यात।

अय्यूबया सफू म्हसीका

थ्व सफू च्वयातःगु विषय थौकन्हय्या निति छगू मदय्कं मगागु व ल्वःगु विषय खः। धर्मीम्ह मनुखं छाया दुःख सिल? परमेश्वरं दयामाया जक यानादीगु, मखु ला? अय्यूबं तसकं दुःख सिल। अय्यूबया सफू ब्वनाः झीसं फुक्क ज्याखँ व फुक्क फाक्क परमप्रभु परमेश्वरया अधीनय् दु धकाः बांलाक थुइके फइ। अले मनूत नं परमप्रभुया अधीनय् मच्चँसे हे मगाः।

अय्यूबयात छम्ह धर्मीम्ह मनूकथं म्हसिकातःगु दु। तर शैतानं थथे धाल, “परमेश्वरं अय्यूबयात न्हाबले भिं यानादी धाःसा वं भिं जूगुलि परमेश्वरयात माया या हे याइ। वयात छुं मभिंगु जुल धाःसा अले वं परमेश्वरयात हेला याइ।” उकिं परमेश्वरं अय्यूबया जीवनय् दुःख हयेत शैतानयात अनुमति बियादिल। अय्यूबया काय्मह्यायपि सित, वयागु सम्पत्ति नाश जुल, अले वयागु मह्य् थीथी ल्वचं कल। अय्यूबया स्वम्ह पासापि वयाथाय् वनाः वलिसें जवाःसवाः यायेत कुतः यात।

पापीतयत् दण्ड अले धर्मीतयत् सुख दइ धयागु खँया विचाः न्हापांनिसें हे वयाच्वंगु खँ हे अय्यूबया पासापिन्सं वयात धाल। तर अय्यूबं थ्व खँ नालाकाये मफुत। दकलय् लिपतय् हे परमेश्वर थः हे प्रकट जुयाः अय्यूबया न्ह्यासःया लिसः बियादिल। थःम्हं तसकं दुःख सियाच्वंगु जूसां नं अय्यूबं थःगु भलसा परमेश्वरयाके तयेगु मत्वःतू।

धलः पौ

न्ह्याखँ १:१-२:१३

अय्यूब व वया पासापिं

१. अय्यूबं थःगु दुःख प्वंकूगु ३:१-२६
२. न्हापांगु खँल्हाबल्हा ४:१-१४:२२
३. निगूगु खँल्हाबल्हा १५:१-२१:३४
४. स्वंगूगु खँल्हाबल्हा २२:१-२७:२३
५. बुद्धिया प्रशंसा २८:१-२८
६. अय्यूबया दकलय् लिपांगु खँ २९:१-३१:४०

एलीहया भाषण ३२:१-३७:२४

परमप्रभुं नवानादीगु खँ ३८:१-४२:६

लिखँ ४२:७-१७

अय्यूब

अय्यूब व वया परिवार

1 ऊज देशय् अय्यूब नांयाम्ह छम्ह मनू दु। व छुं दोष मदुम्ह, स्वजाम्ह व परमेश्वरयागु भय काइम्ह मनू खः, अले व मभिंपाखें न्हाबले तापाक्क हे च्वनीगु।

2 वया न्हयम्ह काय्पिं व स्वम्ह म्हायपिं दु।

3 वयाके न्हयदुःम्ह फै, स्वदुःम्ह ऊँट, दुःछिम्ह सा दुहं व न्यासःम्ह गधा दु। वया यक्व दासदासीत नं दु। पुर्बयापि* मनूत मध्ये व दकलय् तःमिम्ह खः।

4 अय्यूबया काय्पिन्सं पालंपाः थथःगु छँय् भव्य न्यायकीगु। अले भव्य नयेत थः स्वम्ह तताकेहेपिन्त सःतिगु।

5 भव्यया कन्हय् खुन्हु अय्यूब सुथ न्हापां दनाः इमिगु ल्याःकथं होमबलि छाइगु। थुकथं वं थःकाय् म्हायपिन्त च्वख याइगु, छायाधाःसा वं थथे मतिइ तइगु, “जिमि काय् म्हायपिन्सं पाप याःगु जुइफु अले मनं मनं परमेश्वरयात सराः ब्यगु जुइफु।” अय्यूबं न्हाबले थथे याइगु।

शैतानं अय्यूबयात जाँचय् याःगु

6 छन्हु स्वर्गयापिं दतत परमप्रभुया न्हाःने दं वःबलय् शैतान नं इपिलिसें वल।

7 परमप्रभुं वयात न्यनादिल, “छ गनं वयागु?”

वं धाल, “पृथ्वीइ थुखे उखे चाःहिलाः वयागु।”

8 परमप्रभुं शैतानयात न्यनादिल, “छु छं जिम्ह दास अय्यूबयात खना ला? छायाधाःसा पृथ्वीइ व थें जाःम्ह दोष मदुम्ह, स्वजाम्ह, परमेश्वरया भय काइम्ह व मभिंगु ज्यापाखें तापाक्क च्वनीम्ह मनू मेपिं सुं मदु।”

9 शैतानं लिसः बिल, “छु अय्यूबं परमेश्वरया भय अथें काःगु खः ला?”

* 1:3 १:३ पुर्बयापि थ्व यर्दन पुर्बया लागा खः।

10 छु छिं वयात, वया छँयापिन्त व वयाके दुगु फुक्कयात बार तया: रक्षा यानादियागु मद्दु ला? छिं वयागु फुक्क ज्याय् आशिष बियादीगु दु, अले देशन्यंक वयागु धन-सम्पत्ति अप्वयावंगु दु।

11 तर थःगु ल्हा: ताहाक: याना: वयाके दुगु फुक्क धन-सम्पत्ति लाकाकयादिसँ सा, वं छित: छिगु ख्वा:या न्ह्य:ने हे सरा: बी।

12 अले परमप्रभुं शैतानयात धयादिल, “ज्यु, वयाके दुगु फुक्क छंगु हे ल्हातय् दु। अय्युबयागु म्हयात धा:सा थी मते।”

अले शैतान परमप्रभुया न्ह्य:नं पिहां वन।

अय्युबया मस्त व सम्पत्ति नाश जगु

13 छन्हु अय्युबया काय्मह्याय्पि थ: त:धिक:म्ह दाजुया छँय् भव्य नयाच्चंबलय्

14 छम्ह मनु थ्व खबर ज्वना: अय्युबयाथाय् ब्वॉय् वल, “जिमिसं द्रहंतयत् सायेका: बुँ पालाच्चनाबलय् अले गधात लिक्क ज्वयाच्चंबलय्

15 शबीयापि मनुतय्सं च्य:तयत् हमला याना: स्यानाबिल। अले उपि पशुत यंकल। जि याक:चा जक छित: खबर बीत बचय् जुल।”

16 वं थथे धयाच्चंबलय् हे मेम्ह च्य: वया: थथे धाल, “फैत व फैजवा:त परमेश्वरया मि आकाशं कुतुं वया: सित। जि याक:चा जक छित: खबर बीत बचय् जुल।”

17 वं अथे धयाच्चंबलय् हे मेम्ह छम्ह मनु वया: धाल, “स्वपुच: कल्दीत वया: जिमित हमला यात, अले ऊँटत लुतय् याना: यंकल। इमिसं च्य:तयत् तरवारं स्यात, जि याक:चा जक छित: खबर बीत बचय् जुल।”

18 वं अथे धयाच्चंबलय् हे छम्ह मनु अन थ्यंक: वल। वं धाल, “छिकपिनि काय्मह्याय्पि थ: त:धिक:म्ह दाजुया छँय् भव्य नयाच्चंबलय् लाक हे

19 मरुभूमिं तसकं वाफय् वया: छँयात थुनाबिल, छिकपिनि काय्मह्याय्पि सकलें सित। जि याक:चा जक छित: खबर बीत बचय् जुल।”

20 व फुक्क खँ न्यना: अय्युब दन, अले थःगु लं खुत। वं थःगु सँ खात अले बँय् भ्वसुला: आराधना याना:

21 थथे धाल,

“जि जिमि मांया प्वाथं हे नांगां वया,

अले जि नांगां हे वने।

परमप्रभुं बियादिल अले परमप्रभुं हे यंकादिल।

परमप्रभुयागु नां त:धनेमा।”

22 थ्व फुक्क खँय् अय्युबं परमेश्वरयात पा: याना: पाप मया:।

2

शैतानं निक्क: खुसी अय्युबयात जाँचय् या:गु

1 हानं छन्हु, स्वर्गदूत परमप्रभुया न्ह्य:ने दं व:बलय् शैतान नं इपिनापं परमप्रभुया न्ह्य:ने दं वल।

2 अले परमप्रभुं शैतानयात न्यनादिल, “छ गनं वयागु?”

शैतानं परमप्रभुयात लिस: बिल, “पृथ्वीइ थुखे उखे चा:हिला: वयागु।”

3 अले परमप्रभुं शैतानयात धयादिल, “छु छं जिम्ह दास अय्युबयात खना ला? व थें ज्या:म्ह परमेश्वरयागु भय काइम्ह, मभिंगु ज्यापाखें अलग च्वनीम्ह, छुं दोष मदुम्ह व स्वजाम्ह मनु पृथ्वीइ मेपिं सुं मद्दु। अथें छं जित: वयात नाश यायेत उस्के यात। तर अय्युब आ: तक नं विश्वास याये बह:म्ह जुयाच्चंगु दु।”

4 शैतानं परमप्रभुयात लिस: बिल, “छेंगूया पलेसा छेंगू।” “थःगु ज्यान बचय् यायेत मनुतय्सं थ:के दुगु फुक्क मबी ला?”

5 थःगु ल्हा: ताहा: याना: वयागु म्हय् घा:पा: यानादिसँ सा, वं छिगु न्ह्य:ने हे छित: सरा: बी।”

6 अले परमप्रभुं शैतानयात धयादिल, “का सा, अथे जूसा व छंगु ल्हातय् दु। तर वयागु ज्यान धा:सा त्व:ता: ब्यु।”

7 अले शैतान परमप्रभुया न्ह्य:नं वनाछवत। शैतानं अय्युबयागु म्हय् तुति पालिनिसें छेनय् तक हे स्याइगु कै पिकयाबिल।

8 चासुवयत् छक्क चायागु तज्या:गु थलया कुचा कया: अय्युब नउलय् च्वन।

9 वया कलातं वयात धाल, “छु छि अज्ज नं न्हापा थें विश्वास याये बह:म्ह जुया हे च्वनेगु ला? परमेश्वरयात सरा: बियादिसँ अले सिनादिसँ।”

10 अय्युबं लिस: बिल, “छं मूर्खम्ह मिसां थें खँ ल्हाइगु। परमेश्वरपाखें झीसं सुख कायेगु अले दु:ख धा:सा मकायेगु ला?” थ्व फुक्क जूसां अय्युबं छुं पाप मया:।

अय्युबं परमेश्वरयागु विरोधय् छस: नं नमवा:।

अय्युबया पासापि व:गु

11 अय्युबयात आपत जगु खँ वया स्वम्ह पासापि एलीपज तेमानी, बिल्दद शुही व सोपर नमाती न्यन। अले इपिं थथ:गु छँनं पिहां वया: छथाय् मुना: वयात सान्त्वना बीत वयाथाय् वल।

12 इमिसं वयात तापाककं हे खन, तर इमिसं वयात म्हसीके थाकुल। इपिं हँय्हँय् ख्वल, अले थःगु लं खुना: थःगु छेनय् धू हल।

13 इपि न्हयन्हु तक चान्हि बैय वनापं हे फयतुनाच्चन। अय्युबयात सुनानं छसः नं मधाः, छायाधाःसा इमिसं अय्युबं गुलि दुःख स्यूगु खः व खन।

3

अय्युबं थःगु दुःख प्वंकूगु

- 1 उकिया लिपा अय्युबं थःगु म्हतु चायकाः थः बूगु दियात सराः बिल।
- 2 वं धाल,
- 3 “धिककार दु, जि बूगु दियात।
अले ‘जि प्वाथय् दुगु’ धाःगु चायात नं धिककार दु।
- 4 व दिं खिउँया वनेमा,
स्वर्गयाम्ह परमेश्वरं उकियात वास्ता मयायेमा,
उखुन्हु जः मथीमा।
- 5 उगु दियात तसकं खिउँगु व मृत्युया किचलं त्वपुइमा।
सुपाचं उगु दियात त्वपुइमा।
अन निभाः मत्वयेमा।
- 6 उगु चायात तसकं खिउँगुलि नुनाछवयेमा।
दँया दितनापं वयागु ल्याः मखायेमा।
छुं नं लाय् व दुमथ्यायेमा।
- 7 व चान्हय् सुं नं मचा मबुइमा,
अले व चान्हय् छुं नं लसताया सः ताये मदयेमा।
- 8 दितयत सराः बीपिन्सं
अले लिब्यातनयात थनेत तयार जूपिन्सं
उगु दियात सराः बीमा,
- 9 उगु चान्हय्या सुथया नगुं जः मबीमा।
उगु चान्हय् जः वं म्वाःम्वाकं पियाच्चने मालेमा।
उगु चां सुथया न्हापांगु जःयात गुबलें मखनेमा।
- 10 छायाधाःसा उगु चां जिमि मांया गर्भयात तिनामब्यु,
न संकटयात जिगु मिखां सुचुकल।
- 11 जि बुइवं छाया खतम मजुल?
प्वाथं पिहां वयेसातकं जि छाया मसित?
- 12 जितः नालेत पुलित
व जितः त्वकेत दुस्व्वः छाया दुगु?”
- 13 जि उबलय् हे सीगु जूसा
जितः आराम दइगु।
- 14 जि पृथ्वीयापि जुजुपिं व शासकतनापं दइगु,
गुपिन्सं थःगु लागि नाश जुइ धुंकूगु थाय्त दयकल।
- 15 वा लुँ हे लुँ दुपिं राजकुमारतनापं दइगु,
गुपिन्सं थःगु छँत वहलं जायकल।
- 16 वा ई मत्यवं बूम्ह मचा थें जितः थुनिगु जुइगु।
न्हिनयूसिया जः गुबलें मखंम्ह ह्यौंउमचा थें।
- 17 चिहानय् दुष्टतयसं हाकनं दुःख बी मखु,
अन त्यानुचाःपिन्त आराम दइ।
- 18 अन कैदीतयत नं शान्ति दइ।
अन दासतयत ज्या ब्वइपिनिगु सः ताये दइ मखु।
- 19 अन चिधंपि व तःधंपि दु,
अन दासत थः मालिकपाखें मुक्त जूगु दइ।
- 20 “परमेश्वरं दुःखीतयत जः व नुगः क्वतुपिन्त
जीवन छाया बियादीगु?

- 21 इमिसं ला मृत्यु पियाच्चनीगु, तर मृत्यु वइ मखु,
इमिसं बंय ल्हाकातःगु धनयात स्वयाः अप्वः उकियात माली।
- 22 इपि चिहानय थ्यनाः तसकं लयताइ
अले खुसी जुइ।
- 23 गुम्ह मनूया लँ सुचुकातःगु दु,
अले परमेश्वरं प्यखेरं घेरय यानातःगु दु,
वयात छाय जीवन बीगु?
- 24 छायधाःसा जिगु निति नयेगु नसाया पलेसा झसुकाः वइगु।
जिगु बिलाप लःया धाःथे पिहां वयाच्चनीगु।
- 25 जि छु खनाः ग्याः व हे जिके वइगु।
जि गुगु खँ खनाः ग्याः व हे जिके वइगु।
- 26 जिगु मनय न शान्ति दु, न जिगु निति आराम दु,
तर हलचल जक दु।”

4

अय्युबयात एलीपजं ब्वःब्यगु

- 1 अले एलीपज तेमानीं लिसः बिल,
2 “सुनानं छिलिसें न्ववायेगु आँट यात धाःसा छि तंचायादी ला?
तर न्वमवासें सु च्वने फइ?
3 बिचाः यानादिसँ, छिं गय यानाः यक्व मनूतयत् शिक्षा बियादिया,
अले बमलाःपिं मनूतयत् छिं गय यानाः बल बियादिया।
4 धेधेचूपिन्त छिगु वचनं तिबः बिल।
छिं कमजोर पुलियात बल बियादिल।
5 तर आः संकट छिके वल, छिं नुगः क्वतुंकादीगु दु।
वं छितः थिल, अले छि गयात।
6 छिं परमेश्वरयात आराधना याःगु हे छिगु निति भरोसा
व छिगु छुं दोष मदुगु जीवन छिगु निति आशा जुइमाःगु मखु ला?
7 “बिचाः ला यानादिसँ। छुं दोष मदुम्ह सुं मनु गुबलें नाश जूगु दु?
स्वजाम्ह मनुखं दुःख स्यूगु छिं गनं खनागु दु?
8 जिं खनागु दु, अधर्म जोतय याइपिन्सं
अले विपत्ति हलिपिन्सं व हे लइ।
9 इपिं परमेश्वरया सासलं नाश जुइ
अले वयकःया तमं भस्म जुयावनी।
10 सिंहत गर्जय जूसां अले तं पिकया सः पिकाःसां
परमेश्वरं ल्यायम्हपिं सिंहतयगु वा त्वःथुलादी।
11 नयेत शिकार मदयाः सिंहत मदयावनी,
अले मिसाम्ह सिंहया मस्त छ्यालब्याल जुइ।
12 “छता खँ खुसुक्क जिगु न्हायपनय वल।
उकिया खुसखुस खँ ल्हाःगु जिगु न्हायपनं ताल।
13 चान्हयसियागु चितासू मब्यूगु म्हगसय
मनूत स्याक्क न्हाः वयकाच्चंबलय,
14 जि ग्यानाः थुरथुर खात,
जिगु क्वयतयत् संकल।
15 छगू आत्मा जिगु न्हाःनं वन,
अले जिगु म्हयागु सँ तक तिस्वात।
16 व दित,

- तर व छु खः जिं म्हसीके मफुत,
जिगु मिखाया न्ह्यःने छगू आकार दन।
अन छुं सः मदु, अले जिं छगू सः ताल,
17 छु सीमानिम्ह मनू परमेश्वर स्वयाः धर्मी जुइ फइ ला?
सुं मनू थःत सृष्टि याःम्ह स्वयाः शुद्ध जुइ फइ ला?
18 परमेश्वरं थः सेवकतय्त हे पत्याः याना मदिल धाःसा,
अले स्वर्गदूततय्त द्रुकुगुया दोष बियादिल धाःसा,
19 चायागु छैय् च्वपिन्के छाया झन अप्वः दोष लुइकामदी?
इमिगु लिधंसा ला धू हे खः,
गुगु लापाचा थें काच्याक कुच्युक याये फइ।
20 इमित सुथनिसें बहनी तक नाश याइ।
सुनानं मसीकं इपिं न्ह्याबलेया लागिं नाश जुइ।
21 छु इमिगु पालया खिपः च्वय् साःगु मदु ला?
थुकथं इपिं बुद्धि मदय्कं हे सी।”

5

- 1 “अय् अय्युब, सःतादिसें सा, छितः लिसः बीम्ह सुं दु ला?
स्वर्गदूत मध्ये छि सुपाखे फहिलादीगु?
2 धात्थें तमं मूर्खयात स्याइ,
अले दाहं छुं मस्यूपिन्त स्याइ।
3 मूर्ख हा काःगु जिं खनागु दु,
तर वयागु छैयात आकाझाकां सराः लात।
4 वया मस्त गुबले सुरक्षित जुइ मखु।
अदालतय् इमित क्वत्यकेबीगु।
अदालतय् इमित बचय् याइपिं सुं मदुगु जिं खना।
5 वं लःगु बाली नये मखंपिन्सं नइ।
कंया दथुइ बुयावःगु नं मुनाः यंकी।
प्याःचाःपिन्सं वयागु धन सम्पत्तिया लोभ याइगु।
6 छायाधाःसा चां विपत्ति दयावइ मखु,
न जमिनं दुःख बुयावइ।
7 मिया कुचा च्वय् ब्वया वंगु थें,
मनू नं दुःख सीत हे बुइ।
8 जि जूगु जूसा, जिं जिगु बिन्ति परमेश्वरयात हे छायेगु जुइगु,
अले जिगु मुद्दा वयकःया न्ह्यःने हे तयेगु जुइगु।
9 वयकलं ततःधंगु व थुइके मफइगु,
अल्याख अजू चाइपुगु ज्या यानादी।
10 वयकलं पृथ्वीइ वा वयकादी,
अले बुँइ बुँइ लः छवयाहयादी।
11 वयकलं क्वमिलतय्त तःधंकादी,
अले दुःखं च्वपिन्त सुरक्षित थासय् थकयादी।
12 धूर्ततयगु ग्वसाःयात वयकलं स्यंकादी,
अले इपिं ताःलाइ मखु।
13 वयकलं बुद्धिमानतय्त इमिगु हे चलाखिइ ज्वनादी,
अले धूर्ततयगु योजनायात स्यंकादी।*
14 इमिके न्हिनय् हे खिउंगु वइ,
न्हिनय् हे इपिं चान्हय् थें पचिपचि याना जुइ।

- 15 तर वयकलं मगाःमचाःपिन्त बल्लाःपिनिगु म्हुतुया तरवारपाखें
अले गरीबतयत् शक्ति दुपिनिगु ल्हातं बचय् यानादी।
- 16 उकिं गरीबतयगु आशा दइ,
अले अन्यायं थःगु म्हुतुप्वाः ति।
- 17 व मनू धन्यम्ह खः,
गुम्हसित परमेश्वरं न्वानादी।
- उकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं
ब्बःबियादीबलय् तंचाये मते।
- 18 छायाधाःसा वयकलं घाःपाः यानादी,
तर वयकलं पट्टी चिनादी,
वयकलं घाःपाः यानादी,
तर वयकःया ल्हातं लायका नं दी।
- 19 खुगू विपत्तित* पाखें वयकलं छन्त बचय् यानादी।
न्हयकःखुसीया विपत्तिं नं छंगु छुं स्यनी मखु।
- 20 अनिकालया इलय् वयकलं छन्त सीगुपाखें बचय् यानादी।
वयकलं छन्त लडाइलय् तरवारपाखें बचय् यानादी।
- 21 छ निन्दायागु कोर्पाखें बचय् जुयाच्चनी,
विनाश वइबलय् छ ग्यायेमाली मखु।
- 22 विनाश व अनिकालया इलय् छ न्हिली,
अले गुंपशुत खनाः छ ग्यायेमाली मखु।
- 23 छ बुंयागु ल्वहंतनापं बाचा ची,
गुंपशुत छनापं मिलय् जुयाच्चनी।
- 24 छंगु पाल सुरक्षित दु धकाः छ सी,
छं थःगु सम्पत्ति बांलाक स्वइबलय् छुं नं तंगु दइ मखु।
- 25 छं यक्व मस्त दइ,
छिमि सन्तान घाँय् थें यक्व दइ।
- 26 ई वइबलय् गथे खलाय् बाली वइ
अथे हे पूरा आयु म्वानाः छ चिहानय् थ्यनी।
- 27 स्व, जिमिसं थ्व फुक्क जाँचय् यानागु दु।
थ्व धात्थेंगु खः। उकिं थ्व न्यनादिसँ अले थःके लागू यानादिसँ।”

6

अय्युबं एलीपजयात लिसः ब्यूगु

- 1 अले अय्युबं लिसः बिल,
2 “जिगु मनयागु दुःख ताल्जुइ लने फःसा,
अले जिगु फुक्क विपत्ति ताल्जुइ तये फःसा
3 थ्व समुद्रया फि स्वयाः इयातुइगु,
उकिं जिगु छाःगु वचनय् अजू चायादी मते।
4 छायाधाःसा दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु वाण जिगु दुने दु।
जिगु आत्मां उमिगु बिख त्वनीगु,
परमेश्वरयागु आतंक जिगु विरोधय् इवःलिक दनाच्चंगु दु।
5 छु गुंघा घाँय् दइबलय् हाली ला?
अथवा छवालि दइबलय् द्रहं हाली ला?
6 छु सवाः मदुगु नसा चि मदय्क नइ ला?
छु खैँययागु तयुगु भागय् छुं सवाः दइ ला?
7 जितः नये मास्ति वःसां जितः व थी तक नं मयः,

* 5:19 ५:१९ खुगू विपत्तित परमेश्वरं तःक हे विपत्तिपाखें छन्त बचय् यानादी

- थज्याःगु नसां जितः बिरामी याइ।
 8 हाय, जिं परमेश्वरयात बिन्ति यानागु खँ दुगु जूसा ला ज्यूगु नि।
 जिं आशा यानागु खँ परमेश्वरं पूरा यानादीगु जूसा ला ज्यूगु नि।
 9 परमेश्वरं जितः चुंचुं याये मास्ति वय्कादीसा ला ज्यूगु नि।
 वय्कलं थःगु ल्हाः ल्हनाः जितः खतम याःगु जूसा ला ज्यूगु नि।
 10 अथे जूगु जूसा जितः ला याउंसे च्वनीगु।
 सास्ती जूबलय् नं जि लय्तायाः तिन्हुयेगु,
 छायाःसा पवित्रम्हयसिगु वचनयात जिं अस्वीकार यानागु मदु।
 11 सहः यायेत जिके छु हे बल दु धकाः?
 म्वानाच्वनेत जिके छु हे आशा दु धकाः?
 12 छु जिगु बल ल्वहंयागु थें च्वं ला?
 अथवा जिगु म्ह कँय्यागु खः ला?
 13 छु जिके थःत ग्वाहालि यायेगु बल दु ला?
 छु बुद्धि जिपाखें तापानावंगु मदु ला?
 14 दक्क शक्ति दुम्ह परमेश्वरया भय त्वःत्सां
 नुगः क्वतुंम्ह मनूयात पासापिनिगु माया दयेमाःगु खः।
 15 जिमि किजापिं बर्खाबलय्यागु खुसिचात थें
 भर काये मज्यूपिं जुल।
 न्ह्याना वनीगु खुसिचा थें।
 16 गुबलें गुबलें बरफ नायाः वंगु थें
 अथवा च्वापु नायाः खुसिबाः वःगु थें।
 17 ताःन्वइबलय् खुसिचात तनावनी।
 छाःगु निभाः लाइबलय् उपिं थःगु थासं मदयावनी।
 18 बन्जाःतयगु पुचः थःगु लँ त्वःताः छेपाखे वनी,
 इपिं मरुभूमिइ वनी, अन त्वनेत छुं दइ मखु, उकिं इपिं सी।
 19 मेथाय् वनाच्वंपिं तेमायापिं बन्जाःतयगु पुचलं लः मालि।
 शेबायापिं लँजुवाःतयसं लः लुइ धकाः आशा यानाः लः मालि।
 20 इपिं मछाल छायाःसा इपिं लः दइ धकाः दुक्क जूगु खः।
 अन निराश जुइत जक इपिं अन थ्यनी।
 21 धात्थें छिकपिं नं आः ग्वाहालि मदुगु उपिं खुसिचा थें हे जुइ धुंकल,
 छिकपिंसं ग्यानापुगु छुं खनादिल अले ग्यात।
 22 जितः छुं ब्यु अथवा थःगु सम्पत्तिं
 जितः त्वःतकेत ध्यबा पुलाब्यु धकाः जिं धयागु दु ला?
 23 अथवा जितः शत्रुतयगु ल्हातं बचय् यानादिसँ,
 दया मदुपिनिगु ल्हातं जितः त्वःतकादिसँ धकाः जिं गुबलें धयागु दु ला?
 24 जितः थुइकादिसँ अले जि सुम्क च्वने,
 जिं गन टुंकल, जितः धयादिसँ।
 25 खःगु वचन गुलि स्याःचाइगु जुइ,
 तर छिगु जवाःसवालं छु फाइदा जुल?
 26 छु छिकपिन्त जिगु खँयात भिंके मास्ति वः ला?
 नुगः क्वतुंम्ह मनूया वचनयात फय् थें ताय्कादीया ला?
 27 छिकपिंसं ला मांबौ मदुपिनिगु लागि चिष्टा तयादी,
 थः पासापिन्त तकं हिलादी।
 28 तर आः जितः दया यानादिसँ अले फहिला जिपाखे स्वयादिसँ।
 छु जि छिकपिनि न्ह्याःने मखुगु खँ ल्हाइम्ह थें च्वं ला?
 29 नरम जुयादिसँ, जितः मेगु अन्याय यानादी मते,
 हाकनं बिचाः यानादिसँ,

छाय्धाःसा जिं छुं बांमलाःगु ज्या यानागु मदु।

30 जिं मखुगु खँ ल्हानाच्चंगु धकाः च्वना ला?
खःगु खँ व मखुगु खँया दथुइ छु पाः व जिं छुतय् याये मफु ला?”

7

- 1 “पृथ्वीइ मनुखं तसकं थाक्क ज्या याये म्वा ला?
वयागु दित ज्यालाय् ज्या याइपि मनुतयगु थें मच्चं ला?
- 2 बहनिया सिचुगु किचः मालीम्ह दासं थें
अथवा थःगु ज्यालाया निति आयबुइक पियाच्चनीम्ह च्यः थें।
- 3 अथे हे लाला पतिकं जि सिति वंक म्वानाच्चना,
अले चच्छि चच्छिं जितः दुःखकष्ट जक जूगु दु।
- 4 जि घनेत ग्वतुलेबलय् जिं बिचाः यायेगु, ‘जि गुबलय् दनेगु?’
तर चा ताहाकः जुयावनी, अले जि सुथय् तक उखेंथुखें फपुलाच्चनेगु।
- 5 जिगु म्ह कि हे कि व घाःपुइंनं जाःगु दु,
अले जिगु छेगू तज्यानाः न्हि पिहावयाच्चंगु दु।
- 6 कापः थाइम्हय्सिगु थूचा स्वयाः याकनं जिगु दित ब्वाय् वनाच्चंगु दु,
जिगु दित आशा मदयक नाश जुइ।
- 7 हे परमेश्वर, जिगु जीवन ला फययागु छम्ह सासः जक खः धकाः ताय्कादिसँ।
जिं हाकनं भिंगु दि खनी मखुत।
- 8 आः जितः खंगु छिगु मिखां हाकनं जितः गुबलें खनी मखुत,
छिं जितः मालादी, तर जि दइ मखु।
- 9 गथे सुपाँय छ्यालब्याल जुइ अले खने मदयावनी,
अथे हे चिहानय् वनीपिं हाकनं गुबलें लिहां वइ मखु।
- 10 व हाकनं गुबलें छेय् लिहां वइ मखु,
अले वयात म्हस्युपिन्सं वयात ल्वःमंकी।
- 11 अथे जुयाः जि सुम्क च्वने मखु,
जि पीर दुगु मनं हाले,
जिगु तं दुगु प्राणं उजुर याये।
- 12 छु जि समुद्र खः ला? अथवा समुद्रयाम्ह ग्यानापुम्ह जन्तु खः ला?
छाय् छिं जितः स्वयेत पिवाः तयादियागु?
- 13 जिगु लासां जितः आराम बी,
जिगु खातां जिगु दुःखयात कम यानाबी धकाः जिं बिचाः यायेबलय्
- 14 छिं जितः म्हगसय् ख्यानादी,
दर्शनतपाखें छिं जिगु सातु कयादी।
- 15 उकिं जितः थ्व थःगु शरीरय् च्वनाच्चनेगु स्वयाः
गःपः तिकाः सिनावनेगु हे यः।
- 16 जिं जिगु जीवनयात घृणा याना, जितः म्वाये हे मंमदये धुंक्ल।
जितः त्वःतादिसँ, छाय्धाःसा जिगु जीवनया छुं अर्थ मदु।
- 17 मनु छु हे खः धकाः छिं वयात यक्वः महत्व बीत?
मनु छु हे खः धकाः छिं वयागु वास्ता यायेत?
- 18 मनु छु हे खः धकाः सुथ पतिकं छिं वयात जाँचय् यानादीत
अथवा छकःपतिकं वयागु मन स्वयेत?
- 19 छु छिं पलख नं जितः स्वयेगु त्वःतादी मखु ला?
अथवा जितः याकःचा त्वःतादी मखु ला?
- 20 हे मनुतय् रक्षा यानादीम्ह,
जिं पाप यानागु जूसां छिगु छु स्यन?
छिं छाय् जितः ताकय् यानादियागु?
छु जि छिगु नितिं भार जुयागु दु ला?

- 21 छिं छाया जिगु अपराध माफ यानामदियागु
अले जिगु पाप क्षमा यानामदियागु?
आ: जि याकनं हे चिहानय् ध्यनी।
छिं जित: मालादीबलय् जि दइ हे मखु।”

8

बिल्ददं अय्युबयात ब्यगु न्हापांगु न्वचु

- 1 अले बिल्दद शुहीनं थथे धाल,
- 2 “छिं गुबलय् तक थज्या:गु खँ ल्हानाच्चवनादीगु?
छिगु वचनत तसकं व:गु फय् जक ख:।
- 3 छु परमेश्वरं न्याययात स्यंकादी ला?
छु दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं धार्मिकतायात स्यंकादी ला?
- 4 छिकपिनि काय म्हायपिन्सं वयक:या विरोधय् पाप या:बलय् वयकलं
इमित इमिगु हे पापया शिकार दयकादिल।
- 5 तर आ: छिं परमेश्वरयात मालादिल धा:सा
अले दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु दयाया निति बिन्ति यानादिल धा:सा,
- 6 छिं छुं दोष मदुम्ह व स्वजाम्ह ख:सा
धात्थे हे छिगु पंलिना: वयक: दनादी।
वयकलं छिगु छँज:पिन्त हाकनं दयकादी।
- 7 छिगु श्रुत्या अवस्था चिधंगु जूसां
लिपतय् छि त:धनी।
- 8 न्हापायापि पुस्तातयत् न्यनादिसँ,
अले इमि पुर्खातयगु अनुभवयात बिचा: यानादिसँ।
- 9 छायाधा:सा जिपि ला म्हेग: जक बूपि ख:, अले जिमिसं छुं मस्यु।
पृथ्वीइ जिमिगु जीवन ला किच: थें जक ख:।
- 10 छु इमिसं छित: मस्यनी ला वा मधाइ ला?
अले इमिगु नुग:या ज्ञानया खँ पिमकाइ ला?
- 11 छु ल: मदुगु थासय् तिकथि थाहां वइ ला?
छु पंमा ल: मदय्क ह्वासाह्वासा थाहां वइ ला?
- 12 थाहां वयाच्चंबलय् पाले मज्यबलय् हे
उपिं घाँय् स्वया: याकनं हे सुकूगनावनी।
- 13 परमेश्वरयात ल्व:मंकीपिनिगु अवस्था नं अथे हे जुइ।
परमेश्वरयात मानय् मयाइपिनिगु आशा नं थथे हे नाश जुइ।
- 14 इमिगु विश्वास चिपुगु का थें जुइ,
इमिगु भलसा माक:चिया जा: थें जुइ।
- 15 इपि थ:गु जालय् लिधनी, तर जा: च:बुइ।
इमिसं उकियात बल्लाक ज्वनात:सां व दयाच्चवनी मखु।
- 16 निभा: व ल: यक्व काये खना: थाहां व:गु मा थें इपिं जुइ।
उकिया चुलित क्यबय् न्यनावनी।
- 17 उकिया हां ल्वहंयागु द्रंयात हिनी,
अले ल्वहंया दथुइ थाय् माली।
- 18 तर सुनानं उकियात थ:गु थासं लेहेंथनी,
अले उगु थासं वयात त्व:ताबिया: थथे धाइ, ‘जिं छन्त गुबलें खनागु मद्’।
- 19 अथे हे इमिगु जीवन गना: सुकूचिनी।
अले मेमेगु मा जमिनं बुयावइ।
- 20 धात्थे छुं दोष मदुम्ह मनूयात परमेश्वरं गुबलें त्व:तादी मखु,
न वयकलं मभिंगु ज्या याइपिनिगु ल्हा:यात बल्लाकादी।
- 21 अयनं वयकलं न्हिउगु सलं छिगु म्हुतु

व लसताया सलं छिगु म्हुतसि जायकादी।
 22 छिकपिनि शत्रुत लज्या चाये माली,
 अले दुष्टतयगु पाल मदयावनी।”

9

अथर्वबं परमेश्वरलिसें थःगु मुद्राया बारे च्यूताः काःगु

- 1 अथर्वबं लिसः बिल,
- 2 “धात्थे, छं धाःगु खँ जिं स्यु,
 तर परमेश्वरया न्हःने सुं मन् गय यानाः धर्मी जुइ फइ?
- 3 सुं मनुखं परमेश्वरलिसें जवाःसवाः याये मास्ति वयकल धाःसा,
 वं द्रःछिगु न्ह्यसलय् छगू न्ह्यसःया नं लिसः बी फइ मखु।
- 4 वयकः ज्ञान दुम्ह खः। वयकः बल दुम्ह खः।
 वयकःया विरोधय् जिद्दी यानाः सु बचय् जुइ फत?
- 5 सुयातं सुचं मब्यूसै वयकलं पर्वततयत् मेथाय् सारय् यानादी,
 तंम्बय् इमित फातापुइकादी।
- 6 वयकलं पृथ्वीयात उकिया थासं संकादी।
 उकिया थांत थुरथुर खाइ।
- 7 वयकःया आज्ञां सूर्यं नं जः बी मखु।
 नगुतयगु जःयात दिकाबी।
- 8 वयकलं याकःचां हे आकाशयात चकंकादिल।
 वयकः हे समुद्रया लबुया च्वय् न्यासि ज्ञायादी।
- 9 वयकलं सप्तर्षि*, मृगशिरा† व किरकिटी नगुत
 व दच्छिनया नगुत दयकादिल।
- 10 वयकलं थुइके मफइगु ततःधंगु ज्या
 व अल्याख अजू चाइपुगु ज्या यानादी।
- 11 वयकः जिगु न्हःनं वंसां जिं वयात खंके फइ मखु।
 वयकः थःगु लँय् ज्ञायादीबलय् जिं सीके हे फइ मखु।
- 12 वयकलं लाकाकयादिल धाःसा सुनां वयकःयात पने फइ?
 ‘छि छु यानादियागु’ धकाः, सुनां वयकःयात न्यने फइ?
- 13 परमेश्वरं थःगु तं क्वलाकादी मखु,
 राहाबया‡ ग्वाहालिमितयूसं वयकःया न्हःने छ्यं क्वछुकी।
- 14 थथे खःसा झन जि गय यानाः वयकःलिसें ल्वाये फइ,
 अथवा वयकःलिसें जवाःसवाः यायेत जिं गय यानाः खँवःत लुइके फइ?
- 15 जि छुं दोष मदुम्ह जूसां लिसः हे बी मफु,
 जितः दोषी ठहरय् यानादीम्हलिसें जिं दयाया निति बिन्ति जक याये फु।
- 16 वयकःयात जिं सःतेबलय् वयकः ज्ञाःसां
 वयकलं जिगु खँ न्यनादी धकाः जिं पत्याः याये मफु।
- 17 वयकलं जितः वाफय् छवयाहयाः त्यलादी।
 छुं कारण मदयक जिगु घाःयात तःधंकाबी।
- 18 जितः हाकनं सासः ल्हाके नं बी मखु।
 वयकलं जिगु जीवन हे म्हाइपुका ब्यूगु दु।
- 19 थ्व बलयगु खँ खःसा वयकः बल्लाःम्ह खः।
 थ्व इन्साफया खँ खःसा वयकःयात सुनां सःते फइ?
- 20 जि छुं दोष मदुम्ह खःसां जिगु हे म्हुतुं जितः दोषी ठहरय् याइ।
 जि अपराधी मखुसां थ्वं जितः दोषी खः धकाः धाइ।
- 21 खःला जि दोष मदुम्ह खः,

* 9:9 ९:९ सप्तर्षि आकाशया उत्तरय् च्वंगु नगु पुचः खः। † 9:9 ९:९ मृगशिरा व किरकिटी आकाशया दथुइच्वंगु नगु पुचः खः। ‡ 9:13 ९:१३ राहाब ग्यानपुसे च्वंम्ह जलजन्तु

- अय्युनं जिं थःगु निरितिं छुं वास्ता मयाना।
जिं थःगु जीवनयात मययका।
- 22 स्वजाम्ह व दुष्टम्ह, परमेश्वरया लागिं थ्व फुक्क उर्थे खः, उकिं जिं धाये,
'स्वजाम्ह व दुष्टम्ह निम्हयसित नाश यानादी।'
- 23 मनूत आकाझाकां महामारीं सीबलय्
वयकः स्वजाम्हयसिगु दुःख खनाः न्हिलादी।
- 24 फुक्क पृथ्वी दुष्टतयगु ल्हातय् बियादीबलय्
वयकलं फुक्क न्यायकर्तातयगु मिखा त्वपुयादी।
थथे यानादीम्ह वयकः मखुसा सु खः?
- 25 जिगु आयु ब्वांय्वनीम्ह मनू स्वयाः तसकं ब्वांय्वनीगु।
लसताया छपुलु मदयक व ब्वयावनाच्चंगु दु।
- 26 तिकथियागु नांचा थें व याकनं न्ह्यानावनी,
इमां थः शिकारयात स्वात्त क्वहां वनाः झ्मत्तय् याःगु थें।
- 27 जि न्हिलाः थःगु दुःख ल्वमकेगु कुतः याःसां तबि
'जिं भोगय् यानागु दुःखकष्ट झल झल लुमनावइ।
जिं स्यू परमेश्वरं जितः दोषी ठहरय् यानादी मखु।'
- 28 जिं भ्वगय् याये मालिगु फुक्क दुःख खनाः जि गयाः।
छिं जितः निर्दोष ठहरय् यानादी मखु धकाः जिं स्यू।
- 29 जितः दोषी ठहरय् यानादी हे धुंकल धाःसा
जिं छाय् सितिकं तसकं थाकुक्क ज्या यायेगु?
- 30 जि साबुनं म्वःल्हुसां
अथवा सोडां थःगु ल्हाः सफा यानाः सिल धाःसां
- 31 छिं जितः ध्याचलय् वान्छवयादी।
जिगु वसतं नं जितः मययकी।
- 32 वयकःनापं जवाःसवाः यायेत
अले अदालतय् थवथः मुद्दा म्हितेत वयकः जि थें जाःम्ह मनू मखु।
- 33 जिमिगु दथुइ च्वनाः खँल्हानाबीम्ह सुं दुगु जूसा,
जिपिं निम्हयसिके थःगु ल्हाः तइम्ह सुं दुगु जूसा,
- 34 सुनानं जिपाखें परमेश्वरया कथि चीकाबीफुगु जूसा,
वयकःया भय आकाझाकां जिके मवइगु।
- 35 अले जि मग्यासें वयकःनापं न्ववाये फइगु,
तर आःयागु थ्व अवस्थाय् जिं मफु।”

10

अय्युबं परमेश्वरयात पाः याःगु

- 1 “जितः थःगु जीवन हे घच्चाये धुंकल।
उकिं जिं थःगु दुःख पना मतसें प्वंके,
जिं थःगु नुगःयागु पीर कने।
- 2 जिं थः परमेश्वरयात धाये, जितः दोषी ठहरय् यानादी मते,
तर जिगु छु दोष दु, जितः धयादिसँ।
- 3 छि जितः अत्याचार यायेत लयतायादी ला?
छु छि थःगु फुक्क ल्हाःया ज्या, जितः हेला यानाः लयतायादी ला?
दुष्टतयगु योजनाय् धाःसा छि न्हिलादी।
- 4 छु छिगु मिखा नं मनूयागु मिखा थें खः ला?
छु सीमानिम्ह मनुखं खं थें छिं नं खं ला?
- 5 छु छिगु दिं सीमानिम्हयसिगु दिं थें च्वं ला?
छिगु दँ मनूयागु दँ थें च्वं ला?

- 6 छिं जिके दोष मालादी
अले जिगु पाप वातुवाला: स्वयादी,
7 ख:ला जि छुं दोष मदुम्ह ख:,
अले छिगु ल्हातं सुनानं जित: बचय् याये फइ मखु धका: छिं स्यू।
8 छिगु हे ल्हातं जिगु आकार दयकल अले जित: सृष्टि यानादिल।
आ: व हे ल्हातं जित: नाश यानादी ला?
9 छिं जित: चायात थें आकार बियादीगु खँ लुमंकादिसँ।
छिं जित: हाकनं धुलय् ल्वाकछ्यानादीगु ला?
10 छु छिं जित: दुरू थें प्वंकादियागु मखु ला?
धौ थें जित: धीचिंकादियागु मखु ला?
11 हाकनं छिं जित: ला व छेंगू फिकादियागु मखु ला?
अले क्वँय व हिनुलि थाना: जित: दयकादियागु मखु ला?
12 छिं जित: जीवन बियादिल, छिं जित: सदां दयाच्चनीगु दया यानादिल।
अले छिं स्वयाच्चनादीगुलि हे जिगु आत्मा बचय् जुयाच्चंगु दु।
13 तर छिं सुनां मसीक जित: नाश यायेगु उपाय यानाच्चंगु दु धका: जिं स्यू,
थ्व छिगु मनय् दु धका: जिं स्यू,
14 जिं पाप यानागु जूसा छिं जित: स्वयाच्चनादीगु जुइगु
अले जिगु दोषपाखें छिं जित: त्व:तामदीगु जुइगु।
15 जि धात्थें हे दोषी ख:सा जित: धिक्कार!
जि धर्मीम्ह ख:सां जिं थ:गु छ्यं धस्वाके मफु,
छाय्धा:सा जि लज्यां जा:गु दु
अले जिगु सास्तीइ दुंगु दु।
16 जिं थ:गु छ्यं धस्वाकूसां सिंह थें छिं जित: शिकार यानादी।
छिं जिगु विरोधय् थ:गु त:धंगु शक्ति क्यनादी।
17 छिं जिगु विरोधय् न्हपिं साक्षीत हयादी,
अले जिपाखे थ:गु तं न्ह्याज्याकादी,
छिकपिनि सेना ल:बू थें जिथाय् वइगु।
18 अथे ख:सा छिं जित: छाय् मांया प्वाथं पिने हयादियागु?
जि अन हे खतम जूगु जूसा अले सुनां जित: मखंगु जूसा ज्यूगु नि।
19 जि द हे मदुगु जूसा ला ज्यूगु नि,
अथवा मांया प्वाथं चिहानय् यंकूगु जूसा ला ज्यूगु नि।
20 छु जिगु चिहाक:गु जीवन मफुत ला?
जिपाखें फस्वयादिसँ, जित: भचा सां आराम दयेमा।
21 जि तसकं खिउंगु गालय् वने न्ह्य:,
हाकुगु किच:या देशं गुबलें लिहां मवये न्ह्य:,
22 तसकं खिउंगु, ज: नं खिउंगु थें च्वंगु हाकुगु किच:
व गोलमालं जा:गु देशय् वने न्ह्य:।”

11

सोपरं अय्युबयात द्रुपं ब्यूगु

- 1 सोपर नमातीं लिस: बिल,
2 “छु थ्व फुक्क खँयागु लिस: मबीगु ला?
खँ यक्व ल्हानां सुं मनु निर्दोष ठहरय् जुइ ला?
3 छिगु क्वमचाइगु खं मनूतयत सुम्क तइ ला?
छिं हेस्याइबलय् सुनानं छित: ब्व:मबी ला?
4 ‘जिगु बिचा: ठीक जू अले छिगु मिखाय्
जि दोष मदुम्ह ख: धका: छिं परमेश्वरयात धयादी।’

- 5 परमेश्वर नवानादीसा अले वयकलं छिगु विरोधय्
थःगु म्हुतुप्वाः चायकादीसा ज्यूगु नि।
- 6 अले छिगु बुद्धिया गुप्ति खँ उलादीसा ज्यूगु नि।
छायधाःसा खःगु बुद्धिया निगू पक्ष दु।
परमेश्वरं छिगु ग्वःगू पाप ल्वःमंकादीगु दु धकाः छिं सीकादिसँ।
- 7 छु छिं परमेश्वरया गुप्ति खँ थुइकेफु ला?
छु छिं दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर गुलि तःधं धकाः सीके फु ला?
- 8 व ला स्वर्ग स्वयाः तजाः, छिं छु याये फु?
व ला चिहान स्वयाः गा वं। छिं छु सीकादी फु?
- 9 उकिया नाप पृथ्वी स्वयाः ताहाकः,
समुद्र स्वयाः तब्या।
- 10 वयकः झायाः छितः झ्यालखानाय् तयादिल धाःसा,
अले न्यायया सभा सःतादिल धाःसा,
सुनां वयकःयात पने फइ?
- 11 वयकलं फताहा मनूतयत्त म्हस्यू
अले वयकलं अधर्म खंकादिल धाःसा
छु वयकलं उकिया ल्याःचाः कयामदी ला?
- 12 गथे गुँ गधाया मचा मनू जुयाः जन्म जुइ फइ मखु
अथे हे मूर्खम्ह मनू बुद्धिमान जुइ फइ मखु।
- 13 छिं थःगु मन खःगु लँय यंकादिल धाःसा
थःगु ल्हाः वयकःपाखे चक्कंकादिल धाःसा,
- 14 छिगु ल्हातय् दुगु पाप तापाक तयादिल धाःसा,
अले छुं मभिंगु छिगु छँय च्वने मबिल धाःसा,
- 15 धाल्थे छिं निर्दोष जुयाः थःगु ख्वाः धस्वाके फइ,
छि मग्याःम्ह बल्लाःम्ह मनू जुइ।
- 16 अले छिं थःगु दुःख ल्वःमंकादी।
बाः वंगु लः थें व छिं लुमंकादी।
- 17 जीवन न्हिनय् स्वयाः थिनावइ,
अले खिउंगु धाःसा सुथय् हिलावनी।
- 18 आशा दुगु जुयाः छि सुरक्षित जुयादी।
छिं प्यखेरं स्वयादी, अले दुक्क जुयाः घनादी।
- 19 छिं छुं खनाः ग्याये म्वायेक ग्वारातुलादी,
यक्व मनूतयसं छिगु दया कायेत स्वइ।
- 20 तर दुष्टतयगु मिखा बलुयावनी,
बिस्यु वनेगु लँ इमिगु निति बन्द जुइ,
अले इमिगु छगू हे आशा लिपांगु सासः जुइ।”

12

अय्युबं सोपरयात लिसः ब्यगु

- 1 अले अय्युबं लिसः बिल,
2 “धाल्थे हे छिकपिं मनूत खः।
बुद्धि नं छिकपिलिसें सी।
3 तर छिकपिन्के थें जिके नं मन दु।
छुं खँय नं जि छिकपिं स्वयाः कम मजू।
थज्याःगु खँ सुनां मस्यू धकाः?
4 जिं परमेश्वरयात प्रार्थना याना,
अले वयकलं जितः लिसः बियादीगु जूसां

- जि जिमि पासापिनिगु निंति छगू न्हिइकीगु खँ जूगु दु।
 धर्मींम्ह व छुं दोष मदुम्ह मनु जूसां न्हिइकीगु खँ जूगु दु।
- 5 सुखी मनूतयसं दुःखय् लानाच्चम्ह मनूयात क्वह्यंकी।
 इमिसं तुति चुलुया ग्वतुले त्यपिं मनूतयत् कय्की।
- 6 दाखुँत थःगु पालय् याउँक च्वनाच्चनी,
 अले परमेश्वरयात तं चाय्कीपिं सुरक्षित जुयाच्चनी,
 इमिगु लागिं इमिगु बल हे इमि घः खः।
- 7 तर पशुतयत् न्यनादिसेँ, अले इमिसं छितः स्यनी,
 अथवा आकाशयापिं झंगःतयत्, अले इमिसं छितः कनी,
- 8 अथवा पृथ्वीलिसेँ खँ लहानादिसेँ, अले वं छितः स्यनी,
 अले समुद्रयापिं न्यातयसं छितः धाइ।
- 9 थ्व फुक्क परमप्रभुया लहातं हे याःगु खः धकाः
 थुपिं फुक्क मध्ये सुनां मस्यु धकाः?
- 10 वय्कःयागु हे लहातय् फुक्क म्वाःपिनिगु प्राण
 व फुक्क मनु जातिया सासः दु।
- 11 मेचां नसाया सवाः काःथें,
 छु न्हाय्पनं न्ववागु वचनयात जाँचय् मयाइ ला?
- 12 छु बुरापिनिगु दथुइ बुद्धि मदइ ला?
 छु ताः आयुनं दुयां महइ ला?
- 13 बुद्धि व शक्ति परमेश्वरयागु हे खः।
 वय्कःयाके हे सल्लाह व दुयां दु।
- 14 वय्कलं स्यंकादीगुयात हाकनं दय्के फइ मखु।
 वय्कलं ज्वनायंकूपिन्त छुत्कारा दइ मखु।
- 15 वय्कलं वा वयेगु दीकाबिल धाःसा लः दइ मखु,
 वय्कलं व त्वःतादिल धाःसा देशयात नाश याइ।
- 16 शक्ति व बुद्धि वय्कःयागु हे खः।
 धोखा ब्युम्ह व धोखा नःम्ह निम्हं वय्कःयाम्ह खः।
- 17 वय्कलं सल्लाह बीपिन्त बुद्धि मदुपिं यानाबी,
 अले न्यायाधीशतयत् मूर्ख यानादी।
- 18 वय्कलं जुजुपिन्सं चिकाब्युगु सिखः चफुनादी।
 अले इमिगु जँय् जँनी चिनादी।*
- 19 वय्कलं पुजाहारीतयत् इमिगु पदं लिकया मछाले माय्काबी,
 यक्व दंनिसें अधिकार यानाच्चपिन्त वय्कलं लिकयादी।
- 20 वय्कलं विश्वास यायेबहःपिं सल्लाह बीपिनिगु सल्लाह यात सुम्क तयादी,
 अले थकालिपिनिगु दुयांयात लाकाकयादी।
- 21 वय्कलं शासकतय्के अपमान प्वंकादी,
 अले बल्लाःपिन्त ल्वाभः मदुपिं यानाबी।
- 22 वय्कलं खिउँगुया सुलाच्चंगु खँयात क्यनादी,
 अले तसकं खिउँगुयात जलय् हयादी।
- 23 वय्कलं जाति जातितयत् तःधंकादी,
 अले इमित नाश यानादी। वय्कलं जातितयत् तःधं यानादी,
 अले इमित छ्यालब्याल यानादी।
- 24 वय्कलं पृथ्वीयापिं शासकतय्गु बुद्धि लाकाकयादी,
 वय्कलं इमित लँ मदुगु मरुभूमिइ चाचाःहिला जुइत त्वःतादी।
- 25 जः मदय्क इपिं खिउँगुलिइ पचिपचि यानाः जुइ।
 वय्कलं इमित अय्लाःगुलुत थें धेधेचुयाः न्यासि जुइपिं यानादी।”

* 12:18 १२:१८ छुं हस्तलिपिइ थथे च्वयातःगु दु, वय्कलं जुजुपिन्त थःगु गद्दी लिकयादी, वय्कलं पुजाहारीत व भारदारतयत् चिधं यानादी।

13

- अय्यूबयात परमेश्वरलिसें जवाःसवाः याये मास्ति वःगु
- 1 “धात्थें, थ्व फुक्क जिं थःगु हे मिखां खनागु दु।
जिं थुकियात थःगु हे न्हायपनं न्यनाः थुइके धुन।
 - 2 छिकपिन्सं गुलि स्यू उलि जिं नं स्यू,
जि छिकपिं स्वयाः छुकिं नं कम मजू।
 - 3 तर जितः ला दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरनापं खँ ल्हाये मास्ति वः,
अले जितः परमेश्वरलिसें जवाःसवाः याये मास्ति वः।
 - 4 तर छिकपिन्सं धाःसा सत्ययात मखुगु खं त्वपुइ।
छिकपिं सकलें ज्यालगय् मजूपिं बैघत खः।
 - 5 छिकपिं सुम्क च्वंगु जसा ला ज्युगु नि,
अले मनूतयसं छिकपिन्त बुद्धिमान ताय्कीगु।
 - 6 जिगु जवाःसवाः न्यनादिसँ,
अले जिगु म्हुतया उजुर बांलाक न्यँ।
 - 7 छिकपिन्सं परमेश्वरया पंलिनाः मभिंगु खँ ल्हायेगु ला?
वय्कःया पंलिनाः बेइमान खँ ल्हायेगु ला?
 - 8 छिकपिं परमेश्वरया पंलीगु ला?
छिकपिन्सं परमेश्वरया पंलिनाः जवाःसवाः यायेगु ला?
 - 9 वय्कलं छिकपिन्त जाँचय् यानादिल धाःसा छु थ्व पाय्छि जुइ ला?
छिकपिन्सं मनूतयत् ध्वंलाःगु थें वय्कःयात ध्वंलाये फइ ला?
 - 10 जितः मखुगु पाः यानाः छिकपिन्सं वय्कःया पंलिनादिल धाःसा,
वय्कलं धात्थें हे छिमित ब्वःबियादी।
 - 11 वय्कःया गौरवं छिमित मख्याइ ला?
छिकपिन्के वय्कःयागु भय मलाइ ला?
 - 12 छिकपिनिगु लिसः ला नौयागु उपदेश थें ज्यालगय् मजू,
छिकपिनिगु सुरक्षा चा थें कमजोर जुइ।
 - 13 छिकपिं सुम्क च्वनाः जितः न्ववाके ब्यु,
अनंलि जितः न्ह्याःगु हे जूसां थजु।
 - 14 जिं छाया थःत खतराय् लाकाः
थःगु प्राण थःगु हे ल्हातय कायेगु?
 - 15 वय्कलं जितः स्याःसां तबि जिं वय्कःयाके भलसा काये।
जिं धात्थें हे वय्कःया न्ह्याःने थःगु लँया रक्षा याये।
 - 16 थ्व नं जिगु उद्धारया निंति जुइ।
छाय्धाःसा परमेश्वरयात मानय् मयाइम्ह सं नं मनू
वय्कःया न्ह्याःने वयेगु आँट याइ मखु।
 - 17 जिगु खँ बांलाक न्यनादिसँ,
जिं धयागु खँय् न्हायपं बियादिसँ।
 - 18 आः जिं थःगु मुद्दा तयार याये धुनागुलि
जि निर्दोष ठहरय् जुइ धकाः जिं स्यू।
 - 19 जितः पाः याये फुम्ह सं दु?
अथे खःसा, जि सुम्क च्वने अले सिनावने।
 - 20 हे परमेश्वर, जितः थुपिं निगू खँ जक बियादिसँ!
जि छिपाखें सुले मखु।
 - 21 छिगु इयातगु ल्हाः जिपाखें तापाक यंकादिसँ।
छिगु आतंकं जितः मख्यायेमा।
 - 22 अले जितः सःतादिसँ,
जिं लिसः बी।
 - 23 जिं गुलि यक्व अधर्म व पाप यानागु दु?

- जिगु अपराध व पाप छिं जितः कनादिसँ।
 24 छिं थःगु ख्वाः छाया सुचुकादियागु?
 छाया जिलिसँ शत्रुतनापं थें व्यवहार यानादियागु?
 25 छिं फसं ब्वयकूगु सिमाहःयात नं लिनादीगु ला?
 छिं गंगु छवसँया ल्यूल्यू जुयादीगु ला?
 26 छायाधाःसा छिं जिगु विरोधय् नुगलय् स्याइगु खँ च्वयादिल,
 जिगु ल्यायम्हबलययागु अधर्म भोगय् याकेबिल।
 27 नेवलय् जिगु तुति तयादिल,
 जिगु फुक्क लँयात जाँचय् यानादिल।
 जिगु तुतिया पालिइ दासयागु चिं तयादिल।
 28 उकिं जि ध्वगिगु चिज
 व किलं नःगु वसः थें नाश जुयाः वनाच्चंगु दु।”

14

जीवनया खँय् अय्युबया च्यूताः

- 1 “मिसापाखें बूह मन्
 चिहाकःगु आयु दुम्ह व दुःखं जाःम्ह जुइ।
 2 व स्वां थें हइ, अले गनाः सुकूचिनावनी।
 व किचः थें तनावनी, दयाच्चवनी मखु।
 3 छु छिं थज्याःम्ह मनूयात स्वयाच्चवनादीगु ला?
 छु वयात छिं थःगु न्ह्यःने न्यायया लागि हयादी ला?
 4 सुनां अशुद्रपाखें शुद्र लिकाये फइ?
 सुनानं फइ मखु।
 5 मनूया जीवनया दिं क्वःछिनातःगु दइ।
 वयागु लाया ल्याः छिके दु।
 छिं वयागु सिमाना चिनादीगु दु।
 वं व पुलावने फइ मखु।
 6 उकिं वपाखें थःगु ख्वाः फस्वय्कादिसँ!
 वं ज्यामिं थें थःगु ई पूरा मयाःतले वयात याकःचा त्वःतादिसँ।
 7 सिमाया निति आशा दइ।
 उकियात पालाछवसां व हाकनं तःमा जुयावइ,
 उकी न्हगु चुलि जायावइ।
 8 उकिया हा बँया दुने पुलां जुइफु
 अले उकिया हा जमिनय् दुने सी फु,
 9 अयनं भचा लः दये धुंकाः
 उकी हाकनं चुलि ह्याः तःमा जुयावइ।
 10 तर मन् सिनावनी अले वयात थुनी,
 वं लिपांगु सासः ल्हाइ अले फुनावनी।
 11 गथे खुसिया लः बुलुहुं बुलुहुं कम जुयावनी,
 अथवा गथे पुख्या लः कम जुयाः सुनावनी,
 12 अथे हे सीमानिम्ह मनू नं ग्वतुली,
 अले गुबलें दनी मखु, गुबलय् तक आकाशत न्हावनी मखु।
 मनूत दनी मखु अथवा थःगु न्ह्यलं इपिं हाकनं दनी मखु।
 13 छिं जितः चिहानय् सुचुकादीगु जूसा
 अले छिगु तं क्वमलाःतले जितः सुचुकादीगु जूसा
 अले जिगु लागि छगू ई क्वःछिनाः
 जितः लुमंकादीगु जूसा गुलि बांलाइगु।
 14 मनू सीधुंकाः व हाकनं म्वाइ ला?

- जिगु दुःखया ई न्ह्याक्व हे ताहाकःगु जूसां
जिगु छुत्कारा मजुतले जि पिया हे च्वने।
- 15 छिं जितः सःतादी अले जिं लिसः बी।
छिं थःगु लहातं दयकूमह जितः स्वयेमास्ति वयकादी।
- 16 धात्थें छिं जिगु फुक्क पलाःयात ल्याःखानादी।
जिगु पापया ल्याःचाः धाःसा तयादी मखु।
- 17 मनुखं सामानत म्हिचाय् सुचुकातःगु थें
छिं जिगु फुक्क अपराध म्हिचाय् छाप तयाः तयातःगु दइ।
छिं जिगु अधर्म त्वपुयादीगु दइ।
- 18 तर पहाड ज्यलावनाः छुं जूगु थें
अले ल्वहंधीयात वयागु थासं चीकाछवःगु थें
- 19 लखं ल्वहंयात ज्यंकूगु थें,
अले बाः वःगु लखं जमिनयागु चायात चुइकायंकूगु थें,
छिं मनुयागु आशा नाश यानाब्युगु दु।
- 20 छिं वयात त्याकादी अले व दयाच्वनी मखु।
छिं वयागु ख्वाःयागु रूप हिलाः वयात तापाक छवयादी।
- 21 वया कायपिन्त मान इज्जत दइ तर वं व सी मखु।
इपिं बदनाम जुइ तर वं व सी मखु।
- 22 वं थःगु हे म्हयागु सास्ती जक सी,
वं थःगु निंति जक बिलाप याइ।”

15

एलीपजं अय्युबयात ब्वःब्युगु

- 1 अले एलीपज तेमानीं लिसः बिल,
2 “हे अय्युब, बुद्धि दुम्ह मनुखं थज्याःगु ज्यालगय् मजूगु ज्ञानं लिसः बी ला?
अथवा पुर्बयागु फय थें च्वंगु ज्यालगय् मजूगु खं थःगु प्वाः जायकी ला?”
- 3 वयकलं थज्याःगु ज्यालगे मजूगु खँ
वा मू मदुगु खं जवाःसवाः यानादी ला?
- 4 तर छिं ला परमेश्वरया भय कायेगु त्वःते धुंकल,
मेपिन्सं यानाच्वंगु भक्तिइ नं पंगः थनादी।
- 5 छिगु म्हुतुं हे छिगु अधर्म धयाच्वंगु दु,
छलया भाय् छितः यः।
- 6 छि थःगु हे खँ दोषी ठहरय् जूगु दु, जिपाखें मखु।
छिगु थःगु हे म्हुतुसिं छिगु विरोधय् साक्षी बी।
- 7 छि मनुत मध्ये दकलय् न्हापा बूगु खः ला?
छितः पहाडत स्वयाः न्हापा दयकूगु खः ला?
- 8 छिं परमेश्वरयागु गुप्ति सल्लाह न्यनादियागु दु ला?
अथवा फुक्क बुद्धिया खँ छिं थःगु दुने जक तया तयेगु ला?
- 9 जिमिसं थुइके मफुगु छु खँ छिं स्यू?
जिमिके मदुगु दुग्यां छिके छु दु?
- 10 जिमिगु दथुइ बुरापिं व सँ तइसे च्वनेधुंक्पिं मनुत दु,
छिकपिनि अबु स्वयाः नं बुरापिं मनु जिपिनापं दु।
- 11 परमेश्वरयागु सान्त्वना व छितः धाःगु नायुगु वचन
छु छितः मगात ला?
- 12 छुकिं छिगु नुगलय् थज्याःगु आँट बिल?
छिगु मिखाय् तं छाया खनेदुगु?
- 13 छिं थःगु तं परमेश्वरयात प्वंकादी,

- अले थःगु म्हुतुं थज्याःगु शब्द पिकयादियागु।
- 14 मनु छु खः धकाः व निर्दोष जुइत?
अथवा सुं मनु धर्मी जुइ फइ ला?
- 15 परमेश्वरं थः पवित्रम्ह मनूयात हे पत्याः यानादी मखु धाःसा
अले स्वर्ग वयक्ःया मिखाय् यचुसे मच्चं धाःसा,
- 16 मनु ला गुलि जक यचुमजु
गुम्ह घच्चाइपूम्ह व स्यंम्ह जुइ,
गुम्हयूसिनं अधर्मयात लः थें त्वनी।
- 17 जिं छितः कने, जिगु खँ न्यनादिसँ!
जिं छु खनागु खः जिं व हे कने।
- 18-19 बुद्धि दुपिन्सं थः अबुपिपाखें काःगु खँ मसुचुकुसें कंगु दु।
इमित जक देश ब्यूगु खः।
इपिनापं सुं नं विदेशी च्वंगु मदु।
- 20 दुष्टम्ह मनूतयत जिवंकाछि दुःख जुइ।
दया मदुपिनिगु दँत ल्याः खानाः क्वःछिनातःगु दइ।
- 21 वयागु न्हायपनय् ग्यानापुगु सः थ्वयाच्चवनी।
शान्तिया इलय् नं लुटपाट याइपिन्सं वयात हमला याइ।
- 22 वयात खिउँगुलि हाकनं लिहां वइ धकाः आशा याये फइ मखु।
वयात धात्थें हे तरवारं स्याइ
- 23 गिद्धया निति आहारा वांछवथें वयात वांछवइ।
थःगु विनाश धात्थें हे वइ धकाः अज्याःम्ह मनुखं स्यू।
- 24 संकट व दुःखं वयात ख्याइ।
अले लडाइँ यायेत तयार जूम्ह जुजुं थें इमिसं वयात बुकी।
- 25 छायाःसा इमिसं परमेश्वरया विरोधय् इमिगु ल्हाः ल्हंगु दु,
अले दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु विरोधय् इमिसं फुई याःगु दु।
- 26 इमिसं इमिगु इयातुगु ढाल ज्वनाः
परमेश्वरया विरोधय् तप्यंक हमला याः वनी।
- 27 थ्व दुष्ट मनूतयगु न्यता चुलुसे च्वंगु व जाःगु दु,
इमिगु जँ दाखं जाःगु दु,
- 28 तर व च्वनाच्च्वंगु शहर नाश जुइ,
वयागु छें झिजांमिजां दनी,
व याकनं हे नाशया द्रँ जुइ।
- 29 आबंलि व धनी जुइ मखुत,
वयागु धन न्हाबलें दयाच्चवनी मखु,
न वयागु सम्पत्ति जमिनय् न्यनावनी।
- 30 खिउँगुपाखें व पिहां वये फइ मखु।
मिजलां वयागु चुलित सुखू गनावनी।
अले परमेश्वरया सासलं वयात ब्वय्कायंकी।
- 31 ज्यालगय् मजूगु खँय् भलसा तयाः वं थःत ध्वंमलायेमा,
छाय्धाःसा वयात उकिया पलेसा छुं दइ मखु।
- 32 सिमायात थें वयात जीवनया भिंगु इलय् हे पाला छवइ,
अले वयागु कचात हाकनं गुबलें वाउँया वइ मखु।
- 33 पाकेमजूकं हे खाःगु दाखमा थें व जुइ।
स्वां हायावंगु जैतूनमा थें व जुइ।
- 34 परमेश्वरयात मानय् मयाइपि मनूतयगु पुचः फुक्क बाझः जुइ।
घुस नइपिनिगु पालत मिं भस्म जुइ।
- 35 इमिसं संकट प्वाथय् दय्की अले अधर्म बुइकी,

इमिगु मनय् न्ह्याबलें धोखा हे धोखा दइ।”

16

अय्युबं एलीपजयात लिसः ब्युगु

- 1 अले अय्युबं लिसः बिल,
- 2 “जिं थज्याःगु खँ यक्व न्यनागु दु।
छिकपि सकलें दुःखं जाःगु सान्त्वना बीपिं खः,
- 3 छिकपिनिगु म्वाःमदुगु खँ गुबलें सिधइ मखु ला?
छितः छुकिं दिक्क चायकल, मदिक्क जवाःसवाः यानाच्चन।
- 4 जि छिगु थासय दुगु जूसा जिं नं छिं थें हे खँ लहाये फइगु।
छिगु विरोधय् बांलाक भाषण बियाः छिगुपाखे थःगु छयं संके फइगु।
- 5 तर जिगु म्हुतुं छितः हःपाः बीगु,
जिं न्ववानागु सान्त्वनाया वचनं छितः शान्ति दइगु।
- 6 अयनं जि न्ववात धाःसां, जिगु दुःखकष्ट कम जुइ मखु।
जि सुक्क च्वंसां, जिगु सास्तीं जितः त्वःती मखु।
- 7 तर हे परमेश्वर, छिं जितः त्यानुकादीगु दु।
छिं जिगु फुक्क परिवारयात सखाप यानादीगु दु।
- 8 छिं जितः चिनादीगु दु। अले थ्व खँ साक्षी जूगु दु।
जि क्वँय् व छेंगू जक जूगु दु, थुकिं हे जिगु विरोधय् साक्षी बी।
- 9 परमेश्वरं जितः घृणा यानादी अले तंम्वय काचाकुचु यानादी,
अले वयकः जिगु विरोधय् वा किरिकिरि न्ह्ययादी।
जिमि शत्रुं जितः तग्वः मिखां स्वइ।
- 10 मनूतयसं जितः हेस्याःगु दु,
इमिसं जिगु न्यतालय् च्याराक्क दाःगु दु,
इपिं जिगु प्यखेरं जिगु विरोधय् छप्पें जूगु दु।
- 11 परमेश्वरं जितः मभिंपिं मनूतयगु लहातय् त्वःतादीगु दु,
दुष्ट मनूतयगु लहातय् वांछवयादीगु दु।
- 12 जि ला याउँक च्वनाच्चनागु खः,
तर वयकलं जितः चुंचुं यानादिल,
वयकलं जितः ककु ज्वनाः कुचा कुचा यानादिल।
वयकलं जितः थःगु निशाना दयकादीगु दु।
- 13 वयकःया धनुष वाण कयकिपि जिगु प्यखेरं दु।
दया मतसें वयकलं जिगु जलासेँलय् प्वाः खनाबिल।
वयकलं जिगु खाइप्वः बैय् प्वंकादीगु दु।
- 14 तःक्वः हे वयकलं जितः घाःपाः यानादी।
छम्ह बहादुर सिपाईनं थें वयकलं जितः हमला यानादिल।
- 15 जिगु म्ह त्वपुयेत जिं भांग्रा सुया,
जिगु थःगु कपाः धुलय् थुना।
- 16 ख्वख्वं जिगु न्यताः ह्याउँसे च्वने धुंकल।
जिगु मिखाया प्यखेरं तसकं खिउँसे च्वने धुंकल।
- 17 अयनं जिपाखें ल्वायेलीगु जूगु मदु।
अयनं जिगु प्रार्थनाय् दोष मदु।
- 18 हे पृथ्वी, जिगु हियात त्वपुइ मते!
अले जिगु बिन्ति गुबलें मदीमा!
- 19 आः नं स्वर्गय् जिगु साक्षी दी।
जिगु निरतिं लिसः बीत च्वय् छम्ह वकील तयार दु।

- 20 जिगु लागिं धयाबीम्ह जिमि पासा दु*,
तर जिगु मिखां परमेश्वरया न्ह्यःने ख्वबि हाय्की,
21 मनुखं थः पासाया नितिं बिन्ति याःथें
सीमानिम्ह मनूया नितिं वं परमेश्वरयात बिन्ति याइ,
22 जि आः यक्व म्वाइ मखुत।
जि वने धुंकाः हाकनं लिहां वये मखुत।”

17

- 1 जितः सासः लहाये थाकुयावल।
जिगु दि सिधल,
चिहानं जितः हे पियाच्चंगु दु।
2 धात्थें जितः हेस्याइपि जिगु जःखः दु।
जिगु मिखां इमिसं जितः हीमी चायका च्वंगु स्वयाच्चनेमाः!
3 “हे परमेश्वर जिगु नितिं छि हे जमानी जुयादिसँ,
छाय्धाःसा जिगु नितिं जमानी च्वनीम्ह मेम्ह सु दु?
4 छिं इमिगु मनयात दुग्यांपाखें तापाक तयादीगु दु।
अथे जुयाः छिं उपि मनूतय्त त्याके बियादी मते।
5 सिरपाःया नितिं गुम्ह मनुखं थः पासापिन्त बदनाम याइ,
वया कायपिनिगु मिखा बुलुसे च्वनी।
6 जि ला फुक्क देशय् छगू उखानया पात्र जूगु दु,
सकसिनं ख्वालय् थुकलं बीम्ह छम्ह मन् जुइ धुंक्कगु दु।
7 यक्व धन्दा कयागुलि जिगु मिखा बुलुसे च्वंगु दु,
जिगु म्ह छम्ह हे किचः थें जुइ धुंक्कल।
8 थुकिं यानाः स्वजापिं मनूत अलमल जूगु दु,
अले छुं दोष मदुपिं मनूत अधमीं मनूतय्गु विरोधय् दनी।
9 थ्व फुक्क जूसां तबि धमीं मनूत थःगु लँय् वना हे च्वनी,
अले सुयागु ल्हाः शुद्ध जू, व बल्लानावनी।
10 तर वा, फुक्कसिनं हाकनं कुतः या।
छिमिगु दथुइ जिं छम्ह हे बुद्धि दुम्ह मन् मखना।
11 जिगु दि फुत, जिगु मनसुबा छ्यालब्याल जुल,
अले जिगु मनयागु इच्छा खतम जुल।
12 थुपिं मनूतय्सं चायात दिं दयकीगु,
खिउबलय् हे थुमिसं धाइगु, ‘जः लिक्क दु’।
13 जिं आशा यानागु छँ चिहान खःसा,
जिं जिगु लासा खिउंगुलिइ दयक्कल धाःसा
14 जिं चिहानयात ‘छि जिमि अबु,’
वा कीयात ‘छि जिमि मां’ अथवा ‘जिमि तताकेहेंपिं धकाः सःतल धाःसा,’
15 जिगु आशा गन वन लय्?
सुनां जिगु नितिं आशा खनी?
16 छु व जिनापं क्वय्यागु गालय् तक वनी ला?
छु जिपिनापं धुलय् क्वहां वनी ला?”

18

अय्युबयात बिल्ददं लिसः ब्युगु

- 1 अले बिल्दद शहीनं थथे धकाः लिसः बिल,

* 16:20 १६:२० पासा जिमि पासापिन्सं जितः हेला याइगु

- 2 “छि गुबलय् तक नवानाच्चनादीगु?
खँ थुइके फुम्ह मन् जुयादिसँ,
अले झीपि खँ ल्हाये फइ।
- 3 जिमित छाया पशुयात थें व्यवहार याइगु?
छाय् छिगु बिचालय् जिपि मूर्ख ठहरय् जुगु?
- 4 तंम्वय् थःम्हं थःत कुचा कुचा यानादीम्ह,
छिगु लागि पृथ्वीयात त्वःताबीगु ला?
अथवा ल्वहंधीयात इमिगु थासं चीकाछवयेगु ला?
- 5 धाल्थें दुष्टयागु मतःयात स्याइ।
वयागु मित्याः हाकनं थी मखु।
- 6 वयागु पालय् जः खिउँसे च्वनी,
वयागुनापं च्वंगु मत सी।
- 7 वयागु तुति पलाःया शक्ति कमजोर जुइ।
वयागु थःगु हे जुक्ति वयात क्वथलाबी।
- 8 वयागु तुति वयात जालय् घ्वानाछवइ,
अले व जाःया हतय् न्यासि जुइ।
- 9 जालय् वयागु तुति तक्यनी,
जालया खिपतं वयात क्वातुक्क हिनी।
- 10 वयागु लागि स्वःतिपाँय् बैय् सुचुकातःगु दु।
वयागु लँय् जाः प्यनातःगु दइ।
- 11 वयागु छचाःखेरं आतंक दइ,
अले पलाः पलाखय् वयात लिनायंकी।
- 12 वयागु बल नये पित्यागुलि कम जुइ,
व ग्वतुलीबलय् विनाश वयागु लिक्क दइ।
- 13 ल्वचं वयागु छेंग्यात नइ,
ग्यानापुगु मृत्युं वयागु ल्हाःतुति नइ।
- 14 वयागु छेंयागु सुरक्षां नं वयात साला लिकाइ,
अले वयात आतंकया जुजुयाथाय् यंकी गुगु मृत्यु खः।
- 15 वयागु पालय् मि बाय् च्वनी,
वयागु छेंय् च्यानाच्चंगु गन्धक हलातःगु दु।
- 16 वयागु क्वयपाखेयागु हा गनावनी।
उकिया च्वय्यागु कचात सुकूगनावनी।
- 17 पृथ्वी वयागु लुमान्ति तनावनी।
संसारय् वयागु नां तक नं दइ मखु।
- 18 वयात जःपाखें खिउँगुलिइ लिनाछवइ,
अले संसारं पितिनाछवइ।
- 19 थःमनूतयगु दथुइ वया थः सु सन्तान मदु।
थः छकः च्वंगु थासय् वया म्वानाच्चपिं सुं मदु।
- 20 पच्छिमयापि मनूत वयागु अवस्था न्यनाः थारान्हुइ,
पुर्बियापि मनूत ग्यानाः थुरथुर खाइ।
- 21 मभिगु ज्या याइपिनिगु छें थथे हे जुइ।
परमेश्वरयात वास्ता मयाइपिनिगु छें थथे हे जुइ।”

19

अय्युबयागु लिसः

- 1 अले अय्युबं लिसः बिल,
- 2 छिकपिन्सं गुबलय् तक जितः दुःख बियादीगु?
अले गुबलय् तक वचनं जितः चुंचुं यानादीगु?

- 3 छिकपिन्सं तकःमछि हे जितः अपमान यानादिल,
लज्या मचासैं जितः हमला यानादिल।
- 4 जिं ट्रंकागु हे जूसां नं
गल्लती ला जिगु हे खः।
- 5 धाल्थे छिकपिन्सं थःपिन्त जि स्वयाः तःधं खंकादिल धाःसा
अले जिगु बेइज्जत जिगु पापया दसिकथं ल्याःखानादिल धाःसा
- 6 परमेश्वरं हे जितः अन्याय यानाः
वयकलं जिगु प्यखें जाः हलादीगु खः धकाः सीकादिसैं!
- 7 “स्व! जि ‘अन्याय’ जुल धकाः हाला, तर सुनानं लिसः मब्यू।
ग्वाहालि फ्वनेत बिन्ति याःसां जितः न्याय दइ मखु।
- 8 वयकलं जिगु लैं पनादीगु दु, जि पुलावने मफु।
जिगु लँयात वयकलं खिउंगुलि त्वपुयादीगु दु।
- 9 वयकलं जिगु फुक्क मान लाकाकयादीगु दु।
वयकलं जिगु छेनं मुकुट त्वकादिल।
- 10 वयकलं प्यखेरं जि खतम मजुतले जितः कयकादी।
वयकलं जिगु आशायात सिमायात थें लिनादी।
- 11 वयकलं थःगु तं जिके प्वंकादीगु दु।
वयकलं जितः थः शत्रु भाःपियादीगु दु।
- 12 जितः हमला यायेत वयकलं सेना छवयाहयादी।
इमिसं जिगु विरोधय् घेरय् याइगु ट्रम्बःचा दयकूगु दु।
इमिसं जिगु पालया प्यखेरं छाउनी तइ।
- 13 वयकलं जिमि दाजुकिजापिन्त जिपाखें तापाकादीगु दु।
जिमि पासापि जिपाखें अलग हे च्वनीगु।
- 14 जिमि थःथितितयसं जितः त्वःतूगु दु,
जिमि पासापिन्सं जितः ल्वःमंकल।
- 15 जिगु छैय् पाहां जुयाः च्वनाच्वपिं व दासीतयसं
जितः म्हमस्यूमहयसित थें व्यवहार याइगु।
इमिगु मिखाय् जि छम्ह विदेशी जूगु दु।
- 16 जिं जिम्ह दासयात सःते, तर वं लिसः बी मखु।
खः ला जिं वयात थःगु हे म्हुतुं बिन्ति यानागु खः।
- 17 जिमि कलाःयात जिगु सासः नवः।
जिमि थः हे दाजुकिजापिनि न्ह्यःने जि नवःम्ह जूगु दु।
- 18 चिधिकःपिं मस्तयसं तकं जितः हेला याइगु।
जि खनीबलय इमिसं जितः लायबुइगु।
- 19 जिमि फुक्कं मिलय् जूपि पासापिन्सं जितः तसकं मययेकीगु।
अले जिं माया यानापिं जिगु विरोधय् दंगु दु।
- 20 जि ला क्वैय् व छैगू जूगु दु।
जि ला झन्नेलि सीत्यंगु का।
- 21 दया यानादिसैं हे जिम्ह पासापिं
दया यानादिसैं! छायाःसा परमेश्वरया ल्हातं जितः कयकादीगु दु।
- 22 परमेश्वरं जितः लिनादीगु थें
छिकपिन्सं जितः छाया लिनादियागु?
छिकपिन्सं दुःख बीगु मगानी ला?
- 23 जिगु वचन ल्वहँतय् च्वःगु जूसा,
व छगू थृतुलातःगु भवँतय् च्वःगु जूसा,
- 24 नँयागु ज्याभलं व सीसां न्ह्याबलेया नितिं
ल्वहँतय् कियाब्यूगु जूसा ज्यूगु नि!

- 25 तर जिं स्यू, जितः उद्धार यानादीम्ह म्वानाच्चंगु दु।
दकलय् लिपांगु इलय् वयकः पृथ्वीइ दनादी।
- 26 अले जिगु छेंगू थुकथं नाश जुइ धुंकाः नं,
जिं जिगु शरीरय् हे परमेश्वरयात खने।
- 27 जिं थःगु हे मिखां वयकःयात खने,
थःम्हं हे खनी, मेपिन्सं मखु।
जिगु नुगः जिगु दुने हे दुने मचायावनाच्चंगु दु।
- 28 छिकपिन्सं जितः थथे धयादिल धाःसा, 'जिमिसं वयात गय् यानाः लीगु?
छाय्धाःसा समस्याया हाः वयाके लुल।'
- 29 छिकपि सजाँयपाखें ग्यानादिसैं,
छाय्धाःसा छिकपिनिगु बानी सजाँय बी बहः जू,
अले अन न्याय दु धकाः छिकपिन्सं सी।”

20

सोपरं अय्यूबयात हाकनं लिसः ब्यूगु

- 1 अले सोपर नमातीं लिसः बिल,
2 “हे अय्यूब, जिगु मनया पीरिं जितः लिसः बीत उक्सय् याःगु दु,
छाय्धाःसा जितः तसकं अशान्ति जूगु दु।
- 3 जिगु बेइज्जत जुइगु छिगु ब्वः जिं न्यनागु दु।
जिगु दुग्यानं जितः लिसः बीत हःपाः ब्यूगु दु।
- 4 धाथे थथे ला ईया शसंनिसैं जुया वयाच्चंगु खें छिं सि हे स्यू,
मनूतयत् पृथ्वीइ तःगु इलंनिसैं,
- 5 दुष्टत छुं दिया नितीं जक त्याइ,
परमेश्वरयात मानय मयाइपिं मनूतयगु लसता पलखया नितीं जक खः।
- 6 वयागु घमण्ड आकाश ति हे तःजा जुयाः थाहां वःसां,
अले वयागु छेनं सुपाँययात थ्यूसां तबि,
- 7 व थःगु हे खि थें न्ह्याबलेया लागि नाश जुयावनी,
वयात खंपि सकसिनं थथे धाइ, ‘व गन वन ग्व?’
- 8 म्हगस थें गुबलें लुइके मफय्क व तनावनी,
चान्हयसिगु दर्शन थें व मदयावनी।
- 9 वयात खंगु मिखां हाकनं गुब्सं वयात खनी मखु,
वयागु थासं वयात हाकनं स्वइ मखुत।
- 10 वया कायपिन्सं चीमिपिलिसैं स्वापु बांलाकी,
अले इमिसं थःगु धन-सम्पत्ति लितबी।
- 11 वयागु म्ह ल्यायम्हबलययागु जूसां
अले व बल्लाःसां उपिं व नापनापं धुलय् लानाच्चनी।
- 12 मभिगु वयागु म्हतुइ साः सां
वं उकियात थःगु मेया क्वय् सुचुकातःसां,
- 13 उकियात त्वःते मफुसां,
अले म्हतुइ तयातःसां
- 14 वयागु नयेगु नसा वयागु प्वाथय् पाउँसे च्वनी।
अले थ्व वयागु दुने ताहायागु बिख थें जुयावनी।
- 15 वं घुतुका छवःगु धन-सम्पत्ति वं हाकनं ल्हया पिकाइ,
परमेश्वरं वयात व ल्हकेबी।
- 16 वं सर्पया बिख चुचुप्याइ,
बिख दुम्ह सर्पया वां वयात स्याइ।
- 17 वं खुसिइ अर्थात धौ व कस्तिया

- खुसिइ न्ह्यइपुकी मखु।
 18 वं थःगु मेहेनत मनसैं हे लितबी मालि,
 वं थःम्हं कमय् याःगु धन छ्यले खनी मखु।
 19 छाय्धाःसा वं गरीबियात हेलाः व क्वत्यःगु दु,
 थःम्हं मदय्कूगु छैंत वं जबरजस्ती कब्जा याःगु दु।
 20 छाय्धाःसा वयागु लोभ गुबलें दी मखु,
 वं थःगु सम्पत्तिं थःत बचय् याये फइ मखु।
 21 वयागु लोभं छुं नं बचय् जुइ फइ मखु,
 अथे जुयाः वयागु भिंगु दिं यक्व दिं तक दयाच्चनी मखु।
 22 वयाके यक्व सम्पत्ति दयाः नं वयात दुःखं लिलाकी,
 फुक्क कथंया दुःख वयाके वइ।
 23 वं थःगु प्वाः जाय्के धुंकाः परमेश्वरं थःगु तं वयाके प्वंकादी।
 अबलय् वा वः थें परमेश्वरं वयाके थःगु तं गाय्कादी।
 24 नयागु हतियारं व बचय् जूसां तबि
 कँय्यागु हतियारं वयात सुयाबी।
 25 वं थःगु जँन्हफातं उकियात लिकाइ,
 उकियागु ज्वाल्लच्चंगु च्वका
 वयागु स्येंनं पिहां वइ।
 भय वयाके वइ।
 26 तसकं खिउँगुलि वयागु सम्पत्तियात पियाच्चनी।
 मनुतय्सं मतःगु मिं वयात भस्म याइ।
 अले वयागु पालय् छु ल्यं दुगु खः व नं भस्म जुइ।
 27 आकाशं वयागु अधर्म बांलाक क्यनी।
 पृथ्वी वयागु विरोधय् दनी।
 28 वयागु छैं खुसिबालं चुइकायंकी।
 व परमेश्वरया तंया दिनय् चुइकायंकी।
 29 मभिंम्ह मनुयात जुइमाःगु,
 वयागु नितिं परमेश्वरं क्वःछिनादीगु सर्वय् थ्व हे खः।”

21

- मभिंपिं मनुत धात्थें च्वन्हाइ धकाः अय्युबं लिसः ब्युगु
 1 अले अय्युबं लिसः बिल,
 2 “जिगु खँ बांलाक न्यनादिसँ।
 थ्व हे छिकपिन्सं जितः बियादीगु सान्त्वना जुइमा।
 3 जिं खँ लहायेबलय् छिकपिन्सं न्यनादिसँ।
 जिं नवाये धुंकाः छिकपिन्सं जितः हेस्यासां ज्यू।
 4 छु जिगु ल्वापु मनुतनापं खः ला?
 जिं छाय् आयमबुयेगु?
 5 जितः स्वयादिसँ, अले छक्क जुयादिसँ।
 छिगु लहातं छिगु ख्वाः त्वपुयादिसँ।
 6 जिं थुंकिया बारे बिचाः यायेबलय् जि ग्याः,
 अले जिगु म्ह छम्हं थुरथुर खाइगु।
 7 दुष्टत छाय् ताःई तक म्वानाच्चनीगु?
 इपिं छाय् बुरा जुइगु अले ताःलाइगु?
 8 इमि काय्म्हाय्पिं बांलाक हुर्के जूगु व बांलाक च्वंगु,
 इपिं थः छय्पिं खनाः लयतायाच्चनी।
 9 इमि परिवार सुरक्षित व भयपाखें स्वतन्त्र जुइ।

- परमेश्वरया न्याययागु सजाँय इमिके लाइ मखु।
 10 इमि सा-द्वहंतयसं मचा बुइकी।
 इमि मचा कुहां वनी मखु।
 11 इमि कायम्हायपि चिधिकःपि भ्याःचात थें म्हितेत व्वाँय वनी।
 इमि चिचिधिकःपि मस्त प्याखं ल्हुल्हुं तिन्हइ।
 12 इमिसं भुस्याः व वीणा थानाः लसता हनी।
 बांसुरीया सलय् इपि लयताइ।
 13 सुखय् इमिसं जीवन हनी
 अले याउंक सी।
 14 अयनं इमिसं परमेश्वरयात धाइ, 'जिमित त्वःतादिसँ।
 जिमित छिगु लँपु सीकेमास्ति मवः।
 15 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर सु खः धकाः जिमिसं वयकःयात आराधना यायेत?
 वयकःयात प्रार्थना यानाः जिमित छु दइ?'
 16 तर दुष्टतयगु बांलाःगु अवस्था इमिगु थःगु हे ल्हातय् मदु,
 उकिं दुष्टतयगु सल्लाह जिं मानय् याये मखु।
 17 अयनं ग्वःकः दुष्टतयगु मत स्याइ?
 ग्वःकः इमिगु विपत्ति इमिके हे वइ?
 परमेश्वरं तंम्वय् दुष्टयात गुबलय् सजाँय बियादी?
 18 दुष्टम्ह मनू ग्वःकः फसय् सुपः थें,
 व तसकं वःगु फसं व्वयक्कगु छवस थें जुइगु?
 19 छिकपिन्सं धाइगु, 'अधर्मया सजाँय परमेश्वरं वया काय् म्हायपिन्त ल्यंकातःगु दइ।'
 तर परमेश्वरं इमित हे सजाँय बियादीमा, थुकथं इमिसं थ्व सी।
 20 वयागु मिखां हे इमिके वइगु नाश खनेमा,
 अले दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु तं इमिसं त्वनेमा।
 21 मनूयागु थःगु हे जीवन सिधल धाःसा,
 छु वं थःकाय् म्हायपिनिगु सुखया च्यूताः काइ ला?
 22 मनुखं परमेश्वरयात ज्ञान स्यने फइ ला?
 छाय्धाःसा वयकलं स्वर्गय् दुपिन्त नं न्याय यानादी।
 23 गुलि मनुतयगु उसाँय् सीबलय् तक नं बांलानाच्चनी,
 व याउंक सी।
 24 वयागु म्ह तसकं बल्लानावनी,
 वयागु क्वँचय् स्यः यक्व दइ।
 25 गुलिसित धाःसा गुबलें सुख दइ मखु,
 इमित न्हाबलें दुःख जुयाच्चनी अले सी।
 26 उपि सकसितं चाय् नापनापं थुनी,
 अले कीचातयसं इमित त्वपुइ।
 27 छिकपिन्सं छु बिचाः यानाच्चनादीगु दु जिं बांलाक स्यु,
 अले जिगु विरोधय् ग्वयाच्चंगु छिकपिनिगु ग्वसाः जिं स्यु।
 28 आः व तःधंम्ह मनूया छँ गन दु ग्वः?
 व दुष्टयागु छँ छु जुल धकाः छिकपिन्सं न्यनादी।
 29 छिकपिन्सं अनं जुयावनीपि लँजुवाःतयत् मन्यना ला?
 इमिगु दसियात छिमिसं मानय् मयायेगु ला?
 30 विपत्तिया दिनय् दुष्ट सुरक्षित जुयाच्चनी,
 तंया दिनय् वयात बचय् याइ।
 31 सुनानं वयागु ख्वाःया न्ह्यःने वयात दोषी ठहरय् याइ मखु।
 वं याःगु ज्याया निति सुनानं पलेसा काइ मखु।
 32-33 वयात चिहानय् यंकीबलय्

- सकलें मनूत वया ल्यू वनी,
अले अल्याख मनूत वयागु न्ह्यःने वनी,
वयागु चिहानय पाः तइ
बैय च्वंगु चा वयात साइ।
- 34 उकिं छिकपिनिगु बकंफुसुलु खं जितः गय् यानाः सान्त्वना बी?
छिकपिनिगु लिसलय् खःगु खँ छगू नं दइ मखु।”

22

एलीपजया द्वपं

- 1 अले एलीपज तेमानीं लिसः बिल,
2 “सुं मनू परमेश्वरया लागि ज्याय् वइ ला?
सुं दुग्यां दुम्ह मनूखं नं वयक्ःयात फाइदा बी फइ ला?
3 छि धर्मीं जूगु जूसां थुकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयात छु सुख बी?
अथवा छंगु थःगु पहःचहः सिद्ध दयक्गुलि छु वयक्ःयात छुं फाइदा जुइ ला?
- 4 “छिगु भक्ति यानाः वयकलं छितः ब्वःबियादी ला?
अले छिगु न्याय यानादी ला?
5 छिगु पाप तःधं मजू ला?
छिगु अधर्मया ज्या दी मखु ला?
6 छुं कारण मदयकं हे छिं थः किजापिन्के बर कयादी?
छिं गरीबतयगु वसः कयाः इमित नांगा यानादी।
7 त्यानुचाःपिं मनूतयत् छिं लः बियामदी,
अले नये पित्याःपिं मनूतयत् छिं नयेगु नसा बी मखु धाइगु।
8 छि जमिन दुम्ह बल्लाःम्ह मनू,
अन च्वनीम्ह इज्जत दुम्ह मनू जूसां तबि
9 छिं भाःत मदुपिन्त खालि ल्हातं लितछवयादिल।
मांबौ मदुपिं मस्तयगु ल्हाः त्वथुलादिल।
10 उकिं छिगु छचाःखेरं जाल दु,
अले आकाझाकां छि तसकं ग्यानादीगु दु।
11 उकिं तसकं खिउँगु दु अले छिं खंकादी फइ मखु,
बाः वःगु लखं छितः त्वपुयातःगु दु।
- 12 “परमेश्वर स्वर्गयागु दकलय् तःजाःगु थासय् मदु ला?
ततःजाःगु नगुत स्व! उपिं गुलि च्वजाःगु थासय् दु।
13 तर छिं धयादी, ‘परमेश्वरं छु स्यू?
वयकलं थज्याःगु खिउँगुलि न्याय यानादी फइ ला?
14 वयक्ःयात ख्वातुगु सुपौंचं त्वपुयातःगुलि आकाश मण्डलय्
वयक्ः थुखे उखे झायादीबलय् वयकलं झीत खनी मखु।’
15 दुष्ट मनूत जूगु पुलांगु लँपुइ
छि झायाच्वनादीगु ला?
16 उमित थःगु ई स्वयाः न्ह्यः हे चीकाछवल,
लःबालं इमिगु जग हे चुइकायंकल।
17 उपिं मनूतयसं परमेश्वरयात धाल, ‘जिमित त्वःतादिसँ,
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं जिमित छु याये फइ?’
18 अयनं वयकलं इमिगु छँय् भिंगु भिंगु खं जाय्कादीगु खः।
उकिं जि दुष्टतयगु सल्लाहपाखें अलग च्वने।
19 इमिगु सर्वनाश खनाः धर्मीं त लय्ताइ।

- दोष मद्दुपि मनूत इमित हेस्यानाः थथे धकाः न्हिली,
 20 'धात्थे जिमि शन्नूत नाश जुल।
 इमिगु धन-सम्पत्ति मि भस्म जुइ।'
- 21 "हे अय्युब, आः परमेश्वरया अधीनय् च्वनादिसँ,
 अले वय्कःनापं मिलय् जुयादिसँ। थुकि छिमित भिं जुइ।
- 22 वय्कःया म्हुतुं शिक्षा कयादिसँ
 छिं थःगु नुगलय् वय्कःया वचन थःगु मनय् तयादिसँ।
- 23 क्वमिलु जुयाः छि दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयाथाय् लिहां वल धाःसा,
 छितः हाकनं न्हापा थें हे याइगु जुइ।
 छिं थःगु पालं पापयात तापाक तयादिल धाःसा,
- 24 छिं लुँया चिचीधंगु धी धुलय् वांछवयाबिल धाःसा,
 ओपीरया लुँयात खुसिचाय् दइगु ल्वहं थें ताय्कादिल धाःसा,
- 25 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर हे छिगु लागि लुँ जुयादी।
 वय्कः हे छिगु निति दकलय् भिगु वहः जुयादी।
- 26 अले छितः दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरपाखें सुख दइ।
 छिं थःगु मिखा परमेश्वरपाखे ल्हनी।
- 27 छिं वय्कःयात प्रार्थना यानादी,
 अले वय्कलं न्यनादी, छिं थःगु भाकलत पूवकादी।
- 28 छिं न्ह्याःगु हे यानादीसां उकी छि ताःलाइ।
 छिगु लुँय् जः थी।
- 29 मनूतयत क्वह्वांकीबलय् छिं थथे धयादी, 'थुमित थकयादिसँ!'
 अले वय्कलं क्वह्वाकांतःपिन्त बचय् यानादी।
- 30 वय्कलं निर्दोष मखुपिन्त नं बचय् यानादी।
 छिगु ल्हाः निर्दोष जूगुलि वय्कलं इमित छुत्कारा बियादी।"

23

अय्युबं परमेश्वरयात कचकच याःगु

- 1 अले अय्युबं लिसः बिल,
 2 "आः नं जिं दिक्क चाय्क कचकच याना हे च्वने।
 दुःखय् जि पिच्यानाः हाःसां नं परमेश्वरया ल्हाः इयातु।
- 3 ओहो! वय्कःयात गन नापलाकेगु स्यूगु जूसा,
 वय्कः च्वनादीगु थासय् दुहां जक वने दःसां,
- 4 जिं थःगु मुद्दा वय्कःया न्ह्यःने तयेगु
 अले जिगु जवाःसवाः वय्कःयात न्यकेगु।
- 5 अले वय्कलं छु लिसः बियादीगु खः जिं थुइकेफु,
 वय्कलं छु धयादीगु खः व जिं थुइगु।
- 6 वय्कलं थःगु फुक्क तःधंगु बल जिगु विरोधय् छ्यलादी ला?
 मखु, परमेश्वर थःम्हं हे ला जिगु विरोधय् गुबलें दोष बियादी मखु।
- 7 अले स्वजापि मनूतयसं वय्कःया न्ह्यःने थःगु मुद्दा न्ह्यब्वये फइ।
 जिम्ह न्यायाधीशपाखें जितः न्ह्याबलें छुत्कारा दइ।
- 8 "जि पुर्बपाखे वन धाःसा वय्कः अन मदी।
 पच्छिमपाखे वन धाःसा जिं वय्कःयात सीके मफु।
- 9 वय्कलं उत्तरपाखे ज्या याइबलय् जिं वय्कःयात खंके मफु।
 वय्कः दच्छिनपाखे फहिलादीबलय् नं जिं वय्कःयात खंके मफु।
- 10 तर वय्कलं जिगु फुक्क पहःचहः स्यु।
 वय्कलं जितः जाँचय् यानादीबलय् जि लुँ थें जुयाः पिहां वये।

- 11 जि वयकःया पलाःया ल्यू वनागु दु,
जि वयकःया लँपुइ वनागु दु, अले उकिं थुखे उखे वनागु मदु।
- 12 वयकःया म्हतुं पिहां वःगु आजायात जिं 'म्हां' मधया।
जिगु न्हियान्हिथंया नसा स्वयाः वयकलं धयादीगु खँ जिं नुगल्य् मुंकातःयागु दु।
- 13 “तर छकः वयकलं क्वःछिनादी धुंकाः सुनां वयकःया मनयात हीके फइ?
वयकःयात छु याये मास्ति वः, व वयकलं यानादी।
- 14 वयकलं थःगु योजना जिगु विरोधय् पूरा यानादी।
थज्याःगु यक्व योजना वयकःयाके दु।
- 15 उकिं वयकःलिसें नापलायेत जि गयाः।
थ्व फुक्क खँया बारे बिचाः यायेबलय् जि गयाः।
- 16 परमेश्वरं हे जिगु मनयात कमजोर यानादीगु दु।
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं हे जितः गयाःचिकुं जायकादीगु दु।
- 17 जिगु छचाःखेरं खिउँगु दुसां जि सुम्क च्वने मखु,
छाय्धाःसा तसकं खिउँगुलि जिगु ख्वाःयात त्वपुयाब्यूगु दु।”

24

- 1 “दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं न्यायया ई छाय् क्वःछिना मदीगु?
वयकःयात म्हस्यूपिन्सं वयकःया दिं छाय् स्वये मखंगु?
- 2 दुष्ट मनूतय्सं सिमानाया ल्वहं चीकाछवइ,
मेपिनिगु खुयाहःगु फैतयगु बथां इमिसं ज्वइ।
- 3 इमिसं मांबौ मदुपिनि गधा ख्यानायंकी,
अले भाःत मदुपिनि द्रहं वं त्यासा मपुतले तकया लागि बरः काइ।
- 4 इमिसं गरीबतयत् लँपुं ध्वानाछवइ,
इमिसं देशयापि गरीबतयत् जबरजस्ती सुलाच्चनीगु थासय् छवइ।
5 आहारा मालेत गुंघा मरुभूमिइ चाःहिलाजगु थें गरीबत नयेगु नसा मालेत चाःहिला जुइ।
मरुभूमि इमि काय् म्हायापिनिगु लागि नयेगु नसा बी।
- 6 गरीबतयत् मेपिनिगु बुँइ अन्न मुंके बी,
इमिसं दुष्टतयगु केबय् ल्यनाच्चंगु दाख मुनी।
- 7 फायेगु गा मदुगुलि इपि चान्हय् छुं मफासे घनी।
चिकुलाबलय् म्ह त्वपुइत इमिके छुं दइ मखु।
- 8 पहाडय् तसकं वःगु वां इपिं तसकं प्याइ,
शरण कायेगु थाय् मदुगुलि ल्वहंधीया कापिचाय् इपिं मुनी।
- 9 दुष्टतय्सं मांम्हं बुया तःपिं बौ मदुपिं मस्तयत् लाकायंकी,
अले गरीब मनूया दुस्त्वम्ह मचायात इमिसं त्यासाया पलेसा यंकी।
- 10 वसः मदुगुलि इपिं पचिनांगां हे वनी।
इमिसं थःगु अन्नया थू ज्वनी अयनं इमित नयेपित्याइ।
- 11 इमिसं जैतूनया सिमाया इवःया दथुइ जैतून तिसीइ,
इमिसं दाखया रस ला तिसी अयनं प्याः चाइ।
- 12 शहरं सीत्यंम्ह मनू पिच्यानाः हाःगु सः ताये दइ,
अले घाःपाः जूमह मनू ग्वाहालिया लागि हाली।
अयनं परमेश्वरं द्रुकूपिं सुयातं नं दोष बियादी मखु।
- 13 “अन जःया विरोधय् विद्रोह याइपिं मनूत दु।
इमिसं जःया बारे मस्यु
अथवा उकिया लँय् च्वनामच्चं।
- 14 ज्यानमारा धाःसा सुथय् खिउँ खिउँ धाबलय् दनाः

- गरीब व मगाःमचाःपिन्त स्याइ।
चान्हय् धाःसा वं खूँनं थें लुटपाट याइ।
- 15 सुनानं जितः खनि मखु धकाः बिचाः यानाः
व्यभिचारीया मिखां सन्ध्याकाः ई पी।
वयात सुनानं मखनेमा धकाः वं थःत मेम्ह मनू थें च्वंकी।
- 16 चान्हय् खूँ अंगः तछ्यानाः छैय् छैय् दुहां वइ।
तर न्हिनय् इपिं सुलाच्चनी अले जःपाखें तापाक च्वनी।
- 17 तसकं खिउँसे च्वंगु इपिं सकसिगु निति सुथ खः।
इमिसं तसकं खिउँगुया आतंकयात यय्की।
- 18 “अज्याःपिं मनूत लःया सतहय् पीजा थें खः।
इमिगु बुँयात देश न्यंकंयापिं मनूतयसं सराः बी।
थुकथं सुं नं दाखक्यबय् वनी मखु।
- 19 गथे नायावंगु च्वापुयात सुखा व क्वाःजलं गंकाबी,
अथे हे पाप याइपिन्त चिहानं नाश याइ।
- 20 इमि मांपिन्सं इमित ल्वःमंकी,
किलं इमित नइ,
दुष्ट मनूतयत् लुमंकीगु जुइ मखु,
तर इपिं सिमा थें त्वधुली।
- 21 इमिसं थारिपिं मिस्तयत् लुतय् याइ।
भाःत मदुपिन्त भचा भचा नं माया याइ मखु।
- 22 तर परमेश्वरं बल्लाःपिन्त थःगु बलं घिसय् यानायंकादी।
इपिं दंसां तबि इमिगु जीवनया आशा दइ मखु।
- 23 वयकलं इमित सुरक्षा बियादी अले इमित सुरक्षा दइ।
तर वयकःया मिखां इमिगु पहःचहः स्वयाच्चनादी।
- 24 पलखया निति दुष्ट मनूत तःधनी।
अनंलि इपिं दयाच्चनी मखु।
इमित क्वय् क्वकाइ अले मेपिन्त थें मुनी।
इमित अन्नया बालिचा थें चाइ।
- 25 “थ्व थथे मखुसा, सुनां जितः फताहा ठहरय् याये फइ?
अथवा सुनां जिगु वचन ज्यालगय् मजू धकाः क्यने फइ?”

25

बिल्ददया लिसः

- 1 अले बिल्दद शुहीनं लिसः बिल,
2 “परमेश्वर शक्ति दुम्ह खः, सकसिनं वयकःया भय कायेमाः।
वयकलं थःगु स्वर्गया राज्यय् शान्ति जुइकातइ।
- 3 सुनानं वयकःया सेना ल्याः खाये फइ ला?
वयकःया जः सुयाथाय् मध्यंगु दु?
- 4 परमेश्वरया मिखाय् मनू गय् यानाः धर्मीं जुइ फइ?
अथवा मिसापाखें बूम्ह मनू गय् यानाः दोष मदुम्ह जुइ फइ?
- 5 वयकःया मिखाय् तिमिला नं मथी,
अथवा वयकःयात नगुत नं यचुसे मच्चं धाःसा
- 6 थुकथं हे परमेश्वरया मिखाय् मनूत की थें खः,
इपिं सीमानिपिं मनूत किमि थें जक खः।”

26

अय्यूबया लिसः

- 1 अले अय्यूबं लिसः बिल,
- 2 “जि शक्ति मदुम्ह मनूयात छिं गय् यानाः ग्वाहालि यानादिल?
जि बल मदुगु ल्हाः दुम्हयसित छिं गय् यानाः बचय् यानादिल?
- 3 जि बुद्धि मदुम्ह मनूयात छिं छु सल्लाह बियादिल?
अले छिं गुगु तःधंगु दुग्यां क्यनादिल?
- 4 थज्याःगु खँ ल्हायेत छितः सुनां ग्वाहालि यात?
अले छिगु म्हुतुं सुयागु आत्मां न्वावात?
- 5 “सीपिनिगु आत्मा लःया क्वय् थरथर खानाच्चंगु दु,
अन च्वपिं फुक्कसिगु आत्मा नं।
- 6 मृतलोक परमेश्वरया न्द्वःने नांगां जूगु दु,
विनाशयाइगु थाय् ह्वातां जूगु दु।
- 7 वय्कलं खालि थासय् उत्तरयागु आकाशयात चक्कंकादी,
अले खालिगु थासय् पृथ्वीयात यख्खानादी।
- 8 वय्कलं लःयात थःगु सुपौंचं भुनादी,
अयनं उकिया तौलं सुपौय् तज्यानाः वइ मखु।
- 9 थःगु सुपौय् चक्कंकाः
पुन्हिया तिमिलायात त्वपुयादी।
- 10 वय्कलं लःयात अलग यानादीबलय् क्षितिज दय्कादिल,
वय्कलं दि व चाया दथुइ सिमाना तयादिल।
- 11 वय्कलं ब्वःबीबलय् आकाशया जग थुरथुर खाइ,
अले ग्यानाः थारान्हुइ।
- 12 थःगु शक्ति वय्कलं समुदयात शान्त यानादिल,
अले थःगु दुग्यानं तःधिकःम्ह समुद्री जन्तुयात कुचा कुचा यानादिल।
- 13 वय्कःया सासलं आकाश सफा जुल।
सुल्ल न्ह्यानाच्चंम्ह सर्पयात वय्कःया ल्हातं सुयाबिल।
- 14 थ्व ला वय्कःया शक्तिया छुमां जक खः,
झीसं न्यनागु वय्कःया खुसखुस खँ ल्हाःगु सः जक खः।
वय्कःया शक्ति दुगु हाःसः सुनां थुइके फइ?”

27

अय्यूबं दक्कलय् लिपा थः पासापिन्त धाःगु खँ

- 1 अले अय्यूबं थःगु भाषण हाकनं शुरु यात,
- 2 “गथे परमेश्वर म्वाःम्ह खः,
गुम्हयसिनं जिगु अधिकार लाकाकाल,
अले दक्क शक्ति दुम्ह परमेश्वरया नामय्,
गुम्हयसिनं जिगु मनयात म्हाइपुकाबिल।
- 3 जिगु म्हाय प्राण दतले,
अले परमेश्वरया सासः जिगु न्हासय् दतले,
- 4 छुं नं मभिगु खँ जिगु म्हुतुं पिहां वइ मखु,
अले जिगु मेचां छुं नं मखुगु खँ ल्हाइ मखु।
- 5 छिकपिनिगु खँ खःगु खँ खः धकाः जिं गुबलें धाये मखु।
जि मसीतले जि दोष मदुम्ह मनू खः धकाः धायेगु त्वःते मखु।
- 6 जिं थःगु धार्मिकतायात तयातये,
जि म्वानाच्चंतले जिगु विवेकं जितः दोष बी मखु।

- 7 “जि शत्रु दुष्ट थें जुइमा,
जि विरोधी अन्यायी थें।
- 8 छायाधाःसा परमेश्वरयात मानय् मयाइम्ह
मनूयात परमेश्वरं नाश यानादीबलय् वयात छु आशा दइ?
- 9 वयात दुःख जुइबलय्
परमेश्वरं वयागु बिन्ति न्यनादी ला?
- 10 वयात दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरपाखें लसता दइ ला?
वं न्ह्याबलें वय्कःया नां कयाः बिन्ति यानाच्चनी ला?
- 11 “परमेश्वरया शक्तिया बारे जिं छिकपिन्त स्यने,
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरया योजनायात जिं सुचुके मखु।
- 12 छिकपि सकसिनं थ्व खँ खंगु दु,
छिकपिन्सं थज्याःगु बकंफुसुलु खँ छाया ल्हानादियागु?
- 13 “दुष्ट मनूतयगु भाग परमेश्वरयापाखें थ्व हे खः।
दया मदुपिनिगु सर्बय् दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरपाखें थ्व हे खः।
- 14 वया यक्व कायम्ह्यायपिं दुसां तबि इमित तरवारं स्याइ।
वया कायम्ह्यायपिं नये पित्याकाच्चनी।
- 15 म्वानाच्चपिं नं महामारी सिनाः चिहानय् थ्यनी।
इमिगु निति इमि कलाःपि ख्वइ मखु।
- 16 वं धू थें सम्पत्ति मुंकूसां तबि,
अले चा थें यक्व वसः मुंकूसां तबि,
- 17 उपि धर्मीतयसं फी,
वयागु धन-सम्पत्ति दोष मदुपिं मनूतयसं इनाकाइ।
- 18 वं दयकूगु छँ माकःचाया जाः थें बमलाःगु जुइ
अथवा पिवाः च्वनीम्हयसिनं दयकूगु बल्चा थें जुइ।
- 19 व धनी जुयाः ला घनी तर आवंलि अथे जुइ मखु।
वं मिखा चाइकीबलय् वयागु फुक्क धन-सम्पत्ति मदयेधुंकी।
- 20 भय खुसिबाः वःगु थें वयाके वइ,
अले ग्यानापुक वइगु वाफसं वयात चान्हय् ब्वयकायंकी।
- 21 पुर्बयागु फसं वयात ब्वयकायंकी अले वयागु नां तक नं ल्यं दइ मखु।
फसं वयात वयागु छँनं तापाक ब्वयकायंकी।
- 22 वं बिस्सुं वनेगु कुतः याःसां
दया हे मयासें फय् वयाके वइ।
- 23 फसं व खनाः ल्हाःपा थाइ
अले सुलि पुयाः वयात वयागु थासं बिसिकेछवइ।”

28

मनूतयसं बुद्धि मालेगु

- 1 धात्थें वहः पिहांवइगु थाय् दइ,
लुँ यचुकीगु थाय् दइ।
- 2 नँ जमिनं लिकाइ,
सिजः कचिगु धातु नायकाः लिकाइ।
- 3 मनूतयसं खिउँगुयात मदयकाबी।
इमिसं पृथ्वीया तातापागु थासय् तसकं खिउँगुलिइ कचिगु धातु माली।
- 4 मनूत च्वनाच्चंगु थासं तापाक,
लँजुवाःतयसं ल्वमके धुंक्गु थासय् इमिसं सुरुंड म्हुइ।
मेपिं मनूतपाखें तापाक यग्गाइ अले थुखें उखें सनाः ज्या याइ।

- 5 पृथ्वीं अन्न वइ,
तर थुकिया दुने मि च्यानाः फुक्क फातापुइकाबी।
- 6 थुकिया चट्टानं नीलम पिहां वइ,
उकिया धुलय लुँ दइ।
- 7 अन वनीगु लँ सुं शिकारी पन्छीं म्हमस्यू।
अले बायचाया तेल्लाःगु मिखां नं व खनी मखु।
- 8 ग्यानापुपिं पशुतयसं नं अन पलाः तइ मखु,
सुं सिंह नं अन दुहां वनी मखु।
- 9 मनूतयसं थःगु ल्हातं छाःगु ल्वहंधी चाइ,
अले पहाडयात हानिसें हे फातापुइकाबी।
- 10 इमिसं ल्वहंधिकय् सुसुंढः म्हइ।
इमिगु मिखां उकिया फुक्क मू वंगु चिजत खनी।
- 11 इमिसं खुसितय् मुहान मालीं,
अले जमिनय् दुने थुनातःगु धन नं लिकाइ।
- 12 तर बुद्धि गन लुइके फइ?
दुग्यां गन दइ?
- 13 मनूतयगु दथुइ व दइ मखु
मनूतयसं उकिया मू सी मखु।
- 14 तःजाःगु समुद्रं धाइ, “व जिके मदु।”
सागरं धाइ, “व जिके मदु।”
- 15 भिंगु लुं व न्याये फइ मखु।
न वहः लनाः उकिया मू पुले फइ।
- 16 ओपीरिया लुं व न्याये फइ मखु।
अथवा गोमेद थी व नीलमनापं व लनेफइ मखु।
- 17 लुँ व स्फटिकनापं व ज्वःलाकाः स्वये फइ मखु,
न उकियात भिंगु लुँयागु थलबलं हिले फइ।
- 18 भिंपू व जास्परया ला नां तकं मकासां ज्यू।
बुद्धिया मू मणिक्य स्वयाः यक्व जुइ।
- 19 थ्वनापं कूश देशया पुष्पराजयात ज्वःलाकाः स्वये फइ मखु।
भिंगु लुं थ्व न्याये फइ मखु।
- परमेश्वर जक बुद्धि दुम्ह खः
- 20 “बुद्धि गनं पिहां वइ?
दुग्यां गन दइ?
- 21 संसारया सुं म्वाःपिनिगु मिखां व खंके फइ मखु।
आकाशय् ब्वइम्ह इंगःपन्छीं नं व खनी मखु।
- 22 विनाश व मृत्युं धाइ,
‘जिमिसं ला न्यनागु जक खः’।
- 23 परमेश्वरं जक बुद्धिया लँ स्यू।
वयकलं व गन लुइके फइ धकाः स्यू।
- 24 छायाधाःसा वयकलं पृथ्वीया फुक्क थाय खं,
वयकलं आकाश क्वय्यागु फुक्क खँयात स्वयादी।
- 25 परमेश्वरं फययात शक्ति बियादीबलय,
अले लःयात दानादीबलय,
- 26 वयकलं आकाशं वइगु वायागु लागि विधि
व नँ न्यानाः वइगु वाफय्या लागि लँ क्वःछिनादीबलय,
- 27 वयकलं बुद्धियात खनाः व गथे च्वं स्वयादिल।

- वयकलं उकियात थासय तयादिल अले उकियात बांलाक जाँचय यानादिल।
 28 अले वयकलं मनूयात धयादिल,
 'स्व, प्रभुया भय कायेगु हे बुद्धि खः।
 मभिंगु ज्यापाखें तापाक च्वनेगु हे दुग्यां खः।' ”

29

- अय्युबं थःगु न्हापायागु सुवाःया बारे न्ववागु
 1 अय्युबं थःगु खँ धया तुं च्वन। वं धाल,
 2 “जिगु अवस्था न्हापा परमेश्वरं
 जितः स्वयादीगु इलय् थें जूगु जूसा गुलि ज्युगु।
 3 उबलय् वयकःया मत जिगु छ्यंया च्वय् थीगु।
 जि खिउँगुलिइ थुखे उखे वनेबलय् वयकलं जितः जः बियादीगु।
 4 उपिं जिगु दकलय् बांलाःगु दि खः,
 उबलय् परमेश्वरया लिक्कया स्वापुं जिगु छँयात सुवाः बीगु।
 5 उबलय् दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर जिनापं दइगु,
 अले जिमि कायम्हायपिं जिगु प्यखें दनाच्चनीगु।
 6 च्वलेचात व सातपाखें जिं यक्व दुरु दय्केगु,
 अले ल्वहंया ल्वहं जक दुगु थासय् नं जैतूनत बांलाक सयावइगु।
 7 “चुकय् च्वनेत जि शहरया मू ध्वाराखां जुयावनेबलय्
 8 जि खनाः ल्यायम्हपिं मनूतयसं लँ त्वःताबीगु
 अले बुरापिं मनूत दनीगु।
 9 हाकिमतयसं नवायगु दीकीगु
 अले थःगु म्हुतुइ ल्हाः तइगु।
 10 भारदारतयगु सः हे बन्द जुइगु,
 इमिगु मेचा थक्वय् प्यपुनीगु।
 11 जिं न्ववानागु न्यपिन्सं जितः धन्य धाइगु,
 जितः खँक्वसिनं जिगु तारिफ याइगु।
 12 छायाधाःसा ग्वाहालि फ्वनीबलय् गरीबतय्त
 अले हाःनाः मदुपिं बौ मदुपिन्त जिं बचय् याना।
 13 सीत्यंम्ह मनूखं जितः आशिष बीगु,
 अले जिं भाःत मदुम्हयसित लयल्लयतातां म्ये हालीपिं यानाबीगु।
 14 जिं धार्मिकतायात वसः थें फिना,
 इन्साफयात जिं जिगु वसः व फेटा थें पुना।
 15 कांया लागि जि मिखा जुया,
 अले लंगराया लागि तुति।
 16 मगाःमचाःपिनिगु लागि जि अबु थें खः।
 जि मुद्दाय् म्हमस्यूम्ह मनूया पंलीगु।
 17 जि मभिंम्ह मनूया वाकुधीयात त्वःथुला बीगु,
 अले वयागु म्हुतुं जिं शिकारयात लाकाकायेगु।
 18 “जि यक्व म्वाइ,
 'अले याउँक छँय हे सी धकाः आशा यानागु।
 19 जिगु हा लःपाखे न्यनावनी
 अले चच्छि हे जिगु कचाय् सुतिलः च्वनी।
 20 जिगु महिमा जिके दुने न्हाबलें ताजा जुयाच्चनी,
 अले जिगु ल्हातय् धनु न्हाबलें न्हगु जुयाच्चनी।’

- 21 “मनूतयसं यक्व आशा यानाः जिगु खँ न्यनीगु,
अले जिगु सल्लाहया निंति सुम्क पियाच्चनीगु।
22 जिं न्ववाये धुंकाः इमिसं छुं खँ तनी मखु।
जिगु खँ इमिगु नुगलय् वा वइबलय् बँ प्यार्थे प्याइगु।
23 मनूतयसं वा वइगु पियाच्चं थें जितः नं पियाच्चनीगु।
बसन्तया इलय् वइगु वा थें इमिसं जिगु वचनयात त्वनीगु।
24 जि मुसहुं न्हिलेबलय् इमित साहस दइगु।
जिगु चकंगु ख्वाः इमिगु लागिं मू वंगु जुइगु।
25 जिं इमित लँ क्यनेगु अले इमि नायः जुयाच्चनीगु।
जुजुं थः सेनायात लडाइलय् यंकूगु थें जिं इमित यंकेगु।
जिं नुगः मछिंकाच्चंपिन्त सान्त्वना बीगु।”

30

अय्युबया आःयागु दुःख

- 1 “तर आः, जि स्वयाः चिधिकःपिं जि खनाः हेस्यानाः न्हिलीगु।
इमि अबुपिन्त जिं जिगु फ़ै पिवाः च्वनिपिं खिचातनापं तयेत तकं मल्वःपिं तायकेगु।
2 इमिगु ल्हायागु बल जिगु लागि छु ज्यालगय् जू धकाः?
इमिगु शक्ति खतम जुइ धुकूगु खः।
3 इपिं गरीब व नये मखनाः गंसि जुइ धुकल।
इपिं चान्हय् चान्हय् मरुभूमिया सुख्खा थासय् चाःहिला जुइगु।
4 नयेत इमिसं झालं चि सवाः वःगु जडिबुटी
इमिगु नयेगु नसा तुफिमाया हा खः।
5 इमित मनूतयगु समाजं पितिनाछ्वःगु दु।
खँयात हालः लिनयंकूगु थें सकसिनं इमित हालः लिनयंकीगु।
6 इपिं गंगु खुसिया चिरिबाःगु जमिनय्
व ततःग्वःगु ल्वहंधीया कापीइ च्वनेमाल।
7 पशुत थें इपिं झालय् हालीगु,
अले सिमाचाया क्वय् ग्वारा चिनाः च्वनीगु।
8 इपिं नां मदुपिं मूर्खपिं
व देशं पितिनाछ्वःपिं खः।
9 “आः जितः इमि काय् म्हायपिन्सं हेस्याइगु।
इमिगु दथुइ जि न्हिइकीगु खँ जूगु दु।
10 इमिसं जितः क्वह्यंकीगु, इपिं जिपाखे तापाक च्वनीगु,
इपिं जितः थुकलं बीत लिचिली मखु।
11 छायाधाःसा परमेश्वरं जितः बल मदुम्ह व ग्वाहालि मदुम्ह यानादीगु दु,
इमिसं जितः थःगु फुक्क तं प्वंकीगु।
12 इपिं जिगु जवपाखे ग्वाः ग्वाः वयाः दं वइगु,
इमिसं जिगु तुतिया लागि जाः तइगु,
अले जितः नाश यायेत लँ दयकीगु।
13 इमिसं जिगु लँ थुनाबीगु,
सुयागु ग्वाहालि मदय्कं हे इपिं जितः नाश यायेत ताःलाइगु।
14 ह्वातां चालाच्चंगु परखाःया ह्वातं इपिं मन्ह्यं मन्ह्यं दुहां वइगु,
दुंगु पःखालं इपिं घ्वातुमन्तुघ्वानाः वइगु।
15 भयनं जितः घेरय् याइगु,
जिगु इज्जतयात फसं थें ब्वयकायंकीगु।
जिगु सुरक्षा सुपाँय् थें मदयावनीगु।

- 16 “आ: जिगु प्राण जिगु दुने हे कम जुया: वनाच्चंगु दु।
सास्तीया दिनं जित: न्हियान्हिथं थ:गु पन्जलय् ज्वंगु दु।
- 17 चान्हय जिगु फुक्क क्वँचय च्वास्स मिंक सुइगु।
जित: जूगु सास्ती दी हे मखु।
- 18 त:धंगु शक्तिं परमेश्वरं जिगु वस: ज्वनादी।
वयकलं जिगु गतां ज्वनादी।
- 19 परमेश्वर थ:म्हं हे जित: ध्याचलय् वाँछवयादीगु दु,
जि धू व नौ थें जूगु दु।
- 20 “हे परमेश्वर, जिं छित: बिन्ति याये, तर छिं लिस: बियादी मखु,
जि छिगु न्ह्य:ने दने तर छिं वास्ता हे यानामदी।
- 21 छि जि प्रति निष्ठुर जुयादीगु दु,
थ:गु फुक्क शक्तिं जित: हमला यानाच्चवनादीगु दु।
- 22 छिं जित: ज्वना: फय्या न्ह्य:ने वान्छवयादी।
छिं जित: ग्व:फसय् फुत्त वान्छवयादी।
- 23 छिं जित: मृत्युया लहातय् ल:ल्हानादी धका: जिं स्यू,
फुक्क म्वा:पिं थ्यनेमा:गु थासय् थ्यंकादी।
- 24 “दु:ख जुया: ग्वाहालि फवनीबलय्
सुनानं मगा:मचा:म्ह मन्या विरोधय् थ:गु लहा: ल्हनी मखु।
- 25 छु जि आपतय् ला:पिनिगु नितिं मख्वया ला?
छु गरीबतयगु नितिं जिगु नुग: मख्व: ला?
- 26 जिं भिं जुइगु आशा यानागु ख:, तर उकिया पलेसा मभिं वल।
ज:यागु आशा यानागु ख:, तर खिउँगु वल।
- 27 जिगु दुने हलचल जुयाच्चंगु दु,
जिगु दु:खया दिं वये धुंकल।
- 28 निभा: मदयक: हे जिगु ख्वा: खिउँसे च्वना: जि हाकुस्य च्वने धुंकल,
ग्वाहालिया नितिं बिन्ति यायेत जि सभाय् दनाच्चने।
- 29 जि ध्वंचातय् किजा जूगु दु,
न्हिकांझंग:त जि पासापिं जूगु दु।
- 30 जिगु छेंगू हाकुया: ब्वलावइ।
ज्वर वया: जिगु म्ह च्या:गु दु।
- 31 जिगु वीणाया लय् मृत्युया म्ये जूगु दु,
जिगु बाँसुरी धा:सा ख्व:पिनिगु स: थें जूगु दु।”

31

जिं टुंकागु मदु

- 1 “सुं मिसायात बांमला:गु मिखां स्वये मखु धका:
जिं थ:गु मिखालिसें बाचा चिनागु दु।
- 2 मन्या नितिं परमेश्वरं स्वर्गं ल्ययादीगु भाग छु ख:?
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं च्वयनं बियादीगु सर्बय् छु ख:?
- 3 व दुष्ट ज्या याइपिनिगु लागि नाश
अले मखुगु ज्या याइपिनिगु नितिं विपत्ति, मखु ला?
- 4 परमेश्वर थ:म्हं हे जिगु पह:चह: स्वयामदी ला?
जिगु फुक्क पला: ल्या: खाना: मदी ला?
- 5 “जिं मखुगु खँय् गुबलें पला: न्ह्याकागु मदु धका: पाफये

- अथवा जिगु तुति धोखा बीत ब्वाँय् जूगु मदु।
- 6 न्याययागु तराजुइ परमेश्वरं जितः लनादीमा,
अले वयकलं जि धर्मींम्ह खः धकाः सीकादीमा।
- 7 जिगु पलाः मखुगु लँय् वंगु दुसा,
जिगु मनं मिखाया इच्छा कथं याःगु दुसा,
अथवा जिगु ल्हातय् दाग प्यपुनाच्चंगु दुसा,
- 8 जिं पिनागु अन्न मेपिन्सं नयेमा,
जिगु बालियात हानापं लिनाकायेमा।
- 9 “जिगु मन थः जःलाखःलाया कलाःपाखे वंगु दुसा
अले वयागु छँया लुखाय् जिं वयात पियाच्चनागु दुसा,
- 10 जिमि कलाः मेम्ह मनूया दासी जुयाः वनेमा,
अले मेपि मनूतयसं वलिसें लसपस यायेमा।
- 11 छायाःसा व ला मछालापुसे च्वंगु ज्या खः,
न्याय याइगु छगू अपराध खः।
- 12 थ्व ला फुक्क कथं नाश याइगु मि थें खः,
जिगु बालियात हानिसें लिनाकाइगु मि।
- 13 “जिम्ह दास वा दासी जिगु विरोधय्
उजुर यायेत जिथाय् वइबलय्
जिं इमिगु खँ मन्यनागु दुसा,
- 14 परमेश्वर खनेदय्क झाइबलय् जि गय् यानाः वय्कःया न्ह्यःने दने फइ?
वयकलं ल्याःचाः कयादीबलय् जिं छु लिसः बीगु?
- 15 जितः मांया प्वाथय् दयकादीम्हसिनं इमित नं दयकादीगु मखु ला?
छम्ह हे परमेश्वरं जिमित मांया प्वाथय् सृष्टि यानादीगु मखु ला?
- 16 “जिं चीमिपिन्त ग्वाहालि यायेत म्हाः धयागु दु ला?
वा जिं भाःत मदुपिन्त क्वत्यलागु दु ला?
- 17 जिं थःगु मरि मांबौ मदुपिन्त
इनामब्युसैं थःके हे तया तयागु दु ला?
- 18 मखु, जिं अथे यानागु मदु, जिं ला इमित इमि अबुनं थें लहिना।
जिं थः ब्रू दिनिंसैं हे भाःत मदुम्हयसित स्वयावयाच्चनागु दु।
- 19 सुं छँय् मदुम्ह, वसः मदय्काः च्वनाच्चंगु
व चीमिपिं वसः फीगु मदय्काः च्वनाच्चंगु खनाः
- 20 जिं इमित लुमुकेत जिम्ह फैया ऊनं दय्कूगु वसः बियाबलय्
इमिसं जितः सुवाः मब्यगु दु ला?
- 21 अदालतय् जितः ग्वाहालि याइम्ह दुगु खनाः
जिं मांबौ मदुपिन्त ल्हाः ल्हनागु दु ला?
- 22 जिं अथे यानागु दुसा जिगु ब्वहः कुतुं वनेमा
अले जिगु लप्पा साहालं चबुइमा।
- 23 छायाःसा जि परमेश्वरपाखें वःगु विपत्ति खनाः जि ग्याः।
वय्कःया गौरवं यानाः जिं थथे याये फइ मखु।
- 24 “जिं पाफये, जिं ध्यबाय् भलसा तयागु मदु,
वा भिंगु लँयात ‘छ जिगु सुरक्षा खः’ धकाः धयागु मदु।
- 25 जि थःगु धनसम्पत्तिइ
अले थःगु ल्हातं कमाइ यानागु धनय् लय्तायागु मदु,

- 26 जिं ज्वाल्लच्चंगु सूर्ययात,
अथवा गौरवं जाःगु तिमिलायात स्वयाः,
27 मनं मनं उपि प्रति जिगु नुगः क्वसायकागु मद्दु,
अले उमित पुजा यायेत जिगु ल्हाः ल्हनागु मद्दु।
28 व जिं अथे यानागु दुसा जितः नं न्यायाधीशतपाखें सजॉय दयेमा।
छाय्धाःसा अथे यायेगु धयागु जिं स्वर्गय् दुम्ह परमेश्वरयात इन्कार यानागु जुइगु।

शत्रूत व परदेशीतयगु च्यूताः

- 29 “जिमि शत्रु नाश जूगु खनाः जि गुबलें लयतायागु मद्दु,
अथवा वयात दुःख जूबलय् जि गुबलें लयतायागु मद्दु,
30 व ‘इक्कनीमा’ धकाः सराः बियाः
जिं गुबलें पाप मयाना।
31 जि च्यःतयसं गुबलें थथे धाःगु मद्दु,
‘वं मेपिन्त नयेपित्याकाः वनेबिल।’
32 परदेशीत चान्हय् लँय् घने माःगु मद्दु,
छाय्धाःसा लँजुवाःतयगु लागि जिगु छँया ल्खा न्ह्याबलें चाः।
33 मेपिं मनूतयसं याःथें, जिं जिगु नुगलय् जिगु पाप सुचुकेगु कुतः यानागु मद्दु।
34 मनूतयसं छु धाइ धकाः वा थःथितितयसं हेपय् याइ धकाः जि गुबलें ग्यानागु मद्दु,
जि गुबलें सुम्क मच्चना अले छँय् मच्चना।
35 “जिगु खँ न्यनीम्ह सं दुगु जूसा गुलि ज्यूगु,
स्व, थ्व जिगु सत्य खँ खः।
दक्क शक्ति दुम्ह परमेश्वरं हे लिसः बियादीमा।
जितः दोष ब्यूम्हय्सिनं थःगु दोष पत्र च्वयाबीमा।
36 जिं गर्व यानाः उपि दोष पत्र ब्वहलय् तयाः जुयेगु,
मुकुट थें पुयाः जुयेगु
37 जिं यानागु फुक्क ज्या जिं परमेश्वरयात कनाबीगु जुयेगु,
जि वया न्ह्यःने राजकुमार थें वनेगु जुयेगु।
38 “जिं थम्हं हे पालागु बुँ जिं खुया कयागु दुसा
अले व उकिया मालिकपाखें लाका कयागु दुसा
39 जिं उकिया अन्न धिबा मपुसैं नयागु दुसा
म्हयतयगु नुगः ख्वयेकागु दुसा
40 अले तछ्वया पलेसा झाः
व छ्वया पलेसा तुघॉय् बुयावयेमा।”
अय्युबया वचन क्वचाल।

32

एलीहं अय्युबया पासापिन्त लिसः ब्यूगु

- 1 अय्युबं थःत धर्मीम्ह ताय्कूगु जुयाः उपि स्वम्ह मनुखं अय्युबयात लिसः बीगु त्वःतल।
2 तर राम वंशयाम्ह बुजी, बारकेलया काय् एलीह अय्युब खनाः तसकं तंचाल, छाय्धाःसा अय्युबं थःत परमेश्वरयात स्वयाः धर्मी ठहरय् यात।
3 उपि स्वम्ह पासापिं खनाः नं व तंचाल। छाय्धाःसा अय्युबयात लिसः बीत इमिके छुं लिसः हे मद्दु। खः ला इमिसं वयात दोषी ठहरय् याःगु खः।
4 इपिं अय्युबलिसैं खँ ल्हानाच्चवंतले एलीह सुम्क च्वनाच्चंगु खः। छाय्धाःसा इपिं व स्वयाः थकालिपिं खः।
5 तर उपिं स्वम्हय्सिके अय्युबयात लिसः बीत छुं लिसः मद्दुगु खनाः एलीह तंचाल।
6 अले बुजी, बारकेलया काय् एलीहं थथे धाल,
“जि ला चिधिकःनि,

- अले छिकपि बुरा जुइ धुंकल।
 उकिं जिं भय कयागु खः।
 छिकपिन्त जिगु बिचाः कनेत ग्यानागु खः।
 7 जिं बिचाः याना, 'उमेरं न्वायेमा,
 अले यक्व दँ दुपिन्सं बुद्धि स्यनेमा।'
 8 तर मनूतयगु दुने परमेश्वरया आत्मा दु,
 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु सासः, गुम्हयसिनं इमित दुग्यां बी।
 9 बुरापिं जक बुद्धि दुपिं जुइ मखु,
 अथवा न्याय थूपिं बुरापिं जक जुइ मखु।
 10 "उकिं जिगु खँ न्यनादिसँ! धकाः जिं धाये।
 जिं छु स्यू व जिं धाये।
 11 जिं सुम्क च्वनाः छिकपिनिगु खँ न्यनाच्च्वना।
 छिकपिन्सं दुग्यांया खँग्वः मालादीबलय्
 जिं छिकपिनिगु धापू ध्यान बियाः न्यनाच्च्वना।
 12 जिं ध्यान बियाः छिकपिनिगु खँ न्यना,
 स्वयादिसँ! सुनानं अय्यूबयागु खँ मखु धकाः मधा।
 छिकपिं मध्ये सुनानं वयकःया जवाःसवाःया लिसः मब्यू।
 13 'जिमिसं बुद्धि काये धुन' धकाः छिकपिन्सं धयादी मते।
 'मनुखं मखु, परमेश्वरं हे वयात लिसः बियादीमा।'
 14 तर अय्यूबं जिगु विरोधय् न्वावागु मदु।
 छिकपिन्सं थें जिं वयात लिसः बी मखु।
 15 "हे अय्यूब, छं स्वम्ह पासापिनिगु नुगः क्वतुंगु दु,
 छिकपिन्सं छुं लिसः बियादी मखु, धायेत छिकपिन्के छुं हे मदु।
 16 छिकपिन्सं न्वमवाः धकाः जिं पियाच्च्वनेगु ला?
 छाय्धाःसा छिकपिं अन दनाच्च्वनी, लिसः बी हे मखु।
 17 आः जिं नं लिसः बी,
 जिं नं थःगु बिचाः प्वंके।
 18 छाय्धाःसा जिके यक्व खँ दु,
 जिगु दुने दुगु आत्मां जितः करं क्यंकी,
 19 स्वयादिसँ! जिगु प्वाः पुसा तयातःगु दाखमघ थें च्वं।
 दाखरसयागु न्हगु म्हेचा थें पूरा फ्वंगाःगु दु।
 20 शान्ति काय्त जिं न्वायेमाः,
 जिं थःगु म्हुतुप्वाः चाय्काः लिसः बीमाः।
 21 जिं सुयागुं पंली मखु।
 जिं सुं मनूयात फुरफुरे याये मखु।
 22 छाय्धाःसा जिं फुरफुरे याये सःगु जूसा,
 जितः सुष्टि याःम्हयसिनं जितः याकनं ल्हनायंकीगु जुइगु।"

33

एलीहं अय्यूबयात व्वःब्यूगु

- 1 "अय्यं हे अय्यूब, जिगु वचन न्यनादिसँ,
 अले जिं धयागु फुक्क खँ ध्यान बियाः न्यनादिसँ।
 2 स्वयादिसँ! जिं थःगु म्हुतुप्वाः चाय्केत्यनागु दु।
 जिगु खँ जिगु मेच्चकाय् दु।
 3 जिगु मुद्दाय् जिं भिंगु नुगलं बहस याये,

- थ्व बांलाक धाये।
 4 जितः परमेश्वरयागु आत्मां दय्कादीगु खः।
 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु सासलं जितः जीवन बी।
 5 छिं लिसः बियादी फुसा बियादिसँ,
 थःत तयार यानाः जिगु सामना यानादिसँ।
 6 स्वयादिसँ, परमेश्वरया मिखाय् जि छि थें हे खः।
 जितः नं चां हे दय्कूगु खः।
 7 स्वयादिसँ, जि खनाः छि ग्याये म्वाः।
 जिं छितः दबाब बी मखु।
- 8 “धात्थें छिं धयादीगु खँ जिं न्यनागु दु,
 जिं छिगु वचनया सः न्यनागु दु।
 9 छिं धयादिल, ‘जि दोषी मखु, जिं छुं टुंकागु मदु।
 जि निर्दोष खः, जिं छुं पाप यानागु मदु।
 10 अयूनं जिगु दोष परमेश्वरं लुइकादीगु दु।
 वयकलं जितः थः शत्रु भाःपियादी।
 11 वयकलं जिगु तुतिइ नेवः न्हाकादीगु दु,
 अले जिं यानागु फुक्क ज्या वयकलं स्वयाच्चनादी।’
- 12 “हे अय्यूब, जिं छितः धाये, छिं टुंकाच्चंगु दु।
 परमेश्वर मनू स्वयाः तःधं।
 13 परमेश्वरं मनूया उजूरया लिसः बियादी मखु धकाः छिं छाय् परमेश्वरयात दोष बियादीगु?
 14 मनुखं थुइके मफुसां
 परमेश्वर थीथी कथं न्ववानादी।
 15 म्हगसय्, चान्हयसियागु दर्शनय्,
 मनूत थःगु लासाय् स्याक्क न्ह्यः वयकाच्चनिबलय्,
 16 परमेश्वर इमिगु न्हाय्पनय् न्ववानादी फु,
 अले वयकःया ख्याच्चलं इमित ख्यानादी,
 17 मनूयात वं यानाच्चंगु मभिंगु ज्या याके मबीत
 अले वयात घमण्डपाखें तापाक तयेत,
 18 वयकलं वयागु प्राणयात मृतया लोकं बचय् यानादी
 अले वयागु जीवनयात तरवारं नाश जुइगुपाखें बचय् यानादी।
- 19 “अथवा हाकनं, वयागु क्वँचय् क्वँचय् मदिक्क स्यानाः
 सास्तीया लासाय् मनुखं शिक्षा काइ।
 20 अले वं नयेगु नसायात घृणा याइ।
 अले वयागु प्राणं न्हाक्व साःगु नसा जूसां घृणा याइ।
 21 वयागु म्ह गंसि जुयावनी,
 वयागु सुलाच्चंगु क्वँय् पिने खने दइ।
 22 व मृत्यु लोकय् वनेत्यंगु दु,
 अले जीवन नाश याइपिन्सं वयात पियाच्चनी।
 23 अयूनं टुलंद्रः स्वर्गदूतत मध्ये छम्ह,
 परमेश्वर व मनूया दथुइ च्वनाः
 ज्या याइम्हयसित वयागु लागिं छु पायछि खः
 व लुमंकाबीत वयागु लिक्क दन धाःसा,
 24 अले वं वयात दया यानाः परमेश्वरयात थथे धाल धाःसा,
 ‘वयात त्वःताब्बु! वयात मृत्यु लोकय् वनेबी मते!
 वयात त्वःतकेगु ध्यबा जिके दु।’

- 25 अबल्य व मनूया ला मचायागु थें न्हगु जुइ,
व ल्याय्म्हबल्य थें हे जुइ।
- 26 वं प्रार्थना याइबल्य परमेश्वर व खना: लयतायादी।
वं परमेश्वरयागु ख्वा: खनी अले लयल्यतातां हाली।
परमेश्वरं वयागु अवस्था हाकनं न्हापा थें बांलाकादी।
- 27 अले वं मनूतयथाय वया: थथे धाइ,
'जिं पाप यानागु दु, जिं ख:गु खँयात स्यंकागु दु,
तर परमेश्वरं जित: दयेमा:गु सजाँय बियामदी।
- 28 वयक्कलं जिगु प्राणयात गालय् वनेगुपाखें बचय् यानादिल।
जिगु जीवनं ज: खनी।'
- 29 "परमेश्वरं थ्व फुक्क मनूया लागि यानादी,
निक:, स्वक: नं,
- 30 जीवनया ज: वयाके थीमा धका:
वयागु प्राणयात गालं लित हयेत।
- 31 "न्यनादिसँ, अय्युब, जिगु खँ ध्यान बिया: न्यनादिसँ!
सुम्क च्वनादिसँ, जि न्ववाये।
- 32 छित: छुं धायेमा:गु दुसा जित: लिस: बियादिसँ!
न्ववानादिसँ, जित: छ निर्दोष जूगु स्वयेमास्ति व:।
- 33 तर धायेमा:गु खँ मदुसा जिगु खँ न्यनादिसँ,
सुम्क च्वनादिसँ, जिं छित: बुद्धि स्यने।"

34

एलीहया वचन

- 1 अले एलीहं धाल,
2 "हे बुद्धि दुपि मनूत, जिगु खँ बांलाक न्यनादिसँ,
हे यक्व ज्ञान दुपि मनूत, जिगु खँ न्हायपं बियादिसँ!
3 छाय्धा:सा मेनं गय् याना: नयेगु नसाया सवा: काइ,
अथे हे न्हायपनं वचनयात जाँचय् याइ।
4 उकिं छु खँ थिक जू झीसं नाला कायेनु
अले छु खँ बांला:गु ख: व झीसं थ:म्हं हे सीकेनु।
- 5 "छाय्धा:सा अय्युबं धयादीगु दु,
'जि धर्मीम्ह ख:, तर परमेश्वरं जिगु न्याय यानादीगु मदु।
- 6 जि भिंम्ह ख:सां जित: फताहा साबित यानादिल।
जि निर्दोष ख: अयनं वय्क:या वाणं मलनीगु घा: यानाब्यूगु दु।'
- 7 हेलायात अ:पुक ल: त्वनिम्ह
अय्युब थें जा:म्ह मेपिं सुं मनू दु ला?
- 8 व अधर्मी ज्या याइपिलिसें च्वनी,
अले वं दुष्ट मनूतयत् थ: पासा दय्की।
- 9 छाय्धा:सा वं थथे धा:गु दु,
'परमेश्वरयात लयताय्केत स्वया: मनूतयत् छुं फाइदा मदु।'
- 10 "उकिं हे खँ थूपि मनूत, जिगु खँ न्यनादिसँ,
परमेश्वरं गुबलें मभिं यानादी मखु,
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं गुबलें मखुगु ज्या यानादी मखु।

- 11 छायाधाःसा वयक्कलं ला मनूयात वयागु ज्या स्वयाः फल बियादी,
वयागु पहःचहःकथं फल बियादी।
- 12 धात्थे, परमेश्वरं गुबले मभिं यानादी मखु,
दक्क शक्ति दुम्ह परमेश्वरं न्याय स्यंकादी मखु।
- 13 सुनां वयक्कःयात पृथ्वी जिम्मा बिल?
सुनां वयक्कःयात फुक्क संसारयागु अधिकार बिल?
- 14 थ्व वयक्कःया बिचाः खःसा
अले जीवन बीगु वयक्कःया आत्मा व सासः लित यंकादिल धाःसा,
- 15 फुक्क म्वाःपिं मनूत छकलं नाश जुइ,
अले मनूत हाकनं चाय् हे लिहांवनी।
- 16 “उकिं अय्युब, छिके दुग्यां दुसा,
जिगु थ्व खैय् ध्यान बियादिसँ।
- 17 न्याययात मययकीम्हयसिनं शासन याये फइ ला?
सु छिं धर्मीम्ह व बल्लाःम्हयसित दोष बियादीगु ला?
- 18 वयक्कलं जुजुयात, ‘छ ज्यालगाय् मजूम्ह’ धयादी,
अले भारदारतयत् ‘छिपि दुष्टपि’ धयादी।
- 19 वयक्कलं शासकतयगु पंलिनादी मखु।
वयक्कलं गरीबतयत् स्वयाः धनितयत् अप्वः माया यानादी मखु।
छायाधाःसा इपिं सकसितं परमेश्वरं दयकादीगु खः।
- 20 इपिं थत्थे बाचा इलय् सिनावनी।
वयक्कलं थी धुंकाः मनूत हाकनं म्वाइ मखु।
मनूतयगु ल्हाःतं मथीकं बल्लाःपिं मदयावनी।
- 21 “वयक्कलं मनूतयगु पहःचहः स्वयाच्चवनादी,
अले इमिगु फुक्क पलाखय् वयक्कलं थःगु मिखा ब्वयाच्चवनादी।
- 22 अधर्म ज्या याइपिं वयक्कःपाखें सुले फइगु खिउँगु,
तसकं खिउँगु थाय् गनं मद्दु।
- 23 परमेश्वरया न्ह्यःने न्यायया निति वयेत,
मनूयात जाँचय् यानाच्चवनेमाःगु मद्दु।
- 24 वयक्कलं न्यनेकने मयासें शक्ति दुपिन्त नाश यानादी।
इमिगु पलेसा मेपिन्त तयादी।
- 25 छायाधाःसा इमिसं याःगु फुक्क ज्या वयक्कलं स्यू।
वयक्कलं इमित चान्हय् फातापुइकादी, अले इपिं चुंचुं जुइ।
- 26 इमिगु अपराधया लागि वयक्कलं सकसिनं खँक
इमित सजाँय बियादी।
- 27 छायाधाःसा इमिसं वयक्कःया आज्ञा पालन यायेगु त्वःतल,
अले वयक्कःया गुगु नं लँपुयात वास्ता मयाः।
- 28 इमिसं यानाः गरीबत ख्वःगु सः परमेश्वरयाथाय् ध्यन,
थुकथं मगाःमचाःपिं ख्वःगु वयक्कलं न्यनादिल।
- 29 तर वयक्कः सुम्क च्वनादिल धाःसा सुनां वयक्कःयात दोष बी फइ?
वयक्कलं थःगु ख्वाः सुचुकादिल धाःसा छु जातिं
वा सु मनूखं वा सुनां वयक्कःयात खँके फइ?
30 उकिं परमेश्वरयात मानय् मयाइम्ह मनू शासक मजुइमा,
अले व प्रजाया निति जाः मजुइमा।
- 31 “धाये कि सुं मनूखं परमेश्वरयात थथे धाल,
‘जि दोषी खः, जिं आवंलि मभिगु ज्या याये मखु।

- 32 जिं मखंगु खँ छिं जितः स्यनादिसँ!
जिं न्ह्याक्व हे अपराध याःसां तबि आवंलि जिं अपराध याये मखुत।’
- 33 छिं पस्चाय् चायेत इन्कार यानादी धाःसा
छु परमेश्वरं छिगु इच्छा कथं छितः सिरपाः बीमाः ला?
थ्व ला छिं हे क्वःछिमा, जिं मखु,
उकि छिं छु स्यू जितः धयादिसँ!
- 34 “खँ थुपि मनूतयसं अले जिगु खँ न्यनीम्ह
बुद्धि दुम्ह मनुखं थथे धकाः जितः कनी,
35 ‘अय्युबं ला बुद्धि मद्गु खँ ल्हाइ,
अले वं धाःगु खँयागु छुं मतलब दइ मखु।’
36 अय्युबं धाःगु खँया लागि वयात जाँचय् यायेमा,
छायधाःसा वं दुष्टतयसं थें खँ ल्हाइगु।
37 वं पाप जक मयासें विद्रोह नं याइगु।
वं झीगु दथुइ हेला यानाः ल्हाःपा थाइगु,
परमेश्वरया विरोधय् खँ ल्हाइगु।”

35

एलीहया स्वक्वःगु भाषण

- 1 एलीहनं धाल,
2 “अय्युब, ‘परमेश्वर छिगु न्ह्याःने जि धर्मीम्ह खः धकाः
छिं धायेगु पायछि जू ला?’
3 तर छिं वय्कःयात न्यनादी, थुकि जितः छु फाइदा दइ?
अले पाप मयाःसा जितः छु दइ?
- 4 “जिं छितः व छिनापं दुपि
स्वम्ह पासापिन्त लिसः बी।
5 च्वय् आकाशय् थस्वयादिसँ अले बिचाः यानादिसँ।
छिगु च्वययागु सुपौंययात स्वयादिसँ।
6 छिं पाप यानादीगु जूसा उकि वय्कःयात गय् यानाः लिच्चः लाकी?
छिगु अधर्म न्ह्याक्व हे दुसां तबि उकि वय्कःयात छु जुइ लय् सा?
7 छि धर्मी खःसा छिं वय्कःयात छु बियादी?
अथवा छिगु ल्हातं वय्कःयात छु दइ?
8 छिगु मभिगु ज्यां ला छि थें जाःम्ह सीमानिम्ह मनूयात जक थी।
छिगु धार्मिकतां ला मनूया सन्तानयात जक लिच्चः लाकी।
- 9 “अत्याचारया कारणं मनूत चिल्लाय् दनाः हाली,
अले बल्लाःपिनिगु तागतया विरोधय् ग्वाहालिया निति इनाप याइ।
10 तर सुनानं थथे धाइ मखु, ‘जिम्ह सृष्टिकर्ता परमेश्वर गन दु,
गुम्हयसिनं चान्हय् नं म्ये बियादी,
11 गुम्हयसिनं झीत पृथ्वीयापि पशुतयत् स्वयाः अप्वः स्यनादी
अले झीत आकाशयापि झंगःपन्छितयत् स्वयाः अप्वः बुद्धि दुपि यानादी?’
12 मनूतयसं ग्वाहालि प्वनीबलय् वय्कलं लिसः बियादी मखु,
दुष्टतयगु तःधंछुयाः कारणं।
13 धात्थें हे परमेश्वरं इमिगु बकंफुस्तु बिन्ति न्यनादी मखु,
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं उकी ध्यान बियादी मखु।
14 अले वय्कलं छिगु बिन्ति छुं न्यनादी धकाः,

- जिं वयक्ःयात मखं धकाः छिं धयादी धाःसा।
 तर छिगु मुद्गा वयक्ःया न्ह्यःने दु,
 अले छिं वयक्ःया लँ स्वयादीमा!
 15 छिं धयादी, परमेश्वरया तमं सजॉय बी मखु
 अले वयक्लं अपराधय् ध्यान बियामदी।
 16 थुकथं अय्युबं बकंफुस्तु खँ ल्हानादी,
 ज्ञान मदुगु खँग्वःत जक मुंकादी।”

36

एलीहया भाषण

- 1 एलीहनं धया तुं च्वन,
 2 “धैर्यं यानादिसँ, पलख जिगु खँ न्यनादिसँ,
 जिं परमेश्वरयापाखें मेगु नं छुं धायेमाःगु दु।
 3 जिं यक्व खँ स्यु,
 जिं थःत सुष्टि याःम्हयसित पाय्छि धकाः क्यने
 4 हुक्क जुयादिसँ, जिगु वचन मखुगु जुइ मखु।
 छिनापं ज्ञानय् सिद्ध जूमह मनु दु।
 5 “परमेश्वर शक्ति दुम्ह खः,
 तर वयक्लं सुयातं हेला यानादी मखु
 वयक्ः तागत व दुग्यालय् शक्ति दुम्ह खः।
 6 वयक्लं दुष्टतय्त म्वाकातयादी मखु,
 तर गरीबतय्गु खःगु न्याय यानादी।
 7 वयक्लं धर्मीतपाखें थःगु मिखा चीकादी मखु,
 तर वयक्लं इमित जुजुपिनापं तयादी,
 अले न्ह्याबलेंया निति इमित थकयादी।
 8 तर मनूतय्त सिखलं च्यूसां,
 अले इमित दुःखकष्टयागु खिपतं च्यूसां,
 9 परमेश्वरं इमित इमिगु पाप
 व घमण्ड क्यनादी।
 10 वयक्ःया ख्याच्वः इमिगु न्हायपनय् थ्वयाच्वनी,
 अले इमिगु अधर्मपाखें लिहां वयेत आज्ञा बियादी।
 11 इमिसं वयक्ःया खँ न्यन धाःसा, अले वयक्ःया सेवा यात धाःसा
 इमिगु जिवंकाछि इमित सुख व शान्ति जुइ।
 12 तर इमिसं वयक्ःया खँ मन्यन धाःसा
 इपिं तरवारं नाश जुइ,
 अले छुं हे ज्ञान मदय्कं सी।
 13 “परमेश्वरयात मानय् मयाइपिं मनूत तंचायाच्वनी,
 परमेश्वरं इमित सजॉय बियादीसां इमिसं ग्वाहालिया निति बिन्ति याइ मखु।
 14 इपिं वेश्या थें जुयाः जुइ,
 अले ल्याय्म्हबलय् हे सी।
 15 तर दुःख सियाच्वंपिन्त वयक्लं दुःखं त्वःतकादी।
 इमिगु दुःखय् वयक्ः इपिलिसें न्ववानादी।
 16 “परमेश्वरं छितः संकटं लिकयाः
 छुं नं पंगः मदुगु सुरक्षित थासय् थयंकाबी।

- छिगु टेबिल साःसाःगु नयेगु नसां जाःगु जुइ।
 17 तर आः ला छिं दुष्टताया हुनि
 थःमहं फयेमाःगु सजाँय फयाच्चवनादीगु दु।
 इन्साफ व न्यायनं छितः ज्वंगु दु।
 18 होशियार जुयादिसँ! सुनानं छितः धन सम्पत्तिं लोभ मक्यनेमा!
 घुसं छितः मखुगु लँय मयकेमा!
 19 छु! छिगु सम्पत्ति अथवा छिगु फुक्क बल्लाःगु कुतलं नं,
 छितः संकटं बचय् यानाः तये फइ ला?
 20 मनूतयत् इमिगु छैनं सालायकेत चा वयेमा धकाः
 छिं इच्छा यानादी मते।
 21 होशियार जुयादिसँ! मभिगु ज्यापाखे लिहां झाये मते!
 थुकिं यानाः छन्त संकटपाखें जाँचय् याःगु दु।
 22 “परमेश्वरया शक्ति ला तसकं तःधं,
 वय्कः थें ज्याःमह स्यनीमह सु दु?
 23 सुनां वय्कःया निति लँ क्वःछिनादीगु दु,
 अथवा ‘छिं ट्रूकगु दु’ धकाः सुनां वय्कःयात धाःगु दु?
 24 मनूतयसं भजन हालाः वय्कःया प्रशंसा याःथें,
 छिं नं वय्कःया ज्याया प्रशंसाया म्ये हालेगु ल्वःमंके मते।
 25 फुक्क मनूतयसं थुकियात खंगु दु।
 मनुखं थुकियात तापाक्कं स्वइ।
 26 परमेश्वर गुलि तःधं, वय्कः झीगु ज्ञान स्वयाः तापाः।
 वय्कःया दँत ल्याः खाये फइ मखु।
 27 “वय्कलं पृथ्वीं लःया बाफयात च्वय् सालादी,
 अले सुपाँचं वा वय्कादी।
 28 सुपाँचं इवारि वा वय्की,
 मनूतय च्वय् लः कुतुंवइ।
 29 परमेश्वरं गय् यानाः सुपाँययात थुखे उखे संकादी,
 वा गय् यानाः थुखे उखे नँ न्याःगु सः थ्वइ सं मनुखं थुइके फइ ला? सुनां फइ मखु!
 30 स्व, गय् यानाः वय्कलं थःगु थुखे उखे हाबलासा त्वय्कादी
 अले समुद्रया तज्जाःगु थाय्यात त्वपुयादी।
 31 थुकथं वय्कलं जाति जातितयत् शासन यानादी,
 अले यक्व नयेगु नसा बियादी।
 32 वय्कलं हाबलासायात थःगु ल्हातय् कयाः
 उकियात निशानाय् कय्केत आज्ञा बियादी।
 33 नँ न्याःगुलि वाफय् वइगु खबर बी,
 अले पशुतयसं नं वाफय् वइगु सुचं बी।”

37

- 1 “थ्व खँय नं जिगु नुगः धुकधुक मिनी,
 अले थःगु थासं तिन्हइ।
 2 न्यनादिसँ, परमेश्वरया सःया गर्जन,
 व वय्कःया म्हुतुं पिहां वःगु घुनुघुनु मिगु सःयात न्यनादिसँ,
 3 वय्कलं आकाशया थुखें उखे
 व पृथ्वीया छगू कुन्चानिसें मेगु कुन्चा तक हाबलासा छवयादी।
 4 अनंलि वय्कःया गर्जय् जगु सः ताये दइ,
 वय्कः थःगु तःजिगु सलं थ्वय्क हालादी।

- अले वयकः थ्वयक हालादीबलय्
वयकलं हाबलासायात पनादी मखु।
- 5 परमेश्वरया सः अजू चायापुस्से च्वंक थ्वइ।
वयकलं ततःधंगु ज्या यानादी, उपिं ज्या झीसं थुइके फइ मखु।
- 6 वयकलं च्वापुयात धयादी, 'पृथ्वीइ कुतुं हूँ!'
अले आकाशया वायात धयादी, 'तसकं वा वयेमा!'
- 7 वयकलं दयकादीपिं मनूत सकसिनं वयकःया ज्या सीमा धकाः
वयकलं फुक्क मनूतयगु ज्या दिकादी।
- 8 गुँपशुत थथःगु गुफाय् वनी,
अले थथःगु गुफाय् च्वनी।
- 9 वाफय् थःगु थासं वइ,
कडा फसं चिकु वइ।
- 10 परमेश्वरया सासलं लःयात बरफ दयकी,
अले लःया सतहयात नं धी चिंकाबी।
- 11 वयकलं सुपाँय्यात सुति क्वबिकादी,
अले थःगु हाबलासां सुपाँय्यात छ्यालब्याल यानादी।
- 12 उपिं सुपाँय् परमेश्वरं धयादीकथं चाचाःहिलाजुइ,
वयकलं बियादीगु आज्ञा पालन यायेत।
- 13 परमेश्वरं मनूतयत् नाश यायेत,
पृथ्वीयात प्याकेत व थःगु सदां दयाच्वनीगु दयामाया क्यनेत नं परमेश्वरं वा वयकादी।
- 14 "अय्यूब, थ्व खँ ध्यान बियाः न्यनादिसँ।
सुम्क च्वनाः परमेश्वरया अजू चायापुगु ज्याया बारे बिचाः यानादिसँ!
- 15 परमेश्वरं गय् यानाः सुपाँय्यात थःगु अधीनय् तयादी
अले गय् यानाः हाबलासा त्वयकादी छिं स्यू ला?
- 16 सुपाँय्यत् गय् यानाः आकाशय् यगानाच्वनी?
ज्ञानय् सिद्ध जूहय्यसिगु उपिं अजू चायापुगु ज्या छिं स्यू ला?
- 17 दच्छिनयागु क्वाःगु फसं देशया प्यखें सुनसान याःबलय्
थःगु वसःया दुने लुमुकाच्वनीमह छिं,
- 18 हू छिं आकाशयात वयकलं थें न्यंकाः
दयकूगु धातुया न्हायकं थें छाके फु ला?
- 19 "वयकःयात हू धायेमाःगु खः, व छिं जिमित स्यनादिसँ!
थःगु धापू तयेत जिपिं हू मस्यूपिं खः।
- 20 जितः न्ववाये मास्ति वः धकाः वयकःयात धायेमाः ला?
इतिमिति कनांच्चंबय् सुं मनुखं नवाये फइ ला?
- 21 फसं ब्वयकाः सफा याःगु आकाशय् दुगु
ज्वाल्लच्वंगु सूर्ययात
आः सुनानं स्वये फइ मखु।
- 22 उत्तरपाखें लुँ रंग वःगु जः थें परमेश्वर झाइ।
वयकःया महिमां झीत वयकःया भय कायके बी।
- 23 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयात झीसं लुइके हे फइ मखु।
वयकः शक्तिइ, इन्साफय् व ब्याक्क धार्मिकताय् तसकं तःधं।
वयकलं अत्याचार यानादी मखु।
- 24 उकिं मनूतयसं वयकःया भय काइगु।
थःत बुद्धिमान खः धकाः धाइपिन्त वयकलं वास्ता यानादी मखु।"

38

अय्यूबयात परमप्रभुया लिसः

- 1 अले परमप्रभुं अय्यूबयात ग्वःफय्या दशुं थथे लिसः बियादिल,
- 2 “ज्ञान मदुगु खँ लहानाः
जिगु योजनायात स्यकेत स्वःम्ह व सु खः?
- 3 मिजंम्ह थें जनी च्यु,
जिं छन्त न्यने, छं लिसः ब्यु!
- 4 “जिं पृथ्वीयागु जग तयाबलय् छ गन दु?
छंके दुयां दुसा जितः धा!
- 5 सुनां थुकिया नाप क्वःछित?
छं ला सी हे माःगु। सुनां थुकी नापय् यायेगु खिपः यख्खात?
- 6 पृथ्वीयात छुकिं त्यवः बियातःगु दु?
थुकिया मू ल्वहं सुनां तल?
- 7 उगु दिया सुथ न्हापांया नगृतयसं मिलय् जुयाः म्ये हाल।
अले स्वर्गदूतत लयतायाः दनाः तस्सलं हाल।
- 8 “समुद्र पृथ्वीया गर्भं पंम्हुयाः पिहां वःबलय्
सुनां समुद्रयात लुखाया ल्युने बन्द यानाबिल?
- 9 उबलय् जिं उकियात सुपाँय्या कापतं त्वपुया,
अले तसकं खिउँगुलि उकियात हिना?
- 10 उकिया लुखात व चुकृत खःगु थासय् तया,
जिं उकिया सिमाना क्वःछिनाबलय्,
- 11 जिं धया, ‘थन तक जक छ वये फइ,
थ्व स्वयाः न्ह्याःने मखु। थन हे छंगु तःधंगु लबुत दीमा।’
- 12 “छु छं थःगु जीवनय् गुबलें सुथयात आज्ञा बियागु दु ला?
अथवा सुथ न्हापांयात वयागु थाय् क्यनाबियागु दु ला?
- 13 चाया मभिगु ज्या यात अन्त यायेत
छं पृथ्वीया कुन्चाय् तक निभाःयात चकंका बियागु दु ला?
- 14 जः लिक्क वःगु थें पृथ्वी छगू छापया क्वय् चा थें आकार काइ,
उकियात ज्वाल ज्वाल च्वंगु रँगं बांलाकातःगु दु।
- 15 गुम्ह दुष्टं इमिगु जःयात सःति,
व उपिपाखें तापानावनी।
- 16 “छ समुद्रया मुहान तक वनागु दु ला?
छ उकिया तज्जाःगु थाय् माः वनागु दु ला?
- 17 छन्त सुनानं गुबलें मृत्युलोकया लुखा क्यंगु दु ला?
तसकं खिउँगुया लुखात छं गुबलें खंगु दु ला?
- 18 छं पृथ्वी गपाय्धं स्यू ला?
छं थ्व खँ स्यूसा जितः धा!
- 19 “जःया मुहान गन दु?
खिउँगु गन च्वनी?
- 20 छं उपि फुक्कसित उमिगु थासय् यंके फु ला?
उमिगु छँ वनीगु लँ छं स्यू ला?
- 21 धात्थें हे छं थ्व फुक्क खँ स्यूगु जुइफु, छायाधाःसा छ उबलय् बुइ धुंकूगु खः।

छ गुलि यक्व म्वाये धुंकल!

- 22 “छ च्वापुया धुकुतिइ वनागु दु ला?
अथवा प्वँ मुंकातःगु थाय् छं खनागु दु ला?
- 23 गुकियात जिं आपत जुइबलय्या लागि,
अर्थात युद्ध व लडाइया लागि ल्यंकातयागु दु।
- 24 गुगु लँपुं हाबलासा थुखे उखे न्यनाः पिहां वइ
वा पुर्बयागु फय् पृथ्वीइ प्यखें ब्वयकी?
- 25 तसकं वा वःगुया लागि सुनां नहर म्हुल?
नँ न्यानाः वइगु वाफय्या निति लँ सुनां तयार याःगु दु
- 26 मनू मदुगु जमिनय्
मरुभूमियात प्याकेत,
- 27 झिजांमिजां दंगु ज्या मवंगु जमिनयात लुधंकेत,
अले सुख्खा जमिनय् घाँय् बुइकेत सुनां लँ तयार यात?
- 28 छु आकाशं वइगु वाया
सुं अबु दु ला?
सुतिया अबु सु खः?
- 29 च्वापु व सुतिलःया
मां सु खः?
- 30 छायाःसा गुबलें गुबलें लः बरफय् हिली अले ल्वहं थें छाइ,
गुबलें तज्जाःगु समुद्र धीचिनी।
- 31 “छं किरकिटी नगु पुचःयात ची फु ला?
वा मृगशिरा नगु पुचःयात छ्वासुका बी फु ला?
- 32 छं नगु पुचःयात खःगु खःगु इलय् पिकाये फु ला?
अथवा सप्तर्षि नगु व वया पुचःयात उमिगु लँय् यंके फु ला?
- 33 छं आकाशया नियम स्यू ला?
छं पृथ्वीइ आकाशया व नियम नीस्वने फु ला?
- 34 “छं तःसलं हालाः सुपाँय्यात उजं बी फु ला?
अले थःत खुसिबालं त्वपुये फु ला?
- 35 छं हाबलासायात उमिगु लँपुइ आज्ञा बी फु ला?
उमिसं, ‘जिपिं थन दु धकाः धाइ ला?’
- 36 सुनां नुगःयात बुद्धि बिल?
अथवा मनयात दुग्यां बिल?
- 37 सुपाँय्यात ल्याः खाये फुम्ह सु बुद्धिमान दु?
आकाशय् दुगु लःया धुकूयात प्वंके फुम्ह सु बुद्धिमान दु,
- 38 गबले धू छाइ
अले चाया धी प्यपुनी?
- 39 “छं मिसाम्ह सिंहया निति शिकार मालाबी फु ला?
अले सिंहतय् पित्याः छं लुधंके फु ला,
- 40 गबले इपिं थःगु गुफाय् हमला यायेत सुलाच्चनी
वा सुलाच्चंगु थासय् पियाच्चनी?
- 41 सँक्वःया मस्त परमेश्वरयात बिन्ति यायां नयेपित्याकाः
थुखे उखे ब्वयाजुइबलय्
उमित सुनां नयेगु नसा बी ला?”

39

- 1 “गुँ दुगुचां गुबलेँ मचा बुइकी धका: छं स्यू ला?
छं चल्लां मचा बुइकूगु खंगु दु ला?
- 2 इमिसं ग्व:ला तक थ: मचा प्वाथय् क्वबियाजुइ छं स्यू ला?
इमिसं मचा बुइकीगु ई छं स्यू ला?
- 3 इमिसं पुलि चुया: मचा बुइकी
अले इमि मचाब् व्यथा फुइ।
- 4 इमि मचा स्वयेजिया वइ अले खुल्ला जंगलय् हुर्के जुइ।
पिने पिहांवनी अले लिहां वइ मखु।
- 5 “गुँ गधायात सुनां स्वतन्त्र त्व:ताबिल?
इमित चिनात:गु खिप: सुनां फ्यन?
- 6 वयात जिं छँया लागि मस्भूमि,
च्वनीगु लागि चिया ब्यासि* बियागु दु।
- 7 वं शहरया हल्लायात घृणा याइ,
वं जइम्हयसिगु स: न्यनी मखु।
- 8 व घाँय् नयेत पहाड पहाडय् चाचा:हिलाजुइ।
अन वं वाउगु घाँय् माला जुइ।
- 9 “जंगली द्रहं नं छंगु ज्या याइ ला?
व चान्हय् छंगु गलय् च्वनेत मानय् जुइ ला?
- 10 छं वयात खिपतं चिना: जमिन जोतय् याके फु ला?
वं छंगु लागिं बुँ जोतय् याइ ला?
- 11 छं वयागु त:धंगु बलया कारणं वयात पत्या: याये फु ला?
छंगु तत:धंगु ज्या वयागु भरय् त्व:ते फु ला?
- 12 खलां छंगु अन्न धुकुतिइ हयेत व लिहां वइ धका: छं वयात पत्या: याये फु ला?
- 13 “अस्ट्रिचया पपू लसतां भाराभारा सनी,
तर व सलांत्या: झंग: थें ब्वये फइ मखु।
- 14 वं थ:गु खँय् फि क्वाकेमा धका:
बँय् हे त्व:ता तइ।
- 15 तर तुति उपि खँय् न्हइ
अथवा गुँपशुं न्हइ धयागु खँ वं ल्व:मंकी।
- 16 थ:गु परिश्रम सिति व:गु वास्ता मयासें
वं थ: मस्तयत् थ: मस्त हे मखु थें याना: कडा व्यवहार याइ।
- 17 छायाधा:सा जि परमेश्वरं वयात बुद्धि मदुम्ह यानाबिया
अले जिं वयात दुग्यां बियागु मदु।
- 18 वं बिस्युं वनेत थ:गु पपू चकंकीबलय्,
वं सल व सल गइम्हयसित हेस्याइ।
- 19 “अय्युब, छं सलयात बल बियागु ख: ला?
अथवा छं वयात उलि बांला:गु ककुइ च्वंगु सँ बियागु ख: ला?
- 20 वयात छं हे क्व:बुईचा थें तिन्हयेगु शक्ति बियागु ख: ला?
वं झ:झ: धायक न्हाय् फुईफुई या:गु ग्यानपुस्से च्वं।
- 21 वं थ:गु तुति बँय् बस्वाइ अले थ:गु बलय घमण्ड याइ,
व हतियार घानात:पिं मनूतयत् नापलायेत पिहांवनी।
- 22 व भयया खँय् न्हिली, व ग्याइ मखु,

* 39:6 ३९:६ चिया ब्यासि थुकिया अर्थ छुं बुया मवइगु थाय्

- तरवार खनाः बिस्त्युं वनी मखु।
 23 वयागु विरोधय् वाण तयेगु थल धयारधयार सनी
 अले अन भाला व तरवार प्वालाप्वाला थी।
 24 जोशं थुरथुर खाखां व ब्वाय् वनाः न्ह्यज्याइ।
 तुरही पुइबलय् व दी मखु।
 25 तुरहीया सः तायाः वं न्हाय् फुइँफुइँ याइ।
 वं लडाइँया नस्वा, सेनापतिया सः
 व लडाइँया सः तापाक्कं हे सी।
 26 “छंगु बुद्धिं बाज दच्छिनपाखे थःगु पपू चकंकाः
 ब्वया वनीगु खः ला?
 27 गिद्धयात च्वय् च्वय् ब्वयेत
 व थःगु स्वँ तज्जाःगु थासय् दय्केत छं आज्ञा बियागु खः ला?
 28 व ल्वहंया पहाडय् च्वनी।
 चान्हय् अन हे च्वनी।
 तस्वाःगु ल्वहं वयागु किल्ला खः।
 29 अनं तातापाक्क स्वयाः
 वं थःगु शिकार माली।
 30 वया मस्तयसं हि त्वनी।
 सीम्ह दुथाय् व द हे दइ।”

40

- 1 हाकनं परमप्रभुं अय्युबयात धयादिल,
 2 “दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरलिसें जवाःसवाः याइम्हयसिनं वयकःयात भिके फइ ला?
 परमेश्वरयात दोष ब्युम्हयसिनं वयकःयात लिसः बीमा।”
 3 अले अय्युबं परमप्रभुयात थथे धकाः लिसः बिल,
 4 “जि थें ज्यालगय् मज्जम्हयसिनं छितः छु लिसः बीगु?
 जिं थःगु ल्हाः थःगु म्हुतुइ तये।
 5 जिं यक्व खँ धाये हे धुन,
 आः जिं धायेमाःगु मेगु छुं मद्।”
 6 अले परमप्रभुं अय्युबयात ग्वःफसं थथे लिसः बियादिल,
 7 “मिजंम्ह थें जँनी च्यु,
 जिं छन्त न्यने, छं लिसः ब्यु!
 8 “छु, छं जिगु न्याययात रइ यायेगु ला?
 थः धर्मी ठहरय् जुइत जितः दोष बीगु ला?
 9 छंगु लप्पा परमेश्वरयागु लप्पा थें च्वं ला?
 वयकःया सः थें छ तसलं हाले फु ला?
 10 अथे खःसा थःत गौरव व प्रतापं बांलाकी,
 अले इज्जत व महिमा पुं।
 11 छंगु दासि वयाच्चंगु तं प्वंकि,
 तःधं जूम्ह मनूयात स्वयाः वयात क्वमिलु या।
 12 फुक्क घमण्डी मनूयात स्वयाः इमित क्वय् क्वका।
 इपि दनाच्चंगु थासय् हे दुष्ट मनूतयत काच्याक कुचुक यानाब्यु!
 13 इमितनापं जमिनय् थुनाब्यु,
 इमिगु ख्वाः चिहानय् सीम्हयात भुंकीगु कापतं त्वपुया ब्यु!
 14 अले छंगु जव ल्हातं छन्त बचय् याये फइ धकाः
 जिं थम्हं नं स्वीकार याये।

- 15 “जिं छनापं हे दय्काम्ह लखय् च्वनीम्ह बहेमोथयात* स्व,
गुम्हय्सिनं सा द्रुहं नं थें घॉय् नइ।
- 16 वयागु जँ गुलि बल्लाः!
वयागु प्वाःया लाभीइ गुलि शक्ति दु!
- 17 वयागु न्हिप्यं देवदास्या सिमा थें छाइ,
वयागु खम्पाया हिन् तसकं कस्से जुइ।
- 18 वयागु क्वँय्त कँय्या नली थें जुइ,
अले वयागु ल्हाःतुति नँयागु डण्डी थें जुइ।
- 19 व परमेश्वरया ज्यात मध्ये मू ज्या खः,
अयनं वयात सृष्टि याःम्ह थःगु तरवार ज्वनाः वयागु न्ह्यःने वने फु।†
- 20 धात्थें पर्वत पर्वतं थःम्हं सय्कूगु वयाथाय् हइ।
फुक्क गुँपशुत वयागु न्ह्यःने म्हिती।
- 21 व पलेस्वांया क्वय् च्वनी।
व सिमसारय् तिकथिया दथुइ सुलाच्चनी।
- 22 पलेस्वांनं वयात थःगु किचलय् सुचुका तइ।
वयागु छचाःखेरं खुसिचाया लहरे पीपल दइ।
- 23 बाः वःगु खुसि खनाः व ग्याइ मखु।
यर्दन खुसि वयागु त्वाथय् तक वःसां तबि व सुरक्षित जुयाच्चनी।
- 24 सुनानं वं स्वयाच्चवंबलय् वयात ज्वने फइ ला?
सुनानं जालय् क्यंकाः वयागु न्हासय् प्वाः खने फइ ला?”

41

- 1 “छं लिव्यातनयात बल्ल्छीं सालाः लिकाये फु ला?
अथवा वयागु मेयात खिपतं ची फु ला?
- 2 छं वयागु न्हासय् प्वाः खनाः खिपः तये फु ला?
अथवा वयागु वाकुधीइ बल्ल्छीं प्वाः खने फु ला?
- 3 वं छन्त दयाया लागि बिन्ति याइ ला?
वं छनापं नाइक खँ ल्हाइ ला?
- 4 व सदां छिम्ह दास जुयाच्चने धकाः
छु! वं छलिसें बाचा चिनी ला?
- 5 झंगःपन्छियात लहिनातः थें छं वयात लहिनातये फु ला?
छं वयात थः मिसामस्तयगु निंति खिपतं चिनातये फु ला?
- 6 छु! व्यापारीतयसं वयागु निंति भाः याइ ला?
वा इमिसं वयात बन्जाःतयगु दथुइ इनाबी ला?
- 7 छं वयागु छेंगुलिइ भालां सुइगु ला,
अथवा वयागु छयंयात न्या लाइगु भालां सुइ फु ला?
- 8 छं थःगु ल्हाः वयागु विरोधय् ल्हन धाःसा
वलिसें जूगु लडाइँ लुमंकाः व ज्या हाकनं याइ मखु।
- 9 वयात अधीनय् हयेगु आशा ज्यालगय् मजू।
वयात खनेवं नुगः क्वतुनी।
- 10 वयात हायकेगु सुयाके साहस मदुगुलि जिगु न्ह्यःने दने फुम्ह सु दइ?
अथे खःसा जिगु न्ह्यःने दने फुम्ह सु दु?
- 11 सुनां जितः ब्यूगु दु धकाः जिं वयात लित बीत?
स्वर्ग क्वय्यागु सकतां जिगु हे खः।
- 12 “न जि वयागु ल्हाःतुतिया बारे सुम्क च्वने,

* 40:15 ४०:१५ बहेमोथ तसकं बल्लाःम्ह जन्तु † 40:19 ४०:१९ छुं हस्तलिपिइ वयात सृष्टियाम्हसिनं जक वयात त्याकेफइ।

- न वयागु बल व बांलाःगु स्पया बारे ।
 13 सुनां वयागु पिनेयागु वसः त्वके फु?
 सु लगाम ज्वनाः लिक्क वने फइ?
 14 सुनां वयागु म्हतुया लुखा चायकेगु साहस याइ?
 छायाधाःसा वयागु वायागु इवः ग्यानपुस्से च्वं ।
 15 वयागु जँन्हुफा ढालतयगु इवः थें च्वं ।
 उपिं ढालत छाप तथातःगु थें प्यपुंकाः स्वाकातःगु दु ।
 16 थुपिं ढाल छगूनापं मेगु यक्व लिक्क दु,
 फय् नं उकिया दथुं वने फइ मखु ।
 17 थुपिं ढाल छगूनापं मेगु बल्लाक स्वानाच्चंगु दु ।
 थुपिं ढाल छगूनापं मेगु प्यपुनाच्चंगु दु, अले अलग याये फइ मखु ।
 18 वं हाच्छिउँ याइबलय् जः प्वालाक्क च्याइ,
 वयागु मिखा सूर्ययागु सुथया जः थें च्वं ।
 19 वयागु म्हतुं मिप्वाः
 व मित्याः पिहां वइ ।
 20 मिया घःने दासि वयाच्चंगु कराही तः थें
 वयागु न्हाय्या प्वालं कुँ पिहां वइ ।
 21 वयागु सासलं झन ह्यंग्वाःयात च्याकाबी ।
 वयागु म्हतुं मियागु त्याः पिहां वइ ।
 22 वयागु गःपतय् वयागु बल दु ।
 आपत वयागु न्ह्यःने न्ह्यःने वनी ।
 23 वयागु ला कस्सीक स्वानाच्चंगु दु,
 उपिं बल्लाः अले इकिधिकि सनी मखु ।
 24 वयागु छाति ल्वहं थें छाः ।
 घःल्वहंयागु क्वय्यागु पाता थें व छाः ।
 25 व दनीबलय् बहादुर मनूत नं गयाइ ।
 वं दाये न्ह्यः हे इपिं लिचिली ।
 26 तरवार वा भाला, चुपि वा नँयागु कथिं वयात सुल धाःसां
 उकियागु छुं असर जुइ मखु ।
 27 वं नँयात छवालि थें ताय्की ।
 कँय् वयागु निंति ध्वग्गिगु सिं थें जुइ ।
 28 वाणं वयात बिसिके छवये फइ मखु ।
 कप्तानं कय्कूगु ल्वहं वयागु लागि छवस थें जुइ ।
 29 सिँग्वः वयागु निंति सु छपु थें जक जुइ ।
 भालां कय्कीबलय् व न्हिलाबी ।
 30 वयागु प्वाथय् च्वामुगु चिज दु थें च्वं ।
 व न्यासि वनीबलय् ध्याचःयात वा दायेगु पातां थें थुखे उखे संकी ।
 31 वं तज्जाःगु समुद्रयात कराहीया लः थें दायेकी ।
 वं समुद्रयात मलमया थल थें यानाबी ।
 32 वं लखय् थःगु ल्युने ज्वाल्लच्चंगु चिं त्वःती ।
 समुद्रया सँ तयुसे च्वंगु थें च्वनी ।
 33 पृथ्वीइ व थें मग्याःम्ह
 जीव सुं नं मदु ।
 34 वं मेपिं फुक्क जिराहातयत् क्वह्यांका स्वइ ।
 व फुक्क घमण्डीतय् जुजु खः ।”

42

अय्यब पस्ताय् चाःगु

- 1 अले अय्यबं थथे धकाः परमप्रभुयात लिसः बिल,
- 2 “छिं न्हागुं नं यानादी फु धकाः जि स्यु।
सुनानं छिगु योजनायात स्यंके फइ मखु।
- 3 छिं न्यनादिल, ‘ज्ञान मदयकं जिगु योजनायात पने फुम्ह सु दु?’
धातर्थे जिं ला थःम्हं हे मस्यूगु ततःधंगु ज्यायागु बारे खँ ल्हानागु दु,
गुगु खँ जिं थुइके मफु अले जिगु लागि अजू चायापुस्से च्वं।
- 4 “छिं धयादिल, ‘आः ध्यान बियाः न्यँ।
जि छलिसें न्ववाये, जि छंके न्यने,
छं जितः लिसः बी’।
- 5 जिगु न्हायपनं छिगु बारे न्हापा हे न्यने धुंकूगु खः,
तर आः ला जिं छितः थःगु हे मिखां खंगु दु।
- 6 उकिं जिं थःत क्वह्यंकाः स्वया,
अले धू व नउलय् च्वनाः पस्ताय् चाये।”

लिखँ

- 7 परमप्रभु अय्यबलिसें न्ववाये धुंकाः वयक्कलं एलीपज तेमानीयात धयादिल, “छ व छिमि निम्ह पासापिं खनाः जि तम्वायागु दु, छायाधाःसा जिम्ह दास अय्यबं थें छिमिसं जिगु बारे खःगु खँ मधाः।
- 8 उकिं आः न्हयम्ह द्रहं व न्हयम्ह भ्याःचा ज्वनाः जिम्ह दास अय्यबयाथाय् हँ। अले छिमिसं थःगु निति होमबलि छा। जिम्ह दास अय्यबं छिमिगु निति प्रार्थना याइ। जिं वयागु प्रार्थना न्यने, अले जिं छिमिगु मूर्खताकथं छिमित व्यवहार याये मखु। छायाधाःसा जिम्ह दास अय्यबं थें जिगु बारे धायेमाःगु खँ छिमिसं मधाः।”
- 9 अले एलीपज, बिल्दद व सोपरं परमप्रभुं इमित या धकाः धयादी थें हे यात, अले थः पासापिनिगु निति अय्यबं प्रार्थना यानाब्यबल्य परमप्रभुं अय्यबयागु प्रार्थना स्वीकार यानादिल।
- 10 थुकथं अय्यबं थः पासापिनिगु निति प्रार्थना याये धुंकाः परमप्रभुं अय्यबयागु दुःख चीकादिल। अय्यबयाके न्हापा गुलि धन-सम्पत्ति दुगु खः उकिया निदुगं परमप्रभुं वयात बियादिल।
- 11 अनलि अय्यबया फुक्क दाजुकिजा, तताकेहें व वया न्हापायापिं म्हस्यूपिं मनूत वयाः वलिसें वयागु छँय् भव्य नल। अले परमप्रभुं वयाके हयादीगु फुक्क विपतिया निति इमिसं वलिसें बिलाप यात, अले वयात सान्त्वना बिल। अले सकसिनं वयात धिबा व लुँयागु अंगू बिल।
- 12 अले परमप्रभुं अय्यबयागु जीवनया लिपांगु ईयात न्हापायागु ई स्वयाः यक्व सुवाः बियादिल। वयाके झिप्यद्रःम्ह फै-च्वलय्, खुद्रःम्ह ऊँट, द्रःछिज्वः द्रहं व द्रःछिम्ह गधा दत।
- 13 वया न्हयम्ह काय् व स्वम्ह म्हाय् दत।
- 14 वं तःधिकःम्ह म्हाय्या नां यमीमा, माइलीम्ह म्हाय्या नां कसीआ व चिधिकःम्ह म्हाय्या नां केरेन-हप्पूक तल।
- 15 सारा देशय् अय्यबया म्हाय्यपिं थें बांलाःपिं सुं नं मदु, अले इमि अबुं इमित इमि दाजुकिजापिन्त ति हे पुख्यौली सम्पत्ति बिल।
- 16 अनलि अय्यब मेगु सच्छि व पिइदँ म्वात, अले वं थः छय्, छुइ व उइ तक खन।
- 17 थुकथं व यक्व बुरा जुइ धुंकाः सित। व ताःई तक म्वात।

भजनसंग्रहया सफू म्हसीका

थ्व भजनया सफू बाइबलया पवित्र म्ये व प्रार्थना मुनातःगु सफू खः। थीथी ईया च्वमिपिन्सं च्वयातःगु थुपि पवित्र म्ये व प्रार्थनायात इस्त्राएलीतयसं अश्शूर व बेबिलोनय् कैदी जुयाः च्वंबलय् मुनाः थःपिनिगु आराधनाया इलय् छ्यलेगु यात। लिपा थ्व हे भजन मुनायात इमिसं थःपिनिगु धर्मशास्त्रय् नं दुथ्याकल।

थुकी थीथी कथंया धर्मया चिनाखँ दु। थुकी परमेश्वरया प्रशंसा, आराधनाया म्ये, ग्वाहालि, सुरक्षा, उद्धारया नितिं प्रार्थना, क्षमा या नितिं इनाप, परमेश्वरया आशिषया नितिं सुभाय्या म्ये, शत्रुतय्त सजाँय बीत इनाप दु। थुपि प्रार्थनात मनूतय् थः याकःचिगु व फुक्क इस्त्राएलीतयगु नितं कथंया खः। गुलि प्रार्थनाय् छम्ह मनूया नुगलय् दुने च्वंगु नुगःखँत प्वंकातःगु दुसा गुलि प्रार्थनाय् परमेश्वरया सकल मनूतयगु नुगःखँ प्वंकातःगु दु।

थ्व पवित्र भजनयात येशू ख्रीष्टं नं छ्यलादीगु दु। न्हगु नियमया च्वमिपिन्सं नं न्ह्यथनातःगु दु। अले थुपि मण्डलीइ शुसंनिसें हे आराधनाया सफू जुयावःगु खः।

भजन मुनाया न्यागुलि हे ब्व परमेश्वरयात तःधंक प्रशंसा यानाः क्वचाय्कातःगु दु। उपि ब्वत थथे दु –

धलः पौ

न्हापांगु ब्व १-४१
निगगु ब्व ४२-७२
स्वंगगु ब्व ७३-८९
प्यंगगु ब्व ९०-१०६
न्यागगु ब्व १०७-१५०

भजन न्हापांगु ब्व

1

भज १-४१

धात्थेंयागु लसताया लँपु

1 धन्य खः व मनू,

गुम्ह दुष्टतयगु खँय् जुइ मखु,

गुम्ह पापीतयगु लँय् दनी मखु,

अले गुम्ह कर्पिन्त क्वह्यंका

जुइपिनिगु पुचलय् च्वनी मखु।

2 बरु व परमप्रभुया व्यवस्थाय् हे

लय्तायाच्वनी।

चान्हे वयकःयागु हे व्यवस्थाय्

ध्यान यानाच्वनी।

3 व खुसि सिथय् पिनातःगु

सिमा थें खः।

वं न्ह्याबलें थःगु इलय् फल बी।

अले वयागु हः नं गुबलें

सुकूगनावनी मखु।

वं याःगु न्ह्यागु ज्या नं पूवनी।

4 दुष्टत अथे जुइ मखु,

इपिं छवसैं थें खः।

फसं इमित पुइकायंकी।

5 उकिं न्याय बीगु इलय्

दुष्टतय्त दण्ड बी।

न त पापीत हे

धर्मीतयगु सभाय् च्वने फइ।

6 छायाधाःसा परमप्रभुं
धर्मीतयगु लँयात
रक्षा यानादी।
तर दुष्टतयगु लँ
नाश जुयावनी।*

2

परमप्रभुं अभिषेक यानादीम्ह जुजु

1 जाति जातित छाया ग्वसाः
ग्वयाजुइ?

मनूतयसं छाया म्वाःमदुगु जाः
ग्वयाजुइ?

2 पृथ्वीया जुजुत व शासकत
परमप्रभुया विरोधय्

व वयक्कलं अभिषेक याःम्ह*
मनूयागु विरोधय् दं वइ,
अले शासकत जानाः
जाः ग्वयाजुइ।

3 इपिं हाला जुइ,
“इमिगु सिखः चप्फुना छव
अले न्यवः इमिगु त्वयाः
वान्छवया ब्यु।”

4 स्वर्गय् सिंहासनय् च्वंम्ह
न्हिलादी,

परमप्रभुं इमित च्यूताः तकं
तइ मखु।

5 वयक्कलं इमित तमं ख्यानादी,
तमं वयक्कलं इमित
थरथर खाकादी।

6 “जिं थःम्ह जुजुयात
थःगु पवित्र पर्वत सियोनय्
पलिस्था याये धुनागु दु।”

7 जुजुं परमप्रभुं धयादीगु खँ
न्ह्यथनी,

“परमप्रभुं जितः धयादिल,
‘छ जिमि काय् खः,
थनिमिसें जि छिमि बाः जुल।*
8 जिके फ्वँ जक,
फुक्क जातितय्त् जिं
छंगु सर्वय यानाबी,
फुक्क पृथ्वीयात छंगु यानाबी।
9 छं नँया दण्डी इमित शासन याइ,
छं इमित चाया थलयात थें
तछ्याइ।’ ”*

- 10 उकिं, हे जुजुपिं, बुद्धि दयकिं!
पृथ्वीया शासकत, होश या!
- 11 परमप्रभुया भय कयाः
वय्कःयात तःधकिं।
अले थरथर खानाः न्ह्यइपुकिं।
- 12 वय्कःया काय्यात हनाबना ति।
मखुसा वय्कः तंम्वयादी
अले वय्कलं छिमित
नाश यानादी।
वय्कःया शरण्य् वंपि धाःसा
धन्य जुइ।

3

ग्वाहालिया नितिं सुथसिया प्रार्थना

दाऊदया भजन, दाऊदं थःकाय् अब्शालोमया थासं बिस्सुं वंबलय् हाःगु भजन

- 1 हे परमप्रभु!
जिमि शत्रुत गुलि यक्व दुगु।
जिगु विरोधय् गुलि मनूत
दनावःगु।
- 2 यक्वसिनं धयाच्चन,
“परमेश्वरं वयात गुबलें नं
रक्षा यानादी मखु।”☆
- 3 तर हे परमेश्वर!
छि जिगु जवंखवं
ढाल जुयाच्चनादीगु दु।
छि जिगु गौरव खः,
छिं हे जिगु छ्यं
धस्वाका तयादीगु दु।
- 4 जिं तःसलं परमप्रभुया नां काये,
अले वय्कलं जितः
थःगु पवित्र पर्वतं
लिसः बियादी।
- 5 जि ग्वारातुलाः घने
अले हानं दने,
छाय्धाःसा परमप्रभुं जितः
रक्षा यानादीगु खः।
- 6 जितः प्यखेरं
हय्कायेत स्वयाच्चंपिं
द्वलंद्वः शत्रुत खनाः नं
जि मग्याः।
- 7 हे परमप्रभु, झासैं!
हे जिमि परमेश्वर,
जितः बचय् यानादिसैं।
जिमि शत्रुतयगु न्यतालय्
दायादिसैं।

सेला

सेला

दुष्टतयगु वा त्वथुलादिसेँ।

8 परमप्रभुं रक्षा यानादी।

छिगु सुवा:

छिकपिनि मनूतयत्
दयाचवनेमा।

सेला

4

ग्वाहालिया निति

सन्ध्याका: ईया प्रार्थना

दाऊदया भजन, लय् तइम्हसिया लागि

तार बाजा

1 जिं स:तेबलय्

जित: लिस: बियादिसेँ।

जित: दोषं मुक्त यानादीम्ह,

हे जिमि परमेश्वर,

जित: जिगु दु:खं पार

यानाबियादिसेँ।

जित: दया यानादिसेँ,

अले जिगु प्रार्थना न्यनादिसेँ।

2 हे मनूत!

गुबलय् तक छिमिसं जिगु महिमायात

मछालापुसे च्वंकाचवनेगु?

गुबलय् तक छिमिसं म्वा:मदुगु

दोष बिया: जुयाचवनेगु?

गुबलय् तक छिपिं मखुगु खँया

ल्यूल्यू जुयाचवनेगु?

3 परमेश्वरं धर्मीतयत् थ:गु हे निति

ल्ययात:गु खं: धका:

छिमिसं थुइकि।

जिं स:तेबलय् परमेश्वरं जित:

लिस: बियादी!

4 तमय् पाप याये मते,

लासाय् ग्वारातुलेबलय्

नुगलय् वालास्व!✧

सेला

5 पायछिगु बलि छा।

अले परमेश्वरयाके भलसा ति।

सेला

6 यक्वसिनं न्यनाच्वंगु दु –

“झीत सुनां भिंगु लँ क्यनाबी?”

हे परमप्रभु! छिगु ख्वा:या ज:

जिमिके थीकादिसेँ।

7 इमिगु अन्न व दाखमघ

यक्व दइबलयया लसता स्वया:

छिं जिगु नुगलय्

अज्ज यक्व लसता तयादीगु दु।
 8 जि याउँक ग्वारातुले, अले घने।
 छायाःसा छि हे छम्ह जक दु,
 हे परमप्रभु,
 जितः रक्षा यानादीम्ह।

5

रक्षाया निति प्रार्थना
 दाऊदया भजन, लय् तइम्हसिया निति –
 बाँसुरीनापं हालेगु भजन
 1 हे परमप्रभु!
 जिगु खँ न्हायपं बियाः
 न्यनादिसँ।
 जिगु झसुकाःयात बिचाः
 यानादिसँ।
 2 जिगु नुगःया खँ न्यनादिसँ,
 हे जिमि जुजु, जिमि परमेश्वर।
 छायाःसा जिं छि हे
 छम्हसित जक
 प्रार्थना यानाच्चवना।
 3 हे परमप्रभु,
 सुथय् छि जिगु सः न्यनादी।
 सुथय् सुथय् जिं छितः
 प्रार्थना याये,
 अले लिसः पियाच्चवने।
 4 छि मभिगु ज्याय् लयतायादीम्ह
 परमेश्वर मखु।
 दुष्टतयगु मभिगु ज्या यात
 छिं सह यानादी मखु
 5 घमण्ड याइपिं छिगु न्ह्यःने
 चवने फइ मखु।
 मभिगु ज्या याइपिन्त
 छिं यय्कादी मखु।
 6 मखुगु खँ ल्हानाजुइपिन्त
 छिं नाश यानादी।
 मनू स्यानाजुइपिं
 व झंगःलानाजुइपिं
 परमप्रभुयात तसकं मयः।
 7 छिगु तःधंगु दयां यानाः
 जि धाःसा छिगु छैय् दुहां वये।
 जिं छिगु पवित्र देगलय्
 पुलि चुयाः छितः भागियाये।
 8 हे परमप्रभु!
 जितः भिगु लँय् यंकादिसँ।
 जिगु न्ह्यःने छिगु लँ
 तप्यंकादिसँ।
 मखुसा जि शत्रुतयसं जितः

त्याकी।
 9 इमिगु म्हतुइ खःगु खँ
 धयागु हे मदु।
 इमिगु नुगलय् स्यंकेगु खँ
 जक दु।
 इमिगु कथुप्वाः
 चालाच्चंगु चिहान थें खः
 इमिगु में च्वछायाः जक
 खँ ल्हाना जुइ।☆
 10 हे परमेश्वर!
 इमित दोषी ठहरय् यानादिसँ।
 इमित इमिगु हे जालय्
 तक्यंकादिसँ।
 इमिगु यक्व अपराधया कारणं
 इमित पित छ्वयादिसँ।
 छाय्धाःसा इपिं छिगु विरोधय्
 जूगु दु।

11 छिगु शरणय् वःपिं धाःसा
 लय्तायाच्चवनेमा।
 अले न्ह्याबले लसतां
 म्ये हालाच्चवनेमा।
 छिं हे इमिगु रक्षा यानादिसँ।
 अले छिगु नांयात माया याइपिं
 लसतां जायाच्चवनेमा,
 12 छाय्धाःसा परमप्रभु,
 छिं धर्मीतय्त सुवाः बियादी।
 छिं थःगु मायां इमित प्यखें
 ढालं थें रक्षा यानादी।

6

दुःखया इलय्
 ग्वाहालिया नितिं प्रार्थना
 दाऊदया भजन, लय् तइम्हसिया नितिं —
 तार बाजानापं हालेगु
 1 हे परमप्रभु!
 जितः तमय् ब्वःबियादी मते।
 थःगु तच्चःगु तमय् जितः
 सजाँय बियादी मते।☆
 2 जि तसकं न्यले धुंकूगुलि
 जितः दया यानादिसँ।
 जिगु क्वँय् तसकं स्याये धुंकूगुलि
 जितः लाय्कादिसँ।
 3 जिगु नुगः तसकं स्यानाच्चंगु दु।
 हे परमप्रभु, जिं गुबलय् तक
 पियाच्चवनेगु?

- 4 हे परमप्रभु, जिपाखे फहिलादिसँ।
अले जितः बचय् यानादिसँ।
छिगु तःधंगु दयां जितः
बचय् यानादिसँ।
- 5 सीधुंकाः छिगु नां सुनां काइ?
सीगालं छितः सुनां तःधंकी?
- 6 झसुकाः ततं जि त्यानुइ धुंकल।
चच्छिं ख्वयाः जिं थःगु लासा
प्याकाच्चवना।
- 7 ख्वख्वं जिगु मिखा बुलुइ धुंकल।
जि शत्रुतयसं यानाः
ख्व जक ख्वयाः
जिगु मिखा मनावये धुंकल।
- 8 अय् दुष्टत! जिथाय् च्वने मते।
छाय्धाःसा परमप्रभुं जिगु ख्वःसः
न्यनादी धुंकल।*
- 9 परमप्रभुं जिगु प्रार्थना
न्यनादी धुंकल।
परमप्रभुं जिगु प्रार्थनाया लिसः
बियादी।
- 10 जि शत्रुत फुक्कसिनं
लज्या चायेमाली, अले गयाइ।
इपिं फुक्कं थत्थे मछालाः बिस्सुं वनी।

7

न्यायया नितिं प्रार्थना

दाऊदया भजन, बेन्यामीनी कूशया विषयलय् दाऊदं परमप्रभुया न्ह्यःने हाःगु भजन

- 1 हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर,
जि छिगु हे शरणय् वया।
जितः लिनाजुइपिं फुक्कपाखें
जितः बचय् यानादिसँ।
- 2 मखुसा सिंहं थें इमिसं जितः
चिचित्याइ।
जितः सुनानं बचय् याये मफयेक
इमिसं कुचा कुचा थली।
- 3 हे परमप्रभु परमेश्वर,
जिगु ल्हाति छुं मभिंगु ज्या
जूगु दुसा,
- 4 थः पासायात जिं मभिं
यानागु दुसा,
छुं म्वायेक जिं थः विरोधीतय्त
हयक्यागु दुसा,
जिं थज्याःगु छुं यानागु दुसा
- 5 जिमि शत्रुतयसं जितः लिनाः
ज्वनेमा,
इमिसं जितः बैय् न्हुतुमत्तु न्हयाः
स्यायेमा।

- 6 हे परमप्रभु, दनाः थःगु तं
क्यनादिसँ।
जिमि शत्रुतयगु तंया विरोधय्
दनादिसँ।
हे परमेश्वर, न्ह्यलं चायकादिसँ,
अले न्याय यानादिसँ।
- 7 जाति जातित छिगु प्यखें मुनेमा,
अले च्वंनिसँ इमित शासन
यानादिसँ।
- 8 परमप्रभुं फुक्क जातिया मनूतय्त
न्याय यानादी।
हे परमप्रभु, जिगु
न्याय यानादिसँ,
अले जि गुलि भिंम्ह
व दोष मदुम्ह खः धकाः
क्यनादिसँ,
हे दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वर!
- 9 नुगः व बुद्धि दुवालादीम्ह
हे परमेश्वर,
छिं न्ह्याबलें भिंगु यानादी।
दुष्टतयगु मभिंगु ज्या न्हंकादिसँ,
अले भिंगु याइपिन्त
बचय् यानादिसँ।*
- 10 जिगु ढाल दक्वसिबय् तःधंम्ह
परमेश्वर खः,
गुम्हय्सिनं थःगु खँ न्यनीपिन्त
बचय् यानादी।
- 11 परमेश्वर ख्वाः स्वयाः
न्याय मयाइम्ह न्यायाधीश खः,
गुम्हय्सिनं मभिंगु ज्या याइपिन्त
थःगु तं न्हियान्हिथं क्यनादी।
- 12 इमिसं थःगु मन महीकल धाःसा
वय्कलं थःगु तरवार
ज्वय्कादी।
वय्कलं थःगु धनुषय् वाण तयाः
सालादी।
- 13 वय्कलं थःगु ग्यानापुगु ल्वाभः
ज्वनादी।
वय्कलं थःगु मियागु वाण
ल्हनादी।
- 14 गुम्हय्सिनं मभिंगु खँ बिचाः याइ,
अले मभिंगु ग्वसाः ग्वयाजुइ,
वं छलकपट जक याना जुइ।
- 15 सुनां कर्पिनिगु निति गाः म्हुइ
व थःम्हं म्हुगु गालय्
थः हे दुनी।
- 16 वं याःगु मभिंगु ज्या
वयागु हे छेनय् लाःवनी।

वं याःगु अत्याचार वयागु हे
कपालय् लाःवनी।
17 वय्कःयागु धार्मिकताया कारणं
जिं परमप्रभुयात तःधंके।
जिं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया
म्ये हाले।

8

परमेश्वरयागु नां संसार न्यंक तःधं
दाऊदया भजन, लय् तइम्हसिया निति –
गित्तिया कथं
1 हे परमप्रभु, जिमि प्रभु।
संसार न्यंक छिगु नां
गुलि तःधं।
छिगु महिमा आकाशय् थ्यंगु दु।
2 छिं थः विरोधीतयगु कारणं यानाः
शत्रुतयगु म्हुतुप्वाः तिकेत
मस्त व ह्याउँमस्तयगु म्हुतुं
थःत तःधंकादिल।*
3 गुबलय् जिं छिगु ल्हाःया ज्या –
आकाश, तिमिला
व नगुतयत् स्वये,
अले जिं बिचाः याये,
4 मनू छु हे खः धकाः
छिं वयात बिचाः यानाच्चनेत?
मनू छु हे खः धकाः
छिं वयात लुमंकाच्चनेत?*
5 छिं वयात स्वर्गया दूतत स्वयाः
भचा जक क्वय् तयादिल।
नापं छिं वयात इज्जत व मान नं
बियादिल।
6 छिं वयात दय्कादीगु फुक्कयागु
अधिकार नं बियादिल।*
7 सा द्रुहं, फै-च्चलयनापं फुक्क
जंगली पशुत नं,
8 आकाशय् ब्वइपिं झंगःत
व लखय् जुइपिं न्यात,
अज्ज ला समुद्रया फुक्क
जन्तुत नं।
9 हे परमप्रभु, जिमि प्रभु,
छिगु नां संसार न्यंक
गुलि तःधं।

* 8:2 ८:२ मती २१:२६ * 8:4 ८:४ अयू ७:१७-१८; भज १४४:३; हिब २:६-८ * 8:6 ८:६ १ कोर १५:२७; एफि १:२२; हिब २:८

9

परमेश्वरया न्यायया लागिं सुभाय्
दाऊदया भजन, लय् तइम्हयसिगु नितिं –
“मुथ लाब्बन” लय्कथं

- 1 हे परमप्रभु, जिं दुनुगलंनिसें
छिगु प्रशंसा याये।
जिं छिं यानादीगु अजू चायापुगु
फुक्क ज्या कनाजुये।
- 2 जि छिलिसे लय्तायाचवने,
हे दक्वसिबय् तःधंम्ह परमप्रभु,
जिं छिगु नामय् भजन हाले।
- 3 छिगु न्ह्यःने लायेवं
जिमि शत्रुत लिफः स्वयाः
बिस्युं वन,
अले लुफि हानाः नाश जुयाः वन।
- 4 छिं थःगु सिंहासनं
पक्षपात मजुइक न्याय यानाः
जितः त्याकादीगु दु।
- 5 जातितय्त् छिं ख्याच्चः
बियादीगु दु।
अले मभिपिन्त
नाश यानादीगु दु।
छिं इमिगु नां सदांया नितिं
हुयाछ्वयादीगु दु।
- 6 जिमि शत्रुत सदांया नितिं
नाश जुइ धुंकल।
छिं इमिगु शहर नं
नाश यानादी धुंकल।
आः इमिगु नां तक हे
मल्यने धुंकल।
- 7 परमप्रभुं सदांया लागि
राज्य यानादी।
वय्कलं न्याय यानादीत
थःगु सिंहासन
तयार यानादीगु दु।
- 8 वय्कलं ख्वाः स्वयाः न्याय
यानादी मखु।
वय्कलं पक्षपात मजुइक
मनूतयत्त शासन यानादी।
- 9 क्वत्ययका च्वनेमाःपिनिगु नितिं
परमप्रभु शरण कायेगु थाय् खः,
दुःखकष्टया इलय् नं
शरण कायेगु थाय्।
- 10 छिगु नां स्यूपिं सकसिनं
छिगु हे भलसा काइ,
छाय्धाःसा, हे परमप्रभु,
छितः मालाजुइपिन्त
छिं त्वःतादी मखु।

- 11 सियोनय् च्वनादीम्ह परमप्रभुयात
 भजन हाला: त:धंकि।
 वय्कलं यानादीगु ज्या
 फुक्क जातियापिन्त न्यकि।
- 12 परमेश्वरं दु:ख सियाच्चंपिन्त
 लुमंकादी,
 छायाधा:सा हिया ब्वला
 साइम्हयसिनं
 इमिगु ख्व:स: ल्व:मंकादी मखु।
 वय्कलं इमित मभिकूपिन्त
 सजाँय बियादी।
- 13 हे परमप्रभु, जित: दया यानादिसँ।
 स्वयादिसँ, जिमि शत्रुतयसं जित:
 गज्या:गु दु:ख बियाच्च्वन।
 छिं जित: कालया म्हुतुं
 बचय यानादिसँ।
- 14 अले जिं सियोनया
 ध्वाखाय् च्वना:
 छिगु प्रशंसाया
 खँ ल्हाये फइ।
 छिं जित: बचय यानादीगुलि
 जि लयतायाच्च्वने।
- 15 जाति जातित थ:म्हं म्हगु गालय्
 थ: हे लानाच्च्वंगु दु।
 इपिं थ:पिन्सं ग्वयात:गु जालय्
 थ: हे तक्यनाच्च्वंगु दु।
- 16 परमप्रभुयात वय्क:या न्यायया
 हुनिं म्हसीकी।
 दुष्टत धा:सा थ:गु हे जालय्
 तक्यनाच्च्वनी।
- 17 दुष्टत फुक्कं पातालय्
 कुतुं वनी,
 परमेश्वरयात ल्व:मंकूपिं
 फुक्क जातित नं।
- 18 चीमिपिन्त धा:सा
 न्हाबलें ल्व:मंकी मखु,
 मगा:मचा:पिनिगु आशा
 न्हाबलें तनावनी मखु।
- 19 हे परमप्रभु, झासँ।
 मनूत मत्यायेमा।
 जात जातिया न्याय
 छिगु न्ह्य:ने जुइमा।
- 20 हे परमप्रभु, इमित ख्यानादिसँ!
 जाति जातियापिन्त
 थ:पिं सीमानिपिं ख्व: धका:
 सीकेबियादिसँ।

हिग्गायेन सेला

सेला

10

क्वत्यलातःपिनिगु न्यायया निति

प्रार्थना

दाऊदया भजन

1 हे परमप्रभु,

छि छाय् तापाक

च्वनादियागु?

जिमिगु दुःखया इलय्

छि छाय् फहिलादियागु?

2 दुष्ट व घमण्ड याइपि मन्तयसं

चीमिपिन्त लितुलिनाजुइ

इपि थः हे थःपिन्सं

ग्वःगु जालय् तक्वनेमा।

3 दुष्टतयसं थःपिनिगु मभिगु

इच्छाय् हे

थःपिन्त तःधं तायकाजुइ।

इमिसं लोभीतयत् तःधंकाः

खँ ल्हाइ,

अले परमप्रभुयात क्वह्यंकी।

4 दुष्टतयसं तःधंछु जुयाः

परमप्रभुयात माली मखु।

इमिगु बिचालय्

परमेश्वर धयाम्ह द हे मदु।

5 दुष्ट मन्त थःपिनिगु ज्याखँय्

न्हाबलें ताःलाःसां,

इमिसं छिगु न्यायया खँ

थुइके फइ मखु।

इमिसं थः शत्रुतयत्

हिस्यानाजुइ।

6 इमिसं मतिइ तइ, “जिमित

छुकिं नं थी फइ मखु।

जिमित गुबलें नं

दुःख जुइ मखु।”

7 इमिगु म्हतु सराः, मखुगु खँ

व ख्याच्चलं जक जायाच्चनी।

इमिगु मेच्चकाय् स्यकेगु

व दुष्ट खँ जक दयाच्चनी।*

8 इमिसं गांया पिने पिने सुलाः

लँय् वःपिं सोझापि मन्तयत्

स्यानाजुइ।

इमिसं सुलाः सुलाः

थुमिगु चिवा कयाजुइ।

9 सिंह थें इपि दुःखय लाःपिन्त

हय्कायेत सुलाच्चनी।

अले इमिसं दुःखय लाःपिन्त

थःगु जालय् लाकाः

लुतुलुयायनी।

10 इमिसं थुमित क्वथली,
अले इमिगु बलं थुमित बुकी।

11 इमिसं मतिइ तइ,
“परमेश्वरं थुक्रिया च्यूता:
तइ मखु।

वयकलं थःगु ख्वा:
फहिकादीगु दु,
अले छुनं खनी मखु।”

12 हे परमप्रभु!
हे परमेश्वर, लहाः ल्हनादिसँ,
दुःखय् लानाच्चंपिन्त
ल्वःमंकादी मते।

13 दुष्टतयसं छाय् परमेश्वरयात
क्वह्वंकीगु?
इमिसं छाय् “परमेश्वरं जिमित
सजॉय बी मखु” धकाः
मतिइ तइगु?

14 अयूनं परमेश्वर,
छिं दुःखय् लाःपिन्त स्वयादी,
अले ग्वाहालि यानादी।
दुःखय् लानाच्चंपिन्सं थःपिन्त
छिगु लहातिइ हे त्वःताबी।

छिं मांबौ मदुपिन्त न्हाबलें
ग्वाहालि यानादी।

15 दुष्ट व मभिगु ज्या याइपिनिगु लहाः
त्वथुलादिसँ।
इमिगु मभिगु ज्या न्हा मवंतले
इमित उक्रियागु सजॉय
बियादिसँ।

16 परमप्रभु सदांयाम्ह जुजु खः।
मेपि घःत पुज्याइपिं मनूत
वयकःया देशं तनावनी।

17 छिं दुःखय् लानाच्चंपिनिगु सः
न्हायपं बियाः न्यनादी।

छिं इमिगु नुगःयात बल्लाकादी।

18 छिं मांबौ मदुपिं
व क्वत्यय्काच्चंपिनिगु
रक्षा यानादी।
अले पृथ्वीइ सुनानं सुयातं हानं
ख्याये फइ मखु।

11

परमेश्वरयागु भलसा
दाऊदया भजन

1 जि परमप्रभुया शरणय् वने,
उकिं छिमिसं जितः
गथे धाये फइ,

“झंगः थें ब्वयाः गुँच्चकाय् हँ!”

2 स्व, दुष्टतयसं सुलाः

भिं मनूतयत् कयकेत

थःपिनिगु धनुषय् वाण तयाः

साले धुंकल।

3 सारा संसार हे नाश जुइगु खःसा,

भिं मनूतयसं

छु याये फइ धकाः?

4 परमप्रभु थःगु पवित्र देगलय् दी,

परमप्रभु स्वर्गया थःगु

सिंहासनय् च्वनादीगु दु,

वय्कलं मनूतयसं याःगु ज्या

फुक्कं स्यू,

छाय्धाःसा वय्कलं

फुक्कं स्वयाच्च्वनादीगु दु।

5 परमप्रभुं भिंपिं व मभिंपिं

सकसितं जाँचय् यानादी।

वय्कलं मभिंपिं व मनू

स्यानाजुइपिन्त

यय्कादी मखु।

6 वय्कलं दुष्टतयथाय्

मि व गन्धक गायकादी।

तच्चक्कं क्वाःगु फय् छवयाः

इमित सजाँय बियादी।

7 परमेश्वर धर्मी खः,

उकिं वय्कलं

भिंगु ज्या यय्कादी।

भिंगु ज्या याइपिन्सं

वय्कःयात खंके फइ।

12

ग्वाहालिया निति प्रार्थना

दाऊदया भजन, लय् तइम्हसिया निति –

“शिमिनिथ” लय्कथं

1 हे परमप्रभु!

जिमित ग्वाहालि यानादिसँ।

भिंपिं मनूत छम्ह हे मदये धुंकल।

विश्वास यायेबहःपिं सुं हे मन्त।

2 सकसिनं थःथवय्

मखुगु खँ ल्हानाजुइगु,

म्हुतु जक पिचुकाः

थवंथवय् झंगः लानाजुइगु।

3 परमप्रभु, पिचुगु मे फुक्क

ध्यनाबियादिसँ,

अले तःधंछुया जुइगु म्हुतुप्वाः

तिनाबियादिसँ।

4 इमिसं धयाजुइ,
 “जिमिसं थःगु खं
 थःत माःगु पूर्वके।
 जिमि थः मंदु थें धयाजुये।
 जिमित सुनानं पने फइ मखु।”

5 परमप्रभुं धयादी,
 “आः जि वये।
 छायाःसा चीमिपिन्सं
 क्वत्ययकाः च्वनेमाःगु दु,
 दुःखय् लानाच्वंपिन्सं झसुकाः
 तयाच्वंगु दु।
 जिं इपिं फुक्कसित इमित
 दुःख बियाच्वंपिनिपाखें
 बचय् याये।”

6 परमप्रभुया वचन न्हयकः तक
 मिइ छुयातःगु वहः थें शुद्ध जू।

7 हे परमप्रभु,
 छिं जिमित रक्षा यानादी।
 जिमित न्हाबलें
 थज्याःपिं मनूतपाखें
 बचय् यानाः तयादी।

8 मनूतयगु दथुइ मभिसयात
 इज्जत दइबलय्
 दुष्टत न्याकुं कयाः
 लँय् न्यासि जुइ।

13

ग्वाहालिया नितिं प्रार्थना
 दाऊदया भजन

1 हे परमप्रभु!
 छिं जितः गुबलय् तक
 ल्वःमंकाच्वनादी?
 सदां ल्वःमंकाच्वनेगु ला?
 छिं गुबलय् तक
 जिपाखें फस्वयाच्वनादी?
 2 गुबलय् तक जिं दुःखकष्ट
 सह यानाच्वनेगु?
 गुबलय् तक जिं चान्हि
 नुगः मछिंकाच्वनेगु?
 गुबलय् तक जिमि शत्रुतयसं
 जितः बुकातइगु?

3 जितः स्वयादिसँ,
 हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर,
 अले लिसः बियादिसँ।
 जिगु मिखायात जः बियादिसँ,
 मखुसा जि सी।

- 4 जिमि शत्रुतयूत थथे धका:
जितः लायबुइके बियादी मते,
“जिमिसं वयात बुकेधुन।”
जि बूगुलिइ इमित लयतायके
बियादी मते।
- 5 जितः छिगु सदां दइगु
दया मायाय् विश्वास दु,
अले जि छिं
बचय् यानादीगुलिइ
लयतायाच्चने।
- 6 जिं परमप्रभुया भजन हाले
छाय्धाःसा परमप्रभुं
जितः स्वयादीगु दु।

14

परमेश्वर मदु ला?

- दाऊदया भजन
1 मूर्खतयूसं नुगलय्
“परमेश्वर द हे मदु”
धकाः धाइ।
इमिगु मति मभिगु दु।
इमिसं घच्चाइपुगु ज्या जक
यानाच्चंगु दु।
भिगु ज्या याइपि सुं हे मदु।
- 2 भिपि सुं दु ला,
अले परमेश्वरयात मालाजुइपि
सुं दु ला धकाः
परमेश्वरं स्वर्गं क्वय्
मनूतयथाय् स्वयादी।
- 3 इपि मखुगु लँय् वने धुंकल।
इपि स्यनावने धुंकल।
भिगु याइपि छम्ह हे
मदये धुंकल।*
- 4 थुपिं मभिगु यानाजुइपिन्सं
गुबलें हे सय्की मखु ला?
इमिसं जिमि मनूतयूत
मरि नये थें नयाच्चन।
अले परमप्रभुया ना हे काइ मखु।
- 5 इमिके भय दयाच्चनी
छाय्धाःसा परमेश्वर थःत
मानय् याइपिलिसे जक दी।
- 6 दुष्टतयूसं मगाःमचाःपिनिगु
खसाः स्यंकाबी
तर परमप्रभु इमित

शरण बीम्ह खः ।
 7 इस्राएलया मनूतयगु उद्धार
 सियोन पर्वतं वःगु जूसी
 गुलि बांलाइ!
 गुबलय् परमप्रभु
 थःमनूतयगु दुःख मदयकादी,
 उबलय् इस्राएलया मनूत
 लयतायाः हाली।*

15

परमप्रभुयात
 सुनां तःधके फइ?
 दाऊदया भजन
 1 हे परमप्रभु!
 छिगु पवित्र थासय्
 सु दुहां वने फइ?
 छिगु पवित्र पर्वतय् वयाः
 सुनां छितः तःधके फइ?

2 व मनूखं फइ,
 गुम्ह दोष मदयक म्वानाच्चनी,
 अले न्ह्याबले भिंगु जक याइ,
 अले गुम्हयसिनं दुनुगलानिसें
 खःगु खँ ल्हाइ,
 3 गुम्ह मेपिन्त मभिकाः जुइ मखु,
 थः जःलाखःलायात नुगलय्
 स्याकाः जुइ मखु
 थः पासापिन्त
 मखुगु खँ ल्हाना जुइ मखु,
 4 गुम्हयसिनं मभिपिं मनूतयत्
 इज्जत याइ मखु,
 परमप्रभुया गयाःभय
 काइपिन्त धाःसा
 हनाबना तइ,
 थःत न्ह्याक्व हे थाकुसां
 थःगु बचं पूवकी।
 5 गुम्हयसिनं ब्याज मकासे
 त्यासाबी।
 अले सुनां घुस कयाः
 दोष मदुपिं मनूतयगु
 विरोधय् बयान बी मखु।
 थज्याःपिं मनूत गुबले नं
 लिचिले माली मखु।

16

जीवनया लँपु
 दाऊदया भजन
 1 जितः रक्षा यानादिसँ,

- परमेश्वर,
जि छिगु शरणय् वयागु दु।
- 2 जिं परमप्रभुयात धयागु दु –
“छि जिमि प्रभु खः।
जिके दुगु फुक्कं भिंगु खँ
छिगुपाखें हे वःगु खः।”
- 3 देशय् दुपि पवित्र मनूत फुक्कं
तःधके बहःपि जु,
इपिलिसे च्वनेदयाः
जि लयताः।
- 4 मेपिं घःतयगु ल्यूल्यू ब्वाँय्
जुइपिं मनूतयसं
थःगु दुःख थःम्हं
अव्यक्काजुइ।
- जिं इमिगु बां बीगु ज्याय्
ब्वति काये मखु
अले जिं थःगु म्हुतुं
इमिगु नां हे काये मखु।
- 5 परमप्रभु, छि हे जिगु सर्बय खः,
जितः माःगु फुक्कं
छिं बियादीगु दु।
छिं जिगु भाग्य
सुरक्षित तयादीगु दु।
- 6 जितः बियादीगु थाय्
गुलि न्ह्याइपुसे च्वं
गपायसकं तःजिगु सर्बय!
- 7 जितः लँ क्यनादीगुलि
जिं परमप्रभुयात तःधके,
चान्हय् नं जिगु नुगलं
जितः न्वानाच्चवनी।
- 8 जिं स्यू, परमप्रभु
जिलिसें न्ह्याबलें दु।
जितः छुकिं नं संके फइ मखु,
छाय्धाःसा परमप्रभु
जिलिसें दु।
- 9 उकिं जिगु नुगः लयताः,
अले चंचं धाः।
जिं थःत प्यखें
सुरक्षित ताय्का,
- 10 छाय्धाःसा छिं
जिगु आत्मायात
सीपिनिगु दथुइ
त्वःतादी मखु।
अले छितः विश्वास
याःम्हय्सित

छिं सीगालय्*
 ध्वगिकेबी मखु।*
 11 छिं जितः जीवनाया
 लपु क्यनादी
 छिनापं च्वनाः जितः
 लयताय्केबी।
 अले थ्व लसता जितः
 सदां सदां बियादी।*

17

न्यायया निंति इनाप
 दाऊदया भजन
 1 हे परमप्रभु!
 न्यायया निंति यानागु
 जिगु इनापयात न्यनादिसँ।
 जिगु प्रार्थनायात
 ध्यान बियादिसँ।
 जिं भिं नुगलं यानागु
 प्रार्थनायात न्यनादिसँ!
 2 जितः दोष मदुम्ह धकाः
 क्यनाबियादिसँ,
 छायाःसा छिं जक
 खःगु खँ स्यू।
 3 छिं चान्हय् जिगु बिचाःयात
 वालाः स्वयादीगु दु।
 अले जिगु नुगःयात
 दुवालादीगु दु।
 छिं जितः बांलाक जाँचय्
 यानादीगु दु।
 अले जिगु छुं दोष मदु धकाः
 सीकादीगु दु।
 जिगु म्हुतुं मखुगु व मभिंगु खँ
 पिहां वइ मखु धकाः
 जितः विश्वास दु।
 4 जिं छिगु आज्ञा न्यनागु दु।
 थुकिं जितः स्याये पाले
 यानाजुइपिं मनुतपाखें
 तापाकाब्युगु दु।
 5 जिगु पलाः छिगु लँय हे दु।
 अले गुबलें लिचिलागु मदु।
 6 हे परमेश्वर!
 जिं छितः प्रार्थना याये
 छायाःसा छिं जितः
 लिसः बियादी।
 जिपाखे स्वयादिसँ

* 16:10 १६:१० हिब्रू भाषां “सिओल” ☆ 16:10 १६:१० प्रे १३:३५ ☆ 16:11 १६:१०-११ प्रे २:२५-२८

- अले जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ।
 7 थःगु अजू चायापुगु माया
 क्यनादिसँ,
 अले जिमित बचय् यानादिसँ।
 छिनापं च्वनेबलय् जिमित
 जिमि शत्रुतयसं
 छुं याये फइ मखु।
 8 मिखाया नानिचायात थें
 जिमित बचय् यानाः तयादिसँ।
 छिगु पपूया किचलय्
 जिमित सुचुकाः तयादिसँ।
 9 दुष्ट मनूतयपाखें
 व जिगु प्यखें च्वंपिं ग्यानापुपि
 शत्रुतयपाखें जितः
 बचय् यानादिसँ।
- 10 इमिके दया धयागु
 भ्याःभचा हे मदु
 अले तःधंछुयाः खँ ल्हाना जुइ।
 11 इमिसं पलाः पतिकं जिमित
 घेरय् याःगु दु।
 इमिसं जिमित बाँय् बस्वायेत सुलाः
 पियाच्वंगु दु।
 12 इपिं नयेपित्यानाः
 शिकार पियाच्वंपिं
 सिंह थें जूगु दु।
 छम्ह ल्याय्म्हम्ह सिंह थें
 इपिं शिकार यायेत
 सुलाच्वंगु दु।
- 13 हे परमप्रभु! झासँ,
 जिमि शत्रुतयगु विरोधय्
 छुं यानादिसँ
 अले इमित बुकादिसँ।
 दुष्टतपाखें जितः छिगु तरवारं
 बचय् यानादिसँ।
 14 जीवनय् थःत यःगु फुक्क खँ
 धायेफु धकाः
 जुइपिं मनूतपाखें जितः
 बचय् यानादिसँ।
 इमिगु लागिं छिं मुंकातयादीगु
 दुःखं इमित सजाँय बियादिसँ।
 अज्याःगु सजाँय इमि
 सन्तान तकयात यक्व दयेमा,
 अले इमि छय-छुइपिनिगु लागिं नं
 छुं ल्यनेमा।
 15 जिं धाःसा छुं मभिगु मयानागुलि
 छिगु ख्वाः खनी।
 जि दनावयेबलय् छितः स्वयेदयाः

तसकं लयताये।

18

छुत्काराया भजन

दाऊदया भजन, लय् तइम्हयसिया निति –
शत्रुत व शाऊलया लहाति छुत्कारा जूगुलि

1 हे परमप्रभु!

जिं छितः गुलि ययका।

छि जिगु बल खः।

2 परमप्रभु जिगु निति

ल्वहंधी थें खः,

परमप्रभु जिगु किल्ला खः,

जितः उद्धार याइम्ह खः।

जिमि परमेश्वर जिगु निति

ल्वहंधी थें खः,

गुकिं जितः रक्षा याइ।

वय्कः जिगु ढाल खः,

जितः बचय् याइगु शक्ति खः,

शरण कायेगु थाय् खः।

3 जिं परमप्रभुयात प्रार्थना याये।

वय्कलं जितः जिमि

शत्रुतयपाखें बचय् यानादी।

वय्कःया प्रशंसा याये।

4 कालया खिपतं

जितः स्वतुमतु स्वयकल।

दुःखया खुसिबालं

जितः चुइके यंकल।

5 नरकया खिपतं

जितः प्यखें हीन।

कालया म्हुतुं

जितः पियाचवन।

6 दुःख जूबलय्

जिं परमप्रभुयात लुमंका,

जिं ग्वाहालिया लागि

परमेश्वरयात प्रार्थना याना।

जिगु प्रार्थना वय्कःया

देगलय् ध्यन

वय्कलं न्हायपं बियाः

जिगु सः न्यनादिल।

7 परमेश्वर तम्बयादिल,

अले उबलय् भ्वखाय् ब्वल,

पृथ्वी खात,

पहाडया जग हे वारावारा सन।

8 वय्कःया न्हायप्वालं

कुँत्याः पिहां वल।

वय्कःया म्हुतुप्वालं

भस्म याइगु मित्याः

- व च्यानाच्चंगु कोइला
पिहां वल।
9 वय्कः आकाश ह्खनाः
कुहां झाल।
वय्कःया पालि तःलय्
हाकुगु सुपाँय् दु।
10 वय्कः करुबया म्हय् च्वनाः
ब्वयाः झाल।
वय्कः फय्या पपुतिइ च्वनाः
ब्वयाः झाल।
11 वय्कलं थःत खिउंनं
त्वपुयातःगु दु।
अले हाकुगु सुपाँचं
थःत भुनातःगु दु।
12 वय्कःया न्ह्यःने
हाकुगु सुपाँय् तज्यानाः
हावलासा त्वल,
अले प्वंवा व मिवा गात।
13 अले स्वर्ग परमप्रभु
हालाहयादिल,
दक्वसिबय् तःधंम्हय्सिगु सः
ताये दत।
14 वय्कलं थःगु वाण त्वःताः
थः शन्तयत् उखेंथुखें
यानादिल।
वय्कलं मलखं कयकाः
इमित बुकादिल।
15 हे परमप्रभु!
छिं तमं ब्वःबियादीगुलि
अले छिगु न्हाय्प्वालं
पिहां वःगु मित्यालं
समुद्रया बँ व पृथ्वीया जग
खनेदत।
16 वय्कलं स्वर्ग कुहां वयाः
जितः ज्वनादिल।
वय्कलं जितः तःजाःगु समुद्रं
थकयादिल।
17 वय्कलं जितः जिमि
बल्लाःपि शन्तयपाखें
बचय् यानादिल,
अले जितः महीपि जि स्वयाः
बल्लाःपि फुक्कपाखें नं
बचय् यानादिल।
18 जितः थाकुगु इलय्
इमिसं जितः
हयक्काः वल,
अय्नं परमप्रभुं जितः बचय्
यानादिल।
19 वय्कलं जितः सुरक्षित
थासय् यंकादिल,

छाय्धाःसा वय्कः जिलिसें
लय्तायादीगु दु।

- 20 जिं भिंगु यानाजुयागुलि
परमप्रभुं नं जितः भिंगु
यानादिल।
अले जि दोष मदुम्ह जूगुलि
वय्कलं जितः आशिष
बियादिल,
21 छाय्धाःसा जि परमप्रभुया
लँय् जुयाच्चनागु दु।
अले जि जिम्ह परमेश्वरपाखें
गुबलें नं फहिलामवना।
22 जिं न्हाबलें वय्कःया
व्यवस्था मानय् यानागु दु,
वय्कःया उजंयात
न्हाबलें न्यनागु दु।
23 जि दोष मदुम्ह धकाः
वय्कलं स्यू
अले पापं चिलाच्चनागु दु।
24 जि दोष मदुम्ह धकाः स्युगुलि
व जिं भिंगु यानाजुयागुलि
परमप्रभुं नं जितः भिंगु यानादिल।
25 हे परमप्रभु! भलसा दुपिलिसे
छि थः नं भलसा दुम्ह हे जुयादी।
अले इमान्दारपिलिसे
इमान्दार हे जुयादी।
26 शुद्ध नुगः दुपिं मनूतयत्
छिं दया माया क्यनादी,
अले परमेश्वरया आज्ञा मानय्
मयाइपिनि
छि विरोधी जुयादी।
27 क्वमिलुपिन्त छिं
बचय् यानादी,
तःधंछुया जुइपिन्त धाःसा
क्वह्वांकादी।
28 हे परमप्रभु परमेश्वर!
छिं जिगु निति मत च्याकादी
छिं खिउं मदय्काः
जितः जः क्यनादी।
29 हे परमप्रभु! छिगु ग्वाहालि
जिं शन्नूतयगु पुचलय् नं
हय्काये फु
अले परमेश्वरया ग्वाहालि
जिं न्हाथें ज्याःगु पःखाः नं
गये फु।
30 परमेश्वरया लँपु

- सिद्धुगु लँपु खः।
 वयकःया वचन सत्य खः।
 वयकःया शरणय् वंपिनिगु निति
 वयकः ढाल खः।
- 31 परमप्रभु बाहेक
 मेम्ह सु परमेश्वर दु?
 झी परमेश्वर बाहेक
 मेम्ह सु ल्वहंधी दु?
- 32 व हे परमेश्वर,
 सुनां जितः बल्लाकल,
 अले सुनां जिगु लँपुयात
 तप्यंकाबिल।
- 33 वयकलं जिगु तुतियात
 चल्लायागु तुति थें यानादी।
 अले जि ततःजाःथाय् नं
 तुति चुयाच्चने फइ।☆
- 34 वयकलं जिगु ल्हाःयात
 ल्वायेगु कलाः स्यनादी
 वयकलं जिगु लपुयात
 कँय्यागु धनु साले फयक्केत
 बल्लाकादी।
- 35 हे परमप्रभु!
 छिं जितः थःगु ढाल बियाः
 बचय् यानादीगु दु।
 छिगु जव ल्हाति जितः
 तिबः बियाच्चंगु दु।
 छिगु ग्वाहालि
 जितः तःधंकादीगु दु।
- 36 छिं जिगु तुतिया निति
 गाक्क थाय् बियादीगु दु।
 अले जि गुबलें नं क्वःदःगु मदु।
- 37 जिं थः शत्रुतयत्
 लितुलिनाः ज्वने
 अले इपि फुक्कसित
 नाश मयातले
 जि लिहां वये मखु।
- 38 जिं इमित दने हे मफयेक
 क्वथले
 इपि जिगु तुतिइ क्वदली।
- 39 छिं जितः ल्वायेत बल
 बियादीगु दु।
 अले जिमि शत्रुतयत् जिगु तुतिइ
 तयादीगु दु।
- 40 छिं जिमि शत्रुतयत्
 जिगु न्ह्यःनें ख्यानाछवत।
 जितः महीपिन्त जिं नाश याना।
- 41 इपि ग्वाहालिया निति हाल,
 अयनं इमित सुनानं

- बचय याः मवः ।
 इमिसं परमप्रभुयात सःतल,
 अयनं वयकलं
 लिसः बियामदी।
 42 जिं इमित धू जुइक दाया।
 मनूतयसं लँय् ध्याचःयात
 न्हृतुन्हृगु थें
 जिं इमित न्हृतुन्हृया।
- 43 छिं जितः विद्रोहीतयपाखें
 बचय यानादिल,
 जाति जातितय् जुजु यानादिल।
 जिं म्हमस्यूपिं मनूत नं
 आः जिगु अधीनय् जुल।
- 44 मेगु जातियापिं मनूत नं
 जिगु न्ह्यःने क्वछुइ
 अले जिं धाःथें च्वनी।
- 45 थःगु साहस तंकाः
 इपिं थःपिनिगु किल्लां ग्याग्यां
 पिहां वल।
- 46 जिगु किल्ला परमप्रभुया
 प्रशंसा या,
 वयकः म्वानाच्चवंम्ह
 परमप्रभु खः।
 जितः बचय यानादीम्ह
 परमेश्वरयात तःधंकि।
- 47 वयकलं जितः
 जिमि शत्रुतलिसे
 बदला कयादी।
 वयकलं जाति-जातियात
 जिगु अधीनय् तयादी।
- 48 अले जितः जिमि
 शत्रुतयपाखें त्वःतकादिल।
 जितः जिमि शत्रुत स्वयाः
 तःधंकादिल।
 जितः मनू स्याना जुइपिनिपाखें
 बचय यानादिल।
- 49 उकिं जिं जात जातियापिनि
 दथुइ छिगु प्रशंसा याये।
 छिगु नामय् भजन हाले।*
- 50 छिं थःम्हं ल्यःम्हं जुजुयात
 ततःधंगु ल्वापु त्याके
 बियादिल।
 छिं थःम्हं अभिषेक
 यानादीम्हयसित
 न्ह्याबलें माया यानादी –
 दाऊदयात व वया सन्तानतयत्।*

19

परमेश्वरया महिमा

सृष्टि नं क्यं

दाऊदया भजन

1 आकाशं गुलि बांलाक

परमेश्वरया महिमा

कनाच्चंगु दु!

गुलि अःपुक आकाशं

वयकःया लहाःया कलाः

क्यनाच्चंगु दु।

2 न्हियान्हिथं थ्व खँ थौया न्हि

कन्हय्या न्हियात

न्ह्यथनाच्चनि,

अले थौया चां

कन्हय्या चायात

ध्वाथुइकाच्चनि।

3 गनं छसः मदुसां

गनं छग्वः आखःग्वः मदुसां

4 इमिगु सुचं संसार न्यंक

न्यनाच्चंगु दु,

अले संसारया कुंकुलामय् थयंक

ताये दयाच्चंगु दु।

परमेश्वरं सूर्यया लागि आकाशय्

च्चनेत थाय् दयकादीगु दु।*

5 सुथ न्हापां नकतिनि

ब्याहा याःम्ह मिजं थें

व लयतातां पिहां वइ,

कासाय् त्याकेत लयतायाः

ब्वाँय् वःम्ह कासामि थें

व पिहां वइ।

6 व आकाशया छगू कुन

पिहां वयाः

मेगु कुनय् तक थयनी,

वयागु क्वाःजलं छुं नं

सुलाच्चनेफइ मखु।

7 परमप्रभुया स्यनातःगु खँ

पक्का खः,

थुकिं झीत न्हगु बल बी।

वयकःयागु नियम

विश्वास यायेबहः जू,

थुकिं छुं मस्यूपिन्त ज्ञां बी।

8 परमप्रभुया उपदेश खःगु खः,

थुकिं नुगःयात लयतायकी।

परमप्रभुया स्यनातःगु खँ

पायछिगु खः,

थुकिं मिखायात जः बी।

- 9 परमप्रभुया भय कायेगु बांला:
 थ्व न्हाबलें दयाच्चनी।
 परमप्रभुया न्याय सत्यं जाः।
 थ्व न्हाबलें उतिग्यं।
- 10 थुपि लुँ स्वयाः
 अप्वः यइपुसे च्वं
 भिंगु लुँ स्वयाः अप्वः,
 अले कस्ति स्वयाः
 अप्वः चाकुसे च्वं,
 हाप्वलं पिहां वःगु कस्ति स्वयाः
 अप्वः चाकुसे च्वं।
- 11 हे परमप्रभु!
 थुकिं जि छिकपिनि दासयात
 ज्ञां बी।
 थुकियात मानय यानाः
 जितः तःधंगु सिरपाः दत।
- 12 वाःमचायेक जूगु पापयात
 सुनां खनी?
 हे परमप्रभु!
 थथे वाःमचायेक जूगु पापपाखें
 जितः क्षमा यानादिसँ!
- 13 चायेक चायेकं जुइगु
 पापपाखें नं जि दासयात
 तापाक तयादिसँ।
 थुमित जितः त्याके बियादी मते
 अले जि छुं दोष मदुम्ह जुइ।
 अले जि तःधंगु पापं मुक्त जुइ।
- 14 हे परमप्रभु!
 जितः बचय् यानादीम्ह,
 जितः शरण बीम्ह!
 जिगु म्हतुं पिहांवइगु खँवः
 व जिगु नुगःया प्रार्थना
 छितः ययेमा!

20

- जुजु लडाईल्य वने न्हाःया प्रार्थना
 दाऊदया भजन
- 1 दुःखया इल्य छन्त
 परमप्रभुं लिसः
 बियादीमा।
 याकूबया परमेश्वरं छन्त
 बचय् यायेमा।
- 2 वयकलं थःगु पवित्र थासं
 छन्त ग्वाहालि
 छवयाहयादीमा।
 अले सियोनयागु पर्वतं
 छन्त तिबः बियादीमा।
- 3 वयकलं छं छाःगु

फुक्क अन्नबलियात
लुमंकादीमा।
वयकः छंगु होमबलि
लयतायादीमा।

4 वयकलं छं मनंतुंगु फुक्कं
पूवंकादीमा।
अले छंगु ग्वसाः फुक्कं
ताःलाकादीमा।

5 छि त्याःगुलि
जिमिसं ततःसलं लयतायाः
भजन हाले
अले झी परमेश्वरया नामय्
ध्वॉय् ब्वयके।
परमेश्वरं छंगु फुक्क प्रार्थना
न्यनादीमा।

6 आः जिं सिल,
परमप्रभुं थःम्हं
अभिषेक यानादीम्ह जुजुयात
ग्वाहालि यानादी।

वयकलं पवित्र स्वर्ग वयात
लिसः बियादी।
अले थःगु शक्ति वयात
बचय् यानादी।

7 गुलि मनूत थःगु रथया
भलसाय् च्वनी,
गुलि मनूत थःगु सलया
भलसाय् च्वनी,
झी धाःसा परमप्रभु
झी परमेश्वरया
भलसाय् च्वने।

8 इपि लुफि हानाः क्वदली
तर झी बल्लानाः
धस्वानाच्वनी।

9 हे परमप्रभु,
जिमि जुजुयात त्याकेबियादिसँ,
अले जिमिगु प्रार्थना न्यनाः
लिसः बियादिसँ।

जुजु लडाइँनं लिहां वये धुंकाः

ब्यूगु सुभाय्
दाऊदया भजन

1 हे परमप्रभु,
छिं बल बियादीगुलि
जुजु लयताःगु दु।

वयात त्याकेबियादीगुलि
तसकं लयताःगु दु।

सेला

21

2 वं मनंतुंगु फुक्कं छिं
 पूर्वकादीगु दु।
 वं फ्वंगु छुं नं
 छिं मब्यू धयागु मदु।

3 छिं तःधंगु आशिष बियाः
 वयात लसकुस यानादिल।
 छिं वयागु छेनय्
 भिंगु लुँयागु श्रीपेच
 पुइकादिल।

4 वं छिके जीवन फ्वन,
 अले छिं वयात
 जीवन बियादिल,
 छिं वयात ताःहकःगु आयु
 व गुबले मफुइगु जीवन
 बियादिल।

5 छिगु विजय इमिगु निंतिं
 तःधंगु इज्जत जूगु दु।
 छिं इमित नां
 व इज्जत बियादीगु दु।

6 छिगु आशिष वयाके
 सदां दयाच्चनी,
 अले छिनापं च्वनेदयाः
 व तसकं लयताःगु दु।

7 जुजुं परमप्रभुयाके
 भलसा तःगुलि
 अले दक्वसिबय् तःधंमहसिया
 सदां दइगु दया मायां यानाः
 व गुबले लिचिले माली मखु।

8 जुजुं थःगु शक्तिं
 शत्रुत फुक्कसित
 मात्तुमालाः ज्वनी।

जुजुं थःत महीपि फुक्कसित
 जव ल्हातं ज्वनी।

9 जुजुं थः खनेदय्कः वइबलय्
 मिप्वालं कय्काः
 इमित नाश याइ।

परमप्रभुं तमय् इमित मिं
 भस्म यानादी।

10 इमि मचाखाचा
 सुं नं ल्यनी मखु,
 जुजुं इपिं फुक्कसित
 सिधय्की।

11 इमिसं जुजुया विरोधय्
 जाः ग्वःसां
 इमिगु मभिगु ग्वसाः
 पूवनि मखु।

12 जुजुं इमित वाणं कय्की।
 अले इपिं लिफः स्वयाः

बिस्वुं वनी।

13 हे परमप्रभु!

छिगु तःधंगु शक्तिया निति
जिमिसं छिगु प्रशंसा याये।

छिगु शक्तियात तःधंकाः
जिमिसं भजन हाले।

22

दुःखय् याःगु प्रार्थना

दाऊदया भजन, लय् तइम्हय्सिगु निति
“सुथया चल्ला” लय्कथं

1 हे परमेश्वर!

जिम्ह परमेश्वर,
छिं छाया जितः त्वःतादियागु?

जिं छितः गुलि प्रार्थना याना नं
छि जिपाखें छाया
तापाना च्वनागु?*

2 हे जिमि परमेश्वर, न्हिनय् जि छितः प्रार्थना
यानाच्वना,

तर छिं लिसः बियामदी।
चान्हय् नं
जितः सुख शान्ति मद्।

3 अथेसां छि पवित्रम्ह

परमेश्वर खः
इसाएलं छितः तःधकू धकाः
जिं स्यू।

4 जिमि तापाःबाज्यापिन्सं
छिगु हे भलसा काःगु खः।

अले छिं इमित बचय्
यानादीगु खः।

5 इमिसं छितः प्रार्थना यात,
अले इपि बचय् जुल।

इमिसं छिगु भलसा काल,
अले गुबलें मछालाच्वने
म्वाःल।

6 जि ला छम्ह की जक खः,
मनू मखु,

सकसिनं क्वह्यंकाः
व हेपंख्याकाच्वने माःम्ह!

7 खँक्वसिनं जितः
हेबाय्चबाय् याइ

इमिसं थःगु म्हतु स्यंकाः
छयं क्वानाः थथे धाइ—*

8 “परमप्रभुयागु भलसा काइम्ह
थ्व हे मखु ला?

आः परमप्रभुं हे वयात

* 22:1 २२:१ मती २७:४६; मर्क १५:३४ * 22:7 २२:७ मती २७:३९; मर्क १५:२९; लूक २३:३५

- बचय् याकेब्यु।
 परमप्रभुं वयात अपायस्कं
 माया याः धयागु खःसा
 परमप्रभुं छाय् ग्वाहालि
 यानामदीगु?"*
 9 छि हे जितः मांया प्वाथं
 बुइकादिल।
 अले मांया मुलनिसें हे
 छि जितः छिके भलसा
 तइम्ह यानादिल।
 10 बूखुन्हनिसें हे
 जितः छिगु ल्हातय् लःल्हात,
 बूसांनिसें
 छि जिम्ह परमेश्वर खः।
 11 जिपाखें तापानादी मते,
 दुःख जिगु न्ह्यःने हे
 वयाच्चंगु दु।
 जितः ग्वाहालि याइपि
 सुं हे मदु।
 12 द्रहंतयसं थें
 जितः शत्रुतयसं
 घेरय् यानातःगु दु।
 बाशान देशया
 ग्यानापुपि द्रहंतयसं थें
 जितः घेरय् यानातःगु दु।
 13 सिंह थें हालाः
 इपि जितः कुचा कुचा थलेत
 म्हुतुप्वाः चायकाः
 न्ह्याःवयाच्चंगु दु।
 14 जिगु तागत लः थें
 ज्वयावने धुंकल।
 जिगु क्वँयया फुक्क साहा साहा
 ब्यनावने धुंकल।
 सी थें जिगु नुगः
 नायावने धुंकल।
 15 जिगु कथुप्वाः धू थें
 गने धुंकल,
 जिगु मे थक्वय्
 प्यपुने धुंकल,
 छि जितः सित धकाः
 धुलय् वांछवयादिल।
 16 जिमि शत्रुतयगु पुचलं खिचात थें
 जिगु प्यखें मुंवःगु दु।
 इमिसं जिगु ल्हाःतुति
 त्यात्यायाये धुंकल।
 17 जिगु म्हय् च्वंगु क्वँय्
 फुक्क खनेदये धुंकल।
 जिमि शत्रुतयसं जितः स्वयाः

“हः” धयाच्चंगु दु।

18 इमिसं जिगु लं चिष्टा तथाः
थःथवय् इनाकाइ।☆

19 हे परमप्रभु!

जिपाखें तापानादी मते।

छि हे जिगु तागत खः।

जितः ग्वाहालि याः झासँ।

20 थ्व तरवारपाखें जितः

बचय् यानादिसँ।

थ्व खिचातयपाखें जिगु प्राणयात

बचय् यानादिसँ।

21 सिंहया म्हुतुं जितः

पिकयादिसँ

द्वहंया न्यकुर्ति जितः

बचय् यानादिसँ।

22 जिं जिमि मनूतयत्

छिं यानादीगु खँ कने,

जिं छितः इमिगु पुचलय्

तःधंके।☆

23 हे परमप्रभुया ग्याःभय काइपिं,

वयकःया प्रशंसा या!

हे याकूबया सन्तान, वयकःयात

हनाबना ति!

हे इस्राएलया मनूत,

वयकःयागु आराधना या!

24 परमप्रभु मनूतयग्

दुःखयात च्यूताः मतसे

जुयादीम्ह मखु,

अले इमित

क्वह्यांकादीम्ह नं मखु।

छाय्धाःसा जिं वयकःयात

प्रार्थना यानाबलय्

वयकलं न्यनादिल।

वयकः जिपाखें फस्वया मदी।

25 छिं यानादीगु ज्याया नितिं

जिं तःधंगु सभाय्

छितः सकसिगु न्ह्यःने

तःधंके।

छिगु ग्याःभय काइपिनिगु न्ह्यःने जिं थःगु बचं पूवके।

26 नये मखंपिन्सं लुधंक नयेखनी

परमप्रभुयात मालाजुइपिन्सं

वयकःयात तःधंकी।

इमिगु नुगः

न्ह्याबले लसतां जायाच्चनी।

27 फुक्क जातियापिन्सं

वयकःयात लुमंकी,

अले परमप्रभुयाथाय् वइ।
फुक्क जातिया मनूतयसं
वय्कःयात भागि याइ।

28 परमप्रभु जुजु खः।
वय्कलं फुक्क जातियापिन्त
शासन याइ।

29 तःधंछुया जुइपिं
फुक्कसिनं वयाः
वय्कःया न्ह्यःने
छ्यं क्वछुकी।

सीमानिपिं फुक्कसिनं वयाः
वय्कःया न्ह्यःने
छ्यं क्वछुकी।

30 लिपा वइपिं सन्तानतयसं नं
परमप्रभुयागु सेवा याइ।

लिपा वइपिन्सं नं
वय्कःयागु खँ न्यना काइ

31 बु हे मबूनिपिं मनूतयत् नं न्यंकी-
“परमप्रभुं थः मनूतयत् बचय्
यानादिल।”

23

परमप्रभु जिमि जवाः
दाऊदया भजन

1 परमप्रभु जिमि जवाः खः,
जितः छुं मगाःमचाः
जुइ मखु।

2 वय्कलं जितः
वाउंगु घाँसय् थ्यनादी,
वय्कलं जितः
सफागु लःया पुखुलिइ
यंकादी।*

3 वय्कलं जितः
न्हगु जीवन बियादी,
वय्कलं थःगु नांया नितिं
जितः धार्मिकताया लँय्
यंकादी।

4 न्ह्याथे हे तसकं खिउँसे च्वंगु लं
वनेमाःसां
जि छतिं हे ग्याये मखु, प्रभु!
छाय्धाःसा छि जिलिसें दी,
छिगु कथिं व तुतामं नं
जितः ब्वलंकाबी।

5 जिमि शत्रुतय् न्ह्यःने
छिं जिगु नितिं

भव्यं ज्वर्यं यानादी,
छिं जिगु छ्यं चिकनं
अभिषेक यानादीगु दु,
जिगु ख्वला जायाः भय्बी।
6 जिं स्यू जिगु पलाः पतिकं
छिं जितः माया
व भिं यानाच्चवनी।
अले परमप्रभुया छैय्
जि सदां च्वने दइ।

24

तःधंम्ह जुजु
दाऊदया भजन
1 पृथ्वी व पृथ्वीइ च्वंगु
फुक्कं परमप्रभुयागु खः।
संसार व संसार्य च्वंपिं फुक्कं
परमप्रभुयागु खः।✧
2 वय्कलं संसारयात पृथ्वीया
तःलय् च्वंगु लःया च्वय्
दय्कादिल।
अले शुक्रिया जग समुद्रया क्वय्
स्वनादिल।
3 सुनां परमप्रभुया पर्वत
गये फइ?
वय्कःया पवित्र थासय्
सु दने फइ?
4 थथे इमिसं जक याये फइ,
सुयागु नुगः व ल्हाः शुद्ध जुइ,
सुनां मूर्तियागु पुजा याइ मखु,
सुनां मखुगु बचं याइ मखु।✧
5 इमित बचय् यानादीम्ह
परमप्रभुं
इमित आशिष बियादी।
अले दोष मदुपिं ठहरय् यानादी।
6 थज्याःपिन्सं जक
छितः लुइके फइ।
अले छिगु न्ह्यःने सेवा याये फइ,
हे याकूबया परमेश्वर!
7 पुलांगु ध्वाखात चालाहुँ!
पुलांगु लुखात चालाहुँ!
अले तःधंम्ह जुजुयात
दुहां वयेब्यु!
8 तःधंम्ह जुजु सु खः?
इी परमप्रभु,
गुम्ह तसकं बल्लाः,
लडाइल्य सुनानं बुकेमफुम्ह

सेला

झी परमप्रभु!
 9 पुलांगु ध्वाखात चालाहूँ!
 पुलांगु लुखात चालाहूँ!
 अले तःधंम्ह जुजुयात
 दुहां वयेब्बु!
 10 तःधंम्ह जुजु सु खः?
 दक्व शक्ति दुम्ह
 परमप्रभु!
 वयकः तःधंम्ह जुजु खः।

सेला

25

कष्टया इलय्
 ग्वाहालिया निति प्रार्थना
 दाऊदया भजन
 1 हे परमप्रभु!
 जिं थःगु मन छिपाखे ल्हने।
 2 हे जिमि परमेश्वर, जिं छिगु हे भलसा कयागु दु!
 जितः मछालेपुके मते।
 जितः जिमि शत्रुतयसं
 त्याके बियादी मते।
 3 छिगु भलसा काइपिं सुं नं
 मछालेमालि मखु।
 मेपिन्त ध्वंलाये स्वइपिं
 मनूत जक मछालेमालि।
 4 हे परमप्रभु!
 जितः छिगु लँपु क्यनादिसँ,
 अले उकी जुइगु नं
 स्यनादिसँ।
 5 छिगु सत्यया लँपुइ
 जितः यंकादिसँ,
 अले स्यनादिसँ,
 छायाधाःसा छि
 जितः बचय् यानादीम्ह
 परमेश्वर खः।
 न्हियान्हिथं जिं छिगु भलसा
 कयागु दु।
 6 हे परमप्रभु! छि जितः
 यक्व न्ह्यः क्यनादीगु
 गुबलें मफुइगु दया माया
 लुमंकादिसँ।
 7 जिं ल्याय्म्हबलय् यानागु
 पापयात ल्वःमंकादिसँ।
 जितः लुमंकादिसँ,
 अले छि धात्थें गुलि दया माया
 दुम्ह खः धकाः क्यनादिसँ।

- 8 परमप्रभु भिंम्ह व धर्मींम्ह खः
उकिं वयक्कलं पापीतयत् नं
भिंगु लँय् जुइगु स्यनादी।
- 9 वयक्कलं क्वमिलुपिन्त
भिंगु लँय् यंकादी,
अले इमित थःगु लँपुइ जुइत
स्यनादी!
- 10 वयक्कःयागु बाचाकथं जुइपि
व व्यवस्था मानय् याइपिन्त
वयक्कलं गुबलें
मफुइगु दया माया
व विश्वास क्यनादी।
- 11 हे परमप्रभु!
थःगु नांयात तःधकेत
जिगु पाप न्ह्याक्व हे तःधंसां
क्षमा यानादिसँ।
- 12 परमप्रभुया ग्याःभय
काइपिं सु दु?
वयक्कलं इमित इपिं वनेमाःगु
लँपु क्यनादी।
- 13 इमिगु न्ह्याबलें भिं जुइ
इमि मस्तयसं
देशय् अधिकार याइ।
- 14 परमप्रभुया ग्याःभय काइपिन्त
वयक्कलं थः पासा थें यानादी,
अले वयक्कलं इमित बाचायागु खँ
कनादी।
- 15 जिगु मिखा न्ह्याबलें
परमेश्वरयाके दु,
छाय्धाःसा वयक्कलं जितः
न्ह्याबलें शत्रुतयगु जालं
त्वःतकादी।
- 16 जिपाखे स्वयादिसँ,
अले जितः दया यानादिसँ,
छाय्धाःसा जि याकःचा जुल,
अले जितः तसकं कष्ट
जुयाच्चंगु दु।
- 17 जिगु नुगःया कष्ट झन झन
तच्चयावनाच्चंगु दु।
जितः थ्व फुक्कपाखें
बचय् यानादिसँ।
- 18 जिगु फुक्क दुःख
व कष्टयात
बिचाः यानादिसँ,
अले जितः जिगु फुक्क पापं
क्षमा यानादिसँ।
- 19 स्वयादिसँ, जिमि शत्रुत
गुलि दये धुंकल,
अले इमिसं जितः

- गपायसकं मही।
 20 जि छिगु शरणय् वयागु दु,
 जितः छुत्कारा यानादिसँ
 जितः मछालापुकादी मते।
 21 जिगु इमान्दारी
 व भिगु पहलं यानाः
 जितः बचय् यानातयेमा।
 छायाधाःसा जिं छिगु भलसा
 कयागु दु।
 22 हे परमेश्वर,
 थ्व फुक्क दुःखकष्टपाखें
 इस्राएलीतय्त
 बचय् यानादिसँ।

26

- छम्ह भिम्ह मनूया प्रार्थना
 दाऊदया भजन
 1 हे परमप्रभु,
 जि दोष मदुम्ह खः धकाः
 सकसितं क्यनादिसँ।
 छायाधाःसा जिं भिगु
 व खःगु जक ज्याखँ
 यानागु दु।
 अले छफुति हे लिमच्युसे
 परमप्रभुयागु भलसा
 कयागु दु।
 2 हे परमप्रभु,
 जि गज्याःम्ह खः धकाः
 जिगु नुगः व बिचाःयात
 जाँचय् यानादिसँ।
 3 छिगु तःधंगु दया माया
 न्ह्याबलें जिगु नुगलय् दु।
 अले छिगु हे विश्वासय्
 जि न्ह्याःवनाच्चवनागु दु।
 4 जि कर्पिन्त हयकाजुइपिं
 मनूतलिसे मजुया,
 जि निपा ख्वाःपाः दुपिं
 मनूतलिसे नं मजुया।
 5 जि मभिंगु ज्या यानाजुइपिनिगु
 पुचलय् नं मवना,
 अले दुष्ट मनूतलिसे
 नं मजुया।
 6 जिं थः दोष मदुम्ह धकाः
 क्यनेत ल्हाः सिले,
 हे परमप्रभु!
 छिगु वेदीइ वयाः चाःहुलाः
 7 जिं ततःसलं छितः
 तःधंकाः म्ये हाले

अले छिगु अजू चायापुगु
ज्यायागु खँ कने।

8 हे परमप्रभु, जितः
छिगु महिमा झःझः धाय्क
खनेदइगु छि च्वनादीगु
पबित्र थाय् यः।

9 जितः पापीतयत् थें
नाश यानादी मते।
अले ज्यानमारातयत् थें
जितः सज्जय बियादी मते।

10 इमिगु ल्हाति ला
मभिगु ज्या जूगु दु,
अले इमिसं घुस कायेगु ज्या नं
यानाच्चंगु दु।

11 तर जि ला अथे मखु,
भिगु व खःगु ज्या जक
जिं यानागु दु।

उकिं जितः दया यानाः
बचय् यानादिसँ।

12 जि माथंवंथाय् दनाच्चनागु दु,
अले जिं सभाया न्ह्यःने
परमप्रभुया प्रशंसा याये।

27

जः व मुक्ति बीम्ह परमप्रभु
दाऊदया भजन

1 परमप्रभु जिगु जः
व जितः मुक्ति बीम्ह खः।
जि सु खनाः ग्यायेगु?

परमप्रभु हे जिगु किल्ला खः।
जि सुलिसे ग्यायेगु?

2 गुबलय् दुष्टत जिगु ला नयेत
न्ह्यःज्याः वइ,

जितः महीपिं व जिमि शत्रुत जितः
हयक्काः वइ,
इपिं लुफि हानाः क्वःदइ।

3 फुक्क सिपाइँत जिगु विरोधय्
दनावःसां
जि ग्याये मखु।

सुनानं जितः हयक्कावःसां
जि लिचिले मखु।

4 जिं न्ह्याबलें माला च्वनागु
छता हे जक खँ
परमप्रभुयाके जिं
छता हे जक फ्वने,

जिं व हे मालाच्चने,
 परमप्रभुयागु हिसिला:गु ख्वा:
 स्वयेत
 व वय्क:यात
 म्हसीकेत
 वय्क:यागु देगलय् सदां
 च्वनेदयेमा।
 5 छाय्धा:सा दु:खकष्टयागु
 इलय्
 वय्कलं जित:
 थ:थाय् हे सुचुकादी
 वय्कलं जित:
 थ:गु पालय् सुचुकादी।
 वय्कलं जित:
 त:जा:गु ल्वहँतय् तयादी।
 6 आ: जिगु छ्यं
 जिमि शत्रुतयगु न्ह्य:ने धस्वाइ।
 अले जि वय्क:यागु
 पवित्रगु थासय् बलि बिया:
 लय्तायाच्चने।
 जिं भजन हाले,
 जिं परमप्रभुया प्रशंसा याये।

7 हे परमप्रभु!
 जिं तस्सलं स:तेबलय्
 छिं न्यनादिसँ।
 जित: दया यानादिसँ,
 अले लिस: बियादिसँ!
 8 छिं “जिथाय् वा”
 धयादीबलय्,
 जिं लिस: बिया,
 “जि वये परमप्रभु।”
 9 जिपाखें थ:गु ख्वा:
 फहिकादी मते, परमप्रभु।
 तमय् थ: दासयात थ:पाखें
 तापाकादी मते,
 छि जित: ग्वाहालि
 यानादीम्ह ख:।
 जित: मुक्ति बियादीम्ह प्रभु,
 जित: त्व:तादी मते!
 जित: गुबलें त्यागय् यानादी मते!
 10 जित: जिमि मांबौनं त्व:तूसां
 परमप्रभुं जित: त्व:तादी मखु।
 11 हे परमप्रभु,
 जित: छिगु लँपु क्यनादिसँ।
 जिमि शत्रुत यक्व दुगुलिं
 जित: ख:गु लँय् यंकादिसँ।
 12 जित: इमिगु ल्हातय्
 त्व:तादी मते

छाय्धाःसा इमिसं
 मभिंगु मतिइ तयाः
 जिगु विरोधय्
 मखुगु साक्षी बियाच्चंगु दु।

13 परमप्रभुयागु भिंगु ज्या
 जिं थ्व हे जीवनय्
 स्वये दइतिनि धकाः
 जितः विश्वास दु।

14 परमप्रभुयागु लँ स्वयाच्चँ।
 साहस या,
 थःगु नुगः बल्लाकि।
 परमप्रभुयागु लँ स्वयाच्चँ।

28

ग्वाहालिया निति प्रार्थना

दाऊदया भजन

1 हे परमप्रभु,

जितः रक्षा यानादीम्ह!

जिं छितः प्रार्थना याये,

जिगु खँ न्यनादिसँ

छिं जिगु खँ न्यनामदिल धाःसा

जि ला याकनं हे सी।

2 ग्वाहालिया निति

जिं प्रार्थना यायेबलय्

अले छिगु पवित्र थायपाखे

ल्हाः ब्वयकेबलय्

जिगु खँ न्यनादिसँ।

3 मभिंगु ज्या याइपिं दुष्टतलिसें

जितः सजाँय बियादी मते।

इमिसं म्हुतुं ला

थः जःलाखःलापिलिसे

नाइक खँ ल्हाइ,

इमिगु नुगलं धाःसा

मभिंगु जाः ग्वयाच्चनी।

4 इमिगु ज्या

व इमिसं याःगु मभिंगु ज्याकथं

इमित सजाँय बियादिसँ,

इमिगु ल्हातं याःगु ज्याकथं

इमित पलेसा बियादिसँ,

अले इमित बीमाःगु सजाँय

बियादिसँ।*

5 परमप्रभुं छु छु यानादिल,

वयकलं थःगु ल्हातं छु छु

दयकादिल धयागु खँय्

इमित छुं हे च्यूताः मद्।

उकिं वयकलं इमित
 सदां सदांया नितिं
 नाश यानादी।
 अले हाकनं इपिं खनेदइ मखु।

6 परमप्रभुया प्रशंसा जुइमा!
 छायाःसा ग्वाहालिया नितिं
 जिं यानागु प्रार्थना
 वयकलं न्यनादीगु दु।

7 परमप्रभु जिगु बल खः,
 अले जिगु ढाल नं।
 जिं दुनुगलंनिसें
 वयकःयागु भलसा कयागु दु।
 वयकलं जितः ग्वाहालि यानादी,
 अले जिगु नुगः लसतां जाः।
 जिं वयकःयात तःधंकाः
 म्ये हाले।

8 परमप्रभुं थः मनूतयत्
 शक्ति बियादी
 वयकः अभिषेक जूहयसित
 रक्षा याइगु किल्ला खः।

9 हे परमप्रभु,
 थः मनूतयत् बचय् यानादिसँ।
 थः सर्बययात
 आशिष बियादिसँ।
 अले इमि जवाः जुयाः
 इमिगु बिचाः यानादिसँ।

29

परमप्रभुया सलं
 न्ह्यागु नं याये फु
 दाऊदया भजन
 1 हे स्वर्गदूत,
 परमप्रभुया प्रशंसा या!
 परमप्रभुया महिमा
 व शक्तिया प्रशंसा या।
 2 परमप्रभुया नां तःधंगुलि
 वयकःयागु प्रशंसा या।
 परमप्रभु खनेदयकः झाइबलय्
 वयकःया न्ह्यःने
 वयकःयागु पवित्रताय्
 पुलि चुयाः वयकःयात
 आराधना या।*

3 परमप्रभुया सः समुद्रय् थ्वइ।
 तसकं तःधंह परमेश्वर
 न न्याः थें हालीं।

वयक्ःया सः समुद्रय् लिथ्वइ।

4 परमप्रभुया सलय्

तःधंगु शक्ति दु।

परमप्रभुया सः

तसकं तःजि।

5 परमप्रभुया सलं

देवदास्या सिमात

नं क्वदली।

लेबनानया देवदास्या सिमात

नं क्वदली।

6 परमेश्वरं लेबनानया पहाडयात

साया मचायात थें

तिन्हुकाबी फु।

अले हेर्मोन पहाडयात*

द्वहंचायात थें तिन्हुकाबी फु।

7 परमप्रभुया सलं

हाबलासा त्वयकाबी फु

8 परमप्रभुया सलं मरुभूमियात

क्वारा क्वारा संकाबी फु,

परमप्रभुं कादेशया मरुभूमियात

संकाबी फु।

9 परमप्रभुया सलं स्वंसिमायात

संकाबी फु,

उकिया हः हायकाबी फु।

अले वयक्ःया देगलय्

सकसिनं वयक्ःया प्रशंसा याइ।

10 परमप्रभुं खुसिबाः

वःगु लःयात कःघाये फु।

परमप्रभुं जुजुं थें

सदां सदांया नितिं

शासन याइ।

11 परमप्रभुं थः मनूतयत्

बल बियादी

परमप्रभुं थः मनूतयत्

शान्तिया सुवाः बियादी।

30

सुभाय्या प्रार्थना

दाऊदया भजन

1 हे परमप्रभु,

जिं छितः तःधके,

छायधाःसा छिं जितः

बचय् यानादिल।

अले जिमि शत्रुतयत्

जितः लायबुइके

मफयकाबिल।

2 हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर!

* 29:6 २९:६ हेर्मोन पहाड थुकियात “सिरिओन पहाड” नं धाः

जिं ग्वाहालिया निंति
छितः प्रार्थना याना।
अले छिं जितः लायकादिल।

3 हे परमप्रभु,
छिं जितः सीगालं थकयादिल।
अले कालया म्हुतुइ
थ्यने धुंकूमह जितः
लिगना हयादिल।

4 परमप्रभुयात विश्वास याइपि
फुक्कसिनं वयकःयात
तःधंकि।

भजन हालाः
वयकःया पवित्र नांयात
तःधंकि।

5 वयकःया तं धयागु
घौपलखया निंति जक खः,
वयकःया दया माया
मसीतले दयाच्चवनी।
चच्छिं ख्वये माःसां
सुथय् ला जितः सुख दइ।

6 जिं थः बचय् जुइ धुंकाः धया,
“आः जितः सुनानं
छुं याये फइ मखुत।”

7 हे परमप्रभु,
छिं जितः स्वयादिल।
छिं जितः पहाड थें
बल्लाकादिल!
तर गुबलय् छि जिपाखें
फस्वयादिल,
उबलय् धाःसा जि ग्यात।

8 हे परमप्रभु,
जिं छितः प्रार्थना याना,
परमप्रभुयात हे जिं दयाया निंति
प्रार्थना याना,

9 “जि सिनाः छितः छु दइ?
सीधुंकाः छितः सुनां
तःधुंकी?
धू जुइ धुंकाः सुनां छि
विश्वास याये बहःम्ह
धकाः धाइ?”

10 हे परमप्रभु,
जिगु खें न्यनादिसँ।
जितः दया यानादिसँ।
जितः ग्वाहालि यानादिसँ।”

11 जिगु दुःखयात
छिं लसताया प्याखनय्
हिलादिल।
जिगु दुःखयात न्हंकाः

छिं लसतां जायकादिल।
 12 उकिं जि सुम्क च्वने मखु,
 छितः तःधंकाः म्ये हाले।
 हे परमप्रभु, जिमि परमेश्वर!
 जिं छितः सदां सदां
 सुभाय् बियाच्च्वने।

31

दुःखया इलय्
 परमेश्वरयागु भलसा
 दाऊदया भजन
 1 हे परमप्रभु,
 जिं छिके शरण
 काःवयागु दु।
 जि गुबलें मछाले म्वाःलेमा।
 छि धर्मींम्ह परमेश्वर खः,
 जितः बचय् यानादिसँ।
 2 जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ।
 अले जितः याकनं बचय्
 यानादिसँ।
 जिगु नितिं ल्वहंधी जुयादिसँ
 अले किल्ला जुयाः
 जितः बचय् यानादिसँ।
 3 छि हे जिगु ल्वहंधी
 व किल्ला खः।
 उकिं थःगु नांया नितिं
 जितः लँ क्यनादिसँ।
 4 जितः जिमि शत्रुतयसं
 खने मदयेक तयातःगु जालं
 बचय् यानादिसँ।
 जितः शरण बियादींम्ह छि हे
 छम्ह जक दु।
 5 जिं थःत छिगु हे ल्हातिइ
 लःल्हायेधुन।
 हे परमप्रभु,
 विश्वास याये बहःम्ह परमेश्वर!
 जितः उद्धार यानादिसँ।*
 6 म्वाःमदुगु मूर्ति पुजा यानाजुइपिं
 जितः मयः।
 जिं ला परमप्रभुयागु जक
 भलसा कया।
 7 मदिकक दयाच्च्वनीगु
 छिगु मायाय्
 जि लयतायाच्च्वने।
 छिं जिगु दुःख व कष्ट स्यू।
 8 छिं जितः जिमि
 शत्रुतयगु ल्हातिइ
 लाकेबिया मदी।

छिं जिगु तुतियात चक्कंगु थासय्
तयादीगु दु।

9 हे परमप्रभु,

जितः दया यानादिसँ।

छाय्धाःसा जि दुःखकष्टय्
लानाच्चंगु दु।

ख्वख्वं जिगु मिखा

बुल्लुसे च्वने धुंकल।

जिगु म्ह व आत्मा नं

न्यले धुंकल।

10 जिगु जीवन दुःखं जाः।

दँदनिसें जि झसुकाः जक
तयाच्चना।

पीरं यानाः जि बमलायेधुन।

जिगु क्वँय् नं न्यले धुंकल।

11 जिमि शत्रुतय्सं जक मखु,

जिमि जःलाखःलां
झन दकलय् अप्वः

जितः क्वह्यंकाच्चन।

पासापि जिगु न्ह्यःने वये हे ग्याः।

लँय् नापालाःसां
इपि बिस्वुं वनी।

12 सी धुंकूम्ह मनूयात थें

सकसिनं जितः ल्वःमंके
धुंकल।

तज्याःगु थल थें

सकसिनं जितः वांछवये
धुंकल।

13 जिं जिगु बारे यक्व हे खँ

न्यनागु दु।

जितः प्यखें ग्यानापुयाच्चंगु दु।

जिमि शत्रुतय्सं जिगु विरोधय्
जाः ग्वयाः

जितः स्यायेत स्वयाच्चंगु दु।

14 अयनं हे परमप्रभु, जिं

छिगु भलसा कयागु दु।

छि जिम्ह परमेश्वर खः।

15 जिगु आयु छिगु ल्हातिइ दु।

जितः जिमि शत्रुत व जितः

दुःख बीत स्वया च्वंपिनिपाखें
बचय् यानादिसँ।

16 थः दासयात दया यानाः

स्वयादिसँ।

छिगु सदां दयाच्चनीगु मायां

जितः बचय् यानादिसँ।

17 हे परमप्रभु,

जिं छितः ग्वाहालिया नितिं

प्रार्थना यायेबलय्

- जि मछाले म्वाःलेमा।
 बरु जिमि शत्रुतयत्त मछालापुसे
 च्वंकाः पातालय् वनाः
 सुम्क च्वनेमाय्कादिसेँ।
- 18 घमण्ड यानाः तःधंछुयाः
 धर्मी मन्तयगु विरोधय्
 मखुगु खँ ल्हानाजुइपिनिगु
 म्हतुप्वाः तिकादिसेँ।
- 19 छिगु भय काइपिनिगु नितिं
 छिं तयातयादीगु भिगु खँ
 गुलि तःधं।
 अले थःगु शरणय् वइपिन्त
 सकसिगुं न्ह्यःने
 माक्व बियादी।
- 20 छिं इमित जाः
 ग्वयाजुइपिनिपाखें
 थःगु हे न्ह्यःने सुचुकादी।
- छिं इमित दोष बियाजुइगु
 मेपाखें तापाक्क थःथाय् हे
 शरण बियादी।
- 21 परमप्रभुयात तःधंकि,
 छायाःसा वय्कलं जितः थःगु
 सदां दयाच्चनीगु अजू चायापुगु
 माया क्यनादीगु दु।
- जिगु शहरय् हमला यायेत
 वःबलय्
 वय्कलं जितः बचय् यानादिल।
- 22 जि छत्थुं ग्यानाः हाला,
 “जितः परमप्रभुपाखें
 तापाक्कल।”
 तर जिं ग्वाहालिया नितिं छितः
 प्रार्थना यानाबलय्
 छिं जितः लिसः बियादिल।*
- 23 वय्कःयात विश्वास याइपि
 फुक्कसिनं वय्कःयात
 माया या।
 परमप्रभुं वय्कःयात विश्वास
 याइपिन्त रक्षा यानादी।
 घमण्डी जुइपिन्त धाःसा
 वय्कलं सजाँय बियादी।
- 24 उकिं परमप्रभुयागु
 भलसा काइपि फुक्कं बल्ला,
 अले साहसी जु!

32

पाप क्षमापाखें दइगु सुख
दाऊदया मशिकेल
1 धन्य खः व मनू,
गुम्हयसिगु पाप व मभिगु ज्या
क्षमा जूगु दु।
2 धन्य खः व मनू,
गुम्हयसिगु मभिगु ज्या यात
परमप्रभुं दोष मबिल।
अले गुम्हयसिगु मति मभिं मजू।*

3 जिं थःगु पाप मानय्
मयानाबलय्
न्हिच्छि ख्वयागुलि
जिगु म्ह न्यल।

4 चच्छि न्हिच्छि छिगु ल्हाः
जिगु म्हय् इयातुकक
लानाच्चवन।
जिगु बल फुककं निभालय्
लः सू थें सुनावन।

5 अले जिं छिगु न्ह्यःने जिगु
पाप मानय् याना।
जिं जिगु मभिगु ज्याखँ
छिगु न्ह्यःने मसुचुका।
जिं थःम्हं थःत धया,
“जिं परमप्रभुया न्ह्यःने
थःगु पाप मानय् याये।”
अले छिं जिगु फुकक पापया दोष
क्षमा बियादिल।

6 उकिं ई दनिबलय हे
छितः विश्वास याइपिन्सं
छिगु प्रार्थना यायेमाः।
अले दुःखकष्टया खुसिबाः वःसां
इमित स्यंके फइ मखु।
7 छि जिगु शरण कायेगु थाय् खः।
छिं जितः दुःखं बचय् यानादी।
अले जिगु प्यखें
छिं मुक्तिया म्ये थ्वय्कादी।

8 छिं जितः धयादिल,
“जिं छन्त छ वनेमाःगु लँ
क्यनाबी।
जिं छन्त स्यनेकने यानाः
बिचाः यानाच्चवने।”

9 लकय् यायेत लगाम
व खिपः माःपि सल
व गधा थें छुं मस्यूपिं
जुयाच्चवने मते।

सेला

सेला

सेला

10 दुष्टतयसं यक्व दुःखकष्ट
 फयेमाली,
 परमप्रभुयात विश्वास
 याइपिन्त धाःसा
 सदां दयाच्चनीगु दया माया दइ।

11 उकिं परमप्रभुयात विश्वास
 याइपिं फुक्कं
 परमप्रभुलिसे लयताया च्वाँ!
 नुगः यचुपिं फुक्कं लसतां चंचंधा!

33

सृष्टि यानादीम्हयसिगु प्रशंसा
 दाऊदया भजन

1 परमप्रभुयात विश्वास
 याइपिं फुक्कं
 परमप्रभुलिसे लयताया च्वाँ।
 नुगः यचुपिन्सं वयक्कःया
 प्रशंसा याये ल्वः।

2 वीणा थानाः
 परमप्रभुयात तःधकिं!
 सारंगी थानाः
 वयक्कःयागु भजन हा!

3 वयक्कःया नितिं न्हगु भजन हा।
 यइपुक तार बाजं थानाः
 म्ये हालाः लयता।

4 छायाधाःसा परमप्रभुया वचन
 सत्य खः
 अले वयक्कःया ज्या फुक्कं
 विश्वास यायेबहः जू।

5 वयक्कलं भिंगु व न्यायया खँ
 जक ययकादी।
 वयक्कःया मदिकक दयाच्चनीगु
 दया मायां पृथ्वी जाइ।

6 परमप्रभुं उजं बियाः
 आकाश दयकादिल,
 अले सासलं फुक्क नगुत।

7 वयक्कलं फुक्क समुद्रयात
 छथाय मुंकादिल,
 अले ततःजाःगु समुद्रयात थःगु
 धुकुतिइ तयादिल।

8 संसारय् च्वाँपिं फुक्कसिनं
 परमप्रभुयागु ग्याःभय कायेमा,
 अले वयक्कःयात हनाबना तयेमा।

9 वयक्कलं धयादिसेलि
 संसारया सृष्टि जुल।
 वयक्कःया उजं दयेवं

- फुक्कं खनेदयावल।
 10 परमप्रभुं जातितयगु फुक्क
 ग्वसाः चुंदंकाबी,
 अले इमिसं क्वःछिनातःगु
 ज्याखँयात पनादी।
 11 परमप्रभुया ग्वसाः धाःसा
 सदां दयाच्चनी।
 वय्कःया बिचाः गुबले नं
 हिली मखु।
- 12 धन्य खः व जातिया मनूत,
 गुगु जातिया परमेश्वर
 परमप्रभु खः।
 इपिं धन्यपिं खः, सुयात परमप्रभुं
 थः सर्बय जुइत ल्ययादिल।
 13 परमप्रभुं स्वर्ग क्वय् स्वयादी,
 अले फुक्क मनूतयत् खनी।
 14 वय्कलं थः च्वनाच्चंगु थासं
 पृथ्वीइ च्वपिं फुक्क मनूतयत्
 स्वयादी।
 15 वय्कलं इपिं फुक्कसित
 नुगः बियादी,
 उकिं वय्कलं इमिसं याइगु
 फुक्क ज्याखँ सीकादी।
 16 सुं नं जुजु बल्लाःपिं सिपाइँत
 दयेवं जक त्याइ मखु।
 अले सुं नं सिपाइँनं थःगु बलं
 जक त्याकेफइ मखु।
 17 सल दयेवं जक नं लडाइँलय्
 त्याकेफइ मखु,
 थुमिगु फुक्क बल मुंकाः नं
 बचय् याये फइ मखु।
 18 तर सुनां परमप्रभुया
 भय काइ
 अले वय्कःया सदां दयाच्चनीगु
 दया मायाय् भलसा तइ,
 वयात वय्कलं बिचाः यानादी।
 19 वय्कलं इमित कालया म्हुतुं
 बचय् यानादी,
 अले अनिकालया इलय् नं
 वय्कलं इमित म्वाका तइ।
- 20 झीसं परमप्रभुयागु हे
 भलसा काये
 वय्कः हे झीगु ग्वाहालि
 व ढाल खः।
 21 वय्कःलिसे
 झीगु नुगः लयताइ
 छायाःसा झीसं वय्कःया
 पवित्र नांयागु भलसा

कयागु दु।
 22 हे परमप्रभु,
 छिगु सदां दयाच्चनीगु
 दया माया जिमिके
 दयाच्चनेमा,
 छायाःसा जिमिसं छिगु हे जक
 भलसा कयागु दु।

34

परमेश्वरया भिंगु खँयात
 तःधंकाः हाःगु भजन
 दाऊदया भजन
 1 परमप्रभुयात जिं धन्य
 धयाच्चने न्ह्याबलें
 वय्कःयात हे तःधंकाच्चनी
 जिगु में न्ह्याबलें।
 2 वय्कलं यानादीगु ज्याखँयात
 जिं तःधंके
 दुःख सियाच्चंपि थ्व न्यनाः
 लयायेमा।
 3 जिलिसें परमप्रभुयात तःधंकि!
 झीपिं फुक्कं जानाः
 वय्कःयागु नां तःधंके!
 4 जिं परमप्रभुयात माला,
 वय्कलं जितः लिसः
 बियादिल।
 नापं वय्कलं जिगु फुक्क
 भय नं मदय्काबिल।
 5 सुनां वय्कःपाखे स्वइ,
 लसतां इमिगु ख्वाः
 झःझः धाइ,
 अले गुबलें नं मछालाः ख्वाः
 क्वछुके माली मखु।
 6 थ्व दुःखीम्ह मनुखं सःतल,
 परमप्रभुं न्यनादिल,
 अले फुक्क दुःखकष्टपाखें
 वयात बचय् यानादिल।
 7 वय्कःयागु ग्याःभय काइपिन्त
 परमप्रभुया दूततय्सं रक्षा याइ,
 अले वय्कलं इमित
 बचय् यानादी।
 8 परमेश्वर गुलि भिं धकाः
 थःम्हं हे सीकि,
 धन्यम्ह खः व,
 सुनां वय्कःयाके शरण काइ।

9 परमप्रभुया पवित्रपि मनूत,
वयकःयागु ग्याःभय का,
वयकःयागु ग्याःभय काइपि
सुयातं मगाःमचाः जुइ मखु।

10 बल्लाःपि सिंहत नये मखनाः
गंसि जुइ
तर परमप्रभुयात
विश्वास याइपिन्त
भिगु छुं हे खँया मगाःमचाः
जुइ मखु।

11 वा, अय ल्यायम्हत!
जिगु खँ न्यँ!
जिं छिमित परमप्रभुयागु भय
कायेगु स्यनाबी।

12 सुयां न्ह्यइपुक व ताःई तक
म्वाये मंदु ला?

13 दुसा, थःगु मेयात
मभिगु व मखुगु खँ
ल्हाकेबी मते।

14 मभिगु खं तापाक च्वँ,
अले भिगु ज्या या।
फुक्कलिसे मिलय जुयाः
च्वनेगु स्व।*

15 भिगु ज्या याइपिन्त
परमप्रभुं स्वयाच्चंगु दु,
अले इमिगु प्रार्थना न्यनेत
वयकलं न्हायपं बियाच्चंगु दु।

16 मभिगु ज्या
याइपिनिपाखे धाःसा
वयकः फस्वयादी,
अले इमिगु नां तक हे
मल्यंक नाश यानादी।*

17 भिगु ज्या याइपिन्सं
परमप्रभुयात प्रार्थना याइबलय्
परमप्रभुं न्यनादी,
अले इमिगु फुक्क दुःख
मदयकादी।

18 नुगः ख्वःपिं सकसिगुं न्ह्यःने
परमप्रभु दी,
अले नुगः क्वतुंपिन्त वयकलं
बचय यानादी।

19 भिं मनूतयत्त यक्व दुःख वयेफु,
अयनं परमप्रभुं इपिं फुक्कसित
फुक्क दुःखं उद्धार यानादी।

20 परमप्रभुं इमित बांलाक तयादी,

इमिगु क्वँय्य छपु नं
त्वधुकेबी मखु।☆

- 21 दुष्टत इमिगु मभिगु ज्यां हे
सिनावनी,
परमप्रभुया मनूतयत्त महीपि
दोषी ठहरय जुइ।
22 परमप्रभुं थः दासतयत्त
बचय यानादी।
वय्कःयागु शरणय वइपि
दोषी ठहरय जुइ मखु।

35

- ग्वाहालिया निति प्रार्थना
दाऊदया भजन
1 हे परमप्रभु!
जिगु विरोध याइपिनिगु
विरोध यानादिसँ।
जिलिसँ ल्वाःवइपिलिसे
ल्वानादिसँ।
2 ढाल व ल्वाभः ज्वनादिसँ,
अले जिगु ग्वाहालिया निति
झासँ।
3 जितः लिनाजूपिनिगु विरोधय
थःगु भाला ल्हनादिसँ,
अले जितः धयादिसँ,
“जिं छन्त बचय याये।”
4 जितः स्यायेत स्वयाच्चंपिन्त
व स्यंकेत स्वयाच्चंपिन्त
मछालापुसे च्वंक
लिनाछवयादिसँ।
5 फसं पुइके यंकूगु सुपः थें
परमप्रभुया दूतं इमित
लिनाछवयेमा।
6 परमप्रभुया दूतं इमित
लिनायंकीबलय्
इमिगु लँ खिउँसे व चुल्लुसे
च्वनेमा।
7 जिं छुं मयाकं
इमिसं जितः जाः ग्वल
जिं छुं मयाकं
इमिसं जिगु निति गाः म्हल।
8 उकिं इमिसं थाःगाः
कायेमफयेक आकाझाकां
इमिगु नाश जुइमा।
इपि थःमहं ग्वःगु जालय्
थःपि हे लायेमा,

इपि थःमहं म्हगु गालय्
 थःपि हे लायेमा।
 9 अले जि परमप्रभु खनाः
 लयताये वयकलं जितः बचय्
 यानादीगुलिं
 जि वयकः खनाः लयताये।
 10 जिं दुनुगलनिसें वयकःयात
 तःधंकाः धाये,
 “हे परमप्रभु! छि थें ज्याःमह
 सुं नं मदु।
 छिं बमलाःपिन्त बल्लाःपिपाखें
 बचय् यानादी।
 अले चीमि व ग्वाहालि मदुपिन्त
 इमित क्वत्यलेत स्वइपिपाखें
 बचय् यानादी।”

11 मभिपिं मनूतयसं जिगु विरोधय्
 साक्षीं बियाजुइ।
 जिं सि हे मस्यगु खँय्
 इमिसं जितः दोष बी।
 12 इमिसं जिगु भिंगु ज्याया पलेसा
 जितः मभिं याइ।
 जिगु नुगः तसकं क्वतुनी।
 13 अयनं इपिं उसाँय् मदुबलय्
 जि दुःखं च्वना,
 जिं नयेगु त्वःता,
 जिं इमिगु नितिं प्रार्थना याना।
 14 जिं थः पासा व
 दाजुकिजाया नितिं थें
 प्रार्थना याना,
 जिं थः हे मांया दुःखं च्वना थें
 इमिगु नितिं दुःखं च्वना।
 15 अयनं जितः दुःख जूबलय्
 इपिं फुक्कं लयताल
 इपिं फुक्कं जानाः जितः
 लायबुयाजुल।
 म्हमस्युपिन्सं तकं जितः
 दिपाः मदयेक
 हयक्काः वयाच्चन।
 16 इमिसं जितः हेस्यानाः
 क्वहंका जुल।
 इमिसं जितः बेक्वः मिखां
 स्वयाजुल।
 17 हे परमप्रभु,
 गुबलय् तक थथे छुं मयासें
 स्वया जक च्वनेगु?
 जितः इपिंपाखें बचय् यानादिसँ।
 जितः थुपिं सिंहपाखें
 बचय् यानादिसँ।

18 अले जिं तःधंगु सभाय्
छितः सुभाय् बी।
जिं सकसिगुं न्ह्यःने छितः
तःधके!

19 जिमि शत्रुतयत् जि बूगुलिइ
लय्तायके बियादी मते।
म्वाय्कं म्वाय्कं जितः
महीपि मनूतयत् जिगु दुःखय्
लाय्बुइके बियादी मते।☆

20 इमिसं मिलय्चलय्
जुयाच्चनेगु ला
खँ हे ल्हाइ मखु।
बरु मिलय्चलय् जुयाच्चंपिनिगु
विरोधय् मखुगु मखुगु
खँ ल्हाना जुइ।

21 इमिसं ततःसलं जितः
दोष बियाः धाइ,
“छं छु यात धकाः जिमिसं
थःगु हे मिखां स्वयेदत,
बल्ल लात का!”

22 हे परमप्रभु,
छिं थ्व फुक्क खँ स्यु,
उकिं सुम्क च्वनादी मते
जिपाखें तापाक झायादी मते।

23 हे परमप्रभु, जि परमेश्वर!
दनादिसँ,
जितः बचय् यानादिसँ।
जिगु पंलिनाः नवानादिसँ।

24 हे परमप्रभु, छि धर्मींम्ह खः,
जि दोष मदुम्ह खः धकाः
क्यनादिसँ।
जिमि शत्रुतयसं जितः लाय्बुइ
मफयेमा।

25 “आहा! इीसं मनंतुना थें
झीत दत” धकाः
इमित धायकेबियादी मते।
“इीसं वयात म्वाःम्वाकं नुनेधुन”
धकाः इमित धायकेबियादी मते।

26 जितः दुःख जूबलय्
लाय्बुयाजूपि फुक्कं
आशां घायेमा,
थःपिन्त जि स्वयाः तःधं धकाः
जूपि फुक्कं न्हाय वंकाः
मछाला जुइमालेमा।

27 जि दोष मदुम्ह खः धकाः

न्याय जूगु स्वयेत पियाच्चं पि
 फुक्कं लयतायेमा,
 अले लिसा लिसा कया:
 धयाच्चनेमा,
 “परमप्रभु गुलि तःधं!
 थःदासया भिं जूगुलिइ
 वयकः लयतायादिल।”
 28 अले जिं सकसितं
 छिगु न्यायया खँ कने।
 न्हियान्हिथं छितः तःधंके।

36

न्ह्याबलें दयाच्चनीगु माया
 दाऊदया भजन
 1 दुष्टतयगु दुनुगलंनिसें
 पाप हाला हइ।
 इमिके परमेश्वरयागु ग्याःभय भ्याः
 भचा हे दइ मखु।✧
 2 इमिसं थःपिन्त तसकं तःधं
 तायकाजुइगुलि
 परमेश्वरं इमिगु पाप खनी मखु,
 अले दोषी ठहरय् यानादी मखु
 धकुः च्वनी।
 3 इमिगु न्ह्यागु खँ नं
 मभिंगु जुयाच्चनी।
 इमिसं भिंगु व गतिलाःगु ज्या
 धयागु हे याइ मखु।
 4 लासाय् ग्वारातुलीबलय् तक नं
 इमिसं मभिंगु ग्वसाः ग्वयाच्चनी।
 इमिगु ज्या छुं नं भिंगु मदु।
 मभिंगु यायेत धाःसा
 इपिं छपलाः हे लिचिली मखु।

5 हे परमप्रभु!
 छिगु न्ह्याबलें दयाच्चनीगु माया
 आकाश थें तःधं।
 अले छि विश्वास याये बहःम्ह खः
 धयागु खँ
 सुपाँय् स्वयाः नं पुलाः वं।
 6 छि धर्मीम्ह खः धयागु खँ
 पहाड थें धिसिलाः,
 छिगु न्याय समुद्र थें तःजाः।
 छिं मन् व पशुतयगु बिचाः यानादी।
 7 हे परमप्रभु! गुलि तःजि
 छिगु मदिव्क दयाच्चनीगु माया!
 छिगु पपूया किचलय्
 मनूतयसं शरण कयाच्चंगु दु।
 8 छिं इमित गावक

- नकेबियाच्चवनादीगु दु।
छिं थःगु लसताया खुसिं
इमित लः त्वंकेबियाच्चंगु दु।
9 छि फुक्क जीवनया मुहान खः।
छिगु जलं हे जिमिसं
खंकाच्चवना।
- 10 छितः माया याइपिन्त
छिगु सदां दइगु माया
प्वंकादिसँ।
छितः मानय् याइपिन्त न्याय
बियादिसँ।
- 11 तःधंछुना जुइपिन्त जितः
हयक्कायके बियादी मते,
अले दुष्टतयत जितः
लिकेबियादी मते।
- 12 स्वयादिसँ इपिं क्वःदल।
इपिं आः गुबलें नं
दनावये मफयेक क्वःदल।

37

भिंगु व मभिंगु ज्याया लिच्चः

दाऊदया भजन

1 मभिंपिं खुनाः

हीमी चाये मते
मभिंगु ज्या याइपिलिसे
नुगः मुइके मते।

2 घाँय् थें इपिं याकनं गनावनी,

स्वां थें इपिं याकनं
इवाः जुयावनी।

3 परमप्रभुयात विश्वास या,

अले भिंगु या

अले परमेश्वरं बियादीगु देशय्

च्चवनाः सुरक्षित जुयाच्चँ।

4 परमप्रभुनापं लयताया च्वँ!

परमप्रभुं छं मनंतुंगु प्वंकादी।

5 थःगु जीवन परमप्रभुयात

लःल्हानाब्यु,

वयकःयात विश्वास या,

अले वयकलं छन्त

ग्वाहालि यानादी।

6 वयकलं छंगु विश्वासयात जः थें

अले छ सत्यम्ह खः धकाः

न्हिनयसिया निभाः थें

क्यनादी।

7 सह यानाः परमप्रभुयात

पियाच्चँ
मनूतयसं याना जूगु ज्याखँ
व इमिगु मभिंगु ग्वसाः खनाः
हीमी चाये मते।

8 तंचाये मते,
तंयात त्वःताछव।
हीमी चाये मते,

थुकिं मभिंपाखे न्ह्याकी,

9 मभिंपिं मनूतयत्
नाश यानाछवइ।

परमप्रभुयागु लँ स्वयाच्चंविं
परमप्रभुं बियादीगु देशय्
च्वने दइ।

10 मभिंपिं याकनं मदयावनी,
छिमिसं मालाः स्वःसां
खके फइ मखु।

11 क्वमिलुपिन्सं धाःसा
देशय् अधिकार याइ,
अले इमित तःधंगु सुख
शान्ति दइ।*

12 मभिंपिन्सं भिपिन्त स्युकेत्
जाः ग्वयाजुइ, अले इमित
बेक्वः मिखां स्वयाजुइ।

13 परमप्रभु मभिंपिं खनाः न्हिलादी,
छाय्धाःसा वय्कलं स्यु,
इपिं याकनं नाश जुयावनी।

14 मभिंपिन्सुं नये मखंविं
व चीमिपिन्त न्हकेत
व भिगु लँय् जुयाच्चंविन्त स्यायेत
थःगु तरवार ल्हनी,
अले धनुष वाण तप्यंकी

15 तर इमिगु तरवारं
इमिगु हे छातिइ सुइ,
अले धनुष वाण त्वधुली।

16 मभिंपिन्के यक्व दुगु स्वयाः
भिंपिन्के भुतिचा जक
दुगु हे बालाः,

17 छाय्धाःसा मभिंपिनिगु शक्ति
नाश जुयावनी।
परमप्रभुं भिंपिन्त बल्लाकादी।

18 परमप्रभुं भिंपिं मनूतयत्
न्हियान्हिथं बिचाः
यानातयादीगु दु,
इपिं परमप्रभुं बियादीगु सर्बय
सदां च्वने खनि।

19 आपतया इलय्

इमित दुःख जुइ मखु,
अनिकालया इलय्
इमिसं लुधंक नयेदइ।

20 मभिपिं मनूत नाश जुयावनी।
परमप्रभुयात महीपिं मनूत
गुँस्वां थें तनावनी,
अले कुँ थें इपिं मदयावनी।

21 मभिपिं मनूतयसं त्यासा कया:
गुब्सं पुली मखु
भिपिन्सं दुनुगलंनिसें बी।

22 परमप्रभुं आशिष बियातःपिन्सं
पृथ्वीइ अधिकार याइ,
वयक्कलं सराः बियातःपि धाःसा
नाश जुइ।

23 परमप्रभुयात मनूतयगु लँपु
यलं धाःसा
वयक्कलं इमिगु पलाः
धिसिलाकादी।

24 इपिं लुफि हाःसां
ग्वतुलि मखु,
छाय्धाःसा परमप्रभुं इमित
ल्हाः ज्वनाः थकयादी।

25 जि बुयाः बुरा जुइ धुन
जिं आः तक नं
भिं मनूयात
परमप्रभुं त्वःतादीगु मखनि,
न त इमि मस्तयसं फवनाः
नयेमाःगु हे खना।

26 इपिं न्ह्याबले नुगः हःपि
व दुनुगलं बीपिं खः,
इमि मस्तयत् सुभाय् दइ।

27 मभिगु ज्या त्वःति,
भिंगु ज्या या।
छिपिं न्ह्याबले
परमेश्वरं बियादीगु देशय्
च्वने खनि।

28 छाय्धाःसा परमप्रभुं
सत्य यःम्ह खः,
वयक्कलं थःत विश्वास याइपिन्त
गुब्सं त्वःतादी मखु।

वयक्कलं इमित न्ह्याबले
बचय् यानादी।
मभिपिं मनूतय् सन्तान धाःसा
नाश जुइ।

- 29 भिपि मनूतयसं
परमेश्वरं बियादीगु देशय्
अधिकार याइ।
अले अन न्हाबलें च्वनी।
- 30 भिंम्ह मनूया म्हुतुं
न्हाबलें ज्ञानया खँ पिहां वइ,
वयागु मेचं
न्हाबलें सत्य नवाइ।
- 31 परमेश्वरयागु व्यवस्था
वयागु नुगलय् दयाच्च्वनी,
वयागु पलाः गुब्सं चुलुइ मखु।
- 32 मभिंम्ह मनुखं
न्हाबलें भिंम्ह मनूया
चेवा याना जुइ,
अले वयात स्यायेत स्वयाच्च्वनी।
- 33 परमेश्वरं मभिंम्ह मनूयागु ज्या
ताःलाके बियादी मखु,
अले न्याय याइबलय्
भिंम्ह मनूयात
दोषी ठहरय् यानादी मखु।
- 34 परमेश्वरयागु लँ स्व,
वय्कलं धाःथें जु,
वय्कलं छिमित देश बियाः
तःधंकी।
अले मभिपि मनूत नाश जूगु
छिमिसं स्वये खनि।
- 35 जिं छम्ह तसकं ग्यानापुम्ह
व दुष्टम्ह मनू खना।
व मनू सिमा थें
थःगु थासय् तःधनाजुल।
- 36 छन्हु जि उखे वनाबलय्
जिं वयात स्वयाबलय्
व ला अन मदु।
जिं वयात मालां नं लुइके मफुत।
- 37 दोष मदुम्ह मनूयात बिचाः या,
अले भिंम्ह मनूयात
बांलाक स्व,
मिलय्चलय् जुयाच्च्वनिपिं मनूतय्
सन्तान दइ।
- 38 मभिपिं मनूत धाःसा
फुक्क नाश जुयावनी,
इमिगु सन्तान फुक्कं मदयावनी।
- 39 भिपिं मनूतयत परमप्रभुं
स्वयादी,

दुःखया इत्य् वयकलं इमित
 उद्गार यानादी।
 40 परमप्रभुं इमित
 ग्वाहालि यानादी
 अले बचय् यानादी,
 वयकलं इमित मभिपि मन्तयपाखे
 बचय् यानातयादी,
 छायाधाःसा इपि
 वयकःया शरणय् वइ।

38

दुःखय् लानाच्च्वंमह मनूया प्रार्थना
 दाऊदया भजन
 1 हे परमप्रभु,
 जितः तमय्
 ब्वःबियादी मते।
 थःगु तच्च्वःगु तमय्
 जितः सजाँय बियादी मते।
 2 छिं जितः थःगु वाणं
 घाःपाः यानादीगु दु।
 छिं थःगु ल्हाः
 जिगु म्हय् तयादीगु दु
 3 छि तंम्वयादीगुलि
 जि म्हंमफय् धुंकल।
 जिगु पापं यानाः
 जिगु क्वेँय् न्यले धुंकल।
 4 जि म्ह छम्हं पापय् दुने धुन।
 ल्हनां ल्हने मफय्क
 थ्व इयातुइ धुंकल।
 5 जि मूर्खं जुयागुलि
 जिगु घाः ध्वगिनाः
 नवये धुंकल।
 6 जि थस्वये मफये धुन,
 जिगु म्ह छम्हं स्याये धुंकल।
 न्हिच्छि न्हिच्छिं जि ख्वयाः
 सनाजुयाच्च्वना।
 7 जिगु म्ह छम्हं ज्वर वयाः
 पुनाच्च्वंगु दु।
 जि सी थें च्वने धुंकल।
 8 जिगु म्ह छम्हं न्यले धुंकल,
 म्ह छम्हं चाःतुलावने धुंकल,
 जिगु स्याः नुगलं
 झसुकाः पिज्वयाच्च्वंगु दु।
 9 हे परमप्रभु,
 जिं छु मनंतुनागु खः धकाः ला
 छिं सि हे स्यु,

- जिगु झसुकाः नं
छिं न्यनादीगु दु।
- 10 जिगु नुगः भारा-भारा
मिनाच्चंगु दु,
जिगु बल तनावने धुंकल,
जिं मिखां नं मछुयावने धुंकल।
- 11 जि पासापि व थःथितिपिं नं
जिगु ल्वचं ग्यानाः
तातापानाजुइ धुंकल,
जिगु छैजःपि हे नं
सन्तीक मवये धुंकल।
- 12 जितः स्यायेत् स्वयाच्चंपिन्सं
थुबलय् हे जाः ग्वयाच्चंगु दु,
जिगु मभिं तुनाच्चंपिन्सं
जितः सिधयकेगु ख्याच्चः
बियाच्चंगु दु।
- न्हियान्हिथं इमिसं जिगु विरोधय्
जाः ग्वयाच्चंगु दु।
- 13 इमिगु ख्याच्चः न्यँन्यं
जि ख्वाँय् जुयाबी धुन।
इमिगु न्ह्यःने
जि नवाये मफुम्ह पाकः
जुयाबी धुन।
- 14 सुयागुं खँ मन्यनेगु हे
बांलाः ताये धुंकल,
अले सुयातं छुं हे
लिसः मबी धुन।
- 15 हे परमप्रभु,
जिं आः छितः हे जक
पियाच्चनागु दु।
हे परमप्रभु, जि परमेश्वर!
छिं जितः लिसः बियादी।
- 16 जिमि शत्रुतयत् जिगु दुःखय्
लायबुइके बियादी मते,
जि बमलाःगुलिइ
इमित लयत्तायके बियादी मते।
- 17 जि क्वदलेत्यंगु दु,
मदिक्क जितः स्यानाच्चंगु दु।
- 18 जिं जिगु पाप नालाकाये,
जिं यानागु ज्याखँय्
जितः दुःख ताः।
- 19 जिमि शत्रुत जि स्वयाः
यक्व बल्लाः,
गुलिखे शत्रुत ला
म्वाय्कं म्वाय्कं
जितः महीपिं नं दु।
- 20 इमिसं जिगु भिंगु

ज्याया पलेसा
जितः मभिं यानाच्चंगु दु।
अले जिं भिंगु ज्या यानागुया
विरोधय् जुयाच्चंगु दु।

21 हे परमप्रभु,
जितः त्वःतादी मते
हे परमेश्वर,
जिपाखें तापानादी मते
22 जितः बचय् यानादीम्ह
जि परमप्रभु!
याकनं झायाः जितः
ग्वाहालि यानादिसँ।

39

मनूतयगु आयु चिहाकः

दाऊदया भजन, लय् तइम्ह यदूतनया निरितिं

1 जिं थःम्हं थःत धया,
“जिं थःम्हं यानागु ज्या यात
बांलाक दुवाले,
अले जिगु म्हुतुं
पाप नवाकेबी मखु।
मभिंपिं मनूत न्ह्यःने दइबलय्
जिं पिचा तयाः म्हुतुप्वाः तिनाच्चने।”
2 जि अथे नमवासे च्वनाबलय्
अज्ज ला भिंगु खँ तक नं
नमवासे च्वनाबलय्
जितः झन सह याये
थाक्यावल।
3 जितः झन छु याये छु याये
जुयावल।
गुलि बिचाः यात
उलि हे मिं प्थें जुयावल।
अले जिं थथे मधासे
च्वने मफुत,
4 “हे परमप्रभु!
जिगु जीवन गुबलय् फुइ धकाः
क्यनादिसँ।
जि गुबलय् तक म्वानाच्चनी,
अले जिगु जीवन पलखया लागि
जक खः धकाः
जितः सीकेबियादिसँ।
जितः धयादिसँ, जि गुबलय् सी?
5 छिं जिगु जीवनयात
गुलि चिहाकः यानादियागु!
छिगु न्ह्यःने ला
जिगु आयु छु हे खः धकाः!
छिगु न्ह्यःने ला

जिगु आयु छुं हे मखु।
मनूतयगु जीवन ला
छम्ह सासः जक हे खनि।”

सेला

6 मनूत ला किचः थें हे
थुखे उखे जुइ।
इमिगु ज्याया छुं हे मू मदु।
इमिसं धन-सम्पत्ति मुंकी,
तर सुनां काइ धकाः
इमिसं मस्यु।

7 उकिं हे परमप्रभु,
जिं छुकियागु आशा यायेगु?
जिगु आशा धयागु ला
छि हे जक खः।

8 जिगु पापपाखें
जितः बचय् यानादिसँ।
मूर्खतयसं जितः हिस्याये
मफयेमा।

9 जि सुम्क हे च्वने,
जिं छसः नं नवाये मखु।
छाय्धाःसा जितः
छिं हे थथे यानादीगु खः।

10 अयनं आः जितः
मेगु सजाँय बियादी मते।
छिगु ल्हाःया च्वतं जि सीन।

11 छिं मनूतयत इमिसं याःगु
पापया नितिं ब्वःबियादी,
अले सजाँय बियादी।
इमिगु सम्पतियात किलं नः थें
नाश यानादी।
मनूत धयापिं ला धात्थें हे
छम्ह सासः जक खनि।

सेला

12 हे परमप्रभु,
जिगु ख्वःसः न्यनादिसँ।
जिं ग्वाहालिया नितिं यानागु
प्रार्थना न्यनादिसँ।
छाय्धाःसा छिगु नितिं
जि नं जिमि तापाःबाज्यापिं थें
निन्हूप्यन्हुया पाहां जक खः।

13 जि सिनावने न्ह्यः,
जिगु नां मदयावने न्ह्यः हे
जिपाखें छिगु तं चीकादिसँ।
अले जि हाकनं लयताये फयेमा।

40

ग्वाहालिया नितिं प्रार्थना
दाऊदया भजन
1 जिं आय्मबुसे ग्वाहालिया नितिं

परमप्रभुयात पिया।
 अले तिनि वय्कलं जिपाखे
 न्हायपं बियादिल,
 अले जिगु प्रार्थना न्यनादिल।

2 वय्कलं जितः
 ग्यानापुगु गालं थकयादिल,
 वय्कलं जितः
 भ्यातनालं लिकयादिल,
 वय्कलं जितः
 हयाः ल्वहँतय् थनादिल,
 अले धस्वानाच्चनेत
 थिसिलाःगु थाय् बियादिल।

3 वय्कलं जितः
 छपु न्हगु म्ये स्यनादिल,
 झी परमेश्वरयात तःधंकाः
 हालेगु म्ये।
 यक्वसिनं हे थ्व खनी,
 अले भय काइ।
 अले इमिसं परमप्रभुयाके
 भलसा तइ।

4 धन्य खः व मनु,
 गुम्हयसिनं परमप्रभुयाके भलसा तइ,
 गुम्हयसिनं मूर्ति पुजा याइ मखु,
 अले गुम्ह मखुपि घःतय्त
 पुजा यानाजुइपिलिसे जुइ मखु।

5 हे परमप्रभु जि परमेश्वर!
 छिं जिमिगु नितिं यक्व हे
 अजू चायापुगु ज्या यानादीगु दु।
 छिं जिमिगु नितिं ल्याः खानां
 ल्याः खाये मफयेक
 अजू चायापुगु ग्वसाः
 ग्वयादीगु दु।
 छिं थें ज्याःम्ह सुं हे मदु।
 छिं यानादीगु ज्या कन धाःसा
 गुबलें नं सिधइ मखु।

6 छिं जितः थ्व खँ
 थुइके बियादिल,
 जिगु न्हायपं चाय्कादिल,
 बलि बीगु व छायेछी यायेगु ज्यां
 छिं लयमताः,
 छिं होमबलि व पापबलि नं
 ययकामदी।

7 उकिं जिं लिसः बियाः धया,
 “जि वये धुन, व्यवस्थाय्
 जिगु बारे च्वया तः थें।

8 जि परमेश्वर!
 छितः यःकथं
 ज्या यायेगुलिइ हे
 जि लयताः।

छिं स्यनादीगु खँ
 जिं थःगु नुगलय् तयागु दु।”☆
 9 हे परमप्रभु,
 तःधंगु सभाय् जिं सकसितं
 छि जिमित बचय् यानादीम्ह खः
 धकाः न्यंका।
 छिं सि हे स्यु, थ्व खँ कनेत
 जि गुबलें नं लिचिले मखु।
 10 जिं छिं बचय् यानादीगु
 भिंगु खँ जिगु नुगलय् जक
 सुचुका मतया।
 जिं न्हाबलें छि विश्वास
 याये बहःम्ह
 व मुक्ति बीम्ह खः धकाः
 कनाजुयागु दु।
 तःधंगु सभाय् नं जिं
 छिगु सदां दयाच्चनीगु
 दया माया
 व छि विश्वास याये बहःम्ह खः
 धयागु खँ कनाजुयागु दु।

11 हे परमप्रभु!
 छिं जितः दया माया यानादीगु
 गुबलें त्वःतादी मते।
 छिगु सदां दयाच्चनीगु
 दया माया व विश्वासं
 जितः सदां बचय् यानातयेमा।
 12 जिगु प्यखें ल्याः खानां
 ल्याः खाये मफयेक
 दुःखत दु।
 जिगु पाप थुलि अप्वये धुंकल,
 जिं आः छुं हे मखने धुन।
 जिगु छेनय् दुगु सँ स्वयाः
 अप्वः दु थ्व।
 जिगु नुगः हे क्वतुने धुंकल।

13 हे परमेश्वर!
 जितः बचय् यानादिसँ।
 हे परमप्रभु!
 जितः ग्वाहालि यायेत
 याकनं झासँ
 14 जितः स्यायेत स्वःपिं
 लज्या चाये मालेमा,
 अले इतिमिति कनेमा।
 जिगु दुःखय् लयतायाजूपिं
 लिज्यां वनेमा,
 अले मछालाः जुइमा।
 15 “हः” धकाः
 जितः लायबुयाजूपिं मछालाः
 आछु-आछु कनाजुइमा।

16 छितः मालाजुइपिं धाःसा
छिके लयतायाच्चनेमा।
अले छिं मुक्ति बीगु यःपिन्सं
सदां थथे धयाच्चनेमा—
“परमप्रभु गुलि तःधं!”

17 तर जि ला चीमिम्ह
व छुं मदुम्ह मनू खः।
हे परमप्रभु,
छि जितः उद्धार याइम्ह
व जिम्ह परमेश्वर खः।
जितः ग्वाहालि यायेत
याकनं झासँ।☆

41

उसाँय् मदुम्ह मनूया प्रार्थना
दाऊदया भजन
1 धन्य खः इपिं,
गुपिन्सं छुं मदुपिनिगु च्यूताः काइ।
इमित दुःख जुइबलय्
परमप्रभुं ग्वाहालि यानादी।
2 परमप्रभुं इमिगु रक्षा यानादी,
अले इमिगु ज्यान
बचय् यानादी।
वयक्कलं इमिगु जीवनयात
सुथांलाकादी।
अले इमि शत्रुतयपाखें
इमित बचय् यानादी।
3 परमप्रभुं इमित उसाँय्
मदइबलय्
सुसाःकुसाः यानादी।
अले लायकादी।
4 जिं धया, “हे परमप्रभु,
जिं छिगु विरोधय् पाप याना।
जितः दया यानादिसँ,
अले लायकादिसँ।”
5 जिमि शत्रुतयसं
जि याकनं सीमा,
अले सकसिनं जितः ल्वःमंका
छवयेमा धकाः धयाजूगु दु।
6 जिमि पासापिं धकाः
स्वःवइपिन्सं नं जिगु
मभिंगु खँ जक मुंकाः यंकी,
अले न्ह्याम्हयसितं न्यंका जुइ।
7 जितः महीपिन्सं नं थवंथवय्
जिगु खँ स्वांपुया जुइ।

इमिसं जिगु मभिगु

बिचा: याना जुइ,

8 “वयात तःल्वचं कःगु दु,

व आ: लासां हे दनावये
फइ मखुत।”

9 छपा: हे भुइ नयाम्ह जिमि

छम्ह स्याःन्याःम्ह पासा तकं
जिगु विरोधय् वन।

वयात जिं तसकं विश्वास
यानातयागु खः।✧

10 हे परमप्रभु!

जित: दया याना:

हाकनं लायकादिसँ।

अले जिं जिमि शत्रुतयके
पलेसा काये।

11 जिं स्यू छि जिलिसें

लयतायादीगु दु,

छाय्धाःसा छिं इमित

जित: त्याकेबिया मदी।

12 छिं जित: ग्वाहालि यानादिल,

छाय्धाःसा जि दोष मदुम्ह खः।

छिं जित: सदांया निति

थःलिसें तयादिल।

13 परमप्रभु,

इस्त्राएलया परमेश्वरया

प्रशंसा या।

आः, अले न्ह्याबलें।

आमेन! आमेन!✧

निगूगु ब्व

42

भज ४२-७२

परमेश्वरया निति प्याःचाः
कोरह वंशयापिनिगु मश्किल,

लय् तइम्हय्सिगु निति

1 हे परमेश्वर!

गथे चल्ला

खुसिया लःया निति

प्याः चाइ,

जि नं छिगु निति अथे हे

प्याः चायाच्चवनागु दु।

2 जि परमेश्वरया निति,

म्वाःम्ह परमेश्वरया निति

प्याःचायागु दु।

जि गुबलय् वनाः परमेश्वरयात

नाप लाये दइ?

3 ख्वबि हे जिगु चान्हिया
नसा जुयाबी धुंकल।
मनूतयसं जितः न्ह्याबलेँ थथे
धयाः हायकीगु,
“छं परमेश्वर गन दु?”

4 न्हापाया खँ लुमकीबलय्
जिगु नुगः तज्यानावइ।
उबलय् जि मनूतयगु पुचःलिसे
जुइगु खः।
मनूतय् न्ह्यालुवाः जुयाः
प्रशंसाया म्ये हा हां,
लयतातां परमेश्वरया देगलय्
वनेगु।

5 जिगु नुगः छाय् थपायसक क्वतुंगु?
जि छाय् थपायसकं नुगः मछिगु?
जिं अज्ज नं परमेश्वरयाके
आशा तयाः वयकःयात,
जितः बचय् याइम्हयसित तःधंके।

6 जिगु नुगः तसकं क्वतुंगु दु।
उकिं जिं छितः यर्दनया लागां,
हेर्मोन पर्वत व मिसार डौंडाया
च्वकां लुमकागु दु।

7 ग्यानापुसे च्वंगु
क्वब्बाःलःया सः
जिगु न्ह्यःने दु।

छिगु समुद्रया तःधंगु लबुं नं
जितः नुनाब्यगु दु।

8 न्हिनय् ला परमप्रभुं जितः
थःगु माया क्यनादी,
अले चान्हय् जिं जितः
जीवन बियादीम्ह परमेश्वरयात
तःधंकाः वयकःया म्ये हाले।

9 जिं जिगु ल्वहंधी
परमेश्वरयात धाये,

“छिं जितः छाय्
ल्वःमंकादियागु?

शत्रुतयसं क्वत्ययकाः,
जि छाय् ख्वयाजुइमाःगु?

10 इमिसं नागःतुगः याइबलय्
जिगु बपिक्वैय् हे
त्वःधू थें जुइगु,

इमिसं हिस्यानाः जितः न्यनी,
‘ग्व, छं परमेश्वर गन दु?’ ”

11 हे जिगु मन छाय् थपायसकं
क्वतुंगु?

छाय् जितः थुलिमछि नुगः मछिंसे

च्वंगु?
जिं परमेश्वरयाके आशा तये,
हाकनं जिं थः परमेश्वर
व थःत बचय् याइम्हयसित
तःधके।

43

छुत्काराया लागि प्रार्थना

1 हे परमेश्वर,
जि दोष मदुम्ह खः धकाः
क्यनादिसँ।
छितः म्हमस्यूपि
सकल मनूतपाखें
जितः रक्षा यानादिसँ।
मखुगु खँ ल्हाइपि व
दुष्टपि मनूतपाखें
जितः बचय् यानादिसँ।

2 हे परमेश्वर,
छि हे जिगु शरण खः।
छिं जितः छाय् त्वःतादियागु?
शत्रुतयसं क्वत्ययकाः जि छाय्
ख्वयाजुइमाःगु?

3 छिगु जः व सत्ययात
छ्वयाहयादिसँ,
उमिसं हे जितः लँ क्यनेमा।
अले छिगु पवित्र पर्वत सियोनय्,
छि च्वनादीगु देगल्य्
जितः हयेमा।

4 अले हे परमेश्वर,
जि छिगु वेदीइ वने।
छि जिगु लसताया मुहान खः।
जिं वीणा थानाः छिगु
प्रशंसा याये।
हे परमेश्वर, जिमि परमेश्वर!

5 हे जिगु मन
छाय् थपाय्सकं क्वतुंगु?
जि छाय् थपाय्सकं
नुगः मछिगु?
जिं परमेश्वरयाके आशा तये,
हाकनं जिं थः परमेश्वर व
थःत बचय् याइम्हयसित तःधके।

44

रक्षाया लागि प्रार्थना
कोरह वंशयापिनिगु मश्किल,
लय् तइम्हयसिगु निंति

- 1 हे परमेश्वर, छिं यक्व न्हापा
जिमि पुर्खातयगु पालय्
यानादीगु खँ
इपिपाखें जिमिसं
थःगु हे न्हायपंनं न्यनागु दु।
- 2 छिं थःगु हे शक्तिं
जाति जातियापिं मनूतयत्
पितिनाः
इमिगु थासय् जिमि पुर्खातयत्
तयादिल।
- छिं इमि शत्रुतयत् क्वत्यलाः
इमित ब्वलंकादिल।
- 3 इमिसं तरवारया बलं देश
त्याकाकाःगु मखु,
इपि थःगु शक्तिं त्याःपि
न मखु।
- छिगु हे जब ल्हातं, छिगु हे लप्पां
व छिगु ख्वाःया जलं
इपि त्याःगु खः।
छाय्धाःसा छिं इमित
यय्कादिल।
- 4 हे परमेश्वर,
छि हे जिमि जुजु खः,
छिं याकूबयात त्याके बियादी।
- 5 छिगु हे बलं जिमिसं
थः शत्रुतयत् ख्यानाछवये,
जिमि विरोधीतयत् जिमिसं
छिगु हे नामं न्ह्यातये।
- 6 जिं थःगु धनुखय्
भलसा तये मखु,
जिगु तरवारं जितः
त्याकाबी मखु।
- 7 तर छिं जिमित
जिमि शत्रुतपाखें
बचय् यानादिल,
अले जिमित मयय्कीपिन्त
लज्या चाय्कादिल।
- 8 जिमिसं न्हिच्छिं परमेश्वरया
प्रशंसा याये,
अले छितः न्ह्याबलें
सुभाय् बियाच्चने।
- 9 अयत्नं छिं जिमित त्वःतादिल,
अले जिमित क्वह्यंकादीगु दु।
आः छि जिमि सिपाइतनापं
न्ह्यःने झाइ मखु।
- 10 छिं जिमित जिमि शत्रुतय्
न्ह्यःने लिचिके बियादिल।

- अले जिमिगु फुक्कं
जिमि शन्नृतयत्
लाकायके बियादिल।
- 11 छिं जिमित
मेपिनिगु आहार जुइत
फैतयत् थें त्वःतादिल,
अले जातितय् दथुइ जिमित
उखेलाः थुखेलाः
मदयकाबिल।
- 12 छिं थः मनृतयत्
दंक् मियादिल।
इमित मियाः छितः
छुं नं फाइदा मजुल।
- 13 छिं जिमित जिमि
जःलाखःलातयत्
हेस्याके बियादीगु दु,
जिमि जःखः च्वंपिन्सं
जिमित हेपं ख्यानाः
हेबाय्चबाय् याइगु।
- 14 छिं जिमित
मेगु जातितय् दथुइ
ख्यालिम्बः यानादिल।
मनृतयस्सं जिमित खन कि
हेस्यानाः छ्यं संकीगु।
- 15 न्हियान्हिथं जि
क्वह्यंकाच्चने माःगु दु,
जिगु ख्वाः लज्यां त्वपूगु दु।
- 16 कुंखिनिपिं
व हेस्याइपिनिगु वचनं
अले बदला काइपिन्सं यानाः
जितः थथे जूगु खः।
- 17 छिगु बाचायात
त्वथुलागु मदुसां
जिमिसं छितः
ल्वःमंकागु मदुसां
थ्व फुक्क जिमित जूवल।
- 18 जिमिगु नुगः छिपाखें
फह्यूगु मदु,
जिमिगु पलाः
छिपाखें लिच्यूगु मदु।
- 19 अयूनं छिं जिमित
ध्वंचातयथाय् त्वःतादिल।
छिं जिमित तसकं खिउँथाय्
वानाथकादिल।
- 20 जिमिसं परमेश्वरया नांयात
ल्वःमंकागु दुसा
अले मेपिं घःतयत् प्रार्थना यायेत

- ल्हाः ल्हनागु दुसा,
 21 परमेश्वरं थ्व खँ सि हे सी।
 छायाधाःसा वय्कलं
 फुक्कसिगु नुगलय्
 दुने च्वंगु खँ स्यु।
 22 अयनं जिपि छिगु लागि
 न्हिथं सी मालाच्वंगु दु।
 स्यायेत हःपिं फैतयत् थें
 जिमित व्यवहार याइगु।*
 23 हे परमप्रभु दनादिसँ!
 छि छाया घनाच्वनादिया?
 दनादिसँ!
 जिमित सदांया लागि
 त्वःतादी मते।
 24 छाया छिं मेखेपाखे
 स्वयादियागु?
 अले जिमित जूगु दुःख व सास्ती
 छाया ल्वःमकादियागु?
 25 जिपिं ला धुलय् ल्वाकबुक
 जुइ धुंकल।
 जिमिगु म्ह
 चाय् प्यपुने धुंकल।
 26 दनादिसँ,
 जिमित ग्वाहालि यानादिसँ।
 छिगु दयाया कारणं
 जिमित त्वःतकादिसँ।

45

- जुजुयागु ब्याहाया म्ये
 कोरह वंशयापिनिगु भजन,
 लय् तइम्हयसिगु निंतिं
 1 जुजुया निंतिं थ्व म्ये
 च्वयाबलय्
 जिगु नुगलय् बाबांलाःगु खँग्वः
 भयबियावःगु दु।
 जिगु मेचु नं छम्ह बांलाःम्ह
 कविया कलम थें जुयाब्युगु दु।
 2 छि मनूत मध्ये दकले
 बांलाःम्ह खः।
 छिगु म्हतुसिइ दया जाःगु दु।
 उकिं परमेश्वरं छितः
 न्हाबलेया लागि
 आशिष बियादीगु दु।
 3 हे दकले बल्लाःम्ह जुजु!
 थःगु महिमा व प्रतापनापं
 थःगु तरवार जँय् घानादिसँ।

- 4 सत्य व न्यायया निति
थःगु साहसनापं
सवारी जुयादिसँ।
छिगु जव लहाति
अजू चायापुगु ज्या क्यनेमा।
- 5 छिगु च्वामुगु वाणं
छिकपिनि शत्रुतयगु नुगलय्
सुइ मा!
जाति जातियापिन्सं
छिगु तुतिइ भवपुइमा!
- 6 हे परमेश्वर,
छिगु राज्य न्ह्याबले दयाच्चवनी।
छिं थः मनूतयत् न्याय यानाः
राज्य यानादी।
- 7 छिं भिगु खँ ययकादी,
मभिगु खँयात
छिं ययकादी मखु,
उकिं परमेश्वर, छिकपिनि परमेश्वरं
छितः ल्ययादीगु दु
अले छिकपिनि पासापिन्त
स्वयाः अप्वः
लयता बियादीगु दु।*
- 8 छिगु वसतं मूरं
व तेजपातयागु थें नस्वाः
पिहां वः।
किसिया धँवानं
छायेपियातःगु लायकुलिइ
बाजं थाइपिन्सं छितः
लयतायकी।
- 9 छिगु लायकुलिइ
हनेबहःपिं मिस्तयगु दथुइ
जुजुपिनि म्हायपिं नं दु,
छिगु जवपाखे
ओपीरया लुँया तिसा
तियातःमह भम्चा दु।
- 10 न्यँ, हे राजकुमारी,
बिचाः या, न्हायपं ब्यु,
अले थः मनूत
व थःछें नं ल्वःमंकी।
- 11 छंगु हिसि खनाः
जुजु लयतायादीगु दु।
वय्कः छिमि मालिक खः,
उकिं वय्कलं धाःथें या।
- 12 दुरोसया राजकुमारी
देछा ज्वनाः वइ,
तःमिपिन्सं छंगु कृपा
कायेत स्वइ।

- 13 राजकुमारी लायकुलिइ दु,
व गुलि बांलाः।
वयागु वसः लूँयागु कां
थानातःगु दु।
- 14 वयात झःझः धाःगु वसतय्
समिलत ल्यूल्यू तयाः
जुजुयाथाय् यंकी।
- 15 इपि जुजुया लायकुलिइ लयतातां
दुहां वनी।
- 16 छिकपिनि कायपिन्सं
छिकपिनि पुखातयगु
थाय् काइ,
इमित छिं सारा संसारयापि
राजकुमार दयकादी।
- 17 जिं पुस्तां पुस्ता तक
छिगु नांयात तःधंकातये
थुकिं जाति जातियापिन्सं
छितः न्हाबलें तःधंकी।

46

- परमेश्वर
झीगु शरण कायेगु थाय् व बल
कोरह वंशयापिनिगु भजन, लय् तइम्हय्सिगु निरिति –
अलामोत* धाःगु रागय् हालेगु
- 1 परमेश्वर झीगु शरण
कायेगु थाय् व बल खः,
अले दुःखया इलय्
अःपुक दइगु ग्वाहालि खः।
- 2 अथे जुयाः पृथ्वी हे
लिगिलिगि संसां
अले पर्वतत समुद्रय् कुतुं वंसां
झीपिं ग्याये मखु।
- 3 समुद्र थ्वय्क हाःसां
अले ब्वाइया वःसां
उकियागु किसिद्वम्बलं पहाडत
वाराक्वारा संसां
झीपिं ग्याये मखु।
- 4 छगू खुसि दु
गुकियागु लःधालं
परमेश्वरया शहर,
दक्वसिबय् तःधंम्ह च्वनादीगु
थाय्यात लयताय्की।
- 5 परमेश्वर व शहरय्
च्वनादीगु दु
व गुबलें नाश जुइ फइ मखु।

सेला

* 46: ४६:० अलामोत छगूकथंया राग खः

सुथ न्हापां हे परमेश्वरं उकियात
 ग्वाहालि बियादी।
 6 जाति जातियापि मनूतय् दथुइ
 तसकं हल्लाखल्ला जुल,
 राज्य-राज्य लिगिलिगि सना:
 क्वःदल
 वयकलं थःगु सः पिकयादिल,
 पृथ्वी नायावन।

7 दक्व शक्ति दुम्ह
 परमप्रभु झील्लिसे दी,
 याकूबया परमेश्वर
 झी शरण कायेगु थाय् खः।

8 वा, परमप्रभुया ज्या स्व,
 वयकलं संसारय्
 गुकथं नाश हयादिल।

9 वयकलं संसारया
 फुक्क थासय् लडाइँ दिकादी।
 वयकलं धनुष व भाला
 त्वथुलादी।
 अले ढालयात मिइ
 छवयकाबी।

10 “सुम्क च्वँ!
 जि परमेश्वर खः धकाः सीकि!
 जितः फुक्क जातियापिन्सं
 तःधंकी,
 संसारय् न्यंकभनं जितः तःधंकी।”

11 दक्व शक्ति दुम्ह
 परमप्रभु झीनापं दी,
 याकूबया परमेश्वर झीगु
 शरण कायेगु थाय् खः।

सेला

47

परमप्रभु पृथ्वी न्यंकया जुजु
 कोरह वंशयापिनिगु भजन,
 लय् तइम्हय्सिगु निरितिं
 1 हे जाति जातियापि
 फुक्क मनूत, लहाःपा था।
 ततःसलं परमेश्वरया जयजय या!
 2 दक्वसिबय् तःधंम्ह
 परमप्रभुलिसे झी ग्यायेमाः,
 वयकः पृथ्वी न्यंकया
 तःधंम्ह जुजु खः।
 3 वयकलं जाति जातियात
 झीगु अर्धीनय् हयादिल
 अले मनूतयत्त झीगु पालि
 तःलय् लाकादिल।

4 वय्कलं झीगु लागि
सर्बय ल्ययादिल।
अले थ्व वय्कःया
यःपिनिगु निति
गर्वया खँ खः।

5 परमेश्वर प्रशंसाया सःलिसे
सिंहासनय् च्वनादीगु दु,
परमप्रभु तुरहीया सःलिसें
सिंहासनय् च्वनादीगु दु।

6 परमेश्वरया प्रशंसा या,
भजन हा!
झी जुजुया प्रशंसा या,
भजन हा!

7 परमेश्वर पृथ्वी
न्यंकया जुजु खः,
वय्कःयात प्रशंसा यानाः
म्ये हा!

8 परमेश्वर थःगु
पवित्र गद्दीइ च्वनादी,
वय्कलं जाति जातियात
शासन यानादी।

9 अब्राहामया परमेश्वरया
मनूतनापं जाति जातिया
शासकत मुंगु दु।

छाय्धाःसा पृथ्वीइ च्वंपि
फुक्कं जुजुत
परमेश्वरया ल्हातय् दु।
वय्कः तसकं तःधंम्ह खः।

सेला

48

परमेश्वरया शहर, सियोन

कोरह वंशयापिनिगु भजन, लय् तइम्हसिगु निति

1 परमप्रभु तःधंम्ह खः,
परमेश्वरया शहरय्,
वय्कःया पवित्र पर्वतय्

वय्कः प्रशंसा याये बहःम्ह खः।

2 परमेश्वरया पर्वत सियोन
तःजाः अले बालाः।

तःधंम्ह जुजुया थ्व शहरं
संसार न्यंक लसता हइ।

3 परमेश्वर थः हे यरूशलेमया
किल्ला खः,

उकिया रक्षा याइम्हकथं
वय्कलं थःत क्यनादीगु दु।

4 जुजुतय्सं जानाः
सियोन पर्वतय्
हमला याः वल।

5 तर उकियात खनाः
इपिं अजू चाल।

- इपि ग्यानाः बिस्त्युं वन।
 6 ग्यानाः इपि अन हे मूहाल।
 मचाबू ब्यथा जूम्ह मिसा थें
 इपि वाथा वाथा कन।
 7 पुर्बयागु फसं
 तशीशया जहाजत
 कुचा कुचा दः थें
 छिं इमित नाश यानादिल।
 8 झीसं दक्व शक्ति दुम्ह
 परमप्रभुयागु शहरयु,
 झी परमेश्वरया शहरयु गथे
 न्यनागु खः
 अथे हे जूगु नं खना।
 वय्कलं थ्व शहरयात
 न्ह्याबलें रक्षा याना तइ।

- 9 हे परमेश्वर! छिगु देगलयु
 जिमिसं छिगु दया मायाया खँयु
 ध्यान बियेगु याना।
 10 हे परमेश्वर फुक्क थासयु
 छिगु प्रशंसा जू।
 पृथ्वीया फुक्क थासयु
 छिगु नां थ्यंगु दु।
 छिं खःकथं न्याय यानादी।
 11 सियोनयापि मनूत लयतायेमा!
 छिं यानादीगु न्यायया हुनिं
 यहदाया फुक्क शहर
 लसतां जायेमा!

- 12 हे परमेश्वरया मनूत,
 सियोनया प्यखेरं चाःहिलाः
 ग्वःगः धरहरा दु ल्याःखा!
 13 छं अन दनातःगु पःखाः
 व किल्लायात
 बांलाक दुवालाः स्व,
 अले छं लिपाया पुस्तायात
 कने फइ।
 14 छायाःसा परमेश्वर न्ह्याबलें
 झी परमेश्वर खः।
 वय्कलं झीत न्ह्याबलें
 लँ क्यनादी।

सेला

49

- धन सम्पत्तिइ
 भलसा तइम्ह मूर्ख मनू
 कोरह वंशयापिनिगु भजन,
 लयु तइम्हयसिगु नितिं
 1 फुक्क मनूतयसं न्यँ,

- संसारया फुक्क
मनूतयसं न्हायपं ब्यु,
2 तःधंपि व चिधंपि,
तःमि व चीमि,
फुक्कसिनं थ्व खँ न्यँ!
3 जिगु म्हुतुं बुद्धियागु खँ
पिहां वइ,
अले जिगु बिचाः ज्ञानं जाः।
4 जिं हितोपदेशय ध्यान बी।
अले वीणा थानाः
जिं उकिया अर्थ कने।
5 शत्रुतयसं जितः
घेरय् याइबलय्
दुःखया इलय् नं
जि गयाये मखु।
6 इमिसं थःगु जक सम्पत्तिइ
भरोसा तइ,
अले धनयागु फुइँ क्यनी।
7 धात्थे सुं नं मनुखं
मेम्हयसित गुबले मू पुलाः
त्वःतके फइ मखु,
इमिसं परमेश्वरयात
थःगु प्राणया
मू पुले फइ मखु।
8 मनूया प्राण तसकं मू वं
वं गुलि पुले फइ,
उकिं गाइ मखु।
9 व न्हाबले म्वानाच्चनी मखु,
व ध्वगिना मवनी मखु।
10 मूर्ख व बुद्धि मदुपि मनूत थें
बुद्धि दुपि मनूत
नं सिनावने हे माः,
इमिगु धन-सम्पत्ति
थः सन्तानया लागि
त्वःतावनेमाः।
11 इमिसं न्हाक्व हे
थःगु नामय् जमिन मुंक्सां
इमिगु सदांया छें धयागु
चिहान हे खः।
इपि सदांया निंति अन हे च्वनी।
12 धनसम्पत्ति दुसां
मनूत सदांया लागि
दयाच्चनी मखु।
इपि पशु थें जुयावनी,
अले पशु थें सिनावनी।
13 थःके हे जक
भरोसा तइपिन्त थथे हे जुइ,

थःगु धन सम्पत्तिइ जक
लुधंकाच्च्वंपिन्त थथे हे जुइ।

14 इपिं फै थें सिनावनी
कालं इमित नुनाछवइ।
धर्मींपिन्सं इमित शासन याइ।
इमिगु म्ह थःगु छेंनं तापाक
चिहानय् ध्वगिनावनि।

15 तर परमेश्वरं जितः मू पुलाः
त्वःतकादी,
वयक्कलं जितः मृत्युयागु शक्तिं
बचय् यानादी।

16 सुं मनू तःमि जुल,
वयागु छेंया गौरव
अप्वयावल धकाः
ग्याये मते।

17 व सीबलय् वं
थःनापं छुं नं यंकी मखु,
वयागु गौरव वं चिहानय् यंकी मखु।

18 म्वाना च्वंतले लुधनाच्च्वंसां,
अले मनूतय्सं बांलानावःगुलि
इमित तःधक्कसां

19 सीधुंकाः इपिं थः पुर्खापिनापं
मिलय् जू वनी।
अन इमिसं गुबलें नं
जः खनि मखु।

20 सम्पत्ति दयाः नं
दुग्यां मदुपिं मनूत
पशुत थें सिनावनी!

सेला

सेला

50

धात्थेंगु आराधना

आसापया भजन

1 दक्क शक्ति दुम्ह

परमप्रभु परमेश्वरं
पुर्बनिसें पच्छिम तक
संसारय् च्वंपिं
फुक्क मनूतलिसे नवानादीगु दु,
अले सःतादीगु दु।

2 तसकं बांलाःगु सियोन पर्वतं
परमेश्वर थिनावइ।

3 झी परमेश्वर झाइतिनि,
अले वय्कः सुम्क
च्वनादी मखु,

वय्कःया न्ह्यःने
भस्म याइगु मि दु,

अले वय्कःया छचाःखेरं
ग्यानापुगु ग्वःफय् दु।

4 थः प्रजाया न्याय यायेत
वय्कलं आकाश
व पृथ्वीयात सःतादी,

5 “बलि छायाः
जिनापं बाचा च्यूपि
जिमि विश्वास यायेबहःपि
मनूतयत् जिथाय् मुंकि।”

6 परमेश्वर थः हे न्यायाधीश खः।
आकाशयात वय्कःया
धार्मिकता घोषणा याकेब्यु!

सेला

7 “हे जिमि मनूत न्यँ,
जिं नवाये,
हे इस्राएल,
जिं छंगु विरोधय् साक्षी बी,

जि परमेश्वर खः,
छिमि परमेश्वर।

8 छं जिथाय् छायेहःगु
होमबलि व बलिदानया खँय्
जिं छन्त ब्वःबी मखु।

9 अयन्ं छंगु सागःयाम्ह द्रहं
वा छंगु बथायाम्ह दुगुचा
जितः म्वाः।

10 दक्व गुँपशु
व द्रलंद्रः डाँडायापि पशुत
जिगु हे खः।

11 पहाड पहाडयापि दक्व
झंगःपन्छितयत्
जिं म्हस्यू

अले ख्यलय् च्वंपि
फुक्क प्राणीत जिगु हे खः।

12 नयेपित्याःमह जूगु जूसां
जिं छन्त धायेगु मखु।

संसार व उकी दुगु फुक्क
जिगु हे खः।

13 छु जिं द्रहंया ला नयेगु?
वा दुगुचाया हि त्वनेगु?

14 परमेश्वरयात सुभाय्या
बलि छा,
अले दकलय् तःधंमहयसिगु लागि
थःगु भाकल पूर्वकि!

15 दुःखया इलय्
जितः प्रार्थना या!

जिं छन्त बचय् याये,
अले छं जितः तःधंकी।”

16 दुष्टयात धाःसा परमेश्वरं

धयादी,
 “जिगु आज़ा न्यंकेगु
 छंगु छु अधिकार?
 थःगु म्हतुं जिगु बाचाया खँ
 छाय ल्हायेगु?
 17 छन्त जिं स्यनेकने
 याःगु मयः,
 अले छं जिगु वचनयात
 क्वह्यंकीगु।
 18 खँयात नापलाइबलय्
 छ खँया हे पासा जुइगु,
 अले छ व्यभिचारीतनापं
 मिलय् जुयाः जुइगु।
 19 छ मभिगु खँ ल्हायेत
 न्ह्याबले न्ह्यज्याः।
 अले मखुगु खँ ल्हायेत
 छ भचा नं मछाः मजू।
 20 छं थः हे दाजुकिजाया
 विरोधय् खँ ल्हाइगु,
 छं थः हे मांया काय्या बारे
 मखुगु खँ ल्हाइगु।
 21 छं थथे याःसां
 जिं छुं मधया।
 जि नं छ थें हे खः धकाः
 छं मतिइ तल।
 आः जिं छन्त द्रुपं बी,
 अले छंगु छता छता दोष
 उलाः क्यने।
 22 हे परमेश्वरयात ल्वमंकीपि न्यँ,
 छिमिसं जितः वास्ता मयाः।
 जिं छिमित कुचा कुचा
 थलाः बी।
 छिमित बचय् याइपि
 सुं हे दइ मखु।
 23 सुभाय्या बलि
 छाइम्हयसिनं हे
 जिगु महिमा याइ,
 अले जिगु लँय् जूपिन्त
 जिं परमेश्वरयागु मुक्ति क्यने।”

51

क्षमा या निति प्रार्थना

दाऊदया भजन, लय् तइम्हयसिगु निति, नातान अगमवक्तां ब्वःबी धुंकाः दाऊदया पश्चातापया निति हाःगु भजन☆

1 हे परमेश्वर!

जितः दया यानादिसँ।

छायधाःसा छि सदां दया

यानादीम्ह खः।

जिगु पाप हुयाछवयादिसँ!

- छाय्धाःसा छि सदां मदिव्क
माया यानादीम्ह खः।
- 2 जिगु फुक्क अधर्मयात
सिलादिसँ,
अले जिगु पापं
जितः शुद्ध यानादिसँ।
- 3 जिं थःगु अपराध मानय् याये,
अले जिगु पाप न्ह्याबलें
जिगु हे न्ह्यःने दु।
- 4 हे परमेश्वर,
छिं मभिं धकाः धयादीगु ज्या हे
जिं यानागु दु,
जिं छिगु विरोधय् जक
पाप यानागु दु,
उकिं छिं जिगु न्याय
यानादीगु पाय्छि ज्
अले जितः दोषी ठहरय् यानादीगु
पाय्छि ताय्के।*
- 5 स्वः, जि बूबलय् हे पापी खः।
मांया प्वाथय् दुबलय् निसैं
पापं जाःम्ह खः।
- 6 छितः बूसांनिसैं
भिं मनू जूगु यः।
उकिं जितः छिगु बुद्धि बियादिसँ।
- 7 जि शुद्ध मजुतले
जितः हिसप घॉय् नं सिलादिसँ,
अले जि च्वापु स्वयाः
तुयुसे च्वनी।
- 8 जितः लसता व आनन्दया खँ
हाकनं न्यंकादिसँ
अले छिं त्वाथुलादीगु क्वँय्त
लय्तायेमा।
- 9 जिगु पापपाखें छिगु ख्वाः
फहीकादिसँ,
अले जिगु फुक्क अधर्म
हुयाछ्वयादिसँ।
- 10 हे परमेश्वर,
जिगु नुगःयात शुद्ध यानादिसँ।
अले जिके हाकनं न्हगु यानाः
क्वातूगु आत्मा दय्कादिसँ।
- 11 जितः छिगु न्ह्यःनं
तापाक तयादी मते,
अले थःगु पवित्र आत्मायात
जिपाखें लित यंकादी मते।
- 12 छिगु मुक्तिया लसता जितः
हाकनं बियादिसँ।

* 51:4 ५१:४ रोम ३:४

अले जितः

छिगु आज्ञा मानय यायेगु मन
बियाः कःघानादिस्ँ।

13 अले जिं पापीतयत्

छिगु लँ क्यने,
इपि छिपाखे लिहां वइ।

14 हे परमेश्वर,

हे जिम्ह उद्धारकर्ता परमेश्वर,

जितः मन् स्याःगु अपराधपाखें
बचय् यानादिस्ँ।

अले जिं छिं बियादीगु

धार्मिकताया निति
लयतायाः म्ये हाले।

15 हे परमप्रभु,

जिगु म्हुतु चायेकादिस्ँ,

अले जिं छितः प्रशंसा याये।

16 बलि छाःगुलिइ

छि लयतायादी मखु,

होमबलिइ नं

छि लयतायादी मखु।

17 ख्वःगु नुगः हे

परमेश्वरया निति
ल्वःगु बलि खः।

हे परमेश्वर,

ख्वःगु व पस्ताय् चाःगु

नुगःयात

छिं मयय्कादी मखु,

18 हे परमेश्वर,

सियोनयात भिं यानादिस्ँ,

उकियात ग्वाहालि बियादिस्ँ।

यस्शलेमया पःखाः

हाकनं दय्कादिस्ँ।

19 अले छि पाय्छिगु बां बीगुलिइ

लयतायादी,

व होमबलि बीगुलिइ लयतायादी,

मनूतयस्सं हाकनं छिगु वेदीइ

द्रहं बां बी।

52

परमेश्वरया दया माया व न्याय

दाऊदया भजन, लय् तइम्हय्सिगु निति – एदोमी दोएगं शाऊलयाथाय् वनाः “दाऊद अहीमिलेकया छँय् वन” धकाः खँ कं वंगु इलय् दाऊदं च्वःगु भजन।

1 अय् बल्लाःम्ह मन्!

छं छाय् मभिंगु ज्या यानाः

फुइँ यानाजुइगु?

परमेश्वरया दया माया ला

सदां दयाच्चनी।✧

2 न्हिच्छिं छं स्यंकेत

ग्वसाः ग्वया जुइगु,
छंगु मे ला ज्वःगु छुरिं थें च्वं,
छं मखुगु खँ ल्हायेगुलिइ
तसकं जाः।

3 छं भिंगु स्वयाः
मभिंगु ययकाजुल,
खःगु खँ स्वयाः
मखुगु खँ ययकाजुल।

4 हे बेइमान मे,
छन्त फुक्क स्यंकीगु खँ यः।

5 छन्हु छन्त ज्वनाः
परमेश्वरं सदांया निति
नाश यानादी,
वयकलं छन्त छंगु छँनं
पित हयादी।

अले म्वाःपिनिगु थासं
छन्त हानापं ल्यहें थनाः
वान्छवयादी।

6 थ्व खनाः धर्मीत ग्याइ,
इमिसं हेस्यानाः थथे धाइ,

7 “स्व, थ्व व हे मनू खः
गुम्हयसिनं परमेश्वरयात
थःगु किल्ला मदयक्क,
तर थःगु धनय् भलसा तल,
मेपिन्त स्यंकाः थः बल्लात।”

8 जि ला परमेश्वरया छँय् च्वंगु
जैतूनया सिमा थें खः।

परमेश्वरयागु दया मायाय्
न्हाबलें विश्वास याना।

9 जिं न्हाबलें छिं
यानादीगु ज्याया निति
छितः तःधंके, हे परमेश्वर!

छिकपिनि विश्वास यायेबहःपिं
मनूतय् न्हाःने
जिं छिगु नांयात तःधंके,
छाय्धाःसा छिगु नां भिं।

सेला

सेला

53

परमेश्वर मदु ला?

दाऊदया मशिकेल, लय् तइम्हयसिगु नितिं
महलत लयकथं*

1 मूर्खतय्सं नुगलय्
“परमेश्वर द हे मदु”
धकाः धाइ।

इमिगु मति मभिंगु दु।

* 53: ५३:० महलत छगू कथंयागु भजन खः।

इमिसं घच्चाइपुगु ज्या जक
यानाच्चंगु दु।
भिंगु ज्या याइपिं सुं हे मद्दु।✠✠

2 बुद्धि दुपिं सुं दु ला,
अले परमेश्वरयात मालाजुइपिं
सुं दु ला धका:
परमेश्वरं स्वर्गं क्वय् मनुतयथाय्
स्वयादी।
3 इपिं मखुगु लँय् वने धुंकल।
इपिं स्यनावने धुंकल।
भिंगु याइपिं छम्ह हे
मदये धुंकल।

4 थुपिं मभिंगु यानाजुइपिन्सं
गुबलें हे सयकी मखु ला?
इमिसं जिमि मनुतयत् मरि नये थें
नयाच्चन।
अले परमेश्वरया नां हे
काइ मखु।

5 थन इमित गुबलें हे मजूकथं
ग्याःचिकुं भुनी।
छाय्धाःसा परमेश्वरं
थःमनुतयगु विरोधय्
घेराबियाच्चंपिनिगु क्वँय्
उखेंथुखें हलाबी।
वय्कलं इमित मछालापुकाबी,
छाय्धाःसा वय्कलं
इमित त्वःतादी।

6 इस्माएलीतयगु उद्दार
सियोनं वःगु जूसा
गुलि बांलाइ!
गुबलय् परमेश्वरं
थःमनुतयगु अवस्था
हाकनं बांलाकादी,
उबलय् इस्माएलया मनुत
लयतायाः हाली।

54

शत्रुपाखें छुत्काराया नितिं प्रार्थना
दाऊदया मश्किल, लय् तइम्हय्सिगु नितिं – तारं थाइगु बाजं थानाः हालेगु। जीफितय्सं शाऊलयाथाय् वनाः “दाऊद गन सुलाच्चंगु दु जिमिसं
स्यु” धकाः धाःबलय्।
1 हे परमेश्वर!
छिं थःगु नामं जितः
बचय् यानादिसँ!
छिगु शक्तिं
जितः छुत्कारा बियादिसँ।

- 2 हे परमेश्वर!
जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ!
जिगु सः न्यनादिसँ!
- 3 शत्रुत जिगु विरोधय्
जुयाच्चंगु दु।
ग्यानापुसे च्वंपि मन्तयसं
जितः स्यायेत स्वयाच्चंगु दु।
इमिसं परमेश्वरयागु
भय मकाः।*
- 4 स्व, परमेश्वरं जितः
ग्वाहालि यानादी।
परमप्रभु जितः
लिधंसा बीम्ह खः।
- 5 परमेश्वरं जिमि शत्रुतयगु
मभिंगु ज्या इमित हे
लित बियादीमा।
छिं थःमहं धयादी थें
इमित नाश यानादिसँ।

सेला

- 6 जिं छितः लयतायाः
मेलबलि छाये हये।
जिं छिगु नांयात तःधके,
हे परमप्रभु!
छाय्धाःसा छि भिम्ह खः।
- 7 वय्कलं जितः
फुक्क दुःखकष्टं छुत्कारा
बियादिल।
अले वय्कलं जिमि शत्रुतयत्
बुकादीगु जिं खनागु दु।

55

पासां धोखा ब्यूम्ह

मनूया प्रार्थना

दाऊदया मश्किल, लय् तइम्हय्सिगु निंति – तार दुगु बाजं थानाः हालीगु।

- 1 हे परमेश्वर,
जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ।
ग्वाहालिया निंति यानागु
जिगु इनाप
मन्यंसे च्वनादी मते।
- 2 जिगु सः न्यनाः
लिसः बियादिसँ।
जितः तःधंगु दुःखकष्टं
ल्हाःवयाच्चंगु दु।
- 3 शत्रुतयगु ख्याच्चलं
जि ग्यानाच्चनागु दु
मभिंपि मन्तयगु बेक्वः मिखां

जितः दुःखकष्ट बियाच्चंगु दु।
 इपि जि खनाः तंचाःगु दु
 अले जितः तसकं मययकूगु दु।

4 जिगु नुगः ग्याःचिकुं
 जाये धुंकल।

सी धकाः नं ग्याये धुन।

5 ग्यानाः जि थुरथुर खाये धुन
 जिगु म्हय् ज्यू मदये धुंकल।

6 अले जिं धया,
 “जिके सुकुभतुयाके थें
 पपू दुगु जूसा
 ब्वयावनाः मन याउँक
 च्वनेगु खः।

7 तापाक्क ब्वयावनाः
 मरुभूमिइ च्वनेगु खः।”

8 ग्वःफय् व वाफसं बिस्सुं वनाः
 थःगु बासय् च्वनेगु खः।

9 इमित नाश यानादिसँ,
 हे परमप्रभु।

इमिगु दथुइ थवंथवय् खँ
 ल्वाकःबुकः यानाबियादिसँ।

छायधाःसा जिं शहरय्
 ल्वापु व घाराधुरु जूगु
 खनागु दु।

10 चान्हे इमिसं
 शहरया पःखालय् गयाः
 पाः बी।

शहरया दुने धाःसा
 ल्वापुख्यापु व मभिं मज्यू
 फुककं जुयाच्वनी।

11 शहरया दुने फुकक थासय्
 नाश जक दु,

अनया लँय् ल्वापु
 व ख्यापु धयागु गुबले मप्वं।

12 जितः महीपि
 जिमि शत्रुत मखु,

इमित ला
 जिं सहयाना च्वने फु।

जितः मभिकाच्वपि
 जिमि शत्रुत मखु,
 इपिलिसे ला
 जि बिस्सुं जुइफु।

13 व ला छ खः,
 जि हे ज्वलिज्वःम्ह,

जिमि पासा,
 जिमि स्याःन्याःम्ह पासा।

14 जिमि दथुइ

सेला

फुक्क खँ ब्या।
जिपि न्हाबलें नापं
परमेश्वरया छँय वनेगु खः।

15 जिमि शत्रुतयत्
आकाझाकां कालं काःवयेमा,
म्वाःम्वाकं हे
इपि पातालय् वनेमा।
छाय्धाःसा इमिगु नुगः
मभिंगु खं जाः।

16 जिं परमेश्वरयात्
म्वाहालिया नितिं प्रार्थना याये।
वय्कलं जितः बचय् यानादी।

17 सुथय्, न्हिनय्, बहनी
जिं ततःसलं जिगु दुःख न्यंकाः
प्रार्थना याये।

अले परमप्रभुं जिगु सः न्यनादी।

18 यक्व शत्रुत दःसां
वय्कलं जितः छुं हे मजुइक
ल्वानाच्चनागु लडाइँनं
बचय् यानादी।

19 न्हापांनिसें राज्य
यानावयाच्च्वंम्ह परमेश्वरं
जिगु सः न्यनादी।

अले वय्कःया भय मकाइपि
व थःपिनिगु लँपु महिलीपिं
जिमि शत्रुतयत् बुकादी।

20 जिमि पासां
जिगु विरोधय् वनाः
थःगु बचयात् त्वाथल।

21 वयागु सः घ्यः थें पिचुसे च्वं,
नुगः धाःसा ल्वापुं जाः
वयागु खँ घ्यः थें नाइसे च्वं,
तरवार स्वयाः ज्वः।

22 थःगु दुःखकष्टयात्
परमप्रभुयाथाय् त्वःताथकि,
वय्कलं छिमित स्वयादी
वय्कलं धर्मीं मनूतयत् गुबलें नं
बुकेबी मखु।

23 तर हे परमेश्वर, छिं दुष्टतयत्
विनाशया गालय् क्वफानादी।
मनू स्यानाजुइपि व फताहात
मत्यवं हे सिनावनी।
तर जिं ला छित् विश्वास
यानाच्चने,

सेला

हे परमेश्वर!

56

परमेश्वरयागु भरोसाया प्रार्थना

दाऊदया भजन, लय् तइम्हयसिगु निति, “तापाक स्वंसिमाय् च्वनाच्वंम्ह सुकुभन्तु” या रागय् पलिशतीतय्सं गात शहरय् ज्वंबलय्।

1 हे परमेश्वर,

जितः दया यानादिसँ।

जिमि शत्रुतय्सं जितः न्ह्याबलें

लितुलिनाच्वन।

इमिसं जितः हयक्कायेत

स्वयाच्वन।*

2 जितः महीपिन्सं जितः

न्हिच्छि हे लिनाच्वन।

गुलि गुलिसिनं ला घमण्ड यानाः

हयक्कायेत नं स्वयाच्वन।

3 ग्याइबलय् जिं थःगु भरोसा

छिके हे तये।

4 जिं परमेश्वरयागु वचनयात

तःधंकाच्वना,

व हे परमेश्वरयात जिं

भरोसा यानागु दु।

जि ग्याये मखु।

मनूतय्सं जितः छु याये फइ?

5 इमिसं न्ह्याबलें जिगु खँयात

अःखतं थुइकाच्वनी।

अले न्ह्याबलें जितः दायेगु

ग्वसाः ग्वयाच्वनी।

6 इमिसं न्ह्याबलें जितः स्यायेगु

त्वह दइ ला धकाः

पलाः पलाः पतिं

चिवा कयाच्वनी।

7 हे परमेश्वर!

इमिगु मभिगु ज्याया निति

इमित सजॉय बियादिसँ।

थःगु तमय् जात जातितयत्

क्वथलादिसँ।

8 छिं स्यू जिं गुलि दुःखकष्ट

फये धुन।

छिं जिगु ख्वबिया ल्याःचाः

तयादीगु दु।

छिं थ्व फुक्क थःगु सफुलिइ

च्वयादीगु दु।

9 जिं ग्वाहालिया निति छितः

प्रार्थना यायेबलय्

* 56:1 प.६:१ १ शमू २१:१३-१५

- जिमि शत्रुत बिस्सुं वनी।
 परमेश्वर जिलिसें हे दु धका:
 जिं स्यू।
- 10 जिं परमेश्वरया वचनयात
 तःधंका।
 जिं परमपप्रभुया वचनयात
 तःधंका।
- 11 जिं परमेश्वरयात भरोसा याना।
 जि गयाये मखु,
 मनूतयसं जितः छु याये फइ?
- 12 हे परमेश्वर!
 जिं यानागु भाकल पूवके।
 जि छितः सुभाय्या
 बलि छाये हये।
- 13 छायाधाःसा छिं जितः मृत्युपाखें
 बचयू यानादीगु दु।
 छिं जितः लुफि हानाः
 दयकेबिया मदी।
 उकिं जि छिगु न्ह्यःने
 जीवन बीगु जलयू जुइफुगु दु।

57

- ग्वाहालिया निति प्रार्थना
 दाऊदया भजन। लयू तइम्हयसिगु निति, “स्यंके मते” धाःगु रागयू हालेगु। शाऊलपाखें बिस्सुं वनाः गुफायू सुलाच्चवंबलययागु खः।
- 1 जितः दया यानादिसँ,
 हे परमेश्वर!
 जितः दया यानादिसँ!
- जि छिगु शरणयू वयागु दु।
 थ्व आपतू चिलामवंतले
 जि छिगु पपूया किचलयू
 शरण कयाच्चने।*
- 2 जिं दक्वसिबयू तःधंम्ह
 परमेश्वरयात प्रार्थना याये।
 वयूकलं जिगु सकतां पूवकादी।
- 3 वयूकलं जिगु निति स्वर्ग
 ग्वाहालि छवयाहयादी,
 अले जितः बचयू यानादी।
 वयूकलं जितः लितुलिनाजूपिन्त
 बुकाछवयादी।
- वयूकलं गुब्सं मफुइगु
 थःगु दया माया
 व वयूकः विश्वास याये
 बहःम्ह खः धकाः कयनादी।
- 4 जि मनू नइपिं सिंह थज्याःपिं
 शत्रुतयगु दथुइ च्वंच्वनागु दु।

सेला

थुमिगु वा भाला व वाण थें च्वं।
थुमिगु मे ज्वःगु तरवार थें च्वं।

5 हे परमेश्वर!
छि आकाश स्वयाः नं तःधनेमा।
छिगु महिमा
पृथ्वी ब्याक्क न्यनेमा।

6 जिमि शत्रुतयसं जिगु निति
जाः ग्वयातःगु दु।
जि दुःखं न्यलेधुन।
इमिसं जिगु लँय गाः म्हुयातल,
तर इपि थःपि हे
व गालय् कुतुंवन।

7 जिगु नुगः क्वातु, हे परमेश्वर,
जिगु नुगः क्वातु।
जिं म्ये हालाच्चने,
छितः तःधंकाच्चने।
8 अय् जिगु आत्मा, देँ।
अय् वीणा देँ,
अय् सारंगी देँ।
जिं सुथयात नं थनाबी।

9 हे परमप्रभु,
जिं फुक्क मनूतयगु न्ह्यःने
छितः सुभाय् बी।
जिं जात जातियापिनिगु न्ह्यःने
छितः तःधंकाः म्ये हाले।

10 छायधाःसा छिगु
सदां दयाच्चनीगु दया माया
स्वर्ग स्वयाः तःधं,
छिगु विश्वास याये बहःसू
आकाश स्वयाः तःजाः।

11 हे परमेश्वर!
छि आकाश स्वयाः नं तःधनेमा।
छिगु महिमा
पृथ्वीया फुक्क थासय् न्यनेमा।*

सेला

58

मभिंगु ज्या याइपिनिगु निति प्रार्थना
दाऊदया भजन, लय् तइम्हय्सिगु निति – “स्यंके मते” धाःगु रागय् हालेगु।

1 हे शासकपि! छिमिसं
छु न्याययागु हे खँ
ल्हाना च्वनागु दु ला?

छु छिमिसं मनूतयत् खःकथं
न्याय यानाच्चनागु दु ला?

2 मद्दु, छिमिगु नुगलं

मभिंगु ग्वसाः जक ग्वयाजुइ।
 छिमिगु ल्हाति संसारय्
 ल्वायेगु व स्यायेसीगु ज्या
 जक जुयाच्चंगु दु।
 3 मभिंपि मनूतयसं मसीतले
 मभिंगु ज्या जक यानाच्चनी।
 बूसांनिसें हे इमिसं
 मखुगु खँ ल्हायेगु
 व बेक्वःगु लँय् जुइगु याइ।
 4 इपि सर्प थें बिखं जाइ,
 गोमन सर्पया बिख थें,
 सुनां थःगु न्हायपंप्वाः तिनातइ।
 5 उकिं जादु क्यनीम्हयसिगु
 सःयात नं इमिसं
 वास्ता याइ मखु।
 न्हाक्व हे तन्त्रमन्त्र सःम्हयसीगु
 मन्त्रयात नं
 इमिसं वास्ता याइ मखु।

6 हे परमेश्वर,
 इमिगु धँवा त्वथुलाब्यु!
 हे परमप्रभु,
 थुपि सिंहतयगु वाकुधी हे
 ल्यहेंथनाब्यु!

7 खुसिबाः वनीगु लः थें
 इपि तनावनेमा
 इमिगु ल्वाभः इमिगु ल्हातिइ हे
 ज्याख्यलय् मदयेमा।

8 संखकी थें लँय् वँवं हे
 इपि तनावनेमा।
 अले निभाः हे स्वये मखंम्ह
 बूबलय् हे सीम्ह मचा थें
 जुइमा।

9 कंया मिइ देछुइगु थल
 क्वाये न्ह्यः
 व वाउँगु जूसां गंगु जूसां
 उकियात फसं पुइकायंकू थें
 वय्कलं दुष्टतयत्
 पुइकायंकादी।

10 पापीतयत् सजाँय ब्युगु खनाः
 धर्मी मनूत लयताइ।
 इमिसं दुष्टतयगु हिं
 थःपिनिगु तुति सिली।

11 अले मनूतयसं धाइ,
 “धर्मी तयसं आः नं
 सिरपाः कायेखनि तिनि।
 परमेश्वर धात्थें हे दनि,
 अले वय्कलं

पृथ्वीइ न्याय यानादी।”

59

सुरक्षाया निति प्रार्थना

दाऊदया भजन, लय् तइम्हय्सिगु निति – “स्यंके मते” धा:गु रागय, शाऊलं दाऊदयात स्यायेत वयागु छैय् मनूत छवयाह:गु

1 हे परमेश्वर,

जित: जिमि शनूतयपाखें
बचय् यानादिसँ।

जित: हय्क्का: व:पिपाखें
जित: बचय् यानादिसँ।

2 मभिपिं मनूतयपाखें
जित: बचय् यानादिसँ।

मनू स्याना जुइपिपाखें
जित: बचय् यानादिसँ।

3 जिं छुं मभिगु व पाप
यानागु मदुसां

इमिसं जित: स्यायेत
स्वयाच्चंगु दु।

ज्यानमारात जिगु विरोधय्
मुनाच्चंगु दु।*

4 जिं छुं अपराध यानागु मदुसां
इपिं जित: हय्क्का:वयेत तयार
जुयाच्चंगु दु।

हे परमप्रभु,

जित: बचय् यायेत दनादिसँ।
जित: जुयाच्चंगु दु:ख
स्वयादिसँ।

5 हे दक्व शक्ति दुम्ह

परमप्रभु परमेश्वर,

हे इस्राएलया परमेश्वर,

फुक्क जातियापिन्त सजॉय बीत
दनादिसँ।

ध्वखा बीपिन्त दया माया
क्यनादी मते।

6 बहनिइ इपिं लिहां वइ।

अले खिचात थें हाला:

शहरया प्यखें चा:हिला जुइ।

7 इमिसं म्हतु ल्हाना जूगु व ख्याच्च:
बियाजगु न्यनादिसँ।

इमिगु मे तरवार थें ज्व:।

उमिसं धयाजुइ,

“सुं दु ला न्यनीपि?”

8 तर हे परमप्रभु!

छि इपिं खना: न्हिलादी।

अले अज्या:पि फुक्कसित

सेला

हिस्यानादी।

9 छि जिगु बल खः।

छि जितः बचय् याःवइ धकाः
जि पियाच्चने।

छि जिगु किल्ला खः।

10 परमेश्वरं जितः माया यानादी।

अले वयकः जिथाय् झाइ।

परमेश्वरं जितः जिमि शत्रुत बूगु
क्यनादी।

11 हे परमप्रभु, हे जिमिगु ढाल।

इमित याकनं स्यानादी मते।

मखुसा जिमि मनूतयसं इमिगु
मभिगु खँ ल्वःमंका छवइ।

थःगु शक्तिं छ्यालब्याल यानाः

इमित बुकादिसँ।

12 इमिगु म्हतुइ पाप दु

इमिगु खँ पापं जाः

इपिं इमिगु हे घमण्डया जालय्
लायेमा।

छाय्धाःसा इमिसं सराः बीगु

व मखुगु खँ ल्हानाजुइगु
यानाच्चन।

13 उकिं इमित थःगु तमय्

नाश यानादिसँ।

इमित न्हंक हे

नाश यानादिसँ।

अले सकसिनं सी-

परमेश्वरं इस्त्राएलय् राज्य यानादी।

अले वयकःया राज्य

पृथ्वी न्यंकं न्यनावनी।

14 जिमि शत्रुत बहनिइ लिहां वइ।

अले खिचात थें हालाः

शहरया प्यखें चाःहिला जुइ।

15 इपिं नसाया नितिं

उखेंथुखें चाःहिला जुइ।

अले लुधंक नये मखन कि

खिचात थें हाला जुइ।

16 तर जिं ला छिगु शक्तिया

म्ये हाले।

छिगु मदिव्क दयाच्चनीगु

मायाया म्ये जिं सुथ न्हापां

न्हाबलें हाले।

छि जितः जिगु दुःखकष्टया इलय्

शरण बियादीगु दु।

17 छि जिगु बल खः,

जिं छितः तःधंकाः म्ये हाले।

छि जिगु किल्ला खः,

सेला

परमेश्वरं जितः
सदां माया यानादी।

60

लडाइँलय् बुनाः याःगु प्रार्थना

दाऊदया भजन, लय् तइम्हयसिगु निंति – स्यनेकने यायेत दाऊदं आराम नहरैम व आराम सोबाहलिसें लडाइँ याःबलय् अले योआबं लिहां वनाः
चिया गालय् झिनिद्रः एदोमीतयत् स्याःबलय्यागु, साक्षीया “लिली स्वां” या रागय्

- 1 हे परमेश्वर!
छिं जिमित त्वःतादिल।
जिपिं खनाः छि तंम्बयादीगु दु।
उकिं जिमिगु रक्षा यायेगु नं
त्वःतादिल।
जिमित हाकनं स्वयादिसँ।*
- 2 छिं जिमिगु बँयात
लिलिलिलिगि संकाब्यगु दु,
जिमिगु बँयात चिरिफायाब्यगु दु।
आः थुकियात
जाय्काबियादिसँ,
छाय्धाःसा थ्व आः नं
सनाच्च्वगु दु।
- 3 छिं थः मनूतयत्
तःधंगु दुःखकष्ट बियादिल
अले जिमित अय्लाःगुलुत थें
लिलिलिलिगि संकाबिल।
- 4 छिं छिगु भय काइपिन्त
ख्याच्च्वः बियाः नाश जुइपाखें
बचय् यानादिल।
- 5 छिं बल्लाःगु जव ल्हातं
जिमित बचय् यानादिसँ,
जिमिगु प्रार्थनाया
लिसः बियादिसँ।
छिं माया यानातःपिं मनूत
बचय् जुइमा।*
- 6 परमेश्वरं थःगु पवित्र थासं
थथे धयादीगु दु –
“जिं त्याकेधुंकाः
शकेमयात ब्वथले।
अले सुक्कोतया गाःयात
थः मनूतयत् इनाबी।
- 7 गिलाद व मनश्शेनं
जिगु हे खः।
एफ्राइम जिगु छ्यंया
सुरक्षा खः।
यहूदा जिगु
राजदण्ड खः।

सेला

8 मोआब जिगु
 ल्हा: सिलेगु थल ख:।
 एदोमय् जिं थ:गु
 लाकां वांछवये।
 थुकथं थ्व जिगु ख:
 धका: क्यने।
 पलिश्त देशयात त्याका:
 जि चिल्लाय् दना: हाले।”

9 हे परमेश्वर,
 सुनां जित: प्यखें प:खा: दुगु
 शहरय् यंकाबी?
 सुनां जित: एदोमय् थ्यंकाबी?

10 हे परमेश्वर,
 छु धार्थें हे छिं जिमित
 त्व:तादियागु ला?
 आ: छिं जिमिगु सेनालिसे
 जुइ मखुत ला?

11 शत्रुतलिसे ल्वायेत जिमित
 ग्वाहालि यानादिसँ
 छाया:सा मनूतयगु ग्वाहालि
 ज्याख्यलय् मद्दु।

12 परमेश्वरया ग्वाहालि
 जिमिसं त्याके,
 वयकलं जिमि शत्रुतयत्
 बुकादी।

61

सुरक्षाया निति प्रार्थना

दाऊदया भजन, लय् तइम्हय्सिगु निति – तार बाजं थाना: हालेगु

1 हे परमेश्वर!
 जिगु ख्व:स: न्यनादिसँ।
 जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ।

2 जि नुग: मछिन कि
 पृथ्वीया ताता:पा:गु थासं
 जिं छित: ग्वाहालिया निति
 बिन्ति याये।
 जित: सदां सुरक्षित जुइगु
 ल्वहंधिकय् यंकादिसँ।

3 छाया:सा छि
 जिगु शरण कायेगु थाय् ख:।
 अले बल्ला:गु किल्ला नं ख:।
 जिमि शत्रुत अन थ्यके
 फइ मखु।

4 छिगु थासय् जित: सदांया निति
 च्वने बियादिसँ।
 छिगु पपूया किचलय् जित:

सुरक्षित यानाः तयादिसँ।

5 हे परमेश्वर,
छिं जिगु भाकल न्यनादीगु दु।
छिं जितः छिगु भय काइपिन्त दइगु
भिगु खँ बियादीगु दु।

6 जुजुयागु आयु ताहाकः
यानादिसँ,
व पुस्तां पुस्ता तक
म्बानाच्चनेमा।

7 हे परमेश्वर,
छिगु न्ह्यःने वं न्ह्याबलें
राज्य यानाच्चनेमा।
छिगु सदा दयाच्चनीगु माया
व विश्वासं
वयात सुरक्षा बियादिसँ।

8 थुकथं जिं न्ह्याबलें
थःगु भाकल पूर्वकाः
छिगु नायात तःधंकाच्चने।

62

सुरक्षाया निति परमेश्वरया भलसा
दाऊदया भजन, लय् तइम्हयसिगु निति –
यदूतून रागय्

1 जिगु मनं परमेश्वरयाके
जक झासु लनी।

जिगु उद्धार
वय्कःयापाखें जक जुइ।

2 वय्कः जक जिगु ल्वहंधी खः,
अले वय्कलं
जितः उद्धार यानादी।

वय्कः जिगु किल्ला खः,
जि गुबलें बुइ मखु।

3 क्वदलेत्यंगु पःखाः थें च्वंम्ह
याकःचाम्ह मनूयात

छिमिसं गुबलय् तक
हय्कायाच्चनेगु?

4 छिमिसं जितः जिगु थासं
क्वफायेत स्वयाच्चंगु दु।

छिपिं मखुगु खँ ल्हायेगुलिइ हे
लयतायाच्चन!

छिमिसं म्हुतुं सुवाः बियाच्चंसां
नुगलं धाःसा
सराः बियाच्चंगु दु।

5 हे जिगु मन,

सेला

सेला

परमेश्वरयाके जक झासु लंकि।
छाय्धाःसा जिं परमेश्वरपाखें हे
जक आशा यानागु दु।

6 वय्कः जक जिगु ल्वहंधी खः,
अले वय्कलं जितः
उद्धार यानादी।

वय्कः जिगु किल्ला खः,
जि गुबलें बुइ मखु।

7 जिगु उद्धार परमेश्वरपाखें
जक जुइ।

परमेश्वरपाखें
जक जितः इज्जत दइ।

वय्कः जिगु शरण कायेगु
थाय् खः।
वय्कः जिगु किल्ला खः।

8 हे मनूत! वय्कःयात
न्ह्याबलें विश्वास या।

थःगु नुगः वय्कःयात
चाय्काः क्यँ।

छाय्धाःसा परमेश्वर झीगु शरण
कायेगु थाय् खः।

9 चिधंपिं मनूत छम्ह सासः
जक खः।

तःधंपिं मनूत पिनें खने दु थें मदु।
लनास्वल धाःसा
इपिं याउंसे च्वं,
निम्हु फय् स्वयाः याउंसे च्वं।

10 मभिंगु ज्याखँय्
विश्वास याये मते

खुयाहयागु सम्पत्तिइ
घमण्ड याये मते।

धिबा यक्व दयावःसां
उकी नुगः क्वसाय्के मते।

11 परमेश्वरं तःकः हे
थथे धयादीगु जिं न्यनागु दु,
“शक्ति जिगु खः,

12 सदां दयाच्चनीगु माया
नं जिगु हे खः।”

हे परमप्रभु
छिं मनूतयगु ज्या स्वयाः
सिरपाः बियादी।*

* 62:12 दः१२ अयू ३४:११; यर १७:१०; मती १६:२७; रोम २:६; प्रका २:२३

63

परमेश्वरया माया
जीवन स्वयाः तःधं
दाऊदया भजन, यहदाया मरुभूमिइ च्वनाच्चंबल्य
1 हे परमेश्वर,
छि जिम्ह परमेश्वर खः।
जिं छितः दुनुगलंनिसें
मालोजुया।
गंगु, झिजांमिझां दंगु व लः मदुगु बँ थें
जिगु नुगः छि मदयाः प्याःचाः।*

2 जिं छितः पवित्र थासय्
खनागु दु।
अले छिगु शक्ति व महिमा
नं खना।
3 छिगु माया जीवन स्वयाः तःधं।
उकिं जिं न्हाबलें
छितः तःधके।
4 उकिं जिं मसीतले
छितः तःधके।
छिगु ना कयाः जिं थःगु
ल्हाः ल्हने।
5 जिगु नुगः तःजिगु भवय् नये थें
लुधगु दु।
जिगु म्हतुं छिगु म्ये हालः छितः
तःधंकाच्चनी।

6 जिं लासाय् नं छितः लुमंके।
चच्छिं जिं छिगु ध्यान
यानाच्चने।
7 छाय्धाःसा छि जितः न्हाबलें
ग्वाहालि यानादीगु दु।
छिगु पपूया किचलय्
जिं लसताया म्ये हाले।
8 जिगु आत्मा छिलिसे
प्यपुनाच्चंगु दु।
छिगु जव ल्हाति जितः
तिबः बियाच्चंगु दु।

9 जितः स्यायेत स्वयाच्चपिं
नाश जुयावनी।
इपि पातालय् कुतुं वनी।
10 इपि तरवारं पालाः सी।
अले ध्वंतयगु आहार जुइ।
11 जुजु परमेश्वरलिसे
लयतायाच्चनी।
वयक्कःयात विश्वास याइपिन्सं
वयक्कःयात तःधंकी।
मखुगु खँ ल्हानाजुइपिनिगु
म्हत्तुप्वाः धाःसा ति।

64

शत्रुतपाखें रक्षाया निति प्रार्थना
दाऊदया भजन, लय् तइम्हयसिगु निति

1 हे परमेश्वर,
जि दुःखय लाःगु दु,
जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ।
जिमि शत्रुतयगु ख्याच्चलं
जितः बचय यानादिसँ

2 मभिपिनिगु ग्वसाःपाखें व
मखुगु ज्या यानाजुइपिनिगु
पुचःपाखें
जितः सुचुकादिसँ।

3 इमिसं थःपिनिगु मेयात
तरवार थें ज्वयकातइ।
इमिसं नवाइबलय् नं
वाणं कयक् थें नवाइ।

4 इमिसं द्रं मदुपिन्त सुलाः
कय्की,
आकाझाकां इमिसं
वयात मग्यासँ कय्की।

5 इमिसं थवंथवय् मभिगु
ग्वसाः ग्वयाजुयेत
तिबः बियाजुइ।
गय् यानाः जाः ग्वयेगु धकाः
इमि सल्लाह याना जुइ।
इमिसं धयाजुइ,
“झीगु ग्वसाः सुनां सीके फइ?”

6 इमिसं मभिगु ग्वसाः
ग्वयाः धाइ,
“झीसं धिसिलाक्क ग्वसाः
ग्वयागु दु।”
मनूतयगु नुगः व मन
थुइकां थुइके थाकु।

7 तर परमेश्वरं थःगु वाणं
इमित कयकादी।
आकाझाकां हे इपिं
घाःपाः जुइ।

8 इमिगु थःपिनिगु हे खं
इपिं नाश जुइ।
इमित खंपिं सकसिनं
छ्यं फस्वकाः वनी।

9 मनूत सकलें ग्याइ।
इमिसं परमेश्वरं यानादीगु
ततःधंगु ज्या लुमंकी।
अले वयक्लं यानादीगु ज्या
कनाजुइ।

10 धर्मीं मनूत सकलें

परमप्रभुया ज्यां लयताइ।
 अले वय्कःया शरण्य वनी।
 वय्कःयात दुनुगलं मानय् याइपि
 सकसिनं वय्कःयात तःधंकी।

65

प्रशंसा व सुभाय्

दाऊदया भजन, लय् तइम्हय्सिगु निति – छपु म्ये

- 1 हे परमेश्वर,
 जिमिसं छितः सियोनय्
 तःधंकेत पिचाच्चना।
 अले जिमिसं छिगु नामय्
 यानागु भाकल नं पूवंके।
- 2 हे जिमिगु प्रार्थना न्यनीम्ह
 परमेश्वर,
 फुक्क मनूत छिथाय् वइ।
- 3 जिपि पापं बिलिबिलि
 जायाच्चने धुंकूसा
 छिं जिपि फुक्कसित
 क्षमा यानादिसँ।
- 4 धन्य खः छिं ल्ययाः
 थःनापं पवित्र थासय्
 हःपि मनूत।
 छिगु पवित्रगु देगःया आशिषं
 जिपि तसकं लुधं।
- 5 हे जिमित उद्धार याइम्ह
 परमेश्वर,
 छिं जिमिगु प्रार्थनाया लिसः
 अजू चायापुगु ज्या
 यानाक्यनाः बियादी।
 पृथ्वीया कुंकुलामय् च्वंपि मनूत
 व समुद्रया तापाक्क तापाक्क
 च्वंपि मनूतय्सं नं
 छितः विश्वास याःगु दु।
- 6 छिं थःगु शक्ति च्वापुगुतयत दय्काः
 थथःगु थासय् तयादिल
- 7 छिं समुद्रया किसिद्रम्बः
 व मनूतयगु हाःहयात नं
 दिकादिल।
- 8 छिगु अजू चायापुगु ज्या खनाः
 पृथ्वीया कुंकुलामय् च्वंपि
 मनूत ग्याःगु दु।
 छिं थःगु ज्यां निभाः लुइगु थासनिसें
 निभाः बीगु थासय् थ्यंक
 लसतां भयबिका ब्यगु दु।
- 9 छिं पृथ्वीयागु च्यताः कयादी,
 अले उकियात लः बियाः
 सय्कीगु यानादी।

- बुँइ अन्न सयकेत
परमेश्वरया खुसि लखं जाः ।
छिं थथे थुकथं यानादी –
- 10 छिं क्वानातःगु बुँयात लखं
गाक्क प्याकादी,
वा वय्काः चायात नाइकादी
अले अन्नमा सयकादी।
- 11 छिगु कृपां गुलि यक्व अन्न सइ।
छिं गन पलाः तयादी,
अन गाक्क अन्न सइ।
- 12 मरुभूमिया ख्यःत वाउंसे च्वं
अले पहाडत लसतां भय् ब्यू।
- 13 ख्यःत फै व च्वलयत्तयूसं जाः
बुँत अन्नं जाः ।
फुक्कं मिलय् जुयाः
लसतां म्ये हाला जुइ।

66

- प्रशंसा व सुभायया भजन
लय् तइम्हयसिगु नितीं- छपु भजन
- 1 पृथ्वीइ च्वंपिं फुक्कसिनं
परमेश्वरयात लयतायाः
जयजय यां ।
- 2 वय्कःया नांया
महिमा यानाः म्ये हा ।
वय्कःयात महिमा यानाः
तःधंकि ।
- 3 परमेश्वरयात धा,
“छिं यानादीगु ज्या
गपायसकं अजू चायापु।
छिगु शक्ति नं थुलि तःधं,
शत्रुत छिगु न्ह्यःने ग्यानाः
कयक्कुनी।
- 4 पृथ्वीइ च्वंपिं फुक्कसिनं छितः
आराधना याइ।
इमिसं छितः तःधंकाः
भजन हाली
इमिसं छिगु नांयात तःधंकाः
म्ये हाली।”
- 5 परमेश्वरं छु यानादिल धकाः
स्वः वा,
वय्कलं मनूतयथाय्
गज्याः गज्याःगु
अजू चायापुगु ज्या यानादिल।
- 6 वय्कलं समुद्रया दथुइ
लँ दय्कादिल,
झी तापाःबाज्यापिन्सं
न्यासि वनाः हे
समुद्र छितः,

सेला

उकिं झी वय्कःया ज्याय्
लय्तायाच्चने।*

7 वय्कलं थःगु शक्ति
सदां राज्य यानादी,
वय्कलं जाति जातियापि
फुक्कसित स्वयाच्चनी
वय्कःया विरोधय् सुं हे मदनेमा।

8 हे फुक्क जातियापि मनूत,
झी परमेश्वरयात प्रशंसा या!
छिमिसं याःगु प्रशंसा सकसिनं
तायेमा।

9 वय्कलं झीत म्वाकातःगु दु,
वय्कलं झीत लुफि हाये
बियामदी।

10 हे परमेश्वर,
छिं जिमित जाँचय् यानादीगु दु,
छिं जिमित वहःयात
जाँचय् याःथें
जाँचय् यानादीगु दु।

11 छिं जिमित जालय्
लाकेबियादिल,
अले ब्वहलय् इयातुगु कु
क्वबिकादिल।
12 छिं जिमित जिमि शत्रुतय्पाखें
न्हुकेबियादिल।
जिपिं लः व मिया दथुं जुयाः वना।
तर छिं जिमित आः
सुरक्षित थासय् हयादीगु।

13 जि छिगु देगलय् होमबलि
ज्वनाः वये।
अले जिं थःगु भाकल पूर्वके।

14 जि तःधंगु दुःखय् लाःबलय्
जिं थःगु म्हुतुं यानागु
भाकल खः, थ्व।

15 जिं छिगु वेदीइ होमबलिकथं
स्यल्लाःपिं फैत बलि बीहये।
अले द्रहं व दुगुया बलि बीहये।

16 परमेश्वरया भय काइपि
फुक्कं वयाः न्यँ,
जिं वय्कलं जिगु नितिं
छु छु यानादिल धकाः कने।

17 जिं ग्वाहालिया नितिं
वय्कःयात प्रार्थना याना।
जिं भजन हालाः

सेला

सेला

* 66:6 ६६:६ प्रस १४:२१; यहो ३:१४-१७

- वयक्कःयात तःधंका।
 18 जिगु नुगः पापं जाःगु जूसा
 परमेश्वरं जिगु प्रार्थना
 न्यनादी मखुगु जुइ।
 19 तर परमेश्वरं न्यनादिल।
 वयक्कलं जिगु प्रार्थनाया लिसः
 बियादिल।
 20 परमेश्वरयात तःधकि,
 वयक्कलं जिगु प्रार्थनायात
 न्यनादिल,
 अले जितः थःगु
 सदां दयाच्चनीगु माया
 बियाच्चन।

67

लयतातां सुभाय्या भजन
 लय् तइम्हयसिगु निति — तारया बाजंनापं।

- 1 हे परमेश्वर,
 जिमित दया यानादिसँ,
 अले सुवाः बियादिसँ।
 जिमित थःगु ख्वाःया दयाया
 जलं खय्कादिसँ।☆
- 2 छिगु लँपुइ पृथ्वीइ च्वंपि
 फुक्क जुइफयेमा।
 छिगु उद्दारया शक्ति
 फुक्क जातियापिन्सं सीमा।
- 3 हे परमेश्वर,
 जात जातितयसं छितः तःधंकेमा,
 खः, फुक्क जात जातितयसं
 छितः तःधंकेमा।
 4 देश देशयापि मन्त लयतायेमा,
 अले लसतां म्ये हालेमा
 छायाधाःसा छिं जाति जातियापिन्त
 उत्थे यानाः शासन यानादी।
 अले देश देशयात लँ क्यनादी।
- 5 हे परमेश्वर,
 जात जातितयसं छितः तःधंकेमा,
 खः, फुक्कसिनं छितः
 तःधंकेमा।
 6 पृथ्वीं अन्न सयक्कूगु दु।
 परमेश्वर, झी परमेश्वरं
 झीत आशिष बियादीगु दु।
 7 परमेश्वरं झीत आशिष
 बियाच्चनादीमा।

सेला

सेला

अले पृथ्वीया कुंकुलामय् च्वंपि
सकल मनूतयसं
वयक्:यागु भय काइ।

68

बिजयया म्ये

दाऊदया भजन, लय् तइम्हयसिगु निति – छपु म्ये

1 परमेश्वरं दना:

थ: शत्रुतयत् छ्यालब्याल
यानादीमा।

वयक्:यात महीपि मनूत

वयक्:या न्ह्य:नें बिस्सुं वनेमा।

2 फसं कुंयात ब्वयक् थें

वयकलं इमित ब्वयकादीमा,

मिइ मैन नायावं थें

परमेश्वरया न्ह्य:ने दुष्टत
नाश जुयावनेमा।

3 तर धमीं त लयतायाच्वनेमा।

इपि परमेश्वरया न्ह्य:ने
लयतायेमा,

अले लसतां हालाजुइमा।

4 परमेश्वरया भजन हा!

वयक्:या नांयात त:धंकि!

सुपाँयया च्वं वइम्हयसिगु निति

छपु भजन हा।

वयक्:या नां परमप्रभु ख:

वयक्:या न्ह्य:ने लयता।

5 पवित्र देगलय् च्वनीम्ह परमेश्वर

मांबौ मदुपिनि बौ ख:

अले भा:त मदुपिन्त

रक्षा यानादीम्ह ख:।

6 याक:चापिन्त

वयकलं परिवार दयकादी।

वयकलं कुनात:पिन्त

त्व:तकादी,

अले इमित लयतायकादी।

विद्रोह याइपिं धा:सा

गंगु व ल: मदुगु थासय्

च्वनेमाली।

7 हे परमेश्वर,

छि थ: मनूतय् न्ह्य: न्ह्य:

झा:बलय्,

छि मरुभूमिया लँ जुया:

न्ह्यांवनादीबलय्,

8 इस्राएलया परमेश्वर,

सीने पर्वतय् खनेदयक्:

झाःम्ह परमेश्वरया न्ह्यःने
पृथ्वी लिंगिलिगि सन
व स्वर्ग वा गात। ✧

9 हे परमेश्वर,

छिं गाक्क वा वयकाः
गना च्वंगु थःगु सर्बययात
वाउसे च्वंकादिल।

10 छिकपिनि मन्त वयाः
अन च्वन।

अले गाक्क अन्न सयकाः
छिं मगाःमचाःपिन्त लुधंक
बियादिल।

11 परमप्रभुं आज्ञा बियादिल,
तःम्ह हे मिसातयसं
थ्व खँयात न्यंका जुल।

12 “जुजु व सिपाइँत बिस्युं वन।
छँय् च्वंपि मिसातयसं इमिसं
त्वःताथकूगु इना काल।

13 फ़ैगलय् फ़ै स्वयाच्च्वंपिन्सं नं
वहःयागु सुकुभन्तु काये खन।
थ्व सुकुभन्तुयागु पपू वहःयागु
व पा लुँयागु खः।”

14 दक्वसिबय् बल्लाःम्हयसिनं
सल्मोन पहाडय् च्वापु
गाः थें च्वंक
जुजुतय्त छ्यालब्याल
यानादिल।

15 बाशान पहाड गुलि तःधं,
थ्व पहाडय् यक्व च्वकात दु।

16 हे छ्वांछ्वांवःगु पहाड,
छं छाया परमेश्वर थः च्वनेत
ल्ययादीगु पर्वतयात
नुगः मुइकाः स्वयेगु?

परमप्रभु अन सदांया निंति
च्वनादी।

17 परमेश्वर थःगु बबल्लाःगु
द्वलंद्रः रथया दथुइ च्वनाः
परमेश्वर सँनि पहाडं पवित्र
थासय् झाइ।

18 हे परमप्रभु परमेश्वर,
छि तःजाःथाय थाहां झाःबलय्
छिं कैदीतय्त ज्वनाः झाल।

छिं मन्तयगु देछा कयादिल,
विद्रोहीतयगु देछा तकं कयादिल,

हे परमप्रभु परमेश्वर,
छि अन सदांया निंति च्वनादी। ✧

- 19 परमप्रभुयात तःधंकि,
वयक्कः झीत बचय् यानादीम्ह
परमेश्वर खः।
वयक्कलं न्हियान्हिथं झीगु
कु क्वबियादी।
- 20 झी परमेश्वर झीत बचय्
यानादीम्ह परमेश्वर खः।
परमप्रभुं झीत मृत्युपाखे बचय् यानादी।
- 21 परमेश्वरं वयक्कःया शत्रुतयग्
छ्यं चुंदकाबी
अले थःगु हे लैय् जुइपि पापीतयग्
छ्यं नं।
- 22 परमप्रभुं धयादी,
“जिं इमित बाशानं लित हये।
जिं इमित समुद्रया दुनें नं लित हये।
- 23 थथे हे जिमि मनूतयसं
इमिगु हिं थःपिनिगु तुति सिली,
इमि खिचातयसं तकं
ब्व कायेखनी।”
- 24 हे परमेश्वर, छिगु विजय यात्रा
सकसिनं खंगु दु,
परमेश्वर जिमि जुजुयागु
पवित्र थासय्
न्ह्याःगु विजय यात्रा।
- 25 म्ये हालीपि न्ह्यःने न्ह्यःने,
बाजं थाइपिं ल्युने ल्युने,
दथुइ दम्फु थानावःपिं मिसात दु।
- 26 परमेश्वरयात वयक्कःया
मनूतयग् सभाय् तःधंकि।
याकूबया सन्तान फुक्कसिनं
परमप्रभुयात तःधंकि।
- 27 दक्वसिबय् न्हापां दक्वसिबय्
चिधंगु बेन्यामीन
कुलयापिं मनूत,
अनंलि यहदा कुलया न्ह्यलुवाःत
व इमिगु पुचः,
वयां ल्यू जबूलून व नप्ताली
कुलया न्ह्यलुवाःत।
- 28 हे परमेश्वर,
छिं थःगु शक्ति क्यनादिसँ,
न्हापा क्यनादी थें
थःगु शक्ति क्यनादिसँ,
- 29 यस्सलेमय् दुगु छिगु
देगःया कारणं
जुजुपिन्सं छिगु निंति देछा हइ।

सेला

- 30 तिकथिया दथुइ सुलाच्चंपि
पशुतयत् ब्वःबियादिसँ।
द्वहंत व इमि मस्तय् बथां थें
च्चंपि जातियात ब्वःबियादिसँ,
वहःया कुचात ज्वनाः
तुति भ्वपू मवतले
इमित ब्वःबियादिसँ।
ल्वापुइ लयत्ताइपि जात जातितयत्
उखेलाः थुखेलाः मदय्कादिसँ।
- 31 मिश्र देशं दूतत वइ
कूशं परमेश्वरया न्ह्यःने
पुलि चुयाः इमिगु देछा बी।
- 32 पृथ्वीइ च्वंगु राज्यत फुक्कसिनं
परमेश्वरयागु म्ये हा,
परमप्रभुयागु भजन या।
- 33 न्हापांसिं दुगु आकाशय् जुइम्ह
परमप्रभुयात तःधकि।
वय्कः थःगु शक्तिशाली सलं
हाःगु न्यँ।
- 34 परमेश्वरयागु शक्तियागु बारे
सकसिनं न्यंकि।
इस्पाएल न्यंक वय्कः च्वजाः।
वय्कःयागु शक्ति आकाशय्
थ्यंक न्यं।
- 35 इस्पाएलया परमेश्वर
वय्कःयागु देगल्य्
तसकं हनेबहःम्ह खः।
वय्कलं थः मनूतयत् शक्ति
व बल बियादी।
परमेश्वरयात प्रशंसा या।

सेला

69

ग्वाहालिया निति बिन्ति

दाऊदया भजन, लय् तइम्हय्सिगु निति – “लिली स्वां” रागय्

- 1 हे परमेश्वर,
जितः बचय् यानादिसँ।
जिगु गःपतय् थ्यंक लः
थाहां वये धुंकल।
- 2 जि तःजाःगु ध्याचलय्
दुनावनाच्चनागु दु।
जिगु तुति बँय् चुइ मफया च्वन।
जि तःजाःगु लखय्
लानाच्चनागु दु।
किसिद्वम्बलय्
जि दुनावनाच्चनागु दु।
- 3 ग्वाहालिया निति
हा हां जि न्यलेधुन,

जिगु सः सुइधुंकल।
 परमेश्वरयागु लँ स्वस्वं
 जिगु मिखा त्यानुइ धुंकल।
 4 जितः म्वायकं म्वायकं
 मययकाच्चंपि
 जिगु छेनय् च्वंगु सँ स्वयाः
 अप्वः दु।
 इमिसं मखुगु मखुगु द्वपं बियाः
 जितः स्यंकेत स्वयाच्च्वंगु दु।
 जिं का हे मकयागु नं
 लित हिँ धकाः
 जिलिसँ ल्वापु थःवयाच्च्वन।*

5 हे परमेश्वर,
 जि गुलि मूर्ख धकाः छिं स्यू।
 जिगु पाप छिगुपाखें
 सुलाच्च्वंगु मदु।

6 जिगु कारणं
 छितः विश्वास याइपिन्त
 मछालापुके मते,
 हे दक्व शक्ति दुम्ह
 परमप्रभु!
 हे इस्त्राएलया परमेश्वर, छितः
 मालाजुइपि जिगु कारणं
 क्वह्यंकाच्च्वने म्वाःलेमा।

7 छिगु हे नितिं
 जिं क्वह्यंका च्वनेमाल,
 अले मछालापुके माला च्वन।
 8 जिमि थः हे दाजुकिजापिन्सं
 जितः म्हमस्यू थें याइगु।
 जि थःगु हे परिवारय्
 परदेशी थें जुयाच्च्वनागु दु।

9 छिगु देगःया जोशं जितः
 छवयकूगु दु।

छितः क्वह्यंकिपिन्सं
 जितः क्वह्यंकाहःगु दु।*

10 जि अपसं च्वनाः ख्वयेबलय्
 मनूतयसं जितः हिस्याइ।

11 भांग्रा लं फिनाः दुःखं
 च्वनेबलय् नं
 इपिं जितः खनाः न्हिली।

12 लँय् लँय् हे इमिसं जिगु खँ
 ल्हाना जुइ।
 अय्लाःगुलुतयसं जितः
 धयाचू नकाः म्ये हाला जुइ।

13 जि धाःसा छिगु प्रार्थना

यानाच्चवना, हे परमप्रभु।
 जितः छिं ल्ययादीगु इलय् लिसः
 बियादिसँ, हे परमेश्वर!
 छिगु न्हाबलेँ दयाच्चनीगु
 मायाया कारणं
 छिगु धात्थेया उद्गारं जितः
 लिसः बियादिसँ।
 14 जि दुना मवनेमा धकाः जितः
 तःजाःगु ध्याचलं थकयादिसँ।
 जिमि शन्नृतयपाखें
 बचय् यानादिसँ
 जितः लःया किसिद्धम्बलं
 बचय् यानादिसँ।
 15 खुसिबालं जितः चुइके मयनेमा
 जि लखं दुना मवनेमा
 जि सीगालय् दुसुना मवनेमा।
 16 हे परमप्रभु,
 जितः लिसः बियादिसँ।
 छायाधाःसा छिगु
 सदां दयाच्चनीगु माया तःधं।
 जिगु सः न्यनादिसँ
 छायाधाःसा छि धात्थे
 दयां जाःम्ह खः।
 17 जिपाखे स्वयादिसँ।
 जि तःधंगु दुःखय् लानाच्चंगु दु,
 जितः आः हे
 लिसः बियादिसँ।
 18 जितः वयाः बचय् यानादिसँ
 जितः जिमि शन्नृतयपाखें
 त्वःतकादिसँ।
 19 जितः मनूतयसं गुलि
 क्वह्वाकातःगु दु धकाः
 छिं स्यू।
 जि गुलि हेला याकाः
 मछालापुक च्वने मालाच्चंगु दु
 धकाः छिं स्यू।
 जिमि शन्नृतयसं छु छु
 यानाच्चवन् धकाः
 छिं फुक्कं स्यू।
 20 हेलां जिगु नुगः
 तज्यायेधुंकल।
 छम्हयसिनं धकाः जितः
 हःपाः व लिधंसा ब्यू मवः।
 21 नये पित्याःबलय् इमिसं
 जितः बिख नकेहल।
 प्याःचाःबलय् इमिसं
 जितः चुपाउँ त्वंकेहल।*

* 69:21 ६९:२१ मती २७:४८; मर्क १५:३६; लूक २३:२६; यूह १९:२८-२९

- 22 इमिगु भ्वजं इमित
नाश यायेमा,
इमिगु पवित्र भ्वय्
इमिगु निति लिच्चः व स्वःतिपाँय् जुइमा।
- 23 इमिगु मिखा कां जुइमा,
इमिगु दुगःक्वँय् चाःतुइमा।*
- 24 छिगु तं इमित प्वंकादिसँ
छिगु तमं इमित भस्म यायेमा।
- 25 इमिगु छाउनी नाश जुइमा
इमिगु पालय् सुं हे मदयेमा।*
- 26 छाय्धाःसा छिं सजाँय
ब्यूह्यसित इमिसं लितुली।
छिं घाःपाः याःमह्यसिगु
दुःखया बारे खँ ल्हाइ।
- 27 इमिगु पापया ल्याःचाः
तयादिसँ।
छिं उद्धार यानादीबलय्
इपिं दुमथ्यायेमा।
- 28 जीवनया सफुलि
इमिगु नां हुयादिसँ।
धर्मीतयग् धलखय्
इमिगु नां च्वयादी मते।*
- 29 तर जि ला दुःखय्
लानाच्च्वंगु दु,
अले जितः सास्ती
जुयाच्च्वंगु दु।
हे परमेश्वर,
जितः थःगु शक्ति
बचय् यानादिसँ।
- 30 जिं परमेश्वयागु नांयात
तःधंकाः भजन हाले
दुनुगलंनिसें सुभाय् बियाः
वयक्ःयात तःधंके।
- 31 थुकिं परमप्रभु थुसा,
न्यक् व तुतिख्वः
दये धुंकूह द्रहंचिया
होमबलि बीबलय् स्वयाः
अप्वः लयताइ।
- 32 क्वत्ययक्काः च्वनेमाःपि
थ्व खनाः लयताइ,
परमेश्वरयात माला जुइपिनि
नुगःयात हःपाः दइ।
- 33 परमप्रभुं मगाःमचाःपिनिगु
सः न्यनादी।
अले कुना तःपि थः मनूतय्त
ल्वःमंकादी मखु।

- 34 स्वर्ग, पृथ्वी, समुद्र
व अन दुपि सकसिनं
वयकःयात प्रशंसा या।
- 35 छायधाःसा वयकलं
यस्शलेमयात बचय् यानादी
यहदाया शहरत हानं दयकादी।
वयकःया मनूत अन च्वनी,
अले उकियात अधिकार याइ।
- 36 अले व थाय वयकःयागु
आज्ञा मानय् याइपिनि
सन्तानयागु हे जुइ।
वयकःयात माया याइपि
अन च्वनी।

70

- ग्वाहालिया निति प्रार्थना
दाऊदया भजन, लय् तइम्हय्सिगु निति
1 हे परमेश्वर!
जितः बचय् यानादिसँ।
हे परमप्रभु,
जितः ग्वाहालि यायेत
याकनं झासँ।*
- 2 जितः स्यायेत स्वःपिं
लज्या चाये मालेमा,
अले इतिमिति कनेमा।
जिगु दुःखय् लयतायाजूपिं
लिज्यां वनेमा,
अले मछालाः जुइमा।
- 3 “हः” धकाः
जितः लायबुयाजूपिं मछालाः
आछु-आछु कनाजुइमा।
- 4 छितः मालाजुइपिं धाःसा
छिके लयतायाच्वनेमा।
अले छि मुक्ति बीगु यःपिन्सं
सदां थथे धयाच्वनेमा,
“परमेश्वर गुलि तःधं!”
- 5 तर जि ला चीमिम्ह
व छुं मदुम्ह मनू खः।
हे परमप्रभु,
छि जितः उद्धार याइम्ह
व जिम्ह परमेश्वर खः।
जितः ग्वाहालि यायेत
याकनं झासँ।

71

बुराम्ह मनूया प्रार्थना

- 1 हे परमप्रभु,
जि छिगु शरणय् वयागु दु,
जितः गुबलें मछाले म्वाःलेमा।
- 2 छिगु धार्मिकतां यानाः
जितः बचय् यानाः
उद्गार यानादिसैं!
- जिगु प्रार्थना न्यनादिसैं
अले जितः बचय् यानादिसैं।
- 3 जितः सदां सुलेजीक ल्वहंधी
जुयादिसैं।
जितः बचय् यायेत उजं बियादिसैं,
छाय्धाःसा छि जिगु किल्ला
व शरण कायेगु थाय् खः।
- 4 हे परमेश्वर,
जितः दुष्ट मनूतयगु ल्हातं
बचय् यानादिसैं।
नुगः मदुपि व मभिपिं मनूतयगु
ताकतं जितः बचय् यानादिसैं।
- 5 हे परमप्रभु,
छि हे जक जिगु आशा खः।
हे परमप्रभु,
जिं मचांनिसैं छिगु भरोसा
कयागु दु।
- 6 बूसांनिसैं हे जि छिगु
भरोसाय् दु।
मांया प्वाथंनिसैं हे छिं जितः
बिचाः यानाच्चवनादीगु दु।
उकिं जिं सदां छिगु
प्रशंसा याये।
- 7 यक्व मनूतयगु निति जि छम्ह नमूना
जुयाब्ब्यगु दु।
छाय्धाःसा छि जिम्ह बल्लाःम्ह
रक्षक खः।
- 8 उकिं जिं मदिकक छिगु प्रशंसा
यानाच्चवनागु दु।
न्हिन्हि जिं छिगु महिमा
न्यंकाच्चने।
- 9 आः जि बुरा जुइ धुंकाः
जितः त्वःतादी मते।
जि बमलायेधुन
जितः वानादी मते।
- 10 जिमि शत्रुतयसं जितः स्यायेत
स्वयाच्चंगु दु।
इमिसं थवंथवय् सल्लाह यानाः
ग्वसाः ग्वयाजूगु दु।
- 11 इमिसं धयाजूगु दु,
“परमेश्वरं वयात त्वःते धुंक्ल।

वयात लितुलिनाः ज्वँ।
छायधाःसा वयात बचय् याइपि
सुं मदये धुकल।”

- 12 हे परमेश्वर,
जिपाखें तापानादी मते
जितः ग्वाहालि यायेत
याकनं झासँ।
- 13 जितः द्रुपं बियाजूपि
मछालापुक बुइमा
अले नाश जुइमा।
- जितः स्यायेत स्वयाजूपि
क्वह्वांकाः च्वनेमालेमा,
अले मछालाः जुइमा।

- 14 तर जिं ला छिगु ग्वाहालिया
आशा कयांच्वने।
जिं छिगु प्रशंसा
अज्ज अप्वः याये।
- 15 छिं यानादीगु धार्मिकताया खँ
जिं सकसितं कनाजुइ।
छिं यानादीगु मुक्तियागु खँ
जिं न्हिन्हि कने।
अथे ला छिं यानादीगु ज्या
जिं कनां कने मफु।
- 16 हे परमप्रभु परमेश्वर,
छिं यानादीगु तःधंगु ज्याया
जिं प्रशंसा याये।
जिं सकसित छिगु हे जक
धार्मिकताया खँ न्येके।

- 17 हे परमेश्वर,
छिं जितः मचांनिसें स्यनादीगु दु।
अले जिं आः तकं
छिं यानादीगु अजू चायापुगु ज्या
मेपिन्त कनावयाच्वनागु दु।

- 18 हे परमेश्वर,
आः जि बुरा जुइ धुन
जिगु सँ तुयुसे च्वने धुकल।
अयनं आःया
न्ह पुस्तायापि मनूतयत्
जिं छिगु अजू चायापुगु
ज्यायागु खँ मन्यंकृतले
जितः त्वःतादी मते।

- 19 हे परमेश्वर,
छिगु धार्मिकता स्वर्ग स्वयाः
च्वजाः।
छिं गुलि अजू चायापुगु ज्या
यानादीगु दु,
हे परमेश्वर,
छिं थें ज्याःम्ह सु दु धकाः?

20 छिं जितः तःकः हे दुःख्य्
लाकादिल
तर छिं जितः हानं जीवन
बियादीतिनि,
अले मृत्युया गालं
थकयादीतिनि।
21 छिं जिगु इज्जत हानं
अप्वयकादी तिनि।
अले जिगु दुःखकष्ट
चीकाछवइतिनि।

22 हे जिम्ह परमेश्वर,
जिं वीणा थानाः छि
विश्वास याये बहःम्ह खः
धकाः प्रशंसा याये।
हे इस्नाएलया पवित्र परमेश्वर,
सारंगी थानाः जिं छिगु
प्रशंसाया म्ये हाले।

23 जिं छिगु प्रशंसाया म्ये
हालेबलय्
लयतायाः ततःसलं हाले,
छाय्धाःसा छिं जितः मू पुलाः
त्वःतकादीगु दु।
24 जिं न्हिन्हि सकसितं छिगु
धार्मिकताया बारे कने,
छाय्धाःसा जितः स्यायेत स्वयाजूपि
सकलें मछालेमाःगु दु,
अले इमिगु इज्जत वंगु दु।

72

जुजुया निति प्रार्थना

सोलोमनया भजन

1 हे परमेश्वर,
जुजुयात न्याय

गथे यानाः

यायेगु स्यनाबियादिसँ।

जुजुया काय्यात धर्मी जुइगु खँ
स्यनाबियादिसँ।

2 छिकपिनि मन्तयत्
वं धार्मिकतां

शासन याये फयेमा,

अले क्वत्ययक्काच्चंपिन्त नं

उतिग्यंक न्याय याये फयेमा।

3 पहाड पहाड मन्तयगु निति

भिं हयेमा!

जमिन जमिनय् न्ह्याथासं

धार्मिकतां जायेमा।

4 जुजुं चीमिपिन्त नं

उतिग्यंक बिचाः यायेमा,

मगाःमचाःपिन्त ग्वाहालि यायेमा
अले इमित क्वत्यलातःपिन्त
न्हंकाछवयेमा।

5 सूर्य व तिमिला दत्तले
छिकपिनि मनूतयसं सदां सदां
छिगु भय कयाच्चनेमा।

6 घॉय् लयातःगु ख्यलय्
वा वये थें
जुजुं राज्य यायेमा,
इवार वा वयाः बँयात प्याक् थें
जुजुं राज्य यायेमा।

7 वं राज्य यातले
धमीं त च्वन्ह्याना च्वनेमा।
गुबलय् तक
तिमिला दयाच्चनी,
उबलय् तक
शान्ति जुयाच्चनेमा।

8 वयागु राज्य छगू समुद्रं
मेगु समुद्र जुयाः न्यनावनेमा
यफ्रेटिस खुसिनिसें
पृथ्वीया कुनय तक।*

9 मरुभूमिया जातितयसं
वयागु न्ह्यःने क्वछ् वइ।

वया शत्रुत बैय् चातुवाः वनी।
10 तशींश व तापाक तापाक च्वंगु
समुद्रया सिथय् च्वंपिं जुजुतयसं
वयात कर पुलेहइ।

शेबा व सेबाया जुजुपिन्सं
वयात देछा छाःवइ।

11 फुक्क जुजुपिं वयागु न्ह्यःने
क्वछ् वइ।

फुक्क जातियापिन्सं वयागु
सेवा याइ।

12 वयाके ग्वाहालि फ्वंपिं
चीमिपिन्त
व हाःनाः मदुपिं व मगाःमचाःपिन्त
बचय् याइ।

13 वं मगाःमचाःपिं
व नये मखपिन्त दया याइ,
अले इमिगु उद्धार याइ।

14 इमित अन्याय व अत्याचारं
लिगना हइ।
इमिगु ज्यान वयागु निंति
अतिकं मू वं।

15 जुजु ताःई तक म्वाना
च्वनेमा!

- शेबाया लुँ वयात दयेमा।
 मनूतयसं वयागु नितिं सदां
 प्रार्थना यायेमा।
 सदां मनूतयसं वयात
 धन्य धायेमा।
 16 देशयु यक्व अन्न सयेमा,
 पहाडत बालि जायेमा
 लेबनानयु थें फलफुलं जायेमा
 घाँसं र्ख्यः जाः थें
 मनूतयसं शहर जायेमा।
 17 वयागु नां न्ह्याबले
 लुमनाच्चनेमा।
 सूर्य दतले
 वयागु नां जायाच्चनेमा।
 फुक्क जातियापिन्सं वयापाखें
 परमेश्वरया
 आशिष कायेमा।
 सकसिनं वयात
 धन्य धायेमा।
 18 परमप्रभुयात प्रशंसा या,
 इस्राएलया परमेश्वरयात!
 अजू चायापुगु ज्या वयक्कलं हे
 जक यानादी।
 19 वयक्कःयागु महिमां जाःगु नांया
 सदां प्रशंसा जुयाच्चनेमा।
 पृथ्वी न्यंक वयक्कःयागु महिमां
 जायेमा।
 आमेन! आमेन!
 20 यिशैया काय् दाऊदया प्रार्थना
 क्वचाल।

स्वंगूगु ब्व

73

भज ७३-८९

- परमेश्वरया न्याय
 आसापया भजन
 1 इस्राएलया निति
 व शद्ध नुगः दुपिनिगु निति,
 परमेश्वर धात्थें हे भिम्ह खः।
 2 तर जिगु तुति ला
 खाये धुंकूगु खः।
 जिगु पलाः
 चलुबिये धुंकूगु खः।
 3 छायाधाःसा दुष्टतयगु
 जियावःगु स्वयाः
 इपिं घमण्डीत खनाः
 जिगु नुगः मूगु खः।

- 4 इमिसं दुःख सी मखु,
इपि बल्ला: व स्वये नं ज्यू।
अले इमिगु उसाँय नं बांला: ।
- 5 मेपिन्त थें इमित दुःख जुइ मखु,
मेपिन्सं थें इमिसं कष्ट नं
फये म्वा:।
- 6 उकिं घमण्ड इमिगु तिसा ख:
ल्वापुरख्यापु इमिगु वस: ख:।
- 7 इमिगु नुगलं मभिगु खँ
जक पिहां वइ,
इमिगु नुगलं मभिगु मभिगु
जक ग्वसा: ग्वयाच्चनी।
- 8 इमिसं मेपिन्त हेस्याना जुइ,
अले मभिगु खँ ल्हाना जुइ
इमिसं घमण्ड याना जुइ,
अले मेपिन्त क्वह्यंकाजुइ।
- 9 इमिसं म्हुतु त:प्वा: याना:
स्वर्ग व पृथ्वीयागु
खँ ल्हाना जुइ।
- 10 मनूतयत्त इमिसं थ:पाखे
फहिकाकाइ।
मनूतयत्त इमिसं धा:गु खँ
अ:पुक पत्या: याइ।
- 11 इमिसं धयाजुइ,
“परमेश्वरं ग्थे याना: सी?
दक्वसिबय् त:धंमहयसिनं
छु जुयाच्चन धका: स्यू ला?”
- 12 दुष्टत धयापि
थज्या:पि का स्व।
इपि न्हाबलें याउंक च्वनी,
अले धनसम्पत्ति जक मुंका जुइ।
- 13 अयसा छु जिं थ:गु नुग:
शुद्ध याना जुयागु
सिति वन ला?
जिं मभिगु ज्या मयासें जुयागु नं
सिति वन ला?
- 14 जिं न्हियान्हिथं दुःख जक
फयागु दु!
सुथनिसें जिं सजाँय
फयावयाच्चना।
- 15 जिं थथे धयाजुगु जूसा
जिं छिकपिनि मनूतयत्त
धोखा बीगु जुइ।
- 16 जिं थ्व फुक्क खँ
थुइकेगु कुत: याना।
तर थ्व तसकं हे
थाकुगु ज्या जुयाबिल।
- 17 जि परमेश्वरया पवित्र थासय्
दुहां वना जक,

जिं दुष्टतयगु छु गति जुइ
धका: सिल।

18 धात्थें छिं इमित चुल्लुसे च्वंगु
थासय् तयादी तिनि,

अले विनाशया
गालय् क्वफानादी।

19 इपिं मिखा पीमलावं
नाश जुयावनी।

इपिं ग्यानापुक्क हे
नाश जुयावनी।

20 सुथय् न्ह्यलं चाल कि
तनावनीगु म्हगस थें।
हे परमप्रभु,

छि दनादीबलय्
छिं इमित किचःयात थें
वास्ता यानादी मखु।

21 जिगु नुगः हीसे
च्वनाच्चंबलय्
जितः दुःख जुयाच्चंबलय्

22 जि छम्ह पशु थें
मूर्ख जुयाच्चवनागु खः।
जिं छितः थुइके मफुगु खः।

23 अयनं जि ला न्ह्याबलें
छिनापं हे दु।

छिं जिगु जव ल्हाः ज्वनादीगु दु।

24 छिं जितः सल्लाह बियाः
लें क्यनादी

अले लिपा जितः तःधंकाः
थःथाय् दुकयादी।

25 स्वर्गय् छि बाहेक
जि सु हे दु धकाः?

पृथ्वीइ जितः छि बाहेक
छु हे माःगु दु धकाः?

26 जिगु म्ह व मन
बमलाना वने फु
तर जिगु शक्ति सदांया लागि
परमेश्वर खः।
अले वयकः न्ह्याबलें
जिम्ह खः।

27 छिपाखें तापाःपि
नाश जुयावनी।

छितः विश्वासघात याःपिन्त
छि नाश यानादी।

28 परमेश्वरया लिक्क च्वनेगु
जिगु निंति गुलि भिं।
जिं परमप्रभुयात शरण कायेगु

थाय् यानागु दु।
जिं छिं यानादीगु
फुक्क ज्यायागु खँ कनाजुये।

74

देशया रक्षाया नितिं प्रार्थना
आसापया मशिकल
1 हे परमेश्वर,
छिं छाय् थथे
जिमित सदांया नितिं
मययकादीयागु?
छि थथे छाय् छिकपिनि मनु,
छिकपिनि फैतयगु बथांलिसे
तंम्बयादीगु?
2 छिं तःदँ न्ह्यः
थः सर्बय यायेत ल्ययादीपिन्त
लुमंकादिसँ।
अले थःगु जाति यायेत मू पुलाः
त्वःतकादीपिं मनूतयत
लुमंकादिसँ।
छि थः च्वनादीगु सियोन पर्वत
व यरूशलेमयात नुं
लुमंकादिसँ।
3 शत्रुतयसं देगलय् च्वंगु फुक्कं
नाश यानाबिल।
थुखेपाखे नं
थःगु पलाः न्ह्याकादिसँ।
4 छिं जिमित नापलानादीगु थासय्
वयाः शत्रुतयसं सः
थ्वयकूगु दु।
थःपिं त्याःगु चिकथं
इमिसं अन थःपिनिगु ध्वाँय्
ब्वयकाथकूगु दु।
5 जंगलय् सिं पालिपिन्सं थें
इमिसं स्यंकाथकल।
6 बुट्टा कियातःगु फुक्क सिंपैयात
इमिसं थःपिनिगु पा व मुगलं
कुचा कुचा थलाबिल।
7 छिगु देगःयात स्यंकाः
मि तयाबिल।
छिगु पवित्र थाययात
अशुद्ध यानाथकल।
8 इमिसं पाच्चुक हे
न्हंकाछवयेगु
मतिइ तःगु खः।
देशय् दक्व पवित्र थाययात
इमिसं च्याकाबिल।
9 आः अजू चायापुगु चिं

नं खने मन्त
अगमवत्कात
नं छम्ह हे मन्त।
थथे गुबलय् तक
जुयाच्चनी जिपि सुनानं मस्यू।

10 हे परमेश्वर,
शत्रुतयत् गुबलय् तक
न्हीकातयेगु?
इमित सदां छिगु नांयात
क्वह्वांके बियातयेगु ला?

11 छाय् छिं थःगु
बल्लाःगु जव ल्हाः
प्वः चिनाच्चनादियागु?
थःगु ल्हाः फ्यनाः
इमित नाश यानादिसँ।

12 शुस्निसें छि जिमि जुजु खः।
छिं तःकः मछि हे
जिमित बचय् यानादीगु दु।

13 छिं थःगु शक्तिं
समुद्रयात ब्वथलादिल।
छिं समुद्रया राक्षसतयगु छ्यं
नच्चुक तछ्यानादिल।*

14 छिं लिब्यातन् नांयाम्ह
समुद्रया राक्षसया छ्यं
तछ्यानाः

वयागु ला
मरुभूमिया पशुतयत्
नकेबियादिल।*

15 छिं हे लःया मूल तछ्यानाः
खुसि व इवाला हायकादिल।
छिं ततःधंगु खुसित
गंकादिल।

16 छिं न्हि व चा सृष्टि यानादिल
छिं सूर्य व तिमिलायात दयकाः
इमिगु थासय् तयादिल।

17 छिं हे पृथ्वीया लागा चिनादिल
छिं हे ताल्ला व चिकुला
सृष्टि यानादिल।

18 हे परमप्रभु,
छकः लुमंकादिसँ,
छिकपिनि शत्रुत
छि खनाः गथे न्हिल।
मूर्ख मनूतयसं छिगु नांयात
गुकथं क्वह्वांका जुल।

19 छिं थः बमलाःपि
मनूतयगु ज्यान

- इमि शत्रुतयगु ल्हातिइ
 लःल्हानादी मते
 दुःख सियाच्चंपि थः मन्तयत्
 सदांया निति
 ल्वःमंकादी मते।
 20 छिं जिपिलिसें चिनादीगु
 बाचा लुमंकादिसँ
 देशया फुक्क खिउंगु थासय्
 ल्वापुख्यापु जुयाच्चंगु दु।
- 21 क्वत्ययक्काच्चनेमाःपि मन्त
 मछालापुकाच्चने म्वाःलेमा
 चीमिपिं व मगाःमचाःपिन्सं
 छिगु नायात तःधकेमा।
- 22 हे परमेश्वर, दनादिसँ,
 थःगु खँयात कयाः
 नवानादिसँ
 छकः लुमंकादिसँ,
 मूर्खतयसं छितः न्हिन्हि
 हेस्यानाच्चंगु दु।
- 23 छिकपिनि शत्रुतयसं
 तसलं हाःगु सःयात
 ल्वःमंकादी मते।
 इमिगु सः इन इन तस्सः
 जुया वयाच्चंगु दु।

75

- न्याय यानादीम्ह परमेश्वर
 आसापया भजन, लय् तइम्हयसिगु निति – “स्यंके मते” धाःगु रागय् हालेगु म्ये।
 1 जिमिसं सुभाय् बी हे परमेश्वर,
 जिमिसं सुभाय् बी।
 छायाःसा छि जिमिगु
 तापाक मदु।
 मन्तयसं छिगु अजू चायापुगु ज्या
 कनाजुइ।
- 2 छिं धयादीगु दु,
 “जिं न्यायया निति
 ल्वःगु ई ल्ययागु दु।
 जिं पक्षपात मजुइक
 न्याय याये।”
- 3 भ्वखाय् ब्वयाः
 मन्त व पृथ्वी
 वाराक्वारा संसां,
 जिं धाःसा थुकिया जगयात
 लिधंसा बियातये।

4 घमण्डीतयत् जिं धाये,
“घमण्ड याये मते।”

दुष्टतयत् जिं धाये,
“फुर्ति याये मते।

5 स्वर्गया विरोधय् लहाः
लह्ने मते।
अले विरोधी खँ
लहाना जुइ मते।”

6 सुं मनुखं, न पुर्बं, न पच्छिमं,
न उत्तरं, न दच्छिनं जुइमा
सुनानं मनूयात थछवये फइ मखु।

7 न्याय याइम्ह ला परमेश्वर खः।
सुयात क्वफायेगु
सुयात थछवयेगु धकाः
वयकलं हे क्वःछिनादी।

8 परमप्रभुया लहातिइ ख्वला दु,
थ्व ख्वला
वयकःया तमं जाः।
वयकलं थ्व हे
ख्वलां त्वंकादी।
दुष्टत फुक्कसिनं
थ्व हे ख्वलां त्वनी,
भ्याःभचा हे मलयंक।

9 तर जिं ला न्हाबलें
परमेश्वरं यानादीगु ज्याया
खँ कनाजुये
जि ला न्हाबलें याकूबया
परमेश्वया भजन हालाजुये।

10 परमेश्वरं धयादी,
“दुष्टतयगु शक्ति जिं न्हंकाबी।
अले धर्मीतयगु शक्ति
अप्वयकाबी।”

76

न्हाबलें त्याकादीम्ह परमेश्वर

आसापया भजन, लय् तइम्हयसिगु निति – तारं थाइगु बाजनय् हालेगु

1 परमेश्वरयात
यहदाय् सकसिनं म्हस्यू।
इस्त्राएलय्
वयकःया नां तःधं।

2 शालेमय्
वयकः च्वनीगु खः।

सियोन पर्वतय्
वयकःया छँ दु।

3 वयकलं अन थः शत्रुतयगु
च्यानाच्चवंगु वाण, ढाल,
तरवार,

व फुक्क ल्वाभः
त्वथुलादिल।

सेला

4 छि न्हाबलें दयाच्चनीगु
पहाड स्वयाः झःझः धाः,
अले तसकं तःजि।

5 नुगः बल्लाःपिनिगु
फुक्क ल्वाभः
लाकाकाये धुंकल।
इपि सी न्ह्यलय्
लाये धुंकल।

बहादुरतय् सुं छम्हय्सिनं नं
झीगु विरोधय्
ल्हाः ल्हने मफये धुंकल।

6 हे याकूबया परमेश्वर!
छिं छकः हक्कूबलय्
इमि फुक्क सल
व सल गयाः वःपि
सीपिं थें जुल।

7 हे परमप्रभु,
छि हे छम्ह जक खः
भय काये बहःम्ह।

छि तंम्बइबलय्
छिगु न्ह्यःने सु च्वने फु?

8-9 हे परमेश्वर,
मभिगु ज्या यानाच्चपिन्त
सजाँय बीत
व पृथ्वीइ क्वत्ययका
च्वनेमाःपिन्त बचय् यायेत
स्वर्ग थःगु न्याय न्यकेत
दनादीबलय्
पृथ्वी ग्यानाः सुम्क च्वन।

सेला

10 मनूतयसं गुलि तं क्यनी,
उलि हे छिगु नां तःधनी।

लडाइँपाखें बचय् जूपिन्सं
छिगु नखः हनी।

11 छिमिसं छिमि
परमप्रभु परमेश्वरया नामय्
छु भाकल यानागु खः,
व पूवकि।

वय्कःया प्यखेरं च्वपिं
सकसिनं भय काये बहःम्ह
वय्कःयात देछा छायेत हति।

12 वय्कलं शासकतय्गु
घमण्डयात नचुकादी।

पृथ्वीया जुजुत वय्कः
खनाः ग्याइ।

77

- दुःखया इलय्
याउँक दइगु ग्वाहालि
आसापया भजन, लय् तइम्ह यदूतूनया निरितिं
- 1 जिं ततःसुलं
परमेश्वरयात
प्रार्थना याना।
जिगु सः न्यनादिल!
- 2 तःधंगु दुःख जूबलय्
जिं परमप्रभुयात मालाजूया।
चच्छि चच्छिं जिं ल्हाः ल्हनाः
प्रार्थना याना।
अयनं जिगु मन
याउँसे मच्चवं।
- 3 परमेश्वरयागु बिचाः यायेबलय्
जिं झसुकाः तये।
ध्यान यायेबलय्
नं जिगु नुगः क्वतुनावनी।
- 4 छिं जितः थ्यने नं मब्बू
नुगः क्वतुनाः
जिं नवाये तकं मफइ।
- 5 जिं वने धुंक्गु खँ लुमंके,
यक्व न्हापाया दिया खँ।
- 6 जिं बहनिइ थःगु म्ये लुमंका
जिं ध्यानय् दुनाः थःत हे न्यना,
- 7 “परमेश्वरं झीत
सदांया निरितिं हे
त्वःतादी ला?
वय्कलं आः जितः गुबलें हे
दया यानादी मखुत ला?”
- 8 “वय्कःयागु
सदां दयाच्चनीगु माया
सदांया निरितिं तन ला?
वय्कःया बचं
सदांया लागि फुत ला?”
- 9 परमेश्वरं दया माया यायेगु
ल्वःमंकादिल ला?
तमय् वयाः वय्कलं
दया यायेगु त्वःतादिल ला?”
- 10 अले जिं बिचाः याना,
“थ्व हे जिगु दुःख खः।
दक्वसिबय् तःधंम्हय्सिया
जव ल्हाः जिगु छेनं
चिला वन।”
- 11 अले जिं छिं यानादीगु
फुक्क खँ लुमंका,
हे परमप्रभु।

सेला

सेला

छिं न्हापा यानादीगु
अजू चायापुगु ज्या लुमंका।

12 जिं व फुक्क खँय् बिचाः याये।
जिं छिं यानादीगु अजू चायापुगु
ज्यायात ल्वःमंके मफु।

13 हे परमेश्वर,
छिं यानादीगु फुक्क ज्या
पवित्र जू।

छिं थें तःधंम्ह परमेश्वर
मेम्ह सु दइ?

14 छिं अजू चायापुगु ज्या
यानादीम्ह परमेश्वर खः।

छिं थःगु शक्ति
जाति जातियापिन्त क्यनादिल।

15 छिं थःगु शक्ति थः मनूतयत्
मू पुलाः त्वःतकादिल,

याकूब व योसेफया सन्तानयात।

16 हे परमेश्वर,
छितः खनाः समुद्र नं ग्यात।
ततःजाःगु समुद्र नं दुनेनिसें
वाराक्वारा सन।

17 सुपाँचं वा गात,
आकाशय् न न्यात
प्यखें हाबलासा त्वल।

18 न न्याःगु सः
आकाश न्यंक न्यन।
हाबलासाया जलं प्यखें
जल्ल थित।

पृथ्वीइ भवखाय ब्वयाः
लिंगिलिंगि सन।

19 छिं समुद्रयात फायाः
लँ दय्कादिल।

तर छिगु पलाया चिं
गनं खने मद्दु।

20 छिं थः मनूतयत् फैजवालं थें
लँ क्यनादिल।

अले मोशा व हास्नयात
इमि नायः यानादिल।

सेला

78

इस्त्राएलया पुलांगु खं
ज्ञान काःगु

आसापया मशिकल

1 हे जिं मनूत!

जिगु खँ न्यँ,

जिं धायेत्यनागु खँय्
न्हायपं ब्यु।

2 जिं उखान छुनाः

- स्यनेकने याये।
जिं न्हापायागु सुलाच्चवंगु
खँयात उलाः
उखान छुनाः क्यने।☆
- 3 गुगु खँ झीसं न्यना तयागु खः,
अले स्य,
अले झी तापाःबाज्यापिन्सं
झीत कनातःगु खः।
- 4 परमप्रभुयागु शक्ति,
वय्कलं यानादीगु
ततःधंगु ज्याखँ
व अजू चायापुगु ज्याखँ
झीसं थः सन्तानपाखँ
मसुचुके।
झीसं झी लिपायापिन्त
थ्व खँ कनाथके।
- 5 वय्कलं याकूबयात
उजं दय्काः
इस्त्राएलया मनूतय्त व्यवस्था
बियादिल।
वय्कलं झी तापाःबाज्यापिन्त
थः मस्तय्त
वय्कःयागु व्यवस्था स्यनेत
उजं दय्कादिल।
- 6 लिपायापिन्सं नं थ्व खँ
सीके फयेमा,
अले इमिसं नं थः मस्तय्त कने
फयेमा धकाः
थथे यानादीगु खः।
- 7 थुकथं इपि सकसिनं
परमेश्वरयाके विश्वास
याये फइ,
अले वय्कलं यानादीगु ज्याखँ
ल्वःमंकी मखु।
बरू सदां वय्कःयागु उजं न्यनी।
- 8 थुकथं इपि परमेश्वरयात
क्वात्तुक विश्वास मयाःपिं
व थःगु नुगल्य् परमेश्वरयात
मतःपिं
इमि तापाःबाज्यापिं थें विद्रोही
व धयागु खँ मन्यनीपिं
जुइ मखु।
- 9 एफ्राइमयापिं मनूत
थःपिन्के धनुष व वाण दय्कं
लडाईनं बिस्सुं वन।
- 10 इमिसं वय्कःलिसे याःगु
बाचा पूमवंकल,
अले वय्कःयागु व्यवस्था
मानय् मयात।

- 11 इमिसं वय्कलं यानादीगु
ज्याखँ
व वय्कलं क्यनादीगु
अजू चायापुगु ज्याखँ
ल्वःमंकल।
- 12 वय्कलं मिश्र देशयागु सोअन
धाःगु थासय्
इमि तापाःबाज्यापिन्त
अजू चायापुगु ज्याखँ यानाः
क्यनादीगु खः।☆
- 13 वय्कलं समुद्रयात निब्व
थलादिल,
अले इमित अनं हे
समुद्र छिकेबियादिल।
वय्कलं लःयात
पःखाः थें थनादिल।☆
- 14 न्हिनय् वय्कलं इमित सुपुँचं
व चान्हय् मिया जलं लँ
क्यनादिल।☆
- 15 वय्कलं मरुभूमिइ
ल्वहंधी पालाः
लःधाः हाय्काः
इमित लः त्वंकादिल।
- 16 वय्कलं ल्वहंधिकं
लःधाः पिकयाः
खुसि थें बाः वय्कादिल।☆
- 17 अयनं इमिसं वय्कःया
विरोधय् पाप याना हे च्वन,
गंगु व लः मदुगु थासय्
दक्वसिबय् तःधंम्हयसिगु
विरोधय् विद्रोह यात।
- 18 इमिसं थःयत्थें नसात्वँसा फ्वनाः
परमेश्वरयागु मन स्वयेत तकं
लिमचिल।
- 19 इमिसं परमेश्वरया विरोधय्
थुकथं नवात,
“छु परमेश्वरं मरुभूमिइ नं
नसात्वँसा बियादी फु ला?”
- 20 परमेश्वरं ल्वहंधी पालाः
लःधाः हाय्कूगु ला खः।
छु वय्कलं जिमित मरि
व वय्कःया थः मनूतय्त ला नं
दय्काबी फु ला?”
- 21 थ्व न्यनाः परमप्रभु
तंचायादिल, अले वय्कः
याकूबया सन्तान खनाः
मि जुयादिल।
इपिं खनाः वय्कःयागु तं

- झन तच्चयावल्।
 22 छायाधाःसा इमिसं
 वय्कःयाके विश्वास मतः,
 अले वय्कलं
 इमित बचय् याइ धयागु खँय् नं
 पत्याः मयाः।
- 23 अय्जूसां वय्कलं
 आकाशयात उजं बियादिल,
 अले स्वर्गयागु लुखा
 चाय्कादिल।
- 24 वय्कलं इमित नयेत मन्ना
 गाय्कादिल,
 वय्कलं इमित स्वर्गयागु अन्न
 बियादिल।*
- 25 थुकथं इमिसं स्वर्गदूततय्गु
 मरि नल,
 वय्कलं इमित इमिसं
 नयेफक्व नसा बियादिल।
- 26 वय्कलं आकाशय् पुर्बयागु
 फय् त्वःतादिल,
 अले थःगु शक्तिं दच्छिनयागु
 फय् संकादिल।
- 27 वय्कलं फिसलय् च्वंगु फि थें
 अल्याख् झंगःपंक्षी
 छवयाहयादिल।
- 28 झंगःत फुक्क इपि च्वंच्वंगु
 लागाय् दुने
 व इमिगु पाल जःखः जूवल।
- 29 थुकथं इमिसं लुधक नल,
 वय्कलं नसिंचापिन्त नकादिल।
- 30 इमि लुधने मलावं
 इमिसं नयाच्वंबलय्
- 31 परमेश्वर इपि खनाः
 तंचायादिल,
 अले इमिगु पुचलय् च्वंपिं
 बल्लाःपि मन्तयत्
 स्यानादिल।
 वय्कलं इस्राएलया ल्याय्म्ह-
 ल्याय्म्हपि मन्तयत्
 स्यानादिल।*
- 32 अय्जूसां इमिसं
 पाप याना हे च्वन।
 वय्कःयागु अजू चायापुगु ज्याखँ
 खंक खंक इमिसं परमेश्वरयात
 विश्वास मयाः।
- 33 उकिं परमेश्वरं इमित
 ज्याख्यलय् मजुइकाः
 व ग्या जक ग्यानाः म्वाये

माय्काबिल।

34 गुबलय् परमेश्वरं

इमि मनूतयत् स्यानादिल,

उबलय् तिनि इपि वय्कःयाथाय्

लिफः स्वयावल।

परमेश्वरयाथाय् लिहां वयाः

इमिसं दुनुगलंनिसें वय्कःयात

पत्याः यात।

35 अले तिनि परमेश्वर

थःपिनि ल्वहंधी खः,

थः मनूतयत् म् पुलाः

त्वःतकादीम्ह दक्वसिबय्

तःधंम्ह परमेश्वर खः धकाः

इमि लुमन।

36 तर इमिसं वय्कःयात

म्हुतुं जक तःधंकाच्चंगु खः,

दुनुगलंनिसें मखु।

37 इमिगु नुगः परमेश्वरपाखे

अज्ज नं मलीनि,

परमेश्वरं इपिलिसे

चिनादीगु बाचायागु नं

इमिसं वास्ता मयाः।

38 वय्कः दयादुम्ह जूगुलि

वय्कलं इमित क्षमा यानादिल।

वय्कलं इमित नाश यानामदी।

वय्कलं तःकः मछि

थःगु तं क्वलाकादिल।

वय्कलं थःगु तं प्वंकामदी।

39 वय्कलं इपि कमजोर

मनूत जक खः,

फय् थें वयाः वनीपि खः धकाः

लुमंकादिल।

40 इमिसं ग्वःकःमछि ला

मस्भूमिइ वय्कःया विरोधय्

विद्रोह यात,

ग्वःकःमछि ला इमिसं

वय्कःयात दुःख बी धुंकल।

41 इमिसं तःकः हे परमेश्वरयागु

मन स्वये धुंकल,

अले इस्राएलया पवित्रमहयसित

तं पिकाय्के बी धुंकल!

42 इमिसं वय्कःयागु शक्ति

ल्वःमंकल,

अले इमिसं इमित

क्वत्यलातःपिनिगु ल्हातं

त्वःतकादीगु नं ल्वःमंकल।

43 अले मिश्र देशयागु

सोअन धाःगु थासय्

क्यनादीगु अजू चायापुगु चिं

- व ज्या नं ल्वःमंकल।
 44 वय्कलं अन च्वंगु खुसिइ
 हि बाः वय्कादिल,
 अले अन च्वंपिन्सं खुसिया लः
 त्वने मखन।☆
- 45 वय्कलं इमिथाय् भुजि
 छवयाः दुःख बियादिल,
 वय्कलं इमिथाय् ब्यांचात
 छवयाः इमिगु बुँ
 नाश यानादिल।☆
- 46 वय्कलं इमिगु बाली व अन्न
 नाश यायेत क्वःबुँचात
 छवयादिल।☆
- 47 वय्कलं प्वँ गाय्काः
 इमिगु दाखमा स्यंकादिल,
 अले पुगाय्काः
 यःमरिमा स्यंकादिल।
- 48 वय्कलं इमिगु सा-द्वहंयात
 प्वँ गाय्काः स्यानादिल,
 अले फैच्वलय्यात
 मलखं कय्काः स्यानादिल।☆
- 49 वय्कलं थः दूत थें यानाः
 इमित थःगु ग्यानापुगु
 तं प्वंकादिल।
- 50 वय्कःयागु तं क्वमलाः,
 वय्कलं इमित
 बचय् यानामदी।
 वय्कलं इमित महामारी
 कय्काः स्यानादिल।
- 51 वय्कलं मिश्रीतय्
 तःधिकःपिं काय्पिं
 फुक्कसित स्यानादिल।☆
- 52 थः मनूतयत् धाःसा वय्कलं
 फैतयत् ज्वये थें
 मरुभूमियागु लं
 पिने यंकादिल।☆
- 53 वय्कलं इमित बांलाक
 बिचाःसंचाः यानाः यंकादिल,
 उकिं इपिं मग्यासे वन।
 इमि शनूतयत् जक
 समुद्रं नुनाछवल।☆
- 54 वय्कलं इमित
 थःगु पवित्र देशय्,
 थःगु हे जव ल्हाःया शक्तिं
 त्याकादीगु
 थ्व पहाडी देशय् हयादिल।☆
- 55 वय्कलं थः मनूत न्ह्यावंलिसे

अनयापि जात जातियापि
मनूतयत् ख्याना छवयादिल।
अले इमिगु देश
इस्त्राएलया कुलतयत्
सर्बयकथं इनाबियादिल।
इमिगु छेँन थः मनूतयत्
बियादिल।✧

56 अयनं इमिसं दक्वसिबय्
तःधंम्हयसिया विरोधय्
विद्रोह यानाः
वयक्ःयागु मन स्वय्यांच्वन।

इमिसं वयक्ःयागु आज्ञा मन्यं।✧

57 थः तापाःबाज्यापि थें
इपि नं परमेश्वरयात
धोखा बीपि
व विश्वास मदुपि जुयाः जुल।
अले स्यंगु धनुष थें
भर मदुपि जुयाः जुल।

58 इमिसं मेपि घःतयग्
पुजा यायेगुथाय् दयक्काः
परमेश्वरयात तंम्वयक्कल।

इमिसं थःगु मूर्तिपाखें
वयक्ःयात नुगः मुइकाबिल।

59 थ्व खनाः परमेश्वरं
तं पिकयादिल,
अले वयक्कलं इस्त्राएलीतयत्
त्वःतादिल।

60 वयक्कलं शीलो धाःथाय्
च्वंगु नापलायेगु पाल तकं
त्वःतादिल,
वयक्कः अन झील्लिसे
च्वनादीगु र्खः।✧

61 वयक्कलं थःगु शक्ति
व महिमायागु चिं,
बाचा चिनादीगु सनूयात
शत्रुतयग् लहातय् लाके
बियादिल।✧

62 वयक्कः थः मनूतलिसे
तंम्वयादिल।

अले थः सर्बययात्
शत्रुतय्पाखें
स्याकेबियादिल।

63 मिं इमि ल्याय्म्हतयत्
भस्म यात।
ल्यासेतयत् ब्याहा यायेत
मिजंत तकं मन्त।

64 इमि पुजाहारीत
तरवारं पालाः सित,

इमि मिसातयसं
ख्वये तकं मखन।

- 65 अले परमप्रभु न्ह्यलं दंम्ह थें
दनादिल।
वय्कः दाखमघं काःम्ह मनू थें
दनादिल।
- 66 वय्कलं थः शत्रुतयत्
ख्याना छवयादिल।
वय्कलं इमित सदांया निति
मछालापुसे च्वंकाबिल।
- 67 वय्कलं योसेफया कुलयात
त्वःतादिल,
अले एफ्राइमया कुलयात
ल्ययामदिल।
- 68 बरु वय्कलं
यहूदाया कुलयात
व सियोन पर्वतयात
ल्ययादिल,
थ्व वय्कलं यय्कादीगु
पर्वत खः।
- 69 वय्कलं थःगु पवित्रथाय्
स्वर्ग थें तःजाय्क
दय्कादिल,
अले पृथ्वी थें धिसिलाक्क
व सदांया निति दय्कादिल।
- 70 वय्कलं थः दास दाऊदयात
ल्ययादिल।
वय्कलं वयात
फैत ज्वयाच्चंगु थासं हयाः
- 71 इस्राएलया जुजु यानादिल।
वय्कलं दाऊदयात थः सर्बयया
जवाः यानादिल।*
- 72 दाऊदं इमित दुनुगलंनिसें
बिचाःसंचाः यात।
अले इमित बालाक
न्ह्यज्याकाः यंकल।

79

छि गुबलय् तक
जिपिलिसें तंम्बयाच्चवनादीगु?
आसापया भजन।
1 हे परमेश्वर,
पिने वःपिन्सं
छिगु सर्बय त्याका काल।
इमिसं छिगु पवित्र देगःयात
अशुद्ध यानाबिल।
इमिसं यरूशलेमयात
नाश यानाथकल।*

* 78:71 ७८:७०-७१ १ शमू १६:११-१२; २ शमू ७:८; १ इति १७:७ * 79:1 ७९:१ २ राज २५:८-१०; २ इति ३६:१७-१९; यरू ३२:१२-१४

- 2 छिकपिनि दासतय्गु
सीम्हयात इमिसं
गिद्धयात नकेत त्वःताथकल।
छिकपिनि विश्वास याये
बहःपिनिगु सीम्हयात
इमिसं गुँपशुतयत्
नकेत त्वःताथकल।
- 3 यरुशलेम न्यंक लः थेँ
हिबाः वयकाथकल।
सीपिन्त थुनेत तकं
सुं हे मल्यन।
- 4 जवंखवं च्वंपिं जातितयसं
झीत हिस्यानाच्चन।
झीत हेबायचबाय् यानाः
इपिं न्हिलाच्चन।
- 5 हे परमप्रभु,
छि गुबलय् तक जिपिलिसें
तंम्बयाच्चनादीगु?
छि न्ह्याबलें तंम्बयादीगु ला?
छिगु तं सह याये मफयकः
च्यानाच्चनी?
- 6 छिगु तं छितः नालामकाःपि
जातियात प्वंकादिसँ।
छिगु तं छितः प्रार्थना
मयाइपिन्त प्वंकादिसँ।
- 7 छायाधाःसा इमिसं याकूबया
सन्तानतयत् स्याःगु दु,
व छि च्वनीगु थाययात
नाश यानाथकूगु दु।
- 8 जिमि पुर्यायागु पापयागु नितिं
जिमित सजाँय बियादी मते।
जिमित दया माया यानादिसँ।
जिमिसं फुक्क आशा त्वःतेधुन।
- 9 हे परमेश्वर,
जिमित ग्वाहालि यानाः
बचय् यानादिसँ।
थःगु नांया महिमाया नितिं
जिमिगु पापयात
क्षमा यानादिसँ।
- 10 जाति जातियापिन्सं जिमिके
“छिमि परमेश्वर गन दु”
धकाः छाया न्यनाच्चन?
छिं जिमिगु मिखा न्ह्यःने
छिकपिनि दासतय्गु हिबाः
वयकूगुया ब्वला साइतिनि धकाः
जात जातियापिन्त क्यनादिसँ।
- 11 कुना तःपिनिगु दुःखयागु सः
न्यनादिसँ।
थःगु तःधंगु शक्तिं

स्यायेत क्वःछिनातःपिन्त
बचय् यानादिसँ।

12 हे परमप्रभु!

छितः हेस्याःपि जःलाखःलायात
न्हयद्गुं अप्वः

ब्वला सायादिसँ।

13 अले छिकपिनि मन्,

छिकपिनि बथांया फै,

जिमिसं छितः सदां सदां

सुभाय् बियाच्चवने,

पुस्तां पुस्ता तर्कं

छितः तःधंकाच्चवने।

80

इस्त्राएल परमेश्वरया दाखमा

आसापया भजन, लय् तइम्हयसिगु निती –

“बाचाया लिली स्वांया” रागय्

1 हे इस्त्राएलया फैजवाः,

जिमिगु खँ न्यनादिसँ।

छिं हे योसेफया सन्तानयात

फैबथांयात थें ज्वयादीगु खः।

पपू दुपिं करूबतय्

दथुइ च्वनादीम्ह

हे परमेश्वर,

मनूतयत् थःगु जः

क्यनादिसँ।*

2 एफ्राइम, बेन्यामीन व मनश्शे

कुलयापिन्त

थःगु शक्ति क्यनाः

जिमित बचय् यानादिसँ।

3 हे परमेश्वर,

जिमित हाकनं छिपाखे

लित ब्वनाहयादिसँ।

जिमित थःगु ख्वाःया जलं

खय्कादिसँ।

अले जक जिपिं बचय् जुइ।

4 हे परमप्रभु,

दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर,

छि गुबलय् तक

थःमनूतयगु प्रार्थना खनाः

तंम्बयाच्च्वनादीगु?

5 छिं जिमित नयेत दुःख

बियादिल।

अले त्वनेत ख्वबि

बियादिल।

6 छिं जिमित जःलाखःलाया

जातितलिसे ल्वायेगु
 ल्वापु पुसा जक यानादिल।
 जिमि शत्रुतयसं जिमित
 हेबाय्चबाय् याइगु।

7 दक्व शक्ति दुम्ह
 परमेश्वर,
 जिमित हाकनं छिपाखे
 लित ब्वनाहयादिसँ।
 जिमित थःगु ख्वाःया जलं
 खय्कादिसँ।
 अले जक जिपि बचय् जुइ।

8 छिं जिमित दाखमा थें
 मिश्रं हयादिल।
 छिं मेमेगु जातियापिन्त पितिनाः
 जिमित थःगु देशय् पिनादिल।

9 छिं जिमित ब्वलनेत छिंकादिल।
 जिमिगु हा बल्लात,
 अले देशन्यंक न्यनावना।

10 जिमिगु किचलं गुँत त्वपुल,
 जिमिगु कचां ततःमागु
 देवदास्या सिमात नं त्वपुल।

11 जिमिसं थःगु कचा
 भूमध्यसागर तक न्यंका,
 अले चुलि यूप्रेटिस खुसि तक
 थ्यंका।

12 अयनं जिमिगु प्यखेंया पःखाः
 छाय् थुनादिया?
 आः थन न्ह्याम्हं दुहां वयाः
 दाख खुयाः यंके फु।

13 आः गुँफातयसं वयाः न्हुयाः
 स्यंकाथके फु,
 अले गुँपशुतयसं वयाः
 नयाः वने फु।

14 हे दक्व शक्ति दुम्ह
 परमेश्वर,
 जिपिपाखे हाकनं
 लिफः स्वयादिसँ।
 स्वर्ग जिमित क्वःस्वयादिसँ,
 अले जिमिगु दुःख खंकादिसँ।
 थ्व दाखमाया सुसाःकुसाः
 यानादिसँ

15 छिं थःम्हं पिनादीगु
 दाखमायात बचय् यानादिसँ।

छिं थःगु लागिं
 बल्लाकादीगु कचायात
 बचय् यानादिसँ।

16 शत्रुतयसं छिगु दाखमायात

- ध्यनाब्युगु दु, मि तयाः
 छवयकाब्युगु दु।
 इमित तं क्यनादिसँ,
 अले नाश यानादिसँ।
 17 छिं थःमहं ल्ययादीपिं मनूतयत्
 सुसाःकुसाः यानाः
 बचय् यानादिसँ,
 छिं थःमहं हे बल्लाकादीगु
 जातियात।
 18 उकिं यानाः जिमिसं छितः
 गुबले हे त्वःते मखु।
 जिमित न्हगु जीवन बियादिसँ,
 जिमिसं छिगु नां काये।
 19 हे परमप्रभु,
 दक्व शक्ति दुमह परमेश्वर,
 जिमित हाकनं छिपाखे लित
 ब्वनाहयादिसँ।
 जिमित थःगु ख्वाःया जलं
 खयकादिसँ।
 अले जक जिपिं बचय् जुइ।

81

- नखःया भजन
 आसापया भजन, लय् तइमहय्सिगु निंति —
 गितिया कथं
 1 परमेश्वरयात तःधंकाः
 ततःसलं म्ये हा।
 वयकः झीगु शक्ति खः।
 ततःसलं याकूबया परमेश्वरया
 जय या।
 2 दम्फु व वीणा था,
 सारंगी कियाः भजन हा।
 3 अमै व पुन्हेखुन्हु चान्हय्
 झीगु नखः हनेत तुरही पु।*
 4 थ्व इस्राएलयागु विधि खः,
 याकूबया परमेश्वरयागु उजं खः।
 5 वयकलं मिश्र देशय्
 हयक्काः वंबलय्
 इस्राएलीतयगु निंति
 थ्व नियम बियादीगु खः।
 जिं म्हमस्युगु सलं
 थथे धयाच्चंगु ताल,
 6 “जिं छिमिगु ब्वहलं
 कु चीकाबियागु दु,
 जिं छिमित थाकुगु ज्यापाखें
 छुत्काराबियागु दु।

7 छिमिसं थःपिन्त दुःख
 जूबलय् जितः सःतल,
 अले जिं छिमित
 बचय् यानाबिया।
 नँ न्याइगु सुपाँचं
 जिं छिमित लिसः बिया।
 अले मेरीबाया लखय्
 जिं छिमित
 जाँचय् याना।*

8 हे जिमि मनूत, न्यँ,
 जिं छिमित ख्याच्चः बिया थके।
 हे इस्राएल,
 छिमिसं न्यना जक
 ब्यूगु जूसां गाः
 9 छिमिथाय् पिनेयापि घःत
 गुबलेँ मदयेमाः
 छिमिसं पिनेयापि
 घःतयगु न्ह्यःने
 भवपुले हे मते।
 10 मिश्र देशं छिमित लिंगनाः
 हयाम्ह जि हे छिमि
 परमप्रभु परमेश्वर खः।
 छिमिसं थःपिनिगु म्हुतु चाय्कि,
 जिं जाय्काबी।*

11 “तर जिमि मनूतयसं
 जिगु खँ मन्यं।
 इस्राएलं जिगु आज्ञा
 मानय् मयाः।
 12 उकिं जिं इमित इमि यत्थे
 जुइमा धकाः त्वःताबिया।
 जिं इमित इमि जिराहा
 इच्छा कथं याकेबिया।

13 “जिमि मनूतयसं जिगु खँ
 न्यंगु जूसा
 इस्राएल जिं धाःथें जूगु जूसा
 14 जिं इमि शत्रुतयत् धायेवं
 बुकाछवयेगु खः।
 जिं इमित धायेवं त्याकेगु खः।
 15 जितः महीपिन्सं ग्यानाः
 जिगु न्ह्यःने भवपू वइगु खः।
 इमिगु सजौंय सदां सदांया निंति
 जुइगु खः।
 16 इस्राएलीतयत् धाःसा
 दक्वसिबय् भिंगु छव नकेगु खः,
 ल्वहं कस्तिं
 छिमित लुधांकिगु खः।”

82

- परमेश्वर
दकलय् तःधंम्ह शासक
आसापया भजन
1 परमेश्वर स्वर्गया सभाया
नायः जुयादी,
घःतय् दथुइ वय्कलं
फैसला यानादी।
2 “छिमिसं गुबलय् तक
अन्याय जुइक
इन्साफ यानाच्चवनेगु,
अले दुष्टतय्गु
पंलिनाच्चवनेगु?
3 मगाःमचाःपिं
व मां बौ मदुपिन्त
रक्षा या,
चीमि व क्वत्यका च्वंपिनिगु
न्याय या।
4 बमल्लाः व मगाःमचाःपिन्त
बचय् या,
इमित दुष्टतय्गु ल्हातं
त्वःतकि।
5 “इमिसं छुं नं मथु,
इमिसं छुं नं मस्यु,
तर खिउंगुलिइ थुखे उखे
जुयाच्चनी,
पृथ्वीया फुक्क जग संगु दु।
6 “जिं धया, ‘छिपि घः खः’,
छिपि सकलें दक्वसिबय्
तःधंम्हयसिया कायपि खः।*
7 अयन् छिपि मनूत थें
सिनावनी,
अले मेमेपिं शासक थें
छिमिगु जीवन सिधइ।”
8 हे परमेश्वर दनादिसैं,
पृथ्वीया न्याय यानादिसैं
छाय्धाःसा छिं फुक्क
जातितयत्
अधिकार यानादी।

सेला

83

- इस्त्राएलया शत्रुतयत् बुकेत प्रार्थना
आसापया भजन
1 हे परमेश्वर,
छि नमवासें च्वनादी मते!
सुम्क च्वनादी मते!

- शान्त जुयादी मते,
हे परमेश्वर!
2 छाय्धाःसा छिकपिनि शत्रुत
हाःह यानाच्चंगु दु,
छितः मययकीपिन्सं
थःगु छयं धस्वाकूगु दु।
- 3 इमिसं छिकपिनि
मनूतयत् स्यंकेत
दुनें दुनें ग्वसाः ग्वयाच्चंगु दु,
इमिसं छिं यय्कादीपिं मनूतयग्
विरोधय् जाः ग्वयाच्चंगु दु।
- 4 इमिसं धाल,
“वा, इीसं इमित इमिगु जाति हे
मदयक नाश यानाबीनु,
अले इस्माएलयात
न्ह्यबलेंया लागि
सकसिनं ल्वःमंकी।”
- 5 इमिसं छप्पं जुयाः
ग्वसाः ग्वःगु दु,
अले छिगु हे विरोधय्
सन्धि याःगु दु।
- 6 थुपिं एदोम व
इश्माएलयापिं मनूत,
मोआबीत व हग्रीत,
7 गबाली, अम्मोनी,
अमालेकी, पलिशती
व टुरोसयापिं मनूत खः।
- 8 लोतया सन्तानतयत्
ग्वहालि बीत
थुपिंनापं अश्शूर नं
मिले जूगु दु।
- 9 छिं मिघानीतयत्
अले कीशोन खुसिइ
सीसरा व याबीनयात
गथे यानादियागु खः,
अथे हे इमित नं यानादिसँ।*
- 10 इपिं एन्दोरय नाश जुल,
अले जमिनया लागि
साः जुल।
- 11 इमि भारदारतयत्
ओरेब व जएब थें
यानादिसँ।
इमि सकलें राजकुमारतयत्
जेबह व सल्मुन्ना थें
यानादिसँ।*
- 12 इमिसं “परमेश्वरया ख्यः

सेला

जिमिगु याये”
धकाः धाःगु खः।

- 13 हे जिमि परमेश्वर,
धू थें, फसं ब्वयेकूगु सुपः थें
इमित छ्यालब्याल यानादिसँ।
- 14 मिं गुँ भस्म याःथें,
मिजलां पहाड छवयेकूगु थें
- 15 वाफय् व ग्यानापुगु फसं
इमित थरथर खाकाः
लित्तुलिनादिसँ।
- 16 हे परमप्रभु,
इमिगु ख्वाः लज्यां त्वःपुयादिसँ,
अले इमिसं छिगु नां मालेमा।
- 17 इपि न्ह्याबलेंया लागि बुइमा
अले न्ह्याबलेंया लागि ग्यायेमा,
इपि लज्या चायाः सीमा।
- 18 छिगु नां परमप्रभु खः,
इमिसं पृथ्वी न्यंकंयाम्ह
दक्वसिबय् तःधंम्ह शासक खः
धकाः म्हसीमा।

84

देगलय् आराधना याये यय्कूगु

कोरह वंशयापिनिगु भजन, लय् तइम्हय्सिगु निति – गितिया कथं

- 1 हे दक्व शक्ति दुम्ह
परमप्रभु,
छि च्वनादीगु थाय्
गुलि यइपुसे च्वँ!
- 2 जितः परमप्रभुया चुकय्
दुहां वने यः,
जितः परमप्रभुया देगलय्
च्वने मास्ति वः।
- दुनुगलंनिसें
जिं म्वाःम्ह परमेश्वरया लागि
लय्तातां म्ये हाले।
- 3 चखुंचातय्सं नं
स्वः दय्कूगु दु,
इखुंचातय्गु नं
थःगु हे छँ दु,
- इमिसं थः मस्तयत्
छिगु वेदी लिक्क तइ,
दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु,
जिमि जुजु, जिमि परमेश्वर।
- 4 धन्य खः छिगु देगलय् च्वनाः
न्ह्याबलें प्रशंसाया म्ये
हालीपिं मनूत।

सेला

- 5 धन्य खः छिं बल बियादीपि
अले सियोन पर्वतय् वने
मास्ति वय्काच्च्वंपि मनूत।
- 6 इपिं बाकाया ब्यासिया* दथुइ
जुयावनीबलय्
इमिसं उकियात लः
बुयावइगु थाय् यानाबी,
न्हापा वःगु वां
अन पुखूत जाइ।
- 7 इपिं लँय् वनाच्च्वनीबलय्
झन बल्लाइ,
अले सियोन पर्वतय्
परमेश्वरया न्ह्यःने
खनेदय्कः वइ।

- 8 हे परमप्रभु,
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर,
जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ।
हे याकूबया परमेश्वर,
जिपाखे न्हाय्पं बियादिसँ।

- 9 हे परमेश्वर,
जिमिगु ढाल,
छिं अभिषेक जूमह
जिमि जुजुयात
सुवाः बियादिसँ।

- 10 हे परमेश्वर,
छन्हु छिगु चुकय् च्वनेगु
मेथाय् द्रःछिन्हु स्वयाः भिं।
दुष्टतयगु पालय् च्वनेगु स्वयाः
जिमि परमेश्वरया देगःया
ध्वाखा पिवाः जुइगु यः।

- 11 परमप्रभु परमेश्वर सूर्य
व ढाल खः,
परमप्रभुं दया माया यानादी
अले इज्जत बियादी।
भिंगु ज्या याइपिन्त
वय्कलं फुक्क भिंगु बियादी।

- 12 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु!
धन्य खः छितः
भरोसा याःपि मनूत।

सेला

85

परमेश्वरया दयाया लागि प्रार्थना
कोरहतयगु भजन, लय् तइम्हय्सिगु नितिं
1 हे परमप्रभु,

* 84:6 छः६ बाकाया ब्यासिया अथे धइगु गंगु ब्यासि

छिं थःगु देशयात

माया यानादीगु दु,
छिं इस्राएलयात हाकनं
भिं यानादीगु दु।

2 छिं थःमनूतयगु पाप

क्षमा यानादीगु दु,
इमिगु फुक्क मभिंगु ज्या
माफ यानादीगु दु।

3 छिं थःगु तं छखे चीकादीगु दु।

छिं थःगु तःधंगु तंपाखें
लिहां झाःगु दु।

4 हे जिमित उद्धार

यानादीम्ह परमेश्वर,
जिमित हाकनं
स्वीकार यानादिसँ,
जिपि खनाः
तंचायादीगु त्वःतादिसँ।

5 छु छि जिपि खनाः

न्ह्याबलें
तंचायाच्चवनादीगु ला?

छिगु तं गुबलें

क्वलाइ मखु ला?

6 जिमित हाकनं

बल्लाकादिसँ,

थः मनूतयत्

लयताय्कादिसँ।

7 हे परमप्रभु!

जिमित थःगु सदां दयाच्चनीगु
माया क्यनादिसँ,
अले जिमित थःगु
उद्धार बियादिसँ।

8 परमप्रभु परमेश्वरं छु धयादी

व जिं न्यने।

छाय्धाःसा वय्कलं

थः विश्वास यायेबहःपिलिसे
शान्तिया खँ ल्हाइ।

तर इपि हाकनं मूर्ख लँय्

मवनेमा।

9 धाल्थें हे वय्कःया उद्धार

वय्कःयात मानय् याइपिनिगु
न्ह्यःने हे दु,

अथे जुयाः वय्कःया महिमा

झीगु देशय् च्वनाच्चवनेमा।

10 सदां दयाच्चनीगु दया माया

व विश्वास थःथवय्

सेला

मिलय् जूगु दु,
धार्मिकता व शान्ति
थवंथः चुप्पा नइ।

- 11 पृथ्वी विश्वास पिहां वइ,
अले धार्मिकता
स्वर्ग क्वय स्वइ।
- 12 छु भि परमप्रभुं व हे बियादी,
अले झीगु जमिनं
थःगु बाली बी।
- 13 धार्मिकता परमप्रभुया
न्ह्यः न्ह्यः वनी,
अले वयकःया निति
लँ दयकी।

86

ग्वाहालिया निति प्रार्थना

दाऊदया प्रार्थना

1 हे परमप्रभु,

जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ,
अले लिसः बियादिसँ,

छाय्धाःसा जि चीमि
व मगाःमचाःम्ह खः।

2 जितः रक्षा यानादिसँ,

छाय्धाःसा जि

विश्वास याये बहःम्ह खः।

छि जिमि परमेश्वर खः,

उकिं छित्तः

भरोसा यानाच्चवनाम्ह

छिकपिनि दासयात

उद्धार यानादिसँ।

3 हे परमप्रभु,

जितः दया यानादिसँ,

छाय्धाःसा जिं न्हिच्छिं हे

छित्तः प्रार्थना यानाच्चवनागु दु।

4 थः दासयात लय्तायकादिसँ।

छाय्धाःसा हे परमप्रभु,

जिं थःगु मन छिपाखे हे ल्हने।

5 हे परमप्रभु,

छि भिम्ह व क्षमा

बियादीम्ह खः।

अले गुलिसिनं

ग्वाहालिया लागि

छित्तः इनाप याइ,

इपि सकसितं

छिं सदां दया माया यानादी।

6 हे परमप्रभु,

जिगु बिन्ति न्यनादिसँ।

ग्वाहालिया लागि यानागु
जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ।
7 दुःखया इलय्
जिं छितः प्रार्थना याये,
छाय्धाःसा छिं जितः
लिसः बियादी।

8 हे परमप्रभु,
घःत मध्ये छिं थें
जाःम्ह सुं मदु,
छिं यानादीगु थें
मेपिं सुनानं याये फइ मखु।

9 हे परमप्रभु,
छिं गुलि जातितयत् दयकादिल,
इपिं फुक्क वयाः
छितः आराधना याइ।
अले छिगु नांया प्रशंसा याइ।*

10 छाय्धाःसा छिं तःधंम्ह
व अजू चायापुगु ज्या
यानादीम्ह खः,
छिं हे जक परमेश्वर खः।

11 हे परमप्रभु,
जितः छिगु लँपु क्यनादिसँ,
अले जिं दुनुगलंनिसँ
छिगु आज्ञा मानय् याये,
छिगु नांया भय कायेत
जिगु मनयात छधी यानादिसँ।

12 हे परमप्रभु, जिमि परमेश्वर,
दुनुगलंनिसँ जिं छितः सुभाय् बी,
अले छिगु नांया
प्रशंसा न्ह्याबलें यानाच्चने।

13 छाय्धाःसा जि प्रति
छिगु न्ह्याबलें दयाच्चनीगु
दया माया तःधं,
छिं जितः चिहानं
बचय् यानादीगु दु।

14 हे परमेश्वर,
घमण्डी मनूत जिगु
विरोधय् दंगु दु,
अले दया माया मदुपिं
छपुचः मनूतय्सं
जितः स्यायेत स्वयाच्चंगु दु।

इमिसं छितः वास्ता हे मया।

15 तर परमप्रभु,
छिं दयादुम्ह, माया यानादीम्ह
परमेश्वर खः।
छिं तंचायेत लिबाकादीम्ह,

सदां दया माया यानादीम्ह
 व तसकं
 विश्वास याये बहःम्ह खः।
 16 जिपाखे लिहांझासँ,
 अले जितः दया यानादिसँ,
 जि, छिकपिनि दासयात
 थःगु बल बियादिसँ,
 थः दासीया काययात
 उद्धार यानादिसँ।
 17 हे परमप्रभु,
 छिं जितः ग्वाहालि यानादी धइगु
 छगू चिं क्यनादिसँ।
 अले जितः मयय्कीपि
 थ्व खनाः लज्या चायेमा।
 छायाःसा हे परमप्रभु,
 छिं जितः
 ग्वाहालि बियादीगु दु
 अले जितः
 ह्यय्कादीगु दु।

87

यस्शलेमया प्रशंसा
 कोरह वंशयापिनिगु भजन
 1 परमप्रभुं पवित्र पर्वत सियोनय्
 थःगु शहर दय्कादिल।
 2 इस्राएलया मेमेगु
 शहरयात स्वयाः
 वय्कलं यस्शलेम शहरयात
 अप्चः माया यानादी।
 3 हे परमेश्वरया शहर,
 परमेश्वरं छंगु बारे धयादीगु
 बांलाःगु खँ न्यँ –
 4 “जिगु आज्ञा पालन याइगु
 देशतय्गु धलखय्
 मिश्र व बेबिलोनया नां नं दइ।
 पलिशत, टुरोस व कूशयापि
 मन्तयत्
 यस्शलेमयापि मन्तलिसँ
 ल्याः खाइ।”
 5 सियोनया बारे थथे धाइ,
 “फुक्क मन्त अनया
 नागरिकता दयाः
 याउक च्वनी”
 अले दक्वसिबय् तःधंम्हं
 वयात बल्लाकादी।
 6 परमप्रभुं जाति जातियापि
 मन्तयगु छगू नां
 धलः दय्कादी

सेला

अले उपि सकसिगुं नां
यस्शलेमय् च्वंपि मनूत
कथं च्वयादी।

7 इपि प्याखं ल्हइ अले म्ये हाली,
“जिमिगु फुक्क सुवाःया मुहान
सियोनय् दु।”

सेला

88

ग्वाहालिया लागि बिन्ति
कोरहतयगु भजन। लय् तइम्हयसिया निति –
“महलत लिन्नोत” रागय्, एज्जा वंशयाम्ह हेमानया मशिकेल

1 हे परमप्रभु,
जितः मुक्ति बियादीम्ह
परमेश्वर!
जिं चान्हे छितः ततःसलं
बिन्ति यानाच्चवनागु दु।

2 जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ,
ग्वाहालिया लागि
जिं यानागु प्रार्थना न्यनादिसँ।

3 जिगु जीवन दुःखं जाःगु दु।
जिगु जीवन पातालया
लिकक थ्यंगु दु।

4 सीत्यःम्ह मनू थें जि जूगु दु।
बल हे मदुम्ह मनू
थें जि जूगु दु।

5 इमिसं जितः सीम्हतय् दथुइ
त्वःतूगु दु,
अले जि सीम्ह थें
क्वदलाः च्वनाच्चवनागु दु।

छिं जितः ल्वःमंकादी धुंकल
जितः छिगु ग्वाहालि नं मदु।

6 छिं जितः
दकलय् क्वय्यागु गालय्,
तसकं खिउगु तःज्जाःगु थासय्
तयादीगु दु।

7 छिगु तमं जितः ल्हाकातःगु,
अले छिगु फुक्क लबुं
जितः त्वपू वःगु दु।

8 जिमि पासापिपाखें
छिं जितः तापाक तयादीगु दु,
इमिगु मिखाय् जितः
तसकं घच्चाइपूम्ह मनू
यानादीगु दु।

जितः कुनातःगु दु,
जि पिहां वयेमफु।

सेला

9 जितः जूगु दुःखया लागि
ख्वःख्वं जिगु मिखा
बुलुसे च्वने धुंकल।

हे परमप्रभु,
जिं छितः न्हियान्हिथं
प्रार्थना यानागु दु,
जिं थःगु ल्हाः
छिपाखे ल्हनागु दु।

10 छु छिं सीम्हतय्त
थःगु अजू चायापुगु ज्या
क्यनादी ला?
छु सी धुंकुपि मनुत दनाः
छिगु प्रशंसा याइ ला?

11 छु छिगु दया मायाया बयान
मृत्यु लोकय् याइ ला?

छि सदां दया माया
दुम्ह खः धकाः
नाश लोकय् धाइ ला?

12 छु छिगु अजू चायापुगु ज्या
खिउंगु थासय्
व धार्मिकताया ज्या
फुक्क ल्वःमनिगु थासय्
सी ला?

13 हे परमप्रभु,
ग्वाहालिया लागि जिं ला
छितः बिन्ति याये,
अले सुथ न्हापां
जिं छितः प्रार्थना याये।

14 हे परमप्रभु,
छिं छाय् जितः
त्वःतादियागु?
छिं छाय् थःगु ख्वाः
जिपाखें फस्वय्कादीयागु?

15 ल्याय्म्हबलय् निसें हे
जि दुःख स्युगु दु।
जि सीत्यंगु दु

छिं यानादीगु सज्जयल्य्
जि ग्यानाः निराश जूगु दु।

16 छिगु ग्यानापुगु तमं
जितः त्वपूगु दु,
छिगु सज्जयनं
जितः नाश यायेत्यंगु दु।

17 इमिसं बा वःगु खुसिं थें
न्हिच्छि हे जितः
घेरय् यानातःगु दु,
इमिसं प्यखेरं जितः त्वपुइ
धुंकल।

सेला

18 छिं जिमि पासापिं
 व जिमि यःपिन्त जिपाखें
 तापाकादीगु दु,
 खिउंगु जिमि छम्ह पासा जूगु दु।

89

देशया संकटया इलय्
 छपु भजन

दाऊद नाप परमेश्वरया बाचा व इस्त्राएलया दुर्दशा, लय् तइम्हयसिगु निंति – एज्रा एतानया मशिकल

1 जिं परमप्रभुया

सदां दयाच्चनीगु
 दया मायाया

म्ये हालाच्चने,

छि पुस्तां पुस्ता तक

थः मनूत प्रति

विश्वास याये बहःम्ह जुयादी धकाः

जिं मनूतयत् कनाच्चने।

2 छिगु सदां दयाच्चनीगु

दया माया

अले छिगु विश्वास याये बहःसू

आकाश थें

थातं च्वनी धकाः जिं स्यू।

3 छिं धयादिल,

“जिं थःम्ह ल्ययाम्हनापं

बाचा चिनागु दु,

थः दास दाऊदलिसे

पाफयागु दु,

4 ‘छिमि छम्ह सन्तान न्ह्याबलें

जुजु जुयाच्चनी,

छंगु सिंहासनयात

पुस्तां पुस्ता

तक तये।’ ”☆

5 हे परमप्रभु,

स्वर्गय् छिगु अजू चायापुगु ज्याया

प्रशंसा जुइ,

स्वर्गदूततयगु पुचलय्

छि विश्वास याये बहःम्ह खः

धकाः प्रशंसा जुइ।

6 छायाधाःसा

स्वर्गय् परमप्रभु थें

जाःम्ह सुं नं मदु,

परमप्रभुनापं ज्वःलाःम्ह

सुं नं स्वर्गयाम्ह प्राणी मदु।

7 परमेश्वर पवित्र मनूतयगु सभाय्

तसकं इज्जत यायेमाःम्ह

व थः जःखः च्वंपिं

फुक्क स्वयाः

सेला

अप्वः ग्याये माःम्ह खः।

- 8 हे दक्व शक्ति दुम्ह
परमप्रभु परमेश्वर,
छि थें ज्याःम्ह सु दु धकाः?
हे परमप्रभु,
फुक्क खँय् छि
विश्वास याये बहःम्ह खः।
- 9 छिं तःधंगु लबु
थाहां वयाच्चंगु समुद्रय्
राज्य यानादी,
उकियागु लबु थाहां वइबलय्
छिं हे उकियात शान्त यानादी।
- 10 छिं हे तःधिकःम्ह समुद्रया
जन्तुयात काच्याक कुचुक
यानादिल,
छिं थः शत्रुतयत
थःगु ल्हाःया बलं
छ्यालब्याल यानादिल।
- 11 आकाश व पृथ्वी छिगु हे खः,
संसार व उकी दुगु फुक्क
छिं हे दयकादीगु खः।
- 12 उत्तर व दच्छिन
छिं दयकादीगु खः,
तबोर व हेर्मोन पर्वत
छिगु नामय्
लयलयतातां म्ये हाली।
- 13 छि गुलि बल्लाःम्ह खः!
छिगु बल गुलि तःधं!
- 14 धार्मिकता व न्याय
छिगु सिंहासनया जग खः।
छिगु सदां दइगु दया माया
व विश्वास याये बहःसू
छिकपिनि दूतत जुयाः
छिगु न्ह्यः न्ह्यः वनी।
- 15 हे परमप्रभु,
धन्य खः भजन हालाः
छिगु आराधना याइपि,
व छिगु दयाया जलय्
म्वानाच्चनिपि मनूत।
- 16 इपि न्हिच्छि हे
छिगु हे नामय् लयताइ।
अले इपि छिगु हे
धार्मिकताया कारणं
चव्य थाहां वनी।
- 17 छायाधाःसा छि हे
इमिगु महिमा व शक्ति खः।
अले छिगु हे दया मायां
जिमित बल्लाकादीगु दु।

18 हे परमप्रभु,
छिं जिमित रक्षा याइम्ह
ल्ययादिल,
छि इस्नाएलया पवित्र परमेश्वरं हे
जिमित जुजु बियादिल।

19 यक्व न्हापा छिं
थः विश्वास यायेबहःपि
मनूतयत् दर्शन बियाः
थथे धयादिल,
“जिं छम्ह नांजाःम्ह सिपाइयात
ग्वाहालि यानागु दु,
जिं मनूतय् दथुं ल्ययाम्ह
छम्ह मनूयात राज्ययागु
सिंहासन बियागु दु।

20 जिं जिमि दास दाऊदयात कयाः
थःगु पवित्र चिकनं
अभिषेक यानागु दु।*

21 जिगु बल न्हाबलें
वयाके दयाच्चनी।
जिगु शक्ति वयात
बल्लाकाबी।

22 सुं शत्रुं वयात झंगः लाये
खनी मखु,
सुं दुष्टं वयात क्वह्यंके
खनी मखु।

23 जिं वया शत्रुतयत्
वयागु न्ह्यःनं नाश यानाबी,
अले वयात मययकिपिन्के
विपत्ति हयाबी।

24 जिं वयात सदां दइगु
दया माया यानाच्चने,
अले वनापं विश्वास याये
बहःम्ह जुयाच्चने,
जिगु नांपाखें
वयागु शक्ति अप्वयावनी।

25 जिं वयागु राज्य
भूमध्यसागरंनिसें यूप्रेटिस
खुसि तक थ्यंकाबी।

26 वं जितः थथे धकाः सःती,
‘छि जिमि बाः,
जिमि परमेश्वर
व जिगु उद्धारया
ल्वहंधी खः।’

27 हाकनं जिं वयात
थः तःधिकःम्ह काय्
व पृथ्वीया जुजुपिनि
नायः दय्काबी।*

- 28 जिगु सदां दयाच्चनीगु
दया माया वयाके दयाच्चनी,
अले जिं वनापं चिनागु बाचा
न्हाबलें दयाच्चनी।
- 29 जिं वया वंशयात न्हाबलें
तयातये,
अले आकाश दतले
वयागु सिंहासन दयाच्चनी।
- 30 वया सन्तानं जिगु
व्यवस्थायात त्वःतल धाःसा
जिगु नियमकथं मजुल धाःसा,
- 31 जिगु विधियात हाचांगाल धाःसा,
जिगु आज्ञा पालन मयात
धाःसा,
- 32 जिं इमिगु अपराधया सजाँय
कथिं,
व इमिगु अधर्मया सजाँय
कोर्रा बी।
- 33 अयनं जिं जिगु माया
दाऊदपारखें चीकाछवये मखु।
अले जिं वयात बियागु
बचं पूमवंकुसें
त्वःते मखु।
- 34 जिं थःगु बाचा त्वथुले नं मखु,
जिं थःगु म्हुतुं वयात बियागु
बचं लित काये नं मखु।
- 35 जिं थःगु पवित्र नामय्
न्हाबलेंया लागि
बचं बियागु दु,
जिं दाऊदलिसे गुबलें
मखुगु खँ ल्हाये मखु।
- 36 वयागु वंश न्हाबलें
दयाच्चनी
अले जिगु न्हाःने
वयागु सिंहासन
सूर्य थें दयाच्चनी।
- 37 व तिमिला थें
न्हाबलेंया लागि
पलिस्था जुइ,
आकाशया साक्षी ला
विश्वास यायेबहः जुइ।”
- 38 अयनं छिं थःमहं
अभिषेक यानादीमहयूसित
त्वःतादीगु दु,
इन्कार यानादीगु दु,
अले छिं वलिसें
तंचायादीगु दु।
- 39 छिं थः दासनापं
चिनादीगु बाचायात

- त्वःतादीगु दु,
छिं वयागु श्रीपेच
बँय वान्छवयाः
अशुद्ध यानादीगु दु।
- 40 छिं वयागु शहरत
रक्षा याइगु फुक्क पखाः
थुनादीगु दु,
अले वया किल्ला भज्यंक
स्यंकादीगु दु।
- 41 अनं जुयाः वनीपिं
सकसिनं वयात
लुतय् याःगु दु,
वया जःलाखःलातय्सं
वयात हिस्याइगु।
- 42 छिं वया शत्रुतयत्
बल्लाकादिल,
वया फुक्क शत्रुतयत्
लयतायकादीगु दु।
- 43 हानं छिं वयागु तरवारया
धाःयात हीकादीगु दु,
अले छिं लडाइँलय् वयात
ग्वाहालि यानादीगु मदु।
- 44 छिं वयागु गौरव
सिधय्कादीगु दु,
अले वयागु सिंहासन
बँय वान्छवयादीगु दु।
- 45 वयागु ल्याय्महया दिं
छिं कम यानादीगु दु,
छिं वयात लज्यां
त्वपुयादीगु दु।
- 46 हे परमप्रभु, गुबलय् तक?
छु छिं न्ह्याबलेँ
जिमिगुपाखें थःगु ख्वाः
फस्वय्कादीगु ला?
छिगु तं गुबलय् तक
मि थें च्यानाच्चनीगु?
- 47 जिगु जीवन गुलि चिहाकः
धकाः लुमंकादिसँ।
छिं छाय् मफतय् मनुतयत्
सृष्टि यानादियागु?
- 48 सु मनु न्ह्याबलेँ म्वानाच्चनी?
सुनां थःत कालया
शक्तिपाखें बचय् याये फइ?
- 49 हे परमप्रभु,
छिगु न्हापायागु सदां दइगु
दया माया गन वन?
छिं थःगु विश्वास याये बहःसुलिइ

सेला

सेला

- दाऊदनापं पाफयादीगु गन दु?
 50 लुमंकादिसैं हे परमप्रभु,
 गथे मनूतयसं छिकपिनि
 दासयात बेइज्जत यात,
 अले गथे याना: जिं
 छित: आराधना मयाइपिं
 जातियापिं मनूतयगु हेला
 सह यानाच्चवना।
 51 छिकपिनि शत्रुतयसं
 जित: हिस्यागु दु,
 हे परमप्रभु,
 इमिसं छिं अभिषेक यानादीम्ह
 जुजुयात
 पला पलाखय् हिस्याइगु।
 52 न्हाबलें
 परमप्रभुया प्रशंसा या!
 आमेन! आमेन!

प्यंगू ब्व 90

भज ९०-१०६

परमेश्वरया मनू मोशाया प्रार्थना

- 1 हे परमप्रभु,
 छि पुस्तां पुस्ता तक
 जिमिगु च्वनेगु थाय्
 जुयादीगु दु।
 2 पहाडत दये न्ह्यः,
 छिं पृथ्वी व संसारयात सृष्टि
 यानादी न्ह्यः निसैं,
 अले शुरुंनिसैं लिपा तकं
 छि हे परमेश्वर खः।
 3 छिं मनूयात हाकनं
 धुलय् लित छवयादी।
 अले धयादी,
 “हे मनूया सन्तान, लिहां हूँ।”
 4 छिगु लागि द्रःछि दँ ला
 म्हिगः वंगु छन्हु थें जक खः,
 चान्हयसिगु चिहाकःगु ई थें
 जक खः।
 5 बा: वःगु लखं थें
 छिं मनूतयत चुइकायंकादी,
 इपिं म्हागस थें खः,
 इपिं सुथय् बुयावइगु
 घाँय् थें खः।
 6 सुथय् बुँ ह्या: व थाहां वइ,
 तर बहनी गना:

सुकूचिनावनी।

7 छिगु तमं जिपिं नाश जुइ,
छिगु तःधंगु तमं
जिमित ख्याइ।

8 छिं जिमिगु पाप
थःगु न्ह्यःने तयादी,
जिमिगु सुलाच्चंगु पापयात
थःमहं खनीगु थासय्
तयादी।

9 छिगु तमं जिमिगु आयु
कम यानाबी।
जिमिगु जीवन
झसुकाः ततं फुनावनी।

10 जिपिं न्हयेदँ
तक म्वाइ,
बलं फत धाःसा
चयदँ तक जुइफु,
अयनं जिमिगु ई
संकट व दुःखय् जक फुइ,
छायधाःसा जीवन याकनं फुइ
अले जिपिं ब्वयावनी।

11 छिगु तंया शक्ति
सुनां सीके फु?
छिगु तं नं छिगु भय कायेगु
ति हे तःधं धकाः
सुनां स्यू?

12 जिपिं बुद्धि दुपिं जुइत जिमित
थःगु दि ल्याः खायेगु
स्यनादिसँ।

13 अज्ज ग्वःन्हु तक छिगु तं
दयाच्चनी?
हे परमप्रभु! थः दासतयत्
दया यानादिसँ।

14 सुथ पतिकं थःगु
सदां दयाच्चनीगु दया मायां
जिमित जायकादिसँ।
अले जिमिसं भजन हाले फयेमा
व म्वानाच्चंतले लयतायाच्चने
फयेमा।

15 ग्वःन्हु तक छिं जिमित
सास्ती बियादिल,
अले ग्वःदँ तक
जिमिसं दुःखसिया,
उलि हे दँ
जिमित लयतायकादिसँ।

16 छिगु ज्या
छि दासतयसं खनेमा,

छिगु महिमा
इमि सन्तानतयसं खनेमा।

17 परमप्रभु, जिमि परमेश्वर,
छिगु दया माया जिमिके दयेमा,
जिमिसं यानागु फुक्क ज्याय्
जिमित ताःलाकादिसँ।

91

जिमित रक्षा यानादीम्ह

परमेश्वर

1 दक्वसिबय् तःधंम्ह परमप्रभुयागु
शरणय् च्वनीम्ह मन्
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु
सुरक्षाय् च्वनी।

2 जिं परमप्रभुया बारे धाये,
“वय्कः जिगु शरण कायेगु थाय्
व किल्ला खः,
वय्कः जिमि परमेश्वर खः,
जिं वय्कःयात भरोसा याना।”

3 धात्थें वय्कलं छन्त
शिकारीया जालं
व ग्यानापुगु ल्वचं
बचय् यानादी।

4 वय्कलं छन्त
थःगु पपुति त्वपुयादी,
अले छन्त वय्कःया शरणय्
बांलाक च्वने दइ।

वय्कःया विश्वास याये
बहःगु बचं छंगु ढाल
व सुरक्षा खः।

5 न्हिनय् आकाझाकां
वइगु हमलापाखें
वा चान्हय् जुइगु छुं नं
खतरापाखें
छु ग्याये माली मखु।

6 छु खिउँलय् वइगु ल्वय् खनाः
व न्हिनय् स्यंकीगु
महामारी खनाः
ग्याइ मखु।

7 छंगु न्ह्यःने द्रःछिम्ह,
अले छंगु जवपाखे झिद्रःम्ह
क्वदलेफु
अयनं छन्त छुं जुइ मखु।

8 दुष्टतयसं गथे यानाः
सजाँय फइ, छं खनी।

9 परमप्रभुयात छं थः च्वनेगु थाय्

- दयकल धाःसा,
अले दक्वसिबय् तःधंम्हय्सित
थःत रक्षा याइम्ह
दयकल धाःसा,
10 छन्त छुं मभिं जुइ मखु,
छंगु छँया न्ह्यःने छुं विपत्ति
वइ नं मखु।
11 छ न्ह्याथाय् वंसां रक्षा यायेत
परमेश्वरं थः दूततय्त् आजा
बियादी।*
12 अले इमिसं छन्त लहातय्
फया काइ।
मखुसा छंगु तुति ल्वहँतय्
न्याः वनी।*
13 छ सिंह व गोमन सर्पयात तुति न्हइ,
ल्याय्म्हम्ह सिंह व सर्पयात
छं तुति न्हुतुन्हइ।*
14 परमप्रभुं धयादी,
“सुनां जितः माया याइ
इमित जिं बचय् याये,
अले सुनां जितः परमप्रभु धकाः
स्वीकार याइ
इमित जिं रक्षा याये।
15 इमिसं जितः सःतीबलय्
जिं इमित लिसः बी,
इमित दुःख जुइबलय्
जि इपिनापं च्वने,
जिं इमित बचय् याये,
अले इज्जत याये।
16 जिं इमित ताहाःगु आयु बी,
जिं इमित बचय् याये।”

92

- परमेश्वरया प्रशंसाया भजन
शबाथया निरिति छपु भजन
1 हे परमप्रभु परमेश्वर, दक्वसिबय्
तःधंम्ह,
छितः सुभाय बीगु
व छितः तःधंकाः
भजन हालेगु बांलाःगु खँ खः।
2-3 तारयागु बाजं थानाः
अले वीणाया लय् पिकयाः
सुथय् सुथय्
छिगु सदां दयाच्वनीगु
दया मायाया बारे कनेगु
व चान्हय् चान्हय्
छि गुलि विश्वास याये

बहःम्ह खः धकाः
न्यकेगु बांलाःगु खँ खः।

4 हे परमप्रभु,
छिं जितः थःगु ज्यां
लयतायकादीगु दु।
छिं यानादीगु ज्याया कारणं
जि लयल्यतातां म्ये हाले।

5 हे परमप्रभु,
छिगु ज्या गुलि तःधं,
छिगु बिचाः गुलि दुग्यं।

6 थ्व खँ बुद्धि मदुम्ह मनुखं
सीके फइ मखु,
मूर्खं थुइके नं फइ मखु,

7 दुष्ट मनूत घाँय् थें थाहां वयेफु,
दुष्ट ज्या याइपिनिगु भिं जुइफु,
तर इपिं सदांया लागि
नाश जुयावनी।

8 हे परमप्रभु,
छि सदांया लागि दक्वसिबय्
तःधंम्ह खः।

9 हे परमप्रभु,
छिकपिनि शत्रुत नाश जुयावनी,
अले दुष्टत उखेलाः थुखेलाः
मदइ धकाः जिमिसं स्यू।

10 छिं जितः गुंयाम्ह द्रहं थें
बल्लाकादीगु दु,
छिं जितः लसताया चिकनं
अभिषेक यानादीगु दु।

11 जिं थः शत्रुत बूगु खनागु दु,
अले दुष्टतयगु ख्वःसः
न्यनागु दु।

12 धर्मीत तायगः
सिमा थें थाहां वइ,
अले लेबनानया देवदारु
सिमा थें बल्लानाः तःमा जुइ।

13 इपिं परमप्रभुया देगल्य् प्यूगु
सिमा थें जुइ,
इपिं झी परमेश्वरया चुकय्
च्वन्हाया वइ,

14 इपिं न्ह्याबलें वाउंसे च्वनी
अले बल्लाना च्वनी।
इमिसं बुरा जुयाः नं फल बी।

15 परमप्रभु भिंम्ह खः,
अले वयकः जिमि ल्वहंधी खः,
वयकःयाके छुं अधर्म मदु।

93

परमेश्वर जुजु

1 परमप्रभु जुजु खः।

वयकलं बल

व गौरवया वसः
फिनादीगु दु।

पृथ्वीयागु जग बल्लाः

व गुबले लिंगिलिंगि सनी मखु।

2 हे परमप्रभु,

छिगु सिंहासन न्हापांनिसैं दु।

छि थः हे नं न्हापांनिसैं दी।

3 समुद्रय लबु दनावःगु दु,

समुद्रया लबुया सः
तस्सः जूगु दु,

समुद्रय ग्यानापुक्क किसिद्वम्बः
थाहां वःगु दु।

4 समुद्रया सः स्वयाः

अले समुद्रया लबु स्वयाः नं,

दकलय च्वय च्वनादीम्ह

परमप्रभु शक्ति दुम्ह खः।

5 हे परमप्रभु,

छिगु नियम न्हाबले दयाच्वनी,

छिगु देगः सदांया नितिं
पवित्र जू।

94

परमप्रभु सकसिया न्यायाधीश

1 हे परमप्रभु,

छि सजाय बियादीम्ह

परमेश्वर खः,

थःगु तं क्यनादिसैं!

2 छि सकल मनूतय न्यायाधीश खः,

दनादिसैं,

अले घमण्डीतयत्

छु यायेमाःगु खः यानादिसैं।

3 हे परमप्रभु,

दुष्टत गुबलय तक

लयतायाच्वनी?

गुबलय तक?

4 इमिसं तःधंछुयाः खँ

ल्हानाजुइगु।

मभिंपिं मनूत फुक्कसिनं

फुइं यानाजुइगु।

5 हे परमप्रभु!

इमिसं छिकपिनि मनूतयत्

क्वत्यला जुइगु,

इमिसं छि थः मनू धाःपिन्त

- सास्ती यानाजुइगु।
 6 इमिसं भाःत मदुपि मिस्त,
 मां-बौ मदुपि मस्त
 व परदेशीतयत् स्यानाबीगु।
 7 इमिसं धाइ,
 “परमप्रभुं झीत खनी मखु,
 याकूबया परमेश्वरं वास्ता
 यानादी मखु।”
- 8 अय् पशु थें ज्याःपि मन्त,
 होश या,
 अय् मूर्खत, छिमिके
 गुबलय् बुद्धि दइगु?
 9 छिमित न्हायपं ब्यूम्हयसिनं
 मताइ ला?
 छिमित मिखा ब्यूम्हयसिनं
 मखनी ला?
 10 वय्कलं जाति जातियात
 कजय् यानादी,
 छु वय्कलं छिमित
 सजाँय बियामदी ला?
 वय्कः सकल मन्तयत् स्यनेकने
 यानादीम्ह खः,
 छु वय्कःयाके थःगु ज्ञान
 मदइ ला?
 11 परमप्रभुं मन्तयगु बिचाः स्यु,
 अले व बिचाः ज्यालगय् मजू
 धकाः स्यु।✧
- 12 हे परमप्रभु, धन्यम्ह खः
 छिं कजय् यानादीम्ह मनु,
 अले छिं थःगु हे व्यवस्था
 स्यनेकने यानातःम्ह मनु।
 13 छिं वयात दुःखया इलंनिसें
 दुष्टतयगु नितिं गाः म्हुइबलय्
 तकं शान्ति बियादी।
 14 परमप्रभुं थः प्रजायात
 त्वःतादी मखु,
 परमप्रभुं थःम्हं ल्ययादीगु
 जातियात त्वःतादी मखु।
 15 अदालतय् हाकनं न्याय दइ,
 धर्मी मन्तयसं उकिया पँली।
 16 दुष्टतयगु विरोधय् जिनापं
 सु दनी?
 मभिंगु ज्या याइपिनिगु विरोधय्
 जिगु नितिं सु दनी?
 17 परमप्रभुं जितः ग्वाहालि

- बियामदीगु जूसा ला
जि न्हापा हे सुनसान चिहानय्
च्वने धुकीगु जुइ।
- 18 जिं धया,
“जिगु तुति चुलुयाच्वंगु दु,”
तर हे परमप्रभु,
छिगु सदां दयाच्वनीगु
दया मायां
जितः तिबः बिल,
19 जि तसकं नुगः मछिनीबल्लय्
छिं जितः हःपाः बियाः
लयतायकादी।
- 20 छु दुष्ट शासकत छिनापं
मिलय् जुइ फइ ला?
इमिसं थःगु कानूनयात छ्यलाः
स्यंकेगु ग्वसाः ग्वइगु।
- 21 इपिं धमीं मनूतयगु विरोधय्
छर्पे जुयाजुइ,
अले छुं मस्यूपिन्त द्रुपं बियाः
स्यानाजुइ।
- 22 तर परमप्रभु जिगु किल्ला खः,
जिमि परमेश्वर जिगु
शरण कायेगु ल्वहंधी खः।
- 23 परमेश्वरं इमिगु मभिंगु
ज्याया पलेसा मभिं यानादी,
इमिगु पापया लागि
इमित नाश यानादी।
परमप्रभु झी परमेश्वरं
इमित नाश यानादी।

95

प्रशंसाया भजन

- 1 वा, परमप्रभुया निंति
लयतातां म्ये हालेनु,
झी उद्धारया ल्वहंधीयात
जयजय यायेनु।
- 2 सुभाय् ब्युब्युं
वयकःया न्ह्यःने वनेनु,
भजन व म्ये हा हां
वयकःयात प्रशंसा यायेनु।
- 3 परमप्रभु तःधंम्ह परमेश्वर खः,
फुक्क घःतय् च्वय् तःधंम्ह
जुजु खः।
- 4 पृथ्वीया ततःजाःगु थाय्
वयकःया ल्हातय् दु।
पहाडया च्वका च्वका नं
वयकःयागु हे खः।

5 समुद्र वयक्कःयागु हे खः,
वयक्कलं हे उकियात
दयक्कादीगु खः,
वयक्कलं गंगु बै नं
दयक्कादीगु खः।

6 वा, झीसं छ्यं क्वच्छुकाः
वयक्कःयात आराधना यायेनु,
झीत दयक्कादीम्ह परमप्रभुया
न्ह्यःने पुलि चुयेनु।

7 वयक्कः हे झी परमेश्वर खः,
अले झीपि वयक्कःया प्रजा
व वयक्कःया बथांयापि फै खः।✠✠

थौं छिमिसं परमेश्वरयागु सः
ताल धाःसा,

8 छिमि पुर्खा मेरीबाय्*
व छन्हु मस्साहया† मरूमिइ
जिड़ी जूगु थें

छिपि जिड़ी जुइ मते।✠

9 जिं इमिगु लागि यानागु ज्या
खंगु दुसां
इमिसं जितः जाँचय् यात,
जिगु मन स्वल।

10 पिइदँ तक जि इपि खनाः
तंचाया, अले जिं धया,
“थुपि जिपाखें फहिला वनीगु
मनदुपि खः,
इमिसं जिगु लँ म्हसीके मफु।

11 उकिं जिं तमं पाफयाः धया,
‘छिपि जिगु झासु लनेगु थासय्
गुबलें दुहां वये फइ मखु।’ ”✠

96

परमेश्वर दकलय् तःधंम्ह जुजु

1 परमप्रभुया निति छपु न्हगु
भजन हा,

हे पृथ्वीयापि सकल मनूत,
परमप्रभुया निति

प्रशंसाया म्ये हा!

2 परमप्रभुया लागि भजन हा,
वयक्कःया नांया प्रशंसा या,

न्हियान्हिथं वयक्कलं यानादीगु
उद्धारया भिंगु खँ न्यंकि।✠

3 जाति जातियात

✠ 95:7 १५:७-८ हिब ३:१५; ४:७ ✠ 95:7 १५:७-११ हिब ३:७-११ * 95:8 १५:८मेरीबा थुकिया अर्थ ल्वापु खः। † 95:8 १५:८ मस्साह थुकिया अर्थ जाँच खः। ✠ 95:8 १५:८-९ प्रस १७:१-७; गन्ती २०:२-१३ ✠ 95:11 १५:११ गन्ती १४:२०-२३; व्य १:३४-३६; १२:९-१०; हिब ४:३-५ ✠ 96:2 १६:२-१३ १ इति १६:२३-३३

वयक्ःया महिमाया बारे न्यंकि,
सकल मनूतयत्
वयक्ःया अजू चायापुगु
ज्याया बारे कं।

4 परमप्रभु तःधंम्ह व तसकं
प्रशंसा याये बहःम्ह खः।
मेपि घःतयत् स्वयाः
वयक्ःयात अप्वः
मानय् यायेमाः।

5 जाति जातियापि घःत ला
मूर्ति जक खः,
तर परमप्रभुं ला
स्वर्ग दय्कादिल।

6 वयक्ःया जःखः प्यखेरं
महिमा व गौरवं झःझः
धयाच्चंगु दु,
वयक्ःया देगः शक्तिं जाः
अले झःझः धाः।

7 अय् जाति जातिया छैजःपि,
परमप्रभुया प्रशंसा या,
वयक्ःया महिमा व शक्तिया
प्रशंसा या,

8 परमप्रभुया नायात तःधकेत
वयक्ःया प्रशंसा या,
देछा ज्वनाः वयक्ःया
देगल्य् वा।

9 पवित्रतां झःझः धाय्कः
परमप्रभुया आराधना या।

हे पृथ्वीयापि
सकल मनूत,
वयक्ःया ग्याःभय का!☆

10 फुक्क जातितयत् धा,
“परमप्रभु जुजु खः,”
संसार धिसिलाक्क च्वंगु दु
उकियात संके फइ मखु।

वयक्कलं न्यायकथं
मनूतयग् इन्साफ यानादी।

11 पृथ्वी व आकाश लयतायेमा,
समुद्र व अन दुपि
फुक्क प्राणीत लयतायाः
तसकं हालेमा।

12 बुँ व उकी सःगु फुक्क
लयतायेमा,
अले गुँयागु फुक्क सिमा
परमप्रभुया न्ह्यःने
लयतायाः म्ये हालेमा,

13 परमप्रभु पृथ्वीइ राज्य यायेत
झाइबलय्

वयक्कलं न्याय व धार्मिकताकथं
संसारयापि मनूतयूत
राज्य यानादी।

97

दक्क शक्ति दुम्ह परमप्रभुया महिमा

- 1 परमप्रभु जुजु खः।
पृथ्वी लयतायेमा,
समुद्रया टापुत लयतायेमा।
- 2 परमप्रभुया छचाःखेरं
ख्वातुक हाकुगु सुपॉय दु,
वयक्कलं न्याय व धार्मिकतां
राज्य यानादी।
- 3 मि वय्कःया
न्ह्यःने न्ह्यःने वनी,
अले वय्कःया प्यखेरं च्वंपि
शत्रुतयूत नाश याइ।
- 4 वय्कःया हाबलासां
संसारयात जः खय्काबी,
थ्व खनाः
पृथ्वी थरथर खाइ।
- 5 परमप्रभुया न्ह्यःने,
फुक्क पृथ्वीयाम्ह
प्रभुया न्ह्यःने
पहाडत मैन थें नायावनी।
- 6 स्वर्ग वय्कःया
धार्मिकता क्यनी,
सकल मनूतयूसं वय्कःया
महिमा खनी।
- 7 मूर्ति पुजा याइपि,
मूर्तितयूगु बारे घमण्ड याइपि
सकलें मछाले माली।
परमप्रभुया न्ह्यःने
फुक्क घःतयूसं छ्यं क्वछुकाः
आराधना याइ।
- 8 हे परमप्रभु,
छिगु न्यायया कारणं
सियोनयापि मनूत लयताः,
यहदाया गांत लयताः।
- 9 हे परमप्रभु, दक्कसिबय् तःधंम्ह,
छि पृथ्वीयाम्ह शासक खः,
छि फुक्क घःत स्वयाः
तसकं तःधंम्ह खः।
- 10 परमप्रभुयात माया याइपिन्सं
मभिंगुयात यय्की मखु,
वयक्कलं थः विश्वास याये
बहःपिनिगु प्राण रक्षा यानादी,

वय्कलं इमित दुष्टतयग्नु लहातं
बचय् यानादी।

- 11 धर्मीतयग्नु निति जः
ह्लातःगु दु,
अले भिपि मनूतयग्नु निति लसता।
12 हे धर्मी मनूत,
परमप्रभुलिसे लयता,
अले वय्कःया पवित्र नांयात
तःधकि।

98

परमेश्वर संसारयाम्ह शासक खः

- 1 परमप्रभुया निति
छपु न्हगु भजन हा,
वय्कलं अजू चायापुगु ज्या
यानादीगु दु,
थःगु शक्ति व पवित्र बलं
वय्कः त्याःगु दु।
2 परमप्रभुं थःगु उद्धारया ज्या
क्यनादीगु दु,
वय्कलं थःगु धार्मिकता
जाति जातितयत्
क्यनादीगु दु।
3 वय्कलं इस्त्राएलीतयत् सदां
दयाचवनीगु दया माया
बी धकाः
चिनादीगु बाचा व विश्वास याये
बहःम्ह जुयेगु लुमकादीगु दु।
पृथ्वीया कुंकुलामय् च्वंपिन्सं
झी परमेश्वरं यानादीगु
उद्धार खंगु दु।
4 हे पृथ्वीयापिं सकल मनूत,
लयतातां भजन हा,
लयलयतातां भजन हालाः
वय्कःयात प्रशंसा या।
5 परमप्रभुया प्रशंसा या!
वीणा थानाः परमप्रभुया
प्रशंसा या!
6 तुरही व नेकू पु,
अले परमप्रभु झी जुजुयात
लयतातां जयजय या।
7 समुद्र व उकी च्वंपिं फुक्क
प्राणीतयत्
वय्कःयात तःधकाः ततःसलं
हालेब्यु!
अले पृथ्वी व पृथ्वीइ च्वंपिं

- सकसितं
वयक्ःयात तःधंकाः ततःसलं
हालेब्यु!
- 8 खुसितयसं ल्हाःपा थायेमा,
पहाडतयसं छक्वलं लसतां
म्ये हालेमा।
- 9 थ्व परमप्रभुया न्ह्यःने जुइमा।
छाय्धाःसा वयक्ः पृथ्वीइ
राज्य यायेत झायादीत्यंगु दु।
- वयक्कलं धार्मिकतां सुयागु
पँ मलीसैं
संसारयापि मनूतयगु
न्याय यानादी।

99

- परमेश्वर दकलय् तःधंम्ह जुजु
- 1 परमप्रभु जुजु खः, मनूत
ग्यायेमा।
वयक्ः करूबतय्
दथुइ च्वनादीगु दु।
पृथ्वी लिंगिलिगि सनेमा।*
- 2 परमप्रभु सियोनय् दक्वसिबय्
तःधंम्ह खः,
वयक्ः फुक्क जातितसिबय्
तःधंम्ह खः।
- 3 इमिसं छिगु तःधंगु व तःजिगु
नांया प्रशंसा यायेमा!
वयक्ः पवित्र खः।
- 4 जुजु तःधंगु शक्ति दुम्ह खः,
वयक्कलं न्याययात ययकादी,
छिं इस्त्राएलय् न्यायया पलिस्था
यानादीगु दु,
न्याय व धार्मिकतां ज्या
यानादीगु दु।
- 5 परमप्रभु इी परमेश्वरया
प्रशंसा या
वयक्ःया सिंहासनया न्ह्यःने
छ्यं क्वछुकि।
वयक्ः पवित्र खः।
- 6 मोशा व हासून वयक्ःया
पुजाहारीत खः,
अले वयक्ःया नां कयाः प्रार्थना
याइम्ह छम्ह शमूएल खः।
इमिसं परमप्रभुयात
ग्वाहालिया नितिं इनाप यात,
अले वयक्कलं इमित

- लिसः बियादिल।
 7 वय्कलं सुपाँयया थामं
 इपिलिसे नवानादिल,
 वय्कलं बियादीगु नियम
 व आज्ञा इमिसं पालन यात।☆
- 8 हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर,
 छिं थः प्रजायात लिसः
 बियादिल।
 छिं इमित पापया सजॉय
 बियादीगु जूसं
 छि इमिगु लागि
 क्षमा बियादीम्ह परमेश्वर खः।
- 9 परमप्रभु झी परमेश्वरया
 प्रशंसा या,
 अले वय्कःया पवित्र पहाडय्
 आराधना या!
 परमप्रभु झी परमेश्वर पवित्र खः।

100

सुभाय्या भजन

- 1 हे पृथ्वीयापिं
 सकल मनूत,
 परमप्रभुया जयजय या।
- 2 लयतातां परमप्रभुया
 आराधना या,
 लसतां जाःगु भजन हालाः
 वय्कःया न्ह्यःने वा।
- 3 परमप्रभु हे परमेश्वर खः
 धकाः सीकि।
 वय्कलं हे झीत दय्कादिल,
 झीपि वय्कःया हे खः।
 अले झीपि वय्कःया प्रजा
 व वय्कःया ख्यःयापिं
 फैत खः।
- 4 सुभाय् ब्युब्युं देगःया
 ध्वाखाय् दुहां हूँ,
 प्रशंसा यायां वय्कःया
 चुकय् हूँ,
 वय्कःयात सुभाय् ब्यु,
 अले वय्कःया नांया
 प्रशंसा या।
- 5 परमप्रभु भिंम्ह खः,
 वय्कःया दया माया
 सदां दयाच्चनी।
 वय्कः न्ह्याबलेया लागि

विश्वास याये बहःम्ह खः।☆

101

जुजु व वया बचं

दाऊदया भजन

1 जिं छिगु सदां दयाच्चनीगु
दया माया व न्याययागु
म्ये हाले,

हे परमप्रभु,

जिं म्ये हालाः
छिगु प्रशंसा याये।

2 जिगु पहःचहः ट्रं मदुगु जुइ
छि जिथाय् गुबलय् झायेगु?
जिं थःगु छैय् शुद्ध जीवन हने।

3 जिं मभियात

गुबलें सह याये मखु,

परमेश्वरपाखें फहिला
वनिपिनिगु ज्या

जितः तसकं मयः।

इपिं जिलिसें प्यपुनी मखु।

4 मभिंगु मति दुपिं मनूतपाखें

जि तापाक च्वने।

जिं मभिं ज्या नाप

छुं स्वापु तये मखु।

5 थः जःलाखःलाया बारे

मखुगु खँ ल्हाइम्हयसित

जिं नाश यानाबी।

फुइँ यानाजुइपिं व घमण्डी

मनूतयत्

जिं सह याये मखु।

6 जिं परमेश्वरयात विश्वास याइपिं

मनूतयत् जक ल्ययाः

थःगु दरबारय् तये।

अले ट्रं मदय्कः जुइपिन्सं जक

जिगु सेवा याइ।

7 ध्वंलाइम्ह मनू जिगु छैय्

च्वने दइ मखु।

मखुगु खँ ल्हाइम्ह मनू

जिगु मिखाया न्ह्यःने

च्वने दइ मखु।

8 जिं न्हियान्हिथं सुथ पतिकं

देशय् च्वंपिं दुष्टतयत्

न्हंकेगु याये।

परमप्रभुया शहरं मभिं ज्या याइपिं

सकसितं पितिनाछवये।

102

आपतय् लाःम्ह ल्याय्म्हया प्रार्थना

दुःखय् लाःम्ह मनूया प्रार्थना। तसकं दुःख जूबलय् परमप्रभुया न्ह्यःने वं थःगु दुःख प्वंकी।

1 हे परमप्रभु,

जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ,

ग्वाहालिया निति यानागु

जिगु इनाप न्यनादिसँ।

2 जितः आपत जूबलय्

थःगु ख्वाः जिपाखें

फस्वय्कादी मते,

जिं इनाप यायेबलय्

न्यनादिसँ,

अले याकनं लिसः बियादिसँ।

3 जिगु जीवन कुँ थें

तनावनाच्चंगु दु,

जिगु म्ह मि थें च्यानाच्चंगु दु,

4 जिगु नुगः घॉय् थें

सुकूगनावंगु दु,

जितः नये मास्ति मवः।

5 जि तस्सलं पिच्यानाः

हालाच्चवना।

जि छेंगू व क्वेय् जक जुइ धुन।

6 जि मरुभूमियाम्ह

न्हिकांझंगः थें जुइ धुन,

झिजांमिजां दंगु थासय् च्वंम्ह

न्हिकांझंगः थें जुइ धुन।

7 जि न्ह्यः धयागु हे तनेधुंकल।

जि पलिइ च्वंम्ह

याकः झंगः थें जुइ धुन।

8 जिमि शत्रुतय्सं जितः

न्हिच्छिं हेस्याइगु।

जितः हेस्याइपिन्सं

सराः बी माल कि

जिगु नां कयाः सराः बीगु।

9 नउ जिगु नयेगु नसा जूगु दु,

अले जिं ख्वाबि ल्वाकज्याःगु

लः त्वनेगु।

10 छाय्धाःसा छि जिलिसें

तंम्बयादीगु दु,

अले जितः छखे

वांछवयादीगु दु।

11 जिगु जीवन बिनावंगु

निभाः थें जुयाब्यूगु दु।

अले जि गंगु घॉय् थें जुइ धुन।

12 तर हे परमप्रभु,

छि सदां थःगु सिंहासनय् च्वनादी।

छिगु नां पुस्तां पुस्ता तक
दयाचवनी।

13 पलाः ल्हनादिसँ!
सियोनयात दया यानादिसँ!
सियोनयात दया यायेगु ई
वये धुंकल।

थ्व हे पाय्छिगु ई खः।

14 छिकपिनि दासतय्त
सियोनया छगः छगः ल्वहं यः।
अले उकिया छफुति छफुति धूयात
इमिसं माया याः।

15 जाति जातियापिं मनूतयसं
परमप्रभुया नांयात च्वछाइ,
अले पृथ्वीयापिं सकलें जुजुपिन्सं
वय्कःया महिमायात तःधंकी।

16 गुबलय् परमप्रभुं सियोनयात
हानं दय्कादी
वय्कलं थः गुलि तःधंम्ह खः
धइगु क्यनादी।

17 वय्कलं छुं मद्रुपिं मनूतयगु
प्रार्थना न्यनादी,
अले इमिगु इनापयात
हेला यानादी मखु।

18 थ्व खँ लिपाया पुस्ताया
निंति च्वयाति,
अले आः मबूनिपिन्सं नं
परमप्रभुयात तःधंकी,

19 वय्कलं स्वर्गय् च्वय्च्वंगु
थःगु पवित्रगु थासं
क्वय् स्वयादिल।
वय्कलं स्वर्ग पृथ्वीइ
स्वयादिल।

20 वय्कलं कुना तःपिनिगु
दुःखया सः न्यनादिल
अले स्यायेगु सजॉय
बियातःपिन्त
छुत्कारा बियादिल।

21-22 थुकथं जाति जातियापिं मनूत
व थीथी राज्य छप्पें जुयाः
वय्कःयात आराधना
याःवइबलय्
सियोनय् परमप्रभुया
नांयात तःधंकी।
अले यरूशलेमय्
वय्कःयात तःधंकी।

23 ल्याय्म्हबलय् हे वय्कलं
जितः कमजोर यानादीगु दु,

- अले जिगु आयु
कम यानादीगु दु।
- 24 “हे जिमि परमेश्वर,
ल्यायम्हबलय हे
जितः यंकादी मते।
छिगु दँ पुस्तां पुस्ता तक
दयाच्चनी।”
- 25 दकलय् न्हापां
छिं पृथ्वी सृष्टि यानादिल,
अले थःगु हे ल्हातं
आकाश दय्कादिल।
- 26 थुपिं ला मदयावनी,
तर छि सदां दयाच्चनी,
थुपिं फुक्क वसः थें
भ्वाथः जुयावनी।
छिं थुमित वसः थें हिलादी,
अले थुपिं मदयावनी।
- 27 छि न्हाबलें उत्थें जुयाच्चनी।
छिगु आयु गुबलें फुइ मखु।*
- 28 छिकपिनि दासतय् मचाखाचा
पुस्तां पुस्ता तक
छिगु न्ह्यःने सुरक्षित जुयाच्चनी।

103

- परमेश्वरया माया
दाऊदया भजन
1 जिं दुनुगलंनिसें
परमप्रभुया
प्रशंसा याये।
जिं दुनुगलंनिसें वय्कःया
पवित्र नांया प्रशंसा याये।
- 2 जिं दुनुगलंनिसें परमप्रभुया
प्रशंसा याये।
वय्कलं यानादीगु भिंगु ज्या
जिं गुबलें ल्वःमंके मखु।
- 3 वय्कलं जिगु फुक्क
पाप क्षमा यानादी
अले जिगु फुक्क
ल्वय् लंकादी
- 4 वय्कलं जितः सीगालं
त्वःतकादिल,
अले जितः सदां दइगु
दया माया व मायां
घेरय् यानादी।
- 5 वय्कलं जितः फुक्क
भिंगु खं पूवंकादी।
अले जिगु ल्यायम्हस्

* 102:27 १०२:२५-२७ हिब १:१०-१२

इमाया थें न्हधाः जुइ।

- 6 परमप्रभुं क्वत्यलातःपिन्त
न्याय यानादी,
अले इमिगु अधिकार इमित
बियादी।
- 7 वय्कलं थःगु लें मोशायत
क्यनादिल,
अले इस्त्राएलीतयत् थःगु ज्या
क्यनादिल।
- 8 परमप्रभु दयादुम्ह
व माया यानादीम्ह खः।
वय्कः काचाक्क
तंम्बयादी मखु,
अले सदां दयाच्चनीगु
दया मायां जाःम्ह खः।☆
- 9 वय्कलं न्ह्याबलें दोष
बियाच्चवनादी मखु,
वय्कः न्ह्याबलें
तंचाया च्वनादी मखु।
- 10 वय्कलं झीत झीगु
फुक्क पापया सजॉय
बियादी मखु।
वय्कलं झीगु अर्धमकथं सजॉय
बियादी मखु।
- 11 पृथ्वी स्वयां स्वर्ग गुलि तःजाः
वय्कःया भय काइपि प्रति
वय्कःया सदां दयाच्चनीगु
दया माया नं उलि हे तःजाः।
- 12 पच्छिमं पुर्ब गुलि तापाः
उलि हे तापाक वय्कलं झीगु
पाप झीपाखें चीकाछ्वयादी।
- 13 बौन थःकाय् म्हाययात
माया याःथें हे
परमप्रभुं वय्कःया भय
काइपिन्त माया यानादी।
- 14 झी गुकथं दुगु खः धकाः
वय्कलं स्यू।
झी धू जक खः धकाः
वय्कलं स्यू।
- 15 झी घॉय् थें जक खः,
जंगली स्वां थें
झी ह्इ, अले इवाः जुइ।
- 16 फय् वयेवं झीत
ब्वय्कायनी,
अले सुनानं खनी मखु।
- 17 तर परमप्रभुयागु सदां

- दयाच्चनीगु दया माया
 न्हाबलें वय्कःया
 भय काइपिन्के दु।
 इमि मस्त व छय्पिनिगु लागिं नं
 वय्कः न्हाबलें
 दयादुम्ह जुइ।
- 18 परमेश्वरं वय्कःया बाचा
 मानय् याइपिन्त
 व वय्कःया उपदेश पालन
 याइपिन्त दया यानादी।
- 19 परमप्रभुं थःगु सिंहासन
 स्वर्गय् स्वनादीगु दु।
 अले वय्कलं सकसितं
 शासन यानादी।
- 20 परमप्रभुया प्रशंसा या,
 वय्कःया आज्ञा मानय् याइपिं
 व वय्कलं धाःथें याइपिं
 हे बल्लाःपिं स्वर्गदूतत!
- 21 हे स्वर्गया सिपाइँ,
 अले वय्कलं धाःथे याइपिं
 वय्कःया दासत,
 परमप्रभुया प्रशंसा या!
- 22 हे वय्कलं सृष्टि यानातःपिं
 व वय्कःया राज्यय्
 च्वंपिं सकलें,
 परमप्रभुया प्रशंसा या!

हे जिगु मन, परमप्रभुया प्रशंसा या!

104

सृष्टि यानादीम्ह परमेश्वरया प्रशंसा

- 1 जिं दुनुगलंनिसें
 परमप्रभुया
 प्रशंसा याये।
 हे परमप्रभु, जिमि परमेश्वर,
 छि तसकं तःधंम्ह खः,
 महिमा व गौरवं छि झःझः
 धयाच्चंगु दु।
- 2 छिं थःत जलं त्वपुयादीगु दु।
 अले आकाशयात पाल थें
 चक्कंकादीगु दु।
- 3 छिं आकाशय् लःया घःने
 थःगु छें दय्कादीगु दु,
 छिं सुपौंययात थःगु रथ
 यानादीगु दु
 अले फय्यात पपू यानाः
 ब्वयादी।

- 4 फय्यात छिं दूत यानादीगु दु,
अले च्यानाच्चंगु मित्याःयात
थः दास यानादीगु दु।*
- 5 छिं पृथ्वीयात बल्लाक जग
स्वनाः नीस्वनादीगु दु,
उकिं थ्व इकिधिकि हे
सनी मखु।
- 6 अले थुकिया च्वय्
छिं वसतं पुके थें
समुद्र दयकादिल।
अले पहाडया च्वय् च्वय्
थ्यंक नं लखं त्वपुल।
- 7 छिं हक्केवं लः बाः वन,
अले छिं तस्सलं उजं बीवं
इपिं हथासं चिला वन।
- 8 अले पहाडं पहाडं
व गालं गालं जुयाः
इपिं छिं इमिगु नितिं धकाः
दयकादीगु थासय् बाः वन।
- 9 लखं हाकनं पृथ्वीयात त्वपुइ
मफयेमा धकाः
छिं इमिसं पुलावने
मफयेक लागा चिनादिल।
- 10 छिं गुँच्चय व गालय् गालय्
लःधाः हायकादिल।
- 11 थुकिं जंगली गधा
व फुक्क पशुतय्सं
थःगु प्याःचाः लंकी।
- 12 लःधाःया लिक्क लिक्क
झंगःतय्सं थःगु स्वँ दयकी,
अले सिमाकचाय् च्वनाः हाली।
- 13 छिं आकाशं पहाडय्
वा गायकादी,
अले छिगु आशिषं पृथ्वी
बिलिबिलि जाइ।
- 14 छिं सा द्रहंया नितिं घाँय्
व मन्तयगु नितिं
स्वां-सिमा सयकादी।
अले इमिसं थःगु बाली
सयके फइ।
- 15 मन्तयत् लयतायकेत दाखमघ,
ख्वाः चक्कंकेत जैतूनया चिकं
व ताकत् बीत मरि
बियादीगु दु।
- 16 परमप्रभुं पिनादीगु वयकःया

- थःगु हे सिमा
लेबनानया देवदास्या सिमातयत्
गाक्क लः दइ।
17 अन झंगःतयसं
थःगु स्वँ दय्की,
थकुराःमाय्
सलात्याः झंगतयसं
थःगु स्वँ दय्की।
18 ततःजाःगु पहाडय्
गुँ दुगुचा च्वनी,
अले नवःचा ल्वहंया
कापिचाय् सुलाच्वनी।
- 19 छिं ऋतु क्वःछियेत
तिमिला दय्कादिल,
सूर्य थः लुकुंबीगु ई स्यू।
20 छिं चा दय्कादिल,
अले खिउँबलय्
दक्व गुँपशुत पिहां वइ।
21 परमेश्वरं बियादीगु नसा
मामां शिकार याइबलय्
सिंहत थ्वयक्क हाली।
22 निभाः त्वइबलय् इपिं लिहांवनी
व थथःगु गुफाय् घनी।
23 अले सन्ध्या ई तक
ज्या यायेत मन्त पिहां वइ।
- 24 परमप्रभु, छिं फुक्क दय्कादीगु दु,
गज्याःगु तःधंगु बुद्धिं
छिं उपिं फुक्क दय्कादिल,
छिगु सृष्टिं थ्व पृथ्वी जाःगु दु।
25 तःधिकःपिं व चिधिकःपिं
अल्याख जन्तुत च्वनेत
तःधंगु व मिखां न्हाये मदुगु
महासागर दु।
26 उकी जहाजत न्हाइ
छिं दय्कादीम्ह लः जन्तु
लिव्यातन् अन म्हिती।*
- 27 पाय्छिगु इलय् छिं इमित
नयेगु नसा बियादी धकाः
इपिं सकसिनं छिगु हे लँ
स्वयाच्वनी।
28 छिं इमित नसा बियादी
अले इमिसं नइ,
छिं बियादीगु नसां इमिगु
प्वाः जाइ।
29 छिं थःगु ख्वाः
फस्वय्कादीबलय् इपिं ग्याइ,

* 104:26 १०४:२६ अयू ४१:१; भज ७४:१४; यशै २७:१

छिं इमिगु सासः कयादीबलय्
इपिं सी अले धुलय् लिहांवनी।

30 छिं इमित थःगु सासः
बियादीबलय्

इमिगु सृष्टि जुइ,
छिं पृथ्वीयात
न्हगु जीवन बियादी।

31 परमप्रभुया महिमा न्ह्याबलें
दयाच्चनेमा।
परमप्रभु थःगु ज्याय्
लयतायादीमा।

32 छिं पृथ्वीयात स्वयादी
अले व थुरथुर खाइ,
छिं थीवं पहाडं कुँ पिहां वइ।

33 म्वाना च्वंतले
जिं परमप्रभुया म्ये हालाच्चने,
जि दतले जिं जिमि परमेश्वरया
भजन हालाच्चने।

34 जिं ध्यान यानागु वयकलं
यय्कादीमा,
छाय्धाःसा जिगु लसता
वयकःयापाखें वइ।

35 पापी मनूत पृथ्वी नाश
जुयावनेमा।

हे जिगु मन,
परमप्रभुया प्रशंसा या!
हल्लेलूयाह!

105

परमेश्वर व वयकःया मनूत

1 परमप्रभुयात
सुभाय् देछा,
वयकःया नां का,
जाति जातिया दथुइ
वयकलं छु यानादीगु खः
व न्यंकि।*

2 वयकःया नितिं भजन हा,
वयकःया प्रशंसाया म्ये हा,
वयकःया फुक्क अजू चायापुगु
ज्याया बारे कं।

3 वयकःया पवित्र नायात
तःधंकि,
परमप्रभुयात मालिपिनिगु नुगः
लयतायेमा।

4 परमप्रभु व वयकःया

* 105:1 १०५:३१-३५ १ इति १६:८-२२

- शक्तियात माला स्व,
वय्कःयात माला तुं च्वै।
5-6 अय्, वय्कःया दास
अब्राहामया सन्तान,
अय्, वय्कलं ल्ययादीम्ह
याकूबया सन्तान,
वय्कलं यानादीगु अजू चायापुगु
ज्या लुमंकि,
वय्कःया अजू चायापुगु ज्या
व वय्कलं न्यंकादीगु
फैसलायात लुमंकि।
- 7 वय्कः हे परमप्रभु झी परमेश्वर खः।
वय्कःया न्यायया ज्या पृथ्वी न्यंकं जुइ।
- 8 वय्कलं थःगु बाचा न्ह्याबले
लुमंकादी,
वय्कलं थःगु बाचा द्रुलंद्रुः
पुस्तायात बियादीगु खः।
- 9 व बाचा वय्कलं
अब्राहामलिसे चिनादिल,
अले उकिया बारे वय्कलं
इसहाकलिसे पाफयादिल।☆
- 10 परमप्रभुं याकूबलिसें पक्का
यानादिल,
अले इस्राएलनापं थथे धकाः
न्ह्याबलेया लागि
बाचा चिनादिल।
- 11 “जिं छन्त हे कनान देश बी,
व छंगु सर्बय जुइ।”☆
- 12 अबलय् इपिं ल्यारखय् कम,
कनान देशय् इपिं
परदेशी जक खः।
- 13 इपिं छगू देशं मेगु देशय्
छगू राज्यं मेगु राज्यय्
चाचाःहिलाजुइ।
- 14 वय्कलं सुयातं नं इमित
दुःख बीके मब्यु,
इमित रक्षा यायेत
वय्कलं जुजुपिन्त थथे धकाः
ख्याच्चः बियादिल,
- 15 “जिं ल्ययापि मनुतय्त थी मते,
जिमि अगमवक्तातयगु छुं
स्यंके मते।”☆
- 16 परमप्रभुं इमिगु देशय्
अनिकाल छवयादिल,
अले इमिगु फुक्क

- नयेगु नसा लाकाकयादिल।☆
- 17 वय्कलं इमिगु न्ह्यः न्ह्यः
छम्ह मनु छवयादिल,
उम्ह मनु दास यानाः
मियाछ्वःम्ह योसेफ खः।☆
- 18 वयागु तुतिइ इमिसं नेवः
न्ह्याकाः दुःख बिल,
अले वयागु गःपतय्
नैयागु सिखः तयाबिल,
- 19 वयागु म्हगस
पूरा जुइगु ई मवतले
व परमप्रभुया वचनं वयात
सत्य साबित मयातले☆
- 20 मिश्रयाम्ह जुजुं
वयात त्वःताबिल,
जाति जातियाम्ह शासकं
वयात छुत्कारा बिल।☆
- 21 वं वयात थःगु दरबारया
जिम्मा बिल,
अले देश न्यंकयाम्ह
हामा यानाबिल।☆
- 22 वं जुजुया हाकिमतय्त
कजय् यात
अले वया थकालितय्त
बुद्धिया खँ स्यन।
- 23 अले याकूब मिश्रय् वन,
व हामया देशय्
परदेशी जुयाः च्वन।☆
- 24 परमप्रभुं थः मनूतय्त
यक्व मचाखाचा बियादिल,
अले इमित थः शत्रुत स्वयाः
बल्लाकादिल।
- 25 परमेश्वरं मिश्रीतय्गु मनयात
वय्कःया मनूतय्त मयय्केत
व वय्कःया दासतय्गु विरोधय्
ग्वसाः ग्वयेत हीकादिल।☆
- 26 अले वय्कलं थःम्हं ल्यःपिं
दासत मोशा व हारूनयात
छवयादिल।☆
- 27 इमिसं इमिगु न्ह्यःने
वय्कःया अजू चायापुगु चिं,
अले हामया देशय्
अजू चायापुगु ज्या यात।
- 28 वय्कलं खिउँ छवयादिल,
अले देशन्यंक खिउँसे च्वन,
छाय्धाःसा इमिसं

☆ 105:16 १०५:१६ उत ४१:५३-५७ ☆ 105:17 १०५:१७ उत ३७:२८; ४५:१५ ☆ 105:19 १०५:१८-१९ उत ३९:२०-४०:२३ ☆ 105:20 १०५:२० उत ४१:१४
१०५:२१ उत ४१:३९-४१ ☆ 105:23 १०५:२३ उत ४६:६; ४७:११ ☆ 105:25 १०५:२४-२५ प्रस १:७-१४ ☆ 105:26 १०५:२६ प्रस ३:१-४:१७

- वय्क्ःया वचनया
विरोध याःगु खः।☆
- 29 वय्क्लं इमिगु लःयात
हि दय्कादिल।
अले इमि न्यात सित।☆
- 30 इमिगु देशय् ग्वाः ग्वाः
ब्यांचा वयाः
शासकतयर्गु घनीगु क्वथाय्
तकं वन।☆
- 31 वय्क्लं आज्ञा बियादिल
अले देश न्यंकं
भुजिं व भुयुपति जाल।☆
- 32 वय्क्लं आकाशं वइगु वायात
प्वेँ यानादिल,
अले इमिगु देश न्यंकं
हाबलासा थीकादिल।
- 33 वय्क्लं इमिगु दाख
व यःमरिमायात
नाश यानादिल,
अले इमिगु देशया
फुक्क सिमात त्वथुलादिल।☆
- 34 वय्क्लं आज्ञा बियादिल,
अले अल्याख क्वःबुईचात
व बुईचात वल।
- 35 उमिसं इमिगु देशया फुक्क
वाउंगु व अन्न नयाबिल।☆
- 36 वय्क्लं इमिगु देशयापि
सकलेँ न्हापां बूपिन्त,
फुक्क परिवारया गौरव
व लसतायात स्यानादिल।☆
- 37 वय्क्लं इस्राएलीतयत्
लुँ व वहःनापं
मिश्रं पित हयादिल।
इपि कुलयापि सुं नं धेधेमचू।
- 38 मिश्रीत इपि खनाः ग्यात,
मिश्रीत इपि पिहां वंबलय्
लयताल।☆
- 39 परमेश्वरं थः मनूतयत् त्वपुयेत
सुपाँय् तयादिल।
अले चान्हय् जः बीत
मि बियादिल।☆
- 40 इमिसं फवंबलय् वय्क्लं
इमिथाय् बट्टाई झंगःत
छवयादिल।
वय्क्लं स्वर्गं मरि बियाः
इमिगु प्वाः जायकादिल।☆

☆ 105:28 १०५:२८ प्रस १०:२१-२३ ☆ 105:29 १०५:२९ प्रस ७:१७-२१ ☆ 105:30 १०५:३० प्रस ८:१-६ ☆ 105:31 १०५:३१ प्रस ८:१६-१७,२०-२४ ☆ 105:33 १०५:३२-३३ प्रस १:२२-२५ ☆ 105:35 १०५:३४-३५ प्रस १०:१२-१५ ☆ 105:36 १०५:३६ प्रस १२:२९ ☆ 105:38 १०५:३७-३८ प्रस १२:२३-३६ ☆ 105:39 १०५:३९ प्रस १३:२१-२२ ☆ 105:40 १०५:४० प्रस १६:२-१५

41 वयकलं ल्वहं तछ्यानादिल,
अले अनं लः पिहां वल।
मस्भूमिइ लः खुसि थें न्हात।*

42 वयकलं थः दास
अब्राहामयात बियादीगु
पवित्र बचं लुमंकादिल।

43 थुकथं वयकलं थःमहं
ल्ययादीपिं मनूतयूत
पित हयादिल।

इमिसं लयलयतातां म्ये हाल,
अले सुः पिकाल।

44 वयकलं इमित मेमेगु
जातियापिनिगु जमिन
बियादिल,
अले इमिसं मेमेगु जातियापिन्सं
मेहनत याःगुया फल
थःगु अधिकारय् काल।*

45 थः मनूतयूसं थःगु व्यवस्था
पालन यायेमा धकाः
व थःगु फुकक खं इमिसं
न्यनेमा धकाः
परमेश्वरं थथे यानादिल।
हल्लेलूया!

106

थः प्रजाया लागि
परमेश्वरया भिगु ज्या
1 हल्लेलूयाह! परमप्रभुयात
सुभाय् ब्यु,
छाय्धाःसा वयकः भिम्ह खः,
वयकःया दया माया
सदां दयाच्चनी।*

2 परमप्रभुं यानादीगु ततःधंगु
ज्याया बयान सुनां याये फइ?
वयकःयात सुनां
पूर्वक प्रशंसा याये फइ?

3 धन्य खः वयकःया
आज्ञा मानय् याइपिं
व न्हाबलें खःगु ज्या याइपिं।

4 हे परमप्रभु,
थः मनूतयूत दया माया
यानादीबलय्
जितः लुमंकादिसँ।
इमित उद्धार यानादीबलय्
जितः नं ग्वाहालि यानादिसँ।

5 अले छिं ल्ययातःपिं मनूतयूगु
भिं जूगु खनाः

* 105:41 १०५:४१ प्रस १७:१-७; गन्ती २०:२-३ * 105:44 १०५:४४ यहो ११:१६-२३ * 106:1 १०६:१ १ इति १६:३४; २ इति ५:१३; ७:३; एज ३:११; भज ११:५; १०७:१; ११८:१; १३६:१; यर ३३:११

जि लयताये फयेमा।
छिगु जातिया लसताय्
जि नं लयताये फयेमा,
अले छिकपिनि मन्तनापं
मिलय् जुयाः
छितः प्रशंसा याये फयेमा।

6 जिमिसं थः पुर्खातय्सं
याःगु थें हे पाप यानागु दु,
जिपि मभिंपि व दुष्ट जुयागु दु।

7 मिश्रय् दुबलय् जिमि पुर्खातय्सं
छिगु अजू चायापुगु ज्याया
बिचाः हे मयाः।
इमिसं छिगु सदां दयाच्चवनीगु
दयायात ल्वःमंकल,
अले लाल समुद्रया सिथय्
विद्रोह यात।*

8 अयनं वय्कलं थःमहं बचं
बियादीगु थें
थःगु तःधंगु शक्ति क्यनेत
इमित बचय् यानादिल।

9 वय्कलं लाल समुद्रयात
आज्ञा बियादिल
अले व सुनावन।
वय्कलं थः प्रजायात
गंगु बं पार यानादिल।

10 परमेश्वरं इमित
मयय्किपिनिगु ल्हातं
बचय् यानादिल,
वय्कलं इमित शत्रुतय्गु
ल्हातं त्वःतकादिल।

11 समुद्रया लखं इमि शत्रुतयत्
त्वपुयाबिल,
इपि मध्ये छम्ह नं मम्वाः।

12 अले वय्कःया मन्तय्सं
वय्कःया बचंयात
विश्वास यात,
वय्कःया प्रशंसाया
भजन हाल।**

13 अयनं वय्कलं यानादीगु ज्या
इमिसं याकनं हे ल्वःमंकल।
इमिसं वय्कःया सल्लाह
पिया मच्चं।

14 मरुभूमिइ इमिसं नयेगु
नसाया लोभ यात
अले परमेश्वरयागु मन स्वल।

15 उकिं वय्कलं इमिसं फचंगु
फुक्क खें बियादिल,

अयूनं छग् ग्यानापुगु ल्वय् नं
इमिथाय् छवयादिल।☆

16 छाउनीइ मोशा व परमप्रभुया
पवित्र पुजाहारी हारून खनाः
इमिसं नुगः मुइकल।

17 पृथ्वी चाल अले दातानयात
घुर्काछवल,
अबीरामया पुचःयात
ल्हानाछवल।

18 इमिगु पुचल्य् ह्वानाह्वाना
मि च्यात,
मिजलां दुष्टतयत्
छवय्काबिल।☆

19 इमिसं होरेबय् द्रहंचा
दय्कल,
अले लुँयाम्ह मूर्तियात
पुजा यात।

20 इमिसं महिमाया परमेश्वरयात
घाँय् नइम्ह द्रहंया मूर्ति
नापं हिल।

21 मिश्र देशय् ततःधंगु
ज्या यानाः

इमित बचय् यानादीम्ह
परमेश्वरयात इमिसं
ल्वःमकल,

22 गुम्हय्सिनं हामया देशय्
अजू चायापुगु ज्या
व लाल समुद्रय् ग्यानपुसे च्वंगु
ज्या यानादीगु खः।

23 उकिं वय्कलं इमित नाश याये
धकाः धयादीगु खः,
अयूनं वय्कःया नाश याइगु
तं चीकाछवयेत

वय्कःया ल्ययातःम्ह मनू मोशा
वय्कःया न्ह्यःने दन।☆

24 इपिं व न्ह्याइपुगु देशय् दुहां
वनेत ग्यात।
इमित वास्ता याये धकाः
वय्कलं बियादीगु बचंयात
इमिसं विश्वास मयात।

25 इमिसं परमप्रभुया खँ मन्यन,
इपिं थथःगु पालय्
भुनभुन हालाच्चन

26 उकिं वय्कलं इमित मरुभूमिइ,
नाश यानाबी धकाः
ल्हाः ल्हनाः पाफयादिल।☆

- 27 अले इमि सन्तानयात
जाति जातिया दथुइ
थुखे उखे छवयाबी
व इमित देश देशय्
छ्यालब्याल यानाबी
धकाः धयादिल।☆
- 28 इमिसं पोर धाःगु थाययाम्ह
बालघःयात पुजा यात,
अले जीवन मदुपि घःतय्त
बां ब्यूपि पशुतय्गु ला नल।
- 29 थुकथं इमिसं थःगु ज्यां
वयकःयात तंचायकल।
अले इमिथाय् महामारी वल।
- 30 अयनं पीनहासं दनाः
अपराधीयात सज्जय बिल।
उकि महामारी दित।
- 31 अले वयात पुस्तां पुस्ता तक
धमींम्ह मनुकथं ल्याः खात।
अले न्हाबले अथे हे
लुमकेगु याइ।☆
- 32 इमिसं मेरीबाया
लःया न्ह्यःने नं
परमप्रभुयात तंचायकल।
इमिसं यानाः
मोशायात आपत जुल,
- 33 छाय्धाःसा इमिसं
परमेश्वरयागु आत्माया
विरोधय् विद्रोह यात,
उकि मोशां बिचाः मयासें
नवात।☆
- 34 परमप्रभुं आज्ञा बियादीगु थें,
इमिसं अन च्वंपिं
जात जातितय्त नाश मयाः।
- 35 अयनं इपि उपिनापं
भेलय् पुनाजुल,
इमिगु चलन स्यनाकाल।
- 36 परमेश्वरया मनुतय्सं
मूर्ति पुजा यात,
थुकि यानाः इपि स्यनावन।☆
- 37 कनान देशया मूर्तिया न्ह्यःने
इमिसं थःकाय् म्हाय्पिन्त
भोग बिल।☆
- 38 इमिसं द्वं मदुपि काय्
म्हाय्पिनिगु हि बाः वय्कल,
इमिसं इमित कनान देशया
मूर्तितय्गु निंति भोग बिल,

थथे इमिगु हिं

देश अपवित्र जुल।✧

39 थुकथं इपि थःगु हे ज्यां यानाः
अशुद्ध जुल।

थःगु हे ज्यापाखें परमेश्वर प्रति
विश्वास याये बहःमजूपि जुल।

40 उकी परमप्रभु थः प्रजा खनाः
तंचायादिल,
वयकलं थः सर्बययात
मययकादिल।

41 वयकलं इमित मेमेगु
जातियापिनिगु
ल्हातय बियादिल,
इमि शत्रुतयसं इमित
शासन यात।

42 शत्रुतयसं इमित
अत्याचार यात,
इमित थःगु अधीनय तल।

43 तःकः मछि हे वयकलं इमित
उद्धार यानादिल,
अयनं इमिसं वयकःया विरोधय
जुइगु हे ययकल।
अले इमिगु पापं यानाः
इपि नाश जुल।

44 अयनं वयकलं इपि पिच्यानाः
हाःगु सः न्यनाः
इमिगु दुःखय च्यूताः तयादिल।

45 वयकलं इमिगु लागि
थःगु बाचा लुमंकादिल,
अले थःगु सदां दयाचवनीगु
दया मायाया कारणं
वयकः नरम जुयादिल।

46 इमित ज्वनायंकूपिं सकसितं नं
वयकलं इमित माया याइपिं
यानादिल।✧

47 हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर,
जिमित बचय यानादिसँ,
जाति जातिया दथुं
जिमित लितहयादिसँ,
जिमिसं छितः सुभाय बी,
अले छिगु पवित्र नांया
प्रशंसा याये।

48 परमप्रभु इस्राएलयाम्ह
परमेश्वरया प्रशंसा
न्ह्याबलें जुयाचवनेमा!
सकसिनं “आमेन” धायेमा।

हल्लेलूया! ☆

न्यागूगु ब्व

107

भज १०७-१५०

परमेश्वरया भिंगु ज्याया निति प्रशंसा

- 1 परमप्रभुयात
सुभाय् ब्यु
छाय्धाःसा वय्कः भिम्ह खः,
वय्कःया दया माया
सदां दयाच्चनी। ☆
- 2 परमप्रभुं बचय् यानादीपिन्सं
थथे धायेमा,
परमप्रभुं छिमित थः
शत्रुतयगु ल्हातं त्वःतकादिल।
- 3 वय्कलं छिमित पुर्ब-पच्छिमं,
उत्तर-दच्छिनं
अले देश देशं मुंकादिल।
- 4 छुं मनूत लँ लुइके मफइगु
मरुभूमिइ चाचाःहिला जुल,
इमिसं च्वनेत शहर मालाजुल
अयुनं इमिसं लुइके मफुत।
- 5 इमि नये पित्याः, प्याःचाः,
इमिके आशा मदये धुंक्गु खः।
- 6 इमित दुःख जुल, उकिं इमिसं
परमप्रभुयात ग्वाहालिया लागि
प्रार्थना यात।
अले वय्कलं इमित फुक्क
दुःखकष्टं बचय् यानादिल।
- 7 परमेश्वरं इमित
इपिं च्वने फइगु छगू शहरय्
तप्यंक यंकादिल।
- 8 इमिसं परमप्रभुयात वय्कःया
सदां दयाच्चनीगु
दया मायाया निति
व इमिगु निति
यानादीगु अजू चायापुगु
ज्याया निति
सुभाय् बीमाः।
- 9 छाय्धाःसा वय्कलं
प्याःचाःपिन्त चित्त बुझे
यानादी,
अले नये पित्यापिन्त
भिंगु भिंगु चिजं लुधंकादी।
- 10 छुं मनूत तसकं खिउँगु

व कालया किपालुइ च्वन,
सिखलं चिका: कैदी थें
इमिसं दुःख सियाच्चन।

11 छायाःसा इमिसं परमेश्वरया
आज्ञाया विरोध यात।
अले दक्वसिबय् तःधंमहयसिगु
सल्लाहयात हेला यात।

12 उकिं वयकलं इमित
थाकुक् ज्या याकादिल,
इपिं लुफि हाया: दल,
इमित ग्वाहालि बीपिं सुं मदु।

13 इमित दुःख जुल, उकिं इमिसं
परमप्रभुयात ग्वाहालिया नितिं
प्रार्थना यात।

अले वयकलं इमित फुक्क
दुःखकष्टं बचय् यानादिल।

14 वयकलं इमित तसकं खिउँगु
व कालया किपालुं पित
हयादिल,
अले इमिगु सिखः
कुचा कुचा यानादिल।

15 इमिसं परमप्रभुयात
वयक्:या सदां दयाच्चनीगु
दया मायाया नितिं

व इमिगु नितिं
यानादीगु अजू चायापुगु
ज्याया नितिं
सुभाय् बीमा।

16 वयकलं कँय्यागु ध्वाखा
तछ्यानादी,
अले नँयागु गजबारत
त्वथुलादी।

17 छुं मनूत थःगु हे विद्रोही
पहलं याना: मूर्ख जुल,
अले थःगु अपराधं याना:
दुःख सिल।

18 इमिसं फुक्क कथंया
नसायात तसकं मययकल,
अले इपिं सीपिं थें जुल।

19 इमित दुःख जुल, उकिं इमिसं
परमप्रभुयात ग्वाहालिया लागिं
प्रार्थना यात।

अले वयकलं इमित फुक्क
दुःखकष्टं बचय् यानादिल।

20 वयकलं थःगु वचन छवया:
इमित लंकादिल,
अले इमित सीगालं
बचय् यानादिल।

- 21 इमिसं परमप्रभुयात
 वय्कःया सदां दयाच्चवनीगु
 दया मायाया निति
 व इमिगु निति
 यानादीगु अजू चायापुगु
 ज्याया निति
 सुभाय् बीमा।
- 22 इमिसं सुभाय्या बलि बीमा,
 अले लसताया भजन हालाः
 वय्कलं यानादीगु
 फुक्क ज्याया बयान यायेमा।
- 23 छुं मनूत जहाजय च्वनाः
 समुद्रय वन,
 अले तःधंगु समुद्रया उखे वनाः
 बन्जाः ज्या यात।
- 24 इमिसं परमप्रभुया ज्या खन,
 तज्जाःगु समुद्रय इमिसं
 वय्कःया अजू चायापुगु
 ज्या खन।
- 25 वय्कलं आज्ञा बियाः
 ग्यानापुक वाफय्
 वय्कादिल।
 उकिं समुद्रया लबु च्वय् तक
 थाहां वल।
- 26 लबु आकाश तक थाहां वन,
 हाकनं क्वय्
 तज्जाःगु थासय् तक थ्यन।
 आपत वःगुलि
 इपि ग्यानाः कय्कुन।
- 27 अय्लाःगुलुत थें
 इपि धेधेचुल, दल,
 इमिगु बुद्धि स्यनावन।
- 28 इमित दुःख जुल,
 उकिं इमिसं परमप्रभुयात
 ग्वाहालिया लागि
 प्रार्थना यात।
 अले वय्कलं इमित
 फुक्क दुःखकष्टं
 बचय् यानादिल।
- 29 वय्कलं तसकं वःगु
 वाफय्यात शान्त यानादिल,
 गुकिं यानाः
 समुद्रया लबु दित।
- 30 समुद्र शान्त जूगुलि
 इपि लयताल
 अले परमेश्वरं इमित इपि
 वने मास्तिवय्कूगु
 बन्दरगाहय् हयादिल।
- 31 इमिसं परमप्रभुयात वय्कःया
 सदां दयाच्चवनीगु

- दया मायाया निरिति
 व इमिगु निरिति
 यानादीगु अजू चायापुगु
 ज्याया निरिति
 सुभाय् बीमा।
- 32 इमिसं मनूतयगु सभाय्
 वयक्कःयात तःधक्केमा,
 अले थकालितयगु मुँज्याय्
 वयक्कःया प्रशंसा यायेमा।
- 33 परमप्रभुं खुसित गंकादिल,
 अले लः बुयावःगु दिकादिल।
- 34 वयक्कलं लखं लाःगु बुँयात
 चि दुगु मरुभूमि यानादिल।
- थ्व धाःसा अन च्वर्पिं मनूतयगु
 मभिंगु ज्याया कारणं खः।
- 35 वयक्कलं मरुभूमियात
 लःया पुख्खु,
 अले गंगु बैयात
 लः बुयावइगु थाय् यानादिल।
- 36 वयक्कलं अन नये
 पित्याःपिन्त तयादिल,
 अले इमिसं थः च्वनेत
 छगू शहर दयक्कल।
- 37 इमिसं बुँइ पुसा हल,
 दाखक्यबय्
 दाखमा पित।
 उकिं गाक्क बाली लयाहल।
- 38 वयक्कलं इमित
 सुवाः बियादिल,
 अले इमिगु ल्याः अप्वयक्कादिल,
 वयक्कलं इमि पशुत नं
 कम यानामदी।
- 39 हानं अत्याचार
 दुःखकष्टं यानाः
 इमिगु ल्याः कम जुयावन,
 इमित क्वह्यंकल।
- 40 वयक्कलं शासकतय्त
 क्वह्यंकाः स्वयादी,
 अले इमित लँ हे मदुगु
 ज्याख्यलय् मदुगु थासय्
 चाचाःहीकादिल।
- 41 अयूनं वयक्कलं
 मगाःमचाःपिन्त दुःखं
 त्वःतकाः थकयादिल।
 अले इमि परिवारयात
 फैया बथां थें अप्वयक्काबिल।
- 42 स्वजापिं मनूत थ्व खनाः लय्ताइ,
 अयूनं फुक्क दुष्टत

सुम्क च्वनी।

43 बुद्धि दुपिन्सं थ्व खँय्
च्युताः तयेमा।
इमिसं परमप्रभुया सदां
दयाच्वनीगु दया मायाया
बारे बिचाः यायेमा।

108

दुःखया इलय्
ग्वाहालिया निति प्रार्थना
1 जिगु नुगः क्वातु,
हे परमेश्वर,
जिगु नुगः क्वातु।
जिं दुनुगलंनिसें छितः
तःधंकाः म्ये हालांच्वने,
छितः तुःधंकाच्वने।*
2 अय् वीणा दे, अय् सारंगी दे।
जिं सुथयात नं थनाबी।
3 जिं फुक्क मन्तयगु न्ह्यःने
छितः सुभाय् बी,
हे परमप्रभु।
जिं जात जातियापिनिगु न्ह्यःने
छितः तःधंकाः म्ये हाले।
4 छिगु सदां दयाच्वनीगु
दया माया
आकाश स्वयाः तःधं,
छिगु विश्वास याये बहःसू
आकाश तक थ्यनी।
5 हे परमेश्वर!
छि आकाश स्वयाः नं तःधनेमा।
छिगु महिमा पृथ्वी
ब्याक्क न्यनेमा।
6 छिं थःगु बल्लाःगु जव लहातं
जिमित बचय् यानादिसँ,
जिमिगु प्रार्थनाया
लिसः बियादिसँ।
छिं माया यानातःपि मन्त
बचय् जुइमा।
7 परमेश्वरं थःगु पवित्र थासं
थथे धयादीगु दु,
“जिं त्याकेधुंकाः शकेमयात
ब्वथले।
अले सुक्कोतया गाःयात
थः मन्तयत् इनाबी।
8 गिलाद व मनश्शे नं
जिगु हे खः।

एफ्राइम जिगु
छयंया सुरक्षा खः।
यहदा जिगु राजदण्ड खः।

9 मोआब जिगु
ल्हाः सिलेगु थल खः,
एदोमय् जिं
थःगु लाकां वांछवये।
थुकथं थ्व जिगु खः
धकाः क्यने।
पलिशत देशयात त्याकाः
जि चिल्लाय् दनाः हाले।”

10 हे परमेश्वर!
सुनां जितः प्यखें पःखाः दुगु
शहरय् यंकाबी?
सुनां जितः एदोमय् यंकाबी?

11 हे परमेश्वर!
छु धात्थें हे छि जिमित
त्वःतादियागु ला?
आः छि जिमि सेनालिसे
जुइ मखुत ला?

12 शत्रुतलिसें ल्वायेत जिमित
ग्वाहालि यानादिसैं।
छाय्धाःसा मनूतयगु ग्वाहालि
ज्याख्यलय् मद्दु।

13 परमेश्वरया ग्वाहालि
जिमिसं त्याके,
वय्कलं जिमि शत्रुतय्त
बुकादी।*

109

शत्रुतपाखें रक्षाया लागि प्रार्थना
दाऊदया भजन, लय् तइमहयसिगु निरितिं

1 हे जिं प्रशंसा यानाम्ह परमेश्वर,
छि सुम्क च्वनादी मते!

2 दुष्ट मनूत
व मखुगु खँ ल्हाइपिं मनूत
जिलिसें ल्वाः वःगु दु।

इमिसं जिगु बारे
मखुगु खँ ल्हाइगु।

3 इमिसं जिगु बारे मभिगु
खँ ल्हाइगु।
म्वायकं म्वायकं जिलिसे
ल्वाःवइगु।

4 जिं इमित माया याना,
अले इमिगु लागि
प्रार्थना यानागु दु।

- अयूनं इमिसं जिगु
विरोध याइगु।
- 5 जिं यानागु भिया पलेसा
इमिसं जितः मभिं याइगु
अले माया यानागुया पलेसा
जितः मयय्कीगु।
- 6 इमिसं थथे धाल,
वयागु न्याय यायेत सुं
दुष्ट न्यायाधीश ल्ययादिसँ,
अले वयात पाःयाःम्ह मनु
वयागु जवपाखे दनाच्चनेमा।
- 7 वयागु न्याय जुइबलय्
व दोषी ठहरय् जुइमा।
वयागु प्रार्थना नं
अपराधय् ल्याःखायेमा।
- 8 वयागु जीवन याकनं फुइमा।
वयागु थाय्
मेम्हय्सिनं कायेमा।✧
- 9 वया मस्त मांबौ मदुपिं जुइमा,
अले वया कलाः
विधवा जुइमा।
- 10 वया मस्त छँं मदुपिं
फवगिं जुइमा
अले थःगु दुनाच्चंगु छँं
इमित पितिना छवयेमा।
- 11 वं ध्यबा पुलेमाःपिं मनूतयसं
वयागु फुक्क सम्पत्ति यंकेमा।
परदेशीतयसं वं याःगु
ज्याया फल लाका यंकेमा।
- 12 वयात सुनां नं
दया माया मयायेमा,
मांबौ मदुपिं वया
काय् म्हायपिन्त नं
दया याइपिं सुं मदयेमा।
- 13 वया फुक्क मस्त सिनावनेमा,
अले मेगु पुस्तां वयात
ल्वःमंके धुंकूगु जुइमा।
- 14 परमप्रभुं वया पुर्खा याःगु
मभिंगु ज्या लुमंका तयादीमा
अले वया मांमं याःगु पाप
गुबलें हुया छवयामदीमा।
- 15 परमप्रभुं इमिगु पाप
न्हाबलें लुमंका तयादीमा,
वय्कलं इमिगु लुमन्ति पृथ्वीं
सुचुक हुया छवयादीमा।

- 16 वं गुब्लें नं दया माया यायेगु
 बिचा: मया।
 वं चीमि, मगा:मचा: जूपि
 व नुग: ख्व:पिन्त
 सास्ती बिया: स्यात।
- 17 वं सरा: बी यय्कीगु,
 व सरा: वयात हे लायेमा।
 वं सुवा: बी मययक्कल,
 वपाखें नं सुवा:
 तापाक च्वनेमा।
- 18 वं वस: फीगु थें सरा: फिल।
 सरा: वयागु प्वाथय ल: थें जाल,
 अले चिकं थें
 वयागु क्वचय् दुहां वन।
- 19 सरा: वयागु लागि
 वस: थें जुइमा,
 वयागु जँय् मदिकक
 चिनातइगु जँनी थें जुइमा।
- 20 जित: पा:याइपि
 व जिगु बारे मभिगु
 खँ ल्हाइपिन्त
 परमप्रभुं थज्या:गु हे
 सिरपा: बियादीमा।
- 21 अयनं हे परमप्रभु,
 थ:गु बचंकथं
 जित: ग्वाहालि यानादिसँ।
 जित: बचय् यानादिसँ
 छाय्धा:सा छिगु
 सदां दयाच्चनीगु दया माया भिं।
- 22 जि चीमि ख:,
 मगा:मचा:म्ह ख:,
 जिगु दुने जिगु नुग:
 घा:पा: जूगु दु।
- 23 जि सन्ध्या किच: थें
 तनावनाच्चंगु दु,
 जित: क्व:बुइँचा थें
 ब्वयेकाब्युगु दु।
- 24 अपसं च्वँच्वं जिगु पुलि
 बमलाय् धुकल,
 जिगु म्हय् दा: मदया:
 जि गंसि जुइ धुकल।
- 25 जि खना: मनूत न्हिलिगु
 हेला याना:
 इमिसं थ:गु छयं संकीगु।✧
- 26 परमप्रभु जिमि परमेश्वर,
 जित: ग्वाहालि बियादिसँ,
 छिगु सदां दयाच्चनीगु

- दया मायां यानाः
जितः बचय् यानादिस्ँ।
- 27 ध्व ज्या यानादीम्ह
छि हे खः धकाः
जिमि शत्रुतयत्
सीकेबियादिस्ँ।
- 28 इमिसं जितः सराः बी फु,
अयनं छि जितः सुवाः बियादी।
जितः सास्ती बीपि मछालेमा
छिकपिनि दास धाःसा
लयताये दयेमा।
- 29 जिमि शत्रुतयत् बदनामं त्वपुइमा,
इमिसं थःगु लज्या जामा थें
फीमा।
- 30 जिं तःसलं परमप्रभुयात
सुभाय् बी,
मनूतयगु सभाय् जिं
वय्कःयात प्रशंसा याये।
- 31 छाय्धाःसा वय्कलं
चीमितयत् रक्षा यानादी
अले वय्कलं वयात
स्यायेत स्वःपिनिगु लहातं
बचय् यानादी।

110

- परमप्रभुं ल्ययादीम्ह जुजु
दाऊदया भजन
- 1 परमप्रभुं
जिमि प्रभुयात
धयादिल,
“छं शत्रुतयत् छंगु पालि तःले
मततले छ जिगु जवय् च्वँ।”☆
- 2 परमप्रभुं छिगु बल्लाःगु राज्य
यस्शलेमं तःधं यानादी।
छि छिकपिनि शत्रुतय्
जुजु जुयादी।
- 3 छिं थः शत्रुतलिसें लडाइँ
याःगु दिनय्
छिकपिनि मनूत छिगु हे
इच्छां न्ह्यःने वनी।
सुथ न्हापांया सुतिलः थें
छिकपिनि ल्याय्म्हपि
पवित्र पहाडय् छिथाय् वइ।
- 4 परमप्रभुं पाफयादीगु दु,
अले उकिं थःगु
मन हीकादी मखु,
“मल्कीसेदेक थें

☆ 110:1 ११०:२१ मती २२:४४; मर्क १२:२६; लूक २०:४२-४३; प्रे २:३४-३५; १ कोर १५:२५; एफि १:२०-२२; कल ३:१; हिब १:१३; ८:१; १०:१२-१३

छ न्ह्याबलेंयात
पुजाहारी खः।”✧

- 5 छंगु जवपाखे दीम्ह परमप्रभुं
तंया दिनय्
जुजुपिन्त चुँचुं यानादी।
- 6 वय्कलं जाति जातितयगु
न्याय यानादी,
अले वय्कलं
सीम्हयात द्वँचिनादी,
अले पृथ्वी न्यंकयापि
शासकतयत् चुँचुं यानादी।
- 7 जुजुं लँय् लिकसं लाःगु
खुसिया लः त्वनी,
अथे जुयाः वय्कलं
थःगु छ्यं धस्वाकी।

111

परमप्रभुया प्रशंसा

- 1 हल्लेलूयाह!
जिं धर्मीतयगु मुँज्याय्
दुनुगलंनिसें
परमप्रभुयात सुभाय् बी।
- 2 परमप्रभुं ततःधंगु ज्या
यानादीगु दु,
थ्व ज्या खनाः
लय्ताःपि सकसिनं
थ्व थथःगु मतिइ तयातइ।
- 3 वय्कःया ज्या इज्जत
व गौरवं जाःगु जुइ,
वय्कःया धार्मिकता
न्ह्याबलें दयाच्चवनी।
- 4 वय्कलं थःगु अजू चायापुगु ज्या
झीत लुमंका बियादीगु दु,
परमप्रभु दयादुम्ह,
माया यानादीम्ह खः।
- 5 वय्कःयात इज्जत याइपिन्त
वय्कलं नयेगु नसा बियादी,
वय्कलं थःगु बाचा
गुबलें ल्वःमंकादी मखु।
- 6 वय्कलं थः मनुतयत्
मेगु जातियापिनिगु देश बियाः
इमित थःगु शक्ति क्यनादीगु दु।
- 7 अले थःम्हं यानादीगु ज्याय्
वय्कः विश्वास याये बहःम्ह
व खःकथं
न्याय यानादीम्ह खः।
वय्कःया फुक्क आज्ञा

- विश्वास यायेबहः जु।
 8 उपि आज्ञा सत्य व पाय्छि जू।
 अले न्हाबलें दयाच्चनी,
 9 वय्कलं थः मन्तयत्
 मू पुलाः त्वःतकादिल,
 अले वय्कलं इपिलिसें
 न्हाबलेंया बाचा चिनादिल।
 वय्कः पवित्र
 व मानय् यायेमाःम्ह खः।
 10 परमप्रभुया भय कायेगु हे
 बुद्धिया न्हापांगु पलाः खः।
 वय्कःया आज्ञा पालन
 याइपिन्सं
 बांलाक थुइके फइ।
 वय्कःया प्रशंसा न्हाबलें
 जुइमा।*

112

भिम्ह मनूया लसता

- 1 हल्लेलूयाह!
 धन्य खः व मनू
 गुम्हयसिनं परमप्रभुया
 भय काइ,
 गुम्ह परमप्रभुया आज्ञा
 पालन यायेत लयत्ताइ।
 2 वया मस्त देशय् तःधनी,
 भिपि मन्तय् सन्तानयात
 आशिष दइ।
 3 वयागु छैय् धन-सम्पत्ति दइ,
 वया धार्मिकता न्हाबलें
 दयाच्चनी।
 4 भिपि मन्तयगु निति,
 दया दुपि व दया माया दुपि
 व धर्मी मन्तयगु निति
 खिउंगुलिइ जः थी।
 5 नुगः चक्कंकाः त्यायेबीम्ह,
 व विश्वास यायेबहः जुयाः
 थःगु ज्या याइम्ह
 मनूया भि जुइ।
 6 धर्मी मनू गुबलें
 लिचिले माली मखु,
 वयागु लुमन्ति न्हाबलें
 दयाच्चनी।
 7 बांमलाःगु खबर न्यनाः
 व गयाइ मखु,
 परमप्रभुयाके भरोसा तःगुलि
 वयागु नुगः बल्लाः।

* 111:10 १११:१० अयू २८:२८; हितो १:७; १:१०

- 8 वयागु नुगः क्वातु,
उकिं व ग्याइ मखु,
वं थः शत्रुत ब्रू खनी।
- 9 वं मगाःमचाःपिन्त नुगः
चक्कंकाः बी,
वयागु दया माया सदा
दयाचवनी।
व बल्लाइ
अले वयात इज्जत दइ।*
- 10 थ्व खनाः दुष्टत तंचाइ,
इमिसं वाक्कु छी अले नाश जुइ,
दुष्टतयगु इच्छा पूवनी मखु।

113

परमप्रभुया भिंगु ज्याया प्रशंसा

- 1 हल्लेलूयाह!
अय् परमप्रभुया दासत,
वय्कःया नांया प्रशंसा या!
- 2 आः व न्ह्याबले
परमप्रभुया नांया प्रशंसा जुइमा!
- 3 सूर्य लुइगु पुर्बनिसें कयाः
सूर्य बिनावनीगु पच्छिम तक
परमप्रभुया नांया प्रशंसा याये!
- 4 परमप्रभु फुक्क जातित
स्वयाः तःधं,
वय्कःया महिमा आकाश
स्वयाः तःजाः।
- 5 झी परमप्रभु परमेश्वर थें
जाःम्ह सु दु?
वय्कः तसकं तःजाःगु थासय्
थःगु सिंहासनय् चवनादी।
- 6 अयनं वय्कः आकाश व पृथ्वी
स्वयेत क्वछुनादी।
- 7 वय्कलं मगाःमचाःपिन्त
इमिगु दुःखं थकयादी,
वय्कलं छुं मदुपिन्त
फोहर मुनेगु थासं थकयादी।
- 8 अले इमित राजकुमारतनापं
वय्कःया थः हे मनूतय्
राजकुमारतनापं तयादी।
- 9 वय्कलं थारिम्ह मिसायात
वयागु हे छेंय्
इज्जत बियादी,
वय्कलं वयात
मचाखाचा बियाः
लय्ताय्कादी।

हल्लेलूयाह!

114

छुत्काराया नखःया भजन

- 1 इस्राएलीतयसं
मिश्र देश त्वःतूबलय,
याकूबया सन्तान
मेगु भाय् ल्हाइपि मन्तयगु दथुं
पिहां वःबलय् ☆
- 2 यहदा परमेश्वरया पवित्रथाय्
व इस्राएल वय्कःया राज्य जुल।
- 3 इमित खनाः
लाल समुद्र बिस्वुं वन,
यर्दन खुसि लिखतं न्ह्यात। ☆
- 4 पर्वतत भ्याःचा थें
व डाँडात फै थें तिन्हल।
- 5 अय् समुद्र, छन्त छु जुल,
छाय् छ बिस्वुं वनागु?
अय् यर्दन खुसि,
छाय् छ लिखतं न्ह्यानागु?
- 6 अय् पर्वतत, छिपिं
छाय् भ्याःचात थें तिन्हयागु?
अय् डाँडात,
छाय् छिपिं फैचात थें
तिन्हयागु?
- 7 अय् पृथ्वी, परमप्रभुया न्ह्यःने
थरथर खा,
याकूबया परमेश्वरया न्ह्यःने
थरथर खा,
- 8 वय्कलं ल्वहंयात
लःया पुखुलिइ,
अले च्वल्वहंयात
लःया धालय् हीकादी।☆

115

परमप्रभु धात्थेंयाम्ह परमेश्वर

- 1 जिमिगु मखु,
हे परमप्रभु,
जिमिगु मखु,
छिगु सदां दयाचवनीगु
दया माया
व विश्वास याये बहःसूया नितिं
छिगु थःगु हे
नांया महिमा जुइमा।

- 2 जाति जातियापि मनूतयसं
“छिमि परमेश्वर गन दु” धका:
छाय् न्यनीगु?
- 3 जिमि परमेश्वर ला स्वर्ग्य् दी,
वयक्कःयात छु यः
व हे यानादी।
- 4 इमि घःत ला लुँ व वहलं
दयक्कूपि खः,
मनूतयगु ल्हातं
दयक्कूपि खः।
- 5 इमि म्हुतु ला दु
तर नवाये मफु।
इमि मिखा ला दु
तर खंके मफु।
- 6 इमि न्हाय्पं ला दु
तर न्यने मफु,
इमि न्हाय् ला दु
तर बास कायेमफु।
- 7 इमि ल्हाः ला दु
तर ल्हातं थी मफु,
इमि तुति ला दु
तर न्यासि वनेमफु।
इमिसं कथुं नं
सः पिकाय् मफु।
- 8 उपि मूर्तिंत दयक्कूपि
व उमिके भरोसा तःपि सकलें
उपि ज्यालगय् मज्जुगु
मूर्तिंत थें हे जुइ।*
- 9 अय् इस्त्राएलयापि मनूत,
परमप्रभुयाके भरोसा ति,
वयक्कलं छिमित
ग्वाहालि बियादी
अले रक्षा यानादी।
- 10 अय् हास्नया घराना,
छिमिसं परमप्रभुयाके
भरोसा ति,
वयक्कलं छिमित ग्वाहालि बियादी
अले रक्षा यानादी।
- 11 परमप्रभुया भय काइपि
सकसिनं परमप्रभुयाके
भरोसा ति,
वयक्कलं छिमित
ग्वाहालि बियादी
अले रक्षा यानादी।
- 12 परमप्रभुं इतीत लुमकादी
अले इतीत आशिष बियादी।
वयक्कलं इस्त्राएलया मनूत

- व हारूनया घरानायात
आशिष बियादी।
- 13 परमप्रभुया भय काइपि
चिधपि व तःधिपि सकसितं
वयकलं आशिष बियादी।*
- 14 परमप्रभुं मचाखाचात बियादीमा,
छन्त व छिमि काय्
छयपिन्त नं।
- 15 स्वर्ग व पृथ्वी दयकादीम्ह
परमप्रभुं
छिमित आशिष बियादीमा।
- 16 स्वर्ग ला परमप्रभुयागु हे खः,
पृथ्वी धाःसा वयकलं
मनूतयत् बियादीगु दु।
- 17 सी धुंकपिन्सं
परमप्रभुया प्रशंसा याइ मखु,
क्वय् पातालय् थयपिन्सं
वयकःया प्रशंसा याइ मखु।
- 18 तर झीसं ला आः व न्हाबलें
परमप्रभुया प्रशंसा याये।
हल्लेलूयाह!

116

सीगुपाखें बचय् जूम्ह मनूया प्रशंसा

- 1 जिं परमप्रभुयात
माया याना,
छायधाःसा वयकलं जिगु सः
न्यनादिल,
दयाया लागि जिगु प्रार्थना
न्यनादिल।
- 2 वयकलं थःगु न्हायपं जिपाखे
हीकादीगु दु,
उकिं म्वातले जिं वयकःया नां
कयाः हे च्वने।
- 3 कालया खिपतं
जितः ततमतःक्यंकल।
अले चिहानया सास्ती
जिके वल।
दुःख व संकटं जितः त्वपुल।
- 4 अले जिं परमप्रभुया नां कयाः,
“हे परमप्रभु
जितः बचय् यानादिसँ।”
- 5 परमप्रभु दयादुम्ह व धर्मी खः,
जिमि परमेश्वर
दया माया दुम्ह खः।
- 6 परमप्रभुं स्वजापि मनूतयत्

* 115:13 ११५:१३ प्रका ११:१८; १९:५

रक्षा यानादी,
खतराय् लाःबलय् वय्कलं
जितः बचय् यानादिल।

7 हे जिगु मन, हाकनं शान्त जु।
परमप्रभुं छंगु भिं यानादीगु दु।

8 छाय्धाःसा परमप्रभुं
जितः मृत्युपाखें,
जिगु मिखायात ख्वबि
हायकेगुपाखें
व जिगु तुतियात
लुफि हायेगुपाखें
बचय् यानादीगु दु।

9 म्वाःपिनिगु देशय्
जिं परमप्रभुया आज्ञा पालन
याना हे च्वने।

10 जिं विश्वास याना,
उकिं जिं धया,
“जितः तसकं सास्ती जूगु दु।”☆

11 जिं आय्बुयाः धया,
“सकलें मनूत फताहा खः।”

12 परमप्रभुं जिगु लागि
गुलि भिं यानादीगु दु,
जिं उकिया पलेसा वय्कःयात छु बीगु?

13 जिं उद्धारया ख्वला कयाः
परमप्रभुया नां काये।

14 जिं परमप्रभुया लागि वय्कःया
सकलें मनूतयगु न्ह्यःने
थःगु भाकल धात्थें हे पूवके।

15 वय्कःया छम्ह विश्वास याये
बहःम्ह मनू सीबलय्,
परमप्रभुं तसकं च्यूता तयादी।

16 परमप्रभु, जि धात्थें
छिकपिनि दास खः।
जि छिगु हे छैय् बूम्ह खः,
जि छिकपिनि दास,
छिं जितः चिनातःगु सिखलं
त्वःतकादीगु दु।

17 जिं छितः सुभायया बलि छाये,
खः, जिं परमप्रभुया नां काये।

18 जिं परमप्रभुया लागि
वय्कःया सकलें
मनूतयगु न्ह्यःने
थःगु भाकल धात्थें हे पूवके।

19 परमप्रभुया देगःया चुक चुकय्,

अय् यस्शलेम,
छंगु हे दथुइ पूर्वके।
हल्लेल्याह!

117

परमेश्वरया प्रशंसाया भजन

- 1 हे फुक्क
जातियापिं मनूत,
परमप्रभुयात जयजय या!
हे सकलें मनूत,
वय्कःया प्रशंसा या!✧
- 2 छायाःसा परमप्रभुं
झीत सदां दया माया
यानादी।
वय्कः न्हाबलें
विश्वास याये बहःम्ह खः।
हल्लेल्याह!

118

भिंया निति सुभाय्

- 1 परमप्रभुयात सुभाय् ब्यु,
छायाःसा वय्कः
भिंम्ह खः,
वय्कःया दया माया सदां
दयाचवनी।✧
- 2 इस्त्राएलं धायेमा,
“वय्कःया दया माया सदां
दयाचवनी।”
- 3 हारूनया घरानां धायेमा,
“वय्कःया दया माया सदां
दयाचवनी।”
- 4 परमप्रभुया भय काइपिन्सं धायेमा,
“वय्कःया दया माया सदां
दयाचवनी।”
- 5 आपत जूबलय्
जिं परमप्रभुया नां कयाः
अले वय्कलं जितः
लिसः बियादिल,
जितः छुत्कारा बियादिल।
- 6 परमप्रभु जि नाप दी,
जितः ग्याये माःगु मदु।
मनूतयसं जितः
छुं हे याये फइ मखु।✧
- 7 परमप्रभु जि नाप दी,

वय्कः जितः ग्वाहालि
 यानादीम्ह खः।
 उकिं जिं थःगु मिखां
 शत्रुत बूगु स्वये खनी।

8 मनूतयत्त भरोसा यायेगु स्वयाः
 परमप्रभुयागु शरण कायेगु बांलाः।

9 शासकतयत्त भरोसा यायेगु स्वयाः
 परमप्रभुयागु शरण
 कायेगु बांलाः।

10 फुक्क जातिं जितः घेरय् यात,
 तर परमप्रभुया नामं
 जिं इमित नाश याना।

11 इमिसं जितः फुक्क थासं
 घेरय् यात,
 तर परमप्रभुया नामं
 जिं इमित नाश याना।

12 इपिं जिथाय् हात थें भुं वल,
 तर कंमाय् च्याःगु मि थें
 इपिं झौ जुल।
 परमप्रभुया नामं
 जिं इमित नाश याना।

13 जितः घ्वाःगु खः,
 अले जि दयेत्यंगु खः,
 तर परमप्रभुं
 जितः ग्वाहालि यानादिल।

14 परमप्रभु जिगु शक्ति व भजन खः,
 जितः वय्कलं हे जक
 बचय् यानादिल।*

15 धर्मीतयगु पालय् लसता
 व त्याःगु सः थ्वइ।
 “परमप्रभुयागु जव ल्हातं
 तःधंगु ज्या यानादीगु दु।”

16 परमप्रभुया जव ल्हाः
 च्वय् थाहां वंगु दु,
 “परमप्रभुयागु जव ल्हातं
 तःधंगु ज्या यानादीगु दु।”

17 जि सी मखु, तर म्वानाच्चने,
 अले परमप्रभुं यानादीगु
 ज्याया खँ न्यंकाच्चने।

18 परमप्रभुं जितः बामलाक्क
 सजाँय बियादीगु दु,
 तर वय्कलं जितः
 कालया ल्हातय् बियामदी।

19 जिगु लागि

* 118:14 ११८:१४ प्रस १५:२; यशै १२:२

- धर्मीत दुहां वनीगु ध्वाखा
चाय्कादिसँ,
अनं दुहां वना:
जिं परमप्रभुयात सुभाय् बी।
- 20 परमप्रभुया ध्वाखा थ्व हे खः,
धर्मीत थुकी दुने दुहां वनी,
- 21 हे परमप्रभु, छिं जिगु प्रार्थनाया
लिसः बियादीगुलि
जिं छितः सुभाय् बी,
छिं जितः त्याकादिल।
- 22 दकःमितयसं ज्यालग्य्
मजूगु धकाः धाःगु
ल्वहं हे मू ल्वहं जुल।☆
- 23 परमप्रभुं हे थथे यानादीगु खः।
झीसं स्वयेबलय्
थ्व तसकं अजू चायापु।☆
- 24 थौया दिं परमप्रभुं
दयकादीगु खः।
थुकी झीपिं लयतायेनु,
न्ह्यइपुकेनु।
- 25 हे परमप्रभु,
जिमित बचय् यानादिसँ,
हे परमप्रभु,
जिमित ताःलाकादिसँ।☆
- 26 परमप्रभुया नामं झाःम्ह
धन्यम्ह खः।
जिमिसं वय्कःयात
परमप्रभुया देगलं
आशिष बी।☆
- 27 परमप्रभु हे परमेश्वर खः
वय्कलं झीत जः
बियादीगु दु।
ल्हातय् सिमा कचा ज्वनाः
लय्लयतातां यात्राय् न्ह्यज्या,
वेदीया नेकू तक हे हूँ।
- 28 हे परमप्रभु,
छि जिमि परमेश्वर खः,
जिं छितः सुभाय् बी,
छि जिमि परमेश्वर खः,
जिं छिगु प्रशंसा याये।
- 29 परमप्रभुयात सुभाय् ब्यु,
छाय्धाःसा वय्कः भिंम्ह खः,
वय्कःया दया माया सदां
दयाच्चनी।

119

परमेश्वरया व्यवस्था

अलेफ*

- 1 धन्य खः दोष मदय्क
म्वानाच्चनिपिं
व परमप्रभुया स्यनातःगु खँ कथं
जुइपिं मनूत।
- 2 धन्य खः वय्कःया नियम
पालन याइपिं
व वय्कःयात दुनुगलनिसें
मालिपिं मनूत।
- 3 इमिसं छुं नं मभिं ज्या याइ मखु,
इपिं वय्कःया लँपुइ वनी।
- 4 छिं जिमित छिगु उपदेश
बांलाक पालन यायेमाः
धकाः उजं बियादीगु दु।
- 5 छिगु व्यवस्था पालन यायेत
जिगु पहःचहः क्वातूगु जूसा
गुलि बांलाइगु।
- 6 अले छिगु फुक्क आज्ञाय्
ध्यान बियागुलि
जि मछालेमालि मखु।
- 7 छिगु धार्मिक विधि सय्का
काइबलय्
जिं स्वजा मनं छितः सुभाय् बी।
- 8 जिं छिगु व्यवस्था पालन याये,
उकिं जितः त्वःतादी मते।
- 9 छम्ह ल्याय्म्हम्ह मनुखं
गथे थःगु जीवन
शुद्ध तये फइ?
छिगु वचनकथं
म्वानाः हे खः।
- 10 जिं दुनुगलनिसें छितः
माला च्वनागु दु,
छिगु आज्ञापाखें जितः
थुखे उखे वनेबियादी मते।
- 11 छिगु विरोधय् पाप याये
म्वालेमा धकाः
छिगु बचं जिं थःगु नुगलय्
तया तयागु दु।
- 12 हे परमप्रभु, छिगु प्रशंसा जुइमा,
छिगु व्यवस्था जितः स्यनादिसँ।
- 13 जिं थःगु म्हुतुसिं
छिगु म्हुतुं पिहां वःगु
फुक्क विधि कनागु दु।
- 14 यक्व धन सम्पत्तिया कारणं
लय्ताःगु थें

बेथ

* 119: ११९:० अलेफ थ्व भजन आखः छगः छगः हनाः खँव जुइकथं च्वयातःगु चिनाखँ खः। थुकिया फुक्क ब्वया पद छगू हे हिब्रू आखलं शुरु जूगु दु।

- जि छिगु नियम पालन यायेत
लयताये।
- 15 छिगु उपदेशय् जि ध्यान याये,
अले छिं स्यनादीगु खँय्
बिचाः याये।
- 16 छिगु व्यवस्था जि लयताये,
छिगु वचनयात जिं
ल्वःमके मखु।
- 17 थः दासयात भिं यानादिसँ,
अले जि म्वानाच्चनी,
अले छिगु वचन पालन याये।
- 18 छिं स्यनातःगु खँया
अजू चायापुगु खँ खँकेत
जिगु मिखा चाय्कादिसँ।
- 19 पृथ्वीइ जि छम्ह परदेशी
जक खः,
उकिं जिपाखें थःगु आज्ञा
सुचुकादी मते।
- 20 छिगु विधि सीकेत
जिगु मन सदां आय्बुयाच्चन।
- 21 सराः लाःपिं व छिगु आज्ञा
पालन मयाइपिं घमण्डीतय्त
छिं हक्कादी।
- 22 जिपाखें इमिगु हेला
व अपमान चीकादिसँ,
छाय्धाःसा जि छिगु नियम
पालन यानागु दु।
- 23 शासकतनापं च्वनाः
जिगु बारे मखुगु खँ ल्हाःसां
जिं छिगु व्यवस्थाय् ध्यान याये।
- 24 छिगु नियम जिगु लसता खः,
उपिं जितः सल्लाहबीपिं खः।
- 25 जिगु म्ह धुल्य् प्यपुनाच्चंगु दु।
छिं थःगु वचनकथं जितः
हाकनं म्वाकादिसँ।
- 26 जिं जिगु पहःचहः छितः
कनागु दु,
अले छिं लिसः बियादिल।
जितः छिगु व्यवस्था
स्यनादिसँ।
- 27 जितः छिगु उपदेशया अर्थ
थुइके बियादिसँ,
अले जिं छिगु अजू चायापुगु
ज्याय् ध्यान याये।
- 28 नुगः मछिनाः जिगु प्राण
न्यलावनी,
छिगु वचनकथं जितः
बल्लाकादिसँ।

गिमेल

दालेथ

29 जिपाखें मखुगु लँ चीकादिसँ,
अले दया याना:

जितः थःगु स्यनातःगु खँ
बियादिसँ।

30 जिं विश्वास यायेबहः जुइगु
ल्ययागु दु,

छिगु विधि जिं थःगु न्ह्यःने
तयागु दु।

31 जि छिगु नियमय्

प्यपुनाच्चवनागु दु, हे परमप्रभु,
जितः लज्याय् लाकादी मते।

32 जि छिगु आज्ञाया लँपुइ

ब्वीय् वने,
छाय्धाःसा छिं जिगु नुगःयात
स्वतन्त्र यानादीगु दु।

हे

33 हे परमप्रभु,

छिगु व्यवस्था पालन यायेगु
जितः स्यनादिसँ,
अले लिपाथ्यंक जिं
व पालन याये।

34 छिगु व्यवस्थाया अर्थ

थुइकादिसँ।
अले जिं व पालन याये,
दुनुगलंनिसें जिं
व पालन याये।

35 जितः थःगु आज्ञाया लँपुइ

यंकादिसँ,
छाय्धाःसा जि उकी हे
लय्ताये।

36 जिगु नुगःयात लोभपाखे मखु
छिगु नियमपाखे हीकादिसँ।

37 ज्यालगाय् मज्जुगु खँ

स्वयेगुपाखें
जिगु मिखायात हीकादिसँ,
छिगु वचनकथं
जिगु प्राणयात रक्षा यानादिसँ।

38 छिगु भय काइम्ह छिकपिनि

दासया निति
थःम्हं बियादीगु बचं
पूर्वकादिसँ।

39 जिपाखें इमिगु हेला व अपमान

चीकादिसँ,
छाय्धाःसा छिगु विधि भिं।

40 जितः छिगु आज्ञा यः,

छिगु धार्मिकताया कारणं
जितः म्वाका तयादिसँ।

वाव

41 हे परमप्रभु,

छिगु सदां दयाच्चनीगु दया माया

- व छिगु बचंकथं
छिगु उद्गार जिथाय् वयेमा।
- 42 अले जिं थःत हिस्याइपिन्त
लिसः बी फइ,
छाय्धाःसा छिगु वचनय्
जिगु भरोसा दु।
- 43 जिगु म्हतुं सत्यया वचन
लाकाकयादी मते,
छाय्धाःसा जिं छिगु विधिइ
आशा तयागु दु।
- 44 छिं स्यनातःगु खँ
जिं सदां पालन याना हे च्वने।
- 45 अले जि स्वतन्त्र जुयाः म्वाये
छाय्धाःसा जिं छिगु उपदेश
मालागु दु।
- 46 अले जिं छिगु नियमया बारे
जुजुपिनिगु न्ह्यःने नवाये,
जि लज्या चाये मखु।
- 47 छाय्धाःसा
जिं छिगु आज्ञाया कारणं
लयता,
अले जिं उकियात
माया याना।
- 48 जिं थःम्हं माया यानागु
छिगु आज्ञापाखे
थःगु ल्हाः ल्हने,
अले छिगु व्यवस्थाय्
ध्यान याये।
- 49 थः दासयात बियादीगु वचन
लुमंकादिसें,
छाय्धाःसा छिं जितः
आशा बियादीगु दु।
- 50 जिगु दुःखय् जितः थुकिं हे
शान्ति दत,
छाय्धाःसा छिगु बचंपाखें
जितः जीवन दत।
- 51 तःधंछु जुइपिन्सं जितः
यक्व हे हिस्याःगु दु,
अयनं छिगु व्यवस्थापाखें
जि लिचिलागु मदु।
- 52 हे परमप्रभु,
छिगु पुलांगु विधि
लुमंका च्वना,
उकिं जितः शान्ति दइ।
- 53 छिं स्यनातःगु खँ त्वःतूपिं
दुष्टतयसं यानाः
जितः तसकं तं पिहावइगु।
- 54 जि न्हाथाय् च्वंसां

जाइन्

छिगु व्यवस्था हे
जिगु म्ये जूगु दु।

55 हे परमप्रभु,

जिं चान्हय छिगु नां
लुमंकेगु यानागु दु।
अले जिं छिगु व्यवस्था
पालन यानागु दु।

56 जिं उपदेश पालन यानागुलि हे
थ्व जितः जूगु खः।

57 छि जिगु ब्व खः, हे परमप्रभु,
जिं छिगु वचनकथं
जुइगु क्वःछिनागु दु।

58 जिं दुनुगलंनिसें छिगु ख्वाः
मालागु दु,
छिगु बचकथं

जितः दया यानादिसँ।

59 जिं थःगु पहःचहःया बारे
बिचाः यानागु दु,
अले छिगु नियमपाखे
थःगु पलाः न्ह्याकागु दु।

60 जिं छिगु आज्ञा पालन यायेत
लिबाकागु मदु
बरु हथाय् चायागु दु।

61 दुष्टतयसं खिपतं च्यूसां
जिं छिगु स्यनातःगु खँयात
ल्वःमंके मखु।

62 छिगु धार्मिक विधिया लागि
जि बाचा इलय्
छितः सुभाय बीत दने।

63 छिगु भय काइपि व छिगु उपदेश
पालन याइपि सकसिया
जि छम्ह पासा खः।

64 हे परमप्रभु, छिगु
सदां दयाच्चनीगु दया मायां
पृथ्वी जाःगु दु,
जितः छिगु व्यवस्था स्यनादिसँ।

65 हे परमप्रभु,
छिं थःगु वचनकथं
थः दासयात भिं यानादिसँ।

66 जितः ज्ञान व बुद्धिया खँ
स्यनादिसँ,
छाय्धाःसा जिं छिगु आज्ञायात
विश्वास याना।

67 जितः सर्जाय जुइ न्ह्यः
जिं लँ द्रुंकागु खः,
तर आः जिं छिगु वचन
पालन याना।

68 छि भिंम्ह खः,

हेथ

टेथ

- अले भिं यानादी,
जितः छिगु व्यवस्था
स्यनादिसँ।
- 69 तःधंछुया जुइपिन्सं
जिगु विरोधय् मखुगु खँ
पिकाःगु दु,
अयनं जिं दुनुगलानिसँ
छिगु उपदेश पालन याना।
- 70 इमिगु नुगः छाःगु दु,
अयनं जि ला छिं स्यनातःगु
खँया कारणं लयताः।
- 71 छिगु व्यवस्था सयक्कागुलि
जितः दुःख जूगु
जिगु लागि बां हे लात।
- 72 छिं स्यनातःगु खँ
जिगु निति लुँ व वहःयागु
द्वलंद्रः कुचा स्वयाः मू वं।
- 73 छिगु हे ल्हातं जितः
दयकादीगु व समाः
यानादीगु खः।
जितः छिगु आज्ञा थुइकेत
गाक्क बुद्धि बियादिसँ।
- 74 छिगु भय काइपिं जितः खनाः
लयतायेमा,
छाय्धाःसा जिं छिगु वचनय्
आशा तयागु दु।
- 75 हे परमप्रभु, छिगु विधि
धार्मिक खः धकाः जिं स्यू,
छिं जितः दुःख बियादीगु
पाय्छि खः धकाः जिं स्यू।
- 76 छिगु बचंकथं
छिकपिनि दास जितः
छिगु सदां दयाच्चवनीगु
दया मायां शान्ति दयेमा।
- 77 जि म्वानाच्चनेत जितः
दया यानादिसँ,
छाय्धाःसा छिं स्यनातःगु खँ
जिगु लसता खः।
- 78 तःधंछुया जुइपिं लज्याय्
लायेमा,
छाय्धाःसा इमिसं
छुं हे कारण मदय्क
जितः मखुगु द्वपं ब्यूगु दु।
अयनं जिं ला
छिगु उपदेशय् ध्यान बी।
- 79 छिगु भय काइपिं
व छिगु नियम थूपिं
जिपाखे फहिलेमा।

योध

80 जिं दुनुगलंनिसें
छिगु व्यवस्था मानय्
याये फयेमा,
लज्या चाये म्वालेमा।

काफ

81 हे परमप्रभु,
जि छिपाखें उद्गार कायेत
प्या:चा:,
जिं छिगु वचनय् आशा
तयागु दु।

82 छिगु बचं पिया च्वँच्वं
जिगु मिखा बुल्से
च्वने धुंकल।

जिं धाये,
“छिं गुबलय् शान्ति बियादी?”

83 कुँलय् तयात:गु छेग्या
म्हिचाय् दाखमघ तइगु थें
जि जुइ धुंकूगु दु,
अयनं छिगु व्यवस्था जिं
ल्व:मंकागु मदुनि।

84 छिकपिनि दासं
अज्ज गुलि पी मानि?

जित: दु:ख बीपिन्त छिं गुबलय्
सजौय बियादीगु?

85 छिगु स्यनात:गु खँ कथं
मजुइपिं त:धंछु जुइपिन्सं
जिगु निति गा: म्हगु दु।

86 छिगु आज्ञा फुक्क
भरोसा यायेबह: जू।

जित: ग्वाहालि यानादिस्ँ,
मनूतयसं छुं कारण मदयेकं
जित: दु:ख बीगु।

87 इमिसं जित: झन्दिले पृथ्वी
नाश यानाबी धुंकूगु।
अयनं जिं छिगु उपदेश
त्व:तागु मदुनि।

88 छिगु सदां दयाचवनीगु
दया मायाकथं
जिगु प्राणयात रक्षा यानादिस्ँ,
अले जिं छिगु म्हतुं पिहां व:गु
नियम पालन याये।

लामेध

89 हे परमप्रभु,
छि न्ह्याबले दयाचवनी,
छिगु वचन न्ह्याबले स्वर्गय्
दयाचवनी।

90 छिगु विश्वास याये बह:सू
पुस्तां पुस्ता तक दयाचवनी।
छिं पृथ्वीयात थापं यानादीगु दु,

- अले व दयाच्चनी।
 91 छिगु विधि थौं तक नं
 दयाच्चंगु दु,
 छायाधाःसा फुक्क सृष्टि
 छिगु सेवा याइ।
 92 छिगु स्यनातःगु खं जि
 लयमताःगु जूसा
 दुःखया इलय्
 जि नाश जुइधुंकीगु।
 93 जिं गुबलें छिगु उपदेश
 ल्वःमंके मखु,
 छायाधाःसा छिं उपिपाखें हे
 जिगु जीवनयात रक्षा
 यानादीगु दु।
 94 जि छिकपिनिम्ह हे खः,
 छिं जितः बचय् यानादिसँ,
 जिं छिगु उपदेश मालागु दु।
 95 दुष्टत जितः नाश यायेत
 पियाच्चंगु दु,
 तर जिं छिगु उपदेशय्
 ध्यान याये।
 96 फुक्क सृष्टियागु सीमा दु,
 तर छिगु आज्ञाया सीमा मदु।
 97 छिगु स्यनातःगु खँयात
 जिं गुलि माया याना!
 न्हिच्छि हे जिगु
 ध्यान उकी हे वनाच्चनी।
 98 छिगु आज्ञा न्ह्याबलें जिगु मनय् दु,
 उकिं जितः जिमि शत्रुत स्वयाः
 बुद्धि दुम्ह दयकी।
 99 जिमि गुस्त स्वयाः यक्व जिं थु,
 छायाधाःसा जिं छिगु नियमय्
 ध्यान बिया।
 100 थकालिपिं मन्तय् स्वयाः
 यक्व बुद्धि जिके दु,
 छायाधाःसा जिं छिगु उपदेश
 पालन याना।
 101 छिगु वचन पालन याये धकाः
 जिं थःगु तुतियात फुक्क मभिंगु
 लँपुपाखें अलग तयागु दु।
 102 जिं छिगु विधि त्वःतागु मदु,
 छायाधाःसा छिं हे
 जितः स्यनादीगु दु।
 103 छिगु वचन जितः गुलि साः,
 जिगु म्हुतया निति
 कस्ति स्वयाः नं साः।
 104 छिगु उपदेशपाखें जितः
 बुद्धि दुम्ह दयकी,

मेम

उकिं फुक्क मखुगु लँपु
जितः मयः।

चुन

105 छिगु वचन

जिगु तुतिया निति मत,
अले जिगु लँपुया निति
जः खः।

106 छिगु धार्मिक विधि

पालन याये धकाः
जिं पाफयागु दु,
अले उकियात जिं पक्का
यानागु दु।

107 जिं तसकं दुःखसियागु दु,

हे परमप्रभु, थःगु वचनकथं
जितः म्वाका तयादिसँ।

108 हे परमप्रभु!

जिगु म्हुतुं पिहां वःगु

थःयसेंबलि
नाला कयादिसँ,
अले छिगु विधि
जितः स्यनादिसँ।

109 जिं थःगु जीवन पायेत तयार दु,

अयनं छिं स्यनातःगु खँ
जिं ल्वःमंके मखु।

110 दुष्टतयसं जिगु निति

जाः ग्वःगु दुसां
छिगु उपदेशपाखें
जि थुखे उखे वनागु मदु।

111 छिगु नियम न्ह्याबलेया निति

जिगु मू वंगु सम्पत्ति जूगु दु।
उकिं जिगु नुगःयात
लयतायकी।

112 छिगु व्यवस्था लिपाथयंक

पालन यायेगु
जिं क्वःछिनागु दु।

समेख

113 दोमन दुपिं मनूत जितः

तसकं मयः,
अयनं छिं स्यनातःगु खँयात
जिं माया याना।

114 छि जिगु शरण कायेगु थाय्

व ढाल खः,
जिं छिगु वचनय् आशा
तयागु दु।

115 हे मभिंगु ज्या याइपिं मनूत,

जिपाखें तापाक हुँ,
अले जिं जिमि परमेश्वरया आज्ञा
पालन याये फइ।

116 हे परमप्रभु,

जि म्वानाच्चने फयेमा धकाः

- छिगु बचंकथं जितः लिधंसा
बियादिसँ,
अले जिगु आशाय़ा लागि
जितः लज्याय़ लाकादी मते।
- 117 जितः लिधंसा बियादिसँ,
अले जि म्वाइ।
छिगु व्यवस्थाय़ जि न्ह्याबले
ध्यान यानाच्वने।
- 118 छिगु व्यवस्थापाखें
थुखे उखे वंपि सकसितं
छिं चीकादीगु दु,
छाय़धाःसा इमिगु छल
ज्यालगय़ जुइ मखु।
- 119 पृथ्वीइ फुक्क दुष्टतय़त
छिं फोहर थें वान्छवयादी।
अथे जुयाः छिगु नियमयात
जिं माया याना।
- 120 छिगु भयं यानाः
जिगु म्ह खाइ,
अले छिगु विधि खनाः
जि ग्याना।
- 121 जिं ला धार्मिकता व न्यायया
ज्या यानागु दु,
छिं जितः शत्रुतय़गु ल्हातय़
त्वःतादी मते।
- 122 छिकपिनि दासया भिया लागि
जमानी जुयादिसँ,
तःधंछु जुइपिन्सं जितः
क्वत्यके बियादी मते।
- 123 छिगु उद्गार
व छिगु धार्मिकताया
बचंयात पिआ च्वँच्वं
जिगु मिखा बुलुसे च्वने धुंकल।
- 124 थः दासनापं थःगु
सदां दयाच्वनीगु दया माया
क्यनादिसँ,
अले छिगु व्यवस्था जितः
स्यनादिसँ।
- 125 जि छिकपिनि दास खः,
छिगु नियम म्हसीकेत
जितः थुइकेगु शक्ति
बियादिसँ।
- 126 हे परमप्रभु, दनादिसँ!
ई वःगु दु छिं ज्या यानादिसँ,
इमिसं छिं स्यनातःगु खँ
त्वथुले धुंकल।
- 127 जिं छिगु आज्ञायात लुँ स्वयाः
अप्वः भिंगु लुँ स्वयाः
नं अप्वः माया याना।

एयिन

- 128 उकिं जिं छिगु फुक्क उपदेश
मानय् याना,
अले फुक्क मखुगु लँपु
जितः तसकं मयः ।
- 129 छिगु नियम अजू चायापुसे च्वं,
उकिं जिं दुनुगलनिसें
उपि पालन याना ।
- 130 छिगु वचन थुइकाबीबल्य्
जिमित जः दइ ।
थुकिं छुं मस्यूपिन्त ज्ञान दइ ।
- 131 जिं म्हतु चायकाः
स्वां-स्वां वयकाः
छाय्धाःसा जि छिगु आज्ञाया
लागि प्याःचाः ।
- 132 छिगु नांयात माया याइपिन्त
छिं गथे यानादी,
अथे हे जिपाखे फहिलाः जितः
दया यानादिसँ ।
- 133 छिं थःगु बचंकथं जिगु पलाः
बल्लाकादिसँ ।
छुं नं पापयात जितः शासन
याकेबियादी मते ।
- 134 जितः क्वत्यलातःपिपाखें
त्वःतकादिसँ,
अले जिं छिगु उपदेश
पालन याये ।
- 135 छिं थःगु ख्वाःया जलं
जिमित खयकादिसँ,
छिगु व्यवस्था जितः
स्यनादिसँ ।
- 136 जिगु मिखां ख्वबिया धाः
हाया हे च्वनी,
छाय्धाःसा मनूतयसं छिं
स्यनातःगु खँयात मानय्
याइ मखु ।
- 137 हे परमप्रभु, छि धर्मीं खः,
छिगु विधि सत्य खः ।
- 138 छिं बियादीगु नियम धार्मिक जू,
उपि तसुकं
विश्वास यायेबहः जू ।
- 139 जिगु जोशं जितः नयेधुंकल
छाय्धाःसा जिमि शत्रुतयसं
छिगु वचन मानय् मयाः ।
- 140 छिगु बचंयात पूर्वक
जाँचय् याःगु दु,
अले जिं उकियात
यक्व माया याना ।
- 141 जि चिधंम्ह
व क्वह्यंम्ह खःसां

पे

साधे

- जिं छिगु उपदेशयात
ल्वःमंके मखु।
- 142 हे परमप्रभु!
छिगु धार्मिकता न्ह्याबलें
दयाच्चनी,
अले छिं स्यनातःगु खँ
सत्य खः।
- 143 जिके दुःख व संकट वःगु दु,
अयनं छिगु आज्ञां जितः
लयतायकी।
- 144 छिगु नियम न्ह्याबलेंया लागि
पायछि ज्,
जितः थुइके बियादिसँ,
अले जि म्वानाच्चनी।
- 145 हे परमप्रभु!
जिं दनुगलंनिसें छितः सःता
च्चनागु दु,
जितः लिसः बियादिसँ!
जिं छिगु व्यवस्था मानय् याये।
- 146 जिं छितः सःताच्चनागु दु,
जितः बचय् यानादिसँ,
अले जिं छिगु नियम
पालन याये।
- 147 सुथ जुइ न्ह्यः हे दनाः
जिं ग्वाहालिया लागि तसकं
हालाच्चनागु दु,
छिगु वचनया आशा
यानाच्चनागु दु।
- 148 छिगु बचनय् ध्यान यायेत
चच्छि हे जि मघंसे च्वनेगु।
- 149 हे परमप्रभु!
थःगु सदां दयाच्चनीगु
दया मायाकथं
जिगु बिन्ति न्यनादिसँ,
थःगु विधिकथं
जितः रक्षा यानादिसँ।
- 150 मभिंगु बिचाः यानाः
जितः सास्ती बीपिं मनूत
सतिक वये धुंकूगु दु।
इपिं छिं स्यनातःगु खं
तापाक हे दु।
- 151 छि धाःसा जिगु सतिक दी,
हे परमप्रभु,
अले छिगु फुक्क आज्ञा
सत्य खः।
- 152 यक्व न्हापानिसें हे जिं
छिं न्ह्याबलेंया लागि
थापं यानादीगु छिगु नियम स्यू।

कोफ

रेश

- 153 जिगु दुःखयात बिचाः यानाः
जितः त्वःतकादिसँ।
छायधाःसा छिं स्यनातःगु खँयात
जिं ल्वःमंकागु मद्दु।
- 154 जिगु मुद्दा ल्वानादिसँ,
अले जितः त्वःतकादिसँ।
थःगु बचंकथं
जिगु जीवन रक्षा यानादिसँ।
- 155 उद्दार दुष्टतपाखें तापाः
छायधाःसा इमिसं छिगु
व्यवस्था माली मखु।
- 156 हे परमप्रभु,
छिगु दया तसकं तःधं,
उकिं छिगु विधिकथं
जिगु जीवन रक्षा यानादिसँ।
- 157 जितः दुःख बीपि
यक्व शत्रुत दु,
अयनं जिं छिगु नियम
मानय् यायेगु त्वःतागु मद्दु।
- 158 ध्वंलाइपि खनाः
जि तसकं घच्चाः,
छायधाःसा इमिसं छिगु वचन
पालन मया।
- 159 स्वयादिसँ! छिगु उपदेशयात
जिं गुलि माया याना।
हे परमप्रभु! छिगु सदां
दयाच्चनीगु दया मायाकथं
जिगु जीवन रक्षा यानादिसँ।
- 160 छिगु फुक्क वचन
सत्य हे खः,
छिगु फुक्क धार्मिक विधि
न्ह्याबलें दयाच्चनी।
- 161 शासकतयसं छुं हे कारण
मदयकं जितः सास्ती बी।
अयनं जिगु नुगलं छिगु वचनया
भय काइ।
- 162 गथे यक्व धन दयाः
मनू लयताइ
अथे हे जिं छिगु बचंया कारणं
लयताये।
- 163 मखुगु खँ जितः तसकं मयः
तर छिं स्यनातःगु खँयात
माया याना।
- 164 छिगु धार्मिक विधिया कारणं
न्हिइ न्हयक्वः
जिं छिगु प्रशंसा याना।
- 165 छिगु स्यनातःगु खँयात माया
याइपिन्त तःधंगु शान्ति दइ,
इमित लुफि हाइगु

शीन

- छुं कारण दइ मखु।
 166 हे परमप्रभु,
 जिं छिगु उद्धार पियाच्चवनागु दु,
 छिगु आज्ञा पालन यानागु दु।
 167 जिं छिगु नियम पालन
 यानागु दु,
 जिं उकियात दुनुगलंनिसें
 माया योना।
 168 जिं छिगु उपदेश व नियम
 पालन यानागु दु,
 छायाधाःसा जिगु फुक्क
 पहःचहः छिगु हे न्ह्यःने दु।
- 169 हे परमप्रभु,
 जिगु इनाप छिगु न्ह्यःने थ्यनेमा,
 छिगु वचनकथं जितः
 थुइके बियादिसँ।
 170 जिगु बिन्ति छिथाय् थ्यनेमा,
 छिगु बचंनकथं जितः छुत्कारा
 बियादिसँ।
 171 जिगु म्हुतुसिं छिगु प्रशंसा
 यायेमा,
 छायाधाःसा छिं जितः
 छिगु व्यवस्था स्यनादीगु दु।
 172 जिगु म्हुतुं छिगु बचंया
 भजन हालेमा,
 छायाधाःसा छिगु फुक्क
 आज्ञा भिं।
 173 छिगु ल्हातं जितः ग्वाहालि
 यानादिसँ,
 छायाधाःसा जिं छिगु उपदेश
 ल्ययागु दु।
 174 हे परमप्रभु!
 छिगु उद्धारया लागि जि प्याःचाः,
 अले छिं स्यनातःगु खँ
 जिगु लसता खः।
 175 जितः रक्षा यानादिसँ,
 अले जिं छिगु प्रशंसा याये,
 अले छिगु विधिपाखें जितः
 ग्वाहालि दयेमा।
 176 तंम्ह फै थें जि मखुगु लँय्
 वनागु दु,
 छिकपिनि दासयात मालादिसँ,
 छायाधाःसा जिं छिगु आज्ञा
 ल्वःमंकागु मद्दु।

ताव

- 1 दुःखया इलय् जिं
परमप्रभुयाके
ग्वाहालि फवना,
वयक्कलं जितः लिसः बियादिल।
- 2 हे परमप्रभु!
मखुगु खँ ल्हाइपि
व ध्वंलाइपिपाखें
जितः बचय् यानादिसँ।
- 3 अय् फताहा,
परमेश्वरं छन्त छु यानादी?
छन्त मेगु अप्वः छु यानादी?
- 4 वयक्कलं छन्त सिपाइया
च्वामुगु वाणं
अले च्यानाच्चंगु हेंगवां
सजाँय बियादी।
- 5 धिक्कार दु जितः,
छाय्धाःसा जि मेशेकय्
परदेशी जुयाः च्वनेमाली,
अले केदारया पालतयगु दथुइ
च्वनेमाःगु दु।
- 6 शान्तियात मयय्किपिनिगु दथुइ
च्वनाच्चवनागु यक्व दत।
- 7 जितः ला शान्ति यः,
तर जिं शान्तिया खँ ल्हाइबलय्
इपि लडाइँ यायेत तयार जुइगु।

121

- झीत रक्षा यानादीम्ह परमप्रभु
यस्शलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
- 1 गुँच्चकाय् च्वकाय्
जिं मिखा ब्वये,
गनं जितः ग्वाहालि वइ?
- 2 जितः ग्वाहालि स्वर्ग व पृथ्वी
दय्कादीम्ह परमप्रभुपाखें वइ।
- 3 वयक्कलं छंगु तुतियात
चुलुके बी मखु,
छन्त बिचाः यानादीम्ह न्ह्यलं
ब्वानादी मखु।
- 4 स्व, इस्राएलयात बिचाः
यानादीम्ह
गुब्सं न्ह्यलं ब्वानादी मखु,
अले न्ह्यः वय्कादी नं मखु।
- 5 परमप्रभु छन्त बिचाः
यानादीम्ह खः,
परमप्रभु छंगु जव ल्हाःपाखे

- छन्त रक्षा यानादीम्ह खः।
 6 छन्त न्हिनय् निभालं
 स्यंकी मखु,
 न त चान्हय् तिमिलां हे।
- 7 परमप्रभुं छन्त फुक्क मभिगु खं
 बचय् यानादी,
 वय्कलं छंगु बिचाः यानादी।
- 8 छ दुहां वःसां पिहां वंसां
 परमप्रभुं छन्त
 न्ह्याबलें बिचाः यानादी।

122

- यस्शलेमया शान्तिया निति प्रार्थना
 दाऊदया भजन
 यस्शलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
- 1 इमिसं जितः
 “परमप्रभुया देगलय् झीपिं वनेनु”
 धकाः धाःबलय् जि लय्ताया।
- 2 अय् यस्शलेम,
 जिपिं छंगु ध्वाखा दुने
 दनाच्चनागु दु।
- 3 यस्शलेम शहरयात बांलाक
 मिलय् यानाः दय्कूगु दु।
- 4 परमप्रभुया कुलत इस्राएलयात
 ब्यूगु व्यवस्थाकथं
 परमप्रभुया नांयागु प्रशंसा यायेत
 अन वनी।
- 5 अन न्यायया सिंहासन दु,
 दाऊदया वंशया सिंहासन
 अन दु।
- 6 यस्शलेमया शान्तिया निति
 प्रार्थना या,
 “छन्त माया याइपिं याउँक
 च्वनेदयेमा।
- 7 छंगु पःखाः दुने नं
 शान्ति दयेमा,
 अले छंगु लाय्कू दुने नं
 सुरक्षा दयेमा।”
- 8 जिमि दाजुकिजा
 व जिमि पासापिनिगु नितिं
 जिं धाये, “छन्त शान्ति जुइमा!”
- 9 परमप्रभु झी परमेश्वरया
 देगःया नितिं
 जिं छंगु भिया लागि
 प्रार्थना याये।

123

परमप्रभुया दयाया निति प्रार्थना

यस्शलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये

1 हे स्वर्गया सिंहासनय्

च्वनादीम्ह परमप्रभु,

जिं छिपाखे थःगु मिखा ब्वये।

2 गथे दासं थः मालिकपाखे

मिखा ब्वइ,

अले दासी थः मालिकनीपाखे

मिखा ब्वइ,

अथे हे छिं जिमित दया माया

यानामदीतले

जिमिसं छि परमप्रभु जिमि परमेश्वरपाखे

मिखा ब्वयाच्वने।

3 जिमित दया यानादिसं,

हे परमप्रभु,

जिमित दया यानादिसँ।

जिपि तसकं हे क्वह्यंकाः

च्वनेमाःगु दु।

4 तःमिपिनिगु पाखें जिमिसं

हेबाय्चबाय् याकाच्वने

माःगु दु।

अले तःधंछुया जुइपिनिपाखें

हिस्याका च्वनेमाःगु दु।

124

छुत्काराया निति सुभाय्

दाऊदया भजन, यस्शलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये

1 परमप्रभु झीपाखे

मदीगु जूसा,

इसाएलं आः धायेमा,

2 परमप्रभु झीपाखे मदीगु जूसा,

मनूतय्सं झीत हमला याःबलय्

3 झीपि खनाः

इपि मि थें तं चाःबलय्,

इमिसं झीत म्वाःम्वाकं

नुनाछवये धुंकीगु।

4 खुसिबालं झीत त्वपुये धुंकीगु,

अले लःधाः झीगु म्हया

च्वयनं न्हाये धुंकीगु।

5 छ्वाःगु लखं झीत

चुइकायंके धुंकीगु।

6 झीत इमिगु वाया शिकार

जुइके बिया मदीम्ह

परमप्रभुया प्रशंसा जुइमा।

7 शिकारीया जालं

झंगः बचय् जूगु थें

झीपिं बचय् जुइ धुंकल।
 इमिगु जाः गुत
 अले झीपिं बचय् जुल।
 8 झीगु ग्वाहालि
 स्वर्ग व पृथ्वी सृष्टि यानादीम्ह
 परमप्रभुया नामय् दु।

125

थः प्रजाया छचाःखेरं परमप्रभु
 यरूशलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
 1 परमप्रभुयाके
 भरोसा तइपिं
 सकलें सियोन पर्वत थें खः,
 गुकियात संके फइ मखु
 तर न्ह्याबलें दनाच्चनी।
 2 पहाडत यरूशलेमया
 छचाःखेरं दु थें
 आवांलि अले न्ह्याबलें परमप्रभु
 थः मनूतय् छचाःखेरं दी।
 3 दुष्टतयसं परमप्रभुं थः मनूतय्
 बियादीगु देशय् न्ह्याबलें
 राज्य याइ मखु।
 मखुसा धर्मीतयसं हे
 मभिं ज्या याइ।
 4 हे परमप्रभु, भिपिं मनूतय्
 व नुगः बांलाःपिन्त
 भिं हे यानादिसैं।
 5 तर मखुगु लँपुइ वनिपिन्त
 दुष्टतनापं
 हे परमप्रभुं
 पितिना छवयादिसैं।
 इस्राएलय् शान्ति जुइमा।

126

छुत्काराया लागि सुभाय्
 यरूशलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
 1 परमप्रभुं
 लिहांवःपिन्त
 सियोनय् लित हयादीबलय्
 जिपिं ला म्हगस खंपिं थें जुल।
 2 जिपिं न्हिला अले
 जिमिसं लसताया म्ये हाल।
 मेमेगु जाति जिमिगु बारे
 थथे धाल,
 “परमप्रभुं इमिगु नितिं

तःधंगु ज्या यानादीगु दु।”

3 धात्थे परमप्रभुं जिमिगु निति
तःधंगु ज्या यानादिल।
जिमित यक्व लयताः वल।

4 हे परमप्रभु!
नेगेवया गंगु बैय् खुसित
न्ह्याःगु थें हे
जिमिगु अवस्था हाकनं
बांलाकादिसँ।

5 ख्वःख्वं प्यूपिन्सं
लयल्यतातां म्ये हालाः
बाली लइ।

6 ख्वःख्वं पुसा ज्वनाः
ह्वलेत वंपि मनूत
धात्थे हे लयल्यतातां
म्ये हालाः
बालिथू ज्वनाः लिहां वइ।

127

परमेश्वरया आशिष मदुगु ज्या

सिति वनी
सोलोमनया भजन,
यस्शलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
1 परमप्रभुं हे छें दयकामदीसा,
दयकीपिन्सं याःगु ज्या
सिति वनी।
परमप्रभुं हे शहरया रक्षा
यानामदीसा,
पालें पिवाच्चंगु सिति वनी।
2 नसाया निति ज्या यायेत
छ सुथ न्हापां दनेगु
व चान्हय् लिबाक्क घंवेनेगु
सिति खः।
छाय्धाःसा वयकलं थःत यःपिन्त
न्ह्यः बियादीगु दु।

3 स्व, काय्पि परमप्रभुं
बियादीगु हकया सर्बय खः
अले काय्म्ह्याय्पि
वय्कःया आशिष खः।

4 सिपाइँया ल्हातय् दुगु वाण थें
ल्याय्म्हबलय् बूपिं
काय्पि जुइ।

5 धन्य खः व मनू,
गुम्हयसिया यक्व काय्पि दइ।
न्याय याइगु थासय्
थः शन्नूतनापं सामना यायेमालीबलय्
शन्नूतय्सं वयात गुबलें बुकी मखु।

128

- परमप्रभुया आज्ञा न्यनीपिन्त सुवाः
 यरूशलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
- 1 धन्य खः परमप्रभुया
 भय काइपिं
 व वय्कःया लैपुइ जुइपिं
 फुक्क मनूत।
- 2 छं थःगु कमाइ नइबलय्
 छं लय्ताइ
 अले छन्त भिं जुइ।
- 3 छंगु छैय् छिमि कलाः
 यक्व फल दुगु दाखमा थें,
 अले छिमि काय्मह्वाय्पिं
 छंगु टेबिलया छचाःखेरं
 जैतूनया चुलित थें जुइ।
- 4 स्व, परमप्रभुया
 भय काइम्ह मनूयात
 थथे हे सुवाः दइ।
- 5 परमप्रभुं छं म्वानाच्चवंतले
 सियोनं छन्त सुवाः बियादीमा।
 छं यरूशलेम च्वन्द्वाःगु
 खनेमा।
- 6 छं थः छय्-छुइपिन्त नं खनेमा।
 इस्राएलय् शान्ति जुइमा!

129

- इस्राएलया शत्रुतयत् त्याकेगु प्रार्थना
 यरूशलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
- 1 इमिसं इस्राएल ल्याय्म्ह
 जूबलय् निसें हे
 सास्ती बियावयाच्चवंगु दु।
 इस्राएलं थथे धायेमा,
- 2 “जि ल्याय्म्ह जूबलय् निसें हे
 सास्ती बियावयाच्चवंगु दु,
 अय्नुं इमिसं जितः त्याकूगु मदु।
- 3 इमिसं जिगु जैन्धूफातय्
 गाःवंक घाः यानाबिल
 अले उकियात सा वाःगु बुं थें
 यानाबिल।
- 4 तर परमप्रभु धर्मीम्ह खः,
 वय्कलं दुष्टतपाखें
 त्वःतकादिल।”
- 5 सियोनया फुक्क शत्रुत लज्या
 चाये मालेमा
 अले लिहां वनेमा।
- 6 इपिं छैया पलिइ दुगु घाय् थें जुइमा

गुगु ताहाकः जुइ न्ह्यः हे
गनावनी।

- 7 सुनानं उकियात मुनाः
वा थू चिनाः यके फइ मखु।
8 अनं जुयाः वइपिं वनिपिन्सं
सुनानं थथे धाइ मखु,
“परमप्रभुं छन्त सुवाः बियादीमा।
परमप्रभुया नामय् जिमिसं
छन्त सुवाः बी।”

130

क्षमा व दया मायाया लागि प्रार्थना
यस्शलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये

1 हे परमप्रभु!

जि तसकं दुःख सियाच्चवनागुलि
तःसलं हालाः छिगु नां
कयाच्चवनागु दु।

2 हे प्रभु!

जिगु बिन्ति न्यनादिसँ।
दयाया लागि यानागु
जिगु बिन्ति न्यनादिसँ।

3 हे परमप्रभु!

छिं पापया ल्याःचा कयादीसा
सु दनाच्चवने फइ?

4 तर छि क्षमा बियादीम्ह खः,
अथे जुयाः हे छिगु भय काइ।

5 जिं परमप्रभुयात पियाच्चवना,
जिं दुनुगलनिसें हे
वय्कःया लँ स्वयाच्चवना।
अले जिगु आशा
वय्कःया वचनय् दु।

6 पालेतयसं सुथय् पियाच्चंगु थें,
पालेतयसं सुथय्
पियाच्चंगु स्वयाः अच्वः
जिं परमप्रभुयात पियाच्चवना।

7 हे इस्राएल,

परमप्रभुयाके थःगु आशा तया च्वँ,
छाय्धाःसा परमप्रभु सदां
दयाच्चनीगु दया माया दुम्ह
व उद्धार यानादीम्ह खः।

8 वय्कलं हे मू पुलाः
इस्राएलयात फुक्क पापं
छुतय् यानादी।*

131

- तःधंछु मजुसे याःगु प्रार्थना
दाऊदया भजन, यस्शलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
1 हे परमप्रभु,
जिगु नुगः फुइक्क
 च्वंगु मदु,
 जिगु मिखा नं तःधंछु मजू।
 तःधंगु व जिगु लागि
 थाकुगु खँनापं जिं
 स्वापु मतया।
2 धात्थे हे, जिं थःगु मनयात
 शान्त व सुम्क तयागु दु,
 दुरु त्वःतकूमह मचा थें,
 दुरु त्वःतकूमह मचा
 थः मांया मुलय् सुम्क च्वंगु थें
जिगु मन सुम्क च्वंगु दु।
3 हे इस्राएल,
आवंलि व न्हाबलें
 परमप्रभुयाके हे आशा तया च्वें।

132

- देगःया लागि प्रार्थना
यस्शलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
1 हे परमप्रभु,
दाऊद व वं सह याःगु
 फुक्क दुःख लुमंकादिसैं।
2 वं परमप्रभुलिसैं पाफल,
 अले याकूबया दक्वसिबय्
 बल्लाःम्ह परमेश्वरलिसैं
 भाकल यात,
3 “जि अबलय् तक
 थःगु छें वने मखु,
 लासाय् घं वने मखु,
4 न्हाः वय्के मखु,
 अले आराम नं काये मखु,
5 गबले तक परमप्रभुया निंति
 छगूथाय्, याकूबया
 दक्वसिबय् बल्लाःम्ह
परमेश्वरयागु निंति छगः देगः
 जिं दय्के फइ मखु।”
6 एप्राताय् जिमिसं
 बाचाया सनूया बारे न्यना,
अले याआरया* ख्यलय्
 जिमिसं व लुइका।*
7 “वा, झीपि परमप्रभुया

* 132:6 १३२:६ याआरया ख्यलय् थ्व किर्यत-यारीम खः ☆ 132:6 १३२:६-१० २ इति ६:४१-४२

देगलय् वनेनु,
 झीसं वय्कःया
 सिंहासनया न्ह्यःने
 आराधना यायेनु।”
 8 हे परमप्रभु, दनादिसँ,
 थःगु शक्तिया चिं
 बाचाया सनूनापं
 देगलय् झासँ
 अले अन न्ह्याबलें च्वनादिसँ।
 9 छिकपिनि पुजाहारीत धर्मी जुइमा।
 अले छिकपिनि
 विश्वास यायेबहःपिं मनूतयसं
 लय्लयतातां म्ये हालेमा।

10 थः दास दाऊदया लागि,
 थःमहं अभिषेक
 यानादीमह जुजुयात
 म्हाः धकाः धयादी मते।
 11 परमप्रभुं दाऊदलिसें पाफयादिल,
 वय्कलं पाफयादीगु
 गुबलें लित कयादी मखु,
 “जिं छंगु सिंहासनय
 छिमि सन्तान मध्ये
 छम्हयूसित तये।”
 12 छिमि काय्पिन्सं जिगु बाचा
 व जिं इमित स्यनागु जिगु नियम
 पालन यात धाःसा
 इमि काय्पिं नं न्ह्याबलेया लागि
 छंगु सिंहासनय च्वनी।”

13 परमप्रभुं सियोनयात ल्ययादीगु दु।
 वय्कलं उकियात थः च्वनेगु
 थायया नितिं यय्कादीगु दु।
 14 वय्कलं धयादिल,
 “थ्व ला न्ह्याबलेया लागि
 झासु लनेगु थाय् खः,
 जि थन सिंहासनय च्वने,
 छायाधाःसा जितः थ्व हे यः।
 15 जिं थनयागु नयेगु सामानय
 गाक्क सुवाः बी,
 थनयापिं नये मखंपिन्तु नसां
 प्वाः जायकाबी।
 16 थनयापिं पुजाहारीतय्त
 जिं उद्धारया वसः फीकाबी,
 अले थनच्वंपिं विश्वास
 यायेबहःपिं मनूतयसं
 लय्लयतातां म्ये हाली।

17 अन जिं दाऊदया
 छम्ह सन्तानयात

तःधंम्ह जुजु दयकाबी।
 अन जिं थःम्हं अभिषेक यानाम्ह
 जुजुया राज्य ल्यंकातये।✱
 18 जिं वया शत्रुतयत्
 लज्या चायकाबी।
 तर व छम्ह नांजाःम्ह जुजु जुइ।”

133

दाजुकिजापि मिलय् जुयाः च्वनेगु
 दाऊदया भजन, यरुशल्लेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
 1 दाजुकिजापि
 मिलय् जुयाः च्वनेगु
 गुलि बांलाःगु
 व न्हाइपुसे च्वंगु खँ खः।
 2 थ्व ला हारूनया छेनय् तयाब्यगु
 व वया दारीइ न्हायानाः
 वयागु वसःया
 गःतां तक थ्यंगु
 मू वंगु चिकं थें खः।
 3 थ्व सियोन पर्वतय्
 गाःगु हेर्मोनया सुतिलः थें खः,
 अन हे परमप्रभुं न्हाबलें
 जीवनया आशिष प्वंकादी।

134

चान्हय् परमप्रभुया प्रशंसा
 यरुशल्लेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
 1 हे परमप्रभुया सेवा
 याइपि सकलें,
 चान्हय् देगल्य् पिवाः च्वनीपि,
 परमप्रभुया प्रशंसा या।
 2 वयकःया पवित्र थासय्
 थथःगु ल्हाः ल्हनाः
 परमप्रभुया प्रशंसा या।
 3 स्वर्ग व पृथ्वी सृष्टि
 यानादीम्ह परमप्रभुं
 छन्त सियोनं सुवाः
 बियादीमा।

135

झी परमप्रभु फुक्क स्वयाः तःधं
 1 हल्लेलूया!
 परमप्रभुया नांया
 प्रशंसा या!
 हे परमप्रभुया सेवा याइपि,

- वय्कःया प्रशंसा या!
 2 छिपिं परमप्रभुया देगलय,
 झी परमेश्वरया देगःया चुकय्
 सेवा याइपिं,
 3 परमप्रभुया प्रशंसा या,
 छायाःसा परमप्रभु भिम्ह खः।
 वय्कःया नाया भजन हा,
 छायाःसा थ्व न्हाइपुसे च्वं।
 4 परमप्रभुं याकूबयात थःगु निंति,
 इस्राएलयात म् वंगु थः प्रजा
 जुइत ल्ययादीगु दु।
- 5 जिं स्यु,
 परमप्रभु तःधंम्ह खः,
 झी परमप्रभु
 फुक्क घःत स्वयाः
 तःधंम्ह खः।
 6 परमप्रभुं छु छु याये
 मास्ति वय्कादिल,
 वय्कलं स्वर्ग, पृथ्वी
 अले समुद्रयागु फुक्क
 ततःजाःगु थासय् यानादी।
 7 वय्कलं पृथ्वीया कुन्चां
 सुर्पाय् थकयादी,
 वानापं हाबलासा
 छवयाहयादी,
 अले थःगु धुकुति
 फय् पिकयादी।
- 8 वय्कलं मिश्रय् मन्तय्
 तःधिकः कायपि
 व पशुतय् न्हापां बूपिं
 नं स्यानादिल।
 9 हे मिश्र, छन्थाय् वय्कलं
 फारो व वया फुक्क
 भारदारतय् दथुइ
 चिं व अजू चायापुगु ज्या
 क्यनादिल।
 10 वय्कलं यक्व जातितयत्
 नाश यानादिल
 अले ततःधंपिं जुजुपिन्त
 स्यानादिल।
 11 वय्कलं एमोरीतय् जुजु सीहोन,
 बाशानया जुजु ओग
 व कनानयापिं सकलें
 जुजुपिन्त स्यानादिल।
 12 अले इमिगु देश
 वय्कलं थः प्रजायात
 सर्बय कथं बियादिल।

- 13 हे परमप्रभु,
छिगु नां न्ह्याबले दयाच्चनी।
हे परमप्रभु,
पुस्तां पुस्ता तक
छिगु नां कयाच्चनी।
- 14 परमप्रभुं थः प्रजाया न्याय
यानादी,
अले थः दासतयत् दया
यानादी।
- 15 जाति जातिया मूर्ति ला
लुँ व वहः खः,
उपि फुक्क मनुतयसं
दयकूगु खः।
- 16 इमि म्हतु दु, तर नवाये मफु,
मिखा दु तर खंके मफु।
- 17 इमि न्हायपं दु, तर न्यने मफु,
इमिगु म्हतुइ सासः हे मदु।
- 18 इमित दयकूपि नं इपि थें जुइ,
अले इमिके भरोसा तइपि नं
सकले अथे हे जुइ।
- 19 हे इस्राएलया घराना,
परमप्रभुया प्रशंसा या!
हे हारूनया घराना,
परमप्रभुया प्रशंसा या!
- 20 हे लेवीया घराना,
परमप्रभुया प्रशंसा या!
हे परमप्रभुया भय काइपि,
परमप्रभुया प्रशंसा या!
- 21 यरूशलेमय् च्वनादीम्ह
परमप्रभुयात
सियोनय् प्रशंसा या!
हल्लेलूयाह!

136

- परमप्रभुया
सदां दयाच्चनीगु दया माया
- 1 परमप्रभुयात सुभाय् ब्यु,
छाय्धाःसा वयकः
भिंम्ह खः, ☆
- 2 घःतय् परमेश्वरयात सुभाय् ब्यु,
- 3 प्रभुतय् परमप्रभुयात सुभाय् ब्यु,

वयकःया दया माया सदां दयाच्चनी।

वयकःया दया माया सदां दयाच्चनी।

वयकःया दया माया सदां दयाच्चनी।

4 वय्कलं जक
अजू चायापुगु ज्या यानादी,

5 वय्कलं थःगु बुद्धिं
आकाश दय्कादिल, ☆

6 वय्कलं लःया चवय्
पृथ्वी चकंकादिल, ☆

7 वय्कलं ततःधंगु जः
दय्कादिल, ☆

8 न्हिनय् शासन यायेत
वय्कलं सूर्य दय्कादिल,

9 चान्हय् शासन यायेत
वय्कलं तिमिला
व नगुत दय्कादिल,

10 वय्कलं मिश्रीतय्
न्हापा बूपिन्त स्यानादिल, ☆

11 वय्कलं इमिगु दथुं
इस्त्राएलयात पित हयादिल, ☆

12 वय्कलं बल्लाःगु ल्हातं
व चकंगु लपुं
इमित पित हयादिल,

13 वय्कलं लाल समुद्रयात
ब्वथलादिल,

14 अले इस्त्राएलयात लाल
समुद्रया दथुं पारि हयादिल,

15 फारो व वया सेनायात धाःसा
लाल समुद्रय् वाछवयादिल,

16 वय्कलं थः मनूतयत्
मःभूमिइ लँ क्यनादिल,

17 वय्कलं ततःधिपिं
जुजुपिन्त स्यानादिल,

18 वय्कलं बबल्लाःपिं

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी। ☆

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

- जुजुपिन्त स्यानादिल,
 19 एमोरीतय् जुजु
 सीहोनयात स्यनादिल, ☆
 20 बाशानयाम्ह जुजु
 ओगयात स्यानादिल, ☆
 21 इमिगु देश वय्कलं
 थः प्रजायात सर्बय कथं
 बियादिल,
 22 वय्कलं थः दास इप्पाएलयात
 वयागु सर्बय बियादिल,
 23 झीपि लडाईलय् बबलय्
 वय्कलं झीत लुमंकादिल,
 24 वय्कलं झीत झी शत्रुतयगु
 ल्हातं त्वःतकादिल,
 25 वय्कलं फुक्क प्राणीतयत्
 नयेगु नसा बियादी,
 26 स्वर्गयाम्ह परमेश्वरयात
 सुभाय् ब्यु,

- वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।
 वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।
 वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।
 वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।
 वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।
 वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।
 वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।
 वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।
 वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।
 वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।
 वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

137

- यर्शलेमयात गुबले ल्वःमंके मखु
 1 बेबिलोनया खुसिया
 सिथय् च्वनाः
 सियोनयात लुमंकाः
 जिपि ख्वया।
 2 अन लिक्क दुगु सिमाय्
 जिमिसं थथःगु वीणा
 यख्खानाबिया।
 3 जिमित ज्वनार्यकूपिन्सं
 जिमित म्ये हायकल,
 जिमित सास्ती ब्यूपिन्सं
 “जिमित लसताया म्ये हा!”
 धकाः धाल।
 इमिसं “जिमित सियोनया
 म्ये हा!” धकाः धाल।
 4 तर थन परदेशय् जिमिसं गथे
 परमप्रभुया म्ये हाले फइ धकाः?

5 हे यरूशलेम,
जिं छन्त गुबलें ल्वःमंकागु दुसा
जिगु जव ल्हाः गनावनेमा।
6 जिं छन्त लुमंकागु मदुसा,
जिं यरूशलेमयात
जिगु दकलय् तःधंगु लसता
भाःपियागु मदुसा
जिगु मे थक्वय् प्यपुनेमा।

7 हे परमप्रभु,
बेबिलोनयापिन्सं यरूशलेम त्याका
काःबलय् एदोमीतयसं
छु ज्या यात लुमंकादिसैं।
इपिं थथे धयाः हाल, “थुकियात थुनाब्यु,
जगनिसें हे थुकियात
नाश यानाब्यु।”
8 हे नाश जुइगु बेबिलोन
छं जिमित छु छु यात
उकिया लागि
छन्त बदला काइम्ह
धन्य खः। ☆
9 छिमि चिचीधिकपि
मस्तयत् ज्वनाः
ल्वहँतय् बस्वाइम्ह धन्य खः।

138

परमप्रभुया महिमा तःधं
दाऊदया भजन
1 हे परमप्रभु,
जिं दुनुगलंनिसें छिगु
प्रशंसा याये।
घःतय् न्ह्यःने
जिं छिगु प्रशंसा याये।
2 छिगु पवित्र देगःपाखे स्वयाः
जिं पुलि चुयाः भवपुले।
अले छि सदां दया माया
यानादीम्ह
व विश्वास याये बहःम्ह जूगुलि
छिं थःगु नां व वचन फुक्क स्वयाः
च्वय् लाः धकाः क्यनादीगुलि
छिगु नांया प्रशंसा याये।
3 जिं छितः ग्वाहालिया लागि
इनाप यानाबलय्
छिं जितः लिसः बियादिल।
छिं जितः बल बियाः
आँट बियादिल।

4 हे परमप्रभु,

छिगु वचन न्यना:

पृथ्वीयापि सकल जुजुपिन्सं
छितः सुभाय बीमा,

5 अले इमिसं परमप्रभुं यानादीगु
ज्याया बारे म्ये हाली,
छायधाःसा परमप्रभुया
महिमा तःधं।

6 परमप्रभु तःधंम्ह जूसां
वय्कलं क्वत्यका
च्वनेमाःपिन्त स्वयादी।
तःधंछुया जुइपिन्त धाःसा
वय्कलं तापाक्कं हे म्हस्यू।

7 जितः समस्यां घेरय् याःसां
छिं जिगु जीवन रक्षा यानादी।
छिं जिमि तम्बःपि शत्रुतयगु
विरोध यानादी,
अले थःगु जव ल्हातं जितः
बचय् यानादी।

8 परमप्रभुं जिगु लागि
थःगु उदेश्य पूर्वकादी,

हे परमप्रभु,
छिगु दया माया
न्ह्याबलेया लागि दयाच्वनी।
थःगु ल्हातं दय्कादीपिन्त
त्वःतादी मते।

139

परमप्रभुं जितः म्हसीकादीगु दु

दाऊदया भजन, लय् तइम्हय्सिगु निति

1 हे परमप्रभु!

छिं जितः

जाँचय् यानादीगु दु,
अले छिं जितः म्हस्यू।

2 छिं जि फ्यतुनागु
व दनागु तकं स्यू

छिं तापाकंनिसें हे
जिगु नुगःखँ स्यू।

3 जि पिहां वनेगु
व दुहां वयेगु छिं स्यू,
जिगु फुक्क पहःचहः छिं स्यू।

4 हे परमप्रभु!

जिं धाये न्ह्यः हे

जिं छु धायेत्यंगु धकाः
छिं सीकादी।

5 छि जिगु जवंखवं प्यखें दी,
छिं थःगु ल्हाः जिगु छैनय्

तयादीगु दु।

6 थज्याःगु ज्ञान जिगु निति
तसकं अजू चायापु,
थ्व तसकं तःधं,
अले जिं थुइके मफु।

7 छिगु मिखां जि
गन सुपिले फइ?
छिगु न्ह्यःनें जि
गन बिस्युं वने फइ?

8 स्वर्गय् थाहां वंसां,
छि अन दी,
पातालय् कुहां वंसां
छि अन नं दी।

9 पुर्बय् यक्व तापाक ब्वयावंसां
वा पच्छिमय् तापाक
समुद्रया सिथय् थयंक वंसां

10 छिगु हे ल्हातं जितः
न्यासि ब्वना यंकी
अले छिगु जव ल्हातं
जितः ज्वनातःगु दइ।

11 जिं खिउँगुयात “जितः सुचुकी”
धकाः धाःसां
अले जिगु प्यखेया जःयात
“चा जुयाब्यु” धाःसां

12 खिउँगु छिगु निति
खिउँसे च्वनी मखु
अले चा नं छिगु निति
न्हि थें झल्ल थी।
छिगु निति
चा व न्हि उत्थें खः।

13 छिं जिगु म्हया
छता छता ब्व दयकादिल,
छिं जितः जिमि मांया प्वाथय् हे
ब्वलंकादिल।

14 जिं छितः सुभाय् बी,
छाय्धाःसा छिं जितः
अजू चायापुक दयकादीगु दु।
छिगु ज्या तसकं अजू चायापु,
थ्व खँ जिं बांलाक स्यू।

15 खिउँसे च्वंगु मांया प्वाथय्
जि ब्वलानाच्वनाबलय्
अले जिगु छपु छपु
क्वयँ ब्वलनाः
जायावयाच्वंगु इलय् नं
छिं जि अन दु धकाः स्यू।

16 जि बुइ न्ह्यः हे

छिं जितः खंगु दु।
अले जिगु आयुया
छन्हु छन्हयागु खँ
छिं थःगु सफुलिइ च्वयादीगु दु।

17 हे परमेश्वर!

छिगु बिचाः गुलि मू वं
अले इमिगु ल्याः
गुलि अप्वः दु।

18 ल्याः जक खाःसां

थ्व फि स्वयाः यक्व दइ।
जि गुबलय् न्ह्यलं चाइ,
उबलय् छि जिलिसें दइ।
अथे खःसां
छि जिलिसें दया हे च्वनी।

19 हे परमेश्वर!

जिगु इच्छा ला थथे दु,
दुष्टत फुक्कं छिगु ल्हातिं
नाश जुइमा,
अले ज्यानमारात
जिपाखें तापाक हे च्वनेमा।

20 इमिसं न्ह्याबलें

छितः क्वह्यंकाः खँ
ल्हाना जुइ।
शत्रुतयसं म्वाःमदुथाय् नं
छिगु नां कयाजुइ।

21 हे परमप्रभु!

छितः महीपिन्त जिं छाया महिये!
छिगु विरोधय् सनाजुइपिन्त जिं
छाय् क्वमह्यंके!

22 जिं इमित दुनुगलानिसें महिका,

छिम्ह शत्रु जिम्ह नं शत्रु खः।

23 हे परमेश्वर!

जितः जाँचय् यानादिसँ,
अले जिगु नुगलय् छु छु दु
सिइकादिसँ।

जितः लनास्वयादिसँ,

अले जिगु बिचाः सिइकादिसँ!

24 जिके गनं मभिंगु खँ

दुसा क्यनादिसँ।

अले जितः सदांया लँपुइ यंकादिसँ।

140

रक्षाया लागि प्रार्थना

दाऊदया भजन, लय् तइम्हय्सिगु निति

1 हे परमप्रभु,

जितः दुष्ट मन्तपाखें
बचय् यानादिसँ।

ग्यानापुपि मनूतपाखें
जितः रक्षा यानादिसँ।

2 इमिसं थःगु नुगल्य्
मभिंगु ग्वःसा ग्वइ,
अले न्हियान्हिथं
ल्वापु थनाच्चनी।

3 इमिसं नवाइगु
सर्प न्याःगु थें खः।
इमिगु म्हतुइ
बिख दुम्ह सर्पयागु बिख दइ।✧

सेला

4 हे परमप्रभु,
जितः दुष्टयागु ल्हातं
बचय् यानादिसँ।
ग्यानापुपि मनूतपाखें
जितः रक्षा यानादिसँ।
इमिसं जिगु तुतिइ
छेकीं तयेत ग्वसाः ग्वःगु दु।

5 तःधंछुया जुइपिन्सं
जिगु लागि जाः ग्वल।
जितः तक्क्यकेत
इमिसं जाः तल।
जिगु लँय् इमिसं स्वःतिपाँय्
तःगु दु।

सेला

6 हे परमप्रभु,
छि जिमि परमेश्वर खः धकाः
जिं छितः धयागु दु।

हे परमप्रभु,
छिं जिगु दयाया ख्वःसः
न्यनादिसँ।

7 हे परमप्रभु परमेश्वर,
जिगु उद्धारया बल

छिं लडाइँया इलय्
जिगु छ्यंयात
रक्षा यानादीगु दु।

8 हे परमप्रभु,
दुष्टतयसं ययक्कूगु खँ
बियादी मते।
इमिगु ग्वसाः ताःमलायेमा,
मखुसा इपिं घमण्डी जुइ।

सेला

9 जितः घेरय् याइपिनिगु छैनय्
इमिसं हे बिचाः याःगु
मभिंगु ज्या जूवनेमा।

10 मि व गन्धक
इमिगु म्हय् गायेमा,
इमित मिइ
वान्छवया बीमा।

इमित गालय्
 क्वफानाबीमा,
 अले अनं गुबलें पिहां
 वये मफयेमा।
 11 मखुगु खँ ल्हाइपिन्त
 पृथ्वीइ सुथांलाकादी मते।
 ग्यानापुपि मनूत
 याकनं हे नाश जुइमा।

12 हे परमप्रभु,
 छिं दुःखय् लाःपिं
 व मगाःमचाःपिनिगु
 पंलिनाः न्याय यानादी
 धकाः जिं स्यू।
 13 धात्थें हे धर्मीतयसं
 छिगु नांयात सुभाय् बी,
 भिपि मनूत छिगु न्ह्यःने च्वनी।

141

सन्ध्याया प्रार्थना

दाऊदया भजन
 1 हे परमप्रभु,
 जिं छितः इनाप याये,
 जिथाय् छि याकनं झासँ।
 2 जिगु प्रार्थना छिगु न्ह्यःने
 नस्वाःगु धुपाँय् थें जुइमा,
 अले जिं थःगु ल्हाः ल्हनीबल्लय्
 व छिगु लागि
 सन्ध्याया बलि थें जुइमा।*

3 हे परमप्रभु,
 जिगु म्हुतुइ पिवाः तयादिसँ,
 जिगु म्हुतुसिइ तालं ग्वयादिसँ।
 4 दुष्ट मनूतनापं
 मभिंगु ज्या यायेत
 जिगु मन मभिंगु
 खँपाखे मवनेमा।
 अले जितः इमिगु
 साःगु नसा नये म्वालेमा।

5 धर्मीतयसं जितः दायेमा,
 व जिगु निति दया जुइ।
 इमिसं जितः ब्वः बीमा,
 व जिगु छयंया निति
 चिकं जुइ।
 जिगु छेनं मयय्की मखु।
 अयनं मभिपिं मनूतयसं याःगु

- ज्याखँया विरोधय्
जिं प्रार्थना याना हे च्वने।
- 6 इमि शासकतयत् पहाडया
च्वकां क्वफाइबलय्
इमिसं जिं धयागु खँ सत्य खः
धकाः सी।
- 7 इमिसं धाइ,
“बुँ पालिपिन्सं चापाँय्यात
तछ्याःगु थें हे
जिमिगु क्वेय् चिहानया सिथय्
थुखे उखे ह्लाब्युगु दु।”
- 8 हे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु,
जिगु मिखा छिपाखे हे
वनाच्वनी,
जिं छिके शरण काये,
जितः कालया म्हुतुइ
वान्छवयादी मते।
- 9 इमिसं जिगु लागि
हःगु जाःपाखें,
मभिगु ज्या याइपिन्सं
तःगु जाःपाखें
जितः बचय् यानादिसँ।
- 10 दुष्टत इमिगु थःगु जालय्
क्यनेमा,
अबलय् जि बचय् जुयाः
पिहां वये फयेमा।

142

- परमप्रभु जिगु शरण कायेगु थाय्
दाऊदया मशिकेल, दाऊद गुफाय् च्वनाच्वंबलय् याःगु प्रार्थना
- 1 हे परमप्रभु,
जिं छितः ख्वःसलं
इनाप याये,
जिं दयाया निरति तःसलं हालाः
परमप्रभुयात प्रार्थना याये।*
- 2 जिगु फुक्क दुःख
वय्कःया न्ह्यःने प्वंके,
जिं थःगु सास्ती
वय्कःयात कने।
- 3 जि निराश जूबलय्
छिं जितः छु जुयाच्वंगु दु
धकाः स्यू।
- जि वनेत्यनागु लँपुइ
जिमि शत्रुतय्सं जिगु लागि
जाः हःगु दु।

* 142:1 १४२:१ १ शम् २२:१; २४:३

4 जिगु जवपाखे स्वयादिसँ।
जिगु धन्धा काइम्ह सुं हे मद्दु।
जिं शरण कायेगु थाय् गनं मद्दु।
सुनानं जितः वास्ता याइ मखु।

5 हे परमप्रभु, जिं छितः
ख्वःसलं इनाप याये
जिं धाये,
“छि जिगु शरण कायेगु थाय्
व म्वाःपिनिगु देशय्
जिगु ब्व खः।”

6 हे परमप्रभु,
जिगु बिन्ति न्यनादिसँ।
छाय्धाःसा जिगु अवस्था
तसकं बांमलाय् धुंकल।
जिगु ल्युने ल्युने वःपि मनूतपाखें
जितः बचय् यानादिसँ,
छाय्धाःसा इपिं जि स्वयाः
यक्व बल्लाः।

7 जितः कुनातःगु थासं
त्वःतकादिसँ,
अले जिं छिगु
प्रशंसा याये फयेमा।
धर्मीत जिगु प्यखें मुनी
छाय्धाःसा छिं जिगु लागि
भिंगु ज्या यानादीगु दु।

143

दुःखया इलय्
ग्वाहालिया लागि प्रार्थना
दाऊदया भजन
1 हे परमप्रभु,
जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ,
दयाया लागि जिं यानागु
इनाप न्यनादिसँ।
छाय्धाःसा छि थःमनूतय्गु लागि
धर्मीम्ह व विश्वास याये
बहःम्ह खः।
जिगु इनाप न्यनाः
ग्वाहालि यानादिसँ।
2 थः दासयात इन्साफय् हयादी मते,
छिगु न्ह्यःने सुं नं धर्मी मद्दु।*

3 शत्रुं जितः लित्तुली,
वं जितः बँय् न्हुतुमत्तु न्हुइ।
यक्व न्हापा हे
सी धुंक्पिं थें यानाः वं जितः

* 143:2 १४३:२ रोम ३:२०; गला २:१६

खिउँगु थासय् तःगु दु।

4 उकिं जि निराश जुयागु दु,
जिगु नुगः ख्वःगु दु।

5 अले जिं वने धुंक्गु खँ लुमंके।
जिं छिगु ज्याया बारे ध्यान याये।
अले छिगु लहातं याःगु ज्याया
बारे बिचाः याये।

6 जिं थःगु लहाः ल्हनाः
छितः प्रार्थना याये,
गंगु बँ थें जि छिगु लागि
प्याःचाःगु दु।

7 हे परमप्रभु,
याकनं लिसः बियादिसँ,
जिगु नुगः हे क्वतुने धुंकल।
थःगु ख्वाः जिपाखें
फस्वय्कादी मते,
मखुसा जि सीपि थें जुइ।

8 सुथया इलं
छिगु सदां दयाच्चनीगु
दया मायाया वचन हयेमा,
छाय्धाःसा छिके हे
जिं भलसा तयागु दु।
जि वनेमाःगु लँ क्यनादिसँ,
जिं थःगु मन छिपाखे हे ल्हने।

9 हे परमप्रभु,
जितः जिमि शत्रुतपाखें
बचय् यानादिसँ,
जि सुलेत छिगु हे
शरणय् वयागु दु।

10 छिगु इच्छा गथे यानाः
पूर्वकेगु खः
व जितः स्यनादिसँ।
छाय्धाःसा छि जिमि
परमेश्वर खः।
छिगु आत्मा जितः
भिंगु लँपुइ यंकेमा।

11 हे परमप्रभु,
छिगु नांया लागि जिगु
जीवनयात रक्षा यानादिसँ।
छिगु धार्मिकताया कारणं
जितः थ्व दुःखपाखें
पित हयादिसँ।

12 छिगु सदां दयाच्चनीगु
दया मायां यानाः
जिमि शत्रुतयत्
नाश यानादिसँ।

सेला

अले जितः दुःख बीपि
सकसितं नाश यानादिसँ,
जि छिकपिनि दास हे खः।

144

त्याकेगु लागि प्रार्थना
दाऊदया भजन

- 1 जितः रक्षा याइम्ह
परमप्रभुया
प्रशंसा जुइमा,
वयकलं जिगु ल्हाः
व पतियात
ल्वायेगु सीप स्यनादी।
- 2 वयकः जिगु निति
दया माया दुम्ह परमेश्वर
व किल्ला खः,
वयकः जिगु निति ल्वहंधी
व जितः उद्धार याइम्ह खः,
वयकः जिगु ढाल खः,
शरण कायेगु थाय् खः।
वयकलं मनूतयत्
जिगु अधीनय् तयादी।

- 3 हे परमप्रभु,
मनूत छु हे खः धकाः
छिं बिचाः यानाच्चनेत?
सिनावनीपिन्त छु हे खः धकाः
छिं च्यूताः तयाच्चनेत?*

- 4 मनू ला छम्ह सासः जक थें खः,
वयागु आयु मदयावनीगु
किचः थें जक खः।

- 5 हे परमप्रभु,
थःगु आकाशयात चायकाः
क्वहां झासँ,
पहाडतयत् थियादिसँ,
अले उकिं कुँ पिहां वयेमा।

- 6 हाबलासा त्वयकादिसँ,
अले शत्रुतयत् छ्यालब्याल
यानादिसँ।
वाण कयकाः
इमित लिनाछवयादिसँ।

- 7 स्वर्ग कुहां झासँ,
तःजाःगु समुद्रं सालाः
जितः थकयादिसँ
अले बचय् यानादिसँ।
परदेशीतयगु ल्हातं
जितः त्वःतकादिसँ।

* 144:3 १४४:३ अयू ७:१७-१८; भज ८:४

- 8 इपि मखुगु खँ ल्हाइपि खः।
खःगु खँ ल्हाये धकाः पाफयाः नं
इमिसं मखुगु खँ ल्हाइ।
- 9 हे परमेश्वर,
जिं छितः छपु न्हगु भजन
हालाः न्यके,
जिं वीणा थानाः
छितः भजन न्यके।
- 10 छिं जुजुपिन्त त्याकादी,
छिं थः दास दाऊदयात
तरवारपाखें बचय् यानादी।
- 11 जितः बचय् यानादिसँ
अले परदेशीतयगु ल्हातं
त्वःतकादिसँ।
इपि मखुगु खँ ल्हाइपि खः,
इमिसं खःगु खँ ल्हाये धकाः
पाफयाः नं मखुगु खँ ल्हाइ।
- 12 झी कायपि ल्यायम्हबलय्
सिमा तःमा जूगु थें जुइ,
अले झी म्हायपि दरबारया निंति
बुत्ता कियातःगु
कुन्चाया थां थें जुइ।
- 13 झीगु भखारि
फुक्क कथंयागु अन्नं जाइ,
झीम्ह फै-च्वलय्
द्वलंद्रः दुगं अप्वयावनी।
झीगु ख्यलय् उपि
लखंलख दइ।
- 14 झी सा द्वहंया मचा छम्ह हे
क्वहां मवयक यक्व दयेमा।
झीगु पखाः शुनी मखु,
झीपि ज्वंकाः वनेमाली मखु,
अले झीगु लैय्
दुःखं जाःगु ख्वःसः
ताये मदयेमा।
- 15 धन्य खः शुकथं
आशिष काइपि मनूत,
धन्य खः
परमप्रभु परमेश्वरयात आराधना
याइपि मनूत।

145

परमप्रभु सृष्टिकर्ता व जुजु खः
दाऊदया भजन
1 हे परमेश्वर,
जिमि जुजु,
जिं छितः तःधंके,

- जिं छिगु नांया
 न्हाबलें प्रशंसा याये।
- 2 न्हियान्हिथं जिं छिगु
 प्रशंसा याये, अले न्हाबलें
 छिगु नां तःधके।
- 3 परमप्रभु तःधंम्ह खः
 अले प्रशंसा याये बहःम्ह खः।
 वयकः गुलि तःधं धकाः
 झीसं थुइके हे फइ मखु।
- 4 छगू पुस्तां मेगु पुस्तांलिसें
 छिगु ज्याया प्रशंसा याइ,
 इमिसं छिगु बल्लाःगु
 ज्याया बारे कनी।
- 5 इमिसं छिगु महिमा
 व गौरवया बारे खँ ल्हाइ,
 अले जिं छिगु अजू चायापुगु
 ज्याय् ध्यान याये।
- 6 इमिसं छिगु ततःधंगु ज्यायागु
 शक्तिया बारे खँ ल्हाइ,
 अले जिं छिगु ततःधंगु
 ज्या कने।
- 7 इमिसं छिगु फुक्क
 भिगु ज्याया निती लसता हनी।
 मनूतय्सं छिगु धार्मिकताया
 म्ये हाली।
- 8 परमप्रभु दया माया दुम्ह खः।
 वयकः तंचायेत लिबाकादीम्ह
 व तसकं दया माया
 यानादीम्ह खः।
- 9 परमप्रभुं सकसितं भिं यानादी,
 वयकःया दयां वयकलं
 यानादीगु फुक्क ज्याय् दइ।
- 10 हे परमप्रभु,
 फुक्क सृष्टिं छिगु प्रशंसा याइ,
 अले छिकपिनि
 विश्वास यायेबहःपिं मनूतय्सं
 छितः सुभाय् बी।
- 11 इमिसं छिगु राज्यया
 महिमाया बारे खँ ल्हाइ,
 अले छिगु शक्तियागु
 बयान याइ।
- 12 अले मेपिं मनूतय्सं
 छिं यानादीगु ततःधंगु
 ज्याया बारे सी।
 अले छिगु राज्यया
 महिमां जाःगु गौरव खनी।
- 13 हे परमप्रभु,

छिगु राज्य न्ह्याबलें दयाच्चनी।
 छिं पुस्तां पुस्ता तक
 शासन यानादी।
 परमप्रभु थःमनूतयगु लागि
 विश्वास याये बहःम्ह खः,
 अले वयकलं
 थःगु बचं पूवकादी।
 थःगु फुक्क ज्याय्
 वयकः दयादुम्ह खः।

14 वयकलं क्वत्यकाच्चने
 माःपिन्त ग्वाहालि बियादी,
 अले ग्वतूपिन्त थनादी।
 15 फुक्क प्राणीतयसं छिगु
 लँ स्वयाच्चनी,
 अले छिं इमित पायछिगु इलय्
 नयेगु नसा बियादी।
 16 छिं थःगु ल्हातं
 फुक्क प्राणीं
 मनंतुनाच्चंगु खँ पूवकादी।

17 परमप्रभु थःम्हं यानादीगु
 फुक्क ज्याय् धर्मीं खः,
 थःगु फुक्क ज्याय्
 वयकः दयादुम्ह खः।
 18 वयकःयात आराधना याइपिं
 सकसिगुं न्ह्याःने परमप्रभु दी,
 वयकःयात दुनुगलंनिसें
 आराधना याइपिं
 सकसिगुं न्ह्याःने वयकः दी।
 19 वयकःया ग्याःभय
 काःपिनिगु इच्छा
 वयकलं पूवकादी,
 अले इमिगु बिन्ति न्यनाः
 इमित उद्धार यानादी।
 20 परमप्रभुं थःत माया याइपिं
 सकसितं रक्षा यानादी,
 तर फुक्क मभिंपिन्त
 वयकलं नाश यानादी।
 21 जिं परमप्रभुया सदां प्रशंसा याये,
 अले फुक्क प्राणीं न्ह्याबलें
 वयकःया पवित्र नांया
 प्रशंसा यायेमा।

- 1 हल्लेलूयाह! *
हे जिगु मन,
परमप्रभुया प्रशंसा या।
- 2 जिं जिवंकाछि
परमप्रभुया प्रशंसा याये,
जिं म्वातले जिमि परमेश्वरया
भजन हाला हे च्वने।
- 3 शासकतयगु भलसा काये मते,
सुं मनूयागु नं भलसा काये मते,
छाय्धाःसा छन्त सुं मनुखं
बचय् याये फइ मखु।
- 4 इपिं सीबलय् चाय् लिहांवनी।
उखुन्हु इमिगु फुक्क
ग्वसाः नाश जुइ।
- 5 धन्य खः व मनू,
गुम्हय्सिया ग्वाहालि
याकूबया परमेश्वर खः,
गुम्हयसिनं परमप्रभु
परमेश्वरयागु भलसा काइ।
- 6 वय्कः स्वर्ग व पृथ्वी, समुद्र
व उकी दुगु थीथी जीवजन्तु
दयकादीम्ह खः।
वय्कलं न्हाबलें
थःगु बचं पूवकादी।*
- 7 वय्कलं क्वत्यकाच्वने
माःपिनिगु
पंलिनाः न्याय यानादी,
अले नये पित्याःपिन्त
नयेगु नसा बियादी।
परमप्रभुं कुनातःपिन्त
त्वःतकादी,
- 8 परमप्रभुं मिखां मखंपिन्त
मिखां खंकादी,
परमप्रभुं ग्वतुलाच्चंपिन्त
थनादी।
परमप्रभुं भिंपिं मनूतयत्
माया यानादी।
- 9 परमप्रभुं इीगु देशय् दुपिं
परदेशीतयत् रक्षा यानादी,
वय्कलं मां-बौ मदुपिं
व भाःत मदुपिं मिस्तयत्
वास्ता यानादी।
तर मभिंपिं मनूतयगु ग्वसाःयात
ताःलाकादी मखु।
- 10 परमप्रभुं न्हाबलें

* 146:1 १४६:१ हल्लेलूयाह थुकिया अर्थ परमप्रभुया प्रशंसा जुइमा खः

* 146:6 १४६:६ प्रे ४:२४; १४:१५

राज्य यानादी,
हे सियोन,
छिमि परमेश्वरं पुस्तां
पुस्ता तक राज्य यानादी।
हल्लेलूयाह!

147

- परमेश्वरं हाकनं यरूशलेम
दय्कादिल
1 हल्लेलूयाह!
झी परमेश्वरया
भजन हालेगु
गुलि बांलाःगु खँ खः।
वय्कःया प्रशंसा यायेगु
न्ह्याइपुगु
व पायछिगु खँ खः।
2 वय्कलं यरूशलेमयात
हानं दय्कादी,
ज्वनाः परदेश्य् यंकूपिन्त
वय्कलं यरूशलेमय्
लित हयादी।
3 वय्कलं नुगः क्वतुपिन्त
लायकादी,
अले इमिगु घालय्
पट्टी चिनादी।
4 वय्कलं नगुतयगु
ल्याः क्वःछिनादी,
अले फुक्कसिगु नां तयादी।
5 झी परमप्रभु तःधंम्ह
व तसकं बल्लाःम्ह खः,
वय्कः फुक्क स्यूम्ह खः,
6 परमप्रभुं क्वत्यका
च्वनेमाःपिन्त थकयादी,
तर दुष्टतयत् बँय् बस्वानादी।
7 सुभाय् ब्युब्युं
परमप्रभुया निति म्ये हा,
वीणा थानाः
झी परमेश्वरया भजन हा,
8 वय्कलं आकाशयात
सुपाँचं त्वपुयादी,
पृथ्वीइ वा वय्कादी,
अले पहाड पहाडय्
घाँय् बुइकादी।
9 वय्कलं नये पित्याःपिं
पशुतयत् व क्वःया मस्तयत्
नयेगु नसा बियादी।
10 वय्कः सलयागु बलय्

- व मनूयागु तुतिइ
लयतायादी मखु।
- 11 तर परमप्रभु वयकःया भय
काइपि खनाः
अले वयकःया
सदां दइगु दया मायाय्
भलसा काइपि खनाः
लयतायादी।
- 12 हे यरुशल्लेम,
परमप्रभुया प्रशंसा या!
हे सियोन,
थः परमेश्वरया प्रशंसा या!
- 13 छाय्धाःसा वय्कलं
छंगु शहरया ध्वाखा
बल्लाकादी,
अले छन्थाय् च्वंपि मनूतय्त
सुवाः बियादी।
- 14 वय्कलं छंगु सिमानाय्
शान्ति हयादी,
वय्कलं भिंगु छवपाखें
छंगु पित्याः लंकादी।
- 15 वय्कलं पृथ्वीयात
आज्ञा बियादी
अले थत्थें वय्कःया
आज्ञाया पालन जुइ।
- 16 वय्कलं ऊन थें यानाः
च्वापु गाय्कादी,
वय्कलं पुगाःगुयात
नौ थें हलादी।
- 17 वय्कलं ल्वहंचात थें
प्वें गाय्कादी,
वय्कःया चिकुयात
सुनानं सह याये फइ मखु।
- 18 वय्कलं थःगु वचन छवयादी
अले उमित नाय्कादी,
वय्कलं फय् वय्कादी
अले लः न्ह्याइ।
- 19 वय्कलं थःगु आज्ञा
याकूबयात,
अले थःगु नियम व विधि
इस्त्राएलयात कनादीगु दु।
- 20 मेगु छुं जातियात
वय्कलं थथे यानादीगु मद्दु,
वय्कःया नियम इमिसं मस्यू।
हल्लेलूयाह!

148

स्वर्ग व पृथ्वीइ परमेश्वरया प्रशंसा

1 हल्लेलूयाह!

स्वर्ग परमप्रभुया

प्रशंसा या,
ततःजाःगु थासय्
वय्कःया प्रशंसा या!

2 हे वय्कःया स्वर्गदूतत,

वय्कःया प्रशंसा या!

हे स्वर्गया सेना,

वय्कःया प्रशंसा या!

3 हे सूर्य व तिमिला,

वय्कःया प्रशंसा या!

हे प्वालप्वाल थीगु नगु,

वय्कःया प्रशंसा या!

4 हे दकलय् तःजाःगु आकाश,

हे आकाशय् च्वय्च्वंगु लः

छिमिसं वय्कःया प्रशंसा या!

5 इमिसं परमप्रभुया नांया

प्रशंसा यायेमा,
छाय्धाःसा वय्कःया आज्ञां हे
उपिं सृष्टि जुल।

6 वय्कलं इमित थथःगु थासय्

न्हाबलेया लागि तयादिल,

वय्कलं छगू

गुबले सिमधइगु नियम
बियादिल।

7 हे ततःधिकःपिं लः जन्तुत,

व तःजाःगु समुद्र,

पृथ्वी परमप्रभुया प्रशंसा या!

8 हे हाबलासा व प्वँ,

च्वापु व सुपौय्,
वय्कःया वचन मानय् याइगु
वानापं वइगु वाफय्।

9 पहाडत व फुक्क डाँडात,

फल सय्कीगु सिमा
व फुक्क देवदारु,

10 गुँपशु व छैय् लहीपिं पशु,

धिसय् जुयाजुइपिं जन्तु
व झंगःपंक्षीत,

11 पृथ्वीयापिं जुजुपिं व जातित,

राजकुमार व पृथ्वीया शासकत,

12 ल्याय्म्हपिं व मिसामस्त,

बुरापिं व मस्त,

सकसिनं परमप्रभुया प्रशंसा या।

13 इपि सकसिनं परमप्रभुया
नांया प्रशंसा यायेमा,
छाय्धाःसा वय्कःयागु नां
जक तःधं।

वय्कःया महिमा
पृथ्वी व आकाश
स्वयाः च्वय् दु।

14 वय्कलं थःगु
देशयात बल्लाकादीगु दु,
उकिं विश्वास यायेबहःपि
वय्कःयात तसकं यःपि,
इस्माएलया मनूतयसं
वय्कःया प्रशंसा याइ।
हल्लेलूयाह।

149

परमप्रभुया प्रशंसाया भजन

- 1 हल्लेलूयाह!
परमप्रभुया निंति
छपु न्हगु भजन हा,
विश्वास याये बहःपिनिगु
सभाय् वय्कःया प्रशंसा या!
- 2 इस्माएल थःत
सृष्टि यानादीम्हय्सिया
कारणं लयतायेमा,
सियोनयापि मनूत थः जुजुया
कारणं लयतायेमा!
- 3 प्याखं ल्हल्लुं इमिसं
वय्कःया नांया प्रशंसा यायेमा,
दम्फु व वीणा थानाः
इमिसं वय्कःया भजन हालेमा।
- 4 परमप्रभु थः मनूत खनाः लयताः,
वय्कलं क्वमिलुतयत्
मुक्ति बियाः हनादी।
- 5 विश्वास यायेबहःपि मनूत
महिमाया कारणं लयतायेमा,
अले थःगु लासाय् च्वनाः नं
इमिसं जयजय यायेमा।
- 6 इमिगु म्हुतुं परमेश्वरया
प्रशंसा जुइमा,
अले इमिगु ल्हातय्
निखें धाः दुगु तरवार दयेमा,
- 7 इमिसं जाति जातियात
बदला कायेमा,
देश देशयापि मनूतयत्
सजाँय बीमा,

- 8 इमि जुजुपिन्त सिखलं,
व इमि नायःतयत् नँयागु
न्यवलं चीमा।
- 9 अले इमित क्वःछिनातःगु
सजँय बीमा।
विश्वास यायेबहःपि मनूत
महिमाया कारणं लयतायेमा।
हल्लेलूयाह!

150

परमप्रभुया प्रशंसा

- 1 हल्लेलूयाह!
वय्कःया पवित्र थासय्
परमेश्वरया प्रशंसा या,
वय्कःया तःधंगु आकाशय्
वय्कःया प्रशंसा या।
- 2 वय्कलं यानादीगु
ततःधंगु ज्याया निति
वय्कःया प्रशंसा या।
वय्कःया च्वन्द्वाःगु
महानताया निति
वय्कःया प्रशंसा या।
- 3 नेकू पुयाः
वय्कःया प्रशंसा या।
वीणा थानाः, सारंगी कियाः
वय्कःया प्रशंसा या।
- 4 दम्फु थाथां प्यारखं ल्हुयाः
वय्कःया प्रशंसा या।
वीणा थानाः अले बौंसुरी पुयाः
वय्कःया प्रशंसा या।
- 5 भुस्याः थानाः
वय्कःया प्रशंसा या।
तसकं इयाई इयाई सःवङ्गु
भुस्याः थानाः
वय्कःया प्रशंसा या।
- 6 सासः दुपि फुक्क प्राणीतयसं
परमप्रभुया प्रशंसा यायेमा!
हल्लेलूयाह!

हितोपदेशया सफू म्हसीका

हितोपदेशया सफू उखान व शक्तिया कथं छगू धार्मिक व नैतिक शिक्षाया मुना खः। थुकी अप्वः याना न्हियान्हिथं मन्तयसं व्यवहारय छ्यलिगु खँया बारे च्वयातःगु दु। “ज्ञान कायेत दकलय् न्हापां परमप्रभुयात हनाबना तयेमाः”, धयागु खँय्यात ध्यान बिया हे थ्व सफू च्वयेगु शुरु जुइ। अनं लिपा धार्मिक विधिया खँ जक मखु तर झीगु बुद्धि विवेक व व्यवहारया खँयात नं न्ह्यब्वयातःगु दु।

अप्वः याना छम्ह बुद्धि दुम्ह मनुखं समय व परिस्थिति कथं गथे याना जुइमा छु छु यायेगु धयागु खँ हे चिहाकयक थ्व सफुलिइ च्वयातःगु दु। थ्व सफुलिइ गुलि खँत परिवारया स्वापु व व्यवहारिक खँया बारे, मेपिन्त गुकथं हनाबना तयेगु अले समाजय् गुकथं मिलय् जुयाः च्वनेगु अले गुलि खँय् आत्म-संयमया बारे नं च्वयाः तःगु दु। थ्व सफुलिइ नम्र जुइगु, धैर्य यायेगु, मगाःमचाःपिन्त गुकथं ग्वाहालि बीगु, व पासापिं गुकथं दयकेगु व इपिनापं गुकथं मिलय् जुयाः च्वनेगु धयागु खँ च्वयातःगु दु।

धलः पौ

बुद्धिया प्रशंसा १:१-९:१८

सोलोमनया उपदेश १०:१-२९:२७

आगरूया उपदेश ३०:१-३३

जुजुयात ब्यगू सल्लाह ३१:१-३१

हितोपदेश

न्ह्यखँ, आजु व मू खँ

1 दाऊदया काय, इस्राएलया

जुजु सोलोमनया हितोपदेश☆—

2 थन भिगु व बुद्धिया खँ,

अले दुग्यंगु धापूत थुइकेत

ग्वाहालि जुइगु

हितोपदेशत बियातःगु दु।

3 थुकिं अनुशासनय्

च्वनाः म्वायेगु,

भिं मनु जुयेगु

व खः थें जुयेगु स्यनी।

4 छुं मस्यूपिं मन्तयत

चलाख यानाबी,

अले ल्याय्महल्यासेपिन्त

ज्ञानया खँ स्यनाबी।

5 थुकिं ज्ञां दुपिन्सं न्यनेमा

अले इमिगु ज्ञां अज्ज अप्वय्काबी,

अले ब्वनातःपिन्त

लँ क्यनाबी।

6 थुकिं यानाः इमिसं

हितोपदेशया सुलाच्वंगु खँ

व सःस्यूपिनिगु

गथि चिंगु खँत नं थुइके फइ।

7 परमप्रभुया भय कायेगु हे

ज्ञानया न्हापांगु पलाः खः।

मूर्खतयसं जक

ज्ञान व बुद्धियात क्वह्यंकाजुइ।☆

मभिपिं पासापिलिसे जुइ मते

- 8 हे जिकाय्!
मांअबुं धाःगु खँ न्यौं!
- 9 थ्व हे छिमिगु छय्या मुकुट
व गःपःया सिखः जुइ।
- 10 हे जिकाय्!
पापीतयसं ह्ययुकः वल धाःसां
इमिगु खँय् जुइ मते।
- 11 इमिसं धायेफु,
“जिपिलिसें वा,
सुयातं सुलाः सुलाः स्याये नु!
छुं मस्यूपिन्त
हयक्याः
लुतय् याये नु!
- 12 इमिगु नां तक हे मल्यंक
इमित नुनाछवये।
- 13 अले इमिगु सामान लाकाः
झीसं थःपिनिगु धुकू जायके।
- 14 जिपिलिसें वयेगु सा
छन्त नं जिमिगु म्हिचां इनाबी।”
- 15 हे जिकाय्! इपि लिसे जुइ मते।
इमिगु लँय् पलाः हे तये मते।
- 16 छायधाःसा इमिगु पलाः
मभिंगु ज्याय् न्ह्यानाच्चंगु दु।
स्याये पालेत तकं
इपि न्ह्याचिलाच्चंगु दु।
- 17 झंगलं खंक इमित
जाः प्यनेगु सिति खः।
- 18 थुमिसं ला थःगु जाः
थःम्हं हे ग्वयाच्चंगु दु।
थुमिसं थःम्हं थःत हे
स्यायेत स्वयाच्चंगु दु।
- 19 मभिंगु ज्या याणाः मुंकूगु धिबां
मनूतय्गु ज्यान काइ।
- बुद्धिया इनाप
- 20 बुद्धि सतकय् सतकय् च्वनाः
चिल्लाय् दनाच्चंगु दु।
चुकय् चुकय् च्वनाः
व सः तयाच्चंगु दु।
- 21 मू सतकय् च्वनाः
वं शहरया ध्वाखाय्
मुनाच्चंविं मनूतयत्
न्वानाच्चंगु दु।*
- 22 हे बुद्धि मदुपि मनूत!
गुबलय् तक छिपि
बुद्धि मदयुक च्वं च्वनेगु,
गुबलय् तक कर्पिन्त
नागःतुगः याणाः
न्ह्यइपुकाच्चनेगु छिपि,

- गुबलय् तक छिपि मूर्खतयसं
 ज्ञानयात मययका च्वनेगु?
 23 जिं न्वाना थें
 छिमिसं याःगु जूसा
 जिं छिमित जिगु
 नुगःखँ कनेगु खः,
 जिं थःगु बिचाः
 छिमित न्यंकेगु खः।
 24 जिं धयागु खँ छिमिसं मन्यं,
 जिं लहाः ब्वयकाबलय्
 छिमिसं वास्ता मयाः।
 25 जिं बियागु सल्लाहयात
 छिमिसं वास्ता मयाः,
 जिं न्वानागु खँ
 छिमिसं मन्यं।
 26 उकिं छिमित
 कष्ट जुइबलय्
 जि छिपि खनाः न्हिले।
 छिमित आपत वइबलय्
 जिं लायबुये।
 27 वाफय् वः थें
 छिमित आपत वइ,
 ग्वःफय् वः थें
 छिमित दुःख जुइ।
 28 उबलय् छिमिसं जितः सःती।
 अले जिं लिसः बी मखु।
 छिमिसं जितः माली,
 तर जितः लुइके फइ मखु,
 29 छायाःसा छिमिसं
 बुद्धियात हेला याःगु दु।
 परमप्रभुया भयं मकाःगु दु।
 30 छिमिसं जिगु सल्लाह मन्यं!
 जिं न्वानागुलिइ
 छिमिसं च्यूताः मतः।
 31 छिमिसं छु यात,
 उकथं हे छिमित दइ।
 अले छिमिगु ज्यां
 छिमित हे दुःख जुइ।
 32 बुद्धि मद्दुपि मनूत
 जिपाखें तापानाच्चंगुलि
 सिनावनी।
 मूर्खत छुं च्यूताः मकासे जूगुलि
 नाश जुयावनी।
 33 तर सुनां जिगु खँ न्यनी,
 वयात सुरक्षा दइ,
 व छुं जुइ धकाः
 ग्याये म्वाय्क याउँक च्वनी।

- 1 हे जिकाय!
छं जिगु वचन न्यन
अले जिगु उजं नुगलय्
तल धा:सा,
- 2 बुद्धियागु खँय् ध्यान बिल धा:सा
अले छंगु नुगः दुग्यांपाखे बिल धा:सा,
- 3 ज्ञानयागु खँ फ्वन धा:सा,
अले दुग्यांया निति
इनाप यात धा:सा
- 4 छं उकियात वहः माले थें
व सुचुकातःगु धन माले थें
माल धा:सा
- 5 छं परमप्रभुयागु भय
छु खः धकाः सी,
अले परमेश्वरया ज्ञान लाइ।
- 6 छाय्धा:सा परमप्रभुं हे बुद्धि बियादी।
अले वय्कःया म्हुतुं ज्ञान व
दुग्यांया खँ पिहां वइ।
- 7 इमान्दार व वय्कःयागु खँ
न्यनीपिन्त
वय्कलं ग्वाहालि
व रक्षा यानादी।
- 8 वय्कलं न्यायया लँपुयात
रक्षा यानादी,
अले थःत विश्वास याइपिनिगु
लँ बिचाः यानादी।
- 9 अले छं छु ज्यु, छु मज्यु,
छु भिं, छु मभिं, छु न्याय,
छु अन्याय धकाः सी।
- 10 छंके बुद्धि जायावइ,
ज्ञानं छन्त आनन्द बी।
- 11 छंगु दुग्यां व थुइकेगुलि
छन्त रक्षा याइ।
- 12-15 थुकिं छन्त
मभिंगु ज्याखँ यानाजुइपिपाखे
तापाक तइ।
अले भिंगु लँ त्वःताः
मभिंगु खिउंगु लँय् जुयाच्चंपि,
मखुगु व दुष्ट ज्याय्
लय्तायाजुइपि,
विश्वास याये बहःमज्पि
फताहातय्पाखे बचय् याइ।
- 16 बुद्धिं छन्त व्यभिचारी
मिसातय्पाखे व इमिगु
पिचुगु खं बचय् याइ।
- 17 अज्याःपिं मिसातय्सं
थः ल्याय्म्हबलय्या भाःतयात त्वःती,
अले परमेश्वरया न्ह्यःने यानागु
बाचा नं ल्वःमंकी।
- 18 इमिगु छँय् वनेगु हे

- मृत्युया म्हुतुइ दुहां वनेगु खः।
 इमिगु लँय् वंपि सीपिनिगु देशय् थ्यनी।
- 19 इमिथाय् वनीपिं सुं नं
 लिहां वये फइ मखु।
 अले जीवनया लँ नं
 लुइके फइ मखु।
- 20 उकिं भिपि मन्तलिसे जु,
 अले धमींपि मन्तयगु लँय् जु।
- 21 छायाधाःसा धमींपि देशय् च्वने खनी,
 अले ट्रंमदुपि अन दयाच्चनी।
- 22 परमेश्वरं दुष्टतयत्
 थनं पितिनाछवइ
 अले पापीतयत्
 र्घीय् लये थें लयाछवइ।

3

- ल्याय्म्हतयत् उपदेश
- 1 हे जिकाय! जिं स्यनागु खँ
 गुबलें नं ल्वःमंके मते।
 जिगु उजं नुगलय् स्वचाका ति।
- 2 जिं धया थें यात कि
 छ तःदँ तक म्वानाच्चनी,
 अले छ तःमि नं जुइ।
- 3 भक्ति व विश्वास गुबलें
 त्वःते मते।
 थुमित थःगु गःपतय् घाना ति,
 अले नुगलय् च्वयाति।
- 4 अले परमेश्वर व मन्तयसं
 छन्त यय्की।
 अले इमिगु मिखाय्
 छंगु नां जाइ।*
- 5 थःगु दुनुगलंनिसें
 परमेश्वरयाके भरोसा ति!
 थःमहं स्यूगु खँय् जक नं
 जुइ मते।
- 6 न्ह्यागु याःसां
 परमप्रभुयात लुमंकि,
 वय्कलं छन्त लँ क्यनादी।
- 7 थःमहं थःत सःस्यू धकाः
 जुइ मते।
 परमप्रभुयागु भय का,
 अले मभिंगु ज्या त्वःति।*
- 8 थ्व छंगु म्हायात वासः जुइ
 अले क्वँययात बल जुइ।
- 9 थःके दुगु धन सम्पतिं
 व थःथाय् सःगु
 न्हापांगु बाली छायाः
 परमप्रभुयात हँ।

- 10 अथे यात धाःसा
छंगु धुकू अन्नं जाइ,
अले दाखमघया थल नं
भयूबिक जाइ।
- 11 हे जिकाय्!
परमप्रभुं न्वानादीगु खँयात
बकंफुसुलु ताय्के मते।
वय्कलं ब्वःबियादीबिलय्
तंचाये मते।*
- 12 छाय्धाःसा बौनं
थःत तसकं यःम्ह काय्यात
ब्वःब्यूगु थें
परमप्रभुं सुयात माया यानादी
वयात ब्वः नं बियादी।*
- बुद्धिं यानाः दइगु लसता
- 13 धन्य खः व मनु,
गुम्हय्सिनं बुद्धि
व लिंग्यां लुइके फइ।
- 14 थ्व वहः स्वयाः कतिलाः,
अले लुँ स्वयाः मू वं।
- 15 बुद्धि हिरामोती स्वयाः मू वं,
छं थुकियात छुलिसे नं
लनेफइ मखु।
- 16 बुद्धिया जव ल्हातय् ताः आयु,
अले उकिया खव ल्हातय् धनसम्पत्ति व इज्जत दइ।
- 17 थुकिं जीवनयात
न्हाइपुसे च्वंगु लुँय् न्हाकी,
अले याउक न्हाकी।
- 18 बुद्धियात ग्रहण याइपिनिगु निंति
थ्व जीवनया सिमा खः।
अले थ्वयात क्वातुक्क ज्वनातइपि
सदां लयतायाचवनी।
- 19 परमप्रभुं थ्व पृथ्वीयात
वय्कःयागु बुद्धिं दय्कादिल।
अले वय्कलं आकाशयात
वय्कःयागु ज्ञानं दय्कादिल।
- 20 वय्कःया बुद्धिपाखें हे
खुसिबाः वल,
सुपाचं पृथ्वीइ वा गाय्कल।
- 21 हे जिकाय्!
बुद्धि व विवेकयात ज्वनाति।
थुमित तंके मते।
- 22 थुकिं छन्त न्हाइपुगु जीवन दइ।
अले छंगु गःपःया तिसा जुइ।
- 23 थुकिं छन्त छंगु लुँपुइ
रक्षा याना तइ,

- अले छंगु तुति खाइ मखु।
 24 छ मग्यासे लासाय्
 ग्वारातूवने फइ,
 अले चच्छिं छन्ह्यः यानाः
 घनेफइ।
 25 दुष्टतयत् आकाझाकां
 वइगु विपत्तिपाखें
 छ ग्यायेमाली मखु।
 26 छाय्धाःसा परमप्रभु
 छन्त रक्षा याइम्ह खः,
 वयकलं छंगु पलाःयात
 जालय् क्यंकादी मखु।
 27 छं फतले
 छंगु ग्वाहालि माःपिन्त
 ग्वाहालि या।
 28 छं जःलाखःलायात थर्थे
 यायेफुगु ग्वाहालियात
 कन्हय् तक पीकातये मते।
 29 छं थः जःलाखःलायात
 मभिगु जाः ग्वयाजुइ मते
 छाय्धाःसा व छंगु भलसाय्
 छनापं च्वनाच्वंगु दु।
 30 छन्त गुबले छं मभिगु
 मयाःम्ह मनूलिसे म्वाःम्वाकं
 जवाःसवाः याना जुइ मते।
 31 ल्वापुख्यापु यानाजुइपिं
 मनूतलिसे नुगः मुइकाजुइ मते।
 32 थज्याःपिं मभिपिं मनूत
 परमप्रभुयात मयः।
 धर्मीं मनूतयत् धाःसा
 वयकलं थःगु विश्वासय्
 कयादी।
 33 दुष्टतयगु छँय्
 परमप्रभुयागु सराः लाइ
 धर्मींतयगु छँयात धाःसा
 वयकलं आशिष बियादी।
 34 वयकलं तःधंछुना जुइपिन्त
 वास्ता यानादी मखु,
 क्वमिलुपिन्त धाःसा
 दया यानादी।*
 35 बुद्धि दुपिन्त इज्जत दइ,
 मूर्खतयत्
 वयकलं मछालापुकादी।

4

- बुद्धि तसकं तःधं
 1 हे जिकाय्! थः बौया खँ न्यँ!
 थुकी ध्यान ब्यु,

* 3:34 ३:३४ याक ४:६, १ पत्र ५:५

- अले लिंग्यां का।
 2 जिं छिमित भिगु खँ स्यने,
 उकिं जिगु खँयात ल्वःमंके मते।
 3 जि मचाबलय् जिमि मांबौया
 याकः काय् खः।
 4 जिमि बौनं जितः थथे धकाः
 स्यनादिल,
 “जिं धयागु खँ लुमंका ति,
 गुबलें ल्वःमंके मते।
 जिं धया थें या।
 छन्त जीवन दइ।
 5 बुद्धि दय्कि, लिंग्यां दय्कि।
 जिगु खँयात ल्वःमंके मते,
 अले फस्वयाः वने मते।
 6 बुद्धियात त्वःते मते,
 वं छंगु रक्षा याइ,
 थ्वयात यय्कल धाःसा
 थ्वं छन्त बिचाः याइ।
 7 दक्वसिबय् तःधंगु धयागु
 बुद्धि खः,
 उकिं थ्वयात लानाका,
 छंके दुगु फक्क पायेमाःसां,
 लिंग्यां दय्कि।
 8 बुद्धियात च्वछाःसा
 छन्त नं च्वछाइ,
 वयात घय्पु,
 वं नं छन्त इज्जत बी।
 9 व छंगु छयंया श्रीपिच जुयाबी।”
 भिगु व मभिगु लँ
 10 हे जिकाय् न्यँ!
 जिं धयागु खँ न्यँ!
 छ यक्व म्वाइ।
 11 जिं छन्त बुद्धिया लँय् यंके,
 अले खःगु लँपुइ यंके।
 12 छ न्यासि जुइबलय्
 पलाः लघाइ मखु,
 ब्वाँय् वंसां दइ मखु।
 13 छं सय्कागु खँ न्हाबलें
 लुमंका ति।
 सय्का थें जु।
 व छंगु जीवन खः।
 14 दुष्टतय्गु लँय् वने मते,
 इमिसं याः थें याना जुइ मते।
 15 अज्याःगु मतिइ हे तये मते,
 अज्याःगुलिइ जुइ हे मते।
 इपिपाखें तापाक हे च्वँ,
 अले थःगु हे लँय् जु।
 16 दुष्टत सुयातं मस्यंकुतले
 घनेफइ मखु
 सुयातं क्वःमथतले

- इमि न्ह्यः वइ मखु।
 17 मभिंगु ज्या
 व स्याये पालेगु ज्या
 इमिगु नसा व त्वँसा खः।
 18 धर्मीतयगु लँ
 सुथसिया निभाः थें खः,
 बान्हि मजुतले
 व थिनावं वइ।
 19 दुष्टतयगु लँ
 तसकं खिउँगु थें खः,
 इमिसं थःपिं छुकिं यानाः
 दल धयागु तकं सी मखु।
 20 हे जिकाय, जिगु खँ न्यँ!
 जिगु खँय् न्हाय्पं ब्यु।
 21 थुमित थःपाखें
 गुबलें तापाके मते।
 थःगु नुगलय् तयाति।
 22 सुनां थ्व लुइके फइ,
 वयात थ्व जीवन जुइ।
 अले वयागु म्हयागु निति
 उसाय् जुइ।
 23 थःगु मतियात
 बांलाक बिचाः या,
 छं मति तः थें हे
 छंगु जीवन जुइगु खः।
 24 मखुगु खँ ल्हाये मते,
 म्हतुं गुबलें मज्युगु,
 मत्यःगु खँ पिकाये मते।
 25 न्हाबलें मिखां तप्यंक
 स्वयेफय्कि,
 मछालाः गुबलें छ्यं
 क्वछुके म्वाःलेमा।
 26 छु याये त्यनागु खः,
 बांलाक बिचाः यानाः या।
 अले खःगु लँपु ज्वँ।
 27 उखेंथुखें पलाः तये मते।
 तप्यंक जु।
 मभिंपाखें तापाक हे
 पलाः ति।

5

- थः कलाःपाखे नुगः क्वसाय्का च्वँ
 1 हे जिकाय!
 जिगु बुद्धिया खँय् ध्यान ब्यु।
 जिगु दुग्याया खँयात
 बांलाक न्यँ।
 2 थुकिं छन्त लिग्यां दइ।

- अले छंगु खँय् ग्यां पिज्वइ।
 3 व्यभिचारी मिसाया म्हुतुसि
 कस्ति थें चाकुसे च्वनी,
 अले वयागु खँ चिकं थें
 चुल्लुसे च्वनी।
 4 लिपा व बिख थें खाइसे
 व निखें धा: दुगु
 तरवार थें जुइ।
 5 वं छन्त मृत्युया गालय्
 कुवफाये यंकी।
 वयागु लँपु धयागु
 सीगा:या लँपु ख:।
 6 व जीवनया लँय् जुइ मखु
 वयागु लँ बेक्व:।
 तर वं छुं हे सी मखु।
 7 हे जि काय्पि!
 उकिं जिगु खँ न्यँ,
 अले गुबलें त्वफिके मते।
 8 अज्या:पिं मिसातय्पाखें
 तापाक हे च्वँ,
 इमिगु छँया लुखा
 न्ह्य:ने तक हे नं वने मते।
 9 मखुसा छिमिसं
 थ:पिनिगु इज्जत
 मेपिनिगु ल्हातिं तंकेमाली,
 अले नुग: मछिंका:
 थ:पिनिगु ज्यान पायेमाली।
 10 पिने व:पिन्सं
 छिमिगु सम्पत्तिइ मोज याइ।
 छिमिसं या:गु ज्याया कमाइ
 मेपिनिगु ल्हातिइ लाइ।
 11 सीत्यय्का: छिमिगु क्वँय्
 व छेंगू जक ल्यं दइबलय्
 छिपिं ख्वया जुइमाली।
 12 अले छिमिसं धाइ,
 “जिं छाया इलय् हे सय्के
 मफुत?
 छाया जिं सुयागुं भिगु खँयात
 नालाकाये मफुत?
 13 थ: गुरुपिनिगु खँय्
 जिं ध्यान हे मबिया।
 इमिसं धा:गु खँय्
 बिचा: हे मयाना।
 14 आकाझाकां
 फुक्कसिया न्ह्य:ने
 इज्जत वंगु वा:चाल।”
 15 थ:गु हे तुंया
 ल: त्वनेगु या।

- 16 थःगु तुंया लः पिने लँय्
छाय् बाः वंकेबीगु।
- 17 व छंगु हे जक जुइमा।
मेपिन्त ब्याके मते।
- 18 छंगु तुंयात आशिष दयेमा।
ल्याय्म्हबलय् ब्याहा यानाम्ह
कलाःपाखें लय्ताया च्वाँ।
- 19 छिमि कलाः चल्ला थें बांलाः,
अले हिंसि दु।
छं थः कलाःपाखे हे
नुगः क्वसाय्काः च्वनेमाः।
अले माया यानाः च्वनेमाः।
- 20 हे जिकाय्!
छाय् छ व्यभिचारी मिसालिसे
भेलय् पुना जुयागु?
थ्व व मदुपिं मिसातयगु जालय्
छ छाय् तक्यना जुयागु?
- 21 परमप्रभुं छं याःगु फुक्कं
स्वयाच्चंगु दु।
छ गन गन वन दक्कं
स्वयाच्चंगु दु।
- 22 दुष्ट मनू थःगु मभिंंगु ज्यां
थःगु हे जालय् क्यनी।
वयागु पापया खिपतं
वयात हे ची।
- 23 थःम्हं थःत कःघाये मफयाः
व नाश जुयावनी।
थःगु हे मूर्खतां व सिनावनी।

6

- कर्पिनिगु कालबिलय्
जमानी च्वने मते
1 हे जिकाय्!
छ सुयागुं त्यासाया कालबिलय्
जमानी च्वनागु दुसा,
अथवा म्हमस्यूपिनिगु नितिं
सुनापं बाचा यानागु दुसा,
- 2 छ थःगु हे म्हुतुं यानाः
जालय् क्यंगु दुसा,
- 3 अले सुयागुं ल्हातिइ लाःगु दुसा,
छं धाय्वं थथे या,
वयाथाय् वनाः क्वमिलु जुयाः
थःत त्वःतेत इनाप या।
- 4 मिखायात न्ह्यलंब्वाके मते।
पलख हे झासु लने मते।
- 5 जालं झंगः पिहां वये थें,
शिकारीया ल्हातिं
चल्ला बिस्सुं वने थें
थःत जालं पिका।

अल्छी व इमू

6 हे अल्छीत!

इमूचायाथाय वनाः वयागु चालचलन स्व,
अले बुद्धिया खँ सय्कि।

7 इमि सुं शासक न्ह्यलुवाः

व मालिक मदुसां

8 ग्रीष्म ऋतुइ इमिसं अन्नया धुकू दय्की,

अले अन्न लयेगु इलय् थःपिन्त माःगु नसा मुंकाः तइ।

9 हे अल्छीत!

गुबलय् तक छिपि अथे

ग्वारातुलाच्चनेगु?

गुबलय् दनेगु छिपि?

10 पलख ग्वारातुलाः

पलख न्ह्यलं ब्वानाः,

पलख ल्हाः प्वःचिनाच्चंतले

11 दरिद्रता छन्थाय् डाँखु थें

अले मगाःमचासू धाःसा

ल्वाभः घानातःम्ह मनू थें वइ।*

मखुगु खँ ल्हानाजुइपि

12 लुच्चा व मभिंपि मनूत

फताहा खँ जक ल्हाना जुइ।

13 मनूतयत् झंगःलायेत

इमिसं मिखा भाय्

व ल्हाःभाय् याइ।

14 इमिगु मभिंगु नुगलं

मभिंगु जक जाः ग्वयाच्चनी,

अले न्ह्याबलें

ल्वापु थानाच्चनी।

15 उकिं आकाझाकां हे

इमित विपत वइ,

अले हुं हे याये मखंक

इपि नाश जुयावनी।

परमप्रभुयात तसकं मयःगु

न्हय्ता खँ

16 परमप्रभुं खुता खँयात

घृणा यानादी,

न्हय्ता खँ

वय्कःयात तसकं मयः।

17 घमण्ड याइगु मिखा

मखुगु खँ ल्हाइगु मे

निर्दोषपिन्त स्याइगु ल्हाः

18 मभिंगु जाः ग्वइगु नुगः

मभिंगु ज्या यायेत

हथाय् चाइगु तुति

19 मखुगु जक खँ ल्हाइम्ह साक्षी,

अले दाजुकिजापिनि दथुइ

ल्वापु जक थनाजुइम्ह मनू।

व्यभिचारया विरोधय् ख्याच्चः

20 हे जिमि काय!

थः बौया उजं न्यँ,

थः मानं स्यंगु खँ ल्वःमंके मते।

21 थुकियात न्ह्याबलें

थःगु नुगलय् प्वःचिनाः ति।

अले थःगु गःपतय् घाना ति।

22 थुमिसं छन्त

छ लँय् जुइबलय् लँ क्यनाबी,

छ घनीबलय्

छंगु सुसाःकुसाः याइ,

अले छ दनाच्चनीबलय्

छलिसे खँल्हाबल्हा याइ।

23 छायाधाःसा इमिगु उजं मत खः,

इमिगु न्वानाखँ जः खः,

इमिसं ब्वःबियाः छं थःगु

जीवन सुथां लाके फइ।

24 थुकिं छन्त

व्यभिचारी मिसातय्पाखें

बचय् याइ,

मभिंपिं मिसातय्गु पिचुगु खं

तापाक तइ।

25 इमिगु हिसिइ थःत तंके मते,

अले इमिगु मिखाय्

झुमिं वने मते।

26 छम्ह वेश्या मिसां ला

छन्त छकुचा मरि फवना जुइमाय्काबी,

अले छम्ह व्यभिचारी मिसां

छंगु मू वंगु जीवनयात

शिकार यानाबी।

27 सुनानं थःत मपुक्क मियात

थःगु मुलय् तुयाकाये फइ ला?

28 सुं नं मनू पालिइ मपुक्क

च्यानाच्चंगु मिइ

न्यासि वने फइ ला?

29 कर्पिनि कलाःलिसे घनेगु

धयागु नं थथे हे खः।

वयात थ्युम्ह न्ह्याम्हयसित नं

सजाँय मजुइ हे मखु।

30 छम्ह खुं नयेपित्यानाः

खुयाकाल धाःसा

मनूतयसं वयात हेला याइ मखु।

31 अयनं ज्वनकि वं

न्हयद्गं अप्वः पुलेमाली।

वं थःके दुगु फुक्कं

फुकेमाःसां पुलेमाली।

32 तर सुनानं व्यभिचार यात धाःसा

व तःधंम्ह मूर्ख खः,

- वं थःत हे स्यंकी।
 33 वं ल्हाः नयेमाली,
 अले नां वंकाः च्वनेमाली।
 वं सदाया लागि
 मछालापुकाः च्वनेमाली।
 34 ईर्ष्या मिसाया भाःतया
 तंयात ग्वाकाबी।
 अले वं बदला काल कि
 दया माया हे क्यनी मखु।
 35 छुं नं पलेसा व बं पुलाः
 वयात ह्यय्के फइ मखु।

7

- बुद्धि मदुम्ह मनूयात ख्याच्चः
 1 हे जिकायु!
 जिं धयागु खँ बांलाक न्यँ।
 अले छु या धयागु खः
 लुमंका ति।
 2 जिगु आज्ञा मानय् या,
 छन्त जीवन दइ।
 जिगु उजंयात
 थःगु मिखाया नानिचा थें
 याना ति।
 3 थ्वयात थःगु पतिनय्
 चिना ति,
 अले नुगःया ग्वरलय्
 च्वयाति।
 4 बुद्धियात थः केहँ नाला का,
 अले लिग्यांयात
 स्याःन्याःम्ह पासा।
 5 थुमिसं छन्त व्यभिचारी मिसा
 व म्हतु पिचुपि मिसातय्पाखें
 तापाका तइ।
 6 छन्हु जि थःगु छँया
 तिकिइयालं पिने
 स्वयाच्च्वनागु।
 7 जिं लँय् तःम्ह हे
 ल्याय्म्हतयगु पुचलय्
 छम्ह बुद्धि मदुम्ह
 ल्याय्म्हयात खना।
 8 व ल्याय्म्ह व मिसाया छँ
 वनेगु लँय् वनाच्च्वन।
 अले व मिसाया छँ न्ह्यःने थ्यन।
 9 अबलय् सन्ध्याया ई जुल,
 अले खिउँ खिउँ धाये धुंक्ल।
 10 व मिसां वयात नापालात।
 वं वेश्यां फीगु थें लं
 फिनातःगु दु।
 अले दाउ स्वयाच्च्वंगु दु।
 11 व न्ह्याबलें लिमलाःफमलाः

- लैय् जक जुयाजुइम्ह
 व नुगः थातय् मलाःम्ह मिसा खः ।
 12 गुबले लैय् सा
 गुबले चुकय् च्वनाः
 मनूतय् जालय् लाकेत दाउ
 स्वयाच्वनी ।
 13 वं व मिजंयात ज्वनाः चुप्पा नइ ।
 अले मछाः हे मजुसे धाइ,
 14 “जिं मेलबलि छाये धकाः
 फ्यानातयागु थौं पूवकागु दु ।
 15 उकिं जि छन्त
 मालेत पिहां वयागु ।
 आः छन्त थन नापलात ।
 16 जिं थःगु लासाय्
 मिश्र देशयागु रंगीचंगी मलमलया तन्ना
 लायातयागु दु ।
 17 जिं थःगु लासायात मूर्,
 कुनुस्वां व दालाचिनि ह्लाः
 नस्वाः वयकातयागु दु ।
 18 वा, थौं झी चच्छि
 आनन्द याये ।
 निम्हं चच्छि घयपुयाः घने ।
 19 जिमि भाःत छैय् मदु ।
 तापाक पिने वंगु दु ।
 20 वं थःनापं यक्व धिबा
 यंकुगु दु,
 आः निवाः तक व लिहां
 वइ मखु ।”
 21 थुकथं वं व मिजंयात
 थःगु जालय् क्यकल ।
 व नं व मिसायागु
 पिचुगु खैय् क्यन ।
 22 उघ्रिमय् व मिसायागु
 ल्यूल्यू वन,
 स्यायेत यंकूम्ह द्वहं थें,
 जालय् क्यनेत तिति न्हूयाजूमह
 चल्ला थें ।
 23 जाः प्यनातःथाय्
 न्ह्यब्बांवंम्ह झंगः थें
 व मिसाया ल्यूल्यू वन ।
 थःगु ज्यान हे वनीगु खँ
 वं छुं हे मस्यु ।
 24 हे जिकाय्!
 उकिं जिगु खँ न्यँ ।
 जिगु खँय् ध्यान ब्यु ।
 25 अज्याःपि मिसातयगु खँ
 मतिइ हे तये मते,
 अज्याःपिनिगु लैय् हे
 जुइ मते ।
 26 थज्याःपि मिसातयसं यानाः

यक्व हे मिजंत स्यने धुंकल।
 थज्याःपिन्सं स्यंकूपिं मनूत
 अल्याख दये धुंकल।
 27 थुमिगु छें कालयाथाय्
 वनीगु लँपु खः,
 नरकय् थयंकीगु लँपु खः थुपि।

8

बुद्धिं सःताच्चंगु

- 1 न्यँ, बुद्धिं सःताच्चंगु दु,
 लिंग्यानं थःगु सः तस्सः
 यानाच्चंगु दु।*
- 2 गुँच्चकाय् गुँच्चकाय्,
 प्यकालँय् प्यकालँय् च्वनाः
- 3 शहरया धवाखाय् धवाखाय्
 च्वनाः वं धयाच्चंगु दु,
- 4 “हे मनूत!
 जिं छिपिं फुक्कसित
 इनाप यानाच्चवना।
- 5 छु छिपिं अज्ज हे
 मचाबुद्धिं तिनि ला?
 बुद्धिं दयकि।
 छिपिं अज्ज हे मूर्खं तिनि ला?
 ज्ञानं दयकि।
- 6 जिगु तःजिगु खँ न्यँ।
 जिं धयागु खँ खःगु खः।
- 7 जिं न्हाबलें
 सत्यं जक नवाना।
 जितः मखुगु खँ ल्हाये मयः।
- 8 जिं धयागु छग्वः छग्वः
 खँग्वः सत्यं खः।
 छुं हे मखुगु मदु।
 अले जंगः लाइगु खँ नं मखु।
- 9 छिमिके ज्ञां दुसा
 छिमिसं सी,
 जिं धयागु खँ
 गुलि तप्यं धकाः।
- 10 वहःया थासय्
 जिगु उपदेशयात ल्य,
 लँया थासय् ज्ञानयात ल्य।
- 11 हिरामोती स्वयाः
 बुद्धिं तःधं,
 अले छिमिसं मनंतुनीगु
 फुक्क स्वयाः नं तःधं।

बुद्धिं धाइ

- 12 “जि बुद्धिं खः, जि बांलाक होश यानाच्चवनागु दु,
 जिके दुग्यां व विवेक दु।
- 13 परमप्रभुया भय कायेगु धयागु

- मभिङ्गु मययकेगु खः ।
 जितः घमण्ड याइपि,
 तःधंछुइपि,
 मभिङ्गु लँय् जुइपि
 व निता भाय् ल्हानाजुइपि
 मनूत मयः ।
- 14 सल्लाह व क्वःछीगु ज्या
 जिगुपाखें हे जुइ।
 दुग्यां व शक्ति जिगु हे खः ।
- 15 जिगुपाखें हे
 जुजुपिन्सं राज्य याइ,
 अले शासकतयसं नियम दयकी।
- 16 शासकतयसं जिगु ग्वाहालि
 शासन याइ,
 अले सःस्यूपिन्सं नं
 जिगु ग्वाहालि हे
 खःगु न्याय याइ।
- 17 जितः यय्कीपिन्त
 जिं नं यय्के,
 जितः मालीपिन्सं
 जितः लुइकी।
- 18 धन, इज्जतयालिसें
 गुबलें मफुइगु सम्पत्ति
 व सफलता नं जिके हे दु।
- 19 जिगुपाखें छन्त छु दइ
 व भिङ्गु लँ वहः स्वयाः मू वं।
- 20 जिं न्हाबलें धार्मिकता
 व न्यायया लँ लिना।
- 21 जितः यय्कीपिन्त
 जिं धनसम्पत्ति बी
 अले इमिङ्गु धुकू जाय्काबी।
- 22 “परमप्रभुं सृष्टिया शुरुं हे
 जितः दय्कादिल,
 वय्कःया सृष्टिया
 ज्या स्वयाः न्ह्यः हे।”☆
- 23 न्हापांनिसें हे,
 पृथ्वी सृष्टि जुइ न्ह्यः हे
 दक्वसिबय् न्हापां
 जितः दय्कादिल।
- 24 महासागरत दय्के न्ह्यः हे,
 पृथ्वीइ लः बुयावये न्ह्यः हे
 जि बूगु खः ।
- 25 पहाड व गुँ दय्के न्ह्यः हे
 जि बूगु खः ।
- 26 परमेश्वरं पृथ्वी, बँ
 व चा दय्के न्ह्यः हे
 जि बूगु खः ।

- 27 परमप्रभुं पृथ्वीया च्वय्
सर्गः दयकूबलय्
अले समुद्रयात
कुलामं घेरय् याःबलय्
जि अन हे दु।
- 28 वयकलं सुपाँययात
आकाशय् तयादीबलय्,
समुद्रया मूल दयकादीबलय्
जि अन हे दु।
- 29 वयकलं समुद्रया लागा
क्वःछिनादीबलय्,
अले पृथ्वीया जग स्वनादीबलय्
जि अन हे दु।
- 30 जि छम्ह कःमि थें
वयकःनापं हे दु
जिं वयकःयात न्ह्याबलें
लयतायका।
अले वयकःनापं च्वनाः
जि थः नं लयतायाच्वना।
- 31 जि वयकःया संसारय्
लयतायाच्वना,
अले वयकःया मनूतलिसे
लयतायाच्वना।
- 32 “हे जिकाय न्यँ!
जिगु लँ ल्यूपिं लयतायाच्वनी।
- 33 जिं स्यनागु खँय् ध्यान ब्यु,
वास्ता मयासें जुइ मते।
- 34 जिगु खँ न्यनीम्ह,
जिगु छँय् वइम्ह,
अले जिगु ध्वाखाय् न्ह्याबलें
वयाच्वनीम्ह लयताये खनी।
- 35 जितः लुइकीम्हयूसित
जीवन दइ।
अले परमप्रभु
वलिसे लयतायादी।
- 36 सुनां जितः मालेत स्वइ मखु,
वं थःत थःम्हं हे स्यकी।
सुनां जितः घृणा याइ,
वं मृत्युयात ययकी।”

9

बुद्धि व मूर्खता

- 1 बुद्धिं थःगु हे छँ दयकूगु दु।
उकी न्हयगः थां दु।
- 2 वं पशु स्यानाः
भवय् ज्वरय् याःगु दु।
दाखमघय् मसला
ल्वाकख्याःगु दु

अले टेबिल नं तयार याःगु दु।

3 वं थः दासीयात

शहरया ततःजाःथाय् छवयाः

सकसितं भवय् सःतकेछवःगु दु।

4 “छुं मस्यूपि मनूत फुकक वा!”

वं थथे धकाः सःती,

5 “जिथाय् भवय् वा,

अले मसला

ल्लाकछ्यानातयागु

दाखमघ त्वँ!

6 छिमि म्वाये मंदुसा

थःपिनिगु ग्वाज्यः

पहः त्वःति,

अले म्वायेत स्व।

बुद्धिया लैय् जु।”

7 सुनां घमण्डी मनूयात

भिकेत स्वइ,

वं बेइज्जत जुइकाः च्वनेमाली।

दुष्टतयत् ब्वःबीपिन्सं

थःत हे स्यंकी।

8 घमण्डीतयत् भिकेत

स्वये मते,

वं छन्त हे घृणा याइ।

तर बुद्धिमान मनूयात

भिकेत स्वल् धाःसा

वं छन्त हनाबना तइ।

9 बुद्धिमान मनूयात

ज्ञां बिल धाःसा

व झन बुद्धिमान जुइ,

धर्मी मनूयात

स्यनेकने यात धाःसा

वयागु ज्ञां झन अप्वः दइ।

10 ज्ञानया न्हापांगु पलाः धयागु

परमप्रभुया भय कायेगु खः।

अले पवित्रमहयसित महसीकेगु हे

लिंग्यां खः।☆

11 बुद्धिं छंगु जीवन

ताहाकः यानाबी।

12 छंके बुद्धि दुसा

छन्त हे भिं जुइ,

छं बुद्धियात हेला यात धाःसा

छंगु हे मभिं जुइ।☆

13 मूर्खता धयागु सः तस्सःम्ह,

छुं मस्यूम्ह व मछाः मजूम्ह

मिसा थें खः।

14 वं थःगु छैय् लुखाय् च्वनाः

- अथवा शहरया
तःजाःथाय् च्वनाः
15 व लँ जुयाः थथःगु ज्याय्
वनाच्चंपिं मनूतयत्
थथे धकाः सःती,
16 “हे छुं मस्युपिं मनूत,
थन वा!”
अले मूर्खतयत् वं थथे धाइ,
17 “खुयाः खुयाः त्वंगु लः साइ,
सुलाः सुलाः नःगु मरि
माकुसे च्वनी।”
18 तर अन वनीपिन्सं मस्यु,
व मिसाया छँय्
वनीपिं मनूत सी,
अले न्हापा वंपि नं
सीगालय् ल्हायेधुंकल।

सोलोमनया उपदेश

10

१०:१-२२:१६

- परमप्रभुयात मानय् याइपिनिगु खँय्
1 सोलोमनया उपदेश
बुद्धिमानम्ह काय् नं
बौयात लय्ताय्की।
तर मूर्खम्ह काय् नं
थः मांयात दुःख बी।
2 बेइमान यानाः मुंकूगु धनं
भिकी मखु,
तर धार्मिकतां ज्यान बचय् याइ।
3 परमप्रभुं धार्मिक मनूतयत्
नयेपित्याकाः स्याइ मखु।
दुष्टतयत् धाःसा
इमिसं मनंतुंगु पूवकेबी मखु।
4 अल्छीपिं मनूत चीमि जुइ,
मेहनत याइपिं तःमि जुइ।
5 ज्ञान दुम्ह मनुखं
बाली लयेगु इलय् अन्न मुंकी,
बाली लयेगु इलय्
घनाः नइम्हय्सिनं
मछालापुकाबी।
6 भिं मनूतयत् आशिष दइ,
तर मभिंम्ह मनूया म्हुतुइ
ल्वापु जक सुलाच्च्वनी।
7 भिंपिं मनूतयत् लुमंका तइ,
मभिंपिन्त धाःसा
धाय्वं ल्वःमंका छवइ।

- 8 ज्ञान दुषि मन्तयसं
स्यनेकने याःगु खँ न्यनी,
मूर्ख खँ ल्हानाजुइपिं धाःसा
नाश जुयावनी।
- 9 इमान्दारपिं मन्त
मग्यासे जुइ फइ।
बेमानतयत् धाःसा ज्वनी।
- 10 मखुगु खँय् मिखा
तिस्सिना बीपिं मन्तयसं
दुःख हइ।
तर न्ह्यःने हे ब्वःबीपिंसं
चितास् बी।
- 11 भिपिं मन्तयगु म्हुतु
जीवनया मुहान खः।
मभिपिं मन्तयसं थःपिनिगु म्हुतुइ
ल्लायेलीगु खँ सुचुका तइ।
- 12 घृणां ल्वापु हइ,
मायां मभिगु फुक्कं त्वपुयाबी। ☆
- 13 बुद्धि दुषि मन्तयगु म्हुतुइ
भिगु खँ दइ,
बुद्धि मदुपिन्त धाःसा
कथिं दाइ।
- 14 बुद्धि दुषि मन्तयसं
फतिफत्तले ज्ञान मुंकी।
मूर्खतयसं सर्वनाशयात सःती।
- 15 धनसम्पत्ति
तःमिपिनिगु किल्ला खः,
धनसम्पत्ति मदइगु
चीमिपिनिगु पंगः खः।
- 16 भिगु ज्याया सिरपाः
जीवन खः,
तर पापं पाप हे अप्वय्की।
- 17 न्वानाखँ न्यनीपिन्त
जीवन दइ,
मन्यपिन्सं मेपिन्त नं स्यंकी।
- 18 थःगु नुगलय् घृणा सुचुकातइपिं
फताहा खः।
अले मखुगु खँ बय्बय् यानाजुइपिं
मूर्ख खः।
- 19 अप्वः खँ ल्हानाजुइबलय्
पाप नं जुइफु,
बुद्धिमानपिं मन्त
अप्वः नवाइ मखु।
- 20 धर्मीतयगु खँ मुक्कं वहः थें जुइ,
पापीतयगु नुगः धाःसा
ज्याख्यलय् दइ मखु।

- 21 धर्मीतयगु खं
यक्वसित ग्वाहालि दइ,
मूर्खत थःपिनिगु हे
बुद्धिं यानाः सी।
- 22 परमप्रभुया आशिषं
मनूतयत् तःमि याइ,
वयक्कलं इमित
दुःख तनादी मखु।
- 23 मूर्खत मभिंगु ज्याय् लयत्ताइ
दुग्यां दुपिं मनूत
बुद्धिं दुगु ज्याय् लयत्ताइ।
- 24 धर्मीतयसं मनंतुंगु खँ पूवनी,
दुष्टत छु खँय् ग्याइगु खः,
व हे इमित जुइ।
- 25 वाफय् वइबलय्
दुष्टतयत् पुइकायनी,
धर्मीतयत् गुबले नं
इकिधिकि हे संकी मखु।
- 26 वायात चुपाउँ,
अले मिखायात कुँ थें
अल्छी मनूतयत्
ज्या याकेगु नं अथे हे खः।
- 27 परमप्रभुया भय कायेगु धयागु
थःगु जीवनयात
ताहाकः यायेगु खः,
दुष्टतयगु आयु धाःसा
चिहाकः जुइ।
- 28 धर्मीत आशां घाइ मखु,
दुष्टतयगु आशा सिति वनी।
- 29 परमप्रभुया लँ
धर्मीतयगु निति किल्ला खः,
दुष्टतयत् धाःसा नाश याइ।
- 30 धर्मीत गुबले ल्यहेंदनि मखु,
दुष्टत धाःसा
पृथ्वीइ ल्यनी मखु।
- 31 धर्मीतयगु म्हुतुं
बुद्धिया खँ पिहां वइ,
मखुगु खँ ल्हाइगु मे चाइ।
- 32 धर्मीतयगु म्हुतुं
छु खँ भिं धकाः स्यु,
दुष्टतयगु म्हुतुं
अःखःगु खँ जक पिहां वइ।

11

धायेगु व यायेगु खँय्

1 गेसु मलाःगु ताल्जुयात

- परमप्रभुं ययकादी मखु।
 गेसु लाःगु ताल्जुलिसे
 वयकः लयतायादी।
- 2 अप्वः घमण्ड याना जुल कि
 न्हाय् भुइकेमाली।
 क्वमिलुपिन्के बुद्धि दइ।
- 3 भिंगु ज्या याइपिन्त
 भिंगु हे लँपु क्यनी,
 मभिंगु ज्याइपि
 इमिगु मभिंगु ज्यां हे
 नाश जुयावनी।
- 4 परमेश्वरं न्याय याइखुन्ह
 धनसम्पत्ति छुं
 ज्याख्यलय् दइ मखु,
 भिंगु ज्यां हे
 मृत्युपाखें बचय् याइ।
- 5 धर्मी मन्तयगु भिंगु ज्यां
 इमिगु लँ तप्यनी,
 दुष्ट मन्त इमिगु मभिंगु
 ज्यां यानाः ग्वारातुली।
- 6 धर्मी मन्तयत
 इमिगु भिंगु ज्यां
 बचय् याना तइ,
 दुष्टत इमिगु मभिंगु मतिं यानाः
 जालय् क्यनी।
- 7 सीबलय् दुष्ट मनूया आशा
 छुं नं पूवनी मखु।
 बल दुबलय् मनं तुनातःगु खँ
 नं सिति वनी।
- 8 दुःखकष्टया इलय्
 धर्मीपि मन्तयत बचय् याइ।
 इमिगु पलेसा दुष्टतयत् लाःवनी।
- 9 परमेश्वरलिसे मदुपि मन्तयसं
 थःगु म्हतुं
 जःलाखःलायात स्यंकी।
 तर ज्ञानं यानाः
 धर्मी मन्त बचय् जुइ।
- 10 धर्मीतय् जिया वल कि
 शहर लयताइ,
 दुष्टत नाश जुइबलय्
 लसतां चिल्लाय् दनी।
- 11 धर्मीतयगु आशिषं हे
 शहर च्वजाइ
 तर दुष्टतयगु म्हतुं यानाः
 थ्व नाश जुयावनी।
- 12 मूर्खतयसं जक
 थः जःलाखःलायात
 क्वहंकी।
 ज्ञान दुपि मन्त

सुम्क हे चवनी।

13 खँसुवाःतयसं

कने मज्यूगु खँ नं कनाजुइ,

विश्वास दुपि मनूतयसं

खँ क्वातुका तइ।

14 लँ क्यनीपि मन्तकि

देश स्यनी,

तर सल्लाहबीपि यक्व दत कि

बल्लाइ।

15 म्हमस्यूपि मनूतयगु

कालबिलय्

जमानी च्वनेगु ग्यानापु।

अथे मयाइम्ह मन्

सुरक्षित जुइ।

16 क्वमिलु मिसायात

सकसिनं हनाबना तइ,

नुगः छाःपि मनूतयसं

सम्पत्ति जक मुंकी।

17 नुगः छ्वःपि मनूतयसं

थःत हे भिंकी,

नुगः छाःपि मनूतयसं

थःत हे स्यंकी।

18 दुष्टत छुं ईया निति जक

तःमि जुइ।

धर्मीतयत् सदांया निति

सिरपाः दइ।

19 भिंगु ज्या याइपि

न्हाबलें म्वानाच्वनी,

मभिंगु ज्या याइपि

याकनं सी।

20 नुगः वँचुपि मनूतयत्

परमप्रभुं घृणा यानादी,

कुंखिनेथाय् मदय्क जुइपि

मनूतयत् वय्कलं यय्कादी।

21 दुष्टतयसं सजाँय

फये हे माली,

तर धर्मीतयत् छुत्कारा दइ।

थथे ला जु हे जुइ।

22 धंग मदय्कः ज्या याइम्ह

बांलाःम्ह मिसा

फाया त्वाथय् च्वंगु

हीराया फूली थें खः।

23 धर्मीतयसं मनंतुनिगु न्हाबलें

भिंगु हे जुइ,

दुष्टतयसं याइगु आशा

न्हाबलें तंमय् क्वचाइ।

24 सुनां नुगः मस्यासे बी,

- वयात झन अप्वः दइ,
सुनां बीफयाः नं बी मखु,
व फवगिं जुयावनी।
- 25 नुगः मस्यासेबीमह
मनूयाके यक्व दयावइ,
मेपिन्त ग्वाहालि याइम्हयसित,
थःत नं ग्वाहालि दइ।
- 26 सुनां अन्न सुचुका तइ,
वयात सकसिनं सराः बी,
सुनां अन्न पित बी,
वयात सुवाः बी।
- 27 सुनां भिंगु याइ,
वयात हनाबना तइ,
सुनां मभिंगु यायेत स्वइ,
वयागु नं मभिं हे जुइ।
- 28 सम्पत्तिइ जक विश्वास याइपि
कुतुं वनी,
धर्मीत धाःसा
वाउंगु हः थें सुथां लानाच्चनी।
- 29 थः छँजःपिन्त
दुःख जक बीपिनिगु
ल्हातिइ छुं हे दइ मखु।
- मूर्खत न्ह्याबले
बुद्धिमानतय् दास
जुयाच्चनी।
- 30 भिंगु ज्याया पुसा हे
जीवनया सिमा जुइ,
बुद्धिमान मनुखं
मनूतयगु नुगः त्याकी।
- 31 पृथ्वीइ धर्मीतयगु ला
न्याय जुइ धाःसा
दुष्ट व पापी मनूतयत
गुलि न्याय जुइगु जुइ।☆

12

- सत्य खँ ल्हायेगु खँय्
- 1 सुनां द्रुंगु भिकेत स्वइ,
व ज्ञानी खः,
सुनां द्रुंगु भिकेत स्वइ मखु,
व मूर्ख खः।
- 2 भिं मनूयात
परमप्रभुं नं ययकी,
नुगः वँचुपिन्त
परमप्रभुं दोषी ठहरय् यानादी।
- 3 मभिं ज्यां यानाः
सुं मनू थातं च्वने फइ मखु,
धर्मीतयत्

संके तक नं फइ मखु।

4 भिंम्ह कला:

वया भा:तया मुकुट खः,

तर भा:तयात

मछालापुकीम्ह मिसा

ध्वगीगु क्वँय् थें खः।

5 धर्मी मन्तयगु नुगः

भिगु बिचालं जाइ,

तर दुष्टतयगु सल्लाहयात

गुबलें पत्या: याये मज्यू।

6 दुष्टतयगु खं

ग्यानापुगु जालय् लाकी,

तर धर्मीतयगु खं बचय् याइ।

7 दुष्टतयत् हुत्यानाछवइ,

इमिगु हा तक हे ल्यनी मखु।

धर्मीतयगु छें धा:सा

ल्यनाच्चनी।

8 मन्तयत् इमिगु बुद्धिकथं

हनाबना तइ,

बेक्वःगु नुगः दुपिन्त धा:सा

क्वह्वांकी।

9 थःत त:धं क्यना:

नये मखंका जुइगु स्वया: नं

थ: छुं हे मखय्क जुया: नं

छम्ह दास

दय्काच्चनेगु बांला:।

10 धर्मी मनुखं

थ: पशुतयत् छु छु मा: धका:

बिचा:संचा: याइ,

तर दुष्ट मनुयाके

नुग: हे दइ मखु।

11 थ:गु बुँइ ज्या याना:

नइपिन्त नये त्वनेया

मगा: जुइ मखु,

तर म्हगस जक म्हंका:

जुइपि मूर्खत जक खः।

12 दुष्टत मभिपि मन्तयसं

लुतय् यानाह:गु सम्पत्तिइ

मिखा वंकाच्चनी।

धर्मीत धा:सा

हा बल्ला:गु सिमा थें खः।

13 दुष्ट मन्त

थ:गु हे मभिगु खँया

जालय् क्यनी।

तर धर्मी मन्त

दु:खया जालं पिहां वइ।

14 झीत झीगु

ज्या व खँ कथंया हे

सजाँय व सिरपा: दइ।

- 15 मूर्खतयसं
थःगु खँ हे खः ताय्की,
तर बुद्धि दुपिन्सं
मेपिनिगु सल्लाह नं न्यनी।
- 16 मूर्खतयसं
धायवं तं क्यनी,
बुद्धिमानतयसं थःत
क्वह्यंकूसां
मिखा तिसिनाबी।
- 17 सत्यम्ह साक्षी
खःगु साक्षी बी,
तर फताहा साक्षी
फताहा खँ ल्हाइ।
- 18 बिचाः मयासें नवाःगु खं
तरवारं थें घाः याइ,
तर बिचाः यानाः नवाःगु खं
घाः नं लनी।
- 19 सत्य खँ
न्हाबले ल्यनाच्चनी,
मखुगु खँ
ताःतुइ मखु।
- 20 दुष्टतयगु नुगः न्हाबले
मभिंगु खं जायाच्चनी,
तर भिंगु खं लयताः हइ।
- 21 धर्मीतयत्
गुबले नं दुःख जुइ मखु,
तर दुष्टतयत्
दुःखया दुःख जक जुइ।
- 22 मखुगु खँ ल्हाइपिन्त
परमप्रभुं ययकादी मखु,
तर सत्य खँ ल्हाइपिलिसे
वयकः लयतायादी।
- 23 बुद्धिमानतयसं
थःत सःस्यु धकाः
क्यनाजुइ मखु।
तर मूर्खतयसं
थःगु मूर्खता ब्वया जुइ।
- 24 मेहनत याइगु ल्हाति
शासन याइ,
अल्छीत दास थें
जुयाच्चनेमाली।
- 25 चितासू मन्तकि
मनूतय् नुगः क्वतुनी,
तर क्यातूगु वचनं
नुगः चंचधाइ।
- 26 धर्मीतयसं
थः पासापिन्त
भिंगु लंपु क्यनी।
दुष्टतयसं धाःसा

मखुगु लँय् यंकी।
 27 अल्छीतय्
 मनंतुंगु पूवनी मखु।
 तर मेहनत याइपिनि
 यक्व धनसम्पत्ति दइ।
 28 धार्मिकताया लँपुइ
 जीवन दु,
 थ्वं गुबले नं
 मृत्युपाखे यंकी मखु।

13

भिपि पासापिलिसे
 जुइगु खँय्
 1 बुद्धिमानम्ह कायनं
 थः बौन धाःगु खँ न्यनी।
 तर घमण्डीम्ह कायनं
 न्यनी मखु।
 2 भिंगु म्हुतुं
 भिंगु हे फल बी।
 तर वँचु नुगःयापिन्सं
 न्ह्याबले ल्वापुख्यापु जक
 ययकाच्चनी।
 3 बिचाः यानाः नवाइपिन्सं
 थःत बचय् याइ,
 लाः लाः थे नवानाजुइपि
 नाश जुइ।
 4 अल्छी मनूतयसं
 न्ह्याक्व मनंतुंसां
 पूवनी मखु।
 मेहनत याइपिन्सं
 न्ह्याक्व मनंतुंसां
 पूवनी।
 5 धर्मी मनूतयसं
 मखुगु खँ ल्हाये
 ययकी मखु।
 तर दुष्टतयगु खं
 मछालापुकी
 व बेइज्जत वंकाजुइ।
 6 भिपि मनूत
 इमिगु धार्मिकतां यानाः
 बचय् जुइ।
 तर पापं यानाः
 दुष्टत नाश जुइ।
 7 गुलिसिनं थःके छं मदुसां
 थःत तःमि धकाः
 क्यनाजुइ,
 अले गुलिसिनं थःके दक्वं दयां नं
 चीमि धकाः
 क्यनाजुइ।

8 तःमिपिन्सं धिबां यानाः
थःत त्वःतके फइ,
तर चीमिपि सुंपाखें नं
ग्यानाच्चवने माली मखु।

9 धर्मीपि मन्त
जल्ल थिनाच्चंगु
मत थें खः,
दुष्टत धाःसा
सीत्यंगु मत थें खः।

10 घमण्डं ल्वापु हइ,
तर सल्लासाहुति काइपि
बुद्धिमान खः।

11 याकनं मुंकूगु धन
याकनं हे फुनावनी,
मेहनत यानाः मुंकूगु धन
अप्वयावनी।

12 थःम्हं मनंतुनागु पूमवन कि
सी थें जुइयः,
थःम्हं मनंतुनागु पूवनेगु धयागु
जीवनया सिमा थें खः।

13 भिंगु सल्लाह मन्यंम्हयसिनं
दुःख सी माली,
अले न्यंम्हयसिनं
सिरपाः कायेखनी।

14 बुद्धिमानपि मन्तयसं
ब्युगु सल्लाह
जीवनया धाःथें खः।
थुकि न्हागु कथंया दुःखकष्टं
पिहां वये फइ।

15 भिंगु नुगःयापि मन्तयत्त
हनाबना तइ,
तर पत्याः यायेबहः
मजूपि मन्त
नाशपाखे वनाच्चंगु दइ।

16 बुद्धिमानपि मन्तयसं
छुं नं याये न्ह्यः बिचाः याइ,
तर मूर्खतयसं
फुइँ जक क्यनाजुइ।

17 दुष्टम्ह दूतं
दुःखयागु खँ हइ,
तर विश्वास याये बहःम्ह दूतं
भिं उसौय् हइ।

18 न्वानाखँयात च्यूताः मतइपि
चीमि व मछालापुकाः
चवनेमाली।
तर न्यंम्हयसित हनाबना तइ।

19 मनंतुंगु पूवन कि

- न्हाइपुसे च्वनी।
 तर मूर्खत मनंतुंगु पूवंकेत नं
 मभिंगु ज्यां लिचिलेत
 स्वइ मखु।
 20 बुद्धिमानपिलिसे जुइपिं
 बुद्धिमान हे जुइ।
 मूर्खतलिसे जुइपिन्सं
 थःत स्यंकी।
 21 पापीतयसं
 दुःखकष्ट फयेमाली,
 धर्मीतयसं
 सिरपाःकथं आशिष काइ।
 22 भिंपिं मनूतयसं
 थः छय-छुइपिन्त धकाः
 धनसम्पत्ति त्वःताथकी।
 पापीतयगु धन धाःसा
 धर्मीतयगु ल्हातिइ लाइ।
 23 चीमिपिं मनूतयगु बुं
 गाक्क हे अन्न सयंकी।
 तर अन्याय याइपिन्सं
 लुतय् यानायंकी।
 24 थः मस्तयत् माया याइपिन्सं
 न्वाइ,
 थः मस्तयत् माया मयाइपिन्सं
 न्वाइ मखु।
 25 धर्मीपिन्सं
 प्वाः जायेक नयेखनी।
 दुष्ट धाःसा
 नयेपित्याकाः च्वनेमाली।

14

- हाःनाः मदुपिन्त
 ग्वाहालि यायेगु खँय्
 1 बुद्धि दुम्ह मिसां
 थःगु छँ दयंकी,
 तर बुद्धि मदुम्ह मिसां
 थःगु छँ स्यंकी।
 2 भिंगु लँय् जुइम्ह मनुखं
 परमप्रभुया भय काइ,
 भिंगु लँय् मजुइम्ह मनुखं
 क्वहँकाजुइ।
 3 मूर्खतयगु खं
 थःगु हे जँय् कथि दायकी,
 तर बुद्धिमानतयगु खं
 बचय् याइ।
 4 द्रुहं मदुथाय्
 भखारि नं प्वनी,
 द्रुहंया ग्वाहालि
 यक्व बाली सयंके फइ।

- 5 खःगु साक्षी
मखुगु खँ ल्हाइ मखु,
फताहा साक्षी
मखुगु जक साक्षी बियाजुइ।
- 6 हेबाय्चबाय् यानाः
ज्ञान मालां गुबले नं
ज्ञान लुइके फइ मखु,
तर नुगः क्वसाय्काः
माल धाःसा
अःपुक हे लुइ।
- 7 मूर्खतपाखें
तापाक हे च्वँ,
इमिगुपाखें
छुं नं सीकेसयके
फइ मखु।
- 8 बुद्धि दुपि मनूतयसं
थःपिं गन वनाच्चना धकाः
बालाक थू,
तर मूर्खतयसं
थःम्हं थःत
झंगः लानाच्चनी।
- 9 मूर्खतयसं
थःपिनिगु पापया नं
च्यूताः तइ मखु,
भिपिं मनूतयसं
थःपिनिगु पापया
क्षमा माली।
- 10 थःगु दुःखसुख धयागु
थःम्हं हे जक सी,
मेपिन्सं इनाकाये
फइ मखु।
- 11 दुष्टतयगु छें
नाश जुयावनी,
भिम्ह मनूया पाल धाःसा
ल्यनाच्चनी।
- 12 थःम्हं भिंगु लँ धकाः
ताय्काच्चनागु लं नं
लिपा मृत्युया म्हुतुइ
थ्यंकाबीयः।
- 13 न्हिलाख्खालं
मनया दुःख त्वपुइफु,
तर लयताः
दुःखय् हिले फु।
- 14 मभिपिन्सं
थःपिनिगु मभिगु ज्याया
लिच्वः ला फये हे माली,
भिपिं मनूतयसं धाःसा
थःपिनिगु भिंगु ज्याया
सिरपाः कायेखनी।
- 15 मूर्ख मनूतयसं

- न्हागु खँ नं पत्या: याइ,
 तर बुद्धि दुपि मनूतयसं
 स्वापुया: जक
 पला: तयाजुइ।
- 16 बुद्धि दुपि मनूतयसं
 परमप्रभुया भय काइ,
 अले मभिं गु ज्यापाखें
 तापाक हे च्वनी।
 मूर्खत धा:सा हरबरय चाइपि
 व न्हागु ज्यां बिचा: मयासें
 हथासं याइपि जुइ।
- 17 तंगुलुतयसं
 मूर्ख ज्या याइ,
 झंग:लानाजुइपि मनूतयत्
 मेपिन्सं घृणा याइ।
- 18 अज्ञानीत मूर्ख
 धायकाच्वनेमाली,
 बुद्धि दुपिन्सं
 ज्ञानया मुकुट पुइखनी।
- 19 मभिंपिं मनूत
 भिंपिं मनूतयगु न्ह्य:ने
 व दुष्टत
 धर्मीपिनिगु न्ह्य:ने
 क्वह्येमाली।
- 20 चीमिपि मनूत
 थ: ज:लाख:लापाखें
 क्वह्यंका: च्वनेमाली,
 त:मिपिं मनूतय् धा:सा
 यक्व पासापिं दइ।
- 21 सुयातं क्वह्यंकेगु धयागु
 पाप ख:,
 हा:ना: मदुपिन्त ग्वाहालि
 याइम्हयसित आशिष दइ।
- 22 छं मभिं गु ज्या यायेगु
 बिचा: यात धा:सा
 छं दुकाच्वन,
 भिं गु ज्या याइपिन्सं
 मेपिनिपाखें हनाबना
 व माया कायेखनी।☆
- 23 मेहनतं भिं गु फल दइ,
 खँ जक ल्हाना: नयां
 फ्वगिं जुइ।
- 24 बुद्धि दुपिं मनूतयगु
 धनसम्पत्ति इमिगु मुकुट ख:,
 तर मूर्ख ज्यां
 मूर्ख हे जक जुइ।
- 25 ख:गु साक्षी
 मनूतयत् बचय् याइ,

- मखुगु साक्षीं धोखा बी।
 26 परमप्रभुया भय काइपिन्त
 भलसा दइ,
 अले इमि सन्तानयात तकं
 सुरक्षा दइ।
 27 परमप्रभुया भय धयागु
 जीवनया मूल खः,
 थुकिं मन्तयत
 मृत्युपाखें लित हइ।
 28 सुं नं जुजु गुलि तःधं धयागु
 वया गुलि प्रजा दु
 धयागुलि क्यनी,
 प्रजा मदयकं
 जुजु धयापिं छुं नं मखु।
 29 सह याना च्वनेफुम्ह मनु
 बुद्धिमान खः,
 तं क्यनाजुइपिन्सं
 थःगु मूर्खता जक क्यनाजुइ।
 30 नुगः लुधंकाच्चन कि
 उसाय् बांलाइ,
 नुगः मुइका जुल कि
 म्हया क्वेय् हे ध्वगी।
 31 सुनां चीमिपिन्त क्वत्यला जुइ,
 वं थःत दयकूम्ह परमेश्वरयात
 क्वह्वकूगु जुइ,
 सुनां चीमिपिन्त हनाबना तइ,
 वं परमेश्वरयात
 हनाबना तःगु जुइ।
 32 दुष्टत इमिगु मभिगु ज्यां यानाः
 नाश जुयावनी,
 धर्मीतयत् सीबलय्
 नं रक्षा याना तइ।
 33 दुग्यां दुपिं मन्तयके जक
 बुद्धिं बास च्वनी,
 मूर्खतयसं बुद्धिं धयागु
 छु धकाः तकं सी मखु।
 34 धार्मिकतां देशयात तःधंकी,
 पापं देशयात क्वथुनी।
 35 जुजु बुद्धिमानम्ह च्यः खनाः
 लयताइ,
 अले मछालापुसे च्वंगु
 ज्या याइम्ह च्यः खनाः
 तंचाइ।

15

- न्वानाखँयात नाला कायेगु खँय्
 1 नाइसे च्वंगु लिसलं
 तं क्वलाइ,
 तर छाःगु लिसलं

तंयात ग्वाकी।
 2 बुद्धिमानयागु म्हुतुं
 बुद्धियागु खँ पिहां वइ,
 तर मूर्खतयगु म्हुतुं
 मूर्ख खँ जक पिहां वइ।

3 परमप्रभुया मिखां
 न्हाथासं खं,
 भिपि व मभिपि निथ्वःसित नं
 वयकलं स्वयाच्चनादीगु दु।

4 भिंगु वचनं
 जीवन व उसॉय् बी,
 तर छाःगु वचनं
 नुगलय् घाः याइ।

5 मूर्खतयसं जक
 बौया अनुशासनयात
 च्यूताः तइ मखु,

बुद्धिमानतयसं
 थुकियात नाला काइ।

6 धर्मीपिनिगु धुकु
 धन सम्पत्तिं जायाच्चनी,
 तर मूर्खतयगु धनं
 इमित झन जक दुःख बी।

7 बुद्धिमानपिनिगु म्हुतुं
 ज्ञानया खँ पिहां वइ,
 मूर्खतयगु नुगः धाःसा
 अथे जुइ मखु।

8 परमप्रभु
 दुष्टतयसं छाःगु बलि
 लयतायादी मखु,
 भिपि मनूतयसं याःगु प्रार्थनां
 वयकः लयतायादी।

9 परमप्रभुं
 दुष्टतयगु लँपुयात ययकामदी,
 तर धर्मी जुयाः जुइपिन्त
 वयकलं ययकादी।

10 सुनां भिंगु लँ त्वःतावनी,
 वयात बांमलाक सजाँय बी।
 सुनां अनुशासनयात
 घृणा याइ व सी।

11 कालयागु खँ ला
 परमप्रभुया न्हाःने
 सुलाच्चंगु मदुसा,
 मनूया नुगःया खँ जक
 गथे यानाः सुले फइ?

12 कर्पिन्त हेबायचबाय्
 यानाजुइपिन्सं
 थःत भिकेगु ययकी मखु,

उकिं इपि भिंपि मनूतपाखे
तापाक हे जुया जुइ।

13 लसतां जाःगु नुगलं
ख्वालय् लसता हइ,

तर स्याः नुगलं
आत्मायात ख्वयकी।

14 बुद्धिमान मनु
ज्ञानया निति आय्बुया जुइ,
तर मूर्खतयसं
मूर्ख खँ हे ययकाच्चनी।

15 चीमिपिनिगु निति
न्ह्याबले म्वाये थाकु,
तर लुधंपिनिगु निति
न्ह्याबले भवय।

16 तःमि जुयाः
दुःखय् लानाच्चनेगु स्वयाः
चीमि जुयाः
परमप्रभुया भय कयाच्चनेगु
हे बांलाः।

17 महीपिं मनूतयथाय् वनाः
लाजा नयेगु स्वयाः
थःत यःपिं मनूतयथाय् वनाः
वाउँपाउँ नयेगु हे बांलाः।

18 तंगुलु मनूतयसं ल्वापु थइ,
तर सह यायेफुपिं मनूतयसं
ल्वापु ज्यंकी।

19 अल्छीतयगु लँय्
कंया कं जक दइ,
भिपिनिगु लँ धाःसा
मू लँ खः।

20 बुद्धिमानम्ह कायनं
बौयात लयतायकी,
मूर्खम्ह कायनं
थः मांयात हेला याइ।

21 मूर्ख मनूत
थःगु मूर्ख ज्याय हे
लयतायाच्चनी,
तर बुद्धिमान मनूतयसं
छुं भिं व हे जक याइ।

22 गुलि काये फु
उलि हे सल्लाह का,
अले जक ज्या ताःलाइ।
सल्लाह मकासे
याःगु ज्या ताःलाइ मखु।

23 माःगु इलय्
माःगु लिसः बीबलय्

मनूत गुलि लयताइ।

24 बुद्धि दुपिन्सं लीगु लं
इमित च्वजाःगु
जीवनपाखे न्ह्याकी,
अले मृत्युपाखें तापाक यंकी।

25 घमण्डीतयगु छँयात
परमप्रभुं नाश यानादी,
भाःत मदुपि मिसातयगु
सम्पत्ति धाःसा
रक्षा याना तइ।

26 दुष्टतयगु खँय्
परमप्रभु लयतायादी मखु,
तर भिंपिं मनूतयगु खँय्
वय्कः लयतायादी।

27 मभिंगु ज्या यानाः
मुकूगु कमाइनं
छँय् संकट हइ।

घुस काये मते,
अले छ यक्व म्वाइ।

28 भिंपिं मनूतयसं नवाये न्हः
बांलाक बिचाः याइ।
दुष्टतयसं धाःसा
लाः लाः थे नवाइ।

29 परमप्रभु दुष्टतपाखें
तापाक हे च्वनादी,
वय्कलं धर्मीतयगु
प्रार्थना धाःसा न्यनादी।

30 लसतां जाःगु ख्वालं
नुगःयात चक्कंकाबी।

भिंगु वचनं
म्हयात तागत बी।

31 थःगु ट्रुं
भिकेत न्ह्यचिल धाःसा
छ बुद्धिमान खः।

32 अनुशासनयात च्यूताः
मतइपिन्सं
थःत हे स्यंकी,

थःगु ट्रुं भिकीम्ह मनू
बुद्धिमान खः।

33 परमप्रभुया भय
कायेगु धयागु हे
ज्ञान खः।

क्वमिलु जुल कि
हनाबना नं याइ।

16

- मनुखं ग्वसाः ग्वइ,
परमप्रभुं क्वःछिनादी
- 1 नुगःया ग्वसाः ला मनूयागु खः
तर म्हुतुया लिसः धाःसा परमप्रभुपाखें वइ।
- 2 मनूतयत्त थःपिनिगु थःगु फुक्क चालचलन ला
पाय्छि हे थें च्वनी।
तर परमप्रभुं उकियागु
मनसुवाः छु खः धकाः
जाँचय् यानादी।
- 3 थःमहं यायेगु न्हागुं ज्या
परमप्रभुयात लःल्हानाब्बु,
अले छंगु फुक्क ज्या ताःलाइ।
- 4 परमप्रभुं फुक्कं थःगु हे
तातुनां कथं दय्कादीगु खः।
दुष्टतयत्त तक नं वय्कलं हे
विनाशया ईयात धकाः
दय्कादीगु खः।
- 5 घमण्डीतयत्त परमप्रभुं
घृणा यानादी,
इमित सजाँय मजुइ हे मखु।
- 6 विश्वास याये बहःमह जुयाः
व गुबलें मफुइगु मायां हे
छिमिगु पाप क्षमा जुइ।
परमप्रभुया भयं
मनूत पापपाखें लिचिली।
- 7 परमप्रभुयात लय्ताय्कल धाःसा
छिमिसं थः शत्रुतयत्तनापं पासा दय्के फइ।
- 8 मभिंमह मनू जुयाः
तःमि जुइगु स्वयाः
भिंमह मनू जुयाः
चीमि जुयाच्चवेगु हे बांलाः।
- 9 मनूतयसं
थथे याये अथे याये धकाः
ग्वसाः ग्वइ,
तर परमप्रभुं हे छु यायेगु धकाः
क्वःछिनादी।
- 10 जुजुं अधिकार दुमहं थें नवाइ,
वयागु खँ न्हाबलें पाय्छि जुइ।
- 11 पाय्छिगु नाप व ताल्जु
परमप्रभुपाखेंयागु हे खः,
म्हिचाय् दुगु फुक्क धःत
वय्कःया हे ज्या खः।
- 12 जुजुं मखुगु ज्या ययकी मखु,
छाय्धाःसा न्यायलं हे
जुजु बल्लाइ।
- 13 जुजुं खःगु खँ न्यने ययकी।

अले खःगु खँ ल्हाइपिन्त
ययकी।

14 जुजुया तं धयागु
मृत्युया दूत थें खः,

बुद्धिमानतयसं उकियात
क्वलाकेत स्वइ।

15 जुजु लयताइगु धयागु
जीवन दइगु खः,

जुजुं ययकीगु धयागु
वा वयाः चकने थें खः।

16 लुँ दइगु स्वयाः
बुद्धि दइगु गुलि बांलाः,

अले वहः दइगु स्वयाः
भिंगु न्याय दइगु गुलि बांलाः।

17 भिंगु लँय् जुइगु धयागु
पापपाखें तापायेगु खः,

थः गन वनाच्चवना धकाः
बिचाः याना जुल कि
वं थःगु जीवनया रक्षा याइ।

18 अप्वः घमण्डयात कि
नाश जुइ,
तःधंछुया जुल कि
क्वःदली।

19 लुतय् यानाहःगु सम्पत्तिं
तःधंछुना जुयेगु स्वयाः

तःधंमछुसे चीमि
जुयाच्चवनेगु हे बांलाः।

20 छन्त छु स्यंगु खः,
उकी ध्यान ब्यु,
अले छंगु ज्या ताःलाइ।

परमप्रभुयात विश्वास याइपिन्त
आशिष दइ।

21 बुद्धिमानपिं मनूतयत्
इमिगु खं हे सीके फइ।

गुलि नाइक नवात
उलि हे मनूतयगु
नुगः साले फइ।

22 थूपिनिगु नितिं
बुद्धि धयागु
जीवनया मुहान खः।

मूर्खतां यानाः
मूर्खतयसं सजाँय फयेमाली।

23 बुद्धिमानपिं मनूतयसं
बिचाः यानाः जक नवाइ,

इमिगु खं
न्यनीपिनिगु नुगः त्याकी।

24 नाइसे च्वंगु वचन
कस्ति थें खः,

- थुकिं नुगः चंचंधाइ,
 अले म्हयात तागत बी।
 25 गुलि गुलि लँ स्वयेबल्य्
 बांलाः थें जुइ,
 तर उकिं मृत्यु तक थ्यंकेफु।[☆]
 26 ज्या याइपिन्सं प्वाःया निति
 अज्ज अप्वः मेहनत याइ,
 छायाःसा इमि थःगु पित्याः
 लंकेत नं अथे यायेमाली।
 27 दुष्टतयस्सं मेपिन्त
 स्यंकेगु जक स्वयाच्चनी,
 इमिगु खँ हे नं
 मिप्वाः थें जुइ।
 28 दुष्टतयस्सं म्वाःमदुगु खं
 कचवं पिकया जुइ।
 अले पासा पासाया दथुइ
 ल्वापु पिकयाबी।
- 29 ल्वापुखिचा मन्तयसं
 थः पासापिन्त ह्याय्काः
 मखुगु लँय् यंकी।
 30 मिखा कयकुंकाः जुइपिन्सं
 मभिंगु मतिइ तया जुइ,
 अले म्हतु पकुचिंकाः
 जुइपिनिगु नुगलय्
 हाकु थानाच्चनी।
 31 तयुगु सँ
 तःजिगु हनाबनाया मुकुट खः,
 भिंगु ज्यां जक थ्व चूलाइ।
 32 बल्लायेगु स्वयाः
 सह यायेगु तःधं।
 देश देशयात त्याकेगु स्वयाः
 थःगु मनयात कःघायेगु हे तःधं।
 33 झीसं थथःम्हं थःगु खँ
 क्वःछिना जुये,
 तर परमप्रभुं हे
 फुक्क खँ क्वःछिनादी।

17

- झीगु नुगः
 परमप्रभुं जाँचय् यानादी
 1 ल्वापुख्यापुं जाःगु छँय्
 भवय् नयेगु स्वयाः
 याउँक स्वः मरिं जक
 नयाच्चनेगु बालाः।
 2 भिंम्ह च्यलं
 कायया थाय काये फु,
 अले दाजुकिजां थें

☆ 16:25 १६:२५ हितो १४:१२

अंश नं काये फु।

3 लुँ व वहः

मिइ तयाः जाँचय् याइ।

तर झीगु नुगः

परमप्रभुं जाँचय् यानादी।

4 मभिंपि मन्तयसं

मभिगु हे खँ न्यनी,

फताहा खँ ल्हाइपिन्सं

फताहा खँ हे न्यनी।

5 चीमिपिन्त क्वह्यंकिपिन्सं इमित

सृष्टि याःमहयसित हे क्वह्यंक्गु जुइ।

मेपिनि मज्यगुलिइ

लयताइपिन्त सजाँय जुइ।

6 छय्-छुइपिं

बुराबुरितयगु मुकुट खः,

अले मांबौ

मस्तयगु न्हाय् खः।

7 तःधंपि मन्तयत

मखुगु खँ ल्हायेगु मल्वः,

मूर्खतयगु म्हतुं

भिंगु खँ ल्हाइगु मल्वः।

8 घुस बीम्हयसिगु नितिं

व म्वहनी थें जुइ,

न्हाथाय् वंसां ताःलाइ धकाः

वं मतिइ तइ।

9 सुयागुं दोष

क्षमा यायेगु धयागु हे

वयात थः मन्

यानातयेगु खः,

दोषयात जक

कुतुकुलाच्वन कि

पासापिं बायेमाली।

10 मूर्खतयसं सल्लिकः

दायकाः काइगु ज्ञान

बुद्धि दुम्ह मनुखं

छक्वः न्वायेवं काइ।

11 मभिंपि मन्तयसं न्हाबले

पंगः जक थानाच्वनी,

अज्याःपिन्त नुगलय्

हि मदुम्ह छवयाः

सजाँय बी।

12 मूर्ख ज्या याये त्यम्ह मूर्ख

ध्वदुइगु स्वयाः

मचा तम्ह भाल्

ध्वदुइगु हे बांलाः।

13 भिंगुया पलेसा मभिगु

याइम्हयसिया छैनं

मभिं धयागु

- गुबलें चिलावनी मखु।
 14 ल्वापु धयागु
 लःया मूल तज्याये थें खः,
 उकिं श्वयात
 न्यनावने न्ह्यः हे दिकाब्बु।
 15 दोष मदुपिन्त दोष बीगु
 व दोष दुपिन्त दोष मबीगु
 नितां परमप्रभुयात मयः।
 16 मूर्खतयसं आखः सयकेत
 धिबा फुकेगु सितिं खः,
 छायाःसा इमिके
 आखः सयकेगु मन हे मदु।
 17 पासा धयापि
 पासा हे जक खः,
 दाजुकिजा धयापि दुःखय् नं
 ग्वाहालि याइपिं खः।
 18 ज्यु मज्यु मस्युपिं जक
 कर्पिनिगु कालबिलय्
 थः जमानी च्वनाबी।
 19 ल्वापुरब्बापु ययकीपिन्सं
 पाप ययकी।
 न्ह्याबलें फुइँ यानाजुइपिन्सं
 विनाश हइ।
 20 मभिंगु बिचाः तइपिं
 व मखुगु खँ ल्हाइपिं मनूतयत्
 गुबलें बांलाइ मखु,
 इपिं नाश जुइ।
 21 मूर्खमह काय्या बौयात
 दुःख बाहेकं सुख धयागु
 गुबलें जुइ मखु।
 22 चक्कंगु नुगः
 भिंगु वासः थें खः,
 न्ह्याबलें नुगः मछिकाच्वन कि
 म्हया क्वेय् हे गनावनी।
 23 मभिपिं मनूतयसं
 सुलाः सुलाः घुस काइ,
 अले न्याय हे
 अःखतं यानाबी।
 24 बुद्धि दुपिन्सं
 छु याःसा
 बांलाइ धकाः सी,
 तर मूर्खतयसं
 थःगु मिखा न्ह्याबलें
 उखेंथुखें चाहिकाच्वनी।
 25 मूर्खमह कायनं
 अबुया नुगः ख्वयकी,
 मांयात दुःख बी।
 26 भिपिन्त दण्ड बीगु

व बांलाःगु ज्या याःपिन्त
सजाँय बीगु पायछि मजू।

- 27 सःस्यूपिं मनूत
अप्वः नवाइ मखु,
दुग्यां दुपिं मनूत
तंम्वइ मखु।
28 मूर्ख मनू नं सुम्क च्वन कि
सःस्यूमह थें खने दइ।

18

म्हुतुया वचन

मनूया शक्ति खः

- 1 याकःचा जक जुइमह मनुखं
थःगु जक बिचाः याइ।
वं मेपिनिगु खःगु खँ नं
मानय् याइ मखु।
2 मूर्खतयसं
थू मथूया बिचाः याइ मखु,
थःगु खँ जक
घःने तयेत स्वइ।
3 मखुगु ज्यां मछालापुकी,
अले न्हाय् भुइकी।
4 ज्ञानया खँ तःजाःगु गालं
थाहां वयाच्वंगु
लःया धाःथें खः।
5 दोषीया पंलिनाः
निर्दोषमहयसित द्रुपं बियेगु
पायछि मजू।
6 मूर्खतयसं ल्वापु थयेगु
धयागु हे
थःपिन्त दायकेत
धाःगु खः।
7 मूर्खतयसं नवायेगु
धयागु हे
थःमहं थःगु विनाश मालेगु खः।
अले थःगु हे खँय्
तक्यनेगु खः।
8 म्वाःमदुगु खँ न्यनेगु धयागु
सवाः वःगु नसा
नये थें खः।
थ्व मनूतयगु नुगः
दुनेथयंक दुहां वनी।
9 अल्ल्छीमह मनू
नाश यानाजुइमह मनू थें खः।
10 परमप्रभुयागु नां
बल्लाःगु किल्ला थें खः।
धर्मीं मनूत थन वनाः
थःगु रक्षा याये फइ।
11 तःमिपिं मनूत
थःपिनिगु धन सम्पत्तिं हे

शहरया प्यखे च्वंगु ततःजाःगु
व बल्लाःगु पःखालं थे
रक्षा याइ धकाः च्वनी।

12 क्वमित्पिन्त हनाबना तइ।
घमण्डीत विनाशपाखे
न्हावनाच्वनी।

13 लिसः बी न्ह्यः
खँ न्यनेगु या,
मखुसा छ मूर्ख जुइ,
अले मछालापुकी।

14 मनूतयत् म्हं मफइबलय्
म्वायेगु इच्छां वयात
लिधंसा बियाच्वनी।

तर थज्याःगु इच्छा मन्तकि
मनूतयग् म्वायेगु आशा
नं फुनावनी।

15 सःस्यूपि मनूतयसं
न्हाबले सयकेगु मनसुबा
तयाच्वनी,
अले मालाच्वनी।

16 सुं तःधपि मनूतयत्
नाप लाये मास्ते वःसा
कोस्यालि ज्वनाः हुँ।
थुकि नापलायेत अःपुकी।

17 मुद्ग जुइबलय्
विपक्षी वयाः
न्ह्यसः मततले
न्हापा नवानाच्वम्ह
मनूयागु खँ हे
पायछि थे च्वनी।

18 निम्हं उतिकं हे
धिसिलाःपि जुल कि
चिष्टा तयाः त्याःबू क्वःछी।

19 थः दाजुकिजापिन्त
ग्वाहालि या।
अले इमिसं शहरया
बल्लाःगु किल्लां थे
छन्त रक्षा याइ।

ल्वापुं दाजुकिजाया
लुखा तिनाबी।

20 म्हुतुया फलं
मनूतय् प्वाः जाइ।

म्हुतुं पिहां वःगु खँग्वलं
मनूतयत् लुधंकी।

21 म्हुतुया वचनं
जीवन व मृत्यु क्वःछी।

उकि थःगु वचनया फल
थःम्हं फयेमाली।

22 मनूतयग् तःधंगु
सम्पत्ति धयागु हे
वया कलाः खः,

अले परमप्रभुया कृपा नं।
 23 चीमिपिन्सं लिसः बीबल्लय्
 क्वमिल्लु जुयाः नवाइ,
 तःमिपिन्सं नवाइबल्लय्
 छाक्क नवाइ।
 24 गुलि गुलि पासापि
 स्यंकाबीपि नं दु।
 गुलि पासापि धाःसा
 दाजुकिजा स्वयाः
 नं स्याःन्याःपिं जुइ।

19

परमप्रभुया भय काइपिन्त
 जीवन दइ
 1 बेमान व मूर्ख जुयाः
 म्वायेगु स्वयाः
 चीमि व इमान्दार जुयाः
 म्वायेगु हे बालाः।
 2 ज्ञान मदय्क जोश जक
 दयां मगाः,
 हथासं याःगु ज्या स्यनी।
 3 मनूतयसं थःगु हे मूर्खतां
 थःत स्यंकी,
 अले परमप्रभुयात
 तं क्यनी।
 4 धिबां यक्व पासापि दय्की
 धिबा मन्तकि
 दुपि पासापि नं तनावनी।
 5 मखुगु साक्षी बीपिन्त
 सजाँय मजुइ मखु,
 अले मखुगु खँ लहानाजुइपिं
 बिस्सुं वने फइ मखु।
 6 दक्वसिनं तःधंपिनिगु नुगः
 त्याकेत स्वइ,
 सकसिनं बीफुपिन्त जक
 पासा दय्केत स्वइ।
 7 चीमिपिलिसे
 थःथितित नं तापानावनी,
 पासापि झन गुलि जक
 चिलावनेत स्वइ!
 न्ह्याक्व हे ल्युल्यु जूसां
 चीमिपिन्सं
 पासा दय्के फइ मखु।
 8 ज्ञान कायेगु धयागु
 थःम्हं थःत माया यायेगु खः।
 थःम्हं कयागु ज्ञान त्वःफिके मते,
 थुकिं छन्त भिं जुया वइ।

- 9 मखुगु साक्षी बीपिन्त
सजॉय मजुइ मखु।
मखुगु खँ ल्हाइपि
नाश जुइ।
- 10 मूर्खतयत्त मोजमज्जा
याना: च्वनेगु मल्वः,
अथे हे दासं जुजुयात
शासन यायेगु झन हे मल्वः।
- 11 बुद्धि दुपि मनूतयस्सं
थःगु तंयात क्वत्यला तइ।
अले नुगलय् स्याःगु खँयात नं
मिखा तिस्सिनाबीगु
इमिगु तःजिगु गुण खः।
- 12 जुजुया तं धयागु
सिंहया सः थें खः,
तर वयागु कृपा
घॉसय् च्वंगु सुतिलः थें खः।
- 13 मूर्खपि मस्त
बौया निति विनाश खः,
ल्वापुखिचाम्ह कलाः
तिकितिकि
ज्वयाच्वंगु लः थें खः।
- 14 छें व धनसम्पत्ति
बौयापाखें वइ,
तर भिम्ह कलाः
परमप्रभुयापाखें दइ।
- 15 अल्छीत
न्ह्यलं जक ब्वानाच्वनी,
अल्छीत प्वाः
घांलाकाः च्वनेमाली।
- 16 परमप्रभुया आज्ञा न्यपिन्सं
जीवनया रक्षा याइ,
मन्यपि सिनावनी।
- 17 सुनां चीमिपिन्त
ग्वाहालि याइ,
वं परमप्रभुयात त्यायब्युगु जुइ,
वय्कलं लिपा पुलाबी।
- 18 थः मस्तयत्त भिकि
छाय्धाःसा उकी आशा दइ,
मखुसा छं
थः मस्तयत्त स्यंकी।
- 19 तं मभिपिं मनूतयस्सं
न्ह्याबलें दुःख बियाच्वनी,
इमित छकः त्वःतल कि
न्ह्याबलें दुःख बियाच्वनी।
- 20 सल्लाह न्यनीम्ह
व वकथं जुइम्ह मन्
लिपा बुद्धिमान जुइ।

- 21 मनूतयगु नुगलय्
थीथी कथंया ग्वसाः
दयाच्चनी।
तर परमप्रभुया ग्वसाः हे
जक पूवनी।
- 22 आसाकुति जुयेगु धयागु
मछालापुसे च्वंगु खँ खः।
मखुगु खँ ल्हानाजुयेगु स्वयाः
चीमि जुयाच्चनेगु बांलाः।
- 23 परमप्रभुया भय काइपिन्त
जीवन दइ।
परमप्रभुया भय काइपिन्त
दुःख जुइ मखु,
अले छं कथंया मभिं जुइ मखु।
- 24 अल्छीतयसं
ल्हातिइ जाप्ये ला काइ,
तर म्हृतुइ तक हे
यंकी मखु।
- 25 नागःतुगः यानाजुइपिं
मनूतयत्त सर्जोय बिल कि
बुद्धि मदुपिं मनूतयसं
ज्ञान काइ।
ज्ञान दुपिं मनूतयत्त न्वात कि
इमिसं अज्ज ज्ञान काइ।
- 26 थः बौयात लुतय् याइपिं,
मांयात पितिनीपिं काय्पिं
मछाः मजूपिं
व इज्जत मदुपिं मनूत खः।
- 27 हे जिमि काय्!
छं सय्केगु सीकेगु ज्या
न्यनेगु त्वःतल कि
छ थःगु बुद्धिइ लगय् जुइ।
- 28 मखुगु साक्षीं
न्याययात हिस्स्याइ,
अले दुष्टयागु म्हृतुं
दुष्ट खँ नुनाछवइ।
- 29 तःधंछुया जुइपिन्त दण्ड बी,
मूर्खतयसं ल्हाः नइ।

20

- लुँ वहः स्वयाः
भिंगु वचन तःधं
1 दाखमघं हाःह याकी,
अय्लाखं ल्वापु हइ।
थ्व नितां त्वनीपिन्के
बुद्धि दइ मखु।
2 जुजुयागु तं धयागु
सिंहयागु सः थें खः,

सुनां वयात तं पिकायकी,
वयागु ज्यान वनी।

3 मूर्खतयस्सं
ल्लापु थयेगु स्वइ।

थ्वपाखें
तापायेगु मनूतयग्गु निति
हनेबहः जू।

4 अल्ल्छी मनुखं इलय् पी मखु,
अले लयेगु इलय् वं माली
अयूनं वयात छुं हे दइ मखु।

5 मनूतयग्गु बिचाः
तःजाःगु गालय् च्वंगु लः थें खः,
बुद्धि दुपि मनूतयस्सं
थ्वयात सालाः काइ।

6 सकसिनं थःत
विश्वास याये बहःम्ह
मनू खः धकाः धयाजुइ।
तर सुनां अज्याःम्ह मनू
लुइके फइ?

7 धर्मीं मनूत
दोष मदय्क जुइ।

अले परमेश्वरं
वयां लिपाया इमि मस्तयत्त
आशिष बियादी।

8 जुजु न्याय यायेत
सिंहासनय् च्वनीबलय्
वं मभिंगु फुक्कं हायाछवइ।

9 सुनां धायेफु,
“जिगु थःगु नुगः यच्चु,
अले जिं थःगु पाप
हुयाछवये धुन” धकाः?

10 परमप्रभुं
गेसु मलाःगु धः ताल्जुयात
यय्कादी मखु।

11 छम्ह मचायागु पहःचहलं नं
वयागु चालचलन बांलाः
बांमलाः धकाः सीके फु।

12 न्यनेत न्हाय्पं
व स्वयेत मिखा नितां
परमप्रभुं बियादीगु खः।

13 घनाः जक जुल कि
छं प्वाः घालाइ
मिखा चाय्काः जुल कि
छं यत्थे नयेत गाइ।

14 न्याः वनीपिन्सं
थ्व नं थिकय् जुल,
व नं थिकय् जुल
धकाः भाः याइ,

अले पुलाः वनेवं
भाः यायेफुगुलिइ

- थःमहं थःत च्वछाइ।
 15 ततःजिगु लँ, तिसा यक्व दु,
 तर ज्ञानं जाःगु वचन ति
 तःजिगु तिसा छुं मदु।
 16 म्हमस्यूपि मनूतयगु
 कालबिलय् जमानी
 च्वनीपि मूर्ख
 मनूतयगु सम्पत्ति हे
 जमानी तयाबी।
 17 बेइमान यानाः मुंकूगु सम्पत्ति
 न्हापा ला
 सवाः वःगु नसा थें च्वनी,
 तर याकनं हे
 व म्हतु जायेक फि जुयाबी।
 18 भिंगु सल्लाह का,
 अले ताःलाइ,
 सल्लाह मकायेकं
 ल्वाःवने मते।
 19 अप्वः खँ ल्हाना जुइपिसं
 खँ कथुइ थाकातये फइ मखु।
 उकिं, अप्वः खँ ल्हानाजुइपिलिसे
 तापाक हे च्वँ।
 20 सुनां थः मां बौयात सराः बी,
 वयागु जीवन
 खिउँबलय् मत सी थें जुइ।
 21 अःपुक दुगु सम्पत्तिं
 भिं याइ मखु।
 22 मभिया पूलेसा
 मभिं हे याये धाये मते।
 परमप्रभुयाके भलसा ति।
 वयकलं फुक्कं ज्यंकाबी।
 23 गेसु मलाःगु धःताल्जु
 छ्यलीपिन्त
 परमप्रभुं घृणा यानादी।
 24 मनूतयगु लँपु
 परमप्रभुं हे क्वःछिनादीगु दु,
 मनूतयसं गये यानाः
 थःगु लँपु थुइके फइ?
 25 परमेश्वरयात
 छुं नं देछाये न्ह्यः
 बांलाक बिचाः या,
 मखुसा लिपा
 पस्ताय् चाये माली।
 26 बुद्धिमानम्ह जुजुं दुष्टतयत
 ल्ययाः ल्ययाः सजाँय बी।
 27 झीगु दुनुगःया बिचाः
 परमप्रभुं बियादीगु मत खः,
 थ्वं झीगु नुगःयात कुत्तुकुली।
 28 परमेश्वरया दया व भलसां हे
 शासकतयगु शासन

- बचय् जुयाच्चनी।
 29 मनूतयसं
 ल्यायम्हतयगु तागतयात
 च्वछाइ,
 अले बुराबुरितयगु तुयुसँयात
 हनाबना तइ।
 30 म्हया घा:पालं नं
 मभिं तनावने फु।

21

- परमप्रभु हे हामा ख:
 1 जुजुया नुग: परमप्रभुया ल्हातिइ दु,
 गुबलय् मंदइ उबलय्
 वयकलं थ्वयात खुसिचाया
 ल: थें हीकादी।
 2 मनूतयत् थ:गु चालचलन
 थ:त पाय्छि थें ताइ,
 तर परमप्रभुं इमिगु नुग:
 जाँचय् यानादी।
 3 परमप्रभुयात झीसं छायेगु
 देछा स्वया:
 छु भिं, छु पाय्छि जू
 व हे या:गु य:।
 4 त:धंछुया जुइगु मिखा,
 घमण्ड याइगु नुग:
 व मभिंगु ज्याया लिच्च:
 पाप ख:।
 5 बांलाक मेहनत याना:
 ग्वसा: ग्वया: या:गु ज्यां
 उलायफुलाय् याइ,
 हथासं या:गु ज्यां
 फ्वगिं यानाबी।
 6 मखुगु खँ ल्हाना:
 दयकूगु सम्पत्ति
 ब्वयावनीगु हा थें ख:,
 अले कालया स्व:तिपाँय् ख:।
 7 दुष्ट थ:पिनिगु हे
 ल्वापुख्यापुं न्हनावनी,
 इपिं भिंगु ज्याखँ यायेत
 मानय् जुइ मखु।
 8 मखुगु ज्या याइपिनिगु
 लँ बेक्वइ,
 दोष मदुपिनिगु
 लँ तप्यनी।
 9 ल्वापुखिचा कला:लिसे
 छखा हे छँय् च्वनेगु स्वया:
 क:सिया छकुनय्
 याक:चा च्वनेगु बांला:।
 10 दुष्ट मनूतयसं
 न्ह्याबले मभिंगु हे

- बिचाः यानाच्चवनी,
इमिसं जःलाखःलायात दया याइ मखु।
- 11 हेस्याइपिन्त सजॉय बीबलय्
बुद्धि मदुपि मनूतयसं ज्ञान काइ।
ज्ञान दुपि मनूतयत् न्वात कि
इमिसं अज्ज ज्ञान काइ।
- 12 तसकं धमींम्ह परमेश्वरं
दुष्टतयगु छैय्
छुं छुं जुयाच्चन धकाः स्यु,
वयक्कलं इमित नाश यानादी।
- 13 सुनां हाःनाः मदुपिनिगु
ख्वःसः न्यनी मखु,
वयागु ख्वःसः नं
सुनानं न्यनी मखु।
- 14 सुचुका ब्यूगु कोस्यालि तं स्यानाबी,
अले गादुने सुचुका ब्यूगु घूसं
तःधंगु तंयात नं
शान्त यानाबी।
- 15 न्याय जुइबलय्
धमींपि लयताइ,
अले दुष्टत गयाइ।
- 16 सु मनु भिंगु लँ त्वःताः
मभिंगु लँय् जुइ,
व मनु कालया म्हुतुइ लाइ।
- 17 मोजमज्जा जक यानाजुइपि
कंगाल जुइ,
दाखमघ व चिकंयात ययक्कीपि
गुबलें नं तःमि जुइ फइ मखु।
- 18 दुष्ट मनूतयसं
धमीं मनूतयत् बीत
स्वःगु दुःख
थःपिन्सं हे फयेमाली।
- 19 ल्वापुखिचा
व कचकच जक
यानाच्चवनीम्ह
कलाःलिसे च्वनेगु स्वयाः
याकःचा मरुभूमिइ
च्वंवेनेगु हे बांलाः।
- 20 बुद्धि दुपि मनूतयगु छै
धन सम्पत्तिं जाइ,
मूर्ख मनूतयसं
थःके दुगु नं फुकी।
- 21 धार्मिकता व
गुबलें मफुइगु मायाया
ल्यूल्यु जुइपिन्त जीवन दइ,
मेपिन्सं हनाबना तइ।
- 22 बुद्धिमानतयसं
बल्लाःपि मनूतयगु शहरय्

- हयकाइ,
अले इमिसं भलसा कयातःगु
किल्ला थुनाबी।
- 23 थःगु म्हतु व मेयात
कःघायेफुम्हयसिनं
थःत दुःखं बचय् याइ।
- 24 तःधंछुया जुइम्ह व फुई यानाजुइम्ह
मनूया नां “हेस्याइम्ह” खः,
वं तःधंछुया व्यवहार याइ।
- 25 अल्छीत थःपिनिगु हे
इच्छाया हुनिं फुनावनी,
छायधाःसा इमिगु ल्हातिं
ज्या याइ मखु।
- 26 इमिसं चच्छि न्हिच्छिं
लोभ जक यानाच्चवनी,
तर धर्मीं मनूतयसं न्हाबलें
नुगः मस्याकुसे बियाच्चवनी।
- 27 दुष्ट मनूतयसं
छाःगु बलियात
परमप्रभुं घृणा यानादी,
अज्ज ला मभिंगु मतिइ तयाः
छाःगु ला झन दकलय्
ययकादी मखु।
- 28 फताहा साक्षी बीम्ह
मनूयागु खँ सुनानं न्यनी मखु,
तर बिचाः यानाः
नवाइम्हयसिगु खँ
सकसिनं ययकी।
- 29 दुष्टत फुई यानाः जुइ,
तर धर्मीं मनूतयसं बिचाः
यानाः जक पलाःछिना जुइ।
- 30 परमप्रभुयागु विरोधय्
सुं नं मनूया बुद्धि, ज्ञान
व ग्वसाः ताःलाये फइ मखु।
- 31 लडाइया नितिं सल ला
तयार याये फइ,
त्याःबू धाःसा
परमप्रभुया ल्हातिइ दु।

22

- धनसम्पत्ति स्वयाः नां तःधं
1 धनसम्पत्ति स्वयाः
नां ल्ययेगु बांलाः,
लुँ वहः दइगु स्वयाः
हनाबना तयकाः
चवनेगु बांलाः।
- 2 तःमि व चीमिया दथुइ
छता खँ उर्थे दु,
निम्हयसितं परमप्रभुं

- दयकादीगु खः।
 3 बुद्धिमान मनुखं न्हापा हे
 दुःख वयाच्चंगु सीका काइ,
 अले बचय् जुइ,
 तर छुं मस्यूपि मनुत
 तप्यंक व हे लैपुइ वनी,
 अले दुःख सी।
 4 परमप्रभुया भय काल कि
 व क्वमित्तु जुल कि
 इज्जत, धन व जीवन दइ।
 5 दुष्टतयगु लैपुइ कं
 व पंगः जक दइ,
 थःगु जीवन यःपि मनुत
 थ्व लं तापाक हे जुइ।
 6 थः मस्तयत्त भिंगु लैय् जुइकि,
 बुरा जुइकाः तकं
 इपि व हे लैय् जुयाच्चनी।
 7 चीमिपि तःमिपिनि दास जुइ।
 त्यासा काःम्ह
 त्यासा ब्युम्हयसिया दास जुइ।
 8 सुनां मभिगु पी,
 वं मभिगु हे लइ,
 अले इमिगु अन्याय नं फुइ।
 9 नुगः तफाःम्ह मनूयात
 आशिष दइ,
 छायाःसा वं चीमिपिन्त नं
 नके त्वंकेगु याइ।
 10 कर्पिन्त हेबाय्चबाय्
 यानाजुइपिन्त पितिनाछव,
 अले ल्वापुख्यापु व कचवं हे
 दइ मखु।
 11 नुगः बांलाःम्ह
 व नाइक नवाइम्ह मनूया
 जुजु नं पासा जुइफु।
 12 परमप्रभुं
 भिंगु खँ नुगलय् तइपिन्त
 बिचाः यानादी,
 अले फताहातयगु ग्वसाःयात
 आशां थयानादी।
 13 अल्छीतयसं थथे मतिइ तइ,
 “पिने सिंह दु।
 जि पिहां वन कि
 वं जितः स्याइ।”
 14 वेश्याया म्हुतु
 तःजाःगु गाः खः,
 परमप्रभुया तमय् लाइपिं
 थुकी कुतु वनी।
 15 मस्तयगु नुगलय्
 म्वाःमदुगु खँ वयाच्चनी,
 तर इमित न्वानाः

थज्याःगु खं तापाकेमा।
 16 थःगु सम्पत्ति अप्वयकेत
 चीमिपिन्त क्वत्यलिपि
 व तःमिपिन्त कोस्यालि
 बियाजुइपि
 फ्वगिं जुयावनी।

ज्ञानया स्विता खँ

- २२:१७-२४:२२
- 17 बुद्धि दुपिन्सं छु धाल, न्यँ!
 जिं स्यनागु खँ नुगलय् ति।
- 18 थ्वयात नुगलय् तथाः
 म्हुतुं नवायेबलय्
 छिमित आनन्द वइ।
- 19 परमप्रभुयात
 विश्वास याये फयेमा धकाः
 थौं जिं थ्व खँ छन्त स्यनाच्चना,
 खः, छन्त हे स्यनाच्चना!
- 20 जिं छिमित
 भिंगु सल्हासाहुति जाःगु
 व बुद्धिं जाःगु स्विता खँ
 च्वयाबियागु मखु ला?
- 21 छिमिसं सत्य खँ थुइमा,
 अले छिमिथाय्
 न्यंके छवयाहइपिन्त थुइकाः
 बी फयेमा धकाः
 च्वयाबियागु मखु ला?
- 22 चीमिपिन्त फत धकाः
 क्वत्यले मते।
 हाःनाः मदुपिन्त अदालतय्
 ध्वंलाये मते।
- 23 छायाधाःसा परमप्रभुं
 इमिगु मुद्दा स्वयादी।
 अले इमित लुतय् याःपिन्त
 वयकलं लुतय् यानादी।
- 24 तंगुलु मनूतलिसे जुइ मते।
 25 मखुसा छिपिं नं इपिं थें हे
 जुयावनी।
 अले थथःमहं गालय् दुनी।
- 26 मेपिनिगु त्यासाया जमानी
 च्वने मते।
- 27 छुं जुयाः छं पुले मफुत धाःसा
 छ घनेगु लासा तकं
 थनायनी।
- 28 थः पुर्खा तयावंगु लागाया चिं
 चीकाछवये मते।
- 29 छिमिसं थःगु ज्याय् जाःमह

मनूयात खं ला?
वं ला:ला:पि मनूतय्गु
ज्या यायेगु स्वया:
जुजुयागु ज्या याइ।

23

- 1 सुं त:धंम्ह मनूनापं नयेबल्य्
छिमिसं थ:गु न्ह्य:ने
सु दु धका: लुमंकि।
- 2 छ तसकं हे नगुलु जूसा
थ:त बालाक क:घा।
- 3 वं न्ह्यच्याकूगु भ्वजय्
लोभ याये मते,
छाय्धा:सा वं झंग:लायेत
स्व:गु नं जुइफु।
- 4 त:मि जुइत यक्व
ध्वंघ्वंस्यानाजुइ मते।
बुद्धिमान जुया: थ:त क:घा।
- 5 मिखाफुति याये मलावं
धनया पपू बुया वइ,
अले इमा ब्व: थें ब्वयावनी।
- 6 कन्जुस मनूयाथाय् भ्वय् वने मते,
वयागु माकुगु व सा:गु
भ्वय्या लोभ याये मते।
- 7 इमिसं धायेत ला
“भपि, भपि” धाइ,
दुनुगलं धा:सा धयाच्चनी मखु।
इमिसं न्ह्याबलें धिबाया मू
बिचा: यानाच्चनी।
- 8 छं न:गु फुक्कं ल्ह्येमाली,
अले छं इमित च्वछाया:
खँ ल्हा:गु सितिं वनी।
- 9 मूर्खतलिसे ज्ञानयागु
खँ ल्हाये मते,
इमिसं थ्वयात
हेबाय्चबाय् याइ।
- 10 थ: पुर्खा तयाथकूगु
लागाया चिं चीके मते,
हा:ना: मदुपिनिगु जग त्यला:
काये मते।
- 11 छाय्धा:सा इमिगु सम्पत्ति
लिफ्यानाकाइम्ह
दक्वसिबय् बल्ला:म्ह परमप्रभु दु।
वय्कलं छिमिगु विरोधय्
मुद्दा ल्हनादी।

- 12 छु उजं ब्यूगु खः न्यँ,
ज्ञानयागु खँय् न्हायपं ब्यु।
- 13 मस्तयत् न्वायेगु दिके मते,
सजॉय बीवं इपिं सिनावनी मखु।
- 14 थुकिं इमिगु जीवन बचय् जुइ।
- 15 हे जिमि काय्,
छंगु नुगः बुद्धिं जाःसा
जिगु नुगः लयताइ।
- 16 छंगु म्हतुं खःगु खँ नवात कि
जि दुनुगलं लयताये।
- 17 पापीतलिसे नुगः मुइके मते,
तर सदां परमप्रभुया
भय कयाच्वँ।
- 18 थुकिं यानाः छन्त सिरपाः दइ,
छ आशां घाइ मखु।
- 19 हे जिमि काय् न्यँ,
अले बुद्धिमान जु।
थःगु नुगः खःगु लँपुइ लाकि!
- 20 अय्लाः त्वनाजुइपिलिसे
जुइ मते,
नगुलुतलिसे जुइ मते,
- 21 छायाधाःसा अय्लाःगुलुत
व नगुलुत पवगिं जुयावनी।
न्हाबले नयेगु
व घनेगु जक
याना जुल धाःसा
छं भ्वाथः लं फिनाजुये माली।
- 22 थःत दयकूम्ह
थः बौया खँ न्यँ।
अले बुरी जूम्ह थः मांयात
हेला याये मते।
- 23 सत्य, बुद्धि, दुग्यां व भिंगु खँ
कायेगु स्व!
थुमित मी मते।
- 24 धर्मी मनूया बौ
लयतायेथाय् दु,
अज्याःम्ह बौ
दुनुगलं लयताइ।
- 25 थः मां बौयात लयताय्की,
थःत बुइकूम्ह मांयात
लयताय्की।
- 26 हे जिमि काय्!
थःगु नुगः जितः ब्यु।

अले थःगु मिखा

जिगु लँय् लाकि।

27 छाय्धाःसा वेश्यात तःजाःगु गा खः,

अले स्यंम्ह मिसा छगू तुं खः।

28 इमिसं दाखुँतयसं थें

पियाच्चनी,

अले मनूतयत् स्यंकी।

29-30 सु मनू अयलाखय्

भुलय् जुयाच्चनी,

न्ह न्हगु अयलाः त्वनाजुइ,

व मनूयात न्ह्याबलें दुःख जुइ।

न्ह्याबलें ख्वयाजुये माली,

ल्वानाजुये माली,

म्वाःसां म्वाःसां घाःपाः

जुइकाः जुये माली,

मिखा ह्याउँकाः जुये माली।

31 ह्याउँगु दाखमघ हे जूसां

उकी नुगः क्वसाय्के मते।

ख्वलाय् लुइबलय्

थ्व ज्वाल्ल च्वनी,

अले साइख्वाः वःसां

ल्वःवँके मते।

32 कन्हय् खुन्हु सुथय्

छन्त बिख दुम्ह

सर्प न्याः थें जुइ।

33 मिखाया न्ह्यःने

अजू चायापुगु लु लुया वइ,

अले त्याजिक नवाये

व बिचाः याये तकं फइ मखु।

34 छ जहाजया थामय् हुस्लुंपुयाः

समुद्रय् वनाच्चंम्ह

नांजवाः थें जुइ।

35 अले छं धाइ,

“जितः इमिसं दाल,

तर जिं मचाः।

इमिसं जितः

गुबलय् दाल धकाः नं

जिं मचाः।

जि गुबलय् न्ह्यलं चाइ,

अले हाकनं त्वने फइ?”

24

1 दुष्ट मनूतलिसे

नुगः मुइके मते,

इपिं लिसे जुइगु

मतिइ हे तये मते।

2 छाय्धाःसा इमिगु नुगलय्

ल्वायेगु व स्यायेगु

खँ जक दइ,

अले दुःख बीगु जक

खँ ल्हाना जुइ।

3 बुद्धिया जगय् छँ नीस्वनी,
अले दुग्यंगु बिचालं

ध्वयात बल्लाकी।

4 गुगु छँय् ज्ञान दइ,
उकिया क्वथात
मू वंगु व बाबाला:गु
सामानं छायापी।

5 बुद्धिमानम्ह मन्
बल्ला:म्ह मन् स्वया:
शक्तिशाली जुइ।
बल स्वया: बुद्धि त:धं।

6 उकिं, ल्वा:वने न्ह्य:
बांलाक बिचा: यायेमा:
त:म्हयसिगु सल्लाह न्यना:
ल्वा:वंसा जक त्याके फइ।

7 मूर्खतयगु निति बुद्धि धयागु
त:जा:गु पहाड थें जुइ।
तत:धंगु खँय् सहलह जुइबलय्
इमिसं छुं हे खँ तये फइ मखु।

8 न्ह्याबलें मभिगु जक
ग्वसा: ग्वयाजुइपि
दु:ख बीपिं धका: नां जाइ।

9 मूर्खतयगु ग्वसा: पापं जाइ।
कर्पिन्त हेबाय्चबाय् जक
याइपिं मनूतयत्
सकसिनं मयय्की।

10 दु:खया इलय्
लिचिलिपिं मनूत
गुबलें न्ह्यज्याये फइ मखु।

11 अन्याय याना:
स्यायेत्यपिन्त बचय् या!
इमित त्व:तकेत लिज्याये मते।

12 “थ्व जिगु ज्या मखु” धका:
लिज्याये मते।
परमेश्वरं सकसिगु नुग:या खँ स्यु,
अले वयकलं छिमित नं
स्वयाच्चवनादीगु दु।

वयकलं छिमिगु नुगलय्
छु दु धका: स्यु।
वयकलं सुनां छु छु या:गु दु,
व हे कथं लिच्च: बियादी।

13 हे जिमि काय्!
कस्ति न, छायाधा:सा व सा:,

हाप्वलय च्वंगु कस्ति
चाकुसे च्वं।

14 अथे हे बुद्धि नं
छंगु नुगःया नितिं
चाकुसे च्वनी।

छं बुद्धियात काल धाःसा
छंगु आशा सिति वनी मखु।

15 दुष्ट मनूतयसं थें
भिपिं मनूतयत् लुतय यायेगु
ग्वसाः ग्वयाः जुइ मते।
अले इमिगु छँनं इमित पितिने मते।

16 भिपिं मनूत
न्हयकः क्वदःसां
हाकनं दना वइ।
तर दुष्ट मनूत
छकः विपत्ति वल कि हे
क्वदःगु क्वदलं तुं जुइ।

17 थः शत्रुतयत्
विपत्ति वल धकाः
लयताये मते,
इपिं क्वःदल धकाः
लयताये मते।

18 मखुसा परमप्रभु छिपिं खनाः
लयतायादी मखु,
अले इमित सज्जय
बियादी मखु।

19 दुष्ट मनूतयसं यानाः
तं पिकाये मते,
दुष्टत खनाः
नुगः मुइके मते।

20 छायाधाःसा दुष्टतयगु
भविष्य धयागु हे दइ मखु,
इमिगु भविष्य खिउँसे च्वनी।

21 हे जिमि काय!
परमप्रभुया भय का,
अले जुजुयात हनाबना ति।
अले विद्रोह यानाजुइपिलिसे
जुइ मते।

22 इपिं घौपलखं हे
नाश जुयावनी।
परमप्रभु व जुजुं
गज्याःगु सज्जय बियादी धकाः
सुनां छु स्यु?

23 बुद्धि दुपिनिगु नितिं

ज्ञानया मेमेगु खँ

- मेमेगु खँ नं दनि,
 न्याय यायेबल्य्
 पक्षपात यायेगु बांमलाः।
- 24 सुनानं दोषी मनूयात
 दोष मदुम्ह
 धकाः धाल धाःसा
 वयात सकसिनं
 सराः बी, घृणा याइ।
- 25 दोषी मनूयात
 सजाँय ब्यूम्ह न्यायाधीशया
 भिं जुया वइ,
 अले वयागु नां नं जाइ।
- 26 खःगु लिसः पासाया चिं खः।
- 27 न्हापां थःगु बुँज्या
 निं सिधय्कि,
 अले थःगु नसात्वेसाया
 व्यवस्थाया,
 अले जक छँ दनेगु ज्या या।
- 28 थः जःलाखःलाया विरोधय्
 कारण मदय्क
 साक्षी बियाः जुइ मते।
 अले मखुगु खँ ल्हाना जुइ मते।
- 29 अले थथे धाये मते,
 “वं जितः याः थें
 जिं नं वयात याये,
 जिं वयात ब्वलासाये।”
- 30 जि अल्छी व मूर्ख मनूयागु
 बुँ व दाखक्यब जुयाः वना।
- 31 अन न्ह्याथासं
 कं बुयावयाच्चंगु
 व झालं बुँ त्वपुयाच्चन।
 ल्वहंया पःखाः नं
 थाय् थासय्
 दुनावयाच्चन।
- 32 व खुनाः
 जिगु नुगलय् खँ वल,
 अले छु सय्काः कयाः धाःसा,
- 33 पलखया न्ह्यः,
 पलखया न्ह्यलं ब्वानाः
 ल्हाः प्वःचिनाः
 पलख झासु लन कि हे
- 34 छंके गरीबी दाखुँ थें
 व मगाःमचाः ल्वाभः
 ज्वनातःम्ह मनू थें वइ।*

सोलोमनया मेमेगु उपदेश

25

२५-२९

- 1 सोलोमनया थ्व उपदेशत
 यहदाया जुजु हिजकियाया

- मनूतयसं ल्ह्यायातःगु खः,
 2 परमेश्वरं सुचुकातःगुलिइ हे
 झीसं वयकःयात हने।
 अले जुजुपिन्त इमिसं
 थ्व खँ उलाः अर्थ
 कनाब्ब्यगुलिइ हे हने।
 3 छम्ह जुजुया नुगलय्
 छु दु धयागु
 सुनानं सीके फइ मखु।
 वयागु बिचाः आकाश थें तःजाः,
 अले पृथ्वी थें तःगाः।
- 4 वहःयात शूद्र या,
 अले तिनि वहःकःमिं
 उकियात छुं दयके फइ।
 5 मभिपिं मनूतयत् जुजुपाखें
 तापाक ति,
 अले तिनि न्यायया शासन
 याये फइ।
- 6 जुजुया न्ह्यःने च्वनेबलय्
 जि तःधंम्ह मनू खः धकाः
 क्यनेत स्वये मते।
 7 जुजुं थःम्हं हे सःताः
 आसनय् फ्यतुकुगु बांलाः
 तःधिपिं मनूतयगु न्ह्यःने
 क्वह्यकाः च्वनेगु स्वयाः।
 8 थःम्हं खंगु खँयात हथाय् चायाः
 अदालतय् यंके मते।
 मेम्ह साक्षी वयाः छंगु खँ
 फताहा साबित यानाबिल धाःसा
 मछालापुका च्वनेमाली।
- 9 थः जःलाखःलानाप
 ल्वापु जुल धाःसा
 कर्पिनिगु गुप्ति खँ प्वले मते।
 10 मखुसा छन्त सकसिनं खँ
 मथाःम्ह धकाः धाइ।
 अले छं थःगु इज्जत गुबलें नं
 लिफ्यानाः काये फइ मखु।
- 11 माःगु इलय् माःकथं
 नवायेगु धयागु
 वहलय् लुँ थुने थें खः।
 12 सःस्यूम्ह मनूखं ब्वःब्यगु नं
 न्यनीगु न्हायपंया निरिति लुँयागु तिसा स्वयाः मू वं।
 13 विश्वास याये बहःम्ह दूतं
 थः मालिकया नुगःयात
 सामाज्याया इलय् ख्वाउँ लखं थें

- सिचुकाबी।
 14 थःमहं बी धकाः
 बचं बियाः मबीमह मन्
 नैन्यायाः वा मगाः थें खः।
 15 सह यायेफत धाःसा
 शासकयात नं ह्ययके फइ।
 अले नाइसे च्वंगु खं
 क्वँय्यात नं नायकेफु।
 16 कस्ति नं माक्वं अप्वः नल कि
 वाक्क वइ।
 17 थःथितिपिन्थाय्
 यक्व वने मते।
 मखुसा वाक्क वय्काः
 इमिसं मययका हइ।
 18 थः पासायात
 मखुगु पाःयायेगु धयागु
 वयात तरवारं पालेगु थें खः,
 भालां सुइगु थें खः,
 अले वाणं कय्केगु थें खः।
 19 दुःख जुइबलय् मदुमह पासा
 किलं नःगु, स्याःगु वा
 व खुत्यां काःगु तुति थें खः।
 20 दुःखं कःमह मनूया न्ह्यःने
 म्ये हालेगु धयागु
 तसकं चिकुबलय् लं त्वकाबी थें,
 अले घालय् चि हलाबी थें खः।
 21 थः शत्रु घांलाःसा
 वयात नयेगु ब्यु,
 अले पित्याःसा
 वयात त्वनेगु ब्यु।
 22 थथे यात धाःसा
 मछालाः वयागु ख्वाः
 ह्याउंसे च्वनी,
 अले परमप्रभुं छन्त सिरपाः बी।*
 23 उत्तरया फसं वा वय्की थें
 म्वाःमदुगु खं तं वय्की।
 24 ल्वापुखिचाम्ह कलाःलिसे
 छखा हे छेंय् च्वनेगु स्वयाः
 कःसिया छकुनय्
 याकःचा च्वनेगु बांलाः।
 25 तापाकं वःगु भिंगु बुखँ
 प्याय्चाःमहयसित
 ख्वाउं लः लुये थें खः।
 26 दुष्ट मनूतय्गु खँय् जुइमह
 धर्मी मन्
 फोहर वांछवयातःगु

- लः थें खः।
 27 कस्ति अप्वः नयेगु बांमलाः।
 अथे हे थःत अप्वः
 तःधकेगु नं बांमलाः।
 28 थःम्हं थःत
 कःघाये मफुम्ह मन्
 पःखाः मद्गु शहर थें खः।

26

- थःम्हं म्हगु गालय्
 थः हे कुतुं वनी
 1 मूर्ख मनूयात तःधकेगु धयागु
 ताल्लां च्वापु गायेगु
 व सामाज्यां वा वयेगु थें खः।
 2 म्वायकं म्वायकं ब्यूगु सराः
 लगय् जुइ मखु।
 थ्व ला चखुंचा थें
 भुर्रं ब्वयावनी,
 अले इखुंचा थें ब्वाँय् वनी।
 3 सलयात कोर्रा,
 गधायात लगामं थें
 मूर्खयात नं कथिं दायेमाः।
 4 मूर्खतयगु न्ह्यसःया
 लिसः बी मते,
 मखुसा छ नं
 इपिं थें हे मूर्ख जुइ।
 5 मूर्खयागु न्ह्यसःया
 लिसः बिल कि
 वं थःत बुद्धिमान
 ताय्काच्चंगु खः हे
 धकाः च्वनी।
 6 मूर्ख मनूया ल्हातिं बुखें
 छवयेगु धयागु
 थःगु तुतिइ थःम्हं पां
 पाले थें खः,
 अले थथःम्हं दुःख
 मालेगु खः।
 7 मूर्ख मनुखं
 उपदेश बीगु धयागु
 लंग्राम्ह मन् ब्वाँय् वने थें खः।
 8 मूर्ख मनूयात हनेगु धयागु
 खिपतय् ल्वहं चिनाः
 वाँछवये थें खः।
 9 मूर्ख मनुखं उपदेश बीगु
 अय्लाखं काःम्ह मनुखं
 थःगु ल्हातिइ कःगु कं
 लिकायेत स्वये थें खः।
 10 मूर्ख मन्

- व लँय् वःपिं मनूतयत्
ज्याय् तयेगु धयागु
लाः लाः थे वाणं कयके थें खः।
- 11 खिचां थःम्हं ल्हःगु
हानं नः वइ थें
मूर्खतयसं नं
हानं हानं मूर्खं ज्या याइ।
- 12 थःम्हं थःत बुद्धिमान
तायकीम्ह मनु छं खनाः ला?
वयागु स्वया ला बरु मूर्खम्हयसिगु निति यक्व आशा दइ।
- 13 अल्छीतयसं थथे मतिइ तइ,
“पिने लँय् सिंह दु,
गल्लि गल्लिइ
चाःहिलाच्चंगु दु।”
- 14 लुखा थःगु कब्जाय् जक
मूपुलाच्चनी,
अथे हे मूर्खं नं लासाय् जक
मूपुलाच्चनी।
- 15 अल्छीतयसं
थःगु ल्हाः भुइ ला तइ,
तर ल्हाः ल्हनाः
नयेत तक हे थाकु चाइ।
- 16 अल्छीतयसं
थःत खःगु लिसः बी फुपि
न्हय्म्ह मनूया स्वयाः
बुद्धिमान तायकाः जुइ।
- 17 कर्पिनिगु ल्वापुइ
ल्हाः तयेगु धयागु
वेंचाः खिचायागु न्हाय्पं
ज्वने थें खः।
- 18-19 कर्पिन्त धोखा बियाः
“जिं ला ख्याः जक यानागु”
धाइम्ह मनु
मिप्वाः व ग्यानापुगु धनुष वाण
ज्वनाजुइम्ह वें थें खः।
- 20 सिं मन्तकि मि सी,
अथे हे खँसुवाःत मन्तकि
ल्वापुख्यापु मदयावनी।
- 21 बुलुमिया निति ह्यंग्वाः,
मिया निति सिं थें
ल्वापुया निति ल्वापुखिचा!
- 22 खँसुवाःतयगु खँ
सवाः वःगु नसा थें
माकुसे च्वनी,
अले थ्व मनूतयगु दुनुगः
थयंक दुहां वनी।

- 23 चाया थलय् वहः सियातः थें
दुष्ट मनूतयगु म्हुतुसि
चुल्लसे च्वनी।
- 24 दुष्टतयसं माकुगु खँ ला ल्हाइ,
इमिगु नुगलय् धाःसा
घच्चायापुगु खं हे थायकयाच्वनी।
- 25 थज्याःपिं मनूतयगु माकुगु खँय्
विश्वास याये मते।
छाय्धाःसा इमिगु नुगः
न्हय्गू मभिंगु बिचालं
जायाच्वनी।
- 26 इमिसं थःपिनिगु मभिंगु
बिचाः ला
सुचुका तइ,
तर मभिंगु ज्या ला
सकसिनं खनी।
- 27 सुनां गाः म्हुइ,
व थः हे गालय् कुतुं वनी।
सुनां ल्वहं ग्वारातुइकी,
लिखतं वयाः
वयात हे लाःवइ।
- 28 मखुगु खँ ल्हाइगु म्हुतु
वया थः हे शत्रु जुइ।
पिचुगु म्हुतुं सर्वनाश हइ।

27

- थथःम्हं तःधने मते
- 1 कन्हय्यागु खँय् फुइँ
त्वःताजुइ मते।
छाय्धाःसा कन्हय् छु जुइ
धकाः छं मस्यु। ☆
- 2 थथःम्हं तःधना जुइ मते,
बरु मेपिन्त तःधंके ब्यु।
- 3 ल्वहं व फि इयातुसे च्वनी,
तर मूर्खतयसं यानाजुइगु दुःख
झन दकलय् इयातु।
- 4 तं धयागु तसकं छाः,
अले ग्यानापु,
तर नुगः मुइकेगु धयागु
थ्व स्वयां ग्यानापु।
- 5 खने मदुगु माया स्वयाः
न्ह्यःने हे ब्वःब्यगु बांलाः।
- 6 पासां नुगलय् स्याकूसां
ग्याये म्वाः,
तर शत्रुया चुप्पा नं
ग्यानापुसे च्वनी।
- 7 प्वाः जाल कि
कस्ति नं यइ मखु,

नयेपित्यात कि
खायुगु नं साइ।

- 8 छैनं तापाःम्ह मन्
स्वलं तंम्ह झंगः थें खः।
- 9 अन्तर व धुंया नस्वाल्
नुगः चंचंधाइ,
तर भिंम्ह पासाया स्वापु
व स्वयां नस्वाइ।
- 10 थः पासा व
थः बौया पासायात
त्वःते मते।
- थःत दुःख जुइबलय्
थः दाजुकिजायाथाय्
ग्वाहालि फ्वंवेने मते।
तापाःपिं दाजुकिजां स्वयाः
सन्तीक च्वंपिं जःलाखःलां हे
ग्वाहालि याइ।
- 11 हे जिमि काय्!
बुद्धि दयकि
अले जि लयताये,
अले जितः कुंखिनिपिन्त
जिं लिसः बी फइ।
- 12 सःस्युपिन्सं थःत आपत
वयेत्यंगु न्हापां हे वाःचाय्की,
अले बचय् जुइत स्वइ।
ग्वाज्यःत धाःसा
तप्यंक हे आपतय् तक्यंवनी,
अले दुःख सी।
- 13 म्हमस्यूम्ह मनूयागु
जमानी च्वनीम्ह मनूयाके
जमानी कायेगु या।
- 14 सुनानं सुथ न्हापां ततःसलं
जःलाखःलायात
सुवाः बिल धाःसा
व सराः थें खः।
- 15 ल्वापुखिचाम्ह कलाः
बर्खा मदिकक
वयाच्च्वनीगु वा थें खः।
- 16 वयागु कचकचयात
पनेगु धयागु
फय्यात पने थें खः,
अले चिकंयात
ज्वनेत स्वये थें खः।
- 17 नँयात नं हे ज्वय्की थें
पासां पासायात ज्वय्की।
- 18 सिमायागु सुसाःकुसाः
याइम्हयसिनं
उकियागु फल नं नयेखनी।
थः मालिकयात
बिचाः याइम्हयसित

- सकसिनं च्वछाइ।
 19 मनूया ख्वाः लखय्
 खने दइ थें
 मनूया नुगलं मनू म्हसी।
 20 मृत्यु व विनाश गुबलें
 लुधनी मखु।
 अथे हे मनूतयगु इच्छा नं
 गुबलें लुधनी मखु।
 21 लुँ व वहःयात मिइ तयाः
 जौंचय् याइ थें
 मनूतयत् नं
 इमित याइगु हनाबनां
 जौंचय् याइ।
 22 मूर्खतयत् घलय् तयाः
 जाकि क्यः थें
 क्यःसा
 इमिसं मूर्ख ज्या त्वःती मखु।
 23 थः फैबथांया
 सुसाःकुसाः या,
 24 छाय्धाःसा
 धनसम्पत्ति सदाया नितिं
 दयाचवनी मखु।
 मुकुट पुस्तां पुस्ता तक
 ल्यनाचवनी मखु।
 25 घौंय्म्वः लये धुंकाः
 न्हगु घौंय् बुया वइ,
 उबलय् तकं
 गुँचवय् च्वंगु घँजा मुनी।
 26 फैतय्पाखें छन्त कापः दइ,
 अले च्वलय् मियाः
 वःगु धिबां बुँ न्याये फइ।
 27 च्वलय्चिया दुरु छन्त,
 छं छँजःपिन्त
 व छं च्यःभ्वातियात तकं
 त्वनेत दइ।

28

- विश्वास याये बहःम्ह मनूयात
 आशिष दइ
 1 सुनानं लिना महःसां
 दुष्ट मनूत
 बिस्युं बिस्युं जुइ,
 धर्मी मनूत धाःसा
 सिंह थें मग्यासे च्वनी।
 2 देशय् ल्वापु जुइबलय्
 तःम्ह नेतात बुया वइ,
 तर दुग्यां दुम्ह नेतां
 देशयात न्हधाः याइ।
 3 हाःनाः मदुपिन्त क्वत्यलिपिं

दुष्ट मनूत
बाली स्यंकीगु वा थें खः।

- 4 व्यवस्था मानय् मयाइपिन्सं
दुष्टतयत् तःधंकी,
तर व्यवस्था मानय् याइपिन्सं
इमिगु विरोध याइ।
- 5 दुष्ट मनूतयसं न्याय धयागु
छु धकाः सी मखु,
परमप्रभुयात मानय् याइपिन्सं
थ्व खँ बांलाक सी।
- 6 तःमि व मभिं मन् जुयेगु स्वयाः
चीमि व भिं मन्
जुयाच्चवनेगु हे बांलाः।
- 7 सुनां परमेश्वरया व्यवस्था मानय् याइ,
व बुद्धि दुम्ह काय् खः।
नगुलुपिलिसे जुइपिन्सं
थः बौयात मछालापुकी।
- 8 सुनां अप्वः ब्याज कयाः
धिबा मुंकी,
वयागु सम्पत्ति हाःनाः मदुपिन्त
ग्वाहालि याइपिनिगु
ल्हातिइ वनी।
- 9 व्यवस्था मानय्
मयाइम्हयसिगु प्रार्थना तकं
परमेश्वरयागु नितिं
घच्चायापुसे च्वनी।
- 10 भिपिं मनूतयत् मभिंगु लँय्
यंकीपिं मनूत
थःम्हं म्हगु गालय् थः हे लाइ।
तर भिपिं मनूतयत्
सिरपाः दइ।
- 11 तःमिपिं मनूतयसं
थःपिन्त बुद्धिमान ताय्की,
तर दुग्यां दुपिं चीमिपिं मनूतयसं
इमित बांलाक म्हसीकी।
- 12 भिपिं मनूत त्यात कि
सकलें लय्ताइ,
दुष्ट मनूत थाहां वल कि
मनूत सुला जुइ।
- 13 थःगु पापया पश्चाताप
मयात कि
छ गुबलें थाहा वये फइ मखु।
छं थःगु पापया पश्चाताप यानाः
त्वःतल धाःसा
परमेश्वरयागु दया माया
छन्त दइ।
- 14 परमप्रभुया भय काइपिन्त

आशिष दइ,
अतेरि जुयाच्चंषिं
नाश जुयावनी।

15 बमलाःपिन्त क्वत्यला जुइपिं
दुष्ट शासकत

तस्सलं हालीम्ह सिंह
व हय्कायेत वःम्ह भालू थें
ग्यानापुसे च्वनी।

16 विवेक मदुम्ह शासक

मूर्खम्ह व नुगः छाःम्ह खः।

तर मखुगु ज्यां कमय् याःगु
धनयात मययकीम्हयसित
ताः आयु दइ।

17 मनू स्यानाः

आछु कना जूम्ह मनू

मसीतले बिस्सुं जुयाच्च्वनी,

वयात सुनानं ग्वाहालि याये मते।

18 इमान्दार जु,

छन्त न्हाबले रक्षा याना तइ,

बेमान जुल कि

आकाझाकां

छ पतन जुयावनी।

19 मेहनत याइम्हयसित

नयेत यक्व अन्न दइ,

ई सिति छवइम्ह मनुखं

दुःख जक सी।

20 विश्वास याये बहःम्ह मनूयात

गाक्क आशिष दइ,

याकनं तःमि जुइत स्वइम्ह

मनूयात सजाँय बी।

21 पक्षपात यायेगु बांमलाः।

तर छपा मरिया नितिं

मनूतयसं मभिगु ज्या याना जुइ।

22 लोभी मनूत तःमि जुइत

हथाय् चाया जुइ,

तर गुलि याकनं थःके

छुं मदयावनी धयागु

इमिसं सी हे मखु।

23 पिचुगु म्हुतुयात स्वयाः

न्वाइगु म्हुतुयात हे

लिपा सकसिनं च्वछाइ।

24 थः मां बौयात लुतय् यानाः

मभिगु याना धकाः

मतिइ मतइपिं

मनूत खुँ थें खः।

25 लोभी मनूतयसं

- ल्लापुथया जुइ,
तर परमप्रभुयात विश्वास
याइपि मनूत च्वजाया वइ।
26 थःगु बिचारं जक जुइपि
मनूत मूर्ख खः,
सःस्यूपिन्सं धाःगु खँ न्यनीपि
मनूत सुरक्षित जुइ।
- 27 मगाःमचाःपिन्त ब्यु,
छिमित गुबलें मगाःमचाः
जुइ मखु।
सुनां इमिगु च्यूताः तइ मखु,
इमित सकसिनं सराः बी।
- 28 दुष्ट मनूतयसं शासन यात कि
मनूत सुला जुइ,
तर गुबलय् दुष्टत नाश जुइ,
धर्मी मनूत थाहां वइ।

29

- परमप्रभुयात मानय् याइपिन्सं
मगाःमचाःपिन्त स्वइ
- 1 न्ह्याक्व न्वाःसां मह्यूपि मनूत
न्ह्याक्व पनेत स्वःसां
छन्हु आकाझाकां
नाश जुयावनी।
- 2 धर्मीतयसं शासन यात कि
सकलें लयताइ,
दुष्टतयसं शासन यात कि
न्ह्याथासं दुःख जक जुइ।
- 3 बुद्धिया ल्यूल्यु जुइम्हयसिनं
थः मां बौयात लयताय्की।
वेशयातयथाय् जुइम्हयसिनं
थःगु सम्पत्ति फुकी।
- 4 जुजुं न्यायया पँ लिनाजुल कि
देश बल्लाइ,
तर जुजुं धिबाया पँ लित कि
देशया नाश जुइ।
- 5 थः पासापिन्त फुरफुरे याना
जुइपिन्सं
थःम्हं थःत जाः ग्वइ।
- 6 मधिपि मनूत थःगु हे पापया
जालय् लाइ।
तर धर्मीपि मनूत
तसकं लयतायाजुइ।
- 7 धर्मी मनूतयसं
चीमिपि मनूतयत्
गुकथं थकायेगु धकाः
बिचाः याइ।

दुष्ट मनूतयत् थुकिया
च्यूताः तक्ं दइ मखु।

8 मेपिन्त हेबायचबाय्
यानाजुइपिन्सं देन्यंक
हल्ला याना जुइ,
तर बुद्धिमान मनूतयसं
तंयात पनी।

9 बुद्धिमानम्ह मनुखं मूर्खतयत्
अदालतय मुद्दा तयाः
जुल धाःसा
थःत लायबुइकेगु व इमित
न्हीकेगु बाहेकं छुं जुइ मखु।

10 ज्यानमारातयसं भिपिं
मनूतयत् ययकी मखु,
तर धर्मी मनूतयसं इमित
बचय् याइ।

11 मूर्ख मनूतयसं थःगु तं
क्यना जुइ,
तर बुद्धिमानतयसं पना तइ।

12 शासन याइम्हयसिनं
मखुगु खँ न्यनाजुल धाःसा
वया भारदारत फुक्कं
मखुगु खँ ल्हाइपि जुइ।

13 चीमिपिं व इमित
क्वत्यलातःपिनि दथुइ
छता खँ उत्थे दु,
निम्हयसित नं परमप्रभुं
स्वयेत मिखा बियातःगु दु।

14 चीमिपिन्त नं उतिग्यंक
न्याय याइम्ह जुजुं
सदांया नितिं शासन याइ।

15 अनुशासनं मस्तयत् बुद्धि बी,
थःयत्थे जुइपिं मस्तयसं
थः मांयात मछालापुकी।

16 दुष्टत अप्वल कि
पाप नं अप्वइ,
तर धर्मीतयसं छन्हु इपिं
न्हनावंगु स्वये खनी।

17 थःकाययात कजय्
याना तल धाःसा
छन्त शान्ति दइ,
अले नुगःयात आनन्द दइ।

18 परमेश्वरं क्यंगु लँय् मजूपिं
मनूत यःयःथे जुइ।

परमेश्वरया व्यवस्था मानय्
याइपिं मनूत धन्य जुइ।

19 खं जक च्यःभ्वातिंयात

- भिके फइ मखु,
इमिसं छंगु खँ ला थुइ,
तर धा:थे याइ मखु।
- 20 ला: ला: थे नवानाजुइपिनिगु
स्वया: ला
मूर्खतयगु हे आशा दइ।
- 21 च्य:तयत मचानिसें हे
इमिसं धा:धा:गु बियातल कि
लिपा इमिसं छिमिगु फुक्कं
लाका काइ।
- 22 याकनं तं म्वइपिन्सं
ल्वापुख्यापु जक हइ।
तसकं तं पिकाइपिन्सं
पाप याइ।
- 23 घमण्डं मन्तयत पतन यानाबी।
क्वमिलु जुया:
जुइपिन्सं हनाबना काइ।
- 24 खँयात ग्वाहालि याइम्ह
थ: हे थ:म्ह शत्रु जुइ।
वं ख:गु साक्षी ब्यसां
सजाँय फयेमाली,
मब्यसां परमेश्वरया
सरा: फयेमाली।
- 25 ग्या:चिकु मन्तयगु निति
स्व:तिपाँय ख:,
सुनां परमप्रभुयात विश्वास याइ,
वयात सुरक्षा दइ।
- 26 सकसिनं शासकयागु मन
त्याकेत स्वइ,
तर परमप्रभुयापाखें जक
न्याय दइ।
- 27 धर्मी मन्तयसं दुष्ट मन्तयत
ययकी मखु,
दुष्ट मन्तयसं धर्मी मन्तयत
ययकी मखु।

30

आगरूया उपदेश

- 1 याकेया काय् आगरूया उपदेश – छगू ईश्वरवाणी –
- थ्व मनुखं इथीएल व यूकालयात धा:गु ख: –
- 2 जि मनु धाये हे
मल्व:म्ह मनु ख:,
जिके मन्तयगु
थज्या:गु बुद्धि मद्दु।
- 3 जिं बुद्धिया खँ गुबलें मब्वना।
परमेश्वरया बारे जिं छुं मस्यू।
- 4 स्वर्गय् वना:
सु लिहां व:गु दु?

- सुनां फययात थःगु ल्हातिइ
 प्वःचिनातःगु दु?
 सुनां समुद्रयात कापतय्
 च्यूगु दु?
 अले सुनां पृथ्वीया लागा
 कियाब्यूगु दु?
- थ्व फुक्क सुनां याःगु?
 छिपि सुनानं स्यूसा व सु खः,
 वया काय् सु खः जितः धा।
 5 परमेश्वरया फुक्क वचन
 सत्य खः।
 वय्कःयागु शरण
 काःवइपिनिगु निति
 वय्कः ढाल खः।
- 6 वय्कःया वचनय्
 छुं हे तने मते।
 मखुसा वय्कलं छन्त ब्वःबी,
 अले छन्त फताहा धकाः
 क्वःछिनादी।
- 7 हे परमेश्वर!
 सी न्ह्यः छिके
 निता खँ फ्वने।
 जि सी न्ह्यः उपि निता खँ
 बी मखु धयादी मते।
- 8 फताहा खं जितः
 तापाक तयादिसँ।
 अले, जितः चीमि नं मखु,
 तःमि नं मखु,
 नयेत गाक्क जक बियादिसँ।
- 9 यक्व दत कि
 जिं छितः हे ल्वःमंकाः
 धायेफु,
 “परमप्रभु धयाम्ह सु खः?”
 अले यक्व चीमि जुल कि नं
 खुयाः नयाः जिं परमेश्वरया
 पवित्रगु नांयात क्वह्यंके फु।
- 10 मालिकया न्ह्यःने
 वया च्यःयात मभिकाः
 खं ल्हाये मते।
 मखुसा वं छन्त सराः बी,
 अले छं दुःख फयेमाली।
- 11 छथ्वः मनूत थज्याःपि नं दु,
 सुनां थः बौयात सराः
 बियाजुइ,
 अले थः मांयात
 गुबलें तःधंकी मखु।
- 12 छथ्वः मनूत अशुद्ध जूसां
 थःपिन्त तसकं शुद्ध
 ताय्काजुइपि दु।
- 13 छथ्वः मनूत थज्याःपि दु,

- इमिगु मिखा घमण्डं
जायाच्चनी,
इमिसं थःपिन्त तसकं
भिपिं तायकाजुइ।
- 14 छथ्वः मनूत चीमिपि
व हाःनाः मदुपिनिपाखें
लबः कयाजुइपिं दु।
- ल्याःया क्वाः
15 सुल्प्याया निम्ह म्हाय् दु।
निम्हयसिनं, “ब्यु, ब्यु”
जक धाइ।
स्वता खँ गुबलें नं लुधनी मखु।
थुपिं प्यतां गुबलें “गात”
धाइ मखु –
- 16 चिहान*, थारिगु मचाछें,
गंगु मरुभूमिइ
व च्यानाच्चंगु मि।
- 17 सुनां थः बौयात हेला याइ,
अले मांयागु खँयात हेपय् याइ,
वयागु मिखा क्वखं क्वानाबी,
अले गिट्टं वयात नइ।
- 18 स्वता खँय् जि अजू चाः,
मखु, जिं ला प्यता खँ हे मथु।
- 19 इमा आकाशय् ब्वइगु,
ल्वहँतय् सर्प जुइगु,
समुद्रय् जहाजं लँ लुइकीगु
अले मिजं व मिसाया दथुइ
यःत्यः जुइगु।
- 20 छम्ह व्यभिचारी मिसाया
पहः नं अथे हे खः
वं नयाः म्हुतु हुइ, अले धाइ,
“जिं छुं मज्यूगु यानागु मदु।”
- 21 स्वता खं यानाः पृथ्वी खाइ,
मखु, प्यता खँयात पृथ्वी सह
याये हे फइ मखु।
- 22 दास जुजु जूगु,
मूर्खं मनुखं प्वाः
जायेक नये खंगु,
- 23 सुनानं माया मयाःम्ह
मिसाया ब्याहा जूगु,
अले थः मालिकनीया
थासय् च्वंमःम्ह दासी।
- 24 पृथ्वीइ प्यताजि प्राणी
तसकं चिधिकःपिं जूसां
बुद्धिं जाः।

* 30:16 ३०:१६ चिहान हिब्रू भाषां पाताल

- 25 इमूचा – थुपिं बमलाःसां
चिकुलाया नितिं बर्खा हे
थःपिनिगु नसा मुंकी।
- 26 शापन तसकं बमलाःसां
थुमिसं थःपिनिगु छे
ल्वहंतय् दयकी।
- 27 क्वःबुइँचातय् जुजु दइ मखु,
अयसां इपिं
इवःलि मुनाः जुइ।
- 28 मायबिलिचायात
ल्हातिं ज्वनेफुसां
इपिं जुजुया दरबारय् तकं दइ।
- 29 स्वताजि प्राणीया
न्यासि वनीगु पहः यइपुसे च्वं,
प्यताजि प्राणी
यइपुसे च्वंक न्यासि वनी –
- 30 सिंह, पशुतय् जुजु,
अले सुं खनाः मग्याइम्ह।
- 31 फुर्ति दुम्ह ग्वंगः,
दुगुचा व सिपाइँत
जवंखवं तयाः जुइम्ह जुजु।
- 32 छ घमण्ड यानाः
मूर्ख जुयाजुइम्ह, मभिंगु
ग्वसाः ग्वयाजुइम्ह जूसा
आः हे त्वःताछव,
अले बिचाः या।
- 33 दुरु थात कि घ्यः दइ,
न्हासय् दाल कि हि पिहां वइ
अथे हे तं पिकाल कि
लवापु जुइ।

31

जुजुयात ब्यूगु सल्लाह

- 1 थ्व मस्साया जुजु
लमूएलया उपदेश,
गुगु उपदेश वया मामं
वयात स्यनातःगु खः –
- 2 हे जिकाय्!
जि न्हापांम्ह काय्!
जिं भाकल यानाः दुम्ह काय्!
- 3 थःगु तागत मिसातय्गु नितिं
फुके मते,
सुनां जुजुतयत् पतन याइ।
- 4 हे लमूएल!
जुजुतयसं दाखमघ त्वनाः
जुइ मज्यु,
शासकतयसं अय्लाः

- त्वनेत इच्छा याये मज्यू।
 5 मखुसा इमिसं न्याय
 कानूनया खँ ल्वःमंकी,
 अले क्वत्ययकाः च्वनेमाःपिन्त
 न्याय बीगु ल्वःमंकी।
 6 अय्लाः धयागु ला दुःखं कयाः
 सीत्यपिनिगु निति खः,
 अले नुगः मछिंपिनिगु निति खः।
 7 इमिसं त्वनाः
 थःगु दुःख ल्वःमंकी,
 अले नुगः मछिंगु तंकी।
 8 नवाये मफुपिनिगु निति
 नवानाब्यु,
 हाःनाः मदुपिनिगु निति
 न्याय यानाब्यु।
 9 चीमि व हाःनाः मदुपिनिगु
 न्यायया निति सः ल्हँ,
 अले इमिगु रक्षा या।

भिंम्ह कलाः

- 10 धात्थे भिंम्ह कलाः सुयात दइ?
 व ला हिरामोती स्वयाः मू वं।
 11 वया भाःतं वयात दुनुगलं
 विश्वास याइ,
 अले वयात मगाःमचाः धयागु
 छुं दइ मखु।
 12 जिवंकाछि वं थः भाःतयागु
 भिं जक याइ,
 गुबले छुं स्यंकी मखु।
 13 वं ऊन व सूती कापः मुंकाः
 थःम्हं हे थानाः
 गुबले सुम्क च्वनी मखु।
 14 वं ब्यापारीतयु जहाज थें
 तापाकंनिसे थःगु नसा हइ।
 15 व सुथ न्हापां दनी।
 अले थः छेंजःपिनिगु निति
 नसात्वेसा दय्की।
 अले च्यः भ्वातितयत
 ज्या इनाबी।
 16 वं थःम्हं मुंकूगु धिबां
 बांलाःगु बुँ मालाः न्याइ।
 अले दाख पी।
 17 वं तसकं मेहनत यानाः
 ज्या याइ,
 थःगु ज्या यायेत
 वया लप्पा बल्लाः।
 18 वं थःगु ज्याया मू बांलाक थू,
 अले चान्हय तक नं
 वं ज्या यानाच्च्वनी।

- 19 वं थःम्हं हे कपाय पयनी,
कापः थाइ।
- 20 वं चीमि व हाःनाः मदुपिन्त
नुगः चक्कंकाः
ग्वाहालि याइ।
- 21 च्वापु गाःसां
वयात छुं धन्दा मदु।
छाय्धाःसा वया छुं च्वंपि
सकसिगु निति
गाक्क लुमुगु वसः दु।
- 22 थःगु लासाफांगा
वं थःम्हं हे दय्की,
अले भिंगु सुति
कापःयागु वसः पुनी।
- 23 वया भाःतयात
शहरया तःधंपि मनूत मध्ये
छम्ह धकाः
सकसिनं म्हसीकी।
- 24 वं कापः थानाः
बन्जाःतय्थाय् मीयंकी।
- 25 व शक्ति दुम्ह
व सकसिनं हनाबना
तय्काच्चम्ह खः।
कन्हयया वयात धन्दा मदु।
- 26 वयागु खँ बुद्धिं जाः।
वयागु म्हतुइ न्हाबलें
भिंगु सल्लाह दयाच्चनी।
- 27 वं थः छँजःपिनिगु
बांलाक सुसाःकुसाः याइ,
भचा हे उसि चाइ मखु।
- 28 वया मस्तयसं
वयात सुवाः बी,
वया भाःतं नं
वयात च्वछायाः धाइ,
29 “यक्व मिसातयसं
बाबांलाःगु ज्या याःगु दु,
तर छं इपिं सकसितं त्याक्गु दु।”
- 30 हिसिं झंगः लाये यः,
बांलाः ब्वयावनी।
तर परमप्रभुया भय काइम्ह
मिसा तःधके बहः जू।
- 31 वयागु मेहनतयागु सिरपाः
वयात ब्यु।
वं याःगु ज्याया निति
सकसियां न्ह्यःने
वयात तःधकि।

उपदेशकया सफू म्हसीका

थ्व सफुलिइ उपदेशकया बिचाः दु। उपि उपदेशकं मान व जीवन गुलि चिहाकः व गुलि मिलय् मजू, वयागु जीवनय् गुलि अन्याय जुल व गुकथं निराश जुल धयागु खँया बारे बांलाक बिचाः याःगु दु। मनूतयगु जीवन थःगु लहातय् तयादीम्ह परमेश्वरया विधि वं थुइके मफुत। अयूनं मनूतयसं तसकं परिश्रम यानाः व परमेश्वरया वरदानत गुलि काय् फत अले गुबलय् तक व दयाच्चवनी उकी हे आनन्द कायेगु सल्लाह उपदेशक च्वमिं ब्यूगु दु।

उपदेशया अप्वः बिचाः अःखः व निराश जुइगु खने दु। अथे जूसां थ्व सफू नं बाइबलय् दुथ्याकातःगुलि थुकिं झीत बाइबलया विश्वास थुलि तःधं कि थुकिं निरास व दुःख कष्टया खँयात नं ध्यानब्यु धकाः क्यनी। अप्वः मनूतयसं थ्व उपदेशकया सफू ब्वनाः थःगु जीवन गुकथं हनेगु धकाः साहस कयाच्चंगु दु। अले गुगु बाइबलं थुकथंयागु शिक्षा बी व हे बाइबलं परमेश्वरयाके भलसा तयेगु शिक्षा बी अले व शिक्षां जीवन अझ सार्थक व मू वंगु दयकाबी धयागु ज्ञान धायेफु।

उपदेशकया सफुलिइ बाइबलया मू खँ क्यनी, व खँ थ्व खः, व आत्मिक मू परमेश्वर बाहेकयागु जीवन सिति वं। थुकी ल्याय्म्हबलय् हे जीवनया लसता कायेत सल्लाह ब्यूगु दु, तर थथे यायेत थःत दयकादीम्हयसित लुमंकी। परमेश्वर बाहेकया जीवन सिति वं धयागु खँ उपदेशकया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

धलः पौ

छुं जीवनया उद्देश्य दु ला? १:१-२:२६

जीवनया बारे धापूत ३:१-११:८

सल्लाह बीगु क्वचाय्कूगु ११:९-१२:८

फुक्क खँया लिच्चः १२:९-१४

उपदेशक

फुक्क खँ सिति वं

- 1 दाऊदया काय, यरूशलेमया जुजु, उपदेशकया वचन -
- 2 उपदेशकं धाइ,
“सिति वं, सिति वं,
फुक्क सिति वं,
अले फुक्क खँया छुं अर्थ मदु।”

- 3 थ्व संसारय् मनुखं थाकुक ज्या यानाः दुःख सी
अयूनं वयात छुं फाइदा दत लय्?
- 4 पुस्ता वइ अले पुस्ता वनी,
तर पृथ्वी धाःसा न्ह्याबलें दयाच्चवनी।
- 5 सूर्य लुया वइ अले बिनावनी।
अले व गनं वःगु खः अन हे वनी, व हाकनं लुया वइ।
- 6 फय् दच्छिनपाखे न्ह्याइ, अले उत्तरपाखे लिहांवनी।
व न्ह्याबलें थःगु हे चाःकलय् चाःहिलाच्चवनी।
- 7 फुक्क खुसित न्ह्यानावनाः समुद्रय् जू वनी।
अयूनं समुद्र गुब्बसं नं जाइ मखु।
गुगु थासं खुसित न्ह्यानावःगु खः
हाकनं व हे थासय् तुं लिहांवनी।
- 8 फुक्क खं दिक्क चायकी,
सुनानं थुकियात बयान याये हे फइ मखु।
- 9 न मिखां खनाः लुधनी,
न न्हायपं न्यनाः हे सन्तुष्ट जुइ।
- 9 न्हापा छुं जूगु खः व हाकनं जुइतिनि,

अले न्हापा छु याःगु खः व हाकनं याइतिनि।
थ्व संसारय् छुं नं न्हगु ज्याखँ जूगु मदु।

10 छुं नं खँ दु ला, गुकिया बारे थथे धायेफु,
“स्वःसा, छु थ्व न्हगु ज्या खः?”

थ्व न्हापा हे थन दुगु खः।

थ्व ला झीगु ई स्वयाः न्हापा हे दुगु खः।

11 पुलांगु इलय्यापि मनूतयगु छुं नं लुमन्ति दइ मखु।

अले आः वइतिनिगु पुस्ता

व वयां लिपायागु पुस्तायात तकं नं

इमिगु लुमन्ति दइ मखु।

बुद्धि सिति वं

12 जि उपदेशकं यरूशलेमय् इस्त्राएलया जुजु जुयाः शासन याना।

13 आकाशया क्वय् छु छु याइ उपि फुक्कं ज्ञानपाखें माला स्वयेगु जिं थःगु नुगलय् पक्का याना। गुलि तःधंगु बोझ परमेश्वरं मनूतयत तयाब्यूगु दु।

14 थ्व संसारय् याःगु फुक्क ज्याखँ जिं खनागु दु। व फुक्कया छुं अर्थ मदु, फय्यात लिइगु थें जक खः।

15 छु बेक्वःगु खः उकियात तप्यंके फइ मखु,

छु खँ द हे मदु उकियात ल्याः खाइ मखु।

16 जिं थःगु मनय् थथे बिचाः याना, “स्व, जि स्वयाः न्हापा यरूशलेमय् राज्य याःपि फुक्क स्वयाः अप्वः जि बुद्धिया अनुभव यानागु दु। ज्ञान व बुद्धिया जिं यक्व अप्वः अनुभव यानागु दु।”☆

17 अले जिं बुद्धि, वँयसू व मूर्खता धयागु छु खः धकाः सीकेगु निति उकिया बारे बिचाः याना। तर थ्व नं फय्यात लिइगु थें जक खः धकाः जिं सीकागु दु।

18 छाय्धाःसा यक्व बुद्धि दत कि अप्वः दुःख सी,

यक्व ज्ञान दत कि नुगःया घाः अप्वः जुइ।

2

मोजमज्जा यायेगु सिति वं

1 जिं मनयात धया, “वा, भिंगु छु खः धकाः सीकेत जिं मोजमज्जा यानाः छन्त जाँचय् याये।” तर व नं सिति वंगु खँ खः।

2 जिं थथे धया, “न्हिलीगु वें खँ खः। अले मोजमज्जा यानाः छु दइ?”

3 दाखमघ त्वनाः वा मूर्ख खँयात घयपुनाः जिं थःत लयतायकेगु कुतः याना। अझ नं जिगु मनयात बुद्धि न्ह्यज्याका यंकाच्वंगु खः। आकाशया क्वय् चिहाकःगु जीवनय् सुं मनूया निति बांलाःगु खँ छु खः धकाः सीकेगु जिं इच्छा याना।

4 जिं ततःधंगु ज्या याना। जिं जिगु निति ततःखागु छँ दयका। जिं दाखया क्यबत दयका।☆

5 जिं स्वांया क्यबत व फलफुलया क्यबत दयका अले उकी थीथी कथंयागु फलफुलया सिमात पिना।

6 उपि तसकं बांलाःगु इवःलाक वनाच्वंगु सिमातयगु निति व ख्वःसिया निति लः बीत जिं ततःधंगु पुखूत दयका।

7 जिं दास-दासीत न्याना, अले जिगु थः हे छँ बूपि दास-दासीत नं दु। यरूशलेमय् जि स्वयाः न्हापा दुपि सुयाके नं जिके स्वयाः अप्वः सा द्रुहं व फैच्वलयतय् बथां मदु।☆

8 जिं थःगु निति लुँ व वहः वा जुजुत व देश देशपाखें धन-सम्पत्ति मुंका। जिं थःत न्ह्याइपुकेत म्ये हालीपि मिसा व मिजंपि अले मनूया नुगःयात लयतायकेत यक्व कलाःतयत मुंका।☆

9 यरूशलेमय् जि न्हापायापि मनूत स्वयाः तसकं तःधंम्ह जुल। जिं थःके दुगु बुद्धि न्ह्याबलें थःके हे तया।☆

10 जिगु मिखां लोभं चाय्कूगु फुक्क जिं कया।

फुक्क कथंयागु मोजमज्जा यायेगु जिं मत्वःता।

जिं हिचःति हायकाः यानागु फुक्क ज्याखं जिगु नुगः लयताल।

अले थ्व जिं हिचःति हायकाः यानागु फुक्क ज्याया लिच्वः खः।

11 अनलि जिगु ल्हातं यानागु फुक्क ज्याया बारे जिं बिचाः याना,

जिं गुलि दुःखसिया उपि ज्यात यानागु खः।

थुपि फुक्कया छुं अर्थ मदु,

थ्व ला फय्यात लिइगु थें जक खः।
थ्व संसारय् छुं नं फाइदा मदु।

बुद्धि व मूर्खता सिति वं

- 12 अले जिं बुद्धि, वँयसू
व मूर्खता धयागु छु खः धकाः सीकेगु निति उकिया बारे बिचाः याना।
जुजुं न्हापा हे याना वयाच्चंगु ज्या स्वयाः
लिपा वइमं मेगु छु हे अप्वः याये फइ?
- 13 जिं थ्व खनागु दु, गथे खिउँगु स्वयाः तयुजः तसकं बांलाः,
अथे हे मूर्खता स्वयाः बुद्धि हे बांला।
- 14 बुद्धि दुमह मनूया मिखा वया छेनय् दइ,
तर मूर्खमह धाःसा खिउँथाय् जुइ।
तर जिं खनागु दु थुपि निम्हयसित नं
छगू हे दशा वइतिनि।
- 15 अनलि जिं थःगु मनय् बिचाः याना,
“मूर्खमहयसिगु दशा जिके नं वइतिनि।
जि बुद्धि दुमह जुयाः छु फाइदा जुल?”
अले जिं थःगु मनय् बिचाः याना,
“थ्व नं सिति वंगु खँ खः।”
- 16 छाय्धाःसा मूर्खमह मनूयात थें बुद्धि दुमह मनूयात नं ताःई तक लुमंका तइ मखु।
वइगु दिनय् निम्हयसित नं ल्वःमंकाछवइ।
छाय्धाःसा मूर्खमह थें बुद्धि दुमह नं सी हे मानि।

थाकुगु ज्या यायेगु नं सिति वं

- 17 अथे जुयाः जिं थःगु जीवनयात घृणा याना, छाय्धाःसा थ्व संसारय् ज्या यायेगु तसकं थाकुगु खँ खः। थ्व फुक्कया छुं अर्थ मदु, थ्व फय्यात लिइगु थें जक खः।
- 18 थ्व संसारय् जिं तसकं दुःखसिया यानागु फुक्क ज्यायात जिं घृणा याना, छाय्धाःसा उपि फुक्कं दुःखसिया यानागु ज्या छन्हु जिगु लिपा वइमहयसिगु निति त्वःता हे वनेमानि।
- 19 अले व बुद्धि दुमह ला कि मूर्खमह धकाः सुनां स्यू? अयुं जिं थ्व संसारय् दुःखसिया यानागु फुक्क ज्या वयागु हे अधीनय् दु, गुकिया निति जिं थःगु फुक्क बल व सीप छ्यलागु दु। थ्व सिति वंगु खँ खः।
- 20 अथे जुयाः थ्व संसारय् यानागु फुक्क थाकुगु ज्यायात लुमंकाः जि निराश जुयागु दु।
- 21 छाय्धाःसा बुद्धि, ज्ञान व खुबीं सुं मनुखं हिचःति हायकाः याःगु फुक्क ज्या सुं छमहयसित त्वःता हे वनेमानि, गुमहयसिनं उकिया निति थाकुगु ज्या याःगु हे मदु। थ्व नं सिति वंगु खँ खः। अले वयागु निति थ्व तःधंगु संकट हे खः।
- 22 थ्व संसारय् थमं याःगु फुक्क थाकुगु ज्यां व धन्दा कयाः हिचःति हायकाः याःगु फुक्क ज्यां मनुतयत छु दतलय?
- 23 वयागु फुक्क दिनया ज्या पीर व दुःख जक खः। चान्हय् नं वयागु मनय् शान्ति दइ मखु। थ्व सिति वंगु खँ खः।*
- 24 मनुखं नयेगु त्वनेगु व थःगु थाकुगु ज्यां लुधकिगु स्वयाः मेगु बांलाःगु छु हे याये फइ धकाः। थ्व नं जिं परमेश्वरया ल्हातं वःगु खना।*
- 25 छाय्धाःसा वयकलं मबीकं सुनां नयेत्वने व आनन्द काये खनी धकाः?
- 26 परमेश्वरयात लयताय्कीमह मनूयात वयकलं बुद्धि, ज्ञान व आनन्द बियादी। पापीतयत् धाःसा वयकलं परमेश्वरयात लयताय्कीपि मनुतयगु निति धन-सम्पत्ति मुकेगु ज्या बियादी। थ्व नं सिति वंगु अले फय्यात लिइगु थें जक खः।*

3

फुक्क खँया निति छगू ई दु

- 1 फुक्क खँया निति ई दु,
अले आकाशया क्वय् जुइगु फुक्क ज्याखँया छगू ई दु।

- 2 बुइगु छगू ई दु, सीगु छगू ई दु।

* 2:23 २:२३ अयू ५:७; १४:१

* 2:24 २:२४ उप ३:१३; ५:१८; ९:७; लूक १२:१९; १ कोर १५:३२

* 2:26 २:२६ अयू ३२:८; हितो २:६

- पीगु छगू ई दु, लयेगु छगू ई दु।
 3 स्यायेगु छगू ई दु, लायकेगु छगू ई दु।
 थुनेगु छगू ई दु, दयकेगु छगू ई दु।
 4 ख्वयेगु छगू ई दु, न्हिलीगु छगू ई दु।
 दुखं च्वनेगु छगू ई दु, प्याखं हलेगु छगू ई दु।
 5 ल्वहंचा वांछवयेगु छगू ई दु, उपि मुंकेगु छगू ई दु।
 घयपुइगु छगू ई दु, छुतय् जुइगु छगू ई दु।
 6 मालेगु छगू ई दु, त्वःताबीगु छगू ई दु।
 तयेगु छगू ई दु, वांछवयेगु छगू ई दु।
 7 खुनाछवयेगु छगू ई दु, हाकनं दयकेगु छगू ई दु।
 सुम्क च्वनेगु छगू ई दु, नवायेगु छगू ई दु।
 8 माया यायेगु छगू ई दु, घृणा यायेगु छगू ई दु।
 लडाईं यायेगु छगू ई दु, मिलय् जुइगु छगू ई दु।
 9 ज्या याइम्हयसिनं दुःखसिया वयात छु फाइदा दइ?
 10 परमेश्वरं मनूतय्के तयादीगु बोझ जिं खनागु दु।
 11 वयकलं फुक्क खँ थःगु हे इलय् तसकं बांलाका दयकादीगु दु। वयकलं मनूतयगु मनय् अनन्त खँया ज्ञान तयादीगु दु। अयनं इमिसं परमेश्वरयात शुभनिसें लिपा तक हे वयकलं यानादीगु ज्याया बारे थुइके मफु।
 12 जिं थ्व खँ थुल की मनूतयसं थःगु जीवन दतलय् लयताया च्वनीगु व भिगु यायेगु बाहेक मेगु छुं नं बांलाःगु खँ मदु।
 13 फुक्क मनूतयसं बांलाक नयेगु, त्वनेगु यायेमा अले थःपिन्सं दुःखसिया याःगु ज्याय् लुधंकाच्वनेमा। थ्व परमेश्वरया दान खः।
 14 जिं स्यू, परमेश्वरं छु यानादी व न्हाबलें दयाच्वनी। उकी झीसं छुं नं तनेगु व लिकाये फइ मखु। मनूतयसं वयकःया भय कायेमा धकाः थथे यानादीगु खः।
 15 थ्व संसारय् छु दु व न्हापा हे दुगु खः,
 अले छु जूवइतिनि व नं न्हापा हे जुइ धुंकूगु खः।
 परमेश्वरं न्हापा जुइ धुंकूगु ज्याखँया ल्याःचाः कयादी।
 संसारय् अन्याय दु
 16 अले जिं थ्व संसारय् मेगु खँ नं खनागु दु।
 न्यायया पलेसा मभिगु जुयाच्वंगु,
 धार्मिकताया पलेसा मभिगु जुयाच्वंगु दु।
 17 जिं थःगु मनय् बिचाः याना,
 “परमेश्वरं धर्मी व मभिपि निम्हयसित नं फैसला यानादी,
 छायाधाःसा फुक्क ज्याखँया थःगु हे ई दइ,
 अले फुक्क ज्याया ई दु।”
 18 जिं मनमनं धया, “मनूत ला पशुत थें खः धइगु खँ सीमा धकाः परमेश्वरं इमित जाँचय् यानादी।
 19 मनूतयगु भाग्य पशुया थें खः। इपि निम्हयसिगु नं छगू हे भाग्य पिया च्वनाच्वनी। गथे छम्ह सी अले मेम्ह नं सिनावनी। फुक्कसिया छगू हे सासः खः। पशुतयत् स्वयाः अप्वः फाइदा मनूतयत् दइ मखु। थुपि फुक्कं सिति वंगु खँ खः।
 20 फुक्क छगू हे थासय् वनी छायाधाःसा फुक्क धुलं वःपिं खः अले फुक्क धुलय् हे मिलय् जूवनिितिनि।
 21 मनूतयगु आत्मा च्वये वनी अले पशुया प्राण धाःसा क्वय चाय मिलय् जू वनी धकाः सुनां स्यू?”
 22 अथे जुयाः जिं थ्व खँ खनागु दु। मनूतयसं थःगु ज्याय् लयताया च्वनीगु स्वयाः अप्वः मेगु भिगु खँ छु हे मदु, छायाधाःसा थ्व हे वं यायेगु ज्या खः। छायाधाःसा सुनां वयात लिपा जुइगु खँ क्यनाबी फइ?

4

क्वत्यलातःगु, थाकुगु ज्या व पासा मद्गु

- 1 हाकनं जिं थ्व संसारय् जुयाच्वंगु फुक्क अन्याय खना।
 क्वत्यलातःपिनीगु मिखां ख्वबि वयाच्वंगु जिं खना,
 अले इमित सान्त्वना बीपिं सुं छम्ह नं मदु।

- अन्याय याइपिनिपाखे शक्ति दु,
अले क्वत्यलातःपिन्त सान्त्वना बीपि सुं छम्ह नं मद्दु।
- 2 उकिं जिं बिचाः याना स्वया,
सिनावने धुकूपि म्वानाच्च्वपि स्वयाः सुखी जू।
- 3 तर अइ थुपि निम्ह स्वयाः
सुखी ला व मनु खः
- सु बु हे मबुनी अले गुम्हयूसिनं थ्व संसारय्
जूगु फुक्क मभिगु ज्या खंगु नं मद्दु।
- 4 अनंलि जिं थ्व नं खना कि फुक्क दुःखसिया ज्या यायेगु व फलिफाप धयागु हे मनूतयसं थः जःलाखःलाया ईख याःगु कारण जक जुइगु
खः। थ्व नं सिति वंगु खँ खः, अले फय्यात लिइगु थें जक खः।
- 5 मूर्ख थःगु अल्छी ल्हाः प्वचिनाच्च्वनी
अले थःगु नाश थःमं हे हइ।
- 6 थाकुक्क ज्या यानाः कमय् याःगु
व फय्यात लिनादइगु निम्हु स्वयाः ला
सुखशान्ति दइगु छम्हु जक हे सां भिं जू।
- 7 हाकनं जिं थ्व संसारय् छुं सिति वंगु खना।
- 8 छम्ह याकःचाम्ह मनु दु,
वया सुं काय् व दाजुकिजापि मद्दु।
अले वं थाकुक्क ज्या यायेगु गुबलें त्वःती मखु।
अयनं व थःगु धनसम्पत्तिइ गुबलें नं लुधंका च्वनी मखु।
अयनं वं थथे धकाः न्यन, “जिं सुयागु निति थपायसकं दुःखसिया च्वनागु?
जिं छाय् जीवनया सुख त्वःताछ्वया?”
थ्व नं सिति वंगु खँ खः,
थ्व तसकं दुःख लगय् जूगु खँ खः।
- 9 छम्ह स्वयाः निम्ह तसकं बांलाः
छाय्धाःसा इमिसं थःमं हिचःति हाय्काः याइगु ज्याया भिंगु फल कायेखनी।
- 10 छुं जुयाः छम्ह क्वदल धाःसा मेम्हं वयात थनाबी।
अयनं क्वदयाः थनेगु निति सुं नं पासा मद्दुम्ह बिचरा!
- 11 अथे हे, निम्हनापं घन धाःसा लुमुसे च्वनी,
तर याकःचा धाःसा गुकथं लुमुइ?
- 12 छम्हयूसिनं मेम्हयूसित गुकथं त्याके फइ,
तर निम्ह दःसा थःपिनीगु रक्षा याये फइ।
स्वपु तु जीक निलातःगु खिपः याकनं चबुइ मखु।
- उन्नति धइगु नं सिति वंगु खँ खः
- 13 ख्याच्च्वःयात नाला मकाइम्ह बुरा व मूर्खम्ह जुजु स्वयाः ला, चीमिम्ह व बुद्धि दुम्ह ल्याय्म्हम्ह हे बांलाः।
- 14 चाहे व ल्याय्म्हम्ह इयालखानां पिहां वया जुजु जूम्ह जुइमा वा राज्यय् चीमि जुयाः बुया जुजु जूम्ह जुइमा।
- 15 जिं थ्व संसारय् म्वानाच्च्वपिं व थुखे उखे जूपिं फुक्क जुजुया थासय् लिपा जुजु जुइम्ह व ल्याय्मम्हयूसिया ल्यु वंगु खना।
- 16 उपि फुक्क न्हापायापिं मनूत व लिपा वःपिं मनूतय्गु अन्त मद्दु तर उपि सुं नं व ल्याय्मम्ह मनु खनाः लय्मताः। थ्व नं सिति वंगु खँ खः
अले थ्व फय्यात लिइगु थें जक खः।

5

परमेश्वरयात यानातःगु भाकल पूर्वकि

- 1 परमेश्वरया देगलय् बांलाक बिचाः यानाः जक हँ, अन मूर्ख जुयाः बलि छायेत वनेगु स्वयाः न्यनेत हँ, छाय्धाःसा मूर्खतयसं टुंकागु दु धकाः
थुइके फइ मखु।
- 2 नवायेत हथाय् चाये मते,
परमेश्वरया न्ह्यःने नवायेत

- छं थःगु मनय् हथाय् चाये मते।
 परमेश्वर स्वर्गय् च्वनादी
 अले छ थ्व संसारय् दु।
 अथे जुयाः छं नवायेगु खँ कम जुइमा।
- 3 गथे यक्व धन्दां म्हगस खनी
 अथे हे यक्व खँ नवातकी मूर्ख खँ नं पिहां वइ।
 4 छं परमेश्वरयात भाकल यायेबलय् व पूर्वकेत लिबाके मते। मूर्खनापं वयकः लयतायादी मखु। छं थःगु भाकल पूर्वकि।
 5 भाकल यानाः नं पूमवकेगु स्वयाः ला भाकल हे मयायेगु बांलाः।
 6 छं नवाःगु खं छन्त पाप मलाकेमा, अले देगःया दूतयात, “जिं यानागु भाकल भूल जुल,” धकाः धाये म्वालेमा। छं नवाःगु कारण परमेश्वर तंम्वयाः छाय् छंगु ल्हाःया ज्यायात नाश याके बीगु?
 7 यक्व म्हगस म्हकेगु व यक्व खँग्वःत सिति वंगु खँ खः। अथे जुयाः परमेश्वरया भय कायेगु या।
- धन-सम्पत्ति सिति वं
 8 छं जुयाः छं छगू जिल्लाय् चीमिपिन्त क्वत्यलातःगु व इमिगु निति न्याय व अधिकार मजगु खन धाःसा अजू चाये मते, छायाःसा फुक्क अधिकार याइपि अले व स्वयाः च्वय् च्वपि तःधपि अधिकार याइपिन्त नं इमिगु वास्ता यायेत तयातःगु खः।
 9 बुँइ सःगु फुक्कसिनं कायेगु याइ। जुजु थःमं नं बुं हे फाइदा काइ।
- 10 सुनां धिबायात माया याइ।
 वयात न्ह्याक्व धिबा दःसां गाइ मखु।
 धन सम्पत्तिया लोभ याइम्हयसित न्ह्याक्व लबः दःसां गाइ मखु।
 थ्व नं सिति वंगु खँ खः।
- 11 धन-सम्पत्ति अप्वः दइबलय्
 नयेगु म्हुतु नं अप्वः दयावइ।
 अले मालिकयात धन-सम्पत्ति स्वयाच्च्वनेगु बाहेक
 छं नं फाइदा दइ मखु।
- 12 ज्या याइम्हयसिनं कम नःसां यक्व नःसां स्याक्क न्ह्यः वइ।
 तर धनीम्ह अप्वः धन-सम्पत्ति दुगुलि न्ह्यावइ मखु।
- 13 जिं थ्व संसारय् छगू तसकं ग्यानापुगु खँ खनागु दु।
 मालिकं थःगु नोक्सानया निति धन-सम्पत्ति मुंकूगु।
 14 वा वयागु छं संकटं यानाः
 वं मुंकूगु धन-सम्पत्ति फुनावंगु, गुबलय् वया मस्त दइ,
 वया मस्तयगु निति छं नं ल्यं दइ मखु।
- 15 मनू मांया प्वाथं पचिनांगां वइ,
 अले व गथे वःगु खः अथे हे लिहांवनी।
 वं थःमं दुखसिया याःगु ज्यापाखें
 थःगु ल्हातं छं नं यंके फइ मखु। ☆
- 16 थ्व नं छगू दुःखबलय् जूगु तसकं ग्यानापुगु खँ खः।
 मनू गथे वःगु खः अथे हे तुं लिहां वनेमानि।
 वयात छु फाइदा दइ धकाः?
 छायाःसा वं दुःखसिया याःगु ज्या फुक्क फय् थें सिति वनी।
- 17 वं जिवंकाछि थःगु जीवन तसकं निराश जुयाः
 दुखकष्ट व तंम्वया अले खिउँथाय् हे बितय् याइ।
 18 अनलि जिं थ्व खँ थुल। परमेश्वरं बियादीगु थ्व चिहाकःगु जीवन दतले थ्व संसारय् नयेगु, त्वनेगु अले थःमं तसकं दुखसिया यानागु ज्याय् लुधंका च्वनेत कुतः यायेगु मनूतयगु निति भिं जुइ, छायाःसा व हे इमिगु भाग खः।
 19 थ्व बाहेक परमेश्वरं सुं मनूतयत् धन-सम्पत्ति व बुँज्या यायेगु मौका बियादिल अले वं थःगु भाग नाला कायेगु व थःमं दुखसिया ज्या यानाः लयताया च्वनेत बियादी, थ्व परमेश्वरया वरदान खः।

20 वं थःगु जीवनया इलय् यक्व ज्याखँया अनुभव याइ छायाधाःसा परमेश्वरं वयात थःगु नुगःया लसताय् तयादीगु दु।

6

- 1 थ्व संसारय् जिं छगू थज्याःगु मभिंगु खँ खनागु दु, गुकिं मनूतय्त तसकं क्वत्यलातल।
- 2 परमेश्वरं सुं मनूतय्त धन-सम्पत्ति, बुँ व इज्जत बियादी, गुकिं यानाः इमित यःगु छुं हे मगाःमचाः जुइ मखु। तर परमेश्वरं इमित उपिं न्ह्यइपुकेत बियादी मखु। बरु मेम्ह हे मनूयात न्ह्यइपुकेत बियादी। थ्व नं सिति वंगु व ग्यानापुगु खँ खः।
- 3 छम्ह मनूया सछिम्ह कायपि दयाः यक्व दँ तक म्वात, तर व यक्व दँ तक म्वानाः नं थःगु बांलाःगु अवस्थापाखें वयागु आत्मा लय्मताःसा अले वयात सीबलय् खःकथं मथुन धाःसा अज्याःम्ह मनू स्वयाः ला बूबलय् सीम्ह मचा हे बांलाः।
- 4 व बूबलय् सीम्ह मचा सिति वंक बुल अले खिउँथाय् हे मदयावन। अले खिउँगुलि हे वयागु नांयात त्वपुयाबी।
- 5 वं गुबलें निभाः खनी मखु, वा वं छुं हे मस्य्, अयनं व मनूया स्वयाः थ्व मचायागु आराम हे बांलाइ।
- 6 छुं जुयाः व मनू निद्रः दँ तक म्वात धाःसा नं थःगु बांलाःगु अवस्थापाखें वयागु आत्मा लय्मताःसा, वयात छु आराम दइ धकाः? लिपतय् फुक्कं छथाय् हे वनेगु मखु ला?
- 7 मनूतयसं दुःखसिया याइगु फुक्क ज्या प्वाः जाय्केत जक खः, अयनं वयात गुबलें नये पित्याःगु तनी मखु।
- 8 बुद्धि दुम्ह मनूयात मूर्खपाखें छु फाइदा दइ? मेपिं मनूतनापं थःम्हं गुकथं व्यवहार यायेमाः धकाः सियाः चीमिम्ह मनूयात छु फाइदा जुइ?
- 9 थःके दुगुलिइ लुधंकाच्चनेगु थःके मदुगुलिइ लोभ यायेगु स्वयाः बांला।
थ्व नं सिति वंगु खँ खः,
अले थ्व ला फय्यात लिइगु थें जक खः।
- 10 छु द हे दु वयागु नां छुइकल,
अले मनूत सु खः धकाः थुइ हे धुंकल।
थः स्वयाः बल्लाःम्हयसित
सुनानं विरोध याये फइ मखु।
- 11 गुलि अप्वः खँ जुइ
उलि हे उकिया अर्थ कम जुइ।
उकिं सुयातं छु फाइदा जुइ?
- 12 थ्व चिहाकःगु जीवनया छुं हे अर्थ मदुगु इलय्, मनूतयसं किचः थें थ्व जीवन हनाच्चनी, अयनं इमित छु खँ बांला धकाः सुनां स्यु? व सिनावने धुंकाः थ्व संसारय् छु जुइ धकाः सुनां इमित धाये फइ?

7

बुद्धि

- 1 भिंगु नां तसकं नस्वाःगु अन्तर स्वयाः भिं,
अले सीगु दि बूगु दि स्वयाः नं बांलाः।*
- 2 भव्य नयेगु छें वनेगु स्वयाः
दुखं च्वनाच्चंगु छें वनेगु हे बांलाः।
सीगु धयागु हे मनूतयगु निति अन्त खः,
अथे जुयाः म्वानाच्चपिन्सं थ्व खँ नुगलय् तयातयेमा।
- 3 न्हिलीगु स्वयाः नुगः ख्वःगु हे बांलाः।
छायधाःसा शोकया ख्वाः नुगःया निति पाय्छि जू।
- 4 बुद्धि दुम्हयसिया मन दुखं च्वनाच्चंगु छें हे जुइ।
अयनं मूर्खया मन धाःसा मोजमज्जाया छें जुइ।
- 5 बुद्धि दुम्हयसिनं ब्वःब्युगु खँया नाला कायेगु
मूर्खतयगु म्ये न्यनेगु स्वयाः बांलाः।

- 6 थलया क्वय् च्याइगु कंमाया मिया सः थें मूर्खम्ह न्हिली।
व नं सिति वंगु खँ खः।
- 7 ख्यानाः धिबा कायेगु ज्यां बुद्धि दुम्ह मनूयात नं मूर्ख यानाबी,
अले घुसं नुगःयात स्यंकाबी।
- 8 छुं ज्याया शुरु स्वयाः उकिया क्वचाय्केगु तसकं बांलाः।
धैर्य यायेगु घमण्डी जुइगु स्वयाः बांला।
- 9 मनय् छकलं तंम्वय्के मते,
छाय्धाःसा तं ला मूर्खतय्गु छातिइ च्वनाच्चनी।*
- 10 न्हापायागु दित आःयागु स्वयाः छाय् भिं जुल धकाः धाये मते,
छाय्धाःसा थज्याःगु न्ह्यसः याःगुलि छ बुद्धि दुम्ह मखु धकाः क्यनी।
- 11 बुद्धि झी थः बाज्यापिनीगु सम्पत्ति स्वयाः बांलाःगु खँ खः,
अले संसारय् फुक्क मनूतय्त थुकिं फाइदा याइ।
- 12 गथे धिबां रक्षा याइ,
अथे हे बुद्धिं नं झीगु जीवनयात बचय् याइ।
बुद्धिपाखें दइगु फाइदा थ्व हे खः।
- 13 परमेश्वरं छु ज्या यानादीगु खः व बांलाक बिचाः या।
वय्कलं बेक्वय्कादीगु खँयात
सुनां तप्येके फइ?
- 14 ई बांलाइबलय् लयताया च्वँ
तर ई बांमलाइबलय् बिचाः या
छाय्धाःसा परमेश्वरं थुपिं नितान् दय्कादीगु खः।
अथे जुयाः मनूतय्सं थःपिनीगु नितिं लिपा जुइगु खँ सीकाकाये फइ मखु।
- 15 जिं थ्व सिति वंगु जीवनय् थुपिं नितान् खनागु दु।
धर्मीम्ह मनू थःगु धार्मिकताय् नाश जूगु,
व मभिम्ह मनू धाःसा थःगु मभिंगु ज्या यानाः यक्व दँ तक म्वानाच्चंगु।
- 16 अथे जुयाः अप्वः धर्मी जुइ मते,
अले अप्वः बुद्धि दुम्ह नं जुइ मते।
छं छाय् थःम्हं थःत नाश यायेगु?
- 17 तसकं मभिम्ह व यक्व मूर्ख नं जुइ मते।
छ छाय् बेकालं सीगु।
- 18 छगूयात ज्वना तयेगु व मेगुयात मत्वःतेगु नितान् बांला।
सुनां परमेश्वरया भय काइ व मनू थुपिं फुक्क तच्चःगु खँपाखें अलग च्वनी।
- 19 बुद्धिं बुद्धि दुम्ह मनूयात शहरया
झिम्ह शासक स्वयाः तसकं बल्लाकाबी।
- 20 संसारय् सुं नं धर्मीम्ह मनू मदु,
गुम्हय्सिनं फुक्क ज्या पाय्छिकथं याइ अले गुबलें पाप याइ मखु।
- 21 मनूतय्सं धाःगु फुक्क खँय् बांलाक ध्यान बी मते,
मखुसा छंगु च्यलं छन्त सराः ब्यूगु छं न्यनेमाली।
- 22 छं ग्वकः मेपिन्त सराः ब्यूगु दु
व छं थःगु मनय् सि हे स्यू जुइ।

- 23 थुपि फुक्कं जिं थःगु बुद्धिं जॉचय् यानागु दु, अले जिं धया,
 “बुद्धि दुम्ह जुइगु जिं क्वःछिनागु दु।”
 तर थ्व नं जिपाखें तापाक हे च्वन।
- 24 न्हागु हे जूसां बुद्धि
 तसकं च्वन्हाःगु व दुग्यंगु खः।
 सुनां थुकियात लुइके फइ?
- 25 अथे जुयाः जिं बुद्धि
 व छुं जुइगुया कारण छु खः धकाः माला स्वयेगु मति तया,
 अले मभिंगु व मूर्ख खँय् वँय् जुइगु
 गथे खः धकाः थुइकेगु इच्छा याना।
- 26 व हे मिसा गुम्ह छगू स्वःतिपाँय् थें खः,
 वयात जिं सीगु स्वयाः नं खायुगु लुइका।
 वयागु नुगः जाः
 अले वयागु ल्हाः धाःसा सिखलं चिनातःगु थें खः।
 सु मनुखं परमेश्वरयात लयतायकी,
 व बचय् जुइ तर पापीयात वं स्वःतिपाँयल्य् क्यंकी।
- 27 उपदेशकं धाइ, “स्व, जिं थ्व खँ लुइकागु दु, व न्यँ,
 “छगू खँय् मेगु खँ थपय् यायां फुक्क घटनाया कारण लुइकेत स्वयाच्चनाबलय्,
 28 तर लुइके मफुत।
 जिं द्रःछिम्हय् छम्ह भिम्ह मनु लुइका,
 तर उपिं मध्ये छम्ह हे भिम्ह मिसा लुइके मफुत।
- 29 जिं थ्व जक लुइकागु दु, परमेश्वरं मनूतयत् भिंपिं यानादिल।
 मनूत धाःसा थीथी कथंया बिचाःयात मालेत स्वयाच्चंगु दु।”

8

- 1 बुद्धि दुम्ह मनु थें मेपि सु दु?
 थुपि खँया अर्थ सुनां स्यू?
 बुद्धिं मनूतयगु ख्वालय् जः बी,
 अले तं पिहां वःगु ख्वाःयात नं हीकाबी।
 जुजुया आज्ञा मानय् या
 2 जिं धाये, जुजुया आज्ञा मानय् या, छायाधाःसा छं परमेश्वरया न्ह्यःने पाफःगु दु।
 3 छ जुजुया न्ह्यःनं बिदा जुयावनेत हथाय् चाये मते। छुं नं मभिंगु खँया पंलिनाः क्वःछी मते छायाधाःसा जुजुयात छु इच्छा दु वं व हे याइ।
 4 जुजुया वचनय् फुक्क शक्ति दु। सुनानं जुजुयात थथे धाये फइ ला, “छसपोलं छाया थथे यानादियागु?”
- 5 सुनां जुजुया आज्ञा मानय् याइ, वयात मभिं जुइ मखु।
 अले बुद्धि दुम्हयसिया नुगलय् पाय्छिगु इलय् खःकथंया खँ सीके फइ।
- 6 मनूतयके न्ह्यार्थे ज्याःगु दुःखकष्ट वःसां
 फुक्क खँया नितिं पाय्छिगु ई व पाय्छिगु लँ खः।
- 7 लिपा जुइगु खँ सुनानं सीके फइ मखु।
 अथे जुयाः मनूतयत् सुनां लिपा थथे जुइ धकाः धाये फइ?
- 8 फय्यात पनेगु सुयाके नं शक्ति दइ मखु।
 अथे हे थः सीगु दिं सुनानं सरय् याये फइ मखु।
 लडाइँया इलय् सुयातं बिदा दइ मखु,
 अथे हे मभिं याइपिन्सं नं वपाखें बचय् याये फइ मखु।
- 9 थ्व संसारय् याःगु फुक्क ज्या यात जिं बांलाक ध्यान बियाः स्वयाबलय् थुपिं फुक्क खँ खनागु दु। मेपिन्त क्वत्यला थःगु हानि याइगु छगू
 ई दु।

10 अले जिं मभिंपिन्त थुंगु नं खनागु दु। इपिं पवित्रगु थासय् वने वयेगु नं याइगु अले थुकिया नितिं शहरय् हनाबना याका जुइ। थ्व नं सितिं वंगु खँ खः।

11 सुं नं मनुखं मभिंगु ज्या यात अले वयात याकनं हे दण्ड मबिल धाःसा मन्तयसं नुगलय् मभिंगु ज्या यायेगु ग्वसाः ग्वइ।

12 अयनं मभिंपिं मन्तयसं मभिंगु ज्या याःसां अप्वः ई म्वाना हे च्वनी, अथे जूसां परमेश्वरया भय मानय् याइपिन्त व वय्कःया न्ह्याःने क्वमिल्ल जुइपिन्त भिं हे जुइ धकाः नं जिं स्यू।

13 तर मभिंपिन्सं परमेश्वरया भय मकाःगुलि इमिगु भिं जुइ मखु अले इमिगु दित किचथे ताहाकः जुइ मखु।

मन्तयसं परमेश्वरया लँपु सीके फइ मखु

14 संसारय् छगू मेगु सितिं वंगु खँ जुयाच्चंगु दु, मभिंमहयसित दयेमाःगु दण्ड धर्मीमहयसित लाइ। धर्मीमहयसित दयेमाःगु दण्ड मभिंमहयसित लाइ। जिं धाये थ्व नं सितिं वंगु खँ खः।

15 अथे जुयाः न्ह्यइपुकेगु याःसां ज्यू धकाः जिं सल्लाह बी, छायाधाःसा थ्व संसारय् मन्तयसं नयेगु, त्वनेगु व न्ह्यइपुकीगु सिबय् मेगु छुं नं भिंगु मदु। अले थ्व संसारय् परमेश्वरं बियादीगु जिवंकाछि वयात वयागु थःगु थाकुगु ज्याय् खुशी जुयाः ग्वाहालि यानादी।

16 संसारय् मन्तयसं मिखा तीमस्युसे चां न्हिं मघंसे याःगु ज्या स्वयेत व बुद्धि छु खः धकाः थुइकेत जिं थःगु मन बिया,

17 अनलि परमेश्वरं यानादीगु फुक्क खँ जिं खना। थ्व संसारय् छु जुयाच्चंगु व सुनानं थुइके फइ मखु। मन्तयसं थुकियात फुक्क बलं माःसां नं थुपिं खँया मतलब थुइके फइ मखु। छुं जुयाः बुद्धि दुम्ह मनुखं जिं थुकिया मतलब पक्का हे स्यू धकाः धाःसां नं पाय्छिगु खँ वं सीके फइ मखु।

9

फुक्कं सिनावने मानि

1 थुपिं फुक्क खँयात बिचाः याना अले थ्व हे खँ पक्का थुल कि धर्मीपिं व बुद्धि दुपिं अले इमिसं याःगु फुक्क ज्या परमेश्वरया ल्हातय् जुयाच्चन। तर सुं मनुखं थःत माया वा घृणा छुकिं लंच्वनाच्चंगु दु व इमिसं मस्यू।

2 धर्मी व दुष्ट, भिंमह व मभिंमह, शूद्र व अशूद्र, बलि छाइपिं व बलि मछाइपिं फुक्कसिया अन्त्य छगूकथं हे जुइ।
भिंपिं मन्तयत थें

पापी मन्तयत नं अथे हे जुइ।

पाफइपिं मन्तयत थें

पाफय्त ग्याइपिं मन्तयत नं अथे हे जुइ।

3 थ्व संसारय् याइगु फुक्क ज्याय् मभिंगु दु। फुक्कसिगु छगू हे कथं नाश जुइ। जिवंकाछि हे मन्तयगु नुगलय् मभिंगु व वँय्यागु खँ जायाच्चनी। अले इपिं सी धुंक्पिनापं हे मिलय् जू वनी।

4 म्वानाच्चपिनीगु नितिं आशा दइ। सीमह सिंह स्वयाः म्वामह खिचा जुइगु बांलाः।

5 थःपिं सी मानि धकाः म्वानाच्चपिन्सं स्यू,

सी धुंक्पिन्सं धाःसा छु नं मस्यू।

इमिगु नितिं छुं नं सिरपाः धइगु हे दइ मखु।

इमिगु लुमान्ति नं तनावनी।

6 इमिगु माया, घृणा, ईर्ष्या फुक्क मदयावनी।

थ्व संसारय् याःगु छुं नं ज्यापाखें इमित गुबलें भाग दइ मखु।

7 थःगु लँपुइ हँ, थःमहं नयेगु नसाय् लयताया च्वँ, लयतातां दाखमघ त्वँ, छायाधाःसा छुं याःगु ज्यायात परमेश्वरं ज्यू धाःगु दु।

8 न्ह्याबलें तयुगु वसतं पुँ, अले छेनय् चिकं ति।

9 परमेश्वरं थ्व संसारय् बियादीगु छंगु सितिं वंगु जीवनया फुक्क दिनय् थःमहं माया यानाम्ह कलाःनापं मोजमज्जा या। थ्व हे जीवनय् व थ्व संसारय् छुं याःगु थाकुगु ज्या हे छंगु भाग जुइ।

10 छंगु ल्हातय् छुं ज्या दु व थःगु बलं फतले या, छायाधाःसा पातालय्* वनीबलय् अन न छुं ज्या याइ, न ग्वसाः ग्वइ, न ज्ञान दइ, न त बुद्धि हे दइ।

11 थ्व संसारय् मेगु छगू खँ जिं खनागु दु,

याकनं ब्वॉय् वनीमहयसिनं ब्वॉय् वनीगु कासा त्याके फइ मखु,

बल्लाःमहयसिनं न्ह्याबलें लडाइँ त्याके फइ मखु,

न बुद्धि दुम्हयसित नयेगु नसा हे वइ,

न तसकं ज्ञान दुम्हयसित धन-सम्पत्ति दइ,

वा न यक्व आखः ब्वना तःमहयसित हे दया दइ।

* 9:10 १:१० पाताल हिब्रू भाषां सिओल

ई व मौका इपि फुक्कसिके वइ।

12 थ्व बाहेक थःगु काल गुबलय् वइ धकाः सुं मनुखं मस्यू।

न्या जालय् क्यं थें

अले चखुंचा स्वःतिपाँयल्य् लाः थें

मनूत नं आकाझाकां

इमिके वइगु विपत्तिइ लाइ।

मूर्ख जुइगु स्वयाः बुद्धि हे तःधं

13 जिं थ्व संसारय् बुद्धिया छगू नमूना खनागु दु, गुकिं जितः तःधंगु असर यात।

14 छकः कम मनूत जक दुथाय् छगू चिचाधंगु शहर दु। उकियात तसकं बल्लाःम्ह जुजुं हमला यात। जुजुं उकियात घेरय् यानाः उकिया चाकःछिं पाः च्वनीपिं च्वनीगु थायत दयकल।

15 उगु शहरय् छम्ह चीमिम्ह तर तसकं बुद्धि दुम्ह मनू दु अले वं थःगु बुद्धिं उगु शहरयात बचय् यात। अयनं व चीमिम्ह मनूयात सुनानं लुममंकू।

16 अनलि जिं धया, “बल स्वयाः बुद्धि हे तःधं जू।” तर व चीमिम्ह मनूया बुद्धियात हेला यात, अले वयागु खँयात सुनानं वास्ता मयाः।

17 तःसलं हालीम्ह मूर्खम्ह शासकया वचन स्वयाः

बुद्धि दुम्हयसिया नम्र वचनयात वास्ता यायेगु बांलाइ।

18 लडाइँया ल्वाभःत स्वयाः बुद्धि हे भिं जू,

तर छम्ह पापी यक्व भिंगु ज्यायात नाश याइ।

10

1 गथे सीम्ह भुजिनं नस्वाःगु अन्तरयात नवयका बी,

अथे हे चिचाधंगु मूर्ख ज्यां बुद्धि व हनाबनायात ज्यालगय् मजुइकाबी।

2 बुद्धि दुम्ह मनूया मन तप्यंगु लँपुइ जुइ

तर बुद्धि मदुम्ह मनूया मन धाःसाः बेक्वःगु लँपुइ जुइ।

3 मूर्ख लँपुइ बिचाः मयासें जुइ

अले वयागु फुक्क मूर्ख ज्याखँ खने दइ।

4 हाकिमतयगु तं छंगु विरोधय् दसां छं थःगु ज्या यायेगु त्वःते मते।

सुम्क च्वनाच्चन धाःसा ततःधंगु तं नं शान्त जुइ।

5 थ्व संसारय् जिं छगू मभिगु खँ खनागु दु,

थज्याःगु मभिगु ज्या हाकिमतयपाखें जुइ—

6 मूर्खत तःधंगु पदय् तइ

तर तःमित चिधंगु थासय् च्वनी।

7 जिं दासत सल गयावःगु

व राजकुमार दास थें न्यासि वयाच्चंगु खनागु दु।

8 सुनां गाः म्हुइ व गालय् थः हे क्वबाये फु।

पःखाः थुनीम्ह मनूयात सर्प न्याये फु।*

9 ल्वहं तछ्यानाः लिकाइम्हयसित घाः लाये फु,

अले सिं पालिम्हयसित सिंपाखें घाः जुइफु।

10 पा मज्जःगु जूसा

अले उकी पाँय् तयातःगु मदुसा

अप्वः बल यायेमाली,

तर यक्व ज्या सःम्हयसिनं ताःलाकी।

11 सर्पयात सुम्क तये न्ह्यः हे सर्प न्यात धाःसा

जादु क्यनीम्हयसित छु फाइदा जुइ?

* 10:8 १०:८ भज ७:१५; हितो २६:२७

- 12 बुद्धि दुम्ह मनूया वचनं वयाके अनुग्रह हइ,
तर मूर्खया वचनं वयाके नाश हइ।
- 13 न्हापां वं मूर्ख खँ ल्हाइ।
अले लिपतय् वयागु खँ मभिगु वँय्यागु थें जक जुइ।
14 मूर्खम्ह मनूखं खँ जक ल्हानाच्चनी।
- लिपा छु जुइ धका: सुनानं सी मखु।
थुयां लिपा छु जुइ धका: सुनानं धाये फइ?
- 15 मूर्खयात थःम्हं याःगु थाक्कुगु ज्यां त्यानु चायेकी।
अले वं शहरय् वनेगु लँपु लइके फइ मखु।
- 16 गुगु देशय् च्यः जुजु जुइ
अले सुथनिसैं राजकुमारतयसं भवय् नइ व देशयात धिक्कार दु।
- 17 व देश सुखी जुइ,
गुगु देशया जुजु इमिगु हे घरानाय् बरू दु
अले गुम्ह राजकुमारत मघ त्वनीगुलिइ मखु
तर बलया निति पाय्छिगु इलय् नसा नयेगु याइ।
- 18 सुनं मनू अल्छी जुल धाःसा छँया प्वलः दुनी।
सुं मनू ल्हाः प्वःचिनाच्चन धाःसा छँ वा वइबलय् ज्वइ।
- 19 लसता हनेगु निति भवय् ज्वरय् यायेगु याइ,
अले दाखमघं जीवनय् आनन्द याइ।
अले धिबां हे फुक्क ज्याखँ ज्यंकाबी।
- 20 थःगु हे बिचारं जुजुयात हेस्यानाः खँ ल्हाये मते,
वा धनीम्ह मनूयात थःगु क्वथाय् सराः ब्वःबी मते।
छाय्धाःसा आकाशय् ब्वया जुइपिं झंगःतयसं नं
छं धाःगु खँ कं वने फु।

11

बुद्धिमानम्ह मनूया ज्या

- 1 थःगु अन्न समुद्रया उखेपाखे छ्व,
छाय्धाःसा यक्व दि लिपा व छन्त हाकनं दइ।
- 2 छं थःगु सामान न्हयम्ह वा च्याम्हयसित इनाब्यु,
छाय्धाःसा देशय् गज्याःगु विपति वयेफु व छं मस्यू।
- 3 सुपाँय लखं जाल धाःसा
बुँइ वा वइ।
सिमा दच्छिनय् ग्वतुल धाःसा वा उत्तरय् ग्वतुल धाःसां
व गन ग्वतूगु खः अन हे तं लानाच्चनी।
- 4 फय्या बारे बिचाः यानाच्चनीम्हयसिनं गुबलें पुसा ह्वली मखु,
सुपाँययात स्वयाच्चनीम्हयसिनं गुबलें बाली लये फइ मखु।
- 5 गथे छं फय् गन वनी
अले मांया प्वाथय् मचा गुकथं सृष्टि जुइ धकाः सीके फइ मखु,

अथे हे फुक्क दयकादीम्ह परमेश्वरया लहाःया ज्या नं
छं थुइके फइ मखु।

6 छ सुथ न्हापां हे पुसा हलेत हूँ,
अले सन्ध्याकाः इलय् तकं ज्या यायेगु त्वःते मते,
छायधाःसा आः हःगु
वा लिपतय् हःगु गुगु पुसा बुया वइ,
वा निगू पुसा नं बांलाइ धकाः छं मस्यू।

ल्यायम्हबलय् थः सृष्टिकर्तायात लुमंकी

7 तयुगु जः बांलाइ।

मिखां निभाःयात स्वयेत ययकी।

8 मनूत न्हाक्व अप्वः म्वानाच्चन धाःसा

उपिं फुक्कलय् नं व लयतायाच्चनेमा।

तर वं खिउँलय् याःगु ज्या नं लुमंकेगु यायेमा,

छायधाःसा उपिं यक्व हे अप्वः जुइ।

आः जूवइतिनीगु फुक्क खँ नं सिति वंगु खः।

9 हे ल्यायम्हमह मनू, ल्यायम्हबलय् हे लयताया च्वेँ!

छंगु नुगलय् थःगु ल्यायम्हसबलय् लयतायाच्चने फयेमा।

छंगु मिखां खंगुलिइ व छंगु नुगःया खँया ल्यूल्यू जु!

तर बांलाक बिचाः या! परमेश्वरं थुपिं फुक्क खँया न्याय यानादी।

10 अथे जुयाः छंगु नुगलय् पीर कायेगु त्वःति,

अले शरीरया दुःखयात त्वःताछ्व,

छायधाःसा ल्यायम्हसू व बल सिति वंगु खँ खः।

12

1 दुःखया ई वये न्ह्यः,

अले “थ्व ई वइगु जितः मयः”

धकाः छं धाये न्ह्यः हे

थःगु ल्यायम्हया इलय्

थःत दयकादीम्हयसित लुमंकेगु या!

2 सूर्यया जः व तिमिलाया जःयात खिउँगुलि त्वःपुइ न्ह्यः,

तिमिला व नगुत खिउँसे च्वने न्ह्यः अले सुपौंचं वा वये न्ह्यः,

3 छंगु छँयात रक्षा याइपिं थुरथुर खाये न्ह्यः,

बल्लाःपिं मनूत धुसिलिइ न्ह्यः,

घः छ्यलाच्चपिं मिसात कम जूगुलि ज्या हे दिके न्ह्यः,

अले इयालं स्वइपिनीगु मिखा बलुसे च्वने न्ह्यः,

4 चुक चुकया लुखात ति न्ह्यः,

घः क्यलेगुया सः कम जुयावने न्ह्यः,

परमेश्वरयात लुमंकी!

छिपिं झंगःत चिरचिर हाःगु सः तायाः दनी,

तर लिपा (बुरा जुइबलय्) इमिगु सः कम जुयावनी,

5 मनूत कःसिं चुकय् कुतुं वनी धकाः ग्याये न्ह्यः,

लँय् उखे थुखे वनेत ग्याये न्ह्यः,

छिमिगु सँ मसूर्या बरामाया तयुसे च्वंगु स्वां थे जुइ न्ह्यः,

अले छिपिं बुईचात थें प्वाथं चुयाः न्यासि वने न्ह्यः,

अले थःगु इच्छा च्वमन्हाये न्ह्यः,

वयकःयात लुमंकी।

अबलय् मनूत थःगु अनन्तया छँय वने न्हः,
सना वंपि थुखे उखे लँय लँय वनी।

6 वहःया तार चबुये न्हः

अले लँया ख्वलाचा तज्याये न्हः,
चायागु घः बुंगाःचाय् कुचा कुचा दले न्हः
अले बुंगाःचाय् खिपः चबुये न्हः,
परमेश्वरयात लुमंकी!

7 जमिनं वःगु धू बैय् हे लिहां वने न्हः,

वा आत्मा बियादीम्ह परमेश्वरयाथाय् आत्मा लिहां वने न्हः
वयकःयात लुमंकी!

8 “सिति वंगु खँ! सिति वंगु खँ!”

उपदेशकं धयादी, “फुक्क खँ सिति वंगु खः!”

फुक्क खँया लिच्चः

9 उपदेशक बुद्धि दुम्ह जक मखु, तर वं मनूतयूत ज्ञानया खँ नं स्यनेगु यात। वं बांलाक बिचाः यात अले जाँचय् यानाः उखानयात इवःलाक तयाबिल।

10 उपदेशकं पाय्छि पाय्छिगु खँवःत मालाः लुइकल, अले छु वं च्वःगु खः, उपि वं इमान्दार जुयाः सत्य खँ धाल।

11 बुद्धि दुम्हयसिया वचनत फैजवाःया कथि थें खः, अले इमिसं मुंकाहःगु धापूत कथिइ तानातःगु नकि थें खः, थुपि वचनत गुगु छम्ह हे फैजवाःपाखें बियातःगु खः।

12 हे जिक्काय्, थुकी थपय् यानातःगु खँपाखें बांलाक होश यानाच्चँ।

यक्व सफूत दयकेगु ज्या गुबलें सिधइ मखु। अले यक्व आखः ब्वन धाःसा शरीरयात त्यानु चाय्की।

13 फुक्क खँ न्यने धुंकल।

खँया लिच्चः थ्व हे खः,

परमेश्वरया भय का, अले वयकःया आज्ञायात मानय् या,

छाय्धाःसा मनूतयसं यायेमाःगु ज्या थ्व हे खः।

14 झीसं यानागु ज्या,

भिं जुइमा वा मभिं जुइमा,

सुला याःगु ज्यानापं फुक्क खँया न्याय परमेश्वरं यानादी।

श्रेष्ठगीतया सफू म्हसीका

श्रेष्ठगीत प्रेमया कवितातयगू छगू मुना खः। थ्व कविताया मुना अप्वः याना मिजंतयसं मिसातयगू निति अले मिसातयसं मिजंतयगू निति हाःगु म्येया क्पिा खः। थ्व सफूयात सोलोमनया श्रेष्ठगीत धकाः नं धायेगु या छाय्धाःसा थुपिं म्येत सोलोमन जुजुं हिब्रू भाषां च्वःगु खः धकाः मान्यता ब्यगू दु। थ्व सफूया यक्व न्वचु छम्ह भाःत व कलाःया दथुइ जूगू खँल्हाबल्हा खः। इमिसं छम्हयसिनं मेम्हयसित तसकं माया याना धयागु बारे खँ ल्हानाच्चंगु दु। तर सफूया छुं ब्वतिइ सुनां खँ ल्हानाच्चंगु धयागु सीकेथाकु। थ्व अनुवाद ब्वनेबलय् पुलांगु हिब्रू भाषा बांलाक अध्ययन याःपिं मनूतयसं थुपिं म्येत च्वःगु धकाः झीसं थुइकेफु।

थुपिं म्येतयगू अर्थ यहदीतयसं व वयकःया प्रजातय् दथुइया स्वापु खः धकाः धाःगु खः अले ख्रीष्टियनतयसं धाःसा ख्रीष्ट व वयकःया मण्डलीया दथुइया स्वापु खः धकाः अर्थ लगय् याःगु दु।

धलः पौ

न्हापांगु म्ये १:१-२:७

निगूगु म्ये २:८-३:५

स्वंगूगु म्ये ३:६-५:१

प्यंगूगु म्ये ५:२-६:३

न्यागूगु म्ये ६:४-८:४

खुगूगु म्ये ८:५-१४

श्रेष्ठगीत

1 सोलोमनया दक्वसिबय् बांलाःगु म्येत थुपिं हे खः।*☆

न्हापांगु म्ये

१:१-२:७

ल्यासेम्ह मिसा

2 वयकलं जिगु म्हुतुइ चुपा नयेमा,

छाय्धाःसा छिगु माया दाखमघ स्वयाः नं भिं।

3 छिगु नस्वाःगु अतरय् तसकं लयतायाः

छिगु नां प्वंकातःगु नस्वाःगु अतर थें।

अथे जुयाः ल्यासेपिन्सं छितः माया यायेगु अजू चायापुगु खँ मखु!

4 जितः छिनापं हे यंकादिसँ, झीपिं याकनं हे बिस्सुं वनेनु!

जुजुं जितः थः घनेगु कोथाय् यंकादीमा।

पासापिं

जिपिं छिके लयताये अले खुशी जुये,

अले दाखमघ स्वयाः नं छिगु मायाया प्रशंसा याये।

ल्यासेम्ह मिसा

इमिसं छितः ल्वयक माया याइ।

5 जि हाकुसे च्वंम्ह खः अयनं जि तसकं हिसि दु,

हे यस्शलेमया मिसापिं,

केदारया* पालत थें जि हाकुसे च्वं,

तर सोलोमनया देगःया पर्दा थें बांलाः।

6 जि हाकुसे च्वं धकाः अजू चायाः जितः मस्वये मते,

छाय्धाःसा छाःगु निभालं जितः हाकुसे च्वंकूगु खः।

जिमि मांया काय्पिं जिनापं तम्बःगुलि

जितः दाखक्यब स्वइम्ह यानाबिल।

थःगु हे दाखक्यबया धाःसा

☆ 1:1 १:१ १ राज ४:३२

* 1:5 १:५ केदार यक्व न्हापा केदार इलाकाय् इमिसं दुगुचिया सँ हाकुगु व सियुगु कापः दय्कीगु, इमिसं थ्व हे कापतं पाल दय्कीगु।

जिं वास्ता यानागु मद्दु।

7 हे प्रिय, जितः धयाब्बु,

थःगु फैच्चलयया बथांत गन ज्वयेयंकीगु?

अले न्हिनय इमित गन तयेयंकीगु?

छिकपिनि थः पासापिनि बथांया लिक्क

जि छाया थःगु छैनय गाचा त्वपुयातःम्ह मिसा थें जुयेगु?

पासापि

8 हे मिसात मध्ये तसकं हिसि दुम्ह,

छं थःम्हं हे थ्व खँ मस्यसा,

फैच्चलयया बथांतय ल्यूल्यु हँ

अले छं दुगुचातयत्त फैजवाःतयेगु पाल लिक्क ज्वय्केब्बु।

ल्यायमम्ह मिजं

9 हे प्रिय,

छ फारोया रथया सलत मध्येयाम्ह

मिसाम्ह सल थें बांलाः।

10 न्हायपनय तयेगु चाचां छंगु न्यताः

व सिखलं समा यानातःगु छंगु गःपः गुलि बांलाः।

11 जिमिसं छंगु निति वहलं स्वानातःगु

लुँया चाचा दय्काबी।

ल्यासेम्ह मिसा

12 जुजु थःगु तःधंगु सोफाय् फ्यतुनादीबलय,

जिं थःगु अत्तरं नस्वा वय्काबिया।

13 जिमि यःम्ह प्रिय, जिगु छातिइ

यग्गायाच्चंगु मूर् जाःगु कापःया म्हिचा थें च्वं।

14 जिमि यःम्ह प्रिय, जितः एन-गदीयाः दाखक्यबय्

ह्याच्चंगु मेहदीया ज्वाँय थें च्वं।

ल्यायमम्ह मिजं

15 हे प्रिय, छ गुलि बांलाःम्ह खः!

गुलि बांलाः!

छंगु मिखा सुकुभतुया थें च्वं।

खः धात्थें हे छ गुलि हिसि दु!

ल्यासेम्ह मिसा

16 हे जितः यःम्ह प्रिय! छ तसकं हे बांलाःम्ह खः!

छ धात्थें हे हिसि दुम्ह मिजं खः!

अले झीगु लासा वाउँसे च्वंगु घाँय थें च्वं।

17 झीगु छँया धलि देवदारु सिमाया जुइ

अले सल्लाया सिमाया प्वलः जुइ।

2

ल्यासेम्ह मिसा

1 जि शारोन मैदानया गंचास्वां

व ब्यासिइ बुया वइगु लिली स्वां खः।

ल्यायमम्ह मिजं

2 कंमाया दथुइ ह्याच्चंगु लिली स्वां थें

जिमि प्रिय, मेपि ल्यासेपि स्वयाः हिसि दु।

ल्यासेम्ह मिसा

3 गुँया सिमात मध्ये स्याउया सिमा थें

† 1:12 १:२२ तःधंगु मेच इमिगु परम्पराय तःमिपि मनूतयसं भव्य नइबलय लिधनेत थज्याःगु मेच छयलीगु खः। ‡ 1:14 १:२४ एन-गदी थ्व थाय् मृत सागरया लिक्क च्वंगु मस्भूमिइ दुगु तसकं बांलाःगु थाय् खः। अन तःधंगु बुँगाःचा दु। अथे जुया अन यक्व सिमात व सफागु लः दु। स्वयादिसेँ १ शमू २३:२९-२४:१

मिजंतय् दथुइ जिमि यःमह प्रिय तसकं बांलाः।
 जि वया किचलय् तसकं लयतायाचवने,
 अले उकिया फल्या सुवाः तसकं सा।
 4 वय्कलं जितः भव्य नयेगु छैय् यंकादिल,
 जिके दुगु झण्डा वयकःया मतिना खः।
 5 किसमिस ज्वाँयलं जिगु बल न्हगु यानादिसँ,
 अले स्याउनं जितः ताजा यानादिसँ,
 छायाधाःसा मतिनां जि बमलाःगु दु।
 6 वयकःया खव लहाः जिगु छयं क्वय् दु
 अले वयकःया जव लहातं जितः घयपुनातःगु दु।
 7 हे यरुशलेमया मिसापिं,
 जिं छिमित आज्ञा बी,
 ख्यःया हरिण व चल्लाया नामं पाफयाः धा,
 “पाय्छिगु ई मजुतले मतिनायात थने मते।”☆

निगूगु म्ये

२:८-३:५

ल्यासेमह मिसा
 8 न्यै! जिमि यःमह प्रियया सः!
 बांलाक न्यै! व वयेत्यंगु दु,
 पहाड पुलाः डाँडा डाँडाय् तितिन्हयाः
 जिथाय् ब्वाँय् वइ।
 9 हे जिमि यःमह प्रिय, छ हरिण व नकतिनीमह चल्लाचा थें खः।
 थन स्वसा! व पःखाःया क्वसं दनाच्चंगु दु
 अले वं इयालं स्वयाहयाचवनी,
 अले वं टिकि इयालं स्वया हइ।
 10 जिमि यःमह प्रियं जिलिसें खँ लहानाः थथे धाइ,
 ल्याय्मह मिजं
 “हे जिमि प्रिय दँ,
 अले जिनापं वा।
 11 स्व, आः चिकुला वन,
 अले बर्खा नं फुत।
 12 पृथ्वीइ स्वां ह्येगु शुरु जूगु दु,
 म्ये हालीगु ई थ्व हे खः,
 सुकुभन्तु जू वःगु सः झीगु देशय् ताये दत।
 13 यःमरिमाय् फल सयाः पाकय् जुइत्यंगु दु,
 दाखक्यबं दाखया स्वां ह्याः नस्वाः वयाच्चंगु दु।
 अथे जुयाः जिमि प्रिय दँ,
 जिमि तसकं बांलाःमह जिनापं वा।”
 14 छ पहाडया कापि व तग्वःगु ल्वहंया पाःचाय्
 च्वनीमह सुकुभन्तु थें च्वँ,
 छंगु ख्वाः जितः क्यं,
 छंगु सः न्यने दयेमा,
 छायाधाःसा छंगु सः तसकं न्यने यइपुसे च्वं
 व छंगु ख्वाः तसकं बांलाः।
 15 जिमिगु निंति ध्वंचात ज्वनाः हजि,
 थुपिं चिचीधिकःपिं ध्वंचात,

गुम्हयसिनं नकतिनि स्वाँ ह्वःगु दाखक्यबय् ब्वॉय् जुइ
अले दाखक्यबयात नाश याइ।

ल्यासेम्ह मिसा

16 जिमि यःम्ह प्रिय जिम्ह हे खः, जि वय्कःयाम्ह खः।
व लिली स्वांया दथुइ चाचाःहिला जुइ।

17 तुयुजः वया सुथ मजुतले

अले किचः तनामवंनिबलय्,
लिहां वा, हे जिमि यःम्ह प्रिय,
पर्वतया पाःचाय् च्वनीपिं चल्लाचा व मृग थें जुयाब्यु।

3

1 चान्हय् लासाय् ग्वःतुलाच्वनाबलय्,
जिं जिमि प्रिययात यय्का,

जिं वयात माला स्वयाः अयनं वयात लुइके मफु।

2 जिं फुक्क शहर चाःहुलाः माला स्वये,
उकिया लँय् व चुक चुकय् माले।

जिं जिमि प्रिययात यय्के,

जिं वयात माला स्वयाः अयनं वयात लुइके मफु।

3 पिवाः च्वनीपिं सिपाइँत शहरय् चाहिला च्वंबलय् इमिसं जितः खन।
जिं इमिके न्यना, “छु छिमिसं जिमि प्रिययात खनागु दु ला?”

4 जिं इपिं पिवाःतय्त त्वःतावनेवं
जिं जिमि प्रिययात नापलात।

जिं वयात जिमि मांया छँय्,
जितः बुइक्महसय्सियागु क्वथाय् महःतले
वनेमब्युसँ ज्वनातया।

5 हे यरूशलेमया मिसापिं,
जिं छिमित आज्ञा बी,

ख्यःया हरिण व चल्लाया नामं पाफयाः धा,
“पाय्छिगु ई मजुतले मतिनायात थनेमते।”*

स्वंगू म्ये

३:६-५:१

ल्यासेम्ह मिसा

6 ब्यापार याइपिन्सं मिइगु मूर् व गुगुं नस्वाः वय्काः,
मरुभूमिं पिहां वःगु थ्व कुँत्याः थें ज्याःगु छु खः?

7 स्व, थ्व ला सोलोमन रथय् सवार जुयाच्वंगु खः,
थुकी इस्त्राएलया तसकं बहादुरपिं खुइम्ह सिपाइँत पिवाः च्वं वनाच्वंगु दु।

8 इपिं फुक्कसिनं तरवार घानातःगु दु,
इपिं तसकं लडाइँ यायेफुपिं खः,

इमिगु तरवार सिथय् घानाः तःगु दु,
इपिं चान्हय्या भयनापं सामना यायेत तयार दु।

9 जुजु सोलोमनं थःगु नितिं दुली दय्कल,
व दय्केत लेबनानं सिं कयाहःगु खः।

10 वं थुकिया कथि वहःया,
अले लिधंसा लँया दय्कूगु खः।

थुकिया पयतुइगु थाय् यरूशलेमया मिसापिन्सं
मायां बुट्टा भरय् यानातःगु प्याजीगु रंगया कापतं भुनातःगु दु।

11 हे सियोनया म्हाय्पिं, पिने पिहां वा,

जुजु सोलोमनं मुकुट पुगू स्वः वा,
व मुकुट वया मानं ब्याहाया दिखुन्हु
लयताःबलय् वयात पुइकाब्युगू खः।

4

ल्यायमम्ह मिजं

1 जिमि प्रिय, छ गुलि बांलाः!
तसकं हिसि दु!

गाचां त्वपुयाः तःगु छंगु मिखा सुकुभन्तुयागु थें च्वं।
छंगु सँ गिलादया भिरय् च्वलयया बथां तिन्हया क्वहां वः थें।

2 छंगु वा, नकतिनि सँ चाकाः म्वःल्हुइका तःपिं
फैतयगू सँ थें तुइसे च्वं।

उपिं फुक्कं ज्वः ला
अले बांलाक मिलय् जू।

3 छंगु म्हुतुसि ह्याउँगु रिबन थें च्वं,
छंगु म्हुतु तसकं बांलाः।

गाचाय दुने छंगु न्यता
बागः थलातःगु धालेसि थें च्वं।

4 छंगु गपः दाऊदया तःधंगु धरहरा थें च्वं।
उकीं द्रःछि गः ढाल यख्खायातःगु दु।
उपिं फुक्क सिपाइँतयगु ढाल खः।

5 छंगु दुस्वः निम्ह हरिण थें च्वं।
लिली स्वांया दथुइ ज्वयातःपिनापं बूपिं चल्लाया मचात थें च्वं।

6 तयुजः मवतले अले किचः तना मवंतले,
जि मूरया पर्वतय् व धुपौयया डाँडाय् वने।

7 जिमि प्रिय, छ तसकं हिसि दु,
छंके छुं नं ख्वं मदु।

8 हे जिमि भम्चा, लेबनानं जिनापं वा,
धात्थें धाये, लेबनानं जिनापं वा।
अमाना पर्वतया च्वकां क्वय् क्वहां वा,
सेनीरया च्वकां, हेर्मानया च्वकां क्वय् क्वहां वा,
गन सिंहतयगु गुफा दु,
व चितुवात च्वनी।

9 छं जिगु मन लयतायकाः ब्युगु दु,
जिमि तसकं यःम्ह मयजु,
जिमि भम्चा छं जितः छक्वः जक स्वःगुलि,
अले छं क्वखायातःगु रत्नं जिगु मन लयतायकाः ब्युगु दु।

10 छंगु मतिना गुलि जक यइपुस्से च्वं,
जिमि तसकं यःम्ह मयजु, जिमि भम्चा,
दाखमघ स्वयाः नं छं याःगु माया तसकं बांलाः।
अले मेमेगु छुं नं मसला स्वयाः छंगु अन्तर नस्वाः वः।

11 छंगु म्हुतुसिं हाप्वःया कस्ति थें साःगु तिकितिकि वयाच्वनी।
हे जिमि भम्चा,
दुरु व कस्ति छंगु मेया क्वय् दु।

छंगु वसःया नस्वाः लेबनानया देवदास्या नस्वाः थें च्वं।

12 हे जिमि तसकं यःम्ह मयजु, जिमि भम्चा,
छ बार तयातःगु बगौँचा थें,

- त्वःपुया तःगु बँगाःचा थें,
सुं मनूयागु निजी फोहोरा थें खः।
- 13 छंगु माचात धालेसिया बगैँचा थें खः,
भिगु फलं जाःगु बगैँचा मेहदी व जटामसी,
- 14 जटामसी व केशर, बोझो व दालचिनी,
थीथी कथंया नस्वाःगु धुर्पाय्या सिमात, मूर् व कुनुस्वां
अले फुक्क कथंया भिगु नस्वाःगु मसला थें खः।
- 15 छ बगैँचाया बँगाःचा थें खः,
लेबनानं न्ह्याना वयाच्चंगु
ताजा लःया तुं थें खः।

ल्यासेमह मिसा

- 16 हे उत्तरया फय, न्ह्यलं चायकी।
हे दच्छिनया फय, न्ह्यां वा,
जिगु बगैँचा जुया न्ह्याना हूँ,
थुकिया नस्वाः तापाक्क हे थ्यनेमा।
जिमि यःमह प्रिय थःगु बगैँचाय् वा,
अले उकिया भिगु फल नया स्व।

5

ल्यायममह मिजं

- 1 हे जिमि तसकं यःमह मयजु, जिमि भम्चा,
जि जिगु बगैँचाय् वयागु दु,
जिं जिगु नस्वाःगु मसलानापं मूर् मुनागु दु।
जिं जिगु हाप्वः व कस्ति नयागु दु।
जिं जिगु दाखमघ व दुरु त्वना।

ल्यासेपि मिसात

- नयेगु या, हे जिमि पासा, त्वँ,
अले मतानां मजाःतले त्वँ, जिमि प्रिय।

प्यंगू म्ये

५:२-६:३

ल्यासेममह मिसा

- 2 जि घना, अयनं जिगु नुगः न्ह्यलं हे चा,
स्वःसा, जिमि यःमह प्रियनं लुखाय् घरघार यानाच्चंगु दु।

ल्यायममह मिजं

- “हे जिमि तसकं यःमह मयजु, जिमि प्रिय, लुखा चायकाब्यु,
जिमि छुं नं दोष मदुमह सुकुभतु।
सुति लखं जिगु छ्यं प्याःगु दु,
जिगु सँ चान्हयूसियागु ख्वाउँगुलि प्याःगु दु।”

ल्यासेमह मिसा

- 3 जि थःगु लं त्वयेधुन,
छु जिं व हाकनं फियेगु ला?
जिं थःगु तुति सिलाछवये धुनागु दु,
छु उकियात हाकनं फोहर यायेगु ला?
- 4 जिमि यःमह प्रियनं लुखाया चुक् चायकेत वंबलय्
जिगु मन तसकं भाराभारा मिन।
- 5 अले जिमि यःमह प्रियया निति लुखा चायकेत जि दनाः,
अले जिगु ल्हातं मूर् ज्वयाः वयाच्चंगु खः
अले जिं चुक्या चु ज्वनेवं मूर् कुतुं वन।

- 6 जि यःमह प्रियया निति लुखा चायका बियाः
 तर जिमि यःमह प्रिय ला वने धुकूगु जुयाच्चन!
 वं जितः त्वताःवंबलय् जि निराश जुया!
 जिं वयात मातुमाला तर लुइके मफुत,
 जिं वयात सःता
 अयनं छुं हे लिसः मवः।
- 7 शहरय् पिवाः च्वनीपि सिपाइतयसं
 जितः नापलात, इमिसं जितः दाल
 अले घाःया घाः यानाबिल।
 शहरया पखलय् पिवाः च्वनीपिन्सं जिगु गाचा लाकायंकल।
- 8 हे यरुशलेमया मिसापि,
 जिं छिमित छगू आज्ञा बी,
 छं जिमि यःमह प्रिययात नापलात धाःसा छु धायेगु?
 वयात थथे धयाब्यु, जि वयागु मायाय् दुबय् जुयाच्चनागु दु।

पासापि

- 9 हे मिसात मध्ये तसकं हिसि दुम्ह,
 छन्त तसकं यःमह गुकथं मेपि स्वयाः बांला?
 छिमि प्रेमी गय् यानाः मेपि प्रेमीत स्वयाः बांलाः?
 छाय् छं जिमित थज्याःगु आज्ञा बियागु?
- ल्यासेम्ह मिसा
- 10 झिद्रुःमह स्वयाः नं जिमि यःमह प्रिय बांलाः अले बल्लाः,
 जिमि यःमह प्रिय तसकं ज्वाल्लं थीम्ह व न्यता ह्याउंस्य च्वंम्ह खः।
- 11 वयागु छ्यं मुक्कं लुँयागु खः,
 वयागु सँ कुलिकुलि चिंगु
 व क्वः थें हाकुस्य च्वं।
- 12 वयागु मिखा खुसि सिथय् च्वनीम्ह सुकुभतुया थें च्वं।
 दुरुं सिलातःगु व तसकं थिकेगु रत्नया जलप तयातःगु थें च्वं।
- 13 वयागु न्यताः तसकं नस्वाःगु मसलां व वासलं जाःगु क्यब थें च्वं।
 वयागु म्हतुसि मूर्या रस वयाच्चनीगु लिली स्वां थें च्वं।
- 14 वयागु ल्हाः पुखराजया जलप तयातःगु लुँयागु कथि थें च्वं।
 वयागु प्वाः नीलमं समाः यानातःगु व तसकं थीकाः तःगु किसिया दं थें च्वं।
- 15 वयागु तुति प्वः मुक्कं लुँया जग तयातःगु सिङ्गमरमया थांत थें च्वं।
 व लेबनान थें बांलु, अले स्वसिमाया सिमा थें तसकं बांलाः।
- 16 वयागु म्हतु तसकं साःगुलि जाः,
 व तसकं बांलाःम्ह खः।
 व जिमि यःमह प्रिय खः, जिमि पासा नं खः,
 हे यरुशलेमया मिसापि, जिमि प्रिय थथे हे खः।

6

पासापि

- 1 हे मिसात मध्ये तसकं हिसि दुम्ह,
 छिमि प्रिय गन वन?
 व गन वनाच्चंगु दु?
 वयात मालेत जिमिसं छन्त ग्वाहालि याये।
- ल्यासेम्ह मिसा
- 2 जिमि यःमह प्रिय नस्वाःगु मसलामा
 पिनातःगु क्यबय् वंगु दु,
 थःगु मन लयतायकेत
 अले लिली स्वां खायेत वनाच्चंगु दु।

3 जिमि यःमह प्रिय जिमह हे खः, जि वयकःयामह खः।
व लिली स्वांया दथुइ चाः चाहला जुइ।*

न्यागू म्ये

६:४-८:४

ल्यायमह मिजं

4 हे जिमि प्रिय, छ तिसां थें हिसि दु

अले यस्शलेम थें तसकं बांलाः।

छ झण्डा ब्वयका च्वनीपि

सेना थें प्रतापी खः।

5 छंगु मिखा जिपाखें फहिकि,

वं जितः हीमी चायकूगु दु।

गिलाद डाँडां च्वलयया बथां तितिन्हयाः क्वहां वयाच्वंगु थें

छंगु सँ प्याखं हुलाच्वंगु दु।

6 छंगु वा नकतिनि म्वःलहुइका तःमह फैतयूगु सँ थें तुइसे च्वं।

उपि फुक्कं ज्वः ला

अले बांलाक मिलय् जू।

छपु नं वा छुतय् जूगु मदु।

7 गाचां त्वःपुया तःगु छंगु न्यता

बागः थलातःगु धालेग्वः थें च्वं।

8 जुजुया खुइमह रानीत दयेमा,

अले चयमह मथ्याःपि कलाः दयेमा,

सके ल्यायेखाय मफयक ल्यासेपि मिसात दयेमा।

9 तर जिमह सुकुभन्तु ज्वः मदुमह खः अले फुक्क पूर्वमह खः,

व वया माया तसकं यःमह म्हाय् खः।

फुक्क मिसातयसं वयात धन्य धकाः धाइ,

रानीतयसं व जुजुया मथ्याःपि कलाःपिन्सं नं वयागु प्रशंसा याइ।

10 सुथय् निभाः लुया वः थें ज्याःमह थ्व सु खः?

अले तिमिला थें तसकं बांलाःमह व सूर्य थें जः दुमह,

नगुतयसं जाःगु आकाश थें प्रतापी थ्व सु खः?

11 बरांया सिमा दुगु क्यबपाखे

जि मैदानया न्हगु फल सःगु स्वयेत क्वहां वना,

दाखक्यबय् मुखू ह्याच्वंगु दु ला कि मदु अले

धालेमाय् स्वां ह्याच्वंगु दु ला कि मदु धकाः जि स्वयेत वना।

12 जिं सिइके न्ह्यः हे जिगु इच्छायात जिमि मनूतय् जुजुतयूगु रथपाखे यंकल।

पासापि

13 हे शूलम्मी, लिहां वा, लिहां वा,

लिहां वा अले जिमिसं छन्त बांलाक स्वये दयेमा।

ल्यासेमह मिसा

महानोमय् प्याखं हुगु थें जितः

छिमिसं छाय् त्वलं स्वयाच्वनेगु?

7

ल्यायमह मिजं

1 हे अजू चाइपुसे च्वंमह ल्यासेमह मिसा,

लाकां न्ह्यानातःगु छंगु तुति गुलि बांलाः।

छमह कारिगरं दयकातःगु थें

छंगु यइपुस्से च्वंगु तुति रत्न थें च्वं।

- 2 छंगु तेप्चा चाकलाःगु ख्वला थें च्वं,
गुकी ल्वाकछ्यानां तःगु दाखमघ गुबलें मगाः जुइ मखु।
छंगु प्वाः लिली स्वां नं घेरय् यानातःगु
छवया ढुँ थें खः।
- 3 छंगु दुरूप्वःत निम्ह हरिण थें च्वं,
चल्लाया निम्हनापं बूपि मचात थें च्वं।
- 4 छंगु ककु किसिया दंया धरहरा थें च्वं,
छंगु मिखा बाथ-रब्बीमया ध्वाखा* लिक्क च्वंगु हेरबोनया पुखू थें च्वं।
छंगु न्हाय् दमस्कसपाखे स्वःगु लेबनानया धरहरा थें च्वं।
- 5 छंगु छेनय् च्वंगु सँ कर्मेल डाँडा थें छन्त मुकट पुइकातःगु दु।
छंगु छेनय् च्वंगु सँ प्याजीगु रंगया पर्दा थें च्वं।
छंगु सँ खना जुजु तसकं मक्ख जुइ।
- 6 छ गुलि बांलाः अले हिसि दु,
हे प्रिय, छंगु मायाय् गुलि आनन्द दु।
- 7 छंगु शरीर तायगः सिमा थें च्वं,
अले छंगु दुरूप्वः फलया ज्वाँय् थें च्वं।
- 8 जिं थथे धया, “जिं तायगः सिमाय् थाहां वने,
अले उकिया फल ज्वने।”
छंगु दुरूप्वःत दाखया ज्वाँय् थें च्वं,
छंगु सासः नस्वाःगु स्याउ थें च्वं,
9 अले छंगु म्हतु तसकं भिंगु दाखमघ थें जुइ।
- ल्यासेम्ह मिसा
म्हृतुसि व वा जुया जिगु दाखमघ बिस्तारं जिमि यःम्ह प्रिययाके ध्येनेमा।
- 10 जि जिम्ह यःम्ह प्रिययाम्ह खः,
अले वयागु प्याःचाः जिगु हे निति खः।
- 11 हे जितः यःम्ह प्रिय, वा झीपिं बुँइ चाःह्यु वनेनु,
अले चान्हय् गामय् बाय् च्वने।
- 12 झीपिं सुथ न्हापां हे दाखक्यबय् वनेनु,
दाखमाय् मुख् ह्याच्वंगु दु,
अले धालय्माय् स्वां ह्ये त्यंगु स्वःवनेनु,
अन जिं छन्त तसकं माया याये।
- 13 दुस्स्वानं† नस्वाः वय्काच्वंगु दु,
झीगु लुखाय् फुक्क कथंया सासाःगु फलत दु।
न्हगु पुलांगु फलत,
हे जिमि यःम्ह प्रिय, जिं छंगु निति ल्यंकातयागु दु।

8

- 1 छ छम्ह हे मांया दुरू त्वनाः ब्वलंगु जूसा
अले छ जिमि थः हे दाजु जूगु जूसा
छन्त जिं लैय् नापलाइबलय्
चुप्पा नयेगु जुइ।
अले सुनानं जितः खँल्हाय्थाय् दइ मखु।
- 2 जिं छन्त जिमि मांया छँय् ब्वनायंकीगु जुइ,
वं जितः स्यनाब्यूगु खः।
जिं छन्त मसला दुगु दाखमघ

* 7:4 ७:४ बाथ-रब्बीम थ्व ध्वाखाया नांया अर्थ तःधंम्ह मनूया म्हाय् खः, अले थुकिया अर्थ खँत्वाः भारदारया म्हाय्नापं ज्वः ला। स्वयादिसँ ७:१ † 7:13 ७:१३ दुस्स्वां उबलय् सुं मिसाया प्वाथय् दय्केत, छम्ह मिजंयात सुं मिसालिसे धात्थेगु माया यायेत व छम्ह मिसायात सुं मिजलिसे धात्थेगु माया यायेत ग्वाहालि बीगु वासः दुस्स्वांमाय् दइ धइगु छुं मनूतय्सं विश्वास याइगु, स्वयादिसँ, उत ३०:१४-१६

व धालेसिया रस त्वंकेगु जुइ।

3 वयकःया खव ल्हाः जिगु छ्यं क्वय् दु,
अले वयकःया जव ल्हातं जितः घयपुनातःगु दु।

4 हे यरूशलेमया मिसापि,
जिं छिमित आज्ञा बी,
पाय्छिगु ई मजुतले मतिनायात थनेमते।*

खुगु म्ये
८:५-१४

पासापि

5 थः प्रियनापं प्यपुनाः
मरुभूमिपाखें वःम्ह व सु खः?

ल्यासेम्ह मिसा

स्याउमाया तलय् जिं छन्त थनाः,
अन हे छिमि मानं छन्त प्वाथय् दयकूगु खः,
अन हे छिमि मांया मचाबू ब्यथा जुल अले छन्त बुइकल।

6 जितः छिगु नुगलय् छाप थें तयादिसँ,
छिसं जि बाहेक मेपि सुयातं घयपुनादीमते।
छाय्धाःसा माया मृत्यु थें तसकं बल्लाः,
प्याःचाः पाताल थें जिद्दी।

व मिप्वाः थें जुयाः पिहां वइ,
अले च्यानाच्चवंगु मि थें ह्वानाः ह्वानाः च्याइ।

7 न्ह्यानाच्चवंगु लखं नं मायायात ह्याछवये फइ मखु
अले तसकं न्ह्याःगु खुसिबालं नं
मायायात चुइकायंके फइ मखु।

सुं मनुखं मायाया पलेसा
थःगु छँया फुक्क सम्पत्ति हे ब्यूसां
वयात हेला याइगु जुइ।

ल्यासेम्ह मिसाया दाजुकिजापि

8 जिमि चिचाधिकःम्ह तसकं यःम्ह छम्ह मयजू दु,
वयागु दुस्वः उलि जाया मवनी,
वयात ब्याहा यायेत सुं छम्हयूसिनं फवँ वल धाःसा
उखुन्हू झीसं वयात छु धायेगु?

9 व पःखाः जूगु जूसा
उकी वहःया धरहरा दयकीगु जुइ।

व लुखा जूगु जूसा
जिमिसं वयात देवदास्या सिंनं बांलाकेगु।

ल्यासेम्ह मिसा

10 जि पःखाः खः,
तर आः जिगु दुस्वः धरहरा थें च्वं!

जिमि प्रियनं बांलाक स्यू
कि जिं वयाके प्याःचाः व शान्ति काये दइ।

ल्यायूमम्ह मिजं

11 बाल-हामोनय् सोलोमनया छगू दाखक्यब दु,
वं थःगु दाखक्यब मेपिन्त ज्याके बिल।

अले व क्यबय् फलफुल सय्कीपिं
फुक्कसिनं फलफुलयात काय्त १,००० शेकेल* पुले हयेमाः।

12 तर जिगु थःगु हे दाखक्यब मेपिन्त बीगु अधिकार जिगु हे खः।

* 8:4 ८:४ २:७; ३:५ * 8:11 ८:११ १,००० शेकेल थथे धयागु १२ किलोग्राम ति

हे सोलोमन,
 व १,००० शेकेल छिगु हे निति खः,
 अले २०० शेकेल† उपि फलफुल सयक्कीपिनीगु निति नं खः।
 13 हे थः पासपिनापं
 बगैँचाय् च्वनीम्ह
 जिं छंगु सः न्यने दयेमा।
 ल्यासेम्ह मिसा
 14 हे जितः यःम्ह प्रिय
 पिहां वा,
 अले तसकं नस्वाःगु मसलां जाःगु पर्वतय् च्वनीम्ह
 चल्ला वा मचाम्ह हरिण थें जुयाब्बु।

† 8:12 ८:१२ २०० शेकेल थथे धयागु २.३ किलोग्राम ति

यशैयाया सफू म्हसीका

ई.पू. च्यागूगू शताब्दीया लिपांगु इलय् यरूशलेमय् च्वनाच्वंम्ह तःधंम्ह अगमवक्ता यशैयां थ्व सफू च्वःगु खः।
थ्व सफूयात स्वंगूगू भागय् ब्वथले फु।

१ निसै ३९ अध्याय तक- दच्छिनया यहदाया राज्ययात उत्तरय् च्वंगु राज्य अश्शूरपाखें ख्याच्चः ब्यगू ईया बयान दु। यशैयां उबलय् यहदीतयत् अश्शूर राज्यया शक्तिपाखें जक मखु तर थः जातितय्गु पाप व परमेश्वरया आज्ञा मानय् मयाःगुलि व इमिगु अविश्वासपाखें नं प्राणया खतरा दुगु खन। थःगु वचनं व ज्यापाखें व अगमवक्तां मनूतयत् व इमि नायःतयत् धर्मी व न्यायपूर्ण जीवन हनेत इनाप यात। अले इमिसं परमेश्वरया आज्ञा मानय् मयात धाःसा भज्यंक नाश जुइ धकाः नं वं ख्याच्चः बिल। अयनं यशैया अगमवक्तां दाऊदया छम्ह सन्तानं तःधंम्ह व भिंम्ह जुजु जुयाः इमित शासन याइतिनी, थ्व हे जुजुं सारा संसारय् शान्ति थापं यानादी धकाः नं अगमवाणी यात।

४० निसै ५५ अध्याय तक- अबलय् यहदाया अप्वः मनूतयत् कैदी यानाः बेबिलोन देशय् यंकूगु खः। अले अन इपिं आशा मदयक व क्वत्यकाः म्वानाच्वने माल। अयनं व अगमवक्तां थथे धकाः घोषणा यात, परमेश्वरं थः प्रजायात छुत्कारा यानाः हाकनं इमिगु थःगु हे देश यरूशलेमय् लित ब्वनायंक त्यंगु दु। अले इमिसं अन न्हगु जीवन हनेगु शुरू याइ। फुक्क जातितयत् इस्राएलीतपाखें आशिष दइ। परमप्रभुया दासया बारे विशेष यानाः ५२:१३ निसै ५३:१२ पदय् च्वयातःगु खँ पुलांगु नियमय् अप्वः छ्यलीगु खः।

५६ निसै ६६ अध्याय तक- थ्व स्वंगूगू भागय् अप्वः खँ यरूशलेमय् कैदं लिहांवःपिं मनूतय्गु बारे धयातःगु दु। उपिं मनूतय्सं परमेश्वरं इमित बी धकाः बाचा याःगु खँ पूर्वकादी धयागु खँय् भरोसा यायेमाःगु खः। थ्व भागय् अप्वः यानाः धार्मिकता, न्यायनापं विश्रामबार मानय् यायेगु, बलि छायेगु, प्रार्थनाया बारे च्वयातःगु दु। अले थ्व भागय् लुमके माःगु खँ पद ६१:१-२ खः, थुपिं पदया खँपाखें येशू थःगु सेवाकाइ शुरू याये न्ह्यः थःत परमेश्वरं सःतादीगु खँ च्वयातःगु दु।

धलः पौ

ख्याच्चः व बचं १:१-१२:६
देशय् वइतिनीगु दण्डया बारे १३:१-२३:१८
संसारय् परमेश्वरया न्याय २४:१-२७:१३
मेगु ख्याच्चः व बचं २८:१-३५:१०
यहदाया जुजु हिजकिया व अश्शूरीत ३६:१-३९:८
बचं व आशाया खँ ४०:१-५५:१३
हाकनं ख्याच्चः व बचं ५६:१-६६:२४

यशैया ख्याच्चः व बाचा

यशै १:१-१२:६

1 यहदाया जुजुपिं उज्जियाह,* योताम, आहाज व हिजकियां शासन यानाच्वंबलय् आमोजया काय् यशैयां यहदा व यरूशलेमया बारे खंगु दर्शन।*

छगू जिराहा जाति

2 हे आकाश, न्यै! हे पृथ्वी, बांलाक ध्यान बियाः न्यै!

छाय्धाःसा परमप्रभुं थथे धयादीगु दु,

“जिं थःकाय् म्हायपिन्त

सुसाःकुसाः यानाः ब्वलंका,

अयनं इपिं जिराहा जुयाः

जिगु विरोधय् विद्रोह यात।

3 द्रहनं थः मालिकयात म्हस्यु,

अले गधानं थः थुवालं

नकिगु थल म्हस्यु,

अयनं इस्राएलं जितः म्हमस्यु।

* 1:1 १:१ थुपिं पेम्ह जुजुं राज्य याःगु ई थथे दु, उज्जियाह ७९२-७४० बि.सि. योताम ७४०-७३५ बि. सि. आहाज ७३५-७१५ बि. सि. हिजकिया ७१५-६८७ बि. सि.। यशैया अगमवक्तां उज्जियाहया शासनया लिपांगु इलय् ७४० बि. सि. पाखे अगमवक्ता जुयाः परमेश्वरया ज्या शुरू याःगु जुइफु, व हिजकियाया शासनया दथुइ लाःगु ई ७०९ बि.सि. तक थ्व ज्या याना हे च्वन।

☆ 1:1 १:१ २ राज १५:१-७; १५:३१-१६:२०; १८:१-२०:२१; २ इति २६:१-३२:३३

जि थः हे मनूतयसं छुं हे मथू।”

4 धिक्कार पापी जाति!
दोषं क्वत्यकाच्चने माःपि मनूत,
दुष्ट ज्या यानाजुइपिनि मस्त,
मभिं गु ज्या यानाजुइपिनि सन्तान,
इमिसं परमप्रभुयात ल्वमंकूगु दु,
इमिसं इम्राएलया पवित्र परमेश्वरयात
हेला याःगु दु
अले वयकःपाखें फहिलावंगु दु।

5 छाय् छिमिसं अप्वः ल्हाः नयेमाःगु?
छाय् छिपिं विद्रोही जुयाच्चनागु?
छिमिगु छयं छगलं घालं जाःगु दु
अले नुगः दुःखं जाःगु दु।

6 पालिनिसें छैनय् थयंक
घाः मजूगु थाय् हे मदु।
छंगु म्ह छम्हं घालं,
दागं व ख्वँतं जाःगु दु।
उकी सिलाः चिनाब्यूगु मदु
न चिकं तथाः नाइकाब्यूगु दु।

7 छिमिगु देय् झिजांमिजां जूगु दु।
छिमिगु शहरत मिं च्याःगु दु।
छिमिगु हे न्ह्यःने परदेशीतयसं छिमिगु बुँ
लाकाकयाः नाश यानाब्यूगु दु।

8 बांलाःगु यरूशलेम† दाखक्यबया बल्चा थें,
खर्बुजाया बुँया तःजाःगु बल्चा थें
अले चाकःछिं घेरय् यानातःगु शहर थें खः।

9 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं*
झीत सन्तान ल्यंका मदीगु जूसा
सदोम व गमोरायागु गति जू थें तुं
झीगु नं अथे हे गति जुइगु खः।”

10 अय् सदोमया शासकत,
परमप्रभुया वचन न्यँ!
अय् गमोराया मनूत,
परमेश्वरया आज्ञा मानय् या!
परमप्रभुं छिमित छु धयादीगु दु
व बांलाक न्यँ!

11 परमप्रभुं थथे धयादी,
“छिमिसं छाःगु यक्व बलिदान
जिगु निंतिं छु ज्यालगय् जुल?”
जितः फैतयगु होमबलि
व लहिनातःपि ल्हं पि पशुतय् दाःया
होमबलि नं जितः मयः।
द्वहं, चीधिकःम्ह भ्याःचा व दुगुचाया हि

† 1:8 १:८ सियोनया म्हाय् * 1:9 १:९ उत ११:२४; रोम १:२९

जितः माःगु मद्दु।*

- 12 जितः आराधना यायेत वयबल्य्
उपि फुक्कं हयेमाः धकाः छिमित सुनां धाल?
सुनां छिमित जिगु चुकय् न्हुतुन्हयेत धाल?
- 13 ज्यालगय् मज्जूगु बलि जिथाय् हये मते।
छिमिसं च्याकूगु धुपॉय्
जिगु निती घच्चाइपुसे च्वं।
छिमिसं मानय् यानावयाच्चंगु अमाइ
विश्रामबार व छिमिगु मभिगु मुने ज्याया कारणं
जिं सह याये मफये धुंकल।
- 14 छिमिगु अमाइया दि
व क्वःछिनातःगु नखःचखःयात
जिगु नुगलं तसकं हेला याये।
उपि फुक्क जिगु निती
क्वबी मफुगु कु जूगु दु।
- 15 छिमिसं प्रार्थनाय् ल्हाः ल्ह्नीबल्य्
जिं छिमित स्वये मखु।
छिमिसं न्ह्याक्व प्रार्थना याःसां
जिं न्यने मखु
छाय्धाःसा छिमिगु ल्हाः
हिया हि जाःगु दु।
- 16 छिपि थःम्हं थःत सिलाः शूद्र या।
जिं खनागु पाप ज्या छिमिसं यायेगु त्वःताछ्व।
मभिगु ज्याखँ त्वःति।
- 17 भिं याये सयकि।
फुक्कसिगु निसाफ या,
क्वत्यय्का च्वनेमाःपिन्त ग्वाहालि या,
मांबौ मद्दुपि मचातयगु रक्षा या,
विधवा मिसाया
पंलिनाः नवानाब्यु।
- 18 परमप्रभुं थथे धयादी,
“थन वा,
झीपिनापं च्वनाः
थःथवय् खँल्हाबल्हा याये।
छिमिगु पाप ह्याउंसे च्वंसां
उपि च्वापु थें तुयुसे च्वंकाबी।
उपि तच्चकं ह्याउंसे च्वंसां ऊन थें तुयुसे च्वनी।
- 19 छिमिसं जिगु आज्ञा मानय् याये ययकल धाःसा
छिमिसं थ्व देशया भिगु भिगु नसा नयेखनी।
- 20 तर छिमिसं मानय् मयात
व जिगु विरोध यात धाःसा
छिमित तरवारं पालाः स्यानाछ्वइ।

परमप्रभुं हे थ्व खँ धाःगु खः।”

विश्वास यायेबहः मज्जूगु शहर

21 स्वःसा, विश्वास याये बहःज्जूगु शहर

आः गथे छम्ह वेश्या थें जुल!
 न्याय व धार्मिकतां जाःगु शहर
 तर आः स्याइपालिपिन्सं जाःगु दु!

22 अय् यरूशलेम,
 छंगु वहः ज्यालगय् मजुइ धुंकल,
 छंगु दाखमघय् लः
 ल्वाकछ्याये धुंकल।

23 छिमि न्ह्यलुवाःत विद्रोही व खुँतय्
 पासापि जुइ धुंकूगु दु।

इमिसं न्ह्याबले
 कोस्यालि व घुस
 नयेत माला जुइ।

न्याय जुइबलय् इमिसं
 मांबौ मदुपिनिगु पँली मखु।

भाःत मदुपिनिगु मुद्दा
 इमिथाय् थ्यनी मखु।

24 अथे जुयाः प्रभु,
 दक्क शक्ति दुम्ह परमप्रभु,
 इस्राएलया बल्लाःम्हयसिनं धयादी,

“आहा! जिं जिमि शत्रुतयत् जिगु तं क्यने,
 अले जिगु विरोध याःगुया बदला काये,

25 जिगु ल्हाः छिमिगुपाखे ल्हने,
 अले वहःयात नाय्काः यचूकु थें
 जिं छिमिगु फुक्क अशुद्रपाखें
 शुद्र याये।

26 जिं छिमि न्यायकर्तातयत् न्हापा थें
 अले छिमित सल्लाह बीपिन्त नं
 दकलय् न्हापा थें हे लिफ्यानाहये।

अनंलि छन्त
 ‘धार्मिकताया शहर’
 व ‘विश्वास याये बहःगु शहर’
 धकाः धाइ।”

27 न्यायपाखें सियोन शहर बचय् जुइ
 अले अन च्वंपि मनूत
 सुनां पश्चाताप याइ

इपि फुक्क धार्मिकतां
 बचय् जुइ।

28 तर विद्रोहीत व पापीत कुचा कुचा जुइ,
 वय्कःयात त्वःतूपि फुक्क नाश जुइ।

29 थुकथं “छिमिसं पुजा यायेगु
 स्वसिमाया सिमा प्यगूलि
 व मूर्ति पुजा यायेगु
 बगैँचात दयकूगुलि
 छिपि लाजय् लाये तिनि।

30 छिपि हः सुकूगनावंगु स्वसिमा थें
 अले लः मदुगु बगैँचा थें जुये तिनि।

31 तसकं बल्लाःपि मनूत
सुका थें बमलाइ,
इमिसं न्ह्याःगु याःसां मिकुचा थें जक जुइ
निगुलि छक्कवलं भस्म जुइ,
मि स्याइम्ह सं दइ मखु।”

2

परमप्रभुया पर्वत

1 आमोजया काय् यशैयायात यहूदा व यरूशलेमया बारे परमेश्वरं ब्यूगु दर्शन थ्व हे खः✠—

- 2 लिपांगु दिनय् परमप्रभुया देगः पलिस्था यानातःगु पर्वत
मेगु फुक्क पर्वत स्वयाः
मू वंगु जुयाः थापं जुइ।
व हिमालत स्वयाः तसकं तःजाः जुइ,
अले फुक्क जातित अन मूवइ।
- 3 अले यक्क मनूत वयाः थथे धाइ,
“वा, झीपिं परमप्रभुया पर्वत,
याकूबया परमेश्वरयागु देगलय् वनेनु।
अनलि वय्कलं हे झीपिं वय्कःयागु लँपुइ वने फयेमा धकाः
झीत थःगु लँपु स्यनादी।”
अले व्यवस्था सियोनं व
परमप्रभुया वचन यरूशलेमं पिहां वइ।
- 4 वय्कलं जाति जातितयगु दथुइ न्याय यानादी।
अले यक्क मनूतयगु ल्वापुख्यापु मिलय् यानादी।
इमिसं थःगु तरवारयात मुगलं दायाः हलोया फालि व भालायात ईचा दय्की।
जाति जातितय् दथुइ ल्वापुख्यापु जुइ मखु,
अले लडाइया निंति सुनानं स्यनेकने याइ मखु।✠
- 5 अय् याकूबया सन्तानत,
वा, झीपिं परमप्रभुया जःलय् न्यासि वनेनु।

परमप्रभुया दि

- 6 हे परमप्रभु, छिं थः प्रजा याकूबया सन्तानयात त्वःतूगु दु,
इमिसं थःगु देशयात पुर्बयागु थितिकृतिं जाय्कूगु दु,
इमिसं पलिशतीतयसं थें जादु क्यनी
अले इमिसं बिदेशीतनापं स्वापु तइ।
- 7 इमिगु देश लुँ व वहलं जाःगु दु
अले अन च्वांपिन्त धन-सम्पत्ति छुं हे मगाःमचाः जूगु मदु।
इमिगु देश सलया सलं जक जाःगु दु
अले इमिगु रथला ल्याः खाये हे मफु।
- 8 इमिगु देश मूर्तिया मूर्तिं जक जाःगु दु,
इमिसं थःगु हे ल्हातं दय्कूगु मूर्तियात पुजा याःगु दु।
- 9 उकिं यानाः फुक्कसिगु हेला व बेइज्जत जुइ।
हे परमप्रभु, इपिं सुयात नं क्षमा यानादी मते।
- 10 परमप्रभुया दण्डपाखें बचय् जुइत व वय्कःया महिमा,
तःजिगु शक्तिपाखें सुपिलेत इपिं तग्वःगु ल्वहं व गुफाय् दुहांवनी।✠

- 11 परमप्रभुया दिं वयाः मनूतयगु फुइँ
व तःधंछु नाश जुयावनी।
थ्व दिखुन्हु परमप्रभुयात जक तःधकेगु जुइ।
- 12 उखुन्हु दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं फुइँ यानाजुइपिं
व तःधंछुया जुइपिं सकसित क्वमिलु यानादी।
- 13 वयकलं लेबनानया ततःमागु स्वसिमा व
बाशान देशया बबल्लाःगु स्वसिमा थें च्वंपिं फुक्क तःधंछु मनूतयत् नाश यानादी।
- 14 वयकलं ततःजाःगु पर्वत
व डाँडात थें च्वंपिं फुक्कसित माथं वंकादी।
- 15 वयकलं ततःजाःगु धरहरा
व बबल्लाःगु पःखाःत थें च्वंपिं फुक्कसित थुनाबी,
- 16 वयकलं दक्वसिबय् तःधंगु
व तसकं बांलाःगु जहाज थें च्वंपिं फुक्कसित नाश यानादी।
- 17-18 वयकलं मनूतयगु घमण्डयात क्वमिलु यानादी।
व दिखुन्हु मूर्तित फुक्कं मदय्का छवइ।
अले परमप्रभुयात जक तःधकेगु जुइ।
- 19 परमप्रभुं पृथ्वीइ ग्यानापुगु छवया हयादीबलय्
परमप्रभुया दण्डपाखें बचय् जुइत
व वयकःया महिमा व तःजिगु शक्तिपाखें सुपिलेत
इपिं तग्वःगु ल्वहंया गुफाय् व जमिनया प्वाल्य् दुहांवनी।
- 20 व दिखुन्हु मनूतयसं आराधना यायेत
थःम्हं दय्कूगु वहः
व लुँया मूर्तित छुं
व चिकंलापाया न्ह्यःने वान्छवया बी।
- 21 पृथ्वीयात लिगिलिगि संकेत
परमप्रभु दनादीबलय्, परमप्रभुया दण्डपाखें बचय् जुइत
व वयकःया महिमा व तःजिगु शक्तिपाखें सुपिलेत
इपिं तग्वःगु ल्वहंया गुफाय् व जमिनया प्वाल्य् दुहांवनी।
- 22 छम्ह जक सासः दुम्ह मनूतयके भलसा तये मते।
व छु हे मू वंम्ह खः धकाः?

3

यस्शलेम व यहदाया फैसला यानादीगु

- 1 स्व, प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं यस्शलेम
व यहदाय् मदय्कं मगाःगु फुक्क सामान
व ग्वाहालि याइपिं मनूत यंकेत्यंगु दु। गथेकि- नसा, लः,
2 तसकं बल्लाःपिं मनूत, सिपाइँत,
न्यायकर्ता व अगमवक्तात,
साइत स्वइपिं, थकालित,
3 नेय्म्हयसिया कप्तान व तःधंपिं हाकिमत,
सल्लाहबीपिं, कारिगरत, जादु क्यनीपिं।
- 4 परमप्रभुं थथे धयादी, “जिं ल्याय्म्हपिन्त हाकिमत दय्काबी
अले मचातयसं इमित शासन याइ।”
- 5 मनूत छम्हयसिनं मेम्हयसित क्वत्यलेगु याइ,

मनूत छम्ह मेम्हयसिगु विरोधय् दनी, जःलाखःलाया विरोधय् मेपि जलाःखलाः,
बुरातयगु विरोधय् ल्यायम्हपि,
हनेबहःपिनिगु विरोधय् क्वह्यपि दनी।

6 व दिं वइतिनी,

मनूतयसं थः हे बौया छें छम्ह दाजुयात ज्वनाः थथे धाइ,
“छंके ला फीत तपाःलं दु,
थ्व नाशया द्रुंलय् छ हे जिमिगु नायः जुयाब्यु।”

7 तर वं थथे लिसः बी,

“जि जुइ फइ मखु!

जिं छिमित छुं हे ग्वाहालि याये फइ मखु। जिके लं व नसा मदु।
छिमिसं जितः छिमि नायः याये मते।”

8 धाल्थें, यरूशलेम छ्यालब्याल जुइ,

अले यहदा तनावनी,

इमिसं ल्हाना जूगु खँ व याना जूगु ज्या परमप्रभुया विरोधय् जुइ।

इमिसं परमप्रभुया महिमायात हेला याइ।

9 इमिगु दोष ख्वालं हे सी दु।

सदोमया मनूतयसं थें इमिसं थःगु पाप क्यना जुइ।

इमिसं थुकियात सुचुका तइ मखु।

धिक्कार इमित!

इमिसं थःगु नाश थःम्हं हे हःगु दु।

10 धर्मी मनूतयत् धा, “छिमित भिं हे जुइ,

छिमिसं थःम्हं याःगु ज्याया सिरपाः कायेखनी।”

11 धिक्कार दुष्टतयत्!

दुष्ट मनूतयगु धाःसा पक्का हे नाश जुइ।

अले इमिगु ल्हातं याःगु ज्याया पाय्छिगु ज्याला दइ।

12 मचातयसं जिमि मनूतयत् क्वत्यली

अले मिसातयसं इमित शासन याइ।

हे जिमि मनूत, छिमि नायःतयसं छिमित मखुगु लँपुइ यंकेत्यंगु दु

अले छिपि थःगु लँपुइ अलमल जूगु दु।

परमप्रभुं थः प्रजायात न्याय यानादीगु

13 परमप्रभु न्याय यायेत थःगु थासय् च्वनादी,

थः प्रजायात विरोधय् न्याय यायेत वयकः दनादी।

14 परमप्रभुं थकालित व थः प्रजायात शासन याइपिनिगु विरुद्धय् न्याय यानादी।

वयकलं इमित थथे द्रुपं बियादीगु दु —

“छिमिसं जिगु क्यबयागु दाख नाश याःगु दु।

चीमिपिपाखें लुतय् यानाहःगु मालसामानं छिमिगु छें जाःगु दु।

15 छिमिसं जिमि प्रजायात क्वत्यःगु

व मगाःमचाःपिनिगु ख्वालय् क्यःगु मतलब छु खः?”

प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

यरूशलेमया मिसातयत् ख्याच्चः

16 परमप्रभुं धयादी,

“स्व, यरूशलेमया मिसात गुलि जक तःधंछुया जूगु।

अले यरूशलेमया मिसात छयं धस्वाकाः मिखा ब्वया जुइ,

कल्लि न्हानाः छमछम सः वयकाः न्यासि जुयाच्चनी।

17 अथे जुयाः जि परमप्रभुं सियोनया मिसाया छेनय् घाःया घालं जाय्काबी

अले इमिगु सँ सुचुक्क खानाबी।”

- 18 व दिं वयाच्चंगु दु, परमप्रभुं इमिगु फुक्क बांबांला:गु तिसा व समा ज्वलंत लाका यकेत्यंगु दु। गथेकि— तिसा, छ्यंबाला, ग:प:या सिख:,
 19 न्हायपंचा:, ल्हातय न्हायेगु चुरा, ख्वा: त्वपुइगु काप:,
 20 छयंयागु काप:, लप्पाय् तयेगु जन्तर, तुतिइ न्हायेगु कल्या, जँनी, अन्तर, जन्तर,
 21 छाप तइगु अंगुत, न्हासय्यागु चा:चात,
 22 भ्वय् वनीबलय् फीगु वस:, जामालं, कोटया ब्वहलय् घायेगु चिहाक:गु गा, म्हिचात,
 23 न्हायकं, थानात:गु वस:, छेनय् तीगु तिसा, गा:त लाकायंकादी।
 24 नस्वा:गु अन्तरया पलेसा ध्वग्गीगु नव:गु जुइ,
 बांला:गु जँनीया पलेसा खिप: जुइ,
 बांला:क सँप्व: थुनात:गु सँया पलेसा सुचुक्क खाना त:गु सँ जुइ,
 बांला:गु वस:या पलेसा बोराया वस: फीगु जुइ।
 इमिगु बांला:सू लज्याय् हिलावनी।
 25 शहरय् च्वंपि मन्तयत् तरवारं स्याइ,
 अले सिपाइंतयत् लडाइँलय् हे स्याना: बी।
 26 सियोनया मू ध्वाखा ध्वाखाय् ख्व:स: जक जुइ
 अले मनु सीगुलि नुग: मछिंका बँय् फेतुनाच्चम्ह मिसा थें फुक्क शहर झिजांमिजां दनी।

4

- 1 व दिनय न्हयम्ह मिसातयसं छम्ह मन्यात ज्वना: थथे धाइ,
 “जिमिसं थ:पिनिगु हे नसा नये
 अले थ:म्हं हे जिमिगु निति वस: ज्वरय् याये,
 बरु छि हे जिमि भा:त ख: धका: जिमित धाये बियादिसँ
 अले जिमित हेपय् याइगुपाखें बचय् यानादिसँ।”

यरूशलेम हाकनं दय्की तिनि

- 2 व दिनय, परमप्रभुया कचाय् बांलाक फल सइ अले झ:झ: धाइ अले इस्त्राएलय् बचय् जुयाच्चंपि फुक्कसिगु निति जमिनया फल छगू लसता
 व गौरवयागु जुइ।
 3 सियोनय् त्व:ताथकूपि व यरूशलेमय् ल्यनाच्चंपि अथे धइगु यरूशलेमय् च्वंपि धका: नां च्वयात:पि फुक्कसित पवित्रपि मन्त धका: धाइ।
 4 परमप्रभुं निसाफया आत्मा व मिया आत्मापाखें सियोनया मिसातयगु फोहर सिलादी धुंका: अले यरूशलेमया हिया दाग शूद्र यानादी धुंका:
 थथे जुइ।
 5 अनंलि सियोन पर्वतय् व अन मुनाच्चंपि मन्तयके परमप्रभुं न्हिनय् सुपँय् व चान्हय् कुँ व मित्या: छ्वयाहयादी। फुक्क शहरयात परमेश्वरया
 महिमां त्वपुइ अले रक्षा यानादी।*
 6 वय्क:या महिमां शहरतयके न्हिनय् निभालं बचय् जुइत किच: व ग्व:फसं व वां बचय् जुइत सुपिलिगु थाय् दय्कादी।

5

परमप्रभुया दाखक्यबया बारे म्ये

- 1 जिं थ: य:म्हयसियागु निति छपु म्ये हाले,
 अले वयागु दाखक्यबया बारे म्ये हाले—
 यक्व सइगु डाँडाय्
 जिमि य:म्ह छम्हयसिया छगू दाखक्यब दु।*
 2 वं क्यबय् बुँ पाल। अले ल्वहंत लिकया: वांछवल।
 अले अन वं दक्वसिबय् भिंगु दाखमा पित।
 दाखक्यब स्वयेत बल्चा दय्कल,
 दाख तिसीत ल्वहँतय किया: छगू गा: म्हुल।
 वं भिंगु दाख सइ धका: आशा यात
 अयनं उकी मभिंगु दाख सल।

- 3 उकिं जिमि पासां धाइ, “हे यरूशलेम व यहदाय् च्वंपि मन्त,

* 4:5 ४:५ प्रस १३:२१—२४:१६ * 5:1 ५:१—२ मती २१:३३; मर्क १२:१; लूक २०:९

जिगु व जिगु दाखक्यबया दथुइ न्याय यानाब्यु।

4 जिं थःगु दाखक्यबया निंतिं
मयानागु छु दु धकाः?

जिं ला भिंगु दाखया आशा यानागु खः।
छाय वं मभिंगु फल जक सयेकल?

5 स्व, जिं जिगु दाखक्यबयात छु याये,
व जिं छिमित धाये –
जिं उकिया बाःर चीकाछवये,
उकियात नाश जुइके बी,
जिं उकिया पःखाः थुनाबी,
गुँपशुतयत् व न्हुतुमत् न्हुकेबी।

6 जिं व क्यबयात ज्याख्यलय् मदुगु यानाबी,
उकियात न कचा न्हाय् न बुँ पाले,
तर झाः व कँ बुया वइ।

अन वा मवयेमा धकाः
सुपाययात नं उजं बी।”

7 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया दाखक्यब ला

इसाएल जाति खः,
यहदाया मनूत धाःसा
वयकःयात यःगु क्यब खः।

स्व, वयकलं न्यायया आशा यानादिल,
अयनं स्याये पालीगु जक जुल।
वयकलं धार्मिकताया आशा यानादिल,
अयनं दुःखया ख्वःगु सः ताये दत।

धिक्कार व इन्साफ

8 धिक्कार छिमित,
गुपिन्सं छँया छँ जायकल
अले बुँया बुँ जक न्यानाः मेपिन्त थाय् हे मदय्काबिल।
देशय् छिपि जक हे च्वनी।

9 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादीगु जिं तायागु दु,
“धात्थें हे अप्वः थें छँत दुनावनी
अले ततःखागु बांलाःगु छँय् झिजांमिजां दनी।

10 झिगू हेक्टर दाखबय् नं निइछगू लिटर जक दाखमघ बी
अले झिफा पुसां फछि जक अन्न सय्की।”

11 धिक्कार इमित, सु अय्ला त्वनेत सुथय् हे दनी
अले बहनि लिबाक्क धेधेमचुतले दाखमघ त्वनाच्वनी।

12 इमिगु भ्वय्लय् वीणा, सारंगी,
खँजडी, बाँसुरी व दाखमघ दइ।
तर इमिसं परमप्रभुं छु यानादी धयागु बारे
छुं हे बिचाः याइ मखु।

13 अथे जुयाः जिमि प्रजा ज्ञां मदयाः ज्वनायंकेबिया च्वनेमाली,
इपि मध्ये तःधपिं व हनेबहःपिं
नये मखनाः व चीमिपिं मनूत

लः त्वनेमखनाः सी माली।

14 चिहानं* नयेपित्याकाः

* 5:14 ५:१४ चिहान हिब्रू भाषां थुकियात पाताल धाइ

- थःगु म्हुतु वांखायाः पियाच्चंगु दु।
 वं यरूशलेमया घरानियानापं
 इमि ल्वापुखिचात व हाह् याइपिन्त नुनाछवइ।
- 15 थुकथं फुक्क मन्तयत् क्वमिलु यानादी
 अले घमण्डीतयगु मिखायात क्वछुइका बी।
- 16 तर पाय्छिगु न्यायलं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया नां च्वन्ह्याइ।
 पवित्र परमेश्वरं थःगु धार्मिकतापाखें थः हे पवित्र खः धकाः क्यनादी।
- 17 व दिखुन्हु फैतय् नयेत थःगु हे ख्यः दइ
 अले भ्याःचातयसं धाःसा तःमिपिनिगु नाशया दथुइ नइ।
- 18 धिक्कार इमित, गुपिन्सं पापयात छलया खिपतं
 व मभिगु ज्यायात गाडयात खिपतं साला हः थें साला हइ।
- 19 धिक्कार दु इमित, गुपिन्सं परमप्रभुयात चुनौती बियाः थथे धाइ,
 “वय्कः छाय् हथाय् चायामदीगु
 अले वय्कलं यानादीगु ज्या छाय् याकनं झीत मक्यंगु
 छाय् इस्राएलया पवित्र परमेश्वरं झायाः थःगु योजना पूर्वकामदीगु?
 अले झीसं व फुक्क सीगु।”
- 20 धिक्कार इमित, गुपिन्सं मभियात भिं
 अले भियात मभिं धकाः धाइ,
 खिउंगुयात जः
 व जःयात खिउंगु धकाः धाइ,
 अले खाय्गुयात चाकुसे च्वं धकाः धाइ
 व चाकुसे च्वंगुयात खाइसे च्वं धकाः धाइ।
- 21 धिक्कार इमित, सु थःगु हे मिखाय् बुद्धिमान तायेकी
 अले थःगु हे मिखाय् चलाख तायेकी।
- 22 धिक्कार इमित, सुनां दाखमघ त्वनेत तसकं बल्ला तायेकी,
 अले अय्ला ल्वाकछ्यायेत तसकं हे सःस्यु धकाः जुइ।
- 23 घुस कयाः मभिं ज्या याइपिन्त त्वःताछवइ
 अले दोष मदुपिन्त सजाँय बी।
- 24 अथे जुयाः गथे मिं सुयात भस्म याइ
 अले गंगु घाँययात मिप्वालं भस्म याइ
 अथे हे इपिं नं हानापं गनावनी
 अले इमिगु स्वां धू थें ब्वयावनी।
 छायाःसा इमिसं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया व्यवस्थायात क्वह्वांकूगु दु
 अले इस्राएलया पवित्र परमेश्वरया वचनयात हेला याःगु दु।
- 25 अथे जुयाः परमप्रभु थः प्रजालिसे तंचायादीगु दु
 अले इमित सजाँय बीत थःगु ल्हाः ल्हनादीगु दु।
 पर्वतत थरथर खाइ
 अले सीम्हत धू थें लँय् अथें हे वांछवया तइ।
- तर उलि जुलं नं परमप्रभुया तं क्वलाइ मखुनि
 अले इमित सजाँय बीत वय्कःया ल्हाः ल्हना तुं च्वनादी।
- 26 परमप्रभुं तापाक्क च्वपि देशतयत् चिया झण्डा ब्वयकाः आज्ञा बियाच्चनी।
 अले इमित पृथ्वीया कुंकुलामय् थ्यंक सुलुपुयाः सःतादी।

- अले इपि यरूशलेमपाखे ब्वाँय् वइ।
 27 इपि मध्ये सुं नं त्यानुचाइ मखु वा लुफि हाइ मखु।
 सुं नं क्वछुइ मखु वा न्ह्यःवय्की मखु।
 इपि सुयागुं जँय्या जँनी छ्वासुइ मखु,
 सुयागुं लाकांया पुतु चःबुइ मखु।
 28 इमिगु तीर तसकं च्वामु
 अले व धनुलय् तया कय्केत मिलय् याना तइ।
 इमिगु सलया तुतिख्वः च्वल्वहं थें छाः
 अले रथया घःचात ग्वःफय् वःगु थें चाःहिलीगु खः।
 29 सुनानं लाका काय् मफय्क शिकार यानाः ज्वनावःम्ह सिंहं थें
 सिपाइँत तसलं हाला हइ।
 30 व दिं वइबलय् समुद्रं सः पिकया हः थें
 इपि वयाथाय् हाः वइ।
 व देशयात स्वःसा,
 अन खिउँगु व कष्ट जक दु
 अले जःयात सुपाचं त्वपुयाः खिउँकाबी।

6

यशैयां खंगु दर्शन

- 1 उज्जियाह जुजु सीगु दँय्* जिं परमप्रभुयात तज्जाःगु व तःधंगु सिंहासनय् च्वनादीगु खना। वय्कःया भान्ता लंया बालां देगः दुने जाःगु दु।
 2 वय्कःया च्वय् सराफत च्वनाच्वंगु दु, उपिं फुक्कसिके खगू खगू पपू दु। निगू पपुति इमिसं थःगु ख्वाः त्वपुयातःगु दु, मेगु निगू पपुति थःगु
 तुति त्वपुयातःगु दु। अले मेगु निगू पपुति ब्वयाच्वंगु दु।
 3 अले छम्हयसिनं मेम्हयसित थथे धकाः हालाच्वन,
 “दक्क शक्ति दुम्ह परमप्रभु,
 पवित्र, पवित्र, पवित्रम्ह खः।
 वय्कःया महिमां फुक्क पृथ्वीइ
 जायाच्वंगु दु।”
 4 इमिगु सलं लुखात व जगत सनाच्वंगु दु। अले देगः कुँ जायाच्वंगु दु।
 5 अले जिं धया, “धिककार जितः! जि नाश जुइन। छायाःसा जिगु म्हुतुं पिहां वःगु फुक्क खँ अशुद्ध खः। अले जि अशुद्ध म्हुतु दुपिं मनूतलिसें
 च्वंच्वनागु दु। तर जिं थःगु हे मिखां दक्क शक्ति दुम्ह परमप्रभु जुजुयात खनागु दु।”
 6 अनंलि छम्ह सराफ चिम्तां वेदीया च्यानाच्वंगु हेंग्वामि कयाः ब्वयाः जिथाय् वल।
 7 अले वं जिगु म्हुतुइ व हेंग्वामि थीकाः थथे धाल, “स्व, थुकिं छंगु म्हुतुइ थ्युगु दु। आः छंगु दोष हुयाछ्वये धुंकल अले छंगु पाप क्षमा
 जुल।”
 8 अनंलि परमप्रभुं थथे धाःगु जिं ताल, “जिं सुयात छ्वयेगु? अले जिमिगु निंति सु वनेगु?”
 जिं लिसः बिया, “जि वने प्रभु, जितः छ्वयादिसें!”
 9 अनंलि वय्कलं जितः धयादिल, “मनूतय्त थथे धकाः धाः हँ—
 “ छिमिसं न्यनेत ला न्यनी, अयनं गुब्सं थुइके फइ मखु।
 छिमिसं स्वयेत ला स्वइ, अयनं गुब्सं सीके फइ मखु।”
 10 अनंलि वय्कलं जितः धयादिल,
 छं थुपिं मनूतयगु नुगः छाकाब्यु,
 इमिगु न्हायपं ख्वाँय् यानाब्यु,
 अले इमिगु मिखा कां यानाब्यु,
 मखुसा इमिसं मिखां खनी,
 न्हायपनं ताइ अले न्यना, सीकि थुइकी
 थुकथं इमिगु ल्वये लनाः जिपाखे लिहां वइ।”

* 6:1 ६:१ उज्जियाह जुजु सीगु दँ ७४० बि.सि. ☆ 6:1 ६:१ २ राज १५:७; २ इति २६:२३ ☆ 6:3 ६:३ प्रका ४:८ ☆ 6:4 ६:४ प्रका १५:८ ☆ 6:9 ६:९ मत्ती १३:१४-१५;
 मर्क ४:१३; लूक ८:१०; यूह १२:४०; प्रे २:८२-२७

- 11 अले जिं न्यना, “हे परमप्रभु गुबलय् तक थथे जुयाच्चनी?”
वय्कलं लिसः बियादिल,
“शहरत नाश जुया व खालि मजुतले,
बुँत फुक्क नाश जुयाः
छैत फुक्क दुना वनाः
झिजांमिजां मदंतले,
12 परमप्रभुं थनच्चंपि मन्तयत् तापाक पितिना
देय्यात मत्वःतुतले।
13 छुं जुयाः व देशय् झिब्वय् छब्व ल्यं दसां जिं इपिं फुक्कसित नाश याये।
तर गथे तारपीनया सिमा व स्वसिमा पालिबलय् थुथा ल्यंदयाच्चनी।
अथे हे व देशय् पवित्र पुसा धाःसा थुथा थें जुइ,
व हाकनं बुया वइ।”

7

आहाज जुजुयात बुखँ छवःगु

- 1 योतामया काय् अले उज्जियाहया छय् आहाज यहदाय् जुजु जूबलय् छगू लडाईं जुल।* अले अरामया जुजु रसीन व इस्राएलया जुजु रमल्याहया काय् पेकहनापं मिलय् जुयाः यरूशलेमय् हमला यात, अयनं इमिसं त्याके मफुत।*
2 “अरामं इस्राएललिसें सन्धि यात” धयागु खँ दाऊदया घरानायाम्ह जुजु आहाजं न्यन। अबलय् यहदाया जुजु व फुक्क प्रजात तसकं ग्यात इपिं ला फसं सिमात संकू थें हे थुर्र थुर्र खात।
3 अले परमप्रभुं यशैयायात धयादिल, “छ थःकाय् शार्यासूबयात† व्वनाः धोबिया बुँया लँपुइ वनाः च्वय् पाखे च्वंगु बुँया धः लिक्क आहाजयात नापलाः हँ,
4 वयात थथे धा, ‘होशयानाच्चँ, ग्याये मते अले शान्त जुयाच्चँ। अरामया जुजु रसीन व जुजु पेकहया तं ला च्यानाच्चंगु निका सिं पिहां वयाच्चंगु कुँति हे मग्यं।
5 अराम, इस्राएल व रमल्याहया काय्पि मिलय् जुयाः थथे धकाः छंगु नाश यायेत जाः ग्वःगु दु,
6 “झीसं यहदाय् हमला यायेनु। उकियात कुचा कुचा यानाः इनाकायेनु, अले ताबेलया काय्यात यहदायाम्ह जुजु दय्काबीनु।”
7 तर परमप्रभुं थथे धयादी,
“ ‘थ्व ला जुइ हे मखु,
थथे जुइ हे मज्यु।
8 छाय्धाःसा अराम वया राजधानी दमस्कस स्वयाः बमलाः
अले दमस्कस धाःसा जुजु रसीन स्वयाः नं बमलाः।
तर इस्राएल खुइ न्यादँ दुने थःगु नां हे ल्यं मदय्क
कुचा कुचा दलाः नाश जुयावनी।
9 इस्राएल वया राजधानी सामरिया स्वयाः बमलाः
अले सामरिया रमल्याहया काय् जुजु पेकह स्वयाः नं बमलाः।
छुं जुयाः छिपिं थःगु विश्वासय् क्वातुक्क च्वना मच्चन धाःसा
छिपिं नं दयाच्चनी मखु। ”

इम्मानुएलया चिं

- 10 हाकनं परमप्रभुं आहाजयात धयादिल,
11 “छिमि परमप्रभु परमेश्वरपाखें छगू चिं पवँ। व चिं चाहे पातालया तःगाःगु थाय्पाखेंया जुइमा चाहे च्वय् स्वर्ग पाखेंया जुइमा।”
12 तर आहाज धाल, “जिं पवने मखु। जिं परमप्रभुयात जाँचय् याये मखु।”
13 अनलि यशैयां धाल, “हे दाऊदया घराना, न्यँ! मन्तयगु धैर्ययात जाँचय् यानाः मगात ला? छु छं जिमि परमेश्वरया धैर्ययात नं जाँचय् यायेगु ला?
14 अथे जुयाः परमप्रभु थःमहं हे छन्त छगू चिं बियादी। ब्याहा मयानिम्ह छम्ह मिसां काय् बुइकी, वय्कःया नां इम्मानुएल‡ तइ।*
15 मभियात त्वःतेगु व भियात ल्ययेगु सीधुंकाः वय्कलं दुरु व कस्ति नइ।
16 व मचां मभियात त्वःतेगु व भियात ल्ययगु सी न्ह्यः हे छन्त ख्याच्चः बीपिं निमह जुजुया देय् झिजांमिजां जुइ।

* 7:1 ७:१ थ्व लडाईं ७:३५ बि.सि.लय् जुगु खः † 7:3 ७:३ शार्यासूब थुकिया अर्थ ल्यंदुपि लिहां वइ। स्वयादिसँ १०:२१-२२ ‡ 7:14 ७:१४ इम्मानुएल थुकिया अर्थ परमेश्वर झीपिनापं ☆ 7:1 ७:१ २ राज १६:५; २ इति २८:५-६ † 7:3 ७:३ शार्यासूब थुकिया अर्थ ल्यंदुपि लिहां वइ। स्वयादिसँ १०:२१-२२ ‡ 7:14 ७:१४ इम्मानुएल थुकिया अर्थ परमेश्वर झीपिनापं ☆ 7:14 ७:१४ मती १:२३

- 17 “परमप्रभुं छन्त, छिमि प्रजा व फुक्क जुजुया परिवारतयत् संकष्टया दिं हयाबी। अज्याःगु दिं यहदापाखें इस्राएल राज्य अलग जुइगु दिननिसें कयाः थौं तक वःगु मद्दुनि। वय्कलं अशशूरया जुजुयात देशय् हमला याकेबियादी।”
- 18 व दिं वइबलय् परमप्रभुं सुलुपुयाः मिश्रीतयत् नील खुसिं भुजियात थें अशशूरीतयत् हा थें सःतादी।
- 19 उपिं वयाः चिब्यागु काप्चाय्, ल्वहं कापिचाय्, कंझालय् व फुक्क लः प्वाल्य् च्वंवइ।
- 20 व दिनय् परमप्रभुं य्फ्रेटिस पारियाम्ह अशशूरया जुजुयात छ्यलादी, व जुजुं छिमित कब्जा याइ अले बेइज्जत याइ। व जुजु ख्वःचा थें जुइ। अले वं छंगु दाही, छंगु छैनय् च्वंगु व म्हय् च्वंगु फुक्क सँ खानाबी।
- 21 उबलय् छम्ह मनुखं छम्ह साचा व छज्वः च्वलय्चा जक लही।
- 22 थथे इपिंपाखें यक्व दुरू व धौ दइ। उकिं देशय् त्वःताथकुपि उपिं कम मनूतय्सं धौ व कस्ति नयेखनी।
- 23 उगु इलय् ११.५ किलोग्रामS वः मू तूगु द्रुःछिमा दाखमा दुगु क्यबय् कंमा व झाः जक बुया वइ।
- 24 कंमा व झाः जक दुगुलिं मनूतय्सं अन धनुष वाण ज्वना वनी।
- 25 कुलि पालीगु फुक्क डाँडाय् धाःसा कँ व झाः जक दुगुलिं ग्यानाः इपिं हाकनं अन वनी मखु। तर व थाय् सा द्रुहं ज्वयेगु थाय् व फैं-च्वलय् ज्वयेगु थाय् जुइ।

8

चिंकथं यशैयाया काय्

- 1 परमप्रभुं जितः धयादिल, “तःपागु ग्वरः छपा का अले उकी हंचां कियाः ‘महेर-शालल-हाज-बज’* धकाः च्व।”
- 2 अले थुकियात पक्का यायेत जिं उरियाह पुजाहारी व येबेरक्याहया काय् जकरियायात सःता। इपिं निम्हय्सिनं जिगु विश्वास यायेबहःपिं जुयाः साक्षी बिल।
- 3 अनंलि जि थः कलाः अगमवादिनीयाथाय् जि वनाः नापं घना अले वया प्वाथय् दयाः छम्ह काय् बुइकल। अनंलि परमप्रभुं जितः धयादिल, “वयागु नां ‘महेर-शाललहाज-बज’ ति।
- 4 मचां ‘जिमि अबु’ व ‘जिमि मां’ धाये सय्के न्ह्यः हे दमस्कसया फुक्क धन व सामरियाय् लुतय् यानाहःगु सामान अशशूरया जुजुं यंकी।†”
- 5 अले परमप्रभुं हाकनं जितः धयादिल –
- 6 “थुपिं यहदाया मनूतय्सं शान्तं न्ह्यानाच्च्वंगु शीलौया लःयात हेला यानाः जुजु रसीन व रमल्याहया काय् जुजु पेकहपिलिसें लसता हंगुलि,
- 7 आः स्वः, परमप्रभुं य्फ्रेटिस तसकं खुसिबाः वयाः इमित त्वपू थें, अशशूरया जुजु व वया महिमायात यहदाय् हमला यायेत हयाबी। खुसिबाः वइबलय् खुसिया लः तसकं ब्वाँय् वं थें इपिं नं ब्वाँय् वइतिनी।
- 8 इपिं खुसिबाः थें न्ह्यानाः यहदा थयंक हे वइ। अले लः जायाः गःपः थयंक हे थयनी। इमिसं तःधिकःम्ह झंगलं ब्वय्कातःगु पपुति थें छंगु देशयात त्वपुयाबी, हे इम्मानुएल!”
- 9 हे जाति जातियापिं मनूत तसकं हा! थरथर खाखां छथाय् मुं! हे पृथ्वीया तापाक्क तापाक्क देशय् च्वपिं मनूत, न्यँ, लडाईं यायेत तयार जु तर भय का! खः धाल्थें हे भय का।
- 10 थःपिनिगु नितिं उपायत दय्कि तर उपिं ताःलाइ मखु। गुलि खँ ल्हाये मास्ति व ल्हा तर उपिं फुक्क ताःलाइ मखु, छायाःसा परमेश्वर जिपिनापं दी।

यशैयायात परमप्रभुया ख्याच्चः

- 11 थुपिं मनूतय्यगु लौपुइ जुइ मते धकाः थःगु तःधंगु शक्तिं परमप्रभुं जितः ख्याच्चः बियादीगु दु। वय्कलं जितः थथे धयादी,

S 7:23 ७:२३ ११.५ किलोग्राम अथे धयागु द्रुःछि शेकेल * 8:1 ८:१ महेर-शालल-हाज-बज लुटय्यायेत ब्वाँय्वनीगु, याकनं ठगय् याइगु † 8:4 ८:४ ७:३२ बि.सि.लय् अशशूरीतय्सं इस्राएलया उत्तरी भाग अले दमस्कस व अरामया फुक्क थाय् कब्जा याःगु खः

12 “गुगु नं खँयात थुमिसं जा: ग्वयात:गु धका: धाइ
उकियात छं पत्या: याये मते।
छु खं इपिं ग्याइ छ ग्याये मते
अले नुग: भाराभारा मिंके मते।✱

13 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयात पवित्र भा:पियेमा:।
वयक:या भय का।
वयक: खना: थरथर खा।

14 वयक: हे छ च्वनेगु थाय जुयादी,
तर इस्राएलया निगुलि घराना निति वयक: छग्व: ल्वहं जुयादी।
अले मनूत व हे ल्वहँतय लुफि हाना: क्व:दइ।✱
व इमिगु निति तक्यनीगु जा: थें ख:।

15 अप्व: थें मनूत लुफि हाना: क्व:दइ,
इपिं चुंचुं जुइ, इपिं जालय तक्यनी अले इमित ज्वना: कुनाबी।”

16 थ्व साक्षी चिनाब्यु

अले परमेश्वरं थ्व स्यनात:गु खँ जिमि चेलातय दथुइ झौ छाप तया: बन्द यानाब्यु।

17 याकूबया घरानापाखें थ:गु ख्वा: फहिकादीम्ह
परमप्रभुयाके हे जिं भरोसा तयाच्वने।✱

18 जि व परमप्रभुं जित: बियादीपिं कायम्ह्यायपिं थन हे दु। सियोन पर्वतय च्वनादीम्ह दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयापाखें जिपिं इस्राएलय चिं व छुमा ख:।

19 गुबलय छिमित मनूतयसं झंग:त थे चुंइ चुंइ हालीपिं तन्त्रमन्त्र याइपिलिसे सल्लाह का हँ धका: धाइ। छु मनूतयसं परमेश्वरयाथाय वना: सल्लाहया निति न्यं वनेमा:गु मखु ला? म्वापिनिगु निति सीधुंकूपिन्थाय वना: छाय न्यंवनेगु?

20 परमेश्वरं छिमित स्यनात:गु खँ व साक्षीइ ध्यान ब्यु! इमिसं थ्व स्यनात:गु खँ कथं न्वमवात धा:सा इमिके सुथसिया ज: दइ मखु।

21 इपिं तसकं कष्टय लाना नयेपित्याका: देशय चाचा:हिलाजुइ। उबलय इमित तसकं नयेपित्याइ, इपिं तसकं तंम्वइ अले च्वय स्वया: थ: जुजु व थ: परमेश्वरयात सरा: बी।

22 अनलि इमिसं पृथ्वीपाखे स्वइबलय अन दु:ख, खिउँगु व ग्यानपुसे च्वंगु सिबय मेगु छं खनी मखु। अले इमित खिउँगुलिइ वांछवइगु जुइ।

9

लिपाया जुजु

1 अथेसां संकटय ला:पिनिगु निति थ्व खिउँगु दयाच्वनी मखु, न्हापा ला वयकलं जबूलन व नप्ताली कुलतय देशयात क्वह्यंकादिल, तर लिपा वयकलं यर्दन खुसि व समुद्र दथुइ ला:गु यहदीमखुपि च्वनाच्वंगु गालीलयात हनाबना याइ।✱

2 थ्व तसकं खिउँथाय न्यासि जुइपिं मनूतयसं
छगू त:धंगु ज: खनीतिनि।

तसकं खिउँगु देशय च्वनाच्वंपिन्सं नं
थ्व त:धंगु ज: स्वइतिनि।✱

3 छिं उपिं जातितयत् अप्वयकादीगु दु,
अले छिं इमिगु आनन्दयात नं अप्वयकादीगु दु,

अन्न मुंकीबलय मनूत लयता थें
व लुतय यानाह:गु माल इनाकाइबलय लयता थें इपिं लयता:गु दु।

4 छायधा:सा छिं इमिगु जुवा
व ब्वहलय च्वंगु कथियात,
इमित अत्याचार या:पिनिगु तुतांयात त्वथुलादीगु दु।

अले इमित मिधानया सिपाइँतयत् बुकु थें
छिं थ: प्रजायात अत्याचार या:पिन्त व क्वत्यलात:पिन्त बुकादीगु दु।

5 लडाइँलय सिपाइँतयसं छय:गु
फुक्क लाकां व हि क्यगु वस:त मि छवयका छवइगु जुइ।

6 छायाधाःसा झीगु निति छम्ह मचा बूगु दु।
झीगु निति छम्ह काय् ब्यूगु दु।
वं हे झीत राज्य याइ।

वय्कःया नां

“तसकं अजू चाइपुसे च्वंम्ह सल्लाहकार,” “शक्ति दुम्ह परमेश्वर,”
“सदांयाम्ह अबु,” “शान्तिया राजकुमार” जुइ।

7 वय्कःया शासन न्ह्याबलें दयाच्चनी,
वय्कःया शान्तिया अन्त्य गुब्सं जुइ मखु।
दाऊद जुजुया लिपा वइम्ह जुजु वय्कः हे खः।
न्याय व धर्मया निति धिसिलाक्क दना
थनिनिसें सदांया निति राज्य यानादी।
दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया जोशं थ्व पूवनी।☆

इस्त्राएलीतय्त परमप्रभुया दण्ड

8 परमप्रभुं इस्त्राएल राज्ययात,
याकूबया सन्तानतय्त दण्ड बीगु आज्ञा यानादीगु दु।

9 इस्त्राएलया फुक्क मनूत
व सामरिया शहरय् च्वंपि फुक्कसिनं थ्व आज्ञा न्यनी।

आः ला इपिं घमण्डी
व मभिपि खः, इमिसं धाइ,

10 “अप्पात कुतुं वंगु दु,
तर जिमिसं कियातःगु ल्वहेंत छें दय्के।

यःमरिमायात पालाब्यूगु दु
तर जिमिसं उकिया पलेसा देवदारु तये।”

11 तर परमप्रभुं इमिगु विरोधय् रसीनया शत्रुतय्त बल्लाकादीगु दु,
अले इमि शत्रुतय्त ग्वाकादीगु दु।

12 अरामीतय्सं पुर्बपाखें व पलिशतीतय्सं पच्छिमपाखें
म्हुतु चाय्काः इस्त्राएलयात घुतुकुगु दु।

अज्ज नं वय्कःया तं क्वलाःगु मदुनि,
अले वय्कःया ल्हाः ल्हनातःगु हे दनि।

13 तर मनूत इमित कय्कूम्ह मनूपाखे लिहां वःगु मदुनि,
न इमिसं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयात माःगु दु।

14 उकिं परमप्रभुं इस्त्राएलं छ्यं व न्हिप्यं खजूरया कचा
व तिकथि छन्हूं हे ध्यनादी।

15 थकालिपिं व हनेबहःपिं मनूत छ्यं खः,
अले मखुगु खँ स्यनीपिं अगमवक्तात न्हिप्यं खः।

16 थुपिं मनूतय् नायःतय्सं इमित मखुगु लँय् यंकूगु दु
अले इमित इतिमिति कंका ब्यूगु दु।

17 उकिं इमि ल्याय्म्हपिं मनूत खनाः परमप्रभु लयतायामदी,
न वय्कलं इमि मां बौ मदुपिं व भाःत मदुपिन्त माया यानादी।

छाय्धाःसा फुक्क मनूत परमेश्वरयात मानय् मयाइपिं व दुष्ट खः।
सकसिगु म्हुतुं मभिगु खँ पिहां वइ।

अज्ज नं वय्कःया तं क्वलाःगु मदुनि,
अले वय्कःया ल्हाः ल्हनातःगु हे दनि।

- 18 धात्वर्थे हे मि र्थे दुष्टता च्याइ,
उकिं सिउँडी व कंयात भस्म याइ।
उकिं गुँयागु झाःतयत् च्याकी,
अले उपि कुँत्याः जुयाः च्वय् पाखे चाचाःहिलाः थाहां वनी।
- 19 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया तमं
देश भस्म जुइ।
मनूत नं मियागु नीति इन्धन जुइ।
सुं मनुखं थः किजायात तकं त्वःती मखु।
- 20 जवपाखे इमिसं क्वाप्प नइ
अयूनं नयेपित्याःम्ह जुया हे च्वनी।
इमिसं खवपाखे नइ, अयूनं लुधनी मखु।
सकसिनं थः मचातयगु ला नइ,
- 21 मनश्शे एफ्राइमयात व एफ्राइमं मनश्शेयात नइ,
अले इपि निथिं यहदाया विरोधय् जुइ।

अज्ज नं वय्कःया तं क्वलाःगु मदुनि,
अले वय्कःया ल्हाः ल्हनातःगु हे दनि।

10

- 1 धिक्कार इमित, सुनां मभिंगु व्यवस्था दय्की,
सुनां मेपिन्त क्वत्यलिगु नियम दय्की,
2 गरीबतयगु अधिकार लाकाकायेत
व क्वत्यलातःपि जिमि प्रजातयगु खःकथं न्याय मयायेत
अले भाःत सी धुंकूपि व मांबौ मदुपिनिगु
सम्पत्ति लाकाकायेत इमिसं थथे याइगु खः।
- 3 सजाँयया दि व तापाकं वइगु आपत विपत
वइबल्य् छिमिसं छु यायेगु?
छिपि ग्वाहालिया नीतिं गन वनेगु?
छिमिगु धन-सम्पत्ति गन त्वःतावनेगु?
- 4 छिपि कैदीत जुयाः लुफि हानाः क्वःदइ
वा सीपिनिगु दथुइ लानाच्वनी।

अज्ज नं वय्कःया तं क्वलाःगु मदुनि,
अले वय्कःया ल्हाः ल्हनातःगु हे दनि।

अश्शरी जुजुयात परमप्रभुया तं

- 5 परमप्रभुं धयादिल, “अश्शरीतयत् धिक्कार,
सुयागु ल्हातय् जिगु तंया कथि, तंया तुतां दु!✠”
- 6 जितः तंम्वयकिपि परमेश्वरयात मानय् याइ मखुपिनिगु देशय् हमला यायेत
जिं अश्शरीतयत् छवयाहयागु दु।
लैय् च्वंगु धूयात तुति न्हुतुन्ह थें मनूतयत् न्हुतुन्हयेत
व लुतय् यानाकायेत जिं अश्शरीतयत् छवयाहयागु दु।”
- 7 तर थ्व वयागु इच्छा मखु
अले वयागु मनय् थज्याःगु बिचाः नं मदु।
अयूनं वयागु बिचाः यक्व जातित
नाश यायेगु खः।
- 8 अश्शर्या जुजुं धाल, “छु जिमि सेनापतित फुक्क जुजु मखु ला?”

✠ 10:5 १०:५-३४ यशै १४:२४-२७; नहे १:१-३:१९; सप २:१३-१५

9 छु कलनो, कर्कमीश थें मच्चं ला?

छु हमात अर्पाद थें

व सामरिया दमस्कस थें मच्चं ला?

10 गथे जिगु ल्हातं मूर्ति पुजा याइगु राज्यत त्याकल,

गुगु थासय् कतां किया: दय्कात:गु मूर्तित यरूशलेम व सामरियाय् स्वया: अप्व: दु।

11 छु जिं सामरियाय् व अन च्वंगु मूर्तितयत् यानागु व्यवहार थें यरूशलेम

व अन च्वंगु मूर्तितयत् मयायेगु ला?”

12 परमप्रभुं सियोन पर्वत व यरूशलेमया विरोधय् थ:गु फुक्क ज्या यानादी धुंका: वय्कलं धयादी, “जिं अश्शूरया जुजुया नुग:या त:धंसू व घमण्डी मिखाया नितिं सजॉय बी।

13 छायाधा:सा वं धाइ,

“ जिगु ल्हा:या बलं व जिगु हे बुद्धिया कारणं थ्व यानागु ख:,

छायाधा:सा जिंके दुग्यां दु।

जिं देश देशया सिमानात मदयका छवयागु दु

अले इमिगु धुकूत लुतय् याना हयागु दु।

जिं छम्ह तसकं बल्ला:म्ह मनुखं थें इमि जुजुयात क्वत्यलागु दु।

14 सुं छम्हयसिनं चखुंया स्वैय् ल्हा: त: थें

जिगु ल्हा: नं यक्व सम्पत्ति दुगु फुक्क देशय् थ्यंगु दु।

त्व:ताथकूगु खैय् सुं मनुखं मुंका यंकु थें

जिं फुक्क देशयात मुंकागु दु।

अयनं अन सुनानं पपू मसंकू

अले चूँ-चूँ चीँ-चीँ हाला ह:गु नं मदु। ”

15 छु पां वयात छयलीम्ह मनु स्वया: थ:त त:धं याये फइ ला?

छु क:ति थ:त छयलीम्ह स्वया: थ:त त:धं याये फइ ला?

धायकी तुतां छयलीम्हयसित तुतांम्ह हे छय:गु थें

अथवा गुगु सिं मखु उकियात सिंयागु मुग:चां ल्हंगु थें।

16 अथे जुया: प्रभु, परमप्रभु दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं

वया तसकं बल्ला:पिं सिपाइँतय् दथुइ नाश यायेत ल्वय् छवयाहयादी,

अले वयागु गौरवयात

तसकं च्या:गु मिं छवयकादी।

17 इस्राएलया ज:,

पवित्र परमेश्वरया तच्चकं च्या:गु मि ख:।

अले छन्हू हे इमिगु कंमा व झा:तयत्

वयक:या तच्चकं च्या:गु मिं भस्म यानाबी।

18 जंगलयागु गौरव परमप्रभुं भस्म यानादी,

अले इमिगु बांलाक अन्न सइगु बुँत दक्व भस्म यानादी,

गथे तच्च:गु ल्वचं म्हंमफया च्वंम्ह मनुयात स्याइ।

19 इमिगु जंगलय् ल्यं दुगु सिमात कम जक जुइ

अथे जुया: इपिं ला मचातयसं नं ल्या: खाना: च्वये फइ।

कम मनुत जक परमप्रभुयाथाय् लिहां वइ

20 उखुन्हू इस्राएलया बचयजूपिं,

याकूबया परिवारया म्वानाच्चंपिन्सं

थ:त हमला या:पिन्के गुबलें नं भलसा तइ मखु।

परमप्रभु इस्राएलया पवित्र परमेश्वरयात धा:सा

धात्थें हे भलसा याइ।

21 इस्राएलया कम मनुत जक

दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयाथाय् लिहां वइ।

22 हे इस्त्राएल, छिमि सन्तान समुद्रय् च्वंगु फि थें यक्व दुसां
ल्यंदुपिं जक लिहां वइ।

परमप्रभुं थः मनूतयत्

नाश यायेगु पक्का क्वःछिनादीगु पायछि जू।

23 छायाःसा प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं

याकनं हे फुक्क देशया न्याय यानादी।*

अशशूरीतयत् परमप्रभुया दण्ड

24 अथे जुयाः दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –

“हे सियोनय् च्वनीपिं जिमि प्रजा,

अशशूरीत खनाः ग्याये मते।

यक्व न्हापा मिश्रीतयसं थें छिमित कथिं दायाः

तसकं दुःखकष्ट ब्यूसां छिपिं ग्याये मते।

25 आः छुं ई लिपा हे जिं छिमिगु विरोधय् पिकयागु तं क्वलाइ।

अले जिं छिमिगु नाशया नितीं पिकयागु तं अशशूरीतपाखे वनी।”

26 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं

ओरेबया तग्वःगु ल्वहं लिक्क मिघानीतयत् कय्काः क्वदय्क् थें
वय्कलं इमित कोरीं दाइतिनि।

अले वय्कलं मिश्र देशय् थें थःगु कथिं समुद्र च्वय् ल्हनादी।

27 उखुन्हु इमिगु कु छिमिगु ब्वहलय्

व इमिगु ककुसिं छिमिगु गःपतं चीकाछवइ

वय्कलं दासत्वया जुवा त्वःथुलादी

अले थुकियात छिमिगु ब्वहलं चीकादी।

शत्रुतयसं हमला याःगु

28 स्व, अशशूरीत अय्यात शहर दुने दुहां वन।

इपिं मिग्रोनपाखें जुयाः वनी।

मिकमाशय् इमिसं थःगु सामानत तइ।

29 इपिं घाटी जुयाः वन,

अले थथे धाइ, “झीपिं गेबाय् बाय् च्वने।”

रामाय् च्वंपिं थुरथुर खाइ।

अले शाऊलया शहर गिबाय् च्वंपिं फुक्क मनूत थथःगु छँय् बिस्सुं वनी।

30 हे गल्लीमयापिं मनूत, तःसलं हा!

हे लैशा, ध्यान बिया न्यें!

नुगः मछिंम्ह अनातोत!

31 मदमेना बिस्सुं वंगु दु,

गबीमया मनूत सुपीगु दु।

32 थौं हे इपिं नोबय् दिपाः कयाच्चन।

सियोन पर्वतय्,

यस्शलेमया डौंढाय् मुक्का क्यनी।

33 अयनं स्व! प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं

तःमागु सिमायागु कचात न्हायादी।

अनयागु तम्मागु सिमायात

क्वथला चीमा यानादी।

34 वय्कलं जंगलयागु सिमायात पां पालादी

अले बल्लाःम्हय्सिगु न्ह्यःने लेबनान क्वदली।

11

यिशैपाखें पिहां वःगु कचा

- 1 यिशैया* परिवारया थुथां छपु चुलि हइ,
अले उकिया हां पिहां वःगु न्हगु कचां फल सय्की।*
 - 2 परमप्रभुया आत्मा वयाके वइ –
बुद्धि व दुग्यांया आत्मा,
सल्लाह व शक्तिया आत्मा,
ज्ञान व परमप्रभुया भयया आत्मा।
 - 3 अले परमप्रभुया भयलय हे वय्कः तसकं लयतायाच्चनी।
- वय्कलं मिखां खनेवं हे न्याय यानादी मखु,
न्हायपनं तायेवं हे जक क्वःछिनादी मखु।
- 4 अयनं वं मगाःमचाःपिनिगु न्याय धार्मिकतां यानादी,
अले पृथ्वी च्वंपिं गरीबतयगु न्याय निसाफ यानादी।
थःगु वचनया शक्तिं पृथ्वीयात दायादी।
अले थःगु म्हुतुया सासलं दुष्टतयत् नाश यानादी।*
 - 5 वय्कःया जँनी धार्मिकतायागु जुइ,
अले वय्कःया जँय् च्वंगु जँनी विश्वासयागु जुइ।*

- 6 गुँखिचा धाःसा चीधिकःम्ह भ्याःचानापं च्वनी
अले चितुवा दुगुचानापं घनी।
साचा, सिंह व दच्छि दुम्ह पशु छथाय हे च्वनी।
अले छम्ह चीधिकःम्ह मचां इपि सकसित न्ह्यलुवाः जुयाः यंकी।*
- 7 सा व भालू छथाय हे जइगु जुइ
अले इमि मचात छथाय हे मुनाः ग्वार्तुलाच्चन।
अले सिंहनं द्रहंतयसं थें सु नइ।
- 8 दुस्त्वंम्ह मचा गोमन सर्पया प्वाः लिक्क म्हिताच्चनी,
अले नकतिनि दुरूं वाःम्ह मचां तसकं बिख दुम्ह सर्पया प्वालया थःगु ल्हाः दुछवइ।
- 9 इमिसं जिगु फुक्क पवित्र पर्वतय् छुं नं स्यंके फइ मखु,
अले छुं मभिंगु खँ नं अन दइ मखु,
छाय्धाःसा समुद्र लखं जाः थें
पृथ्वी परमप्रभुया ज्ञानं जाइ।*

ज्वनायंकूपिन्त हाकनं लित हइतिनि

- 10 अले उखुन्हू मन्तयगु निंति यिशैया हाया सन्तान छम्ह झण्डा थें दनी। जाति जातित फुक्क वय्कःयाथाय् मूंवइ, अले वय्कः छम्ह महिमां जाःगु आराम कायेगु थाय् जुइ।*
- 11 उखुन्हू परमप्रभुं अश्शूर, क्वय् व च्वय् मिश्र, कूश, एलाम, बेबिलोनिया, हमात व समुद्रया टापुतपाखें थः प्रजाया ल्यंदुपिन्त त्वःतकेत निक्कः खुसि थःगु ल्हाः हाकनं ल्हनादी।
- 12 वय्कलं जाति-जातितयगु निंति छगू चिंया झण्डा धस्वाकादी
अले त्वःतकाहःपिं इस्त्राएलया मन्त
व छ्यालब्याल जुयाच्चंपिं यहदाया मन्तयत्
पृथ्वीया कूंकुलामं मुंकाः छथाय हयादी।
- 13 एफ्राइमया दाहा मदयावनी
अले यहदाया शत्रुत नाश जुयावनी।
एफ्राइमं यहदालिसें दाहा याइ मखु,

* 11:1 ११:१ यिशै व जुजु दाऊदया बौ खः, थन व दाऊद वंशया प्रतिनिधि खः * 11:1 ११:१ यर २३:५; ३३:५; जक ३:८; ६:१२; प्रका ५:५; २२:१६ * 11:4 ११:४ २ थेस २:८
* 11:5 ११:५ एफि ६:१४ * 11:6 ११:६ यशै ६५:२५ * 11:9 ११:९ हिब २:१४ * 11:10 ११:१० रोम १५:१२

- अले यहदा एफ्राइमया शत्रु जुइ मखु।
 14 इपि पच्छिमपाखे पलिशत देशया पहाडय् स्वात क्वहांवनि।
 इपि मिलय् जुयाः पुर्बया मनूतयत् लुतय् याइ।
 इमिसं एदोम व मोआबय् लहाः तइ
 अले अम्मोनीत इमिगु अधीनय् वइ।
 15 मिश्र देशया समुद्रया गाःयात परमप्रभुं गंकाबी,
 वयकलं यफ्रेटिस खुसिइ क्वाःगु फयनापं थःगु लहाः संकादी,
 अले उकियात चिचीधंगु न्हयगू खुसिइ ब्वथलादी।
 अले अनं न्ह्याम्ह मनूत नं न्यासि वनाः पुलावने फइ।*
 16 मिश्र देशं पितहःबलय् इस्राएलया पुर्खातयगु निति जू थें
 अशशरीतपाखें बचयजूपि
 इस्राएलया सन्तानतयगु निति नं वयेत
 थ्व छपु मू लँ जुइ।

12

सुभाय्या भजन

- 1 व दिखुन्हु छिमिसं थथे धाइ,
 “हे परमप्रभु, जिं छिगु प्रशंसा याये!
 छि जिनापं तंचायादीगु दु,
 अयनं आः छिगु तं क्वलाय् धुंकुगु दु
 अले छिं जितः सान्त्वना बियादीगु दु।
 2 परमेश्वर धात्थें जितः उद्धार याइम्ह खः,
 जिं वयकःयात विश्वास याये अले जि छति नं ग्याये मखु।
 परमप्रभु जिगु शक्ति व भजन खः,
 वयकः हे जिगु निति छुत्कारा बीम्ह जुयादीगु दु।”*
 3 बुंगाःचाया लखं लसता हः थें
 अथे हे थ्व मुक्तिं यानाः छिपिं लय्ताइ।
 4 व दिखुन्हु छिमिसं थथे म्ये हाली,
 “परमप्रभुयात सुभाय् ब्यु! अले वयकःया नां घोषणा या।
 वयकलं यानादीगु ज्या फुक्क जातितयत् न्यंकि,
 वयकः गुलि तःधंम्ह खः धकाः फुक्कसित धयाब्यु!
 5 परमप्रभुं यानादीगु अजू चायापुगु ज्याया निति वयकःया भजन हाः।
 पृथ्वीइ च्वंपिं सकसिनं थ्व खँ न्यनेमा!
 6 सियोनय् च्वंपिं सकसिनं तःसलं म्ये हालेमा!
 इस्राएलया पवित्र परमेश्वर तःधंम्ह खः,
 अले वयकः थः मनूतय् दथुइ च्वनादी।”

13

बेबिलोनया विरोधय् अगमवाणी

- 1 आमोजया काय् यशैयां बेबिलोनया बारे दर्शनय् खंगु अगमवाणी थ्व हे खः*—
 2 खालिगु डाँडाय् छगू चिया ध्वॉय् धस्वाकि!
 ततःसलं सिपाइतयत् सः ब्यु।
 अले इमित हमला यायेत,
 भारदारतय् मू ध्वाखां घमण्डी शहरय् दुहां वनेत लहाःभाय् या।
 3 थ्व ज्या यायेत जिं थुपिं पवित्र मनूतयत् ल्ययागु दु।
 जिगु तं प्वंकेत जिं इमित सःतागु दु।

* 11:15 ११:१५ प्रका १६:२२ * 12:2 १२:२ प्रस १५:२; भज ११:८:१४ * 13:1 १३:१-१४:२३ यशै ४७:१-१५; यर ५०:१-५१:६४

इपि जिं त्याःगुलि लयताइ।

4 न्यँ, पर्वतय् तःसलं हाला हःगु सः,
हल हल मनूतयग्गु सः

अले जाति जाति व राज्य राज्यत मुनाः
हाला हःगु थें च्वं।

दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं
लडाइया निति सिपाइँत मुंकूगु दु।

5 इपि पृथ्वीया दक्वसिबय् लिपांगु देशं वयाच्चंगु दु,
थःगु क्रोधं देय् छगुलियात नाश यायेत परमप्रभु झायाच्चंगु दु।

6 ततःसलं हालाः ख्व! परमप्रभुया दिं लिक्क हे वःगु दु।
व दिनय् दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं नाश यानादी।*

7 अथे जुयाः फुक्क ल्हाःत बमलाना वनी,
फुक्क मनूतयग्गु नुगः भारा-भारा मिनाः तसकं ग्याइ।

8 मिसातयत्त मचाबू ब्यथा जू थें इमित कष्ट व भय जुइ।
ग्यानाः इपि छम्हयसिनं मेम्हयसित छक्क जुया स्वइ
अले इमिगु ख्वाः मि च्याःथें ह्याउँसे च्वनी।

9 स्व, परमप्रभुया दिं – देशयात झिजांमिजां यायेत,
अन दुपि पापीतयत्त नाश यायेत,
वय्कःया क्रोध व मि थें च्याःगु तंनापं,
दया मदुगु दिं वयाच्चंगु दु।

10 च्वय् आकाशय् च्वंगु नगुतयसं,
अले नक्षत्र मण्डलतयसं जः बीगु त्वःती।
त्वयाच्चंगु सूर्य नं खिउँसे च्वनी,
अले तिमिलां जः बी मखु।*

11 परमप्रभुं धयादी, “जिं संसारय् विपत्ति हये,
अले फुक्क मभिपि मनूतयत्त सजाँय बी।
तःधंछुया जूपिनिगु तःधंसू जिं मदयकाछवये।
दया मदुपिनिगु घमण्डयात क्वमिलु यानाबी।

12 जिं मनूतयत्त तच्चकं भिंगु लुँ स्वयाः लुइके थाकुकाबी।
अले ओपीरया लुँ स्वयाः नं यक्व थिकेगु यानाबी।

13 अथे जुयाः जिगु तमं व दिखुन्हु आकाशयात थरथर खाकाबी।
अले जि दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया क्रोधं पृथ्वी सनी।”

14 इपि लिना हःम्ह चल्ला थें
अले जवाः मदुपि फैत थें,

फुक्क मनूत थः मनूतयथाय् लिहांवनी
अले फुक्क मनूत थथःगु हे थासय् बिस्सुं वनी।

15 नापलाक्व फुक्क मनूतयत्त भालां सुयाः स्याइगु जुइ
अले ज्वपि फुक्कसित तरवारं पाला स्याइगु जुइ।

16 इमिगु हे न्ह्यःने इमि मस्तयत्त छववानाः स्याइगु जुइ,
इमिगु छँ लुतय् याइ
अले इमि मिसातयत्त बलात्कार याइ।

* 13:6 १३:६ योए १:१५ * 13:10 १३:१० इज ३२:७; मती २४:२९; मर्क १३:२४-२५; लूक २१:२५; प्रका ६:१२-१३

- 17 स्व, परमप्रभुं धयादी,
जिं मादीतयत् बेबिलोनय् हमला यायेत थने।
इमिसं वहःयात वास्ता याइ मखु
अले लुँया लोभ याइ मखु।
- 18 इमिसं धनु वाणं कयकाः ल्यायम्हपि मन्तयत् स्यानाबी।
इमि दुरु त्वंपि मचातयत् माया यानाः नुगः मछिकी मखु
न मस्तयत् हे दया माया याइ।
- 19 बेबिलोन छगू तसकं बांलाःगु राज्य खः।
अन च्वांपि मन्तयसं उकी हे गर्व याइ।
तर परमेश्वरं सदोम व गमोरायात थें उकियात नाश यानादी।*
- 20 अन हाकनं सुं बाय् च्वने फइ मखु।
सुं चाचाःहिला जुइपि मन्तयसं अन पाल ग्वइ मखु।
सुं जवालं अन पशु ज्वये यंकी मखु।
- 21 तर अन मरुभूमिइ च्वनीपि पशुत आराम कायेगु याइ।
इमिगु छँत ध्वंचातयसं जाइ।
अन न्हिकांझंगःतयसं स्वँ दयकी।
गुँ च्वलय्चात अन तितिन्हुया म्हितिगु थाये जुइ।*
- 22 अनयागु किल्ला व दरबारय्
ध्वंचातयसं व फ्याकाधोँतयसं ध्वयकः हाःगु सः ताये दइ।
बेबिलोनया ई लिक्क वःगु दु,
वयागु ई आः अप्वः मन्त।

14

ज्वनायंकूपि लिहां वःगु

- 1 परमप्रभुं याक्बया घरानायात दया यानादी,
वयकलं इस्राएलयात हाकनं छकः थः मन्कथं ल्ययाः
इमिगु थःगु हे देशय् पलिस्था यानादी,
अन पिने वःपि मन्त इपिनापं मिलय् जू वइ
अले याक्बया घरानानापं मिलय् जुयाच्वनी।
- 2 यक्व जातितयसं इस्राएलया घराना
परमप्रभुं इमित बियादीगु देशय् लिहां वयेत ग्वाहालि याइ।
अले पिने वःपि मन्त इमिगु निंति च्यः जुयाः सेवा याइ।
इस्राएलीतयत् ज्वनायंकूपिन्त इमिसं ज्वनाः कुनी।
इस्राएलीतयत् मभिं यानाः क्वत्यलातःपिन्त इमिसं हे शासन याइ।

बेबिलोनया जुजु सीगु

- 3 परमप्रभुं छिमिगु दुःखकष्ट व छिमिसं यानावःगु थाकुगु थाकुगु ज्यापाखें छिमित छुत्कारा बियादीबलय्
- 4 छिमिसं बेबिलोनया जुजुयात थथे धकाः गिजय् याइ—
स्व, अत्याचार यानाः सकसित क्वत्यलातःम्ह जुजुया अन्त जुल!
वयागु तंया नाश गुकथं ज्वल!
- 5 परमप्रभुं दृष्टतयगु तुतां
व मभिकथं शासन याइपिनिगु राजदण्ड नं त्वथुलादीगु दु।
- 6 गुकिं न्हाबलें मन्तयत् तमं दाया हे च्वनीगु खः
अले सह याये मफयक् जाति जातितयत् क्वत्यलाः दुःखकष्ट बीगु खः।
- 7 आः धाःसा फुक्क पृथ्वीइ शान्ति व आराम जूगु दु।
अले फुक्कसिनं लयतायाः म्ये हालेत्यंगु दु।
- 8 थसियां सिमात व लेबनानया देवदास्या सिमातयसं

* 13:19 १३:१९ उत १९:२४ * 13:21 १३:२१ यशै ३४:१४; सप २:४; प्रका १:८२

जुजुया अन्त जूगुलि लयताया: थथे धाइ,
 “छन्त पाला क्व:थबलय् निसें
 जिमित पालेत सुं सिमा पालीम्ह व:गु मद्दु।”

9 छ वयेत्यंगु खना: छन्त नापलायेत चिहान* नं हथाय् चायाच्चंगु दु।

वं सिनावनेधुकूपि आत्मायात छन्त लसकुस यायेत थनी।

उपि आत्मां सारा संसारय् च्वंपि फुक्क नाय:तय्त

व देशया फुक्क जुजुपिन्त थ:गु सिंहासनं थनीगु याइ।

10 इपि फुक्कसिनं छन्त लिस: बिया: थथे धाइ,

“छ नं जिपि थें बमलाये धुकल।

छ नं जिपि थें हे जुइ धुकल।”

11 वीणा थाना: छन्त हनाबना यायेमा:गु ख:

तर छ थन मृत्यु लोकय् वये धुकूगु दु।

त्वँ छंगु लासा व

की छंगु फायेगु फांगा जूगु दु।

12 अय् सुथयया नगु, लुज:या काय्,

छ स्वर्ग कुतुं व:गु ख:!

फुक्क जाति जातितय्त नाश यानात:म्ह

आ: ला बैय् कुतुंवन!☆

13 छं थ:म्हं थ:त थथे धा:गु ख:,

“जि स्वर्गय् थाहां वने।

परमेश्वरया नगुत स्वया: जिं च्वय् थ:गु सिंहासन पलिस्था याये।

उत्तरया पर्वत स्वया: च्वय् च्वकाय् सभाया पर्वतय् जिं शासन याये।☆

14 अले सुपाँय् स्वया: च्वय् थाहां वने

अले थ: दक्वसिबय् त:धम्ह परमेश्वर ति हे जिं थ:म्हं थ:त दय्के।”

15 तर छ चिहानय्,

पातालया दक्वसिबय् क्वय् थ्यंक हे कुतुं वंगु दु।

16 सीपिन्सं छन्त क्वथीक स्वयाच्चनी

अले छंके थथे धका: न्यनी,

“छु पृथ्वीयात संकीम्ह

अले राज्य राज्ययात ख्याच्च: बीम्ह थ्व हे मखु ला?

17 संसारयात मरुभूमि दय्काब्यूमह व

अन दुगु शहरतय्त नाश या:म्ह थ्व हे मखु ला?

छु ज्वनायंकिपिन्त छँ वने मब्यूमह मनू नं थ्व हे मखु ला?”

18 जाति जातिया फुक्क जुजुपि

थथ:गु हे गौरवं चिहानय् दुहांवनाच्चन।

19 तर छन्त सीगालय् ज्यालगय् मजूगु सिमा कचायात थें वांछवइ।

छ तरवारं सुया त:पिनापं,

तग्व:गु ल्वहंनपं गालय् कुतुं वना: सीपिन्सं भुनात:गु दु।

छ तुति न्ह्या: पालि तलय् ला:म्ह सीम्ह थें जूगु दु।

20 सीम्ह ल्हाकेगु इलय् छ इपिनापं मिलय् जुइ मखु,

छायधा:सा छं थ:गु देशयात नाश या:गु दु,

अले छं थ: हे मनूतय्त नं नाश या:गु दु।

* 14:9 १४:९ चिहान हिब्रू भाषां थुकियात पाताल धका धाइ अथे हे ११ व १५ पदय् नं थ्व दु।

☆ 14:12 १४:१२ प्रका ८:१०; ९:१

☆ 14:13 १४:१३-१५ मती ११:२३; लूक १०:१५

दुष्टया सन्तानतयगु नां गुबलें काइगु जुइ मखु।

21 इमि पुरखातयगु पापया निति
वया कायपिन्त स्यायेगु निति थाय् दय्कि।
देशय् अधिकार यायेत इपि मदनेमा
अले पृथ्वी इमिगु शहरं मजायेमा।

22 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी,
“जिं बेबिलोनीतयूत हमला याये
अले बेबिलोनय् बचय्जूपि
इमि मचाखाचात व इमिगु नां हे ल्यं मदयकाछवये।

23 अले जिं बेबिलोनयात न्हिकांझंगः च्वनीगु थाय् व
ध्याचःया ध्याचः दुगु थाय् यानाबी।
जिं तुफि बै पुयाः सुचूकु थें यायेत इमिगु सामान फुक्क नाश यानाबी।”
दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

अशश्रीतय् विरोधय् अगमवाणी

24 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयाः पाफयाः धयादीगु दु,
“धात्थे, छु जिं योजना दय्कागु दु
व जिं पक्का हे पूव्के।
जिं छु याये धकाः बिचाः यानागु दु व याना हे त्वःते।* ”

25 जिं अशश्रीतयूत जिगु हे देशय् नाश याये,
जिं इमित जिगु पर्वतय् पालि न्हुतुन्हुयातये,
अशश्रीतयूगु जुवां व इमिसं क्वबिया च्वंगु ब्वःझं
जिमि प्रजायात मुक्त याये।”

26 थ्व संसारया निति थ्व जिगु योजना खः
अले जाति जातितयूत सजॉय बीत जिं थःगु ल्हाः ल्हनागु दु।

27 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे यायेगु पक्का यानादीगु दु।
सजॉय बीत वय्कलं थःगु ल्हाः ल्हनादीगु दु अले वय्कःयात सुनां पने फइ मखु।

पलिशतीतयूगु विरोधय् अगमवाणी

28 आहाज जुजु सीगु दैय्* थ्व अगमवाणी वल -*

29 हे फुक्क पलिशतीत,
छिमित दाइगु कथि त्वधूल धकाः लय्ताये मते,
छाय्धाःसा छम्ह सर्प सी सा
वया थासय् मेम्ह बिष दुम्ह सर्प वइ।
वया खेंचं अप्वः बिष दुम्ह सर्प पिहां वइ।*

30 गरीब स्वयाः गरीबपिन्त ज्वयेत ख्यः दइ,
मगाःमचाःपि हुक्क जुयाः आराम कायेखनी।
तर जिं छिमि वंशयात नये मखंकाः नाश यानाबी।
छिमि सुयातं नं उकि म्वाका तइ मखु।

31 हे शहरया मू ध्वाखात तःसलं ख्व!
छिपि सकलें पलिशतीतयूसं भय का!
उत्तरपाखें कुँया सुपॉय् वयाच्वंगु दु,
वया सिपाईतय् इवल्य् छम्ह नं ग्याइ मखु।

* 14:24 १४:२४-२७ यशै १०:५-३४; नहे १:१-३:१९; सप २:१३-१५ † 14:28 १४:२८ आहाज व ७१५ बि.सी.लय् सीगु खः ☆ 14:28 १४:२८ २ राज १६:२०; २ इति २८:२७

☆ 14:29 १४:२९-३१ यर ४७:१-७; इज २५:१५-१७; योए ३:४-८; आमो १:६-८; सप २:४-७; जक १:५-७

- 32 अले पलिशतीपाखे बुखँ ज्वनाः वइपि मनूतयत
 झीसं छु लिसः बियेगु?
 “परमप्रभुं सियोनयात पलिस्था यानादिल,
 अले दुःखकष्टय् लानाच्चंपि वय्कःया प्रजात अन शरण कायेखनी।”

15

मोआबया विरोधय् अगमवाणी

- 1 मोआबया बारे अगमवाणी—
 छगू हे चान्हय् मोआबया आर शहरयात
 बरबाद व नाश यानाबिल।
 छगू हे चान्हय् मोआबया कीर शहर
 बरबाद व नाश जुल।☆
- 2 दीबोन ख्वयेत देगलय्
 अले अन च्वंगु पुजा यायेगु थासय् थाहां वन।
 नेबो व मेदबाया निरति मोआब ह्यँयह्यँय ख्वल।
 फुक्क सँ खाःगु दु, अले फुक्क दाही खाःगु दु।
- 3 इपि भांग्रा फिनाः लँय् लँय् च्वनी।
 इपि छँया कःसि व चुकय् ख्वख्वं दुखं च्वनी।
- 4 हेशबोन व एला तःसलं ख्वइ।
 इपि ख्वःगु सः यहसा तक हे ताये दु।
 अथे जुयाः मोआबया ल्वाभः ज्वनातःपि मनूत
 तःसलं हालाः ख्वइ अले इमिगु नुगः भाराभारा मिनाः ग्याइ।
- 5 जिगु नुगः मोआबया निरति ख्वइ।
 अन च्वंपि बिस्युं वनाः सोअर तक
 अले एलत-शलीशियाय् तक थ्यंकः वन।
 गुलि ख्वख्वं लूहीतपाखे थाहां वनीगु लँय् वन।
 होरानैमया लँय् इमिसं थःपिनिगु नाश जूगुया निरति बिलाप यात।
- 6 निम्रीमया लः सुनावन,
 अन लिक्क च्वंगु घँयत
 सुकूचिना वन,
 छुं नं वाउंगु धयागु हे मन्त।
- 7 अथे जुयाः इमिसं थःमहं मुंकातःगु धन-सम्पत्ति
 लहरे पिपलया झाः दुथाय् न्हसिकापया उखेपाखे यंकी।
- 8 इमिगु दुःखया थ्वःसः मोआबया सिमानाय् तक हे थ्यंगु दु,
 इमिगु ख्वःसः सोर एलैम तक
 व इमिगु बिलाप बेअर-एलीम तक हे थ्यंगु दु।
- 9 दीबोनया लः हिं जाःगु दु,
 तर जिं दीबोनय् अझ अप्वः कष्ट हयाबी।
 मोआबं बिस्युं वंपि व देशय् ल्यनाच्चंपि मनूतयगु विरोधय्
 जिं छमह सिंह छवयाहये।

16

मोआबयात तसकं दुःख जूगु

- 1 सेलां मरुभूमिया उखेपाखे
 यरूशलेमया पर्वतया

☆ 15:1 १५:१-१६:१४ यशै २५:१०-१२; यर ४८:१-४७; इज २५:८-११; आमो २:१-३; सप २:८-११

देशया शासकया निति कोसेलिकथं

भ्याःचात छव।

2 स्वँपाखें लिना छवया

थुखे उखे ब्वयाजुयाच्चपिं झंगःत थें

मोआबया शहर शहरयापिं मिसात अर्नोन खुसि सिथय्

थुखे उखे जुयाः पियाच्चंगु दु।

3 इमिसं यहदाया मनूतयत् धाल,

“जिमिसं छु यायेगु? सल्लाह बियादिसँ!

न्हिनय् तसकं तांन्वयाच्चबलय् सिचुकेत

सिमां किचः ब्यु थें जिमित रक्षा यानादिसँ।

जिपिं शरण काःवइपिं खः।

जिपिं सुपिलेत थाय् बियादिसँ।

अले जिमित सुनां नं लुइके मफयेमा।

4 मोआबं पितिनाहःपिं छिकपिनापं हे च्वनेमा।

इमित नाश याइपिनिपाखें बचय् यानादिसँ।”

क्वत्यला तइपिं व नाश याइपिनिगु अन्त जुइ

अले क्वत्यलीपिं व नाश याइपिं देशं तनावनी।

5 परमेश्वरं दाऊदया सन्तानपाखें छम्ह जुजु पलिस्था यानादी।

अले वं दया मायां व विश्वास यायेबहः कथं शासन याइ।

वं न्यायया रक्षा अले धार्मिकताया ज्या जुक्व हथासं याइ।

6 मोआबया घमण्डया बारे जिमिसं न्यनागु दु,

इपिं गुलि तःधंसू व फुइँ यायेमाःपिं

खः धकाः नं जिमिसं स्यू

तर इमिगु व फुक्क फुइँ व्यर्थ खः।

7 अथे जुयाः मोआबीत थःपिनिगु दुःखकष्टया कारणं ख्वयेमाली।

इपिं सकले मोआबया निति विलाप याइ

अले कीर-हेशेतया किसमिसया ज्वाँयया निति छिमिसं ख्वख्वं बिलाप या।

8 हेशबोनया बुँ व सिब्माया दाखमा नं सुकूचिन।

जाति जातिया शासकतयसं इमिगु बांबांलाःगु फुक्क दाखया कचात तुति न्हुतुन्हल।

छुं ई न्हापा अनया दाखमात याजेर तक थ्यंगु खः

अले मरुभूमि थ्यंक हे न्यनावंगु खः।

उकिया मुखू न्यनावनाः

मृत सागर पुलाः उखे थ्यंकः हे वन।

9 अथे जुयाः जि सिब्माया दाखमाया निति

याजेर ख्व थें ख्वये।

हे हेशबोन, हे एलाले,

जिगु ख्वबिं छन्त प्याकाबी।

छंगु पाकय् जूगु फलत

व बालीया लसताया सः मवये धुंकल।

10 आः प्याःगु बुँया निति लयताय् माःगु मदु।

दाखक्यबय् सुं हा सः दइ मखु,

अले म्ये नं हालाः हइ मखु,

अले दाखया गालय् दाख नं तिसी मखु।

छाय्धाःसा जिं इमिगु लसताया सः दिकाबियागु दु।

11 अथे जुयाः जिगु नुगः मोआबया निति

अले जिगु मन कीर-हेशेतया निति बिनाया सः थें ख्वख्वं दुखं च्वनी।

12 मोआबया मनूत प्रार्थना यायेत

च्वय् पुजा यायेगुथाय् वनाः

ज्यालगाय् मजूगु प्रार्थना यायां इपिं थाकय् जुइ

तर उकिं इमित छुं भिं जुइ मखु।

13 मोआबया नितिं परमप्रभुं न्हापा हे धयादीगु वचन थ्व हे खः।

14 तर आः परमप्रभुं धयादी, “छुं ईया नितिं जक हयातःम्ह च्यलं ल्याःखा थें, थनिं स्वदँ लिपा मोआबया गौरव व वया मनूतयत् क्वह्यंकीगु जुइ। इपिं मध्ये कम जक मनूत बचय् जुइ अयनं इपिं बल्लाइ नं मखु।”

17

दमस्कसया विरोधय् अगमवाणी

1 दमस्कसया विरोधय् अगमवाणी,

“स्व, दमस्कस शहर दइ मखुत।

व दुना वनाः तःजाःगु द्रँ जक जुइतिनि।[☆]

2 अरोएरया शहरत न्हाबलेया नितिं झिजामिजां दंगु जुइतिनि।

उपिं फे-च्वलय् ज्वयेगु थाय् जुइतिनि

अले अन इमित ख्याइपिं सुं नं दइ मखु।”

3 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,

इस्त्राएलया घेरय् यानातःगु शहरत नाश जुइ

अले दमस्कसया शाही शक्ति मदयावनी।

अले बचय् जुयाः ल्यंदनीपिं अरामीत नं

इस्त्राएलीतयगु गौरव थें लाजय् लाइ।

4 “व दि इस्त्राएलया गौरव तनावनी

अले वयागु म्हयागु दाः कम जुयावनी।

5 बाली लयाः मुंके धुकूगु बुँ थें इस्त्राएलीत जुइ,

रपाईमया ब्यासिया तछवगुँ मुने धुकूगु बुँ थें इस्त्राएलीत जुइ।

6 अयनं जैतूनया फल हाय्के धुंकाः उकिया सिमाया निगः वा स्वंगः फल च्वय्यागु कचालय् व

प्यंगः वा न्यागः फल क्वय्यागु कचालय् जक ल्यं थें

इस्त्राएल नांगा जूगु जैतूनया सिमा थें जुइ,

अले थनच्वंपिं छुं मनूत जक ल्यनाच्वनी,”

परमप्रभु, इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी।

7 व दि वइबलय् मनूत ग्वाहालिया नितिं थः सृष्टिकर्ता

इस्त्राएलया पवित्र परमेश्वरपाखे लिहां वइ।

8 इमिसं थःगु हे ल्हातं दयकूगु वेदीतयके भलसा तइ मखु।

अले थःपिन्सं हे दयकूगु अशेरा घःमयजुयागु मूर्ति

व गुँगु थनीगु वेदीतयके भलसा तइ मखु।

9 उखुन्हु इस्त्राएलीतयसं यानाः इमिसं त्वःतूगु बबल्लाःगु शहरत वान्छवयाः तःगु सिं व झाःया झाः दुगु थाय् थें जुइ।

10 हे इस्त्राएल, परमेश्वर छन्त उद्धार याइम्ह खः,

वयकः ल्वहंधी व छंगु किल्ला थें खः,

तर छं परमेश्वरयात ल्वःमंकल।

अथे जुयाः छं तसक बाबालाःगु सिमात पित

अले पिने हःगु दाखमात नं पित,

11 अले छं व प्यगु दिनय् तःमा जुयाः मुख् स्वॉं नं ह्यकी

अयनं ल्वय्यागु दिं व मलनीगु कष्टया दिनय् वयागु बाली नाश जुइ।

छुं नं बाली दइ हे मखु।

खालि ल्वय्या दिं व स्याःचा जक जुइ।

☆ 17:1 १७:१-३ यर ४९:२३-२७; आमो १:३-५; जक ९:१

- शत्रु जातित ब्रू
 12 न्यै! यक्व जाति जातितय् दथुइ खलबल जूग दु,
 समुद्र हाःगु सः थें अले समुद्रय् वइगु किसिद्रुम्बःया सः थें
 इमिगु सः ताये दु।
 13 तर जाति जातित खुसिबाः वःगु लःया सः थें हाला हइ
 परमेश्वरं इमित ब्वःबियादी।
 इपिं तापाक बिस्सुं वनी,
 अले फसं पुइकूगु डाँडाया छवसँ व वाफसं पुइकूगु झाः थें लिनाछवइ।
 14 सन्ध्याकाः इलय् छक्कवलं भय वइ।
 सुथय् जुइ न्ह्यः तक उपिं दयाच्चवनी मखु।
 जिमिगु देय् लुतय् याइपिनिगु गतिपति नं अथे हे जुइ।

18

- कूश देशया विरोधय् अगमवाणी
 1 धिक्कार! क्वःबुइँचाया पपूया सलं जाःगु देशयात,
 गुगु कूश देशया खुसि लिक्क दु, ☆
 2 व देशं तिकथिं दयक्कातःगु नांचां
 नील खुसिया लँ जुयाः राजदूतत वइगु खः।
 हे याकनं ब्वायं वनेफुपिं राजदूतत,
 ततःधिकःपिं व चुलुसे च्वंगु म्ह दुपिं मनूतय् जातियाथाय् हँ,
 इपिं खनाः लिक्क च्वंपिं व तापाक्क च्वंपिं तसकं ग्याइ
 इपिं तसकं बल्लाःपिं व त्याके फुपिं खः,
 इपिं अजू चाइपुगु भाय् ल्हाइपिं खः,
 इमिगु देश खुसिं ब्वथलातःगु दु।
 3 हे पृथ्वीइ च्वंपिं मनूत, न्यै!
 पर्वतया च्वकाय् छगू चिंया ध्वँय्यात स्व!
 तुरही पूगु सःयात न्यै!
 4 परमप्रभुं जितः थथे धयादी,
 “तसकं छाःगु निभाः वा
 बाली लयेगु इलय् सुतिया सुपाँय् थें
 जि सुक्क च्वने अले जि च्वनागु थासं स्वये।”
 5 छाय्धाःसा बाली लये न्ह्यः हे स्वां ह्याः कुतुंवे धुंकीबलय्,
 अले दाख पाकय् जुइबलय्,
 वयक्कलं व कचायात ईचां न्हायादी
 अले न्यनावंगु कचायात नं पालाछवयादी।
 6 इपिं फुक्कसिगु सीम्हतय्त झंगःत व गुँपशुतय्गु नितिं त्वःताबी।
 उपिं सीम्हतय्त तान्वःबलय् झंगःतय्सं नइ
 अले चिकुलाबलय् गुँपशुतय्सं नइ।
 7 उबलय् दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया न्ह्यःने
 ततःधिकःपिं व चुलुसे च्वंगु म्ह दुपिं मनूतय् जाति कोसेलि हइ,
 इपिं खनाः लिक्क च्वंपिं व तापाक्क च्वंपिं तसकं ग्याइ
 इपिं तसकं बल्लाःपिं व त्याके फुपिं खः,
 अजू चायापुगु भाय् ल्हाइपिं सुयागु देश खुसिं ब्व ब्वथलातःगु दु।
 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया नां दुगु थाय्, सियोन पर्वतय् हे थ्व जातियापिं मनूतय्सं परमप्रभुयाथाय् कोसेलि हइ।

19

मिश्रया विरोधय् अगमवाणी

- 1 मिश्रया बारे परमप्रभुया अगमवाणी—
स्व, परमप्रभु तसकं ब्वयावनीगु सुपॉचय् च्वना:
याकनं हे मिश्रय् झायेत्यंगु दु।
वयकःया न्ह्यःने मिश्रया मूर्तित थरथर खाइ,
अले मनूतयग्गु हंसं थाय् त्वःति।☆
- 2 परमप्रभुं धयादी, “जिं मिश्रीतयग्गु दथुइ थवंथः ल्वाकाबी।
इमि दाजुकिजाया विरोधय् दाजुकिजा ल्वाइ।
अले जःलाखःलाया विरोधय् जःलाखःला ल्वाइ।
शहर शहरतय् दथुइ ल्वापु यानाबी।
अले राज्य राज्यतय् दथुइ ल्वापु यानाबी।
- 3 मिश्रीतय् नुगः क्वतुनी
अले इमिसं दय्कूगु योजना जिं स्यंकाबी।
इमिसं घःतय्थाय्, तन्त्रमन्त्र याइपिन्थाय्
अले मभिंगु आत्माया ज्या याइपिन्थाय् वनाः सल्लाह काइ।
- 4 जिं मिश्रीतयत् छम्ह तसकं मभिंम्ह
शासकया ल्हातय् लःल्हानाबी।
छम्ह दयामाया मदुम्ह जुजुं इमित शासन याइ।”
प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु न्ववानादीगु दु।
- 5 खुसिया लः सुनावनी।
अले नील खुसि बिस्तारं सुनावनाः गंगु बँ जुइ।
- 6 लः सुनावनाः धःत नवइ,
मिश्रया खुसिचात सुनावनाः गंगु बँ जुइ।
तिकथि व सःखि सुकूचिनावनी।
7 अले नील खुसिया सिथय्
व क्वय् नील खुसि समुद्रनापं मिलय् जुइगु थाय् पिनातःगु फुक्क बालीत सुकूचिनावनी।
उपिं फुक्क फसं पुइकेयंकी अले अन उपिं छुं नं ल्यं दइ मखु।
- 8 न्या लाइपिं ख्वख्वं विलाप याइ,
इमिगु जाः व बल्छी ज्यालगय् जुइ मखु।
- 9 तुज्जिक का नीलिपिं निराश जुइ।
अले मलमलया कापः थाइपिं नं निराश जुइ।
- 10 कापःया ज्या याइपिनिगु ख्वाः खिउँसे च्वनी
अले ज्यामि ज्या याइपिनिगु नुगः कुतुंवनी।
- 11 सोअन शहरया हाकिमत तसकं मूर्खिपिं खः।
मिश्रय् दक्वसिबय् बुद्धि दुपिन्सं मभिंगु सल्लाह बी।
छिमिसं गुकथं धायेफत फारोयात,
“जि बुद्धि दुम्ह मनूत मध्ये छम्ह खः,
तसकं पुलांपिं जुजुपिनि छम्ह चेला खः?”
- 12 छिमि बुद्धि दुपिं मनूत थौं गन वन?
मिश्र देशया विरोधय् दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरया योजना छु दु धकाः
इमिसं छिमित क्यनाः थुइकाबीमा।

- 13 सोअनया हाकिमत मूर्ख जुइ धुंकल।
नोपया नायःतयसं धोखा नयेधुंकल।
इपि थः मन्तय मू ल्वहं थें जुयाः
मिश्र देयया मन्तयत मखुगु लँय यंकुगु दु।
- 14 परमप्रभुं इमित अलमल जुइगु आत्मा तयाः ब्यूगु दु।
अयलाःगुलुत थःम्हं ल्हःथाय धेधेचुयाजू थें
इमिसं मिश्र देशया मन्तयत थःपिन्सं यानागु ज्यां
अलमल यानातःगु दु।
- 15 मिश्र देशं छुं नं ज्या याये फइ मखु,
बाय् छ्यं वा न्हिप्यं, खजूरया कचा वा न्हायपं कथि।

मिश्रीतयसं परमप्रभुया आराधना याःगु

- 16 व दिखुन्हु मिश्रीत मिसात थें कमजोर जुइ। दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं इमित सजॉय बीत ल्हाः ल्हनादीगु खनाः मिश्रीत तसकं ग्यानाः थरथर खाइ।
- 17 अले यहदा देशं मिश्रीतयके भय हयाबी। यहदाया नां न्यक्व फुक्कं ग्याइ, छायाःसा दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं इमिगु विरोधय् ग्वसाः ग्वयादीगु दु।
- 18 व दिखुन्हु मिश्र देशया न्यागु शहरं कनान देशया भाय् ल्हाइ, अले दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयाके भक्तिया पा फइ। उपि मध्ये छगूया नां धाःसा सूर्यया शहर धाइ।
- 19 व दिखुन्हु मिश्र देशया दथुइ परमप्रभुया निति छगू वेदी दइ अले वयागु सिमानाय परमप्रभुया निति छगू ल्वहंया थां तइ।
- 20 मिश्र देशय दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया निति व छगू चिं व साक्षी जुइ। तच्चकं दुःख बीपिनिगु कारणं इमिसं परमप्रभुयात पुकारय् याइबलय् वय्कलं इमिगु निति छम्ह मुक्तिदाता व छम्ह रक्षा याइम्ह छवयाहयादी, अले वय्कलं इमित छुत्कारा यानादी।
- 21 थुकथं परमप्रभु मिश्रीतयथाय् खनेदयकः ज्ञायादी, अले व दिखुन्हु इमिसं परमप्रभुयात स्वीकार याइ। इमिसं बलित व अन्नबलिपाखें वय्कःयात आराधना याइ, अले इमिसं परमप्रभुया निति भाकल यानाः व पूवंकी।
- 22 परमप्रभुं मिश्र देशयात महामारीपाखें कयकादी। वय्कलं इमित दायादी अले इमित लायका नं दी। इपि परमप्रभुपाखे फःहिला वइ। वय्कलं इमिगु प्रार्थना न्यनादी अले वय्कलं इमित लायकादी।
- 23 व दिखुन्हु मिश्र देशानिसें अश्शूर देश तक छगू मू लँ दइ। अश्शूरीत मिश्र देशय व मिश्रीत अश्शूर देशय वयेगु वनेगु याइ। मिश्रीत व अश्शूरीत छथाय हे च्वनाः परमप्रभुया आराधना याइ।
- 24 व दिखुन्हु मिश्र व अश्शूरनापं पृथ्वीइ आशिषया निति इस्राएल धाःसा स्वंगूगु देश जुइ।
- 25 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं इमित थथे धयाः आशिष बियादी, “मिश्र जिमि प्रजा, अश्शूर जिगु ल्हाःया ज्या अले इस्राएल जिगु सर्वय छिपिं धन्य खः।”

20

मिश्र व कूशया विरोधय् अगमवाणी

- 1 गुगु दँय* अश्शूरया जुजु सर्गानया आज्ञा कथं वया सेनापति अश्शूरदय् वयाः हमला यानाः व त्याका काल,
2 उगु हे दँय परमप्रभुं आमोजया काय् यशैयालिसें न्ववानादिल। वय्कलं वयात थथे धयादिल, “हुँ, छंगु म्हय् च्वंगु भांग्रा त्वःति अले छंगु तुतिइ च्वंगु लाकां नं त्वः।” अले वं अथे हे यात, अले व पचिंनांगा व लाकां मदयक हे न्यासि जुल।
- 3 अनलि परमप्रभुं धयादिल, “गुकथं जिमि दास यशैया मिश्र देश व कूश देशया ग्यानापुगु दुःखया चिं जुइमाः धकाः स्वदँ तक पचिंनांगा व लाकां मदयक न्यासि जुल,
4 थुकथं हे अश्शूरया जुजु मिश्र देशयात लाजय् लाकेत मिश्र देशं ज्वनाहःपि व कूश देशं लाकाहःपि ल्याय्म्हपि व बुरापि निथ्वःयात नं पचिंनांगा, लाकां मदयक व नांगा प्यं ज्वना यंकी।
- 5 कूश देशयाके भलसा तःपि व मिश्र देशया घमण्ड याइपिं फुक्क ग्याइ अले लाजय् लाइ।
- 6 व दिखुन्हु समुद्रया सिथय च्वपिं फुक्क मन्तयसं धाइ, ‘स्व, अश्शूरया जुजुपाखें बचय् जुइत सुयाके सुयाके झीसं भलसा तयागु खः व गुम्हय्सिथाय् ग्वाहालिया निति झीपिं बिस्सुं वयागु खः, इमिगु हे हालत थथे धाःसा झीपिं गुकथं बिस्सुं वने फइ?’ ”

21

बेबिलोनया विरोधय् अगमवाणी

- 1 समुद्र सिथय्या मरुभूमिया बारे अगमवाणी—

* 20:1 २०:१ गुगु दँय अथे धयागु अश्शूर अश्शूरदोद ७१२ बि.सि.लय् त्याकाः काःगु खः

मरुभूमिइ ग्वःफय् वः थें

छगू ग्यानापुगु देशं तःधंगु विनाश वइतिनि।

2 जिं तसकं ग्यानापुगु दर्शन खनागु दु

तसकं धोखा बीम्हं धोखा बी, लुतय् याइम्हयसिनं लुतय् याइ।

अय् एलाम, हमला या, अय् मादी, शहरयात घेरा लगय् या!

बेबिलोनं ब्यगू दुःखकष्ट परमप्रभुं दिकादी।

3 अनंलि जिगु म्ह तसकं कष्टं जायावल।

व दुःखकष्ट मचाबू ब्यथा जूम्ह मिसायागु थें च्वं।

जिं छु न्यना उकिं जिगु छ्यं क्वछुल

जिं छु खनाः उकिं जिगु नुगः क्वतुन,

4 जिगु नुगः थातय् मलाना च्वंगु दु।

जि ग्यानाः थरथर खानाच्वंगु दु।

जिं मनंतुनाच्वनागु सन्ध्याकाः ई नं

जिगु नितिं तच्चःगु भय जूगु दु।

5 इमिसं तेबिल मिलय् याइ।

गलैचा लाइ।

अले नयेगु व त्वनेगु नं याइ।

“अय् हाकिमत दं,

ढालय् चिकं ति।”

6 परमप्रभुं जितः थथे धयादीगु दु,

“हूँ, छम्ह पाले ति।

वं छु खंगु दु उकिया बारे तसलं धयाबीमा।

7 वं सलया पुचःत दुगु रथत,

अले गधात गयावःपि व ऊँटत गयावःपि वयाच्वंगु खनीबलय्,

वं तसकं ध्यान बीमाः।”

8 वं पालें थथे धकाः तःसलं हाला हल,

“हे प्रभु जि न्हियान्हिथं पिवाच्वनेगु धरहराय् दनाच्वनागु दु,

अले चच्छिं चच्छिं मधंसे पिवाच्वनेगु थासय् च्वनाच्वनागु दु।

9 स्वयादिसँ! सलया पुचः दुगु रथय् छम्ह मनू वयाच्वंगु दु।

अले वं लिसः बियाः थथे धाइ,

‘बेबिलोन स्यने धुंकूगु दु,

उकिया कतां कियाः दयक्तातःगु मूर्तित कुचा कुचा जुयाः बैय् कुतुं वयाच्वंगु दु।’ ”*

10 अय् जिमि प्रजा, दाइँ याइगु खलय् हायातःपिं!

दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरपाखें

जिं छु न्यनागु दु,

व जिं छिमित धाये।

एदोमया विरोधय् अगमवाणी

11 दुमाया* बारे अगमवाणी—

अय् पाः च्वनीपिं पालेत चा गुलि ल्यंदनि?

अय् पाः च्वंम्ह पाले चा गुलि ल्यंदनि?

सुं छम्हयसिनं सेइरपाखें जितः धयाच्वंगु दु।

12 पाः च्वंम्ह पालें लिसः बिल,

* 21:9 २१:९ प्रका १४:८, १८:२ * 21:11 २१:११ दुमा वयागु सः एदोमनापं ज्वः ला थुकिया अर्थ “सुम्क च्वें”

“सुथ जुइन अले चान्हय नं जुइन।
छं छं न्यनेमाःगु दःसा न्यं,
अले हाकनं लिहां वा।”

अरब देशया विरोधय अगमवाणी

- 13 अरब्या बारे अगमवाणी—
अय अरब देशया झालय बाय च्वनीपिं
ददानी बन्जातय पुचः,
14 प्याःचाःपिनिगु निति लः हयाब्यु!
अय तेमाय च्वपिं मनूत,
शरण काःवःपिनिगु निति नसा हयाब्यु!
15 इपिं तरवारपाखें, नांगागु तरवारपाखें,
चाःतुगु धनुष वाणपाखें व तःधंगु ल्वापुपाखें बिस्युं वनी।
16 परमप्रभुं जितः थथे धयादी, “दच्छि तक ज्यालां ज्या याइम्हं च्यःनं दँ ल्याःखाःथें, दच्छि हे केदारया फुक्क महिमा अन्त जुइ।
17 धनुष वाण कयकिपिं, केदारयापिं तसकं बल्लाःपिं मध्ये बचयजूपिं कम जक ल्यं दइ।” परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरं थथे हे धयादीगु दु।

22

यरूशलेमया बारे अगमवाणी

- 1 दर्शनया ब्यासिया बारे अगमवाणी—
छिमित छु जुल
अले छिपिं सकलें छाय फुक्क छेंया कःसिइ थाहां वनागु?
2 अय हलचलं जाःगु शहर,
लसताया सलं जाःगु शहर।
छिमि सीपिं तरवारं स्याःगु मखु,
व इपिं लडाइल्य हे सीगु खः।
3 छिमि फुक्क नायःत छकलं हे बिस्युं वन।
धनुष वाण चले मयाःसां इमित ज्वन।
शत्रुत तापाक हे च्वनाच्वंसां नं छिपिं बिस्युं वन
अले फुक्कसित ज्वन।
4 अथे जुयाः जिं धया, “जिपाखें फःहिला हूँ!
जितः ह्यँयह्यँय ख्वये ब्यु,
जिमि प्रजाया नाशया कारणं
जितः ह्ययकेगु कुतः याये मते।”
5 दर्शनया ब्यासिइ प्रभु,
दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुपाखें जू वःगु
थ्व हाःह व तुति न्हुतुन्हुयेगु व भयया दिं खः,
पर्वतय ग्वाहालि पवनेगु दिं।
6 एलाम देशया सिपाइंत धनुष वाण ज्वनाः सलया म्हय व रथय च्वनाः वल।
कीर देशया सिपाइंतयसं थथःगु ढाल तयार यात।
7 छंगु भिंगु भिंगु ब्यासि रथतयसं जाइ,
अले सलगइपिं धाःसा
शहरया मू ध्वाखाय पिवाः च्वनेत छवइ।
8 यहदाया पिवाः च्वनीपिन्त ल्वाभः मदयका ब्युगु दु।
व दिखुन्हु छिमिसं गुं धाःगु दरबारय दुगु ल्वाभःपाखे स्वइ।
9 छिमिसं दाऊदया शहरया पखालय यक्व प्वाःत दुगु खनी।
छिमिसं क्वय लाःगु पुखुलिइ लः मुंकल।
10 छिमिसं यरूशलेमया छेंत ल्याः खात,

अले किल्लात बल्लाकेत छैत थुनाछवत्।

11 छिमिसं निगू पःखाःया दथुइ

पुलांगु पुरखूया लः तयेगु नितिं छगू तःधंगु पुरखू दयकल।

तर छिमिसं थ्व दयकूमहयसित मस्वः,

अथवा यक्व न्हापा हे थथे यायेगु योजना दयकादीम्हयसित हनाबना मतः।

12 व दिखुन्हु प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं छिमित ख्वयेत व विलाप यायेत,

छेनय सँ खायेत व भांग्रा फीत सःतादिल।

13 तर स्व, थन ला मोजमज्जा यानाच्वंगु दु।

पशुत स्यायेगु, फैत स्यायेगु, ला नयेगु

व दाखमघ त्वनेगु ज्या जुयाः च्वंगु दु।

छिमिसं धाइ, “कन्हयू ला झी सि हे सी,

उकिं नयाःत्वनाः मोजमज्जा यायेनु!”✧

14 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं जिगु न्हायपं लिक्क थथे धयादिल, “छिपिं सीगु दि तक नं थ्व पापया प्रायश्चित जुइ मखु,” प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

शेब्नायात ख्याच्वः

15 प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी –

“दरबारयाम्ह प्रशासक शेब्नायाथायू हँ!

वयात दरबारया जिम्मा बियातःगु खः। वयात धा–

16 छ थन छु यानाच्वनागु?

अले छं थःगु नितिं चिहान दयकेत सुनां छन्त अनुमति बिल?

छं थन तःजाःगु थासयू थःगु नितिं चिहान दयकाच्वन,

अले तम्वःगु ल्वहं चानाः थःगु नितिं आराम कायेगु थायू दयकाच्वन।

17 “अयू थःत तसकं बल्लाः तायकूमह मनु, बांलाक होश यानाच्वँ!

परमप्रभुं छन्त क्वातुक ज्वनाः वान्छवयादी।

18 वयकलं छन्त भकुंग्वारायात थें कयाः

छगू तःधंगु देशयू वान्छवयादी।

अले छ अन सी अले छं गर्व याःगु छंगु रथत छिमि मालिकया परिवारया लागिं लज्या जुइ।

छं थः मालिकया परिवारया बदनाम याइ।”

19 परमप्रभुं थथे धयादी, “जिं छन्त छंगु ज्यां लिक्कयाबी

अले जिं छंगु तःधंगु थासं छन्त क्वफानाबी।”

20 परमप्रभुं शेब्नायात धयादी, “व दिखुन्हु जिं थः दास हिल्कियाहया कायू एल्याकीमयात सःते।

21 जिं छंगु अफिसयू फीगु वसः वयात पुंकेत बी अले छंगु जनी वयात चिकेबी। छंगु फुक्क अधिकार वयागु लहातयू बी। यरूशलेमयू व यहूदायू च्वपिं मनुतयूगु नितिं व बौ थें जुइ।

22 दाऊदया सन्तानपाखें बूपिं जुजुया क्वययागु फुक्क अधिकार जिं वयात बी। वयागु लहातयू जिं ताःचा बी। वं चायूकीगु लुखा सुनां तीफइ मखु अले वं त्यूगु लुखा सुनानं चायूके फइ मखु।✧

23 जिं वयात बल्लाःगु थासयू की तानातःथें बल्लाक तये अले व थः फुक्क परिवारया नितिं हनाबनाया थायू जुइ।

24 वया फुक्क परिवारया महिमा– वया सन्तानत, वया चिचीधंगु थलबल, ख्वल्चानिसें घः तकया महिमा वयाके हे भरपरयू जुइ।”

25 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी, “व दिखुन्हु व तसकं बल्लाःगु थासयू तानातःगु की लिहां वइ। व त्वधुलाः बैयू कुतुं वनी, उकी यग्गानाच्वंगु कु नाश जुइ,” परमप्रभुं धयादी।

23

टुरोसया विरोधयू अगमवाणी

1 टुरोसयाबारे अगमवाणी –

अयू तशींशया जहाज, विलाप या,

छायधाःसा टुरोसयात नाश याये धुंकूगु दु
अले अन न छखा छँ दु, न जहाजत दिकेगु थाय् दु।
साइप्रसं छगू खँ इमिथाय् वःगु दु।☆

2 अय् टापुया मनूत, अय् सीदोनया बन्जाःत! गुपिन्त समुद्रय् च्वपिं बन्जाःतय्सं तःमि यानाब्यूगु खः, छिपिं सुम्क च्वँ।

3 तःधंगु लखय् शिहोरया अन्न वल,
नील खुसिया बाली टुरोसया कमाइ खः।
अले व देश जाति-जातितय्गु व्यापार यायेगुथाय् जुल।

4 अय् सीदोन व समुद्रय् लिक्क लाःगु किल्ला, लज्या चा,
छायधाःसा समुद्रं थथे धाःगु दु,
“न जि ला मचाबू ब्यथा जूह थें, न जिं मचा बुइकूगु दु।
जिं न कायमचा ब्वलंकागु दु, न म्हाय्पिन्त तःधिक यानागु दु।”

5 थ्व बुखँ मिश्र देशय् थ्यनीबलय्
टुरोस शहरया बुखँ न्यनाः इपिं तसकं विलाप याइ।

6 तशींशपाखे हँ!
अय् समुद्रया सिथय्यापिं मनूत विलाप या!

7 छु थ्व छिमिगु लसता हनेगु शहर खः ला?
व दक्वसिबय् पुलांगु शहर।

उकियागु तुति वयात तसकं दुःखकष्ट बीत तापाःगु देशय् थ्यंकाः ब्यूगु मखु ला?

8 श्रीपेच इनाजुइगु टुरोस शहर,
गुम्हयसिगु बन्जाःत राजकुमारपिं थें च्वनीगु खः
व तसकं नांजाःपिं खः।
सुनां टुरोसय् थ्व विपत्ति हल?

9 तःधंछुया जुइगु व शहरयागु फुक्क गौरवयात क्वह्यंकाबीत,
पृथ्वीया सकलें नां जाःपिन्त क्वमिलु यानादीत
दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थ्व ग्वसाः ग्वयादीगु दु।

10 अय् तसकं बांलाःगु तशींशयापिं मनूत, नील खुसिया सिथय् थें बुँ पा,
छायधाःसा आः छंगु छगू नं जहाज दिकेगु थाय् मदये धुंकल।

11 परमप्रभुं थःगु ल्हाः समुद्रय् चकंकादीगु दु।
अले जःखः च्वंगु राज्ययात थरथर खाके बियादीगु दु।
वय्कलं फोनिकेया किल्लात नाश यायेत उजं बियादीगु दु।

12 वय्कलं धयादिल,
“अय् कुमारी सीदोन,
आः छं गुबलें नं लसता हने खनी मखुत।

दं, साइप्रस टापुपाखे हँ,
छन्त अन नं आराम दइ मखु।”

13 बेबिलोनीतय् देशयात स्व,
व जातियागु आः छुं नं ल्याःचाः मन्त।
अशशूरीतय्सं उकियात मरुभूमिया पशुततय्गु निंति थाय् दय्कूगु दु।

इमिसं घेरय् यायेगु धरहरात दय्कल
अले उकिया किल्लात धाःसा
नाश यानाः झिजामिजां यानाबिल।

14 अय् तशींशया जहाजत, विलाप या,

☆ 23:1 २३:१-१८ इज २६:१-२८:१९; योए ३:४-८; आमो १:१-१०; जक ९:१-४; मती ११:२१-२२; लूक १०:१३-१४

छिमिगु किल्ला नाश याःगु दु।

15 व इलय् टुरोसयात न्हयेदँ तक अथे धयागु छम्ह जुजुया जिवंकाःछि तक ल्वःमंकी। तर न्हयेदँ पूवने धुंकाः टुरोस छम्ह वेशयाया थ्व म्ये थें जुइ,

16 “अय् ल्वमंके धुंक्म्ह वेशया, वीणा ज्वनाः
शहरया दथुइ हँ।

वीणा था, यक्व म्ये हा,
हाकनं छन्त लुमंकेगु याइ।”

17 न्हयेदँया दकलय् लिपा परमप्रभुं टुरोसयात वास्ता यानादी अले व हाकनं वेशयाया ज्याय् हे लिहांवनी, अले पृथ्वीया फुक्क राज्यतनापं वं व्यापार याइ।

18 अयनं वयागु लबः व वं कमय् याःगु परमप्रभुया निति अलग तइ। वं कमय् याःगु धन मुंकेगु याइ मखु। वयागु ब्यापारं वःगु लबः परमप्रभुया मनूतय्गु निति माक्वः नयेगु नसा व पुनेत बांवांलाःगु वसःया निति जुइ।

24

परमप्रभुं पृथ्वीइया विनाश याःगु

1 स्व, परमप्रभुं पृथ्वीयात झिजांमिजां यानादी।

वयकलं उकियात नाश यानादी,

वयकलं पृथ्वीया सतहयात तहसनहस यानादी,
अन च्वंपिं मनूतय्त छ्यालब्याल यानादी।

2 पुजाहारी व प्रजा,

मालिक व च्यः,

न्याइपिं व मिइपिं,

त्यासा काइपिं व त्यासा बिइपिं,

तःमिपिं व मगाःमचाःपिं

फुक्कसिगु दशा अथे हे जुइ।

3 पृथ्वी फुक्क नाश जुयावनी

अले फुक्क थासय् लुतय् यायेगु याइ,

परमप्रभुं हे थ्व खँ धयादीगु खः।

4 पृथ्वीइ गनाः सुकूचिनी,

संसार कमजोर जुइ अले सुकूचिनी,

पृथ्वीयापिं ततःधंपिं मनूत बःमलानाबनि।

5 परमेश्वरया नियम

अले वयकलं सदांया निति चिनादीगु बाचा त्वथुलाः

मनूतय्सं पृथ्वीयात अशुद्ध याःगु दु।

6 अथे जुयाः छगू सरापं पृथ्वीयात भस्म याइ।

अले अन दुपिं मनूतय्सं थःम्हं याःगु दोषया सजाँय फयेमाः।

अथे जुयाः पृथ्वी च्वंपिं मनूतय्त मिं छवय्काछवइ।

थुकथं म्हो जक मनूत बचय् जुइ।

7 दाखमा गनावनी

अले न्हगु दाखमघ सुनावनी।

छगू इलय् लसता हंपिन्सं

आः नुगः मछिंकेगु याइ।

8 इमिगु दम्फु व वीणाया लसतां जाःगु संगीत दी धुंक्गु दु।

न्ह्यइपुकेगु म्ये हालीपिनिगु सः दीगु दु।

9 सुनानं दाखमघ त्वनाः लसतां म्ये हाली मखु,

भिंगु अय्ला धकाः त्वंपिन्त खाइसे च्वने धुंकल।

10 नाश जगु शहर छ्यालब्याल जुइ धुंकल।

रक्षाया निति मनूत फुक्कसिनं थथःपिनिगु छँया खापा तिनाच्चंगु दु।

- 11 दाखमघ काये मखंगुलि मनूत लँय हाःह यानाच्चनी।
लसता सदांया निरि मद्यावन, देशं व तनावन।
- 12 शहर नाश जूगु दु,
उकिया मू ध्वाखात दुना वनाः नाश जूगु दु।
- 13 बाली लयेगु इलय्
फुक्क फल हायेकाः
जैतूनया सिमा व दाखमा खालि जुयाः
भचा जक फल ल्यं दु थें
जाति जातितयगु दशा नं अथे हे जुइ।
- 14 बचयजूपिं लसतां म्ये हालाच्चनी।
पच्छिमय् च्वनीपिन्सं परमप्रभुया तःधंगु महिमाया जयजय याइ!
- 15 अथे जुयाः पुर्बय् च्वनीपिन्सं परमप्रभुया प्रशंसा या!
समुद्रया सिथय् च्वनीपिन्सं
परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरया नांया प्रशंसा या!
- 16 पृथ्वीइ तापाक्क च्वंपिन्सं
“धर्मींमह प्रभुया महिमा” धकाः हाःगु सः ताये दइ।

तर जितः धाःसा छुं नं आशा मद्दु, जि गना वनाच्चंगु दु।
धिक्कार जितः!
बेइमानपिन्सं विश्वासघात याइ!
बेइमानपिन्सं धोखा बियाः हे विश्वासघात यानाच्चनी!

17 अय् पृथ्वीइ च्वंपिं फुक्क मनूत!
छिमित आतंक, गाः व स्वःतिपाँचं नं पिया च्वनाच्चंगु दु।

18 सु ग्यानाः बिस्सुं वनी,
व गालय् लाइ।
सु गालं थाहां वइ
व स्वःतिपाँयलय् तक्कनी।

- स्वर्गया इयाः चाइ
अले पृथ्वीया जग तसकं सनी।
- 19 पृथ्वी चिरिबाइ
अले चिरिबायाः निगू ब्वः जुइ।
पृथ्वी तसकं सनी।
- 20 पृथ्वी अय्लाःगुलुत लँय धेधेचुयाः जू थें
व ग्वःफय् वयाः बल्चायात संकूगु थें सनी।
अले थःपिन्सं यानागु विद्रोहया दोष
वयात तःधंगु इयातुगु ल्हने हे मफुगु कु थें जूगु दु
गुकि यानाः व गुबले दने मफय्क क्वदःगु दु।
- 21 व दिखुन्हु, परमप्रभुं आकाशया शक्तियात
व पृथ्वीया जुजुतयत् सजाँय बियादी।
- 22 परमेश्वरं जुजुतयत् कैदीतयत् थें गालय् तयादी।
इमिगु सजाँयया ई मवतले
वय्कलं इमित इयालखानाय् यक्व दि तक कुना तयादी।
- 23 तिमिला खिउँसे च्वनी
अले सूर्यया जः तनावनी
छाय्थाःसा दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं सियोन पर्वत च्वं यरूशलेमय् शासन यानादी

अले मनूतय् नायःतय्सं वय्कःया महिमा खनी।

25

परमप्रभुया प्रशंसा

- 1 हे परमप्रभु, छि जिमि परमेश्वर खः,
जिं छिगु नांयात तःधंके
अले छिगु नांया प्रशंसा याये,
छाय्धाःसा छि विश्वास यायेबहः जुयाः अजू चायापुगु ज्या यानादीगु दु,
उपि ज्यात यक्व न्हापा हे छिं ग्वसाः ग्वयादीगु खः।
- 2 छिं शहरत नाश यानादीगु दु
अले इमिगु किल्लात नं नाश यानादीगु दु।
शत्रुतय्सं दय्कूगु जुजुया दरबारत नं नाश यानादीगु दु,
उपि हाकनं गुबलें नं दय्की मखुत।
- 3 अथे जुयाः बल्लाःपि जातितय्सं छिगु प्रशंसा याइ।
दया मदुपिनि जातितय् शहरं छितः हनाबना तइ।
- 4 मगाःमचाःपि व चीमिपिनिगु निति,
छि बल्लाःगु शरण कायेगु थाय् जुयादीगु दु।
छि इमिगु निति ग्वःफय् वइबलय् शरण कायेगु थाय्
व क्वइगु निभालं बचय् जुइत किचः जुयादीगु दु।
दयामदुपि मनूतय्सं पखालय् ग्वःफय् जू वः थें,
5 अले मरुभूमिइ छाःगु निभाः वः थें हमला याइ।
तर परमप्रभु, छिं थः शत्रुतय्गु म्हुतुप्वाः तिनादी,
अले सुर्पांचं ताःन्वःगु यात सिचुका ब्यु थें
छिं दयामदुपि मनूतय्गु सः दिकादी।

- 6 थन सियोन पर्वतय् दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं
पृथ्वीया फुक्क जातिया नितिं छगू भवय् तयार यानादी।
व भवय् तसकं साःगु चीजबीजं व दक्वसिबय् भिंगु दाखमघं जाःगु जुइ।
- 7 वय्कलं थ्व पर्वतय् फुक्क मनूतय्त फायका तःगु देवं
व फुक्क जातियात त्वःपुया तःगु तन्ना चीकादी।
- 8 वय्कलं मृत्युयात सदांया नितिं नुनाछवयादी।
परमप्रभु परमेश्वरं फुक्कसिगु मिखां ख्वःबि हयादी।
वय्कलं फुक्क पृथ्वीं थः प्रजाया बदनामी चीकाः छवयादी।
परमप्रभु थःम्हं हे थ्व खँ धयादीगु दु।*
- 9 व दिखुन्हु फुक्कसिनं धाइ,
“धात्थें वय्कः हे झी परमेश्वर खः।
झीसं वय्कःयाके भलसा तयाः
अले वय्कलं हे झीत बचय् यानादिल।
वय्कः परमप्रभु खः,
वय्कःयाके हे झीसं भलसा तयागु खः।
वय्कलं यानादीगु उद्धारया नितिं
झीपिं लयताया न्ह्यइपुकेनु।”

मोआबयात परमेश्वरया दण्ड

- 10 थ्व पर्वतयात परमप्रभुं रक्षा यानादी
मोआबया मनूतय्त धाःसा

- छवालियात सौलय न्हुतुन्हु थें न्हयादी।☆
 11 गथे लालकाइम्हयसिनं लालकायेत ल्हाः चकंकी
 अथे हे वयकलं अन थःगु ल्हाः चकंकादी।
 इमिसं थःपिनिगु ल्हाःया चलाखि क्यंसां नं
 परमेश्वरं इमिगु घमण्डयात क्वकयादी।
 12 छंगु तःतज्जाःगु किल्लात दुगु पःखात वयकलं थुनादी,
 अले उमित बैय् धुलय् वान्छवयादी।

26

प्रशंसाया म्ये

- 1 व दिखुन्हु मन्तयसं यहदा देशय् थ्व भजन हाली।
 जिमिगु शहर बल्लाः,
 परमेश्वरं थुक्रिया अंगः
 व पःखाःयात उद्गार दयकादी।
 2 शहरय् च्वंगु मू ध्वाखा चायकि
 अले पाय्छिगु ज्या याइपिं विश्वासी जातित अन दुहां वनेमा।
 3 परमप्रभु, सुनां सुनां थःगु मन क्वातुकी
 इमित पूवंक शान्ति बियादी
 छायाःसा इमिसं छिके भलसा तइ।
 4 न्ह्याबलें परमप्रभुयाके भलसा तया च्वें
 छायाःसा परमप्रभु, परमप्रभु थः हे न्ह्याबलें दयाच्चनीगु ल्वहं खः।
 5 वयकलं घमण्डीतयत क्वमिलु यानादी।
 इपिं बाय् च्वनाच्च्वंगु बल्लाःगु शहर नाश यानादी।
 अले उक्रियात चुंचुं यानाः धुलय् मिलय् यानादी।
 6 आः क्वत्यका च्वंपिं इमिगु च्वंच्वं न्यासि वनी,
 अले दुःखकष्टय् लानाच्च्वंपिनिगु तुति इमित न्हुतुन्हुइ।
 7 परमप्रभु, छिं धर्मीं मनूया लँपु माथं वंकादी,
 हे भिंम्ह, छिं हे धर्मीं मनूयागु लँपु तप्यंकादी।
 8 खः, परमप्रभु, जिपिं छिगु इच्छा कथं जुइ
 अले थःगु आशा छिके हे तये,
 जिमिगु मनया इच्छा छिगु नांयात तःधंकेगु खः।
 9 चान्हय् जिगु फुक्क नुगलं छितः यक्कीगु यानाच्च्वना।
 सुथय् जिगु आत्मां छितः यक्काच्च्वना।
 छिं पृथ्वी व अन च्वंपिनिगु न्याय यानादीबलय्,
 इमिसं धार्मिकता सय्काकाइ।
 10 तर छिं मभिपिन्त दया क्यनादिसां, इमिसं धार्मिकता सय्काकाइ मखु।
 अयनं इमिसं पाय्छिगु ज्या यायेगु गुबलें कुतः याइ मखु।
 स्वजापि च्वनीगु थ्व देशय् नं इमिसं आः तक नं मभिगु हे ज्या यानाच्च्वंगु दु।
 इमिसं छिगु महिमाया खँ थुइकेत वास्ता मयाः।
 11 हे परमप्रभु, इमिसं छिं ल्हनादीगु ल्हापाखे ध्यान मब्यु।
 छिके थः प्रजाया निति गुलि जोश दु इमित क्यनादिसँ।
 अले इपिं लाजय् लाइ।
 छिं तयार यानादीगु सजाँय इमित प्वंकादिसँ। ☆

- 12 हे परमप्रभु, छिं जिमित सुख शान्ति बियादी,

☆ 25:10 २५:१०-१२ यशै १५:१-१६:१४; यर ४८:१-४७; इज २५:८-११; आमो २:१-३; सप २:८-११

☆ 26:11 २६:११ हिव १०:२७

जिमिसं छु क्वचायके धुनागु खः,

व फुक्क छिं हे जिमिगु नितिं यानादीगु खः।

13 हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर, मेपिन्सं जिमित राज्य याःगु दु,
तर छिगु नांयात जक जिमिसं हनाबना तये।

14 आः इपिं सी धुंकूगु दु अले हाकनं इपिं म्वाये फइ मखुत,
इमिगु आत्मा हाकन दना वइ मखु

छाय्थाःसा इमित छिं सजॉय बियाः नाश यानादीगु दु।

सुनानं इमित लुमंकी मखुत।

15 परमप्रभु, छिं जिमि जातियात ब्वलने बियादीगु दु।

उकिया सिमाना चाकःछिं न्यनावने बियादीगु दु।

थुकिं यानाः छिगु हनाबना जूगु दु।

16 परमप्रभु, छिं थः प्रजायात सजॉय बियादीगु दु।

अले मनय दुःखकष्ट जुयाः इमिसं छितः बिन्ति यात।

17 हे परमप्रभु, गथे मचाबू बेथा जूमह मिसा सास्ती जुयाः तसकं हाला हइ,
जिपिं नं छिगु न्ह्यःने अथे हे खः।

18 जिमित दुःखकष्ट व सास्ती जुल

तर जिमिसं छुं नं बुइकागु मदु।

जिमिसं थः देशयात बचय याये मफुत।

न संसारय जीवन हे हयेफत।

19 छिकपिनि सिनावनेधुंकूपिं मनूत हाकनं म्वाना वइ।

इमिगु म्ह म्वानाः दना वइ।

थथःगु सीगालय घनाच्चंपिं फुक्कं दना वइ

अले लसतां म्ये हाली।

तसकं थीगु सुतिं बँयात बांलाःकु थें

परमप्रभुं न्हापा सिनावपिन्त हाकनं म्वाकादी।*

20 हे जिमि प्रजा,

थथःगु छैं हँ,

अले छैं दुहां वनाः लुखा तिनाब्यु।

परमेश्वरया तं क्वमलाःतले छुं ईया नितिं सुपिलाच्चँ।

21 परमप्रभु थः स्वर्गलोकं पृथ्वीइ च्वंपिं मनूतयूत

इमिगु पापया नितिं सजॉय बियादीत झायादीत्यंगु दु।

पृथ्वी थःके प्वंकूगु हि क्यनी,

अले हत्या यानातःपिन्त सुचुका तइ मखु।

27

इस्राएलया छुत्कारा

1 व दिखुन्हु, परमप्रभुं थःगु ग्यानापुगु,

तच्चवःगु शक्तिं व तच्चकं ज्वःगु तरवारं सुल्ल न्ह्याइम्ह

व हितु हीम्ह सर्प लिव्यातन्यात सजॉय बियादी,

अले व समुद्रया तःधिकःम्ह अजिङ्गरयात स्यानादी।*

2 व दिखुन्हु,

“फल सइगु छगू बांलाःगु दाखक्यबया बारे म्ये हा-

3 जि परमप्रभु, वयात सुसाःकुसाः याये।

जिं उकी लः बियाचवने।
जिं चान्हे वयागु वास्ता याये,
मखुसा वयात सुनानं स्यंकाबीफु।
4 जि तंम्बयागु मदु।

झाःत व कंमात बुया वयाः जितः पंगु जूसा
जि इपिनापं लडाईं याःवनेगु जुइ।
जिं इमित मि च्याकीगु जुइ।
5 तर जिमि शत्रुत जिं रक्षा याःगु ययकाच्चंगु दु
धयागु खःसा इमिसं जिनापं मिलय् जुइमा।
खः, धात्थे इपिं जिनापं मिलय् जुइमा।”

6 आः वइगु दिनय् याकूबया सन्तान इस्त्राएलया मनुतयसं हा कयाचवनी।
अले इस्त्राएल मुखू हयावइ व फल सय्की
अले फुक्क पृथ्वी फलं जाइ।

7 छु शत्रुतयत्त कयक्क थें वयकलं इस्त्राएलयात कयक्कगु, मदु ला?
छु वं इमि शत्रुतयत्त स्याः थें इमित स्यागु, मदु ला?

8 वयकलं थः प्रजायात सजॉय बीत देशं पितिना छवयादी।
पुर्ब क्वाःगु फय् वइगु दिनय् थें
थःगु तच्चःगु तमं वयकलं इमित बिसिकेछवल।

9 थुकिं याकूबया अर्धम्हयात पुइकायंकी,
वयकलं इमिगु पाप चिकाः छइबलय् थ्व लिच्चः जुइ-
इमिसं वेदीया फुक्क ल्वहंत भवसाभवसा वंगु तयगु ल्वहं थें चुंचुं याइबलय्
अशेरा घःमय्जुया थां व धुपाँय् च्याकीगु वेदीत हाकनं थनी मखु।

10 रक्षा यानातःगु शहर झिजांमिजां जुल
अले त्वःतातःगु थाय् मरुभूमि थें जुल।

अन साचात ज्वयेगु याइगु खः,
अन इपिं आराम काइगु खः
अले इमिसं अनया कचात घेनाः नांगां यानाबी।
11 गुबलय् अनयागु चिचीधंगु कचात गनावनी, उबलय् व त्वःथुलाबी
अले मिसात वयाः उपिं मि तयाः छवय्काबी।

छाय्धाःसा थ्व थु हे मथूगु छगू जाति खः।
अथे जुयाः इमित दय्कादीम्हय्सिनं
इमित दया यानादी मखु,
अले इमित सृष्टि यानादीम्हय्सिनं
इमित माया यानादी मखु।*

12 व दिखुन्हू परमप्रभुं न्ह्यानाच्चंगु य्फ्रेटिस खुसिनिसें मिश्रया खुसि तक हे थःगु अन्न दयाछवइ। अय् इस्त्राएलीत, छिपिं धाःसा छम्ह छम्ह
यानाः मुंकादी।

13 व दिखुन्हू छगू तःधंगु तुरही पुइ। अशशूरय् नाश जूपिं व मिश्र देशय् ज्वनायंकूपिं वयाः यरुशलेमया पवित्र पर्वतय् परमप्रभुया आराधना याइ।

28

एफ्राइम व यहूदाया नायःतयत्त धिक्कार

1 धिक्कार, एफ्राइमया अय्लाःगुलुतयग् घमण्डया श्रीपेचयात!
धिक्कार, सुकूगनावनीगु स्वांया श्रीपेचयात गुगु छकः तसकं बांलाःगु खः!
थ्व शहर* दाखमघं काःपिनिगु
छगू यक्व सइगु ब्यासिया च्वय् पाखे लाः।

2 परमप्रभुं इमित हमला यायेत सुं तसकं बल्लाःम्ह व शक्ति जाःम्ह मनु दय्कादीगु दु।

* 27:11 २७:११ प्रस ३४:६; भज ८६:१५ * 28:1 २८:१ शहर थ्व सामरिया शहर खः, थ्व उत्तरी इस्त्राएलया राजधानी खः

वं प्वँया ग्वःफय् वइगु व तसकं वा वइगु
 अले पने हे मफय्क वइगु
 खुसिबालं थें देशयात भज्यंक स्यंकाबी।
 3 एफ्राइमया अयलाःगुलुतयगु घमण्डया श्रीपिचयात,
 पालि तलय् तथाः न्हुतुन्हुइतिनि।
 4 सुकूगनावनीगु स्वांया श्रीपिचयात गुगु छकः तसकं बांलाःगु खः!
 थ्व शहर दाखमघं लगय् जूपिनिगु
 छगू यक्व सइगु ब्यासिया च्वय् पाखे लाः।
 थ्व बसन्त ऋतुइ नेभाराया न्हापां सइगु फल थें मदयावनी,
 गुगु फल पाकय् जुइवं
 मनूतयसं खानाः नइ।

5 व दिखुन्हु दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु
 थः बचय्जूपि प्रजाया निति
 तसकं बांलाःगु स्वांनं
 दयकातःगु श्रीपिच थें जुइतिनि।
 6 वय्कलं न्याय यायेत च्वनाच्चंम्ह न्याय याइम्हयसित
 न्यायया ज्ञान व शहरया रक्षा यायेत
 मू ध्वाखाय् दनाच्चंम्ह ध्वाखापिवाःयात साहस बियादी।

यहदाया त्वनाजुइपि अगमवक्तात व यशैया

7 पुजाहारीतयसं व अगमवक्तात नं यक्व दाखमघ त्वनी कि
 इमिगु तुति थातय् लाइ मखु।
 इमिसं थुलि यक्व अय्ला त्वने धुकूगु दु कि
 इपि अलमल जुयाः तुति तक्यंकाः न्यासिवनि।
 अगमवक्तातयसं अय्ला त्वनाः काय्काजुल धाःसा
 परमेश्वरं बियादीगु दर्शनयात थुइके फइ मखु
 अले पुजाहारीत नं अथे हे काय्काः थःथाय् हःगु खँया बारे बांलाक बिचाः याये फइ मखु।
 8 इमिगु फुक्कं टेबिलत ल्हयातःगुलि जाः
 अले छगू नं सफागु टेबिल मदु।

9 इमिसं जिगु बारे झसुका तइ, इमिसं धाइ,
 “वं सुयात छु स्यंगु दु धकाः मति तइ हँ?
 सुयात वयागु बुखँ माःगु दु?
 खः, नकतिनि दुसं छ्यूम्ह मचाया निति जक पाय्छि हे जुइ।

10 छायाःसा थथे भतिचा थन,
 भतिचा अन हे स्यनेगु,
 अले हानं हानं कनेगु,
 अले हानं हानं धायेगु।”

11 अथे खःसा परदेशीतयगु म्हुतुं व मथूगु भाय् ल्हाइपि
 मनूतयगुपाखें परमप्रभु न्वंवानादी।*

12 इमित वय्कलं धयादिल, “झासु लंकेगु थाय् थ्व हे खः,
 त्यानुचाःपि थन हे झासु लंकः वा।
 अले आराम कायेगु थाय् थ्व हे खः।” अयनं
 इमिसं वय्कःया खँ मन्यन।

13 अथे जुयाः परमप्रभुया वचन इमिगु निति थथे जुइ —

* 28:11 २८:११-१२ १ कोर १४:२१

भतिचा थन, भतिचा अन हे स्यनेगु,
अले हानं हानं कनेगु,
अले हानं हानं धायेगु।
थुकथं इपिं लुफि हाना: दयेमा,
घा:पा: जुइमा, जालय् तक्यनेमा, अले ज्वनेमा।

सियोनया निति मू ल्वहं

- 14 अथे जुया: हे हेबायचबाय् याइपिं मनूत,
सुनां यरूशलेमय् थुपिं प्रजातयत् शासन याइ, परमप्रभुया वचन न्यँ।
15 छिमिसं थथे धया: घमण्ड याइ, “जिमिसं मृत्युलिसें बाचा चिनागु दु,
अले सीगा:लिसें सहलह यानागु दु।
तसकं त:धंगु विपत्ति जिमिथाय् व:सां,
उकिं जिमित थिइ फइ मखु।
छाय्धा:सा जिमिसं मखुगु खँ ल्हाइपिन्थाय् शरण कयागु दु,
अले असत्ययात सुपीगु थाय् दय्कागु दु।”
16 अथे जुया: परमप्रभुं धयादी,
“स्व, जिं सियोनय् छग्व: ल्वहं तयागु दु,
जाँचय् यानात:गु छग्व: ल्वहं, तसकं बल्ला:गु जगया नितिं मदय्कं मगा:गु मू ल्वहं।
थुकी विश्वास याइपिं सुनानं लज्या चाय् माली मखु।*
17 जिं इन्साफयात नापे यायेगु खिप:
व धार्मिकतायात धा:सा गं खायेगु दय्काबी।
प्वँनं मखुगु खँ ल्हाइपिनिगु शरण कायेगु थाय् चुइकायंकी,
अले लखं छिमिगु सुपीगु थाय् त्व:पुयाबी।
18 मृत्युलिसें छिमिसं या:गु बाचा त्वदुली,
अले सीगा:लिसें या:गु कबुल दयाच्चनी मखु।
विपत्ति खुसिबा: थें वइबलय्
छिमित उकिं त्व:पुयाबी।
19 गुबलय् गुबलय् व तच्चकं थाहां वइ
उकिं छिमित चुइकायंकी।
सुथ पतिकं, न्हिनय् व चान्हय् व थाहां वइ।”

- थ्व बुखँ थूपिनिगु नितिं तसकं भय जक हइ।
20 छिपिं घनेगु खाता चिहाक: जुइ
अले फांगा नं चिधं जुइ।
21 वय्क:या ज्या, थ:गु गज्जबगु ज्या पूर्वकादीत
परमप्रभु पराजीम पर्वतय् दनादी थें दनादी,
गिबोनया ब्यासि वय्क: झायादी थें झाइ।*

- 22 आ: हाय्केगु ज्या दिकि,
मखुसा छिमिगु सिख: झन अप्व: इयातुइ।
प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं जित: धयादीगु दु,
फुक्क देश हे नाश जुइ।

परमेश्वरया बुद्धि

- 23 न्यँ, जिगु खँय् ध्यान ब्यु,
अले जिं धयागु खँ बालाक न्यँ।

* 28:16 २८:१६ भज ११८:२२-२३; रोम १:३३; १०:११; १ पत्र २:६ * 28:21 २८:२१ यहो १०:१०-१२; २ शम् ५:२०; १ इति १४:११

- 24 गुबलय् छम्ह बुँज्या याइम्हं छुं पीगु निति बुँपालि,
छु वं बुँ पाला: दायेगु हे मच्चनी ला?
- 25 वं बुँ पाला: माथं वंकीबलय्
छु वं सौप व जी हली मखु ला?
छु वं छव वयागु हे थासय् हली मखु ला?
अले तछ्व नं वयागु हे थासय् हली मखु ला?
छव बुँइ हली मखु ला?
- 26 वया परमेश्वरं वयात
पाय्छि पाय्छिगु खँ स्यनादी।
- 27 मुगलं सौप दाइ मखु,
नं जीयात गाडाया घ:चालं क्यलि।
तर सुँपयात तुतानं
व जीयात कथिं दायेगु याइ।
- 28 मरि दय्केगु निति छवचुं क्यले हे मा:,
सुनानं उकियात दायच्चनी मखु।
अले गाडाया घ:चा: उकिया घ:नेपाखें
यंकूसां सलं छवचुं क्यली मखु।
- 29 थुपिं फुक्कं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयापाखें हे वइ,
गुम्ह तसकं बांला:गु सल्लाह बीम्ह व बुद्धिं जा:म्ह ख:।

29

दाऊदया शहरयात धिक्कार

- 1 धिक्कार छन्त! अरीएल, अरीएल*,
दाऊदं छाउनी दय्कूगु शहर!
दँय् दँ तँत हँ,
नख:चख: चा:हिला वयेमा!
- 2 अयनं जिं अरीएलयात घेरा लगय् याये
अले व ख्वइ, दुखं च्वनी,
व जिगु निति वेदीइ च्यानाच्चंगु मि जुइ।
- 3 जिं छंगु निति चाक:छिं छाउनी दय्काबी
अले जिं छन्त घेरय् याये
अले जिं छंगु विरोधय् घेरय् यायेत धरहरा दय्के।
- 4 छन्त क्वय् क्वफाना हइतिनि
अले बं न्वंवाना हइ, धुलं छं मथूगु खँ पिहां वइ।
छंगु स: भूतयागु थें पृथ्वीं पिहां वइ
अले धुलं छंगु खुसखुस खँ ल्हा:गु स: पिहां वइ।
- 5 तर छं यक्व शत्रुत नचुगु धू थें जुइ।
अले दया मदुपिनिगु पुच:
याकनं फसं पुइके यंकेगु छवसँ थें जुइ।
छक्वलं, अले मतिइ मत:गु इलय्!
- 6 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु
नँ न्या:गु स:, भुखाय,
त:धंगु स:, चाक: फय् व ग्व:फय्,
नाश याइगु मिनापं झायादी।
- 7 अरीएलया विरोधय् लडाइँ यायेत फुक्क जाति-जातितय्गु पुच: व:बलय्

* 29:1 २९:१ अरीएल थुकिया अर्थ परमेश्वरया सिंह ख: अले थुकिया स: वेदी च्यानाच्चंगु स: थें च्वं।

इपि व इमिगु ल्वाभः नं याकनं म्हगस थें मदयावनी।
 शहरया किल्लायात हमला याइपि
 चान्हय्या दर्शन थें मदयावनी-
 8 गथे नयेपित्याःम्ह मनुखं म्हगसय् नयागु खनी,
 तर न्ह्यलं चाये धुंकाः व नयेपित्याःम्ह हे जुइ,
 वा गथे लः त्वने प्याय् चाःम्ह मनुखं म्हगसय् लः त्वनाच्चंगु खनी,
 तर न्ह्यलं चाये धुंकाः कथु गंगु व प्याय् चाःगु तनावनी मखु।
 सियोन पर्वतया विरोधय् ल्वाइपि
 फुक्क जात जातिया पुचःतय्गु गति नं अथे हे जुइ।

9 अजू चा अले छक्क जु,
 मिखां मखनाः कां जु।
 त्वना हे जु तर दाखमघं मखु,
 धेधेचू तर अय्लाखं मखु।

10 परमप्रभुं छिमित स्याक्क न्ह्यःवयकादीगु दु।
 अले छंगु मिखा (अगमवत्तात) तिनाब्युगु दु,
 अले छंगु छ्यं (दर्शन खनीपि) त्वपुयाब्युगु दु।*

11 छिमिगु निति थ्व दर्शन छाप तयाः चिनातःगु सफूया थूपतिकं च्वयातःगु खँवःत जक खः। अनलि छिमिसं ब्वने फुम्ह सुं छम्हयसित सफूया थूयाः पौलय् थथे धकाः बिल, “इनाप याये, थ्व ब्वनादिसँ,” वं लिसः बियाः धाइ, “मखु, जिं थ्व ब्वने मफु, थुकी छाप तयाः तिनातःगु दु।”

12 वा छुं जुयाः व सफूया थू सुं ब्वने मसःम्ह मनूयात थथे धकाः बिल धाःसा, इनाप याये थ्व ब्वनादिसँ, वं धाइ, “जितः ला आखः ब्वने हे मवः।”

13 परमप्रभुं थथे धयादी,
 “थुपि मनूत ख्वाः क्यनेत जिथाय् लिक्क वइ।
 अले थुमिसं म्हुतुं ला जितः तसकं हनाबना तइ।
 नुगलं धाःसा थुपि तसकं तापानाः च्वनी।
 थुमिसं थःपिन्सं दय्कूगु थितिकुतियात
 परमेश्वरयागु आज्ञा खः धकाः
 मनूतयत् स्यना जुइ।* ”

14 अथे जुयाः जिं हाकनं छकः थ्व जातिया दथुइ
 तसकं अजू चायापुगु ज्या यानाः
 छक्क यानाबी, अले
 जिं ज्ञानीपिनिगु ज्ञानयात
 नाश यानाबी,
 अले बुद्धिमानतयगु बुद्धियात
 ज्यालगय् मजुइकाबी।* ”

लिपाया निति आशा

15 धिक्कार छिमित!
 सुनां थःगु योजना परमप्रभुपाखें सुपीकीगु कुतः याइ,
 सुनां थःगु ज्या खिउंगु थासय् याइ
 अले मतिइ तइ, “सुनां जिमित खनी धकाः? सुनां सिइका कायेफइ?”

16 कुमालं न्हायाः तःगु चा थें धकाः
 छिमिसं मतिइ तयाः खँयात अःखः जःखः याइ!
 छु दय्कातःगु थलबलं
 दय्कीम्हयसित “छं जितः दय्कूगु मखु” धकाः धाइ ला?
 “छं जितः दय्कूगु मखु?”
 छु दय्कूगु थलबलं
 कुमाःया खँय् “वं छुं नं मस्यु” धकाः धाये फइ ला?*

- 17 छु याकनं हे लेबनान बांलाक अन्न सइगु बूँइ हिला मवनी ला?
अले बांलाक अन्न सइगु बूँत गुं थें खने मदइ ला?
- 18 व दिखुन्हू ख्वौंयनं सफूया थूपतिकं च्वयातःगु वचन न्यनी,
अले तसकं खिउँसे च्वंगुपाखें कांनं मिखां खनी।
- 19 क्वमिलुपिन्सं हाकनं परमप्रभुयाके लसता हनी,
अले मगाःमचाःपिन्सं परमप्रभु इस्त्राएलया पवित्र परमेश्वरयाके हे लयतायाच्वनी।
- 20 दयामदुपिं मनूतयगु
नां तक हे ल्यं मदयक नाश यानाछवइ।
मेपिन्त क्वहंकीपिं तनावनी,
अले मभिंगु ज्याय् मिखा तइपिन्त नाश यानाछवइ।
- 21 सुनां मनूतयत् खँ लहानाः दोपं बियाच्वनी
अले अह्वाय् मेगु पक्षयाम्हयसित जालय् क्यंकी
अले दोष मदुम्हयसित न्याय यायेबलय्
मखुगु साक्षी बियाः न्यायपाखें तापाकाबी।
- 22 अथे जुयाः अब्राहामयात त्वःतकादीमह परमप्रभुं याकूबया घरानायात थथे धयादी,
“याकूब आः लाजय् लाइ मखुत,
न इमिगु ख्वाः वेंचुसे च्वनी।
- 23 इमिसं थः यक्व काय्मह्याय्पिं व
जिं इमित बियागु आशिष खनीबलय्
इमिसं जिगु नांयात पवित्र याइ।
- इमिसं याकूबया तच्चकं पवित्रमह परमेश्वरयात धात्थें हे पवित्रमह खः धकाः नाला काइ,
अले इस्त्राएलया परमेश्वरया भय काइ।
- 24 आत्माय् अलमलय् जूपिं मूर्खं मनूतयसं लिंग्यां दय्की
अले कचकच यानाजुइपिन्सं स्यनातःगु खँ मानय् याइ।”

30

अतेरि जातितयत् धिक्कार

- 1 परमप्रभुं धयादी, “धिक्कार!
उपिं अतेरि काय् म्हाय्पिन्त,”
सुनां योजना दयकाः ज्याइवः न्ह्याकि
तर उपिं जिगुपाखें मखु, सुनां स्वापु तइ,
तर जिगु आत्मां मखु,
अले पापय् पाप थपय् यानाब्यगु दु।
- 2 इमिसं जिगु सल्लाह मकासे मिश्रय् वनी,
फारोया रक्षाया नितिं ग्वाहालि फ्वनेत वनी।
मिश्र देशय् शरण कायेत वनी।
- 3 तर फारोया रक्षा याःगुलि छिपिं लाजय् लाइ,
अले मिश्र देशय् शरण कायेत वनी छिपिं बेइज्जतय् लाइ।
- 4 खःला इमि हाकिमत सोअनय् दु
अले इमि राजदूतत हानेसय् थयंकः वःगु दु।
- 5 अयनं थज्याःगु जातिया कारणं छिपिं फुक्क लाजय् लाइ,
गुपिं इमिगु नितिं ज्यागलय् मजूपिं खः,
सुनां न छुं ग्वाहालि याइ, न लबः कायेखनी,
तर थुपिपाखें ला लाज व बेइज्जत जक हइ।

- 6 नेगेव देशया पशुतयगु नितिं अगमवाणी—
सिंह व सिंहनी,
नाग व तसकं बिष दुमह सर्प पिहां वइ,

दुःख व कष्टं जाःगु देशपाखें जुयाः राजदूततयसं थःगु सम्पत्ति गधाया म्हय तयाः
 व थःपिनिगु धुक्या तसकं मू वंगु सामानत ऊँटया म्हय ग्वारा छ्वांवःगुलिइ क्वखायकाः
 व जातिया निति यंकी।
 अथेसां इमित छुं नं फाइदा दइ मखु।
 7 मिश्र देशं याइगु
 ग्वाहालि तसकं हे सिति वंगु खः।
 अथे जुयाः जिं वयात छुं नं याइ मखुम्ह राहाब धयागु दु।

आज्ञा मानय याइमखुपि मनूत

- 8 आः हूँ, वइतिनिगु ईया निति
 सदां साक्षी जुइमा धकाः
 इमिगु निति छगू ग्वरलय,
 छगू सफूया थूलय व च्व।
- 9 थ्व छगू जिराहा जातिया मनूत खः, धोखा बिइपिनि कायम्ह्यायपि खः,
 वा परमप्रभुया स्यनातःगु खँ मानय मयाःपि कायम्ह्यायपि खः।
- 10 दर्शन खनीपिन्त इमिसं धाइ,
 “आः थनिनिसें दर्शन मखनेमा!”
 इमिसं अगमवत्तातयत धाइ,
 “जिमित खःगु खँया दर्शन कने मते!”
 “जिमित यःगु खँ जक धा,
 मखुगु अगमवाणी कै!
- 11 थ्व लँपु त्वःति!
 थ्व लँपु लिहां वा!
 अले इस्राएलया पवित्र परमेश्वरनापं
 जिमिगु सामना यायेगु दिकी!”
- 12 अथे जुयाः इस्राएलया पवित्र परमेश्वरं धयादी,
 “छिमिसं जिगु बुखँयात हेला याःगु दु,
 अले अत्याचारय
 व मखुगु खँय भरोसा तइ।
- 13 अथे जुयाः थ्व पाप छिमिगु निति
 कुतुं वयेत्यंगु छगू तःधंगु पःखाः थें जुइ,
 गुगु पलखं हे दुनी।
- 14 कुमाःया थलयात चुंचुं यानाः तछ्याः थें
 इपिं नं कुचा कुचा दलाः तज्याइतिनि,
 अनलि इपिं कुचा दलाः भुतुलि ह्यंग्वाः लिकायेत
 वा तुथिं लः सालेत छगू धकाः नं कुचा ल्यं दइ मखु।”
- 15 परमप्रभु परमेश्वर, इस्राएलया पवित्र परमेश्वरं थथे धयादी,
 “पश्चाताप व विश्रामय छिमिगु उद्धार दु।
 ध्यान यायेगु व भरोसा तयेगुलिइ छिमित बल दइ।
 तर छिमिसं थुपि छुं नं खँ ययकूगु मदु।
- 16 छिमिसं धाल, ‘मखु, जिपिं ला सल गयाः बिस्युं वने।’
 अथे जुयाः छिपिं बिस्युं हे वने मालीतिनि!
 इमिसं धाल, ‘जिपिं याकनं सल गयाः बिस्युं वने।’
 अथे जुयाः छिमित लिनाहइपिं याकनं वइतिनि।
- 17 छम्हयसिगु ख्याच्चलं दुःछिम्ह बिस्युं वनेमाली,
 न्याम्हयसिगु ख्याच्चलं छिपिं फुक्कं बिस्युं वनेमाली।
 पर्वतया च्वकाय थनातःगु छगू झण्डाया थां थें
 व डाँडाया छगू चिंया झण्डा बाहेक छिमि सेनाया मेगु छुं नं ल्यं दइ मखु।”

18 अयनं परमप्रभुं छिमिगु निति दया यायेगु मतिइ तयादी।

छिमिगु निति माया यायेत वयकः दनादी,

छाय्धाःसा परमप्रभु न्याय यानादीम्ह परमेश्वर खः।

वयकःयात लं च्वनीम्ह धन्य खः।

परमेश्वरं थः प्रजायात आशिष बियादी

19 हे यस्शलेमय् च्वंपि सियोनया मनूत, हाकनं छिपिं ख्वयेमाली मखुत। छिपिं ग्वाहालिया निति ख्वःगु सः तायेवं वयकः गुलि दयां जाःम्ह जुयादी। छिमिगु बिन्ति न्येनेवं हे वयकलं छिमित लिसः बियादी।

20 परमप्रभुं छिमित दुःखया मरि व तःधंगु सास्तीया लः बियादीसां छिमि स्यनामिपि सुचुका तइ मखु। छिमिगु थःगु हे मिखां छिमिसं इमित खनी।

21 छिपिं जवय् वा खवय् वनीबलय् छिमिगु न्हायपनं छिमिगु ल्युनेपाखें थथे धयाहःगु सः ताइ, “लँ थ्व हे खः, थुकिं हे हँ।”

22 कतां कियाः वहलं भुनाः छिमिसं घःतय्गु व छिमिगु लँया मूर्ति अशुद्ध याइ। छिमिसं इमित थीमज्युबलय्यागु कापः वांछवइ अले वयात थथे धाइ, “छ उखे हँ।”

23 छिमिसं बुँइ हल्लिगु पुसाया निति वयकलं आकाशं लः छवयाहयादी। अले बुं अन्न बांलाक सय्की अले यक्व दइ। व दिखुन्हु सा-द्रुहंत तःधंगु ख्यलय् ज्वइ।

24 छिमिगु बुँ पालेत द्रुहं व गधातय्सं फालि व साबिलं हलातःगु नसा व छवस नइ।

25 व यक्व स्यायेगु दिखुन्हु धरहरात क्वःदलीबलय् फुक्क ततःजाःगु पर्वतत व फुक्क डाँडाय् लःया खुसिबाः न्हाइ।

26 परमप्रभुं थः प्रजायात घाः चिनादी खुन्हु अले वयकलं इमित यानादीगु घाः लाय्कादी खुन्हु तिमिला सूर्य थें च्वनी अले सूर्यया जः न्हयन्हुया जः थें न्हयद्गं अप्वः ज्वाल्ल थी।

परमेश्वरं अश्शूरयात सजॉय बियादी

27 स्व! च्यानाच्चंगु तं व ख्वातुक वयाच्चंगु कुँत्याःनापं

परमप्रभु थः हे थःगु तःधंगु नां क्यनेत तापाकं झायाच्चंगु दु।

वयकःया म्हुतुसि तमं जाः

अले वयकःया मे भस्म याइगु मि थें च्वं।

28 वयकःया सासः गःपतय् थ्यंकः त्वपुइगु खुसिबाः थें च्वं।

वयकलं जाति जातितय्त नाश याइगु हासां हायादी,

अले वयकलं मनूतय्त मभिंगु लँय् यंकिगु लगाम

इमिगु म्हुतुइ तयादी।

29 तर छिपिं, परमेश्वरया मनूत धाःसा लय्ताइ अले पवित्र नखः मानय् याःथें

चान्हय् छिमिसं भजन हाली।

इस्राएलया ल्वहंधी,

परमप्रभुया पर्वतपाखे थाहां वनेत,

बाँसुरी पुइपिं लय्तायाः वं थें

छिमिगु नुगः नं लसतां जाइ।

30 तसकं तं पिकयाः, भस्म याइगु मित्याः,

नं न्याःगु सः व ग्वःफय् अले प्वँनापं

परमप्रभुं मनूतय्त थःगु तःजिगु शक्तिया सः न्यंकेत

अले थःगु ब्वहःया जलं खंके बियादी।

31 अश्शूरीत परमप्रभुया सः तायाः थरथर खाःगु दु।

वयकलं थःगु राजदण्डं इमित कय्कादी।

32 सजॉय बीगु कथिं

परमप्रभुं इपिं फुक्कसित कय्कादी,

व ल्हाःया दम्फु व वीणाया सःनापं जुइ।

थःगु ल्हाःया शक्ति वयकः इपिनापं लडाइँ यानादी।

33 छाय्धाःसा तोपेतयात* न्हापा हे छम्ह जुजुया निति तयार याःगु खः।

तसकं च्याःगु मि व यक्व सिँनापं मि च्याकेत गाः चकंगु व तसकं गाः वंकूगु दु।

च्यानाच्चंगु गन्धकयागु खुसिं थें

* 30:33 ३०:३३ तोपेत थ्व यस्शलेम लिक्क च्वंगु फोहर च्याकीगु थाय् व पेगन घःयात बलि बीगु थाय्, २ राज २३:१०; यर ७:३१-३२; १९:६-१३

परमप्रभुया सासलं वयात मि च्याकाबी।

31

मिश्रय् भलसा तइपिन्त धिक्कार

- 1 धिक्कार छिमित, सु मिश्र देशय् ग्वाहालिया निति वनी
अले सलतयके भरोसा तइ।
अले इमिसं अल्याख रथत व सल गइपिनिगु तःधंगु शक्तिइ भरोसा याइ,
तर इमिसं इझाएलया पवित्र परमेश्वरपाखे स्वइ मखु
अले परमप्रभुया ग्वाहालियात माली मखु।
- 2 अयनं वयकः धाःसा तसकं बुद्धि दुम्ह जुयादी
अले वयकलं नाश हयादी फु अले थःगु वचन लित कयादी मखु।
मभिंगु ज्या याइपिनिगु घराना
व अधर्म ज्या याइपिन्त ग्वाहालि बीपिनिगु विरोधय् वयकः दनादी।
- 3 तर मिश्रीत ला मनूत जक खः परमेश्वर मखु।
इमि सलत म्ह खः, आत्मा मखु।
परमप्रभुं थःगु ल्हाः ल्हनादीबलय्
ग्वाहालि याइपिं लुफि हाइ
अले ग्वाहालि काःपिं क्वदली,
इपिं निगू पुचलं छक्वलं नाश जुइ।
- 4 परमप्रभुं जितः थथे धयादी,
“गथे सिंह वा तःधिकःम्ह सिंहं थःगु शिकारयात घुर्रघुर्र याइ,
अले वयागु विरोधय् जवाःतय् फुक्क पुचः दनी
अयनं इमिगु सलं व ग्याइ मखु,
न इमिगु हा सलं व थुखे उखे सनी।
व थें तुं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु सियोन पर्वत
व वया डौंढाय् लडाइँ यायेत क्वहां झायादी।
- 5 चखुंतयसं थःगु स्वँयात रक्षा याःथें
दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं यरुशलेमयात रक्षा यानादी।
अले उकियात छुत्कारा यानादी।
वयकः उकियात पुलाः झायादी अले उकियात उद्धार यानादी।”

6 हे इझाएलीत, सुयागु विरोधय् छिमिसं तःधंगु विद्रोह याःगु दु, वयकःपाखे लिहां वा।

7 छायाःसा व दिखुन्हू छिपिं फुक्कसिनं थःगु पापी ल्हातं दयकूगु वहः व लँया मूर्तिं वांछवइ।

- 8 “अशश्रीत तरवारं क्वःदलीतिनि,
गुगु तरवार मनूतयपाखें मखु।
व हे तरवारं इपिं नाश जुइतिनि,
गुगु सीमानीपिं मनूतयगु मखु।
व तरवारया न्ह्यःनं इपिं बिस्सुं वनी।
अले इमि ल्यायम्हपिं मनूतयत् दासयात थें ज्या याकी।
- 9 इमि जुजु ग्यानाः बिस्सुं वनी
अले इमि सेनापतित लडाइँया ध्वाँय् खनाः ग्यानाः आत्ते जुइ।”
परमप्रभु, सुयागु मि सियोनय्
अले भट्टी यरुशलेमय् दु,
वयकलं धयादीगु दु।

32

धार्मिकताया राज्य

- 1 स्व, छम्ह जुजुं धार्मिकतां राज्य यानादी,

- अले शासकतयसं न्यायलं शासन यानादी।
 2 थुपिं मनूत फयपाखें शरण कायेगु थाय्
 अले ग्वःफयपाखें सुपिलिगु थाय्,
 मरुभूमिइ लः दुगु खुसित
 व गंगु मरुभूमिइ तग्वःगु ल्वहंया किचः थें जुइ।
- 3 उबलय् स्वइपिनिगु मिखा हाकनं तिसी मखु
 अले न्यनीपिनिगु न्हायपनं न्यनी।
 4 बिचाः मयासैं ज्या याइपिनिगु नुगलं थुइकी,
 अले बांलाक खँ ल्हाये मसःमहयसिनं थुइकी अले बांलाक न्ववाइ।
 5 मूर्खमह मनूयात हाकनं गुबलें हनेबहःमह मनू धकाः धाइ मखु,
 न त मभिगु ज्या यानाजुइपिन्त हे हनाबना याइ।
 6 छायाधाःसा मूर्खं मनूखं मूर्खं हे जक खँ ल्हाना जुइ,
 अले वयागु मन मभिगु ज्या यायां हे लिलाइ मखु,
 वं अधर्मया ज्या याइ
 अले परमप्रभुया खँय् धाःसा मखुगु खँ न्यंका जुइ।
 वं नये पित्याःपिन्त खालिगु ल्हातं हे लित छवइ।
 अले प्याःचाःपिनिगु निति लः नं बी मखु।
 7 मभिगु ज्या यानाजुइपिनिगु चाला मभिगु हे जुइ,
 दुःखय् लानाच्च्वंपिन्सं फ्वंगु पायछि जूसां नं
 मगाःमचाःपिन्त मखुगु खं नाश यायेगु निति इमिसं मभिगु ज्याया योजना दय्की।
 8 तर भिपिं मनूतयसं हनेबहःगु ज्यायागु योजना दय्की
 अले हनेबहःगु ज्या यानां तुं च्वनी।

मिसातयत् ख्याच्च्वः

- 9 हे याउँक च्वनाच्च्वंपिं मिसात,
 दँ, अले जिगु खँ ध्यान बियाः न्यँ,
 हे याउँक च्वनाच्च्वंपिं म्हायपिं
 जिं छु धाये व बांलाक न्यँ!
 10 थनिं दच्छि स्वयाः छुं ई लिपा
 छिपिं याउँक च्वनाच्च्वंपिं थुरथुर खाइ।
 दाखमाय फल हे सइ मखु,
 अले फल खायेगु नं जुइ मखु।
 11 अय् याउँक च्वनाच्च्वंपिं मिसात,
 थुरथुर खा, हे याउँक च्वनाच्च्वंपिं म्हायपिं थुरथुर खा।
 थःगु वसः त्वःताः पचिंनांगा जु,
 अले थथःगु जँय् भांग्रा हिनाब्यु।
 12 जिमि मनूतयगु यक्व सइगु बुँया निति नुगःपा दा,
 अले फल बीगु दाखमातयगु निति,
 13 अले जिमि मनूतयगु जमिनय्
 कंमा व झाःया निति ख्वः।
 खः, लसतां जाःगु फक्क छँया निति
 थ्व न्हाइपुगु शहरया निति विलाप या।
 14 जुजुया दरबार त्वःताछ्वइ,
 यक्व मनूत दुगु लिमलाःगु शहर सुनसान जुइ।
 किल्लात व धरहरात सदांया लागिं उजाड जुइगु बुँ जुइ।
 गुं गधातयगु निति लसता व सा द्रहं व फैच्वलयत्तयगु निति घाँय्ख्यः जुइ।
 15 च्वयन् आत्मा झीके प्वंका महतले

- अले मरुभूमि बांलाक अन्न सइगु बुँ
व बांलाक अन्न सइगु बुँत गुँ मजुतले अथे जुइ।
- 16 व मरुभूमिइ न्याय बाय् चवनी,
अले नायुगु बुँइ धार्मिकता बाय् चवनी।
- 17 धार्मिकताया फल शान्ति जुइ
अले धार्मिकताया लिचवः धाःसा सदांया निति शान्ति व भरोसा जुइ।
- 18 जिमि प्रजा धाःसा शान्ति चवनेगु थाय् जुइ,
सुरक्षा दुगु छैत,
व हाःसः मदुगु आराम कायेगु थासय् चवनी।
- 19 च्वँनं गुँयात नाश याःथें
वा फुक्क शहर माथं वंकूसां नं,
20 फुक्क लः दुगु थासय् पुसा ह्वलीपिं
अले सा द्रुहं व गधात ज्वये बीपि
छिपि गुलि धन्यपि जुइ।

33

ग्वाहालिया निति प्रार्थना

- 1 धिक्कार, छ नाश याइम्हयसित,
गुम्ह थः हे नाशय् लाःगु मदुनि!
धिक्कार, छ विश्वासघातीयात,
सुयात मेपि सुनानं विश्वासघात याःगु मदुनि!
गुबलय् छं नाश यायेगु दिकी,
उबलय् छन्त नं नाश यानाछवइ।
गुबलय् छं विश्वासघात यायेगु दिकी उबलय्
छन्त नं विश्वासघात याइ।
- 2 हे परमप्रभु, जिमित दया यानादिसँ।
जिमिसं छिके आस यानाचवना।
सुथ पतिकं छि जिमिगु निति शक्ति
व दुःखपाखें उद्धार याइम्ह जुयादिसँ।
- 3 छि तसकं हाःगु सः तायाः मनूत बिस्युं वनी।
छि दनादीबलय् जाति जातित छ्यालब्याल जुइ।
- 4 हे जाति जातिया मनूत, छिमिसं लुतय् यानाः लयाहःगु बाली चिचीधिकःपि क्वःबुँइचां नयाब्यु थें जुइ।
क्वःबुँइचा थें मनूत उकी इम्ते याः वनी।
- 5 परमप्रभु दक्वसिबय् तःधंम्ह जुयादीगु दु, छायाधाःसा वयकः दक्वसिबय् च्वय् चवनादी।
वयकलं सियोनयात न्याय व धार्मिकतां जायकादीगु दु।
- 6 छिमिगु ईया निति वयकः बल्लाःगु जग व मुक्ति अले ज्ञान व
बुद्धिया तसकं मू वंगु धुकू जुयादी।
परमप्रभुया भय कायेगु हे धुकूया ताःचा खः।
- 7 स्व, इमि तसकं बल्लाःपिं मनूत लैय् तसकं ख्वयाच्वंगु दु।
मिलय् याइपिं राजदूतत ह्वँय् ह्वँय् ख्वयाच्वंगु दु।
- 8 मू लँ झिजांमिजां दंगु दु,
लैय् जुइपिं सुं नं मदु।
सन्धि त्वाथूगु दु,
साक्षीयात हेला याःगु दु।
सुं नं मनूतयत् हनाबना याःगु मदु।

9 देशं विलाप याइ अले झिजांमिजां दनि।
लेबनान लाजय् लाइ अले सुकूगनावनी।
शारोन अराबा थें जुइ।
बाशान व कर्मेलं थःगु हःत कुर्का हइ।

शत्रुतयत् परमप्रभुया ख्याच्चः

10 परमप्रभुं धयादी, “आः जि दने।

आः जिं थःत थकाये।

आः जिं थःत तःधके।

11 छिमिसं छवसयात प्वाथय दयकी,
छिमिसं सुपाखें गनावने धुकूगु सुयात बुइकी।
छिमिगु सासः छिमित हे नाश याइगु मि खः।

12 मनूत ह्यंग्वाः च्याःथे च्याइतिनि।

पाला तःगु झाःत च्याःथे च्याइतिनि।

13 अय् तापाक्क च्वंपिं मनूत, जिं छु यानागु दु न्यँ!

अय् लिक्क च्वंपिं, जिगु शक्तियात नाला का!”

14 सियोनय् च्वंपिं पापीत ग्याःगु दु।

परमप्रभु मदु धकाः धयाजुइपिं थरथर खानाः ग्याःगु दु।

इमिसं धाइ, “भस्म याइगु मिनापं झीपिं सु जक च्वने फइ?

सदां च्यानाच्चनीगु मिनापं झीपिं सु जक च्वने फइ?”

15 व हे खः, सु धार्मिकतानापं जुइ,

अले खःगु खँ नवाना जुइ,

करं काकाः काःगु लबःयात यय्की मखु,

सुनां घुस कायेत थःगु ल्हाः न्ह्यज्याकि मखु,

सुनां स्यायेगु नितिं मभिगु ग्वसाः न्यनेत थःगु न्हायपं ति,

मभिपिनिगु खँय् ध्यान बीगु स्वयाः थःगु मिखा तिसी।

16 व हे मनू च्वय् च्वनी,

सुयागु शरण कायेगु थाय् पहाडया किल्ला जुइ।

वयागु नसा वयात हे बी

अले वयात त्वनेत माक्व लः दइ।

गौरवं जाःगु वइतिनिगु ई

17 छिमिगु मिखां जुजुयात व वयकःया बांलाःसूयात खनी

अले तापाक हे न्यनावंगु देशयात छिमिसं खनी।

18 छिमिसं बिचाः याइ छिमिगु न्हापायागु भययात लुमंकी।

“उपिं मू हाकिमत ग्व?

कर काइपिं गन वन?

धरहराया जिम्मा काइपिं हाकिमत गन वन?”

19 छिमिसं उपिं जिराहा मनूतयत् हाकनं खंके फइ मखु,

गजबगु भाय् ल्हाइपिं उपिं मनूतयत्,

सुयागु भाय् थुइ मखु।

20 झीगु नितिं क्वःछिनातःगु नखःतय्गु शहर सियोनयात स्व,

छिमिगु मिखां यरुशलेमयात खनीतिनि,

छगू शान्ति जूगु थाय्, छगू पाल, गुबलें नं चीकाछवइ मखु,

सुयागु कीत गुबलें नं लेहेंथना छवइ मखु,

न त उकिया खिपः हे चफुनाछवइ।

21 अन परमप्रभु झी दक्व शक्ति दुम्ह च्वनादी।

व ततःधंगु खुसित व खुसितय्गु थाय् जुइ।

चतनं चले याइगु लःजहाज अन चले याइ मखु।
ततःधंगु जहाज नं अन यंकी मखु।

22 छायाःसा परमप्रभु झी न्यायाधीश खः,
परमप्रभु झीत व्यवस्था बियादीमह खः,
परमप्रभु झी जुजु जुयादी,
वय्कलं हे झीत बचय् यानादी।

23 छिमिगु जहाजया खिपः छावासुइ धुंकूगु दु।
मनूतयसं लःजहाजया थांया जग बल्लाके मफुत।
इमिसं लःजहाजया पाल ग्वये मफुत।
तर छिमिसं यक्व लुतय् यानाहःगु माल इनाकाइ।
लंगरातयसं नं लुतय् यानाहःगु माल इनाकाय्गुली ब्वति काइ।
24 सियोनय् च्वनीपि सुनानं “जि म्हमफु” धकाः धाइ मखु
अले अन च्वनीपि मनूतयगु पाप क्षमा याइ।

34

परमेश्वरं शत्रुतयत् सजाँय बियादी

1 हे जात-जातियापि मनूत,
जिगु न्ह्यःने वा अले बालाक न्यँ।

हे मनूत, ध्यान ब्यु!

पृथ्वी व अन च्वंपि फुक्कसिनं तायेमा।
संसार व उकी दयावःगु फुक्कसिनं तायेमा।

2 परमप्रभु फुक्क देशयापि मनूतनापं तंपिकयादीगु दु।
वय्कःया तं इमि फुक्क सिपाइँतयत् लाःगु दु।

वय्कलं इमित धार्थे हे भज्यंक नाश यानादी।
वय्कलं इमित मनू स्याइपिनिगु ल्हातय् तयादीगु दु।

3 इमि सीपि मनूत पिने यंकाः वांछवइ।
इमिगु सीमह तसकं नवइ
अले पर्वतय् इमिगु हिया हि जुइ।

4 आकाशया फुक्क नगुत तनावनी।
अले आकाश भ्वँ थू तु थें तनावनी।

दाखया मां सुकूचिंगु हःत व यःमरिमां सुकूचिंगु फलत कुतुं वः थें
आकाशया नगु-नक्षत्रत कुतुंवइ।*

5 जिगु तरवार आकाशय् खनेदः वःगु दु।
स्व, शुकि गुकथं एदोमया सन्तानयात न्याय यानादी।
थ्व जातियात जिं भज्यंक नाश याये त्यनागु दु।*

6 परमप्रभुया तरवार हिइ थुंगु दु।
व दाःनं जाःगु दु,

भ्याःचा व च्वलयत्तय्गु हिलय्,
फैतय्गु जलासेँया दाकय् थुंगु दु।

छायाःसा परमप्रभुं थ्व बलि बोजाया शहरय् छायादी,
अले वय्कलं एदोमया लागाय् यक्व स्यायेगु पालेगु यानादी।

7 तसकं बल्लाःपि मनूत नं गुँ द्रुहंत थें,
द्रुहं चात व बबल्लाःपि द्रुहंत थें क्वदली।
इमिगु देशय् हिया हि जुइ

* 34:4 ३४:४ मती २४:२९; मर्क १३:२५; लूक २१:२६; प्रका ६:१३-१४ * 34:5 ३४:५-७ यशै ६३:१-६; यर ४९:७-२२; इज २५:१२-१४; ३५:१-१५; आमो १:११-१२; ओब १:१-१४; मला १:२-५

अले इमिगु जमिन दाःनं जाइ।

8 परमप्रभुं सियोनया पंलिनाः बदला कायेगु छगू दि दु
व सजाँय बीगु छगू देँ दु।

9 एदोमया खुसित अलकत्राय्,
बँय्या धू गन्धकय् हिलावनी
अले इमिगु देश अलकत्रा थें च्याइ।

10 व चच्छि न्हिच्छि हे च्यानाच्चनी।
उकियागु कुँ न्ह्याबलें थाहां वनाच्चनी।

पुस्तां पुस्ता तक व झिजांमिजां दनाच्चनी,
अनं जुयाः सुं नं हाकनं वनी मखु।*

11 तर व छगू मरुभूमिया न्हिकांझंगःत च्वनेगु थाय् जुइ
अले ततःसलं हालीपि न्हिकांझंगःत व सँक्वःतय्सं अनं स्वँ दय्की।

अनंलि परमेश्वरं एदोमयात ध्वः सालाः बांलाक नापय् यानादी,
वयकलं उकियात गोलमाल व नाशया लागिं नापय् यानादी।

12 वया भारदारतयत् उकिया राज्य छगू नं दइ मखु,
अले अनयापि शासकत् तनावनी।

13 उकिया किल्लाया च्वय् कमा
अले किल्लाय् न्हायकमा व झाःत बुया वइ।

व ध्वंचात च्वनेगु थाय्
व न्हिकांझंगःत च्वनेगु छँ जुइ।

14 मरुभूमिइ च्वपिं पशुत फ्याका ध्वंनपां मिलय् जुयाः अन च्वनी,
गुं च्वलय्तय्सं थः पासापिन्त सःती,

चान्हययापिं जन्तुतय्सं नं आराम कायेगु थाय् दयाः
अन आराम कायेत वइ।

15 अन न्हिकांझंगलं थःगु नितिं स्वँ दय्काः खँय् थ्वइ।
खँय्यात थःगु पपुतिं त्वपुयाः मचा ध्वय्की

अले थः मचातयगु बिचाः याइ।
एदोमय् गिद्धत थथःपिनिगु निम्हतिपुनापं च्वंवइ।

16 परमप्रभुया भ्वंथू स्व अले ब्वँ!
उकी छम्ह नं तनावनी मखु।

सुयातं निम्ह तिपुया नितिं मगाःमचाः जुइ मखु,
छाय्धाःसा वय्कःया म्हुतुं थथे धयादीगु दु,
वय्कःया आत्मां इपि सकसितं छथाय् मुंकादी,

17 वयकलं इमिगु ब्वः अलग तयादी,
वयकलं थःगु ल्हातं नापय् यानाः इमित इनाब्युगु दु।

इमिसं सदां सदां ध्व अधिकार याइ।
अले पुस्तां पुस्ता तक इपिं अन बाय् च्वनी।

35

लयलयतातां यस्शलेमय् लिहां वइ

1 झिजांमिजां दंगु बै व गंगु बै लय्ताइ।
मरुभूमि लय्ताइ अले हइ।

2 व लिली स्वां थें चक्कना हइ।
व तसकं लय्ताइ अले तसलं म्ये हाली,

अले वयात लेबनानया गौरव,
कर्मेल व शारोनया एःश्वर्य बिइ।

इमिसं परमप्रभुया महिमा
व इी परमेश्वरया एःश्वर्य खनी।

3 बमलाःगु ल्हात बल्लाकि!

अले बमलाःगु पुलि बल्लाकि! ✨

4 नुगलय् भय दुपिन्त धा,

“साहस या, ग्याये मते।

छिमि परमेश्वर शत्रुतयत् सजाय बीत झायादी,

अले छिमित बचय् यायेत परमेश्वरया बदलानापं झायादी।”

5 अनलि कांपिनिगु मिखा चाय्कादी,

अले ख्वॉय्तयगु न्हायपं चाय्कादी। ✨

6 अले लंग्रापि चल्ला थें तिन्हुइ,

खाखःत लयतातां तसलं हाली।

गंगु बं तज्यानाः लः पिहां वइ

अले मरुभूमिइ खुसिबाः न्हाइ।

7 निभालं गंगु फिइ लखं जाइ,

गंगु बैय् लःया मूल तज्याइ।

ध्वंत च्वनीगु थासय् घॉय्,

सःखिमा व तिकथिमा बुया वइ।

8 अन छपु मू लँ दइ,

वयात पवित्रताया लँ धकाः धाइ।

सुं अशुद्धपि अनं जुयाः वनी मखु।

तर व लँ इमिगु निरतिं जक जुइ गुम्ह अनं जुयाः वंगु दु।

दुष्टत व मूर्खत अनं वने दइ मखु।

9 अन सुं सिंह दइ मखु,

न सुं स्याइपि पशु अनं जुयाः वनी।

अन मेगु छुं नं खतरा दइ मखु।

तर उद्धार जुइ धुंकूपि जक व लँपुं वनेखनी।

10 अले परमप्रभुं मू पुलाः छुत्कारा यानादीपि लिहां वइ।

इपि सियोनय् म्ये हा हां दुहां वनी।

न्हाबलेया लसता इमिगु छयंया श्रीपिच जुइ।

इमिसं लसता व खुशी लुइकी,

अले दुःखकष्ट व झसुका इपिपाखें तापाक्क हे जुइ।

36

यरुशलेमयात अशश्रीतयगु ख्याच्चः

२ राज १८:१३-२७; २ इति ३२:१-१९

1 हिजकियां राज्य यानाचवंगु झिप्यदँ दुबलय्* अशशूरया जुजु सनहेरीबं यहूदाया फुक्क पःखाः ग्वयातःगु शहरयात हमला यानाः त्याका काल।

2 अशशूरयाम्ह जुजुं हमला यायेत कप्तानयात छगू तःधंगु सेना बियाः लाकीशं यरुशलेमय् हिजकियायाथाय् छवत। यरुशलेमय् थयंकः वयाः व धोबितयगु बुँइ वनीगु च्वय् लाःगु पुखूया धः लिक्कयागु लँय् दित।

3 अले वयात नापलायेत हिजकिया जुजुया थुपिं हाकिमत, दरबारया प्रशासक हिल्कियाहया काय् एल्याकीम, दरबारया छयान्जे शेब्ना व ल्याःचाः तइम्ह आसापया काय् योआ पिहां वयाः कप्तानयाथाय् वन।

4 कप्तानं इमित धाल, “हिजकियायात थथे धा—

“ तःधंम्ह अशशूरया महाराजं थथे धयादी — छं सुयागु भलसा कयागु?

✨ 35:3 ३५:३ हिब १२:१२

✨ 35:5 ३५:५-६ मती ११:५; लूक ७:२२

* 36:1 ३६:१ झिप्यदँ थथे धयागु ७०१ बि.सि. खः

5 छं धाइ, छंके लडाइँया योजना व सिपाइँतय् बल दु धकाः, तर छं ला बकंफुसुलु खँ धयाचवन। छं सुयाके भलसा तयाचवनागु दु? अले छाया जिगु विरोधय् विद्रोही जुयागु?†

6 न्यँ! छं मिश्र देशयागु भलसा काःगु दु, व ला तज्याःगु तिकथि खः, उकिं मन्तयगु ल्हातय् सुइ। उकी लिधन धाःसा घाःपाः जक जुइ। मिश्र देशयाम्ह जुजु फारोयागु भलसा काःमह न्ह्यामहयसिगु लागि नं थथे हे खः। ☆

7 अले छं जितः “जिमिसं ला परमप्रभु जिमि परमेश्वरयागु भलसा कयागु दु” धकाः धाःसा छु! व व हे मखु ला गुम्हयसिगु पुजा यायेगुथाय् व वेदीत हिजकियां यहदा व यरुशलेमयात थथे धया चीकाछवःगु खः, “छिमिसं थ्व वेदीया न्ह्यःने आराधना यायेमाः।”

8 “ ‘आः जिमि मालिक अश्रूरयाम्ह जुजुलिसँ बाचा चिनादिसँ। अले जिं छन्त निद्रः सल बी। स्वये, छं उपिं सलगइपिं तये फु कि मफु?

9 रथत व सलतयगु नितिं मिश्र देशय् भलसा याःसां गुकथं छिमिसं जिमि मालिकया हाकिमत मध्ये छम्ह चीधिकःमह हाकिमयात ख्यानाः छवये फइ?

10 थ्व बाहेक छु जिं थ्व देशयात हमला यानाः नाश यायेत परमप्रभुया ग्वाहालि मदय्क हे वयागु दु ला? परमप्रभुं हे जितः व देशय् वनाः वयात नाश या! धकाः धयादीगु दु। ”

11 अले एल्याकीम, शेब्ना व योआं लडाइँलय् वःमह कप्तानयात धाल, “बिन्ति दु, छिकपिनि दासतनापं आरमेइक भाषां न्ववानादिसँ, छायाधाःसा जिमिसं व भाय् थू। पखालय् च्वनाच्वंपिं मन्तयसं ताय्काः हिब्रू भाषां जिपिनापं न्ववानादी मते।”

12 तर लडाइँया कप्तानं धाल, “छु जिमि मालिकं जितः छिपिं व छिमि मालिकयात जक थ्व खँ धायके छवयाहःगु खः ला? छु वय्कलं जितः पखालय् च्वनाच्वंपिं मन्तयगु नितिं नं छवयाहःगु मखु ला, सुनां छिमिसं थें थःगु खि नयेमाली अले थःगु हे च्व त्वनेमाली।”

13 अनंलि लडाइँया कप्तान दनाः तःसलं हिब्रू भाषां थथे धाल, “महाराज अश्रूरया जुजुया खँ न्यँ!

14 जुजुं थथे धयादी, हिजकियां छिमित धोखा मबीमा— वं छिमित बचय् याये फइ मखु!

15 हिजकियां हेय्काः छिमित थथे धयाः परमप्रभुयाके भलसा याके नं मबीमा, ‘परमप्रभुं धाल्थें हे झीत छुत्कारा यानादी। वय्कलं थ्व शहर अश्रूरया जुजुया ल्हातय् लःल्हानादी मखु।’

16 “हिजकियायागु खँ न्यने मते। अश्रूरयाम्ह महाराजं थथे धयादी — छिपिं जिनापं मिलय् ज्वःसा अले पिहां वयाः जिथाय् वःसा, छिपिं फुक्कसिनं थथःगु दाखमाया फल व यःमरिमाया फल नयेखनी, अले थथःगु तुंपाखें लः त्वनेखनी।

17 लिपा धाःसा छिमिगु हे थें ज्याःगु अन्न व न्हगु दाखमघ अले मरि व दाखक्यबं जाःगु देशय् जिं छिमित यंके।

18 “हिजकियाया खँ न्यने मते! ‘परमप्रभुं झीत बचय् यानादी’ धकाः धयाः वं छिमित ध्वंलानाच्वंगु दु। गुगुं जातियाम्ह घवं थःगु देशयात अश्रूरयाम्ह जुजुया ल्हातं बचय् याये फुगु दु ला?

19 हमात व अर्पादया घःत गन वन? सपबेमया घःत ग्व लय? छु! इमिसं सामरियायात जिगु ल्हातं बचय् यात ला?

20 छु! थुपिं देशयापिं घःत मध्ये सुनानं थःगु देशयात जिगु ल्हातं बचय् याये फुगु दु ला? परमप्रभुं यरुशलेमयात गथे यानाः बचय् याये फइ?”

21 तर मन्त फुक्क सुम्क च्वन, छुं नं लिसः मब्य, छायाधाःसा जुजुं थज्याःगु आज्ञा ब्यगु खः, “वयात लिसः बी मते।”

22 अनंलि दरबारया प्रशासक हिल्कियाहया काय् एल्याकीम, दरबारया छ्यान्जे शेब्ना व ल्याःचाः तइमह आसापया काय् योआं थःगु वसः खुत, अले हिजकियायाथाय् वयाः अश्रूरयाम्ह लडाइँया सेनापति धाःगु खँ कन।

37

यरुशलेमया छुत्काराया भविष्यवाणी याःगु

२ राज १९:१-७

1 थ्व खँ न्यनेवं हिजकिया जुजुं नुगः मछिकाः थःगु वसः खुत। अले भांग्रा हिनाः परमप्रभुया देगलय् वन।

2 वं दरबारया प्रशासक एल्याकीम, छ्यान्जे शेब्ना व मू मू पुजाहारीतय् आमोजया काय् यशैया अगमवक्तायाथाय् छवल। उपिं सकसिनं भांग्रा हिनातःगु दु।

3 इमिसं वयात धाल, “हिजकिया जुजुं थथे धाःगु दु — थौं झीसं दुःख सीगु दि खः। झीसं सजाँय फयाचवनागु दु अले झीगु बेइज्जत जगु दु! थ्व मचाबुइगु ई त्ययाः नं मचाबुइकेगु बल मदुगु थें खः।

4 अश्रूरयाम्ह जुजुं म्वाःमह परमेश्वरयात हेस्यायेत थः छम्ह सेनापति छवयाहःगु दु। परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरं वं धाःगु खँ न्यनादीमा अले न्यनादीगु खँया लागि वयात सजाँय बियादीमा। उकिं झी गुलि मन्त म्वानाच्वंगु दु, इमिगु नितिं प्रार्थना यानाब्यु।”

5 हिजकिया जुजुया हाकिमत यशैयायाथाय् वयाः वयात जुजुया खबर बीधुंकाः

6 यशैयां इमित धाल, “छिमि मालिकयात धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी — थुपिं अश्रूरयाम्ह जुजुया च्यःतयसं जितः क्वह्यंकाः धाःगु खँ न्यनाः छ गयाये मते।

7 बालाक न्यँ, जिं वयागु बिचाःयात हीकाबी, गुकें यानाः व छुं खबर न्यनाः थःगु हे देशय् लिहांवनी। अन जिं वयात तरवारं पालाः स्याके बी।”

† 36:5 ३६:५ यहदायाम्ह जुजु हिजकियां ७०५ बि.सि.लय् अश्रूरया विरोधय् विद्रोह याःगु खः, स्वयादिसँ २ राज १८:७ ☆ 36:6 ३६:६ इज २९:६-७

अशशूरीतयसं ख्याच्चः ब्यूगु

२ राज १९:८-१३

8 अशशूरी जुजु लाकीशं वनाः लिब्नालिसैं लडाइँ यानाच्चंगु दु धइगु खँ सेनापति न्यन, उकिं व अन वन।

9 अशशूरी जुजु सनहेरीबं मिश्र देशयाम्ह कूशी जुजु तिर्हाकाह थःलिसैं लडाइँ यायेत वयाच्चंगु दु धयागु बुखँ न्यनाः वं हिजकियायाथाय् दूततयत् थथे धायके छवल,

10 “यहूदायाम्ह जुजु हिजकियायात धा— छं भलसा याःमह घवं यस्शलेम अशशूरयाम्ह जुजुया लहातय् लाइ मखु धयाः छन्त ध्वंमलायेमा।

11 अशशूरयापि जुजुपिन्सं मेमेगु फुक्क देशयात भज्यंक नाश यानाः छु यात व छं न्यंगु हे दु। छु छं थः बचय् जुइगु आस यानागु ला?

12 छु जिगु पुर्खातयसं गोजान, हारान व रेसेप शहरत नाश यात अले तेल-अस्सारय् च्वंपिं अदनयापि मनूतयत् स्यात, अयनं इमि सुं घवं इमित बचय् याये फत ला?

13 हमातयाम्ह जुजु, अर्पादयाम्ह जुजु वा लायरयाम्ह जुजु वा सपर्बेमयाम्ह जुजु वा हेना वा इव्वाया जुजुपिं गन दु लय?”

हिजकियां याःगु प्रार्थना

२ राज १९:१४-१९

14 हिजकियां थ्व पौ दूततयगु लहातं कयाः ब्वन। अले व परमप्रभुया देगलय् थाहां वनाः पौ प्वलाः परमप्रभुया न्ह्यःने तयाबिल।

15 हिजकियां परमप्रभुयात थथे प्रार्थना यात,

16 “हे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वर, कस्बतय् दथुइ सिंहासनय् च्वनादीम्ह, छि हे जक संसारया फुक्क राज्ययाम्ह परमेश्वर खः। छिं स्वर्ग व पृथ्वी दय्कादिल।✧

17 हे परमप्रभु न्यनादिसैं! हे परमप्रभु, थःगु मिखा चाय्काः स्वयादिसैं। सनहेरीबं म्वाःमह परमेश्वरयात हेपे यानाः धाःगु फुक्क खँ ध्यान बियाः न्यनादिसैं।

18 “हे परमप्रभु, अशशूरया जुजुपिन्सं जाति जातित व इमिगु देशयात नाश याःगु खँ धात्थें खः।

19 इमिसं जाति जातितय् घःतयत् मिइ वान्छवयाः नाश यानाबिल, छायाधाःसा इपिं घः मखु, तर मनूतयगु लहातं दय्कूगु सिं व ल्वहं जक खः।

20 आः हे परमप्रभु, जिमि परमेश्वर, जिमित वयागु लहातं त्वःतकादिसैं, अले संसारया फुक्क देशं छि परमप्रभु जक परमेश्वर खः धकाः सीमा।”

हिजकिया जुजुयात यशैयाया बुखँ

२ राज १९:२०-३७

21 अले आमोजया काय् यशैयां हिजकियायाथाय् थथे धकाः बुखँ छवल — “परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, अशशूरयाम्ह जुजु सनहेरीबिया बारे छं जितः प्रार्थना याःगुलिं

22 वयागु विरोधय् परमप्रभुं थथे धयादीगु दु —

“ ‘अय् सियोनया कुमारी म्हाय्

छन्त हेपे याःगु दु,

छन्त हेस्याःगु दु।

यस्शलेमया म्हाय्त्नं

छ बिस्सुं वंबलय् छ्यं क्वाःगु दु,

23 छं सुयात क्वह्यंकाः व ब्वः बिया?

अले सुयागु विरोधय् छं न्ववानागु

वा तःधंछुयागु दु?

इस्राएलया पवित्र परमेश्वरया विरोधय् मखु ला!

24 थः दूततपाखें

छं परमप्रभुयात तसकं बेइज्जत याःगु दु।

छं थथे धाःगु दु,

जिं यक्व रथत ज्वनावनाः

ततःजाःगु पहाडत त्याकागु दु

अले लेबनानया तसकं तापाःगु गुँ च्वका च्वका तक।

जिं थुकिया ततःमागु देवदास्या सिमा

व बांबांलाःगु सल्लाया सिमा पाला,

अले जि उकिया तातापाःगु च्वका

व उकिया ख्वातुगु गुँ दुने जि दुहां वना।

25 जिं तुं म्हुयाः विदेशया लः त्वना।
अले थःगु तुति पालि मिश्रया फुक्क खुसि सुकाबिया।’

26 “यक्व न्हापा हे जिं अथे यायेगु ग्वसाः ग्वयागु खः धकाः
छु छं गुबले मन्थना ला?

आः जिं हे व पूर्वका।

पखालं घेरय् यानातःगु शहरतयत् नाश यानाः
द्वंचिकेगु शक्ति जिं छन्त बिया।

27 उकि अन च्वंपि कमजोर जूगु दु।

इपि निराश जुयाः लज्या चाःगु दु।

इपि ख्यःया घौय् थें,
क्यातूगु घौय् थें,

छँया पलिइ बुयावःगु ताहाक जुइ न्ह्यः हे
गनावनीगु घौय् थें जूगु दु।

28 “तर छ गन च्वनीगु,

छ थुखे उखे जुइगु व जि खनाः छं
तं पिकाःगु धकाः जिं स्यू।

29 छंगु तं व घमण्डया बारे जिं न्यनागु दु।

अथे जुयाः जिं छंगु न्हासय् काकःचा
व छंगु म्हुतुइ लगाम तयाबी।

छ गुगु लँ जुयाः वःगु खः

व हे लं जिं छन्त लित छवयाबी।

30 “हे हिजकिया, छंगु नितिं थ्व चिं जुइ,

“थ्व दँय् छिमिसं थथःमहं बुयावःगु नइ।

अले निदँ दुबलय् थुकिं हे सयावःगु नइ।

अले स्वदँ दुबलय् छिमिसं पुसा ह, बाली लः,

अले दाखमात पिनाः उकी सयावःगु फल न।

31 अले यहदाया घरानाया म्वानाच्चंपिन्सं

जमिनया क्वय् हा कयाः जमिनया च्वय् फल सय्की।

32 छाय्धाःसा यरूशलेमपाखें बचय् जूगु छगू ब्व

अले सियोन पर्वतं बचय्जूपिं छपुचः पिहां वइ।

दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया जोशं थ्व याइ।

33 “उकिं अश्शूया जुजुया बारे परमप्रभुं थथे धयादी,

“व थ्व शहरय् वइ मखु,

न थन छपु नं वाण कय्की,

न ढाल ज्वनाः न्ह्यःने वये फइ,

न थुक्रिया विरोधय् घेरय् यायेगु चा व त्वहंया द्रुम्बःचा दय्के फइ।

34 गुगु लँ जुयाः व वःगु खः,

व हे लँ जुयाः व लिहांवनी,

अले थ्व शहरय् दुहां वइ मखु।”

दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

35 “जिं थःगु व जिमि च्यः दाऊदया कारणं

थ्व शहरयात रक्षा यानाः बचय् याये।”

36 अले परमप्रभुया दूत पिहां वल, वं अश्शूरीतयगु छाउनीइ छगू लाख व चयन्याद्वःमह (१,८५,०००) अश्शूरी सिपाईतयत् स्यानाबिल। सुथय्
दंबलय् मन्तयसं छाउनीइ सिपाईत सिनाच्चंगु खन।

37 उकिं अश्शूरयाम्ह जुजु सनहेरीबं छाउनी स्यंकाः निनवेय् लिहां वन। व वनाः अन हे च्वन।

38 छन्हू व थः घः निस्त्रोकया देगलय पुजा यानाच्चंबलय वया कायपि अद्रम्मलेक व शरेसेरं वयात तरवारं स्यात, अले इपि आरारात देशय् बिस्युं वन। वया लिपा वयागु थासय् वया काय् एसरहदोन जुजु जुयाः राज्य यात।*

38

हिजकिया जुजु सी थें च्वंक म्हंमफुगु

२ राज २०:१-११; २ इति ३२:२४-२६

1 उबलय् हिजकिया जुजु उसौय् मदयाः सी थें च्वन। आमोजया काय् अगमवक्ता यशैयां वयाथाय् वनाः धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी – छँय् फुक्क खँ मिलय् या, छायाधाःसा छ सीत्यंगु दु। छंगु ल्वय् लनी मखुत।”*

2 हिजकियां अंगःपाखे स्वयाः परमप्रभुयात थथे प्रार्थना यात,

3 “हे परमप्रभु, जिं दुनुगलनिसें छिगु भक्त जुयाः छिगु सेवा यानागु खँ लुमंकादिसँ। जिं छितः यःगु ज्या हे यानावयाच्चवनागु दु।” अले हिजकिया हॉयहॉय् ख्वल।

4 अनलि परमप्रभुया थ्व वचन यशैयाथाय् वल,

5 “वनाः हिजकियायात थथे धा, “छिमि तापाबाज्या दाऊदया परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं छंगु प्रार्थना न्यने, जिं छंगु ख्वःबि खंगु दु। जिं छंगु आयु मेगु झिंन्यादँ अप्वय्काबी।

6 जिं अशशूयाम्ह जुजुया ल्हातं छन्त व थ्व शहरयात बचय् याये। जिं थ्व शहरयात रक्षा याये।

7 “ ‘परमप्रभुं छु बचं बियादी व पूर्वकादी। परमप्रभुयापाखें उकिया चिं छन्त थ्व जुइ–

8 आहाजया त्वाथलय् निभाःया किचः गुगु क्वय्पाखे वने धुंकूगु दु, जिं झिपलाः ल्युने लित छवयाबी।’ ” अथे जुयाः निभाःया किचः क्वय् क्वहां वनाच्चंगु जूसां झिपलाः लिज्यावन।

हिजकियाया प्रशंसाया म्ये

9 उसौय् मदयाः सी थें च्वंक मफयाच्चंमह ल्वय् लनाः यहदाया जुजु हिजकियां प्रशंसाया म्ये च्वल –

10 जिं बिचाः याना, “जिगु जीवनया दकलय् बांलाःगु इलय् हे

जि मृत लोकय् वनेमाल

अले थनिनिसें जि म्वाइ मखुत।

11 परमप्रभुयात जिं हाकनं गुबलें खनी मखुत,

म्वाःपिनिगु देशय् परमप्रभुयात जिं खंके फइ मखुत।

मनूतय्त जिं थनिनिसें खनी मखुत,

न जि आः संसारय् च्वनाच्चंपि लिसे च्वने दइ।

12 जवाःतय्गु पाल थें जिगु जीवन

जिपाखें लाकायंकल।

तान थाइमहं कापः तु थें जिं जिगु जीवन तुलागु दु

अले वय्कलं जितः तानं चानादीगु दु।

न्हिच्छि व चच्छि हे छिं जिगु जीवनयात अन्त यानादीगु दु।

13 सुथय् तक जि पिवाच्चवना।

तर सिंहनं क्वँय् त्वथू थें वय्कलं जिगु फुक्क क्वँय् त्वथुलादिल।

न्हिच्छि व चच्छि हे छिं जिगु जीवनयात अन्त यानादीगु दु।

14 इखुंचा व सलांत्याः झंगलं थें जिं चिरबिर यानाः हाला।

सुकुभतुं थें विलाप याना,

च्वय् आकाशय् स्वस्वं हे जिगु मिखा त्यानुइ धुंकल।

हे परमप्रभु, जि दुःखय् लाःगु दु। छि हे जितः ग्वाहालि यानादिसँ।”

15 तर आः जिं छु धायेफु धकाः?

वय्कः जिनापं न्ववानादिल अले वय्कलं हे थथे यानादिल,

जिगु प्राणया धन्दाया कारणं

जि जिगु जिवंकाछि क्वमिल जुये।

16 हे परमप्रभु, थ्व खँपाखें हे मनूत म्वाइ,

* 37:38 ३७:३८ ६८१ बि.सि.लय् सनहेरीबयात स्याःगु अले एसरहदोन जुजु जूगु खः

* 38:1 ३८:१ ७०३ बि.सि. हिजकिया जुजु म्हमफुगु खः

अले जिगु आत्माय नं जीवन दइ,
छिं जिगु ल्वय् लाय्कादिल
अले जितः म्वाके बियादिल।
17 धात्थे हे जिगु उन्नतिया निति जिं थथे सास्ती नये माल।
छिं जितः माया यानाः
सीगालय वनेगुपाखें बचय् यानादिल।
छिं जिगु फुक्क पाप क्षमा यानादिल।
18 पातालं छिगु प्रशंसा याये फइ मखु।
सीम्हं छिगु प्रशंसा याये फइ मखु।
सीगालय वने धुंक्पिन्सं
छिगु विश्वास याये बहःगु खँय् आशा याइ मखु।
19 म्वाःपिं व म्वानाच्चंपिन्सं जक छिगु प्रशंसा याइ,
गथे थौं जिं यानाच्चना।
बौन थः कायपिन्त
छिगु विश्वास याये बहःगु खँया बारे कनी।

20 परमप्रभुं जिगु उद्धार यानादी,
अले झीपिं थःगु जिवंकाछि
परमप्रभुया देगलय्
तार दुगु बाजं थानाः भजन हाले।

यशैयां हिजकियायात सल्लाह ब्यूगु

२ राज २०:७-८

21 यशैयां थथे धाःगु खः, “यःमरिमाया मलम दयकाः हिजकियायागु कइलय् पानाब्यु। अले वयागु ल्वय् लायावनी।”

22 हिजकियां यशैयायात न्यंगु खः, “जि परमप्रभुया देगलय् वने फइ धइगुया चिं छु जुइ?”

39

बेबिलोनं खबर ज्वनावःपिं दूतत

२ राज २०:१२-१९

1 अबलय् लाक्क हे बेबिलोनयाम्ह जुजु बलदानया काय् मरोदक-बलदानं हिजकिया जुजु म्हांमफुगुपाखें लाये धुंक्गु दु धकाः न्यनाः वयाथाय् पौत व कोसेलि बियाः दूतत छवल।*

2 हिजकिया जुजुं व ज्वनावःपिं दूततयत् लसकुस यात। हिजकियां उपिं दूततयत् थःगु धुकुतिइ च्वंगु लुं वहः, मसला, नस्वाः वःगु चिकं व फुक्क सिपाइंतयगु ल्वाभः क्यन। हिजकियां दरबार वा राज्यया धुकुतिइ इमित मक्यंगु छुं हे मदु।

3 अनंलि यशैया अगमवक्तां हिजकिया जुजुयाथाय् वनाः न्यन, “इपिं मनूतयसं छु धयावन? इपिं गनं छिथाय् वःगु खः?”

हिजकियां धाल, “इपिं ला तापाःगु देश बेबिलोनं वःगु खः।”

4 अगमवक्तां न्यन, “छिगु दरबारय् इमिसं छु छु खन?”

हिजकियां धाल, “जिगु दरबारय् दुगु फुक्क इमिसं खन। जिगु धुकुतिइ जिं इमित मक्यनागु छुं नं मदु।”

5 अले यशैयां हिजकियायात धाल, “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया वचन न्यँ—

6 छंगु दरबारय् दुगु फुक्कं व छिमि पुर्खातयसं थौं तक मुंकातःगु फुक्क बेबिलोनय् यंकीगु दिं धात्थे वइतिनि, छुं नं त्वःताथकी मखु, परमप्रभुं धयादी।†

7 अले छिकपिनि सन्तानत मध्ये नं गुलि गुलिसित ज्वनाः बेबिलोनय् यंकी। अले बेबिलोनय् जुजुया दरबारय् सेवा यायेत नपुंसक दय्की।”☆

8 हिजकियां यशैयायात लिसः बिल, “छिं धयादीगु परमप्रभुया वचन बांलाः।” छाय्धाःसा वं बिचाः यात, “जि म्वानाच्चंतले शान्ति व सुरक्षा दइगु जूसा थ्व बां हे लाः?”

40

परमेश्वरया मनूयात सान्त्वना

* 39:1 ३९:१ ७०२ बि.सि.लय् बेबिलोनीत हिजकिया जुजुयात नापलाः वःगु खः

† 39:6 ३९:६ ५८६ बि.सि.लय् बेबिलोनीतयसं यरूशलेम त्याका नाश याबलय् थ्व अमगवाणी पूवन।

☆ 39:7 ३९:७ दान १:१-७; २ राज २४:१०-१६; २ इति ३६:१०

- 1 छिमि परमेश्वरं धयादी,
जिमि प्रजायात सान्त्वना, सान्त्वना।
- 2 यरूशलेमया मनूतयत् साहस ब्यु।
इमित धा,
इमिसं ताःइलनिसें सास्ती नयावयाच्चंगु दु।
आः इमिगु पाप क्षमा जूगु दु,
इमिगु पापया लागिं
जिं इमित पूरा सजाँय बियागु दु।
- 3 सुं छम्हयसिनं थथे धकाः हाला हःगु सः ताये दइ,
“मरुभूमिइ परमप्रभुयात लँ ब्यु,
झिजांमिजां दंगु थासय् झी परमेश्वरयात लँ छिकाब्यु।”☆
- 4 फुक्क ब्यासित तःजायकी,
फुक्क पर्वत व डाँडात माथवंकी।
बेक्वःगु ख्यःत तप्यंकी
अले गाः वंगु बुँत माथवंकी।
- 5 अनंलि परमप्रभुया महिमा खने दइ,
संसारया फुक्क मनूतयसं छक्कलं व खनी,

छाय्धाःसा परमप्रभुया म्हुतुं हे थथे धयादीगु खः।”

- 6 छगू सलं थथे धाइ, “वचन घोषणा या!”
अले जिं न्यना, “छु वचन घोषणा यायेगु?”
“फुक्क मनूत घाँय् थें जक खः, इमिगु फुक्क गौरव
गुँइ हइगु स्वां थें छुं ईया लागिं जक दयाच्चनी।
- 7 घाँय् गनावनी अले स्वां हायावनी,
छाय्धाःसा परमप्रभुं इमिपाखे फय् वय्कादी,
धात्थें हे मनूत घाँय् थें खः।
- 8 घाँय् गनावनी अले स्वां हायावनी,
तर झी परमेश्वरया वचन न्ह्याबले दयाच्चनी।”☆
- 9 हे भिगु खँ हइम्ह सियोन,
तज्जाःगु पर्वतय थाहां हँ,
अले थ्व भिगु खँ न्यांकि!
हे भिगु खँ हइम्ह यरूशलेम, ततःसलं हा,
मग्यासें ततःसलं हा!
अले यहदाया शहरयात धा, “छिमि परमेश्वर झायाच्चंगु दु।”
- 10 स्व, शक्तिनापं परमप्रभु परमेश्वर झायेत्यंगु दु,
वय्कःया बल्लाःगु ल्हातं राज्य याइ।
वय्कःया सिरपाः वय्कःयाके दु,
अले वय्कःया इनाम नं वय्कःयाके हे दु।”☆
- 11 वय्कलं थःगु फैच्चलयया बथांयात फैजवालं थें ज्वयादी।
वय्कलं चिचीधिकःपिं भ्याःचातयत् थःगु मुलय् कयादी
अले इमित थःगु हे नुगःया लिक्क पाछायादी।
वय्कलं तसकं चिचीधिकःपिं फैचा दुपिन्त बुलुहुं ज्वयादी।”☆

इस्त्राएलया परमेश्वर थें ज्याःम्ह सु दु?

☆ 40:3 ४०:३ ४०:३मती ३:३; मर्क १:३; यूह १:२३ ☆ 40:3 ४०:३-५ लूक ३:४-६ ☆ 40:8 ४०:६-८ याक १:१०-११; १ पत्र १:२४-२५ ☆ 40:10 ४०:१० यशै ६२:११; प्रका २२:१२
☆ 40:11 ४०:११ इज ३४:१५; यूह १०:११

- 12 सुनां समुद्रयात थःगु ल्हातं ज्वनाः तये फइ?
सुनां आकाशयात ल्हातं नापय् याये फइ?
सुनां पृथ्वीया चा दालाय् तःगु दु
वा डाँडा व पर्वतयात पाय्छिकथं ताल्जुइ लने फु?
- 13 वय्कःयागु मन सीके फुम्ह सु दु?
वय्कःयात सल्लाह बी फुम्ह सु दु? ☆
- 14 बुद्धिया जःया नितिं वय्कलं सुयाके सल्लाह कयादीगु दु ला?
अले सुनां वय्कःयात खःगु लँय् वनेगु स्यन?
सुनां वय्कःयात ज्ञानया खँ स्यन,
वा थुइके फइगु लँपु क्यन?
- 15 जात जातित ला बाल्तिनय् च्वंगु छफुति लः थें जक खः।
इपिं ला ताल्जुइ पेपुनाच्च्वंगु धू थें खः।
वय्कलं ला टापुतयत् धूयात थें लनादी।
- 16 झी परमेश्वरया नितिं वेदीइ होमबलि छायेत
लेबनानया गुँइ च्वंपिं पशुत गाइ मखु
अले छवय्केत अनयागु सिमात नं गाइ मखु।
- 17 फुक्क जातित वय्कःया न्ह्यःने छुं नं मखु।
वय्कलं इमित छुं नं ज्यालगय् मजूपिं
व छुं नं मखुपिं ताय्कादी।
- 18 अनलि छिमिसं परमेश्वरयात सुनापं दाँजय यायेगु?
अले वय्कःयात छु मूर्ति नाप दाँजय यायेगु?☆
- 19 मूर्ति ला शिल्पकारतयसं दय्की।
लुँकःमिं उकी लुँ भुनाबी,
अले उकिया नितिं वहःया सिखः दय्की।
- 20 लुँ व वहःया मूर्तिं दय्के मफुपिं मनूतयसं ध्वग्गिना मवनीगु सिं ल्यइ,
क्वदली मखुपिं मूर्तिं दय्केत वं छम्ह तसकं ज्या सःम्ह शिल्पकारयात ल्यइ।
परमेश्वरं फुक्क पृथ्वीइ शासन यानादी
- 21 छु छुं छुं नं मस्युं ला?
छु छन्त न्हापा हे धाःगु मखु ला?
पृथ्वी गुकथं शुरु जुल,
छु छुं न्यनागु मदु ला?
- 22 वय्कः पृथ्वी च्वय् आकाश स्वयाः नं च्वय् थःगु सिंहासनय् च्वनादीम्हय्सिनं व दय्कादीगु खः,
क्वय् पृथ्वीइ मनूत बुँचा थें जक खः।
वय्कलं आकाशयात इलां थें चक्कंकादीगु दु,
अले अन बाय् च्वनेत पाल थें चक्कंकादीगु दु।
- 23 वय्कलं शासकतयत् ज्यालगय् मजुइकादी,
अले पृथ्वीइ च्वंपिं शासकतयत् छुं नं मखुपिं यानाः क्वकयादी।
- 24 इपिं पीवं,
पुसा ह्लेवं,
इमिसं बुँइ हा कायेवं
वय्कलं इमित स्वांपुयादी
अले इपिं सुकूचिनावनी,
अले ग्वःफसं इमित छवसँ थें पुइकेयंकी।

- 25 “छिमिसं जितः सुनापं दौंजय यायेगु?
जि थें ज्याःम्ह सु दु?” पवित्र परमेश्वरं धयादी।
- 26 च्वय आकाशय मिखा ब्वयाः स्व,
अनयागु फुक्क नगुत सुनां दयकूगु खः?
वय्कलं हे मखु ला?
वय्कलं उपि फुक्क नगु व नक्षत्रतयत् नां कयाः सःतादी,
वय्कःया तःधंगु शक्तिया कारणं
उपि छगू नं तनावनी मखु।
- 27 हे याकूब, छ छाय् क्वाराक्वारा हालाच्चवनागु?
हे इस्राएल, छं छाय् थथे धयागु,
“परमप्रभुं जिगु दुःख मथु,
जिं अन्याय सहयाना नं वास्ता यानामदी?”
- 28 छु छं मस्यू ला?
छु छं न्यनागु मदु ला?
परमप्रभु सदां सदांया परमेश्वर खः धकाः,
वय्कलं हे दक्व संसार दयकादिल।
वय्कः गुबलें त्यानुचाइ मखु,
गुबलें गलय् जुइ मखु, वय्कःया बिचाः सुनानं थुइके फइ मखु।
- 29 वय्कलं त्यानु चायाच्चंपिन्त
व बल मदुपिन्त बल बियादी।
- 30 मचा ल्याय्म्हपिं मनूत नं बल मदयाः त्यानु चायावनी
अले ल्याय्म्हपिं मनूत त्यानुचायाः क्वदली।
- 31 तर परमप्रभुयाके भलसा तइपिनिगु बल हाकनं न्हगु जुइ।
इपिं इमा थें च्वय् च्वय् ब्वया जुइ
अले ब्वाँय् वनाः नं त्यानुचाइ मखु।
इपिं न्यासि वनाः नं मूच्छां जुइ मखु।

41

परमप्रभुं इस्राएलीतयत् ग्वाहालि यानादीगु

- 1 “हे टापुत, जिगु न्ह्यःने सुम्क च्वाँ!
जात जातितयसं न्हगु बल कायेमा!
इपिं न्ह्यःने वयाः खँ ल्हाः वयेमा!
इपिं न्याय याइगु थासय् मुंवेने।
- 2 “सुनां पुर्बं सुं छम्हयसित
वय्कःया सेवा यायेत धार्मिकताय् सःता ग्वाकूगु दु?
वय्कलं जात जातितयत् थःगु अधीनय् हयादी,
अले जुजुतयत् इमिगु न्ह्यःने थःगु अधिकारय् हयादी।
वं इमित थःगु तरवारं धू थें
अले थःगु धनुष वाणं ब्वय्का यंकीगु छवस थें यानादी।
- 3 वं इमित लिनाछवइ,
न्हापा वं हे मवंनिगु लँपु जुयाः व छुं हानि मजुइक न्ह्यांवनी।
- 4 शुसंनिसें पुस्तातयत् सःताः थ्व ज्या पूवंकूम्ह सु खः?
छु! जि हे मखु ला? जि परमप्रभु, इपिंनापं न्हापा अले लिपाथ्यंक च्वनाच्चवनाम्ह जि व हे खः।”
- 5 टापुत थ्व खनाः तसकं गयात।
पृथ्वीया ताताःपाःगु देशत थुरथुर खात।

इपिं लिकक थयंकः वल।

6 छम्हयसिनं मेम्हयसित ग्वाहालि याइ,

अले थः किजायात थथे धाइ, “साहस या!”

7 बांलाक ज्या सःम्ह कारिगरं लुँकःमियात साहस बी,

अले ढलोटयात मुगलं दायाः पिचुसे च्वंगु मूर्ति दय्कूम्हं

मूर्ति स्वाइम्हयसिगु मनय् हपाः बी।

वं लिसं तइम्हयसित धाइ, “ज्या बांलात!”

अले वं मूर्ति थुखे उखे मसनेमा धकाः नकिं तानाः बल्लाकाबी।

8 “तर छ! हे इस्राएल, जिमि दास,

याकूब, सुयात जिं ल्ययागु दु।

जिमि पासा अब्राहामया वंश, ☆

9 छन्त जिं पृथ्वीयागु ताताःपाःगु थासं हया,

अले पृथ्वीया कुन्चां जिं छन्त सःता।

अले जिं धया, ‘छ जिम्ह दास खः।’

जिं छन्त ल्ययागु दु, त्वःतागु मदु।

10 अथे जुयाः ग्याये मते, छायाधाःसा जिं छनापं हे दु।

नुगः क्वतुंके मते, छायाधाःसा जिं हे छिमि परमेश्वर खः।

जिं छन्त बल्लाके। जिं छन्त ग्वाहालि याये।

जिगु धार्मिकताया जव ल्हातं जिं छन्त तिबः बी।

11 “छनापं तंम्वःपि फुकक धात्थें हे लाजय् लाइ, अले बेइज्जत जुइ।

छन्त विरोध याइपिं छुं मखुपिं जुइ अले नाश जुयावनी।

12 छिमि शत्रुतयत् छं मात्तुमालां नं लुइके फइ मखु।

छंगु विरोधय् लडाइँ याइपिं नं ज्यालगय् जुइ मखु अले नाश जुइ।

13 छायाधाःसा जिं परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।

जिं छंगु जव ल्हाः ज्वनाः

छन्त थथे धाये, ‘ग्याये मते,

जिं छन्त ग्वाहालि याये।’

14 हे कीचा याकूब, ग्याये मते!

हे चिधंगु इस्राएल,

जिं हे छन्त ग्वाहालि याये।”

परमप्रभु, छन्त उद्धार यानादीम्ह इस्राएलया दक्वसिबय् तःधंम्ह पवित्र परमेश्वरं थथे धयादी।

15 “स्व, जिं छन्त छगू न्हंगु व च्वामुसे च्वंगु

नकिं दुगु अन्न दायेगु पाता दय्काबी।

छं पर्वततयत् तासय् याइ

अले उकियात दायाः छवस याइ।

16 छं इमित हायाछवइ अले फसं इमित च्वय् थत यंकी,

अले ग्वःफसं इमित पुइकेयंकी।

छं धाःसा परमप्रभुनापं हे लयतायाच्चनी।

अले छं इस्राएलया पवित्र परमेश्वरया महिमा याइ।

17 “गरीबतय्सं व मगाःमचाःपिन्सं लः माली,

तर लः गनं नं लुइके फइ मखु,

इमिगु मे प्याःचायाः गनी।

तर जिं परमप्रभुं इमित लिसः बी।

जिं इस्राएलया परमेश्वरं इमित त्वःते मखु।

- 18 नांगा डौंडां जिं खुसिबा: न्ह्याकाबी,
अले ब्यासिइ ल:या मूलत पिकयाबी।
जिं मरुभूमिइ ल:या पुखू
व गंगु बैयात ल:या मूलय् हिइकाबी।
- 19 मरुभूमिइ जिं तायग: सिमा, खय: सिमा,
मेहदीया सिमात व जैतूनया सिमात बुया: वयकाबी।
जिं गंगु बैय् स्वसिमा, धूपी व सिसौया सिमातनापं हे बुया: वयकाबी।
- 20 छायाधा:सा मनूतयसं खना: थुइमा
अले बिचा: यायेमा।
थ्व परमप्रभुया ल्हा:या ज्या ख: धका: इमिसं पक्का हे थुइमा।
थ्व इस्त्राएलया पवित्र परमेश्वरं सृष्टि यानादीगु ख:।

मखुपिं घ:तयत् परमप्रभुया ख्याच्च:

- 21 “परमप्रभुं धयादी,
‘छिमिगु मुद्दात जिथाय् हजि।’
थथ:गु खँ जिथाय् हजि याकूबया जुजुं धयादी,
- 22 अय् मूर्तिंत, लिपा छु जुइतिनि जिमित धा,
छिमिगु न्हापा जुइ धुंक्गु खँ जिमित धा।
गुकि याना: जिमिसं बिचा: याना: उपिं पूरा जुल कि मजू धका: सीके फइ।
अले उकिया लिपांगु लिच्च: छु जुइ धका: जिमिसं सीके फइ।
वा छु जुइत्यंगु ख: व खँ जिमित धयाब्यु।
- 23 आ: जू वइगु खँ जिमित धयाब्यु,
गुकि याना: जिमिसं छिपि हे घ: ख: धका: सीके फइ।
भिं व मभिगु न्ह्यागु सां छुं या,
कि जिपि ग्याये माली अले भय कया: च्वनेमाली।
- 24 तर छिपिं ला ज्यालगय हे मजुपिं ख:,
अले छिमिगु ज्या नं छति हे ज्यालगय मजू।
सुनां छिमित ल्यइ व घच्चाइपूह ख:।
- 25 “जिं सुं छम्हयसित उत्तरपाखें ल्ययागु दु अले व वइ।
पुर्ब वया: वं जिगु नां काइ।
भ्यातना:यात न्हुतुन्ह थें अले कुमालं चा न्हुतुन्ह थें
वं शासकतयत् न्हुइ।
- 26 छिपिं मध्ये गुम्ह घवं शुसंनिसें थ्व क्यनाब्युगु दु अले झीसं सीके फत?
शुसंनिसें सुनां थ्व क्यनाबिल अले पाय्छि जू धका: झीसं धायेफत?
थ्व खँ झीत सुनानं धयाब्युगु मदु,
न्हापा सुनानं छगू बचं धा:गु मदु।
छिमिसं धा:गु वचन सुनानं न्यंगु मदु।
- 27 सियोनयात दकलय् न्हापा ‘स्व, थन छु जुइतिनि’ धका: धयाम्ह जि हे ख:।
यस्-शलेमयात भिगु खँ न्यंकेत छम्ह दत्त छवयाम्ह जि हे ख:।
- 28 जिं घ:तय् दथुइ माला: स्वया, इमिगु दथुइ सल्लाहबीपिं छम्ह नं मदु।
जिं इमिके न्यने धा:सा सुनानं लिस: बी मखु।
- 29 स्व, इपिं फुक्कं असत्य ख:।
इमिगु ज्या नं छुं मू मवं।
इमिगु मूर्तिंत फय् व अलमल जक ख:।”

- 1 “श्व जिमि दास खः, गुम्हयसित जिं तिबः बी,
श्व जिं ल्ययाम्ह मनु खः, श्व खनाः जि लयता।
वयाके जिं जिगु आत्मा तयाबियागु दु,
वं जात जातिया निति न्याय हइ।✠✠
- 2 व चिल्लाय दनाः हाली मखु, वा तसकं हाली मखु
अले वं लँय थःगु सः न्यका जुइ मखु।
- 3 तज्याःगु तिकथि वं त्वथुली मखु,
अले पाल्चाय पिलि-पिलि च्यानाच्चंगु मतः वं स्याइ मखु,
वं सत्यताकथं न्याय याइ।
- 4 वं पृथ्वीइ न्याय पलिस्था मयातले
व बमलाइ मखु, निराश नं जुइ मखु।
वयागु स्यनातःगु खँय ताताःपाःगु देशय च्वंपिन्सं थःगु आशा तइ।”

- 5 परमप्रभु परमेश्वरं आकाश दयकाः उकियात चकंकादिल,
अले पृथ्वी व उकी दुगु फुक्कयात न्यनावंकादिल,
अले वयकलं अन दुपि मनुतयत सासः
व थुखे उखे जुइपिन्त जीवन बियादी।
परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी —✠

- 6 “जि, परमप्रभुं जिगु धार्मिकताकथं छन्त सःतागु दु,
जिं छंगु ल्हाः ज्वनाः छन्त रक्षा याये।
जिं छन्त जिमि मनुतलिसें जिगु बाचाया चिं
अले यहदीमखुपिनिगु निति जः दयकाबी।✠
- 7 गुकिं यानाः छं मिखां मखंपिन्त खंकाबी
कुना तःपिं कैदीतयत इयालखानां
व खिउंगु थासय च्वंपिन्त खिउंगु कालकोठरीं लिकाइ।

- 8 “जि परमप्रभु खः, जिगु नां श्व हे खः,
जिगु महिमा जिं मेपिन्त बी मखु,
जिगु प्रशंसा मूर्तितयत बी मखु।
- 9 स्व, न्हापायागु खँ ला जुइ धुंकल,
आः न्हगु खँ जिं कने।
व जुइ न्ह्यः हे उकिया बारे
जिं छिमित घोषणा याये।”

परमप्रभुया प्रशंसाया भजन

- 10 परमप्रभुया निति छपु न्हगु भजन हा,
पृथ्वीया ताताःपाःगु थासं वयकःया प्रशंसा या।
हे समुद्रय यात्रा याइपिं अले उकी दुगु फुक्क जीवजन्तुं,
हे टापुत अले अन च्वंपिं फुक्क मनुत!
- 11 मरुभूमि व अन च्वंगु शहरत परमेश्वरया प्रशंसा या!
हे केदार च्वनाच्चंगु बस्तीत वयकःया प्रशंसा या!
सेलाय च्वंपिं मनुत
पर्वतया च्वका च्वकां ततःसलं लसताया म्ये हा!
- 12 ताताःपाःगु देशय च्वंपिं मनुत
परमप्रभुया महिमा व प्रशंसा या!
- 13 परमप्रभु तसकं बल्लाःमह मनु थें पिहाइाइ।

✠ 42:1 ४२:१ मती ३:१७; १७:५; मर्क १:११; लूक ३:२२; १:३५
१३:४७; २६:२३

✠ 42:1 ४२:१-४ मती १२:१८-२१

✠ 42:5 ४२:५ प्रे १७:२४-२५

✠ 42:6 ४२:६ यशै ४१:६; लूक २:३२; प्रे

वयकलं लडाइँया निति छम्ह बल्लाःम्ह सिपाइँनं क्यंगु थें थःगु जोश क्यनादी।
 वयकः तःसलं हालादी अले तःसलं लडाइँया सः थाहांवनी।
 वयकलं थः शत्रुतयत् बुकी।

परमेश्वरं थः मनूतयत् ग्वाहालि यायेगु बाचा याःगु

- 14 “जि ताःई तक ला सुम्क च्वना,
 जि सुम्क च्वना अले थःम्हं थःत पनातया।
 तर आः जि मचाबू ब्यथा जूम्ह मिसा थें जि हाले,
 जितः स्वाँ स्वाँ वइ अले जिं सासः पिकाये।
 15 जिं डाँडात व पर्वततयत् नाश याये,
 स्वांसिमात गंकाबी।
 जिं खुसितयत् टापुइ हिलाबी,
 अले पुखूत गंगु बँ यानाबी।
 16 जिं जिमि कांपि प्रजातयत् इपि गुबले मवंगु लँपुइ यंके।
 इमिसं मस्यूगु लँपुइ जिं इमित लँ क्यँक्यं यंके।
 जिं इमिगु निति खिउँगुयात जलय्
 अले गाः वंगु थाययात माथं वंकाबी।
 थज्याःगु ज्या जिं याये।
 जिं इमित त्वःते मखु।
 17 तर सुनां सुनां मूर्ति तयके भलसा याइ,
 उपि मूर्तितयत् थःगु घः मानय् याइ,
 इपि लज्जा चायेमाली अले बदनाम जुइ।”

इस्त्राएलीतयसं सयके मफुगु

- 18 “हे ख्वँयत् न्यँ,
 हे कांपि बांलाक स्व!
 19 तर जिमि दासत बाहेक मेपि सु कांपि दु धकाः?
 वा जिं छवयापि दूत थें ख्वँयपि सु दु धकाः?
 जिं थःगु लागि अलग यानाम्ह थें ज्यापि कांपि सु दु धकाः?
 परमप्रभुया दास थें काम्ह मेपि सु दु धकाः?
 20 छं यक्व खँ खंगु दु,
 तर ध्यान ब्यूगु मदु।
 छंगु न्हायपं ला चाःगु हे दु,
 अयनं छं छं नं ताःगु मदु।”

- 21 थःगु धार्मिकताया कारणं थःगु व्यवस्थायात तःधकेगु व
 महिमां जायकेगु परमप्रभुयात यल।
 22 तर थ्व छगू थज्याःगु जाति खः,
 सुयात लुतय् याःगु दु।
 इमित कैदी यानाः
 कालकोठरीइ कुनातःगु दु।
 इमित लुतय् याःगु दु,
 अले इमित त्वःतकेत व लित छवयेत सुं नं वइ मखु।

23 छु छिपि सुनां थ्व खँ न्यन?

छु आवलि ध्यान बियाः खँ न्यनेगु?

- 24 सुनां याकूबयात लुतय् याकेत अले इस्त्राएलयात लुतय् याइपिनिगु ल्हातय् तयाबिल?
 वयकः व हे परमप्रभु खः सुया विरोधय् झीसं पाप यानागु खः।
 वयकःया इच्छा कथं मनूतयसं थःगु जीवन हनेगु इच्छा मयाः।

वयक्कलं बियादीगु नियम मानय् मयाः।

- 25 अथे जुयाः वयक्कलं इमित थःगु तं प्वंकादीगु खः,
अले लडाईं यानाः स्यायेगुया दुःखकष्ट याकेबियादिल।
मि थें ज्याःगु वयक्कःया तं फुक्क इस्त्राएलय् च्याःगु दु।
तर छु जुयाच्च्वंगु दु, व इमिसं गुबलें थुइका काःगु मदु,
वपाखें इमिसं छुं नं सय्का काःगु मदु।

43

थः प्रजायात बचय् यायेगु परमेश्वरया बाचा

- 1 तर आः, हे याकूब, छन्त सृष्टि यानादीम्ह,
हे इस्त्राएल, छन्त आकार ब्यूमह परमप्रभुं थथे धयादी,
“ग्याये मते, छायाधाःसा जिं छन्त मू पुलाः त्वःतकागु दु।
जिं छन्त छंगु नां कयाः सःतागु दु, छ जिम्ह हे खः।
- 2 छ तःजाःगु लखं जुयाः वनीबलय् जिं छनापं हे दइ।
छ खुसि जुयाः वनीबलय् उकिं छन्त त्वपुइ मखु।
छ मि जुयाः वनीबलय् उकिं छन्त थिइ मखु।
उकिया मि जलं छन्त छवय्की मखु।
- 3 छायाधाःसा जिं परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः,
इस्त्राएलया पवित्र परमेश्वर, छिमि मुक्तिदाता।
छन्त त्वतकेत मिश्र देश
अले छंगु पलेसा कूश व सेबा जिं बी।
- 4 छ जिगु मिखाय् तसकं मू वंम्ह व हनाबना दुम्ह जूगुलि,
जिं छन्त माया यानागुलि
जिं मनूतयत्त छंगु पलेसा
व जात जातितयत्त छंगु जीवनया पलेसा बी।
- 5 ग्याये मते, छायाधाःसा जिं छनापं हे दु।
जिं छिमि सन्तातयत्त पुर्बनिसें हये,
पच्छिमनिसें छिमित छथाय् मुंके।
- 6 जिं उत्तर देशयात धाये, ‘इमित छव।’
दच्छिन देशयात जिं धाये, इमित पने मते।
जिमि काय्पिन्त तापाकनिसें
व जिमि म्हायापिन्त पृथ्वीया कुंकुलामनिसें हजि,
- 7 सु सु जिगु नामं सःतूगु दु,
सुयात जिं जिगु महिमाया नितिं सृष्टि यानागु दु,
सुयात बां लुइका अले सुयात जिं दय्का।”

इस्त्राएल परमप्रभुया साक्षी खः।

- 8 मिखा दयाः नं कापिं व न्हायपं दयाः नं
ख्वाँयपिं मनूतयत्त पिने यंकि।
- 9 फुक्क जात जातित छथाय् मुं,
संसारया फुक्क मनूत छथाय् मुं।
इमि घःत मध्ये सुनां जिमित लिपा जुइगु खँ धाये फइ,
अले जुइगु खँ न्हापा हे घोषणा याये फइ?
इपिं पाय्छि ठहरय् जुइत थथःगु साक्षी हयेमाः,
अले मेपिन्सं न्यनाः थथे धायेमा, “व सत्य खः।”
- 10 परमप्रभुं धयादी, “अय् इस्त्राएलया मनूत, छिपिं जिगु साक्षी
व जिं ल्ययापिं दास खः।”
छिमिसं जितः म्हासीकेगु व विश्वास याये फयेमा,

अले जि परमेश्वर खः धकाः थुइके फयेमा।
 मेपि घःतयत दयके न्ह्यः हे जि दु,
 मेपि फुक्क घःत मदये धुंकाः नं जि दइ।
 11 जि खः, जि हे परमप्रभु खः।
 जि बाहेक मुक्ति बीम्ह सुं हे मदु।
 12 जिं लिपा जुइगु खँ न्हापा हे धयाबियागु दु,
 बचय् यानागु दु अले घोषणा यानागु दु,
 “छिमिगु दथुइ जिं हे थ्व यानागु दु बिदेशी घःतयसं मखु।”
 परमप्रभुं धयादी, “जि हे परमेश्वर खः धयागुया साक्षी छिपिं खः।
 13 जि हे परमेश्वर खः अले सदां दयाच्चनी।
 जिगु ल्हातं सुनानं छिमित छुतय याये फइ मखु।
 जिं ज्या यायेबलय् सुनां उकियात हीके फइ?”

परमेश्वरया दया व इस्राएल विश्वास यायेबहः मजगु
 14 परमप्रभु छिमित उद्धार याइम्ह खः।
 इस्राएलया पवित्र परमेश्वरं थथे धयादी,
 “छिमिगु लागिं हे जिं बेबिलोनया विरोधय् सेना छवये।
 इमिसं हमला याइ अले बेबिलोनीत थःगु जीवन बचय् यायेत बिस्युं वनी। इमित इमिसं घमण्ड यानाच्चंगु इमिगु जहाजय् जबरजस्ती
 बिसिकेछवइ।
 15 जि परमप्रभु, छिमि पवित्र परमेश्वर खः।
 हे इस्राएलया मनूत जिं हे छिमित सृष्टि यानागु खः,
 अले जि हे छिमि जुजु खः।”
 16 परमप्रभु गुम्हय्सिनं समुद्रय् लँ दयकादी,
 अले किसिद्रम्बलय् लँ दयकादी,
 17 गुम्हय्सिनं रथत व सलत,
 बल्लाःगु सेनायात छथाय् हे मुंकादी,
 इपिं दने हे मफयक क्वथलादी,
 पाल्चाय् च्वंगु मत स्याः थें स्यानादी,
 वय्कलं थथे धयादी,
 18 “वने धुंक्गु खँयात ल्वःमंकाछव,
 न्हापायागु खँ जक बिचाः याये मते।
 19 स्व, जिं छगू न्हगु ज्या यानाच्चनागु दु,
 व आः जुया वइतिनि, छु छिमिसं व मखं ला?
 जिं मरुभूमिइ छपु लँपु दयका च्वनागु दु,
 अले गंगु बैय् खुसिचात न्ह्याकाः च्वनागु दु।
 20 ध्वंचात व न्हिकांझंगःत,
 व मरुभूमियापिं मेपिं पशुतयसं जितः हनाबना तइ,
 छायाःसा जिं थः मनूतयत, जिं ल्ययातयापिन्त
 त्वनेगु निंति मरुभूमिइ लः
 अले गंगु बैय् खुसिबाः न्ह्याकाबी।
 21 व जातियात, जिगु प्रशंसाया घोषणा यायेमा धकाः जिं थःगु निंति दयकागु खः।

इस्राएलीतयसं याःगु पाप
 22 “अयनं हे याकूब, छं जितः बिन्ति याःगु मदु।
 हे इस्राएल, छं जितः आराधना यायेत तसकं त्यानुचाये धुंकल।
 23 छं होमबलिया निंति जिथाय् फै हःगु मदु,
 न छं थःगु बलिदानं जितः हनाबना याःगु दु।

- जिं छन्त यक्व बलिदानत पवनाः इयातुगु कु क्वबिकागु मद्दु,
न यक्व धुपाँय् पवनाः छन्त त्यानुचाय्कागु दु।
24 छं जिगु निंति छं नं नस्वाःगु धुपाँय् न्यानाहःगु मद्दु,
छं जितः लुधकेत छं नं बलिया दाः हःगु मद्दु।
उकिया पलेसा छं जितः छंगु पापया कु क्वबिकूगु दु,
अले जितः थःगु अधर्मया ज्यां त्यानुचाय्कूगु दु।
- 25 “जि, जि व हे खः, गुम्हयसिनं छंगु अपराध थःगु हे लागिं क्षमा यानाबी,
जिं छंगु पाप गुबले लुमंके मखु।
26 न्हापा छु जूगु खः व जितः लुमंकाब्यु,
झीपिं थुपिं खँया बारे अदालतय् वनेनु,
छ दोष मदुम्ह ठहरय् जुइत थःगु खँ ति।
27 छिमि जातिया अबुं पापयात,
अले छिमि थकालितयसं जिगु विरोधय् विद्रोह यात।
28 अथे जुयाः जिं छंगु देगःया थकालितयत् अशुद्ध ठहरय् याना।
जिं याकूबया लागिं पूर्ण नाश हयागु दु,
जिं इस्राएलयात बदनाम जुइके बियागु दु।”

44

ल्यःम्ह इस्राएल

- 1 “तर आः हे जिमि दास याकूब,
जिं ल्ययाम्ह इस्राएल न्यँ,
2 छन्त दयकूम्ह, छन्त गर्भय् दयकूम्ह
छन्त ग्वाहालि याइम्ह, परमप्रभुं थथे धयादी –
हे जिमि दास याकूब,
जिं ल्ययाम्ह यशूस्न*, छ गयाये मते।
3 छायाःसा जिं गंगु बैय् लः प्वंकाबी,
व सुख्खा बुँइ खुसिचात न्हाकाबी।
जिं छिमि सन्तानयाके जिगु आत्मा प्वंकाबी,
अले जिं छिमि सन्तानतयत् आशिष बी।
4 उपिं ख्यलय् बुयावःगु घाँय् थें,
न्हानाच्चंगु खुसि लिक्क पिनातःगु लहरे पिपलया सिमा थें जुइ।
5 छम्हयसिनं धाइ, ‘जि परमप्रभुयाम्ह खः’।
मेम्हयसिनं जि याकूबया सन्तान खः धकाः धाइ,
मेपिन्सं थःगु ल्हातय् ‘परमप्रभुया’ धकाः च्वइ,
अले हानं मेम्हयसिनं धाइ व छम्ह इस्राएली खः।”

परमप्रभु छम्ह हे जक परमेश्वर

- 6 इस्राएलया जुजु व उद्धार यानादीम्ह,
दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी –
“जि हे शुरु व अन्त खः।
जि बाहेक मेपिं सुं नं परमेश्वर मद्दु।
7 जि थें ज्याःम्ह सु दु? वं थ्व घोषणा यायेमा।
जिं यक्व न्हापा थः प्रजायात थापं यानाबलय् निसें
छु जूगु खः वं जितः ध्वाथुइक कनेमा।
अले इमित छु जुइ वं न्हापा हे धायेमा।
8 यक्व न्हापांनिसें आः तक छिमित छु जिं लिपा जुइगु खँ कनागु मद्दु ला?

* 44:2 ४४:२ यशूस्न थुकिया अर्थ सिधाम्ह, थ्व इस्राएलया मनुत खः

उकिं छिपि ग्याये मते वा थुरथुर खाये मते।
छिपि जिगु साक्षी खः। छु जि बाहेक मेपि परमेश्वर दु ला?
मदु, अन छुनं मेगु ल्वहंधी मदु, मेम्ह सुं नं परमेश्वर मदु!”

मूर्ति पुजा याइपि लाजय लाइ

9 मूर्तित दयकीपि फुक्कं ज्यालगय मजूपि खः,
इमिसं तसकं मू वंगु तायकाच्चंगु थुपि मूर्ति छति नं मू मवं।

इमिगु पंलिनाः न्वंवाइपि कापि खः,
इपि छुं हे मस्यूपि जुयाः थःपिन्त लाजय लाकाच्चंगु दु।

10 घःत वा धालय यानाः मूर्तित दयकीपि मूर्ख खः,
इमित घःपाखें छुं नं फाइदा दइ मखु।

11 मूर्तियात पुजा याइपि फुक्कं लाजय लाइतिनी।
कारिगरत छुं नं मखु तर इपि ला मनूत जक खः।

इपि सकलें मुनाः जाँचय दं वयेमाः।
इपि सकलें ग्याइ अले लाजय लाइ।

12 धातुया ज्या याइम्हयसिनं छक् धातु काइ
अले ज्याभः छ्यलाः उकियात मिइ छुइ,
उकियात मुगलं दायाः मूर्तिया बां पिकाइ।
वं थःगु बल्लाःगु लप्पां ज्या याइ।
ज्या यायां वयात नयेपित्याइ अले वयागु बल कम जुइ।
व प्याः चाइ अले कमजोर जुइ।

13 सिकःमिं कां नापय यानाः चिं तयाः आकार बी।
वं हंचां उकियात बां लुइकी,
अले कम्पासं उकियात चिं तयाः
हंचां कियाः इमिसं छँय पुजा कोथाय तयेत
छम्ह बांलाःम्ह मनूया मूर्ति दयकी।

14 वं मूर्ति दयकेत देवदास्या सिमा
वा थक्कुराः सिमा वा स्वसिमायात पाली।

वा देवदारु सिमायात पी फु,
अले थुकियात तःमा यायेत वा वइगु पी फु।

15 अले वं उकिं छुं सिं मि छवयकेत छ्यली
वं उकिं थःम्ह हे मि पनेगु याइ।
अले वं मरि छुइ।

तर वं उकिं छम्ह घः नं दयकाः उकियात पुजा याइ।
वं मूर्ति दयकी अले उकिया न्ह्यःने भवसुली।

16 बच्छि सिं वं मि छवयकेगु निति
व नसा ज्वरय यायेगु निति छ्यली।
ला दयकाः वं लुधंक नइ।

वं मिं लुमुक च्वने धुंकाः थथे धाइ,
“आहा! गुलि लुमुसे च्वंगु, स्वये हे यइपुसे च्वंगु मि।”

17 अले ल्यं दुगु सिं वं थः घःया मूर्ति दयके धुंकाः
उकियात क्वछुनाः भागियानाः पुजा याइ।

अले प्रार्थना यानाः थथे धाइ,
“छ हे जिमि घः खः! जितः बचय या।”

18 धात्थे थज्याःपिं मनूत मूर्ख खः, इमिसं थु हे मथु!
इमिगु मिखा तिनातःगु दु अले इमिसं छुं हे मखं।
इमिगु नुगः नं तिनातःगु दु अले इमिसं छुं नं मथु।

19 सुनां मूर्ति दयकी वं थथे गुबलें बिचाः याइ मखु
 छायाधाःसा वयाके छुं ज्ञां व दुग्यां हे दइ मखु।
 “जिं बच्छि सिं छवयका, उकिया ह्यंग्वालय मरि व ला छुनाः नया।
 छु उकिया ल्यं दुगु ब्वं घच्चाइपुगु खँत दयकीगु ला?
 छु जिं सिंगःयात क्वछुनाः भागि यायेगु ला?”
 20 वं पत्याः याःगु चिज नउ स्वया अप्वः छुं मखु।
 वयागु मभिगु बिचालं हे वयात मखुगु लँय् यंकूगु दु,
 वं थःम्हयसित बचय् याये फइ मखु,
 न वं थथे धाये फइ, “छु जिं थःगु जव लहातय् कयातयागु चिज
 मखुपिं घःतयगु मूर्ति मखु ला?”

सृष्टि यानादीम्ह व उद्धार यानादीम्ह परमप्रभु खः

21 “हे याकूब, हे इस्राएल, थुपिं खँ लुमंकी,
 छायाधाःसा छु जिमि दास खः।
 जितः सेवा यायेत जिं छन्त दयकागु खः।
 हे इस्राएल, जिं छन्त गुबलें ल्वःमंके मखु।
 22 जिं छंगु अपराधत सुपाँय थें
 अले छंगु पाप सुथय्या खसु थें चीकाछवयागु दु।
 जिथाय् लिहां वा,
 छायाधाःसा जिं छन्त उद्धार यानागु दु।”

23 हे आकाश, लसताया म्ये हा। परमप्रभुं थथे यानादीगु दु।
 हे क्वययागु पृथ्वी, तःसलं हा!
 हे पर्वतत, गुँ व अन च्वंगु फुक्क सिमात,
 तःसलं म्ये हा,
 छायाधाःसा परमप्रभुं मू पुलाः याकूबयात त्वःतकादीगु दु।
 वयकलं थःम्हं इस्राएलयात बचय् यानाः थःगु महिमा क्यनादी।

यरूशलेमय् मनूत च्वनी

24 “परमप्रभुं थथे धयादी,
 छन्त उद्धार यानादीम्ह अले छन्त गर्भय् दयकादीम्ह,

“जि हे परमप्रभु खः,
 गुम्हयसिनं फुक्कं दयकादिल,
 गुम्हयसिनं याकःचां हे आकाशयात चकंकादिल,
 गुम्हयसिनं थम्हं हे पृथ्वीयात न्यनावंकादिल,

25 “गुम्हयसिनं मखुपिं अगमवक्तातयगु चिं स्यंकाबी।
 गुम्हयसिनं बुद्धिमानतयगु खँयात ज्यालगय् मजुइकाबी।
 अले इमिगु ज्ञानया मूर्खतायात क्यनादी। ☆

26 गुम्हयसिनं थः अगमवक्तायागु वचनयात पूर्वकादी,
 अले जूवइतिनिगु खँ धाइम्ह थः दूततयगु खँ पूर्वकी,

“गुम्हयसिनं यरूशलेमया बारे धाइ, ‘व शहरय् हाकनं मनूत च्वनी’,
 गुम्हयसिनं यहदाया शहरया बारे धाइ, ‘उपिं हाकनं दयकीगु जुइ’
 गुम्हयसिनं भज्यं स्यंकूगु थायया बारे धाइ, ‘उपिं हाकनं दयकीगु जुइ’
 27 गुम्हयसिनं तःजाःगु समुद्रयात धाइ, ‘छंगु लः सुनावनेमा
 जिं छिमिगु खसित गंकाबी,’

28 गुम्हयसिनं कोरेसया बारे धाइ, 'व जिमि जवाः खः,
अले जिगु फुक्क इच्छा वं पूर्वकी।
यस्शलेमया बारे वं धाइ, "व हाकनं दयकेमा,"
अले देगःया बारे, "थुकियात हाकनं दयकी।" '†☆

45

परमप्रभुं कोरेसयात* ल्यःगु

- 1 "परमप्रभुं थम्हं अभिषेक यानादीम्ह कोरेसयात धयादी,
जात जातितयत् त्याकेत,
जुजुतयगु ल्हातं अधिकार लाकाकायेत,
शहर शहरया मू ध्वाखात चायकेत
व ध्वाखात वयागु विरोधय् गुबलें तीमफय्मा धकाः
जिं वयात शक्ति बियागु दु,
जि परमप्रभुं जुजु कोरेसयात थथे धाये,
- 2 जि छंगु न्ह्यः न्ह्यः वने,
अले डाँडातयत् माथं वंकाबी।
कँय्या ध्वाखात जिं कुचा कुचा थलाबी,
अले नँयागु बालात चानाबी।
- 3 जिं छन्त सुनानं मखंथाय् सुचुका तयागु
धन-सम्पत्ति बी।
अले छन्त छंगु नां कयाः सःताम्ह
परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वर जि हे खः धकाः छं सी,
- 4 जिमि दास याकूबया नितिं,
जिं ल्ययागु इस्त्राएलया नितिं,
जिं छन्त छंगु नां कयाः सःतागु दु।
छं जितः नाला मकाःसां जिं
छन्त तःधंगु इज्जत बियागु दु।
- 5 जि परमप्रभु खः,
जि बाहेक मेपिं सुं नं परमेश्वर मदु।
छं जितः नाला मकाःसां
जिं छन्त बल्लाके।
- 6 थुकथं मनूतयसं निभाः लुइगु थासनिसें
निभाः बीगु थासय तक
जि बाहेक मेपिं सुं नं मदु धकाः सीकेफय्मा।
जि परमप्रभु खः, जि बाहेक मेपिं घः मदु।
- 7 जिं जः दयका, अले खिउँगुयात नं सृष्टि याना।
जिं आशिष व विपत्ति निगुलि हया।
जि परमप्रभुं हे थुपिं फुक्क ज्या याना।
- 8 "हे च्वय्यागु आकाश, जिगु धार्मिकताया वा वय्कि।
सुपाचं उकियात क्वफाना हयेमा।
पृथ्वी चक्कनेमा, अले उद्धार व धार्मिकतानापं ब्वलनेमा।
जि, परमप्रभुं हे थ्व सृष्टि यानागु खः।
सृष्टि व इतिहासया परमेश्वर
- 9 "धिव्कार वयात, सु थः सृष्टिकर्तानापं ल्वाइ,
व बैय् लानाच्चंगु तज्याःगु

† 44:28 ४४:२८ यहदीत देगः व शहर दयकेत ई.पू. ५३८ य् यस्शलेमय् लिहां वयेगु शुरु जुल।
ई.पू. ५३९ य् बेबिलोन त्याकगु खः।

☆ 44:28 ४४:२८ २ इति ३६:२३; एज्र १:२

* 45: ४५:१ फारसयाम्ह जुजु कोरेसं

- चाया थलया कुचात मध्ये छकू कुचा जक खः।
 छु चां कुमाःयात 'छं छु दयका च्वनागु धकाः न्यनी ला?'
 छु चाया थलं 'जितः दयकेगु सीप मद्दु धकाः धाइ ला?'*
 10 धिक्कार वयात, सुनां थः अब्बुयात थथे धाइ,
 'छिं जितः छाय् बुइकागु?'
 अथवा वया थः मांयात थथे धाइ,
 'छिं जितः छाय् बुइकागु?'
 11 "परमप्रभु, पवित्र परमेश्वर व इस्राएलया सृष्टिकर्ता थथे धयादी,
 आः वइतिनिगुया बारे,
 छु छिमिसं जिमि काय् म्हायपिनिगु बारे न्ह्यसः न्यना ला,
 अले जिगु ल्हाःया ज्याया बारे छिमिसं उजं बियागु ला?
 12 पृथ्वी जिं हे दयकाःगु खः,
 अले उकी दुपि मनूत नं जिं हे सृष्टि यानागु खः।
 जिगु हे ल्हाःया ज्यां आकाशयात चक्ककागु खः।
 अले उकी दुगु नक्षत्र व नगुत पाय्छिकथं मिलय् यानातयागु दु।
 13 कौरिसयात जिगु धार्मिकताया नितिं थनागु दु।
 जिं वयागु फुक्क लँपु तप्यंकाबी।
 वं जिगु शहर हाकनं दयकी,
 अले ज्वनायंकूपि फुक्कसित छुत्कारा यानाबी।
 धिबा वा छुं कोसेलि मकासें हे थथे याइ।"

दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।†

- 14 परमप्रभुं थथे धयादी,
 "मिश्र देशय सःगु व कृश देशया व्यापार
 अले उपि ततःधिकःपिं शेबाया मनूत
 व जात जातित छन्थाय् वइ, अले इपिं छंगु हे जुइ।
 इपिं सिखलं चिनातःगु अवस्थाय् छंगु ल्यूल्यु वइ,
 इपिं छंगु न्ह्यःने क्वछुइ अले थथे धकाः छन्त बिन्ति याइ,
 'धात्थे हे परमेश्वर छिलिसे दी, मेम्ह सुं मद्दु,
 वय्कः बाहेक सुं मेम्ह परमेश्वर मद्दु।' "

- 15 हे परमेश्वर, इस्राएलया मुक्तिदाता।
 धात्थे छि हे परमेश्वर खः, सुनां थःत सुपिका तयादी।
 16 मूर्ति दयकीपिं फुक्कं लाजय् लाइ
 अले इपिं फुक्कसिगु छकलं बेइज्जत जुइ।
 17 तर हे इस्राएलीत,
 छिपिं धाःसा परमप्रभुपाखें सदां दइगु उद्धारं बचय् जुइ।
 छिपिं गुबलें नं लाजय् लाइ मखु,
 अले लिपाथ्यंक छिमिगु गुबलें बेइज्जत जुइ मखु।

- 18 परमप्रभुं स्वर्ग सृष्टि यानादिल।
 वय्कः हे परमेश्वर खः।
 वय्कलं पृथ्वीयात बां लुइकादिल,
 वय्कलं उकियात थापं यानादिल।
 वय्कलं पृथ्वीयात झिजांमिजां जुइत सृष्टि यानादीगु मखु,

* 45:9 ४५:९ रोम ९:२० † 45:13 ४५:१३ यहूदित देगः व शहर दय्केत ई.पू. ५३८ य् यरूशलेमय् लिहां वयेगु शुरू जुल।

तर मनूत च्वनेत दयकादीगु खः।
 वयकलं थथे धयादी,
 “जि हे परमप्रभु खः, जि बाहेक मेपिं सुं नं घः मदु।
 19 जिं खिउँगु देशय् सुनां मसीक न्वमवाना,
 ‘जिं छन्त मफतय् माला’ धकाः याकूबया सन्तानयात मधया।
 जि परमप्रभुं सत्य नवाये,
 जिं पाय्छिगु खँ घोषणा याये।”

परमप्रभु व बेबिलोनया मूर्तित
 20 “छिपिं फुक्कं छथाय् मूवा।
 छिपिं जात-जातियापिं शरण कायेत वःपिं,
 फुक्क जिगु न्ह्यःने वा।
 सिंया मूर्तित क्वबिया जुइपिं,
 अले बचय् याये मफुपिं घःतयके प्रार्थना याइपिं
 छुं हे मस्युपिं खः।
 21 आः जूवइतिनिगु खँया बारे धा।
 छिपिं थःथवय् सल्लाह या।
 थ्व खँ यक्व देँ न्ह्यः सुनां धयाबिल?
 न्हापांनिसें सुनां धयाबिल?
 छु जि परमप्रभुं हे मखु ला?
 जि बाहेक मेपिं सुं परमेश्वर मदु।
 छम्ह धर्मी व मुक्ति बीम्ह परमेश्वर,
 जि बाहेक मेपिं सुं नं मदु।

22 “जिपाखे फःहिला वा, अले बचय् जु,
 हे पृथ्वीया कुन्चाय् थ्यंक च्वापिं फुक्क मनूत,
 छायाःसा जि हे परमेश्वर खः, जि बाहेक मेपिं सुं नं मदु।
 23 जिं थःगु हे नामं पाफयागु दु,
 जि विश्वास याये बहःम्ह जुयाः जिगु म्हतुं छगू वचन घोषणा यानागु दु,
 गुगु जिं हाकनं लित काये मखु।
 फुक्क मनूतयसं
 जिगु न्ह्यःने पुलि चुइ।
 अले फुक्कसिनं
 जिगु भक्ति याये धकाः पा फइ।*
 24 इमिसं जिगु बारे थथे धाइ,
 ‘परमप्रभुयापाखें जक धार्मिकता व शक्ति वइ।’ ”
 वयकःया विरोधय् तंपिकापिं फुक्क
 वयकःयाथाय् हे वइ अले लाजय् लाइ।
 25 तर परमप्रभुं हे फुक्क इस्राएलया सन्तानतय्त बचय् यानादी।
 इपिं सकसिनं वयकःया प्रशंसा याइ।

46

बेबिलोनया घःत
 1 बेल घः लज्या चायाः क्वछुइ, नेबो घः ग्यानाः भवसुली।
 कु क्वबिपिं पशुतयसं इमिगु मूर्तित क्वबी।
 अले इमिसं क्वबियायंकूगु मूर्तित
 थाकूयाः तसकं इयातुगु कु थें जुइ।

* 45:23 ४५:२३ रोम १४:११; फिलि २:१०-११

- 2 घःत क्वछुइ अले नापं भवसुली।
घःतयसं थःत बचय् याये फइ मखु।
इपिं घःतयत् कब्जा यानाः यंकी।
- 3 परमप्रभुं धयादी, “हे याकूबया घराना न्यँ!
इस्त्राएलया घरानाय् बचय्जूपिं सकसिनं न्हाय्पं ब्यु!
छिपिं बूसानिसें
जिं छिमित सुसाःकुसाः यानागु दु।
- 4 छिपिं बुरा जुयाः सं तुयुसे च्वनीबलय् तक
छिमित सुसाःकुसाः याइम्ह जि व हे खः।
जिं छिमित दय्कागु खः अथे जुयाः जिं छन्त क्वबी।
जिं छिमित तिबः बी अले बचय् याये।
- 5 “छिमिसं जितः सुनापं दौंजय् यायेगु?
जि ति ग्यंम्ह सु दु?
- 6 मनूतयसं थःगु म्हिचात चाय्काः लुँ प्वंकी,
अले वहः ताल्जुइ लनी।
इमिसं कारिगरयात ज्याला बियाः घःतयगु मूर्ति दय्केबी।
अले इपिं उकिया न्ह्यःने क्वछुनाः भागि याइ अले उकियात पुजा याइ।
- 7 इमिसं उकियात ब्वहलय् तयाः क्वबिया जुइ,
अले उकियात तयेमाःगु थासय् तइ, अले व धस्वानाच्चनी।
व थासं व थः हे थुखे उखे न्ह्यानावने फइ मखु।
सुं मनूत न्ह्यःने वयाः तसलं हाला ग्वाहालि प्वंसां वं लिसः बी फइ मखु,
अले वयागु दुःखकष्टपाखें वं बचय् याये फइ मखु।”

परमप्रभु छम्ह जक परमेश्वर

- 8 “हे विद्रोही मनूत, थ्व खँयात लुमंकी,
उकियात मनय् पक्का या अले नुगलय् तयाति”।
- 9 न्हापाया पुलांगु खँयात लुमंकी।
जि परमेश्वर खः, जि बाहेक मेपिं सुं मदु।
जि परमेश्वर खः, जि थें ज्याःम्ह मेपिं सुं मदु।
- 10 श्रंसंसिं अन्त तक,
व न्हापा पुर्खातयगु इलंसिसें
आः जू वइगु ई तकया खँ जिं छिमित सीकेबी।
जिं धाये, जिगु योजना दया हे च्वनी
जिं थःत यःकथं याये।
- 11 पुर्ब हमला याइम्ह पंक्षी सःते
अले ताताःपाःगु देशं जिगु इच्छा पूवकेगु नितिं जिं छम्ह मनूयात सःते।
जिं छु धयागु दु व जिं पूवके।
जिं छु योजना दय्कागु दु व जिं पूवके।
- 12 हे छाःगु नुगः दुपिं व धार्मिकतापाखें तापाःपिं,
जिगु खँयात न्यँ!
- 13 जिं थःगु धार्मिकता लिक्क हयाच्चनागु दु।
व तामपाः, छिमिगु लिक्क हे दु।
जिगु उद्धारं लिबाकी मखु।
जिं सियोनयात उद्धार बी,
अले इस्त्राएलयात जिगु महिमा क्यने।

47

- बेबिलोन पतन जुड़गु अगमवाणी
 1 “अय् बेबिलोनया कुमारी म्हाय्,
 छ क्वय् क्वहां हूँ, धुल्य् फेतु!
 अय् बेबिलोनीतय् म्हाय्,
 सिंहासन त्वःताः बैय् फेतु!
 आर्वलि छन्त क्वमिलु व नाइसे च्वम्ह धाइ मखु।[☆]
 2 ल्वहंया घःचा ज्वनावनाः छ्वचुं क्य!
 छैनय् त्वपुयातःगु रानीया गाबः लिका!
 पतासि च्वय् थ्यंक सा!
 जँ खनेदय्कः खुसि छ्यु!
 3 मनूतयसं छंगु नांगासु खनी,
 अले छंगु लाज नं खने दइ।
 जिं बदला काये,
 जिं सुयातं त्वःते मखु।”
- 4 झीत उद्गार याइम्ह दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु हे वय्कःया नां खः!
 वय्कः इस्त्राएलया पवित्र परमेश्वर खः।
- 5 “हे बेबिलोन, तःधंगु बेबिलोनिया देशया राजधानी,
 छ सुम्क च्वौं! खिउँथाय् हूँ!
 आर्वनिसें छन्त राज्य राज्यया
 शासक धकाः धाइ मखु।
 6 जि जिमि प्रजा खनाः तंम्वयागु खः,
 अले जिं थः हे मनूयात अशुद्ध ठहरे याना।
 जिं इमित छंगु ल्हातय् बिया,
 तर छं इमित दयामाया मयात।
 बुरातयत नं छं थःगु इयातुगु ककुसिं क्वबिकल।
 7 छं धाल, ‘जि सदांया नितिया रानी जुयाच्चने।’
 तर छं थुपि खँय् बिचाः मयाः,
 अले लिपा छु जुइ धकाः नं बिचाः मयाः।
- 8 “अथे जुयाः हे सुखय् भुलय् जुयाच्चंपि,
 थःगु रक्षायात वास्ता मयासें च्वनाच्चंपि,
 अले थःगु नुगलय् जि हे खः, ‘जि थें ज्याःम्ह सुं मदु’ धकाः धयाजुइपि,
 ‘जि गुबलें भाःत सीम्ह थें जुइ मखु,
 वा काय्म्हायपि त्वःता च्वनेमाली मखु धयागु खँय् ध्यान ब्यु!’[☆]
 9 थुपि निगू खँ छन्थाय् छक्वलं छन्हू हे वइ,
 काय्म्हायपि त्वःताच्वने मालीगु अले भाःत मदय्काच्चने मालीगु।
 छंगु जीवनय् यक्व जादु यायेगु शक्ति दःसां
 अले तसकं जाःगु तन्त्रमन्त्र यायेगु शक्ति दःसां
 उपि फुक्क छंगु जीवनय् व हे वइ।
 10 छं थःगु मभिगु ज्याय् भलसा तःगु दु,
 अले ‘सुनां जितः खनी’ धकाः धाःगु दु।
 छंगु बुद्धिं व ज्ञा नं छन्त झंगःलाःगु दु।
 गुबलय् छं थथे धाइ,
 जि हे खः, ‘जि थें ज्याःम्ह सुं मदु।’

- 11 विपत्ति छन्थाय् वइ।
छं उकियात गुगु जादुनं चीकाछवयेगु।
विनाश छन्थाय् वइ,
गुकियात छं प्रायश्चित्त याना: नं चीकाछवये फइ मखु।
छं न्हापांनिसैं सीके मफुगु नाश
छक्कलं छन्थाय् वइ।
- 12 “छं थ: मचाबलय् निसैं यक्व दु:खसिया यानावयाच्चंगु जादुत
व यक्व तन्त्रमन्त्र छ्यला च्चै!
सके छ ता:लाइ ला, वा छ भय पिकया: शत्रुतयत्त ख्याये फइ ला।
- 13 छं का:गु सल्लाहपाखें छ त्यानुचाये धुंकल।
नगु स्वया: लालाय् छु गथे जुइ धका: धाइपि ज्योतिषीत दना:
छन्थाय् वइगु मभिगु खँपाखें छन्त बचय् यायेमा।
- 14 धात्थें हे इपि छवख्ख: थें ख:।
मिं उपि च्याकाछवइ।
थन सुयातं मि पनेत हेंगा: दइ मखु,
न थन च्वना: मि पनेत मि दइ।
- 15 छंगु नितिं इमिसं थुलि जक याये फइ इपि सुलिसैं छं ज्या या:गु दु।
अले सुनां मचाबलय् निसैं व्यापार यानावयाच्चंगु दु।
इपि फुक्क मखुगु लँय् वनाच्चंगु दु।
छन्त सुनानं बचय् याये फइ मखु।”

48

जिराहा मन्तय् परमेश्वर

- 1 “हे याकूबया घराना न्यँ!
छिमित इस्राएलया नामं स:तगु ख:।
अले छिपि यहदाया वंशपाखें व:गु ख:।
- छिमिसं परमप्रभुया नामं पाफ:गु दु,
अले छिमिसं इस्राएलया परमेश्वरया नामं प्रार्थना याइ,
तर सत्यता व धार्मिकतां मखु।
- 2 छिमिसं थ:पि पवित्र शहरया नागरिक ख: धका: धाइ
अले इस्राएलया परमेश्वरयाके भलसा तइ।
वय्क:या नां दक्क शक्ति दुम्ह परमप्रभु ख:।
- 3 थ्व खँ बांलाक न्यँ, छु छु जुइ धका: जिं यक्व न्ह्य: हे धायेधुन।
व जिं जिगु म्हतुं क्यनाबिया,
अले जिं उपि क्यनाबिया।
जिं व आकाझाकां हे यानाबिया,
अले उपि फुक्क जिं धया थें हे जुल।
- 4 छाय्धा:सा जिं स्यू कि छिपि जिराहापि ख:,
छिमिगु ग:प: नँयागु थें च्वं,
अले छिमिगु कपा: कँययागु थें च्वं।
- 5 अथे जुया: जिं छन्त थुपि खँत न्हापा हे धया।
अले जिं छन्त न्हापा हे थ्व जुइ न्ह्य: हे धयाबियागु ख:,
छं थथे धाये मफयेमा धका:, ‘जिगु घ:तयसं थुपि या:गु ख:।
जिगु सिं व ढलोटे दय्का: त:गु मूर्तितय्गु आज्ञा थथे जूगु ख:।’
- 6 छं थुपि खँत न्यंगु दु, थुपि फुक्क खँयात बांलाक स्व!
छु छं थुकियात मानय् मयायेगु ला?

- “आवांलि जिं छन्त न्हगु न्हगु खँ
व छं मस्यूगु गुप्ति खँ कने।
7 थुपि न्हापायागु खँ मखु, न्हगु दयकूगु खः,
थौं स्वयाः न्ह्यः छं थुपि खँया बारे न्यंगु मदु।
अथे जुयाः छं थथे धाये फइ मखु,
‘खः, जिं उपि खँ स्यू।’
8 थुपि खँया बारे छं न न्यंगु दु, न छं स्यू।
न्हापांनिसें हे छंगु न्हायपं चाःगु मदु।
छ गुलि धोखा बीमह खः धकाः जिं स्यू।
छ बूसांनिसें हे जिराहा धकाः धयातःगु खः।
9 जिगु थःगु हे नांया कारणं जिं थःगु तंयात प्वंकेगु लिबाका च्वनागु खः,
अले जिगु महिमाया निंतिं छन्त त्वःतामछवयेत जिं व पना तयागु दु।
10 स्व! जिं छन्त शूद्र ला यानागु दु तर वहःयात थें मखु।
जिं छंगु दुःखकष्टया भट्टीइ जाँचय् यानागु दु।
11 जिं छु याये थःगु हे कारणं जिं व याये।
जिं थःगु नां बेइज्जत याकेबिइ मखु,
अले जिगु गौरव नं घःतयत इनाबी मखु।

इस्त्राएलयागु छुत्कारा

- 12 “हे याकूबया सन्तान,
जिं ल्ययाम्ह इस्त्राएल, जिगु खँ ध्यान बियाः न्यँ!
जि परमेश्वर खः,
जि हे शुरु व अन्त खः।*
13 जिं थःगु हे ल्हातं पृथ्वीया जग स्वनागु दु,
जिगु जव ल्हातं आकाशयात चक्कंकागु दु।
गुबलय् जिं इमित सःते अले इपि फुक्क छथाय् मुं वइ।
14 “छिपिं फुक्क छथाय् मुं वयाः न्यँ, घःत मध्ये सुनां थुपि खँ न्हापा हे कंगु दु?
परमप्रभुं ल्ययातःमहं हे बेबिलोनया विरोधय् वयकःया इच्छा पूर्वकी,
अले वयकःया बल्लाःगु ल्हाः बेबिलोनीतय् विरोधय् ल्हनी।*
15 खः, धात्थें हे जिं थ्व धयागु खः।
जिं वयात सःतागु दु।
जिं वयात हये,
अले व थःगु ज्याय् ताःलाइ।
16 “जिगु न्ह्यःने वा, अले छिमिसं थ्व खँ न्यँ!
“जिं न्हापा घोषणा यानाबलय् निसें हे सुं मदुथाय् थ्व खँ धयागु मदु।
थ्व ज्याखँ जूबलय् जि अन हे दु।”

आः परमप्रभु परमेश्वरं जितः
वयकःया आत्मानापं छवयाहयादीगु दु।

- 17 परमप्रभु, छन्त उद्धार यानादीमह
व इस्त्राएलया पवित्र परमेश्वरं थथे धयादी,
“जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः,
सुनां छंगु भिया निंतिं छन्त स्यनादी,
सुनां छ वनेमाःगु लँय् छन्त ब्वना यंकी।

* 48:12 ४८:१२ यशै ४४:६; प्रका १:१७; २२:१३ * 48:14 ४८:१४ फारसयाम्ह जुजु कोरसं ई.पु. ५३९ य बेबिलोन त्याकाकाःगु खः

- 18 छं जिगु आज्ञात बांलाक मानय् जक याःगु जूसां
छंके शान्ति खुसि थें
अले छंके धार्मिकता समुद्रया लबुत थें वइगु।
19 छिमि सन्तानत फि थें दइगु,
अले छिमि काय्म्ह्याय्पि अल्याख दइगु।
इमिगु नां जिपाखें गुबलें हुयाछवयेगु जुइ मखुगु,
अले इपि जिगु न्ह्यःने नाश जुइ मखुगु।”

- 20 बेबिलोनं पिहां वा!
बेबिलोनीतयगु दथुं बिस्सुं वा!
लयतातां तसलं थ्व खँ घोषणा या!
पृथ्वीया कुन्चाय् थ्यंक च्वंपिन्त थ्व खँ न्यकि!
छिमिसं थथे धा, “परमप्रभुं थः दास याकूबयात त्वःतकादीगु दु।”☆
21 परमप्रभुं थः मनूतयत् मरुभूमिं जुयाः यंकादीबलय्
इमित प्याः मचाः।
वयकलं इमिगु निति तग्वःगु ल्वहँतं लः पिकयादिल।
वयकलं तग्वःगु ल्वहंयात निगू भाग यानादिल,
अले अनं लः पिहां वल।
22 तर परमप्रभुं धयादिल,
“दुष्टतयत् शान्ति दइ मखु।”☆

49

परमप्रभुया दास

- 1 हे टापुत, जिगु खँ न्यँ!
हे तातापाःगु थासय् च्वंपिं जातित, थ्व खँ न्यँ।
जि बुइ न्ह्यः हे परमप्रभुं जितः ल्ययादिल।
जि बुइ न्ह्यः हे वयकलं जितः जिगु नामं सःतादिल।☆
2 वयकलं जिगु म्हुतु ज्वःगु तरवार थें यानादिल।
वयकलं जितः थःगु ल्हाःया किचलय् सुचुकादिल।
वयकलं जितः च्वामुसे च्वंगु वाण दयकादिल,
अले जितः थःगु वाण तयेगु बलाथुली सुचुकातयादिल।☆
3 वयकलं धयादिल, “छ जिमि दास इस्त्राएल खः।
जिं छंके जिगु गौरव क्यनाबी।”
4 तर जिं धया, “जिं सितिकं थाकुगु ज्या याना।
जिं बलं यानागु ज्या सिति वन।
अयनं जितः छु दयेमाःगु खः व परमप्रभुया ल्हातय् दु,
उकिया इनाम जिमि परमेश्वरयाके हे दु।”

- 5 परमप्रभुं जितः वयकःया दास जुयाः
याकूबयात हाकनं वयकःयाथाय् हयेत
अले इस्त्राएलयात वयकःयाथाय् मुंकेत दयकादिल।
जि बुइ न्ह्यः हे मांया प्वाथय् दयकादिल,
छाय्धाःसा परमप्रभुया मिखाय् जि हनाबना दुम्ह खः,
अले परमेश्वर हे जिगु बल खः।

- 6 वयकलं थथे धयादी,
“याकूबया मनूतयत् हाकनं थापं यायेत

व इस्राएलयापि ल्यंदुपि फुक्क लित हयेत
छ जिमि दास जुइगु खँ चिचाधंगु खँ खः ला?
पृथ्वीयागु कुन्चाय कुन्चाय तक जिं जिगु उद्दार थ्यनेमा धकाः
यहदीमखुपिनिगु निंति जिं छन्त जः नं दय्काबी।”☆

7 शासकतय् दासयात, सुयात जाति जातितय्सं तसकं घृणा याइ,
परमप्रभु, उद्दार यानादीम्ह व इस्राएलया पवित्र परमेश्वरं थथे धयादी,
“जुजुतयसं छन्त खनी अले इपिं छन्थाय न्ह्यःने दं वइ।
छन्त शासकतयसं नं खनी अले छंगु न्ह्यःने भवसू वइ।
छाय्धाःसा परमप्रभु विश्वास याये बहःम्ह
इस्राएलया पवित्र परमेश्वरं छन्त ल्ययादीगु दु।”

इस्राएलयात हाकनं पलिस्था यायेगु बचं

8 परमप्रभुं थथे धयादी,

“जिं दयामाया यायेगु इलय् छन्त लिसः बी,
अले उद्दारया दिनय छन्त जिं ग्वाहालि याये।
जिं छन्त जिमि मनूतलिसें जिगु बाचा चिनेत, देश हाकनं पलिस्था यायेत
व उकिया नाश जुगु फुक्क सम्पति हाकनं छिमिगु अधिकारय हयेत,☆

9 ज्वनाः कुनातःपिन्त ‘पिहां वा’ धायेत,
अले खिउँगु थासय् दुपिन्त ‘स्वतन्न जु’ धायेत, जि छन्त स्वया अले ल्यया।

“इमिसं लँय जवखवं नयेदइ
अले नांगांगु डाँडाय् इमिगु निंति वाउँगु घाँय् दुगु ख्यः दइ।

10 इमित न नये मास्ति वइ न प्याः चाइ,
न इमित मरुभूमिइ निभालं पुइ,
छाय्धाःसा जिं इमित दयामाया याये अले ब्वनायंके।
अले जिं इमित लः दुगु थासय् यंके।☆

11 जिं जिगु फुक्क पर्वतयात माथवंगु लँ दय्काबी,
अले जिं जिगु मूलँयात तःजाय्के।

12 स्व, इपिं तापाक्कनिसें वइ,
गुलि उत्तरपाखें, गुलि पच्छिमपाखें
व गुलि दच्छिनय् आश्वानया देशं वइ।”

13 हे आकाश, लयतातां तसकं म्ये हा!
हे पृथ्वी, लयता!
हे पर्वतत कथुप्वाः चाय्काः तसकं म्ये हा!
छाय्धाःसा परमप्रभुं थः प्रजायात सान्त्वना बियादीगु दु,
अले दुःखकष्टय् लानाच्चपिं प्रजातयात वय्कलं दयामाया यानादी।

14 तर सियोनं धाल, “परमप्रभुं जितः त्वःतादीगु दु।
जिमि परमप्रभुं जितः ल्वःमंकादीगु दु।”

15 “छुं सुं मानं दुस्त्वम्ह थः मचायात ल्वःमंकी ला?
छुं थःम्हं बुइकाम्ह मचायात दयामाया मयाइ ला?

तर माम्हं ल्वःमंके फुसा नं
जिं छन्त गुबलें ल्वःमंके मखु।

16 स्व! जिं छन्त जिगु लहातय् कियातयागु दु।

छंगु पःखाःत जिं बिचाः यानाच्चनागु दु, अय् यरूशलेम!

17 छन्त हाकनं दयकीपिं याकनं लिहां वइ,
छन्त नाश याइपिं छन्त त्वःतावनी।

18 छंगु मिखा ब्वयाः चाकःछिं स्व।
छिमि कायपिं फुक्क छन्थाय् मूंवइ।
परमप्रभुं थथे घोषणा यानादी, धात्थे जि म्वाःम्ह खः थें,
छं इमित तिसायात थें पुनी,
छं इमित भम्चायात थें समाः याइ।

19 “अय्, यरूशलेम, छ पतन व नाश जूसां
अले छिमिगु देश झिजामिजां यानाब्यसां
आवांलि मनूत च्वनेत छ तसकं चीकू जुइ।
अले छन्त नुनाछवइपिं धाःसा छपाखें यक्व तापाक्क वनी।

20 ज्वना यके धुंकाः बिदेशय् बूपिं छिमि मस्तयसं
छं तायेदयक थथे धाइ,
‘थ्व थाय् झीगु नितिं तसकं चिधंगु जुल।
जिमित च्वनेत थन तःकूगु थाय् बियादिसँ।’

21 अनलिं छं थःगु नुगलय् थथे धाइ,
‘सुनां जिगु नितिं थुपिं मस्त बुइकल?
जि मस्त मदयक च्वनेमाल अले मेपिं बुइके मफुत।
जितः मेगु देशय् ज्वनाः यंकल,

जि याकःचा त्वःताब्यगु खः,
अयनं थुपिं फुक्क मस्त गनं वल?
सुनां थुमित ब्वलंकल?’ ”

22 परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,
“स्व, जिं जाति जातियात ल्हाःभाय् यानाः सःते
अले जिगु चिंया झण्डा जाति-जातितयगु न्ह्यःने धस्वाके।
इमिसं छिमि कायपिन्त थःगु ल्हातं क्वबिया हइ
अले इमिसं छिमि म्हायपिन्त ब्वहलय् क्वबिया हइ।

23 छंगु नितिं जुजुपिं बौ थें
अले इमि रानीपिं सुसाकुसा याइम्ह मां थें जुइ।

इपिं छंगु न्ह्यःने बैय् भवस् वइ।
इमिसं छंगु तुतिया धू फ्यइ।
अनलिं छं थुइकि जि हे परमप्रभु खः,
जिके भलसा तइपिं लाजय् लाइ मखु।”

24 छु! बहादुर सिपाइतयपाखें लुतया माल लाकाः काये फइ ला?
छाःगु नुगः दुपिपाखें ज्वनाः यंकूपिन्त छुतय् याये फइ ला?

25 तर परमप्रभुं थथे धयादी,
“खः, सिपाइतयपाखें ज्वनायंकूपिं
व छाःगु नुगः दुपिपाखें लाकाः यंकूगु माल लित काये फइ।
छनापं ल्वाइपिनापं जि ल्वाये
अले छिमि मस्तयूत जिं बचय् याये।

26 छिमित दुःखकष्ट ब्यूपिन्त जिं इमिगु थःगु हे ला नके।
दाखमघं का थें इपिं थःगु हे हिं काइतिनि।
अनलिं फुक्क मनूतयसं थ्व खँ सी
जि, परमप्रभु छन्त मुक्ति बीम्ह खः,
अले छन्त उद्धार याइम्ह, याकूबया तसकं बल्लाःम्ह खः।”

50

इस्त्राएलयागु पाप व दासं उजं मानय् या:गु

1 परमप्रभुं थथे धयादी,

“जिं छिमि मांयात पारपाचुकेगु पौ बिया: तापाक मछ्वया!

अले जिं छन्त गुम्हं साहुया ल्हातय् ममिया!

तर स्व, छिमिगु हे पापं याना: छिपिं मियाछव:गु ख:,

अले छिमिगु हे मभिंगु ज्याया कारणं छिमि मांयात तापाक छव:गु ख:।

2 छाय् जि वयाबलय् छम्ह नं मनूत अन मदुगु?

जिं स:ताबलय् लिस: बीत छाय् अन छम्ह नं मदुगु?

छु जिगु ल्हा: छिमित त्व:तके मफय्क चीहाक जूगु दु ला?

छु उद्धार यायेत जिके शक्ति मगा:मचा: जूगु दु ला?

जिगु म्हूतुं न्ववायेबलय् समुद्र गंगु बै जुइ।

अले खुसित मरुभूमिइ हिली।

अन ल: मदया: न्यात ध्वग्गी अले फ्यार फ्यार मिना: सी।

3 जिं आकाशयात खिउँगुलि त्वपुयाबी,

अले उकियात भांग्रा फीकाबी।”

4 त्यानुचा:पिन्त हपा: बीत

परमेश्वरं जित: स्यनामिं थें न्ववायेगु स्यनादीगु दु।

वय्कलं जित: सुथ पत्तिकं थनादीगु दु।

ब्वनामिं थें ध्यान बिया: न्यनेत वय्कलं जिगु न्हाय्पं चाय्कादीगु दु।

5 परमप्रभु परमेश्वरं जिगु न्हाय्पं चाय्कादीगु दु

अथे जुया: जि विद्रोही जुयागु मदु।

अले जि वय्क:पाखें फहिला वनागु मदु।

6 जि फमहिला,

तर जिगु दाही पुइपिन्त धा:सा थ:गु ख्वा:

इपिपाखे स्वकाबिया।

गिजय् यायेगु व थुकलं बीगुपाखें

जिं थ:गु ख्वा: फस्वय्कागु मदु।✧

7 जि लाजय् लाइ मखु,

छाय्धा:सा परमप्रभु परमेश्वरं जित: ग्वाहालि यानादी।

जिं च्वल्वहं थें कडा जुइगु क्व:छिनागु दु,

अले जिं स्यू कि जि लाजय् लाइ मखु।

8 जित: दोष मदुम्ह यानादीम्ह जिगु लिक्क हे च्वनादी।

अथे जुया: सुनां जित: विरोध याना: पा: याइगु?

झीपिं चुलिचू च्वने वा!

जिगु विरोध याइम्ह सु ख:?

व जिथाय् न्ह्य:ने वा!✧

9 परमप्रभु परमेश्वरं थ:म्हं हे जित: ग्वाहालि यानादी।

व सु ख:, जि दोषी ख: धका: धाइम्ह?

इपिं फुक्क वस: थें भ्वाथ: जुयावनी।

कीनं इमित नयाछवइ।

10 छिपिं मध्ये सुनां परमप्रभुया भय काइ,

अले वय्क:या दासया खँ मानय् याइ?

ज: मदय्क खिउँथाय् जुइपिं,

परमप्रभुया नामय् भलसा ति अले थ: परमेश्वरयाके हे भलसा या।

11 तर आः छिपिं फुक्क सुनां थःगु नितिं मि च्याकी
 अले च्यानाच्चंगु थःगु मिप्वाः काइ, छिपिं हूँ!
 छिमिगु मि व छिमिसं च्याकूगु मिप्वाःया जलय् न्यासि हूँ।
 छिमिसं जिगु ल्हाःपाखें थ्व हे खँ काये खनी, छिमिसं तःधंगु दुःखकष्ट फयेमाली।

51

सियोनया निति अनन्तया उद्धार

- 1 “हे धार्मिकताया ल्यूल्यू जुइपिं व परमप्रभुयात मालीपिं,
 जिगु खँ न्यँ,
 गुगु ल्वहंपाखें छिमित दय्कल
 अले गुगु ल्वहं चानाः छिमित लिकागु खः, उकियात स्व।
- 2 छिमि पुर्खा अब्राहाम व
 छिमिगु फुक्क जातियात बुइकूमह सारायात स्व।
 जिं सःताबलय् अब्राहाम छम्ह जक दु,
 अले जिं वयात आशिष बियाः वयात यक्व दय्काबिया।
- 3 परमप्रभुं धाल्थें हे सियोनयात सान्त्वना बियादी,
 अले वय्कलं इमिगु झिजांमिजां दंगु थाय्यात दया यानादी,
 अले मरुभूमियात अदनया बैँचा थें
 व अनयागु गंगु बैँयात परमप्रभुया क्यब दय्कादी।
 अन लसता व आनन्द,
 सुभाय्या म्येया सः न्यनेदइ।
- 4 “हे जिमि प्रजा, जिगु खँ न्यँ।
 हे जिमि प्रजा, जिगु खँय् ध्यान ब्यु।
 जिगुपाखें हे स्यनातःगु खँ पिहां वइ,
 अले जिगु न्याय जाति-जातितयगु नितिं जः जुइ।
- 5 जिगु दया व न्याय याकनं हे लिक्क थ्यंगु दु।
 जिगु उद्धार लँपुइ हे दु,
 जिगु बल्लाःगु ल्हातं जाति-जातितयगु नितिं न्याय हये।
 तातापाक्क च्वंगु फुक्क देशं जिके मिखा ब्वयाच्चनी,
 अले जिगु बल्लाःगु ल्हातय् आशा तयाः पियाच्चनी।
- 6 छिमिसं च्वय् आकाशय् मिखा ब्व,
 अले क्वय् पृथ्वीइ स्व!
 आकाश कुँ थें खने मदयावनी,
 अले पृथ्वी पुलांगु कापः थें गनावनी।
 पृथ्वीइ च्वपिं मनूत भुजिं थें सी।
 तर जिगु उद्धार न्ह्याबलें दयाच्चनी।
 जिगु धार्मिकता गुबलें अन्त जुइ मखु।
- 7 “सुनां धार्मिकता स्यू जिगु खँ न्यँ,
 अले सुयागु नुगलय् जिं स्यनातयागु खँ दु,
 मनूतयसं दोष बी धकाः ग्याये मते,
 अले इमिसं क्वह्यंकी धकाः नं ग्याये मते।
- 8 छाय्धाःसा वसः किलं नः थें इमित नइतिनि।
 ऊनयात किलं नः थें इमित नइतिनि।
 जिगु धार्मिकता धाःसा न्ह्याबलेया नितिं दयाच्चनी,
 जिगु उद्धार पुस्तां पुस्ता तक दयाच्चनी।”

- 9 छुं यानादिसँ! हे परमप्रभु, जिमित ग्वाहालि यानादिसँ,
अले थःगु शक्ति छ्यलाः जिमित बचय् यानादिसँ,
पुलांगु इलय् थें अले न्हापाया पुस्तातयगु इलय् थें छुं यानादिसँ।
छु छि व हे मखु ला, गुम्हयसिनं समुद्रया अजिङ्गर राहाबयात* कुचा कुचा थलादिल
अले व अजिङ्गरयात सुयाबिल।
10 छिं समुद्र दथुइ लँ दयकादिल।
अले थःम्हं बचय् यानादीपिं मनूत
व गाः वंगु थासं वनेत
समुद्रयात गंगु बँ यानादिल।
11 परमप्रभुं मू पुलाः छुत्कारा यानादीपिं हाकनं लिहां वइतिनि।
इपिं सियोनय् म्ये हा हां दुहां वइ,
अले इमिगु छ्यंया श्रीपिच न्हाबलेया निति लसता जुइ।
इमिसं खुसि व लसता कायेखनी। अले दुखं व झसुका इपिपाखें तापाक हे जुइ।

- 12 “छिमित सान्त्वना बीम्ह जि हे खः।
सीनावनीपिं मनूतपाखें,
घौंय् थें गनावनीपिं मनूतय् सन्तान खनाः छ छाय् ग्याये माःगु?
13 आकाशयात चकंकादीम्ह
पृथ्वीया जग तयादीम्ह थः सृष्टिकर्तायात छाय् ल्वःमंकागु?
छन्त नाश यायेत सनीपिं खनाः
अले मभिंगु ज्या याइपिनिगु तंया कारणं
छाय् छ थःगु जीवनय् भय कयाः म्वानाच्चवनागु?
अत्याचारीया तं गन वन?
14 ज्वनायंकूपिन्त याकनं त्वःतकीतिनि।
इयालाखानाय कुना तःपिं सी मखु,
अले इमित नयेत्वनेगु छुं नं मगाःमचाः जुइ मखु।
15 छाय्धाःसा जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः,
सुनां समुद्रयात चले याइ अले लःया किसिद्वम्बःयात संकाबी।
जिगु नां दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु खः।
16 जिं जिगु वचन छंगु म्हतुइ तयाबियागु दु
अले जिगु ल्हाःया किचलं छ त्वपूगु दु,
जिं आकाशयात वयागु थासय् तयागु दु,
अले पृथ्वीया जग तयागु दु,
अले सियोनयात ‘छ जिमि प्रजा खः’ धकाः धयागु दु।”

परमप्रभुया तंया ख्वला

- 17 अय् यरूशलेम, दनाः वा,
छ गुम्हयसिनं परमप्रभुया ल्हाःपाखें वय्कःया तंया ख्वलां त्वंगु दु,
अले धेधेचुइकीगु ख्वलापाखें सुचुक्क त्वंगु दु,
न्ह्यलं चाय्कि, न्ह्यलं चाय्कि!☆
18 वं बुइकूपिं फुक्क काय्पिं मध्ये
वयात लँ क्यनीपिं सुं नं मदु।
वं ब्वलंकूपिं काय्पिं मध्ये
सुं नं वयागु ल्हाः ज्वनाः यंकीपिं मदु।
19 थुपिं निगू विपत्ति छन्थाय् वःगु दु,
छन्त सुनां सान्त्वना बीं?

* 51:9 ५१:९ राहाब छम्ह काल्पनिक समुद्री जीव, गुम्हयसिनं गडबडी व मभिंगु शक्तियात क्यनी अले गुबलें गुबलें थ्वयात मिश्रया चिकथं काः।
१६:१९

☆ 51:17 ५१:१७ प्रका १४:१०;

झिजांमिजां व नाश अले अनिकाल व तरवार,
सुनां छन्त सान्त्वना बी?

20 छिमि काय्पि मूर्च्छा जूगु दु।

चल्ला जालय् क्यं थें इपिं नं बल मदया: लैय् क्वद:गु दु।

इमिके परमप्रभुया तं व

छिमि परमेश्वरया ख्याच्चलं जा:गु दु।

21 अथे जुया: जिगु खँ न्यँ, छ दु:ख सियाच्चंगु

व अय्लाखं का:म्ह थें च्वं तर दाखमघं का:गु मखु।

22 छिमि परमप्रभु, छिमि परमेश्वर,

गुम्हय्सिनं थ: प्रजायात रक्षा यानादिल,

वय्कलं थथे धयादी, “स्व, जिं छंगु ल्हातं व धेधेचुइकीगु ख्वला कयागु दु,

व तंया ख्वला ख:! व छं हाकनं गुबलें त्वनी मखु।

23 जिं व ख्वला छन्त दु:ख बिइपिनिगु ल्हातय् बी,

गुम्हय्सिनं छन्त धाइ,

‘क्वछु, अले जिपिं छंगु म्हय् न्हया: न्यासि वने।’

अले छंगु थ:गु ल्यून्या ब्व: बँ व न्यासि वनेगु लँ थें यानाबिल।”

52

परमेश्वरं यरूशलेमया उद्धार यानादी

1 दँ, दँ, हे सियोन!

छं बल व शक्तियात लं थें फ्यु!

हे पवित्र शहर, यरूशलेम, थ:गु महिमां जा:गु वस: फ्यु।

थनिनिसें म्हय् चिं मत:पिं व अशुद्धपिं छन्थाय् दुहां वइ मखु।*

2 छंके दुगु धू थाथा या!

हे यरूशलेम, दं अले सिंहासनय् फेतु,

हे ज्वनायंकूपिं यरूशलेमयापिं मनूत,

छंगु ग:पतय् चिनात:गु त्व:तकाब्यु।

3 छाय्धा:सा परमप्रभुं थथे धयादी,

“छिमित सितिकं मियाछ्वत

अले धिबा मब्यूसे हे त्व:तकीतिनि।”

4 छाय्धा:सा परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,

“न्हापा जिमि प्रजा मिश्र देशय् बाय् च्वंवन,

अले अनलि इमित अशशूरीतय्सं क्वत्यलातल।

5 “आ: जिगु थन छु हे दु धका:?”

“छाय्धा:सा जिमि प्रजायात सितिकं यंकल,

अले इमित शासन याइपिन्सं इमित हेस्याइ,”

“न्हिच्छि हे जिगु नांयात ब्व: बियाच्चनी।*

6 अथे जुया: जिमि प्रजां जिगु नां म्हस्यु।

थुकथं इमिसं व दिखुन्हु इपिं लिसे नवाम्ह जि हे ख: धका: म्हसी।

ख:, जि व हे ख:।”

7 डाँडात जुया:

सुसमाचार न्यंक:वनीपिनिगु तुति गुलि बांला:,

गुपिन्सं शान्तिया घोषणा याइ,

परमप्रभुं घोषणा यानादी।

परमप्रभुं घोषणा यानादी।

- गुपिन्सं भिंगु बुखँ हइ, अले उद्धारयात घोषणा याइ,
गुपिन्सं सियोनयात थथे धाइ, “छिमि परमेश्वरं राज्य यानादी।”✱
- 8 ध्यान बिया: न्यँ! छिमि पा: च्वनाच्च्वपिं पालेत
लसतां थथे छसलं हाला हइ।
परमप्रभु सियोनय् झाइबलय्,
इमिसं व थ:गु हे मिखां खनी।
- 9 हे यरूशलेमया भज्यंक नाश जूगु थायत्,
लसतां छसलं म्ये हा,
छायधा:सा परमप्रभुं थ: प्रजायात सान्त्वना बियादीगु दु।
वयक्कलं मू पुला: यरूशलेमयात त्व:तकादीगु दु।
- 10 फुक्क जातितयत् परमप्रभुं थ:गु पवित्र लहा:या शक्ति क्यनादीगु दु।
पृथ्वीया कुंकुलामय् च्वंपिन्सं नं झी परमेश्वरया उद्धार खनी।
- 11 हँ, थनं हँ, कैदं पिहां हँ,
छुं नं अशुद्धगु थलबल थी मते!
हे परमप्रभुया थल ज्वनीपिं,
अनं पिहां वा, अले थ:त शुद्ध या! ✱
- 12 अयूनं छिपिं हथाय् चाचां बिस्युं वनी मखु,
छायधा:सा परमप्रभु छिमिगु न्ह्य: न्ह्य: झायादी,
इसाएलया परमेश्वरं छिमिगु ल्यूल्यू च्वना: रक्षा यानादी।
परमप्रभुया दास दु:ख व गौरव
- 13 स्व, जिमि दास ता:लाइतिनि।
वयात च्वछाइ, थकाइ अले वयात तसकं त:धंकी।
- 14 गथे व खना: यक्व मनूत गजब जुल वयागु रूप म्हसीके हे मफय्क
व वयागु रूप मनूया स्वया: नं अप्व: स्यंगु ख:,
- 15 तर आ: यक्व जातित वयात खना: वातां जुइ।
वयागु कारणं जुजुपि सुम्क च्वनी।
छायधा:सा इमित धा हे मधा:गु खँ इमिसं खनी,
इमिसं न्यँ हे मन्यंगु खँ इमिसं थुइकी।✱

53

- 1 झीगु बुखँय् सुनां विश्वास या:गु दु?
परमप्रभुया बल्ला:गु लहा:या शक्ति सुयात क्यन?✱
- 2 व ला वय्क:या न्ह्य:ने कयातूगु मा थें
व गंगु बं पिहां व:गु हा थें त:मा जुयावल।
वयात स्वयेत झ:झ: मधा: अले बांला: नं मजू।
वयागु ख्वालय् झीत य:गु छुं नं मदु।
- 3 वयात मनूतयसं हेला याना: मययक्कल,
व दु:खय् ला:म्ह मनू ख:, वं दु:ख बांलाक स्यू।
व खना: मनूतयसं थ:गु ख्वा: फहीकीगु।
वयात हेला यात, झीसं वयात छुं मू वंम्ह मतायेका।
- 4 धाल्थें वं झीगु ल्वयत् क्वबिल,
अले झीगु कष्ट फयादिल,
अयूनं झीसं वयात परमेश्वरं सजौय ब्यूम्ह,
व दु:खकष्टय् ला:म्ह तायेका।✱

- 5 तर वयात ला झीगु हे अपराधया निति सुयाबिल।*
 वयात झीगु अधर्मया निति क्वत्यल।
 वं सर्जॉय फःगुलि झीत सुख शान्ति दत।
 वं कोर्रा नःगुलि झीपि लन।
- 6 झीपि फुक्कं फैत थें लँ तनाच्चंपि खः।
 झीपि फुक्क थःगु हे लँय वनाच्चना,
 अले परमप्रभुं वयाके झीगु फुक्क अधर्म तयादीगु दु।
- 7 व क्वत्यका च्वनेमाल, वयात सास्ती जुल,
 अयनं वं थःगु म्हुतुं छसः नं न्वमवाः।
 स्यायेत यंकूम्ह चीधिकःम्ह भ्याःचायात थें वयात यंकल,
 तँय चाइम्हयसिगु न्ह्यःने फै सुम्क च्वंथें
 वं थःगु म्हुतुं छुं न्वमवाः।*☆
- 8 तसकं सास्ती बियाः व दोपं बियाः वयात इमिसं यंकल।
 वयात जुइगु बारे सुनां ध्यान मब्बू।
 छायाःसा वयात म्वाःपिनिगु देशं अलग तल,
 जिमि प्रजाया अपराधया निति वयात दाल।
- 9 इमिसं वयागु चिहान दुष्ट मनूतयगुनापं दयकल,
 व सीबलय तःमिपिनापं हे थुन,
 खः ला, वं छुं ल्वापुरख्यापु याःगु मदु,
 वयागु म्हुतुं मभिगु व मखुगु खँ ल्हाःगु मदु।*
- 10 वयात दुःखकष्ट सह याकेगु हे परमप्रभुया इच्छा खः,
 परमप्रभुं वयागु जीवनयात पलेसा बीगु बलिदान थें यानादीसां,
 वं थः सन्तानतयत खनाः थःगु दि ताहाकयकी।
 परमप्रभुया इच्छा कथं व ताःलाइ।
- 11 वं थःगु प्राणं तसकं सास्ती नये धुंकाः
 वं जीवनया जः खनी अले थः लुधनी।
 थःगु ज्ञानं यानाः जिमि धर्मीम्ह दासं यक्वसित धर्मी यानाबी,
 वं हे इमिगु अधर्म क्वबिइ।
- 12 अथे जुयाः जिं तःधंपिनापं हे वयात नं छगू भाग बी,
 वं लाकाहःगु माल बल्लाःपिनापं इनी।
 छायाःसा वं थःगु जीवन पानाबिल,
 व पापीतनापं हे वयात ल्याः खात।
 वं यक्वसिगु पाप क्वबिल,
 व पापीतयगु निति स्वापु तइम्ह जुल। *

54

- परमप्रभुं इस्राएलयात माया यानादीगु
- 1 “हे यरूशलेम, थारिम्ह मिसा, म्ये हा
 गुबलें मचा बुइके मनंम्ह मिसा,
 मचाबू ब्यथाय गुबलें मलाःम्ह,
 लयल्यतातां हाला जु।
 छायाःसा भाःतनाप च्वनाच्चंम्ह मिसाया स्वयाः भाःतं त्वःतूम्ह
 मिसायागु हे मस्त यक्व दु,” परमप्रभुं धयादी। *
- 2 “छंगु पालया थाय् अप्वयकि।

* 53:5 ५३:५-६ १ पत्र २:२४-२५ * 53:7 ५३:७-८ प्रे ८:३२-३३ * 53:7 ५३:७ प्रका ५:६ * 53:9 ५३:९ १ पत्र २:२२ * 53:12 ५३:१२ मर्क १५:२८; लूक २२:३७
 * 54:1 ५४:१ गला ४:२७

- छंगु पालया पर्दात साला ताहाय्कि।
 छंगु खिपः ताहाकय्कि,
 अले छंगु कीत बल्लाकि।
- 3 छायाधाःसा छ अप्वयाः जवंखवं न्यनावनी,
 अले छिमि सन्तानतयसं मेमेगु जातियात पितिनाछवइ,
 अले इपिं इमिगु झिजांमिजां दंगु शहरय् च्वनी।
- 4 “ग्याये मते, छ लाजय् लाइ मखु।
 मेपिन्सं बेइज्जत याइ धकाः ग्याये मते। छन्त क्वह्यंके फइ मखु।
 छं थःगु ल्याय्महबलय्या लज्या ल्वःमंकी,
 अले छन्त भाःत मदुबलय्या याःगु हेला गुबलें लुमंकी मखु।
- 5 छायाधाःसा छन्त सृष्टि यानादीमह छिमि भाःत खः,
 वय्कःया नां दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु खः।
 इस्राएलया पवित्र परमेश्वर छन्त उद्धार यानादीमह खः।
 वय्कःयात फुक्क पृथ्वीया परमेश्वर धकाः धाइ।
- 6 त्वःतातःमह
 व थःगु आत्माय् दुःख तायकाच्चंमह,
 ल्यासेबलय् ब्याहा यानाः नं भाःतं त्वःतूम्हय्सित थें
 छन्त हाकनं परमप्रभुं सःतादीगु दु,” परमप्रभुं धयादी।
- 7 “जिं छन्त छुं ईया नितिं जक त्वःतागु खः।
 जिगु तःधंगु दया मायां छन्त हाकनं लित हये।
- 8 तमं जिं छन्त छुं ईया नितिं जक
 जिगु ख्वाः छपाखें सूचुकागु खः।
 जिगु सदां दइगु दया मायां जिं छन्त दया याये,”
 छन्त उद्धार यानादीमह परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी।
- 9 “थ्व नोआया पालय्या दि थें खः,
 छायाधाःसा गथे जिं नोआया इलय् पाफया,
 जिं हाकनं खुसिबालं पृथ्वीयात त्वपुइ मखु,
 अथे हे आवंलि जिं छन्त तं क्यने मखु, अले गुबलें हक्के मखु धकाः पाफयागु दु।*
 10 पर्वतयात संकूसां अले डाँडात चीकाःछवसां
 अयुनं छिमिगु नितिं जिगु सदां दइगु दयामाया गुबलें अन्त जुइ मखु।
 अले जिं चिनागु शान्तिया बाचा गुबलें त्वधुली मखु,”
 छन्त दयामाया यानादीमह परमप्रभुं धयादी।
- 11 “हे दुःखय् लानाच्चंमह, ग्वःफसं पुइकाः छवावाःमह
 अले सान्त्वना काय् मखंगु शहर,
 स्व, जिं फिरोजाया थीनं छन्त दय्के,
 नीरं छंगु जग स्वने।*
 12 थीथी ह्याउगु मणीं छन्त सुरक्षा याइगु पःखाः,
 तसकं थीगु रत्नं छंगु म् धवाखात व
 तसकं म् मू वंगु थीनं छंगु नितिं फुक्क पःखाःत दय्की।
- 13 छिमि सकलें काय्पिन्त परमप्रभुं हे स्यनेगु याइ,
 अले छिमि काय् म्हाय्पिन्त सुख शान्ति दइ।*
 14 धार्मिकताय् छन्त थापं याइ।
 क्वत्यलिपिपाखें छ तापाक्क हे च्वनी,
 छ सुं खनाः नं ग्यायेमाली मखु।

- भयपाखें छ तापाक्क हे च्वनी,
आतंक छंगु लिक्क वइ मखु।
15 छन्त सुं जाति हमला या:सां व जिगुपाखें जुइ मखु।
सुनां छन्त हमला याइ व थ: हे छन्थाय् भव:सु वयेमाली।
- 16 “स्व, मिया हांग्वालय् स्वांपुइपि,
थ:गु निति ल्वाभ: दय्कीपि
नक:मितयत् जिं हे सृष्टि यानागु ख:।
अले उपि ल्वाभ:त छ्यलीपि सिपाइतयत् नं जिं हे सृष्टि यानागु ख:।
17 तर छन्त नाश यायेत दय्कूगु न्हाथें ज्या:गु ल्वाभलं नं छन्त बुके फइ मखु।
अले छन्त दोष बीपिन्त छं सुम्क तइ।
थ्व परमप्रभुया दासतयगु निति सर्वय जुइ।
थ्व जिमि दासतयत् कोस्यालि ख:,”

परमप्रभुं घोषणा यानादी।

55

प्याय्चा:पिन्त स:तादीगु

- 1 परमप्रभुं धयादी, “हे सकलें प्याय्चा:पि,
ल: दुथाय् लिक्क वा अले ल: त्वँ,
धिबा मदुपि नं नसा कया: न वा!
अले सित्तिकं दाखमघ व दुरु कायेत वा!✧
- 2 गुगु नयेगु नसा हे मखु, उकिया निति छाया धिबा पुलेगु?
अले गुकिं प्वा: जाइ मखु, उकिया निति छाया ज्या यायेगु?
न्यँ, जिगु खँ बांलाक न्यँ! गुगु नये ज्यु व हे जक न,
अले सा:गु सा:गु नया: छं थ:गु प्राणयात लुधंकी।
- 3 हे मनूत, जिथाय् वया: जिगु खँ बांलाक न्यँ!
अले छिमित जीवन दइ।
जिं छिपिनापं सदांया निति छगू बाचा चिने,
जिं दाऊदयात सदां दइगु दयामाया बी धका: बचं बियागु पवित्र आशिष छिमित बी।✧
- 4 स्व, जिं वयात जाति जातितय् दथुइ साक्षी बीत,
व इमि नाय: व कप्तान जुयेत ल्ययागु दु।
- 5 छिमिसं म्हमस्यगु जातितयत् स:ता हइ,
अले छिमिसं म्हमस्यूपि जातित छिमिथाय् हथाय् चाचां वइ।
छाय्धा:सा परमप्रभु छिमि परमेश्वर,
इसाएलया पवित्र परमेश्वरं छिमित गौरवं जाय्कादीगु दु।”
- 6 गुबलय् तक परमप्रभुयात माले फु वय्क:यात मालेगु या।
वय्क: लिक्क दुबलय् हे छिमिसं वय्क:यात स:ति।
- 7 दुष्ट मनुखं थ:गु लँपु व अधमीं मनुखं थ:गु बिचा: त्व:तेमा,
अले इपि परमप्रभुयाथाय् लिहां वयेमा, वय्कलं हे इमित दया यानादी।
इी परमेश्वरपाखे इपि लिहां वयेमा,
अले वय्कलं इमित पूरा क्षमा यानादी।
- 8 “छाय्धा:सा छिमिगु बिचा: थें जिगु बिचा: मखु,
अले छिमिगु लँपु थें जिगु लँपु मखु,”

परमप्रभुं घोषणा यानादी।

- 9 “गथे आकाश पृथ्वी स्वया: त:जा:,

- अथे हे जिगु लँपु छिमिगु लँपु स्वयाः
 व जिगु बिचाः छिमिगु बिचाः स्वयाः तःधं।
 10 गथे वा व च्वापु आकाशं गाइ
 अले अथे हे उपिं नितां च्वय् लिहांवनी मखु,
 तर बँयात प्याकाः अन्न सयकी,
 अले ह्वलेत पुसा व नयेत नसा बियादी।☆
 11 जिगु म्हुतुं पिहां वःगु वचन अथे हे जुइ।
 व सितिकं जिथाय् लिहां वइ मखु,
 तर उकिं जिं मतिइ तयागु ज्या पूवंके,
 अले छु ज्याया नितिं जिं वयात छ्वयाहयागु खः, उकी व ताःलाइ।
 12 छिपिं आनन्द व शान्ति च्वने खनी।
 पर्वत व डौंडातयसं नं छिमिगु नितिं म्ये हाला हइ,
 अले माथंवंगु थासय् च्वंगु सिमातयसं ल्हाःपा दायाहइ।
 13 अनंलि कंमाया पलेसा सल्लाया सिमा,
 व न्हायकंमाया पलेसा मेहदीया सिमात बुया वइ।
 थथे परमप्रभुया हनाबनाया नितिं जुइ।
 थ्व गुबलें नाश मजुइगु सदां सदांया नितिं चिं जुइ।”

56

फुक्क जातितयगु निति उद्धार

- 1 परमप्रभुं थथे धयादी,
 “न्याय यायेगु त्वःते मते।
 छु पायछि जू व हे या,
 छायाधाःसा जिपाखें उद्धार कायेगु दिं लिक्क वयाच्वंगु दु,
 अले जिगु धार्मिकता याकनं खनेदः वइ।
 2 व मनु धन्य खः गुम्हयसिनं थ्व याइ,
 व मनु धन्य खः गुम्ह थ्व खँय् बलाक्क च्वनाच्वनी।
 गुम्हयसिनं विश्रामबार अशुद्ध मयासें मानय् याइ,
 अले थःगु ल्हाःयात छुं नं मभिगु ज्या यायेगुपाखें अलग तइ।”
 3 परमप्रभुनापं थःत बाचा च्यूमह सुं परदेशीं थथे मथायेमा,
 “धात्थे हे परमप्रभुं जितः थः प्रजापाखें अलग तयादीगु दु।”
 सुं नपुंसकं थथे मथायेमा, “स्व, जि गंगु सिमा थें खः।”
 4 छायाधाःसा परमप्रभुं थथे धयादी,
 “जिगु विश्रामबार मानय् याइपिं,
 जितः यःथें ज्या याइपिं,
 अले जि व जि मनुतयगु दथुइया बाचायात
 विश्वास यायेबहः जुयाः पालन याइपिं नपुंसकतयत् धाःसा,
 5 जिं जिगु देगलय् व उकिया पःखाःया दुने च्वपिं
 काय् म्हायपिन्त स्वयाः अप्वः हनाबना याकेबी,
 अले इमित तसकं भिंगु नां बी।
 जिं इमित सदां दयाच्वनीगु नां बी।
 6 परमप्रभुया सेवा यायेत,
 परमप्रभुया नांयात माया यायेत
 व वय्कःया आराधना यायेत,
 विश्रामबार सदां मानय् यायेत
 अले जि व जि मनुतयगु दथुइया बाचायात

- विश्वास यायेबहः जुयाः पालन यायेत परमप्रभुलिसें थःत मिलय् याःपि परदेशीतयत् धाःसा,
 7 जिं जिगु पवित्र पर्वतय् हया।
 जिगु प्रार्थना यायेगु छैय् लय्ताय्केबी।
 इमिसं जिगु वेदीइ छाःगु होमबलि व बलित जिं ययके।
 छाथ्याःसा जिगु छै फुक्क जातितय्गु नितिं प्रार्थनाया छै जुइ।”☆
- 8 ज्वनायंकूपिं त्वःतकाः हःम्ह
 परमप्रभु परमेश्वरं थथे घोषणा यानादी,
 “छथाय् मुनाच्चपिं बाहेक जिं मेपिन्त नं
 इपिनापं हे छथाय् मुंके हये।”
- परमेश्वरं इस्राएलया नायःतयत् पाः याःगु
 9 हे ख्यलय् च्वपिं फुक्क पशुत, वा!
 हे गुँइ च्वपिं पशुत वा,
 मनूतयत् क्वाप्प नयेत वा!
- 10 इस्राएलया फुक्क पिवाःत कांपिं खः।
 इपिं फुक्कं ज्ञां मद्दुपिं खः।
 इपिं उइ मफुपिं खाखः खिचात थें खः।
 इपिं ग्वारातुली अले म्हगस खनी।
 इपिं घेने जक मास्तिवयकाच्चनी।
- 11 इपिं नये पित्याःपिं खिचात थें खः।
 इपिं गुबलें नये लुमधंपिं खः।
 इपिं मथूपिं जवाःत खः।
 इपिं फुक्क थथःगु हे लैपुइ जुयाच्चंगु दु।
 इमिसं थःत जक भिं यायेत स्वयाच्चनी।
- 12 इपिं फुक्कसिनं थथे धाइ,
 “वा, जितः दाखमघ हय्के ब्यु!
 झीसं अय्लाः नं यक्व त्वनेनु!
 कन्हय् नं थौं थें हे जुइ
 वा थौं स्वयाः अप्वः बांलाइ।”

57

- इस्राएलया मूर्ति पुजा याइपिन्त सज्जय् ब्युगु
 1 धर्मीं मनूत नाश जुयावनी
 अयनं थ्व खँयात सुनानं वास्ता याइ मखु।
 भक्ततयत् ल्हनाः यंकी,
 तर मभिंपाखें बचय् यायेत
 धर्मीं मनूयात ल्हनाः यंकूगु खँ सुनानं थुइ मखु।
- 2 भिंगु लैपुइ जुइपिन्त सीधुंकाः नं
 शान्ति व आराम दइ।
- 3 “हे झॉक्रीतय्गु लैय् वनीपिं
 व व्यभिचारीत व वेश्यात थें ज्या याइपिं, थन वा!
- 4 छं सुयात गिजय् यानाच्चवनागु?
 छिमिसं सुयागु विरोधय् खँ ल्हानाः मे पिकयाच्चवनागु?
 छु छिपिं हे विद्रोही मनूत थें ज्या याइपिं
 अले मखुगु खँ लहाइपिं थें ज्या याइपिं, मखु ला?
- 5 पुजा याइगु स्वसिमातय्गु दथुइ
 व फुक्क इयाम्म च्वंगु सिमाया क्वय् येचाःपिं थें च्वं।

- छिमिसं थःकाय् म्हायपिन्त न्हसिकापय्
व ल्वहंकापिइ बलि छाइ।
- 6 न्हसिकापय् च्वंगु पिच्चुसे च्वंगु ल्वहं हे छिमिगु भाग खः।
छिमिसं इमिगु हे निति त्वँसाबलि व अन्नबलि छाःगु दु।
थज्याःगु खँ सीक सीकं छु जि मानय् जुइगु ला?
- 7 छिपिं ततःजाःगु डाँडाय् लसपस यायेत वन।
छिपिं अन हे थःपिं बलि छायेत वन।
- 8 छिमिसं ध्वाखाय् व लुखाया दुवाः ल्युने
मेगु धर्म मानय् याइपिनिगु चिंत तल।
जितः त्वःताः छिमिसं थःगु लं त्वयाः बैय् तल
अले यक्वसित थःगु लासाय सःतल।
- छिमिसं इपिनापं बाचा चित, अले इमिगु लासा यय्काच्चन,
छाय्धाःसा छिमिसं इमिगु पचिनांगा खंगु खः।
- 9 छिमिसं मोलोख घःयाथाय् छायेत जैतनया चिकं ज्वनाः
तसकं नस्वाः वय्कः यक्व चिकं थमं बुलावन।
छिमिसं दूततय्त तातापाक्क छवल,
अज्ज मृतलोक तक हे छवल।
- 10 छिमिगु फुक्क चालचलनं यानाः छिपिं त्यानुचाल,
अयनं छिमिसं थथे मधाः, ‘आशा मन्त।’
छिमित न्हगु बल दत,
अय्जगुलि छिपिं इकुसे च्वंसां क्वमदल।
- 11 “छिमिसं सुयागु भय कयाः जितः मखुगु खँ ल्हानागु?
अले छाय् छिमिसं जितः लुममंकागु व जितः नुगलय् मतयागु?
छु जि यक्व ई तक सुम्क च्वनागुलि
छिमिसं जिगु भय मकयागु ला?
- 12 जिमिसं छु यानाः व धार्मिकता खः धकाः बिचाः याइ,
तर जिं छिमिगु चाला क्यनाबी।
अले उकिं छिमित छुं नं फाइदा दइ मखु।
- 13 छिमिसं ग्वाहालिया नितिं बिन्ति यायेबलय्
छिमिसं मुंकागु मूर्तितय्सं छिमित बचय् यायेमा!
फसं इमित ब्वयकायंकी,
छगू हे सासलं इपिं सकसित ब्वयकायंकी।
तर सुनां जिके शरण काइ वं देशय् अधिकार याइ,
अले जिगु पवित्र पर्वतय् नं अधिकार याइ।”
- पश्चाताप याःपिन्त सान्त्वना
14 अले परमेश्वरं थथे धयादी,
“दय्की, दय्की, मू लँ दय्की!
जिमि प्रजाया लँया फुक्क पंगःत चीकाछव।”
- 15 छाय्धाःसा सदां म्वानाच्चनादीम्ह,
तच्चकं मानय् याये बहःम्ह, गुम्हय्सिगु नां पवित्र खः,
वय्कलं धयादी, “जि दक्वसिबय् च्वय् पवित्रगु थासय् च्वनीम्ह खः,
तर जि पश्चातापी व क्वमिल्लुपिनापं नं च्वनीम्ह खः,
अले जिं क्वमिल्लुया आत्मां छिमित बल्लाकाबी,
अले पश्चातापयागु नुगःयात नं बल्लाकाबी।
- 16 जिं न्ह्याबलें दोष बियाच्चने मखु,
जि न्ह्याबलें तंम्वयाच्चने मखु,
गुकिं यानाः जिं थमं दय्कागु मनूतय्गु नुगः

- जिं याना: क्वतुं मवनेमा।
 17 जि इमिसं या:गु पाप व लोभया कारणं तंम्वयागु ख:।
 जिं इमित सज्जय बिया,
 अले जिगु ख्वा: इपिपाखें सुचुका।
 अयनं इमिसं थ:गु हे पह:चहलय् जिराहा जुयाच्चन।
 18 जिं इमिगु पह:चह: खनागु दु,
 अयनं जिं इमित लंकाबी।
 जिं इमित यंके,
 अले हाकनं दुखं च्वनीपिन्त सान्त्वना बी।
 19 जिं इमिगु म्हुतुइ प्रशंसा हये,
 तापाक्क व लिक्क च्वंपिन्त शान्ति दयेमा,”
 परमप्रभुं धयादी,
 “जिं छिमित लंकाबी।”
 20 मभिपिं धा:सा लबूत थाहां व:गु समुद्र थें ख:,
 व सुम्क च्वनी मखु, वयागु लखं दाग व भ्यातना: सिलाछ्वइ।
 21 “मभिपिन्त शान्ति दइ मखु” धका: जिमि परमेश्वरं धयादी।

58

धात्थैयागु अपसं

- 1 “तसकं हा, सुम्क च्वने मते!
 तुरहीया स: थें च्वंक तसकं हा।
 जिमि प्रजायात इपि विद्रोही ख: धका:
 व याकूबया घरानायात इमिगु पाप क्यनाब्यु।
 2 छाय्धा:सा न्हियान्हिथं इमिसं जित: माली।
 अले इपि जिगु लँ सीकेमास्ति व:पि थें खने दु,
 अले इपि छु पाय्छि जू व हे याइपिं व
 जिगु आज्ञा मानय् याइपिं थें खने दु।
 इमिसं जिके ख:कथं क्वछीगु फ्वनाच्चनी,
 अले परमेश्वर इमिगु न्ह्य:ने वयेमा धका: इच्छा यानाच्चनी।
 3 इमिसं धाइ,
 ‘जिपिं अपसं च्वनागु छाय् छिं मखंगु?’
 जिपिं क्वमिल्लु जुयागु खँय्
 छिं छाय् वास्ता यानामदियागु?’
 “छाय्धा:सा छिपिं अपसं च्वंगु दिखुन्हु छिमिसं थ:गु जक इच्छा पूर्वकी,
 अले छिमि ज्याक:मि फुक्कसित क्वत्यलेगु याइ।
 4 छिपिं अपसं च्वंखुन्हु ल्वापु यायां हे क्वचाय्कीगु ख:।
 अले छम्हयसिनं मेम्हयसित मभिगुकथं दयेगु याइ।
 छिमिसं थ्व थें ज्या:गु अपसं च्वना:
 छिमिगु स: स्वर्गय् थ्यनी धका: आशा याये फइ मखु।
 5 छु जिं ल्ययागु अपसं थथे हे ख: ला?
 मनूतयसं छन्हु जक क्वमिल्लु जुयाच्चनेगु ला?
 छु थ्व तिकथिमा थें थ:गु छयं क्वछुकेगु
 व भांग्रा फीगु अले नउनं बुलिइगु दिं जक ख: ला?
 छु छिमिसं थुक्रियात अपसं धायेगु ला?
 छु छिमिसं थुक्रियात परमप्रभुयात लय्ताय्केगु दिं धायेगु ला?
 6 “अन्याय याना: कुनात:पिन्त त्व:तकेगु

व क्वत्यलातःपिन्त छुत्कारा यायेगु
 फुक्क जुवा त्वाःथलाबीगु
 जिं ल्ययागु अपसं थ्व हे मखु ला?
 7 थःगु नसा नये मखंपिन्त इनाबीगु,
 अले छँ मद्रुपि मगाःमचाःपिन्त शरण बीगु
 व पचिनांगापि खनाः लं फिकाबिगु
 अले थः थःथितिपिन्त ग्वाहालि बीगु, थ्व हे मखु ला?☆
 8 अले छिमिगु जः सुथयसियागु थें पिहां वइ,
 अले छिपि याकनं हे लनावनी।
 अनंलि छिमिगु धार्मिकता छिमिगु न्ह्यः न्ह्यः वनी,
 अले परमप्रभुया महिमा धाःसा छिमित रक्षा यायेत ल्यूल्यु वइ।
 9 अले छिमिसं प्रार्थना याइ, परमप्रभुं लिसः बियादी।
 छिमिसं ग्वाहालिया निति बिन्ति याइ अले वयकलं धयादी,
 ‘जि थन हे दु’।

“छुं जुयाः छिमिसं थःपिनिगु दथुं मेपिन्त क्वत्यलेगु त्वःतल,
 मेपिन्त पतिचां सुया क्यनेगु व मभिंगु खँ ल्हायेगु त्वःतल,
 10 अले दुनुगलंनिसें छिमिसं थःत नयेमखंपिनिगु निति बिल धाःसा
 अले अन्याय जुयाच्चंपिनिगु निति मगाःमचाः पूवंकल धाःसा
 छिमिगु जः खिउंथाय् तुयुजः थें जुइ,
 अले बाचाया ई नं न्हिनय् थें जुइ।
 11 परमप्रभुं छिमित धुवांधु न्ह्यलुवाः जुयाः यंकादी,
 अले तसकं तांन्वःगु थासय् नं छिमित लुधंकादी,
 अले छिमिगु क्वय्यात बल्लाकादी।
 छिपि यक्व लखं प्याःगु क्यब थें
 व गुबलें सुइ मखुगु बुँगाःचा थें जुइ।
 12 छिमि मनूतयसं दुनाच्चंगु छँत हाकनं दय्की।
 यक्व पुलांगु जगत इमिसं ल्हनी।
 छिमित ‘दुनाच्चंगु पःखाःत दय्कीपि,’
 अले ‘च्वनीगु छँया निति हाकनं न्हगु लँपु दय्कीपि’ धकाः धाइ।”

विश्रामबारयात पवित्र मानय् या

13 “छिमिसं विश्रामबारयात मत्वःतल
 अले जिगु पवित्र दियात थः यःथें मयात धाःसा
 व परमप्रभुया विश्रामबारय् खुशी जुल धाःसा
 व थःगु इच्छा कथं मयासैं
 थ्व दियात हनाबना यात धाःसा
 व थुरुन्हु थः यःथें मयासैं ययर्थे खँ मल्हात धाःसा,
 14 छिपि जि परमप्रभुपाखें लय्ताय् खनी,
 व जिं छिमित देशया तःधिपिं जुइगु थासय् वनीपिं यानाबी
 अले जिं छिमित छिमि पुर्खा याकूबया अधिकारपाखें भवय् नकिपि यानाबी।”
 परमप्रभुया म्हुतुं हे थथे धयादीगु दु।

59

मनूतयगु पापया दोष

1 धात्थें हे परमप्रभुया ल्हाः बचय् याये मफय्क चिहाकः जूगु मद्रु,
 अले वयकःया न्हाय्पं नं तायेमदय्क ख्वातसे च्वंगु मद्रु।

- 2 तर छिमिगु अधर्म याना:
छिपि थः परमेश्वरपाखें अलग जूगु दु
अले छिमिगु पापं यानाः वयकःया ख्वाः छिमिगुपाखें त्वःपुया तःगु दु
अले वयकलं छिमिगु खँ न्यनादी मखु।
- 3 छायाःसा छिमिगु ल्हाः हिं त्वपूगु दु
व छिमिगु पतिचाय् दोष कीगु दु
अले छिमिगु म्हुतं मखुगु खँ ल्हाःगु दु
अले छिमिगु मेचां मभिगु खँ ल्हाःगु दु।
- 4 सुनानं न्याय फ्वंगु मदु।
सुनानं विश्वास यायेबहः जुयाः न्याय याःगु मदु।
इमिसं ज्यागलय् मज्यूगु खँय् भरोसा तइ व मखुगु खँ ल्हाइ।
इमिसं मभिगु जाः ग्वइ अले अधर्म बुइकी।
- 5 इमिसं बिख दुम्ह सर्पया खँय् खासा बी,
अले माकःचाया जाः ग्वइ।
इमिगु खँय् नइपि न्ह्याम्ह जूसां सी।
अले उकियात तछ्यात धाःसा बिख दुम्ह सर्प पिहां वइ।
- 6 इमिगु जालं नं वसः दयके फइ मखु,
उकिं दयकूग कापतं इमिसं थःपिन्त हे त्वपुइ फइ मखु।
इमिसं अधर्मया ज्या यानाच्वंगु खः।
अले मभिगु ज्या इमिगु ल्हातय् हे दु।
- 7 इमिगु तुति पापया ज्या यायेत ब्वाँय् वनी
अले छुं दोष मदुपिनिगु हिबाः न्ह्याकेत इपि हथाय् चाइ।
इमिगु बिचाः अधर्मया बिचाः खः।
दुःख व नाशं इमिगु लँ म्हसीकी।*
- 8 इमिसं शान्तिया लँ म्हमस्यु,
अले इमिगु लँपुइ न्याय मदु।
इमिसं थःगु लँपु बेक्वयकूगु दु।
व लँपुइ न्यासि जुइपि सुयातं नं शान्ति दइ मखु।
मनूतयसं थःगु पाप स्वीकार याःगु
- 9 अथे जुयाः न्याय झीपिपाखें तापानाच्वंगु दु।
धार्मिकतां झीत नापलाके फइ मखु।
झीसं जःया लँपुयात स्वयाच्वनी,
तर फुक्क खिउँसे च्वनाच्वंगु दु।
झीसं तुयुजःया लँपु स्वयाच्वनी,
तर तसकं खिउँसे च्वंगु लँपुइ जुयाच्वनी।
- 10 कांपिं मनूत थें झीसं अंगलय् पचिपचि याना जुइ।
मिखा मदुपि थें झीसं थःगु लँपु माला जुइ।
झीपि न्हिनय् नं सन्ध्याकाः इलय् थें लुफि हाइ।
तसकं बल्लाःपिनिगु दथुइ झीपि सीपि थें जुइ।
- 11 झीपि सकलें भालुत थें हाली।
अले सुकुभतुं थें तसकं विलाप याइ।
झीसं न्याय फ्वनी तर सुयातं नं व दइ मखु,
मुक्तिया लँपु मालाच्वनी तर व झीपिपाखें तापाक्क हे दु।
- 12 छायाःसा जिमिगु द्वंविद्वं छिगु न्ह्यःने यक्व दु,

- अले झीगु पापं हे झीगु विरोधय् साक्षी बी।
जिमिगु टुबिटु जिपिनापं हे दु
अले जिमिगु अधर्मत जिमिसं नालाकाये।
13 परमप्रभुया विरोधय् विद्रोही जूगु व वय्कःपाखें फस्वयागु दु,
झी परमेश्वरयात हेला यानाः क्वत्यलेगु व विद्रोहया जाः ग्वःगु दु,
अले झीगु नुगलय् ब्वलनावःगु मखुगु खँ हे झीसं धयाच्चनागु दु।
14 अथे जुयाः न्याय ल्यूनेपाखे चीकाछवःगु दु,
धार्मिकता तापाक्क वंगु दु,
अले खःगु खँ धाःसा लँय् लँय् लुफि हानाच्चंगु दु,
अयजूगुलि भिं यायेगु दुहां वये फइ मखु।
15 खःगु खँ गंनं मद्दु, अले मभिगु खँपाखें अलग च्वनीम्ह न्ह्याम्ह हे जूसां वयात हमला याइ।

- परमप्रभुं थः प्रजायात बचय् याःगु
परमप्रभुं स्वयादिल,
अले न्याय मदयावन धकाः वय्कः तंचायादिल।
16 परमप्रभुं क्वत्यलातःपिन्त ग्वाहालि याइपिं सुं नं मखन।
अले वय्कः दथुइ च्वनाः बिन्ति याइम्ह सुं छम्ह नं मखंगुलि अजू चायादिल।
अनंलि वय्कःया थःगु हे जव ल्हातं इमित उद्धार यानादिल,
अले वय्कःयागु हे धार्मिकतां इमित बचय् यानादिल। ✨
17 वय्कलं धार्मिकताया छाती-पाता,
व छेनय् मुक्तिया तपुलि पुयादिल।
अले वय्कलं ब्वला काइगु वसः पुयादिल,
अले जोसयात लं थें पुनादिल। ✨
18 इमिसं याःथें वय्कलं इमित बदला बियादी।
वय्कःयात विरोध याःपिन्त तमं सजॉय बियादी
अले शत्रुतय्त बदला कयादी।
टापुया देशयापिन्सं इमित याःथें वय्कलं बदला कयादी।
19 पच्छिमया देशनिसें मनुतय्सं परमप्रभुया नांया भय काइ,
अले पुर्बनिसें इमिसं वय्कःया नांया महिमा याइ।
छाय्धाःसा वय्कः खुसिबाः वः थें झायादी,
गुकियात परमप्रभुया सासलं बाः वय्की।
20 “थःगु पापया पश्चाताप याइपिं याकूबया सन्तानतय्गु नितिं
मुक्ति बीम्ह सियोनय् झायादी।”

परमप्रभुं घोषणा यानादी। ✨

- 21 परमप्रभुं धयादी, “जिगु खँय् धाःसा, जिगु बाचा छिमिगु नितिं थ्व हे जुइ। जिगु आत्मा छंके दु व चिलावनी मखु, अले जिगु वचन जिं
छंगु म्हुतुइ तयाबियागु दु। उपिं छंगु म्हुतुइ व छिमि काय् म्हायपिनिगु म्हुतुइ व छिमि सन्तानतय् म्हुतुइ थनिनिसें सदांया नितिं दयाच्चनी।”

परमप्रभुं घोषणा यानादी।

60

जूवइतिनिगु यरूशलेमया गौरव

- 1 “हे यरूशलेम देँ!
छाय्धाःसा छंगु जः वये धुंकल!
अले परमप्रभुया महिमा छंके खनेदः वःगु दु।
2 स्व! खिउँगुलि पृथ्वीयात
व तसकं खिउँगुलि मनुतय्त त्वपुयातःगु दु,

- तर परमप्रभुया जः छंके वःगु दु,
अले परमप्रभुया महिमा छंके खनेदः वःगु दु।
3 जाति जातित छंके दुगु जलय्
व जुजुत छंके खनेदुगु सुथया निभाःया जलय् वइ।
- 4 “अथे जुयाः छंगु मिखा ब्वयाः चाकःछिं स्व!
इपि फुक्क छन्थाय् मुनाः छन्थाय् वइ।
छिमि काय्पि तापाकं वइ,
अले छिमि काय्मह्नाय्पि ल्हातं क्वबिया छन्थाय् हइ।
5 अनंलि छ थ्व खनाः तसकं ज्वालं थी
अले छंगु नुगः तसकं लय्ताइ।
समुद्रया सम्पत्ति छन्थाय् हइ,
जाति जातिया सम्पत्तित छन्थाय् वइ।
6 ऊँटया बथां,
मिघान व एपाया ऊँटतय्सं छंगु देय् त्वपुइ।
अले शेबाया फुक्क मनूत परमप्रभुया प्रशंसा यायां
लुँ व धुपौय् ज्वनाः छन्थाय् वइ।
7 केदारया फुक्क फैच्वलय्तय् बथां छन्थाय् मूवइ।
नबायोतया फैतय्सं छंगु सेवा याइ।
इपि बलिकथं जिगु वेदीइ नालेबहः जुइ।
अले महिमां जाःगु जिगु देगःयात जिं समाः याये।
- 8 “सुपौय् थें ब्वया जुइपि
अले सुकुभन्तुया स्वँपाखे ब्वयावनीपि थुपि सु खः?
9 धात्थें हे टापुतय्सं जितः स्वइ,
तशींशया व्यापारीतय्गु जहाजत न्ह्यः न्ह्यः दु।
परमप्रभु छिमि परमेश्वरया निति,
व इस्त्राएल्लया पवित्र परमेश्वरया हनाबनाया निति
इपि छिमि काय्पिन्त तापाकं
इमिगु लुँ व वहःनापं छन्थाय् हइ।
छाय्धाःसा वय्कलं छन्त गौरवं जायकादी।
- 10 “परदेशीतय्सं छंगु पःखाः हाकनं दय्की,
अले इमि जुजुतय्सं छंगु सेवा याइ।
जिगु तमं जिं छन्त कय्का,
अयनं जिं छन्त दया याये।
11 छंगु शहरया मू ध्वाखात न्ह्याबले चालाच्चनी।
उपि ध्वाखात चान्हे गुबलय् नं तीमखु।
गुकिं यानाः मनूतय्सं छन्थाय् जाति-जातितय्गु धन-सम्पत्ति हयेमाः।
इमि जुजुतय् न्ह्यः न्ह्यः त्याःगुया जुल्स ज्वनाः दुहां वयेमा। ✨
12 छाय्धाःसा छंगु सेवा मयाइगु जाति व राज्य नाश जुइ।
इपि धात्थें हे भज्यंक नाश जुइ।
- 13 “लेबनानया गौरव छन्थाय् वइ,
थाकुराःमात, सल्लाया सिमात व सिसौया सिमात नं
जिगु पवित्रथाय् तसकं बालाकेत वइ।
अले जिगु पवित्रथाय् गौरवं जाइ।

14 छन्त दुःख बिइपिनि कायपिं छन्थाय् हे क्वमिल्ल जुयाः वइ।
छन्त हेला याइपिं फुक्क छंगु पाली भवपू वइ।
इमिसं छन्त परमप्रभुया शहर,
इस्त्राएलया पवित्र परमेश्वरया सियोन धकाः धाइ।☆

15 “छ त्वःतातःम्ह व हेला यानातःम्ह खः,
छपाखें जुयाः सुं नं मवंसां नं
जिं छन्त सदांया निंति गौरव
व फुक्क पुस्ताया लसता यानाबी।

16 माम्हं थः मस्तयत् बिचाःसंचाः याःथें
जाति जाति व जुजुपिन्सं छन्त बिचाः संचा याइ,
उबलय् छं परमप्रभु थःत मुक्ति बीम्ह,
उद्धार याइम्ह व याकूबया दक्व शक्ति दुम्ह खः धकाः शुइकी।

17 कँयया पलेसा लुँ अले नँया पलेसा वहः जिं हये।
सिँया पलेसा कँय् अले ल्वहंया पलेसा नँ हये।
शान्तियात छंगु राज्य व
धार्मिकतायात छंगु शासक दयकाबी।

18 छंगु देशय हाकनं गुबलें ल्वापुख्यापु न्यनेमाली मखु,
छंगु सिमानाया दुने गुबलें स्यंगु व नाश जूगु न्यनेमाली मखु।
तर छंगु पःखाःयात मुक्ति धकाः धाइ,
अले छंगु मू ध्वाखायात प्रशंसा धकाः धाइ।

19 न्हिनय् सूर्यनं छन्त गुबलें जः बी मखु,
न तिमिलां हे छन्त जः बिया ज्वल्ल थीकी,
छाय्धाःसा परमप्रभु हे छंगु निंति सदांया जः जुइ,
छिमि परमेश्वर धाःसा छंगु महिमा जुयादी।☆

20 छंगु सूर्य गुबलें बिनावनी मखु,
छंगु तिमिला गुबलें मदयावनी मखु।
परमप्रभु हे छंगु निंति सदांया जः जुयादी,
अले छंगु दुःखया दि मदयावनी।

21 अनंलि छिमि फुक्क प्रजात धर्मीं जुइ,
इमिसं सदांया निंति देशय् अधिकार याइ।
जिगु गौरव क्यनेत इपिं जिं पिनागु माचा थें खः,
अले इपिं जिगु ल्हाःया ज्या खः।

22 छिपिं मध्ये कम दुपिं द्रुलंद्रुः दःवइ,
अले दक्वसिबय् चिधिकःपिं दक्वसिबय् तःधंगु जाति जुइ।
जि परमप्रभु खः,
वयागु इलय् जिं व याकनं हे पूवके।”

61

छुत्काराया निंति भिंगु खँ

1 मगाःमचाःपिन्त भिंगु खँ न्यंकेत
परमप्रभुं जितः ल्ययादीगुलि
परमप्रभु परमेश्वरया आत्मा जिके दु।

नुगः क्वतुंविपिन्त लायकाबीत,
चिना तःपिन्त त्वःताबीत व
कुनातःपिन्त छुत्काराया घोषणा यायेत

वयक्कलं जितः छवयाहयादीगु खः।*☆

2 वयक्कलं जितः परमप्रभुं दयामाया याइगु दँ
व झी परमेश्वरया बदला कायेगु दिं घोषणा यायेत,
फुक्क दुखं च्वनाच्च्वंपिन्त सान्त्वना बीत छवयाहयादीगु खः।*

3 व सियोनय् दुखं च्वनाच्च्वंपिन्त

नौया पलेसा

तसकं बांलाःगु श्रीपेच,

व दुखं पलेसा लसताया चिकं बीत,

ख्वःगु नुगःया पलेसा प्रशंसाया वसः पुंकाबीत,

वयक्कःया गौरव खनेदयेमा धकाः

इमित परमप्रभुं हे पिनादीगु धार्मिकताया स्वसिमात धकाः धाइ।

4 इमिसं न्हापांनिसें नाश जुयाच्च्वंगु शहरत हाकनं दय्की।

नाश जुयाच्च्वंगु थायत हाकनं दय्की,

पुस्तौ पुस्तांनिसें दुनाच्च्वंगु छँत दुगु शहरतयत

इमिसं हाकनं न्हगु यानाः दय्की।

5 परदेशीतयसं छिमि फैच्चल्यतयत ज्वये यंकी,

अले परदेशीतयसं छिमिगु बुँ व दाखक्यबय् ज्या याइ।

6 अले छिमित परमप्रभुया पुजाहारी धकाः धाइ,

छिमित झी परमेश्वरया दासया नां बी।

छिमिसं जाति-जातितयगु धन सम्पत्तिं नइ,

अले इमिगु हे धन-सम्पत्ति छिमिगु नितिं फुइँ जुइ।

7 छिमिगु लज्याया पलेसा छिमित निदुगं सुवाः दइ,

अले हेलाया पलेसा छिपि थःगु अधिकारय् लयतायाच्च्वनी।

अथे जुयाः छिमित थःगु हे देशय् निदुगं हक दइ,

अले छिमिगु नितिं सदां सदांया लसता दइ।

8 “छाय्धाःसा जि, परमप्रभु धाःसा न्याययात माया याये,

खुइगु व अधर्मयात जिं तसकं मय्के।

जिं थःगु विश्वास यायेबहलं जिमि मनूतयत सिरपाः बी।

अले जिं इपिनापं सदांया नितिं बाचा ची।

9 इमि सन्तानत जाति जातिया दथुइ,

अले इमि मचाखाचातयत मनूतयगु दथुइ म्हसिइगु जुइ।

इमित खंपिं सकसिनं

‘इपिं ला परमप्रभुपाखें सुवाः दुपिनि सन्तान खः’ धकाः स्वीकार याइ।”

10 जि परमप्रभुया कारणं तसकं लयताये।

जिगु प्राणं जिमि परमेश्वरयाके लयताइ।

छाय्धाःसा वयक्कलं जितः उद्धारया वसः पुंकादीगु दु,

अले वयक्कलं जितः धार्मिकताया वसतं त्वपुयादीगु दु।

गथे ब्याहा याइम्ह मिजंनं थःगु छेनय् पुजाहारीं थें समाः याइ

अले भम्चां थःत तसकं मू मू वंगु तिसां समाः याइ।*

11 गथे बुँइ माचात बुया वइ,

अले क्यबय पुसात बुया वइ,

अथे हे परमप्रभु परमेश्वरं धार्मिकता व प्रशंसा फुक्क जातितय् न्ह्यःने हयादी।

62

सियोनया न्हगु नां

- 1 यरूशलेमया धार्मिकता सुथ न्हापांया जः थें खनेमदुतले,
अले वयागु मुक्ति च्यानाच्चंगु मिप्वाःया जः थें खनेमदुतले,
सियोनया निति जि सुम्क च्वने मखु।
यरूशलेमया निति जि सुम्क च्वने मखु।
- 2 जाति जातितयसं छंगु धार्मिकता
व फुक्क जुजुपिन्सं छंगु गौरव खनी,
अले छन्त धाःसा परमप्रभु थःम्हं हे तयादीगु न्हगु नामं सःती।
- 3 छ परमप्रभुया ल्हातय् गौरवया मुकुट
व छ परमेश्वरया ल्हातय् छगू जुजुया श्रीपिच जुइ।
- 4 छन्त हाकनं “आजुबा”* धकाः धाइ मखु।
छंगु देशयात हाकनं “समामा”† धकाः धाइ मखु,
तर छन्त “हेप्सीबा”‡ धकाः धाइ,
अले छंगु देश “ब्युलाह”§ धकाः धाइ।
छाय्धाःसा परमप्रभु छनापं तसकं लयतायादीगु दु,
अले छंगु देशं ब्याहा याःगु जुइ।
- 5 छिमि मस्तयसं थःपिन्त छन्त लःल्हाइ, हे यरूशलेम,
गथे छम्ह ल्याय्म्ह मिजंनं थःत भम्चायात लःल्हाइ,
अले छिमि परमेश्वर छंगु निति लयतायादी।
गथे ब्याहा याःम्ह मिजं थः भम्चाया निति लयताइ।
- 6 हे यरूशलेम! जिं छंगु पःखाःतयके पाः च्वनीपिं तयागु दु,
इपिं न न्हिनय् सुम्क च्वनी न चान्हय हे सुम्क च्वनी।
हे परमप्रभुयात सःतिपिं, आराम काये मते!
- 7 परमप्रभुं थःगु ज्या सिधयकामदीतले
अले यरूशलेमयात पृथ्वीया गौरव दय्कामदीतले वय्कःयात आराम काय्के बियादी मते।
- 8 परमप्रभुं थःगु जव ल्हातं
अले थःगु दक्वसिबय् बल्लाःगु ल्हातं पाफयादीगु दु,
“जिं हाकनं गुबलें छंगु अन्न छिमि शत्रुतयत् नयेत बिइ मखु।
अले छं गुगु न्हगु दाखमघया निति ज्या याःगु दु,
व परदेशीतयसं गुबलें त्वने दइ मखु।
- 9 तर सुनां बाली लइ, इमिसं हे व नयेखनी।
अले वं परमप्रभुयात प्रशंसा याइ।
सुनां दाख मुंकी
अले इमिसं जिगु पवित्र थाय्या चुकय् व त्वनी।”
- 10 हूँ, मू ध्वाखापाखें जुयाः हूँ!
मनूतयगु निति लेंपु दय्कि!
दय्कि, मू लें दय्कि!
अन दुगु ल्वहंत चीकाछ्व।
अले जाति जातितयगु निति चिंया झण्डा धस्वाकि।
- 11 परमप्रभुं पृथ्वीयागु कुन्चाय् तक घोषणा यानादीगु दु,

* 62:4 ६२:४ आजुबा थुकिया अर्थ त्वःतातःगु शहर † 62:4 ६२:४ समामा थुकिया अर्थ उजाड जूगु देश ‡ 62:4 ६२:४ हेप्सीबा थुकिया अर्थ वनापं जि लयताः § 62:4 ६२:४ ब्युलाह थुकिया अर्थ ब्याहा याःगु दु

“यस्शलेमया यःपि मनूतयत् धा,
 ‘स्व, छिमि मुक्तिदाता वयेत्यंगु दु!
 स्व, वयकःया लिच्चः वयकःयाके हे दु,
 अले वयकःया इनाम वयकःनापं हे दु।’ ” ☆
 12 इमित “पवित्र जाति” धकाः धाइ,
 अले “परमप्रभुपाखें छुत्कारा दुपि।”
 छन्त धाःसा “मालाः लुइकूगु”
 व “मत्वःतूगु शहर” धकाः धायेगु याइ।

63

जाति जातितयत् परमप्रभुं त्याकादीगु

1 एदोमपाखें व बोझापाखें ह्याउँसे च्वंगु वसः पुनावःम्ह सु खः?
 झःझः धाःगु वसः पुनाः अले थःगु तःधंगु शक्ति वयाच्च्वंम्ह सु खः?

“धार्मिकतां न्ववाइम्ह
 व बचय् यायेत तसकं शक्ति दुम्ह जि हे खः।” ☆

2 गथे जुयाः छिगु वसः दाख सालय् दाखमघ दयकेत
 दाख क्यलीपिनिगु थें ह्याउँसे च्वंगु?

3 “जि याकःचां हे दाखयात तुति न्हुतुन्हुया,
 सुं नं जातित जिनापं मदु।

जिं तमं इमित न्हुतुन्हुया तीसिना,
 अले जिं इव्वकय् इमित न्हुतुन्हुया।

इमिगु हिया फुति जिगु वसतय् लाःगु दु,
 अले जिगु वसः फुक्कं हिया हिं जाःगु दु। ☆

4 छायाःसा बदला कायेगु दि जिं क्वःछिनागु दु,
 अले जिगु उद्धारया दँ न्ह्यःने थयंकः वःगु दु।

5 जिं स्वया, तर ग्वाहालि याइपि सुं नं मखना।

ग्वाहालि याइपि सुं नं मखना जि अजू चाया।

अथे जुयाः जिगु थःगु हे बल्लाःगु ल्हातं जिगु उद्धार याना,

अले जिगु तमं जितः थामय् यात। ☆

6 तमं जिं जाति जातितयत् न्हुतुन्हुया।

जिगु तमं इमित कायका बिया,

अले जिं इमिगु जीवनया हि बँय् प्वंकाबिया।”

प्रशंसा व प्रार्थना

7 परमप्रभुं झीगु निति यानादीगु फुक्क ज्याया निति वयकःयात प्रशंसा यायेमा,

वयकलं यानादीगु दयामायाया बारे जिं धयाबी,

वयकःया दया व कस्णा कथं,

वयकलं इस्त्राएलया घरानाया निति तसकं भिंगु ज्या यानादिल।

8 वयकलं धयादिल, “धात्थें हे थुपि जिमि प्रजा खः,
 उपि कायपि गुपिन्सं जितः ध्वखा बी मखु।”

अथे जुयाः वयकः इमित मुक्ति बीम्ह जुयादिल।

9 इमिगु फुक्क दुःखकष्टय् वयकः नं दुःखी जुयादिल,

अले वयकःया दूत इमित बचय् यायेत इमिथाय् वल।

☆ 62:11 ६२:११ यशै ४०:१०; प्रका २२:१२ ☆ 63:1 ६३:१-६ यशै ३४:५-१७; यर ४९:७-२२; इज २५:१२-१४; ३५:१-१५; आमो १:११-१२; ओब १:१-१४; मला १:२-५
 प्रका १४:२०; १९:१३,१५ ☆ 63:5 ६३:५ यशै ५९:१६

☆ 63:3 ६३:३

वय्कःया दयामाया व कृपाय्
 वय्कलं मू पुलाः इमित छुत्कारा यानादिल।
 वय्कलं इमित दुःखकष्टपाखें थकयादिल,
 अले न्हापा न्हापायागु इलय् वय्कलं इमित क्वबियादिल।
 10 अयनं इपिं विद्रोही जुल,
 अले वय्कःया पवित्र आत्मायात दुःख बी।
 अथे जुयाः वय्कः इमि शत्रु जुयादिल,
 अले वय्कः थः हे इमिगु विरोधय् ल्वानादिल।

11 अले वय्कःया प्रजां न्हापा न्हापायागु ईयात,
 मोशा व वया प्रजाया दियात लुमंकल।
 समुद्रपाखें वय्कःया मनूतयत् बथांया जवाःनापं हयादीम्ह, वय्कः गन झायादिल?
 थःगु पवित्र आत्मा इमिगु दथुइ तयादीम्ह, गन दी?

12 वय्कः गन दी? गुम्हयसिनं थःगु बल्लाःगु ल्हाः
 मोशाया जव ल्हाःपाखे न्ह्यज्याकादिल,
 गुम्हयसिनं सदां सदांया निंति थःगु नां जाय्केत
 इमिगु हे न्ह्यःने लःयात निगू भाग यानादिल।*
 13 गुम्हयसिनं इमित गुँ सलतयत् थें

ब्यासिइ लुफि महाय्मा धकाः
 गाः गाः वंगु थायतयपाखें यंकादीगु, मखु ला?
 14 गथे पशुत ब्यासिइ ज्वये यंकी,
 अथे हे परमप्रभुया आत्मां इमित आराम बी।
 अथे हे छिं थःगु नांया महिमाया निंति
 थः प्रजायात न्ह्यलुवाः जुयाः यंकादिल।

15 स्वर्गं स्वयादिसँ, अले थःगु दक्वसिबय् च्वययागु
 पवित्र व महिमां जाःगु सिंहासनं क्वय् स्वयादिसँ।
 छिगु जोश व शक्ति गन वन?
 छिं जिपिपाखें छिगु क्वमिल्लुसु व दयामाया लितकाःगु दु।

16 तर छि ला जिमि अबु खः।
 अब्राहामं जिमित म्हमस्यूसां अले इस्राएलं जिमित नाला मकाःसां,
 छि, हे परमप्रभु, जिमि अबु खः।
 छिगु नां न्हापांनिसें हे जिमित उद्धार याइम्ह खः।

17 हे परमप्रभु, छिगु लँपुपाखें जिमित छाया बिस्युंवनीपि यानादियागु?
 अले छिगु हनाबना यायेगुपाखें जिमिगु नुगःयात छाया छाकादियागु?
 छिगु थःगु अधिकार दुपिं कुलतयगु कारणं
 अले छिकपिनि दासतयगु कारणं जिपिपाखे लिहांझासँ।

18 छिकपिनि प्रजां छुं ईया निंति जक
 छिगु पवित्र थासय् अधिकार याये खन।
 आः जिमि शत्रुतयसं छिगु पवित्र थाययात न्हुतुन्हुगु दु।

19 न्हापा न्हापांनिसें जिपिं ला छिकपिनिम्ह हे खः,
 तर जिपिं छिं गुबलें शासन यानामदीपिं प्रजा थें च्वं,
 जिपिं छिगु नां ज्वनाः मज्जुइपिं प्रजा थें च्वं।*

64

1 छि आकाश चीकाः क्वहां झाःगु जूसा

* 63:12 ६३:१२ प्रस १४:२९ * 63:19 ६३:१९ जिपिं छिं गुबलें शासन यानामदीपिं मनूत व गुबलें छिगु नां मकाइपिं थें खः

- व पर्वतत छिगु न्ह्यःने थुरथुर खाःगु जूसा ज्यूगु।
 2 मिं झाःत च्या थें
 अले लः ग्वाराग्वारां दाय्क् थें,
 थः शन्नूतयत् थःगु शक्ति क्यनेत
 अले जाति— जातितयत् थरथर खाकेत छि क्वहां झासँ।
 3 गुबलय् छिं तःधंगु ज्या यानादी,
 व जिमिसं मति हे तयागु मदु,
 अनंलि छि क्वहां झायादिल,
 अले पर्वतत छिगु न्ह्यःने थुरथुर खात।
 4 थःगु लँ स्वइपिनिगु निति ज्या यानादीम्ह
 छि थें ज्याःम्ह परमेश्वरयात संसारया शुरुंनिसें
 न न्हायपनं न्यंगु दु,
 न मिखां हे खंगु दु।
 5 सु पाय्छिगु ज्या यायेत लयताइ अले सुनां छिगु लँयात लुमंकी,
 इमिगु निति ग्वाहालि यायेत छि झायादी।
 तर जिमिसं छिगु विरोधय् पाप यानाच्चनागुलि छि तंम्बयादिल।
 जिपिं गुकथं बचय् जुइ फइ धकाः?
 6 जिपिं सकलें अशुद्ध मनूत थें जूगु दु,
 अले झीगु फुक्क धर्मया ज्या भ्वाथःगु कापः थें खः।
 जिपिं फुक्कं सिमाहः थें गनावनी
 अले जिमिगु पापं जिमित फसं थें पुइकायंकी।
 7 छिगु नां काइपिं छम्ह नं मदु,
 छितः ज्वनेगु सुनानं कुतः याइ मखु,
 छायाःसा छि थःगु ख्वाः जिपिपाखें सुपिकादीगु दु,
 अले जिमित जिमिगु पापया शक्तिइ त्वःतादीगु दु।
 8 अयनं हे परमप्रभु, छि जिमि अबु खः।
 जिपिं चा खः, अले छि धाःसा कुमाः खः।
 जिपिं छिगु हे ल्हाःया ज्यात खः।
 9 हे परमप्रभु तसकं तपिकयादी मते,
 जिमिगु पाप न्ह्याबलें लुमंकादी मते।
 बिनति याये, जिमित दया यानादिसँ,
 छायाःसा जिपिं फुक्कं छिकपिनि हे प्रजा खः।
 10 छिगु पवित्र शहरत मरुभूमि जूगु दु,
 सियोननापं मरुभूमि जूगु दु अले यरूशलेम नाश जूगु दु।
 11 जिमि पुरखातयसं छितः आराधना याइगु पवित्र
 व झःझः धाःगु देगः मिं नये धुंक्गु दु।
 झीसं तसकं मू वंगु ताय्कागु सम्पत्ति नाश जुइ धुंक्गु दु।
 12 थुपिं फुक्क खँ जुइ धुंकाः हे परमप्रभु,
 छु छि लिज्यां झायादी ला?
 छु छि सुम्क च्वनाः जिमित दयेमाःगु स्वयाः अप्चः सजाँय बियादी ला?

65

विरोधीतयत् परमेश्वरया दण्ड

- 1 परमप्रभुं धयादी, “जिके न्यं मवःपिन्त जिं लिसः बीत तयार दु।
 अयनं इमिसं जितः हे मालाच्वंगु मदु।

- ‘जि थन दु, जि थन हे दु’ धयासां
जिमि प्रजा जितः प्रार्थना याःगु मद्दु।*
- 2 जिं जिगु ल्हाः न्हिछि हे
छगू विद्रोही प्रजाया न्ह्यःने ब्वयकाच्चना।
तर इपि थःगु हे बिचालं थज्याःगु मभिंगु लँपुइ जुइ।
- 3 थज्याःगु प्रजा जिगु हे न्ह्यःने
न्ह्याबले जितः तं पिहां वयकाच्चनी।
इमिसं क्यबय् बलि छाइ,
अले अप्पां दयकाः तःगु वेदीइ धुपांय् च्याकी।
- 4 इपि चिहानय् च्वनी,
अले गुप्ति थासय् पियाः चा छ्याइ।
इमिसं फाया ला नइ,
अले घच्चाइपुगु सूप दयकाः ख्वल्चाय् तयाः त्वनी।
- 5 अले इमिसं थवंथः धाइ, ‘छिपिं तापाक्क हूँ,
जिगु न्ह्यःने वये मते छायाधाःसा जि छंगु नितिं तच्चकं पवित्रम्ह खः।’
थज्याःपिं मनूत ला जिगु नितिं न्हाय्या कुँ थें
व न्हिच्छि च्यानाच्चंगु मि थें खः।
- 6 “स्व, जिगु न्ह्यःने च्वयातःगु दु,
जि सुम्क च्वने मखु, तर जिं इमित पूरा बदला काये,
धात्थें हे जिं पूरा बदला काये।
- 7 जिं छिमिगु व छिमि पुर्खातय्गु पापया बदला काये” परमप्रभुं धयादी।
“छाय्धाःसा इमिसं पर्वतय् बलि छवय्कल,
अले डाँडाय् जितः हेपय् यात।
जिं इमिगु न्हापाया ज्याया पलेसा इमित पूरा बदला काये।”*
- 8 परमप्रभुं थथे धयादी,
“गथे दाखया ज्वाँय्लय् रस दया,
मनूतय्सं धाइ, ‘उकियात स्यके मते,
छाय्धाःसा उकी झन अप्वः रस दइजुइ,’
अथे हे जिं जिमि दासतय्गु कारणं इपि फुक्कसित नाश याये मखु।
- 9 जिं याकूबपाखें सन्तानत
व यहदापाखें जिगु पर्वतय् अधिकार याइपिं हये।
जिं ल्ययातयापिन्सं हे अन अधिकार याइ,
अले जिमि प्रजा अन च्वनी।
- 10 जितः मालीपिं जिमि प्रजाया नितिं, शारोन फैच्चलयत् ज्वयेगु ख्यः,
अले आकोरया ब्यासि धाःसा सा द्रहंतय्गु
आराम कायेगु थाय् जुइ।*
- 11 “तर छिपिं मध्ये सुनां जि परमप्रभुयात त्वःती,
अले जिमिगु पवित्र पर्वतयात ल्वमंकी,
सुनां भाग्य घःया नितिं टेबिल तयार याइ,
अले कर्मया घःया नितिं ल्वाकछ्यानातःगु दाखमघं जाय्की,
- 12 जिं तरवारयात छिमिगु कर्म यानाबी,
अले छिपिं सकलें स्यायेत क्वछुइ।
छाय्धाःसा जिं छिमित सःताबलय् छिमिसं लिसः मब्यु।
जि न्ववानाबलय् छिमिसं न्हाय्पं बियाः मन्यं।
जिगु न्ह्यःने छिमिसं छु मभिं व हे ज्या यात,

* 65:1 ६५:१-२ रोम १०:२०-२१

* 65:7 ६५:७ यशै ६६:२२; २ पत्र ३:१३; प्रका २१:१

* 65:10 ६५:१० यहो ७:२४-२६

अले छिमिसं जितः मयःगु ज्या यायेगु हे ल्यल।”

- 13 अथे जुयाः परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,
 “स्व, जिमि दासतयसं नयेखनी।
 छिपि धाःसा नये मास्ति वयका च्वनेमाली।
 जिमि दासतयसं लः त्वनी, छिपि धाःसा प्याः चायका च्वनेमाली।
 जिमि दासतयसं लसतां हनी, छिपि धाःसा लाजय् लाइ।
 14 जिमि दासतयसं नुगलनिसें लयलयतायाः म्ये हाली,
 छिपि धाःसा मनय् पीर दुगुलि ख्वइ,
 छिमिगु नुगः ख्वःगुलि ततःसलं हालाः ख्वइ।
 15 छिमिसं थःपिनिगु नां जिं ल्ययापिनिगु निति सरा कथं त्वःतावनि।
 अले जि, परमप्रभु परमेश्वरं छिमित स्यानाबी।
 तर जिं थः दासतयगु निति मेगु नां बी।
 16 सुनां थ्व देशय् सुवाःयात फ्वनी,
 वं धाथे परमेश्वरया नामं थथे याइ,
 थ्व देशय् पाफइपिन्सं परमेश्वरया नामय् हे पा फइ,
 छाथ्धाःसा न्हापा न्हापाया दुःखत ल्वमने धुकी,
 अले उपि जिगु न्ह्यःनं सुपिकातःगु जुइ।

न्हगु आकाश व न्हगु पृथ्वी

- 17 “स्व, जिं न्हगु आकाश व न्हगु पृथ्वी सृष्टि याये।
 न्हापा न्हापाया खँतयगु लुमन्ति जुइ मखु, न उपि मनय् हे वइ।
 18 तर जिं सृष्टि यानागु खँय् न्ह्याबले लसता व खुशी हँ।
 छाथ्धाःसा जिं यरुशलेमयात खुसिं जाःगु व अनयापि मन्तयत लसतां जाःपि यानाबी।
 19 जिं यरुशलेमयात खनाः लयताये, अले जिमि प्रजापाखें खुशी जुये।
 अन ख्वःसः व ततःसलं हाला हइगु सः हाकनं गुबले न्येनेमाली मखु।

- 20 “छुं दि तक म्वानाच्वंम्ह ह्याउँ मचा
 वा थःगु पूरा दँ म्वायेमखंम्ह बुराम्ह मनु अन गुबले दइ मखु।
 सछि दँ तक म्वानाः सीम्हयसित ल्याय्म्ह तायकी।
 अले सछि दँ तक मम्वाःम्हयसित सराः लाःम्ह तायकी।
 21 इमिसं छें दयकाः उकी बाय् च्वनी।
 इमिसं क्यबय् दाखमा पिनाः उकिया फल नइ।
 22 इमिसं दयक्गु छँतयके मेपिं बाय् च्वंवइगु गुबले जुइ मखु,
 अले इमिसं प्यग्गु दाखमाया फल मेपिन्सं नयेगु गुबले जुइ मखु।
 छाथ्धाःसा सिमाया आयु थें जिमि प्रजाया आयु जुइ,
 अले जिं ल्ययापिन्सं थःगु ल्हातं ज्या यानाः अप्वः दि तक लयतायाच्वनी।
 23 इमिसं सितिवंक ज्या याइ मखु,
 वा विपत्तिया निति मचात बुइकी मखु।
 छाथ्धाःसा इपिं व इमि सन्ताननापं
 जि, परमप्रभुपाखें सुवाः दुपि प्रजा जुइ।
 24 इमिसं प्रार्थना याये न्ह्यः हे जिं लिसः बी।
 इमिसं धया च्वँच्वं हे जिं इमिगु खँ न्येने।
 25 गुँखिचा व भ्याःचा छथायनापं च्वनाः नइ,
 अले सिंहनं धाःसा द्रहं नं थें सु नइ,
 सर्पया नसा धाःसा धू जुइ।
 जिगु फुक्क पवित्र पर्वतय् न इमिसं हानि याइ न नाश हे याइ,

परमप्रभुं धयादी।”

66

जाति जातितयत् परमप्रभुया न्याय

1 परमप्रभुं थथे धयादी, “स्वर्ग जिगु सिंहासन खः,
अले पृथ्वी जिगु तुति तइगु थाय् खः।

आः छिमिसं जिगु निति गज्याःगु देगः,
जि च्वनेत गज्याःगु थाय् दय्के फु?☆☆

2 छु थःगु हे ल्हातं जिं आकाश व पृथ्वी दय्कागु मखु ला?
अले फुक्कं थथे जू वःगु मखु ला?

परमप्रभुं घोषणा यानादी।

“आत्माय् चीमि खनीपि व नुगः ख्वःपिन्त

अले जिगु वचनय् थरथर खाइपिन्त जिं दयां स्वये।

3 तर द्रहंया बलि छाइपिं मनुयात स्याइपिं थें खः।

चिधिकःम्ह भ्याःचा बलि छाइपिं धाःसा खिचाया ककु त्वथुलीगु थें हे खः।

अन्नबलि छाइपिं फाया हि छाःगु थें हे खः।

लुमान्ति कथं धुपांय् च्याकीपि मूर्तियात पुजा याःगु थें हे खः।

इमिसं थःगु हे लँ ल्यःगु दु,

अले इमिगु प्राण थःगु हे घच्चाइपुगु ज्याय् लयताइ।

4 अथे जुयाः जिं नं इपिनापं कडा व्यवहार याये,

इमित भय दुगु खँ हे जिं इमिथाय् हये।

छाय्धाःसा जिं सःताबल्य् सुनानं लिसः मब्यू।

गुबल्य् जिं सःता सुनानं वास्ता मया।

छु जिगु मिखाय् मभिगु खः व हे इमिसं यात।

अले छु जितः मयः व हे इमिसं यात।”

5 छिपिं मध्ये सुनां परमप्रभुया वचनया भय काइ,

वयकःया वचन न्यँ, “छिकपिनि थः मनुत,

सुनां छिमित ययकी मखु, सुनां छिमित जिगु नांया निति हेला याइ,

इमिसं छिमित थथे धाइ, ‘परमप्रभुया महिमा जुइमा,

अले जिमिसं छिमिगु आनन्द स्वये।’

अयनं इपिं लाजय् लाइ।

6 शहरपाखें पिहां वःगु हाःसः न्यँ!

देगलं पिहां वःगु सः न्यँ!

थः शत्रुतयत् पाय्छिगु बदला कायेगु

थ्व परमप्रभुया सः खः!

7 “मचाबू ब्यथा जुइ न्ह्यः हे

वं मचा बुइकी,

मचाबू ब्यथाया सास्ती जुइ न्ह्यः हे

वं छम्ह काय् बुइकी।☆

8 थज्याःगु खँ सुनां न्यंगु दु?

थज्याःगु खँ सुनां खंगु दु?

छु! छन्हुं हे छगू देश दय्के फइ ला?

वा छुं भतिचा इलय हे छगू जाति पिकाये फइ ला?

अयनं सियोनं ला ब्यथा शुरु जुइ सात हे थः मचात बुइकी।

9 छु! मचाबुइकेगु ई थ्यने धुंकाः नं मचा मबुइकेगु ला?”

परमप्रभुं धयादी, “छु! जिं सुयात मचा बुइके बी,

वयात मचाबुइकेगुपाखें पनी ला?"

छिमि परमेश्वरं धयादी।

10 "हे यरूशलेमयात माया याइपि,

छिपि सकलें वनापं लयता,

अले वयागु निति लयता।

हे वयागु निति दुखं च्वनीपि,

आ: लयताया: खुसि जु!

11 छाया:सा वया निति सान्त्वना बीपि दुरु त्वना: लुधंकी,

अले पूरा दुरु त्वने धुंका: छिपि तसकं लयताइ।"

12 परमप्रभुं थथे धयादी,

"जिं शान्तियात खुसि थें

अले जाति-जातितयगु सम्पति खुसिबा: थें यरूशलेमपाखे न्ह्याकाबी।

छिमिसं दुरु त्वनेखनी अले छिमित ब्वहलय् क्वबियायंकी,

अले मुलय् म्हितकीगु याइ।

13 मांमहं थ: मचायात सान्त्वना ब्यू थें जिं छिमित सान्त्वना बी।

अले छिमिसं यरूशलेमया कारणं सान्त्वना काये खनी।"

14 छिमिसं थ्व खनी अले छिमिगु नुग: तसकं लयताइ

अले छिपि घॉय थें च्वन्हाइ।

परमप्रभुया लहा: थ: दासतपाखे न्ह्यज्याकूगु,

वयक:या तं धा:सा शत्रुतपाखे न्ह्यानाच्चंगु खंके बियादी।

15 स्व, परमप्रभुं मिनापं झायादी,

अले वयक:या रथत ग्व:फय थें ख:।

वयकलं तच्च:गु तमं पलेसा कयादी, अले मिप्वालं सजॉय बियादी।

16 मि व तरवारपाखें परमप्रभुं फुक्क मनूतयगु न्याय यानादी,

अले परमप्रभुपाखें सीपि यक्व हे दइ।

17 "उपि मध्ये सुनां थ:त पवित्र व शुद्ध याना: क्यबय् वनेत फा व छुँ वा मेमेगु घच्चाइपुस्य च्वंगु चिजत नइपिनिगु ल्यू वन धा:सा इपि फुक्कसिगु नापं हे नाश जुइ," परमप्रभुं घोषणा यानादी।

18 "इमिगु ज्या व इमिगु मतिया कारणं जि फुक्क जातितयत व थीथी भाय् लहाइपिन्त छथाय् मुंकेत वये। अले इपि सकसिनं जिगु महिमा खनी।

19 "जिं इमिगु दथुइ छगू चिं बी। अले इपि मध्ये बचय् जूपिन्त जिं जाति जातितयथाय् छवये, तशींशय, लिबियालीतयथाय, धनुष वाण चले याये स:पि लूदीतयथाय, तूबल व ग्रीसय् अले तातापागु देशय, अन इमिसं जिगु नां च्वन्हागु न्यनात:गु मदु अले जिगु महिमा नं खंगु मदु। अयनं इमिसं जाति जातितय दथुइ जिगु महिमा घोषणा याइ।

20 अले इमिसं फुक्क जाति-जातितपाखें छिमि फुक्क थ: मनूत, सलत, रथत, खच्चरत, ऊँटतयके क्वबिका: जिगु पवित्र पर्वत यरूशलेमय परमप्रभुया निति बलि थें याना: हइ," परमप्रभुं धयादी। "इस्त्राएलया सन्तानतयसं थ:गु अन्नबलि शुद्धगु थलय् तया: परमप्रभुया देगलय् हइगु थें इमिसं थुमित हइ।

21 अले इपि मध्ये गुलिसित पुजाहारी व लेवी जुइत जिं ल्यये," परमप्रभुं धयादी।

22 "गथे न्हगु आकाश व न्हगु पृथ्वी जिं दयके, उपिं जिगु न्ह्य:ने दयाच्चनी," परमप्रभुं धयादी। "थुकथं छिमिगु नां व छिमि सन्तान ल्यनाच्चनी।"☆

23 छगू अमाइ निसें मेगु अमाइ व छगू विश्रामबारंनिसें मेगु विश्रामबार तक फुक्क मनूत, जातित वया: जिगु न्ह्य:ने भवपू वइ।" परमप्रभुं धयादी।

24 "अले इपि पिहां वया: जिगु विरोधय् जिराहा जूपि मनूतयगु सीमह स्व:वइ। इमिगु की सी मखु, इमिगु मि सी मखु, अले इपि फुक्क मनूत व जातितयत घच्चाइपुस्य च्वनी।"☆

यर्मियाया सफू म्हसीका

ई.पू. न्हयगूगु शताब्दीया लिपांगु इलय् यर्मिया अगमवक्तां थःगु ज्या शुरू याःगु खः। थःगु ताहाकःगु सेवाकाइया इलय् वं परमेश्वरया प्रजायात इमिसं याःगु मूर्ति पुजा व पापया कारणं इमिके वइगु विपत्तिया बारे ख्याच्चः ब्यूगु खः। वं थःगु थुपिं अगमवाणी पूर्वंगु सी न्ह्यः हे स्वये खन – यरूशलेम बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरया अधीनय् जूगु, शहर व देगः भज्यंक नाश जूगु व यहूदाया जुजु व यक्व मेपिं मनूतय्त ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूगु। लिपतय् मनूत व इमि सन्तानत बेबिलोनं लिहां वइतिनि अले देशय् हाकनं मनूत च्वनीतिनि धकाः वं न्हापा हे धाःगु खः।

यर्मियाया सफूयात थुपिं भागय् ब्वथले फु –

१. यर्मियायात सःतूगु
२. योशियाह, यहोयाकीम, यहोयाकीन व सिदकियाह जुजुया पालय् परमेश्वरं यहूदा देश व अनयापिं जुजुतय्त ब्यूगु बुखँत।
३. यर्मियाया छ्यान्जे बारूकं च्वःगु लुमन्तिया खँ, अले यर्मियाया अगमवाणीत व वयागु जीवनया थीथी मू घटनात।
४. थीथी परदेशी जातितयगु बारे परमप्रभुया बुखँत
५. यरूशलेम बूगु व बेबिलोनय् ज्वनाः यंकूगु घटनाया बारे इतिहासय् तनातःगु खँ।

यर्मिया नुगः क्यातुम्ह मनू खः, वं थः जातिया मनूतय्त तसकं माया याइगु। अले इमित सजॉयया खँ न्यकेगु वयात तसकं हे मंमदु। अयनं अगमवक्ता जूगु कारणं थःके वःगु कष्टया बारे वं थःगु नुगः क्वतुंका धाइगु खः। परमेश्वरया वचन वयागु नुगलय् मि थें खः, वं उकियात दुने तयातये फइ मखु।

थ्व सफूया गुलिखय् तःधंगु खँवःनं यर्मियाया कष्टया दिं लिपाया मेगु छगू न्हगु दिया बारे धाइ। व दिं परमेश्वरं थः प्रजानापं न्हगु बाचा चिनादी। व बाचा धाःसा छुं नं स्यनामि मदय्कं हे इमिसं मानय् याइ, छायाःसा व बाचा इमिगु नुगलय् च्वइगु जुइ (३१:३१-३४)।

धलः पौ

- परमप्रभुं यर्मियायात ल्ययादीगु १:१-१९
प्यम्ह जुजुपिनिगु पालय् याःगु अगमवाणी २:१-२५:३८
यर्मियाया जीवनया घटनात २६:१-४५:५
जाति जातिया बारे याःगु अगमवाणी ४६:१-५१:६४
यरूशलेम पतन जूगु ५२:१-३४

यर्मिया

- 1 बेन्यामीन लागाया अनातोत शहरय् च्वंम्ह छम्ह पुजाहारी हिल्कियाहया काय् यर्मियायागु वचन थ्व खः।
- 2 अमोनया काय् यहूदायाम्ह जुजु योशियाहं राज्य यानाच्चंगु झिंस्वंगूगु दँ दुबलय् परमप्रभुया वचन वयाथाय् वःगु खः।*
- 3 योशियाहया काय् यहोयाकीम जुजु जुयाच्चंबलय् परमप्रभुया वचन वयाथाय् हाकनं वल। अनंलि परमप्रभुया वचन यहूदायाम्ह जुजु योशियाहया काय् सिदकियाहं राज्य यानाच्चंगु झिंछंगूगु दँया न्याला दुबलय् तक, यरूशलेमयापिं मनूतय्त ज्वनाः देशं पिने मयंकुतले वया हे च्वन।*

परमप्रभुं यर्मियायात ल्ययादीगु व न्हापांगु दर्शन

- 4 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
- 5 “जिं छन्त छिमि मांया प्वाथय् दय्के न्ह्यः हे म्हस्यु।
छ बुइ न्ह्यः हे जिं छन्त अलग याना।
जिं छन्त जाति जातितय्त अगमवाणी न्यकेत ल्यया।”
- 6 जिं धया, “स्वयादिसँ परमप्रभु परमेश्वर, जि ला नवाये नं मसः, जि ला मचा हे तिनि।”
- 7 तर परमप्रभुं जितः धयादिल, “ ‘जि ला मचा हे तिनि’ धकाः धाये मते, तर जिं छन्त सुयाथाय् छवये अन छ वने हे माः। जिं छन्त छु छु उजं बी, छ व इमित कने हे माः।
- 8 इपिं खनाः छ ग्याये मते, छायाःसा छन्त रक्षा यायेत जि छनापं दइ। जि परमप्रभु न्ववानागु दु।”
- 9 अनंलि परमप्रभुं ल्हाः ताहाक यानाः जिगु म्हुतुसि थियादिल, अले धयादिल, “स्व, जिं थःगु वचन छंगु म्हुतुइ तयाबियागु दु।
- 10 स्व, थौं जिं छन्त जाति जाति व राज्य राज्यया अधिकार बी, इमित लेहें थनेगु व स्यंकेगु, नाश यायेगु व बांछवयेगु, दय्केगु व पीगु अधिकार छन्त बी।”

निगू दर्शन

* 1:2 १:२२ २ राज २२:३-२३:२७; २ इति ३४:८-३५:१९

* 1:3 १:३२ २ राज २३:२६-२४:७; २ राज २३:१८-२५:२१; २ इति ३६:५-८; ११:२१

* 1:3 १:२-३ थ्व ई ६२७ बि.सि.निसें ५८६

बि.सि. तक खः

- 11 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल, “अय् यर्मिया छं छु खना?”
जिं धया, “मर्स्या बरांया छपु कचा खना।”
- 12 परमप्रभुं जितः धयादिल, “छं खःगु हे खन, छायाःसा जिगु वचन पूर्वंगु स्वयेत जि स्वयाच्चवनागुं दु।”
- 13 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् हाकनं वल, “मेमेगु छु छु खना लय्?”
जिं धया, “जिं उत्तरपाखें भवसुलाच्चंगु लः दासि वयाच्चंगु देखनातःगु छगः थल खना।”
- 14 वयकलं जितः धयादिल, “थ्व देशय् च्वंपिं सकसिथाय् उत्तरपाखें विपत्ति वइ।
- 15 छायाःसा जिं थःम्हं हे उत्तर पाखेया देश देशयापिं फुक्क मनूतयत् सःतेत्यनागु दु।”
- “इमि जुजुपिन्सं थथःगु सिंहासन यस्सालेमया ध्वाखा ध्वाखाय्,
पःखाःया छचाःखेरं व यहदाया फुक्क शहरया छचाःखेरं तइ। इमिसं थुकिया पःखाःत व यहदाया मेमेगु शहरय् हमला याइ।
परमप्रभुं धयादी।
- 16 जिं थः प्रजायात सजाँय बी,
छायाःसा इमिसं पाप याःगु दु,
जितः त्वःतूगु दु, मेमेपिं घःतय्गु नितिं धुपाँय् च्याकूगु दु,
अले थःम्हं दय्कूगु घःतयत् भागि याःगु दु।
- 17 “यर्मिया तयार जु! जिं छन्त उजं बियागु फुक्क खँ वनाः इमित धयाब्यु। आः इपिं खनाः ग्याये मते! मखुसा जिं छन्त इमिगु न्ह्यःने ग्याये माय्काबी।
- 18 अय् यर्मिया, न्यँ! थ्व देशयापिं फुक्क यहदाया जुजु, भारदार, पुजाहारी व मनूत छंगु विरोधय् दनी। तर थौं इमिगु सामना यायेगु शक्ति जिं छन्त बी। छचाःखेरं पःखाः दुगु शहर थें, नँयागु थां व कँय्या पःखाः थें जिं छन्त बल्लाकाबी।
- 19 इपिं छलिसें ल्वाः वइ, तर इमिसं छन्त त्याके फइ मखु, छायाःसा छन्त रक्षा यायेत जि छलिसें दइ,”
जि परमप्रभु न्ववानागु दु।

2

- परमेश्वरं इस्राएलयात वास्ता यानादीगु
- 1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
2 “छं वनाः यस्सालेमय् च्वंपिं सकसितं थ्व खबर न्यंकि,
“परमप्रभुं थथे धयादी, ‘छं ल्याय्म्हबलययागु भक्ति,
“ ‘भम्चा थें छं जितः माया याःगु जि लुमंसे वः।
मरुभूमिइ, पुसा महरःगु थासय् छ जिगु ल्यूल्यू जुइगु।
- 3 उबलय्, इस्राएल परमप्रभुया नितिं पवित्र खः,
व वयकःया सन्तानत मध्ये न्हापांम्ह खः।
वयकःया मनूतयत् मभिं याःपिं फुक्क दोषी ठहरय् जुल,
अले इमिके विपत्ति वल।’ ”
- परमप्रभुं धयादी।

- इस्राएलया पुर्खातयगु पाप
- 4 हे याकूबया घराना, इस्राएलया घराना,
परमप्रभुया वचन न्यँ।
- 5 परमप्रभुं थथे धयादी,
“छिमि पुर्खातयसं जिके छु दोष खन?
छुकिं यानाः इपिं जिपाखें तापात?
इमिसं ज्यालगे मजूपिं मूर्तित पुजा यात,
अले थः हे ज्यालगे मजुल।
- 6 इमिसं थुलि तक नं मधाः,
‘झीत मिश्र देशं च्वय् हयादीम्ह अले मरुभूमिइ, गंगु जमिन व न्हसिकाप दुगु, लः मदुगु सुनानं पलाः मतःगु,
सुं नं मच्चनीगु तसकं खिउँगु देशया दथुं

† 1:12 १:२२ थ्व हिब्रू खँवः नवाइबलय हिब्रूभाषाया “बरां सिमा” थें च्वं

- ब्वना हयादीम्ह परमप्रभु गन दी?’
 7 जिं छिमित यक्व सइगु भिंगु बुँ दुगु देशय् अन्न बाली
 व मेमेगु भिंगु नसा नयेमा धका: हया।
 तर वये धुंका: छिमिसं जिगु
 थ्व देशयात अशुद्ध यात, अले जिगु सर्बययात घच्चाइपुगु यानादिल।
 8 ‘परमप्रभु गन दी?’ धका: पुजाहारीतयसं मन्यं।
 व्यवस्था स्यनीपिन्सं नं जित: म्हमसील।
 शासकतयसं नं जिलिसें विद्रोह यात,
 अगमवत्तातयसं बालघ:या नामय् अगमवाणी ल्हात
 अले ज्यालगे मजूपि मूर्तितयत्त पुजा यात।

परमेश्वरया मनूतयगु पाप

- 9 “उकिं जिं हाकनं छिमित पा: याये,
 अले छिमि छय्पिन्त नं पा: याये”
 10 “पच्छिमपाखे पारि साइप्रसय् वना: प्यखेरं स्व,
 वा पुर्बपाखे केदार देशय् दूत छवया: बांलाक स्व,
 थज्या:गु ज्या अन गुबलें जूगु दु ला?
 11 मेगु छुं नं जाति थ: घ:तयत्त
 उपि ईश्वर मखुसां हीगु दु ला?
 तर जिमि प्रजां थ:गु महिमां जा:म्ह परमेश्वरयात ज्यालगय् मजूपि
 घ:तनापं हिल।
 12 उकिं हे आकाश, थ्व खँय् छिपि अजू चा!
 तसकं ग्याना: थरथर खा!”
 13 “छाय्धा:सा जिमि प्रजां निगू पाप या:गु दु,
 जि जीवन बीगु ल:या मुहानयात
 इमिसं त्व:तूगु दु।
 अले थ:गु निती ल: मच्चनीगु
 प्वा:गंगु त्यांकि दयकूगु दु।”

परमप्रभुं धयादी।

परमप्रभुं धयादी।

- इस्त्राएलया अविश्वासया लिच्च:
 14 “छु इस्त्राएल च्य: ख: ला?
 छु व छँय् बूम्ह दास ख: ला?
 छाय् वयात लुतय् यात लय्?
 15 सिंहत थ्वयेक हा:गु दु,
 उपि व पाखे स्वया: थ्वयेक हालाच्चंगु दु।
 इमिसं वयागु देशयात भज्यंक नाश या:गु दु।
 वयागु शहरत नाश या:गु दु,
 अले उपि शहरय् मनूत मदु।
 16 अज्ज नोप* व तहपनेशयापि मनूत वया:
 छिमिगु छयंया मुकुटयात तळ्याना ब्यूगु दु।
 17 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छन्त लँय् यंकूसां हे
 वयात त्व:तूगुलि छं थ्व खँ थ:के ह:गु मखु ला?
 18 नील खुसिया† ल: त्वनेत छाय् मिश्र देशय् वनेगु?
 यफ्रेटिस खुसिया ल: त्वनेत छाय् अशशूर देशय् वनेगु?
 19 छंगु थ:गु हे मभिंगु ज्यां छन्त सजाँय बी

* 2:16 २:१६ नोप थुकिया मेगु नां मेमफिस ख: † 2:18 २:१८ नील थ्व खुसिया मेगु नां शिहोर ख:

अले छं जितः त्वःतूगुलि छं थःत हे दोष बी।
छं जि परमप्रभु थः परमेश्वरयात त्वःतूगु
व जिगु भय छंके मदुगु छगू मभिगु व म्हाइपूगु खँ खः धकाः सीकाति,”

प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

इस्त्राएलं परमेश्वरयात आराधना यायेगु त्वःतूगु
20 “यक्व न्हापा हे छं थःगु जुवा त्वःथुल,
सिखःयात चफफुनाबिल,
अले धाल, जिं छिगु सेवा याये मखुत।
धात्थे फुक्क डाँडा डाँडाय्
व फुक्क वाउँगु सिमाया क्वय् व वेश्या थें क्वछुल।
21 थःत तसकं यःगु दाखया कचा थें
भिगु माचा कयाः छन्त पिनागु खः।
तर स्व, आः छु जुल?
छ छमा ध्वग्गीगु ज्यालगे मजुगु दाखमा जक जूगु दु।
22 छं सोडा वा साबुनं न्हाक्व हे थःत स्यूसां
छंगु अपराधया ख्वः जिगु मिखाया न्ह्यःने दया हे च्वनी,”

परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

23 “जिं थःत अशुद्ध यानागु मदु,
बालघःयात पुजा यानागु मदु धकाः
छं गय् यानाः धाये फुगु?
छं बेसीइ गज्याःगु वेश्याया व्यवहार यात?
अन छं छु यात व बिचाः या।
छ येचाःम्ह ऊँट थें थुखे उखे तसकं ब्वाँय् जुइगु!
24 छ मरुभूमिइ च्वनीम्ह
ज्वःचिनीगु इलय फसय् नँतुनाजुइम्ह
मिसाम्ह गुँगधा थें खः।
सुनां वयागु येचाःगु पने फइ?
वयात यय्कीपिन्सं वयात माला जुइम्वाः,
छाय्धाःसा व इमिथाय् ब्वाँय् वइ।
25 छंगु तुति नांगां मजुतले,
अले छंगु कथु मगंतले छ ब्वाँय् वने मते।
अयनं छं धाल, ‘थ्व फुक्क म्वाःमदुगु खँ खः!
जिं विदेशी घःतय्त माया याये, जि इमिगु हे ल्युने वने!’

सजाँय बीमाःम्ह इस्त्राएल
26 “गथे छम्ह खँ ज्वनीबलय् लज्या चाइ,
अथे हे इस्त्राएलया घराना,
इमि जुजुपि, हाकिमत,
पुजाहारीत व अगमवत्तात लज्या चाइ।
27 इमिसं सिँयात धाइ, ‘छ जिम्ह अबु खः,’
अले ल्वहंयात धाइ, ‘छं जितः बुइकूगु खः।’
इमिसं थःगु ख्वाः मखु
थःगु जँन्हुफाः जिपाखे स्वकूगु दु।
अयनं दुःख जुइबलय् इमिसं धाइ,
‘वयाः जिमित बचय् यानादिसँ!’
28 तर छिमिसं थःगु निति दय्कूपि घःत गन वन?
छिमित दुःख जुइबलय्
इमिसं छिमित बचय् याये फुसा इपिं वयेमा।

हे यहदा, छिमि गुलि शहरत दु,
छिमि घःत नं उलि हे दु।

29 “छिमिसं जितः छाया पाः यानागु?
छिपि सकसिनं जिगु विरोधय् अपराध याःगु दु,”

30 “छिमि मनूतयत् मफतय् जिं सजाँय बिया,
भिकेगु जिगु शिक्षायात इमिसं नाला मका।
क्वाप्प नइम्ह सिंहं थें
छिमि अगमवक्तातयत् छिमिसं स्याःगु दु।

31 “हे थ्व पुस्तायापिं मनूत, परमप्रभुयागु वचनय् ध्यान ब्यु।
“छु जि इस्राएलया लागि मरुभूमि
वा तसकं खिउँगु देश जुल ला?
छाय् जिमि प्रजां थथे धाइगु, ‘जिपि थःयत्थे वने दु।
आः छिथाय् गुबलेँ वये मखुत।’

32 छु सुं मिसामचां थःगु तिसा
व सुं भम्चां थःगु समा ज्वलं ल्वःमंके फइ ला?
तर जिमि प्रजां जुग जुगनिसेँ
जितः ल्वःमंके धुंकल।

33 मतिनामि माला जुइत छ गुलि सः।
छं मभिपिं मिस्तयत् नं अथे यायेगु स्यंगु दु।

34 छंगु वसतय् स्वजापिं
चीमितयगु हिया दाग दु।
डाँकातयगु हिया दाग ला मखु।

थ्व फुक्क जुइ धुंकाः नं,
35 छं थथे धाल, ‘जि निर्दोषम्ह खः,
वयकः जिलिसेँ तंचायादी मखु।’

तर जिं पाप यानागु मदु धकाः
छं धाःगुलि जिं थःम्हं हे छंगु न्याय याये।

36 न्हगु लँ लित।
छ छाय् थुलिमछि थुखे उखे चाःहिलाजुयागु?
गथे अश्रूपाखें छ आशां घात
अथे हे मिश्रपाखें नं छ आशां घाइ।

37 अनं नं लज्या चायाः छ छेनय् ल्हाः तयाः अथें लिहां वइ।
छाय्धाःसा छं सुयात सुयात भलसा यात,
इमित परमप्रभुं इन्कार यानादीगु दु।
इपिपाखें छन्त ग्वाहालि दइ मखु।

3

अविश्वासी इस्राएल

1 “सुं मनूखं थः कलाःयात त्वःतल धाःसा
अले व मिसा वयाथासं वनाः मेम्ह मिजंया कलाः जुल धाःसा
छु व मनू हाकनं वयाथाय् लिहांवनी ला?
छु व देश अशुद्ध मजुइ ला?
छ छम्ह वेश्या थें यक्वसिथाय् वंगु दु,
छु छ आः जिथाय् लिहां वयेगु ला?”

परमप्रभुं धयादी।

परमप्रभुं धयादी।

- 2 “नांगा डाँडाय् मिखा ब्व।
उपि मध्ये छं मभिं गु ज्या मया:गु गुगु थाय् दु?
चाचा:हिला: जुइम्ह छम्ह मनु मरुभूमिइ च्वनाच्चं थें छं लँय् च्वना: थ: प्रेमीत पियाच्च्वन।
छं देशयात थ:गु व्यभिचार व मभिं गु ज्यां अशुद्ध या:गु दु।
3 उकिं परमेश्वरं बसन्तया वा वयेगु दिकाब्यगु दु,
वा वइ मखु।
अयनं छंगु ख्वा: वेश्यायागु थें च्वं।
छ लज्या चाये हे मस:।
4 अयनं छं जित: थथे धाइ,
‘हे जिम्ह अबु, छि जिम्ह ल्याय्म्हबलय्याम्ह पासा ख:।
5 छु छि न्हाबलें तंचायाच्च्वनादीगु ला?
छु छिगु तं न्हाबलें दयाच्च्वनी ला?’
छं थथे ला धा:गु दु,
अयनं छं फतले मभिं गु ज्या या:गु दु।”

इस्त्राएल व यहूदा पस्ताय् चायेमा:

6 योशियाह जुजुया पालय् परमप्रभुं जित: धयादिल, “विश्वास यायेबह: मजूमह इस्त्राएलं छु छु यात छु छं खना ला? वं फुक्क तत:जा:गु डाँडाय् व फुक्क वाउंगु सिमाया क्वय् वं व्यभिचार यात।*”

7 थ्व फुक्क ज्या सिधय्के धुंका: व जिथाय् लिहां वइ धका: मतिइ तयागु ख:। तर व लिहां मव:। अले वया विश्वासघाती केहें यहूदां थ्व खन।

8 जिं विश्वास यायेबह: मजूमह इस्त्राएलयात वं व्यभिचार या:गुलि त्व:ताछ्वयागु खंका नं वया विश्वासघाती केहें यहूदा मग्यात, तर वं नं वना: व्यभिचार यात।

9 व लज्या मचा:म्ह व्यभिचारिणी जुगुलि देश नं अशुद्ध जुल। वं ल्वहं व सिंनपं नं व्यभिचार यात।

10 थुलि जूसां नं वया विश्वासघाती केहें यहूदा दुनुगलंनिसें जिथाय् लिहां मव:। तर ख्यालं जक लिहां वल,”

परमप्रभुं धयादी।

11 परमप्रभुं जित: धयादिल, “विश्वास यायेबह: मजूमह इस्त्राएल, विश्वासघाती यहूदा स्वया: कम दोषी जूगु दु।

12 उकिं छ वना: उत्तर पाखे थ्व खँ धा,

“हे विश्वास यायेबह: मजूमह इस्त्राएल, छ लिहां वा,

जि छ खना: तम्बये मखु,

छाय्धा:सा जि दयामाया दुम्ह ख:,

जि न्हाबलें तंचायाच्च्वने मखु,”

परमप्रभुं धयादी।

13 “छं थ: परमप्रभु परमेश्वरया विरोधय् विद्रोही जुया,

छं फुक्क वाउंगु सिमाया क्वय् घ:तय्त पुजा याना:

जिगु विरोधय् व्यभिचार याना धका: स्वीकार जक या,”

परमप्रभुं धयादी।

14 “अय् विश्वास याये बह:मजूपिं मनूत लिहां वा,” परमप्रभुं धयादी, “छाय्धा:सा जि छिमि मालिक ख:। जिं छगू छगू शहरं छम्ह छम्ह व छगू छगू कुलं निम्ह निम्हयसित सियोनय् हये।

15 अले जिं थ:गु मननापं मिलय् जूपिं जवा:त छिमित बी। इमिसं छिमित ज्ञान व बुद्धिं लँ क्यनी।

16 “छिपि थ्व देशय् यक्व दया: न्यनावनीबलय् छिमिसं हाकनं गुबलें परमेश्वरया बाचाया सनु धका: धाइ मखु,” परमप्रभुं धयादी। “छिमिगु नुगलय् उकिया बिचा: वइ मखु, व लुमनी तक नं मखु, अले सनूयात हाकनं दय्के माली मखु।

17 उबलय् यरूशलेमयात ‘परमप्रभुया सिंहासन’ धाइ। अले फुक्क जातित व हे यरूशलेमय् जिगु नांयात इज्जत यायेत मुनेगु याइ। अले इपिं जिराहा जुया: थ:गु मनया मभिं गु खँया ल्यु गुबलें जुइ मखु।

18 अबलय् इस्त्राएलया मनूत यहूदाया मनूतलिसें मिलय् जुइ, इपिं छकलं उत्तरय् च्वंगु देशं लिहां वया: जिं इमि पुर्खातय्त न्हाबलेया निंति बियागु देशय् वइ।

इस्त्राएलं मूर्ति पुजा या:गु

19 “जिं मनमनं धया,

* 3:6 ३:६ २ राज २२:१-२३:३०; २ इति ३४:१-३५:२७ * 3:6 ३:६ थथे या:गु ६४० बि.सिनिसें ६०९ बि.सि. या इलय् ख:

“ हे इस्राएल, जिं छिमित थः मस्त दयकेगु
 व छगू सुख हे सुख जुइगु, संसारया दकलय् बांलाःगु देश बीगु बिचाः यानागु खः।’
 जिं छिमिसं जितः अबु धाइ,
 अले जिगु ल्यु जुइगु त्वःती मखु धकाः मतिइ तयागु खः।
 20 तर विश्वासघाती कलातं थें
 छं जितः ध्वंलात, हे इस्राएलया घराना,”

परमप्रभुं धयादी।

21 नांगा डाँडा डाँडाय् इस्राएलीतयगु ख्वःसः
 व इनाप यानाच्चंगु सः ताये दयाच्चंगु दु।
 छायाःसा इपिं मखुगु लँय् वंगु दु, अले इमिसं थः परमप्रभु परमेश्वरयात ल्वःमंकूगु दु।
 22 “हे विश्वास याये बहःमजूपिं मनूत, छिपिं सकलें जिथाय् लिहां वा,
 जिं छिमित लायकाबी, अले जिं छिमित विश्वास यायेबहःपिं यानाबी।”

मनूतयसं लिसः बी, “स्वयादिसँ, जिपिं छिथाय् लिहां वये,
 छायाःसा छि परमप्रभु जिमि परमेश्वर खः,
 23 डाँडाया मूर्ति पुजा व हल्लाखल्ला धोखा जक खः।
 परमप्रभु इी परमेश्वरपाखें जक इस्राएलयात उद्धार दइ।
 24 तर इी ल्याय्म्हबलय् निसें हे उपिं मछालापुसे च्वंपिं घःतयसं
 इी पुर्खातयसं कमय् याःगु अर्थात
 इमि फै-च्चलय्, सा द्रुहं
 व इमि काय् म्हाय्पिन्त क्वाप्प नयाबिल।
 25 इीपिं थःगु लज्यां ग्वतुलेनु।
 इीगु हेलां इीत त्वपुइमा।
 थः परमप्रभु परमेश्वरया विरोधय् इीसं
 व इी पुर्खातयसं पाप याना वयाच्चनागु दु,
 थःगु ल्याय्म्हबलयनिसें थौं तक इीसं
 थः परमप्रभु परमेश्वरयागु आज्ञा पालन यानागु मदु।”

पस्ताय् चायेगु इनाप

4

1 परमप्रभुं धयादी,
 “हे इस्राएलयापिं मनूत, छिपिं लिहां वये मास्ति वःसा जिथाय् लिहां वा।
 छिमिसं थःगु घच्चाइपुगु मूर्तित जिगु न्ह्यःनं चीकाछवल धाःसा
 अले हाकनं मखुगु लँय् मवन धाःसा,
 2 छिमिसं सत्य, न्याय व खःकथं
 ‘धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः’
 धया पाफल धाःसा
 वयकःपाखें जाति जातितयत् आशिष दइ।
 अले इमिसं वयकःयात तःधक्की।”
 3 यहदा व यरूशलेमयापिं मनूतयत् परमप्रभुं थथे धयादी,
 “छिमिसं थःगु नुगःया छाःगु बुँ पा।
 कंया दथुइ पुसा हले मते।*
 4 हे यहदा व यरूशलेमयापिं मनूत,
 परमप्रभुया न्ह्यःने थःगु नुगः हिकी।
 मखुसा छिमिसं याःगु मभिंगु ज्यां यानाः जिगु तं मि थें च्यानाः पिहां वइ।
 सुनानं उकियात स्याये फइ मखु।

उत्तरपाखें हमला जुइगु ख्याच्चः

* 4:3 ४:३ होशे १०:१२

5 “यहूदाय् थ्व न्यंकि, यरूशलेमय् थ्व च्वय्कि, ‘देशन्यंक तुरही पु!’

तःसलं हालाः धा, ‘छथाय् मुं!

झीपिं छचाःखेरं पःखाः ग्वयातःगु शहरय् बिस्स्युं वनेनु।’

6 सियोन वनेगु लँय् झण्डा धस्वाकि।

लिमबाकुसे शरण कायेत बिस्स्युं हूँ।

छाय्धाःसा जि उत्तरपाखें विपत्ति

व तःधंगु नाश हयेत्यनागु दु।”

7 छम्ह सिंह थःगु गुफां पिहां वःगु दु।

जातितय्त नाश याइम्ह पिहां वये धुंकूगु दु।

छिमिगु देशयात नाश यायेत व थःगु थासं पिहां वये धुंकूगु दु।

छिमिगु शहर मनूत मदयाः नाश जुइ।

8 अथे जुयाः भांग्राया वसः फ्यु।

हँय् हँय् ख्व,

छाय्धाःसा परमप्रभु

आः तक नं झीपिं खनाः तंचायाच्चवनादीगु दु।

9 “उबलय् जुजु व नायःतयगु नुगः क्वतुनी।

पुजाहारीत वातां जुइ, अगमवत्कात अजू चाइ,”

परमप्रभुं धयादी।

10 अले जिं धया, “हाय! परमप्रभु परमेश्वर, छिं छन्त शान्ति दइ धकाः धयाः यरूशलेमयापिं मनूतय्त ध्वंलाःगु दु। छाय्धाःसा जिमिगु गःपतय् तरवार तःगु दु।”

11 उबलय् थुपिं मनूत व यरूशलेमयात थथे धाइ, “मरूभूमिया नांगा डाँडा डाँडां क्वाःगु फय् जिमि मनूत दुथाय् न्हाइ। थ्व अन्नय् दुगु धू व सु पुइकायंकीगु बुलहुं वइगु फय् मखु।

12 तर जिगु आज्ञां तसकं फय् वइ। आः जिं इमित सजाँयया आज्ञा बी।”

यहूदायात शत्रुतय्सं घेरय् याःगु

13 स्व, व सुपौय् थें हथासं वयाच्चंगु दु।

वयागु रथ ग्वःफय् थें व वयागु सल इमा स्वयाः तसकं ब्वाँय् वनी।

आः गथे याये!

जिपिं नाश जुइ धुंकल।

14 हे यरूशलेम, छ बचय् जुइत थःगु नुगलं मभिगु खँ सिलाछ्व।

गुबलय् तक मभिगु बिचाः छंगु नुगलय् तया तयेगु?

15 दान शहर व एफ्राइमया डाँडा डाँडां खबर हइपिं

मनूतय्सं छगू विपत्तिया खबर कनाच्चंगु दु।

16 “ताताःपाःगु देशं शत्रुत वयाच्चंगु दु

धकाः यरूशलेमयापिं मनूतय्त

‘व जाति जातितय्त ख्याच्चः बीत इपिं वःगु दु।

थुपिं शत्रुत यहूदाया शहरया विरोधय् हाली।

17 मनूतय्सं क्यब पियाच्चंगु थें थुपिं शत्रुतय्सं यरूशलेमयात घेरय् याइ

छाय्धाःसा अनयापिं मनूतय्सं परमप्रभुयागु विरोधय् विद्रोह याःगु दु, ”

परमप्रभुं धयादी।

18 “हे यहूदा, छंगु ज्याखं थ्व खँ छं थःके हल।

छंगु पापं छंके थ्व दुःखकष्ट हःगु खः।

उकिं छंगु नुगलय् सगू दु।”

यर्मिया थःमनूतयगु नितिं ख्वःगु

19 जिगु नुगः! जिगु नुगः!

जिगु नुगः स्यानाः वाथा वाथा कनाच्चंगु दु।

जि सुम्क च्वने मफु।

जिं तुरहीया सः व लडाइँया सः ताःगु दु।

20 छगू विपत्तिया लिपा मेगु विपत्ति वइ।

छाय्धाःसा देश नाश जुइ धुंक्कूगु दु।

आकाझाकां जिगु पाल नाश जुल,

जि शरण कायेगु थाय् पलखं हे नाश जुल।

21 जिं लडाइँया झण्डा गुबलय् तक स्वयेमाली?

इमिगु तुरहीया सः गुबलय् तक न्यनेमाली?

22 “जिमि प्रजा मूर्ख खः,

इमिसं जितः म्हमस्यु।

इपिं मभिंपिं मस्त खः।

इमिके दुग्यां मदु।

मभिंगु ज्या यायेत इपिं चलाख

तर भिंगु ज्या याये मसः।”

यर्मियां नाशया दर्शन खंगु

23 जिं पृथ्वीइ स्वया,

थ्व बां मलू अले शून्य।

अले आकाशय् स्वया,

उकी जः मदु।*

24 जिं पहाड पहाडय् स्वया,

उपिं थुरथुर खानाच्वंगु दु, डाँडात न्ह्यःने ल्युने लिगिलिगि सनाच्वंगु दु।

25 जिं स्वया, अन मनूत मन्त,

अले आकाशयापिं फुक्क झंगःत ब्वयावने धुंक्कल।

26 हानं जिं स्वया, परमप्रभुयागु न्ह्यःने

वयकःयागु तच्चःगु तमं यक्व सइगु बुँ मस्भूमि जूगु

अले शहरत नाश जूगु।

27 परमप्रभुं थथे धयादी, “देश फुक्क झिजामिजां दनी।

तर उकियात भज्यंक नाश धाःसा याये मखुत।

28 अथे जुयाः पृथ्वी ह्यँयह्यँय् ख्वइ।

आकाश खिउँसे च्वनी।

जिं धायेधुन अले जिं थःगु मन हीके मखु।

जिं क्वःछीधुन, जिं थःगु बिचाः हिले मखु।”

29 सल गया वःपिनिगु व धनुष घाना तःपिनिगु सः न्यनाः

फुक्क शहरयापिं मनूत बिस्सुं वनी।

गुलिं झालय् दुहां वनी, गुलिं ल्वहधिकय् थाहांवनी।

फुक्क शहर सुनसान जुल, अन सुं च्वनी मखु।

30 हे नाश जूह यरूशलेम! छं छु यानाच्वनागु? छाय् छं बांलाःगु वसः फिनागु?

छाय् छं लुँयागु तिसा तियागु?

छाय् थःगु मिखाय् अजः तयागु?

सुयागु निंति मफतय् छं थःत बांलाकागु?

छं प्रेमीपिन्सं छन्त त्वःतूगु दु,

इमिसं छन्त स्यायेत स्वःगु दु।

31 मचाबू ब्यथा जूह मिसायागु थें हाःसः, न्हापांम्ह मचा बुइकूम्ह मिसायागु थें ख्वःसः जिं ताल।

स्वाँ स्वाँ यानाः थःगु ल्हाः फयाः बांलाःम्ह यस्शलेमं
थथे धयाच्चंगु जिं ताल,
“जि बेहोश जुयाच्चंगु दु,
आः जि गथे याये!
इपिं जितः स्यायेत वयाच्चंगु दु।”

यस्शलेमयागु पाप

5

- 1 “यस्शलेमया लँय् लँय् थाहां क्वहां हँ, प्यखेरं स्व अले बिचाः या!
उकिया चुक चुकय् माला स्व,
छं छम्ह जक नं विश्वास यायेबहः जुयाः
ज्या याइम्ह व सत्य मालीम्ह मनू गनं लुइके फत धाःसा
जिं व शहरयात क्षमा यानाबी।
- 2 अनच्चपिं मनूतय्सं ‘धात्थे परमप्रभु म्वाःम्ह खः’ धया पाफःसां
इमिसं मखुगु खँ ल्हानाच्चंगु दु।”
- 3 हे परमप्रभु, छिगु मिखां सत्य ममाली ला?
छिं इमित कयकादिल, अयनं इमि नुगः मछिं मजू,
छिं इमित क्वत्यलादिल, अयनं इमिसं थःत भिकेगु वास्ता मयाः।
इमिसं थःगु ख्वाःयात ल्वहं स्वयाः छाकल।
अले पस्ताय् चायेत मानय् मजू।
- 4 जिं बिचाः याना, “थुपिं सकलें गरीब व मूर्ख खः।
छाय्धाःसा इमिसं परमप्रभुया लँ
अथवा थः परमेश्वरया कानून मस्यू।
- 5 जि हाकिमतयथाय् वने, अले इमित कने,
छाय्धाःसा इमिसं परमप्रभुया लँ व थः परमेश्वरया कानून स्यू।”
तर इपिं सकलें मिलय् जुयाः जुवायात त्वथुलाब्यूगु दु,
अले सिखःयात चपफुनाब्यूगु दु।
- 6 उकिं जंगलं छम्ह सिंह वयाः इमित स्यानाबी,
सुख्खा इलाकां छम्ह गुँखिचा वयाः इमित नाश याइ,
छम्ह चितुवा इमिगु शहरया लिक्क पिचाच्चनी,
अनं सुं पिहां वःसा वयात कुचा कुचा याइ,
छाय्धाःसा इपिं तसकं विद्रोही जुल, इमिगु अधर्म यक्व दु।
- 7 “जिं छिमित छाया क्षमा यायेगु?
छिमि काय् म्हायपिन्सं जितः त्वःतूगु दु
अले ईश्वर मखुपिनिगु नामय् पाफःगु दु।
जिं इमित प्वाः जाय्क नका,
अयनं इमिसं व्यभिचार यात, वेश्यातयगु छँय् ग्वाः ग्वाः वन।
- 8 इपिं नयाः प्वाः जाःपिं येचाःपिं सलत थें च्वं,
इपिं फुक्क थः जःलाखःलाया कलाःया नितिं येचाःगु दु।
- 9 जिं इमित थज्याःगु ज्याया लागि छाया सजाँय मबियेगु?
जिं थज्याःगु जातियात छाया बदला मकायेगु?”

परमप्रभुं धयादी।

- 10 “वनाः इमिगु दाखक्यब स्यंकाब्यु, तर भज्यंक नाश याये मते!
उकिया कचात त्वथुलाः वांछवयाब्यु। छाय्धाःसा थुपिं मनूत परमप्रभुया मनूत मखु।
- 11 इस्राएल्या घराना व यहूदाया घरानां जितः विश्वासघात यात,”

परमप्रभुं धयादी।

परमेश्वरं इस्त्राएलयात त्वःतादीगु

12 इमिसं परमप्रभुया बारे मखुगु खँ धाःगु दु।

इमिसं धाल, “वय्कलं छुं यानादी मखु। झीत छुं जुइ मखु।

झीसं गुबलें तरवार व अनिकाल खनी मखु।

13 अगमवत्तात ला फय् थें जक खः, इमिके वचन मदु।

उकिं इमिसं धाःगु खँ इमित हे जुइमा!”

14 अथे जुयाः दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,

“मनूतयसं थज्याःगु खँ धयाच्चंगुलि

जिं थःम्हं हे थःगु वचन छंगु म्हुतुइ मि,

अले थुपिं मनूतयत् भस्म जुइगु सिँ दय्काबी।”

15 परमप्रभुं धयादी,

“हे इस्त्राएल घराना, स्व,

जिं थःम्हं हे यक्व तापाकं छिमित हमला यायेत छगू जातियात हयाच्चनागु दु।

थ्व जाति बल्लाःगु व पुलांगु जाति खः।

इमिगु भाय् छिमिसं सी मखु,

इमिसं धाःगु खँ छिमिसं थुइ मखु।

16 इमिगु वाण तयेगु थल चाःगु चिहान थें च्वँ,

उपिं सकलें बहादुर सिपाइँत खः।

17 इमिसं छिमिगु बाली व नसा क्वाप्प नयाबी,

छिमि काय् म्हायपिन्त क्वाप्प नयाबी,

इमिसं छिमि सा द्रहं व फैं-च्चल्य् क्वाप्प नयाबी,

छिमिगु दाख व यःमरिमा क्वाप्प नयाबी।

छिमिसं भलसा याःगु पःखाः ग्वयातःगु शहरत इमिसं तरवारं नाश याइ।”

18 परमप्रभुं धयादी, “अयनं उपिं दिनय् जिं छिमित भज्यंक नाश याये मखु।

19 इमिसं ‘झी परमप्रभु परमेश्वरं छाया झीत थथे यानादीगु?’ धकाः धयाहइबलय्, यर्मिया, छं इमित थथे धा, ‘गथे छिमिसं जितः त्वःताः थःगु हे देशय् मेपिं घःतयत् सेवा यात, अथे हे छिमिसं नं विदेशय् परदेशीतयगु सेवा याइ।’ ”

थः मनूतयत् परमेश्वरया ख्याच्चः

20 “याक्बया घरानायात थथे धा, यहदाया मनूतयत् थ्व खँ कँ,

21 हे मूर्ख व बुद्धि मद्दुपिं मनूत, छिपिं मिखा दयाः नं मखंपि, न्हायपं दयाः नं मताःपि, थ्व खँ न्यौं!☆

22 छिपिं जिलिसें ग्याये म्वाः ला?”

“छिपिं जिगु न्ह्यःने थरथर खाये म्वाः ला?

जिं फियात समुद्रं पुलावने मफइगु न्ह्याबलें दयाच्चनीगु पंगःया सिमाना यानाबिया।

अले थुकिया लबुत थाहां वःसां उपिं त्याइ मखु।

उपिं थ्वय्क हाःसां उकियात पुलावने फइ मखु।☆

23 तर थुपिं मनूतयके जिराहा व विद्रोही मन दु। इमिसं विद्रोह यात अले तापानावन।

24 तर इमिसं थःगु नुगलय् थथे धाइ मखु,

‘झीसं परमप्रभु झी परमेश्वरया भय कायेनु।

वय्कलं हे वा वइगु इलय्या न्हापांगु व लिपांगु वा वय्कादी।

दँय्दसं अन्न लइगु ई बियादी।’

25 छिमिगु मभिगु ज्यां यानाः थुपिं खँयात तापाक तःगु दु।

छिमिगु पापं यानाः छिमित थ्व भिंगु खं तापाकाब्यगु दु।

परमप्रभुं धयादी।

- 26 “जिमि मनूतय् दथुइ मभिपिं मनूत च्वनाच्चंगु दु। इपिं झंगःपन्छित लायेत जाः ह्लाच्चंगुपिं मनूत थें पियाच्चनी तर इमिसं मनूतयत् लायेत थःगु जाः ह्लाच्चंगु दु।
- 27 गथे पंजः शिकारीं झंगःतयसं जाइ,
अथे हे इमिगु छैनं छलं जाःगु दु।
उकिं इपिं तःमि व बल्लाःपिं जूगु दु।
- 28 इपिं यक्व नयाः ल्हंगु दु।
इमिसं मभिगु ज्या यायेगु गुबले त्वःती मखु।
इमिसं मांबौ मदुपिनिगु हक लाका काइ,
मगाःमचाःपिनिगु न्याय याइ मखु।
- 29 थुकिया लागि छु जिं थुमित सजौय मबियेगु ला?
छु जिं थज्याःगु जातियाके बदला मकायेगु ला?

परमप्रभुं धयादी।

- 30 “थ्व देशय् ग्यानापुसे च्वंगु व घच्चाइपुसे च्वंगु ज्या जुयाच्चंगु दु।
- 31 अगमवत्तातयसं मखुगु अगमवाणी यानाच्चंगु दु,
पुजाहारीतयसं इमिगु थःगु हे अधिकारं शासन यानाच्चंगु दु,
जिमि मनूतयसं थथे जुइगु हे यय्की।
तर लिपतय् छिमिसं छु यायेगु?”

6

- शत्रुतयसं यरूशलेम शहरयात घेरय् याःगु
- 1 “हे बेन्यामीन कुलयापिं मनूत, बचय् जुइत बिस्सुं हूँ!
यरूशलेम शहरं बिस्सुं हूँ!
तको शहरय् तुरही पु!
बेथहक्केरेमय् झण्डा धस्वाकि!
छाय्धाःसा उत्तरपाखें विपत्ति
व छगू तःधंगु नाश वयाच्चंगु दु।
- 2 जिं सियोनया बांलाःम्ह
व नाइसे च्वंम्ह म्हाय्यात नाश यानाबी।
- 3 फैजवाःतयसं शहरया छचाःखेरं पाल ग्वयाच्चं थें
शत्रुत छंगु छचाःखेरं दइ,
इमिसं नयेत थथःगु सिपाइतयगु लागिं थाय् ल्यइ।”
- 4 इमिसं धाइ, “वलिसें लडाइँ यायेत तयार जु!
दँ, झीसं बान्हि हमला याये,
तर आः गथे याये? खिउँसे च्वने धुंकल।
सनिलया किपालु ताहा जुयाच्चंगु दु।
- 5 उकिं दँ! झीसं चान्हय् हे शहरय् हमला याये नु,
उकिया किल्ला किल्लायात नाश याये नु।”
- 6 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,
“यरूशलेमया सिमा पालाः पःखाः लिक्क घेरय् याइगु द्रुम्बचात दय्कि!
जिं थ्व शहरयात सजौय बी
छाय्धाःसा थन अत्याचार हे अत्याचार दु।
- 7 तुंथिं थःगु लः पिकाःगु थें
वं थःगु मभिगु ज्याखँ पिकाइ।
अन दुने ल्वायेली व नाशया सः ताये दु,

वयागु ल्वय् व घाः न्ह्याबलेँ जिगु न्ह्यःने दु।

8 हे यरूशलेम, चेतय् जु,
मखुसा जि छपाखेँ लिहां वने,
अले जिं छंगु देश झिजांमिजां यानाबी,
अन सं मनूत च्वनी मखु।”

विद्रोही इस्राएल

9 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,
“इमिसं इस्राएलया बचय् जूपिन्त दाखमां त्वःताथकुगु दाख खाःगु थेँ छुँ हे मल्यंक खाइ।
दाख मुनीम्हयसिनं थेँ थःगु ल्हाः हाकनं उकिया कचाय् ति।”

10 जिं सुयात धायेगु व सुयात ख्याच्चः बियेगु?
जिगु खँ सुनां न्यनी?
इमिगु न्हायपं बन्द जूगु दु।
इमिसं न्यने मफु।

परमप्रभुया वचनयात इमिसं कुंखिनीगु,
इमि व न्यने हे मयः।

11 तर जि परमप्रभुया तमं जाःगु दु,
अले जिं थुकियात पनातये मफु।

“थुकियात लँय् दुपिं मस्तयथाय्
व ल्याय्म्हपिं मनूत मुनाच्चंथाय् प्वंकाब्यु!
छाय्धाःसा कलाः भाःतपिं सकसितं ज्वनाः यंकीगु जुइ।
बाज्यःवंपिं व ज्याथपिं तकं बचय् जुइ मखु।

12 जिं थःगु ल्हाः थ्व देशय् च्वंपिनिगु विरोधय् ल्हनेबलय्
इमिगु छेँ, बुँ व मिस्त फुक्क मेपिनिगु जुइ,”

परमप्रभुं धयादी।✧

13 “दक्कलय् चिधंन्हनिसेँ दक्कलय् तःधंम्ह तक फुक्कं लोभी जूगु दु।

अगमवत्तात व पुजाहारीत सकसिनं ध्वंलायेगु ज्या याइगु।

14 जि प्रजाया घालय् इमिसं तच्चःगु घाः मखु थेँ यानाः
पट्टी चिनाब्युगु दु।

शान्ति ला द हे मदुसां

इमिसं ‘शान्ति, शान्ति’ धाइगु।

15 छु इपिं थःगु घच्चाइपुगु ज्या याये धुंकाः लज्या चाल ला?

मखु, इपिं भचा नं लज्या चाःगु मदु

छाय्धाःसा इपिं लज्या चाये हे मसः।

उकिं मेपिं पतन जूपिनापं इपिं नं पतन जुइ।

जिं इमित सजौय बीबलय् इपिं नाश जुइ”

परमप्रभुं धयादी।

यहदां परमप्रभुया लँयात त्वःतूगु

16 परमप्रभुं थथे धयादी,

“प्यकालँय् दनाः स्व!

पुलांगु लँ गन दु धकाः न्यँ!

भिंगु लँयागु बारे न्यँ, व लँय् हूँ!

अले छिमिगु मन याउंसे च्वनी।

तर इमिसं धाल, ‘जिपिं व लँय् वने मखु।’✧

- 17 जिं थथे धया: छिमिगु लागि पालेत तया,
‘तुरहीया सः बांलाक न्यँ।’
तर छिमिसं धाल, ‘जिमिसं न्यने मखु।’
- 18 उकिं हे जाति जातियापिं मनूत, न्यँ!
हे साक्षीत,
इमित छु जुइ व स्व!
- 19 हे पृथ्वी न्यँ, स्व!
जिं थुपिं मनूतयथाय विपत्ति हये,
गुगु इमिगु थःगु हे बिचाःया लिच्चः खः।
इमिसं जिगु वचनय् ध्यान मब्यू।
अले जिगु व्यवस्थायात इमिसं त्वःतल।
- 20 जितः शेबां हःगु गुँगु
व तसकं तापाकं हःगु नस्वाःगु तिकथि छाय् माल?
छिमिगु होमबलि जिं काये मखु।
छिमिगु बलिदानं जि लयताये मखु।”
- 21 उकिं परमप्रभुं थथे धयादी,
“जिं थःमहं हे थुपिं मनूतयगु लँय् लुफि हाइगु पंगःत तयाबी।
बौ व कायपिं उकी लुफि हाइ।
अले जःलाखःलात व पासापिं नाश जुइ।”
- उत्तरपाखें हमला
22 परमप्रभुं थथे धयादी,
“स्व, उत्तरय् लाःगु देशं
छगू सेना वयाच्चंगु दु,
पृथ्वीया तापाःगु थासं
छगू बल्लाःगु जाति लडाइँया लागिं तयार जुयाच्चंगु दु।
- 23 इमिसं धनु व भाला घानातःगु दु।
इपिं नुगः छाःपिं खः,
अले इमिके दयामाया धयागु मदु।
इपिं सल गया वइबलय् इमिगु सः समुद्रयागु गर्जन थें च्वं।
हे बांलाःमहं यस्शलेम, छन्त हमला यायेत इपिं लडाइँया लागिं
इवःलिक मनूत वः थें वइ।”
- 24 थ्व खँ न्यनेवं
जिमिगु ल्हाः याग्लाप्याग्ला जुल।
जिमित तसकं कष्ट जुल।
जिपिं मचाबू ब्यथा जूमह मिसा थें जुल।
- 25 बुँइ वने मते,
लँय् नं वने मते!
छाय्धाःसा शत्रु तरवार ज्वनाः च्वनाच्चंगु दु।
प्यखें आतंक हे आतंक दु।
- 26 हे जिमि मनूत, भांग्राया वसः फिनाः नउलय् ग्वारा ग्वारा तु।
याकः काय्या लागिं ख्वय् थें हे हँय्हँय् ख्व।
छाय्धाःसा नाश याइमह
इीथाय् आकाझाकां वइ।
- 27 “हे यर्मिया, इमिगु चाला जाँचय् यायेत
व इपिं गथे च्वं स्वयेत
जिं छन्त धातुयात जाँचय् याइमह

- व इमित नायके मानिगु कचिगु धातु थें दय्का।
 28 इपि सकलें जिराहा व विद्रोही खः।
 इमिसं मेपिनिगु बारे मखुगु खँ ल्हानाः जुइगु।
 इपि सकलें स्यने धुंकल।
 इपि कँय् व नँ थें छाः।
 29 मि ह्वाना ह्वाना च्याकेत तसकं स्वांपूगु दु,
 म्ह मिइ भस्म जुल,
 गालय् याइम्हयसिनं मफतय् गालय् यात,
 छायाःसा मभिपि मन्तयत् पित छवःगु मदुनि।
 30 इमित खतं नःगु वहः धाइ।
 छायाःसा जि परमप्रभुं इमित त्वःतागु दु।”

7

यर्मियां देगलय् नवाःगु

- 1 परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय् वःगु वचन थ्व हे खः,
 2 “परमप्रभुया देगःया मू लुखाय् दनाः थ्व खँ न्यंकि,
 “ ‘परमप्रभुया आराधना यायेत थ्व मू लुखां दुहां वःपि छिपिं यहदायापि सकलें मन्त, परमप्रभुया वचन न्यँ।
 3 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी – छिमिगु पहःचहः व ज्या भिंकि, अले जिं छिमित थ्व थासय् च्वनेबी।
 4 मखुगु खँय् भलसा कयाः थथे धाये मते “थ्व हे परमप्रभुया देगः खः, परमप्रभुया देगः खः, परमप्रभुया देगः खः!”
 5 छिमिसं धात्थें हे थःगु पहःचहः व ज्या भिंकल, छिमिसं छम्हयसिनं मेम्हयसित बांलाःगु व्यवहार यात धाःसा,
 6 छिमिसं विदेशी, मां बौ मदुपि व भाःत मदुपि मिस्तयत् क्वमत्यल धाःसा वा थ्व थासय् दोष मदुपिन्त मस्यात धाःसा अले थःत स्यंकीपि मेपि
 घःतयत् पुजा यायेगु त्वःतल धाःसा,
 7 जिं छिमित थ्व थासय्, छिमि पुर्यातयत् न्ह्याबलेया लागि च्वनेत बियागु थ्व देशय् च्वनेबी।
 8 “ ‘स्व! छिमिसं थःत छुं फाइदा मदइगु मखुगु खँय् भलसा कयाच्वंगु दु।
 9 छिमिसं खुइगु, स्याइगु, व्यभिचार याइगु, अदालतय् मखुगु साक्षी बीगु, बालघःया लागि धुपँय् थनीगु अले थःपिन्सं न्हापा म्हमस्यूपि
 घःतयत् पुजा यानाजुइगु।
 10 अनलि जिगु नां दुगु देगलय् वयाः जिगु न्ह्यःने दनाः थथे धाइगु, “जिपि बचय् जूगु दु।” अले हानं थ्व हे घच्चाइपुगु ज्या याइगु?
 11 छुं छिमिसं जिगु देगःयात खँ दाखुँतय्गु छँ धकाः च्वना ला? छिमिसं छुं यानाच्वंगु दु, जिं स्युं*
 परमप्रभुं धयादी।

- 12 “ ‘आः जिं दकलय् न्हापा थःगु नां च्वनीगु थाय् दय्कागु शील्यो* हँ! अले जिं थः प्रजा इस्राएलं मभिंगु ज्या याःगुलि व थाय्यात छुं
 यानाः अन वनाः स्व।’*
 13 परमप्रभुं धयादी, ‘छिमिसं थ्व फुक्क ज्या यानाच्वंबलय् जिं छिपिलिसें तःक्वः हे न्ववाना, अयनं छिमिसं वास्ता मया। जिं छिमित सःता,
 अयनं छिमिसं लिसः हे मब्बू।
 14 उकिं जिगु नां दुगु देगः, गुकी छिमिसं भलसा काःगु दु, गुगु जिं छिमित व छिमि पुर्यातयत् बियागु खः, थ्व थाय्यात आः जिं शील्योयात
 यानागु थें याये।
 15 जिं छिमि थःथितिपिं इस्राएलया मन्तयत् पितिनाछवयागु थें छिमित जिगु न्ह्यःनं पितिनाछवये।’ ”

मन्तयसं आज्ञा पालन मयाःगु

- 16 “उकिं, यर्मिया, छं थ्व प्रजाया निति प्रार्थना याये मते। थुमिगु निति इनाप नं याये मते। छायाःसा जिं छंगु प्रार्थना न्यने मखु।
 17 यहदाया शहर शहरय् व यरूशलेमया गल्लि गल्लिइ इमिसं छुं यानाच्वंगु दु, छुं छं मखं ला?
 18 काय् म्हायपिन्सं सिं मुनीगु, बौपिन्सं मि च्याकीगु अले स्वर्गयाम्ह रानी धाइम्ह घःमयजुया निति मरि छुइत मिस्तयसं छुचुं न्हाइगु। मेपि
 घःतयत् त्वँसाबलि छानाः जितः तंचायकीगु।*
 19 छुं इमिसं जितः हे हाय्काच्वंगु खः ला?” परमप्रभुं धयादी। “मखु, तर इमिसं थःत हे लज्या चाय्केत थःत हे स्यंकाच्वंगु, मदु ला?”
 20 उकिं परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, “थ्व थासय् जिं जिगु तं प्वंकाबी। मन् व पशु, ख्यलय् च्वंगु सिमा व बुँया बाली प्वंकाबी। जिगु तं मि थें
 च्यानाच्वनी, सुनानं उकियात क्वलाके फइ मखु।”
 21 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी, “थःगु बलिदानतनापं होमबलि नं छा! अले ला धाःसा थःपिन्सं हे न!

* 7:11 ७:११ मती २१:२३; मर्क ११:१७; लूक ११:४६ * 7:12 ७:१२ परमप्रभुं इस्राएलतयत् मिश्रं पित हये धुंकाः इमिसं कनान देश त्याकुबलय् नापलायेगु पाल थ्व शहरय् थापं याःगु
 खः। उकिं थ्व छंगु पवित्र शहर खः तर मन्तयसु पापं यानाः थ्व शहर नाश जुल। * 7:12 ७:१२-१४ यहो १८:१; भज ७:८; यर २६:६ * 7:18 ७:१८ यर ४४:१७-१९

- 22 छायाधाःसा गुखुन्ह जिं छिमि पुर्खातयत् मिश्र देशं पित हया, उखुन्ह जिं इमित होमबलि व बलिया बारे छुं मधया, इमित आज्ञा नं मबिया।
- 23 तर जिं इमित थ्व आज्ञा बियागु खः, 'जिगु खँ न्यँ, अले जि छिमि परमेश्वर जुये, छिपिं जिमि प्रजा जुइ, जिं धाःथें फुक्क यात धाःसा छिमित भिं जुइ।'
- 24 "तर इमिसं जिगु खँ मन्यं, उकी ध्यान मब्यु। उकिया पलेसा इमिसं थःगु जिराहा व मभिगु इच्छा कथं ज्या याना जुल। इपिं लिज्यात, न्ह्यमज्याः।
- 25 छिमि पुर्खातयसं मिश्र त्वःतूबलय् निसें थौं तक, न्हियान्हिथं जिं जिम्ह दास अगमवक्तातयत् छिमिथाय् छवयाहयाचवनागु दु।
- 26 अयनं इमिसं जिगु खँ मन्यं, ध्यान मब्यु। इपिं जिराहा जुल। इमिसं थः पुर्खातयसं स्वयाः अप्वः मभिगु ज्या यात।
- 27 "उकिं थ्व फुक्क खँ छं इमित धाःसां इमिसं छंगु खँ न्यनी मखु। छं इमित सःतूसां इमिसं छन्त लिसः बी मखु।
- 28 अथे जूगुलिं छं इमित धा, परमप्रभु थः परमेश्वरया आज्ञा पालन मयाःगु व वय्कलं स्यनातःगु खँयात नालामकाःगु जाति थ्व हे खः। सत्य नाश जूगु दु, थ्व इमिगु म्हुतुं तापाःगु दु।
- 29 " 'थःगु सँ खानाः वांछवयाब्यु, नांगा डाँडा डाँडाय् वनाः ख्व! छायाधाःसा परमप्रभुं तंचायाः थ्व पुस्तायात इन्कार यानाः त्वःतादीगु दु।' "

हत्याया ब्यासि

- 30 "यहदायापिं मनूतयसं जिगु मिखाय् मभिगु ज्या याःगु दु, परमप्रभुं धयादी। जितः तसकं मयःगु मूर्ति इमिसं जिगु नां दुगु देगलय् तयातःगु दु अले देगःयात अशुद्ध यानाब्युगु दु।
- 31 इमिसं थः काय्मह्यायपिं मेपिं घःतयगु नितिं मिइ भोग बीत हिन्नोमया ब्यासिइ दुगु तोपेतयं पुजा यायेगुथाय् दयक्कगु दु। जिं अथे यायेगु आज्ञा बियागु मखु, अज्याःगु खँ जिं मतिइ नं तयागु मदु।*
- 32 उकिं होश या, परमप्रभुं धयादी, थज्याःगु ई वइ, गबले उकियात तोपेत वा हिन्नोमया ब्यासि धाइ मखु। तर मनू स्याइगु ब्यासि धाइ। अन मनूतयसं सीपिन्त मेगु सीम्ह थुनेगु थाय् मदुतले थुनी।
- 33 थ्व प्रजाया सीम्ह आकाशया झंगःत व पृथ्वीयापिं पशुतय नयेगु नसा जुइ। इमित ख्यानाछवइपिं सुं हे दइ मखु।
- 34 जिं यहदाया शहर व यरूशलेमया गल्लि गल्लिइ न्ह्युगु सः व लसताया सः, भम्चा व जिलाजंया सः मदय्काबी। छायाधाःसा देश झिजांमिजां दनी।"*

8

- 1 परमप्रभुं धयादी, "अबलय् शत्रुतयसं यहदाया जुजुपिं, हाकिमत, पुजाहारीत, अगमवक्तात व यरूशलेमय् च्वपिं मनूतयगु क्वँय् इमिगु चिहानं लिकाइ।
- 2 मनूतयसं माया यानाः सेवा याःगु, सल्लाह काःगु व पुजा याःगु सूर्य, तिमिला व आकाशया नगुतयगु न्ह्यःने उपिं क्वँय्त् ब्वइ। मुनाः चिहानय् थुनीगु पलेसा उपिं क्वँय् बँय् साः थें लानाचवनी।
- 3 जिं थ्व मभिगु जातियापिं म्वानाच्वपिं मनूतयत् पितिनाः गन गन छवये अन अन इमिसं म्वायेगु स्वयाः सीगु यय्की।" दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

पाप व सज्जय

- 4 "यर्मिया इमित धा, 'परमप्रभुं थथे धयादी –
- " 'मनूत बँय् दइबलय् छु इपिं हाकनं मदनी ला?
- सुं मनू फस्वया वंसा, छु व लिहां मवइ ला?
- 5 अथे खःसा थुपिं यरूशलेमयापिं मनूत छाया परमेश्वरयात त्वःताः फस्वयावन?
- इमिसं मूर्ति पुजा याना हे च्वंगु दु। इमिसं जिथाय् लिहां वये म्हां धाल।
- 6 जिं ध्यान बियाः खँ न्यनागु दु,
- तर इमिसं खःगु खँ ल्हाः हे मल्हाः,
- सुनानं "थ्व जिं छु यानागु" धयाः थःगु मभिगु ज्याया नितिं पश्चाताप मयाः।
- लडाइल्य वंम्ह सल थें सकलें थथःगु लँय् ब्वांवाच्वंगु दु।
- 7 आकाशय् सलांत्याः झंगलं ला छँ लिहां वनेगु ई स्यु।
- सुकुभन्तु, इखुंचा व सारसं थः मेथाय् च्वंवेनेगु ई स्यु।
- तर जिमि प्रजां परमप्रभुयागु विधि मस्यु।

- 8 " 'छिमिसं गथे यानाः धाये फइ, "जिपिं बुद्धिमान खः, अले परमप्रभुयागु व्यवस्था जिमिके दु?"

* 7:31 ७:३१ तोपेत धाःगु थाय् यरूशलेमया दच्छिनय् च्वंगु हिन्नोम ब्यासीयागु छगुथाय् खः। थन इस्राएलीतयसं मखुम्ह घः मोलेखयात पुजा यायेत थः मस्त मिइ बलि बीगु खः। * 7:31 ७:३१ लेवी १८:२१; २ राज २३:१०; यर ३२:३५ * 7:34 ७:३४ यर १६:१; २५:१०; प्रका १८:२३

तर स्व, शास्त्रीतयगु फताहा कलमं
उकियात फताहा दयकूगु दु।

9 बुद्धि दुपि मछालेमाली,
इमिगु नुगः क्वतुनी, अले इमित ज्वनी।

इमिसं परमप्रभुया वचनयात त्वःतूगु दु,
इमिके गज्याःगु बुद्धि दु?

10 छाय्धाःसा जिं इमि कलाःपिं मेपिं मनुतयत
व इमिगु बुँ न्हपिं मालिकतयत बी।

दक्कलय् चिधंन्हनिसें दक्कलय् तःधंन्ह तक फुक्कं लोभी जूगु दु।
अगमवत्कात व पुजाहारीत सकसिनं ध्वंलायेगु ज्या याइगु।

11 जि प्रजाया घालय् इमिसं तच्चःगु घाः मखु थें यानाः
पट्टी चिनाब्यूगु दु।

शान्ति ला द हे मदुसां
इमिसं “शान्ति, शान्ति” धाइगु।

12 छु इपिं थःगु घच्चाइपुगु ज्या याये धुंकाः लज्या चाल ला?
मखु, इपिं भचा नं लज्या चाःगु मदु

छाय्धाःसा इपिं लज्या चाये हे मसः।

उकिं मेपिं पतन जूपिनापं इपिं नं पतन जुइ।
जिं इमित सजाँय बीबलय् इपिं नाश जुइ

13 “ जिं इमिगु बाली यंके।
दाखमाय् दाख दइ मखु।

यःमरिमाय् यःमरिया फल दइ मखु।
अले उमिगु हः सुकुगनी।

जिं इमित बियागु नं
इमिपाखें लाका काइ।’ ”

परमप्रभुं धयादी।

14 यहदाया मनुतयसं थथे धाइ, झीपिं थन छाय् सुम्क च्वंच्वनागु?
छथाय् मुनेनु।

झीपिं छचाःखेरं पःखाः ग्वयातःगु शहरय् दुहां वनेनु,
अले अन नाश जुयेनु।

छाय्धाःसा परमप्रभु झी परमेश्वरं झी नाश जुइ धकाः धयादीगु दु।
अले त्वनेत झीत बिख दुगु लः बियादीगु दु।

छाय्धाःसा झीसं वय्कःया विरोधय् पाप यानागु दु।

15 झीसं शान्तिया आस यानागु खः,
अयनं छुं भिगु खँ मवः,

लाय्काबीगु ईया आस यानागु खः
अयनं आतंक जक दु।

16 शत्रुतय् सलतयगु स्वौं स्वौं याःगु सः दानपाखें ताये दयाच्वंगु दु।

इमि बल्लाःपिं सलत हाःगु सः न्यनाः देशयापिं सकलें मनुत थरथर खात।

इपिं देशयात अले अन दुगु फुक्क खँयात नाश यायेत वःगु दु।
शहर व अन च्वंपिन्त।

17 “स्व! जिं थःमहं हे छिमिथाय् बिख दुपिं सर्पत छवयाहये,
अज्याःपिं सर्पतयत कःघाये फइ मखु।
अले इमिसं छिमित न्याइ”

परमप्रभुं धयादी।

थःमनूतयगु नितिं यर्मिया ख्वःगु

18 हे जितः दुःखबलय् सान्त्वना ब्यूपिं,
जिगु नुगः दुने कमजोर जुयावंगु दु।

19 ध्यान बियाः न्यै!
तापाःगु देशं जिमि मनूत ख्वयाच्चंगु सः ताये दयाच्चंगु दु।

“छु परमप्रभु सियोनय् मदी ला?
छु आः अन जुजु मदी ला?”

“इमिसं छाया जितः थःगु मूर्तितपाखें
व ज्यालगे मज्जु विदेशी मूर्तितपाखें तंचायेकूगु?”

20 “छव लयेगु ई फुइधुंकल।
तान्वःला सिधयधुंकल।
अयनं झीगु उद्धार जूगु मखुनि।”

21 जिमि मनूतयत घाःपाः याःगु खनाः जि थः हे घाःपाः जूगु दु।
जि ह्यौयह्यौय ख्वये, जिगु नुगः क्वतंगु दु।

22 छु गिलादय्* मलहम मदु ला?
छु अन सुं वैघ मदु ला?

जिमि मनूत छाया मलंगु लय?

9

1 जिगु छयं बूंगाःचा
व जिगु मिखा ख्वबिया मुहान जूगु जूसा,
स्याःपिं जिमि मनूतयगु नितिं
जि चान्ति ख्वयाच्चनेगु।
2 जिके मरुभूमिइ लँजुवाःत च्वनीगु छगथाय दुगु जूसा,
जि थः मनूतयत त्वःताः तापाक च्वंवेनेगु।
छायधाःसा इपिं सकलें व्यभिचारी खः,
विश्वासघातीतयगु पुचः।

पाप व सजाय

3 “इमिसं मखुगु खँ ल्हायेत
थःपिनिगु मेयात धनुष थें बेक्वयेकीगु।
इमिगु देशय् सत्य मखु,
बेइमानी हे बेइमानी दु।
इमिसं मभिगु ज्या याना जुइ,
इमिसं जितः म्हमस्यु”

4 “थः पासापिपाखें होशियार जुयाच्चँ।
थः दाजुकिजापिन्त तकं पत्याः याये मते।
छायधाःसा फुक्क दाजुकिजापिं झंगःलाइपिं खः,
पासापिं सकसिनं बदनाम यायेत मखुगु खँ ल्हाना जुइ।

5 पासां थः पासायात झंगः लानाजुइगु,
सुनानं खःगु खँ मल्हाः।

परमप्रभुं धयादी।

* 8:22 ८:२२ गिलाद वासः दय्केत छयलीगु सिमासामाया लागिं नांजाःगु यर्दन खुसिया पुर्बय् लाःगु छगू लाग्ग।

इमिसं थःगु मेचां न्ह्याबले मखुगु खँ लहानाजुइगु।
इपि पाप यायां त्यानुचाये धुंकल।

6 छ धोखाया दथुइ च्वनाच्चंगु दु।
धोखां यानाः हे इमिसं जितः म्हसीकेत इन्कार याःगु दु,”

परमप्रभुं धयादी।

7 उकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,
“स्व! जिं थःम्हं हे इमित धातुयात थें शुद्ध याये अले जाँचय् याये।

जिमि प्रजां मभिगु ज्या याःगु दु।
उकिं जिं इमित मेगु छु यायेगु?

8 इमिसं मखुगु खँ लहाइगु।
सकसिनं थःगु म्हुतुं ला थः जःलाखःलानापं नाइक खँ लहाइगु,
नुगलं धाःसा मभिगु जाः ग्वयाच्चनी।

9 छु! जिं थ्व खँया लागि इमित सजाँय मबियेगु ला?
छु! जिं थज्याःगु जातियाके बदला मकायेगु ला?”

10 जिं धया— जि पहाडतयगु लागि ख्वये,
जि मरुभूमिइ दुगु घाँयख्यःया निति ख्वये,

छाय्धाःसा व गने धुंकल।
सुं नं अनं यात्रा याइ मखु।

अन सा द्रुहं मन्त।
पशुत व झंगःत बिस्सुं वने धुंकल।

11 परमप्रभुं धयादी, “जिं यरुशलेमयात नाश यानाः
ध्वंचात च्वनीगु नाशया द्रुं दयकाबी,
यहदाया शहरतयत झिजामिजां दंगुथाय् यानाबी।
अन सुं नं च्वने फइ मखु।”

12 थ्व थुइके फुम्ह बुद्धि दुम्ह मनु सु दु? थ्व खँ मेपिन्त केँ धकाः परमेश्वरं थुकिया बारे सुयात स्यनादिल? छाय् थ्व देश नाश जुयाः सुं नं वये
वने मफइगु मरुभूमि थें जुल?

13 परमप्रभुं धयादिल, “छाय्धाःसा इमिसं जिं इमिगु न्ह्यःने तयाबियागु जिगु व्यवस्थायात त्वःतल। इमिसं जिगु खँ न्यंगु मदु अले इपि जिगु
व्यवस्थाकथं जूगु मदु।

14 उकिया पलेसा इपि जिराहा जुयाः इमि पुर्यातयसं स्यं थें बालघःया ल्यूल्यु वंगु दु।”

15 उकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, “स्व, जिं थःम्हं हे जिमि प्रजायात नयेत खायुगु नसा व त्वनेत बिख बी।

16 इमिसं वा इमि पुर्यातयसं म्हमस्यूपि जातितयगु दथुइ जिं इमित छ्यालब्याल यानाबी। अले इमित नाश मयातले तरवार ज्वनाः जिं इमित
लिनाच्चने।”

यरुशलेमया मनूत ग्वाहालिया निति ख्वःगु

17 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,
“छु जुयाच्चंगु दु, बिचाः या!
अले नुगःपा दादां ख्वइपि मिस्तयत सःति!
इपि मध्ये दकलय् ख्वयेसःपिन्त सःतके छव।

18 इपि याकनं वयेमा,
झीगु मिखां ख्वःबि पिहां वयक
अले झीगु मिखासं ख्वःबि स्वः स्वः वयक
झीगु निति नुगःपा दादां ख्वये मा।

19 सियोनयापि ख्वयाच्चंगु सः ताये दयाच्चंगु दु,
‘जिपिं गय् यानाः नाश जुल।
जिमि तसकं बेइज्जत याःगु दु,

जिमिसं थःगु देश त्वःते हे माः,
छाय्धाःसा इमिसं जिमिगु छँ नाश यानाब्यूगु दु।”

20 हे मिस्त, परमप्रभुया थ्व वचन न्यँ,
वयकःया वचन ध्यान बियाः न्यँ!

थः म्हाय्पिन्त ख्वयेगु स्यँ,
छम्हयसिनं मेम्हयसित विलापया म्ये स्यँ!

21 छाय्धाःसा लँय् लँय् काय् म्हाय्पिन्त नाश यायेत
व चुक चुकय् ल्याय्म्हपिन्त नाश यायेत
मृत्यु झीगु झ्यालं, झीगु किल्लाया दुने दुहां वःगु दु।

22 छं थथे धा, “परमप्रभुं थथे धयादी,

“ ‘मनूतय्गु सीम्ह बुँइ साः थें,
छ्व लइपिन्सं त्वःताः थकूगु अन्नया दं थें लानाच्चनी,
उकियात मुनीपिं सुं नं दइ मखु।’ ”

23 परमप्रभुं थथे धयादी,

“बुद्धि दुपिन्सं थःगु बुद्धियागु खँय् तःधंछुइ मते,
बल्लाःपिन्सं थःगु बलयागु खँय् तःधंछुइ मते,
तःमितय्सं थःगु धनयागु खँय् तःधंछुइ मते!

24 तर सुयां तःधंछुइ मास्ति वःसा,
वं जितः म्हमस्यगु व थूगु खँय् तःधंछुइमाः।

पृथ्वीइ सदां दयाच्चनीगु दयामाया, न्याय व धार्मिकतायागु ज्या याइम्ह परमप्रभु जि हे खः।
छाय्धाःसा थ्व खँय् हे जि लयताः,”

परमप्रभुं धयादी।

25 परमप्रभुं थथे धयादी, “छगू ई वयाच्चंगु दु उबलय् जिं म्हय् जक चिं तःपिं आत्माय् धाःसा चिं मतःपिं सकलें मनूतय्त सजाँय बी।

26 थुपिं मनूत मिश्रीत, एदोमीत, अम्मोनीत, मोआबीत, मरूभूमिइ ताताःपाःगु थासय् च्वंपिं मनूत खः। जिं यहदायापिं मनूतय्त तकं सजाँय बी।
थुपिं विदेशी जातितय्के थें इस्त्राएलया घरानायाके नं चिं मतःगु नुगः दु।”

10

परमेश्वर व मूर्तित

1 अय् इस्त्राएलया घराना, परमप्रभुं छिमित छु धयादी व न्यँ।

2 परमप्रभुं थथे धयादी,

“मेगु जातियापिनिगु पहःचहः सयकाकाये मते।

आकाशय् थीथी चिं खनाः

इपिं थें थरथर खाये मते।

3 छाय्धाःसा जाति जातितय्गु थितिकुति ज्यालगय् मजू।

इमिसं गुँइ छमा सिमा पाली,

अले छम्ह कारिगरं उकियात ज्याभलं आकार बी।

4 इमिसं वयात वहः व लुं बांलाकी।

इमिसं वयात मुगः व नकिनं कुतुं मवयेमा धकाः बल्लाक ताइ।

5 इमिगु मूर्तित

तुसिया क्यबय् तयातःम्ह बुँख्याःचा थें

नवाये मफु।

इमित क्वबिया जुइमाः, छाय्धाःसा इपिं न्यासि जुइ मफु।

इपिं खनाः ग्याये मते,

इमिसं छिमिगु छुं स्यंके फइ मखु, न

इमिसं छुं भिं याये फइ।”

6 हे परमप्रभु, छि थें जाःम्ह मेपि सुं नं मदु,
छि तःधंम्ह खः।

छिगु नां शक्तिं जाःगु दु।

7 हे जाति जातिया जुजु, सुनां छितः हनाबना मयाइ?
छाय्धाःसा छि हनाबना यायेमाःम्ह खः।

जाति जातिया बुद्धि दुपि

मनूत वा इमि जुजुपि मध्ये

छि थें जाःम्ह सुं नं मदु।*

8 इपि फुक्क ग्वाज्यः व मूर्ख खः।

सिया मूर्तितपाखें इमिसं छु सयकाकाये फइ?

9 मुगलं दायातःगु वहःया पाता तशींशं,
लुँ धाःसा उपज देशं हइ।

श्व कारिगरुया ज्या

व लुकःमिया ल्हाःया ज्या खः।

वयागु वसः वँचुगु व प्याजीगु रंगयागु जुइ।

उपि फुक्क सीप दुपि मनूतयगु ज्या खः।

10 तर परमप्रभु ला सत्य परमेश्वर खः,

वयकः ला, म्वाःम्ह परमेश्वर व सदांयाम्ह जुजु खः।

वयकः तंचायादीबलय् पृथ्वी खाइ।

जाति जातितयसं वयकःया तं सह याये फइ मखु।

11 “छं इमित थथे धा, ‘थुपि घःतयसं आकाश व पृथ्वी दयकूगु मखु। थुपि घःत पृथ्वी व आकाशया क्वयनं नाश जुयावनी।’ ”

12 तर परमेश्वरं हे थःगु शक्तिं

पृथ्वीयात दयकादिल।

वयकलं हे संसारयात

थःगु बुद्धिं थापं यानादिल।

अले आकाशयात

थःगु दुग्यानं चक्कंकादिल।

13 वयकलं न्ववानादीबलय्

आकाशय् लः श्वयक हाली।

पृथ्वीया कुन्चां

वयकलं सुपाँय् हयादी।

वा वइबलय्

वयकलं हाबलासा

त्वयकादी

अले थःगु धुकुतिं

फय् वयकादी।

14 मनूत मूर्ख व ज्ञान मदुपि खः,

मूर्ति दयकीपि इमिसं दयकूगु मूर्तिपाखें

मछालेमाली।

छाय्धाःसा इमिसं दयकूगु मूर्तित

छगू ध्वखा खः अले

इमिके सासः द हे मदु।

15 उपि ज्यालगय् मज्गु व न्हीकीगु खँ खः।

उमिगु न्याय जुइबलय् उपि नाश जुइ।

16 याकूबया भाग उपि थें मखु,

वयक्कः ला फुक्क दयकादीम्ह खः।
अले वयक्कलं इस्राएलयात थः प्रजा दयक्केत ल्ययादीगु दु।
दक्क शक्ति दुम्ह परमप्रभु वयक्कःया नां खः।

वइतिनिगु नाश

- 17 अय् घेराय् लाःगु शहरयापि मनूत,
देश त्वःतेत थथःगु सामान प्वःच्यु!
18 छायाधाःसा परमप्रभुं थथे धयादी,
“थुबलय् जिं थःम्हं हे थ्व देशय् च्वंपिन्त वांछवयाबी।
इमित ज्वनेमा धकाः जिं इमित तःधंगु दुःखय् लाकाबी।”
- 19 जिगु घाःया निंति जितः धिक्कार दु!
जिगु घाः मलनीगु घाः खः।
अयनं जिं थःम्हं थःत धया,
“थ्व ला जिगु ल्वय् खः, थुकियात जिं सह याये हे माः।”
- 20 जिगु पाल नाश जूगु दु।
उकियागु फुक्क खिपः चबूगु दु।
जि कायपि जिथासं वने धुंकल, आः इपि मन्त।
जिगु पाल ग्वयाबीम्ह
व जि च्वनेगु थाय् दयकाबीम्ह आः सुं मन्त।
- 21 फैजवाःत मूर्ख जुल,
इमिसं परमप्रभुयात न्यनेकने मयाः,
उकिं इपि ताःलाइ मखु,
इमि फुक्क फै उखेलाः थुखेलाः जूगु दु।
- 22 न्यै! छगू खबर वयाच्वंगु दु –
उत्तरया देशं छगू तःधंगु हलचल!
उकिं यहदाया शहर शहरयात झिजांमिजां यानाः
ध्वंचात च्वनीगु थाय् यानाबी।

यर्मियाया प्रार्थना

- 23 हे परमप्रभु, मनूयागु जीवन वयागु थःगु मखु धकाः जिं स्यू।
मनूतयसं थःगु पलाः थःगु इच्छा कथं तयेगु पाय्छि मजू।
24 हे परमप्रभु, जितः भिकादिसँ, तर खःगु न्यायनं जक,
तंम्वयाः मखु,
मखुसा जि नाश जुइ।
25 छितः स्वीकार मयाःपिं जाति जातितयके
व छिगु नां मकाइपिं मनूतयके थःगु तं प्वंकादिसँ!
छायाधाःसा इमिसं याकूबयात क्वाप्प नःगु दु।
इमिसं वयात क्वाप्प नःगु दु अले वयागु देशयात नाश यानाब्यूगु दु।

11

यहदां बाचा त्वथूगु

- 1 परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय् वःगु वचन थ्व हे खः –
2 “थ्व बाचाया शर्त ध्यान बियाः न्यै! अले यहदा व यरूशलेमयापिं मनूतयत् धा!
3 छं इमित धा, परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी – ‘थ्व बाचाया शर्त मानय् मयाइपिं मनूतयत् सराः लायेमा।
4 नैया भट्टी थें च्वंगु मिश्र देशं पितहयाबलय् जिं छिमि पुर्खातयत् थथे धयागु खः, जिगु खँ न्यै, जिं छिमित धयागु फुक्क खँ मानय् या। अले
छिपिं जिम्ह प्रजा जुइ, जि छिमि परमेश्वर जुये।

5 दुरु व कस्ति बा: वयाच्चंगु देश बी धका: जिं छिमि तापा:बाज्यापिलिसें पाफयागु जिं पूरा याये फयेमा धका: जिं थथे धयागु ख:।' छिपि आ: व हे देशय् च्वनाच्चंगु दु।”

अले जिं लिस: बिया, “हे परमप्रभु, आमेन, अथे हे जुइमा।”

6 परमप्रभुं जित: धयादिल, “यहदाया फुक्क शहर व यरूशलेमया गल्लि गल्लिइ वना: थथे धाधां थ्व फुक्क वचन न्यंकि- छिमिसं थ्व बाचाया शर्त ध्यान बिया: न्यँ, अले उकियात पालन या!

7 जिं छिमि पुरखातयत् मिश्र देशं पित हयागु दिननिसें थौं तक इमित मदिक्व बारम्बार ‘जिगु उजं पालन या’ धका: ख्याच्च: बियावयाच्चनागु दु।

8 तर इमिसं ध्यान बिया: मन्यं वा जिगु खँय् न्हायपं मब्यु। इमिसं थ:गु जिराहा व मभिंगु इच्छा कथं ज्या याना जुल। जिं इमित व बाचा पूरा यायेगु आज्ञा बियागु ख: तर इमिसं अथे मया:। उकिं व बाचाय् च्वयात:गु फुक्क सरा: जिं इमिके हया।”☆

9 अनलि परमप्रभुं जित: धयादिल, “यहदा व यरूशलेमयापि मनुतयसं जिगु विरोधय् जा: ग्वयाच्चंगु दु।

10 जिं धयागु खँ मन्यंपि इमि तापा:बाज्यापिन्सं थें पाप याना: इमिसं मेपि घ:त पुजा या:गु दु अले इमिगु ल्यु वंगु दु। इस्राएल व यहदाया मनुतयसं जिं इमि तापा:बाज्यापिलिसें चिनागु बाचायात त्वथूगु दु।

11 उकिं परमप्रभुं थथे धयादी, ‘स्व! जिं थम्हं हे इमिथाय् इपि बचय् जुइ मफयक विपत्ति हये। अले इमिसं जित: स:त्सां जिं लिस: बी मखु।

12 अले यहदा व यरूशलेमयापि मनुतयसं थ:पिन्सं बलि छा:म्ह घ:तयत् स:ती। तर विपत्तिया इलय् उपि घ:तयसं इमित बचय् याये फइ मखु।

13 हे यहदा, छिमिगु गुलि शहरत दु, उलि हे छिमि घ:त नं दु। यरूशलेमय् गल्लि गल्लि दु, मछालापुसे च्वंम्ह बालघ:या लागि छिमिसं धुपाँय् च्याकीगु वेदीत नं उलि हे दयकूगु दु।’

14 “अथे जुया: थ्व जातिया लागि प्रार्थना याये मते! थुपिं मनुतयगु पंलिना: बिनित्ति याये मते! छायाधा:सा इमिगु दु:खया इलय् इमिसं या:गु प्रार्थना जिं न्यने मखु।

15 “जिम्ह प्रियया जिगु देगलय् छु ज्या दु?

वं ला यक्वनापं याये मत्य:गु ज्या या:गु दु।

छु भाकल व बलिदानया लां छिमिगु सजाँययात तापाक तये फइ ला?

छिमिसं मभिंगु ज्या याइबलय् छिपि लयताइ।”

16 छगू इलय् परमप्रभुं छिमित भिंगु फल दुगु वाउँगु जैतूनया सिमा धका: नां बियादीगु ख:।

तर वाफयया थ्व:स:नापं वयकलं उकियात मि नकाबी।

अले उकिया कचात त्वथुलाबी।

17 जि दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं, छिमित पिनागु ख:, जिं छिमिथाय् विपत्ति हयेगु फैसला यानागु दु। छायाधा:सा इस्राएलया घराना व यहदाया घरानां मभिंगु ज्या या:गु दु। बालघ:या निति धुपाँय् च्याका: जित: तंचायकूगु दु।

यर्मियायात स्यायेत ग्व:सा ग्व:गु

18 परमप्रभुं हे जित: धयादिल अले जिं सिल। वयकलं हे इमिसं जिगु विरोधय् ग्व:गु जा: जित: क्यनादिल।

19 जि ला स्याये यंकेत्यंम्ह छुं मस्यूम्ह चिधिक:म्ह भ्या:चा ख:। इमिसं थथे धया: जिगु हे विरोधय् जा: ग्व:गु ख: धका: जिं मस्यूगु जुल, “व सिमायात उकिया फलनापं नाश यायेनु!

उकियात म्वा:पिनिगु थासं पाला: वाँछवयाब्यु।

थुकिया नांयात आवनिसें लुममकेमा।”

20 तर हे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, छिं ख:कथं न्याय यानादी।

छिं मनुतय् नुग: दुवालादी।

छिं इमित बदला कयादीगु जिं स्वये दयेमा,

छायाधा:सा छित: हे जिं जिगु मुद्दा ल:ल्हानागु दु।

21 उकिं परमप्रभुं जित: छन्त स्यायेत स्व:पिं अनातोतया मनुतयगु बारे धयादी, इमिसं थथे धाल, “छं परमप्रभुया नां कया: अगमवाणी ल्हाये मते, मखुसा छ जिमिगु ल्हातं सी।”

22 उकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं इमिगु बारे थथे धयादी, “जिं थ:म्हं हे इमित सजाँय बी, इमि ल्यायम्हपिं तरवारं व इमि कायम्ह्यायपिं नये मखना: सी।

23 इपिं सुं नं बचय् जुइ मखु। छायाधा:सा इमिगु सजाँयया दँय् जिं अनातोतया मनुतयके विपत्ति हये।”

12

यर्मियाया बिनति

- 1 हे परमप्रभु, जिं छिथाय् मुद्दा हइबलय्
छिं न्हाबले जितः न्याय बियादीगु दु।
अयनं जितः छिनापं छिगु इन्साफया बारे खँ ल्हाये मास्ति वः।
दुष्टत छाय् अपायसकं जियावःगु?
मभिपि मनूत छाय् याउँक म्वानाच्चंगु?
- 2 छिं इमित पिनादिल, इमिसं हा नं काःगु दु,
इपिं थाहां वइ अले फल नं बी।
इमिगु म्हतुइ छिगु नां ला दु,
तर इमिगु मन छिपाखें तापाः।
- 3 तर हे परमप्रभु, छिं ला जितः म्हस्यू।
छिं जितः खं, छिं जिगु मनयात जाँचय् यानादी।
स्यायेत यंकीपिं फैतयत् थें इमित साला यंकादिसँ!
स्याइगु दिया लागि इमित अलग तयादिसँ!
- 4 देशय् गुबलय् तक वा मवयाच्चनीगु?
ख्यलय् च्वंगु घाँय् गुबलय् तक गनाः सुक्चिना च्वनीगु?
देशय् च्वपिं मनूतयसं याःगु मभिगु ज्याया कारणं
पशुत व झंगःत फुक्क नाश जुइ धुंकल।
छाय्धाःसा मनूतयसं
“झीत छु जुइ, वयकलं खनी मखु” धयाच्चंगु दु।

परमेश्वरया लिसः

- 5 “मनूतलिसें ब्वांय् वनाः हे छ तयानुचाल धाःसा
छ गथे यानाः सलतनापं ब्वांय् वने फइ?
छ सुरक्षित थासय् हे क्वदल धाःसा
यर्दन लिक्कया झालय् छ छु यायेगु?
- 6 छिमि दाजुकिजापिं, छंगु थःगु हे परिवारं हे छन्त झंगःलाःगु दु।
इपिं छंगु विरोधय् तःसलं हाला वयाच्चंगु दु।
इमिसं छलिसें नाइक खँल्हासां
छं इमित पत्याः याये मते!
- 7 “जिं जिमि मनूत इस्राएलयात त्वःताबी।
जिगु सर्बय जिं वांछवयाबी।
जितः यःम्हयूसित
जिं वया शत्रुतयगु ल्हातय् बी।
- 8 जि थः मनूत जिगु लागिं गुँयाम्ह सिंह थें जूगु दु।
इपिं जितः स्वयाः गर्जय् जूगु दु, उकिं जितः इपिं मयः।
- 9 छु जिगु सर्बय जिगु लागि
शिकारी झंगःतयसं घेरय् यानातःम्ह फुतिफुति दुम्ह शिकारी झंगः थें जूगु मदु ला?
हँ, ख्यलय् च्वपिं फुक्क पशुतयत् मुंकि।
अले वयात नयेत सःताः हजि!
- 10 यक्व फैजवाःतयसं जिगु दाखया क्यबयात स्यंकाब्यूगु दु।
इमिसं जिगु बुँयात न्हत्तुन्हगु दु,
इमिसं जिगु न्हाइपुगु बुँयात मरुभूमि थें
छुं नं मसइगु थाय् यानाब्यूगु दु।
- 11 इमिसं थुकियात ज्याख्यलय् मज्जूगु जमिन दयकाब्यूगु दु।
व जिगु न्हयःने गंगु व झिजामिजां दंगुथाय् जूगु दु।

देशया फुक्क थाय् मरुभूमिइ जूगु दु,
सुनां उकियागु वास्ता मयाः।

12 मरुभूमियागु फुक्क नांगा डाँडाय् नाश याइपिं थाहां वःगु दु।
परमप्रभुयागु तरवारं देशयागु छगू कुन्चानिसें मेगु कुन्चा तक नाश याइ,
अले सुं नं सुरक्षित जुइ मखु।

13 इमिसं छव हल, तर कं बल।
इमिसं दुःख सियाः ज्या यात,
तर इमित छुं फाइदा मदु।

जि तसकं तंभ्वयागुलि इमिगु बाली मदुगु जुयाः इपिं मछाले माल।”

इस्त्राएलया जःलाखःला देशतय्त परमप्रभुया बुखें

14 परमप्रभुं थथे धयादी, “जि थः प्रजा इस्त्राएलयात अधिकार यायेत बियागु देश कब्जा याःपिं जिम्ह दुष्ट जःलाखःलातय्त जिं थम्हं हे सिमायात थें लिनाकयाः इमिगु देशं पतिनाछवये। यहदाया घरानायात नं जिं इमिगु दथुं लिनाकाये।

15 तर इमित जिं लिनाकाये धुंकाः हाकनं जि लिहां वये अले इपिं सकसितं दया याये। जिं इमित इमि पुर्खाया देशय् लित हये।

16 इमिसं न्हापा जि प्रजायात बालघःया नामं पाफयेगु स्यं थें ‘धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः’ धयाः जिगु नां कयाः पाफयाः जिगु प्रजाया पहःचहः धात्थें हे बांलाक सयेकाकाल धाःसा इमित जि प्रजाया दथुइ थाय् बी।

17 तर गगु जातिं जिगु आज्ञा पालन याइ मखु जिं उगु जातियात लिनाकयाः नाश याये।”

परमप्रभुं धयादी।

13

सुतिया छपु जनी

1 परमप्रभुं जितः थथे धयादिल, “वनाः छपु सुतिया जनी न्या, अले व छंगु जँय् च्यु, तर उकियात लखं प्याके मते।”

2 उकिं परमप्रभुं धयादीगु थें जिं छपु सुतिया जनी न्यानाः थःगु जँय् चिना।

3 हाकनं निक्वः खुसी परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय वल,

4 “छं न्याःगु छंगु जँय् च्युगु जनी ज्वनाः आः परात खुसिचाय् हँ, अन ल्वहंधिकय् दुगु कापिचाय् व सुचुकाति!”

5 उकिं परमप्रभुं जितः धयादीगु थें वनाः परात खुसिइ जिं व सुचुकातया।

6 तःन्हू दये धुंकाः परमप्रभुं जितः धयादिल, “दँ, परात खुसिइ हँ, अले अनं जिं छन्त अन सुचुका तयेत बियागु जनी ज्वनाः वा।”

7 अले जि परात खुसिइ वना, अनं जिं सुचुका तयागु थासं व जनी म्हुयाः लिकया। जनी ला चने धुंकल, व ज्यालगय् मजुइ धुंकल।

8 अबलय् परमप्रभुया वचन जिथाय वल –

9 “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘थुकथं हे यहदाया घमण्ड व यरुशलैमया तःधंगु घमण्ड नाश यानाबी।

10 थुपिं जिगु खँ न्यनी मखुपिं व थथःगु नुगलय् जिराहा जुयाः मेपिं घःतयगु सेवा व पुजा याइपिं मभिपिं मनूत खः। थुपिं थ्व ज्यालगय् मजुइधुंकूगु जनी थें जुइ।

11 छायाःसा गथे छपु जनी मन्या जँय् क्वातुक्क ची, अथे हे जिं इस्त्राएलया फुक्क घराना व यहदाया फुक्क घरानायात जिगु नां, प्रशंसा व हनाबनाया निरिति जिगु प्रजा जुइत चिनागु दु। तर इमिसं खँ मन्यं,’ परमप्रभुं धयादी।

छेंगूया म्हिचा

12 “छं इमित धा, ‘परमप्रभु इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी, फुक्क छेंगूया म्हिचा दाखमघं जायेमा।’ अले ‘फुक्क थल दाखमघं जायेमा धकाः जिमिसं मस्यू ला?’ धकाः इमिसं छन्त धाल धाःसा,

13 छं इमित धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – जिं थःम्हं हे थ्व देशय् च्वंपिं सकसितं, दाऊदया वंशया राजगद्दीइ च्वंपिं जुजुपिं, पुजाहारीत, अगमवत्तात व यरुशलैमय् च्वंपिं सकसितं दाखमघं कायकाबी।

14 अले जिं इमित छम्हयसित मेम्हनापं ल्वाकाबी, अर्थात बौम्हयसित कायम्हलिसें, कायम्हसित बौम्हलिसें, जिं इमित दयामाया याये मखु। दया यानाः इमित नाश जुइगुपाखें बचय् नं याये मखु,’ ” परमप्रभुं धयादी।

ज्वनायंकीगु ख्याच्चः

15 स्व! ध्यान बियाः न्यँ!

तःधं जुइ मते,

छाय्धाःसा परमप्रभुं थथे धयादीगु दु।

16 वयकलं तसकं खिउँगु हये न्ह्यः हे,

तसकं खिउँगु डाँडाय् छिपिं लुफिहाये न्ह्यः हे

- परमप्रभु थः परमेश्वरया प्रशंसा या!
छिमिसं जःया आशा याइ,
तर वयकलं उकियात खिउँगुलिइ हिलाः तसकं खिउँकादी।
17 तर छिमिसं ध्यान बियाः मन्यन धाःसा
छिपिं तःधंछु जूगुलि जि याकःचा ख्वये।
परमप्रभुया बथांयात ज्वना यंकूगु जुयाः जि ह्यँयह्यँय् ख्वये,
अले जिगु मिखां ख्वबिया धाः पिहां वइ।
- 18 जुजु व राजमातायात धा,
“सिंहासनं कुहां वा,
छाय्धाःसा छिमिगु छेनं गौरवं जाःगु मुकुट कुतुं वनी।”
19 यहदाया दच्छिनया शहरया ध्वाखा तिनातःगु दु।
सुनानं उपि ध्वाखात चाय्के फइ मखु।
यहदायापिं सकलें मनूतयूत ज्वनाः देशं पिने यंकूगु दु।
- 20 थःगु मिखा चायकाः उत्तरपाखें वयाच्चंपिन्त स्व!
छन्त लःल्हाःगु बथां,
बांलाःपिं फैत गन दु?
21 वयकलं छं थःम्हं हे स्यंपिं छिमि न्हापायापिं पासापिन्त हे
छंगु च्वय्यागु थासय् तयादीबलय् छं छु धायेगु?
मचा बुइकेत्यंम्ह मिसायात मचाबू ब्यथा जूगु थें छन्त मजुइ ला?
22 छं “जितः थथे छाय् जुल?” धकाः मतिइ तल धाःसा
छंगु पतसि खूगु व छन्त बलात्कार याःगु ला छंगु हे पापं यानाः खः।
23 छु हबसीनं थःगु छेंगू व चितुवां थःगु चातः हिले फइ ला?
न छिपिं मभिं ज्या यायेगु बानी दुपिन्सं भिं याये फइ।
- 24 “जिं छिमित मरूमियागु फसं
व्वयकायंकूगु छ्व थें हलाबी।
25 छंगु व्व थ्व हे खः,
अर्थात जिगुपाखें छंगु लागि क्वःछिनागु व्व”
- “छाय्धाःसा छं जितः त्वःताः मखुपिं घःतय्गु भलसा काःगु दु।
26 उकिं जिं थःम्हं हे छंगु लज्या खनेदयेमा धकाः
छंगु पतसि त्वःकाः छंगु ख्वाल्य् थ्यंकाबी।
27 जिं छ व्यभिचारी जूगु व येचाःगु खनागु दु।
ख्यलय् ख्यलय् व डाँडा डाँडाय्
छं घचाइपुगु मूर्तिं पुजा याना जूगु जिं खनागु दु।
हे यरूशलेम छन्त धिक्कार!
गुबलय् तक छ अशुद्ध जुयाच्चनेगु?”

परमप्रभुं धयादी।

14

वा मवःगु अनिकाल, तरवार

1 वा मवःगु दँया बारे यर्मियायाथाय् वःगु परमप्रभुया वचन थ्व हे खः —

2 “यहदा ख्वइ,

वया शहरत कमजोर जूगु दु।

इमिसं देशया नितिं नुगः मछिंकी,

यरूशलेमया ख्वःसः आकाश तक थ्यंगु दु।

3 वया भारदारतय्सं थः च्यःतयूत लः काय्के छवइ।

इपि तुथिइ वनी, तर इमित लः दइ मखु।
 इपि खालिगु लः थल ज्वनाः लिहां वइ।
 इमिसं निराश जुयाः
 व लज्या चायाः थःगु छ्यं त्वपुइ।
 4 देशय् वा मवःगुलि जमिन चिरिबाये धुंकल।
 बुँज्या याइपिन्सं नुगः क्वतंगुलि थःगु छ्यं त्वपुइ।
 5 ख्यलय् घौय् मदुगुलि
 मांम्ह चल्लां नं मचा बुइकाः त्वःता वंगु दु।
 6 गुँ गधात नांगा डाँडाय् दनाः ध्वंचात थें स्वौं स्वौं वय्की।
 घौय् मदुगुलि इमिगु मिखा बुलुसे च्वनी।”

7 जिमिसं यानागु मभिंगु ज्यां जिमिगु विरोधय् साक्षी ब्यूसं हे परमप्रभु,
 छिगु नां तःधकेत छुं ज्या यानादिसँ।
 जिमिसं तःकः मछि हे छितः त्वःतागु दु।
 जिमिसं छिगु विरोधय् पाप यानागु दु।

8 हे इस्राएलया आशा,
 दुःखया इलय् वयात उद्धार यानादीम्ह,
 थ्व देशय् छि छाय् परदेशी थें जुयादियागु?
 छाय् छि छचा जक च्वनेत थःगु पाल ग्वइम्ह लँजुवाः थें जुयादियागु?
 9 छाय् छि अजू चाःम्ह मनु थें जुयादियागु?
 छाय् बचय् याये मफइम्ह बल मदुम्ह सिपाइँ थें जुयादियागु?

हे परमप्रभु छि जिपिनापं दी।
 जिमित छिकपिनि हे मनूत धाइ,
 जिमित त्वःतादी मते!

10 थ्व प्रजाया बारे परमप्रभुं थथे धयादी,
 “इमित ला चाचाःहिलाः जुइगु तसकं यः।
 इमिसं थःगु तुतियात पनी मखु।
 उकिं परमप्रभुं इमित नालादी मखु।
 आः वयकलं इमिगु अधर्म लुमंकादी
 अले इमिगु पापया सजाँय इमित बियादी।”

परमप्रभुं यर्मियायात मनूतयगु निति प्रार्थना यायेत पनादीगु

- 11 अले परमप्रभुं जितः धयादिल, “थ्व प्रजाया भिंया लागि प्रार्थना याये मते!
 12 इपि अपसं च्वसां जिं इमिगु सः न्यने मखु। इमिसं होमबलि व अन्नबलि छाःसां जिं व नालाकाये मखु। उकिया पलेसा जिं इमित तरवार,
 अनिकाल व महामारी नाश याये।”
 13 तर जिं धया, “हाय! परमप्रभु परमेश्वर, अगमवक्तातयसं इमित ‘छिमिसं तरवार व अनिकाल खनी मखु, जिं छिमित धात्थें थ्व थासय्
 न्ह्याबलें दयाच्वनीगु शान्ति बी धकाः धयाच्वनी।’ ”
 14 अले परमप्रभुं जितः धयादिल, “उपि अगमवक्तातयसं जिगु नामय् फताहा अगमवाणी ल्हानाच्वंगु दु। जिं इमित छवयागु मखु वा ल्ययागु
 मखु वा इपिलिसें नवानागु मदु। इमिसं ला मखुगु दर्शन, अगमवाणी, ज्वखना, मूर्ति पुजा व धोखाया खँया अगमवाणी ल्हानाच्वंगु दु।
 15 उकिं, जिगु नामय् अगमवाणी याइपि अगमवक्तातयगु बारे जि परमप्रभुं थथे धाये – जिं इमित छवयागु मखु। अयनं इमिसं, ‘थ्व देशयात
 गुगुं तरवार वा अनिकालं थी मखु,’ धकाः धयाच्वंगु दु। उपि अगमवक्तात हे तरवार व अनिकालं नाश जुइ।
 16 अले अगमवाणी ल्हानाच्वंपि मनूतयत् अनिकाल व तरवारं सीधुंकाः यरुशल्लेमया लँय् वांछवइ। इमित व इमि कलाःपिन्त वा काय् म्हायपिन्त
 थुनीपिं सुं दइ मखु। जिं इमिके इमित ल्वःगु विपत्तित प्वंकाबी।
 17 “आः हे यर्मिया, छं इमित थ्व वचन धा,
 “जिगु मिखां मदिकक चान्हे ख्वःबि पिहां वयाच्वनेमा।
 छाय्धाःसा कुमारी म्हाय, जिमि मू वंपि मनूत तसकं घाःपाः जूगु दु।
 इमित तःधंगु घाः जूगु दु।
 18 ख्यलय् वनेबलय् जिं लडाइलय् सीपिं मनूतयगु सीम्ह खनीगु।

शहरय् वनेबलय् जिं अनिकाल जुयाः नये मखनाच्चंषिं खनीगु।
अगमवत्तात व पुजाहारीत निखलः हे
थःम्हं म्हमस्यूगु देशय् वंगु दु।’ ”

परमप्रभुयात मनूतयूगु बिन्ति

19 छु! छिं यहदायात त्वःता हे दियागु खः ला?
छित्तः सियोन तसकं मयः ला?
जिमित लने हे मफयक छाय् छिं कयकादियागु?
जिमिसं शान्तिया आशा यानाः
तर छुं नं भिगु खँ मवः।

लनीगु ई पियाच्चवनाः तर आतंक जक दु।

20 हे परमप्रभु, जिमिसं थःगु मभिंगु ज्या
व जिमि तापाःबाज्यापिनिगु अपराध मानय् याये,
जिमिसं धात्थे हे छिगु विरोधय् पाप यानागु दु।

21 छिगु नां तःधकेत जिमित हेला यानादी मते।
छिगु नांजाःगु सिंहासनयात क्वह्यंकादी मते।
जिपिलिसें चिनादियागु बाचायात लुमंकादिसें,
अले उकियात त्वाथुलादी मते।

22 जात जातिया घःत मध्ये सुनां वा वयके फइ?
अथवा आकाशं थःम्हं हे वा वयके फइ ला?
हे परमप्रभु, जिमि परमेश्वर, छिं हे वा वयकादी।
उकिं जिमित छिगु हे आशा दु,
छाय्धाःसा थ्व फुक्क यानादीम्ह छि हे खः।

15

यहदाय् च्वपिनिगु विनाश

1 अले परमप्रभुं जितः धयादिल, “मोशा व शमूएल जिगु न्ह्यःने दंसां थ्व जातिपाखे जिगु मन वनी मखु। इमित जिगु न्ह्यःनं पितिनाछव! इमित वनेब्यु! ☆

2 अले ‘जिपिं गन वनेगु?’ धकाः इमिसं छन्त न्यन धाःसा छं इमित थथे धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी-
“ ‘सीगु लागि च्वयातःगु दुसा सीत वनेमा,
तरवारं सीगु च्वयातःगु दुसा तरवारं सीत वनेमा
अले अनिकालं सीगु च्वयातःगु दुसा अनिकालं सीत
व ज्वनाः यंकिगु च्वयातःगु दुसा ज्वंकाः वनेमा।’ ” ☆

3 परमप्रभुं धयादी, “जिं इमिगु विरोधय् प्यंगूकथंया नाश छवये। स्यायेत तरवार, इमिगु सीम्ह लुत्तुलुया यंकेत खिचात, नयेत व नाश यायेत झंगःपन्छि व जंगली पशुत।

4 हिजकियाया काय् मनशशें थः यहदायाम्ह जुजु जुयाच्चंबलय् यरूशलेमय् छु याःगु खः उकिया लागि जिं इमित पृथ्वीयागु फुक्क देशय् छगू घच्चाइपुगु खँ यानाबी। ☆

5 “परमप्रभुं धयादी, हे यरूशलेम, सुनां छन्त दया याइ?
छंगु नितिं सु ख्वइ?
छन्त गथे च्वं धकाः सुनां न्यंवइ?

6 छं जितः त्वःतूगु दु,”

“छ लिचिला वनाच्चंगु दु।

उकिं जिं थःगु ल्हाः ल्हनाः छन्त नाश याये,
छाय्धाःसा जिगु तंयात सह यायां थाकय् जुल।

7 अले थ्व देशया ध्वाखा ध्वाखाय् जिं इमित हासां हाःथें हाये,
जिं इमि काय् म्हाय्पिन्त लाकाकाये,

परमप्रभुं धयादी।

जिमि मनूतयसं थःगु मभिंगु पहःचहः मत्वःतूगुलि
जिं इमित नाश याये।
8 जिं इमि भाःत मदुपिं मिसातयगु ल्याः
समुद्रया फिया ल्याः स्वयाः अप्वः दय्काबी।
जिं इमिगु विरोधय्, ल्यायम्हपिनि मांया विरोधय् न्हिनय् नाश याइम्ह ब्वनाहये।
जिं इमित आकांझाकां संकटय् लाकाबी अले इपांथिपां कंकाबी।
9 न्हयम्ह काय् म्हायपिनि मां मुख्या जुयाः सी।
न्हिनय् हे वयागु सूर्य बिनावनी।
वयागु बेइज्जत जुइ, अले व लज्याय् लाइ।
इमि तरवारं बचय् जूपिन्त धाःसा
जिं इमि शत्रुतयगु न्ह्यःने तरवारं स्याके बी,”

परमप्रभुं धयादी।

परमप्रभुया न्ह्यःने यर्मियाया उजुर

10 हाय, जिमि मां, छाय् छिं जितः बुइकादिया?
जिलिसें फुक्क देशं ल्वापु व जवाःसवाः याइगु।
जिं न त्याय् बियागु दु, न त्याय् कयागु दु,
अयूनं सकसिनं जितः सराः बीगु।
11 परमप्रभुं धयादिल, “हे यर्मिया, धात्थें हे जिं छन्त छंगु भिया निति बचय् याये।
धात्थें हे जिं दुःख व संकटया इलय्
छिमि शत्रुतयत् छलिसें बिन्ति याकेबी।
12 छु छम्ह मनुखं उत्तरया नैया त्याः
वा कय्यागु त्याः त्वथुले फइ ला?
13 “छिमिगु देशन्यंक जगु छिमिगु फुक्क पापं यानाः छिमिगु धनसम्पत्ति
व छिमिगु धुक्या सामान जिं लुतय् यानाहःगु सामान थें सितिकं इनाबी।
14 जिं छिमित छिमिसं म्हमस्यगु देशय्
छिमि शत्रुतयगु दास यानाबी।
छाय्धाःसा जिगु तमं छगू मि च्याकी,
गुगु छंगु विरोधय् च्याइ।”
15 छिं स्यु, हे परमप्रभु, जितः लुमंकादिसँ,
जितः वास्ता यानादिसँ।
जिगु निति जितः कसाः बीपिन्त बदला कयादिसँ।
छि सह याये फुम्ह खः, जितः यंकादी मते!
छिगु लागि जिं गुलि ब्वः फये माल! व लुमंकादिसँ।
16 छिगु वचन वःबलय् जिं उपि वचन नया।
छिगु वचनं यानाः जितः न्ह्यइपुल,
अले जिगु नुगलय् लसतां भयबिल।
हे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वर,
मनूतयसं जितः छिकपिनि मनु धाइगु।
17 मोजमज्जा यानाजुइपिनिगु पुचलय् जि गुबलें मच्चना।
इपिलिसें न्ह्याइपुकेगु ज्या नं याना मजुया।
छिगु ल्हाः जिके दुगुलि जि याकःचा हे च्वना।
छिं जितः तमं जायकादीगु खः।
18 जितः छाय् दुःख जुया तुं च्वंगु?
जिगु घाःपाः छाय् तसकं स्याःगु व मलंगु?
छु छि जिगु लागि धोखा बीगु खुसिचा थें

व लः मदुगु मुहान थें खः ला?
 19 उकिं परमप्रभुं थथे धयादी,
 “छ परस्ताय् चाल धाःसा छं जिगु सेवा यायेमा धकाः जिं छन्त हाकनं थापं याये।
 छं माःगु खँ जक लहात धाःसा
 अले म्वाःमदुगु खँ मल्हात धाःसा,
 छ जिगुपाखें खँ ल्हाइम्ह थें जुइ।
 थुपिं मनूत छन्थाय् लिहां वयेमा
 तर छ धाःसा इपिं पाखे वने मते।
 20 जिं छन्त थ्व प्रजाया निरितिं कँययागु बल्लाःगु किल्ला दुगु पःखाः दयकाबी।
 इमिसं छंगु विरोधय् लडाइँ याइ,
 तर इमिसं छन्त त्याकी मखु,
 छायाधाःसा छन्त बचय् यायेत
 व उद्धार यायेत जि छलिसें दु,”

परमप्रभुं धयादी।

21 “मभिपिं मनूतयगु ल्हातं जिं छन्त बचय् याये,
 अले दयामाया मदुपिनिगु ल्हातं जिं छन्त त्वःतके।”

16

यहदायात जुइगु सजाँय

- 1 परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल-
- 2 “थ्व थासय् छं ब्याहा याये व कायम्हायपिं बुइके मज्यु।”
- 3 छायाधाःसा थ्व देशय् बपिं कायम्हायपिं व इमित बुइकिपिं मां-बौया बारे परमप्रभुं थथे धयादी,
- 4 “इपिं ग्यानापुगु ल्वचं सी। इमिगु लागिं सुं नं ख्वइ मखु वा सुनानं इमित थुनी मखु। इपिं बैय् फोहर थें लानाच्चनी। इपिं तरवार व अनिकालं नाश जुइ, इमिगु सीम्ह आकाशयापिं झंगःपन्छित व पृथ्वीयापिं पशुतयगु नयेगु नसा जुइ।”
- 5 छायाधाःसा परमप्रभुं थथे धयादी, “मनू सीगु छँय् सीभव्य नयेत दुहां वने मते, वा शोक यायेत वा सान्त्वना बीत वने मते। छायाधाःसा जिं थुपिं मनूतय् दथुं जिगु आशिष, सदां दयाच्चनीगु दयामाया व दया चीकाछवये धुन,” परमप्रभुं धयादी।
- 6 “अथे जुयाः तःधपिं व चिधपिं निखलः हे थ्व देशय् सी। इमित सुनानं थुनी मखु। सुं नं इमिगु निरितिं ख्वइ मखु, सुनानं थःगु म्हय् घाः याइ मखु, सुनानं छयंयागु सँ खाइ मखु।
- 7 सीम्हयसिगु लागिं ख्वइम्हयसित ह्ययेकेत सुनानं नयेगु नसा बी मखु। सुयां मां-बौ हे सीगु जूसां वयात ह्ययेकेत सुनानं दाखमघ बी मखु।
- 8 “भव्य जुयाच्चंगु छँय् छ दुहां वने मते अले इपिलिसें नये त्वनेत फेतुये मते।
- 9 छायाधाःसा दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, जिं थम्हं हे छंगु मिखाया न्ह्यःने छंगु हे इलय् थ्व थासय् लसताया सः, आनन्दया सः, भम्चा व जिलाजंया सः जिं बन्द यानाबी।*
- 10 “छं थ्व जातिया मनूतयत् थ्व फुक्क खँ धाइबलय् इमिसं छन्त थथे धकाः न्यनी, ‘छाय् परमप्रभुं झीत थथे बांमलाक सजाँय बीगु फैसला यानादीगु? झीसं छु टुंकागु दु? झीसं परमप्रभु परमेश्वरया विरोधय् छु पाप यानागु दु?’
- 11 अबलय् छं इमित थथे धा, ‘छिमि तापाःबाज्यापिन्सं जितः त्वःताः मेपिं घःतयत् पुजा यात अले सेवा यात,’ परमप्रभुं धयादी। ‘इमिसं जिगु व्यवस्था पालन मयाः।
- 12 तर छिमिसं ला छिमि तापाःबाज्यापिन्सं स्वयाः यक्व मभिंगु ज्या याःगु दु। स्व, छिपिं सकलें जिगु आज्ञा पालन यायेगु स्वयाः जिराहा जुयाः मभिंगु इच्छाया ल्यु जूगु दु।
- 13 उकिं जिं छिमित छिमिसं व छिमि तापाःबाज्यापिन्सं म्हमस्यूगु मेगु देशय् वांछवयाबी। अन छिमिसं चान्हि मेपिं घःतयगु सेवा याइ। जिं छिमित दया याये मखु।”

कैदं लिहां वःगु

- 14 परमप्रभुं धयादी, “उकिं थज्याःगु ई वयाच्चंगु दु, गबले मनूतयसं पाफइबलय् गुबलें थथे धाइ मखु, ‘गथे इस्राएलीतयत् मिश्र देशं पित हयादीम्ह परमप्रभु धाथें म्वाःम्ह खः’
- 15 तर इमिसं धाइ, ‘इस्राएलीतयत् उत्तरयागु देश व मेगु फुक्क देशं गन गन वय्कलं इमित पितिना छवयादीगु खः, व फुक्क देशं पित हयादीम्ह गथे परमप्रभु धाथें म्वाःम्ह खः।’ छायाधाःसा जिं इमि तापाःबाज्यापिन्त बियागु देशय् जिं इमित हाकनं हये।

16 “तर आः जिं यक्व न्या लाइपि छवये, इमिसं थुपि मनूतयत लाइ,” परमप्रभुं धयादी। “अनंलि जिं थःमंहं हे यक्व शिकारीतयत छवये, इमिसं थुमित फुक्क पर्वत, डाँडा व गुफां मामां लिकाइ।

17 इमिगु फुक्क ज्या जिं खं। छुं नं ज्या जिपाखें सुलाच्वंगु मदु। इमिसं याःगु पाप जिं खं।

18 इमिगु अधर्म व पापया नितिं जिं इमित निदुगं सजाँय बी, छायाःसा इमिसं जिगु देशयात इमिगु घच्चाइपुगु घःतयगु ज्यालगय् मजूगु मूर्तिं अशुद्ध याःगु दु। अले जिगु सर्वययात इमिसं थःगु घच्चाइपुगु मूर्तिं जायकूगु दु।”

यर्मियाया प्रार्थना

19 हे परमप्रभु, जिगु बल व जिगु किल्ला,
दुःखया दिनय् जिगु शरण कायेगु थाय्,
पृथ्वीयागु ताताःपाःगु थासं जाति जातितयसं छिथाय् वयाः धाइ,

“जिमि तापाःबाज्यापिन्के ला फताहा घःत,
ज्यालगे मजूगु मूर्तिं बाहेक मेगु छुं नं मदु।

20 छु मनुतयसं थः घःत दयके फइ ला?
फइ, तर इपिं ला परमेश्वर मखु।”

21 परमप्रभुं धयादी, “उकिं जिं थःमंहं हे इमित स्यने,
थुपालय् जिं इमित जिगु तागत व बल क्यने।
अले इमिसं जिगु नां ‘परमप्रभु’ खः धकाः सी।”

17

यहदाया पाप व सजाँय

1 “यहदाया पाप नैयागु ज्याभलं क्रियातःगु दु।

अले इमिगु नुगःया ग्वरलय्
व इमिगु वेदीया नेकुलिइ
च्वल्वहंया च्वकां क्रियातःगु दु।

2 वाउँगु वाउँगु सिमाया क्वय्
व ततःजाःगु डाँडाय् दुगु वेदीत
व अशेराया थांत
इमि काय् म्हायपिन्सं नं लुमंकी।

3 थ्व देशय् दुगु जिगु पर्वत
व छिमिगु फुक्क धन-सम्पत्ति
छिमिगु पुजा याइगु थायनापं
देश न्यंकया पापया कारणं
जिं छिमि शत्रुतयत लुटपाट याकेबी।

4 जिं छिमित सर्वयकथं बियागु जमिन
छिमिगु थःगु हे दोषं यानाः
छिमिसं त्वःते माली।
छिमिसं म्हामस्यूगु देशय्
जिं छिमित छिमि शत्रुतयगु सेवा याकेबी।
छायधाःसा जिगु तं मि थें जूगु दु,
अले व न्हाबलें च्यानाच्वनी।”

परमप्रभुयापाखें बुद्धिया खँ

5 परमप्रभुं थथे धयादी,
“व मनुयात सराः लायेमा,
गुम्हयसिगु मन जिपाखें फहिलावनी,
गुम्हयसिनं मनुयागु व सीनावनीपिं
मनुया शक्तियागु भलसा काइ।

6 व सुख्खा व लः मदुगु थासय्,

छुं नं बुया मवइगु चि हे चि दुगु
जमिनय् बुया वइगु छगू झा: थें ख:।
व गुबलें त:मा जुइ मखु।

7 “धन्य ख: व मनु, गुम्हयसिनं परमप्रभुयागु भलसा काइ,
गुम्हयसिगु आशा परमप्रभु ख:।

8 व खुसि सिथय् पिनात:गु सिमा थें ख:,
गुकियागु हा ल: तक न्यनावंगु दु।

तान्व:बलय् व ग्याइ मखु,
छाय्धा:सा वयागु ह: न्ह्याबलें वाउंसे च्वनी।
वं न्ह्याबलें फल बियाच्वनी।”☆

9 मनूयागु मनं मेगु फुक्क स्वया: अप्व: झंग: लाइ।
उकियात लंके फइ मखु।
उकियात सुनां थुइके फइ?

10 “जि परमप्रभुं मनूतयगु मनयात दुवाला: स्वये,
इमिगु नुग:यात जाँचय् याये।
छम्ह छम्हयसित जिं वयागु पह:चह:
व ज्या स्वया: फल बी।”☆

यर्मियां परमप्रभुयात भरोसा या:गु

11 मखुकथं धन कमय् या:म्ह मनु,
मेपिनिगु खेंचं मचा थ्वय्कीम्ह झंग: थें ख:।
बच्छि आयु वनीबलय् हे उगु धनं वयात त्व:ता: वनी।
लिपतय् व मूर्ख ठहरय् जुइ।

12 शुंनिसें हे त:जा:गु थासय् थापं या:गु गौरवं जा:गु सिंहासन हे
झीगु आराधनाया पवित्रथाय् ख:।

13 हे परमप्रभु, छि इस्राएलया आशा ख:।
छित: त्व:तिपि सकलें मछालेमाली।
छिपाखें फस्वयावनीपि धुलय् च्वयात:गु नां थें मदयावनी,
छाय्धा:सा इमिसं छि परमप्रभु म्वा:गु ल:या मुहानयात त्व:तूगु दु।

14 हे परमप्रभु, छि जित: लायकादिसें,
अले जि बांलाक लनी।
जित: बचय् यानादिसें
अले जि बचय् जुइ। जिं छित: हे प्रशंसा याये।

15 मनूतयसं जित: धाइगु,
“परमप्रभुयागु वचन गन दु?
वयकलं व खें पूर्वकादीमा।”

16 छिम्ह फैजवा: जुइगुपाखें जि बिस्सुं वनागु मदु।
जिं निराशया दिया इच्छा यानागु मदु धका: छिं स्यू।
हे परमप्रभु, जिं छु धया
व छिगु हे न्ह्य:ने धा:गु ख: धका: छिं स्यू।

17 जिगु नितिं छि भयया कारण जुयादी मते।
विपत्तिया दिनय् छि हे जिगु शरण कायेगु थाय् ख:।

18 जित: दु:ख बीपि हे मछाले मालेमा,
तर जित: धा:सा मछाले म्वाय्कादिसें।

इमित ख्यानादिसँ तर जितः ग्यायेगुपाखें बचय् यानादिसँ।
इमिके आतंकया दि हयादिसँ
अले निदुगं नाशं इमित चुचुं यानादिसँ।

शबाथ दि मानय यायेगु

19 परमप्रभुं जितः थथे धयादिल, “यहदाया जुजुपि दुनेपिने जुइगु मनूतयगु धवाखा व यरूशलेमया मेमेगु धवाखाय वनाः दँ।

20 इमित थथे धा, ‘थुपि धवाखां दुहां वनीपि अय यहदाया जुजु व यहदाया फुक्क मनूत, अले यरूशलेमयापि सकलें मनूत, परमप्रभुया वचन न्यँ!

21 परमप्रभुं थथे धयादी – थःगु बारे होशियार जु! विश्रामबार खुन्हु छुं न कु क्वबी मते! अले यरूशलेमया धवाखात जुयाः छुं न कु दुने हये मते!*

22 विश्रामबार खुन्हु छिमिगु छँन कु क्वबियाः पिने यंके मते, उखुन्हु छुं न ज्या याये मते। तर जिं छिमि तापाःबाज्यापिन्त धया थें विश्रामबारयात पवित्र मानय या!*

23 अयनं इमिसं खँ मन्यं, जिगु खँय ध्यान मब्यु। तर उकिया पलेसा इपि जिराहा जुल। इमिसं जिगु आज्ञा पालन मयाः। अले जिं स्यनागु खँ नाला मकाः।’

24 परमप्रभुं धयादी, ‘विश्रामबार खुन्हु थ्व शहरया धवाखां छुं न कु महयेत छिमिसं जिगु खँ ध्यान बियाः न्यन धाःसा अले विश्रामबारयात पवित्र मानय यायेत छुं ज्या मयात धाःसा,

25 दाऊदया सिंहासनय् च्वपिं जुजुपि थः भारदारतनापं थ्व शहरया धवाखात जुयाः दुहां वइ। इपिं व इमि भारदारत रथ व सल गयाः यहदायापि मनूत व यरूशलेमयापि मनूतनापं थ्व शहरया धवाखां वयेगु वनेगु याइ। अले थ्व शहर न्हाबलें दयाचवनी।

26 अले इपिं यहदाया शहर शहरं, यरूशलेमया जःखः च्वंगु थासं, बेन्यामीन देशं, पच्छिमय् च्वंगु फेदी, पहाडी लागा व दच्छिन नेगेबं होमबलित, बलित, अन्नबलित व धुपाँय व सुभायया बलित हयाः परमप्रभुया देगलय् वइ।

27 तर विश्रामबारयात पवित्र मानय या! अले विश्रामबार खुन्हु कु क्वबियाः यरूशलेमया धवाखा धवाखाय जुयाः दुहां वये मते धइगु जिगु खँ छिमिसं ध्यान बियाः मन्यन धाःसा जिं उकिया धवाखात मि तयाबी। अले थुकि यरूशलेमया किल्लात भज्यंक नाश याइ।’ ”

18

कुमाःया छँय

1 परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय् वःगु वचन थ्व हे खः –

2 “क्वय् कुमाःया छँय हँ, अन जिं छन्त जिगु वचन कने।”

3 जि क्वय् कुमाःया छँय वना। अन जिं वं घःचालय् छुं दयकाच्वंगु खना।

4 तर वं दयकाच्वंगु चायागु थल वयागु ल्हातय् स्यन। अले कुमालं उकिं थःत यःगु मेगु अज्याःगु हे थल दयकल।

5 अले परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल,

6 “हे इस्राएलया मनूत, छु जिं छन्त थ्व कुमालं थें याये मफु ला?” परमप्रभुं धयादी, “हे इस्राएलया घराना, गथे चा कुमाःया ल्हातय् दु, अथे हे छ नं जिगु ल्हातय् दु।

7 गुगुं जाति अथवा राज्यया बारे उकियात लिनाकाये, त्वथुलाबी व नाश यानाबी धकाः जिं गुबलें धयागु दुसा,

8 व जाति गुगु जातिया विरोधय् जिं थ्व खँ धया, उगु जातियापिं मनूतयसं मभिंगु ज्या यायेगु त्वःतल धाःसा, जिं बिचाः यानागु विपत्ति इमिके हयेगुपाखें जिं थःगु मन हीके।

9 अले गुगुं जाति वा राज्यया बारे जिं उकियात दयके वा थापं याये धकाः गुबलें धयागु दुसा,

10 इमिसं जिगु खँ मन्यंसे जितः मयःगु ज्या यात धाःसा अले जिगु खँ मन्यन धाःसा इमित भिं यायेगु जिगु बिचाःया बारे जिं हाकनं बिचाः याये।

11 “उकिं आः छं यहदायापिं मनूत व यरूशलेमयापिं मनूतयत थथे धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – स्व, जिं छिमिगु विरोधय् विपत्तिया योजना दयका च्वनागु दु। उकिं छिपिं सकसिनं थःपिन्सं यानाच्वनागु मभिंगु ज्यायात त्वःति, थःगु पहःचहः व थःगु ज्या भिकि।’

12 अयनं इमिसं धाइ, ‘जिमित मतलब मदु! जिपिं ला थःगु हे मनसुवाः कथं वनाचवने, जिपिं सकलें थःगु जिराहा मनया ल्यु वना हे चवने।’ ”

13 उकिं परमप्रभुं थथे धयादी,

“आः छिमिसं जात जातियापिन्थाय वनाः न्यँ,

सुनां गुबलें थज्याःगु खँ न्यंगु दु ला?

कुमारी इस्राएलं स्वये ग्यानापुगु ज्या याःगु दु।

14 छु लेबनानया गुँचकां च्वापु गुबलें तनावंगु दु ला?

छु ताताःपाःगु थासं वःगु थुकिया ख्वाउँगु लः गुबलें न्हायेगु दी ला?

15 अयनं जिमह मनूतयसं जितः ल्वःमंकूगु दु,

- इमिसं ज्यालगय मजूगु मूर्तितयगु निति धुपाँय् च्याकूगु दु,
 इपि थः जुइगु लैपुइ लुफि हाःगु दु।
 इमिसं थःगु पुलांगु लै द्रूकूगु दु।
 इपि ध्याचः दुगु लैपुइ वंगु दु।
 16 थुकथं इमिसं थःगु देशयात घच्चाइपुगु न्ह्याबलेया निति न्हिइकीगु खँ दयकल।
 अनं जुयाः वये वने याइपिं सकले वातां जुइ अले थःगु छ्यं संकी।
 17 पुर्ब्यागु फसं थें जिं इमित शत्रुतयगु न्ह्यःने छ्यालब्याल यानाबी,
 इमिगु विपत्तिया इलय् जि इपिपाखें फहिलाबी।”

यर्मियायात स्यायेत ग्वसाः ग्वःगु

- 18 अले इमिसं धाल, “वा! झीसं यर्मियाया विरोधय् ग्वसाः ग्वयेनु। झीत स्यनीपि पुजाहारी, सल्लाह बीपि बुद्धि दुपि मनूत व पमेश्वरया वचन न्यंकीपि अगमवत्तात कम जुइ मखु। झीसं थःगु वचनं यर्मियायात हमला यायेनु अले वं धाःगु छुं नं खँय् ध्यान बी मते।”
 19 हे परमप्रभु, जिगु खँ ध्यान बियाः न्यनादिसँ,
 अले जिम्ह शत्रुतयसं छु धयाच्वन – व न्यनादिसँ।
 20 छु! भिया पलेसा मभिं याइ ला?
 अयनं इमिसं जिगु प्राणया निति गाः म्हगु दु।
 इपिपाखें छिगु तं चीकाछवयेगु लागि
 जिं इमिगु पंलिनाः नवायेत जि छिगु न्ह्यःने दना।
 व लुमंकादिसँ।
 21 उकिं आः इमि कायम्ह्यायपि नये मखंक सीमा!
 इमित तरवारं स्याके बियादिसँ!
 इमि कलाःपि मस्त मदुपि व भाःत मदुपि जुइमा!
 इमि मिजंतयत नं स्यायेमा!
 इमि ल्यायम्हपिन्त नं लडाइँलय् तरवारं स्यायेमा!
 22 छिं आकाझाकां हमला याइपिं सिपाइँत हयादीबलय्
 इमिगु छँनं ख्वःगु सः ताये दयेमा।
 छायाःसा जितः ज्वनेत इमिसं छगू गाः म्हगु दु,
 अले जिगु तुतिया निति जाः हःगु दु।
 23 अयनं हे परमप्रभु,
 जितः स्यायेत स्वयाच्चंपिनिगु फुक्क ग्वसाः छिं स्यू,
 इमिगु अधर्मयात क्षमा यानादी मते!
 थःगु मिखां इमिगु पाप हयादी मते!
 इपि छिगु न्ह्यःने नाश जुइमा।
 थःगु तंया इलय् छिं इपिलिसें थज्याःगु हे व्यवहार यानादिसँ।

19

तज्याःगु थल

- 1 परमप्रभुं थथे धयादी, “वनाः कुमाःयाके चायागु छगः थल न्या। मनूतय् थकालित व सुं पुजाहारीतयत् ब्वनाः
 2 तज्याःगु थलया धवाखां बेन-हिन्नोमया ब्यासिइ हूँ अले अन जिं छन्त धयागु खँ कँ।
 3 छं थथे धा, ‘हे यहदाया जुजुपि व यरूशलेमयापि सकले मनूत, परमप्रभुया वचन न्यँ! दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे
 धयादी – न्यँ, जि थःम्हं हे थ्व थासय् थज्याःगु सर्वनाश हये गुकिं यानाः उकिया बारे न्यनीपि सकसिगु न्हायपुं वाइया मिनी।
 4 छायाःसा इमिसं जितः त्वःतगु दु, अले थ्व थाय् विदेशी घःतयगु थाय् दयकूगु दु। इमिसं थःपिन्सं, इमि पुर्खातयसं व यहदाया जुजुपिन्सं
 म्हमस्यूपिं मेपिं घःतयगु लागि धुपाँय् च्याकाः इमिसं थ्व थाय्यात द्रं मदुपि मनूतयगु हिं जायकूगु दु।
 5 इमिसं थः कायपिन्त बालघःया लागि मिइ होमबलि छायेत बालघःयात पुजा याइगु थायत् दयकूगु दु। अथे यायेत जिं धयागु मद्दु, मतिइ तयागु
 नं मद्दु अले जिगु नुगलय् थज्याःगु खँ गुबले दुहां नं मवं।”

6 उकिं होशियार जुयाच्चँ, जि, परमप्रभुं धयादी, थज्याःगु दिं वयेत्यंगु दु, गबले मनूतयसं थ्व थाय्यात तोपेत वा बेन-हिन्नोमया ब्यासि धाइ मखु तर मनू स्याइगु ब्यासि धाइ।

7 “ थ्व हे थासय जिं यहदा व यरूशलेमया योजनात स्यंकाबी। इमित थः शत्रुतय न्ह्यःने तरवारं व इमित स्यायेत स्वयाच्चंपिनिगु ल्हातं स्याके बी। अले इमिगु सीम्ह धाःसा आकाशयापि झंगःत व पृथ्वीयापि पशुतयत् नयेत बी।

8 अले जिं थ्व शहरयात तहसनहस यानाः हेस्याइगु खँ यानाबी। शहर तहसनहस जूगु खनाः अनं जुयाः वये वने याइपिं सकलें वातां जुइ अले हेस्याइ।

9 शत्रुतयसं शहरयात घेरय याइ, अले अन च्वंपिं मनूतयत् स्यायेत स्वइ। उगु सास्तीया इलय् जिं इमित इमि काय् म्हायपिनिगु ला नकेबी, अले छम्हयसिनं मेम्हयसिगु ला नइ।’

10 “अले छनापं वःपिं मनूतयसं स्वयाच्चंबलय् हे छं व थल तछ्यानाब्यु।

11 अले छं इमित थथे धा ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी – थथे हे सुनानं कुमाःया थल हाकनं न्हापा थें दयके मफयक तछ्याःगु थें जिं थुपिं मनूतयत् व थ्व शहरयात तछ्यानाः नाश यानाबी। अले सीम्ह थुनीगु थाय् सिमधःतले मनूतयसं तोपेतय् सीम्ह थुनी।’

12 परमप्रभुं धयादी, ‘जिं थ्व थाय्यात व थनच्वंपिं मनूतयत् अथे हे याये, अले थ्व शहरयात तोपेत थें यानाबी।

13 यरूशलेमया छँत व यहदाया जुजुपिनिगु दरबार, गुकियागु कःसिइ कःसिइ आकाशया फुक्क नगुया लागि धुपॉय् च्याकल, अले मेपिं घःतयगु निति त्वँसाबलि छाल, उपिं फुक्क तोपेत थें अशुद्ध जुइ।’ ”

14 अले यर्मिया तोपेतं लिहां वल, गन परमप्रभुं वयात अगमवाणी ल्हायेत छवयादीगु खः। व परमप्रभुया देगलय् वन अले वं देगःया चुकय् दनाः फुक्कसित थथे धाल,

15 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘स्व, जिं थःम्हं हे थ्व शहरय् व थुकिया लिक्क लाःगु गांगामय् जिं धयागु फुक्क विपत्तित हये, छायाःसा इमिसं जिराहा जुयाः जिगु वचन मानय् मयाः।’ ”

20

यर्मिया व पशहर

1 यर्मियां थ्व खँया अगमवाणी ल्हानाच्वंगु इमेरया काय् परमप्रभुया देगःयाम्ह मू हाकिम पुजाहारी पशहरं न्यन।

2 पशहरं यर्मिया अगमवक्तायात दाय्कल। अले सजाँय बीत वयात परमप्रभुया देगःया बेन्यामीनया च्वय्या ध्वाखाय् दुगु सिँयागु न्यवः न्ह्याकाः सने मफयक तयाबिल।

3 कन्हय् खुन्हु पशहरं यर्मियायात सिँ पतिं लिकाल अले यर्मियां वयात धाल, “परमप्रभुं छंगु नां पशहर मखु, तर मागोर-मिस्साबीब* तयादीगु दु।

4 छायाःसा परमप्रभुं थथे धयादी, ‘जिं थःम्हं हे छन्त छंगु थःगु हे निति व छिमि पासापिनिगु निति भयया कारण यानाबी। छं खंक हे इमित इमि शत्रुतयगु तरवारं स्याइ। जिं फुक्क यहदायात बेबिलोनया जुजुया ल्हातय् लःल्हानाबी। वं इमित ज्वनाः बेबिलोनय् यंकी, अथवा इमित तरवारं स्याइ।

5 जिं थ्व शहरया फुक्क धन-सम्पत्ति, थन सःगु फुक्क, फुक्क मू वंगु सामान व यहदाया जुजुपिनिगु फुक्क धन-सम्पत्ति इमि शत्रुतयगु ल्हातय् बी। इमिसं व फुक्क बेबिलोनय् यंकी।

6 अले हे पशहर, छ व छंगु छँय च्वंपिं सकसितं ज्वनाः बेबिलोनय् यंकी। छ व छिमि सकलें पासापिं, गुपिन्त छं मखुगु अगमवाणी याःगु खः, सकलें बेबिलोनय् सी। अले छिमित अन हे थुनी।’ ”

यर्मियाया उजुर

7 हे परमप्रभु, छिं जितः ह्ययकादिल। जिं थःत ह्ययके बिया।

छिं जि स्वयाः बल्लाः, छिं जितः त्याकादीगु दु।

न्हियान्हिथं जितः हेस्याइगु।

सकलें जि खनाः न्हिलीगु।

8 जिं नवाये पतिकं तःसलं हालाः

“स्यायेसीगु व तहसनहस जुल” धकाः धायेगु।

उकिं परमप्रभुया वचन न्हिच्छि हे जितः ब्वःबीगु

व हेस्याइगु कारण जूगु दु।

9 तर “जिं वय्कःया खँ पिकाये मखु,

जिं हाकनं गुबलें वय्कःया नामय् नवाये मखु” धकाः जिं धाल धाःसा

वय्कःया वचन जिगु नुगलय् च्यानाच्वंगु

व जिगु क्वँचय् कुनाच्वंगु मि थें जुइ।

* 20:3 २०:३ मागोर-मिस्साबीब थुकिया अर्थ चाकछिं भय दु खः

- उकियात पॅपं जितः त्यानुसे च्वनी।
धात्थें जिं व सह याये मफु।
- 10 यक्वसिनं खुसखुस खँ ल्हाःगु जिं न्यनागु दु,
“प्यखें भय हे भय दु, उकिया बारे खबर बीनु,
खः, उकिया बारे खबर बीनु!”
जिमि फुक्क पासापिन्सं थथे धयाः जिगु पतन पियाच्वंगु दु,
“सके वं धोखा नइ ला?
अले झीसं वयात त्याकाः वयाके बदला काये फइ।”
- 11 तर परमप्रभु बहादुर सिपाईं थें जिलिसें दु।
उकिं जितः क्वत्यलिपिं लुफि हायाः दइ।
इमिसं जितः त्याके फइ मखु।
इपिं ताःलाइ मखु, इपिं मछाले माली,
इमिगु अपमान गुबलें लोमंकी मखु।
- 12 हे धर्मी तयूत जाँचयू यानादीम्ह
अले नुगः व मन दुवालादीम्ह दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु,
छिं इमित बदला कयादीगु जिं स्वये दयेमा,
छाय्धाःसा जिं जिगु मुद्दा छितः हे लःल्हानागु दु।
- 13 परमप्रभुया लागि म्ये हा!
परमप्रभुया प्रशंसा या!
वय्कलं मगाःमचाःपिनिगु प्राणयात
दुष्टतयगु ल्हातं त्वःतकादी।
- 14 जि बूगु दियात सराः लायेमा!
जिमि मानं जितः बुइकूगु दि धन्य मजुइमा!✧
- 15 व मनूयात सराः लायेमा, गुम्हयूसिनं जिमि अबुयाथायू वयाः
“छिमि छम्ह कायू बुल” धकाः धयाः वय्कःयात लयूतायेकल।
- 16 व मनू परमप्रभुं दया मयासें नाश यानादीगु शहरत थें जुइमा।
वं सुथयू नुगः चेचेतुंक ख्वःगु सः
व न्हिनयू लडाइया हाःसः न्यने मालेमा।
- 17 छाय्धाःसा वं जितः गर्भयू हे मस्यात,
मखुसा जिमि मांया गर्भ हे जिगु चिहान जुइगु जुइ
अले जि न्हाबलें उकी च्वनाच्वनीगु जुइ।
- 18 जि छायू जन्म जुयागु?
जिगु जीवन समस्या व दुःखं जाःगु दु।
लज्या चायाः जिं थःगु जीवन फुकेगु ला?

21

सिदकियाहया प्रार्थनाया लिसः

- 1 सिदकियाह जुजुं मल्कियाहया कायू पशहर व मासेयाहया कायू पुजाहारी सपन्याहयात यर्मियायाथायू छ्वःबलयू परमप्रभुपाखें यर्मियायाथायू वःगु वचन थ्व हे खः। इमिसं धाल,
2 “जिमिगु निति आः परमप्रभुयाके न्यनादिसँ, छाय्धाःसा बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरं जिमित हमला यानाच्वंगु दु। न्हापा न्हापा परमप्रभुं झीगु निति अजू चायापुगु ज्या यानादीगु थें आः नं यानादी ला? गुकिं यानाः व झीथासं लिहांवनी ला।”✧
3 अले यर्मियां इमित धाल, “छिमिसं सिदकियाहयात थथे धा,
4 ‘परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, पःखाःया पिने घेरयू यानाच्वपिं बेबिलोनीत व बेबिलोनया जुजुलिसें ल्वायेत छिमिसं छ्यलाच्वंगु छिमिगु ल्हातयू दुगु हतियार जिं थःम्हं हे छिमिगु विरोधयू छ्यले त्यानागु दु। अले व फुक्क हतियार मुंकाः जिं थ्व शहर दुने हये।

- 5 लहा: लहना: बल्ला:गु लप्पां जि थ: हे तच्च:गु तम्बय् व क्रोधय् छिपिलिसें ल्वाये।
 6 जिं थ्व शहरय् दुपि मन्त व पशुत निखल:सित हे स्यानाबी। इपि महामारी सी।
 7 जि, परमप्रभुं धाये, अनंलि यहदाया जुजु सिदकियाह, वया हाकिमत महामारी, तरवार व अनिकालं बचयजूपि थ्व शहरय् दुपि मन्तयत् बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसर व इमित स्यायेत स्वयाच्चपिं शत्रुतय्गु लहातय् जिं ल:ल्हानाबी। वं इमित तरवारं स्याइ, वं इमित त्व:ती मखु अले दया नं याइ मखु, माया नं याइ मखु।’
 8 “अले थुपि मन्तयत् छं थथे नं धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – स्व! छिमिगु न्ह्य:ने जिं थ:म्हं हे जीवनया लँ व मृत्युया लँ तयाबी।
 9 सु थ्व शहरय् च्वनाच्वनी व तरवार, अनिकाल वा महामारी सी। तर सु पिहां वना: छिमित घेरय् यानाच्चपिं बेबिलोनीतय्थाय् शरण का:वनी व म्वाइ। वयागु जीवन धा:सा वयागु इनाम जुइ।
 10 जिं थ्व शहरयात स्येकेगु क्व:छीधुन, भिं यायेगु मखु, जि, परमप्रभुं धाये। थ्व शहरयात बेबिलोनयाम्ह जुजुया लहातय् बीगु जुइ। अले वं थ्व शहरयात मिं भस्म याइ।’

यहदाया जुजुया घरानायात सजाँय

- 11 “अले यहदाया जुजुया घरानायात थथे धा, ‘परमप्रभुया वचन न्यँ,
 12 अय् दाऊदया घराना, परमप्रभुं थथे धयादी,
 “सुथ पतिकं न्याय या,
 सुयातं लुतय् या:गु ख:
 वयात अत्याचार या:म्हय्सिगु लहातं त्व:तकि।
 मखुसा छिमिगु मभिंगु ज्यां याना:
 जिगु तं मि थें हानाहाना च्याइ।
 सुनानं उकियात क्वलाके फइ मखु।
 13 जि थ: हे छंगु विरोधय् दु, अय् यरूशलेम,
 अय् थ्व ब्यासिया च्वय् च्वपिं,
 ल्वहंया ल्वहं दुगु तज्जा:गु माथंवंगु थासय् च्वपिं, जि, परमप्रभुं धाये,
 छिमिसं धाइ “सुनां जिमित हमला याये फइ?
 वा जिपि च्वनेगु थासय् सु दुहां वये फइ?”
 14 जि, परमप्रभुं धाये,
 जिं छिमिगु ज्या स्वया: छिमित सजाँय बी,
 जिं छिमिगु गुँइ मि तयाबी,
 उकिं छिमिगु प्यखें दुगु फुक्क भस्म याइ।’ ”

22

यहदाया राज-परिवारयात यर्मियाया बुखँ

- 1 परमप्रभुं जित: थथे धयादी, “यहदाया जुजुया दरबारय् वना: थ्व खँ धा,
 2 ‘हे दाऊदया सिंहासनय् च्वनादीम्ह यहदाया जुजु, छि, छिकपिनि भारदारत व ध्वाखां दुहां वइपिं छिकपिनि सकलें मन्त, परमप्रभुया थ्व वचन न्यँ!
 3 परमप्रभुं थथे धयादी – ख:गु व पाय्छिगु ज्या या! लुतय् याकाच्चंम्ह मन्यात अत्याचारीया लहातं बचय् या! परदेशी, मांबौ मदुपि व भा:त मदुपिन्त क्वत्यके बी मते! थ्व थासय् दोष मदुपिनिगु हिबा: वय्केबी मते!
 4 छिमिसं धाथें थथे या:सा दाऊदया थासय् सिंहासनय् च्वंम्ह जुजु थ्व दरबारया ध्वाखां रथ व सल गया: थ: च्य:त व थ: मन्तनापं वयेगु याइ।
 5 जि, परमप्रभुं धाये, छिमिसं थुपि आज्ञा मानय् मयात धा:सा थ्व दरबार भज्यंक नाश जुइ धका: जिं थ:गु हे नामं पाफया: धाये।’ ” ☆

दरबारया बारे छगू बुखँ

- 6 यहदाया जुजुया दरबारया बारे परमप्रभुं थथे धयादी,
 “छ जिगु लागि गिलाद देश व लेबनानया गुँया च्वका थें तसकं बांला।
 अयूनं जिं धाथें हे छन्त मरूभूमि व मन् मदुगु शहर यानाबी।
 7 जिं छंगु विरोधय् नाश याइपिं छ्वयाहये,
 इपिं सकसिके हतियार दइ।
 अले इमिसं छंगु भिंगु देवदास्या धलित ध्यना:

उमित मिइ वांछवयाबी।

8 “यक्व जातियापि मनूत थ्व शहर जुया: वनी, अले छम्हयसिन मेम्हयसित न्यनी, ‘थ्व तःधंगु शहरयात परमप्रभुं छाया थथे यानादीगु जुइ?’

9 अले मनूतयसं धाइ, ‘इमिसं थः परमप्रभु परमेश्वरया बाचा त्वाथुला: मेपिं घःतयत्त पुजा व सेवा याःगुलि थथे जूगु खः।’ ”

यहोआहाजया बारे यर्मियाया बुर्रुँ

10 सी धुंकूम्ह जुजुया लागि ख्वये मते वा वयागु लागि नुगः मछिंके मते।

बरू ज्वनायकूम्ह मनूया लागि ह्यँयह्यँय् ख्व,

छाय्धाःसा व हाकनं लिहां वइ मखु।

वं थः जन्म जूगु देश हाकनं खनी मखु।

11 छाय्धाःसा योशियाहया काय यहोआहाज*, थः अबुया थासय् यहदाया जुजु जुल। थ्व हे यहोआहाज थनं वंम्ह खः। वयागु बारे परमप्रभुं थथे धयादी, “व हाकनं गुबलें थन लिहां वइ मखु।”

12 तर वयात ज्वनायंका तयातःगु थासय् हे व सी, वं थ्व देश हाकनं गुबलें स्वये खनी मखु।”

यहोयाकीमया बारे यर्मियाया बुर्रुँ

13 मभिंगु ज्या याना: थःगु छँ दय्कीम्हयसित धिक्कार दु,

थःगु च्वय्या क्वथा अन्याय याना: दय्कीम्ह

व थःगु हे देशय् च्वंपिन्त सितिकं सेवा याकिम्ह,

अले इमित इमिसं याःगु ज्याया ज्यालाबी मखुम्हयसित धिक्कार दु।

14 वं धाइ, “जिं थःगु निति तलय् तकूगु क्वथा दुगु छखा छँ दय्के।”

वं देवदास्या सिंपौ दुगु इया: दय्की।

अले उकी ह्याउंगु रंग पानाबी।

15 “छु यक्व देवदारु दयां छ जुजु जुइ ला?

छु छिमि अबुयाके नयेगु व त्वनेगु गाक्क मदुगु खः ला?

वं खःगु व पाय्छिगु ज्या हे यात।

अथे जुया: वयागु भिं हे जुल।

16 वं चीमि व मगाःमचाःपिन्त रक्षा यात,

अले वयागु भिं हे जुल।

छु जितः म्हस्यूगुया अर्थ थ्व हे मखु ला?”

परमप्रभुं धयादी।

17 “तर छंगु मिखा व नुगः ला बेइमान याना: कमय् यायेगुपाखे,

व दोष मदुपिनिगु हिबा: वय्केगु,

अत्याचारया ज्या यायेगु

व लुतय् यायेगुपाखे हे वनाच्वंगु दु।”

18 अथे जुया: यहदाया जुजु योशियाहया काय यहोयाकीमया बारे परमप्रभुं थथे धयादी,

“ ‘हाय, जिमि किजा! हाय, जिमि केहें!’

धया: इपिं वयागु निति ख्वइ मखु।

‘हाय, जिमि मालिक! हाय, वय्कःया गौरव!’

धया: इपिं वयागु लागि ख्वइ मखु।”

19 बरू वयात गधायात थें थुनी,

वयात साला यंका: यरूशलेमया ध्वाखाया पिने वांछवयाबी।”

यरूशलेमया बारे यर्मियाया बुर्रुँ

20 “लेबनानया पहाडय् वना: तस्सलं हा,

अले बाशानय् वना: चिल्लाय् दना: हा।

हानं अबारीम पहाडय् वना: हा।

छाय्धाःसा छिमि जव खव च्वंगु फुक्क देश नाश जुइ धुंकल।

21 छन्त सुख जुयाच्वंबलय् हे जिं छन्त ख्याच्वः बियागु खः।

* 22:11 २२:११ यहोआहाज थ्वयात शल्लूम नं धा: ☆ 22:11 २२:११ २ राज २३:३१-३४; २ इति ३६:१-४ ☆ 22:18 २२:१८ २ राज २३:३६-२४:६; २ इति ३६:५-७

तर छं जिं न्यने मखु धाल।
 थ्व ला ल्याय्म्हबलय् निसेंया छंगु बानी खः,
 छं जिगु खँ न्यंगु मदु।
 22 फसं छिमि सकलें फैजवाःतय्त ब्वय्कायंकी,
 अले छन्त ग्वाहालि याइपिन्त ज्वनाः देशं पिने यंकी।
 छं मभिगु ज्या याःगुलि छ मछालेमाली
 अले छन्त हेपय् याइ।
 23 छिपिं लेबनानय् च्वनीपिं,
 छिपिं देवदास्या दथुइ थःत याउँक तइपिं,
 छिमित मचाबू ब्यथा थें सास्ती जुइबलय्
 छिपिं गुलि पिच्यानाः हाली।”

यहोयाकीनयात परमेश्वरया दण्ड

24 “जि धात्थें म्वाःम्ह खः थें,” परमप्रभुं धयादी, “यहदाया जुजु यहोयाकीमया काय् यहोयाकीन जिगु जव ल्हाःया अंगू जूसां नं जिं वयात त्वयाः वांछवयेगु।”

25 जिं छन्त उपिं मनूतयगु ल्हातय् बी, गुपिं खनाः छ ग्याः। जिं छन्त छंगु प्राण कायेत स्वयाच्चंपिं बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसर व बेबिलोनीतय्त लःल्हानाबी।

26 जिं छन्त व छन्त बुइकूम्ह छिमि मांयात छिपिं मबूगु देशय् ज्वनायंकेबी। अले छिपिं निम्हं अन हे सी।

27 छिमिसं लिहां वये मास्तिवय्कूगु देशय् छिपिं गुबलें लिहां वइ मखु।”

28 छु! थ्व मनू यहोयाकीन छगः सुनां वास्ता मयाःगु वांछवयातःगु तज्याःगु थल खः ला?

छाय् वयात वया काय्मह्याय्पिनापं इमिसं म्हमस्यूगु देशय् वांछवयाबीगु?

29 अय् देश, देश, देश,
 परमप्रभुया वचन न्यँ!

30 परमप्रभुं थथे धयादी, “थ्व मनूया नां मस्त मदुम्ह धकाः च्व,

छम्ह मनू गुम्ह थःगु जीवनकालय् ताःलाइ मखु।

छाय्धाःसा वया सन्तान मध्ये सुं नं ताःलाइ मखु,

वया सुं सन्तान दाऊदया सिंहासनय् च्वने खनी मखु

अथवा यहदाय् शासक जुइ खनी मखु।”

23

धर्मीम्ह सन्तान

1 परमप्रभुं धयादी, “जिगु ख्यःयापिं फैतय्त नाश यानाच्चंपिं व छ्यालब्याल यानाच्चंपिं फैजवाःतय्त धिक्कार दु।”

2 अथे जुगुलि थः मनूतय्त ज्वइपिं फैजवाःतय्त परमप्रभु इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी, “छिमिसं जिगु बथांयात छ्यालब्याल यानाबिल, छिमिसं इमित लिनाछवत, इमित मस्वः। उकिं छिमिसं याःगु मभिगु ज्याया नितिं जिं थःम्हं हे छिमित सजाँय बी,” परमप्रभुं धयादी।

3 “जिगु बथांया ल्यनाच्चंपिन्त जिं इमित लिनाछवयागु फुक्क देशं मुंकाः जिं थःम्हं हे इमित इमिगु थःगु हे ख्यलय् लित हये। अले हानं इपिं च्वन्हाइ अले इमिगु ल्याः अप्वयावनी।

4 जिं इमिगु लागिं फैजवाःत तये। इमिसं इमित बिचाःसंचाः याइ। जिमि मनूत गुबलें ग्याइ मखु। इपिं मध्ये सुं नं तनी मखु,” परमप्रभुं धयादी।

5 “स्व, थज्याःगु दिं वयाच्चंगु दु,

गबले जिं दाऊदया वंशपाखें छगू धर्मी कचायात पिकाय्।

वं जुजु जुयाः बुद्धिं शासन याइ।

वं देशय् न्याय व पाय्छिगु ज्या याइ।”

6 वयागु इलय् यहदाया मनूतय्त बचय् याइ।

अले इस्त्राएल सुरक्षित जुयाच्चवनी।

परमप्रभुं वयागु नां

‘परमप्रभु जिमिगु धार्मिकता’ तयादी।”

7 परमप्रभुं धयादी, “उकिं थज्याःगु दिं वयाच्चंगु दु, गुबलें मनूतय्सं थथे धाइ मखु, ‘गथे इस्त्राएलीतय्त मिश्र देशं पित हयादीम्ह परमप्रभु धात्थें म्वाःम्ह खः।’

† 22:23 २२:२३ अर्थात् यरूशलेमय् च्वंगु सोलोमनं दयकूगु दरबार, स्वयादिसँ २ राज ७:२

☆ 22:24 २२:२४ २ राज २४:८-१५; २ इति ३६:९-१०

☆ 23:5 २३:५-६ यशै ११:१; यर ३३:१४-१६; जक ३:८; ६:१२

8 तर इमिसं धाइ, 'इस्राएलीतय् वंशयात उत्तरया देश व मेगु फुक्क देशं गन गन वय्कलं इमित पितिना छवयादीगु खः, उपिं फुक्क देशं पित हयादीम्ह म्वाःम्ह परमप्रभुया नामय्।' अनंलि इपिं थःगु हे देशय् च्वनी।”

फताहा अगमवक्तात

9 अगमवक्तातयगु बारे धाःसा

जिगु नुगः पिच्याःगु दु।

जिगु फुक्क क्वैय् थुरथुर खानाच्चंगु दु।

परमप्रभु व वय्कःया पवित्र वचनया कारणं

जि अय्लाखं काःम्ह मनु थें जूगु दु।

दाखमघं काःम्ह मनु थें।

10 छायाःसा थव देश व्यभिचारी हे व्यभिचारी जाःगु दु।

सराः लाःगुलि देश सुख्खा जूगु दु।

मरुभूमियागु पशु ज्वयेगु थाय् गंगु दु।

अगमवक्तात मभिपाखे ब्वाँय् वंगु दु,

इमिसं थःगु शक्ति मखुथाय् छयःगु दु।

11 “अगमवक्तात व पुजाहारीत तक नं परमेश्वरयात मानय् मयाइपि जूगु दु।

जिगु थःगु हे देगल्यं नं इमिसं मभिगु ज्या याःगु

जिं लुइकागु दु,”

परमप्रभुं धयादी।

12 “उकिं इमिगु लँपु चुलुइगु जुइ।

इमित खिउँगुलिइ लिनाछवइ, अले उकी दइ।

छायाःसा जिं इमिगु सजाँयया दँय्

इमिके विपति हये,”

परमप्रभुं धयादी।

13 “सामरियायापि अगमवक्तातयके जिं छगू घच्चाइपुगु खँ खना।

इमिसं बालघःया नामय् अगमवाणी ल्हात

अले जि प्रजायात मखुगु लँय् यंकल।

14 यरूशलेमयापि अगमवक्तातयके नं जिं छगू ग्यानापुगु खँ खना।

इमिसं व्यभिचार याइगु अले मखुगु खँ ल्हाइगु।

इमिसं मखुगु ज्या यायेत मनूतयत् ग्वाहालि याइगु।

सुनानं मभिगु ज्या यायेगु मत्वःतू।

इपिं सकलें जिगु लागि सदोम थें खः,

यरूशलेमयापि मनूत गमोरा थें जूगु दु।”*

15 उकिं उपिं अगमवक्तातयगु बारे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,

“जिं थःम्ह हे इमित खायुगु नसा नके अले त्वनेत बिख दुगु लः बी।

छायाःसा यरूशलेमयापि अगमवक्तातयसं यानाः

देश न्यंकयापि मनूत दुष्ट जूगु दु।”

मखुगु अगमवाणी

16 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,

“अगमवाणी ल्हानाः छिपिलिसें नवाइपिं अगमवक्तातयगु खँ छिमिसं न्यने मते।

इमिसं छिमित मखुगु आस क्यनी।

इमिसं थःगु हे मनयागु दर्शन कनी,

जि परमप्रभुपाखेंयागु मखु।

17 जितः हेला याइपिन्त इमिसं थथे धयाच्चनीगु,

‘छिमित शान्ति दइ धका: परमप्रभुं धयादीगु दु,
अले थ:गु हे मनयागु बिचा:कथं जुइपि सकसितं
थुमिसं थथे धाइगु, ‘छिमित छुं जुइ मखु।’ ”

18 थुपि अगमवक्तात मध्ये सुं नं परमप्रभुया सभाय् च्वंगु मदु।

थुपि मध्ये सुनानं वय्क:यात खंगु मदु वा वय्क:या वचन न्यंगु मदु।

थुपि मध्ये सुनानं वय्क:या वचन ध्यान बिया: न्यंगु मदु।

19 स्व, तम्वय् परमप्रभुयागु ग्व:फय् मुयावइ,
दुष्टतयगु छेनय् व न्याइ।

20 थ:गु मनय् दुगु इच्छा पूमवंतले परमप्रभुया तं क्वलाइ मखु।
लिपा छिमिसं थ्व बांलाक सी।

21 “थुपि अगमवक्तातयत् जिं छवयाहयागु मखु,
तर इपि थ:गु खबर ज्वना: ब्वॉय् वन।

इपिलिसें जि नमवाना

अयनं इमिसं अगमवाणी लहात।

22 तर इपि जिगु सभाय् च्वंगु जूसा

इमिसं जि प्रजायात जिगु वचन न्यंकीगु जुइ।

अले इमित मभिगु लँपाखें

व इमिसं यानाच्चंगु मभिगु ज्यापाखें लित हइगु जुइ।

23 “छु जि तापाक मच्चँसे

न्ह्य:ने जक च्वनीम्ह परमेश्वर ख: ला?”

परमप्रभुं धयादी।

24 “छु सुं मनू जिं खंके मफयक गुप्ति थासय् सुले फइ ला?

छु स्वर्ग व पृथ्वीइ न्ह्याथाय् नं जि मदु ला?”

परमप्रभुं धयादी।

मखुगु दर्शन

25 “जिं थथे धया: जिगु नामं मखुगु अगमवाणी लहाइपि अगमवक्तातयगु खँ न्यनागु दु, ‘जिं म्हगस खनागु दु, जिं म्हगस खनागु दु!’

26 मखुगु व थ:गु हे मनया छलया अगमवाणी लहाइपि थुपि फताहा अगमवक्तातयगु मनय् गुबलय् तक थ्व खँ दयाच्चनी?

27 इमि पुरवातयसं बालघ:यात पुजा या:गुलि जिगु नां ल्व:मंकूगु ख:। अथे हे थुपि अगमवक्तातय इमित थथ:गु म्हगस कना: जिगु नां ल्व:मंकाबी मास्ति व:।

28 सुं अगमवक्तां म्हगस खंगु दुसा वं वयागु म्हगस कनेमा, तर सुयाके जिगु वचन दु वं जिगु वचन ख:कथं कनेमा। जि, परमप्रभुं धाये, छवालिनपं छवयागु छु स्वापु?

29 जिगु वचन मि थें मच्चं ला? छु व ल्वहंयात तछ्याइगु छगू त:धंगु मुग: थें मच्चं ला?”

30 “अथे जुया,” परमप्रभुं धयादी, “जि छम्हयसिनं मेम्हयसिगु वचन खुया: जिगु वचन ख: धका: धयाजुइपि अगमवक्तातयगु विरोधय् दु।”

31 परमप्रभुं धयादी, “स्व, जि थ:गु खँयात ‘प्रभुं धयादीगु ख:’ धका: धाइपि अगमवक्तातयगु विरोधय् दु।

32 परमप्रभुं धयादी, स्व, जि मखुगु म्हगसयात कनाजुइपि अगमवक्तातयगु विरोधय् दु। इमित जिं छवयाहयागु नं मखु, ल्ययागु नं मखु। अयनं इमिसं व म्हगस जि प्रजायात धया: इमित अलमलय् यानाबी। इमिसं थुपि मन्तयत् भचा नं फाइदा बी मखु,” परमप्रभुं धयादी।

33 “यर्मिया, थुपि मन्तयसं अथवा सुं अगमवक्ता वा सुं पुजाहारी ‘परमप्रभुं आ: छु अगमवाणी छिमित क्वबिकादीगु दु?’ धका: छन्त न्यन धा:सा छं इमित थथे धा, ‘छु हे बोझ ख:?’ परमप्रभुं धयादी, ‘वं छिमित त्व:ताबी।’

34 सुं अगमवक्ता वा पुजाहारी वा मेपिं सुनानं ‘थ्व परमप्रभुया अगमवाणी ख: धका: दाबी या:सा, जिं वयात व वया परिवारयात सजॉय बी।

35 परमप्रभुं छु लिस: बियादिल?’ वा ‘परमप्रभुं छु धयादिल?’ धका: छिपिं सकलें मन्तयसं थ: ज:लाख:ला व दाजुकिजापिन्त न्यनेमा।

36 तर ‘परमप्रभुया अगमवाणी धका:’ छिमिसं गुबलें अगमवाणी पिकाये मज्यू थुकिं याना: छम्ह छम्ह मनूयागु थ:गु अगमवाणी हे वयागु लागिं बोझ जुइ। थुकथं छिमिसं म्वा:म्ह परमेश्वर, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु इी परमेश्वरया अगमवाणीयात स्यंकाबी।

37 अगमवक्तातयत् छं थथे धका: न्यनेमा, ‘परमप्रभुं छिमित छु लिस: बियादिल?’ अथवा ‘परमप्रभुं छु धयादिल?’

- 38 छं 'परमप्रभुया अगमवाणी थ्व खः' धकाः दाबी याःसां परमप्रभुं थथे धयादी – छिमिसं थ्व परमप्रभुया अगमवाणी खः धकाः दाबी याये मते धकाः जिं छिमित धाःसां छिमिसं 'थ्व परमप्रभुया अगमवाणी' धाल।
- 39 अथे जुयाः जिं धाल्थें हे छिमित ल्वःमके। अले जिं छिमित व छिमि पुर्खातयत् बियागु शहरनापं छिमित नं जिगु न्ह्यःनं पितिनाछवये।
- 40 अले जिं छिमिके लज्या व हेला हयाबी, गुगु न्ह्याबलें दयाच्चनी अले गुबलें ल्वःमंकी मखु।”

24

यःमरि फलया निगः दाला

- 1 बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरं यहदाया जुजु यहोयाकीमया काय् यहोयाकीन व यहदाया भारदारत, कारिगरत व नँकःमिततयत् ज्वनाः यस्शलेमं बेबिलोनय् यंके धुंकाः परमप्रभुं जितः परमप्रभुया देगःया न्ह्यःने तयातःगु यःमरिया निगः दाला क्यनादिल।*
- 2 छगः दालाय् न्हापा पाकय् जूगु यःमरि थें ज्याःगु तसकं भिगु यःमरि दु। तर मेगु दालाय् बांमलाःगु यःमरि दु, व ध्वग्गिगुलि नये तक नं मज्यु।
- 3 परमप्रभुं जितः न्यनादिल, “अय् यर्मिया, छं छु खना?”
- जिं लिसः बिया, “जिं यःमरि खना, बांलाःगु यःमरि ला तसकं बांलाः, बांमलाःगु यःमरि धाःसा थुलि बांमलाः कि नये तक नं मज्यु थें च्वं।”
- 4 अले परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल,
- 5 “परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘थ्व बांमलाःगु यःमरि थें जिं यहदां बेबिलोनय् ज्वनायकूपिन्त उलि हे बांलाः ताय्के।
- 6 जिं इमित दया याये अले इमित हाकनं थ्व देशय् लित हये, जिं इमित नाश याये मखु तर जिं इमित दय्के, जिं इमित लिनाकाये मखु तर तयातये।
- 7 जि हे परमप्रभु खः धकाः म्हसीगु नुगः जिं इमित बी। अले इपि जि प्रजा जुइ। जि इमि परमेश्वर जुये, छायाःसा इपि दुनुगलंनिसें जिथाय् लिहां वइ।
- 8 “ तर व नये तकं मज्युगु थें च्वंगु तसकं बांमलाःगु यःमरितयत् थें जिं यहदाया जुजु सिदकियाह, वया भारदारत व यस्शलेमयापि ल्यनाच्चंपिन्त व्यवहार याये, इपि चाहे थ्व हे देशय् च्वनाच्चंगु जुइमा वा मिश्रय् वंगु जुइमा,’ परमप्रभुं धयादी।
- 9 जिं इमित छगु ग्यानापुगु विपतिं सजाँय बी अले थ्व खँ न्यनाः पृथ्वीयापि फुक्क मनूत थरथर खाइ। जिं इमित गन गन लिनाछवये अन मनूत इपि खनाः न्हिली, मनूतयसं इमित सराः बी, इमित हेस्याइ अले इमिगु नामय् ख्याः याइ।
- 10 जिं इमित व इमि पुर्खातयत् बियागु थ्व देशय् इपि भज्यंक नाश मजूतले जिं इमिथाय् तरवार, अनिकाल व महामारी छवये।”

25

कैदीया न्हयेदँ

- 1 यहदाया जुजु योशियाहया काय् यहोयाकीमं राज्य यानाच्चंगु प्यंगूगु दँय् (थ्व दँ नबूकदनेसर बाबेलया जुजु जूगु न्हापांगु दँ खः) यहदाया फुक्क मनूतयगु बारे परमप्रभुया वचन यर्मिया अगमवक्तायाथाय वल।*
- 2 व हे वचन यर्मियां यहदायापि फुक्क मनूत व यस्शलेमयापि फुक्क मनूतयत् धाल। व वचन थ्व खः –
- 3 “यहदाया जुजु अमोनया काय् योशियाहं राज्य यानाच्चंगु झिंस्वंगूगु दनिसें थौं तक अर्थात् निइस्वदँ तक, परमप्रभुया वचन जिथाय् वयाच्चंगु दु, अले जिं व छिमित कनावयाच्चनागु दु, तर छिमिसं उकी ध्यान ब्यूगु मदु।†
- 4 “परमप्रभुं थः दास अगमवक्तातयत् तःकः मछि छिमिथाय् छवयाहयादीगु जूसां छिमिसं ध्यान नं मब्यु, न्यनेत न्हायपं नं मब्यु।
- 5 इमिसं धाल, ‘आः छिपि सकसिनं थथःगु मभिंगु पहःचहः व मभिंगु ज्या त्वःति, अले जक छिपि परमप्रभुं छिमि पुर्खातयत् शुरुनिसें न्ह्याबलेया लागि बियादीगु देशय् च्वने फइ।
- 6 विदेशी घःतयगु ल्यू वनाः इमित सेवा नं याये मते, पुजा नं याये मते। थःगु ल्हाःया ज्यां जितः तं चाय्के मते। अले जिं छिमिगु छुं स्यंके मखु।”
- 7 परमप्रभुं धयादी “अयनं छिमिसं जिगु खँ मन्यंसे थःगु ल्हातं दयकूगु मूर्ति जितः तंचाय्कल गुकिं यानाः छिमिगु हे मभिं जुल।”
- 8 उकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “छिमिसं जिं धाःगु खँ मन्यंगुलि,
- 9 स्व, जिं थःमहं हे उत्तरयापि फुक्क मनूतयत् व जिम्ह दास बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरयात सःताहये,” परमप्रभुं धयादी। “जिं इमित थ्व देश व थनच्चंपिं मनूतयगु विरोधय् व जःखः च्वंगु जातिया विरोधय् हये। जिं इमित भज्यंक नाश यानाबी। मनूत इमित खनाः वातां जुइ, अले इमित हेस्याइ। उलि जक मखु, थ्व फुक्क देश सदां झिंजामिजां जुयाच्चनी।
- 10 जिं इमिगु दथुं लसता व आनन्दया सः, भमचा व जिलाजंया सः, घःल्वहंया सः व मतया जः चीकाछवये।*
- 11 थ्व फुक्क देश झिंजामिजां दनी अले सुनसान जुइ। थ्व फुक्क जाति न्हयेदँ तक बेबिलोनयाम्ह जुजुया सेवा याइ।*

* 24:1 २४:१ २ राज २४:१२-१६; २ इति ३६:१० * 25:1 २५:१ २ राज २४:१; २ इति ३६:५-७; दान १:१-२ * 25:1 २५:१ थुबलय् वःगु खः ६०५ बि.सि. † 25:3 २५:३ इमिसं अथे ध्यान मब्यूगु ६२७-६०५ बि.सि. इलय् खः * 25:10 २५:१० यर ७:३४; १६:९; प्रका १८:२२-२३ * 25:11 २५:११ २ इति ३६:२९; यर २९:१०; दान ९:२

12 “तर न्हयेदें फुइ धुंका: जिं बेबिलोनया जुजु व वयागु जातियापिं मनूत व बेबिलोनीतयत इमिगु दोषया निंति सजाँय बी अले व देशयात न्ह्याबलेंया निंति झिजांमिजां दंगुथाय् यानाबी,” परमप्रभुं धयादी।

13 “अले जिं व देशय् जिं व देशया बारे धयागु फुक्क खँ, अर्थात थ्व सफुलिइ च्वयातःगु फुक्क खँ पूर्वके, गुगु खँ यर्मियां फुक्क जातिया विरोधय् अगमवाणी ल्हाःगु दु।

14 छायाःसा यक्व जाति व ततःधंपिं जुजुपिन्सं इमित दास दय्की। जिं इमिगु ज्या व ल्हाःया ज्याकथं इमित फल बी।”

परमेश्वरया तंया ख्वला

15 परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरं जितः थथे धयादिल, “जिगु ल्हातं थ्व तंया दाखमघया ख्वला का, अले जिं छन्त गुगु गुगु जातियाथाय् छवये, उपिं फुक्क जातियात व त्वंकि।

16 जिं इमिथाय् छवयागु तरवारं यानाः थ्व त्वनाः इपिं धेधे चुइ अले वें जुइ।”

17 उकिं जिं परमप्रभुया ल्हातं व ख्वला कयाः, अले जि वयक्लं छवयादीगु फुक्क जातियाथाय् वना। उपिं फुक्क जातियात जिं व त्वंके बिया।

18 जि यरूशलेम व यहूदाया मेमेगु शहरय् वना अले अन च्वंपिं मनूत, जुजुपिं व हाकिमतयत् व त्वंके बिया। उबलय् निसें थौं तक उपिं शहरत झिजांमिजां दंगु मरूभूमिइ थें जुया हे च्वंगु दु, उपिं शहरत खनाः मनूत ग्याइगु अले उपिं शहरतयत् तसकं मय्कीगु। थौं तक मनूतयसं इमिगु नां कयाः सराः बियेगु यानावयाच्वंगु दु।

19 जिं मिश्रयाम्ह जुजु फारो व वया भारदारत, व फुक्क प्रजायात,

20 अले अन दुपिं फुक्क विदेशी मनूतयत् व ऊज देशयापिं सकलें जुजुपिन्त, पलिशतीतय् सकलें जुजुपिन्त, (अशकलोन, गाजा व एक्रोन, अले अशदोदया म्वानाच्वंपिन्त),

21 एदोम, मोआब व अम्मोनयात,

22 टुरोस व सीदोनया सकलें जुजुपिन्त, समुद्रया उखे सिथय् च्वंपिं सकलें जुजुपिन्त,

23 ददान, तेमा व बूज व ताताःपाःगु थाय् च्वंपिं सकसितं,

24 अरब देशयापिं सकलें जुजुपिन्त व मरूभूमिइ च्वंपिं विदेशीतय् सकलें जुजुपिन्त,

25 जिग्रीया, एलामया व मादीया सकलें जुजुपिन्त,

26 अले उत्तरपाखे सतीक व तापाक च्वंपिं सकलें जुजुपिन्त छकलं त्वंका, थुकथं पृथ्वीइ दुगु फुक्क राज्यया फुक्क मनूतयत् त्वंके बिया।

इमिगु लिपा बेबिलोनयाम्हः जुजुं नं त्वनी।

27 “अले छं इमित धा, ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी – त्वँ, लगे जुइकि, ल्ह्व, ग्वतु अले हाकनं गुबलें दने मते। छायाःसा थ्व जिं छिमिगु दथुइ चले यायेगु तरवारया कारणं जुइ।’

28 इमिसं छंगु ल्हातं ख्वला कयाः त्वने मखु धाल धाःसा इमित थथे धा, ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी – छिमिसं व त्वने हे माः।

29 स्व! मनूतयसं जिगु धकाः धाइगु शहरय् हे ला जिं विपत्ति हयेत्यनागु दु धाःसा, छिमिसं स्वयेबलय् जिं छिमित सजाँय बी मखु धकाः च्वनागु ला? अथे मखु, जिं छिमित धात्थें सजाँय बी। छायाःसा जिं पृथ्वीया फुक्क मनूतयगु विरोधय् तरवार चले यायेत्यनागु दु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी!’

30 “आः छं इमिगु विरोधय् थ्व फुक्क खँ अगमवाणी ल्हानाः इमित धा,

“ ‘परमप्रभु स्वर्गं थ्वयेक हालादी।

वय्कः थः च्वनादीगु पवित्र थासं थ्वयेक हालादी,

अले थःगु देशया विरोधय् वय्कः तःसलं हालादी।

पृथ्वीइ च्वंपिं सकसिगु विरोधय्,

दाखमघ न्हइपिं थें वय्कः हालादी।

31 हल्लाया लिथ्वः पृथ्वीया ताताःपाःगु थासय् तक ताये दइ।

छायाःसा पृथ्वीया फुक्क जातितलिसें परमप्रभुया मुद्दा दु,

वयक्लं फुक्क मनूतयगु न्याय यानादी।

दुष्टतयत् धाःसा वयक्लं तरवारं पालादी, ”

परमप्रभुं धयादी।

32 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,

“स्व, विपत्ति छगू जाति मेगु जाति तक न्यनावनी।

पृथ्वीयागु कुन्चां तःधंगु ग्वःफय् वयाच्वंगु दु।”

- 33 उबलय् परमप्रभुं स्यानादीपिनिगु सीम्ह पृथ्वीया छगू कुन्चानिसें मेगु कुन्चा तक लानाच्चनी। इमिगु लागि ख्वइपिं सुं नं दइ मखु। इमिगु सीम्ह सुनां मुनी नं मखु थुनी नं मखु। सीम्हत जमिनय् सौं थें लानाच्चनी।
- 34 “बिलाप या! अय् फैजवाःत,
ख्व! छिपिं बथांया नायःत, धुलय् ग्वारा ग्वारा तु!
छाय्धाःसा छिमित पालाः स्याइगु ई थ्यंकः वःगु दु।
छिपिं ग्वतुली अले जिं भिंगु थलयत थें छिमित चुंचुं याये।”
- 35 उबलय् फैजवाःतयत् शरण कायेगु थाय् दइ मखु।
बथांया नायःतय्गु नितिं बिस्युं वनेगु थाय् दइ मखु।
- 36 फैजवाःत पिच्याना हाःगु सः न्यँ,
अले बथांया नायःत ख्वःगु सः न्यँ।
छाय्धाःसा परमप्रभुं इमिगु ख्यः नाश यानादीगु दु।
- 37 अले परमप्रभु तंम्बयादीगुलि
शान्त ख्यः नाश जुइ।
- 38 सिंहं थें वय्कलं थःगु गुफा त्वःतादी,
अले क्वत्यलिपिनिगु तरवार
व परमप्रभुया तच्चःगु तमं यानाः इमिगु देश झिजांमिजां दनी।

26

शत्रुतय्सं यर्मियायात स्यायेगु ख्याच्चः ब्यूगु

- 1 योशियाहया काय् यहदायाम्ह जुजु यहोयाकीमया शासनया शुष्या इलय् थ्व वचन परमप्रभुपाखें वल, ☆
- 2 “परमप्रभुं थथे धयादी – परमप्रभुया देगःया चुक्य् दँ, अले परमप्रभुया देगलय् आराधना यायेत वःपिं यहदाया शहर शहरयापि फुक्कं मनूतयत् जिं छन्त इमित धाः धकाः आज्ञा बियागु फुक्क खँ धा, छता खँ नं त्वःफिके मते।
- 3 सके व न्यनाः इपिं सकसिनं थःगु मभिगु पहःचहः त्वःती ला। अले इमिसं मभिं ज्या याःगुलि जिं इमित नाश यायेगु जिगु योजना पूरा याये मखु।
- 4 “छं इमित धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – छिमिसं जिगु खँ ध्यान बियाः मन्यन धाःसा, जिं छिमिगु न्ह्यःने तयाबियागु जिगु व्यवस्था पालन मयात धाःसा
- 5 अले जिं छिमिथाय् छवयाहयापि अगमवक्तातय्गु खँ ध्यान बियाः मन्यन धाःसा (खः ला छिमिसं ध्यान बियाः न्यंगु मटु)
- 6 जिं थ्व देगःयात शील्लोयात* थें नाश यानाबी, अले पृथ्वीयागु फुक्क जातितय्सं थ्व शहरया नां कयाः सराः बी।’ ” ☆
- 7 पुजाहारीत, अगमवक्तात व फुक्क मनूतय्सं परमप्रभुया देगलय् यर्मियां धाःगु खँ न्यन।
- 8 परमप्रभुं यानादीगु फुक्क आज्ञा यर्मियां फुक्क मनूतयत् धाये धुंकेवं पुजाहारीत, अगमवक्तात व फुक्क मनूतय्सं वयात ज्वनाः धाल, “छ सी हे माः।
- 9 थ्व देगः शील्लो थें जुइ, अले थ्व शहर नाश जुइ अले थन सुं मनु च्वनी मखु व धकाः छाय् छं परमप्रभुया नामय् अगमवाणी ल्हानागु?” अले फुक्क मनूत परमप्रभुया देगलय् यर्मियाया प्यखेरं मुंवल।
- 10 थ्व खँ न्यनाः यहदाया हाकिमत जुजुया दरबारं परमप्रभुया देगलय् वल, अन परमप्रभुया देगःयागु न्ह्यगु मू लुखाया न्ह्यःने च्वन।
- 11 अले पुजाहारीत व अगमवक्तातय्सं हाकिमत व फुक्क मनूतयत् थथे धाल, “थ्व मनूयात स्याये हे माः। छायाःसा थ्व मनुखं थ्व शहरया विरोधय् अगमवाणी ल्हाःगु दु। थ्व छिमिसं थःगु हे न्हायपनं न्यने धुंकल।”
- 12 अले यर्मियां फुक्क हाकिमत व फुक्क मनूतयत् धाल, “थ्व देगः व थ्व शहरया विरोधय् छिकपिन्सं न्यनादीगु फुक्क खँ अगमवाणी ल्हायेत परमप्रभुं जितः छवयाहयादीगु हे खः।
- 13 आः छिकपिन्सं थथःगु पहःचहः व ज्या भिंकादिसँ, परमप्रभु थः परमेश्वरया आज्ञा पालन यानादिसँ। अले छिकपिन्सं मभिं ज्या याःगुलि वय्कलं छिकपिन्त नाश याये धकाः दय्कादीगु वय्कःया योजना पूरा यानादी मखु।
- 14 जि ला छिकपिनिगु हे ल्हातय् दु, छिकपिन्त छु बांलाः व पाय्छि जू थें च्वं जितः व हे यानादिसँ।
- 15 तर थ्व खँ छिकपिन्सं पक्का सीकाति जितः स्यानादिल धाःसा थःके, थःगु शहरय् व थनच्वंपिं मनूतय्के दोष मटुमहय्सिगु हिया दोष हइ, छायाःसा परमप्रभुं हे थ्व फुक्क वचन न्यकेत जितः छिमिथाय् छवयाहयादीगु खः।”
- 16 अले हाकिमत व फुक्क मनूतय्सं पुजाहारीत व अगमवक्तातयत् धाल, “थ्व मनु ज्यान सजाँय बीमाःमह मखु। थवं जिमित परमप्रभुं झी परमेश्वरया नामय् थ्व खँ धाःगु खः।”
- 17 देशयापिं सुं थकालितय्सं दनाः अन मुनाच्वंपिं मनूतयत् धाल,

☆ 26:1 २६:१ २ राज २३:३६-२४:६; २ इति ३६:५-७ * 26:6 २६:६ परमप्रभुं इस्राएलतयत् मिश्र पित हये धुंकाः इमिसं कनान देश त्याकुबलय् नापलायेगु पाल थ्व शहरय् थापं याःगु खः। उकिं थ्व छगू पवित्र शहर खः तर मनूतय्गु पापं यानाः थ्व शहर नाश जुल। ☆ 26:6 २६:६ यहाँ १८:१; भज ७८:६०; यर ७:१२-१४

18 “यहदाया जुजु हिजकियाया इलय् मोरेशेतयाम्ह मीकां अगमवाणी ल्हात। यहदायापिं फुक्क मन्तयत् वं थथे धाल, ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,

“ ‘सियोनयात बूँ थें जोते याइ,

यस्शलेम नाश जुया: दूँ चिनी,

देग: दुगु डाँडा धा:सा झा:या झा: दुगु द्रम्ब:चा थें जुइ।’☆

19 “छु! यहदाया जुजु हिजकिया वा यहदाया मेपिं सुनानं वयात स्यात ला? छु! जुजुं परमप्रभुयागु भय मका: ला? परमप्रभुयाके दया मप्वं ला? अले इमित नाश यायेत दय्कादीगु योजनायात वय्कलं पूरा याना: मदिल। तर आ: झीसं ला थ:के त:धंगु सर्वनाश हयेत्यनागु मदु ला?”

उरियाहयात स्या:गु

20 छम्ह मेम्ह नं दु, गुम्हयसिनं परमप्रभुया नामय् अगमवाणी ल्हात। व किर्यत-यारीमय् च्वम्ह शमायाहया काय् उरियाह ख:। वं नं थ्व शहर व थ्व देशया विरोधय् यर्मियां धा:थें अगमवाणी ल्हात।

21 जुजु यहोयाकीम व वया हाकिमत व शासकतयसं उरियाहया थ्व वचन न्यंबलय् जुजुं वयात स्यायेत स्वल। थ्व खँ न्यना: उरियाह ग्यात अले व मिश्र देशय् बिस्सुं वन।

22 अले यहोयाकीमं मिश्र देशय् अक्बोरया काय् एल्नातान व वनापं छुं मन्त छवल।

23 इमिसं उरियाहयात मिश्र देशं यहोयाकीम जुजुयाथाय् हल। जुजुं वयात तरवारं स्याकेबिल। वयागु सीम्ह साधारण मन्त थुनीगु थासय् वांछवय्केबिल।

24 तर शापानया काय् अहीकाम यर्मियाया पंलित। उकिं वयात स्यायेत इमिसं मन्तयगु ल्हातय् मब्यु।

27

यर्मियायागु ककुइ द्रहंया जुवा

1 यहदाया जुजु योशियाहया काय् सिदकियाहं राज्य यानाच्वंगु शुस्या दँय्* परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय् व:गु वचन थ्व हे ख:।☆

2 परमप्रभुं जित: थथे धयादिल, “छंग्या खिप: व सिँया गजबारं छगू जुवा दयकि, अले छंगु ककुइ ति।

3 अले यस्शलेमय् यहदाया जुजु सिदकियाहयाथाय् व:पि दूततयगु ल्हातं एदोम, मोआब, टुरोस व सीदोनया जुजुपिन्थाय् खबर छव।

4 इमित थ:थ: मालिकयाथाय् वना: थथे धा धका: आज्ञा ब्यु, ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, “छिमिसं थ:थ: मालिकयात थथे धा,

5 थ्व पृथ्वी, थ्व पृथ्वीइ च्वपिं मन्त व पशुतयत् जिं थ:गु त:धंगु बलं व ल्हा:या शक्तिं दय्कागु दु, अले जिं थुक्रियात सुयात बी मास्ति व: वयात बी।

6 आ: जिं थ्व फुक्क देशत थ: दास बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरयात बी धुन, अले वयागु सेवा यायेमा धका: गुँपशत नं वयात बिया।

7 वयागु थ:गु जाति पतन जुइगु ई मवतले थ्व फुक्क जाति वयागु, वया काय्यागु व वया छय्यागु सेवा याइ। अनंलि यक्व जाति व तत:धिपिं जुजुपिन्सं वयात थ:गु बसय् तइ।

8 “ ‘ ‘अयनं छुं जाति वा देशं बेबिलोनयाम्ह जुजुया सेवा मयात धा:सा वा वया जुवाया क्वय् थ:गु ककु मतल धा:सा जिं उगु जातियात वयागु ल्हातं नाश मया:तले तरवार, अनिकाल व महामारी सजाँय बी, जि, परमप्रभुं धाये।

9 उकिं छिमिसं बेबिलोनयाम्ह जुजुया सेवा यायेमाली मखु धका: छिमित धा:पि छिमि अगमवक्तात, छिमि ज्वखना स्वइपिं, छिमिगु म्हगसया अर्थ कनीपिं छिमि धामी वा तन्त्रमन्त्र याइपिनिगु खँ न्यने मते।

10 इमिसं मखुगु अगमवाणी ल्हाइ गुकिं छिमित थ:गु देशं तापाक यंकीगु ज्या जक जुइ। जिं छिमित देशं पितिनाछवये अले छिपिं नाश जुइ।

11 तर छुं जाति बेबिलोनयाम्ह जुजुया जुवा थ:गु ककुइ तया: वयागु सेवा याइ, जिं उगु जातियात वयागु थ:गु हे देशय् बुँज्या याकेबी अले च्वनेबी, ” ’ ” परमप्रभुं धयादी।

12 यहदाया जुजु सिदकियाहयात जिं थ्व फुक्क खँ नं धया। जिं धया, “बेबिलोनयाम्ह जुजुया जुवा थ:गु ककुइ ति अले वयात व वया मन्तयत् सेवा या। अले छ म्वाइ।

13 बेबिलोनयाम्ह जुजुया सेवा मयाइपिं जातिया बारे परमप्रभुं धयादीगु थें तरवार, अनिकाल व महामारी छ व छिमि प्रजा छाय् सीगु?

14 ‘बेबिलोनया जुजुया सेवा छिमिसं यायेमाली मखु’ धका: धाइपिं अगमवक्तातयगु खँ छिमिसं न्यने मते, छाया:सा इमिसं ला छिमित मखुगु अगमवाणी ल्हानाच्वंगु दु।

15 परमप्रभुं धयादी, ‘जिं इमित छवयागु मखु, अयनं इमिसं जिगु नामय् मखुगु अगमवाणी ल्हानाच्वंगु दु। उकिं जिं छिमित देशं पितिनाछवये। छिपिं छिमित अगमवाणी ल्हाइपिं छिमि अगमवक्तातनापं नाश जुइ।’ ”

☆ 26:18 २६:१८ मीका ३:१२

* 27:1 २७:१ सिदकियाहया न्हापांगु दँ ५९७ बि.सि. स्वयादिसँ ४९:३४

☆ 27:1 २७:१ २ राज २४:१८-२०; २ इति ३६:११-१३

16 अले पुजाहारीत व सकलें मन्तयत जिं थथे धया, “परमप्रभुं थथे धयादी – छिमिसं थः अगमवक्तातय्गु खँ न्यने मते। इमिसं धाइगु, ‘परमप्रभुया देगःया थलबल बेबिलोनयं याकनं हइगु जुइ।’ इमिसं छिमित मखुगु अगमवाणी धयाच्वंगु दु।

17 इमिगु खँ न्यने मते। बेबिलोनयाम्ह जुजुया अधीनय च्वनाः वयागु सेवा या, छिपिं म्वाइ। थ्व शहरयात छाया नाश जुइके बीगु।

18 इपिं अगमवक्तात खः अले इमिके परमप्रभुया वचन दु धइगु खःसा, परमप्रभुया देगलय दुगु, यहदाया जुजुया दरबारय दुगु व यरूशलेमय ल्यं दुगु मालसामान बेबिलोनय मयंकैमा धकाः दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयाके इमिसं बिनति यायेमा।

19 देगःया थां, कँय्यागु तवःगु त्यांकि, लिधंसात व शहरय त्वःता वंगु मेमेगु सामानया बारे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, *

20 गुगु सामान बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरं यहोयाकीमया काय, यहदाया जुजु यहोयाकीनयात यरूशलेमं ज्वनाः यहदा व यरूशलेमयापि ततःधपिं मन्तलिसें बेबिलोनयं यंकूबलय मयंकूगु खः,

21 परमप्रभुया देगलय, यहदाया जुजुया दरबारय व यरूशलेमय ल्यनाच्वंगु उपिं थलबलया बारे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी,

22 ‘व फुक्क सामान बेबिलोनयं यंकीगु जुइ। अले जिं इमित वास्ता मयातले व सामान अन हे दयाच्वनी अले जिं व सामान हाकनं लित हये, अले यरूशलेमय हाकनं तये,’ ” परमप्रभुं धयादी।

28

यर्मिया व हनन्याह

1 हानं उगु हे दँय, यहदायाम्ह जुजु सिदकियाहं राज्य यानाच्वंगु प्यंगूगु दँया न्यागूगु लाय अज्जूरया काय गिबोनय च्वंम्ह अगमवक्ता हनन्याहं परमप्रभुया देगलय पुजाहारीत व मन्तय न्हःने जितः धाल, *

2 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘जिं बेबिलोनयाम्ह जुजुया जुवा त्वथुलाबी।

3 निदँया दुने जिं बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं थ्व थासं ल्हःयाः बेबिलोनयं यंकूगु परमप्रभुया देगःया फुक्क सामान हाकनं थ्व थासय लित हये।

4 जिं यहोयाकीमया काय यहदाया जुजु यहोयाकीन व यहदां ज्वनाः बेबिलोनयं यंकूपिं मेपिं सकसित नं हाकनं थ्व थासय लित हये,’ परमप्रभुं धयादी, ‘छाय्धाःसा जिं बेबिलोनयाम्ह जुजुया जुवा त्वथुलाबी।’ ”

5 परमप्रभुया देगलय दनाच्वंपिं पुजाहारीत व सकलें मन्तय न्हःने यर्मिया अगमवक्तां हनन्याह अगमवक्तायात लिसः बिल।

6 वं धाल, “आमेन, परमप्रभुं अथे हे यानादीमा! परमप्रभुया देगःया मालसामान व ज्वनाः बेबिलोनयं यंकूपिं मन्तयत बेबिलोनं थ्व थासय लित हयाः छं अगमवाणी ल्हाःगु खँ परमप्रभुं पूर्वकादीमा।

7 अयनं छ व थुपिं सकलें मन्तयसं तायेक जिं धायेत्यनागु थ्व वचन छं न्यँ!

8 जि व छ स्वयाः न्हः वःपिं अगमवक्तातयसं यक्व देश व ततःधंगु देशया विरोधय लडाइँ, विपत्ति व महामारीया बारे अगमवाणी ल्हाःगु दु।

9 तर गुम्ह अगमवक्तां शान्तिया अगमवाणी ल्हाइ, व पूवन धाःसा जक व अगमवक्ता धात्थें हे परमप्रभुं छ्वयाहयादीम्ह खः धकाः सी दइ।”

10 अनलि हनन्याह अगमवक्तां यर्मिया अगमवक्ताया ककुं व जुवा लिकयाः त्वथुलाबिल।

11 हनन्याहं फुक्क मन्तय न्हःने थथे धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘थथे हे निदँया दुने फुक्क जातिया ककुं बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरया जुवा त्वथुलाबी।’ ” अनलि यर्मिया अगमवक्ता थःगु लँय वन।

12 हनन्याह अगमवक्तां यर्मिया अगमवक्ताया ककुं जुवा लिकयाः त्वथूगु छुं ई लिपा परमप्रभुया थ्व वचन यर्मियायाथाय वल –

13 “वनाः हनन्याहयात थथे धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – छं सिंयागु जुवा ला त्वथुलाबिल तर जिं उकिया पलेसा नँयागु जुवा हये।

14 जि, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धाये – बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरयागु सेवा यायेत जिं थुपिं जातितयगु ककुइ नँयागु जुवा तयाबी, इमिसं वयागु सेवा याइ। गुँयापिं पशुतयत नं जिं वयागु बसय तयाबी।’ ”

15 अले यर्मिया अगमवक्तां हनन्याह अगमवक्तायात धाल, “अय हनन्याह, न्यँ, छन्त परमप्रभुं छ्वयाहयादीगु मखु। अयनं छं थुपिं मन्तयत मखुगु खँय विश्वास याकेब्यगु दु।

16 उकिं परमप्रभुं थथे धयादी- ‘जिं थःम्ह हे छन्त थ्व पृथ्वी चीकाछ्वये त्यनागु दु। थ्व हे दँय छ सी, छाय्धाःसा छं परमप्रभुया विरोध यायेगु खँ स्यना जगु दु।’ ”

17 व हे दँया न्हयगूगु लाय हनन्याह अगमवक्ता सित।†

29

बेबिलोनयं च्वंपिं यहदीतयत यर्मियायागु पौ

1 नबूकदनेसरं यरूशलेमं ज्वनाः बेबिलोनयं यंकूपिं मध्ये म्वानाच्वंपिं थकालित, पुजाहारीत, अगमवक्तात व फुक्कं मन्तयत यर्मिया अगमवक्तां यरूशलेमं छ्वःगु पौया खँ थ्व हे खः।*

* 27:19 २७:१९ १ राज ७:१५-२६ * 28:1 २८:१ २ राज २४:१८-२०; २ इति ३६:११-१३; यर २७:१ ५९३ बि.सि. * 29:1 २९:१ २ राज २४:१२-१६; २ इति ३६:१०

* 28:1 २८:१ जुलाई/अगष्ट ५९३ बि.सि. † 28:17 २८:१७ सेप्टेम्बर/अक्टोबर

- 2 (जुजु यहोयाकीन, राजमाता, दरबारयापि हाकिमत, यहदा व यरूशलेमयापि नायःत, कारिगरत व सःपि मिस्त्रीतयत् यरूशलेमं ज्वना यंके धुंकाः थ्व पौ च्वःगु खः।)
- 3 वं थ्व पौ शापानया काय् एलासा व हिल्कियाहया काय् गमर्याहया जिम्माम् बिल। इमित यहदायाम्ह जुजु सिदकियाहं दूत यानाः बेबिलोनय् नबूकदनेसरयाथाय् छ्वःगु खः। पौलय् थथे च्वयातःगु दु,
- 4 यरूशलेमं थःमहं ज्वंकाः बेबिलोनय् छ्वःपि सकसितं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी,
- 5 “अन छिमिसं छँ दय्काः च्वँ, क्यब दय्कि, उकी सःगु न।
- 6 ब्याहा यानाः काय्मह्यायपि दय्कि, काय्पिनिगु लागि भमचात हजि, अले म्हायपिन्त ब्याहा यानाब्यु, इमिसं मस्त दय्केमा। अन थःपिनिगु ल्याः अप्वय्कि, ल्याः कम जुया मवनेमा।
- 7 जिं छिमित ज्वंकाः गुगु शहरय् छ्वयागु खः, उगु शहरया भिं जूगु यय्की, अले उकिया लागि परमप्रभुयात प्रार्थना या। छायाःसा व च्वन्हासा छिपि नं च्वन्हाइ।”
- 8 खः, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, “छिपिनापं दुपि छिमि अगमवक्तात व ज्वखना स्वइपिन्सं छिमित धोखा मबीमा। इमिसं खंगु म्हागसय् ध्यान बी मते।
- 9 इमिसं जिगु नामय् छिमित मखुगु अगमवाणी ल्हानाच्वंगु दु। इमित जिं छ्वयाहयागु मखु,” परमप्रभुं धयादी।
- 10 परमप्रभुं थथे धयादी, “बेबिलोनया न्हयेदँ पूवने धुंकाः जि छिमिथाय् वये, अले छिमित थ्व थासय् लित हये धयागु जिगु बचं पूवके।”
- 11 छायाःसा जिं छिमिगु निति गुगु योजना दय्कागु दु, व जिं स्यु,” परमप्रभुं धयादी। “व छिमिगु भिया लागि खः, छिमित स्यकेत मखु, छिमित बांलाःगु भविष्य व आशा बीत।
- 12 अले छिमिसं जितः सःती। छिपि वयाः जितः प्रार्थना याइ। जिं छिमिगु प्रार्थना ध्यान बियाः न्यने।
- 13 छिमिसं जितः दुनुगलंनिसें माली अले छिमिसं जितः मालाः लुइकी।”
- 14 छिमिसं जितः लुइकी,” परमप्रभुं धयादी, “अले छिमित कैदं लित हये। जिं छिमित ज्वंकाछ्वयागु फुक्क जाति व फुक्क थासं जिं छिमित मुंके,” परमप्रभुं धयादी। “गुगु थासं जिं छिमित ज्वंकाछ्वयागु खः जिं छिमित व हे थासय् लित हये।”
- 15 छिमिसं थथे धायेफु, “परमप्रभुं ला जिमिगु निति बेबिलोनय् हे अगमवक्तात ल्ययादीगु दु।”
- 16 तर दाऊदया सिंहासनय् च्वंम्ह जुजु व थ्व शहरय् च्वंपि सकलें मनूत, छिपिलिसें बेबिलोनय् मवःपि छिमि थःथितिपिनिगु बारे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।
- 17 खः, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “जिं थःमहं हे इमिथाय् तरवार, अनिकाल व महामारी छ्वये, अले जिं इमित नये तकं मज्यूगु ध्वग्गीगु यःमरि थें यानाबी।
- 18 इमित जिं तरवार, अनिकाल व महामारी ल्तिनाछ्वये। व खनाः संसारया फुक्क मनूत तसकं ग्याइ। जिं इमित ल्तिनाछ्वयागु फुक्क जातितयगु दथुइ जिं इमित सराः, भय, गिल्ला व निन्दाया पात्र दय्के।
- 19 छायाःसा इमिसं जिगु खँ बांलाक मन्यन,” परमप्रभुं धयादी। “गुगु वचन जिं थः दासत अगमवक्तातपाखें बारम्बार इमिथाय् छ्वयागु खः। छिपि यरूशलेमं ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूपिन्सं नं ध्यान बियाः मन्यं,” परमप्रभुं धयादी।
- 20 उकि, हे जिं ज्वंकाः यरूशलेमं बेबिलोनय् छ्वयापि सकलें मनूत, परमप्रभुया थ्व वचन न्यँ,
- 21 जिगु नामं छिमित मखुगु अगमवाणी ल्हानाच्वंपि कोलायाहया काय् आहाब व मासेयाहया काय् सिदकियाहया बारे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी, “जिं थःमहं हे इमित बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरया ल्हातय् बी, वं छिमिगु न्ह्यःने हे इमित स्याइ।
- 22 इमिसं यानाः हे यहदां बेबिलोनय् ज्वनायंकूपि मनूतयसं थुकथं सराः बियेगु याइ, ‘परमप्रभुं छन्त बेबिलोनयाम्ह जुजुं मिइ छ्वय्काब्यूपि सिदकियाह व आहाबयात थें यानादीमा।’
- 23 छायाःसा इमिसं इस्राएलय् तसकं घच्चाइपुगु ज्या याःगु दु। इमिसं थः जःलाखःलाया कलाःलिसे व्यभिचार याःगु दु अले जिगु नामं जिं इमित धाः धकाः मधयागु मखुगु खँ इमिसं धाल। जिं थ्व खँ स्यु, जिं थ्व खँया साक्षी खः,” परमप्रभुं धयादी।
- शमायाहयात खबर छ्वयाहःगु
- 24 नेहेलामय् च्वंम्ह शमायाहयात थथे धा,
- 25 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी – छं थःगु हे नामं यरूशलेमयापि फुक्कं मनूतयत् व मासेयाहया काय् पुजाहारी सपन्याहयात व मेमेपि फुक्क पुजाहारीतयत् पौ च्वल। छं सपन्याहयात थथे धाल,
- 26 ‘परमप्रभुं छन्त यहोयादा पुजाहारीया पलेसा परमप्रभुया देगःया जिम्मा कायेत पुजाहारी ल्यःगु खः। छं अन अगमवक्तां थें ज्या याइम्ह सं नं वँय्यात ककुइ नँ यख्खायाः सजॉय बीगु सिंया न्यवः न्ह्याकाः ब्यु।
- 27 अथे जुयाः छाया छिमिसं छिमिगु न्ह्यःने अगमवाणी ल्हाइम्ह अनातोतयाम्ह यर्मियायात ब्वःमबियागु?
- 28 छायाःसा वं बेबिलोनय् जिमिथाय् – छिपि अन कैदी जुयाः ताःई तक च्वनेमाली, उकिं छँ दय्काः अन च्वँ अले क्यब दय्काः उकी सःगु न धकाः धाय्के छ्वयाहल।’ ”

- 29 अयूनं सपन्याह पुजाहारीं यर्मियायात थ्व पौ ब्वना न्यंकल।
 30 अले परमप्रभुया थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल,
 31 “ज्वना: यस्शलेमं बेबिलोनय् यंकूपि फुक्कसित थ्व खबर छ्व, ‘नेहेलामय् च्वंम्ह शमायाहया बारे परमप्रभुं थथे धयादी – जिं शमायाहयात छवयाहयागु मखुसां वं अगमवाणी ल्हाना: छिमित मखुगु आस क्यंगु दु,
 32 उकिं जिं थःम्हं हे नेहेलामय् च्वंम्ह शमायाह व वया वंशयात सजाँय बी। थ्व प्रजाया दथुइ वया सुं नं मनू म्वानाच्चनी मखु। जिं थः प्रजायात यायेगु भिंगु ज्या वं स्वये खनी मखु। छायाधा:सा वं मनूतयत् जिगु विरोधय् विद्रोह यायेत हपा: ब्यूगु दु। जिं परमप्रभुं धयागु दु।’ ”

30

थः प्रजायात परमप्रभुया बचं

- 1 परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय् वःगु वचन थ्व हे खः,
 2 “परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘जिं छन्त धयागु फुक्क खँ छगू सफुलिइ च्व।
 3 जिं जिमि प्रजा इस्राएल व यहदायात बेबिलोनं लित हयेगु दिं वयेत्यंगु दु। जिं इमि पुर्खातयत् बियागु देशय् जिं इमित लित हये। इमिसं हाकनं उगु देशय् अधिकार याइ,’ ” परमप्रभुं धयादी।
 4 इस्राएल व यहदाया बारे परमप्रभुं धयादीगु खँ थ्व हे खः,
 5 परमप्रभुं थथे धयादी,
 “ ‘ख्याइगु सः, छगू भयया ख्वःसः ताये दयाच्चंगु दु
 तर शान्तियागु मखु।
 6 छकः न्युना: ला स्व!
 सुं मिजंम्हयूसिनं मचा बुइके फइ ला?
 छाय् जिं सकलें मिजंतयसं मचाबू ब्यथा जूम्ह मिसां थें थःगु प्वाथय् ल्हा: तःगु खना?
 छाय् सकसिगु ख्वा: सीम्ह थें म्हासुसे च्वंगु?
 7 हाय! व दिं गुलि ग्यानापुसे च्वंगु दिं जुइ।
 व थें ज्या:गु मेगु दिं दइ मखु।
 जिमि मनूत याकूबया सन्तानया नितिं व दुःखया दिं जुइ
 तर व वपाखें बचय् जुया: वइ।’ ”
- 8 “ ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी,
 उखुन्हू जिं व जुवा इमिगु ककुं त्वथुलाबी,
 अले इमिगु सिखः कुचा कुचा यानाबी।
 इपिं हाकनं विदेशीतय् दास जुइ मखु।
 9 तर इमिसं जिं परमप्रभु थः परमेश्वरयागु
 व जिं इमिगु लागि ल्ययाम्ह दाऊद जुजुया सेवा याइ।
- 10 “ ‘उकिं परमप्रभुं धयादी, हे जिम्ह दास, याकूबया सन्तान, ग्याये मते।
 हे इस्राएलयापिं मनूत, नुगः क्वतुके मते।
 जिं थम्हं हे छिमित तापा:गु देशं
 व छिमि सन्तानयात ज्वनायंकातःगु देशं बचय् याना: हये।
 याकूबयात हाकनं शान्ति व सुरक्षा दइ।
 सुनानं वयात ख्याये फइ मखु।’ ☆
- 11 परमप्रभुं धयादी, ‘जिं छनापं दइ अले छन्त बचय् याये।
 जिं छन्त छु छु जातितय्थाय् छ्यालब्याल यानागु खः,
 जिं व फुक्क जातियात नाश यानाबी,
 अयूनं जिं छन्त भज्यंक नाश याये मखु।
 जिं छन्त सजाँय मब्युसे त्वःते ला मखु
 अयूनं भिकेबलय् खःकथं न्याय याना: भिके।’ ”
- 12 “परमप्रभुं थः मनूतयत् थथे धयादी,
 “ ‘छंगु घा: लनी मखु

- व छंगु घाःपाः तःधं।
 13 छंगु पंलिनाः न्वाइम्ह सुं मद्दु।
 छंगु घालय् तयेत पट्टी नं मद्दु,
 मलम नं मद्दु।
 14 छं फुक्क पासापिन्सं छन्त ल्वःमंके धुंकल।
 इमिसं छन्त वास्ता मयाः।
 छं तःधंगु अपराध याःगुलि
 व यक्व पाप याःगुलि
 जिं छन्त शत्रु थें कय्कागु दु।
 अले दयामाया मद्दुम्हयसिनं थें छन्त सजॉय बियागु दु।
 15 छाय् छ थःगु घाःया निति ख्वयागु?
 छंगु स्याःचाः लनीगु वासः मद्दु।
 छंगु अधर्म तःधं अले छं यक्व पाप याःगु दु
 उकिं जिं छन्त थज्याःगु व्यवहार याना।
 16 “ ‘छन्त नःपिं सकसितं नइ।
 छिमि फुक्क शत्रुतयत् देशं पितिनाछवइ।
 छंगु धन-सम्पत्ति लाकाकाइपिनिगु धन-सम्पत्ति लाका काइ।
 छन्त स्यंकीपिन्त जिं स्यंके।’
 17 परमप्रभुं धयादी,
 ‘जिं छन्त वासः यानाः छंगु घाः लाय्काबी,
 छाय्धाःसा छन्त सकसिनं अलग यानातःम्ह
 सुनां वास्ता मयाःम्ह सियोन धकाः धाइगु।’
 18 “परमप्रभुं थथे धयादी,
 “ ‘जिं थःम्हं हे थः प्रजायात इमिगु देशय् लित हये
 अले फुक्क परिवारयात दयामाया याये।
 शहरयात व नाश जूगु थासय् हे हाकनं दय्की।
 जुजुया दरबार नं हाकनं थःगु थासय् दय्की।
 19 अनयापिं मनूतय्सं प्रशंसाया म्ये हाली
 अले लय्ताइ।
 जिं इमिगु ल्याः अप्वयकाबी इमिगु ल्याः कम जुइ मखु।
 जिं इमित इज्जत बीके, सुनानं इमित क्वह्वांकी मखु।
 20 इमि मस्त न्हापायापिं थें हे जुइ।
 इमिगु खलः जिगु न्ह्यःने पलिस्था जुइ।
 इमित क्वत्यलीपिन्त जिं सजॉय बी।
 21 इमि नायः इपिं मध्ये हे छम्ह जुइ।
 इमि शासक इमिगु दथुं हे पिहां वइ।
 जिं वयात सःतेबलय् व जिगु लिक्क वइ।
 छाय्धाःसा जिं मसःतेकं सुनां जिगु न्ह्यःने वयेगु साहस याइ?’
 22 ‘थुकथं छिपिं जिम्ह मनूत जुइ,
 जिं छिमि परमेश्वर जुये।’ ”
 23 स्व, तम्बय् परमप्रभुयागु ग्वःफय् मुयावइ,
 दुष्टतयगु छैनय् व न्याइ।
 24 थःगु मनय् दुगु इच्छा पूमवंतले परमप्रभुया तच्चःगु तं क्वलाइ मखु।
 लिपा छिमिसं थ्व बांलाक सी।

परमप्रभुं धयादी।

31

इस्त्राएलीत लिहां वइ

1 परमप्रभुं धयादी, “उबलय् जि इस्त्राएलया फुक्क कुलया परमेश्वर जुइ, अले इपि जि प्रजा जुइ।”

2 परमप्रभुं थथे धयादी,

“तरवारं बचय्जूपिं मनूतयत्त मरूभूमिइ दयामाया दइ।
जि इस्त्राएलयापिं मनूतयत्त आराम बीत वये।”

3 परमप्रभु पुलांगु इलय् थथे धाधां झीथाय् खनेदयकः झाल,

“जिं छन्त न्ह्याबलें दयाच्चवनीगु मायां माया यानागु दु।

उकिं जिं छन्त कस्सा यानाः थःथाय् हयागु दु।

4 हाकनं छकः जिं छिमित दयके,

हे कुमारी इस्त्राएल, छन्त हाकनं दय्कीगु जुइ।

छ हाकनं भुस्या ज्वनाः

लसता हनीपिनापं प्याखं हुहं पिहां वइ।

5 छ सामरियाया डाँडा डाँडाय् हाकनं दाखमा पी।

किसानतयसं दाखमा पी

अले उकिया फल नइ।

6 एफ्राइमया पहाडी देशय् पिवाः चवनीपिं थथे धाधां हाःगु दि वइ,

‘वा, झीपिं सियोनय् परमप्रभु झी परमेश्वरयाथाय् वनेनु।’ ”

7 परमप्रभुं थथे धयादी,

“लयतातां याकूबया मनूतयगु निति म्ये हा!

ततःधंगु जातिया निति तःसलं हा!

तःसलं प्रशंसा यानाः धा,

‘हे परमप्रभु, थः प्रजा, इस्त्राएलया ल्यनाच्चंपिन्त उद्धार यानादिसँ।’

8 स्व! जिं थःमहं हे इमित उत्तरयागु देशं हयेत्यनागु दु।

जिं इमित पृथ्वीयागु ताताःपाःगु थासं मुंके।

इमिगु दथुइ कांपिं, लंग्रात,

प्लाथय् दुपिं व मचा बुइकूपिं मिस्त नं दइ।

इमिगु छगू तःधंगु पुचः थन लिहां वइ।

9 इपिं ख्वख्वं लिहां वइ।

जिं इमित लित हइबलय् इमिसं प्रार्थना याइ।

जिं इमित खुसिया सिथ सिथ इपिं लुफिं महाइगु पिचुगु लँपुं हये।

छायधाःसा जि इस्त्राएलया अबु खः,

एफ्राइम जिमह जेठाम्ह काय् खः।

10 “हे जाति जातियापिं मनूत, परमप्रभुया वचन न्यँ!

ताताःपाःगु समुद्र सिथय् सिथय् च्वंगु देशय् थ्व खँ न्यकि,

‘सुनां इस्त्राएलयात छ्यालब्याल यानादिल,

वय्कलं हे वयात मुंकादी।

फैजवालं बथांयात रक्षा याःथें

वय्कलं इमित रक्षा यानादी।’

11 छायधाःसा परमप्रभुं याकूबयात मू पुलाः त्वःतकादी।

व स्वयाः बल्लाम्हय्सिगु ल्हातं इमित वय्कलं उद्धार यानादी।

12 इपिं वयाः सियोनया तज्जाःगु थासय् म्ये हालीं।

अले परमप्रभुया दयाया कारणं इपिं लयताइ।

अन्न, न्हगु दाखमघ व चिकं,

फैच्वलय्या मस्त व सा द्रहंया मस्तय्गु कारणं इपिं तसकं लयताइ।

इमिगु जीवन लखं प्याःगु क्यब थें जुइ।

इमित हाकनं गुबलें दुःख जुइ मखु।

- 13 अबल्य ल्यासेत लयलयतातां प्याखं हुली।
 ल्यायम्हपि व बुरापि लयताइ।
 छायाःसा जि इमिगु दुःखयात चीकाः इमित लयतायके।
 जिं इमित सान्त्वना बी अले दुःखया पलेसा लयताः बी।
- 14 पुजाहारीतयत् जिं भिगु भिगु नसां प्वाः जायकाबी।
 जि प्रजा जिगु भिगु ज्यां लुधनी,”

परमप्रभुं धयादी।

इस्त्राएलीतयके परमप्रभुया दया

- 15 परमप्रभुं थथे नं धयादी,
 “न्यँ, रामा शहरय् नुगः हे तज्याइ थें च्वंक ख्वःसः ताये दत।
 राहेल थः मस्तयत् लुमंकाः ख्वयाच्वन।
 न्ह्याक्व ह्ययेकूसां व मानय् मजू,
 छायाःसा वया मस्त स्याये धुंकल।”*
- 16 परमप्रभुं थथे धयादी,
 “ख्वःसः दिकि, मिखां ख्वबि पिकाये मते।
 छायाःसा छिमिगु ज्याया सिरपाः दइ,”
 परमप्रभुं धयादी,
 “इपिं शत्रुया देशं लिहां वइ।
- 17 थुकथं छंगु लिपाया आशा दु,”

परमप्रभुं धयादी।

“छं कायम्ह्यायपि इमिगु थःगु हे देशय् लिहां वइ।

- 18 “जिं धात्थें एफ्राइम ख्वःगु सः न्यना,
 ‘छम्ह हारांम्ह द्रुहंचायात थें
 छिं जितः आज्ञा पालन यायेगु स्यनादिल।
 जितः लितहयादिसँ, जि लिहां वये,
 छायाःसा छि परमप्रभु जिम्ह परमेश्वर खः।
- 19 जि मखुगु लँय् वने धुंकाः जि पस्ताय् चाया।
 जिं थुइ धुंकाः जिं थःगु नुगःपा दाया।
 जि मछाले माल। जि क्वह्यंका च्वनेमाल।
 छायाःसा ल्यायम्हबलय् जिं पाप यानागु खः।’
- 20 छु! एफ्राइम जिम्ह यःम्ह काय्, मखु ला?
 छु व जितः लयतायेकीम्ह मचा, मखु ला?
 वयागु विरोधय् जिं न्ह्याक्व हे खँ ल्हाना सां
 जिं धात्थें वयात आः तक नं लुमंका च्वना।
 उकिं वयात जिं ययका।
 जिं धात्थें वयात तसकं माया याना,”

परमप्रभुं धयादी।

- 21 “हे इस्त्राएली कुमारी, छ वंगु लँय् थां व झण्डा धस्वाकि।
 छ वःगु लँय् चिं ति
 लिहां वा! थुपि थःगु शहरय् लिहां वा!
- 22 हे विश्वास यायेबहः मजूम्ह म्ह्याय्,
 छ गुबलय् तक थुखे उखे चाःहिलाजुयेगु?
 परमप्रभुयागु छगू न्हगु सृष्टि पृथ्वीइ खने दइ।
 छम्ह मिसां छम्ह मिजंयात रक्षा याइ।”

* 31:15 ३१:१५ उत ३५:१६-१९; मत्ती २:१८

वइतिनिगु इलय् परमेश्वरया प्रजाया उन्नति

23 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, “जिं थः मनूतयत् थःगु देशय् लित हयेबलय् इमिसं हाकनं छकः यहदा देश व उकिया शहरय् हाकनं थथे धाइ, ‘परमप्रभुं थः च्वनीगु यस्शलेमया पवित्र डाँडायात सुवाः बियादीमा।’

24 यहदा व उकिया शहरय् बुँज्या याइपिं व फ़ैच्वलय्या बथां ज्वनाजुइपिनापं च्वनी।

25 छाय्धाःसा जिं त्यानुचाःपिन्त आराम बी, अले दुःख जुयाच्वपिन्त सुख बी।”

26 थुबलय् हे जिं न्ह्यलं चाल अले जिं प्यखेरं स्वयाः। जिगु म्हगस जितः न्ह्यइपुसे च्वन।

27 परमप्रभुं धयादी, “जिं इस्राएलया घराना व यहदाया घरानाया मनूतयगु ल्याः व पशुतयगु ल्याः यक्व अप्वय्काबीगु दि वयेत्यंगु दु।

28 गथे जिं इमित कुतः यानाः लिनाकया, क्वथलाबिया, वांछवयाबिया, नाश याना व ध्वस्त याना, अथे हे कुतः यानाः पी, सुसाःकुसाः याये अले ब्वलंके।” परमप्रभुं धयादी।

29 “व दि वइबलय् मनूतयसं आवंलि थथे धाइ मखु,

“ ‘मांबौपिन्सं खायुगु अंगुर नल,
तर मस्तयगु वा तुन।’”

30 “उकिया पलेसा, सुनां खायुगु अंगुर नइ, वयागु हे वा तुनी, छम्ह छम्ह मनूत थःगु पापं यानाः थः हे सी।”

31 परमप्रभुं धयादी,

“इस्राएलयापि व यहदायापिलिसे जिं

न्हगु बाचा चीत्यनागु ई वयाच्वंगु दु।”

32 इमि तापाःबाज्यापिन्त मिश्र देशं लिगना हये धुंकाः

इपिलिसें चिनागु थें ज्याःगु बाचा थ्व मखु।

जि इमि भाःत थें खःसां

इमिसं व बाचा त्वथुल।”

परमप्रभुं धयादी,

33 “उबलय् जिं इस्राएलया घरानानापं चीत्यनागु बाचा थुकथं खः,

जिं थःगु नियम इमिगु मनय् तयाबी

अले इमिगु नुगलय् च्वयाबी।

जि इमि परमेश्वर जुइ अले इपिं जिम्ह मनूत जुइ।”

34 ‘प्रभुयात म्हसीकी’ धकाः इमिसं थः जःलाखःलापिन्त

व दाजुकिजापिन्त नं स्यना जुइ माली मखु,

छाय्धाःसा चिधिकःपिन्सनिसें कयाः तःधिकःपिन्सं तकं जितः म्हसी।

इमिसं याःगु मभिंगु बांमलाःगु ज्याखँ फुक्कं जिं क्षमा यानाबी।

अले इमिगु पाप नं जिं लुमंके मखु,”

परमप्रभुं धयादी।”

35 परमप्रभुं न्हिनय् जः बीत सूर्य

व चान्हय् थीत तिमिला व नगुत तयादीगु दु।

वय्कलं लबुत गर्जय् याकेत समुद्रयात संकादी।

वय्कःया नां दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु खः।

वय्कलं थथे धयादी,

36 “प्रकृतिया नियम दयाच्वंतले

इस्राएलया वंश छगू जाति जुया हे च्वनी।”

37 परमप्रभुं थथे धयादी,

“च्वय्यागु आकाश नापय् याये फःसा जक

अले क्वय्यागु पृथ्वीया जग माला लुइके फःसा जक

इमिसं याःगु फुक्क खँया निति

जिं इस्राएलया सन्तानयात त्वःताबी।”

38 परमप्रभुं धयादी, “हनेनेलया धरहरानिसें कुन्चाय् च्वंगु मू लुखा तक थ्व शहर जिगु निति हाकनं दय्कीगु दि वयाच्वंगु दु।

39 नापे याइगु खिपः अनं तय्यंक गारेब डाँडा तक थ्यनी, अनं चाःहिला गोआ तक वनी।

40 सीम्ह व नौ वांछवइगु फुक्क गाः, पुर्बपाखे किद्रोन खुसि तकयागु फुक्क बुँ व सल ध्वाखाया कुन्चा तक परमप्रभुया निरति पवित्र जुइ। व शहरयात आवंलि कब्जा याइ मखु वा भज्यंक नाश याइ मखु।”

32

यर्मियां छक् बुँ न्याःगु

1 यहदाया जुजु सिदकियाहं राज्य यानाचवंगु झिगूगु दँय, थ्व नबूकदनेसर जुजु जूगु झिंच्यागूगु दँ खः, परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय वःगु वचन थ्व हे खः।*†

2 उबलय् बेबिलोनया जुजुया सेनां यरूशलेमयात घेरय् यानातःगु खः, यर्मिया अगमवक्तायात धाःसा यहदाया जुजुपिनि दरबारय् पिवाःया चुकय् कुनातःगु खः।

3 यहदाया जुजु सिदकियाहं वयात थथे धयाः कुनातःगु खः, “छं छाय् थथे धयाः अगमवाणी लहानागु, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – जिं थःम्हं हे थ्व शहर बेबिलोनया जुजुया लहातय् बीत्यनागु दु, वं थ्व का हे काइ।

4 यहदाया जुजु सिदकियाहं बेबिलोनीतयगु लहातं बचय् जुइ मखु, धाथें वयात बेबिलोनयाम्ह जुजुया लहातय् बिइगु जुइ। वं वलिसें चुलिचू च्वनाः खँ लहाइ। इपिं छम्हयसिनं मेम्हयसित थथःगु मिखां स्वइ।

5 वं सिदकियाहयात बेबिलोनय् यकी, जिं वयागु न्याय मयाःतले व अन हे च्वनी।’ परमप्रभुं धयादी, ‘छिपि बेबिलोनीतनापं ल्वाःसां छिपि ताःलाइ मखु।’ ”

6 यर्मियां धाल, “परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल –

7 छिमि कका शल्लूमया काय् हनमेल छन्थाय् वयाः धाइ, ‘छ सतीम्ह थःथिति जूगुलि जिगु बुँ न्यानाकायेगु हक छंगु खः, जिगु बेन्यामीन लागया अनातोतय् छक् बुँ न्यानादिसँ।’

8 “अले परमप्रभुया वचनकथं जिमि ककाया काय् हनमेल पिवाःया चुकय् जिथाय् वयाः जितः धाल, ‘बेन्यामीनया लागया अनातोतय् दुगु जिगु बुँ न्यानादिसँ। उकियात कब्जा यानाः कायेगु व उकियात त्वःतकेगु हक छिगु हे खः। उकिं छिं हे व बुँ न्यानादिसँ।’

“अले जिं थ्व परमप्रभुया वचन खः धकाः सिल।

9 उकिं जिं जिमि ककाया काय्याके नं अनातोतय् दुगु बुँ न्यानाः, वयात वहःयागु झिन्हयक् कुचा लनाः बिया।†

10 अले जिं भवँतय् सही यानाः उकी छाप तयाबिया। अले साक्षीत सःताः ताल्जुइ वहः लनाबिया।

11 जिं न्यानागुया भवँ अर्थात छु छु यायेमाः धकाः च्वयातःगु छाप दुगु भवँ व छाप मतःगु भवँ नितां कया।

12 अले जिमि ककाया काय् हनमेल, बुँ न्यानागु भवँतय् सही याःपिं साक्षीत व पिवाःया चुकय् च्वंपि फुक्क यहदी मनूतय् न्हाःने व भवँ जिं नेरियाहया काय्, महसेयाहया छय् बास्कयात बिया।

13 “इमिगु न्हाःने हे जिं बास्कयात थ्व आज्ञा बिया,

14 ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी – बुँ न्यानागुया छाप दुगु व छाप मदुगु थ्व निपां भवँ कयाः लिपाथ्यंक सुरक्षित जुयाच्वनेमा धकाः शुमित चायागु थलय् तयाब्यु।

15 छायाःसा दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी – थ्व देशय् छँ, जमिन व दाखक्यब हाकनं न्याइगु जुइ।’

यर्मियाया प्रार्थना

16 “जिं नेरियाहया काय् बास्कयात व बुँ न्यानागुया भवँ बीधुंकाः जिं परमप्रभुयात थथे प्रार्थना याना,

17 “हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं थःगु शक्ति व ताहाकःगु लहातं आकाश व पृथ्वी दयकादिल। छिगु निरति छुं नं थाकु मजू।

18 छिं द्रुलंद्रुःयात थःगु सदां दया क्यनादी। तर छिं मनूतयत् इमि मांभौपिनिगु पापया निरति सजॉय नं बियादी। हे तःधंम्ह व बल्लाःम्ह परमेश्वर, गुम्हयसिगु नां दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु खः,

19 छिगु बिचाः तःधं अले छिगु ज्याखँय् शक्ति दु, मनूतयगु फुक्क पहःचहः छिं खं। छम्ह छम्ह मनूयात वयागु पहःचहः व ज्याकथं फल बियादी।

20 छिं मिश्र देशय् अजू चायापुगु चिं व अजू चायापुगु ज्या क्यनादिल अले थौं तक इस्राएलीत व फुक्क मनूतयत् अथे क्यनाच्वनादीगु दु। आः छितः फुक्क थासय् म्हस्यू।

21 चितं व अजू चायापुगु ज्या क्यनाः जिमि शनूतयत् ख्यानाः छिं थः प्रजा इस्राएलयात थःगु शक्ति व बलं मिश्र देशं पित हयादिल।

22 छिं इमि पुर्खातयत् बी धकाः पाफयादीगु थ्व दुरु व कस्ति बाः वयाचवंगु देश इमित बियादिल।

23 तर इपिं वयाः थ्व देश त्याकाकाये धुंकाः इमिसं छिगु आज्ञा पालन मयात, छिगु व्यवस्थाकथं इपिं मजुल। छिं इमित छु छु या धकाः आज्ञा बियादीगु खः व इमिसं छुं नं मयाः। उकिं छिं थ्व फुक्क विपति इमिके हयादिल।

24 “स्वयादिसँ, शहर कब्जा यायेत बेबिलोनीतयसं प्यखेरं घेरय् याःगु दु। तरवार, अनिकाल व महामारीया कारणं शहर इमिगु लहातय् लाइ। छिं धयादीगु फुक्क खँ आः पूवन, व छिं खं।

25 अयनं हे परमप्रभु परमेश्वर, थ्व शहर शनूतयगु लहातय् लायेत्यंबलय् हे छिं जितः साक्षीत सःताः वहः बियाः व बुँ न्या धकाः धयादिल।”

* 32:1 ३२:१ २ राज २५:१-७ † 32:9 ३२:९ झिन्हयक् कुचा थ्व २०० ग्राम ति खः

26 परमप्रभुया थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल,

27 “जि परमप्रभु फुक्क मन्तय् परमेश्वर खः। छु जिगु नितिं थाकुगु ज्या छुं दु ला?

28 उकिं जि, परमप्रभुं थथे धाये – जिं थःम्हं हे थ्व शहरयात बेबिलोनीतय्गु व बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरया ल्हातय् बीत्यनागु दु। वं थ्वयात त्याकाकाइ।*☆

29 थ्व शहरयात हमला यानाच्चं पिं बेबिलोनीत थ्व शहरय् दुहां वइ अले थुकियात मि नकाबी। बालघःयात छँया कःसिइ कःसिइ धुपाँय् च्याकाः अले मेपिं घःतयत् त्वँसाबलि छायाः जितः तंचायकूपिं मन्त च्वंगु छँनापं थुकियात नं मिं नकाबी।

30 “इस्त्राएल व यहदायापिं मन्तय्सं थः ल्याय्मह जूबलय् निसैं हे जिगु मिखाय् मभिंगु ज्या जक यानावयाच्चंगु दु। धात्थें हे इस्त्राएलीतय्सं थःगु ल्हातं दय्कूगु मूर्ति जितः तंचायक्रेगु बाहेक मेगु छुं याःगु मदु, परमप्रभुं धयादी।

31 थ्व शहर दय्कूगु दिननिसैं थौं तक थ्व शहरं जितः तसकं तंचायकूगु दु। उकिं थ्वयात जिगु न्हाःनं चीकाछवइगु जुइ।

32 इस्त्राएल व यहदायापिं मन्त, इमि जुजुपिं व हाकिमत, इमि पुजाहारीत व अगमवक्तात, यहदायापिं मन्त व यस्शलेमयापिं मन्तय्सं फुक्क मभिंगु ज्या यानाः जितः तंचायकूगु दु।

33 इमिसं जिगुपाखे थःगु ख्वाः मखु, जँन्हुफाः स्वय्कूगु दु। जिं इमित तःकः मछि स्यंसां इमिसं जिगु खँ मन्थन अले इपिं जिगु न्वानाखँकथं मजुल।

34 इमिसं जिगु नां दुगु देगलय् थःगु घच्चाइपुगु मूर्ति तनाः उकियात अपवित्र यात।*☆

35 अज्ज इमिसं बेन-हिन्नोमया बेसीइ बालघःयात पुजा याइगु थाय् दय्कल। मोलोखघःयात थः काय्मह्यायपिं बलि बिल। इमिसं थज्याःगु घच्चाइपुगु ज्या यानाः यहदायात पाप याके बीमा धकाः जिं इमित आज्ञा बियागु नं मदु, न जिगु मतिइ थज्याःगु खँ गुबलें वल।” *☆

आशां जाःगु बाचा

36 “तरवार, अनिकाल व महामारीया कारणं थ्व शहरयात बेबिलोनया जुजुया ल्हातय् बी धकाः छिमिसं थ्व शहरया बारे धयाजूगु दु। तर परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी –

37 स्व! जिं थःम्हं हे इमित छु छु देशय् तंमय् जबरजस्ती पित छवयागु खः अनं इमित लित हयाः थ्व हे शहरय् मुंके। जिं इमित याउँक च्वनेबी।

38 इपिं जिम्ह प्रजा जुइ, जि इमि परमेश्वर जुइ।

39 जिं इमिगु जीवनय् छगू हे मन व छगू हे बिचाः बी। अले इमिसं न्ह्याबलें थःगु भिं व थः सन्तानतय्गु भिया नितिं जिगु भय काइ।

40 जिं इपिं लिसे न्ह्याबलेंया नितिं बाचा चिने। इमिगु भिं जुइगु ज्या यायेगु जिं गुबलें त्वःते मखु। इपिं जिपाखें फस्वया मवनेमा धकाः जिं जिगु भय इमिगु मनय तयाबी।

41 इमिगु भिं यायेगुलिइ हे जि लयत्ताये, धात्थें हे जिं दुनुगलंनिसैं न्ह्याबलेंयात इमित थ्व देशय् तये।

42 “परमप्रभुं थथे धयादी – गथे जिं थुपिं मन्तय्के थज्याःगु तःधंगु विपत्ति हया, अथे हे जिं बचं बियागु फुक्क भिंगु खँ थुमित बी।

43 ‘थ्व देश मन्त व पशुत च्वने मफइगु मस्भूमि थें जुइ अले थ्व देश बेबिलोनीतय्गु ल्हातय् लाइ धकाः मन्तय्सं धयाच्चंगु दु।’ तर हाकनं छकः मन्तय्सं थ्व देशय् बुँ न्याइ।

44 बेन्यामीनया लागाय्, यस्शलेमया जःखः च्वंगु गामय्, यहदाया शहर शहरय्, पहाडी देशया शहर शहरय्, पच्छिमया फेदी व नेगेवया शहर शहरय् वहः बियाः मन्तय्सं बुँ न्याइ, इमिसं साक्षी तयाः भ्वँतय् सही याइ अले उकी छाप तइ, छायाःसा जिं हाकनं इमित इमिगु देशय् लित हये, जि, परमप्रभुं धाये।”

33

मेगु आशां जाःगु बचं

1 यर्मियायात पिवातः त्वनीगु चुकय् कुनातः बलय् परमप्रभुया वचन निक्कः खुसी वयाथाय् वल।

2 “पृथ्वी दय्काः उकियात आकार बियाः थासय् तयादीमह परमप्रभु खः। वय्कलं थथे धयादी,

3 ‘जितः प्रार्थना या, अले जिं छन्त लिसः बी। छं मस्यूगु ततःधंगु व गुप्ति खँ जिं छन्त कने।’

4 छायाःसा छिमिसं द्रुम्बःचात व तरवारया विरोधय् पःखाःयात बल्लाकेगु लागिं धलि व ल्वहं कायेत थुंगु थ्व शहरया छँत व यहदाया जुजुपिनिगु दरबारयागु बारे परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरं धयादी,

5 गुगु बेबिलोनीतलिसैं लडाइँ जूबलय् थुंगु खः, ‘जिगु तंमय् जिं स्याइपिं मन्तय्गु सीमहं छँत जाइ। थुकियागु फुक्क मभिंगु ज्याया नितिं जिं थ्व शहरपाखें थःगु ख्वाः सुचुके।

6 “ ‘अथेज्सां, जिं थःम्हं हे थ्व शहरयात लायकाः हाकनं स्वस्थ यानाबी। अले थनयापिं मन्तयत् गाक्क सुरक्षा व शान्ति बी।

7 जिं यहदा व इस्त्राएलयात कैदं लित हये। जिं इमित हाकनं न्हापा थें हे दय्के।

8 जिं इमित इमिसं जिगु विरोधय् याःगु फुक्क अधर्म व पापपाखें शूद्र याये। जिगु विरोधय् विद्रोही जुयाः याःगु इमिगु फुक्क पाप जिं क्षमा यानाबी।

9 अले थुकिया निति जिं यानागु फुक्क भिंगु भिंगु ज्याया बारे न्यनीपिं थ्व संसारया फुक्क जातितयगु न्ह्युःने थ्व शहरं जितः नां, लसता व हनाबना हयाबी। जिं थुकिया लागि यानागु फुक्क भिंगु ज्याया बारे उपिं जातितयसं न्यनी, अले जिं थुकियात बियागु गाक्क सुख शान्तिया कारणं इपिं ग्यानाः थुरथुर खाइ।’

10 “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘थ्व थायया बारे छिमिसं थथे धयाच्चंगु, “मनूत वा पशुत मदुगु थ्व ज्यालगय् मजुगु सुनसान थाय् खः।” अयूनं थ्व हे त्वःतातःगु मनूत व पशुत मदुगु यहदा देशया शहर व यरूशलेमया लँय् हाकनं छकः

11 लसताः व खुसिया सः, भम्चा व जिलाजंया सः ताये दइ। अले परमप्रभुया देगलय् थथे धया सुभाय्या बलि हइपिनिगु सः ताये दइ,
“ ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयात सुभाय् ब्यु,

छाय्धाःसा वयकः भिम्ह खः,
वयकःया दया सदां दयाच्चनी।’

“छाय्धाःसा जिं व देशयागु भिंगु दि हाकनं लित बियाः न्हापायागु थें यानाबी,” परमप्रभुं धयादी।☆

12 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, ‘थ्व सुनसान मनूत व पशुत मदुगु थासय्, थुकियागु फुक्क शहरय् थः बथांतयत आराम बीत फैजवाःतयगु निति हाकनं घाँय् दुगु ख्यःत दइ।

13 पहाडी देशया शहरत, पच्छिमया फेदीइ च्वंगु शहरत, नेगेवया शहरत, बेन्यामीनया लागा, यरूशलेमया जःखः च्वंगु गां व बस्तीत व यहदाया शहर शहरय् फैजवाःतयसं थथःम्हं फैच्चलय्त ल्याः खाइ,’ परमप्रभुं धयादी।

14 “ ‘जिं थःम्हं इस्त्राएलया घराना व यहदाया घरानायात बियागु बचं पूरा यायेगु ई वयाच्चंगु दु, परमप्रभुं धयादी।☆

15 “ ‘व दिखुन्हु,
जिं दाऊदया वंशपाखें छगू धर्मी कचायात पिकाय्।
उम्ह जुजुं देशन्यंक भिंगु व न्याययागु ज्या याइ।

16 अबलय् यहदायात बचय् याइ,
अले यरूशलेम याउँक च्वनाच्चनी।
वयागु नां थ्व तइ,
परमप्रभु जिमि धार्मिकता।’

17 “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘दाऊदया वंशय् इस्त्राएलया घरानाया गद्दीइ च्वनेत न्ह्याबलें मनु दया हे च्वनी।☆

18 अले लेवी पुजाहारीतयगु वंशय् न्हियान्हिथं जिगु लागि होमबलि छाइम्ह, अन्नबलि छ्वय्किम्ह व मेमेगु बलि छाइम्ह न्ह्याबलें दया हे च्वनी।’ ”☆

19 परमप्रभुया थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल,

20 “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘छिमिसं दि व चाया बारे जिं चिनागु बाचा त्वथुले फत धाःसा, अले दि व चा थःगु क्वःछिनातःगु इलय् पिहां मवल धाःसा,

21 जिम्ह दास दाऊद व जिगु न्ह्युःने सेवा याइपिं पुजाहारीतलिसैं यानागु जिगु बाचा नं त्वधुली, अले दाऊदया गद्दीइ राज्य यायेत आवंलि वया सन्तान दइ मखु।

22 आकाशया नगु ल्याः खाये मफइगु व समुद्र सिथय्या फि लने मफइगु थें अथे हे जिं जिम्ह दास दाऊदया सन्तान व जिगु सेवा याइपिं लेवीतयगु ल्याः अप्वय्काबी।’ ”

23 परमप्रभुया थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल,

24 “थुपिं मनूतयसं जिं ल्ययागु निगू राज्ययात जि, परमप्रभुं त्वःतुगु दु धकाः धयाच्चंगु छं मस्यु ला? अथे जुयाः थुमिसं जि मनूतयत तसकं मयय्कीगु अले इमित छगू जाति खः धकाः मानय् मयाः।

25 परमप्रभुं थथे धयादी, ‘दि व चाया बारे जिगु बाचा दयामच्चंसा, अले स्वर्ग व पृथ्वीया बारे जिं नियमत मदय्कागु जूसा,

26 अले जक जिं याकूबयात व जिम्ह दास दाऊदया सन्तानयात त्वःताबी, अले वया सन्तानत मध्ये छम्हयसित नं अब्राहाम, इसहाक व याकूबया वंशयात राज्य यायेत जिं ल्यये मखु। छाय्धाःसा जिं इमिगु सुख शान्ति लित हयाबी अले इमित दयामाया याये।’ ”

34

सिदकियाहयात ख्याच्चः

1 बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसर व वया फुक्क सेना, वयागु अधीनय् दुपिं पृथ्वीया फुक्क राज्य व मनूतयसं यरूशलेम व उकिया जःखः च्वंगु शहरतलिसैं लडाइँ यानाच्चवंबलय् परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय् वःगु वचन थ्व हे खः,☆

2 “परमप्रभु, इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी – यहदायाम्ह जुजु सिदकियाहयाथाय् वनाः वयात थथे धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – स्व! जिं थःम्हं हे थ्व शहरयात बेबिलोनयाम्ह जुजुया ल्हातय् बीत्यनागु दु। वं थुकियात मिं नकाबी।

☆ 33:11 ३३:११ १ इति १६:३४; २ इति ५:१३; ७:३; एज ३:११; भज १००:५; १०६:१; १०७:१; ११८:१; १३६:१ ☆ 33:14 ३३:१४-१६ यशै ११:१; यर २३:५-६; जक ३:८; ६:१२ ☆ 33:17 ३३:१७ २ शमू ७:१२-१६; १ राज २:४; १ इति १७:११-१४ ☆ 33:18 ३३:१८ गन्ती ३:५-१० ☆ 34:1 ३४:१ २ राज २५:१-११; २ इति ३६:१७-२१

3 वयागु ल्हातं छ बचय् जुइ फइ मखु। तर धात्थें हे छन्त ज्वना: वयागु ल्हातय् बिइगु जुइ। छं बेबिलोनयाम्ह जुजुयात थःगु हे मिखां खनी। छं वलिसे चुलिचू च्वना: खँ ल्हाइ अले छ बेबिलोनय वनी।

4 “अयनं हे यहदायाम्ह जुजु सिदकियाह, परमप्रभुयागु थ्व वचन न्यँ। छंगु बारे परमप्रभुं थथे धयादी – छन्त तरवारं स्याइगु जुइ मखु।

5 छ याउँक सी। गथे छ स्वया: न्ह्यःयापि छिमि पुर्खा जुजुपि सीबलय् इमिगु इज्जतया निति मनुतयसं मि च्याकूगु खः, अथे हे छंगु इज्जतया निति नं इमिसं मि च्याका: “हाय, मालिक” धाधां छंगु लागि नुगः मछिकी। जि थःमहं नं थ्व बचं बी, परमप्रभुं धयादी।”

6 अले यर्मिया अगमवक्तां यरूशलेमय् यहदायाम्ह जुजु सिदकियाहयात थ्व फुक्क धयाबिल।

7 अबलय् बेबिलोनयाम्ह जुजुया सेना धाःसा यरूशलेम व त्याकेमानीगु यहदाया मेगु शहरत लाकीश व आजेकालिसें लडाइँ यानाच्वंगु खः। यहदाया पखालं ग्वयातःगु शहरत मध्ये थुपि निगू जक ल्यनाच्वंगु खः।

दासतयगु निति छुत्कारा

8 दास दासीतयगु निति छुत्काराया घोषणा यायेगु बाचा सिदकियाह जुजुं यरूशलेमयापि फुक्क मनुतलिसें चीधुंका: परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय् वःगु वचन थ्व हे खः।

9 वं फुक्कसित थःगु हिब्रू जातिया दासदासीतयत् छुत्कारा बीत व सुनानं थः यहदी मनुयत् दास दयके मते धका: आज्ञा ब्यूगु खः।

10 उकिं थ्व बाचाय् दुथ्याःपिं हाकिमत व मनुत सकसिनं थः थः दास दासीयात स्वतन्त्र यानाबीगु व हाकनं दास मदयकेगु खँ स्वीकार यात। इपिं मानय् जुल अले इमित स्वतन्त्र यानाबिल।

11 तर लिपा इमिसं थःगु मन हीकल अले थःमहं स्वतन्त्र यानाब्यूपिं दासदासीतयत् हया: हाकनं इमित दास दासी दयकल।

12 उकिं परमप्रभुया थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल,

13 “परमप्रभु, इस्राएल्लयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी – जिं इमि पुर्खातयत् दासत्वया देश मिश्रं लिंगनाहयाबलय् इपिलिसें छगू बाचा चिना। जिं धया,

14 ‘छिपिं सकसिनं, छिमिगु ल्हातय् म्यूह व खुदँ तक छिमिगु सेवा याःमह थः हिब्रू दासयात न्हयगूगु दँय् स्वतन्त्र यानाबीमाः।’ तर छिमि पुर्खातयसं जिगु खँ मन्यन वा उकी ध्यान हे मबिल।*

15 नकतिनि छिपिं पस्ताय चाल। छिपिं सकसिनं थःगु जातियापिं दास दासीयात स्वतन्त्र यानाबिया जिगु मिखाय् छु भिंगु खः व यात। जिगु नां दुगु देगलय् जिगु न्ह्यःने छिमिसं छगू बाचा चित।

16 तर आ: छिमिसं मन हीका: जिगु नांयात अशुद्ध याःगु दु। छिपिं सकसिनं थःपिन्सं इमिगु इच्छा कथं त्वःता: स्वतन्त्र यानाब्यूपिं थः दासदासीतयत् हाकनं जबरजस्ती थः दास दासी दयकल।

17 “उकिं परमप्रभुं थथे धयादी – छिमिसं जिगु आज्ञा पालन याःगु मदु। अले थः मनुतयत् स्वतन्त्र यायेगु घोषणा याःगु मदु। उकिं आ: जिं थःमहं हे छिमिगु निति स्वतन्त्र यायेगु घोषणा याये, छिमित तरवार, महामारी व अनिकालं सीगु घोषणा याये। जिं छिमित पृथ्वीया राज्य राज्यया निति घच्चाइपुपिं यानाबी।

18 बाचा चिनेगु ज्याःइवल्य् छिमिसं द्रहंयात निब्वयाना पाली, अले उकिया दथुं न्यासि वनी। तर छिपिं यरूशलेमया मनुतयसं जिगु बाचा त्वःथूगु दु अले जिगु न्ह्यःने जिगु बाचाया शर्त पालन याःगु मदु। उकिं छिमिसं उमह द्रहंयात या: थें जिं छिमित याये।

19 व द्रहंया दथुं न्यासि वंपिं यहदा व यरूशलेमयापिं नायःत, हाकिमत, पुजाहारीत व देशयापिं सकलें मनुतयत्

20 जिं इमित स्यायेत स्वःपिं इमि शत्रुतयगु ल्हातय् बी। इमिगु सीमहत धाःसा आकाशयापिं झंगःत व पृथ्वीयापिं पशुतयगु नसा जुइ।

21 “यहदायाम्ह जुजु सिदकियाह व वया हाकिमतयत् इमित स्यायेत स्वःपिं शत्रुतयगु ल्हातय् व छिमिगु न्ह्यःनं लिचिलावंपिं बेबिलोनयाम्ह जुजुया सेनाया ल्हातय् बी।

22 परमप्रभुं धयादी, ‘जिं थःमहं हे आज्ञा बी, अले इमित थ्व शहरय लित हये। इमिसं लडाइँ याना: थ्व शहरयात त्याकाकाइ, अले थुकियात मिं नकाबी। अले जिं यहदाया शहरयात मनु मदुगु सुनसान थाय् यानाबी।’ ”

35

यर्मिया व रेकाबी वंश

1 यहदाया जुजु योशियाहया काय् यहोयाकीमं राज्य यानाच्वंबलय् परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय् वःगु वचन थ्व हे खः।*

2 “रेकाबीया छँजःपिन्थाय वना: इपिलिसें खँ ल्हा, अले इमित परमप्रभुया देगःया छकु क्वथाय् यका: दाखमघ त्वंकि।”

3 उकिं जि यर्मियाया काय्, हबसिन्याहया छय याजन्याह व वया किजापिं, वया सकलें काय्पिं अर्थात रेकाबीतय फुक्क छँजःपिन्त काःवना।

4 अले जिं इमित परमप्रभुया देगलय् परमेश्वरया भक्त यिदल्ल्याहया काय् हानानया काय्पिनिगु क्वथाय् हया। थ्व क्वथा धाःसा हाकिमतयगु क्वथाया लिक्क दु, गुगु शल्लूमया काय् मासेयाहया पालेया लुखाया च्वसं दु।

5 अनंलि जिं दाखमघया बात्चात व छुं ख्वलाचात कया: रेकाबीतय न्ह्यःने तयाबिया, अले इमित धया, “दाखमघ भचा त्वँ।”

* 34:14 ३४:१४ प्रस २१:२; व्य १५:१२

* 35:1 ३५:१ २ राज २३:३६-२४:६; २ इति ३६:५-७

* 35:1 ३५:१ ६०९-५९८ बि.सि.

6 तर इमिसं लिसः बिल, “जिमिसं दाखमघ त्वने मखु, छायाःसा रेकाबया काय् जिमि पुर्खा योनादाबं जिमित थथे आज्ञा ब्यूगु खः, ‘छिमिसं व छिमि सन्तानतयसं गुबलें दाखमघ त्वने मते।

7 छिमिसं गुबलें छैय् दयके मते, पुसा नं तये मते वा दाखक्यब नं दयके मते। छिमिसं थज्याःगु ज्या गुबलें याये मते। तर जिवंकाःछि हे छिपिं पालय् च्वँ। अले छिपिं चाचाःहिला जुयाच्वंगु थ्व देशय् ताःई तक च्वनी।’

8 जिमिसं थः पुर्खा रेकाबया काय् योनादाबं जिमित आज्ञा ब्यूगु फुक्क खँ पालन यानागु दु। जिमिसं थःपिन्सं गुबलें दाखमघ मत्वना, जिमि कलाःपिं व काय् म्हाय्पिन्सं नं मत्वं।

9 जिमिसं च्वनेत छँ दयकागु मद्दु, न जिमिके दाखक्यब, न बुँ दु न पुसा दु।

10 तर जिपिं पालय् च्वं च्वनागु दु। जिमि पुर्खा योनादाबं जिमित आज्ञा ब्यूगु फुक्क खँ जिमिसं पालन यानागु दु।

11 तर बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं थ्व देशय् हमला याःबलय् जिमिसं धया, ‘वा, बेबिलोनीतय् व अरामीतय् सेनापाखें बचय् जुइत झीपिं यरूशलेमय् बिस्युं वनेनु!’ उकिं जिपिं यरूशलेमय् च्वं च्वनागु दु।’

12 परमप्रभुया थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल,

13 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘वनाः यहदायापि मनूत व यरूशलेमयापि मनूतयत् थथे धा, ‘छिमिसं छगू पाठ सय्काः जिगु खँ मन्यनेगु ला?’ परमप्रभुं धयादी।

14 रेकाबया काय् योनादाबं थः काय्पिन्त दाखमघ मत्वनेगु आज्ञा बिल अले इमिसं आज्ञा पालन यानावयाच्वंगु दु। थौं तक नं इमिसं दाखमघ मत्वं। छायाःसा इमिसं थः पुर्खाया आज्ञा पालन याःगु दु। तर जिं छिमि धयावयाच्वनागु दु अयनं छिमिसं जिगु खँ न्यंगु मद्दु।

15 जिं तःकः मछि हे थः दास अगमवक्तातयत् छिमिथाय् छवयाहया। इमिसं धाल, “छिपिं सकसिनं मभिगु ज्या त्वःतेमाः, थथःगु पहःचहः व ज्यायात भिकेमाः अले मेपिं घःतयगु ल्यु वनाः इमित आराधना याये मते। अले जक छिपिं जिं छिमि पुर्खातयत् बियागु देशय् च्वने दइ।” तर छिमिसं जिगु खँ ध्यान मबिल वा जिगु खँ मन्यन।

16 स्व! रेकाबया काय् योनादाबया वंशयात गुगु आज्ञा इमि पुर्खातयसं ब्यूगु खः व इमिसं पालन यात, तर थ्व प्रजां जिगु आज्ञा पालन याःगु मद्दु।’

17 “उकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वर, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी, ‘स्व! जिं थम्हं हे यरूशलेम व यरूशलेमय् च्वपिं सकसिके जिं धयागु विपति हयेत्यनागु दु। जिं इमित धया, तर इमिसं मन्यन, जिं इमित सःता, तर इमिसं लिसः मब्यु।’ ”

18 अले यर्मियां रेकाबीतय् छँजःपिन्त धाल, “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘छिमिसं थः पुर्खा योनादाबया आज्ञा पालन यानाः वं धाःथें जुल, अले वं आज्ञा ब्यूगु फुक्क यात।’

19 उकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘जिगु सेवा यायेत रेकाबया काय् योनादाबया वंशय् न्हाबलें मनू दया हे च्वनी।’ ”

36

बास्कं देगलय् परमप्रभुया वचन ब्वंगु

1 यहदाया जुजु योशियाहया काय् यहोयाकीमं राज्य यानाच्वंगु प्यंगु दुँय परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय् वःगु वचन थ्व हे खः,*

2 “छथू थूतुलातःगु भ्वँ कयाः उकी इस्राएल, यहदा व मेगु फुक्क जातिया बारे जिं छन्त धयागु फुक्क खँ च्व। योशियाह जुजुया पालय् जिं छलिसें खँ ल्हानागु दिनिसें थौं तक जिं छु छु धया, व फुक्क खँ च्व।

3 सके यहदायापि मनूतयके हयेगु छगू छगू विपतिया बारे न्यनाः इमिसं थःगु मभिगु पहःचहः त्वःती ला? अले जिं इमिगु मभिगु ज्या व पाप क्षमा यानाबी।”

4 उकिं यर्मियां नेरियाहया काय् बास्कयात सःतल अले बास्कं परमप्रभुं यर्मियायात धयादीगु फुक्क खँ यर्मियायागु म्हुतुं न्यनाः भ्वँतय् च्वल।

5 यर्मियां बास्कयात धाल, “जितः ला कुनातःगु दु, जि परमप्रभुया देगलय् वनेमफु।

6 उकिं छ अपसंया दिं परमप्रभुया देगलय् हँ अले जिगु म्हुतुं न्यनाः छं भ्वँतय् च्वःगु परमप्रभुया खँ मनूतयसं ताय्क ब्वनान्यंकि।

7 सके इमिसं परमप्रभुयात प्रार्थना याइ ला। सकसिनं थथःगु मभिगु पहःचहः त्वःती ला, छायाःसा परमप्रभुं थ्व जातिया विरोधय् हये धयादीगु तं तःधं।”

8 यर्मिया अगमवक्तां धाःथें हे नेरियाहयाया काय् बास्कं यात। वं थूतुलातःगु भ्वँतय् च्वयातःगु परमप्रभुया वचन परमप्रभुया देगलय् ब्वना न्यंकल।

9 यहदाया जुजु योशियाहया काय् यहोयाकीमं राज्य यानाच्वंगु न्यागु दुँया गुंगु लाय् यरूशलेमय् दुपिं सकलें मनूत व यहदाया शहर शहरं वःपिं सकसिगु निति परमप्रभुया न्हाःने छगू अपसं च्वनेगु ई घोषणा यात।†

10 अले च्वय्यागु चुकय् परमप्रभुया देगःया न्हगु मू ध्वाखाय् दुगु छयान्जे शापानया काय् गमर्याहया क्वथाय् बास्कं थूतुलातःगु भ्वँतं देगलय् दुपिं सकलें मनूतयत् यर्मियायागु फुक्क खँ ब्वना न्यंकल।

11 शापानया छय् व गमर्याहया काय् मीकायां उगु भ्वँतय् च्वयातःगु परमप्रभुयागु फुक्क वचन न्यन।

* 36:1 ३६:१ २ राज २४:१; २ इति ३६:५-७; दान १:१-२ * 36:1 ३६:१ ६०५ बि.सि. † 36:9 ३६:१ डिसेम्बर ६०४ बि.सि.

12 अनलि व दरबारय् दरबारयाम्ह छ्यान्जेयागु क्वथाय् क्वहां वन। अन दरबारयापि थुपि हाकिमत च्वनाच्चंगु दु – छ्यान्जे एलीशामा, शमायाहया काय् दलायाह, अक्बोरया काय् एल्लातान, शापानया काय् गमर्याह, हनन्याहया काय् सिदकियाह व मेपि सकलें हाकिमत।

13 बास्कं भवैया थुलं मनूतयत ब्वनान्यंकूगु फुक्क खँ मीकायां इमित धाये धुंका:

14 सकलें हाकिमतयसं कूशीया छुइ, शेलेम्याहया छय्, नतन्याहया काय् यहदीयात बास्कयात थये धाय्के छवत, “छं गुगु भवैया थू मनूतयत ब्वनान्यंकागु खः व ज्वनाः वा।” उकिं नेरियाहया काय् बास्क थःगु लहातय् व भवँ ज्वनाः इमिथाय् वन।

15 इमिसं वयात धाल, “फेतु, व जिमित ब्वनान्यंकि!”

उकिं बास्कं इमित व ब्वना न्यंकल।

16 वं व ब्वने धुंकाः इमिसं ग्यानाः छम्हयसिनं मेम्हयसित स्वल अले बास्कयात धाल, “थ्व खँ झीसं जुजुयात कने हे माः।”

17 इमिसं वयात न्यन, “जिमित धाःसा, थ्व फुक्क छं गय् यानाः च्वया? छु! थ्व छं यर्मियां च्व धकाः धाःगु थें च्वयागु खः ला?”

18 बास्कं इमित लिसः बिल, “वयकलं हे जितः थ्व फुक्क च्वयकादीगु खः। जिं थ्व थूतुलातःगु भवँतय् मसिं च्वयागु खः।”

19 अले हाकिमतयसं वयात धाल, “छ व यर्मिया निम्हं वनाः सुला च्वँ! छिपिं गन दु धकाः सुनानं मसीमा।”

जुजु यहोयाकीमं थूतुलातःगु भवँ छ्वयकूगु

20 इमिसं छ्यान्जे एलीशामाया क्वथाय् व थूतुलातःगु भवँ तये धुंकाः चुकय् वनाः जुजुयात फुक्क खँ कनाबिल।

21 जुजुं यहदायात भवँया थू काय्के छवत। वं व एलीशामाया क्वथां हल। अले वं जुजुयात व वया जःखः दनाच्चपिं हाकिमतयत ब्वना न्यंकल।

22 व ला गुंगू ला खः। जुजु दरबारया लुमुगु क्वथाय् मि पनाः च्वनाच्चंगु खः।

23 यहदीं भवँ थू प्वलाः च्वयातःगु स्वइवः प्यइवः ब्वनीगु, जुजुं व ब्वने धुंकागु भाग चकुनं चानाः मकलय् तयाबीगु। व फुक्क भवँया थू मकलय् भस्म मजुतले वं अथे याना हे च्वन।

24 थ्व न्यनाः जुजु व वया ज्याकःमित न ग्या हे ग्यात न इमिसं वसः खुत।

25 एल्लातान, दलायाह व गमर्याहं जुजुयात उपिं भवँया थू छ्वयकादी मते धकाः बिन्ति याःसां वं इमिगु खँ मन्यन।

26 उकिया पलेसा जुजुं थःकाय् यरहमेल, अज्जीएलया काय् सरायाह व अबदीलया काय् शेलेम्याहयात च्वमि बास्क व यर्मिया अगमवक्तायात ज्वनाः हयेगु आज्ञा बिल। तर परमप्रभुं इमित सुचुकादीगु खः।

यर्मियां मेगु छगू भवँ थू च्वकूगु

27 यर्मियां च्वकूगु थें बास्कं च्वःगु भवँया थू जुजुं छ्वयकाबी धुंकाः परमप्रभुया थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल,

28 “मेगु छथू भवँ कयाः यहदाया जुजु यहोयाकीमं छ्वयकाब्यगु न्हापायागु भवँतय् दुगु फुक्क वचन च्व!

29 यहदायाम्ह जुजु यहोयाकीमयात थथे नं धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – छं व भवँया थू छ्वयकाः थथे धाल, “छाय् छं व भवँया थूलय् बेबिलोनयाम्ह जुजु धाल्थें वइ, अले थ्व देशयात नाश यानाः थनयापिं मनूत व पशुतयत स्याइ धकाः च्वयागु?”

30 उकिं यहदाया जुजु यहोयाकीमया बारे परमप्रभुं थथे धयादी – दाऊदया गद्दीइ च्वनीम्ह वया सुं सन्तान दइ मखु। वयागु सीम्ह पिने वांछवइ अले न्हिनय् निभालय् व चान्हय् सुतिलखय् लानाच्चनी।

31 जिं वयात, वया सन्तान व वया भारदारतयत इमिगु पापया लागि सजाँय बी। जिं इमिके व यरूशलेम व यहदाय् च्वंपिन्के जिं इमिगु विरोधय् हये धयागु फुक्क नाश हये, छाय्धाःसा थ्व खँय् इमिसं ध्यान हे मब्यू।”

32 अले यर्मियां मेगु छथू भवँ हयाः नेरियाहया काय् च्वमि बास्कयात बिल। वं यहदायाम्ह जुजु यहोयाकीमं छ्वयकाब्यगु भवँया थूयागु फुक्क वचन यर्मियाया म्हुतुं न्यन्यं उकी च्वल। उपिं वचनय् उपिं वचन थें ज्याःगु मेमेगु वचन नं तन।

37

यर्मियायात सिदकियाहयागु बिन्ति

1 योशियाहया काय् सिदकियाहयात बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं यहदायाम्ह जुजु ल्यःगु खः। वं यहोयाकीमया काय् यहोयाकीनया पलेसा राज्य यात।*

2 तर वं, वया भारदारतयसं व देशयापिं मनूतयसं यर्मिया अगमवक्तापाखें परमप्रभुं धयादीगु खँय् ध्यान मबिल।

3 अयनं सिदकियाह जुजुं शेलेम्याहया काय् यहकल व मासेयाहया काय् सपन्याह पुजाहारीयात यर्मिया अगमवक्तायाथाय् थथे धाय्के छवल, “जिमिगु निंति परमप्रभुं झी परमेश्वरयात प्रार्थना यानाब्यु।”

4 अबलय् तक यर्मिया मनूतय् दथुइ वयेगु वनेगु यानाच्चन, छाय्धाःसा वयात झ्यालखानाय् तःगु म्हुनि।

5 अबलय् मिश्रयाम्ह जुजु फारोया सेना मिश्र देशं पिहां वःगु खः। थ्व खँ न्यनाः यरूशलेमयात घेरय् यानाच्चपिं बेबिलोनी सेना यरूशलेमं लिचिल।

6 यर्मिया अगमवक्तायाथाय् परमप्रभुयागु थ्व वचन वल,

* 37:1 ३७:१ २ राज २४:१७; २ इति ३६:१० * 37:1 ३७:१ ५९७ बि.सि.

7 “परमप्रभु, इस्राएलियाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी – छन्त जिथाय् न्यनेत छवयाहःम्ह यहदाया जुजुयात थथे धा, ‘छन्त ग्वाहालि यायेत वःगु फारोया सेना हाकनं मिश्रय् हे लिहांवनी।

8 अले बेबिलोनीत लिहां वयाः थ्व शहरय् हमला याइ। इमिसं थुक्रियात त्याकाकाइ अले मिं नकाबी।’

9 “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘बेबिलोनीत धात्थें हे जिमित त्वःतावनी’ धइगु मतिइ तयाः छिमिसं थःत ध्वंलाये मते। इमिसं त्वःतावनी मखु।

10 छिपिलिसें ल्वाइपिं बेबिलोनीतयग्गु फुक्क सेनायात छिमिसं त्याकल धाःसां अले इमि घाःपाः जूपिं जक पालय् ल्यनाच्चन धाःसां इपिं घाःपाः जूपिं वयाः थ्व शहरयात मिं नकाबी।”

यर्मियायात कुंगु

11 फारोया सेना लिक्क वयाच्चंगुलि बेबिलोनी सेना यरूशलेम त्वःतावन।

12 उकिं थःगु परिवारया सम्पत्तिपाखें थःगु भाग कायेत यर्मिया बेन्यामीनया लागाय् वनेत यरूशलेम शहरं पिहां वन।

13 तर व बेन्यामीनया ध्वाखाय् थ्यंबलय् हनन्याहया छय्, शेलेम्याहया काय् ध्वाखाया पिवाःतय् कप्तान यिरियाहं यर्मियायात ज्वनाः थथे धाल, “छ बेबिलोनीतयथाय् बिस्सुं वनेत्यंगु खः।”

14 यर्मियां धाल, “थ्व खः हे मखु। जि बेबिलोनीतयथाय् बिस्सुं वनेत्यनागु मखु।” तर यिरियाहं वयागु खँ मन्यन। वं वयात ज्वनाः हाकिमतयथाय् यंकल।

15 हाकिमत यर्मिया खनाः तंचाल, अले वयात दाये फक्क दायः छ्यान्जे जोनाथनया छँय् कुनातल। छायाःसा इमिसं उगु छँयात इयालखाना दय्कूगु खः।

16 इमिसं यर्मियायात जमिनया तःलय् च्वंगु कालकोठरीइ तयाबिल, अन व तःन्हु तक च्वन।

17 तःन्हु लिपा सिदकियाह जुजुं वयात सःतके छवत, अले थःगु दरबारय् यंकाः जुजुं सुं मदुगु थासय् वयात न्यन, “परमप्रभुपाखें छुं खँ दु ला?”

यर्मियां धाल, “दु, छितः बेबिलोनियाम्ह जुजुया ल्हातय् लःल्हाइगु जुइ।”

18 हाकनं यर्मियां सिदकियाह जुजुयात धाल, “जिं छितः वा छिकपिनि भारदारतयत् वा छिकपिनि प्रजायात छु यानागु दु धकाः छिं जितः कालकोठरीइ कुनादियागु?

19 ‘छितः व थ्व देशयात हमला यायेत बेबिलोनियाम्ह जुजु वइ मखु’ धकाः छितः अगमवाणी ल्हाःपिं छिकपिनि अगमवत्तात गन दु?

20 तर आः हे जिमि प्रभु महाराज, जिगु बिन्ति स्वीकार यानादिसँ। जितः जोनाथनया छँय् हाकनं छवयादी मते। मखुसा जि अन सी।”

21 अले जुजु सिदकियाहया आज्ञां यर्मियायात पिवाःतयग्गु चुकय् तल। अले शहरय् दक्क मरि सिमधःतले इमिसं वयात मरि छुइपिनिगु पसलं न्हियान्हिथं छपा छपा मरि बिइगु। थुकथं यर्मिया पिवाःतयग्गु चुकय् च्वन।

38

यर्मियायात लः मदुगु त्यांकिइ क्वफाःगु

1 मत्तानया काय् शपत्याह, पशहरया काय् गदल्याह, शेलेम्याहया काय् यहकल व मल्कियाहया काय् पशहरं यर्मियां सकलें मनूतयत् थथे धयाच्चंगु ताल,

2 “परमप्रभुं थथे धयादी ‘सु थ्व शहरय् च्वनी व तरवार, अनिकाल व महामारीं सी। तर गुम्ह बेबिलोनीतयथाय् वनाः आत्मसमर्पण याइ व म्वाइ। वं थःगु ज्यान बचय् याइ, अले व म्वाइ।’

3 अले परमप्रभुं थथे धयादी, ‘थ्व शहरयात धात्थें हे बेबिलोनियाम्ह जुजुया ल्हातय् लःल्हाइ। वं थुक्रियात त्याकाकाइ।’ ”

4 अले हाकिमतयसं जुजुयात धाल, “थ्व मनुयात स्याये हे माः, छायाःसा थ्वं थज्याःगु खँ ल्हानाः थ्व शहरय् ल्यनाच्चपिं सिपाइतयत् व मनुतयत् निराश याःगु दु। थ्वयात थुपिं मनुतयत् भिकेगु मखु कि स्यंके मास्ति वः।”

5 सिदकियाह जुजुं लिसः बिल, “व छिमिगु हे ल्हातय् दु। जुजुं ला छिमिगु विरोधय् छुं याये फइ मखु।”

6 उकिं इमिसं यर्मियायात यंकाः पिवाःत च्वनीगु चुकय् दुगु जुजुया काय् मल्कियाहया तुंथिइ क्वफानाबिल। इमिसं यर्मियायात खिपःथा ग्वाहालि तुंथिइ क्वफात। उगु तुंथिइ लः मदु, ध्याचः हे ध्याचः जक दु। यर्मिया ध्याचलय् तुन।

7 अले दरबारय् च्वनाच्चंम्ह छम्ह हाकिम कूशी एबेद-मेलेकं यर्मियायात तुंथिइ क्वफात धयागु खँ न्यन। उबलय् जुजु बेन्यामीनया ध्वाखाय् च्वनाच्चंगु खः।

8 अथे जुयाः एबेद-मेलेकं दरबारं पिहां वनाः जुजुयात थथे धाल,

9 “हे जिमि प्रभु, हे महाराज! थुपिं मनुतयसं यर्मिया अगमवत्तायात तुंथिइ क्वफानाबियाः मभिंगु ज्या यात। अन व नये मखंक सी, छायाःसा शहरय् आः छपा नं मरि मन्त।”

10 अले जुजुं कूशी एबेद-मेलेकयात थथे धकाः आज्ञा बिल, “थनं स्विम्ह मनुनापं यंकाः यर्मिया अगमवत्ता अन सी न्ह्यः हे वयात तुंथिइ लिका।”

11 उकिं एबेद-मेलेकं उपिं मनुतयत् दरबारया धक्क क्वथाया क्वय्यागु छग् क्वथाय् यंकल। अनं भ्वाथः भ्वाथःगु वसः लिकाल, अले वं तुंथिइ यर्मियाया लागि खिपतं चिनाः व फुक्क क्वकयाबिल।

12 अले कृशी एबेद-मेलेकं यर्मियायात धाल, “छंगु याकु व खिपःया दथुइ थुपि भ्वाथःगु कापः ति।” यर्मियां अथे हे यात।

13 अले इमिसं उपि खिपःया ग्वाहालि यर्मियायात तुथिं थकाल। अनंलि यर्मिया पिवाःत च्वनीगु चुकय् च्वन।

सिदकियाह जुजुं यर्मियायाके सल्लाह काःगु

14 सिदकियाह जुजुं यर्मिया अगमवत्कायात सःतके छवत। अले परमप्रभुया देगःयागु स्वंगू लुखाय् वयात हल। जुजुं यर्मियायात धाल, “जिं छन्त छुं खँ न्यने। जितः छुं खँ सुचुके मते।”

15 यर्मियां सिदकियाहयात धाल, “जिं छितः व धाल धाःसा छिं जितः स्यानाः मदी ला? जिं छितः सल्लाह ब्यूसां व छिं न्यनादी मखु।”

16 तर जुजु सिदकियाहं मेपिन्सं मसीक यर्मियालिसैं थथे धकाः पाफल, “झीत सासः बियादीम्ह परमप्रभु गथे धाथें म्वाःम्ह खः, जिं छन्त स्याये मखु, न त छन्त स्यायेत स्वःपि मनुतयगु ल्हातय् छन्त बिइगु जुइ।”

17 अले यर्मियां सिदकियाहयात धाल, “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘छि बेबिलोनयाम्ह जुजुया हाकिमतयथाय् वन धाःसा बचय् जुइ अले थ्व शहरयात छवयकाबी मखु, छि व छिगु परिवार बचय् जुइ।’

18 तर छि बेबिलोनयाम्ह जुजुया हाकिमतयथाय् मवन धाःसा थ्व शहरयात बेबिलोनीतयगु ल्हातय् बिइगु जुइ, अले इमिसं थुकियात छवयकाबी, छि इमिगु ल्हातं बचय् जुइ फइ मखु।”

19 अले सिदकियाह जुजुं यर्मियायात धाल, “बेबिलोनीतयथाय् बिस्सुं वंपि यहदायापि खनाः जि गयाः। छायाधाःसा बेबिलोनीतयसं जितः इमिगु ल्हातय् बिल धाःसा इमिसं जिलिसैं बांमलाःगु व्यवहार याइ।”

20 यर्मियां लिसः बिल, “इमिसं छितः इमिगु ल्हातय् बी मखु। जिं छितः धयागु परमप्रभुया वचन पालन यानादिसँ, छिगु भिं जुइ, छि बचय् जुइ।

21 तर छिं वनेत इन्कार यात धाःसा परमप्रभुं जितः क्यनादीगु दर्शन थ्व हे खः,

22 यहदाया जुजुया दरबारय् त्वःताथकुपि सकलें मिस्तयत बेबिलोनयाम्ह जुजुया हाकिमतयथाय् यंकी। उपि मिसातयसं छितः थथे धाइ, “ ‘छिं भलसा कयादीम्ह छिकपिनि पासापिन्सं

छितः झंगः लानाः थःगु बसय् तल।

छिगु तुति ध्याचलय् तुनेवं

इमिसं छितः त्वःतावन।”

23 “छिकपिनि सकलें कलाःपि व काय् म्हायपिन्त बेबिलोनीतयथाय् यंकी। छि थः नं इमिगु ल्हातं बचय् जुइ मखु। छितः बेबिलोनयाम्ह जुजुं ज्वना यंकी। अले थ्व शहरयात मि तयाः छवयकाबी।”

24 अले सिदकियाहं यर्मियायात धाल, “थ्व खँ सुनानं मसीमाः, मखुसा छन्त स्याइ।

25 जिं छलिसैं खँल्हाबल्हा याःगु इमिसं न्यनाः छन्थाय् वयाः ‘छं जुजुयात छु धया अले जुजुं छन्त छु धाल व जिमित धा! जिमित छुं खँ सुचुके मते, मखुसा जिमिसं छन्त स्यानाबी,’ धकाः धाल धाःसा,

26 छं इमित थथे धा, ‘जितः जोनाथनया छँय् सीत छवयादी मते धकाः जिं जुजुयात बिन्ति जक यानाच्चवनागु खः।’”

27 सकलें हाकिमत यर्मियायाथाय् वयाः वयात न्यन। वं जुजुं धाःथें हे इमित धाल। उकिं इमिसं वयाके मेगु छुं मन्यन, छायाधाःसा जुजु व यर्मियाया दथुइ जगु खँल्हाबल्हा सुनानं मताः।

28 थुकथं यर्मिया यरूशलेम कब्जा याःबलय् तक पिवाःत च्वनीगु चुकय् हे च्वन।

थ्व गुकथं यरूशलेमयात कब्जा यात धयागु खँ खः।*

39

बेबिलोनीतयसं यरूशलेम कब्जा याःगु

1 यरूशलेमयात थुकथं काल- सिदकियाह यहदायाम्ह जुजु जगु गुंगू दँया झिगू लाय् बेबिलोनयाम्ह जुजु थः फुक्क सेना ज्वनाः यरूशलेमय् हमला याः वल, अले उकियात कब्जा यायेत घेरय् यात।*

2 सिदकियाह जुजुं राज्य यानाच्चवंगु झिंछगू दँया प्यंगू लाया गुंगू दिनय् उगु शहरया पःखाः त्ख्यात।†

3 अले बेबिलोनयाम्ह जुजुया सकलें हाकिमत वयाः दथुइच्चवंगु ध्वाखाय् च्वन। इपिं हाकिमत थुपि खः - सम्मारयाम्ह नेर्गल-सरेसर, मू हाकिम नेबो-सर्सीकिम, छम्ह तःधम्ह हाकिम नेर्गल-सरेसर व बेबिलोनयाम्ह जुजुया मेपिं सकलें हाकिमत।

4 इमित खनाः यहदाया जुजु सिदकियाह व सकलें सिपाइत चान्हय् हे क्यबया लँपुं निगू पःखाःया दथुइ दुगु लुखा जुयाः शहरं पिने बिस्सुं वन। इपिं यर्दन खुसिया ब्यासिपाखे वन।

5 तर बेबिलोनी सेनां इमित लित, अले सिदकियाहयात यरीहोया ख्यलय् लुइकल। इमिसं वयात ज्वनाः हमात देशया रिब्ला धाःगु थासय् बेबिलोनयाम्ह जुजु नबुकदनेसरयाथाय् हल। वं सिदकियाहयात सजॉय बीगु आज्ञा बिल।

6 अन रिब्लाय् हे बेबिलोनयाम्ह जुजुं सिदकियाहया कायपिन्त वयागु मिखाया न्ह्यःने हे स्याकेबिल। अले यहदाया सकलें हाकिमतयत् स्याकेबिल।

* 38:28 ३८:२८ इज ३३:२१ * 39:1 ३९:१ १५ जनवरी ५८८ बि.सि. † 39:2 ३९:२ १८ जुलाई ५८६ बि.सि.

- 7 वं सिदकियाहयागु मिखा लिकाल अले बेबिलोनय् यंकेत वयात कँय्या सिखलं चित।
 8 बेबिलोनीतयसं दरबार व मन्तयगु छँ छवय्काबिल, इमिसं यरूशलेमया प:खा: थुनाबिल।
 9 अले शहरय् ल्यनाच्चंपि व वयाथाय् बिस्युं व:पि व मेपिं ल्यपिं मन्तयत् जुजुया अङ्गरक्षकतय् सेनापति नबूजरदानं ज्वना: बेबिलोनय् यंकल।
 10 तर छुं नं मदुपि सुं गरीब मन्तयत् जुजुया सेनापति नबूजरदानं यहदा देशय् त्व:ताथकल, इमित वं दाखक्यब व बुँ बिल।

यर्मियायात त्व:तूगु

- 11 बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं जुजुया अङ्गरक्षकतय् सेनापति नबूजरदानयात यर्मियाया बारे थ्व आज्ञा बिल,
 12 “थ्वयात धा:सा यंका: बांलाक सुसाकुसा या। थ्वयागु छुं नं स्यंके मते। थ्वं छन्त धा:थें थ्वयागु लागि या।”
 13 उकिं जुजुया सेनापति नबूजरदान, मू हाकिम नबुशजबान, त:धंम्ह हाकिम नेर्गल-सरेसर व बेबिलोनया जुजुया मेपिं सकलें हाकिमतयसं
 14 मन्त छवया: यर्मियायात पिवा:त च्वनीगु चुकं हल। वयात छँय् यंकेगु जिम्मा इमिसं शापानया छय्, अहीकामया काय् गदल्याहयात बिल।
 थुकथं यर्मिया थ: मन्तनापं हे च्वन।
 15 पिवा:त च्वनीगु चुकय् कुनात:बलय् परमप्रभुया थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल,
 16 “वना: कूशी एबेद-मेलेकयात धा, ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इम्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी – जिं थ्व शहरय् भिं मखु, विनाश हया: जिं थ:म्ह हे धयागु खँ जिं पूर्वकैत्यनागु दु। थ्व खँ उखुन्ह छंगु मिखाया न्ह्य:ने हे पूवनी।
 17 तर उखुन्ह जिं छन्त बचय् याये। अले छ गुपिं खना: ग्या:गु ख:, छन्त इमिगु ल्हातय् बिइगु जुइ मखु,’ परमप्रभुं धयादी।
 18 ‘जिं छन्त बचय् याये। छन्त तरवारं स्याइ मखु, तर छ थ:गु ज्यान बचय् याना: बिस्युं वनी। छाय्धा:सा छं जित: भरोसा या:गु दु,’ परमप्रभुं धयादी।”

40

यर्मियायात त्व:तूगु

- 1 जुजुया सेनापति नबूजरदानं यर्मियायात सिखलं चिना: बेबिलोनय् यंकेत्यपिं यरूशलेमयापिं व यहदायापिं मेपिं कैदीतनापं लुइकूगु ख:। वं वयात रामाय् त्व:ता ब्यबलय् परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय् व:गु वचन थ्व हे ख:।
 2 सेनापति यर्मियायात स:ता: थथे धाल, “परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थ्व थासय् थ्व विपति वइ धका: न्हापा हे धयादीगु ख:।
 3 आ: वय्कलं थ्व विपति हया: थ:म्ह धयादीगु थें यानादिल। छिमिसं परमप्रभुया विरोधय् पापयात, वय्क:या आज्ञा पालन मयात, उकिं थ्व फुक्क जुल।
 4 तर थौं छंगु ल्हा:या सिखलं जिं छन्त मुक्त यानाबी। जिलिसें बेबिलोनय् वये मंदुसा वा! छन्त जिं स्वये। तर छन्त जिलिसें बेबिलोनय् वये मंमदुसा वये मते! स्व! थ्व फुक्क देश छंगु न्ह्य:ने दु। छन्त गन वने मंदु अन हँ!”
 5 अयनं यर्मिया वनेत्यंबलय् नबूजरदानं लिफ: स्वया: धाल, “शापानया छय्, अहीकामया काय् गदल्याहयाथाय् हँ! वयात बेबिलोनयाम्ह जुजुं यहदाया शहरया बडाहाकिम ल्य:गु दु। अन वनापं मेपिं मन्तलिसें च्वँ, अथवा छन्त गन वने मंदु अन हँ!”
 सेनापति वयात नयेगु सामान व कोसेलि बिया: त्व:ताबिल।
 6 उकिं यर्मिया मिस्पाय् अहीकामया काय् गदल्याहयाथाय् वन, अले वलिसें देशय् त्व:ताथकूपिनापं च्वन।

यहदाया बडाहाकिम गदल्याह

२ राज २५:२२-२४

- 7 बेबिलोनयाम्ह जुजुं अहीकामया काय् गदल्याहयात देशया बडाहाकिम ल्य:गु दु अले ज्वना: बेबिलोनय् मयंकूपिं देशयापिं दकलय् गरीबपिं मिजं, मिस्त व मस्त फुक्क वयागु ल्हातय् ब्यूगु दु धयागु खँ सेनायापिं सकलें कप्तानत व बस्ती बस्तीइ दुपिं सिपाइंतयसं न्यन।
 8 अले इपिं मिस्पाय् गदल्याहयाथाय् वल। इपिं थथे दु – नतन्याहया काय् इश्माएल, कारेहया निम्ह काय्पिं योहानान व जोनाथन, तन्हमेतया काय् सरायाह, नतोपाती एफैया काय्पिं, माकातीया काय् याजन्याह व थुमि सकलें मन्त।
 9 शापानया छय्, अहीकामया काय् गदल्याहं इपिं व इमि मन्तयत् साहस बीत पाफया: थथे धाल, “बेबिलोनीतयगु सेवा यायेत ग्याये मते। देशय् च्वना: बेबिलोनयाम्ह जुजुया सेवा या! छिमिगु भिं जुइ।
 10 जि धा:सा झीथाय् वइपिं बेबिलोनीतय न्ह्य:ने छिमि न्ह्यलुवा: जुया: मिस्पाय् हे च्वने। छिमिसं धा:सा दाखमघ, तांन्व:बलय् फल व चिकं थथ:गु थलय् मुंका: ति, अले छिपिं छिमिसं का:गु शहरय् च्वँ।”
 11 बेबिलोनयाम्ह जुजुं यहदाया मन्तय् छुं मन्त त्व:ताथकूगु दु व शापानया छय्, अहीकामया काय् गदल्याहयात बडाहाकिम ल्य:गु दु धयागु खँ मोआबय्, अम्मोनय्, एदोमय् व मेमेगु देशय् दुपिं यहदीतयसं न्यन।
 12 अले सकलें यहदी मन्त, गन गन इपिं छ्यालब्याल जूगु ख:, व थासं लिहां वया: यहदा देशया मिस्पाय् गदल्याहयाथाय् वल। अले इमिसं यक्व हे दाख व तांन्व:बलय् फल मुंकल।

गदल्याहयात स्याःगु

२ राज २५:२५-२६

13 कारेहया काय् योहानान व बस्ती बस्तीइ दुपि सेनाया सकलें कप्तानत मिस्पाय् गदल्याहयाथाय् वल।

14 इमिसं वयात थये धाल, “छितः स्यायेत अम्मोनीतय् जुजु बालीसं नतन्याहया काय् इश्माएलयात छवयाहःगु दु।” तर अहीकामया काय् गदल्याहं व खँ पत्याः मयात।

15 अले कारेहया काय् योहानान मिस्पाय् गदल्याहयात सुं मदुगु थासय् थथे धाल, “जि वनाः नतन्याहया काय् इश्माएलयात स्याये ला? थ्व खँ सुनानं सी मखु। छिगु प्येखेरं मुंवःपिं यहदाया मनूतयत् छ्यालब्याल जुइके बीत, अले यहदाया ल्यनाच्चपिं नाश जुइके बीत वयात छाया् छिगु ज्यान काय्के बीगु?”

16 तर अहीकामया काय् गदल्याहं कारेहया काय् योहानानयात धाल, “छं थज्याःगु ज्या याये मते! छायाधाःसा छं इश्माएलया बारे धाःगु खँ सत्य मखु।”

41

1 न्हयगुगु लाय् एलीशामाया छय, नतन्याहया काय् जुजु खलःयाम्ह व जुजुया हाकिमत मध्ये छम्ह इश्माएल झिम्ह मनूत ज्वनाः मिस्पाय् अहीकामया काय् गदल्याहयाथाय् वल। इपिनापं च्वनाः नयाच्चंबलय्,☆

2 नतन्याहया काय् इश्माएल व झिम्ह मनूतयसं दनाः बेबिलोनयाम्ह जुजुं उगु देशया बडाहाकिम ल्यःम्ह शापानया छय, अहीकामया काय् गदल्याहयात तरवारं पालाः स्यानाबिल।

3 इश्माएलं मिस्पाय् गदल्याहनापं दुपि सकलें यहदाया मनूतयत् व अन दुपि बेबिलोनी सिपाइतयत् नं स्यानाबिल।

4 गदल्याहयात स्याःगु कन्हय् खुन्हु थ्व खँ सुनां मस्यूनबलय् हे

5 थःगु दाही चानातःपिं, थःगु वसः खुनातःपिं व थःगु म्हय् थःम्हं हे घाः यानातःपिं चयम्ह मनूत अन्नबलि व धुपौय् ज्वनाः शकेम, शीलो व सामरियां परमप्रभुया देगलय् वल।

6 नतन्याहया काय् इश्माएल मिस्पां इमित नापलायेत ख्वख्वं वल। वं इमित नापलाये धुंकाः धाल, “अहीकामया काय् गदल्याहयाथाय् हूँ।”

7 इपिं शहरय् दुहां वनेवं नतन्याहया काय् इश्माएल अले वलिसें दुपि मनूतयसं इमित स्यात अले इमित त्यांकिइ वांछवयाबिल।

8 तर इपिं मध्ये झिम्हयसिनं इश्माएलयात धाल, “जिमित स्यानादी मते। जिमिसं छव, तछव, चिकं व कस्ति बुँइ सुचुका तयागु दु।” उकिं वं इमित त्वःताबिल।

9 इश्माएलं स्याःपिं मनूतयगु सीम्ह वांछवःगु तुंथि तसकं तःधं। व त्यांकि आशा जुजुं इश्माएलया जुजु बाशां हमला याःबलय् म्हुइके ब्यगु खः।☆
नतन्याहया काय् इश्माएलं मनूतयगु सीम्हं व त्यांकि जायकाबिल।

10 इश्माएलं मिस्पाय् ल्यंदुपिं सकलें मनूत अर्थात जुजुया सेनापति नबजरदानं अहीकामया काय् गदल्याहया जिम्माय् बियाः अन त्वःताथकुपिं सकलें मनूत व जुजुया म्हायपिन्त ज्वनाः कुनाबिल। थुकथं नतन्याहया काय् इश्माएल थुपिं कैदीतयत् ज्वनाः पारि अम्मोनीतयथाय् वनेत पिहां वन।

11 कारेहया काय् योहानान व वलिसें दुपि सकलें कप्तानतयसं नतन्याहया काय् इश्माएलं याःगु फुक्क अपराधया बारे न्यन।

12 अले इमिसं थः मनूत ज्वनाः नतन्याहया काय् इश्माएललिसें लडाइँ याः वन। इमिसं वयात गिबोनय् दुगु तःधंगु पुख्या न्ह्यःने लुइकल।

13 इश्माएललिसें दुपि मनूतयसं कारेहया काय् योहानान व वलिसें दुपि सेनाया कप्तानतयत् खन, इपिं लयत्ताल।

14 इश्माएलं मिस्पां ज्वनाहःपिं सकलें मनूत कारेहया काय् योहानानयाथाय् लिहां वन।

15 तर नतन्याहया काय् इश्माएल व वया च्याम्ह मनूत योहानानपाखें बचय् जुयाः अम्मोनीतयथाय् बिस्युं वन।

योहानान मिश्रय् बिस्युं वनेत्यंगु

16 अले अहीकामया काय् गदल्याहयात स्यायेधुंकाः मिस्पां ज्वनायंकूपिं सिपाइँत, मिस्त, मस्त व हाकिमत फुक्कसिगु जिम्मा कारेहया काय् योहानान व वलिसें दुपि सेनाया फुक्क कप्तानतयसं काल।

17 इपिं बेबिलोनीतपाखें बचय् जुइत मिश्रय् वनेगु बिचाः यानाः बेथलेहेमया लिक्क गेस्थ-किम्हामय् बाय् च्वन।

18 इपिं बेबिलोनीत खनाः ग्याःगु खः, छायाधाःसा बेबिलोनयाम्ह जुजुं देशया बडाहाकिम ल्यःम्ह अहीकामया काय् गदल्याहयात नतन्याहया काय् इश्माएलं स्याःगु खः।

42

बचय् जूपिन्त ख्याच्चः

1 सेनाया सकलें कप्तानत, कारेहया काय् योहानान व होशयाहया काय् येजन्याह, चिधंपिनिसें ततःधंपिं सकलें मनूत यर्मिया अगमवक्तायात नापलाः वल।

2 अले इमिसं वयात धाल, “जिमिगु बिन्ति न्यनादिसँ, जिपिं बचय् जूपिनिगु निति परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरयात प्रार्थना यानादिसँ। छायाधाःसा न्हापा यक्व दुपि जिपिं आः कम हे जक ल्यनाच्चंगु छिं खँ हे खं।

☆ 41:1 ४१:१-३ २ राज २५:२५ ☆ 41:9 ४१:१९ २ राज २५:१६-२२; २ इति १६:१-६

- 3 परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरं जिमित गन वनेगु खः, जिमिसं छु यायेमाःगु खः, व क्यनादीमा धकाः प्रार्थना यानादिसँ।”
- 4 यर्मिया अगमवक्तां इमित धाल, “जिं छिमिगु खँ न्यनागु दु। छिमिसं बिन्ति याःथें जिं परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरयात प्रार्थना यानाबी, अले परमप्रभुं छु धयादिल व फुक्क जिं छिमित कनाबी। जिं छुं नं खँ छिमिगुपाखें सुचुके मखु।”
- 5 अले इमिसं यर्मियायात धाल, “परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरं छिपाखें जिमिथाय् छुं खबर छवयाहयादिल धाःसा अले जिमिसं वय्कःया वचनकथं मयात धाःसा परमप्रभु हे जिमिगु विरोधय् खःम्ह व विश्वास याये बहःम्ह साक्षी जुयादीमा।
- 6 व जिमित यःगु जुइमा वा मयःगु जुइमा, जिमिसं परमप्रभु जिमि परमेश्वरया आज्ञा पालन याये, गुम्हय्सिथाय् जिमिसं छितः छवयेत्यनागु दु। जिमित बां हे लायेमा, छाय्धाःसा जिमिसं परमप्रभु जिमि परमेश्वरयागु आज्ञा पालन याये।”
- 7 झिन्हु लिपा परमप्रभुया वचन यर्मियायाथाय् वल।
- 8 उकिं वं कारेहया काय् योहानान अले वनापं दुपिं सकलें सेनाया कप्तानतयत् अले चीधिकःपिनिसें तःधिकःपिं सकलें मनुतयत् सःतल।
- 9 यर्मियां इमित धाल, “परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वर, गुम्हय्सिथाय् छिमिसं जितः थःगु बिन्ति देछायेत छवःगु खः, थथे धयादी,
- 10 ‘छिपिं थ्व हे देशय् च्वन धाःसा जिं छिमित नाश याये मखु तर छिमित तयातये, जिं छिमित लिनाकाये मखु तर पी, छाय्धाःसा जिं छिमिगु छु स्यंकागु खः उकिया निंति जिगु नुगः ख्वः।
- 11 छिपिं आः ग्यानाच्चंगु बेबिलोनया जुजुलिसें ग्याये मते, परमप्रभुं धयादी, छाय्धाःसा छिमित वयागु ल्हातं बचय् यायेत व त्वःतकेत जि छिपिलिसें दु।
- 12 नबूकदनेसरयात छिमित दया याकेबिया जिं छिमित दया याये, अथे जुयाः वं थ्व छिमिगु देशय् छिमित च्वनेबी।’
- 13 “अयनं छिमिसं परमप्रभु जिमि परमेश्वरया आज्ञा पालन मयासें ‘जिपिं थ्व देशय् च्वने मखु,
- 14 तर जिपिं मिश्र देशय् हे च्वंवेने, छाय्धाःसा अन जिमिसं लडाईं स्वयेमाली मखु, तुरहीया सः न्यनेमाली मखु, मरि नये मखंकाः च्वनेमाली नं मखु’ धाल धाःसा,
- 15 हे यहदाया मनुत, परमप्रभुया थ्व वचन न्यँ! दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘छिमिसं मिश्रय् वनेगु क्वःछिनागु दुसा अले अन च्वनेगु खःसा,
- 16 गुगु तरवार खनाः छिपिं ग्याःगु खः, व हे तरवारं छिमित लिनाः मिश्र देशय् नापलाकी, अले छिपिं गुगु अनिकाल खनाः ग्याःगु खः, व मिश्र देशय् छिमिगु ल्युने ल्युने वइ, अले छिपिं अन हे सी।
- 17 धात्थें हे मिश्रय् वनाः च्वनेगु क्वःछ्यूपिं मनुत तरवार, अनिकाल व महामारी सी। जिं छिमिके हयेत्यनागु विपत्तिपाखें सुं नं म्वाइ मखु वा बचय् जुइ मखु।’
- 18 परमप्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘गथे जिं जिगु तं यस्शलेमय् च्वंपिं मनुतयके प्वंकागु खः, अथे हे छिपिं मिश्रय् वन धाःसा जिगु तं छिमिके प्वंके। जिं छिमित लिनाछवयागु फुक्क जातितयगु दथुइ जिं छिमित सराः, भय, गिल्ला व निन्दाया पात्र दय्के। थ्व देश छिमिसं हाकनं खनी मखु।’
- 19 “हे ल्यनाच्चंपिं यहदाया मनुत, परमप्रभुं छिमित ‘मिश्रय् वने मते’ धयादीगु दु। थ्व खँ ल्वःमंके मते! जिं थौं छिमित ख्याच्चः बियागु दु।
- 20 छिमिसं जितः परमप्रभु जिमि परमेश्वरयाथाय् छवयाः ‘जिमिगु निंति परमप्रभु इी परमेश्वरयात प्रार्थना यानादिसँ, जिमित वय्कलं धयादीगु छता छता खँ धयादिसँ, जिमिसं व याये’ धयाः छिमिसं थःम्हं थःत ध्वंलाःगु दु।
- 21 जिं थौं छिमित व धयागु दु। तर वय्कलं जितः छिमित धा धकाः धयादीगु फुक्क खँय् छिमिसं परमप्रभु जिमि परमेश्वरया आज्ञा पालन याःगु म्दु।
- 22 उकिं आः धात्थें छिमिसं सीकाति, छिपिं च्वंवेने मास्तिवय्कूगु थासय् हे छिपिं तरवार, अनिकाल व महामारी सी।”

यर्मियायात मिश्रय् यंकूगु

43

- 1 परमप्रभु इमि परमेश्वरं गुलि खँ धायेत यर्मियायात छवयाहःगु खः, व फुक्क खँ यर्मियां इमित धाये थुंकाः
- 2 होशयाहया काय् अजर्याह व कारेहया काय् योहानान व मेपिं फुक्क जिराहा मनुतयसं यर्मियायात धाल, “छं मखुगु खँ ल्हानाच्चंगु दु! ‘छिपिं मिश्र देशय् च्वंवेने हे मते’ धकाः धायेत परमप्रभु इी परमेश्वरं छन्त छवयाहयादीगु मखु।
- 3 तर बेबिलोनीतयसं जिमित स्यायेमा वा ज्वनाः बेबिलोनय् यंकेमा धयागु मतिइ तयाः नेरियाहया काय् बास्कं छन्त जिमिगु विरोधय् ग्वाकूगु खः।”
- 4 उकिं कारेहया काय् योहानान व सेनाया फुक्क कप्तानत व मेपिं सकलें मनुतयसं “यहदा देशय् हे च्वँ!” धयागु परमप्रभुया आज्ञा पालन मयात।
- 5 उकिया पलेसा न्हापां जःलाखःला देशय् बिस्सुं वंपिं हाकनं यहदाय् च्वनेत लिहांवःपिन्त कारेहया काय् योहानान व सेनाया फुक्क कप्तानतयसं यंकल —✧
- 6 मिजंपिं, मिस्त, मस्त, राजकुमारीत, जुजुया सेनापति नबूजरदानं शापानया छय् अहीकामया काय् गदल्याहया ल्हातय् लःल्हाःपिं फुक्कसित व अगमवक्ता यर्मियायात अले नेरियाहया काय् बास्कयात नं इमिसं यंकल।

7 थुकथं परमप्रभुया आज्ञा पालन मयासें इपिं मिश्र देशय वन, इपिं तहपनेसय् थ्यन।

8 तहपनेसय् परमप्रभुया थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल,

9 “छं ततःग्वःगु ल्वहं ल्हातय् का, अले यहदाया मन्तयसं स्वयाच्चंबलय हे तहपनेसय् दुगु मिश्रयाम्ह जुजु फारोया दरबारया लुखाय् अप्पा छिनातःगु लँया क्वसं ध्याचलय् उपिं ल्वहंत थुनाछव!

10 अले इमित धा, ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी – जिं थःम्हं हे थः दास बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरयात सःते, अले जिं सुचुका तयागु थुपिं ल्वहंतयगु च्वय् वयागु सिंहासन थापं याये। वं उक्रिया च्वय् थःगु पाल ग्वइ।

11 व वयाः मिश्र देशयात हमला याइ, अले सीगु लागि च्वयातःगु दुसा सित, कैदी जुयेगु च्वयातःगु दुसा कैदय् वनेत व तरवारं सीगु च्वयातःगु दुसा तरवारयात लःल्हाइ।

12 वं मिश्र देशया घःतयगु देगलय् मिं नकाबी। वं इमिगु देगःत छ्वयकाबी, अले घःतयत् ज्वना यंकी। गथे फैजवाःतयसं थःगु वसतय् च्वंगु ससि फुक्क लिकाइ, अथे हे वं मिश्र देशय् च्वंगु फुक्क लिकया छवइ अले व अनं छुं हे हानि मजुसें लिहां वइ।

13 वं मिश्र देशय् दुगु सूर्यया देगःया थांत स्यंकाबी, अले मिश्र देशया घःतय् देगःत मिं नकाबी।’ ”

44

मूर्ति पुजां यानाः नाश जूगु

1 मिश्र देशया उत्तरय् च्वंगु शहरत मिगदोल, तहपनेस, नोप* व मिश्रय् दच्छिनपाखे च्वपिं सकलें यहदाया मन्तयगु बारे परमप्रभुयागु थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल।

2 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी – यरूशलेम व यहदाया फुक्क शहरय् जिं हयागु फुक्क विपत्ति ला छिमिसं खंगु हे दु। थौं व झिजांमिजां दंगु सुनसान थाय् जूगु दु, अन सुं नं मच्चं।

3 थ्व इमिसं मभिंगु ज्या याःगुलि जूगु खः। इमिसं छिमिसं म्हमस्यूपिं व छिमि पुर्खातयसं म्हमस्यूपिं मेपिं घःत पुजा यानाः जितः तंचायकल।

4 अयनं जिं जिम्ह दास अगमवक्तातयत् बारम्बार इमिथाय् थथे धायके छ्वया, ‘जितः तसकं मयःगु थज्याःगु घच्चाइपुगु ज्या याये मते।’

5 तर इमिसं जिगु खँ मन्त्यं, उकी ध्यान हे मब्यु। इमिसं मभिंगु ज्या यायेगु मत्वःतू व इमिसं मेपिं घःतयत् धुपाँय् च्याकेगु ज्या मत्वःतू।

6 उकिं जिं थःगु तं यहदाया शहर शहर व यरूशलेमया गल्लि गल्लिइ प्वंका। उपिं थौं तक नं झिजांमिजां दंगु व सुनसान थाय् जुयाच्चंगु दु।

7 “आः दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी – यहदापाखें मिजिपिं, मिस्त, चीधिकःपिं मस्त व ह्याउमस्त नाश याकाः सुं छम्ह हे ल्यं मदय्क छिमिसं थःपिन्के थज्याःगु विपत्ति छाय् हयेगु?

8 छिपिं च्वंवःगु थ्व मिश्र देशय् मेपिं घःतयत् धुपाँय् च्याकाः जितः छाय् तं चाय्कागु? थथे यानाः छिमिसं थःत हे नाश याइ अले पृथ्वीया फुक्क जातिया मन्तयसं छिमित हेस्याइ अले छिमिगु नां कयाः सराः बी।

9 छु छिमि पुर्खात, यहदाया जुजुपिं व रानीपिं अले छिमिसं व छिमि कलाःपिन्सं यहदा देशय् व यरूशलेमया गल्लि गल्लिइ याःगु मभिंगु ज्या छिमिसं ल्वःमन ला?

10 छिपिं थौं तक नं क्वमिल्लु जूगु मद्दिनि, छिमिसं जितः हनाबना तःगु नं मद्दु, जिं छिपिं व छिमि पुर्खातयगु न्ह्यःने तयागु जिगु व्यवस्था व विधि छिमिसं पालन याःगु मद्दु।

11 “उकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी – स्व, जि थः हे छिमिगु विरोधय् वनाः छिमित स्यंके, अले यहदाय् मनूत छम्ह नं मदयकाबी।

12 मिश्रय् च्वंवेने मास्ति वय्कूपिं यहदाय् ल्यनाच्चंपिन्त जिं नाश याये। मिश्र देशय् हे इपिं नाश जुइ। तरवारं वा अनिकालं इपिं नाश जुइ। चीधिकःपिंनिसें तःधिकःपिं तक सकलें मनूत तरवार व अनिकालं सी। जिं इमित लिनाछ्वयागु फुक्क जातितयगु दथुइ जिं इमित सराः, भय, गिल्ला व निन्दाया पात्र दय्के।

13 जिं यरूशलेमयात तरवार, अनिकाल व महामारी सजाँय बियागु थें हे मिश्र देशय् च्वंपिन्त जिं सजाँय बी।

14 मिश्र देशय् च्वंवेपिं यहदाया ल्यनाच्चंपिं छम्ह नं म्वानाच्च्वनी मरखु, न बचय् जुइ। इमिसं यहदा देशय् हे लिहां वयाः अन च्वने मास्ति वय्कूसां छुं शरण काःवपिं बाहेक इपिं छम्ह नं लिहां वयेखनी मरखु।”

15 अले उगु महासभाय् दुपिं मिजंतयसं, थः कलाःपिन्सं मेपिं घःतयगु लागि धुपाँय् च्याकूगु स्यूपिं मन्तयसं व अन दनाच्चंपिं मेपिं सकलें मिसातयसं अले मिश्रया उत्तरपाखे व दच्छिनपाखेयापिं सकलें यहदाया मन्तयसं यर्मियायात धाल,

16 “छिं परमप्रभुया नामय् धाःगु खँ जिमिसं मानय् याये मरखु।

17 जिमिसं याये धकाः धयागु फुक्क ज्या या हे याये। स्वर्गयाम्ह रानी जिमि घःमय्जुया निति जिमिसं अथे हे धुपाँय् च्याके अले त्वँसाबलि नं वयात छाये गथे जिमि पुर्खा, जुजुपिं व नायःतयसं यहदाया शहर शहरय् व यरूशलेमया गल्लि गल्लिइ छाःगु खः। उबलय् जिमिके नयेगु नसा गाक्क दुगु खः, जिमित बालानाच्चंगु खः, जिमिके विपत्ति नं वःगु मद्दु।

18 तर गुबलय् निसें जिमिसं स्वर्गयाम्ह रानी घःमय्जुयात धुपाँय् च्याकेगु व त्वँसाबलि छायेगु त्वःताः, उबलय् निसें जिमित फुक्क खँया मगाःमचाः जुया वयाच्चंगु दु, जिमि मनूत तरवार व अनिकालं सीगु दु।”

* 44:1 ४४:१ “नोप” या मेगु नां मेमफिस खः

19 अले मिसातयसं धाल, “जिमिसं स्वर्गयाम्ह रानीया लागि धुपॉय च्याकाबलय् अले वयात त्वँसाबलि छायाबलय् छु जिमि थः भाःतपिन्सं मसीकं हे वयागु मूर्ति बालूगु मरि दय्काच्चंगु व वयात त्वँसाबलि छायाच्चंगु धकाः च्वना ला?”

20 अले यर्मियां थथे लिसः ब्यूपि सकलें मन्तयत्, मिस्त व मिजपिन्त धाल,

21 “छिमिसं, छिमि पुर्खात, छिमि जुजुपि व हाकिमत व देशयापि मन्तयसं यहदाया शहर शहरय् व यस्शलेमया गल्लि गल्लिइ च्याकूगु धुपॉयया बारे छु परमप्रभुयात लुमसे मवः ला? छु! वय्कलं बिचाः याना मदिल ला?

22 छिमिसं याःगु मभिंगु ज्या व घच्चाइपुगु ज्या परमप्रभुं यक्व अप्वः सह यानादी मफुत। अले छिमिगु देश झिजांमिजां दंगु, मन् मदुगु सुनसान थाय् जुल। अले मन्तयसं छिमिगु नां कयाः सराः बियेगु यानावयाच्चंगु दु, थौं नं अथे जुयाच्चंगु दु।

23 छिमिसं धुपॉय च्याकाः परमप्रभुया विरोधय् पाप याःगुलि, अले वय्कःया आज्ञा पालन मयाःगुलि वा वय्कःया व्यवस्था वा नियम वा वय्कःया विधि पालन मयाःगुलि थ्व विपत्ति छिमिके वःगु खः, थौं छिमिसं खनाच्चंगु थें।”

24 अले यर्मियां सकलें मन्त व मिस्तयत् धाल, “छिपि मिश्रय् दुपि यहदायापि सकलें मन्तयसं परमप्रभुया थ्व वचन न्यँ,

25 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएल्लयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी – स्वर्गयाम्ह रानीयात धुपॉय च्याकेत व त्वँसाबलि छायेत जिमिसं यानागु ‘भाकल धात्थें हे जिमिसं पूरा याये धकाः छिमिसं व छिमि कलाःपिन्सं थःमहं बचं ब्यूगु खँ थःगु हे ज्यां छिमिसं पूरा याःगु दु।’

“उकिं छिमिसं थःगु बचं पूरा या! छिमिसं यानागु भाकल पूरा या!

26 तर हे मिश्र देशयापि सकलें यहदाया मन्त, परमप्रभुया वचन न्यँ! परमप्रभुं धयादी, ‘जिगु तःधंगु नामय् जिं पाफयाच्चनागु दु कि मिश्र देशय् च्वनाच्चंविं सुं नं यहदाया मन्तयसं नं “गथे परमप्रभु धात्थें म्वाःमह खः” धकाः आबलि गुबलें जिगु नामं पा फइ मखु वा जिगु नां काइ मखु।

27 छायाःसा जिं इमित भिया लागि मखु तर मभिया लागि स्वयाच्चनागु दु, मिश्र देशय् दुपि सकलें यहदाया मन्त नाश मजुतले तरवार व अनिकालं सी।

28 तरवारं बचय्जूपि मिश्र देशं यहदा देशय् कम हे जक लिहां वइ। अबलय् मिश्र देशय् च्वंविं यहदाया ल्यंदुपि सकसिनं इमिगु वचन सत्य खः लाकि जिगु वचन सत्य खः, व सी।’

29 “परमप्रभुं धयादी, ‘छिमिगु विरोधय् स्यंकेगु जिगु वचन धात्थें हे पूरा जुइ धकाः छिमिसं सीमा धकाः जिं छिमि व थ्यासय् सजाँय बी। अले व हे छिमि चिं जुइ।’

30 परमप्रभुं थथे धयादी, ‘गथे जिं यहदाया जुजु सिदकियाहयात वयात स्यायेत स्वःमह वया शत्रु बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरया ल्हातय् बियागु खः, अथे हे मिश्रया जुजु फारो होप्रायात नं जिं वयात स्यायेत स्वःमह वया हे शत्रुया ल्हातय् बी।’ ” ☆

45

बास्कयात परमप्रभुया बचं

1 यहदाया जुजु, योशियाहया काय, यहोयाकीमं राज्य यानाच्चंगु प्यंगूगु दँय् नेरियाहया काय, बास्कं यर्मिया अगमवक्तां च्वकेत नवाःगु थुपि वचन छथू भ्वँतय् च्वये धुंकाः यर्मियां वयात धाल, ☆*

2 “बास्क, परमप्रभु, इस्राएल्लया परमेश्वरं छन्त थथे धयादी –

3 छं धाल, ‘धिक्कार जित! छायाःसा परमप्रभुं जिगु दुःखय् दुःख तनादिल! झसुकाः ततं जि त्यानुइ धुंकल, जितः गनं नं आराम मदु।’

4 “उकिं परमप्रभुं धयादी – छं वयात थथे धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – जिं छु दय्कागु दु, व जिं स्यंकाबी। जिं पृथ्वी न्यंक छु पिनागु दु व जिं लिनाकाये।

5 तर न्यँ! छं थःगु निंति ततःधंगु खँ माला च्वनागु ला? अथे माले मते! जिं थःमहं हे फुक्क मन्तयके विपत्ति हये, परमप्रभुं धयादी, तर छ न्हाथाय् वसां जिं अन छंगु ज्यान बचय् यानाः छन्त म्वाकातये।’ ”

46

जाति जातिया बारे अगमवाणी

1 जाति जातिया बारे यर्मिया अगमवक्तायाथाय् वःगु परमप्रभुया वचन थ्व हे खः।

मिश्र देशया बारे अगमवाणी

मिश्रया बारे –

2 यफ्रेटिस खुसि सिथय् च्वंगु कर्कमीशय् योशियाहया काय यहदाया जुजु यहोयाकीमं राज्य यानाच्चंगु प्यंगूगु दँय् बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरं त्याकूम्ह मिश्र देशयाम्ह जुजु फारो नेकोया सेनाया बारे, ☆*

3 “तःधंगु व चिधंगु ढालत तयार या!

लडाइँया लागि न्ह्यज्या!

4 सलया म्हय् लगाम च्यु!

☆ 44:30 ४४:३० २ राज २५:१-७ ☆ 45:1 ४५:१ २ राज २४:१; २ इति ३६:५-७; दान १:१-२ * 45:1 ४५:१ ६०५ बि.सि. * 46:2 ४६:२ ६०५ बि.सि. ☆ 46:2 ४६:२-२६ यशै १९:१-२५; इज २९:१-३२:३२

हे सलगइपि,
 सल गया: नँयागु तपुलि पुया:
 थथ:गु थासय् दँ!
 छिमिगु भाला च्वामुकि।
 छिमिगु म्हय् कवच पयु!
 5 तर जिं छु खनाच्चवना?
 इपिं ला ग्यानाच्चवंगु दु।
 इपिं लिचिलाच्चवंगु दु।
 इमि सिपाइँत बुत।
 इपिं हथाय् पथासं बिस्युं वनाच्चवंगु दु।
 इमिसं लिफ: मस्व:, प्यखेरं आतंक हे आतंक दु”

परमप्रभुं धयादी।

6 “याकनं बिस्युं वनीपिं नं बिस्युं वने फइ मखु,
 न बल्ला:पिं हे बचय् जुइ फइ।
 उत्तरय् यफ्रेटिस खुसि सिथय्
 इपिं धेधेचुया: दइ।

7 “नील खुसि थें न्ह्यज्याना: वइगु,
 त:धंगु लबु थाहां वइगु खुसि थें वइगु थ्व सु ख:?
 8 मिश्र देश नील खुसि थें न्ह्यज्याना: वइ,
 लबु थाहां वइगु खुसिया ल: थें।
 वं धाइ, ‘जि न्ह्यज्याना: पृथ्वीयात त्वपुयाबी।
 जिं शहर शहरयात व अनयापिं मनूतयत नाश यानाबी।’
 9 अय् सल, न्ह्यज्या!
 अय् सारथीत, रथ याकनं व्वाकि!
 अय् सिपाइँत, न्ह्यज्या!
 ढाल क्वबिपिं कूश व पूतयापिं मनूत,
 वाण बांलाक कयके स:पिं
 लूदयापिं मनूत, वनाछव!
 10 तर व दि प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया दि ख:,
 बदला काइगु दि,
 थ: शत्रुतयत बदला काइगु दि।
 लुमधंतले तरवारं नाश याइ,
 हि त्वना: वं प्या:चा: लंकी।
 छाया:सा उत्तरयागु देशय्,
 यफ्रेटिस खुसि सिथय्,
 प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं बलि छानादी।

11 “हे मिश्र देशयाम्ह कुमारी म्हाय्,
 च्वय् गिलादय्† वना: मलम का!
 तर छं म्वा:म्वाकं थीथी कथंयागु वास: पाइगु,
 छ लाइ मखु।
 12 जात जाति छंगु लज्याया खँ न्यनी।
 छंगु ख्व:सलं पृथ्वी जाइ।
 सिपाइँलिसें सिपाइँ थक्कर नइ।
 इपिं निम्हं छकलं दइ।”
 13 बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरं वया: मिश्र देशयात हमला याइगु बारे परमप्रभुं यर्मियायात थ्व खबर बियादीगु दु, ☆

† 46:11 ४६:११ गिलाद वास: दक्कत छयलीगु सिमासामाया लागिं नांजा:गु यर्दन खुसिया पुर्बय् ला:गु छगू लाग्ग। ☆ 46:13 ४६:१३ यर ४३:१०-१३

- 14 “मिश्र देशय सुचं ब्यु!
मिगदोलय घोषणा या,
नोपः व तहपनेसय नं घोषणा या,
‘तयार जुयाः थथःगु थाय कयाः देँ,
छाय्धाःसा तरवारं छिमिगु प्यखेरं क्वापक्वाप नयाच्चंगु दु।’
- 15 छिमि सिपाइँत छाय् क्वदःगु?
इपि दने फइ मखु, छाय्धाःसा परमप्रभुं इमित क्वयपाखे घ्वानादीगु दु।
- 16 छिमि सिपाइँत बरोबर थक्कर नयाः
छम्हयसिया च्वय मेम्ह दइ।
इमिसं धाइ, ‘देँ! अत्याचारया तरवारपाखे बिस्सुं वनाः
झीपि थः हे मनूतयथाय
व थः जन्म जूगु देशय हे लिहां वनेनु।’
- 17 अन इमिसं तःसलं धाइ,
‘मिश्रया जुजु फारो तःधंगु सः जक खः।
वं ला थःगु मौका तंकूगु दु।’
- 18 “धात्थे जि म्वाःम्ह खः थें” जुजुं धयादी,
गुम्हयसिगु नां दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु खः,
“पहाडत मध्ये तबोर थें छम्ह वइ,
समुद्र सिथया कर्मेल थें व वइ।
- 19 हे मिश्र देशय च्वंपि,
कैदी जुयाः वनेत थःगु सामान प्वःच्यु,
छाय्धाःसा नोप नाश जुइ,
मनू मदयाः व झिजांमिजां जुइ।
- 20 “मिश्र छम्ह बांलाःम्ह साचा खः।
तर उत्तरपाखे छम्ह साभुजिं
वयागु विरोधय वयाच्चंगु दु।
- 21 वया ज्यालाय वःपि सिपाइँत तग्वारापि साचात थें च्वं।
इपि छक्वलं फहिलाः बिस्सुं वनी।
इपि दी मखु, छाय्धाःसा इमिके विपत्तिया दि,
इमिगु सजाँयया दि वयाच्चंगु दु।
- 22 शत्रुत जबरजस्ती न्ह्यज्यानावइबलय,
बिस्सुं वंम्ह सर्पयागु थें सः मिश्रं पिकाइ।
इपि वयाथाय सिमा पालीपि मनूत थें
पा ज्वनाः वयाच्चंगु दु।
- 23 इमिसं वया मनूतयत सिमायात थें पाली,”

परमप्रभुं धयादी।

“छाय्धाःसा इपि क्वःबुइँचा स्वयाः यक्व दु,
इपि अल्याख दु।

- 24 मिश्र देशया म्हाययात म्हाले मायकाबी।
वयात उत्तरयापि मनूतयगु ल्हातय लःल्हानाबी।”

25 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं धयादी, “स्व, जिं थःम्ह हे नोऽ शहरया अमोन घः, फारो, मिश्र देश व वया घःत अले
जुजुपि धकाः फारोयात भरोसा याइपिन्के सजाँय हयेत्यनागु दु।

26 जिं इमित इमिगु ज्यान कायेत स्वःपिनिगु ल्हातय, अर्थात बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसर व वया हाकिमतयगु ल्हातय लःल्हानाबी। तर
अनलि मिश्र देशय हाकनं न्हापा थें तुं मनूत च्वनी,” परमप्रभुं धयादी।

- 27 “हे जिम्ह दास याकूब, छ गयाये मते।
हे इस्राएलयापि मनूत, नुगः क्वतुंके मते।
जिं थःम्ह हे छिमित तापाःगु देशं
व छिमि सन्तानयात ज्वनाः यंकातःगु देशं त्वःतकाहये।
याकूबया सन्तानतयत् हाकनं शान्ति व सुरक्षा दइ।
सुनानं वयात ख्याये फइ मखु। ☆
- 28 हे जिम्ह दास याकूब, छ गयाये मते,
छाय्धाःसा जि छलिसें दु,” परमप्रभुं धयादी।
“गुगु गुगु देशय् जिं छिमित छ्यालब्याल याना,
व फुक्क देशयात नाश यानाबी।
छिमित धाःसा भज्यंक नाश याये मखु।
जिं छन्त सजाँय मब्यूसे त्वःते ला मखु
अयनं भिकेबलय् खःकथं न्याय यानाः भिके।”

47

पलिशतीतयगु बारे अगमवाणी

- 1 मिश्रयाम्ह जुजु फारों गाजाय् हमला याये न्ह्यः पलिशतीतयगु बारे यर्मिया अगमवक्तायाथाय् वःगु परमप्रभुया वचन थ्व हे खः, ☆
2-3 परमप्रभुं थथे धयादी,
“स्व! उत्तरपाखे लः थाहां वयाच्चंगु दु।
व बाः वयाच्चंगु लःधाः थें जुइ।
वं देश व उकी दुगु फुक्कयात त्वपुयाबी,
शहर व अन दुपि सकसितं त्वपुयाबी।
ब्वॉय वनीपि बल्लाःपि सलतयगु तुतिया ख्वःया सः,
शत्रुतयगु रथत तसकं ब्वॉय वंगु घःचाःया सः न्यनाः
मनूत चिल्लाय् दनाः हाली,
अले देशय् च्वपिं सकलें ख्वइ।
अबुपिन्सं थःकाय् म्हायपिन्त ग्वाहालि बी मखु।
इमिगु ल्हाः याग्लाप्याग्ला जुइ।
4 छाय्धाःसा पलिशतीत नाश जुइगु दिं वःगु दु,
अले बचयजूपिं मध्ये टुरोस
व सीदोनयात ग्वाहालि बी फुपिं सकलें नाश जुइ।
परमप्रभुं पलिशतीतयत् नाश यानादीत्यंगु दु,
कप्तोरया* सिथं वःपिं सकसितं।
5 गाजायापि मनूतयसं नुगः मछिकाः थःगु छयंया सँ खाइ।
अशकलोनयात सुम्क तइ।
हे पलिशतीतय् मैदानय् ल्यनाच्चपिं,
छिमिसं गुबलय् तक थःगु दुःख क्यनेत थथःगु म्हय् घाः यानाच्चनेगु?
- 6 “छिमिसं ख्वख्वं धाइ, ‘हे परमप्रभुया तरवार,
छं गुबलय् आराम कायेगु?
छ थःगु दापय् लिहां हूँ,
छ सुम्क च्वँ।’
- 7 तर परमप्रभुं थ्वयात आज्ञा बियादी धुंकाः,
वय्कलं थ्वयात अशकलोनयात
व समुद्र सिथययात हमला यायेगु आज्ञा बीधुंकाः
थ्वं गय् यानाः आराम काइ?”

☆ 46:27 ४६:२७-२८ यर ३०:१०-११ ☆ 47:1 ४७:१-७ यशै १४:१९-२१; इज २५:१५-१७; योए ३:४-८; आमो १:६-८; सप २:४-७; जक ९:५-७
खः

* 47:4 ४७:४ कप्तोर थ्व क्रेट टापु

48

- मोआबया बारे अगमवाणी
 1 मोआबया बारे –
 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी,
 “धिक्कार दु नेबोयात, छायाःसा व नाश जुइ,
 कियतैमया बेइज्जत जुइ
 अले उकियात त्याकाकाइ,
 किल्लाया बेइज्जत जुइ अले व चुंचुं जुइ।[☆]
- 2 मोआबया प्रशंसा हाकनं गुबले जुइ मखुत,
 मनूतयसं हेरबोनय* उकियात स्यंकेगु ग्वसाः ग्वइ,
 ‘वा! झीसं उगु जातियात नाश यानाबीनु।’
 हे मदमेन†, छ नं सुनसान जुइ,
 तरवार छंगु ल्यूल्यु वइ।
- 3 होरोनैमं चिल्लाय दनाः हाःगु सः न्यँ!
 नाश व तःधंगु दुःखया सः ताये दयाच्चंगु दु।
- 4 मोआब नाश जुइ,
 वया मस्त तःसलं ख्वइ।
- 5 इपि लूहीत थाहां वनीगु लँय्
 ख्वख्वं थाहां वनी।
 होरोनैमपाखे क्वहां वनीगु लँय्
 चिल्लाय दनाः ख्वःगु सः न्यंगु दु।
- 6 बिस्युं हँ! थथःगु ज्यान बचय् या!
 मरुभूमियागु नांगा झाः थें जु!
- 7 छिमिसं थःगु ज्याय व थःगु धन सम्पत्तिइ भलसा तःगुलि
 छिमित नं ज्वना यंकी।
 अले कमोश घःयात नं थः पुजाहारीत
 व थः शासकतनापं ताताःपाःगु देशय् यंकी।
- 8 अले परमप्रभुं धयादीगु थें
 नाश याइम्ह छिमिगु फुक्क शहरय् वइ,
 छगू शहर नं बचय् जुइ मखु।
 ब्यासि नं नाश जुइ,
 पहाडयागु माथवंगु जमिनयात नं नाश याइ।
- 9 मोआबय् चि ह्वलाब्यु,
 छायाःसा व तहसनहस जुइ,
 उकिया शहरत सुं नं मनू मदय्क सुनसान जुइ।
- 10 “अल्छी चाचां परमप्रभुया ज्या याइम्ह मनूयात सराः लायेमा!
 थःगु तरवारयात हि बाः वय्के मब्यूमह मनूयात सराः लायेमा!
- 11 “मोआब मचाबलय् निसें हे याउँक च्वनाच्चंगु दु।
 थलय् त्वःतातःगु दाखमघ थें छगः थलं मेगु थलय् मप्वंकूगु थें,
 व देशयात गुबले ज्वनाः यंकूगु मदु।
 वयागु सवाः न्हापायागु थें च्वं, वयागु बास्ना ह्यूगु मदु।
- 12 तर स्व! ई वयाच्चंगु दु”
 परमप्रभुं धयादी,
 “गबले जिं थलं प्वंकीपिं मनूत छवये,

☆ 48:1 ४८:१-४७ यशै १५:१-१६:१४; २५:१०-१३; इज २५:८-११; आमो २:१-३; सप २:८-११
 ४८:२ मदमेन थ्व खँवः नवाइबलय् हिब्रू भाषाय् खँवः “सुम्क” थें च्वं

* 48:2 ४८:२ हेरबोन थ्व खँवः नवाइबलय् हिब्रू भाषाय् खँवः ग्वसाः थें च्वं † 48:2

- इमिसं व प्वंकी।
 इमिसं वयागु थलत खालि यानाबी
 अले वयागु थल चुंचु यानाबी।
 13 गथे थःम्हं भलसा तःगु लुँयाम्ह द्रुहचाया मूर्तिपाखें बेथेलय् इस्त्राएल मछालेमाःगु खः,
 अथे हे मोआब नं वयागु मूर्ति कमोशपाखें मछालेमाली।
- 14 “छिमिसं गय् यानाः धाये फुगु?
 ‘जिपि बहादुर व बल्लाःपि सिपाइँत खः धकाः।’
- 15 मोआब नाश जुइ, अले उकिया शहरय् हमला याइ।
 वया ल्याय्महपि मध्ये दकलय् स्वयेज्यूपिन्त स्याइगु जुइ,”
 महाराजं धयादी, गुम्हयसिगु नां दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु खः।
- 16 “मोआबया नाश लिक्क थयंकः वःगु दु,
 वयागु विपत्ति याकनं हे वइ।
- 17 वया प्यखेरं च्वंपि व वयागु नां न्यंपि सकलें वयागु निंति ख्व,
 अले धा, ‘व बल्लाःगु राजदण्ड त्वधूगु दु।
 व नांजाःगु कथि त्वधूगु दु।’
- 18 “हे दीबोनय् च्वंपि मनूत,
 थःगु गौरवं कुहां वयाः गंगु जमिनय् च्वेँ,
 छाय्धाःसा मोआबयात नाश याइम्ह छंगु विरोधय् वइ।
 वं छंगु छचाःखेरं पःखाः ग्वयातःगु शहरत नाश याइ।
- 19 हे अरोएरय् च्वंपि, लैय् दनाः बांलाक स्व।
 बिस्सुं वंपि मनूत व मिसातयत् ‘छु जुल’ धकाः न्येँ।
- 20 मोआबया बेइज्जत जूगु दु,
 छाय्धाःसा वयात चुंचु याःगु दु।
 ‘नुगः मछिंकि, ख्व, मोआबयात नाश यात’ धकाः
 अनोन खुसि सिथय् वनाः धा।
- 21 तज्जाःगु माथवंगु थाय्या न्याय वःगु दु
 अर्थात होलोन, यहसाह व मेपात,
 22 दीबोन, नेबो व बेथ दिब्लतैम,
 23 किर्यतैम, बेथ गमूएल व बेथ मोन,
 24 किर्योत, बोज्रा
 व मोआबया लिक्क व ताताःपाःगु फुक्क शहरयागु।
- 25 मोआबया नेक्कःधयनाब्यूगु दु
 अले वयागु ल्हाः त्वथुलाब्यूगु दु,”

परमप्रभुं धयादी।

- 26 “मोआबयात कयकि,
 छाय्धाःसा वं परमप्रभुया विरोध याःगु दु।
 मोआब थःम्हं ल्हःगुलिइ हे ग्वारा ग्वारा तुलेमा।
 मनूतयसं वयात हेस्यायमा।
- 27 छं इस्त्राएलयापि मनूतयत् हेस्यानागु मखु ला?
 वा वयात खुँतयगु दथुइ ज्वंगु खः ला?
 छाय्धाःसा छं वयागु बारे न्ववाक्व पतिकं
 छं वयात हेस्यानाः थःगु छयं संकीगु।
- 28 हे मोआबय् च्वंपि, छिपि थथःगु शहरत त्वःताः ल्वहंधिकय् च्वंहुँ!

छिपि गुफाया त्वाःया लिक्क स्वँ दय्कीपि सुकुभतु थें जु!

29 “मोआब गुलि तःधं जुइमाःम्ह खः धयागु खँ जिमिसं न्यनागु दु।

व तसकं तःधं जुइमाःम्ह खः।

वयागु फुँइ व

नुगःया तःधंछुया बारे जिमिसं न्यनागु दु।

30 वयागु फुँइ जिं स्यु, तर व ज्यालगे मजू,
वयागु घमण्डं छुं याये फुगु मखुनि,”

31 उकिं जि मोआबया निति ख्वये,

सकलें मोआबीतयगु निति जि ख्वये।

कीर-हेशेतया मन्तयगु निति जिं नुगः मछिके।

32 हे सिब्माया दाखमात,

याजेर ख्वः थें जि छंगु लागि ख्वये।

छंगु कचात समुद्र तक थ्यन,

उपि याजेरया समुद्र तक हे थ्यंगु दु।

छंगु सये धुंकूगु फल

व छंगु दाखय् नाश याइम्ह वःगु दु।

33 मोआबया यक्व सइगु क्यबत

व बुँनं लसता व खुसि वने धुंकूगु दु।

जिं दाख तिसीगु थासं दाखया ति वयेगु दिकाबियागु दु।

लयतायाः हा हां सुनानं उकियात न्हुइ मखु।

इमिगु हाःसः लसताया हाःसः मखु।

34 “हेशबोनं इपि ख्वःगु सः एलाले

व यहश तक हे थ्यंगु दु,

सोअरनिसें होरोनैम व एलत-शलीशियाह तक हे,

छाय्थाःसा निग्रीमया लः नं सुनावने धुंकल।

35 पुजा यायेगु थासय् बलि छाइपिन्त

व घःतय्त धुपौय् च्याकीपिन्त

जिं मोआबं भज्यंक नाश यानाबी,”

36 “उकिं बाँसुरी थें जिगु नुगलं मोआबया निति बिलाप याइ।

कीर हेशेतयापि मन्तयगु निति बाँसुरी थें वं बिलाप याइ।

इमिसं कमय याःगु धन नाश जुल।

37 इपि सकसिनं सँ खाःगु दु,

दारी खाःगु दु।

सकसिगु ल्हाः चिरिबाःगु दु।

सकसिनं भांग्रां जँ त्वपूगु दु।

38 मोआबया छँया फुक्क कःसि कःसिइ

व चुक चुकय् ख्वःसः बाहेक मेगु छुं नं मदु,

छाय्थाःसा सुयातं मयःगु थल थें

जिं मोआबयात तछ्यानाबियागु दु,”

39 “व गज्याःगु कुचा कुचा जूगु दु,

इपि गपाय्स्कं ख्वयाच्च्वंगु दु।

मोआब लज्या चाःगु दु व ध्वस्त जूगु दु,

परमप्रभुं धयादी।

परमप्रभुं धयादी।

परमप्रभुं धयादी।

अले वया प्यखेरं च्वंपि जातितयसं वयात हेस्याइगु अले व खनाः वातां जुइ।”

40 परमप्रभुं थथे धयादी,

“स्व, छम्ह इमा मोआबया च्वय् थःगु पपू चक्कंकाः
हथासं ब्वयाः वयाच्चंगु दु।

41 किर्योतयात कब्जा याइ,

अले किल्लात अधिकार याइ।

उखुन्हू मोआबया सिपाईतयगु नुगः

मचाबू ब्यथा जूम्ह मिसाया नुगः थें जुइ।

42 मोआबयात नाश याइ, व हाकनं छगू राज्य जुयाच्चनी मखु,

छाय्धाःसा वं परमप्रभुयागु विरोध यात।

43 हे मोआबयापि मनूत,

भय, गाः व जालं

छिमित पियाच्चंगु दु,”

परमप्रभुं धयादी।

44 “ग्यानाः बिस्युं वनीपिं गालय् लाइ।

गालं च्वय् थाहां वइपिं जालय् लाइ।

छाय्धाःसा मोआबय् जिं वयागु सजाँयया दँ हये,”

परमप्रभुं धयादी।

45 “बिस्युं जुयाच्चंपि मनूत ग्वाहालि मदयाः हेशबोनया किचलय् दनी।

छाय्धाःसा हेशबोनं छगू मि

व सीहोनया दथुं हानाहाना च्यानाच्चंगु मि पिहां वःगु दु।

उकिं मोआबया कपाःतयत व ल्वापु याइपिं घमण्डीतयगु छ्यंक्वँय्यात भस्म यानाबी।

46 धिक्कार छन्त, अय् मोआब!

कमोश घःया मनूत नाश जुल,

छं काय् म्हायपिन्त ज्वनाः मेगु देशय् यंकल।

47 “अयूनं लिपा वइगु दिनय्

जिं मोआबया सुख शान्ति हाकनं लित हये,”

परमप्रभुं धयादी।

मोआबया न्याय थन तक।

49

अम्मोनीतयगु बारे अगमवाणी

1 अम्मोनीतयगु बारे—

परमप्रभुं थथे धयादी,

“छु! इस्राएलया काय्पि मदु ला?

छु! वया सुं सर्बय काइम्ह मदु ला?

छाय् मोलोखं गादया लागा कब्जा याःगु?

छाय् वया थः मनूत गादय् च्वंवःगु?”*

2 परमप्रभुं धयादी,

“स्व! जिं अम्मोनीतयगु रब्बा शहरया विरोधय् लडाइँया सः न्यंकेगु ई वयाच्चंगु दु।

व छगू नाशया द्रँ जुइ,

अले उकिया जःखः च्वंगु गांयात मिं भस्म याइ।

उबलय् थःत लिनाः पितहःपिन्त

इस्राएलीतयसं लिनाछवइ,”

परमप्रभुं धयादी।

* 49:1 ४९:१-६ इज २१:२८-३२; २५:१-७; आमो १:१३-१५; सप २:८-११

- 3 “हे हेशबोन, ख्व! छायाधाःसा ऐ शहर नाश जुल।
हे रब्बायापि मनूत, चिल्लाय् दनाः ख्व!
भांग्रा हिनाः दुखं च्वँ
अले ख्वख्वं पःखाःया दुने थुखे उखे ब्वाँय् हूँ!
छायाधाःसा छिमि घः मोलोखयात, वया पुजाहारीत
व हाकिमतनापं मेगु देशय् यंकी।
- 4 हे विश्वास यायेबहः मज्म्ह म्हाय्,
छाय् छं थःगु ब्यासिया निति,
थःगु यक्व सइगु ब्यासिया निति घमण्ड यानागु?
जितः सुनां हमला याइ धकाः
‘छं थःगु सम्पत्तिइ भलसा तयाः धाइगु?’ ”
- 5 प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,
“स्व! जिं थःम्हं हे छंगु प्यखें दुपिपाखें छंके भय हये।
छिपि सकसितं लिनाछ्वइ।
बिस्युं जूपिन्त मुंकिपिं सुं दइ मखु।
- 6 “अयनं लिपा वइगु दिनय्, जिं अम्मोनीतयगु सुख शान्ति हाकनं लित हये,”

परमप्रभुं धयादी।

एदोमया बारे अगमवाणी

- 7 एदोमया बारे—
दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,
“छु! तेमानय् आः बुद्धि मन्त ला?
छु! अनयापिं बुद्धिमानतयगु सल्लाह नाश जुल ला?
छु! इमिगु बुद्धि ध्वग्गिना वन ला?☆
- 8 हे ददानय् च्वंपिं, फहिलाः बिस्युं हूँ,
तज्जाःगु गुफाय् सुला च्वँ,
छायाधाःसा एसावयात सजाँय बीगु इलय्
जिं वयाके विपत्ति हये।
- 9 छन्थाय् दाख खाइपिं वःसा
इमिसं छुं दाख त्वःतामथकी ला?
चान्हय् खूँत वःसा
छु! इमिसं थःत गुलि यल उलि धन खुयाः मयंकी ला?
- 10 तर जिं एसावयात नांगा याये,
वं थःत सुचुके मफय्मा धकाः
जिं व सुलाचवनीगु थाय् खुला यानाबी।
वया कायम्हाय्पिं, थःथितिपिं व जःलाखःलापिन्त नाश याइ,
छम्ह नं ल्यनी मखु।
- 11 छिमि मांबौ मदुपिन्त त्वःता हूँ, जिं इमित म्वाकातये।
छिमि भाःत मदुपिं मिसातयसं नं जितः भरोसा याये फु।”
- 12 परमप्रभुं थथे धयादी, “ख्वलां त्वःने म्वाःपिन्सं नं वं त्वने हे माः धाःसा, छ सजाँय मफसें बचय् जुइ दइ ला? छन्त त्वःति मखु, छं धात्थें त्वने हे माली।
- 13 बोज्रा शहर नाशया दूँ जुइ धकाः जिं थःगु हे नामय् पाफये। मनूत व शहर खनाः वातां जुइ, इमिसं थुकियात हेस्याइ, जिं इमित लिनाछ्वयागु फुक्क जातितयगु दथुइ जिं इमित सराः, भय, गिल्ला व निन्दाया पात्र दयके। थुकिया फुक्क शहरत न्हाबल्लेया निति झिजांमिजां जुइ,” परमप्रभुं धयादी।
- 14 जिमिसं परमप्रभुपाखें थ्व बुखँ न्यनागु दु।
छम्ह दूतयात जाति जातितयथाय् थथे धाय्के छ्वःगु खः,

☆ 49:7 ४९:७-२२ यशै ३४:५-१७; ६३:१-६; इज २५:१२-१४; ३५:१-१५; आमो १:११-१२; ओब १-१४; मला १:२-५

“दँ, झीपिं वनापं लडाईं याः वनेनु।”

15 “स्व, जिं छन्त जाति जातिया दथुइ चिधं यानाबी।

छन्त दक्वसिनं हेपे याइ।

16 छं हःपाः ब्यूगु भय व छंगु नुगःया घमण्डं छन्त ध्वंलाःगु दु।

हे ल्वहंधीया कापिचाय् च्वनीपिं,

हे डाँडाया च्वका च्वकाय् ढुकक जुयाः च्वनीपिं,

तर छ इमा थें च्वय् च्वय् ब्वःसां,

अले नगुतयगु दथुइ छें दयका च्वंसां अनं जिं छन्त बँय् कुर्काबी,”

17 “एदोम भयया खँ जुइ,

अन जूगु नाश खनाः उकिया लिक्क जुयाः वनीपिं सकलें वातां जुइ,

अले सकसिनं उकियात हेस्याइ।”

18 परमप्रभुं धयादी,

“सदोम व गमोरा अले उकिया जःखः च्वंगु शहरत नाश जूबलय् जूगु थें

अन सुं नं मनू दइ मखु,

सुं मनू नं अन च्वनाच्वनी मखु।✧

19 स्व! यर्दनया झालं यक्व घाँय्ख्यः दुगु थासय् सिंह वः थें,

जिं एदोमयात पलाखं हे वयागु देशं लिनाछवये।

अले सुयात जिं ल्यये वयात हे जिं तये।

छाय्धाःसा जि थें जाःमह सु दु?

सुनां जितः चुनौती बी फु?

जिगु न्ह्यःने दनाच्वने फुमह सु फैजवाः दु?”

20 उकिं एदोमया विरोधय् परमप्रभुं दयकादीगु योजना,

अले तेमानय् च्वंपिनिगु विरोधय् वयकःया इच्छा छु दु धकाः न्यँ,

बथांयापि चिचीधिकःपिं फैया मस्तयत् घिसय् यानाः यंकी।

इमिसं यानाः वं इमिगु घाँय्ख्यःयात भज्यंक नाश यानाबी।

21 इपिं पतन जूगु सलं पृथ्वी थरथर खाइ।

इपिं हाःगु सः लाल समुद्र तक हे थ्वइ।

22 स्व! छमह इमा हथासं ब्वयावइ,

बोज्ञाया च्वय् वं थःगु पपू चक्कंकी।

उखुन्हु एदोमया सिपाइँतयगु मन

मचाबू ब्यथा जूमह मिसायागु थें जुइ।

दमस्कसया बारे अगमवाणी

23 दमस्कसया बारे,

“हमात व अर्पाद अलमल जूगु दु,

छाय्धाःसा इमिसं मभिंगु खबर न्यंगु दु।

ग्यानाः इमिगु नुगः क्वतंगु दु।

शान्त जुइ मफइगु समुद्र थें इमिगु नुगः इतिमिति कंगु दु।✧

24 दमस्कस कमजोर जूगु दु।

व बिस्युं वनेत्यंगु दु।

भयनं वयात ज्वंगु दु।

मचाबू ब्यथा जूमह मिसायात थें च्यूताः

व सास्तीं वयात ज्वंगु दु।

25 व नांजाःगु शहर,

परमप्रभुं धयादी।

व जिगु लसताया शहर सुनसान जूगु दु।
 26 अनयापि ल्याय्म्हपि मिजंपिन्त शहरया लँय् स्याइ
 अले उखुन्हु वया फुक्क सिपाइत सुम्क च्वनी,

दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

27 दमस्कसया पखालय् जिं मि तयाबी,
 उकिं बेन-हदद जुजुया किल्लात भस्म याइ,”

केदार व हासोरया बारे अगमवाणी

28 बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरं त्याकूगु केदार व हासोरया राज्यतय्गु बारे –
 परमप्रभुं थथे धयादी,

“केदारय् हमला या,
 अले पुर्बयापि मनूतय्त नाश या!

29 इमिगु पाल, फैया बथां,
 बल्चात व फुक्क मालसामान यंकीगु जुइ।
 इमि ऊँटत नं इमिगुपाखें लाकायंकी।
 मनूतय्सं तःसलं इमित धाइ,
 ‘प्यखेरं आतंक हे आतंक दु।’

30 “हे हासोरयापि मनूत, याकनं बिस्युं हँ!
 तज्जाःगु गुफाय् वनाः सुला च्वँ!”

परमप्रभुं धयादी।

“बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरं छिमिगु विरोधय् जाः ग्वःगु दु,
 अले छिमिगु विरोधय् छगू योजना दय्कूगु दु।

31 “छिपिं दँ! याउँक व मग्यासें च्वनाच्वंगु छगू जातियात हमला या,”

परमप्रभुं धयादी।

“इमि न ध्वाखा दु न गजबार दु।
 इपि याकःचा च्वनाच्वंगु दु।

32 इमि ऊँटत, यक्व सा द्रुहं व फैच्वलय्त लुतय् यानाः यंकी।
 ताताःपाःगु थासय् च्वंपिन्त
 जिं प्यखेंपाखे छ्यालब्याल यानाबी।
 अले इमिगु प्यखेंपाखें इमिके विपत्ति हये,”

परमप्रभुं धयादी।

33 “हासोर सदांया निति सुनसान जुइ,
 अन ध्वंचात जक च्वनी।
 सुं मनू अन च्वनी मखु,
 सुं मनू अन च्वनाच्वने फइ मखु,”

एलामया बारे अगमवाणी

34 सिदकियाह जुजु जूगु शुस्या इलय् एलामया बारे यर्मियाथाय् वःगु परमप्रभुया वचन थ्व खः,

35 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,
 “स्व! जिं थःम्ह हे एलामया धनु,
 इमिगु शक्तिया मू लिधंसा त्वथुलाबी।

36 जिं एलामया विरोधय् आकाशया
 प्यखेंपाखें प्यंगू फय् हयाबी।

जिं इमित छ्यालब्याल यानाबी
 अले एलामं बिस्युं वंपि मध्यंगु जाति छुं नं दइ मखु।

37 जिं एलामयात इमि शन्नूतय्गु
 व स्यायेत स्वःपिनिगु न्ह्यःने चुंचुं यानाबी।

जिं तसकं तंम्वयाः इमिके विनाश हये”

“जिं इमित सिमधयकृतले,
इमित तरवार ज्वनाः लितुली।

38 जिं एलामय् थःगु सिंहासन तये,
अले वया जुजु व हाकिमतयत् नाश यानाबी,”

परमप्रभुं धयादी।

39 “अयूनं लिपा वइगु दिनय्
जिं एलामयागु सुख शान्ति हाकनं लित हये,”

परमप्रभुं धयादी।

परमप्रभुं धयादी।

50

बेबिलोनया बारे अगमवाणी

1 बेबिलोन व बेबिलोनीतयगु देशया बारे यर्मिया अगमवक्तापाखें परमप्रभुं धयादीगु वचन थ्व हे खः,✧

2 “जाति जातियात कँ,
अले झण्डा ल्हनाः न्यंकि,
छुं खँ नं सुचुके मते, तर थथे धा,

‘बेबिलोनयात कब्जा याइ,
वया घः बेल लज्याय् लाइ,
वया घः मरोदकयात नाश याइ।

वयागु शालिकतयत् बेइज्जत याइ,
वयागु मूर्तित आतंक जाइ।’

3 छाय्धाःसा उत्तरपाखें छगू जाति वयात हमला याइ,
अले वयागु देशयात झिजांमिजां दंगुथाय् यानाबी।

अन सुं च्वनी मखु,
मनूत व पशुत निथिं बिस्युं वनी।”

इस्त्राएलीत थःगु देशय् लिहां वःगु

4 “उपि दिनय्, उगु इलय् इस्त्राएलया मनूत
व यहदाया मनूत नापनापं ख्वरख्वं थः परमप्रभु परमेश्वरयात माःवनी,” परमप्रभुं धयादी।

5 “इमिसं सियोनपाखे वनीगु लँ गुगु खः धकाः न्यनी
अले थःगु ख्वाः उखेपाखे स्वय्की।

इपि वयाः थःत हे परमप्रभुयाथाय्
गुबलें ल्वःममंकीगु सदांया बाचाय् ची।

6 “जिम्ह प्रजा तंपि फैत थें जूगु दु।

इमि जवाःतयसं इमित मखुगु लँय् यंकूगु दु।
अले पहाड पहाडय् मखुगु लँय् वंके न्यूगु दु।

डाँडा डाँडाय् व पहाड पहाडय् चाःह्यु वँव
इमिसं थः च्वनीगु थाययात ल्वःमंकल।

7 इमित नापलाकूपिन्सं इमित नयाबिल।

इमि शत्रुतयसं धाल, ‘थुकी जिमिगु छुं दोष मदु,

छाय्धाःसा इमिसं इमिगु खःगु च्वनेगु थाय् परमप्रभु,
इमि पुर्खातयगु आशा, परमप्रभुया विरोधय् पापयात।’

8 “बेबिलोनं बिस्युं हूँ!

बेबिलोनीतयगु देश त्वःति,
अले थःगु बथांयात लँ क्यनीपिं दुगुचात थें जु!✧

9 छायाधाःसा स्व!

जिं उत्तरयागु देशं ततःधंगु जातियात ग्वाकाः इमिगु पुचःयात बेबिलोनया विरोधय् हये।
इमिसं बेबिलोनया विरोधय् लडाइँया लागि तयारी याइ,
अले वयात उत्तरपाखें कब्जा याइ।

इमिगु वाण बहादुर सिपाईतयगु थें जुइ,
गुगु अथें लिहांवनी मखु।

10 अथे जुयाः बेबिलोनयात लुटपाट याइ,
इमित लुतय् याइपिं सकसिके गाक्क दइ,”

परमप्रभुं धयादी।

बेबिलोन पतन जूगु

11 “जिगु सर्बययात लुटपाट याःम्ह छ न्ह्यइपुकाः लयताःगुलि,
छ अन्न दाःबलय् लयतायाः तिन्हम्ह साचा थें जूगुलि
अले बल्लाःपिं सलत थें हाःगुलि,

12 छंगु लागिं मां थें च्वंगु छंगु शहर तसकं लज्याय् लाइ,
सुनां छन्त बुइकल वयात क्वह्यंकी।

व जातित मध्ये दकलय् चिधं जुइ,
झिजांमिजां दंगुथाय्, सुख्खा जमिन व मरुभूमि थें व जुइ।

13 परमप्रभुया तमं यानाः अन सुं च्वने खनी मखु,
तर व झिजांमिजां दंगुथाय् जुइ।

बेबिलोन जुयाः वनीपिं सकलें अजू चाइ,
अले घाः खनाः इपिं ग्याइ।

14 “हे धनुष वाण चले याइपिं सकलें
बेबिलोनया प्यखेरं लडाइँया लागि तयार जुयाच्चवें!

छपु नं वाण मल्यंक वयात कयकि!
छायाधाःसा वं परमप्रभुया विरोधय् पाप याःगु दु।

15 वयागु प्यखेरं च्वनाः तःसलं हा!
वं थःत लःल्हाइ। वयागु धरहरात क्वःदली,
वयागु पःखाःयात थुनाबी।

वयात बदला का,
छायाधाःसा परमप्रभुया बदला थ्व हे खः।
वं मेपिन्त गथे यात वयात नं अथे हे या।

16 पुसा हलिपिं व ईचा ज्वनाः छव लइपिन्त बेबिलोनं नाश या।
अत्याचारीया तरवारं यानाः सकसितं थथःगु छँय् लिहां वनेब्यु,
सकलें थथःगु देशय् लिहां वनेमाः!”

इस्त्राएलीत लिहां वःगु

17 “इस्त्राएल ला सिंहं लिनाः छ्यालब्याल जूगु बथां थें खः।
वयात न्हापा ला अश्शूरयाम्ह जुजुं नल,
लिपतय् बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं वयागु क्वँय्त त्वथुलाबिल।”

18 उकिं, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु,
इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी,

“जिं थःम्ह हे अश्शूरयाम्ह जुजुयात सजाँय बियागु थें
बेबिलोनयाम्ह जुजु व वयागु देशयात सजाँय बी।

19 तर जिं इस्त्राएलयात वयागु थःगु हे ख्यलय् लित हये
अले व कर्मेल व बाशानय् जइ।

वयागु नये पित्याःगु एफ्राइम व गिलादया डॉडाय् लुधनी।”
 20 परमप्रभुं धयादी,
 “उपि दिनय्, उगु इलय् इस्राएलया अपराधयात माली,
 तर छगू नं लुइ मखु,
 अले यहूदाया पाप नं माली तर छगू नं लुइ मखु।
 छायाःसा जिं बचय् यानातयागु ल्यं दुगु ब्वयात जिं क्षमा याये।”

बेबिलोनयात परमेश्वरया सर्जाय्
 21 “मरातैम देश व पकोदय् च्वंपिन्त हमला या।
 इमित ल्य्, स्या अले इमित भज्यंक नाश या,”

परमप्रभुं धयादी।

“जिं छिमित आज्ञा बियागु फुक्क या!
 22 देशय् लडाइँ
 व विनाशया हाःसः दु।
 23 फुक्क पृथ्वीया मुगः बेबिलोन तज्याःगु व कुचा कुचा जूगु दु।
 जाति जातिया दथुइ बेबिलोन झिजांमिजां दंगु दु।
 24 हे बेबिलोन, जिं छंगु लागि जाः तया।
 छं सी न्ह्यः हे छ उकी तक्यन।
 छन्त मालाः ज्वंगु दु।
 छायाःसा छं परमप्रभुया विरोध याना जुल।

25 परमप्रभुं थःगु ल्वाभःया धुकू चायकादीगु दु,
 अले थःगु तंया ल्वाभः पिकयादीगु दु।
 छायाःसा दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वरं
 बेबिलोनीतयगु देशय् यायेमाःगु ज्या दु।

26 ताताःपाःगु थासं वयाथाय् वा!
 वयागु अन्नया धुकू तछ्यानाः चायकि!
 वयात अन्नया टूँ थें टूँचिकाब्यु!
 वयात भज्यंक नाश यानाब्यु!
 अले वयागु छुं नं ल्यं मदय्मा!

27 वया फुक्क द्रहंचात स्यानाब्यु!
 उपि स्याइगु थासय् यंकेमाः!
 इमित धिक्कार दु! छायाःसा इमिगु दिं वःगु दु।
 इमित सर्जाय् बीगु ई थ्यंकः वल।

28 परमप्रभु इी परमेश्वरं वयकःया देगःया नितिं
 गय् यानाः बदला कयादिल धकाः
 सियोनय् घोषणा याइपिं बेबिलोन देशं बिस्युं वःपिं
 व शरण काःवपिनिगु र्खँ न्यँ!

29 “धनुष वाणं कयकिपिं सकलें मनूतय्त बेबिलोनया विरोधय् सःता हजि।
 वया प्यखेरं छाउनी तयाः घेरय् या,
 सुं नं बिस्युं वने मफयेमा।
 वयागु ज्या स्वयाः वयात बदला ब्यु!
 वं गथे याःगु दु, वयात अथे हे या!

छायाःसा वं इस्राएलया पवित्र परमेश्वरयात मभिका र्खँ ल्हाःगु दु।✧

30 उकिं वया ल्यायम्हपि मिजंतय्त वयागु लँय् स्याइ।
 वया सकलें सिपाइँत उखुन्हु सुम्क च्वनी,”

परमप्रभुं धयादी।

31 “हे घमण्डी, स्व, जि हे छंगु विरोधय् दु,”

- प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी,
 “छाय्धाःसा छंगु दिं वःगु दु,
 जिं छन्त सजॉय बीगु दिं।
 32 घमण्डी धाःसा लुफि हायाः दइ,
 अले सुनानं वयात दनेत ग्वाहालि याइ मखु।
 जिं वयागु शहर शहरय् मि तयाबी,
 उकिं वयागु प्यखेरं दुपि फुक्कसित भस्म याइ।”
 33 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,
 “इस्त्राएल व यहदाया मन्तयत्त क्वत्यलातःगु दु।
 इमित ज्वनायंकूपि सकसिनं इमित बल्लाक ज्वनातःगु दु।
 इमिसं इमित वनेबी मखु।
 34 अयनं इमित उद्गार याइम्ह बल्लाः,
 वयकःया नां दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु खः।
 वयकलं इमिगु मुद्दा म्हितादी अले देशय् शान्ति हयादी,
 तर बेबिलोनय् च्वपिन्के धाःसा अशान्ति हयादी।
 35 “बेबिलोनीतयगु विरोधय् छपु तरवार!”
 परमप्रभुं धयादी,
 “बेबिलोनय् च्वपिनिगु विरोधय्
 अले वया हाकिमत व बुद्धि दुपि मन्तयगु विरोधय्।
 36 इमि मखुपि अगमवक्तातयगु विरोधय् नं छपु तरवार।
 इपि मूर्ख जुइ।
 वया सिपाइँतयगु विरोधय् नं छपु तरवार।
 इपि आतंकं जाइ।
 37 वया सलत व रथत
 व वया दथुइ दुपि विदेशी सिपाइँतयगु विरोधय् छपु तरवार।
 इपि मिस्त थें बमलाइ।
 वयागु धन सम्पत्तिया विरोधय् छपु तरवार चलय् जुइ,
 इमित लुतय् याइ।
 38 वयागु लः सुनावनेमा धकाः वयागु विरोधय् वा मवइगु ई,
 छाय्धाःसा व मूर्तित हे मूर्तित दुगु देश खः,
 वया घःत ग्यानाः वँय् जुइ।
 39 “उकिं अन मरुभूमिया पशुत व धोंत च्वनी
 अले न्हिकांझंगः नं च्वनी।
 अन हाकनं गुबलें सुं नं मनू च्वनी मखु,
 पुस्तां पुस्ता तक अन सुं नं च्वनी मखु।”
 40 “सदोम व गमोरा
 अले उकिया जःखः च्वंगु शहरतयत्त जि परमेश्वरं नाश यानागु थें,
 बेबिलोनय् सुं मनू च्वनी मखु।
 सुं नं मनू अन च्वनाच्वनी मखु।
 41 “स्व! छगू सेना उत्तरपारखें वयाच्वंगु दु।
 छगू तःधंगु जाति व यक्व जुजुपिं
 पृथ्वीया तातापाःगु थासं लडाइँया लागि तयार जुयाच्वंगु दु।
 42 इमिसं धनुष व भाला घानातःगु दु।

परमप्रभुं धयादी, ☆

इपि तसकं नुगः छाःपि, इमिके दयामाया धाःसा मदु।
 इपि सल गयाः वइबल्य इमिगु सः समुद्रयागु थ्वःसः थें च्वं।
 हे बेबिलोन! इपि छन्त हमला यायेत लडाईया लागि इवःलिक वःपि मन्त थें वइ।
 43 बेबिलोनयाम्ह जुजुं इमिगु बारे न्यन,
 वयागु ल्हाः याग्लाप्याग्ला जुल।
 मचाबू ब्यथा जूमह मिसा थें वयात धन्दा जुल।
 44 स्व! यर्दनया झालं यक्व घाँय्ख्यः दुगु थासय् सिंह वः थें,
 जिं बेबिलोनयात पलखं हे वयागु देशं लिनाछवये।
 अले सुयात जिं ल्यये वयात हे जिं तये।
 छाय्धाःसा जि थें जाःमह सु दु?
 सुनां जितः चुनौती बी फु?
 जिगु न्ह्यःने दनाच्चने फुमह सु फैजवाः दु?”

45 उकिं बेबिलोनया विरोधय् परमप्रभुं दयकादीगु योजना।
 अले बेबिलोनीतयगु देशया विरोधय् वय्कःया इच्छा छु दु न्यँ,
 बथांयापि चिचीधिकःपि फैया मस्तयत् घिसय् यानाः यंकी।
 इमिसं यानाः वं इमिगु घाँय्ख्यःयात भज्यंक नाश यानाबी।
 46 बेबिलोन कब्जा याःबलय् ताये दुगु सलं पृथ्वी थरथर खाइ।
 वयागु ख्वःसः जाति जातितयथाय् तक थ्वइ।

51

बेबिलोनयात मेगु दण्ड

1 परमप्रभुं थथे धयादी,

“स्व! जिं थःमह हे बेबिलोनयागु विरोधय् व लेब-कमाइयापि* मन्तयगु विरोधय्
 छगू नाश याइगु आत्मायात ग्वाके।

2 वयात हासां हायेत व वयागु देश नाश यायेत
 बेबिलोनय् जिं विदेशीत छवये।

वयागु नाशया दिनय्

वयागु विरोध याइपि विदेशीत वया प्यखेपाखें वइ।

3 धनुष वाणं कय्कीमहयसिनं थःगु धनुषय् वाण मतयेमाः।
 अले व थःगु नैपाता फिनाः मदनेमाः।

वया ल्याय्महपि मन्तयत् त्वःते मते!

वया फुक्क सेनायात भज्यंक नाश यानाब्यु।

4 इमित बेबिलोनय् स्याइ।

उकिया गल्लि गल्लिइ इपि सी थें च्वंक घाःपाः जुइ।

5 इस्राएल व यहदायात इमि परमेश्वर,

दक्व शक्ति दुमह परमप्रभुपाखें त्वःतूगु मदु,

खः ला इस्राएलया पवित्र परमेश्वरया न्ह्यःने
 इमिगु देश दोषं जाःगु दु।

6 “बेबिलोनं बिस्सुं हूँ!

सकलें थथःगु ज्यान बचय् यायेत बिस्सुं हूँ!

वयागु पापया कारणं छिपिं नाश जुइ मते।

थ्व जिगु बदला कायेगु ई खः,

वय्कलं वयात वं फयेमाःगु सजाँय बियादी।

7 बेबिलोन परमप्रभुया ल्हातय् लुँयागु ख्वला जूगु खः,
 वं फुक्क पृथ्वीयात दाखमघं कायकल।

* 51:1 ५१:१ लेब-कमाइ थ्व बेबिलोनया गुप्ति नां खः

जाति जातितयसं वयागु दाखमघ त्वन,
उकिं इपि वें थें जुल।✧

8 आ: बेबिलोन आकाझाकां क्व:दली,
अले बेबिलोनयात कुचा कुचा याइ।
वयागु निंति ख्व! वयागु स्या:चा:या निंति मलम हजि!
सके व लनी ला?

9 “ जिमिसं बेबिलोनयात लायकेगु ख:,
तर व लाइ मखु। वयात त्व:ताब्यु।
अले झीपि थथ:गु देशय् वना हे छवयेनु।
छाय्धा:सा वयागु इन्साफ आकाश तक हे थ्यंगु दु।
थ्व सुपाँय् तक हे त:जा:गु दु।✧

10 “ परमप्रभुं झीत दोष मदुपि ठहरय् यानादीगु दु।
वा, झीसं परमप्रभु झी परमेश्वरं छु यानादीगु ख:
व सियोनय् कं वनेनु।’

11 “वाण च्वामुकि!
ढालत का!
परमप्रभुं मादीतय् जुजुपिन्त ग्वाकादीगु दु,
छाय्धा:सा बेबिलोनयात नाश यायेगु हे वय्क:या बिचा: ख:।
परमप्रभुं बदला कयादी,
थ:गु देग:या निंति बदला।

12 बेबिलोनया प:खा:या विरोधय् झण्डा ल्हँ!
पिवा:यात बल्लाकि!
पिवा: च्वनीपिं मनूत ति!
हमला यायेत सुला च्वनेगु थासय् मनूत ति!
बेबिलोनयापि मनूतयगु विरोधय् परमप्रभुं आज्ञा बियादीगु दु।
वय्कलं थ:गु बिचा: पूवकादी।

13 हे यक्व ल: दुगु थासय् च्वनीपिं!
व धन-सम्पत्ति यक्व दुपिं!

छिपि खतम जुइगु ई थ्यंक: वल,
छंगु अन्त थ्यंक: वल।✧

14 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थ:गु हे नामय् पाफयादीगु दु –
छिमिगु शहरय् जिं क्व:बुईचात थें शत्रुत जाय्काबी,
इपिं छंगु विरोधय् त:सलं हाली।

परमेश्वरया प्रशंसाया भजन

15 “परमप्रभुं पृथ्वीयात थ:गु बलं दयकादिल।
वय्कलं थ:गु बुद्धिं संसारयात थापं यानादिल।
थ:गु दुग्यानं वय्कलं आकाशयात चक्ककादिल।

16 वय्क: थ्वयक हालादीबलय् आकाशय् ल: गड्याड गुडयाड याइगु,
वय्कलं पृथ्वीया तापा:गु थासं सुपाँय् थकयादी।
वय्कलं वानापं हाबलासा त्वयकादी।
थ:गु धुकुति फय् वयकादी।

17 “सकलें मनूत मूर्ख व ज्ञान मदुपि ख:।
छम्ह छम्ह धातुया ज्या याइम्ह वयागु मूर्तितपाखें हे लज्याय् लाइ।

वयागु सालिकत नक्कली खः,
उकी सासः दइ मखु।

18 उपि ज्यालगे मज्ज, न्हीकीगु खँ जक खः।
इमिगु न्याय जुइबलय् इपि नाश जुइ।

19 याकूबया भाग इपि थें मखु।

वयकलं हे फुक्क दयकादिल।

अले वयकलं इस्राएलयात थः प्रजा दयकेत ल्ययादीगु दु।
दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु वयकःया नां खः।

परमप्रभुया ल्वाभः

20 “हे बेबिलोन, छ जिगु लडाइँया कथि,
जिगु लडाइँया ल्वाभः जुइमा।

छपाखें जिं जातितयत् चुंचुं याये।

छपाखें हे जिं राज्य राज्ययात नाश याये।

21 छपाखें जिं सल व सल गयाः वःमहयसित
छपाखें जिं रथ व रथ चलय् याइपिन्त चुंचुं याये।

22 छपाखें जिं मिजं व मिसायात चुंचुं याये।

छपाखें जिं बुरापिं व ल्यायम्हपिन्त चुंचुं याये।

छपाखें जिं ल्यायम्हपिं व ल्यासेपिन्त चुंचुं याये।

23 छपाखें जिं फैजवाः व वयागु बथांयात चुंचुं याये।

छपाखें जिं बुँज्या याइमहयसित व वया द्रहंयात चुंचुं याये।

छपाखें जिं बडाहाकिम व हाकिमतयत् चुंचुं याये।

24 “इमिसं सियोनय् याःगु फुक्क मभिगु ज्याया कारणं जिं बेबिलोन व बेबिलोनियाय् च्वपि सकलें मनूतयत् छिमिसं खंक हे पलेसा बी,”
परमप्रभुं धयादी।

25 “हे नाश याइगु पहाड, गुगु फुक्क पृथ्वीयात नाश याइगु खः,
स्व! जि हे छंगु विरोधय् दु,”

परमप्रभुं धयादी,

“अले जिं थःगु ल्हाः छंगु विरोधय् न्ह्यज्याके।

छन्त भीरं क्वय् क्वफानाबी,

अले छन्त मिं नःगु पहाड यानाबी।

26 इमिसं छंकेनं छँया कुन्चाय् तयेत

व जग तयेत छगः मू ल्वहं नं काइ मखु।

छाय्धाःसा व थाय् न्ह्याबलेया लागि सुनसान जुयाच्चनी,”

परमप्रभुं धयादी।

27 “छिमिगु देशय् झण्डा धस्वाकी!

जाति जातितय् दथुइ तुरही पु!

वयागु विरोधय् लडाइँ यायेत जातितयत् तयार या!

आरारात, मिन्नी व अशकनजयात वयागु विरोधय् सःती!

वयागु विरोधय् छम्ह सेनापति ल्यः!

क्वःबुँचाया बथां थें सलत छव!

28 वयागु विरोधय् लडाइँ यायेत जाति जातियात,

मादी जुजुपिन्त, इमि बडाहाकिमतयत्

व वया फुक्क शासकतयत्

व वयागु अर्धीनय् दुगु फुक्क देशयात तयार या!

29 देश थुरथुर खाइ, अले तसकं नुगः मछिंकी,

छाय्धाःसा परमप्रभुं बेबिलोन देशयात सुं मनू मच्चनीगु

झिजामिजां दंगुथाय् दयकेगु क्वःछिनादीगु दु।

30 बेबिलोनया सिपाइँतय्सं लडाइँ यायेगु त्वःतूगु दु।

इपि ला थथःगु किल्ला दुने हे च्वनीगु।
 इमिगु बल कम जुइ धुंकल।
 इपि मिस्त थें जूगु दु।
 इमिगु च्वनीगु थाय् मिं नकाबी धुंकल,
 उकिया ध्वाखाया गजबारत त्वथुलाबी धुंकल।
 31 बेबिलोनयाम्ह जुजुयात वयागु फुक्क शहर काये धुंकल धकाः कनेत
 छम्ह हुलाकी मेम्हयसिगु ल्युने वनी
 अले खबर बीम्हयसिगु ल्युने मेम्ह खबर बीम्ह वनी,
 32 अले थ्व खबर नं कनी, खुसि छीगु थाय् काये धुंकल,
 ध्वपचाय् दुगु सःखिमाय् मि तयाबिल, सिपाइँत ग्यानाच्चंगु दु।”
 33 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी,
 “बेबिलोन खलाया न्हुइत्यंगु छ्व थें खः।
 व लइगु ई याकनं वइ।”

34 सियोनयापि मनूतयसं धाइ,
 “बेबिलोनयाम्ह जुजु नबकदनेसरं जिमित नयाबिल,
 वं जिमित अलमल यानाबिल।
 जिमित वं छगः प्वंगु थल थें यानाब्यूगु दु।
 वं जिमित पपुदुपि अजिङ्गरं थें नुनाछवल।
 साःगु नसायात थें जिमित नयाः थःगु प्वाः जायकल,
 अनलि ल्हयाः जिमित वांछवल।
 35 जितः व जिगु म्हायात गुलि क्वत्यल
 बेबिलोनय् च्वंपिन्त नं अथे हे क्वत्यलेमा।”
 “जिथाय् हि बाः वय्कूगुया दोष बेबिलोनय् च्वंपिन्त लायेमा।” यरूशलेमं धाइ।

परमप्रभुं इस्राएलयात ग्वाहालि यानादी

36 उकिं परमप्रभुं थथे धयादी,
 “स्व! जिं छंगु पंली
 अले छंगु नितिं जिं हे बदला काये।
 जिं वयागु समुद्र सुकाबी,
 वयागु लःया मूल सुकाबी।
 37 बेबिलोन छगू नाशया द्रुँ जुइ,
 ध्वंचात च्वनीगु थाय्,
 मनूत खनाः व वातां जुइ, व न्हीकीगु खँ
 व सुं मनू मच्चनीगु थाय् जुइ।
 38 वया सकले मनूत सिंह थें थ्वय्क हाली,
 इमिसं सिंहया मस्तयसं थें घुरंघुरं सः पिकाइ।
 39 इपि दने धुंकाः जिं इमिगु नितिं छगू भ्वय् तयार याये।
 अले इमित काय्के,
 अले इपि न्हिलाः चिल्लाय् दनाः हाली
 अले सदांयात घनी।
 इपि गुबलें दनी मखु,”

40 “जिं इमित चिधिकःम्ह भ्याःचा,
 भ्याःचा व दुगु थें स्यायेत क्वय् हये।”

बेबिलोन नाश जूगु

41 “सारा पृथ्वीया घमण्ड बेबिलोनयात गय् यानाः कब्जा यात!
 बेबिलोनय् छु जूगु खः व खनाः जाति जातित थारान्हुइ।

परमप्रभुं धयादी।

- 42 बेबिलोनया च्वय् समुद्र थाहां वइ,
उकिया थ्वय्क हालीगु लबुं वयात त्वपुयाबी।
- 43 वयागु शहरत सुनसान जुइ,
छगू सुख्खा व मरुभूमिया देश,
छगू देश गन सुं च्वनी मखु,
गनं जुयाः सुं वये वने याइ मखु।
- 44 जिं बेबिलोनय् बेबिलोनीतय् घः बेलयात सजाँय बी,
अले वं छु घुर्कुगु खः वयागु म्हुतुं ल्हके।
वयाथाय् हाकनं जातित पुजा यायेत ग्वाः ग्वाः मुनी मखु।
अले बेबिलोनया पःखाः दुनी।”

ज्वनायंकूपिन्त बुखँ

- 45 “हे जिमि मनुत, वयागु दथुं पिहां वा!
सकलें थथःगु ज्यान बचय् यायेत ब्वाँय् हँ!
परमप्रभुयागु ग्यानापुगु तंपाखें बिस्युं हँ!
- 46 देशय् छुं हल्ला न्यनाः नुगः क्वतुंके मते वा ग्याये मते.
छगू दँय् छगुकथंया हल्ला वइ,
मेगु दँय् मेगुकथंया हल्ला।
देशय् ल्वापुरख्यापुया हल्ला
अले शासकया विरोधय् शासक दंगु हल्ला।
- 47 छाय्धाःसा जिं बेबिलोनया मूर्तितयत्
सजाँय बीगु ई धात्थें वइ,
वयागु फुक्क देश लज्याय् लाइ,
अले वया स्याःपिं फुक्क अन हे लानाच्वनी।
- 48 अबलय् स्वर्ग व पृथ्वी अले उकी दुपिं फुक्क
बेबिलोन ब्रूगुलि लयतायाः चिल्लाय् दनाः हाली,
छाय्धाःसा उत्तरपाखें
नाश याइपिन्सं वयात हमला याइ,”

परमप्रभुं धयादी।✧

- 49 “बेबिलोनं यानाः पृथ्वीइ स्याःपिं ग्वतुगु थें,
इस्राएलया स्याःपिनिगु निंतिं बेबिलोन ग्वतुलेमाः।✧
- 50 छिपिं तरवारं बचय्जूपिं याकनं वना हे छव!
छगू तापाःगु देशय् परमप्रभुयात लुमंकी,
अले यरुशलेमया बारे बिचाः या!”
- 51 इस्राएलया मनुतयसं धाइगु, “जिपिं मछालेमाःगु दु,
छाय्धाःसा जिमित ब्वःब्यूगु दु।
अले जिमिगु ख्वाः लज्यां ह्याउंसे च्वने धुंकल।
छाय्धाःसा विदेशीत
जिमि परमप्रभुया देगलय् दुहां वंगु दु।”
- 52 परमप्रभुं धयादी, “जिं वयागु मूर्तितयत् याकनं सजाँय बीत्यनागु दु।
अले देश न्यकं हे घाःपाः जूपिं पिच्यानाः हाली।
- 53 बेबिलोन आकाश तक हे थ्यन धाःसां
अले थःगु ततःधंगु किल्लातयत् बल्लाकल धाःसां
जिं वयागु विरोधय् नाश याइपिं छवये,”

परमप्रभुं धयादी।

बेबिलोन नाश जुइगु

54 “बेबिलोनं चिल्लाया दनाः हाःगु सः वइ।
बेबिलोनीतयगु देशं ख्वःसः पिहां वइ,
छगू तःधंगु विनाशया सः।

55 परमप्रभुं बेबिलोनयात नाश यानादीत्यंगु दु,
वयकलं वयागु हाःसःयात बन्द यानादी।
शत्रुतयगु लबुतयसं समुद्रं थें तं क्यनी।
इपिं गर्जय् जूगु सः लिध्वयाच्चंगु दु।

56 बेबिलोनया विरोधय् छम्ह नाश याइम्ह वइ।
वया सिपाईतयत् ज्वनी,
अले इमिगु धनुष वाण त्वथुलाबी।

छाय्धाःसा परमप्रभु बदला कयादीम्ह परमेश्वर खः।
वयकलं पूरा लिच्चः बियादी।

57 जिं इमि हाकिमत, अले बुद्धि दुपिं मनूतयत् काय्काबी,
वया बडा-हाकिमत, हाकिमत व सिपाईतयत् नं।
इपिं न्हाबलेया नितिं घनी अले दनी मखु,” परमप्रभुं धयादी
गुम्हय्सिगु नां दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु खः।

58 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,
“बेबिलोनया तःब्यागु पःखाःयात जगंनिसें थुनाबी।
अले उकिया ततःजाःगु ध्वाखात छवय्काबी,
मनूतयसं अथें थःत त्यानु चाय्की,
यक्व देशयापि दकःमितयसं मफतय् ज्या यात छाय्धाःसा इमिगु ज्या मिं भस्म जुइ।”

यर्मियाया बुखँ बेबिलोनय् छ्वःगु

59 यहदाया जुजु सिदकियाहं राज्य यानाच्चंगु प्यंगूगु दँय् मासेयाहया छय्, नेरियाहया काय् मू हाकिम सरायाह जुजुलिसें बेबिलोनय् वंबलय्
यर्मियां वयात थ्व वचन बिल।†

60 बेबिलोनय् याकनं वइगु विपत्तित यर्मियां छथू भ्वँतय् च्वःगु खः, वं च्वःगु फुक्क खँ बेबिलोनया बारे खः।

61 वं सरायाहयात धाल, “छ बेबिलोनय् थ्यने धुंकाः छं थ्व फुक्क वचन तःसलं ब्वँ!

62 अनंलि धा, ‘हे परमप्रभु, छिं थ्व थाय्थात नाश याये धयादीगु दु, अले थुकी न मनु च्वनी न पशु च्वनी, थ्व सदांया नितिं झिजांमिजां
दंगुथाय् जुइ।’

63 छं थ्व थतुलातःगु भ्वँ ब्वने धुंकाः थुकियात छगः ल्वहं चिनाः यूफ्रेटिस खुसिइ वांछवयाब्यु!☆

64 अले थथे धा, ‘जिं थुकी हयेगु विपत्तिं यानाः थथे हे बेबिलोन गुबलें दने मफय्क क्वदइ। अले अनयापि मनूत ग्वतुली।’ ”

यर्मियाया वचन थन हे क्वचाल।

52

यरूशलेम पतन जूगु

२ राज २४:१८-२५:१७

1 सिदकियाह निइछदँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् झिंछदँ शासन यात। वया मांया नां हमुतल खः। व लिब्नाय् च्वंम्ह यर्मियाया म्हाय्
खः।*

2 यहोयाकीम जुजुं याःगु थें वं परमप्रभुया मिखाय् मभिंगु ज्या यात।

3 यरूशलेम व यहदाय् जूगु घटनां परमप्रभुयात तंचाय्कूगुलि वयकलं इमित थःगु न्ह्यःनं पितिनाछवयादिल।

सिदकियाहं बेबिलोनयाम्ह जुजुया विरोधय् विद्रोह यात।

4 उकिं सिदकियाहं राज्य यानाच्चंगु गुंगूगु दँया झिगूगु लाया झिन्ह दुखुन्हु बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसर यरूशलेमय् हमला यायेत थः फुक्क
सेना ज्वनावल। इमिसं शहरया पिने छाउनी तल अले शहरयात घेरय् यात।†☆

5 थुकथं सिदकियाह जुजुया झिंछगूगु दँ तक शहरयात घेरय् याना तल।

6 प्यंगूगु लाया गुन्हु दुखुन्हु थुलि तःधंगु अनिकाल जुल कि मनूतय्के नयेत तकं छुं मन्त।‡

† 51:59 ५१:५९ ५९३ बि.सि. ☆ 51:63 ५१:६३-६४ प्रका १८:२१ * 52:1 ५२:१ ५९७-५९८ बि.सि. † 52:4 ५२:४ १५ जनवरी ५८८ बि.सि. ☆ 52:4 ५२:४ इज २४:२
‡ 52:6 ५२:६ १८ जुलाई ५८८ बि.सि.

7 बेबिलोनीतयसं शहरया पःखाः तख्यानाबिल। इमिसं शहर घेरय यानातःगु जूसां चान्हय सिदकियाह जुजु व सकलें सिपाइँत जुजुया क्यब लिक्कयागु निगू पःखाःया दथुइ दुगु लुखा जुयाः बिस्सुं वन। इपिं अराबापाखे बिस्सुं वन।*

8 तर बेबिलोनी सिपाइँतयसं सिदकियाहयात लित अले वयात यरीहोया ख्यलय नापलाकल। वया फुक्क सिपाइँत वयात त्वःताः बिस्सुं वन।

9 बेबिलोनी सिपाइँतयसं सिदकियाहयात ज्वनाः वयात हमात देशय, रिब्ला धाःगु थासय बेबिलोनयाम्ह जुजुयाथाय हल। अन वं वयात सजाँय बीगु आज्ञा बिल।

10 अन रिब्लाय हे बेबिलोनयाम्ह जुजुं सिदकियाहया कायपिन्त वयागु मिखाया न्ह्यःने हे स्याकेबिल, अले यहदाया फुक्क हाकिमतयत् नं स्याकेबिल।

11 अनलि वं सिदकियाहया मिखा लिकाकेबिल। बेबिलोनयाम्ह जुजुं वयात कँय्यागु सिखलं चिनाः बेबिलोनयं कल। अले वयात मसीतले कुनातल।*

देगः नाश जूगु

२ राज २५:८-१७

12 बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरया झिगंगु दँया न्यागु लाया झिन्ह दुखुन्ह बेबिलोनया जुजुयात सेवा याइम्ह अङ्गरक्षकतय सेनापति नबूजरदान यरूशलेमय वल।§

13 वं परमप्रभुया देगः, जुजुया दरबार, व यरूशलेमया फुक्क छें मिं नकाबिल। वं ततःखाःगु फुक्क छें मिं नकाबिल।*

14 जुजुया सेनापतिया अधीनय दुपिं फुक्क सेनां यरूशलेमया छचाःखेरं दुगु पःखाः थुनाबिल।

15 अनलि सेनापति नबूजरदानं मनूत मध्ये दकलय चीमिपिं, शहरय ल्यनाच्चपिं मनूत व बेबिलोनया जुजुयाथाय बिस्सुं वंपिं मनूत व ज्या सःपिं कालिगरतयत् ज्वनाः बेबिलोनयं कल।

16 तर नबूजरदानं देशयागु दाखक्यब व बुँइ ज्या यायेत छुं गरीबतयत् त्वःताः थकल।

17 अले बेबिलोनीतयसं परमप्रभुया देगलय दुगु कँय्यागु थांत, लिधंसा, कँय्यागु तग्वःगु त्यांकि कुचा कुचा यानाः फुक्क कँय बेबिलोनयं कल।*

18 इमिसं वेदी सफा यायेबलय ह्यलीगु बेल्ला व नौ तयेगु थल, मत मिले याइगु ज्वलंत, बलि बीबलय हि फइगु थलत, मकःत व आम्बुरा, ख्वल्चा, कस्वा, फुक्क कँय्यागु सामान यंकल।

19 जुजुया अङ्गरक्षकतय सेनापति भिंगु लुँ वा वहःयागु बातात, गुँगु मकःत, छवाकेगु बातात, थलबलत, त्वाःदेवात, त्वँसाबलि छाइगु ख्वला व बातात नं यंकल।

20 उपिं निपु थां, छगः कँय्यागु तग्वःगु त्यांकि, उकिया क्वय दुगु झिनिम्ह कँय्यागु द्रहंत, थुखे उखे यंके ज्यूगु लिधंसात गुगु सोलोमन जुजुं परमप्रभुया देगःया निति दयकूगु खः उपिं फुक्क लने हे मफयक दु।

21 निपुं थां ८-८ मिटर तःजा। उकिया चाकः ५.३ मिटर दु, व न्हयगू व बागू सेन्टिमिटर तःफि, व फुस्तुं च्वं।

22 छपु छपु थांया च्वय कँय्यागु त्वपुलि दु। छगः छगः क्वपु २.२-२.२ मिटर तःजा। छगः छगः क्वपु कँय्यागु जालि व धालेग्वःया बुतां प्यखेरं भरय यानातःगु दु।

23 लिक्क लिक्क गुइगः धालेग्वःत दु। प्यखेरं जालियात घेरय यानातःगु धालेग्वःत मुक्कं गुइखुगः दु।

यहदायापि मनूतयत् ज्वनाः बेबिलोनयं कूगु

२ राज २५:१८-२१, २७-३०

24 बेबिलोनया सेनापति दकलय तःधंम्ह पुजाहारी सरायाह व निगूगु थासययाम्ह पुजाहारी सपन्याहयात व स्वम्ह पालेतयत् नं ज्वना यंकल।*

25 शहरय ल्यनाच्चपिं मध्ये वं सिपाइँतय कप्तान व न्हयम्ह जुजुयात सल्लाह बीपिन्त यंकल। वं देशयापि मनूतयत् सिपाइँलय् भर्ना याइम्ह दक्व शक्ति दुम्ह हाकिम व शहरय लुया वःपिं खुइम्ह सिपाइँतयत् नं यंकल।

26 थुमित अङ्गरक्षकतय सेनापति नबूजरदानं रिब्ला शहरय बेबिलोनयाम्ह जुजुयाथाय यंकल।

27 बेबिलोनयाम्ह जुजुं हमात देशया रिब्ला शहरय थुमित स्यायेगु आज्ञा बिल।

थुकथं यहदायापि मनूतयत् थःगु देशं ज्वना यंकल।

28 नबूकदनेसरं ज्वनायंकूपिं मनूतयगु ल्याः थथे दु -

वया शासनया न्हयगूगु दँय ३,०२३ म्ह यहदाया मनूत।*

29 वयागु शासनया झिंच्यागूगु दँय नबूकदनेसरं यरूशलेमं ८३२ म्ह यंकल।†

30 वयागु शासनया निइस्वंगूगु दँय जुजुया सेनापति नबूजरदानं ७४५ म्ह यहदाया मनूतयत् ज्वनाः बेबिलोनयं यंकल। मुक्कं ४,६०० म्ह मनूत दु।‡

यहोयाकीनयात त्वःतूगु

* 52:7 ५२:७ इज ३३:२१ * 52:11 ५२:११ इज १२:१३ § 52:12 ५२:१२ १४ अगष्ट ५८६ बि.सि. * 52:12 ५२:१२-२३ २ राज २५:८-१७ * 52:13 ५२:१३ १ राज १:८

* 52:17 ५२:१७-२३ १ राज ७:१५-४७ * 52:24 ५२:२४-३० २ राज २५:१८-२९ * 52:28 ५२:२८ ५१७ बि.सि. † 52:29 ५२:२९ ५८६ बि.सि. ‡ 52:30 ५२:३० ५८९ बि.सि.

31 यहूदायाम्ह जुजु यहोयाकीनयात ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूगु स्विन्हयदँ दुबलय् एबील-मरोदक बेबिलोनयाम्ह जुजु जुल। झिनिगू लाया निइन्यान्हु दुबलय् जुजु एबील-मरोदकं यहोयाकीनयात इयालखानां त्वःतल। §☆

32 वं वलिसें बांलाक न्ववानाः बांलाःगु व्यवहार यात। अले व थें बेबिलोनय् कैदी जुयाच्चंपिं मेपिं जुजुपिन्त स्वयाः वयात अज्ज अप्वः इज्जतया थासय् तल।

33 थुकथं यहोयाकीनं कैदीया वसः त्वःतल अले म्वानाच्चवंतले बरोबर जुजुया टेबिलय् नल।

34 यहोयाकीन म्वानाच्चवंतले बेबिलोनयाम्ह जुजु वयात न्हिन्हि नयेत माःगु खर्च बियाच्चन।

विलापया सफू म्हसीका

विलापया सफुलिइ न्यापु चिनाखँ दुथ्याकातःगु दु। थुपि चिनाखँ ई.पु. ५८६ लय् बेबिलोनीतयसं यरूशलेमयात तहसनहस याःगु व उकिं यानाः यरूशलेम नाशया द्रँ जूगु व अन च्वंपि मनूतयत् ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूगुलि नुगः मछिकाः च्वःगु खः। यरूशलेमयात त्याके न्ह्यः बेबिलोनीतयसं यरूशलेम शहरयात निर्दे व खुला तक घेरय् यानातःगु खः। उबलय् अन मनूत नये मदया तसकं दुःख सियाच्वंगु खः, थ्व खँ ४:५ पदय् थथे च्वयातःगु दु, “न्हापा सासाःगु नसा नइपि मनूत आः नये मखनाः फोहर वांछवइगु थासय् नयेगु माला जूगु दु।” थ्व सफूया यक्व भाग नुगः मछिगु पहःया जूसां नं थुकिया दथुइयागु भागय् परमेश्वरयाके भलसा व लिपाया आशया खँ नं दु। यहदीतयसं थुपि चिनाखँ दँयदसं अपसं व विलापया नखःबलय् छ्यलेगु याइ। थुपि नखः ई.पु. ५८६ लय् देशय् जूगु विपत्तियात लुमंकेत हनेगु याइ।

धलः पौ

यरूशलेमय् नुगः ख्वःगु १:१-२२

यरूशलेमय् परमेश्वरया न्याय २:१-२२

सजौयया दथुइ आशा ३:१-६६

यरूशलेमया दुःखकष्ट ४:१-२२

हाकनं थापं यायेगु नितिं प्रार्थना ५:१-२२

विलाप

यरूशलेमय् नुगः ख्वःगु

1 न्हापा ग्वाः ग्वाः मनूत दुगु यरूशलेम,

आः गुलि झिजांमिजां दंगु दु!

आः व भाःत सी धुंक्मह थें जूगु दु।

छगू इलय् व जाति जातितयगु दथुइ तःधंगु,

प्रान्त प्रान्तय् राजकुमारी थें खः,

तर आः व दासी जूगु दु।

2 चान्हय् व हॉय्हॉय् ख्वइगु,

वयागु नेतालय् ख्वबि वयाच्वनीगु,

वया प्रेमीत मध्ये वयात ह्ययकीमह सुं नं मदु।

वया दक्वं पासापिन्सं वयात विश्वासघात याःगु दु,

आः इपिं वया शत्रु जूगु दु।

3 तःधंगु सास्ती व कडा दासत्वया लिपा

यहदायात ज्वनाः जबरजस्ती यंकूगु दु।

आः व मेगु जातितयगु दथुइ च्वनाच्वंगु दु।

वयात भचा नं आराम मदु।

वयात ल्यूपिं सकसिनं वयागु दुःखया इलय् वयात ज्वन।

4 सियोन वनीगु लँ नुगः मछिकाच्वंगु दु,

छाय्धाःसा क्वछिनातःगु नखःचखःबलय् अन सुं वइ मखु।

वया ध्वाखात झिजांमिजां जूगु दु,

वया पुजाहारीतयसं झसुकाः जक तइ।

वया ल्यासेपिं मिस्त तसकं नुगः मछिकाच्वंगु दु।

वं तसकं दुःख सियाच्वंगु दु।

5 वया विरोधीत वया मालिक जूगु दु,

वया शत्रुत याउँक च्वनाच्चंगु दु।
छाय्धाःसा परमप्रभुं वयात वयागु यक्व पापं यानाः दुःखय् लाकादीगु दु,
वया मस्तयत् शत्रुतय् न्ह्यःने ज्वनायंकूगु दु।

6 म्हाय् सियोनया फुक्क गौरव
आः मदये धुंकल।
वया न्ह्यलुवाःत ज्वयेगु थाय् मदुपि
चल्लात थें कमजोर जुइ धुंकल।
इपि बल मदयकः लिनाहःपिनिगु
न्ह्यःने न्ह्यःने बिस्त्युं वंगु दु।

7 थःत दुःख जुयाच्चंबलय् व थःत आपत जुयाच्चंबलय्
यस्शलेमं थःगु न्हापांगु गौरव लुमंकल।
वया मनूत शत्रुतयगु ल्हातय् लाःबलय्
वयात ग्वाहालि याइपि सुं हे मन्त,
वया शत्रुतयसं यस्शलेमयागु हासनास खन,
अले इपि व खनाः न्हिल।

8 यस्शलेमं तसकं तधंगु पाप यात,
अथे जुयाः व अशुद्ध जूगु दु।
वयात न्हापा मानय् याइपिन्सं आः वयात हेपय् याइगु,
छाय्धाःसा इमिसं व पचिनांगा जूगु खंगु दु।
व थः हे झसुकाः तइ अले थःगु ख्वाः फस्वय्की।

9 वयागु अशुद्धता वयागु वसतय् दु।
वं थःगु लिपाजुइगुया वास्ता हे मयाः।
व तसकं हे बामलाक क्वःदल,
वयात हःपाः बीपि सुं हे मदु।
“हे परमप्रभु, जिगु दुःखकष्टयात स्वयादिसँ,
छाय्धाःसा शत्रु त्याःगु दु।”

10 वया शत्रुतयसं वयागु दक्व मू मू वंगु ज्वलं लुतय् याःगु दु।
मेगु जातियापि मनूत,
सुयात परमप्रभुं थःगु मुंज्याय च्वनेत पनादीगु खः,
इपि वयागु पवित्र थासय् दुहां वंगु वं खन।*

11 वया दक्व मनूत झसुकाः ततं अन्न मालाच्चंगु दु।
थःगु ज्यान बचय् यायेत इमिसं नयेगु नसालिसँ थःगु मू वंगु ज्वलं हिली।
“हे परमप्रभु, स्वयादिसँ अले बिचाः यानादिसँ,
छाय्धाःसा जि क्वह्यंम्ह जूगु दु।”

12 थ्व लँपु जुयावनीपि सकलें मनूत,
छु छिमित थुकियागु छुं वास्ता मदु ला?
प्यखेरं स्व व बिचाः या,
थःगु तःधंगु तंया दिनय्,
परमप्रभुं जितः बियादीगु
दुःखकष्ट थें ज्याःगु मेगु छुं दुःख दु ला?

13 “वयकलं स्वर्ग जिगु क्वैय् दुने मि कुर्का दिल,
व मि जिगु दुने छवल।

वयकलं जिगु तुतिया लागि जा: तयादिल,
अले जित: लितछवयादिल।
वयकलं जित: सुनसान याना: त्व:तादिल
अले न्हिच्छि हे बम्लाकादिल।

14 “जिगु ब्वहलय ककुसिं थें हे
वयकलं थ:गु हे ल्हातं जिं यानागु मभिंगु ज्या जिके तयादिल
इपिं नितुनिला जिगु ग:पतय् यग्गात।
वयकलं जिगु शक्तियात ता:मलाकादिल।
परमप्रभुं जित: थ: शत्रुतयगु ल्हातय् ल:ल्हानादिल,
तर जि इपिनापं ल्वाये हे मफुत।

15 “परमप्रभुं जित: रक्षा याइपिं दकलय् बल्ला:पि
फुक्क सिपाइंतयत् क्वह्वांकादीगु दु।
वयकलं जिमि ल्याय्म्हपिं मनूत
नाश यायेत सिपाइंत छवयादिल।
दाखयात तिसीगु थें परमप्रभुं जित:,
यहदाया कन्या म्हाय्यात तिसिनादिल।

16 “अथे जुया: जि ख्वया च्वना,
जिगु मिखां ख्व:बि धा: हाया: च्वंगु दु,
जित: ह्येकीपिं सुं हे मदु,
जित: साहस बी फुपिं सुं हे मदु।
जिमि मस्त छुं मदुपिं जूगु दु,
छाय्धा:सा शत्रुत त्या:गु दु।”

17 सियोनं बिन्ति यायेत थ:गु ल्हा: फल,
अयनं वयात ह्येकीपिं सुं हे मदु।
परमप्रभुं याकबया विरोधय् वया: ज:लाख:लात वया शत्रु जुइमा धका: हुकुम यानादीगु दु।
इमिगु दथुइ यरुशल्लेम अपवित्र जूगु दु।

18 “परमप्रभु धर्मींम्ह ख:,
जिं हे वयक:यागु आज्ञा मानय् मयानागु ख:।
हे दक्व मनूत, जिगु खँ न्यँ अले जिगु दु:खयात स्व।
जिमि ल्याय्म्ह व ल्यासेतयत् ज्वनायंकूगु दु।

19 “जिं थ: प्रेमीतयत् स:ता,
तर इमिसं जित: धोखा बिल।
थ:त म्वाकातयेत नयेगु नसा मा:जूबलय्
शहरय् जिम्ह पुजाहारीत व न्ह्यलुवा: नाश जुल।

20 “हे परमप्रभु स्वयादिसँ, जि दु:खय् ला:गु दु।
जिगु नुग: ख्व:गु दु,
अले जिगु मन थातय् मला,
छाय्धा:सा जि विद्रोही जुयागु दु।
लँय् लँय् स्याये पाले जूगु दु,

छैय् दुने नं सीगु दु।

- 21 “मनूतयसं जिगु झसुकाः न्यंगु दु,
अयनं जितः ह्ययेकीपिं सं हे मदु।
जिमि दक्व शत्रुतयसं जिगु दुःखकष्टया खँ न्यंगु दु।
छिं थथे यानादीगुलि इपिं लयताःगु दु।
छिं धयादीगु दिं हयादिसँ,
गुकिं यानाः इपिं नं जि थें जुइमा।
- 22 “इमिगु दक्व दुष्ट ज्या छिगु न्ह्यःने वयेमा।
जिगु पापया कारणं जितः सजौय बियादी थें इमित नं सजौय बियादिसँ।
जिं यक्व हे झसुकाः तयाच्चना,
अले जिगु मन कमजोर जूगु दु।”

2

यस्शलेमय् परमेश्वरया न्याय

- 1 परमप्रभुं थःगु तम्बय् म्हाय् सियोनयात गय् यानाः
तसकं छिउंगुलि त्वपुयादीगु दु।
वय्कलं इस्राएलया गौरवयात आकाशं पृथ्वीइ वांछवयादिल।
थःगु तंया दिनय् वय्कलं थःगु पाउदानयात नं लुमंका मदी।
- 2 परमप्रभुं छप्ति हे दयामाया मयासँ
यहदाया फुक्क बस्तीत नुनाछवयादिल।
थःगु तम्बय् वय्कलं
यहदाया म्हाय्या किल्लात थुनादिल।
वय्कलं व राज्य व
वया शासकतयत् बैय् क्वथलाः क्वहंकादिल।
- 3 थःगु तसकं तःधंगु तमय् वय्कलं
इस्राएलया दक्व शक्तियात नाश यानादिल।
शत्रुतयगु न्ह्यःने हे वय्कलं थःगु सुरक्षाया जःपा ल्हाः लिकयादिल।
वय्कःयागु तं याकूबयाके प्यखेरं भस्म याइगु मि थें च्यात।
- 4 शत्रुं थें वय्कलं थःगु धनुष वाणं झीत ताकय् याःगु दु।
विरोधी थें वय्कः दनादीगु दु।
स्वय्बलय् यइपुस्से च्वंपिं सकसित वय्कलं स्यानादीगु दु।
म्हाय् सियोनयागु पालय् वय्कलं थःगु तं मि थें प्वंकादीगु दु।
- 5 परमप्रभु शत्रुं थें जुयादीगु दु,
वय्कलं इस्राएलयात नाश यानादीगु दु।
वय्कलं इस्राएलया दक्व बांबांलाःगु छैत भज्यंक नाश यानादिल
अले वया दक्व किल्लात थुनादीगु दु।
वय्कलं यहदाया म्हाय्यागु
दुःखकष्ट व विलाप अप्वय्का ब्यूगु दु।
- 6 वय्कलं थः च्वनेगु थाय्यात क्यबयागु बल्चा थें स्यंकादीगु दु,
वय्कलं थःगु नापलायेगु थाय् नाश यानादीगु दु,

परमप्रभुं सियोनय् पवित्र नखःचखः व विश्रामबारत दिकादीगु दु।
थःगु तसकं तःजिगु तम्बय् वय्कलं जुजु व पुजाहारी निम्हय्सित नं त्वःतादीगु दु।

7 परमप्रभुं थःगु वेदीयात मनंनिसें त्वःतादीगु दु,
थःगु पवित्र थाय्यात त्वःतादीगु दु।
वयागु दरबारतयगु अंगःत तख्यायेत वय्कलं शत्रुतयगु ल्हातय् बियादिल।
इपि परमप्रभुया देगलय् हे नखःचखःया दिनय् थें सः थ्वय्कः हाल।

8 परमप्रभुं म्हाय् सियोनयागु पःखाःयात नाश यायेगु क्वछिनादिल।
वय्कलं नापे याइगु खिपतं व नापय् यानादिल।
वयात नाश यायेगुपाखें वय्कलं थःगु ल्हाः पनामदी।
वय्कलं धरहरा व पःखाः निगुलियात ख्वय्कादिल,
उपि निगुलि छकलं दुन।

9 वयागु मू ध्वाखात बैय् तुनावन।
वय्कलं वयागु गजबारत कुचा कुचा यानाः नाश यानादिल।
वया जुजु व राजकुमारतयत मेपि जातितयगु दथुइ पितिनाछ्वःगु दु,
आः ला व्यवस्था मन्त।
अले वया अगमवक्तातय्सं नं परमप्रभुपाखें छुं हे दर्शन कायेखनी मखु।

10 म्हाय् सियोनया थकालिपि
बैय् फेतुनाः छुं हे मधासे च्वनाच्चनी,
इमिसं थथःगु छेनय् धू तःगु दु अले भाग्रां फिनाच्चंगु दु।
यस्शलेमया ल्यासेपिन्सं थथःगु छ्यं बैय् तक हे क्वछुका तःगु दु।

11 ख्वख्वं ख्वबिं हे जिगु मिखा न्यलय् धुंकल।
जिगु नुगः क्वतुन। जिमि मनूत नाश जूगुलि,
जिमि मस्त व दुरु त्वपि मस्त शहर शहरय्
व गल्लि गल्लिइ मूर्च्छा जूगुलि जिगु नुगः तसकं ख्वःगु दु।

12 ख्वख्वं थः मांयात धाइ,
“नयेपित्यात, नयेत्वनेगु गन दु?”
इपि शहरया गल्लि गल्लिइ घाःपा जूपि मनूत थें मूर्च्छा जुइ।
इपि थः मांयागु मुलय् हे बुलुहुं बुलुहुं सीगु।

13 हे म्हाय् यस्शलेम, जिं छंगु निंति छु धाये?
जिं छन्त छुनापं दौजय् यायेगु?
हे कन्या म्हाय् सियोन,
छुनापं दौजय् यानाः जिं छन्त सान्त्वना बीगु?
छंगु घाःपाः तसकं तःजिगु समुद्र स्वयाः तःजाः।
छन्त लायके फुम्ह सु दु?

14 छंगु अगमवक्तातय्सं खंगु दर्शनत
सत्य मखुगु व छुं हे मूं मवंगु खः।
इमिसं छंगु अधर्म क्यना मब्यु,
मखुसा छन्त ज्वनाः बेबिलोनय् मयंकीगु।
इमिसं छंगु निंति खंगु दर्शन सत्य मखुगु
व अलमल यायेत जक खः।

- 15 छ च्वनाच्चंगु थासं वनीपिं दक्व मनूतयसं
छन्त हेस्यानाः ल्हाःपा थाइगु।
म्ह्याय् यरूशलेमयात हेस्यानाः इमिसं थथे धकाः छयं क्वाना जुइ,
“दकलय् बांलाःगु व फुक्क पृथ्वीया लसता धकाः धाइगु शहर थ्व हे मखु ला?”☆
- 16 छिमि दक्व शत्रुतयसं छंगु विरोधय् म्हुतु चाय्काः छन्त हेला याइ।
इमिसं छन्त हेला यानाः वा किरिकिरि न्ह्यइ,
अले धाइ, “जिमिसं हे वयात नाश याना,
हः हः, थ्व हे दिं पियाच्चनागु खः,
जिपिं म्वाना च्वनाबलय् हे
थ्व स्वयेदत।”
- 17 परमप्रभुं छु योजना यानादीगु खः।
यक्व देँ न्हापा वय्कलं छु घोषणा यानादीगु खः,
व हे वचन वय्कलं पूर्वकादिल।
छु हे दयामाया मदय्क वय्कलं छन्त नाश यानादिल।
वय्कलं शत्रुयात छंगुपाखें लय्ताय्कादिल,
अले छंगु शत्रुतयग्गु शक्ति अप्वय्कादीगु दु।
- 18 मनूतयग्गु नुगलं परमप्रभुयात बिन्ति याइ।
हे म्ह्याय् सियोनया पःखाः,
छंगु ख्वबि खुसि थें चच्छि न्हिच्छिं हे हाय्कि।
पलख हे आराम काये मते,
अले छंगु मिखायात आराम बी मते।
- 19 पाः च्वनीगु ई शुरु जुइबलय् दनाः चान्हय् हा!
परमप्रभुया न्ह्याःने हे छंगु नुगः लः थें प्वंकि।
गल्लि गल्लिइ नयेपित्यानाः मूर्च्छा जुयाच्चंपिं
मस्तयग्गु प्राण म्वाकेगु निंति थःगु ल्हाः वय्कःपाखे ल्हँ।
- 20 “स्वयादिसँ! हे परमप्रभु, बिचाः यानादिसँ!
सुयात छिं थज्याःगु दुःखकष्ट बियादीगु दु धकाः?
छु मिसातयसं थःगु गर्भया फल,
व थःम्हं बुइका तःपिं मस्तयग्गु ला नयेगु ला?
छु पुजाहारीत व अगमवत्तात
परमप्रभुया पवित्र देगलय् हे स्याइगु?
- 21 “ल्याय्म्ह व बुरातयग्गु सीम्ह
गल्लि गल्लिइ धुलय् अर्थे लानाच्चंगु दु।
जिमि ल्यासेपिं व ल्याय्म्हपिं मनूतयत्त
तरवारं स्यानाः क्वथला तःगु दु।
थःगु तंया दिनय् छिं छु हे दयामाया मयासें
इमित पालाः स्यानादीगु दु।
- 22 “नखःबलय् मनूत मुं थें,
छिं जिगु प्यखेरं आतंक मुंकादिल।
परमप्रभुया तंया दिनय् सुं छम्ह न बिस्त्युं वने फत न बचय् जुल।

जिं हे ब्वलंका तःधिक यानातयापिन्त जिमि शत्रुं सिधय्का बिल।”

3

सजौंयया दथुइ आशा

- 1 परमप्रभुयागु तंया कथिया दुःखयात
खंमह मनू जि हे खः।
- 2 वय्कलं जितः यंकादिल,
तुयु जलय् मखु बरु खिउँगु थासय् न्यासिकादिल।
- 3 धात्थे हे वय्कलं थःगु ल्हाः जिगु विरोधय् तःक्वः मछि,
न्हिच्छिं हे ल्हनादिल।
- 4 वय्कलं जिगु छेंगू व ला सुकूचिंकादिल,
अले जिगु क्वेय्त त्वथुलादिल।
- 5 वय्कलं जितः दुःख
व कष्टं घेरय् यानाः कुनादीगु दु।
- 6 वय्कलं जितः यक्व दिननिसें सीमह थें
खिउँगु थासय् तयादीगु दु।
- 7 जि बिस्सुं वने मफय्मा धकाः वय्कलं जिगु प्यखेरं पःखाः ग्वयादीगु दु।
वय्कलं जितः तसकं इयातुगु सिखलं चिनादीगु दु।
- 8 ग्वाहालिया निति जि तसकं हाःसां,
वय्कलं जिगु प्रार्थना न्यनेगु हे त्वतादिल।
- 9 जि गन गन वन, अन अन हे तः तग्वःगु ल्वहँतं जिगु लँपु पनादीगु दु।
वय्कलं जिगु लँपुयात चा चाःतुइकादीगु दु,
- 10 हमला यायेत पियाच्चवंमह भालू
व सुलाच्चवंमह सिंहं थें
- 11 वय्कलं जितः लंनिसें लुतुलुया यंकल,
अले जितः कय्पुयाः घाःया घाः जूमह यानादिल।
वय्कलं जितः ग्वाहालि मदुमह यानादिल।
- 12 वय्कलं थःगु धनुष वाण ल्हनादिल,
अले वय्कलं वाणं जितः हे ताकय् यानादिल।
- 13 वय्कलं जिगु नुगलय्
धनुष वाणं कय्कादिल।
- 14 फुक्क मनूत जि खनाः न्हिलीगु,
न्हिच्छिं हे इमिसं जितः हेस्यानाः म्ये हालीगु।
- 15 वय्कलं जितः खायुगु वासलं जाय्कादिल,
अले पित्त त्वंकादिल।
- 16 वय्कलं ल्वहंचा नकाः जिगु वा त्वथुलादिल,
अले जितः धुलय् न्हतु न्हयादिल।
- 17 शान्ति जिगु जीवनपाखें तापाये धुंकल,
सुख धयागु छु खः, व जिं ल्वःमने धुंकल।
- 18 अथे जुयाः जिं धाये, “जिगु गर्व मदय् धुंकल,
परमप्रभुपाखें दुगु आशा नं मदये धुंकल।”
- 19 खाइसेच्चंगु व पित्त,

- जिगु दुःख व थुखे उखे चाचाःहिला जुयागु जिं लुमंका च्वना।
 20 जिं न्हाबलें थुकियात लुमंका च्वना,
 अले जिगु नुगः क्वतुंगु दु।
 21 अयनं जिं थ्व लुमंका च्वना,
 अथे जुयाः जितः आशा दु।
 22 परमप्रभुया सदां दइगु दया मायां यानाः झीपिं नाश जूगु मदु,
 छायाःसा वयकःयागु माया न्हाबलें दयाच्वनी।
 23 सुथपतिकं वयकःयागु दयामाया न्हगु जुइ,
 छिगु विश्वस्तता गुलि तःधं!
 24 जिगु मनं धाल, “परमप्रभु हे जिगु सर्वय खः,
 अथे जुयाः जिं वयकःयाके आशा यानाच्वना।”
 25 परमप्रभुया लँपु स्वइपिं व वयकःयात मालीपिं
 सकसिगु लागिं परमप्रभु भिंम्ह खः।
 26 सुम्क च्वनाः परमप्रभुया उद्गारयागु लँपु स्वयेगु हे
 तसकं बांलाःगु खँ खः।
 27 थः ल्याय्म्हबलय् हे
 ककुसिं क्वबीम्ह मनूयात भिं जुइ।
 28 परमप्रभुं वयात दुःखकष्ट बियादीगुलि
 सुम्क व याकःचा हे च्वनेमा।
 29 वं थःगु ख्वाः बैय् तक क्वछुकेमा,
 उकी भचा आशा दये फु।
 30 वं थःगु नेता थःत दाइपिपाखे हे स्वयका बीमा,
 अले हेस्यागु सह यानाः च्वनेमा।
 31 छायाःसा परमप्रभुं मनूतय्त
 न्हाबलेंया नितिं वान्छ्वयादी मखु,
 32 वयकलं दुःख हयादिसां थःगु माया क्यनादी,
 वयकःया सदां दइगु दयामाया तसकं तःधं।
 33 छायाःसा वयकलं मनूया सन्तानतय्त
 थःगु इच्छां दुःख वा कष्ट बियादी मखु।
 34 देशय् च्वंपिं दक्व कुनातःपिन्त तुति न्हइगु,
 35 दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरया न्ह्यःने
 मनूतय्गु अधिकार लाकाकायेगु,
 36 सुं मनूयात अन्याय यायेगु खँयात
 परमप्रभुं स्वयामदी ला?
 37 परमप्रभुं हे आज्ञा बियामदीतले
 सुनां धाःगु पूवंगु दु?
 38 छु दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरं
 भिंगु व विपत्ति नितां उजं बियामदी ला?
 39 थःगु पापया सजाँयया नितिं
 सीमानिपिं मनूतय्सं छाया कचकच यायेगु?
 40 झीसं थःगु पहःचहः बांलाक जाँचय् यानाः स्वये नु!

- अले झीपिं परमप्रभुयाथाय् लिहां वनेनु।
- 41 झीसं स्वर्गय् च्वनादीम्ह परमेश्वरपाखे
थःगु नुगः बीनु अले ल्हाः ल्हनाः थथे धायेनु—
- 42 “जिमिसं पाप याना, जिपिं विद्रोही जुया,
अले छिं क्षमा यानादीगु मदुनि।
- 43 “छि जिपिं खनाः तम्बयादिल, छिं जिमित लिनादिल
अले दयामाया हे मयासें जिमित स्यानादिल।
- 44 जिमिगु प्रार्थना छिथाय् मथ्यनेमा धकाः
छिं थःत सुपाचं त्वपुयादिल।
- 45 छिं जिमित जाति जातितय्गु दथुइ
धूधाः व फोहर यानादीगु दु।
- 46 “जिमि दक्व शत्रुतय्सं जिमिगु विरोधय्
म्हुतु चाय्काः जिमित हेला याःगु दु।
- 47 जिपिं भय व थुरथुर खाखां म्वानाच्चना,
भज्यंक स्यंकीगु जिमिथाय् वयाच्चंगु दु।”
- 48 जिमि थःमनूतय्गु नाश खनाः
जिगु मिखां ख्वबि धाः हाःगु दु।
- 49 भचा हे मदिसे
जिगु मिखां ख्वबि हायाच्चनी,
- 50 गुबलय् तक परमप्रभुं
स्वर्ग क्वय् स्वयाः खंकादी मखु।
- 51 यरूशलेमया मिसातय्गु
दुःख खनाः जिगु नुगः स्याःगु दु।
- 52 छुं कारण हे मदुसां जिमि शत्रुतय्सं जितः
झंगःयात थें शिकार यात।
- 53 इमिसं जिगु जीवनयात गालय् क्वफानाः सिधय्केगु कुतः यात
अले ल्वहँतं जितः कयकल।
- 54 लखं जिगु छ्यं त्वपुल,
जिं बिचाः याना, “आः जि सीगु जुल।”
- 55 हे परमप्रभु, तःजाःगु गालंनिसें
जिं छिगु नामं बिन्ति याना।
- 56 छिं जिगु बिन्ति न्यनादिल,
“ग्वाहालिया नितिं जिं यानागु बिन्तिलय् थःगु न्ह्याय्पं तिनादी मते।”
- 57 जिं छिके बिन्ति यानाबलय् छि जिगु न्ह्यःने झायादिल,
अले छिं जितः धयादिल, “ग्याये मते।”
- 58 हे परमप्रभु, जिगु पंलिनाः ल्वानाः
छिं जितः लिप्यानादिल।
- 59 हे परमप्रभु, जितः याःगु अत्याचार छिं खंगु दु।
जिगु न्याय यानादिसँ।
- 60 इमिसं जितः काःगु बदला
व जिगु विरोधय् ग्वःगु ग्वसाः दक्व छिं खंगु दु।

- 61 हे परमप्रभु, इमिसं लायबूगु छिं न्यंगु दु
अले जिगु विरोधय् ग्वःगु दक्व ग्वसाः छिं न्यनादीगु दु।
- 62 चच्छि न्हिच्छिं हे जिमि शत्रुतयसं
जितः मभिकाः खुसखुस खँ लहानाः जुइगु।
- 63 इमित स्वयादिसँ! दसां व फ्यतुसां
इमिसं जितः हेस्यानाः म्ये हालीगु।
- 64 हे परमप्रभु, इमिसं याःगु मभिगु ज्याकथं
इमित थिक सजाँय बियादिसँ।
- 65 इमित छाःगु व जिराहा नुगः बियादिसँ,
अले छिगु सराः इमित लायेमा।
- 66 छिं इमित थःगु तम्बय् लिनाछवयादिसँ,
अले परमप्रभुया आकाशया क्वय् नं इमित भज्यंक नाश यानादिसँ।

4

यस्शलेमया दुःखकष्ट

- 1 लँ मथिना वने धुंकल! भिगु लँ तक नं बुलुया वने धुंकल।
पवित्र थाययागु मू त्गु ल्वहंत चुक चुकय् वांछवयातःगु दु!
- 2 भिगु लँ थें मू वंपि सियोनया काय्पि
आः कुमाःया ल्हातं दयकातःगु चायागु थलबल थें जुल।
- 3 ध्वंचिया मामं नं थः मस्तयत् थःगु दुस्वः पिकयाः दुरु त्वंकी,
जिमि थः मन्त धाःसा मरुभूमिया शत्रुमुर्ग थें दयामदुपिं जूगु दु।
- 4 दुरु त्वनीपिं मस्तयगु मेचा प्याः चायाः म्हुतुया थक्वय् प्यपुनी।
मस्तयसं नय् त्वनेगु फ्वनी, तर सुनानं इमित छुं हे बी मखु।
- 5 न्हापा सासाःगु नसा नइपिं मन्त
आः नये मखनाः फोहर वांछवइगु थासय् नयेगु माला जूगु दु।
थिकेथिकेगु लं फिनाः हुर्के जूपिं
आः इपिं फोहर वान्छवया तःगु थासय् मालाच्चंगु दु।
- 6 जिमि थःमन्तयगु मभिगु ज्या
सदोमया स्वयाः नं तःधं जूगु दु।
सदोम सुयात थत्थें वांछवयाबिल
अले सुनां नं वयागु विरोधय् ल्हाः महं।*
- 7 इमि राजकुमारत च्वापु स्वयाः सफा
व दुरु स्वयाः तुयुसे च्वं,
इमिगु म्ह मानिक थी स्वयाः नं ह्याउँगु,
इमिगु रूप नीर थी थें बांलाः।
- 8 आः इमिगु ख्वाः हाकः स्वयाः हाकुसे च्वं,
इमित लँय् लँय् नं सुनानं म्हमस्यु।
इमिगु छेंगू क्वँय्लय् प्यपुने धुंकल,
सिं थें व गनावने धुंकल।

- 9 नयेपित्याकाः सीपिं स्वयाः
तरवारं सीपिं हे बालाइ।
बुँइ फल मसःगुलि
इपिं नयेपित्यानाः गंसि जुयावनी।
- 10 क्यातगु नुगः दुपिं मिसातयसं थःगु हे ल्हातं
थः मस्तयत् नयेगु ज्वरे यात।
जि थःमनूतयगु नाशया इलय्
इमि मस्त हे इमिगु नसा जुल।*
- 11 तर आः परमप्रभुया तं क्वलात,
वयकलं थःगु च्याःगु तं प्वंकादिल।
वयकलं सियोनय् मि च्याकादिल,
अथे जुयाः वयागु जगत दक्वं भज्यंक नाश जुल।
- 12 सुं शत्रु यरूशलेमया
मू ध्वाखात जुयाः दुहां वनी धकाः
पृथ्वीया सुं जुजु
व संसारया सुं मनुखं विचाः हे मयाः।
- 13 अयसां थ्व धाःसा वया अगमवक्तातयगु
पाप व वया पुजाहारीतयगु अधर्मया कारणं जूगु खः।
इमिसं शहर दुने
धर्मीं मनूतयगु हि बाः वयकल।
- 14 आः इपिं लँय् लँय् कांपिं थें पचिपचि यानाः जुइ।
इपिं हिया कारणं अशुद्ध जूगु दु।
थुलि तक कि सुनानं इमिगु
लं तक नं थीगु आँट याइ मखु।
- 15 मनूतयसं तसलं हालाः इमित धाइ,
“हूँ, हे अशुद्धपिं! तापाक हूँ, जिमित थीमत्यः!”
इपिं बिस्युं जूबलय् अले चाचाःहिलाः जूबलय्
जात जातियापिं मनूतयसं थथे धाल,
“आर्वनिसें इपिं इनीनापं थन च्वने फइ मखुत।”
- 16 परमप्रभुं थःमहं हे इमित उखेलाः थुखेलाः मदयक छ्यालब्याल यानादिल,
वयकलं आः हाकनं गुबलें हे इमित वास्ता यानादी मखुत।
मनूतयसं पुजाहारीतयत् हनाबना तःगु मदु,
न थकालितयत् छुं ग्वाहालि याःगु दु।
- 17 ग्वाहालिया नितिं मफतय् लँपु स्वस्वं
जिमिगु मिखा बुलुइ धुंकल।
सुरक्षाया नितिं छगू जातिया लँपु स्वयाच्चवना,
अयनं इमिसं जिमित बचय् याये मफुत।
- 18 मनूत जिमिगु पला पतिकं लिउलिउ वल,
अले जिपिं बांलाक जिमिगु लँय् न्यासि जुइ मफुत।

* 4:10 ४:१० व्य २८:५७; इज ५:१०

जिमिगु अन्त लिक्क दु, जिमिगु आयु फुइधुंकल।
छाय्धाःसा जिमिगु अन्त वये धुंकल।

19 जिमित लितुलिपि आकाशय्
ब्वइपि इमा स्वयाः नं याकनं ब्वांवनी।
इमिसं जिमित पहाडय् लितुलिल,
जिमित हमला यायेत इपि मरुभूमिइ सुलाच्चन।

20 परमप्रभुया अभिषेक जूमह जुजु,
जिमिगु प्राण इमिगु पन्जलय् लात।
वयकःयागु सुरक्षाय् जिपि मेपि जातितयगु दथुइ
सुरक्षित च्वने दइ धकाः जिमिसं बिचाः यानागु खः।*

21 हे ऊजय् च्वंमह म्हाय् एदोम,
लसता हँ! अले न्हाइपुकि,
तर व ख्वल्चा छन्त नं बी।
छन्त लगय् जुइ, अले छन्त नाइगा याइ।

22 हे म्हाय् सियोन, छंगु अधर्मया सजाँय सिधल,
हाकनं गुबलें छन्त देशं पितिना छवयादी मखु।
तर हे म्हाय् एदोम, वयकलं छंगु अधर्मया दण्डया सजाँय छन्त बियादी,
अले छंगु पाप क्यनादी।

5

हाकनं थापं यायेगु निंति प्रार्थना

- 1 हे परमप्रभु, जिमित छु जू वःगु दु,
व खँ लुमंकादिसँ।
जिमिगु बदनाम जगु स्वयादिसँ।
- 2 जिमिगु सर्बय परदेशीतयगु ल्हातय् लाःगु दु।
जिमिगु छँ परदेशीतयगु जगु दु।
- 3 जिपि मांबौ मदुपि व हाना मदुपि जगु दु,
जिमि मांपि भाःत मदुपि थें जगु दु।
- 4 जिमिसं धिबा पुलाः लः त्वनेमाः,
जिमिसं सिँ तक नं न्यानाकायेमाः।
- 5 जिमित ल्यवःपि जिमिगु पलाः लिक्क दु,
जिपि तसकं तयानुचाःगु दु, जिमित आराम मदु।
- 6 जिमिसं गाक्क नयेत्वनेगु निंति थःत मिश्र
व अशशूरयात लःल्हानाबिया।
- 7 जिमि तापाःबाज्यापिन्सं पाप यात, आः इपि मन्त।
इमिसं याःगु अधर्मया फल जिमिसं भोगे यानाच्चना।
- 8 दासतयसं जिमित शासन याइ,
जिमित इमिगु ल्हातं त्वःतकीपिं सुं हे मदु।
- 9 गांगामय् दुगु तरवारं यानाः
जिमिसं थःगु ज्यान पानाः नयेत्वनेगु माला हया।
- 10 तसकं नये पित्यागुलि जिमिगु छँगू भुतू थें क्वाये धुंकल।
- 11 सियोनय् मिसातयत् व यहदाया
शहरय् ब्याहा मजूपिं ल्यासेतयत् स्यंकाब्यगु दु।

- 12 शासकतयत् थथःगु लहातं यख्खाःगु दु,
थकालिपिन्त भचा नं हनाबना याःगु मदु।
- 13 ल्यायम्हपिन्सं तसकं दुःख सियाः घः क्यलेमा,
मिजंमस्त सिं क्वबिया धेधेचुयाः न्यासि वनी।
- 14 थकालिपिं शहरया म् ध्वाखाय् मुनेगु त्वःतूगु दु,
ल्यायम्हपिं मनूतयसं थःगु संगीत त्वःतूगु दु।
- 15 जिमिगु नुगलं लयता मदयावंगु दु,
जिमिगु हुलाप्याखं दुःखय् फहिले धुंकल।
- 16 जिमिगु छेनं श्रीपेच कुतुं वंगु दु,
जिमित धिक्कार दु, छायाःसा जिमिसं पाप यानागु दु।
- 17 थथे जुयाः जिमिगु नुगः बमलाये धुंकल,
जिमिगु मिखा बुलुइ धुंकल।
- 18 छायाःसा सियोन पर्वत झिजांमिजां दंगु दु,
ध्वंचात अन चाःहिलाः जुइ।
- 19 अयनं हे परमप्रभु, छिं सदां सदां शासन यानादी,
छिगु सिंहासन पुस्तां पुस्ता तकं दया हे च्वनी।
- 20 छायां छिं जिमित ल्वमंकाः च्वनादियागु?
छायां छिं थुलिमछि ई तक जिमित त्वतादियागु?
- 21 हे परमप्रभु, जिमित छिथाय् लितहयादिसँ, अले जिपिं लिहां वये,
न्हापा जिपिं गथे खः जिमित हाकनं अथे हे यानादिसँ।
- 22 छिं जिमित त्वःताः हे दियागु खः ला?
छितः जिपिं खनाः तसकं तं पिहां वः ला?

इजकिएलया सफू म्हसीका

ई.पू. ५८६ लय् यरूशलेम नाश जुइ न्हापा व लिपाया इलय् इजकिएल अगमवक्ता बेबिलोनय् कैदी जुया: च्वनाच्वंगु खः। वयात बेबिलोनया जुजुं ज्वना: बेबिलोनय् यंकूगु खः। कैदी जुया: बेबिलोनय् च्वनाच्वंपिं व यरूशलेमय् च्वनाच्वंपिनिगु निरितिं वं थ्व बुखँ ब्यूगु खः।

थ्व सफुलिइ खुगू मू खँत दु –

१. इजकिएलयात अगमवक्ता जुइत परमेश्वरं सःतगु
२. परमेश्वरया सजाँय व लिपा वइगु यरूशलेमया पतन अले विनाशया बारे यहदीतयूत ख्याच्वः
३. थः प्रजायात अत्याचार याइपिं व मखुगु लँय् यंकूपिं थीथी कथंयापिं अन्यजातितयूत परमप्रभुया सजाँयया सुचं।
४. यरूशलेम नाश जुइ धुंका: इस्राएलयात सान्त्वनाया वचन व वइतिनिगु इलय् बांलाइगु खँया निरितिं बाचा
५. गोगया विरोधय् अगमवाणी
६. हाकनं देगः व देश थापं यायेगु बारे इजकिएलयात क्यंगु क्पिा।

इजकिएल तसकं विश्वास दुम्ह व दर्शन खनीम्ह मनू खः। दर्शनय् वं यक्व दुग्यांत नं काःगु खः। अले यक्व खँत बांलाक सिइदयक व चिंकथं काःगु दु। मनूतयगु आत्मा व नुगलय् दुने शूद्र व थःगु पापया निरितिं फुक्क मनूतयसं थःम्हं हे जिम्मा कायेमा धका: इजकिएलं थ्व सफुलिइ बःबियातःगु दु। मनूतयूत शूद्र यायेगु बारे नं वं थःत आशा दुगु खँ नं थुकी च्वयातःगु दु। थः पुजाहारी व अगमवक्ता जूगु कारणं हे देगः व मनूतयूत पवित्रता मदयकं मगाःगु खँ खः धका: च्वयातःगु दु।

धलः पौ

- इजकिएलयात परमेश्वरं सःतादीगु १:१-३:२७
 यरूशलेमया नाश जुइगु अगमवाणी ४:१-२४:२७
 जाति जातितयूत सजाँय २५:१-३२:३२
 थः प्रजायात परमप्रभुया बाचा ३३:१-३७:२८
 गोगया विरोधय् अगमवाणी ३८:१-३९:२९
 लिपायागु देगः व देशया दर्शन ४०:१-४८:३५

इजकिएल

इजकिएलं दर्शनय् प्राणीत खंगु

1 स्विगू दँया प्यंगू लाया न्यान्ह दुखुन्ह* जि यहदां ज्वनाहःपिनापं कबार खुसिया सिथय् दुबलय् स्वर्ग चाल अले जिं परमेश्वरया दर्शनत खना।*

2 लाया न्यान्ह दुखुन्ह, थ्व यहोयाकीन जुजुयात ज्वना: बेबिलोनय् हःगु न्यागूगु दँ खः,*

3 बेबिलोन देशया कबार खुसिया† सिथय् परमप्रभुया वचन बूजीया काय् इजकिएल पुजाहारीयाथाय् वल। अन परमप्रभुयागु शक्ति वयाके खनेदत।

4 जिं स्वया, जिं उत्तरपाखें वाफय् वयाच्वंगु खना। छगू तःधंगु सुपौंचय् मि प्वालाक प्वालाकक च्यानाच्वंगु दु। उकिया प्यखें तसकं थीगु जः दु, अले मिया दथुइ ज्वाल्लच्वंगु धातु थें छुं दु।

5 सुपौंचया दथुं प्यम्ह म्वाःपि प्राणीत थें च्वंपिं छुं पिहां वल। इपिं मनू थें खने दु,*

6 तर इपिं फुक्कसिके प्यपा प्यपा ख्वाः व प्यपु प्यपु पपू दु।

7 इमिगु तुति तप्यं, इमिगु तुतिपालि साचायागु तुतिपालि थें च्वं। उपिं ज्वाल्ल थीकातःगु कँय् थें हे ज्वाल्ल थीगु।

8 इमिगु पपूया क्वय् प्यखें मनूयागु थें ल्हाः दु। अले उपिं प्यम्हं प्राणीतयके ख्वाः व पपू दु,

9 इमिगु पपू छगुलि मेगुयात थीगु दु। गनं वनीबलय् इपिं फुक्क तप्यंक न्ह्यज्याइगु, इमिसं थुखे उखे फहिली मखु।

10 इमिगु ख्वाः थथे च्वं— उपिं प्यम्हं प्राणीतयगु छपा ख्वाः मनूयागु थें च्वं। इमिगु जव पाखेया ख्वाः धाःसा सिंहयागु थें, खव पाखेयागु ख्वाः दूहंयागु थें व ल्युने पाखेयागु ख्वाः इमायागु थें च्वं।*

11 इमिगु ख्वाः थथे हे च्वं। इमिगु पपू च्वय्पाखे चक्कंगु दु। छम्ह छम्हय्सिगु निपा पपुति छम्हय्सिगु पपुति मेम्हय्सिगु पपूयात थ्यूगु दु। मेगु निपा पपुति थथःगु म्ह त्वपुयातःगु दु।

12 इपिं तप्यंक वनीगु। आत्मा गन गन वन इपिं नं अन हे वनीगु। इपिं थुखे उखे मस्वसें वनीगु।

* 1:1 १:१-२ ३ जुलाई ५९३ बी.सी. ✨ 1:1 १:१ प्रे ७:५६; प्रका १९:१९ ✨ 1:2 १:२ २ राज २४:१०-१६; २ इति ३६:१-१० † 1:3 १:३ कबार खुसिया थ्व मनूतयसं दयकूगु नहर खः
 ✨ 1:5 १:५ प्रका ४:६ ✨ 1:10 १:१० इज १०:१४; प्रका ४:७

13 उपि म्वाःपि प्राणीतयगु रूप च्यानाच्वंगु हेग्वाः वा मिप्वाः थें च्वं। मि उपि प्राणीतयगु दथुइ गुलि थुखें उखे व उखें थुखे वनाच्वंगु खने दु; मि ज्वाल्ल थी, व प्वालाक्क प्वालाक्क च्याइगु।*

14 उपि प्राणीत हाबलासा त्वःगु थें थुखें उखे व उखें थुखे हथासं वनाच्वंगु दु।

घःचाःत

15 जिं उपि म्वाःपि प्राणीतयत् स्वयाच्वनाबलय हे उपि प्यपा ख्वाः दुपि छम्ह छम्ह प्राणीया लिक्क जमिनय् छचाः छचाः घःचाः खना।*

16 उपि घःचाःत प्वालप्वाल थियाच्वंगु पुखराज थें खनेदयकः दयकातःगु दु – उपि फुककं उत्थें च्वं। उपि घःचाः छग्या दुने मेगु दु थें खने दु।

17 उकि यानाः उपि घःचाःत फःमह्यस्य प्यखेरं वने फु। उपि प्राणीत वनीबलय उपि घःचाःत थुखे उखे हिली मखु।

18 प्यचाः हे घःचाःया घेरा तःधं व ग्यानापुस्से च्वं, अले उमिगु प्यंगू हे घेराय् प्यखें मिखाया मिखा दु।*

19 उपि प्राणीत थुखे उखे सनीबलय उपि घःचाःत नं नापनापं वनीगु। उपि म्वाःपि प्राणीत जमिनं च्वय् थाहां वनीबलय घःचाःत नं थाहां वनीगु।

20 आत्मा गन वन इपि नं अन हे वनीगु, उपि घःचाःत नं इपिनापं हे दनीगु, छायाधाःसा उपि म्वाःपि प्राणीतयगु आत्मा व हे घःचालय् दु।

21 इपि सनीबलय थुपि नं सनीगु, इपि इवातां दनीबलय थुपि नं इवातां दनीगु, इपि जमिनं च्वय् थाहां वनीबलय घःचाःत नं च्वय् थाहां वनीगु। छायाधाःसा उपि प्राणीतयगु आत्मा घःचालय् दु।

आकाश

22 उपि म्वाःपि प्राणीतयगु छ्यंया च्वय् गुम्बज थें छुं दु, च्वापु थें थीगु व ग्यानापुगु।*

23 व गुम्बजया क्वय् इमिगु पपू, छम्हयसिगु पपुति मेम्हयसिगु पपूयात थीक तप्यंक न्यनावंगु दु। इपि प्यम्हं प्राणीतयगु निपा निपा पपुति थथःगु म्ह त्वपुयातःगु दु।

24 इपि वंबलय इमिगु पपूया सः यक्व लःया सः, दकलय् तःधंम्हयसिगु सः, सेनाया हलचलयागु सः थें जिं ताया। इपि इवातां दनीबलय इमिसं थथःगु पपू क्वय् क्वकाइगु।*

25 थःगु पपू क्वकयाः इपि दनाच्वंबलय इमिगु छ्यंया च्वय्यागु गुम्बजं छगू सः पिहां वल।

सिंहासन

26 इमिगु छ्यं च्वय्यागु गुम्बजया दकलय् च्वय् छगू सिंहासन थें दु। स्वयबलय् व नीलम थें खने दु, अले सिंहासनय् च्वंम्हयसिगु रूप मनूयागु थें च्वं।*

27 वयागु जंनिसें च्वय् वयागु ख्वाः ज्वाल्लच्वंगु धातु थें जिं खना, प्यखेरं मिं जाःगु थें। जंनिसें क्वय् नं वयागु ख्वाः मि थें खनेदत, अले वयागु छचाःखेरं थीगु जः दु।*

28 वा वइबलय् आकाशय् इन्द्रेणी खनेदुगु थें वयागु छचाःखेरं दुगु जः नं अथे हे खने दु।

परमप्रभुया महिमाया रूप थथे हे च्वं। व खनाः जिं छ्यं क्वछुकाः। जिं सुं न्वंवानाच्वंगु सः ताल।

2

इजकिएलयात परमेश्वरं सःतादीगु

1 वयक्कलं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनू, दँ! जिं छलिसें खँ ल्हाये।”

2 वयक्कलं जितः थथे धायेवं वयकःया आत्मा जिथाय् वयाः जितः थनादिल। वयक्कलं जिलिसें खँ ल्हानादीगु जिं ताया।

3 वयक्कलं जितः थथे धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनू, जिं छन्त इस्पाएली जातियाथाय् छवयाच्वनागु दु, जिगु विरोधय् विद्रोही जूपिं जातियाथाय्। इपि व इमि पुर्खात थौं तक नं जिगु विरोधय् विद्रोही जूगु दु।

4 जिं छन्त जिद्दी व नुगः छाःपि मनूतयथाय् छवयाच्वनागु दु। छं इमित थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,’

5 इमिसं न्यनेमा वा मन्यनेमा (छायधाःसा इपिं विद्रोही घराना खः), इमिसं थःगु दथुइ छम्ह अगमवक्ता दु धकाः ला सी।

6 “अय् सीमानिम्ह मनू, इपिं खनाः ग्याये मते अले इमिगु खँ न्यनाः ग्याये मते! छंगु प्यखें कंमा व कं दुसां वा बिच्छितयगु दथुइ च्वनेमाःसां छ ग्याये मते! इमिसं न्हागु धाःसां छ ग्याये मते! खः ला, इपिं विद्रोही सन्तान खः।

7 छं इमित जिगु वचन धा, इमिसं चाहे न्यनेमा वा मन्यनेमा छायधाःसा इपिं विद्रोही खः।

8 तर छं धाःसा, अय् सीमानिम्ह मनू, जिं छन्त छु धाये, व खँ बांलाक न्यँ! व विद्रोही घराना थें छ विद्रोही जुइ मते, छंगु म्हुतु चाय्कि, जिं छु बी व न!”

9 अले जिं स्वया, जिं छपु ल्हाः जिपाखे न्हाज्याकाच्वंगु खना। उकी थूतलातःगु भ्वं छथू दु।*

10 वयक्कलं उकियात जिगु न्हाःने फ्यनादिल। उकियागु न्हाःने व ल्युने निखेंपाखे शोक, बिलाप व विपत्तिया खँ च्वयातःगु दु।

3

- 1 अले वयकलं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, छंगु न्ह्यःने दुगु थ्व भ्वंथू न! अले वनाः इस्राएलया घरानायात धा।”☆
- 2 उकिं जिं थःगु म्हुतु चायका, अले वयकलं जितः भ्वंथू नयेत बियादिल।
- 3 अनंलि वयकलं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, जिं छन्त बियागु थ्व भ्वंथू न, थुकिं छंगु प्वाः जायकी!” उकिं जिं व भ्वंथू नया, व जिगु म्हुतुइ कस्ति थें चाकुसे च्वन।
- 4 अले वयकलं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, इस्राएलया घरानायाथाय हूँ अले इमित जिगु खँ न्यंकि!
- 5 जिं छन्त अजू चाइपुगु व थाकुगु भाय् ल्हाइपि मन्तयथाय छवये मखु तर इस्राएलीतयथाय छवयाच्चनागु दु।
- 6 छं मथूगु अजू चाइपुगु व थाकुगु भाय् ल्हाइपि मन्तयथाय मखु। जिं छन्त अज्याःपिन्थाय् छवयागु जूसा इमिसं धात्थें हे छंगु खँ न्यनीगु।
- 7 तर इस्राएलया घरानायात छंगु खँ न्यने मास्ति मवः, इमित जिगु खँ न्यने मंमदु। छायाःसा इस्राएलया फुक्क घराना हे जिद्दी व नुगः छाःपि खः।
- 8 तर जिं छन्त इपिं थें हे जिद्दी व नुगः छाःपि यानाबी।
- 9 जिं छंगु कपाःयात च्वल्वहं स्वयाः छाःगु ल्वहं थें छाकाबी। उपिं विद्रोही घराना जूसां इपिं खनाः ग्याये मते! इमिगु ख्वाः खनाः नं ग्याये मते!”
- 10 अले वयकलं जितः थथे धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, जिं छन्त धयागु फुक्क खँ बांलाक न्यँ, अले नुगलय् ति!
- 11 आः उपिं यहदां ज्वनाहःपिं छिमि मन्तयथाय हूँ! इमिसं ध्यान बियाः न्यनेमा वा मन्यनेमा, इमित धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी।’ ”
- 12 अले आत्मां जितः च्वय् थकयादिल। जिं थःगु ल्युने छगु घुनुनुनु मिंगु सः ताल, “स्वर्गय् परमप्रभु परमेश्वरया महिमा प्रशंसा जुइमा!”☆
- 13 व सः उपिं प्राणीतयगु पपुतिं छम्हयसिनं मेम्हयसित थ्यूबलय् पिहां वःगु व इमिगु लिक्क दुगु उपिं घःचाःया सः खः, भुखाय् ब्वइबलय् वइगु घुनुनुनु मिंगु सः थें।
- 14 अले आत्मां जितः ल्हनाः यंकादिल। म्हाइपुसे च्वंकाः तंमय् जि वना। परमप्रभुया शक्ति जिके दुगु जुल।
- 15 अले जि कबार खुसिया लिक्क तेल-अबीबय् च्वंपिं यहदां ज्वनाहःपिं मन्तयथाय वया। अन जि न्हयन्हु तक नुगः मछिकाः च्वना।
- इस्राएलया पिवाः
- 16 न्हयन्हु लिपा परमप्रभुया वचन जिथाय् वल,☆
- 17 “अय् सीमानिम्ह मनु, जिं छन्त इस्राएलया घरानाया पिवाः यानागु दु। उकिं जिं आः धयाच्चनागु खँ न्यँ, अले इमित जिगुपाखें ख्याच्चः ब्यु!
- 18 जिं छम्ह मभिंम्ह मनुयात ‘छ धात्थें हे सी’ धकाः धायेबलय् तर वयागु ज्यान बचय् यायेत छं ख्याच्चः मबिल, वा वयागु मभिंगु पहःचहःया लागि वयागु विरोधय् सल्लाह मबिल धाःसा व मनु पापया कारणं सी, अले वयागु हियागु ल्याःचाः जिं छंके काये।
- 19 तर छं व मभिंम्ह मनुयात ख्याच्चः बिल अले व थःगु मभिंगु ज्यापाखें वा थःगु मभिंगु पहःपाखें लिहां मवल धाःसा व थःगु अधर्मय् हे सी, छं धाःसा थःम्हं थःत बचय् याइ।
- 20 “हाकनं सुं धर्मी मनु थःगु धार्मिकतां लिहां वयाः मभिंगु ज्या यात, धाःसा जिं वयागु न्ह्यःने लुफि हाइगु ल्वहं तये अले इपिं सी। छं वयात ख्याच्चः मब्यगुलि इपिं थःगु हे पापया कारणं सी। इमिसं याःगु धर्मया ज्यायात लुमंकीगु जुइ मखु। इमिगु हियागु ल्याःचाः जिं छंके काये।
- 21 तर उम्ह धर्मी मनुयात पाप याये मते धकाः छं ख्याच्चः बिल अले वं पाप मयात धाःसा धात्थें व म्वाइ, छायाःसा वं ख्याच्चः नालाकाल, अले छं थःम्हं थःत बचय् याइ।”
- 22 परमप्रभुया शक्ति अन जिके दु, अले वयकलं जितः धयादिल, “दँ, मैदानय् हूँ, अन जिं छलिसें खँ ल्हाये।”
- 23 उकिं जि दनाः मैदानय् वना। कबार खुसिया सिथय् जिं खनागु परमप्रभुया महिमा अन नं खने दु। अले जि बँय् भ्वसुला।☆
- 24 उबलय् परमप्रभुया आत्मा जिके दुबित अले जितः तुतिं थनादिल। वयकलं जिलिसें खँ ल्हानादिल, जितः थथे धयादिल, “हूँ, थःगु छँय् खापा तिनाः च्वँ।
- 25 अय् सीमानिम्ह मनु, इमिसं छन्त खिपतं ची, छ मन्तयगु दथुइ वने फइ मखु।
- 26 जिं छंगु मेयात छंगु थक्कय् प्यपुंकाबी। उकिं यानाः छ नवाये फइ मखु अले छं इमित हक्के फइ मखु। खः ला इपिं विद्रोही घरानायापि खः।
- 27 तर जिं छलिसें खँ ल्हायेबलय् जिं छंगु म्हुतु चायकाबी अले छं इमित धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,’ न्यने मास्ति वःपिन्सं बांलाक न्यनेमा न्यने मास्ति मवःपिन्सं मन्यनेमा, छायाःसा इपिं विद्रोही घराना खः।”

4

यस्शलेमयात घेरय् याःगुया चिं

- 1 “आः अय् सीमानिम्ह मनु, छपा अप्पा कयाः उकियात थःगु न्ह्यःने ति, अले उकी यस्शलेम शहरयागु नकसा च्व।
- 2 अनंलि उकियात घेरय् या! उकिया प्यखेरं चा व ल्वहं ट्रँचिकाः ट्रम्बःचा दय्कि! उकियागु न्ह्यःने छाउनी दय्कि! पःखाः तख्याइगु ततग्वःगु धलित ति!

☆ 3:1 ३:१-३ प्रका १०:१-१०

☆ 3:12 ३:१२ इज ८:३; ४:३:५; प्रे ८:३९

☆ 3:16 ३:१६-२१ इज ३३:१-९

☆ 3:23 ३:२३ इज १:२७-२८

3 अनंलि छपा नॅपाता कया: उकियात छ व शहरया दथुइ छगू नॅयागु प:खा: थें तयाब्यु! अले थ:गु ख्वा: शहरपाखे स्वयकि! व घेराय् ला:गु दु, छं उकियात घेरय् याना: का। इस्त्राएलया घरानायात थ्व छगू चिं जुइ।

4 “अनं लिपा छ खव स्वया: ग्वतु, अले इस्त्राएलया घरानाया पाप थ:के का! ग्वन्हु तक छ थुकथं ग्वारातुलाच्चनी खुन्हु तक छं इमिगु पाप भोगे याइ।

5 छाय्था:सा जिं छंगु लागि इमिगु पापया दँ ति हे दि क्व:छिनागु दु। उकिं स्वस: व गुइन्हु (३९०) तक छं इस्त्राएलया घरानायागु पाप भोगे याइ।

6 “उपिं सजाँयया दि पूरा जुइ धुंका: हाकनं छ जव स्वया: ग्वतु! अले छं यहदाया घरानाया पाप भोगे या! जिं छगू दँया लागि छन्हु याना: पिइन्हु क्व:छिनागु दु।

7 छं थ:गु ख्वा: यस्शलेमया घेरापाखे स्वयकि, अले छं खालिगु लप्पा तया: वयागु विरोधय् अगमवाणी लहा।

8 छन्त जिं खिपतं ची, अले छंगु घेराया दित सिमध:तले छं थुखे उखे स्वये फइ मखु।

9 “अनंलि छ्व व तछ्व, कय्गू व मुस्, दुसि व फापर कया: छग: थलय् ति अले उकिं छंगु लागि मरि छु! व छं थ: स्वस: व गुइन्हु (३९०) तक ग्वारातुलाच्चंगु इलय् न।

10 उकिं छं न्हि निइगू शेकेल* लना: लिका:, छं व न्हि छक: छगू हे इलय् नयेमा।

11 छन्त छन्हया छगू हीनया खुब्वय् छव्व† ल: दइ। व छं इलय् ब्यलय् त्वँ।

12 तछ्वया ग्वारामरि थें दयका: छं न, उकियात छं इमिसं खंक हे सिंया पलेसा मन्तयगु खि च्याका: छु!”

13 परमप्रभुं धयादिल, “थुकथं हे इस्त्राएलयापिं मन्तयसं जिं इमित लिनाछवयेगु मेगु जातितयगु दथुइ अशुद्ध नसा नइ।”

14 अले जिं धया, “हे परमप्रभु परमेश्वर थथे मजुइमा, जिं थ:त गुबलें अशुद्ध यानागु मदु। जिं ल्याय्महबलय्निसें थौं तक गुबलें थ: हे सीमह वा पशुतयसं स्या:मह पशुया ला नयागु मदु। जिगु म्हुतया दुने छं नं अशुद्ध ला दुहां वंगु नं मदुनि।”☆

15 वयकलं जित: धयादिल, “स्व, जिं छन्त मन्या खिया पलेसा साया सौनं मरि छुइके बी। उकिं हे छं थ:गु मरि छु।”

16 अनंलि वयकलं जित: धयादिल, “अय् सीमानिमह मनु, जिं यस्शलेमय् अन्न वयेगु बन्द यानाबी। आ: लना लना: धन्दा कया: इमिसं मरि नइ, अले दाना दाना: ग्याग्यां इमिसं ल: त्वनी।

17 छाय्था:सा इमित नयेत मरि व त्वनेत ल: गाइ मखु। छमहयसिनं मेमहयसित खनीबलय् इपिं थारान्हइ, अले थ:गु हे पापं याना: इपिं गंसि जुजुंवी।”

5

वइगु न्यायया चिं

1 “आ:, अय् सीमानिमह मनु, छपु ज्व:गु तरवार का, उकियात नौयागु ख्व:चा थें छ्यला: उकिं थ:गु सँ व दाही खा! अले लनेगु तराजु कया: सँयात व्वथ!

2 शहरयात घेरय् या:गु दि सिधइबलय् सँयागु स्वव्वय् छव्वयात शहरया दुने मिइ छव्यकाब्यु! मेगु स्वव्वय् छव्व सँयात शहरया प्यखेरं तरवारं कुचा कुचा यानाब्यु, ल्यं दुगु स्वव्वय् छव्वयात धा:सा फसय् ब्वयकाब्यु। छाय्था:सा उमित जिं तरवार ज्वना: लिनाछवये।

3 तर छं भचा सँ कया: थ:गु वसतय् प्व:चिना: ति!

4 हाकनं उकिं नं भचा सँ कया: मिइ तया: छव्यकाब्यु। अनं मि पिहां वया: फुक्क इस्त्राएलयात छवयेकाबी।”

परमेश्वरं यस्शलेमयात सजाँय बी धका: धयादीगु

5 “जि, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धाये – यस्शलेम थ्व हे ख:, थुकियात जिं जातितयगु दथुइ तयागु दु, थुकियागु छचा:खेरं देशत दु।

6 तर थ्वं जिगु नियमया विरोधय् ज्या याना: मेगु जातितयसं स्वया: अप्व: मभिंगु ज्या यात। अले जिगु विधिया विरोधय् ज्या याना: प्यखेरं च्वंगु जातितयसं स्वया: अप्व: बांमला:गु ज्या यात। धात्थें इमिसं जिगु नियमयात हेला यात। धात्थें इमिसं जिगु नियम पालन या:गु मदु।

7 “उकिं जि, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धाये – छिपिं थ:गु प्यखेरं दुपिं जातित स्वया: अप्व: जिगु नियम पालन मयाइपिं जूगु दु, छिमिसं जिगु विधि व नियम पालन या:गु मदु। छिपिं ज:ख: दुपिं जातितयगु तह तक नं थयंगु मदु।

8 “उकिं जि, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धाये – हे यस्शलेम, जि हे छंगु विरोधय् दु, अले मेगु जातितयगु न्ह्य:ने हे जिं थ:महं छन्त सजाँय बी।

9 अले छंगु फुक्क घच्चाइपुगु ज्याया कारणं जिं छन्त थथे याये, गथे जिं आ: तक गुबलें यानागु मदु, अले लिपा गुबलें याये नं मखु।

10 उकिं छंगु दथुइ मांबौनं थ: मस्तयत् व मस्तयसं थ: मां बौयात नइ। छाय्था:सा जिं छन्त सजाँय बी, अले छिमि म्वानाच्चपिन्त फसय् छ्यालब्याल यानाबी।☆

11 “गथे जि धात्थें म्वा:मह ख:, जि, परमप्रभु परमेश्वरं धाये, छंगु फुक्क घच्चाइपुगु मूर्ति व छं या:गु घच्चाइपुगु व्यवहारपाखें जिगु पवित्र थाय्यात छं अशुद्ध या:गुलि जिं धात्थें हे छिमित नाश याये, जिं छिमित मायां स्वये मखु अले जिं छन्त दया नं याये मखु।

* 4:10 ४:१० निइगू शेकेल थथे धयागु २३० ग्राम ति ख: † 4:11 ४:११ छगू हीनया खुब्वय् छव्व थथे धयागु थ्व निख्वला त्वनेगु ल: ख: ☆ 4:14 ४:१४ लेवी ११:१-४७; १७:१५; प्रे १०:१४ ☆ 5:10 ५:१० लेवी २६:२९; व्य २८:५३; २ राज ६:२८-२९; यर १९:१; विलाप २:२०; ४:१०; जक ११:९

12 छिमि स्वब्वय् छब्व मनूत महामारी वा अनिकालं सी, अले स्वब्वय् छब्व छंगु पःखाःया पिने तरवारं सी, अले स्वब्वय् छब्वयात जिं प्यखेरं छ्यालब्याल यानाबी। अले नांगा तरवार ज्वनाः जिं इमित ली।

13 “थुकथं जिगु तं क्वलाइ, अले इमिगु विरोधय् दुगु जिगु तं शान्त जुइ। जिं थुकथं बदला काये। जिगु तं इमिके प्वंके धुंकाः इमिसं जि परमप्रभुं हे थःगु जोशय् थ्व खँ धाःगु खः धकाः सी।

14 “उकिं, जिं छन्त तहसनहस यानाबी। छंगु प्यखेंपाखेंयापि जातियापि मध्ये सुं अनं जुयाः वनीबलय् वं छिमित हेस्याइ।”

15 जिगु तं व इवँक छंके लाइबलय् अले जिं छन्त सजॉय बीबलय् छिमि प्यखेरं च्वपिं जातित ग्याइ। इमिसं छन्त बेक्वः मिखां स्वइ, अले छन्त हेस्याइ। जि परमप्रभुं हे थ्व धयागु खः।

16 जिं छन्त अनिकालया जिगु च्वामुगु व नाश याइगु वाणं कय्कीबलय् छन्त नाश यानाः हे त्वःते, अले जिं छन्थाय् झन अप्वः अनिकाल हये। अले छिमिगु अन्न वइगु दिकाबी।

17 जिं छिमिगु दथुइ अनिकालनापं गुंपशुत छवयाहये, इमिसं छपाखें छिमि मस्त लाका काइ। छिमिगु दथुइ महामारी व हि बाः वइगु ज्या जुया हे च्वनी। जिं छन्त तरवारं पाले। जि परमप्रभुं हे थ्व धयागु खः।”

6

इस्त्राएलया पर्वतया विरोधय् न्याय

1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,

2 “अय् सीमानिम्ह मनू, इस्त्राएलया पर्वततपाखे स्वयाः इमिगु विरोधय् अगमवाणी ल्हा!

3 अले धा, ‘हे इस्त्राएलया पर्वतत, परमप्रभु परमेश्वरयागु थ्व वचन न्यँ! पर्वतत व डाँडात, खुसिचा व बैसीतयत् परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – स्व, जिं थःम्हं हे छिमिथाय् लडाइँ हयेत्यनागु दु, अले जिं छिमि पुजा याइगु थाययात नाश याये।

4 छिमिगु वेदीत तहसनहस जुइ अले छिमिसं धुपॉय् च्याकीगु वेदीत चुंचुं यानाबीगु जुइ, अले जिं छिमि मनूतयत् छिमिगु मूर्तितयगु न्ह्यःने हे स्यानाबी।

5 जिं इस्त्राएलीतयगु सीम्हत इमिगु मूर्तितयगु न्ह्यःने तयाबी। जिं छिमिगु क्वँय् छिमिगु हे वेदीया प्यखें हलाबी।

6 छिपिं न्ह्याथाय् च्वंसां छिमिगु शहरतयत् तहसनहस यानाबीगु जुइ। अले छिमिगु पुजा यायेगु थायत् थुनाबीगु जुइ। छिमिगु वेदीत तहसनहस जुइ अले भज्यंक स्यनी। छिमिगु मूर्तित चुंचुं यानाबीगु जुइ, छिमिगु धुपॉय् च्याकीगु वेदीत कुचा कुचा याइगु जुइ। अले छिमिगु ज्या न्हंका छवइगु जुइ।

7 छिमि मनूतयत् स्याइगु जुइ, इपिं छिमिगु हे दथुइ ग्वतुली अले छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।

8 “ ‘अयनं जिं छिपिं मध्ये गुलिसित बचय् यानाः तये। उकिं छिपिं देश देशय् छ्यालब्याल जुइबलय् जाति जातिया दथुइ छिमि छुं मनूत तरवारं बचय् जुइ।

9 अबलय् छिपिं मध्ये म्वानाच्वपिन्सं जाति जातितय् दथुइ, गन इमित ज्वना यंकूगु खः, अन जितः लुमंकी। छायाधाःसा जिपाखें तापानावंगु इमिगु व्यभिचारी नुगःपाखें व इमिगु मूर्तितय् ल्यू वनीगु लोभी मिखातपाखें जि दुःखी जुयागु दु। इमिसं याःगु मभिगु ज्या व इमिगु फुक्क घच्चाइपुगु ज्याया निति इमिसं थःपिन्त हे घृणा याइ।

10 अले इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी। जिं इमिके विपत्ति हये धकाः अथें धयागु मखु।

11 “ ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, ल्हातं ल्हातय् दा– इस्त्राएलया घरानाया फुक्क मभिगु व घच्चाइपुगु ज्याया कारणं तुति बैय् बस्वानाः तसकं हालाः धा– “हाय!” छायाधाःसा इपिं तरवार, अनिकाल व महामारी नाश जुइ।

12 तापाक दुपिं महामारी सी। सतिक दुपिं तरवारं सी अले ल्यनाच्वपिं व घेराय् लाःपिं धाःसा नये मखना सी। थुकथं जिं थःगु तं इमिके प्वंके।

13 पुजा याइगु फुक्क ततःजाःगु थासय्, फुक्क पर्वतया च्वका च्वकाय्, फुक्क वाउंगु सिमाया क्वय् व इमिसं थःगु मूर्तितयगु निति नस्वाःगु धुपॉय् च्याकूगु यक्व हः दुगु फुक्क स्वसिमाया क्वय् इमि स्याःपिं मनूतयगु सीम्ह इमिगु मूर्तितयगु दथुइ वेदीया प्यखेरं छ्यालब्याल जुयाच्वनीबलय् इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।

14 उकिं जिं इमिगु विरोधय् थःगु ल्हाः ल्हने। दच्छिनय् च्वंगु मरुभूमिनिसें उत्तरय् च्वंगु दिब्ला तक हे इपिं च्वनाच्वंगु फुक्क थाय् अर्थात इमिगु देशयात तहसनहस व सुनसान यानाबी। अले इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।”

7

अन्त वःगु दु

1 परमप्रभुया वचन जिथाय् वल,

2 “अय् सीमानिम्ह मनू, इस्त्राएल देशयात परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –

“ ‘अन्त! देशया प्यखें कुन्चाय्
अन्त वःगु दु।

3 आः छंगु अन्त वये धुंकल,

- अले जिं थःगु तं छन्त प्वंके।
छंगु पहःचहःकथं जिं न्याय याये।
छंगु घच्चाइपुगु ज्याया निति छन्त लिच्चः बी।
- 4 जिं माया यानाः छन्त स्वये मखु,
जिं छन्त भचा नं माया याये मखु,
जिं धात्थे छंगु पहःचहः व छंगु दथुइ दुगु घच्चाइपुगु पापया निति
छिमित सजाँय बी।
“ ‘अले जि हे परमप्रभु खः धकाः छिमिसं सी।’
- 5 “जि, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धाये,
“ ‘विपत्ति, खः,
तःधंगु विपत्ति वयाच्चंगु दु।
- 6 अन्त वःगु दु!
अन्त वये नं धुंकल!
व छिमिगु विरोधय् दंगु दु।
स्व, व वये धुंकल।
- 7 अय् देशय् च्वंमह मनु,
छंगु नाश वये धुंकल।
ई थ्यंकः वल, व दि वये धुंकल,
पर्वत पर्वतय् हलचल जूगु दु, लसता मखु।
- 8 जिं थःगु तं छन्त प्वंके त्यनागु दु।
छंगु विरोधय् जिगु तं त्वःता हये।
छंगु पहःचहःकथं जिं न्याय याये।
छंगु फुक्क घच्चाइपुगु ज्याया निति छन्त लिच्चः बी।
- 9 जिं माया यानाः छन्त स्वये मखु,
जिं छन्त भचा नं माया याये मखु।
छंगु पहःचहःकथं व छंगु दथुइ दुगु घच्चाइपुगु ज्याया निति
जिं छन्त सजाँय बी।
“ ‘अले छन्त सजाँय बीमह परमप्रभु जि हे खः धकाः छं सी।
- 10 “ ‘व दि थ्व हे खः।
व वःगु दु।
छंगु नाश पिहां वये धुंकल,
मनूतयगु मभिंगु ज्या व
घमण्डया स्वां ह्यावःगु दु।
- 11 ल्वायेलीगु ज्या अप्वयाः दुष्टतायात सजाँय बीगु कथि जूगु दु,
इमि मनूत मध्ये छमह नं ल्यनाच्चनी मखु।
इमिगु धन-सम्पत्ति अले मुवंगु
छुं नं ल्यनाच्चनी मखु।
- 12 ई वःगु दु,
दि लिक्क वये धुंकल।
न्याइमह लयमतायेमा।
मीमह दुःखी मजुइमा।
छाय्धाःसा तं इमि फुक्क भीडयाके लाःगु दु।
- 13 छाय्धाःसा इपि निमह म्वानाच्चवंतले
मीमहयसित थःमहं म्यूगु जमिन हाकनं गुबले दइ मखु।
छाय्धाःसा फुक्क भीडया बारे थ्व दर्शन हिली मखु,
इमिगु पापं यानाः इपि मध्ये
छमहयसिनं नं थःगु ज्यान बचय् याये फइ मखु।

- इस्राएल झिजांमिजां दंगु
 14 “ इमिसं थःगु तुरही पुयाः
 फुक्क तयारी याये धुक्सां
 सुं नं लडाइल्य वनी मखु,
 छायाधाःसा जिगु तं फुक्क भीडयाके लाःगु दु।
 15 पिने तरवार दु,
 दुने महामारी व अनिकाल दु,
 गामय् दुपि तरवारपाखें सी,
 अले शहर दुने दुपिन्त अनिकाल व तरवारं नइ।
 16 मनूत बचय् जूसां पर्वतय् बैसीयापि बखुंचात थें उंउं हालीं।
 इपि सकसिनं थथःगु अधर्मया लागि बिलाप याइ।
 17 फुक्क लहाः याग्लाप्याग्ला जुइ,
 फुक्क पुलि लः थें याग्लाप्याग्ला जुइ।
 18 इमिसं भांग्रा हिनी
 अले इमित आतंकं त्वपुइ।
 इमिगु ख्वाः लज्यां त्वपूगु जुइ
 अले इपि सकसिगु सँ खाइगु जुइ।
 19 “ इमिसं थःगु वहः लँय् वांछवयाबी
 अले इमिगु लँ अशुद्ध चिज थें जुइ।
 परमप्रभुया तंया दिनय्
 इमिगु वहः व लं इमित बचय् याये फइ मखु।
 इमिसं उकि थःगु पित्याः लंके फइ मखु
 वा प्वाः जायके फइ मखु,
 छायाधाःसा उकि हे इमित पापया निति धेधेचुइकूगु खः।
 20 इपि थःगु बांबांलाःगु तिसाय् तःधं छुल
 अले उकि इमिसं घच्चाइपुगु मूर्ति व क्वह्यंगु इवातात दयकल।
 अथे जुयाः जिं थुपि चिजयात
 इमिगु निति घच्चाइपुगु यानाबी।
 21 जिं थ्व फुक्क विदेशीतयत् लुतय् याकेबी,
 जिं पृथ्वीयापि मभिपि मनूतयत् व फुक्क लुटया माल थें बी।
 अले इमिसं उकियात अशुद्ध याइ।
 22 जिं थःगु ख्वाः इमिगुपाखें फस्वय्के।
 इमिसं जिगु मू वंगु थाययात अशुद्ध याइ।
 दाखुंतयसं अन दुहां वनाः उकियात अशुद्ध याइ।
 23 “ सिखःत तयार या,
 छायाधाःसा देश हि बाः वयक् जूगु अपराधं जाःगु दु
 अले शहर अत्याचारं जाःगु दु।
 24 उकि जिं इमिगु छेंत अधिकार यायेत
 मेगु जातियापि तसकं मभिपि मनूत हये।
 जिं बल्लाःपिनिगु घमण्ड नं खतम यानाबी
 अले इमिगु पवित्र थायत् अशुद्ध याइगु जुइ।
 25 आतंक वइबलय् इमिसं शान्ति माली,
 तर शान्ति गनं दइ मखु।
 26 छगू विपत्तिया ल्यू मेगु विपत्ति वइ
 अले छगू बांमलाःगु खबरया ल्यू मेगु बांमलाःगु खबर वइ।
 इमिसं अगमवत्तातपाखें दर्शन कायेत स्वइ।

पुजाहारीतपाखें व्यवस्थाया शिक्षा
व धर्म गुस्तपाखें सल्लाह तनावनी।

27 जुजुं बिलाप याइ,
शासकत निराश जुइ,
श्व देशयापि मनुतयगु ल्हाः ग्यानाः खाइ।
जिं इपिलिसें इमिगु हे पहःचहःकथं व्यवहार याये,
इमिसं याःगु न्यायकथं
जिं इमिगु न्याय याये।
“ ‘अले इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।’ ”

8

देगलय् जूगु मूर्ति पुजा

1 खगुगु दँया खगुगु लाया न्यान्ह दुखुन्ह* जि थःगु छँय् च्वंच्वनाबलय् अले यहदायापि धर्मगुस्त जिगु न्ह्यःने च्वनाच्वंबलय् आकाझाकां परमप्रभु परमेश्वरया शक्ति जिके वल।
2 जिं स्वया, मनु थें च्वंगु छगू आकार जिं खना। वयागु जँया क्वय् व मि थें च्वं, जँया च्वय् धाःसा प्वालप्वाल थीकातःगु धातु थें थी।*
3 वं ल्हाः थें च्वंगु आकार न्ह्यज्याकाः जिगु छयंया सँ ज्वनाः जितः थन। अनलि दर्शनय् आत्मां जितः पृथ्वी व आकाशया दथुइ ल्हनाः यस्शलेमय् देगःया दुने चुकय् दुहां वनीगु उत्तर पाखेया मू लुखाया लिक्क यंकादिल। अन परमेश्वरयात तंचायकीगु छगू तःधंगु मूर्ति दु।
4 अन जिगु न्ह्यःने जिं मैदानय् दर्शनय् खनागु थें हे इस्राएलया परमेश्वरया महिमा दु।
5 अले वयकलं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, उत्तरपाखे स्व!” उकिं जिं उत्तरपाखे स्वया, वेदी दुगु चक्कंगु थाय्या उत्तरपाखे दुगु लुखाय व परमेश्वरयात तंचायकीगु मूर्ति जिं खना।
6 वयकलं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, इमिसं छु यानाच्वंगु छं खं ला? इस्राएलया घरानां जितः जिगु पवित्र थासं तापाक तयेत थन घच्चाइपुगु ज्या यानाच्वंगु दु। तर छं व स्वयाः झन अप्वः घच्चाइपुगु ज्या खनी।”
7 अले वयकलं जितः चुकया लुखाय यंकादिल। जिं स्वया, अंगलय् जिं छप्वाः प्वाः खना।
8 वयकलं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, श्व अंगलय् ह्वेखँ।” अले जिं अंगलय् ह्वेखना, अन छगू लुखा जिं खना।
9 अले वयकलं जितः धयादिल, “दुने दुहां वनाः इमिसं थन यानाच्वंगु तसकं बांमलाःगु व घच्चाइपुगु ज्या स्व!”
10 उकिं जिं दुने वनाः स्वया। अन अंगःया प्यखें कियातःगु फुक्क कथंयापि घिसय् जुया जुइपि प्राणीत व घच्चाइपुपि पशुत अले इस्राएलया घरानाया फुक्क मूर्तितयगु किपा खना।
11 अन मूर्तितयगु न्ह्यःने इस्राएलयापि न्हयेम्ह धर्मगुस्त दनाच्वंगु दु। शापानया काय् याजन्याह नं इमिगु दथुइ दनाच्वंगु दु। थुपिं सकलें धर्म गुस्तयगु ल्हातय् छगः छगः गुँगु मकः दु। गुँगुया मकलं गुँगुया नस्वाःगु कुँत्याः च्वय् थाहां वयाच्वंगु दु।
12 वयकलं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, इस्राएलया घरानायापि सकलें धर्म गुस्तयसं खिउँगुलिइ थथःगु मूर्तिया पुजा क्वथाय् छु यानाच्वंगु दु छं खन ला? इमिसं धाइगु, ‘परमप्रभुं जिमित मखं, परमप्रभुं झीगु देशयात त्वःतादीगु दु।’ ”
13 वयकलं हाकनं जितः धयादिल, “इमिसं श्व स्वयाः नं अप्वः घच्चाइपुगु ज्या यानाच्वंगु छं खनी।”
14 अले वयकलं जितः परमप्रभुया देगःया उत्तरयागु मू लुखाय हयादिल। अन जिं फेतुनाः तम्मूज† घःया नितिं ख्वया च्वंपि मिस्त खना।
15 वयकलं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, छं श्व खना ला? छं श्व स्वयाः घच्चाइपुगु खँ खनी।”
16 अले वयकलं जितः परमप्रभुया देगःयागु दुनेया चुकय् हयादिल। अन वेदी व दलानया दथुइ देगःया ध्वाखाय् नीन्याम्ह ति मनु दु। थःगु जँधू परमप्रभुया देगःपाखे व ख्वाः धाःसा पुर्बपाखे स्वय्काः इमिसं पुर्बपाखे दुगु सूर्ययात भागि यानाच्वंगु दु।
17 वयकलं जितः धयादिल, “हे सीमानिम्ह मनु, छु छं श्व खना ला? श्व ज्या यानाच्वंपि यहदाया घरानायापि मनुतयगु लागि श्व चिधंगु खँ खः ला? इमिसं देशयात ल्वापुख्यापुं जायकाब्यगु दु। अले जितः बारम्बार तंचायकूगु दु। इमित स्व, इमिसं थःगु न्हाय्या न्ह्यःने सिमा कचा तथा जितः अपमान याःगु स्व।
18 उकिं जिं नं इपिलिसें तंमय् ज्या याये। जिं इमित भचा नं दया याये मखु, त्वःते नं मखु। जिगु न्हाय्पनय् चिल्लाय् दनाः हाःसां जिं इमिगु खँ न्यने मखु।”

9

मूर्ति पुजा याःपिन्त सजॉय

* 8:1 ८:१७ सेप्टेम्बर ५९२ बी.सी. ✨ 8:2 ८:२-४ इज १:२६-२८ † 8:14 ८:१४ तम्मूज बेबिलोनीतय् छम्ह घः। दँयदसं कचाय् च्वंगु सिमाहः कुतुं वइबलय् श्व घः सी अले मेगु दँ कचाय् सिमाहः पिहां वइबलय् हाकनं श्व घः म्वाणा वइ धकाः बेबिलोनीतयसं विश्वास याइगु। अथे जुयाः थः घः सित धकाः क्यनेत मिस्त ख्वया तुं च्वनी।

- 1 हाकनं वयक्कलं तसकं हाला: थथे धा:गु जिं ताल, “शहरयात सजॉय बीत ल्ययात:पिं मनूतयूत जिगु न्ह्य:ने हजि! इपिं सकसिनं ल्हातय थथ:गु हतियार ज्वनाच्वंगु जुइमा:।”
- 2 अले खुम्ह मनु ल्हातय थथ:गु ग्यानापुगु हतियार ज्वना: उत्तरपाखे स्व:गु च्वय्यागु धवाखां वल। इपिंनापं भिंगु सुतिया वस: फिनात:म्ह व जॉय मसी थल घानात:म्ह छम्ह मनु दु। इपिं दुहां वया: कँयया वेदीया लिक्क दन।
- 3 इस्राएलया परमेश्वरया महिमा धा:सा करूबतय् च्वयूनं थाहां वना: देग:या लुखाखलुइ वल। अले परमप्रभुं व सुतिया वस: फिनात:म्ह व मसी थल घानात:म्ह मनूयात थ:थाय् स:तादिल,☆
- 4 अले वयात धयादिल, “यस्शलेम शहरया फुक्क थासय् वना: अन या:गु फुक्क घच्चाइपुगु ज्याया निति नुग: मछिंकुपि व बिलाप या:पिं सकलें मनूतयगु कपालय छगू चिं ति!”☆
- 5 वयक्कलं मेपिन्त नं जिं तायेक थथे धयादिल, “छिपिं नं वयागु ल्यूल्यु शहरया फुक्क थासय् वना: स्या, सुयातं दया याये मते!
- 6 बुरापिं मनूत, ल्यायम्हपिं ल्यासेपिं, मिस्त व मस्त सकसितं स्यानाछव! तर कपालय व चिं दुपिं सुयातं नं थी मते! जिगु पवित्रगु थासं हे शुरु या।” उकिं इमिसं देग:या न्ह्य:ने दुपिं धर्म गुस्तपाखें हे थ्व ज्या शुरु यात।
- 7 अले वयक्कलं इमित धयादिल, “देग:यात अशुद्ध यानाब्यु, स्या:पिं मनूतयगु सीमहं चुकत जाय्काब्यु, हूँ!” उकिं इपिं वना: शहरया प्यखेरं मनूत स्यात।
- 8 इमिसं स्यानाच्वंबलय् जिं छम्ह जक ल्यन। अले बैय् भवसुला: ख्वख्वं जिं धया, “हे परमप्रभु परमेश्वर, यस्शलेमय् थ:गु तं प्वंकादीबलय् इस्राएलयापिं ल्यापिं सकसितं नं छिं स्यानादी ला?”
- 9 वयक्कलं जित: धयादिल, “इस्राएल व यहदाया घरानाया पाप तसकं त:धं। देश मनु स्यायेगु ज्यां जा:गु दु अले शहर अन्यायनं जा:गु दु। इमिसं धाइगु, ‘परमप्रभुं देशयात त्व:तादीगु दु, परमप्रभुं मखं।’
- 10 उकिं जिं धा:सा, जिं थ:गु मिखा मेखेपाखे स्वयक्के, अले जिं इमित भचा नं दया याये मखु, तर इमिसं छु या:गु दु, इमिगु ज्याया लिच्च: जिं इमिगु हे छेनय् प्वंकाबी।”
- 11 अले व सुतिया वस: फिनात:म्ह व जॉय मसी थल घानात:म्ह मनुखं थथे धका: खबर बिल, “छिं जित: आज्ञा बियादीगु थें हे जिं यानागु दु।”

10

परमप्रभुया महिमा देग: त्व:ता वंगु

- 1 जिं स्वया, करूबतयगु छ्यंया च्वय्यागु गुम्बजय् नीलमया सिंहासन थें छुं खनेदत।☆
- 2 परमप्रभुं सुतिया वस: फिनात:म्ह मनूयात धयादिल, “करूबतयगु क्वय् दुगु घ:चा:या दथुइ हूँ। उपिं करूबतयगु दथुइ दुगु च्यानाच्वंगु हेंगवा: छम्ह ल्हातय् कया: शहरय् ह्लाब्यु!” अले जिं स्वयाच्वनाबलय् हे व दुहां वन।☆
- 3 व मनु दुहां वंबलय् करूबत धा:सा देग:या दच्छिनय् दनाच्वंगु ख:। सुपॉचं दुनेयागु चुक जाल।
- 4 परमप्रभुया महिमा करूबतयगु च्वयूनं देग:या लुखाखलुइ वन। देग: सुपॉचं जाल अले चुक धा:सा परमप्रभुया महिमाया ज्वाल्लच्वंगु जलं जाल।
- 5 करूबतयगु पपूया स: पिनेया चुकय् तक ताये दु। व स: दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर नवानादीबलय् ताये दइगु स: थें च्वं।
- 6 परमप्रभुं व सुतिया वस: पुनात:म्ह उम्ह मनूयात थथे आज्ञा बियादिल, “उपिं करूबतयगु दथुइ वना: घ:चा:या दथुं भचा च्यानाच्वंगु हेंगवा: का!” अले व दुहां वना: घ:चा:या लिक्सं दन।
- 7 अले छम्ह करूबं थ:गु ल्हा: मेपिं करूबतयगु दथुइ दुगु मिइ न्ह्य:ज्याकल, अले अनं भचा हेंगवा: कया: सुतिया वस: पुनात:म्ह मनूया ल्हातय व तयाबिल। व मनु हेंगवा: ज्वना: पिहां वल।
- 8 (उपिं करूबतय् पपूया क्वय् मनूया ल्हा: थें छुं खने दु।)
- 9 अले जिं स्वया, जिं करूबतयगु लिक्क प्यचा घ:चा: दुगु खना, छम्ह छम्ह करूबया लिक्क छचा छचा घ:चा: दु। उपिं घ:चा:त प्वालप्वाल थीगु पुखराज थें खने दु।☆
- 10 स्वयबलय् उपिं प्यचा हे घ:चा: उर्थें उर्थें च्वं, छचा घ:चा:या दुने मेगु घ:चा: दुगु थें च्वं।
- 11 इपिं वनीबलय् करूबत स्व:गु प्यंगु दिशा मध्ये छगू दिशापाखे इपिं वनीगु। उपिं वनीबलय् लिफ: स्वइ मखु। उपिं करूबत वनीबलय् इमिगु छ्यं गुखेपाखे स्व:गु ख:, उपिं नं उखेपाखे हे लिफ: मस्वसें वनीगु।
- 12 इमिगु म्ह छम्ह, इमिगु जै, ल्हा:, पपू व उपिं प्यचां घ:चा: नं फुक्क मिखाया मिखां जा:गु दु।☆
- 13 उपिं घ:चा:यात “हुस्सू चा:हिलिगु घ:चा:” धा:गु जिं ताल।
- 14 छम्ह छम्ह करूबया पेपा पेपा ख्वा: दु। न्हापांगु ख्वा: करूबयागु, निगूगु ख्वा: मनूयागु, स्वंगूगु ख्वा: सिंहयागु व प्यंगूगु ख्वा: इमायागु थें च्वं।☆

☆ 9:3 १:३ प्रस २५:१८-२२; गन्ती ७:८९ ☆ 9:4 १:४-६ प्रका ७:३; १:४; १:४:१ ☆ 10:1 १:०:१ इज १:२६; प्रका ४:२ ☆ 10:2 १:०:२ प्रका ८:५ ☆ 10:9 १:०:९-१२ इज १:१५-२१ ☆ 10:12 १:०:१२ प्रका ४:८ ☆ 10:14 १:०:१४ इज १:१०; प्रका ४:७

- 15 अले उपि कर्बत च्वय् च्वय् थाहां वन। थुपि जिं कबार खुसि सिथय् खनापिं म्वाःपिं प्राणीत हे खः।
 16 उपि कर्बत थुखे उखे वनीबलय् उमिगु लिक्कया घःचाःत नं इपिलिसें वनीगु। कर्बतयसं जमिनं च्वय् थाहां वनेत थःगु पपू चक्कंकीबलय् उपि घःचाःत कर्बतयगु लिक्कं चिलावनी मखु।
 17 उपि कर्बत दीबलय् उपि घःचाःत नं दी, उपि च्वय् थाहां वनीबलय् घःचाःत नं च्वय् थाहां वनी, छायाःसा उपिं प्राणीतयगु आत्मा उमिके दु।
 18 परमप्रभुया महिमा देगःया लुखाखलुं पिहां वनाः कर्बतयगु च्वय् दित।
 19 अले जिं बांलाक स्वयाबलय् उपि कर्बत थथःगु पपू चक्कंकाः जमिनं च्वय् च्वय् थाहां वन। इपिं वंबलय् उपि घःचाःत नं इपिं नापनापं च्वय् थाहां वन। अले इपिं परमप्रभुया देगःया पुर्बपाखेया मू ध्वाखाय् दित। इस्राएलया परमेश्वरया महिमा इमिगु च्वय् दु।
 20 कबार खुसि सिथय् इस्राएलया परमेश्वरया क्वय् जिं खनापिं उपिं म्वाःपिं प्राणीत थुपिं हे खः। इपिं कर्बत खः धकाः जिं सिल।
 21 इपिं फुक्कसिके प्यपा प्यपा ख्वाः व प्यपा प्यपा पपू दु, उपिं पपूया क्वय् मन्यागु थें ल्हाः दु।
 22 इमिगु ख्वाः जिं कबार खुसि सिथय् खनागु ख्वाः थें हे च्वं। इपिं फुक्कं तप्यंक वनीगु।

11

इस्राएलया नायःतयत् सजाँय

- 1 आत्मां जितः च्वय् थकयाः परमप्रभुया देगःया पुर्बपाखेयागु मू लुखाय् हयादिल। अन मू लुखाय् नीन्याम्ह मनु दु। जिं अन मनूतय् नायःत अज्जुरया काय् याजन्याह व बनायाहया काय् पलत्याहयात खना।
 2 परमप्रभुं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, थ्व शहरय् मभिंगु ज्या यायेत ग्वसाः ग्वःपिं व मभिंगु सल्लाह ब्यूपिं मनूत थुपिं हे खः।
 3 इमिसं धाइगु, ‘छें दय्कीगु ई थ्यंकः मवनी ला? थ्व शहर छगः सामान तइगु थल थें खः अले थुकिया दुने इपीं थलय् दुगु ला थें सुरक्षित जू।’
 4 उकिं अय् सीमानिम्ह मनु, इमिगु विरोधय् अगमवाणी या, अगमवाणी या!”
 5 अले परमप्रभुया आत्मा जिके वल, वय्कलं जितः थथे धा धकाः धयादिल! “परमप्रभुं थथे धयादी – अय् इस्राएलया घराना, छिमिसं थथे हे धयाच्चंगु दु, तर छिमिगु मनय् छु दु व जिं स्यू।
 6 छिमिसं थ्व शहरय् यक्व मनूत स्याःगु दु, थुकिया चुक स्याःपिं मनूतयगु सीमहं जायकूगु दु।
 7 “उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादीगु दु – छिमिसं स्यानाः अन वांछवःगु सीमहत ला खः, थ्व शहर धाःसा कराई खः। तर छिमित थुकिया दथुं पिने लिनाछवये।
 8 छिपिं तरवार खनाः ग्याः तर जिं छिमिगु विरोधय् तरवार हये, जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु।
 9 जिं शहरया दथुं छिमित पितिनाछवये, छिमित विदेशीतयत् लःल्हानाबी, अले छिमित सजाँय बी।
 10 छिमित तरवारं स्याइ, अले इस्राएलया सिमानाय् जिं छिमिगु न्याय याये। अबलय् जि हे परमप्रभु खः धकाः छिमिसं सी।
 11 थ्व शहर छिमिगु लागिं कराई जुइ मखु, न छिपिं उकिया दुने ला जुइ। जिं छिमिगु न्याय इस्राएलया सिमानाय् याये।
 12 अले जि हे परमप्रभु खः धकाः छिमिसं सी। छायाःसा छिपिं जिगु विधिकथं जूगु मद्दु, न छिमिसं जिगु नियम पालन याःगु दु। तर छिमिसं थः जःखः च्वंपिं जात जातितयसं याः थें याना जूगु दु।”
 13 जिं अगमवाणी ल्हानाच्चनावलय् हे आकाझाकां बनायाहया काय् पलत्याह सित, अले भ्वसुलाः तसकं हालाः जिं धया, “हाय, परमप्रभु परमेश्वर! छु छिं इस्राएलया ल्यनाच्चपिन्त भज्यंक नाश यानादी ला?”

ज्वनायंकूपिं इस्राएलीतयगु निति आशा

- 14 अनलि परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल,
 15 “अय् सीमानिम्ह मनु, यस्शलेमयापिं मनूतयसं छ, छिमि दाजुकिजापिं, छिमि थःथितिपिं व देशं ज्वनायंकूपिं इस्राएलया फुक्क घरानायागु बारे खें ल्हानाच्चंगु दु। इमिसं थथे धाःगु दु, ‘छिपिं सकलें परमप्रभुपाखें यक्व तापाःगु दु। थ्व देश जिमित अधिकार यायेत ब्यूगु खः।’
 16 “उकिं थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं इमित जाति जातितयगु दथुइ तापाक छवयागु जूसां अले इमित देश विदेशय् छ्यालब्याल यानाबियागु जूसां इपिं वंगु देशय् जिं छुं इया निति इमिगु लागिं शरण कायेगु थाय् जुयागु दु।’
 17 “उकिं धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं छिमित जाति जातितपाखें मुंके। गन गन छिपिं छ्यालब्याल जूगु दु, उपिं देशं जिं छिमित लित हये, अले हाकनं छिमित इस्राएल देश लितबी।’
 18 “इपिं अन लिहां वइ अले इमिसं अन उकियागु फुक्क घच्चाइपुगु इवातात व घच्चाइपुगु मूर्तित चीकाछवइ।
 19 अले जिं इमित छगु हे मन बी। इमिके छगु न्हगु आत्मा तयाबी। जिं इमिगु महं ल्वहंया नुगः लिक्कयाः इमित लायागु नुगः बी।
 20 अले इपिं जिगु विधिकथं जुइ, जिगु नियम पालन यायेत होसियार जुइ। अले इपिं जिम्ह प्रजा जुइ, जि इमि परमेश्वर जुइ।
 21 तर थःगु घच्चाइपुगु इवातात व घच्चाइपुगु मूर्तिपाखे मन वंकिपिन्त धाःसा जिं इमिसं याःगु ज्या इमिगु हे छेनय् प्वंकाबी, जि, परमप्रभु परमेश्वरं धाये।”

- परमप्रभुया महिमा यरूशलेम त्वःता वंगु
 22 अले थःगु लिक्क घःचाःत दुपि करूबतयसं थःगु पपू चकंकल। इस्राएलया परमेश्वरया महिमा इमिगु च्वय् दु।^{*}
 23 शहरया दथु परमप्रभुया महिमा च्वय् थाहां वन, अले शहरया पुर्बपाखे दुगु पर्वतया च्वय् व दित।
 24 अनलि आत्मां जितः च्वय् थकयादिल, अले परमेश्वरया आत्मां जितः दर्शनय् ज्वनाः बेबिलोनय् हःपिन्थाय् लितहयादिल।
 अले जिं खनागु व दर्शन जिपाखें थाहां वन।
 25 अले जिं परमप्रभुं जितः क्यनादीगु फुक्क खँ यहदां ज्वनाहःपिन्त कना।

12

यहदायात ज्वनाः यंकीगु चिं

- 1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
 2 “अय् सीमानिम्ह मनु, छ छगु विद्रोही घरानाया दथुइ च्वनाच्वंगु दु। इमिके स्वयेगु मिखा ला दु अयनं इमिसं मखं। इमिके न्यनेगु न्हाय्पं ला दु अयनं इमिसं मताः छायाःसा इपिं विद्रोही मनुत खः।^{*}
 3 “उकिं अय् सीमानिम्ह मनु, देशं ज्वनायंकूमह मनु थें थःगु सामान प्वःच्यु, अले न्हिनय् इमिगु मिखाया न्ह्यःने हे छ थः च्वनाच्वंगु थासं मेगु थासय् हुँ! इपिं विद्रोही घराना जूसां इमिसं छुं थुइ ला?
 4 न्हिनय् इमिगु मिखाया न्ह्यःने हे देशं ज्वनाः यंकीबलय् यंकीगु सामान थें छ थःगु सामान पित हजि! अले बहनी इमिसं खंक हे छ ज्वंकाः तापाःगु देशय् वनेमाःम्ह मनु थें यानाः हुँ!
 5 इमिसं खंक हे छ अंगलय् हः खँ, अले थःगु सामान व हे हतं पिका।
 6 इमिसं स्वयाच्वंबलय् हे व सामान छंगु ब्वहलय् ति, अले सन्ध्याकाः इलय् व क्वबिया यंकि। छं त्वःताच्वंगु देश मखनेमा धकाः छं थःगु ख्वाः त्वःगु। छायाःसा जिं छन्त इस्राएलया घरानाया निति छगु चिं यानागु दु।”
 7 उकिं जितः आज्ञा याःथें जिं याना। न्हिनय् देशं ज्वनायंकूमह मनुखं थें जिं थःगु सामान प्वःचिनाः पिकया। अले बहनी थःगु हे ल्हातं पखालय् हः खना, अले सन्ध्याकाः इलय् इमिसं स्वयाच्वंबलय् हे जि थःगु सामान ब्वहलय् तयाः वना हे छवया।
 8 सुथय् परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल,
 9 “अय् सीमानिम्ह मनु, इस्राएलया व विद्रोही घरानां छन्त ‘छं छु यानाच्वनागु’ धकाः मन्यं ला?
 10 “इमित धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – थ्व परमप्रभुया वचन यरूशलेमया शासक व अन च्वपिं इस्राएलया फुक्क घरानायापिं मनुतयगु बारे खः।’
 11 इमित धा, ‘जि छिमिगु निति छगु चिं खः।’
 “जिं गथे याना, अथे हे इमित याइ। इमित देशं कैदीतयूत थें ज्वना यंकी।
 12 “इमिगु दथुइ दुम्ह शासक सन्ध्याकाः इलय् थःगु सामान ब्वहलय् तयाः पिहांवनी। अले पःखाः तख्यानाः पिने वनेत वयागु निति छगु हः खनी। अले थःम्हं त्वःताच्वंगु देश मखनेमा धकाः वं थःगु ख्वाः त्वपुइ।
 13 जिं वयागु निति थःगु जाः हले अले व जिगु जालय् लाइ। जिं वयात कल्दीतयगु देश बेबिलोनियाय् हये, तर वं व खनी मखु, व अन हे सी।^{*}
 14 वया प्यखें दुपिं वया ग्वाहालिमित व वया सेनायात जिं फसय् छ्यालब्याल याये, अले तरवार लिक्कयाः इमित लित्तुली।
 15 “जिं इमित जात जातिया दथुइ व देश देशय् छ्यालब्याल यायेबलय् इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।
 16 तर जिं इपिं मध्ये गुलिसित तरवार, अनिकाल व महामारीपाखें बचय् याये, अले इपिं गन गन वनी अनया जात जातितयगु दथुइ इमिसं थःम्हं यानागु ज्या घच्चाइपुगु खः धकाः स्वीकार याइ, अले इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।”
 17 हाकनं परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल,
 18 “अय् सीमानिम्ह मनु, छं थुरथुर खाखां थःगु नसा न, ग्यानाः थुरथुर खाखां थःगु लः त्वँ।
 19 देशयापिं मनुतयूत धा, ‘यरूशलेमय् व इस्राएल देशय् च्वपिनिगु बारे परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, इमिसं ग्याग्यां थःगु नसा नइ, अले निराश जुजुं थःगु लः त्वनी। छायाःसा अन च्वपिनिगु ल्वापुरख्यापुया कारणं अन दुगु फुक्क चिजनापं इमिगु देशयात उजाड याइ।
 20 मनुत च्वनाच्वंगु शहरत सुनसान जुइ, अले देश नाश जुइ। अले इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।’ ”

इस्राएलया निति छगु न्हगु उपदेश

- 21 हाकनं परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल,
 22 “अय् सीमानिम्ह मनु, ‘दि फुना वनाच्वनी, अयनं छगु नं दर्शन पूरा जुइ मखु,’ धकाः छिमिसं इस्राएल देशया बारे धइगु उखानया छु अर्थ दु?

^{*} 11:22 ११:२२-२३ इज ४३:२-५

^{*} 12:2 १२:२ यशै ६:१-१०; यर ५:२१; मर्क ८:१८

^{*} 12:13 १२:१३ २ राज २५:४-७; यर ५:२७-११

23 उकिं इमित धा, 'परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं थ्व उखानया अन्त यानाबी, अले इमिसं इस्राएलय् थ्व उखान हाकनं गुबलें धाइ मखु।' तर इमित धा, 'फुक्क हे दर्शन पूरा जुइगु दिं लिक्क हे दु।

24 छायाधाःसा आवंलि गुबलें इस्राएलयापिं मन्तयगु दथुइ मखुगु दर्शन व साइत स्वइगु जुइ मखु।

25 तर जिं धायेमाःगु खँ जि परमप्रभु थःम्हं हे धाये, अले गुगु वचन जिं धाये व पूरा नं याये। व लिबाइ मखु, छायाधाःसा अय् विद्रोही घराना, छिमिगु दिनय् हे जिं धयागु खँ जिं पूरा याये, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।' ”

26 परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल,

27 “अय् सीमानिम्ह मनु, इस्राएलया घरानां थथे धयाच्चंगु दु, 'वं खंगु दर्शन यक्व दँ लिपा जक पूरा जुइ। वं यक्व लिपाया ईयागु अगमवाणी ल्हाइगु।' ”

28 “उकिं इमित धा, 'परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं धयागु छगू खँ नं पूरा जुइत आः लिबाइ मखुत तर जिं छु धयागु दु व पूरा जु हे जुइ, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।' ”

13

फताहा अगमवक्तातयत् सजाँय

1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,

2 “अय् सीमानिम्ह मनु, आः अगमवाणी ल्हानाच्चपिं इस्राएलया अगमवक्तातयगु विरोधय् अगमवाणी ल्हा, थःगु हे मनं अगमवाणी ल्हाइपिन्त धा, 'परमप्रभुया वचन न्यँ।

3 परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – छुं दर्शन मखंसां थःगु हे आत्माया खँया ल्यु वनीपिं मूर्ख अगमवक्तातयत् धिक्कार दु।

4 अय् इस्राएल, छिमि अगमवक्तात ला भग्नावशेषय् च्वनीपिं ध्वंचात थें जूगु दु।

5 परमप्रभुया दिनय् लडाइँलय् व धिसिलाक्क दनाच्चने फयेमा धकाः छिपिं इस्राएलया घरानाया नितिं दुंगु पःखाः ल्हनेत तकं मवं।

6 इमिगु दर्शनत धात्थेंगु मखु व इमिगु ज्वखना फताहा खः। इमिसं धाइगु, “परमप्रभुं धयादी,” तर परमप्रभुं इमित छवयाहयादीगु हे मखु। अयुनं इमिसं इमिगु वचन पूरा जुइ धकाः आसा याइ।

7 छिमिसं मखुगु दर्शन खंगु व मखुगु ज्वखना स्वःगु मखु ला? छिमिसं धाइगु, “परमप्रभुं धयादी”, तर जिं छुं धयागु मदु।

8 “ उकिं परमप्रभु परमेश्वरं छिमित थथे धयादी – छिमिसं मखुगु खँ ल्हाःगुलि व मखुगु दर्शन खंगुलि जि छिमिगु विरोधय् दु, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

9 जिगु ल्हाः मखुगु दर्शन खनीपिं व मखुगु ज्वखना ल्हाइपिं अगमवक्तातयगु विरोधय् जुइ। इमित जिगु प्रजाया सभाय् थाय् दइ मखु। इमिगु नां इस्राएलया घरानाया धलखय् दइ मखु। इस्राएल देशय् इपिं दुहां वने दइ मखु। अले जि हे परमप्रभु परमेश्वर खः धकाः छिमिसं सी।

10 “ छायाधाःसा शान्ति मदुबलय् नं जिमि मन्तयत् “शान्ति दु” धकाः धयाः इमिसं मखुगु लँय् यंकूगु दु। अले मन्तयत्सं तसकं बमलाःगु पःखाः दयकूबलय् थुपिं अगमवक्तातयत्सं उकियात सख्वाः पानाः त्वपुयाब्यगु दु।* ”

11 उकिं उपिं सख्वाः पानाः त्वपुयाब्यूपिन्त व दुनी धकाः धयाब्यु! तसकं वा वइ, यक्व प्वँ गाइ अले तसकं वाफय् वइ।

12 व पःखाः दुनीबलय् मन्तयत्सं छिमित थथे धकाः मन्यनी ला, “छिमिसं थुकी पानागु सख्वाः गन वन?”

13 “ उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिगु तंम्वय् जिं छगू ग्यानापुगु वाफय् वय्काबी, अले जिगु तंम्वय् प्वँ व तसकं वा वइ, गुकिं व पःखाःयात थुनाबी।

14 अले छिमिसं सख्वाः पाःगु पःखाःयात जिं थुनाबी अले उकियात बँ तक हे माथं वंकाबी। व दुनीबलय् छिपिं नं उकिं ल्हानाः नाश जुइ, अले परमप्रभु जि हे खः धकाः छिमिसं सी।

15 थुकथं जिं थःगु तं पःखाः व उकी सख्वाः पाःपिं मन्तयगु विरोधय् प्वके। जिं छिमित धाये, “व पःखाः आः मन्त, उकी सख्वाः पाःपिं नं मन्त,

16 यरूशलेमया बारे अगमवाणी ल्हाःपिं व अन शान्ति मदुसां शान्तिया दर्शन खपिं इस्राएलया अगमवक्तात नं मन्त, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।' ”

फताहा मिसापिं अगमवक्तातयत् सजाँय

17 “अय् सीमानिम्ह मनु, थःगु ख्वाः थःगु हे मनं अगमवाणी ल्हाइपिं इस्राएलया म्हायपिपाखे स्वय्कि। इमिगु विरोधय् अगमवाणी ल्हानाः थथे धा,

18 ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – धिक्कार दु, उपिं मिस्तयत् गुपिन्सं थःगु नाडीइ जन्तर ची अले मन्तयगु प्राण जालय् लाकेत इमिगु म्हाधिकःकथं छयं त्वपुइगु गाबः दयकी। छु छिमिसं जिमि मन्तयगु प्राणयात जालय् लाकाः थःगु प्राणयात धाःसा बचय् यानातयेगु ला?

19 छिमिसं छम्ह निम्हु तछव व छपा निपा मरिया नितिं जिमि प्रजाया न्ह्यःने जितः हेला यात। मखुगु खँ न्यनीपिं जिमि प्रजायात मखुगु खँ ल्हानाः सीम्वाःपिं मन्तयत् छिमिसं स्यात। म्वायेम्वाःपिं मन्तयत् धाःसा छिमिसं बचय् याना तल।

20 “ उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जि छिमिसं मनूतयत् झंगःतयत् थें जालय् लाकीगु छिमिगु जादुयागु जन्तरया विरोधय् दु। जिं छिमिगु ल्हातं व लाकाकाये। छिमिसं झंगःयात थें जालय् लाकूपिं मनूतयत् जिं त्वःतके।

21 जिं छिमिगु गाबः नं लिकयाबी, अले जिमि प्रजायात छिमिगु ल्हातं त्वःतके। इपिं हाकनं गुबलें छिमिगु ल्हातय् शिकार जुइ मखु। अले छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।

22 छिमिसं मखुगु खँ ल्हानाः धर्मीतयत् निराश यात, तर जितः इपिं निराश जूगु मयः। छिमिसं दुष्टतयत् थःगु मभिगु पहःचहः मत्वःतेत हःपाः बिल, इमिसं मभिगु पहःचहः त्वःतूगु जूसा इमिगु प्राण बचय् जुइगु।

23 उकिं आबलिं छिमिसं मखुगु दर्शन खनी मखु, अले ज्वखना स्वइ मखु। जिं छिमिगु ल्हातं थः मनूतयत् त्वःतके। अले छिमिसं जि परमप्रभु खः धकाः सी। ”

14

इस्त्राएलया नायःतयसं याःगु मूर्ति पुजा

1 इस्त्राएलया सुं धर्मगुस्त जिथाय् वल, इपिं जिगु न्ह्यःने फेतुनाच्चंबलय्

2 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,

3 “अय् सीमानिम्ह मनु, थुपिं मनूतयसं थःगु मनय् मूर्तित तःगु दु, अले थःगु ख्वाःया न्ह्यःने पापय् लाकीगु खँ तःगु दु। जिं इमित जिके सल्लाह कायके बी ला?

4 उकिं इपिलिसें खँ ल्हानाः इमित थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वर थथे धयादी – इस्त्राएलयाम्ह सुं नं मनू थःगु मनय् मूर्तित तयाः, थःगु मिखाया न्ह्यःने पापय् लाकीगु खँ तयाः अगमवक्तायाथाय् वइ, वयात जि परमप्रभु थःम्हं हे वयागु मूर्ति पुजाकथं लिसः बी।

5 इमिगु मूर्तितयगु कारणं जितः त्वःतावंपिं इस्त्राएलया घरानाया नुगःयात जिं हाकनं ज्वनेत जिं थथे याये।’

6 “उकिं इस्त्राएलया घरानायात थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – पस्ताय् चा! थःगु मूर्तितपाखें लिहां वा, अले थःगु फुक्क घच्चाइपुगु ज्या त्वःति!

7 “ इस्त्राएलया घरानायाम्ह सुं नं अथवा इस्त्राएलय् च्वनाच्चंम्ह सुं नं परदेशी थःगु नुगलय् मूर्तित तयाः अथवा पापय् लाकीगु खँ थःगु ख्वाःया न्ह्यःने तयाः जिपाखें अलग जुइ, अयनं जिके छुं खँ न्यनेत अगमवक्तायाथाय् वल धाःसा, जि परमप्रभु थःम्हं हे वयात लिसः बी।

8 जिं व मनूपाखें थःगु ख्वाः फस्वयके, अले जिं वयात छगु नमूना व न्हीकीगु खँ यानाबी। जिं वयात जिम्ह मनूतपाखें अलग तयाबी। अले छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।

9 “ अले उम्ह अगमवक्तायात लोभ क्यनाः अगमवाणी याकेब्युगु दुसा, जि परमप्रभुं हे उम्ह अगमवक्तायात लोभ क्यनागु खः। जिं थःगु ल्हाः वयागु विरोधय् ल्हने, अले जिगु प्रजा इस्त्राएलया दथुं वयात नाश यानाबी।

10 इपिं निम्हयसिनं थथःगु अपराधया दोष फइ, अगमवक्ताया दोष व सल्लाह काइम्हयसिगु दोष उति हे जुइ।

11 अले इस्त्राएलया मनूत जिपाखें गुबलें थुखे उखे वनी मखु, इमिसं थःगु फुक्क पापं थःत अशुद्ध याइ मखु। इपिं जिम्ह प्रजा जुइ, अले जि इमि परमेश्वर जुये, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी। ”

परमप्रभुया न्याय वइगु पक्का

12 परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल,

13 “अय् सीमानिम्ह मनु, धाये कि, देशं जिगु विरोधय् पापयात अले व देशयागु नसा वइगु दिकेत व अन अनिकाल छवयेत अले अनयापिं मनूत व पशुत स्यायेत जिं वयागु विरोधय् ल्हाः ल्हन धाःसा,

14 थुपिं स्वम्ह मनूत नोआ, दानिएल व अय्यूबं थःपिं अन दुगु दुसां इमिसं थःगु धार्मिकतापाखें थःत जक बचय् याये फइगु खः, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

15 “धाये कि, जिं उगु देशय् गुँपशुत छवल, अले वयात काय्म्ह्याय् मदुपिं यानाबिल अले व देश उजाड जुल, उपिं पशुतयसं यानाः उगु थासं सुं वये वने मफुत,

16 गथे जि धाथें म्वाःम्ह खः, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, अन थुपिं स्वम्हं दुगु जूसां थुमिसं थः काय्म्ह्याय्पिं नं बचय् याये मफइगु खः। थुपिं हे जक बचय् जुइगु, देश धाःसा उजाड जुइगु।

17 “अथवा थ्व देशया विरोधय् तरवार हयाः ‘देशया प्यखें थ्व तरवार चले जुइमा’ धकाः जिं धाल धाःसा अले जिं अन च्वंपिं मनूत व पशुत स्यानाबिल धाःसा,

18 गथे जि धाथें म्वाःम्ह खः, जि, परमप्रभु परमेश्वरं धाये, थुपिं स्वम्ह मनूत अन दुगु जूसां थुमिसं थः काय्म्ह्याय् बचय् याये मफइगु खः। थुपिं थः जक बचय् जुइगु।

19 “अथवा जिं उगु देशय् महामारी छवल अले हिबाः वयकाः अन च्वंपिं मनूत व पशुत स्यानाः जिगु तं प्वंकल धाःसा,

20 नोआ, दानिएल व अय्यूब अन दुगु जूसां गथे जि धाथें म्वाःम्ह खः, जि, परमप्रभु परमेश्वरं धाये, इमिसं थःकाय् म्ह्याय्पिन्त बचय् याये मफइगु। इमिसं थःगु धार्मिकतापाखें थःगु जक ज्यान बचय् याये फइगु खः।

21 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं यरूशलेमय् अन च्वंपिं मनूत व पशुत स्यायेत जिगु प्यंगू सजॉय- तरवार, अनिकाल, गुँपशुत व महामारी छवयेबलय् झन गुलि बांमलाइगु जुइ।*†

22 अयूनं अन सुं कायन्हायपिं म्वानाच्चंगु दइ, इमित अनं लिकया: छिमिथाय् हइ। इपिं छिमिथाय् वइबलय् छिमिसं इमिगु पह: व ज्या खनीबलय् जिं यरूशलेमय् हयागु विपत्तिया बारे छिमित सान्त्वना दइ। जिं अन हयागु छगू छगू विपत्तिया बारे छिमित सान्त्वना दइ।

23 इमिगु पह: व ज्या खना: छिमित सान्त्वना दइ, छायाधा:सा जिं अन छु छु याना, जिं अथें या:गु मखु धका: छिमिसं सी, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।”

15

यरूशलेम, ज्यालगे मजगु दाखमा

1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,

2 “अय् सीमानिम्ह मनू, छमा दाखमाया सिं गय् याना: गुँइच्चंगु मेगु सिमातय् कचा स्वया: भिं जुइ फइ?

3 उकिया सिं छुं चिज दय्के जी ला? मनूतय्सं उकिं छुं थल यख्खायेत नकिं दय्की ला?

4 अले उकियात सिं याना: मिइ तये धुंका: अले उकिया निखेंपाखें मि च्याना: दथुइच्चंगु ब्व हेंवा: जुइ धुंका: व छुं ज्याया लागि ज्यालगे जुइ ला?

5 व छमा जूबलय् हे छुं ज्यालगे मजू धा:सा उकियात मिं छवय्का: हेंवा: जुइ धुंका: झन व छु ज्या वइ धका:?

6 “उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – गथे जिं गुँइच्चंगु सिमात मध्ये दाखया मायात सिं जुइत मियात बियागु दु, अथे हे जिं यरूशलेमय् च्वंपिं मनूतयत् यानाबी।

7 अले जिं थ:गु ख्वा: इमिगु विरोधय् तये, इपिं मिं पिहां व:सां इमित मिं हे भस्म यानाबी। जिं थ:गु ख्वा: इमिगु विरोधय् स्वय्केबलय् छिमिसं जि हे परमप्रभु ख: धका: सी।

8 इमिसं जित: विश्वासघात या:गुलि जिं इमिगु देशयात तहसनहस यानाबी, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।”

16

यरूशलेम विश्वास यायेबह: मजूम्ह कला:

1 हाकनं परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,

2 “अय् सीमानिम्ह मनू, यरूशलेमयात वयागु घच्चाइपुगु ज्या क्यना:

3 थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं यरूशलेमयात थथे धयादी – छंगु पुख्यौली व छ बगु देश कनानीतयगु देश ख:, छिमि बौ छम्ह एमोरी ख:, अले छिमि मां छम्ह हितीनी ख:।*†

4 छ बूबलय् सुनानं छंगु पि मध्यें, छन्त सफा यायेत सुनानं लखं म्व:ल्हुइकामब्यू। सुनानं छंगु म्हय् चि बुलामब्यूं अले सुनानं छन्त वसतं भुंका मब्यू।

5 थ्व फुक्क ज्या यायेत सुनानं छन्त दया मक्यं, बरु छ बूबलय् घच्चाइपुगु चिज थें छन्त पिने ख्यलय् वांछवयाबिल।

6 “अले जिं छंगु लिक्क जुया: वनाबलय् जिं छन्त हिइ ग्वारा ग्वारा तुलाच्चंगु खना, अले छ हिइ लानाच्चंवल्य् हे जिं छन्त धया, “छ म्वाना च्वाँ!”

7 ख्यलय् च्वंगु माचा थें जिं छन्त ब्वलंकेबिया। छ ब्वलन अले तधिक: जुया: ल्यासे जुल। छंके दुस्व: दत अले छंगु सँ ताहाक जुल। छ न्हापा नांगाम्ह व वस: पुना मत:म्ह ख:।

8 “अनंलि जिं छंगु लिक्क जुया: वनाबलय् जिं छन्त मतिना याये ज्यगु उमेरय् थयंगु खना। स्व, जिं थ:गु गा: चक्कंका: छंगु नांगा म्हय् फाय्काबिया। जिं छलिसें पाफया: ब्याहाया बाचा चिना, अले छ जिम्ह जुल, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

9 “अनंलि जिं छन्त लखं म्व:ल्हुइका: छंगु हि सिलाबिया। छंगु म्हय् जैतूनया चिकं बुलाबिया।

10 जिं छन्त बुत्ता भरय् यानात:गु वस: पुंकाबिया अले छंगु तुतिइ छेंगूयागु लाकां न्हाकाबिया। जिं छन्त भिंगु सुतियागु वस: पुंकाबिया: छन्त मू मू वंगु वसतं त्वपुयाबिया।

11 जिं छन्त तिसां तिका: बांलाकाबिया- जिं छंगु लहातय् चुरि न्हाकाबिया, अले छंगु ग:पतय् बांला:गु सिख: क्वखाय्काबिया,

12 जिं छंगु न्हासय् फुलिचा व छंगु न्हायपनय् चा:चा तयाबिया अले छंगु छैनय् बांला:गु श्रीपिच पुइकाबिया।

13 थुकथं छ लुँ व वह:, भिंगु सूती काप:, थीकेगु काप: व बुत्ता दुगु वसतं बांलात। छंगु नयेगु नसा नचुगु छवचुं, कस्ति व जैतूनया चिकं ख:। छ तसकं बांलात, छ रानी जुइ बह:म्ह जुल।

14 छ बांला:गुलिं छंगु नां जाति जातितयगु दथुइ बय्बय् जुल, छायाधा:सा जिं छन्त बियागु गौरवया कारणं छ तसकं बांला:गु ख:, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

* 14:21 १४:२१ प्रका ६:८ * 16:3 १६:३ एमोरी-हिती अबलय् एमोरी व हिती धाइपि दुष्ट घ:तयत् पुजा याइपि दुष्ट विदेशी मनूत ख: धका: इस्त्राएलीतय्सं बिचा: याइगु। † 16:4 १६:४चि बुलेगु अबलय् न्दम्ह बूम्ह मचायात थुपि प्यता खँ या:सा बांलाइ धका: इमिसं विश्वास याइगु।

- 15 “ तर छं थःगु बांलाःगुलिइ भलसा तथाः थःगु नां बयबय यांनाः छं छम्ह वेश्या जुल। छंगु लिक्क जुयावनीपि न्ह्याम्हसित नं छं थःत वेश्या थें बिल, अले लँय जूपि न्ह्याम्हयसित नं छंगु बांलासू बिल।
- 16 थःगु वसः कयाः छं रंगिबिरंगी पुजा यायेगु थायत दय्कल, अन हे छं थःगु वेश्याया ज्या यांना हल।‡ थज्याःगु मभिगु ज्या ला न्हापा गुबलें जूगु मदु, लिपा गुबलें जुइ नं मखु।
- 17 जिं छन्त बियागु लँ, वहःयागु छंगु बांलाःगु तिसातपाखें छं थःगु निंति मिजं मूर्ति दय्काः उपिलिसे वेश्याया ज्या यात।
- 18 छं थःगु बुता भरय यांनातःगु वसः इमित त्वपुइत यंकल, जिगु चिकं व धुपँय इमिगु न्ह्याःने छाल।
- 19 जिं छन्त नयेगु नसा नं ज्वरय यांनाबिया, नचुगु छुचुं, कस्ति व जैतूनया चिकं छन्त नयेत बिया। तर छं उपि इमिगु न्ह्याःने नस्वाःगु बास्ना जुइत छाल। अथे हे जुल, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।
- 20 “ अले छं जिगु निंति बुइकूपि छिमि काय म्हायपिन्त यंकाः मूर्तितयगु लागि नयेगु नसाकथं बलि छाल। छु छंगु थ्व वेश्याया ज्या चिधंगु खँ खः ला?
- 21 छं जिम्ह काय म्हायपिन्त स्यानाः उपि मूर्तितयगु निंति बलि छाल।
- 22 छंगु थ्व फुक्क घच्चाइपुगु ज्या व वेश्याया ज्याय् छं थःगु ल्यायम्हबलयया दित लुममंकू- उबलय् छ नांगा, वसः मदुम्ह व थःगु हिइ ग्वारा ग्वारा तुलाच्चंगु खः।
- 23 “ धिक्कार! धिक्कार छन्त! परमप्रभु परमेश्वरं धयादी। थ्व फुक्क मभिगु ज्या नापनापं
- 24 छं थःगु निंति द्रुम्बःचा दय्कल अले चुक पतिकं थःगु निंति पुजा यायेगु ततःजाःगु थाय दय्कल।
- 25 लँया कुं पतिकं छं थःगु निंति पुजा यायेगु तःजाःगु थाय दय्कल, अले अनं जुया वनीपि न्ह्याम्हसित नं थःगु म्ह लःल्हानाः छं थःगु वेश्याया ज्या अप्वयकल अले थःगु बांलाःस्यात घच्चाइपुइकल।
- 26 थः मिसाह्वः जलाःखलाः तःपुगु लिग दुपि मिश्रयापिलिसें नं छं वेश्याया ज्या यात। थःगु वेश्याया ज्या अप्वयकाः जितः तंचायकल।
- 27 उकिं जिं थःगु ल्हाः छंगु विरोधय् ल्हनाः, अले छंगु इलाका चिकु यांनाबिया, जिं छन्त छिमि शत्रुत पलिशती मिसातयगु लोभया शिकार यांनाबिया। इपिं छंगु क्वह्वांगु पहःचहः खनाः वातां जूगु खः।
- 28 छं अश्रूरीतलिसें नं वेश्याया ज्या यात, छायाःसा छ लुमधंम्ह खः। अथे जूसां छ लुमधं।
- 29 ब्यापार यायेगु देश बेबिलोनिया तक नं छं थःगु वेश्या ज्या थ्यंकल। अथे जूसां छ लुमधं।
- 30 “ परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल, छंगु नुगः गुलि कमजोर, छायाःसा छं लज्या मचाःम्ह छम्ह वेश्यां थें थ्व फुक्क ज्या यात।
- 31 लँया कुन्चा पतिकं थःगु द्रुम्बः व चुक पतिकं छं थःगु पुजा यायेगु तःजाःगु थाय दय्कल। अयनं छ वेश्या थें जूगु मदुनि, छायाःसा छं ज्यालायात घृणा यात।
- 32 “ अय् व्यभिचारी कलाः, छं थः भाःतया पलेसा मेपि मिजंपिन्त यय्कीगु।
- 33 मिजंपिन्तं सकलें वेश्यातयत कोसेलि बी, तर छं ला अःखः थः फुक्क प्रेमीपिन्त कोसेलि बिल। छलिसें व्यभिचार यायेत इपिं प्यखेरं छन्थाय् वयेमा धकाः छं कोसेलि बिल।
- 34 उकिं छं थःगु वेश्या ज्याय् मेपि मिस्त स्वयाः पा। छं याःथें वेश्याया ज्या मेपिन्तं मयाः, सुं नं छन्थाय् वयाः लसपस यायेत न्यं मवः तर छ वनाः इमिके न्यन। छायाःसा छन्त सुनानं ध्यबा मब्यसां छं थःम्ह हे ध्यबा बिल। थुकथं छ पात।
- यस्सलेमया वेश्याया ज्याया सजॉय
- 35 “ उकिं अय् वेश्या, परमप्रभुयागु वचन न्यँ।
- 36 परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – छं व्यभिचार यांनाः तसकं लज्या मचासं थःगु म्ह थः प्रेमीपिन्त क्यन, थःगु मूर्तितलिसें घच्चाइपुगु ज्या यात, अले घःतयत थः मस्तयगु हि छाल,
- 37 छं मोज याःपिं, छन्त याःपिं व मयःपिं सकलें हे प्रेमीपिन्त जिं मुंके। छंगु प्यखेरं छंगु विरोधय् जिं इमित मुंके अले इमिगु न्ह्याःने छंगु नांगागु म्ह खनेदयकः छन्त नांगा यांनाबी।
- 38 व्यभिचार याइपिं मिसात व मनू स्याइपिं मिस्तयत बीगु थें हे सजॉय जिं छन्त बी, जिं छंके जिगु दाहायागु तया हि प्वके।
- 39 अले जिं छन्त छं प्रेमीपिन्त लःल्हानाबी, अले इमिसं छंगु द्रुम्बःचायात थुनाबी, अले छंगु ततःजाःगु वेदीत नाश यांनाबी। इमिसं छंगु वसः जबरजस्ती त्वःकी। अले छंगु बांलाःगु तिसात लाकाकयाः छन्त नांगा यांनाः त्वःताबी।
- 40 इमिसं छंगु विरोधय् मन्तयगु हल हइ, इमिसं छन्त ल्वहंतं कय्की, अले छन्त तरवारं कुचा कुचा याइ।
- 41 इमिसं छंगु छँत छ्वयकाबी, अले यक्व मिसातयगु न्ह्याःने छन्त सजॉय बी। थुकथं जिं छन्त छंगु वेश्याया ज्यापाखें पने, छं थः प्रेमीपिन्त गुबलें ज्याला नं बी माली मखु।
- 42 थुकथं जिं थःगु तं कम याये, अले जिगु डाहाया तं नं छपाखें चिलावनी। जि शान्त जुये, जि हाकनं तंचाये मखु।
- 43 “ छं थःगु ल्यायम्हबलयया दियात लुममंकू, तर थ्व फुक्क ज्यापाखें जितः तंचायकल, उकिं जिं छंगु ज्याया लिच्चः छंगु हे छेनय् प्वंकाबी, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी। छु छंगु मेगु फुक्क घच्चाइपुगु ज्या बाहेक छं थःगु पहःचहः स्यंकूगु मदु ला?
- 44 “ उखान धाइपिं सकसिनं छंगु बारे थ्व उखान धाइ, “गथे मां अथे म्हाय।”

‡ 16:16 १६:१६ हिब्रू भाषाय् थ्व पदय् लिपितय् प्यंगू खँवः बियातःगु दु, थुपि खँवःया अर्थ थुइकेत तसकं थाकु।

45 छ ला थः भाःत व मस्तयत् मययकूम्ह छिमि मां थें च्वं, अले छ ला धात्थें थः भाःतपि व थः मस्तयत् मययकूपि छिमि तताकेहेंपि थें च्वं। छिमि मां छम्ह हिती खः, छिमि अब्बु छम्ह एमोरी।*

46 छिमि तता थःम्ह्याय्पिनापं छंगु उत्तरपाखे च्वनीम्ह सामरियाऽ खः, छिमि केहें थः म्ह्याय्पिलिसें छंगु दच्छिनपाखे च्वनीम्ह सदोम खः।

47 अथे जूसां छ इमिगु पहःचहःकथं जूगु जक मखु इमिसं थें छं घच्चाइपुगु ज्या नं यात। उलि जक मखु, कम इलय् हे छं थःगु फुक्क पहःचहलय् थःत इपि स्वयाः यक्व स्यंकल।

48 गथे जि धात्थें म्वाःम्ह खः, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, छं व छिमि म्ह्याय्पिन्सं याःथें ला छिमि केहें सदोम व वया म्ह्याय्पिन्सं गुबलें याःगु मदु।

49 “ ‘स्व! छिमि केहें सदोमया पाप थ्व खः, व अले वया म्ह्याय्पि जिराहा खः, प्वाः जाय्क नइगु, याउँक च्वनीगु, तर इमिसं गरीबत व मगाःमचाःपिन्त ग्वाहालि मयाः।

50 इपि घमण्डी खः, इमिसं जिगु न्ह्यःने घच्चाइपुगु ज्या यात। उकिं जिं इमित नाश यानाबिया, व छं खंगु हे दु।

51 “ ‘सामरियां ला छं याःगु स्वयाः बच्छि नं पाप मयाः। इमिसं स्वयाः छं अप्वः घच्चाइपुगु ज्या याःगु दु, छं याःगु थ्व फुक्क ज्यापाखें छं थः तताकेहेंपिन्त छ स्वयाः धर्मी खने दय्काब्युगु दु।

52 छं थःगु बेइज्जत भोग्य या, छायाधाःसा छं छिमि तताकेहेंपिनिगु न्याय यात। इमिसं स्वयाः छं क्वहंगु पाप याःगुलि इपि छ स्वयाः धर्मी खने दु। उकिं लज्या चा, अले थःगु बेइज्जत भोग्य या, छायाधाःसा छं थः तताकेहेंपिन्त धर्मी खने दय्काब्युगु दु।

53 “ ‘अथेसां जिं सदोम व वया म्ह्याय्पिनिगु अले सामरिया व वया म्ह्याय्पिनिगु लसता व शान्ति लित हयाबी। अले इपिलिसें छंगु लसता व शान्ति नं लित हयाबी।

54 थुकथं इमित सान्त्वना बीत थःम्हं याःगु फुक्क ज्याया निति छं बेइज्जत भोग्य याइ अले छ मछाले माली।

55 छं तताकेहेंपिं सदोम व सामरिया थःम्ह्याय्पिनापं न्हापायागु अवस्थाय् हे लिहां वइ, अले छं नं छिमि म्ह्याय्पिनापं न्हापायागु अवस्थाय् हे लिहां वइ।

56 छंगु घमण्डया दिनय् छं याःगु मभिंगु ज्या खनेदये न्ह्यः छिमि केहें सदोमया नां तक नं छं काइ मखुगु।

57 अथे जूसां एदोमया म्ह्याय्पि व वया सकलें जःलाखःलापि व पलिशतीतय् म्ह्याय्पिन्सं छन्त हेस्यानाच्वंगु दु, छंगु प्यखें च्वंपिन्सं छन्त घृणा याइगु।

58 छं थःगु मभिंगु ज्या व घच्चाइपुगु ज्याया सजाँय भोग्य यानाच्वंगु दु, परमप्रभुं धयादी।

59 “ ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – छं व्यवहार याःथें जिं छलिसें व्यवहार याये, छायाधाःसा छं जिलिसें पाफःगुयात हेला याःगु दु अले इीसं चिनागु बाचायात त्वाःथूगु दु।

60 अथे जूसां छ ल्याय्म्हबलय् छलिसें यानागु जिगु बाचायात लुमंकाः जिं छलिसें सदांया बाचा ची।

61 अले छं थःगु ज्या लुमंकी अले लज्या चायाः छिमि तताकेहेंपिं निम्हयसितं छं नाली। छिमि तताकेहेंपिन्त जिं छिमि म्ह्याय्पि थें जुइत छन्त बी, खःला जिं छलिसें चिनागु बाचा थथे ला मखु।

62 थुकथं जिं छलिसें बाचा ची अले जि परमप्रभु खः धकाः छं सी।

63 छं याःगु फुक्क ज्याया निति जिं प्रायश्चित यायेबलय् छं व फुक्क लुमंकी अले छ लज्या चाइ, छं लज्यां गुबलें थःगु म्हुतु चाय्की मखु, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।’ ”

17

निम्ह इमाया बाखं

1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,

2 “अय् सीमानिम्ह मनु, इस्राएलया घरानायात थ्व बाखं व उखान धा,

3 इमित धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – बल्लाःगु पपू व ताहाकःगु रंगिबिरंगी पा दुम्ह छम्ह तःधीम्ह इमा लेबनानय् ब्वयाः वल, अले वं छपु देवदास्या दकलय् च्वय्च्वंगु च्वका ज्वन।

4 वं व कचायात त्वथुलाः ब्यापारीतय्गु छगू देशय् यंकाः ब्यापार याइपिनिगु छगू शहरय् पित।

5 “ ‘अनंलि वं छिमिगु देशया छुं पुसा यंकाः नायुगु जमिनय् पित। वं बैसया सिमा थें यक्व लः दुगु थासय् व पित।

6 अले व चुलि ह्यायाः चिजाःगु चकंगु मा जुल। उकिया कचात उम्ह इमापाखे स्वल तर उकिया हा धाःसा उकियागु हे क्वय् च्वन। उकिं व दाखया मा जुल अले उकियागु कचात बुयावल अले उकी यक्व हः पिहां वल।

7 “ ‘तर अन बल्लाःगु पपू व यक्व पा दुम्ह मेम्ह छम्ह तःधीम्ह इमा दु। आः व दाखया मां थःत पिनातःगु थासं थःगु हा व पाखे छवल, अले लःया निति थःगु कचात उम्ह इमापाखे चक्कंकल।

* 16:45 १६:४५ इज १६:३ S 16:46 १६:४६सामरिया, सदोम थुपि निगू शहर परमेश्वरया आज्ञा मानय् मयाइपि मनुत च्वनीगु थासय् लाः। सामरिया शहर उत्तरय् च्वंगु इस्राएल देशया राजधानी खः। थन आहाब जुजु थें ज्याःपि यक्व दुष्ट जुजुपिन्सं राज्य यात। ओफ्री जुजु सामरियाय् न्हगु राजधानी दय्कूगु व आहाब जुजु थः जुजु जूबलय् व थें हे मभिंगु ज्याखें याःगु खँ १ राजा १६ अध्यायलय् बियातःगु दु। सदोम शहर नं तसकं मभिंगु शहर खः। छिं थ्व शहरया बारे उत्पत्ति १९ अध्यायलय् ब्वनादीफु।

8 उकी कचात सया वयेमा, अले फल सय्का: व छगू बांला:गु दाखमा जुइमा धका: उकियात यक्व ल: दुगु छगू नायुगु जमिनय् पिनाब्युगु ख:।’

9 “इमित धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – व त:मा जुयामवइ ला? उकियात हांनिसें लिना मकाइ ला? अले उकियागु फल मखाइ ला, अले व सुकूमगनी ला? उकियागु फुक्क चुलि सुकूगनावनी। उकियात हांनिसें लिनाकायेत तसकं बल्ला:गु ल्हा: अथवा यक्व मनूत माली मखु।

10 उकियात मेथाय् त:सां छु व त:मा जुइ ला? पुर्बयागु फसं कयके धुंका: व फुक्क सुकूगनामवनी ला, व बुयाव:गु थासय् हे सुकूगनामवनी ला?’ ”

उखानया अर्थ कंगु

11 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,

12 “थ्व विद्रोही घरानायात धा, ‘छु! छिमिसं थ्व खँया अर्थ मस्यु ला?’ इमित धा, ‘बेबिलोनयाम्ह जुजु यरूशलेमय् वल अले अनयाम्ह जुजु व भारदारतय्त थ:नापं बेबिलोनय् हल।’”

13 वं जुजुया वंशयापि मध्ये छम्हयसित कया: वयात पाफयका: वलिसें सन्धि यात। अले देशयापि मू मू मनूतय्त वं यंकल।

14 उगु राज्य वयागु अधीनय् च्वनेमा, अले हाकनं देने मफयेमा अले वयागु सन्धिया वचन पालन याना जक व दयाच्चनेमा धका: वं थथे या:गु ख:।

15 तर जुजुं सलत व त:धंगु सेना कयाहयेत मिश्र देशय् दूतत छवया: वयागु विरोधय् विद्रोह यात। छु व ता:लाइ ला? थज्या:गु ज्या याइम्ह छु व बचय् जुइ ला? सन्धि त्वा:थला: नं छु व सजाँयपाखें बचय् जुइ ला?

16 “ ‘गथे जि धात्थें म्वा:म्ह ख:, जि, परमप्रभु परमेश्वरं धाये, व बेबिलोनय् सी। वयात बेबिलोनयाम्ह जुजुं गद्दीइ त:गु ख:, वं वलिसें पाफ:गु खँयात हेला या:गु ख:, अले वं वलिसें या:गु सन्धि त्वा:थूगु ख:।’”

17 बेबिलोनयाम्ह जुजुं यरूशलेमयापि यक्व मनूत स्यायेत ल्वहं व चायागु द्रुम्ब:चा थना: घेरय् याइबलय् थ:के त:धंगु सेना व यक्व सिपाईत दुम्ह फारौं नं वयात ग्वाहालि याये फइ मखु।

18 वं बाचा त्वा:थल, अले पाफ:गुयात हेला यात, बचं बिया: नं वं थ्व फुक्क या:गुलि व बचय् जुइ मखु।

19 “ ‘अथे जुया: परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – वं जिलिसें पाफ:गुयात हेला यात अले जिगु बाचा त्वा:थल, उकिं गथे जि धात्थें म्वा:म्ह ख:, जिं वयात सजाँय बी।’”

20 जिं वयागु विरोधय् थ:गु जा: हले, अले व जिगु जालय् लाइ। जिं वयात बेबिलोनय् हये, वं जित: विश्वासघात या:गुलि जिं वयागु इन्साफ याये।

21 वया सकलें बिस्सुं वंपि दक्वसिबय् बांला:पिं सिपाईतय्त तरवारं स्याइ, म्वानाच्चंपिं प्यखें छ्यालब्याल जुइ। अले छिमिसं जि परमप्रभुं हे थ्व खँ धा:गु ख: धका: सी।’

22 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं थ:महं हे देवदास्या च्चकां छपु चुलि कया: उकियात पी। जिं उकिया दकलय् च्वय्यागु कचां छपु कयातगु चुलि लिकया: थुकियात तज्जा:गु व च्वय् थयंक थयंगु पहाडय् पी।

23 इस्राएलया पहाडया च्चका च्चकाय् जिं व पी। उकिया कचात दइ अले वं फल सय्की, अले व छमा देवदास्या बांला:गु सिमा जुइ। फुक्क कथंयापि झंग:पन्धितयसं उकी स्वँ दयकी, अले उकिया किचलय् इपिं च्वनी।

24 गुँयागु फुक्क सिमातयसं त:मागु सिमायात चीमागु याइम्ह, चीमागु सिमायात त:मागु याइम्ह, वाउँगु सिमायात गंकाबीम्ह अले गंगु सिमायात वाउँकाबीम्ह जि परमप्रभु हे ख: धका: गुँयागु फुक्क सिमातयसं सी।

“ ‘जि परमप्रभुं हे धयागु ख:, व जिं या हे याये।’ ”

18

धर्मी परमेश्वरया न्याय

1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,

2 “इस्राएल देशया बारे धा:गु थ्व उखान हाकनं दोहरय् या:गुया अर्थ छु ख:

“ पाउँसे च्वंगु दाख मांबौनं नल,

वा तुन काय् म्हाय्पिनिगु’?”

3 “गथे जि धात्थें म्वा:म्ह ख:, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, छिमिसं थ्व उखान इस्राएलय् हाकनं गुबलें धाये खनी मखु।

4 छायाधा:सा फुक्क प्राण जिगु हे ख:। गथे बौया प्राण अथे हे काय्या प्राण नं जिगु ख:। सुनां पाप याइ, व हे सी।

5 “धाये कि, छम्ह मनू न्याय

व ख:गु ज्या याइम्ह धर्मीम्ह ख:,

6 वं डाँडाय् दुगु पुजा याइगु थासय् न:गु मदु,

अथवा इस्राएलया घरानाया मूर्तिपाखे स्व:गु मदु।

☆ 17:12 १७:१२-१५ २ राज २४:१५-२०; २ इति ३६:१०-१३; यर ३७:५-८

☆ 17:16 १७:१६-१८ २ राज २५:१-७; यर ३९:१-७

☆ 17:19 १७:१९-२१ २ राज २५:५; २ इति ३६:१४-१७

☆ 18:2 १८:२ यर ३१:२९

वं थः जःलाखःलाया कलाःयात स्यंकूगु मदु
व थीमज्यू जुयाच्चंम्ह मिसानापं घंगु मदु।

7 वं सुयातं क्वत्यली मखु
तर त्यासा काःम्हयसित वयागु बर लितबी।

वं खुया काइ मखु,
तर नये पित्याःम्हसित थःगु नयेगु नसा बी,
नांगायात थःगु वसः फिका बी।

8 वं ब्याज कयाः दां त्याये बी मखु
अले ब्यूगु स्वयाः अप्वः काइ मखु।

मनू मनूया दथुइ खःकथं न्याय याइ।

9 वं जिगु विधि पालन याःगु दु
अले विश्वास यायेबहः जुयाः जिगु नियम पालन याःगु दु।

थज्याःम्ह मनू धर्मीम्ह खः,
व धात्थें म्वानाच्चनी,

परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी।✧

10 “धाये कि, वया तंगुलु काय दु, गुम्ह मनू स्याइम्ह खः अथवा थुपि मध्ये मेगु छुं नं ज्या याइम्ह खः,

11 खः ला वया बौनं थुपि मध्ये छगू नं ज्या याःगु मदु।

“वं डौंदाया पुजा याइगु थासय नइगु,
थः जःलाखःलाया कलाःयात स्यंकीगु,

12 गरीब व मगाःमचाःपिन्त क्वत्यलीगु,
खुइगु, बरः तयातःगु सामान लित मबीगु,

मूर्तितपाखे स्वइगु व
घच्चाइपुस्से च्वंगु ज्या याइगु।

13 वं ब्याज कयाः दां त्याये बीगु अले ब्यूगु स्वयाः अप्वः काइगु।

“छु! थज्याःम्ह मनू म्वानाच्चनी ला? व म्वानाच्चनी मखु। वं थ्व फुक्क घच्चाइपुगु ज्या याःगुलि वयात स्यानाः हे छवयेमाः, वयागु हि वयागु हे छेनय लाइ।

14 “तर धाये कि, वया छम्ह थः बौनं याःगु फुक्क पाप खंम्ह छम्ह काय दु तर वं बौनं थें थज्याःगु ज्या याःगु मदु।

15 “वं डौंदाय पुजा याइगु थासय नइ मखु,
वं इस्त्राएलया घरानाया मूर्तितपाखे स्वइ मखु,

वं थः जःलाखःलाया कलाःयात स्यंकी मखु।

16 वं सुयातं क्वत्यलेगु ज्या याइ मखु,
तर त्यासा काःम्हयसित वयागु बर लितबी।

वं खुया काइ मखु,
तर नये पित्याःम्हसित थःगु नयेगु नसा बी,
नांगायात थःगु वसः फीकाबी।

17 वं पापपाखें थःगु ल्हाः तापाक हे तइ,
वं ब्याज कयाः दां त्याये बी मखु अले ब्यूगु स्वयाः अप्वः काइ मखु।

वं जिगु नियम पालन याइ
अले जिगु विधि पालन याइ।

“व थः बौनं याःगु पापं यानाः सी मखु। व धात्थें हे म्वाइ।

18 तर वया बौ थःगु अधर्म यानाः सी, छायाःसा वं जबरजस्ती कायेगु यात, थः किजायात लुतय यात अले थः मनूतय दथुइ मभिगु ज्या यात।

19 “अयनं छिमिसं न्यनीगु, ‘कायनं थः बौया दोष छाया भोगय याये म्वाः?’ कायनं न्याय व खःकथं ज्या याःगु दु अले जिगु विधि बांलाक पालन याःगुलि व धात्थें म्वाइ।

20 सुनां पापयात, व हे सी। कायनं थः अबुया दोषया फल भोगय याइ मखु, न अबुं कायम्हयसिगु पाप भोगय याइ। धर्मीयात थःगु धार्मिकताया फल व दुष्टयात थःगु मभिगु ज्याया फल दइ।✧

- 21 “तर सुं दुष्टमह मनुखं थःमहं याःगु फुक्क पाप त्वःताः जिगु विधि पालन यात धाःसा अले न्याय व खःकथं ज्या यात धाःसा, व धात्थे हे म्वाइ। व सी मखु।
- 22 वं याःगु छुं नं अपराध वयागु विरोधय लुमंकीगु जुइ मखु। वं धर्म याःगुलि व म्वाइ।
- 23 “छु! दुष्ट सीबलय् जि लयताइ ला? परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी। बरु थःगु पहः त्वःताः इपिं म्वाःगु जितः स्वयेमास्ति मवइ ला?
- 24 “तर धर्मी मनुखं थःगु धार्मिकता त्वःताः पापयात, अले दुष्ट मनुखं याःगु घच्चाइपुगु ज्या यात धाःसा छु व म्वाइ ला? वं न्हापा याःगु छुं नं धर्मया ज्या लुमंकीगु जुइ मखु। वयागु विश्वासघात व वं याःगु पापया कारणं व सी।
- 25 “अयनं छिमिसं धाइगु, ‘परमप्रभुं खःगु ज्या यानामदी।’ अय् इस्त्राएलया घराना, न्यँ, छु जिं खःगु ज्या यानागु मदु ला? छु छिमिसं हे मखुगु ज्या यानाच्चवनागु मदु ला?
- 26 धर्मी मनुखं थःगु धार्मिकता त्वःताः पापयात धाःसा, उकिया लागि व सी। वं याःगु पापं हे व सी।
- 27 तर दुष्ट मनुखं थःमहं यानाच्चंगु मभिंगु ज्या त्वःताः खःगु ज्या यात धाःसा, वं थःगु प्राण बचय् याइ।
- 28 वं बिचाः यानाः थःमहं याःगु फुक्क अपराध लुमंकी अले व त्वःती। उकिं व धात्थे हे म्वाइ, व सी मखु।
- 29 अयनं इस्त्राएलया घरानां धाइगु, ‘परमप्रभुं खःगु ज्या यानामदी।’ अय् इस्त्राएलया घराना, छु जिं खःगु ज्या यानागु मदु ला? छु छिमिसं हे मखुगु ज्या यानाच्चवनागु मदु ला?
- 30 “अथे जुयाः अय् इस्त्राएलया घराना, जिं छिपि छम्ह छम्हयसिगु न्याय वयागु पहःचहःकथं याये, जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु। पस्ताय चा, थःगु फुक्क अपराधपाखें लिहां वा, अले छिमिगु पाप छिमिगु पतनया कारण जुइ मखु।
- 31 छिमिसं यानाच्चवनागु फुक्क अपराध त्वःति, न्हगु नुगः व न्हगु आत्मा का, अय् इस्त्राएलया घराना, छिपि छाय् सीगु?
- 32 छायाःसा जि सुं सीगु खनाः लयताइम्ह मखु, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, पस्ताय चा, अले म्वाना च्वाँ!”

19

इस्त्राएलया जुजुपिनिगु नितिं शोकया म्ये

- 1 “इस्त्राएलया शासकतयगु बारे छं थ्व बिलापया म्ये न्यंकि,
2 अले थथे धा,
“ छिमि मां छु खः?
व सिंहतयगु दथुइ दुम्ह छम्ह मिसाम्ह सिंह खः।
ल्यायम्हपि सिंहतयगु दथुइ ग्वारातुलाः
वं थः मस्तयत् लहित।
3 उपिं मस्त सिंहत मध्ये छम्हयसित वं लहिनाः तःधिकः यात,
अले व छम्ह बल्लाःमह सिंह जुल।
वं शिकार यायेगु सयकल
अले मनूत नल।*
4 जाति जातियापि मनूतयसं वयागु बारे न्यन।
इमिसं गाः म्हुल, अले व उकी लात।
इमिसं वयात हुकं लुयायंकाः
मिश्र देशय् यंकल।
5 “ वं थःमहं आशा यानागु पूमवंगु खनाः थः मस्त मध्ये मेम्ह छम्हसित काल,
अले वयात छम्ह बल्लाःमह सिंह दयकल।
6 व सिंहतयगु दथुइ थुखे उखे वये वने याना जुल।
छायाःसा व आः छम्ह बल्लाःमह सिंह जुइ धुंकल।
वं शिकार यायेगु सयकल,
वं मनूत नल।*
7 वं इमिगु किल्लात स्यंकाबिल,
इमिगु शहरत तहसनहस यानाबिल।
व थ्वयक हाःगु सलं देश
व अन दुपि सकलें गयात।
8 अले प्यखें च्वंगु जाति जातियापि मनूत

* 19:3 १९:३-४ २ राज २३:३१-३४; २ इति ३६:१-४ * 19:6 १९:६-७ यर २१:११-२२:१९

थथःगु लागां वलिसैं लडाइँ यायेत वल,
इमिसं वयात ज्वनेत जाः हल,
अले व इमिगु गालय् लात।

9 इमिसं वयात हुकं पन्जलय् तयाः बेबिलोनयाम्ह जुजुयाथाय् हल।
इस्राएलया डौडा डौडाय्
वयागु सः गुबलैं ताये मदय्मा धकाः
इमिसं वयात कुनातल।

10 “ छिमि मां लःया लिक्क पिनातःगु छंगु दाखक्यबया दाखया मा थें खः,
गुगु यक्व लः दुगुलि फल व कचां जाःगु दु।

11 शासकतयगु राजदण्ड दय्केत
उकी बल्लाःगु कचात दु।
ख्वातुगु कचातयगु दथुइ
व तज्जाः जुयाः थाहां वल।
उकिया कचात यक्व दु।
व तज्जाः खने दु।

12 तर तंम्वय् उकियात लिनाकाल।
उकियात बैय् वांछवयाबिल।
पुर्बयागु क्वाःगु फसं उकियात गंकाबिल,
उकिया फुक्क फल कुतुवन।
उकियागु बल्लाःगु कचात फुक्क गन,
मिं उपिं भस्म जुल।

13 आः उकियात मरुभूमिइ पिल,
गंगु व लः मदुगु थासय्।

14 उकिया मू कचात मध्ये छपु कचां मि पिहां वल,
अले उकिं उकिया फलत
व कचात भस्म यानाबिल।

आः उकी शासकया राजदण्ड यायेत ज्यूगु
छपु नं कचा मन्त।’

“थ्व छपु बिलापया म्ये खः अले मनूतयसं इपिं गुलि दुःखी जूगु खः धकाः क्यनेत थ्व म्ये हालाच्चनी।”

20

विद्रोही इस्राएल

1 न्हयगुगु दँया न्यागुगु लाया झिन्हु दुखुन्हु* इस्राएलया छुं धर्मगुस्त वयाः परमप्रभुया सल्लाह कायेत जिगु न्ह्यःने फेतुत।

2 अबलय् परमप्रभुयागु वचन जिथाय् वल,

3 “अय् सीमानिमह मनू, इस्राएलया धर्म गुस्तयत् थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – छु छिपिं जिके सल्लाह काःवयागु ला? गथे जि धात्थें म्वाःमह खः, जिं छिमित सल्लाह काय्के बी मखु, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।’

4 “छु इमिगु न्याय या, इजकिएल! छु इमिगु न्याय या! इमित इमि पुर्खातयगु घच्चाइपुगु ज्या लुमंकाब्यु!

5 अले इमित धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – गुखुन्हु जिं इस्राएलयात ल्यया, जिं थःगु ल्हाः ल्हनाः याकूबया घरानालिसैं पाफया, अले मिश्र देशय् जि इमिगु न्ह्यःने खनेदयक वया अले पाफयाः जिं इमित “जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः” धकाः धया।☆

6 उखुन्हु हे जिं इपिलिसैं जिं इमित मिश्र देशं लिंगनाः हयाः जिं इमिगु निति ल्ययागु छगु देशय् हये धकाः नं पाफया। व मेगु फुक्क देश स्वयाः बांलाः, अन दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु।

7 अले जिं इमित धया, “छिपिं सकसिनं थथःगु मिखा वंकूगु उपिं घच्चाइपुगु मूर्तित वांछव! अले थःत मिश्र देशयागु मूर्तितपाखें अशुद्ध याये मते! जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।”

8 “तर इमिसं जिगु विरोध यानाः जिगु खँ मन्यन, इमिसं न्ह्याबलें लुमंका च्वनीगु उपिं घच्चाइपुगु मूर्तित वांमछवः, न इमिसं मिश्र देशया मूर्तित हे त्वःतल। उकिं जिगु तं क्वलाकेत इपिं मिश्र देशय् दुबलय् हे इमिके जिगु तं प्वंके धकाः ख्याच्चः बिया।

* 20:1 २०:१४ अगष्ट ५११ बी.सी. ☆ 20:5 २०:५-६ प्रस ३:१५-१७; यर ११:५

9 तर जिं अथे मयाना, छायाःसा जिं जिगु नांया इज्जतयात रक्षा यायेगु ज्या याना। जिं इस्राएलीतयत् मिश्र देशं पितहःगु खंपि जःखः च्वंगु जातितयगु दथुइ जिं थःगु नांयात बदनाम जुइके मबिया।

10 उकिं जिं इमित मिश्र देशं पिकयाः मरुभूमिइ हया।

11 अन जिं इमित जिगु विधित बिया, अले जिगु नियमत क्यना, सुनां थुपिं पालन याइ व मन् उकिं यानाः म्वाइ।*

12 हाकनं इमित पवित्र याइम्ह जि परमप्रभु हे खः धइगु खँ इमिसं सीमा धकाः इमिगु व जिगु दथुइ चिंया लागि जिं इमित विश्रामबारत नं बिया।*

13 “अयनं इस्राएलयापि मनूतयसं मरुभूमिइ जिगु विरोधय् विद्रोह यात। इपिं जिगु विधिकथं व आज्ञा कथं मजू, तर इमिसं जिगु नियमयात हेला यात, खः ला उपिं पालन याइपिं मनूत उपिंपाखें हे म्वाइ। जिगु विश्रामबारत इमिसं पूरा अशुद्ध यानाबिल। उकिं जिं धया, “थ्व हे मरुभूमिइ इमिके जिगु तं प्वंकाः इमित नाश यानाबी।”

14 तर गुगु जातियापिं मनूतयगु मिखाया न्ह्यःने जिं इमित पित हया, उपिं जातियापिं मनूतयगु मिखाया न्ह्यःने जिगु नां अपवित्र मजुइमा धकाः जिं जिगु नांया इज्जतयात रक्षा यायेगु ज्या याना।

15 हाकनं जिं इमित बियागु मरुभूमिइ “दुरु व कस्ति बाः वयाच्वंगु अले फुक्क देशत स्वयाः बांलाःगु देशय् जिं इमित हये मखु” धकाः इपिलिसें पाफया,*

16 छायाःसा इमिसं जिगु नियमयात हेला यात, अले इपिं जिगु विधिकथं मजुल, जिगु विश्रामबारतयत् अपवित्र यात। छायाःसा इमिगु मन इमिगु मूर्तितपाखे वनाच्वंगु खः।

17 अयनं जिं इमित नाश मयासें दया याना, अले मरुभूमिइ इमित सिधयकामछवया।

18 जिं मरुभूमिइ इमि काय् म्हायपिन्त धया, “छिपिं थः पुर्खातयगु विधिकथं जुइ मते, इमिगु नियम मानय् याये मते, इमिगु मूर्तित पुजा यानाः थःत अशुद्ध याये मते।

19 जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः। जिगु विधिकथं जु! होसियार जुयाः जिगु नियम पालन या!

20 जिगु विश्रामबारयात पवित्र तयाति! गुकिं यानाः व छंगु व जिगु दथुइया बाचाया छगू चिं जुइ! अले छिमिसं जि हे परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः धकाः सी।”

21 “तर इमि काय् म्हायपिन्सं नं जिगु विरोधय् विद्रोह यात। इपिं जिगु उजंकथं मजुल, अले जिगु व्यवस्था पालन यायेत होशियार मजू, “खः ला उपिं पालन याःसां मनूत उपिंपाखें हे म्वाइ” अले इमिसं जिगु विश्रामबारयात अशुद्ध यात। उकिं जिगु तं क्वलाकेत इपिं मिश्र देशय् दुबलय् हे इमिके जिगु तं प्वंके धकाः ख्याच्वः बिया।

22 तर जिं इमित पित हयागु खंपि जातितयगु न्ह्यःने जिगु नां बदनाम मजुइमा धकाः जिं थःगु ल्हाःयात पना, जिं जिगु नांया इज्जतयात रक्षा यायेगु ज्या याना।

23 हाकनं मरुभूमिइ जिं इपिलिसें, “जिं इमित जाति जातियापिं मनूतयगु दथुइ छ्यालब्याल यानाबी, अले देश देशय् छिमित छ्यालब्याल यानाबी” धकाः पाफया,*

24 छायाःसा इमिसं जिगु नियम मानय् मयात, जिगु विधितयत् हेला यात, अले जिगु विश्रामबारयात अशुद्ध यात। इमिगु मिखा थः पुर्खातयगु मूर्तितपाखे वनाच्वन।

25 अले जिं इमित ज्यालगय मजुगु नियम बिया, अले इपिं म्वानाच्वने मफइगु विधि बिया।

26 इमित वातां यायेत जिं इमित उपिं हे बलिदानतपाखें अपवित्र याकेबिया, गुगु बलिदानय् इमिसं थः फुक्कं न्हापा बूपिन्त मिइ बलि छाल। इमिसं जि परमप्रभु इमि परमेश्वर खः धयागु सीमा धकाः थथे याना।’

न्याय व लिथापं

27 “उकिं अय् सीमानिम्ह मनू, इस्राएलयापिं मनूतलिसें खँ ल्हा, इमित धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जितः त्वःताः छिमि पुर्खातयसं जिगु अपमान यात।

28 जिं पाफयाः इमित बी धयागु देशय् इमित हयाबलय्, गन गन इमिसं तःज्जाःगु वा इयाम्म जगु सिमा खन, अन अन इमिसं थःगु बलिदानत छाल, जितः तं पिकाइगु इमिगु भेटी छाल। इमिसं थःगु नस्वाःगु गुँगू थन अले थःगु त्वँसाबलि छाल।

29 अले जिं इमित न्यना— छिपिं वनाच्वनागु पुजा याइगु थाय् छु खः?’ ” थौं तक नं व थाययात बामां धाइ।

30 “उकिं इस्राएलया घरानायात धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – छु! छिमिसं थः पुर्खातयसं थें थःत अशुद्ध यायेगु ला? इमिगु घच्चाइपुगु ज्याकथं व्यभिचारी थें ज्या यायेगु ला?

31 छिमिसं थः मस्तयत् कोसेलिकथं मिइ बलि छायाः थौं तक हे थःगु मूर्तितपाखें थःत अशुद्ध यानाच्वंगु दु। अय् इस्राएलया घराना, छु! जिं छिमित जिके सल्लाह काय्के बीगु ला? गथे जि धात्थें म्वाःम्ह खः, जि, परमप्रभु परमेश्वरं धाये, छिमिसं जिके न्यनेकने यायेदइ मखु।

32 “छिमिसं धाइगु, “जिमित सिं व ल्वहंयागु सेवा याइपिं जातित थें, संसारयापिं मनूत थें जुइ मास्ति वः।” तर छिमिगु मनय् दुगु खँ गुबलें पूरा जुइ मखु।

33 गथे जि धात्थें म्वाःम्ह खः, जि, परमप्रभु परमेश्वरं धाये, जिं छिमित बल्लाःगु ल्हातं, अले चक्कंगु लपुं तं प्वंक् प्वंक् राज्य याये।

* 20:11 २०:११ लेवी १८:५ * 20:12 २०:१२ प्रस ३१:१३-१७ * 20:15 २०:१५ गन्ती १४:२६-३५ * 20:23 २०:२३ लेवी २६:३३ † 20:29 २०:२९ बामा थुकिया अर्थ “पुजा याइगु थाय्” खः।

34 जिं छिमित बल्लाःगु ल्हाः व चक्कंगु लपुं तं प्वंकू प्वंकू जाति जातियापिं मनूतयगु दथुं लिंगना हये, अले छिपिं छ्यालब्याल जूगु देशं जिं छिमित मुंके।

35 जिं छिमित जाति जातितयगु मरूमिइ हये, अले अन जिं इमिगु न्ह्यःने हे छिमिगु न्याय याये।

36 जिं मिश्र देशय छिमि पुर्खातयगु न्याय यानागु थें हे जिं छिमिगु न्याय याये। जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु।

37 छिपिं फै थें जिगु कथिया क्वं वनीबलय् जिं छिमित स्वये, अले छम्ह छम्ह यानाः ल्याःखनाः बाचाया बन्धनय् हये।

38 जिं छिपिं मध्ये जिगु विरोधय अपराध याइपिं फुक्क विद्रोहीतयत् पितछवयाः छिमित शुद्ध याये। इपिं च्वनाच्वंगु देशं इमित जिं हयेगु जूसां इपिं इस्त्राएल देशय दुहां वने दइ मखु। अले जि हे परमप्रभु खः धकाः छिमिसं म्हसी।

39 “ हे इस्त्राएलया घराना, छिमिगु बारे, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – वनाः छिपिं सकसिनं थथःगु मूर्तियात पुजा या! तर लिपा छिमिसं धात्थे हे जिगु खँ न्यनी, अले छिमिसं जिगु पवित्र नांयात थःगु कोसेलि व मूर्तितपाखें गुबलें अशुद्ध याइ मखु। ”

40 छायाःसा परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, ‘थ्व देशय इस्त्राएलया फुक्क घरानां जिगु पवित्र पर्वत, इस्त्राएलया तज्जाःगु पर्वतय जिगु सेवा याइ, अन जिं इमित नालाकाये। अन हे जिं छिमिगु बलिदानत, भेटीत व छिमिगु दकलय् भिंगु भिंगु क्वस्यलितनापं छिमिगु बलित कायेगु याये।

41 जिं छिमित जाति जातितपाखें पित हयेबलय् अले छिमित छ्यालब्याल जुयाच्वंगु देशं छिमित मुंकेबलय् छिमित नस्वाःगु धुपोंय थें नाले। अले जाति जातितयगु न्ह्यःने जिं थःम्हं थःत छिमिगु दथुइ पवित्र क्यने।

42 जिं थःगु ल्हाः ल्हनाः छिमित बी धकाः छिमि पुर्खातलिसे पाफयागु इस्त्राएल देशय हयेबलय् छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।

43 छिमिगु गुगु पहःचहः व ज्यापाखें छिपिं अशुद्ध जूगु खः, उपिं छिमिसं अन लुमंकी। अले छिमिसं याःगु मभिंगु ज्याया लागि छिमिसं थःम्हं थःपिन्त मययेका हइ।*

44 हे इस्त्राएलया घराना, छिमिगु मभिंगु पहःचहः व स्यंगु ज्याकथं मखु, तर जिं जिगु नांया इज्जतयात रक्षा यायेत जिं छिपिलिसे व्यवहार यायेबलय् छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी। परमप्रभु परमेश्वरं धयादी। ”

दच्छिनया विरोधय न्याय

45 हाकनं परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल,

46 “अय् सीमानिम्ह मनु, थःगु ख्वाः दच्छिनपाखे स्वयकाः दच्छिन पाखेया विरोधय न्ववा! झाः दुगु दच्छिनया देशयागु विरोधय अगमवाणी ल्हा!

47 झाः दुगु दच्छिनया देशयात धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरया थ्व वचन न्यौं! वयकलं थथे धयादी – जिं छंके मि तयाबी। उकिं छंगु फुक्क वाउँगु सिमा व गंगु सिमायात भस्म यानाबी। उकिया हाना हाना च्यानाच्वंगु मि सी मखु तर दच्छिननिसें उत्तर तकया फुक्क लागायात भस्म यानाबी।

48 जि परमप्रभुं हे व मि तयाब्यगु खः धकाः सकसिनं सी। अले व सी मखु। ”

49 जिं धया, “हे परमप्रभु परमेश्वर, इमिसं ला जिगु बारे थथे धयाच्वंगु दु, ‘थ्वं उखान जक धाःगु, मखु ला?’ ”

21

परमेश्वरया न्याययागु तरवार

1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,

2 “अय् सीमानिम्ह मनु, थःगु ख्वाः यरूशलेमपाखे स्वयकाः पवित्र थाय्या विरोधय अगमवाणी ल्हा! इस्त्राएल देशया विरोधय अगमवाणी ल्हा,

3 वयात थथे धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी, स्व! जि छंगु विरोधय दु। जिं दापं थःगु तरवार लिक्काः छिपिं मध्ये धमीं व दुष्ट निखलःसितं स्यानाबी।

4 धमीं व दुष्ट निखलःसित जिं खतम यानाबी, अथे जुयाः दच्छिननिसें उत्तर तक फुक्कसिगु विरोधय जिगु तरवार दापं पिहां वइ।

5 थुकथं जि, परमप्रभुं हे थःगु तरवार दापं लिकाःगु खः धकाः फुक्कसिनं सी। व दापय हाकनं लिहांवनी मखु। ”

6 “अय् सीमानिम्ह मनु, झसुका ति! ख्वःगु नुगलय् तसकं दुःख चायाः इमिगु न्ह्यःने झसुका ति!

7 अले इमिसं छन्त ‘छं छाया झसुका तयाच्वनागु’ धकाः न्यन धाःसा थथे लिसः ब्यु, ‘वयाच्वंगु खबरं यानाः सकसिगु नुगः खाइ अले सकसिगु ल्हाः याताप्याता जुइ। सकसिगु नुगः क्वतुनी अले सकसिगु पुलि लः थें याग्लाप्याग्ला जुइ। स्व! थथे जुइत्यंगु दु, अले थथे हे जुइ,’ जि, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धाये। ”

8 हाकनं परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,

9 “अय् सीमानिम्ह मनु, अगमवाणी ल्हानाः थथे धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी,

“ ‘छपु तरवार, ज्वयकातःगु तरवार
व प्वालप्वाल थीकातःगु तरवार,

10 स्यायेत ज्वयकातःगु,

हाबलासा थें प्वालाक्क च्यायेत थीकातःगु।

“ ‘छु! जिपिं जिम्ह काय् यहदाया राजदण्डय् लयतायेगु ला? तरवारं ला अज्याःगु फुक्क कथियात हेला याइ।

11 “ तरवारयात छ्यलेत प्वालप्वाल थीकल अले ज्वय्कल,
ल्हातय् ज्वनेत,

व स्याइम्हयसिगु ल्हातय् बीत तयार याःगु दु।

12 अय् सीमानिम्ह मनु, तसलं ख्वयाः बिलाप या!

छाय्धाःसा थ्व जिगु प्रजाया विरोधय् दु।

थ्व इस्त्राएलया फुक्क शासकतयगु विरोधय् दु।

इमित जिम्ह मनूतनापं हे तरवारया अधीनय् ब्यूगु दु।

उकिं छाति दा!

13 “ धाथें हे परीक्षा वइ, अले तरवारं हे हेला याइगु यहदाया राजदण्ड हे दया मच्चन धाःसा? परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।’

14 “उकिं अय् सीमानिम्ह मनु,

अगमवाणी ल्हा, ल्हातं ल्हातय् दा।

तरवार, खः, तरवारं निकः तक पालेमा!

खः, स्वकः तक नं!

थ्व तरवार स्याये पालेत खः।

तःधंगु नाशया निरति फुक्कपाखें वं इमित घेरय् याइ।

15 मनूतयगु नुगः ग्यानाः नाया वनेमा,

अले यक्व मनूत क्वःदयेमा धकाः

इमिगु फुक्क मू ध्वाखाय् स्याये पालेत

जिं तरवार तयागु दु।

हाबलासा थें थीत उकियात दयक्गु दु,

उकियात स्याये पालेत ज्वनी।

16 अय् तरवार, छंगु धाः गुखेपाखे स्वःगु दु,

जवपाखे कि खवपाखे,

छ उखेपाखे हूँ!

17 जिं नं ल्हातं ल्हातय् दाये,

अले जिगु तं क्वलाइ।

जि परमप्रभुं हे धयागु खः।”

बेबिलोनयाम्ह जुजुं ज्वखना स्वइ

18 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,

19 “अय् सीमानिम्ह मनु, बेबिलोनयाम्ह जुजु तरवार ज्वनाः वइगु निपु लँय् चिं ति। थुपि निपु लँ छगू हे देशं शुरु जूगु जुइ, उकिया दोबातय् छगू नां च्वइगु थां ति।

20 छं अम्मोनीतयगु रब्बा शहरय् तरवार वयेत छपु लँ व यहदा अले किल्ला दुगु यरूशलेम शहरय् तरवार वयेत छपु लँ ल्य!

21 छाय्धाःसा बेबिलोनयाम्ह जुजु ज्वखना स्वयेत निपु लँ बायावनीगु थासय् दोबातय् दनी। वं वाणत चिष्टा तइ, वं थः मूर्तिंतलिसें सल्लाह काइ, वं पशुया स्यें जाँचय् याइ।

22 पःखाः तछ्याइगु ततग्वःगु धलित तयेत, तसलं स्याये पालेत आज्ञा बीत, लडाइँया सः न्यकेत, ध्वाखा तछ्यायेत तग्वःगु धलि तयेत, द्रुम्बःचा थकायेत व घेरय् याइगु चाया पःखाः दय्केत वयागु जव ल्हातय् यरूशलेमया चिष्टा लाइ।

23 यरूशलेमयापिं मनूतयसं थ्व मखुगु ज्वखनाः खः धकाः बिचाः याइ, छाय्धाःसा इमिसं बेबिलोनियानापं सन्धि याःगु खः। तर बेबिलोनियाम्ह जुजुं इमिगु दोष लुमंकी अले हमला यानाः इमित ज्वनी।

24 “उकिं परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, ‘तःकः मछि हे छिमिसं छिमिगु पाप व अपराध जितः लुमंकाब्यूगु दु। छिमिसं थुकियात सुचुकेगु तक नं मयाः। छिमिसं याःगु फुक्क खँय् छिमिसं थःगु पाप क्यनी। उकिं यानाः हे छिमित शनूतयसं ज्वना यंकी।

25 “ ‘अय् इस्त्राएलयाम्ह अपवित्र व दुष्ट शासक, छंगु लिपांगु दि व सजाँयया ई थ्यंकः वःगु दु।

26 परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – फेटा लिका! मुकुट नं त्वः! आः हाकनं छुं खँ न्हापा थें जुयाच्चनी मखु। चिधंपिन्त तःधंकीगु जुइ, अले तःधंपिन्त चिधं याइ।

27 नाश! नाश! जिं थ्व शहरयात सत्यानाश यानाबी। थ्व शहरयात न्याय यायेगु अधिकार दुम्ह मवतले हाकनं थ्व शहरयात दय्की मखु। व वये धुंकाः जिं वयात थ्व लःल्हानाबी।’ ”

अम्मोनीतयगु विरोधय् अगमवाणी

28 “अय् सीमानिम्ह मनु, छं अगमवाणी यानाः धा, ‘अम्मोनीत व इमिगु अपमानया बारे परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,

- “ छपु तरवार, छपु तरवार,
दापं स्याये पालेत लिकाःगु दु।
हाबलासा थें प्वालाक्क च्यायेत
व थीकातःगु दु।*
29 छंगु बारे मखुगु दर्शन खंसां तबि,
छंगु लागि मखुगु ज्वरखना स्वःसां तबि
उपि स्याये हे माःपिं दुष्टत,
गुपिनिगु दि वये धुंकल,
गुपिनिगु लिपांगु सजाँयया ई वये धुंकल,
इमिगु ककुइ पालेत व तरवारयात छ्यलीगु जुइ।
- 30 “ व तरवार दापय् ति!
अय् तरवार, छन्त दय्कूगु थासय् हे,
छं पुर्खातयगु देशय् हे
जिं छंगु इन्साफ याये।
31 जिं थःगु तं छंके प्वंके।
जिगु च्याःगु तंया मि छंगु विरोधय् पिकाये।
जिं छन्त नाश याये सःपिं
व दयामदुपिं मनूतयगु ल्हातय् बी।
32 छ मिया लागि सिं जुइ।
छंगु हि छंगु हे देशय् बाः वइ।
छन्त हाकनं गुबले लुमंकीगु जुइ मखु,
छाय्धाःसा जि परमप्रभुं हे थ्व खँ धयागु खः।’ ”

22

यरूशलेमयागु तःधंगु पाप

- 1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
2 “अय् सीमानिम्ह मनू, छु छं वयागु न्याय याये, मखु ला? छु छं थ्व ज्यानमारा शहरया न्याय याये, मखु ला? छं वयागु फुक्क घच्चाइपुगु ज्या वयात कनाब्यु।
3 अले वयात थथे धा, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, ‘हे शहर, थःत अशुद्ध यायेत मूर्तित दय्कूम्ह, थःगु हे अन्तया ई हयेत, थःगु हे दथुइ हि बाः वय्कूम्ह शहर!
4 छं बाः वय्कूगु हि यानाः छु दोषी जूगु दु। छं दय्कूगु मूर्ति यानाः छु अशुद्ध जूगु दु। छंगु नाशया दि वये धुंकल। छंगु ई फुत। जिं छन्त संसार न्यंकं न्हीकीगु खँ यानाबी। फुक्क देशं छन्त हेस्याइ।
5 अय् बदनाम व अलमलं जाःगु शहर, छंगु लिक्क व तापाक च्वंपिन्सं छन्त लायबुइ।
6 “ ‘स्व! छंगु पःखाः दुने दुपिं सकले शासकतय्सं गय् यानाः थःगु बल मनू स्यायेगुलिइ छ्यलाच्चंगु।
7 छंके हे इमिसं थः मां बौयात हेला यात, विदेशीतय्त अत्याचार यात, अले मांबौ मदुपिं मस्त व भाःत मदुपिं मिस्तय्त बांमलाःगु व्यवहार यात।*
8 छं जिगु पवित्र वस्तुयात हेला याःगु दु अले जिगु विश्रामबारया दियात अपवित्र याःगु दु।*
9 हि बाः वय्केत मखुगु खँ ल्हानाजुइपिं मनूत छंके तयार जुयाः च्वनाच्चंगु दु। अले डाँडाया पुजा याइगु थासय् प्रसाद नइपिं व मभिगु ज्या याइपिं मनूत नं छंके दु।
10 छंके थः बौया कलाःपिनापं घनाः थः बौयात अपमान याइपिं दु, छंके थीमत्यः जूबलय् व विधिकथं अशुद्ध जुयाच्चंम्ह मिसालिसें लसपस याइपिं मनूत नं दु।*
11 छंके गुलिसिनं थः जःलाखःलाया कलाःलिसें घच्चाइपुगु ज्या याइगु। गुलिसिनं थः भौयात स्यंकीगु, अले गुलिसिनं थः हे बौया म्हाय्, थः केहँयात बलात्कार याइगु।
12 छंके हे मनूतय्सं मनू स्यायेत ध्यबा काइगु, गुलि मनूतय्सं ब्याजय् नं यक्व ब्याज काइगु, थः जःलाखःलायात अन्याय यानाः जबरजस्ति लबः काइगु। छं जितः ल्वःमंक्कगु दु, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।* ”

* 21:28 २१:२८-२९ यर ४९:१-६; इज २५:१-७; आमो १:१३-१५; सप २:८-११ * 22:7 २२:७ प्रस २०:१२; २२:२१-२२; व्य ५:१६; २४:१७-२२ * 22:8 २२:८ लेवी १९:३०; २६:२
* 22:10 २२:१०-११ लेवी १८:७-२० * 22:12 २२:१२ प्रस २२:२५-२७; २३:८; लेवी २५:३५-३७; व्य १६:१९; २३:१९-२०

- 13 “ छं अन्याय याना: फाइदा का:गुलि अले थ:गु दथुइ हि बा: वयकूगुलि जिं धात्थें हे ल्हातं ल्हातय् दाये।
 14 छु जिं न्याय यानागु दिं छंगु साहस दयाच्चनी ला? अथवा छंगु ल्हा: बल्लाइ ला? जि, परमप्रभुं थ्व धयागु दु, अले थथे हे याये।
 15 जिं छिमि मन्तयत् जाति जाति व देश देशय् छ्यालब्याल यानाबी। जिं छंके दुगु अशुद्धता मदयकाबी।
 16 जाति जातितयगु मिखाय् छंगु बेइज्जत जुइबलय् छं जि हे परमप्रभु ख: धका: सी। ”

परमप्रभुया मिया भट्टी

- 17 परमप्रभुयागु वचन जिथाय् वल,
 18 “अय् सीमानिम्ह मनु, इस्राएलया घराना जिगु निंति धातुयागु कसर थें जूगु दु, इपिं सकलें भट्टीइ दुगु सिज:, टिन, नँ व म्ह: थें जुल। इपिं ला वह:यागु कसर थें जुइ धुंक्कूगु दु।
 19 उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, ‘छिपिं सकलें कसर जूगुलि जिं छिमित यरूशलेम दुने हे मुंके।
 20 हाना हाना मि च्याका: नायकेत गथे मन्तयसं वह:, सिज:, नँ, म्ह: व टिन भट्टीइ मुंकी, अथे हे जिं नं जिगु तं व जिगु इर्वे:कय् छिमित छथाय् मुंके, अले छिमित अन शहर दुने हे तया: नायके।
 21 जिं छिमित मुंके, अले छिमिके जिगु तंया मिं स्वांपुया बी, अले छिपिं उकिं दुने हे नायावनी।
 22 भट्टीइ वह: नायावंगु थें हे छिपिं नं उकी दुने नायावनी। अले जि परमप्रभुं हे छिमिके थ:गु तं प्वंकूगु ख: धका: छिमिसं सी। ”

इस्राएलया नाय:तयगु पाप

- 23 हाकनं परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
 24 “अय् सीमानिम्ह मनु, इस्राएल देशयात धा, ‘छ अशुद्धगु देश ख:, जि छ खना: थुलि तं चायागु दु कि जिं छन्त सजॉय बीबलय् भचा नं वा वइ मखु।’
 25 वया शासकतयसं मभिंगु ग्वसा: ग्वयाच्चंगु दु इपिं शिकारयात काचाकुचु याइपिं सिंह थें गर्जय् जुया: च्वंगु दु। इमिसं मन्तयत् नल, इमिसं मू मू वंगु सामान लतय् यात, अले अनच्च्वंपि यक्व मिस्तयत् भा:त मदुपिं यानाब्यूगु दु।
 26 वया पुजाहारीत जिगु व्यवस्थाया अ:खतं वंगु दु अले जिगु पवित्र चिजत स्यंकूगु दु। इमिसं पवित्र व साधारणया दथुइ छुं मपाकु। इमिसं शुद्ध व अशुद्ध छुं मपा: धका: स्यंगु दु। इमिसं जिगु विश्रामबार नं मानय मया:, इमिगु दथुइ जि अपमानित जूगु दु।
 27 उकिया दुने दुपिं हाकिमत थ: शिकारतयत् कुचा कुचा याइपिं गुंखिचात थें च्वं। इमिसं बेइमान याना: फाइदा कायेत हि बा: वयका: मन्त स्याइगु।
 28 वया अगमवत्तातयसं मखुगु दर्शन अले फताहा ज्वखना स्वया: उपिं मभिंगु ज्यायात सख्खा: पा:गु थें त्व:पुइगु। परमप्रभुं छुं धयामदीसां ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादिल’ धका: इमिसं धाइगु।
 29 देशयापिं मन्तयसं जबरजस्ती लाकाकायेगु व खुइगु ज्या याइगु, इमिसं गरीबत व मगा:मचा:पिन्त इन्साफ मब्यूसें इमित अत्याचार याइगु, अले विदेशीतयत् बांमला:गु व्यवहार याइगु।
 30 “प:खा: हाकनं दयकाबीम्ह व देश जिपाखें नाश मजुइमा धका: देशया लागि जिगु न्ह्य:ने प:खा:या हतय् दनाबीम्ह छम्ह मनु इमिगु दथुइ जिं स्वया, तर जिं सुं मखना।
 31 उकिं जिं इमिके जिगु तंया मि प्वंका: इमित भस्म याये। इमिसं या:गु फुक्क ज्या इमिगु हे छेनय् हयाबी, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी। ”

23

निम्ह व्यभिचारिणी तताकेहें

- 1 परमप्रभुयागु वचन जिथाय् वल,
 2 “अय् सीमानिम्ह मनु, निम्ह मिसात दु, इपिं छम्ह हे मांया म्हायपिं ख:।
 3 इमिसं मिश्रय् ल्यासेबलय् हे वेशयाया ज्या यात। अन इमिगु दुस्व: ज्वन, अले इमिगु कुमारी म्हायात तिसिल।
 4 तताम्हयसिगु नां ओहोला ख:। केहेंम्हयसिगु नां ओहोलिबा ख:। इपिं जिगु हे ख:, इमिसं काय्म्हायपिं बुइकल। ओहोला सामरिया ख:, ओहोलिबा यरूशलेम ख:।
 5 “जिमि कला: जूसां ओहोलां वेशयाया ज्या याना हे च्वन, अले अशूरय् च्वंपिं प्रेमीतलिसें लसपस यायेगु त्व:मत्।
 6 इपिं वँचुगु वस: फिनात:पिं राज्यपालत व हाकिमत ख:। इपिं सकलें ल्व:वनापुसे च्वंपिं ल्याय्म्हपिं व सल गया जुइपिं ख:।
 7 वं इपिलिसें हे व्यभिचार यात, इपिं सकलें अशूरयापिं तत:धंपिं मन्त ख:। वं सुयात यय्कल, इमिगु हे मूर्ति व अशुद्ध जुल।
 8 थ: मिश्र देशय् दुबलयनिसें या:गु वेशयाया ज्या वं त्व:मत्। छायाधा:सा व ल्यासेबलय् मन्त वलिसें घन, वयागु कुमारी अवस्थायागु दुस्वलय् इमिसं ल्हा: तल, अले वलिसें व्यभिचार यात।
 9 “वं वया अशूरी प्रेमीयात तसकं यय्कूगु ख:। अथे जुया: जिं वयात वया प्रेमीत, अशूरया ल्हातय् बिया।
 10 इमिसं वयात नांगा यात। इमिसं वया काय् म्हायपिन्त ज्वन, वयात तरवारं पाला: स्यात। मिसात मध्ये व बदनाम जुल, वयात सजॉय बिल।

- 11 “वया केहें ओहोलीबां व खन, अयनं ओहोलीबा वेश्याया ज्या यायेगुलिइ थः तता स्वयाः यक्व स्यनावन।
 12 वं अशशूरी हाकिमत, राज्यपालत व बांबांलाःगु सेनाया वसः फिनाः सल गया जुइपिन्त ययकल। इपिं सकलें ल्वःवनापुरसे च्वंपिं ल्याय्महपिं मनूत खः।
 13 व नं अशदु जुइ धुंकूगु जिं खना। इपिं निम्हं तताकेहेंपिं छगू हे लँय वन।
 14 “वं ला थःगु वेश्याया ज्या झन अप्वयकल। वं अंगलय ह्याउंगु रंगं दयकातःगु बेबिलोनी मिजंतयगु किपा खन।
 15 इमिसं जँय् जनी व छेनय् ताहाकःगु फेटा चिनातःगु दु, इपिं सकलें रथया हाकिमत थें खने दु। इपिं बेबिलोनिया देशय् बूपिं बेबिलोनी मनूत थें खने दु।
 16 वं इमित खनेवं इमित ययकाः बेबिलोनीतयगु देशय् इमिथाय् दूतत छवल।
 17 अले बेबिलोनीत वयाथाय् वयागु मतिनाया खाताय् लसपस याः वल। अले वनापं व्यभिचार यानाः वयात स्यंकाबिल। इपिंपाखें व अशदु जुइ धुंकाः दिक्क चायाः वयागु मन इपिंपाखें तापानावन।
 18 “वं खनेदयकः वेश्याया ज्या यात अले थःगु नांगा म्ह सकसितं क्यंगुलि वया ततापाखें जिगु मन तापाःगु थें अथे हे वपाखें नं जिगु मन तापात।
 19 अयनं वं थः ल्यासेबलय् थःम्हं मिश्रय् याःगु वेश्याया ज्यायात लुमंकाः वं थःगु वेश्याया ज्यायात झन झन अप्वयकाहल।
 20 अन गधायगु थें लिंग दुपिं व सलयागु थें वीर्य दुपिं थः प्रेमीपिन्त ययकाजुल।
 21 थुकथं मिश्र देशय् छंगु छातिइ ल्हाः तःगु, छंगु ल्यासेबलय्या दुस्वः तिस्सिगु खँ लुमंकाः छं थःगु ल्यासेबलय्यागु कामुकताया इच्छा यात।

ओहोलीबायात परमप्रभुया न्याय

- 22 “उकिं हे ओहोलीबा, जि, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धाये – स्व! जिं छ दिक्क चाःपिं छिमि प्रेमीपिन्त छंगु विरोधय् ग्वाके अले इमित प्यखेरं छंगु विरोधय् हये।
 23 जिं बेबिलोनियापिं मिजंपिं व फुक्क बेबिलोनियायापिं मिजंपिं, पकोद, शोअ व कोअयापिं मिजंपिं अले फुक्क अशशूरीतयत् हये। जिं उपिं फुक्क बांलाःपिं, ल्याय्महपिं हाकिमत, मू मू हाकिमत व सल गया जुइपिं सकसितं प्यखेरं छंगु विरोधय् हये।
 24 इपिं छंगु विरोधय् उत्तरं ल्वाभः, रथत व गाडात व जाति जातियापिं सिपाइंतयगु पुचःनापं वइ। तःधंगु व चिधंगु ढालत ज्वनाः व नँयागु तपुलि पुनाः इमिसं छन्त घेरय् याइ। जिं छन्त इमिगु ल्हातय् सजॉयया लागि बी। इमिसं थःगु चलन कथं छन्त सजॉय बी।
 25 जिं थःगु दाहाया तं छपाखे स्वयके, इमिसं छलिसैं बांमलाःगु व्यवहार याइ। इमिसं छंगु न्हाय् व न्हायपं ध्यनाबी, छिमि म्वानाच्वंपिन्त तरवारं पालाः स्यानाबी। इमिसं छिमि काय् म्हायपिन्त लाकायंकी, छिमि ल्यंदुपिं मिं भस्म जुइ।
 26 इमिसं छंगु वसः खुनाः छंगु बांबांलाःगु तिसातासा लाकायंकी।
 27 थुकथं छं मिश्र देशय् शूरु यानाः आः तक याना वयाच्वंगु छंगु वेश्याया ज्या व मभिंगु ज्या जिं पनाबी। छं हाकनं गुबलें इमिपाखे कुइच्छां स्वइ मखु। छं हाकनं मिश्र देशयात लुमंकी मखु।
 28 “छाय्धाःसा परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, जिं छन्त छं तसकं मययकूपिनिगु ल्हातय् लःल्हाये त्यनागु दु, जिं छन्त छ दिक्क चाःपिं मनूतयगु ल्हातय् लःल्हाये त्यनागु दु।
 29 इमिसं छन्त घृणा याइ। छंगु फुक्क कमाइ लाका काइ, अले छन्त नांगा यानाः त्वःताबी। छंगु वेश्याया ज्याया लज्या खने दइ। छं वेश्याया ज्या याःगुलि व छ स्यनावंगुलि
 30 छन्त थज्याःगु अवस्थाय हःगु खः। छाय्धाःसा जाति जातिया निंतिं छ वेश्या जुल अले इमिगु मूर्तिंतयत् पुजा यानाः छं थःत अपवित्र यात।
 31 छ थः तताया लँय वंगु दु। उकिं जिं वयागु सजॉयया ख्वला छंगु ल्हातय् बी।✽
 32 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –

“छं तगवःगु व तःजाःगु छिमि ततायागु ख्वलां त्वनी,

सकसिनं छन्त हेस्याइ

अले हेला याइ,

छाय्धाःसा उगु ख्वलाय् यक्व न्हं।

33 थुकिं म्हाइपुइकाबी अले लगय् जुइकाबी,

व छिमि तता सामरियायागु ख्वला खः,

नाश व उजाडया ख्वला।

34 छं व ख्वला खालि मजुतले त्वनी,

छं थुकियात कुचा कुचा जुइक तछ्याइ।

अले छकु कुचा कयाः थःगु दुस्वलय् कियाबी।”

जि परमप्रभु परमेश्वरं थ्व खँ न्ववानागु खः।

35 “उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – छं जितः ल्वःमंकल, अले छंगु जँय्फाःया ल्युने जितः तल, उकिं छं थःगु महापाप व व्यभिचारया लिच्चः भोगे यायेमाली।”

✽ 23:31 २३:३१-३४ यशै ५१:१७-२३; यर २५:१५-१६; ४९:१२; विलाप ४:२१; ओब १६; प्रका १४:१०; १६:१९

निम्ह तताकेहेपिन्त परमप्रभुया न्याय

36 परमप्रभुं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, छु! छं ओहोला व ओहोलिबाया न्याय यायेगु ला? अथे खःसा इमिसं याःगु घच्चाइपुगु ज्या इमित कनाब्यु,

37 छायाधाःसा इमिसं व्यभिचार याःगु दु, इमिगु ल्हातय् हि दु। इमिसं थःगु मूर्तितनापं व्यभिचार यात, जिगु लागि बुइकूपिं इमि काय् म्हायपिन्त इमिसं उपि मूर्तितयगु न्ह्यःने मिइ बलि छाल।

38 इमिसं जिलिसें थथे नं याःगु दु, उखुन्हु हे इमिसं जिगु पवित्र थाययात अशुद्ध यात अले जिगु विश्रामबारयात मानय् मयात।

39 इमिसं थःकाय् म्हायपिन्त इमिगु मूर्तितयगु निति बलि छाःगु दिनय् हे इपिं जिगु पवित्रथाय् दुने दुहां वल, अले उकियात अपवित्र यात। इमिसं जिगु देगलय् थज्याःगु हे ज्या यात।

40 इमिसं तातापापिं मनुतयत दूतत छवयाः नं सःतल, इपिं वल।

“अय् ओहोला व ओहोलिबा छिमिसं इमिगु निति म्वःल्हुल, मिखाय् अजः तल, अले तिसा पुनाः थःत बांलाकल।

41 छिपिं छगू बांलाःगु ताहाकःगु बेन्चाय् च्वन,* उकिया न्ह्यःने तेबिल तयाः जिगु धुपॉय् व चिकं तल।

42 “मसभूमि ग्वाः ग्वाः मनुत ब्वनाः हल, इपिं सकलें तसकं लयताः, अले इमिगु सः तसकं तसः। इमिसं उपिं निम्ह तताकेहेपिनिगु ल्हातय् चुरि न्ह्याकाबिल, इमिगु छेनय् बांबांलाःगु श्रीपेच पुइकाबिल।

43 व्यभिचार यायां बुरी जुइ धुकूम्ह छम्हयसिगु बारे जिं धया, ‘आः वयात मेपिं वेश्यायात थें छ्यलेमा, छायाधाःसा व व हे जक खः।’

44 अले इपिं वलिसें वेश्यानापं घं थें घन। अथे हे इपिं कामुक मिस्त ओहोला व ओहोलिबानापं घन।

45 तर धर्मी मनुतयसं धाःसा इमित व्यभिचारिणी व मनु स्याइपिं मिस्त धकाः न्यायया सजाँय बी, छायाधाःसा इपिं व्यभिचारिणी मिस्त खः। इमिगु ल्हातय् मनु स्याःगुया हि लाःगु दु।

46 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – इमिगु विरोधय् छगू भीड हजि, अले इमित लुट व आतंकयात लःल्हानाब्यु।

47 भीडं इमित ल्वहेंतं कयकी, अले इमिगु तरवारं इमित खतम याइ, इमि काय् म्हायपिन्त इमिसं स्याइ अले इमिगु छें छवय्काबी।

48 “थुकथं जिं देशय् व्यभिचार बन्द यानाबी, इपिं निम्ह मिसातयसं व्यभिचार मयायेमा धकाः सकलें मिसातयगु निति थ्व ख्याच्चः जुइ।

49 छंगु व्यभिचारया सजाँय छं फयेमाली, छं याःगु मूर्ति पुजाया पापया सजाँय छं भोगे याइ। अले जि हे परमप्रभु परमेश्वर खः धकाः छं सी।”

24

ज्वरय् यायेगु थलया चिं

1 हाकनं जुजु यहोयाकनीनयात ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूगु गंगूगु दँया झिगूगु लाया झिन्हु दुखुन्हु* परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,☆

2 “अय् सीमानिम्ह मनु, थौया दि, थौयागु मिति च्वयाति! छायाधाःसा थौया हे दि बाबेलया जुजुं यरुशलेमयात घेरय् यायेगु शुरू याःगु दु।

3 थ्व विद्रोही घरानायात थ्व उखान धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –

“ ‘मिया च्वय् थल ति,
उकी लः नं ति,

4 उकी तुति, ब्वहया ला
व फुक्क भिगु भिगु कुचात मुनाः ति,
अले भिगु भिगु क्वँचं व जायकी।

5 बथांयाम्ह दकलय् बांलाःमह पशु ल्ययाः का!
उकिया क्वय् सिं दूँचिकि!
थलय् दुगु ला दाय्कि,
उकी क्वँयत दाय्कि!

6 “ ‘छायाधाःसा जि, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धाये,

“ ‘धिककार, थ्व ज्यानमारा शहरयात!
व खतं नःगु थलयात,
गुकियागु खतं नःगु उकिं वंगु मदुनि,
छकु छकु यानाः लाः लिका,
बांलाःगु धकाः छुं छकु नं ल्यके मते।

7 “ ‘छायाधाःसा वं बाः वय्कूगु हि

* 23:41 २३:४१ताहाकःगु बेन्च इजकिएलया इलय् तःमिपि मनुतयसं भव्य नयेबलय् लिधनाः च्वनेत थज्याःगु ताहाकःगु बेन्च छयलीगु खः।

☆ 24:1 २४:१-२ २ राज २५:१; यर ३९:१; ५२:४

* 24:1 २४:१ १५ जनवरी ५८८ बी.सी.

आ: तक नं वयागु हे दथुइ दु।
 वं व हि बँय् तया: धुलं त्व:मपू,
 तर नांगागु ल्वहंधिकय् तल।
 8 अथे जुया: जिगु तंयात ग्वाका: बदला कायेत
 वयागु हि त्व:मपुइमा धका: जिं व नांगागु ल्वहंधिकय् तयागु दु।

9 “ उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –

“ धिक्कार, थ्व ज्यानमारा शहरयात!
 जिं नं सिं ट्विंकिे।

10 सिं मुंकि, मि च्याकि।

मसला तया: ला बांलाक दायकि,
 अले क्वँयत छ्वयकि।

11 अले थल खालि याना: मिया च्वय् ति,
 व क्वायेमा, उकिया सिज: ह्यौंउसे च्वनेमा।

अले उकिया दुनेया फोहर नाया वनेमा,
 उकिया खतं न:गु क्वयावनेमा।

12 थुकिं याना: फुक्क कुत:यात निराश यानाब्युगु दु,
 उकिया तफिगु खतं नगु मिं नं वनी मखु।

13 “ हे यरूशलेम, छं या:गु याये मत्य:गु ज्याखं छन्त अशुद्ध या:गु दु। जित: ला छन्त शुद्ध याये मास्ति व:गु ख:, तर छ शुद्ध मजू। अथे जुया:
 छंगु विरोधय् जिगु तं क्वमला:तले छ हाकनं शुद्ध जुइ मखु।

14 “ जि परमप्रभुं हे थ्व खँ धयागु ख:। जिं ज्या यायेगु ई व:गु दु। जि लिचिले मखु। जिं छन्त त्व:ते। जिं छन्त दया याये मखु, जिं थ:महं
 धया थें या हे याये। छंगु चाला व छंगु ज्या स्वया: जिं छंगु न्याय याये, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी। ”

इजकिएलया कला: सीगु

15 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,

16 “हे सीमानिम्ह मनु, स्व! छगू हे झापुं जिं छपाखें छंगु मिखाया नानिचायात यंकेत्यनागु दु। अयनं छ ख्वये मते, मिखां ख्व:बि हायके मते।

17 चिसल्लं जक उंउं हा। सीम्हयसिगु नितिं दुखं च्वने मते। छेनय फेटा हिं अले तुतिइ लाकां न्ह्या, छंगु म्हुतुसि त्वपुइ मते, दुखं च्वनीपिन्सं
 नइगु मरि नये मते।”

18 उकिं सुथय् जिं थ्व खँ मनूतयत धया। अले उखुन्हु हे बहनी जिमि कला: सित। कन्हय् खुन्हु सुथय् जिं जित: छु आज्ञा ब्युगु ख: व हे
 याना।

19 मनूतयसं जित: धाल, “छिं यानादियागु थज्या:गु व्यवहार छु ख?: थ्व फुक्कया जिमिगु नितिं छु अर्थ दु? जिमित धयादी मखु ला?”

20 अले जिं इमित धया, “परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल –

21 छं इम्राएलया घरानायात धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – स्व! जिं थ:गु पवित्रथाय अर्थात छिमिगु सुरक्षा व गर्वया मूल, छिमिगु
 मिखाया नानिचा, छिमिसं दुनुगलानिसें ययकूगु थाय्यात अपवित्र याये त्यनागु दु। छिमिसं अन त्व:ता:व:पिं छिमि काय् म्हायाय्पिन्त तरवारं स्याइगु
 जुइ।

22 उबलय् जिं यानागु थें छिमिसं याइ। छिमिसं थ:गु म्हुतुसि त्वपुइ मखु, दुखं च्वंपिन्सं नइगु मरि छिमिसं नइ मखु।

23 छिमिगु फेटा छिमिगु हे छेनय दइ, अले छिमिगु लाकां छिमिगु हे तुतिइ। छिपिं दुखं च्वनी मखु, छिपिं ख्वइ मखु, तर छिपिं थ:गु पापं
 याना: सुकूचिन वनी, अले थ: हे नुग: मछिंकाच्चनी।

24 थुकथं इजकिएल छिमिगु नितिं छगू चिं जुइ। वं या:थें छिमिसं नं याइ। थथे जुइ धुंका: छिमिसं जि हे परमप्रभु परमेश्वर ख: धका: सी।’

25 “अय् सीमानिम्ह मनु, गुरुन्हु जिं इमिगुपाखें इमिगु किल्ला, इमिगु लसता व गौरव, इमिगु मिखाया नानिचा, इमिगु मनया इच्छा व इमि
 काय् म्हायाय्पिं नं यंके,

26 उखुन्हु छन्त थ्व खबर बीत छम्ह बिस्वुं व:म्ह मनु छन्थाय् वइ।

27 अबलय् छंगु म्हुतु चाइ, छ हाकनं सुम्क च्वनी मखु, छं वलिसें खँ ल्हाइ। थुकथं छ इमिगु नितिं छगू चिं जुइ, अले इमिसं जि हे परमप्रभु
 ख: धका: सी।”☆

25

जाति जातिया विरोधय् अगमवाणी २५-३२

अम्मोनिया बारे अगमवाणी

- 1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय वल, ☆
 2 “हे सीमानिम्ह मनु, अम्मोनीतपाखे थःगु ख्वाः स्वय्काः इमिगु विरोधय् अगमवाणी ल्हा।
 3 इमित धा, ‘अय् अम्मोनीत, परमप्रभु परमेश्वरयागु वचन न्यँ। परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिगु पवित्र थाय्यात अपवित्र याःबलय्, इस्त्राएल देशयात तहसनहस याःबलय् अले यहदायापि मन्तयत् ज्वनायंकूबलय् छिमिसं “आहा, आहा!” धाल।
 4 उकिं जिं छिमित पुर्बयापि मन्तयगु ल्हातय् सम्पत्ति थें लःल्हानाबी। इमिसं छिमिगु दथुइ छाउनी तइ अले छिमिगु हे दथुइ थःगु पाल ग्वइ। इमिसं छिमिगु फल नइ अले छिमिगु दुरु त्वनी।
 5 जिं रब्बा शहरयात ऊँटत च्वनीगु थाय् व अम्मोन देशयात फैं-च्वलय् च्वनीगु थाय् दयकाबी। अले छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।
 6 परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – छिमिसं इस्त्राएल देशया विरोधय् ल्हाःपा थाःगु व प्याखं हुगु दु, छिमिगु नुगलय् दुगु ईखया कारणं छिपि लयताःगु दु।
 7 उकिं जिं थःगु ल्हाः छिमिगु विरोधय् ल्हने, अले छिमित जाति जातितयगु ल्हातय् लुतया सामान थें बी। जाति जातितयगु दथुं छिमिगु नां तक नं मदयकाबी अले देश देशं छिमित नाश यानाबी। जिं छिमित भज्यंक नाश यानाबी अले छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।”

मोआबया बारे अगमवाणी

- 8 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, ‘मोआब व सेइरं थथे धाःगु दु, “स्व, यहदाया घराना ला मेगु फुक्क जातित थें जगु दु।”☆
 9 उकिं जिं मोआबया पच्छिमयागु सिमानाय् हमला याकेबी। थुकी दुने मोआबया बांवांलाःगु शहरत बेथ-यशीमोत, बालमोन व कियतैम शहर नं लाः।
 10 जिं मोआब व अम्मोनीतयत् पुर्ब देशयागु अधीनय् बी। अनंलि हाकनं अम्मोन छगू जाति जुयाच्वनी मखु।
 11 जिं मोआबयात सजाँय बी। अले इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।”

एदोमया बारे अगमवाणी

- 12 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, ‘एदोमं यहदाया घरानालिसें बदला काल। अथे याःबलय् व अज्ज अप्वः दोषी जुल।☆
 13 उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं एदोमया विरोधय् थःगु ल्हाः ल्हनाः अनयापि मन्त व पशुतयत् स्यानाबी। जिं उकियात तहसनहस यानाबी, अले तेमानिसिं ददान तक हे इमित तरवारं स्याइ।
 14 जिं थः प्रजा इस्त्राएलपाखें एदोमयात बदला काये। थुमिसं जिगु तं व इक्क कथं एदोमयात व्यवहार याइ। अले थुमिसं जिगु बदला गय् च्वं धकाः सी, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।”

पलिशतीतयगु बारे अगमवाणी

- 15 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, ‘पलिशतीतयसं बदला कायेगु ज्या यात, थःगु नुगलय् ईख तयाः बदला कायेगु ज्या यात, अले पुलांगु दुश्मनी कयाः यहदायात नाश यायेत स्वल।☆
 16 उकिं जि, परमप्रभु परमेश्वरं धाये – जिं पलिशतीतयगु विरोधय् थःगु ल्हाः ल्हने त्यनागु दु, जिं करेतीतयत् खतम यानाबी, समुद्र सिथय् ल्यनाच्वंपिन्त नाश यानाबी।
 17 जिं इमित तसकं ग्यानापुक बदला काये। थःगु तम्बय् इमित सजाँय बी अले जिं इमिके बदला काये धुंकाः इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।”

26

टुरोसया बारे अगमवाणी

- 1 जिमित ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूगु झिनिगूगु दँया झिंछगूगु लाया न्हापांगु दिखुन्हु* परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय वल।☆
 2 “अय् सीमानिम्ह मनु, यरूशलेमया बारे टुरोस शहरं थथे धाःगु दु, ‘आहा! जाति जातियापि मन्तयत् मू ध्वाखा दुंगु दु। ध्वाखात जिगु निरिति चाःगु दु। व नाश जुल, आः जि च्वन्हाइ।’
 3 अथे जुयाः जि, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धाये – अय् टुरोस शहर,† जि छंगु विरोधय् दु। समुद्र लबुत हःगु थें जिं यक्व जातितयत् छंगु विरोधय् हये।
 4 इमिसं टुरोसया पःखाःत थुनाबी, अले उकिया धरहरातयत् क्वथलाबी। जिं उकिया ल्वहंत प्वतु प्वलाः उकियात नांगागु भीर थें यानाबी।
 5 व समुद्रय् छगू नांगागु ल्वहँधी, समुद्रया दथुइ जाः हलीगु थाय् जुइ, छायाधाःसा जिं धयागु दु, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, उकियात जाति जातितयसं लुटपाट याइ।
 6 अले देशया मू भागया बस्ती बस्तीइ च्वपि मन्तयत् तरवारं स्याइ। अले इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।”

☆ 25:1 २५:१-७ यर ४९:१-६; इज २९:२८-३२; आमो १:१३-१५; सप २:८-११ ☆ 25:8 २५:८-११ यशै १५:१-१६:१४; २५:१०-१२; यर ४८:१-४७; आमो २:१-३; सप २:८-११ ☆ 25:12 २५:१२-१४ यशै ३४:५-१७; ६३:१-६; यर ४९:७-२३; इज ३५:१-१५; आमो १:११-१२; ओब १-१४; मला १:२-५ ☆ 25:15 २५:१५-१७ यशै १४:२९-३१; यर ४७:१-७; योए ३:४-८; आमो १:६-८; सप २:४-७; जक १:५-७ * 26:1 २६:१ ३ फ्रेबुअरि ५८५ बी.सी. ☆ 26:1 २६:१-२८:११ यशै २३:१-१८; योए ३:४-८; आमो १:९-१०; जक १:१-४; मती ११:२१-२२; लूक १०:१३-१४ † 26:3 २६:३ टुरोस शहर थ्व तःधंगु टुरोस शहर देशया मुख्य भाग लिक्कसं छगू टापुलय् लाः।

नबूकदनेसरं टुरोसयात हमला याइ

7 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी — जिं उत्तरं जुजुतय् जुजु बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरयात सलत, रथत, सलगइपिं व छगू तःधंगु सेना ज्वनाः टुरोसयात हमला यायेत ब्वनाहये।

8 वं देशया मू भागया बस्ती बस्तीइ च्वंपिं मनुतयत् तरवारं स्याइ। वं छंगु विरोधय् चा व ल्वहं द्रुचिकाः द्रुम्बःचा दय्काः छन्त हमला याइ अले ढालत ल्हनी।

9 वं पःखाः तख्याइगु तग्वःगु धलिनं छंगु पःखाः तख्याइ। वयागु हतियारं छंगु धरहरात थुनाबी।

10 वया सलत यक्व अप्वः दइ, वया सलतयसं ब्वय्कूगु धुलं छन्त त्वपुइ। पःखाः दुंगु शहरय् मनुत दुहां वंगु थें व छंगु मू ध्वाखां दुहां वनीबलय् लडाइया सलत, गाडात व रथतय्गु सलं छंगु शहरया पःखाःत लिगिलिगि सनी।

11 वया सलया ख्वलं छंगु फुक्क लँयात न्हुतुन्हुइ। वं छिमि मनुतयत् तरवारं स्याइ, छंगु बबलाःगु थनातःगु ल्वहंत बैय् क्वःदली।

12 इमिसं छंगु धन-सम्पत्ति लुतय् याइ, छंगु व्यापारया मालताल लुतय् यानाः यंकी। इमिसं छंगु पःखाः थुनाबी अले बांबांलाःगु छँयात नाश यानाबी। छंगु ल्वहं, सिं व चायात समुद्रय् वांछवयाबी।

13 जिं छंगु म्येयागु सः दिकाबी। छंगु वीणाया सः हाकनं ताये दइ मखु।*

14 जिं छन्त नांगागु भीर यानाबी, छ जाः हलिगु थाय् जुइ। छन्त हाकनं गुबलें दय्की मखु। छायाःसा जि परमप्रभुं हे थ्व खँ धयागु खः।”
परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

टुरोस नाश जूगुया लिच्वः

15 “परमप्रभु परमेश्वरं टुरोस शहरयात थथे धयादी — घाःपाः जूपिं सास्ती जुयाः चिल्लाय् दनाः हालीबलय् अले छिमिगु दथुइ स्याये पाले जुइबलय् छ क्वःदगु सः न्यनाः समुद्र सिथय्या देशत थुरथुर मखाइ ला?

16 अबलय् समुद्रया सिथय् दुगु देशयापिं फुक्कं शासकतय्सं थथःगु सिंहासनं क्वहां वयाः थथःगु वसः त्वइ, बुता भरय् यानातःगु वसः त्वइ। ग्यानाः इपिं थुरथुर खाइ। इपिं बैय् च्वनाः थरथर खायाच्चनी, अले छ खनाः वातां जुइ।*

17 इमिसं छंगु बारे बिलापया म्ये दय्काः छन्त धाइ,

“ ‘समुद्रयापिं मनुतयसं जाःगु, हे नांजाःगु शहर,
छ गय् यानाः नाश जूगु!

छ व छिमि मनुत छगू इलय् समुद्रय् बल्लाःपिं खः,
अनच्वंपिं सकसितं छं ख्यानातःगु खः।

18 आः छंगु पतनया दिनय् समुद्र सिथय्यागु देशत थुरथुर खाइ।
छ तनावंगु खनाः समुद्रया टापुत ग्याःगु दु।’ ”

टुरोस पातालय् वनी

19 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी — जिं छन्त मनुत मदुगु शहरत थें छगू तहसनहस जूगु शहर याइबलय् जिं तज्जाःगु समुद्रयात छंगु च्वय् हये, उकिया ततःधंगु लबुतयसं छन्त त्वपुइ।

20 अबलय् जिं छन्त पातालय् वनेधुंकूपिं पुलांगु ईयापिं मनुतयथाय् छवयाबी। जिं छन्त पृथ्वीया क्वय् सदांया नितिं नाश जूगु थासय् च्वनेबी। अले छ हाकनं गुबलें म्वाःपिनिगु देशय् लिहां वयाच्चनी मखु।

21 छ म्वाणा मच्वेनेमा धकाः जिं छन्त ग्यानापुसे च्वंक सिधय्काः बी। छन्त माली तर सुनानं छन्त लुइके फइ मखु, जि, परमप्रभु परमेश्वरं धाये।”*

27

टुरोस शहरया बिलापया म्ये

1 परमप्रभुया वचन जिथाय् वल,

2 “अय् सीमानिम्ह मनु, टुरोस शहरया बारे बिलाप या।

3 समुद्रया मू ध्वाखाय् दुगु, समुद्रया सिथय् च्वनीपिं यक्व मनुतयसं व्यापार याइगु टुरोस शहरयात धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,

“ ‘अय् टुरोस, छं धाःगु दु,

“जि तसकं बांलाःम्ह खः।”

4 छंगु सिमाना समुद्र तक थ्यंगु दु,

छन्त दय्कूपिन्सं छन्त बांलाःगु जहाज थें दय्कूगु दु।

5 इमिसं छंगु फुक्क सिंपौत

सेनीरया सल्लाया सिं

व पाल खायेत धंकातःगु थां

- लेबनानया देवदास्या सिँ दयकल।
 6 इमिसं बाशानया स्वसिमां
 छंगु चतंत दयकल।
 साइप्रसया समुद्रया सिथं हःगु धूपीया सिँ जहाजया बँ दयकल,
 अले उकियात किसिया दंनं बांलाकल।
 7 छंगु जहाजया पाल मिश्र देशं हःगु भिगु बुत्ता दुगु सूती कापःयागु खः।
 उकिं हे छंगु झण्डाया ज्या बिल।
 छंगु पाल एलीसाहया समुद्र सिथयागु
 वँचुगु व प्याजीगु रंगया कापतं दयकातःगु दु।
 8 छंगु चतंत संकीपिं सीदोन व अर्वादय् चवनीपिं खः।
 अय् टुरोस, छं बुद्धि दुपिं मन्त छंगु जहाज चले याइपिं खः।
 9 गबालयापिं पुलांपिं व बुद्धि दुपिं कारिगरत
 छनापं जहाजय् दु।
 उपिं हे जहाजया प्वाःत तिनाबीपिं छिमि मन्त खः।
 छन्थाय् व्यापार यायेत जहाज चले याइपिं मन्तनापं समुद्रया फुक्क जहाज
 छन्थाय् वइगु।
- 10 “ ‘फारस, लूद व पूतयापिं* मन्तयसं
 छंगु सेनाय् सिपाइया ज्या याइगु,
 इमिसं थथःगु ढाल व टोप
 छंगु पखालय् यख्खाना छंगु गौरव थकाइगु।
 11 अर्वाद व हेलेकयापिं मन्त
 छंगु प्यखेरं पखालय् दु।
 गमादयापिं मन्त
 छंगु धरहराय् दु।
 इमिसं थथःगु ढाल छंगु प्यखेरं पखालय् यख्खाइगु।
 इमिसं छन्त यक्व बांलाकीगु।
 12 “ ‘छंके यक्व मालसामान दुगुलि तशींशं छनापं व्यापार यात। इमिसं वहः, नँ, टिन व म्हः बियाः छंगु मालसामान न्यात।
 13 “ ‘ग्रीस, तूबल व मेशेकयापिं मन्तयसं छलिसें व्यापार यात। इमिसं थः दास दासी व कँय्या थलबलत छंगु मालतालनापं हिल।
 14 “ ‘छंगु मालताल कयाः बेथ-तोगर्मायापिं मन्तयसं मालताल क्वबीपिं सल, लडाइँया सल व खच्चरत बिल।
 15 “ ‘रोडसयापिं मन्तयसं छलिसें व्यापार यात, समुद्र सिथय्या यक्व देशत छंगु गाहाकि जुल। इमिसं किसिया दं व अब्नुसया† सिँ बियाः
 छंगु मू पुलीगु।
 16 “ ‘छं यक्व मालताल दयक्कगुलि आरामं छलिसें व्यापार यात। छंगु मालतालया पलेसा इमिसं छन्त फिरोजा थी, प्याजीगु रंगयागु थानातःगु
 वसः व बुत्ता दुगु कापः, मलमलया कापः, मूगा-मोती व माणिक्य बिल।
 17 “ ‘यहदा व इस्राएलं छलिसें व्यापार यात। छंगु मालतालया पलेसा इमिसं छन्त मिन्नीतयागु छव अले मरि, कस्ति, चिकं व मलम बिल।
 18 “ ‘छंके फुक्क कथंया मालताल व यक्व धनसम्पत्ति दुगुलि दमस्कसं छलिसें व्यापार यात। इमिसं छंगु मालताल कयाः हेलबोनया दाखमघ
 व जाहारया तँय
 19 अले ऊजालया दाखमघया ड्रमत बीगु। व इमिसं छंगु मालताल कयाः रंग पानातःगु नँ, तेजपात व नस्वाःगु घॉय् बिइगु।
 20 “ ‘दनानं छलिसें सलया काथिइ लाइगु कापः बियाः व्यापार याइगु।
 21 “ ‘अरब व केदारयापिं फुक्क शासकत छंगु गाहाकि खः। इमिसं छलिसें चीधिकःपिं भ्याःचात, भ्याःचात व दुगुत हयाः व्यापार याइगु।
 22 “ ‘शेबा व रामाहया व्यापारीतयसं छलिसें व्यापार याइगु। इमिसं छंगु मालतालया पलेसा फुक्क कथंया भिगु भिगु मसला, फुक्क कथंया
 मू वंगु रत्नत व लुँ बिइगु।
 23 “ ‘हारान, कन्नेह व अदन, अले शेबा, अश्शूर व किल्मदया व्यापारीतयसं छलिसें व्यापार याइगु।
 24 छंगु बजारय् बांबांलाःगु वसः, वँचुगु कां दयकातःगु वसः, बुत्ता दुगु कापः, थूत्लातःगु थीथी कथंया रंगयागु गलँचात, थुपिं मालतालयागु
 इमिसं छलिसें व्यापार याइगु।

* 27:10 २७:१० लूद व पूतया मेगु नां लिडिया व लिब्या खः। स्वयादिसँ ३०:५ † 27:15 २७:१५ अब्नुस – अब्नुस छगूकथंया सिमा खः। थ्व सिमा भारत व श्रीलंका देशय् दइ। थुकिया सिँ तसकं हाकुसे चवनी, इजकिएलया इलय् इमिसं थ्व सिँ कतांकीगु ज्या यायेत छ्यली, थुपिं कतां ज्या दनापं बांलाकीगु याइ।

25 “ तशीशया जहाजत छंगु व्यापार याइगु सेवकत थें खः।
छ समुद्रया दथुइ इयातुगु इयातुगु मालतालं जाःगु जहाज थें च्वं।’ ”*

टुरोस नाश जूगु

26 “ छिमि जहाज चले याइपिन्सं
छन्त वाफय् वयाच्चंगु समुद्रय् यंकी,
तर पुर्बयागु फसं छन्त

समुद्रया दथुइ हे नाश याइ।

27 छंगु धनसम्पत्ति, छंगु व्यापारया मालताल,
छंगु फुकक माझीत व फुकक जहाज चले याइपि,
जहाजया प्वाः तिनाबीपिं, छिमि व्यापारीत,
जहाजयापिं फुकक सिपाइंत व जहाजय् दुपिं
छंगु जहाज स्यंगु दिनय मेपिं सकलें समुद्रय् हे दुबय् जुइ।

28 छिमि जाहाज चले याइपिनिगु चिल्लाय् दंगु सलं
समुद्रया सिथय् च्वंगु थाय् खाइ।

29 मेमेगु जहाज चले याइपिं सकसिनं थथःगु जहाजयात त्वःताबी।
माझीत व जहाज चले याइपिं सकलें समुद्रया सिथय् दनी।

30 छंगु नितिं तःसलं हालाः

इपिं ह्यँयह्यँय् ख्वइ।

इमिसं थःगु छेनय् धू हली

अले नउलय् ग्वारा ग्वारातुली।

31 छं यानाः इमिसं थःगु सँ खाइ,

अले इमिसं भांग्रा फी,

अले छंगु नितिं मनय् पीर कयाः

इपिं ह्यँयह्यँय् ख्वइ।

32 छंगु नितिं बिलाप व दुखं च्वनाच्चंबलय्,

इमिसं छंगु बारे थथे धकाः बिलापया म्ये हाली,

“समुद्रं घेरय् यानातःगु टुरोस थें

सु गुबलें सुम्क च्वंगु दु?”

33 समुद्रय् छंगु मालताल वनीबलय्

छं यक्व जातितय्त लुधंकी।

छंगु यक्व धनसम्पत्ति व मालतालं

छं पृथ्वीयापिं जुजुपिन्त तःमि यात।

34 आः लःया तःजाःगु थासय्

समुद्रं हे छन्त नाश याःगु दु।

छंगु फुकक मालताल व ज्या याइपिं सकलें

छनापं तुं दुबय् जूगु दु।

35 समुद्र सिथय् च्वंपिं सकलें

छं खनाः वातां जूगु दु।

इमि जुजुपिं तसकं ग्यानाः थरथर खाःगु दु,

इमिगु ख्वाःपाः कयकंगु दु।

36 जाति जातियापिं व्यापारीतयसं छन्त हेस्याइगु,

छ हाकनं गुबलें दइ मखुत,

आः छंगु ग्यानापुक नाश जुइन।’ ”

- 1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
 2 “अय् सीमानिम्ह मन्, टुरोसयाम्ह जुजुयात धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –
 “ ‘छं तःधंछुयाः थथे धाःगु दु, जि छम्ह घः खः,
 जि समुद्रया दथुइ घःयागु सिंहासनय् च्वंच्वनागु दु।
 तर छ छम्ह मन् जक खः, घः मखु,
 खः ला, छं थःत घः ति हे बुद्धिमान् ताय्कूगु दु।
- 3 छु छ दानिएल स्वयाः बुद्धि दुम्ह खः ला?
 छु छपाखें छु रहस्य सुलाच्वंगु मदु ला?
 4 छंगु बुद्धि व दुयानं छं थःगु नितिं यक्व धन-सम्पत्ति कमय् याःगु दु,
 छं थःगु धुकुतिइ लुँ व वहः मुंक्कूगु दु।
 5 छं तःधंगु बुद्धि व व्यापारं थःगु धन-सम्पत्ति अप्वय्कूगु दु।
 छंगु धन सम्पत्तिं यानाः छंगु मन तःधंछूगु दु।
 6 “ ‘उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –
 “ ‘छं थःत छम्ह बुद्धि दुम्ह
 घः ताय्कूगु दु।
- 7 अथे जुयाः जाति जातित मध्ये
 दकलय् सास्ती याइपि विदेशीतय्त जिं छन्थाय् हये।
 इमिसं थःगु तरवार छंगु बांलाःसू व अजू चाइपुगु बुद्धिया विरोधय् चले याइ,
 छंगु गौरवयात स्यंकाबी।
- 8 इमिसं छन्त मृत्यु लोकय् क्वकाइ
 अले छ समुद्रया दथुइ ग्यानापुक सी।
 9 छु छन्त स्याइपिनिगु न्ह्यःने छं अज्ज नं “जि घः खः” धकाः धायेगु ला?
 छन्त स्याइपिनिगु ल्हातय् छ घः मखु, मन् जक जुइ।
 10 विदेशीतयर्गु ल्हातं छन्त
 छम्ह म्हय् चिं मतःम्ह मनूयात थें स्याइ।
 “ ‘जिं थ्व खँ धयागु खः, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।’ ”
- टुरोसयाम्ह जुजुया नितिं बिलापया म्ये
- 11 हाकनं परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
 12 “अय् सीमानिम्ह मन्, टुरोसयाम्ह जुजुया बारे बिलापया म्ये दय्काः वयात धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,
 “ ‘छंके सिद्धया चिं तःगु खः,
 छ तसकं बांलाःम्ह व बुद्धिं जाःम्ह खः।
- 13 छ ला परमेश्वरया क्यब
 अदनय् दुम्ह खः,
 छन्त फुक्क म् वंगु थीनं बांलाकःगु दु –
 कार्नेलेन, पुखराज, पन्ना,
 पुष्पराज, आनिक्स, बिल्लौर,
 नीलम, यू व फिरोजां, छ बांलाकाच्वंगु दु।
 छंगु मणिक्ययात लं हिनातःगु दु।
 छन्त दयक् खुन्हु हे उमित तयार याःगु खः।[☆]
- 14 सुरक्षा बीम्ह कसूब जुइत छन्त अभिषेक याःगु खः,
 जिं छन्त थ्व पद बियागु खः।
 छ परमेश्वरया पवित्र पर्वतय् दुगु खः।
 छ मि थें थीगु ल्वहंतयर्गु दथुइ थुखे उखे जुइगु खः।
- 15 जिं छन्त दय्काबलय् निसें छंगु अधर्म मलूतले
 छ थःगु फुक्क पहःचहलय्
 दोष मदुम्ह जुल।

- 16 तर यक्व थासय दुगु व्यापारया कारणं
 ल्वापुख्यापुं जायाः
 छ पापी जुल।
 उकिं जिं छन्त परमेश्वरया पर्वतं अपमान यानाः कुतुकाछवया,
 हे सुरक्षा बीम्ह कस्ब,
 जिं छन्त मि थें थीगु ल्वहंतयगु दथुं नाश याना।
- 17 थः बांलाःगुलि छंगु मन तःधंछुयाः,
 वैभवं यानाः छंगु बुद्धि स्यनावन।
 जिं छन्त बैय् वांछवयाबिया,
 जिं छन्त जुजुपिनिगु न्ह्यःने इमित क्यनेत तयाबिया।
- 18 छंगु यक्व पाप व बेइमान व्यापारपाखें
 छं छंगु पवित्रगु थाय् अशुद्ध यात।
 थुकिं यानाः जिं छपाखें हे मि पिकयाबिया,
 उकिं हे छन्त भस्म यात।
 छन्त क्वथीक स्वइपिं सकसिगु न्ह्यःने
 जिं छन्त जमिनय् नौ यानाबिया।
- 19 जाति जातियापिं छन्त म्हस्यूपिं
 छ खनाः वातां जूगु दु।
 छंगु अन्त ग्यानापुक जुइत्यंगु दु,
 छ हाकनं गुबलें दइ मखुत।’ ”

सीदोनया विरोधय् अगमवाणी

20 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल, ☆

21 “अय् सीमानिम्ह मनू, थःगु ख्वाः सीदोनपाखे स्वय्काः वयागु विरोधय् थ्व अगमवाणी ल्हा,

22 अले थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,

“ ‘हे सीदोन, जिं छंगु विरोधय् दु,
 छंगु दुने हे जिं महिमा काये।

जिं वयात सजॉय बीबलय्

छं जि हे परमप्रभु परमेश्वर खः धकाः सी।
 अले जिं थःगु पवित्रता वयागु दुने हे क्यने।

23 जिं छन्थाय् महामारी छवये,
 छंगु गल्लि गल्लिइ जिं हिबाः वय्काबी।

छंगु प्यखेरं वयागु तरवार चले जुइ,
 अले छंगु दुने हे स्याःपि क्वःदली।

अले छं जि हे परमप्रभु खः धकाः म्हसी।’ ”

इस्त्राएलया बारे अगमवाणी

24 “ ‘आवंलि इस्त्राएलयापिं मनूतय् सिउँडी व च्वामगु कँ दुपि ईख् याइपिं जःलाखःलात दइ मखुत। अले इमिसं जि हे परमप्रभु परमेश्वर खः
 धकाः सी।

25 “ ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जात जातितय् दथुइ छ्यालब्ब्याल जूपिं इस्त्राएलयापिं मनूत जिं मुंके, अले जाति जातितय्गु न्ह्यःने जिं
 थःम्हं थःत छिमिगु दथुइ पवित्र क्यने। अले जिम्ह दास याक्बयात जिं बियागु इमिगु थःगु हे देशय् इपिं च्वनी।

26 अन इपिं सुरक्षित जुयाः याउँक च्वनी, इमिसं छँ दय्की अले दाख्वय्क दय्की। इमित मयय्कीपिं सकसितं जिं सजॉय बी, अले इपिं
 सुरक्षित जुइ। अले इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।’ ”

29

मिश्र देशया बारे अगमवाणी

1 झिगू दँया झिगू लाया झिनिन्ह दुखुन्ह* परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल, ☆

☆ 28:20 २८:२०-२६ योए ३:४-८; जक १:१-२; मती ११:२१-२२; लूक १०:१३-१४

* 29:1 २९:१ ७ जनवरी ५८७ बी.सी.

☆ 29:1 २९:१-३२:३२ यशै १९:१-२५; यर ४६:२-२६

- 2 “अय् सीमानिम्ह मनु, छंगु ख्वा: फारोपाखे स्वयका: वयागु व फुक्क मिश्र देशया विरोधय् अगमवाणी धा।
 3 वलिसें खँ ल्हा, अले वयात थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –
 “ हे मिश्र देशयाम्ह जुजु फारो, जि छंगु विरोधय् दु,
 थ:गु खुसिचातयगु दथुइ च्वनाच्वनीम्ह छ त:धीम्ह लखय् च्वनीम्ह जन्तु,
 छं थथे धा:गु दु, “निल खुसि जिगु हे ख:,
 व जिगु नितिं दय्कागु ख:।”
- 4 जिं छंगु वाकुधीलय् बल्छीत तयाबी,
 छंगु बिखुलिइ छंगु खुसिचाया न्यात जिं प्यपुके बी।
 छंगु बिखुलिइ प्यपुनाच्वंपिं उंपिं न्यातनापं जिं छन्त
 छंगु खुसिचातयगु दथुं साला: लिकाये।
- 5 छ व छंगु खुसिचायापिं फुक्क न्यातयत्
 जिं मस्भूमिइ त्व:ताबी।
 छ चक्कंगु ख्यलय् क्व:दली।
 छन्त सुनानं मुंकी मखु वा लानाकाइ मखु।
 जिं छन्त पृथ्वीयापिं पशुत व आकाशयापिं झंग:पन्छितयगु आहारा यानाबी।
- 6 “ ‘अले मिश्र देशय् च्वंपिं सकसिनं जि हे परमप्रभु ख: धका: सी।
- “ ‘छ इस्त्राएलया घरानाया नितिं छपु तिकथि थें जूगु दु।*
 7 इमिसं छन्त ज्वनीबलय् छ त्व:दुलिगु, अले इमिगु ब्वहलय् घा:पा: हे घा:पा: जुइगु। इपिं छंके लिधनीबलय् छ त्व:दुलिगु, अले इमिगु जन्हुँफा मर्के जुइगु।
- 8 “ ‘उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं छंगु विरोधय् छगू सेना हये, जिं छिमि पशुत व मनूत निखल:सितं स्यानाबी।
 9 मिश्र देश झिजांमिजां दंगु सुनसान थाय् जुइ। अले इमिसं जि हे परमप्रभु ख: धका: सी।
 “ ‘छाय्धा:सा छं धा:गु दु, “नील खुसि जिगु हे ख:, जिं उकियात दय्कागु ख:।”
- 10 उकिं जि छ व छंगु खुसिचातयगु विरोधय् दु, उत्तरय् मिर्दोलनिसें दच्छिनय् आश्वान तक व कूश† देशया सिमाना तक जिं मिश्र देशयात झिजांमिजां व नाश यानाबी।
 11 पिइदँ तक अन सुं मनु वा पशुं पला: तक नं तइ मखु, न अन सुं च्वनी।
 12 जिं मिश्र देशयात नाश जूगु देशतयगु दथुइ उजाड यानाबी, अले उकिया शहरत नाश जूगु शहरतयगु दथुइ पिइदँ तक उजाड हे जुयाच्वनी।
 अले जिं मिश्रीतयत् जाति जातितयगु दथुइ छ्यालब्याल व देश देशय् उखेला: थुखेला: यानाबी।
- 13 “ ‘अयनं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – पिइदँ फुइ धुंका: जिं मिश्रीतयत् इपिं छ्यालब्याल जूगु जाति जातितयगु दथुं मुंके।
 14 अले इमिगु लसता व शान्ति नं लित हयाबी। अले जिं इमित इमि पुर्खातयगु देश, दच्छिन मिश्रय् हये। अन इपिं छगू चिधंगु राज्य जुयाच्वनी।
 15 व फुक्क राज्यत मध्ये दकलय् चिधंगु राज्य जुइ। इमिसं गुबलें नं मेगु जातियात शासन याये फइ मखु। जिं इमित हाकनं गुबलें मेगु जातियात शासन याये मफयक कमजोर यानाबी।
 16 इस्त्राएलयापिं मनूतयसं हाकनं गुबलें मिश्र देशयात भलसा याइ मखु। तर झीसं न्हापा मिश्रयात भलसा याना: गुलि बांमला:गु ज्या याना धका: मिश्रयागु छ्यालब्याल जूगु अवस्थां इस्त्राएलयात सिइके बी। अनंलि इमिसं जि हे परमप्रभु परमेश्वर ख: धका: सी।”
- नबूकदनेसर जुजुं मिश्रयात त्याकी
- 17 जिमित ज्वना: बेबिलोनय् यंकूगु न्हयगूगु दँया न्हापांगु लाया न्हापांगु दिनय्‍ परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
 18 “अय् सीमानिम्ह मनु, बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं टुरोसयात घेरय् यायेत थ: सेनायात थुलि थाकुगु ज्या याकल कि इमिगु छेनय् च्वंगु सँ हे हाया वन, फुक्कसिगु ब्वहयागु छेंगु च्वतुत, अयनं थुलि दु:ख याना नं जुजु व सेनां छुं नं काये मखन।
 19 उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं मिश्र देश बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरयात बी, वं अन दुगु धन-सम्पत्ति यंकी। वं देशयागु फुक्क लुटपाट याना: थ: सेनायात ज्यालाबी।
 20 जिं वयागु कुत:या लागि वयात मिश्र देश बियागु दु छाय्धा:सा वया सेनां थ्व जिगु लागि यात, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।
 21 “उखुन्हु जिं इस्त्राएलया घरानाया नितिं छपु नेकू बुइके, छं नवाइबलय् मनूतयसं छंगु खँ न्यनी धका: पक्का याये। अले इमिसं जि हे परमप्रभु ख: धका: सी।”

* 29:6 २९:६-७ यशै ३६:६ † 29:10 २९:१०कूश थ्व मिश्रया दच्छिनय् ला:गु लागाया पुलांगु नां ख:। ‡ 29:17 २९:१७ २६ अप्रिल ५७१ बी.सी.

30

मिश्र देशया निति नुगः मछिकूगु

1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,

2 “अय् सीमानिम्ह मनु, थ्व अगमवाणी ल्हानाः थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,

“ ‘ख्वःसलं थथे धा,

“हाय! व दि!”

3 छायाधाःसा व दि लिक्क हे दु,

व सुपाँय्या दि जुइ,

व जाति जातिया लागि नाशया दि जुइ।

4 मिश्र देशय् लडाईं जुइ,

कूश देशय् नं संकट वइ।

स्याःपि मनुत मिश्र देशय् क्वःदलीबलय्

उकिया धन-सम्पत्ति यंकीगु जुइ।

उकिया जग थुनाबीगु जुइ।

5 “ ‘कूश, पूत, लूद व सारा अरब देश, कूब व बाचा चिनातःगु देशयापि मनुतय्त मिश्र देशयापि मनुतनापं तरवारं स्याइ।

6 “ ‘परमप्रभु थथे धयादी,

“ ‘मिश्र देशनापं मिलय् जूपि पतन जुइ,

मिश्रीतय्सं घमण्ड याइगु शक्ति पतन जुइ।

वया उत्तरय् मिगदोलनिसें दच्छिनय् आश्वान तक

च्वंपि मनुतय्त तरवारं स्याइ।’ ”

जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु।

7 “ ‘व देश संसारय् दकलय् झिजांमिजां दंगु देश जुइ।

उकिया शहरत भज्यंक नाश जूगु शहरतयगु दथुइ लानाच्वनी।

8 जिं मिश्र देशय् मि तयाबीबलय्

अले वयात ग्वाहालि बीपि फुक्क चुंचुं जुइबलय्

इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।

9 “ ‘उखुन्हु याउँक च्वनाच्वंपि कूशीतय्त ख्याइगु खबर बीत जिगु न्ह्यःनं दूतत नांचाय् च्वनाः पिहांवनी। मिश्र देश नाश जुइगु दिनय् इपि

ग्याइ, छायाधाःसा व दि धात्थे हे वइ।

10 “ ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –

“ ‘जिं बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरया ल्हातं

मिश्र देशया सेनायात नाश यानाबी।

11 व अले वया तसकं दयामदुपि मनुत

व देशयात तहसनहस यायेत हइगु जुइ।

इमिसं मिश्रया विरोधय् तरवार सालाः

देशयात स्याःपि मनुतयगु सीम्हं जायकाबी।

12 जिं नील खुसिया लः गंकाबी

अले व देशयात दुष्ट मनुतयगु ल्हातय् मियाबी।

व देश व उकी दुगु फुक्कयात जिं विदेशीतयगु ल्हातं तहसनहस यानाबी।

जि परमप्रभु थ्व खँ धयागु खः।

13 “ ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –

“ ‘जिं मूर्तितय्त नाश यानाबी।

नोपय् दुगु इवातात मदय्काबी।

मिश्र देशय् हाकनं गुबले शासक दइ मखु,

थुकथं जिं थ्व देशय् आतंक थयंकाबी।

14 दच्छिन मिश्रयात जिं तहसनहस यानाबी,

सोअनय् मि तयाबी,

थेबेस शहरयात जिं सजाँय बी।

- 15 जिं मिश्र देशया बल्ला:गु किल्ला दुगु शहर
पेलुसियमयाके जिगु तं प्वंके,
अले थेबेस शहरया सेनायात नाश यानाबी।
- 16 जिं मिश्र देशय मि तयाबी,
अले पेलुसियम स्या: चाया: वाथा वाथा कनी।
थेबेस शहरया प:खा:या छुं भाग दुनी,
नोप धा:सा मदिक्क आपतय लानाच्चनी।
- 17 हेलीओपोलिस व बुबास्तीसयापि ल्याय्महपिन्त तरवारं स्याइ,
अले फुक्क शहरयात ज्वना यंकी।
- 18 तहपनेसय जिं मिश्रीतयगु जुवा त्वथुलाबीबलय
अन न्हिनय हे खिउंसे च्वनी,
वं घमण्ड याइगु वयागु शक्तिया नाश जुइ।
वयात सुपॉचं त्वपुइ,
वया गांतयत ज्वना यंकी।
- 19 थुकथं जिं मिश्र देशयात सजाँय बी,
अले इमिसं जि हे परमप्रभु ख: धका: सी।' ”

फारोया लप्पा त्व:थुलाब्युगु

- 20 झिंछगूगु दँया न्हापांगु लाया न्हयन्हु दुखुन्हु* परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
21 “अय् सीमानिम्ह मनु, जिं मिश्र देशयाम्ह जुजु फारोया लप्पा त्वथुलाबियागु दु। हाकनं तरवार चले याये फयेमा धका: थुक्रियात पट्टी
चिनाब्युगु मदु थुक्रियात लंकेत मलम पट्टी नं त:गु मदु।
22 उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जि मिश्र देशयाम्ह जुजु फारोया विरोधय् दु। जिं वयागु त्वमधुगु व त्वधुगु निपुं हे लप्पा त्वथुलाबी,
अले जिं वयागु तरवार वयागु ल्हातं कुर्काबी।
23 जिं मिश्रीतयत् जाति जातितयगु दथुइ छ्यालब्याल यानाबी, अले इमित देश देशय् थुखेला: उखेला: यानाबी।
24 जिं बेबिलोनयाम्ह जुजुया ल्हा:यात बल्लाका: जिगु तरवार वयागु ल्हातय् बी। तर जिं फारोया लप्पा त्वथुलाबी, व धा:सा वयागु न्ह्य:ने सी
थें च्वंक घा:पा: जूम्ह मनु थें हाली।
25 जिं मिश्र देशयाम्ह जुजुयात कमजोर यानाबी, बेबिलोनयाम्ह जुजुयात बल्लाकाबी। जिं जिगु तरवार बेबिलोनयाम्ह जुजुया ल्हातय् बीबलय,
वं व तरवार मिश्र देशया विरोधय् चले याइबलय् इमिसं जि हे परमप्रभु ख: धका: म्हसी।
26 जिं मिश्रीतयत् जाति जातितयगु दथुइ छ्यालब्याल यानाबी अले देश देशय् थुखेला: उखेला: यानाबी। अले इमिसं जि हे परमप्रभु ख: धका:
सी।”

31

मिश्रयात अश्रुरनाप दँजय् या:गु

- 1 झिंछगूगु दँया स्वंगूगु लाया न्हापांगु दिनय्* परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
2 “अय् सीमानिम्ह मनु, मिश्र देशयाम्ह जुजु व वया सेनायात थथे धा,
“ छंगु वैभवय् छ थें जा:म्ह सु दु?
3 अश्रुर देशयात स्व, छगू इलय् व लेबनानया देवदारु ख:,
उक्रिया बांबांला:गु कचां गुँयात किच: बियात:गु ख:,
उक्रिया च्वकात सुपॉय् दुथाय् तक थयनिगु ख:।
4 लखं उक्रियात सयकल, बुंगा:चां उक्रियात तज्जा: यात।
उक्रिया ज:ख: च्वंगु खुसिचां उक्रियात प्याकाबिल,
उक्रिया खुसिं ख्यलय् च्वंगु फुक्क सिमायात प्याकल।
5 थुकथं ख्यलय् च्वंगु फुक्क सिमात मध्ये
व दकलय् तज्जा:गु सिमा जुल।
ल: यक्व दुगुलि उक्रिया यक्व कचामचा दत,
उपि त:मा जुया: न्यनावन।
6 उक्रिया कचामचाय् आकाशयापि

* 30:20 ३०:२० २९ अप्रिल ५८७ बि.सी. * 31:1 ३१:१ २९ जुन ५८७ बी.सी.

- फुक्क झंगःपन्छितयसं थःगु स्वँ दयकल।
 उकिया कचाया क्वय् गुँयापि फुक्क पशुतयसं थः मस्त बुइकल।
 उकिया किचलय् फुक्क ततःधंगु जातित च्वँवल।
 7 न्यनावंगु ताहाकःगु कचा दुगु
 व छगू बांलाःगु सिमा खः,
 छायाःसा उकिया हा
 यक्व लः दुगु थाय्या लिकक दु।
 8 परमेश्वरयागु क्यबया देवदास्या सिमा स्वयाः थ्व सिमा तसकं बांलाः।
 थकुराःमा उकिया कचा ति मयं,
 न चिनारया सिमात उकिया कचामचा ति ग्यं।
 परमेश्वरयागु क्यबया छुं नं सिमा व ति बांलाः मजू।*
 9 जिं यक्व कचामचां उकियात बांलाकागु खः,
 उकिं परमेश्वरया क्यबय् अदनया फुक्क सिमात व खनाः नुगः मुइकीगु।
 10 “ उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – व उलि तज्जाःगुलि अले उकिया च्वकात सुपाँय् दुथाय् तक थ्यंगुलि वया नुगः तःधं छुल।
 11 उकिं जिं वयात जातित मध्ये छगू बल्लाःगु जातितय् शासकया ल्हातय् बियागु दु। वं धात्थे हे वलिसै बांमलाःगु व्यवहार याइ। वं याःगु मभिंगु ज्याया कारणं जिं वयात पितिनाछवयागु दु।
 12 अले दकलय् ग्यानापुपि विदेशी जातितयसं वयात पालाः त्वःताबिल। उकिया कचामचा पहाडत व फुक्क ब्यासिइ क्वःदल। उकिया कचात त्वदुलाः देशयागु फुक्क खुसिचाय् लानाच्चन। पृथ्वीया फुक्क जातित उकिया किचलं पिहां वल, अले उकियात त्वःताबिल।
 13 क्वःदगु व सिमाय् आकाशयापि फुक्क झंगःपन्छित च्वन, उकिया कचाया दथुइ गुँयापि पशुत दु।
 14 आवंलि मेमेगु सिमा न्हाक्व हे लः दुसां व सिमा थें तज्जाः जुइ मखु वा सुपाँय् दुथाय् तक थाहां वइ मखु अले उलि तज्जाः गुबलें जुइ फइ मखु। व फुक्क सिनावनीपिं मनूत थें नाश जुल अले पातालय् थ्यनी।
 15 “ परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – गुखुन्ह उकियात पातालयां यंकल, उखुन्ह वयागु लागि नुगः मछिकेत तज्जाःगु बुँगाःचा जिं त्वपुयाबिया। जिं उकिया खुसिचात पनाबिया। उकिया यक्व लः वयेगु दित। उकिया लागि जिं लेबनानयात खिउँकाबिया, उकिं यानाः ख्यलय् दुगु फुक्क सिमा सुकुगना वन।
 16 जिं तःमागु सिमायात पातालय् वनीपिनापं चिहानय् कुर्काबियाबलय् व ग्वतगु सलं जाति जातितयत् थरथर खाकाबिया। अबलय् अदनया फुक्क सिमात, लेबनानयागु दकलय् बांलाःगु व भिंगु सिमात, यक्व लः काःगु सिमातयत् पृथ्वीया क्वय् सान्त्वना दत।
 17 वयागु किचलय् च्वनाच्चपि अर्थात देशत मध्ये वनापं मिलय् जूपिं नं तरवारं स्याःपिनापं पातालय् मिलय् जू वनी।
 18 “ अय् मिश्र, छंगु महिमा व वैभवय् अदनया सिमात मध्ये छन्त गगु सिमानापं ज्वःलाकाः स्वयगु? अयनं छन्त नं अदनया सिमातनापं क्वय् पातालय् कुर्काबी। अले छ म्हय् चिं मतःपिनिगु दथुइ तरवारं स्याःपिनापं लानाच्चनी।
 “ थ्व धाःसा फारो व वया फुक्क सिपाइँतय् पुचः खः, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी। ”

32

फारोयात ख्याच्चः ब्यूगु

- 1 झिंनिगूगु देँया झिंनिगूगु लाया न्हापांगु दिनय्* परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
 2 “अय् सीमानिम्ह मनु, मिश्र देशयाम्ह जुजु फारोया बिलापया म्ये दयकाः वयात धा,
 “ जाति जातित मध्ये छ सिंह थें खः।
 छ थःगु खुसिचाय् कयकीम्ह,
 लःयात थःगु तुति संकाः फोहर यानाबीम्ह तःधिकःम्ह समुद्रया जन्तु खः।
 3 “ परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,
 “ जिं छन्त जिगु जालय् क्यकैत यक्व मनूत छवयाहये,
 इमिसं छन्त जिगु जालय् साली।
 4 अबलय् जिं छन्त जमिनय् त्वःताबी।
 जिं छन्त मैदानय् वान्छवयाः आकाशयापि
 फुक्क कथंयापि झंगःपन्छितयत् छंगु च्वय् च्वनेबी।
 पृथ्वीयापि फुक्क पशुतयत् छंगु ला नकेबी।

* 31:8 ३१:८ उत २:९ † 31:15 ३१:१५ पाताल हिब्रू भाषाय् थ्व खँवः सिओल खः, थुकिया अर्थ सीपिनिगु थाय् खः। स्वयादिसँ हितो ३०:१६; योना २:२; हब २:५; यशै ५:१४; १४:९,११,१५; २८:१५,१८; ३८:१०,१८; ५७:९; इज ३२:२१,२७ * 32:1 ३२:१ ३ मार्च ५८५ बि.सी.

- 5 पहाड पहाडय जिं छंगु ला ह्लाबी।
छंगु सीम्हं ब्यासिइ जाइ।
- 6 छपाखें बा: व:गु हिं
जिं पहाड पहाडय तक जमिन प्याकाबी,
न्हसिकापत छंगु लां जाइ।
- 7 जिं छंगु नां तक नं मदयका: छवयबलय्
जिं आकाशयात त्वपुयाबी,
उकिया नगृतयत खिउँकाबी।
जिं सूर्यात सुपाँचं त्वपुयाबी, तिमिलां ज: बी मखु।*
- 8 आकाशया फुक्क थीगु ज:तयत
जिं छंगु कारणं खिउँकाबी।
छंगु देशय् जिं खिउँ हयाबी।

परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

- 9 जाति जातितयथाय् छं म्हमस्यगु देशय्
जिं छंगु नाशया खबर हयेबलय्,
जिं यक्व मन्तयगु मन थातय् मलाकाबी।
- 10 जिं यक्व मन्तयत छ खना: वातां यानाबी।
इमि जुजुपिनि न्ह्य:ने जिं जिगु तरवार संकेबलय्
उपि जुजुपि थुरथुर खाइ।
छंगु पतनया दिनय्
इपि छम्ह छम्ह थथ:गु जीवनया लागिं थुरथुर खाइ।
- 11 “ ‘छाय्धा:सा परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,
“ ‘बेबिलोनयाम्ह जुजुया तरवार छंगु विरोधय् वइ।
- 12 जिं छंगु फुक्क सेनायात बहादुर सिपाईतयगु तरवारपाखें पतन यानाबी।
इपि मन्त मध्ये दकलय् दयामदुपि ख:।
इमिसं मिश्र देशया घमण्डयात चुंचुं यानाबी।
वया फुक्क सेना नाश जुइ।
- 13 खुसि खुसिया सिथं वया: फुक्क सा द्रहंतयत जिं नाश यानाबी।
अनलि उपि खुसितयत न मन्तयगु तुति फोहर याइ न पशुतयगु ख्वलं फोहर याइ।*
- 14 अनलि जिं उकिया ल:यात यचुकाबी,
उकिया खुसित चिकं थें सलल न्ह्याइ,

परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

- 15 जिं मिश्र देशयात उजाड यायेबलय्,
उगु देशय् दुगु फुक्क नाश जुइबलय्,
जिं अन च्वंपिं सकसितं स्यायेबलय्,
इमिसं जि हे परमप्रभु ख: धका: सी।’

16 “मन्तयसं बिलाप यायेत बिलापया म्ये थ्व हे ख:। जाति जातिया म्हायपिन्सं थ्व हाली, छाय्धा:सा मिश्र देश व वया फुक्क सेनाया निंति इमिसं थ्व हे बिलापया म्ये हाली, जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु।”

मिश्र पातालय् कुतुं वंगु

- 17 झिनिगू दँया न्हापांगु लाया झिन्त्यान्हु दुखुन्हु† परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
18 “अय् सीमानिम्ह मनु, मिश्र देशया सेनाया लागिं ख्व:, वयात व बबल्ला:गु जातिया म्हायपिन्त पातालय् लानाच्वंपिं मन्तयथाय् पृथ्वीया क्वयपाखे क्वका!
19 इमित धा, ‘छु छं थ:त मेपिं फुक्क स्वया: बांला: धका: च्वनागु ला? पातालय् हँ अले अन खतना मजूपिनापं लानाच्वँ।’
20 इपि तरवारं स्या:पिनिगु दथुइ क्व:दली। व देशयात तरवारया निंति हे ल:ल्हा:गु दु। अथे जुया: मिश्रयात वया फुक्क फौजनापं सालायंकी!

* 32:7 ३२:७ यशै १३:१०; योए २:१०,३१; मती २४:२९; मर्क १३:२४-२५; लूक २१:२५; प्रका ६:१२-१३; ८:१२ ✨ 32:13 ३२:१३ इज ३२:२ † 32:17 ३२:१७ १७ मार्च ५८५ बी.सी.

21 पाताल्य् वीर कप्तानतयसं फारो व वया ग्वाहालिमिपिन्त थथे धाड, 'इपि क्वय् वःगु दु, इपि तरवारं स्याःपिनापं व खतना मजूपिनापं लानाच्वंगु दु।'

22 "अशर देश, वया फुक्क सेनानापं अन दु, वयागु चिहान वयागु प्यखें दु, फुक्कसित तरवारं स्याये धुंक्गु दु।

23 इमि चिहानत पातालाया तज्जाःथाय्या दुने दु। वया सेना वयागु हे चिहानया प्यखेरं दु। म्वाःपिनिगु देशय् ख्याना जुइपि सकसितं स्याये धुंक्कल, तरवारं इमित ग्वतुइका ब्युगु दु।

24 "एलाम अन दु! वयागु चिहानया प्यखेरं वया सेना दु! थुपि सकलें तरवारं पाला स्याःपि खः। म्वाःपिनिगु देशय् ख्याना जुइपि सकलें पृथ्वीया क्वय् खतना मजूइकं वन। पाताल्य् वंपिनापं हे इमिसं बेइज्जत फयाच्वंगु दु।

25 वयागु चिहानया प्यखेरं वया सेनानापं स्याःपिनिगु दथुइ वयागु निति छगू आराम यायेगुथाय् दय्कातःगु दु। इपि सकलें तरवारं स्याःपि म्हय् चिं मतःपि खः। म्वाःपिनिगु देशय् इमिसं ख्याना जूगुलि क्वय् पाताल्य् वंपिनापं हे इमिसं बेइज्जत फयाच्वंगु दु।

26 "मेशेक व तूल नं अन दु। इमि चिहानया प्यखेरं इमि फुक्क सेना दु। इपि सकलें खतना मजूपि खः। इपि सकसिनं म्वाःपिनिगु देशय् ख्याना जूगुलि इपि फुक्कसित तरवारं स्याःगु खः।

27 इपि मेपि बहादुर सिपाइँतनापं लानाच्वनी, गुपि सिपाइँत ग्वतूगु दु, गुपि थथःगु लडाइँया हतियारनापं चिहानय् वंगु दु, गुपिन्सं तरवार थथःगु छय्या क्वय् तःगु दु। इपि सिपाइँतयसं म्वाःपिनिगु देशय् ख्याना जूगुलि इमिगु पापया सजाँय इमिगु हे क्वच्य लाःगु दु।

28 "हे फारो, छ नं कुचा कुचा जुयाः तरवारं स्याःपि खतना मजूपिनिगु दथुइ लानाच्वनी।

29 "एदोम व वया जुजुपि अले सकलें शासकत अन दु। इमिके शक्ति दुसां तबि इमित तरवारं स्याःपिनापं तयातःगु दु। इपि क्वय् पाताल्य् वनीपिनापं, खतना मजूपिनापं लानाच्वंगु दु।

30 "उत्तरयापि फुक्क शासकत व फुक्क सीदोनीत अन दु। इमिगु शक्ति ग्यासु थंगु जूसां इपि स्याःपिनापं हे बेइज्जत जुयाः चिहानय् वंगु दु। इपि म्हय् चिं मतय्कं तरवारं स्याःपिनापं लानाच्वंगु दु। पाताल्य् वनीपिलिसें इमिगु नं बेइज्जत जूगु दु।

31 "फारो व वया फुक्क सेनां इमित खनी, अले थःगु सेना नाश जूगुलि वयात सान्त्वना दइ। जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु।

32 म्वाःपि मनूत च्वनीगु थासय् जिं वयात ग्यासु थंके बियागु जूसां, व थः फौजलिसें तरवारं स्याःपि म्हय् चिं मतःपिनापं लानाच्वनी। परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।"

33

इजकिएलयात इस्राएलीतय् पिवाः ल्यःगु

1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल, *

2 "अय् सीमानिम्ह मनु, थः देशय् च्वंपि मनूतनापं खँ ल्हाः, अले इमित थथे धा, 'देशया विरोधय् जिं छगू सेना हयेबलय्, अले उगु देशयापि मनूतयसं थःपिं मध्ये छम्हयसित पिवाः च्वनेत ल्यइबलय्,

3 पिवाः च्वंम्ह मनुखं शनूत वयाच्वंगु खनाः मनूतयत् सुचं बीत तुरही पुल धाःसा

4 सुनानं तुरहीया सः न्यनाः नं ध्यान मबिल वा शनूत वयाः वयात स्यात धाःसा व सीगुया दोषी व हे जुइ।

5 वं तुरहीया सः न्यना नं सुचंयात वास्ता मयाःगुलि वयागु हि वयागु हे छेनय् लाइ। वं सुचं मानय् याःगु जूसा बचय् जुइगु खः।

6 तर शनूत वयाच्वंगु खनाः नं उम्ह पिवाः च्वंम्हयसिनं सुचं बीत तुरही मपुल धाःसा अले शनूत वयाः सुं छम्हयसित स्यात धाःसा उम्ह मनु थःगु हे पापया कारणं सीगु जुइ, तर व मनु सीगुया ल्याःचाः जिं पिवाः च्वंम्हयसिके काये।'

7 "अय् सीमानिम्ह मनु, जिं छन्त इस्राएलया घरानाया पिवाः यानागु दु। उकिं जिं आः धयाच्वनागु खँ न्यँ, अले इमित जिगुपाखें ख्याच्वः ब्यु!

8 जिं छम्ह मभिंम्ह मनुयात 'हे मभिंम्ह मनु, छ धात्थें हे सी' धकाः धायेबलय् तर वयागु ज्यान बचय् यायेत छं ख्याच्वः मबिल, वा वयागु मभिंगु पहःचहःया लागि वयागु विरोधय् सल्लाह मबिल धाःसा व मनु पापया कारणं सी, अले वयागु हियागु ल्याःचाः जिं छंके काये।

9 तर छं व मभिंम्ह मनुयात ख्याच्वः बिल अले व थःगु मभिंगु ज्यापाखें वा थःगु मभिंगु पहःपाखें लिहां मवल धाःसा व थःगु अधर्मय् हे सी, तर छं धाःसा थःम्हं थःत बचय् याइ।"

पिवाःया बुखें

10 "अय् सीमानिम्ह मनु, इस्राएलया घरानायात धा, 'छिमिसं थथे धयाच्वंगु दु, "जिमिगु पाप व अपराधं जिमित क्वत्यलातःगु दु। उकिं यानाः जिपिं बमलाना वनाच्वंगु दु। जिपिं गथे यानाः म्वानाच्वनेगु?"'

11 उकिं छं इमित थथे धा, 'गथे जि धात्थें म्वाःम्ह खः, जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु, मभिंपि मनूत सीगु खनाः जि लयताय् मखु, तर इमिसं थःगु मभिंगु पहःचहः त्वःताः इपिं म्वाःगु जितः स्वयेमास्ति वः। थःगु मभिंगु पहःचहः त्वःति! अय् इस्राएलया घराना छिपिं छाय् सीगु?''

12 "अथे जुयाः अय् सीमानिम्ह मनु, छिमि मनूतयत् धा, 'सुं धर्मीम्ह मनुखं आज्ञा पालन मयात धाःसा इमिगु भिंगु ज्यां इमित बचय् याये फइ मखु, सुं मनुखं मभिंगु ज्या यायेगु त्वःतल धाःसा इमित इमिसं न्हापा याःगु मभिंगु ज्याया सजाँय जुइ मखु। सुं धर्मीम्ह मनुखं अपराध यात धाःसा वं याःगु न्हापायागु धार्मिकतां वयात बचय् याकेबी मखु।'

- 13 जिं उम्ह धर्मीम्ह मनूयात 'छ धात्थें म्वाइ' धका: धाइबलय् वं थःगु धार्मिकताय् भलसा तया: मभिंगु ज्या यात धा:सा वयागु छुं नं धार्मिकताया ज्यायात लुमंकीगु जुइ मखु। वं या:गु मभिंगु ज्याया कारणं हे व सी।
- 14 जिं मभिंम्ह मनूयात 'छ धात्थें सी' धका: धाइबलय् वं थःगु पाप त्वःता: न्याययागु व खःगु ज्या यात धा:सा,
- 15 धाये कि, वं त्यासा ब्यबलय् कयातःगु बरः लित बिल, थःम्हं खुयायंकूगु सामान लित बिल, अले जीवन बीगु नियम मानय् यात व मभिंगु ज्या मयात धा:सा व धात्थें म्वाइ, व सी मखु।
- 16 वं या:गु न्ह्यागु नं पाप वयागु विरोधय् लुमंकीगु जुइ मखु। वं न्याय व खःगु ज्या या:गु दु, व धात्थें हे म्वाइ।
- 17 "अयनं छिमि मनूतयसं थथे धयाच्चंगु दु, 'परमप्रभुया चाला थीक मजू।' तर इमिगु हे चाला ठीक मजू।
- 18 सुं धर्मीम्ह मनूखं थःगु धार्मिकता त्वःता: मभिंगु ज्या यात धा:सा धात्थें हे व सी।
- 19 सुं मभिंम्ह मनूखं थःम्हं यानावयाच्चंगु मभिंगु ज्या त्वःता: न्याय व खःगु ज्या यात धा:सा उकिया कारणं व म्वाइ।
- 20 तर अय् इस्राएलया घराना, छिमिसं धाइ, 'परमप्रभु खःगु ज्या यानामदी।' जिं छम्ह छम्ह मनूया न्याय वयागु पहःचहःकथं याये।"

यस्शलेम नाश जूगु खबर

- 21 जिमित ज्वनाहःगु झिनिगूगु दँया झिगूगु लाया न्यान्हु दुखुन्हु* यस्शलेमं बिस्सुं वःम्ह छम्ह मनूखं जिथाय् वया: धाल, "शहर नाश जुल।"☆
- 22 व मनू थ्यंक: वःगु दिया छन्हु न्ह्यःयागु सन्ध्याका: इलय् परमप्रभुया शक्ति जिके वल। सुथय् व मनू थ्यंक: वये न्ह्यः वय्कलं जिगु म्हुत चाय्काबिल। उकिं जिगु म्हुतु चाल, उबलय् निसें जि सुम्क मच्चना।☆
- 23 परमप्रभुया वचन जिथाय् वल,
- 24 "अय् सीमानिम्ह मनू, नाश जूगु इस्राएल देशय् च्वनाच्चं पि मनूतयसं धयाच्चंगु दु, 'अब्राहाम छम्ह हे जक मनू जूसां वं इस्राएल देशयात अधिकार यात। तर झीपिं ला यक्व दु। धात्थें हे झीत थ्व देश अधिकार यायेत ब्यूगु दु।'
- 25 अथे जुया: इमित धा, 'परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी - छिमिसं लानापं हि नइगु, छिमिसं मूर्ति पजा याइगु, छिमिसं मनूत स्याइगु, धात्थें हे छिमिसं थ्व देश छिमिगु खः धका: मतिइ तयागु ला?
- 26 छिमिसं थःगु तरवारय् भलसा तइगु, छिमिसं घच्चाइपुगु ज्या याइगु, छिपिं सकसिनं छम्हयसिनं मेम्हयसिया कला:यात स्यंकीगु। धात्थें हे छिमिसं थ्व देश छिमिगु खः धका: मतिइ तयागु ला?
- 27 "इमित धा, 'परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी - गथे जि धात्थें म्वा:म्ह खः, नाश जूगु शहरय् च्वनाच्चं पि मनूत तरवारं सी। ख्यलय् दुपिन्त जिं गुँपशुतयत् नयेत बी। किल्लाय् व गुफाय् दुपिं महामारी सी।
- 28 जिं व देशयात तहसनहस व झिजांमिजां यानाबी, अले तधंछुया: बलयात नाश यानाबी। इस्राएलया पहाडत सुं नं वये वने मफय्क झिजांमिजां यानाबी।
- 29 जिं इमिसं या:गु घच्चाइपुगु ज्याया निंति देशयात झिजांमिजां व सुनसान यानाबीबलय् इमिसं जि हे परमप्रभु खः धका: सी।'
- 30 "अय् सीमानिम्ह मनू, छंगु बारे देशय् च्वं पि छिमि मनूत छथाय् मुना: प:खा: व लुखाया कुनय् कुनय् दना: छम्हयसिनं मेम्हयसित थथे धाइ, 'वा, परमप्रभुपाखें वःगु खबर छु खः व न्येनेनु।'
- 31 इमिसं न्ह्याबलें या:थें जिमि मनूत छन्थाय् वइ अले छंगु खँ ध्यान बिया: न्येनेत छंगु न्ह्यःने च्वनी। तर इमिसं छं धा:थें याइ मखु। इमिगु म्हुतुइ मिसाह्यः खँ जक दइ, तर इमिगु नुगलं ध्यबा जक माली।
- 32 छ इमिगु लागि बांला:गु सः दुम्ह वा बांलाक बाजं थायेसःम्ह मनू स्वया: अप्वः छुं नं मखु। छं धा:गु खँ ला इमिसं न्यनी तर छं धा:थें याइ मखु।
- 33 "छं धा:गु फुक्क खँ जुइबलय् इमिसं छम्ह अगमवक्ता इमिगु दथुइ वःगु खः धका: इमिसं सी।"

34

इस्राएलया फैजवा:त

- 1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
- 2 "अय् सीमानिम्ह मनू, इस्राएलया फैजवा:तय्गु विरोधय् अगमवणी याना: उपिं फैजवा:तयत् थथे धा! 'परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी - धिक्कार दु, थःगु जक वास्ता याइपिं इस्राएलया फैजवा:तयत्। छु! फैजवा:तयसं फैक्वलयतय्गु जक वास्ता यायेमा:गु, मखु ला?
- 3 छिमिसं धौ नइगु, ऊनया वसः फीगु, ल्हंल्हं पि पशुत स्याइगु, बथांयात धा:सा वास्ता हे मया:।
- 4 छिमिसं बमला:पिन्त बल्लाकूगु मदु, बिरामीतयत् लाय्कूगु मदु, घा:पा: जूपिन्त मलम बुला: पट्टी तयाब्यूगु मदु। छिमिसं लँ टुंकुपिन्त खःगु लँय् हःगु मदु, तनाच्चं पिन्त मा:गु मदु। छिमिसं इमित बल व जबरजस्तिं शासन या:गु दु।
- 5 अथे जुया: फैजवा: मदुगुलिं इपिं छ्यालब्याल जुल, इपिं फुक्क गुँपशुया आहार जुल।☆
- 6 जिम्ह फैत लँ टुंका: पहाड पहाडय् व तत:जा:गु डाँडाय् वन। इपिं पृथ्वीया फुक्क थासय् छ्यालब्याल जुल। सुनानं इमित वास्ता मया:, सुनानं इमित मा:मवं।

* 33:21 ३३:२१ ८ जनवरी ५८५ बी.सी. ☆ 33:21 ३३:२१ २ राज २५:३-२६; २ इति ३६:१५-२१; यर ३९:२-१०; ५२:४-२७ ☆ 33:22 ३३:२२ इज ३:२४-२७; २४:२५-२७ ☆ 34:5 ३४:५-६ गन्ती २७:१७; १ राज २२:१७; २ इति १८:१६; जक १०:२; मती १:३६; मर्क ६:३४

7 “ उकिं हे फैजवा:त, जि, परमप्रभुया वचन न्यौं!

8 जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु, गथे जि धात्थें म्वा:म्ह खः, फैजवा: मदुगुलि जिगु बथांयात लुतय् या:गु दु, गुँपशुया आहारा जूगु दु। छाया:सा जिम्ह फैजवा:तयसं जिगु बथांयात मा:मवं, फैतयत् वास्ता मयासैं थ:गु हे जक वास्ता यात।

9 उकिं, हे फैजवा:त, जि, परमप्रभुयागु वचन न्यौं!

10 जि, परमप्रभु परमेश्वर थथे न्ववानागु दु – जि फैजवा:तयगु विरोधय् दु। जिं इमिके थ:गु बथांया ल्या:चा: काये। जिं उपि फैजवा:तयत् बथांयात नकेगु ज्यापाखें लिकयाबी, इमिसं हाकनं थथ:गु प्वा: जाय्के खनी मखु। जिं छिमिगु म्हुतुं जिगु बथांयात बचय् याये, अले जिम्ह फैत इमिगु निति आहारा जुइ मखु।’ ”

भिंम्ह फैजवा:

11 “ परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – आ: जिं थ:म्हं हे जिम्ह फैतयत् माला: इमित स्वये।✱

12 गथे थ:गु बथां थुखे उखे छ्यालब्याल जुइबलय् फैजवालं फैच्वलयत्तयत् मा:वनी, अथे हे जिं जिम्ह फैतयत् माले। सुपाँय व तसकं खिउँगु दिनय छ्यालब्याल जूगु फुक्क थासं जिं इमित बचय् याये।

13 जिं इमित जाति जातिया थासं लिगना हये, अले देश देशं मुंके। जिं इमित इमिगु थ:गु हे देशय् हये, जिं इमित इस्त्राएलया पहाड पहाडय् उकिया खुसिचा खुसिचाय् व देशयागु फुक्क बस्तीइ ज्वये।

14 जिं इमित बांला:गु घाँय्ख्यलय् ज्वये। इस्त्राएलया तत:जा:गु पहाडत इमिगु ज्वयेगु थाय् जुइ। अन इपिं भिगु ख्यलय् ग्वार्तुलाचवनी। इस्त्राएलया पहाड पहाडय् भिगु ख्यलय् इपिं ज्वये खनी।

15 जिं थ:म्हं हे जिम्ह फैत स्वये, अले इमित अन थ्यने, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

16 तंपिन्त जिं माले, लँ द्रुंकिपिन्त जिं लुइका: हये। या:पा: जूपिन्त मलम तया: पट्टी चिनाबी, बमला:पिन्त बल्लाकाबी। तर ल्हंपिं व बल्ला:पिन्त जिं नाश यानाबी। ख:कथं बथां स्वइम्ह फैजवा: जि जुइ।

17 “ हे जिगु बथां, छिमित धा:सा परमप्रभु परमेश्वरं धयादी – जिं छम्ह फै व मेम्ह फैया दथुइ, अले मिजपिं फैतयगु व दुगुतयगु दथुइ न्याय याये।

18 भिगु ख्यलय् ज्वये दया: नं छिमित मगात ला? छु छिमिसं ल्यं दुगु घाँय्ख्य:यात तुति न्हुइमा: ला? छु सफा लखं छिमित मगात ला? छाया छिमिसं मेगु ल:यात तुति ध्याच: हे ध्याच: यानागु?

19 छु! जिगु बथानं छिमिसं तुति न्हूगु घाँय् नयेगु ला, अले छिमिगु तुति ध्याच: हे ध्याच: या:गु ल: त्वनेगु ला?

20 “ उकिं जि परमप्रभु परमेश्वरं इमित थथे धाये – स्व! जिं थ:म्हं हे ल्हंपिं ल्हंपिं व गंसि गंसिपिं फैतयगु दथुइ न्याय याये।

21 छाया:सा छिमिसं ला गंसिपिं फैतयत् ब्वहलं घ्वाघ्वां, नेकुलि च्वच्वं, इमित लिनाच्वंगु दु, छ्यालब्याल यानाच्वंगु दु।

22 जिं जिगु छ्यालब्याल जूगु बथांयात बचय् याये, इमित हाकनं गुबलें लुतय् याइ मखु। जिं छम्ह फै व मेम्ह फैया दथुइ न्याय याये।✱

23 जिं इमि छम्ह हे जक फैजवा: जुइत जिम्ह दास दाऊदयात ल्यये। वं इमित स्वइ, व इमि फैजवा: जुइ।✱

24 जि, परमप्रभु छिमि परमेश्वर जुइ, जिम्ह दास दाऊद इमिगु दथुइ शासक जुइ। जि परमप्रभुं थ्व धयागु ख:।’ ”✱

परमप्रभुया शान्ति व सुरक्षाया बाचा

25 “ जिं इपिलिसैं शान्ति व सुरक्षाया बाचा ची, अले इपिं दुक्क जुया: मरुभूमिइ च्वनेदयेमा व गुँइ घेने दयेमा धका: गुँपशुतयत् देशं पितिना छ्वयाबी।

26 जिं इमित व जिगु डाँडाया प्यखेरं च्वंगु थाययात आशिष दयकाबी। जिं ख:गु इलय् इमिगु निति वा वयकाबी। जिं आकाशं वइगु वायात आशिष यानाबी।

27 ख्यलय् दुगु सिमातयसं फलफुल बी, जमिनं थ:गु बाली बी, मनूत देशय् सुरक्षित जुइ। इमिगु जुवाया सिं त्वधुला: इमित दास दयकूपिपाखें त्व:तकीबलय् जि हे परमप्रभु ख: धका: इमिसं सी।

28 इमित जाति जातितयसं हाकनं लुटपाट याइ मखु, न गुँपशुतयसं इमित नइ, इपिं याउँक च्वनी, अले इमित सुनानं ख्याइ मखु।

29 जिं इमित अन्नया निति नां जाइगु देश बी। उगु देशय् इपिं हाकनं गुबलें नये मखना सी मखु। इमित हाकनं जाति जातितयसं हेस्याइ मखु।

30 अबलय् जि परमप्रभु इमि परमेश्वर इपिनापं दु व अले इस्त्राएलया मनूत जिमि प्रजा ख: धका: इमिसं सी, जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु।

31 “ छिपिं जिम्ह फैत खः, जिगु ख्य:यापिं फैत, जिम्ह हे मनूत खः, जि छिमि परमेश्वर खः, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।’ ”

35

एदोमया बारे अगमवाणी

1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,✱

✱ 34:11 ३४:११ भज २३:१-३ ✱ 34:22 ३४:२२ इज ३:२४-२७; २४:२५-२७ ✱ 34:23 ३४:२३ प्रका ७:१७ ✱ 34:24 ३४:२४ इज ३७:२४ ✱ 35:1 ३५:१-२५ यशै ३४:५-१७; ६२:१-६; यर ४९:७-२२; इज २५:१२-१४; आमो १:११-१२; ओब १-२१; मला १:२-५

- 2 “अय् सीमानिम्ह मनु, सेइर पर्वतपाखे थःगु ख्वाः स्वयकाः वयागु विरोधय् अगमवाणी ल्हा,
 3 अले वयात थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – हे सेइर पर्वत, जि छंगु विरोधय् दु। जिं थःगु ल्हाः छंगु विरोधय् ल्हनाः छन्त
 झिजांमिजां दंगु व तहसनहस जूगु थाय् यानाबी।
 4 जिं छंगु फुक्क शहरयात तहसनहस यानाबी, छ मरुभूमि जुइ। अबलय् छं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।
 5 “ ‘छं पुलांगु ईयागु ईखयात नुगलय् तया तल। अले इस्राएलीतय्त इमिगु विपत्तिया इलय्, इमिगु लिपांगु सजाँयया ई थ्यंबलय् छं इमित
 लडाँइलय् बुके बिल।
 6 उकिं परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, गथे जि धात्थें म्वाःम्ह खः, जिं छन्त हि बाः वःगुया अधीनय् तयाबी, वं छन्त लित्तुली। छं हियात घृणा
 मयाः, अथे जुयाः छन्त हिं लित्तुली।
 7 सेइरया पर्वततय्त जिं सुनसान व तहसनहस यानाबी, अनं जुयाः वये वने याइपिन्त जिं स्यानाबी।
 8 जिं छंगु पहाडत स्याःपिं मन्तयगु सीम्हं जायकाबी। तरवारं स्याःपिं छंगु डाँडा डाँडाय् व छंगु ब्यासिइ ब्यासिइ खुसिचा खुसिचाय् कुतुं वनी।
 9 जिं छन्त न्हाबलेया नितिं झिजांमिजां दंगुथाय् यानाबी। छंगु शहरय् हाकनं सुं नं मन्त च्वनी मखु। अबलय् छं जि हे परमप्रभु खः धकाः
 सी।
 10 “ ‘जि परमप्रभु अन दुगु जूसां छं थथे धाःगु दु, “उपि निगु जाति यहदा व इस्राएल अले इमिगु देश झीगु जुइ। झीसं इमित अधिकार याये।”
 11 उकिं परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, गथे जि धात्थें म्वाःम्ह खः, डाहाया तं क्यनाः छं इमित घृणा यानाः छु याःगु खः, जिं नं छन्त अथे हे याये।
 जिं छंगु न्याय यायेबलय् जिं थःत इमिगु दथुइ म्हसीके।
 12 अबलय् इस्राएलया पर्वतया बारे हेपय् यानाः छं धाःगु फुक्क खँ जि परमप्रभुं न्यंगु दु धकाः छं सी। छं धाल, “इस्राएलया पहाडत उजाड
 जूगु दु, उपि नयेत जिमित ब्यूगु दु।”
 13 छं जिगु विरोधय् घमण्डयात अले छं जिगु विरोधय् छु न्वात, जिं व न्यनागु दु।
 14 परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – सारा पृथ्वी लयतायाच्चंबलय् जिं छन्त झिजांमिजां दंगुथाय् यानाबी।
 15 इस्राएलया घरानाया सर्बय उजाड जूबलय् छ लयताल, उकिं जिं नं छन्त अथे हे याये। हे सेइर पर्वत, हे एदोमया फुक्क लागा, छ उजाड
 जुइ। अले छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।’ ”

36

इस्राएल देशयात हाकनं दयकूगु

- 1 “अय् सीमानिम्ह मनु, इस्राएलया पहाडतय्त अगमवाणी ल्हानाः धा, ‘हे इस्राएलया पहाडत, परमप्रभुया वचन न्यँ।
 2 परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – शत्रुं ला छिमिगु बारे धाःगु दु, “आहा! आः ला उपि पुलांगु पहाडत झीगु जुल।” ’
 3 उकिं अगमवाणी यानाः इमित धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – इमिसं छिमित फुक्क थासं हमला यात अले लित्तुलित। अथे जुयाः
 छिपिं मेगु ल्यं दुगु जातितयगु अधीनय् लात, अले छिमि प्यखेरं च्वंपिं मन्तयसं छिमित हेस्यात अले छिमित क्वह्यंकल।
 4 उकिं हे इस्राएलया पहाडत, परमप्रभु परमेश्वरया वचन न्यँ– छिमिगु प्यखेरं च्वंपिं जातितयसं लुतय् याःगु व क्वह्यंकूगु पर्वतत व डाँडात,
 खुसिचा व ब्यासित, दुनाच्वंगु छँत व झिजांमिजां दंगु शहरतय्त परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –
 5 जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु – जिगु डाहाया तंम्वय् जिं मेगु ल्यनाच्वंगु जातित व एदोमया विरोधय् बांलाक न्ववानागु दु, छाय्धाःसा
 थःगु नुगलय् इस्राएलया नितिं लयताः व घृणा तयाः इमिसं जिगु देशयात उकिया घाँयख्यः लुतय् याये फयेमा धकाः थःगु अधिकारय् काल।’
 6 “उकिं इस्राएल देशया बारे अगमवाणी यानाः उकिया पहाडत व डाँडात, खुसिचात व ब्यासितय्त धा, ‘जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु
 – छिमित जाति जातितयसं क्वह्यंकूगु दु, अथे जुयाः जिं डाहाया तंम्वय् न्ववानागु दु।
 7 उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – छिमि प्यखेरं च्वंगु जातितयसं नं बदनामी सह याये माली। जिगु ल्हाः ल्हनाः जिं थथे धकाः पाफये।
 8 “ ‘तर हे इस्राएलया पहाडत, छिमिसं थःगु कचात बुइकी, जिगु प्रजा इस्राएलया लागि फल सयकी, छाय्धाःसा इपिं याकनं हे छँ लिहां वइ।
 9 जितः छिमिगु धन्दा जूगु दु। जिं छिमित दया याये। जिं छिमिगु बुँ पालाः पुसा ह्ले।
 10 जिं अन च्वंपिं मन्तयगु ल्याः, फुक्क इस्राएलया घरानाया ल्याः अप्वयकाबी। अले नाश जूगु शहरत हाकनं दयकी। अले अन मन्त
 च्वनी।
 11 जिं छिमि मन्तयगु व पशुतयगु ल्याः अप्वयकाबी। इमिगु ल्याः न्हापा स्वयाः यक्व दइ। यक्व कायन्हायपिं बुइकी। हे इस्राएलया पहाडत,
 न्हापा थें छिमिके जिं मन्त तये, न्हापा स्वयाः अप्वः जिं छिमित च्वन्हाके। अले छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।
 12 जिं जिम्ह प्रजा इस्राएलयात छन्थाय् हाकनं तये। इमिसं छन्त अधिकार याइ अले छ इमिगु सर्बय जुइ। छं गुबलें इमि काय् म्हायपिन्त
 लाकायकी मखु।
 13 “ ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – मन्तयसं छ इस्राएलया पहाडया बारे थथे धयाच्वंगु दु, “छ मन्त नइम्ह खः। छं थःगु जातियात
 सन्तान मदयकाः च्वनेमाःपिं याःगु दु।”
 14 उकिं छं आवलि हाकनं गुबलें मन्तयत नइ मखुत, न थः मन्तयत सन्तान मदुपिं याइ, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

15 छं हाकनं गुबलें जाति जातितयगु हेला न्यनेमाली मखु, न छं गुबलें मनूतयगु हेला फयेमाली, अथवा न छंगु कारणं छिमि मनूत गुबलें लुफि हाइ। परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।”

इस्त्राएलया न्हगु जीवन

16 हाकनं परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल,

17 “अय् सीमानिम्ह मनु, इस्त्राएलया मनूत थःगु देशय् च्वनाच्चंबलय् इमिसं थःगु पहःचहः व ज्यां उकियात अशुद्ध याःगु खः। इमिगु पहःचहः नं जिगु मिखाय् छम्ह मिसा थी मज्यबलय्या अशुद्धता थें खः।

18 इमिसं देशय् हि बाः वयकूगु व थःगु मूर्तितपाखें उकियात अशुद्ध याःगुलि जिं थःगु तं इमिके प्वंका।

19 जिं इमित जाति जातितयगु दथुइ छ्यालब्याल यानाबिया, इपिं देश देशय् उखेलाः थुखेलाः जुल। इमिगु पहःचहः व ज्याकथं जिं इमित न्याय याना।

20 इपिं उपिं जातितयगु दथुइ वंबलय् इमिसं जिगु पवित्र नांयात अपवित्र यात, छायाधाःसा मनूतयसं इमिगु बारे थथे धयाहल, ‘थुपिं परमप्रभुया मनूत खः, अथे जूसा नं थुमिसं वयकूया देश त्वःते माल।’

21 जिं जिगु पवित्र नांया लागि धन्दा कयागु खः, गुकियात इपिं वंगु जाति जातितयगु दथुइ इस्त्राएलया घरानां अपवित्र याःगु खः।

22 “उकिं इस्त्राएलया घरानायात धा, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – हे इस्त्राएलया घराना, छिमिगु लागि जिं थथे याये त्यनागु मखु, तर छिमिसं छिपिं वंगु जाति जातितयगु दथुइ अशुद्ध याःगु जिगु नांयात रक्षा यायेत जिं थथे याये।

23 जिं जिगु नां गुलि पवित्र खः धकाः क्यने। छिमिसं मेगु जातितयगु दथुइ बदनाम याःगु जिगु नां। जिं थःत छिपिपाखें इमिगु न्ह्यःने पवित्र क्यनेबलय् जाति जातितयसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

24 “ जिं जाति जातितपाखें छिमित पित हये। फुक्क देशं छिमित मुंके, अले छिमित छिमिगु थःगु हे देशय् लित हये।

25 जिं छिमिके शूद्र लः छवाके, अले छिपिं शूद्र जुइ। छिमिगु फुक्क अशुद्धतापाखें अले छिमिगु फुक्क मूर्तितपाखें जिं छिमित शूद्र यानाबी।

26 जिं छिमित छगू न्हगु नुगः बी, अले छिमिगु दुने जिं न्हगु आत्मा तयाबी। छिमिगु म्हं ल्वहंया नुगः लिकयाः जिं छिमित लायागु नुगः बी।*

27 अले जिगु आज्ञा पालन याकेत व जिगु नियमत बांलाक मानय् याकेत, जिं जिगु आत्मा छिमिके तयाबी

28 जिं छिमि पुर्खातयत बियागु देशय् छिपि च्वनी। छिपि जिगु प्रजा जुइ अले जि छिमि परमेश्वर जुइ।

29 छिमित अशुद्ध याइगु फुक्क खँपाखें जिं छिमित बचय् याये। जिं आज्ञा बी, अले अन्न माक्व दइ, जिं छिमिथाय् हाकनं गुबलें अनिकाल छवयाहये मखु।

30 जिं सिमातयगु फलयात व बुँयागु अन्नयात यक्व दय्काबी, थुलि तक कि अनिकालं यानाः जातितयगु दथुइ छिपिं गुबलें मछालेमाली मखु।

31 अबलय् छिमिसं थःगु मभिगु चाला व मभिगु ज्यायात लुमंकी, थःगु पाप व घच्चाइपुगु चलनया कारणं छिमिसं थःपिन्त हे घृणा याइ।*

32 छिमिगु लागि जिं थ्व फुक्क ज्या यानाच्चंगु मखु धकाः छिमिसं थूगु जितः यः, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी। हे इस्त्राएलया घराना, छिमिगु पहःचहःया कारणं छिपिं लज्या चा अले ख्वाः ह्याउकी।

33 “ परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं छिमित छिमिगु फुक्क पापपाखें शूद्र यानागु दिं जिं छिमिगु शहरय् हाकनं मनूतयत च्वनेबी, तहसनहस जूगु थायत हाकनं दयके।

34 वये वने याइपिनिगु मिखाय् उजाड हे जुयाच्चनेगु पलेसा उजाड जूगु बुँ हाकनं अन्न सय्केत पालीगु जुइ।

35 मनूतयसं धाइ, “थ्व झिजामिजां दंगु बुँ आः अदनया क्यब थें जुल। उपिं उजाड, नाश व ध्वस्त जूगु शहरत आः किल्लात व मनूतयसं जाःगु दु।”

36 अबलय् छिमि प्यखेरं च्वंगु जातितयसं नाश जूगु शहरतयत जि परमप्रभु हाकनं दय्काब्युगु दु अले उजाड जूगु जमिनयात हाकनं बांलाक सइगु जमिनय् हिलाब्युगु दु धकाः सी। थ्व जि परमप्रभु धयागु खः, थ्व जिं या हे याये।’

37 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – इस्त्राएलया घरानाया बिन्ति जिं स्वीकार याये, अले इमिगु निंति जिं थ्व ज्या यानाबी। जिं इमि मनूतयत फैत थें अल्याख यानाबी।

38 जिं इमित यरूशलेमय् क्वःछिनातःगु नखःचखःबलय् बां बीपिं फैतयगु बथां ति हे अल्याख दय्काबी। थुकथं तहसनहस जूगु शहरत हाकनं मनूतयसं जाइ। अबलय् इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।”

37

गंगु क्वँय्या ब्यासि

1 परमप्रभुया शक्ति जिके वल, अले वयकलं जितः परमप्रभुया आत्मापाखें पित हयाः क्वँय् हे क्वँय् दुगु मैदानया दथुइ तयादिल।

2 वयकलं जितः मैदानया प्यखें यंकादिल। जिं ख्यःया बैय् यक्व क्वँय्त खना, उपिं क्वँय्त तसकं गंगु दु।

3 वयकलं जितः न्यनादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, थुपिं क्वँय्त हाकनं म्वाये फइ ला?”

जिं लिसः बिया, “हे परमप्रभु परमेश्वर, थ्व ला छिं हे जक स्यू।”

4 वयकलं जितः हाकनं धयादिल, “थुपिं क्वँय्तयत अगमवाणी यानाः धा, ‘हे गंगु क्वँय्, परमप्रभुयागु वचन न्यँ।’

- 5 थुपि क्वँयतयत् परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं छिमिके सासः* थनाबी, छिपि हाकनं म्वाइ।
 6 जिं छिमिके नसा व ला तयाबी, अले छँगुलि त्वपुयाबी, छिमिके सासः तयाबी, अले छिपि म्वाइ। अले छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।’ ”
 7 उकिं वयकलं आज्ञा बियादीगु थें जिं अगमवाणी याना। जिं अगमवाणी यानाच्चनाबलय् हे अन ध्वारं सः वल। उपि क्वँयत् थःथवय् प्यपुन।
 8 जिं स्वयाच्चनाबलय् हे उपि क्वँचय् नसा व ला खनेदत्, अले उपि क्वँयतयत् छँगुलि त्वःपुल, तर इमिके सासः मद्।
 9 अले वयकलं जितः धयादिल, “फय्यात† अगमवाणी या, अय् सीमानिम्ह मनु, अगमवाणी यानाः थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – अय् फय्, प्यखेरं वयाः थुपि स्याःपिन्त सासः थनाब्यु, इपि म्वायेमा।’ ”
 10 उकिं वयकलं जितः आज्ञा बियादीगु थें जिं अगमवाणी याना, अले सासः उपि म्हय् दुहां वन, इपि म्वात अले इपि थथःगु तुतिइ दन, इपि छगू तःधंगु सेना जुल।*
 11 अले वयकलं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, थुपि क्वँयत् इस्राएलया फुक्क घराना खः। इमिसं धाइगु, ‘झीगु क्वँयत् गनावने धुंकल, अले झीगु आशा मदये धुंकल, झीपि नाश जूगु दु।’
 12 उकिं अगमवाणी यानाः इमित धा, ‘दकलय् तःधंम्ह परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – हे जिमि मनूत्, जिं छिमिगु चिहानत चाय्काः छिमित अनं लिकायेत्यनागु दु। जिं छिमित इस्राएल देशय् लित हये।
 13 अय् जिमि प्रजा, जिं छिमिगु चिहानत चाय्काः छिमित लिकायबलय् छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।
 14 जिं थःगु आत्मा‡ छिमिके तयाबी, अले छिपि म्वाइ। जिं छिमित छिमिगु थःगु हे देशय् तये। अले जि परमप्रभु हे थथे धाःगु दु व पूरा नं याःगु दु धकाः छिमिसं सी, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।’ ”

इस्राएल व यहूदा हाकनं मिलय् जूगु

- 15 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
 16 “अय् सीमानिम्ह मनु, सिंयागु छपु कथि कयाः उकी ‘यहूदायागु व वलिसें मिलय् जूपि इस्राएलीतयगु धकाः च्व।’ अले मेगु सिंयागु कथि कयाः उकी ‘योसेफयागु अर्थात् एफ्राइम व वलिसें मिलय् जूपि इस्राएलीतयगु कथि’ धकाः च्व।
 17 अले उपि निपुयात छपु हे यानाः स्वानाब्यु। उपि छंगु लहातय् छपु हे कथि जुइ।
 18 “छिमि मनूतयसं उकिया अर्थ छु खः धकाः छन्त न्यनीबलय्
 19 छं इमित थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं योसेफ वलिसें मिलय् जूपि इस्राएलीतयगु कथि काये, गुगु एफ्राइमया लहातय् दु। व कयाः उकी यहूदाया कथि स्वानाबी। थुकथं जिं इमितनापं तयाः छपु हे यानाबी। उपि जिगु लहातय् छपु हे जुइ।’
 20 “इमिगु हे मिखाया न्ह्यःने छं च्वःगु उपि कथि ज्वनाच्वें।
 21 अले इमित धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं इस्राएलीतयत् इपि वनाः च्वनाच्वंगु जातितपाखें लिकाये। जिं इमित प्यखेंपाखें मुंके, अले इमित थःगु हे देशय् हये।
 22 जिं इमित थःगु हे देशय् इस्राएलया पहाड पहाडय् छगू हे जाति दय्के। इपि सकसिगु लागि छम्ह हे जुजु जुइ। इपि हाकनं गुबलें निगू अलग अलग जाति अथवा निगू अलग अलग राज्य जुइ मखु।
 23 इमिसं थःम्हं थःत हाकनं गुबलें थःगु घच्चाइपुगु मूर्ति वा इवातात अथवा मेगु छुं नं अपराधपाखें अशुद् याइ मखु। छायाधाःसा जिं इमिगु पापी पहःचहःपाखें इमित बचय् याये, इमित शुद् याये। इपि जिगु प्रजा जुइ, जि इमि परमेश्वर जुये।
 24 “ ‘जिम्ह दास दाऊद इमि जुजु जुइ, इमि छम्ह हे फैजवाः जुइ। इमिसं जिगु नियम पालन याइ, अले जिगु विधित पालन यानाः वकथं जुइ।*
 25 जिं जिम्ह दास याकूबयात बियागु देशय् इपि च्वनी, अन इमि पुर्खात च्वनाच्वंगु खः। इपि व इमि सन्तानत न्ह्याबलें अन च्वनी। जिम्ह दास दाऊद न्ह्याबलेंया निरति इमि शासक जुइ।
 26 जिं इपिलिसें शान्ति व सुरक्षाया बाचा ची, व न्ह्याबलेंया लागि जुइ। जिं इमित थापं याये, जिं इमिगु ल्याः अप्वय्काबी। इमिगु दथुइ जिं थःगु पवित्रथाय् न्ह्याबलेंया लागि तये।
 27 जि च्वनेगु थाय् नं इमिगु हे दथुइ दइ। जि इमि परमेश्वर जुये, इपि जिम्ह प्रजा जुइ।*
 28 जिगु पवित्रथाय् न्ह्याबलेंया लागि इमिगु दथुइ दयाच्चनीबलय् जाति जातितयसं इस्राएलयात पवित्र याइम्ह जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।’ ”

38

गोगया विरोधय् अगमवाणी

- 1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
 2 “अय् सीमानिम्ह मनु, मागोग देशया गोग, मेशेक व तूबलयाम्ह मू शासकपाखे थःगु ख्वाः स्वयकाः वयागु विरोधय् अगमवाणी या।*
 3 अले वयात थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – हे गोग, मेशेक व तूबलयाम्ह मू शासक, जि छंगु विरोधय् दु।

* 37:5 ३७:५सासः हिब्रू भाषाय् थुकिया अर्थ फय् वा आत्मा जुइफु। † 37:9 ३७:९फय् फय्या बारे स्वयादिसँ, इज ३७:५ ☆ 37:10 ३७:१० प्रका ११:११ ‡ 37:14 ३७:१४आत्मा आत्माया बारे स्वयादिसँ, इज ३७:५ ☆ 37:24 ३७:२४ इज ३४:२४ ☆ 37:27 ३७:२७ लेवी २६:१२; यर ३२:३८; २ कोर ६:१६; प्रका २१:३ ☆ 38:2 ३८:२ प्रका २०:८

4 जिं छन्त फनक्क चाःहिकाः साला हये। छंगु म्हुतुइ जिं बल्छी तयाबी। जिं छन्त व छिमि फुक्क सेनायात अर्थात छिमि सलत व सलगइपिं, लडाइँया हतियार, तःधंगु चिधंगु ढाल व तरवार घानातःपिं छंगु तःधंगु सेनायात जिं पित हये।

5 इपिनापं फारस, कृश व पूतयापिं मनूत दइ। उपिं सकसिनं ढाल ज्वनातःगु दइ अले नँयागु तपुलि पुयातःगु दइ।

6 गोमेर नं थः फुक्क सेनानापं व उत्तरया तापाःगु देश बेथ तोगर्मा थः फुक्क सेनानापं वइ। छनापं यक्व देशयापिं मनूत दइ।

7 “ तयार जु! छ व छनापं मिलय् जुइत मूपिं फुक्क सेनायात तयार या अले छ इमि नायः जु।

8 तःन्हू लिपा लडाइँया लागि छिमित सःती। लिपाया दँय लडाइँपाखें नाश जुयाः हाकनं दयक्कु देशयात छिमिसं हमला याइ, गुगु देशयापिं मनूत यक्व जातितपाखें ताःई तक उजाड जुयाच्चंगु इस्त्राएलया पहाड पहाडय् मुंगु खः। इमित जाति जातितपाखें हःगु खः, आः इपिं फुक्क याउँक च्वनाच्चंगु दु।

9 छ ला फय् थें हथासं न्ह्यांवनी, छ व छंगु फुक्क सेना, अले छनापं दुपिं यक्व जाति जातित सुपॉय् थें च्वय् थाहां वनी। छ देशयात त्वपुइगु सुपॉय् थें जुइ।

10 “ परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – उखुन्हू छुं बिचाःत छंगु नुगलय् वइ, अले छं छंगु मभिंगु ग्वसाः ग्वइ।

11 छं थथे धाइ, “पःखाः मदुगु गांत दुगु देशयात जिं हमला याये। पःखाःत, मू ध्वाखा व गजबार मदय्क शहरय् याउँक च्वनाच्चंपिं व शंका मयाइपिं जातियात जिं हमला याये।

12 उपिं ध्वस्त जूगु थासय् आः हाकनं जाति जातितपाखें मूपिं मनूत, सा द्रहं व मेगु सम्पत्ति तयाः देशया मू थासय् हे छें दय्काः च्वनाच्चंगु दु। उपिं बस्तीत व मनूतयत् लुतय् यानाः जिं भज्यंका नाश यानाबी।”

13 शेबा व ददानयापिं मनूत, तशींशयापिं व्यापारीत व लिक्क लिक्क च्वंगु गांयापिं मनूतयसं वयाः छन्त धाइ, “छु! छ लुतय् यायेत वयागु ला? छु! धन-सम्पत्ति लाकाकायेत, लुँ वहः यंकेत, सा द्रहं व मालसामान यंकेत, थिकय् थिकय्गु लुटया सामान मुंकेत छं सेनायात मुंकागु खः ला?”

14 “उकिं अय् सीमानिम्ह मनु, अगमवाणी ल्हानाः गोगयात धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – गुगु इलय् जिगु प्रजा याउँक च्वनाच्चनी उगु इलय् छं थ्व खँ मसी ला?

15 छ उत्तर पाखेया तातापाःगु छिमिगु थासं वइ। छ व छनापं सल गयाः यक्व जातियापिं मनूत वइ, अर्थात छंगु तःधंगु सेना व छंगु बल्लाःगु सेना।

16 गथे सुपॉचं जमिनयात त्वपुइ, अथे हे छं जिगु जाति इस्त्राएलया देशय् हमला याइ। उकिं हे गोग, लिपा वइगु इलय् जिं थःत छपाखें इमिगु मिखाया न्ह्यःने पवित्र क्यनीबलय् जातितयसं जितः सीमा धकाः जिं छन्त जिगु देशया विरोधय् हये।

17 “ परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – पुलांगु इलय् जिं थः दासत, इस्त्राएलया अगमवक्तातपाखें धयाःम्ह मनु छ हे, मखु ला? उबलय् जिं छन्त इमिगु विरोधय् हइ धकाः यक्व दँ इमिसं अगमवाणी यात।

18 उखुन्हू थथे जुइ— गोगं इस्त्राएल देशयात हमला याइबलय् जि तसकं तंचाये, जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु।

19 धात्थें इस्त्राएल देशय् उबलय् तसकं भ्वखाय् ब्वइ धकाः जिं थःगु च्याःगु डाहाया तंम्वय् घोषणा याये।

20 समुद्रयापिं न्यात, आकाशयापिं झंगःत, मैदानयापिं पशुत, जमिनय् थुखे उखे जुइपिं फुक्क प्राणी अले पृथ्वीइ दुपिं फुक्कं मनूत जिगु न्ह्यःने थुरथुर खाइ। पहाडत फातापुली, भीरत कुचा कुचा जुइ, फुक्क पःखाः दुनी।

21 जिं थःगु फुक्क पर्वतय् गोगया विरोधय् छपु तरवार छवये, जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु। फुक्क मनूतयगु तरवार थःथः दाजुकिजाया विरोधय् चले जुइ।

22 जिं महामारी व हिबाःपाखें वयागु न्याय याये। जिं वयाके, वयागु सेनायाके व वलिसें दुगु जाति जातिया भीडयाके तसकं वाफय् वय्काबी, च्वँ गाय्काबी, च्यानाच्चंगु गन्धक गाय्काबी।*

23 थुकथं फुक्क जातितयत् जि तःधंम्ह व पवित्रम्ह खः धकाः क्यने। अबलय् इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।”

39

गोगया सेनायात स्याःगु

1 “अय् सीमानिम्ह मनु, गोगया विरोधय् थ्व अगमवाणी यानाः धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – हे मेशेक व तूबलयाम्ह मू शासक गोग, जि छंगु विरोधय् दु।

2 जिं छन्त फनक्क चाःहिकाः साला हये। जिं छन्त तापाःगु उत्तरनिसें हयाः इस्त्राएलया पहाड पहाडय् लडाइँ यायेत छवये।

3 अन जिं छंगु खव लहातय् दुगु धनुसयात कय्के, अले छंगु जव लहातय् दुगु वाणयात कुर्काबी।

4 इस्त्राएलया पहाड पहाडय् छ, छंगु फुक्क सेना व छलिसें मिलय् जूपिं फुक्कं सी। जिं छन्त ला नइपिं झंगःत व गुँपशुतयगु आहारा यानाबी।

5 छ चक्कंगु मैदानय् हे ग्वतुली, छायाःसा जि, परमप्रभु परमेश्वरं थ्व घोषणा यानागु खः।

6 जिं मागोग व समुद्रया सिथय् याउँक च्वनाच्चंपिन्के मि छवयाहये, अले इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।

- 7 “ जिं थःगु पवित्र नां जिगु प्रजा इस्राएलया दथुइ क्यने। जिं थःगु पवित्र नांयात अपमान याकेबी मखु। अले जात जाति जि परमप्रभु हे इस्राएलया पवित्र परमेश्वर खः धकाः सी।
- 8 स्व! थ्व घटना जुइतिनि, थथे जू हे जुइ! परमप्रभु परमेश्वरं धयादी। जिं धयागु दिं थ्व हे खः।
- 9 “ अबलय इस्राएलया शहर शहरय् च्वनीपि पिने पिहां वइ अले शत्रुतयगु हतियारत मुंकाः सिं थें च्याकी। तःधंगु चिधंगु ढालत, धनुसत व वाणत, लडाइया कथित व भालात फुक्क न्हयदँ तक इमिसं सिं थें च्याकी।
- 10 इमिसं मैदानय् सिं मुनेमाली मखु। इमिसं जंगलय् वनाः सिं पालाः हयेमाली मखु। छायाःसा इमिसं उपिं हतियार सिंया नितिं छ्यली। इमिसं थःपिन्त लुतय् याःपिन्त लुतय् याइ। थःत लाकाकाइपिन्त लाका काइ, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।
- 11 “ उखुन्हु गोगयात जिं इस्राएलय्, समुद्रया पुर्बय् लँजुवाःतयगु बेसीइ छगू चिहान बी। अनं जुयाः वनीपिं लँजुवाःतयत् लँ पनी छायाःसा गोग व वया फुक्क सेनायात अन थुनी अले व थाय्यात हामोन-गोगया* ब्यासि धाइ।
- 12 “ देशयात शूद्र यायेत इस्राएलया घरानां इमित न्हयला तक थुनातइ।
- 13 देशयापिं सकलें मनूत मिलय् जुयाः इमित थुनी। अले जिगु महिमा जुइगु दिं इमिगु नितिं छगू लुमनाच्चनीगु दिं जुइ, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।
- 14 “ न्हयला फुइ धुंकाः ल्यनाच्चंगु सीम्हत मालाः थुनेत मनूत ल्ययाः देशन्यंक छवइ, अले इमिसं देशयात शूद्र याइ।
- 15 इपिं देशया प्यखें वनीबलय् गनं मनूया क्वँय् खन धाःसा उकिया लिक्क छगू चिं तइ। थ्व चिं चिहान म्हुइपिन्सं व क्वँय् हामोन-गोगया ब्यासिइ मथुंतले दयाच्चनी।
- 16 अनयागु शहरयागु नां नं “हामोनाह”† खः। अले थुकथं इमिसं देशयात शूद्र याइ।’
- 17 “अय् सीमानिम्ह मनू, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – फुक्क कथंयापिं झंगःपन्छित व फुक्क गुँपशुतयत् सःताः धा, ‘प्यखेंनं मुनावा, जिं छगू तःधंगु बलिदान इस्राएलया पहाडय् छिमिगु नितिं तयार यानाच्चनागु दु। अन छिमिसं ला नइ अले हि त्वनी।*’
- 18 छिमिसं बल्लाःपिं मनूतयगु ला नइ, अले पृथ्वीयापिं शासकतयगु हि त्वनी। थुपिं सकलें बाशानयापिं ल्हँपिं भ्याःचात, चीधिकःपिं भ्याःचात, दुगुचात व द्रहंत थें खः।
- 19 जिं छिमिगु नितिं तयार यानागु बलिया भवयलय् दा ननं छिमिगु प्वाः जाइ, हि त्वँत्वं छिपिं काइ।
- 20 जिगु टेबिलय् सलत व सलगइपिं, बल्लाःपिं मनूत व सिपाइँत फुक्क कथंयापिं मनूत नयाः छिमिगु प्वाः जाइ, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।’
- 21 “जात जातिया दथुइ जिं थःगु महिमा क्यने। फुक्क जाति जिं बियागु सजॉय व इमिगु घःने लाःगु जिगु इयातगु ल्हाः खनी।
- 22 उखुन्हुंनिसें इस्राएलया घरानां जि हे परमप्रभु इमि परमेश्वर खः धकाः सी।
- 23 अले जात जातितयसं इस्राएलयापिं मनूतयत् इमिगु थःगु पापं यानाः ज्वना यंकूगु खः धकाः सी, छायाःसा इमिसं जितः विश्वासघात यात। उकिं जिं इपिंपाखें थःगु ख्वाः फस्वय्का, इमित इमि शत्रुतयगु ल्हातय् लःल्हानाबिया, इपिं सकलें लडाइलय् सित।
- 24 जिं इमित इमिगु अशूद्रता व अपराध कथं सजॉय बिया, जिं जिगु ख्वाः इपिंपाखें फस्वय्का।”
- परमेश्वरया मनूत हाकनं थापं जगु
- 25 “उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं याकूबया सुख व शान्ति हाकनं लित हयाबी, जिं इस्राएलयापिं फुक्कं मनूतयत् माया याये। जिं जिगु पवित्र नांया इज्जतयात रक्षा याये।
- 26 इमित ख्याइपिं सुं मदयाः थःगु देशय् याउँक च्वने धुंकाः इमिसं न्हापायागु लज्या व विश्वासघातया जिम्मा काइ।
- 27 जिं जात जातितयगु दथुं इमित लित हयेबलय् अले इमित थः शत्रुतयगु देशं मुंकेबलय् यक्व जातितयगु मिखाय् इमिगु दथुइ जिं थःत पवित्र क्यने।
- 28 अले इमिसं जि परमप्रभु इमि परमेश्वर खः धकाः सी, छायाःसा जिं इमित जाति जातितयगु दथुइ ज्वंकाछवसां इपिं मध्ये सुं नं त्वःमफिक जिं हे इमित इमिगु थःगु हे देशय् मुंके।
- 29 जिं हाकनं गुबलें थःगु ख्वाः इपिंपाखें फस्वय्के मखु, छायाःसा जिं थःगु आत्मा इस्राएलया घरानायाके प्वंके, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।”

40

न्हगु देगःया लागु

- 1 जिमित ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूगु निइन्यागूगु दँया* न्हापांगु लाया झिन्हु दुखुन्हु अर्थात बेबिलोनयापिन्सं यरूशलेम त्याकाकाःगु झिंप्यगूगु दँ लिपा परमप्रभुया शक्ति जिंके वल, अले वयकलं जितः अन यंकादिल।
- 2 दर्शनय् परमेश्वरं जितः इस्राएल देशय् यंकादिल, अले अन छगू तसकं तःजाःगु पर्वतय् तयादिल। उकिया दच्छिनपाखे जिं शहरय् थें यक्व छँ खना।*
- 3 वयकलं जितः अन यंकादिल, जिं छम्ह मनूयात अन खना, वयागु ख्वाःपाः कँय्यागु थें च्वं। वयागु ल्हातय् छगू सुतिया खिपः व नापे यायेगु कथि दु, व मू ध्वाखाय् दनाच्चंगु जिं खना।*

* 39:11 ३९:११हामोन-गोगया हिब्रू भाषाय् हामोन-गोगया अर्थ गोगया छगू तःधंगु सेनाया पुचः खः। † 39:16 ३९:१६हामोनाह हिब्रू भाषाय् “हामोनाह” या अर्थ “सिपाइँतय् पुचःत” खः। * 39:17 ३९:१७-२० प्रका १९:१७-१८ * 40:1 ४०:१ २८ अप्रिल ५७३ बी.सी. * 40:2 ४०:२ प्रका २१:१० * 40:3 ४०:३ प्रका ११:१; २१:१५

4 वं जितः धाल, “अय् सीमानिम्ह मन्, छंगु मिखां स्व, अले थःगु न्हायपनं न्यँ, जिं छन्त छु छु क्यने उकी ध्यान ब्यु! छायाःसा थुकियागु निरिति हे जिं छन्त थन हयागु खः। छं थन छु छु खना, व फुक्क इस्त्राएलया घरानायात धयाब्यु!”

पुर्बियागु मू ध्वाखा

5 देगःया पिने छचाःखेरं पःखाः दुगु जिं खना। व मनूया ल्हातय् नापे यायेगु कथि दु। व नापे यायेगु कथि ३.२ मिटर ताहाकः। वं पःखाः नापे यात, पःखाः ३.२ मिटर तज्जाः व उकिया ब्या ३.२ मिटर दु।*

6 अनलि व पुर्बपाखे स्वःगु मू ध्वाखापाखे वन। उकियागु त्वाथः गयाः वं लुखायागु लुखाखलु नापे यात। वं नापे याःगु लुखाखलुया ब्या ३.२ मिटर दु।

7 पिवाःत च्वनीगु क्वथायागु हाकः ३.२ मिटर व ब्या ३.२ मिटर दु। क्वथातयगु दथुइ दथुइ दुगु पःखाःया ब्या २.७ मिटर दु। देगःपाखे स्वःगु दलानया लिक्क दुगु लुखाखलु ३.२ मिटर दु।

8 वं मू ध्वाखाया दलान नापे यात।

9 व ४.२ मिटर तब्या। उकिया लुखाखसित १ मिटर तःफि। लुखाया दलान धाःसा देगःपाखे स्वःगु दु।

10 पुर्बपाखेयागु मू ध्वाखा दुने निखें स्वक् स्वक् पिवाःत च्वनीगु क्वथात दु। उर्पि स्वक् क्वथात छगू हे नापयागु खः। क्वथातयगु दथुइयागु पःखाःत छगू हे नापयागु खः।

11 अले वं मू ध्वाखाया ब्या नापे यात। व ५.३ मिटर तब्या, व ६.९ मिटर ताहाकः।

12 फुक्क क्वथाय् न्ह्यःनेपाखे ५३ सेन्टिमिटर तज्जाःगु चिचिजाःगु पःखाःत दु। फुक्क क्वथा ३.२ मिटर प्यकू लाः।

13 अनलि वं मू ध्वाखाछेंया पिनेया ब्या नापे यात। छखे पिवाः कोथाया ल्यूनेया पःखालनिसें मेखे पिवाः कोथाया ल्यूनेया पःखाः तक नापय् यात। थ्व १३.५ मिटर दु।

14 वं मू ध्वाखाया थांत नापय् यात, उर्पि ३२ मिटर तःजाः। लुखाछें पिने चुकय् तक न्यनावंगु दु, गुकिं यानाः स्वखेपाखे चुक दु।

15 मू ध्वाखाछेंया पिनेया दुहां वनेगु थासनिसें दलानया सिथय् तक २७ मिटर दु।

16 मू ध्वाखाया दुनेया लुखाछेंया फुक्क अंगलय् ग्वाखंत दु। पिवाःत च्वनीगु कोथाया अंगलय्, पिवाःत च्वनीगु कोथातयगु दथुइच्वंगु अंगलय् व दलानया अंगलय् ग्वाखंत दु, पिवाः च्वनीगु कोथातयगु दथुइया अंगलय् तायगः सिमाया किपात क्रियातःगु दु।

पिनेयागु चुक

17 अले वं जितः पिनेयागु चुकय् हल। जिं अन चुकया प्यखेरं छुं क्वथात व ल्वहं लायातःगु छगू बँ खना। थ्व ल्वहं लायातःगु फलय् स्विगू क्वथा दु।

18 ल्वहं लायातःगु बँ लुखा तक हे थ्यंगु दु। बँया ब्या व लुखाया हाकः उलि उलि हे दु। थ्व दकलय् क्वय्यागु फः खः।

19 अले वं क्वय्यागु लुखाया दुनिसें चुकयागु पिने तक नापे यात। व पुर्ब व उत्तरपाखे नं ५३ मिटर दु।

उत्तरयागु मू ध्वाखा

20 उत्तरपाखे स्वःगु पिनेयागु चुकया मू ध्वाखाया हाकः व ब्या वं नापय् यात।

21 ध्वाखाछेंया दुने स्वक् पिवाः कोथाया निखेंपाखेया अले पिवाः कोथाया दथुइयागु अंगःया व दलानया नाप धाःसा पुर्बया मू लुखाया नाप ति हे दु। उकिया हाकः २७ मिटर व ब्या १३.५ मिटर दु।

22 उकिया ग्वाखंत व उकिया दलान अले उकिया तायगः सिमाया क्रियातःगु किपाया नाप नं पुर्बपाखे स्वःगु मू ध्वाखाया नाप ति हे दु। अन वनेत न्हयगू त्वाथः दु। उकिया दलान धाःसा चुलिचू दु।

23 पुर्बया मू ध्वाखाय् दुगु थें उत्तरया मू ध्वाखाया न्ह्यःने दुनेया चुकय् वनेगु छगू ध्वाखा दु। वं छगू ध्वाखानिसें मेगु ध्वाखा तक नापे यात। व ५३ मिटर दु।

दच्छिनयागु मू ध्वाखा

24 अले वं जितः दच्छिनपाखे यंकल। जिं दच्छिनपाखे स्वःगु छगू ध्वाखा खना। वं उकिया लुखाखसित व उकिया दलान नापे यात। उर्पि नं मेगु थें छगू हे नापयागु खः।

25 लुखाछें व उकिया दलानया प्यखेरं ग्वाखंत दु। उर्पि मेमेगु थें हे च्वं। उकिया हाकः २७ मिटर व ब्या नं १३.५ मिटर दु।

26 अन वनेत न्हयगू त्वाथः दु। उकिया दलान धाःसा उकिया चुलिचू दु। पिवाः कोथातयगु दथुइया अंगःया निखेंपाखे तायगःमाया किपात दयकातःगु दु।

27 दुनेयागु चुकय् नं दच्छिनपाखे स्वःगु छगू मू ध्वाखा दु। वं थ्व ध्वाखानिसें दच्छिन पाखेयागु पिनेया ध्वाखा तक नापे यात। व ५३ मिटर दु।

दुनेयागु चुकया मू ध्वाखात

28 अले वं जितः दच्छिनयागु मू ध्वाखां दुनेया चुकय् हल। वं दच्छिनया मू ध्वाखा नापे यात, उकिया नाप नं मेमेगु मू ध्वाखाया नाप थें च्वं।

- 29 उकिया क्वथात, पःखाःत व दलान मेमेगु थें छगू हे नापयागु खः। लुखाछें व उकिया दलानया प्यखेरं ग्वाखंत दु। उकिया हाकः २७ मिटर व ब्या १३.५ मिटर दु।
- 30 (दुनेया चुकया प्यखेरं लुखातयगु दलानत धाःसा १३.५ मिटर तब्या अले २.७ मिटर तज्जाः।)
- 31 उकिया दलान पिनेया चुकपाखे स्वःगु दु। पिवाः कोथातयगु दथुइया अंगलय् तायगः सिमाया किपा क्रियातःगु दु। अन वनेत च्यागू त्वाथः दु।
- 32 अले वं जितः पुर्बपाखेया दुनेया चुकय् हल, अले उकिया लुखा नापे यात। उपि मेगु थें छगू हे नापयागु खः।
- 33 उकिया क्वथात, पःखाःत व दलान नं मेमेगु थें छगू हे नापयागु खः। लुखाछें व उकिया दलानया प्यखेरं ग्वाखंत दु। व २७ मिटर ताहाकः अले १३.५ मिटर तब्या।
- 34 उकिया दलान पिनेया चुकपाखे स्वःगु दु। पिवाः कोथातयगु दथुइया अंगःया निखेपाखे तायगः सिमायागु किपात दयकातःगु दु। अन वनेत च्यागू त्वाथः दु।
- 35 अले वं जितः उत्तरया ध्वाखाय् हल, अले व नापे यात। व नं मेमेगु थें छगू हे नापयागु खः।
- 36 उकिया क्वथात, पःखाःत व दलान उत्थें च्वं। उकिया प्यखेरं ग्वाखंत दु। व २७ मिटर ताहाकः अले १३.५ मिटर तब्या।
- 37 उकिया दलान पिनेयागु चुकपाखे स्वःगु दु। पिवाः कोथाया दथुइच्वंगु अंगलय् तायगः सिमातयगु किपात छखे छखेपाखे दयकातःगु दु। अन वनेत च्यागू त्वाथः दु।

बलिदान तयार यायेगु क्वथात

- 38 फुक्क मू ध्वाखाःया दलानया न्ह्यःने लुखा दुगु क्वथा दु। अन इमिसं होमबलि सिलीगु।
- 39 होमबलि, शूद्र जुइगु बलि व दोषबलि स्यायेत दुहां वनेगु लुखाया दलानया निखेपाखे निगः निगः टेबिल दु।*
- 40 उत्तरयागु मू ध्वाखाया दलानया पिने, दलानय् थाहां वनेगु त्वाथःया लिक्क निगू टेबिल दु। अले त्वाथःया मेखेपाखे निगू टेबिल दु।
- 41 थुकथं दुहां वनेगु लुखाया छखेपाखे प्यंगू टेबिल व मेखेपाखे नं प्यंगू, अन मुक्क च्यागू टेबिल दु।
- 42 होमबलिया निति चानातःगु ल्वहंयागु प्यंगू टेबिल दु। छगू छगू टेबिल ८० सेन्टिमिटर ताहाकः, ८० सेन्टिमिटर तब्या व ५३ सेन्टिमिटर तज्जाः। उकिया च्वय् हे होमबलि व मेमेगु बलिदानया निति छ्यलीगु थलबल तइगु।
- 43 अले निगू च्वका दुगु हुकत, छगू छगू हुक ८ सेन्टिमिटर ताहाकः, उपि अंगःया प्यखेरं यख्वानातःगु दु। तेबिलत धाःसा छायेहःगु ला तयेत खः।

पुजाहारीतयगु क्वथा

- 44 दुनेया मू ध्वाखाया पिनेपाखे, दुनेया चुकया दुने निक्क क्वथा दु। छक्क क्वथा उत्तरया मू ध्वाखाया लिक्क दच्छिनपाखे स्वःगु, व मेगु धाःसा दच्छिनया मू ध्वाखाया लिक्क उत्तरपाखे स्वःगु दु।
- 45 वं जितः धाल, “थ्व दच्छिनपाखे स्वःगु क्वथा देगःया फुक्क ज्याया जिम्मा दुपि पुजाहारीतयगु निति खः।
- 46 अले उत्तरपाखे स्वःगु क्वथा धाःसा वेदीइ व देगलय् सेवा याइपि पुजाहारीतयगु निति खः। थुपि सादोकया कायपि खः, लेवीतय् सन्तान मध्ये उपि जक परमप्रभुया न्ह्यःने सेवा यायेत वयकःया लिक्क वयेफु।”

दुनेया चुक व देगः

- 47 अले वं चुक नापे यात। व पेकूलागु खः। व ५३ मिटर ताहाकः व ५३ मिटर तब्या। वेदी धाःसा देगःया न्ह्यःने दु।
- 48 वं जितः देगःया दलानय् हल, दलानया निखेपाखेया लुखाखसित वं नापे यात। उपि २.७ मिटर ब्या दु। मू ध्वाखा ७.४ मिटर तब्या अले उकी निखेपाखे अंगःनापं स्वाकातःगु लुखाखसि १.६-१.६ मिटर तब्या।
- 49 दलान ११ मिटर ताहाकः, अले व ६.४ मिटर तब्या। उकी थाहां वनेत झिगू त्वाथः दु अले निखेपाखेया थांया न्ह्यःने लुखाखसित दु।

41

- 1 अले वं जितः दुने पवित्र थासय् हल। अले उकिया लुखायाखसित नापे यात। उपि खुसिया निखेपाखेया ब्या ३.२ मिटर ३.२ मिटर दु।
- 2 लुखाया ब्या ५.३ मिटर दु। लुखाखसिया निखेपाखेया अंगया ब्या २.७ मिटर २.७ मिटर दु। वं पवित्रथाय् नापे यात। व २१ मिटर ताहाकः अले ११ मिटर तब्या।
- 3 अले व महा-पवित्र थासय् दुने दुहां वनाः लुखायाखसित नापे यात। छपु छपु थां १-१ मिटर तब्या। लुखा ३.२ मिटर तब्या। लुखाया निखेपाखेया अंगःत ३.७ मिटर ३.७ मिटर तब्या।
- 4 अले वं दुनेया महा-पवित्रगु थाय्या हाकः व ब्या नापे यात, व ११ मिटर ११ मिटर दु। अले वं जितः धाल, “थ्व महा-पवित्रगु थाय् खः।”

देगःया पःखाःनापं स्वाःगु क्वथात

- 5 अले वं देगःया अंगः नापे यात। व ३.२ मिटर तःफि। अले स्वखेपाखे स्वानाच्वंगु क्वथातयगु ब्या २.१ मिटर २.१ मिटर दु।*

6 उपि क्वथात स्वतँ जाः। उपि छगू छगू तँय स्विगू स्विगू क्वथात दु। देगःया प्यखें पाखेयागु अंगलय् उपि क्वथातयगु निति लिधंसात दय्कातःगु दु, गुकें यानाः उपि लिधंसात देगःया अंगलय् दुहां मवनेमा।

7 देगःया स्वखेपाखेया क्वथात गुलि गुलि थाहां वंगु दु उलि उलि तब्या जुयावंगु दु। देगःयात घेरय यानातःगु क्वथात छगू तँया च्वय् मेगु तँय थपय् जुयावंगु दु। थुकथं क्वथात छगुलि मेगुया घःने वंबलय् झन तब्या जुल। दकलय् क्वय्यागु तनिसें दकलय् च्वय्यागु तँ तक दथुइया तँ जुयाः वनीगु स्वाने दु।

8 अनलि देगःया प्यखेंपाखे थकयातःगु छगू लिधंसा खना, गुगु क्वथातयगु जग जुल। व ३.२ मिटर ताहाकः।

9 उपि क्वथातयगु पिनेया अंगः २.७ मिटर तःफि। देगःया उपि क्वथात

10 व पुजाहारीतयगु क्वथातयगु दथुइया खुला थाय् देगःया प्यखें ११ मिटर दु।

11 खुला थासं उपि क्वथाय् वनीगु निइगू लुखात दु, छगू उत्तरपाखे स्वःगु व मेगु धाःसा दच्छिनपाखे स्वःगु दु। उगु खुला थाय्या लिक्कया लिधंसा प्यखें २.७ मिटर तब्या।

पच्छिमपाखेया छँ

12 देगःया चुकपाखे स्वःगु पच्छिमपाखेया छँ ३७ मिटर तब्या। उगु छँया अंगः प्यखेंपाखे २.७ मिटर तःफि। व ४८ मिटर ताहाकः।

देगःयागु मुक्कं नाप

13 अले वं देगः नापे यात। व ५३ मिटर ताहाकः। देगःया चुक व व छँनं उकिया अंगःतनापं ५३ मिटर ताहाकः।

14 देगःया पुर्बपाखेया चुक नं, देगःया न्ह्यःनेयागु कुन्चानापं ५३ मिटर ताहाकः।

15 अले वं देगःया ल्युनेयागु चुकपाखे स्वःगु छँ अले उकियागु फुक्क अंगलय् दय्कातःगु छखे छखेपाखेया बार्दलीत नापे यात। उकिया हाकः ५३ मिटर दु।

देगःयागु पूरा खँ

चुकपाखे स्वःगु दलान, पवित्रगु थाय् व महा-पवित्रगु थाय्,

16 अले उपि स्वंगूयागु हे प्यखें दुगु लुखाखलुइ, चिब्यागु ग्वाखंत व बार्दलीत, लुखाखलुया दुने व पिनेया फुक्क ज्वलं, सिं हिनातःगु दु।

17 महा-पवित्रगु थासय् दुहां वनेगु लुखाया च्वय्यागु खालि थासय् व तच्चकं पवित्रथाय् व पवित्रगु थाय्या अंगःया प्यखें,

18 कियातःपिं कर्बतय् दथुइ दथुइ कियातःगु ताय्गःमा दु। छम्ह छम्ह कर्बतया निपा निपा ख्वाःपाः दु।

19 छपा धाःसा मनूया ख्वाः थें छखेपाखेयागु ताय्गःमापाखे स्वःगु, अले मेगु धाःसा सिंहयागु ख्वाः थें मेखेपाखेयागु ताय्गःमापाखे स्वःगु दु। फुक्क देगःया प्यखें उपि थथे हे कियातःगु दु।

20 कर्बत व ताय्गःमा बनिसें पवित्र थासय् दुहां वनीगु ध्वाखाया च्वय् तक पवित्र थाय्या फुक्क अंगलय् कियाः दय्कातःगु दु।

21 पवित्र थाय्या लुखाया चौकोस पेकूलाः। अले तच्चकं पवित्रगु थाय्या न्ह्यःनेया लुखाया चौकोस नं न्हापायागु थें च्वं।

22 अन १.६ मिटर तज्जाःगु व छखे छखेपाखेयागु ब्या १ मिटर दुगु छगू सिँया वेदी दु। उकिया कुंत, उकिया लिधंसा व पाटात सिँयागु हे दु। उम्ह मनुखं जितः धाल, “थ्व परमप्रभुया न्ह्यःने तयातःगु टेबिल खः।”

देगःया निगू लुखा

23 पवित्रथाय् व तच्चकं पवित्रगु थासय् निगू निगू लुखा दु।

24 छगू छगू लुखाया निति चाहिके ज्यूगु निपा निपा खापा दु, अर्थात निपा खापा छगू लुखाया निति, निपा खापा मेगु लुखाया निति।

25 पिनेया पवित्र थाय्या लुखा लुखाय् अंगलय् कियातःगु थें हे कर्बत व ताय्गःमात कियातःगु दु। दलानया न्ह्यःने सिँयागु कार्नेस दय्कातःगु दु।

26 दलानया अंगलय् चिब्यागु ग्वाखंया निखेंपाखे ताय्गःमात कियातःगु दु। देगःया प्यखें च्वंगु क्वथाय् नं यगानाच्वंगु कार्नेसत दु।

42

पुजाहारीतयगु क्वथा

1 हाकनं वं जितः उत्तरपाखें चाहीकाः पिनेया चुकय् हल। अले देगःया चुक व देगःया उत्तर पाखेयागु पिनेया अंगःया चुलिचू दुगु क्वथाय् हल।

2 उत्तरपाखे स्वःगु लुखा दुगु छँ ५३ मिटर ताहाकः अले उकिया ब्या २७ मिटर दु।

3 व छँया छखेपाखे दुनेया चुकया १० मिटर ब्या दुगु चक्कंगु थाय् दु। मेखेपाखे पिनेया चुकया पेटी दु। थ्व छँ स्वंगू तल्ला दु अले स्वंगू हे तल्लाय् बार्दली दु।

4 क्वथातयगु न्ह्यःने ५.३ मिटर ब्या दुगु व ५३ मिटर ताहाकःगु दुहां पिहां जुइगु लँ दु। उकिया फुक्क लुखात उत्तरपाखे स्वःगु दु।

5 च्वय्यागु क्वथात चिकु। बार्दलीत दुगुलि उपि क्वथात छँया दथुइया व क्वय्यागु तल्लाया क्वथात स्वयाः चिकु।

6 स्वंगू तल्लाय् दुगु क्वथा क्वथाय् चुकय् दुगु थें थांत मदु, उकिं क्वय्यागु व दथुइयागु तल्लाय्यागु क्वथात स्वयाः उपिं च्वय्यागु क्वथात चिकु।

7 क्वथात व पिनेया चुकनापं वनाच्चंगु अन छगू पिनेया अंगः दु। व क्वथातयगु न्ह्यःनं २७ मिटर तक वंगु दु।

8 पिनेया चुकया लिक्क लिक्क च्वंगु क्वथाया हाकः २७ मिटर दु, पवित्र थाय्या लिक्कया क्वथातय् हाकः धाःसा ५३ मिटर दु।

9 थुपिं क्वथाया क्वय् क्वय् पिनेया चुकय् पिहां वनेत पुर्बपाखे छगू लुखा दु।

10 देगःया दच्छिनपाखे पिनेया चुकया पःखाः जाय्क, देगःया चुकया लिक्क व पिनेया अंगःया अःखः दुगु क्वथात दु।

11 उकिया न्ह्यःने छपु वनेगु लँपु दु। थुपिं क्वथात उत्तरयागु क्वथात थें च्वं, उमिगु पिने वनीगु लुखात फुक्क कथंयागु, व उत्तरयागु क्वथात थें उमिगु हाकः व ब्या छगू हे नापयागु खः। उत्तरयागु लुखात थें,

12 दच्छिनयागु क्वथातयगु लुखात नं अथे हे च्वं। क्वथाय् दुहां वनेगु मेगु छगू लुखा दु। थ्व लुखा पुर्बपाखे वंगु पःखाःया नापनापं वनाच्चंगु लँया दुहां वनेथाय् लाः।

13 अले वं जितः धाल, “देगःया चुकपाखे स्वःगु उत्तर व दच्छिनयागु क्वथात धाःसा पुजाहारीया क्वथात खः, अन मनूतयसं छाःगु दकलय् पवित्र भेटीत परमप्रभुया न्ह्यःने वनीपिं पुजाहारीतयसं नयेगु याइ। अन इमिसं दकलय् पवित्र भेटीत, अन्नबलि, शूद्र जुइगु बलि व दोषबलि तइ, छायाःसा व थाय् पवित्र खः।”

14 पुजाहारीत पवित्र थासय् दुहां वनीबलय् इपिं उगु पवित्र थासं पिनेया चुकय् पिहां मवनेमा, तर गुगु वसः फिनाः इमिसं सेवा याइ, उपिं वसः इमिसं अन हे त्वःताः तयेमाः, छायाःसा उपिं पवित्र खः। मनूत मुनीगु थासय् इपिं वने न्ह्यः इमिसं मेगु हे वसः फीमाः।”

देगः लागाया नाप

15 वं देगः दुनेया लागा नापे याये धुंकाः, वं जितः पुर्बयागु मू ध्वाखां पिने हल। अले देगःया पिनेया लागा नापे यात।

16 वं उगु नापे याइगु कथिं पुर्बयागु भागयात नापे यात। व २६५ मिटर दु।

17 वं उत्तरया भाग नापे यात। व नं २६५ मिटर दु।

18 वं दच्छिनया भाग नापे यात। व नं २६५ मिटर दु।

19 अले वं फस्वयाः पच्छिम भागय् वनाः व भाग नापे यात। व नं २६५ मिटर दु।

20 थुकथं वं व थाय्या प्यखें पाखेया सिमाना नापे यात। उकिया छचाःखेरं पवित्र थाय्यात साधारण थासं अलग यायेत छगू पःखाः दु। व २६५ मिटर ताहाकः अले २६५ मिटर तब्या।

43

परमप्रभुया महिमा लिहां वःगु

1 हाकनं वं जितः पुर्बपाखे स्वःगु मू लुखाय् हल,

2 अले जिं इस्राएलया परमेश्वरया महिमा पुर्बपाखें वयाच्चंगु खना। वय्कःया सः यक्व लःयागु थें च्वं, वय्कःया महिमां जमिन प्वालप्वाल थित।”

3 थ्व दर्शन वय्कः शहरयात नाश यायेत झाःबलय् जिं खनागु दर्शन व कबार खुसिया सिथय् जिं खनागु दर्शन थें च्वं, अले जिं बैय् भ्वसुला।”

4 परमप्रभुया महिमा पुर्बपाखे स्वःगु मू लुखां देगः दुने दुहां वल।

5 आत्मां जितः ल्हनाः दुनेया चुकय् हयादिल, परमप्रभुया महिमां देगः जाल।

6 व मनु जिगु लिक्क दनाच्चंबलय् देगलय् दुनेनं सुं नवानाच्चंगु जिं ताल।

7 वय्कलं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, थ्व ला जिगु सिंहासनया थाय् खः, अले थ्व थाय् जिगु तुति पालीया निति नं खः। थन जि इस्राएलीतनापं सदां सदां च्वने। इस्राएलया घरानां व इमि जुजुपिन्सं थःगु व्यभिचारपाखें व पुजा याइगु थासय् दुगु थः जुजुपिनिगु जीवन मदुगु मूर्तितापाखें हाकनं गुबलें जिगु पवित्र नांयात अशुद्ध याइ मखु।

8 इमिसं थःगु लुखाखलु जिगु लुखाखलुया लिक्क व थःगु लुखाया थांत जिगु लुखाया थांया न्ह्यःने दय्कूबलय् जिगु व इमिगु दथुइ छगू पःखाः तःबलय् इमिगु घच्चाइपुगु व्यवहारपाखें इमिसं जिगु पवित्र नांयात अपवित्र यात। उकिं तंम्वय् जिं इमित नाश याना।

9 आः इमिसं थःगु व्यभिचार व थः जुजुपिनिगु मूर्ति जिगु न्ह्यःनं चीकाःछवयेमा, अले जि इमिगु दथुइ न्ह्याबलें च्वनां च्वने।

10 “अय् सीमानिम्ह मनु, इस्राएलयापिं मनूतय् थ्व देगःया बारे धा, गुकिं यानाः इपिं थःगु पापया निति मछालेमाः। इमिसं थ्व देगःया नमूनायात बिचाः यायेमा।

11 इमिसं छु छु याःगु खः उकिया निति इपिं लज्या चाःगु दुसा छं इमित देगःया नमूनाया बारे थुइकाब्यु। थुकिया नमूना, थुकिया पिने वनीगु लँपु, ध्वाखा, आकार, विधित व थुकिया फुक्क नियम वयात कनाब्यु। अले इमिगु न्ह्यःने च्व, गुकें यानाः इमिसं थुकिया फुक्क आकार व थुकिया विधित मानय् यायेमा अले थुपिं कथं जुइमा।

12 “देगःया नियम थ्व हे खः, पर्वतया च्वकाया प्यखेरंया लागा तच्चकं पवित्र जुइ। देगःया नियम थ्व हे खः।”

☆ 42:13 ४२:१३ लेवी २:३; ५:१३; ६:१६,२६,२९; ७:६,१०

☆ 43:2 ४३:२-४ इज ९:३; १०:३-४,१८-१९; ११:२२-२३; प्रका १:१५

☆ 43:3 ४३:३ इज १:१; ३:१४-१५; ९:१-१०

वेदी

13 “वेदीया नाप थथे दु – वेदीया छचा:खेरं धों दु, व ५३ सेन्टिमिटर तज्जा: अले ५३ सेन्टिमिटर तब्या। उकिया छचा:खेरं दुगु बालाया नाप २७ सेन्टिमिटर दु।”

14 वेदीया जा: थथे दु – धोंया च्चकानिसें क्वययागु फ:या च्चका तक १ मिटर तज्जा: अले व फ: ५३ सेन्टिमिटर तब्या, क्वययागु फ:या च्चकानिसें च्चययागु फ:या च्चका तक २.१ मिटर त:जा:, फ: ५३ सेन्टिमिटर तब्या।

15 वेदीया भूतू २.१ मिटर तज्जा:, पेम्ह सिंहत उकिया पेंगुलि कुन्चाय् च्चयपाखे थाहां व:गु दु।

16 भूतू धा:सा ६.४ मिटर ताहाक:गु व ६.४ मिटर ब्या दुगु पेकूला:गु ख:।

17 वेदीया च्चययागु फ: नं पेकूला:, उकिया हाक: ७.४ मिटर दु अले उकिया ब्या नं ७.४ मिटर दु। बाला ५३ सेन्टिमिटर त:फि, उकिया प्यखेरं २७ सेन्टिमिटर त:जा:गु धों दु। वेदीया त्वाथ:त पुर्बपाखे स्व:गु दु।”

18 अले वं जित: धाल, “अय् सीमानिम्ह मनु, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – वेदी दय्के धुंका: होमबलि छायेत व वेदीइ हि हा: यायेगु विधि थ्व हे ख:।

19 छिमिसं जिगु न्ह्य:ने सेवा यायेत वइपिं सादोकया परिवारया लेवीतय् सन्तान पुजाहारीतयत् शूद्र जुइगु बलिया निंति छम्ह द्रहंचा बीमा:, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

20 वयागु भचा हि कया: इमिसं वेदीया प्यपुं नेकुलिइ, च्चययागु चाक:या पेंगुलि कुन्चात व उकिया प्यखेरं तयाबीमा। थुकथं छिमिसं वेदी शूद्र याइ, वयागु निंति प्रायश्चित याइ।

21 अनंलि शूद्र जुइगु बलिया द्रहं कया: पवित्रगु थाय्या पिनेपाखे क्व:छिनात:गु थासय् छिमिसं व मिइ छु।”

22 “कन्हय् खून्हु छिमिसं छम्ह खू मदुम्ह दुगुचा शूद्र जुइगु बलिया निंति छा। छिमिसं द्रहंपाखें वेदी शूद्र या:थें थुकिं नं वेदी शूद्र या।

23 छिमिसं वेदी शूद्र याये धुंका: बथांयापिं मध्ये छम्ह खू मदुम्ह द्रहंचा व छम्ह खू मदुम्ह भ्या:चा छा।

24 छिमिसं इमित परमप्रभुया न्ह्य:ने छा। पुजाहारीतयसं इमिगु म्हय् चि हला: परमप्रभुया न्ह्य:ने होमबलिकथं उपिं छायेमा:।

25 “छिमिसं न्हयन्हु तक शूद्र जुइगु बलिया निंति न्हियान्हिथं छम्ह दुगुचा तयार यायेमा:। छिमिसं बथांयाम्ह छम्ह खू मदुम्ह द्रहंचा व छम्ह खू मदुम्ह भ्या:चा छायेगु या।

26 न्हयन्हु तक इमिसं वेदीया निंति प्रायश्चित याना: उकियात शूद्र यानाच्वनेमा, थुकथं इमिसं उकियात अर्पण याइ।

27 न्हयन्हु फुइ धुंका: च्यान्हु दुखुन्हुनिसें पुजाहारीतयसं वेदीइ छिमिगु होमबलि व मेलबलि छायेगु यायेमा:। अले जिं छिमित स्वीकार याये, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।”

44

शासक, लेवीत व पुजाहारीत

1 उम्ह मनुखं जित: देग:या पुर्बपाखेया पिनेया मू ध्वाखाय् यंकल। ध्वाखा तिनात:गु दु।

2 परमप्रभुं जित: धयादिल, “थ्व ध्वाखायात तिना हे तयेमा:। व चाय्के मज्यु। सुं नं थ्व ध्वाखां दुहां वने दइ मखु। थ्व ध्वाखा तिना हे तयेमा: छाया:सा परमप्रभु इस्त्राएल्लयाम्ह परमेश्वर थ्व ध्वाखां दुहां झा:गु दु।

3 शासक थ: हे जक परमप्रभुया न्ह्य:ने पवित्र भवय् नयेत ध्वाखाया दुने दुहां वने फइ। व लुखाया दलानं दुहां पिहां जुइमा।”

देगल्य दुहां वनेगु नियम

4 अनंलि उम्ह मनुखं जित: देग:या न्ह्य:नेपाखे उत्तरयागु मू ध्वाखां देग:या दुनेया चुकय् यंकल। जिं स्वयाबलय् परमप्रभुया देग: वय्क:या महिमां जा:गु खना। जि बैय् भ्वसुला।

5 परमप्रभुं जित: धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, ध्यान ब्यु अले थ:गु मिखां स्व! परमप्रभुया देग:या फुक्क विधिया बारे जिं छन्त धयागु फुक्क खँ थ:गु न्हायपनं न्यँ! सु देगल्य दुहां वने फइ अले सुयात देगलं पितिना छवयेमा: व फुक्क बांलाक स्व!

6 विद्देही इस्त्राएल्लया घरानायात थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – हे इस्त्राएल्लया घराना, छिमिगु घच्चाइपुगु ज्या अप्व: जुल।

7 छिमिगु फुक्क घच्चाइपुगु व्यवहार बाहेक छिमिसं मन व म्हय् चिं मत:पिं विदेशीतयत् जिगु पवित्र थासय् दुने हया: छिमिसं नसा, दा: व हि जिगु लागि छा:बलय् उकियात अशूद्र यात, अले जिगु बाचा त्वाथल।

8 छिमिसं थ:पिन्सं जिगु पवित्र ज्वलंया जिम्मा मकासें थ:गु हे मनं छिमिसं मेपिन्त जिगु पवित्रगु थासय् मेपिनिगु जिम्माय् बिल।

9 परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – मनय् व म्हय् निगुलि चिं मत:पिं विदेशीत व इस्त्राएलीतयगु दथुइ तन व मन निगुलि खतना मजुपिं विदेशी सुं नं जिगु पवित्र थासय् दुहां वये मज्यु।

लेवीतयत् पुजाहारीया ज्या यायेत पंगु

10 “ इस्त्राएलीत मखुगु लँय वंगु दिननिसें जिपाखें तापाना वंपि लेवीतयसं व जितः त्वःताः थःगु मूर्तिया ल्यूल्यु जुया जूपि लेवीतयसं थःगु पापया सजौय फये हे माः ।

11 इमिसं जिगु पवित्र थासय् सेवा याये फु । देगःया ध्वाखातयगु जिम्मा कयाः अन सेवा याये फु । इमिसं मनूतयगु निति होमबलि व बलि बीत छायेहपि पशुत इमिसं स्याये फु । इपि मनूतय् न्ह्यःने दनाः इमिगु सेवा याये फु ।

12 तर उपि लेवीतयसं थःगु हे मूर्तितयगु न्ह्यःने मनूतयगु सेवा याःगु, अले इस्त्राएलया घरानायात पापय् कुर्काब्युगु जुयाः इमिसं थःगु पापया सजौय फये हे माः धकाः जिं थःगु ल्हाः ल्हनाः पाफयागु दु, जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु ।

13 इपि पुजाहारीत जिगु सेवा यायेत न्ह्यःने वये दइ मखु । इपि जिगु छुं नं पवित्रगु खँ अथवा तच्चकं पवित्र भेटीया न्ह्यःने वये दइ मखु । थःमं याःगु घच्चाइपुगु ज्यायागु लज्या इमिसं भोगे याये हे माः ।

14 अयनं देगलय् यायेमाःगु ल्हने ज्यायागु जिम्मा व अन अप्वः यानाः यायेमाःगु ज्यायागु जिम्मा जिं इमित हे बी ।

पुजाहारीत

15 “ तर सादोकया परिवारयापि लेवीतय् सन्तान पुजाहारीतयसं धाःसा इस्त्राएलीत जिपाखें फस्वया वंसां तबि जिगु पवित्र थासय् यायेमाःगु ज्या इमान्दार जुयाः याना हे च्वन । थुपि धाःसा जिगु सेवा यायेत जिगु न्ह्यःने वयेगु यायेमा, अले जिगु न्ह्यःने दाः व हि छायेत वयेगु यायेमा, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी ।

16 इपि जक जिगु देगलय् दुहां वइ, अले जिगु न्ह्यःने सेवा यायेत जिगु टेबिलया न्ह्यःने वयाः इमिसं जिगु सेवा याइ ।

17 “ इपि दुनेया चुकयागु लुखाय दुहां वनीबलय् इमिसं सूती कापःयागु वसः फीमाः । इमिसं दुनेयागु चुकयागु लुखा लुखाय वा देगःया दुने सेवा याइबलय् छुं नं ऊनयागु वसः पुने मज्यु ।*

18 इमिसं छेनय् सुतियागु फेटा व जँय् सुतियागु दुनेयागु वसः फीमाः । इमिसं चःति वइगु छुं कथं याःगु वसः फी मज्यु

19 इपि पिनेया चुकय् मनूतयथाय् वनीबलय् सेवा याःबलय् फ्युगु वसः त्वयेमाः, अले व वसः पवित्र क्वथाय् तयाः मेगु वसः फी हे माः । मखुसा थ्व पवित्र वसःपाखें चुकय् च्वपि पवित्रतां सी हे माःगु खः ।

20 “ इमिसं थःगु छेनय् सँ खाये मज्यु अथवा ताहाक जुइके बी मज्यु, तर इमिसं थःगु सँ चिहाकः यानाः चायेमाः ।*

21 दुनेया चुकय् वनीबलय् सुं नं पुजाहारीं दाखमघ त्वने मज्यु ।*

22 सुं नं पुजाहारीं भाःत मदये धुंकूह वा भाःत त्वःतूह मिसालिसें ब्याहा याये मज्यु । इमिसं इस्त्राएलया वंशय् बूह कुमारी मिसामचायात अथवा सुं पुजाहारीतय् भाःत मदये धुंकूह मिसायात जक ब्याहा याये फइ ।*

23 इमिसं जिगु प्रजायात पवित्र व साधारण छु पाः व स्यनेमाः अले इमित शुद्ध व अशुद्ध छुतय यायेगु स्यनेमाः ।*

24 “ छुं ल्वापुरव्यापु जुइबलय् पुजाहारीतयसं हे न्यायाधीशं थें ज्या यायेमाः अले जिगु विधिकथं इमिसं मुद्दा फैसला यायेमाः । इमिसं जिगु नियमत व जिगु क्वःछिनातःगु फुक्क नखःचखःयागु विधित पालन यायेमाः । इमिसं जिगु विश्रामबारयात पवित्र तयाति ।

25 “ सीह मनूया न्ह्यःने वनाः सुं पुजाहारीं थःत अशुद्ध याये मज्यु । अयनं मां बौ, काय्महायपि दाजुकिजापि अथवा ब्याहा मजुनिपि तता केहँयागु सीमहया न्ह्यःने वनाः व अशुद्ध जुइफु ।*

26 शुद्ध जुइ धुंकाः न्हयन्हु तक वं पियाच्चनेमाः ।

27 पवित्र थासय् सेवा यायेत पवित्रगु थाय्या दुनेया चुकय् दुहां वनेगु दि वं थःगु निति शुद्ध जुइगु बलि छायेमाः । परमप्रभु परमेश्वरं धयादी ।

28 “ पुजाहारीतयत् पुर्खातयगु जमिन दइ मखु । इमिगु भागयागु जमिन जि हे खः । छिमिसं इस्त्राएलय् इमित छुं थःगु जमिन बी मज्यु, छायाःसा जि हे इमिगु थःगु जमिनया भाग जुये ।*

29 इमिसं अन्नबलि, शुद्ध जुइगु बलि व दोषबलि नइ । इस्त्राएलय् परमप्रभुयात देछायमाःगु फुक्क चिज इमिगु हे जुइ ।*

30 फुक्क न्हापां सःगु फलतय् दकलय् भिंगु न्हापांगु फलत व छिमिगु फुक्क कथंयागु व विशेष क्वसेलि फुक्क पुजाहारीतयगु हे जुइ । छिमिगु घरानाय् आशिष वयेत न्हायातःगु छुचुंयागु दकलय् न्हापायागु व्व नं पुजाहारीतयत् हे ब्यु !

31 अथें सीह अथवा मेह पशुं स्याःमह झंगःपन्छि वा पशुया ला पुजाहारीतयसं नये मज्यु । ”*

45

जमिन ब्वथःगु

1 “ छिमिसं इस्त्राएलया कुल कुलयात सर्वयकथं देश इनाबीबलय् छिमिसं उकिं परमप्रभुया निति १३ किलोमिटर ताहाकःगु व ११ किलोमिटर तब्यागु छगू पवित्रथाय् अलग या । व फुक्क लागा पवित्र जुइ ।

2 थ्व लागाया २६५ मिटर ताहाकःगु व २६५ मिटर तब्यागु छगू व्व पवित्र थाय्या निति जुइ । उकिया प्यखेरं २७ मिटर तब्यागु छगू खुला थाय् दयेमा ।

3 व हे पवित्र लागाय् १३ किलोमिटर ताहाकःगु व ५.३ किलोमिटर तब्यागु छकु थाय् नापे या । अन पवित्रगु थाय् व तच्चकं पवित्रगु थाय् दइ ।

* 44:17 ४४:१७-१८ प्रस २८:३९-४३; लेवी १६:४ * 44:20 ४४:२० लेवी २१:५ * 44:21 ४४:२१ लेवी १०:९ * 44:22 ४४:२२ लेवी २१:७,१३-१५ * 44:23 ४४:२३ लेवी १०:१० * 44:25 ४४:२५ लेवी २१:१-४ * 44:28 ४४:२८ गन्ती १८:२० * 44:29 ४४:२९-३० गन्ती १८:८-१९ * 44:31 ४४:३१ लेवी २२:८

4 थ्व थाय धा:सा पवित्रगु थासय् परमप्रभुया सेवा याइबलय् परमप्रभुया न्ह्यःने वइपि पुजाहारीतय्गु निति देशयागु छगू पवित्रगु ब्व जुइमा। थ्व इमिगु छँया निति जग्गा व पवित्र थाय्या निति नं छगू पवित्रगु थाय् जुइ।

5 १३ किलोमिटर ताहाकःगु व ५.३ किलोमिटर तब्यागु छगू लागा देगलय् सेवा याइपि लेवीतय्गु जुइ। उकी हे इपि च्वनीगु शहरत दइ।

6 “ ‘पवित्र इलाकाया लिक्क छिमिसं शहरया लागि २.७ किलोमिटर तब्यागु व १३ किलोमिटर ताहाकःगु थाय् ब्यु! थ्व फुक्क इस्त्राएलीतय्गु निति जुइ।’ ”

शासकया जमिन

7 “ ‘पवित्र इलाका व शहरया फुक्क सिथया जमिन धा:सा शासकयागु जुइ। व पच्छिमपाखें पच्छिमय् हे पुर्बपाखें पुर्बय् हे न्यनावंगु जुइ। कुल कुलया भागत मध्ये छगू नापनापं जुया: पच्छिम सिमानानिसें पुर्ब सिमाना तक न्यनावंगु वयागु ब्व जुइ।

8 थ्व धा:सा इस्त्राएलय् वयागु जमिन जुइ। इस्त्राएलया राजकुमारतय्सं जिगु प्रजायात हाकनं गुबलें अत्याचार याइ मखु, तर इमिसं इस्त्राएलया घरानायात इमिगु कुल कुलकथं जग्गा जमिन बी।’ ”

शासकतय्गु निति नियम

9 “ ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, हे इस्त्राएलया शासकत, गात! छिमिसं यक्व हे यात। ल्वापुख्यापु व अत्याचार त्व:ताब्यु! खःगु व बांला:गु ज्या जक या! जिगु प्रजायात पितिनाछवयेगु ज्या बन्द या! परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

10 छिमिसं थिक थिक तौलयागु ताल्जु व धः छ्यलेमा:। छिमिगु एपा* व बाथ† नं पायछि पायछि नापयागु जुइमा:।*

11 गंगु चिज लनीगु “एपा” व छ्वाल्गु चिज लनीगु “बाथ” छगू हे नापयागु जुइमा: उपि नाप “होमेर”‡ कथं थुकथं यायेमा:—

“ ‘१ होमेर = १० एपा = १० बाथ।

12 ओजनया तौल थथे जुइमा:

२० गेरा = एक शेकेलS।

६० शेकेल = एक मीना।

विशेष भेटी व नखःचखः

13 “ ‘छिमिसं थःगु भेटी थुकथं छायेगु या —

छवःया छगू एपाया खुब्बय् छब्ब

तछवःया छगू एपाया खुब्बय् छब्ब

14 जैतूनया चिकंया १/१०० भाग।

(बाथया ल्याखं लनिबलय् थथे जुइ —

झिगू बाथ = छगू होमेर = छगू कोर।)

15 “ ‘फै इस्त्राएलया ख्यःयापि निसःमह फैपाखें छमह।

“ ‘छिमिसं अन्नबलि, होमबलि व मेलबलिया निति पशुत अन्न व चिकं हइ, अले व छिमिगु निति प्रायश्चित जुइ, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।*

16 इस्त्राएलया शासकयात देशयापि फुक्क मन्तय्सं थ्व कोस्यालि बीमा:।

17 थीथी नखःचखः, अमइया नखः, विश्रामबारत व इस्त्राएलया घरानाया फुक्क क्वछिनातःगु नखःचखःबलय् छायेत होमबलि, अन्नबलि व त्वँसाबलि तयार यायेगु ज्या शासकयागु हे जुइ। इस्त्राएलया घरानाया निति प्रायश्चित यायेत मा:गु शूद्र जुइगु बलि, अन्नबलि, होमबलि व मेलबलि वं हे तयार यानाबीमा:।

18 “ ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी — न्हापांगु लाया न्हापांगु दिनय् छिमिसं छमह खू मदुमह द्रहंका कया: पवित्र थाय्यात शूद्र यायेगु या।

19 पुजाहारी शूद्र जुइगु बलिया भचा हि कया: देगःया लुखाया चौकोस, वेदीया च्वय्यागु चाकःया पेगुलि कुन्चाय् कुन्चाय् व दुनेया चुकया लुखाया थां थामय् तयेमा:।

20 सुनानं बिचा: मयासैं अथवा मसीकं मचायेकं पाप या:गु दुसा, लाया न्हयन्हु दुखुन्हु छिमिसं अथे हे यायेगु या। थुकथं देगःया निति छिमिसं प्रायश्चित यायेगु या।

21 “ ‘न्हापांगु लायागु झिप्यन्हु दुखुन्हु छिमिसं न्हयन्हु तक छुत्काराया नखः हनेमा:। शुबलय् छिपि सकसिनं सोडा मतःगु मरि जक नयेगु यायेमा:।*

22 उखुन्हु राजकुमारं थःगु निति व देशयापि फुक्क मन्तय्गु निति शूद्र जुइगु बलिया निति छमह द्रहं बीमा:।

23 थ्व नखःया न्हयन्हु तक परमप्रभुया निति होमबलिया निति न्हियान्हिथं वं न्हय्मह खू मदुपि द्रहं व न्हय्मह खू मदुपि भ्या:चा अले शूद्र जुइगु बलिया निति न्हियान्हिथं छमह छमह दुगुचा छायेमा:।

* 45:10 ४५:१० छगू एपा थथे धयागु न्याफा ति खः † 45:10 ४५:१०-११ एपा व बाथ थुपि पदय् पुलांगु हिब्रू नापतौलया बारे धयातःगु दु, पुलांगु इलय् इमिसं गंगु पदार्थया निति “एपा” छ्यली अले छ्वाल्गुया निति “बाथ” छ्यली, “एपा” व बाथया साइज उत्थें खः, मेगु “होमेर” धका: धाइगु मेगु तौल थुपि निगुया झिब्बय् छब्ब दइ, सामान लने माल धा:सा इमिसं “शेकेल” छ्यली, छगु शेकेलय् नीगु गेरा दइ, अले छगु मिनाय् नीगु “शेकेल” दइ, इमिसं छ्यलीगु छं दाना कायेत कोर धा:गु तौल नं छ्यली थ्व छगू “होमेर” ति हे दइ। * 45:10 ४५:१०-१२ लेवी १९:३६ ‡ 45:11 ४५:११ होमेर छगू होमेर धयागु निसः किलोग्राम ति खः S 45:12 ४५:१२ शेकेल छगू शेकेल धयागु ११.५ ग्राम ति खः। * 45:15 ४५:१५ लेवी १:३-१७; २:१-१६; ३:१-१७ * 45:21 ४५:२१ प्रस १२:१-२०; गन्ती २८:१६-२५

24 छम्ह छम्ह द्रुहं व भ्याःचानापं वं छगू एपा अन्नबलिकथं छवचुं छायेमाः, छगू छगू एपा* नापं छगू हीन† चिकं छायेमाः।

25 “ न्हयगू लाया झिन्यान्ह दुखुन्हनिसें कयाः न्हयन्ह तक वं शूद्र जुइगु बलि, होमबलि, अन्नबलि व चिकं थुकथं हे तयार यायेगु यायेमाः। ” *☆

46

1 “ परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी — दुनेया चुकया पुर्बपाखेया मू धवाखा वाया खुन्हु तक तिनातयेमाः। विश्रामबार व अमइया दिं जक व चाला च्वनेमाः। *☆

2 शासक पिनेनं धवाखाया दलान जुयाः वयेमाः अले धवाखाया थांया लिक्क व दनेमाः। पुजाहारीतयसं शासकयागु होमबलि व मेलबलि छायेमाः। अले व लुखाखलुइ आराधना यानाः पिने पिहां वनेमाः धवाखा धाःसा बहनी तक मतीमाः।

3 विश्रामबार व अमइ खुन्हु देशयापि मनुतयसं व हे धवाखाया खापाय परमप्रभुया न्ह्याःने आराधना यायेमाः।

4 विश्रामबार खुन्हु शासकं परमप्रभुया नितिं छायेमाःगु होमबलि थथे जुइमाः— खुम्ह खू मदुपिं चीधिकःपिं भ्याःचात व छम्ह खू मदुम्ह भ्याःचा।

5 छम्ह छम्ह भ्याःचानापं छाइगु अन्नबलि छगू छगू एपा जुइमाः अले चीधिकःपिं भ्याःचातनापं छाइगु अन्नबलि थःत गुलि बी मास्ति वः उलि छायेमाः। व बाहेक छगू छगू एपा* नापं छगू हीन चिकं छायेमाः।

6 अमइ खुन्हु वं छम्ह द्रुहंचा, खुम्ह चीधिकःपिं भ्याःचा व छम्ह भ्याःचा छायेमाः। उपिं दक्क खू मदुपिं जुइमाः।

7 वं छम्ह द्रुहंनापं छगू एपा व छम्ह छम्ह भ्याःचानापं छगू छगू एपा अन्नबलि छायेमाः। खुम्ह चीधिकःपिं भ्याःचातनापं छाइगु अन्नबलि थःत गुलि बी मास्ति वः। उलि नापं छगू छगू एपाया नितिं छगू छगू हीन चिकं तनाः छायेमाः।

8 शासक दुहां वइबलय व मू धवाखाया दलान जुयाः दुहां वयेमाः अले व हे लँ जुयाः पिहां वनेमाः।

9 “ क्वःछिनातःगु नखःचखःया दिनय मनुत परमप्रभुया न्ह्याःने वइबलय उत्तरया मू धवाखां आराधना यायेत दुने दुहां वनीम्ह मनु दच्छिनया मू धवाखां पिहां वनेमाः। दच्छिनया मू धवाखां दुहां वनीम्ह मनु धाःसा उत्तरया मू धवाखां पिहां वनेमाः। दुने दुहां वःगु धवाखां सुं नं पिहां मवनेमाः। तर तप्यंक पिहां वनेमाः।

10 इपिं दुहां वइबलय इमिगु दथुइ च्वनाः शासक वयेमाः अले शासक पिहां वनीबलय इपिनापं हे पिहां वनेमाः।

11 “ नखःचखः व नखःचखःया क्वःछिनातःगु दिनय अन्नबलि धाःसा छगू एपा छम्ह द्रुहंचानापं, छगू एपा छम्ह भ्याःचानापं, व चीधिकःम्ह भ्याःचानापं थःत गुलि बी मास्ति वः उलि छायेमाः। छगू छगू एपानापं छगू छगू हीन चिकं छायेमाः।

12 “ शासकं परमप्रभुयात थःयसें होमबलि वा मेलबलि छाइबलय वयागु नितिं पुर्बपाखे स्वःगु मू धवाखा चायकाबीमाः। वं थःगु होमबलि व मेलबलि विश्रामबार खुन्हु छाःगु थें हे छायेमाः। व पिहां वने धुंकाः खापा तीमाः।

13 “ छिमिसं परमप्रभुया नितिं दच्छि दुम्ह छम्ह भ्याःचा न्हियान्हिथं होमबलि यानाः छा। छिमिसं थथे सुथ पतिकं या।

14 वनापं सुथ पतिकं अन्नबलि एपाया खुब्बय् छब्ब† व छुचुंनापं त्वाकछ्यायेत हीनया स्वब्बय् छब्ब‡ चिकं बीमाः। परमप्रभुयात थ्व अन्नबलि छायेगु न्ह्याबलेयागु विधि खः।

15 थुकथं सुथ पतिकं मदिकक होमबलि यानाः भ्याःचा, अन्नबलि व चिकं छायेमाः।

16 “ परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी — शासकं थः सुं छम्ह काय्यात थःगु सर्बयपाखें दान बिल धाःसा व दान वया सन्तानयागु नं जुइमाः। व वयागु सर्बययागु छगू ब्व जुइ।

17 तर वं थज्याःगु दान दासत मध्ये छम्हयसित बिल धाःसा, दासत्वपाखें मुक्त जुइगु दँ तक जक वयागु जुइमा। अनलि हाकनं व शासकयागु हे जुइ। वयागु सर्बय थः कायपिनिगु जक जुइ, व इमिगु हे जुइ। *☆

18 शासकं मनुतयत थःगु जग्गा जमिनं पितिनाछवयाः इमिगु सर्बय लाकाकाये मज्यू। वं थःगु हे जग्गा जमिनं छुं ब्व थः कायपिन्त सर्बय कथं बीमाः थुकथं जिम्ह सुं मनुयात वयागु थःगु जग्गा जमिनपाखें अलग याइ मखु। ”

देगःया भुतू क्वथा

19 अले उम्ह मनुखं जितः मू धवाखाया छेपाखेयागु लुखां उत्तरपाखे स्वःगु पवित्र क्वथाय हल, गुगु क्वथा पुजाहारीतयगु लागि अलग तयातःगु खः। अले पच्छिमयागु छगू कुन्चाय जितः छगूथाय क्यन।

20 “थ्व थाय पुजाहारीतयसं दोषबलि व शूद्र जुइगु बलियागु ला दयकीगु व अन्नबलि छाःगु छुचुनं मरि दयकीगु थाय खः। थथे पुजाहारीतयगु थासय याये हे माः। मखुसा थ्व पवित्र नसा चुकय यंकीगुलि अन च्वंपिन्त पवित्रतां सी हे माःगु खः। ”

21 अनलि वं जितः पिनेया चुकय यंकाः चुकया पेगुलि कुन्चाय चाःहिकल। जिं फुक्क कुन्चाय छगू चिधंगु चुक खना।

22 जिं फुक्क कुन्चाय छगू भुतू क्वथा खना। थुपिं भुतू क्वथात छगू हे नापयागु खः, २१ मिटर ताहाकः व १६ मिटर तब्या।

23 प्यंगू भुतू क्वथाया प्यखेंपाखे ल्वहंया फः दु। उपिं फःया क्वय प्यखें भुतू दयकातःगु दु।

* 45:24 ४५:२४ छगू एपा थथे धयागु न्याफा ति खः। † 45:24 ४५:२४ छगू हीन थथे धयागु ३.८ लिटर ☆ 45:25 ४५:२५ लेवी २३:३३-३६; गन्ती २९:१२-३८ ☆ 46:1

४६:१-३, ८ इज ४४:१-३ * 46:5 ४६:५ छगू एपा थथे धयागु न्याफा ति खः † 46:14 ४६:१४ एपाया खुब्बय् छब्ब थथे धयागु २.७ किलोग्राम खः ‡ 46:14 ४६:१४ हीनया स्वब्बय् छब्ब थथे धयागु १.३ लिटर खः § 46:17 ४६:१७ हिब्रू भाषाय न्ययगु दँ, थ्व नेयदँ पतिकं हनी। नेयगु दँय दासत व चिज स्वतन्त्र जुइ, जमिन न्हापा सुयागु खः वयात थःथथें लितबीमाः। थुकिया बारे छि लेवी २५:८-५५ पदय बांलाक स्वयादीफु। ☆ 46:17 ४६:१७ लेवी २५:८-५५

24 वं जित: धाल, “थ्व देगल्य् सेवा याइपिन्सं मन्तयसं छायेहःगु बलित दयकीगु भुतू क्वथात खः।”

47

देगःपाखें न्ह्यानाच्वंगु खुसि

1 हाकनं वं जित: देगःया मू ध्वाखाय् लितहल। जिं देगःया ध्वाखाखलुया क्वय् लः तिकितिकि वयाः पुर्बपाखे वनाच्वंगु खना। देगःया मू ध्वाखा पुर्बपाखे स्वःगु दु। लः देगःया दच्छिनं, वेदीया दच्छिनपाखें क्वय् तिकितिकि वयाच्वंगु दु।*

2 अले वं जित: उत्तरया मू ध्वाखां पिने हल, अले पिनें पिनें चाःहिकाः पुर्बपाखे स्वःगु ध्वाखाया पिने हल। पुर्बपाखे स्वःगु ध्वाखाया दच्छिनपाखें लः तिकितिकि वयाः न्ह्यानाच्वंगु दु।

3 व नापय् याइगु खिपः ल्हातय् ज्वनाः पुर्बपाखे वन, अले वं ५३० मिटर नापय् यात। वं जित: खुसिया उखेपाखे ब्वना यंकल, लः गौचा तक वः।

4 वं मेगु ५३० मिटर नापय् यानाः जित: लखं ब्वना यंकल, लः पुलि तक वः। वं मेगु ५३० मिटर नापय् यात, अले जित: लखं ब्वना यंकल, लः जँ तक वः।

5 वं मेगु ५३० मिटर नापय् यात, तर आः लः थाहां वयाः जिं छी मफइगु खुसि जुल। व लाल कायेजीक तज्जाःगु दु, व सुं छी मफइगु खुसि जूगु दु।

6 वं जित: धाल, “अय् सीमानिम्ह मनु, छं थ्व फुक्क बांलाक स्व!”

अले वं हाकनं जित: खुसिया सिथय् यंकल।

7 अन थ्यंबल्य् जिं खुसिया निखें यक्व सिमात खना।

8 वं जित: धाल, “थ्व लः पुर्बया लागापाखे न्ह्याइ, अनं क्वय् अराबा जुयाः मृत समुद्रपाखे न्ह्याइ अले मृत समुद्रय् मिलय् जुइ। अले मृत समुद्रया लः साइ।

9 व खुसि न्ह्याःगु थासय् यक्व थीथी कथंयापि जीवजन्तुत च्वनी। अन यक्व न्या दइ, छायाःसा थ्व लः गन गन वनी अनयागु लः साइ। उकिं थ्व खुसि गन गन थ्यनी, अन न्ह्याम्हं नं म्वाइ।*

10 मृत सागरया सिथ सिथ न्या लाइपिं दनाच्वनी। एन-गदीनिसें एन-एल्लैम तक जाः हलिगु थाय् दइ। अन भूमध्यसागरय् थें थीथी कथंयापि यक्व न्यात दइ।

11 तर उकिया ध्वप व ध्याचा ध्याचा जुयाच्वंगु थाय्यागु लः साइ मखु, तर अनयागु लःयात चिया लागिं तया तइ।

12 खुसिया सिथय् निखेंपाखे थीथी कथंयागु फलयागु सिमात बुया वइ। उमिगु हः सुकूगनावनी मखु। उमिगु फल गुबलें फुइ मखु। उमिसं फुक्क लाय् हे फल बी, छायाःसा उमित प्याकिगु लः पवित्र थासं न्ह्याइगु खः। उमिगु फल नयेत व उमिगु हः ल्वय् लाय्केत जुइ।”*

इस्त्राएलया सिमाना

13 परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, “इस्त्राएलया झिनिगू कुलयात सर्बयया लागि छिमिसं देश इनाबीबलय् देशया सिमाना थथे जुइ। योसेफया लागि निगू भाग जुइ।

14 छिमिसं इमित बराबर यानाः इनाब्यु। थ्व छिमि पुर्खातय्त बी धकाः ल्हाः ल्हनाः पाफयागुलि थ्व देश छिमिगु सर्बय जुइ।

15 “देशया सिमाना थ्व हे जुइ –

“उत्तरपाखे भूमध्ये सागरनिसें हेतलोनया लँ जुयाः लेबो-हमात जुयाः सदादया ब्यासि,

16 अले बेरोतह व सिन्नैम तक (थ्व दमस्कस व हमातया सिमानाया दथुइ दु) थ्व सिमाना थ्यनी। व हौरानया सिमानाया लिक्क दुगु हासेरहातीकन तक हे थ्यनी।

17 उत्तरया सिमाना समुद्रनिसें हसर-एनान तक थ्यनी। दमस्कस व हमातया इलाकात उकिया उत्तरय् लाइ।

18 “पुर्बपाखेयागु सिमाना धाःसा हौरान व दमस्कसया दथुइ, गिलाद व इस्त्राएल देशया दथुं यर्दन खुसिया लिक्क लिक्क जुयाः वंगु दु। अले व सिमाना मृत समुद्र व तामार तक हे वंगु दु। थ्व पुर्बया सिमाना जुइ।

19 “दच्छिन पाखेयागु सिमाना तामारनिसें मेरीबा कादेशया बंगाःचा तक अले मिश्रया बगःया लिक्क लिक्क जुयाः भूमध्यसागर तक थ्यनी। थ्व दच्छिनया सिमाना जुइ।

20 “पच्छिम पाखेयागु सिमाना भूमध्यसागर जुइ, लेबो-हमातया लिक्क च्वंगु सिथ तक। थ्व पच्छिमया सिमाना जुइ।

21 “थ्व देश छिमिसं थःगु निति इस्त्राएलया कुल कुलकथं इनाब्यु।

22 छिमिसं थ्व देश न्ह्याबलेया सर्बयकथं थःगु हे निति व छिपिनापं च्वनाच्वपिं, काय्-न्ह्याय् दुपि विदेशीतयगु निति नं इनाब्यु। छिमिसं इमित इस्त्राएल्य् हे बूपिं इस्त्राएलीत थें ताय्कि। छिपिनापं हे इस्त्राएलया कुलतयगु दथुइ इमित सर्बय दयेमाः।

23 गुम्ह परदेशी गुगु कुलनापं च्वनी, वनापं हे छिमिसं वयागु सर्बय बीमाः” परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

48

जमिन ब्वःथःगु

1 “इस्राएलया कुलतयगु धलः व इमिसं काःगु फुक्क लागाया धलः थथे दु। उत्तरयागु सिमानाय् दानयात छव्व दइ। व हेतलोनया लँ जुयाः लेबो-हमातय् वनी। हसर-एनान व हमातया लिकसं च्वंगु दमस्कसया उत्तरयागु सिमाना धाःसा उकिया सिमानाया पुर्बनिसें पच्छिमपाखे छव्व जुइ।

2 “दानया सिमानाया लिककसं, पुर्बनिसें पच्छिमया सिमाना तक आशेरयागु छव्व जुइ।

3 “आशेरयागु सिमानाया लिककसं, पुर्बनिसें पच्छिमया सिमाना तक नप्तालीयागु छव्व जुइ।

4 “नप्तालीया सिमानाया लिककसं, पुर्बनिसें पच्छिम तक मनश्शेयागु छव्व जुइ।

5 “मनश्शेया सिमानाया लिककसं, पुर्बनिसें पच्छिम तक एफ्राइमयागु छव्व जुइ।

6 “एफ्राइमया सिमाना लिककसं, पुर्बनिसें पच्छिम तक रूबेनयागु छव्व जुइ।

7 “रूबेनया सिमानाया लिककसं, पुर्बनिसें पच्छिमपाखे तक यहूदायागु छव्व जुइ।

पुजाहारीत, लेवीत व देगःया इलाका

8 “पुर्बनिसें पच्छिमपाखे तक यहूदाया सिमाना लिककसं छिमिसं अलग याःगु छगू विशेष भाग कोसेलिकथं छिमिसं बीमाः। उकिया ब्या १३ किलोमिटर जुइ, उकिया हाकः पुर्बनिसें पच्छिम तक मेमेगु कुलयात ब्यूगु भाग ति हे जुइ। पवित्र देगः उकिया दथुइ जुइ।

9 “छिमिसं परमप्रभुयात छायेमाःगु भाग १३ किलोमिटर ताहाकःगु व ५.३ किलोमिटर तब्यागु जुइ।

10 थ्व पुजाहारीतयगु नितिं छगू पवित्र ब्व जुइ। उकिया ताहाकःगु उत्तरनिसें दच्छिन तक ५.३ किलोमिटर, उकिया ब्या पुर्बनिसें पच्छिम तक १३ किलोमिटर जुइ। परमप्रभुया पवित्रथाय् धाःसा उकिया दथुइ जुइ।

11 व अर्पण याःपि पुजाहारीतयगु नितिं जुइ अर्थात सादोकीत। इमिसं विश्वास यायेबहःपि जुयाः जिगु सेवा यात। इस्राएलीत मखुगु लँय् वंबलय् लेवीत नं मखुगु लँय् वं थें सादोकीत मखुगु लँय् मवं।

12 देशयागु पवित्र भागं, लेवीतयगु लागा थियाच्वंगु तसकं पवित्रगु ब्व इमिगु नितिं छगू विशेष कोसेलि जुइ।

13 “थ्व पुजाहारीतयगु नितिं छगू पवित्र ब्व जुइ। उकिया ताहाकःगु उत्तरनिसें दच्छिन तक ५.३ किलोमिटर, उकिया ब्या पुर्बनिसें पच्छिम तक १३ किलोमिटर जुइ। परमप्रभुया पवित्रथाय् धाःसा उकिया दथुइ जुइ।

14 इमिसं व मी मज्यू अले हिलाबुला याये मज्यू। थ्व देशयागु दकलय् भिंगु जग्गा खः, थ्व सुयातं बी मज्यू, छायाःसा थ्व परमप्रभुया नितिं पवित्र खः।

15 “ल्यं दुगु २.७ किलोमिटर तब्यागु व १३ किलोमिटर ताहाकःगु जमिन धाःसा शहरया साधारण ज्याया लागि, च्वनेगु थाय् व पशुत ज्वयेगु थाय्या लागि जुइ। उकिया दथुइ शहर दइ।

16 व जग्गाया हाकः व ब्या थथे जुइ, थ्व प्यखेंपाखे २.४ किलोमिटर दुगु प्यकू लाःगु शहर जुइ।

17 शहरया चकंगु घाँय्ख्यः फुक्क चाकःछि नापय् याइबलय् छगू छगूपाखे १३५ मिटर दुगु जुइ।

18 शहरया पिने बुँज्या याइगु थाय् दइ, व पुर्बपाखे ५.३ किलोमिटर व पच्छिमपाखे ५.३ किलोमिटर नापयागु जुइ। अन छु सल व शहरय् ज्या याइपिनिगु लागि नयेत खः।

19 इस्राएलया फुक्क कुलं वःपि शहरयापि ज्यामितयसं थ्व जमिनय् बुँज्या याइ।

20 व फुक्क भाग प्यखेरं हे १३ किलोमिटर दुगु प्यकू लाःगु जुइ। शहरयागु जग्गानापं उगु पवित्र भाग विशेष कोसेलिकथं अलग ति।

शासक व पवित्र थाय्या लागाया सिमाना

21 “पवित्र देश वा शहरय् ल्यंदुपि पुर्बनिसें पच्छिम तकया लागा इस्राएलयाम्ह शासकयागु जुइ। उपि लागा इस्राएलया सिमाना जुयाः पुर्ब व पच्छिमपाखे १३.३ किलोमिटर तब्या जुइ। थुपि निगुलि इलाका कुलतयगु इलाका ति हे ताहाकः जुइ थुपि शासकयागु जुइ। गुकि पवित्र देशया पवित्र देगःयात दथुइ लाकाबी।

22 शासकया लागाया दथुइ लेवीतयगु जमिन व शहरयागु जमिन दइ। शासकया लागा धाःसा यहूदाया सिमाना व बेन्यामीनया सिमानाया दथुइ लाइ।

ल्यं दुगु इस्राएली कुलतयगु लागा

23 “ल्यं दुगु कुलतयगु नितिं पुर्बनिसें पच्छिम तकयागु छव्व बेन्यामीनयागु।

24 “बेन्यामीनया सिमानाया लिककसं पुर्बनिसें पच्छिम तकयागु छव्व शिमियोनयागु।

25 “शिमियोनया सिमानाया लिककसं पुर्बनिसें पच्छिम तक छव्व इससाखारयागु।

26 “इस्साखारया सिमानाया लिककसं पुर्बनिसें पच्छिम तकयागु छव्व जबूलूनयागु।

27 “जबूलूनया सिमानाया लिककसं पुर्बनिसें पच्छिम तकयागु छव्व गादयागु।

28 “गादया दच्छिन सिमाना तामारनिसें मेरीबा कादेशया लः तक थ्यनी अले अनं व मिश्रया खुसिचाया लिकक लिकक जुयाः थ्व भूमध्यसागर तक थ्यनी।

29 “छिमिसं इस्राएलया कुल कुलयात सर्बयकथं इनाबीमाःगु देश थ्व हे खः, थुपि हे इमिगु ब्व खः,” परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

शहरया ध्वाखात

- 30 “शहरं पिहां वनेगु थायत थुपिं हे जुइ, २.४ किलोमिटर ताहाकःगु उत्तरया भागयु☆
- 31 स्वंगू ध्वाखात दइ। शहरया ध्वाखाया नां इस्त्राएलया कुल कुलया नां थें हे जुइ। उत्तर पाखेया स्वंगू ध्वाखात रूबेनया ध्वाखा, यहदाया ध्वाखा अले लेवीया ध्वाखा जुइ।
- 32 “पुर्बपाखे, २.४ किलोमिटर ताहाकःगु पुर्बया भागयु स्वंगू ध्वाखा दइ, योसेफया ध्वाखा, बेन्यामीनया ध्वाखा व दानया ध्वाखा।
- 33 “२.४ किलोमिटर ताहाकःगु दच्छिनया भागयु स्वंगू ध्वाखा दइ, शिमियोनया ध्वाखा, इस्साखारया ध्वाखा व जबूलूनया ध्वाखा।
- 34 “२.४ किलोमिटर ताहाकःगु पच्छिमपाखे स्वंगू ध्वाखा दइ, गादया ध्वाखा, आशेरया ध्वाखा व नप्तालीया ध्वाखा।
- 35 “शहरयागु प्यखें पाखेयागु घेरा ९.६ किलोमिटर दइ।
“उखुन्हुंनिसें शहरया नां ‘परमप्रभु अन दी’ जुइ।”

दानिएलया सफू म्हसीका

थ्व सफुलिइ बेबिलोनयापि सिपाईंतयसं यरूशलेम त्याका: का:बलय् ज्वना: यंकूपि ल्याय्महत दानिएल व वया पासापि गथे याना: बेबिलोन देशय् त:धंगु पदय् थ्यन धयागु खँ च्वयात:गु दु। थ्व सफूया न्हापांगु न्यागू अध्यायलय् बेबिलोनी साम्राज्यया पालय् जूगु घटना बियात:गु दु धा:सा खुगू अध्यायलय् मादी-फारसी साम्राज्यया पालय् जूगु घटना बियात:गु दु। थ:पिनिगु ज्यान पायेमा:सां दानिएल व वया पासापि परमेश्वरया विश्वास बह:पि जुया हे च्वन। दानिएलं थ:गु जिवंकाछि दरबारय् ज्या यात।

थ्व सफूया न्हयगू अध्यायनिसें झिनिगू अध्यायलय् दानिएलं खंगु दर्शनया अर्थ स्वर्गदूतं कना ब्यूगु खँ बियात:गु दु। दानिएलं दर्शनय् यरूशलेम नाश जुइगु व यहदीतयसं तसकं दु:ख सी मालिगु खँ नं खंगु ख:। दर्शनय् यहदीमखुपि जुजुतयसं संसारय् राज्य या:गुया शुसंनिसें कया: इमिगु साम्राज्य नाश जूगु घटना दुथ्या:। परमेश्वरं थ:गु खँ न्यनीपिं मनूतयगु बिचा:संचा: यानादी अले छन्हु वय्कलं संसारयागु न्याय व थ: मनूतयत् त्याकादी धयागु खँ नं क्यनात:गु दु।

धल: पौ

दानिएल व वया पासापि १:१-२१

नबूकदनेसर जुजुया म्हगस २:१-४९

लुँयागु मूर्ति व मिया भट्टी ३:१-३०

नबूकदनेसर जुजुं खंगु सिमाया म्हगस ४:१-३७

जुजु बेलसजर व अंगलय् च्व:गु आख: ५:१-३१

परमेश्वरं सिंहया खोरं दानिएलयात बचय् यानादीगु ६:१-२८

दानिएलं दर्शनय् प्यम्ह जन्तु खंगु ७:१-२८

दानिएलं दर्शनय् मिजंम्ह फइ व दुगचा खंगु ८:१-२७

थ:मनूतयगु लागि दानिएलया प्रार्थना ९:१-२७

टाइग्रिस खुसि सिथय् दानिएलं दर्शन खंगु १०:१-१२:१३

दानिएल

नबूकदनेसरया लायकुलिइ प्यम्ह ल्याय्मह इस्राएलीत

दान १:१-६:२८

1 यहदा देशय् यहोयाकीम जुजु जूगु स्वंगूगु दँय बेबिलोन देशयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं यरूशलेमय् वया: उकियात घेरय् यात।*

2 परमप्रभुं यहदाया जुजु यहोयाकीम व देग:यागु लुँ, वह: व कँययागु छुं थलबल नबूकदनेसरया ल्हातय् बियादिल। अले वं थुपि थलबल बेबिलोनियाय् दुगु थ: घ:या देगलय् यंका: देग:यागु धुकुतिइ तल।

3 अले जुजुं इस्राएली जुजु खल:यापि व घरानियाँ छुं इस्राएली ल्याय्महतयत ल्ययेत थ: लायक्याम्ह मू हाकिम अशपेनजयात आज्ञा बिल।

4 जुजु नबूकदनेसरं वयात धाल, “इपिं ल्याय्महपिं ख्वं मद्रुपिं, बांला:पिं, फुक्क कथंया ज्ञान काये मास्तिवय्किपिं, फुक्क ज्ञान दुपिं, याकनं सय्के फुपिं व लायकुलिइ सेवा यायेबह:पिं जुइमा:। इमित बेबिलोनीतय् भाषा व साहित्य स्यँ।

5 अले इमित जुजुं न्हियान्हिथं नइगु नसा व त्वनेगु दाखमघ ब्यु धका: अशपेनजयात उजं बिल। थुकथं नका त्वंका स्वदँ तक इमित तालिम बीधुंका: इमिसं जिगु सेवा याये फइ।”

6 ल्य:पिं ल्याय्महपिं मध्ये दानिएल, हनन्याह, मीशाएल व अजर्याह धा:सा यहदा कुलयापिं ख:।

7 मू हाकिमं इमित न्हगु नां तयाबिल –

दानिएलयात बेलतसजर,

हनन्याहयात शद्रक,

मीशाएलयात मेशक

व अजर्याहयात अबेदनगो।

8 दानिएलं वयात ब्यूगु जुजुया नसा त्वंसां थ:त अशुद्ध मयायेगु क्व:छ्यगुलि अशपेनजयात जिमित मेगु नसा बियादिसें धका: बन्ति यात।

9 परमेश्वरं मू हाकिम अशपेनजया नुगलय् दानिएलयात दया व माया याइम्ह दय्कादिल।

10 अयून् मू हाकिमं दानिएलयात धाल, “छिमित थ्व नकि त्वंकि धका: उजं बियादीम्ह जिमि प्रभु जुजु खना: जि ग्या:। छिपिं छिमि ज्वलिज्व:यापि मेपिं ल्याय्महपिं थें तगडा खने मद्रुसा वय्कलं जिगु छ्यं ध्यनाबी।”

* 1:1 १:१ यहदा देशय् यहोयाकीम जुजु जूगु स्वंगूगु दँ धयागु ई.पु. ६०५

- 11 अले दानिएल, हनन्याह, मीशाएल व अजर्याहयात बिचाःसंचाः यायेत अशपेनजं तयातःम्ह मनूयात दानिएलं धाल,
 12 “जिपि छिकपिनि दासतयत् झिन्हु तक जाँचय् यानादिसँ। जिमित नयेत तरकारी व लः जक बियादिसँ।
 13 अले जुजुं नइगु नसा नःपिं व जिमितनापं तयाः स्वयादिसँ। अले छितः छु याये मास्ति वः, व हे छि दासतयत् यानादिसँ।”
 14 झिन्हु तक अथे याकेबीत व मानय् जुल। अले इमित झिन्हु तक जाँचय् यानाः स्वल।
 15 झिन्हु लिपा इपिं जुजुं नइगु नसा नःपिं सकल ल्याय्म्ह मनूत स्वयाः स्वयेज्यूपिं व बल्लाःपिं खनेदत।
 16 अथे जूगुलि व पिवाः तयातःम्ह मनुरखं इमिसं नयेमाःगु नसा व त्वने माःगु दाखमघया पलेसा वाउँचा जक नके बिल।
 17 परमेश्वरं थुपिं प्यम्ह ल्याय्म्हतयत् फुक्क कथंया साहित्य थुइके फुपिं व बुद्धिया खँ सीके फुपिं यानादिल। दानिएलयात वय्कलं फुक्क कथंया दर्शन व म्हगसयागु खँ बांलाक थुइकेगु ज्ञान नं बियादिल।
 18 स्वदँ लिपा जुजुं इमित थःगु न्ह्याःने हयेत क्वछिनातःगु दिनय् मू हाकिमं इमित जुजु नबूकदनेसरयाथाय् यंकल।
 19 जुजुं इपिं सकलनापं खँ ल्हात। अले दानिएल, हनन्याह, मीशाएल व अजर्याह थें ज्याःपिं मेपिं सुं नं लुइके मफुत। थुकथं इमित जुजुयागु ज्याय् ल्यल।
 20 जुजुं बुद्धि व ज्ञानयागु खँय् न्ह्यागु हे न्यंसां उकी इमित देश न्यंकयापिं फुक्क जादु क्यनीपिं व ज्वखना स्वइपिं स्वयाः यक्व सःस्यूपिं खंकल।
 21 कोरेस जुजु जूगु न्हापांगु दँ तक दानिएलं अन हे जुजुया सेवा यानाचवन।†

2

नबूकदनेसरया म्हगस

- 1 नबूकदनेसर जुजु जूगु निगूगु दँय् वं छगू म्हगस खन। वयात तसकं धन्दा जुल व घने मफुत।*
 2 अथे जुयाः जुजुं थःम्ह न्हागु म्हगस कनेत देशयापिं जादु क्यनिपिं, ज्वखना स्वइपिं, ज्योतिषीतयत् व साइत स्वइपिं व सःतके छवल। इपिं जुजुया न्ह्याःने दं वये धुंकाः
 3 जुजुं इमित धाल, “जिं छगू म्हगस खनागु दु उकिं जिगु नुगः खुलखुल मिंगु दु। जितः उकिया अर्थ सीकेमास्ति वः।”
 4 इमिसं आरमेइक भाषां जुजुयात धाल, “हे महाराज, छःपिं ताःई तक म्वानादीमा! छःपिनि दासतयत् म्हगस धयादिसँ अले जिमिसं उकियागु अर्थ कने।”
 5 जुजुं ज्योतिषीतयत् थथे लिसः बिल, “जिं थ्व पक्का यानागु दु, छिमिसं जिगु म्हगस छु खः व धाये मफुत धाःसा अले जितः उकिया अर्थ कने मफुसा छिमित कुचा कुचा यानाबी। अले छिमिगु छँयात नाश यानाबी।
 6 छिमिसं जिगु म्हगस व उकियागु अर्थ धाल धाःसा छिमित जिगुपाखें कोसेलि, सिरपाःत व ततःधंगु मान दइ। उकिं जिगु म्हगस व उकिया अर्थ कनाब्यु।”
 7 इमिसं हानं धाल, “हे महाराज, छःपिनि दासतयत् म्हगस धयादिसँ, जिमिसं उकिया अर्थ कनाबी।”
 8 जुजुं लिसः बिल, “छिमिसं आलताल यानाच्वंगु दु धकाः जिं सि हे स्यू। छायाःसा छिमिसं जिं क्वःछिनागु खँ सी धुंकूगु दु।
 9 छिमिसं जितः म्हगस मधाल धाःसा छिपिं सकसिगु लागि छगू हे जक सजॉय दु। ई हिली ला धयागु आशां छिमिसं जितः मखुगु खँ ल्हायेगु म्वाः ग्वःगु दु। आः हे व म्हगस जितः कँ। अले छिमिसं उकिया अर्थ धाये फइ धयागु खँ जिं सी।”
 10 ज्योतिषीतयत्सं जुजुयात लिसः बिल, “छःपिन्सं धयादीगु खँ धायेफुम्ह थ्व पृथ्वीइ सुं नं मदु, हे महाराज! सुं नं तःधंम्ह व बल्लाःम्ह जुजुं गबले नं सुं जादु क्यनीम्ह, ज्वखना स्वइपिं वा ज्योतिषीयात थज्याःगु खँ न्यंगु मदु।
 11 जुजुं न्यनादीगु खँ थुलि थाकु कि घःपिन्सं जक थ्व खँ धाये फइ। इपिं घःत मनूतय् दथुइ च्वनी मखु।”
 12 थुकिं जुजुयात तसकं तंचाय्कल अले वं इवँःकय् बेबिलोनयापिं ज्ञान दुपिं सकल मनूतयत् स्यायेगु आज्ञा बिल।
 13 अथे जुयाः ज्ञान दुपिं मनूतयत् स्यायेगु आज्ञा जुल। दानिएल व वया पासापिन्त नं स्यायेत माय्के छवल।

परमेश्वरं दानिएलयात अर्थ कनादीगु

- 14 बेबिलोनयापिं ज्ञान दुपिं मनूतयत् स्यायेत जुजुया पिवाः च्वनीपिनि नायः अर्योकयात आज्ञा ब्यूगु खः। दानिएलं बांलाक बिचाः यानाः बुद्धिं चाय्काः वलिसे खँ ल्हात।
 15 वं कप्तान अर्योकयात न्यन, “जुजुं थज्याःगु कडा आज्ञा छाया बियादिल?” अले अर्योकं दानिएलयात फुक्क खँ कन।
 16 थ्व खँ न्यनाः दानिएल व म्हगसया अर्थ कनेत छुं ई बियादिसँ धकाः बिन्ति यायेत जुजुयाथाय् वन।
 17 अनलि दानिएल छँय् लिहां वनाः फुक्क खँ थः पासापिं हनन्याह, मीशाएल व अजर्याहयात कन।
 18 बेबिलोनयापिं मेपिं ज्ञान दुपिं मनूतलिसें झीपिं नं सीम्वालेमा धकाः स्वर्गयाम्ह परमेश्वरयात दया यानाः व म्हगसया सुलाच्वंगु खँया अर्थ झीत उलाक्यनादिसँ धकाः प्रार्थना यायेत वं थः पासापिन्त इनाप यात।
 19 व हे चान्हय् दर्शनय् दानिएलयात व सुलाच्वंगु खँयागु अर्थ उलाक्यन। अले दानिएलं स्वर्गयाम्ह परमेश्वरयात च्वछायाः थथे धाल,

† 1:21 १:२१ कोरेस जुजु जूगु न्हापांगु दँ धयागु ई.पु. ५३९ * 2:1 २:१ नबूकदनेसर जुजु जूगु निगूगु दँ धयागु ई.पु. ६०४

- 20 “परमेश्वरया नांया
 न्हाबलें न्हाबलें जयजय या,
 छायाधाःसा बुद्धि
 व शक्ति वयकःयागु हे खः।
 21 वयकः हे ई व ऋतुत हिलादीम्ह खः।
 वयकलं हे जुजुपि ल्ययेगु व लिकायेगु यानादी।
 वयकलं बुद्धि दुपिन्त बुद्धि
 व ज्ञान दुपिन्त ज्ञान बियादी।
 22 दुयंगु व सुलाच्चंगु खँयात वयकलं हे उलादी,
 अले वयकलं खिउंगु थासय् छु दु धकाः स्यू।
 वयकःयाके न्हाबलें जः दयाच्चनी।
 23 हे जिमि पुर्खातय् परमेश्वर,
 जिं छितः सुभाय् बियाः तःधके,
 जिं छितः हनाबना याये।
 छिं हे जितः बल व बुद्धि बियादीगु दु।
 छिं जिमित प्रार्थनाया लिसः बियादीगु दु।
 अले छिं जुजुयागु म्हगस क्यनादिल।”

दानिएलं म्हगसया अर्थ जुजुयात कंगु

- 24 अले दानिएल बेबिलोनयापि ज्ञान दुपि मिजंतयत् स्यायेत जुजुं ज्या ब्वःम्ह अर्योकयाथाय् वन। वयात धाल, “इमित स्यानादी मते। जितः जुजुयाथाय् यंकादिसेँ अले जिं वयकःयागु म्हगसया अर्थ कनाबी।”
 25 अर्योकं हथासं दानिएलयात जुजुयाथाय् यंकल अले धाल, “यहदां ज्वनाहःपिं परदेशी मध्ये जिं छम्ह मनूयात लुइकागु दु, वं छःपिनिगु म्हगसया अर्थ धाये फइ।”
 26 जुजुं दानिएलयात धाल, “जिं खनागु म्हगस छु खः? अले उकिया अर्थ छं धायेफु ला?” (दानिएलया नां बेलतसजर नं खः)
 27 दानिएलं लिसः बिल, “महाराजं न्यनादीगु सुलाच्चंगु खँ धायेफुम्ह सं ज्ञान दुम्ह, ज्वखना स्वइम्ह, जादु क्यनीम्ह वा ज्योतिषी मदु।
 28 अयनं स्वर्गय् च्वनादीम्ह परमेश्वरं सुलाच्चंगु खँ उलादी। वयकलं हे लिपा छु जुइ व महाराजयात क्यनादीगु खः। छःपिं लासाय् घना च्वनादीबलय् खनादीगु म्हगस व दर्शन थुपिं हे खः –
 29 “हे महाराज, लासाय् छःपिनिगु मन लिपा जुइगु खँपाखे वन अले सुलाच्चंगु खँ उलादीम्हयसिनं छःपिन्त लिपा जुइगु खँ क्यनादिल।
 30 जिगु बारे धाःसा, जिंके मेपिं मनूत स्वयाः अप्वः ज्ञान दु धकाः मखु, तर हे महाराज, छःपिन्सं थुकिया अर्थ सीमा अले छःपिनिगु मनय् छु छु जुल व सीमा धकाः थ्व सुलाच्चंगु खँ जितः उलादीगु दु।
 31 “हे महाराज, छःपिन्सं स्वयाच्च्वनादीबलय् थःगु न्ह्यःने छगू तःधंगु, थीगु व ग्यानपुसे च्वंगु इवाता खन।
 32 व इवाताया छ्यं भिगु लँयागु, छाति व लप्पुत वहःयागु, जँ व खम्पा कँय्यागु
 33 वयागु तुति नँयागु, वयागु तुतिपालि छुं नँयागु व छुं चायागु खः।
 34 छःपिन्सं स्वयाच्च्वनादीबलय् सुनानं मथीकं हे छगः ल्वहं तज्यानावल। व तज्यानावःगु ल्वहं इवाताया नँ व चायागु तुतिइ लानाः उकियात तछ्यात।
 35 अनलि नँ, चा, कँय, वहः व लँ फुक्क छक्वलं हे चुंचुं जुल अले छव लये धुंकाः खलां छवस ब्वयेकूगु थें फसं छुं नं ल्यं मदय्क ब्वय्का यंकल। व इवातानापं हाःगु ल्वहं धाःसा तःधंगु पर्वत जुयाः फुक्क पृथ्वीयात त्वपुयाबिल।
 36 “म्हगस थ्व हे खः। आः जिमिसं उकिया अर्थ जुजुयात थुइकाबी।
 37 हे महाराज, छःपिं ला जुजुतय् नं जुजु खः। स्वर्गय् च्वनादीम्ह परमेश्वरं छःपिन्त राज्य, बल, अधिकार व मान बियादीगु दु।
 38 छःपिनि ल्हातय् वयकलं मानव जाति व गुँपशुत अले आकाशयापिं झंगःपंक्षीत तयादीगु दु। इपिं न्हाथाय् च्वंसां वयकलं छःपिन्त हे इपिं फुक्कसिया शासक दय्कादीगु दु। छःपिं हे व लँया छ्यं खः।
 39 “छःपिं लिपा मेगु साम्राज्य दइ तर उलि बल्लाइ मखु। अले वया लिपा मेगु स्वंगूगु कँय्यागु साम्राज्यं पृथ्वी न्यंक शासन याइ।
 40 थुकिया लिपा नँ थें बल्लाःगु प्यंगूगु साम्राज्य दइ। गथे नं फुक्क चिजयात चुंचुं याइ अथे हे वं न्हापायागु फुक्क साम्राज्यतयत् चुंचुं यानाः उखेलाः थुखेलाः यानाबी।
 41 छःपिन्सं तुति व तुतिपति चा व नँयागु खनादीगु थें व साम्राज्य कुचा दली। अयनं छःपिन्सं नँ व चा ल्वाकःबुकः जूगु खनादीगु थें उकी नँयागु छुं बल दइ।
 42 उपिं तुतिपति छव्व नँयागु व छव्व चायागु जूगु थें व साम्राज्य छुं बल्लाःगु व छुं बमलाःगु जुइ।

43 अले छःपिन्सं नँ व चा ल्वाकःबुकः जूगु खनादीगु थें इपिं नं ल्वाकःबुकः जूगु जाति जुइ। अले नँ व चा ल्वाकःबुकः जुइ मफइगु थें इपिं नं ल्वाकःबुकः जुइ फइ मखु।

44 “उपिं जुजुतयगु पालय् स्वर्गयाम्ह परमेश्वरं छगु राज्य पलिस्था यानादी। व हे राज्य गुबलें नाश जुइ मखु, उकियात मेगु जातितयत् नं बी मखु। वं उपिं फुक्क राज्यतयत् चुंचुं यानाबी अले इमित मदय्काबी। व धाःसा न्हाबलें दयाच्चनी।

45 पर्वतं मनुतयगु ल्हातं मथीकं तज्यानावःगु ल्वहं अले उकिं नँ, कँय, चा, वहः व लुँयात चुंचुं याःगु छःपिन्सं खनादिल। वपाखें तःधंमह परमेश्वरं महाराजयात लिपा छु छु जुइतिनि धकाः क्यनादीगु दु।

“म्हास धात्थेयागु खः अले अर्थ विश्वास यायेबहः जू।”

46 अले जुजु नबूकदनेसरं दानिएलयात हनाबना तयाः बँय् भ्वसुलाः भागि यात। अले वयात देछा व धुपाँय् छायेगु आज्ञा बिल।

47 जुजुं दानिएलयात धाल, “धात्थें छिमि घःतय् नं परमेश्वर अले जुजुतय् प्रभु व सुलाच्चंगु खँ उलादीमह खः। जिं थ्व खँ स्यू छायाःसा छं थ्व सुलाच्चंगु खँ उले फत।”

48 अनलि जुजुं दानिएलयात तसकं मू वंगु देछात बियाः तःधंगु पदय् तल, वं वयात बेबिलोनया फुक्क प्रान्तयाम्ह शासक ल्यल। अले वयात अनया सकल ज्ञान दुपिं मनुतय् नायः दय्कल।

49 दानिएलं बिन्ति याःगुलि जुजुं शद्रक, मेशक व अबेदन्गोयात बेबिलोनया प्रान्तया दानिएलया क्वय् च्वनाः ज्या याइपिं राज्यपाल ल्यल। दानिएल धाःसा जुजुयागु लाय्कुलिइ हे च्वन।

3

लुँयागु मूर्ति व मिया भट्टी

1 नबूकदनेसर जुजुं स्विगू मिटर तःजाःगु व स्वँगू मिटर ब्या दुगु छगू लुँयागु मूर्ति दय्कल, अले वं वयात बेबिलोन प्रान्तया दूरा धाःगु मैदानय् पलिस्था यात।

2 अनलि नबूकदनेसर जुजुं थःमहं पलिस्था याःगु मूर्ति देछायेगु इलय् वयेत प्रान्त प्रान्तयापि बडा-हाकिमत, प्रशासकत, राज्यपालत, सल्लाहबीपिं मनुत, दांभरित, न्यायाधीशत व प्रान्त प्रान्तयापि सकल हाकिमतयत् सःतके छवल।

3 उकिं प्रान्तया बडा-हाकिमत, प्रशासकत, राज्यपालत, सल्लाहबीपिं मनुत, दांभरित, न्यायाधीशत व प्रान्त प्रान्तयापि सकल हाकिमत वयाः नबूकदनेसर जुजुं पलिस्था याःगु मूर्तियात देछायेत मुनाः मूर्तियागु न्ह्यःने दुन।

4 उबलय् नाय्खें च्वय्कः वःमह मनुखं ततःसलं हालः थथे धाल, “हे देश-देशयापि, जाति जातियापि, थीथी भाय् ल्हाइपिं मनुत जुजुया आज्ञा न्यँ।

5 छिमिसं तुरही, बाँसुरी, सितार, सारंगी, वीणा, सनई व मेमेगु बाजाया सः तायेवं नबूकदनेसर जुजुं पलिस्था याःगु लुँयागु मूर्तियात छिपिं सकसिनं भ्वसुलाः भागि यायेमाः।

6 अथे भ्वसुलाः भागि मयाइपिं दक्कसित अबलय हे हाना हाना च्यानाच्चंगु मिया भट्टीइ वांछवयाबीगु जुइ।”

7 अथे जुयाः उपिं तुरही, बाँसुरी, सितार, सारंगी, वीणा, व मेमेगु बाजंतयगु सः तायेवं थीथी भाय् ल्हाइपिं, जाति जाति व देश-देशयापि मनुतयसं नबूकदनेसर जुजुं पलिस्था याःगु लुँया मूर्तियात भ्वसुलाः भागि यात।

8 अबलय छुं ज्योतिषीतयसं न्ह्यःने वयाः यहदीतयत् द्रुपं बिल।

9 इमिसं नबूकदनेसरयात धाल, “हे महाराज, छःपिं ताःई तक म्वानादीमा।

10 हे महाराज, तुरही, बाँसुरी, सितार, सारंगी, वीणा, सनई व मेमेगु बाजाया सः तायेवं सकल मनुतयसं भ्वसुलाः लुँयागु मूर्तियात भागि यायेमाः धकाः छःपिन्सं आज्ञा बियादीगु खः।

11 अले भ्वसुलाः भागि मयाइमहयसित हाना हाना च्यानाच्चंगु मिया भट्टीया दथुइ वांछवयेगु जुइ धकाः छःपिन्सं आज्ञा बियादीगु खः।

12 हे महाराज, छःपिन्सं बेबिलोन प्रान्तयापि शासक दय्कूपिं शद्रक, मेशक व अबेदन्गो नांयापि यहदीतयसं छःपिनिगु आज्ञायात वास्ता याःगु मदु। इमिसं छःपिनि घःतयत् पुजा मयाः व छःपिन्सं पलिस्था यानादीगु लुँयागु मूर्तियात भागि नं मयाः।”

13 थ्व खँ न्यनाः जुजु तसकं तंचाल अले शद्रक, मेशक व अबेदन्गोयात थःगु न्ह्यःने हयेगु आज्ञा बिल। उकिं इमित जुजुयाथाय् हल।

14 नबूकदनेसरं इमित न्यन, “हे शद्रक, मेशक व अबेदन्गो, छिमिसं जिमि घःपिन्त पुजा मयाः अले जिं पलिस्था यानागु लुँयागु मूर्तियात भ्वसुलाः भागि नं मयाः धाःगु खँ जिं न्यनागु दु। छु थ्व धात्थें खः ला?

15 आः छक्कः नं छिमिसं तुरही, बाँसुरी, सितार, सारंगी, वीणा, सनई व मेमेगु बाजायागु सः तायेवं जिं दय्कागु मूर्तियात भ्वसुलाः भागि मयात धाःसा छिमित उघ्रिमय् हे हाना हाना च्यानाच्चंगु मियागु भट्टीइ वांछवयाबी। छु, छिमित बचय् याये फुमह सं घः दु धकाः च्वनागु ला?”

16 शद्रक, मेशक व अबेदन्गो जुजुयात धाल, “हे महाराज नबूकदनेसर, थ्व खँय् जिमिसं छःपिन्त लिसः बी हे माः धइगु मदु।

17 हाना हाना च्यानाच्चंगु मिया भट्टीइ जिमित वांछवःसां जिमिसं सेवा यानाम्ह परमेश्वरं जिमित बचय् यानादी फु। वय्कलं जिमित छःपिनिगु ल्हातं त्वःतकादी फु।

18 तर वय्कलं जिमित बचय् याना मदीसां महाराज, जिमिसं छःपिनि घःतयगु सेवा याये मखु, अले छःपिन्सं पलिस्था यानादीगु लुँयागु मूर्तियात भ्वसुलाः भागि नं याये मखु। थ्व खँ छःपिन्सं सीकादिसँ।”

- 19 अले नबूकदनेसर शद्रक, मेशक व अबेदनगो खना: तसकं तम्बल, तमं वयागु ख्वा: ह्याउँसे च्वन। वय्कलं मिया भट्टीयात न्हयदुगं च्याकेत आज्ञा बिल।
- 20 अले वं थ: छुं बहादुर सिपाईतयत् शद्रक, मेशक व अबेदनगोयात चिना: व हाना हाना च्यानाच्वंगु मियागु भट्टीइ वांछवयाब्यु धका: आज्ञा बिल।
- 21 अले इमिसं इपिं स्वम्हयसित पुनात:गु जामालं, सुर्वा, व बेतालि, अले मेगु वस:नापं चिना: हाना हाना च्यानाच्वंगु मिया भट्टीइ वांछवयाबिल।
- 22 जुजुं भट्टीयागु मि झन तच्चकं च्याकेत कडा आज्ञा ब्यगुलि शद्रक, मेशक व अबेदनगोयात मिया भट्टीइ वांछव:पि सिपाईत मिजलां भस्म जुल।
- 23 थुकथं स्वम्ह चिनात:पिं मनूत हाना हाना च्यानाच्वंगु मिया भट्टीइ दुने लात।
- 24 जुजु नबूकदनेसर अजू चाया: जुस्क्क दना: थ:त सल्लाहबीपिं मनूतयत् न्यन, “छु इीसं स्वम्हयसित जक चिना: मिइ वांछवयागु मखु ला?”
- इमिसं लिस: बिल, “ख:, महाराज।”
- 25 वं धाल, “स्व, जिं ला प्यम्ह मनू व मिइ थुखे उखे न्यासि जुयाच्वंगु खना, इमित चिनात:गु नं मद्दु, छुं जूगु नं मद्दु। प्यम्हम्ह मनू धा:सा घ:या काय् थें च्वं।”
- 26 नबूकदनेसर व मि हाना हाना च्यानाच्वंगु भट्टीया लुखाया लिक्क वना: त:सलं धाल, “हे शद्रक, मेशक व अबेदनगो, दक्वसिबय् त:धंम्ह परमेश्वरया सेवा याइपिं दासत, पिहां वा!”
- अथे जुया: शद्रक, मेशक व अबेदनगो मिं पिने पिहां वल।
- 27 अले प्रान्तयापिं बडा-हाकिमत, प्रशासकत, राज्यपालत, जुजुयात सल्लाह बीपिं मनूत इपिं स्वम्हयसित स्वयेत प्यखेरं मुन। मिं इमिगु म्हयात छुं मस्यंकूगु व इमिगु सँ मिं मन:गु नं इमिसं खंकल। वस: नं च्या:गु मद्दु, अले इमिके मिया बास तक नं मव:।
- 28 जुजुं धाल, “शद्रक, मेशक व अबेदनगोया परमेश्वरया प्रशंसा जुइमा। थ:त विश्वास याइपिं व थ:गु सेवा याइपिं थुपिं स्वम्ह मनूतयत् बचय् यायेत वय्कलं थ: स्वर्गदूतयात छवयाहयादिल। इमिसं जिगु खँ मन्यं, थ: परमेश्वरयात त्व:ता: मेपिं घ:तयत् पुजा यायेगु स्वया: थ: सिनावनेत तयार जुल।
- 29 अथे जुया: गुगु नं देश, जाति वा भाय् ल्हाइम्ह मनूखं शद्रक, मेशक व अबेदनगोया परमेश्वरया विरोधय् छुं न्ववात धा:सा वयात कुचा कुचा यानाबीगु जुइ, अले वयागु छँयात नाश यानाबीगु जुइ धका: जिं आज्ञा बी। छाय्धा:सा थुकथं बचय् याये फुम्ह मेम्ह सुं घ: मद्दु।”
- 30 अनंलि जुजुं बेबिलोन प्रान्तय् शद्रक, मेशक व अबेदनगोया पद थकया बिल।

4

नबूकदनेसर जुजुं खंगु सिमाया म्हगस

- 1 नबूकदनेसर जुजुं संसारया जाति जाति,
देश देश व थीथी भाय् ल्हाइपिं मनूतयथाय् थ्व बुखँ छवत-
छिमिगु भिं जुइमा!
- 2 दक्वसिबय् त:धंम्ह परमेश्वरं जिगु निंति यानादीगु अजू चाइपुगु चिं व अजू चाइपुगु ज्याया बारे छिमित कने दुगुलि जि लयताया।
- 3 वय्क:या चिं गुलि त:धं,
वय्क:या अजू चाइपुगु ज्या गुलि बल्ला:!
वय्क:या राज्य न्ह्याबलें दयाच्वनीगु राज्य ख:,
अले वय्क:या शासन पुस्तानिसें पुस्ता तक दयाच्वनी।
- 4 जि नबूकदनेसर थ:गु लाय्कुलिइ याउँक व बांलाक च्वनाच्वना।
- 5 आकाझाकां छगू म्हगस खना: जि ग्यात। जि थ:गु लासाय् ग्वारातुला च्वनाबलय् जिगु मनय् व:गु बिचा: व जिं खनागु दर्शनं जित: ख्यात।
- 6 उकिं व म्हगसया अर्थ कनेत बेबिलोनयापिं सकल ज्ञान दुपिं मिजंतयत् जिगु न्ह्य:ने हयेगु आज्ञा बिया।
- 7 जादु क्यनिपिं, ज्वखना स्वइपिं व:बलय् जिं इमित म्हगस कना, ज्योतिषीतयत् व साइत स्वइपिं व:बलय् जिं इमित म्हगस कना, अयनं इमिसं उकिया अर्थ कने मफुत।
- 8 लिपतय् दानिएल धा:म्ह मनू जिथाय् वल अले जिं वयात म्हगस कना। (वयागु नां जिमि घ:या नामय् बेलतसजर त:गु ख:। अले वयाके पवित्र घ:तय् आत्मा दु।)
- 9 जिं वयात धया, “हे बेलतसजर, जादु क्यनीपिनि नाय:, छंके पवित्र घ:तयगु आत्मा दु धका: जिं स्यु। अले छन्त छुं नं सुलाच्वंगु खँया अर्थ कनेत थाकुइ मखु। म्हगसय् जिं खनागु दर्शन न्यँ, अले जित: उकिया अर्थ कँ।
- 10 लासाय् ग्वारातुला च्वनाबलय् जिं खनागु दर्शन थ्व हे ख: — पृथ्वीया दथुइ त:मागु छमा सिमा दु!
- 11 व सिमा बल्ला: व त:मा जुल अले उकिया च्वकां आकाश थिल। संसारया न्ह्याथासं नं व सिमा खने दु।

12 उकिया हः बांला, माय् गाक्क फल सयाच्चंग् दु। उपि फल संसारयापि फुक्कसित नयेत गा। सिमाया क्वय् गुँपशु च्वनीगु अले आकाशय् च्वंपिं झंगःपंक्षी उकिया कचामचाय् बाय् च्वनीगु। अले फुक्क प्राणीतय्सं उकिया फल नइगु।

13 “लासाय् ग्वारातुला च्वनाबलय् आकाझाकां जिं दर्शनय् स्वर्गं छम्ह पवित्रम्ह पिवाः स्वर्गदूत वयाच्चंग् खना।

14 वं तस्सलं धाल, ‘व सिमा पालाः क्वःथलाब्यु, उकिया कचामचा पालाब्यु, उकिया हः हाय्काछव, उकिया फल छ्यालब्याल यानाब्यु। पशुत उकिया किचलं व झंगःत उकिया कचां बिस्सुं वनेमा।

15 सिमाया थुथायात नँ व कँय्यागु पातां चिनाः उकिया थुथा हा नाप बैय् त्वःताबीमाः।

“ व ख्यःया घाँय्या दथुइ दयेमाः। थ्व मनूयात आकाशया सुति लखं प्याकेमाः। अले पशुतलिसे पृथ्वीया स्वांसिमाया दथुइ च्वनेमाः।

16 वयागु मन न्हय्गू कालया* लागि पशुया मनय् हिलावनेमा।

17 “ थज्याःगु फैसला पिवाः स्वर्गदूततय्सं क्वःछ्यगू खः। दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरया संसारया फुक्क देशय् अधिकार दु, अले वय्कलं थःम्हं हे ल्ययादीपिन्त शासन यायेत देशत बियादी, अज्ज ला उकी शासन यायेत दकलय् चिधंपिन्त नं तयादी, धयागु खँ फुक्क मनूतय्सं सीमा धकाः पवित्रपिन्सं थज्याःगु फैसला घोषणा याःगु खः।’

18 “जि नबूकदनेसर जुजुं खनागु म्हगस थ्व हे खः। आः हे बेलतसजर, थुकिया अर्थ जितः कनाब्यु। छायाःसा जिगु देशय् दुपि सुं ज्ञान दुम्हयसिनं नं थुकिया अर्थ जितः कने फइ मखु। तर छं फइ छायाःसा पवित्र घःतय्गु आत्मा छंके दु।”

दानिएलं म्हगसया अर्थ कंगु

19 थ्व खँ न्यनाः दानिएल (गुम्हयसित बेलतसजर नं धाः) पलख थुरथुर खात, म्हगसया अर्थ वयात ख्यात। जुजुं वयात धाल, “हे बेलतसजर, म्हगस व उकिया अर्थ कनेत छ ग्याये मते।”

बेलतसजरं धाल, “हे जिमि प्रभु, थ्व म्हगस व उकिया अर्थ छःपिनि शत्रुतय् जूगू जूसा ला ज्युगू नि।

20 छःपिन्सं खनादीगु बल्लानाः तःमा जुयाः आकाश थीगु सिमायात संसारय् च्वंपिं सकसिनं खंके फु।

21 उकिया हः बांलाः अले फल संसारयापि सकसित नयेत गाः। व सिमाया क्वय् गुँपशुत च्वनीगु अले उकिया कचामचाय् झंगःपंक्षीत स्वँय् च्वनीगु।

22 हे महाराज, व सिमा छःपि हे खः! छःपिं थाहां झायाः आकाश तक हे थ्यंम्ह तःधंम्ह मनू जुयादीगु दु। अले छःपिनिगु बल संसार न्यंक न्यनावंगु दु।

23 “हे महाराज, छःपिन्सं स्वयाच्चवनादीबलय् स्वर्गं छम्ह पवित्र पिवाः स्वर्गदूत वयाः धाल, ‘व सिमायात पालाः नाश यानाब्यु तर उकिया थुथायात हा नाप बैय् हे त्वःताब्यु। उकियात नँ व कँय्यागु सिखलं च्यु अले ख्यलय् घाँय्या दथुइ त्वःताब्यु। व मनू आकाशया सुति लखं प्यायेमाः, न्हय्गू काल तक व गुँपशुत थें म्वायेमाः।’

24 “हे महाराज, उकियागु अर्थ व दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरं छःपिनिगु लागि क्वःछिनादीगु आज्ञा थ्व हे खः।

25 मनूतय् राज्यय् दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरयागु अधिकार दु व वय्कःयात सु यः वयात राज्य बियादी धयागु खँ छःपिन्सं सीकामकातले न्हय्गू काल तक मनूतपाखें छःपिन्त लिनाछवइ। छःपिं गुँपशुतलिसें च्वनादीमाः। छःपिन्सं सा द्रुहंनं थें घाँय् नयादी अले आकाशया सुति लखं छःपिन्त प्याकी।

26 थुथा हा नाप बैय् त्वःताब्यु धाःगु आज्ञायागु अर्थ थ्व खः — स्वर्ग शासन याइ धइगु खँ छःपिन्सं सीकादीबलय् छःपिन्त हाकनं राज्य लितबी।

27 उकिं हे महाराज, जिगु सल्लाह स्वीकार यानादिसँ। खःगु ज्या यानाः थःगु पापयात त्वःतादिसँ अले छुं मदुपिन्त माया यानाः मभिगु ज्या त्वःतादिसँ। अथे याःसा छःपिनिगु भिं जुया हे च्वनी।”

म्हगसया खँ पूवंगु

28 थ्व फुक्क खँ जुजु नबूकदनेसरयात जुल।

29 झिनिंला लिपा जुजु बेबिलोनयागु लायक्या कःसिइ चाःहिला च्वंबलय्

30 वं धाल, “छु थ्व जिं थःगु नां व महिमाया लागि जिगु बलं राजधानी दय्काःगु तःधंगु बेबिलोन मखु ला?”

31 जुजुं थथे धयाच्चंबलय् हे स्वर्गं छगू थज्याःगु सः वल, “नबूकदनेसर जुजु, छंगु निम्ति छगू आज्ञा दु। छंगु राज्य छंकेनं लाकाकाःगु दु।

32 मनूतय् राज्यय् दक्वसिबय् तःधंम्हयसिगु फुक्क अधिकार दु, व वय्कःयात सु यः वयात बियादी धयागु खँ छं सीकामकातले न्हय्गू काल तकया लागि मनूतय् दथुं छन्त लिनाछवइ, अले छ गुँपशुत लिसे च्वनी। छं सा द्रुहंनं थें घाँय् नयेमाली।”

33 नबूकदनेसरया बारे धाःगु खँ थथें पूवन। वयात मनूतय् दथुं लिनाछवत अले वं सा-द्रुहंतय्सं थें घाँय् नयाहल। आकाशया सुति लखं वयागु म्ह प्यात अले वयागु सँ इमाया पा थें व लुसि झंगःया लुसि थें जुल।

नबूकदनेसरं दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरयात च्वछाःगु

34 न्हय्गू काल बिनावने धुंकाः जि नबूकदनेसरं थःगु मिखा थस्वकाः स्वर्गपाखे स्वया अले जिगु बुद्धि न्हापा थें तुं जुल। जिं दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरयात च्वछाया अले न्ह्याबलें म्वानादीम्हयसित हनाबना व महिमा बिया।

वय्कलं न्ह्याबलें राज्य यानादी

* 4:16 ४:१६ काल थथे धयागु दँ खः

अले वयकःया राज्य पुस्तांनिसे पुस्ता तक दयाच्चनी।

35 “पृथ्वीयापि सकलें मनूत
परमेश्वरया न्हःने छुं नं मखु,
स्वर्गया दूतत व पृथ्वीयापि मनूतयत
वयकलं थः यःथें यानादी।
सुनानं वयकःया ल्हाः पने फइ मखु
अले वयकःयात छिं छु यानादियागु?
धकाः न्यने फइ मखु।”

36 जिगु बुद्धि लिहां वःबलय् जिगु महिमा, हनाबना, व जिगु राज्यया गौरव जितः लित बिल। जितः सल्लाह बीपि व भारदारत जितः नापलाः वयेगु यात। अले जि हाकनं थःगु गद्दीइ लिहां वया अले जि न्हापा स्वयाः तःधन।

37 आः जि, नबूकदनेसरं, स्वर्गयाम्ह जुजुयात तःधके, वयकःयात तःधके, अले हनाबना याये छायाःसा वयकलं यानादीगु फुक्क खँ पाय्छि जू व वयकःया फुक्क लँपु न्यायलं जाः। तःधंछु जुया जुइपिन्त वयकलं क्वमिलु यानादी फु।

5

अंगलय् च्वयातःगु आखः

- 1 बेलसजर जुजुं थः द्वःछिमह भारदारतयगु लागि छगू तःधंगु भव्य न्यायकल। इपि लिसे वं दाखमघ त्वन।
- 2 दाखमघ त्वनाच्चंबलय् हे बेलसजर जुजुं थःमहं, थः भारदारतयसं अले थः कलाःपिन्सं व मथ्याःपि कलाःपिन्सं दाखमघ त्वनेत न्हापायाम्ह जुजु नबूकदनेसरं यस्शलेमया देगलं हःगु लँ व वहःयागु थलबल अन हयेगु आज्ञा बिल।
- 3 उकिं इमिसं यस्शलेमय् दुगु परमेश्वरया देगलं हःगु लँया थलबल हल। अले जुजु व वया भारदारत, वया कलाःपि व मथ्याःपि कलाःपिन्सं उपि थलबलं दाखमघ त्वन।
- 4 इमिसं दाखमघ त्वंबलय् लँ, वहः, कँय, नँ, सिं व ल्वहँत दयकातःपि घःतयत तःधंकल।
- 5 आकाझाकां छमह मनूया ल्हाः खनेदत। अन लायकुलिइ त्वाःदेवाःया जः न्हःने लेवं पानातःगु अंगलय् छुं च्वल। ल्हातं च्वयाच्चंगु जुजुं स्वयाच्चन।
- 6 वयागु ख्वाः वँचुसे च्वन। तसकं ग्याःगुलि वयागु निगुलि पुलि थुरथुर खात।
- 7 जुजुं ज्वखना स्वइपि, ज्योतिषीत व साइत स्वइपि सःतके छवत। बेबिलोनयापि थुपि ज्ञान दुपि मिजंतयत धाल, “सुनां थ्व च्वयातःगु आखः ब्वनी अले थुकिया अर्थ जितः कनी वयात प्याजीगु वसः फीकाबी, अले वयागु गःपतय् लँयागु सिखः क्वखाय्काबी, अले व मनूयात देशय् स्वंगूगु तःधंमह शासक यानाबी।”
- 8 अले जुजुया सकलें ज्ञान दुपि मिजंत वल, तर इमिसं थ्व च्वयातःगु आखः ब्वने मफुत वा उकिया अर्थ नं जुजुयात कने मफुत।
- 9 अथे जुयाः जुजु बेलसजर अज्ज ग्यात अले वयागु ख्वाः झन वँचुसे च्वन। वया भारदारतयत छु याये छु याये जुल।
- 10 जुजु व भारदारत हालाच्चंगु सः तायाः रानीमां भव्य नयेगु क्वथाय् वयाः थथे धाल, “हे महाराज, छःपि ताःई तक म्वानादीमा! थथे ख्वाः वँचुसे च्वंकादी मते।
- 11 छःपिनिगु देशय् पवित्र घःपिनिगु आत्मा दुमह छमह मनू दु। न्हापायाम्ह जुजुया पालय् थ्व मनूखं घःपिन्सं थें दुग्यां, अक्कल व बुद्धि क्यंगु खः। छःपिनि न्हापायाम्ह जुजु नबूकदनेसरं वयात जादु क्यनिपि, साइत स्वइपि, ज्योतिषीत, व ज्वखना स्वइपिनि नायः दयकादीगु खः।
- 12 थ्व सःस्यूमह मनू दानिएल खः, गुम्हयसित जुजुं बेलतसजर धाइगु खः। वयाके तच्चःगु मन व ज्ञान दु। व म्हागसया अर्थ कने फुमह खः। क्वाःया लिसः बीगुलिसें समस्यात ज्यकेगु ज्या नं याये फुमह खः। दानिएलयात सःतके छवयादिसँ, अले वं आखःया अर्थ कनाबी।”

दानिएलं आखःया अर्थ कंगु

- 13 उकिं दानिएलयात जुजुया न्हःने हल अले जुजुं वयात धाल, “जिमि न्हापायाम्ह जुजुं यहदां ज्वनाहःपि मध्ये छमह दानिएल धाःमह छ हे खः ला?
- 14 छंके घःतयगु आत्मालिसें दुग्यां, अक्कल व तसकं बुद्धि दु धयागु खँ जिं न्यनागु दु।
- 15 थ्व च्वयातःगु आखः ब्वनाः अर्थ कनेत जिगु न्हःने ज्ञान दुपि मनूत अले ज्वखना स्वइपि मनूत हल तर इमिसं थुकिया अर्थ कने हे मफुत।
- 16 “छं सुलाच्चंगु खँया अर्थ कनेफु अले थाक्गु समस्यात ज्यके फु धयागु खँ जिं न्यनागु दु। छं थ्व च्वयातःगु आखः ब्वनाः उकियागु अर्थ जितः कने फत धाःसा छन्त प्याजीगु रंगया लायक् वसः पुंकाबी, छंगु गःपतय् हनाबनाया लँयागु सिखः क्वखाय्काबी, अले छ देशय् स्वंगूगु तःधंगु पदयाम्ह मनू जुइ।”
- 17 अले दानिएलं जुजुयात लिसः बिल, “छःपिन्सं थःगु देछात थःके हे तयादीफु अले छःपिनिगु सिरपाःत मेपि सुयातं बियादी फु। अथेसां छःपि महाराजया लागि थ्व च्वयातःगु आखः ब्वनाबी अले थुकिया अर्थ कनाबी।
- 18 “हे महाराज, दक्वसिबय् तःधंमह परमेश्वरं छःपिनि न्हापायाम्ह जुजु नबूकदनेसरयात तःधंगु राज्य, तःधंसू, नां व महिमा बियादीगु दु।

19 अले परमेश्वरं वय्कःयात तःधंकादीगुलि जाति जातियापि, देश देशयापि, अले थीथी भाय् ल्हाइपि मनूत वय्कः खनाः ग्याइगु व थुरथुर खाइगु। वय्कलं सुयात स्याये मास्ति वय्कादी वयात स्यानादी, सुयात म्वाकातये मास्ति वय्कादी वयात म्वाःका तयादी। सुं मनूयात हनाबना यायेगु व क्वह्येकेगु वय्कःया ल्हातय् दु।

20 तर वय्कः तःधंछु, जिराहा जूगुलि राजगद्दी लिकाल अले वय्कःयागु शान वय्कःपाखें लाकाकाल।

21 वय्कःयात मनूतय् दथुं पित छवत अले वय्कःयागु मनयात पशुयागु मन थें यानाबिल। देश देशय् दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरं राज्य यानादी व थःत यःम्हयसित देशयाम्ह शासक दय्कादी धयागु खँ वय्कलं सीकामकातले वय्कः गुं गधातलिसे च्वन, सा-द्रहंतयसं थें घॉय् नल। वय्कःयागु म्हयात आकाशया सुति लखं प्याकल।

22 “हे बेलसजर, छःपि वय्कःया थासय् जुजु जूम्ह खः। थ्व फुक्क खँ छःपिन्सं स्यूसां छःपिनिगु मन क्वमिलु मजू।

23 उकिया पलेसा छःपिन्सं स्वर्गयाम्ह प्रभुयागु विरोधय् ज्या यानादिल। वय्कःया देगलं हःगु थलबलत थन हयादिल। अले छःपि व भारदारत, छःपिनि कलाःपि व मथ्याःपि कलाःपिन्सं उपि ख्वल्चां दाखमघ त्वनादिल। अले छःपिन्सं लुँ, वहः, कँय, नँ, सिँ व ल्वहँतं दय्कूपि घःतयत् च्वछाल। उपि घःत न्यनेफुपि नं मखु, खंके फुपि नं मखु, अले छुं स्यूपि नं मखु। परमेश्वरया ल्हातय् हे छःपिनिगु प्राण व फुक्क लौपु दुसां वय्कःयात हनाबना यानामदी।

24 उकिं थ्व खँवः च्वयेत वय्कलं ल्हाः छवयाहयादीगु खः।

25 “च्वयातःगु खँवः थथे दु –

मेने, मेने, टेकेल, पर्सिन

26 “थुपि खँवःतयगु अर्थ थ्व हे खः –

“मेने – परमेश्वरं छःपिनिगु राज्यया न्हि ल्याःखनाः थुकियात क्वचाय्कादीगु दु।

27 “टेकेल – छःपिन्त तराजुइ लंगु दु, अले याउँसे च्वंगु लुइकूगु दु।

28 “पर्सिन – छःपिनिगु राज्य ब्वथलाः मादी व फारसीतयत् ब्यूगु दु।”

29 अनंलि बेलसजरया आज्ञाय् दानिएलयात प्याजीगु रंगया वसः फिकल। वयागु गःपतय् लुँयागु सिखः क्वखाय्कल। अले वयात देशय् स्वंगूगु तःधंगु पद बिल।

30 उखुन्हु चान्हय् बेबिलोनीतय् जुजु बेलसजरयात स्यात।

31 अले खुइनिदँ दुम्ह मादी दारां व देश त्याका काल।*

6

सिंहया खोरय् दानिएल

1 दारा जुजुं देशया फुक्क थासय् शासन यायेत सछि व निइम्ह (१२०) प्रान्तयापि बडा-हाकिमत ल्ययेगु क्वःछित।

2 हानं इमिगु च्वय् स्वम्ह मन्त्रीत ल्यल। इपि मध्ये छम्ह दानिएल खः। जुजुयागु ज्याय् छुं मस्यनेमा धकाः उपि प्रान्तयापि बडा-हाकिमतयसं थःगु ज्याया ल्याःचा इमित बीमाःगु यात।

3 मेपि निम्ह मन्त्रीत व प्रान्तयापि बडा-हाकिमतयके स्वयाः दानिएलयाके तसकं बांलाःगु गुण खंगुलि जुजुं वयात देशय् फुक्क थाय्याम्ह शासक ल्ययेगु बिचाः यात।

4 थथे जूगुलि मेपि निम्ह मन्त्रीत व प्रान्तयापि बडा-हाकिमतयसं सरकारी ज्याय् दानिएलयागु दोष मालेगु याना हल। तर इमिसं वं छुं मखुगु ज्या याःगु लुइके मफुत, छाथधाःसा व विश्वास याये बहःम्ह मनू खः, व लाः लाः थें यानाजुइम्ह मनू मखु।

5 लिपतय् इमिसं थःथवय् धाल, “वया परमेश्वरयागु व्यवस्थाय् जक झीसं दानिएलयागु दोष क्यने फइ, मेगु खँय् वयागु दोष क्यने फइ मखु।”

6 उकिं इपि निम्ह मन्त्रीत व प्रान्तयापि बडा-हाकिमत जुजुयाथाय् वनाः थथे धाल, “हे महाराज दारा, छःपि ताःई तक म्वानादीमा!

7 स्विन्हया दुने सुनां सुनां छःपि बाहेक मेपि सुं घः वा मनूयात बिन्ति याइ वयात सिंह तयातःगु तःजाःगु गालय् वांछवयेगु जुइ धकाः छःपिन्सं आज्ञा बियादीमा धकाः जिपि मन्त्रीत, सकलें प्रान्तयापि बडा-हाकिमत, हाकिमत, सल्लाह बीपि सकसिनं क्वःछिनागु दु।

8 अथे जुयाः हे महाराज, थ्व खँ मादीत व फारसीतयगु महिलिगु व्यवस्थाकथं कानून जुइमा धकाः छःपिन्सं थज्याःगु कानून च्वयेत उजं बियादिसँ।”

9 उकिं दारा जुजुं उगु कानून च्वकाः सही यात।

10 व पौलय् सही याये धुंक्कूगु सियाः दानिएल थःगु छँय् वन। वयागु छँय्या तलय्यागु क्वथाया इयाः यरुशलेमपाखे स्वः। अले न्हापा न्हापा याःगु थें इयाःपाखे स्वयाः वं परमेश्वरया न्ह्यःने न्हि स्वकः पुलि चुयाः सुभाय् बीगु व प्रार्थना यायेगु यात।

11 दानिएलं प्रार्थना यानाच्चंगु व परमेश्वरयाके ग्वाहालि फ्वनाच्चंगु पुचः मुना वःपि इपि हाकिमतयसं खंकल।

12 उकिं इपि जुजुयाथाय् वनाः वलिसें वयागु शाही आज्ञा बारे खँ ल्हात, “छु छःपिन्सं स्विन्हया दुने सुनां सुनां छःपि बाहेक मेपि सुं मनू वा घःयात बिन्ति याइ, वयात सिंहत तयातःगु तःजाःगु गालय् वांछवयेगु जुइ धकाः च्वयातःगु आज्ञा पतिइ सही यानादियागु मखु ला?”

* 5:31 ५:३१ जुजु बेलसजरयात स्याःगु व मादी जुजु दारां देश त्याकाकाःगु ई.पु. ५:३१

जुजुं लिसः बिल, “खः, व छगू कडा आज्ञा खः, व मादीत व फारसीतयगु महिलिगु कानून खः।”

13 अले इमिसं जुजुयात धाल, “हे महाराज, यहदां ज्वनाहःम्ह व दानिएलं छःपिन्त हनाबना मयाः अले छःपिनिगु आज्ञा मानय् मयाः। वं आः नं न्हि स्वकः प्रार्थना यायेगु याः।”

14 थ्व खँ न्यनाः जुजुया नुगः मछिन। अले दानिएलयात त्वःतकेगु क्वःछिनाः सूर्य बिनामवंतले वयात बचय् यायेगु कुतः याना हे च्वन।

15 अले इपिं मनूत जुजुयाथाय् वनाः थथे धाल, “हे महाराज, मादीतय् व फारसीतय् कानूनकथं जुजुयागु आज्ञा व उदीं हिले फइ मखु धकाः छःपिन्सं सी हे स्यू।”

16 उकिं जुजुं दानिएलयात ज्वनेगु आज्ञा बिल अले इमिसं वयात हयाः सिंहत तयातःगु तःजाःगु गालय् वांछवल। जुजुं दानिएलयात धाल, “छं न्ह्याबलें सेवा याइम्ह छिमि परमेश्वरं छन्त बचय् यायेमा।”

17 हानं छगः ल्वहं हयाः सिंहत तयातःगु तःजाःगु गाःयागु म्हुतु तिनाबिल। अले दानिएल पिहां मवयेमा धकाः जुजुं उकी थःगु हे अंगू छाप व थः भारदारतयगु अंगू छाप तल।

18 अले जुजु थःगु लायकुलिइ लिहां वल। उखुन्हु चान्हय् वं छुं मनः, छुं नं न्ह्याइपुगु ज्या मयाः अले वयात न्ह्यः नं मवः।

दानिएलयात सिंहतपाखें बचय् यानादीगु

19 सुथ न्हापां निभाः लुइवं जुस्क्क दनाः जुजु हथाय् चाचां सिंहत तयातःगु तःजाःगु गाःपाखे वन।

20 अले व सिंहत तयातःगु तःजाःगु गाः लिक्क थ्यंबलय् ख्वःसलं धाल, “हे दानिएल, म्वाःम्ह परमेश्वरया दास, छं न्ह्याबलें सेवा याइम्ह छिमि परमेश्वरं छन्त बचय् याये फत ला?”

21 दानिएलं लिसः बिल, “हे महाराज, छःपिं ताःई तक म्वानादीमा!

22 जिं टुंकागु मद्दु धकाः परमेश्वरं स्यूगुलि वय्कलं थः दूत छवयाहयाः सिंहतयगु म्हुतु तिनादिल। सिंहतयसं जितः घाःपाः याःगु मद्दु। महाराज, जिं छःपिनिगु नं छुं स्यंकागु मद्दु।”

23 जुजु तसकं लयतायाः दानिएलयात गालं थकायगु आज्ञा बिल। दानिएलयात सिंहत तयातःगु तःजाःगु गालं थकाःबलय् वयाके घाःया छुं चिं मल्लू, छायाधाःसा वं परमेश्वरयाके भलसा तःगु खः।

24 अनलिं दानिएलयात मखुगु दोष ब्यूपिं सकल मनूतय्त ज्वनेत जुजुं आज्ञा बिल। अले इमि कलाःपिं व मचाखाचातनापं इमित सिंहत तयातःगु तःजाःगु गालय् वांछवयाबिल। इपिं सिंहत तयातःगु तःजाःगु गाःया बँय् थ्यने न्ह्यः हे सिंहतयसं झमत्य् यात अले इमिगु फुक्क क्वँय्यात काच्या-कुचुकु यानाः नयाबिल।

25 अले दारा जुजुं पृथ्वीयापिं फुक्क जातित, देशयापिं व थीथी भाय् ल्हाइपिं मनूतय्त थथे च्वल,

“छिमिगु भिं जुइमा।

26 जिगु हुकुम थ्व हे खः। जिगु देशया अधिकार दुगु फुक्क थासय्यापिं मनूतयसं दानिएलया परमेश्वरयागु भय कायेमाः अले वय्कःयात हनाबना यायेमाः।

“छाय्धाःसा वय्कः म्वाःम्ह खः।

वय्कः न्ह्याबलें दयाच्चनी।

वय्कःया राज्य गुबलें स्यनावनी मखु।

अले वय्कलं न्ह्याबलें राज्य यानादी।

27 वय्कलं त्वःतकादी अले बचय् यानादी,

वय्कलं आकाशय् व पृथ्वीइ

चिं व अजू चाइपुगु ज्या यानादी।

वय्कलं दानिएलयात

सिंहया म्हुतुपाखें बचय् यानादिल।”

28 थुकथं दारा जुजुया पालय् व फारसी कोरेस जुजुया पालय् दानिएलयात बांलात।

दानिएलं खंगु दर्शन व उकिया अर्थ

7

७:१-१२:१३

प्यम्ह जन्तुया दर्शन

1 बेलसजर बेबिलोनयाम्ह जुजु जूगु न्हापांगु दँय, चान्हय् दानिएलं म्हागस व दर्शन खन। वं व म्हागसया मू खँ च्वल।*

2 दानिएलं धाल, “उखुन्हु चान्हय् जिं खनागु दर्शन थथे दु – प्यखेरं वःगु फसं समुद्रया लःयात संकाच्चन।

3 समुद्रं प्यंगू किसिमयापिं ततःधिकःपिं जन्तुत पिहां वल।

* 7:1 ७:१ थ्व घटना अध्याय ५ स्वयाः न्ह्यःया घटना खः ई.पु. ५६३

4 “न्हापां पिहांवःम्ह सिंह थें च्वंम्ह जन्तु खना, तर वयाके इमायाके थें पपू दु। जिं स्वयाच्चनाबलय हे वयागु पपू पुल। अले व जन्तुयात मनू थें निपु तुतिं थनाबिल अले वयात मनूयागु मन बिल।

5 “अले भाल् थें च्वंम्ह निम्हम्ह जन्तु खना। व छखेपाखें दनाच्वंगु दु। वयागु म्हतुया वायागु दथुइ स्वपु बपिकवँय् दु। छगू सलं वयात धाल, ‘दनाः प्वाः जायक ला न।’

6 “अनंलि चितुवा थें च्वंम्ह स्वम्हम्ह जन्तु खना। वयागु जँन्हफातय् झंगःयागु थें प्यपा पपू दु। व जन्तुया प्यंगः छ्यं दु अले वयात शासन यायेगु अधिकार बिल।

7 “लिपा चान्हय् दर्शनय्, जिं प्यम्हम्ह जन्तु खना। व तसकं बल्लाः व ग्यानापुसे च्वं। वयागु नँयागु वां शिकारयात कुचा कुचा याइगु अले नइगु, ल्यं दुगुयात धाःसा वं तुतिं न्हुतुन्हइगु। मेपिं स्वम्ह जन्तु स्वयाः व पाः, वयाके झिपु नेकू दु।

8 “जिं नेकूत स्वयाच्चनाबलय नेकूतय् दथुइ छक्वलं मेगु चिपुगु नेकू बुयावल। अले व न्हगु नेकुलि न्हापायागु स्वंगुलि नेकूयात हानापं लेहें थनाछवल। व नेकुलिइ मनूयागु थें मिखा व तःधंछुयाः खँ ल्हाइगु म्हतु दु।

न्हाबलें म्वानाच्चनादीम्ह

9 “जिं स्वयाच्चनाबलय हे गद्दीत तल।

छगू गद्दीइ न्हाबलें म्वानाच्चनादीम्ह च्वन।

वयकःया वसः च्वापु थें,

सँ धाःसा यचुगु ऊन थें तुयुसे च्वं।

वयकःयागु

दन्न थिनाच्वंगु गद्दी

हानाहाना च्यानाच्वंगु

पांग्राया च्वय् तयातःगु दु।

10 अले व गद्दी तःधाःगु मित्याः मदिकक पिहां वयाच्वंगु दु।

दूलंद्रः मनूत वयकःया सेवा यायेत न्ह्यःने दु।

वयकःया न्ह्यःने लखंलख मनूत दनाच्वंगु दु।

न्याययागु अदालत अन हे च्वन।

अले सफूत प्वल।

11 “जिं स्वयाच्चनाबलय व चिपुगु नेकुलि तःधंछुयाः ततःधंगु खँ ल्हाःगु जिं ताल। व जन्तुयात स्यानाः वयागु म्हयात नाश यानाः हाना हाना च्यानाच्वंगु मिइ वामंछवतले जिं स्वया हे च्वना।

12 मेपिं जन्तुतयगु अधिकार लाकाकाल तर छुं ई तक इमित म्वाके बिल।

13 “चान्हययागु जिगु दर्शनय् जिं मनूया काय्* थें च्वंम्ह सुं छम्ह आकाशया सुपाँयनापं झायाच्वंगु खना। अले वयकः न्हाबलें म्वानाच्चनादीम्हयसिया थ्यन अले इमिसं वयकःयात वयकःया न्ह्यःने हल।

14 वयकःयात अधिकार, हनाबना व राज्य बिल। जाति जाति, देश देश व थीथी भाय् ल्हाइपिं सकसिनं वयकःयागु आराधना यात। वयकःया शासन न्हाबलें दयाच्वनी अले वयकःया राज्य गुबलें क्वचाइ मखु।

दर्शनया अर्थ

15 “जि दानिएलयात छु याये छु याये जुल। जिं खनागु दर्शनं जिगु नुगः भाराभारा मिन।

16 अन दनाच्वंपिं मध्ये जि छम्हयसिथाय् वनाः थुपि फुक्क खँया अर्थ न्यना। वं थथे धयाः जितः अर्थ कन।

17 ‘थुपिं ततःधिकःपिं प्यम्ह जन्तु पृथ्वीइ पलिस्था जुइगु प्यंगु राज्य खः।

18 लिपतय् दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरया पवित्र मनूतयत् राज्य दइ। उकी इमिसं सदां सदांया लागि अधिकार याइ।’

19 “अले जितः व मेपिं स्वयाः पाःम्ह तसकं ग्यानापुसे च्वंम्ह प्यम्हम्ह जन्तुया अर्थ सीकेमास्ति वल। वयागु नँया वा व कँययागु लुसिं शिकारयात कुचा कुचा याइगु अले नइगु, ल्यं दुगुयात धाःसा तुतिं न्हुतुन्हइगु।

20 वयागु छैनय् दुगु झिपु नेकू व अनं पिहां वःगु मेगु नेकूया खँ थुइके मास्ति वल। अले न्हापायागु स्वपु नेकू पुया ब्यूगु खँ छु जुल धकाः नं सीकेमास्ति वल। थ्व हे मेगु फुक्क नेकू स्वयाः ग्यानापुस्से च्वंगु नेकुलिइ मिखा व तःधंछुयाः न्ववाइगु म्हतु दु।

21 जिं स्वयाच्चनाबलय व हे नेकुलि परमेश्वरया पवित्र मनूतलिसिं लडाइँ यात अले इमित बुकल।

22 अनंलि व न्हाबलें म्वानाच्चनादीम्हयसिनं झायाः दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरया पवित्र मनूतयगु पलिनाः फैसला यात। उबलय् परमेश्वरया पवित्र मनूतयसं राज्य अधिकार याइगु ई वःगु खः।

23 “जितः उकियागु अर्थ थुकथं थुइकल, ‘व प्यम्हम्ह जन्तु पृथ्वीइ पलिस्था जुइगु प्यंगु राज्य खः। थ्व हे राज्य मेगु फुक्क राज्य स्वयाः पाइ। वं फुक्क पृथ्वीयात नयाबी अले उकियात न्ह्याः धू यानाबी।’

24 उपि झिपु नेक्या अर्थ व राज्यं वइपिं झिंम्ह जुजुपिं खः। इपि लिपा मेम्ह छम्ह जुजु वइ। व न्हापायापिं जुजुपिं स्वयाः पाइ, वं उपिं स्वम्ह जुजुपिन्त बुकी।

25 वं दक्कसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरयागु विरोधय् खँ ल्हाइ, अले परमेश्वरया पवित्र मनुतयत् क्वत्यला तइ। वं धार्मिक नियम व नखःचखः हिलेत स्वइ। अले पवित्र मनुतयत् वयागु ल्हातय् छगू काल, निगू काल व बच्छि कालयां नितिं लःल्हानाबी।

26 “ ‘अयनं न्यायया अदालत च्वनी, अले वयागु बल लाकाकयाः वयात सदांया नितिं नाश हे यानाबी।

27 पृथ्वीया फुक्क राज्यतयगु शक्ति व तःधंसू दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरया पवित्र मनुतयगु ल्हातय् बी। वयकःया राज्य न्हाबले दयाच्वनीगु राज्य जुइ। फुक्क राज्यं वयकःया खँ न्यनी व वयकःयागु सेवा याइ।’

28 “जिगु खँ थन हे सिधल। जि दानिएल तसकं ग्यात, जिगु ख्वाः हे वँचुसे च्वन। अयनं जिं थव खँ थःगु मनय् हे तया।”

8

भ्याःचा व दुगुया दर्शन

1 बेलसजर जुजु जगू स्वंगु दँय, जि दानिएलं हानं मेगु छगू दर्शन खना।*

2 दर्शनय जिं थःत एलाम प्रान्तया राजधानी शूशन शहरय् खना। शूशन शहरया प्यखेरं पःखाः ग्वयातःगु दु। दर्शनय जि ऊलै खुसिया सिथय् दनाच्वनागु दु।

3 जिं स्वयाबलय, अन खुसिया सिथय् निपु ततःपुगु नेकू दुम्ह छम्ह भ्याःचा दनाच्वंगु खना। वयागु छपु नेकू मेगु स्वयाः ताहाक। व ताहाःगु नेकू लिपा बुयावःगु खः।

4 व भ्याःचां पच्छिम, उत्तर व दच्छिनपाखे ब्वांयब्वांय जुयाः च्वयाच्वंगु जिं खना। वयात पने फुम्ह छम्ह नं पशु मदु। सुनानं वयागु शक्तिपाखे बचय् याये मफुत। वं थःयत्थे यात अले व झन बल्लात।

5 जिं थुकिया बारे बिचाः यानाच्वनाबलय आकाझाकां पच्छिमं छम्ह दुगु हथासं ब्वांय वल। व दुगु हथासं बैय् मथ्युसे सारा संसार पुलावल। वयागु मिखाया दथुइ छपु अजू चायापुसे च्वंगु नेकू दु।

6 अले व जिं खुसिया सिथय् खनाम्ह निपु नेकू दुम्ह भ्याःचायाथाय वल। तंपिकयाः भ्याःचायात तसकं च्वल।

7 व भ्याःचायात तसकं तंम्वयाः च्वःगु अले वयागु निपु नेकू त्वथुलाब्युगु जिं खना। वलिसें ल्वायेत व भ्याःचायाके बल मन्त। वयात बैय् बस्वात अले दुगु वयात न्हुतुन्हुल। भ्याःचायात बचय् याये फुम्ह अन सुं नं मदु।

8 अले दुगु झन तःधंछु जुल, व तसकं बल्लाःबलय वयागु नेकू त्वधुल। उगु थासय् प्यखेपाखे स्वःगु प्यपु अजू चाइपुगु नेकू बुयावल।

9 उपिं प्यपु नेकू मध्ये छपु नेकुलि चिपुगु नेकू बुयावल, अले उकियागु शक्ति दच्छिन व पुर्बपाखे अले बांलाःगु देश तक नं न्ह्यज्यात।

10 व थुलि बल्लात कि वं स्वर्गया सेना व नगुतयत् हमला यात। अले नगुयात पृथ्वीइ क्वफानाः तुतिं न्हुतुन्हुल।

11 व नेकुलि थःत स्वर्गया सेनाया सेनापति ति हे तःधंकल। वयकलं न्हियान्हिंथां बां बीगु दीकाबिल, अले देगःयात अपवित्र यानाबिल।

12 न्हियान्हिंथां बां बीगु पलेसा अन हे इमिसं पाप याना विद्रोह यात। अले सत्ययात बैय् वांछवयाबिल। वं याःगु फुक्क ज्याय् व नेकू ताःलात।

13 अले जिं छम्ह स्वर्गदूत न्ववाःगु ताया। हानं मेम्ह छम्ह स्वर्गदूतं न्हापा न्ववाःमहयसित न्यन, “थव दर्शनय् खनेदुगु खँ गबले तक जुयाच्वनी? न्हियान्हिंथां देछाया पलेसा गबले तक घच्चायपुगु पाप जुयाच्वनी? देगः व स्वर्गया सेनायात न्हुतुन्हुइगु ज्या गबले तक जुयाच्वनी।”

14 अले वं जितः धाल, “निइस्वसः (२,३००) बहनि व सुथ तक! अनंलि पवित्र थाययात हाकनं शूद्र याइ।”

गब्रिएल स्वर्गदूतं दर्शनया अर्थ कंगु

15 थव खँ दर्शनय् खनाः जि दानिएलं थुइकेगु कुतः यानाच्वनाबलय् मनु थें च्वंम्ह छम्ह जिगु न्ह्याःने खनेदत।

16 जिं ऊलै खुसिं वःगु मनूया सः ताया। व सलं धाल, “हे गब्रिएल, थव मनूयात दर्शनयागु अर्थ थुइकाब्यु।”

17 गब्रिएल जि दनाच्वनागु थासय् वःबलय् जि ग्यानाः बैय् दल। वं जितः धाल, “हे सीमानिम्ह मनु, थव दर्शनं अन्तया ईया बारे धाइ।”

18 व जिलिसें न्ववाना च्वंबलय् जितः स्याक्क न्ह्यः वयाः जिगु ख्वाः बैय् भवसुल। अले वं जितः थियाः हाकनं थन।

19 वं धाल, “परमेश्वरयागु तंया लिच्चः छु जुइ व जिं छन्त कनेत्यनागु दु। थव दर्शनं अन्तया ई क्यनी।

20 छं खंम्ह निपु नेकू दुम्ह भ्याःचा मादी व फारसया जुजुत खः।

21 सँ यक्व दुम्ह दुगु ग्रीसयाम्ह जुजु खः। वयागु मिखाया दथुइयागु तःपुगु नेकू व देशयाम्ह न्हापांम्ह जुजु खः।

22 व त्वधगु नेक्या थासय् बुयावःगु प्यंगू नेक्या अर्थ थथे खः — व हे देशं प्यंगू देश पिहां वइ, तर इमिके उलि बल दइ मखु।

23 “उपिं देशतयगु लिपांगु इलय् इमिगु पाप दकले च्वय् थ्यनीबलय् छम्ह तसकं मभिंम्ह व छल यायेसःम्ह जुजु दनी।

24 व तसकं बल्लाइ तर थःगु हे बलं मखु। अले ग्यानापुसे च्वंक मनुतयत् नाश याइ, अले वं याःगु न्हागु ज्याय् नं व ताःलाइ। वं बल्लाःपि मनुतयत् व पवित्र मनुतयत् नाश याइ।

25 व चलाखम्ह जगुलिं वयागु छल ताःलाइ। अले वं तःधंछुयाः छुं हे मस्यूपिं यक्व मनुतयत् नाश याइ। वं दकले तःधंम्ह जुजुयागु नं विरोध याइ। अयनं सुं मनुखं मथीकं व नाश जुइ।

† 7:25 ७:२५ छगू, निगू व बच्छि काल छगू दँ, निगू दँ व बच्छि दँ * 8:1 ८:१ बेलसजर जुजु जगू स्वंगु दँ धयागु ई.पु. ५५१

26 “बहनि व सुथ बारे छ छु छु खनागु व न्यनागु खः व खःगु खँ खः। तर छं दर्शनय् छु छु खनागु खः व सुयातं सीके मते छायाःसा व ता ई लिपा जक जुइ।”

27 अनलि जितः तसकं त्यानुल, छुं न्हि तक जितः ल्वचं कयाच्चन। अनलि जि दनाः जुजुया ज्याय् वना। अयनं जिं खनागु दर्शनं यानाः जि छु याये छु याये जुल। थ्व जिं थुइके मफुत।

9

दानिएलं थःमनूतयगु निति प्रार्थना याःगु

- 1 बेबिलोनियाय् जुजु जूमह मादीवंशयाम्ह अहासूरसया काय् दाराया न्हापांगु दँय्*
- 2 जि दानिएलं यर्मिया अगमवक्तायात ब्यूगु परमप्रभुया वचनकथं, धर्मशास्त्रपाखें यरूशलेम न्हयेदँ तकया लागि नाश जुइ धकाः सीकाकया।*
- 3 उकिं अपसं च्वनाः भांग्रा फिनाः नउ बुलाः परमप्रभु परमेश्वरया न्ह्यःने प्रार्थना व दुनुगलनिसें बिनति याना।
- 4 अले जिं थःगु पाप मानय् यानाः थः परमप्रभु जिमि परमेश्वरयात थथे प्रार्थना याना।
“हे परमप्रभु, छि तःधंमह व मानय् यायेमाःमह खः, छितः माया याइपिन्त अले छिगु खँ न्यनीपिन्त छिं थःगु दयामायाया बाचा पूर्वकादी।
- 5 जिमिसं पाप यानागु दु अले ट्रंकागु दु। जिपिं मभिंपिं जुयागु दु अले विद्रोही जुयागु दु। जिपिं छिगु आज्ञा व नियमपाखें फहिला वनागु दु।
- 6 जिमि जुजुपिं, शासकत, पुर्खा व देशयापिं सकल प्रजालिसें छिगु नामय् न्ववाइपिं छि सेवक अगमवक्तातयगु खँ जिमिसं मन्यना।
- 7 “हे परमप्रभु छि धर्मीमह खः, अयनं थौं जिमिगु ख्वाः लज्यां त्वपूगु दु। जिमिसं छिके भलसा मतयागुलि जिपिं यहदा, यरूशलेम व इस्राएलयापिं मनूतयत छिं सतिगु व तापाःगु देशय् छ्यालब्याल यानादीगु दु।
- 8 हे परमप्रभु, जिमि जुजुपिं, शासकत व पुर्खातयसं छिगु विरोधय् वनाः पाप याःगुलि जिपिं लज्याय् लाःगु दु।
- 9 छिगु खँ मन्यसे जिपिं विरोधी जुयागु दु। अथे जूसां परमप्रभु जिमि परमेश्वर, छि दयादुमह व क्षमा यानादीमह खः।
- 10 हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर, जिमिसं छिगु आज्ञा मानय् यानागु मदु, अले छिकपिनि च्यः अगमवक्तापाखें ब्यूगु नियम नं मानय् यानागु मदु।
- 11 छिगु आज्ञा मानय् मयासें सकल इस्राएलं छिगु व्यवस्था त्वाथूगु दु अले छिपाखें फहिलावंगु दु।
“उकिं परमेश्वरया च्यः मोशाया व्यवस्थाय् च्वयातःगु सराः व फैसला जिमित लाःगु दु। छायाःसा जिमिसं छिगु खँ मन्यसें पाप यानागु दु।
- 12 जिमिथाय् तःधंगु विपति हयाः जिमिगु व जिमि शासकतयगु बारे न्ववानादीगु बचं छिं पूर्वकादीगु दु। यरूशलेमय् वःगु विपति थें ज्याःगु विपति संसारय् गन नं मवःनि।
- 13 परमप्रभु जिमि परमेश्वरं जिमित माया यायेगु त्वःतूगु दु। थथे मोशाया व्यवस्थाय् च्वया तः थें थुपि फुक्क विपति जिमित लाःगु दु। अथे जूसां थःगु पाप त्वःताः वा छिगु सत्यया ल्यु वनाः जिमिसं परमप्रभु जिमि परमेश्वरया ग्वाहालि मालेत अस्वीकार यानागु दु।
- 14 अथे जूगुलि छिं जिमिके विपति हयादीगु दु। हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं न्ह्यागु ज्या नं पाय्छिकथं यानादी। अयनं जिमिसं छिगु खँ मन्यना।
- 15 “हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर, छिं थः मनूतयत बल्लाःगु ल्हातं मिश्र देशं पित हयाः थौं तक नं थःगु निति नां तयादिल। जिमिसं पाप यानागु दु, जिमिसं मभिंगु ज्या यानागु दु।
- 16 हे परमप्रभु, छिगु फुक्क भिं ज्याकथं छिगु शहर व पवित्र पर्वत यरूशलेमं थःगु तं चीकादिसँ। जिमिगु पाप व जिमि पुर्खातयगु मभिंगु ज्याया कारणं प्यखेरं लाःगु देश देशयापिं मनूतयसं, यरूशलेम व छि मनूतयत हेस्यानाच्चंगु दु।
- 17 “हे जिमि परमेश्वर, थःदासया प्रार्थना व दुनुगःया बिनति न्यनादिसँ। भज्यंक स्यंगु देगःयात छिगु थःगु नांया लागि हाकनं दयकादिसँ।
- 18 “हे परमेश्वर, जिपिंपाखे थःगु न्हायपं बियादिसँ। थःगु मिखा चाय्काः जिमिगु झिजामिजां दंगु हालत व छिगु नां दुगु शहरयात स्वयादिसँ। जिपिं धर्मीपिं खः धकाः जिमिसं थ्व इनाप यानाच्चनागु मखु तर छिगु तःधंगु दयाया कारणं खः।
- 19 “हे परमप्रभु न्यनादिसँ, हे प्रभु पाप क्षमा यानादिसँ, हे प्रभु जिमिगु बिनति न्यनाः वकथं ज्या यानादिसँ। छिगु नांया लागि आः लिबाकादी मते। थ्व शहर व छिकपिनि मनूतके छिगु हे नां दु।”

गब्रिएल स्वर्गदूतं अगमवाणी थुइकाब्यूगु

- 20 जिगु व थः इस्राएली दाजुकिजापिनिगु पाप नाला कयाः परमप्रभु जिमि परमेश्वरयात वयकःया पवित्र पर्वतया निति बिनति याना हे च्वना।
- 21 जिं प्रार्थना यानाच्चनाबलय् जिं थःगु न्हापांयागु दर्शनय् खनामह मनु, गब्रिएल याकनं ब्वयाः सन्ध्याया बां बीगु इलय् जिथाय् वल।
- 22 वं जितः थुइकाबिल, “हे दानिएल, छन्त बुद्धि व थुइकेगु ग्यां व ग्वाहालि बीत जि छन्थाय् वयागु दु।
- 23 छं बिनति यायेवं छन्त लिसः बियादिल, छायाःसा छ परमेश्वरया लागि तसकं तःजिमह खः। उकिं जि छन्त परमेश्वरया लिसः बीत वयागु दु। आः जिं व दर्शनयागु अर्थ थुइकाबीबलय् बांलाक न्यँ।
- 24 “पाप व मभिंपाखे छिमिगु जाति व पवित्र शहरयात त्वःतकेत, पाप क्षमा यायेत व अधर्मया प्रायश्चित यायेत परमेश्वरं न्हयेगु वाः क्वछिनादीगु दु। उकिं दर्शन व अगमवाणी पूर्वनी व पवित्र देगः हानं अभिषेक जुइ।

* 9:1 १:१ अहासूरसया काय् दाराया न्हापांगु दँ धयागु ई.पु. ५३९ ✨ 9:2 १:२ यर २५:११; २९:१०

- 25 “थ्व सीकि अले थुइकि, यस्शलेमयात हाकनं दयकेत थ्व आज्ञा पिकाःगु इलनिसें अभिषेक जूम्ह मनु, छम्ह शासक मवतले न्हयगू वाः अले खुइनिगू वाः जुइ। दुःखया इलय् थ्व शहरयात लँ व चाकःछिं ताहाःगु गाःनापं हाकनं दयकी।
- 26 “अले खुइनिगू वाः लिपा व अभिषेक जूम्ह मनुयात स्याइगु जुइ अले वयाके छुं ल्यं दइ मखु। अले हमला याःवइम्ह छम्ह शासकया सेनां शहर व देगः नाश याइ। खुसिबाः वःगु थें अन्त वइ। उकिं परमेश्वरं तयार यानादीगु लडाइँ व विनाश हइ।
- 27 छवाःया लागिं थ्व हे शासकं यक्वनापं क्वातूगु बाचा ची, तर वाःया दथुइ वं बलि व देछा छायेगु दिकी। अले देगलय् घच्चाइपुगु व ग्यानापुगु मूर्ति खने दइ। व मूर्ति तःम्ह शासकयाके परमेश्वरं क्वःछिनादीगु नाश मलातले व मूर्ति अन दइ।”

10

टाइग्रिस खुसि सिथय् दानिएलं खंगु दर्शन

- 1 फारसया जुजु कोरेसया स्वँगू दँय् दानिएलयात छगू बुखँ बिल (गुम्हयसित बेलतसजर नं धाः)।* थ्व बुखँ धात्थेगु खः। थ्व छगू तःधंगु लडाइँया बारे खः। वयाथाय् दर्शनय् व बुखँया अर्थ वःगु खः।
- 2 अबलय् जि दानिएल स्वँगू वाः तक दुखं च्वना।
- 3 जिं स्वंगू वाः फुना मवतले छुं साःगु नसा मनया, ला मनया, दाखमघ मत्वना, सँय् चिकं मतया।
- 4 व दँया न्हापांगु लाया निइप्यंगू न्हिइ,† जि तःधंगु टाइग्रिस खुसिया सिथय् दनाच्चनाबलय्
- 5 जिं च्वयपाखे स्वया, जिगु न्ह्यःने सुतियागु वसः फिनातःम्ह व जँय् भिंगु लँया जनी चिनातःम्ह मनुयात खना।
- 6 वयागु म्ह पुरखराज थें च्वं, वयागु ख्वाः हावलासा त्वःगु थें च्वं अले वयागु मिखा मिप्वाः थें च्वं, वयागु ल्हाःतुति प्वाला प्वाला थीगु कँय् थें च्वं अले वयागु सः ग्वाः ग्वाः मनुतयगु सः थें च्वं।
- 7 जि दानिएलं जक व दर्शन खनागु खः। जिनापं दुपि मनुतयसं छुं नं मखं तर इपि तसकं ग्यानाः सुपिलेत बिस्सुं वन।
- 8 अथे जुयाः जि जक अन च्वना, थ्व अजू चाइपुसे च्वंगु दर्शन स्वयाच्च्वना। थुकिं यानाः जिके बल मन्त, जिगु ख्वालय् रंग नं मन्त।
- 9 अले जिं व न्ववानाच्च्वंगु सः ताल। जिं वयागु सः न्यनेवं स्याक्क न्ह्यः वयाः जि बैय् भ्वसुल।
- 10 जि ग्यानाः थुरथुर खानाः च्वंबलय् छपु ल्हातं जितः थियाः जिगु ल्हाः व पुलि चुइकल।
- 11 स्वर्गदूत जितः धाल, “हे दानिएल, छ परमेश्वरया लागि तःजिम्ह खः, तप्यंक दँ अले जिं धायेत्यनागु खँ बांलाक न्यँ। छायाःसा जितः छन्थाय् छ्वयाहःगु दु।” वं थथे धाये धुंकाः जि थुरथुर खाखां दना।
- 12 हानं वं जितः धाल, “हे दानिएल, ग्याये मते, छ दुग्यां कायेगु क्वच्छ्यूगु न्हापांगु दिनिसें व छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने थःत क्वमिलु याःबलय् निसें छंगु प्रार्थना न्यनादीगु दु। जि व हे लिसः बीत वयाम्ह खः।
- 13 तर फारस देशयाम्ह शासकं निइछन्हु तक जिगु विरोध यात। अनंलि अन लिबाकागुलि छम्ह मू स्वर्गदूत मिखाएल जितः ग्वाहालि बीत वल, छायाःसा जितः फारसयाम्ह शासकनापं त्वःतूगु खः।
- 14 छिमि जातियापि मनुतयत लिपा छु जुइ धइगु खँ छन्त थुइकेत जि वयागु दु। छायाःसा थ्व दर्शन लिपाया ईया बारे खः।”
- 15 वं अथे धाये धुंकाः जिं थःगु ख्वाः क्वछुकाः छुं हे धाये मफुत।
- 16 अले मनु थें खने दुम्ह छम्हयसिनं जिगु म्हुतुसि थिल, जिं हाकनं नवाये फत। अले जिं वयात धया, “जिमि प्रभु, दर्शनं यानाः जितः तसकं सास्ती जुल अले जिके भतिचा नं बल मन्त।
- 17 जिमि प्रभु, छि दासं प्रभु थें ज्याःम्हलिसें गथे खँ ल्हायेगु? जिके बल नं मदये धुंकल, सासः ल्हायेत नं थाकुइ धुंकल।”
- 18 अले व मनु थें च्वंम्हयसिनं हाकनं जितः थियाः बल बिल।
- 19 वं धाल, “हे दानिएल, छ परमेश्वरया लागिं तसकं तःजिम्ह खः, छ ग्याये मते, छन्त शान्ति दयेमा, बल्ला व साहसी जु।” वं उलि धायेवं हे जिके बल वल अले जिं धया, “हे जिमि प्रभु, छिं जितः बल बियादीगुलि आः धयादिसँ।”
- 20-21 अले वं न्यन, “जि छन्थाय् छाया वयागु धकाः छं स्यू ला? सत्य वचनया सफलइ छु च्वयातःगु दु व कनेत जि छन्थाय् वयागु दु। आः जि याकनं हे फारसयाम्ह राजकुमारलिसें ल्वायेत लिहां वने। अनंलि जि वने धुंकाः ग्रीसयाम्ह राजकुमार वइ। जितः ग्वाहालि बीम्ह इस्त्राएलया मू स्वर्गदूत मिखाएल बाहेक मेपिं सुं मदु।”

11

- 1 मादी दाराया न्हापांगु दँय् जिं वयात ग्वाहालि व बल बिया।

दच्छिन व उत्तरयापिं जुजुत

- 2 “आः जिं छन्त खःगु खँ धाये। फारसय् अज्ज स्वम्ह जुजुपिं खने दइ। अनंलि प्यम्हम्ह जुजु दइ। व इपिं स्वम्ह स्वयाः तःमि जुइ, व थःगु धनं यानाः बल्लाइ। अले वं ग्रीस देशलिसें ल्वायेत फुक्कसित ग्वाकी।
- 3 अनं लिपा छम्ह बल्लाःम्ह जुजु वइ। वं छगू तःधंगु राज्यय् शासन याइ अले थः यःथें याइ।

* 10:1 १०:१ फारसया जुजु कोरेसया स्वँगू दँ ई.पु. ५३७ † 10:4 १०:४ दँया न्हापांगु लाया नीप्यंगू न्हिइ धयागु मार्च-अप्रिल ई.पु. ५३७

4 अयूनं व बल्लायेवं वयागु देश कुचा कुचा जुयाः उत्तर, दच्छिन, पुर्व व पच्छिमय् ब्वथली। व देश वया सन्तानतयत् दइ मखु, मेपिन्सं वयागु पलेसा शासन याइ। अयूनं इपिं व थें बल्लाइ मखु छायाःसा वयागु साम्राज्य लाकाकयाः मेपिन्त बीगु जुइ।”

5 “दच्छिनयाम्ह जुजु बल्लाइ तर वया कप्तानत मध्ये छम्ह व स्वयाः बल्लाइ। अले वं अज्ज तःधंगु राज्यय् शासन याइ।

6 छुं दँ लिपा इपिं मिलय् जुइ। दच्छिनयाम्ह जुजुं थः म्हाय् उत्तरयाम्ह जुजुयात ब्याहा यानाबी, तर इपिं तःन्हु तक मिलय् जुयाच्चनी मखु। अले राजकुमारी, वया बौ, वनापं वःपिं भारदारत सकसितं हे स्याइ।

7 “थ्वया लिपा राजकुमारीया थःलाःम्ह छम्ह मनु दच्छिन देशय् जुजु जुइ। वं उत्तर देशय् हमला याइ, अनयागु किल्ला दुने दुहां वनी अले अन च्वंपिं मनूतयत् बुकी।

8 वं इमि नँयागु घःया मूर्तित, लुँ व वहःयागु थीके-थीकेगु थलबल लाकाकयाः मिश्रय् यंकी। छुं दँ तक वं उत्तरयाम्ह जुजुयात हमला याइ मखु।

9 लिपा उत्तरयाम्ह जुजु दच्छिनयाम्ह जुजुया देशय् हमला यायेत वइ। तर व याकनं हे थःगु देशय् लिहांवनी।

10 वया कार्यापिं लडाइँ यायेत तयार जुइ, अले इमिसं यक्व सिपाइँत मुंकी। इमिसं बाः वःगु खुसि थें न्ह्यज्याः वनाः शत्रुया किल्ला तक हे ल्वाल्वां वनी।

11 “तसकं तंचायाः दच्छिनयाम्ह जुजु उत्तरयाम्ह जुजुलिसें ल्वायेत पिहां वइ। उत्तरयाम्ह जुजुं नं ल्वायेत यक्व सिपाइँत मुंकी तर वया सेना बुइ।

12 थथे व सेनायात बुके धुंकाः व तःधंछु जुइ अले वं द्रुलंद्रुः मनूतयत् स्याइ। अयूनं तःन्हु तक त्याना च्वनी मखु।

13 छायाःसा उत्तरयाम्ह जुजु हाकनं न्हापा स्वयाः यक्व सिपाइँत मुंकी। छुं दँ लिपा व तःधंगु सेना व यक्व ल्वाभः ज्वनाः न्ह्यज्याइ।

14 “अबलय् यक्व मनूत दच्छिनयाम्ह जुजुयागु विरोधय् दनी। छिमिं मनूतय् दथुं नं हारापिं मनूतय्सं दर्शनया कारणं विद्रोह याइ, तर इपिं ताःलाइ मखु।

15 अले उत्तरयाम्ह जुजु वयाः पःखाः दुगु शहरयात घेरय् यानाः उकियात त्याकाकाइ। दच्छिनयापिं सिपाइँत वयागु न्ह्यःने दनाच्वने फइ मखु। इमि सेनायापिं बबल्लाःपिं मनूत नं वयागु न्ह्यःने दनाच्वने फइ मखु।

16 हमला याः वःमहयसिनं इमित थः यःथें याइ। सुनानं वयात पने फइ मखु। वं थःत बांलाःगु देशय् पलिस्था याइ अले वयाके उकियात नाश यायेगु बल दइ।

17 वं थःगु देशयागु फुक्क बलनापं वयेगु क्वःछी अले दच्छिनया देशलिसे सन्धि याइ, अले व देश त्याका कायेत वं थः म्हाय् वयात ब्याहा यानाबी। अयूनं वयागु ग्वसाः ताःलाइ मखु, वयात ग्वाहालि नं दइ मखु।

18 लिपा वं समुद्र सिथय् लाःगु यक्व देशतयत् त्याकाकाइ। अयूनं छम्ह सेनापति वयागु तःधंछुयात नाश यानाबी। अले वयागु तःधंछु वयाथाय् हे लित छवयाबी।

19 लिपा व थःगु देशया किल्लातपाखे बिस्सुं वनी, अयूनं लुफि हानाः दइ, अले हाकनं गुबलें खने दइ मखु।

20 “वया लिपा मेम्ह छम्ह जुजु जुइ। वं कर कयाः मनूतयत् क्वत्यलाः थःगु देशया सम्पत्ति अप्वय्केगु ज्या यायेत छम्ह हाकिमयात छवइ। तर छुं ई लिपा सुयागुं तमय् व लडाइँलय् मलाय्क हे व नाश जुयावनी।

21 “हानं वयागु थासय् छम्ह तसकं क्वह्यंम्ह मनु वइ, न्हापा ला वयात जुजुयात दइगु हनाबना दइ मखु। तर शान्तिया इलय् व वाः मचाय्कः वइ अले वं ग्वसाः ग्वयाः व देशयात काइ।

22 अनंलि वं छगू बल्लाःगु सेनायात नाश याइ, अले बाचाया राजकुमारयात नं नाश याइ।

23 ध्वंलानाः वं थीथी सन्धि याइ, अयूनं छुं मनूतयगु ग्वाहालि जक व बल्लाइ।

24 वं आकाझाकां तःमिगु देशतयत् हमला याइ। अले वया पुर्खातय्सं मयाःगु ज्या वं याइ। वं थःमं लडाइँलय् लाकाहःगु धन-सम्पत्ति थः ल्यूल्यू वःपिन्त इनाबी। अले वं पलखया लागिं जक बबल्लाःगु किल्लातय् हमला यायेगु ग्वसाः ग्वइ।

25 “दच्छिनयाम्ह जुजुयात हमला यायेगु साहस यानाः वं यक्व व बल्लाःगु सेना दय्की। वलिसें ल्वायेत दच्छिनयाम्ह जुजुं नं ल्याः यक्व दुगु व बल्लाःगु सेना ज्वनाः तयार जुइ। तर दच्छिनयाम्ह जुजुयात ध्वं लाइ अले व लडाइँलय् बुइ।

26 वं नकातःपिन्सं नं वयात नाश यायेगु कुतः याइ। वया सेना लडाइँलय् बुइ, यक्व सिपाइँत लडाइँलय् सी।

27 इपिं निम्ह जुजुपिं मभिंगु बिचालं छगू हे टेबिलय् च्वनाः थःथवय् मखुगु खँ ल्हाइ, तर इमिगु मनसुवाः ताःलाइ मखु। क्वःछिनातःगु इलय् अन्त धाल्थें हे वइ।

28 यक्व सम्पत्ति ज्वनाः उत्तरयाम्ह जुजु थःगु हे देशय् लिहांवनी तर वयागु नुगः पवित्र बाचाया विरोधय् जुइ। वं थुकिया विरोधय् ज्या याइ, अले थःगु देशय् लिहांवनी।

29 “क्वःछिनातःगु इलय् वं हानं दच्छिनय् हमला याइ, तर थुपालय्या लिच्चः न्हापायागु स्वयाः पाइ।

30 वयात हमला यायेत पच्छिमं जहाजत वइ, उकिं व नुगः क्वतुंकाः लिहां वनाः पवित्र बाचा मानय् याइपिन्त वं थःगु तं क्यनी। पवित्र बाचा त्वःतूपिन्त धाःसा दया क्यनी।

31 “वया सिपाइँतय्सं देगःयात अशुद्रु याइ, न्हियान्हिथं छाइगु बलि दिकी। इमिसं देगलय् घच्चायापुगु व ग्यानापुगु मूर्ति पलिस्था याइ।

32 बाचा त्वःतूपिन्त वं फुरफुरे यानाः स्यंकाबी। परमेश्वरयात मानय् याइपिन्सं धाःसा वयागु फुरफुरे याइगु खँ न्यनी मखु।

33 “बुद्धि दुपिं नायःतय्सं यक्व मनूतयत् स्यनेगु ज्या याइ। तर छुं ईया निति इमित तरवारं स्याइ, मिं भस्म याइ, छुं मनूतयत् लुतय् याइ वा ज्वनाः यंकी।

- 34 इमिगु दुःखया इलय् इमित भचा ग्वाहालि ला दइ तर इमित ग्वाहालि ब्यूवइपि आपालं मनूत थः कतिलाःसिं जुइ।
- 35 अन्तया ई तक शुद्ध जुइमा, यचुसे च्वनेमा अले ख्वं मदुपि जुइमा धकाः छं बुद्धि दुपि नायःतयसं दुःख सी। परमेश्वरं क्वःछिनादीगु अन्तया ई मवतले थुपि खँ जुया हे च्वनी।
- थःमंहं थःत तःधंकीमह जुजु
- 36 “व जुजुं थः यःथें यानाः थःत फुक्क घःत स्वयाः तःधंकी अले घःतय् नं परमेश्वरयात म्हुतु वाइ। परमेश्वरया तं क्वमलाःतले व ताःलाइ, छायाःसा छु क्वःछ्यूगु खः व पूवने हे माः।
- 37 थः पुर्खातय् घःत वा मिस्तयसं यय्कूमह घःयात नं वं वास्ता याइ मखु। वं सुं घःयात वास्ता याइ मखु, तर वं थःत इपि फुक्क स्वयाः तःधंकी।
- 38 इमिगु पलेसा वं थः पुर्खातयसं म्हमस्यूमह किल्लाया घःयात लुँ व वहः, मू वंगु ल्वहँत व थीकिथीकेगु देछात छायाः हनाबना याइ।
- 39 वं थ्व हे विदेशी घःया ग्वाहालि दकलय् बबल्लाःगु किल्लाय् हमला याइ अले थःत मानय् याइपिन्त वं तःधंगु हनाबना बी। अज्याःपिं मनूतयत वं यक्व मनूतय् शासक दय्की। अले सिरपाःकथं जमिन इनाबी।
- 40 “अन्तया इलय् दच्छिन देशयाम्ह जुजुं वलिसें लडाइँ याइ अले उत्तरयाम्ह जुजुं नं बाः वःगु खुसि थें रथ, सलगइपिं मनूत व यक्व लः जहाजत ज्वनाः हमला याःवइ। थुकथं व यक्व देशय् न्यनावनी, अले उपिं देश जुयावनी।
- 41 वं व बांलाःगु देशय् नं हमला याइ। ल्वानाः यक्व देशत त्याकाकाइ। एदोम, मोआब व अम्मोनया नायःतयत् धाःसा वयागु ल्हातं बचय् याइ।
- 42 वं यक्व देशय् हमला याइ, मिश्र देशयात नं त्वःती मखु।
- 43 वं लिबियालीत व कूशीतयत् अधीनय् तयाः मिश्र देशयागु लुँ, वहः व फुक्क सम्पत्तिया धुकू अधिकार याइ।
- 44 अनंलि पुर्ब व उत्तरपाखें वइगु बुखँ न्यनाः व ग्याइ। तसकं तंचायाः वं यक्वसित नाश यायेत लिहां वइ।
- 45 वं समुद्रयागु व बांलाःगु पवित्र पर्वततय् दथुइ थःगु लायकू पालत ग्वइ। अयनं व नाश जुइ, सुनानं वयात ग्वाहालि बी मखु।”

12

अन्तया ई

- 1 सुतियागु वसः फिनातःमह स्वर्गदूतं हानं जितः धाल, “उबलय् छिमि मनूतयत् रक्षा याइमह तःधंमह स्वर्गदूत मिखाएल दनी। अले जाति जाति शुरु जूगु इलंनिसें गुबलें मवःगु विपत्तिया ई वइ। व ई वइबलय् परमेश्वरया सफुलिइ नां च्वयातःपिं छिमि सकलें मनूत बचय् जुइ।
- 2 अले ग्वाः ग्वाः सी धुकूपिं मनूत, गुलि अनन्त जीवनया लागिं, गुलि धाःसा लज्या व न्ह्याबलें क्वह्यंकाच्चनेगु लागि दना वइ।
- 3 बुद्धि दुपि आकाश थीगु थें थी, अले यक्वसित धर्मया लँपुइ यंकीपिं न्ह्याबलेंया लागि नगु थें थी।
- 4 हे दानिएल, छं थ्व सफू बन्द यानाः झौ छाप ति। अले अन्तया ई तक थुपि वचन सुयातं सीके मते। उगु इलय् यक्व मनूत थःगु ज्ञान थकायेत थुखे उखे ब्वाँय जुइ।”
- 5 अनंलि जि, दानिएलं खुसिया थुखे सिथय् छमह मनु उखे सिथय् छमह मनु दनाच्चंगु खना।
- 6 उपिं मध्ये छमहयसिनं खुसिया लःया च्वय् दनाच्चमह सुति वसः फिनातःमह स्वर्गदूतयात न्यन, “थुपिं अजू चायापुगु खँ पूवनेत गुलि ई माली?”
- 7 सुति वसः फिनातःमह खुसिया लःया च्वय् दुमह मनुखं थःगु जव खव निपुं ल्हाः स्वर्गपाखे ल्हनाः न्ह्याबलेंयाम्ह परमेश्वरया नामय् थथे धकाः पाफःगु जिं ताल, “थ्व छगू ई, निगु ई व बच्छि ई तकया लागि जुइ। परमेश्वरया मनूतयगु बल कम जुयेवं थ्व खँ पूवनी।”
- 8 वं धाःगु खँ ताःसां जिं उकिया अर्थ मथुल उकिं जिं न्यना, “हे जिमि प्रभु, थुपिं फुक्कया लिच्चः छु जुइ?”
- 9 वं लिसः बिल, “दानिएल, आः छ हँ छायाःसा थ्व खँ सुयातं हे सीके मज्यु। अन्तया ई तकया लागि थ्व सफुतिइ छाप तयाः बन्द यानातःगु दु।
- 10 यक्वसित शुद्ध याइ, ख्वं मदुमह याइ अले यचुकी। मभिपिं मनूतयसं धाःसा मभिगु ज्या याना हे च्वनी। उपिं मध्ये सुनानं छुं थुइ मखु तर बुद्धि दुपिन्सं थुइ।
- 11 “न्हियान्हिथं छाइगु देछा दिक्गु व देगलय् घच्चायापुगु व ग्यानापुगु मूर्ति पलिस्था याइगु इलंनिसें १,२९० दिं जुइ।
- 12 १,३३५ दिं तक विश्वास तयाः पियाच्चंपिं मनूत धन्यपिं खः।
- 13 “छ दानिएल धाःसा लिपाथयंक थःगु लँपुइ वनाच्चँ। छं आराम याइ, अले फुनावनीगु इलय् छंगु लागिं तयातःगु सर्बय कायेत दना वइ।”

होशेया सफू म्हसीका

आमोस अगमवक्ता लिपा होशे अगमवक्तां इस्राएल्य प्रचार यात। उत्तर इस्राएल देशया राजधानी सामरियाया पतन जुइ न्ह्यः संकट जुयाच्वंबलय्, ई.पू. ७२२ लय् प्रचार याःगु खः। उबलय् होशे अगमवक्तां प्रचार यानाच्वंबलय् हे इस्राएलीतयूसं थः परमेश्वरयात ल्वमंकाः मूर्ति पुजापाखें वंगुया विरोधय् हे वं प्रचार याःगु खः।

होशे अगमवक्तां छम्ह व्यभिचारी मिसानापं याःगु ब्याहाया दसु बियाः मन्तयत परमेश्वर प्रति विश्वासघात याःगु खँया बारे साहस यानाः ब्याख्या याःगु खँ थ्व सफुलिइ च्वयातःगु दु। गथे वया कलाः गोमेरं वनापं विश्वासघात याःगु खः, अथे हे परमेश्वरया प्रजां परमप्रभुयात विश्वासघात यानाः वयकःयात त्वःतूगु खः।

अथे जुयाः इस्राएलीतयुके दण्ड वल। अयूनं परमेश्वरं थः प्रजातयत न्ह्याबलें माया यानादिल।

लिपतय् व जातियात वयकलं हाकनं थःपाखे हे स्वकादी अले इमिगु थथःगु हे बाचा न्हापायागु थें हे चिनादी। थ्व सफुलिइ नुगलय् थीगु खँवःत थुकथं ब्याख्या यानातःगु दु, “अय् इस्राएल, जिं छिमित गुबलें त्वःते फइ ला? गुकथं जिं छिमित त्वःते फइ? अथे यायेत जिगु मन मानय् जुइ मखु। छिपिनापं दुगु जिगु माया तसकं क्वातु” (११:८)।

धलः पौ

होशेया ब्याहा व वया परिवार १:१-३:५

परमप्रभुं इस्राएलीतयुत द्रुपं ब्यूगु ४:१-१३:१६

पश्चात्ताप व बचंया बुखें १४:१-९

होशे

होशेया कलाः व कायम्ह्यायुपि

1 यहदाया* जुजुपि उज्जियाह*, योताम*, आहाज* व हिजकिया* अले येहोआशया काय इस्राएलया जुजु यारोबाम* राज्य यानाच्वंबलय् परमप्रभुया वचन बेरीया काय होशेयाथाय् वल।

2 परमप्रभुं होशेपाखें दकलय् न्हापा नवानादीबलय्, परमप्रभुं होशेयात धयादिल, “हूँ, वनाः छम्ह वेश्यालिसें ब्याहा या। वयागु वेश्या ज्यां बूम्ह सन्तानयात थः नाला का, छायाधाःसा इस्राएलं परमप्रभुया ल्यु वनेगु त्वःताः वेश्यायागु थें यक्व ज्या याःगु दु।”

3 अथे जुयाः वं वनाः दिब्लैमया म्हाय् गोमेरयात ब्याहा यात। अले व प्वाथय् दयाः वपाखें छम्ह कायमचा बुइकल।

4 अले परमप्रभुं होशेयात धयादिल, “वयागु नां यिजरेल ति, छायाधाःसा जिं याकनं हे येह्या घरानायात यिजरेलय् जूगु हत्याया सजाय् बी।* इस्राएलया राज्य अन्त यानाबी।

5 उबलय् जिं इस्राएलया सिपाइँतयुगु शक्तियात यिजरेलया ब्यासिइ नाशयानाबी।”

6 गोमेरया हाकनं प्वाथय् दत अले वं छम्ह म्हाय् बुइकल। अले परमप्रभुं होशेयात धयादिल, “वयागु नां लो-रूहामा† ति, छायाधाःसा इस्राएलया घरानायात हाकनं जिं गुबलें दया यानाः क्षमा बी मखुत।

7 अयूनं जिं यहदाया घरानायात माया याये। इमिगु उद्गार धनुष, तरवार, लडाइँ व सलगइपिपाखें मखु, तर परमप्रभु इमि परमेश्वरपाखें याये।”

8 गोमेरं म्हाय्यात दुरु त्वकेगु दिके धुंकाः वया हाकनं प्वाथय् दत अले मेम्ह काय बुइकल।

9 परमप्रभुं होशेयात धयादिल, “वयागु नां लो-अम्मी‡ ति, छायाधाःसा इस्राएली मन्त जिगु प्रजा मखु अले जि इमि परमेश्वर मखु।”

10 “अथे जसां इस्राएलीतयुगु ल्याः समुद्रया सिथय् च्वंगु फि थें जुइ, सुयात न नापय् याये फइ, न ल्याः खाये फइ। गन इमित थथे धाःगु खः, ‘छिपि जिमि प्रजा मखु,’ अन इमित थथे धकाः धाइ, ‘छिपि म्वाःम्ह परमेश्वरया सन्तान खः।’* †

11 यहदा व इस्राएलया मन्त मिले जुइ। अले इमिसं थःगु नितिं छम्ह नायः ल्यइ, अले इपि कैदी जुयाच्वंगु थासं लिहां वइ। धात्थें हे यिजरेलयाS व दि छगू तःधंगु दि जुइ।

2

1 “छिमिसं थः इस्राएली दाजुकिजापिन्त ‘अम्मी*’ व थः तताकेहेंपिन्त ‘रूहामा†’ धा।

इस्राएलया सजाय् व न्हधाः

* 1:1 १:१ यहदाया थुपि पेम्ह जुजुपिन्स ई.पू. ७२२-६०७ तक शासन यात, स्वयादिसँ, २ राज १५:१-७; १५:३२-१६:२०; १८:१-२०:२१; २ इति २६:१-३२:३३ * 1:1 १:१ २ इति २६:१-३३; यशै ६:१ * 1:1 १:१ २ राज १५:५-७; १५:३२-३८; २ इति २७:१-९ * 1:1 १:१ २ राज १६:१-२०; २ इति २८:१-२७ * 1:1 १:१ २ राज १८:१-२०:२१; २ इति २९:१-३२:३३ * 1:1 १:१ २ राज १४:२३-२९ * 1:4 १:४ २ राज १०:११ † 1:6 १:६ लो-रूहामा थुकिया अर्थ दया महु ‡ 1:9 १:९ लो-अम्मी थुकिया अर्थ जिमि मन्त मखु * 1:10 १:१० रोम १:२६ S 1:11 १:११ यिजरेल थुकिया अर्थ “परमेश्वरं ह्लादी” * 2:1 २:१ अम्मी थुकिया अर्थ जिमि मन्त † 2:1 २:१ रूहामा थुकिया अर्थ छिमिसं दया काःगु दु

- 2 “अय् जिमि काय्म्हाय्पि, थः मांयात ब्वःब्यु,
खः ला व आः जिमि कलाः मखुत,
न जि वया भाःत खः।
वं थःगु ख्वालं वेशयाया ज्या व थःगु निगू दुस्पाया दथुं
व्यभिचारयात चीकाछ्वयेमाः।
- 3 मखुसा व बबलयया दि थें जिं वयात पचिंनंगां यानाबी।
जिं वयात मरुभूमि थें झिजांमिजां व सुख्खा यानाबी
अले जिं वयात प्याचाय्का स्यानाबी।
- 4 वया काय् म्हाय्पिन्त नं दया याये मखु।
छाय्धाःसा इपिं व्यभिचारपाखें बूपिं सन्तान खः।
- 5 इमि मां विश्वास याये बहःम्ह मजुल,
इपिं सुयागु प्वाथय् दुगु खः, वं मछालापुस्से च्वंगु ज्या याःगु दु।
वं धाल, ‘जितः मरि, लः, ऊन, वसः,
जैतूनया चिकं व दाखमघ बीपिं थः प्रेमीतयगु ल्यूल्यु जि वने।’
- 6 अथे जुयाः जिं वयात कंयागु बार तयाः कुनाबी
अले छगू पःखाः दय्काः वयागु लँ पनाबी।
- 7 व थः प्रेमीपिनिगु ल्यूल्यु वनी तर वं नापलाके फइ मखु।
वं इमित माली तर लुइकी मखु।
अले वं थथे धाइ, ‘जि न्हापायाम्ह भाःतयाथाय् हे लिहां वने,
छाय्धाःसा जिगु न्हापायागु अवस्था आःयागु अवस्था स्वयाः बांलाः।’
- 8 वयात अन्न, न्हगु दाखमघ व जैतूनया चिकं ब्यूम्ह
अले इमिसं बालघःयात पुजा यायेत छ्यःगु
लँ व वहः वयात यक्व अप्वः ब्यूम्ह जि हे खः धकाः
वं गुबलें मानय् मयाः।
- 9 “अथे जुयाः जिं थःगु अन्न बाली लयेगु इलय्
अन्न व दाख खायेगु इलय्
सःगु दाख दाखमघया निति काये,
अले पुनेत जिं बियातयागु वसः लाकाकाये।
- 10 वया प्रेमीतयगु न्ह्यःने
जिं लं त्वकाः पचिंनंगां यानाबी,
सुनानं वयात जिगु शक्तिं बचय् याये फइ मखु।
- 11 जिं वयागु दक्व लसताया नखःचखः,
लय्पतिकंया अमइया नखः,
विश्रामबारया दि – क्वःछिनातःगु फुक्क नखःचखः बन्द यानाबी।
- 12 जिं वयागु दाखमा व यःमरिया सिमात नाश यानाबी।
थुकियागु खँय् वं धाइ, थुपिं जिमि प्रेमीपिन्सं ब्युगु जिगु ज्याला खः।
जिं उपिं मायात छगू गुं यानाबी,
वं गुंशतयसं उपिं नयाबी।
- 13 बालघःतयत् धूप थंगुलि
जिं वयात दण्ड बी।
व इलय् वं तिसा तिनाः
थः यःम्ह नाप ल्यूल्यु वनी,
अले जितः ल्वःमंकी,”

थः मनूतयत् परमप्रभुया माया

- 14 “अथे जुयाः जिं वयात ह्यय्काः
हाकनं मरुभूमिइ यंके,

परमप्रभुं घोषणा यानादी।

- अले वलिसें नाइसे च्वंक खँ ल्हाये।
 15 अन जिं वयात वयागु दाखया क्यब लितबी,
 अले आकोरयाः[‡] ब्यासियात आशाया लुखा यानाबी।
 अन वं थःगु ल्याय्म्हबलययागु दिं थें
 व मिश्र देशं वःगु दिं थें म्ये हाली।
- 16 “परमप्रभुं धयादी, ‘उखुन्हु हे’ छं जितः
 ‘जिमि भाःत’ धाइ,
 अले ‘जिमि मालिक’ धाइ मखु।
- 17 जिं वयात हाकनं गुबलें बालघःया नां काय्केबी मखु,
 अले इमिगु नां हाकनं गुबलें काइ मखु।
- 18 व दिं हे जिं इमिगु नितिं गुँपशुत,
 आकाशया झंगःत
 व बैय् घिसय् जुइपि पशुतनापं बाचा ची।
 सकलें याउँक च्वने फयेमा धकाः
 जिं धनुष वाण, तरवार
 व लडाइँ देशं तापाकाबी।
- 19 जिं छन्त न्हाबलेंया नितिं थः कलाः यानातये।
 जिं छंगु धात्थेंयाम्ह व विश्वास याये बहःम्ह भाःत जुइ।
 जिं छन्त न्हाबलें दयामाया क्यने।
- 20 जिं छन्त जिगु विश्वास बहःगुली थः कलाः यानातये,
 अले छं जितः परमप्रभु धकाः म्हसी।”
- 21 परमप्रभुं धयादिल,
 “व दिं हे जिं लिसः बी,” परमप्रभुं धयादी,
 “जिं आकाशयात लिसः बी,
 अले आकाशं पृथ्वीयात लिसः बी।
- 22 पृथ्वी अन्न, न्हगु दाखमघ
 व चिकंयात लिसः बी,
 अले इमिसं यिजरेलयात लिसः बी।
- 23 जिं जिमि मनूतयत् पलिस्था याये अले इमित च्वन्हाके।
 जिं ‘गुबलें दया याये मखु’[§] धयाम्हयसित हे जिं दयामाया क्यने।
 जिं ‘छिपिं जिमि प्रजा मखु’^{*} धयापिन्त हे जिं ‘थः मन्’ धाये।
 अले इमिसं धाइ, ‘छि जिमि परमेश्वर खः।’[†]”[☆]

3

होशे थः कलाःनापं मिलय् जूगु

1 परमप्रभुं जितः धयादिल, “हँ, हाकनं वनाः थः कलाःयात माया या। खः ला वयात मेम्ह मिजनं माया याः अले व व्यभिचारिणी खः। परमप्रभुं इस्त्राएलीतयत् दया माया यानादी थें वयात दया माया या, खः ला इपिं मेपिं घःतपाखे फहीगु दु अले इमिसं मूर्तितयत् किसमिस छानाः पुजा यायेगु यानाच्वंगु दु।”

2 अथे जुयाः जिं झिन्त्यागु शेकेल तौल वहः व सछि व नेयगु किलोग्राम तछव बिया व मिसायात न्यानाः लिफयाना।

3 अले जिं वयात धया, “छ यक्व दिं तक जि नाप च्वनेमाः। छं वेश्याया ज्या याये मते, सुं मिजनापं भेलय् बुया जुइ मते अले जिं नं छन्त अथे हे याये।”

4 थुकथं इस्त्राएलीत यक्व दिं तक राजा वा राजकुमार मदयक् बलिदान व पुजा यायेगु ल्वहंया थां मदयक् व एपोद^{*} व छँया घःतं मदयक्काः च्वनी।

‡ 2:15 २:१५ आकोर या अर्थ “संकट” खः। ☆ 2:15 २:१५ यहे ७:२४-२६ § 2:23 २:२३ हिब्रू भाषां “लो-रूहामा” खः। * 2:23 २:२३ हिब्रू भाषां “लो-अम्मी” खः।
 ☆ 2:23 २:२३ रोम ६:२५; १ पत्र २:१० * 3:4 ३:४ एपोद दकल्य् तःधंम्ह पुजाहारी पुनीगु थानातःगु वसः (प्रस २८:६-१५,३०) † 3:4 ३:४ छँया घःत हिब्रूभाषाय् “तेराफिम” घःत वा सीपि पुर्खातयगु आत्मायात प्रतिनिधित्व याइगु चिचीधंगु छँया मूर्तितयत् थुकिं क्यनी। मनूतयसं छु यायेमा धकाः इमिके सल्लाह काइगु

5 अनंलि इस्राएलीत लिहां वइ, इमिसं परमप्रभु थः परमेश्वरयात व जुजु दाऊदया सन्तानयात‡ माली। लिपांगु दिनय् इमिसं परमप्रभुया भय काइ अले वय्कःपाखे वयाः सुवाः काइ।

4

परमप्रभुं इस्राएलीतयत् द्वपं ब्यूगु

- 1 अय् इस्राएलीत, परमप्रभुया वचन न्यँ!
छाय्धाःसा थ्व देशय् च्वंपिन्त परमप्रभुया द्वपं दु –
“थ्व देशय् विश्वास याये बहसू मदु।
सदां दइगु दयामाया मदु,
व परमेश्वरया बारे ज्ञान नं मदु।
2 थन सराः बीगु, मखुगु खँ ल्हायेगु, मनूया ज्यान कायेगु,
खुयाकायेगु, व्यभिचार यायेगु ज्या जक जुइ।
छिमिगु मभिगु ज्या झन अप्वया वनी,
छगूया ल्यू मेगु स्यायेगु ज्या जुया हे च्वनी।
3 अथे जुयाः थ्व देशं नुगः मछिंकी,
थन च्वनीपिं दक्व मनूतनापं पशुत,
आकाशय् ब्वइपिं झंगःत
व समुद्रय् च्वनीपिं न्यात नं नाश जुइ।

- 4 “सुनानं सुयातं द्वपं बी मते
व ब्वःबी मते,
छाय्धाःसा छिमि मनूत
पुजाहारीतयत् दोष बीपिं थें च्वं।
5 छिपि चान्हे लुफि हाइ।
अगमवत्तात नं छिपिनापं हे लुफि हाइ।
जिं छिमि मां इस्राएलयात नाश याये।
6 जिमि प्रजा जिगु ज्ञान मदुगुलि नाश जुल।

- “छिमिसं ज्ञानयात हेला याःगुलि
जिं नं छिमित थः पुजाहारीया ज्याय् तये मखु।
छिमिसं थः परमेश्वरया ब्यवस्थायात त्वःतुगुलि,
जिं नं छिमि काय् म्हाय्पिन्त त्वःताबी।
7 गुलि गुलि पुजाहारीया ल्याः अप्वयावल,
उलि हे अप्वः इमिसं जिगु विरोधय् पाप याना हल।
अथे जुयाः जिं छिमिगु मान इज्जतयात लज्याय् हिलाबी।
8 मनूतयसं हःगु शुद्ध जुइगु बलित पुजाहारीतयसं नइ।
उकिं मनूतयसं पाप याइबलय् पुजाहारीत लयताइ।
9 पुजाहारीतयसं नं मनूतयसं थें सज्जय फयेमाली।
जिं इमित सज्जय बी अले इमिसं थःमहं याःगु
मभिगु ज्याया लिच्चः जिं इमित बी।

- 10 “इमिसं न ला नइ तर लुधनी मखु।
इमिसं व्यभिचार याइ तर इमिगु ल्याः अप्वइ मखु,
छाय्धाःसा इमिसं परमप्रभुयात त्वःतुगु दु,
11 वेश्या ज्याय् मन बीत, दाखमघ व न्हगु दाखमघं यानाः
जिमि मनूतयगु दुग्यां मदया वःगु दु।
12 इमिसं थःगु सिँया मूर्तिनापं सल्लाह काइ,

‡ 3:5 ३:५ दाऊदया सन्तान धयागु बाचा यानातःमह मसीह खः

- इमिसं सिँया कथिं लिसः काइ,
 वेश्या ज्या याइगु आत्मां मखुगु लँय् यंकी,
 अले इपिं परमेश्वर प्रति विश्वास यायेबहः जुइ मखु।
 13 इमिसं पहाडया च्वकाय् च्वकाय् बलि छाइ
 अले डाँडाय् डाँडाय् बांलाक किचः वइगु तःतमागु,
 न्यनावंगु सिमाया क्वय् धुपाँय् च्याकी।
 अथे जुयाः छिमि म्हाय्पिं बांमलाक स्यन,
 अले छिमि भौपिन्सं व्यभिचार याना जुल।
- 14 “छिमि म्हाय्पिं वेश्याया ज्या याना जूसां
 जिं छिमि म्हाय्पिन्त सजाँय बी मखु,
 व्यभिचार ज्या याइबलय्
 जिं छिमि भौपिन्त सजाँय बी मखु,
 छाय्धाःसा मिजपिं नं थः हे घःतय्थाय् वेश्यातनापं घनी
 अले इपिनापं मिलय् जुयाः मूर्तितयत् बलि छाइ,
 अथे जुयाः दुग्यां मद्रुपिं मनूत नाश जुइ।
- 15 “अय् इस्राएल, छं व्यभिचार याःसां नं
 यहदा दोषी मजुइमा।”
- “छिपिं गिलगालय् वने मते
 बेथ-आवनय्* नं वने मते,
 अले म्वानाच्चवंह परमप्रभुयात साक्षी तयाः पाफये मते।
 16 इस्राएली मनूत मचाःम्ह सा थें अतेरि खः।
 अले गथे यानाः परमप्रभुं तःधंगु ख्यलय्
 इमित चीधिकःम्ह भ्याःचा थें ज्वये फइ?
 17 एफ्राइम† मूर्तितयगु पासा जूगु दु।
 इमित थःगु हे इच्छाय् त्वःताछ्व।”
 18 इमिगु मघ फुनावंसा इमिसं वेश्या ज्या याना हे च्वनी।
 इमिगु शासकतयसं इज्जत स्वयाः
 बेइज्जत हे ययकाच्वनी।
 19 फसं पुइकायंकू थें इमित पुइकायंकी,
 अले मूर्तितयगु न्ह्यःने बलि छाःगुया कारणं हे इपिं लाजय् च्वनेमाली।

5

- इस्राएल व यहदाया विरोधय् न्याय
 1 “अय् पुजाहारीत, थ्व खँ न्यँ!
 अय् इस्राएलीत, ध्यान बियाः न्यँ!
 अय् जुजुया घराना, ध्यान बियाः न्यँ!
 थ्व न्यायया फैसला छिमिगु विरोधय् दु।
 छिपिं मिस्पाय्* जाः व
 तबोरय् पानातःगु जाः जूगु दु।
 2 थुपिं विद्रोहीतयसं यक्वसित स्याःगु दु।
 जिं इपिं सकसित अनुशासनय् हये।
 3 जिं एफ्राइमया बारे फुक्कं खँ स्यु,
 इस्राएल जिपाखें सुलाच्वंगु मदु।

* 4:15 ४:१५ बेथ-आवन थुकिया अर्थ दुष्टता † 4:17 ४:१७ एफ्राइम इस्राएल जातिया निति अप्व थें एफ्राइम खँव नं छयलेगु या इस्राएलया छगूथाय्

* 5:1 ५:१ मिस्पा मनूतयसं मूर्ति पुजा याइगु

अय् एफ्राइम छं वेश्या ज्या यानाच्च्वंगु दु।
इस्त्राएलं थःत हे अशुद्ध याःगु दु।

4 “इमिगु ज्यां इमित थः परमेश्वरपाखे
लिहां वय्केबी मखु।

वेश्या ज्या यायेगु आत्मा इमिगु नुगलय् दु,
इमिसं परमप्रभुयात मानय् मयाः।

5 इस्त्राएलया तःधंसुं वयागु हे विरोधय् साक्षी बी।
इस्त्राएल व एफ्राइम नं थथःगु पापय् लुफि हाइ।
यहदा नं इपिनापं लुफि हाइ।

6 इपि फै-चोलय् व सा द्रहंया बलिदान ज्वनाः
परमप्रभुयात माःवनीबलय्

इमिसं वय्कःयात नापलाके फइ मखु।
वय्कलं इमित त्वःतादिल।

7 इपि परमप्रभुनापं विश्वास यायेबहः मजुल।
इमिसं मेमेपिपाखें कायम्ह्दाय् बुइकल।

अले अमइया नखुः चखतं इपि
व इमिगु बुँनापं इमित नाश याइ।

8 “गिबाय् तुरही व
रामाय् नेकू पु।

बेथ-आवनय् लडाईया सः पिका।
अय् बेन्यामीन, न्ह्यलुवाः जु।

9 न्याय जुइगु दिनय्
एफ्राइम झिजामिजां जुइ।

गुगु खँ धात्थें जुइ,
व इस्त्राएलया कुलया दथुइ जिं घोषणा याये।

10 यहदाया न्हेलुवाःत सिमानाय् च्वंगु
ल्वहं सरय् याइपिं थें जुगु दु।

जिं जिगु तं इमिके लः बाः वःगु
खुसि थें प्वंकाबी।

11 एफ्राइमयात क्वत्यलातःगु दु।
न्यायलय् वयात न्हत्तुमर्तु न्हगु दु।
व मूर्तिया ल्यु वनेत स्वःगु दु।

12 अथे जुयाः जि एफ्राइमया निति नवकी थें व
यहदाया घरानाया निति ध्वग्गीगु सिं थें जुइ।

13 “एफ्राइमं थःगु ल्वय् खंबलय्
अले यहदां थःगु घाः खंबलय्

एफ्राइमं अशशूरया तःधंम्ह जुजुयाथाय् ग्वाहालिया निति मनूत छवत।
अयुनं वं छन्त लंके फइ मखु,

वं छंगु घाःयात लंके फइ मखु।

14 छायाःसा जि सिंहनं थें इस्त्राएल व यहदाया मनूतय्त हय्काये।
इमित कुचा कुचा यानाः जि थःगु लँय् वने,
जिं इमित लया यने, इमित बचय् याइपिं सुं नं दइ मखु।

15 इमिसं थःगु पाप स्वीकार
मयातले जि लिहां वनाः थःगु थासय् च्वने,
इमिसं जिगु ख्वाः स्वयेत माला जुइ।

इमित दुःखकष्ट जुइबलय्
इमिसं जितः तसकं माली।”

6

इस्त्राएलं पश्चाताप मयाः

- 1 “वा! इमीपि परमप्रभुपाखे लिहां वनेनु।
वयकलं इती कुचा कुचा यानादीगु दु,
अयनं वयकलं इती लंकादी।
वयकलं घाः यानादीगु दु,
अयनं वयकलं इतीगु घालय् मलमपति तयादी।
- 2 निन्हु लिपा वयकलं इती हाकनं म्वाकादी।
इमीपि वयकःया न्ह्यःने हे म्वानाच्चनेमा धकाः
स्वन्हु दुखुन्हु वयकलं इती हाकनं थनादी।
- 3 वा! इमीसं परमप्रभुयात म्हसिकेनु,
इमीसं वयकःयात मानय् यायेत कुतः यानाच्चनेनु।
वयकः झाइगु सूर्य लुया वइगु थें हे पक्का खः।
वयकः इतीथाय् वा वःगु थें,
बुँयात प्याकीगु वा थें झायादी।”
- 4 “अय् एफ्राइम, जिं छन्त छु यायेगु?
अय् यहदा, जिं छन्त छु यायेगु?
छंगु दयामाया सुथया खसु थें
व याकनं मदयावनीगु सुतिलः थें च्वं।
- 5 अथे जुयाः जिं छिमित जिमि अगमवत्तातपाखें कुचा कुचा यानागु दु।
जिं छिमित जिगु म्हतुया वचनं स्यानागु दु।
जिगु न्याय छिमिके हाबलासा थें प्वालापिलि च्यात।
- 6 छायाधाःसा जितः बलि मखु, दयामाया यः,
अले होमबलि स्वयाः छिमिसं परमेश्वरयात मानय् याःगु अज्ज अप्वः यः।[☆]
- 7 इमिसं ला आदमं थें बाचा त्वाथल।
इमिसं अन जिगु विरोधय् विश्वास यायेबहः मजुइक व्यवहार यात।
- 8 गिलाद दुष्ट मनूतयगु शहर खः।
व हिया पलाःख्वांय् जाःगु शहर खः।
- 9 गथे दाखुँतयसं मनूतयत सुलाः पियाच्चनी,
अथे हे पुजाहारीतय पुचलं
शकेम वनेगु लैय् मनूत स्यायेगु यानाच्चनी,
इमिसं तःधंगु अपराध याःगु दु।
- 10 इस्त्राएलया घरानाय् जिं छगू घच्चाइपुगु ज्या खनागु दु।
एफ्राइमया वेश्या ज्या अन दु
अले इस्त्राएलं थःत अशुद्ध याःगु दु।
- 11 “अय् यहदा,
जिमि मनूतयगु भिगु दि लित हयेबलय्,
“छंगु नितिं नं सजाँयया ई क्वःछिनातःगु दु।”

7

- 1 जिं इस्त्राएलयात लाय्काबीबलय्

एफ्राइमया दुष्टता,

व सामरियाया दुष्ट ज्या खनेदः वइ।

इमिसं मेपिन्त ध्वंलानां तुं च्वनी

खुँतयसं छँ स्यंकी, खुयायंकी,

डौखुतयसं लँय लुतय् याइ।

2 तर जिं इमिसं याःगु दक्व दुष्ट ज्यायात लुमंकी धकाः

इमिसं बिचाः हे मयाः।

इमिसं याःगु पापया ज्यां हे इमित घेरय् यानातःगु दु।

उपि ज्या न्ह्याबलें जिगु न्ह्यःने दु।

दरबारय् ग्वसाः ग्वःगु

3 “इमिसं थःगु दुष्ट ज्यां हे जुजुयात

व थःगु मखुगु खं राजकुमारतयत् लयताय्की।

4 इपि फुक्कं व्यभिचारीत खः।

इपि मरि छुइबलय् क्वाःकातःगु भुतू थें खः,

गुकियागु मि मरि छुइम्हयसिनं

छ्वचुं न्हाःबलय् निसें फोंगाना मवतले मिलय् याये म्वाः।

5 इी जुजुया नखःया दिनय्

राजकुमारत दाखमघं तसकं काय्काच्चनी।

थःत गिजय् याइपिनापं ल्हाः मिलय् याइ।

6 छायाधाःसा वयागु मन तमं भुतू थें क्वाइ,

इपि ध्वंलायेत वया न्ह्यःने वनी।

चच्छिं इमिगु तं च्यानाच्चनी,

सुथय् व च्यानाच्चंगु मि थें जुइ।

7 इपि दक्व भुतू थें क्वाइ,

इमिसं थः शासकतयत् खतम याइ।

इमि दक्व जुजुतयत् स्याइ,

तर इपि मध्ये सुनानं ग्वाहालिया निति प्रार्थना याइ मखु।

8 “एफ्राइम यक्व जात जातितनापं ल्वाकःबुकः जुइ।

एफ्राइम छखें जक बूगु मरि थें खः।

9 विदेशीतयसं वयागु बल नाश यानाबी,

अयनं वं व खँ मस्यु।

वयागु छेनय् गनं गनं तुयुगु सँ खनेदयावःगु दु

अयनं वं व खँ नं मस्यु।

10 इस्राएलया घमण्डं वयागु हे विरोधय् साक्षी बी,

अयनं थ्व फुक्क जुइ धुंकाः

नं इपि परमप्रभु थः परमेश्वरपाखे फहिला वइ मखु,

न वय्कःयात माली।

11 “एफ्राइम बुद्धि मदुम्ह छम्ह बखुं थें खः –

अःपुक हे ध्वं लायेफुम्ह व मूर्ख।

आः हे इमिसं मिश्रयाके ग्वाहालि फ्वनी,

आः हे इपि अश्रूपाखें वनी।

12 इपि वनीबलय् जिं इमित जिगु जाः ह्लाबी,

जिं इमित आकाशया झंगःत थें क्वय् क्वफानाबी।

जिं इमिगु बथां व्वया मुंवंगु सः ताइबलय्,

जिं इमित ज्वने।

13 धिक्कार इमित,

छाय्धाःसा इपि जिपाखें फहिलाः वंगु दु।
 इमिगु भज्यंक नाश जुइमा,
 छाय्धाःसा इपि जिगु विरोधय् विद्रोही जूगु दु।
 इमित मू पुलाः त्वःतकेगु जिगु इच्छा दु,
 अयनं इमिसं जिगु विरोधय् मखुगु खँ ल्हाइ।
 14 इमिसं दुनुगलंनिसें जितः प्रार्थना याइ मखु,
 तर थःगु लासाय् बिलाप याइ।
 अन्न व न्हूगु दाखमघया नितिं इपि मुनाच्चनी,
 तर जिपाखें धाःसा ख्वाः फस्वयकी।
 15 जिं इमित स्यनेकने यानाः अले बल्लाका,
 अयनं इमिसं जिगु विरोधय् जाः ग्वयाजुइ।
 16 इपि दकलय् तःधंमहयसिथाय् लिहां वइ मखु,
 इपि त्वधूगु धनुष थें खः।
 इमि न्हेलुवाःतयत् इमिगु घमण्डया वचनं यानाः तरवारं स्याइ।
 थुकिया नितिं मिश्र देशय् इमित गिजय् याइ।

8

इस्त्राएलं ग्वःफय् मुंगु

1 “तुरही पु!
 छम्ह इमा परमप्रभुया देगलय् च्वय् ब्वयाच्चंगु दु,
 छाय्धाःसा मनूतयसं जिगु बाचा त्वथूगु दु,
 अले जिगु व्यवस्थाया विरोधय् विद्रोही जूगु दु।
 2 इस्त्राएलं जितः इनाप याइ,
 ‘हे जिमि परमेश्वर, जिपि इस्त्राएलीतयसं छितः म्हस्यू।’
 3 तर छु बांलाः व इस्त्राएलं इन्कार याःगु दु।
 छम्ह शत्रुं वयात लिनाछवइ।
 4 इमिसं जितः न्यं हे मन्यंसे जुजुत ल्यल,
 इमिसं जितः न्यं हे मन्यंसे भारदारत ल्यल।
 इमिसं थःगु हे नाशया नितिं थःगु लुँ व वहलं
 थःगु नितिं मूर्ति दयकी।
 5 अय् सामरिया! छंगु द्रुहंचाया मूर्ति वान्छ्वया ब्यु।
 जिगु तं इमिगु विरोधय् च्यानाच्चंगु दु।
 इपि गुबलें शूद्र जुइ मफुपि जुयाच्चनी?
 6 इपि इस्त्राएलीत खः।
 थ्व द्रुहंचा कारीगरतयसं दयकूगु खः।
 व ला परमेश्वर मखु।
 सामरियायाम्ह व द्रुहंचायात
 कुचा कुचा याइगु जुइ।
 7 “इमिसं फय् ह्वली
 अले ग्वःफय् मुंकी।
 दंचाय् छुं नं बाला सइ मखु,
 उकियागु बालि छवचुं दइ मखु।
 छुं दत धाःसां
 विदेशीतयसं व नयाबी।
 8 इस्त्राएलयात नुनाछवल,
 व जात-जातियापि मनूतयगु दथुइ
 ज्यागलय् मजूरु थल थें जुल।

- 9 गुँगधा याकःचा थुखे उखे वना जूगु थें
इपिं अशशूरय् वन।
एफ्राइमं ज्याला कयाः थः प्रेमीतनापं थःत मियाछवःगु दु।
- 10 इमिसं थःत जात जातितयत् मिया छवःसां
आः जिं इमित छथाय् मुंके।
तःधंगु शक्ति दुम्ह जुजुं दुःखकष्ट ब्यगुलि
इमिगु बल मदयावनी।
- 11 “एफ्राइमं शुद्ध जुइगु बलिया वेदीत यक्व दयकल।
उपिं वेदीत हे वयागु निति पाप याइगु वेदीत जूगु दु।
- 12 जिं इमिगु निति यक्व विधित जिगु व्यवस्थाय् च्वया,
तर इमिसं उपिं विधियात मेपिनिगु चिज थें तायकल।
- 13 इमिसं जितः बलि छाइ,
अले व ला नइ,
तर परमप्रभु इपिनापं लयतायामदी।
आः जिं इमिगु दुष्ट ज्या लुमकाः
इमिगु पापया निति सजाँय बी।
इपिं मिश्र देशय् लिहांवनी।
- 14 इस्राएलया मनूतयसं थःत दयकादीम्ह सृष्टिकर्ता परमेश्वरयात ल्वमकाः
ततःखागु छें दयकल,
यहदाया मनूतयसं यक्व शहरय् किल्लात दयकल।
तर जिं इमिगु शहरय् मि तयाबी,
अले उकिं वया किल्लायत भस्म यानाबी।”

9

इस्राएलयात सजाँय

- 1 अय् इस्राएलयापिं मनूत!
मेगु जात जातियापिं मनूत थें लय् लयताये मते।
छाय्धाःसा छिपिं थः परमेश्वरनापं विश्वास यायेबहः मजूगु दु।
अन्नया दक्व खलाय् वेश्या ज्या याइपिनिगु
ज्याला कायेत छिमिसं ययकाच्चन।
- 2 तर अन्नया खलां अले दाख तिसीगु थासं मनूतयत् नकीत्वकी मखु,
न्हगु दाखमघ इमिगु निति गाइ मखु।
- 3 इपिं परमप्रभुया देशय् च्वनी मखु।
एफ्राइम मिश्र देशय् लिहांवनी।
अशशूरय् अशुद्धगु नसा नइ।
- 4 इमिसं परमप्रभुयात दाखमघ व मेमेगु बलि छाये फइ मखु,
न इमिसं छाःगु बलि वय्कः लयताइ।
इमिसं छाःगु बलि ला सीपिं मनूतयगु निति दुःखं च्वनीपिन्त बीगु मरि थें जुइ,
व नइपिं सकलें अशुद्ध जुइ,
थ्व नसा इमिगु थःगु हे निति जुइ,
व परमप्रभुया देगलय् छायेयनी मखु।
- 5 छिमित क्वःछिनाबियातःगु नखःचखःया दिं
परमप्रभुयात हनाबना यायेत छिमिसं छु यायेगु?
- 6 इपिं आपत बिपतपाखें बिस्सुं वःसां
मिश्र देशय् च्वंपिन्सं इमिगु सीम्ह मुंकी
अले नोपय् इमित थुनाबी।

इमिगु वहःया धुकुतिइ,
अले न्हापा इमिगु छँ दुगु थासय् घॉय्घिइ व कंया झाः बुया वइ।

7 सजाँयया ई न्ह्यःने थ्यंकः वःगु दु।
इमिगु पापया पलेसा काइगु ई वःगु दु।
इस्त्राएलं थ्व खँ सी।

छिमिगु यक्व पाप
व तःधंगु इखयागु कारणं छंगु निती
अगमवत्तात मूर्ख व
आत्मां जाःपि मनूत वँय् थें जुइ।
8 अगमवत्ता जिमि परमेश्वर नापनापं
एफ्राइमयात नं स्वयेत तयातःम्ह खः,
अथे जूसां वयागु दक्व लँय् जाः ग्वयाच्चन,
अले व थःगु हे परमेश्वरया देगल्य् शत्रु जुल।

9 गिबाया* दिनय् थें इमिसं थःम्हं
थःत तसकं स्यकूगु दु।
परमेश्वरं इमिगु अधर्मया ज्या लुमंकी,
अले वय्कलं इमित पापया सजाँय बियादी।

10 “अय् इस्त्राएल, छन्त दकलय् न्हापालाक नापलाःबलय् जितः
मश्भूमिइ बुयावःगु दाख लूगु थें जुल।
जिं छिमि पुर्खात दकलय् न्हापालाक खंबलय्
जितः दाखमाय् न्हापां सःगु यःमरि फल खंगु थें जुल।
तर इपि बाल-पोरय् थ्यंबलय्
इमिसं थःत घच्चाइपुस्से च्वंगु मूर्तितयत् अर्पण यात,*
इमिसं पुजा याःपि मूर्ति थें इपि मछालेपुस्से च्वंपि जुल।

11 एफ्राइमया गौरव झंगः थें ब्वयावनी,
छायधाःसा छिमि सुं मिसां न मचा बुइकी,
न प्वाथय् दइ,
न प्वाथय् मचा थाइ।

12 इमिसं मचा बुइकाः तःधिकः याःसां
जिं व मचायात काये।
हाय! गज्याःगु दुःख इमित,
गुबलय् जि इपिपाखें लिहां वये।

13 जिं एफ्राइमयात टुरोस थें
बांलाःगु थासय् पिनातःगु खना।
तर एफ्राइमं थःकाय् म्हाय्पिन्त
स्यायेत यंकेमाली।”

14 हे परमप्रभु, इमित सजाँय बियादिसँ,
छिं इमित छु बियादी?
इमि मिसातयत् मचा मदय्क थारि यानादिसँ,
अले इमिगु दुरु सुकादिसँ।

15 “इमिसं गिलगालय् याःगु दक्व बांमलाःगु दुष्ट ज्याया कारणं
जिं इमित घृणा याना।
इमिगु मभिंगु ज्याया कारणं
जिं इमित जिगु देगलं पितिनाछवये।
आः जिं आवलि इमित माया याये मखुत।

- इमि दक्व न्ह्यलुवाःत विरोधी जूगु खः।
 16 एफ्राइमया मनूत हानापं गनावंगु
 व फल सइ मखुगु सिमा थें जूगु दु।
 इमिसं काय्म्हाय् बुइकुसां
 इमि यःपिं मस्तयत् जिं स्यानाबी।”
- 17 जिमि परमेश्वरं इमित मययक्कादी,
 छायाःसा इमिसं वयकःयागु आज्ञा मानय् मयाः।
 इपिं मेगु जातितय्गु दथुइ चाचाःहिलाः जुइ।

10

- इस्राएलया विरोधय् परमप्रभुया न्याय
 1 इस्राएल न्यनावनाच्चवंगु छमा दाखमा खः।
 वं ला थःगु हे लागि फल सयकल।
 गुलि यक्व वं फल सयकल
 उलि हे वं वेदीत दय्कल।
 थःगु देशय् गुलि अन्न सल उलि हे
 वं थः पुजा यायेगु ल्वहंया थांत बांलाकल।
 2 इपिं ध्वंलाइपिं खः।
 आः इमिसं थःगु दोषया सजाँय फये हे माली।
 परमप्रभुं इमिगु वेदीत नाश यानाबी,
 अले च्वखगु ल्वहंया थांत थुनाबी।
- 3 अले इमिसं थथे धाइ,
 “जिमि जुजु मन्त, छायाःसा जिमिसं परमप्रभुया भय मकया।
 तर जिमिगु निति जुजु हे दुसां
 वं जिमिगु निति छु याये फइ धकाः?”
- 4 इमिसं यक्व बचं बी,
 मखुगु पाः फइ, अले सन्धि याइ।
 अथे जुयाः बुँ पालीगु बुँइ बिखं जाःगु झाः बुया वः थें
 अन्यायया मुद्दात अप्वया वःगु दु।
- 5 सामरियाय् च्वंपिं मनूतय्सं बेथ-आवनय्
 इमि द्वहंचाया मूर्तियात छु गथे जुइ धकाः धन्दा काइ।
 इपिं व मूर्तिया निति दुखं च्वनी,
 अले मूर्तियात पुजा याइपिं पुजाहारीत नं,
 गुपिं महिमाया कारणं लयल्य ताःगु खः,
 छायाःसा व मूर्तियात देशं पिने यंकी।
- 6 तःधंम्ह जुजुयात कोसेलि बीत
 व मूर्ति अश्शूरय् यंकी।
 एफ्राइम लाजय् लाइ।
 इस्राएल धाःसा थःगु हे सिँया मूर्तिपाखें लाजय् लाइ।
- 7 सामरिया व वया जुजु लखं चुइकायंकूगु
 सिँया कुचात थें नाश जुइ।
- 8 इस्राएलया पाप अर्थात दुष्टताया ततःजाःगु थाय् नाश जुइ।
 इमिगु वेदीइ कं व झाः बुया वइ।
 अले इमिसं पाहाडयात धाइ, “जिमि त्वपु।”
 अले डाँडायात धाइ, “जिमि त्वहाः वा।”*

इस्त्राएलय् परमप्रभुया न्याय

9 परमप्रभुं धयादी, “अय् इस्त्राएल, गिबाय् पाप याःबलय् निसें छं

आः तक नं जिगु विरोधय् पाप यायेगु मत्वःतूनी।

दुष्ट ज्या याइपिनिगु विरोधय् लडाइँनं

छु गिबाय् इमित नाप मलाइ ला?

10 गुबलय् जिगु इच्छा जुइ जिं इमित सजाँय बी।

इमिगु निदुगं अधर्मया निति

इमित चीत जात जातित मुनी।

11 एफ्राइम अन्न दाइबलय् लयलय्ताइम्ह

भाय् थूम्ह साचा थें खः।

तर जिं वयागु बांलाःगु ब्वहलय्

जुवा तयाबी।

जिं एफ्राइमयात न्हाकाः यंके,

यहदां बुँपाली, अले याकूब* खः दाइ।

12 थःगु निति धार्मिकताया पुसात प्यु,

न्हाबलेँ दयाच्चनीगु दयामायाया फल मुंकी।

छिमिसं बाझः तयातःगु छाःगु बुँपा,✧

छाय्धाःसा परमप्रभुयात मालेगु ई थ्व हे खः,

गुकिं यानाः वय्कः ज्ञायाः छिमित

धार्मिकताया आशिष प्वंकादीमा।

13 तर छिमिसं ला अधर्मया पुसात पित,

अन्यायया फल मुंकल।

छिमिसं छलया फल नःगु दु।

छिमिसं थःगु हे शक्तिइ भलसा तल,

थःगु यक्व सिपाइँतय्के भलसा तःगुलि,

14 छिमि मन्तयगु विरोधय् तसकं लडाइँ जुइ,

लडाइँलय् शल्मनं बेथ-आर्बेलयात† नाश याःथें

छंगु दक्व किल्लात नाश याइ— उबलय् मांपिन्त

थः काय्म्हाय्पिनापं कुचा कुचा याःगु खः।

15 अय् बेथेलयापिं मन्त,

छिमिसं याःगु तसकं मभिंगु ज्याया कारणं छिमिके अज्याःगु हे दुःख वइतिनि।

व दिनय् सुथ जुइबलय्,

इस्त्राएलया जुजुयात भज्यंक नाश यानाबी।

11

इस्त्राएलया निति परमप्रभुया माया

1 “इस्त्राएलयात मचाबलय् निसें हे जिं माया याना।

जिं थःकाय्यात मिश्र देशं सःता।✧

2 तर जिं गुलि गुलि इस्त्राएलयात सःता,

उलि उलि हे इपिं जिपाखें तापात।

इमिसं बालघःतय् बलि छाल।

मूर्तिया थासय् धुँपाय् च्याकल।

3 एफ्राइमयात ल्हाः ज्वनाः न्यासि

वनेत स्यनाबियाम्ह जि हे खः।

तर जिं इमित लंका बियागु

धकाः इमिसं मसिल।

* 10:11 १०:११ याकूब वयागु मेगु नां इस्त्राएल खः, थन यहदा नामं इस्त्राएलया झिनिगू कुलयात क्यनी
जुगु लडाइँ क्यनी, गुगु धात्थें होशेया इलय् मन्तयसं स्यू ✧ 11:1 ११:१ प्रस ४:२२; मती २:१५

✧ 10:12 १०:१२ यर ४:३

† 10:14 १०:१४ बेथ-आर्बेल थुकिं छगू न्हापा

- 4 जिं इमित मनूतयगु दया व मायाया
खिपतं साला: हया।
इमिगु ग:पतं जुवा ल्हनाबिया
अले इमित नकेत जि क्वछुना।
- 5 “तर जिमि मनूत जिथाय् लिहां वयेत मानय् मजुल।
इपि मिश्र देशय् लिहां वनेमाली,
अले अशशूरीतय्सं इमित शासन याइ।
- 6 इमिगु शहरय् लडाईं जुइ,
इमिगु मू ध्वाखात स्यंकाबी,
अले इमिगु योजनायात नाश यानाबी।
- 7 जिमि मनूत जिपाखें फस्वया वनेगु जिद्दी यानाच्चंगु दु।
इमिसं दकलय् त:धंम्ह परमेश्वयात स:तूसां
जिं इमित च्वछाये मखु।
- 8 “अय् एफ्राइम, जिं छन्त गथे याना: त्व:ते फइ?
अय् इस्राएल, जिं छन्त गथे याना: दुष्टतयगु ल्हातिइ ल:ल्हाये फइ?
जिं छन्त गथे याना: अदमायात थें नाश याये फइ?
जिं छन्त गथे याना: सबोयीमयात* थें स्यंके फइ?
जिगु मन जिगु दुने हिले धुंकल।
जिगु मन दया मायां जाये धुंकल।
- 9 जिं जिगु तच्चकं च्या:गु तमं छुं नं याये मखुत,
जिं एफ्राइमयात हाकनं भज्यंक नाश याये मखुत।
छाय्धा:सा जि परमेश्वर ख:, मन् मखु,
जि परमपवित्र छिपिनापं हे दु,
जि त:च्चगु तमं छिमिथाय् वये मखु।
- 10 इपि परमप्रभुया ल्यूल्यु वनी
अले वय्क: सिंह थें हालादी।
गुबलय् वय्क: हाली,
वय्क:या मस्त थरथर खाखां पच्छिमं वइ।
- 11 इपि मिश्र देशं चखुंचा थें
व अशशूर देशं सुकुभन्तु थें ग्याग्यां
व थरथर खाखां वइ।
जिं इमित थथ:गु हे छें च्वनेबी,”
परमप्रभुं धयादी।
- इस्राएलया पाप
- 12 एफ्राइमं जित: मखुगु खं घेरय् या:गु दु,
अले इस्राएलं जित: ध्वंलाना: घेरय् या:गु दु।
तर यहदां आ: नं परमेश्वरया आज्ञा मानय् मया:,
आ: नं पवित्र परमेश्वर प्रति इमान्दार मजू।

12

- 1 एफ्राइम छम्ह घाँय्या पलेसा फय् नइम्ह पशु थें ख:।
वं न्हिच्छिं हे मरुभूमि व:गु फय्यात लितुलिनाच्चनी।
वं छलकपट व ल्वायेलीगु अप्वय्की।
वं अशशूरनापं सन्धि याइ,
अले मिश्र देशय् जैतूनया चिकं छवइ।

- 2 यहदाया विरोधय् परमप्रभुयाके छगू द्रुपं दु।
अले याकूबयात वं या:गु व्यवहारया कारणं वय्कलं सजौय बियादी,
वं या:गु ज्याकथं वय्कलं वयात पलेसा बियादी।
- 3 मांयागु कोखय् हे याकूब* थः दाजु एसावनापं ल्वात।*
तःधिक जुइ धुंकाः व परमेश्वरनापं ल्वात।
- 4 याकूबं स्वर्गदूतनापं ल्वानाः हे त्याकल।
व ख्वल, अले वं आशिषया निति इनाप यात।*
वं बेथेलय् वय्कःयात नापलात,
अले वय्कःनापं वं खँ ल्हात।*
- 5 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वर,
परमप्रभु वय्कःया नां खः।
- 6 तर छिपि थः परमेश्वरयाथाय् लिहां वये हे माः।
दयामाया व न्यायया ज्या न्हाबलें याना हे च्वँ,
अले न्हाबलें परमेश्वरया लँपु स्वयाच्वँ।
- 7 व्यापार याइपिन्सं मखुगु तराजु चले याइ,
थगय् यायेगु ययकाच्चनी।
- 8 एफ्राइमं तःधंछुयाः धाइ,
“जि तसकं धनी खः, जि धनी जूगु दु।
इमिसं जिके छुं नं अधर्म वा पाप लुइके फइ मखु।”
- 9 “छिमित मिश्र देशं लिंगनाहयाम्ह
परमप्रभु परमेश्वर जि हे खः।
छिमिगु क्वःछिनातःगु नखःचखःया दिनय् थें
जिं हाकनं छिमित पालय् च्वने मायकाबी।*
10 जिं छिमित ख्याच्वः बीत अगमवत्तात छवयाहया,
इमित यक्व दर्शन बिया,
अले इमिपाखें हे जिं उखानत धया।”
- 11 गिलाद दुष्ट खः ला?
अन च्वंपिं मनूत ज्यालगय् मजूपिं खः!
इमिसं गिलगालय् द्रुहंतयत् बलि छाइ ला?
इमिगु वेदीत बुँ पालिपिन्सं बुँइ
ल्वहं मुंकातःगु थें जुइ।
- 12 याकूब अरामया देशय् बिस्सुं वन।
इस्राएलं छम्ह कलाःया निति सेवा यात,
कलाःया निति फै ज्वल।*
- 13 परमप्रभुं इस्राएलयात मिश्रया दासपाखें त्वःतकाहयेत छम्ह अगमवत्तायात छ्यलादिल,
अले छम्ह अगमवत्तापाखें वय्कलं वयात रक्षा यानादिल।*
- 14 तर एफ्राइमं परमप्रभुयात तसकं तं पिकायकूगु दु।
परमप्रभुं वं बाः वय्कूगु हियागु दोष वयागु हे छेनय् ल्यंकातयादी,
अले हेलाया निति वय्कलं सजौय बियादी।

13

इस्राएलीतय्गु विरोधय् परमप्रभुया तं

- 1 एफ्राइम कुलं नवाइबलय् मनूत ग्यानाः थरथर खाइगु।

* 12:3 १२:३ याकूब थन थुकिया अर्थ “वं ग्वालि ज्वनीम्ह।” ☆ 12:3 १२:३ उत २५:२६ ☆ 12:4 १२:४ उत ३२:२४-२६ ☆ 12:4 १२:४ उत २८:१०-२२ ☆ 12:9 १२:९ लेवी २३:४२-४३ ☆ 12:12 १२:१२ उत २९:१-२० ☆ 12:13 १२:१३ प्रस १२:५०-५१

- इस्त्राएल्य् एफ्राइम कुलयात तःधंकल,
तर बालघःयात पुजा याःगुलि इपि दोषी जुल, अले इपि सित।
- 2 इमिसं धातुयागु मूर्तित दयकाः
आः झन यक्व पाप याइ,
अले इमिसं थःगु हे नितिं शिल्पकारतयसं दयक्गु
वहःयागु मूर्तित दयकल।
थुपि मनूतयग् खँय् थथे धयातःगु दु,
“इमिसं मनू बलि छाइ,
द्वहंया मूर्तियात चुप्पा नइ।”
- 3 अथे जुयाः इपि सुथसिया खसु थें,
सुथय् हे मदयावनीगु सुतिलः थें,
फसं ब्वयकायकीगु खलाय् च्वंगु छवस थें,
अले इयालं पिहांवइगु कुँ थें जुइ।
- 4 “तर जि ला परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।
जिं छिमित मिश्र देशं पित हयागु खः।
छिमिसं जि बाहेक सुं मेपिन्त परमेश्वर धकाः मानय् मयायेगु,
छाय्धाःसा छिमित उद्दार याइम्ह जि जक खः।
- 5 जिं छिमित सुखागु मरुभूमिइ
व लः मदुगु थासय् सुसाःकुसाः याना।✧
- 6 गुबलय् जिं इमित नका त्वंका,
उबले इमि प्वाः जाल अले सन्तुष्ट जुल। इपिं घमण्डी जुल,
अले इमिसं जितः ल्वःमंकल।
- 7 अथे जुयाः जिं इमित सिंहनं थें झ्मतय् याये।
चित्तुवा थें जि इमिगु लँय् सुलाच्च्वने।
- 8 मचात लाका काःम्ह मांम्ह भालुं थें
जिं इमित झ्मतय् यानाः फायाबी।
सिंहनं थें जिं इमित नापलाःगु थासय् हे नुनाछवये
अले गुँइ च्वपिं पशुतयसं थें कुचा कुचा यानाबी।
- 9 “अय् इस्त्राएल, जिं छिमित भज्यंक नाश यानाबी,
छाय्धाःसा छिपिं जिगु विरोधय् दु, छिमित ग्वाहालि याःम्हय्सिगु विरोधय्।
- 10 छिमित बचय् यायेत छिमि जुजुपि गन दु?
छिमि शहर शहरया शासकत गन दु,
गुपिनिगु बारे छिमिसं थथे धाइगु,
‘जिमित छम्ह जुजु व राजकुमारत बियादिसँ?’✧
- 11 जिं जिगु तमं छिमित छम्ह जुजु बिया,
अले जिगु तःच्वगु तमं वयात लिकया।✧
- 12 एफ्राइमया पाप व अपराध च्वयातःगु दु,
व ल्याःचाः तयातःगु दु।
- 13 मचा बुइकीबलय् मिसायात जूगु थें कष्ट वयाके वइ,
व बुद्धि मदुम्ह मचा थें खः,
गुम्ह बुइत मानय् जुइ मखु,
बुइगु ई जुइ धुंकल तर व कोखय् च्वनाच्च्वनी।
- 14 “जिं इमित चिहानया शक्तिपाखें मू पुलाः त्वतके ला?
जिं इमित मृत्युपाखें छुत्कारा याये ला?
अय् मृत्यु, छंगु ग्यानापुगु ल्वय् गन दु?

अय् मृत-लोक छंगु नाश यायेगु शक्ति गन दु?✠

“छाय्धाःसा जिं इमित दया याये मखुत।

15 थः दाजुकिजातयगु दथुइ व जियावसां,

परमप्रभुपाखें छगू पुर्बया फय्

मस्भूमिं जुया वइ।

वयागु लःयागु मुहान सुनावनी,

अले तुंथि च्वंगु लः नं सुनावनी।

वयागु दक्व मं वंगु

चिज दुगु धुकुति लुतय याइ।

16 थः परमेश्वरया विरोधय् विद्रोही जूगुलि सामरियाय्

च्वंपिं मनूतय्सं थःगु दोषया नितिं सजाँय फये हे माली।

इमित तरवारं स्याइ,

अले इमि मस्तयूत बँय् बस्वानाः स्याइ,

इमि प्वाथय् दुपिं मिसातयगु प्वाः फायाबी।”

14

इस्राएलयात होशेया इनाप

1 अय् इस्राएल, परमप्रभु थः परमेश्वरयाथाय् लिहां वा।

छंगु पापं यानाः हे छ पतन जूगु दु।

2 थःगु पाप मानय् यानाः

परमप्रभुयाथाय् लिहां वा।

वयकःयात धा,

“जिमिगु दक्व पाप क्षमा यानादिसँ,

जिमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ,

अले जिमिसं छितः प्रशंसाया बलि छाये।

3 अशशूरं जिमित बचय् याये फइ मखु,

जिपिं सल गयाः लडाइँ याः वने मखु।

जिमिसं हाकनं गुबलें थःगु ल्हातं दयकागु

मूर्तियात ‘जिमि घःत’ धकाः धाये मखु,

छाय्धाःसा छिपाखें मांबौ मदुपिन्त कृपा दइ।”

इस्राएलया नितिं न्हगु जीवनया बचं

4 “जिमि थः मनूत मखुगु लँय् वंगुलिइ जिं इमित क्षमा यानाबी,

जिं थःयलथें इमित माया याये,

आवंलि गुबलें इपिनापं तंम्वय मखु।

5 जि इस्राएलया नितिं सुतिलः थें जुये।

व लिलीं स्वां थें हइ,

अले लेबनानया देवदार

सिमात थें वं हा काइ,

6 उकिया नकतिनि हःगु मुख् थाहां वइ।

उकिया गौरव जैतूनया सिमा थें जुइ,

अले व लेबनानया देवदारुया सिमा थें बास्ना वइ।

7 जिमि मनूत हाकनं छकः जिगु किचलय् च्वनी।

इपिं अन्नमा थें लहलह जुया वइ,

इपिं दाखमा थें तःमा जुया वइ,

इमिगु नां लेबनानया दाखमघ थें बयबय जुइ।

8 अय् एफ्राइमया मनूत, मूर्तिनापं जिगु छुं हे ज्या मदु।
 जिं छिमिगु प्रार्थनाया लिसः बी अले छिमिगु सुसाःकुसाः याये।
 जि न्ह्याबले वाउसे च्वनीगु सल्लाया सिमा थें खः।
 जि हे छिमिगु आशिषया मूल खः।”

9 सु बुद्धिमान खः? वं थुपि खँत थुइकेमा,
 थुइकाकाये फुम्ह सु दु? वं थुपि खँत सीकेमा।
 परमप्रभुया लँपु थिक जू,
 धर्मीपि मनूत व हे लँपुइ जुइ।
 तर पापीपि मनूत उकी लुफि हानाः क्वदइ।

योएलया सफू म्हसीका

योएल अगमवक्ताया बारे कम खँ जक सीकेफुगु दु। वया जन्म व मृत्यु गुबलय जुल धयागु खँ बांलाक सी मद्दु। अले योएलं थःगु भविष्यवाणी गुबलय याःगु खः धयागु खँ नं झीसं मस्यू। वयागु बारे पुलांगु नियमय् गन नं च्वयातःगु खने मद्दु। बरू न्हगु नियमय् पत्रुसं प्रेरित २ अध्यायलय वयागु बारे धाःगु दु। योएलं यरूशलेमय् च्वंपिं मनूतयत्त व यहदाया मेमेगु थासय् च्वंपिं मनूतयत्त परमप्रभुया सन्देश न्यकेगु याःगु खः।

यहदाय् क्वःबुइँचायागु तसकं ग्यानापुगु महामारीं हमला याःगु खः। अथे जुया फुक्क देशय् तसकं ग्यानापुगु अनिकाल जुल। योएलया थ्व सफुलिइ थुपिं फुक्क खँया बारे च्वयातःगु दु। योएलं थुपिं घटनातय् परमप्रभुया वयेत्यंगु दिया चिं खनी, थज्याःगु छगू ई गुबलय वयकलं थःगु व्यवस्थाया विरोधय् विद्रोह याःपिन्त सजाँय बियादी। परमप्रभुया थ्व दिं मेमेगु देशयापिन्त सजाँय बीगु ई खः अले इस्राएलया मनूतयत्त उखुन्हु सुवाः बीगु ई खः धकाः गुलि गुलिसिनं विश्वास याइ। तर मेमेपिं अगमवक्तातयसं थें योएलं उगु दिखुन्हु वयकःया आज्ञा मानय् मयाइपिं मनूतयत्त वयकलं दण्ड बियादी धकाः इमित स्यनेकने यात। अयनं परमप्रभुं पश्चाताप यानाः वयकःयाथाय् लिहां वयेगु निंति सःता च्वंग दु धकाः योएलं मनूतयत्त धाःगु दु। अले परमप्रभुं मनूतयत्त हाकनं न्हापायागु हे बांलाःगु अवस्थाय् थापं यानादी व वयकःलं बाचा यानादीकथं इमित आशिष बियादी धकाः नं धाःगु दु।

थ्व सफूया तसकं दुयंगु ब्वः २:२८-३२ पद खः, परमप्रभु परमेश्वरं थः फुक्क मनूतयत्त थःगु पवित्र आत्मा बीगु बचं बियादीगु दु धकाः योएलं धाल। अले थ्व खँ प्रेरित २:१७-२१ पदय् पेन्तिकोसया दिखुन्हु जूगु थुपिं खँतपाखें योएलया थ्व भविष्यवाणी सत्य खः धयागु दसि बिल धकाः पत्रुसं धाल।

धलः पौ

क्वःबुइँचातयगु विपत्ति १:१-२:१७

हाकनं थापं यायेगु बचं २:१८-२७

परमप्रभुया दिं २:२८-३:२१

योएल

क्वःबुइँचातयसं देशयात भज्यंक स्यंकाब्यूगु

1 पतुएलया काय् योएलयाके वःगु परमप्रभुया वचन।

2 हे थकालिपिं मनूत, थ्व खँ न्यँ!

हे यहदा देशय् च्वंपिं सकल मनूत, बांलाक ध्यान बियाः न्यँ!

छु छिमिगु इलय् अथवा छिमि तापाःबाज्यापिनिगु इलय्
गुबलें थथे जूगु दु ला?

3 छिमि काय् म्हायपिन्त थ्व खँ न्यकि,

अले छिमि काय् म्हायपिन्सं इमि काय् म्हायपिन्त न्यकेमाः

अले इमि काय् म्हायपिन्सं मेगु पुस्तायात न्यकेमाः।

4 चाइपिं क्वःबुइँचातयसं गुलि त्वःताथकूगु खः,

व पुचलय् वःपिं क्वःबुइँचातयसं नयावन।

पुचलय् वःपिं क्वःबुइँचातयसं गुलि त्वःताथकूगु खः,

व तिन्हइपिं क्वःबुइँचातयसं नयाबिल।

तिन्हइपिं क्वःबुइँचातयसं गुलि त्वःताथकूगु खः,

व स्यंकीपिं क्वःबुइँचातयसं नयाबिल।

5 अय् अय्लाःगुलुत दें, तःसलं ख्व!

अय् दाखमघ त्वनीपिं न्हगु दाखमघया लागि हँयहँय ख्व,

छाय्धाःसा आवंलि छिमिगु म्हुतुइ दाखमघ लाइ मखुत।

6 अल्याख मनूत दुगु छगू बल्लाःगु जातिं

जिगु देशयात हमला याःगु दु।

वयागु वा मिजंम्ह सिंहया वार्थें च्वं
अले वयागु धँवा मिसाम्ह सिंहयागु थें च्वं।*

7 वं जिगु दाखमा न्हंका ब्यूगु दु,
अले जिगु यःमरिमा सखाप यानाब्यूगु दु।

वं उक्रियागु ख्वला प्वलाः नांगा यानाः वान्छवया बिल।
अले दाखमायागु कचायात तुइसे च्वंकाः त्वःताबिल।

8 थः ल्यासे जूबलय्याम्ह भाःतया नितिं
भांग्रा फिनाः ख्वइम्ह ब्याहा जुइत्यंम्ह मिसा थें ह्यँय्हँय् ख्व।

9 परमप्रभुया देगल्य् अन्नबलि व त्वँसाबलि छायेगु बन्द जूगु दु।
परमप्रभुया न्ह्यःने परमप्रभुया सेवक पुजाहारीत ह्यँय्हँय् ख्वयाच्वन।

10 बुँयात उजाड यानाब्यूगु दु।

बँ सुख्खा जूगु दु,
अन्न नष्ट जूगु दु,
न्हगु दाखमघ मदये धुंकल,
चिकं नं मदये धुंकल।

11 अय् बुँज्या याइपिं, निराश जु।
अय् दाखमा पीपिं ह्यँय्हँय् ख्व।

छव व तछवया लागिं ह्यँय्हँय् ख्व,
छाय्धाःसा बुँयागु अन्न नष्ट जूगु दु।

12 दाखमा सुकूचिन,
यःमरिमा गन।
धालेमा, खजूरमा, स्याउमा,
क्यबयागु थुपिं फुकं मा सुकूचिना वन।
धात्थें हे मनूतय्गु लयता नं फुनावंगु दु।

पस्ताय चायेत इनाप

13 हे पुजाहारीत, भांग्रा फिनाः नुगःपा दादां ख्व!
हे वेदीया न्ह्यःने सेवा याइपिं, ह्यँय्हँय् ख्व!
हे जिमि परमेश्वरया न्ह्यःने सेवा याइपिं,
भांग्रा फिनाः चच्छि च्वँ,
छाय्धाःसा छिमि परमेश्वरया छँय्
अन्नबलि व त्वँसाबलि छाये हयेगु दीधुंकल।

14 पवित्र अपसं घोषणा या,
पवित्र मुँज्या सःति।
परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु देगल्य्
देश्य् च्वंपिं सकल मनूत
अले थकालितयत् मुंकाः
परमप्रभुयात पुकारा या।

15 हाय! व दिं!
छाय्धाःसा परमप्रभुया दि लिक्क दु।
व ला दक्व शक्ति दुम्हपाखें सर्वनाश थें हे वइ।*

16 झीगु मिखां खंक हे नयेगु नसा नष्ट मजू ला?
अले आनन्द व लयता परमेश्वरयागु देगल्य् बन्द याःगु मदु ला?

17 पुसा चाग्वारा क्वय् सेकुन,

* 1:6 १:६ प्रका १:८ * 1:15 १:१५ यशै १:३:६; इज ३०:२-३; सप १:१४-२:३

धुकुति उजाड यानाबिल,
अले अन्नया धुकुति न्हावन,
छाय्धा:सा अन्न सुकूगनावने धुंकल।
18 पशुत गथे याना: ख्वयाच्चंगु दु।
सा द्रहंतयगु बथांत वाथा वाथा जुयाच्चंगु दु
छाय्धा:सा इमिगु निंति ज्वयेगु थाय मद्।
फैच्चलयया पुच: नं कष्टय् लानाच्चंगु दु।

19 हे परमप्रभु, जिं छिके ग्वाहालि फवने।
छाय्धा:सा मरुभूमिइ च्वंगु घॉय्ख्य: मिं न:गु दु,
अले मियागु जलां गुँइच्चंगु सिमा छवयकाब्यगु दु।
20 गुँपशुतयसं नं छिके ग्वाहालि फवनी,
छाय्धा:सा खुसि सुनावने धुंकल,
मिं पशुत ज्वयेगु थाययात भस्म या:गु दु।

2

सेनां थें क्व:बुँइचां हमला या:गु
1 सियोनय् तुरही पु!
जिगु पवित्र पर्वतय् ख्याच्च:या स: न्यकि!
देशय् च्वंपिं सकल मनूत थरथर खायेमा,
छाय्धा:सा परमप्रभुया दि वयाच्चंगु दु,
व लिक्क वयाच्चंगु दु।☆
2 खिउँसे व म्हाइपुसे च्वंगु दि,
सुपाँय् व यक्व हे खिउँसे च्वंगु दि!
डाँडाय् सुथय्यागु निभा: ला:गु थें
छगू त:धंगु व बल्ला:गु सेना वइ।
अज्या:पिं गुबलें मवनी, हानं गुबलें वइ नं मखु।☆
3 इमिगु न्ह्य:ने न्ह्य:ने मिं भस्म यानायंकी।
अले इमिगु ल्यूल्यु मि दनदन च्याइ,
इमिगु न्ह्य:नेया बँ अदनया क्यब थें हे च्वं
अले इमिगु ल्युने मरुभूमि थें च्वं।
इपिपाखें सुं नं बचय् जुइ फइ मखु।☆
4 इमिगु ख्वा: सलतयगु थें च्वं।
इपि सल गया: लडाइँ या:वनीपिं मनूत थें हे ब्वाँय् वनी।☆
5 इपिं डाँडाया च्वकाय् ब्वाँय् जुइगु स: रथतयगु स: थें
व भस्म याइगु मित्या:या स: थें च्वं,
इपिं लडाइँलय् वनेत्यपिं इव:लाक
च्वंपिं बल्ला:पिं सिपाइँत थें च्वं।
6 इमित खनीबलय् जाति जातित ग्याना: थुरथुर खाइ,
इमित खना: सकसिगु ख्वा: वँचुसे च्वनावनी।
7 इमिसं वीर सिपाइँतयसं थें हमला या:वइ।
अले सिपाइँतयसं थें प:खा: गइ।
इपिं इव:लाक न्यासि वनी,
इमिसं इव: स्यंकी मखु।

☆ 2:1 २:१ यर ४:५-६; इज ३३:३; १ कोर १५:५२; १ थेस ४:१६; प्रका ८:६-११:१९

☆ 2:2 २:२ सप १:१४-१५

☆ 2:3 २:३ इज ३६:३५

☆ 2:4 २:४-५ प्रका १:७-९

8 इमिसं छम्हयसिनं मेम्हयसित घ्वाइ मखु,
दक्चं थथःगु इवलय् न्यासि वनी।
अले थःगु इवः मस्यंकुसे हे
शन्नृतयसं पनातःगु चिकाः दुहां वनी।

9 इमिसं शहरय् हमला याःवइ।
इपि पःखाः च्वय् च्वय् ब्वाँय् वनी।
अले छँया इयालय्
इपि खँत थें दुहां वनी।

10 इमिगु न्ह्यःने पृथ्वी क्वारा क्वारा सनी
अले आकाश थुरथुर खाइ।
सूर्य व तिमिला खिउँसे च्वनी,
अले नगुत नं थी मखु।*

11 परमप्रभुं थः सेनातय् न्ह्यःने तसकं थ्वःगु सः न्यंकादी।
वयकलं धाःथें याइपि
वयकःया सेना तसकं बल्लाः अले यक्व नं दु।
परमप्रभुया दि तःधं व सिक्क हे ग्यानपुसे च्वं!
थ्व सुनां सह याये फइ?*

पस्ताय् चायेत इनाप

12 परमप्रभुं धयादी, “आः नं छिपि पूरा मन बियाः
अपसं च्वनाः, ख्वयाः व दुखं च्वनाः जिथाय् लिहां वा।”

13 नुगः मछिंकाः थःगु वसः मखु,
तर थःगु नुगः खुनाः
परमप्रभु थः परमेश्वरपाखे लिहां वा,
छायधाःसा वयकः दया व माया क्यनादीम्ह,
तं क्यनेत हथाय् मचायादीम्ह,
अले सदां दयामाया यानादीम्ह,
अले थःगु सजॉय पनेत न्ह्याबले तयार जुयादीम्ह खः।*

14 सुनां स्यू- वयकलं थःगु सजॉय पनादी ला?
अले सराःया पलेसा आशिष बियादी ला?
परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात
छिमिसं छायेत माःगु अन्नबलि व त्वँसाबलि बियादी ला?*

15 सियोनय् तुरही पु!
पवित्र अपसंया दि घोषणा या,
पवित्र मुँज्या सःति!

16 मनूतयूत मुंकि,
मुँज्यायात अर्पण या,
थकालितयूत मुंकि,
चीधिकःपि मस्त
व दुरु मछ्युनिपि मस्तयूत नं मुंकि!
ब्याहा याइम्ह मिजं थःगु क्वथां
अले ब्याहा याइम्ह मिसा
थःगु दुनेया क्वथां पिहां वयेमाः।

17 परमप्रभुया न्ह्यःने सेवा याइपि पुजाहारीत,

* 2:10 २२:१० प्रका ८:१२ * 2:11 २२:११ भज ७६:७; इज २२:१४; नह १:६; सप १:१४; मला ३:२; प्रका ६:१७

* 2:14 २२:१४ योए १:९,१३; योना १:६; ३:९

* 2:13 २२:१३ प्रस ३४:६; भज ५१:१७; यशै ५७:१५; योना ४:२

देगःया दलान व वेदीया दथुइ च्वनाः ख्वयेमा।☆
 अले इमिसं थथे धकाः प्रार्थना यायेमा,
 “हे परमप्रभु, थः मनूतयत् दया यानादिसँ।
 छि थः मनूतयत् हेस्याके बियादी मते,
 अले मेपि जातितयगुपाखें हेपय् याकादीमते।
 ‘इमि परमेश्वर गन दु’ धकाः
 मेपि जातितयत् छाय् धाय्के बीगु?”

हाकनं थापं यायेगु बचं

18 अले परमप्रभुं थःगु देशयात तसकं च्यूताः कयादी,
 अले वयकलं थः प्रजातयत् माया यानादी।
 19 परमप्रभुं थः प्रजातयत् थथे धकाः लिसः बियादिल,
 “स्व, जिं छिमित अन्न, न्हगु दाखमघ व चिकं बी!
 छिमित माक्व हे बी।
 आवांलि मेपि जातितयगु न्ह्यःने
 छिमित हेस्याके बी मखु।

20 “जिं उत्तरपाखें वःपि सेनायात
 छिमिगु न्ह्यःने तापाक लिनाछवये,
 अले वयात जिं मरुभूमिइ लिनाछवये।
 न्ह्यःनेयापि इवःयात पुर्बय् च्वंगु मृत सागरय्
 अले ल्यूनेयापि इवःयात पच्छिमपाखे च्वंगु भूमध्यसागरय् लिनाछवये।
 अले इपि अन सिनाः तसकं ध्वगिक नवइ।”

धात्थें हे परमप्रभुं तःधंगु ज्या यानादिल।

21 अय् यहदा देश, ग्याये मते!

लयताया च्वँ अले न्ह्यइपुकि!

छाय्धाःसा परमप्रभुं ततःधंगु ज्या यानादीगु दु।☆

22 अय् गुँपशुत, ग्याये मते!

छाय्धाःसा मरुभूमिइ च्वंगु ख्यः वाउँसे च्वंगु दु,

सिमाय् फल सयावःगु दु!

व यःमरिमाय् व दाखमाय् यक्व हे फल सःगु दु।

23 हे सियोनयापि मनूत, लयता,

परमप्रभु थः परमेश्वरयाके लय् लयताता न्ह्यइपुइकाच्वँ!

छाय्धाःसा वयकलं दकलय् न्हापां वइगु वा छिमित बियादीगु दु,

छाय्धाःसा वयकः विश्वास याये बहःम्ह खः।

अले छिमिगु निति माक्व वा वयकादी

न्हापागु वा व लिपायागु वा न्हापा थें हे वयकादी।

24 अले अन्न तइगु थाय् अन्नं जाइ,

घःत न्हगु दाखमघ व चिकनं बिलिबिलि जाइ।

25 “गुगु बालियात पुचलय् च्वनीपिं,

प्लाथं चुया जुइपिं, स्यंकीपिं व चाइपिं तःधंगु पुचयापिं

क्वःबुईचात अर्थात

जिं छिमिगु दथुइ छवयाहयापिं जिगु तःधंगु सेनां नःगु खः,

जिं छिमित उपिं दँया पलेसा पुलाबी।

26 छिपिं प्वाः जाय्क नयाच्वने दइ।

अले छिमिगु लागिं अजू चायापुगु ज्या यानादीम्ह
परमप्रभु छिमि परमेश्वयागु नांया छिमिसं प्रशंसा याइ।
अले जिमि प्रजा गुबलें मछालपुइका च्वने माली मखु।
27 अले जि इस्त्राएलया दथुइ दु,
जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः
अले जि बाहेक मेपि सुं मदु धकाः छिमिसं सी।
जिमि प्रजा गुबलें मछालपुइका च्वने माली मखु।*

परमप्रभुया दिं

28 “वया लिपा
जिं जिगु आत्मां फुक्क मनूतयत जायकाबी।
अले छिमि काय् म्हायपिन्सं अगमवाणी नवाइ।
छिमि बुरापि मनूतयसं म्हगस खनी।
अले छिमि ल्याय्म्ह मनूतयसं दर्शन खनी।
29 अले व दिखुन्ह जिमि च्यः व जिमि भ्वातितयके नं
जिं जिगु आत्मा प्वंकाबी।
30 अले आकाशय् व पृथ्वीइ
जिं अजू चायापुगु ज्या व चिं क्यने,
अन हि, मि व कुँत्याः खने दइ।
31 परमप्रभुयागु व तःधंगु व ग्यानपुसे च्वंगु दिं वये न्ह्यः
सूर्य खिउंसे च्वनावनी व तिमिला हि थें ह्यौउसे च्वनावनी।
32 अबलय् परमप्रभुयागु नां काइपिनिगु उद्धार जुइ।”*

3

जाति जातितयगु न्याय

1 परमप्रभुं धयादी, “उगु दिनय् व उबलय् हे
जिं यहदा व यरुशलेमयापि मनूतयत हाकनं भिं यानाबी।
2 उबले जिं सकल जातितयत छथाय् मुंकाः
यहोशापातया* बैसीइ यके।
अन हे जिं उपिं जातितयत न्याय याये,
छाय्धाःसा इमिसं जिमि प्रजा, जिगु उत्तराधिकारी इस्त्राएलयात
जाति जातितय दथुइ छ्यालब्याल यानाबिल,
अले जिगु देशयात ब्वथला बिल।
3 इमिसं जिमि प्रजाया निति चिष्टा तल,
अले वेश्याया पलेसा छम्ह मिजमचा बिल,
छम्ह मिसामचा मियाः दाखमघ त्वन।
4 “हे टुरोस, सीदोन व पलिशतीया फुक्क लागाय् च्वंपिं मनूत, जिनापं छिमिगु छु ज्या दु? छु छिमिसं जिं यानागु ज्यायागु पलेसा जिके
कायेत्यनागु खः ला? छिमिसं कायेत्यनागु खः धयागु जूसा, व जिं याकनं हे छिमिगु छेनय् प्वंकाबी।*
5 छाय्धाःसा जिगु लुँ व वहः अले फुक्कं भिंगु सामान छिमिसं छिमिगु देगलय् यंकुगु दु।
6 छिमिसं यहदाय् च्वंपिं मनूतयत व यरुशलेमय् च्वंपिं मनूतयत इमिगु देशं तापाक्क छवयेत ग्रीकतयगु ल्हातय् मियाछवःगु दु।
7 “अथे जुयाः न्येँ, छिमिसं इमित म्यगु थासं जिं इमित लिक्का हये, अले छिमिसं ब्यगु पलेसा छिमिगु छेनय् हे प्वंकाबी।
8 छिमि काय् म्हायपिन्त जिं यहदाया मनूतयगु ल्हातय् मियाबी। इमिसं थुमित तापाक च्वंपिं छगू जाति शबायापिं मनूतयत मियाबी,” परमप्रभुं
धयादीगु दु।

9 जाति जातितयगु दथुइ थथे धकाः घोषणा या,
लडाइँ यायेत तयार जु!

* 2:27 २:२७ यशै ४:५-६ * 2:32 २:३२ ओब १७; रोम १०:१३ * 3:2 ३:२ यहोशापात हिब्रू भाषाय् थुकिया अर्थ “परमप्रभुं न्याय यानादी।” * 3:4 ३:४-८ यशै १४:२९-३१;
२३:१-१८; यर ४७:१-७; इज २५:१५-२८:२६; आमो १:६-१०; सप २:४-७; जक १:१-७; मती ११:२१-२२; लूक १०:१३-१४

बहादुर सिपाइँतयत् न्यंकि!

दक्व सिपाइँतयत् मुंकि अले हमला या।

10 छिमिगु हलोया फालीतयत् दायाः तरवार दयकि
अले छिमिगु ईचायात दायाः भाला दयकि।

बम्लाःपिन्सं थथे धायेमा,

“जि बल्ला।”☆

11 हे प्यखेरं च्वंपि जातित, याकनं वा,
अले छिपि सकले छथाय हे मुँ।

हे परमप्रभु, छिं थः शुरवीरतयत् अन हयादिसँ।

12 “जातित सुरय् जुयाः

यहोशापातया बैसीइ वयेमा,

छाय्धाःसा जिं अन हे

प्यखेरं च्वंपि जातितयग्गु न्याय यायेत फेतुये।

13 ईँचा संकि, छाय्धाःसा छव लयग्गु ई जुइ धुंकल।
वा, दाखयात न्हुतुन्हु,

छाय्धाःसा दाखतिसिगु थाय जाये धुंकल,

दाखति तइगु गाः जायाः भयभय् बिल।

इपि तसकं मभिना वने धुंकल।”☆

14 न्याय याइगु बैसीइ

ग्वाः ग्वाः मनूत मुनाच्चंगु दु,

छाय्धाःसा न्याय याइगु बैसीइ

परमप्रभुया दि न्ह्यःने हे थ्यंकः वःगु दु।

15 सूर्य व तिमिला खिउँसे च्वनी,

अले नगु थी मखु।

16 परमप्रभु सियोनं तस्सलं हालादी।

वय्कःया सः यरूशलेमं वःगु नँ न्याःगु सः थें च्वं।

आकाश व पृथ्वी थुरथुर खाइ।

परमप्रभु धासाः थः प्रजाया नितिं शरण कायेगु थाय्

व इस्त्राएलया मनूतयग्गु नितिं किल्ला जुयादी।☆

परमप्रभुया मनूतयत् सुवाः

17 “अले पवित्र पर्वत सियोनय् च्वनीम्ह परमप्रभु

छिमि परमेश्वर जि हे खः धकाः छिमिसं सीका काइ।

अले यरूशलेम पवित्र जुइ,

विदेशीतय्सं हानं गुबलें थन हमला याःवइ मखु।☆

18 “व दिखुन्हु पहाडं तसकं साःगु दाखमघ ज्वया वइ।

अले डाँडाय् दुरु बाः वइ।

यहदाया फुक्कं खुसिचाय् लः बा वइ।

परमप्रभुया देगलय् लःया मूल तज्यानाः लः पिहां वयाः

शिन्तीमया बैसीयात प्याकी।☆

19 तर यहदाय् च्वंपि मनूतयत् अत्याचार याःगुलि

व ट्रुमदुपिनिगु हि बाः वय्कगुलि,

मिश्र देश उजाड जुइ

☆ 3:10 ३:१० यशै २:४; मीका ४:३ ☆ 3:13 ३:१३ प्रका १४:१४-१६,१९-२०; १९:१५

☆ 3:16 ३:१६ यशै १३:१३; यर २५:३०; होशै ११:१०; आमो १:२

☆ 3:17 ३:१७ इज ३६:८-१२

☆ 3:18 ३:१८ गन्ती २५:१; यहो २:१; ३:१; आमो १:१३; मीका ६:५

- व एदोम छुं बुया मवइगु मरुभूमि जुयावनी।☆
- 20 यहदा न्ह्याबलेया निंतिं
व यरुशलेम पुस्ता पुस्ता तकं हे मनूतयगु लागि च्वनेगु थाय् जुयाच्चवनी।
- 21 जिं क्षमा मयानानीगु इमिगु हिया दोष,
जिं क्षमा यानाबी।”
- परमप्रभु सियोनय् च्वनादी।

☆ 3:19 ३:१९ व्य १९:११-१३; २९:८-९; हितो ६:१७; यशै ५९:७

आमोसया सफू म्हसीका

बाइबलया अगमवक्तात मध्ये आमोस दकलय न्हापांम्ह खः, गुम्हयसिगु बुखें ताहाकः यानाः च्वयातःगु दु। आमोस यहदा देशया छगू शहरय च्वंम्ह खः, अयनं परमेश्वरं वयात उत्तरी इस्राएल राज्यया जुजु व हाकिमतयत् परमप्रभुया ख्याचवः धायेत छवल। थ्व ई.पू. ७५० लय् जूगु घटना खः। थ्व ई व देशया निति तःधंगु उन्नतिया ई खः। तर आमोस अगमवक्तां अन तःमित जुयाच्वंगु खन, तःमितयसं मगाःमचाःपिन्त अन्याय यानाः अले क्वत्यलाः थःगु प्वाः जायकाच्वंगु खन। इमिसं दुनुगलंनिसें धर्म व थितिकृति मानय् मयाः अले सुरक्षा स्वयेबलय् दु थें च्वं अयनं अन धात्थेया सुरक्षा मदु। तःधंगु साहस व जोश कयाः वं थ्व देशयापिं मनूतयत् सजाँय बियादीत्यंगु दु धकाः प्रचार यात। “न्याय खुसि थें न्ह्याना वनेमा” धकाः वं ततःसलं हालाः प्रचार यात। वं थथे नं धाइगु, “योसेफया म्वनाच्वपिं मनूतयत् दया यानादी।” (५:१५)।

धलः पौ

इस्राएलया जःलाखःला राज्यतयगु न्याय १:१-२:५

इस्राएलया न्याय २:६-६:१४

न्यागू दर्शन ७:१-९:१५

आमोस

1 तकोय् च्वपिं फैजवाःत मध्ये छम्ह आमोसया वचन। वं इस्राएलय् भुखाय् ब्वःगु* निदें न्ह्यः इस्राएलया बारे थ्व दर्शन खन। उबलय् उज्जियाह† यहदाया जुजु व येहोआशया काय् यारोबाम‡ इस्राएलया जुजु खः।*

2 वं धाल,

“परमप्रभु सियोन पर्वतं सिंह थें गर्जय् जुयादी,
अले वय्कः यरूशलेमं थ्वय्क हालादी।

फैजवाःतयगु घाँयख्यः

व कर्मेल डाँडाया च्वकाय् दुगु घाँय गनावनी।”*

इस्राएलया जःलाखःला देशतयगु न्याय

अरामया न्याय

3 परमप्रभुं थथे धयादीगु दु,

“दमस्कसया मनूतयसं तःक्व हे पापयात,
जिं इमित सजाँय मब्यूसे त्वःते हे मखु।
छाय्धाःसा नैयागु वा दुगु ज्याभलं अन्न दार्थे हे

इमिसं गिलादया मनूतयत् तसकं बांमलाःगु व्यवहार यात।*

4 जिं जुजु हजाएलया दरबारय् मि तयाः छवय्काबी,
अले उकिं बेन-हददया किल्लात भज्यंका नाश याइ।

5 जिं दमस्कसया म् ध्वाखात तछ्यानाबी,
जिं आवनया ब्यासिइ च्वपिन्त

व बेथ-अदनया शासकयात भज्यंका नाश यानाबी।
अरामया मनूतयत् ज्वनाः कीर देशय् यंकी,”

परमप्रभुं धयादी।

पलिश्तीया न्याय

6 परमप्रभुं थथे धयादी –

“गाजाय् च्वपिं मनूतयसं तःक्व हे पापयात,
जिं इमित सजाँय मब्यूसे त्वःते मखु!

इमिसं फुक्क खलःयात ज्वनायंकाः
एदोमया ल्हातय् मियाबिल।*

7 जिं गाजाया पखालय् मि तयाः छवय्काबी,

* 1:1 १:१ भुखाय् ब्वःगु थ्व ७५० ई.पू. पाखे जूगु खः। अले जक १४:५ पदय् धयातःगु भुखाय् ब्वःगु थ्व हे जुइकु। † 1:1 १:१ ई.पू. ७९२-७४० लय् उज्जियाह यहदाया जुजु खः।

‡ 1:1 १:१ ई.पू. ७९२-७५३ लय् यारोबाम इस्राएलया जुजु खः। * 1:1 १:१ २ राज १५:१-७; २ इति २६:१-२३; २ राज १४:२३-२९ * 1:2 १:२ योए ३:१६ * 1:3 १:३-५ यशै १७:१-३; यर ४९:२३-२७; जक ९:१ * 1:6 १:६-८ यशै १४:२९-३१; यर ४७:१-७

उकिं वया फुक्क किल्लात भज्यंक नाश याइ।
 8 अशदोदया जुजुयात व अशकलोनया शासकयात
 भज्यंक नाश यानाछवये।
 जिं एक्रोनया विरोधय् जिगु ल्हाः ल्हने,
 अले ल्यंदुपि फुक्क पलिशतीत सी,”

परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

टुरोसया न्याय

9 परमप्रभुं थथे धयादी –

“टुरोसया मनूतयसं तःक्व हे पापयात,
 जिं इमित सज्जय मब्युसे त्वःते मखु!
 इमिसं फुक्क खलःयात एदोमयात मियाः इस्राएलीलिसें,
 दाजुकिजा थें जुइगु सन्धियात त्वाथुल,☆
 10 जिं टुरोसया परखालय् मि तयाः छवयकाबी,
 उकिं वया किल्लात भज्यंक नाश याइ।”

एदोमया न्याय

11 परमप्रभुं थथे धयादी,

“एदोमया मनूतयसं तःक्व हे पाप यात,
 जिं इमित सज्जय मब्युसे त्वःते मखु!
 इमिसं थः दाजुS, इस्राएलीतयत् भतिचा नं दया माया मयासें
 तरवार ज्वनाः लिनाछवल,
 इमिगु तच्चःगु तंया कारणं याना,
 इमित झन अप्वः तं पिहां वल।☆
 12 जिं तेमान शहरय् मि तयाः छवयकाबी,
 उकिं बोजाया किल्लात भज्यंक नाश याइ।”

अम्मोनया न्याय

13 परमप्रभुं थथे धयादी –

“अम्मोनया मनूतयसं तःक्व हे पापयात,
 जिं इमित सज्जय मब्युसे त्वःते मखु!
 इमिसं थःगु सिमाना अप्वः दयकेत गिलादया
 प्वाथय् दुपि मिसातयगु प्वाः तरवारं फायाबिल,☆
 14 जिं रब्बाया परखालय् मि तयाः छवयकाबी,
 उकिं वया किल्लात भज्यंक नाश याइ।
 व लडाइँया दिनय् तसकं हल्ला जुइ,
 अले तसकं तःच्चगु वाफय् वःगु दिनय् थें लडाइँ जुइ।
 15 इमि जुजु व
 भारदारतयत् ज्वना यंकी,”

परमप्रभुं धयादी।

2

मोआबया न्याय

1 परमप्रभुं थथे धयादी –

“मोआबया मनूतयसं तःक्व हे पापयात,
 जिं इमित सज्जय मब्युसे त्वःते मखु!
 इमिसं एदोमया जुजुतयगु क्वँयत

☆ 1:9 १:९-१० यशै ३३:१-१८; इज २६:१-२८:११; योए ३:४-८; जक १:१-४; मत्ती ११:२१-२२; लूक १०:१३-१४ § 1:11 १:११थः दाजुकिजा इस्राएलीत याकूबया सन्तान खः, गुम्ह एदोमीतय् पुर्खा एसावया दाजुकिजापि खः। ☆ 1:11 १:११-१२ यशै ३४:५-१७; द३:१-६; यर ४१:७-२२; इज २५:१२-१४; ३५:१-१५; ओब १-१४; मला १:२-५ ☆ 1:13 १:१३-१५ यर ४९:१-६; इज २१:२८-३२; २५:१-७; सप २:८-११

च्याका: चूं चूं या:गुलि,☆

- 2 जिं मोआबय् मि तयाबी,
अले उकिं किर्योतया किल्लात भज्यंक नाश याइ।
लडाइया हो हल्ला,
त:च्वगु लडाइया स: व तुरहीया स:या दथुइ मोआबया मनूत नाश जुइ।
3 जिं इमि शासक व
इमि दक्व भारदारतय्त भज्यंक नाश याये,”

परमप्रभुं धयादी।

यहदाया न्याय

4 परमप्रभुं थथे धयादी –

- “यहदाया मनूतयसं त:क्व हे पापयात,
जिं इमित सज्जोय मब्युसे त्व:ते मखु।
इमिसं परमप्रभुया व्यवस्थायात हेला यात,
वयक्:या विधित पालन मयात।
इमि पुर्खात ल्यूवपि घ:तयसं
इमित मखुगु लैय् यंकल।
5 अथे जुया: जिं यहदाय् मि तयाबी,
उकिं यरुशलेमया किल्लात भज्यंक नाश याइ।”

इस्त्राएलया न्याय

6 परमप्रभुं थथे धयादी –

- “इस्त्राएलया मनूतयसं त:क्व हे पापयात
जिं इमित सज्जोय मब्युसे त्व:ते मखु,
इमिसं धर्मीतय्त वह:या लागि
व चीमिपिन्त छज्व: चप्पलया लागि मिया छवइ।
7 इमिसं चीमितयग् छेनय्
बैय् च्वंगु धू थें न्हतुमत न्हइ,
क्वत्यका च्वनेमा:पिन्त न्याय याइ मखु।
अबु व काय् छम्ह हे मिसायाथाय् वना:
जिगु पवित्र नांयात क्वह्यांकी।
8 इपिं सकले वेदीया न्ह्य:ने
बर तयात:गु वसतय् ग्वारातुली।
बं पूगु ध्यबां न्यागु दाखमघ
थ: घ:तय् देगलय् त्वनी।
9 “जिं थ:म्हं हे इमिगु न्ह्य:ने एमोरीतय्त भज्यंक नाश यानाबिया,
इपिं खय: सिमा ति त:जा: अले स्वसिमा थें बल्ला: जूसं नं,
जिं इमिगु च्वय्च्वंगु फल
व इमिगु क्वय् च्वंगु हा नाश यानाबिया।☆
10 एमोरीतयग् देश बीत
जिं छिमित मिश्र देशं लिंगना हया,
पिइदें तक मरुभूमिइ न्ह्यलुवा: जुया: यंका:।
11 “जिं छिमि काय्पिपाखें अगमवत्तात ल्यया
अले छिमि ल्याय्म्हपिपाखें नाजिरीत* ल्यया।
अय् इस्त्राएलया मनूत,
छु थ्व खँ ख:गु खँ मखु ला?”

☆ 2:1 २:१-३ यशै १५:१-१६:१४; २५:१०-१२; यर ४८:१-४७; इज २५:८-११; सप २:८-११ ☆ 2:9 २:९ व्य ३:८-११

* 2:11 २:११नाजिरी दाखमघ वा अय्ला त्वने मखु वा सँ चाये

मखु धका: भाकल याना परमेश्वरपाखे थ:गु भक्ति क्यनीपि इस्त्राएलीत, स्वयादिसँ, गन्ती ६:१-८

परमप्रभुं धयादी।

- 12 “तर छिमिसं नाजिरीतयत् दाखमघ त्वंकल,
अले अगमवक्तातयत् अगमवाणी ल्हाये मते धकाः आज्ञा बिल।
- 13 “स्व, आः ला जिं छिमित अन्नं जाःगु
गाडां क्यलायंकूगु थें क्यले।
- 14 तसकं ब्वाँय् वनेफुम्ह नं उम्के जुइ फइ मखु,
अले बल दुम्हयसिनं नं थःगु बल छ्यले फइ मखु,
लडाइँलय् वनीम्हयसिनं नं थःत बचय् याये फइ मखु।
- 15 धनुष वाण चले याइम्ह नं थःगु थासय् दनाच्चवने फइ मखु,
फुर्ति पिकयाः ब्वाँय् वनीम्हं नं थःत बचय् याये फइ मखु,
न त सल गया वनीम्हं थःगु प्राण बचय् याये फइ।
- 16 दक्व शक्ति दुम्ह सिपाइँ नं
थःगु हतियार त्वःताः ज्यान बचय् यायेत बिस्सुं वनी,”

परमप्रभुं धयादी।

3

इस्त्राएलया विरोधय् साक्षीत सःतूगु

- 1 अय् इस्त्राएलयापि मनूत, परमप्रभुं छिमिगु विरोधय् अर्थात मिश्र देशं जिं हयापि फुक्क खलःया विरोधय् धयादीगु थ्व वचन न्यँ –
- 2 “पृथ्वीइ च्वाँपि फुक्क परिवारतयगु दथुइ
जिं छिमित जक ल्ययागु दु।
अथे जुयाः छिमिगु दक्व पाप
व अधर्मया नितिं जिं छिमित सजाँय बी।”
- अगमवक्ताया ज्या
- 3 छु निम्ह मनू खँ मिलय् मजुइकं
निम्हं नापनापं जुइ ला?
- 4 शिकार मदयकं झालय् सिंह हाली ला?
छुं हे मदयकं व थःगु गुफाय् घ्वारघ्वार याइ ला?
- 5 बँय् जाः मतयकं झंग जालय् क्यनी ला?
जालय् हे मक्यंक जाः बँय्थासं च्वय् तिकन्हइ ला?
- 6 गुगुं शहरय् लडाइँया तुरही पुइबलय्
मनूत मग्याइ ला?
परमप्रभुं मछवतले
छु गुगुं शहरय् विपत्ति वइ ला?
- 7 धात्थें हे परमप्रभु परमेश्वरं
थः दास अगमवक्तातयत्
थःगु योजना मक्यंसे छुं नं यानादी मखु।
- 8 सिंह गर्जय् जुइबलय्
सु मग्याइ?
परमेश्वरं न्ववानादीबलय्
सुनां अगमवाणी न्वमवासे च्वने फइ?
- सामरिया नाश जूगु
- 9 अशदोदया किल्लात व मिश्र देशया किल्लाय् च्वनीपि
मनूतयत् थ्व घोषणा या,
“सामरियाया पहाड पहाडय् छिपि मूवा।
अन दुने जूगु तःधंगु हो हल्ला

व अन च्वंपि मन्तय दथुइ क्वत्यलेगु ज्या जुयाच्चंगु स्व।”

10 परमप्रभुं धयादी, “खःगु गय् यानाः यायेगु धकाः इमिसं मस्यु,
इमिसं लुतय् याःगु व खुयाहःगु सामान
थःपिनिगु किल्लाय दुने मुंकी।”

11 अथे जुयाः परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,
“छम्ह शत्रुं देशयात घेरय् याइ,
वं छंगु सुरक्षाया किल्लाय नाश याइ,
च्वनेगु थाययात लुतय् याइ।”

12 परमप्रभुं थथे धयादी,
“गथे फैजवालं सिंहयागु म्हुतुं तुतियागु निपु क्वय्यं
वा छकुचा न्हायपं जक छुटे याइ,
अथे हे उपिं इस्त्राएलीत मध्ये कम मन्तयगु जक उद्धार जुइ,
अले इमिके लासा वा खाताया कुचा स्वयाः मेगु छुं हे ल्यं दइ मखु।”

13 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, “आः थ्व खँ न्यँ, याकूबया घरानायागु विरोधय् साक्षी ब्यु।

14 “जिं इस्त्राएलीतयत् इमिसं याःगु पापया सजॉय बीगु दिनय्
इमिसं याःगु पापया नितिं सजॉय बी,
जिं बेथेलया वेदीतयत् भज्यंक नाश याये,
अले वेदीया नेकूत* त्वधुलाः बँय् कुतुंवइ।*†

15 जिं चिकुलाबलय् च्वनीगु छँ
व तान्वःबलय् च्वनीगु छँ निगु नं भज्यंक नाश यानाबी,
किसिया वां छाय्पिया तःगु छँ नाश जुइ,
ततःखाःगु छँ स्यंकी तिनि।”

परमप्रभुं धयादी,

4

इस्त्राएलया मन्त परमेश्वरपाखे लिहां मवःगु

1 अय् सामरिया डाँडाय् च्वनीपिं बाशानया ल्हंपिं सात,
छिपिं मिसात, गुपिन्सं चीमिपिन्त क्वत्यलाच्वन अले मगाःमचाःपिन्त दुःख बियाच्वन।
अले थः भाःतयात धयाच्वन, “जिमित त्वनेत छुं हयाबियादिसँ।”

2 परमप्रभु परमेश्वरं थःगु पवित्रतां थ्व पाफयादीगु दु,
“स्व, व दिं धात्थे वइ
गबले इमिसं छिमित न्यायात बल्ल्छीं सालाकाः थें
अंकुसें सालायंकी।

3 छिपिं दक्वसित पःखाःया ह्वतं यनी,
अले छिमित हर्मानपाखे वांछवइ,”

परमप्रभुं धयादी।

इस्त्राएलीतयसं सय्के फइ मखु

4 “बेथेलय् वनाः पाप या।
गिलगालय् वनाः झन अप्वः पाप या।
सुथ पतिकं छिमिगु भेटी हति,
अले स्वन्हु स्वन्हु दुखुन्हु थथःगु झिब्वय् छव्व हति।*†

5 सोडा तःगु मरि† सुभाय्या बलि छा,

* 3:14 ३:१४ वेदीया नेकूत १ राज १:५०; २:२८ पदय् छिकपिन्सं खंकेफु, मन्तयसं विश्वास याइ कि गबलय् छम्ह मन् मेम्ह मन् खनाः बिस्सुं वनी, वं वेदीया नेकूतयत् ज्वनेफु। अनलि व सुरक्षित जुइ अले मेम्ह मनुखं मुद्रया फैसला यायेत न्यायाधीश मवतले वयात स्यायेगु अनुमति बी मखु। † 3:14 ३:१४ २ राज २३:१५ * 4:4 ४:४ मन्तयसं थ्व बलि दँय् छक्वः हयेमा धकाः भाःपी न्हियान्हिंथं मखु, स्वयादिसँ, १ शम् १:२१। अले परमप्रभुयाथाय् झिब्वय् छव्वः इमिसं स्वदँय् छक्वः हयेमा धकाः भाःपी, स्वन्हु पतिकं मखु, स्वयादिसँ, ल्य १४:२८ † 4:5 ४:५ इस्त्राएलया व्यवस्थां मन्तयत् सुभाय्या बलिनापं सोडा दुगु मरि वेदीइ छव्यके बी मखु, स्वयादिसँ, लेवी २:११; ७:१२-१३

थःयसें बलिया निति धक्कु त्वःताः न्यासि हूँ,
उकिया निति घमण्ड या,
छाय्धाःसा अथे यायेगु छिमित यः,”

परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

6 “जिं दक्व शहरय् छिमित घांलाका बिया,
अले छिपिं च्वनीगु फक्क थासय् मरि कम यानाबिया,
अथे जूसां छिपिं जिथाय् फहिला मवः,”

परमप्रभुं धयादी।

7 “अन्न मुनीगु स्वला न्हः हे जिं छिमिथाय्
वा वयेगु दीकाबिया।
जिं छगू शहरय् वा वयकाबिया,
मेगु शहरय् वा मवय्का।
छगू बुँइ वा वल
अले मेगु बुँ वा मवयाः गना वन।

8 मनुत शहर शहर जुयाः लःया निति धेधे चुइक जुयाजुल,
तर त्वनेत माक्व मदु,
अथे जूसां छिपिं जिथाय् फहिला मवः,”

परमप्रभुं धयादी।

9 “जिं तःकः मछि छिमिगु क्यब व दाखक्यबय् ल्वय्
व फ्वसा वय्काः सखाप याना।
छिमिगु यःमरि व जैतूनया सिमायात क्वःबुँचातय्सं सखाप याका,
अथे जूसां छिपिं जिथाय् फहिला मवः,”

परमप्रभुं धयादी।

10 “जिं छिमिगु दथुइ मिश्र देशय् थें
महामारी छवयाहया।
जिं छिमि ल्याय्म्हपिं मनुतयत् छिमिसं लाका काःपिं
सलतनापं लडाँइलय् स्याना,
छिमि सीपिं मनुतय्गु सीम्ह तसकं नवयाच्चंगु दु,
अथे जूसां छिपिं जिथाय् फहिला मवः,”

परमप्रभुं धयादी।

11 “जिं छिपिं मध्ये गुलिसित सदोम
व गमोरायात थें नाश याना।
छिपिं च्यानाच्चंगु मिं लिकागु ह्यंग्वाः थें जुल,
अथे जूसां छिपिं जिथाय् फहिला मवः,”*

परमप्रभुं धयादी।

12 “अथे जुयाः अय् इस्त्राएलयापिं मनुत,
जिं छिमित सजाँय बी, जिं अथे याः हे याये।
अय् इस्त्राएलयापिं मनुत जिं अथे याये त्यनागुलि छिपिं परमेश्वरया न्हःने वयेत तयार जु।”

13 पर्वतत दयकादीम्ह
व फय्यात सृष्टि यानादीम्ह परमेश्वर हे खः।
वय्कलं मनुतयत् थःगु बिचाः सीकेबी।
वय्कलं न्हियात चा यानादी,

* 4:11 ४:११ उत ११:२४

अले पृथ्वीया ततःजाःगु थासय् न्यासि झायादी।
दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वर वयकःया हे नां खः।

5

पस्ताय् चायेत इनाप

1 अय् इस्राएलया घराना, जिं हालागु विलापया म्ये न्यँ-

2 “कन्या इस्राएल हाकनं गुबलें
दने मफय्क क्वःदःगु दु,
वयात थःगु देशय् हे त्वःताथकल,
वयात थनीम्ह सुं हे मद्दु।”

3 परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी -

“इस्राएलया छगू शहरं दूःछिम्ह सिपाईं लडाइल्य वनी,
उपिं मध्ये सछिम्ह जक ल्यं दइ।
मेगु शहरं सछिम्ह सिपाईं लडाइल्य वनी,
उपिं मध्ये झिम्ह जक बचय् जुइ।”

4 परमप्रभुं इस्राएलया घरानायात थथे धयादी -

“जितः माला स्व, अले बचय् जुइ।

5 बेथेलयात माले मते,

गिलगालय् वने मते,
बेशेबाय् वनाः पुजा याये मते,
गिलगालया मनूतयत् धात्थें हे ज्वनायनी,
बेथेल धाःसा मदयावनी।”

6 परमप्रभुयात माला स्व, अले बचय् जुइ,
मखुसा वयकः योसेफया कुलपिके मि थें जुयावनी,
अले उकिं इमित भस्म याइ,
बेथेलय् व मि स्याइम्ह सुं नं दइ मखु।

7 छिमिसं न्याययात स्यंकीगु अले थुकियात खाइकाबीगु,
छिमिसं धार्मिकतायात धुल्य् वान्छवया बीगु।

8 किरकिटी व मृगशिरा नगु पुचःयात सृष्टि यानादीम्ह,
तसकं खिउँगुयात सुथसिया जलय् हीकादीम्ह,
न्हियात खिउँकाः चा यानादीम्ह,
गुम्हयसिनं समुद्रया लःयात सःतादी
अले उकियात बैय् प्वंकादी
वयकःया नां हे परमप्रभु खः।☆

9 वय्कलं थत्थें बल्लाःपिन्त नाश यानादी,
अले किल्ला दुगु शहर नं नाश यानादी।

10 इमान्दारपिं न्यायधीसतयत् छिमिसं तच्चकं मयय्कूगु दु,
अले खःगु सत्य खँ ल्हाइपिन्त नं क्वह्यंक्कूगु दु।

11 छिमिसं मगाःमचाःपिन्त क्वत्यला च्वन,
इमिगु अन्न लुतय् यानाच्वन।
अथे जुयाः ल्वहंया ततःखाःगु छँ
छिमिसं दय्कूसां छिपिं उकी च्वने दइ मखु।
छिमिसं लहलह वइगु दाखमा प्यूसां

☆ 5:8 ५:८ अय् ९:९; ३८:३१

- छिमिसं उकियागु दाखमघ त्वने खनी मखु।
 12 छायाधाःसा छिमिगु द्वंबिद्वं गुलि यक्व दु
 अले छिमिगु पाप गुलि तःधं धकाः जिं स्यू।
- छिमिसं धर्मीपिन्त दुःख बी अले घुस काइ,
 अदालतय् गरीबतयगु न्याय स्यंकूगु दु।
 13 अथे जुयाः बुद्धि दुम्ह मनु थज्याःगु इलय् सुम्क च्वनी,
 छायाधाःसा ई तसकं मभिं।
- 14 ह्यु याःसा भिं जुइ वया, मभिपाखें तापाक च्वँ,
 गुकिं यानाः छिपिं म्वानाच्च्वनी।
 अले जक छिमिसं धाःथें दक्व शक्ति दुम्ह
 परमप्रभु परमेश्वर छिपिनापं च्वनादी।
 15 मभिंगु फुक्क त्वःताछव, ह्यु ह्यु भिंगु खः व हे जक यय्की।
 अदालतय् न्याय ल्यंकाः तयाति,
 सके दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वरं
 योसेफया ल्यंदनिपिं मनूतयत दया यानादी ला।
 16 अथे जुयाः प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –
 “दक्व शहरया लँय लँय नुगः चेचेतुंक ख्वइगु व बिलाप जुइ,
 दक्व चुक चुकय् इमिसं हाय हाय याइ।
 बुँज्यायाइपिन्त बिलाप यायेत
 व मलामीतयत दुखं च्वनेत सःती।
 17 दक्व दाखक्यबय नुगः चेचेतुंक ख्वइगु जुइ,
 छायाधाःसा जि छिमिगु दथुं जुयावने,”

परमप्रभुं धयादी।

परमप्रभुया दिं

- 18 धिक्कार दु छिमित,
 गुपिन्सं परमप्रभुया दियात पिपाच्च्वनी।
 उगु दिनय् छिमित ह्यु फाइदा दइ?
 व दिं ला खिउँसे च्वनी, तुइसे च्वनी मखु।
 19 सिंहपाखें बिस्सुं वनाः
 सुं मनूया भालूयात नापलाःगु थें
 वा छें दुहां वनाः अंगलय् ल्हाः तःबलय्
 सर्प वयात न्या थें व दिं जुइ।
 20 खः धात्थें हे परमप्रभुया दिं तुइसे मखु, खिउँसे च्वनी।
 व भचा नं निभाः मत्वःगु तसकं खिउँगु दिं जुइ।
- 21 “छिमिगु धर्मयागु नखःचखः खनाः जि घच्चाः,
 जिं छिमिगु मुँज्यात सह याये हे मफु।[☆]
 22 छिमिसं जिगु नीतिं होमबलि
 व अन्नबलि छाःसां जि व नालाकाये मखु।
 छिमिसं छाःगु दकलय् बांलाःगु
 मेलबलियात नं जिं वास्ता याये मखु।
 23 छिमिगु भजन म्येया ग्यानापुगु सः जिपाखें तापाक ति।
 छिमिगु वीणाया सः जितः न्यने मयः।
 24 तर न्याय धाःसा खुसि थें

☆ 5:21 ५:२१-२२ यशै १:११-१४

अले धार्मिकता गुब्सं मसुइगु खुसि थें न्ह्याना च्वनेमा।

- 25 “अय् इस्राएलया घराना, छु मरूभूमिं हयाबलय्
छिमिसं पिइदें तक जितः बलि व भेटी छाया ला?✧”
- 26 मखु, छिमिसं ला थःगु हे निति
दयकातःगु छिमिगु मूर्ति,त,
छिमि राज घः सिक्कूत व नगु-घः कीयूनयात क्वबिया जुल।
- 27 अथे जुयाः दमस्कसं नं उखे तापाक जिं छिमित ज्वंकाछवये,”
परमप्रभुं धयादी, गुम्हयसिगु नां दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर खः।

6

- सियोनयापिन्त व सामरियायापिन्त धिक्कार
1 सियोनय् मोजमज्जा यानाः आरामं च्वनाच्चंपिन्त
व सामरियाया डाँडाय् थःत सुरक्षित तायकीपिन्त धिक्कार।
छिपिं न्हापांगु जातिया नांजाःपिं मनूत खः,
ग्वाहालि फ्वनेत छिमिथाय् इस्राएलया मनूत वयाच्चनी।
- 2 कल्नेह शहरय् वनाः स्व।
अनं तःधंगु शहर हमातय् हूँ।
अले अनं पलिशतीतयगु गात शहरय् हूँ।
छु उपि राज्यत स्वयाः छिपिं भिपिं खः ला?
छु इमिगु इलाका छिमिगु स्वयाः तःधं ला?
- 3 छिमिसं वयाच्चंगु विपत्तियात चीकाछवइ,
तर आतंकया ईयात न्ह्यःने हइ।
- 4 छिपिं किसिया दं तयाः दयकातःगु खाताय् घेनी,
थथःगु लासाय् आरामं त्यांग्रापुला च्वनी।
अले बांलाःपिं फैत
व ल्हंपिं द्रहंचातयगु ला नइ।
- 5 छिमिसं दाऊदं थें वीणा थाइ,
बाजनय् थत्थें लय् पिकाइ।
- 6 छिमिसं ततःग्वःगु ख्वलाय् दाखमघ त्वनी,
तसकं नस्वाःगु चिकं बुली।
तर योसेफया सन्तानत नाश जूगुली भचा नं दुःखी मजू।
- 7 अथे जुयाः ज्वंकावनीपिं दकलय् न्हापालाक छिपिं हे जुइ,
आकाझाकां छिमिगु भव्य व मोजमज्जा क्वचाइ।

इस्राएलीतयगु घमण्डयात परमप्रभुं मयय्कूगु

8 परमप्रभु परमेश्वरं थःगु हे नामं पाफयादीगु दु। दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वरं घोषणा यानादी –

“जिं याकूबया घमण्डयात यय्के मखु,
अले वया किल्लातयत् तच्चकं मयय्के।

जिं थुकी दुगु दक्वनापं
थ्व शहरयात शत्रुतयगु ल्हातिइ लःल्हानाबी।”

9 छखा छें झिम्ह मनू ल्यं दुसा, इपि नं सी।

10 सीम्ह मनूया सीम्हयात थुनेत जिम्मा कयातःम्ह थःलाःम्ह मनुखं सीम्हयात छेंनं पिकायेमा। उम्ह थःलाःम्ह मनुखं छेंय ल्यंदनिपिं मनूतयत्
थथे न्यनेमा, “छनापं सुं दनि ला?” वं दुनेनं लिसः बी, “मदु”, अले वं धाइ, “सुम्क च्वँ, झीसं परमप्रभुया नां हे काये मजू।”

11 परमप्रभुं आज्ञा बियादीगु दु,
वयकलं ततःखाःगु छें कुचा कुचा यानादी
अले चिचिखाःगु छें धू यानादी।

- 12 छु सलत पालूगु ल्वहँतय् ब्वॉय् वनी ला?
छु सुं मनुखं अन द्रहंयात सायकाः बुँ पाली ला?
तर छिमिसं न्याययात बिख
व धार्मिकताया फलयात खाइका ब्यूगु दु।
- 13 छिमिसं लो-देबार शहरयात त्याकाः काःगुलि घमण्डयात,
अले फुँइ यानाः धाल, “जिमिसं कार्नेम शहरयात थःगु हे बलं त्याकाकया।”
- 14 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, “अय् इस्राएलया घराना,
जिं छिमिगु विरोधय् छगू जातियात थने,
व जातिं छिमित लेबो हमातनिसें कयाः
अराबाया बेसी तक हे तसकं दुःखकष्ट बी।”

7

क्वःबुँचाया दर्शन

- 1 परमप्रभु परमेश्वरं जितः छगू दर्शन क्यनादिल – जुजुया ब्वयागु बाली लये धुंकाः अले न्हगु बाली सयावये धुंकाः वय्कलं छबथां क्वःबुँचात सृष्टि यानादीगु जिं खना।
2 इमिसं बुँइ च्वंगु बालीनाली नये धुंकाः जिं धया, “हे परमप्रभु परमेश्वर, क्षमा यानादिसँ। याकूब गथे यानाः म्वाये फइ? व तसकं हे चीधिकः तिनि।”
3 थ्व खँय् परमप्रभु इपिलिसें नरम जुयादिल।
“थथे जुइ मखु,” परमप्रभुं धयादिल।

मियागु दर्शन

- 4 परमप्रभु परमेश्वरं जितः थ्व क्यनादिल, मिं न्याय यायेत परमप्रभु परमेश्वरं क्वछिनादिल। व मिं ततःजाःगु समुन्द्रयात गंकाः जमिनयात नं भस्म यानाबिल।
5 उबले जिं तसलं धया, “हे परमप्रभु परमेश्वर, बिन्ति दु, पनादिसँ। याकूब गथे यानाः म्वाये फइ? व तसकं हे चीधिकः तिनि।”
6 थ्व खँय् परमप्रभु इपिलिसें नरम जुयादिल।
“थथे नं जुइ मखु,” परमप्रभु परमेश्वरं धयादिल।

साहुलया दर्शन

- 7 वय्कलं जितः थ्व नं क्यनादिल, का दुगु गँचा तयाः दयकातःगु अंगः लिकसं थःगु ल्हातय् का दुगु गँचा ज्वनाः प्रभु दनाच्चंगु जिं खना।
8 परमप्रभुं जितः धयादिल, “आमोस, छं छु खनाच्चवना?”
जिं लिसः बिया, “छगू का दुगु गँचा।”
अले परमप्रभुं धयादिल, “स्व, जिं थः मनु इस्राएलीतय्गु दथुइ छगू का दुगु गँचा तयाबी। आः जिं इमित बाकि तये मखुत।
9 “इसहाकया ततःजाःगु पुजा याइगु थाय् भज्यंक नाश जुइ,
अले इस्राएलया पवित्रथाय् भज्यंक स्यनी।
जिं तरवार ज्वनाः यारोबामया घरानायात हमला याये।”

आमोस व अमस्याह

- 10 अले बेथेलया पुजाहारी अमस्याहं इस्राएलया जुजु यारोबामयाथाय् थथे धाय्के छवल, “इस्राएलया मनूतय्गु दथुइ आमोसं छिगु विरोधय् जाः ग्वयाच्चंगु दु। थ्व देशं वयागु दक्व खँ सह याये फइ मखु,
11 छाय्धाःसा आमोसं थथे धयाच्चंगु दु,
“यारोबामयात तरवारं स्याइ,
अले इस्राएलयात धात्थें हे
थःगु देशं तापाक ज्वनायंकीतिनि।’ ”
12 अले अमस्याहं आमोसयात धाल, “अय् अगमवक्ता, थनं वनाछव यहदाय् हँ, अन नयेगु नसा कायेगु या, अले अगमवाणी धा।
13 बेथेलय् हाकनं गुबलें अगमवाणी धाये मते, छाय्धाःसा थ्व ला जुजुया पुजा याइगु थाय् व राज्य याइगु देगः खः।”
14 आमोसं अमस्याहयात थ्व लिसः बिल, “जि ला ज्यालाया निरितिं अगमवाणी धाइम्ह अगमवक्ता मखु, अगमवक्ताया पुचःयाम्ह नं मखु।
तर जि ला छम्ह फैजवाः व यःमरिमात स्वइम्ह मनु खः।
15 तर परमप्रभुं जितः फै-च्चलय् ज्वयेगुपाखें सःतादिल अले धयादिल, “हँ, वनाः जिमि इस्राएली मनूतय् अगमवाणी धाः।’
16 अथे जुयाः आः परमप्रभुया वचन न्यँ। छं धाइगु,

“ इस्त्राएलया विरोधय् अगमवाणी धाये मते,
 अले इसहाकया घरानातयग्नु विरोधय् प्रचार यायेगु त्वःति।’
 17 “अय्जूगुलि परमप्रभुं थथे धयादी –
 “ छं कलाः शहरय् छम्ह वेश्या जुइ,
 छं काय्म्हाय्पिन्त तरवारं स्याइ।
 छंगु देशयात नापय् याइ अले इनी।
 छ थः हे नं छगू मूर्ति पुजा याइगु छगू अशुद्धगु देशय् सी,
 अले इस्त्राएलया मनूतयत् धात्थे हे
 थःगु देशं तापाक ज्वना यंकी।’ ”

8

पाके जूगु फलया दाला

- 1 परमप्रभु परमेश्वरं जितः मेगु दर्शन क्यनादिल। दर्शनय् जिं पाके जूगु फलं जाःगु छगः दाला खना।
- 2 वयकलं जितः न्यनादिल, “आमोस, छं छु खनाच्चवना?”
 जिं लिसः बिया, “पाके जूगु फलं जाःगु छगः दाला नयेत तयार दु।”
 अले परमप्रभुं जितः धयादिल, “जि थः प्रजा इस्त्राएलयात सज्जोय बीत तयार दु। जिं इमिगु पापयात हाकनं मखंछु याये मखुत।”
- 3 परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, “व न्हि देगःया म्ये ख्वःसलय् हिली। सीम्हत प्यखेरं वांछवइ! सुम्क च्वेँ!”
- 4 मगाःमचाःपिन्त न्हत्तुमतु न्हइपि
 व देशया गरीबतयत् चीका छवइपि न्येँ,
 5 छिमिसं धाइ,
 “अमइया पवित्र दिं फुइन धकाः झीपि लँच्चवने फइ मखु,
 अले झीसं अन्न मि फइ।
 शबाथ गुबलय् क्वचाइ धकाः पियाच्चवने फइ मखु,
 अले झीसं छव मि फइ।”
 माना चिग्वः व ढक इयात्क यानाः
 जिमिसं मखुगु तराजु चले यानाः थगय् याये फइ।
- 6 जिमिसं चीमिपिन्त वहलं
 अले मगाःमचाःपिन्त छज्वः चप्पलं न्याये फइ,
 छवसनापं छव मी फइ।
 7 याकूबया गर्व, परमप्रभुं थःगु नामं थथे धयाः पाफयादीगु दु, जिं इमिसं याःगु छुं ज्यायात नं ल्वःमके मखु।
- 8 “छु थुकिं यानाः पृथ्वी मखाइ ला?
 उकी च्वनीपिं फुक्कसिनं बिलाप मयाइ ला?
 पृथ्वी खुसिबाःया इलय् नील खुसि थें थाहां वइ,
 थ्व च्वय् थाहां वइ,
 अले हाकनं खुसि थें क्वहां वनी।”
- 9 परमप्रभु परमेश्वरं धयादी,
 “व दिं” जिं सूर्य न्हिनय् बिनावंका बी,
 न्हिनय् हे पृथ्वीयात खिउँकाबी।
- 10 जिं छिमिगु नखःचखःयात दुखं च्वनीगु दिनय्
 व छिमिगु दक्व म्येयात ख्वःसलय् हिलाबी।
 जिं छिपिं सकसितं भांग्रा फीकेबी
 अले सँ खाकेबी।
 याकः कायया नितिं दुखं च्वथें व इयात यानाबी।
 व दिं तसकं म्हाइपूगु दिं जुइ।
- 11 परमप्रभु परमेश्वरं धयादी-
 “जिं देय्न्यंक अनिकाल हयेगु दिं वइतिनि।”
 व अनिकाल अन्नयागु मखु न लः त्वने प्याचाइगु अनिकाल खः,

- तर परमप्रभुया वचन न्यनेगु इच्छाया अनिकाल जुइ।
- 12 मनूत परमप्रभुया वचनयात मालेत
छगू समुन्द्रनिसें मेगु समुन्द्र तक,
अले उत्तरनिसें पुर्ब तक धेधे चुइका जुइ।
तर नं इमिसं माले फइ मखु।
- 13 “व न्हिइ बांलाःपि मिसामस्त व बल्लाःपि ल्याय्महपि मिजंत नं
परमप्रभुया वचनया निति प्याः चायाः मूच्छा जुइ।
- 14 सामरियाया मूर्तितयगु नामं पाफइपि वा
‘दानया घःत व बेर्शेबाया घःतयगु’
नामं पाफइपि दक्वं क्वदली,
अले हाकनं गुबले दने फइ मखु।”

9

इस्राएल भज्यंक नाश जगू

- 1 जि प्रभुयात वेदीनापं दनाच्चंगु खना, वयकलं धयादी –
“देगःया थांया च्वका च्वकाय् तसकं दा
अले दक्व जग हे सनेमा।
व त्वदुलाः कुतुं वयाः दक्व मनुतयगु छेनय लायेमा
अले ल्यंदनिपिन्त धाःसा जिं तरवारं स्यानाबी।
छम्ह नं बिस्युं वने फइ मखु,
छम्ह नं बचय् जुइ फइ मखु।
- 2 गाः म्हुयाः इपि पातालय् क्वय् वंसां
इमित जिं साला हये।
इपि आकाशय् हे थाहां वंसां
जिं इमित साला क्वकाये।
- 3 इपि कर्मेल डाँडाय् सुला च्वंसां
जिं इमित मालाः ज्वने।
इपि जिपाखें सुलाः समुन्द्रया क्वय् वंसां
जिं सर्पयात इमित न्यायेगु आज्ञा बी।
- 4 शत्रुतयसं इमित ज्वनायकूसां
जिं इमित स्यायेत आज्ञा बी।

“जिं इमिके विपत्ति हयेगु पक्का यानागु दु,
इमित ग्वाहालि यायेगु निति मखु।”

- 5 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वर वयकः हे खः,
गुम्हं पृथ्वीयात थीबलय् व नायावनी,
उकी च्वंपि दक्वसिनं दुखं च्वनी।
पृथ्वी खुसिबाःया इलय् नील खुसि थें थाहां वइ
अले मिश्र देशया खुसि थें क्वहां वनी।
- 6 परमप्रभुं स्वर्गय् थः च्वनेगु थाय् दय्कादी,
पृथ्वीइ उकिया जग दय्कादी।
परमेश्वरं लःयात सःतादी अले उकियात छथाय् मुंकादी
अनंलि वयकलं उकियात बैय् प्वंकादी,
वयकःया नां परमप्रभु खः।

7 “अय् इस्राएलीत,

छिपि जिगु निति कूशया* सन्तान थें खः”

परमप्रभुं धयादी।

“छु जिं इस्राएलीतयूत मिश्र देशनिसें,
पलिशीतयूत कप्तोरनिसें†,
अले अरामीतयूत कीरनिसें लिकाना: हयागु मखु ला?”

8 “परमप्रभु परमेश्वरया मिखा
दुष्ट राज्ययू ला:गु दु।
जिं वयात पृथ्वी नाश यानाबी,
तर याकूबया फुक्क घरानायात धा:सा नाश याये मखु,”

परमप्रभुं धयादी।

9 “जिं आज्ञा बी,
इस्राएलया घरानायात दक्व जातितयूगु
दथुइ हासायू अन्न हा:गु थें जिं हाये,
छग्व: चिग्व:गु ल्वहं नं बैयू कुतुं वनी मखु।
10 दु:खकष्ट जिमिथायू वइ मखु,
‘जिमित छुं मभिं जुइ मखु’
धाइपि जि प्रजा मध्येयापि
फुक्क पापीतयूत तरवारं स्याइ।

इस्राएलयात हाकनं पलिस्था यानादी

11 “व दिखुन्ह

“जिं दाऊदया नाश जुइ धुकूगु वंशयात हाकनं थापं याये,
व दुंगु छें थें जूगु खः।

जिं उकिया प:खा: दयूके अले उकियात हाकनं थापं याये।
जिं उकियात हाकनं दयूके अले उकियात यक्व न्हापायागु थें दयूके।*
12 अले इस्राएलया मनूतयसं एदोमयू ल्यंदनिपिं मनूतयूत
व जिगु नां दुपिं दक्व जात जातितयूत अधिकार याइ,”

परमप्रभुं थथे धयादी, वयक्कलं थथे हे यानादी।

13 परमप्रभुं धयादी, “थज्या:गु दि वयाच्चंगु दु,”

“गुबलयू छिमिके यक्व अन्न बाली दइ,
छिमिसं फुक्क छव बुँपालेगु ई स्वया: न्ह्य: हये फइ मखु,”
दाखमघ दयूकेगु स्वया: याकनं दाख सइ।
पर्वत व डौडां क्वहां वयाच्चंगु थें
तसकं सा:गु दाखमघ जुइ।

14 जिं थ: मनू इस्राएलीतयूत ज्वना यंकूगु थासं लित हये।
“भज्यंक नाश जुइ धुकूगु शहरयात हाकनं इमिसं दयूकीतिनि,
अले अन च्वनी। इमिसं दाखक्यबयू दाखमा पी अले दाखमघ त्वनी।
इमिसं क्यबयू फलया सिमात पी अले यक्व फलफुल नइ।

15 जिं जि प्रजा इस्राएलयात इमित बियागु देशयू पी,
इमित सुनानं हाकनं लिनाकाये फइ मखु,”

परमप्रभुं छिमि परमेश्वरं धयादी।

* 9:7 ९:७ कूश थ्व मिश्रया दच्छिन लागायू चंगु पुलांगु नां खः। † 9:7 ९:७ अर्थात क्रेटनिसें ☆ 9:11 ९:११ प्रे १५:१६

ओबदियाया सफू म्हसीका

ई.पू. ५८६ लय यरूशलेम शहर बेबिलोनीतयगु ल्हातय लात। अथे यहदीत बबलय दच्छिन-पुर्बय च्वनीपिं एसावया सन्तान एदोमीत लयताल। उलि जक मखु यहदा देशया बांमलाःगु अवस्थाया फाइदा कयाः एदोमीतयसं हमला याःवःपिन्त ग्वाहालि यात अले शहरयात लुतय यात। थ्व सफू बेबिलोनीतयसं त्याकाकाःगु छुं दँ लिपा च्वःगु खः। अले एदोमं सजाँय फयेमाली व इस्राएलया मेपिं शत्रुतय नापनापं इमित नं त्याकाकाइ धकाः ओबदियां अगमवाणी यात।*

धलः पौ

एदोमयात सजाँय ब्यूगु १-१४

परमप्रभुया दिं १५-२१

ओबदिया

ओबदियायागु दर्शन

1 ओबदियायागु दर्शन।

परमप्रभु परमेश्वरं एदोमयागु बारे थथे धयादी,

जिमिसं परमप्रभुपाखें थ्व बुखें न्यनागु दु।

छम्ह दूतयात जाति जातितयथाय थथे धायके छवःगु खः,

“दँ! झीपिं एदोमनापं लडाइँ याः वनेनु।”

2 “स्व, एदोम, जिं छन्त जाति जातिया दथुइ चिधं यानाबी।

छन्त दक्वसिनं हेपय याइ।

3 छंगु मनया घमण्डं छन्त धोखा ब्यूगु दु।

छ ल्वहंधीया किल्लाय च्वनीम्ह,

तःजाःगु थासय छें दयकीम्ह,

छं मनं मनं थथे धाइगु,

‘जितः क्वय जमिनय कुकींम्ह सु दु?’

4 तर छ इमा थें च्वय च्वय ब्वःसां,

अले नगुतयगु दथुइ स्वें दयका च्वंसां

अनं जिं छन्त बैय कुर्काबी,”

5 “खुँत चान्हय वयाः ख्वल धाःसा

हाय, छंगु गज्याःगु गति जुइ!

छु इमिसं थःत माःगु जक खुयायंकी ला?

अथे हे दाख खानाः यंकीपिं दाख खाःवन धाःसा

इमिसं चीमिया लागि भतिचा त्वःताः वनी,

तर छिमि शत्रुतयसं छन्त सर्वनाश याइ!

6 तर एसावयागु दक्व धनसम्पत्ति गथे यानाः लुतय यानायंकी!

वयागु सुपिकातःगु धनसम्पत्ति गुकथं लुतय यानायंकी!

7 छनापं मिले जूगु देशं छन्त छंगु देयया सिमाना तक पितिनाछवइ,

छिमि पासापिन्सं छन्त धोखा बियाः क्वत्यली।

अले छंगु मरि नइपिन्सं हे छंगु निति जाः हली,

तर थ्व खँया बारे छं छुं हे सिइ मखु।

8 “व दिखुन्हु”, परमप्रभुं धयादी,

परमप्रभुं धयादी।

“जिं एदोमय् च्वंपिं फुक्क ज्ञान दुपिं मनूतयत् नाश याये,
जिं एसावया पहाडय् दुपिं यक्व खँ थूपिं फुक्क मनूतयत् न्हंकाछवये।

9 तेमानय् च्वंपिं वीर सिपाइँत सकलें तसकं ग्याइ,
अले एसावया डौँडाय् च्वंपिं
छम्ह छम्ह मनूयात पालाः स्यानाछवइ।

एदोमयात छाय् सजौँय बीमाःगु

10 “छं थःकिजा याकूबयात अत्याचार यानाः स्याःगुलि,
छं थःगु ख्वाः मनूतयत् क्यने छालि मखु,
अले छ न्हाबलेंया निती नाश जुइ।

11 गुखुन्हु छ अलग्ग दनाच्चन,
शत्रुतयसं वयागु धनसम्पत्ति लाकायंकल।
अले इमिसं वयागु ध्वाखां दुहां वनाः

उखुन्हु यस्शालेमया निती चिष्टा तल,
छ नं उपिं थें च्वं।

12 छिमि किजायात आपत जूबलय्
छ स्वयाच्चने मज्यूगु खः।

यहदाया सन्तानत नाश जूगु दिं
छ लय्ताये मज्यूगु खः।

इमिगु संकटया इलय्
छं घमण्ड याये मज्यूगु खः।

13 जि प्रजायात दुःख जुयाच्चंबलय् छ
इमिगु शहरया ध्वाखा दुने दुहां वने मज्यूगु खः,
इमित आपत जूबलय् छ स्वयाच्चने मज्यूगु खः,

इमित आपत जूबलय्
छं इमिगु धनसम्पत्ति लाकाकाये मज्यूगु खः।

14 इमिगु दुःखया इलय्
बिस्युं वंपिन्त ज्वनाः स्यायेत,

छ दुवातय् पियाच्चने मज्यूगु खः,
व ल्यंदुपिन्त इमिगु दुःखया इलय् इमि शत्रुतयत् लःल्हाये मज्यूगु खः।✱

जाति जातितयत् परमेश्वरया न्याय

15 “दक्व जातितयगु लागि
परमप्रभुया न्यायया दिं याकनं हे वयेत्यंगु दु।

छं गथे याःगु दु छन्त नं अथे हे याइ।
छं याःगु ज्या छंगु हे छेनय् ला वइ।

16 गथे छं जिगु पवित्र पर्वतय् त्वन,
अथे हे दक्व जातितयसं त्वनातुं च्वनी।

इमिसं सजौँयया ख्वलां त्वनां हे च्वनी,
अले इतिहासं मदयावनी।

17 तर सियोन पर्वतय् उद्धार जुइ,
व पवित्रगु थाय् जुइ।
याकूबया घरानां थःगु सर्बय थःगु ल्हातय् काइ।

18 याकूबया घराना व योसेफया घरानात
दनदन च्याःगु मि थें जुइ,
एसावया घराना छवख्वः जुइ,
अले इमिसं उकियात मि तयाः भस्म याइ।
एसावया घराना छम्ह नं म्वाइ मखु।”

✱ 1:14 १:१४ यशै ३४:५-१७; ६३:१-६; यर ४९:७-२२; इज २५:१२-१४; ३५:१-१५; आमो १:११-१२; मला १:२-५

परमप्रभुं हे थथे धयादीगु दु।

- 19 नेगेवय् च्वंपिं मनूतयसं
 एसावया डौंडा डौंडाय् अधिकार याइ,
 अले डौंडाया क्वय् क्वय्च्वंपिं मनूतयसं
 पलिशतीतयग् देशय् अधिकार याइ।
 अले इमिसं सामरिया शहर व एफ्राइमया ल्यं दुगु लागाय् नं अधिकार याइ।
 अले बेन्यामीनं गिलादय् अधिकार याइ।
- 20 इस्राएलं ज्वनायंकूपिं लिहां वइ
 अले कनान देशय् सारपत तक अधिकार याइ,
 यरूशलेमं ज्वनायंकूपिं सपारादय् च्वनाच्च्वंपिंसं
 नेगेवया शहरत अधिकार याइ।
- 21 उद्द्वार याइपिं एसावया डौंडाय्
 राज्य यायेत सियोन पर्वतय् थाहां वइ।
 अले राज्य परमप्रभुयागु हे जुइ।

योनाया सफू म्हसीका

योनायागु सफू मेमेगु अगमवक्ताया सफू थें मखु। थ्व सफुलिइ परमेश्वरयागु खँ मन्यनेत स्वःम्ह अगमवक्तायागु साहसं जाःगु ज्याया बारे बयान यानातःगु दु। परमेश्वरं वयात “तःधंगु अश्शूर साम्राज्यया राजधानी निनवे शहरय् थथें वनाः अन च्वंपि मनूतय्त आवंलि मभिंगु ज्याखँ याये मते धाः हँ” धयादिल। अश्शरीत इस्त्राएलीतय् ग्यानापुपिं शत्रुत खः। तर परमेश्वरया बुखँ ज्वनाः योनां अन वनेत मं मदयकल, छायाधाःसा परमेश्वरं थःम्हं व शहरयात नाश याये धकाः धयादीगु खँ पूवकादी मखु धयागु खँय् वयात विश्वास दुगु जुयाच्चन। लिपा छुं घटना जुइ धुंकाः थाकुचाचां वं आज्ञा मानय् यात। लिपतय् निनवेयापिं मनूतय्सं पश्चाताप यानाः वं धाःगु बुखँ पूमवंसेंलि व परमेश्वर खनाः तंचाल।

थ्व सफुलिइ परमेश्वरं सृष्टि यानादीगु फुक्क खँय् वयकःयागु अधिकार दु धकाः क्यनातःगु दु। तर दक्वसिबय् अप्वः थ्व सफुलिइ परमेश्वरयात थः मनूतय् शत्रुयात नं सजाँय बियाः नाश यायेगु पलेसा क्षमा बियाः बचय् यानादीम्ह “दया व माया दुम्ह परमेश्वर” कथं क्यनातःगु दु।

धलः पौ

योनायात सःतूगु व वं खँ मन्यंगु १:१-१७

योनाया पश्चाताप व बचय् जूगु २:१-१०

निनवेया विरोधय् योनाया बुखँ ३:१-१०

निनवेयात परमेश्वरं माया यानादीगु ४:१-११

योना

योना तार्शीशय् बिस्सुं वंगु

1 परमप्रभुं अमितैया काय् योनायात धयादिल* –

2 “तःधंगु शहर निनवेयापिं मनूतय्सं यानाच्चंगु मभिंगु ज्याखँ जिं स्यू। अथे जुयाः याकनं छ अन वनाः इमित उकिया लागि छिमित परमेश्वरं सजाँय बियादी धकाः धाः हँ।”

3 योना परमप्रभुयापाखें बिस्सुं वनेत मेखे स्वयाः वन। व योप्पा थ्यन। वं अन तार्शीश वनेत्यंगु जहाज नापलात। धिबा पुलाः व जहाजय् च्वन। परमप्रभुयापाखें बिस्सुं वनेत व तार्शीशपाखे वन।

4 अयनं परमप्रभुं समुद्रय् तःधंगु वाफय् वयकादिल। थ्व वाफसं यानाः जहाज हे स्यनी थें च्वन।

5 जहाज चले याइपिं सकलें ग्यात। अले ग्वाहालिया लागि थथःपिनि घःया नां काल। इमिसं जहाजयात याउंकेत जहाजय् च्वंगु सामान समुद्रय् वांछवल।

उबलय् योना जहाजया क्वय्या ब्वय् वनाः स्याक्क न्ह्यः वयकाच्चन।

6 जहाजया कप्तानं वयात अन घनाच्चंगु खनाः धाल – “छ थन घनाच्चनागु ला? दनाः थः घःयागु नां कयाः ग्वाहालि फ्वँ। छिमि घवं झीत दया याइ ला? अले झीत बचय् याइ ला?”

योनायात समुद्रय् वांछवःगु

7 जहाज चले याइपिनि थःथवय् खँ ल्हात, “सुनां यानाः झीत आपत जूगु खः चिष्टा तयाः स्वये वा।” इमिसं चिष्टा तल, अले योनायागु नामय् लात।

8 अले इमिसं वयात धाल, “थ्व फुक्क आपत छं यानाः जूगु खः। धा, छंगु ज्या छु? छ गनं वयाम्ह? छ छु देशयाम्ह? छु जातियाम्ह?”

9 “जि हिब्रू खः। अले पृथ्वी व समुद्र सृष्टि यानादीम्ह स्वर्गया परमेश्वरया सेवा याइम्ह खः” योनां लिसः बिल।

10 वं इमित थः परमप्रभुयापाखें बिस्सुं वयागु खँ नं कन। थ्व न्यनाः इपिं तसकं ग्यात। अले इमिसं धाल, “छं थ्व छु यानागु?”

11 वाफय् झन झन तच्चयावल। उकिं इमिसं वयात धाल, “थ्व वाफय् दिकेत जिमिसं आः छन्त छु यायेगु?”

12 “जितः समुद्रय् वांछवयाब्यु, अले थ्व वाफय् दी। जिं स्यू जिं यानाः छिपिं थ्व वाफसय् लाःगु खः” वं धाल।

13 अथेसां इमिसं जहाजयात सिथय् हयेत तसकं कुतः यात, अयनं मफुत। वाफय् झन झन ग्यानापुक तच्चयावल।

14 उकिं इमिसं परमप्रभुयात प्रार्थना यात, “परमप्रभु, जिमित थ्व मनूया ज्यानया पलेसा कथं नाश यानादी मते। जिमित छम्ह निर्दोषम्ह मनूयात स्याःगुया दोष बियादी मते। परमप्रभु थ्व फुक्क छिं हे याकादीगु खः।”

15 अले इमिसं योनायात ज्वनाः समुद्रय् वांछवयाबिल। उघिमय् हे वाफय् दित।

16 थ्व खनाः जहाज चले याइपिं फुक्कं परमप्रभु खनाः ग्यात। अले इमिसं परमप्रभुया नामय् बलि बिल। नापं वयकःयात मानय् यायेगु भाकल नं यात।

17 परमप्रभुं योनायात नुनेत छम्ह तसकं तःधीम्ह न्या छवयाहयादिल। अले योना स्वन्हु व स्वचा तक व न्याया प्वाथय् दुने लात।*

2

योना बचय् जूगु व प्रार्थना याःगु

- 1 योनां न्याया प्वाथय् दुने हे च्वनाः परमप्रभु थः परमेश्वरयात प्रार्थना यात,
- 2 “जितः आपत जूबलय्
जिं परमप्रभुयाके ग्वाहालि फ्वना,
वयकलं लिसः बियादिल।
पातालनिसें परमप्रभुयात ग्वाहालिया लागि
जि हालाहया,
छिं जिगु सः न्यनादिल।
- 3 छिं जितः समुद्रया क्वय् थ्यंक वांछवयादिल,
जिगु प्यखें लःया लः जक।
अले जितः लःया धालं त्वपुयाबिल।
- 4 जिं बिचाः याना, जि छिगु मिखां तापाय् धुन,
आः जिं छिगु पवित्रगु देगः गुब्सं खनी मखुत।
- 5 लः जिगु गःपतय् थ्यंक थाहां वल,
समुद्रं जितः नुनी थें च्वन,
समुद्रया घाय् जिगु छ्यं छग्वलं हितुहिनाच्वन।
- 6 जि पहाडया हाय थ्यंक थ्यन,
जि पातालया क्वय् थ्यंक दुना वनाः
पातालया लुखा त्यू थें जुल।
तर हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर,
छिं पातालं थकयाः जितः बचय् यानादिल।
- 7 जि मूच्छा जुइ थें च्वन। उबलय् हे परमप्रभु,
जिं छितः प्रार्थना याना।
जिगु प्रार्थना छिथाय् छिगु पवित्रगु देगलय् थ्यंक थ्यन।
- 8 म्वाःमदुगु मूर्तियात पुजा याइपिन्सं
परमप्रभुयागु भक्तियात त्वःती।
- 9 तर जिं छिगु म्ये हालाः छिगु नामय् बलि बिये।
अले छु याये धकाः भाकल यानागु खः, व याये।
परमप्रभुयापाखें हे उद्धार जुइ।”

10 अले परमप्रभुं न्यायात आज्ञा बियादिल। न्यां समुद्रया सिथय् वयाः योनायात ल्ह्याबिल।

3

निनवेय् च्वंपिन्सं मभिंगु ज्याखँ त्वःतूगु

- 1 परमप्रभुं हाकनं छकः योनायात आज्ञा बियादिल।
- 2 “याकनं तःधंगु शहर निनवेय् हूँ, अले अन च्वंपिन्त जिं धयागु खँ धा।”
- 3 योनां परमप्रभुयागु आज्ञा मानय् यात, अले निनवेय् वन। निनवे तसकं तःधंगु शहर खः। थ्व शहर छगुलि चाःहिलेत स्वन्हु ब्यू।
- 4 योनां न्हिच्छि चाःहिले धुंकाः अन च्वंपिन्त थथे धकाः न्यंकल, “थनिं पिइन्हुखुन्हु निनवे शहर नाश जुइ।”
- 5 निनवे शहरय् च्वंपि मन्तयसं परमेश्वरया थ्व बुखँ पत्याः यात। उकिं इपिं फुक्कसिनं अपसं च्वनेगु क्वःछित। अले तःधंपिं, चिधंपिं फुक्कसिनं पश्चाताप यानागुया चिंकथं भांग्रां फिनाच्वन।[☆]
- 6 थ्व खँ निनवेया जुजुयाथाय् थ्यनेवं वं सिहासनं दना वयाः थःगु वसः त्वःताः भांग्रां फित। अले नउलय् वनाः फ्यतुल।
- 7 अले वं थथे धकाः नाय्खिं च्वय्केबिल,
“जुजु व वया भारदारतयगु आज्ञा दु – सुं नं मनुखं अले सा द्रहं, फैतयसं छुं नं नयेत्वने मयायेमा।
- 8 फुक्क मनु व पशुतयसं भांग्रां फीमाः। फुक्कसिनं थःमहं फु थें परमेश्वरयात प्रार्थना या। अले थथःगु मभिंगु व बांमलाःगु ज्या यायेगु त्वःति।
- 9 सुनां स्यू- परमेश्वरं थःगु मन हीकादी ला, अले तं क्वलाकाः इती बचय् यानादी ला?”

☆ 3:5 ३:५ मती १२:४१; लूक ११:३२

10 इमिसं छु छु यात, इमिसं गुकथं मभिगु ज्या त्वःतल फुक्क स्वयाः परमेश्वरं थःगु मन हीकादिल। वय्कलं इमित नाश याये धकाः क्वःछिनादीगु जूसां नाश याना मदिल।

4

परमेश्वरया दया माया व योनाया तं

- 1 योनायात थ्व तसकं मयल। अले तसकं तंम्वल।
- 2 वं परमप्रभुयात धाल, “प्रभु, जि थःगु देश त्वःते न्ह्यः थ्व हे खँ धयागु मखु ला? उकिं हे ला जि ताशींशपाखे बिस्वुं वनेत्यनागु खः। छि दया माया दीम्ह, तंचायेत लिबाकादीम्ह, नुगः क्यातुम्ह व सजाँय बी मयःम्ह खः धकाः जिं स्यू।”
- 3 उकिं हे परमप्रभु, आः जि सीसां जिल। जि आः म्वानाच्चनेगु स्वयाः सीगु हे बांलात।”
- 4 परमप्रभुं धयादिल, “छ तंम्वये थाय् दु ला?”
- 5 योना शहर त्वःतावन। व शहरया पुर्बपाखे च्वंवन। वं अन छगू बल्चा दय्कल। बल्चाया किचलय् फ्यतुनाः निनवे शहरय् छु जुइ धकाः स्वयेत पियाच्चन।
- 6 परमप्रभुं योनायात किचलं गायकेत अन भुयूफसिमा सय्कादिल। थुकिं योनायात सिचुकाबिल। योना भुयूफसिमा खनाः तसकं लय्ताल।
- 7 तर कन्हय् खुन्हु सुथय् हे परमेश्वरया आज्ञा कथं उकी की दाल। अले व फसिमा गना वन।
- 8 सूर्य लुइधुंकाः परमेश्वरं पुर्बया क्वाःगु फय् छवयाहयादिल। छेनय् निभालं पुनाः योना मूर्च्छा हे जुइ थें च्वन। अले वं सीगु मनं तुनाः थथे धाल, “आः जि म्वानाच्चनेगु स्वयाः सीगु हे जिल।”
- 9 थ्व न्यनाः परमेश्वरं धयादिल, “फसिमाया कारणं छ तंम्वये ज्यू ला?”
- योनां लिसः बिल, “ज्यू, सी माःसां ज्यू।”
- 10 परमप्रभुं धयादिल, “छं छुं हे मयासें, पि हे मप्युसे चान्हय् ह्याः चान्हय् हे सीगु फसिमा खनाः छं नुगः मछिंकल।
- 11 धासेंलि अपायमछि तःधंगु छगू लाख व निइद्वलं मयाक छुं मस्यूपिं मस्त व अल्याख पशु दुगु निनवे शहर खनाः जि नुगः मछिं मजुइ ला?”

मीकाया सफू म्हसीका

मीका व यशैया अगमवक्तात छगू हे इलययापिं मनूत खः। मीका दच्छिनय च्वंगु राज्य यहदाया छगू गामय च्वंम्ह खः। उत्तरय च्वंगु राज्यय तच्चःगु विपत्ति वइतिनि धकाः आमोस अगमवक्तां अगमवाणी याःगु खः, ठीक व थें हे यहदाय नं विपत्ति वये धुंकल धकाः मीकायात परमेश्वरं क्यनादिल। आमोस स्वया मीकां अझ अप्वः लिपाया आशाया बारे अगमवाणी नवात। थ्व सफुलिइ लुमंके माःगु मू मू खँ थुपिं हे खः –

परमेश्वरया अधीनय विश्व-शान्तिया किपा ४:१-४

दाऊदया सन्तानपाखें छम्ह तःधंम्ह जुजु वइतिनि अले वं हे देशय शान्ति थापं यानादी धयागु खँया अगमवाणी ५:२-५, अले छगू हे पदय इस्त्राएलया अगमवक्तातयसं छु धायेमाःगु दु उकिया मू खँ।

“छपाखें परमप्रभुं छु ययकादी? खःकथं ज्या यायेगु, मायायात ययकेगु, थः परमेश्वरलिसें क्वमिल जुयाः जुयेगु।” ६:८

धलः पौ

इस्त्राएल व यहदायागु न्याय-दण्ड १:१-३:१२

हाकनं थापं याःगु व शान्ति ४:१-५:१५

ख्याच्चः व आशाया बुखें ६:१-७:२०

मीका

1 यहदाया जुजुपिं* योताम, आहाज व हिजकियां राज्य यानाच्चंबलय मोरेशेत शहरय च्वंम्ह मीकायाथाय वःगु परमप्रभुया वचन†, थ्व दर्शन वं सामरिया व यरूशलेमयागु बारे खंगु खः।

2 हे जात जातियापिं सकलें मनूत, थ्व खँ न्यँ।

हे पृथ्वी व अन च्वंपिं फुक्क मनूत, ध्यान बियाः न्यँ।

परमप्रभु परमेश्वरं छिमिगु विरोधय साक्षी बियादी।

न्यँ, वयकलं थःगु पवित्र देगलं न्ववानादी।

सामरिया व यरूशलेमया विरोधय न्याय

3 स्वः! परमप्रभु वयकः च्वनादीगु थासं झायाच्चंगु दु,

वयकः क्वहां झायाः पृथ्वीयागु दकलय तज्जाःगु थासय न्यासि जुयादी।

4 वयकःया क्वय पहाडत नायावनी,

अले ब्यासित निब्व जुइ।

पहाडत मिइ मैन नायावं थें नायावनी,

भीरं लः क्वहां वः थें ल्वहंत सुल्ल क्वहां वनी।

5 थुपिं फुक्क याकूबया अपराध

व इस्त्राएलया घरानाया पापया कारणं जूगु खः।

याकूबया अपराध छु खः लय?

छु व सामरिया मखु ला?

यहदाया घःपुजा याइगु थाय गन दु?

छु व यरूशलेम मखु ला?

6 “अथे जुयाः जिं सामरियायात ल्वहंया कुचाकाचाया त्रँ दयकाबी,

अले दाखया क्यब दयकाबी।

जिं उकिया ल्वहंत ब्यासिइ वांछवयाबी।

अले उकिया जग प्वलाबी।

7 वयागु फुक्क मूर्तितयत कुचा कुचा याइ।

वयागु दक्व देगःया क्वस्यालित मिइ छवयकाछवइ।

अले वयागु फुक्क मूर्तित जिं नाश यानाबी।

उपिं क्वस्यालित वेशयाया ज्या यानाः वं मुंकूगु खः,

* 1:1 १:१ यहदाया थुपिं पेम्ह जुजुपिन्सं ई.पु. ७४०-६८७ तक शासन यात, उगु इलय यशैया यरूशलेमय अगमवक्ता खः। स्वयादिसें, २ राज १५:३२-१६:२०; १८:१-२०:२१; २ इति २७:१-३२:३३

† 1:1 १:१ परमप्रभुया वचन स्वयादिसें थुपिं सफूत, यशै १:१०; यर १:२; इज १:३; होशे १:१; योए १:१; योना १:१; सप १:१; हाग १:१; जक १:१; मला १:१

अले उपि वेश्याया ज्याला थें हाकनं छ्यली।”☆

ख्वख्वं विलाप याःगु

8 अथे जुयाः जिं ख्वख्वं विलाप याये।

जि खालि तुति व नांगा जुयाः थुखे उखे जुये।

जि ध्वंचा थें हाले अले न्हिकांझंगः थें ख्वये।

9 सामरियायागु घाः लनी मखु।

व यहदाय् नं वःगु दु, यस्शलेमया ध्वाखा तक नं थ्यंगु दु।

10 थ्व खँ छिमिसं गातयः वनाः कने मते

अले ख्वये मते। बेथ-ओप्रायाऽ धुलय् ग्वारा ग्वारा तु।☆

11 हे शाफीरय् च्वंपि मनुत,

नांगा जुयाः लज्या चायाः पिहां वा।

सानानय् च्वंपि पिहां वइ मखु।

बेथ-एजेल ख्वयाच्वंगु दु,

वयागु शरण कायेगु थाय् छिमिगुपाखें यंकूगु दु।

12 मारोतया मनुत नुगः खुलखुल मिंका

उद्गार पियाच्वंगु दु।

तर परमेश्वरयापाखें विपत्ति

यस्शलेमयागु ध्वाखाय् तक थ्यंकः वःगु दु।

13 हे लाकीशय् च्वंपि मनुत,

छिमिसं सलत रथय् च्यु।

म्ह्याय् सियोनया पापया शुरु छिपि हे खः।

छाय्धाःसा इस्राएलया अपराधत छिमिके हे लुत।

14 अथे जुयाः मोरेशेत-गातयात*

छिमिसं कोसेलि बियाः बिदा बी।

अक्जीबियाः शहरपाखें

इस्राएलया जुजुपिन्सं धोखा नइ।

15 हे मारेशाय् च्वंपि मनुत

छिमित बुकीम्ह छम्हयसित जिं हये।

इस्राएलया महिमा

अदल्लाम गुफाय् वये माली।

16 थःयःपि मस्तयगु लागि दुखं च्वनाः

थःगु छैनय् च्वंगु सँ खा।

थःत गिद्ध थें पाचु छ्यं दयकी।

छाय्धाःसा छिमि मस्तयत् ज्वनाः छिमिगुपाखें तापाक यंकी

2

क्वत्यलीपिं नायःतयत् धिक्कार

1 लासाय् ग्वारतुलाः मेपिन्त स्यंकेगु

व मभिगु ज्या यायेगु ग्वसाः ग्वइपि मनुतयत् धिक्कार दु।

सुथ जुइवं इमिसं व ज्या याइ,

छाय्धाःसा इमिके अथे यायेगु शक्ति दु।☆

2 इमिसं मनुतयगु

छँबुँ लोभ यानाः लाका काइ।

इमिसं मनुतयगु

☆ 1:7 १:७ व्य २२:१७-१८ † 1:10 १:१० गात हिब्रू भाषाय् थ्व गात नां खँवःया अर्थ “धयान्यु” खः। गात पलिशतीतयगु राजधानीत मध्ये छगु खः। § 1:10 १:१० बेथ-ओप्रा हिब्रू भाषां बेथ-ओप्राया अर्थ “धूया छँ” खः। ☆ 1:10 १:१० २ शमू १:२० * 1:14 १:१४ मोरेशेत-गात थ्व मोरेशेत शहरया मेगु नां खः गुकियात मीकाया छँ धाइगु खः। † 1:14 १:१४ अक्जीब हिब्रू भाषां अक्जीब नांया अर्थ “छल” खः। ☆ 2:1 २:१ भज ३६:४

छैं व सर्बय ठगय् याना: काइ।
 3 अथे जुया: परमप्रभुं थथे धयादी,
 “स्व, थ्व प्रजाया निति जि तच्च:गु विपत्ति छवया हयेत्यनागु दु,
 छिपि उकिं म्वाये फइ मखु।
 छिपि फुँइ क्यना: छ्यं धस्वाका: थुखे उखे जुइ नं फइ मखु।
 छाया:सा व छगू विपत्तियागु ई जुइ।
 4 उगु दिनय् मन्तयसं छिमित हेस्याइ
 अले छिमित लायबुया: थ्व बिलापया म्ये हाली,
 ‘जिपिं भज्यंक नाश जुल,
 जिमि मन्तयगु सम्पत्ति इनाब्यगु दु,
 वय्कलं थ्व जिपाखें लाकाकयादी।
 वय्कलं जिमिगु बुँ जिमित ध्वं लाइपिन्त इनाबियादी।’ ”

5 अथे जुया: परमप्रभुया सभाय् चिष्टा तया:
 जमिन इनाबीम्ह छिमि सुं दइ मखु।

फताहा अगमवत्कात

6 इमि अगमवत्कातयसं धाइ, “अगमवाणी याये मते,
 थ्व खँयात कया: अगमवाणी याये मते।
 जिमिगु बेइज्जत जुइ मखु।”☆

7 हे याकूबया घराना,
 थथे धायेमा:गु ख: ला?
 “परमप्रभुया आत्मा तंचायादीगु दु ला?
 वय्कलं थज्या:गु ज्या यानादी ला?”

“तप्यंगु लँपुइ जुइपिन्त छु जिगु वचनं भिं मयाइ ला?

8 नकतिनि जक जि मन्त
 शत्रुत थें दंगु दु।

छुं वास्ता मयासें न्ह्य:नं वनीपिपाखें
 छिमिसं लडाइँनं लिहांव:पि मन्तयसं थें
 मू वंगु वस: लाका यंकीगु।

9 छिमिसं जि प्रजाया कला:पिन्त
 इमिगु सुखया छेंनं पित छवइगु।

इमि मस्तयगु लागि जिं बियातयागु
 आशिष नं छिमिसं लाकाकाइगु।

10 दँ, वना हे छव,
 थ्व थाय् छिमिगु आराम कायेगु थाय् मखु,
 छाया:सा थ्व देश अशुद्ध जूगु दु,
 छुं उपाय मदय्क थ्व नाश जूगु दु।

11 सुं मखुगु खँ ल्हाइम्ह व ध्वंलाइम्ह मनुखं
 ‘जिं छंगु लागि यक्व दाखमघ व अय्ला:या लागि अगमवाणी याये’
 धका: धाल धा:सा अज्या:म्ह अगमवत्कायात हे थुपिं मन्तयसं यय्की।

उद्धारया बचं

12 “हे याकूब, धात्थें हे
 जिं छिपि फुक्कसित मुंके।
 इस्राएलयापि ल्यंदुपिन्त जिं धात्थें हे मुंके।
 जिं इमित फैगालय् फैतयत् थें छथाय् हे मुंके।
 व थासय् ग्वा: ग्वा: मन्त दइ।

☆ 2:6 २:६ यशै ३०:१०; यर ११:२१; आमो २:१२; ७:१२-१३

13 लँ दयकादीम्ह इमिगु न्ह्यःने झाइ।
 इपि ध्वाखा स्यंकाः पिने पिहांवनी।
 इमि जुजु इमिगु न्ह्यः न्ह्यः वनी।
 परमप्रभु इमिगु न्ह्यःने न्ह्यःने दइ।”

3

नायःतयूत व अगमवत्तातयूत ब्वःब्यूगु

1 अले जिं धया,

“हे याकूबया नायःत,

हे इस्राएलया घरानायापि शासकत, ध्यान बिया न्यँ।

न्याययात सिकाकायेगु छु छिमिगु ज्या मखु ला?

2 छिमिसं ला भियात तस्सकं मययक् व मभियात ययक्।

छिमिसं जि प्रजाया छेगू तुलीगु

अले क्वँचं ला लिकाइगु।

3 छिमिसं जि प्रजाया ला नइगु, इमिगु छेगू तुलीगु

अले इमिगु क्वँयत थलय दयकेत

कुचा कुचा यानाः त्वथुलीगु।

इमिगु ला थलय दयकेत

कुचा कुचा याइगु।”

4 उबलय नायःतयूसं परमप्रभुयाके ग्वाहालि फ्वनी।

तर वयकलं इमित लिसः बियादी मखु।

इमिसं बांमलाःगु ज्या याःगुलि उबलय

वयकलं थःगु ख्वाः इपिपाखें फस्वयकादी।

5 परमप्रभुं थथे धयादी,

“जिमि प्रजायात मभिगु लँपुइ यंकीपि

अगमवत्तातयूत सुनानं नयेत ब्यूसा

इमिसं ‘शान्ति शान्ति’ धकाः हाला हइ।

वं नयेत मबिल धाःसा

वयागु विरोधय ल्वाःवनेत

इपि तयार जुइ।✧

6 उकिं छिमिके दर्शन मदुगु चा वइ।

छिपि तच्चःगु खिउँगुलिइ लाइ, अले छिमिसं ज्वखना स्वये फइ मखु।

अगमवत्तातयूगु निति सूर्य बिनावनी,

छिमिगु निति दिं खिउँसे च्वनी।

7 दर्शन खनीपि मनूत लज्या चाइ,

अले ज्वखना स्वइपिनिगु ख्वाः ह्याउँसे च्वनी।

इपि सकसिनं थःगु ख्वाः त्वपुइ, छायाःसा इमित परमेश्वरपाखें लिसः दइ मखु।”

8 तर जि ला परमप्रभुया शक्ति जाःगु दु,

परमप्रभुया आत्मां जाःगु दु,

अले न्याय व शक्ति जाःगु दु।

याकूबयात वयागु अपराध

व इस्राएलयात वयागु पाप कनाबीत।✧

9 हे याकूबया घरानाया नायःत,

हे इस्राएलया घरानाया शासकत,

हे न्याययात मययक्कीपि अले तप्यंगु खँयात बेक्व याइपिं मनूत,

✧ 3:5 ३:५-७ विलाप ४:१३-१६; इज १३:१-२३ ✧ 3:8 ३:८ यशै ४२:१; ४८:१६; ६१:१

- छिमिसं थ्व खँ बांलाक न्यँ!
 10 छिमिसं हि बा: वय्का: सियोनयात
 अले मभिं गु ज्या याना: यरूशलेमयात दय्कीगु।[☆]
- 11 अनच्च्वपिं नाय:तय्सं घुस कया: न्याय याइ।
 अन च्वपिं पुजाहारीतय्सं ज्याला कया: स्यनी।
 अले अगमवत्कातय्सं धिबाया लागि अगमवाणी याइ।
 अथे जूसां इमिसं परमप्रभुयाके भलसा कया: थथे धाइ
 “परमप्रभु झीगु दथुइ च्वनादीगु दु,
 झीत मभिं जुइ मखु।”[☆]
- 12 अथे जुया: छिमिगु कारणं याना:
 सियोनयात बुँ थें जोतय् याइ,
 यरूशलेम नाश जुया: द्रुँ चिनी,
 देग:या डाँडा धा:सा झा: बुयावया त्व:पुयाच्च्वंगु टुम्ब:चा थें जुइ।[☆]

4

परमप्रभुयागु पर्वत

- 1 लिपांगु न्हिइ
 परमप्रभुया देग: पलिस्था यानात:गु पर्वत
 मेगु फुक्क पर्वत स्वया: मू वंगु जुया: थापं जुइ।
 व हिमालत स्वया: तसकं त:जा: जुइ,
 अले मनूत अन मूवइ।
- 2 अले यक्व जातित वया: थथे धाइ,
 “वा, झीपिं परमप्रभुया पर्वत,
 याकूबया परमेश्वरयागु देगलय् वनेनु।
 अनंलि वय्कलं हे झीपिं वय्क:यागु लँपुइ वने फयेमा धका:
 झीत थ:गु लँपु स्यनादी।”
 अले व्यवस्था सियोनं
 व परमप्रभुया वचन यरूशलेमं पिहां वइ।
- 3 वय्कलं यक्व जातितयगु दथुइ न्याय यानादी।
 अले तातापाक च्वपिं बल्ला:गु जातितयगु ल्वापुख्यापु मिलय् यानादी।
 इमिसं थ:गु तरवारयात मुगलं दाया: हलोया फली
 व भालायात मुगलं दाया: ईचा दय्की।
 जाति जातितय् दथुइ ल्वापुख्यापु जुइ मखु,
 अले लडाईया नितिं सुनानं स्यनेकने याइ मखु।[☆]
- 4 दक्व मनूत थ:गु दाखमाया क्वय्
 व थ:गु य:मरिमाया क्वय् च्वनेगु याइ।
 सुनानं इमित ख्याइ मखु,
 छाया:सा दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं हे न्ववानादीगु दु।[☆]
- 5 देश देशयापिं फुक्क मनूत थथ:गु घ:या ल्यूल्यु वंसां
 झीपिं धा:सा न्ह्याबलें परमप्रभु झी परमेश्वरया ल्यूल्यु वने।
 जिपिं धा:सा न्ह्याबलें न्ह्याबलें परमप्रभु
 जिम्ह परमेश्वरयागु नां कया: जुयाच्च्वने।[☆]

परमप्रभुयागु योजना

- 6 परमप्रभुं घोषणा यानादी,
 “उगु दिनय् जिं लँगडातयत्त मुंके,
 अले ज्वना: मेगु देशय् यंकूपिन्त

☆ 3:10 ३:१० यशै ५१:७; यर २२:१७; इज २२:२७; नह ३:१; हब २:१२ ☆ 3:11 ३:११ प्रस २३:८; यशै १:२३; मला २:९ ☆ 3:12 ३:१२ यर २६:१८ ☆ 4:3 ४:३ यशै २:४; योए ३:१०
 ☆ 4:4 ४:४ १ राज ४:२५; २ राज १८:३१; जक ३:१० ☆ 4:5 ४:५ यहो २४:१४-१५

व जिं दुःखय् लाकाबियापि मन्तयत् मुंके।*

7 लँगडातयत् जिं ल्यंकातये,
तापाक लिनाख्वःपिन्त जिं छगू बल्लाःगु जाति दय्के।
परमप्रभुं इमित सियोन पर्वतय्
न्हाबलेँ राज्य यानादी।

8 छ धाःसा, हे बथांया धरहरा,
म्हाय् सियोनया किल्ला,
छन्त न्हापायागु राज्य हाकनं लितबीगु जुइ,
म्हाय् यस्शलेमयाथाय् हाकनं न्हापायागु राज्य वइ।”

9 हे यस्शलेम! आ छ छाय् ख्वयाच्चनागु?
छंगु जुजु मदु ला?

छन्त सल्लाह बीम्ह नाश जुल ला?
छन्त मचाबू ब्यथा जूम्ह मिसायात थें दुःख जूगु दु ला?*

10 हे म्हाय् सियोन, मचाबू ब्यथा जूम्ह मिसा थें सास्ती छतपते जु,
छाय्धाःसा आः छं थ्व शहर त्वःते हे माः
अले मैदानय् पाल ग्वयाच्चनेमाः।
आः छ बेबिलोनय् वनेमाली।
अन हे छन्त त्वःतकीगु जुइ।
अन हे परमप्रभुं छन्त शत्रुतयगु ल्हातं त्वःतकादी।

11 आः यक्व हे जातित
छंगु विरोधय् मुनाः छंगु बारे धाइ,
“सियोन स्यना हे च्वनेमा
अले जिमिसं व खनेमा।”*

12 तर इमिसं परमप्रभुया बिचाःयात सीके मफु।
इमिसं वय्कःयागु आजुयात नं थुइके मफु।
वय्कलं इमित अन्न दायेगु थासय्
थुत मुंकु थें इमित मुंकादी।

13 “हे सियोनया म्हाय्, दनाः अन्नयात दा,
छाय्धाःसा जिं छन्त नँयागु नेकूत बी,
जिं छन्त कँययागु ख्वः बी,
अले छं यक्व हे जातितयत् कुचा कुचा याये फइ।”
इमिगु अधर्मयागु कमाइ
अले इमिगु सम्पन्ति सारा पृथ्वीयाम्ह परमप्रभुयात देछाइ।*

5

बेथलेहेमं शासक वइगु बचं

1 हे यक्व सिपाइँत दुगु शहर,
छंगु सिपाइँतयत् मुंकि,
छाय्धाःसा झीत घेरय् याःगु दु।
इमिसं इस्राएलया शासकयात कथिं न्यतालय् दाइ।

2 “तर, हे बेथलेहेम एप्राता,
छ यहदाया कुलत मध्ये दकलय् चिधंगु जूसां
जिगु लागिं छंकेनं छम्ह मिजं पिहां वइ
गुम्हय्सिनं इस्राएलयात शासन याइ,

गुम्हयसिगु शरु पुलांगु इलंनिसें हे,
अर्थात दकलय् न्हापाया इलंनिसें हे दु।”☆

3 अथे जुयाः मचाब् ब्यथा जूम्ह मिसां
मचा मबुइकूतले इस्राएलयात शत्रुया ल्हातय् त्वःता तइ।
अले वया दाजुकिजापि लिहां वयाः
इस्राएलीतलिसें मिलय् जुइ।

4 वय्कलं परमप्रभुयागु शक्तिं
थः परमप्रभु परमेश्वरया नांया गौरवय् दनाः
थः बथांयात ज्वयादी।
अले इपि सुरक्षित जुयाच्चनी,
छाय्धाःसा पृथ्वीया तातापाःगु थासय् तक वय्कःयात इज्जत याइ।
5 अले वय्कःपाखें जक इमित शान्ति दइ।

अशशूरीत झीगु देशय् वयाः
झीगु किल्लाय् हमला याइबलय्
झीसं न्हय्म्ह जवाःत वा च्याम्ह नायःत
इपिलिसें ल्वायेत छवये।
6 इमिसं अशशूरीत देशयात तरवारं व निम्रोद* देशयात नांगागु तरवारं शासन याइ।
अशशूरीत झीगु देशय् हमला यायेत वइबलय्
अले झीगु सिमानाया दुने पलाः तइबलय्
वय्कलं झीत अशशूरीतपाखें बचय् यानादी।

ल्यंदुपिन्त शूद्र याःगु

7 यक्व मनूतयगु दथुइ
याकूबया ल्यंदुपिं
परमप्रभुं छवयाहयादीगु सुतिलः
व घाँसय घःने लाःगु लः थें जुइ।
इमिसं सुयात नं पियाच्चनी मखु,
वा न मनूतयके भलसा तइ।
8 यक्व जात जाति व यक्व मनूतय् दथुइ
याकूबया ल्यंदुपिं मनूत
जंगलय् च्वंपि पशुतयगु दथुइ सिंह थें
अले फैतयगु दथुइ च्वंम्ह ल्यायम्ह सिंह थें जुइ।
इमिसं थुखे उखे वनाः झाताझिति यानाः जुइ,
अले इमित सुनानं बचय् याये फइ मखु।☆

9 छिमिगु ल्हाः छिमि शत्रुतय् स्वयाः च्वय् थाहांवनी।
छिमि फुक्क शत्रुत नाश जुइ।

10 परमप्रभुं थथे धयादी
“व दि, जिं छिमि सलतयत् छिमि दथुइ न्हंकाबी,
अले छिमिगु रथत नाश यानाबी।

11 जिं छिमिगु देशया शहरत नाश यानाबी
अले छिमिगु किल्लात नं थुनाबी।

12 जिं छिमिगु तन्त्रमन्त्र दक्व नाश यानाबी
अले छिमिसं हाकनं थथे याये फइ मखु।☆

☆ 5:2 ५:२ मती २:५-६; यूह ७:४२ * 5:6 ५:६ निम्रोद थ्व छम्ह तसकं शक्ति जाःम्ह बहादुर व शिकार याइम्ह खः, व ताःई तक म्वानाच्वंगु खः। वं हे निनवेयात हाकनं दय्कूगु खः
अले लिपा व शहर अशशूरी साम्राज्यया राजधानी जुल। स्वयादिसँ, उत १०:८-१२ ☆ 5:8 ५:८ उत ४९:१; गन्ती २४:९ ☆ 5:12 ५:१२ व्य १८:१०-१२; यशै २:६

- 13 छिमिसं दय्कातःगु मूर्ति
अले च्वखगु ल्वहंत नं नाश यानाबी।
अले हाकनं छिपिं छिमिसं हे दय्कातःगु
मूर्तिया न्ह्यःने क्वछुइ मखु।
- 14 जिं छिमिथाय् च्वंम्ह अशेरा घःमय्जुया थांतय्त लिनाः वांछवयाबी
अले छिमिगु शहर नं नाश यानाबी।
- 15 जिगु आज्ञा पालन याइमखुपिं
जाति जातितय्त जिं तच्चःगु तम्बय् बदला काये।”

6

इस्त्राएलीतय्गु विरोधय् परमप्रभुयागु द्रुपं

- 1 परमप्रभुं धयादीगु खँ ध्यान बियाः न्यँ—
“दँ, पर्वतय् न्ह्यःने छिमिसं थःगु उजुर न्ह्यःने तयाब्यु,
छिमिसं छु धाइ डाँडातय्सं न्येनेमा।
- 2 “हे पर्वतत, हे पृथ्वीया बल्लाःगु जग
परमप्रभुयागु द्रुपं ध्यान बियाः न्यँ।
छाय्धाःसा थः प्रजालिसे वय्कःया छगू मुद्दा दु,
वय्कलं इस्त्राएलयात छगू अपराधया द्रुपं बियादीगु दु।
- 3 “हे जिमि प्रजा, जिं छिमित छु याना?
गथे यानाः जिं छिमित इयातुगु कु क्वबिकागु दु? जितः लिसः ब्यु।
- 4 जिं ला छिमित मिश्र देशं पित हया,
छिमित दासत्वया देशं लिफ्याना हया।
अले मोशा, हासून व मरियमयात
छिमिगु नायः जुइत छवयाहया।*
5 हे जि प्रजा,
मोआबया जुजु बालाकं छु सल्लाह याःगु खः?
अले बओरया काय् बालामं वयात छु लिसः बिल व लुमंकी।
शित्तिमंनिसें गिलगाल तकयागु यात्रायात लुमंकी।
अले छिमिसं परमप्रभुया धार्मिकताया ज्या सीके फयेमा।”*
- 6 जि छु ज्वनाः परमप्रभुयाथाय् वयेगु,
अले च्वय् च्वनादीम्ह परमेश्वरया न्ह्यःने छयं क्वःछुकेगु?
दच्छि दच्छि दुपिं द्रुहंचात हयाः
होमबलिया लागि वय्कःया न्ह्यःने वये ला?
7 द्रुलंद्रुः भ्याःचा, अले जैतूनया चिकंयागु झिद्रुः खुसिलिसें
वय्कः लयतायादी ला?
जिं यानागु पाप व अपराधयागु लागि
जिं जिम्ह तःधिकःम्ह काय्यात बीहये ला?
8 हे मनु, बांलाःगु अले भिगु खँ वय्कलं छन्त क्यनादीगु दु।
छपाखें परमप्रभुं छु यय्कादी?
खःकथं ज्या यायेगु, मायायात यय्केगु,
थः परमेश्वरलिसें क्वमिलु जुयाः जुयेगु।*
इस्त्राएलया अपराध व सजाँय
9 न्यँ, परमप्रभुं यस्शलेमय् च्वपिं सकसित सःता च्वनादीगु दु।

* 6:4 ६:४ प्रस ४:१०-१६; १२:५०-५१; १५:२०

* 6:5 ६:५ गन्ती २२:२-२४:२५; यहो ३:१-४:२४

* 6:8 ६:८ व्य १०:१२-१३; १ शमू १५:२२; होशे ६:६; मती १:१३; २३:२३; मर्क १२:३३

- हे परमप्रभु! छिगु नांया भय कायेगु ज्ञान खः।
 “राजदण्ड व उकियात ल्यःम्हयसिगु खँ बांलाक न्यँ।
 10 हे दुष्ट घराना, छिमिसं बांमलाःगु अले अधर्मयागु ज्या यानाः कमय् यानातःगु सम्पत्ति
 व छंगु ध्वंलाइगु धःतालजु घच्चाइपुसे मच्चं ला?☆
 11 मिले मज्जुगु ताल्जु व छलया धःया म्हिचा तइम्हयसित
 जिं गय् यानाः क्षमा बीगु?
 12 थनयापि तःमिपि मनूत ल्वापुख्यापुं जाःगु दु।
 थनच्चंपि सकसिनं मखुगु खँ ल्हानाच्चंगु दु।
 इमिगु म्हुतं छलया खँ ल्हानाच्चनी।
 13 छिमिसं यानातःगु पाप व अपराधयागु कारणं
 जिं छिमित नाश याये त्यनागु दु।
 14 छिमिसं यक्व हे नःसां छिमिगु प्वाः गुबलें हे जाइ मखु।
 अले न्हाबलें छिपि नयेपित्याकाः च्वनेमाली।
 छिमिसं सम्पत्ति मुंका तःसां उकियात छिमिसं ल्यंकातये फइ मखु।
 छायाःसा छिमिसं छु ल्यंका तइ उकियात जिं तरवारयात बी।
 15 छिमिसं अन्न हःसां लये खनी मखु
 अले जैतूनया चिकं पिकाःसां छ्यलेदइ मखु।
 अले दाख तिस्यसां त्वने दइ मखु।
 16 छिपि ओम्नीया विधित
 व आहाबया घरानायागु दक्व खँ पालन यानाः
 इमिगु थितिकुथिया ल्यूल्यु जुयाच्चंगुलि
 जिं छिमित नाश यानाबी।
 छिमि मनूत दक्वसिनं हेपय् याकाः च्वनाच्चने माली।
 अले जाति जातियापि मनूतयसं नं छिमित हेस्यानाच्चनी।”☆

7

इस्राएलया कष्ट

- 1 जितः गज्याःगु कष्ट वःगु दु!
 जिं थःत फल खायेगु सिधय् धुंकाः
 फल खायेत वनीम्ह मनू थें तायेका,
 गुम्हयसिनं नयेगु निति छुं नं लुइके मफु।
 थःगु नयेपित्यागु लंकेत दाखया झुप्पा
 वा न्हापायागु छगः यःमरि नं लुइके मफु।
 2 विश्वास यायेबहःपि मनूत पृथ्वीं नाश जुयावने धुंकल।
 छम्ह नं भिम्ह मनू मदय् धुंकल।
 सकलें मनूत स्याये पालेत पियाच्चनीगु।
 दक्व मनूतयसं जाः हलाः थः दाजुकिजापिनिगु शिकार याइगु।☆
 3 सकलें मभिं ज्या याये सः,
 शासकत व न्यायाधीशतयसं घुस फवनीगु,
 शक्ति दुपिन्सं इमित छु यः व हे आज्ञा बियाच्चनी।
 थुकथं इपि सकलें मिलय् जुयाः
 मखुगु ज्या यायेत ग्वसाः ग्वइ।
 4 इपि मध्ये दक्वसिबय् बांलाःम्ह मनू कं थें खः,
 दकलय् भिम्ह धाःसा कं झाः स्वयाः ग्यानपुसे च्वनी।
 छिमिगु सजाँयया दिं वयाच्चंगु,
 गुकिया बारे छिमि पिवाः च्वपिन्सं ख्याच्चः ब्यूगु खः।

☆ 6:10 ६:१०-११ लेवी १९:३५-३६; व्य २५:१३-१६; हितो ११:१; होशे १२:७; आमो ८:५; लूक ६:३८

☆ 6:16 ६:१६ १ राज १६:२३-३४; २१:२५-२६

☆ 7:2 ७:२ व्य १९:११-१३; भज १०:८

आः इपिं याकनं हे अलमल जुइ।☆

5 छम्ह जःलाखःलायात पत्याः याये मते।
छम्ह पासायात विश्वास याये मते।

थःनापं च्वनीम्ह कलाःलिसे
होश यानाः जक खँ ल्हा।

6 कायनं बौयात हेपय् याइ
अले म्हायनं मांयात मभिकाः खँ ल्हानाच्च्वनी,
भौ माजुनापं ल्वानाच्च्वनी।
मनूतय् शत्रु थःगु हे छँ च्वपिं मनूत जुइ।☆

7 तर जिं धाःसा जिम्ह परमप्रभुयाके आशा तयाच्च्वने,
जि जितः उद्धार याइम्ह परमेश्वरयात पियाच्च्वने
छाय्धाःसा वय्कलं जिगु प्रार्थना बिन्ति न्यनादी।☆

इस्त्राएल हानं दनी

8 हे जिम्ह शत्रु, जितः हेस्यानाः लय्ताये मते।
जि क्वःदसां हाकनं दनावये।

जि खिउँथासय् दुसां
परमप्रभु जिगु जः जुयादी।

9 परमप्रभुं जिगु पं कयाः न्ववानाः
जिगु हक पक्का यानामदीतले

जिं वय्कःयागु तंयात सहयाना च्वने।
छाय्धाःसा जिं वय्कःया विरोधय् पाप यानागु दु।

तर वय्कलं जितः पित हयाः जलय् हयादी।
वय्कःयागु न्याय व धार्मिकता जिं स्वये दइ।

10 “जितः परमप्रभु छिमि परमेश्वर गन दु?”
धकाः धाइम्ह जि शत्रु थ्व खनाः तसकं मछाली।
अले जिगु मिखां व क्वःदःगु खनी।
वयात गल्लि गल्लिइ ध्याचःयात थें न्हुतुन्हुइ।☆

11 हे इस्त्राएल, छिमिगु पःखाःत दय्कीगु दि वइ,
छिमिगु सिमाना तापाक तक अप्वय्केगु दि वइ।

12 उगु दिनय् अश्शूर देशं,
अले मिश्रया शहर शहरंनिसें कयाः यूफ्रेटिस खुसि तकयापि
व तातापाःगु समुद्रंनिसें
व पहाडंनिसें मनूत छिमिथाय् वइ।

13 तर इमिगु ज्यायागु कारणं व
अनयापिं मनूतय्गु कारणं पृथ्वी सुनसान हे जुयावनी।

प्रार्थना व प्रशंसा

14 हे परमप्रभु, छिं कथि ज्वनाः थः प्रजायात ज्वयादिसँ,
नाय्गु ख्यलय् व गुँइच्च्वनीपिं छिगु सर्बयया फैच्च्वलय् ज्वयादिसँ।
कर्मेल् डाँडाया गुँइ* याकःचा च्वनाच्च्वसां

इपिं न्हापा थें हे बाशान
व गिलादय् च्वंगु घाँय्ख्यलय् वनाः ज्वयेमा।☆

15 “मिश्र देशं छिपि पिहां वःगु इलय् थें

☆ 7:4 ७:४ यर ६:१७; इज ३:१७; होशे ९:८ ☆ 7:6 ७:६ मती १०:३५-३६; लूक १२:५२-५३ ☆ 7:7 ७:७ भज २७:१४; १३०:५; हितो २०:२२; यशै ८:१७; ४०:३१; होशे १२:६; रोम ८:२५; गला ५:५ ☆ 7:10 ७:१० भज ४२:३,१०; ७९:१०; ११५:२; योए १:१७ * 7:14 ७:१४ कर्मेल् डाँडाया गुँइ थ्व यक्व घाँय्ख्यः दुथु थाय् खः ☆ 7:14 ७:१४ भज २३:१-२; ७८:५२; ८०:१; यशै ४०:११; यर ३१:१०; इज ३४:११-१६; यूह १०:७-१६

जिं इमित जिगु अजू चायापुगु ज्या क्यने।”

16 जाति जातियापि मनूत थ्व खनाः मछाला च्वनी।

इमिगु फुक्क शक्ति लाका काइ।

अले इमिसं थःगु ख्वाः ल्हातं त्वपुइ,

उलि जक मखु इमिगु न्हायपं ख्वाँय् जुयावनी।

17 इमिसं ताहानं थें,

बैय् घिसय् जुया जुइपिं जन्तुं थें म्हुतुं धू फ्यइ।

थथःगु प्वालं थुरथुर खाखां इपिं पिहां वइ।

इपिं ग्यानाः परमप्रभु झी परमेश्वरपाखे लिहां वइ,

अले इपिं छिपिं खनाः ग्याइ।

18 छि थें ज्याःम्ह परमेश्वर सु दु?†

गुम्हयसिनं अधर्म क्षमा यानादी,

अले ल्यंदुपिं थःमनूतय्गु पाप क्षमा यानादी?

छि सदां तंचायादी मखु,

तर दयामाया यायेत छितः यः।

19 छिं जिमित हानं दयामाया यानादी,

छिं जिमिगु पापयात तुति न्हुयादी,

अले जिमिगु अधर्म तज्जाःगु समुद्रय् वान्छवयादी।☆

20 यक्व दँ न्ह्यः छिं पाफयाः

जिमि पुर्खातय्त बचं बियादीगु थें

याकूबपाखे छि विश्वास यायेबहः जुयादी,

अले अब्राहामयात दयामाया यानादी।

† 7:18 ७:१८ हिब्रू भाषां थ्व ब्वय् अगमवक्ता मीकाया नां थें खने दु थुकिया अर्थ “छि थें ज्याःम्ह सु दु धकाः?”

☆ 7:19 ७:१९ भज १०३:१२; यशै ४३:२५; यर ५०:२०

नहमया सफू म्हसीका

नहमया नांया अर्थ “सान्त्वना” खः। वयागु बारे मेगु अप्वः धयातःगु मद्दु। व छम्ह एल्कोशय् च्वनीम्ह खः।

अशश्रीतयसं ई.पु. ७२२-७२१ लय् इस्त्राएलीतयत् ज्वना यंकूगु खः। थ्व हे कारणं यहदानापं अन छचाःखेरं च्वंगु देशयात अशशूरतपाखें तसकं भय दुगु खः।

योनां (योना ३-४ अध्यायलय्) निनवे नाश जुइतिनि धकाः अगमवाणी नवाःगु खः। थुकिया लिच्वः कथं फुक्क निनवेय् च्वपि मनूतयसं थःगु पापयात स्वीकार यानाः परमप्रभुया न्ह्यःने पश्चाताप यात अले परमप्रभुं इमित क्षमा यानादिल। तर सछि देँ ति लिपा अनयापि मनूत तसकं नुगः छाःपि, मेपिन्त मदिकक सास्ती बियाच्वनीपि, मेपिन्त दास यानातइपि व घमण्डी जूगु खः। ६१२ ई.पु. जुइ न्ह्यः इमिसं थुपि पापत यानाः परमेश्वरया विरोधी जूगु खः। अथे जुयाः परमप्रभुं अशश्रीतयत् शत्रुतयगु ल्हातय लःल्हानादीगु खः (१:१४; २:१)। नहमया अगमवाणीया छुं भाग निनवेया बारे हे खः। अध्याय १ लय् परमेश्वरया तंया बारे थुइकाब्यगु दु, अध्याय २ लय् निनवे नाश जुइगु बारे, अले अध्याय ३ लय् नं निनवे नाश जुइगु बारे ध्वाथुइक कनातःगु दु।

धलः पौ

परमप्रभुं निनवेयात न्याय याःगु १:१-१५

निनवेया पतन जूगु २:१-३:१९

नहम

1 निनवेया खँय् अगमवाणी। एल्कोशी नहमं खंगु दर्शनया सफू।*

निनवेया विरोधय् परमप्रभुया तच्चःगु तं

2 परमप्रभु नुगः मुइकादीम्ह व बदला कयादीम्ह परमेश्वर खः।

परमप्रभु बदला कयादीम्ह व तम्बयकादीम्ह खः।

परमप्रभुं थः विरोधीतयत् बदला कयादी,
शत्रुतयगु निति तःधंगु तं ल्यंकातयादी।

3 परमप्रभु तं चायत् लिबाकादीम्ह व तसकं शक्ति दुम्ह खः।

दोषीतयत् परमप्रभुं सजॉय मब्यूसें त्वःती मखु।

म्वःफय् व वाफय् वय्कःया लँपु खः

अले सुपॉय् धाःसा वय्कःया तुतिया धू खः।

4 वय्कलं ब्वबियादीबलय् समुद्र सुनावनी।

वय्कलं दक्व खुसित सुकादी।

बाशान व कर्मेलया वाउंसे च्वंगु घॉय्ख्यः गनावनी,

अले लेबनानया वाउंसे च्वंगु गुँत इवाः जुयावनी।

5 वय्कःया न्ह्यःने पहाडत थुरथुर खाइ,

अले डाँडात नायावनी।

वय्कःया न्ह्यःने पृथ्वी थुरथुर खाइ,

संसार व अन दुपि फुक्क मनूत थुरथुर खाइ।

6 वय्कःया तंया न्ह्यःने सु दने फइ?

वय्कःयागु तच्चःगु तं सुनां सह याये फइ?

वय्कःयागु च्यानाच्वंगु तं मि थें प्वंकी,

अले वय्कःया न्ह्यःने ल्वहँधीत तज्याइगु जुइ।

7 परमप्रभु भिंम्ह खः,

दुःखया इलय् वय्कः शरण कायेगु थाय् खः।

वय्कःयाके भलसा तइपिन्त वय्कलं सुसाकुसा यानादी।

8 तर वय्कलं खुसिबालं निनवेयात नाश यानादी।

वय्कलं थः शत्रुतयत्

* 1:1 १:१-३:१९ यशै १०:५-३४; १४:२४-२७; सप २:१३-१५

खिउँगु थासय् लिनाछवयादी।

- 9 परमप्रभुया विरोधय् इमिसं न्ह्याथें ज्याःगु ग्वसाः ग्वसां वयकलं इमित भज्यंक नाश यानादी।
दुःख निकः खुसी वइ मखु।
- 10 इपि कंझालय् अलमलय् जुयाच्चनी,
अले इपि दाखमघं कायकाच्चनी।
इपि गनावने धुंकुगु छवख्वः थें भस्म जुइ।
- 11 अय् निनवे! छंपाखें छम्ह
परमप्रभुया विरोधय् ग्वसाः ग्वइम्ह,
व मभिगु सल्लाह बीम्ह पिहां वःगु दु।
- 12 परमप्रभुं थथे धयादी,
“अशश्रीत बल्लाःसां व ल्याखय् यक्व दःसां
इमित नाश याइ अले मदयावनी।
अय् यहदा, जिं छन्त दुःख बियागु दु,
अयसां आः हाकनं छन्त दुःख बी मखुत।
- 13 आः इमिगु इयातुगु कु जिं छंगु ब्वहलं लिकायाबी,
अले छिमित चिनातःगु सिखः चफुनाबी।”

14 अय् निनवे, परमप्रभुं छंगु बारे छगू आज्ञा बियादीगु दु,
“आवांलि छंगु नां ल्यंकातइपिं छं सुं सन्तान दइ मखु।
छंगु देगलय् दुपि कियातःपि घःत व नायकाः दयकातःपि मूर्तित
जिं भज्यंक नाश याये।
जिं छंगु चिहान तयार याये,
छायधाःसा छ भिम्ह मखु।”

15 स्व, पहाड पहाडय्
भिगु खँ न्यंकीम्ह
व शान्तिया खँ घोषणा याइम्हयसिगु पलाः दु।
हे यहदा, छं थःगु नखःचखः हँ,
थःगु भाकल पूर्वकि।
छायधाःसा आः गुबले दुष्टतयसं हमला याइ मखुत,
इपि भज्यंक नाश जुइ।✧

2

निनवे भज्यंक नाश जूगु

- 1 अय् निनवे! छं शत्रु छन्त नाश यायेत वयाच्चंगु दु।
छंगु किल्लात बल्लाकि, लँ बांलाक स्व,
थः तयार जुयाच्चँ, अले छंगु फुक्क बल लगय् या।
- 2 परमप्रभुं याकूबयात न्हापा इस्त्राएल झःझः धाःगु थें
हाकनं झःझः धायकादी।
छायधाःसा शत्रुतयसं इमित लुतय् यात,
अले इमिगु दाखमा भज्यंक नाश यात।
- 3 शत्रुतय् सिपाइँतयगु ढालत ह्याउँसे च्वं
अले इमिसं ह्याउँगु लं फिनातःगु दु।

- इमिसं हमला यायेत तयारी यानाच्चंगु दु।
 इमिगु रथय् दुगु धातु प्वालाप्वाला थी,
 थसिया भालात संका च्वंगु दु।
- 4 रथतयत् लैय् तसकं ब्वाकी,
 चुक चुकय् उपि थुखे उखे ब्वाय् वनाच्चनी।
 इपि च्यानाच्चंगु मिप्वा: थें खने दु,
 इपि हाबलासा त्व:थें तसकं ब्वाय् वनी।
- 5 वं ल्ययात:पि थ: बहादुर सिपाइंतयत् स:ती,
 इपि थ:गु लैय् धेधे चुइ।
 इपि तसकं हथाय् चाचां शहरया प:खा:पाखे ब्वाय् वनी,
 सुरक्षाया ढाल तयार याइ।
- 6 खुसिया बाँधया लुखा चाय्काबी
 अले जुजुया दरबार दुनी।
- 7 थ्व आज्ञा जूगु दु कि
 शहरय् च्वंपिन्त ज्वना यंकी।
 वया दासीत सुकभन्तु थें
 नुग:पा दादां विलाप याइ।
- 8 निनवे शहर दयक्बलय् निसें ल:या पुख् थें ख:
 तर आ: मनूत हथाय् चाचां पिहांवयाच्चंगु दु
 “आसे! आसे!” धका: तसकं स:तूसां
 सुनानं लिफ स्वइ मखु।
- 9 वह: लुतय् या!
 लुँ लुतय् या!
 अन धन-सम्पत्ति यक्व दु,
 अले मू वंगु सामानत नं यक्व दु।
- 10 निनवे शहरयात लुतय् या:गु दु,
 अन झिजांमिजां दंगु दु व तहसनहस जूगु दु।
 मनूतय्गु नुग: ग्याना: न्यले धुंकल,
 इमिगु तुति थुरथुर खानाच्चंगु दु, म्ह छम्हं खानाच्चंगु दु,
 इमिगु ख्वा: ग्याना: म्हासुइ धुंकल।
- 11 ल्याय्म्हपि सिंहत यक्व दुगु
 व त:धंगु निनवे शहर आ: गन दु?
 थ्व थासय् सिंह व सिंहनी थ: मस्तनापं याउँक
 व मग्यासे चा:हिला जुइगु ख:।
- 12 सिंहं थ: मस्तयत् नकेत माक्व शिकार स्यानाहइगु,
 अले वया सिंहनीया निति पशुतय्गु ला कुचा कुचा याइगु।
 वं शिकार यानाह:गु
 पशुतय्गु लां गुफा जायकीगु।
- 13 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी,
 “जि छंगु विरोधय् दु।
 जिं छंगु रथतयत् च्याकाबी अले अन कुँया कुं जुइ,
 अले ल्याय्म्ह सिंहतयत् तरवारं स्याइ।
 जिं छंगु निति पृथ्वीइ शिकार त्व:ते मखु।
 अले छन्त खबर हइम्हय्सिया स:

आवंलि न्यनेदइ मखु।”

3

निनवेयात सजॉय

- 1 हिया हि दुगु शहरयात धिक्कार दु!
व मखुगु खँ व
लाकाहःगु सम्पतिं जाःगु दु,
अन गुब्सं शिकार कम जुइ मखु।
- 2 न्यँ! कोरयागु सः,
पांग्रा गुर्र याःगु सः,
सलत ब्वायवंगु सः,
रथत थर्केजूक तसकं ब्वाकूगु सः।
- 3 सल गइपिनिगु हमला,
प्वालाक्क वइगु तरवार
व ज्वाल्लच्वंगु भाला।
स्याना तःपिनिगु द्वँ,
सीम्हतयगु द्वँ
अल्याख सीम्हत,
सीपिके मनूत लुफिहाना क्वदली।
- 4 थ्व फुक्क छम्ह वेश्याम्ह मिसा, जादु मन्तरया
छम्ह मालिकनीया घच्चायाइपुगु ज्यां याना जूगु खः,
गुम्हं थःगु वेश्याया ज्यां जात जातितयत्
व जादु मन्तरया ज्यां वंशतयत् दास याना तइ।
- 5 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं घोषणा यानादी,
“स्व! जि छंगु विरोधय् दु।
छंगु पर्सिं ख्वाल्य थ्यंक उला बी। जात जातितयत् जिं छंगु नांगासू
व राज्यतयत् छंगु मछासू क्यनाबी।
- 6 छन्त फोहरं कयकाः,
जिं छन्त क्वह्यंगु व्यवहार याये,
जिं छन्त मनूत न्हिइकीगु खँ यानाबी।
- 7 छन्त खंपिं मनूत छपाखें बिस्युं वनी अले धाइ,
‘निनवे ला नाश जुइ धुंकल। वयागु नितिं सु दुखं च्वनी?’
छन्त सान्त्वना बिइम्ह गन दु?”
- 8 अय् निनवे, छ नील खुसिया सिथय् च्वंगु
थेबेस शहर स्वयाः बांला ला?
वयागु प्यखरं लः दु,
वयागु किल्ला खुसि
अले पःखाः धाःसा लः खः।
- 9 कूश* व मिश्र देश वयागु तःधंगु बल खः,
पूत व लिबिया वयात ग्वाहालि याइपि देश खः।
- 10 अयुनं वयात ज्वना यंकल,
मेगु देशय् यंकल,
वया चिचीधिकःपिं मस्तयत्
गल्लि गल्लिइ बैय् बस्वाना स्यानाबिल।
वया मनूतयत् चिष्टा तल,

* 3:9 ३:९ कूश थ्व देश मिश्र देशया दच्छिनय् ला

अले दक्व तःधिकःपि मनूतयूत सिखलं चिनाबिल।

11 अय् निनवे! छ नं अय्लाःगुलुत थें जुइ,
छ नं सुलाच्चनी,
अले शनूतपाखें बिस्सुं वनेत छं शरण कायेगु थाय् माली।

12 छंगु दक्व किल्लात न्हापा सःगु फल
यःमरिया सिमात थें च्वं।
व संकीबलय् यःमरिया फल नइपिनिगु
म्हुतिइ हे कुतुंवइ।

13 छंगु सिपाइँत बल्लाइ मखु
व ग्वाहालि मदुपिं मिसात थें जूगु दु।
छंगु देशया मू ध्वाखात
शनूतयगु निति चालाच्चंगु दु।
ध्वाखाया गजबारत मिं नःगु दु।

14 शनूतयसं घेरय् याय् न्ह्यः लःजायका ति।
छंगु किल्लात बल्लाका ति।

चा न्हायाः अप्पा दय्कि,

अले पःखाःत मर्मत या।

15 तर छं न्हागु याःसां छन्त मिं भस्म याइ,
अले छन्त तरवारं स्याइ,
थुकिं छिमित क्वःबुइँचां थें नयाबी।
छ क्वःबुइँचां थें ल्याखय् यक्व दःसां
सं बचय् जुइ फइ मखु।

16 आकाशया नगुत स्वयाः अप्पः
छं थः व्यापारीतयगु ल्याः अप्पकूगु दु।

तर क्वःबुइँचातयसं याः थें

इमिसं देशयात पचिनांगा यानाः ब्वयावनी।

17 छंगु सुरक्षाया निति तयातःपिं ला क्वःबुइँचां थें खः,
छंगु हाकिमत लाः क्वःबुइँचाया बथां थें खः,
गुपिं चिकुलाबलय् अंगलय् प्यपुना च्वनी,
निभाः लुया वइबलय् उपिं दक्वं ब्वयावनी,
इपिं गन वन धकाः सुनानं सी मखु।

18 अय् अशश्रया जुजु, छं फैजवाःत ला न्ह्यः वय्काच्चंगु दु,
छं भारदारत ला आराम यानाच्च्वनी,
छं मनूत ला पहाड पर्वतय् थुखेला उखेला जुइ धुंकल,
इमित छथाय् मुंकीम्ह सं हे मदु।

19 छंगु घाःयात छं वासलं नं लंके फइ मखु।
छंगु घाः तसकं ग्यानापुगु घाः खः।

सुनां सुनां छंगु बांमलागु खँ न्यनी इमिसं लयतायाः ल्हाःपा थाइ,
छाय्धाःसा छंगु गुबलें मदीगु सास्ती सुनां भोगे याःगु मदु धकाः?

हबकूकया सफू म्हसीका

ख्रीष्ट येसू ब्रूगु स्वयाः न्हयगू शताब्दी न्ह्यःपाखे हबकूक अगमवक्तां यहूदा राज्यय् अगमवाणी नवानाच्वंगु खः। उबलय् बेबिलोन संसारय् दकलय् बल्लाःगु देश खः, बेबिलोनीतय्सं तसकं तःधंगु देश जुइगु इच्छा याःगु खः अथे जुयाः इमिसं चिचीधंगु देशतय् तयाका काल। इपिं तसकं नुगः छाःपिं अले दयामाया धयागु हे मदुपिं खः। हबकूकया इलय् धाःसा यहूदा देशयात त्याकेमफुनिगु खः। व दयामाया मदुपिं जातिया स्याये पालेगु मभिंगु ज्याया कारणं यानाः हबकूकया नुगः तसकं क्वतुंगु खः अले वं परमप्रभुयात थथे धकाः न्ह्यसः यात, “तसकं मभिंगु खँ स्वयेत छिगु मिखा शुद्ध जु, अले छिं मखुगु ज्या स्वयादी मफु, अयनं आः ध्वं ल्हाइपिं मनूतयत् छिं छाया स्वयाच्वनादियागु? थः स्वयाः धर्मीं मनूतयत् दुष्टतय्सं नुना छ्वःसां छाया छिं सुम्क च्वनादियागु?” (१:१३)। परमप्रभुं व हे इलय् थःम्हं इमित सजॉय बियादी धकाः धयादिल। २:४ पदय्, परमप्रभुं थथे धयादी, “तर धर्मीं त धाःसा परमेश्वरयात याःगु इमिगु विश्वासं हे म्वाइ।”

थ्व सफलइ ल्यं दुगु भागय् अधर्मीपिं नाश जुयावनी धकाः अगमवाणी नवानातःगु दु। अले ३ अध्यायलय् हबकूकं परमेश्वरयात तःधकेत व वं वय्कःयात जक भलसा यानाः धकाः घोषणा यायेत छपु म्ये हाल।

धलः पौ

हबकूकं उजूरयागु १:१-२:५

अधर्मीं त नाश जूगु २:६-२०

हबकूकया प्रार्थना ३:१-१९

हबकूक

1 हबकूक अगमवक्तां खंगु दर्शनया अगमवाणी।

हबकूकं उजूर याःगु

2 हे परमप्रभु, गुबलय् तक जिं छितः ग्वाहालि फ्वनाच्वनेगु

अले छिं न्यनामदीगु?

“न्ह्याथाय् नं स्याय् पाले जक जुयाच्वंगु” धकाः जि गुलि हालाच्वनेगु,

अले छिं थः मनूतयत् बचय् यानामदीगु?

3 छाया छिं जितः अन्याय स्वयके बियादीगु?

छाय् छिं मखुगु खँ सह यानादियागु?

नाश यायेगु व स्याये पालीगु जिगु न्ह्यःने जुयाच्वंगु दु।

ल्वापुख्यापु व कचकच प्यखें दु।

4 अथे जुयाः व्यवस्था बमलाय् धुंकल

अले न्याय मजुइ धुंकल।

दुष्टतय्सं धर्मीं पिन्त घेरय् याइ,

अथे जुयाः न्याय ज्यालगय् मजुइ धुंकल।

परमप्रभुया लिसः

5 अले परमप्रभुं थः मनूतयत् धयादिल,

“प्यखेरं च्वंपिं जात जातितय् स्व,

इमित स्वयाः छक्क जु,

छाय् धाःसा जिं छंगु हे इलय् छन्त धाःसां

छं पत्याः याइ मखुगु ज्या याये।*

6 स्व, जिं बेबिलोनीतयत् थने,

व जाति तसकं नुगः छाःगु व लाः लाः थें यानाजुइगु जाति खः,

मेपिनिगु च्वनेगु थाय् लाकाकायेत इपिं पृथ्वी न्यंकनं वनी।*

7 इपिं तसकं ग्यानापुपिं व दयामदुपिं मनूत खः।

इपिं थः हे नियम व्यवस्था खः,

इमिसं थःयःयः थें याइ।

8 इमि सलत चितुवा स्वयाः नं तसकं ब्वाँय वनी

- अले सन्ध्याकाः इलय् पिहां वइम्ह गुँखिचात स्वयाः नं तसकं ग्यानापुस्से च्वं।
 इमि सल गया वइपिं सिपाइँत तातापाकनिसें तसकं ब्वाँय् वइ।
 सलत गिट्ठं शिकारयात तसकं ब्वाँय् वयाः झमते याः थें वइ।
 9 इपिं दक्व स्याये पालेत हे वइ।
 इमि सिपाइँतयगु पुचः मस्भूमिइ ग्वःफय् वः थें न्ह्यज्याइ।
 अले ज्वनाहःपिन्त फि थें हे यक्व मुंकी।
 10 इमिसं जुजुतयत् गिजय् याइ
 अले शासकतयत् हेस्याइ।
 किल्ला दुगु दक्व शहरत खनाः इपिं न्हिल्ली,
 चायागु द्रुम्बःचात दयकाः इमिसं व त्याकाकाइ।
 11 अले इपिं ग्वःफय् थें तसकं ब्वाँय् वइ, वनी।
 इपिं दोषी मनूत खः, इमिगु बल हे इमि घः खः।”

हबकूकया निक्वःगु उजुर

- 12 हे परमप्रभु, छु छि न्हापांनिसें हे दीम्ह मखु ला?
 हे परमेश्वर, जिम्ह परमपवित्र जिपिं सी मखु।
 हे परमप्रभु, छिं इमित न्याय यायेत ल्ययादीगु खः।
 छिं जिमिगु ल्वहंथी, सजाँय बीत छिं इमित अभिषेक यानादीगु दु।
 13 तसकं मभिंगु खँ स्वयेत छिगु मिखा शूद्र जु,
 अले छिं मखुगु ज्या स्वयादी मफु,
 अयनं आः ध्वं ल्हाइपिं मनूतयत् छिं छाया स्वयाच्चनादियागु?
 थः स्वयाः धर्मीं मनूतयत् दुष्टतयसं नूना छवःसां
 छाया छिं सुम्क च्वनादियागु?
 14 छिं मनूतयत् समुद्रया न्यात
 व शासक मदुपिं समुद्रया जन्तु थें यानादीगु दु।
 15 दुष्ट शत्रुतयसं इपिं दक्वसित बल्छीं ल्हनायंकी
 अले इमित जालं तक्यंकी।
 इमित तःधंगु जालय् मुंकी।
 अथे जुयाः इपिं तसकं लयताइ।
 16 अथे जुयाः इमिसं थःगु जाःयात बलि छाइ,
 तःधंगु जाःया लागि धुपौय् च्याकी,
 छायाधाःसा उकिं हे इपिं सुखं च्वनी
 अले भिंगु भिंगु नसा नइ।
 17 छु इमिसं जात जातिया मनूतयत् जालय् क्यंकाः
 छत्ति हे माया मदयक इमित नाश याना हे च्वनी ला?

2

- 1 जि पिवाच्चनेगु किल्लाय् हे दनाच्चने,
 जि थः हे पखलय् दनाच्चने।
 वयकलं जितः छु धयादी व जिं स्वया हे च्वने।
 जिगु कचकचया छु लिसः बियादी व जिं स्वये।

परमप्रभुया लिसः

- 2 अले परमप्रभुं जिगु लिसलय् धयादिल,
 “जिं धयागु खँ पौलय् बांलाक च्व,
 बुरुँ हइपिन्सं थ्व खँ बांलाक ब्वने खनी।
 3 थ्व दर्शन लिपाया निंति खः।
 थुकिं लिपा जुइगु खँ धाइ,
 अले थ्व मखुगु खँ जुइ मखु।

थ्व खँ पूवनेगु लिपा लाःसां थ्वयात पियाच्चनी,
छाय्धाःसा थ्व धात्थें हे पूवनी,
अले लिपालाइ मखु।*

4 “स्व! व घमण्डी मनूयात!
वयागु इच्छा हनेबहः मजू,
तर धर्मीत धाःसा परमेश्वरयात याःगु इमिगु विश्वासं हे म्वाइ।*

5 धात्थें हे मनूतयत दाखमघं ध्वखा बी,
व तःधंछुया जुइ अले व गुबलें याउक च्वने फइ मखु,
छाय्धाःसा व चिहान थें लोभी खः।
व मृत्यु थें गुबलें लुधनी मखु।
वं दक्व जात जतितयत थःथाय् मुंकी,
अले दक्व मनूतयत कुनी।

मभिं मनूतयगु नाश

6 “छु इपि दक्वसिनं थथे धयाः वयागु विरोधय् हिमस्याइ ला अले लाय्मबूइ ला,
“ ‘खुँयागु मालताल मुंकीम्ह
व लाकाहःगु मालतालं धनी जुइम्हयसित धिक्कार!
वं गुबलय् तक अथे याइ?’

7 छु छंगु त्याय् कयातःपि मनूत दना मवइ ला?
इमिसं छन्त मख्याइ ला?
अनलि छ इमिगु शिकार जुइ।

8 छं जात जातितयत लुतय् याःगु दु,
अथे जुयाः ल्यंदुपि मनूतयसं छन्त लुतय् याइ।

छं मनूतयगु हि हाय्कूगु दु,
अले छं देशत व शहरत व उकी च्वंपि दक्वसित भज्यंक नाश याःगु दु।

9 “धिक्कार दु वयात, गुम्हं अन्याय यानाः कमय् याःगुलि थःगु छें दय्की।
वयागु छें तःजाःगु थासय् दय्की
गुकि यानाः नाश जुइगुपाखें सुरक्षा जुइ।

10 छं यक्व मनूतयत नाश यायेगु ग्वःसा ग्वःगु दु।
छं थःगु छेंयात मछालापुइका थःगु जीवनयात त्वःतल।

11 पःखाःया ल्वहत तकं हे छंगु विरोधय् हाली,
सियागु धलिनं सः लिथ्वया वइ।

12 “धिक्कार दु वयात, गुम्हं स्याये पालीगु हिं शहर दय्की,
अधर्म यानाः नगर पलिस्था याइ।

13 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे यानादीगु मखु ला?
मनूतयसं याःगु ज्या ला मिइ सिं वांछवयेगु थें जक खः,
जात जातितयसं यक्व ज्या याइ तर ज्यालगे जुइ मखु।

14 छाय्धाःसा समुद्र लखं जाः थें
पृथ्वी परमप्रभुया महिमाया ज्ञानं जाइ।*

15 “धिक्कार दु वयात, सुनां जःलाखःलातयत दाखमघ त्वंकी
थःगु तमय् वया वं इमित अय्लाःगुलुत जुइत करंकाकी
थथे वं इमिगु नांगासू स्वयाः इमित लज्या चाय्के फइ।

16 थथे याइम्हयसित मान व इज्जतया थासय् मछालापू जाइ।

आ: छंगु पा वःगु दु! छं नं मघ त्वँ अले छंगु नांगांसू खनेदयेमा!
परमप्रभुया जःपा ल्हाःया ख्वला छन्थाय वःगु दु,

अले छंगु मान व इज्जत मछासं त्वःपुइ।*

17 छं लेबनानया जंगलयात पालाः स्यंकल,
आ: छन्त पाला स्याइ।

छं अन च्वंपि गुँपशुतयत् भज्यंक नाश याःगुलि हे
छंके तसकं भय वइ।

छाय्धाःसा छं मन्तयगु हिबाः वयकल,
छं देशत व शहरत व उकी च्वंपि दक्वं भज्यंक नाश यात।

18 “मन्तयसं कियाः दय्कातःगु मूर्तिया छु मू दु धकाः?
वा मखुगु खँ ल्हायेगु स्यनीगु धातुया मूर्तिया छु मू दु धकाः?

कारिगरं थःगु ल्हातं दयकुम्हसिके भलसा तइ।
वं ज्यालगे मजूगु मूर्तित दय्की, व मूर्ति न्ववाये फइ मखु।

19 धिक्कार वयात, सुनां सिंयात थथे धाइ, ‘म्वाना वा!’
अय न्ववाय् मफुगु ल्वहं, ‘दै!’

छु व मूर्ति छिमित छुं खँ स्यने फइ ला?
व ला लुँ व वहलं भुनातःगु दु,

उकी सासः हे मदु।”

20 तर परमप्रभु ला थः पवित्र देगलय् दी।
फुक्क पृथ्वी वय्कःया न्ह्यःने सुम्क च्वनेमा।*

3

हबकूकया प्रार्थना

1 शिगिओनोथ रागय हबकूक अगमवक्तां याःगु प्रार्थना।

2 हे परमप्रभु, जिं छिगु बारे न्यनागु दु।
हे परमप्रभु, छिं यानादीगु ज्या खनाः जि छक्क हे जुल।
जिमिगु इलय् न्हकथं थःगु ज्या क्यनादिसँ,
जिमिगु इलय् व सीकेबियादिसँ।
तंचायादीसां जिमित दया यानादिसँ।

3 परमेश्वर तेमानं* झायादीगु दु
पवित्र परमेश्वर पारान† डाँडापाखें।

वय्कःया महिमां स्वर्ग त्वःपुल,
अले पृथ्वी वय्कःया प्रशंसां जाल।

4 सूर्य लुया वः थें वय्कः झःझः धाः
वय्कःयागु ल्हाःपाखें जः प्वालाप्वाला थिनाः पिहां वल,
अन वय्कःयागु शक्ति सुलाच्चंगु खः।

5 वय्कःया न्ह्यःने न्ह्यःने ल्वय् याकनं न्यनावन,
महामारी वय्कःया पलाःया ल्यूल्यू वन।

6 वय्कः जुइगु दिनाः पृथ्वीयात संकादिल।
वय्कलं स्वयादिल, अले जात जातित थुरथुर खात।

न्हापांनिसैं दुगु पहाड पर्वतत कुचा कुचा जुल,
उपि पुलांगु डाँडात क्वदल।
वय्कः सदां झाया हे च्वनादी।

सेला

* 2:16 २:१६ यशै ५१:१७-२३; ओब १६ * 2:20 २:२० भज ११:४; यशै ४१:१; सप १:७; जक २:१३
तेमान, पारान, कूशन व मिघान यहदाया दच्छिनय् दु।

* 3:3 ३:३तेमान वयात एदोम नं धायेगु या † 3:3 ३:३,७ थुपि प्यंगू थाय्

7 जिं कूशनया पालयच्च्वंपिं मनूतयत् दुःख जुयाच्च्वंगु
व मिघानया मनूत तसकं ग्यानाः थरथर खानाच्च्वंगु खना।

8 हे परमप्रभु! छु छिगु तःच्च्वगु तं खुसिचातयगु विरोधय् खः ला?
छु छि खुसिया नितिं तःच्च्वयादीयागु ला?

छु छि समुद्रया नितिं तसकं तःच्च्वयादीयागु ला?
छि थः सल गयाः थःगु विजयया रथय् च्वना झायादीबलय्,
छु छि तसकं तःच्च्वयादीयागु खः ला?

9 छिं थःगु धनुष वाण लिकयादिल,
छिं यक्व वाणतयत् सःतादिल।

छिं खुसिं पृथ्वीयात चिरि फायादिल।

10 पहाडत छितः खनाः थुरथुर खात।

आकाशं वा वया हे च्वन।

ततःजाःगु समुद्र थ्वयक् हाल अले लःग्वारा सन।

11 तसकं ब्वयावःगु प्वालाप्वाला थीगु छिगु वाणत
व प्वालाप्वाला थीगु भालां यानाः सूर्य
व तिमिला आकाशय् तक्क दित।

12 तसकं तमं छि पृथ्वी थुखे उखे न्यासि झायादिल।
तमं छिं जात जातिया मनूतयत् न्हतु न्हयादिल।

13 थः मनूतयत् उद्धारया नितिं,
थः अभिषेक जूहयसित बचय् यायेत छि झायादिल।
दुष्टताया देशया न्हेलुवाःयात छिं चुंचुं यानादिल,
वयागु छेनंनिसें तुति तक पचिनांगा यानादिल।

14 मगाःमचाःपिं व दुखं जाःपिन्त
गुप्तं नुनाछवयगु इच्छां वःपिं
वया सिपाईत वाफय् वः थें जिमित लछारपछार यायेत वल,
छिं वयागु हे भाला वयागु छेनय् सुयादिल।

15 छिगु सलतयसं समुद्रयात न्हतुमनु न्हल
अले समुद्रया लः तसकं थुखे उखे सन।

16 थ्व खँ जिं न्यनाबलय् जिगु नुगः तसकं थुरथुर खात,
थ्व खँ जिं न्यनाबलय् जिगु म्हुतुसि थुरथुर खात,
जिगु क्वँयत् दुने दुने मर्कय् जुल,
अले जिगु तुति फ्यारर खात।
अयजूसां जिमित हमला याः वइपिं
जात जातितयत् वइगु दुःखया दियात जिं धैर्य यानाः पियाच्च्वने।

17 यःमरिया सिमाय् चुलि म्हुवःसां,
दाखमाय् फल मसःसां,

जैतूनया सिमाय् फल मदुसां,

बुँइ अन्न मसःसां,

गलय् फै-च्वलय् मदुसां,

गलय् सा-द्वं हे मदुसां नं,

18 जि परमप्रभुयाके लय लयताय्,

जिं जितः उद्धार यानादीम्ह परमेश्वरयाके लय लयताय्।

सेला

सेला

19 परमप्रभु परमेश्वर जिगु बल खः,
वयकलं जिगु तुति चल्लाया तुति थें यानादी,
वयकलं जितः तः तःजाःगु थासय् वने बहःम्ह यानादी।

लय् तइम्हसिया नितिं – जिगु तार बाजाय् थाइगु लय्।☆

सपन्याहया सफू म्हसीका

सपन्याह अगमवक्तां ई.पु. न्हयगुगु शताब्दीया दकलय् लिपाया इलय् अगमवाणी नवा:गु खः। वं थ्व अगमवाणी योशियाह जुजुं ई.पू. ६२१ लय् या:गु धार्मिक सुधारया छुं देँ लिपा नवा:गु खः।

यहदाया मनूतयसं इमि शत्रुतयत् सजाँय बियादीत परमप्रभु झायादी धका: बिचा: यात। परमेश्वरया नितिं न्हापा गथे ख: अथे हे यायेगु व इमिगु जीवनयात हाकनं भिकेगु ई थ्व हे ख: धका: इमिसं बिचा: यात। थथे जुइगु ईयात इमिसं “परमप्रभुया दि” धका: धाल। तर परमप्रभुं थ:गु उजं मानय् मयापिन्त सजाँय बीगु छगू दि क्वछिनादी धका: सपन्याह अगमवक्तां अगमवाणी यात। अथे जुया: वयकलं यक्व देशयापि मनूतयत् सजाँय बियादी अले यहदायापि मनूतयत् नं सजाँय बियादी छाय्धा:सा इमिसं मेम्ह घ:यात पुजा यात, उकिं वं इमित धाल, “हे पृथ्वी च्वंपि क्वमिलुपि मनूत, छिपि परमप्रभुया उजं मानय् याइपि, परमप्रभुयात माला स्व। धार्मिकता माला स्व, क्वमिलु जुइगु स्व। सके परमप्रभुया तंया दिनय् छिपि बचय् जुइ फइ ला?” (२ तिमोथी २:२५ नं स्वयादिसँ) यरूशलेम लिपा भज्यंक नाश जुइ व शहर हाकनं न्हगु याना: दय्की धयागु खँ नं थ्व सफुलिइ च्वया: त:गु दु।

धल: पौ

वइगु सर्वनाशया न्हेसुचं १:१-२:३

इस्राएलया ज:ख: च्वंगु देय्या विनाश २:४-१५

यरूशलेमया विनाश व उद्धार ३:१-२०

सपन्याह

1 यहदाया जुजु योशियाह* राज्य याना च्वंबले परमप्रभुयागु थ्व वचन सपन्याहयाके वल। सपन्याह हिजकियाया उइ, अमर्याहया छुइ, गदल्याहया छय् व कूशीया काय् खः।

वइगु नाशया ख्याच्च:

2 “जिं पृथ्वीइ दुगु

दक्व सुचुक न्हंकाछवये,”

परमप्रभुं धयादी।

3 “जिं दक्व मनूत व पशुत निथियात भज्यंक नाश यानाबी।

जिं आकाशय् ब्वइपिं इंग:त

व समुद्रय् च्वंपि न्यातयत् भज्यंक नाश यानाबी।

जिं फुक्क मनूजातियात

पृथ्वी मदय्का छवयेबलय् दुष्टतयगु निति

ल्वहंया कुचाकाचाया द्रँ जक दइ,”

परमप्रभुं धयादी।

यहदाया विरोधय् अगमवाणी

4 “यहदाया विरोधय् अले यरूशलेमय् च्वंपि

सकल मनूतयगु विरोधय् जिं थ:गु ल्हा: ल्हने।

अले थ्व थासं बालघ:या ल्यंदुपिन्त व मूर्ति

व घ: पुज्याइपिं पुजाहारीतयगु लुमन्ति हे ल्यं मदय्क न्हंकाछवये।

5 छँयागु क:सि च्वना: नगुत पुज्याइपिन्त,

क्वछुना: परमप्रभुया नामं पाफया नं

मोलोखया† नामं नं पाफइपिन्त,

6 परमप्रभुयागु ल्यु वनेगु त्व:ता वंपिन्त,

अले वय्क:यात ममालीपिं

व वय्क:याके न्यनेकने मया:पिन्त जिं न्हंकाबी।”

7 परमप्रभु परमेश्वरया न्ह्य:ने सुम्क च्वँ,

* 1:1 १:१ योशियाह योशियाह ६४० ई.पुनिसँ ६०९ तक यहदाया जुजु जगू खः। स्वयादिसँ, २ राज २२:१-२३:३०; २ इति ३:४:१-३:५:२७ † 1:5 १:५ मोलोख थ्व घ: एमोरीतय् घ: खः, स्वयादिसँ १ राज ११:५; २ राज २३:१३; यर ४९:१

छाय्धाःसा परमप्रभुयागु दि सतिक वये धुंकूगु दु।
परमप्रभुं छगू बलिदान तयार यानादीगु दु,
अले थःमंहं सःतूपि पाहांतयत् वयक्कलं पवित्र यानादीगु दु।

8 परमप्रभुया उगु बलिदानया दिखुन्ह
जिं हाकिमतयत्
अले जुजुया कायपि,
अले मेगु देशयागु लं फयूपि
व धर्मी मखुपि मनूतयगु थितिकृति मानय् याइपि
फुक्कसित जिं सजाँय बी।

9 उबले लुखाखलु हाचां गया जुइपिन्त
अले थः घःतयगु देगलय् ल्वापुख्यापु
व ध्वंलाइगु ज्या याइपि
सकसित जिं सजाँय बी।*

10 परमप्रभुं धयादी,
“उबले यरूशलेमयागु न्या धवाखां तस्सलं हाला हःगु सः,
शहरया न्हगु चुकपाखें ह्यँयह्यँय् ख्वया हःगु सः,
डौडा डौडां विनाशया तसकं ध्यांग सः वइ।

11 हे बजार दुगु थासय् च्वंपि, ह्यँयह्यँय् ख्वः
छाय्धाःसा सकल बन्जात न्हावनी
अले वहःयागु बन्जा ज्या याइपि नं सकलें न्हावनी।

12 उबले मत च्याकाः जिं यरूशलेमयात माले,
अले याउँक च्वनाच्वंपिन्त,
कः जुयाच्वंगु दाखमघ थें जुयाच्वंपिन्त सजाँय बी,
अले ‘परमप्रभुं भिं व मभिं ह्यँ नं याइ मखु’
धकाः बिचाः याइपिन्त जिं सजाँय बी।

13 इमिगु धन-सम्पत्ति लाका काइ,
इमिगु छें मेपिन्सं थुनाबी।
इमिसं छें दयक्कां उकी इपि च्वने दइ मखु।
इमिसं दाखमा पिइ अयसां इमिसं व दाखमघ त्वनेखनी मखु।”

परमप्रभुया तसकं ग्यानापुगु दि

14 परमप्रभुया तःधंगु दि सतिक हे दु,
अले व याकनं हे वयाच्वंगु दु।
परमप्रभुया दियागु ख्वःसः नुगः मछिसे च्वनी,
उबलय् बहादुर मनूत नं ह्यँयह्यँय् ख्वइ।

15 व दि तंया दि जुइ,
संकष्ट व दुःखया दि,
कष्ट व नाशया दि,
खिउँसे च्वंगु अले म्हाइपूगु दि,
सुपाँय् व तस्सकं खिउँसे च्वंगु दि,
16 झतांगा व तः तःजाःगु गढीत दुगु
शहरयागु विरोधय् तुरही पुपुं
लडाईया वनेगु दि।

17 “जिं मनूतयत् दुःखकष्ट हयाबी,
उबलय् इपिं कापिं थें न्यासि वनी,

छाय्धाःसा इमिसं परमप्रभुयागु विरोधय् पाप याःगु दु।
 इमिगु हि धू थें
 व इमिगु ला सउ थें वांछवइ।
 18 परमप्रभुया तंया दिखुन्ह
 इमिगु लुँ व वहःनं
 इमित बचय् याये फइ मखु।”
 वय्कःयागु नुगः मुयाः पिहां वःगु मिं
 फुकं देशयात इवाः याइ
 छाय्धाःसा वय्कलं पृथ्वीयापि सकल मनूतयत् आकाझाकां
 ग्यानपुस्से च्वंक न्हंकादी।

2

पस्ताय् चायेत इनाप

- 1 अय् लज्यामचाःपिं जातितय् मनूत,
छिपिं सकलें छथाय् मुं,
- 2 न्याय शुरू जुइ न्हः,
छिपिं पस्ताय् चायेगु ई छवसः थें ब्वयका यंके न्हः,
परमप्रभुयागु ग्यानपुस्से च्वंगु तं छिमिथाय् वये न्हः,
अले वय्कःयागु तंया दिं छिमिथाय् वये न्हः।
- 3 हे पृथ्वी च्वंपिं क्वमिलुपिं मनूत,
छिपिं परमप्रभुया उजं मानय् याइपिं, परमप्रभुयात माला स्व।
धार्मिकता माला स्व, क्वमिलु जुइगु स्व।
सके परमप्रभुया तंया दिनय्
छिपिं बचय् जुइ फइ।

पलिशतीतय्गु विरोधय् अगमवाणी

- 4 गाजाय् सुं छम्ह नं ल्यं दइ मखु,
अले अशकलोन भज्यंक स्यनी।
न्हिनय् इमिसं अशदोदय् च्वंपिं मनूतयत् लिनाछवइ
अले एकरोनय् च्वपिं मनूतयत् धाःसा अनं पितिनाछवइ।*
- 5 समुद्र सिथय् च्वनीपिं
करेती जातितयत् धिक्कार।
परमप्रभुयागु वचन छिमिगु विरोधय् दु,
हे कनान, पलिशतीतय्गु देश,
“छन्थाय् छम्ह नं मनूत ल्यंमदय्काः
जिं छन्त न्हंकाबी।”
- 6 छिमिगु समुद्रया सिथय् च्वंगु देय्,
जवाःत च्वनीगु थाय् व फैचातय्गु फैगः जुइ।
- 7 अले व समुद्रया सिथय् च्वंगु देय्
यहदाया खलःयापिं ल्यंदुपिं मनूतय्गु लागिं जुइ,
इमिसं अन थः फैतयत् ज्वइ।
अशकलोनया छँतय्
इपिं बहनी घनी,
छाय्धाःसा परमप्रभु इमि परमेश्वरं
इमिगु भिंगु दिं हाकनं लित हयादी।

मोआबीत व अम्मोनीतय्गु विरोधय् अगमवाणी

* 2:4 २:४-७ यशै १४:२९-३१; यर ४७:१-७; इज २५:१५-१७; योए ३:४-८; आमो १:६-८; जक ९:५-७

- 8 “जिं मोआबीतयसं जिमि प्रजायात हेपय याःगु
व अम्मोनीतयसं हिस्याःगु न्यनागु दु,
इमिसं जिमि प्रजायात गिजय यानाः
इमिगु देशय् हमला यायेगु ख्याच्चः ब्यूगु दु।”
- 9 अथे जुयाः जि धात्थें म्वाःम्ह खः थें”
दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरं धयादी,
“धात्थें मोआब सदोम थें व अम्मोनीत गमोरा थें
न्हाय्कंमा बुया वइगु थाय् व चिया गा दुगु थाय् व सदांया निंति गंगु थाय् जुइ।
अले जिमि ल्यंदुपिं प्रजातयसं इमित लुतय् याइ,
अले इमिगु देय् अधिकार याइ।”
- 10 इमिगु घमण्डया हुनिं इमित थथे हे जुइतिनि
छाय्धाःसा इमिसं दक्व शक्ति दुम्ह
परमप्रभुया प्रजायात हेपे याःगु दु अले हेस्याःगु दु।
- 11 वयकलं इमित तसकं ख्यानादी।
अले वयकलं पृथ्वीइ च्वंपिं घःतय्त न्हंका छवयादी।
अनंलि ताताःपाक च्वंपिं जाति जातिया मन्तयसं थथःगु देशय्
च्वनाः वय्कःयात आराधना याइ।
- कूशया विरोधय् अगमवाणी
- 12 “हे कूशय्* च्वंपिं मन्त
छिमित नं जिगु तरवारं स्याइतिनि।”
- अशशूरया विरोधय् अगमवाणी
- 13 उत्तरपाखे थःगु ल्हाः ल्हनाः वयकलं
अशशूरयात न्हंकाबी।
वयकलं निनवेयात झिजांमिजां दंगुथाय्
व मस्भूमि यानाबी।
- 14 व थाय् फैच्वलयया बथां,
सा द्रुहंया बथां व मेगु थीथी जातियापिं च्वनीगु ख्यः जुइ
मस्भूमिया न्हिकांझंगः व तसकं हालीम्ह न्हिकांझंगलं
अनया थामय् स्वें दयकी
इपिं हाःगु सः झ्याःझ्यालं लिथ्वइ।
लँय् लँय् ल्वहंया कुचाकाचा दइ,
स्वसिमाया धलि बालाक खने दइ।
- 15 थ्व छगू शहर खः, गुगु शहरं थःम्हं थःके गर्व यायेगु याइ
अले मग्यासैं च्वनाच्चनी,
सुनां थःत थथे धाइ,
“जि जि हे खः, जि बाहेक मेपिं सुं हे मदु।”
आः स्व, व गज्याःगु उजाड जुल,
गुँइ पशुत च्वनीगु थाय् जुल।
व थाय् जुयावनीपिं फुक्कसिनं
हेस्यानाः मुकीं क्यना वनी।

3

यस्शलेमय् लिपा जुइगु खँ

1 धिक्कार विद्रोही व अशदु शहरयात!

☆ 2:8 २:८-११ यशै १५:१-१६:१४; २५:१०-१२; यर ४८:१-४७; ४९:१-६; इज २१:२८-३२; २५:१-११; आमो १:१३-१५
लागाय् च्वंगु पुलांगु नं खः। ☆ 2:12 २:१२ यशै १८:१-७ ☆ 2:13 २:१३-१५ यशै १०:५-३४; १४:२४-२७; नहे १:१-३:१९

* 2:12 २:१२ कूश कूश मिश्रया दच्छिन

धिक्कार अत्याचारीत जाःगु शहरयात!
 2 वं आज्ञा मानय् याइ मखु,
 वं न्वाखँ नाला काइ मखु।
 वं परमप्रभुयाके नं भलसा मतः
 व थः परमेश्वरया न्ह्यःने वनी मखु।
 3 वया नायःतयत् गर्जे जुइपिं सिंहत खः।
 वया न्यायकर्तात गुंखिचात खः
 गुपिन्सं कन्हय् सुथय् तक
 छुं ल्यं तइ मखु।
 4 इमि अगमवक्तात तःधंछुया जुइपिं
 व विश्वास याये बहःमजूपिं खः।
 इपिं पुजाहारीतयसं पवित्रगु थाययात अशुद्ध याःगु दु।
 इमिसं परमेश्वरया व्यवस्थायात उल्टापल्टा यानाः ब्यूगु दु।
 5 इमिगु दथुइ च्वनादीमह परमप्रभु धर्मीमह खः,
 वयक्कलं गुबलय् नं अन्याय यानादी मखु।
 वयक्कलं सुथय् पतिकं थःगु न्याय क्यनादी।
 न्हियान्हिथं वयकः चुकय् जुयादी मखु।
 अधर्मीतयसं लाज धयागु हे सी मखु।

यस्शलेम पस्ताय् मचासैं च्वंगु
 6 “जिं जातितयत् न्हंका बियागु दु।
 इमिगु किल्लात उजाड जूगु दु।
 इमिगु लँपु भज्यंक स्यंकाबियागु दु,
 सुं मनूत व लँपु जुयावनी
 मखु। इमिगु शहर भज्यंक स्यंगु दु
 अले अन सुं मनूत नं ल्यं दइ मखु।
 7 जिं मनय् तया, ‘धात्थें वं जिगु भय काइ,
 अले वं जिगु न्वाखँयात नाला काइ।’
 अनंलि वयागु शरण कायेगु थाय् नाश जुइ मखु।
 न वयाके जिगु सजाय वइ।
 तर फुक्क कथंया बांमलाःगु ज्या यायेत
 इपिं झन हथाय् चाल।”
 8 अथे जुयाः परमप्रभुं धयादी,
 “बयान बीत जि मदंतले
 छिमिसं जितः पियाच्वँ।
 जाति जातित अले राज्य राज्यतयत् मुंकाः
 इमित जिगु तं,
 जिगु ग्यानपुस्से च्वंगु तं
 प्वंकेगु जिगु मनसुवा दु,
 छाय्धाःसा फुकं पृथ्वी हे
 जिगु नुगः मुया वःगु मिं झौ जुइ।

इस्त्राएलया ल्यंदुपिन्त हाकनं थापं याःगु
 9 “उबले देश देशयापिं मनूतयगु म्हतुसि शूद्र यानाबी,
 गुकिं यानाः इपिं फुक्कसिनं परमप्रभुया नां कयाः
 छगू हे मन जुयाः वयकःयागु सेवा यायेमा।
 10 कृश देशयागु खुसिइ पारिनिसें नं
 छ्यालब्याल जूपिं जिमि प्रजापिन्सं
 जिगु निती देछा हइ।

- 11 व दि, जिगु विरोधय् छं या:गु फुक्कं ज्याखँया हुनि
छ लज्या चायेमाली मखु,
छाय्धा:सा त:धंछुया: लयताया जुइपिन्त
उबले जिं छिमिगु दथुइ लिकया छवये,
अले जिगु पवित्र पहाडय्
छ हाकनं त:धंछुया: जुइ मखु।
- 12 तर जिं छंगु दथुइ क्वमिल
व चिधपिं मनूत त्व:ता तये
सुनां परमप्रभुया नामय् भलसा काइ।
- 13 इस्राएलयापिं ल्यंदुपिं मनूतयसं
गुगु कथंयागु नं टुं याइ मखु।
इमिसं मखुगु खँ ल्हाइ मखु।
न इमिगु म्हुतुइ ध्वंलाइगु खँ हे दइ।
इमिसं नइ अले याउक ग्वार्तुलाच्चनी,
अले सुनां इमित ख्याये फइ मखु।”✠
- लसताया म्ये
- 14 हे जिमि म्हाय् सियोन, म्ये हा!
हे इस्राएल, तस्सलं हा!
हे जिमि म्हाय् यस्शलेम,
थ:गु पूरा मनं छ लयता अले न्हाइपुकि!
- 15 परमप्रभुं छंगु सजाँय चीकादीगु दु,
वय्कलं छिमि शत्रुतयत नं लितछव:गु दु।
इस्राएलया जुजु, परमप्रभु छनापं दु।
आ: छ विपत्ति खना: गुबलें ग्याये म्वा।
- 16 व दि
यस्शलेमयात इमिसं थथे धाइ,
“छ ग्याये मते, हे सियोन।
छंगु ल्हा: कमजोर मजुइमा:।
- 17 परमप्रभु छिमि परमेश्वर छनापं दु।
वय्क: वचय् याये फुम्ह ख:।
वय्क: छनापं तस्सकं लयता।
वय्कलं थ:गु प्रेमय् छन्त शान्त याइ।
अले छंगु कारणं तत:सलं म्ये हाला: वय्क: तसक्कं लयताइ।”
- 18 “क्वछिनात:गु नख:चख:बलय्
नुग: मछिंकीपिं
व लज्याया बोझ क्वबीपित जिं मुंके।
- 19 उबलय् छन्त क्वत्यला त:पिन्त जिं सजाँय बी,
जिं खुत्यांका:पिन्त बचय् याये,
अले छ्यालब्याल जूपिन्त जिं मुंके।
जिं इमिगु लज्यायात हीका
पृथ्वी न्यंक इमिगु नां जाय्काबी।
- 20 उबलय् जिं छिमित मुंके
अले छिमित छँय हये।
जिं छिमिगु मिखाया न्ह्य:ने हे
छिमिगु भिगु दिं लित बीबलय्,
पृथ्वी न्यंक जिं धात्थें हे

छिमिगु नां व प्रशंसा च्वन्ह्याकाबी,”

परमप्रभु धयादी।

हागैया सफू म्हसीका

हागैया अर्थ “नखः” खः। थ्व नामं वयागु जन्म इस्राएलीतयगु नखःत (छुत्काराया नखः, सामाज्या नखः वा बल्चाबायया नखः) मध्ये छगू नखःबलय् जूगु जुइमा धकाः थुइकाबी (व्यवस्था १६:१६)। यहदाया मनूत बेबिलोनय् ज्वना यंकूगुपाखें लिहांवये धुंकाः न्हापांम्ह अगमवक्ता हागै खः। यहदी परम्परा कथं व बुरा जूबलय् वं अगमवाणी ल्हाःगु खः। थ्व, अले २:३ पदं क्यनी व ई.पू. ५८६ लय् सोलोमन जुजुं दयकूगु देगः नाश जूगु खंम्ह छम्ह साक्षी खः।

थ्व सफू हागै अगमवक्तापाखें ई.पू. ५२० य् वःगु परमप्रभुया चिचीधंगु बुखँया मुना खः। बेबिलोनं इस्राएलीत लिहां वये धुंकाः खः, अले यरूशलेमय् हाकनं च्वने धुंकाः निइदँ ति दये धुंकल। देगः धाःसा तहसनहस जुया हे च्वंगु दु। थ्व बुखँय हागैनं इस्राएलया नायःतय्त देगः हाकनं दयकेत इनाप याइ। अले छगू न्हगु, पवित्र व उजं मानय् याइगु जातिया लागि लिपा बांलाःगु अवस्था व शान्ति वइ धकाः परमेश्वरं बचं बियादी।

धलः पौ

परमप्रभुयागु देगः हाकनं दयकेगु उजं १:१-१५

न्हगु देगः झःझः धाइ धकाः बचं ब्यगु २:१-२३

हागै

परमप्रभुयागु देगः हाकनं दयकेगु उजं

1 जुजु दारां राज्य यानाच्वंगु निगूगु दँया खुगूगु लाया न्हापांगु दिखुन्ह^{*}, यहदायाम्ह राज्यपाल शालतिएलया काय् यरूबाबेल व यहोसादाकया काय् दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी यहोशयाथाय हागै अगमवक्तापाखें परमप्रभुयागु थ्व वचन वल।[☆]

2 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं हागैयात थथे धयादी, “थुमिसं परमप्रभुया देगः हाकनं दयकेगु ‘ई मत्यःनि धकाः धयाजुल।’”

3 अले परमप्रभुयागु थ्व वचन हागै अगमवक्तायापाखें वल,

4 “जिगु देगः दुनाच्वंगु खंक खंक छिपिं बांलाःगु छँय् च्वनाच्वनेगु ई थ्व खः ला?”

5 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “छिमित छु जुयाच्वन धयागु खँय् बांलाक बिचाः या।

6 छिमिसं यक्व पी, कम जक लइ, नयेत ला नइ, लुधनी मखु, त्वनेत ला त्वनी, प्याःचाः लनी मखु, वसः ला पुनी तर लुमुइ मखु। कमय् याःगु धिबा नं हंगं म्हेचाय् तः थें जुइ।”

7 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “छिमित छु जुयाच्वन बांलाक बिचाः या।

8 आः छिमिसं पहाडय् वनाः सिं कयाः हजि, अले जिगु देगः हाकनं दयकि। अबलय् जि लय्ताये अले जिगु आराधना पाय्छिकथं जुइ,” परमप्रभुं धयादी।

9 “छिमिसं यक्व लयेगु आसा याइ, अयनं कम जक सइ, छिमिसं छँय् हःगु बाली नं जिं फसं पुइकाछवये। थथे छाय् जुल?” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी। “जिगु देगः दुनाच्वन, छिपिं धाःसा थथःगु बांलाःगु छँ दयकेगुलिइ जुयाच्वन।

10 उकिं छिमिसं यानाः हे आकाशं सुतिलः मगाःगु व पृथ्वीइ अन्न मसःगु खः।

11 जिं छिमिगु बुँइ, पहाडय्, अन्नबालिइ, न्हगु दाखमधलय्, चिकनय् व बैय् सइगु फुक्क बालिइ, मनूतयथाय्, छिमिसं लहिनातःपिं पशुतयथाय् व छिमिसं ल्हाः तःगु फुक्क ज्याय् अनिकाल छवयाहयागु दु।”

मनूतयसं परमप्रभुया आज्ञा मानय् याःगु

12 अले शालतिएलया काय् यरूबाबेल व यहोसादाकया काय्, दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी यहोशू व बेबिलोनं लिहांवःपिं फुक्कसिनं परमप्रभु इमि परमेश्वरया वचन व अगमवक्ता हागैया बुखँयात मानय् यायेगु याना हल। मनूतयसं परमप्रभु इमि परमेश्वरं वयात छवयाहयादीगु खँ सिल। अले मनूतयसं परमप्रभुया भय काल।

13 परमप्रभुया दूत हागैनं परमप्रभुयागु बुखँ मनूतयत् न्यंकल। परमप्रभुं धयादी, “जि छिपिलिसें दु।”

14 उकिं परमप्रभुं शालतिएलया काय् यहदायाम्ह राज्यपाल यरूबाबेल व यहोसादाकया काय्, दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी यहोशू व बेबिलोनं लिहांवःपिं मनूतयत् ग्वाकादिल। अले इमिसं वयाः दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु थः परमेश्वरयागु देगः दयकेगु ज्या न्हाकल।

15 दारा जुजुं राज्य यानाच्वंगु निगूगु दँया खुगूगु लाया निइप्यन्हु दुखुन्हुनिसें इमिसं थ्व ज्या शुरू यात।

2

न्हगु देगः झःझः धाइ धकाः बचं ब्यगु

* 1:1 १:१ २९ अगाष्ट ५२० बी.सी ☆ 1:1 १:१ एज ४:२४-५:२; ६:१४; मत्ती १:१२

- 1 न्हयगू लाया निइछन्हु खुन्हु परमप्रभुयागु थ्व वचन हागै अगमवक्तापाखें वल।
- 2 “शालतिएलया काय् यहदाया राज्यपाल यस्बाबेल, यहोसादाकया काय्, दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी यहोशू व बेबिलोनं लिहांवःपिं फुक्क मनुतय्त थथे धा।
- 3 ‘न्हापायागु थ्व देगःया झःझः खंपिं छिमिथाय् सु दनि? आः थ्व देगः गथे खने दु? आः थ्व देगः छुं हे मखु थें, मच्चं ला?’☆
- 4 परमप्रभुं धयादी, ‘हे यस्बाबेल, साहस या! हे यहोसादाकया काय्, दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी यहोशू, साहस या!’ परमप्रभुं धयादी, ‘देशय् दक्व मनुत साहस यानाः ज्या न्हाकि। छायाःसा जिं छिपिलिसे दु,’ दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं घोषणा यानादी।
- 5 ‘छिपिं मिश्र देशं पिहां वःबलय् जिं छिमित बियागु बचंकथं जिगु आत्मा छिपिलिसे दया हे च्वंगु दु।☆ छिपिं ग्याये मते।’
- 6 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, ‘छुं ई लिपा जिं हाकनं छकः आकाश, पृथ्वी, समुद्र व गंगु बँयात संकाबी।☆
- 7 जिं फुक्क जातितय्त संकाबी, अले फुक्क जातितय्गु धन-सम्पत्ति थन मुं वइ। अले थ्व देगःयात झःझः धाय्के बी,’ दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।
- 8 ‘वहः नं जिगु हे खः अले लुँ नं जिगु हे खः,’ दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।
- 9 ‘लिपायागु देगः न्हापायागु देगः स्वयाः झःझः धाइ। अले थ्व थासय् जिं शान्ति बी’ धकाः दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।”
- अशुद्ध जूम्ह मनुयात सुवाः
- 10 दारा जुजुं राज्य यानाच्च्वंगु निगूगु दँया गुंगूगु लाया निइप्यन्हु दुखुन्हु परमप्रभुयागु थ्व वचन हागै अगमवक्तायाथाय् वल,
- 11 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, ‘व्यवस्थां छु धाइ धकाः पुजाहारीतय्के न्यँ।
- 12 सुनानं थःगु वसतय् पवित्र यानातःगु ला प्वःचिनाः उकिं मरि, दय्कातःगु नसा, दाखमघ, चिकं व छुं नं कथंयागु नसात्वँसाय् थिल धाःसा पवित्र जुइ ला?’ ”
- पुजाहारीतय्सं लिसः बिल, “जुइ मखु।”
- 13 अले हागैनं न्यन, “सीम्ह थियाः अशुद्ध जूम्ह मनुखं थ्व नसात्वँसा थिल धाःसा अशुद्ध जुइ ला?”
- पुजाहारीतय्सं लिसः बिल, “जुइ, व अशुद्ध जुइ।”☆
- 14 हागैनं धाल, “परमप्रभुं धयादी, ‘थ्व जाति व इमिसं दय्कूगु नं फुक्कं अथे हे खः।’ इपिं व इमिसं छाःगु न्हागु नं अशुद्ध खः।
- पश्चाताप याःसा जक सुवाः दइ
- 15 “ ‘आः परमप्रभुयागु देगः दय्के न्ह्यः छिमित गथे जुयाच्च्वंगु खः थनिनिसें छिमिसं बांलाक बिचाः या।
- 16 निइमुरिया अन्न आशा याःम्हसित झिगू मुरी जक दइगु। दाख तिसीगु थासय् नेय्गू लिटर दाखमघ काः वःम्हसिनं निइगू लिटर जक काये खनीगु।
- 17 छिमित व छिमिसं सय्कूगु फुक्क नाश यायेत जिं क्वाःगु फय्, फ्वसा, प्वँ छवयाहया। छिमिसं अयनं पश्चाताप मयाः,’ परमप्रभुं धयादी।
- 18 ‘थनिनिसें बांलाक बिचाः या! थौं गुंगूगु लाया निइप्यंगूगु दिं खः। थौं परमप्रभुया देगःया जग तये सिधःगु दिं खः। बांलाक बिचाः या!
- 19 भखारिइ अन्न ल्यंदनि ला? आःतक दाखमा, यःमरिमा, धालयमा व जैतूनया सिमाय् फल मसःनि।
- “ ‘थनिनिसें जिं छिमित सुवाः बी।’ ”
- यस्बाबेलयात ल्ययादीगु
- 20 व हे लाया निइप्यन्हु खुन्हु परमप्रभुं निक्वः खुसी हागैयात धयादिल,
- 21 “जिं आकाश व पृथ्वीयात संकाबी धकाः यहदायाम्ह राज्यपाल यस्बाबेलयात धा।
- 22 जिं राज्य राज्यया गद्दी फातापुइकाबी व देश देशतय्गु शक्ति मदय्काबी। जिं रथ व उकी च्वनावइपिं सिपाइँतय्त फातापुइकाबी। सलत क्वदइ अले इमि सल गयावइपिन्सं छम्हयसिनं मेम्हयसित स्याइ।
- 23 “ ‘उखुन्हु, हे शालतिएलया काय् जिम्ह दास यस्बाबेल, जिं छन्त कयाः अंगूयात थें तये, छायाःसा जिं छन्त ल्ययागु दु’ धकाः दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।”

जकरियायागु सफू म्हसीका

अगमवक्ता हागैयागु हे इलय परमेश्वरं जकरियायात अगमवक्ता जुइत ल्ययादिल। उगु इलय इस्राएलया मन्तयत इमिगु थःगु हे थासय लित छवयेत बेबिलोनीतयसं तसकं बःब्युगु खः। तर इपि यहूदाय तसकं थाकुक जीवन हनाच्चंगु खः अले इपि तसकं निराश जुयाच्चंगु खः। अथे जुयाः इमिसं थःपिनिगु निति परमेश्वरया योजनाय विश्वास याये फयेमा धकाः इमित हपाः बीगु निति परमेश्वरं जकरियापाखें अगमवाणी न्ववानादिल। जकरियाया सफुलिइ बांलाक सी दयक निब्वः दु।

१. अध्याय १ निसें ८ तक, अगमवक्ता जकरियां ई.पू. ५२० निसें ५१८ या दथु थीथी इलय याःगु अगमवाणीत। थुपि अप्वः यानाः दर्शनया रूपय दु, अले यरूशलेम हाकनं दयकीगु, देगः हाकनं न्हगु यानाः दयकीगु, परमेश्वरया प्रजायात शुद्ध याइगु, अले वइगु युगय मसिहं शासन यानादी।
२. १-१४ अध्यायलय मेगु खँत मुनातःगु दु। संसारय हाकनं मसीह वइतिति धयागु खँया आशा व अन्तया दिंया न्यायया बारे थ्व निगूगु भागय च्वयातःगु दु।

धलः पौ

दर्शन व अगमवाणीत

१. पस्ताय चायेगु इनाप १:१-६
२. च्यागु दर्शनत १:७-६:१५
३. थीथी अगमवाणीत- ख्याच्चः व आशाया बुखँत ७:१-८:२३

इस्राएल व मेमेगु देशत

१. इस्राएलया शत्रुतयगु न्याय ९:१-८
२. यहूदा थः शत्रुतयत त्याकूगु ९:९-११:१७
३. यरूशलेम फुक्कसिगु आराधना यायेगु मू थाय जुइ १२:१-१४:२१

जकरिया

पस्ताय चायेगु इनाप

- १ दारा जुजुं राज्य यानाच्चंगु निगूगु दँयागु च्यागूगु लाय* परमप्रभुयागु थ्व वचन इदोया छय बेरेक्याहया काय जकरिया अगमवक्तायाथाय वल।*
 - २ “छिमि पुर्खातलिसे परमप्रभु तसकं तम्बयादीगु खः।
 - ३ अथे जुयाः छं मन्तयत धा- दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, ‘छिपि जिथाय लिहां वा, अले जि छिमिथाय लिहां वये’ दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं घोषणा यानादी।
 - ४ छिपि थः पुर्खा थें जुइ मते। न्हापायापि अगमवक्तातयसं इमित थथे धाःगु खः - दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, ‘छिपि थःपिनिगु मभिंगु बानी व मभिंगु ज्याखँ त्वःता जिथाय वा।’ अयनं इमिसं जिगु खँ मन्यं, परमप्रभुं घोषणा यानादी।
 - ५ छिमि पुर्खात आः गन वन? अले अगमवक्तात सदां म्वानाच्चंनि ला?
 - ६ अयनं जिं थः दास अगमवक्तातयपाखें छिमि पुर्खातयत बियागु वचन व ख्याच्चः इमिके पूरा जुल।
- “अले इमिसं पस्ताय चायाः धाल, ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं झीगु पहःचहः व ज्याकथं झीलिसें छु यायेगु क्वःछिनादीगु खः व वयकलं झीपिलिसे यानादिल।’ ”

न्हापांगु दर्शन - सलत

- ७ दारा जुजुं राज्य यानाच्चंगु निगूगु दँया शेबात धाःगु झिंछगूगु लाया† निइप्यन्ह दुखुन्ह इदोया छय, बेरेक्याहया काय जकरिया अगमवक्तायाथाय परमप्रभुया वचन वल।
 - ८ चान्हय दर्शनय जिं छम्ह मन्तयत ह्याउंम्ह सल गयाच्चंगु खना। व यरूशलेमया छगू न्हसिकापय दुगु मेहदीया सिमातय दथुइ दनाच्चन। वयागु ल्युने ह्याउंपिं, भुयुपिं व तुयुपिं सल दु।*
 - ९ जिं वयात न्यना, “प्रभु, थ्व सलया अर्थ छु खः?”
- जिलिसें खँ ल्हाना च्वंम्ह स्वर्गदूतं लिसः बिल, “थुपिं छु खः धकाः जिं छन्त क्यने।”
- १० “थ्व सलतयत परमप्रभुं पृथ्वीया फुक्क थासय वनाः छु छु जुयाच्चंगु दु स्वयेत छवयाहःगु खः” धकाः मेहदीया सिमातय दथुइ दनाच्चंम्ह मनुखं धाल।

* 1:1 १:१ अक्टोबर-नोभेम्बर ई.पू. ५२० लय ☆ 1:1 १:१ एज्र ४:२४-५:१; ६:१४ † 1:7 १:७ १:५ फ्रेवरी ई.पू. ५१९ लय ☆ 1:8 १:८ प्रका ६:२-८

11 इमिसं मेहदीया सिमातय् दथुइ दनाच्चंम्ह परमप्रभुया स्वर्गदूतयात थथे धाल, “जिपिं पृथ्वीया फुक्क थासय् वना। फुक्कं आरामं याउँक च्वनाच्चंगु दु।”

12 अले परमप्रभुया दूतं धाल, “हे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, न्हयेदंनिसें छि यरूशलेम व यहूदाया शहरतलिसे तंचायादीगु दु। ग्वःन्हु तक छि इमित दया यानादी मखु?”

13 अले परमप्रभुं जिनापं खँ लहाना च्वंम्ह स्वर्गदूतयात दया व सान्त्वनायागु खँ धयादिल।

14 अले जिलिसें खँ लहाना च्वंम्ह स्वर्गदूतं जितः धाल, “छं थ्व खँ दक्वसित तसलं न्यकि— दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, ‘यरूशलेम व सियोनयात जिगु तसकं माया दु,

15 अयूनं जि सुरक्षित जुयाः याउँक च्वनाच्चंपिं मेमेगु जातितलिसे तसकं तंम्बयागु दु। जि थः मनूतलिसें भचा जक तंम्बयागु खः। अयूनं जिं सजॉय बीगु यानागु उपिं जातितयसं इमित बांमलाःगु व्यवहार यात।’

16 “उकिं जिगु दया क्यनेत जि यरूशलेमय् लिहां वयागु दु। जिगु देगः हाकनं दय्की, यरूशलेमय् नापय् यायेगु खिपः तंके याइ, अले शहरयात हाकनं दय्की” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

17 “अज्ज नं न्यकि— दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी, ‘जिगु शहरत हाकनं च्वन्हाइ, अले परमप्रभुं सियोनयात हाकनं शान्ति बियादी अले यरूशलेमयात हाकनं ल्ययादी।’ ”

निगूगु दर्शन - प्यपु नेकू व प्यम्ह कारिगर

18 जिं च्वय् थस्वयाबल्य् प्यपु नेकूः खना।

19 जि लिसे खँ लहाःम्ह स्वर्गदूतयात जिं न्यना, “थ्व नेकूया अर्थ छु खः?”

वं लिसः बिल, “थ्व नेकू यहूदा, इस्राएल व यरूशलेमयात छ्यालब्याल यानाब्यूपिं जातित खः।”

20 अनंलि परमप्रभुं जितः प्यम्ह कारिगर क्यनादिल।

21 जिं न्यना, “थुपिं छु यायेत वयाच्चंगु खः?”

वय्कलं लिसः बियादिल, “नेकूतयसं ला छम्ह हे मनुखं छ्यं धस्वाके मफय्क यहूदाया मनूतय्त छ्यालब्याल यात। थुपिं कारिगरत धाःसा इमित ख्यायेत व यहूदा देशया विरोधय् वयाः मनूतय्त छ्यालब्याल याःगु जातितय् नेकूतय्त वांछवयेत वःगु खः।”

2

स्वंगूगु दर्शन - दाना स्वयेगु खिपः

1 हाकनं जिं थस्वया, अले जिं लहातय् दाना स्वयेगु खिपः छपु ज्वनातःम्ह छम्ह मनु खना।

2 अले जिं न्यना, “छि गन झायादी त्यनागु?”

वं जितः लिसः बिल, “यरूशलेमया ब्या व हाकः गुलि दु धकाः दानास्वयेत वनेत्यनागु।”

3 अबल्य् जिलिसें खँ लहाना च्वंम्ह स्वर्गदूत वन, अले मेम्ह स्वर्गदूत वयात नापलायेत वल।

4 वं धाल, “ब्वॉय वनाः उम्ह ल्याय्म्हम्ह मनूयात धा, ‘मनूतय्गु व पशुतय्गु ल्याः यक्व अप्वः जूगुलि यरूशलेम पःखाः मदुगु शहर जुइ।

5 जि थः हे शहरया प्यखेरं मिया पःखाः जुइ। जि हे उकी दुनेया महिमा जुइ,’ ” धकाः परमप्रभुं धयादी।

ज्वनायंकूपिन्त सःतूगु

6 “वा, वा, उत्तरयागु देशं बिस्सुं वा! छायाधाःसा जिं छिमित आकाशया प्यंगू फय् थें छ्यालब्याल यानाबियागु दु” परमप्रभुं धयादी।

7 “वा, छिपिं बेबिलोन शहरय् च्वनीपिं सियोनया मनूत, अनं बिस्सुं वा!”

8 छायाधाःसा दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं छिमित लुतय् याइपिं जातजातितयथाय् महिमाया ज्याय् जितः छवयादिल। वय्कलं थथे धयादी, “सुनां जि मनूतय्त थीवं जिगु मिखाया नानिचायात थी।

9 जिं धाथें हे थःगु लहाः इमिगु विरोधय् ल्हने अले इमि दासतयसं इमित हे लुतय् याइ।”

थुकिं यानाः दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं हे जितः छवयाहयादीगु खः धकाः छिमिसं सी।

10 “अय् म्हाय् सियोन, तसलं म्ये हालाः न्हाइपुकि! छायाधाःसा जि वयाच्चनागु दु, अले जि छिमिगु दथुइ च्वने” धकाः परमप्रभुं धयादी।

11 “उखुन्हु यक्व जातित परमप्रभुलिसे मिलय् जुइ अले जिम्ह मनूत जुइ। जि छिमिगु हे दथुइ च्वने। थुकिं यानाः छिमिसं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं हे जितः छिमिथाय् छवयाहयादीगु खः धकाः सी।

12 परमप्रभुं पवित्र देशय् यहूदायात थःगु हे भाग दय्कादी अले हाकनं यरूशलेमयात ल्ययादी।

13 हे सकल मनूत, परमप्रभुया न्ह्यःने सुम्क च्वँ। छायाधाःसा वय्कः थः च्वनीगु पवित्र थासं पिहां झाःगु दु।”

‡ 1:18 १:१८नेकू उगु इलय् नेकू धयागु शक्ति व बल दुगुया किपा खः। अथे जुयाः दर्शनय्, उत्तर, दच्छिन, पुर्व व पच्छिमया इस्राएलया प्यखेरं च्वंगु देशय् प्यंगू नेकूत तःधंगु शक्ति दुगुया किपा खः।

3

दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया यचुगु वसः

1 अले स्वर्गदूतं जितः परमप्रभुया दूतया न्ह्यःने दनाच्चंम्ह दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी यहोशूयात क्यनादिल। अन यहोशूया जवपाखे वयात दोष बीत शैतान* दनाच्चंगु दु।*

2 परमप्रभुं शैतानयात धयादिल, “अय् शैतान, परमप्रभुं छन्त ब्वःबियादीमाः। यरूशलेमयात ल्ययादीम्ह परमप्रभुं छन्त ब्वःबियादीमाः। छु थ्व मनू मिं लिकाःगु सिं थें मखु ला?”*

3 अबलय् स्वर्गदूतया न्ह्यःने यहोशू फोहरगु लं फिनाः दनाच्चंगु दु।

4 थःगु न्ह्यःने दनाच्चंपिन्त दूतं धाल, “वया फोहरगु वसः त्वःकि।”

अले वं यहोशूयात धाल, “स्व, जिं छंगु पाप चीकाछवयागु दु, अले जिं छन्त मू वंगु वसः फीकाबी।”

5 अले जिं धया, “थ्वया छेनय् छगू यचुगु बेतालि नं पुइकि।” परमप्रभुया स्वर्गदूतं स्वयाच्चंबलय् इमिसं वया छेनय् छगू यचुगु बेतालि पुइकाबिल अले वयागु म्हय दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया वसः फीकाबिल।*

6 अले परमप्रभुया स्वर्गदूतं यहोशूयात थ्व आज्ञा बिल,

7 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, ‘छ जिगु लँपुइ वंसा अले छं जिगु खँ न्यंसा छ जिगु छँ जिम्मा काइम्ह व जिगु चुकत बिचाःसंचाः याइम्ह जुइ। अले थन दना च्वनीपिनिगु दथुइ जिं छन्त छगूथाय् बी।’

8 “ ‘हे यहोशू, दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी व छंगु न्ह्यःने च्वनीपि मेपि पुजाहारी, गुपि वइतिनिगु खँया चिं खः, सकसिनं थ्व खँ न्यँ- जिं जिमि दास, कचायात† हये।

9 यहोशूया न्ह्यःने जिं तयागु ल्वहंयात स्व। उकी न्हयगः मिखा दु। आः ला जिं उकी आखः कियाबी।’ दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी, ‘अले छन्हं हे थ्व देशयागु पाप चीकाबी।’ ”

10 “ ‘उखुन्हु हे छिपिं सकसिनं थः जलाःखलाःयात थः दाखमा व यःमरिमाया क्वय् च्वनेत सःती,’ दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।”*

4

न्यागुगु दर्शन - लँयागु त्वाःदेवा व निमा जैतूनया सिमा

1 जिलिसें खँ ल्हाःम्ह स्वर्गदूतं हाकनं जितः घनाच्चंम्ह मनूयात थें थन।

2 वं जितः न्यन, “छं छु खना?”

जिं लिसः बिया, “जिं छगू सेल्लाःगु लँयागु त्वाःदेवा खना। उकिया च्वाकाय् चिकं तइगु छगू तग्वःगु ख्वला दु। व ख्वलाया क्वय् चाकःछिं न्हयगः पाल्चात दु। पाल्चातय् च्वय् मतया निति न्हयपु चिकं वइगु नली तयातःगु दु।

3 उकिया लिक्क जैतूनया निमा सिमा, छमा सिमा जवपाखे, मेगु सिमा खवपाखे दु।”*

4 अले जिलिसें खँ ल्हाःम्ह स्वर्गदूतयात जिं न्यना, “हे जिमि प्रभु, थुपि छु खः?”

5 वं लिसः बिल, “थुपिं छु खः धयागु खँ छं मस्यु ला?”

जिं धया, “मस्यु, जिमि प्रभु।”

यरूबाबेलयात हपाः बियादीगु

6 उकिं वं जितः धाल, “थ्व यरूबाबेलया निति परमप्रभुया वचन खः, ‘शक्तिं मखु, बलं नं मखु, तर जिगु आत्मापाखें’ धकाः दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।”*

7 “हे तःधंगु पर्वत, छु छु खः? यरूबाबेलया न्ह्यःने छु मैदान जुइतिनि। वं देगःया च्वय् फुसय् तइगु ल्वहंयात लिक्कयाः उकिया थासय् तइ, अले मनूत थथे धकाः ततःसलं हाली, ‘परमेश्वरं आशिष बियादीमा! थुकियात परमेश्वरं आशिष बियादीमा!’ ”

8 हानं परमप्रभुं धयादिल,

9 “यरूबाबेलया ल्हातं थ्व देगःया जग तःगु दु, वं हे थःगु ल्हातं देगः दय्केगु ज्या सिधय्की।”

अले दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं हे जितः छन्थाय् छवयाहयादीगु खः धकाः छं सी।

10 परमप्रभुं धयादिल, “ज्या भचा भचा जक शुरु जूगुयात हेला याये मते। अयनं ज्या न्ह्याकेत यरूबाबेलया ल्हातय् दकःमिया खिपः दुगु खनाः इपिं लयताइ।”

(उपिं त्वाःदेवाया न्हयगः पाल्चा पृथ्वीया फुक्कभनं स्वया च्वनीगु परमप्रभुया मिखा खः।)*

11 अले जिं स्वर्गदूतयात न्यना, “थ्व त्वाःदेवाया जव व खवपाखे दुगु थुपि निमा जैतूनया सिमा धाःसा छु खः?”*

* 3:1 ३:१ शैतान हिब्रू भाषां शैतान नांया अर्थ “दोष बीगु” खः। ☆ 3:1 ३:१ एज ५:२; अय् १-२; प्रका १२:१० ☆ 3:2 ३:२ यह ९ ☆ 3:5 ३:५ प्रस २९:६ † 3:8 ३:८ कचा कचाया बारे थ्व छगू मसीहया मेगु नां खः धकाः गुलिखय् मनूतय्सं विश्वास याइ। स्वयादिसँ, यशै ४:२; यर २३:५; ३३:१५; जक ६:१२ ☆ 3:10 ३:१० मीका ४:४ ☆ 4:3 ४:३ प्रका ११:४ ☆ 4:6 ४:६ एज ५:२ ☆ 4:10 ४:१० प्रका १:४; ३:१; ४:५; ५:६ ☆ 4:11 ४:११ प्रका ११:४

- 12 हाकनं जिं वयात न्यना, “लुँ रंगया जैतूनया चिकं वनीगु थुपि निपु लुँयागु पाइपया लिक्क दुगु निपु कचा छु खः?”
 13 वं लिसः बिल, “थुपि छु खः धकाः छु छं मस्यू ला?”
 जिं धया, “मस्यू, जिमि प्रभु।”
 14 अले वं जितः धाल, “थुपि निम्हं दक्व पृथ्वीया प्रभुया सेवा यायेगु निति अभिषेक जूपि खः।”

5

खुगू दर्शन - ब्वयाच्चंगु थूतलातःगु भ्वं

- 1 हाकनं जिं थस्वयाबलय् छगू भ्वंया थु ब्वयाच्चंगु खना।
 2 स्वर्गदूतं जितः न्यन, “छं छु खना?”
 जिं लिसः बिया, “जिं छगू थूतलातःगु भ्वं खना। उकियागु हाकः ९ मिटर व ब्या ४.५ मिटर ति दु।”
 3 अले वं जितः धाल, “देशया दक्व थासय् लाये त्यंगु सराःया बारे उकी च्वयातःगु दु। उकिया छेपाखे फुक्क खुँतयत् देशं पितिनाछवइ धकाः च्वयातःगु दु। अले मेखापाखे मखुगु पाफइपिन्त नं पितिनाछवइ धकाः च्वयातःगु दु।
 4 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी, “जिं सराः छ्वयाहये, अले खुँयागु छँ व जिगु नामय् पाफयाः मखुगु खँ ल्हाइम्हयसिगु छँ व दुहां वनी अले दुने च्वनाः उकियात नाश यानाबी, सिँ व ल्वहंयात तक नं नाश यानाबी।”

न्हयगू दर्शन - पिचाय् छम्ह मिसा

- 5 हाकनं जिलिसँ खँ ल्हाःम्ह स्वर्गदूतं न्ह्यःने वयाः जितः धाल, “च्वय् स्व, छु वयाच्चंगु स्व।”
 6 जिं न्यना, “व छु खः?”
 वं लिसः बिल, “व छगू पिचा खः, थ्व देश फुक्कभनंया मनूतयगु पापं जाः।”
 7 अले जिं म्हःया पुसा चाःगु अले छम्ह मिसा पिचाय् च्वनाच्चंगु खना।
 8 स्वर्गदूतं धाल, “थ्व हे दुष्टता खः।” याकनं वं मिसायात घ्वानाः पिचाय् दुने तल। अले पुसा तित।
 9 अले जिं थस्वयाबलय् निम्ह मिसा जिपाखे ब्वया वयाच्चंगु खना। उमिगु पपुलिइ फय् दु। उमिके सल्यौत्याः झंगःयागु थें पपू दु। इमिसं व पिचा कयाः आकाश व पृथ्वीया दथुइ ब्वय्का यंकल।
 10 अले जिं जिलिसँ खँ ल्हाःम्ह स्वर्गदूतयात न्यना, “थुमिसं थ्व पिचा गन यंकाच्चंगु?”
 11 वं जितः धाल, “इपि बेबिलोनिया* देशय् उकियागु निति छगः देगः दय्केत वनाच्चंगु दु। देगः दय्के धुंकाः पिचायात अन थःगु हे थासय् तयाबी।”

6

च्यागू दर्शन - प्यंगः रथ

- 1 हाकनं जि थस्वयाः थुबलय् जिं कँय्यागु निगू पहाडया दथुं प्यंगः रथ वयाच्चंगु खना।
 2 न्हापांगु रथ ह्याउँपि सलतयसं, निगू रथ हाकुपि सलतयसं,✱
 3 स्वंगू रथ तयुपि सलतयसं व प्यंगू रथ तातेपाते जूपि सलतयसं साला च्वंगु दु, उपि फुक्क बल्लाः।
 4 अले जिं जि नाप खँ ल्हाःम्ह स्वर्गदूतयात न्यना, “हे प्रभु, थुपि छु खः?”
 5 स्वर्गदूतं जितः धाल, “थुपि स्वर्गया प्यंगू आत्मा खः। थुपि दक्व पृथ्वीयाम्ह परमप्रभुया न्ह्यःने दना च्वनीपि खः, अयनं आः पिहां वःगु दु।✱
 6 हाकुपि सलत दुगु रथ उत्तरयागु देशपाखे वनाच्चंगु दु, तयुपि सलत दुगु रथ पच्छिमपाखे, अले तातेपाते जूपि सलत दुगु रथ दच्छिमपाखे वनाच्चंगु दु।”
 7 थुपि दक्व बल्लाःपि सलत पिहां वयाः पृथ्वीइ चाःहिलेत हथाय् चायाच्चंगु दु। अले वं धाल, “पृथ्वीया फुक्क थासय् हूँ।” उकिं इपि पृथ्वीया फुक्क थासय् वन।
 8 अले वं जितः तसकं हाला धाल, “स्व, उत्तरयागु देशपाखे वनाच्चंपिन्सं जिगु आत्मायात शान्त यानाब्यगु दु।”

यहोशूयात श्रीपिच

- 9 परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल,
 10 “बेबिलोनं लिहांवःपि हेल्लै, तोबियाह व यदायाहपिन्के बेबिलोनं ज्वनाः वःगु भेटी नाला कयाः उखुन्ह हे सपन्याहया काय् योशियाहया छँय् हूँ।
 11 इमिसं ब्यगू लुँ व वहलं छगू श्रीपिच दय्कि अले यहोसादाकया काय् दकले तःधंम्ह पुजाहारी यहोशूया छेनय् श्रीपिच पुइकाब्यु।
 12 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं वयात थ्व धयादिल, ‘स्व, कचा धाःम्ह थ्व मनू थःगु थासय् हे च्वन्हाया वइ अले वं परमप्रभुयागु देगः दय्की।✱

* 5:11 ५:११ बेबिलोनिया थ्व पदय् हिब्रू भाषां बेबिलोनियायात इमिसं पुलांगु नां शिनार छयलेगु यात। स्वयादिसँ, उत १०:१०; ११:१-९ ✱ 6:2 ६:२-३ प्रका ६:२-८ ✱ 6:5 ६:५ प्रका ७:१ ✱ 6:12 ६:१२ यर २३:५; ३३:१५; जक ३:८

13 वं हे परमप्रभुया देगः दयकेगु ज्या सिधयकी अले वयात जुजुयात दइगु मान दइ, वं थः मनूतयत गद्दी जुजुं थें शासन याइ। वं गद्दी पुजाहारी जुयाः सेवा याइ। अले थुपि नितां मिलय जुयाः ज्या याइ।’

14 हेल्दै, तोबियाह, यदायाह व सपन्याहया काय हेनयात* लुमन्तिया निति व श्रीपिच परमप्रभुया देगलय तइ।

15 तापाक तापाक च्वपि मनूत वयाः परमप्रभुयागु देगः दयकेगु ज्याय ग्वाहालि बी। देगः दयके धुंकाः दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं जितः छिमिथाय छवयाहयादीगु खः धकाः छिमिसं थुइ। छिमिसं परमप्रभुं धयादी थें बांलाक मानय यात धाःसा थ्व जुइ।”

7

अपसं मखु, न्याय व दया

1 दारा जुजुं राज्य यानाच्वंगु प्यंगु दँया किसलेव धाःगु गंगुगु लाया प्यन्हु खुन्हु* परमप्रभुयागु वचन जकरियाथाय वल।

2 बेथेलयापि मनूतयसं शरेसेर व रेगेम-मेलकपिन्त परमप्रभुयात बिन्ति यायेत

3 व दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया देगःयापि पुजाहारीत व अगमवक्तातयके थ्व खँ न्यनेत छवल, “झीसं आः तक न्हापांनिसें दँयदसं यानाः थें न्यागुगु लाय अपसं च्वनाः शोक यायेमाः ला?”

4 अले दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयागु वचन जिथाय वल,

5 “देशय च्वपि मनूत व पुजाहारीतयत न्यँ, ‘वंगु न्हयेदँयं छिमिसं न्यागुगु व न्हयगुगु लाय अपसं च्वनाः शोक याःबलय छु छिमिसं धाथें हे जिगु हे निति अपसं च्वनागु खः ला?

6 छिमिसं नखःचखःया भवय नइबलय छु थःगु हे निति त्वनीगु व नइगु मखु ला?

7 परमप्रभुं न्हापा थ्व हे खँ न्हापायापि अगमवक्तातपाखें धयादीगु खः? उबलय यरूशलेम च्वन्हायानाः उकी ग्वाः ग्वाः मनूत दुगु जुल। यक्व मनूत उकिया जःखः च्वंगु चिचीधंगु शहरय जक मखु अयनं दच्छिन लाःगु नेगेव व पच्छिमय क्वय लाःगु इलाकाय नं च्वंगु जुल।”

8 हाकनं परमप्रभुयागु वचन जकरियाथाय वल,

9 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, ‘खःगु न्याय या, थवंथवय दयामाया व माया क्यँ।

10 भाःत सी धुंक्पि मिस्त व मांबौ मदुपि मस्त, परदेशी वा मगाःमचाःपिन्त क्वत्यले मते। छम्हयसिनं मेम्हयसित स्यंकेगु योजना दयके मते।’

11 “ ‘अयनं जिराहा जुयाः जि मनूतयसं जिगु खँ मन्यं। इमिसं थःगु न्हयपं तित।

12 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थःगु आत्मां न्हापा न्हापायापि अगमवक्तापाखें बियादीगु व्यवस्था व वचन न्यनेमाली धकाः इमिसं थःगु नुगःयात ल्हवं थें छायकल। उकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु तसकं तम्बयादिल।

13 “ ‘गथे जिं सःताबलय इमिसं मन्यन अथे हे इमिसं सःतिबलय जिं इमिगु बिन्ति न्यने मखु,’ दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

14 ‘म्हमस्यूपि जातितयगु दथुइ ग्वःफसं थें जिं इमित छयालब्याल याना। थुकथं इमिगु देश झिजांमिजां दंगुथाय जुल। अन सुं नं मनू वये वने मया। इमिसं जिगु खँ मन्यंगुलि व न्हयइपुगु देश झिजांमिजां दंगुथाय जुल।”

8

यरूशलेमयात सुवाः बियादीगु बचं

1 हाकनं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय वल।

2 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “सियोनयात जिगु क्वातगु व दुयंगु माया दु। जि यरूशलेमया निति जोशं जाःगु दु!”

3 परमप्रभुं थथे धयादी, “जि सियोनय लिहां वये अले यरूशलेमय बाय च्वने। अबलय यरूशलेमयात ‘विश्वास याये बहःगु शहर’ धकाः धाइ, अले दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया पहाडयात धाःसा ‘पवित्र पर्वत’ धाइ।”

4 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “यरूशलेमया चुक चुकय हाकनं बुरा व बुरीपिं यक्व उमेर दुगुलि थथःगु ल्हातय कथि ज्वनाः च्वनी।

5 शहरया चुक चुकय म्हितिपि मस्तयसं जाइ।”

6 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “अबलय थुपि ल्यंदुपिन्त थ्व खँ अजूचाइपुरसे च्वने फु, अयनं छु व जिगु मिखाय अजूचाइपुरसे च्वनी ला?”

दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी।

7 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “जिं थः मनूतयत पुर्बयागु देश व पच्छिमयागु देशं बचय याये।

8 जिं इमित यरूशलेमय च्वनेत ब्वनाहये। इपिं जि मनूत जुइ। अले जि इमिपाखे विश्वास याये बहःम्ह व धर्मी जुयाः इमि परमेश्वर जुये।”

9 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “देगः हाकनं न्हगु यानाः दयकेगु बारे परमप्रभु परमेश्वरया देगःया जग तयाच्वंगु इलय न्हापायापि अगमवक्तातयसं छिमित ‘छिमिगु ल्हाः बल्लायेमा!’ धकाः धाःगु खँ हे छिमिसं आः हाकनं न्यनाच्वंगु दु।

* 6:14 ६:१४ हेन थ्व सपन्याहया काय खः, थ्व योशियाह सपन्याहया कायया मेगु नां खः। * 7:1 ७:१ ७ डिसेम्बर ५१८ ई.पु. † 7:5 ७:५ वंगु न्हयेदँय ई.पु. ५८६ लय वंगु न्हयेदँय सुं मनूतयसं बेबिलोनयां शासन यानाच्वंबलय यहदाया गभर्नर जुयाच्वंम्ह गेडाल्याहयात स्यात, अले सुं मनूतयसं वयात बांलाःम्ह मनूकथं लुमंका विलाप याना ख्वल। स्वयादिसँ, २ राज २५:२२-२५; यर ४१:१-३

10 व ई स्वयाः न्हापा सुनानं ज्याला बियाः मनू वा पश्यात तये मफु। शत्रुया कारणं सुं मनू सुरक्षित थःगु ज्याय् वये वनेमफु। छायाःसा जिं सकल मनूतयत् थःथः जःलाखःलाया विरोधय् थनागु खः।

11 अयनं आः थ्व ल्यंदुपिं मनूतयत् न्हापा यानागु थें याये मखु” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

12 “पुसा बांलाक बुया वइ, दाखमां फल बी, बुं थःगु अन्न सय्की, अले गाक्क वा वइ। जिं ल्यंदुपिं मनूतयत् थुपिं फुक्क सर्बय कथं बी।

13 हे यहदा व इस्राएल्यापिं मनूत, परदेशीतयसं सुयातं सराः बीबलय् थौं तक नं छिमिगु नां छ्यलाच्वंगु दु। अयनं जिं छिमित बचय् याये, अले छिपिं भिगु सुवाः जुइ।”*

14 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी, “गथे छिमि पुर्खातयसं जितः तंचाय्कूबलय् जिं इमिथाय् विपत्ति हयेगु क्वःछिना अले भतिचा नं माया मक्यना।”

15 “तर आः हाकनं यरूशलेम व यहदायापिं मनूतयत् भिं यायेगु क्वःछिनागु दु। उकिं ग्याये मते।

16 छिमिसं यायेमाःगु थ्व हे ज्या खः — छम्हयसिनं मेम्हलिसे खःगु खँ ल्हा, अले छिमिगु अदालतय् खःगु व पायछिगु न्याय या।

17 छम्हयसिनं मेम्हयसित स्यंकेगु योजना दय्के मते। पाफयाः मखुगु साक्षी बी मते। थुपिं फुक्क खँयात जिं घृणा याये,”*

परमप्रभुं धयादी।

18 हाकनं जिथाय् दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयागु वचन वल,

19 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “प्यंगूगु, न्यागूगु, न्हयगूगु व झिगूगु लायागु अपसं व दुखं च्वनेमाःगु दिं आवलि लसताया नखः जुइ। उकिं छिमिसं सत्य व शान्तियात यय्की।”*

20 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “यक्व मनूत व यक्व शहरयापिं मनूत यरूशलेमय् वइगु ई वइतिनि।

21 अले छगू शहरयापिं मनूत मेगु शहरय् वनाः थथे धाइ, ‘जिमित आशिष बियादिसँ धकाः परमप्रभुयात बिन्ति यायेत याकनं हँ, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयात मालेनु। जि थः नं वने।’

22 यक्व मनूत व बल्लाःगु जातित यरूशलेमय् दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयात मालेत व बिन्ति यायेत वइ।”

23 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “उबलय् मेमेगु जातियापिं व मेमेगु भाय् ल्हाइपिं झिम्ह मनू छम्ह यहदी मिजंयाथाय् वयाः लंकू ज्वनाः थथे धाइ, ‘जिपिं नं छिलिसे वने, छायाःसा छिलिसे परमेश्वर दु धकाः जिमिसं न्यनागु दु।’ ”

9

इस्राएल्या शत्रुतयगु न्याय

1 छगू अगमवाणी,

हद्राक देशया विरोधय् परमप्रभुयागु वचन

अले थ्व दमस्कसय् नं लाइ,

छायाःसा फुक्क मनूतय् व

इस्राएल्या कुलया मिखा परमप्रभुपाखे दु—

2 अले सिमानाय् दुगु हमातय् नं लाइ,

अले टुरोस व सीदोनय् नं लाइ, इपिं ला यक्व बुद्धि दुपिं खः।*

3 टुरोसं थःगु नितिं छगू किल्ला दय्कूगु दु,

वं वहः धू थें व लुँ गल्लीया ध्याचः ना थें मुंकूगु दु।

4 अयनं वयाके दुगु फुक्क धन-सम्पत्ति परमप्रभुं लाकाकयादी।

अले इमिगु शक्तियात समुद्रय् नाश यानादी।

अले इपिं मिं भस्म जुइ।

5 व खनाः अश्कलोनयापिं ग्याइ।

अले गाजा ग्यानाः थुरथुर खाइ।

अले एक्रोन नं ग्याइ अले वयागु आशा कम जुयावनी,

गाजां जुजु नाश जुइ,

अले अश्कलोनय् हाकनं सुं च्वनी मखु।*

6 अशदोद शहरयात विदेशीतयसं अधिकार याइ

अले पलिशतीतयगु तःधंछुयात जिं नाश यानाबी।

7 जिं इमिगु म्हुतुं लानापं हि लिक्कयाबी

* 8:13 ८:१३ उत १२:२ * 8:17 ८:१६-१७ एफि ४:२५ * 8:19 ८:१९ प्यंगूगु, न्यागूगु, न्हयगूगु लायागु थुपिं फुक्क विशेष दिखुन्हु यहदाया मनूतयसं यरूशलेमय् जूगु बांमलाःगु घटनाया नितिं ख्वया विलाप याःगु दु धयागु क्यनेत इपिं अपसं च्वन। * 9:1 ९:१ यशै १७:१-३; यर ४९:२३-२७; आमो १:३-५ * 9:2 ९:२-४ यशै २३:१-१८; इज २६:१-२८; योए ३:४-८; आमो १:९-१०; मती ११:२९-२२; लूक १०:१३-१४ * 9:5 ९:५-७ यशै १४:२९-३१; यर ४७:१-७; इज २५:१५-१७; योए ३:४-८; आमो १:६-८; सप २:४-७

व वाया दशुं घच्चाइपुस्से च्वंगु चिज लिकयाबी।
 अनंलि ल्यंदुपि पलिशतीत परमेश्वरया मनूत जुइ,
 अले यहदाय् छगू कुल थें जुइ।
 एक्रोनय् च्वंपि यबूसीत* थें जुइ।
 8 आवलि जिं थःगु देगःयात
 हमला याइपिं सिपाइतपाखें रक्षा याये।
 हाकनं सुं क्वत्यलेमहयसिनं गुबलें नं जि मनूतयत् हमला याइ मखु।
 छायाधाःसा आः जिं थःमहं हे इमिगु बिचाः यानाच्चनागु दु।

सियोनया जुजु झायादीगु

9 हे म्हाय् सियोन, लयताया च्वे!
 हे म्हाय् यरूशलेम तसलं हा!
 स्व, छिमि जुजु छिमिथाय् झायादीगु दु।
 वय्कः धर्मींमह व मुक्ति बियादीमह खः।
 वय्कः क्वमिलुमह खः, वय्कः गधा गया,
 गधाया मचा गयाः झायादीगु दु।✠
 10 परमप्रभुं धयादी,
 एफ्राइमं जिं लडाइँया रथ चीकाबी,
 अले यरूशलेमं लडाइँया सलत यंके,
 लडाइँया धनुष त्वाःथला बी।
 वय्कलं जाति जातितयत् शान्तियागु खँ न्यंकादी।
 वय्कःया राज्य समुद्रनिसें समुद्र तक
 अले यफ्रेटिस खुसिनिसें पृथ्वीया सिध तक न्यनावनी।✠
 11 छिपिलिसे चिनागु हिया जिगु बाचाया कारणं
 जिं छिमि कैदीतयत् लः मदुगु गालं मुक्त यानाबी।✠
 12 हे आशा यानाच्चंपिं कैदीत, थःगु किल्लापाखे लिहां हूँ।
 आः जिं छिमि धाये, “छिमि जूगु सास्तीया पलेसा
 जिं छिमि उकिया निदुगं सुवाः बी।”
 13 जिं थः हे ग्रीकयापिं सिपाइतलिसे ल्वाये।
 यहदायापिं मनूत जिगु धनुष खः,
 एफ्राइमयापिं मनूत जिगु वाण खः।
 अले जिं थः शत्रुतय् विरोधय् चले यायेत
 यरूशलेमयापिं मनूत जिगु तरवार खः।✠

परमप्रभु खनेदः वइ

14 परमप्रभु शत्रुतयथाय् खनेदः वइ
 अले वय्कःया वाण हाबलासा थें थी।
 दक्व शक्ति दुमह परमप्रभुं तुरही पुयादी,
 अले दच्छिनयागु ग्वःफसय् जुयाः वय्कः झायादी।
 15 दक्व शक्ति दुमह परमप्रभुं थः मनूतयत् रक्षा यानादी।
 इमिसं थः शत्रुतयत् नाश यानाबी,
 इमिसं शत्रुतयत् ल्वहँतं कयकाः बुकी।
 अले इपिं दाखमघ त्वंपिं थें लडाइँलय् ततःसलं हाली।
 इपिं वेदीया कुन्चाय् कुन्चाय् हि छवाकीगु
 तःग्वःगु ख्वला थें हिं जाःगु जुइ।
 16 उखुन्हु परमप्रभु इमि परमेश्वरं थः मनूतयत् फैजवाःतय्सं

* 9:7 ९:७ यबूसीत यबूसया मनूत जुजु दाऊदं शहर त्याके न्ह्यः इपिं यरूशलेमय् च्वनाच्चंपिं खः। अले बचयज्पिं यबूसीत परमप्रभुया मनूतयत् ब्वः जूगु खः। स्वयादिसँ, २ इति ८:७-८

✠ 9:9 ९:९ मती २१:५; यह १२:१५ ✠ 9:10 ९:१० भज ७२:८ ✠ 9:11 ९:११ प्रस २४:८ ✠ 9:13 ९:१३ यशै ६६:१९; इज २७:१३; दान ८:२९

फैच्चलयया बथांयात बचय् या:थें बचय् यानादी,
 श्रीपेचया मणि थें
 इपि वयक:या देशय थी।
 17 इपि गुलि यइपुस्से च्वनी अले गुलि बांलाइ।
 देशयागु अन्न नया: दाखया ति त्वना:
 ल्यायम्ह ल्यासेत बल्लानावइ।

10

परमप्रभुं थ: मनूतयूत वास्ता यानादी
 1 बसन्त ऋतुया इलय् परमप्रभुयाके वा वय्का ब्यू धका: फ्वें।
 छाया:सा वा वयकीगु सुपाँय् दयकादीम्ह परमप्रभु हे ख:।
 वयकलं मनूतयुगु निति वा वयकादी।
 अले फुक्कसिगु क्यबय् बूँ हइ।
 2 मूर्तितयसं ध्वंलाइगु खँ ल्हाइ,
 तन्नमन्त्र याइपिन्सं मखुगु दर्शन खनी।
 म्हगसया अर्थ कनीपिन्सं सान्त्वना मबीगु मखुगु खँ ल्हाइ।
 उकिं जिमि मनूत तांपि
 फैत थें उखेला: थुखेला: मदइ।
 जवा: मदया: इमिसं दु:ख सी।☆
 3 “जिगु तं फैजवा:तयके लाइ।
 जिं नाय:तयूत सजाँय बी।
 दक्क शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थ:गु बथां,
 यहदाया घरानायात स्वयादी।
 अले वयकलं इमित लडाइँलय् छम्ह घमण्डी सल थें यानादी।
 4 यहदापाखें मू ल्वहं,
 वपाखें हे पालया नकिं,
 अले वपाखें हे लडाइँया धनुष,
 वपाखें हे फुक्क शासकत पिहां वइ।
 5 इपि लडाइँलय् थ: शत्रुतयूत लँया धुलय्
 न्हुतु न्हुइपिं बल्ला:पिं सिपाइँत थें जुइ।
 परमप्रभु इपि लिसे दीगुलि इमिसं सल गया:
 वइपिं सिपाइँतयूत नं बुकी।
 6 “जिं यहदाया घरानायात बल्लाकाबी
 अले योसेफया घरानायात बचय् याये।
 जिं इमित हाकनं लित ब्वनाहयू।
 छाया:सा जित: इपि प्रति दया दु।
 जिं इमित गुबलें नं मत्व:तागु थें च्वंक
 इपि न्हापा गथे ख: अथे हे यानाबी।
 छाया:सा जि इमि परमप्रभु परमेश्वर ख:,
 अले जिं इमिगु प्रार्थनाया लिस: बी।
 7 एफ्राइमयापि मनूत वीर सिपाइँत थें जुइ,
 दाखमघ त्वना: लयता:गु थें इमिगु मन जुइ।
 इमि मस्त थ्व खना: लयताइ।
 परमप्रभुयाके इमिगु नुगा: लयताइ।
 8 जिं इमित सुलि पुया: स:ते,

☆ 10:2 १०:२ गन्ती २७:१७; १ राज २२:१७; २ इति १८:१६; इज ३४:५-६; मती १:३६; मर्क ६:३४

- अले इमित छथाय् मुंके।
 जिं इमित लिफ्यानाः
 न्हापा गुलि दुगु खः उलि हे दय्काबी।
 9 जिं इमित थीथी मनूतयथाय् छ्यालब्याल यानाः ब्यूसं,
 इमिसं जितः लुमंका हे च्वनी।
 इपिं व इमि मस्त बचय् जुइ।
 अले इपिं लिहां वइ।
 10 जिं इमित मिश्र देशं लित हये,
 अले इमित अशूरं मुंकाः हये।
 जिं इमित गिलाद व लेबनान देशय् हये,
 अले अन इमिगु निति गाक्क थाय् दइ मखु।
 11 इपिं दुःखकष्टया समुद्र छिनावनी।
 समुद्रया किसिद्रम्बः तनावनी।
 नील खुसिया लः फुक्क सुनावनी।
 अले अशूरया घमण्ड चूर जुइ,
 मिश्रया शासन फुनावनी।
 12 जिं थःम्ह हे थः मनूतयत् बल्लाके,
 अले इपिं जिगु नामं जिगु लँपुइ जुइ।”☆

जि परमप्रभुं थ्व खँ धयाच्चना।

11

- 1 हे लेबनान, खापा चायकि,
 गुकिं यानाः मिं छंगु देवदास्या सिमायात भस्म यायेमा।
 2 हे थाकुराःमा ख्व! छायाःसा देवदास्या सिमात क्वःदःगु दु।
 ततःमागु व बांबालाःगु सिमात नाश जूगु दु।
 हे बाशानयागु स्वसिमा ख्व!
 ख्वातुगु गुंया सिमात पालाब्यूगु दु।
 3 फैजवाःतयगु ख्वःसः न्यँ
 छायाःसा इमिगु फै ज्वयेगु ख्यः नाश जूगु दु।
 सिंहत गर्जय् जूगु सः न्यँ,
 छायाःसा यर्दन खुसिया जःखः च्वंगु झाः नाश जूगु दु।

निम्ह फैजवाःत*

- 4 परमप्रभु जिमि परमेश्वरं थथे धयादीगु दु, “स्यायेत चिं तःपिं फैचल्यतयत् ज्व।
 5 न्यानायंकीपिन्सं फैयात स्याइ, अयनं इमित सजाँय जुइ मखु। इमित म्यूपिन्सं थथे धाइ, ‘परमप्रभुयात तःधंकि, जिपिं तःमि जुल।’ फैजवाःतयसं थः बथांयात दया मया।
 6 आंलि जिं देशय् च्वपिं सुयातं हे दया याये मखुत,” परमप्रभुं धयादी। “जिं मनूतयत् छम्हयसित मेम्हयसिगु विरोधी यानाबी। अले इमित इमि शासकतयगु ल्हातिइ तयाबी। इमिसं देशयात क्वत्यली। अयनं जिं थ्वयात इमिगु ल्हाति बचय् याये मखु।”
 7 उकिं जिं स्यायेत चिं तयातःपिं फैतयगु पुचलं सुसाःकुसाः मगाःपिं फैतयत् ज्वया। अले निपु कथि कयाः जिं बथांयात ज्वयाः छपु कथियागु नां “दया” तया, अले जिं बथांयात ज्वयाः मेगु कथियागु नां “छपुँ” तया।
 8 जिं लच्छिया दुने स्वम्ह फैजवाःतयत् पितिनाछवया।
 अले उगु फैबथानं जितः मययकल। जितः इपिं खनाः वाक्क वल।
 9 “आंलि जिं छिमि फैजवाः जुइ मखुत। छिपिं सीसां थजु, स्यासां थजु। ल्यंदनिपिन्त नं थवंथवय् स्यानाः ला नयेमा।”
 10 अले जिं “दया” नांयागु कथि कयाः फुक्क जातियापिलिसे चिनागु बाचा त्वाःथला धकाः क्यनेत निक् थलाबिया।
 11 थुकथं उखुन्हु हे बाचा क्वःदल। सुसाःकुसाः मगाःपिं फैतयगु बथानं जिगु ज्याखँ स्वयाच्चन। इमिसं स्यु, जिगु ज्याखँपाखँ परमप्रभुं नवानाच्चंगु दु।

☆ 10:12 १०:१२ मीका ४:५

* 11:3 ११:४ फैजवाः थ्व अध्यायल्य फैजवाः खँवः मनूतयगु निति किपा, उखान कथं छ्यःगु खः अले फैजवाः खँवः इमि नायःया निति किपा, उखान कथं छ्यःगु खः

- 12 जिं इमित धया, “छिमित बांला: सा जित: ज्याला ब्यु, मखुसा म्वा:।” अले इमिसं जित: ज्याला कथं स्वीकू वह: बिला।☆
- 13 अले परमप्रभुं जित: धयादिल, “थ्व धिबा कुमा:यात ब्यु” थ्व जिगु ज्यायात इमिसं क्व:छ्युगु त:धंगु मू ख:। उकिं व स्वीकू वह: यंका: जिं परमप्रभुया देगल्य् च्वंगु धुकुतिइ तयाबिया।☆
- 14 अले जिं “छप्पें” नांयागु कथि कया: यहदा व इस्राएलया स्वापु त्व:धुल धका: क्यनेत, निकू थलाबिया।
- 15 अले परमप्रभुं जित: धयादिल, “हाकनं छं छक: ग्वाज्य:म्ह फैजवा:यागु ज्याभ: का।
- 16 जिं थ:गु बथां स्वयेत मेम्ह छम्ह फैजवा: तये। वं तंपिं फैतयूत वास्ता याइ मखु, थुखेला: उखेला: जूपिन्त मुंकी नं मखु, घा:पा जूपिन्त लंकी नं मखु, छुं मजूपिन्त ज्वइ नं मखु। वं बांबाला:पिं फैतयूगु ला नइ अले इमिगु ख्व:यात साला: लिकाइ।”
- 17 बथां त्व:तावपिं ज्यालग्य् मजूपिं
जवा:तयूत धिक्कार!
वयागु ल्हा: व जव मिखाय् तरवार लाइ।
वयागु ल्हा: गनावनी
अले वयागु जव मिखा कां जुइ।

12

यस्शलेमया शन्नूतयगु नाश

- 1 छगू अगमवापी— इस्राएलया बारे परमप्रभुया वचन थ्व हे ख:। आकाशयात चकंकादीम्ह, पृथ्वीया जग तयादीम्ह अले मनूया आकार दय्कादीम्ह परमप्रभुं थथे धयादीगु दु,
- 2 “जिं यस्शलेमयात उकिया ज:ख: च्वंपिं मनूतयगु निंति छगू धेधे चुइकाबीगु दाखमघया ख्वला थें दय्काबी। यहदा व यस्शलेम घेराय् लाइ।
- 3 उखुन्हु हे पृथ्वीया फुक्क जातित यस्शलेमलिसे ल्वायेत मुनी। सकल मनूतयूत ल्हनेत जिं यस्शलेमयात छग: ल्वहं दय्काबी। सुनां थुकियात ल्हनी वं थ:त घा:पा याइ।
- 4 परमप्रभुं थथे धयादी, उखुन्हु हे जिं छम्ह छम्ह सलयात भव्यभ्व्य कंकाबी।” सल गया व:मह्यसित वें यानाबी। अयुं जिं यहदाया मनूतयूत बिचा:संचा: याये, अयुं जिं मेगु जातियापि दक्व सलतयगु मिखा कां यानाबी।
- 5 अबलय् यहदाया नाय:तयसं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु इमि परमेश्वर जूगुलि यस्शलेमयापिं मनूत बल्ला: धका: बिचा: याइ।
- 6 “उखुन्हु हे जिं यहदाया नाय:तयूत च्यानाच्वंगु सिंया दथुइ मक: वा थूतयगु दथुइ च्यानाच्वंगु मिप्वा: थें दय्काबी। इमिसं ज:ख: च्वंपिं सकल मनूतयूत भस्म याइ। यस्शलेम धा:सा थ:गु हे थासय् दयाच्वनी।
- 7 “दाऊदया घरानायागु हनाबना व यस्शलेमयापिं मनूतयगु हनाबना यहदायागु स्वया: अप्व: मजुइमा धका: परमप्रभुं न्हापा यहदायापिन्त बचय् यानादी।
- 8 उखुन्हु हे परमप्रभुं यस्शलेमय च्वंपिन्त रक्षा यानादी अले इपिं मध्ये तसकं बमला:पिं दाऊद थें जुइ। दाऊदया घराना धा:सा परमेश्वर थें इमिगु न्ह्य:ने वनाच्वंम्ह परमप्रभुया दूत थें जुइ।
- 9 उखुन्हु हे यस्शलेमयात हमला याइपिं फुक्क जातितयूत नाश यायेगु शुरू याये।

इमिसं सुयाब्युम्हयसिगु निंति शोक या:गु

- 10 “दाऊदया घराना व यस्शलेमयापिं मनूतयूत दया व प्रार्थनाया आत्मां जाय्काबी। इमिसं थ:पिन्सं सुयाब्युम्ह मनू, जित: स्वइ। अले मनूत याक काय्या निंति शोक या:गु थें वयागु निंति इपिं दुखं च्वनी। दकलय् न्हापा बूम्ह काय्या निंति थें दुखं च्वनी।☆
- 11 उखुन्हु हे यस्शलेमय मगिदोया फाँट हदद-रिम्मोनयू* ख्व:गु थें हे मनूत ह्यँय्हँय ख्वइ।
- 12 देशया फुक्क कुल दुखं च्वनी। छगू छगू वंशयापिं मनूत थथ:गु पुचलय् च्वना: दुखं च्वनी। दाऊदया घराना थ:गु पुचलय् च्वना: दुखं च्वनी। इमि कला:पिं थ:गु पुचलय् च्वना: दुखं च्वनी। नातानया† घरानायापिं मिजंत थ:गु पुचलय् दुखं च्वनी अले इमि कला:पिं थ:गु पुचलय् दुखं च्वनी।
- 13 लेवीया घरानायापिं मिजंत थ:गु पुचलय् च्वना: दुखं च्वनी, अले इमि कला:पिं थ:गु पुचलय् च्वना: दुखं च्वनी। शिमीया‡ वंश थ:गु पुचलय् च्वना: दुखं च्वनी अले इमि कला:पिं थ:गु पुचलय् दुखं च्वनी।
- 14 अले थ्व हे खँ फुक्क परिवार पुचलय् जुइ। मिजंत अलग च्वना: दुखं च्वनी अले मिस्त अलग च्वना: दुखं च्वनी।”

☆ 11:12 ११:१२ प्रस २१:३३; मती २६:१५ ☆ 11:13 ११:१३ मती २७:९-१० ☆ 12:10 १२:१०-१४ मती २४:२०; यूह १९:३७; प्रका १:७ * 12:11 १२:११ हदद-रिम्मोन गुलिखय् मनूतयसं थ्व मगिदोया शहरया लिक्क ला:गु यिजरेलया त:धंगु ब्यासिया छगू गांया नां ख: धका: बिचा: याइगु ख:। स्वयादिसँ, २ राज २३:२८-३०; २ इति ३५:२०-२७ † 12:12 १२:१२ नातान नातान दाऊदया कायपिं मध्ये छम्ह ख:, व जुजु खल:याम्ह ख:, स्वयादिसँ, २ शमू ५:१४; १ इति ३:५; १४:४ ‡ 12:13 १२:१३ शिमी शिमी लेवीया छय् ख:, व पुजाहारी खल:याम्ह ख:। स्वयादिसँ, नह ३:१७-१८; १ इति ६:१६-१७

13

पापपाखें शद्ध जुइगु

1 “उखुन्हु दाऊदया घराना व यस्शलेमया मनुतयगु पाप व दोष चीकाछवयेत लःयागु छगू मुहान न्हाइ।

2 “उखुन्हु हे जिं देशं मूर्तितायगु नां तक हे ल्यं मदयक हुयाछवये। अले इमिगु लुमन्ति तक हे दइ मखु। फताहा अगमवक्तातयत व अशुद्ध आत्मायात नं जिं देशं पितिनाछवये धकाः दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

3 अले सुनां हाकनं अगमवाणी यात धाःसा वया मां बौपिन्सं वयात धाइ, ‘छं परमप्रभुया नामय् मखुगु खँ ल्हाना च्वंगुलि छ सि हे माः।’ वं अगमवाणी धाइबलय वया मां-बौनं वयात पिचायेक सुयाः स्यानाबी।

4 “उखुन्हु हे छम्ह छम्ह अगमवक्ता थःगु अगमवाणीया दर्शनं लज्या चाइ। अले ध्वंलाइम्ह अगमवक्तां फीगु सँयागु वसः फी मखु।*

5 वं धाइ, ‘जि अगमवक्ता मखु। जि बुँज्या याइम्ह खः। जिं मचाबलय् निसें बुँइ ज्या यानाः वयाच्वनागु दु।’

6 सुनानं वयात, ‘छंगु म्हय् थ्व घाः* गथे यानाः जूगु?’ धकाः न्यन धाःसा वं थथे लिसः बी, ‘थ्व घाः जिमि पासाया छँय् जूगु खः।’

जवाःतयत स्याःगु अले फैत छ्यालब्याल जूगु

7 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी,

हे तरवार, दनाः जिम्ह फैजवाःयात हमला या,
जिनापं दनाच्वनीम्ह मनुयात हमला या।

वयात स्या, अले फैत उखेलाः थुखेलाः जुइ।

अले जिं थःगु ल्हाः चीधिकःपिं भ्याचातयगु विरोधय् ल्हने।”*

8 हाकनं परमप्रभुं थथे धयादी,

“थ्व देशयापिं मनुतय स्वब्वय निब्व स्याइ,
ल्यंदुपिं स्वब्वय् छब्व जक उकी च्वनाच्वनी।

9 थ्व हे स्वब्वय् छब्व मनुतयत जाँचय् यायेत

मिं वहः यचुकीगु थें जिं इमित यचुके।

लुँयात जाँचय् यानागु थें जिं इमित जाँचय् याये,

अबलय् इमिसं जिगु नामं बिन्ति याइ।*

अले जिं इमित लिसः बी,

‘इपिं जि प्रजा खः’ धकाः जिं इमित धाये।

अले इमिसं धाइ, ‘परमप्रभु जिमि परमेश्वर खः।’ ”

14

परमप्रभु झायाः राज्य यानादी

1 परमप्रभुया छगू दिं वयाच्वंगु दु। अबलय् छिमित लुतय् याइ अले लुतय् याःगु मालसामान छिमिगु हे न्ह्यःने इनी।

2 जिं फुक्क जातितयत यस्शलेमलिसे लडाइँ यायेत मुंके, अले व शहरयात काइ, छँ पतिकं लुतय् याइ। अले मिस्तयत बलात्कार याइ। शहरयापिं बच्छि मनुतयत ज्वनाः विदेशय् यंकी। ल्यंदुपिं मनुत धाःसा शहरय् हे च्वनी।

3 अनंलिपा लडाइँया इलय् थें परमप्रभु उपिं जातितलिसें लडाइँ यानादी।

4 उखुन्हु हे वय्कः यस्शलेमयागु पुर्बपाखे जैतून डाँडाय दनादी। अबलय् जैतून डाँडा पुर्बनिसें पच्छिम तक दथु दथुं चिरिबायाः तःधंगु गाः जुइ। बच्छि डाँडा उतरपाखे व बच्छि डाँडा दच्छिनपाखे चिलावनी।

5 छिपिं जिगु पहाडया गाः जुयाः बिस्युं वनी छायाःसा व गाः आसेल तक थ्यनी। यहदायाम्ह जुजु उज्जियाहया पालय् भुखाय् ब्वःबलय्* मनुत बिस्युं वं थें छिपिं बिस्युं वनी। अबलय् परमप्रभु जिमि परमेश्वर थः पवित्रम्हनापं झाइ।

6 उखुन्हु तुयुजः दइ मखु, ख्वाँउसे च्वनी मखु अले पु नं गाइ मखु।

7 थ्व अजू चाइपुगु दिं जुइ। चा नं जुइ मखु, न्हि नं जुइ मखु। अले सन्ध्या ई जुइबलय् नं तुयुजः दया हे च्वनी। परमप्रभुं जक थ्व फुक्क स्यू।

8 उखुन्हु हे यस्शलेमं जीवन बीगु लः पिहां वइ। उकियागु बच्छि पुर्बय् मृत सागर अले बच्छि पच्छिमय् भूमध्यसागर पाखे न्हाइ। अले तांन्वलाबलय् व चिकुलाबलय् नं मदिक्क न्ह्याना च्वनी।*

9 उखुन्हु हे परमप्रभु फुक्क पृथ्वीयाम्ह जुजु जुयादी। सकल मनुतयसं वय्कःयात परमप्रभु धकाः आराधना याइ अले व हे नामं वय्कःयात म्हासीकी।

* 13:4 १३:४ २ राज १:८; मती ३:४ * 13:6 १३:६ धाः अबलय् गुलिखय् मखुगु अगमवाणी नवाइपिं अगमवक्तातयसं थःपिनिगु प्रार्थना इमि घवं न्यनेमा धकाः थःगु म्हय् घाः याइगु खः, स्वयादिसँ १ राज १:८; २ राज १:८; मती ३:४ * 13:7 १३:७ मती २६:३१; मर्क १:४:२७ * 13:9 १३:९ भज ६६:१०; हितो १७:३; यशै १:२५; ४८:१०; यर ९:७; इज २२:१७-२२; मला ३:३ * 14:5 १४:५ भुखाय् ब्वःबलय् थ्व आमो १:१ पदय् धयातःगु भुखाय् ब्वःगु जुइफु थ्व लगभग ई.पु. ७५० लय् जूगु खः * 14:8 १४:८ इज ४७:१; यूह ७:३८; प्रका २२:१

- 10 उत्तरय् गेबांनिसें दच्छिन यरूशलेमय् रिम्मोन तक फुक्क जमिन माथं वनी। यरूशलेम शहर धा:सा त:जा: जुया: बेन्यामीनया ध्वाखांनिसें न्हापांगु ध्वाखाया थाय तक, कुन्चाया ध्वाखा तक, अले हननेलया धरहरांनिसें जुजुयागु दाख तिसीगु थाय तक थ:गु हे थासय् च्वनी।
- 11 मनूत उकी च्वनी अले उकियात हाकनं गुबलें नाशयागु सरा: लाइ मखु। यरूशलेम सुरक्षित जुयाच्वनी।*
- 12 यरूशलेमलिसें लडाईं याइपि जातितयथाय परमप्रभुं छगू ग्यानापुगु ल्वय् हयाबी। इपि दनाच्चंबलय् हे इमिगु म्हयागु ला ध्वग्गिना: वनी। इमिगु मिखा इमिगु मिखा ग्वलय् हे ध्वग्गिनावनी अले इमिगु मे इमिगु म्हतुइ ध्वग्गिनावनी।
- 13 उखुन्हु हे परमप्रभुं इमित भ्वय्भ्वय् कंकादी। इपि छम्हयसिनं मेम्हयसिगु ल्हा: ज्वनी अले छम्हयसिनं मेम्हयसित हमला याइ।
- 14 यरूशलेमयात बचय् यायेत यहदायापि मनूतयसं लडाईं याइ। इमिसं ज:ख: च्वपि फुक्क जातितयगु धन-सम्पति अले यक्व लुँ, वह: व वस: लाका काइ।
- 15 सलत, खच्चरत, ऊँटत, गधात व शत्रुतयगु छाउनीइ दुपि फुक्क पशुतयत नं थज्या:गु हे ल्वचं स्याइ।
- 16 अनं लिपा यरूशलेमय् हमला या:पि जाति जातितपाखें म्वा:पि सकलें दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयात जुजु भा:पिया: आराधना यायेत व बल्चाबाय्या नख: हनेत दँयदसं यरूशलेमय् वनी।*
- 17 पृथ्वीया जातित मध्ये छुं जाति जुजु दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयात आराधना यायेत यरूशलेमय् मवंसा इमिथाय् वा वइ मखु।
- 18 मिश्रयापि मनूत च्वय् थाहां मवंसा इमिथाय् वा वइ मखु अले बल्चाबाय्या नख: हनेत च्वय् थाहां मवंपिन्थाय् छ्वयादीगु विपति हे परमप्रभुं इमिथाय् नं छ्वयादी।
- 19 बल्चाबाय्या नख: हनेत यरूशलेमय् मवनीपि मिश्र व फुक्क जातितयगु निति थ्व हे सजॉय जुइ।
- 20 उखुन्हु हे सलतयगु गलय् नं “परमप्रभुया निति पवित्र” धका: कियात:गु दइ, अले परमप्रभुयागु देग:या थलबल वेदीया न्ह्य:ने दुगु पवित्र ख्वलात थें जुइ।*
- 21 यरूशलेम व यहदाय् दुगु थलबल दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया निति पवित्र जुइ। थ्व थलबल बां बीपि मनूतयसं बांया ला दय्केत छ्यली। उखुन्हुनिसें दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया देगलय् सुं नं न्यायेमिइ याइपि† दइ मखु।

* 14:11 १४:११ प्रका २२:३ * 14:16 १४:१६ लेवी २३:३९-४३ * 14:20 १४:२० प्रस २८:३६; ३९:३० † 14:21 १४:२१ न्यायेमिइ याइपि न्यायमिइगु वा व्यापार हिब्रू भाषां थ्व खँव: कनानया मनूतयगु नां थें हे च्वं। गुलिखय् मनूतयसं थथे बिचा: याइ, देगलय् दुने सुं नं अन्यजाति वा मूर्ति पुज्याइपि वने दइ मखु।

मलाकीया सफू म्हसीका

ई.पु. ४५० पाखे यरूशलेमया देगः हाकनं न्हकथं दयके धुंकाः मलाकी अगमवक्तां थ्व सफू च्वःगु खः। थ्व सफुलिइ अगमवक्ताया मू च्युताः परमेश्वरलिसें थःगु बाचाय् विश्वास यायेबहः जुइत पुजाहारीत व मनूतय्त उजं बीगु खः। उबलय् परमेश्वरया मनूतय्सं लाः लाः थें जीवन हनाच्वंगु ख, अले मनूतय्सं परमेश्वरयात थःयःथें आराधना यानाच्वंगु खः। पुजाहारीतय्सं व मनूतय्सं परमेश्वरयात छायेमाःगु देछा मह, अले वय्कःया उजंकथं जीवन हनेगु मयाः, थुकथं पुजाहारीतय्सं व मनूतय्सं परमेश्वरयात ध्वंलायेगु ज्या यानाच्वन।

तर थःमनूतय्यु न्याय यायेत व इमित शुद्ध यायेत परमप्रभु झायादी। थः झाये न्ह्यः लँ छिकेत व थःगु बाचा घोषणा यायेत वय्कलं थः दूत छवयाहयादी।

धलः पौ

इस्त्राएलया पाप १:१-२:१६

परमेश्वरया न्याय व दया २:१७-४:६

मलाकी

1 छगू ईश्वरवाणी – मलाकीपाखें इस्त्राएलयात परमप्रभुया वचन –

परमप्रभुं थः मनूतय्त माया यानादीगु

2 परमप्रभुं धयादी, “जिं छिमित माया यानागु दु।”

“तर छिमिसं धाइगु, ‘छिं जिमित गय् यानाः माया यानादियागु दु लय्?’

“परमप्रभुं धयादी, ‘एसाव याकूबया दाजु, मखु ला?’ अयनं जिं छिमि पुर्खा याकूबयात ल्यया।

3 एसावयात धाःसा मयय्का।* जिं वयागु पहाडी देशयात खालिगु ज्याख्यलय् मद्गु थाय् यानाबिया, अले वयागु सर्वय मरुभूमिया ध्वंलातय्त त्वःताबिया।”

4 एदोमीतय्सं धया जुइफु, “झीपि नाश जुइ धुंकासां झीसं उपिं शहरत हाकनं दयके।”*

दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धाःसा थथे धयादी, “इमिसं हाकनं दय्कूसां जिं उपिं स्यंकाबी। मनूतय्सं एदोमयात दुष्ट देश धकाः धाइ। परमप्रभु इपिं लिसे न्ह्याबलें तंचायादी धकाः मनूतय्सं धाइ।

5 छिमिसं थ्व थःगु हे मिखां खनी अले छिमिसं धाइ, ‘इस्त्राएल देश पिने नं परमप्रभु तःधंम्ह खः!’

मनूतय्सं अशुद्ध बलि छाःगु

6 “कायनं बौयात व दासं थः मालिकयात इज्जत याइ। जिं छिमि बौ खःसा छिमिसं छाय् जितः इज्जत मयानागु? जिं छिमि मालिक खःसा छाय् जितः हनाबना मयानागु?” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं छिमित थ्व खँ धयादी,

“हे पुजाहारीत, छिमिसं जिगु नांयात क्वहंकागु दु।

“छिमिसं धाःसा थथे धाइ, ‘जिमिसं गुकथं छिगु नांयात क्वहंकागु दु?’

7 “छिमिसं अशुद्धगु नसा जिगु वेदीइ छानाः जितः अशुद्ध याःगु दु।

“अयनं छिमिसं न्यनी, ‘जिमिसं छितः गुकथं अशुद्ध यानागु दु?’

“परमप्रभुया टेबिल हनाबना यायेबहः मजू” धकाः धया।*

8 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी – “छिमिसं कांपिं पशुत बां बीत हइ, छु व मज्युगु ज्या, मखु ला? अले छिमिसं तुति खुत्यां काःपिं व ल्वगिपिं पशुत बां बीत हइ, छु व याये ज्युगु ज्या खः ला? अज्याःम्ह पशु छिमि राज्यपालयात बिया स्व। छु व छिपिं खनाः लय्ताइ ला? छु वं व नाला काइ ला?”

9 “हे पुजाहारीत, जिमित दया यानादिसँ धकाः परमेश्वरयात बिन्ति या! छिमिगु ल्हातं थज्याःगु बलि छानाः छु वय्कलं छिमित नाला कयादी ला?” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

10 हाकनं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी, “हे पुजाहारीत! छिमिसं जिगु वेदीइ ज्याख्यलय् मद्गु मि मच्याकेत छिपिं मध्ये छम्हयसिनं देगःयागु लुखा तिना ब्युसा ज्युनि। जिं छिपिं खना लय्मताः छिमिगु ल्हाःया देछा काये नं मखु।”

11 “सूर्य लुया वइगु थासनिसें सूर्य बिनावनीगु थाय् तक जात जातितय्यु दथुइ जिगु नां तःधनी। फुक्क थासय् जिगु नामय् धुपौय् च्याकी अले नाले बहःगु देछा छाइ, छायाःसा जाति जातितय् दथुइ जिगु नां तःधनी,” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

12 “छिमिसं धाःसा ‘परमप्रभुया टेबिल अशुद्धगु खः’ अले ‘उकी दुगु नयेगु नसा नं अशुद्धगु खः’ धकाः धयाः ‘जिगु नां क्वहंकाच्वंगु दु।’

* 1:3 १:३ रोम १:१३ * 1:4 १:४ उत २५:१९-३४; उत २७; गन्ती २०:१४-२१ * 1:7 १:७ लेवी २२:१७-२५; व्य १५:२१

13 छिमिसं थथे नं धाइ, 'ओह! थुपि गुलि दिक्क चाइपुगु बलि खः।' छिमिसं उकियात हेला यात, अले बांमलाःगु व्यवहार यात। छिमिसं घाःपाः जूम्ह, खुत्यां काःम्ह व ल्वगि पशु हयाः जितः छाइ। छुं जिं थज्याःगु देछा छिमिगु ल्हातं कायेगु ला?" दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

14 "थःगु बथानय बी धकाः भाकल याःम्ह ख्वं मदुम्ह मिजं पशु दयक दयकं जिगु निति ख्वं दुम्ह पशु बां बीम्ह छल याइम्हयसित सराः लाइ। छायाःसा जि दक्कलय तःधंम्ह जुजु खः, फुक्क जातियापि मनूत जि खनाः ग्या," दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

2

पुजाहारीतयत् द्रुपं ब्यूगु

1 "हे पुजाहारीत, थ्व आज्ञा छिमिगु निति खः।

2 छिमिसं जिगु खँय न्हायपं मबिल धाःसा, छिमिसं जिगु खँ मन्यंसा, जिगु नांयात हनाबना मतःसा जिं छिमिथाय सराः छवयाहये। छिमित दइगु सुवाःयात सराः बी। छिमिसं जिगु आज्ञाय ध्यान मब्यूगुलि उमित सराः लाये धुंकूगु दु," दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

3 "छिमिसं यानाः जिं छिमि सन्तानयात हक्के। अले छिमिसं नखःबलय छाःपिं पशुतयगु फोहर जिं छिमिगु ख्वाल्य इलाबी। छिमित नं फोहरनापं पिने वांछवय यंकी।

4 लेवी व वया सन्तानलिसें जिं यानागु बाचा दयाच्चवेना धकाः छिमित जिं थ्व आज्ञा बियागु खः धकाः छिमिसं अले तिनि सी," दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।*

5 "लेवीत लिसे जिं यानागु बाचा जीवन व शान्तियागु बाचा खः। इमिसं जिगु भय कायेमा धकाः जिं व इमित बिया। इमिसं जिगु भय काल अले जिगु नांयागु भय कयाः जिगु जयजय यानाच्चन।*

6 जिं स्यनागु सत्ययागु खँ इमिगु म्हुतुइ हे दु। इमिगु म्हुतुसिइ छुं नं मखुगु खँ म्हु। इपिं जिलिसें शान्त व स्वजा जुया जुइ। अले यक्वसित पापं फहिकल।

7 "पुजाहारीया म्हुतुसिं ज्ञानया रक्षा यायेमाः। मनूतयसं वयागु म्हुतुं व्यवस्था मालेमाः। इपिं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया दूत खः।

8 छिपिं धाःसा परमप्रभुयागु लँपुइ वंगु म्हु। छिमिगु शिक्षां यानाः यक्व मनूत पापय लाये धुंकल। छिमिसं लेवीतलिसें याःगु बाचा त्वाःथूगु दु," दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

9 "अथे जुयाः जिं दक्व मनूतय न्हाःने छिमित क्वह्यंपिं व चिधंपिं यानाबियागु दु। छायाःसा छिपिं जिगु लँपुइ जूगु म्हु। अझ व्यवस्थायागु खँय तक् ख्वाः स्वयाः ज्या याःगु दु।"

बाचा त्वाःथूगु

10 छुं झी इस्त्राएलीत सकसियां छम्ह हे अबु मखु ला? छुं छम्ह हे परमेश्वरं झीत दयकादीगु मखु ला? अथे जूगुलि छायां झीसं थःथवय विश्वासघात यानाः परमेश्वरं झी पुर्खातलिसे चिनादीगु बाचायात क्वह्यंकेगु?

11 यरूशलेमय व इस्त्राएल देश न्यंकं यहूदायापिं मनूत विश्वासघाती जूगु दु अले घच्चाइपुगु ज्या याःगु दु। यहूदाया मिजंतयसं परदेशी घःत पुजा याइपिं मिस्तलिसें ब्याहा यानाः परमप्रभुं माया यानादीगु पवित्र थाय्यात अपवित्र याःगु दु।

12 अथे याइम्ह न्हायम्ह हे जूसां, वं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयाथाय पशुबलि हःसां परमप्रभुं वयात इस्त्राएलीतपाखें चीकाः छवयादीमाः।

13 हानं छिमिसं थथे नं याइ – परमप्रभुयागु वेदीइ छिमिसं ख्वबि बाः वय्की, छिपिं ख्वइगु अले विलाप याइगु, छायाःसा छिमिसं छाये हःगुयात वयक्लं वास्ता यानादी मखु अले उकियात लय्तायाः कयादी नं मखु।

14 छिमिसं न्यनी, "छाय?" छायाःसा परमप्रभुं छिपिं व छिमि ल्यायम्हबलयया कलाः दथुइया साक्षीया ज्या यानाच्चनादीगु दु। छं वलिसें विश्वासघात यात, खः ला व छिमि जीवनया पासा व व्याहाया बाचाय चिनातःम्ह कलाः खः।

15 वयक्लं छ व छिमि कलाःयात छम्ह हे यानाः दयकादीगु मखु ला? म्हय व आत्माय छिपिं वयकःया हे खः। अले वयक्लं छुं इच्छा यानादी? छिमिगुपाखें परमेश्वरयागु भय काइपिं सन्तान मालाचवंगु दु। अथे जुयाः छिमिसं थःगु मनयात रक्षा या, अले थः ल्यायम्हबलययाम्ह कलाःयात ध्वंलाये मते।

16 परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरं धयादी, "पारपाचुकेगु ज्या जितः तसकं मयः। जितः सुनानं थः कलाःयात पार बिया वयात सास्ती ब्यूगु तसकं मयः," दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

अथे जुयाः थःगु मनयात बसय ति, अले थः कलाःयात ध्वंलाये मते।

न्यायया दि

17 छिमिसं थःगु खं परमप्रभुयात हीमी चायेकूगु दु।

छिमिसं न्यनी, "जिमिसं वयकःयात गथे यानाः हीमी चायकागु दु?"

छिमिसं थथे धाइ, "परमप्रभुया मिखाय मभिंगु ज्या याइपिं भिं जुइ, अले इपिं खनाः लय्तायादी।" हानं "न्याय याइम्ह धकाः भापिम्ह परमेश्वर गन दी?" धकाः वयकःयात हीमी चायकूगु दु।

3

1 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे लिसः बियादी – “स्व! जिं जिम्ह दूतयात जिगु न्ह्यःने न्ह्यःने लँपु तयार यायेत छवयाहये। अले छिमिसं मालाच्चंम्ह प्रभु आकाझाकां थःगु देगल्य झायादी। छिमिसं ययकूम्ह बाचाया दूत धात्थे झायादी।”☆

2 वय्कः झाइबलय सुनां सह याये फइ? वय्कः खने दइबलय सु दनाच्चने फइ? छाय्धाःसा वय्कः लँकःमितयगु मि व ध्वब्यातयगु साबुं थें खः।

3 वय्कः वहः शुद्ध याइम्ह थें च्वनादी। वय्कलं लेवीतयत् शुद्ध यानादी, अले लँ व वहःयात थें यचुकादी। अले परमप्रभुयाथाय पाय्छिगु देछा हइपि मनूत दइ।

4 उबलय जक वय्कलं यहदा व यस्शलेमयागु देछा न्हापा थें हे अले पुलांगु इलय थें हे यय्कादी।☆

5 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी, “अबलय जि न्याय यायेत छिमिथाय वये। अले तन्त्रमन्त्र याइपि, व्यभिचारीत, मखुगु साक्षी बीपि, ज्यामितयत् ज्यालाय स्याइपि अले भाःत मदुपि मिस्त, मां-बौ मदुपि मस्तयत् क्वत्यलातःपि, परदेशीतयगु न्याय लाका काइपि, जि खनाः मग्याइपि थुपि सकसिगु विरोधय् जिं हथासं साक्षी बी।”

परमेश्वरया नियम मानय् मयाःगु

6 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी, “जि छिमि परमप्रभु गुबले हिलीम्ह मखु। अथे जुयाः हे याकूबया सन्तान, छिपि नाश मजुनि।

7 छिमि पुर्खातयगु इलानिसें हे छिपि जिगु नियम मानय् मयासें लिचिलाः फस्वया वंगु दु। जिथाय् लिहां वा अले जि छिमिथाय् लिहां वये,” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

“अयसां छिमिसं धाइ, ‘जिपि छु खँय् लिहां वयेगु?’

8 “छु मनुखं परमेश्वरयात लुतय् याये फइ ला? अयसां छिमिसं जितः लुतय् याःगु दु।

“छिमिसं धाइ, ‘छिगु छु लुतय् यानागु दु?’

“झिब्वय् छब्व व बीमाःगु देछाय।

9 छिमि तःधंगु सराः लाःगु दु, छाय्धाःसा छिमिगु जातियापि फुक्कसिनं जितः लुतय् याःगु दु।

10 जिगु छँय् नयेगु नसा न्ह्याबले दयाच्चनेत फुक्क झिब्वय् छब्व धुकुतिइ हजि। थ्व खँय् जितः जाँचय् याना स्व, स्वर्गया लुखा चाय्काः छिमिथाय् छिमिगु धुकुतिइ तयेथाय मदय्क आशिष छवयाहइ कि महइ?” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

11 “छिमिगु अन्न यक्व दइ छाय्धाःसा जिं छिमिगु अन्न बालियात कीचात व ल्वयत्पाखें रक्षा याये, छिमिगु दाखमायागु फल सये न्ह्यः हे हाया वइ मखु” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

12 “फुक्क जातितयसं छिमि तःधन्य धकाः धाइ, छाय्धाःसा छिमिगु देश न्ह्यइपुस्से च्वंगु थाय् जुइ,” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।☆

इस्राएलीतयसं परमेश्वरया विरोधय् न्वंवाःगु

13 “छिमिसं जिगु बारे छुं बांमलाःगु खँ ल्हाःगु दु,” परमप्रभुं धयादी।

“अयसां छिमिसं धाइ, ‘जिमिसं छिगु विरोधय् छु खँ ल्हानागु दु?’

14 “छिमिसं धाःगु दु, ‘परमेश्वरया सेवा यायेगु सिति वंगु ज्या खः। अले वय्कःयागु आज्ञायात मानय् यानाः व दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया न्ह्यःने दुखं च्वपिं थें जुयाः झीत छु फाइदा जुल?

15 आर्वानिसें घमण्डीतयत् झीसं धन्यपिं धाये। मभिगु ज्या याइपि हे थाहां वंगु दु। अझ नं इमिसं परमेश्वरयात तं चाय्कूसां इपि सजाँयपाखें बचय् जुइ।”

परमप्रभुया दयाया बचं

16 परमप्रभुया भय काइपि मनूतयसं थःथवय थथे खँ ल्हाना च्वंबलय परमप्रभुं इमिगु खँ ध्यान बियाः न्यनादिल। अले वय्कःयागु भय काइपि व वय्कःयात हनाबना तइपिनिगु नां इमिगु लुमन्तिया नितिं वय्कःया न्ह्यःने छगू सफुतिइ च्वल।

17 “गुरुन्हु जिं इमित थःगु सम्पति थें दय्केगु ज्या याये उखुन्हु हे इपि जिम्ह मनूत जुइ। बौनं थःगु खँ न्यनीम्ह काय्यात गथे दया माया यानाः ल्यंका तइ अथे हे जिं इमित ल्यंकातये,” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

18 अले धर्मी व दुष्ट, वय्कःयागु सेवा याइम्ह व मयाइम्हयसिगु दथुइ छु पा व छिमिसं हाकनं खनी।

4

परमप्रभुया दिं

1 “स्व! मि च्यानाच्चंगु भट्टी थें च्वंगु व दिं वयाच्चंगु दु। उखुन्हु सकल घमण्डीत व मभिगु ज्या याइपि सु थें याकनं च्याइ। व दिनं इमित हा व कचा तक हे ल्यं मदय्क छवय्काबी,” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

- 2 “अथे जूसां छिपिं जिगु ग्याःभय काइपिन्त धाःसा धार्मिकताया शक्ति निभाः लूगु थें वइ। अले वयागु किरणं छिमिगु ल्वय् लनी। छिपिं सागलं पिहांवःपिं साचात थें लयतायाः तिर्तिन्हुया जुइ।
- 3 जिं थ्व ज्या यायेगु दिनय् छिमिसं दुष्टतयत् तुति न्हइ, अले इपिं छिमिगु तुति क्वय्यागु नउ थें जुइ,” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।
- 4 “जिं होरेब पर्वतय् सकल इस्त्राएलीतय्गु निर्ति जिम्ह दास मोशयात बियागु विधि व नियम दुगु व्यवस्थायात लुमंकी अले उकियात बांलाक मान्य या।
- 5 “स्व! परमप्रभुयागु व तःधंगु व ग्यानापुसे च्वंगु दिं वये न्ह्यः जिं छिमिथाय् एलिया☆ अगमवक्तायात छवयाहये।
- 6 अले वं मां-बौयागु नुगः थः काय्म्ह्याय् पाखे व काय् म्ह्याय्पिनिगु नुगः मां-बौपाखे हीकाबी। अथे मजूसा जिं देशयात सराः बियाः नाश यानाबी।”

☆ 4:5 ४:५ मती ११:१४; १७:१०-१३; मर्क १:११-१३; लूक १:१७; यह १:२१

मती च्वःगु भिंगु खँ म्हसीका

मती च्वःगु सुसमाचारय् येशू ख्रीष्ट हे लिपा वइतिनि धकाः अगमवाणी यानातःम्ह मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः धकाः क्यनातःगु दु। परमेश्वरं न्हापा पुलांगु नियमय् द्रुलंद्रुः दँ न्ह्यः थः मनूतय्त अगमवक्तापाखें बियादीगु यक्व बचं थ्व हे मुक्ति बीम्ह ख्रीष्टपाखें पूर्वकादिल। सफूया शुस्या अध्यायलय् च्वयातःगु दु – अब्राहामया सन्तान, दाऊदया सन्तान, येशू ख्रीष्टया वंशावली। इस्त्राएलय् शासन याइम्ह दाऊदया वंशं वये माःगु जुयाः थन येशू ख्रीष्टयात दाऊदया सन्तान धकाः क्यनातःगु दु। थ्व सफूया नेय्यू थासय् पुलांगु नियमया खँ तप्यंक न्ह्यथनातःगु दु, अले न्हयेन्यागू (७५) थासय् चाःहिकाः पुलांगु नियमया खँ न्ह्यथनातःगु दु।

मती थ्व सफुलिइ प्रभु येशू यानादीगु ज्या, वयकःया अजू चायापुगु ज्या, वयकलं स्यनेकने यानादीगु “परमेश्वरया राज्य” या खँया बारे च्वयातःगु दु। थ्व भिंगु खँ येशूया थःगु जाति यहूदीतय्गु निंति जक मखु, सारा संसारया निंति खः। मती प्रभु येशूया झिनिम्ह मध्ये छम्ह चेला खः। वयागु धात्थेयागु नां लेवी खः।

मती थ्व सुसमाचारयात बांलाक मिलय् यानाः च्वयातःगु दु। थ्व सफुलिइ हेरोद जुजुं बेथलेहेमय् मचाम्ह येशूयात स्यायेत स्वःगुलि वपाखें बचय् जुइत योसेफ मचा व वया मां ज्वनाः मिश्रय् बिस्युं वंगु खँ नं न्ह्यथनातःगु दु। लिपा येशू बप्तिस्मा कयादीगु, वयकःयात जाँचय् याःगु, वयकलं गालील्य स्यनेकने यानादीगु व ल्वय् लायकादीगु खँ दु। अले येशू गालीलं यरूशलेमय् झाःगु, अन दकलय् लिपायागु हप्ताय् जूगु खँ व वयकःयात क्रूसय् यख्खाःगु, वयकः हानं म्वानावःगु व चेलातय्त नापलाःगु खँ दु।

थ्व सुसमाचारय् येशू परमेश्वरया व्यवस्था ध्वाथुइकाबीगु अधिकार दुम्ह छम्ह तःधंम्ह गुरु खः धकाः क्यनातःगु दु। मती थःमं च्वःगु सुसमाचारय् यहूदीमुखुपिन्त नं दुथ्याकूगु दु, गथेकि – येशूयात दर्शन यायेत पुर्ब वःपिं ज्योतिषीत, २:१-१२ प्रभु येशूयात तसकं विश्वास याःम्ह कप्तान, ८:५-१३ व तसकं तःधंगु विश्वास दुम्ह कनानी मिसा। १५:२२-२८ दकलय् तःधंगु थ्व आज्ञानापं सफू क्वचाइ “सारा संसारय् वनाः छिमिसं चेला दय्की।” २८:१९

थ्व सफू ई.सं. ६५ निसें ई.सं ८० तकया दथुइ च्वःगु जुइफु।

धलः पौ

येशू ख्रीष्टया पुर्खा व वयकः बूगु १:१-२:२३

बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नां पश्चाताप यायेमाःगु खँ न्यंकाजूगु ३:१-१२

येशू बप्तिस्मा कयादीगु व वयकःयात जाँचय् याःगु ३:१३-४:११

गालील्य येशूयागु ज्या ४:१२-१८:३५

गालीलं यरूशलेमय् झाःगु १९:१-२०:३४

यरूशलेमय् दकलय् लिपायागु हप्ता २१:१-२७:६६

येशू हानं म्वानाझाःगु व चेलातय्त नापलाःगु २८:१-२०

मती

येशू ख्रीष्टया पुर्खा

लूक ३:२३-३८

1 अब्राहाम व दाऊदया सन्तान येशू ख्रीष्टया पुर्खा थथे दु –

2 अब्राहामया काय् इसहाक,

इसहाकया काय् याकूब,

याकूबया काय् यहूदा व वया दाजुकिजापि।

3 यहूदाया काय्पिं फारेस व जाहेर खः। थुमि मां तामार खः।

फारेसया काय् हेस्रोन,

हेस्रोनया काय् आराम,

4 आरामया काय् अम्मिनादाब,

अम्मिनादाबया काय् नहशोन,

नहशोनया काय् सल्मोन,

5 सल्मोनया काय् बोअज खः।

बोअजया मां राहाब खः।

बोअजया काय् ओबेद खः।

ओबेदया मां रूथ खः।

ओबेदया काय् यिशै,

6 यिशैया काय् जुजु दाऊद खः।

जुजु दाऊदया काय् सोलोमन खः।

सोलोमनया मां न्हापा उरियाहया कलाः खः।

7 सोलोमनया काय् रहबाम,

रहबामया काय् अबिया,

अबियाया काय् आसा,

8 आसाया काय् यहोशापात,

यहोशापातया काय् यहोराम,

यहोरामया काय् उज्जियाह,

9 उज्जियाहया काय् योताम,

योतामया काय् आहाज,

आहाजया काय् हिजकिया,

10 हिजकियाया काय् मनश्शे,

मनश्शेया काय् अमोन,

अमोनया काय् योशियाह,

11 योशियाहया काय् यकोनियास व वया किजापिं खः। अबलय् हे इस्राएलीतयत् ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूगु खः। ✨

12 बेबिलोनय् इस्राएलीतयत् ज्वना यंके धुंकाः

यकोनियासया शालतिएल धयाम्ह काय् बुल।

शालतिएलया काय् यरूबाबेल,

13 यरूबाबेलया काय् अबिउद,

अबिउदया काय् एल्याकीम,

एल्याकीमया काय् आजोर,

14 आजोरया काय् सादोक,

सादोकया काय् आखिम,

आखिमया काय् एलिउद,

15 एलिउदया काय् एलाजार,

एलाजारया काय् मन्तान,

मन्तानया काय् याकूब,

16 याकूबया काय् योसेफ खः।

थ्व योसेफ ख्रीष्ट येशूयात बुइकूम्ह मरियमया भाःत खः।

17 थुकथं ल्याःखाय् बलय् अब्राहामनिसें दाऊद तक झिंप्यंगू पुस्ता, दाऊदनिसें बेबिलोनय् इस्राएलीतयत् ज्वनायंकूबलय् तक झिंप्यंगू पुस्ता, अले बेबिलोनय् इमित ज्वनायंके धुंकाःनिसें मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट तक झिंप्यंगू पुस्ता जुल।

ख्रीष्ट येशू बूगु

लूक २:१-७

18 येशू ख्रीष्ट थुकथं बूगु खः। वय्कःया मां मरियमयात योसेफ ब्याहा याना यंके न्ह्यः क्वःछिना जक तःबलय् हे पवित्र आत्मापाखें प्वाथय् दत। ✨

19 मरियमया भाःत जुइम्ह तसकं धर्मीम्ह मनु जूगुलि मरियमयात बेइज्जत मयासें दुनें दुनें त्वःताछवयेगु बिचाः यात।

20 योसेफ थथे बिचाः यानाच्चंबलय् वयात म्हगसय् प्रभुया छम्ह स्वर्गदूतं वयाः थथे धाल – “दाऊदया सन्तान योसेफ, मरियमयात ब्याहा यायेत ग्याये मते। पवित्र आत्मापाखें वया प्वाथय् दुगु खः।

21 मरियमं काय् छम्ह बुइकी, अले छं व मचायागु नां येशू ति, छायाधाःसा वय्कलं थः मनुतयत् इमिगु पापं छुतय् यानादी।” ✨

22 परमप्रभुं अगमवक्तापाखें धयादीगु खँ पूवनेत हे थथे जूवःगु खः –

23 “ब्याहा मयानिम्ह छम्ह मिसां

काय् बुइकी,

वय्कःया नां इम्मानुएल तइ।”

इम्मानुएल धाःगु

“परमेश्वर झीनाप दु” धइगु खः।☆

24 न्ह्यलं चाये धुंकाः योसेफं स्वर्गदूतं धाःथें यात। वं थः कलाः जुइमह मरियमयात थःगु छैय हल।

25 अयनं मचा मबुतले मरियम नाप मघं। अले मचा बुइधुंकाः योसेफं वयागु नां येशू तल।☆

2

पुर्बनिसें दर्शन याःवःपिं ज्योतिषीत

1 हेरोद जुजुया इलय् यहूदियाया बेथलेहेम धाःगु गामय् येशू बूगु खः। येशू बुइधुंकाः पुर्बपाखें ज्योतिषीत वयकःयात यरूशलेमय् स्वः वल।

2 अले इमिसं मनुतयके थथे धकाः न्यन – “यहूदीतय् जुजु जुयाः बूमह गन दु? वयकः बूगु खँ सीकेगु छगः नगु पुर्बय् खनागुलि वयकःयात दर्शन यायेत जिपि थन वयागु खः।”

3 थ्व खँ न्यनाः हेरोद जुजुया तसकं नुगः भाराभारा मिन। यरूशलेमय् च्वंपिं फुक्क मनुत नं ग्यात।

4 उकिं हेरोद जुजुं फुक्क तःधंपिं पुजाहारीतयत् व शास्त्रीतयत् सःताः थथे न्यन – “मुक्ति बीमह खीष्ट गन बुइगु?”

5 अले इमिसं थथे धकाः लिसः बिल – “यहूदियायागु बेथलेहेमय् दु, छायाःसा थ्व खँ छमह अगमवक्तां नं थथे च्वया थकूगु दु –

6 “ हे यहूदियाया बेथलेहेम,

छ यहूदियाया जुजुपिनिगु न्ह्यःने

छुं कथं नं चिधं मजु,

छायधाःसा छंगुपाखें

छमह तःधंमह जुजु पिहां वइतिनि।

व जिमि मनु इस्त्राएलीतय् जवाः जुइतिनि।” ☆

7 अले हेरोदं पुर्ब वःपिं ज्योतिषीतयत् सुनानं मसीक सःताः न्यनेकने यानाः नगु खनेदुगु ई सीकाकाल।

8 अले इमित थथे धकाः बेथलेहेमय् छवल – “छिकपिं वनाः मचायागु खँ बांलाक सीकाः जितः कं झासँ, अले जि नं वनाः दर्शनया वने।”

9 जुजुयागु खँ न्यनाः इपिं अनं वन। इमिसं पुर्बय् खंगु नगु हानं खनेदयकः वल। व नगु न्ह्यज्यां ज्यां वनाः मचा दुगु थासय् थयकाः दित।

10 व नगु खनाः इपिं तसकं लयताल।

11 अन थयकाः इपिं छैय दुहां वनाः मचायात वया मां मरियमनापं खन। अले इमिसं क्वछुनाः वयकःयात भागि यात। अले थथःगु कन्तुर चायकाः लुँ, नस्वाःगु गुँगु व मूरं लिकयाः छाल।

12 म्हगसय् इमित हेरोदयाथाय् वने मते धकाः परमेश्वरं उजं बियादिल। अयजगुलि इपिं मेगु हे लँपु जुयाः थथःगु देशय् लिहां वन।

मिश्र देशय् बिसिके यंकूगु

13 ज्योतिषीत वने धुंकाः योसेफयात म्हगसय् प्रभुया छमह स्वर्गदूतं थथे धाल – “दुँ, मचा व वया मांयात ब्वनाः याकनं हे मिश्र देशय् बिस्सुं हूँ। लिहां वयेत मधातले छिपिं अन हे च्वँ, छायाःसा हेरोदं मचायात स्यायेत स्वयाच्वंगु दु।”

14 अले योसेफ मचा व मांमहयसित ब्वनाः चां चां हे मिश्र देशय् बिस्सुं वन।

15 हेरोद जुजु मसीतले इपिं अन हे च्वनाच्वन। “जिं थःकाय्यात मिश्र देशं सःता” धकाः परमप्रभुं अगमवक्तायात धायकादीगु खँ थुकथं पूवन। ☆

हेरोद जुजुं मस्तयत् स्याकूगु

16 ज्योतिषीतयसं थथे झंगःलाःगु सीकाः हेरोद तमं मि जुल। अले ज्योतिषीतयपाखें नगु खनेदुगु ई सीकातःगु दुगुलि व हे स्वयाः हेरोदं बेथलेहेमय् व वया जःखः च्वंगु थासय् च्वंपिं निदँ व निदं क्वय्यापिं मिजंमस्तयत् स्याकेबिल।

17 थुकथं यर्मिया अगमवक्तां धयाथकूगु खँ पूवन –

18 “रामाय् नुगः हे तज्याइ थें च्वंक

ख्वःसः ताये दत।

राहेल थः मस्तयत् लुमंकाः ख्वयाच्वन।

वयात सुनानं दिके मफुत,

छायधाःसा वया मस्त स्याये धुंकल।” ☆

मिश्र देशं लिहां वःगु

- 19 हेरोद जुजु सीधुंका: मिश्र देशय् च्वनाच्चंम्ह योसेफयात म्हगसय् प्रभुयाम्ह छम्ह स्वर्गदूतं
 20 थथे धाल – “दँ, मचा व मांम्हयसित ब्वना: इस्राएल देशय् लिहां हूँ। मचायात स्यायेत स्वःपिं मनूत सी धुंकल।”
 21 अले योसेफ मचा व मांम्हयसित ब्वना: इस्राएल देशय् तुं लिहां वन।
 22 हेरोद सिना: वया काय् अखिलाउसं यहदियाय् राज्य यानाच्चंगु दु धका: न्यना: योसेफ अन वने ग्यात। अयजूगुलि परमेश्वरं हानं म्हगसय्
 वयात अन वने मते धका: धयादीगुलि योसेफ गालील प्रदेशय् वन।
 23 अगमवक्तातय्सं वय्कःयात “नासरी” धाइ धा:गु खँ पूवंकेत योसेफ नासरत धा:गु शहरय् वना: च्वंवन। ✨

3

बप्टिस्मा बीम्ह यूहन्नां भिंगु खँ न्यंकाजूगु

मर्क १:२-८; लूक ३:१-१८; यूह १:१९-२८

- 1 उगु हे इलय् बप्टिस्मा बीम्ह यूहन्नां यहदियाया मस्भूमिइ वना:
 2 थथे धका: भिंगु खँ न्यंकाजुल –

“पश्चाताप या,
 छायाधा:सा स्वर्गयागु राज्य न्ह्यःने
 थ्यंकः वःगु दु।” ✨

- 3 थ्व हे यूहन्नायागु खँ यशैया अगमवक्तां थथे च्वया थकूगु दु –

“मस्भूमिइ छम्ह मनू थथे धका:
 हाला: वइ –
 ‘प्रभुयात लँ ब्यु,
 वय्कःयागु लँ छिंकाब्यु।’ ” ✨

- 4 थ्व यूहन्नां उँटयागु सं थानातःगु वसः पुनातःगु दु। अले जँय् छेंगूयागु जनी चिनातःगु दु। वयागु नसा क्वःबुँचा व गुँ कस्ति खः। ✨
 5 यस्शलेमं, यहदियाया फुक्क गामं व यर्दन खुसिया जःखः च्वंपिं मनूत वयाथाय् वल।
 6 अले थथःगु पाप स्वीकार याना: यर्दन खुसिइ यूहन्नापाखें बप्टिस्मा काल।
 7 यक्व हे फरिसीत व सदुकीत नं बप्टिस्मा कायेत वयाच्चंगुलि वं इमित थथे धाल – “हे सर्पया सन्तान, परमेश्वरयागु तंपाखें बिस्सुं वनेत
 छिमित सुनां ख्याच्चः बिल? ✨
 8 पश्चाताप या:थें छिमिसं थःगु चालचलन नं अथे हे या।
 9 ‘अब्राहाम हे जिमि बा: खः, उकिं जिमित छुं नं जुइ मखु’ धका: धयाजुइ मते, छायाधा:सा जिं छिमित धाये – परमेश्वरं अब्राहामया निति
 थुपिं ल्वहँतं नं मस्त दय्कादी फु। ✨
 10 सिमायागु हाप्वलय् पा लाये हे त्यंगु दु। उकिं भिंगु फल मसःगु सिमा पाला: छवय्काछवइ। ✨
 11 “जिं ला छिमित पश्चातापया निति लखं बप्टिस्मा बियाच्चवना। जिगु लिपा जि सिबय् तसकं तःधंम्ह झायाच्चंगु दु। जि ला वय्कःयागु
 लाकां ज्वनाजुइत तक नं मल्वः। वय्कलं हे छिमित पवित्र आत्मां व मिं बप्टिस्मा बियादी।
 12 वय्कलं ल्हातिइ हासा ज्वना तयादीगु दु। वय्कलं फुक्क छव हाया: थःगु धुकुतिइ स्वथनादी। अले छवस जुक्व गुबलें मसीगु मिइ
 छवय्कादी।”

येशू बप्टिस्मा कयादीगु

मर्क १:९-११; लूक ३:२१-२२; यूह १:३२-३४

- 13 येशू नं बप्टिस्मा कायेत गालीलनिसें यर्दन खुसिइ यूहन्ना दथाय् थ्यंकः झाल।
 14 यूहन्नां वय्कःयात थथे धका: पनेत स्वल – “छिं जक जितः बप्टिस्मा बियादीमा:। छि जिथाय् झायादीयागु ला?”
 15 वय्कलं लिसः बियादिल – “आ:यात थथे हे थजु। थुकथं इीसं फुक्क धार्मिकता पूवके मा:गु दु।” अले वं “ज्यू” धाल।
 16 वय्कः बप्टिस्मा कया: उध्रिमय् लखं थाहां झाल। उबलय् हे स्वर्ग चाल, अले वय्कलं परमेश्वरयागु आत्मा सुकुभतु थें जुया: थःगु म्हय्
 जूवयाच्चंगु खन।
 17 अले स्वर्ग थथे धयाहल – “थ्व जि यःम्ह काय् खः, थ्व खना: जि तसकं लय्ता:।” ✨

✨ 2:23 २:२३ मर्क १:२४; लूक ३:३९; यूह १:४५ ✨ 3:2 ३:२ मती ४:१७; मर्क १:१५ ✨ 3:3 ३:३ यशै ४०:३ ✨ 3:4 ३:४ २ राज १:८ ✨ 3:7 ३:७ मती १२:३४; २३:३३
 ✨ 3:9 ३:९ यूह ८:३३ ✨ 3:10 ३:१० मती ७:१९ ✨ 3:17 ३:१७ उत २२:२; भज २:७; यशै ४२:१; मती १२:१८; १७:५

4

मरुभूमिइ येशूयात जॉचय् या:गु

मर्क १:१२-१३; लूक ४:१-१३

1 पवित्र आत्मां येशूयात शैतानपाखें जॉचय् याकेत मरुभूमिइ ब्वनायंकल।*

2 पिइन्हु पिइचा तक अपसं च्वनादीगुलि वय्क:यात तसकं हे नयेपित्यात।

3 अबलय् हे शैतानं वया: वय्क:यात थथे धाल – “छि परमेश्वरया काय् ख:सा थ्व ल्वहंयात मरि जुइमा धका: धयादिसँ।”

4 येशू लिस: बियादिल – “थथे च्वयात:गु दु –

“ ‘मनूत मरिं जक मखु,

परमेश्वरयागु म्हतुं पिहां व:गु

छगू छगू वचनं म्वाइ।’ ”*

5 शैतानं हानं वय्क:यात पवित्रगु शहरय् यंकल, अले देग: च्वकाय् यंका: थथे धाल –

6 “छि परमेश्वरया काय् ख:सा थनं तिन्हयादिसँ। छाया:सा थथे च्वयात:गु दु –

“ ‘छ न्ह्याथाय् वंसां रक्षा यायेत

परमेश्वरं थ: दूततय् आजा बियादी

ल्वहँतं छगु तुतियात घा:पा: मजुइमा धका:

इमिसं थ:गु ल्हातं छन्त ल्हना तइ।’ ”*

7 येशू वयात धयादिल – “थथे च्वयात:गु दु – ‘छं परमप्रभु परमेश्वरयागु मन स्वये मते।’ ”*

8 अनलि शैतानं वय्क:यात त:जा:गु पहाडय् यंका: संसारयागु बाबांला:गु फुक्क राज्य व उमिगु वैभव क्यन।

9 “छिं जित: भागि यानादीसा जिं छित: थ्व फुक्कं बी” धका: शैतानं धाल।

10 अले वय्कलं धयादिल – “अय् शैतान, जिगु न्ह्या:ने च्वने मते, हँ। थथे नं च्वयात:गु दु –

“ ‘छं छिम्ह परमप्रभु परमेश्वरयागु जक

सेवा यायेमा:।

वय्क:यात जक मानय् यायेमा:।’ ”*

11 अले तिनि शैतानं वय्क:यात त्व:तावन। अले स्वर्गदूत वया: वय्क:यागु सेवा यात।

येशू गालील्य् भिगु खँ न्यंकेगु ज्या शुरु यानादीगु

मर्क १:१४-१५; लूक ४:१४-१५

12 बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नायात इयालखानाय् कुनातल धका: न्यनादीगुलि येशू गालील्य् झायादिल।*

13 वय्क: नासरतय् च्वना मदिसे जबूलून व नप्तालीया दथुइ ला:गु गालील समुद्र लिक्क च्वंगु कफर्नहुम झाया: च्वनादिल।*

14 थुकथं यशैया अगमवक्तां धयाथकूगु थ्व खँ पूवन –

15 “यर्दन खुसि व समुद्र दथुइ

ला:गु जबूलून व नप्ताली,

अले यहदीमखुपिं च्वनाच्वंगु गालील,

16 थ्व खिउँथाय् च्वनाच्वंपिं मनूतय्सं

छगू त:धंगु ज: खनीतिनि।

कालया किचलय् ला:गु देशय्

च्वनाच्वंपिंसं नं थ्व त:धंगु ज:

स्वइतिनि।”*

17 उबलय् निसें वय्कलं थथे धका: न्यंकादिल –

* 4:1 ४:१ हिव २:१८; ४:१५ * 4:4 ४:४ व्य ८:३ * 4:6 ४:६ भज ११:११-१२ * 4:7 ४:७ व्य ६:१६ * 4:10 ४:१० व्य ६:१३ * 4:12 ४:१२ मती १४:३; मर्क ६:१७; लूक ३:१९-२० * 4:13 ४:१३ यूह २:१२ * 4:16 ४:१५-१६ यशै १:१-२

“पश्चाताप या,
छाय्धाःसा स्वर्गयागु राज्य न्ह्यःने
थ्यंकः वये धुंकला।”*

येशूया दकलय् न्हापांयापिं चेलात

मर्क १:१६-२०; लूक ५:१-११

18 छन्हू येशू गालील समुद्र सिथय् झाया च्वंबलय् जाः हानाः न्या लानाच्वंपिं निम्ह दाजुकिजापिं सिमोन व वया किजा अन्द्रियासयात खन।
इपिं न्या लाइपिं खः।

19 वयकलं इमित धयादिल – “जि नाप वा, अले जिं छिमित मनूत लाइपिं यानाबी।”

20 थ्व खँ न्यनेवं इपिं थःगु जाःजी हे त्वःताः वय्कः नाप वन।

21 अनं झाःबलय् वयकलं जब्दिया निम्ह काय् याकूब व वया किजा यूहन्नायात खन। इपिं थः अबु जब्दि नाप नांचाय् च्वनाः पुलांगु जाः
लहनाच्वंगु खः। वयकलं इमित नं सःतादिल।

22 धयाकथं इपिं थः अबु व नांचा त्वःताः वय्कः नाप वन।

येशू तःता ज्या यानादीगु

लूक ६:१७-१९

23 येशू गालील फुक्कभनं चाःहिलादिल। धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् झायाः मनूतयत स्यनेकने यानाः परमेश्वरयागु राज्ययागु भिंगु खँ न्यंकादिल।
अले तःतामछि ल्वय् दुपिं मनूतयत नं लायकादिल।*

24 वयकलं थथे यानादीगु खँ सिरिया देशय् फुक्कभनं बयबय् जुल। अले तःतामछि ल्वय् दुपिं, तःतामछि दुःखकष्ट दुपिं, भूत दुबिना च्वंपिं,
तिल्वय् वःपिं व पक्षवातं कःपिं मनूतयत वय्कःयाथाय् हल। वयकलं इपिं फुक्कसिगु ल्वय् लायकादिल।

25 गालील, डेकापोलिस, यरुशल्लेम, यहूदिया व यर्दन खुसिया पारिनिसें वःपिं ग्वाः ग्वाः मनूत वय्कः नाप नाप जुल।

5

पहाडय् बियादीगु उपदेश

लूक ६:२०-२६

1 ग्वाः ग्वाः मनूतयत खनाः येशू पहाडय् थाहां झायाः फ्यतुनादिल। चेलात नं वय्कःयाथाय् वल।

2 अले वयकलं इमित थथे धकाः स्यनादिल –

3 “थःत आत्माय् चीमि खंकीपिं मनूत धन्यपिं खः,
स्वर्गयागु राज्य इमिगु हे खः।

4 नुगः मछिका जुइपिं मनूत

धन्यपिं खः,

परमेश्वरं हे इमित ह्यय्कादी।*

5 स्वजापिं मनूत धन्यपिं खः,

पृथ्वीइ इमिसं अधिकार यायेदइ।*

6 परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइत पित्याकाः

प्याय्चाय्का जुइपिं मनूत

धन्यपिं खः,

परमेश्वरं इमित लुधंकादी।*

7 कर्पिन्त दया यानाजुइपिं मनूत

धन्यपिं खः,

परमेश्वरं इमित दया यानादी।

8 नुगः यचुपिं मनूत धन्यपिं खः,

इमिसं परमेश्वरयात स्वये खनी।*

9 मेपिन्त मिलय् यानाजुइपिं मनूत

धन्यपिं खः,

इमित परमेश्वरं थःकाय्पिं यानादी।

10 परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइत दुःखकष्ट

फयाच्वंपिं मनूत धन्यपिं खः,

छाय्धाःसा स्वर्गयागु राज्य इमिगु हे खः।”☆

11 “जितः विश्वास याःगुलि छिमित मनूतयसं मभिका जुइ, हेस्याना जुइ, दुःखकष्ट बियाजुइ। अयज्गुलि छिपि धन्यपि खः।”☆

12 छिपि स्वयाः न्हापायापि अगमवक्तातयत् नं थथे हे दुःखकष्ट ब्यूगु खः। उकि लयताया जु, छाय्धाःसा स्वर्गय् छिमित बीत तःधंगु सिरपाः तयातःगु दु।”☆

चि व जः

मर्क ९:५०; लूक ११:३३-३६; १४:३४-३५

13 “छिपि पृथ्वीया चि खः। चिया सवाः हे तन धाःसा थ्व चियात गथे यानाः हानं चि सवाः वय्केगु? थथे सवाः तने धुंकूगु चि छुकियात नं ज्यालगय् मज्जु, उकि थज्याःगु चियात मनूतयसं वांछवइ, अले न्हया जुइ।”☆

14 “छिपि संसारया जः खः। पहाडया च्वकाय् दय्कातःगु शहरयात सुनानं मखंक सुचुकातये फइ मखु।”☆

15 मत च्याकाः सुनानं त्वपुयातइ मखु, बरु क्वथा न्यंक जः खयेमा धकाः त्वाःदेवाय् तयातइ।”☆

16 छिपि नं मनूतयगु न्ह्यःने थथे हे थिनाच्वने फयेमाः। अले जक छिमिसं याःगु बाबांलाःगु ज्याखँ मनूतयसं खनी, अले स्वर्गय् च्वनादीम्ह परमेश्वर बाःयात इमिसं तःधंकी।”☆

व्यवस्थायागु खँ

लूक १६:१७

17 “जि व्यवस्था व अगमवक्तातयसं स्यना थकूगु खँ स्यंका छवयेत वःगु जुइ धकाः मतिइ तये मते। जि व्यवस्था व अगमवक्तातयसं स्यना थकूगु ज्याखँ स्यंका छवयेत वयागु मखु, बरु पूर्वकेत वयागु खः।

18 जिं छिमित धात्थे धाये – आकाश व पृथ्वी दतले व्यवस्थाय् च्वयातःगु चिकिचाधंगु छगू नं सिति वनी मखु, बरु अथे च्वयातःगु छकुचा दतले पूर्वनी।”☆

19 थथे जूगुलि व्यवस्थायागु चिकिचाधंगु छगू जक आज्ञा मानय् मयाइपि व मयाकेत स्यना जुइपि मनूत स्वर्गयागु राज्यय् दकलल्य् चिधंपि जुइ। सुनानं व्यवस्था फुक्कं मानय् याःसा, अले कर्पिन्त नं मानय् यायेमाः धकाः स्यना जूसां थज्याःपि मनूत स्वर्गयागु राज्यय् तःधंपि जुइ।

20 “जिं छिमित धाये – छिमिसं शास्त्रीत व फरिसीतयसं स्वयाः अप्वः परमेश्वरयात यःथे याःसा जक छिपि स्वर्गयागु राज्यय् दुहां वने फइ।

तं चायेगु व मनू स्यायेगु ज्या

21 “न्हापायापि मनूतयत् थथे धयातःगु छिमिसं न्यनातःगु हे दु – ‘मनू स्याये मते, सुनानं सुयातं स्यात धाःसा वयात सजाँय बी।’”☆

22 तर जिं छिमित धाये – दाजुकिजापिलिसे तंम्बइम्ह मनूयात नं सजाँय बी। सुनानं थः दाजुकिजानापं छुं म्वाय्क ल्वापु थल धाःसा वं तःधंगु सजाँय फयेमाली। अथे हे सुनानं थः दाजुकिजायात ‘ध्वादः’ धाल धाःसा व नरकयागु मिइ लाइ।

23 “अयज्गुलि छिमिसं परमेश्वरयात छुं छाये न्ह्यः छ खनाः छिमि किजा तंम्बया च्वंगु दु धकाः लुमन धाःसा

24 थःम्हं छायेत्यनागु वेदीया न्ह्यःने हे त्वःताः किजानापं निं मिलय् जू हँ, अले तिनि छाः हँ।

25 “छन्त द्रुपं ब्यूम्ह मनू नाप लैय् हे मिलय् जु। मखुसा वं छन्त अदालतय् यंकाः न्यायाधीशया ल्हातिइ लःल्हानाबी। न्यायाधीशं सिपाइया ल्हातिइ लःल्हानाबी। अले छ इयालखानाय लाइ।

26 जिं छिमित धात्थे धाये – पुले माक्व धिबा मपुतले छिमित इयालखानां त्वःता हइ मखु।

व्यभिचार याये मज्यू

27 “छिमिसं थथे धाःगु न्यनातःगु दु – ‘व्यभिचार याये मते।’”☆

28 तर जिं छिमित धाये – सुनानं सुं मिसायात बांमलाःगु मिखां स्वल धाःसा वं मनं मनं व्यभिचार याये धुंकी।

29 छंगु जव मिखां छन्त पाप याकूसा उकियात लिकयाः वान्छवया ब्यु। म्ह छम्हं नरकय् लाकाः च्वनेगु स्वयाः ला म्हया छगू अंग मदय्का च्वनेगु आपालं भिं।”☆

30 छंगु जव ल्हातं छन्त पाप याकूसा उकियात त्वाःल्हानाः वान्छवया ब्यु। म्ह छम्हं नरकय् लाकाः च्वनेगु स्वयाः ला म्हया छगू अंग मदय्का च्वनेगु तसकं भिं।”☆

पारपाचुकेगु खँ

मती १९:९; मर्क १०:११-१२; लूक १६:१८

31 “थथे नं धयातःगु दु – ‘सुनानं थः कलाःयात त्वःतूसा पारपाचुकागु भवं च्वयाः बीमाः।’”☆

32 तर जिं छिमित धाये – कलाःम्हं व्यभिचार याःगु मदय्कं सुनानं थः कलाःयात त्वःता छवल धाःसा वं थः कलाःयात व्यभिचार याकूगु जुइ। अथे हे व मिसायात यंकूम्ह मिजंनं नं व्यभिचार याःगु जुइ।”☆

☆ 5:10 ५:१० १ पत्र ३:१४ ☆ 5:11 ५:११ १ पत्र ४:१४ ☆ 5:12 ५:१२ २ इति ३:६; १६; प्रे ७:५२ ☆ 5:13 ५:१३ मर्क ९:५० ☆ 5:14 ५:१४ यह ८:१२; ९:५ ☆ 5:15 ५:१५ मर्क ४:२१; लूक ८:१६; ११:३३ ☆ 5:16 ५:१६ १ पत्र २:१२ ☆ 5:18 ५:१८ लूक १६:१७ ☆ 5:21 ५:२१ प्रस २०:१३; व्य ५:१७ ☆ 5:27 ५:२७ प्रस २०:१४; व्य ५:१८ ☆ 5:29 ५:२९ मती १८:९; मर्क ९:४७ ☆ 5:30 ५:३० मती १८:८; मर्क ९:४३ ☆ 5:31 ५:३१ व्य २४:१-४; मती १९:७; मर्क १०:४ ☆ 5:32 ५:३२ मती १९:९; १ कोर ७:१०-११

पाफयेगु खँ

33 “न्हापा न्हापायापि मनुतयत् थथे धयातःगु नं छिमिसं न्यनातःगु दु – ‘छिमिसं मखुगु भाकल याये मते, तर परमप्रभुया निति यानागु भाकल पूर्वकि। व भाकल त्वाःथले मते।’☆

34 तर जिं छिमित धाये – गुबलें छुं खँय हे पाफये मते। स्वर्गयागु नां कयाः नं पाफये मते, छायाःसा स्वर्ग परमेश्वरया सिंहासन खः।☆

35 पृथ्वीयागु नां कयाः नं पाफये मते, छायाःसा पृथ्वी परमेश्वरया तुति तइगु थाय् खः। यस्शलेमयागु नां कयाः नं पाफये मते, छायाःसा यस्शलेम तःधंम्ह जुजुयागु शहर खः।☆

36 थःगु छयं थियाः तक नं पाफये मते, छायाःसा छैनय् च्वंगु सँ छपुयात नं छिमिसं तुइके व हाकुके फइ मखु।

37 छु धायेमाःगु खः – खःसा खः जक धा, मखुसा मखु जक धा। थुलि अप्वः खँ शैतानपाखेंयागु जक खः।

पलेसा कायेगु खँ

लूक ६:२९-३०

38 “थथे धयातःगु नं छिमिसं न्यनातःगु हे दु – ‘मिखायागु पलेसा मिखा, वायागु पलेसा वा।’☆

39 तर जिं छिमित धाये – थःत मभिकूपिन्त छिमिसं ब्वलासाये मते। सुनानं छिमित जव न्यतालय् दाल धाःसा खव न्यताः नं फया ब्यु।

40 सुनानं छन्त छंगु लं त्वकाः कायेत अदालतय् यंकल धाःसा वयात गानापं त्वया ब्यु।

41 सुनानं छन्त करं छगू किलोमिटर तक यंकेत स्वल धाःसा व नाप निगू किलोमिटर हे वना ब्यु।

42 सुनानं छंके छुं फवन धाःसा वयात ब्यु। सुनानं छंके छुं त्याये का वल धाःसा वयात बिया छव।

शनुतयत् माया यायेगु

लूक ६:२७-३६

43 “थथे धयातःगु नं छिमिसं न्यनातःगु दु – ‘जःलाखःलायात माया या, शनुयात हेला या।’☆

44 तर जिं छिमित धाये – शनुयात माया या, थःत दुःख बीपनिगु निति प्रार्थना या।

45 अले जक छिपि स्वर्गय् दीम्ह बाःया मस्त जुइ फइ, छायाःसा वयकलं भिपि व मभिपि निम्हयसितं निभाः त्वयकादी। अले धर्मी व पापी निम्हयसितं वा वयकादी।

46 थःत माया याइपिन्त जक माया यानाः छु सिरपाः कायेखनी? थथे ला कर काइपिन्सं नं याः।

47 छिमिसं थः दाजुकिजापिन्त जक हनाबना तल धाःसा छु हे भिंगु ज्या यात? छु परमेश्वरयात म्हमस्यूपिन्सं जक अथे मयाः ला?

48 अयजूगुलि स्वर्गय् दीम्ह छिमि बाः सिद्धम्ह खः, उकिं छिपि नं अथे हे सिद्ध जु।☆

6

मसीक दान बीगु खँ

1 “होश या, मनुतयत् क्यने थें यानाः जक छिमिसं भिंगु ज्या याये मते। मनुतयत् क्यने थें जक भिंगु ज्या यात धाःसा स्वर्गय् च्वनादीम्ह परमेश्वर बाःनं छिमित छुं हे सिरपाः बियादी मखु।☆

2 सुयातं छुं बीबलय् जिं थथे बिया धकाः नाय्खिं च्वयका जुइ मते। थथे ला निपाः ख्वाःपाः दुपिन्सं जक धर्मशास्त्र स्यनीगु छेंय व लँय लँय वनाः मनुतयसं तःधं धाय्केत धयाजुइ। जिं छिमित खःगु खँ धाये – इमिसं काये माःगु सिरपाः काये धुंकूगु दु।

3 सुयातं छुं बीबलय् जव ल्हातं याःगु खव ल्हातं मसीमा।

4 बीबलय् सुनानं मसीक बीगु या, अले थथे मसीक ब्युगु खंकादीम्ह परमेश्वर बाःनं छिमित सिरपाः बियादी।

प्रार्थना यायेगु खँ

लूक ११:१-४

5 “प्रार्थना यायेबलय् छिमिसं क्यने थें जक याये मते। निपाः ख्वाःपाः दुपिन्सं जक मेपिन्सं खनेमा धकाः धर्मशास्त्र स्यनीगु छेंय व लँय हे दनाः प्रार्थना याना जुइ। जिं छिमित खःगु खँ धाये – इमिसं काये माःगु सिरपाः काये धुंकूगु दु।☆

6 प्रार्थना यायेबलय् छिमिसं क्वथाय् च्वनाः खापा तिनाः खने मदुम्ह परमेश्वर बाःयात प्रार्थना या। थथे सुं मदुथाय् वनाः याःगु प्रार्थना खंकादीम्ह परमेश्वर बाःनं छिमित सिरपाः बियादी।

7 “प्रार्थना यायेबलय् छिमिसं परमेश्वरयात म्हमस्यूपिन्सं थें म्वाःमदुगु हालाः ताःहाकयक याये मते। थुकथं याःगु प्रार्थना जक परमेश्वरं न्यनादी धयागु इमिगु धापू खः।

8 इमिसं थें छिमिसं याना जुइ मते। वयकःयाके फवने न्ह्यः हे छिमित माःगु खँ परमेश्वर बाःनं स्यु।

9 छिमिसं थथे प्रार्थना या –

☆ 5:33 ५:३३ लेवी १९:१२; गन्ती ३०:२; व्य २२:२९ ☆ 5:34 ५:३४ याक ५:१२; यशै ६६:१; मती २३:२२ ☆ 5:35 ५:३५ यशै ६६:१; भज ४८:२ ☆ 5:38 ५:३८ प्रस २१:२४; लेवी २४:२०; व्य १९:२९ ☆ 5:43 ५:४३ लेवी १९:१८ ☆ 5:48 ५:४८ लेवी १९:२; व्य १८:१३ ☆ 6:1 ६:१ मती २३:५ ☆ 6:5 ६:५ लूक १८:१०-१४

“ हे झीम्ह स्वर्गय च्वनादीम्ह परमेश्वर बाः,
छिगु नां पवित्र जुइमा।

10 छिगु राज्य वयेमा,
छिगु इच्छा स्वर्गय् थें हे,
थ्व पृथ्वीइ नं पूवनेमा।

11 जिमित न्हिच्छिया मरि,
थौं जिमित बियादिसँ,

12 अले जिमिगु अपराध क्षमा यानादिसँ,
गथे जिमिसं नं जिमि अपराधीतयत्
क्षमा यानाबियागु दु।

13 जिमित परिक्षाय् लाकादी मते,
बरु दुष्टपाखें बचय् यानादिसँ

छाय्धाःसा राज्य व पराक्रम व महिमा
सदां सर्वदां छिगु हे खः, आमेन।’

14 “थःत मभिं याःपिन्त छिमिसं क्षमा याःसा छिमित नं स्वर्गय् च्वनादीम्ह परमेश्वर बाःनं क्षमा यानादी।☆

15 मखु, छिमित मभिं याःपिन्त छिमिसं क्षमा मब्यु धयागु जूसा छिमिगु पाप नं परमेश्वर बाःनं क्षमा यानादी मखु।

अपसं च्वनेगु खँ

16 “अपसं च्वनेबलय् छिमिसं निपाः ख्वाःपाः दुपिन्सं थें ख्वाः खिउँका च्वनेगु याये मते। अपसं च्वनागु धकाः क्यनेत इमिसं थःगु ख्वाः
खिउँका जुइ। जिं धात्थें धयाच्वना — इमिसं काये माःगु सिरपाः काये धुंकूगु दु।

17 बरु छं अपसं च्वनेबलय् ख्वाः सिलाः छेनय् चिकं तया च्वँ।

18 अले छ अपसं च्वनाच्वंगु मनूतय्सं मखु, बरु खने मदुम्ह परमेश्वर बाःनं खंकादी। अले वय्कलं छन्त सिरपाः बियादी।

स्वर्गय् धन मुंकि

लूक १२:३३-३४

19 “थःगु नितिं छिमिसं थ्व संसारय् धन-सम्पति मुंके मते। थन मुंकूगु धन-सम्पति खतं नइ, किलं नइ, अले खुं खुइ।☆

20 बरु छिमिसं खतं मनइथाय्, किलं मनइथाय्, अले खुं मखुइथाय् स्वर्गय् धन-सम्पति मुंकि।

21 छिमिगु सम्पति गन दु छिमिगु मन नं अन हे दइ।

मिखा म्हयागु जः

लूक ११:३४-३६

22 “मिखा हे म्हयागु जः खः। मिखा थीसा जक छिमिगु म्ह छम्हं थी।

23 छिमिगु मिखा स्यंसा छिमिगु म्ह छम्हं हे खिउँसे च्वनी। उकिं छिमिके दुगु जः हे खिउँसे च्वंसा खिउँगु इन गुलि खिउँसे च्वनीगु जुइ।

24 “सुनानं निम्ह मालिकयागु सेवा याये फइ मखु, छाय्धाःसा वं छम्ह मालिकयात अप्वः यय्कूसा, मेम्ह मालिकयात यय्की मखु। वं
छम्हय्सिनं धाःथें याःसा मेम्हय्सिनं धाःगु खँ न्यनी मखु। अथे हे छिमिसं परमेश्वर व धन निगूयां सेवा याये फइ मखु।

नयेत्वनेगुलिइ च्यूताः तये मते

लूक १२:२२-३१

25 “अय्जूगुलि जिं धयाच्वना — नयेत्वनेगु व पुनेगुलिइ छिमिसं च्यूताः तये मते। छु, नयेगु स्वयाः प्राण तःधं मजू ला? पुनेगु स्वयाः शरीर
तःधं मजू ला?

26 झंगःपंक्षीतयत् स्व, इमिसं पुसा हलाः सय्केगु ज्या नं मयाः, नसा मुंकेगु ज्या नं मयाः। अथेसां स्वर्गय् च्वनादीम्ह परमेश्वर बाःनं इमित
नका तयादीगु दु। इपिं स्वयाः छिपिं तःधं मजू ला?

27 छिपिं मध्ये धन्धा कयाः थःगु आयुलय् मेगु पलख जक नं तने फुम्ह सु दु?

28 “छु फी, छु पुने धकाः छिमिसं छाय् च्यूताः कयाः जुया? ह्याच्वंगु स्वांयात छकः स्व, इपिं गुकथं तःमा जुल? इमिसं ज्या नं याःगु मदु,
कापः नं थाःगु मदु।

29 अथेसां जिं धाये — उलिमछि धन-सम्पति दुम्ह सोलोमन जुजु छप्वः स्वां ति हे झःझः मधाः।☆

30 थौं बुयाः कन्हय् हे इवाः जुयावनीगु घाँय्यात ला परमेश्वरं थुलि समाः यानातयादी धाःसा वय्कलं छिमित पुनेत वसः बियामदी ला?
विश्वास मगाःपिं, छिमिसं गथे क्वातुक विश्वास याये मफुगु?

- 31 “अयजूगुलि छिमिसं ‘छु नये, छु त्वने, अले छु पुने’ धका: पीर काये मते।
 32 परमेश्वरयात महमस्यूपि मनूतयसं जक थथे पीर कयाच्चनी। छिमित छु छु मा: धका: स्वर्गय् च्वनादीम्ह छिमि परमेश्वर बा:नं फुक्क स्यू।
 33 न्हापां परमेश्वरयागु राज्य मा, वयकलं धयादी थें च्वँ। अले वयकलं छिमित मा:गु फुक्क बियादी।
 34 “कन्हय् जुइगु खँय् च्यूता: काये मते। कन्हय्यागु च्यूता: कन्हय् हे वइ। थौंयात थौंयागु हे कष्ट अप्व:।

7

कर्पिन्त दोष बीगु

लूक ६:३७-३८, ४१, ४२

- 1 “मेपिन्त दोष बी मते, अले छिमित नं दोष बी मखु।
 2 छायाधा:सा गथे छिमिसं मेपिन्त दोष बिल, अथे हे छिमित नं दोष बी। गुलि छिमिसं कर्पिन्त बिल, उलि हे छिमित नं बी।
 3 “छिमि किजाया मिखाय् च्वंगु धू खंम्हयसिनं थ:गु मिखाय् च्वंगु सुप: छाया मखन?
 4 थ:गु मिखाय् सुप: दुहां वनाच्चंगु मखंम्हयसिनं छिमि किजाया मिखाय् धू दुहां वनाच्चंगु खँय् छाया वास्ता या: जुइ माल?
 5 थ:गु हे मिखाय् च्वंगु सुप: मखंम्हयसिनं छिमि किजाया मिखाय् च्वंगु धू लिक्काबी धका: गथे धाये फइ? हे निपा: ख्वा:पा: दुपि, न्हापां थ:गु मिखाय् च्वंगु सुप: निं लिका। अले तिनि कर्पिनिगु मिखाय् च्वंगु धू खंका: लिकाये फइ।
 6 “च्चखगु चिज खिचायात बी मते, अथे या:सा वं छिमित हे न्या: वइ। फाया न्ह्य:ने मोती वान्छवया बी मते, अथे या:सा वं थुकियात न्हुतु न्हयाबी।

फवँ, मा अले स:ती

लूक ११:१-१३

- 7 “फवँ, अले छिमित बी, माला स्व, अले छिमिसं लुइके फइ, स: ब्यु, अले लुखा चाय्काबी।
 8 छायाधा:सा फवंपिन्त बी, माला स्व:पिन्सं लुइकी, अले स: ब्युम्हयसित चाय्काबी।
 9 “अज्या:म्ह सु बौ दइ? सुनां कायनं मरि फवनीबलय् ल्वहं बी?
 10 अथे हे न्या फवनीबलय् सर्प बी?
 11 मभिपि जुया: नं छिमिसं थ: मस्तयत्त भिंगु भिंगु बी स: धा:सा स्वर्गय् च्वनादीम्ह बा:नं जक थ:के फवंम्हयसित झन भिंगु बियामदी ला?
 12 “छिमित मेपिन्सं छु या:सा य: छिमिसं नं इमित अथे हे या। थ्व हे खँ व्यवस्था व अगमवक्तातयसं स्यना थकूगु ख:।

निपु लँ

लूक १३:२४

- 13 “चिब्यागु ध्वाखां दुहां हँ, छायाधा:सा नरकय् वनीगु ध्वाखा तब्या, अले लँ तब्या जुइ। वने अ:पुगुलि थ्व ध्वाखां दुहां वनीपिं यक्व दइ।
 14 जीवनयागु ध्वाखा धा:सा चिब्या, अले लँ चिब्या। उकिं थनं जुइपिं मनूत यक्व दइ मखु।

सिमा व फल

लूक ६:४३-४४

- 15 “फताहा अगमवक्तात खना: होश या, छायाधा:सा थुपि फैचायागु ख्वा:पालं पुया वइ। दुने धा:सा थुपि ग्यानापुपिं गुँखिचा थें जुइ।
 16 थुमिगु ज्या स्वया: छिमिसं थुमित म्हसीके फइ। कंझालय् दाख सइ मखु। अथे हे कंमाय् य:मरि सइ मखु।
 17 भिंगु सिमाय् भिंगु हे फल सइ। अथे हे मभिगु सिमाय् मभिगु हे फल सइ।
 18 भिंगु सिमाय् मभिगु फल गुबलें सइ मखु। अथे हे मभिगु सिमाय् भिंगु फल गुबलें सइ मखु।
 19 अयजूगुलि भिंगु फल मस:गु सिमायात पाला: छवय्काछ्वइ।
 20 थुकथं इमिगु ज्यां हे इपिं भिं ला कि मभि धका: सीके फइ।

जिं छिमित गुबलें हे महमस्यू

लूक १३:२५-२७

- 21 “जित: ‘प्रभु, प्रभु’ जक धयाजुइपिं मनूत परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वने फइ मखु। स्वर्गय् च्वनादीम्ह जिमि बा:यात लयत्तायेक ज्या याना जूपिं जक वय्क:यागु राज्यय् दुहां वने फइ।

22 न्याय याइखुन्हु यक्वसिनं जित: थथे धाइ — ‘प्रभु, प्रभु, छिगु नामं जिमिसं अगमवाणी कना मवया ला? छिगु हे नामं भूत दुबिना च्वपिं मनूतयत्त लायका मवया ला? अले छिगु हे नामं यक्व हे अजू चायापुगु ज्या मयाना ला?’

- 23 जिं इमित थथे लिस: बी — जिं छिमित म्ह हे मस्यू। मभिगु ज्याखँ यानाजुइपिं, छिपिं फुक्कं जिथासं तापाक्क हँ।

छैं दयकीपि निम्ह मनु
लूक ६:४७-४९

24 “अयजूगुलि जिगु वचन न्यना: उकथं हे याइम्ह मनु ल्वहं दुथाय् छैं दनीम्ह बुद्धि दुम्ह मनु थें ख:।

25 वं छैं दयके धुंका: तसकं वा वया: बा: वल। हानं तसकं फय् वया: वयागु छैंय् कल। अयूनं ल्वहंयागु बल्ला:गु जगय् दनात:गुलि वयागु छैं मनु।

26 अथे हे जिगु वचन न्यना: नं उकथं मयाइम्ह मनु फि दुथाय् छैं दयकीम्ह मूर्ख मनु थें ख:।

27 वं छैं दयके धुंका: तसकं वा वया: बा: वल। हानं तसकं फय् वया: वयागु छैंय् कल। अले वयागु छैं दुनावन।”

28 अन च्वंपि मनुत फुक्कं येशू धयादीगु थ्व खँ न्यना: छक्क जुल।

29 छायाधा:सा वय्कलं इमि शास्त्रीतय्सं थें मखु, बरु अधिकार दुम्ह मनुखं थें स्यनादिल।*☆

8

कोहियात लायकादीगु

मर्क १:४०-४५; लूक ५:१२-१६

1 येशू पहाडं क्वहां झाय्वं ग्वा: ग्वा: मनुत वय्क: नाप वन।

2 अबलय हे छम्ह कोहियात मनुखं वया: वय्क:यात भागियाना: थथे धाल – “प्रभु, छिं ययकादीसा जित: शुद्ध यानादी फु।”

3 अले वय्कलं वयात थिया: धयादिल – “छ शुद्ध जुइमा।” थुलि धाय्वं हे व कोहि ल्वचं शुद्ध जुल।

4 अले वय्कलं वयात धयादिल – “न्यँ, थ्व खँ सुयातं कने मते। पुजाहारीतयथाय् वना: छं थ:गु ल्वय् ला:गु कयँ। अले फुक्कसितं सीकेत व्यवस्थाय् च्वया त: थें मा:कथं छाय्छी या।”*☆

रोमी कप्तानया च्य:यात लायकादीगु

लूक ७:१-१०

5 येशू कफर्नहुमय झा:बलय छम्ह रोमी कप्तानं वया: वय्क:यात थथे बिन्ति यात –

6 “प्रभु, जिम्ह छम्ह च्य:यात पक्षवातं कया: तसकं हे सास्ती जुयाच्चन।”

7 वय्कलं धयादिल – “जि वया: वयात लायकाबी।”

8 अले वं धाल – “प्रभु, जिगु छैंय् दुहां झायेत छित: मल्व:। छिं धया जक दीसां जिम्ह च्य: लायावनी।

9 जिगु क्वय् सिपाईत दुसां जिगु च्वयूनं त:धंपि मनुत दु। जिं सिपाईतयत् ‘वा’ धा:सा इपि वइ। अले ‘हुँ’ धा:सा वनी। अथे हे दासयात ‘थथे या’ धा:सा वं अथे हे याइ।”

10 वय्कलं थ्व खँ न्यना: अजू चाया: वय्क: नाप व:पि मनुतयत् थथे धयादिल – “जिं छिमित धाथें धाये – जिं थपाय्सकं विश्वास याइम्ह मनु ला इस्त्राएलय् हे नं मखना।

11 जिं छिमित धाये – पुर्ब व पच्छिमं यक्व हे मनुत वया: अब्राहाम, इसहाक व याकूबपि नाप स्वर्गयागु राज्यय् च्वनी।*☆

12 राज्यय् थ्या:पि मनुतयत् धा:सा पिने तसकं खिउंसे च्वंथाय् वान्छवया हइ। अले इपि अन ख्व जक ख्वया: वा न्हायाच्चनी।”*☆

13 अले वय्कलं व कप्तानयात धयादिल – “छैंय् हुँ छ, छं विश्वास या:थें हे जुइमा।” अबलय हे वया च्य: लन।

उसाँय् मदुपिन्त लायकादीगु

मर्क १:२९-३४; लूक ४:३८-४९

14 छन्हू येशू पनुसयागु छैंय् झाल। उबलय पनुसया सस:मां तसकं ज्वर वय्का: लासाय् ग्वारातुलाच्चन।

15 वय्कलं वयागु ल्हा: थियादिल। अले वयागु ज्वर क्वलाना वन। अले वं दना: वय्क:पिन्त नके त्वंके या: जुल।

16 बहनी जूबलय मनुतयसं भूत दुबिना च्वंपि त:म्हयसित हे वय्क:याथाय् हल। म्हुतुं जक नवाना: येशू भूत दुबिना च्वंपिन्त लायकादिल, अले हानं म्हंमफुपिन्त नं लायकादिल।

17 यशैया अगमवत्तां धयाथकूगु खँ पूवकेत वय्कलं थथे यानादीगु ख: –

“प्रभु थ:म्हयसिनं हे झीगु ल्वय्ली

फुक्कं लिकया: यंकादिल।”*☆

येश्या चेला जुइपि मनुत

लूक ९:५७-६२

18 येशू थ:गु जवंखवं यक्व मनुतयत् खना: चेलातयत् समुद्र पारि वनेगु उजं बियादिल।

19 वय्क: झायादीत्यंबलय छम्ह शास्त्री वया: थथे धाल – “गुरुजु, छि गन गन झाइ जि नं ल्यूल्यु वये।”

20 वयकलं लिसः बियादिल – “ध्वंतय् च्वनेत प्वाः दु, झंगःतय् च्वनेत स्वँ दु, मनूया काय्या धाःसा छयं दिकेत नं थाय् मद्दु।”

21 मेम्ह छम्ह चेलानं थथे धाल – “प्रभु, जितः जिमि अबुयागु सीम्ह निं थुने बियादिसँ।”

22 वयकलं वयात धयादिल – “सीम्हयात सीम्हयसिनं हे थुनी। छ जि लिसे वा।”

ग्वःफय्यात दिकादीगु

मर्क ४:३५-४१; लूक ८:२२-२५

23 येशू अनं नांचाय् च्वनाः झाल। चलात नं वयकः नाप हे वन।

24 उबलय हे आकाझाकां तसकं ग्यानापुक ग्वःफय् वल। लःयागु किसिदुम्बलं नांचायात त्वपुइत्यन। वयकः धाःसा घनाच्वन।

25 चलातयसं वनाः वयकःयात थनाः थथे धाल – “प्रभु, जिमित बचय् यानादिसँ। जिपिं लखय् दुनिन।”

26 अले वयकलं इमित धयादिल – “छिपिं छाय् अपायसकं ग्यानागु? छिमिसं जितः अज्जं क्वातुक विश्वास याये मफुनि ला?” थुलि धयाः वयकलं दनाः ग्वःफय्यात व लःदुम्बःयात हक्कादिल। अले ग्वःफय् दित, लःदुम्बः नं दित।

27 थ्व खनाः इपिं छक्क जुल। अले थथे धाल – “थ्व गज्याःम्ह मनू खः? समुद्र व फसनापं थ्व मनूयागु खँ न्यं।”

भूत दुब्बुपिं निम्हयसित लाय्कादीगु

मर्क ५:१-२०; लूक ८:२६-३९

28 येशू समुद्र पारिइ गदरिनीतयगु देशय् झायादीबलय् भूत दुबिना च्वपिं निम्ह मनूतयसं दिपं पिहां वयाः वयकःयात नापलात। थुपिं तसकं हे ग्यानपुसे च्वंगुलि अनं सुं हे मज्।

29 वयकःयात खनेवं हे इपिं थथे धकाः चिल्लाय् दनाः हाल – “हे परमेश्वरया काय्, छि जिमिथाय् छाय् झायागु? मत्यवं हे जिमित सजाँय बीत झायागु ला?”

30 अन हे लिक्क छबथां फात नं ज्वया तःगु दु।

31 भूततयसं वयकःयात थथे धकाः बिन्ति यात – “छिं जिमित पितिना हे दीगु जूसा थ्व फातय्के दुबीगु उजं बियादिसँ।”

32 अले वयकलं इमित धयादिल – “हँ।” अले मनूतयगु म्हं पिहां वनाः भूतत अन ज्वयातःपिं फातय्के दुबित। अले फात फुक्क ब्वाँय् वनाः भीरं क्वब्वात। अले समुद्रय् कुतुं वनाः सित।

33 फा ज्वयाच्वपिन्सं शहरय् वनाः अन जूगु खँ फुक्कं न्यंकल। भूत दुबिना च्वपिन्त छु जूगु खः व नं न्यंकल।

34 अले शहरय् च्वपिं मनूत फुक्क वयकःयात स्वः वल। इमिसं वयकःयात अनं पिहां झासँ धकाः बिन्ति यात।

9

पक्षवातं कःम्ह मनूयात लाय्कादीगु

मर्क २:१-१२; लूक ५:१७-२६

1 येशू अनं नांचाय् च्वनाः समुद्र पारि तं थःगु शहरय् लिहां झाल।

2 मनूतयसं वयकःयाथाय् छम्ह पक्षवातं कःम्ह मनूयात लासानापं हल। इमिगु थज्याःगु विश्वास खनाः वयकलं धयादिल “बाबु, ग्याये मते, छं याःगु पाप क्षमा जुल।”

3 थ्व न्यनाः अन च्वपिं शास्त्रीत थःथवय् थथे खँ लहात – “थ्व मनूखं ला परमेश्वरयात क्वहंकाच्वन।”

4 इमिगु मनय् च्वंगु खँ सीकाः वयकलं थथे धयादिल – “छिमिसं छाय् मभिंगु खँ मतिइ तया जुयागु?”

5 ‘छंगु पाप क्षमा जुल’ धायेगु अःपु ला कि ‘दनाः न्यासि हँ’ धायेगु अःपु?

6 संसारय् च्वपिनिगु पाप क्षमा यानाबीत मनूया काय्याके अधिकार दु धयागु खँ छिमिसं सीकि।” अले वयकलं व पक्षवातं कःम्ह मनूयात थथे धयादिल – “दनाः थःगु लासा ज्वनाः छँय हँ।”

7 थुलि धायेवं हे व पक्षवातं कःम्ह मनू दनाः थःगु छँय वन।

8 थ्व खनाः अन च्वपिं मनूत ग्यात। अले मनूतयत् परमेश्वरं थज्याःगु अधिकार बियादीगुलि इमिसं परमेश्वरयात तःधंकल।

येशू मतीयात सःतादीगु

मर्क २:१३-१७; लूक ५:२७-३२

9 येशू अनं मेथाय् झायाच्वनादीबलय् मती धयाम्ह छम्ह मनूयात कर कायेगु अड्डाय् च्वनाच्वंगु खन। अले वयकलं वयात सःतादिल – “जि नाप वा।” अले व दनाः वयकः नाप वन।

10 छन्हु वयकः मतीयागु छँय पाहां जुयाच्वंबलय् कर काइपिं मनूत व पापी मनूत नं वयाः वयकः व वयकःया चलात नाप फ्यतुनाः भव्य नल।*

11 थ्व खनाः फरिसीतयसं वयकःया चलातयत् धाल – “थ्व छु खः? छिमि गुरु ला कर काइपिं व पापीत नाप च्वनाः नयाच्वन नि?”

12 इमिसं थथे धाःगु तायाः वयकलं इमित लिसः बियादिल – “छं मज्पिं मनूतयत् डाक्टर माली मखु, ल्वय् दुपिन्त जक माली।

13 थ्व छु धाःगु खः वनाः बांलाक सीकि – ‘जितः बलि बी हःगु मयः, बरु जितः माःगु ला दया माया खः’ छायाःसा ‘जि धर्मी’ धकाः धया जुइपिन्त मखु, बरु पापीतय्त सःतः वयागु खः।”*

अपसं चवनेगु खँ

मर्क २:१८-२२; लूक ५:३३-३९

14 छन्हू बपतिस्मा बीम्ह यूहन्नाया चेलातयसं वयाः येशूयाके थथे धकाः न्यन – “जिपि व फरिसीत न्ह्याबलें अपसं चवना, छिकपिनि चेलात जक छाया अपसं मच्चंगु?”

15 वय्कलं इमित लिसः बियादिल – “जिलाजं जुइम्हनापं दतले जन्त वःपिन्सं नुगः मछिंकी ला? अयनं छन्हू ब्याहा याइम्ह मनूयात लिंगनाः यनीतिनि। अले जक इपिं अपसं चवनी।

16 “पुलांगु वसतय सुनानं न्हगु कापतं पर्कीं मखु, छायाःसा पुलांगु वसतय न्हगु कापतं पर्कल कि इन जक बांमलाक तःक् जुइक गुनावनी।

17 “अथे हे सुनानं पुलांगु छेंगूयागु म्हिचाय् दाखरस तइ मखु, छायाःसा पुलांगु छेंगूयागु म्हिचाय् दाखरस तल धाःसा म्हिचा हे गुनावनी। अले दाखरस नं वाइ, म्हिचा नं स्यनी। थथे मयासें बरु दाखरस न्हगु म्हिचाय् तल धाःसा नितां बचय् जुइ।”

सीम्ह मचा व मफुम्ह मिसा

मर्क ५:२१-४३; लूक ८:४०-५६

18 येशू इमित थथे धयाचवनादीबलय् हे धर्मशास्त्र स्यनीगु छेंया छम्ह थकालि वयाः वय्कःयात भागियानाः थथे धाल – “जिमि म्हाय् नकतिनि हे जक सित। छिं झायाः ल्हातं जक थियादीसां जिमि म्हाय् म्वाना वइ।”

19 अले वय्कः दनाः व नाप झाल। चेलात नं वय्कः नाप वन।

20 वय्कःपिं लँय् झाया च्वंबलय् झिनिदंनिसें हि क्वहां वइगु ल्वचं कयाच्वंम्ह छम्ह मिसां ल्यूनें वयाः वय्कःयागु गाच्चः थिल।

21 “वय्कःयागु गाच्चः जक थी फत धाःसा जिगु ल्वय् लायावनी” धकाः वं मतिइ तःगु खः।

22 अले वय्कः फहिलादिल। व मिसायात खनाः वय्कलं धयादिल – “केहें मय्जु, ग्याये मते। छं विश्वास याःगुलि छंगु ल्वय् लन।” अबलय् हे व मिसायागु ल्वय् लन।

23 अनंलि वय्कः थकालियागु छेंय् झाल। अन सी बाजं थानाच्वपिं व ख्वया च्वपिं मनूत खनाः

24 वय्कलं धयादिल – “छिपिं फुक्कं पिने हूँ। मचा मसीनि। घना जक च्वंगु खः।” वय्कलं थथे धयादीगुलि इमिसं वय्कःयात हिस्यात।

25 मनूतय्त पिछवयादी धुंकाः वय्कलं दुहां झायाः मचायात ल्हातं ज्वनाः थनादिल। अले व मचा दना वल।

26 थ्व खँ देशन्यंक बयबय जुल।

निम्ह कांयात व छम्ह लातायात लाय्कादीगु

27 येशू अनं झाःबलय् निम्ह कांपिं वय्कःया ल्यूल्यू वनाः थथे धकाः चिल्लाय् दनाः हाल – “हे दाऊदया काय, जिमित दया यानादिसँ।”

28 वय्कः छें थ्यने धुंकाः इपिं नं वय्कःयाथाय् वल। अले वय्कलं इमिके न्यनादिल – “जिं छिमित लाय्काबी फु धकाः छिमित विश्वास दु ला?”

अले इमिसं लिसः बिल – “दु, प्रभु।”

29 अले वय्कलं इमिगु मिखा थियाः धयादिल – “छिमिसं विश्वास याःथें छिमिगु मिखा लना वनेमा।”

30 अले इमिसं मिखां खन। वय्कलं इमित थथे धयादिल – “थ्व खँ सुयातं कने मते।”

31 अयनं इमिसं वनाः थ्व खँ देशन्यंक बयबय यानाबिल।

32 वय्कःपिं अनं झाःबलय् लँय् मनूतयसं भूत दुबिना च्वंम्ह छम्ह लातायात वय्कःयाथाय् हल।

33 भूतयात पितिनेवं व मनुखं नवाना हल। अले स्वयाच्वपिं मनूतयसं छक्क जुयाः थथे धाल – “थथे ला जिमिसं इस्त्रायल्य् गुब्बसं मखनानि।”

34 फरिसीतयसं धाःसा थथे धाल – “थ्व मनूयात भूततय् जुजुं हे भूत पितिनेगु शक्ति ब्यूगु खः।”*

येशू मनूतय्त माया यानादीगु

मर्क ६:३४; लूक १०:२

35 थुकथं येशू शहरय् व गांगामय् चाःहिलाः धर्मशास्त्र स्यनीगु छेंय् झायाः स्यनेकने यायां परमेश्वरयागु राज्ययागु भिगु खँ न्यकादिल। अले तःतामछि ल्वय् दुपिं मनूतय्त नं लाय्कादिल।*

36 मनूतय्गु हलयात खनाः वय्कःयात माया वन, छायाःसा इपिं जवाः मदुपिं फैचात थें हाःनाः मदयाः उखेलाः थुखेलाः मदयाच्वन।*

37 अले वय्कलं चेलातय्त धयादिल – “बाली लयेगु ला यक्व हे दु, बाली लइपिं धाःसा कम जक दु।

38 अय्जुगुलि बाली थुवाःयात बाली लइपिं छवयाहयादिसँ धकाः प्रार्थना या।”*

* 9:13 १:३३ मती १२:७; होशे ६:६ * 9:34 १:३४ मती १०:२५; १२:२४; मर्क ३:२३; लूक ११:१५ * 9:35 १:३५ मती ४:२३; मर्क १:३९; लूक ४:४४ * 9:36 १:३६ गन्ती २७:१७; १ राज २२:१७; २ इति १८:१६; इज ३४:५; मर्क ६:३४ * 9:38 १:३७-३८ लूक १०:२

10

झिनिम्ह प्रेरितत ल्ययादीगु

मर्क ३:१३-१९; ६:७-१३; लूक ६:१२-१६

1 छन्हु येशुं झिनिम्ह चेलातयत् थःथाय् सःताः इमित मभिगु आत्मा पितिनेगु व न्ह्यागुं ल्वय् लाय्के फइगु अधिकार बियादिल।

2 थुपिं झिनिम्ह प्रेरितत थथे खः -

पनुस धाःम्ह सिमोन,

वया किजा अन्द्रियास,

जब्दिया काय् याकूब

व वया किजा यूहन्ना,

3 फिलिप

व बारथोलोमाइ,

थोमा,

कर काइम्ह मती,

अल्फयसया काय् याकूब

व थेदियस,

4 सिमोन कनानी

व येशूयात धोखा ब्यूमह यहदा इस्करियोत।

5 थुपिं झिनिम्हयसितं वयकलं थथे धयाः छवयादिल - “यहदीमखुपिन्थाय् व सामरीतयगु शहरय् वने मते।

6 बरु इस्राएलय् च्वंपिं जवाः मदुपिं फैचात थें जुया च्वंपिन्थाय् वनाः

7 थथे धकाः न्यंकि - ‘परमेश्वरयागु राज्य न्ह्यःने थ्यंकः वये धुंकल।’

8 उसॉय् मदुपिन्त लाय्कि, सीपिन्त म्वाकी, कोहितयत् लाय्कि, अले भूत पितिनाछव। थ्व शक्ति छिमित सिति दुगुलि छिमिसं नं सिति हे या।

9 “छिमिसं लुँ, वहः व सिजःयागु धिबा घाना वने मते।

10 पिहां वनेत न्हिचा, लं, लाकां, तुतां ज्वने मते, छायाधाःसा ज्या याइपिन्त माक्व ला अथें हे दइ।☆

11 “गामय् वंसां शहरय् वंसां छिमित दुकाइम्ह मनूयात मालाः अनं वने मत्यतले वयाथाय् हे च्वँ।

12 वयागु छँय दुहां वनेवं हे ‘छिमित शान्ति दयेमा’ धकाः धा।

13 छिमिगु खँ इमिसं थुइका काःसा इमित शान्ति दइ, मखुसा छिमिसं ब्यूगु शान्ति छिमिके तुं लिहां वइ।

14 गुगुं नं छँय अथवा शहरय् छिमित दुमकाःसा व छिमिगु खँ तंकं मन्यंसा छिपिं अनं वनाछव। अनं वनेत छिमिसं थःगु पालिइ थाःगु धू तंकं

थाथा यानाः हँ।☆

15 जिं छिमित खःगु खँ धाये - न्याय यानादीबलय् परमेश्वरं सदोम व गमोरा शहरय् च्वंपिन्त स्वयाः अप्वः थ्व शहरय् च्वंपिन्त सास्ती यानादी।”☆☆

दुःखकष्ट जुइतिनिगु खँ

मर्क १३:९-१३; लूक २१:१२-१७

16 “न्यँ, गुंखिचातयगु हल्य् जिं छिमित फैचा थें यानाः छवयाचवनागु दु। उकिं छिपिं सर्प थें चंख जुइमाः, अले सुकुभतु थें स्वजा जुइमाः।☆

17 मनूतलिसे होश याना जु, छायाधाःसा इमिसं ज्वनाः छिमित अदालतय् लःल्हानाबी। अले धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय यनाः कोरां दाइ।

18 जितः विश्वास याःगुलि छिमित हाकिमत व जुजुपिनिगु न्ह्यःने थने यंकी। छिमिसं अन हे इमित व यहदीमखुपिन्त जिगु साक्षी ब्यु।

19 अथे थने यंकीबलय् छिमिसं गथे यानाः छु नवायेगु धकाः धन्धा काये मते। छिमिसं नवाये माःगु खँ छिमित उबलय् हे बियादी।

20 छायाधाःसा छिमिसं नवाइगु खँ छिमिगु थःगु हे जुइ मखु, छिमिगुपाखें परमेश्वरयागु आत्मां हे नवानादी।

21 “मनूतयसं थः हे दाजुकिजापिन्त महियाः स्याके बी। बौन थः हे काय् म्हाय्पिन्त, अले काय् म्हाय्पिन्सं थः हे मां बौयात महियाः स्याके बी।

22 थथे जिगु नामं यानाः छिमित फुक्कसिनं हेला याइ। दकलय् लिपा तंकं क्वान्तुक विश्वास यानाः सह यानाच्वंम्ह बचय् जुइ।☆

23 छगू शहरं ख्यानाः छवःसां छिपिं मेगु शहरय् हँ। जिं छिमित धात्थें धाये - मनूया काय् मवतले छिमिसं इस्राएल न्यंक हे ज्या क्वचाय्के फइ मखुनि।”

24 “गुरु स्वयाः चेला तःधं मजू। अथे हे मालिक स्वयाः च्यः तःधं मजू।☆

☆ 10:10 १०:१० १ कोर ६:१४; १ तिमो ५:१८ ☆ 10:14 १०:१४ प्रे १३:५१ ☆ 10:15 १०:१५ मती ११:२४; उत ११:२४-२८ ☆ 10:15 १०:१५ लूक १०:४-१२ ☆ 10:16 १०:१६ लूक १०:३ ☆ 10:22 १०:२२ मती २४:९-१३ ☆ 10:24 १०:२४ लूक ६:४०; यह १३:१६; १५:२०

25 चेला थः गुरु थें जुइ दुगुलि, अले च्यः थः मालिक थें जुइ दुगुलि लुधनेमाः। छें थुवाःयात हे भूतया जुजु बालजिबुल धाल धाःसा वया जहानतयत इन छु जक धाइगु जुइ?”☆

सु खनाः ग्यायेमाः?

लूक १२:४-७

26 “मनूत खनाः छिपि ग्याये मते। त्वपुयातःगु खने दइतिनि। सुचुकातःगु सी दइतिनि।☆

27 जिं छिमित खिउँथाय् धयागु खँ छिमिसं न्हिनय् बयबय या। अथे हे जिं छिमित न्हायपनय् धयागु खँ छिमिसं कःसिइ च्वनाः बयबय या।

28 “म्ह जक स्याये फुपि, आत्मा स्याये मफुपिलिसे छिपि ग्याये मते। बरु छिमिगु म्ह व आत्मा नितांयात नरकय् छवयादी फुमहलिसे जक ग्याना च्वँ।

29 धिबा छगलं निम्ह चखुंचा न्याये मफु ला? परमेश्वरयात मययकं छम्ह चखुंचा नं स्याये फइ मखु।

30 छिमिगु छेनय् च्वंगु सँ छपु छपु दतले हे परमेश्वरं ल्याः खाना तयादीगु दु।

31 अयजूगुलि ग्याये माःगु मदु। चखुंचा स्वयाः ला छिपि यक्व हे मू वं।”

32 “सुनां मनूतयगु न्ह्यःने ‘जि ख्रीष्टयाम्ह मनू खः’ धकाः धाइ, जिं नं स्वर्गय् जिमि बाःया न्ह्यःने वयात ‘जिम्ह मनू खः’ धकाः धाये।

33 सुनां मेपिनिगु न्ह्यःने ‘जि ख्रीष्टयाम्ह मनू मखु’ धकाः धाइ, वयात जिं नं जिमि बाःया न्ह्यःने ‘जिम्ह मनू मखु’ धकाः धाये।”☆

ख्रीष्ट येशूयागु निति बाय् माली

लूक १२:४९-५३; १४:२६-२७

34 “जि संसारय् शान्ति बीत वःम्ह धकाः छिमिसं ताय्के मते। जि शान्ति बीत मखु, बरु ल्वाकेत वयाम्ह खः।

35 “ जि ला काययात बौलिसे,

म्ह्याययात मालिसे,

भौयात माजुलिसे ल्वाकेत वयाम्ह खः।

36 मनूतय् शत्रुत थःगु छँय् च्वपि हे जुइ।”☆

37 “जितः स्वयाः थः मां बौयात अप्वः माया याइम्ह मनू जिगु ल्यूल्यू वये फइ मखु। अथे हे थःकाय् म्ह्यायपिन्त जितः स्वयाः अप्वः माया याइम्ह मनू नं जिगु ल्यूल्यू वये फइ मखु।

38 थःगु कूस क्वबिया जिगु ल्यूल्यू मवइम्ह मनू जिम्ह चेला जुइ फइ मखु।☆

39 थःगु प्राण बचय् यायेत जक स्वइम्ह मनू नाश जुयावनी। सुनां जिगु निति थःगु प्राण पाइ व बचय् जुइ।”☆

सिरपाः

मर्क ९:४१; लूक १०:१६

40 “छिमित दुकाःम्हयसिनं जितः दुकाःगु जुइ। जितः दुकाःम्हयसिनं जितः छवया हयादीम्हयसित दुकाःगु जुइ।☆

41 अगमवक्तायात अगमवक्ता खः धकाः दुकाःम्हयसित अगमवक्तायात बीगु सिरपाः हे दइ। अथे हे परमेश्वरं धाःथें च्वनीम्हयसित दुकाःम्हयसित नं वयात थें हे सिरपाः दइ।

42 जिं छिमित खःगु खँ धाये – सुनां जिमि चेला खः धकाः दकलय् चिधंम्ह मनूयात तकं छगू गिलास जक लः त्वंकूसां वं सिरपाः कायेखनी।”

11

बप्तिस्मा बीम्ह यहून्नायागु खँ

लूक ७:१८-३५; १६:१६

1 झिनिम्ह चेलातयत थुलि धाये धुंकाः येशू अनं गांगामय् स्यनेकने यायेत व भिंगु खँ न्यकेत झाल।

2 झ्यालखानाय् कुनातःम्ह यहून्नां मुक्ति बीम्ह ख्रीष्टं यानादीगु ज्याखँ न्यनाः थः चेलातयत वयक्कःयाथाय् थथे धकाः न्यके छवयाहल।

3 “झायादी माःम्ह छि हे खः ला कि जिमिसं मेम्हयसिगु लँ स्वयाच्चनेमाः नि?”

4 वयक्कलं इमित लिसः बियादिल – “छिमिसं छु छु खना अले न्यना यहून्नायात वनाः व हे धयाब्यु।

5 कांपिन्सं मिखां खन, लंग्रात न्यासि वने फत, कोहित लाया वन, ख्वाँयतयसं ताल, सीपि मनूत हानं म्वानावल, अले चीमिपिन्सं भिंगु खँ न्यन।☆

6 जिगु विश्वासय् सुनां शंका याइ मखु, व धन्यम्ह खः।”

7 यहून्नाया चेलात लिहां वने धुंकाः वयक्कलं यहून्नायागु खँय् थथे धयादिल – “मरुभूमिइ वनाः छिमिसं छु स्वया? फसं संका च्वंगु तिकथि स्वःवनागु ला?

☆ 10:25 १०:२५ मती १२:२४; १२:२४; मर्क ३:२२; लूक ११:१५ ☆ 10:26 १०:२६ मर्क ४:२२; लूक ८:१७ ☆ 10:33 १०:३३ २ तिमो २:१२ ☆ 10:36 १०:३५-३६ मीका ७:६

☆ 10:38 १०:३८ मती १६:२४; मर्क ८:३४; लूक ९:२३ ☆ 10:39 १०:३९ मती १६:२५; मर्क ८:३५; लूक ९:२४; १७:३३; यूह १२:२५ ☆ 10:40 १०:४० मर्क ९:३७; लूक ९:४८; १०:१६;

यूह १३:२० ☆ 11:5 ११:५ यशै ३५:५-६; ६१:१

8 मखुसा छिपिं छु स्वयेत वनागु लय? बाबांला:गु वसतं पुनात:पिं मनूतयत् स्व:वनागु ला? बाबांला:गु वसतं पुना तइपिं ला लायकुलिइ जक दइ।

9 धाल्थे छिपिं छु स्व: वनापिं? अगमवक्तायात स्व:वनागु ला? ख:, जिं धाये – यूहन्ना अगमवक्ता स्वया: यक्व त:धं।

10 थ्वयागु खँ धर्मशास्त्रय् थथे च्वयात:गु दु –

“ जिं जिम्ह दूतयात छंगु न्ह्य: हे

छवयाबी।

वं हे छंगु निति लँ दयकाबी। ” ☆

11 “जिं छिमित ख:गु खँ धाये – बत्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना स्वया: त:धंम्ह मनू मेम्ह मदु। अथेसां स्वर्गयागु राज्यय् दक्वसिबय् चिधंम्ह मनू नं व स्वया: त:धं जुइ।

12 बत्तिस्मा बीम्ह यूहन्नां भिंगु खँ न्यंकूसानिसें स्वर्गयागु राज्यय् दुहां वनेत मनूतयसं धितुधिना: जुल। थुकथं इमि दथुइ धेधेबल्ला: जुल। ☆

13 थ्व हे यूहन्नाया न्ह्य: व:पिं फुक्क अगमवक्तातयसं व व्यवस्थां नं स्वर्गयागु राज्ययागु खँ धयावंगु ख:।

14 छिमिसं थ्व खँ विश्वास याना का:सा वइतिनि धा:म्ह एलिया यूहन्ना हे ख:। ☆

15 सुयाके न्हायपं दु वं न्यना का।”

16 “थौकन्हय्यापिं मनूतयत् छु नाप दौजय् यायेगु? थुपिं ला बजारय् च्वना: पासापिन्त स:ता: थथे खँ ल्हाइपिं मस्त थें च्वं –

17 “ जिमिसं बाँसुरी पुया:

नं छिपिं प्याखं मल्ह,

जिमिसं सी बाजं थाना:

नं छिपिं मख्व:।’

18 “नया:त्वना: सनामजुइम्ह यूहन्ना वल। इमिसं वयात – ‘भूत दुब्यूम्ह मनू’ धका: धाल।

19 मनूया कायनं नयेत्वने याना जुल। इमिसं वयात – ‘नगुलु, अय्ला:गुलुत व कर काइपिनि व पापीतय् पासा’ धका: धयाजुल। इमिगु बुद्धि ला इमिगु ज्यां हे क्यं।”

विश्वास मयाइपिं मनूत

लूक १०:१३-१५

20 येशू अप्व: याना: अजू चायापुगु ज्या यानादीगु शहरय् च्वंपिं मनूतयसं पश्चाताप मया:गुलि इमित ब्व:बियादिल।

21 “हे खोराजीन व बेथसेदाय् च्वंपिं मनूत, छिमित धिक्कार दु, छायाधा:सा छिमिथाय् या:गु अजू चायापुगु ज्याखँ टुरोस व सीदोनय् या:गु जूसा अन च्वंपिन्सं उबलय् हे भांग्रां हिना: नौनं बुया: पश्चाताप याये धुंकल जुइ। ☆

22 जिं छिमित धाये – परमेश्वरं न्याय यानादीबलय् टुरोस व सीदोनय् च्वंपिन्त स्वया: अप्व: छिमित सास्ती यानादी।

23 “हे कफर्नहुमय् च्वंपिं मनूत, छिमित छु स्वर्गय् थत यनी धयाच्वनागु ला? छिमित ला नरकय् क्वफाइ। छिमिथाय् या:गु अजू चायापुगु ज्याखँ सदोमय् या:गु जूसा आ: तक नं सदोम दयाच्वनीगु जुइ। ☆

24 जिं छिमित धाये – परमेश्वरं न्याय यानादीबलय् सदोमय् च्वंपिन्त स्वया: छिमित अप्व: सास्ती यानादी।” ☆

जिथाय् झासु लंक: वा

लूक १०:२१-२२

25 अबलय् येशू धयादिल – “हे परमेश्वर बा:, स्वर्ग व पृथ्वीया प्रभु, जिं छित: सुभाय् बी, छायाधा:सा छिं थ्व खँ स:स्यू व थू धाइपिन्त न्यंका मदिसे छुं मस्यूपिं मस्तयत् न्यंकादिल।

26 बा: छित: थ्व हे भिं ताल।”

27 “बा:नं हे फुक्क जिगु ल्हातय् तयादीगु ख:। काययात सुनानं म्हमस्यु, बा:नं जक काययात म्हस्यु। अले बा:यात नं सुनानं म्हमस्यु, कायनं जक स्यू। कायनं म्हसीका ब्यूपिन्सं जक बा:यात म्हसी।” ☆

28 “कु क्वबिया त्यानुचा:पिं फुक्कं जिथाय् झासु लंक: वा, जिं छिमित आराम बी।

29 जिगु जुवा छिमिसं क्वब्यु, अले जिके स्यना का, छायाधा:सा जि स्वजाम्ह व क्वमिलुम्ह ख:। अले छिमिसं दुनुगलंनिसें आराम कायेखनी। ☆

30 जिगु जुवा क्वबी अ:पु, अले जिगु कु याउँसे च्वं।”

☆ 11:10 ११:१० मला ३:१ ☆ 11:12 ११:१२ लूक १६:१६ ☆ 11:14 ११:१४ मला ४:५; मती १७:१०-१३; मर्क १:११-१३ ☆ 11:21 ११:२१ यशै २३:१-१८; इज २६:१-१८; योए ३:४-८; आमो १:१-१०; जक १:२-४ ☆ 11:23 ११:२३ यशै १४:१३-१५; उत १६:२४-२८ ☆ 11:24 ११:२४ मती १०:१५; लूक १०:१२ ☆ 11:27 ११:२७ यूह ३:३५; १:१८; १०:१५ ☆ 11:29 ११:२९ यर ६:१६

12

विश्रामबारयागु खँ

मर्क २:२३-२८; लूक ६:१-५

- 1 येशू विश्रामबार* खुन्ह छवबया लँ जुया: झाया च्वंबलय् वयक:या चेलातयसं नये पित्या:गुलि छवमा स्वहायका: नयेत स्वल।*
- 2 इमिसं अथे या:गु खना: फरिसीतयसं वयक:यात धाल – “स्व, छिमि चेलातयसं विश्रामबार खुन्ह छु याये मज्यू धा:गु ख: व हे यानाच्वन।”
- 3 अले वयकलं लिस: बियादिल – “दाऊदं थ: व थ:नाप व:पिनि नये पित्या:बलय् छु यात धयागु खँ छिमिसं ब्वनागु मदु ला?”
- 4 गुकथं वं परमेश्वरया छँय दुहां वना: अन छायात:गु मरि नल? अले थ:नाप व:पिन्त नं नकल। परमेश्वरयात छायात:गु मरि ला पुजाहारीतयसं सिबय मेपिन्सं नये हे मज्यू।**
- 5 विश्रामबार पतिकं पुजाहारीतयसं विश्रामबारयागु नियम मानय् मया:। अयनं इपिं दोषी ठहरय् मजू धका: व्यवस्थाय् च्वयात:गु खँ छिमिसं ब्वनागु मदु ला?*
- 6 अयनं जिं छिमित धाये – देग: स्वया: त:धंम्ह छम्ह थन दु।
- 7 ‘बलि बी ह:गु जित: मय:, जित: ला दया माया जक य:’ धका: धर्मशास्त्रय् च्वयात:गु खँ बांलाक थुइके फुगु जूसा छिमिसं छुं मया:पिन्त दोषी धका: पा: याइ मखुगु।*
- 8 मनूया काय् विश्रामबारया नं प्रभु ख:।”

ल्हा: गंम्ह मन्

मर्क ३:१-६; लूक ६:६-११

- 9 अले येशू अनं धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय झाल।
- 10 अन ल्हा: गंम्ह छम्ह मन् दु। वयक:यात दोष बीत अन च्वपिन्सं थथे धका: न्यन – “विश्रामबार खुन्ह सुयातं लायकाबीगु ज्या याये ज्यू ला?”
- 11 वयकलं लिस: बियादिल – “छिमि सुयां फैचा विश्रामबार खुन्ह गालय् कुतुवन धा:सा छिमिसं वयात थकायेत मस्वइ ला?*
- 12 फैचा स्वया: ला मन् गुलि यक्व मू वं। उकिं विश्रामबार खुन्ह नं भिंगु ज्या याये ज्यू।”
- 13 अले वयकलं ल्हा: गंम्ह मनूयात धयादिल – “ल्हा: तप्यकि।” वं ल्हा: तप्यकल। अले गंगु ल्हा: लना: मेगु ल्हा: थें च्वन।
- 14 फरिसीतयसं अनं वना: वयक:यात स्यायेगु ग्वसा: ग्वल।

परमेश्वरं ल्ययादीम्ह च्य:

मर्क ३:७-१२; लूक ६:१७-१९

- 15 थ्व खँ सिया: येशू अनं झाल। यक्व हे मनूत वयक:या ल्यूल्यू वन। वयकलं म्हांमफुपिं दक्वसित लायकादिल।
- 16 अले वयकलं थ्व खँय सुयातं छुं धाये मते धका: ख्याच्व: बियादिल।
- 17 वयकलं थथे यानादीगु यशैया अगमवक्तां धयाथकूगु थ्व खँ पूवकेत ख: –
- 18 परमेश्वरं धयादिल –

“स्व, थ्व जिं ल्ययाम्ह

जि य:म्ह च्य: ख:।

थ्व खना: जि तसकं लयता:।

थ्वयागु नुगलय् जिगु आत्मा तयाबी,
अले थ्वं हे जात जातियापिन्त
न्याययागु खँ न्यकी।

19 थ्व गुबलें सुनाप ल्वाना जुइ मखु,
तसकं हाला जुइ मखु।

सुनानं थ्वयात लँय लँय
हाला जूगु खनी मखु।

20 त्वधुलेत्यंगु तिकथि छपु नं
थ्वं त्वथुली मखु।

सीत्यंगु मतयात तकं
थ्वं स्याइ मखु।

न्याययागु विजय मजुतले
थ्वं छुं हे याइ मखु।

* 12:1 १२:१ यहदीतय विश्रामबार खुन्ह ☆ 12:1 १२:१ च्य २३:२५ ☆ 12:4 १२:४ लेवी २४:९ ☆ 12:4 १२:३-४ १ शमू २१:१-६ ☆ 12:5 १२:५ गन्ती २८:९-१०
☆ 12:7 १२:७ मती १:१३; होशे ६:६ ☆ 12:11 १२:११ लूक १४:५

21 अले जात जातियापिन्सं
थ्वयागु हे नामय् आशा यानाच्चनी।”☆

येशू व बालजिबुल

मर्क ३:२२-३०; लूक ११:१४-२३

22 मनूतयसं येशूयाथाय् छम्ह कांम्ह लाताम्ह व भूत दुब्यूम्ह मनुयात हल। वय्कलं वयात लाय्कादिल। अले वं मिखां खन, नवाये नं फत।

23 स्वयाच्चपिन्सं छक्क जुया: धाल – “दाऊदया काय् थ्व हे मखु ला?”

24 थ्व न्यना: फरिसीतयसं थथे धाल – “भूततय जुजु बालजिबुलं शक्ति बियात:गुलि थ्वं भूतयात पितिनाछवये फुगु ख:।”☆

25 इमिगु मतिइ च्वंगु खँ थुइका: वय्कलं इमित धयादिल – “गुगुं नं राज्य निकू दला: थ:थवय् ल्वाना जुल धा:सा थ: हे नाश जुइ। अथे हे गुगुं नं शहर व छँनं थ:थवय् बाया: ल्वाना जुल धा:सा ता:तुइ मखु।

26 अथे हे शैतानतय् दथुइ नं थ:थवय् ल्वापु जुल धा:सा इमिगु राज्य गथे याना: ता:तुइ फइ?

27 बालजिबुलं शक्ति बियात:गुलि जिं भूतयात पितिनाछवये फुगु ख: धका: छिमिसं धाल। थथे हे ख: धयागु जूसा छिमि मनुतयसं जक सुयागु शक्तिं भूत पितिनाछवइगु लय्? इमिसं छिमित हे दोषी ठहरय् याइ।

28 अथे मखु, जित: परमेश्वरयागु आत्मां भूतयात पितिनाछवयेगु शक्ति ब्यूगु ख: धयागु जूसा परमेश्वरयागु राज्य छिमिथाय् वये धुंकल धका: सीकि।

29 बल्ला:म्ह मनुयागु छँय् खुइत न्हापां व मनुयात निं चीमा:। वयात चीधुंका: तिनि वयागु छँय् खुया: यने फइ।”

30 “जिगु पँ मलीपिं फुक्क जिमि शत्रु ख:। जित: मुंकेत ग्वाहालि मयाइम्हयसिनं जिं मुना तयागु नं हलाबी।☆

31 “मनुतयसं न्हागु हे मखुगु खँ ल्हा:सां न्हागु हे पाप या:सां इमित क्षमा बी, पवित्र आत्मायात मभिंका: खँ ल्हाइपिन्त धा:सा क्षमा बी मखु।

32 मनुया काय्यात मभिंका: खँ ल्हा:म्हयसित क्षमा यानाबी, पवित्र आत्मायात मभिंका: खँ ल्हा:म्हयसित धा:सा आ: नं, लिपा नं, गुबलें हे क्षमा बी मखु।”☆

सिमा व फल

लूक ६:४३-४५

33 “भिगु सिमाय् जक भिगु फल सइ। मभिगु सिमाय् मभिगु हे फल सइ। थुकथं सिमाय् स:गु फल स्वया: सिमा भिं मभिं सीके फइ।☆

34 अय् सर्पया मस्त, छिपि थें ज्या:पिं मभिपिं मनुतयसं गथे याना: भिगु खँ ल्हाये फइ? छाय्धा:सा नुगलय् च्वंगु खँ हे म्हतुं नवाइ।☆

35 भिंम्ह मनुया मतिइ भिंगु हे दइगुलि वं भिगु भिंगु हे याइ। अथे हे मभिंम्ह मनुया मतिइ मभिंगु हे दइगुलि वं मभिंगु मभिंगु जक याइ।”

36 “जिं छिमित धाये – छिमिसं ल्हाना जूगु म्वा:मदुगु छता छता खँया ल्या:चा: परमेश्वरं न्याय यानादीबलय् कयादी।

37 छिमिसं नवाना जूगु खं हे छिपिं न्यायया दिनय् दोषी वा निर्दोष ठहरय् जुइ।”

अजू चायापुगु चिं क्यनेगु इनाप

मर्क ८:११-१२; लूक ११:२९-३२

38 अले गुम्हं गुम्हं शास्त्रीत व फरिसीतयसं जाना: येशूयात धाल – “अय्सा गुरुजु, जिमित अजू चायापुगु चिं छक: याना: क्यनादिसँरे।”☆

39 वय्कलं धयादिल – “थौकन्हय्यापिं मनुत गुलि जक मभिना व:गु, अले परमेश्वरयात विश्वास यायेगु त्व:ता ह:गु। थुमिसं अजू चायापुगु चिं स्वयेत धयाच्चन। अहं, छिमित अगमवक्ता योनां क्यना वंगु चिं सिबय मेगु छुं हे चिं क्यनी मखु।☆

40 गथे योना न्यायागु प्वाथय स्वन्हु स्वचा तक च्वन, अथे हे मनुया काय् नं पृथ्वीया दुने स्वन्हु स्वचा तक च्वनी।☆

41 “निनवेय् च्वपिन्सं नं न्याय याइबलय् आ:यापिं मनुतयत सजॉय बी हे मा: धका: नवाइ, छाय्धा:सा इमिसं ला योनां जक न्यंकूबलय् हे पश्चाताप यात। स्व, थन ला योना स्वया: नं त:धंम्ह छम्ह दु।

42 न्याय याइबलय् दच्छिनय् च्वंम्ह रानी नं आ:यापिं मनुतयत सजॉय बीमा: धका: नवाइ, छाय्धा:सा व तापाकनिसें सोलोमनयागु ज्ञानयागु खँ न्यनेत वल। स्व, थन ला सोलोमन स्वया: नं त:धंम्ह छम्ह दु।”☆

पूमवंक या:गु ज्या इनाप

लूक ११:२४-२६

43 “मनुयागु म्हं पिहां वना: भूतआत्मां बाय् च्वनेत मरुभूमिइ मा: जुइ। अयनं वं बाय् लुइके फइ मखु।

44 अले वं धाइ ‘जि न्हापा च्वनाच्चनगु छँ हे लिहां वने।’ अले वं लिहां वइबलय् न्हापायागु छँ यचुका: झ:झ: धाय्कात:गु व खालिगु लुइकी।

45 अले वं वना: थ: स्वया: मभिपिं न्हय्म्ह भूततयत स:ता हइ। इपिं वया: अन बाय् च्वनी। अले व मनु न्हापा स्वया: गति मलाना वनी। आ:यापिं मभिपिं मनुतयगु गति नं थथे हे जुइ।”

☆ 12:21 १२:२८-२९ यशै ४२:१-४ ☆ 12:24 १२:२४ मती १:३४; १०:२५ ☆ 12:30 १२:३० मर्क ९:४० ☆ 12:32 १२:३२ लूक १२:१० ☆ 12:33 १२:३३ मती ७:२०

☆ 12:34 १२:३४ मती ३:७; २३:३३; १५:१८; लूक ३:७ ☆ 12:38 १२:३८ मती १६:१; मर्क ८:१९ ☆ 12:39 १२:३९ मती १६:४; मर्क ८:१२ ☆ 12:40 १२:४० योना ३:५

☆ 12:42 १२:४२ १ राज १०:१-१०; २ इति १:१-१२

येशूया मां व किजापिं

मर्क ३:३१-३५; लूक ८:१९-२१

- 46 येशू थथे धयाच्चनादीबलय हे वयकःया मां व किजापिं वयकः नाप खँ ल्हायेत पिने प्यू वयाच्चन।
 47 छम्हयसिनं वनाः वयकःयात धाल – “छिकपिनि मां व किजापिं छिनाप खँ ल्हायेत पिने प्यू वयाच्चंगु दु।”
 48 अले वयकलं वयात धयादिल – “जिमि मां सु खः? जिमि किजापिं सु खः?”
 49 अले चेलातयत् पतिचां क्यनाः धयादिल – “मां धाःसां किजापिं धाःसां थुपि हे खः।
 50 छायाःसा सुनां स्वर्गय च्वनादीम्ह जिमि बाःनं धाःथें याना जुइ व हे जिमि किजा, जिमि केहें व जिमि मां खः।”

13

पुसा हलिम्हयसिगु उखान

मर्क ४:१-९; लूक ८:४-८

- 1 उखन्हु हे येशू छैनं पिहां झायाः समुद्र सिथय वनाः फ्यतुनादिल।
 2 वयकःया जवंखवं यक्व हे मनूत मुंवःगुलि वयकः नांचाय च्वनादिल। मनूत जक समुद्रया सिथय दनाच्चन।
 3 वयकलं इमित उखान कनाः यक्व हे खँ स्यनादिल।
 “छम्ह मनू बुँइ पुसा हः वन।
 4 वं पुसा हःबलय गुलि गुलि पुसा लँय नं लात, अले झंगःतयसं वयाः नयाबिल।
 5 अले गुलि पुसा ल्वहंलि दुथाय लात। भचा भचा जक चा दुगुलि अन लाःगु पुसा याकनं बुयावल।
 6 निभाः त्वःबलय अन बुयावःगु मा सुकूचिना वन, अले बल्लाक हा काये मफुगुलि गना वन।
 7 अले हानं गुलि पुसा कंमा दुथाय लात। कंमा तःमा जुया वःबलय अन लाःगु पुसा थाहां वये मफुत।
 8 गुलि पुसा भिंगु चा दुथाय लात, अले यक्व अन्न सल। गनं सछि, गनं खुइदुगं, गनं स्विदुगं अन्न सल।
 9 सुयाके न्हायपं दु वं न्यनाः का।”

छाय उखान छयले माल?

मर्क ४:१०-१२; लूक ८:१९-२०

- 10 अले चेलातयसं वयाः वयकःयाके न्यन – “छिं इपि लिसे छाय उखान छुनाः खँ ल्हानादियागु?”
 11 वयकलं धयादिल – “स्वर्गयागु राज्ययागु गुप्ति खँ छिमित जक सीके ब्यूगु दु। इमित सीके मब्यू।
 12 दुम्हयसित अज्जं तनाबी, अले वयाके झन यक्व दइ। मद्दुम्हयसिके दुगु नं लाका काइ।
 13 अयजूगुलि जिं इपि लिसे उखान छुनाः खँ ल्हानागु खः –

“ स्वयाः नं इमिसं खनी मखु,
 न्यसां इमिसं ताइ मखु,
 अले थुइ नं मखु।’

14 “थुकथं यशैया अगमवत्तां धयावंगु खँ थुमिके पूवन –

“ छिमिसं न्यनेत ला न्यनी,
 अयनं गुब्सं थुइके फइ मखु।

छिमिसं स्वयेत ला स्वइ,
 अयनं गुब्सं खंके फइ मखु।

15 छायाःसा छिमिगु नुगः क्वय धुंकल,
 न्हायपं ख्वातुइ धुंकल,
 अले छिमिसं मिखा तिस्सी धुंकल।
 मखुसा ला छिमिगु न्हायपनं ताये माःगु खः,
 मिखां खने माःगु खः,
 नुगलं ध्वाथुइका काये माःगु खः।

छिपि पापं लिचिलाः जिथाय लिफः स्वया वये माःगु खः,
 अले जिं छिमित लायकाबीगु खः।”

16 “छिपि धा:सा धन्यपि खः, छायाधा:सा छिमिगु मिखां खं, न्हायपनं ता।

17 जिं छिमित धात्थें धाये — त:म्ह हे अगमवक्तातयसं व धर्मी मनुतयसं छिमिसं खंगु खँ तसकं स्वये मास्तिवयकूगु खः, अयनं इमिसं स्वये मखन। अथे हे छिमिसं न्यंगु खँ इमिसं तसकं न्यने मास्तिवयकूगु खः, अयनं इमिसं न्यने मखन।*✠

उखानयागु अर्थ

मर्क ४:१३-२०; लूक ८:११-१५

18 “पुसा ह्वलिम्हयसिगु उखानयागु अर्थ न्यँ।

19 गुलिखय मनुतयसं परमेश्वरयागु राज्ययागु खँ न्यना: नं थुइके फइ मखु। थुपि लँय ला:गु पुसा थें खः। इमिगु नुगलय् ह्वलात:गु परमेश्वरयागु वचन शैतानं वया: लिकया यंकी।

20 ल्वहंलि दुथाय् ला:गु पुसा परमेश्वरयागु वचन न्यनेवं लयल्यताया: विश्वास याना काइपि खः।

21 परमेश्वरयागु वचन थुमिगु नुगलय् दुने थ्यंक हा काये फइ मखु। अले ता:ई तक च्वने फइ मखु। दु:खकष्ट वयेवं थुमिसं विश्वास यायेगु त्व:ताछवइ।

22 परमेश्वरयागु वचन न्यना: नं धन सम्पत्तियागु माया कयाजुइपि व संसारयागु खँय् च्यूता: तया जुइपि मनुत कंमा दुथाय् ला:गु पुसा थें खः। थुमिसं परमेश्वरयागु वचनयात गुम्से यानाबी। अले थुकिं अन्न सय्की मखु।

23 परमेश्वरयागु वचन न्यना: थुइका काइपि मनुत भिंगु चाय् ला:गु पुसा थें खः। थुमिसं यक्व अन्न सय्की। गुलिसिनं सछि, गुलिसिनं खुइदुगं, गुलिसिनं स्विदुगं अन्न सय्की।”

नामायागु उखान

24 येशू मेगु उखान छुना: इमित धयादिल — “स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं — छम्ह मनुखं थ:गु बुँइ भिंगु पुसा ह्वल।

25 छन्हु चान्हय् फुक्कं घनाच्चंबलय् शत्रु वया: छव ह्वलात:गु बुँइ नामायागु पुसा ह्वला थकल।

26 अले मा थाहां वया: अन्न स:बलय् नामा नं खनेदयावल।

27 “अले च्य:तयसं वया: बुँ थुवा:यात धाल — ‘मालिक, छिं बुँइ भिंगु पुसा जक ह्वला दियागु मखु ला? नामा गनं बुयावल?’

28 “बुँ थुवालं धाल — ‘सुं शत्रु थथे यानाथकल जुइ।’ इमिसं हानं धाल — ‘जिमिसं वना: नामा पुया छवये ला?’

29 “अले वं धाल — ‘आ: थथें पुइ म्वा:नि। मखुसा छिमिसं नामा नाप छव नं पुया छवइ।

30 छव लये मत्य:तले निमां थकाय् नि ब्यु। लयबलय् जिं ज्यामितयत् न्हापां नामा निं पुया: छवयकेत मुंकि, अले छव जक जिगु धुकुतिइ मुंके हजि धका: धाये।’ ”

दक्वसिबय् चिग्व:गु पुसा व सोडयागु उखान

मर्क ४:३०-३२; लूक १३:१८-२१

31 अले हानं येशू मेगु उखान छुनादिल। “स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं — छम्ह मनुखं तुव:या पुसा थ:गु बुँइ ह्वल।

32 दक्वसिबय् चिग्व:गु पुसा जूसां थाहां वये धुंका: थ्व अन दुगु मेमेगु स्वया: त:मा जुया: सिमा जुल। अले इंग:तयसं वया: थुकियागु कचामचाय् थ:गु स्वँ दय्की।”

33 वयकलं इमित हानं मेगु उखान छुनादिल — “स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं — छम्ह मिसां सोडा कया: स्वफा छवचुंलय् ल्वाकछ्याना: फुक्क थासय् मन्यंतले न्हायाच्चन। अले छवचुं फुक्कं फ्वंगाना वल।”

34 वयकलं मनुतयत् न्हायागु खं थथे उखान छुना: कनादिल। उखान मछुइकं वयकलं छुं नं स्यनामदी।

35 थुकथं अगमवक्तां थथे धका: धयाथकूगु खँ पूवन —

“जिं मनुतयत् उखान छुना:

जक खँ कने।

संसारयागु सृष्टि जूसानिसें

सुचुकात:गु खँ उला बी।”*✠

नामायागु उखानयागु अर्थ

36 अले येशू मनुतयत् त्व:ता: छँय् दुहां झाल। चेलातयसं वया: वय्क:यात थथे धाल — “बुँइ ह्व:गु नामायागु उखानयागु अर्थ कनादिसँ।”

37 वयकलं इमित धयादिल — “भिंगु पुसा ह्व:म्ह मनुया काय् खः।

38 बुँ थ्व संसार खः। भिंगु पुसा परमेश्वरया राज्ययापि मनुत खः। अले नामायागु पुसा शैतानया मनुत खः।

39 नामायागु पुसा ह्व: व:म्ह शत्रु शैतान खः। छव लयेगु ई परमेश्वरं न्याय याइगु ई खः। छव लइपि ज्यामित स्वर्गदूत खः।

40 “गथे नामायात मुंका: छवय्की न्याय याइबलय् नं अथे हे याइ।

41 अबलय् मनुया कायनं थ: दूतयत् छवयाहइ। अले इमिसं वय्क:यागु राज्य च्वंपि पाप या:पि व याकूपि फुक्कसितं मुंकी।

42 अले इमित मि गालय कुकीं। अन इपि ख्व जक ख्वया: वा न्ह्याचवनी।

43 परमेश्वरं य:थें यानाजुइपि जक थ: परमेश्वर बा:या राज्यय् सूर्य थें थिनाचवनी। सुयाके न्हायपं दु वं न्यना: का।”

थुनात:गु धन व मोतीयागु उखान

44 “स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं – छम्ह मनुखं बुँइ थुनात:गु धन लुइकल। वं उकियात हाकनं त्वपुल। अले व तसकं लयताया: वना: थ:गु फुक्क सर्बय मिया: व बुँ न्यात।”

45 “हाकनं स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं – न्ह्याबले भिगु मोती जक माला जुइम्ह छम्ह बन्जा: दु।

46 वं तसकं मू वंगु मोती लुइवं थ:के दुगु फुक्क सर्बय मिया: व मोती न्यात।”

जा:यागु उखान

47 “स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं – न्या लाइपि मनुतयसं समुद्रय् न्या लायेत जा: हात। अले थुकी थीथी कथंयापि न्या लात।

48 जा: जायेवं इमिसं जा:यात समुद्र सिथय् साला काल। अले फ्यतुना: इमिसं भिपि न्या जुक्व थ:पिनिगु थलय् तल। अले मभिपि न्या जुक्व वाँछवल।

49 परमेश्वरं न्याय यानादीबलयं नं थथे हे जुइ। स्वर्गदूततयसं वया: मभिपि मनुतयत भिपि मनुतपाखे छुतय् याइ।

50 अले मभिपि मनुतयत मि गालय कुकीं। इपि अन ख्व जक ख्वया: वा न्ह्याचवनी।”

51 वयकलं न्यनादिल – “थ्व खँ छिमिसं थुल ला?”

अले इमिसं “थुल” धका: धाल।

52 वयकलं हानं धयादिल – “व्यवस्था स्यनीपि व थुइकीपि शास्त्रीत स्वर्गयागु राज्यय् चेला जूवल धा:सा इपि छें थुवा: थें जुइ। छें थुवालं थ:गु धुकुति न्हगु व पुलांगु न्ह्यागुं लिकाये फइ।”

नासरतय् येशूयात मययकूगु

मर्क ६:१-६; लूक ४:१६-३०

53 थथे उखान कनादी धुंका: येशू अनं झाल।

54 वयक: थ:गु हे शहरय् झाल। अन च्वंगु धर्मशास्त्र स्यनीगु छेंय् झाय्ना: वयकलं मनुतयत स्यनेकने यानादिल। वयक:यागु खँ न्यना: मनुतयसं छक्क जुया: थथे धाल – “थ्वयाके थज्या:गु बुद्धि व अजू चायापुगु ज्या यायेगु शक्ति गनं वल?

55 थ्व सिँक:मिया काय् मखु ला? मरियम थ्वया मां मखु ला? याकूब, योसेफ, सिमोन व यहूदापि थ्वया किजापि मखु ला?

56 थ्वया केहेपि ला थन हे दु नि? थ्वं थ्व फुक्कं गनं सय्का: वल?”

57 थुकथं इमिसं वयक:यात विश्वास मयात।

अले वयकलं धयादिल – “अगमवत्कायात थ:गु हे शहरय् व थ:गु हे छेंय् मानय् याइ मखु, बरु मेथाय् न्ह्याथासं मानय् याइ।”☆

58 इमिसं विश्वास मया:गुलि वयकलं अन यक्व अजू चायापुगु चिं क्यना मदी।

14

बप्टिस्मा बीम्ह यूहन्नायात स्या:गु

मर्क ६:१४-२९; लूक ९:७-९

1 थुबलय् हे गालीलया जुजु हेरोदं येशूयागु खँ न्यना:

2 थ: भारदारतयत धाल – “थ्व मनु ला बप्टिस्मा बीम्ह यूहन्ना हे जुइमा:। व सिना: हानं म्वानाव:गु जुइमा:, उकि ला वं तत:धंगु अजू चायापुगु ज्या याये फत।”

3 न्हापा हेरोदं थ:किजा फिलिपया कला: हेरोदियासं याना: बप्टिस्मा बीम्ह यूहन्नायात ज्वना: इयालखानाय् कुंगु ख:।☆

4 छायाधा:सा यूहन्नां वयात “थ: किजाभौयात कला: तये मत्य:” धका: धा:गु ख:।☆

5 वं यूहन्नायात स्यायेगु नं मतिइ त:गु ख:। अयनं मनुत खना: ग्याना: वं अथे याये मफुत, छायाधा:सा इमिसं यूहन्नायात अगमवत्का धका: मानय् यानात:गु ख:।

6 हेरोदयागु बुदिया लसताय् हेरोदियासया म्हायनं सकसिया न्ह्य:ने तसकं बांलाक प्याखं ल्हुयाक्यंगुलि हेरोद तसकं लयताल।

7 अले वं न्ह्यागु पवसां बी धका: पाफल।

8 व मचां थ: माम्हयसिनं स्यनात:थें धाल – “जित: आ: हे बप्टिस्मा बीम्ह यूहन्नायागु छ्यं भुइ तया: बियादिसैं।”

9 थ्व न्यना: वं तसकं नुग: मछिंकल, अयनं न्ह्यागु पवसां बी धका: फुक्कसिगु न्ह्य:ने पाफये धुंकूगुलि यूहन्नायागु छ्यं ध्यना: हजि धका: उजं बिल।

10 अले वं सिपाइँत छवया: इयालखानाय् यूहन्नायागु छ्यं धेंके बिल।

11 अले छ्यं भुइ तया: व मचायात बी हल। मचां व थ: मांयात बी यंकल।

12 अले यूहन्नाया चेलातयसं वया: वयागु सीम्ह यंका: थुनाबिल। अले इमिसं वना: थ्व खँ येशूयात न्यंकल।

न्यादुः मनूतयत् नकादीगु

मर्क ६:३०-४४; लूक ९:१०-१७; यूह ६:१-१५

- 13 थ्व न्यना: येशू नांचाय् च्वना: सुं मदुगु थासय् झाल। वय्कः झाल धयागु खँ न्यना: मनूत शहरंनिसें वय्कःया ल्यूल्यु न्यासि वन।
 14 नांचां क्वहां झा:बलय् ग्वा: ग्वा: मनूतयत् खना: वय्कःयात तसकं माया वन, अले उसाँय् मदुपिन्त लाय्कादिल।
 15 खिउँ खिउँ धा:बलय् चेलातयसं वया: वय्कःयात धाल – “खिउँया वये धुंकल, थन हुं हे मद्। थुमित गामय् छवयादिसँ। अले अन न्याना: नइ।”
 16 वय्कलं इमित धयादिल – “इमित छवये म्वा:, इमित छिमिसं हे नकि।”
 17 इमिसं धाल – “जिमिके ला न्यापा मरि व निम्ह न्या जक दु।”
 18 वय्कलं धयादिल – “छिमिके दुगु मरि व न्या जिथाय् हिँ।”
 19 वय्कलं फुक्कसित ख्यलय् फ्यतुकादिल। न्यापा मरि व निम्ह न्या कया: स्वर्गय् थस्वया: परमेश्वरयात सुभाय् बियादिल। अले मरि कुचा थला: वय्कलं चेलातयत् बियादिल। इमिसं मनूतयत् इनाबिल।
 20 अले इमिसं यतले नल। इना: ल्यं दुगु झिनिग: दाला जाय्क दु।
 21 मस्त व मिसात ल्या: मतसे अन मिजंत जक हे न्यादु: ति दु।

येशू लखय् न्यासि झा:गु

मर्क ६:४५-५२; यूह ६:१६-२१

- 22 येशू चेलातयत् थ: स्वया: न्हापा हे नांचाय् च्वना: समुद्र पारि वनेगु उजं बियादिल। अनं लिपा मनूतयत् छँय् छवयादिल।
 23 मनूतयत् छँय् छवयादी धुंका: वय्कः याक:चा पहाडय् प्रार्थना यायेत थाहां झाल। बहनी तकं वय्कः याक:चा हे च्वनादिल।
 24 थुबलय् तक नांचा समुद्र सिथं यक्व हे तापाक्क थ्यने धुंकल। फय् अ:खतं वयाच्चंगुलि ल:दुम्बलं याना: नांचा फातापुली थें च्वनाच्वन।
 25 सुथ न्हापां हे वय्कः समुद्रय् न्यासि झाया: इमिथाय् थ्यंका: झाल।
 26 वय्कःयात थथे समुद्रय् न्यासि झायाच्चंगु खना: चेलात ग्याना: “भूत भूत” धका: चिल्लाय् दना: हाल।
 27 वय्कलं इमित धयादिल – “साहस या, जि हे ख:, ग्याये मते।”
 28 अले पन्हुसं वय्कःयात धाल – “प्रभु, धाथें छि हे ख: धयागु जूसा जित: नं समुद्रय् न्यासि वयेगु उजं बियादिसँ।”
 29 वय्कलं वयात “वा” धका: धयादिल। पन्हुस नांचां कुहां वना: वय्कःयाथाय् वनेत लखं लखं न्यासि वन।
 30 फय् व:गु खना: व ग्यात, दुनी थें च्वंबलय् व चिल्लाय् दना: हाल – “प्रभु, जित: बचय् यानादिसँ।”
 31 अले वय्कलं वयात ज्वना: धयादिल – “ग्व, छंगु विश्वास, छाय् संका यानागु?”
 32 वय्कःपिं निम्हं नांचाय् च्वने धुंका: फय् नं दित।
 33 नांचाय् च्वंपिं चेलातयसं वय्कःया तुतिइ भवपुला: धाल – “छि धाथें परमेश्वरया काय् ख:।”
 34 पारिइ थ्यंका: इमिसं गनेसरेत धा:गु थासय् नांचा दिकल।
 35 अन च्वंपिं मनूतयसं वय्कःयात म्हसीका: जवंखवं च्वंगु गामय् थ्व खँ धाय्के छवत। अले मनूतयसं वय्कःयाथाय् उसाँय् मदुपिन्त हल।
 36 इमिसं वय्कःयागु लंयागु च्व: जक थीत बिन्ति यात। थुकथं लं थ्यूपिं फुक्कं लाया वन।

15

थितिकुतियागु खँ

मर्क ७:१-१३

- 1 छन्हू यरूशलेमं सुं फरिसी व शास्त्रीतयसं वया: येशूयात न्ह्यस: यात –
 2 “छिकपिनि चेलातयसं तापा:बाज्यापिनिगु थितिकुति छाय् मानय् मया:गु? हानं ल्हा: मस्युसे नं नइगु?”
 3 वय्कलं इमित लिस: बियादिल – “छिमिसं जक छाय् परमेश्वरयागु खँ मन्यंसे थ:गु हे थितिकुति मानय् याना जुया?
 4 परमेश्वरं धयादीगु दु – ‘थ: मां बौयात हनाबना ति। मां बौयात म्हतु वाइपिन्त स्यानाछव।’
 5 छिमिसं धा:सा थथे धयाजुल – ‘सुनां थ: मां बौयात बीमा:गु खँ परमेश्वरयात छाये धुन धका: धाइ,
 6 वं थ: मां बौयात हनाबना तये म्वा:।’ थुकथं छिमिसं थ:पिनिगु थितिकुति याना: परमेश्वरयागु वचनयात ज्यालगय् मज्जूगु यानाब्युगु दु।
 7 अय् निपा: ख्वा:पा: दुपिं, यशैयां छिमिगु खँय् थुकथं पाय्छि जुइक हे धया थकल –

8 “ थुमिसं म्हतुं ला

जित: तसकं हनाबना तइ।

नुगलं धा:सा

थुपिं तसकं तापाना च्वनी।[☆]

9 थुमिसं थःपिन्सं दयकूगु थितिकुतियात

परमेश्वरयागु आज्ञा खः धकाः

मनूतयत स्थना जुइ।

उकिं थुमिसं जिगु सेवा याःसां

छत्ति ज्यालगय् मजू।”

मनूतयत् अशुद्ध याइगु खँ

मर्क ७:१४-२३

10 येशू मनूतयत सःताः धयादिल – “न्यँ अले थुइकि।

11 म्हुतुं दुहां वनीगुलि मनूतयत् अशुद्ध याइ मखु, बरु म्हुतुं पिहां वइगुलि इमित अशुद्ध याइ।”

12 अले चेलातयसं वयाः वयकःयात धाल – “थ्व खँ न्यनाः फरिसीत छिनाप तंम्वयकल धकाः छिं सिल ला?”

13 वयकलं धयादिल – “स्वर्ग्य् च्वनादीम्ह जिमि बाःनं पिना मदीगु फुक्क मायात लिनाछवयादी।

14 इमित त्वःताछव। इपिं कांपिं लँजवाः खः। कांम्ह मनुखं कांम्ह मनूयात ल्हाः ज्वनाः यंकूसा इपिं निम्हं गालय् लाइ।”*

15 अले पनूसं धाल – “जिमि त्व खँ थुइका बियादिसँ।”

16 वयकलं धयादिल – “छिमिसं आः तकं थुइके मफुनि ला?

17 छिमिसं नं थुइके मफु ला? मनूतयसं म्हुतुं नःगु प्वाथय् वनी, अले हानं पिहां तुं वइ।

18 मनूतयगु म्हुतुं पिहां वःगु खँ धाःसा इमिगु नुगलनिसें हे पिहां वइ। अले थुकि यानाः हे इपिं अशुद्ध जुइ।

19 छायाःसा मनूतयगु नुगलं हे थज्याःगु मभिगु बिचाः पिहां वइ – स्यायेगु, व्यभिचार यायेगु, खुइगु, मखुगु साक्षी बीगु, मेपिन्त मभिंकाः खँ ल्हायेगु।

20 मनूतयत् अशुद्ध याइगु थुकि हे खः। ल्हाः मस्युसे नयेवं मनूत अशुद्ध जुइ मखु।”

छम्ह यहदीमखुम्ह मिसायागु विश्वास

मर्क ७:२४-३०

21 येशू अनं टुरोस व सीदोनया थाय् थासय् झाल।

22 अन छम्ह कनानी मिसां वयाः वयकःयात थथे धाल – “प्रभु, दाऊदया काय, जितः दया यानादिसँ। जिमि म्हाययात भूत दुबिनाः तसकं सास्ती जुयाच्चन।”

23 अयनं वयकलं व मिसायात छसः हे नवाना मदी। अले चेलातयसं वयकःयात बिन्ति यात – “थ्व मिसा ल्यूल्यु वयाः हालाच्चन, वयात ‘हँ’ धकाः धयादिसँ।”

24 वयकलं धयादिल – “जितः ला झी इस्राएलयापिं तंपिं फैचात मालेत जक छवयाहयादीगु खः।”

25 थ्व न्यनाः व मिसा वयकःयागु तुतिइ भवपुल। अले धाल – “प्रभु, जितः ग्वाहालि यानादिसँ।”

26 वयकलं धयादिल – “न्हापां मस्तयत् निं गाक्क नके ब्यु, छायाःसा मस्तयसं नयाच्चंगु लाकाः खिचायात वान्छवया बी मज्यु।”

27 वं धाल – “खः प्रभु, अथेसां खिचां नं ला थः मालिकं नःबलय् वाःगु नयेखनी नि।”

28 अले वयकलं वयात धयादिल – “केहँ मय्जु, छिगु विश्वास तसकं तःधं, छिं मनं तुं थें जुइमा।” उबलय् हे वया म्हाय् लन।

येशू तःम्हयसित लायकादीगु

मर्क ७:३१-३७

29 येशू अनं गालील समुद्र सिथं सिथं झायाः पहाडय् च्वय झायाः च्वनादिल।

30 अले मनूतयसं वयकःयाथाय् लंग्रा, कां, लाता, ल्हाःतुति संके मफुपि व अथे हे मेमेगु ल्वचं कःपिन्त हल। वयकलं इमित लायकादिल।

31 थथे लातातयसं नवाःगु, ल्हाःतुति मसंपिं लाःगु, लंग्रात न्यासि वंगु, कांतयसं मिखां खंगु खनाः मनूत छक्क जुल। अले इमिसं इस्राएलीतय परमेश्वरयात तःधकल।

येशू प्यदुः मनूतयत् नकादीगु

मर्क ८:१-१०

32 येशू थः चेलातयत सःताः धयादिल – “थ्व मनूत खनाः जितः तसकं माया वन। थुपि जि नाप च्वनाच्चंगु स्वन्हु दये धुंकल। नयेगु नं छुं हे म्हु। जिं इमित मनकुसे लिखव्य् मास्ति मवः, छायाःसा भाःपी मफयाः थुपि लँय् हे मूर्छां जुइ।”

33 चेलातयसं धाल – “थुलिमछिसित नकेत झीसं थज्याःगु सुं म्हुगु थासय् गन कयाः हयेगु?”

34 अले वयकलं न्यनादिल – “छिमिके ग्वःपाः मरि दु?”

इमिसं धाल – “न्हय्पाः मरि व चिचिधिपिं न्या भचा दु।”

35 अले वयकलं फुक्कसितं बैय् फ्यतुकादिल।

36 अनलि वयक्कलं न्हय्पा मरि व न्या ल्हातय् कयाः परमेश्वरयात सुभाय् बियादिल। अले मरि कुचा थलाः चेलातयत् बियादिल। इमिसं मनूतयत् इनाबिल।

37 अले इमिसं यतले नल। इनाः ल्यं दुगु न्हय्ग दाला मुंकल।

38 मस्त व मिसात ल्याः मतसे अन नःपि मिजंत जक प्यद्रः ति दु।

39 अले अन दुपि ग्वाः ग्वाः मनूतयत् बिदा बियाः वय्कः नांचाय् च्वनाः मगादानया इलाकाय् झाल।

16

अजू चायापुगु चिं क्यनेगु इनाप

मर्क ८:११-१३; लूक १२:५४-५६

1 छन्हु सुं फरिसीत व शास्त्रीत येशूयात जाँचय् यायेत वल। अले इमिसं वय्कःयात परमेश्वरं छ्वयाहयादीगु खःसा छगू अजू चायापुगु चिं यानाः क्यनादिसँ धकाः धाल।*

2 वयक्कलं लिसः बियादिल – “निभाः बीबलय् आकाश ह्याउँसे च्वन कि छिमिसं ‘कन्हय् दि बांलाइ’ धकाः धाइ।

3 अथे हे सुथय् आकाश खिउँसे च्वन कि छिमिसं ‘ग्वःफय् वइ’ धकाः धाइ। छिमिसं आकाशयात स्वयाः थौंयागु दि गथे जुइ धकाः धायेफु धाःसा थ्व ईयागु चिं जक थुइका कायेमफु ला?

4 थौंकन्हय्यापिं मनूत गुलि जक मभिना वःगु, अले परमेश्वरयात विश्वास यायेगु त्वःता हःगु। थज्याःपिन्सं अजू चायापुगु चिं स्वयेत धयाच्वन। अहं, छिमित अगमवक्ता योनां क्यना वंगु चिं सिबय् मेगु छुं हे चिं क्यनी मखु।” अले वय्कः अनं झाल।*

फरिसी व सदुकीतयगु सोडा

मर्क ८:१४-२१

5 समुद्र पारिइ थ्यंकाः चेलातयसं मरि हये ल्वःमंकल।

6 येशू इमित धयादिल – “बांलाक होश या, फरिसीत व सदुकीतयगु सोडापाखें बचय् जुयाच्वँ।”*

7 अले इमिसं थःथवय् थथे खँ ल्हात – “झीसं मरि हये ल्वःमंगुलि वयक्कलं थथे धयादीगु जुइ।”

8 थ्व सियाः वयक्कलं इमित धयादिल – “छिपिं छाया मरि हये ल्वःमन धकाः हालाच्वनागु? छिमिगु विश्वास गन वन?

9 छिमिसं अज्ज नं मथूनि ला? न्याद्रः मनूतयत् न्यापा मरि इनाः नकागु ल्वःमन ला? अले इमिसं कुचाकाचा जक ग्वःगः दालाय् मुंका?*

10 अले प्यद्रः मनूतयत् न्हय्पाः मरि इनाः नकागु नं ल्वःमन ला? उबलय् छिमिसं ग्वःगः दालाय् मुंका?*

11 जिं मरियागु खँ धयाच्वनागु मखु, बरु फरिसी व सदुकीतयगु सोडापाखें बचय् जुयाच्वँ धकाः धयागु खः। छिमिसं गथे मथगु?”

12 अले तिनि इमिसं वयक्कलं सोडापाखें बचय् जुयाच्वँ धयादीगु मखु, बरु फरिसीत व सदुकीतयसं स्यनेकने याइगु खं बचय् जुयाच्वँ धयादीगु खः धकाः थुइकल।

पत्रुसं येशूयात म्हसीकूगु

मर्क ८:२७-३०; लूक ९:१८-२१

13 येशू कैसरिया फिलिप्पी शहरया लिक्क थ्यंबलय् चेलातयत् थथे धकाः न्यनादिल – “मनूया काय्यात मनूतयसं सु धकाः धयाजुल?”

14 इमिसं लिसः बिल – “गुलिसिनं बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना, गुलिसिनं एलिया, गुलिसिनं ला यर्मिया, अले गुलिसिनं मेम्ह हे अगमवक्ता जुइ धकाः धाइगु।”*

15 अले वयक्कलं इमिके न्यनादिल – “छिमिसं जितः सु धकाः धयाच्वना लय?”

16 सिमोन पत्रुसं लिसः बिल – “छि म्वाःम्ह परमेश्वरया काय, मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः।”*

17 वयक्कलं वयात धयादिल – “योनाया काय सिमोन, छ धन्य खः, छायाःसा छं थ्व खँ मनूतयपाखें सय्काः धाःगु मखु, बरु स्वर्ग्य् च्वनादीम्ह जिमि बाःनं हे छन्त थ्व खँ धाय्कादीगु खः।

18 अथे जूगुलि जिं छन्त धाये, छ धाथे हे पत्रुस ल्वहं खः। जिं थ्व हे ल्वहँतय् थःगु मण्डली* दय्के। अले शैतानं तकं थ्व मण्डलीयात बुके फइ मखु।

19 जिं छन्त स्वर्ग्या राज्ययागु ताःचा बी। छं पृथ्वीइ पना तःगुयात स्वर्ग्यं नं पना तइ, अले छं पृथ्वीइ त्वःता तःगुयात स्वर्ग्यं नं त्वःता तइ।”*

20 थुलि धयादी धुंकाः वयक्कलं चेलातयत् वय्कः हे मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः धयागु खँ सुयातं कने मते धकाः उजं बियादिल।

येशू थः सीगु खँ कनादीगु

मर्क ८:३१-३३; लूक ९:२२

21 उबलय् निसं येशू चेलातयत् ध्वाथुइक धयादीगु यानादिल – “यस्सलेमय् वनाः जिं थकालिपिं, तःधापिं पुजाहारीत व शास्त्रीतयगु ल्हातं दुःखकष्ट फये मानि। लिपा इमिसं जितः स्यानाछवइ। अले स्वन्हु लिपा जि हानं म्वाना वये।”

* 16:1 १६:१ मती १२:३८; लूक ११:१६ * 16:4 १६:४ मती १२:३१; लूक ११:२९ * 16:6 १६:६ लूक १२:१ * 16:9 १६:९ मती १४:१७-२१ * 16:10 १६:१० मती

१५:३४-३८ * 16:14 १६:१४ मती १४:१-२; मर्क ६:१४-१५; लूक ९:७-८ * 16:16 १६:१६ यहू ६:६८-६९ * 16:18 १६:१८ मण्डली थुक्रियात ग्रीक भाषां एकलेसिया धाइ

* 16:19 १६:१९ मती १८:१८; यहू २०:२३

22 थ्व न्यनाः पन्नुसं वय्कःयात छखे यंकाः ब्वःबियाः थथे धाल – “परमेश्वरं थथे याकादी मखु, प्रभु, थथे ला छितः गुबले हे जुइ मखु।”

23 वय्कलं लिफः स्वयाः पन्नुसयात धयादिल – “शैतान, छ जिथाय् च्वने मते। छं ला जिगु ज्या हे पनेत स्वयाच्चन। छं ला परमेश्वरयागु मखु, बरु मन्तयगु खँय् जक ध्यान बियाच्चन।”

गथे यानाः येशूया चेला जुइगु

मर्क ८:३४-३८; लूक ९:२३-२७

24 अले वय्कलं चेलातयत् धयादिल – “जि नाप वयेगु जूसा छिपिं सुनानं थःगु खँय् छुं हे च्यूताः तये मते। अले थःगु क्रूस थःमहं हे क्वबिया सीत तकं लिमच्युसे जिगु ल्यूल्यु वा।”

25 थःगु प्राण बचय् यायेत जक स्वइमह मनु नाश जुयावनी। सुनां जिगु निंति थःगु प्राण पाइ व बचय् जुइ।

26 सारा संसार हे लहातय् दयाः नं व मनु सिनावन धाःसा वयात छु दइ? वं हानं थःगु प्राण छुकिं लिफ्याना काइ?

27 आः याकनं हे परमेश्वरं मनूया काय्यात झःझः धाय्क स्वर्गदूतत नाप छवयाहयादी। अले वय्कलं छमह छमह मनूयात इमिगु ज्या स्वयाः सिरपाः बियादी।

28 जिं छिमित खःगु खँ धाये – थन दनाच्चंपिं मध्ये गुलिखय् मनुत मनूया काय् जुजु जुयाः थःगु राज्यय् वःगु मखंतले ला सी तकं मखुनि।”

17

येशूयागु रूप ह्युगु

मर्क ९:२-१३; लूक ९:२८-३६

1 खुन्हु लिपा येशू पन्नुस, याकूब व याकूबया किजा यहन्नायात ब्वनाः तज्जाःगु पर्वतय् झाल।

2 इमिसं स्वस्वं हे वय्कःयागु रूप हिला वन। वय्कःयागु ख्वाः निभाः थें थिनावल, अले वसः नं जः थें त्वइसे च्वना वल।

3 इमिसं मोशा व एलिया वयाः वय्कः नाप खँ लहानाच्चंगु खन।

4 अले पन्नुसं वय्कःयात धाल – “प्रभु, झीपिं थन हे च्वने दत धाःसा गुलि बांलाइ। छिं धयादीसा जिं छिगु निंति, मोशायागु निंति व एलियायागु निंति स्वंगु बल्चा दयकाबी।”

5 पन्नुसं थथे धयाच्चंबलय् तसकं थीगु सुपाँय् वयाः इमित त्वपुल। अले सुपाँय् दुनें थथे धयाहःगु सः ताये दत – “थ्व जि यःमह काय् खः। थ्व लिसे जि तसकं लयतायागु दु। थ्वं धाःगु खँ न्येँ।”

6 थ्व सः न्यनाः चेलात तसकं ग्यानाः बैय् भवसू वन।

7 अले वय्कलं वयाः इमित थियाः धयादिल – “दुँ, ग्याये मते।”

8 अले इमिसं थस्वत, अन वय्कः सिबय मेपिं सुं हे मदु।

9 पर्वतं क्वहां झाया च्वंबलय् वय्कलं इमित धयादिल – “मनूया काय् सिनाः म्वाना मवतले छिमिसं थ्व खँ सुयातं कने मते।”

10 चेलातयसं वय्कःयाके न्यन – “शास्त्रीतयसं न्हापालाक एलिया हे वयेमाः धकाः छाया धयाच्चंगु?”

11 वय्कलं धयादिल – “खः, एलिया निं न्हापालाक वयाः फुक्कं मिलय् याइ।

12 जिं छिमित धाये – एलिया ला वये धुंकल। इमिसं वयात महमसील। इमिसं वयात यःयःथें यात। मनूया काय्यात नं इमिसं अथे हे यानाः दुःखकष्ट बी।”

13 अले तिनि इमिसं वय्कलं बप्तिस्मा बीमह यहन्नायागु खँ धयादीगु खः धकाः थुइकल।

भूत दुब्यूमह मचायात लायकादीगु

मर्क ९:१४-२९; लूक ७:३७-४३

14 वय्कःपिं मनुत दुथाय् झाःबलय् छमह मनु वयाः वय्कःया तुतिइ भवपुलाः थथे धाल –

15 “प्रभु, जिमि काय्यात दया यानादिसँ। वयात तिल्वय् वयाः तसकं सास्ती जुयाच्चन। झाःझाः पति व लखय् लाःसां मिइ लाःसां ग्वारात् वनीगु।

16 उकिं जिं वयात छिकपिनि चेलातयथाय् हया। इमिसं वयात लायकाबी मफु।”

17 वय्कलं धयादिल – “छिमिसं गथे जक विश्वास याये मफुगु? जि छिपिनाप ग्वःन्हु हे च्वनीतिनि धकाः? जिं छिमित गुलि जक सह यानाच्चनेगु? मचायात थन हजि।”

18 अले वय्कलं भूतआत्मायात हक्काः पितिनाछवयादिल। अबलय् हे व मचा लन।

19 लिपा चेलातयसं सुं मदुबलय् वयाः वय्कःयाके थथे धकाः न्यन – “जिमिसं भूतआत्मायात छाया पितिनाछवये मफुगु?”

☆ 16:24 १६:२४ मती १०:३८; लूक १४:२७ ☆ 16:25 १६:२५ मती १०:३९; लूक १७:३३; यह १२:२५ ☆ 16:27 १६:२७ मती २५:३९; भज ६२:१२; रोम २:५ ☆ 17:5 १७:५ उत २२:२; व्य १८:१५; भज २:७; यशै ४२:१; मती ३:१७; १२:१८; मर्क १:१९; लूक ३:२२ ☆ 17:5 १७:१-५ २ पत्र १:१७-१८ ☆ 17:10 १७:१० मला ४:५ ☆ 17:12 १७:१२ मती ११:१४

20 वयकलं धयादिल – “छिमिसं क्वात्तुक विश्वास याये मफुगुलि अथे याये मफुगु खः। जिं धात्थे धाये – छिमिके तू छगः ग्वःछि जक विश्वास दःसां छिमिसं थ्व पहाडयात ‘थनं चिला हूँ’ धाःसा चिलावनी। छिमिसं याये मफुगु छुं नं दइ मखु।”

21 थज्याःगु ज्या अपसं मच्चकं व प्रार्थना मयायकं याये फइ मखु।”

हानं थः सीगु खँ कनादीगु

मर्क ९:३०-३२; लूक ९:४३-४५

22 गालीलिय च्वनादीबलय् वयकलं चेलातयत् धयादिल – “मनूया काययात ज्वनाः मनूतयगु लहातय् लःल्हाइगु ई वइन।

23 इमिसं वयात स्याइ, अले स्वन्हु दय्काः हानं म्वाना वइ।” थ्व न्यनाः इमिसं तसकं नुगः मछिकल।

येशू देगःयागु कर पुलादीगु

24 येशू व वयकःया चेलात कफर्नहुमय् झाःबलय् देगःयागु कर काइमह मनूखं वयाः पत्रुसयात थथे धाल – “छिमि गुरुं देगःयागु कर पुलादी ला कि दी मखु?”

25 पत्रुसं लिसः बिल – “पुलादी।”

पत्रुस छैय् दुहां वयेवं वयकलं वयात धयादिल – “सिमोन, छंगु छु बिचाः दु? थ्व पृथ्वीइ जुजुपिन्सं सुयाके कर व भंसाः काइ? थः कायपिन्के काइ ला कि मेपिन्के काइ?”

26 “मेपिन्के” धकाः पत्रुसं लिसः बिल।

अले वयकलं धयादिल – “अयसा कायपिन्सं म्वाः का मखु ला?

27 अयजूसां झीसं थुमित तं पिकायके मज्यु, उकि समुद्रय् वनाः बल्छी ति। दकलय् न्हापां क्यंमह न्यायात सालाः का। वयागु म्हुतुइ छंगु व जिगु देगःयागु कर पुलेत गाक्क धिबा दइ। अले उकिं हे कर पुलाब्यु।”

18

दकलय् तःधंमह सु?

मर्क ९:३३-३७; लूक ९:४६-४८

1 अबलय् हे चेलातयसं वयाः येशूयाके न्यन – “स्वर्गयागु राज्यय् दकलय् तःधंमह सु खः?”

2 वयकलं छमह मचायात सःताः इमिगु दथुइ थनाः

3 धयादिल – “जिं छिमित धात्थे धाये – छिमिसं थःगु बिचाः व बानी त्वःताः मस्त थें मजुल धाःसा छिमित स्वर्गयागु राज्यय् दुकाइ मखु।”

4 उकिं थ्व मचा थें क्वमिल जुइमह मनू हे स्वर्गयागु राज्यय् दकलय् तःधंमह जुइ।

5 “सुनां जिगु नामय् थज्याःमह मचायात दुकाइ, वं जितः हे दुकाःगु ति ग्यनी।”

पापय् लाकीगु खँ

मर्क ९:४२-४८; लूक १७:१-२

6 “सुनानं जितः विश्वास याइमह चिधंमह छमह मनूयात पापय् लाकेत स्वल धाःसा वयात गःपतय् ल्वहंघः घाकाः समुद्रय् क्वफायेगु हे बांलाइ।
7 “थ्व गुलि दुःखयागु खँ खः – संसारय् मनूतयत् स्यंकीगु खँ नं दु। थज्याःगु खँ दया हे च्वनी। अथेसां थथे स्यंकेत स्वइमह मनूयात धिक्कार दु।”

8 “ल्हाः अथवा तुति छन्त पापय् लाकी धाःसा उकियात पाला छव। ल्हाःतुति निपां दय्काः गुबलें मसीगु मिइ लायेगु स्वयाः ला ल्हाःतुति मदयक म्वानाच्वनेगु हे भिं।”

9 अथे हे मिखां छन्त पापय् लाकी धाःसा उकियात लिकयाः वान्छवया ब्यु। मिखा निगलं दय्काः नरकयागु मिइ वांछवय्का च्वनेगु स्वयाः ला कां जुयाः म्वानाच्वनेगु हे भिं।”

तंमह फैचायागु उखान

लूक १५:४-७

10 “उकिं जिमि मस्त सुं छमहयसित नं क्वह्यंके मते, छाय्धाःसा जिं छिमित धयाच्वना – मस्तयत् सुसाःकुसाः याइपिं स्वर्गदूतत स्वर्ग्य च्वनादीमह जिमि बाःयागु न्ह्याःने हे दु।

11 अथे जूगुलि हे मनूया काय् तनाच्वंपिन्त बचय् यायेत वःगु खः।”

12 “छमह मनूया सछि फैचा दु। छमह जक फैचा तंसां वं गुइगुमह फैचात त्वःताः तंमह फैचायात माः मवनी ला?

13 जिं छिमित खःगु खँ धाये – तंमह फैचा लुइवं मतां पि गुइगुमह फैचा स्वयाः नं तंमह फैचा खनाः व तसकं लयताइ।

14 अथे हे स्वर्ग्य च्वनादीमह छिमि बाःयात नं थ्व मस्त सुं छमह हे नं तनिगु मयः।

☆ 17:20 १७:२० मती २१:२१; मर्क ११:२३; १ कोर १३:२ ☆ 17:24 १७:२४ प्रस ३०:१३; ३८:२६ ☆ 18:1 १८:१ लूक २२:२४ ☆ 18:3 १८:३ मर्क १०:१५; लूक १८:१७
☆ 18:8 १८:८ मती ५:३० ☆ 18:9 १८:९ मती ५:२९ ☆ 18:11 १८:११ लूक १९:१०

पाप यानाच्चंम्ह विश्वासी
लूक १७:३-४

15 “छिमि दाजुकिजा सुनानं छन्त मभिका जुल धा:सा याक:चा हे वना: वयागु टुबिट्टं क्यनाब्यु। वं छंगु खँ न्यन धा:सा छिपि हानं मिलय् जुइ फइ।”

16 वं छंगु खँ मन्यन धा:सा मेपि छम्ह निम्हयसित नं ब्वना: हँ। व्यवस्थाय् च्वया त: थें निम्ह स्वम्हयसिनं साक्षी बिल धा:सा छं वयात ब्युगु टुपं ठीक ठहरय् जुइ।”

17 इमिसं धा:गु खँ नं वं मन्यन धा:सा मण्डलीइ वना: फुक्क खँ न्यंकाब्यु। मण्डलीयागु खँ नं मन्यन धा:सा छिमिसं वयात यहदीमखुम्ह व कर काइम्ह मनु थें तायकि।

18 “जिं छिमित ख:गु खँ धाये – छिमिसं पृथ्वीइ पना त:गुयात स्वर्गय् नं पना तइ। अले छिमिसं पृथ्वीइ त्व:ता त:गुयात स्वर्गय् नं त्व:ता तइ।”

19 “जिं छिमित हानं धाये – थ्व पृथ्वीइ छिपि सुं निम्हयसिनं छगु हे मनं छं फ्वन धा:सा स्वर्गय् च्वनादीम्ह जिमि बा:नं व छिमित बियादी।

20 गन जिगु नामय् निम्ह स्वम्ह मनु मुनी, अन जि इपि नाप दइ।”

क्षमा मयाइम्ह च्य:यागु उखान
लूक १७:४

21 छन्हु पनुसं येशुयाके थथे धका: न्यन – “प्रभु, दाजुकिजां पाप या:गु ग्व:क: तक क्षमा बीगु? न्हयक: तक ला?”

22 वय्कलं लिस: बियादिल – “न्हयक: तक जक मखु। थ्व स्वया: न्हयेदुगं अप्व: न्हयक: तक बीमा:।”

23 “स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं – छक: छम्ह जुजुं थ: च्य:तय्के इमिगु ल्या:चा: कायेगु क्व:छित।

24 वं अथे ल्या:चा: काय् त्यंबलय् वयाथाय् झिट्ट: दां त्याये कयात:म्ह छम्ह च्य:यात हल।

25 व च्य:याके त्यासा पुलेत धिबा मदुगुलि जुजुं वयात थ: कला:, काय्म्ह्याय्पि, दुगु सर्बय व थ:त तकं मिया:सां त्यासा पुले हजि धका: उजं बिल।

26 “अले व च्य:नं जुजुयागु तुति ज्वना: धाल – ‘महाराज, जित: छन्हु निन्हु दया यानादिसँ। जिं फुक्कं धिबा पुलाबी।’

27 जुजुयात व मनु खना: दया वना: वं वयागु त्यासा फुक्कं माफ यानाबिल।”

28 “अनं वना: वं थ:नाप हे ज्या याइम्ह छम्ह च्य:यात नापलात। व च्य:नं वयाके स:बस त्याये कयात:गु जुयाच्वन। वं वयात खनेवं ग:तां ज्वना: – ‘का, आ: थथें हे जिगु धिबा पु’ धका: धाल।

29 “वया पासाम्हयसिनं वयागु तुति ज्वना: धाल – ‘छन्हु निन्हु पिया ब्यु। जिं छंगु धिबा फुक्कं पुलाबी।’

30 व मानय् मजू। अले धिबा मपुतले वयात इयालखानाय् तयाबिल।

31 “थ्व खना: वनापं ज्या याइपि च्य:तय्सं तसकं नुगलय् स्याकल। अले इमिसं वया: जुजुयात फुक्क खँ न्यंकल।

32 जुजुं वयात स:ता: धाल – ‘अय् दुष्ट मनु, छं बिनित्ति या:गुलि जिं छंगु त्यासा फुक्कं माफ यानाबिया।

33 जिं छन्त दया याना थें छं नं थ:नापं ज्या याइम्ह च्य:यात दया याये म्वा: ला?”

34 जुजुं तसकं तंम्वया: फुक्क धिबा मपुतले वयात इयालखानाय् कुना तयेगु उजं बिल।”

35 “छिमिसं नं थ: दाजुकिजापिन्त दुनुगलंनिसें क्षमा याना मबिल धा:सा स्वर्गय् च्वनादीम्ह जिमि बा:नं नं छिमित अथे हे यानादी।”

19

पारपाचुकेगु खँ

मर्क १०:१-१२; लूक १६:१८

1 थुलि धयादी धुंका: वय्क: गालीलं यर्दन खुसि पारिइ यहदियाय् झाल।

2 अन नं ग्वा: ग्वा: मनूत वय्क:या ल्यूल्यु वल। अले वय्कलं म्हांमफुपिन्त लायकादिल।

3 सुं फरिसीत वया: वय्क:यात जाँचय् यायेत थथे धका: न्यन – “मनूतय्सं छं जुया: थ: कला:यात त्व:ते माल धा:सा त्व:ते ज्यू ला कि मज्यू?”

4 वय्कलं लिस: बियादिल – “छिमिसं धर्मशास्त्रय् थथे च्वयात:गु ब्वनागु मद्दु ला? ‘सृष्टि यानादीबलय् हे परमेश्वरं इमित मिजं मिसा याना: दय्कादीगु ख:’”

5 अय्जूगुलि मनूत थ: मां बौयात त्व:ता: कला:नापं च्वंवनी। अले इपि निम्हं छम्ह हे जुइ।”

6 उकिं आ: इपि निम्ह मखु, छम्ह हे जुइ धुंकल। परमेश्वरं हनादीपिन्त मनूतय्सं फाये मज्यू।”

7 फरिसीतय्सं हानं न्यन – “अय्जूसा मोशां पारपाचुके यायेत भ्वं च्वया: जक यायेमा: धका: छाया् धयाथकूगु लय्?”

8 वय्कलं लिस: बियादिल – “छिमिगु नुग: छा:गुलि हे मोशां अथे पारपाचुकूसां ज्यू धका: धयाथकूगु ख:। सृष्टि या:बलय् निसें हे थथे जूगु मखु।

☆ 18:15 १८:१५ लूक १७:३ ☆ 18:16 १८:१६ व्य १९:१५ ☆ 18:18 १८:१८ मती १६:१९; यूह २०:२३ ☆ 18:22 १८:२२-२२ लूक १७:३-४ ☆ 19:4 १९:४ उत १:२७; ५:२

☆ 19:5 १९:५ उत २:२४ ☆ 19:7 १९:७ व्य २४:१-४; मती ५:३१

9 जिं छिमित धाये – सुनानं छुं खँ मदय्क थः कलाःयात त्वःताः मेम्ह कलाः हःसा वं व्यभिचार याःगु जुइ। अथे हे त्वःतातःम्ह मिसायात हःम्ह मिजंनं नं व्यभिचार याःगु जुइ।”☆

10 अले चेलातय्सं वय्कःयात धाल – “निम्हतिपूयागु स्वापु थज्याःगु हे खः धयागु जूसा ब्याहा मयायेगु हे बांलाः।”

11 वय्कलं इमित धयादिल – “फुक्कसिनं थथे याये फइ मखु, परमेश्वरं हे यानादिल धाःसा जक याये फइ।

12 मनूतय्सं ब्याहा मयाइगु तःतामछि कारण दु। गुम्हं ला बूसानिसें हे नपुंसक जुइ, गुम्हयसित ला मनूतय्सं हे अथे यानाबी। अले गुम्हं ला स्वर्गयागु राज्ययागु निति ब्याहा मयाइपिं नं दु। थूम्हयसिनं थ्व खँ न्यना का।”

मस्तयत् आशिष बियादीगु

मर्क १०:१३-१६; लूक १८:१५-१७

13 येशू आशिष बियाः प्रार्थना यानादी धकाः मनूतय्सं थः मस्तयत् वय्कःयाथाय् ब्वना हल। चेलातय्सं धाःसा इमित हक्काः छवल।

14 वय्कलं धयादिल – “मस्तयत् पने मते। इमित जिथाय् छवया हजि, छायाधाःसा स्वर्गयागु राज्य थज्याःपिनिगु हे खः।”

15 अले मस्तयत् आशिष बियाः वय्कः अनं झाल।

तःमिम्ह ल्याय्म्ह मनु

मर्क १०:१७-३१; लूक १८:१८-३०

16 छन्हू छम्ह मनुखं येशयाथाय् वयाः धाल – “गुरूजु, भिंगु छु ज्या याःसा जितः अनन्त जीवन दइ?”

17 वय्कलं लिसः बियादिल – “छिं जिके छाया भिंगु खँ न्यं वयाच्चना? भिम्ह ला परमेश्वर जक हे दु। अनन्त जीवन दय्केत छिं आज्ञा मानय् यायेमाः।”

18 “जिं छु आज्ञा मानय् याये माल?” धकाः वं न्यन।

अले वय्कलं लिसः बियादिल – “मनु स्याये मते, व्यभिचार याये मते, खुइ मते, मखुगु साक्षी बी मते,☆

19 थः मां बौयात हनाबना ति, थः जःलाखःलायात थःत थें माया या।”☆

20 अले वं धाल – “थ्व फुक्कं ला जिं मानय् यानाच्चनागु हे दु। जिं आः हानं मेगु छु याये मानि?”

21 अले वय्कलं धयादिल – “सिद्ध जुइगु खःसा वनाः थःके दुगु फुक्कं मियाः नये मखुपिन्त इनाब्यु। अले छन्त स्वर्गय् धनसम्पत्ति दइ। थुलि याये धुंकाः जिनापं वा।”

22 थ्व खँ न्यनाः व ल्याय्म्ह मनु ख्वाः खिउँसे च्वंकाः वन, छायाधाःसा व तसकं तःमिम्ह खः।

23 लिपा वय्कलं चेलातयत् धयादिल – “जिं छिमित खःगु खँ धाये – तःमिपिं मनूत स्वर्गयागु राज्यय् दुहां वनेत तसकं थाकुइ।

24 जिं छिमित हानं धाये – मुलुयागु कँय् प्वाल्य् ऊँट दुहां वने अःपुया च्वनी तर तःमिपिं मनूत परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वनेत थाकुया च्वनी।”

25 थ्व खँ न्यनाः चेलातय्सं अजू चायाः न्यन – “अयसा सुनां जक उद्धार काये फइ?”

26 इमिगु ख्वाल्य् स्वयाः वय्कलं धयादिल – “मनूतय्पाखें थथे जुइ फइ मखु, अयनं परमेश्वरं याये मफुगु छुं नं मदु।”

27 अले पत्रुसं धाल – “स्वयादिसैं, जिमिसं दुगु फुक्क त्वःताः छिगु ल्यूल्य् वयाच्चना। जिमित छु दइ लय?”

28 वय्कलं धयादिल – “जिं छिमित खःगु खँ धाये – मनूया काय् वयाः झःझः धाय्क जुजु जुइबलय् जिनापं जुयाच्चपिं छिपिं नं झिनिगु सिंहासनय् च्वने दइ। अले इस्राएलीया झिनिगु कुलयागु न्याय याइ।☆

29 जिगु निति छँबुं, दाजुकिजा, तताकेहें, मांबौ, कायम्ह्याय् त्वःतावःपिन्त व स्वयाः अप्वः दइ। अले अनन्त जीवन नं दइ।

30 तर न्हापा लाःपिं अप्वः यानाः लिपालाइ, अले लिपा लाःपिं न्हापा लाइ।”☆

20

दाखक्यबय् ज्या याइपिनिगु उखान

1 “स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं – छन्हू छम्ह मनु सुथ न्हापां थःगु दाखक्यबय् ज्या याकेत ज्यामि माः वन।

2 छगू दिनार ज्यालाबी धकाः वं ज्यामितयत् ज्या याके छवल।

3 “नौ बजे ति व हानं बजारय् वंबलय् वं ज्या मलुयाः अथें दनाच्चपिं मनूतयत् खन।

4 अले वं इमित धाल – ‘छिपिं नं जिगु दाखक्यबय् ज्या याः हूँ। जिं छिमित गाक्क ज्यालाबी।’

5 अले इपिं ज्या याः वन।

“अथे हे बाह बजे, तीन बजे ति नं व क्यब थुवालं मेपिं मनूतयत् ज्या याकेत हल।

6 हानं पाँच बजेपाखे बजारय् वंबलय् ज्या मलुयाः अथें दनाच्चपिं मनूतयत् खन। अले वं इमित धाल – ‘छिपिं थथे न्हिच्छि ज्या मदय्क थन छाया दनाच्चनागु?’

7 “इमिसं लिसः बिल – ‘जिमित सुनानं ज्या मब्यु।’

☆ 19:9 १९:९ मती ५:३२; १ कोर ७:१०-११ ☆ 19:18 १९:१८ प्रस २०:१३-१६; व्य ५:१७-२० ☆ 19:19 १९:१९ प्रस २०:१२; व्य ५:१६; लेवी १९:१८ ☆ 19:28 १९:२८ मती २५:३१; लूक २२:३० ☆ 19:30 १९:३० मती २०:१६; लूक १३:३०

“अयसा, छिपि नं जिगु दाखक्यबय् ज्या या: हुँ धका: वं इमित धाल।

8 “बहनी जुइका: दाखक्यबया थुवालं ज्यामि नाय:यात धाल – ‘ज्यामितयत् स:ता: दकलय् लिपा व:पिनिसं छसिकथं ज्याला ब्यु।’☆

9 पाँच बजे ज्यायाव:पि ज्यामित फुक्कसितं छगू छगू दिनार ज्याला बियाछवल।

10 दकलय् न्हापालाक ज्या या: व:पिनसं इमित अप्व: ज्यालाबी धका: मतिइ त:गु ख:। अयनं इमित नं उलि हे तुं ज्याला बिल।

11 ज्याला कया: इपि क्यबया थुवा:याथाय् वना: हा: वन।

12 ‘घौछि जक ज्या या:पि, थुमित नं, अले न्हिच्छि निभालय् क्वय्क ज्या यानापि, जिमित नं उलि हे ज्याला बियादिल’ धका: इमिसं दाखक्यबया थुवा:यात धाल।

13 “अले वं इमित धाल – ‘जिं छिमित अन्याय यानागु मद्दु। न्हिच्छियागु ज्याला द:सा गा: धका: छिमिसं हे ज्या या: वयागु मखु ला?

14 छिपि थ:गु ज्याला कया: हुँ। लिपा ज्या या:व:पिनत नं जि उलि हे बी मास्ति वल।

15 जिं थ:गु धिबा थ: य:महयसित बी मद्दु ला? जिं बिल धका: छिमि तं पिहां व: ला कि?’ ”

16 अले येशू धयादिल – “थुकथं न्हापा ला:पि लिपालाइ, लिपा ला:पि न्हापा लाइ।”☆

येशू थ: सीगु खँ स्वक: खुसि कनादीगु

मर्क १०:३२-३४; लूक १८:३१-३४

17 यरूशलेमपाखे झाया चंबलय् येशू झिनिम्ह चेलातयत् छखे ब्वना यंका: धयादिल।

18 “न्यँ, झीपिं यरूशलेमय् वनाचवनागु दु। अन मनूया काय्यात ज्वना: त:धपिं पुजाहारीत व शास्त्रीतयगु ल्हातय् ल:ल्हानाबी। इमिसं वयात स्याये हे मा: धका: धाइ।

19 अले वयात यहदीमखुपिनिगु ल्हातय् ल:ल्हानाबी। इमिसं वयात गिजय् याइ, कोर्रां दाइ, अले कूसय् यखवाया: स्याइ। स्वन्हु दयका: व हानं म्वाना वइ।”

जब्दिया कलातं येशूयात बिन्ति या:गु

मर्क १०:३५-४५; लूक २२:२४-२७

20 अबलय् हे जब्दिया कला: थ: निम्ह कायपिनत ब्वना: येशूयाथाय् वया: वय्क:यागु पालिइ भवपुया: छुं खँ पवन।

21 वय्कलं न्यनादिल – “छन्त छु माल?”

व मिसां धाल – “छि जुजु जुयादीबलय् जिमि थ्व निम्ह कायपि छिगु जवंखवं च्वनेदयेमा।”

22 वय्कलं वया कायपिनत धयादिल, “छिमिसं छु पवनाचवना धयागु थ:पिनसं हे मस्यु। छु जिं त्वनेत्यनागु दु:खयागु ख्वलां छिमिसं त्वने फु ला?”

इमिसं “फु” धका: लिस: बिल।

23 वय्कलं धयादिल – “त्वनेत ला छिमिसं नं जिं थें त्वनी। अयनं जिके सुयात नं जिगु जवंखवं तयेगु हक मद्दु। सुयात सुयात तयेगु धका: ला जिमि बा:नं क्व:छिना तयादी धुंकल।”

24 थ्व खँ न्यना: मेपि झिम्ह चेलात इपिं निम्ह दाजुकिजा लिसे तंम्वल।

25 अले वय्कलं इमित थ:थाय् स:ता: धयादिल – “छिमिसं सि हे स्यु नि – थ्व संसारय् शासन याइपिनसं मनूतयत् ल्हातय् काइ। अले इमि नाय:तयसं इमित थ: य:थें याना तइ।

26 छिमिगु दथुइ धा:सा थथे जुइ मखु। सुनां त:धं जुइ मास्ति वय्की व छिपि सकसियां च्य: जुइमा:।☆☆

27 अथे हे सुयां न्हापालाके मास्ति व:सा व ला छिमि फुक्कसियां दास जुइमा:।

28 मनूया काय्यनं सेवा याकेत मखु, बरु सेवा यायेत व यक्वसित मुक्ति बीत व सीत व:गु ख:।”

निम्ह कांपिनत लाय्कादीगु

मर्क १०:४६-५२; लूक १८:३५-४३

29 वय्क:पि यरीहोँ झा:बलय् यक्व हे मनूत वय्क:या ल्यूल्यु वन।

30 लँय् च्वनाचवंपिं निम्ह कांतयसं येशू झायाचवंगु दु धका: न्यना: थथे धका: हाला हल – “दाऊदया काय् प्रभु, जिमित दया यानादिसँ।”

31 मनूतयसं इमित हाले मते धका: ब्व:बिल।

अयनं इपिं इन जक तसकं हाला हल – “दाऊदया काय् प्रभु, जिमित दया यानादिसँ।”

32 वय्कलं दिना: इमित स:ता: न्यनादिल – “जिं छिमित छु याये माल?”

33 अले इमिसं धाल – “प्रभु, जिमिगु मिखा चाय्कादिसँ।”

34 माया वना: वय्कलं इमिगु मिखाय् थियादिल। थीकथं हे इमिसं मिखां खन। अले इपिं वय्क: नाप वन।

☆ 20:8 २०:८ लेवी १९:१३; व्य २४:१५ ☆ 20:16 २०:१६ मती १९:३०; मर्क १०:३१; लूक १३:३० ☆ 20:26 २०:२५-२६ लूक २२:२५-२६ ☆ 20:26 २०:२६ मती २३:११; लूक २२:२६

21

येशू यरूशलेमय् झाःगु

मर्क ११:१-११; लूक १९:२८-४०; यूह १२:१२-१९

- 1 वयकःपि यरूशलेमया सन्तीक लाःगु जैतून डाँडायगु बेथफागे धाःगु थासय् थ्यंकः झाःबलय् येशू निम्ह चेलायात थथे धयाः छवयादिल -
- 2 “छिपि न्ह्यःनेसं च्वंगु गामय् हूँ। अन छम्ह गधायात वया मचानापं चिनातःगु दइ। इमित फ्यनाः थन हजि।
- 3 छिमित सुनानं छुं धाल धाःसा छिमिसं - ‘प्रभुयात माला च्वन’ धकाः धा। अले इमिसं बिया हइ।”
- 4 अगमवक्तां धयाथकूगु थ्व खँ पूवनेत थथे जूगु खः -

5 “सियोनया मनूतय्त धा -

‘स्व, छिमि जुजु छिमिथाय् झायाच्वंगु दु।

वयकः क्वमिलुम्ह जुयाः गधा गयादिल,

गधाया मचा गयाः झायादीगु दु।” ☆

6 चेलातय्सं वनाः वयकलं धयादी थें तुं यात।

7 इमिसं गधा व गधाया मचायात हल, अले थथःगु गा गधाया म्हय लायाबिल। अले वयकः गधाया म्हय च्वनादिल।

8 यक्व मनूतय्सं थथःगु गा हयाः लँय लायाबिल। गुलिसिनं सिमायागु हः हयाः लायाबिल।

9 वयकःया ल्यूल्यू व न्ह्यः न्ह्यः वयाच्वंपि मनूत थथे धकाः हाल -

“होसन्ना, दाऊदया काय्,

प्रभुया नामं झाःम्ह धन्यम्ह खः।

स्वर्गय् च्वनादीम्ह परमेश्वरयात होसन्ना।” ☆

10 वयकः यरूशलेम थ्यंबलय् अन तसकं हे बयबय् जुल। मनूतय्सं - “थ्व मनू सु खः?” धयाजुल।

11 अले वयकःया ल्यूल्यू वःपि मनूतय्सं थथे धाल - “थ्व गालीलयागु नासरतं झाःम्ह अगमवक्ता येशू खः।”

बंजाःतय्त देगलं ख्यानाछवःगु

मर्क ११:१५-१९; लूक १९:४५-४८; यूह २:१३-२२

12 येशू देगलय् झायाः अन च्वनाः न्यायेगु व मीगु ज्या यानाच्वंपि फुक्कसितं ख्याना छवयादिल। धिबा ग्यलिपि सराफितय्गु टेबिल ग्वारा तुइकाबिल, सुकुभतु मीपिनिगु मेच फाता पुइकाबिल।

13 अले इमित धयादिल - “धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु - ‘जिगु छँ प्रार्थना यायेगु छँ खः।’ छिमिसं ला थुकियात खँ दाखुँतय्गु छँ धकाः यानाच्वन।” ☆

14 कांपि व लंग्रापि देगलय् वयकःयाथाय् वल। वयकलं इमित लायकादिल।

15 थथे अजू चायापुगु ज्या खनाः व मस्तय्सं देगलय् च्वनाः ततःसलं “होसन्ना, दाऊदया काय्” धकाः हाल।

थ्व न्यनाः तःधंपि पुजाहारीत व शास्त्रीत तमं मि जुल।

16 इमिसं वयकःयात धाल - “थ्व मस्तय्सं छु धयाच्वन, छिं मताः ला?”

वयकलं धयादिल - “जिं न्यनाच्वनागु दु। छु छिमिसं धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु थ्व खँ ब्वनागु मदु ला? ‘मस्त व ह्याउमस्तय्गु म्हुतुं थःत तःधंकादिल।’” ☆

17 अले वयकः इमित त्वःताः बेथानिया धाःगु गामय् झायाः अन हे चाहिलादिल।

यःमरिमायात सराः बियादीगु

मर्क ११:१२-१४, २०-२४

18 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां शहरय् लिहां झाया च्वंबलय् वयकःयात नयेपित्यात।

19 लँ सिथय्सं यःमरिमायात खनाः वयकः सिमा लिक्क झाल। हः सिबय् मेगु छुं हे मदुगुलि वयकलं व सिमायात थथे धयादिल - “आवंलि छंके गुबलें हे फल धयागु मसयेमा।” अबलय् हे व सिमा गना वन।

20 थ्व खनाः चेलातय्सं अजू चायाः न्यन - “धायेवं हे थ्व सिमा गथे गनावंगु?”

21 वयकलं धयादिल - “जिं छिमित खःगु खँ धाये - छिमिसं नं छुं हे संका मयासें विश्वास यात धाःसा जिं यःमरिमायात याना थें जक मखु, छिमिसं थ्व पहाडयात - ‘ल्यहँ दनाः समुद्रय् कुतुं हूँ’ धकाः धाल धासां अथे हे जुइ।” ☆

22 अले विश्वास यानाः प्रार्थनाय् न्ह्यागु फवसां छिमित दइ।”

येश्यात सुनां अधिकार बियातल धकाः न्यंगु

मर्क ११:२७-३३; लूक २०:१-८

23 येशू देगल्य झायाः स्यनेकने यानाच्चनादीबलय् तःधंपि पुजाहारीत व थकालिपिन्सं वयाः वय्कःयात थथे धकाः न्यन – “छि थथे यानादीत गनं अधिकार कयादिया? अले छितः थ्व अधिकार सुनां बिल?”

24 वय्कलं लिसः बियादिल – “जिं नं छिकपिन्के छगू खँ न्यने, छिकपिन्सं लिसः बिल धाःसा जितः सुनां थ्व अधिकार बियाहःगु खः धकाः छिकपिन्त धाये –

25 बाप्तिस्मा बीगु अधिकार यूहन्नां सुयापाखें काल? स्वर्गपाखें ला कि मनूतयपाखें?”

थ्व न्यनाः इमि थःथवय् थथे खँ जुल – “स्वर्गपाखें काःगु’ धाल कि वं झीत ‘अय्सा, छिमिसं वयात छाया विश्वास मयानागु लय?’ धकाः धाइ।

26 ‘मनूतयपाखें काःगु’ धाल कि मनूतयसं झीत स्याइ, छायाधाःसा फुक्कसिनं यूहन्नायात अगमवक्ता धकाः मानय् यानातःगु दु।”

27 उकिं इमिसं वय्कःयात थथे लिसः बिल – “जिमिसं मस्यु।”

वय्कलं धयादिल – “अय्सा जिं नं छिकपिन्त थ्व ज्या यायेत जितः सुनां अधिकार बियाहःगु खः धकाः धाये मखु।”

निम्ह काययागु उखान

28 “थ्व उखानय् छिकपिनिगु छु बिचाः दु? छम्ह मनूया निम्ह काय् दु। वं तःधिकःम्ह काय्यात वनाः थथे धाल – ‘बाबु, थौं छं दाखक्यबय् वनाः ज्या या।’

29 वं बौम्हयसित ‘जि वने मखु’ धकाः लिसः बिल। लिपा हानं पस्ताय् चायाः ज्या याः वन।

30 चिधिकःम्ह काय्यात वनाः नं बौम्हं अथे हे धाल। वं लिसः बिल – ‘दय्, जि वने,’ अय्न् वनेत धाःसा मवं।

31 “थुपि निम्ह कायपि मध्ये सुनां बौम्हयसिगु खँ न्यन?”

इमिसं लिसः बिल – “तःधिकःम्ह काय्म्हं।”

अले वय्कलं धयादिल – “जिं छिकपिन्त खःगु खँ धाये – कर काइपि व वेश्यात छिकपि स्वयाः न्हापालाक परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वनी।

32 भिंगु व धात्थेंगु लैपु क्यनेत बाप्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना छिकपिन्थाय् वल, अय्न् छिकपिन्सं वयागु खँ न्यनामदी। बरु कर काइपि मनूतयसं व वेश्यातयसं वयागु खँय् विश्वास यात। इमिसं याःगु फुक्कं खंकं नं छिकपिन्सं पश्चाताप मयात धाःसा अले वयात विश्वास यानामदी।”☆

मभिंपि म्हायतयगु उखान

मर्क १२:१-१२; लूक २०:९-१९

33 येशू इमित धयादिल – “मेगु छगू उखान नं न्यनादिसँ – छम्ह तःसिं दु। वं थःगु क्यबय् दाख पित। अले प्यखें वालं चिनाबिल। वं अन दाख तिसीगु साः नं तयाबिल। अले क्यबय् स्वयेत छगू बल्चा नं दय्का थकल। क्यब म्हायतयत् त्वःताः व मेगु देशय् वन।”☆

34 दाख खायेगु इलय् वं थःगु भागय् वःगु दाख कायेत च्यःतयत् म्हायथाय् छवल।

35 म्हायन् वया च्यःतयत् ज्वनाः छम्हायसित दाल, छम्हायसित स्याना हे बिल, अले छम्हायसित ल्वहँतं कयकल।

36 तःसिनं हानं न्हापा स्वयाः यक्व च्यःतयत् म्हायथाय् छवयाहल। म्हायन् इमित नं अथे हे यानाछवल।

37 “वं लिपा थः हे काय्यात म्हायथाय् छवयाहल। ‘जिम्ह काय्यात ला हनाबना तइ’ धकाः वं मतिइ तःगु खः।

38 “तःसिया काय् हे वःगु खनाः म्हायतयसं थःथवय् धाल, ‘थ्व ला तःसिया काय् खः, थ्वयात स्यानाः फुक्क धनसम्पत्ति झीगु यायेनु।’

39 अले काय्म्हायसित ज्वनाः दाखक्यबं पिने यंकाः स्यानाबिल।”

40 अले वय्कलं इमिके न्यनादिल – “आः तःसिनं वयाः व म्हायतयत् छु याइ?”

41 इमिसं लिसः बिल – “वं वयाः मभिंपि म्हायतयत् स्यानाछवइ। अले इलय् इलय् तःसिं पुले हइपि म्हायतयत् क्यब ज्याके बी।”

42 वय्कलं हानं धयादिल – “धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु छिकपिन्सं ब्वनादियागु मदु ला?”

“दकःमितयसं ज्यालगय् मज्गु धकाः

धाःगु ल्वहँ हे मू ल्वहँ जुल।

परमेश्वरं हे थथे यानादीगु खः।

झीसं स्वयेबलय् थ्व तसकं अजू चायापु।” ☆

43 “उकिं जिं छिकपिन्त धाये – परमेश्वरयागु राज्य छिकपिनिगु ल्हातं लिफ्यानाः परमेश्वरयागु ज्या बांलाक याइपि मनूतयत् बियादी।

44 व ल्वहँतय् दःपि कुचा कुचा दली। अले व ल्वहँ कुतुं वयाः सुयात लाइ, व धू जुइ।”

45 वय्कलं कनादीगु थ्व उखान न्यनाः तःधंपि पुजाहारीत व फरिसीतयसं इमित हे धयाकाः धयादीगु खः धकाः थुइका काल।

46 उकिं इमिसं वय्कःयात ज्वनेत स्वल। अय्न् मनूत खनाः ग्यानाः इमिसं ज्वने मछाः, छायाधाःसा मनूतयसं वय्कःयात अगमवक्ता खः धकाः मानय् यानातःगु दु।

22

ब्याहा भवय्यागु उखान

लूक १४:१५-२४

- 1 येशू हानं मनूतयत् उखान छुना: थथे धयादिल।
- 2 “स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं – छक: छम्ह जुजुं थ: काययागु ब्याहाया भवय् स:तल।
- 3 जुजुं थ: दासतयत् पाहां ब्वना त:पिं मनूतयत् स:तके छवल। इमिसं धा:सा वये मास्ति मवयक्कू।
- 4 “उकिं वं हानं मेपिं दासतयत् थथे धया छवल – ‘पाहांतयत् वना: थथे धयाब्यु। नयेगु ई जुल। नसाज्वलं फुक्कं बुइ धुंकल। भवय् झा:सां जिल।’
- 5 अयनं पाहां ब्वना त:पिंसं वास्ता हे मयासें थथ:गु ज्याय् वन। गुम्हं थ:गु बुँइ वन, गुम्हं थ:गु पसलय् वन।
- 6 गुलिसिनं ला जुजुया दासतयत् ज्वना: दाया: स्याना हे बिल।
- 7 “जुजुं तमं मि जुया: सिपाइँतयत् छवया: व ज्ञानमारातयत् स्याकल। अले इमिगु शहर नं छवय्काबिल।
- 8 जुजुं थ: दासतयत् स:ता: थथे धाल – ‘भवय् ज्वलं ला ज्वरय् जुयाच्चंगु दु। जिं स:ता तइपिं पाहांत धा:सा थ्व भवय् नयेत मत्व:पिं जुयाच्चन खनी।’
- 9 उकिं छिमिसं आ: मूलँय् व पेकालँय् वना: ध्वदुक्कसित भवय् ब्वना हजि।’
- 10 अले इमिसं मूलँय् व पेकालँय् वना: ध्वदुक्क त:धंपिं, चिधंपिं, भिंपिं, मभिंपिं फुक्कसित ब्वना हल। थुकथं भवय् छँ पाहांतय्सं जाल।”
- 11 “अले जुजु भवय् व:पिन्त स्व: वल। जुजुं बांला:गु वसतं पुना मत:म्ह छम्ह मनूयात खन।
- 12 जुजुं वयात न्यन – ‘छ थथे बांला:गु वसतं मपुंके थन गथे याना: दुहां वया?’ व मनुखं छुं हे धाये मफुत।
- 13 अले जुजुं थ: च्य:तयत् थथे धका: धाल – ‘थ्व मनूयात ल्हा:तुति चिना: पिने खिउँथाय् वान्छवया ब्यु। अन हे ख्व जक ख्वया: वा न्ह्याच्चनी।’ ”☆
- 14 अले येशू धयादिल – “स:तात:पिं यक्व दइ, अयनं ल्यइपिं कम हे जक दइ।”

कर पुलेगु खँ

मर्क १२:१३-१७; लूक २०:२०-२६

- 15 फरिसीतयसं वना: येशूयात वय्क:या खँय् हे ज्वनेगु ग्वसा: ग्वल।
- 16 इमिसं थ: चेलातयत् हेरोदया मनूत नाप वय्क:याथाय् छवल। इमिसं वना: वय्क:यात थथे धाल – “गुरु, छि धाथे भिंम्ह मनू ख:। छिं मनूतयत् परमेश्वरयागु भिंगु लँपु जक क्यनादी। मनूतयसं धाइ ल्हाइगु खँय् छिं च्यूता: तयामदी, छायाधा:सा छिं ख्वा: स्वया: खँ ल्हानामदी।
- 17 छता खँ धयादिसँ, कैसरयात झीसं कर पुले ज्यू ला कि मज्यु?”
- 18 वय्कलं इमिगु मभिगु बिचा: थुइका: धयादिल – “अय् निपा: ख्वा:पा: दुपिं, छिमिसं जित: थुकथं छाया ज्वंकेत स्वयागु?”
- 19 छिमिसं कर पुलेत तयात:गु धिबा जित: क्यँ सा।” इमिसं धिबा हया: वय्क:यात क्यन।
- 20 वय्कलं इमिके न्यनादिल – “थुकी सुयागु ख्वा: व नां कियात:गु दु?”
- 21 इमिसं “कैसरयागु” धका: लिस: बिल।
- अले वय्कलं धयादिल – “अयसा कैसरयागु कैसरयात हे ब्यु, परमेश्वरयागु परमेश्वरयात हे ब्यु।”
- 22 थ्व न्यना: इपिं छक्क जुल। अले वय्क:यात त्व:ता: थथ:गु लँय् वन।

सीपिं म्वाना वइ ला कि वइ मखु?

मर्क १२:१८-२७; लूक २०:२७-४०

- 23 उखुन्हु हे सिना: म्वाना वइगु खँय् विश्वास मयाइपिं सदुकीतयसं वया: येशूयाके थथे धका: न्यन –☆
- 24 “गुरुजु, सुं मनू मस्त मदयक्क सिनावन धा:सा वया हे किजां थ: तता:जुयात कला: तया: दाजुम्हयसिगु नितिं मस्त दयकेमा: धका: मोशां च्वया थक्कूगु दु।”☆
- 25 धाय्, न्हयम्ह दाजुकिजापि दु। त:धिक:म्ह दाजुम्ह ब्याहा याना: मस्त मदयक्क सिनावन। अले दातिम्ह किजां तता:जुम्हयसित कला: तल।
- 26 दातिम्ह नं मस्त मदयक्क हे सिनावन। थुकथं हे वयां क्वय्यापिं नं न्हयम्हं सिनावन।
- 27 लिपा व मिसा नं सित।
- 28 आ: धयादिसँ, सीपिं म्वाना वइबलय् व मिसा सुया कला: जुइ? छायाधा:सा इपिं न्हयम्हयसिनं वयात कला: त:गु दु।”
- 29 वय्कलं इमित धयादिल – “छिकपिन्सं टुंकाच्चन, छायाधा:सा छिकपिन्सं धर्मशास्त्रयागु खँ व परमेश्वरयागु शक्ति हे थुइकामदीनि।
- 30 सीपिं मनूत म्वाना वइबलय् इपिं स्वर्गदूतत थें जुइ। सुयागु ब्याहा नं जुइ मखु, सुयातं बिया नं छवइ मखु।
- 31 “सीपिं म्वाना वइगु खँय् परमेश्वरं धयादीगु खँ छिकपिन्सं ब्वनादियागु मदु ला?”
- 32 “जि अब्राहामया, इसहाकया व याकूबया परमेश्वर ख:।” थुकियागु अर्थ वय्क: सीपिनि परमेश्वर मखु, बरु म्वा:पिनि परमेश्वर ख:।”☆

33 वयक्कःयागु खँ न्यनाः फुक्कं छक्क जुल।

दक्वसिबय् तःधंगु आज्ञा

मर्क १२:२८-३४; लूक १०:२५-२८

34 येशू सदुकीतयत् नवाये मफय्क लिसः बियादीगु खँ न्यनाः फरिसीत वयक्कःयाथाय् वल।

35 इमिगु पुचलय् च्वंम्ह छम्ह शास्त्री वयक्कःयात ज्वनेत थथे धकाः न्यन -☆

36 “गुरुजु, व्यवस्थाय् दकलय् तःधंगु आज्ञा छु खः?”

37 वयक्कलं लिसः बियादिल - “परमप्रभु इी परमेश्वरयात दुनुगलनिसें माया या, थःगु प्राण बियाः तकं माया या, अले थःगु मननिसें माया या।”☆

38 दकलय् तःधंगु व न्हापांगु आज्ञा थ्व हे खः।

39 निगूगु तःधंगु आज्ञा थ्व खः - थः जःलाखःलायात थःत थें माया या।☆

40 व्यवस्था व अगमवक्तातय्सं स्यना थकूगु फुक्क खँ थ्व हे निगू आज्ञाया दुने लाः।”

मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट सु खः?

मर्क १२:३५-३७; लूक २०:४१-४४

41 फरिसीत छथाय् मुनाच्चंबलय् येशू इमित थथे धकाः न्यनादिल -

42 “छिकपिन्सं स्वयेबलय् - मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट सु खः धयाच्चनादिया? व सुया काय् खः?”

“दाऊदया काय्” धकाः इमिसं लिसः बिल।

43 वयक्कलं धयादिल - “अयसा परमेश्वरयागु आत्मां दाऊदयात वयक्कःयात ‘प्रभु’ धकाः छाय् धायकूगु लय? दाऊदं थथे धाःगु दु -

44 “ ‘परमप्रभुं जिमि प्रभुयात धयादिल,
“छं शत्रुतयत् छंगु पालि तःले मततले
छ जिगु जवय् च्वँ।” ’☆

45 “दाऊदं हे अथे वयक्कःयात ‘प्रभु’ धकाः धाल धाःसा वयक्कः गथे यानाः दाऊदया काय् जुइ फइ?”

46 थ्व खँयागु लिसः सुनानं बी मफुत। उखुन्हनिसें वयक्कःयाके सुनानं हे छुं हे न्यनेगु आँट याये मछाल।

23

शास्त्रीत व फरिसीत खनाः होश या

मर्क १२:३८-३९; लूक ११:४३, ४६; २०:४५-४७

1 येशू अन च्वपिं ग्वाः ग्वाः मनूतयत् व चेलातयत् धयादिल -

2 “शास्त्रीत व फरिसीत मोशायागु व्यवस्था थुइका बीपिं मनूत खः।

3 उकिं छिमिसं इमिसं धाःथें या। अथेसां इमिसं याःयाः थें धाःसा याये मते, छाय्धाःसा इमिसं थःम्हं धाःथें याना मजू।

4 इमिसं मेपिन्त धाःसा इयातुगु इयातुगु कु क्वबिकी, थःपिन्सं धाःसा थी तक नं मखु।

5 “इमिसं न्हागु ज्यां मनूतयत् क्यनेत जक याइ। इमिसं व्यवस्थायागु खँपुयात चिनाः गुलि फत तःधं यानाः थःगु लप्पाय् व कपालय् चिना जुइ। अले थःगु वसतय् ताःहाकय्क फुर्का तया जुइ।”☆

6 भ्वजय् नं इपिं च्वय् च्वना जुइ। अले धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् इपिं न्ह्यःने च्वनेगु स्वइ।

7 बजारय् वनीबलय् मेपिन्सं ज्वजलपा याका जुइत स्वइ, अले इमि मनूतय्सं थःत ‘गुरु’ धाय्का जुइ मास्ति वः।

8 “छिपिं धाःसा थःत ‘गुरु’ धाय्का जुइ मते, छाय्धाःसा छिपिं फुक्कं दाजुकिजापिं खः, छिमि छम्ह हे जक गुरु दु।

9 अथे हे छिपिं सुनानं थ्व पृथ्वीइ सुयातं ‘बाः’ धाये मते, छाय्धाःसा छिमि छम्ह हे जक बाः स्वर्गय् दी।

10 अथे हे छिपिं सुनानं थःत नायः धायेका जुइ मते, छाय्धाःसा छिमि छम्ह हे जक नायः ख्रीष्ट दु।

11 छिमिगु पुचलय् दक्वसिबय् तःधंम्ह सु खः, व छिमि फुक्कसियां च्यः जुइमाः।☆

12 सुनां थःत थःम्हं तःधंकी व चिधंनी। अले सुनां थःत थःम्हं चिधं ताय्की व तःधंनी।”☆

निपाः ख्वाःपाः दुपिन्त ब्वः बियादीगु

मर्क १२:४०; लूक ११:३९-५२; २०:४७

- 13 “शास्त्रीत व फरिसीत, छिमित धिक्कार दु। छिपि निपा: ख्वा:पा: दुपि ख:, छायाधा:सा छिमिसं मनूतयत् दुहां वने हे मफय्क स्वर्गया राज्ययागु लुखा तिनाब्यगु दु। छिपि न थ:पि हे दुहां वनी, न दुहां वनीपिन्त हे दुख्खइ।
- 14 शास्त्रीत व फरिसीत, छिमित धिक्कार दु। छिपि निपा: ख्वा:पा: दुपि ख:, छायाधा:सा छिमिसं भा:त मदुपि मिसातयगु छँ लुतय् यानाच्वंगु दु। अय्त्नं छिमिसं मनूतयत् क्यनेत ता:हाकय्क प्रार्थना याना जुइ। उकिं छिमित मेपिन्त स्वया: अप्व: सजॉय बी।
- 15 “शास्त्रीत व फरिसीत, छिमित धिक्कार दु। छिपि निपा: ख्वा:पा: दुपि ख:, छायाधा:सा छिपि छम्ह मनूयात यहदी यायेत समुद्रं समुद्रं जुया: दे दे चा:हिला जुइ। अले सुं मनू यहदी जुल धा:सा छिमिसं वयात थ: स्वया: निदुगं अप्व: नरकय् लाकी।
- 16 “अय् कांपि न्ह्यलुवा:त, छिमित धिक्कार दु। छिमिसं देग: थिया: पाफयां छुं जुइ मखु, देग:यागु लुं थिया: पाफसा जक खँ क्व:जी धका: स्यना जुल।
- 17 अय् मूर्ख व कांत, लुं त:धं ला कि लुंयात च्वख याइगु देग: त:धं?
- 18 हानं छिमिसं बलि बीगु थाय् थिया: पाफयां छुं जुइ मखु, अन छायात:गु थिया: पाफसा जक खँ क्व:जी धका: स्यना जुल।
- 19 अय् कांपि मनूत, छायेह:गु त:धं ला कि छायेह:गु च्वख याइगु बलि बीगु थाय् त:धं?
- 20 बलि बीगु थाय् थिया: पाफम्हयसिनं अन दुगुनापं फुक्क थिया: पाफ:गु जुइ।
- 21 अथे हे देग: थिया: पाफम्हयसिनं देगलय् च्वंम्ह परमेश्वरयात थिया: पाफ:गु जुइ।
- 22 स्वर्गयागु नामय् पाफम्हयसिनं स्वर्गयागु सिंहासन व थुकी च्वनादीम्ह परमेश्वरयागु नामय् पाफ:गु जुइ।*
- 23 “शास्त्री व फरिसीत, छिमित धिक्कार दु। छिपि निपा: ख्वा:पा: दुपि ख:, छायाधा:सा छिमिसं नव:घॉय्, सौप व जीया झिब्वय् छव्व परमेश्वरयात छाये हइ। अथेसां छिमिसं न्याय, दया व विश्वास थें ज्या:गु व्यवस्थाया मू खँय् च्यूता: मत:। छिमिसं थ्व नं मत्व:ते मा:गु ख:।*
- 24 अय् कांपि न्ह्यलुवा:त, छिमिसं झा:पतियात लिकया: वांछवइ। उँटयात धा:सा नुना हे छवइ।
- 25 “शास्त्री व फरिसीत, छिमित धिक्कार दु। छिपि निपा: ख्वा:पा: दुपि ख:, छायाधा:सा छिमिसं थ:पिन्त पिनें पिनें जक भु व ख्वला सिले थें यचुका जुइ। दुने धा:सा छिमिसं लाक्व पाक्व यायेगु, कर्पिन्त लुतय् यायेगु याना जुइ।
- 26 अय् कांपि फरिसीत, न्हापां भु व ख्वलाया दुने निं बांलाक स्यू। अले तिनि पिनें नं यचुकी।
- 27 “शास्त्री व फरिसीत, छिमित धिक्कार दु। छिपि निपा: ख्वा:पा: दुपि ख:, छायाधा:सा छिपि पिने ला सख्वा: पानात:गु चिहान थें बांला:। दुने धा:सा छिपि ध्वगीगु कँलाय् व नव:गुलि जक जा:।*
- 28 अथे हे पिने छिपि धर्मी जुया जुइ, दुने धा:सा छिमिसं मभिगु ज्याखँ व अत्याचार यानाच्वंगु दु।”

लिपा शास्त्रीत व फरिसीतयत् सजॉय जुइ
लूक ११:४७-५१

- 29 “शास्त्री व फरिसीत, छिमित धिक्कार दु। छिपि निपा: ख्वा:पा: दुपि ख:, छायाधा:सा छिमिसं अगमवक्तातय्गु चिहान बाबांलाक दय्की। अले धर्मी मनूतयगु चिहानयात समा: याना तइ।
- 30 अले धयाजुइ – “जिमि तापा:बाज्यापिनिगु पालय् जिपि दुगु ज्सा इमिसं थें जिमिसं अगमवक्तातयत् स्याये मखुगु।”
- 31 “छिमिसं थुकथं ‘जिपि अगमवक्तातयत् स्या:पिनि सन्तान ख:’ धका: थ:पिन्सं हे साक्षी बिल।
- 32 आ: छिमिसं हे छिमि तापा:बाज्यापिन्सं छुना: त्व:तात:गु पापयागु ज्या पूर्वकि।
- 33 अय् सर्पत, अय् बिख दुम्ह सर्पया सन्तान, छिपि गुकथं नरकयागु मिं बचय् जुइ फइ?*
- 34 “उकिं जिं अगमवक्तात, बुद्धिमानत व शास्त्रीतयत् छिमिथाय् छवयाहये। थुपि गुलिसितं ला छिमिसं स्याइ, गुलिसितं कूसय् यख्खाइ, गुलिसितं धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् यना: कोरां दाइ, गुलिसितं थाय् थासय् वना: हे दु:खकष्ट बी।
- 35 छिमिसं पृथ्वीइ दोष मदय्कं स्या:पिं फुक्कसिगु हियागु दोष छिमित लाइ। धर्मीम्ह हाबिलानिसें बैरेक्याहया काय् जकरिया तक, गुम्हय्सित छिमिसं देग: व होमबलिया वेदीया दथुइ स्या:गु ख:।*
- 36 जिं छिमित ख:गु खँ धाये – थ्व फुक्क सजॉय आ:यापि मनूतय्त्सं हे फयेमाली।”

यस्शलेम खना: नुग: मछिकादीगु
लूक १३:३४-३५

- 37 “हे यस्शलेमय् च्वपिं मनूत, छिमिसं अगमवक्तातयत् स्याना छवल, अले परमेश्वरं छवयाहयादीपिं दूततयत् ल्वहँतं कय्का छवल। जिं छिमित माखां थ: खाचातयत् त्वपुया त: थें गुलि बचय् यायेत स्वये धुन। अय्त्नं छिपि मानय् मजू।
- 38 आवांनिसें छिमिगु छँ छिमित हे त्व:ताथके।*
- 39 जिं छिमित धाये – आवांलि छिमिसं प्रभुया नामं झा:म्हय्सित त:मधंकुतले जित: खनी मखु।”*

* 23:22 २३:२२ यशै ६६:१, मती ५:३४ * 23:23 २३:२३ लेवी २७:३० * 23:27 २३:२७ प्रे २३:३ * 23:33 २३:३३ मती ३:७; १२:३४; लूक ३:७ * 23:35 २३:३५
उत ४:६; २ इति २४:२०-२१ * 23:38 २३:३८ यर २२:५ * 23:39 २३:३९ भज ११:८:२६

24

दुःखकष्ट जुइतिनिगु खँ

मर्क १३:१-१३; लूक २१:५-१९

- 1 येशू देगलं पिहां वया: अनं झायेत्यंबलय् चेलातयसं वयकःया सत्तीक वया: अन च्वंगु देगःत क्यन।
- 2 अले वयकलं धयादिल – “बांलाक स्वयाच्वँ। जिं छिमित खःगु खँ धाये – थ्व फुक्क दुना वना: ल्वहं छगः नं दइ मखुत।”
- 3 येशू जैतून डाँडाय् फ्यतुना च्वनादीबलय् चेलातयसं सुतुक्क वया: धाल – “छिं धयादी थें गुबलय् जुइ? अले छिं झायादीगु व संसार नाश जुया वनीगु खँ जिमिसं गथे याना सीकेगु?”
- 4 वयकलं धयादिल – “होशयानाच्वँ, सुनानं छिमिगु मिखाय् धुलं छ्वाके मफयेमा।
- 5 छायाधा:सा यक्व हे मन्तयसं वया: – ‘जि मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः’ धका: छिमिगु मिखाय् धुलं छ्वाकेत स्वइ।
- 6 छिमिसं जवंखवं तसकं ल्वापु जूगु व ल्वापुया सः ताइ। अयसां छिपिं ग्याये मते, छायाधा:सा थथे ला जुइ हे मा:। अयनं थथे जुइवं तुं संसार नाश जुयावनी मखु।
- 7 देश देशयापिनि दथुइ ल्वापु जुइ। राज्य राज्यया दथुइ ल्वापु जुइ। थाय् थासय् अनिकाल जुइ, अले भवखाय् ब्वइ।
- 8 थ्व ला दुःखकष्टयागु छुमां जक खः।”
- 9 “उबलय् मन्तयसं छिमित ज्वना: सजाँय बीकी, अले छिमित स्यानाछवइ। थथे जिगु नामं याना: छिमित सकसिनं हेला याइ।☆
- 10 उबलय् तःम्हयसिनं हे जितः विश्वास यायेगु त्वःताछवइ। छम्हं मेम्हयसित धोखा बी, थःथवय् हेला याना जुइ।
- 11 अले फताहा अगमवक्तात यक्वसिनं वया: तःम्हयसित हे झंगःलाना थकी।
- 12 प्यखें मभिगु मभिगु ज्याखँ जक अप्वः जुया वइ, अले मन्तयसं माया यायेगु नं त्वःताछवइ।
- 13 लिपा तक क्वातुक विश्वास याना: सह यानाच्वंम्ह धा:सा बचय् जुइ।☆
- 14 परमेश्वरयागु राज्ययागु भिगु खँ संसारय् न्यकभनं न्यके धुका: थ्व संसार नाश जुयावनी।”

यस्सालेम नाश जुइतिनि

मर्क १३:१४-२३; लूक २१:२०-२४

- 15 “अगमवक्ता दानिएलं पवित्रगु थासय् घच्चायापुगु व ग्यानापुगु ज्या जुइ धयाथक्गु खँ छिमिसं स्वये दइ।” (थ्व खँ ब्वंम्हयसिनं थुइमा)☆
- 16 “उबलय् यहूदियाय् च्वनाच्वंपि पहाडय् बिस्सुं वनेमाली।
- 17 कःसिइ च्वनाच्वंपिन्सं थःगु मालसामान कायेत तकं क्वहां वने लाइ मखु।
- 18 बुँइ ज्या याना च्वंपिन्सं थःगु वसः कायेत तकं छँ वने लाइ मखु।☆
- 19 प्वाथय् दुपिं व दुस्त्वंम्ह मचा दुपिं मिसातयत् तसकं सास्ती जुइ।
- 20 चिकुलाबलय् व विश्रामबार खुन्हु थथे मजुइमा धका: परमेश्वरयात प्रार्थना याना च्वँ।
- 21 उबलय् तसकं सास्ती जुइ। सृष्टि जूबलय् निसैं आ: तकं थपायसकं सास्ती जूगु मदुनि। अले लिपा नं गुबसं जुइ मखु।☆
- 22 परमेश्वरं व ईयात चिहाकय्का मदीसा सं हे बचय् जुइ मखु। वयकलं थःम्हं ल्ययातःपि मन्तयगु निति व ईयात चिहाकय्कादी।”
- 23 “उबलय् सुनानं ‘मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट थन दु, अन दु’ धका: धाल धायेवं छिमिसं पत्या: याये मते।
- 24 छायाधा:सा उबलय् फताहा ख्रीष्टत व फताहा अगमवक्तात खनेदयकः वइ। इमिसं फतिफतले परमेश्वरं ल्ययातःपि मन्तयत् झंगःलायेत ततःधंगु चिं व अजू चायापुगु ज्या यानाक्यनी।
- 25 स्व, थथे जुइतिनि धका: जिं छिमित न्हापां हे धयाबियागु दु।”
- 26 “मन्तयसं छिमित ‘मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट मरुभूमिइ झायाच्वंगु दु’ धका: धा: वःसां छिपिं अन वने मते। इमिसं ‘वयकः ला क्वथाय् दुने दु’ धका: धा:सां छिमिसं पत्या: याये मते।
- 27 छायाधा:सा पुर्वय् हावलासा त्वइबलय् पच्छिमय् थ्यंक खने दइ थें मनूया काय् वइबलय् नं फुक्कसिनं खनी।☆
- 28 गन सीम्ह दु अन गिद्ध नं मुं वइ।”☆

मनूया काय् झाइबलय् थथे जुइ

मर्क १३:२४-२७; लूक २१:२५-२८

29 “थथे दुःखकष्ट जुइ धुनेवं

“सूर्य खिउँया वनी,
तिमिला बुलुयावनी,
अले आकाशय् च्वंगु नगुत

कुतुं वनी,
थथे आकाशय् च्वंगु
शक्ति खाइ।'☆

30 “थुलि जुइ धुंका: आकाशय् मनूया काय् वइगु चिं खने दइ। अले मनूया काय्यात तःधंगु शक्ति ज्वना: झःझः धाय्क सुपौंचय् वयाच्वंगु खनी। थ्व खना: संसारय् च्वंपिं फुक्क कुलयापिं मनूत हॉय्हॉय् ख्वइ।☆

31 अले तुरहीया सःलिसें मनूया काय्यं स्वर्गदूततयत्त पृथ्वीया प्यखें छवइ। इमिसं परमेश्वरं ल्ययातःपिन्त मुंका हइ।

यःमरिमायागु उखान

मर्क १३:२८-३१; लूक २१:२९-३३

32 “यःमरिमापाखें छिमिसं छता खें सीकि। थुकी चुलि जायावल कि वर्षां वल धका: छिमिसं सीका काइ।

33 थुकथं जिं धया थें जुयावल कि छिमिसं मनूया काय् वइन धका: सीकि।

34 जिं छिमित खःगु खें धाये – आःयापिं मनूत सिनावने न्ह्यः हे जिं धया थें जुइ।

35 आकाश व पृथ्वी मदयावनी, अय्यं जिगु वचन मदयावनी मखु।

थथे गुबलय् जुइ धका: सुनानं सी मखु

मर्क १३:३२-३७; लूक १७:२६-३०; १७:३४-३६

36 “थथे गुबलय्, अले गुखुन्हु जुइ धका: सुनानं मस्यु। स्वर्गय् च्वंपिं स्वर्गदूततय्यसं व परमेश्वरया काय्यं नं थ्व खें मस्यु। परमेश्वर बाःनं जक स्यु।

37 “नोआयागु पालय् गथे जूगु खः मनूया काय् वइबलय् नं अथे हे जुइ।☆

38 लखं जाये न्ह्यः तर्कं मनूतय्यसं नयेत्वने यानाच्वन, ब्याहा यायेगु व बिया छवयेगु यानाच्वन। नोआ लःजहाजय् मच्वंतले इमिसं थथे यानाच्वन।

39 लखं चुइके मयंतले ला इमिसं छुं हे बिचाः मयाः। मनूया काय् वइबलय् नं अथे हे जुइ।☆

40 “बुँइ ज्या यानाच्वंपिं निम्ह मनूत मध्ये छम्हयसित यंकी, मेम्हयसित त्वःताथकी।

41 घः क्यला च्वंपिं निम्ह मिसात मध्ये छम्हयसित यंकी, मेम्हयसित त्वःताथकी।

42 “उकिं होशयानाच्वँ, छायाधाःसा छिमिसं छिमि प्रभु गुबलय् वइ धका: मस्यु।

43 छिमिसं सि हे स्यु – थःगु छेंय् खुं वइगु खें सिल कि छें थुवाः चच्छिं मघसे पियाच्वनी। अले खुं खुया यने फइ मखु।

44 उकिं छिमिसं नं होशयानाच्वँ, छायाधाःसा छिमिसं मतिइ हे मतःबलय् मनूया काय् वइ।☆

भिंम्ह व मभिंम्ह च्यः

लूक १२:४१-४८

45 “भिंम्ह व विश्वास याये बहःम्ह च्यः सु जुइ? सुयात वया मालिकं मेपिं च्यःतयत्त ठीक ठीक इलय् नके त्वंकेगु ज्या बियाः इमि नायः याना तइ, व हे जुइ।

46 वं अथे ज्या यानाच्वंगु खनाः मालिकं वयात गुलि स्याबास बी।

47 जिं छिमित खःगु खें धाये – वया मालिकं वयात थःगु सर्वय तर्कं लःल्हाना तइ।

48 मभिंम्ह जुल धाःसा वं – ‘जिमि मालिक तःन्हु लिपातिनि वइ’ धकाः मतिइ तयाः

49 अय्लाःगुलुत नाप नयेत्वने यानाः मेपिं च्यःतयत्त दाया जुइ।

50 छन्हु वं मतिइ हे मखंबलय् वया मालिकं आकाझाकां थ्यंकाः वयाः

51 वयात स्यानाः निपाः ख्वाःपाः दुपिं च्वनी थाय् वांछवइ। अन हे इपिं ख्व जक ख्वयाः वा न्ह्यायाः च्वनेमाली।

25

झिम्ह ल्यासेतय्गु उखान

1 “स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं। झिम्ह ल्यासेत जिलाजं नापलायेत थथःगु मत ज्वनावन।☆

2 थुपिं झिम्हय् न्याम्ह ज्ञां दुपिं व न्याम्ह ज्ञां मदुपिं लानाच्वन।

3 ज्ञां मदुपिं न्याम्हयसिनं मत ला च्याका यंकल, चिकं धाःसा ज्वना मवं।

4 ज्ञां दुपिं न्याम्हयसिनं मत च्याकाः यंकल, अले थथःगु थलय् चिकं नं ज्वनावन।

5 जिलाजं वये लिबाकूगुलि इमि न्ह्यः वल।

6 “बाचा जाःबलय् इमिसं ‘जिलाजं थ्यंकाः वल, नापालाः वा’ धकाः धयाहःगु सः ताल।

☆ 24:29 २४:२९ यशै १३:१०; ३४:४; इज ३२:७; योए २:१०-३१; ३:१५; प्रका ६:१२-१३ ☆ 24:30 २४:३० दान ७:१३; जक १२:१०-१४; प्रका १:७ ☆ 24:37 २४:३७ उत ६:५-८
☆ 24:39 २४:३९ उत ७:६-२४ ☆ 24:44 २४:४३-४४ लूक १२:३९-४० ☆ 25:1 २५:१ लूक १२:३५

7 “इपि झिम्हयसिनं दनाः थथःगु मत मिलय यात।

8 ज्ञां मदुपिन्सं ज्ञां दुपिन्त धाल ‘जिमित चिकं भतिचा ब्यु लय, जिमिगु मत सीन।’

9 “ज्ञां दुपिन्सं धाल – ‘जिमित हे मगाः, बरु पसलय वनाः न्याना हजि लय।’

10 “इपि चिकं न्याः वनाच्चंबलय हे जिलाजं थयंकः वल। मत च्याका च्वंपि न्याम्ह ल्यासेतयत् जिलाजं नाप ब्याहा भवजय दूत यंकल। अले लुखा तिनाबिल।

11 भचा जायकाः ज्ञां मदुपिन्सं थयंकः वयाः थथे हाल – ‘प्रभु, प्रभु, जिमित नं दुकयादिसँ।’☆

12 “जिलाजंनं धाःसा ‘जि छिमित म्हमस्यु’ धकाः लिसः बिल।

13 “उकिं छिपि नं होशयानाच्चँ, छायाःसा मनूया काय गुबलय, गुरुन्हु वइ धकाः छिमिसं मस्यु।

स्वम्ह च्यःतयगु उखान

लूक १९:११-२७

14 “स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं। छम्ह परदेश्य वनेत्यंम्ह मनूखं थः च्यःतयत् सःताः थःगु फुक्क सम्पत्ति इमित त्वःताथकल।

15 वं इमिसं फक्व छम्हयसित न्यागू लाख, छम्हयसित निगू लाख व छम्हयसित छगू लाख जिम्मा बियाः परदेश्य वन।

16 “न्यागू लाख दां काःम्ह च्यलं व धिबां ब्यापार यानाः मेगु न्यागू लाख मुंकल।

17 अथे हे निगू लाख काःम्ह च्यलं नं व दामं ब्यापार यानाः मेगु निगू लाख दां मुंकल।

18 छगू लाख दां काःम्ह च्यलं धाःसा व दां गालय स्वथना तल।

19 “तःदँ लिपा इमि मालिक लिहां वल। अले इमिके थःगु ल्याःचाः फवन।

20 न्यागू लाख कयातःम्ह च्यलं मेगु न्यागू लाख दां तनाः थथे धाल – ‘छिं बिया थकूगु न्यागू लाख दामं जि मेगु न्यागू लाख दां मुंकागु दु।’

21 “मालिकं वयात धाल – ‘स्याबास, छ भिंम्ह विश्वास याये बहःम्ह खः। चिधंगु खँय हे छ विश्वास याये बहःम्ह जुल। उकिं जिं आः छन्त अज्जं यक्व खँय जिम्मा बिया थके। छ नं जिनापं लयताया च्वँ।’

22 “अले निगू लाख दां काःम्ह च्यलं वयाः थथे धाल – ‘छिं बिया थकूगु निगू लाख दामं जि मेगु निगू लाख दां मुंकागु दु।’

23 “मालिकं वयात धाल – ‘स्याबास, छ भिंम्ह व विश्वास याये बहःम्ह खः। चिधंगु खँय हे छ विश्वास याये बहःम्ह जुल। उकिं जिं आः छन्त अज्जं यक्व खँय जिम्मा बिया थके। छ नं जि नाप लयताया च्वँ।’

24 “अले छगू लाख दां काःम्ह च्यलं वयाः थथे धाल – ‘छि तसकं हारांम्ह व थःम्हं पि हे मप्युगु नं लइम्ह, अले हला हे मतःगु नं काइम्ह जगुलि ग्यानाः

25 छिं बियादीगु धिबा गालय स्वथना तया। छिगु धिबा कयादिसँ।’

26 “मालिकं वयात धाल – ‘छ ला छप्ति हे ज्यालगय मजूमह व अल्छीम्ह मनू जुयाचवन। जि पिया मतःथाय च्वंगु नं लइम्ह, अले हला मतःथाय च्वंगु नं काइम्ह धकाः सीक सीकं

27 छं जिगु धिबा ब्याज वइकथं सराफितयथाय तयातये म्वाः ला? अले जिं ब्याजनापं थःगु धिबा काये दइगु मखु ला?’

28 “थ्वयाके च्वंगु दां कयाः झिगू लाख दां दुम्हयसित ब्यु।

29 दुम्हयसित अज्जं तनाबी, अले वयाके झन यक्व दइ। मदुम्हयसिके दुगु नं लाका काइ।☆

30 थ्व ज्यालगय मजूमह च्यःयात धाःसा पिने खिउँथाय वांछवये यंकि। अन हे थ्व ख्व जक ख्वयाः वा न्ह्यायाचवनी।”☆

फै व च्वले

31 “मनूया काय स्वर्गदूतत नाप जुजु जुयाः वइ अले थःगु सिंहासनय च्वनी।☆

32 वया न्ह्यःने फुक्क जात जातियापिं मनूत दं वइ। जवालं फै व च्वले ल्यये थें वं नं मनूतयत् ल्यइ।

33 वं फैचातयत् जव लहाःपाखे व च्वलेचातयत् खव लहाःपाखे तइ।

34 “अले जुजुं थःगु जवय च्वंपिन्त थथे धाइ – ‘जिमि बाःनं आशिष बियातःपिं मनूत छिपि हे खः। वा, संसार सृष्टि मजुनिबलय निसँ छिमित बी धकाः तयातःगु राज्यय आः छिमिसं हे अधिकार या।

35 छायाःसा जि नयेमखंबलय छिमिसं जितः नकल, प्याःचाःबलय त्वंकल, अले जि वयाबलय छिमिसं जितः म्हमसीकं थःथाय दुकाल।

36 पुनेगु मदुबलय छिमिसं जितः वसः बिल, उसाँय मदुबलय सुसाःकुसाः यात, इयालखानाय लाःबलय स्वः वल।’

37 “परमेश्वरं धयादी थें याना च्वंपिन्सं थथे लिसः बी – ‘प्रभु, छिं गुबलय नयेमखंगु दु धकाः जिमिसं नकागु दु? अले गुबलय प्याःचाःगु दु धकाः जिमिसं त्वंकाःगु दु?’

38 छि गुबलय जिमिथाय ज्ञाःगु दु धकाः जिमिसं म्हमसीकं दुकया? अले छिं गुबलय पुने मखंगु दु धकाः जिमिसं वसः बिया?

39 छि गुबलय उसाँय मन्त धकाः जिमिसं सुसाःकुसाः याना, अले छि गुबलय इयालखानाय लात धकाः जिमिसं स्वः वया?’

40 “अले जुजुं इमित थथे लिसः बी – ‘जि छिमित खःगु खँ धाये – दक्वसिबय चीधिकःम्ह किजायात छिमिसं छु याइ, व जितः हे याःगु जुइ।’

- 41 “अले वं थःगु खव ल्हाःपाखे च्वंपिन्त थथे धाइ – ‘सराः बियातःपि, छिपि जिथाय् वये मते। शैतान व वया दूततय्त् धकाः च्याकातःगु गुबले मसीगु मिइ क्वब्वाः हूँ।
- 42 जि नयेमखंबलय् छिमिसं जितः मनक्, प्याःचाःबलय् छिमिसं जितः लः मत्वंकू,
- 43 जि वयाबलय् छिमिसं जितः दुमकाः, पुनेगु मदुबलय् वसः मब्यु, उसौय् मदुबलय् व इयालखानाय् लाःबलय् स्वः मवः।’
- 44 “इमिसं नं थथे धकाः लिसः बी – ‘प्रभु, जिमिसं गुबलय् छितः नयेमखंगु, प्याःचाःगु, जिमिथाय् झाःगु, पुने मखंगु, उसौय् मदुगु व इयालखानाय् लाःगु खना धकाः? अले जिमिसं छिगु सुसाःकुसाः यायेमाःगु हे गुबलय् दु धकाः?’
- 45 “अले जुजुं इमित थथे धाइ – ‘जिं छिमित खःगु खँ धाये – दक्वसिबय् क्वह्यंसित छिमिसं छुं मयाःगु हे जितः मयाःगु खः।’
- 46 “थुमित सदां सास्ती बिया तइ। अले परमेश्वरं धयादी थें यानाच्च्वंपिन्त जक अनन्त जीवन दइ।”☆

26

येशूयात स्यायेत ग्वसाः ग्वःगु

मर्क १४:१-२; लूक २२:१-२; यूह ११:४५-५३

1 थथे स्यनेकने यानादी धुंकाः येशू चेलातयत् धयादिल –

2 “निन्हू लिपा छुत्काराया नखः वइ धकाः ला छिमिसं सि हे स्यु। उबलय् मनूया काय्यात ज्वनाः कूसय् यख्खायाः स्यायेत लःल्हानाबी।”☆

3 उबलय् हे तःधंपिं पुजाहारीत व थकालिपिं कैयाफा धाःम्ह दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया छैय् मुन।

4 अले इमिसं वयक्ःयात गथे यानाः ज्वनाः स्यायेगु धकाः ग्वसाः ग्वल।

5 “नखःबलय् ज्वने धाःसा तसकं हल्लाखल्ला जुइ” धकाः इमिसं धाल।

बेथानियाय् येशूयात चिकनं लूगु

मर्क १४:३-९; यूह १२:१-८

6 येशू बेथानियाय् सिमोन कोहियागु छैय् दीबलय्

7 छम्ह मिसा दुस्त्वहं थलय् तसकं थिकेगु व नस्वाःगु चिकं ज्वनाः वल। अले नयेत्यंबलय् व मिसां वयक्ःयागु छेनय् फुक्कं लुनाबिल।☆

8 थ्व खनाः चेलातय्सं तं पिकयाः वयात धाल – “थुलिमछि चिकं छाया सिति छवयागु?

9 थ्व चिकं म्यूगु जूसा उकिं वःगु धिबा नये मखंपिन्त इनाब्यूगु जूसा ज्यूगु नि।”

10 इमिसं थथे धाःगु न्यनाः वयक्कलं धयादिल – “छिमिसं थ्व मिसायात छाया दुःख बियाच्चवनागु? वं जितः बांलाःगु हे यात।

11 नये मखंपिं ला छिपिनाप न्हाबले दयाच्चनी। जि न्हाबले दइ मखु।☆

12 थथे चिकनं लुनाः वं जिगु म्हायात थुनेत ठीक याःगु खः।

13 जिं छिमित खःगु खँ धाये – गन गन भिंगु खँ न्यकी, अन अन थ्व मिसां याःगु थ्व खँ नं लुमकेत न्यकी।”

यहूदां येशूयात ज्वंकेत स्वःगु

मर्क १४:१०-११; लूक २२:३-६

14 झिंनिम्ह चेलात मध्ये यहूदा इस्करियोत धाःम्ह चेलां तःधंपिं पुजाहारीतयथाय् वनाः

15 थथे धाल – “येशूयात ज्वंका बिल धाःसा जितः छु बी?” अले इमिसं वयात स्विगः वहःयागु म्वहः बिल।☆

16 उबलय् निसें वं येशूयात ज्वंका छवयेत सनाच्चन।

चेलात नाप छुत्कारायागु नखः हनादीगु

मर्क १४:१२-२१; लूक २२:७-२३; यूह १३:२१-३०

17 सोडा मतःगु मरि नयेगु नखःयागु न्हापां खुन्हू चेलातय्सं वयाः वयक्ःयाके – “गन वनाः छुत्काराया नखःयात ज्वरय् याः वने?” धकाः न्यन।

18 वयक्कलं धयादिल – “शहरय् सुं छम्ह मनूयागु छैय् वनाः थथे धा – ‘जिमि गुरुं वयक्ःयागु ई त्यल हं। चेलातनाप वयक्कलं छिगु छैय् वयाः छुत्काराया नखः हनेगु हं।’ ”

19 चेलातय्सं वनाः वयक्कलं धयादी थें यात। अले अन हे छुत्काराया नखःया भवय् ज्वरय् यात।

20 बहनी वयक्कः झिंनिम्ह चेलात नाप नयेत फ्यतुनादिल।

21 नयाच्चंबलय् वयक्कलं धयादिल – “जिं छिमित खःगु खँ धाये – छिपिं मध्ये हे छम्हयसिनं जितः धोखा बी।”

22 थ्व न्यनाः इमिसं तसकं नुगः मछिंकल। अले छम्ह छम्हयसिनं थथे धाल – “छिं जितः हे धयादियागु ला मखु ला प्रभु?”

23 वयक्कलं धयादिल – “जि नाप ख्वलाय् मरि थुनीम्हयसिनं जितः धोखा बी।☆

24 धर्मशास्त्रय् च्वया तः थें मनूया काय् ला सिनावने हे माः। अयनं वयात ज्वंका छवइम्ह मनूयात तसकं तसकं हे धिक्कार दु। व बु हे मबूगु जूसा तसकं बांलाइगु खः।”

25 वयकःयात ज्वंकीम्ह यहदां नं न्यन — “छि जितः हे धयादियागु ला मखु ला प्रभु?”
अले वयकलं धयादिल — “खः, छं थःम्हं हे धाल।”

प्रभु भव्य्

मर्क १४:२२-२६; लूक २२:१४-२३; १ कोर ११:२३-३०

26 नयाच्चंबलय् येशू मरि कयाः परमेश्वरयात सुभाय् बियाः कुचा कुचा थलादिल। अले चेलातयत् इनाः थथे धयादिल — “थ्व मरि कयाः
न। थ्व जिगु म्ह खः।”

27 अथे हे ख्वला नं कयाः परमेश्वरयात सुभाय् बियाः वयकलं थथे धयाः ख्वला बियादिल —

28 “थ्व न्हगु बाचायागु जिगु हि खः। थ्व हे हि यक्वसिगु पाप क्षमा जुइ।”

29 जिं छिमित धाये — जिमि बाःयागु राज्य न्हपिं जुपिं छिपिनाप दाखमघ मत्वंतले जिं आवंनिसें थ्व दाखमघ त्वने मखुत।”

30 अले छपु भजन हाले धुंकाः वयकःपिं जैतून डाँडाय् झाल।

पत्रुसं येशूयात म्हमस्यु धकाः धाइ

मर्क १४:२७-३१; लूक २२:३१-३४; यह १३:३६-३८

31 अले येशू इमित धयादिल — “थौं चान्हय् छिपि फुक्कं जितः त्वःताः बिस्युं वनी। धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु —

“जिं फैजवाःयात स्यानाबी,

अले फैचात

उखेलाः थुखेलाः जुइ।”

32 “अयुं जि हानं म्वाना वयाः छिपि स्वयाः न्हापा हे गालील्य् थ्यंकः वने।”

33 पत्रुसं वयकःयात धाल — “फुक्कसिनं त्वःता वंसां जिं ला छितः गुब्सं हे त्वःते मखु।”

34 वयकलं धयादिल — “जिं छन्त खःगु खँ धाये — थौं चान्हय् खा हाले न्ह्यः छं जितः स्वकः तक म्हमस्यु धकाः धाइ।”

35 अयुं “छिनाप सी हे माःसां जिं छितः म्हमस्यु धकाः धाये मखु” धकाः पत्रुसं धाल। फुक्क चेलातयसं नं अथे हे धाल।

गेतसमनिइ प्रार्थना यानादीगु

मर्क १४:३२-४२; लूक २२:३९-४६

36 वयकः चेलात नाप गेतसमनी धाःथाय् झाल। वयकलं इमित धयादिल — “छिपि थन हे च्वनाच्चवं। जि उखे वनाः प्रार्थना याये।”

37 वयकलं पत्रुस व जब्दिया निम्ह कायपिन्त धाःसानापं व्वना यंकादिल। उबलय् वयकलं तसकं हे नुगः मछिकाः दिक्क जुयादिल।

38 वयकलं इमित धयादिल — “नुगः मछिनाः जिगु छाति हे तज्याइ थें च्वनाच्चन। छिपि मधंसे थन हे च्वनाच्चवं।”

39 अले भचा उखे झायाः बैय् क्वपुसां पुयाः थथे धकाः प्रार्थना यानादिल — “बाः, ज्यूसु थ्व दुःखयागु ख्वला जिथासं चीकादिसैं। अयुं
जितः यःथें यानादी मते, छितः यःथें हे यानादिसैं।”

40 अले वयकः स्वम्ह चेलात च्वनाच्चंथाय् झाल। इपिं न्ह्यलं व्वानाच्चंगु खनाः वयकलं पत्रुसयात धयादिल — “छिपि जि नाप घौछि हे नं
मधंसे च्वने मफु ला?

41 मधंसे प्रार्थना याना च्वं, मखुसा छिपि जाँचय् लाइ। आत्मा ला न्ह्यचिलाच्चंगु दु, म्ह जक बमलाः।”

42 अनं वनाः वयकलं हानं प्रार्थना यानादिल — “बाः, जिं थ्व दुःखयागु ख्वलां मत्वंसे मगाः धयागु जूसु, छितः यःथें हे जुइमा।”

43 वयकः झाःबलय् इपिं हानं न्ह्यलं तुं व्वानाच्चन। इमिसं न्ह्यः पी हे मफया च्वन।

44 वयकः हानं इमित त्वःताः झाल। अले अथे हे धयाः प्रार्थना यानादिल। थ्वनापं वयकलं स्वकः प्रार्थना यानादी धुंकल।

45 अले वयकलं इमिथाय् झायाः धयादिल — “छिपि आः तक घना च्वनातिनि ला? मनुया काय्यात पापीतयसं ज्वनीगु ई वये धुंकल।

46 दँ, वनेनु। स्व, जितः ज्वंकीम्ह मनु नं न्ह्यःने थ्यने धुंकल।”

येशूयात ज्वंगु

मर्क १४:४३-५०; लूक २२:४७-५३; यह १८:३-१२

47 वयकलं थथे धयाच्चनादीबलय् हे झिनिम्ह मध्ये छम्ह चेला यहदा अन थ्यंकः वल। व नाप तःधंपिं पुजाहारीत व थकालिपिन्सं छवयाहःपिं
नं वःगु दु। इमिसं तरवार व कथि ज्वनातःगु दु।

48 “जिं वनाः चुप्पा नइम्ह मनु व हे खः, छिमिसं वयात ज्वं” धकाः धोखा बीम्हयसिनं इमित खँ स्यना हःगु दु।

49 उकिं वं वयेवं हे येशूयाथाय् वनाः “गुरु, ज्वजलपा” धयाः वयकःयात चुप्पा नल।

50 वयकलं वयात धयादिल — “पासा, छु यायेत वयागु खः याकनं याना छव।”

अले इमिसं वयकःयात ज्वन।

- 51 अबल्य हे वयकःया छम्ह चेलां थःगु तरवार पिकयाः दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया छम्ह दासयागु न्हाय्पं हे ध्यनाबिल।
 52 वयकलं वयात धयादिल – “तरवार दाप्य स्वर्थे। तरवार ज्वनाजुइम्ह तरवारं हे सी।
 53 जिं ग्वाहालि पवन धाःसा जिमि बाःनं झिनिगू पल्टन स्वयाः अप्वः स्वर्गदूत छवयाहया मदी ला? छिमिसं छु ताय्का?
 54 थथे यात धाःसा धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु खँ गथे जुयाः पूवनी?”
 55 अले वयकलं ज्वंःपिं मनूतयत् धयादिल – “जि छम्हयसित ज्वनेत थथे तरवार व कथि ज्वनावये माःगु छाय्? छु जि दाखुँ खः ला? जिं देगलय् च्वनाः न्हियान्हिथं स्यनेकने याना जुयाबलय् छिमिसं जितः छाय् मज्वनागु?☆
 56 अगमवक्तातय्सं धर्मशास्त्रय् च्वया थकूगु पूवनेमा धकाः हे थथे जूगु खः।” अले चेलात फुककं वयकःयात त्वःताः उखेलाः थुखेलाः मदय्क बिस्युं वन।

महासभाया न्ह्यःने येशू

मर्क १४:५३-६५; लूक २२:६६-७१; यूह १८:१३-१४, १९-२४

- 57 इमिसं येशूयात दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीत कैयाफायाथाय् यंकल। शास्त्रीत व थकालिपिं नं अन मुनाच्चंगु दु।
 58 पत्रुस नं तातापाकं हे ल्यूल्यु वनाः दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया चुकय् थयंक हे वन। अले वयकःयात छु छु याइ धकाः स्वयेत व पालेत नाप च्वंवन।
 59 तःधंपिं पुजाहारीतय्सं व अन वयाच्चंपिं फुककसिनं जानाः वयकःयात स्यायेत मखुगु मखुगु द्रुपं बीत स्वल।
 60 तःम्हयसिनं हे वयाः वयकःयात मखुगु मखुगु द्रुपं बिल। अयनं इमिसं छुं हे दसि क्यने मफुत। दकलय् लिपा निम्ह मनुखं वयाः
 61 धाल – “थ्व मनुखं ‘परमेश्वरयागु देगः थुनाः स्वन्हुं हे दने फु’ धकाः धाल।”☆
 62 अले दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी दनाः धाल – “थुमिसं धाःगु खँय् छं छुं धायेमाःगु दु ला?”
 63 वयकलं छुं हे धयामदी। अले दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी हानं धाल – “म्वाःम्ह परमेश्वरयागु नामं जिं छन्त धयाच्चना – छ परमेश्वरया काय्, मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः ला?”
 64 वयकलं लिसः बियादिल – “छिं थःम्हं हे धयादिल। अयनं जिं छिकपिन्त धाये – आवनिसें छिकपिन्सं मनूया काय्यात परमेश्वरया जव ल्हाःपाखे च्वनाच्चंगु व सुपाँचय् वयाच्चंगु खनी।”☆
 65 थ्व न्यनाः दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी थःम्हं फिनातःगु लं खुनाः थथे धाल – “थ्वं परमेश्वरयात क्वह्वांकाः खँ ल्हात। थ्वयां अप्वः मेगु दसि हे छु माल? थ्वं परमेश्वरयात क्वह्वांकूगु छिमिसं ता हे ताल।
 66 छिमिगु छु बिचाः दु?” इमिसं धाल –
 “थ्व दोषी हे खः, थ्वयात स्याये हे माः।”☆
 67 इमिसं वयकःयागु ख्वालय् थुकलं बिल, दाल। अले गुलिसिनं ला न्यतालय् दयाः☆
 68 थथे धाल – “हे मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट, छ अगमवक्ता खःसा छन्त सुनां दाल, धा।”

पत्रुसं येशूयात म्हमस्यु धकाः धाःगु

मर्क १४:६६-७२; लूक २२:५४-६२; यूह १८:१५-१८, २५-२७

- 69 अबल्य तकं पत्रुस चुकय् हे च्वनाच्चन। छम्ह भ्वाति नं वयाः वयात धाल – “छ नं गालील्य च्वंम्ह येशूनापं जुयाच्चंम्ह मखु ला?”
 70 वं सकसिगु न्ह्यःने “मखु” धकाः थथे धाल – “छं धाःगु खँ जिं मस्यु।”
 71 व अनं ल्खापाखे वंबलय् वयात मेम्ह भ्वाति नं खनाः थथे धाल – “थ्व मनु ला नासरतय् च्वंम्ह येशू नाप जुयाच्चंम्ह खः नि।”
 72 वं हानं पाफयाः “मखु” धकाः थथे धाल – “जिं वयात म्ह हे मस्यु।”
 73 भचा जाय्काः अन च्वंपिन्सं वयाः वयात थथे धाल – “छ नं व नाप जुयाच्चंम्ह खः नि। छंगु नवाइगु पहलं हे सी दु।”
 74 अले वं पाफयाः धाल – “जिं मखुगु खँ ल्हानागु खःसा परमेश्वरं जितः सजाँय बियादीमा। जिं वयात म्ह हे मस्यु।” अबलय् हे ग्वंगः हालाल हल।
 75 अले वं येशू धयादीगु खँ लुमंकल – “खा हाले न्ह्यः छं जितः स्वकः तक म्हमस्यु धकाः धाइ।” अले व पिने वनाः हँयहँय ख्वल।

27

येशू रोमी बडा-हाकिमयात लःल्हाःगु

मर्क १५:१; लूक २३:१-२; यूह १८:२८-३२

- 1 सुथ न्हापां हे तःधंपिं पुजाहारीतय्सं व थकालिपिन्सं मुनाः येशूयात स्यायेगु ग्वसाः ग्वल।
 2 अले इमिसं वयकःयात चिनायंकाः रोमी बडा-हाकिम पिलातसयात लःल्हाना बिल।

यह्दा थथःम्हं सीगु

प्रे १:१८-२०

- 3 वयकःयात स्याद्गु खँ सियाः ज्वंकूम्ह यहदां पस्ताय् चायाः तःधंपि पुजाहारीत व थकालिपिन्थाय् वनाः स्विगः वहःयागु म्वहः लित बिल।
 4 अले धाल – “दोष मदुम्ह मनूयात स्याकेत ज्वंकाः जिं पाप याये लात।” अयन् इमिसं वयात थथे धाल –
 “जिमित छु धया लय्? छं हे सीकि।”
 5 वं वहःयागु म्वहः देगलय् वान्छवया थकल। अले वनाः यग्गानाः सित।
 6 तःधंपि पुजाहारीतयसं यहदां वान्छवया थकूगु धिबा कयाः धाल – “थ्व हियागु मू खः, उकिं देगःयागु धुकुतिइ तये मज्यू।”
 7 इमिसं थथे सल्लाह साहुति यानाः व दामं पिनें वःपि सित कि थुनेत धकाः कुमाःयागु जग्गा न्यात।
 8 उकिं थ्व जग्गायात आः तक नं “हियागु जग्गा” धकाः धयावयाच्चवंगु दु।
 9 थुकथं यर्मिया अगमवक्तां धयाथकूगु खँ पूवन –

“वयकःयात न्यायेत इस्त्राएलीतयसं
 स्विगः वहःयागु म्वहः बिल।

- 10 व स्विगः वहःयागु म्वहलं
 इमिसं छम्ह कुमाःयागु जग्गा न्यात।
 थ्व खँ जितः प्रभुं धयादीगु खः।”

पिलातसया न्हाःने येशू

मर्क १५:१-५; लूक २३:१-५; यूह १८:२८-३८

- 11 येशूयात बडा-हाकिमया न्हाःने थने हल। वं वयकःयाके थथे धकाः न्यन – “छ यहदीतय् जुजु खः ला?”
 वयकलं धयादिल – “छिं थःम्ह हे धयादिल।”
 12 तःधंपि पुजाहारीतयसं व थकालिपिन्सं न्हाक्व हे द्रुपं ब्यूसां वयकलं छुं हे धयामदी।
 13 अयजूगुलि पिलातसं वयकःयात थथे धाल – “इमिसं छन्त थुलिमछि द्रुपं बी धुकल छं मताः ला?”
 14 वयकलं छुं हे धयामदी। थ्व खनाः तःधम्ह हाकिम तसकं छक्क जुल।

येशूयात स्यायेगु क्वःछ्यूगु

मर्क १५:६-१५; लूक २३:१३-२५; यूह १८:३९-१९:१६

- 15 छुत्काराया नखःबलय् यहदीतयसं पवंम्ह छम्ह कैदीयात त्वःतेगु चलन पिलातसं यानातःगु दु।
 16 अबलय् बारब्बा धाःम्ह छम्ह कुख्यात कैदी दु।
 17 अयजूगुलि पिलातसं मनूतयके न्यन – “का धा, सुयात त्वःतेगु? बारब्बायात त्वःतेगु ला कि येशू ख्रीष्टयात त्वःतेगु?”
 18 इमिसं वयकःयात स्वये मफयाः ज्वंकूगु खः धकाः वं बांलाक स्यू।
 19 थथे इन्साफ यानाच्चंबलय् हे पिलातसया कलातं वयात थथे धायके छवयाहल – “व धर्मी मनूयात छुं हे यानादी मते, छायाःसा व मनूयागु खँय् जिं थौं म्हगसय् तसकं सास्ती फये माल।”

20 तःधंपि पुजाहारीत व थकालिपिन्सं मनूतयत् ग्वाकाः बारब्बायात त्वःताः येशूयात स्यायेमाः धकाः धायकल।

21 बडा-हाकिमं इमित हानं धाल – “का धा, सुयात त्वःतेगु?”

अले मनूतयसं “बारब्बायात त्वःताब्यु” धकाः धाल।

22 “अयसा ख्रीष्ट धाःम्ह येशूयात छु यायेगु लय्?” धकाः पिलातसं इमिके न्यन।

“वयात कूसय् यख्वानाः स्यानाछव” धकाः फुक्क मनूत छकलं हाला हल।

23 वं हानं धाल – “वं अपायसकं स्याये हे माय्क छु याःगु दु?”

अले इमिसं झन ततःसलं – “वयात कूसय् यख्वानाः स्याये हे माः” धकाः हाला हल।

24 मनूत थथे हाला हःगुलि पिलातसं छुं हे याये फइ थें मच्चनाः सकसिगुं न्हाःने ल्हाः सिलाः थथे धाल – “थ्व मनूयात स्याःगु दोष छिमित हे लाइ, जितः लाइ मखु।”

25 अले मनूतयसं थथे धयाहल – “ज्यू, वयात स्याःगु पाप जिमित व जिमि सन्तानयात हे लायेमा।”

26 अले पिलातसं बारब्बायात त्वःता छवल। येशूयात धाःसा कोरीं दायकाः कूसय् यख्वाना स्याके छवल।

सिपाइतयसं येशूयात हायकूगु

मर्क १५:१६-२०; यूह १९:१-३

27 अले पिलातसया सिपाइतयसं येशूयात दरबारया चुकय् यंकल। सिपाइत फुक्कं अन मुंवल।

28 इमिसं वयकःयागु वसः त्वकाः ह्याउँगु वसः पुंकल।

29 कंयागु श्रीपेच दयकाः वयकःयात पुइकाबिल। वयकःयागु जव लहातय् तिकथि छपु नं ज्वंकल। अले वयकःया न्ह्यःने पुलि चुयाः थथे धयाः हायकल – “यहदीतय् जुजुया जय जुइमा।”

30 अनलि इमिसं वयकःयागु ख्वालय् थुकलं बिल। हानं वयकःयाके च्वंगु कथि कयाः छेनय् दाया बिल।

31 थुकथं इमिसं वयकःयात गिजय् याये फक्व याये धुंकाः ह्याउंगु वसः त्वकाः न्हापायागु तुं वसतं पुंका बिल। अले वयकःयात कूसय् यख्खायेत यंकल।

येशूयात कूसय् यख्खाःगु

मर्क १५:२१-३२; लूक २३:२६-४३; यूह १९:१७-२७

32 येशूयात स्यायेत यंकाच्चंबलय् कुरेनी च्वंम्ह सिमोन धाःम्ह छम्ह मनूयात नापलात। अले इमिसं वयात कर कर यानाः येशूयागु कूस क्वबिकल।

33 इपि गलगथा धाःगु थासय् ध्यन। गलगथायागु अर्थ खोपडी खः।

34 अन थयंकाः इमिसं वयकःयात स्याःमचाइगु वासः ल्वाकख्यानाः दाखमघ त्वंकल। वयकलं उकियागु सवाः जक कयाः त्वना मदी।*

35 अनलि इमिसं वयकःयात कूसय् यख्खायाबिल। अले चिष्टा तयाः वयकःयागु वसः इना काल।*

36 इपि अनसं पियाचवन।

37 इमिसं “थ्व यहदीतय् जुजु येशू खः” धकाः वयकःयात दोष बियातःगु पौ वयकःयागु छ्यंफुसय् तिनाबिल।

38 उबलय् हे इमिसं वयकःयागु जवंखवं निम्ह दाखुंतयत नं यख्खायाबिल।

39 व लँ जुइपि फुक्कसिनं छ्यं क्वातु क्वानाः वयकःयात गिजय् यानाः थथे धाल –*

40 “देगः थुनाः स्वन्हं हे दने फु धाःम्ह छ हे मखु ला? परमेश्वरया काय् खः धयागु जूसा कूसं क्वहां वयाः थःम्हं थःत बचय् या।”*

41 अथे हे तःधंपि पुजाहारीत, शास्त्रीत व थकालिपिन्सं नं वयकःयात थथे धकाः हायकल –

42 “थ्वं मेपिन्त ला बचय् यात, थःत धाःसा बचय् याये मफुत। इस्त्राएलीतय् जुजु खः धयागु जूसा कूसं क्वहां वयाक्यँ। अले जिमिसं विश्वास याये।

43 थ्वं परमेश्वरयात विश्वास यानाः – ‘जि परमेश्वरया काय् खः’ धयाजुल। थ्व खनाः परमेश्वर धात्थें हे लयत्ताः धयागु जूसा वयकलं हे थ्वयात बचय् यानादी।”*

44 वयकःया जवंखवं यख्खाया तःपि दाखुंतयसंनपं वयकःयात हायकल।

येशू सीगु

मर्क १५:३३-४१; लूक २३:४४-४९; यूह १९:२८-३०

45 अबलय् न्हिनय् बाह्र बजेनिसें तीन बजे तक सारा देश हे खिउंसे च्वना वन।

46 तीन बजेपाखे येशू थथे धकाः तसकं हाला हल – “इलोई-इलोई लामा सबखथनी।” थुकियागु अर्थ खः – “जिमि परमेश्वर, जिमि परमेश्वर, छिं जितः छाय् त्वःतादिया?”*

47 अन दनाच्चंपि गुम्ह गुम्हयसिनं थ्व न्यनाः थथे धाल – “वं ला एलियायात सःता च्वन।”

48 छम्हयसिनं स्पन्ज चिनातःगु कथि कयाः ब्वाँय् वनाः पाउंतिइ थुनाः हल, अले वयकःयागु म्हुतुइ ल्वसुकाबिल।*

49 गुलिसिनं धाल – “भचा आसे, एलियां हे वयाः बचय् याइ ला?”

50 वयकः छकः हानं तसकं हालादिल, अले प्राण त्वःतादिल।

51 अबलय् हे देगलय् च्वंगु पर्दा च्वनिसें क्वथयंक निकू दलाः गुना वन। अले हानं भ्वखाय् ब्वल। पहाड चिरि बायावन।*

52 चिहान चाला वल। अले सी धुंक्पि यक्व हे विश्वासीत हानं म्वानावल।

53 येशू सिनाः म्वाना वये धुंकाः इपि थःपिन्त थुनातःगु थासं दनाः पवित्रगु शहरय् वन। अले यक्व हे मनूतय्थाय् खनेदयकः वन।

54 थथे भ्वखाय् ब्वःगु व अन जूगु फुक्कं खनाः येशूयात पिवाः च्वंपि कप्तान व सिपाइँत फुक्कं ग्यात। अले थथे धाल – “धात्थें हे व ला परमेश्वरया काय् खः।”

55 गालीलनिसें येशूयात ग्वाहालि यानाः वयकः नाप वःपि मिसातय्सं नं तापाक्क च्वनाः थ्व फुक्क स्वयाच्चन।

56 थुपि मध्ये मरियम मगदलिनी, याकूब व योसेफया मां मरियम, अले जब्दिया कायपिनि मां खः।*

येशूयात चिहानय् तःगु

मर्क १५:४२-४७; लूक २३:५०-५६; यूह १९:३८-४२

57 सन्धयाकाः इलय् अरिमाथिया धाःगु थासय् च्वंम्ह योसेफ धाःम्ह छम्ह तःमिम्ह मनू अन वल। व नं येशूया चेला खः।

58 पिलातसयाथाय् वनाः वं येशूयागु सीम्ह फ्वन। पिलातसं वयात सीम्ह बिया छवयेगु उजं बिल।

59 अले योसेफ सीम्हयात भिंगु सुति कापतं हिनाः

60 थःगु निरिति धकाः म्हुयातःगु चिहानय यनाः अन तयाबिल। थुलि याये धुंकाः वं छगः तग्वःगु ल्वहं ग्वारातुइकाः चिहानयागु प्वाः तिनाः अनं वन।

61 चिहानया न्ह्यःनेसं च्वनाः मरियम मग्दलिनी व मेम्ह मरियमं थ्व फुक्क स्वयाच्च्वन।

चिहानय पिवाः तःगु

62 कन्हय् खुन्हु, विश्रामबार खुन्हु तःधंपि पुजाहारीत व फरिसीत जानाः पिलातसयाथाय् वनाः

63 थथे धाल – “हजुर, व ध्वंलाइम्हं म्वानाच्चंबलय् – ‘सिनाः स्वन्हु दयकाः हानं म्वाना वये’ धकाः धाःगु जिमि अज्ज लुमंनि।”

64 अयजूगुलि स्वन्हु तक वयात थुनातःगु थासय् पिवाः तये माल। थथे यात धाःसा वया चेलातयसं वनाः वयागु सीम्ह खुयायंके फइ मखु। अले सीम्ह येशू हानं म्वानावल धकाः इमिसं बयबय् याये फइ मखु। वं न्हापा याना वंगु स्वयाः थुमिसं लिपा याइगु ज्या इन ग्यानपुइ।”

65 अले पिलातसं धाल – “ज्यू, छिमिसं स्वयाः बल्लाक पाः ति।”

66 इमिसं वनाः प्वाः तिनातःगु ल्वहंतय् छाप तयाबिल। अले सिपाइंतयत् नं पिवाः तया थकल।

28

सीम्ह येशू म्वानावःगु

मर्क १६:१-१०; लूक २४:१-१२; यूह २०:१-१८

1 विश्रामबारया कन्हय् खुन्हु हप्ताया न्हापांगु दि सुथ न्हापां मरियम मग्दलिनी व मेम्ह मरियम चिहानय स्वःवन।

2 अबलय् आकाझाकां तसकं भवखाय् ब्वल। अले परमेश्वरया छम्ह दूत स्वर्गं वयाः प्वाः तिनातःगु ल्वहं चीकाः उकी घःने च्वन।

3 वयागु ख्वाः हावलासा च्याःगु थें थी, वसः नं च्वापु थें त्वइसे च्वं।

4 थ्व खनाः पिवाः च्वनाच्चंपि सिपाइंत ग्यानाः सी थें च्वन।

5 व स्वर्गदूतं स्वः वःपि मिसातयत् थथे धाल – “छिपि ग्याये मते। छिपि कूसय् यख्खायाः स्याःम्ह येशूयात स्वः वःपि धकाः जिं स्यु।

6 येशू थन मदी। वयकलं धयादी थें वयकः सीम्हं म्वाना वये धुंकल। प्रभुयात तयातःगु थाय् स्वः वा।

7 याकनं वनाः वयकःया चेलातयत् थथे धयाब्यु – ‘वयकः म्वाना वये धुंकल। वयकः छिपि स्वयाः न्हापां गालील्य् थ्यंकादी। अन छिमिसं वयकःयात खनी।’ जिं धयागु थ्व खँ ल्वःमके मते।”

8 इपि ग्या नं ग्यात, अले लय् नं ताल। अले इपि अनं हथाय् पथासं चेलातयत् थ्व खँ कनेत ब्वाँय वन।

9 येशू इमित नाप लानाः “छिमित शान्ति दयेमा” धकाः धयादिल। इमिसं न्ह्यःने वनाः वयकःयागु तुति ज्वनाः भवपुल।

10 “ग्याये मते, छिमिसं वनाः जिमि किजापिन्त ‘गालील्य् हँ’ धकाः धयाब्यु। अले अन हे इमिसं जितः खनी” धकाः वयकलं इमित धयादिल।

पिवाः च्वंपिन्सं खँ कं वंगु

11 इपि वने धुंकाः पिवाः च्वंपि गुम्हं गुम्हं सिपाइंतयसं शहरय् वनाः अन जूगु खँ फुक्क तःधंपि पुजाहारीतयत् कनाबिल।

12 तःधंपि पुजाहारीतयसं थकालिपि लिसे सल्लाह साहुति यानाः व सिपाइंतयत् धिबा नकाः थथे धकाः खँ स्यन –

13 “छिमिसं ‘जिपि घनाच्च्वनाबलय् येशूया चेलातयसं वयाः वयागु सीम्ह खुयायंकल’ धकाः धा।

14 हुं जुयाः पिलातसं थ्व खँ सिल धाःसां जिमिसं वयात ह्ययके। छिमित हुं नं जुइ मखु, छिपि ग्याये मते।”

15 पिवाः च्वंपि सिपाइंतयसं धिबा कयाः इमिसं स्यं थें यात। आः तकं यहदीतयसं थ्व हे खँ धयावयाच्च्वंगु दु।

चेलातयत् लिपांगु तःधंगु आज्ञा

मर्क १६:१४-१८; लूक २४:३६-४९; यूह २०:१९-२३

16 झिंछम्ह चेलात येशू धयादीगु गालीलयागु पहाडय् वन।*

17 इमिसं वयकःयात खनेवं वयकःयागु तुतिइ भवपुल। छम्ह निम्हयसिनं धाःसा वयकः हे खः ला मखु ला धकाः संका यात।

18 वयकलं इमिगु न्ह्यःने वयाः थथे धयादिल – “संसार व स्वर्गयागु फुक्क अधिकार जितः बियातःगु दु।

19 अयजूगुलि छिपि वनाः फुक्क जातियापिं मनूतयत् चेला दयकि। अले इमित परमेश्वर बाःयागु नामं, काय्यागु नामं व पवित्र आत्मायागु नामं बाप्तिस्मा ब्यु।*

20 अले जिं स्यना थें छिमिसं इमित स्यनेकने यानाः फुक्कं खँ मानय् याकि। न्यँ, संसार फुना मवंतले जि छिपिनाप हे दइ।”

* 27:63 २७:६३ मती १६:२१; १७:२३; २०:१९; मर्क ८:३१; ९:३१; लूक ९:२२; १८:३१-३३

* 28:16 २८:१६ मती २६:३२; मर्क १४:२८

* 28:19 २८:१९ प्रे १:८

मर्कसं च्वःगु भिंगु खँ म्हसीका

मर्कसं थ्व सफुलिइ पुलांगु नियमया अगमवक्ता यशैयां याःगु अगमवाणी कथं प्रभु येशू झाःगु व वयकःयात लँ छिंका बीम्ह यूहन्ना वःगु खँ न्ह्यथनातःगु दु। मर्कसं च्वःगु सुसमाचारय् “भिंगु खँ परमेश्वरया काय् येशू ख्रीष्टया बारे खः” धकाः नं न्ह्यथनातःगु दु। थुकी येशूयात अधिकार दुम्ह मनूकथं न्ह्यव्वयातःगु दु। वयकःयागु अधिकार, वयकलं स्यनेकने यानादीगु खं, वयकलं भूतआत्मातयत् ख्यानाः छवयादीगुलि व वयकलं मनूतयत् पापं क्षमा यानादीगुलि क्यं। येशू थःत “मनूया काय्” धकाः धयादी – वयकः मनूतयत् इमिगु पापं मुक्त यायेत थःगु जीवन बीत झाःगु खः।

मर्कसं येशू यानादीगु ज्याखँयात वयकलं स्यनादीगु खँ स्वयाः अप्वः बःबियाः न्ह्यव्वयातःगु दु। मर्कसं येशूया बारे थुपिं निता खँ नं न्ह्यव्वयातःगु दु।

१. येशू मनूतयसं ताःइलनिसें पियाच्चंम्ह मसीह खः।

२. येशू परमेश्वरया दुःख फइम्ह सेवक खः।

थ्व सफुलिइ बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नायागु खँ व येशू बप्तिस्मा कयादीगु अले वयकःयात जाँचय् याःगु खँ चिहाकयक जक न्ह्यथनातःगु दु। येशू स्यनेकने यानादीगु व ल्वय् लायकादीगु खँ धाःसा ताःहाकयक च्वयातःगु दु। वयकः यरूशलेमय् झाःगु अले अन वयकःया विरोधीतयसं वयकःयात कूसय् यख्खानाः स्यायेत ताःलाःगु खँ न्ह्यथनातःगु दु। येशूयात कूसय् यख्खायाः स्याःगु अयनं हानं म्वानावःगु थ्व सफूया मू खँ खः।

मर्कस पत्रूसयात ग्वाहालि याइम्ह खः। वं थ्व सफू रोमय् पत्रूसयात मृत्यु दण्ड बी धुनेवं पत्रूसं स्यनेकने याःगु खँ लुमंकाः च्वःगु खः। रोमया मण्डलीइ यहदीत नापनापं यहदीमखुपिं नं यक्व मुनीगु खः। उबलय् मेपिंसं इमित तसकं दुःखकष्ट बियाच्चंगुलिं मर्कसं थ्व सफू इमित साहस बीत च्वःगु खः। मर्कस प्रभु येशूया शूर्या झिनिम्ह चेलात मध्ये छम्ह मखु।

मर्कसया सफू ई.सं. ५० निसें ६८ या दथुइयागु छगू इलय् च्वःगु जुइफु।

धलः पौ

सुसमाचारया न्ह्यखँ १:१-१३

गालीलिय् येशूयागु ज्या १:१४-९:५०

गालीलं येशू यरूशलेमय् झाःगु १०:१-५२

येशू यरूशलेमय् व अन लिक्क दुगु बेथानियाय् ११:१-१५:४७

येशू सिनाः म्वानाझाःगु १६:१-८

म्वानावःम्ह प्रभु खनेदुगु व स्वर्गय् झाःगु १६:१-२०

मर्कस

बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नां स्यनेकने याःगु

मन्ती ३:१-१२; लूक ३:१-१८; यूह १:१९-२८

1 परमेश्वरया काय् येशू ख्रीष्टयागु भिंगु खँ थुकथं शुरू जुइ।

2 यशैया अगमवक्तां थथे च्वयातःगु दु –

“परमेश्वरं धयादिल –

‘स्व, जिं जिम्ह दूतयात

छंगु न्ह्यः न्ह्यः छवयाबी।

वं हे छंगु नितिं लँ दयकाबी।’ ☆

3 मरूभूमिइ छम्ह मनू

थथे धकाः हाला वइ –

‘परमप्रभुया लँपु तयार या,

वयकःयात लँ छिंकाब्यु।’ ” ☆

4 अले बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना मरूभूमिइ खनेदयकः वल। वं पापयागु पश्चाताप यानाः परमेश्वरपाखें क्षमा कायेत बप्तिस्मा का धकाः न्यंकाजुल।

5 यहदियायागु फुक्क गां व यरूशलेमयापिं सकल मनूत यूहन्नायाथाय् वल। अले यूहन्नां थःगु पाप मानय् याःपिं फुक्कसित यर्दन खुसिइ बप्तिस्मा बिल।

- 6 यूहन्ना ऊँटया सँयागु लं फिनाजुइम्ह व जँय् छेंगूयागु जनी चिनाजुइम्ह खः। वं क्वःबुइँचा व गुँ कस्ति जक नइगु खः।[☆]
 7 वं इमित थथे धयाजुल – “जिगु लिपा जि स्वयाः तःधंम्ह झायाच्वंगु दु। जि ला क्वछुनाः वय्कःयागु लाकां पुतु पयनेत तकं मत्वः।
 8 जिं ला छिमित लखं बप्तिस्मा बियाच्वना। वय्कलं छिमित पवित्र आत्मां बप्तिस्मा बियादी।”

येशू बप्तिस्मा कयादीगु व वय्कःयात जाँचय् याःगु

मती ३:१३-४:११; लूक ३:२१-२२; ४:१-१३

- 9 अबलय् येशू गालीलयागु नासरतं झाल, अले यूहन्नां वय्कःयात यर्दन खुसिइ बप्तिस्मा बिल।
 10 लखं थाहां झाःबलय् वय्कलं स्वर्ग चालावंगु व पवित्र आत्मा सुकुभतु जुयाः थःपाखे कुहां वयाच्वंगु खन।
 11 अले स्वर्ग थथे धकाः धयाहःगु सः ताल – “छ जि यःम्ह काय् खः। छ खनाः जि तसकं लयताः।”[☆]
 12 परमेश्वरयागु आत्मां वय्कःयात उबलय् हे मरुभूमिइ छ्वयादिल।
 13 अन शैतानं पिइन्हु तक वय्कःयात जाँचय् यात। वय्कः गुँपशुतनापं च्वनादिल, स्वर्गदूततय्सं धाःसा वय्कःयागु सेवा याना हे च्वन।

प्यम्ह न्या लाइपिन्त सःतादीगु

मती ४:१२-२२; लूक ५:१-११

- 14 यूहन्नायात ज्वने धुंकाः येशू भिंगु खँ न्यंकुं न्यंकुं गालीलयागु झायाः थथे धयादिल –
 15 **“ई जुइ धुंकल, परमेश्वरयागु राज्य न्ह्यःने थ्यने धुंकल। पश्चाताप या, भिंगु खँय् विश्वास या।”[☆]**
 16 गालील समुद्र सिथय् चाःहिला च्वंबलय् वय्कलं न्या लाइपि निम्ह मनु सिमोन व वया दाजु अन्द्रियासयात जाः हानाच्वंगु खन।
 17 अले इमित धयादिल – **“जि नाप वा, जिं छिमित मनु लाइपि यानाबी।”**
 18 थ्व न्यनेवं इपि थथःगु जाः त्वःताः वय्कः नाप वन।
 19 अन भचा उखे वय्कलं जब्दिया निम्ह काय् याकूब व वया किजा यूहन्नायात नांचाय् च्वनाः पुलांगु जाः ल्हनाच्वंगु खन।
 20 वय्कलं इमित नं सःतादिल। न्यनेवं इपि थः अबु जब्दियात ज्यामितनापं नांचाय् त्वःताः वय्कः नाप वन।

भूत दुब्युम्ह मनूयात लाय्कादीगु

लूक ४:३१-३७

- 21 अले वय्कःपिं कफर्नहुमय् झाल। अन वय्कलं विश्रामबार खुन्हु धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् झायाः स्यनेकने यानादिल।
 22 वय्कःयागु खँ न्यानाः फुक्क मनूत छक्क जुल। छायाधाःसा वय्कलं शास्त्रीतय्सं थें मखु, बरु अधिकार दुम्ह मनूखं थें स्यनादिल।[☆]
 23 अबलय् अन भूत दुब्युम्ह छम्ह मनू वयाः थथे धकाः हाल –
 24 **“हे नासरतयाम्ह येशू, छि जिमिथाय् झायेमाःगु हे छाया? छि जिमित नाश यायेत झायागु ला? जिं छितः म्हस्यु, छि परमेश्वरया पवित्रम्ह मनू खः।”**
 25 वय्कलं वयात थथे धकाः ब्वःबियादिल – **“सुम्क च्वँ। वयागु म्हं पिहां वा।”**
 26 भूतं व मनूयात पयारा पयारा खाकल। अले तसकं हालाः वया म्हं पिहां वल।
 27 थ्व खनाः फुक्क मनूत अजू चाल। अले थःथवय् थथे खँ लहात – **“थ्व छु जूगु? थ्व ला अधिकारं जाःगु न्हगु खँ खः। वय्कःयागु खँ ला भूतं नं न्यं।”**
 28 थुकिं यानाः वय्कःयागु नां गालीलयागु फुक्क थासय् बयबय् जुल।

यक्व मनूतयत लाय्कादीगु

मती ८:१४-१७; लूक ४:३८-४१

- 29 धर्मशास्त्र स्यनीगु छँनं पिहां झायाः वय्कः याकूब व यूहन्ना नाप सिमोन व अन्द्रियासयागु छँय् झाल।
 30 सिमोनया ससःमां ज्वरं म्हंमफय्का च्वन। इमिसं थ्व खँ वय्कःयात धाल।
 31 वय्कलं अन झायाः वयात लहाः ज्वनाः थन, अले वयागु ज्वर क्वलाना वन। अले वं दना वनाः वय्कःपिन्त नके त्वके याः जुल।
 32 बहनी निभाः बीधुंकाः अन च्वंपिन्सं उसाँय् मदुपिन्त व भूत दुब्युपिन्त वय्कःयाथाय् हल।
 33 शहरय् च्वंपि दक्व मनूत लुखाय् मुंवल।
 34 वय्कलं तसकं म्हंमफय्का च्वंपिन्त व तःतामछि ल्वय् दुपिन्त लाय्कादिल। वय्कलं यक्व भूततयत पितिनादिल। भूततयसं वय्कःयात म्हस्युगुलि वय्कलं इमित नवाके मब्यु।

येशू प्रार्थना यानादीगु

लूक ४:४२-४४

- 35 येशू सुथ न्हापां खिउँसे च्वंबलय् हे दनाः सुं मदुगु थासय् झायाः प्रार्थना यानादिल।
 36 सिमोन अले वनापं दुपिन्सं वय्कःयात माः जुल।

37 अले वयकःयात लुइकाः थथे धाल – “फुक्कसिनं छितः मालाच्वंगु दु।”

38 वयकलं इमित धयादिल – “लिकक लिकक लाःगु मेमेगु गामय् नं वनेनु, जिं अन नं स्यनेकने यायेमाः, छायाधाःसा जि थ्व हे ज्या यायेत वयाम्ह खः।”

39 अले गालीलया फुक्क धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् न्यंकु न्यंकु व भूत दुब्यूपिन्त लायकेगु ज्या यायां चाःहिलादिल।*

कोहियात लायकादीगु

मती ८:१-४; लूक ५:१२-१६

40 छम्ह कोहियम्ह मनुखं येश्याथाय वयाः पुलि चुयाः थथे बिन्ति यात – “प्रभु, छिं ययकादीसा जितः शूद्र यानादी फु।”

41 येशू माया यानाः थःगु ल्हातं वयात थियाः धयादिल – “ज्यु, छंगु ल्वय् लाया वनेमा।”

42 थुलि धाय्वं हे व कोहियम्ह मनुया ल्वय् लाया वन अले व शूद्र जुल।

43 वयकलं ख्याचवः बियाः धयादिल –

44 “स्व, थ्व खँ सुयातं कनादी मते। पुजाहारीयाथाय वनाः छं थःगु ल्वय् लाःगु क्यँ। अले फुक्कसित क्यनेत मोशां धाःथें शूद्र जुइत माःगु ज्वलं छायाब्यु।”*

45 व मनुखं धाःसा वनाः फुक्क थासय् थ्व खँ बयबय यानाबिल। थुकिं यानाः येश्यात शहरय् वयेत थाकुल अले वयकः सुं मदुथाय् च्वंजाल। मनुत धाःसा प्यखेरं वयकःयाथाय वयाच्वन।

2

पक्षवातं कःम्ह मनुयात लायकादीगु

मती ९:१-८; लूक ५:१७-२६

1 छुं दि लिपा वयकः कफर्नहुमय् लिहां ज्वाल। वयकः छँय् ज्वाल धयागु न्यनाः

2 यक्व हे मनुत वयकःयाथाय वल। थुकिं यानाः अन लुखाया पिने तक नं च्वनेत थाय् मन्त। अन येशू परमेश्वरयागु वचन न्यंकादिल।

3 उबलय् अन पक्षवातं कःम्ह छम्ह मनुयात प्यम्ह मनुतयसं क्वबिया हल।

4 अन ग्वाः ग्वाः मनुत दुगुलि इपिं येश्याथाय वने मफुत। अले इमिसं येशू च्वनाच्वंगु थाय्या च्वसं च्वंगु पौ प्वलाः पक्षवातं कःम्ह मनुयात लासानापं क्वय् क्वछवत।

5 इमिगु थज्याःगु विश्वास खनाः वयकलं ल्वगियात धयादिल – “छं याःगु पाप क्षमा जुल।”

6 उबलय् अन शास्त्रीत नं दुगु जुयाच्वन। इमिसं मनं मनं थथे धाल –

7 “छु धयाच्वंगु थ्व मनुखं? थ्वं ला परमेश्वरयात हे क्वहंकाच्वन। परमेश्वरं बाहेक मेपि सुनां पाप क्षमा याये फु?”

8 इमिगु मनय् च्वंगु खँ थर्थे थःगु आत्माय् थुइकाः वयकलं इमित धयादिल – “छिमिसं छाया मभिगु मतिइ तथा जुयागु?”

9 थ्व मनुयात ‘छंगु पाप क्षमा जुल’ धायेगु अःपु ला कि ‘लासा ज्वनाः दना हँ’ धायेगु अःपु?

10 संसारय् च्वंपिनिगु पाप क्षमा यानाबीत मनुया काय्याके अधिकार दु धयागु खँ छिमिसं सीकि।” थुलि धयाः वयकलं पक्षवातं कःम्हयसित थथे धयादिल –

11 “जिं छन्त धाये – दनाः थःगु लासा ज्वनाः छँ हँ।”

12 थुलि धायेवं हे व मनु जुस्वक दनाः थःगु लासा ज्वनाः फुक्कसिगु न्ह्यःनें पिहां वन। अन च्वंपि फुक्कं छक्क जुल। अले थथे धकाः परमेश्वरयात तःधंकल – “जिमिसं ला थथे जूगु गुबलें हे मखंनि।”

येशू लेवीयात सःतादीगु

मती ९:११-१३; लूक ५:२७-३२

13 वयकः हानं गालील समुद्र सिथय् झायादिल। थन नं मनुत ग्वाः ग्वाः मुंवःगुलि वयकलं इमित स्यनादिल।

14 लँय् वयाच्वंबलय् वयकलं लेवी धाःम्ह अल्फयसया काय्यात कर कायेगु अडुयाय् च्वनाच्वंगु खनाः धयादिल – “जि नाप वा।” अले व दनाः वयकः नाप वन।

15 वयकः लेवीया छँय् भवय नयेत फेतुनादीबलय कर काइपिं व पापीत नं वयकः व वयकःया चेलात नाप नयेत फयतुत।

16 वयकः पापीत व कर काइपिं मनुत नाप च्वनाः नयाच्वंगु खनाः फरिसी व शास्त्रीतयसं वयकःया चेलातय्के न्यन – “थज्याःपि मनुतलिसे च्वनाः छाया नयाच्वंगु व?”

17 थ्व न्यनाः वयकलं इमित धयादिल – “छुं मजुपिं मनुतयत् डाक्टर माली मखु, ल्वय दुपिन्त जक माली। जि धर्मीतयत् मखु बरु पापीतयत् सःतः वयागु खः।”

अपसं च्वनेगु खँ

मती ९:१४-१७; लूक ५:३३-३९

* 1:39 १:३९ मती ४:२३; ९:३५ * 1:44 १:४४ लेवी १४:१-३२

18 यूहन्नाया चेलात व फरिसीत अपसं च्वंगुलि सुं मनूत वया: वय्कःयाके न्यन – “बत्तिस्मा बीम्ह यूहन्नाया चेलात अपसं च्वं, फरिसीत अपसं च्वं, छिकपिनि चेलात जक छाया मच्चंगु?”

19 वय्कलं इमित धयादिल – “ब्याहा याइम्ह मिजनापं च्वनाच्चंतले जन्त वःपि मनूत घां लानाच्चनी ला? ब्याहा याइम्ह मिजं इपिनापं दतले इपि अपसं च्वनी मखु।

20 अथेसां छन्हु ब्याहा याइम्ह मिजंयात यंकितिनि। अले जक इपि अपसं च्वनी।”

21 “पुलांगु वसतय् सुनानं न्हगु कापतं पर्कीं मखु, छायाधाःसा न्हगु कापतं पुलांगु कापःयात साला काइ, अले ज्ञन तःकू जुइक गुनावनी।

22 “अथे हे सुनानं पुलांगु छेंग्यागु म्हिचाय् दाखमघ तइ मखु, छायाधाःसा पुलांगु छेंग्यागु म्हिचाय् दाखमघ तल धाःसा म्हिचा हे गुनावनी, अले दाखमघ वाइ, म्हिचा नं स्यनी। थथे मयासें दाखमघ न्हगु म्हिचाय् तल धाःसा नितानं बचय् जुइ।”

विश्रामबारयागु खँ

मती १२:१-८; लूक ६:१-५

23 छन्हु विश्रामबार खुन्हु वय्कः चेलात नाप छवबया लँ जुया: झाया च्वंबलय् वय्कःया चेलातयसं छवमा स्वहायका: नयेत स्वल।*

24 थव खना: फरिसीतयसं वय्कःयात धाल – “स्व, छिमि चेलातयसं विश्रामबार खुन्हु छु याये मज्यु धाःगु खः व हे यानाच्चन।”

25 वय्कलं लिसः बियादिल – “दाऊदं थः व थःनाप वःपि मनूतय नये पित्याःबलय् माःकथं छु यात धयागु खँ छिमिसं ब्वनागु मदु ला?”

26 गुकथं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी अबियाथारया पालय् परमेश्वरया छँय् दुहां वना: अन छायातःगु मरि नल, अले थःनाप वःपिन्त नं नकल। परमेश्वरयात छायातःगु मरि ला पुजाहारीतयसं बाहेक मेपिन्सं नये हे मज्यु।**

27 वय्कलं इमित हानं धयादिल – “विश्रामबार मनूतयगु निति दय्कातःगु खः, मनूत विश्रामबारया निति दय्कातःगु मखु।

28 थथे जूगुलि मनूया काय् विश्रामबारया नं प्रभु खः।”

3

ल्हा: गंम्ह मनू

मती १२:१-१४; लूक ६:६-११

1 येशू हानं धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् झाल। अन छम्ह ल्हा: गंम्ह मनू दुगु जुयाच्चन।

2 विश्रामबार खुन्हु जूगुलि वय्कःया विरोधीतयसं थ्वखुन्हु ल्हा: गंम्ह मनूयात लाय्की ला कि धका: चिवा कयाच्चन।

3 वय्कलं ल्हा: गंम्ह मनूयात धयादिल – “न्ह्यःने वा।”

4 वय्कलं इमिके थथे धका: न्यनादिल, “विश्रामबार खुन्हु भिं यायेगु ज्यु ला कि मभिं यायेगु ज्यु, स्यायेगु भिं ला कि म्वाकेगु भिं?” तर इपि छुं हे मधासे सुम्क च्वनाच्चन।

5 इमिगु नुगः छाःगु खना: नुगः मछिंका: तमं इमिथाय् मिखा ब्वया: व मनूयात धयादिल – “ल्हा: तप्यंकी।” अले वं ल्हा: तप्यंकल। थथे गंगु ल्हा: लाल।

6 फरिसीतयसं अनं वना: हेरोदया मनूत नाप वय्कःयात स्यायेगु ग्वसा: ग्वल।

यक्व मनूत येशूया ल्यूल्यु वःगु

मती ४:२३-२५; लूक ६:१७-१९

7 अनं येशू थः चेलात नाप समुद्र सिथय् झायादिल। गालीलं व यहूदियां ग्वा: ग्वा: मनूत वय्कःया ल्यूल्यु वःगु दु।

8 वय्कलं अजू चायापुगु ज्या यानादिल धयागु न्यना: यरुशल्लेम, इदुमिया, यर्दन पारिइ, टुरोस व सीदोनया थुखे उखे च्वपिं यक्व हे मनूत वय्कःयाथाय् वल।

9 वय्कलं थः चेलातयत्त धयादिल – “जितः चिचाधंगु नांचा छगू हति, मखुसा ला मनूतयगु हुलं जितः काकातइ।”

10 यक्वसिगु ल्वय् लायका ब्युगुलि वय्कःयात थीत यक्व हे उसौयमदुपिं मनूत घ्वानुमतुघ्वाना: वयेत सनाच्चन।*

11 भूतआत्मां वय्कःयात खनेवं वय्कःया न्ह्यःने क्वपुसां पुया: थथे धका: हाल – “छि परमेश्वरया काय् खः।”

12 अले वय्कलं थव खँय् सुयातं छुं धाये मते धका: इमित उजं बियादिल।

झिनिम्ह प्रेरितत ल्ययादीगु

मती १०:१-४; लूक ६:१२-१६

13 पहाडय् थाहां झाया: वय्कलं थःत माःपिं मनूतयत्त सःतादिल। इपि अन वन।

14 वय्कलं झिनिम्हयसित थःनाप तयेत व भिगु खँ न्यंके छवयेत ल्ययादिल।

15 इमित भूतआत्मायात पितिनाछवयेगु अधिकार नं बियादिल।

16 झिनिम्ह थुपि हे खः – सिमोन, गुम्हयसिगु नां वय्कलं पत्रुस तयादिल,

17 जब्दिया काय् याकूब व याकूबया किजा यूहन्ना, गुम्हयसित वय्कलं बोअनर्गेस धका: नां तयादिल, (बोअनर्गेसया अर्थ तंगुलु खः),

- 18 अन्दियास, फिलिप, बारथोलोमाइ, मर्ती, थोमा, अल्फयसया काय् याकूब, थेदियस, सिमोन कनानी
19 व येशूयात धोखा ब्यूम्ह यहदा इस्करियोत।

येशू व भूततय् जुजु

मर्ती १२:२२-३२; लूक ११:१४-२३

- 20 अले येशू वय्कःया चेलात नाप छैय् झाल। अन नं यक्व मनूत मुंवःगुलि वय्कःपिनि नये तक नं लिमलात।
21 वय्कःया थःलाःपिन्सं वय्कः वें जुल धकाः वय्कःयात ब्वनायकेत का वल।
22 यरूशलेमं वःपिं शास्त्रीतय्सं थथे धाल – “भूततय् जुजु बालजिबुलं शक्ति बियातःगुलि थ्वं भूतयात पितिनाछवये फुगु खः।”
23 थथे धाःगुलि वय्कलं मनूतयत् सःता उखान छुनाः इमित थथे धयादिल – “शैतानं शैतानयात गथे पितिने फइ?
24 गुगुं नं देशय् थःथवय् हे ल्वापु जुल धाःसा व देश स्यनावनी।
25 गुगुं नं छैय् थःथवय् ल्वापु जुल धाःसा व छै स्यनावनी।
26 अथे हे शैतानं शैतानयात स्यंकेत स्वल धाःसा थुपिं निम्हं नाश जुयावनी।
27 सुनानं छम्ह तसकं हे बल्लाःम्ह मनूया छैय् खुयायकेत न्हापां व मनूयात नि चीमाः, अले तिनि खुयायंके फइ।
28 “जिं छिमित धाथें धाये – मनूतय्सं न्हाथें ज्याःगु तःधंगु पाप याःसां क्षमा जुइ,
29 पवित्र आत्मायात मभिकाः खँ ल्हाइपिन्त धाःसा गुबलें हे क्षमा दइ मखु। थज्याःपिं मनूत सदां दोषी ठहरय् जुइ।”
30 वय्कःयाके भूत दुबिनाच्चंगु दु धकाः शास्त्रीतय्सं धाःगुलि थथे धयादीगु खः।

येशूया मां व किजापि

मर्ती १२:४६-५०; लूक ८:१९-२१

- 31 उबलय् हे येशूया मां व किजापिं वय्कःयाथाय् वल। इमिसं पिने हे च्वनाः वय्कःयात सःतके छवयाहल।
32 वय्कःया जःखः च्वनाच्च्वपिन्सं धाल – “स्वयादिसँ, छिकपिनि मां व किजापिं छितः नापलायेत वयाच्च्वन।”
33 वय्कलं इमिके न्यनादिल – “जिमि मां व जिमि किजापिं सु खः?”
34 अले अन छचाःखेलं फयतुना च्वंपिन्त स्वयाः धयादिल – “मां धाःसां, किजापिं धाःसां थुपिं हे खः,
35 छायाःसा सुनां परमेश्वरं धाःथें याना जुइ, व हे जिमि किजा, जिमि केहें, व जिमि मां खः।”

4

पुसा हलिम्हय्सिगु उखान

मर्ती १३:१-९; लूक ८:४-८

- 1 येशू समुद्र सिथय् च्वनाः मनूतयत् स्यनेकने यानादिल। मनूत ग्वाः ग्वाः वःगुलि वय्कः नांचाय् थाहां झाल, मनूत जक समुद्र सिथय् तुं च्वनाच्च्वन।
2 वय्कलं इमित उखान कँकं यक्व खँ स्यनादिल –
3 “न्यँ, छम्ह मनू बूँइ पुसा हः वन।
4 वं पुसा हःबलय् गुलि गुलि पुसा लँय् नं लात, अले इंगःतय्सं वयाः नयाबिल।
5 अले गुलि पुसा ल्वहंलि दुथाय् लात। भचा भचा जक चा दुगुलि अन लाःगु पुसा याकनं बुयावल।
6 निभाः त्वःबलय् अन बुयावःगु मा सुकूचिना वन, अले बल्लाक हा काय् मफुगुलि गना वन।
7 अले हानं गुलि पुसा कंमा दुथाय् लात। कंमा तःमा जुया वःबलय् अन लाःगु पुसा थाहां वये मफुत, अन्न मसल।
8 अले गुलि पुसा भिगु चा दुथाय् लात। थ्व चाय् पुसा बुया वयाः तःमा जुल। अले यक्व अन्न सल। गनं स्विदुगं, गनं खुइदुगं, गनं सछिदुगं अन्न सल।”
9 वय्कलं धयादिल – “सुयाके न्हाय्पं दु, वं न्यना का।”

थ्व उखानयागु अर्थ कंगु

मर्ती १३:१०-१७; लूक ८:१-१५

- 10 येशू याकःचा जूबलय् झिनिम्ह चेलात व मेपिं मनूतय्सं वय्कःयाके थ्व उखानयागु अर्थ छु खः धकाः न्यन।
11 वय्कलं इमित धयादिल – “परमेश्वरया राज्ययागु गुप्ति खँ छिमित कने धुनागु दु, मेपिन्त धाःसा उखान छुनाः धायेमाः।

- 12 “ ‘अयजूगुलि इमिसं स्वयेत ला स्वइ,
अयनं गुब्सं खंके फइ मखु।
इमिसं न्यनेत न्यनी,
अयनं गुब्सं थुइके फइ मखु।

इमिसं थूगु जूसा ला
 इपि पापं लिचिले मा:गु खः,
 अले इमिगु पाप नं क्षमा जुइमा:गु खः।” ☆

- 13 वयकलं इमित धयादिल – “छु छिमिसं नं थ्व उखान मथू ला? अयजूसा मेगु उखान गथे थुइके फइ?
 14 पुसा हल धा:गु परमेश्वरयागु वचन हल धा:गु खः।
 15 गुलि मनूत लँय ला:गु पुसा थें खः। इमिसं परमेश्वरयागु वचन न्यनेवं शैतान वया: लाकायंकी।
 16 गुलि मनूत ल्वहं दुथाय ला:गु पुसा थें खः। इमिसं परमेश्वरयागु वचन लयल्यतातां न्यना काइ।
 17 अथेसां वचनं इमिगु नुगल्य थ्यंक हा काय् मफइगुलि दु:खकष्ट व ख्याच्चव: वयेवं इपि लिचिला वनी।
 18 गुलि मनूत कंमा दुथाय ला:गु पुसा थें खः। इमिसं वचन न्यनी।
 19 अथेसां थ्व संसारयागु धन्दा, धन सम्पत्तियागु माया व अथे हे मेमेगु लोभं याना: परमेश्वरयागु वचन त्व:फिना वनी, अले छं: नं सय्के फइ मखु।
 20 गुलि मनूत भिंगु चाय् ला:गु पुसा थें खः। इमिसं वचन नं न्यनी, अले मानय् नं याइ। इमिसं स्विदुगं, खुइदुगं, व सछिदुगं अप्व: अन्न सयकी।”

त्वा:देवाय् च्वंगु मत
 लूक ८:१६-१८

- 21 येशू इमित धयादिल – “सुनानं मत त्वपुया तइ ला? अथवा खाता त:ले तइ ला? मत ला तज्जा: याना: त्वा:देवाय् च्याकी। ☆
 22 छुं नं खँ सुचुकां तये फइ मखु, गुगु प्रकत जुइ मखु, छुं नं खँ गुप्त तये फइ मखु, गुगु जल्य वइ मखु। ☆
 23 सुयाके न्हायपं दु, वं न्यना का।”
 24 वयकलं इमित थथे नं धयादिल – “छिमिसं न्यनागु खँय मन ति। गुलि छिमिसं कर्पिन्त बिल, उलि हे छिमित नं बी। अज्ज ला अप्व: हे बी, ☆
 25 छाया:सा दुम्हयसित अज्जं तनाबी। मदुम्हयसिके दुगु नं लाका काइ।” ☆

त:मा जुयाव:गु पुसायागु उखान

- 26 वयकलं हानं धयादिल – “परमेश्वरयागु राज्य थथे च्वं। छम्ह मनुखं थ:गु बुँइ पुसा हल।
 27 व चान्हि घंसां दंसां पुसाय् चुलि ह्या: थाहां वयाच्चवने धुंकी। थ्व गुकथं जुल वं सी मखु।
 28 बुँ थ:म्हं हे अन्न सयकी। न्हापां चुलि हइ, अले मा थाहां वइ, अले तिनि अन्न सइ।
 29 थुकथं अन्न सये धुंका: ईचां लइ, छाया:सा लयेगु ई जुइ धुंकी।” ☆

दक्वसिबय् चिग्व:गु पुसायागु उखान

मती १३:३१-३२; लूक १३:१८-१९

- 30 वयकलं हानं धयादिल – “परमेश्वरयागु राज्य गथे च्वं धायेगु? थ्वयात ध्वाथुइकेत छु उखान छुइमाली?
 31 परमेश्वरयागु राज्य ला दक्वसिबय् चिग्व:गु पुसा थें खः।
 32 छम्ह मनुखं त् पुसा बुँइ हली। दक्वसिबय् चिग्व:गु पुसा जूसां थाहां वइबलय् थ्व दक्वसिबय् त:मा जुइ। थुकी कचामचा नं यक्व दइ, अले झंग:तयसं वया: थुकी थ:गु स्वँ दयकी।”
 33 थुकथं वयकलं इमिसं थुइके फक्व उखान छुना: वचन न्यंकादिल।
 34 वयकलं इमित उखान मछुसे छुं नं स्यनामदी। थ: चेलात जक दुबलय् धा:सा वयकलं उखानयागु अर्थ नं कनादिल।

ग्व:फययात दिकादीगु

मती ८:२३-२७; लूक ८:२२-२५

- 35 सन्ध्याका: ई जुइ धुंका: येशू इमित धयादिल – “वा, झी समुद्र पारिइ वनेनु।”
 36 मनुतयगु हुलयात त्व:ता: चेलात येशू च्वनाच्चंगु नांचाय् वना: च्वन। अले इमिसं वयक:यात ब्वनायकल। इपि नाप मेमेगु नांचा नं दु।
 37 आकाझाकां समुद्रय् तसकं ग्व:फय् वल। ल: ग्वारां याना: नांचा धेधेचुल। नांचाय् ल: नं जायावल।
 38 वयक: धा:सा नांचाया ल्युनेपाखे झाया: फुंग छगलय् छयं दिका: घनाच्चन। चेलातयसं वयक:यात थना: थथे धाल – “गुरु, झीपि लख्य दुना: सीन, छित: वास्ता मदु ला?”
 39 अले वयकलं दना: फययात ब्व:बिया: समुद्रयात धयादिल – “शान्त जु।” धाय्वं हे ग्व:फय् दित, अले फुक्कभनं शान्त जुल।
 40 वयकलं धयादिल – “छिपि छाया थथे ग्यानागु? छिमिसं अज्ज नं विश्वास मयानानि ला?”

☆ 4:12 ४:१२ येशू ६:९-१० ☆ 4:21 ४:२१ मती ५:१५; लूक ११:३३ ☆ 4:22 ४:२२ मती १०:२६; लूक १२:२ ☆ 4:24 ४:२४ मती ७:२२; लूक ६:३८ ☆ 4:25 ४:२५ मती १३:१२; २५:२९; लूक १९:२६ ☆ 4:29 ४:२९ योए ३:१३

41 इपि तसकं ग्यानाः थःथवय् थथे खँ ल्हात – “वय्कः सु खः? फय् व लखं नं वय्कलं धाःगु खँ न्यं।”

5

भूत दुब्यूमह मनूयात लाय्कादीगु

मन्ती ८:२८-३४; लूक ८:२६-३९

- 1 वय्कःपि समुद्र पारिइ गेरासेनसया जिल्लाया थ्यंकः झाल।
- 2 वय्कः नांचां क्वहां झाय्वं भूत दुब्यूमह छम्ह मनू दिपं पिने वयाः वय्कःयात नापलात।
- 3 व दिपय्सं च्वनीम्ह खः। वयात सुनानं सिखलं तक नं ची मफु,
- 4 छायाःसा वयात तःकः न्यवः व सिखलं ची धुंकूगु खः। अय् नं वं सिखः नं चफुनाः न्यवः नं फ्यनाः बिस्युं वनीगु। वयात सुनानं कजय् याये मफु।
- 5 व चान्हि पहाड व दिपय चाःहिलाः थःम्हं थःत कयपुयाः ल्वहँतं घाःपा यानाः चिल्लाया दनाः हाला जुइ।
- 6 येशूयात तापाकनिसें हे खनेवं ब्वाँय् ब्वाँय् वनाः वं वय्कःया तुतिइ भ्वपुलाः
- 7 ततःसलं थथे धाल – “हे दक्वसिबय् तःधम्ह परमेश्वरया काय्, छि जिमिथाय् छाया झायगु? जितः दुःख बी मते।”
- 8 “अय् भूतआत्मा, थ्व मनूया म्हं पिहां वाः” धकाः वय्कलं धयादीगुलि व थथे हाला हःगु खः।
- 9 अले वय्कलं वयाके “छंगु नां छु?” धकाः न्यनादिल।
- वं वय्कःयात लिसः बियाः धाल – “जिगु नां फौज खः, छायाःसा जिपिं यक्व दु।”
- 10 भूतआत्मां वय्कःयाके थथे धकाः बिन्ति यात – “जिमित थ्व देशं पितिना छवयादी मते।”
- 11 अन हे पाखाय् छगू बथां फा ज्वया तःगु दु।
- 12 इमिसं वय्कःयात थथे धकाः बिन्ति यात – “जिमित फाया थाय् छवयादिसँ, अले जिपिं वनाः इमिके दुबी।”
- 13 वय्कलं इमित ज्यु धकाः धाय्वं इपिं मनूयागु म्हं पिहां वनाः अन ज्वयातःपि फातय्के दुबित। अले निद्रुःति फा ब्वाँय् वनाः भीरं क्वब्वात। अले समुद्रय कुतुं वनाः सित।
- 14 फा जवाःत अनं बिस्युं वनाः शहर व गामय् न्यंकभनं थ्व खँ बयबय् यानाबिल। थ्व न्यनाः छु जूगु खः धकाः स्वयेत गांयापि मनूत अन वल।
- 15 अले इपिं येशूयाथाय् थ्यंबलय् ला भूत दुब्यूमह मनूयात लायाः नं लं फिनाः वय्कः नाप फ्यतुनाच्चंगु खनाः इपि ग्यात।
- 16 थ्व खंपिन्सं स्ववःपिन्त भूत दुब्यूमह मनू व फायात छु छु जुल धयागु फुक्कं कनाबिल।
- 17 अय्जुगुलि इमिसं येशूयात इमिगु जिल्लां पिहां हँ धकाः बिन्ति यात।
- 18 वय्कः नांचाय् च्वने त्यंबलय् भुत दुब्यूमह मनुखं वय्कः नाप वये धकाः बिन्ति यात।
- 19 वय्कलं वये मते धकाः धयादिल। “परमेश्वरं छन्त गुलि तःधंगु ज्या यानादिल, अले हानं गथे छन्त माया क्यनादिल धकाः छँय् वनाः थः मनूतय्त कनाब्यु।”
- 20 व मनू अनं वनाः येशू वयात गुलि तःधंगु ज्या यानादिल धकाः डेकापोलिस धाःगु झिगू शहरय् बयबय् यात। थ्व न्यनाः फुक्क मनूत अज् चाल।

सीम्ह मचा व मफुम्ह मिसा

मन्ती ९:१८-२६; लूक ८:४०-५६

- 21 येशू हानं नांचाय् च्वनाः समुद्र पारिइ झाल। वय्कः समुद्र सिथय च्वनाच्चंबलय् ग्वाः ग्वाः मनूत वय्कःयाथाय् मुंवल।
- 22 अबलय् धर्मशास्त्र स्यनीगु छँयाम्ह थकालि याइरस नांयाम्ह छम्ह मनुखं वय्कःयाथाय् वयाः भागियानाः
- 23 थथे बिन्ति यात – “जिमि चीधिकःम्ह म्हाय् सी थें च्वनाच्चन। छकः झायः छिं वयात थिया घूसा व लनी, अले म्वाइ।”
- 24 वय्कः व नाप झायदिल। यक्व हे मनूत घ्वातुघ्वानाः वय्कःया ल्यूल्यु वन।
- 25 थ्व हुलय् झिंनिदनिसें हि क्वहां वइगु ल्वचं थिया च्वंम्ह छम्ह मिसा नं दु।
- 26 वं यक्व हे डाक्टरतयत वासः याके धुंकल। अय् नं वयागु ल्वय् मलाः। दुगु फुक्कं वं वासः यायेत फुके धुंकल, अय् नं लनेगु सट्टा वयागु ल्वय् झन झन स्यना वनाच्चन।
- 27 येशूयागु खँ न्यनातःगुलि वं हुलया दथुं दथुं वयाः ल्युनें येशूयागु वसः थिल।
- 28 वं थथे मतिइ तःगु खः – “जिं वय्कःयागु वसः जक थी फुसां जिगु ल्वय् लायावनी।”
- 29 थीवं हे हि क्वहां वयाच्चंगु दित, अले वं थः लंगु सीकाकाल।
- 30 उग्रिमय् वय्कलं थःगु शक्ति पिहां वंगु सीकाः हुलय् लिफः स्वयाः – “सुनां जिगु वसः थिल?” धकाः धयादिल।
- 31 चेलातय्सं वय्कःयात लिसः बिल – “छिं थुलिमछि हुलं घ्वातु घ्वानाच्चंगु ला खँ हे खं। छाया ‘जितः सुनां थिल’ धकाः न्यनादिया?”
- 32 अय् नं वय्कलं थःत सुनां थ्युगु खः धकाः सीकेत छचाःखेलं स्वयादिल।
- 33 हि क्वहां वइगु ल्वय् दुम्ह मिसां थःगु ल्वय् लाःगु सियाः ग्याग्यां, थरथर खाखां वय्कःया न्ह्यःने भ्वसुलाः थःत जूगु फुक्क खँ कनाबिल।
- 34 अले वय्कलं धयादिल – “केहँ मय्जु, छं विश्वास याःगुलि छंगु ल्वय् लन। आः मनय् शान्ति कयाः हँ, छंगु ल्वचं छन्त थी हे मथीमा।”

35 वयकः थथे खँ लहाना च्वंबलल् थकालिया छँया मनूत वयाः वयात थथे धाल – “छिकपिनि म्हाय् सी धुंकल। गुस्यात छाय् दुःख बिया च्वनादिया?”

36 इमिसं धाःगु खँ मताः थें यानाः वयकलं वयात धयादिल – “ग्याये मते, विश्वास जक या।”

37 वयकलं पनूस, याकूब व याकूबया किजा यहन्ना बाहेक मेपि सुयातं ब्वनायंकामदी।

38 वयकःपि व थकालियागु छँय् थ्यंबलल् अन यक्व मनूत हँय्हँय् ख्वयाच्चंगु खन।

39 वयकलं दुहां झायाः इमित धयादिल – “छाय् ख्वयाच्च्वनागु? मचा मसीनि, घना जक च्वंगु खः।”

40 थ्व खँ न्यनाः इमिसं वयकःयात गिजय् यात। वयकलं इपि फुक्कसित पितिनाछ्वयाः मचाया मांबौ व वयकःया स्वमह चेलातयत् सीमह मचा तथा तःथाय् ब्वना यंकादिल।

41 वयकलं सीमह मचायागु ल्हाः ज्वनाः धयादिल – “तालिथा कूमि!” थुकिया अर्थ खः – “नानी, दना वा!”

42 धायवं हे व जुक्क दनाः थुखे उखे जुल। व झिनिदँ तिनि दुमह खः। थ्व खनेवं इपि तसकं अजू चाल।

43 वयकलं इमित थ्व खँ सुयातं कने मते धकाः उजं बियादिल। मचायात छुं नयेगु नकि धकाः नं धयादिल।

6

नासरतय् येशूयात मयय्कूगु

मती १३:५३-५८; लूक ४:१६-२०

1 अनं येशू थःगु हे गामय् झाल। चेलात नं वयकः नाप दु।

2 छन्हु विश्रामबार खुन्हु धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् झायाः स्यनेकने यानादिल। वयकःयागु खँ न्यनाः मनूतयसं अजू चायाः थथे धाल – “थ्वयाके थज्याःगु बुद्धि व अजू चायापुगु ज्यायागु शक्ति गनं वल?”

3 थ्व सिंकाःमि, मखु ला? थ्वया मां मरियम, थ्वया किजापि याकूब, योसेफ, यहदा व सिमोन, मखु ला? थ्वया केहँपि नं थन हे दु, मखु ला?” अथे जुया इमिसं वयकःयात पत्याः मयात।

4 अले वयकलं धयादिल – “अगमवक्तायात थःगु हे गामय् व थःगु हे छँय् मानय् याइ मखु, बरु मेथाय् न्हाथासं मानय् याइ।”☆

5 अन सं उसाँय मदुपिन्त जक थःगु ल्हातं थियाः लायकाबीगु सिबय् मेमेगु ततःधंगु ज्या वयकलं यानामदी।

6 इमिसं वयकःयात विश्वास याये मफुगुलि थुपि खनाः वयकः छक्क जुल। थथे जूगुलि वयकलं गामय् गामय् झायाः स्यनेकने यानादिल।

झिनिमहयसित भिगु खँ न्यंके छ्वयादीगु

मती १०:५-१५; लूक ९:१-६

7 वयकलं झिनिमह चेलातयत् छथाय् मुंकाः भूतआत्मातयत् पितिनाछ्वयेगु अधिकार बियाः निमह निमह यानाः छ्वयादिल।

8 वयकलं इमित थथे उजं बियादिल, “कथि छपुं अप्वः छुं नं ज्वनावने मते, लँय् वनेत मरि, म्हिचा, अले जनिखय् थिबा नं प्वःचिनाः यंके मते।

9 बरु लाकां न्हायानाः हँ। वसः नं छजु जक फिनाः हँ।”

10 वयकलं इमित थथे नं धयादिल – “छिपि गुगु छँय् च्वनागु खः, व गां त्वता मवंतले व हे छँय् च्वँ।

11 सुनानं छिमित दुमकाःसा, भिगु खँ मन्यंसा छिमिसं इमित लज्या चाय्केत साक्षीया लागि लाकां थाथा यानाः व थाय् त्वःता हँ।”☆☆

12 थुकथं इमिसं पिहां वनाः मनूतयसं पश्चाताप यायेमाः धकाः न्यंकाजुल।

13 इमिसं यक्व भूतआत्मातयत् पितिनाछवल, यक्व उसाँय मदुपिन्त चिकनं बुइकाः लायकाबिल।☆

बप्तिस्मा बीमह यहन्नायात स्याःगु

मती १४:१-१२; लूक ९:७-९

14 येशूयागु खँ प्यखें बयबय जुयावंगुलि हेरोद जुजुयागु न्हायपनय् नं थ्व खँ थ्यन। गुम्ह गुम्हयसिनं ला थथे नं धयाजुल – “बप्तिस्मा बीमह यहन्ना हे सिनाः म्वानावःगु खः। उकि हे ला थवं थज्याःगु ततःधंगु ज्या याये फत।”

15 गुलिसिनं थथे धाल – “थ्व ला एलिया खः।” हानं गुलिसिनं थथे नं धाल – “थ्व ला न्हापायाम्ह हे छमह अगमवक्ता खः।”☆

16 थ्व न्यनाः हेरोदं धाल – “थ्व जिं छयं धयंकाः स्यानामह यहन्ना हे म्वानावःगु खः।”

17 न्हापा हेरोदं थःकिजा फिलिपया कलाः हेरोदियासं यानाः बप्तिस्मा बीमह यहन्नायात ज्वंकाः इयालखानाय् कुंगु खः। हेरोदं थःकिजा फिलिपया कलाः हेरोदियासयात कलाः तःगुलि

18 यहन्नां वयात थथे धकाः धाःगु खः – “थः किजाया कलाःयात थथे हये मत्यः।”☆

19 अयजुगुलि हेरोदियासयात यहन्ना खनाः तं पिहां वःगु खः। वं यहन्नायात स्यायेत नं स्वल। अयनं स्याये धाःसा मफु।

20 छाय्धाःसा यहन्ना धर्मीमह व पवित्रमह मनू खः धकाः स्यूगुलि ग्यानाः वं यहन्नायात मस्यासे तयातःगु खः। यहन्नाया खँ न्यनेबलय् वया नुगः ल्वाकः बाकः जूसां वयागु खँ न्यने यः।

☆ 6:4 ६:४ यह ४:४४ ☆ 6:11 ६:११ प्रे १३:५१ ☆ 6:11 ६:११ लूक १०:४-११ ☆ 6:13 ६:१३ याक ५:१४ ☆ 6:15 ६:१४-१५ मती १६:१४; मर्क ८:२८; लूक ९:१९

☆ 6:18 ६:१७-१८ लूक ३:१९-२०

21 छन्हु हेरोदं यूहन्नायात स्यायेगु मौका काल। वयागु जन्मदि खुन्हु छगू तःधंगु भव्य सःतल। भवजय् गालीलया हाकिमत, तःधंपि कप्तानत व मेमेपि ततःधंपि मनूतयत् सःतल।

22 भवजय् हेरोदियासया म्हाय् वयाः प्याखं हुल। वयागु प्याखं स्वयाः हेरोद व भव्य वःपि सकलें लयताल। अले जुजुं वयात धाल – “छन्त छु यः फ्वं? छं धाःगु बी।”

23 जुजुं पाफयाः धाल – “छं न्हागु हे फ्वंसां जिं बी, जिगु राज्य बच्छि हे जूसां बी।”

24 अले वं पिने वनाः मांम्हयसिके “जिं छु फ्वने” धकाः न्यन।

वया मांनं धाल – “बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नायागु छ्यं फ्वं।”

25 उघ्रिमय् हे दुने जुजुयाथाय् वनाः वं “बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नायागु छ्यं भुइ तयाः बियादिसँ” धकाः फ्वन।

26 थ्व न्यनाः जुजुं तसकं हे नुगः मछिंकल, अयनं अन च्वपिं मनूतयग्नु न्हाःने वं बी धकाः पाफय् धुंक्गुलि मबिसे मगात।

27 उघ्रिमय् हे जुजुं छम्ह सिपाइयात यूहन्नायागु छ्यं धयनाः हजि धकाः उजं बिल। इयालखानाय् हे वनाः वं यूहन्नायागु छ्यं धेनाः

28 भुइ तयाः व मचायात बी हल। अले वं व थः मांयात बी यंकल।

29 थ्व खँ न्यनाः यूहन्नाया चेलातयसं वयाः वयागु सीम्ह यंकाः थुनाबिल।

न्याद्रुः मनूतयत् नकादीगु

मन्ती १४:१३-२१; लूक ९:१०-१७; यूह ६:१-१५

30 उखे प्रेरितत लिहां वयाः इमिसं यानावःगु ज्या व इमिसं स्यना वःगु खँ फुक्कं वय्कःयात कन।

31 यक्व मनूत वये वनेगु यानाच्चंगुलि वय्कःपिन्त नयेत तकं लिमलात। अथे जूगुलि वय्कलं धयादिल – “छिपि सुं मद्गु थासय् वा, अले अन हे भचा झासु लंकि।”

32 अले इपिं अनं नांचाय् च्वनाः सुं मद्गु थासय् वन।

33 थथे वनाच्चंगु खंकाः मनूतयसं वय्कःपिन्त म्हसीकल। अले इपिं गां गामं ब्वाँय् ब्वाँय् वनाः वय्कःपिं स्वयाः न्हापा हे थयंकाच्चन।

34 वय्कः नांचां कुहां झाःबलय् यक्व मनूत मुनाच्चंगु खनाः वय्कःयात तसकं माया वन, छायाधाःसा इपिं जवाः मद्गुपिं फैचात थें च्वं। अले वय्कलं इमित तःता खँय् स्यनेकने यानादिल।*

35 न्हे यक्व बी धुंक्गुलि चेलात वयाः थथे धाल – “थन ला छुं हे मद्गु, हानं तसकं लिबाय् धुंक्कल।

36 इमित छवयादिसँ, अले इमिसं लिक्क लिक्क लाःगु गामय् वनाः नयेगु न्यानाः नइ।”

37 वय्कलं धयादिल – “छिमिसं हे इमित छुं नकि।”

अले इमिसं धाल – “निसः दिनारया जक मरि न्यानाः इमित नकेगु ला।”

38 वय्कलं इमिके न्यनादिल – “छिमिके ग्वःपाः मरि दु? स्वसा।”

इमिसं स्वयाः “न्यापा मरि व निम्ह न्या दु” धकाः धाल।

39 अले वय्कलं मनूतयत् खयलय् इवःलाक फयतुकि धकाः धयादिल।

40 अले इपिं नेयम्ह नेयम्ह व सछिम्ह सछिम्हया ल्याखं इवः छुनाः फयतुत।

41 अनलि वय्कलं न्यापा मरि व निम्ह न्या कयाः स्वर्गपाखे स्वयाः परमेश्वरयात सुभाय् बियादी धुंकाः मरि कुचा थलाः चेलातयत् इके बिल। अथे हे निम्ह न्या नं इनाबियादिल।

42 इमिसं यतले नल।

43 अले इना ल्यं दुगु मरि व न्या हे झिनिगः दाला जायेक दु।

44 मस्त व मिसात ल्याः मतसे अन मरि नःपिं मिजंत जक हे न्याद्रुः दु।

येशू लखय् घःने न्यासि झाःगु

मन्ती १४:२२-३३; यूह ६:१६-२१

45 अले उघ्रिमय् हे येशू चेलातयत् नांचाय् तयाः पारिइ बेथेसदाय् छवयादिल। अनं लिपा वय्कलं मनूतयत् बिदा बियाः छवयादिल।

46 थथे मनूतयत् छँय् छवयादी धुंकाः वय्कः पहाडय् प्रार्थना यायेत थाहां झाल।

47 बहनी जबलय् नांचा समुद्र दथुइ धयनाच्चन। थुबलय् वय्कः समुद्र सिथय् याकःचा च्वनाच्चन।

48 फय् अःखतं वयाच्चंगुलि चेलातयसं नांचा न्हाके मफया च्वन। थ्व खनाः सुथ न्हापां खिउँ खिउँ धाःबलय् हे वय्कः समुद्रय् न्यासि वनाः इमिथाय् थयंकः झाल। वय्कः इमिगु न्हाःने झायेत्यन।

49 वय्कःयात थथे समुद्रय् न्यासि झायाच्चंगु खनाः इपिं “भूत भूत” धकाः चिल्लाय् दनाः हाल,

50 छायाधाःसा थ्व खनाः इपिं सकलें ग्यात।

अले वय्कलं इमित धयादिल – “साहस या, जि हे खः, ग्याये म्वाः।”

51 वय्कः इपिनापं तं नांचाय् च्वनादिल। उघ्रिमय् हे फय् दित। थ्व खनाः इपिं फुक्कं छक्क जुल।

* 6:34 ६:३४ गन्ती २७:१७; १ राज २२:१७; २ इति १८:१६; इज ३४:५; मती ९:३६

52 इमिसं आः तक नं मरियागु खँ थुइके मफुनि, छायाधाःसा इमिगु नुगः अज्जं छाःनि।

उसाँय् मदुपिन्त लायकादीगु

मन्ती १४:३४-३६

53 पारिइ थ्यंकाः इमिसं गनेसरेत धाःगु थासय् नांचा दिकल।

54 वय्कःपि क्वहां झाय्वं फुक्क मन्तयसं वय्कःयात म्हसीकल।

55 उकिं इमिसं उखेंथुखें ब्वाँय् जुयाः वय्कः गन गन झाल अन अन हे उसाँय् मदुपिन्त ब्वना हल।

56 थुकथं वय्कः गन गन झाल, अन अन हे – गामय्, शहरय् व बजारय् उसाँय् मदुपिन्त लँय् लँय् हे हयातइगु। अले इमिसं वय्कःयागु लंया च्वः जक थीत बिन्ति याइगु। थुकथं लं थ्युपि फुक्कं लाया वन।

7

थितिकुतियागु खँ

मन्ती १५:१-९

1 येश्याथाय् यरूशलेमं वःपिं शास्त्रीत व फरिसीत वयाच्वंगु दु।

2 थुमिसं चेलातयसं ल्हाः मस्युसे हे नःगु खन।

3 फरिसीत व फुक्क यहदीतयसं पुलांगु थितिकुति मानय् याइगुलि इमिसं ल्हाः मस्युसे गुबलें मनः।

4 इमिसं बजारय् वनाः लिहां वयाः म्हय लः हा हा यानाः थःत च्वख मयातले नइ मखु। थुलि जक मखु, इमिसं मानय् यानाच्वंगु यक्व हे दु – ख्वलाखिला, जासिकेंसि, अले कँय्यागु थलबलय् नं लः हा हा यायेमाः।

5 फरिसीत व शास्त्रीतयसं वय्कःयाके न्यन – “छिमि चेलातयसं छाया तापाःबाज्यापिनिगु थितिकुति मानय् याना मच्वंगु, अले हानं ल्हाः मस्युसे नल?”

6 वय्कलं धयादिल – “छिपि निपाः ख्वाःपाः दुपिं खः धकाः यशैया अगमवक्तां च्वयातःगु धात्थें हे खः खनी –

“ ‘थुमिसं म्हतुं ला

जितः तसकं हनाबना तइ।

नुगलं धाःसा

थुपि तसकं तापाना च्वनी।*

7 थुमिसं थःपिन्सं दय्कूगु थितिकुतियात

परमेश्वरयागु आज्ञा खः धकाः

मन्तयत् स्यना जुइ।

उकिं थुमिसं जिगु सेवा याःसां

छप्ति ज्यालगय् मजू।’

8 “छिमिसं परमेश्वरयागु आज्ञायात मानय् मयासैं मन्तयगु थितिकुतियात मानय् यानाच्वन।”

9 वय्कलं हानं धयादिल – “छिमिसं गुलि अःपुक परमेश्वरयागु आज्ञायात छखे चीकाः मन्तयगु थितिकुति मानय् याये सः।

10 मोशां थथे च्वयातःगु दु – ‘थः मां बौयात हनाबना ति। मां बौयात म्हतु वाइपिन्त स्यानाछव।’*

11 छिमिसं धाःसा थथे धकाः स्यना जुल – ‘सुनानं थः मां बौयात बीमाःगु खँ परमेश्वरयात छाये धुन धकाः धाइ (थुकियात कुर्बान धाइ)

12 वं थः मां बौयात हनाबना तये म्वाः, अले बीमाःगु ग्वाहालि नं बीकी मखु।’

13 थुकथं छिमिगु थितिकुति परमेश्वरयागु आज्ञायात ज्यालगय् मजुइका छवइ। थज्याःगु ला छिमिसं यक्व हे यानाच्वंगु दु।”

मन्तयत् अशुद्ध याइगु खँ

मन्ती १५:१०-२०

14 हानं येशू मन्तयगु हुलयात थःथाय् सःताः धयादिल – “छिपि फुक्कसिनं जिगु खँ न्यँ, अले थुइकि।

15 नयेत्वनेगु छुकिं नं मनूया म्हय दुने वनाः वयात अशुद्ध याइ मखु, बरु मनूयागु नुगलं पिहां वइगुलि हे मनूयात अशुद्ध याइ।

16 सुयाके न्हायपं दु वं न्यना का।”

17 मन्तयत् त्वःताः वय्कः छँय् दुने झायादीबलय् वय्कःया चेलातयसं थ्व उखानयागु अर्थ छु खः धकाः न्यन।

18 अले वय्कलं धयादिल – “छिमिसं नं थुइके मफु ला? छिमिसं गथे थुइके मफुगु? म्हतुं मनूया म्हय दुहां वंगु खं वयात अशुद्ध याये फइ मखु।

- 19 छायाःसा थ्व फुक्क नुगलय् दुने मख्, बरु प्वाथय् वनीगु खः, अले हानं पिहां तुं वइ।” (थथे वय्कलं नयेगु फुक्क च्वख जू धकाः धयादीगु खः)
- 20 अले हानं वय्कलं धयादिल – “मनूयागु दुने पिहांवइगु खं जक वयात अशुद्ध याइ,
- 21 छायाःसा मनूयागु दुनुगलंनिसें थथे मभिंगु बिचाः पिहां वइ – व्यभिचार यायेगु, खुइगु, स्यायेगु,
- 22 लोभी जुइगु, मभिंगु ज्या यायेगु, थगय् यायेगु, लाः लाः थें सनाः जुइगु, नुगः मुइकेगु, मेपिन्त मभिंकाः खँ ल्हायेगु, घमण्डी जुइगु, मूर्ख ज्या यायेगु।
- 23 थ्व फुक्क मभिंगु ज्या मनूयागु दुनेनिसें पिहां वइ, अले वयात अशुद्ध याइ।”

छम्ह यहदीमखुम्ह मिसायागु विश्वास

मन्ती १५:२१-२८

- 24 वय्कः अनं टुरोस व सीदोन जिल्लाय् झाल। सुनानं मसीमा धकाः वय्कः छखा छँय् दुहां झाल। अयनं मनूतयसं सीकाकाल।
- 25 भूतआत्मा दुबिना च्वंम्ह छम्ह मिसामचाया मांनं येशू छँय् दी धयागु सीकाः काचाकाचां वयाः वय्कःया तुतिइ भवपुल।
- 26 व सिरियाया फोनिक्केय् च्वंम्ह छम्ह ग्रीक खः। वं वया म्हाय्याके दुबिना च्वंम्ह भूतआत्मायात पिछ्वयादिसँ धकाः वय्कःयात बिन्ति यात।
- 27 वय्कलं धयादिल – “न्हापां मस्तयत् नि गाक्क नके ब्यु, छायाःसा मस्तयसं नयाच्वंगु लाकाः खिचायात वान्छवया बी मज्यु।”
- 28 वं धाल – “खः प्रभु, खिचातयसं नं ला मस्तयसं वाक्कु नये खं नि।”
- 29 अले वय्कलं धयादिल – “छं थथे धाःगुलि छिमि म्हाय्या म्हां भूतआत्मा पिहां वने धुंकल, आः छ वंसां जिल।”
- 30 छँ थयंबलय् वं भूतआत्मा मचाया म्हां पिहां वने धुंक्कुगुलि मचा लासाय् घनाच्वंगु खन।

ख्वाँय् व खाखःमहयसित लाय्कादीगु

- 31 येशू टुरोस जिल्लां सीदोन जुयाः डेकापोलिसपाखें गालील समुद्र थयंक झाल।
- 32 अन मनूतयसं वय्कःयाथाय् छम्ह ख्वाँय् व खाखःमहयसित हल, अले इमिसं वयात ल्हातं थियादिसँ धकाः बिन्ति यात।
- 33 वय्कलं वयात मनूतयथासं छखेलिक यंकाः वयागु न्हायपनय् ल्हाः तयादिल। अले ई फानाः वयागु मे थियाः
- 34 स्वर्गय् थस्वयाः झसुकाः तयाः वयात धयादिल – “इफ्फात!” थुकियागु अर्थ खः – “चालेमा!”
- 35 अले वयागु न्हायपं चाल, मे सन, थथे वं त्याजिक नवाये फत।
- 36 अले “इमित सुयातं धाये मते” धकाः उजं बियादिल। गुलि गुलि वय्कलं इमित धाये मते धकाः धयादी, उलि उलि हे इमिसं बयबय् याः जुइ।
- 37 थ्व खनाः मनूतयसं अजू चायाः थथे धाल – “वय्कलं यानादीगु ला फुक्कं भिं जू, ख्वाँय्यात ताय्कादिल, अले खाखःयात नवाये फय्कादिल।”

8

प्यद्रः मनूतयत् नकादीगु

मन्ती १५:३२-३९

- 1 उबलय् हानं ग्वाः ग्वाः मनूत मुनाच्वन। थुमिके नयेगु छुं हे मदुगुलि येशू थः चेलातयत् सःताः धयादिल –
- 2 “थ्व मनूत खनाः जितः माया वं। थुपि जि नाप च्वनाच्वंगु स्वन्हु दय् धुंकल। नयेगु नं छुं हे मदु।
- 3 जिं थुमित अथें खालि प्वाथं छँ हँ धाल धाःसा ला थुपि लँय् हे मुर्ख्या जुइ, छायाःसा गुलि मनूत ला तापाकंनिसें वःपि दु।”
- 4 चेलातयसं धाल – “थथे सुं मदुथाय् थुलिमछि मनूतयत् सुनां गथे यानाः नके फइ?”
- 5 अले वय्कलं न्यनादिल – “छिमिके ग्वःपाः मरि दु?”
- इमिसं धाल – “न्हयपाः।”
- 6 वय्कलं इमित फय्तुकादिल। अले मरि कयाः परमेश्वरयात सुभाय् बियाः कुचा थलाः चेलातयत् मनूतयत् इनाब्यु धकाः बियादिल। अले इमिसं यंकाः इनाबिल।
- 7 इमिके चिचीधिकःपि न्या नं भचा दुगुलि वय्कलं व नं कयाः परमेश्वरयात सुभाय् बियाः चेलातयत् इके बियादिल।
- 8 इमिसं यतले नल। अले इनाः ल्यं दुगु मरि हे न्हयराः दाला जायेक दु।
- 9 अन प्यद्रः ति मनूत दु। अले वय्कलं इमित बिदा बियाः छवल।
- 10 वय्कः अनं थः चेलात नाप नांचाय् च्वनाः दलमनुथा जिल्लाय् झाल।

अजू चायापुगु चिं क्यनेगु इनाप

मन्ती १६:१-१२

- 11 फरिसीत वया: वयकः नाप खँ लहा: वल। इमिसं वयकःयात जाँचय यायेत स्वर्ग छगू चिं हजि धका: फवन।☆
 12 वयकलं झसुका: तया: धयादिल - “छाय् थौकन्हय्यापि मनूतयसं चिं माला जुइगु? जिं छिमित धात्थें धाये - थज्या:पिं मनूतयत् छुं हे चिं क्यनी मखु।”☆
 13 इमित अन हे त्व:ता: वयकः नांचाय च्वना: पारिइ झाल।
 14 उबलय् इमिसं मरि यंके ल्व:मन। इमिके नांचाय् छपा हे जक मरि दु।
 15 वयकलं इमित ख्याच्च: बिया: धयादिल - “बांलाक होश या, हेरोद व फरिसीतयगु सोडापाखें बचय् जुयाच्चँ।”☆
 16 “झीके मरि मदुगुलि वयकलं थथे धयादीगु ख:?” धका: चेलात थ:थवय् खँ लहात।
 17 थ्व खँ सीका: वयकलं इमित धयादिल - “छिपिं छाय् मरि मदु धका: हालाच्चवनागु? छिमिसं आ: तक नं थुइके मफुनि ला? छिमिगु नुग:

अज्ज नं छा:नि ला?

18 मिखा दया: नं छिमिसं मखं ला? न्हाय्पं दया: नं छिमिसं मता: ला? थुलि याकनं हे ल्व:मने धुंकल ला?☆

19 न्यादु: मनूतयत् नकेत जिं न्यापा मरि छिमित इनाबीत बियाबलय्, ग्व:ग: दाला ल्यं दत?”

इमिसं धाल - “झिनिग: दाला।”

20 “प्यदु: मनूतयत् नकेत जिं न्हय्या: मरि छिमित इनाबीत बियाबलय् ग्व:ग: दाला ल्यं दत?”

इमिसं धाल - “न्हय्या: दाला।”

21 अले वयकलं धयादिल - “आ: नं मथूनि ला?”

छम्ह कांयात लायकादीगु

22 अनं वयकःपिं बेथसेदाय् थ्यंक: झाल। मनूतयसं छम्ह कांम्ह मनूयात हया: वयात थियादिसँ धका: वयकःयात बिन्ति यात।

23 वयकलं कांम्हय्सित लहा: ज्वना: गामं पिने यंकादिल। अले वयागु मिखाय् ई तया: लहातं थिया: धयादिल - “छं छुं खं ला?”

24 कांम्हं च्वय् थस्वया: धाल - “जिं मनु ला खना अथेसां इपिं सिमा थें न्यासि वनाच्चंगु खना।”

25 वयकलं हानं वयागु मिखाय् लहा: तयादिल। अले ला वं बांलाक हे स्वये फत, फुक्कं यचुक खनेदत।

26 वयकलं धयादिल - “सरासर छँ हूँ, गामय् दुहां वने मते।”

पन्नुसं वयकःयात ख्रीष्ट ख: धा:गु

मती १६:१३-२०; लूक ९:१८-२१

27 अनं येशू चेलातनापं कैसरिया फिलिप्पी धा:गु जिल्लाय् झाल। लँय् वयकलं चेलातयत् थथे धका: न्यनादिल - “मनूतयसं जित: सु धका: धयाजुल?”

28 इमिसं धाल - “गुलिसिनं बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना धाइगु,” गुलिसिनं “एलिया धाइगु, अले गुलिसिनं मेम्ह हे अगमवत्ता जुइ धका: धाइगु।”☆

29 अले वयकलं न्यनादिल - “छिमिसं जित: सु धका: धयाच्चवना लय?”

पन्नुसं लिस: बिल - “छि मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट ख:।”☆

30 अले वयकलं थ्व खँ सुयातं कने मते धका: आज्ञा बियादिल।

थ: सीगु खँ कनादीगु

मती १६:२१-२३; लूक ९:२२

31 अबलय् निसें येशू चेलातयत् ध्वाथुइक धयादिल - “मनूया कायनं यक्व हे दु:ख सी मानि। थकालिपिं, त:धंपि पुजाहारीत व शास्त्रीतयसं वयात मानय् याइ मखु, बरु इमिसं वयात स्याइ। स्वन्हु लिपा व हानं म्वाना वइ।”

32 वयकलं थ्व ध्वाथुइक धयादिल। अले पन्नुसं वयकःयात छखे यंका: थथे धयादी मते धका: ब्व:बिल।

33 वयकलं फनक्क फहिला: चेलातयत् स्वया: पन्नुसयात थथे धका: हक्कादिल - “शैतान, छ जिगु न्ह्य:ने च्वने मते, छाय्धा:सा छं ला परमेश्वरयागु खँय् मखु, बरु मनूतयगु खँय् जक ध्यान तयाच्चन।”

गथे याना: येशूया चेला जुइगु

मती १६:२४-२८; लूक ९:२३-२७

34 अले वयकलं थ: चेलातयत् व अन च्वंपि मनूतयतनापं स:ता: थथे धयादिल - “जि नाप वयेगु जूसा छिपिं सुनानं थ:गु खँय् छुं हे च्यूता: काये मते। अले थ:गु कूस थ:म्हं हे क्वबिया सीत तकं लिमच्युसे जिगु ल्यूल्यू वा।”☆

35 थ:गु प्राण बचय् यायेत जक स्वइम्ह मनु नाश जुयावनी। सुनां जिगु नितिं व भिंगु खँयागु नितिं थ:गु प्राण पाइ व बचय् जुइ।☆

36 सारा संसार हे लहातय् दया: नं व मनु सिनावन धा:सा वयात छु दइ?

37 वं हानं थ:गु प्राण छुकिं लिफ्याना काइ?

38 थ्व पापी व मभिंगु संसारय सुनां जि व जिगु खँ न्यना: ख्वा: फस्वय्की मनूया काय्त्नं स्वर्गदूतत नाप झःझः धाय्क परमेश्वर बाःनं छवया हइबलय् व खना: लज्या चाइ।”

9

1 वय्कलं हानं धयादिल – “थुलि जक मखु, जिं छिमित मेगु नं धाये – थन दनाच्च्वंपि मध्ये गुम्हं गुम्हं मनूत परमेश्वरयागु राज्य झःझः धाय्क वःगु मखंतले सी मखु।”

येशूयागु रूप हूगु

मती १७:१-१३; लूक ९:२८-३६

2 खुन्हु लिपा येशू पत्रुस, याकूब व यूहन्नायात ब्वना: पहाडय् झाल। अन मेपिं सुं हे मदु। इमिसं स्वस्वं हे वय्कःयागु रूप हिला वन।

3 वसः यचुसे त्वइसे च्वना: थिनाच्च्वन, थथे ला थ्व संसारय् च्वंपि सुनानं यचुके फइ मखु।

4 अन एलिया व मोशा खनेदयावल। इपिं येशू नाप खँ ल्हानाच्च्वन।

5 थ्व खना: पत्रुसं वय्कःयात धाल – “गुरुज्जु, इपीं थन हे च्वने दत धाःसा गुलि बांलाइ। जिमिसं स्वंगू बल्चा दय्के ला। छगू छितः, छगू मोशायात व मेगु छगू एलियायात।”

6 इपिं तसकं हे ग्याःगुलि पत्रुसं छु धायेत्यंगु खः वं धाये मसल।

7 अले सुपाँय वया: इमित त्वपुल। सुपाँय दुनें थथे धयाहःगु सः ताये दत – “थ्व जि यःमह काय् खः। थ्वं धाःगु खँ न्यँ।”✠✠

8 इमिसं छचाःखेलं स्वल, सुं हे मखन, अन ला इपिं व येशू जक दु।

9 पहाडं क्वहां झाया च्वंबलय् वय्कलं इमित थथे उजं बियादिल – “मनूया काय् सिना: म्वाना मवतलय् थ्व खँ सुयातं धाये मते।”

10 थथे धयादीगुलि इमिसं सुयातं मसीकुसे मनय् जक तथा तल। अयसां इमिसं सिना: म्वायेगु धाःगु छु जुइ धका: थःथवय् खँ ल्हानाच्च्वन।

11 अले वय्कःयाके न्यन – “शास्त्रीतयसं न्हापालाक एलिया हे वयेमा: धका: छाय् धयाच्च्वंगु?”✠

12 वय्कलं धयादिल – “खः, एलिया निं न्हापालाक वया: फुक्कं मिलय् याइ। मनूया काय्त्नं यक्व दुःखकष्ट सिया: हेला याका च्वनेमाली

धका: छाय् धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु?

13 जिं छिमित धार्थे धाये – एलिया ला वये धुंकल। धर्मशास्त्रय् च्वया तः थें तुं इमिसं वयात यःथें याना: दुःखकष्ट बियाछवत।”

भूत दुब्युम्ह मचायात लायकादीगु

मती १७:१४-२१; लूक ९:३७-४३

14 वय्कःपि मेपिं चेलातय्थाय् लिहां झाःबलय् अन यक्व मनूत मुनाच्च्वंगु व शास्त्रीत वय्कःया चेलात लिसे हालाच्च्वंगु खन।

15 वय्कःपि झाःगु खना: फुक्क मनूत छक्क जुया: ब्वाँय वना: लसकुस यात।

16 अले वय्कलं न्यनादिल – “छिपिं इपिं नाप छु खँय् हालाच्च्वनागु?”

17 छम्हयसिनं वय्कःयात लिसः बिल – “गुरुज्जु, जिं जिमि काय्यात लाताम्ह भूत दुबिना च्वंगुलि छिथाय् हया।

18 भूत दुबित धायेवं व बैय् जू वनी, अले ई भ्वाललल भ्वाललल ल्हया: वाकुधी न्हया: तिल्ल प्यना वनी। छिकपिनि चेलातयत् भूत पिछवया ब्यु धका: धयां इमिसं पिछवये मफुत।”

19 अले वय्कलं धयादिल – “छिमिसं गथे जक विश्वास याये मफुगु? जि छिपिनाप गुलि हे च्वनीतिनि धका: जिं छिमिगु निति गुलि जक दुःख सह यानाच्च्वनेगु? मचायात थन हजि।”

20 अले मचायात वय्कःयाथाय् हल। भूतआत्मां येशूयात खनेवं मचायात कसा: याना: बैय् छवावात। अले मचां ग्वारा ग्वारा तुला: म्हुतुइ ई भ्वाललल भ्वाललल वय्कल।

21 थ्व खना: वय्कलं न्यनादिल – “थथे जगु गुलि दत?”

बौम्हयसिनं धाल – “मचांनिसें।

22 थ्व भूतआत्मां वयात स्यायेत अप्वः हे मिइ व लखय् वान्छवया बी धुंकल। छिं छुं यानादी फुसा, दया याना: ग्वाहालि यानादिसँ रे।”

23 अले वय्कलं धयादिल – “जिं याये फु धका: छं विश्वास याःसा मजी माःगु छु दु धका: विश्वास याःपिन्त ला फुक्कं जुइ।”

24 उघ्रिमय् वं धाल – “जिं विश्वास याना, अयनं विश्वासय् बमलाःनिगुलि जितः ग्वाहालि यानादिसँ।”

25 ग्वा: ग्वा: मनूत वयाच्च्वंगु खना: वय्कलं भूतआत्मायात हक्का: धयादिल – “हे लाताम्ह व ख्वाँय्म्ह भूतआत्मा, जिं छन्त धयाच्च्वना – वयाथासं पिहां वा, अले हानं गुबलें हे वयाके दुबी मते।”

26 भूतआत्मा चिल्लाय् दना हाला: मचायात इसा:थिसा: याना: पिहां वल। अले व मचा सीम्ह थें च्वना वन। फुक्कसिनं ला मचा सित हे धका: धाल।

27 तर वय्कलं ल्हा: ज्वना: थनादिल, अले व दना वल।

28 छँय् दुनें झाये धुंका: चेलातयसं सुतुक्क वय्कःयाके थथे धका: न्यन – “जिमिसं भूतयात छाय् पिछवये मफुगु?”

29 वयक्कलं धयादिल – “थज्याःम्ह भूतयात ला प्रार्थना मयाय्कं पिछवये फइ मखु।”

येशू हानं थः सीगु खँ कनादीगु

मन्ती १७:२२-२३; लूक ९:४३-४५

30 अनं वयक्कःपि गालील जुयाः झाल। वयक्कःपि गन वनाच्चंगु धकाः सुनां मसीमा धयागु वयक्कःया इच्छा खः।

31 छाय्धाःसा लँय वँव वयक्कलं चेलातयत थथे धकाः स्यनादिल – “मनूया काय्यात ज्वनाः मनूतय्यु हे लहातय लः लहाइगु ई वइन। इमिसं वयात स्याइ, अले स्वन्हु दयकाः हानं म्वाना वइ।”

32 इमिसं धाःसा वयक्कलं धयादीगु खँ बांलाक मथु, अयसां न्यनेत ग्यात।

दकलय् तःधंम्ह सु?

मन्ती १८:१-५; लूक ९:४६-४८

33 वयक्कःपि कफर्नहुमय् थयंकाः छँय झाये धुंकाः वयक्कलं इमिके “लँय छु खँ लहाना च्वनागु?” धकाः न्यनादिल।

34 इपि सुम्क च्वन, छाय्धाःसा लँय इपि मध्ये सु तःधं धकाः हाला वयाच्चंगु खः।*

35 अले वयक्कलं फ्यतुनाः झिनिम्हयसितं सःताः थथे धयादिल – “दकलय् न्हापा जुइत स्वइम्हयसियां दकलय् लिपा च्वनेमाः, अले फुक्कसियां च्यः जुइमाः।”*

36 थुलि धयाः वयक्कलं छम्ह मचायात हयाः इमि दथुइ तयादिल। अले वयात मुलय् तयाः इमित धयादिल –

37 “सुनां जिगु नामय् थज्याःम्ह मचायात लसकुस याइ, वं जितः हे लसकुस याःगुति ग्यनी। सुनां जितः लसकुस याइ वं जितः लसकुस याःगु मखु, जितः छवया हःम्हयसित लसकुस याःगु खः।”*

सु झी शत्रु मखु व झीम्ह हे मनू खः

लूक ९:४९-५०

38 छन्हु यहन्नां येश्यात धाल – “गुरुजु, जिमिसं छिगु नामं भूत ख्यानाः च्वंम्ह छम्ह मनूयात खना। जिमिसं वयात अथे याये मते धकाः धया, छाय्धाःसा व झीपिलिसे जुयाच्चंम्ह मखु।”

39 वयक्कलं धयादिल – “वयात पने मते, छाय्धाःसा जिगु नामं ततःधंगु ज्या यानाच्चंपि सुनानं जितः मभिके छालि मखु।

40 सु झी शत्रु मखु, व झीम्ह हे मनू खः।*

41 जिं छिमित धाथें धाये – सुनानं ख्रीष्टया मनूत धकाः छिमित लः जक त्वंकासां वयात इनाम दइ।”*

पापय् लाकीगु खँ

मन्ती १८:६-९; लूक १७:१-४

42 “सुनानं जितः विश्वास यानाच्चंम्ह छम्ह चिधंम्ह मनूयागु जक नं विश्वास स्यंकेत स्वल धाःसा वयात गःपतय् ल्वहंघः धाकाः समुद्रय् वांछवयेगु हे बांलाइ।

43 छंगु लहातं छन्त पापय् लाकी धाःसा उकियात पाला छव। निपा ल्हाः दयकाः नरकयागु गुबलें मसीगु मिइ लायगु स्वयाः ला ल्हाः मदय्क म्वानाच्चनेगु हे भिं।*

44 अन छवयाच्चंगु मि गुबलें सी मखु, अले हानं की नं गुबलें हे सी मखु।

45 छंगु तुति छन्त पापय् लाकी धाःसा उकियात पाला छव। तुति निपा दयकाः नरकयागु गुबलें मसीगु मिइ लायेगु स्वयाः ला तुति मदय्क म्वानाच्चनेगु हे भिं।

46 अन छवयाच्चंगु मि गुबलें सी मखु, अले हानं की नं गुबलें हे सी मखु।

47 अथे हे छंगु मिखां छन्त पापय् लाकी धाःसा उकियात लिक्कयाः वान्छवया ब्यु। मिखा निगलं मदयेका नरकयागु मिइ वांछवय्का च्वनेगु स्वयाः ला छंगु लागि कां जुयाः परमेश्वरयागु राज्यलय् दुहां वनेगु हे भिं।*

48 अन छवयाच्चंगु मि गुबलें सी मखु, अले हानं की नं गुबलें सी मखु।*

49 “छम्ह छम्हयसित मिं हे चि सवाः वय्की।

50 चि भिं जु, अथेसां चि चियागु सवाः तंकासा गय् यानाः चि सवाः वय्केगु? छिपिं चि सवाः वःपि जुयाच्चँ, अले फुक्क नाप मिलय् जुयाच्चँ।”*

10

पारपाचुकेगु खँ

मन्ती १९:१-१२; लूक १६:१८

* 9:34 ९:३४ लूक २२:२४ * 9:35 ९:३५ मन्ती २०:२६-२७; २३:११; मर्क १०:४३-४४; लूक २२:२६ * 9:37 ९:३७ मन्ती १०:४०; लूक १०:१६; यूह १३:२० * 9:40 ९:४० मन्ती १२:३०; लूक ११:२३ * 9:41 ९:४१ मन्ती १०:४२ * 9:43 ९:४३ मन्ती ५:३० * 9:47 ९:४७ मन्ती ५:२९ * 9:48 ९:४८ यशै ६६:२४ * 9:50 ९:५० मन्ती ५:१३; लूक १४:३४-३५

1 गालील त्वःताः येशू यहूदिया जिल्लाया ज्ञायाः अनं यर्दन खुसिया पारिइ ज्ञाल। अनं नं वय्कःयाथाय् ग्वाः ग्वाः मनूत मुंवःगुलि न्ह्याबलें थें वय्कलं इमित स्यनेकने यानादिल।

2 अनं नं फरिसीत वयाः वय्कःयागु मन स्वयेत थथे धकाः न्यन – “मनूतयसं थः कलाःयात त्वःते ज्यू ला कि मज्यू?”

3 वय्कलं धयादिल – “मोशां छिमित छु या धकाः धया थकल?”

4 इमिसं धाल – “मोशां ला भवं च्वयाः पारपाचुकूसां ज्यू धकाः धाःगु दु।”☆

5 अले वय्कलं लिसः बियादिल – “छिमिगु नुगः छाःगुलि हे मोशां अथे पारपाचुकूसां ज्यू धकाः धयाथकूगु खः।

6 दकलय् न्हापा सृष्टि यानादीबलय् हे परमेश्वरं इमित मिजं व मिसा यानाः दय्कादीगु खः।☆

7 अय्जुगुलि मनूत थः मां बौयात त्वःताः कलाःनापं च्ववनी।

8 अले इपिं निम्हं छम्ह हे जुइ। उकिं आः इपिं निम्ह मखु, छम्ह हे जुइ धुकल।☆

9 परमेश्वरं हनादीपिन्त मनूतयसं फाये मज्यू।”

10 छैय् लिहां वःबलय् चेलातयसं वय्कःयाके थ्व हे खँ न्यन।

11 अले वय्कलं धयादिल – “सुनानं थः कलाःयात त्वःताः मेम्हलिसे ब्याहा यात धाःसा वं व्यभिचार याःगु जुइ।

12 अथे हे मिसां नं थः भाःतयात त्वःताः मेम्हलिसे ब्याहा यात धाःसा वं व्यभिचार याःगु जुइ।”☆

मस्तयत् आशिष बियादीगु

मन्ती १९:१३-१५; लूक १८:१५-१७

13 लिपा मनूतयसं मस्तयत् येशू आशिष बियादीमा धकाः वय्कःयाथाय् हल। चेलातयसं इमित हक्काः छवल।

14 अले येशू तंम्वयाः इमित धयादिल – “मस्तयत् पने मते। इमित जिथाय् छवया हजि, छायाःसा परमेश्वरयागु राज्य थज्याःपिनिगु हे खः।

15 जिं छिमित धात्थें धाये – मस्तयगु नुगः थें दय्का मवःपिन्त परमेश्वरयागु राज्यय् दुकाइ मखु।”☆

16 अले वय्कलं मस्तयत् घयपुयाः छेनय् ल्हाः तयाः आशिष बियादिल।

तःमिम्ह मनू

मन्ती १९:१६-३०; लूक १८:१८-३०

17 अनं येशू लँय् ज्ञाया च्वंबलय् छम्ह मनुखं ब्वाँय् ब्वाँय् वयाः वय्कःया न्ह्याःने पुलि चुयाः थथे धकाः न्यन – “भिम्ह गुरूजु, छु ज्या याःसा जितः अनन्त जीवन दइ?”

18 वय्कलं लिसः बियादिल – “जितः छायां भिम्ह धकाः धयागु? भिम्ह ला परमेश्वर छम्ह हे जक दु।

19 व्यवस्थाय् थथे च्वयातःगु सि हे स्यु, मखु ला? स्याये मते, व्यभिचार याये मते, खुइ मते, मखुगु साक्षी बी मते, कर्पिन्त थगय् याये मते, थः मां बौयात हनाबना ति।”☆

20 वं लिसः बिल – “गुरूजु, थ्व फुक्कं मचाबलय् निसें हे मानय् यानाच्वनागु दु।”

21 थ्व न्यनाः वय्कःयात व खनाः माया वन, अले थथे धयादिल – “अझ नं छं छता याये मानि, थःके दुगु फुक्कं मियाः नये मखं पिन्त इनाब्यु। अले छन्त स्वर्गय् धनसम्पत्ति दइ। थुलि याये धुंकाः जि नाप वा।”

22 थ्व खँ न्यनाः व मनू ख्वाः खिउंसे च्वंकाः दुःख तायाः सुम्क वन, छायाःसा व तसकं हे तःमिम्ह खः।

23 अले छचाःखेलं स्वयाः वय्कलं चेलातयत् धयादिल – “तःमिपिं मनूतयत् परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वनेत गुलि थाकु।”

24 थ्व खँ न्यनाः चेलात छक्क जुल। वय्कलं हानं धयादिल – “परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वनेत गुलि थाकु।

25 मुलुयागु कँय् प्वालय् ऊँट दुहां वनेत अःपुया च्वनी, तर तःमिपिं परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वनेत थाकुया च्वनी।”

26 थ्व खँ न्यनाः इपिं तसकं हे अजू चाल, अले थःथवय् थथे धकाः खँ ल्हात – “अय्सा सुनां जक उद्धार काये फइ?”

27 वय्कलं इमित स्वयाः धयादिल – “मनूतयपाखें थथे जुइ फइ मखु, अय्त् परमेश्वरं याये मफुगु छुं नं मदु।”

28 पत्रुसं वय्कःयात थथे धाल – “स्वयादिसें, जिमिसं दुगु फुक्क त्वःताः छिगु ल्यूल्यु वयाच्वना।”

29 वय्कलं धयादिल – “जिं छिमित धात्थें धाये – जिगु निति व भिगु खँयागु निति छँबुं, दाजुकिजा, तताकेहें, मांबौ व काय्म्ह्याय् त्वःतावःपिन्त

30 व दुःख स्युपिन्त आः हे सछिदुगं अप्वः छँबुं, दाजुकिजा, तताकेहें, मांबौ व काय्म्ह्याय् सकलें दइ। अले हानं अनन्त जीवन नं दइ।

31 न्हापा लाःपिं लिपा लाइ, अले लिपा लाःपिं न्हापा लाइ।”☆

येशू स्वकः खुसि सीगु खँ धयादीगु

मन्ती २०:१७-१९; लूक १८:३१-३४

32 वय्कःपिं अनं यस्सलेमपाखे ज्ञाल। येशू इमिगु न्ह्यः न्ह्यः ज्ञायाच्वन। चेलात व वय्कःया ल्यूल्यु वःपिं मनूत छक्क जुयाः ग्याग्यां वनाच्वन। येशू हानं छकः झिनिम्ह चेलातयत् सःताः थःत जुइतिनिगु खँ थथे धकाः कनादिल –

☆ 10:4 १०:४ व्य २४:१-४; मती ५:३१ ☆ 10:6 १०:६ उत १:२७; ५:२ ☆ 10:8 १०:७-८ उत २:२४ ☆ 10:12 १०:११-१२ मती ५:३२; १ कोर ७:१०-११ ☆ 10:15 १०:१५ मती १८:३ ☆ 10:19 १०:१९ प्रस २०:१२-१६; व्य ५:१६-२० ☆ 10:31 १०:३१ मती २०:१६; लूक १३:३०

33 “न्यँ, झीपिं यरूशलेमय् वनाच्चनागु दु। अन मनूया काय्यात ज्वना: त:धंपिं पुजाहारीत व शास्त्रीतयगु ल्हातिइ ल:ल्हानाबी। इमिसं वयात स्याये हे मा: धका: धाइ। अले वयात यहदीमखुपिनिगु ल्हातय् ल:ल्हानाबी।

34 इमिसं वयात यंका: गिजय् याइ, थुकलं बी, कोर्ना दाइ, अले स्यानाछवइ। अयसां स्वन्हु दयका: व म्वाना वइ।”

याकूब व यूहन्नां बिनति या:गु

मन्ती २०:२०-२८

35 जब्दिया कायपिं याकूब व यूहन्नां वया: थथे धाल – “गुरूजु, जिमिसं न्ह्यागु फ्वंसां छिं जिमित बियादी धका: जिमिसं मनंतुनागु दु।”

36 वयकलं न्यनादिल – “धा, जिं छिमित छु याये माल?”

37 इमिसं धाल – “छि जुजु जुयादीबलय् जिमित छिगु जवय् व खवय् तयादिसँ।”

38 थ्व न्यना: वयकलं धयादिल – “छिमिसं छु फ्वनाच्चना धयागु थ:पिन्सं हे मस्यु। छु जिं त्वनेत्यनागु दु:खयागु ख्वलां छिमिसं त्वने फु ला? जिं काये मा:गु दु:खयागु बत्तिस्मा छिमिसं धायेफु ला?”☆

39 इमिसं “फु” धका: लिस: बिल।

अले वयकलं इमित धयादिल – “त्वनेत ला छिमिसं नं जिं थें त्वनी, अले बत्तिस्मा कायेत ला छिमिसं नं जिं थें काइ।

40 अयनं जिके सुयात नं जिगु जवंखवं तयेगु हक मदु। सुयात सुयात तयेगु धका: ला क्व:छिना तयादी धुकल।”

41 याकूब व यूहन्नायागु थ्व खँ न्यना: मेपिं झिम्ह चेलात तंम्वल।

42 अथे जूगुलि वयकलं इमित थ:थाय् स:ता: धयादिल – “छिमिसं सि हे स्यू नि, थ्व संसारय् शासन याइपिन्सं मनूतयत् ल्हातय् काइ। अले इमि नाय:तयसं इमित थ: य:थें याना तइ।

43 छिमिगु दथुइ धा:सा थथे जुइ मखु। सुनां त:धं जुइ मास्ति वयकी व छिपिं सकसियां च्य: जुइमा:।☆

44 सुयां न्हापालाके मास्ति व:सा व ला झन दास हे जुइमा:।☆

45 मनूया कायनं सेवा याकेत मखु, बरु सेवा यायेत व यक्वसित मुक्ति बीत व सीत व:गु ख:।”

कांम्ह बारतिमैयात लायकादीगु

मन्ती २०:२९-३४; लूक १८:३५-४३

46 अले वयक:पिं यरीहो थयंक: झाल। येशू अनं चेलात व यक्व मनूत नाप झायेत्यंबलय् लँय् छथाय् तिमैया काय् बारतिमै धा:म्ह छम्ह कांम्ह फ्वगिं च्वनाच्चन।

47 वं नासरतयाम्ह येशू झायाच्चन धयागु न्यना: तत:सलं थथे हाला हल – “दाऊदया काय् येशू, जित: दया यानादिसँ।”

48 मनूतयसं वयात हाले मते धका: ब्व:बिल।

अयनं व झन जक तसकं हाला हल – “दाऊदया काय् येशू, जित: दया यानादिसँ।”

49 थ्व न्यना: वयकलं दिना: धयादिल – “वयात स:ती।”

इमिसं व कांयात थथे धका: स:तल – “साहस या, दँ, वयकलं छन्त स:तादिल।”

50 गागि हे त्व:ता: तिन्हुया: व छक्कलं येशूयाथाय् वल।

51 अले वयकलं वयात धयादिल – “जिं छन्त छु याये माल?”

कांनं धाल – “गुरूजु, जित: मिखां खंका बियादिसँ।”

52 वयकलं धयादिल – “वा, छंगु विश्वासं छं मिखां खनी।” उध्रिमय् हे वं मिखां खन, अले व वयक:या ल्यूल्यू वन।

11

येशू यरूशलेमय् झा:गु

मन्ती २१:१-११; लूक १९:२८-४०; यूह १२:१२-१९

1 वयक:पिं यरूशलेमया सत्तीक ला:गु जैतून डाँडायागु बेथफागे व बेथानिया धा:गु गामय् थयंक: झा:बलय् येशू निम्ह चेलातयत् थथे धका: 2 खँ स्यना: छवयादिल – “छिपिं न्ह्य:नेसं च्वंगु गामय् हँ। अन दुहां वनेवं हे सुनानं मग:निम्ह छम्ह गधाया मचायात चिनात:गु खनी। वयात फ्यना: थन हजि।

3 छिमित सुनानं छुं धाल धा:सा, छिमिसं – ‘प्रभुयात माला च्वन’ धका: धा। अले वं बिया हइ।”

4 इपिं वना: छम्ह गधाया मचायात लँय् ला:गु लुखाय् पिने चिनात:गु खना: इमिसं वयात फ्यन।

5 अन दना च्वंपिन्सं इमित थथे धाल – “गधायात फ्यना: छु यानाच्चनागु हं?”

6 वयकलं स्यना ह: थें इमिसं लिस: बिल। अले इमित गधा बियाहल।

7 इमिसं व गधाया मचायात वयक:याथाय् हया: थ:पिनिगु गा वयागु म्हाय् लायाबिल। अले वयक: गधाया म्हाय् च्वनादिल।

8 यक्वसिनं थथ:गु गा हया: लँय् लायाबिल, अले गुलिसिनं ख्यलय् च्वंगु स्याउला ह: हया: लँय् लाय् हल।

9 वय्कःया न्ह्यः न्ह्यः वंपि व ल्यूल्यू वःपि थथे हाल -

“होसन्ना,

प्रभुया नामं झाःम्ह धन्यम्ह खः।✱

10 झी तापाःबाज्या दाऊदयागु

वयाच्वंगु राज्यया

जयजय जुइमा।

स्वर्गय् च्वनादीम्ह परमेश्वरयात

होसन्ना।”

11 थुकथं वय्कः यरूशलेमय् थ्यंकाः अन च्वंगु देगःया चुकय् झाल। छचाःखेलं फुक्कं स्वये धुंकाः लिबाय् धुंकूगुलि वय्कः झिनिम्ह चेलात नाप बेथानियाय् लिहां झाल।

यःमरिमायात सराः बियादीगु

मन्ती २१:१८-१९

12 कन्हय् खुन्हु वय्कःपि बेथानियां झाया च्वंबलय् येशू नयेपित्याकल।

13 तापाकं हे वय्कलं छमा वौउसे च्वंगु यःमरिमा खनाः उकी छुं सयाच्वंगु दइ ला धकाः स्वः झाल। अन थ्यंकाः छुं हे सया मच्वंगु व हः जक खन। थुबलय् यःमरि सइगु ई मज्जनि।

14 अले वय्कलं थ्व सिमायात थथे धयादिल - “आवंलि छंगु फल सुनानं नये मखनेमा।” थथे धयादीगु चेलातय्सं नं ताल।

बंजाःतय्त देगलं ख्यानाः छवःगु

मन्ती २१:१२-१७; लूक १९:४५-४८; यह २:१३-२२

15 वय्कःपि हानं यरूशलेमय् थ्यंकाः झाल। येशू देगलय् झायाः अन च्वनाः मीगु व न्यायेगु ज्या यानाच्वंपि फुक्कसितं ख्यानाः छवयादिल। धिबा हिलीपि सराफितयगु टेबिल ग्वारा तुइकाबिल, सुकुभतु मीपिनिगु ताथ फाता पुइकाबिल।

16 हानं देगःया चुकं जुकाः सुयातं नं छुं यकेगु हयेगु याकेबिया मदिल।

17 वय्कलं इमित थथे धयाः स्यनादिल - “थ्व खँ च्वयातःगु, मस्यू ला? ‘जिगु छँ फुक्क मन्तय् प्रार्थना याइगु छँ खः।’ छिमिसं ला थुकियात खँ व दारखुंतयगु छँ धकाः यानाच्वन।”✱

18 तःधंपि पुजाहारीत व शास्त्रीतय्सं थ्व खँ न्यनाः वय्कःयात स्यायेगु ग्वसाः ग्वल। तर मनूत खनाः ग्यानाः इमिसं याये मफुत, छायाधाःसा मनूतय्सं वय्कःयागु खँ तसकं ययक्।

19 बहनी जूगुलि वय्कःपि शहरं पिने बेथानियाय् लिहां झाल।

गनावंगु यःमरिमा

मन्ती २१:१८-२२

20 कन्हय् खुन्हु सुथय् वय्कःपि हानं यरूशलेमपाखें वनाच्वंबलय् लँय् यःमरिमा गना च्वंगु खन।

21 अले पन्नुसयात लुमंसे वयाः थथे धाल - “गुरूजु, स्वयादिसँ, छिं सराः बियादीगु सिमा ला गनावने धुंकल।”

22 अले वय्कलं लिसः बियादिल - “परमेश्वरयात विश्वास या।

23 जिं छिमित धाथें धाये - छिमिसं नं छुं हे संका मयासें थःम्हं मतिइ तःगु खँ पूवनी धकाः विश्वास यानाः थ्व पहाडयात ‘ल्यहँ दनाः समुद्रय् कुतुं हँ’ धकाः धाल धाःसा अथे हे जुइ।✱

24 अयजूगुलि जिं छिमित धाये - प्रार्थना यानाः छिमिसं छु फ्वंगु खः व जितः दये धुंकल धकाः विश्वास यात धाःसा छिमित व द हे दइ।

25 सुनानं छिमित छुं याःगु दुसा प्रार्थना यायेबलय् छिमिसं इमित न्ह्याबलें क्षमा या, अले स्वर्गय् च्वनादीम्ह छिमि परमेश्वर बाःनं नं छिमित अथे हे क्षमा याइ।

26 छिमिसं वयात क्षमा मबिल धाःसा छिमि स्वर्गय् च्वनादीम्ह बाःनं नं छिमिसं याःगु पाप क्षमा यानादी मखु।”

येशूयात सुनां अधिकार बियातल धकाः न्यंगु

मन्ती २१:२३-२७; लूक २०:१-८

27 वय्कःपि हाकनं यरूशलेमय् थ्यंकाः झाल। येशू देगःया चुकय् चाःहिला च्वनादीबलय् तःधंपि पुजाहारीत, शास्त्रीत, व थकालिपिन्सं वयाः वय्कःयात

28 थथे धाल - “छिं थथे याना दित गनं अधिकार कयादिया? अले छितः थ्व अधिकार सुनां बिल?”

29 वय्कलं इमित धयादिल - “जिं नं छिमिके छगू खँ न्यने, छिमिसं लिसः बिल धाःसा जितः सुनां थ्व अधिकार बियाहःगु खः धकाः धाये।

30 बत्तिस्मा बीगु अधिकार यूहन्नां सुयापाखें काल? स्वर्गपाखें ला कि मनूतय्पाखें?”

31 थ्व न्यना: इमि थःथवय् थथे खँ जुल – “स्वर्गपाखें काःगु धाल कि इन झीत वं ‘अयसा, छिमिसं वयात छाया विश्वास मयानागु लय?’ धका: धाइ।

32 मनूतय्पाखें काःगु धाल कि मनूतय्सं झीत स्याइ, छायाधाःसा फुक्कसिनं यूहन्नायात अगमवत्ता धका: मानय् यानातःगु दु।”

33 थथे जूगुलि इमिसं वय्कःयात लिसः बिल – “जिमिसं मस्यू।”

अले वय्कलं धयादिल – “अयसा, जिं नं छिमित थ्व ज्या यायेत जितः सुनां अधिकार बियाहःगु खः धका: धाये मखु।”

12

मभिंपिं म्हयतय्गु उखान

मन्ती २१:३३-४६; लूक २०:९-१९

1 थुलि धयादी धुंका: वय्कलं इमित छपु उखान छुनादिल। “छम्ह तःसिं दु। वं थःगु क्यबय् दाख पित। अले प्यखें वालं चिनाबिल। वं अन दाख तिसिगु साः नं तयाबिल। अले क्यब स्वयेत छखा बल्चा नं दयका थकल। क्यबय् ज्याका: व मेगु देशय् वन।”

2 बाली कायेगु ई जुइका: दाखक्यबया थुवालं थः च्यःयात म्हयतय्थाय् बाली कायके छवल।

3 इमिसं व च्यःयात ज्वना: दाल, अले छुं हे बिया मछवसें खालि ल्हातं तुं लित छवयाबिल।

4 दाखक्यबया थुवालं हानं मेम्ह च्यःयात छवयाहल। वयात नं इमिसं दाया: छैनय् घा:पा: याना: बेइज्जत याना: छवयाबिल।

5 वं हानं मेम्ह च्यः छवयाहल, थ्वयात ला इमिसं स्याना हे बिल। थुकथं इमिसं गुलिसितं दायाछवत, गुलिसितं ला स्या हेस्यात।

6 दाखक्यबया थुवा:या थः हे यःम्ह काय् छम्ह जक बाकि दनि। दकलय् लिपा थःकाय्यात हे वं थथे मतिइ तया: म्हयतय्थाय् छवल – “जि काय्यात ला इमिसं हनाबना हे तइ।”

7 “म्हयतय्सं ला इन जक हे थथे ग्वसा: ग्वल – ‘थ्व ला तःसिया हे काय् खः, थ्वयात स्याना: फुक्क धनसम्पत्ति थःगु याना काये।’

8 इमिसं काय्म्हयसित ज्वना: स्यात, अले बुं पिने वान्छवया बिल।”

9 येशू इमिके न्यनादिल – “दाखक्यबया थुवालं थुमित आ: छु याइगु जुइ? वं वया: फुक्कसितं स्याना: क्यब मेपिन्त हे ज्याके बी।

10 थथे च्वयातःगु खँ छिमिसं मब्वना ला?

“ दकःमितय्सं ज्यालगय मजूगु

धका: धाःगु ल्वहं हे

मू ल्वहं जूवल।

11 परमेश्वरं हे थथे यानादीगु खः।

झीसं स्वयेबलय्

थ्व तसकं अजू चायापु!” *☆

12 वय्कलं कनादीगु थ्व उखान न्यना: इमिसं थःपिन्त हे ध्याका: धयादीगु खः धका: थुइका काल। अले इमिसं वय्कःयात ज्वनेत स्वल। अयनं इमिसं मनूत खना: ग्याना: ज्वने मछाल, अले इपिं सुम्क वनाछवत।

कर पुलेगु खँ

मन्ती २२:१५-२२; लूक २०:२०-२६

13 अले इमिसं येशूयात खँय काका: ज्वनेगु ग्वसा: ग्वया: सुं फरिसीत व हेरोदया मनूत छवयाहल।

14 इमिसं वया: वय्कःयात थथे धाल – “गुरुज्ज, छि धात्थें भिंम्ह मनू खः। छिं मनूतय्त परमेश्वरयागु भिंगु लँपु जक क्यनादी। मनूतय्सं धाइ ल्हाइगु खँय छिं च्युता: तयामदी, छायाधाःसा छिं ख्वा: स्वया: खँ ल्हानामदी। छता खँ धयादिसं, कैसरयात झीसं कर पुले ज्यू ला कि मज्यू? कर पुले ला कि मपुले?”

15 वय्कलं इमिगु मभिंगु बिचा: थुइका: धयादिल – “जितः छाया काय्केत स्वयागु? धिबा छगः हया: जितः क्यँ।”

16 इमिसं छगः धिबा हया: वय्कःयात क्यन। वय्कलं न्यनादिल – “थुकी सुयागु ख्वा: व नां कियातःगु दु?”

इमिसं “कैसरयागु” धका: लिसः बिल।

17 वय्कलं धयादिल – “अयसा, कैसरयागु कैसरयात हे ब्यु, परमेश्वरयागु परमेश्वरयात हे ब्यु।”

वय्कःयागु खँ न्यना: इमि व धाये थ्व धाये मन्त।

सीपिं म्वानावइगुयात कया: न्ह्यसः

मन्ती २२:२३-३३; लूक २०:२७-४०

18 उखुन्हु हे सिना: म्वाना वइगु खँय विश्वास मयाइपिं सदुकीतय्सं वया: येशूयाके थथे धका: न्यन –☆

19 “गुरुज्जु, सुं मनु मस्त मदय्कं सिनावन धा:सा वया हे किजां थ: तता:जुयात कला: तया: दाजुम्हयसिगु निंति मस्त दय्केमा: धका: मोशां च्वया थकूगु दु।”

20 न्हयम्ह दाजुकिजापिं दु। त:धिक:म्ह दाजुम्ह ब्याहा याना: मस्त मदय्कं हे सिनावन।

21 अले दातिम्ह किजां तता:जुम्हयसित कला: तल। दातिम्ह नं मस्त मदय्कं हे सिनावन। थथे हे साहिलाम्हयसिनं नं यात।

22 थुकथं हे वयां क्वय्यापिं नं फुककं मस्त मदय्कं सिनावन। दकलय् लिपा व मिसा नं सित।

23 आ: धयादिसँ, सीपिं म्वाना वइबलय् व मिसा सुया कला: जुइ, छायाधा:सा इपिं न्हयम्हयसिनं नं वयात कला: त:गु दु।”

24 थ्व न्यना: वयकलं धयादिल – “छिमिसं तसकं टुंकाच्चन, छायाधा:सा छिमिसं धर्मशास्त्रयागु खँ व परमेश्वरयागु शक्ति हे मथुनि।

25 सीपिं हानं म्वाना वइबलय् इपिं स्वर्गदूत थें जुइ। उबलय् सुयागु ब्याहा नं जुइ मखु, सुयातं बिया नं छवइ मखु।

26 “सीपिं म्वाना वइ धयागु खँ छु छिमिसं परमेश्वरं मोशायात च्वानाच्चंगु झालं थथे धयादीगु मब्बना ला? – ‘जि अब्राहामया, इसहाकया व याकूबया परमेश्वर ख:।’”

27 थुकियागु अर्थ वय्क: सीपिनि परमेश्वर मखु, बरु म्वा:पिनि परमेश्वर ख:। छिमिसं तसकं टुंकाच्चन।”

दक्वसिबय् त:धंगु आज्ञा

मन्ती २२:३४-४०; लूक १०:२५-२८

28 छम्ह शास्त्री वय्क:पिं अथे हालाच्चंगु न्यनाच्चंगु जुयाच्चन। वय्कलं इमित पाय्छि पाय्छि जुइक लिस: बियादीगु न्यना: वं नं वय्क:यात थथे धका: न्यन – “व्यवस्थाय् दकलय् त:धंगु आज्ञा छु ख:?”

29 वय्कलं लिस: बियादिल – “दकलय् त:धंगु खँ थ्व ख: – ‘हे इस्राएलीत न्यँ! परमप्रभु इी परमेश्वर छम्ह हे जक दु।

30 छिमिसं परमप्रभु इी परमेश्वरयात दुनुगलंनिसें माया या, थ:गु प्राण बिया तकं माया या, थ:गु मननिसें माया या, अले थ:गु बलं फतले माया या।”

31 निगुगु त:धंगु आज्ञा थ्व ख: – ‘थ: ज:लाख:लायात थ:त थें माया या।’ थ्व थें ज्या:गु त:धंगु आज्ञा छुं हे मदु।”

32 अले व शास्त्री वय्क:यात धाल – “गुरुज्जु, छिं धयादीगु खँ ला धातर्थे हे ख:। परमेश्वर छम्ह हे जक दु। अले वय्क: बाहेक मेम्ह मदु धका: ला छिं ख:गु हे खँ धयादिल।”

33 अथे जूगुलि परमेश्वरयात दुनुगलंनिसें वा:चाय्का: माया यायेगु, अले बलं फतलय् माया यायेगु, अले हानं ज:लाख:लायात थ:त थें माया यायेगु ला बलि बीगु व होमबलि स्वया: तसकं भिं।”

34 वयागु थज्या:गु बुद्धिं जा:गु लिस: न्यना: वय्कलं धयादिल – “छ परमेश्वरयागु राज्यं तापा: मजू।” उबलय् निसें वय्क:याके सुनानं छुं हे न्यं वये मछाल।”

मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट सु ख:?

मन्ती २२:४१-४६; लूक २०:४१-४४

35 येशू देगलय् स्यनेकने यानादीबलय् थथे न्यनादिल – “शास्त्रीतय्सं गथे याना: मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट दाऊदया काय् ख: धका: धाये फइ?

36 पवित्र आत्मां जाया: दाऊद थ:म्हं हे थथे धयावंगु ख: –

“ छं शत्रुतय्त छंगु पालि त:ले मततले

छ जिगु जवय् च्वनाच्चँ धका:

परमप्रभुं जिमि प्रभुयात धयादिल।”

37 “दाऊदं हे अथे वयात ‘प्रभु’ धका: धाल धा:सा वय्क: गथे याना: दाऊदया काय् जुइ फइ?” ग्वा: ग्वा: मनूतय्सं वय्क:यागु खँ लयल्यतातां न्यनाच्चन।

शास्त्रीत खना: होश या

मन्ती २३:१-३६; लूक २०:४५-४७

38 वय्कलं धयादिल – “शास्त्रीत खना: होश या। थुपिं तत:पा:गु लं फिना: बजारय् वनीबलय् फुककसिनं मानय् याका जुइत स्वइ।

39 भ्वजय् इपिं च्वय् च्वना जुइ, अले धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् इपिं न्ह्य:ने च्वनेगु स्वइ।

40 इमिसं भा:त मदुपिं मिसातय्गु छँ लुतय् यानाच्चंगु दु। मनूतय्त क्यनेत धा:सा ता:हाकय्क प्रार्थना याना जुइ। उकिं इमित मेपिन्त स्वया: अप्व: सजाँय बी।”

विधवा मिसां छा:गु धिबा

लूक २१:१-४

41 अले वय्क: देग:या धुकू न्ह्य:ने फ्यतुना: मनूतय्सं चन्दा त:गु स्वयादिल। त:मिपिं मनूतय्सं धिबा नं यक्व तया वं।

42 छम्ह चीमिम्ह विधवा मिसां नं वया: सिजःयागु निगः चुन्नाचा तथा वन।

43 थ्व खना: वय्कलं चेलातय्त सःता: धयादिल – “जिं छिमित धात्थें धाये – धुकुतिइ धिबा छाःवःपि मध्ये दकलय् अप्वः धिबा छाःम्ह ला थ्व चीमिम्ह विधवा मिसा खः।

44 छायाःसा मेपिन्सं ला इमिके यक्व दुगुलि अःपुक बियावन। थ्व मिसां ला थःके दुगु फुक्कं नयेत मदय्क हे बियावन।”

13

दुःखकष्ट जुइतिनिगु खँ

मती २४:१-१४; लूक २१:५-१९

1 येशू देगलं पिने झाःबलय् चेलात मध्ये छम्हयसिनं वय्कःयात धयादिल – “गुरुजु, स्वयादिसँ, गपाय् गपाय्ग्वःगु ल्वहँतं दय्कातःगु ततःखाःगु छँ।”

2 वय्कलं लिसः बियादिल – “छु छिमिसं थ्व ततःखागु छँ खना ला? थुपिं फुक्कं दुना वनाः ल्वहं छगः नं दइ मखुत।”

3 वय्कः देगःया न्ह्याःने लाःगु जैतून डाँडाय् फ्यतुना च्वनादीबलय् पनुस, याकूब, यहन्ना व अन्द्रियासं वयाः सुनानं मसीक वय्कःयाके थथे धकाः न्यन –

4 “छिं धयादी थें गुबलय् जुइ? अले थथे गुबलय् जुइ धकाः जिमिसं गथे यानाः सीकेगु?”

5 वय्कलं धयादिल – “होश यानाच्चँ, सुनानं छिमित मिखाय् धुलं छवाके मफयेमा,

6 छायाःसा यक्व हे मनुतयसं वयाः – ‘जि मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः’ धकाः छिमिगु मिखाय् धुलं छवाकेत स्वइ।

7 न्यँ, छिमिसं जवंखवं तसकं ल्वापु जूगु व ल्वापु जुइत्यंगु खँ न्यनी। अयसां, छिपि ग्याये मते, छायाःसा थथे जुइ हे माः। थथे जुइवं संसार नाश जुयावनी मखु।

8 देश देशतय्गु दथुइ ल्वापु जुइ। राज्य राज्ययागु दथुइ ल्वापु जुइ। प्यखें अनिकाल जुइ, अले भ्वाखाय् ब्वइ। थ्व ला दुःखकष्टयागु छुमां जक खः।”

9 “न्ह्यागु जूसां छिमिसं होश यानाच्चँ। इमिसं छिमित अदालतय् यंकी, धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् नं छिमिसं दाय्काः च्वनेमाली। जितः विश्वास याःगुलि छिमित हाकिमत व जुजुपिनिगु न्ह्याःने थने यनी, अले छिमिसं जिगु नामय् साक्षी बी माली।

10 न्ह्याथे यानाः सां भिगु खँ फुक्क संसारय् न्यंके हे माः।

11 छिमित ज्वना यंकीबलय् छिमिसं छु धायेगु धकाः धन्दा काये म्वाः। छिमित अबलय् गथे धाय्की अथे हे धा, छायाःसा अबलय् छिमिसं मखु, बरु छिमिके दीम्ह पवित्र आत्मां हे नवानादी।*

12 “थुबलय् मनुतयसं थः हे दाजुकिजापिन्त महियाः स्याके बी। बौनं थः हे काय् म्हाय्पिन्त, अले काय् म्हाय्पिन्सं थः हे मां बौयात महियाः स्याके बी।

13 थथे जिगु नामं यानाः छिमित फुक्कसिनं हेला याइ। लिपा तकं क्वातुक विश्वास यानाः सह यानाच्चंम्ह धाःसा बचय् जुइ।”*

यस्शलेम नाश जुइतिनि

मती २४:१५-२८; लूक २१:२०-२४

14 थ्व खँ ब्वंम्हयसिनं थुइमा – “नाश याइगु घच्चायापुगु खँ गन मदयेमाःगु खः अन दनाच्चंगु छिमिसं खनेवं यहदियाय् च्वनाच्चंपिं पहाडय् बिस्सुं वनेमा।*

15 छँय्या कःसिइ च्वनाच्चंपिन्सं थःगु मालसामान कायेत तकं क्वहां वने लाइ मखु।*

16 बुँइ ज्या याना च्वंपिन्सं थःगु वसः कायेत तकं छँय् वने लाइ मखु।

17 प्वाथय् दुपिं व दुस्त्रवंम्ह मचा दुपिं मिसातय्त तसकं सास्ती जुइ।

18 चिकुलाबलय् व विश्रामबार खुन्हु थथे मजुइमा धकाः परमेश्वरयात प्रार्थना याना च्वँ।

19 उबलय् तसकं सास्ती जुइ। सृष्टि जूबलय् निसँ आः तकं थपाय्सकं सास्ती जूगु मदुनि। अले लिपा नं गुब्सं जुइ मखु।*

20 परमेश्वरं व ईयात चिहाकय्का मदीसा सुं हे बचय् जुइ मखु। वय्कलं थःम्हं ल्ययातःपि मनुतय्गु निति व ईयात चिहाकय्कादी।

21 “उबलय् सुनानं ‘मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट थन दु, अन दु’ धकाः धाल धाय्वं छिमिसं पत्याः याये मते,

22 छायाःसा उबलय् फताहा ख्रीष्ट व अगमवत्तात खनेदय्कः वइ। इमिसं फतिफतलय् परमेश्वरं ल्ययातःपिं मनुतय्त इंगःलाय्त ततःधंगु चिं व अज् चायापुगु ज्या यानाक्यनी।

23 छिपि होश यानाः च्वनाच्चँ, थथे जुइतिनि धकाः जिं छिमित न्हापां हे धयाबियागु दु।”

मन्या काय् झाइबलय् थथे जुइ

मती २४:२९-३१; लूक २१:२५-२८

24 “अबलय् थथे दुःखकष्ट जुइ धुनेवं –

* 13:11 १३:१-११ मती १०:१७-२०; लूक १२:११-१२ * 13:13 १३:१३ मती १०:२२ * 13:14 १३:१४ दान ९:२७; ११:३१; १२:११ * 13:15 १३:१५ लूक १७:३१ * 13:19 १३:१९ दान १२:१; प्रस ७:१४

“सूर्य खिउँया वनी, तिमिला बुल्यावनी।
25 आकाशय् च्वंगु नगु कुतुं वनी।
अले आकाशय् च्वंगु शक्ति खाइ।”

26 “अबलय् मनूया काय् तःधंगु शक्ति ज्वनाः झःझः धाय्क सुपाँचय् खनेदय्कः वइ।
27 वय्कलं थः स्वर्गदूततयत् पृथ्वीया प्यखें छवयाः ल्ययातःपिन्त छथाय् मुंकी।”

यःमरिमायागु उखान

मती २४:३२-३५; लूक २१:२९-३३

28 “यःमरिमापाखें छिमिसं छता खँ सीकि। थुकी चुलि जायावल कि वर्षा वल धकाः छिमिसं सी।
29 अथे हे जिं धया थें जुयावल कि छिमिसं मनूया काय् वइन धकाः सीकि।
30 जिं छिमित धात्थें धाये – आःयापिं मनूत सिनावने न्ह्यः हे जिं धया थें जुइ।
31 आकाश व पृथ्वी मदयावनी, अयनं जिगु वचन गुबलें मदयावनी मखु।”
32 “थथे गुबलय् व गुखुन्हु जुइ धकाः सुनानं मस्यु। स्वर्गय् च्वंपिं स्वर्गदूततय्सं, अले परमेश्वरया काय्तं हे नं थ्व खँ मस्यु। परमेश्वर बाःनं जक स्यु।
33 अय्जगुलि होशयानाच्वँ, छायाःसा थथे गुबलय् जुइ धकाः छिमिसं मस्यु।
34 “थ्व खँ ला परदेशय् वनेत्यंमह मनू थें खः। वं थः च्यःतयत् ‘छँयागु ज्या बांलाक या,’ अले लुखाय् पाः च्वनीमहयसित ‘छँय् बांलाक स्व’ धकाः धाइ।
35 छिमिसं नं अथे हे होश यायेमाः, छायाःसा छँ थुवाः गुबलय् लिहां वइ धकाः छिमिसं मस्यु। बहनी वइ ला, चान्हय् वइ ला, खा हालीबलय् वइ ला, सुथय् वइ ला, सुनां छु स्यु?
36 आकाझाकां वइबलय् वं छिपिं घनाच्वंगु मलायेमा।
37 जिं छिमित धयाच्वनागु खँ फुक्कसितं धयाच्वनागु दु – ‘होशयानाच्वँ।’ ”

14

बेथानियाय् येशूयात चिकनं लूगु

मती २६:६-१३; लूक १२:१-८

1 छुत्काराया नखः व सोडा मतःगु मरि नयेगु नखः निन्हु जक मानि। तःधंपिं पुजाहारीत व शास्त्रीतय्सं येशूयात गथे यानाः ज्वनाः स्यायेगु धकाः ग्वसाः ग्वयाच्वन।
2 इमिसं थथे मतिइ तल – “थ्व ज्या नखःबलय् याये मज्यु, मखुसा तसकं ल्वापु जुइ।”
3 छन्हु येशू बेथानियाय् सिमोन कोहियागु छँय् भव्य नयेत झाःबलय् छम्ह मिसा दुस्त्वहंयागु थलय् शुद्धगु तसकं थिकेगु व नस्वाःगु चिकं ज्वनाः वल। अले थलयाःगु पुसा चायेकाः वं चिकनं येशूया छेनय् लुनाबिल।
4 थ्व खनाः अन दुपिं गुलिसिनं तंम्वयेकाः थथे धाल – “छाय् अपायसकं थिकेगु चिकं सिति छवःगु जुइ?
5 थ्व चिकं म्युगु जूसा स्वसः दिनार वइ। अले थ्व धिबा नये मखंपिन्त इनाब्युगु जूसा ज्युगु नि।” थुकथं इमिसं व मिसायात तसकं ब्वःबिल।
6 अले वय्कलं धयादिल – “छिमिसं थ्व मिसायात छाया हायेका च्वनागु? वं जितः छु यात बां हे लाःगु यात।
7 नये मखंपिं ला छिपिनाप न्ह्याबलें दयाच्वनी, अले छिमिसं यःबलय् इमित भिगु याये फु। तर जि न्ह्याबलें दइ मखु।
8 थ्व मिसां जिगु निति थःमहं याये फुगु यात। जिगु म्हायात थुनेत वं न्ह्यः हे चिकनं लुनाबिल।
9 जिं छिमित धात्थें धाये – गन गन भिगु खँ न्यंकी, अन अन थ्व मिसां याःगु थ्व खँ नं लुमंकेत न्ह्यथनी।”

यहदां येशूयात ज्वंकेत स्वःगु

मती २६:१४-१६; लूक २२:३-६

10 झिनिमह चेलात मध्ये छम्ह यहदा इस्करियोत तःधंपिं पुजाहारीतयथाय् वनाः येशूयात गथे यानाः ज्वंकाछवयेगु धकाः सल्लाह याः वन।
11 थ्व खँ न्यनाः इमिसं तसकं हे लय्लयतायाः वयात धिबा बी धकाः धयाहल। अननिसें वं वय्कःयात ज्वंका छवयेत सनाच्वन।

चेलात नाप छुत्कारायागु नखः हनादीगु

मती २६:१७-२५; लूक २२:७-१३

12 सोडा मतःगु मरि नयेगु नखःया न्हापां खुन्हु, चीधिकःमह भ्याःचा स्याइ खुन्हु हे चेलातय्सं वय्कःयाके थथे धकाः न्यन – “छिगु निति गन वनाः छुत्काराया नखःया भव्य ज्वरय् याये?”

☆ 13:24 १३:२४ यशै १३:१०; इज ३२:७; योए २:१०,३१; ३:१५; प्रका ६:१२ ☆ 13:25 १३:२५ यशै १३:१०; ३४:४; योए २:१०; प्रका ६:१३ ☆ 13:26 १३:२६ दान ७:१३; प्रका १:७
☆ 13:34 १३:३४ लूक १२:३६-३८ ☆ 14:1 १४:१ प्रस १२:१-२७ ☆ 14:3 १४:३ लूक ७:३७-३८ ☆ 14:7 १४:७ लूक १५:२१

13 वयकलं निम्ह चेलातयत् थथे धया: छवयादिल – “छिपि शहरय् हँ, अन छिमिसं घलय् ल: कयावयाच्चंम्ह छम्ह मनूयात नापलाइ। छिपि व हे मनूया ल्यूल्हूँ।

14 व दुहां वंगु छैया थुवा:यात थथे धा – ‘छित: गुं थथे धया हयादीगु, “जि जिमि चेलात नाप च्वना: छुत्काराया नख:या भव्य न्याय्केगु क्वथा गुगु ख:?”’

15 अले वं छिमित भव्य ज्वरय् यायेत मा:गु फुक्कं दुगु तलय् च्वंगु त:धंगु क्वथाय् यंका: क्यनी, छिमिसं अन हे भव्य ज्वरय् या।”

16 चेलात निम्ह शहरय् वन, अन इमिसं वयकलं धा:थे फुक्कं लुइकल। अले इमिसं अन हे छुत्काराया नख:या भव्य ज्वरय् यात।

17 बहनी जूबलय् येशू झिनिम्हं चेलात ब्वना: झाल।

18 नयाच्चंबलय् वयकलं थथे धयादिल – “जिं छिमित धात्थे धाये, छिपि मध्ये हे जि नाप नयाच्चंम्ह छम्हय्सिनं जित: धोखा बी।”☆

19 थ्व न्यना: इमिसं तसकं नुग: मछिंकल। अले छम्ह छम्हय्सिनं थथे धाल – “छिं जित: हे धयादियागु ला मखु प्रभु?”

20 वयकलं धयादिल – “छिपि झिनिम्ह मध्ये छम्ह, जि लिसे भुइ मरि थुना: नयाच्चंम्ह।

21 धर्मशास्त्रय् च्वया त: थें मनूया काय् ला सिना हे वनेमा:। अयनं वयात ज्वंका छवइम्ह मनूयात ला तसकं तसकं हे धिक्कार दु। व बु हे मबूगु जूसा तसकं बांलाइगु ख:।”

प्रभु भव्य

मती २६:२६-३०; लूक २२:१४-२३

१ कोर ११:२३-२५

22 नयाच्चंबलय् येशू मरि कया: परमेश्वरयात सुभाय् बिया: कुचा थलादिल। अले चेलातयत् इना: थथे धयादिल – “थ्व मरि कया: न, थ्व जिगु म्ह ख:।”

23 अथे हे वयकलं ख्वला नं कया: परमेश्वरयात सुभाय् बिया: इमित बियादिल, अले इपि फुक्कसिनं थुकि हे त्वन।

24 अले वयकलं इमित धयादिल – “थ्व जिगु न्हगु बाचायागु हि ख:। थ्व हे हिं यक्वसिगु पाप क्षमा जुइ।”☆

25 जिं छिमित धात्थे धाये – परमेश्वरयागु राज्यय् न्हकथं दाखरस मत्वंतले जिं आवंनिसें दाखरस त्वने मखुत।”

26 अले छपु भजन हाला: वयक:पि जैतून डाँडाय् झाल।

पत्रुसं येशूयात म्हमस्यू धका: धाइ

मती २६:३१-३५; लूक २२:३१-३४; यूह १३:३६-३८

27 येशू इमित धयादिल – “छिपि फुक्कं जित: त्व:ता: बिस्सुं वनी। धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयात:गु दु –

“जिगु ज्या याइम्ह फैजवा:यात हमला या, वयात स्या।

अले फैत उखेला: थुखेला: जुइ।”☆

28 “अयनं जि हानं म्वाना वया: छिपि स्वया: न्हापा हे गालीलय् थ्यंक: वने।”☆

29 पत्रुसं वयक:यात धाल – “फुक्कसिनं त्व:ता वंसां जिं ला छित: गुं हे त्व:ते मखु।”

30 अले वयकलं धयादिल – “जिं छन्त धात्थे धाये – थौं चान्हय् हे छं जित: खा हाले न्ह्य: स्वक: तक म्हमस्यू धका: धाइ।”

31 अयनं वं पाफया: धाल – “छिनाप सी हे मा:सां जिं छित: म्हमस्यू धका: धाये मखु।” फुक्क चेलातयसं नं अथे हे धाल।

गेतसमनिइ प्रार्थना यानादीगु

मती २६:३६-४६; लूक २२:३९-४६

32 वयक:पि गेतसमनिइ थ्यने धुंका: येशू इमित धयादिल – “जि प्रार्थना यानाच्चंतले छिपि थन हे च्वनाच्चँ।”

33 वयकलं पत्रुस, याकूब व यहन्नायात जक ब्वना यंकादिल। उबलय् वयकलं तसकं हे नुग: मछिंका: दिक्क जुयादिल।

34 वयकलं इमित धयादिल – “नुग: हीसे च्वना: जिगु छाति हे तज्याइ थें च्वनाच्चन। छिपि मघंसे थन हे च्वनाच्चँ।”

35 भचा उखे झ़ाया: बँय क्वपुसां पुया: वयकलं थथे धका: प्रार्थना यानादिल –

36 “अब्बा, बा:, छिं याये मफुगु छुं नं मदु। थ्व दु:खयागु ख्वला जिथासं चीकादिसँ। अयनं जित: य:थें यानादी मते, छित: य:थें हे यानादिसँ।”

37 अले वयक: स्वम्ह चेलात च्वनाच्चंथाय् लिहां झाल। इपिं ला घना च्वने धुंकल। अयजूगुलि वयकलं पत्रुसयात धयादिल – “सिमोन, छ घने धुनागु ला? घौछि हे मघंसे च्वने मफु ला छिपि?”

38 मघंसे प्रार्थना याना च्वँ, मखुसा छिपि जाँचय् लाइ। आत्मा ला तयार दु, म्ह धा:सा बमला:।”

39 अन वना: वयकलं हानं न्हापा थें तं प्रार्थना यानादिल।

40 वयक: लिहां झा:बलय् इपिं हानं न्ह्य: वयकाच्चन। इमिगु मिखा न्ह्य: व:गुलि इयातुसे च्वनाच्चन। इमि वयक:यात छु धाये छु धाये जुल।

41 स्वकःया पालय् झायाः वय्कलं इमित थथे धयादिल – “छिपिं आः तकं घना च्वनातिनि ला? मनूया काय्यात पापीतय्सं ज्वनेगु ई वये धुंकल।”

42 दूँ, नु! स्व, जितः ज्वंकीम्ह मनू थ्यंकः वये धुंकल।”

येशूयात ज्वंगु

मती २६:४७-५६; लूक २२:४७-५३; यूह १८:१-११

43 वय्कलं थथे धयाच्वनादीबलय् हे झिनिम्ह मध्ये छम्ह चेला यहदा अन थ्यंकः वल। व नाप तःधंपि पुजाहारीत, शास्त्रीत व थकालितय्सं छवयाहःपि नं दु। इमिसं तरवार व कथि ज्वनातःगु दु।

44 “जिं चुप्पा नयाम्ह मनू हे येशू खः, छिमिसं वयात ज्वँ” धकाः यहदां इमित खँ स्यना हःगु दु।

45 उकिं वं वय्वं हे येशूयाथाय् वनाः – “गुरुजु” धयाः वय्कःयात चुप्पा नल।

46 अले ज्वं वःपिन्सं वय्कःयात ज्वन।

47 वय्कःया लिक्क दनाच्वंम्ह छम्ह मनुखं थःगु तरवार लिकयाः दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया छम्ह दासयागु न्हायपं हे धयनाबिल।

48 अले येशू ज्वं वःपि मनुतयत्त धयादिल – “जि छम्हयसित ज्वनेत थथे तरवार व कथि ज्वनावये माःगु छाय्? छु जि दाखुँ खः ला?”

49 देगलय् च्वनाः न्हियान्हिथं स्यनेकने याना जुयाबलय् छिमिसं जितः छाय् मज्वनागु? धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु पूवनेमा धकाः हे थथे जूगु खः।”

50 अले चेलात फुक्क उखेलाः थुखेलाः मदयक बिस्सुं वन।

51 गा छुपुं जक न्ययातःम्ह छम्ह ल्याय्म्हम्ह मनू येशूया ल्यूल्यु वन। इमिसं वयात नं ज्वने त्यंबलय्

52 गा हे त्वःताः व नांगां बिस्सुं वन।

महासभाया न्ह्यःने येशू

मती २६:५७-६८; लूक २२:६६-७१; यूह १८:१३-१४, १९-२४

53 इमिसं येशूयात दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीयाथाय् यंकल। तःधंपि पुजाहारीत, थकालित व शास्त्रीत फुक्कं अन मुनाच्वंगु दु।

54 पत्रुस नं तातापाकं हे ल्यूल्यु वनाः दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीयागु चुकय् थ्यंक हे वन। पत्रुस अन वनाः पालेत नाप मि पनाच्वन।

55 तःधंपि पुजाहारीत व सभाय् च्वंपि फुक्कसिनं जानाः येशूयात गथे यानाः स्यायेगु धकाः दोष माला च्वन, अयनं छुं हे दोष लुइके मफु।

56 यक्व हे मनुतय्सं वय्कःयात मखुगु मखुगु द्रुपं बिल। अयनं इमिगु खँ हे मिलय् मजू।

57 गुलिसिनं ला अन दनाः थथे धकाः मखुगु खँ धायेत स्वल –

58 “थ्व मनुखं थथे धाःगु ला जिमिसं ताया – ‘ल्हाति दयकातःगु थ्व देगःयात जि थुनाः स्वन्हुं हे हानं ल्हाति दयकिगु मखुगु देगः दना बी।’ ”

59 थुकी नं इमिगु खँ मिलय् मजूल।

60 अले दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी फुक्कसिगु न्ह्यःने दनाः वय्कःयात थथे धकाः न्यन – “छु छाय् न्वःमवासे च्वनागु? थुमिसं धाःगु खँय् छुं धायेमाःगु दु ला?”

61 वय्कलं छुं हे धयामदी। हानं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी वय्कःयात न्यन – “छु दकलय् धन्यमहयसिया काय् मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः ला?”

62 वय्कलं धयादिल – “खः, जि हे खः, छिकपिन्सं हे मनूया काय् परमेश्वरया जवय् च्वनाच्वंगु व आकाशय् च्वंगु सुपौंचय् वयाच्वंगु खनी।”

63 थ्व न्यनाः दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी थःम्हं फिनातःगु लं हे खुनाः थथे धाल – “थ्वयां अप्वः मेगु दसि हे छु मानि?”

64 थ्वं परमेश्वरयात क्वह्यंकूगु छिमिसं ता हे ताल। छिमिगु छु बिचाः दु?”

इमिसं “वयात स्याना हे छ्वयेमाः” धकाः धाल।

65 अले ला गुलिसिनं वय्कःयागु ख्वालय् थुकलं बिल। गुलिसिनं वय्कःयागु मिखा त्वपुयाः दायाः थथे धाल – “का धा, छन्त सुनां दाल?” अले सिपाइतय्सं वय्कःयात दायाः यंकल।

पत्रुसं येशूयात म्हमस्यु धकाः धाःगु

मती २६:६९-७५; लूक २२:५६-६२; यूह १८:१५-१८, २५-२७

66 पत्रुस कुने चुकय् च्वनाच्वंबलय् दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया भ्वाति छम्ह अन वल।

67 मि पना च्वंम्ह पत्रुसयात खनाः बांलाक स्वयाः वयात थथे धाल – “छु नं नासरतय् च्वंम्ह येशू नाप जुइम्ह खः।”

68 पत्रुसं ख हे मखु धकाः थथे धाल – “जि ला वयात म्हमस्यु। छुं धयाच्वंगु खँ नं मथू।” थुलि धयाः व लुखां पिने वन। अले खा हाल।

69 भ्वातिनं वयात खनाः लिक्क दनाच्वंपिन्त धाल – “थ्व नं इपिं नाप जुयाच्वंम्ह खः।”

70 हानं वं मखु धकाः धाल।

भचा लिपा अन दना च्वंपिन्सं वयात धाल – “धातर्थे छु नं इपिं नाप जुयाच्वंम्ह खः, छु नं छम्ह गालीली खः नि।”

71 वं पाफयाः धाल – “छिमिसं धया च्वंम्ह मनूयात ला जिं म्ह हे मस्यु।”

72 अबलय् हे खा हाल। थ्वनापं खा हाःगु निकः जुल।

अले येशू वयात धयादीगु थ्व खँ लुमंकल – “निकः खा हाले न्ह्यः छं जितः स्वकः म्हमस्यू धकाः धाइ।” थ्व खँ लुममं हे व ह्यौयह्यौय् ख्वल।

15

पिलातसया न्ह्यःने येशू

मर्ती २७:१-२, ११-१४; लूक २३:१-५; यूह १८:२८-३८

1 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां हे तःधंपिं पुजाहारीत, थकालिपिं व शास्त्रीतयसं सल्लाह यानाः येशूयात चिनायंकाः पिलातसयात लःल्हाना बिल।

2 वं येशूयाके न्यन – “यहदीतय् जुजु छ हे खः ला?”

वयकलं लिसः बियादिल – “छिं थःमं हे धयादिल।”

3 वयकलं यक्व मखुगु खँ ल्हात धकाः तःधंपिं पुजाहारीतयसं वयकःयात पाः यात।

4 हानं पिलातसं न्यन – “छं छुं नं धायेगु मदु ला? इमिसं गुलिमछि खँय् छन्त पाः यानाच्चन।”

5 अयनं वयकलं छुं हे धयामदी। थ्व खनाः पिलातस अजू चाल।

येशूयात स्यायेगु फैसला याःगु

मर्ती २७:१५-२६; लूक २३:१३-२५; यूह १८:३१-१९:१६

6 छुत्काराया नखःबलय् यहदीतयसं पवंम्ह छम्ह कैदीयात त्वःतेगु चलन पिलातसं यानातःगु दु।

7 अबलय् ज्वनाः कुनातःम्ह बरब्बा धाःम्ह छम्ह मनु दु। बिद्रोहया इलय् मनु स्याःगुलि वयात झ्यालखानाय् कुना तःगु खः।

8 न्ह्याबले नखःबलय् छम्ह कैदीयात त्वःतेगु यानातःगुलि मनुतयसं अबलय् नं छम्हयसित त्वःताब्यु धकाः पवं वन।

9 अले पिलातसं इमिके न्यन – “यहदीतय् जुजुयात त्वःता ब्यसा छिमित यः ला?”

10 तःधंपिं पुजाहारीतयसं वयकःयात स्वये मफयाः ज्वंकूगु खः धकाः वं स्यू।

11 अले ला तःधंपिं पुजाहारीतयसं मनुतयत ग्वाकाः वयकःयागु पलेसा बरब्बायात त्वःताब्यु धकाः धायकल।

12 वं इमित धाल – “अयसा छिमिसं यहदीतय् जुजु धकाः धाःम्हयसित छु यायेगु लय?”

13 इपिं फुक्कसिनं हालाः धाल – “वयात कूसय् यख्खानाब्यु।”

14 वं इमित धाल – “छाय्, वं अपायसकं स्याये मायेक छु याःगु दु?”

इपिं झन जक चिल्लायदंक हाला हल – “वयात कूसय् यख्खानाब्यु।”

15 इपिं थथे हालाच्चंगुलि मनुतयत लयतायकेत पिलातसं बरब्बा धाःम्ह मनुयात त्वःताबिल। येशूयात दायाः कूसय् यख्खाना स्याके छवल।

सिपाइँतयसं येशूयात गिजय् याःगु

मर्ती २७:२७-३१; यूह १९:१-३

16 अले सिपाइँतयसं वयकःयात दरबारया चुकय् यंकल। अन फुक्क सिपाइँतयत सःताः मुंकल।

17 वयकःयात जुजुयात थें ह्याउँगु वसतं पुंकाः कंयागु श्रीपिच दयकाः छेनय पुइकाबिल।

18 थुलि याये धुंकाः इमिसं वयकःयात थथे धाधां हायकल – “यहदीतय् जुजुया जय जुइमा।”

19 न्हायपं कथिं छेनय दायाः थुकलं बियाः इमिसं वयकःयात भागि यात।

20 थुकथं इमिसं वयकःयात गिजय् याये फक्व याये धुंकाः ह्याउँगु वसः त्वकाः न्हापायागु तुं वसतं पुंका बिल। अले वयकःयात कूसय् यख्खायेत यंकल।

येशूयात कूसय् यख्खाःगु

मर्ती २७:३२-४४; लूक २३:२६-४३; यूह १९:१७-२७

21 कुरेनी वःम्ह अलेक्जेन्डर व रूफसया अबु सिमोनयात इमिसं लँय् नापलात। अले इमिसं वयात कर कर यानाः येशूयागु कूस क्वबिकल।*

22 थुकथं इमिसं वयकःयात गलगथा धाःगु थासय हल। गलगथायागु अर्थ खप्परे धाःगु थाय खः।

23 अन थयंकाः इमिसं वयकःयात स्याःमचाइगु मूर वासः ल्वाकछ्यानातःगु दाखमघ त्वनेत बिल, वयकलं व त्वना मदी।

24 थथे वयकःयात कूसय् यख्खानाबिल। अले चिष्टा तयाः इमिसं वयकःयागु वसः इना काल।*

25 वयकःयात कूसय् यख्खाःबलय् सुथसिया नौ बजे जुल।

26 वयकःयात पाः यानाः थथे च्वयाः कूसय् तानाबिल – “यहदीतय् जुजु।”

27 उबलय् हे इमिसं वयकःयागु जवंखवं निम्ह दाखँतयत नं यख्खायाबिल।

28 थुकथं धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु खँ पूवन – “वयकःयात अपराधीत लिसे ल्याः खात।”*

29 व लँय् जूपिं फुक्कसिनं छयं क्वानु क्वानाः वयकःयात गिजय् यानाः थथे धाल – “देगः थुनाः स्वन्हं हे दने फु धाःम्ह छ हे मखु ला?*

30 आः कूसं क्वहां वयाः थःत बचय् याये फु ला?”

31 अथे हे तःधंपि पुजाहारीतयसं नं शास्त्रीत लिसे थथे खँ ल्हानाः वय्कःयात गिजय् यात – “वं मेपिन्त ला बचय् यात, थःत धाःसा बचय् याये मफुत।

32 इस्राएलीतय् जुजु, अले मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः धयागु जूसा कूसं क्वहां वयाः क्यँ। अले जिमिसं विश्वास याये।” वय्कः नाप कूसय् यख्खाया तःपिन्सं नं वय्कःयात गिजय् यात।

येशू सीगु

मन्ती २७:४५-५६; लूक २३:४४-४९; यूह १९:२८-३०

33 अबलय् न्हिनय् बाह् बजेनिसें तीन बजे तक सारा संसार हे खिउँसे च्वना वन।

34 तीन बजेपाखे येशू थथे धकाः तसकं हाला हल – “इलोई-इलोई लामा सबखथनी।” थुकियागु अर्थ – “जिमि परमेश्वर, जिमि परमेश्वर, छि जितः छाय् त्वःतादिया?”*

35 थ्व न्यनाः अन दनाच्चंपि मन्तयसं थथे धाल – “वं ला एलियायात सःता च्वन।”

36 छम्हयसिनं कापः हिनातःगु कथि कयाः ब्वाँय वनाः पाउँसे च्वंगु दाखमघ थुनाः हल, अले वय्कःया म्हुतुइ ल्वसुकाबिल। अले वं धाल – “स्वये, एलिया वयाः वयात क्वकाः वइ ला मवइ।”*

37 येशू छकः तसकं हालादिल, अले प्राण त्वःतादिल।

38 अबलय् हे देगलय् च्वंगु पर्दा च्वानिसें क्वथयंक निकू दलाः गुना वन।*

39 थथे वय्कः सीगु खनाः न्ह्यःनेसं दनाः वय्कःयात स्वया च्वंम्ह छम्ह कप्तानं धाल – “धात्थे हे व ला परमेश्वरया काय् खः।”

40 मिसातयसं नं तापाकं स्वयाच्वंगु दु। इपिं मध्ये मरियम मगदलिनी, चिधीम्ह काय् याकूब व योसेफया मां मरियम व सलोमीपिं नं खः।

41 थुपि येशू गालील्य दीबलय् वय्कः नाप जुयाः वय्कःयात ग्वाहालि याःपि मिसात खः। वय्कः नाप यरूशलेमय् वःपि मेपि यक्व मिसात नं अन स्वयाच्वंगु दु।*

येशूयात चिहानय् तःगु

मन्ती २७:५७-६१; लूक २३:५०-५६; यूह १९:३८-४२

42 विश्रामबार छन्हु न्ह्यः विश्रामबारयात माःगु ज्वरय् यायेगु दि बहनी मजूनबलय्

43 अरिमथिया धाःगु थासय् च्वंम्ह योसेफ पिलातसयाथाय् वन। थ्व फुक्कसिनं हनातःम्ह सभाय् च्वंम्ह सल्लाह बीम्ह मनु खः। थ्व नं परमेश्वरयागु राज्य वइतिनि धकाः आशा यानाच्वंम्ह खः। अबलय् वं मग्यासे पिलातसयाथाय् वनाः येशूयागु सीम्ह फ्वं वन।

44 येशू सी धुंकल धयागु खँ न्यनाः पिलातस छक्क जुल। वं कप्तानयात सःताः सी धुंकूगु खः ला कि मखु धकाः न्यन।

45 कप्तानं “सी धुंकल” धकाः धाःगुलि योसेफयात सीम्ह यंकि धकाः धाल।

46 अले वं भिगु सुतीकापः न्याना हयाः सीम्ह येशूयात क्वकयाः कापतं हिनाबिल। अले पहाड ह्खनाः दयकातःगु चिहानय् यंकाः तयाबिल। थुलि यानाः छगः तग्वःगु ल्वहं गुल् तुइकाः चिहानया प्वाः तिनाबिल।

47 मरियम मगदलिनी व योसेफया मां मरियमं थथे सीम्ह तःगु स्वयाच्वन।

16

येशू म्वानावःगु

मन्ती २८:१-८; लूक २४:१-१२; यूह २०:१-१०

1 विश्रामबार वने धुंकाः मरियम मगदलिनी, याकूबया मां मरियम व सलोमीपि मिलय् जुयाः सीम्हय् इलेत वासः न्याः वन।

2 आइतबार खुन्हु, सुथ न्हापां निभाः त्वयेवं इपिं चिहानय् स्वःवन।

3 इपिं लँय् थथे हा हां वन – “प्वाः तिनातःगु ल्वहं सुनां चीका बीगु जुइ?”

4 थथे हा हां इमिसं उखेपाखे थस्वःबलय् तग्वःगु ल्वहं चीकातःगु खन।

5 चिहानय् दुहां वनाः स्वःबलय् अन तुयुगु वसतं पुना च्वंम्ह मनु छम्ह जवयपाखे दनाच्वंगु खनाः इपिं अजू चाल।

6 वं इमित धाल – “ग्याये मते। छिपिं कूसय् यख्खानातःम्ह नासरतयाम्ह येशूयात स्वःवयाच्वनागु मखु ला? वय्कः ला थन मदी। वय्कः म्वाना वये धुंकल। स्व, थ्व हे थासय् मखु ला, इमिसं वय्कःयागु सीम्ह तयातःगु?

7 आः वनाः छिमिसं चेलातयत् व पन्नुसयात थथे धयाब्यु – “वय्कः छिपिं स्वयाः न्हापां गालील्य् थयंकादी। वय्कलं धयादी थें छिमिसं वय्कःयात अन हे खनी।”*

8 थ्व न्यनेवं इपिं ग्यानाः व अजू चायाः चिहानं बिस्युं वन। थ्व खँ इमिसं सुयातं मकं, छाय्धाःसा इपिं तसकं ग्यात।

9 येशू सिनाः हानं म्वाना झाय् धुंकाः आइतबार सुथ न्हापां मरियम मगदलिनीयाथाय् खनेदत। वय्कलं थ्व हे मरियमयागु म्हं न्हयम्ह भूततयत् पिछवयादीगु खः।*

* 15:34 १५:३४ भज २२:१ * 15:36 १५:३६ भज ६९:२१ * 15:38 १५:३८ प्रस २६:३१-३३ * 15:41 १५:४०-४१ लूक ८:२-३ * 16:7 १६:७ मन्ती २६:३२; मर्क १४:२८

* 16:9 १६:९ गुलि गुलि हस्तलिपिइ मर्क १६:९-२० मद्दु

- 10 वं वनाः नुगः मछिकाः ख्वया च्वंपिं येशूया चेलातयत् थ्व खँ कन।
 11 म्वाना झाःम्ह येशूयात वं खन धकाः धाःगु खँय् इमिसं विश्वास मयाः।
 12 थनंलिपा इपिं मध्ये निम्ह चेला गामय् वनाच्चवंबलय् वय्कः मेगु हे रूप कयाः इमिगु न्ह्यःने खनेदय्कः झाल।
 13 थुमिसं नं वयाः मेपिं चेलातयत् थ्व खँ कन। थुमिगु खँय् नं इमिसं विश्वास मयाः।
 14 लिपा झिंछम्ह चेलातय् नयाच्चवंबलय् येशू इमिथाय् झायाः इमिसं विश्वास मयाःगु व इमिगु नुगः छाःगुलि ब्वःबियादिल, छायाःसा वय्कः म्वाना झाये धुंकाः वय्कःयात खंपिन्सं धाः वःगु खँय् इमिसं विश्वास मयाः।
 15 अले इमित धयादिल – “सारा संसारय् वनाः छिमिसं फुक्क मनूतयत् भिगु खँ न्यंकि।☆
 16 विश्वास यानाः बप्तिस्मा काःम्ह बचय् जुइ, विश्वास मयाःपिं दोषी ठहरय् जुइ।
 17 जितः विश्वास याःपिन्के थ्व चिं दइ – जिगु नामं इमिसं भूततयत् पितिनाछवइ, न्हं न्हंगु भाषां नवाइ,
 18 सर्पयात ज्वनी, छुं जुयाः बिख हे त्वसां इपिं सी मखु, उसौय् मदुपिनिगु छेनय् ल्हाः तयाः ल्वय् लाय्काबी।”
 19 थथे इपिं नाप खँ ल्हाये धुंकाः प्रभु येशूयात स्वर्गय् थत यंकल। अले वय्कः परमेश्वरयागु जवय् च्वनादिल।☆
 20 लिपा चेलातयसं फुक्कभनं वनाः भिगु खँ न्यंकाजुल। प्रभु थः नं इपिं नाप जुयाः इमिगु ज्याय् ग्वाहालि यानादिल। अजू चायापुगु चिं क्यनाः इमिसं न्यंकाजुगु खँयागु दसि बियादिल। आमेन।

लूकां च्वःगु भिंगु खँ म्हसीका

लूकां च्वःगु भिंगु खँय् येशू यहदीत व संसारया फुक्क मन्तयत् मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः धकाः क्यनातःगु दु। थ्व सफुलिइ यशैया अगमवक्तां परमेश्वरं छवयाहइतिनि धाःम्ह मन् “जि हे खः” धकाः प्रभु येशू थःम्ह हे धयादीगु दु। अले थुकी वयकलं “मगाःमचाःपिन्त भिंगु खँ न्यकेत” परमप्रभुयागु आत्मां जितः ल्ययादीगु खः धकाः नं धयादीगु दु। उकिं थ्व भिंगु खँय् ग्वाहालि मालाच्चपिं मन्तयगु खँ न्ह्यथनातःगु दु। नापं थुकी लयतायेगु खँय् नं बःबियातःगु दु। अथे हे प्रार्थना यायेगु, मिसातयसं वयकःयात ग्वाहालि यायेगु, पापीतयत् परमेश्वरं क्षमा यानादीगु व पवित्र आत्मायागु खँय् नं अप्वः बःबियातःगु दु। व छम्ह यहदीमखुम्ह डाक्टर खः। व यहदी मखुसां पुलांगु नियमया खँ बांलाक स्यू। अथे जुयाः वं अप्वः यानाः भजनसंग्रहया सफु व यशैया अगमवक्ताया खँ न्ह्यथनातःगु दु।

मन्ती, मर्कूस व यूहन्नां च्वःगु भिंगु खँय् मदुगु खँत नं थुकी दुथ्याकातःगु दु। गथेकि – जकरियायागु खँ, येशू बूबलय् स्वर्गदूततयसं भजन हाःगु व फैजवाःतयसं स्वःवःगु, मचा येशू देगलय् त्वःफ्यगु अले भिम्ह सामरी व तंम्ह काय्यागु उखान।

थ्व सफु ई.सं. ६५ निसें ७० पाखे च्वःगु जुइफु।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१-४

येशू व बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना बूगु १:५-२:५२

बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नायागु ज्या ३:१-२०

येशू बप्तिस्मा काःगु व वयकःयात जाँचय् याःगु ३:२१-४:१३

गालीलिय येशूयागु ज्या ४:१४-९:५०

गालीलिय येशू यरूशलेमपाखे झाःगु ९:५१-१९:२७

दकलय् लिपायागु वालय् येशू यरूशलेमय् १९:२८-२३:२६

येशू हाकनं म्वानाझाःगु व स्वर्गय् थाहां झाःगु २४:१-५३

लूका

1 यःम्ह थियोफिलस,

जिमिगु न्ह्यःने जूगु खँ ला यक्वसिनं हे च्वःगु दु।

2 शूरु शूरुनिसें थ्व खँ खं पिन्सं व न्यंका जूपिन्सं जिमित कना थकूगु गथे खः अथे हे च्वयाच्चना।

3 हनेमाःम्ह थियोफिलस, थ्व खँ नं जिं शूरुनिसें बांलाक सीका थुइका तयागुलि छितः कथं हं च्वयेगु हे बांलाः ताल।

4 छिं न्यनादी धुकूगु खँ बांलाक थुइकाः सत्य म्हसीके फयेमा धकाः जिं छितः च्वयाच्चनागु खः।

बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना बुइ धकाः धाःगु

5 यहूदियाय् हेरोद जुजु जुयाच्चंबलय् अबिया कुलयाम्ह जकरिया धाःम्ह छम्ह पुजाहारी दु। एलीशिबा धाःम्ह वया कलाः नं अथे हे हास्न पुजाहारीया कुलयाम्ह खः।*

6 इपिं निम्हं परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मीपिं खः। इपिं व्यवस्था फुक्कं मानय् याइपिं खः। उकिं इमित छुं धायेथाय् मदु।

7 इमि मस्त मदु, छायाःसा एलीशिबा थारिम्ह मिसा खः। अले हानं इपिं निम्हं बुराबुरी जुइ धुकल।

8 छकः यरूशलेमय् च्वंगु देगलय् पुजाहारीयागु ज्या यायेत वयागु पुचलय् लाःपिं पुजाहारीतनापं जकरिया नं यरूशलेमय् थ्यंकः वल।

9 उबलय् इमिगु चलन कथं चिष्टा तःबलय् देगलय् दुहां वनाः गुँगु थनेगु ज्या वयात लाःगुलि व देगलय् दुहां वन।

10 वं दुने गुँगु थनाच्चंबलय् फुक्क मन्तयसं पिने च्वनाः प्रार्थना यानाच्चन।

11 अबलय् वं परमप्रभुया छम्ह दूतयात गुँगु थनेगु वेदीयागु जवयपाखे दनाच्चंगु खन।

12 स्वर्गदूतयात खनाः जकरियाया ग्यानाः अय् याये थय् याये मन्त।

13 स्वर्गदूतं वयात थथे धाल – “जकरिया, ग्याये म्वाः, छंगु प्रार्थना परमेश्वरं न्यनादीगु दु। छं कलाः एलीशिबां छम्ह काय्मचा बुइकी, अले छं वयागु नां यूहन्ना धकाः ति।

14 छिपिं तसकं लयताइ। अले यक्व मन्त नं व बुइबलय् लयताइ।

15 थ्व मचा परमप्रभुया न्ह्यःने तसकं तःधं जुइ। वं अयलाः थ्वं छुं हे त्वनी मखु। मांया प्वाथंनिसें हे पवित्र आत्मां जायाच्चम्ह जुइ।*

16 अले वं यक्व यक्व इस्त्राएलीतयत् इमि परमप्रभु परमेश्वरयाथाय् तुं लिगना हइ।

17 परमेश्वरया च्यः जूगुलि व एलिया थें तुं तसकं साहसी जुइ। अले वं प्रभु झायादी न्ह्यः मिलय् मजूपि बौ व काय् म्हाय्पिन्त मिलय् याइ। अले हानं वं अधर्मीतयत नं धर्मी यानाः प्रभु झाया दीबलय्यात तयार याना तइ।”

18 अले जकरियां स्वर्गदूतयात थथे धाल – “थथे हे जुइ धकाः जि गथे यानाः सीका कायेगु? जि ला छम्ह बुराम्ह मनु खः, अले जिम्ह कलाः नं तसकं बुरी जुइ धुंकल।”

19 स्वर्गदूतं वयात धाल – “परमेश्वरयाथाय् च्वनीम्ह गब्रिएल स्वर्गदूत धाःम्ह जि हे खः। जितः थ्व भिंगु खँ छन्त धाय्केत परमेश्वरं हे छवयाहयादीगु खः।

20 मजुसे मगाःगु जिं धयागु खँय् छं विश्वास मयाःगुलि थथे मजुतले छ पाकः जुयाच्चनी।”

21 पिने मनुत पियाच्चन। जकरियां ताःई बिकाच्चंगुलि इपिं तसकं अजू चायाच्चन।

22 पिहां वःबलय् जकरियां नवाय् मफु। थ्व खनाः इमिसं देगलय् दुने परमेश्वरं वयात दर्शन बिल जुइ धकाः थुइकाकाल। वं इमित ल्हाःभाय् यानाक्यन। अबलय् निसें व पाकः हे जुयाच्चन।

23 पुजाहारीयागु ज्या सिधय्वं जकरिया थःगु छँय् तुं लिहां वन।

24 अनं लिपा वया कलाः एलीशिबाया प्वाथय् दुगुलि न्याला तक छँनं गनं पिहां मवँसैं च्वनाच्चन।

25 वं थथे धाल – “आः तिनि प्रभुं जितः स्वयादिल। मस्त मदयाः हेपय् याका च्वनाम्हय्सित आः मनुतयगु मिखाय् जितः भिंकादिल।”

येसू बुइ धकाः धाःगु

26 एलीशिबाया प्वाथय् दुगु खुला दयकाः गब्रिएल धाःम्ह स्वर्गदूतयात हे परमेश्वरं गालीलिय् लाःगु नासरत शहरय् छवयाहयादिल।

27 अन योसेफ धाःम्ह मनु नाप क्वःछिना तःम्ह बिया मछ्वःनिम्ह मिसा छम्ह दु। योसेफ जुजु दाऊदया सन्तान खः। अले व बिया मछ्वःनिम्ह मिसायागु नां मरियम खः।

28 स्वर्गदूतं व हे बिया मछ्वःनिम्ह मिसायाथाय् वनाः थथे धाल – “अय् मरियम, परमप्रभुं छन्त दया माया यानादीगु दु। परमप्रभु छ नाप दी।”

29 थ्व न्यनाः व तसकं गयात। अले वं मनं मनं थ्व छु जूगु धकाः बिचाः यात।

30 स्वर्गदूतं वयात धाल – “मरियम गयाये म्वाः, परमेश्वरं छन्त माया यानादीगु दु।

31 न्यँ, छं प्वाथय् दइ। छं छम्ह काय्मचा बुइकी। अले वयागु नां छं येसू धकाः ति।

32 थ्व मचा तसकं तःधनी, अले दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरया काय् धकाः नां जाइ। अले परमप्रभु परमेश्वरं वयात वया तापाःबाज्या दाऊदयागु सिंहासन बियादी।

33 वयकः सदां याक्बया सन्तानतय् जुजु जुयादी। अले वयकलं न्ह्याबलें न्ह्याबलें हे राज्य यानादी।”☆

34 अले मरियमं स्वर्गदूतयात थथे धाल – “थथे गुकथं जुइ फइ? जिगु ब्याहा ला मजूनि।”

35 अले स्वर्गदूतं वयात लिसः बिल – “पवित्र आत्मा हे छंके झायादी। दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरयागु शक्ति बूम्ह मचा पवित्रम्ह जुइ, अले परमेश्वरया काय् धकाः नां जाइ।

36 छं थःलाःम्ह एलीशिबां मचा बुइकी मखु धकाः ला छं सि हे स्यू जुइ। बुरीम्ह जूसां वया प्वाथय् दुगु खुला दये धुंकल।

37 उकिं परमेश्वरं याये मफुगु छुं नं मदु।”☆

38 अले मरियमं धाल – “स्वयादिसँ, जि ला परमेश्वरया भ्वातिं जक खः। छिं धयादी थें हे जितः जू वयेमा।” अले स्वर्गदूत लिहां वन।

मरियम एलीशिबायात नापलाः वंगु

39 थुलि जुइ धुंकाः याकनं हे मरियम यहूदियाया पहाडय् लाःगु छगू गामय् वन।

40 जकरियायागु छँय् थ्यनेवं मरियमं एलीशिबायात ज्वजलपा यात।

41 मरियमं वयात ज्वजलपा याःबलय् वयागु प्वाथय् च्वंम्ह मचा सन। उबलय् एलीशिबा पवित्र आत्मां जाल। अले वं तःसलं थथे धाल –

42 “मिस्त मध्ये छन्त दकलय् अप्वः आशिष दत अले छंगु प्वाथय् दुम्ह मचायात नं आशिष दइ।

43 जिम्ह प्रभुया मां हे जिथाय् वल। थ्व गथे जुयाजुल?

44 छं जितः ज्वजलपा याःबलय् जिगु प्वाथय् च्वंम्ह मचा लयल्यतातां सन।

45 परमप्रभुं धयादीगु खँ धातथें जुइ धकाः छं पत्याः याःगुलि छन्त आशिष दइ।”

मरियमं परमेश्वरयात तःधंकूगु

46 अले मरियमं थथे धाल –

“जिं दुनुगलंनिसें परमप्रभुयात

तःधंकाच्चना।

47 मुक्ति बीम्ह परमेश्वर खनाः

- जिगु मन तसकं लयताः,
 48 छायाधाःसा वयकलं
 जि थज्याःम्ह भ्वातियात नं
 दया यानादिल।
 आर्वनिसें जितः फुक्क मनूतयसं तक नं
 धन्यम्ह धाइ।
 49 दकलय् तःधंम्ह व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं
 जितः थुकथं तःधंगु ज्या यानादिल।
 वयकःयागु नां हे पवित्र जू।
 50 वयकःयात मानय् याइपिन्त
 वयकलं पुस्ता पुस्तां तकं दया यानादी।
 51 वयकलं थःगु ल्हाःयागु शक्ति
 क्यनादीगु दु।
 वयकलं घमण्ड याइपिनिगु मनय् च्वंगु ग्वसाः
 फुक्कं स्यंकादीगु दु।
 52 वयकलं बल्लाःपिं जुजुपिन्त सिंहासनं क्वकयादिल,
 अले चिधंपिन्त च्वय छवयादिल।*
 53 वयकलं नये मखंपिन्त साःसाःगु लुधंक नकादिल।
 तःमिपिन्त खालि ल्हातं लिछवयादिल।
 54 वयकलं थःम्हं यानादीगु बाचा लुमंकाः
 थः च्यःत इस्राएलीतय्त ग्वाहालि यानादिल।
 55 वयकलं झी तापाःबाज्या अब्राहाम
 व वया सन्तानतय्त धयादी थें
 दया यायेगु ल्वःमंका मदी।”*
 56 मरियम एलीशिबापिन्थाय् स्वलाति च्वनाः थःगु छैय् लिहां वन।
 बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना बूगु
 57 एलीशिबाया मचाबुइगु ब्यथा जुल। वं छम्ह कायमचा बुइकल।
 58 वयात परमप्रभुं तसकं माया यानादीगु खनाः वया थःलाःपिं व जःलाखःलापिं फुक्कं लयताल।
 59 मचा बूगु च्यान्हु दयकाः मचायागु म्हय् चिं तयेत इपिं वल। इमिसं मचायागु नां बौम्हय्सिगु थें तुं जकरिया तयेत्यंबलय्*
 60 मचाया मामं थथे धाल – “जकरिया मखु, थ्वयागु नां यूहन्ना तयेमाः।”
 61 अले इमिसं वयात धाल – “छिमि थःलाःपिं सुयां हे थज्याःगु नां मदुनि।”
 62 अले इमिसं ल्हाःभाय् यानाः मचाया अबुयाके छु नां तयेगु धकाः न्यन।
 63 अले वं छपाः ग्वरः कयाः उकी थथे धकाः च्वत – “मचायागु नां यूहन्ना धकाः तयेमाः।” थ्व खनाः इपिं फुक्कं अजू चाल।
 64 अबलय् हे वं न्हापा थें तुं नवाये फत। अले वं परमेश्वरयात तःधंकल।
 65 अन च्वपिं मनूत फुक्कं तसकं ग्यात। थ्व खँ यहूदिया जिल्लाय् फुक्कभनं बयबय् जुल।
 66 थ्व खँ न्यपिं फुक्कसिनं मनं मनं थथे धकाः बिचाः यात – “थ्व मचा छु जुइम्ह जुइ?” छायाधाःसा परमप्रभुं हे वयात शक्ति बियादीगु दु।
 जकरियां कंगु अगमवाणी
 67 अले यूहन्नाया अबु जकरियां पवित्र आत्मां जायाः थथे धकाः अगमवाणी कन –
 68 “इस्राएलीतय् परमप्रभु
 परमेश्वरयात तःधंकेमा,
 छायाधाःसा परमेश्वर थः हे झायाः
 थः मनूतय्त पापं छुतय् यानादिल।
 69 वयकलं हे झीत छम्ह तसकं
 तःधंम्ह मुक्तिदाता बियादिल।

- झीम्ह मुक्तिदाता वयक्ःया च्यः
जुजु दाऊदया सन्तानपाखें झाइ।
- 70 थथे जुइ धकाः ला वयकलं
न्हापा हे पवित्रपिं अगमवक्तातयगु
म्हुतुं न्ववानादीगु खः।
- 71 वयकलं झीत मयःपिनिगु ल्हातं
व शत्रुतयगु ल्हातं बचय् यानादी।
- 72 वयकलं झी तापाःबाज्यापिन्त
दया यानादीगु
व वयक्ःपिं नाप चिनादीगु बाचा
लुमंकादी।
- 73 थ्व बाचा झी तापाःबाज्या
अब्राहामनाप चिनादीगु खः।
- 74 उकिं शत्रुतयगु ल्हातं झीत
बचय् याका दीगुलि
वयक्ःयात लय्लय्तातां
मानय् यानाच्चनेमा।
- 75 अले पवित्रपिं जुयाः म्वाना च्वंतले
मग्यासे झीपिं वयक्ःयात ययक् च्वनाच्चनेमा।
- 76 छ नं, जिमि काय्,
दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरया अगमवक्ता धकाः छन्त धाइ।
उकिं छ प्रभुया न्ह्यः वयक्ःयात लँ छिकेत वनीम्ह जुइ।✧
- 77 परमेश्वरया थःमनूतयगु
पाप क्षमा जुइ,
अले हानं इपिं बचय् जुइ धकाः
इमित धायेगु नं छंगु ज्या जुइ।
- 78 झी परमेश्वर तसकं भिम्ह
व दया माया दुम्ह खः।
अय्जूगुलि वयकलं तसकं
थीगु मुक्तियागु निभाः जः झीत खय्कादी।
- 79 थ्व निभाः जः स्वर्गं
कालयागु हाकुगु किपालुइ
च्वनाच्चपिं मनूतयथाय् खय्कादी।
थ्व हे जलं झीत शान्तियागु लँपुइ यंकादी।”✧

80 व मचा आत्मा व म्ह निताय् नं बल्लानाः तःधिकः जुयावल। इस्राएलीतयथाय् वनाः न्यंकेगु ज्या मयातले व मस्भूमिइ हे च्वनाच्चन।

2

येशू बूगु

मन्ती १:१८-२५

- 1 अबलय् लाक्क रोमी महाराजा कैसर अगस्टसं संसारय् न्यंक जनगणना का धकाः उजं बिल।
- 2 सिरियाय् कुरेनियस धाःम्ह बडा-हाकिम जुयाच्चंबलय् न्हापां जनगणना काःगु थ्व हे खः।
- 3 अय्जूगुलि फुक्क मनूत इमि थथःगु गामय् व शहरय् वनाः नां च्वकः वन।
- 4 योसेफ जुजु दाऊदया सन्तान जूगुलि नासरत शहरं जुजु दाऊद बूगु बेथलेहेम गामय् वन।
- 5 वं थःलिसे ब्याहा यायेत क्वःछिना तये धुंकूम्ह मरियमयात नं ब्वनायंकल। वया प्वाथय् दु।
- 6 इपिं अन दुबलय् हे वयात मचाबुइगु ब्यथा जुल।
- 7 वं दकलय् न्हापांम्ह काय् बुइकल। च्वनेत गनं हे थाय् मद्गुलि इमिसं मचायात इचां भुनाः फैतय्त नकिगु थलय् थ्यनातल।

फैजवाःत व स्वर्गदूतत

8 चान्हय् अनं लिक्क लाःगु ख्यलय् फैजवाःत फैचात पिवाः च्वनाच्वन।

9 अबलय् हे प्रभुया छम्ह दूत इमिथाय् खनेदयकः वल। प्रभुयागु जः अन छचाःखेलं न्यन। इपि फुक्कं ग्यानाः थरथर खात।

10 अले स्वर्गदूतं इमित धाल – “ग्याये म्वाः। जिगु खँ न्यँ, जि छिमित लसतायागु छगू तःधंगु भिंगु खँ कं वयागु खः। थ्व भिंगु खँ फुक्क मनुतयत् खः।

11 जुजु दाऊद बूगु गामय् छिमि छम्ह मुक्तिदाता नकतिनि हे बूगु दु। वयकः हे ख्रीष्ट प्रभु खः।

12 मचायात म्हसीकेगु चिं थ्व खः – वयकःयात इचां भुनाः फैतयत् नकिगु थलय् थ्यनातःगु दु।”

13 अबलय् लाक्क हे छक्कलं मेपिं स्वर्गदूततयगु छपुचः खनेदत। इपि फुक्कसिनं थथे धकाः म्ये हालाः परमेश्वरयागु जयजय यात –

14 “स्वर्गय् च्वनादीम्ह परमेश्वर
तःधं जुइमा।

अले परमेश्वरयात यःपिं मनुतयत् पृथ्वीइ च्वनाच्वंसां
शान्ति दयेमा।”

15 स्वर्गदूतत अनं स्वर्गय् वने धुंकाः फैजवाःतयसं थथे खँ ल्हात – “नु, झी बेथलेहेमय् वनाः प्रभुं धयादीगु खँ स्वये।”

16 अले इपि हथाय् पथासं वन। अन इमिसं मरियम, योसेफ व फैतयत् नकिगु थलय् थ्यनातःम्ह मचायात खन।

17 थ्व खनाः इमिसं स्वर्गदूतं कंगु खँ मचाया मां बौयात कन।

18 फैजवाःतयगु खँ न्यनाः फुक्कं अजू चाल।

19 मरियमं धाःसा थ्व खँ मनं मनं बिचाः यानाः नुगलयसं तया तल।

20 स्वर्गदूततयसं धाःथें स्वये व न्यने दुगुलिं फैजवाःत परमेश्वरयात जयजय यानाः लयतातां लिहां वन।

येशूयात यस्सालेमयागु देगलय् छाये यंकूगु

21 बूगु च्यान्ह दयकाः मचायागु म्हय् चिं तयकल। अले वयकःयागु नां येशू तल। थ्व नां प्वाथय् दये न्ह्यः हे स्वर्गदूतं तःगु खः।*

22 मोशां च्वया तः थें बूगु पिइन्ह दयकाः मचाबू ब्यंके त्यःबलय् इमिसं वयकःयात छायेत यस्सालेमयागु देगलय् यंकल।*

23 दकलय् न्हापालाक बूम्ह कायमचा परमप्रभुया निति पवित्र जुइ धकाः व्यवस्थाय् च्वयातःगु दु।*

24 मचाबू ब्यंकीबलय् छज्वः सुकुभन्तु जूसां निम्ह मचापि बखुंचात जूसां बलि बियाः परमप्रभुयात छायेमाः धकाः परमप्रभुयागु सफुलिइ च्वया तः थें इमिसं नं छाये यन।

25 अबलय् यस्सालेमय् शिमियोन धाःम्ह छम्ह मनु दु। थ्व मनु तसकं धर्मीम्ह व परमेश्वरया भक्त खः। व इस्राएलीतयगु उद्धार जुइगु दि स्वयेत पियाच्वंम्ह खः। पवित्र आत्मा वयाके च्वनादीगु दु।

26 अयजूगुलि परमेश्वरं बी धकाः धयातःम्ह मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट झाया मदितले छ सी मखुनि धकाः पवित्र आत्मां वयात धयातःगु दु।

27 पवित्र आत्मां वयात देगलय् यन। अबलय् हे मचा येशूयात वया मांबौपिन्सं व्यवस्थाय् च्वया तः थें यायेत देगलय् हल।

28 शिमियोनं मचायात बुयाः परमेश्वरयात सुभाय् बियाः थथे धाल –

29 “परमप्रभु, छिं धयादीगु थ्व हे खँ
थौं जिगु मिखां स्वयेदत।

आः जि याउँक सिना वंसां जिल।

30 जिं थःगु हे मिखां थौं छिं संसारय् च्वंपिन्त बियादीम्ह
मुक्तिदातायात खने धुन।

31 छिं फुक्क मनुतयगु निति थथे
यानादीगु खः।

32 यहूदीमखुपिन्त नं लँ क्यनीम्ह
वयकः मुक्तिदाता व जः खः।

उकिं वयकः मुक्तिदाता झायादीगुलि
मनुतयसं झी इस्राएलीतयत् तःधंकी।”*

33 शिमियोनं थुकथं मचायागु खँ धाःगुलि मचाया मांबौ छक्क जुल।

34 अले शिमियोनं इमित आशिष बियाः मचाया मांयात थथे धाल – “इसाएलय् च्वंपिं यक्व मनूतयत् भिंकेत नं स्यंकेत नं परमेश्वरं ल्ययादीम्ह मचा थ्व हे खः। थ्व मचा परमेश्वरयागु चिं जूगुलि यक्वसिनं थ्वयागु विरोध याइ।

35 थुकिं यक्व मनूतयगु नुगःया बिचाः पिहां वइ। अले च्वामुगु तरवारं थें दुःखं छंगु नुगलय् इवाबी।”

36 अबलय् अन हन्ना धाःम्ह अगमवादिनी मिसा छम्ह दु। व आशेर कुलयाम्ह फनुएल धाःम्ह मनूया म्हाय् खः। ब्याहा यानाः वया भाःतनाप न्हय्दें तक जक हने खन। आः ला व बुरी जुइ धुंकल।

37 व चयप्यदें दुबलय् तक भाःत मदयकः हे च्वन। वं यक्व हे अपसं च्वनाः प्रार्थना यानाः परमेश्वरया सेवा यानाच्चंगु दु।

38 मचा येशू देगलय् दनिबलय् हे हन्नां नापलाः वयाः परमेश्वरयात सुभाय् बिल। अले यस्शलेमय् च्वंपिनिगु उद्धार जुइतिनि धकाः पिया च्वंपिन्त व मचायागु खँ कन।

नासरतय् लिहां वःगु

39 व्यवस्थाय् च्वया तः थें फुककं याये सिधय्काः योसेफ व मरियम गालीलिय् लाःगु थःगु हे गां नासरतय् लिहां वल।*

40 मचा तःधिकः जुयावल। बुद्धिं नं जायावल, अले परमेश्वरं नं वय्कःयात आशिष बियादीगु दु।

मचा येशू देगलय् त्वःफ्यगु

41 येशूया मांबौ दँयदसं यस्शलेमय् छुत्काराया नखः हनेत वं।*

42 वय्कः झिंनिदें दुबलय् नं इपिं नखः मानय् यायेत यस्शलेमय् वन।

43 नखः सिधय्काः इपिं छँ लिहां वन। मचाम्ह येशू जक यस्शलेमय् तुं च्वन। वय्कःया मांबौपिन्सं थ्व खँ मस्यु।

44 वय्कः पासापिनापं वयाच्चंगु दइ धकाः इपिं न्हिच्छि वनाच्चन। बहनी थःथितिपि व पासापिनिगु पुचलय् वय्कःयात माला स्वत।

45 वय्कःयात लुइके मफुगुलि इपिं हानं यस्शलेमय् तुं माः वन।

46 स्वन्हु दय्काः इमिसं वय्कःयात देगलय् गुरुपिनापं फ्यतुनाः इमिगु खँ न्यँन्यं, न्ह्यसः यानाच्चंगु खन।

47 अन च्वंपिं फुकक वय्कःयागु बुद्धि व लिसः न्यनाः छक्क जुयाच्चन।

48 थुकथं वय्कःयात अन खनाः मांबौपिं निम्हं छक्क जुल। अले मांम्हं थथे धाल – “पुता, छं छाय् थथे यानागु? छं बाः व जिं छन्त गुलि माले धुन। जिमि ला म्हाय् जिउ हे मन्त का।”

49 अले वय्कलं धयादिल – “छिकपिन्सं जितः माला मदीसां ज्यगु खः नि। जि जिम्ह बाःयागु छँय् च्वनेमाः धकाः छिकपिन्सं मस्यु ला?”

50 वय्कलं धयादीगु खँ इमिसं मथुल।

51 अथेसां वय्कः इपिं नाप तुं नासरतय् लिहां झाल। अन वय्कः मांबौनं धाःथें च्वनादिल। वय्कःया मामं थ्व खँ मनय्सं तयातल।

52 वय्कः मनूतयगु व परमेश्वरयागु दया मायां झन झन तःधिकः जुयाः बुद्धिं जायावल।*

3

बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नां स्यनेकने याःगु

मती ३:१-१२; मर्क १:१-८

यूह १:१९-२८

1 रोमयाम्ह महाराजा तिबेरिअसं राज्य यानाच्चंगु झिन्यादें दुबलय् पन्तियस पिलातस यहदियायाम्ह शासक जुयाच्चंगु खः। अले हेरोद गालीलियाम्ह शासक जुयाच्चंगु खः। अथे हे इतुरिया व त्राखोनितिसय् हेरोदया किजा फिलिप व अबिलेनय् लुसानियास शासक जुयाच्चंगु खः।

2 अबलय् हन्नास व कैयाफा दकलय् तःधंपिं पुजाहारीत जुयाच्चंगु खः।

उबलय् हे मरुभूमिइ च्वनाच्चंम्ह जकरियाया काय् यूहन्नायात परमेश्वरं न्यंकः वनेत उजं बियादिल।

3 अले यूहन्नां यर्दन खुसिया जःखः वनाः थथे धकाः न्यंकाजुल – “थःगु पाप क्षमा यायेत पश्चाताप यानाः बप्तिस्मा का।”

4 थ्व खँ यशैया अगमवक्तां थःगु सफलुइ थथे च्वया थकूगु दु –

“मरुभूमिइ छम्ह मनू थथे धकाः

हाला वइ –

‘परमप्रभुयात लँ ब्यु,

वय्कःयागु लँ छिकाब्यु।

5 गाःगी वंगु दक्वं ल्हाना छवइ।

पाःचापीचा दक्वं माथं वंका छवइ।

चाःची तूगु दक्वं तप्यंका छवइ।

अले छावांछिं वःगु नं दक्वं पिचुका छवइ।

6 अले तिनि दक्व मनूतयसं
परमेश्वरयागु मुक्ति खनी।' *✠

7 यक्व हे मनूत यहन्नायाथाय् बप्तिस्मा कायेत वल। अले वं इमित थथे धाल – “हे सर्पया सन्तान, परमेश्वरयागु तंपाखें बचय् जुइत बिस्युं हूँ धका: छिमित सुनां धाल? *✠

8 पश्चाताप या:थें छिमिसं थ:गु चालचलन नं अथे हे या। ‘अब्राहाम हे जिमि तापा:बाज्या ख:, थथे जिमित छुं नं जुइ मखु’ धका: छिपिं हालता जुइ मते, छाया:सा जिं छिमित धाये – परमेश्वरं अब्राहामया निंति ल्वहेंतं नं मस्त दय्कादी फु। *✠

9 सिमायागु प्वलय् पा: लाये हे त्यंगु दु। भिंगु फल मस:गु सिमा फुक्कं पाला: छवय्काछवइ। *✠

10 अले यक्व यक्व मनूतयसं वयाके न्यन – “अय्सा जिमिसं छु याये माल?”

11 वं इमित थथे लिस: बिल – “निपा: लं दुम्हयसिनं मद्दुम्हयसित छपा: ब्यु। अथे हे नयेगु दुम्हयसिनं नये मखं पिन्त ब्यु।”

12 कर काइपिं मनूत नं बप्तिस्मा कायेत वयाथाय् वल। इमिसं नं थथे धका: न्यन – “गुरूजु, जिमिसं छु यायेगु लय?” *✠

13 अले वं इमित लिस: बिल – “छिमिसं का धाक्व जक कर का, अप्व: काये मते।”

14 सिपाइंतयसं नं वयाके न्यन – “जिमिसं छु यायेगु लय?”

वं धाल – “ख्याना: कर्पिन्के थगय् यायेगु, घुस नयेगु ज्या याये मते। तर छिमिगु तलबय् जक लुधंका च्वाँ।”

15 यहन्नां थथे याना जगुलि मनूतयगु आशा चुलि जायावल। अय्जगुलि इमिसं – “थ्व हे मुक्ति बीम्ह खीष्ट ला मखु ला” धका: मनं मनं बिचा: यानाच्वन।

16 उकिं यहन्नां इमित थथे धाल – “जिं ला छिमित लखं बप्तिस्मा बियाच्वना। जि स्वया: त:धंम्ह छम्ह झायाच्वंगु दु। वय्क:यागु लाकांया पुतु फ्यनेत तकं जि मल्व:। वय्कलं हे छिमित पवित्र आत्मां व मिं बप्तिस्मा बियादी।

17 वय्कलं ल्हातिइ हासा ज्वना तयादीगु दु। वय्कलं फुक्क छव हाया: थ:गु धुकुतिइ स्वथनादी। अले छवस जुक्व गुबलें मसीगु मिइ छवय्कादी।”

18 थथे हे यक्व स्यनेकने याना: यहन्नां मनूतयत् भिंगु खँ न्यंकल।

19 हेरोदं थ: हे भौमचा हेरोदियासयात कला: त:गुलि व थथे हे मेमेगु नं यक्व मभिगु ज्या याना जगुलि यहन्नां वयात ब्व:बिल।

20 अय्जगुलि हेरोदं वयात इयालखानाय् कुनाबिल। थथे वं इन त:धंगु बांमला:गु, मभिगु ज्या यात। *✠

येशं बप्तिस्मा कयादीगु

मती ३:१३-१७; मर्क १:९-११

21 यहन्नायात इयालखानाय् कुने न्ह्य: छन्हु यहन्नां मनूतयत् बप्तिस्मा बियाच्वंबलय् येशं नं बप्तिस्मा कयादिल। वय्कलं प्रार्थना यानाच्वंबलय् स्वर्ग चाल।

22 पवित्र आत्मा सुकुभतु थें जुया: वय्क:यागु म्हय् कुहां झाल। अबलय् हे स्वर्ग थथे धका: धयाहल – “छ जि य:म्ह काय् ख:। छ खना: जि लयता:।” *✠

येश्या पुर्खा

मती १:१-१७

23 येशं ज्या शुरु यानादीबलय् वय्क: स्विदेंति दत। मनूतयसं वय्क:यात योसेफया काय् धका: धाइगु। अथे हे योसेफया बा: एली ख:।

24 अथे हे एलिया बा: मन्तात, बाज्या लेवी, अले वया तापा:बाज्यापि कथहं मल्की, यान्ना, योसेफ,

25 मन्ताथियास, आमोस, नहम, इसली, नगौ,

26 माथ, मन्ताथियास, सेमैन, योसेख, योदा,

27 योआनन, रेसा, यरूबाबेल, शालतिएल, नेरी,

28 मल्की, अदी, कोसाम, एलमादम, एर,

29 यहोशु, एलीएजर, योरीम, मन्तात, लेवी,

30 शिमियोन, यहदा, योसेफ, योानन, एल्याकीम,

31 मलेआ, मिन्ना, मन्ताथा, नातान, दाऊद,

32 यिशै, ओबेद, बोअज, सल्मोन, नहशोन,

33 अम्मीनादाब, आराम, अरनी, हेसोन, फारेस, यहदा,

34 याकूब, इसहाक, अब्राहाम, तेरह, नाहोर,

35 सरूग, रऊ, पेलेग, एबेर, शेलह,

36 केनान, अर्पक्षद, शेम, नोआ, लेमेख,

* 3:6 ३:४-६ यशै ४०:३-५ * 3:7 ३:७ मती १२:३४; २३:३३ * 3:8 ३:८ यह ८:३३ * 3:9 ३:९ मती ७:१९ * 3:12 ३:१२ लूक ७:२९ * 3:20 ३:१९-२० मती १४:३-४; मर्क ६:१७-१८ * 3:22 ३:२२ उत २२:२; भज २:७; यशै ४२:१; लूक १:३५

- 37 मत्श्लेह, हनोक, येरेद, महलालेल, केनान,
38 एनोश, शेत, आदम अले परमेश्वर खः।

4

येशूयात परीक्षा याःगु

मन्ती ४:१-११; मर्क १:१२-१३

- 1 येशू पवित्र आत्मां जायाः यर्दन खुसिं लिहां झाःबलय् आत्मां वयकःयात मस्भूमिइ ब्वना यंकाः पिइन्हु तक तये यंकल।
2 शैतानं पिइन्हु तक वयकःयागु मन स्वयाच्चन। अबलय् वयकलं छुं हे नयामदी। थथे जुइ धुंकाः वयकःयात नयेपित्यात।
3 अले शैतानं थथे धाल – “छि परमेश्वरया काय् खःसा थ्व ल्वहंयात मरि जुइमा धकाः धयादिसँ।”
4 अले वयकलं धयादिल – “थथे च्वयातःगु दु – ‘मनूत मरि जक नयाः म्वानाच्चने फइ मखु।’ ”☆
5 अले हानं शैतानं वयकःयात पहाडय् च्वय् यंकाः संसारयागु फुक्क राज्य क्यन,
6 अले शैतानं थथे धाल – “थ्व फुक्क धन व राज्य जिं छितः बी, छायाधाःसा थ्व फुक्कं जितः बियातःगुलि जितः यःमहयसित बी थ्याः।
7 छिं जितः भागि यात धाःसा थ्व फुक्कं छिगु जुइ।”
8 वयकलं शैतानयात लिसः बियादिल – “थथे नं च्वयातःगु दु –

“ ‘छं छिम्ह प्रभु परमेश्वरयात जक
सेवा यायेमाः।

वयकःयात जक मानय् यायेमाः।’ ”☆

- 9 अले हानं शैतानं वयकःयात यस्सलेमय् च्वंगु देगलय् च्वय् यंकाः थथे धाल – “छि परमेश्वरया काय् खःसा थनं तिन्हुयादिसँ,
10 छायाधाःसा थथे च्वयातःगु दु –

“ ‘वयकलं स्वर्गदूत छवयाहयाः

छितः बचय् यानादी।’ ”☆

- 11 अले ‘इमिसं छितः ल्हातय् फया काइ।
मखुसा छिगु तुति ल्वहंतय् न्याः वनी।’ ”☆

- 12 वयकलं शैतानयात लिसः बियादिल – “धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु – ‘छं परमप्रभु परमेश्वरयागु मन स्वये मते।’ ”☆

- 13 थथे शैतानं वयकःयात फुक्क कथं मन स्वये धुंकाः पलखयात त्वःतावन।

गालीलिय् येशूयागु न्हापांगु ज्या

मन्ती ४:१२-१७; मर्क १:१४-१५

- 14 अनं लिपा येशू पवित्र आत्मायागु शक्तिं गालीलिय् लिहां झाल। वयकःयागु खँ जिल्लाय् फुक्कभनं बयबय् जुल।
15 थाय् थासय् धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् वनाः वयकलं मनूतयत् स्यनेकने यानादिल। अयजूगुलि मनूतयसं वयकःयात तसकं तःधकंल।

नासरतय् येशूयात मयय्कूगु

मन्ती १३:५३-५८; मर्क ६:१-६

- 16 अले वयकः थः ब्वलंगु गां नासरतय् झाल। विश्रामबार पतिकं वयकः धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् वनीगु जूगुलि अनं नं धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय्
झाल। अले वयकः धर्मशास्त्र ब्वनेत दनादिल।

- 17 यशैया अगमवक्तायागु सफू ब्वनेत वयकःयात बिल। वयकलं व सफू पुइकाः थथे च्वयातःगु पाना लुइकादिल –

18 “मगाःमचाःपिन्त भिंगु खँ न्यकेत

परमप्रभुं जितः ल्ययादीगुलि

परमप्रभुयागु आत्मा जिके च्वनादीगु दु।

परमप्रभुं चिना तःपिन्त त्वःताबीत,

कांपिन्त मिखां खंका बीत,

अले न्हुतुन्हुया तःपिन्त थना बीत, ☆

19 अले परमप्रभुं दया माया यानादीगु
थुबलय् हे खः धकाः नं न्यंका जुइत
जितः छवयाहयादीगु खः।”

20 ब्वने सिधय्काः वय्कलं सफू तुलाः अन च्वंमह पालेयात लित बियाः फ्यतुनादिल। अन च्वंपिं मनूत फुक्कसिनं वय्कःयात त्वालां त्वालां स्वयाच्चन।

21 वय्कलं इमित थथे धयादिल – “जिं ब्वनागु खँ छिकपिन्सं ता हे ताः। जिं गथे ब्वनागु खः, थौं अथे हे जुइ धुंकल।”

22 इपिं फुक्कसिनं वय्कःयात तारिफ यात। वय्कःयागु खँ न्यनाः इपिं अजू चाल। अले इमिसं थथे धाल – “थ्व मनू योसेफया काय् मखु ला?”

23 अले वय्कलं इमित थथे धयादिल – “छिकपिन्सं जितः थ्व उखान धयादी धकाः ला जिं सि हे स्यू – ‘हे डाक्टर, थःमहं थःतः निं लाय्कि। छं कफर्नहुमय् यानावःगु जिमिसं न्यनागु दु, आः छंगु गामय् नं अथे हे या रे।’

24 वय्कलं इमित हानं धयादिल – धाल्थे, थःगु हे गामय् च्वंमह अगमवक्तायात सुनानं मानय् याइ मखु।☆

25 “अयनं जिं छिकपिन्सं धाल्थे जूगु खँ कने, न्यनादिसँ – एलिया दुबलय् इस्राएलय् यक्व यक्व हे भाःत मदुपिं मिसात दु। अबलय् छकः स्वदँ व खुलातक वा मवःगुलि इस्राएलय् दक्वभनं हे अनिकाल जुल।☆

26 अबलय् एलियायात सीदोन देशय् सारपत धाःगु थासय् च्वंमह छम्ह विधवा मिसायाथाय् जक छवयादिल, मेथाय् गनं नं छवयामदी।☆

27 अले हानं एलीशा अगमवक्तायागु पालय् नं इस्राएलय् यक्व यक्व हे कोह्नि जुयाच्चंपिं दु। सिरियाय् च्वंमह नामानयात जक कोह्नि जूगु लाय्काबिल, मेपिं सुयातं लाय्का मब्यू।”☆

28 थ्व न्यनाः अन च्वंपिं फुक्कं तसकं तंम्वल।

29 जुरूजार्द दनाः इमिसं वय्कःयात साला यनाः गामं पिने हल। इमिगु गां पहाडय् लाः। इमिसं वय्कःयात पहाडं कुर्का छवयेगु धकाः च्वकाय् थ्यंक हल।

30 अयनं वय्कः इमिगु दथुं दथुं हे सुस्क्क वना छवल।

भूतआत्मा दुब्यूमह मनूयात लाय्कादीगु

मर्क १:२१-२८

31 अनं येशू गालील्य च्वंगु हे कफर्नहुमय् क्वहां झाल। अन नं वय्कलं विश्रामबार खुन्हु अन च्वंपिन्सं स्यनादिल।

32 वय्कलं पूरा अधिकारं न्ववानादीगुलि न्यना च्वंपिं फुक्कं वय्कः खनाः अजू चाल।☆

33 धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् भूतआत्मा दुब्यूमह छम्ह मनू दु। व मनू तसकं हाला हल –

34 “हे नासरतय् च्वंमह येशू, छि जिमिथाय् छाया झायेमाःगु? छि जिमित स्यंकेत झायगु ला? जिं छितः महस्यू, छि परमेश्वरया पवित्रमह मनू खः।”

35 वय्कलं वयात ब्वःबियादिल – “हाले मते, सुम्क वयागु महं पिहां वा।” अले व मनूयात इमिगु न्ह्यःने छवावानाः भूत वयागु महं पिहां वल, अयसां व मनूयात छुं हे मजू।

36 थ्व खनाः इपिं फुक्कं छक्क जुयाः थःथवय् थथे खँ लहात – “थ्व गज्याःगु वचन खः? थवं ला शक्ति व अधिकार दुमहयसिनं थें भूतआत्मातयत् पिहां वनेगु उजं बिल, अले इपिं पिहां नं वन।”

37 थ्व खँ अनं प्यखें बयब्य जुल।

येशू यक्वसित ल्वय् लाय्कादीगु

मर्ती ८:१४-१७; मर्क १:२९-३४

38 येशू धर्मशास्त्र स्यनीगु छँनं सिमोनयागु छँय् झाल। अबलय् सिमोनया ससःमां तसकं ज्वर वय्काच्चन। अयजूगुलि वयागु ज्वर लाय्काब्यु धकाः इमिसं वय्कःयात बिनित्ति यात।

39 व मिसाया न्ह्यःने झायः वय्कलं ज्वरयात हक्काः दिल। उधिमय् वयात ज्वरं त्वःतल। अले व दना वनाः वय्कःपिन्सं नके त्वंके याः जुल।

40 सन्ध्याकाः इलय् तःतामछि ल्वय् दुपिं मनूतयत् वय्कःयाथाय् हल। वय्कलं फुक्कसित लहातं थियाः लाय्कादिल।

41 तःमह मछि मनूतयगु महं नं भूतत थथे धकाः हालाः पिहां वन – “छि परमेश्वरया काय् खः।” वय्कलं इमित हक्काः न्ववाके बियामदी, छायाधाःसा इमिसं वय्कः मुक्ति बीमह ख्रीष्ट खः धकाः स्यू।

येशू प्रार्थना यानादीगु

मर्क १:३५-३९

42 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां प्रार्थना यायेत वय्कः अनं सुनसान थासय् झाल। वय्कःयात मातुमालाः मनूत वय्कःयाथाय् वल। इमिसं वय्कःयात थःपिन्थाय् हे तयेत आपालं कुतः यात।

- 43 वयकलं इमित थथे धयादिल – “परमेश्वरया राज्ययागु भिंगु खँ मेमेथाय नं वना: जिं न्यंके मानि। थ्व हे ज्या यायेत जित: छवयाहयादीगु ख:।”
 44 थथे वयकलं यहदियाय फुक्कभनं च्वंगु धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय झाया: भिंगु खँ स्यनेकने यानादिल।

5

दकलय् न्हापालाक स्वम्ह चेलातयत् स:तादीगु

मन्ती ४:१८-२२; मर्क १:१६-२०

- 1 छन्हू येशू गनेसरेत धा:गु समुद्र सिथय् दना च्वनादीबलय् ग्वा: ग्वा: मनुत् धितुधिना: परमेश्वरयागु वचन न्यनेत वयक:याथाय् वल।
 2 वयकलं समुद्र सिथय् निग: नांचा दिका त:गु खन। नांथुवा:त नांचा त्व:ता: जा: सिलाच्वन।
 3 वयक: सिमोनयागु नांचाय् च्वना: वयात नांचा भचा न्ह्याकि धका: धयादिल। अले अन हे च्वना: मनुत्तयत् स्यनेकने यानादिल।
 4 स्यनेकने याये धुंका: वयकलं सिमोनयात धयादिल – “नांचा त:जा:थाय् यंका: न्या लायेत जा: ह्वा।”
 5 अले वं लिस: बिल – “गुरुजु, जिमिसं चच्छि जा: ह्वाना: नं छम्ह हे न्या लाये मफु। छिं धयादीगुलि हानं छक: जिं जा: ह्वाना स्वये।”
 6 अले इमिसं लखय् जा: ह्वा:बलय् यक्व हे न्या क्यन। थुकिं याना: इमिगु जा: हे गुइत्यन।
 7 अयजूगुलि इमिसं पासापिन्त ग्वाहालि या: वा धका: ल्हा:भाय् याना: स:तल। इपिं वया: जा: साला का:बलय् निग: नांचा जायक न्या दत।
 न्या यक्व दुगुलि नांचा निगलं लखय् तुना वनी थें च्वन।
 8-9 अथे जा: जायक न्या क्यंगुलि सिमोन अले व नाप दुपिं मनुत् फुक्क अजू चाल, नापं ग्या नं ग्यात। अयजूगुलि सिमोन पन्नुसं येशूयागु पालिइ भवपुया: थथे धाल – “प्रभु, छि जिथासं झासँ, जि पापीम्ह मनु ख:।”
 10 व नाप ज्या याइपिं जब्दिया कायूपिं याकूब व यूहन्ना नं अजू चाल।
 अले वयकलं सिमोनयात धयादिल – “ग्याये मते, छं न्या ला: जुइ म्वाल, आर्वनिसें छ मनु लाइम्ह जुइ।”
 11 इमिसं नांचा सिथय् सालाहल। अले फुक्कं अन हे त्व:ता: इपिं येशू नाप वन।

कोहियात लायकादीगु

मन्ती ८:१-४; मर्क १:४०-४५

- 12 येशू छगु शहरय् झा:बलय् अन छम्ह म्हछम्हं कोहि जूम्ह मनु नापलात। वं वयक:यात खना: क्वछुना: बिन्ति यात – “प्रभु, छिं ययकादीसा जित: शूद्र यानादी फु।”
 13 अले वयकलं वयात ल्हातं थिया: थथे धयादिल – “ज्यु, छ शूद्र जुइमा।” थुलि धायेवं हे वयागु कोहि ल्वय् लाया वन।
 14 अले वयकलं थथे धका: उजं बियादिल – “न्यें, थ्व खँ सुयातं कने मते। अयनं पुजाहारीयाथाय् वना: छिं थ:गु ल्वय् ला:गु क्यनाब्यु। अले फुक्कसितं सीकेत व्यवस्थाय् च्वया त: थें मा:कथं छायेछी यानाब्यु।”
 15 अयनं वयक:यागु खँ न्यंकभनं बयबय् जुया: वन। अले यक्व हे मनुत् वयक:यागु खँ न्यनेत व ल्वय् लायकेत वल।
 16 तर वयक: फुक्कसित त्व:ता: सुं मदुथाय् याक:चा प्रार्थना या: झाल।

पक्षवातं क:म्ह मनुयात लायकादीगु

मन्ती ९:१-८; मर्क २:१-१२

- 17 छन्हू येशू स्यनेकने यानाच्वंबलय् फरिसीत व शास्त्रीत नं अन वया: पयतुना: न्यनाच्वन। इपिं गालीलं, यहदियायागु गां गामं व यरूशलेमं व:पि ख:। ल्वय् लायकेगु शक्ति परमप्रभुं वयक:यात बियादीगु दु।
 18 अबलय् हे छम्ह पक्षवात जूम्ह मनुयात मनुत्तयसं लासां नाप क्वबिया वयक:याथाय् न्ह्य:ने तये हयेत सन।
 19 मनुत्तयगु हुलं याना: इमिसं वयात दुने यंके मफुत। अले इमिसं क:सि स्यंका: ल्वगियात लासांनापं येशू च्वनाच्वंगु थासय् क्वछवत।
 20 अले वयकलं इमिगु विश्वास खना: म्हमफुम्हयसित थथे धयादिल – “छं यानादीगु पाप क्षमा जुल।”
 21 फरिसीत व शास्त्रीतयसं थथे धका: मनय् खँ वायकल – “परमेश्वरयात क्वह्वांका: खँ ल्हाइम्ह थ्व सु ख:? परमेश्वरं बाहेक सुनां पाप क्षमा याये फइ?”
 22 इमिगु मनय् च्वंगु खँ थुइका: वयकलं इमित धयादिल – “छिकपिन्सं छाये थज्या:गु मतिइ तयाच्वनागु?
 23 ‘छंगु पाप क्षमा जुल’ धायेगु अ:पु ला कि ‘दना: न्यासि हँ’ धायेगु अ:पु?
 24 संसारय् च्वंपिनिगु पाप क्षमा यानाबीत मनुया काय्याके अधिकार दु धयागु खँ छिकपिन्सं सीकि।” अले वयकलं व पक्षवातं क:म्ह मनुयात थथे धयादिल – “दना: थ:गु लासा ज्वना: छँ हँ।”
 25 उलि धायेवं वं फुक्कसिगु न्ह्य:ने दना: थ:गु लासा ज्वना: परमेश्वरयात जयजय याना: थ:गु छँ वन।
 26 अन स्वयाच्वंपिं मनुत् फुक्क छक्क जुल, नापं ग्या नं ग्यात। अले इमिसं परमेश्वरयात जयजय याना: थथे धाल – “थौं इीसं अजू चायापुगु ज्या स्वये खन।”

लेवीयात सःतादीगु

मन्ती ९:९-१३; मर्क २:१३-१७

- 27 येशू अनं पिहां झाःबलय कर कायेगु अड्डाय च्वनाच्वंम्ह लेवी धाःम्ह कर काइम्ह मनूयात खनाः वयात सःतादिल – “जि नाप वा।”
- 28 उग्रिमय लेवी फुक्क फाक्कं त्वःताः दनाः वयकः नाप वन।
- 29 अनंलि लेवी येशूयात थःगु छैय भ्वय सःतल। भ्वजय कर काइपि व मेमेपि मनूत नं यक्व दु।
- 30 फरिसीत व शास्त्रीतयसं वयकःया चेलातयत् इमिगु दोष क्यनाः थथे धाल – “कर काइपि व पापीत नाप च्वनाः छिमिसं छाया नयेत्वने यानागु?”*
- 31 येशू थःम्हं हे इमित थथे लिसः बियादिल – “छुं मजूपि मनूतयत् डाक्टर माली मखु, ल्वय दुपिन्त जक माली।
- 32 उकिं ‘जिं धर्मी’ धकाः धया जुइपिन्त मखु, बरु पापीतयत् पश्चाताप याकेत सःतः वयागु खः।”

अपसं च्वनेगु खँ

मन्ती ९:१४-१७; मर्क २:१८-२२

- 33 इमिसं वयकःयात धाल – “यूहन्नाया चेलात व फरिसीतय् चेलातयसं बरोबर अपसं च्वनेगु व प्रार्थना याः। अयनं छिकपिनि चेलात धाःसा नया त्वनाजुइ।”
- 34 अले वयकलं धयादिल “छु जन्त वःपि मनूत भ्वय मनसे लिहांवनी ला? जिलाजं जुइम्ह दतले इपि अपसं च्वनी ला?
- 35 अथेसां छन्हू ब्याहा याइम्ह मनूयात लिगनाः यनीतिनि। अले तिनि इपि अपसं च्वनी।”
- 36 अले हानं वयकलं इमित उखान छपु नं कनादिल। “सुनानं न्हगु वसः खुनाः पुलांगु वसतय् पर्की मखु। थथे याःसा ला इन जक हे वसःनापं गुनावनी, अज्ज ला पुलांगु वसतय् न्हगु कापः ल्वइ नं मखु।
- 37 “अले हानं सुनानं दाखमघ पुलांगु छेंगूया म्हिचाय् तइ मखु, छायाधाःसा पुलांगु छेंगूयागु म्हिचाय् दाखमघ तल धाःसा म्हिचा हे गुनावनी, अले दाखमघ नं वाइ, म्हिचा नं स्यनी।
- 38 थथे मयासें, दाखमघ न्हगु म्हिचाय् तयेमाः।
- 39 पुलांगु दाखमघ त्वना च्वंम्ह मनुखं न्हगु दाखमघ त्वनी मखु, छायाधाःसा पुलांगु हे भिं धकाः वं स्यू।”

6

विश्रामबारयागु खँ

मन्ती १२:१-८; मर्क २:२३-२८

- 1 विश्रामबार खुन्हू वयकःपिं छवबया लँ झाया च्वंबलय वयकःया चेलातयसं छवमा स्वाहायकाः लहातिइ तयाः ब्वब्वस्यानाः नल।*
- 2 थ्व खनाः फरिसीतयसं धाल – “विश्रामबार खुन्हू याये मज्यूगु ज्या छिमिसं छाया यानागु?”
- 3 अले येशू लिसः बियादिल – “दाऊद थः व थःनाप वःपिनि नये पित्याःबलय छु यात धयागु खँ छिमिसं ब्वनागु मदु ला?
- 4 गुकथं वं परमेश्वरया छैय दुहां वनाः छायातःगु मरि नल? अले थःनाप वःपिन्त नं नकल।*परमेश्वरयात छायातःगु मरि ला पुजाहारीतयसं सिबय मेपिन्सं नये हे मज्यू।”*
- 5 अले हानं वयकलं इमित धयादिल – “मनूया काय विश्रामबारया नं प्रभु खः।”

ल्हाः गंम्ह मनु

मन्ती १२:९-१४; मर्क ३:१-६

- 6 मेगु विश्रामबार खुन्हू नं वयकः धर्मशास्त्र स्यनीगु छैय झायाः स्यनेकने यानादिल। अबलय अन जव लहाः गंम्ह मनु छम्ह नं दु।
- 7 शास्त्रीत व फरिसीतयसं वयकःयात दोष बीत चेवा यानाच्वन। उकिं इमिसं विश्रामबार खुन्हू नं वयकलं ल्वय लायकादी ला कि धकाः स्वयाच्वन।
- 8 इमिगु मतिइ च्वंगु खँ सीकाः वयकलं लहाः गंम्ह मनूयात धयादिल – “दना वयाः दथुइ च्वँ।” अले व दनाः दथुइ च्वंवल।
- 9 वयकलं अन च्वंपिन्त धयादिल – “विश्रामबार खुन्हू भिंगु यायेगु ज्यू ला कि मभिंगु यायेगु ज्यू? सुयातं बचय यायेगु भिं ला कि स्यायेगु भिं? का, थुकियागु लिसः बियादिसँ।”
- 10 अले वयकलं इपि फुक्कसिथाय मिखा ब्वयकाः लहाः गंम्ह मनूयात धयादिल – “ल्हाः तप्यंकि।” वं अथे हे यात। अले वयागु लहाः लन।
- 11 शास्त्रीत व फरिसीत तसकं हे तंम्वल, अले येशूयात छु यायेगु धकाः ग्वसाः ग्वल।

झिनिम्ह प्रेरितत ल्ययादीगु

मन्ती १०:१-४; मर्क ३:१३-१९

- 12 छन्हू वयकः पहाडय प्रार्थना याः झाल। अबलय चच्चिं हे वयकलं परमेश्वरयात प्रार्थना यानादिल।
- 13 कन्हय खुन्हू सुथय थः चेलातयत् सःताः इपि मध्ये झिनिम्हयसित ल्ययादिल। अले इमित प्रेरितत धकाः नां छुनादिल।

14 थुकथं ल्यःपि थुपि खः — सिमोन, गुम्हयसिगु नां वयक्कलं पन्नुस तयादिल, वया दाजु अन्द्रियास अले याकूब व यूहन्ना, फिलिप व बारथोलोमाइ,

15 मन्ती व थोमा, अल्फयसया काय् याकूब, क्रान्तिइ सने धुंकूम्ह सिमोन,

16 याकूबया काय् यहदा, व यहदा इस्करियोत गुम्हयसिनं लिपा वयाः येशूयात धोखा बिल।

येशू ल्वय् लाय्कादीगु

मन्ती ४:२३-२५; मर्क ३:७-१२

17 अले वयक्कःपि पहाडं क्वहां झाल। अन माथंवंथाय् वयक्कःया यक्व चेलातनापं यहदियाया फुक्क थासं, यरूशलेमं, समुद्र सिथय् लाःगु टुरोस व सीदोनया इलाकां

18 वयक्कःयागु खँ न्यनेत व थथःगु ल्वय् लाय्केत वःपि ग्वाः ग्वाः मन्त मुनाच्चन। वयक्कलं भूतआत्मा दुबिना च्वंपि मन्तयत् नं लाय्कादिल।

19 फुक्कसिनं वयक्कःयात थीत कुतः यानाच्चन, छायाःसा वयक्कःयात थीवं ल्वय् लायावनी।

पहाडय् बियादीगु उपदेश

मन्ती ५:१-१२

20 येशू चेलातयत् स्वयाः धयादिल —

“छिपि नये मखंपि मन्त

धन्यपि खः।

परमेश्वरया राज्य छिमिगु हे खः।

21 छिपि नयेपित्याका च्वंपि धन्यपि खः,

छाय्धाःसा छिमिसं लुधंके खनीतिनि।

आः ख्वया च्वंपि धन्यपि खः,

छाय्धाःसा छिपि लय्ताये दइतिनि।

22 मन्तूया काय् नाप जुयाः

मन्तयसं घृणा याकाजुइपि धन्यपि खः,

अले पितिना तःपि, मभिका तःपि

व दुष्ट धाय्का च्वनेमाःपि धन्यपि खः।”☆

23 छिपि लय्ताया च्वँ,

छाय्धाःसा स्वर्गय् छिमित

तःधंगु सिरपाः तयातःगु दु।

इमि तापाःबाज्यापिन्सं नं

अगमवक्तातयत् थथे हे

याना छवःगु खः।☆

24 “आः तःमि जुयाच्च्वंपि मन्त —

छिपि गुलि अभागी,

छाय्धाःसा छिमिसं काये माक्व

आः हे काये दये धुंकल।

25 आः प्वाः जायक नया च्वंपि,

छिपि गुलि अभागी,

लिपा छिमिसं नयेखनी मखु।

आः न्हिलाः च्वंपि मन्त,

छिपि गुलि अभागी,

लिपा छिमिसं दुःख फयेमाली,

अले ख्वयेमाली।

26 मन्तयसं भिं धाय्का जूपि

छिपि गुलि अभागी,

छाय्धाःसा इमि तापाःबाज्यापिन्सं नं

मखुपि अगमवक्तातयत् थथे हे भिपिं धयाजूगु खः।”

शत्रुतयत् माया यायेगु

मन्ती ५:३८-४८; ७:१२

- 27 “जिं छिमित धाये बांलाक न्यँ, शत्रुतयत् माया या, हेला याइपिन्त भिं या।
 28 थःत सराः ब्यूपिन्त सुवाः ब्यु। थःत मभिं याःपिनिगु निति प्रार्थना या।
 29 सुनानं छिमित न्यतालय् दाल धाःसा मेगु न्यता नं फया ब्यु। सुनानं छिमिगु गा लाका का वःसा, लं नं त्वया ब्यु।
 30 फवं वःपिन्त ब्यु। सुनानं छिमिगु छुं कयाः यंकाः लितबी महःसां हजि धकाः फवने मते।
 31 मेपिसं छिमित छु याःसा यः, छिमिसं नं इमित अथे हे या।”☆
 32 “थःत माया याइपिन्त जक माया याःसा छिमिसं छु हे तःधंगु यात? पापीतयसं नं ला थःत माया याइपिन्त माया याः नि।
 33 थःत भिं याइपिन्त जक भिं याःसा छिमिसं छु हे तःधंगु यात? पापीतयसं नं ला अथे याः नि।
 34 पुले हइपिन्त जक त्यासा बीगु याःसा छिमिसं छु हे तःधंगु यात? पापीतयसं नं ला पुले हइपिं पापीतयत् त्यासा ब्यु नि।
 35 “अयजूगुलि छिमिसं शत्रुतयत् माया यानाः इमित भिं या। लित कायेगु मतिइ मतसे त्यासा ब्यु। अले छन्त तःधंगु सिरपाः दइ। अले हानं छिपि दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरया काय्पिं जुइ। छिमि परमेश्वर बाःनं लोभीतयत् नं, तसकं मभिंपिं मनूतयत् नं, उतिकं हे दया माया यानादी।
 36 अथे हे छिपिं नं, बाः थें, दया माया याइपिं जुयाच्वँ।”

कर्पिन्त दोष बीगु

मन्ती ७:१-५

- 37 “कर्पिनिगु न्याय याये मते, अले छिमिगु नं न्याय याइ मखु। कर्पिन्त दोष बी मते, अले छिमित नं दोष बी मखु। क्षमा ब्यु, अले छिमित नं क्षमा बी।
 38 कर्पिन्त ब्यु, अले परमेश्वरं नं छिमित बियादी। छिमिसं फयां फय् मफयक कुलि संकाः संकाः दानाः बी। गुलि छिमिसं कर्पिन्त बिल, उलि हे छिमित नं बी।”
 39 अले वयकलं इमित छगू उखान नं कनादिल – “कांम्ह मनूखं कांम्ह मनूयात ल्हाः ज्वनाः यंकूसा इपिं निम्हं गालय् कुतुं मवनी ला?
 40 गुरु स्वयाः चेला तःधं मजू। अथेसां ब्वने गाकाः व नं गुरु थें हे जुइ।☆
 41 “थःगु मिखाय् सुपः दुहां वनाच्वंगु मखंम्हयसिनं थः किजाया मिखाय् धू दुहां वनाच्वंगु खँय् छाया वास्ता याः जुइ माल?
 42 थःगु हे मिखाय् च्वंगु सुपः मखंम्हयसिनं थः किजाया मिखाय् च्वंगु धू लिकयाबी धकाः गथे धाये फइ? हे निपाः ख्वाःपाः दुपिं, न्हापां थःगु मिखाय् च्वंगु सुपः नि लिका। अले तिनि कर्पिनिगु मिखाय् च्वंगु धू खंकाः लिकाये फइ।”

सिमा व फल

मन्ती ७:१५-२०; १२:३३-३५

- 43 “मभिंगु सिमाय् भिंगु फल सइ मखु। अथे हे भिंगु सिमाय् मभिंगु फल सइ मखु,
 44 छायाधाःसा फलं हे सिमा भिं मभिं सीके फइ। कंमाय् यःमरि सया च्वनी मखु। अथे हे कंझालय् नं दाख सया च्वनी मखु।☆
 45 भिंम्ह मनूया मतिइ भिंगु हे दइगुलि वं भिंगु भिंगु हे न्ववाइ। अथे हे मभिंम्ह मनूया मतिइ मभिंगु दइगुलि वं मभिंगु हे न्ववाइ, छायाधाःसा मतिइ छु दु, व हे खँ म्हुतुं न्ववाना हइ।”☆

छँ दय्कीपिं निम्ह मनूत

मन्ती ७:२४-२७

- 46 “छिमिसं जिं धयागु खँ न्यने मखुसा, छाया जितः प्रभु, प्रभु, धकाः धायेगु?
 47 जिथाय् वयाः जिगु खँ न्यनाः अथे हे याःम्ह मनू गज्याःम्ह जुइ धकाः जिं छिमित कने।
 48 व मनू छँ दय्कीम्ह मनू थें खः। गुम्हयसिनं ल्वहंया घःने बल्लाक जग म्हुयाः छँ दन। खुसिबाः वलं नं व छँ चुइकः यंके मफुत, छायाधाःसा व छँ बल्लाक दयकातःगु खः।
 49 जिगु खँ न्यनाः नं अथे मयाइम्ह मनू जग मम्हुसे छँ दंम्ह मनू थें खः। खुसिबाः वःबलय् वयागु छँ चुइकः यंकल। थुकथं वयागु छँ हासनास जुयाः वन।”

7

रोमी कप्तानया दासयात लाय्कादीगु

मन्ती ८:५-१३

- 1 मनूतयत् स्यनेकने यानादी धुंकाः येशू कफर्नहुमय् झाल।
 2 अन च्वंम्ह रोमी कप्तानया तसकं यःम्ह छंम्ह दास दु। अबलय् वया दास सी थें च्वंक, उसौय् मदयाच्वन।
 3 येशूयागु खँ न्यनाः कप्तानं उसौय् मदया च्वंम्ह वया दासयात लाय्काबीत “वय्कःयात सःता बियादिसँ” धकाः यहदीतय् थकालिपिन्त बिन्ति यात।

- 4 अले इपि वयकःयाथाय् वयाः थथे बिन्ति यात – “व भिम्ह मनु खः, वं धाःथे यानादिसँ,
 5 छाय्धाःसा वं झी इस्पाएलीतयत् माया याः। अले हानं वं झीत धर्मशास्त्र स्यनीगु छैनं दय्काब्यूगु दु।”
 6 अले वयकः इपि नाप झाल। वयकःपि वयागु छैय् थ्यनिथे च्वंबलय कप्तानं वया पासापिन्त वयकःयात थथे धाय्के छवयाहल – “प्रभु, छिं जिथाय् झायाः दुःख सियादी म्वाः। प्रभुयात जिगु छैय् सःतेत जि उलि मय्यनि।
 7 अयजूगुलि नं जि छिथाय् वये मछालाः मवयागु खः। अय्यं छिं न जक वानादिल धाःसां जिम्ह दास लायावनी।
 8 जिगु क्वय् सिपाइँत दुसां जिगु च्वय्यं तःधपि मनूत दु। जिं सिपाइँतयत् ‘वा’ धाःसा इपि वइ। अले ‘हूँ’ धाःसा वनी। अथे हे दासयात ‘थथे या’ धाःसा वं अथे हे याइ।”
 9 थ्व न्यनाः येशू अजू चायाः लिफः स्वयाः ल्यूल्यू वःपि मनूतयत् थथे धयादिल – “थज्याःगु विश्वास याइम्ह मनु ला जिं इस्पाएलय् छम्ह नं मखनानि।”
 10 कप्तानं छवयाहःपि मनूत छैय् लिथ्यंबलय् उसॉय् मदया च्वंम्ह दासयागु ल्वय् लाये धुंकल।

भाःत सीधुंकूम्ह मिसाया काययात म्वाकादीगु

- 11 कन्हय् खुन्हु वयकः नाइन धाःगु शहरय् झाल। वयकःया चेलात व मेपि मनूत नं यक्व हे वयकः नाप वन।
 12 शहरया धवाखाय् थ्यनी थें च्वंबलय् भाःत सीधुंकूम्ह छम्ह मिसाया याकः काय् सिथं हयाच्वंगु नापलात। शहरय् च्वंपि यक्व मनूत सनां वःगु दु।
 13 व मिसायात खनाः प्रभुयात माया वन। अले स्वये मफयाः वयकलं धयादिल – “ख्वये मते।”
 14 लिक्क झायाः वयकलं कृताः थियादिल। सी क्वबिया वःपि मनूत तक्क दित। वयकलं धयादिल – “बाबु देँ।”
 15 अले ला सीम्ह मनुखं दनाः न्वात। अले वयकलं वयात वया मांयात लःल्हाना बिल।
 16 इपि फुक्कं छक्क जुयाः ग्यात, अले थथे धकाः परमेश्वरयात जयजय यात – “दकलय् तःधंम्ह अगमवक्ता छम्ह झीथाय् झायादीगु दु। परमेश्वर हे वयकःया मनूतयथाय् झायादिल।”
 17 थ्व खँ यहूदिया जिल्लाय् फुक्कभनं व लिक्क लिक्क लाःगु गांगामय् बयबय जुल।

बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नायागु खँ

मती ११:२-१९

- 18 यूहन्नाया चेलातयसं कुनातःम्ह यूहन्नायात अथे जूगु खँ फुक्कं कनाबिल।
 19 थ्व खँ न्यनाः वं निम्ह चेलातयत् प्रभुयात थथे धाय्के छवल – “झायादी माःम्ह छि हे खः ला कि जिमिसं मेम्हय्सिगु लँ स्वयाच्वने मानि?”
 20 इमिसं वयकःयाथाय् वयाः थथे धाल – “बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नां जिमित छिथाय् छवयाहःगु खः। जिमिसं छिके न्यनेमाःगु खँ दु। झायादी माःम्ह छि हे खः ला कि जिमिसं मेम्हय्सिगु लँ स्वयाच्वने मानि?”
 21 अबलय् हे वयकलं तःतामछि ल्वय् दुपि यक्व मनूतयत् लायकादिल। अले भूतआत्मा दुबिना च्वंपिन्त नं लायकादिल। अले हानं यक्व कांपि मनूतयत् मिखां खंका बियादिल।
 22 वयकलं इमित लिसः बियादिल – “छिमिसं छु छु खना व न्यना, यूहन्नायात वनाः व हे धयाब्यु। कांपिन्सं मिखां खन, लंग्रात न्यासि वने फत, कोह्ति लाया वन, ख्वॉयतयसं ताल, सीपि मनूत म्वानावल, अले मगाःमचाःपिन्सं भिगु खँ न्यने खन।*
 23 सुनां जिगु खँय् शंका याइ मखु व धन्यम्ह खः।”
 24 यूहन्नाया चेलात वने धुंकाः येशू मनूतयत् यूहन्नायागु खँ कनादिल – “मस्भूमिइ वनाः छिमिसं छु स्वया? फसं संका च्वंगु तिकथि स्वःवनागु ला?
 25 मखुसा छिपिं छु स्वयेत वनागु लय्? बाबांलाःगु वसतं पुनातःपि मनूतयत् स्वःवनागु ला? बाबांलाःगु वसतं पुना तइपिं ला लायकुलिइ जक दइ, छाय्धाःसा बांलाक तियाः नयाः मोजमज्जा यानाजुइपिं ला अन जक दइ।
 26 धात्थे छिपिं छु स्वः वनापि? अगमवक्तायात स्वःवनागु ला? खः, जिं धाये – यूहन्ना अगमवक्ता स्वयाः यक्व तःधं।
 27 थ्वयागु खँ धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु –

“ जिं जिम्ह दूतयात छंगु न्ह्यः न्ह्यः छवयाबी।
 वं हे छंगु निति लँ दय्काबी।”*

28 “जिं छिमित धात्थे धाये – यूहन्ना स्वयाः तःधंम्ह मनु मेम्ह मदु। अथेसां परमेश्वरयागु राज्यया दक्वसिबय् चिधंम्ह मनु नं व स्वयाः तःधं जुइ।”

29 थ्व न्यनाः फुक्क मनूतयसं व कर काइपि मनूतयसंनापं यूहन्नायापाखें बप्तिस्मा कयातःगुलि परमेश्वर सत्य खः धकाः सीकल।*

30 फरिसीत व शास्त्रीतयस् धाःसा परमेश्वरयागु खँ न्यँ हे मन्यं। इमिसं यूहन्नायागु बप्तिस्मा नं मकाः। थुकथं इमिसं परमेश्वरयागु खँयात वास्ता मयाः।

31 अले येशू हानं थथे धयादिल – “थौकन्हय्यापि मनूतयत छु नाप दौजय् यायेगु? थुपि गज्याःपि मनूत खः?”

32 थुपि ला बजारय् च्वनाः पासापिलिसे थःथवय् थथे खँ ल्हाइपि मस्त थें च्वं –

“ जिमिसं बाँसुरी पुयाः नं
छिपि प्याखं मल्ह,
जिमिसं सी बाजं थानाः नं
छिपि मख्वः।”

33 “दाखरस मत्वनीम्ह व मरि मनइम्ह बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना वलं छिमिसं वयात ‘भूत दुब्ब्यूम्ह मनू’ धकाः धाल।

34 मनूया कायनं नयेत्वने याना जुल। छिमिसं वयात ‘नगुलु, अयलाःगुलुत, कर काइपि व पापीतय् पासा’ धकाः धयाजुल।

35 परमेश्वरयागु बुद्धि दुम्हयसिनं हे वय्कःयागु बुद्धियात नाला काइ।”

सिमोन फरिसीयागु छँय् येशू

36 छन्हु छम्ह फरिसी थःगु छँय् येशूयात भवय् नयेत सःतल। अले वय्कः वयागु छँय् वनाः भवय् नयेत ग्वतुलाः खव ल्हातय् छ्यं दिका च्वनादिल।

37 वय्कः फरिसीयागु छँय् दु धकाः न्यनाः छम्ह पापी मिसा दुस्त्वहंयागु थल छगलय् नस्वाःगु चिकं ज्वनाः वय्कःयाथाय् वल।*

38 वय्कःयागु तुति ल्युने दनाः ख्वख्वं वय्कःयागु तुति थःगु ख्वबि प्याकल। अले वं वय्कःयागु तुति थःगु सं हुयाबिल। वय्कःयागु पालिइ चुप्पा नयाः वं चिकनं थाका बिल।

39 थ्व खनाः भवय् सःतूम्ह फरिसी मनं मनं थथे खँ वायकल – “थ्व मनू अगमवक्ता खःसा ला वयात थिया च्वंम्ह मिसा सु खः, अले गज्याःम्ह खः धकाः सीके फयेमाःगु खः, छाथधाःसा थ्व मिसा ला छम्ह पापीनी खः।”

40 अले वय्कलं वयात धयादिल – “सिमोन, जिं छन्त छता खँ धायेमाःगु दु।”

अले वं धाल – “गुरूजु, धयादिसँ।”

41 “छम्ह साहुनं निम्ह मनूतयत धिबा त्याये बियातःगु दु। छम्हयसित न्यासः, अले मेम्हयसित न्ययतका।

42 इपि निम्हयसिनं नं दां पुले मफुगुलि साहुनं निम्हयसितं फुक्क दां माफी बियाछवत। आः इपि निम्ह मध्ये साहुयात सुनां अप्वः माया याइ थें च्वं, धा सा?”

43 वं लिसः बिल – “जिं स्वयेबलय् ला अप्वः दां त्याये कयातःम्ह मनुखं याइ।”

अले वय्कलं वयात धयादिल – “छं ठीक धाल।”

44 अले वय्कलं मिसायात क्यनाः सिमोनयात धयादिल – “छं थ्व मिसायात म्हस्यु ला? जि छंगु छँय् वयाबलय् तुति सिलेत लः तक नं मब्बु। वं ख्वबि हायकाः जिगु पालि सिलाः थःगु सं हुयाबिल।

45 जि छिगु छँय् वयाबलय् जितः दुकायेत चुप्पा मनः। तर वं जि थन वसांनिसें जिगु पालिइ चुप्पा नयाच्वन।

46 छिं जिगु छेनय् चिकनं थाका बियामदी तर वं जिगु पालिइ चिकनं थाका बिल।

47 “अयजूगुलि जिं छितः धाये – वं याःगु यक्व पाप क्षमा जूगुलि वं यक्व माया यात। सुयागु कम जक पाप क्षमा जुइ, वं कम हे जक माया याइ।”

48 अले वय्कलं मिसायात धयादिल – “छंगु पाप क्षमा यानाबी धुन।”

49 वय्कः नाप मेपि नं नयाच्वंगु दु। वय्कलं अथे मिसायात धयादीगु न्यनाः इपि थःथवय् थथे खुसखुस खँ ल्हात – “थ्व सु खः, हाई? पाप हे क्षमा बी फुम्ह?”

50 वय्कलं मिसायात धयादिल – “छंगु विश्वासं यानाः छंगु उद्धार जुल। आः याउँक हूँ।”

8

येशया ल्यूल्यु जुइपि मिसात

1 अनं लिपा वय्कलं शहर पतिकं व गांगामय् चाःहुलाः परमेश्वरयागु राज्ययागु भिंगु खँ न्यंकादिल। वय्कः नाप झिनिम्ह चेलात नं दु।

2 वय्कलं ल्वय् लायका तःपि मिसात व भूत आत्मात पितिनाछवःपि मिसातयस् नं वय्कःयात मत्वःतू। इपि खः – मरियम मगदलिनी (थ्व मिसायागु म्हं न्हयम्ह भूतआत्मातयत् पितिनाछवःगु खः)

3 अले हेरोदया छम्ह कजी खूजासया कलाः योअन्ना, सुसन्ना व मेपि यक्व मिसात नं वय्कः नाप जूगु दु। थ्व मिसातयस् वय्कःयात माक्व धिबा बियाः ग्वाहालि याः।*

* 7:37 ७:३७ मती २६:७; मर्क १४:३; यूह १२:३ ☆ 8:3 ८:२-३ मती २७:५५-५६; मर्क १५:४०-४१; लूक २३:४९

पुसा हलीम्हयसिगु उखान

मती १३:१-९; मर्क ४:१-९

4 थाय् थासय् च्वपिं व गांगामय् च्वपिं यक्व मनूत येशूयाथाय् मुंवल। अले वयक्कलं इमित उखान छपु कनादिल।

5 “छम्ह मनू बुँइ पुसा हः वन। वं पुसा हःबलय् गुलि गुलि पुसा लँय् नं लात, अले अन लाःगु पुसा मनूतय्सं न्हूल। झंगःतय्सं नं वयाः नयाबिल।

6 गुलि पुसा ल्वहंलि दुथाय् लात। अन लाःगु पुसा बुयावःसां बें मप्याःगुलि याकनं हे सिनावन।

7 अले हानं गुलि पुसा कंमा दुथाय् लात। कंमा तःमा जुया वःबलय् अन लाःगु पुसा थाहां वये मफुत।

8 अले गुलि पुसा भिंगु चा दुथाय् लात। थ्व पुसा तःमा जुयाः सछिदुगं अप्वः अन सल।” सुयाके न्हाय्पं दु वं न्यना का। थुलि धयाः वयक्कलं उखान क्वचाय्कादिल।

थ्व उखानयागु अर्थ

मती १३:१०-१७; मर्क ४:१०-१२

9 वयक्कःया चेलातय्सं थ्व उखानयागु अर्थ कनाब्यु धकाः धाःगुलि

10 वयक्कलं थथे धयादिल – “परमेश्वरयागु राज्ययागु गुप्ति खँ छिमित सीकेबी धुंक्कु दु। मेपिन्त धाःसा जिं उखान छुनाः धया, थुकथं धर्मशास्त्र पूरा जुइमा,

“ ‘इमिसं स्वयाः नं मखनेमा,
अले न्यनाः नं मथुइमा।’ ”☆

11 “उखानयागु अर्थ थ्व खः – पुसा परमेश्वरयागु वचन खः।

12 लँय् लाःगु पुसा परमेश्वरयागु वचन न्यसां नुगलय् तयातइमखुपिं मनूत खः। शैतानं वयाः इमिसं न्यंगु वचन फुक्कं इमिगु नुगलं लिकया यंकी, अले विश्वास याये मफ्याः इपिं बचय् जुइ नं फइ मखु।

13 ल्वहं दुथाय् लाःगु पुसा परमेश्वरयागु वचन न्यनाः लय्लय्तायाः विश्वास याइपिं मनूत खः। अयनं वचन इमिगु दुनुगलय् थ्यंका दुहां मवंगुलि इमिसं छुं ई तक जक विश्वास याइ। दुःखकष्ट वयेवं इमिसं विश्वास यायेगु त्वःताछवइ।

14 कंमाय् लाःगु पुसा इपिं खः सुनां परमेश्वरयागु वचन न्यनाः नं धन सम्पत्तियागु माया कयाजुइ व संसारयागु खँय् च्यूताः तया जुइ। थुकथं इमिसं विश्वास याये फइ मखु।

15 अले भिंगु चा दुथाय् लाःगु पुसा इपिं खः – सुनां परमेश्वरयागु वचन भिंगु मतिं न्यनाः नुगलय् दुने थ्यंका स्वथना तइ। अले थुमिसं क्वानुक्क विश्वास यानाः फल सय्की।”

त्वाःदेवाय् च्वंगु मत

मर्क ४:२१-२५

16 “मत च्याकाः सुनानं त्वपुया तइ मखु, खाता तःले नं तइ मखु। छँय् वःपिन्त जः खयेमा धकाः मतयात त्वाःदेवाय् तया तइ।☆

17 सुचुकातःगु फुक्कं सीदयावइ। त्वपुयातःगु फुक्कं खने दयावइ।☆

18 “अय्जूगुलि बांलाक मन बियाः न्यनेगु या, छायाःसा सुयाके दु वयात अज्जं बी। अले सुयाके मद्दु, वयाके दुगु नं लाका काइ।”☆

येशूया मां व किजापिं

मती १२:४६-५०; मर्क ३:३१-३५

19 छन्हू वयक्कःया मां व किजापिन्सं वयक्कःयात नापलाः वल। ग्वाः ग्वाः मनूत मुनाच्च्वंगुलि नापलाये मफुत।

20 छम्हय्सिनं वनाः वयक्कःयात धाल – “छितः नापलायेत छिकपिनि मां व किजापिं वयाच्च्वंगु दु। इपिं पिने पियाच्च्वंगु दु।”

21 वयक्कलं इमित लिसः बियादिल – “परमेश्वरयागु वचन न्यपिं व मानय् याइपिं हे जि मां व किजापिं खः।”

ग्वःफय्यात दिकादीगु

मती ८:२३-२७; मर्क ४:३५-४१

22 छन्हू येशू चेलात नाप नांचाय् च्वनादिल। अले इमित धयादिल – “झीपिं समुद्रया पारिइ वनेनु।” अले इमिसं नांचा न्ह्याकल।

23 वँव हे वयक्कः न्ह्यः वय्कादिल। थुबलय् हे समुद्रय् तसकं ग्वःफय् वल। अले नांचाय् लः जाया वयाः इपिं दुबय् जुइन।

24 चेलातय्सं वयाः वयक्कःयात थथे धयाः थन – “गुरूजु, गुरूजु, झीपिं दुबय् जुइन।”

वयक्कलं दनाः ग्वःफय्यात व लःदुम्बःयात हक्काः दिल। अले ग्वःफय् नं दित, लः नं मसन।

25 वयक्कलं इमित धयादिल – “छिमिगु विश्वास ग्वः?”

इपि तसकं अजू चायाः ग्या नं ग्यात। अले थःथवय् थथे खँ ल्हात – “थ्व मनू सु खः हं? थ्वं धाःगु खँ फसं व लखं नं न्यं।”

भूत दुब्यूम्ह मनूयात लायकादीगु

मन्ती ८:२८-३४; मर्क ५:१-२०

26 अले वय्कःपि गालील समुद्रयागु पारिइ च्वंगु गेरासेनस जिल्लाय् झाल।

27 नांचां क्वहां वयेवं वय्कलं अन भूत दुब्यूम्ह छम्ह मनूयात नापलात। वं लं मफ्यगु ताःई दये धुंकल। व छँय् मच्वँसे दिपय् जक च्वनाच्वंम्ह खः।

28 वय्कःयात खनेवं व पिच्याना हालाः तुतिइ भवपू वल। अले तःसलं हालाः थथे धाल – “हे दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरया काय् येशू, छिं जितः छु याये मास्ति वः? जितः दुःख बियादी मते।”

29 वय्कलं भूतआत्मायात – “वयाथासं पिहां वा” धकाः धयादीगुलि वं अथे धाःगु खः। थ्व मनूयाके तःकः मछि हे भूत दुबी धुंकल। नेवलं ल्हाःतुति चिनातःसां वं भूतयागु शक्तिं नेवः चफुनाः मरुभूमिइ बिस्सुं वनीगु जुयाच्वन।

30 येशू वयाके न्यनादिल – “छंगु नां छु?”

अले वं लिसः बिल – “जिगु नां पल्टन खः।” यक्व भूत आत्मात दुबिना च्वंगुलि वं अथे धाःगु खः।

31 अले भूत आत्मातय्सं “जिमित तःजाःगु गालय् छवयादी मते” धकाः वय्कःयात बिन्ति यात।

32 अबलय् हे पाःचाय् छगू बथां फा त्वःतातःगु दु। भूत आत्मातय्सं फातयगु म्हय् वनेब्यु धकाः वय्कःयात बिन्ति यात।

वय्कलं इमित वनेबिल।

33 अले भूत आत्मात व मनूया म्हं पिहां वयाः फातय्के दुबित। अले फात फुक्कं ब्वाँय् वनाः भीरं क्वब्बां वनाः समुद्रय् दुबय् जुयाः सित।

34 थ्व खनाः फा जवाःत अनं बिस्सुं वन। अले इमिसं थ्व खँ शहर व गांगामय् बय्बय् याः जुल।

35 अले मनूत छु जगू स्वयेत अन वल। इपि अन थ्यंबलय् भूत दुब्यूम्ह मनू जियाः लं फिनाः येशूया लिक्क च्वनाच्वंगु खन। थ्व खनाः इपि ग्यात।

36 अले खंपिन्सं इमित गुकथं भूत दुब्यूम्ह मनूयात लायकल धयागु फुक्क कनाबिल।

37 अले गेरासेनस जिल्लाय् च्वंपिं मनूतय्सं ग्यानाः वय्कःयात अनं पिहां झासँ धकाः बिन्ति यात।

उकिं वय्कः नांचाय् च्वनाः लिहां झाल।

38 व लाःम्ह मनूखं वय्कः नाप वनेत स्वल, तर वय्कलं वयात थथे धयाः छँय् छवयाबिल –

39 “थःगु छँय् वनाः परमेश्वरं छन्त गुलि तःधंगु ज्या यानाबिल धकाः न्यंकि।” अले वं वनाः शहर पतिकं वयात येशू यानादीगु तःधंगु ज्या बय्बय् याः जुल।

सीम्ह मचा व मफुम्ह मिसा

मन्ती ९:१८-२६; मर्क ५:२१-४३

40 येशू लिहां झाःबलय् वय्कःयात पियाच्वंपिं मनूत फुक्कं लयल्यताल।

41 धर्मशास्त्र स्यनीगु छँयाम्ह कजी याइरसं वयाः वय्कःया तुतिइ भवपुयाः “जिगु छँय् झासँ” धकाः बिन्ति यात,

42 छायाःसा वया झिनिदँ दुम्ह याकः म्हाय् सी थें च्वंक उसँय् मदयाच्वन।

वयागु खँ न्यनाः वय्कः व नाप झाल। वय्कः थथे झायेत्यंगुलि मनूतय्सं वय्कःयात घ्वातु घ्वात।

43 हल्य् झिनिदँनिसें हि क्वहां वइगु ल्वचं कयाच्वंम्ह छम्ह मिसा नं दु। वयागु ल्वय् सुनानं हे लाय्के मफु।

44 ल्युनें वयाः वं वय्कःयागु गाच्चः थिल। उघ्रिमय् हे वयागु हि क्वहां वइगु ल्वय् लन।

45 वय्कलं धयादिल – “जितः सुनां थिल हं?”

सुनानं थिया धकाः मधाः। अले पत्रुसं धाल – “गुरुजु, उलिमछि मनूतय्सं छितः घ्वातु घ्वानाच्वंगु दु।”

46 अयनं वय्कलं धयादिल – “जितः सुनानं थ्यगु हे खः। जिगु म्हं शक्ति पिहां वंगु जिं चाः।”

47 व मिसां वय्कःयात थ्यगु खँ वय्कलं सी धुंकल धकाः ताय्काः ग्याग्यां वय्कःयागु तुतिइ भवपू वल। अले वं वय्कःयात थियाः थःगु ल्वय् लाःगु खँ फुक्कसिगु न्हाःने धयाबिल।

48 अले वय्कलं धाल – “केहँ मयजु, छं विश्वास याःगुलि छंगु ल्वय् लन। आः याउँक हँ।”

49 उबलय् हे कजीया छँनं छम्ह मनू वयाः वयात थथे धाल – “छिम्ह म्हाय् सी धुंकल, अयजुगुलि गुरुजुयात दुःख बियादी म्वाःल।”

50 थ्व न्यनाः वय्कलं याइरसयात थथे धयादिल – “ग्यानादी म्वाः, छिं विश्वास जक यानादिसँ। छिकपिनि म्हाय् म्वाइ।”

51 छँय् थ्यंकाः वय्कलं पत्रुस, यूहन्ना, याकूब व सीम्ह मचाया मां बौयात जक मचा दुथाय् दुत यंकादिल। मेपि सुयातं दुकयामदी।

52 अन च्वंपिं फुक्कं मचा सीगुलि नुगःपा दादां ख्वयाच्वन। वय्कलं इमित धयादिल – “ख्वये मते। मचा सीगु मखु, न्हाः वय्काच्वंगु खः।”

53 थ्व न्यनाः इमिसं वय्कःयात गिजय् यात, छायाःसा इमिसं मचा सीगु हे खः धकाः बांलाक सी धुंकल।

54 मचायागु ल्हाः ज्वनाः वय्कलं थथे धकाः थनादिल – “नानी, दँ।”

55 अले वयागु आत्मा लिहां वल, उघ्रिमय् व जुस्क्क दन। अले वयात छुं नकेत बियादिसँ धकाः वय्कलं धयादिल।

56 वया मांबौ ला तसकं अजू चाल। वय्कलं थ्व खँ सुयातं कने मते धकाः इमित उजं बियादिल।

9

झिनिम्हयसित भिंगु खँ न्यके छवयादीगु

मती १०:५-१५; मर्क ६:७-१३

- 1 छन्हु येशू झिनिम्ह चेलातयत थःथाय सःताः इमित भूततयत ख्यानाः छवयेगु व उसौय मदुपिन्त लायकाबीगु शक्ति व अधिकार बियादिल।
- 2 अले वयकलं परमेश्वरयागु राज्ययागु खँ न्यकेत व ल्वय लायकाबीत इमित छवयादिल।
- 3 वयकलं इमित धयादिल – “लँय छिमिसं छुं हे ज्वनावने मते। तुतां, म्हेचा, नसा, धिबा व हिला वसः नं यके मते।
- 4 न्ह्याम्हयसिगु छँय बाय च्वसां छिपि मेथाय वने मत्यंतले व हे छँय च्वँ।
- 5 सुनानं छिमित दुमकाःसा, भिंगु खँ मन्यंसा छिमिसं इमित लज्या चायकेत पालि च्वंगु धू तकं थाथा यानाः व थाय त्वःता हुँ।”☆
- 6 अनंलि गांगामय वनाः इमिसं भिंगु खँ न्यकाः मनूतयगु ल्वय लायकाबीगु यात।

जुजु हेरोद अलमलय लाःगु

मती १४:१-१२; मर्क ६:१४-२९

- 7 गालीलयाम्ह शासक हेरोद येशूयागु खँ न्यनाः अलमलय लात, छायाधाःसा गुलि गुलिसिनं ला बाप्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना म्वानावःगु धकाः नं धयाजुल।
- 8 गुलिसिनं एलिया वःगु धकाः धाल। गुलिसिनं ला न्हापायापि अगमवत्तात मध्ये सुं छम्ह म्वानावःगु जुइमाः धकाः नं धाल।☆
- 9 अले हेरोदं धाल – “यूहन्नायागु छयं ला जिं धयके धुन। थव सु मनू जुल, गुम्हयसिगु बारे जिं थुलिमछि खँ न्यनाच्चना?” अले हेरोदं वयकःयात तसकं स्वयेमास्ति वयकल।

न्यादुः मनूतयत नकादीगु

मती १४:१३-२१; मर्क ६:३०-४४; यह ६:५-१३

- 10 प्रेरिततयसं लिहां वयाः इमिसं यानावःगु ज्याखँ फुकक येशूयात कन। अले इमित व्वनाः वयकः सुनानं मसीक बेथसेदा शहरय ज्वाल।
- 11 थव खँ सीकाः ग्वाः ग्वाः हे मनूत वयकःया ल्यूल्यून वन। वयकलं इमित लसकुस यानादिल। अले इमित परमेश्वरयागु राज्यया खँ कनादिल। ल्वय लायके माःपिन्त नं लायकादिल।
- 12 बहनी जुइत्यंगुलि झिनिम्ह चेलातयसं वयकःयाथाय वयाः थथे धाल – “थन ला छुं हे मदु। आः थव मनूतयत थनं छवयादिसँ। अले लिक्क लिक्क लाःगु गांगामय वनाः नयेगु व बाय च्वनेगु याइ।”
- 13 वयकलं धयादिल – “इमित छिमिसं हे नकि।”
- अले इमिसं धाल – “जिमिके ला न्यापा मरि व निम्ह न्या जक दु। थुलिमछिसित नकेत ला न्याः हे वनेमानि का।”
- 14 अन मिजंत जक हे न्यादुः दु।
- वयकलं चेलातयत धयादिल – “नेयम्ह नेयम्ह यानाः इमित इवःलाक पयतुकि।”
- 15 इमिसं वयकलं धयादी थें मनूतयत पयतुकल।
- 16 वयकलं व न्यापा मरि व निम्ह न्या कयाः परमेश्वरयात सुभाय बियाः कुचा थलाः मनूतयत इनाब्यु धकाः चेलातयत बियादिल।
- 17 अले इमिसं यतले नल। इनाः ल्यं दुगु कुचाकाचा जक हे झिनिगः दाला जायक दु।

येशू मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः

मती १६:१३-२०; मर्क ८:२७-२९

- 18 छन्हु येशू याकःचा प्रार्थना यानाच्चंबलय् चेलात वल। अले वयकलं इमिके न्यनादिल – “मनूतयसं जितः सु धकाः धयाजुल?”
- 19 इमिसं धाल – “गुलिसिनं बाप्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना धाइगु, अले गुलिसिनं एलिया धाइगु, गुलिसिनं ला न्हापायापि अगमवत्तात मध्ये सुं छम्ह म्वानावःगु जुइ धकाः धाइगु।”☆
- 20 अले वयकलं इमित धयादिल – “छिमिसं जितः सु खः धयाच्चना लय?”
- पत्रुसं लिसः बिल – “छि परमेश्वरयाम्ह मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः।”☆
- 21 वयकलं थव खँ सुयातं कने मते धकाः कडा आज्ञा बियादिल।
- 22 हानं धयादिल – “मनूया कायनं यक्व हे दुःख सी मानि। थकालिपि, तःधंपि पुजाहारीत, व शास्त्रीतयसं वयात मानय याइ मखु, बरु वयात स्याइ, स्वन्हु लिपा व हानं म्वाना वइ।”

गथे यानाः येशूया चेला जुइगु

मती १६:२४-२८; मर्क ८:३४-३८

- 23 येशू फुककसितं धयादिल – “जि नाप वयेगु जूसा छिपि सुनानं थःगु खँय छुं हे च्यूताः तये मते। अले थःगु कूस थःमं हे क्वबिया सीत तं लिमच्युसे जिगु ल्यूल्यु वा।”☆

☆ 9:5 ९:३-५ लूक १०:४-११; प्रे १३:५१ ☆ 9:8 ९:७-८ मती १६:१३; मर्क ८:२८; लूक ९:१९ ☆ 9:19 ९:१९ मती १४:१-२; मर्क ६:१४-१५; लूक ९:७-८ ☆ 9:20 ९:२० यह ६:६८-६९ ☆ 9:23 ९:२३ मती १०:३८; लूक १४:२७

24 थःगु प्राण बचय यायेत जक स्वइम्ह मनु नाश जुयावनी। सुनां जिगु निरिति थःगु प्राण पाइ व बचय जुइ।*

25 सारा संसार हे लहातय दयाः नं व मनु सिनावन धाःसा वयात छु दइ? वं हानं थःगु प्राण छुकि लिफ्याना काइ?

26 सुनां जि खनाः व जिगु खँ न्यनाः ख्वाः फस्वयकी मनुया कायनं स्वर्गदूतलिसे झःझः धायक परमेश्वर बाःनं छवया हइबलय व खनाः नं ख्वाः फस्वयकी।

27 जिं छिमित धात्थें धाये – परमेश्वरयागु राज्य मखंतले थन दुपि मध्ये गुम्हं गुम्हं ला सी तकं मखुनि।”

येश्यागु रूप ह्युगु

मती १७:१-८; मर्क ९:२-८

28 अथे धयादीगु च्यान्ह दयकाः पत्रुस, यूहन्ना व याकूबयात व्वनाः येशू पर्वतया च्वय प्रार्थना याः झाल।

29 प्रार्थना यानाच्चनादीबलय वयकःयागु ख्वाः तसकं थिनावल, अले वयकलं पुनातःगु वसः नं तसकं यचुसे त्वइसे च्वना वल।

30 अबलय मोशा व एलिया, थुपिं निम्ह वयकः नाप खँ लहानाच्वन।

31 इपिं नं स्वर्गयागु जलं तसकं झल झल थीक खने दयाच्वन। यरुशलेमय येशू गथे जुयाः सी माली धकाः इपिं वयकः नाप खँ लहानाच्वंगु खः।

32 अबलय पत्रुस व व नाप दुपिं फुक्कं मस्तं न्ह्यः वयकाच्वन। न्ह्यलं चाःबलय इमिसं वयकः झल्ल थिनाच्वंगु व वयकः नाप मेपिं निम्ह मनूतयत नं खन।

33 इपिं वयकः नाप बाया वनेत्यंबलय लाक्क पत्रुसं वयकःयात धाल – “गुरुजु, इपिं थन हे च्वने दत धाःसा गुलि बांलाइ। जिमिसं स्वंगू बल्चा दयके ला? छगु छितः, छगु मोशायात व मेगु छगु एलियायात।” पत्रुसं व धाये थ्व धाये मसियाः अथे धाःगु खः।

34 वं अथे जक छु धाये लात सुपाँय वयाः इमित त्वपुल। सुपाँचं अथे त्वपू वःगु खनाः इपिं ग्यात।

35 अले सुपाँचं थथे धकाः न्ववाना हल – “थ्व जि ल्यया तयाम्ह जिम्ह काय खः, थ्वयागु खँ न्यँ।”**

36 अनलि इमिसं अन येशू याकःचा जक खन। इमिसं थ्व खँ सुयातं मकंसे थथःगु नुगलय तया तल।

भूत दुब्युम्ह मचायात लायकादीगु

मती १७:१४-१८; मर्क ९:१४-२७

37 कन्हय खुन्ह वयकःपिं पर्वतं क्वहां झाःबलय मनूत वयकःयात नापलाः वल।

38 हुलं छम्ह मनु चिल्लायदनाः हाला हल – “गुरुजु, जिमि काययात छकः स्वयादिसँ। जि थ्व हे छम्ह जक काय दु।

39 झाःझाः थ्वयात भूतआत्मां त्वपू वइगु, अले थ्व चिल्लाय दनाः चन्ताः वाःवनिगु। अले म्हुतुं ई बुल्ल बुल्ल वयकाहइगु। तसकं घाःपाः मजुतले भूतं थ्वयात त्वःती हे मखु।

40 जिं छिकपिनि चेलातयत भूतआत्मायात पितिना बियादिसँ धकाः धयां इमिसं पितिनाछवये मफुत।”

41 अले वयकलं चेलातयत धयादिल – “छिमिसं गथे जक विश्वास याये मफुगु? जि छिपिनाप ग्वःन्हु हे च्वनी धकाः? जिं छिमिगु निरिति गुलि जक दुःख सह यानाच्वनेगु?” अले वयकलं व मनूयात धयादिल। “छिमि काययात थन हजि।”

42 मचायात हहं हे भूतं वयात कसाः यानाः छवावात। अले वयकलं भूतआत्मायात हक्कादिल। थुकथं मचायात लायकाः वया अबुयात लःलहानादिल।

43 अन च्वपिं फुक्क परमेश्वरयागु तःधंगु शक्ति खनाः अजू चाल।

येशुं हानं थः सीगु खँ कनादीगु

मती १७:२२-२३; मर्क ९:३०-३२

वयकलं यानादीगु ज्या खनाः मनूत अजू चाया च्वंबलय हे वयकलं चेलातयत धयादिल –

44 “जिगु थ्व खँ बांलाक न्यना ति। मनुया काययात ज्वनाः मनूतयगु लहातय लःल्हाइगु ई वइन।”

45 वयकलं अथे धयादीगु इमिसं थुइके मफुत। थुइके मफयेमा धकाः हे थ्व खँ त्वपुयातःगु खः। अयनं इमिसं वयकःयाके थ्व खँ न्यनेत ग्यात।

दकलय तःधंम्ह सु?

मती १८:१-५; मर्क ९:३३-३७

46 चेलातय थःपिं मध्ये सु दकलय तःधं धकाः खँ जुल।*

47 इमिगु मनय च्वंगु खँ सीकाः येशुं छम्ह मचायात हयाः थःगु लिक्क फ्यतुकाः

48 इमित धयादिल – “सुनां जिगु नामय थज्याःम्ह मचायात दुकाइ, वं जितः हे दुकाःगु ति ग्यनी। अथे हे सुनां जितः दुकाइ, जितः छवया हयादीम्हयसित हे दुकाःगु ति ग्यनी। अयजुगुलि छिपिं मध्ये सु दकलय चिधंम्ह खः, व हे दकलय तःधंम्ह खः।”**

सु झी शत्रु मखु व झीम्ह हे मनु खः

मर्क ९:३८-४०

* 9:24 ९:२४ मती १०:३९; लूक १७:३३; यूह १२:२५ * 9:35 ९:२८-३५ २ पत्र १:१७-१८ * 9:35 ९:३५ यशै ४२:१; मती ३:१७; १२:१८; मर्क १:११; लूक ३:२२ * 9:46 ९:४६ लूक २२:२४ * 9:48 ९:४८ मती १०:४०; लूक १०:१६; यूह १३:२०

49 यूहन्नां येशूयात धाल – “गुरूजु, जिमिसं छिगु नामं भूत ख्याना: च्वंम्ह छम्ह मनूयात खना। जिमिसं वयात अथे याये मते धका: धया, छायाधा:सा व झीपिलिसे जुयाच्वंम्ह मखु।”

50 थ्व खँ न्यना: वयकलं वयात लिस: बियादिल – “सु झी शत्रु मखु व झीम्ह हे मनु खः, उकिं वयात पने मते।”

51 स्वर्गय् वनेगु ई त्यःगुलि येशू यरुशलेमपाखे वनेगु क्वःछिनादिल।

52 वयकलं थःपि स्वया: न्ह्यः हे सुं मनूतयत् छवयादिल। इमिसं सामरीतयगु गामय् वना: वयकःपिन्त थाय्बाय् माल।

53 वयकःपि यरुशलेमय् वनेत वःपि धका: स्यूगुलि सामरीतयसं वयकःपिन्त बाय् मब्यू।

54 थ्व खना: याकूब व यूहन्नां वयकःयात धाल – “प्रभु, जिमिसं स्वर्ग मि गायका: थुमित भस्म यानाबी ला?”*

55 वयकलं इमित ब्वःबियादिल।

56 अले वयकःपि मेगु हे गामय् झाल।

येशूया चेला जुइपिं मनूत

मती ८:११-२२

57 वयकःपि लँय् झाया च्वंबलय् छम्ह मनूखं वया: येशूयात थथे धाल – “गुरूजु, छि गन गन झाइ, जि नं ल्यूल्यू वये।”

58 वयकलं धयादिल – “ध्वंतय् च्वनेत प्वा: दु, झंगःतय् च्वनेत स्वं दु, मनूया काय्या धा:सा छ्यं दिकेत नं थाय् मदु।”

59 वयकलं मेम्ह मनूयात धयादिल – “जि नाप वा।”

वं थथे धाल – “प्रभु, जितः जिमि अबुयागु सीम्ह निं थुने बियादिसँ।”

60 अले वयकलं लिस: बियादिल – “सीम्हयात सीम्हयसिनं हे थुनी। छ वना: परमेश्वरयागु राज्ययागु खँ न्यंकाब्यु।”

61 मेम्ह मनूखं धाल – “प्रभु, जि नं छिनाप वये। छँय् छकः वना: छँय् च्वंपिन्त ‘वने’ धया वये।”*

62 वयकलं वयात धयादिल – “हलो जोतय् यायां लिफः स्वया च्वनीम्ह मनु परमेश्वरया राज्ययागु ज्या यायेत मत्वः।”

10

न्हयेम्ह मनूतयत् ज्याय् छवयादीगु

मती ९:३७-३८

1 अनलि प्रभुं मेपिं न्हयेम्ह मनूतयत् ल्यायादिल। अले इमित निम्ह निम्ह याना: थः वनेगु शहर व गां पतिकं थः स्वया: न्हापा छवयादिल।

2 वयकलं इमित धयादिल – “बाली लयेगु ला यक्व हे दु, बाली लइपिं धा:सा कम जक दु। अयज्गुलि बाली थुवा:यात बाली लइपिं

छवयाहयादिसँ धका: प्रार्थना या।*

3 आ: हँ, गुँखिचाया हुलय् जिं छिमित चीधिकःम्ह भ्या:चा थें याना: छवयाच्वनागु दु।*

4 छिमिसं म्हेचा, धिबा, लाकां हँ हे ज्वनावने मते। लँय् सुयातं ज्वजलपा तकं धाये मते।

5 “न्ह्याम्हयसिगु छँय् दुहां वंसां छिमिसं न्हापालाक थथे धा – ‘थ्व छँय् च्वंपिन्त शान्ति जुइमा।’

6 व छँय् च्वंपिं शान्ति यःपिं जूसा छिमिसं ब्यूगु शान्ति इमित लाइ। मयःपिं जूसा छिमिसं ब्यूगु शान्ति छिमिके तुं लिहां वइ।

7 गुगु छँय् दुहां वन, व हे छँय् च्वनेगु या। इमिसं छु बिल व हे नयेत्वने याना च्वँ, छायाधा:सा ज्या या:पिन्सं ज्याला काये हे मा:। छँखा पतिकं

चाचा: हुला जुइ मते।*

8 “अथे हे शहरय् वनेबलय् नं छिमित सुनानं सःता: नकूसा इमिसं ब्यूगु न।

9 अन च्वंपिं उसॉय् मदया च्वंपिन्त लायकाब्यु। अले इमित थथे धा – ‘परमेश्वरयागु राज्य छिमिगु न्ह्यःने वये धुंकल।’

10 गुगुं नं शहरय् अन च्वंपिन्सं छिमित दुमकाल धा:सा छिमिसं लँय् वना: थथे धा –*

11 ‘जिमिगु लाकामय् था:गु छिमिगु शहरयागु धू तकं जिमिसं छिमिगु विरोधय् थाथा यानाच्वना। अथेसां छिमिसं थ्व खँ बांलाक सीकाति – परमेश्वरयागु राज्य न्ह्यःने थ्यने धुंकल।’*

12 जिं छिमित धाये – परमेश्वरं न्याय यानादीबलय् सदोमय् च्वंपिन्सं स्वया: नं थ्व शहरय् च्वंपिन्सं यक्व हे अप्वः दु:खकष्ट सी माली।”*

विश्वास मया:पिं मनूत

मती ११:२०-२४

13 “हे खोराजीन व बेथसेदाय् च्वंपिं मनूत, छिमित धिक्कार दु, छायाधा:सा छिमिथाय् या:गु अजू चायापुगु ज्याखँ टुरोस व सीदोनय् या:गु जूसा अन च्वंपिन्सं उबलय् हे भांग्रा हिना: नौन बुया: पश्चाताप याये धुंकल जुइ।*

14 जिं धाथें धाये – परमेश्वरं न्याय यानादीबलय् टुरोस व सीदोनय् च्वंपिन्त स्वया: अप्वः छिमित सास्ती बियादी।

15 ‘हे कफर्नहुमय् च्वंपिं मनूत, छिमित छु स्वर्गय् थत यनी धयाच्वनागु ला? छिमित ला नरकय् क्वफाइ।’ ”*

* 9:54 ९:५४ २ राज १:२-२६ * 9:61 ९:६१ १ राज १९:२० * 10:2 १०:२ मती ९:३७-३८ * 10:3 १०:३ मती १०:१६ * 10:7 १०:७ १ कोर १:१४; १ तिमो ५:१८

* 10:10 १०:१० प्रे १३:५१ * 10:11 १०:११-११ मती १०:७-१४; मर्क ६:८-११; लूक ९:३-५ * 10:12 १०:१२ उत १९:२४-२८; मती ११:२४; १०:१५ * 10:13 १०:१३ यशै

२३:१-१८; इज २३:१-१८; योए ३:४-८; आमो १:९-१०; जक १:२-४ * 10:15 १०:१५ यशै १४:१३-१५

16 थुलि धयादी धुंका: वयकलं चेलातयत् धयादिल – “छिमिगु खँ न्यंपिन्सं जिगु हे खँ न्यंगुति ग्यनी। अले छिमित मयःगु जितः मयःगुति हे ग्यनी। अले जितः मयःगु ला जितः छवया हःमह्यसित मयःगुति हे ग्यनी।”☆

ज्या याना: लिहांवःपिं न्हयेम्ह चेलात

17 ज्या याना: लिहांवःपिं न्हयेम्ह चेलातयसं लयतातां प्रभुयाथाय् वया: थथे धाल – “प्रभु, छिगु नामं ला भूततयसं नं जिमिगु खँ न्यना: जिमिसं धया थें या:।”

18 अले वयकलं इमित धयादिल – “जिं शैतानयात स्वर्ग हाबलासा थें च्याना: कुतुं वःगु खना।

19 न्यँ, जिं छिमित सर्प, बिच्छी व शत्रुतयगु न्ह्याथें ज्याःगु शक्तियात नं न्हइ फइगु अधिकार बियातयागु दु। अयजूगुलि छिमित छुकिं नं स्यंके फइ मखु।☆

20 अथे भूत आत्मातयसं नं छिमिगु खँ न्यं धका: लयतायेगु बांलाःगु खँ मखु, बरु छिमिगु नां स्वर्ग्य च्वयातःगु दु धका: लयता।”

येशू लयतायादीगु

मन्ती ११:२५-२७; १३:१६-१७

21 अबलय् हे पवित्र आत्मां जाया: वयकलं लयताया: धयादिल – “हे परमेश्वर बा:, स्वर्ग व पृथ्वीया प्रभु, जिं छितः सुभाय् बी, छायाधा:सा छिं थ्व खँ सःस्यु व थू धाइपिन्त न्यंका मदिसे छुं मस्यूपिं मस्तयत् न्यंकादिल। धात्थें हे खः बा:, छितः थ्व हे भिं ताल।”

22 “बा:नं हे फुक्क जिगु ल्हातय् तयादीगु खः। काय्यात सुनानं म्हमस्यु। बा:नं जक काय्यात म्हस्यु। अले बा:यात नं सुनानं म्हमस्यु, काय्यं जक स्यु। काय्यं म्हसीका बीपिन्सं जक बा:यात म्हसी।”☆

23 अले वयकलं चेलातयत् जक थथे धयादिल – “छिमिसं खंगु थ्व खँ स्वयेखंपिं धन्यपिं खः,

24 छायाधा:सा जिं छिमित धाये – छिमिसं खंगु थ्व खँ यक्व अगमवक्तातयसं व जुजुपिन्सं स्वयेमास्ति वयकाच्चंगु दु, अय्यं इमिसं स्वये मखं। छिमिसं न्यंगु खँ नं इमिसं न्यने मास्ति वयकाच्चंगु खः, अय्यं न्यने मखं।”

भिंम्ह सामरियागु उखान

25 छन्हू छम्ह शास्त्री वया: वयकलं छु धाइ थें धका: स्वयेत येशूयात थथे न्ह्यसः यात – “गुरुजु, भिगु छु ज्या या:सा जितः अनन्त जीवन दइ?”

26 वयकलं वयात लिसः बियादिल – “व्यवस्थाय् छु च्वयातःगु दु? छिं गथे याना: ब्वनादिया?”

27 वं धाल – “परमप्रभु झी परमेश्वरयात दुनुगलनिसें माया या, थःगु प्राण बिया तकं माया या, थःगु बलं फत्तले माया या, अले थःगु मननिसें माया या। अले हानं थः जःलाखःलातयत् थःत थें माया या।”☆

28 अले वयकलं वयात धयादिल – “छिं खःगु खँ धयादिल। छिं अथे हे यानादिसँ, अले छितः अनन्त जीवन दइ।”☆☆

29 अय्यं वं थःत भिं धायकेत वयकःयात थथे धाल – “जिमि जःलाखःला धाःम्ह सु खः लय् सा?”

30 वयकलं लिसः बियादिल – “छम्ह यहूदी यरुशलैमं यरीहोपाखे क्वहां वनाच्चंबलय् लँय् दाखुँत नापलात। अले इमिसं वयात नांगा याना: बाम्ह सिक दाया: त्वःताथकल।

31 “उबलय् हे छम्ह पुजाहारी उखेपाखे हे स्वया: वयाच्चन। वं व मनूयात खना: नं मखंछु याना: वन।

32 अथे हे लेवी कुलयाम्ह छम्ह मनू नं व हे लं वल। वं नं व मनूयात खना: नं मखंछु याना: वन।

33 “अले व हे लं छम्ह सामरी मनू नं वल। व मनूयात खना: वयात माया वन।

34 अले वयाथाय् लिक्क वना: घा: सिला: वासः तया: कापतं चिनाबिल। अले थःगु गथाया म्हय् तया: छगू धर्मशालाय् यंका: चच्छि वयागु सुसा:कुसा: यानाच्चन।☆

35 कन्हय् खुन्हु वं धर्मशालाया थुवा:यात निगू दिनार बिया: धाल – ‘वयात सुसा:कुसा: यानातयादिसँ। लिहां वया: जिं छितः मगा:गु धिवा पुलाबी।’ ”

36 अले वयकलं शास्त्रीयात धयादिल – “छिं स्वयेबलय् थुपिं स्वम्ह मध्ये गुम्ह मनू दाखुँतयसं दाया थकूम्ह मनूया जःलाखःला जुल?”

37 वं धाल – “वयात माया या:म्ह मनू हे वया जःलाखःला थें जुल।”

अले वयकलं धयादिल – “छिं नं वं थें तुं या: झासँ।”

मार्था व मरियमयाथाय् येशू

38 वयकःपिं वँव लँय् ला:गु छगू गामय् थ्यन। व गामय् च्वंम्ह मार्था धा:म्ह छम्ह मिसां वयकःपिन्त थःगु छँय् यंकल।

39 वया मरियम धा:म्ह छम्ह केहँ दु। मरियम वचन न्यनेत प्रभुयागु तुति क्वय् च्वंवल।☆

40 मार्था धा:सा याकःचा पाहां वःपिन्त नके त्वंके यायेगुलिइ हे अलमल जुयाच्चन। वं वया: वयकःयात धाल – “प्रभु, स्वयादिसँ, फुक्क ज्या जि याकःचां हे यायेमा:। केहँ मयजुं धा:सा छुं हे मया। छिं थुलि नं बिचा: याना मदिया ला? वयात ज्या यायेत छवयादिसँ लय, अले जितः ग्वाहालि दइ।”

☆ 10:16 १०:१६ मन्ती १०:४०; मर्क ९:३७; लूक ९:४८; यहू १३:३० ☆ 10:19 १०:१९ भज ११:१३ ☆ 10:22 १०:२२ यहू ३:३५; १०:१५ ☆ 10:27 १०:२७ लेवी १९:१८; व्य ६:५

☆ 10:28 १०:२५-२८ मन्ती २२:३५-४०; मर्क १२:२८-३४ ☆ 10:28 १०:२८ लेवी १८:५ ☆ 10:34 १०:३३-३४ २ इति २८:१५ ☆ 10:39 १०:३८-३९ यहू ११:११

- 41 वयकलं लिसः बियादिल – “मार्था, मार्था, छं न्ह्यागु खँयं नं छाय धन्दा कयाच्चनागु?
42 माःगु खँ छता हे जक दु। मरियमं व ल्यये धुकल। थ्व वयागु ल्हातं लाकाकाये फइ मखु।”

11

प्रार्थना यायेगु खँ

मती ६:५-१३; ७:७-११

1 छन्हू येशू छथाय प्रार्थना यानाच्चनादिल। छम्ह चेलां वयकःयात थथे धाल – “यूहन्नां नं वया चेलातयत् प्रार्थना यायेगु स्यं थें हे जिमित नं प्रार्थना यायेगु स्यनाबियादिसँ।”

2 अले वयकलं इमित धयादिल – “छिमिसं थुकथं प्रार्थना या –

“ परमेश्वर बाः

छिगु नां तःधना च्वनेमा।

छिगु राज्य वयेमा।

3 न्हियान्हिथं थें थौं नं जिमित नसा बियादिसँ।

4 जिमिगु पाप क्षमा यानादिसँ,

गथे जिमिसं नं जिमित स्यंकूपिन्त क्षमा याना बियाच्चनागु दु।

प्रभु,

जिमित सह याये मफय्क जाँचय् लाकादी मते।’ ”

5 वयकलं इमित धयादिल – “धाय्की, निम्ह पासा दु। बाचा इलय् छम्हसिनं थः पासायाथाय् वनाः थथे धाल – ‘पासा, जितः स्वपा मरि तयाय् ब्यु लय्,

6 छाय्धाःसा जिमि पासा छम्ह तापाकनिसें थ्यंकः वल। वयात नकेत जिके छुं हे मदु।’

7 पासाम्हय्सिनं दुने थासं थथे धयाहल धाये – ‘जितः दुःख बी मते। खापा ति धुन। जि मस्त नं जिनापं घनाच्चंगु दु। आः इलय् दनाः जिं छन्त छुं नं बी मफु।’

8 जिं छिमित धाये – वं थः पासा जूगुलि वयात छुं नं मब्यसां तिवां तिवां हालाच्चंगुलि वं दनाः वयात माक्व बियाछवइ।

9 “अय्जगुलि जिं छिमित धाये – फ्वँ, अले छिमित दइ, माला स्व, अले छिमिसं लुइके फइ, सः ब्यु, अले लुखा चाय्काबी।

10 छाय्धाःसा फ्वंपिन्त बी, माला स्वःपिन्सं लुइकी, अले सः ब्यूम्हय्सित चाय्काबी।

11 “अज्याःम्ह सु अबु दइ? गुम्हय्सिनं काय्न् न्या फ्वनीबलय् सर्प बी?

12 अथे हे खँय् फ्वंम्हय्सित बिच्छी बी?

13 अय्जगुलि मभिपिं जुयाः नं ला छिमिसं थः मस्तयत् भिंगु भिंगु बी सः धाःसा स्वर्गय् च्वनादीम्ह बाःनं जक थःके फ्वंपिन्त पवित्र आत्मा बियामदी ला?”

येशू व बालजिबुल

मती १२:२२-३०; मर्क ३:२२-२७

14 छन्हू येशू छम्ह लाताम्ह भूतयात पितिना छवयादीगुलि व मनुखं न्ववाये फत। थ्व खनाः फुक्क मनुत् अजू चाल।

15 गुम्हं गुम्हय्सिनं थथे धाल – “भूतयत् जुजु बालजिबुलं शक्ति बियातःगुलि थ्वं भूतयात पितिनाछवये फुगु खः।”

16 गुलिसिनं ला वयकलं याये फइ ला धकाः स्वयेत स्वर्ग छगू चिं क्यँ धकाः धाल।*

17 इमिगु मतिइ च्वंगु खँ थुइकाः वयकलं इमित धयादिल – “गुगुं नं राज्य निकू दलाः थःथवय् ल्वाना जुल धाःसा थः हे नाश जुइ। अथे हे छँयं नं थःथवय् हे ल्वापु जुल धाःसा व छँ स्यनावनी।

18 अथे हे शैतानतय् दथुइ नं थःथवय् ल्वापु जुल धाःसा इमिगु राज्य नं याकनं हे नाश जुइ। बालजिबुलं शक्ति बियातःगुलि जिं भूतयात पितिनाछवये फुगु खः धकाः छिकपिन्सं धाल।

19 थथे हे खः धयागु जूसा छिकपिनि मनुतयसं जक सुयागु शक्ति भूत पितिना जुइगु लय्? इमिसं छिकपिन्त हे दोषी ठहरय् याइ।

20 अथे मखु, जिं परमेश्वरयागु शक्ति भूतयात पितिनाछवयागु खः धयागु जूसा परमेश्वरयागु राज्य छिकपिन्थाय् वये धुकल धकाः सीकादिसँ।

21 तसकं बल्लाःम्ह मनु हतियार ज्वनाः छँ पिवाः च्वनाच्चन धाःसा अन च्वंगु मालताल खुया यके फइ मखु।

22 तर व स्वयाः बल्लाःम्ह मनु वल धाःसा वयात बुकी। अले वं भरोसा कयाच्चंगु हतियार नं लाका काइ, नापं अन च्वंगु मालताल नं खुयायंकी।

23 “जिगु पँ मलीपिं फुक्क जिमि शत्रु खः। जितः मुकेत ग्वाहालि मयाइम्हय्सिनं जिं मुना तयागु नं हलाबी।”*

पूमवंक याःगु ज्या झन ग्यानापु

मती १२:४३-४५

24 “मनूयागु म्ह पिहां वनाः भूतआत्मां बाय् च्वनेत मरुभूमिइ माः जुइ। अले वं बाय् लुइके मफुत धायेवं थथे धाइ – ‘जि पिहां वयागु थःगु हे छैय् वने।’

25 अले वं लिहां वइबलय् न्हापायागु छै यचुकाः झःझः धायकातःगु लुइकी।

26 अले वं वनाः थः स्वयाः मभिपिं न्हयम्ह भूततयूत सःता हइ। इपिं वयाः बासं च्वनी। अले व मनू न्हापा स्वयाः गति मलाना वनी। आःयापि मभिपिं मनूतयूगु गति नं थथे हे जुइ।”

27 वयकलं अथे धयाच्चनादीबलय् हे मनूतयूगु हुलं छम्ह मिसा थथे धकाः हाला हल – “छितः बुइकूम्ह व दुरु त्वंकूम्ह मां धन्यम्ह खः।”

28 अले वयकलं लिसः बियादिल – “अथे मखु, परमेश्वरयागु वचन न्यनाः व थें याइम्ह हे धन्यम्ह खः।”

योना अगमवक्ताया चिं

मती १२:३८-४२

29 मनूतयूगु हुल अप्वःया वःगुलि येशू इमित थथे धयादिल – “थौकन्हययापिं मनूत गुलि जक मभिं। थुमिसं अजू चायापुगु चिं स्वयेत धयाच्चन। अहं, थुमित अगमवक्ता योनां क्यना वंगु चिं सिबय् मेगु छुं हे चिं क्यनी मखु।”

30 गथे निनवेय् च्वपिं मनूतयूगु नितिं योना चिं जुल, अथे हे थौकन्हययापिनिगु नितिं मनूया काय् चिं जुइ।”

31 “न्याय याइबलय् दच्छिनय् च्वंम्ह रानीं नं आःयापिं मनूतयूत सजाँय बीमाः धकाः नवाइ, छायाःसा व तापाकनिसें सोलोमनयागु ज्ञानयागु खँ न्यनेत वल। स्व, थन ला सोलोमन स्वयाः नं तःधंम्ह छम्ह दु।”

32 निनवेय् च्वपिन्सं नं न्याय याइबलय् आःयापिं मनूतयूत सजाँय बी हे माः धकाः नवाइ, छायाःसा इमिसं ला योनां जक न्यंकूबलय् हे पश्चाताप यात। स्व, थन ला योना स्वयाः नं तःधंम्ह छम्ह दु।”

मिखा म्हयागु जः खः

मती ५:१५; ६:२२-२३

33 “मत च्याकाः सुनानं सुचुका तइ मखु, फं त्वपुया नं तइ मखु, बरु छैय् वःपिन्त जः खयेमा धकाः तज्जाःगु थासय् तया तइ।”

34 “मिखा हे म्हयागु जः खः। मिखा थीसा जक छिमिगु म्ह छम्ह थी। छिमिगु मिखा स्यंसा छिमिगु म्ह छम्हं खिउँसे च्वनी।

35 अयजूगुलि बांलाक होश या, मखुसा छिमिके च्वंगु जः खिउँया वनी।

36 खिउँगु धयागु मदय्क छिमिगु म्ह छम्हं जलं थिना च्वंसा जक छिमिगु म्ह छम्हं मत जलं खःगु थें च्वनी।”

येशू धिक्कार धयादीगु

मती २३:१-३६; मर्क १२:३८-४०

37 येशू थथे धयाच्चनादीबलय् हे छम्ह फरिसीं वयाः वयकःयात भव्य नयेत सःतः वल। अले वयकः झायाः नयेत फ्यतुनादिल।

38 वयकलं ल्हाः मस्युसे नयादीगु खनाः वयकःयात सःतूम्ह फरिसीं अजू चाल।

39 अले प्रभुं वयात धयादिल – “छिपिं फरिसीत पिनें पिनें जक भु व ख्वल्चा सिले थें यचुका जुइ। दुनें दुनें धाःसा छिमिसं मभिंगु यायेगु, कर्पिन्त लुतय् यायेगु याना जुइ।

40 छिपिं ला तसकं हे मूर्खत खनीसा। पिने च्वंगु दयकूम्हयसिनं हे दुने च्वंगु नं दयकूगु मखु ला?

41 भु व ख्वलाय् च्वंगु नये मखंपिन्त ब्यु, अले छिपिं दुनेनिसें यचुइ।”

42 “फरिसीत, छिमित धिक्कार दु, छायाःसा छिमिसं थःथाय् सःगु नवःघाँय, जी व मेमेगु मसला ला झिब्वय् छब्व परमेश्वरयात छाये हइ। तर छिमिसं न्याय यायेगु व परमेश्वरयात माया यायेगु खँय् धाःसा च्यूताः मतः। छिमिसं थ्व नं मत्वःते माःगु खः।”

43 “फरिसीत, छिमित धिक्कार दु, छायाःसा धर्मशास्त्र स्यनीगु छैय् नं छिपिं न्ह्यःने च्वनेगु स्वइ, अले बजारय् वनीबलय् नं मेपिन्सं ज्वजलपा याका जुइत स्वइ।

44 फरिसीत, छिमित धिक्कार दु, छायाःसा छिपिं खने मदुगु सी थुनिगु गाः थें च्वं। थुकी न्ह्या वनाः मनूतयूसं थ्व सी थुनिगु गाः धकाः सी मखु।”

45 छम्ह शास्त्रीं वयकःयात धाल – “गुरुजु छि धयादीगु ला जिमित नं लात नि।”

46 अले वयकलं धयादिल – “अयूसा शास्त्रीत, छिमित नं धिक्कार दु, छायाःसा छिमिसं मेपिन्त इयातुगु इयातुगु कु क्वबिकी, थःपिन्सं धाःसा थी तक नं मखु।

47 शास्त्रीत, छिमित धिक्कार दु, छायाःसा छिमि तापाःबाज्यापिन्सं स्याःपिं अगमवक्तातयूगु नामं छिमिसं लुमन्तिया चिं दयका जुइ।

48 थुकथं छिमि तापाःबाज्यापिन्सं इमित स्याना छवःगु छिमित तसकं यः धकाः सीदत, छायाःसा तापाःबाज्यापिन्सं इमित स्यायेगु ज्या यात, अले छिमिसं इमिगु नामं लुमन्तिया चिं दयका जुइगु ज्या यात।

☆ 11:29 ११:२९ मती १६:४; मर्क ८:१२ ☆ 11:30 ११:३० योना ३:४ ☆ 11:31 ११:३१ राज १०:१-१०; २ इति १:१-१२ ☆ 11:32 ११:३२ योना ३:५ ☆ 11:33 ११:३३ मती ५:१५; मर्क ४:२१; लूक ८:१६ ☆ 11:42 ११:४२ लेवी २७:३०

49 अयजूगुलि ला परमेश्वरं नुगलं वाःचाय्काः धयादिल – “जिं इमिथाय् अगमवक्तात व प्रेरिततयत् छवयाबी। अले इमिसं थुमित गुम्हय्सितं स्याइ, गुम्हय्सितं दुःखकष्ट बी।”

50 “अयजूगुलि पृथ्वी सृष्टि जूसानिसें थौं तक स्याःपि अगमवक्तातयगु हियागु सजॉय थौंकन्हययापि मनुतयसं फये मालीतिनि।

51 हाबिलयात स्याबलय निसें होम याइगु थाय् व देगःया दथुइ जकरियायात स्याःगु तकयागु पलेसा थुमिके काइतिनि।☆

52 “शास्त्रीत, छिमित धिक्कार दु, छायाःसा छिमिसं ज्ञानयागु ताःचा कयाः सुचुका तल। छिपि थःपि नं दुहां मवं, दुहां वने धाःपिन्त नं दुमछवः।”

53 वय्कः अनं झाःबलय शास्त्रीत व फरिसीतयसं तंचायाः वय्कःयाके अनेतनेगु खँ न्यं जुल।

54 वय्कलं लिसः बियादीबलय् छुं टुंबिटुं लुइकाः ज्वने दइ ला धकाः दाउ स्वयाच्चन।

12

निपाः ख्वाःपाः दुपि खनाः होश या

मन्ती १०:२६-२७

1 अबलय् अन टुलंढः मनुत कानुकाक्क मुं वयाच्चन। वय्कलं चेलातयत् धयादिल – “बांलाक होश या। निपाः ख्वाःपाः दुपि फरिसीतयगु सोडापाखें बचय् जुयाच्चँ।”☆

2 त्वपुयातःगु खने दइतिनि। सुचुकातःगु सी दइतिनि।

3 अयजूगुलि छिमिसं चान्हय् धाःगु खँ न्हिनय् फुक्कसिनं सी। क्वथाय् दुने च्वनाः न्हायपनय् स्वांपूगु खँ कःसिं बयबय् जुइ।”☆

सु खनाः ग्याये माःगु?

मन्ती १०:२६-३१

4 “यःपि पासापि, जिं छिमित धाये – म्हयात जक स्याइपि खनाः ग्याये माःगु मदु। थुलि अप्वः इमिसं मेगु छुं नं याये फइ मखु।

5 अय्यं सु नाप ग्यायेमाः व खँ जिं छिमित धाये – छिमिगु म्ह व आत्मा नितान्यात नरकय् छवयादी फुम्ह परमेश्वरलिसे जक ग्याना च्वँ। खः, जिं धाये – वय्कःलिसे हे जक ग्याना च्वँ।

6 “धिबा निगलं न्याम्ह चखुंचात न्याये मफु ला? थपाय्सकं दंसां परमेश्वरं छम्ह चखुंचायात नं ल्वःमंकादी मखु।

7 छिमिगु छेनय् च्वंगु सँ छपु छपु दतले परमेश्वरं ल्याः खाना तयादीगु दु। अयजूगुलि ग्याये माःगु मदु। चखुंचा स्वयाः ला छिपि यक्व हे मू वं।”

8 “सुनां मनुतयगु न्ह्यःने ‘जि ख्रीष्टयाम्ह मनु खः’ धकाः धाइ, मनुया कायनं नं परमेश्वरयापि स्वर्गदूततयगु न्ह्यःने वयात ‘जिम्ह मनु खः’ धकाः धाइ।

9 अले सुनां मनुतयगु न्ह्यःने ‘जि ख्रीष्टयाम्ह मखु’ धकाः धाइ वयात वं नं परमेश्वरयापि स्वर्गदूततयगु न्ह्यःने ‘जिम्ह मनु मखु’ धकाः धाइ।

10 मनुया काययात मभिकाः खँ ल्हाःम्हयसित क्षमा यानाबी, अय्यं पवित्र आत्मायात मभिकाः खँ ल्हाःम्हयसित क्षमा बी मखु।”☆

11 “छिमित ज्वनाः धर्मशास्त्र स्यनीगु छँ, तःधंम्ह हाकिमयाथाय्, अले अदालतय् न्ह्याथाय् यंकूसां छिमिसं इमित छु लिसः बीगु धकाः धन्दा काये म्वाः।

12 छायाःसा पवित्र आत्मां उबलय् हे छिमित छु धायेमाःगु खः स्यनादी।”☆

तःमिम्ह मूर्खम्ह मनुयागु उखान

13 मनुतयगु हुलं छम्ह मनुखं येशूयात थथे धाल – “गुरूजु, जिमि दाजुयात अबुया सम्पत्ति इनाब्यु धकाः धयादिसँ रे।”

14 वय्कलं वयात लिसः बियादिल – “जि छिकपिनिगु सम्पत्ति इनाबीम्ह मनु अथवा न्यायाधीश धकाः छितः सुनां धाल?”

15 अले वय्कलं फुक्कसित धयादिल – “होश या, छुं नं लोभ लालच यायेगु बानी याये मते, छायाःसा यक्व धनसम्पत्ति दयेवं जक धात्थेगु जीवन दइगु मखु।”

16 वय्कलं इमित छगू उखान कनादिल। “छम्ह तःमिम्ह मनुयागु बुँइ तयां तयेथाय् मदय्क अन्न सल।

17 अले वं मनं मनं बिचाः यात – ‘अन्न ला तयां तयेथाय् हे मन्त, आः जिं छु यायेगु?’

18 वं बिचाः यानाः धाल – ‘छगू जुक्ति मयासें मजिल। थ्व दक्व भखारि स्यंकाः ततःग्वः जुइक दय्केमाल, अले जक जिगु अन्न व सामान फुक्कं थ्व भखारिइ तये दइ।

19 अले ला जि थथे धकाः दुक्क जुयाच्चने – “आः ला जितः दँदं तकयात नयेत माक्व दत। उकिं मोजमज्जा यानाः नयाःत्वनाः जुइदत।” ’

20 “अले परमेश्वरं वयात थथे धयादिल – ‘अय् मूर्ख, छ ला थौं चान्हय् हे सी। छ मुंकातःगु धन, अन्न फुक्कं आः सुयागु जुइ?’

21 “परमेश्वरं धयादी थें मयासें थःगु निति जक सम्पत्ति मुंका जुइपिं फुक्कं अथे हे जुइ।”

परमेश्वरयाके भरोसा ति

मन्ती ६:२५-३४

☆ 11:51 ११:५१ उत ४:८; २ इति २४:२०-२१ ☆ 12:1 १२:१ मन्ती १६:६; मर्क ८:१५ ☆ 12:3 १२:३ मन्ती ४:२२; लूक ८:१७ ☆ 12:10 १२:१० मन्ती १२:३२; मर्क ३:२९

☆ 12:12 १२:१२-१२ मन्ती १०:११९-२०; मर्क १३:११; लूक २१:१४-१५

- 22 अले हानं येशू चेलातयत धयादिल – “नयेत्वनेगु व पुनेगुलिइ छिमिसं च्यूता: तये मते।
 23 नयेगु स्वया: प्राण त:धं, मजू ला? पुनेगु स्वया: शरीर त:धं, मजू ला?
 24 क्व:तयत छक: बिचा: याना: स्व। क्व:तयसं बुँइ पुसा ह: जुइ नं मखु, अले बाली ल: वनी नं मखु। इमि अन्न स्वथना तयेत धुकू नं मदु, भखारि नं मदु। अयनं इमित माक्व परमेश्वरं नका त:गु दु। इंग:पंक्षीत स्वया: ला छिपि यक्व मू वं।
 25 छिपि मध्ये सुनानं धन्धा कया: थ:गु आयु पलख जक नं अप्व: तने फु ला?
 26 थपायसकं चिधंगु ज्या छगू ला याना नये मफु धा:सा छिमिसं मेमेगु खँय् छाय् धन्धा कया: जुइगु?
 27 “ह्याच्वंगु स्वांयात छक: स्व, इपि गुकथं त:मा जुल? इमिसं ज्या नं या:गु मदु, काप: नं था:गु मदु। जिं छिमित धाये – उलिमछि धनसम्पत्ति दुम्ह सोलोमन जुजु छप्व: स्वां ति हे झ:झ: मधा:।*
 28 थौं बुया: कन्हय् हे इवा: जुया वनीगु घाँय्यात ला परमेश्वरं थुलि समा: यानातयादी धा:सा वयक्कलं छिमित पुनेत वस: बियामदी ला? अय् विश्वास मगा:पिं, छिमिसं गथे क्वान्तुक विश्वास याये मफुगु?
 29 “अयज्जुगुलि छिमिसं नयेत्वनेगुलिइ जक मन तथा जुइ मते, अले धन्धा कयाजुइ नं मते।
 30 संसारयापि मनुतयसं जक नयेत्वनेगुलिइ च्यूता: तथा जुइ। तर छिमित छु छु मा: धका: ला छिमि बा:नं सि हे स्यूनि।
 31 न्हापां परमेश्वरयागु राज्य मा: जु, अले छिमित मा:गु फुक्क बियादी।
 32 “परमेश्वर लयतायादीगुलि छिमित वयक्कलं थ:गु राज्य बियादी। उकिं छिमिगु पुच: चिधं धका: छिपि ग्याये मा:गु मदु।
 33 “अयनं दुपिन्सं थ:पिन्के दुगु फुक्कं मिया: नये मखंपिन्त इनाब्यु। अले खर्च याना: नं फुना मवनीगु सम्पत्ति दयक्केत स्व। स्वर्गय् मुंकात:गु सम्पत्ति न्हाक्व हे खर्च या:सां गुबलें हे फुनावनी मखु, खुं नं खू वइ मखु, अले किलं नं नइ मखु।
 34 छिमिगु सम्पत्ति गन दु छिमिगु मन नं अन हे दइ।”

पिवा: च्वंम्ह च्य:

- 35 “वस: फिना: सेवाया निति मत च्याका: तयार जुयाच्वँ।*
 36 छिपि ब्याहा भव्य वंम्ह मालिकयागु लँ स्वया च्वंम्ह च्य: थें जुयाच्वँ। गुम्हयसिनं थ: मालिक वयेवं खापा चाय्काबी।
 37 मालिक लिहां वइबलय् वं थ: च्य:तयत मघंसे च्वनाच्वंगु खन कि गुलि स्याबास बी। जिं छिमित धाथें धाये – व मालिकं थ: च्य:यात पाहांयात थें फ्यतुका: नके त्वंके याइ।
 38 लिबाक्क बाचा जायका वा खा हाली धुंका: लिहां वया: नं थ: च्य:तयत मघंसे पियाच्वंगु खन कि ला मालिकं इन अप्व: लयताया: स्याबास बी।
 39 “थ्व नं सीकाति – थ:गु छँय् खू वइगु खँ सिल कि छँ थुवा: चच्छिं मघंसे पियाच्वनी। वं खँयात दुहां वये तकं बी मखु।
 40 छिमिसं नं अथे हे होशयानाच्वँ, छाया:सा छिमिसं मतिइ हे मत:बलय् मनूया काय् वइ।”

भिंम्ह व मभिंम्ह च्य:

मती २४:४५-५१

- 41 पत्रुसं धाल – “प्रभु, थ्व खँ छिं जिमित जक धयादियागु ला कि मेपिन्त नं धयादियागु?”
 42 अले वयक्कलं धयादिल – “भिंम्ह व विश्वास याये बह:म्ह च्य: सु जुइ? गुम्हयसित वया मालिकं मेपिं च्य:तयत ठीक ठीक इलय् नके त्वंकेगु ज्या बिया: इमि नाय: याना तइ, व हे जुइ।
 43 वं अथे ज्या यानाच्वंगु वया मालिकं खन धा:सा वयात गुलि स्याबास बी।
 44 जिं छिमित धाथें धाये – वया मालिकं वयात थ:गु सर्बय तकं ल:ल्हाना तइ।
 45 तर वं ‘जिमि मालिक त:न्हु लिपा जक वइ’ धका: मतिइ तथा: मेपिं च्य: व भ्वातितयत दाया: ख्याना: मंदु थें नया:त्वना: सना: जुल धा:सा
 46 वं मतिइ हे मत:बलय् वया मालिकं आकाझाकां थयंक: वया: वयात स्या हे स्यानाछवइ। अले परमेश्वरयात विश्वास मयाइपिन्त बीगु सजाँय वयात नं बी।
 47 “मालिकं या धका: धयाथकूगु खँ स्यूसां हेपय् याना: मयाइम्ह च्य:यात तसकं त:धंगु सजाँय बी।
 48 मसीकं मचाय्कं सयंकूम्ह च्य:यात भचा जक सजाँय बी। यक्व बिया त:म्हयसिके यक्व हे काइ, यक्व कयात:म्हयसिनं यक्व हे बी माली।”

ख्रीष्ट येशूयागु निति बाय् माली

मती १०:३४-३९

- 49 येशू हानं धयादिल – “जि थ्व संसारय् मि त:वयाम्ह ख:। थ्व मि च्याये धुंकूगु जूसा बां हे लाइगु ख:।
 50 जिं छगू बप्तिस्मा काये मानि। व मकातले जिं यक्व दु:खकष्ट फये मानि।*
 51 छिमिसं स्वयेबलय् जि संसारय् शान्ति बीत व:म्ह धका: च्वन जुइ? मखु, जिं छिमित धाये – बरु जि ल्वाकेत वयाम्ह ख:।
 52 आवंलि न्याम्हयसिगु परिवारय् कचिंग: पिहां वइ, अले स्वम्हयसिगु छपुच: व निम्हयसिगु छपुच: जुया: थ:थवय् ल्वापु जुइ।

53 “ ‘शुकथं अबुया विरोधय् काय,
काय्या विरोधय् अबु,
मांया विरोधय् म्हाय,
म्हायया विरोधय् मां,
माजुया विरोधय् भौमचा,
व भौमचाया विरोधय् माजु जुया:
ल्वापु जुइ।’ ”☆

ईयात थुइकि

मन्ती १६:२-३

54 अले येशू मन्तयत धयादिल — “पच्छिमं हाकुगु सुपाँय वःगु खनेवं छिमिसं ‘आः वा वइन’ धकाः धाइ, अले अथे हे जुइ।

55 हानं दच्छिनं फय् वयेवं छिमिसं ‘आः तसकं तांन्वइ’ धकाः धाइ, अले अथे हे जुइ।

56 धात्थें हे, छिपिं निपाः ख्वाःपाः दुपिं खः। आकाशय् व पृथ्वीइ जुइगु खँ ला छिमिसं सीके फु धासेंलि थ्व ईयात जक गय् म्हसीके मफुगु?

57 “छिपिं थःपिन्सं हे छाय् भिं मभिं सीके मफुगु?

58 सुनानं छिमित मुद्दा तल धाःसा अदालतय् थ्यने न्ह्यः हे वलिसे मिलय् जुइगु स्व। मखुसा वं छिमित न्यायाधीशया न्ह्यःने यंकी। न्यायाधीशं छिमित सिपाइँतयगु लहातय् लःल्हानाबी। अले इमिसं छिमित कुनी।

59 अले छु जुइ थ्व जिं छिमित धाये — पुले माक्व धिबा मपुइकं छिमित इयालखानां त्वःता हइ मखु।”

13

पापं लिचिलेगु ला कि सीगु?

1 अबलय् हे छथ्वः मन्तयसं वयाः येशूयात थथे धाल — “परमेश्वरयात बलि बियाच्चंबलय् पिंलातसं गालीलीतयत् स्याकल। अले इमिगु हि व बांयागु हि नाप ल्वाकख्याना बिल।”

2 वयकलं इमित लिसः बियादिल — “थुपि मेपि गालीलीत स्वयाः तसकं पापी जूगुलि अथे यानाः स्याःगु धकाः मतिइ तया ला कि छु छिकपिन्सं?

3 जिं छिकपिन्त धाये — अथे मखु, छिकपिन्सं पश्चाताप मयाःसा छिकपिं नं इपिं थें सी माली।

4 सिलोआमय् च्वंगु धरहरा क्वःदलाः ल्हानाः सीपिं झिंच्यामह मन्त यस्शलेमय् च्वंपिं मन्त स्वयाः पापीत धकाः मतिइ तया ला कि छु छिकपिन्सं?

5 जिं छिकपिन्त धाये — अथे मखु, छिकपिन्सं पश्चाताप मयाःसा छिकपिं नं इपिं थें सी माली।”

यःमरि मसःगु सिमायागु उखान

6 अले येशू इमित उखान छगू छुनादिल — “छम्ह मनुखं थःगु दाखया क्यबय् यःमरिमा पिनातःगु दु। छन्हु वं सिमाय् यःमरि सयाच्चंगु दु ला धकाः माः वन, तर यःमरि छगः हे सयाच्चंगु मखन।

7 अले वं क्यबय् ज्या याइम्हय्सित धाल — ‘स्वदँ मछि दये धुंकल थ्व यःमरि सइ ला धकाः पियाच्चनागु, सःगु हे मखुनि। आः ला सिमायात पाला छवःसां जिल। थाय् जक पंक, छाय् तया तयेगु?’

8 “अले क्यबय् ज्या याइम्हय्सिनं धाल — ‘आः हानं दच्छि तक स्वये का हजुर। जिं हानं छकः जःखः बांलाक म्हुयाः गाक्क साः तयाः स्वये।

9 थथे यानाः यःमरि सल धाःसा बां हे लात, मखुसा पाला छवयाबी।’ ”

धुसि लूमह मिसायात लायकादीगु

10 छन्हु विश्रामबार खुन्हु येशू धर्मशास्त्र स्यनीगु छेंय् झायाः स्यनेकने यानादिल।

11 अबलय् भूत दुब्यूमह छम्ह धुसि लूमह मिसा नं अन वयाच्चन। थ्व मिसा धस्वाये मफु। वयात थथे जुयाच्चंगु झिंच्यादँ मछि दये धुंकल।

12 वयात खनाः वयकलं सःताः थथे धयादिल — “छिगु ल्वय् लन।”

13 अले वयकलं थःगु ल्हाः वयागु छेनय् तयादिल। उध्रिमय् हे व धस्वाये फत। अले वं परमेश्वरयात जयजय यात।

14 अथे वयकलं विश्रामबार खुन्हु हे ल्वय् लायकादिल धकाः धर्मशास्त्र स्यनीगु छेंयामह कजी तसकं तंम्वयकल। अले वं मन्तयत् धाल — “ज्या याये ज्यूगु दिं ला खुन्हु मछि द हे दु नि। सुयां ल्वय् लायके माःसा उबलय् वःसां ज्यूनि। विश्रामबार खुन्हु हे लायकेमाः धयागु छु दु?”☆

15 अले प्रभुं वयात लिसः बियादिल — “छिकपिं गज्याःपिं निपाः ख्वाःपाः दुपिं? छिकपिन्सं द्रहंतयत्, गधातयत् विश्रामबार खुन्हु गलं त्वःताः लः त्वंके मयंका ला?

16 अले छु, अब्राहामया म्हाय् थ्व मिसायात झिंच्यादँ तक शैतानं चिनातल। छु थ्वयात विश्रामबार जुल धायेवं त्वःताबी म्वाः ला?”

17 थथे धयादीगुलि वय्कःया विरोधीत मछालाः सुम्क च्वन। अले अजू चायापुगु ततःधंगु ज्या यानादीगुलि ग्वाः ग्वाः मनूत वय्कः खनाः लयल्यताल।

दक्वसिबय् चिग्वःगु पुसा व सोडायागु उखान

मन्ती १३:३१-३३; मर्क ४:३०-३२

18 येशू धयादिल – “परमेश्वरयागु राज्य गथे च्वं धकाः गय् यानाः धायेगु? छु नाप दौंजय् यानाः क्यनेगु?”

19 परमेश्वरयागु राज्य थथे च्वं। छम्ह मनुखं तुग्वःया पुसा थःगु बुँइ हल। थ्व बुया वयाः तःमागु सिमा जुइ, अले इंगःपंक्षीतय्सं थुकियागु कचामचाय् थःगु स्वँ दय्की।”

20 वय्कलं हानं धयादिल – “परमेश्वरयागु राज्ययात छु नाप दौंजय् यानाः क्यनेगु?”

21 परमेश्वरयागु राज्य थथे च्वं। छम्ह मिसां सोडा कयाः सोफा छ्वचुंलय् ल्वाकछ्यानाः फुक्क थासय् मथ्यंतले न्हायाच्वन। अले छ्वचुं फुक्कं फ्वंगाना वल।”

चिब्यागु लुखा

22 येशू शहर शहर व गां गां जुयाः स्यनेकने यायां यरूशलेमपाखे झाया च्वंबलय्

23 वय्कःयात छम्ह मनुखं न्हासः यात – “प्रभु, कम मनूतय्त जक मुक्ति दइ ला?”

अले वय्कलं वयात धयादिल –

24 “चिब्यागु लुखां दुहां वनेगु कुतः या, छायाःसा यक्व मनूतय्सं अनं दुहां वनेत ला स्वइ, अयनं फइ मखु।

25 छँ थुवालं खापा ति धुंकाः हानं चाय्काबी मखु। अले छिपि पिने च्वनाः थथे धयाः खापा संका च्वनेमाली – ‘प्रभु, खापा चाय्कादिसँ।’ वय्कलं थथे लिसः बिया हइ – ‘छिपि गनं वयापि खः? जिं छिमित म्हमस्यु।’

26 अले छिमिसं थथे धाइ – ‘जिपि छिनाप हे नयेत्वने याये धुपि खः। अले जिमिगु हे त्वालय् झायाः छिं जिमित स्यनादीगु खः।’

27 छिमिसं वय्कःयात अथे धाःसां वय्कलं छिमित थथे धया हइ – ‘धात्थे हे छिपि गनं वःपि खः धकाः जिं मस्यु। अले गज्याःपि खः धकाः नं जिं मस्यु। मभिगु जक ज्या यानाजुइपि, हालाच्वने मते, हुँ।’☆

28 “अले छिमिसं अब्राहाम, इसहाक, याकूब व फुक्क अगमवक्तात स्वर्गय् परमेश्वरया राज्यय् च्वनाच्वंगु, छिमित जक दुमकाःगु खनाः नुगः हीसे च्वंकाः ख्व जक ख्वयाः, वा न्हायाच्वनी।☆

29 यहूदीमखुपि मनूत पुर्ब, पच्छिम, उत्तर, दच्छिन फुक्क थासं वयाः स्वर्गय् परमेश्वरया राज्यय् भव्य नयेत फ्यतुइ खनी।☆

30 थुइकि, आः न्हापा लाःपि लिपालाइ, अले लिपा लाःपि न्हापा लाइ।”☆

यरूशलेम खनाः नुगः मछिकादीगु

मन्ती २३:३७-३९

31 अबलय् हे सुं फरिसीतय्सं वयाः येशूयात थथे धाल – “हेरोदं छितः स्यायेत स्वयाच्वंगु दु, याकनं हे थनं बिस्सुं झासँ।”

32 वय्कलं इमित लिसः बियादिल – “झासँ व ध्वंयात थथे धयादिसँ – जिं थौं व कन्हय् तक भूततय्त पितिनाछ्वयेगु, ल्वगितय्त लाय्काबीगु याये मानि, कंस ला जिं थःगु ज्या सिधय्के।

33 न्हागु हे जूसां थौं, कन्हय् व कंस जि थःगु लँय् वना हे च्वनेमाः छायाःसा यरूशलेमं पिने ला अगमवक्ता सी जि हे मज्यु।”

34 “हे यरूशलेमय् च्वंपि मनूत, छिमिसं अगमवक्तातय्त स्याना छवत, अले परमेश्वरं छ्वयाहयादीपि दूततय्त ल्वहँतं कयकाः स्याना छवत। जिं छिमित माखां थः खाचातय्त त्वपुया तः थें गुलि बचय् यायेत स्वये धुन। अयनं छिपि मानय् मजू।

35 आर्वनिसें छिमिगु छँनं छिमित हे त्वःताथके। जिं छिमित धाये – आर्वलि छिमिसं प्रभुया नामं झायादीम्हय्सित तःमधंकुतले जितः खनी मखु।”☆

14

म्हंमफुम्ह मनूयात लाय्कादीगु

1 छकः विश्रामबार खुन्हु येशू छम्ह तःधंम्ह फरिसीयागु छँय् भव्य सःतातःगुलि झाल। मनूतय्सं वय्कःयात अन नं चिवा यानाच्वन।

2 वय्कःया न्हाःने ल्हाःतुति मनावःम्ह छम्ह मनु च्वनाच्वंगु दु।

3 वय्कलं शास्त्रीत व फरिसीतय्त थथे धयादिल – “विश्रामबार खुन्हु सुयातं लाय्काबीगु ज्या याये ज्यू ला?”

4 इपि छम्हय्सिनं हे नवाय् मछाल। अले वय्कलं व ल्हाःतुति मनावःम्ह मनूयात थियाः लाय्का छ्वयादिल।

5 अले इमित धयादिल – “छिकपिनि सुयां काय् अथवा द्रहं तुंथिइ कुतुंवन धाःसा विश्रामबार खुन्हु जूसां काचाकाचां सालाः थमकाइ ला?”☆

6 इमिसं थुकियागु लिसः बी मफुत।

भव्य सःतूम्ह व भव्य वइपि

☆ 13:27 १३:२७ भज ६:८ ☆ 13:28 १३:२८ मन्ती २२:१३; २५:३० ☆ 13:29 १३:२८-२९ मन्ती ८:११-१२ ☆ 13:30 १३:३० मन्ती १९:३०; २०:१६; मर्क १०:३१ ☆ 13:35 १३:३५ भज ११:८:२६; यर २२:५ ☆ 14:5 १४:५ मन्ती १२:११

7 अन भव्य वःपि मनुतयसं च्वय् फयतुइत स्वः जूगु खनाः वयकलं इमित थथे धकाः छगू उखान कनादिल —

8 “सुनानं छिकपिन्त ब्याहा भवजय् सःतातःगु दःसा छिकपि च्वय् च्वनादी मते, छायाधाःसा छिकपि स्वयाः नं तःधंपिन्त भव्य सःतातःगु दये फु।

9 भव्य सःतूम्हयसिनं छिकपिन्त थथे धाइ — ‘अनयात थाय् त्वःतादिसँ।’ अले छिकपि मछालाः क्वय् च्वंवेने माली।

10 “छिकपिन्त सुनानं भव्य सःतल धाःसा छिकपि वनाः दकलय् क्वय् लाःगु थासय् च्वं झासँ। अले भव्य सःतूम्हयसिनं वयाः छिकपिन्त थथे धाइ — ‘पासा, भचा च्वय् झासँ।’ अले च्वय् च्वं झायेबलय् फुक्कसिगु न्ह्यःने छिकपिन्त बांलाइ।*

11 सुनां थःत थःम्हं तःधकी व चिधनी। अले सुनां थःत थःम्हं चिधं तायकी व तःधनी।”*

12 अले हानं वयकलं भव्य सःतूम्हयसित नं धयादिल — “भव्य न्यायकेबलय् छिं थः पासापि, दाजुकिजापि, फुकीत, जःखः च्वंपि व तःमिपिन्त भव्य सःतादी मते, छायाधाःसा पलेसा पुलेत इमिसं छितः नं भव्य सःती।

13 भव्य न्यायकेबलय् छिं नये मखंपि, ल्हाःतुति खूपि, अले कांपिन्त भव्य सःतादिसँ।

14 अले छितः आशिष दइ, छायाधाःसा अज्याःपिन्सं छितः पलेसा पुले फइ मखु। बरु धर्मीपि सिनाः हानं म्वाना वइबलय् परमेश्वरं छितः थुकियागु पलेसा पुलादी।”

तःधंगु भव्ययागु उखान

मती २२:१-१०

15 थ्व न्यनाः वयकःयागु लिक्कसं च्वनाच्वंम्ह छम्ह मनुखं थथे धाल — “स्वर्गय् परमेश्वरयागु राज्यय् च्वनाः नयेत्वने याये खनीम्ह मनु ला तसकं धन्यम्ह जुइ।”

16 वयकलं धयादिल — “छन्हु छम्ह मनुखं तसकं तःधंक भव्य न्यायकल, अले यक्व मनुतयत् भव्य सःतल।

17 भव्य नयेगु ई जुइकाः वं थः च्यःयात भव्य सःता तःपिन्त हानं छकः ‘फुक्कं ठीक जुइ धुंकल, भव्य झासँ’ धकाः धाय्के छवत।

18 तर भव्य सःतातःपि मनुतयसं वये मलाः धकाः धयाहल। छम्हयसिनं थथे धाल — ‘जिं बुँ छक् न्याना तयागु दु। बुँइ छकः स्वः वनेमानि। अयज्गुलि वये लाइ मखु, तंचायादी मते।’

19 अले मेम्हयसिनं धाल — ‘जिं न्याज्वः द्रुहं न्याना तयागु दु, छकः ज्या याकाः स्वये मानि। अयज्गुलि वये लाइ मखु, तंचायादी मते।’

20 अले हानं मेम्ह मनुखं धाल — ‘नकतिनि नकतिनि कलाः हयागुलि जि वये मलाः।’

21 “च्यलं लिहां वनाः मालिकयात फुक्क खँ धयाबिल। तसकं तंम्बय्काः वं च्यःयात थथे धाल — ‘हुँ, शहरया लँय् लँय् व गल्लिइ गल्लिइ वनाः नये मखंपि, ल्हाःतुति खूपि व कांपिन्त ब्वना हजि।’

22 अले मालिकं धाःथें याये धुंकाः च्यलं वयाः वयात थथे धाल — ‘हजुर, छिं धयादी थें याये धुन, अज्ज नं थाय् दनि।’

23 वं हानं वयात थथे धाल — ‘शहरं पिनेयागु लँय् लँय् व गल्लिइ गल्लिइ वनाः मनुतयत् कर याना जूसां ब्वना हजि। जिगु छँ जाय्क मनुत दये हे माः।

24 जिं छिमित धात्थें धाये — न्हापा भव्य ब्वना तयापि मनुत छम्हयसिनं हे भव्य नयेखनी मखु।”

चेला जुइत त्याग यायेमाः

मती १०:३७-३८

25 ग्वाः ग्वाः हे मनुत येश्या ल्यूल्यु वयाच्वन। वयकलं इमित लिफः स्वयाः थथे धयादिल —

26 “सुं मनु जि नाप वये मास्ति वःसा वं थः मांबौ, कलाः, भाःत, मस्त, दाजुकिजा, तताकेहँ, अले थःत नं जितः स्वयाः अप्वः माया याये मज्यु। अथे याये मफुम्ह मनु जिम्ह चेला जुइ फइ मखु।*

27 थःगु कूस क्वबिया जिगु ल्यूल्यु मवइम्ह मनु जिम्ह चेला जुइ फइ मखु।”*

28 “सुनानं धरहरा दय्केत्यन धाःसा न्हापालाक गुलि खर्च जुइ, अले धिबा गाः मगाः निं स्वइ।

29 जग तये धुंकाः सिधय्के मफुत कि वयात फुक्कसिनं थथे धकाः गिजय् याइ —

30 ‘थ्व मनुखं दय्केत ला दय्कल, अयनं सिधय्के भाः मखन का।’

31 “अथे हे छम्ह जुजु मेम्ह जुजुलिसे ल्वाःवनेत न्हापालाक थःपिनि झिट्टः सिपाइँत शत्रुतय् निइट्टः सिपाइँतलिसे ल्वाये फइ ला कि फइ मखु धकाः बिचाः याना स्वइ।

32 शत्रुपाखे च्वंपि सिपाइँत नाप ल्वाये मफु धयागु जूसा, इमिसं हयकाः वये न्ह्यः हे मनुत छवयाः मिलय् जुइत स्वइ।

33 अथे हे छिमिसं नं थःके दुगु फुक्कं त्वःते मफुसा छिपि जिम्ह चेला जुइ फइ मखु।

34 “चि ला भिं जू। चिया सवाः हे तन धाःसा थ्वयात हानं छुकिं चि सवाः वय्केगु?

35 थथे सवाः तने धुंक्गु चि ला बुँइ तयेत नं मज्यु, साःद्रँय् तयेत नं मज्यु। अज्याःगु चियात ला मनुतयसं वांछवइ। सुयाके न्हायपं दु वं न्यना का।”

* 14:10 १४:८-१० हितो २५:६-७ * 14:11 १४:११ मती २३:२२; लूक १८:१४ * 14:26 १४:२६ मती १०:३७ * 14:27 १४:२७ मती १०:३८; १६:२४; मार्क ८:३४; लूक १:२३

15

स्वंगू उखान

- 1 कर काइपि मनूत व पापीत हुल हुल मुना: येशूयाथाय् लिक्क लिक्क वया: वय्कःयागु खँ न्यं वल।
- 2 अले फरिसीत व शास्त्रीतय् थथे धका: खँ जुल – “थ्व मनू ला पापीत नाप बुला जुया: नया जुइम्ह खनिसा।”*
- 3 अय्जुगुलि वय्कलं छगू उखान कनादिल।

तंम्ह फैचा

मन्ती १८:१२-१४

- 4 “छिकपिं मध्ये सुयां छम्हयसिया सछिम्ह फैचा दु धाय्का। उकी छम्ह फैचा तन धा:सा वं छु याइ? वं गुइगुम्ह फैचायात खयलय् हे त्व:ता: तंम्ह फैचायात मा: मजुइ ला?
- 5 अले लुल कि वं लयलयतातां फैचायात ब्वहलय् तया: हइ।
- 6 वं छँ थय्का: थ: पासापिन्त व ज:ख: च्वंपिन्त स:ता: थथे धाइ – ‘जिं तंम्ह फैचायात लुइका हये धुन, उकिं छिपिं नं जिनापं लयता।’
- 7 जिं छिकपिन्त धाये – थुकथं हे पश्चाताप या:म्ह छम्ह पापी मनू खना: परमेश्वर लयतायादी। तर छिकपिं थें ज्या:पिं गुइगुम्ह ‘जिपिं धर्मीपिं ख:’ धका: धाइपिं मनूत खना: परमेश्वर लयतायादी मखु।”

तंगु पाँय् म्वह:

- 8 “सुं छम्ह मिसायाके झिगू पाँय् म्वह: दु। अले वया छगू पाँय् म्वह: तन धा:सा वं मत च्याका: बँ पुना: माला: मस्वइ ला?
- 9 लुइके धुंका: वं थ: पासापिन्त व ज:ख: च्वंपिन्त स:ता: थथे धाइ – ‘जिं तंगु पाँय् म्वह: लुइके धुन, उकिं छिपिं नं जिनापं लयता।’
- 10 जिं छिकपिन्त धाये – अथे हे परमेश्वरयापिं स्वर्गदूतत नं पश्चाताप या:म्ह छम्ह पापी खना: लयलयताइ।”

तंम्ह काय्

- 11 अले वय्कलं हानं उखान छुनादिल – “छम्ह मनूया निम्ह काय्पिं दु।
- 12 छन्हू कान्छाम्ह काय्पिं थ: अबुयात थथे धाल – ‘बा:, जित: जिगु अंश बियादिसँ।’ अले अबुम्हयसिनं निम्ह काय्पिन्त अंश इनाबिल।
- 13 “अथे अंश इनाब्युगु गुलिचां म्दुनिबलय् कान्छाम्ह काय्पिं थ:गु दक्क सम्पत्ति मिया: परदेशय् वन। अन वना: वं थ:गु धिबा मोजमज्जा याना: फुक्का छवत।
- 14 अबलय् अन देशय् अनिकाल जूगुलि वयात तसकं हे दु:ख जुल।
- 15 व अन देशय् च्वंम्ह छम्ह मनूयागु छँय् ज्या या: वन। वं वयात फातयत् नके त्वंके यायेगु ज्या बिल।
- 16 तसकं नयेपित्याना: च्वंगुलि फातयसं नइगु नसा हे वं नये मास्ति वय्कल, अयनं वयात व हे नं सुनानं मब्यू।
- 17 “छन्हू वयात होश वल, वं थथे बिचा: यात – ‘जिमि बा:याथाय् ज्या याइपिं मनूतयसं प्वा: जाय्क नया: नं थयेत दु, जि धा:सा थन नये हे मखना: सिनावनिन।
- 18 आ: मजिल, जि वना: बा:यात थथे धायेमाल – ‘बा:, परमेश्वरयागु विरोधय् व छिगु विरोधय् जिं पाप याये लात।
- 19 आ: ला जित: छिकपिनि काय् धका: धाये हे मत्वय् धुंकल। अय्जुगुलि जित: छिथाय् ज्या याइम्ह छम्ह च्य: थें भा:पिया तयादिसँ।”
- 20 “अले व दना: थ:गु छँय् लिहां वल। व लँय् वयाच्वंगु वया अबुं तापाकनिसें हे खन। वयात खना: तसकं माया वन। अले ब्वाँय् वना: थ:काय्यात घयपुया: चुप्पा नल।
- 21 अले वं अबुम्हयसित धाल – ‘बा:, जिं परमेश्वरयागु विरोधय् व छिगु विरोधय् पाप याये लात। आ: ला जित: छिकपिनि काय् धका: धाये हे मत्वय् धुंकल।’
- 22 “तर अबुम्हयसिनं च्य:तयत् स:ता: थथे धाल – ‘याकनं हे दकलय् बांला:गु वस: हया: वयात पुंकि। वयागु पतिनय् अंगू नं न्ह्याका: ब्यु। अले तुतिइ लाकां नं न्ह्याका: ब्यु।
- 23 भव्य् ज्वरय् या। थौं झीसं लयता: भव्य् न्याय्केमा:,
- 24 छाया:सा थ्व जिमि काय् सी धुकूम्ह हानं म्वानावल, तने धुकूम्ह हानं लुल।’ अले भव्य् नया: न्ह्यइपुकल।”
- 25 “अबलय् वया त:धिक:म्ह काय् बुँइ वनाच्वंगु जुयाच्वन। बुं लिहां वया: छँ लिक्क थयंबलय् वं छँय् म्ये हालाच्वंगु व प्याखं ल्हयाच्वंगु स: ताल।
- 26 अले वं छम्ह च्य:यात स:ता: छँय् छु जुयाच्वन धका: न्यन।
- 27 च्यलं धाल – ‘छिकपिनि किजा छुं मजुइक छँय् लिहां व:गुलि छिकपिनि बा:नं भव्य् न्याय्कूगु ख:।’
- 28 “अले व तसकं तंम्हयका: छँय् नं वने मास्ति मवयकल। अय्जुगुलि अबुम्हं हे पिने वया: वयात ह्ययकल।
- 29 तर अबुम्हयसित थथे लिस: बिल – ‘स्वयादिसँ, थुलिमछि दये धुंकल जिं दास थें छिगु सेवा यानाच्वनागु। जिं छिगु छुं नं खँ मानय् मयानागु म्दु। अयनं छिं जित: पासापिलिसे न्ह्यइपुकेत दुगुचा छम्ह हे गुब्बं बियादीगु म्दु।
- 30 वेश्यायाथाय् जुया: छिगु सम्पत्ति दक्कं फुक्का व:म्ह काय् वयेवं धा:सा थपायसकं त:धंक भव्य् न्याय्कादिल।’
- 31 “अले अबुम्हयसिनं वयात धाल – ‘स्व बाबु, छु ला जि नाप हे च्वनाच्वंगु दु नि। अले जिगु धयागु हे छंगु मखु ला?’

32 थौं ला भव्य न्यायकाः लयताय माःगु दिं खः, छायाःसा छं किजा सी धुंकूमह हानं म्वानावल, तने धुंकूमह हानं लुल।’ ”

16

चलाखम्ह दांभरियागु उखान

1 येशू चेलातयत् नं थथे धयादिल – “छम्ह तःमिम्ह मनूया छम्ह दांभरि तयातःगु दु। छन्हु व दांभरिनं लाः लाः थे धिबा खर्च यानाच्चन धकाः मालिकं न्यन।

2 अले वं वयात सःताः धाल – ‘छं मखु थें यानाच्चन धकाः धाःगु खँ खः ला कि मखु? आवनिसें छं जिथाय् ज्या याये म्वाःल। जितः हिसाब बुझय् याये हजि।’

3 “अले वं बिचाः यात – ‘आः जिं छु यायेगु? मालिकं जितः ज्यां लिकयाबी न। बुँ पाः जुइ जिं मफु, अले पवं जुइत मछाः।

4 गथे याःसा जितः ज्यां लिकाये धुंकाः नं मनूतयसं थःगु छँय् दुकाइ, व जिं लुइके धुन।’

5 “थुलि बिचाः यानाः वं थः मालिकयात धिबा पुलेमाःपिन्त छम्ह छम्ह यानाः सःतल। दकलय् न्हापा वःमहयसित वं धाल – ‘जिमि मालिकयात छिं गुलि धिबा पुले मानि?’

6 वं धाल – ‘स्वदुः लिटर जैतूनया चिकं पुले मानि।’ अले वं धाल – ‘छंगु भ्वंतय् याकनं झिंन्यासः लिटर जक च्व।’

7 “अले हानं वं मेमहयसित धाल – ‘छिं जिमि मालिकयात गुलि पुले मानि?’ वं धाल – ‘दुःछि बोरा छव पुले मानि।’ अले वं वयात धाल – ‘छंगु भ्वंतय् याकनं च्यासः बोरा जक च्व।’

8 “व मभिंम्ह दांभरिनं अथे चलाखि ज्या याःगुलि वया मालिकं वयागु तारिफ यात। थुकिं सीदत, थ्व संसारयापिं मनूत थःत माल धायेवं चलाख जुइ सः, तर परमेश्वरया मनूत धाःसा अथे मखुगुलिइ चलाख जुयाः सना जुइ मसः।

9 जिं छिमित धाये – थ्व संसारयागु हे धिबां जूसां छिमिसं थःगु नितिं पासापिं दयका ति। अले थ्व धिबा फुइ धुंकाः छिमित स्वर्गय् दुकाइ।”

10 “चिधंगु खँय् विश्वास याये बहःम्ह मनू तःधंगु खँय् नं विश्वास याये बहःम्ह जुइ। अथे हे चिधंगु खँय् बेइमान जुइम्ह मनू तःधंगु खँय् नं बेइमान जुइ।

11 संसारयागु धिबाया ज्याखँय् हे ला विश्वास यायेबहः मजूमह मनूयात स्वर्गयागु धन सुनां लःल्हानाबी।

12 मेपिनिगु धनसम्पत्तिइ हे ला छिपिं विश्वासी जुइ मफु धाःसा छिमित दयेमाःगु धनसम्पत्ति सुनां बी?”

13 “सुं च्यलं निम्ह मालिकयागु सेवा याये फइ मखु, छायाःसा वं छम्ह मालिकयात अप्वः ययकूसा, मेम्ह मालिकयात ययकी मखु। वं छम्हयसिनं धाःथें याःसा, मेम्हयसिनं धाःगु खँ न्यनी मखु। अथे हे छिमिसं परमेश्वर व धन निगूयां सेवा याये फइ मखु।”*

धिबा जक दुसा गाःपिं फरिसीत

14 धिबा जक दुसा गाःपिं फरिसीतयसं वयकलं धयादीगु खँ न्यनाः वयकःयात गिजय् यात।

15 वयकलं इमित धयादिल – “मनूतयगु न्ह्यःने भिं जुया जुइपिं छिकपिं हे ला खः नि। अयनं परमेश्वरं छिकपिनिगु नुगलय् च्वंगु खँ स्यु, थथे मनूतयगु न्ह्यःने तःधंछुया जुइगु हे परमेश्वरयात दकलय् मयःगु खँ खः।

16 “यूहन्ना मवतले ला व्यवस्था व अगमवत्तातयगु सफू हे चले जुयाच्चंगु खः। उबलय् निसें हे परमेश्वरयागु राज्ययागु भिंगु खँ न्यंकाच्चंगु दु। अयजूगुलि न्ह्याथे याना जूसां मनूतयसं अन दुहां वनेत कुतः यानाच्चन।”*

17 पृथ्वी व आकाश फुक्क फुना वंसां व्यवस्थाय् च्वयातःगु वचन छगू नं फुनावनी मखु।*

18 “सुनानं थः कलाःयात त्वःताः मेम्ह कलाः हःसा वं व्यभिचार याःगु जुइ। अले हानं अथे हे भाःतं त्वःतातःम्ह मिसायात हःम्ह मिजंनं नं व्यभिचार याःगु जुइ।”*

तःमिम्ह मनू व लाजरस

19 “छम्ह तसकं तःमिम्ह मनू दु। वं न्ह्याबलें तसकं थिकेगु मलमलयागु वसः फिना जुइ। अले मोजं जुया जुइ।

20 वयागु धवाखाय् कै जक दुम्ह लाजरस धाःम्ह छम्ह फवर्गियात तयेहया तःगु दु।

21 खिचातयसं वयाः वयागु कैलय् फ्यया बीगु जुयाच्चन। वं तःमिम्ह मनूखं नयाः कुतुं वंगु जक नये दुसां ज्यु धकाः मतिइ तइगु खः।

22 “छन्हु व फवर्गिं सित, अले स्वर्गदूततयसं वयात व्वना यंकाः अब्राहाम दुथाय् तये यंकल। छन्हु व तःमिम्ह मनू नं सित, अले वयात थुनाबिल।

23 नरकय् लानाच्चंम्ह थ्व तःमिम्ह मनूखं तसकं कष्ट जूगुलि च्वय् थस्वःबलय् तापाकं वं लाजरसयात अब्राहामनाप च्वनाच्चंगु खन।

24 “अले वं तस्सलं थथे धाल – ‘बाः अब्राहाम, जितः दया यानादिसें। लाजरसयात वयागु पतिनं जितः छफुति जक जूसां लः त्वंकेत छवयाहयादिसें, छायाःसा जितः थ्व मिइ तसकं कष्ट जुयाच्चन।’

25 “अब्राहामं वयात धाल – ‘काय्, म्वाना च्वंतले छं भिंगु भिंगु व बाबांलाःगु काये खन, लाजरसयाके धाःसा अबलय् छुं हे मदु, वं यक्व दुःखसिया वल। आः लाजरसयात सुख जुल, अले छं सास्ती नया च्वनेमाली।

- 26 थ्व खँ ला छखे हे ति रे, जिमिगु व छिमिगु दथुइ तसकं तःधंगु गाः दु, अयजूगुलि जिपिं छिमिथाय् वये फइ मखु, अले छिपिं जिमिथाय् वये फइ मखु।’
- 27 “अले वं धाल – ‘अयजूसा बाः, जिगु छगू बिन्ति थ्व दु – वयात छकः जिमि बाःयागु छैय् छवयादिसँ।’
- 28 जिमि न्याम्ह किजापिं अज्जं दनि, वयात छकः अन छवयाः इमित थनयागु खँ कनाः ख्याच्चः बीके माल, मखुसा इपिं नं थन हे सास्ती नः वइ।’
- 29 “अले अब्राहामं धाल – ‘इमिके मोशयागु व्यवस्था व अगमवक्तातयगु सफू द हे दु नि, इमिसं व हे जक न्यंसां गा हे गानि।’
- 30 अले हानं वं धाल – ‘मखु, बाः अब्राहाम, उलि जक इमित मगाः। सीम्ह मनु हे छकः वनाः इमित धया ब्यूसा इमिसं पश्चाताप याइ।’
- 31 अले अब्राहामं हानं धाल – ‘मोशयागु व्यवस्था व अगमवक्तातयगु सफूयात हे इमिसं वास्ता मयाःसा सीम्ह मनुखं म्वाना वनाः धाःगु खँ नं इमिसं विश्वास याइ मखु।’ ”

17

पापय् लाकीगु खँ

मन्ती १८:६-९; मार्क ९:४२-४७

- 1 येशू चेलातयत्त धयादिल – “छतां न छतां ला मनूतयत्त पाप या हे याकी, तर अथे पाप याकूम्ह मनूयात धिक्कार दु।
- 2 सुनां थथे चिधंम्ह छम्ह मनूयात जक नं पापय् लाकी, वयात गःपतय् ल्वहंघः घाकाः समुद्रय् वांछवयेगु हे बांलाइ।
- 3 अयजूगुलि होश या।
- “छिमि दाजुकिजापिन्सं पाप याना च्वंसा इमित अथे याये मते धकाः हक्कि। अले इमिसं पश्चाताप याःसा इमित क्षमा या।”
- 4 इमिसं न्हिच्छिइ न्हय्कः छिमिगु विरोधय् पाप यानाः न्हय्कः तकं छिमिथाय् वयाः ‘जिं पश्चाताप याये’ धकाः धाः वःसा छिमिसं क्षमा ब्यु।”

विश्वास

- 5 अले प्रेरिततयसं प्रभुयात धाल – “जिमिगु विश्वास अप्वः दय्का बियादिसँ।”
- 6 अले वय्कलं धयादिल – “छिमिके तू छवःति जक विश्वास दुसां छिमिसं थ्व हाकुगु किम्बु मायात – ‘ल्यहँ दनाः समुद्रय् ला हँ’ धाःसा छिमिगु खँ वं न्यनी।”

च्यलं यायेमाःगु ज्या

- 7 “छिपिं मध्ये सुनां थः च्यःयात बुँइ ज्या यानाः लिहां वइबलय् वा फैजवाः लिहां वइबलय् ‘याकनं न निं न’ धकाः धाइ ला?
- 8 छिमिसं वयात थथे ला धाइ – ‘वनाः याकनं नयेगु ज्वरय् या, अले जि नये मधुंतले पियाच्चँ। जिं नये धुंकाः तिनि छं न।’
- 9 थथे धाःथे यात धकाः छिमिसं च्यःयात गुबलें स्याबास बिया ला?
- 10 अथे हे छिमिसं नं छिमित या धकाः धाःगु ज्या याये सिधय्का थथे धा – ‘जिपिं ला च्यःत जक खः। जिमिसं ला जिमित ब्वःगु ज्या जक याना।’ ”

झिम्ह कोहितयत्त लाय्कादीगु

- 11 येशू यरूशलेमपाखे झाःबलय् सामरिया व गालीलयागु दथुं दथुं झाल।
- 12 छगू गामय् थ्यनी थें च्वंकाः वय्कलं झिम्ह कोहितयत्त नापलात। इमिसं तापाकं हे दनाः
- 13 तःसलं थथे धयाहल – “प्रभु येशू, जिमित दया यानादिसँ।”
- 14 वय्कलं इमित धयादिल – “छिमिसं पुजाहारीयाथाय् वनाः थःगु म्ह क्यनाब्यु।” लँय् वँवं हे इमिगु कोहि ल्वय् लाया वन।
- 15 कोहि ल्वय् लाःगु सीकाः छम्ह मनु तसकं लयल्यतातां तःसलं परमेश्वरयात जयजय यानाः लिहां वल।
- 16 वं वय्कःयागु तुतिइ भवपुयाः सुभाय बिल। व लिहां वःम्ह सामरी खः।
- 17 वय्कलं धयादिल – “जिं झिम्ह कोहितयत्त लाय्का बियागु मखु ला? मेपिं गुम्ह गन वन?
- 18 थ्व यहूदीमखुम्ह छम्हयसिनं जक वयाः परमेश्वरयात सुभाय बिल, मेपिन्सं छाया परमेश्वरयात सुभाय ब्यु मवल?”
- 19 अले वयात धयादिल – “दँ, छैय् हँ। छं विश्वास याःगुलि हे छंगु कोहि ल्वय् लात।”

परमेश्वरयागु राज्य वयाच्चंगु दु

मन्ती २४:२३-२८, ३७-४४

- 20 सुं फरिसीतयसं परमेश्वरयागु राज्य गुबलय् वइ धकाः येशूयाके न्यन।
- अले वय्कलं लिसः बियादिल – “परमेश्वरयागु राज्य खनेदय्कः वइ मखु।
- 21 सुनानं परमेश्वरयागु राज्य ‘थन दु’, ‘अन दु’ धकाः धाये फइ मखु, छायाधःसा परमेश्वरयागु राज्य छिकपिनिगु हे दथुइ दु।”
- 22 अले वय्कलं चेलातयत्त धयादिल – “छन्हु अज्याःगु नं दि वइतिनि गुखुन्हु छिमिसं मनूया काय्यात छकः जक स्वये दःसां ज्यु, धकाः धाइ। तर छिमिसं स्वये खनी मखु।

- 23 मन्तयसं छिमित – ‘स्व, अन दु’, ‘स्व, थन दु’ धका: धाइ। तर छिमिसं इमिसं धा:गु खँ न्यने मते, अले इमिसं धा:थाय् नं वने मते।
 24 गथे आकाशय् हावलासा त्वइबलय् छगू कुनं मेगु कुनय् थयंक ज: खइ। मनूया काय् वइगु दिनय् नं अथे हे खने दइ।
 25 न्हापालाक ला वं त:तामछि दु:खकष्ट सी मानि। अले हानं थौंकन्हय्यापि मन्तयसं वयात मयय्की।
 26 “गथे नोआयागु पालय् जूगु ख: मनूया काय्यागु पालय् नं अथे जुइ।”
 27 नोआ ल:जहाजय् दुहां मवंतले मन्तयसं नयेत्वने याना हे च्वन, ब्याहा याना हे च्वन, अले बिया छवयेगु नं याना हे च्वन, अले ला छक्कलं हे इमित लखं त्वपू वल, थुकथं इपिं फुककं सिनावन।
 28 “लोतयागु पालय् नं अथे हे जुल। मन्तयसं नयेत्वनेगु, न्यायेगु मीगु, पीगु व दयकेगु याना हे च्वन।
 29 उबलय् हे लोतं सदोम त्व:तेवं आकाशं मि व गन्धक गाया: इपिं फुककं सिनावन।”
 30 मनूया काय् वइबलय् नं अथे हे जुइ।
 31 अबलय् क:सिइ च्वनाच्चंमह मनू थ:गु सम्पत्ति कायेत तकं छँय् दुने वने लाइ मखु। अथे हे बुँइ ज्या यानाच्चंमह छँय् तकं वये लाइ मखु।
 32 लोतया कला:यात लुमंकी।
 33 थ:गु प्राण बचय् यायेत जक स्वइमह मनू नाश जुयावनी। सुनां थ:गु प्राण पाइ व बचय् जुइ।
 34 जिं छिमित धाये – उखुन्हु चान्हय् छपा: लासाय् घनाच्चंपि निम्ह मध्ये छम्हयसित यंकी, मेम्हयसित त्व:ताथकी।
 35 नापं घ: क्यला च्वंपि निम्ह मिस्त मध्ये छम्हयसित यंकी, मेम्हयसित त्व:ताथकी।
 36 अथे हे बुँइ च्वंपि निम्ह मनूत मध्ये छम्हयसित यंकी, मेम्हयसित त्व:ताथकी।”
 37 अले इमिसं वय्क:यात धाल – “गन प्रभु?”
 वय्कलं धयादिल – “गन सीमह दु अन गिद्ध नं मुं वइ।”

18

छम्ह भा:त सीधुंकूम्ह मिसा व न्यायाधीशयागु उखान

- 1 अले येशू चेलातयसं न्हाबले प्रार्थना यानाच्चनेमा, अले प्रार्थना यायेगु मत्व:तेमा धका: धवाथुइकेत छगू उखान कनादिल।
 2 वय्कलं धयादिल – “छगू शहरय् परमेश्वर खना: मग्या:म्ह, अले मन्तयत वास्ता तकं मयाइमह छम्ह न्यायाधीश दु।
 3 व हे शहरय् छम्ह भा:त सीधुंकूम्ह मिसा नं दु। व मिसां न्हाबले वया: वयात थथे धाइगु जुयाच्चन – ‘जित: क्वत्यलात:पिनिगु न्हा:ने न्याय यानादिसँ।’
 4 स्वन्हु प्यन्हु तक ला वं वयात आलताल याना: वास्ता हे मया:। लिपा वं मनं मनं थथे धाल – ‘परमेश्वर खना: जि मग्या:, अले मन्तयत नं जिं वास्ता मतया।
 5 अयनं थ्व मिसा जिथाय् यक्व हा: वयाच्चंगुलि जिं वयागु मुद्दा नि छिने यानाबी। अथे मया:सा वं न्हियान्हिथं वया: जित: दिक्क यानाबी।’ ”
 6 अले प्रभु धयादिल – “व अधमीं न्यायाधीशं धा:गु खँ ताल ला?
 7 अले छु, परमेश्वरं जक चान्हि थ:के ग्वाहालि फ्वनाच्चंपि थ:म्हं हे ल्ययात:पिं मन्तयत स्वयामदी ला? छु वय्कलं थ: मन्तयत ग्वाहालि यायेत लिबाकादी ला?
 8 जिं छिमित धाये – वय्कलं इमित याकन हे ग्वाहालि यानादी। अयनं मनूया काय् वइबलय् संसारय् च्वंपि मन्तयके थज्या:गु विश्वास खने दइ ला?”

फरिसी व कर काइम्हयसिगु उखान

- 9 अले येशू – “जिपिं हे जक धर्मीपिं” धका: धया जुया: कर्पिन्त क्वह्यंका जुइपिन्त थ्व उखान कनादिल –
 10 “छन्हु छम्ह फरिसी व कर काइम्ह मनू प्रार्थना यायेत देगलय् वन।
 11 फरिसी दना: थथे प्रार्थना यात – ‘परमेश्वर, जिं छित: सुभाय् बी, छाया:सा जि मेपिं थें ज्या:म्ह मनू मखु। जि खँ लुच्चा मजुया, मभिं मजुया, व्यभिचार मयाना, अले थ्व कर काइम्ह मनू थें नं मजुया।
 12 जि हप्ताय् निक: अपसं च्वना, अले जिं कमय् यानागु धिबां झिब्वय् छव्व छायेहया च्वनागु दु।’
 13 “कर काइम्ह मनुखं धा:सा तापाकं हे दना: स्वर्गय् तकं थस्वये मफया: नुग: मछिंका: थथे धाल – ‘परमेश्वर, जि पापीयात दया यानादिसँ।’ ”
 14 वय्कलं धयादिल – “जिं छिकपिन्त धाये – व फरिसी स्वया: थ्व मनू हे परमेश्वरया न्हा:ने धर्मी ठहरय् जुया: लिहां वन। सुनां थ:त थ:म्हं त:धंकी व चिधनी। अले सुनां थ:त थ:म्हं चिधं ताय्की व त:धनी।”

मस्तयत् आशिष बियादीगु

मती १९:१३-१५; मर्क १०:१३-१६

15 येशू आशिष बियादीमा धका: मन्तयसं थ: मस्तयत् वय्क:याथाय् हल। थ्व खना: चेलातयसं इमित हक्का: छवल।

16 अयूनं वयक्कलं मस्तयत् सःताः धयादिल – “मस्तयत् पने मते, इमित जिथाय् छवया हजि, छायाधाःसा परमेश्वरयागु राज्य थज्याःपिनिगु हे खः।

17 जिं छिमित धात्थें धाये – मस्तयगु नुगः थें दयका मवःपिन्त परमेश्वरयागु राज्यय् दुकाइ मखु।”

तःमिम्ह मनु

मती १९:१६-३०; मर्क १०:१७-३१

18 छन्हू छम्ह तःधम्ह मनुखं येश्याके न्यन – “भिम्ह गुरु, छु याःसा जितः अनन्त जीवन दइ?”

19 अले वयक्कलं धयादिल – “छिं जितः छाया भिम्ह धकाः धयादियागु? भिम्ह ला परमेश्वर छम्ह जक हे दु।

20 छिं व्यवस्थाय् थथे च्वयातःगु सि हे स्यू जुइ – ‘व्यभिचार याये मते, स्याये मते, खुइ मते, मखुगु साक्षी बी मते, थः मां बौयात हनाबना ति।’”[☆]

21 अले वं लिसः बिल – “थ्व ला छगू छगू दतले हे जिं मचाबलय् निसें मानय् याना वयाच्चनागु दु।”

22 थ्व न्यनाः वयक्कलं वयात धयादिल – “अझ हे नं छिं छता याये मानि। छिके दुगु फुक्कं मियाः नये मखंपिन्त इनाबियादिसँ, अले छितः स्वर्गय् धन-सम्पत्ति दइ। थुलि याये धुंकाः छि जि नाप झासँ।”

23 तसकं तःमिम्ह जूगुलि थ्व न्यनाः वं ख्वाः खिउँसे च्वंकल।

24 वयक्कलं वयात स्वयाः धयादिल – “धन-सम्पत्ति यक्व दुपिन्त परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वनेत गपायसकं थाकु।

25 तःमिपिं मनूत परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वनेगु स्वयाः मुलुयागु कँय् प्वालय् छम्ह ऊँत दुहां वनेत अःपुइ।”

26 थ्व खँ न्यना च्वपिन्सं वयक्कःयात धाल – “अयसा सुयागु उद्धार जुइ फइ लय्?”

27 वयक्कलं धयादिल – “मनूतयसं याये मफुगु परमेश्वरं यानादी फु।”

28 अले पन्नुसं धाल – “स्वयादिसँ, जिमिसं थःगु छेँछेँ हे त्वःताः छिगु ल्यूल्य् वयाच्चना।”

29 वयक्कलं इमित धयादिल – “जिं छिमित धात्थें धाये – परमेश्वरयागु राज्यया नितिं छेँ, कलाः, दाजुकिजा, मांबौ, मस्त सकसित त्वःतावःपिन्त

30 आः हे थ्व स्वयाः यक्वं अप्वः दइ, अले लिपा वइगु संसारय् अनन्त जीवन नं कायेखनी।”

येशुं थः सीगु खँ स्वकः खुसि कनादीगु

मती २०:१७-१९; मर्क १०:३२-३४

31 अले येशुं झिनिम्हयसित छवे ब्वना यंकाः धयादिल – “न्यँ, झीपिं यस्शलेमपाखे वनाच्चना। अन मनूया काय्यागु खँय् अगमवक्तातयसं च्वया थकूगु फुक्क खँ पूवनी।

32 अन थ्यनेवं वयात ज्वनाः यहूदीमखुपिन्त लःल्हानाबी, अले वयात गिजय् याइ, बेइज्जत याइ, थुकलं बी।

33 इमिसं वयात कोरी दाइ, अले स्याइ। स्वन्हू दयकाः सीम्हं हानं म्वाना वइ।”

34 वयक्कलं धयादीगु खँ इमिसं छुं हे थुइके मफुत। इमिगु नुगलय् छुं हे खँ दुहां वने मफुत। उकिं इमिसं वयक्कःयागु खँ थुइके मफुत।

कांम्ह फवर्गियात लायकादीगु

मती २०:२९-३४; मर्क १०:४६-५२

35 वयक्कःपिं यरीहोया लिक्क थ्यंबलय् छम्ह कांम्ह फवर्गिं लँय् च्वनाः फवनाच्चन।

36 वं ग्वाः ग्वाः मनूत वःगु सः ताल। अले वं अन छु जुयाच्चन धकाः न्यना स्वल।

37 इमिसं वयात धाल – “नासरतयाम्ह येशुं थनं झायाच्चंगु दु।”

38 अले ला वं चिल्लाय् दनाः थथे धाल – “अय् दाऊदया काय् येशुं, जितः दया यानादिसँ।”

39 अले वयाथाय् लिक्क लिक्क च्वपिन्सं वयात “हाले मते, सुम्क च्वँ” धकाः ब्वःबिल।

अयूनं व झन जक ततःसलं हाला हल – “अय् दाऊदया काय्, जितः दया यानादिसँ।”

40 अले वयक्कलं दिनाः वयात “थन हजि” धकाः धयादिल। व न्ह्यःने वये धुंकाः वयक्कलं न्यनादिल –

41 “जिं छन्त छु याये माल?”

वं धाल – “प्रभु, जितः मिखां खंका बियादिसँ।”

42 वयक्कलं धयादिल – “छंगु विश्वासं यानाः छंगु ल्वय् लन, छं मिखां खनेमा।”

43 उग्रिमय् वं मिखां खन। अले परमेश्वरयात जयजय यानाः वयक्कःया ल्यूल्य् वन। थ्व खनाः फुक्कसिनं परमेश्वरयात तःधंकल।

19

येशुं व जखायस

1 येशुं यरीहो शहर थयंकः झाल।

2 अन जखायस धाःम्ह छम्ह मनु दु। व कर काइपिनि हाकिम खः। व तसकं तःमि।

- 3 वं येशू गज्याःम्ह जुइ धकाः स्वयेत सनाच्चन। बागःचाम्ह जूगुलि ग्वाः ग्वाः मनूतयसं यानाः वं वयक्ःयात खंके मफुत।
 4 अयज्जुगुलि व हथाय् पथासं वयक्ः स्वयाः न्ह्यः ब्वाय् वनाः छमा यःमरिमाय् गयाच्चन। वयक्ः व हे यःमरिमाया क्वसं जुयाः झायाच्चंगु खः।
 5 वयक्कलं अन थ्यंकाः च्वय् थस्वयाः वयात धयादिल – “हे जखायस, याकनं क्वहां झासँ, छायाःसा थौं जि छिगु छँय् बाय् च्वनेमाःगु दु।”
 6 अले वं काचाकाचां सिमां क्वहां वयाः लय्लयत्तातां वयक्ःयात छँय् ब्वनायंकल।
 7 थ्व खनाः मनूतय् दथुइ थथे खँ जुल – “व ला पापीम्ह मनूयागु छँय् धकाः बाय् च्वंवन।”
 8 जखायसं प्रभुयात धाल – “स्वयादिसँ प्रभु, जिं जिगु बच्छि सम्पत्ति नये मखंपिन्त इनाबी। अले जिं सुयागुं थगय् यानाः कयातयागु दुसा, वयात प्यदुगं अप्वः तनाबी।”
 9 वयक्कलं वयात धयादिल – “थौं थ्व छँयागु उद्दार जुल, छायाःसा छि नं ला अब्राहामया सन्तान खः नि।
 10 मनूया काय् तनाच्चंपिन्त मालेत व उद्दार यायेत वःगु खः।”*

झिगू असर्फियागु उखान

मन्ती २५:१४-३०

- 11 येशू यरूशलेम न्ह्यःनेसं थ्यंकाः झाल। वयक्ःयागु खँ न्यना च्वंपिन्सं परमेश्वरयागु राज्य याकनं वइ धकाः मतिइ तया च्वंगुलि वयक्कलं इमित थ्व उखान कनादिल।
 12 “छम्ह तःधम्ह मनु तापाःगु देशय् वनाः थःगु देशयाम्ह जुजु जुयाः लिहां वयेगु धकाः वन।
 13 वने न्ह्यः थः झिम्ह च्यःतयत् सःताः झिगू असर्फि बियाः धाल – ‘जि मवतले थ्व धिबां व्यापार याना च्वँ।’
 14 अन च्वंपि मनूतयसं धाःसा वयात मिखां हे स्वयेमास्ति मवः। व वने धुंकाः इमिसं मनूत छवयाः ‘थ्व मनु जिमि जुजु जुइगु जिमित मयः’ धकाः धाय्के छवल।
 15 “जुजु जुयाः लिहां वये धुनेवं वं थः च्यःतयत् सःताः इमिसं व धिबां गुलि कमय् यानाः तया धकाः न्यन।
 16 न्हापांम्ह च्यलं धाल – ‘मालिक, छिं बिया थकादीगु छगू असर्फि जिं मेगु झिगू असर्फि कमय् यानागु दु।’
 17 “अले वं वयात धाल – ‘स्याबास, छ तसकं भिंम्ह च्यः खः। थज्याःगु चिधंगु ज्याय् हे छ विश्वास याये बहःम्ह जूगुलि छन्त झिगू शहरयाम्ह हाकिम यानाबी।’
 18 “हानं निम्हम्हयसिनं वयाः थथे धाल – ‘मालिक, छिगु छगू असर्फि जिं न्यागू असर्फि कमय् यानागु दु।’
 19 “वं वयात धाल – ‘छन्त नं न्यागू शहरयाम्ह हाकिम यानाबी।’
 20 “मेम्ह च्यलं वयाः थथे धाल – ‘मालिक, छिं बिया थकादीगु असर्फि जिके हे दनि। छि खनाः ग्याःगुलि जिं थ्व असर्फियात स्मालय् प्वःचिनाः स्वथना तया।
 21 छि तसकं हाराम्ह मनु खः धकाः जिं स्यु, अले हानं छिं थःगु मखुसां यंकादी यः। छिं थःम्हं म्हःगु बाली नं लयाः यंकादी यः।’
 22 “अले वं वयात धाल – ‘छंगु हे म्हुतुं पिहां वःगु खं जिं छन्त ज्वने, छ ला तसकं मभिंम्ह च्यः जुयाच्चन खनी। जि तसकं हाराम्ह मनु, अले हानं जि थःगु मखुसां काइम्ह, अले थःम्हं म्हःगु नं लयाः यंकीम्ह धकाः स्युसेलि छं
 23 छायां जिगु धिबा तयाय् बिया मतया? तयाय् बियातःगु जूसा जिं ब्याजनापं काये दइगु मखु ला?’
 24 “अले वं अन दनाच्चंपिन्त धाल – ‘वयाके च्वंगु असर्फि कयाः झिगू असर्फि दुम्ह मनूयात ब्यु।’
 25 “इमिसं धाल – ‘मालिक, वयाके ला झिगू मछि असर्फि द हे दु नि।’
 26 “अले जुजुं थथे धाल – जिं छिमित धाये – ‘दुम्हयसित अज्जं तनाबी, अले यक्व दइ। मदुम्हयसिके दुगु नं लाका काइ।’
 27 जितः जुजु मयायेत संपिं जिमि शन्नतयत् हयाः जिगु न्ह्यःने हे स्या।”

येशू यरूशलेमय् झाःगु

मन्ती २१:१-११; मर्क ११:१-११; यूह १२:१२-१९

- 28 थुलि धयादी धुंकाः येशू चेलातयगु न्ह्यः न्ह्यः यरूशलेमपाखे झाल।
 29 बेथफागे व बेथानिया न्ह्यःने लाःगु जैतून डाँडाय् थ्यंबलय् वयक्कलं निम्ह चेलातयत् थथे धयाः छवयादिल –
 30 “छिपिं न्ह्यःने च्वंगु गामय् हँ। अन सुनानं मगःनिम्ह छम्ह गधाया मचायात चिनातःगु दइ। वयात फ्यनाः थन हजि।
 31 सुनानं छिमित ‘छाय् फ्यनागु?’ धकाः न्यंसा छिमिसं ‘प्रभुयात माःगु दु’ धकाः धा।”
 32 गधा काःवंपिन्सं वयक्कलं धया छवःथें तुं गधाया मचायात लइकल।
 33 इमिसं वयात फ्यना च्वंबलय् गधा थुवाःतयसं वयाः थथे धाल – “छिमिसं छायां गधा फ्यनाच्चनागु?”
 34 इमिसं धाल – “प्रभुयात थ्व माःगु दु।”
 35 इमिसं गधायात हयाः थःगु गा वयागु म्हय् लायाः वयक्ःयात फ्यतुकल।
 36 वयक्कः झाःबलय् नं मनूतयसं थथःगु गागि लँय् लायाबिल।

37 वयकः यरूशलेमया सन्तीक लाःगु जैतून डाँडां क्वहां झाःबलय् चेलात फुक्कं लयल्यतायाः इमिसं खंगु ततःधंगु अजू चायापुगु ज्या व चिंया लागि परमेश्वरयात जयजय यानाः थथे धकाः ततःसलं हाल –

38 “परमप्रभुया नामं झाःम्ह जुजु
धन्यम्ह खः।
स्वर्ग्य् शान्ति जुइमा,
अले परमेश्वरया
जयजय जुइमा।”☆

39 मनूतयगु हुलय् च्वंपिं सुं फरिसीतयसं वयकःयात धाल – “गुरुजु, छिकपिनि चेलातयत हाले मते धकाः ब्वःबियादिसँरे।”

40 वयकलं लिसः बियादिल – “जिं छिकपिन्त धाल्थे धाये – थुपिं सुम्क च्वन धाःसा ल्वहं हे हाला हइ।”

यरूशलेम खनाः येशू नुगः मछिकादीगु

41 यरूशलेमया न्ह्यःने थ्यकः झाःबलय् शहरयात खनाः वयकलं ख्वयाः धयादिल –

42 “थौं छिमिसं शान्तियागु लँपु स्यूगु जसा गुलि ज्यगु। आः थ्व छिमिगु मिखां तापाय् धुंकल।

43 थज्याःगु ई वइतिनि गुबलय् छिमि शत्रुतयसं छिमिगु शहरयात प्यखेरं घेरय् यानाः गनं वने मजीक कुना तइ।

44 अले मस्तनापं छिमित व छिमिगु शहरयात भज्यक नाश यानाबी। छगः ल्वहंया घःने मेगु ल्वहं नं ल्यंका तइ मखु, छायाधाःसा परमेश्वरं छिमित बचय् याः वःगु ईयात छिमिसं सीके मफुत।”

बंजाःतयत् देगलं ख्यानाः छवःगु

मती २१:१२-१७; मर्क ११:१५-१९; यूह २:१३-२२

45 येशू देगलय् झायाः अन च्वनाः न्यायेगु व मीगु ज्या यानाच्वंपिं फुक्कसितं थथे धकाः ख्यानाः छवयादिल –

46 “थथे च्वयातःगु दु – ‘जिगु छँ प्रार्थना यायेगु छँ खः।’ छिमिसं ला थुकियात खँ दाखँतयगु छँ धकाः यानाच्वन।”☆

47 वयकलं न्हिन्हि झायाः अन देगलय् स्यनादीगु खः। उकिं तःधंपिं पुजाहारीत, शास्त्रीत व ततःधंपिं मनूत मिलय् जुयाः वयकःयात स्यायेत स्वयाच्वन।☆

48 अयनं इमिसं छुं हे याये मफया च्वन, छायाधाःसा मनूत फुक्कसिनं वयकःयागु खँ लयल्यतातां न्यं।

20

येशूया अधिकारया खँय् न्ह्यसः

मती २१:२३-२७; मर्क ११:२७-३३

1 छन्हू येशू देगलय् मनूतयत् स्यनेकने याना व भिगु खँ कनाच्वंबलय् तःधंपिं पुजाहारीत, शास्त्रीत व थकालिपिन्सं वयाः

2 वयकःयात थथे धाल – “छिं थथे याना दित गनं अधिकार कयादिया? अले छितः थ्व अधिकार सुनां बिल?”

3 वयकलं इमित लिसः बियादिल – “जिं नं छिकपिन्के छगू खँ न्यने –

4 बन्तिस्मा बीगु अधिकार यहननां सुयापाखे काल? स्वर्गपाखे ला कि मनूतयपाखे?”

5 थ्व न्यनाः इमि थःथवय् थथे खँ जुल – “स्वर्गपाखे काःगु धाल कि झन झीत वं ‘अयसा, छिमिसं वयात छाया विश्वास मयानागु लय?’ धकाः धाइ।

6 मनूतयपाखे काःगु धाल कि मनूतयसं झीत ल्वहँतं कयका स्याइ, छायाधाःसा फुक्कसिनं यहननायात अगमवक्ता धकाः मानय् यानातःगु दु।”

7 अयजूगुलि इमिसं वयकःयात थथे लिसः बिल – “जिमिसं मस्यु।”

8 अले वयकलं इमित धयादिल – “अयसा, जिं नं छिकपिन्त थ्व ज्या यायेत जितः सुनां अधिकार बियाहःगु खः धकाः धाये मखु।”

मभिंपिं म्हयतयगु उखान

मती २१:३३-४६; मर्क १२:१-१२

9 अले येशू मनूतयत् छगू उखान कनादिल – “छम्ह मनुखं क्यबय् दाखमा पिनाः म्हयतयत् त्वःताः थः तःन्हया लागि तापालय् वन।”☆

10 बाली काय् त्ययकाः वं थः च्यःयात म्हयतयथाय् दाख बाली कायके छवल। म्हयतयसं वयात दायाः छुं हे मब्युसे लित छवयाहल।

11 वं हानं मेम्ह च्यःयात छवल। वयात नं इमिसं दायाः इज्जत हे कयाः छुं हे मब्युसे लित छवयाहल।

12 वं हानं मेम्ह च्यःयात छवल। थ्वयात ला इमिसं घाःपाः यानाः क्यबं पितिना हल।

13 “अयजूगुलि क्यब थुवालं थथे मतिइ तल – ‘आः जिं छु यायेगु? हानं छकः जि यःम्ह काय्यात हे इमिथाय् छवया स्वये, जिम्ह काय्यात ला इमिसं हनाबना तइ।’

14 “अयनं काय्म्हयसित वयाच्वंगु खनेवं म्हयतयसं – ‘थ्व ला तःसिया काय् खः, थ्वयात स्यानाः फुक्क धनसम्पत्ति झीगु याना काये धकाः ग्वसाः ग्वल।’

15 अले इमिसं वयात ज्वनाः दाखक्यबं पिने यंकाः स्यानाबिल।

“आः तःसिनं वयाः व म्हयतयत छु याइ?

16 वं इमित स्यानाछवइ, अले व क्यब मेपिन्त हे ज्याके बी।”

श्व न्यनाः अन च्वपिन्सं धाल – “थथे गुबले मजुइमा।”

17 इमिसं अथे धाःगुलि वय्कलं इमित स्वयाः धयादिल – “अयसा धर्मशास्त्रय् थथे च्वया तःगुया छु अर्थ जुल लय?

“ दकःमितयसं ज्यालगय् मजूगु धकाः

धाःगु ल्वहं हे

मू ल्वहं ज्वल।’☆

18 “व ल्वहँतय् दःपि फुक्कं कुचा कुचा दली। अले व ल्वहं कुतुं वयाः सुयात लाइ व धू जुइ।”

19 वय्कलं अथे धयादीगुलि शास्त्रीत व तःधंपि पुजाहारीतयसं वय्कःयात अन हे ज्वनेत स्वल, छायाधाःसा व उखान इमित हे किकाः न्यंकादीगु खः धकाः इमिसं सीकल। अयनं मनूत खनाः ग्यानाः इमिसं वय्कःयात ज्वने मफुत।

कर पुलेगु खँ

मती २२:१५-२२; मर्क १२:१३-१७

20 अयजूगुलि इमिसं येशूयात ज्वनेत मौका स्वयाच्चन। इमिसं थः मनूतयत् भिपिं थें च्वंक वय्कःयाथाय् छवल। इमिसं वय्कःयात खँ ल्हकाः ज्वनाः रोमी हाकिमयात लःल्हाना बीगु ग्वसाः ग्वःगु खः।

21 व मनूतयसं वय्कःयात थथे धकाः न्ह्यसः यात – “गुरूजु, छिं खः खःगु जक नवानादी, अले भिभिगु जक स्यनादी धकाः जिमिसं स्यू। अले हानं छिं ख्वाः स्वयाः ज्या यानादी मखु, बरू परमेश्वरयागु सत्य लँ क्यनादी।

22 छता खँ धयादिसँ, कैसरयात झीसं कर पुले ज्यू ला कि मजूयू?”

23 वय्कलं इमिगु मभिगु बिचाः थुइकाः धयादिल –

24 “धिबा छगः हयाः जितः क्यनादिसँ। थुकी सुयागु ख्वाः व नां कियातःगु दु?”

इमिसं धाल – “कैसरयागु।”

25 वय्कलं धयादिल – “अयसा कैसरयागु कैसरयात हे बीमाः, परमेश्वरयागु परमेश्वरयात हे बीमाः।”

26 इमिसं वय्कःयात मनूतयगु न्ह्यःने खँय् बुकाः ज्वने मफुत। वय्कःयागु लिसः न्यनाः इपिं छक्क जुल, अले सुम्क च्वन।

सीपिं म्वाना वइ ला कि वइ मखु?

मती २२:२३-३३; मर्क १२:१८-२७

27 हानं सिनाः म्वाना वइगु खँय् विश्वास मयाइपिं सदुकीतयसं वयाः येशूयात थथे धकाः न्ह्यसः यात –☆

28 “गुरूजु, सुं मनू मस्त मदय्कं सिनावन धाःसा वया हे किजां थः तताःजुयात कलाः तयाः दाजुम्हय्सिगु निति मस्त दय्केमाः धकाः मोशां च्वया थकूगु दु।’☆

29 धाये – न्हयम्ह दाजुकिजापिं दु। तःधिकःम्ह दाजुम्ह ब्याहा यानाः मस्त मदय्क सिनावन।

30 अले दातिम्ह किजां तताःजुम्हय्सित कलाः तल।

31 थुकथं हे साहिलाम्ह किजां नं यात। थुकथं हे मेमेपिन्सं नं यात। फुक्कं मस्त मदय्कं हे सिनावन।

32 दकलय् लिपा व मिसा नं सित।

33 आः धयादिसँ, सीपिं म्वाना वइबलय् व मिसा सुया कलाः जुइ? इपिं न्हयम्हय्सिनं नं वयात कलाः तःगु दु।”

34 वय्कलं इमित धयादिल – “श्व संसारय् च्वपिं मनूतयसं जक ब्याहा याइ, अले बियाछवइ।

35 सिनाः म्वाना वयाः स्वर्गय् वनीपिं मनूतय् सुयां ब्याहा नं जुइ मखु। अले सुयातं बिया नं छवइ मखु।

36 इपिं ला स्वर्गदूत थें जुइ, उकिं इपिं हानं सी मखुत। सीपिन्त म्वाका तःगुलि इपिं परमेश्वरया मस्त जुइ।

37 “मोशां नं सीपिं मनूत म्वाना वइ धकाः क्यना वंगु दु नि। झालय् मि च्याःबलय् परमेश्वरं धयादीगु खँ मोशां थथे च्वया थकूगु दु – ‘जि

अब्राहाम, इसहाक व याकूबया परमेश्वर खः।’☆

38 थुकियागु अर्थ परमेश्वर सीपिनि परमेश्वर मखु, बरू म्वाना च्वंपिनि परमेश्वर खः, छायाधाःसा फुक्कं वय्कःया निति हे म्वानाच्वंपिं खः।”

39 अले गुलि शास्त्रीतयसं लिसः बिल – “गुरूजु, छिं धात्थें हे खःगु खँ धयादिल।”

40 अबलय् निसें सुनानं हे वय्कःयाके छुं हे न्यनेगु आँट याये मफुत।

मुक्ति बीम्ह खीष्ट सु खः?

मती २२:४१-४६; मर्क १२:३५-३७

- 41 वयकलं इमित धयादिल – “मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट दाऊदया काय् खः धकाः इमिसं गथे यानाः धायेफत?
 42-43 दाऊद थःम्हयसिनं हे भजन सफुलिइ थथे च्वया थकूगु दु –
 “छं शत्रुतयत् छंगु पालि तःले मततले
 छ जिगु जव लहाःपाखे च्वनाच्चँ धकाः
 परमप्रभुं जिमि प्रभुयात धयादिल।”☆
 44 “दाऊदं हे वयात ‘प्रभु’ धकाः धाल धाःसा गथे यानाः दाऊदया काय् जुइ फइ?”
 शास्त्रीत खनाः होश या
 मती २३:१-३६; मर्क १२:३८-३९
 45 अले फुक्क मनूतयसं तायक् वयकलं चेलातयत् धयादिल –
 46 “ततःपाःगु लं फिना जुइ मास्ति वःपिं, बजारय् मनूतयसं मानय् याका जुइ मास्ति वःपिं, धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् दकलय् न्ह्यःने फयत् वने
 मास्ति वःपिं, भव्यबलय् ततःधंपिं नाप च्वने मास्ति वःपिं शास्त्रीत खनाः होश या।
 47 थज्याःपिन्सं भाःत मदुपिं मिसातय्गु छँ लुतय् यानाच्चंगु दु, प्रार्थना धाःसा कर्पिन्त क्यनेत ततःहाकय्क यानाक्यनी। थज्याःपिन्सं हे दकलय्
 तःधंगु सर्जौय फये मालीतिनि।”

21

- भाःत सीधुंकूम्ह मिसां छाःगु धिबा
 मर्क १२:४१-४४
 1 अले येशू धनी मनूतयसं देगलय् च्वंगु धुकुतिइ धिबा तयाच्चंगु स्वया च्वनादिल।
 2 वयकलं छम्ह तसकं चीमिम्ह भाःत सीधुंकूम्ह मिसां नं वयाः सिजःयागु धिबा तयावंगु खन।
 3 अले वयकलं धयादिल – “जिं छिमित धात्थें धाये – धुकुतिइ धिबा छाःवःपिं मध्ये दकलय् अप्वः धिबा छाःम्ह ला थ्व चीमिम्ह भाःत
 सीधुंकूम्ह मिसा खः।
 4 छायाःसा मेपिन्सं ला इमिके यक्व दुगुलि अःपुक बियावन। थ्व मिसां ला थःके दुगु फुक्कं नयेत मदय्क हे बियावन।”
 देगः नाश जुया वनीतिनि
 मती २४:१-२; मर्क १३:१-२
 5 चेलातय् थःथवय् देगःया खँय् देगः ला गुलि बाबांलाःगु ल्वहँतं व छायेहयातःगु बसजालं छायापिया तःगु दु धकाः खँ ल्हानाच्चन।
 6 अले येशू धयादिल – “छिमिसं खनाच्चंगु थ्व फुक्कं छन्हु नाश जुइतिनि, अबलय् थ्व फुक्कं दुना वनाः ल्वहं छगः नं दइ मखुनि।”
 दुःखकष्ट जुइतिनिगु खँ
 मती २४:३-१४; मर्क १३:३-१३
 7 अले इमिसं वयकःयाके न्यन – “गुरूजु, थथे गुबलय् जुइ? अले थथे जुइ धकाः गथे याना सीकेगु?”
 8 वयकलं धयादिल – “होश यानाच्चँ, सुनानं छिमिगु मिखाय् धुलं छवाके मफयेमा, छायाःसा यक्व हे मनूतयसं जिगु नामय् वयाः – ‘जि
 व हे खः’ अले ‘ई न्ह्यःने थ्यंकः वये धुंकल’ धकाः धाइ। अयनं छिपिं इपिं नाप वने मते।
 9 अले छिमिसं जवंखवं तसकं ल्वापु जूगु व ल्वापु जुइत्यंगु खँ न्यनी। अयसां छिपिं ग्याये मते, छायाःसा थ्व संसार नाश जुयावने न्ह्यः थथे
 जुइ हे माः। अथेसां उघ्रिमय् हे संसारयागु नाश जुइ मखु।”
 10 वयकलं हानं धयादिल – “देश देशतय्गु दथुइ ल्वापु जुइ। राज्य राज्यया दथुइ ल्वापु जुइ।
 11 थाय् थासय् ततःधंक भ्वखाय् ब्वइ, थाय् थासय् अनिकाल जुइ, यक्व ल्वचं थी, अबलय् आकाशय् तसकं ततःधंगु व ग्यानापुगु चिं खने
 दइ।
 12 “थथे जुइ न्ह्यः जिगु नांयागु निरितिं छिमित ज्वनाः कसाः याइ, धर्मशास्त्र स्यनीगु छँया थकालिपिन्त लःल्हानाबी, इयालखानाय् कुनी, अले
 जुजुपिन्थाय् व हाकिमतयथाय् यंकी।
 13 थुकथं छिमिसं इमिगु न्ह्यःने जिगु साक्षी बी खनी।
 14 अयनं छिमिसं गुकथं लिसः बी माली धकाः धन्दा काये मते,
 15 छायाःसा जिं छिमित थज्याःगु खँ व बुद्धि बी, गुकियात छिमि शत्रुतयसं लिसः बी नं फइ मखु, त्वाःल्हाय् नं फइ मखु।☆
 16 थः हे मांबौ, दाजुकिजा, थःथिति व पासापिन्सं तकं छिमित ज्वंका छवइ, अले छिपिं मध्ये गुलिसित ला स्यानाछवइ।
 17 जिगु नामं यानाः छिमित फुक्कसिनं हेला याइ।
 18 अयनं इमिसं छिमिगु छेनय् च्वंगु सँ छपु नं स्यंके फइ मखु।
 19 छिमिसं सह यानाच्चन धाःसा छिमित अनन्त जीवन दइ।”

यस्शलेम नाश जुइतिनि

मन्ती २४:१५-२१; मर्क १३:१४-१९

20 “गुबलय् छिमिसं यस्शलेमयात सिपाइँतयसं घेरय् या:गु खनी, उबलय् आ: याकनं हे यस्शलेमयागु नाश जुइ धका: छिमिसं सीकि।

21 उबलय् यहदियाय् च्वनाच्चंपिं फुक्कं पहाडय् बिस्सुं हूँ, शहरय् च्वंपिं फुक्कं बिस्सुं हूँ, गामय् च्वनाच्चंपिं शहरय् दुने वने मते।

22 छायाधा:सा थ्व धर्मशास्त्रय् च्वयात:गु फुक्कं पूर्वकेत पलेसा काइगु दि ख:।☆

23 च्वाथय् दुपिं व दुस्त्वम्ह मचा दुपिं मिसातय् तसकं सास्ती जुइ। छायाधा:सा अबलय् थ्व देशय् तसकं दु:खकष्ट जू वइ, अले थन च्वंपिसं परमेश्वरयागु तं फयेमाली।

24 गुलिसित तरवारं पाला: स्याइ, गुलिसित ज्वना: देश देशय् यंकी, अले यहदीमखुपिनिगु ई पूमवंतले इमिसं यस्शलेमयात न्हुतुन्हुया तइ।”

मन्या काय् वइबलय् थथे जुइ

मन्ती २४:२९-३१; मर्क १३:२४-२७

25 “अले सूर्यलय्, तिमिलाय् व नगुलय् चिं खने दइ। समुद्रयागु सलं व ल:द्रुम्बलं याना: पृथ्वीइ च्वंपिं फुक्कं जातयापिं मनूत ग्याना: आछु-आछु कनी।☆

26 पृथ्वीइ आ: छु जुइन धका: ग्याना: मनूत मुच्छां कइ, छायाधा:सा आकाशय् च्वंगु फुक्कं शक्ति खाइ।

27 अले इमिसं मन्या काययात त:धंगु शक्ति ज्वना: झ:झ: धाय्क सुपाँचय् वयाच्चंगु खनी।☆

28 थथे जुइवं छिमिसं दना: च्वय् पाखे स्व, छायाधा:सा याकनं हे छिमिगु उद्धार जुइत्यंगु दु।”

य:मरिमायागु उखान

मन्ती २४:३२-३५; मर्क १३:२८-३१

29 अले वय्कलं इमित छुपु उखान कनादिल – “य:मरिमायात स्व, अथे हे मेमेगु सिमायात नं छक: स्व।

30 थुमिके चुलि जायावल कि, छिमिसं ‘तान्व:गु ई वल’ धका: सीकी।

31 अथे हे गुबलय् छिमिसं जिं धया थें जुया वयाच्चंगु खनी, परमेश्वरयागु राज्य न्ह्य:ने वये धुंकल धका: सीकि।

32 जिं छिमित धात्थें धाये – गुबलय् तक थ्व फुक्कं जुइ मखु, उबलय् तक आ:यापिं मनूत सिनावनी मखु।

33 आकाश व पृथ्वी मदयावनी, अयनं जिगु वचन मदयावनी मखु।”

34 “अयजूगुलिं छिमिसं होश यानाच्चें। भव्य् जक नया जुइगु, अय्ला: थ्वँ जक त्वना जुइगु, अले थ्व जीवनयागु धन्दा कया: जुइगु याना जुल धा:सा छिमिसं मसीक जिं धयागु दि वइ।

35 छायाधा:सा व दि पृथ्वीइ च्वंपिं फुक्कं मनूतयगु निंतिं तक्क्यंकीगु जाल थें जुया: वइ।

36 अयजूगुलिं होश यानाच्चें। व दिनय् जू वइगु फुक्कं खं बचय् जुइत व मन्या काय्या न्ह्य:ने दने फय्केत छिमिसं न्ह्याबलें प्रार्थना याना च्वें।”

37 न्हियान्हिथं येश् देगलय् स्यनेकने याना: बहनी जुइवं जैतन डाँडाय् बाय् च्वं झायादीगु ख:।☆

38 मनूत सुथय् न्हापांनिसें हे वय्कलं स्यनादीगु खँ न्यनेत देगलय् मुं वयाच्चनी।

22

यहदां येशूयात ज्वंकेत्यंगु

मन्ती २६:१-५; मर्क १४:१-२; यूह ११:४५-५३

1 सोडा मत:गु मरि नयेगु नख: न्ह्य:ने थय्क: वल। थ्व नख:या न्हापांगु दि छुत्काराया नख: ख:।☆

2 त:धंपिं पुजाहारी व शास्त्रीतय् येशूयात स्यायेगु ग्व:सा ग्व:गु ख:। अयनं मनूत खना: ग्याना: इमिसं वय्क:यात सुला: स्यायेगु ग्व:सा ग्वयाच्चन।

3 उबलय् हे झिनिम्ह चेलात मध्ये छम्ह यहदा इस्करियोतयाके शैतान दुबित।

4 वं त:धंपिं पुजाहारीत व देग:या सिपाइँतय् कप्तानयाथाय् वना: येशूयात ज्वंका बी फु धका: धाल।

5 इमिसं लयल्यताया: वयात धिबा बी धका: धयाहल।

6 यहदा मानय् जुल। अबलय् निसें वं मनू मदुथाय् लाका: वय्क:यात इमिगु ल्हातय् ज्वंका छवयेत स्वयाच्चन।

छुत्कारायागु नख: हनादीगु

मन्ती २६:१७-२५; मर्क १४:१२-२१; यूह १३:२१-३०

7 सोडा मत:गु मरि नयेगु छुत्कारायागु नख:बलय् चीधिक:म्ह भ्या:चा स्यायेगु दि थय्क: वल।

8 अयजूगुलिं येश् थथे धया: पत्रुस व यूहन्नायात छवयादिल – “हूँ, छुत्काराया नख:या भव्य् नयेत छिमिसं वना: भव्य् ज्वरय् या।”

9 इमिसं धाल – “गन वना: ज्वरय् यायेगु?”

☆ 21:22 २१:२२ होशे १:७ ☆ 21:25 २१:२५ यशै १३:१०; इज ३२:७; योए २:३१; प्रका ६:१२-१३ ☆ 21:27 २१:२७ दान ७:१३; प्रका १:७ ☆ 21:37 २१:३७ लूक १९:४७

☆ 22:1 २२:१ प्रस १२:१-२७

10 वयकलं धयादिल – “न्यँ, शहरय् दुहां वनेवं छिमिसं घलय् लः कया वयाच्चंम्ह छम्ह मनूयात नापलाइ। छिपिं व हे मनूया ल्यूल्यू हूँ। व गन दुहां वनी, अन हे वनाः

11 छिमिसं छँ थुवाःयात धा – “छितः गुरुजुं थथे धयाहःगु दु – “जिमि चेलात नाप छुत्काराया नखःया भव्य नयेत क्वथा क्यनादिसँ हं।” ’

12 अले वं छिमित बांलाकातःगु तःकूगु च्वतय् क्यने यंकी, छिमिसं अन हे ज्वरय् या।”

13 अले इपिं वन। वयकलं इमित गथे धया छवयादीगु खः, इमिसं अथे हे लुइकल, अले अन हे छुत्काराया नखःया भव्य ज्वरय् यात।

प्रभु भव्य

मन्ती २६:२६-३०; मर्क १४:२२-२६; १ कोर ११:२३-२५

14 भव्य नयेत्ययकाः येशू व प्रेरितत इवःलाक पयतुनादिल।

15 वयकलं धयादिल – “दुःख सी न्ह्यः जि छिपिनाप च्वनाः छुत्काराया नखःया भव्य नयेगु तसकं इच्छा जुयाच्चंगु खः।

16 जिं छिमित धाये – परमेश्वरयागु राज्यय् भव्ययागु अर्थ पूमवंतले जिं हानं थ्व भव्य नये मखु।”

17 अले वयकलं ख्वला कयाः परमेश्वरयात सुभाय् बियाः धयादिल – “थ्व का, छिपिं सकसिनं इनाः त्वँ।

18 जिं छिमित धाये – परमेश्वरयागु राज्य मवतले थ्व दाखमघ त्वने मखुत।”

19 वयकलं हानं मरि कयाः परमेश्वरयात सुभाय् बियाः कुचा कुचा थलाः इमित थथे धयाः बियादिल – “थ्व मरि न। थ्व छिमित बियागु जिगु म्ह खः। आवंनिसँ जितः लुमकेत थथे यायेगु या।”

20 नये धुंकाः अथे हे ख्वला कयाः वयकलं धयादिल – “थ्व ख्वला छिमिगु नितिं जिगु हि हाय्कागु परमेश्वरयागु न्हगु बाचा खः।”

21 “तर न्यँ, जितः ज्वंका छवइम्ह मनू जि नाप हे पयतुनाच्चंगु दु।”

22 च्वया तः थें मनूया काय् ला सिनावने हे माः। अयनं वयात ज्वंका छवइम्ह मनूयात तसकं धिक्कार दु।”

23 अले इपिं थःथवय् थथे धकाः खँ ल्हात – “झीगु पुचलय् अथे याइम्ह मनू सु जुइ?”

सु तःधं?

मन्ती २०:२५-२८; मर्क १०:४२-४५

24 इपिं मध्ये दकलय् तःधंम्ह सु जुइ धकाः चेलात कचकच हालाच्वन।

25 अले येशू इमित धयादिल – “थ्व संसारय् शासन याइपिन्सं मनूतयत ल्हातय् काइ। इमि हाकिमतयत् भिपिं मनूत धकाः धाइ।

26 छिमिसं धाःसा अथे यायेदइ मखु, बरु छिपिं मध्ये सु दकलय् तःधंम्ह खः वं दकलय् चिधंम्ह जुयाः क्यनेमाः। अले छिमि नायः सु खः वं ला इन फुक्कसियां च्यः जुयाः ज्या यायेमाः।”

27 नयाच्चंम्ह तःधं ला कि वयात नयेगु तये हया च्वंम्ह च्यः तःधं? नयाच्चंम्ह मखु ला, तःधंम्ह? अयनं जिं छिमित सेवा यानाच्वनागु दु।

28 “जिगु दुःखकष्टय् छिपिं जि नाप च्वनाच्चंगु दु।

29 अयजुगुलि गथे जिमि बाःनं जितः जुजु यानादिल, जिं नं छिमित अथे हे यानाबी।

30 अले छिमिसं जिगु राज्यय् जि नाप च्वनाः नयेत्वने याये खनी। अले हानं सिंहासनय् च्वनाः छिमिसं इस्त्राएलया झिंनिगू कुलयापि मनूतयत् न्याय याइ।”

पत्रुसं येशूयात म्हमस्यू धकाः धाइ

मन्ती २६:३१-३५; मर्क १४:२७-३१; यूह १३:३६-३८

31 “सिमोन, सिमोन न्यँ, शैतानं छिमित छव हाये थें हायेत उजं काये धुंकेल।

32 अयनं छंगु विश्वास बमलाना मवनेमा धकाः जिं प्रार्थना यानागु दु। जिथाय् हानं लिहां वये धुंकाः छं थः दाजुकिजापिन्त बल्लाकि।”

33 अले वं येशूयात धाल – “प्रभु, इयालखानाय् वनेमाःसां, सी हे माःसां जिं छितः त्वःते मखु।”

34 वयकलं धयादिल – “पत्रुस, जिं छन्त धाये – थौं खा हाले न्ह्यः छं जितः स्वकः तक म्हमस्यू धकाः धाइ।”

तरवार, धिबा व म्हेचा

35 येशू चेलातयत् धयादिल – “जिं छिमित धिबा, म्हेचा व लाकां मब्युसे छवयाबलय् छिमित माःगु तरय् जू ला कि मजू?”

इमिसं धाल – “जू।”

36 वयकलं हानं धयादिल – “आः धाःसा सुयाके धिबा दु, वं व धिबा तयाति, अथे हे म्हेचा नं कयाः ति। अले सुयाके तरवार मदु वं थःगु कोट मिया जूसां तरवार न्या।

37 ‘वयकःयात दाखुंतय् ल्याखय् तइ’ धकाः जिगु बारे धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु खँ पूवने हे माः। छायाःसा जिगु बारे च्वयातःगु खँ पूवनाच्चंगु दु।”

38 इमिसं धाल – “स्वयादिसँ प्रभु, जिमिके निपु तरवार दु।”

☆ 22:20 २२:२० यर ३१:३१-३४ ☆ 22:21 २२:२१ भज ४१:१९ ☆ 22:24 २२:२४ मती १८:१; मर्क ९:३४; लूक ९:४६ ☆ 22:26 २२:२५-२६ मती २०:२५-२७; मर्क १०:४२-४४

☆ 22:26 २२:२६ मती २३:११; मर्क ९:३५ ☆ 22:27 २२:२७ यूह १३:१२-१५ ☆ 22:30 २२:३० मती १९:२८ ☆ 22:35 २२:३५ मती १०:९-१०; मर्क ६:८-९; लूक ९:३; १०:४

☆ 22:37 २२:३७ यशै ५३:१२

वय्कलं धयादिल – “थुलि दुसा गाः।”

येशू प्रार्थना यानादीगु

मती २६:३६-४६; मर्क १४:३२-४२

39 येशू अनं पिहां झाया: वय्क:यागु बानी दु थें जैतून डाँडाया थाहां झायादिल। चेलात नं वय्क: नाप ल्यूल्यु वन।

40 अन थयने धुंका: वय्कलं इमित धयादिल – “प्रार्थना याना च्वँ, मखुसा छिपि जाँचय लाइ।”

41 अले वय्क: इमिथासं भचा उज्यां वना: पुलि चुया: प्रार्थना यानादिल।

42 “बा:, ज्यूस़ा थ्व ख्वला जिथासं चीकादिसँ। अयनं जित: य:थें यानादी मते, छित: य:थें हे यानादिसँ।”

43 उबलय् स्वर्ग छम्ह स्वर्गदूतं वया: वय्क:यात लिधंसा बियाच्वन।

44 अले नुगलय् तसकं हीसे च्वना: नुग: हे हगनि थें च्वंगुलि वय्कलं इन तसकं मन बिया: प्रार्थना यानादिल। वय्क:यागु च:ति हि थें तत:फुति जुया: बँय् तिकि ननाच्वन।

45 प्रार्थना यानादी धुंका: वय्क: दना: चेलात दुथाय् झा:बलय् इपिं नुग: मछिका: मस्तं घनाच्वंगु खनादिल।

46 अले वय्कलं धयादिल – “छिपि छाय् घनाच्वनागु? दना: प्रार्थना या। अले जक दु:खकष्ट जू व:सां छिपि बल्लाना च्वने फइ।”

येशूयात ज्वंगु

मती २६:४७-५६; मर्क १४:४३-५०; यूह १८:३-११

47 वय्कलं नवाना च्वनादीबलय् हे अन छगू हुल मनूत वल। झिनिम्ह चेलात मध्ये यहदा धा:म्ह चेला इमिगु न्ह्य: न्ह्य: दु। यहदां वया: वय्क:यात चुप्पा नल।

48 अले वय्कलं वयात धयादिल – “हे यहदा, मनूया काय्यात छु छं चुप्पा नया: ज्वकेगु ला?”

49 चेलातयसं अन छु जुइत्यंगु ख: धका: सीका: थथे धाल – “प्रभु, जिमिसं तरवारं पालाबी ला?”

50 छम्ह चेलां दकलय् त:धंम्ह पुजाहारीया दासयागु जव न्हायपं धयनाबिल।

51 तर वय्कलं धयादिल – “गात, त्व:ताब्यु।” अले वय्कलं वयागु न्हायपं थिया: लायकादिल।

52 अले ज्वं:पिं त:धंपिं पुजाहारीतयत, देग:या सिपाईतय् कप्तानतयत व थकालिपिन्त धयादिल – “जि छम्हयसित ज्वनेत थथे तरवार व कथि ज्वनावये मा:गु छाय्? छु जि दाखुँ ख: ला?”

53 न्हियान्हिथं छिकपिं नाप देगलय् दुबलय् धा:सा छिकपिन्सं जित: मज्वं। तर थ्व छिकपिनिगु ई ख:, अले खिउँया शक्तियागु राज्य ख:।”*

पत्रुसं येशूयात म्हमस्यु धा:गु

मती २६:५७-५८, ६९-७५; मर्क १४:५३-५४, ६६-७२; यूह १८:१२-१८, २५-२७

54 अले इमिसं येशूयात ज्वना: दकलय् त:धंम्ह पुजाहारीयागु छैय् हल। पत्रुस धा:सा तापाकं ल्यूल्यु वनाच्वन।

55 अबलय् अन मनूत चुकय् दथुइ मि छवयका: पनाच्वन। पत्रुस नं वना: इपिं नाप च्वन।

56 छम्ह भ्वातिं नं मियागु जलय् वयात खना: क्वथीक स्वया: धाल – “थ्व मनू नं व नाप जुइम्ह ख:।”

57 वं मखु धका: थथे धाल – “वय्क:यात जिं म्हमस्यु।”

58 भचा जायका: मेम्ह मनूखं खना: वयात धाल – “छ नं इपिं नाप जुयाच्वंम्ह ख:।”

वं हानं धाल – “जि मखु।”

59 अले घौछिति जायका: मेम्हयसिनं थथे धाल – “थ्व मनू येशू नाप जुइम्ह ख:, छाय्धा:सा थ्व नं छम्ह गालीली ख:।”

60 वं हानं धाल – “छिं धयादीगु खँ जिं मस्यु।” वं अथे धयाच्वंबलय् हे खा हाला हाल।

61 अले प्रभुं लिफ: स्वया: पत्रुसयात स्वयादिल। वं प्रभुं धयादीगु खँ लुमंकल – “थौं खा हाले न्ह्य: छं जित: स्वक: तक म्हमस्यु धका: धाइ।”

62 अले व अन चुकं पिने वना: हॉय्हॉय् ख्वल।

येशूयात गिजय् याना: दा:गु

मती २६:६७-६८; मर्क १४:६५

63 पा: च्वनाच्वंपिं मनूतयसं येशूयात गिजय् याना: दाल।

64 इमिसं वय्क:यागु मिखाय् चिना: “का धा सा, छन्त दा:म्ह सु ख:?” धका: धाल।

65 उकथं हे वय्क:यात बेइज्जत याना: य:य:थें धाल।

सभाया न्ह्य:ने येशू

मती २६:५७-६६; मर्क १४:५५-६५; यूह १८:१९-२४

66 सुथय् थकालिपिं, त:धंपिं पुजाहारीत व शास्त्रीत फुक्कं मुन। अले इमिसं येशूयात सभाय् थना: थथे धाल –

- 67 “छ मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः धयागु जूसा जिमित धा।”
 वयकलं धयादिल – “जिं धाःसां छिकपिन्सं विश्वास यानादी मखु।
 68 अले जिं छुं न्यसां छिकपिन्सं लिसः बियादी मखु।
 69 आवनिसें मनूया काय शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु जव ल्हाःपाखे च्वनी।”
 70 अले इपिं फुक्कसिनं धाल – “अयसा छ परमेश्वरया काय खः ला?”
 वयकलं धयादिल – “खः धकाः ला छिकपिन्सं हे धयादिल नि।”
 71 अले इमिसं धाल – “थुलि अप्वः मेगु साक्षी हे म्वाःल। वयागु हे म्हुतुं झीसं न्यनेधुन।”

23

- 1 अनलि अन च्वपिं फुक्क मनूत दनाः येशूयात पिलातसयाथाय् यंकल।
 2 अले इमिसं वयकःयात थथे धकाः पाः यात – “थ्व मनुखं जिमिगु जातियापिं मनूतयत् मखुगु खँ स्यना जूगु, कैसरयात कर पुले मते धकाः धयाजूगु व थःत ख्रीष्ट जुजु खः धकाः धयाजूगु जिमिसं न्यनागु खः।”
 3 अले पिलातसं वयकःयाके न्यन – “छ यहदीतय् जुजु खः ला?”
 वयकलं लिसः बियादिल – “छिं हे खः धकाः धयादिल।”
 4 अले पिलातसं तःधंपिं पुजाहारीतयत् व मनूतयगु हुलयात धाल – “जिं ला थ्व मनूयाके छुं हे दोष लुइके मफुत।”
 5 अयनं इपिं थथे धकाः झन हाला हल – “गालीलनिसें यहदिया थ्यंक व थननापं थ्व मनुखं स्यनेकने यानाः मनूतयत् स्यंकाच्वंगु दु।”
 येशूयात हेरोदयाथाय् यंकूगु
 6 थ्व खँ न्यनाः पिलातसं येशू गालीलयाम्ह खः ला कि मखु धकाः न्यना स्वल।
 7 वयकः हेरोदयागु इलाकाय् लाःम्ह मनू खः धकाः सीकाः वं वयकःयात हेरोदयाथाय् छवयाबिल। अबलय् हेरोद यरूशलेमय् हे च्वनाच्वंगु दु।
 8 वयकःयात खनाः हेरोद तसकं लयत्ताल, छायाःसा वं वयकःयागु बारे न्यनातःगुलि वयकःयात स्वयेमास्ति वयकाच्वंगु यक्व हे दत। नापं वं वयकलं अजू चायापुगु चिं यानादीगु स्वयेगु आशा यानाच्वंगु खः।
 9 अयजूगुलि वं यक्व खँ न्यना स्वल, तर वयकलं छुं हे लिसः बियामदी।
 10 तःधंपिं पुजाहारीत व शास्त्रीतयसं वयकःयात तःधंगु दोष बियाः पाः यात।
 11 अले हेरोद व वया सिपाईतयसं वयकःयात गिजय् याये फक्व यानाः जुजुयागु थें ज्याःगु लं फिकाः पिलातसयाथाय् तुं लित छवयाहल।
 12 उखुन्हुनिसें हेरोद व पिलातस हानं मिलय् जुल। न्हापा इपिं निम्ह मिलय् मजूपिं खः।
 येशूयात स्यायेगु फैसला याःगु
 मन्ती २७:१५-२६; मर्क १५:६-१५; यूह १८:३९-१९:१६
 13 पिलातसं हानं तःधंपिं पुजाहारीत, शासकत व मनूतयत् सःताः
 14 धाल – “छिमिसं मनूतयत् स्यंका जुल धकाः थ्व मनूयात ज्वनाः जिथाय् हल, अयनं छिमिगु हे न्ह्यःने जिं केरकार याना स्वयां नं छिमिसं पाः याःगु छुं नं दोष जिं लुइके मफुत।
 15 हेरोदं नं वयाके छुं हे दोष लुइके मफयाः जिथाय् लिछवयाहल। स्याये हे माय्क ला वं छुं नं याःगु म्दु।
 16 अयजूगुलि जिं वयात कोर्रां दायाः त्वःता छवयाबी।”
 17 पिलातसं छुत्कारायागु नखःबलय् छम्ह कैदीयात त्वःताछवयेगु चलन यानातःगु दु।
 18 इपिं फुक्कं छस्सलं थथे धकाः चिल्लाय् दना हाला हल – “थ्व मनूयात स्यानाछव, जिमित बारब्बायात त्वःता बियादिसँ।”
 19 शहरय् ग्वलमाल याकूगुलि व मनू स्याःगुलि बारब्बायात कुना तःगु खः।
 20 येशूयात त्वःताछवयेगु मनं तुनाः पिलातसं हानं छकः इमित ध्वाथुइकल।
 21 अयनं इपिं थथे धकाः हाला हल – “वयात कूसय् यख्खानाः स्यानाछव, वयात कूसय् यख्खानाः स्यानाछव।”
 22 अयजूसं स्वकः खुसिं नं पिलातसं इमित थथे धाल – “वयात छाया स्यायेगु? वं छुं हे अपराध याःगु म्दु। वं स्याये माय्क छुं नं अपराध याःगु जिं लुइके मफुत। अयजूगुलि जिं ला वयात कोर्रां दायाः त्वःता छवयाबी।”
 23 इमिसं जिद्दी यानाः झन जक ततःसलं “वयात कूसय् यख्खानाः स्यानाछव” धकाः हाला हल। थुकथं हालाः हे इमिसं त्याकल।
 24 अयजूगुलि पिलातसं इमिसं धाःथें येशूयात स्याके छवयेगु फैसला यात।
 25 वं ग्वलमाल याकूम्ह व ज्यानमारा जूगुलि इयालखानाय् कुनातःम्ह बारब्बायात इमिसं फ्वंथें त्वःता छवल। येशूयात धाःसा इमिसं धाःथें स्याकेत लःल्हाना बिल।
 येशूयात कूसय् यख्खाःगु
 मन्ती २७:३२-४४; मर्क १५:२९-३२; यूह १९:१७-२७

26 रोमी सिपाइँतयसं येशूयात यंकाच्चंबलय् छम्ह कुरेनीं वःम्ह सिमोनयात ज्वन। थ्व मनू शहरय् वनेत वयाच्चंम्ह खः। इमिसं वयात कूस क्वबिकाः वय्कःयागु ल्यूल्यू ब्वनायंकल।

27 वय्कःया ल्यूल्यू ग्वाः ग्वाः मनूत वयाच्चंगु दु। नुगःपा दादां ह्यँयह्यँय् ख्वया वयाच्चंपिं मिसात नं दु।

28 वय्कलं इमिथाय् लिफः स्वयाः धयादिल – “यस्शलेमय् च्वंपिं मिसात, जिगु निति ख्वये मते, बरु थःगु निति व थः मस्तयगु निति ख्व।

29 छाय्धाःसा अज्याःगु दिं नं वइतिनि, गुबलय् मनूतयसं मचा मदुपिं, मचा बुइके मलंपिं व मचायात दुरु त्वंके मलंपिं धन्यपिं खः धकाः धाइ।

30 अबलय्

“मनूतयसं पहाडयात वनाः

“जिमि ल्हाः वा।”

अले डाँडयात –

“जिमि ल्हाना छ्व”

धकाः धाइ।”☆

31 “प्याःगु सिमायात ला मनूतयसं छवय्कल धाःसा गंगु सिमायागु झन छु जक गति जुइ?”

32 मेपिं निम्ह अपराधीतयत् नं वय्कः नाप स्याना छवयेत इमिसं यंकूगु दु।

33 “खपरे” धाःगु थासय् थ्यंकाः इमिसं वय्कःयात कूसय् नकि तानाः यख्खायाबिल। अले अपराधीतयत् नं अथे हे यानाः वय्कःया जवय् व खवय् यख्खायाबिल।

34 वय्कलं धयादिल – “बाः, थुमि क्षमा यानादिसँ। थुमिसं छु यानाच्चवना धकाः मस्यु।” सिपाइँतयसं चिष्टा तयाः वय्कःयागु वसः इना काल।☆

35 अन लिक्कसं दनाः मनूत स्वयाच्चंगु दु। शासकतयसं धाःसा वय्कःयात थथे धकाः गिजय् यात – “थ्वं कर्पिन्त ला बचय् यात, थ्व मनू परमेश्वरं हे ल्ययातःम्ह मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः धयागु जूसा थःत नं बचय् याये फयेमाःगु खः।”☆

36 सिपाइँतयसं नं वय्कःयात पाउँति त्वंकाः थथे धकाः गिजय् यात –☆

37 “यहदीतय् जुजु खःसा छं थःत बचय् या।”

38 वय्कःयागु च्वसं – “थ्व यहदीतय् जुजु खः” धकाः द्रुपं पौ यख्खानातःगु दु।

39 वय्कः नाप यख्खानातःम्ह छम्ह अपराधीं नं वय्कःयात थथे धकाः गिजय् यात – “ख्रीष्ट धाःम्ह छ हे मखु ला? छ थः नं बचय् जु जिमित नं बचय् या।”

40 मेम्ह अपराधीं धाःसा वयात ब्वःबियाः थथे धाल – “वं थे हे सजॉय फयाच्चने मालं नं छ परमेश्वर खनाः मग्याः ला?

41 झीत ला झीसं यानागु ज्या हे अपराध जूगुलि थथे याना तल, अयनं थ्व मनुखं ला छुं मभिंगु ज्या याःगु मदु।”

42 अले वं धाल – “येशू, छि जुजु जुयाः झायादीबलय् जितः नं लुमंकादिसँ।”

43 अले वय्कलं लिसः बियादिल – “जिं छन्त धात्थे धाये – थौं हे छ जि नाप स्वर्गय् वने खनी।”

येशू सीगु

मन्ती २७:४५-५६; मर्क १५:३३-४१; यूह १९:२८-३०

44 अबलय् न्हिनय् बाह् बजेनिसें तीन बजे तक देशय् फुक्कभनं खिउँसे च्वना वन।

45 सूर्य खिउँसे च्वना वन। अले देगलय् च्वंगु पर्दा च्वनिसें क्वथ्यंक निकू दलाः गुना वन।☆

46 येशू तःसलं थथे धकाः हालादिल – “बाः, जिगु आत्मायात छिगु हे ल्हातय् लःल्हानाबी।” थथे धयाः वय्कलं प्राण त्वःतादिल।☆

47 रोमी कप्तान थथे जूगु खनाः परमेश्वरयात तःधकाः थथे धाल – “धात्थे हे, थ्व मनू ला भिम्ह खः।”

48 अन स्वः वयाच्चंपिं मनूतयसं थ्व खनाः तसकं नुगः मछिकाः छैय् छैय् लिहां वन।

49 वय्कःयात म्हस्यूपिं मनूत व गालीलनिसें वय्कः नाप वःपिं मिसात नं भचा तापाक च्वनाः अन जुयाच्चंगु फुक्क स्वयाच्चंगु दु।☆

येशूयात चिहानय् तःगु

मन्ती २७:५७-६१; मर्क १५:४२-४७; यूह १९:३८-४२

50 योसेफ धाःम्ह छम्ह भिम्ह व धर्मीम्ह मनू खः। व सभाया छम्ह दुजः नं खः।

51 अथे जूसां वं इमिसं येशूयात स्यायेगु ग्वसाः ग्वःबलय् विरोध याःगु खः। व यहदियाया अरिमाथिया धयाथाय् च्वंम्ह खः। अले व परमेश्वरं राज्य यानादी तिनि धकाः पियाच्चंम्ह खः।

52 आः वं पिंलातसयाथाय् वनाः येशूयागु सीम्ह फ्वन।

53 अले वं सीम्हयात कूसं क्वकयाः भिंगु सुति कापतं हिनाः ल्वहँतय् प्वाः खना दय्कातःगु न्हगु चिहानय् यंकाः तल।

☆ 23:30 २३:३० होशे १०:८; प्रका ६:१६ ☆ 23:34 २३:३४ भज २२:१८ ☆ 23:35 २३:३५ भज २२:७ ☆ 23:36 २३:३६ भज ६९:२१ ☆ 23:45 २३:४५ प्रस २६:३१-३३

☆ 23:46 २३:४६ भज ३१:५ ☆ 23:49 २३:४९ लूक ८:२-३

- 54 उखुन्हु तयारीया दिं खः, अले विश्रामबार शुरु जुइत्यंगु खः।
 55 गालीलानिसैं वयकः नाप वःपिं मिसात नं योसेफनापं वनाः वयकःयात तःगु चिहान स्वल। अले सीम्हयात गथे यानाः तल, व नं स्वल।
 56 अले इमिसं लिहां वनाः सीम्हय तयेत माःगु अन्तर व मलम दयकाः थिक्क याना तल। अयनं व्यवस्थाय च्वया तः थें शबाथ खुन्हु आराम यात।*

24

सीम्ह येशू म्वानाझाःगु

मती २८:१-१०; मर्क १६:१-८; यूह २०:१-१०

- 1 आइतबार खुन्हु सुथ न्हापां इपिं मिसात थःपिन्सं दयकूगु मलम ज्वनाः चिहानय वन।
- 2 अन थयंबलय इमिसं चिहानयागु लुखा प्वाः तिनातःगु ल्वहं चीकातःगु खन।
- 3 दुने वनाः स्वःवंबलय इमिसं प्रभु येशूयागु सीम्ह लुइके मफुत।
- 4 अयजूगुलि इपिं वातां च्वनाच्चंबलय तसकं थीगु वसतं फिनातःपिं निम्ह मनुत इमिगु लिक्क दं वल।
- 5 इमिसं ग्यानाः थस्वये तकं मफुत। व मनुतयसं इमित धाल – “म्वःम्हयसित चिहानय छाया माः वयाच्वनागु?”
- 6 वयकः थन मदी। वयकः ला सीम्ह म्वाना वये धुंकल। गालीलय दीबलय वयकलं छिमित धयादीगु खँ लुमकी –
- 7 मनुया काययात पापी मनुतयगु ल्हातय लःल्हानाबी, अले वयात क्रूसय यख्वानाः स्याइ, अयजूसां स्वन्हु दुखुन्हु हानं सीम्हं म्वाना वइ।”*
- 8 अले तिनि इमिसं वयकलं धयादीगु खँ लुमन।
- 9 अले चिहानं लिहां वयाः इमिसं अन जूगु फुक्क खँ झिंछम्हयसित व मेपिं फुक्कसितं कनाबिल।
- 10 थ्व खँ प्रेरिततयत धाः वःपिं मरियम मगदलिनी, योअन्ना व याकूबया मां मरियम व इपिं नाप वंपिं मेपिं मिसात खः।
- 11 अयनं थ्व खँ प्रेरिततयत बाखं थें जक जुल, इमिसं थ्व खँय विश्वास मयाः।
- 12 पन्नुस धाःसा काचाकाचां दनाः चिहानय व्वाँय वन। अन थयंकाः क्वछुनाः दुने स्वःबलय वं कापः जक अथें छखे तयातःगु खन। थ्व खनाः व अजू चायाः लिहां वल।

येशू इम्माउस वनेगु लँय खनेदयकः झाःगु

मर्क १६:१२-१३

- 13 उखुन्हु हे इपिं मध्ये निम्ह मनुत इम्माउस धाःगु गामय वनाच्वन। थ्व गां यस्शलेमं ११ किलोमिटर ति तापाः।
- 14 इपिं लँय अन जूगु खँ ल्हाल्हां वनाच्वन।
- 15 उबलय हे येशू लिक्क झायाः इपिं नाप नाप झाल।
- 16 अयनं इमिसं वयकःयात खंसां म्हसीके मफुत।
- 17 वयकलं इमित धयादिल – “छिपिं लँय व वं छु खँ ल्हाना च्वनागु?”
- अले इपिं तक्क दित। इमिगु ख्वाः खिउँसे च्वं।
- 18 अले क्लेओपास धाःम्ह मनुखं वयकःयात लिसः बिल – “थौकन्हय जुयाच्वंगु अपायमछि धंगु खँ मस्यूम्हा ला यस्शलेमय छि हे जक थें च्वं?”
- 19 अले वयकलं धयादिल – “छु खँ?”
- इमिसं धाल – “थ्व खँ नासरतयाम्हा येशूयागु खः। वयकः छम्ह अगमवक्ता खः। वयकलं परमेश्वर व मनुतयगु न्ह्यःने ततःधंगु ज्याखँ यानादीगु खः।
- 20 जिमि तःधंपिं पुजाहारीत व शासकतयसं वयकःयात स्याना छवयेगु फैसला यानाः क्रूसय यख्वानाबिल।
- 21 जिमिसं ला वयकःयागुपाखें हे इस्पाएल देश लिफ्याना कायेखनी धकाः मतिइ तयागु खः। थ्व खँ छखे हे तये। थथे जूगु थनिं स्वन्हु दत।
- 22 “जिमिगु हे पुचःयापिं सुं मिसातयसं धकाः जिमित गजब यानाबिल। सुथ न्हापां इपिं चिहानय वंबलय
- 23 वयकःयागु सीम्ह लुइके मफुत। इमिसं लिहां वयाः जिमित ‘येशू सिनाः म्वाना वये धुंकल’ धकाः धाःपिं स्वर्गदूतत नं खना धकाः धाल।
- 24 जिमिगु पुचलय च्वंपिं हे मनुत चिहानय वनाः स्वःवंबलय नं व मिसातयसं धाःथें हे खन, वयकःयात धाःसा मखं।”
- 25 अले वयकलं धयादिल – “छिपिं ला मूर्ख मनुत जुयाच्वन खनी। अगमवक्तातयसं धाःगु फुक्क खँय विश्वास यायेत छिमिसं थाकू चायाच्वन।
- 26 छु मुक्ति बीम्ह खीष्टं थथे दुःख सियाः तिनि तःधं जुइगु मखु ला?”
- 27 अले वयकलं मोशानिसैं कयाः फुक्क अगमवक्तातयसं धर्मशास्त्रय च्वया थकूगु वयकःयागु हे खँ ध्वाथुइकादिल।
- 28 वयकःपिं वनेमाःगु गांया न्ह्यःने धयन। वयकः धाःसा अझ अनं नं तापाक झायादी त्यन।
- 29 अयनं इमिसं वयकःयात थथे धयाः कर यात – “खिउँसे च्वनीन, थौं जिपिं नाप हे चाहिनादिसँ।” अयजूगुलि वयकः इपिं नाप हे च्वनादिल।
- 30 नयेत्ययकाः वयकलं मरि कयाः सुभाय बियाः कुचा थलाः इमित इनाबियादिल।
- 31 थुबलय हे इमिगु मिखा चाल, अले इमिसं वयकःयात म्हसिल। अयनं वयकः इमिगु मिखां तनावन।

* 23:56 २३:५६ प्रस २०:१०; व्य ५:१४ * 24:7 २४:६-७ मती १६:२१; १७:२२-२३; २०:१८-१९; मर्क ८:३१; ९:३१; १०:३३-३४; लूक ९:२२; १८:३१-३३

- 32 इमिसं थःथवय् थथे खँ ल्हात – “वयकलं झीत धर्मशास्त्रयागु खँ ध्वाथुइकादीबलय् झीगु नुगः लसतां चंचं धाःगु मखु ला?”
- 33 अबलय् हे इपिं अनं दनाः यरूशलेमय् लिहां वन। अन इमिसं झिंछ्महे चेलात व इपिं नाप मुनाच्चंपिं मनूत नापलात। इमिसं इपिं निम्हयूसित थथे धाल –
- 34 “धात्थे हे, प्रभु म्वाना वयादीगु खः खनी। सिमोनयाथाय् खनेदय्कः झाःगु नं खः खनी।”
- 35 अले इपिं निम्हयूसिनं नं लँय् जूगु खँ व मरि कुचा थःबलय् वय्कःयात म्हसीके फुगु खँ कन।
- येशू चेलातय्थाय् खनेदय्कः झाःगु
मर्ती २८:१६-२०; मर्क १६:१४-१८; यूह २०:१९-२३; प्रे १:६-८
- 36 इपिं थथे खँ ल्हाना च्वंबलय् हे येसू अन खनेदय्कः झाल। अले इमित धयादिल – “छिमित शान्ति दयेमा।”
- 37 वय्कःयात भूत धकाः मतिइ तयाः इपिं तसकं ग्यात।
- 38 वय्कलं धयादिल – “छिपिं छाय् ग्यानागु? संका याये मते।
- 39 जिगु ल्हाः व तुति स्व, जि हे खः, जितः थिया स्व, थ्व जिगु ला व क्वँय्यागु म्ह खः। भूतयाके ला व क्वँय् दइ मखु।”
- 40 थुलि धयाः वय्कलं थःगु ल्हाः व तुति क्यनादिल।
- 41 लयतायाः व छक्क जुयाः इमिसं थ्व खँय् विश्वास तकं याये मफुत। अय्जुगुलि वय्कलं धयादिल – “छिमिके थन छुं नयेगु दु ला?”
- 42 अले इमिसं दय्कातःगु न्या बिल।
- 43 वय्कलं कयाः इमिगु हे न्ह्यःने नयादिल।
- 44 अले वय्कलं इमित धयादिल – “जिं छिपिंनाप दुबलय् जिगु बारे धर्मशास्त्रय् अर्थात मोशाया व्यवस्था, अगमवक्ता व भजनया सफलिइ च्वयातःगु फुक्क खँ पूवनेमाः धकाः न्हापा हे धयागु खः।”
- 45 अले धर्मशास्त्र थुइके फयकेत इमिगु नुगः चायकाः
- 46 वय्कलं धयादिल – “मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट सिनाः हानं स्वन्हु दय्काः म्वाना वयेमाः धकाः च्वयातःगु दु।
- 47 अले ख्रीष्टयागु हे नामं पश्चाताप यानाः पाप क्षमा जुइगु खँ यरूशलेमनिसें फुक्क संसारय् न्यकेमाः।
- 48 छिपिं हे थ्व खँया साक्षी खः।
- 49 “न्यँ, छिमित जिमि बाःनं बी धकाः धयादीगु छिमिथाय् छ्वयाहये। अयनं परमेश्वरयागु शक्ति छिमिके मवतले थ्व हे शहरय् पियाच्वँ।”☆
- येशूयात स्वर्गय् थकाःगु
मर्क १६:१९-२०; प्रे १:९-११
- 50 येसू इमित बेथानियाय् ब्वना यंकादिल। अले ल्हाः ल्हनाः इमित आशिष बियादिल।
- 51 इमित थथे आशिष बिया च्वँच्वं हे वय्कः इपिं नाप बायावन, अले परमेश्वरं वय्कःयात स्वर्गय् थत यंकादिल।
- 52 अले परमेश्वरयात तःधंकाः तसकं लयल्लयतातां इपिं यरूशलेमय् लिहां वन।
- 53 अले इपिं न्हियान्हिथं देगलय् मुनाः परमेश्वरया आराधना यानाच्चन।

यहन्नां च्वःगु भिंगु खँ म्हसीका

यहन्नां च्वःगु सुसमाचारय् येशू परमेश्वरयागु सदां दयाच्चनीगु वचन खः, अले वय्कः मनु जुयाः झीनाप च्वनादिल धकाः क्यनातःगु दु। थ्व सुसमाचारया सफू ब्वनीपिन्सं “येशू हे मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः” धकाः विश्वास याये फयेमा अले विश्वास यानाः वय्कःया नामय् अनन्त जीवन दयेमा धकाः च्वःगु खः।*

सफूया न्ह्याःनेया ब्वय् येशू परमेश्वरया सदां दयाच्चनीगु वचन खः धकाः क्यनातःगु दु। अले येशू यानादीगु थीथी अजू चायापुगु ज्यां वय्कः परमेश्वरं ल्ययादीम्ह मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट परमेश्वरया काय् खः धकाः नं क्यनातःगु दु। सफूया दथुइ थ्व अजू चायापुगु ज्यां छु खँ सी दु धकाः ध्वाथुइक व ताःहाकय्क न्ह्यथनातःगु दु। अले येशूयात मनुतयसं गुकथं विश्वास यानाः चेला जुल, गुकथं यहदीतय् नायःतय्सं वय्कःयात विरोध यात धयागु खँ नं क्यनातःगु दु। १३ निसैं १७ अध्यायतक ज्वंखुन्हु बहनिइ वय्कलं चेलातनापं छुत्काराया नखः हनाः प्रभु भव्य् पलिस्था यानादिल। अले साहस मत्वःतेगु व पवित्र आत्मा छवयाहयेगु खँ स्यनेकने यानादीगु च्वयातःगु दु। दकलय् लिपा लिपायागु अध्यायलय् वय्कःयात ज्वंगु, महासभाय् थने यंकूगु, स्याःगु व हानं म्वानाझाःगु, चेलातयथाय् खनेदय्कः झाःगु खँ च्वयातःगु दु।

ख्रीष्टपाखें अनन्त जीवनया वरदान दइ धइगु खँ यहन्नां बःब्यगु दु। थ्व वरदान आः शुरु जुइ अले प्रभु येशूयात लँ, सत्य व जीवन खः धकाः मानय् याःपिन्त दइ। येशू मनुतयसं न्हियान्हिथं छ्यलेमाःगु वस्तुत चिंकथं कयाः आत्माया खँयात ध्वाथुइकेत स्यनेकने यानादीगु खः – गथे लः, मरि, जः, फैजवाः व वया फैचात, दाखमा व दाख। यहन्नां थज्याःगु खँ बांलाक क्यनातःगु दु।

थ्व सफू ई.सं. ७० निसैं ९० तकया दथुइ च्वःगु जुइफु।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१-१८

बप्टिस्मा बीम्ह यहन्नां पश्चातापया खँ न्यंकाजूगु १:१९-३४

येशू दकलय् न्हापांयापि झिनिम्ह चेलात ल्ययादीगु १:३५-५१

येशूयागु न्हयगू अजू चायापुगु ज्या २:१-१२:५०

येशूयात स्यायेगु फैसला याःगु व क्रूसय् यख्खाःगु १३:१-१९:४२

येशू हानं म्वानाझाःगु व चेलातयथाय् खनेदय्कः झाःगु २०:१-३१

गालीलिय् येशू हाकनं खनेदय्कः झाःगु २१:१-२५

यहन्ना

वचन मनु जुयाः झाःगु

1 दक्वसिबय् न्हापा हे वचन दु,

अले थ्व वचन परमेश्वर नाप दु।

थ्व वचन हे परमेश्वर खः।

2 वय्कः न्हापानिसैं हे

परमेश्वर नाप दी।

3 फुक्कं सृष्टि यानादीगु

वय्कलं हे खः।

फुक्क सृष्टि परमेश्वरं

वय्कःयापाखें हे

यानादीगु खः।

सृष्टि जूगुलिइ छुं नं वय्कः

मदय्कं जूगु मदु।

4 जीवन वय्कःयाके दु।

व हे जीवन मनुतयत्त मदय्कं

मगाःगु जः खः।

5 थ्व जः खिउँथाय्

झःझः धाय्क थी,

खिउँगुलि थ्व जःयात

त्वपुइ मफुत।

- 6 अबलय् परमेश्वरं छवयाहःम्ह यहन्ना धाःम्ह छम्ह मनु दु।[☆]
 7 थ्व मनु जःयागु खँ थः हे साक्षी जुयाः फुक्कसितं कनाः विश्वास याकेत वःम्ह खः।
 8 थ्व मनु थः हे जः मखु, बरु जः फुक्कसितं म्हसीका बीत वःम्ह खः।
 9 फुक्क मनुतयगु नुगलय् थीगु धात्थेयागु जः ला संसारय् झायाच्चंगु दु।
 10 वय्कः संसारय् दी, वय्कलं हे संसार सृष्टि यानादीगु जूसां संसारय् च्वंपिन्सं वय्कःयात म्हमसील।
 11 वय्कः थः हे मनुतयथाय् झाल। अयनं थः मनुतयसं वय्कःयात नाला मकाः।
 12 वय्कःयात ग्रहण यानाः विश्वास याःपिन्त धाःसा परमेश्वरया सन्तान जुइगु हक बियादिल।
 13 थुपिं मनुतयपाखें बुइका तःपिं मखु, बरु परमेश्वरं बुइका तःपिं परमेश्वरया सन्तान खः।
 14 वचन मनु जुयाः झीपिं नाप च्वं झाल। वय्कः दया माया, अले सत्यं जाःम्ह खः। जिमिसं वय्कःया महिमा खना, गुगु महिमा बाःया याकः काय्या थें च्वं।

15 वय्कःयागु खँ कँकं यहन्नां थथे धाल – “जि स्वयाः लिपा झाइम्ह जि स्वयाः नं तःधंम्ह खः छायाःसा वय्कः जि बुइ न्हःनिसें दुम्ह खः। अले जिं धयाम्ह वय्कः हे खः।”

- 16 वय्कःयागु गुबलें मसुइगु दया मायायागु धुकुति झीसं यक्व दया माया काये खंगु दु।
 17 व्यवस्था मोशायागुपाखें बियादिल, येशू ख्रीष्टयागुपाखें धाःसा परमेश्वरया दया माया व सत्य दत।
 18 परमेश्वरयात सुनानं गुबलें हे खंगु मदु। अयनं बाः नाप च्वंम्ह याकः कायनं हे वय्कःयात क्यनादीगु दु।

यहन्नां येशूयागु साक्षी ब्यूगु

मत्ती ३:१-१२; मर्क १:१-८; लूक ३:१-१८

- 19 यस्सलेमय् च्वंपिं यहदी नायःतयसं पुजाहारी व लेवीतयत् “यहन्ना धाःम्ह सु खः” धकाः न्यंके छवयाहल।
 20 यहन्नां खःगु हे खँ धयाः थथे लिसः बिल – “जि मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट मखु।”
 21 अले इमिसं वयाके न्यन – “अयसा छ एलिया खः ला?”
 वं धाल – “मखु।”
 “अयसा छ व अगमवक्ता खः ला?”
 वं लिसः बिल – “मखु।”[☆]
 22 अले इमिसं वयात थथे धाल – “अयसा छ सु खः लय्? जिमित न्यंके छवया हःपिन्त जिमिसं लिसः ब्यू वनेमानि। छं थःत सु धकाः मतिइ तया?”
 23 अले वं धाल –

“यशैया अगमवक्तां धाःथें
 जि परमप्रभुया निंति

लँ छिकाब्यु धकाः मरुभूमिइ

हाला जुइम्हयसिया सः खः।”[☆]

- 24 थुपिं फरिसीतयसं छवयाहःपिं मनुतयसं
 25 हानं न्यन – “छ मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट नं मखु, एलिया नं मखु, अले व अगमवक्ता नं मखु धयागु जूसा छं छाया बप्तिस्मा बियाच्चवनागु?”
 26 वं लिसः बियाः धाल – “जिं ला छिमित लखं बप्तिस्मा बिया, अयनं छिमिगु पुचलय् छिमिसं हे म्हमस्यूनिम्ह छम्ह दनाच्चंगु दु।
 27 जि स्वयाः लिपा झायादीम्ह वय्कः हे खः। वय्कःयागु लाकां पुतु फ्यनेत तकं जि मल्वः।”
 28 यर्दन पारिइ बेथानिया धाःगु थासय् यहन्नां बप्तिस्मा बिया च्वंथाय् थ्व खँ जूगु खः।

येशू परमेश्वरया भ्याःचा

29 कन्हय् खुन्हु यहन्नां थःथाय् येशू झायाच्चंगु खनाः धाल – “संसारयागु पाप क्षमा यानादीम्ह परमेश्वरया चीधिकःम्ह भ्याःचा वय्कः हे खः।

30 जिं धया च्वनाम्ह मनु वय्कः हे खः – “जि स्वयाः लिपा झाइम्ह मनु जि स्वयाः तःधं, छायाःसा वय्कः जि स्वयाः न्हापांनिसें हे दुम्ह खः।”

31 जिं नं वय्कःयात म्हमस्यु, अयनं वय्कःयात इझाएलीतयत् म्हसीके बी माःगुलि जिं लखं बप्तिस्मा बियाच्चवनागु खः।”

32 अले वं थथे धकाः साक्षी बिल – “जिं पवित्र आत्मायात स्वर्ग सुकुभतु थें कुहां वयाः वय्कःया म्हय् जूगु खना।

33 जिं थथःमहं तुं वयकःयात महमस्यु, अयनं जितः लखं बप्तिस्मा बीके छवया हःमहयसिनं थथे धयादिल – ‘गुमहयसिके आत्मा क्वहां वयाः च्वनी, पवित्र आत्मां बप्तिस्मा बीमह व हे खः।’

34 थ्व जिं खनागु दु, उकिं परमेश्वरया काय् वयकः हे खः धकाः जिं साक्षी बियाच्वनागु खः।”

येशूया न्हापांयापिं चेलात

35 कन्हय् खुन्हु यूहन्ना हानं निमह चेलात नाप व हे थासय् दनाच्वन।

36 येशू झायाच्वंगु खनाः वं धाल – “का स्व, परमेश्वरया चीधिकःमह भ्याःचा।”

37 थ्व न्यनाः चेलात निमहं येशूया ल्यूल्यु वन।

38 वयकलं लिफः स्वयादीबलय् इपि वयाच्वंगु खनाः इमित धयादिल – “छिमिसं सुयात माला च्वनागु?”

इमिसं धाल – “गुरुजु, छि गन च्वनादी?”

39 वयकलं धयादिल – “जि नाप वा, अले खनी।” इपि वयकः नाप वन, अले इमिसं वयकः च्वनीगु थाय् खन। इपि अन थयंबलय् बहनिसिया प्यता ई जूगुलि इपि वयकःनापं अन हे बाय् च्वन।

40 यूहन्नां धाःगु खँ न्यनाः येशू नाप वंपि मध्ये छमह मनु सिमोन पत्रुसया दाजु अन्द्रियास खः।

41 वं वनाः थःकिजा सिमोनयात मातुमालाः नापलाना धाल – “जिमिसं मसीह धाःमह मुक्ति बीमह ख्रीष्टयात नापलाये धुन।”

42 वं वयात येशूयाथाय् ब्वना हल। वयकलं वयात स्वयाः धयादिल – “छ ला योआनेसया काय् सिमोन खः। आवंनिसें छन्त केफास धाइ।” केफास व पत्रुसया अर्थ “ल्वहं” खः।

फिलिप व नथानेलायात सःतादीगु

43 कन्हय् खुन्हु येशू गालील्यु झायेगु मनं तुनादिल। वयकलं फिलिपयात नाप लानाः धयादिल – “जि नाप वा।”

44 फिलिप नं अन्द्रियास व पत्रुसपिनिगु शहर बेथसेदायामह हे खः।

45 फिलिपं नथानेलायात नाप लानाः धाल – “मोशां व्यवस्थाय् धया थकूमह व अगमवत्तातय्सं च्वया थकूमह नासरतय् च्वमह योसेफया काय् येशूयात जिमिसं नापलाये धुन।”

46 नथानेलं वयात धाल – “नासरतं नं छुं भिंगु गतिलाःगु खँ वइ ला?”

फिलिपं वयात धाल – “वयाः छं हे स्व।”

47 नथानेलायात थःथाय् वयाच्वंगु खनाः येशू वयात धयादिल – “छ ला छमह तसकं स्वजामह इस्राएली खः।”

48 वं धाल – “छिं जितः गथे महसिल?”

वयकलं लिसः बियादिल – “फिलिपं छन्त सःते न्ह्यः हे जिं छन्त यःमरिमाया क्वय् खना।”

49 वं लिसः बिल – “गुरुजु, छि ला परमेश्वरया हे काय् खः। छि ला इस्राएलया जुजु हे खः।”

50 वयकलं धयादिल – “जिं छन्त यःमरिमाया क्वय् खना धकाः धयागुलि छं विश्वास यानागु ला? छं थ्व स्वयाः नं ततःधंगु खनीतिनि।”

51 अले वयकलं वयात धयादिल – “धात्थें धात्थें हे जिं छन्त धाये – छिमिसं स्वर्ग चाःगु खनी, अले परमेश्वरया स्वर्गदूत परमेश्वर व मनूया काय्या दथुइ थाहां क्वहां जुयाच्वंगु खनी।”✠

2

काना शहरय् जूगु ब्याहा भव्य

1 कंस खुन्हु गालील्यु च्वंगु काना शहरया छखा छँय् ब्याहा भव्य जुयाच्वन। येशूया मां नं अन हे दु।

2 येशू व चेलातयत् नं भवजय् सःतातःगु दु।

3 दाखमघ फुगुलि येशूया मांनं वयकःयात धाल – “इमिके दाखमघ मन्त।”

4 अले वयकलं धयादिल – “मय्जु, जिं छु यायेमाःगु खः, व छिं धया च्वनेमाःगु मदु। आः तक जिगु ई मवःनि।”

5 अयनं वयकःया मांनं च्यःतयत् धाल – “वयकलं छु धयादी छिमिसं व हे या।”

6 यहूदीतयगु चलन कथं च्वख यायेत अन सछि-सछि लिटर ति न्हंगु ल्वहंयागु खुगः त्यप तयातःगु दु।

7 येशू इमित धयादिल – “फुक्क त्यपय् जाय्क लः ति।” अले इमिसं फुक्क त्यपय् जाय्क लः तल।

8 वयकलं इमित धयादिल – “आः भतिचा तुयाः म्भलियाथाय् यंकि।” अले इमिसं यंकल।

9 म्भलिनं व लःया सवाः कयास्वःबलय् दाखमघ जुयाच्वने धुंकल। वं थ्व गनं हःगु धकाः मस्यु। लः तःपि च्यःतय्सं जक स्यु। अले वं जिचाभाजु जूमहयसित सःताः धाल –

10 “मनूतय्सं भिंगु दाखमघ नि न्हापालाक त्वंकी, अले भचा भचा काये धुंकाः तिनि म्भिंगु दाखमघ त्वंकी। छिं धाःसा आः तक नं भिंगु दाखमघ ल्यंका हे तलतिनि।”

11 वयकलं गालील जिल्लाया काना शहरय् दकलय् न्हापांगु थ्व अजू चायापुगु ज्या यानाः थःगु महिमा क्यनादिल। थथे यानादीगुलि चेलातय्सं वयकःयात विश्वास यात।

12 अनं लिपा वय्कः थः मां, किजापिं व चेलात नाप कफर्नहुमय् झायाः अन हे छुं न्हि च्वनादिल।*

येशुं देगः शुद्ध यानादीगु

मती २१:१२-१३; मर्क ११:१५-१७; लूक १९:४५-४६

13 यहदीतयगु छुत्काराया नखः न्ह्यःने थ्यंगुलि येशू यरूशलेमय् झाल।*

14 वय्कः देगलय् झाःबलय् द्रहं, फैचा, व सुकुभतु मियाच्चंपिं व धिबा हिलीपिं च्वनाच्चंगु खन।

15 अले वय्कलं खिपः छपु निलाः कोर्ग थें दय्काः इपिं फुक्कसितं पितिनाछवयादिल। फैतयत् व द्रहंतयत् देगलं पिने ख्यानाः छवयादिल। अले धिबा हिलीपिनिगु धिबा थल प्वंकाः इमिगु टेबिलनापं ग्वतुइकाबिल।

16 सुकुभतु मिया च्वंपिन्त वय्कलं धयादिल – “थुपिं फुक्कं चिज थनं यंकि, जिमि बाःयागु छेंयात छिमिसं ब्यापारया छें याये मते।”

17 वय्कःया चेलातयसं थ्व खँ च्वयातःगु लुमंकल – “हे परमेश्वर, छिगु देगःया जोशं जितः छवय्की।”*

18 थथे यानादीगुलि नायःतयसं वय्कःयात धाल – “छु छिके थथे यानादीगु अधिकार दु ला? अथे जूसा छु छिं जिमित अजू चायापुगु ज्या व चिं क्यनादी फु?”

19 वय्कलं लिसः बियादिल – “थ्व देगःयात थुना बियादिसें, जिं स्वन्हुं हे थुकियात हानं दय्काबी।”*

20 थ्व न्यनाः इमिसं धाल – “थ्व देगः दय्केत पिइखुदँ बित, छिं स्वन्हुं हे थ्व देगः दनादी फु ला?”

21 वय्कलं धयादीगु देगः ला वय्कःया थःगु हे म्ह खः।

22 वय्कः सिनाः हानं म्वाना वये धुंकाः चेलातयसं थ्व खँ लुमंकल। थथे जूगुलि इमिसं धर्मशास्त्र व येशुं नवानादीगु वचनय् विश्वास यात।

23 छुत्काराया नखःबलय् यरूशलेमय् वय्कलं यानादीगु अजू चायापुगु ज्या खंगुलि यक्व हे मनूतयसं वय्कःयात विश्वास यात।

24 वय्कलं धाःसा इमिके भरोसा तयामदी, छायाधाःसा वय्कलं फुक्क मनूतयत् बांलाक म्हस्यु।

25 सुनानं वय्कःयात थ्व मनू थज्याःम्ह धकाः धयाच्चने म्वाः। मनूतयगु नुगलय् छु दु धकाः वय्कलं हे स्यु।

3

येशुं निकोदेमसयात स्यनादीगु

1 निकोदेमस नांयाम्ह छम्ह फरिसी दु। व यहदीतय् छम्ह तःधंम्ह थकालि खः।

2 छन्हु चान्हय् व येशूयाथाय् वयाः धाल – “गुरुजु, छि परमेश्वरं छवयाहयादीम्ह गुरु खः धकाः जिमिसं स्यु। परमेश्वर छिनाप दीगुलि सुनानं याये मफुगु चिं छिं यानादी फु।”

3 वय्कलं लिसः बियादिल – “जिं छितः खःगु खँ धाये – न्हकथं हानं जन्म मजुइकं मनूतयसं परमेश्वरयागु राज्य खनी मखु।”

4 निकोदेमसं वय्कःयात धाल – “बुरा जुइ धुंकाः मनूत हानं गथे यानाः जन्म जुइ? हानं छकः मांयागु प्वाथय् दुहां वनाः जन्म जुइगु ला?”

5 वय्कलं लिसः बियादिल – “जिं छितः खःगु खँ धाये, मनूत लखं व परमेश्वरया आत्मां जन्म मजुइकं परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वने फइ मखु।

6 गथे लाहिं ला हि हे दुम्ह मनू जन्म जुइ, अथे हे आत्मां आत्मा हे जन्म जुइ।

7 थथे जिं न्हकथं जन्म जुइ मानि धयागु खँय् छि छक्क जुइम्वाः।

8 फय् थः मंदुथाय् न्ह्याइ, छिं उकियागु सः जक ताइ, व गनं वल, अले गन वनी धकाः छिं सी मखु। आत्मां बूपिं मनूत नं अथे हे जुइ।”

9 अले वं न्यन – “थथे नं जुइ फइ ला?”

10 वय्कलं लिसः बियादिल – “इस्त्राएलीतय् गुरु जुयाः छिं थुलि नं थुइके मफु ला?”

11 जिं छितः खःगु हे खँ धाये – जिमिसं स्युगु खँ धायेगु खः, अथे हे खंगु खँ साक्षी बीगु खः। अयनं जिमिगु खँय् छिकपिं सुनानं विश्वास मयाः।

12 जिं छिकपिन्त संसारयागु खँ कनाः ला छिकपिन्तं विश्वास मयाः धाःसा स्वर्गयागु खँ कंसा झन गथे यानाः विश्वास यानादी?

13 स्वर्ग क्वहां वःम्ह मनूया काय् बाहेक सुं नं स्वर्गय् थाहां वंगु मदुनि।

14 मरुभूमिइ मोशां धलोतं दय्का तःम्ह सर्पयात यख्खाःथें मनूया काययात नं यख्खाइतिनि।*

15 अथे जूगुलि वय्कःयात विश्वास याइपिन्त अनन्त जीवन दइ।”

16 “परमेश्वरं संसारयात यक्व माया यानादीगुलि वय्कःयात विश्वास याःपिं मनूत नाश मजुइमा, बरु इमित अनन्त जीवन दयेमा धकाः थः याकः काययात तर्क बियादिल।

17 परमेश्वरं संसारयात न्याय यायेत थःकाययात छवयाहयादीगु मखु, बरु वय्कःयापाखें संसार बचय् जुइमा धकाः खः।

18 “वय्कःयात विश्वास याःपिं मनूतयगु न्याय जुइ मखु, परमेश्वरया याकः काययात विश्वास मयाःपिं मनूतयगु धाःसा न्याय जुइ हे धुंकल।

19 जः संसारय् छवयाहयादी धुंकूसां मनूतयसं थ्व जःयात स्वयाः खिउंयात यय्कल, छायाधाःसा इमिगु ज्या मभिं। थुकथं इपिं दोषी ठहरय् जुल।

20 दुष्ट ज्याखँ यानाजुइपि मनुतयसं जःयात हेला याइ, अले जलय् वइ मखु। जलय् वल कि इमिसं याना जूगु दुष्ट ज्याखँ खने दइ धकाः इपि ग्याः।
 21 अयूनं भिंगु सत्य ज्याखँ यानाजुइपि मनुत धाःसा जः दुथाय् वइ। अले इमिसं याना जूगु ज्याखँ परमेश्वरयापाखें हे यानादीगु खः धकाः बांलाक थुइके फइ।”

बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नां येशूयागु साक्षी ब्यूगु

22 अनं लिपा येशू व वयकःया चेलात यहदियाय् झाल। वयकः अन हे इपि नाप चवनादिल, अले बप्तिस्मा नं बियादिल।
 23 सालीमया लिक्कसं एनोन धाःगु थासय् यक्व लः दुगुलि यूहन्नां नं अन हे बप्तिस्मा बियाचवन। मनुत वयाः बप्तिस्मा काल।
 24 थुबलय् तक यूहन्नायात इयालखानाय् मतःनि।*
 25 उबलय् यूहन्नाया चेलातय् छम्ह मनु नाप चवख जुइगु खँय् जवाःसवाः जुल।
 26 अले यूहन्नायाथाय् वनाः इमिसं थथे धाल – “गुरुजु, यर्दन पारिइ छिनाप दुम्ह, अले छि हे साक्षी बियादीम्ह मनुखं बप्तिस्मा बियाचवंगु दु। फुक्क मनुत वयाथाय् हे वनाचवंगु दु।”
 27 वं लिसः बिल – “परमेश्वरं मबीकं सुनानं छुं नं काये फइ मखु।
 28 जि मुक्ति बीम्ह खीष्ट मखु, अयूनं वयकः स्वयाः न्हापालाक छवयाहःम्ह खः धकाः जिं धयागु खँ छिमिसं हे धयाचवंगु दु।*
 29 भम्चायात ब्याहा याःम्ह हे भाःतम्ह जुइ। ब्याहा याःम्ह मिजंया पासा वयागु खँ न्यनाः तसकं लयताइ। अथे हे जि नं आः लयताय् खन।
 30 वयकः तःधं जुइ, जि चिधं जुइ।”
 31 “चवयूनं वःम्ह फुक्क स्वयाः तःधंम्ह खः। अले संसारं वःम्ह संसारयाम्ह हे खः, थज्याःम्ह मनुखं संसारयागु हे खँ ल्हाइ। स्वर्गं वःम्ह फुक्क स्वयाः तःधं जू।
 32 वयकलं थःम्हं न्यनादीगु व खंगु खँ हे कनादिल, अयूनं सुनानं वयकःयागु खँ मानय् मयाः।
 33 वयकःयागु खँय् विश्वास याःम्ह मनुखं धाःसा परमेश्वर सत्य खः धकाः दसि बी।
 34 परमेश्वरं छवया हःम्हयसिनं हे जक परमेश्वरयागु वचन नवाइ, छायाःसा वयकःयात पवित्र आत्मां जायकादीगु दु।
 35 परमेश्वर बाःनं थःकाय्यात माया यानादीगुलि फुक्क वयकःयागु ल्हातिइ बियादीगु दु।*
 36 वयकःया काय्यात विश्वास याइम्हयसिके अनन्त जीवन दु। कायूनं धाःगु मानय् मजूमहयसिनं थज्याःगु जीवन कायेखनी मखु, थज्याःम्हयसित परमेश्वरं तं दिकादी।”

4

येशू व सामरी मिसा

1 यूहन्नां स्वयाः येशू यक्व मनुतयत चेला दयकाः बप्तिस्मा बियाचवन धकाः फरिसीतयसं नं सिल धयागु खँ
 2-3 प्रभुं सीकादीगुलि वयकः हानं यहदियां गालीलिय् झाल। वयकः थःम्हयसिनं हे बप्तिस्मा बियादीगु ला मखु, बरु वयकःया चेलातयसं ब्यूगु खः।
 4 गालीलिय् वनेत सामरिया जुयाः वनेमाः।
 5 वयकः याकूबं थःकाय् योसेफयात ब्यूगु जगायागु लिक्क लाःगु सामरियायागु सुखार धाःगु शहरय् थयंकः झाल।*
 6 अन याकूबं दयकातःगु तुं छगः दु। त्यानुसे चवंगुलि येशू तुंया क्वय् फयतुनादिल। थुबलय् बान्हि जाल।
 7 अबलय् लाक्क हे छम्ह सामरी मिसा लः काःवल। वयकलं वयात धयादिल – “जितः लः त्वनेत बियादिसँ।”
 8 अबलय् वयकःया चेलात नयेगु नसा न्यायेत शहरय् वनाचवंगु खः।
 9 सामरी मिसां वयकःयात धाल – “छि छम्ह यहदी जुयाः नं सामरी मिसाया ल्हातं लः त्वने ज्यू ला?” यहदीतयसं सामरीतयगु ल्हातं नयेत्वनेगु मयाः।*
 10 येशू वयात धयादिल – “छं परमेश्वरं बियादीगु दान स्यूगु जूसा, अले छंके लः फवंम्हयसित महस्यूगु जूसा, छं वयाके हे लः त्वनेत फवनीगु जुइ। अले वं हे छन्त जीवन दइगु लः बीगु जुइ।”
 11 अले व मिसां धाल – “हजुर, तुं तसकं हे तःजाः, लः सालेत छिके छुं हे मदु। छिं जीवन दइगु लः गनं कयादी?
 12 जिमित तुं दयकाब्यूम्ह जिमि तापाःबाज्या याकूब खः। छु छि वयकः स्वयाः नं तःधं ला? जिमि तापाःबाज्यां, वया कायपिन्सं, अले वया सा, द्रुहंतयसंनापं थ्व हे तुंयागु लः त्वना वन।”
 13 वयकलं वयात धयादिल – “थ्व लः त्वनीपि मनुतयत हानं हानं प्याः चाइ।
 14 तर जिं बियागु लः त्वनीपि मनुतयत गुबलें हे प्याः चाइ मखु। जिं बियागु लः हे व मनुयाके बुंगाःचा थें जुयाः अनन्त जीवन तक बुयावया च्वनी।”
 15 व मिसां धाल – “हजुर, जितः नं थ्व लः बियादिसँ। अले जितः गुबलें हे लः त्वने प्याः चाइ मखु। अले हानं लः कायेत थन वये माली नं मखु।”

* 3:24 ३:२४ मती १४:३; मर्क ६:१७; लूक ३:१९-२० * 3:28 ३:२८ यूह १:२० * 3:35 ३:३५ मती ११:२७; लूक १०:२२ * 4:5 ४:५ उत ३३:१९; यहो २४:३२ * 4:9 ४:९ एञ्ज ४:१-५; नहे ४:१-२

- 16 वयकलं वयात धयादिल – “वा, छं थः भाःतयात थन सःता हिँ।”
- 17 वं लिसः बिल – “जिमि भाःत मद्।”
- वयकलं धयादिल – “जिमि भाःत मद् धकाः छं खःगु हे खँ धाल।
- 18 आः तकं छं न्याम्ह भाःत दये धुंकल, अले आः छनापं दुम्ह मिजं नं छं थः भाःत मखु। छं खःगु हे धाल।”
- 19 व मिसां धाल – “प्रभु, छि अगमवक्ता खः धकाः जिं सिल।
- 20 जिमि तापाःबाज्यापिन्सं थ्व पहाडय् पुजा याना वन, छिकपिन्सं धाःसा यरुशलेमय् मनूतय्सं परमेश्वरयात आराधना यायेमाः धकाः धयादिल।”
- 21 वयकलं वयात धयादिल – “मय्जु, विश्वास यानाः बांलाक न्यना का। ई वयाच्चंगु दु, गुबलय् छिमिसं परमेश्वर बाःयात आराधना यायेत न यरुशलेमय् न थ्व पहाडय् हे वनेमाली।
- 22 छिपि सामरियाय् च्वंपिन्सं म्हमस्यूमहय्सित आराधना याइ। तर जिमिसं सुयागु आराधना यानाच्चवना वय्कःयात जिमिसं बांलाक हे म्हस्यु, छायाधाःसा मुक्ति ला यहदीतय्पाखें वइ।
- 23 अयनं ई वयाच्चंगु दु, व आः हे खः, बाःयात आराधना याइपिन्सं आत्मां व सत्यं याइ। वय्कःयात नं थुकथं आराधना याइपिं जक यः।
- 24 परमेश्वर आत्मा जुयादीगुलि वय्कःयात आराधना याइपिन्सं सत्य व आत्मां आराधना यायेमाः।”
- 25 व मिसां वय्कःयात धाल – “मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट धाःम्ह मसीह झायादी तिनि धकाः जिं स्यु। वय्कः झाल कि वय्कलं हे झीत फुक्कं खँ कनादी।”
- 26 वयकलं धयादिल – “छनापं नवाना च्वनाम्ह जि, व हे खः।”
- 27 उबलय् हे चेलात थ्यंकः वल। वय्कः अथे छम्ह मिसानाप खँ ल्हानाच्चंगु खनाः इपिं छक्क जुल। अयनं सुनानं – “छिं छु मालादियागु” अले “व नाप छिं छाया खँ ल्हानादियागु?” धकाः मन्यं।
- 28 उबलय् हे लःघः त्वःताः व मिसां शहरय् वनाः मनूतयत् थथे धाल –
- 29 “वा, छम्ह मनूयात स्वः वा। वय्कलं जिं यानागु फुक्क खँ धयाबिल। व मनु मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट ला, मखु ला?”
- 30 थ्व न्यनाः अनच्चंपिं मनूत वय्कःयाथाय् वल।
- 31 अबलय् हे चेलातयसं वय्कःयात थथे धाल – “गुरुजु, भपियादिसँ।”
- 32 वयकलं धयादिल – “जिके नयेत छिमिसं सि हे मस्युगु नसा दु।”
- 33 थ्व न्यनाः इमि दथुइ थथे खँ जुल – “सुनानं वय्कःयात नसा हयाबिल ला कि छु?”
- 34 वयकलं धयादिल – “जितः छवयाहया दीम्हय्सिगु ज्या सिधय्केगु, अले वयकलं धाःथें यानाजुइगु हे जिगु नसा खः।
- 35 ‘प्यला लिपातिनि बाली लये त्यइ’ धकाः छिमिसं धयाजुल। जिं छिमित धाये – ‘छकः बुँइ वनाः बांलाक स्व, अनन् सयाः नं लयेगु ई जुइ धुंकल।’
- 36 सुनां बाली लइ, वयात ज्याला दइ, अले अनन्त जीवनया नितिं फल मुंके खनी। थुकथं पुसा हःम्ह नं, बाली लःम्ह नं लयत्ताय् दइ।
- 37 छम्हय्सिनं पुसा हली, अले मेम्हय्सिनं बाली लइ धकाः धयातःगु खँ थुकिं हे सत्य जुल।
- 38 छिमिसं बाली पिना मतःथाय् जिं छिमित लय्के छवया। बाली पिना तःपिं मेपिं खः, अयनं इमिसं पिनातःगु बाली छिमिसं लये खन।”
- 39 “जिं यानागु फुक्क खँ वयकलं धयादिल” धकाः व मिसां धाःगुलि व शहरय् च्वंपिं यक्व हे सामरीतय्सं वय्कःयात विश्वास यात।
- 40 अयज्जुगुलि वय्कःयाथाय् वःबलय् इमिसं इमिथाय् हे च्वनादिसँ धकाः बिन्ति याःगुलि वय्कः निन्हु तक अन च्वनादिल।
- 41 वय्कःयागु वचन न्यनाः यक्वसिनं हे वय्कःयात विश्वास यात।
- 42 इमिसं व मिसायात धाल – “आः छं धाःगुलि जक जिमिसं विश्वास यानागु मखु, बरु जिमिसं हे वय्कःयागु खँ न्यनाः विश्वास यानागु खः। जिमिसं वय्कः हे संसारयाम्ह मुक्तिदाता खः धकाः सीके धुन।”

भारदारया काययात लायकादीगु

43 निन्हु लिपा येशू गालील्य् झाल।

44 अगमवक्तायात थःगु थासय् सुनानं मानय् याइ मखु धकाः वयकलं थःम्हं हे धयादीगु खः।*

45 अयनं वय्कः गालील्य् झायादीबलय् अन च्वंपिं मनूतय्सं वय्कःयात लसकुस यात, छायाधाःसा थुमिसं यरुशलेमय् वंबलय् वयकलं अन नखःबलय् यानादीगु अजू चायापुगु ज्या खंगु खः।*

46 वय्कः हानं गालील्य् च्वंगु काना शहरय् झाल। अन हे वयकलं लःयात दाखमघ दय्कादीगु खः। कफर्नहमय् च्वम्ह छम्ह भारदारया काय् म्हंमफया च्वन।*

47 येशू यहदियां गालील्य् झायाच्चन धकाः धाःगु न्यनाः वं वनाः सी थें च्वम्ह थःकाय्यात लायका बियादिसँ धकाः वय्कःयात बिन्ति यात।

48 अले वयकलं वयात धयादिल – “अजू चायापुगु ज्या व चिं मखंकं छिकपिन्सं विश्वास यानादी मखु।”

49 अले वं वय्कःयात धाल – “प्रभु, जिमि काय् सी न्ह्यः हे झासँ।”

50 वयकलं लिसः बियादिल – “हुँ, छिमि काय् मसीनि।” अले व वयकलं धयादीगु खँय् विश्वास यानाः वन।

- 51 छैय वनाच्चंबलय वया दासतयसं वयात नाप लाना: “छिकपिनि काय लाये धुंकल” धका: धाल।
 52 गुबलय निसै वयात ज्यगु धका: वं न्यन। अले “म्हिंग: न्हिनय् एक बजेनिसै ज्वर क्वलात” धका: वया दासतयसं धाल।
 53 “छिकपिनि काय म्वाइ” धका: धयादीगु इलय हे ज्यगु धका: वं सीकल। अले वं व वया छैयापि फुक्कसिनं विश्वास यात।
 54 येशू यहदियां गालील्य झाया: यानादीगु अजू चायापुगु चिं थ्वनापं निक: जुल।

5

पुखूया लिक्कसं च्वंमहयसित लायकादीगु

- 1 अनलि यहदीतयगु छगू नख: व:गुलि येशू यरूशलेमय् झाल।
 2 यरूशलेमय् फैं ध्वाखाया लिक्कसं न्याखेरं फ: दुगु छगू पुखू दु। थ्व पुखूयात हिब्रू भाषां बेथेस्ता धाइ।
 3 थ्व हे न्यागू सतलय ल: संगु स्वयत पिया च्वनीपि थीथी ल्वचं का:पिं मनूत – कांत, खुत, ल्हा:तुति मसंपिं दु।
 4 इपिं अन गुबलय ल: सनी धका: स्वयेत पियाच्वनीगु ख:। छायाधा:सा परमप्रभुया छम्ह दूत बरोबर वया: पुखूया ल: संकाबीगु जुयाच्वन।
 थथे ल: संकूबलय लाक्क दकलय न्हापां पुखुलिइ कुहां वनीमह मनूयागु न्हाथें ज्या:गु ल्वय् नं लायावनिगु जुयाच्वन।
 5 अन स्विच्यादें न्ह्य:निसै ल्वचं कयाच्वंमह छम्ह मनू दु।
 6 येशू वयात खना: अले यक्व दें न्ह्य:निसै व अथे जुयाच्वंगु सीका: धयादिल – “छु छन्त ल्वय् लायके मास्ति व: ला?”
 7 अले वं वयक:यात धाल – “हजुर, पुखूयागु ल: संकीबलय जित: लखय् तया बीपिं सुं मदुगुलि जि अन थ्यने न्ह्य: हे मेपिं थ्यनेधुंकीगु।”
 8 वयकलं धयादिल – “थ:गु लासा ज्वना: न्यासि हूँ।”
 9 उबलय हे वयागु ल्वय् लन। अले व थ:गु लासा ज्वना: न्यासि जुल। उखुन्हु विश्रामबार ख:।
 10 अयजूगुलि यहदीतय नाय:तयसं व मनूयात धाल – “विश्रामबार खुन्हु लासा क्वबी मज्यु।”
 11 वं इमित लिस: बिल – “जित: लायका ब्यूमह मनुखं ‘लासा ज्वना: हूँ’ धका: धयादीगु ख:।”
 12 इमिसं न्यन – “छन्त लासा ज्वना: हूँ धका: धा:मह मनू सु ख:?”
 13 अन यक्व मनू दुगुलि व येशू तुरून्त झायादीगुलि वयक:यात वं म्हमसील।
 14 लिपा येशू वयात देगलय नाप लाना: धयादिल – “स्व, छंगु ल्वय् लाये धुंकल। आवंनिसै पाप याये मते, अले छन्त छुं नं जुइ मखु।”
 15 अले व मनुखं इमिथाय वना: “जित: लायेका ब्यूमह येशू हे ख:” धका: धा: वन।
 16 येशू विश्रामबार खुन्हु थथे यानादीगुलि यहदीतय नाय:तयसं वयक:यात दु:ख बियाहल।
 17 अथेसां वयकलं इमित धयादिल – “जिमि बा:नं न्ह्याबलें ज्या यानादी, उकिं जिं नं ज्या यानाच्वने।”
 18 वयकलं थथे धयादीगुलि इमिसं वयक:यात स्यायेत झन अप्व: कुत: यात। छायाधा:सा वयकलं विश्रामबार मानय् मया:गु जक मखु, अज्ज परमेश्वर नाप हे थ:त ज्वलिज्व: याना: परमेश्वरयात वयक:या बा: ख: धका: धयादिल।

कायया अधिकार

- 19 येशू इमित धयादिल – “जिं छिमित ख:गु खँ धाये – कायनं थ:गु मनं लुइका: छुं हे याये फइ मखु, बरू बा:नं या:गु खना: हे जक याये सइ।
 थथे जूगुलि बा:नं छु छु यानादी, कायनं नं व हे याइ।
 20 बा:नं काययात माया यानादीगुलि बा:नं यानादीगु फुक्कं काययात क्यनादी। थ्व स्वया: नं त:धंगु ज्या बा:नं काययात क्यनादी, गुकिं याना: छिपिं छक्क जुइ।
 21 गथे बा:नं सीपिन्त म्वाका: जीवन बियादी, अथे हे काययात य:पिन्त नं कायनं जीवन बियादी।
 22 बा:नं स्यागु न्याय यानादी मखु। न्याय यायेगु अधिकार काययात बियादी धुंकल।
 23 अयजूगुलि गथे बा:यात फुक्कसिनं मानय् या: अथे हे काययात नं फुक्कसिनं मानय् यायेमा:। काययात मानय् मया:महयसिनं काययात छवयाह:मह बा:यात नं मानय् मया:गु जुइ।
 24 “जिं छिमित ख:गु खँ धाये – जिगु खँ न्यना: जित: छवया ह:महयसित सुनां विश्वास याइ, वयात अनन्त जीवन दइ। थज्या:मह मनूयागु न्याय जुइ मखु, बरू सीम्वायक अनन्त जीवन दये धुंकी।”
 25 “जिं छिमित ख:गु खँ धाये – ई वयाच्वंगु दु, अले व ई थ्व हे ख: – सीपिन्सनापं परमेश्वरया काययागु स: ताइ, अले सुनां न्यनी, इपिं म्वाइ।
 26 परमेश्वर बा: जीवनया मुहान ख:, अथे हे वयकलं थ:काययात नं जीवनया मुहान यानादिल।
 27 वयक: मनूया काय जूगुलि वयक:यात हे न्याय यायेगु अधिकार बियादिल।
 28 थ्व खँय अजू चाये मते, सी धुंक्पिन्सनापं वयक:यागु स: ताइगु ई वयाच्वंगु दु।
 29 अले थुपिं म्वाना वइ। भिं या:पिन्त अनन्त जीवन बियादी। अले मभिं या:पिन्त न्याय यानादी।”
 ✪

येशूया साक्षी

- 30 “थथःमहं जिं छुं नं याये मफु, बाःनं जितः धयादी थें जिं न्याय जक यायेगु खः। अयजूगुलिं जिं न्याय यानागु ठीक जू, छायाःसा जितः यःथें जिं न्याय यायेगु मखु, बरु जितः छवया हःमहयसित यःथें यायेगु खः।”
- 31 “जिं तं जिगु साक्षी ब्यूसा जिगु साक्षी सत्य जुइ मखु।
- 32 जिगु साक्षी बीम्ह मेम्ह हे दु, वय्कलं धयादीगु सत्य खः धकाः जिं स्यू।
- 33 छिमिसं यहन्नायाथाय् मनु छवयाहल, अले वं ‘सत्य थ्व हे खः’ धकाः साक्षी बिल।*
- 34 जिगु लागि सुनानं साक्षी बी म्वाः। अयनं छिपि बचय् जुइमा धकाः जिं थथे धयाच्चवनागु खः।
- 35 यहन्ना ला च्याःगु व थीगु मत जक खः। वयागु जलय् छिमिसं छुं ई तक जक जूसां लयतायगु हे यय्कल।
- 36 तर यहन्नां ब्यूगु साक्षी स्वयाः तःधंगु साक्षी जिके दु। बाःनं जितः पूर्वकेत बियादीगु ज्या व जिं यानाच्चवनागु ज्यां हे जितः बाःनं छवयाहयादीगु खः धकाः सी दु।
- 37 जितः छवयाहयादीम्ह बाःनं हे जिगु साक्षी बियादीगु दु। वय्कःयागु सः छिमिसं गुबलें मताःनि, अले ख्वाः नं मखनि।*
- 38 वय्कलं छवया हःमहयसित छिमिसं विश्वास मयाःगुलि वय्कःयागु वचन छिमिके थाइ मखु।
- 39 “अनन्त जीवन दइ धकाः छिमिसं धर्मशास्त्र ब्वना जुइ। व हे धर्मशास्त्रं जिगु साक्षी बी,
- 40 अयनं छिपि जिथाय् अनन्त जीवन कायेत वइ मखु।
- 41 “मनूतयसं तःधंकूगु जितः मयः।
- 42 छिमिसं परमेश्वरयात माया मयाः धकाः जिं स्यू।
- 43 जितः बाःनं छवयाहःगुलि छिमिसं जितः थः नाला मकाः। थःगु हे नामय् मेपि सुं वल धाःसा छिमिसं इमित ग्रहण याना काइ।
- 44 छिमिसं थःथवय् तःधंका च्वन, तर परमेश्वरं तःधंकीगुलिइ छिमिसं वास्ता मया। छिमिसं गथे यानाः विश्वास याये फइ?
- 45 “जिं छिमित परमेश्वरया न्ह्यःने दोषी ठहरय् याइ धकाः मतिइ तये मते। छिमिसं आशा तयाच्चंम्ह मोशां हे छिमित दोषी ठहरय् याइ।
- 46 छिमिसं मोशायात धात्थें हे विश्वास यानाच्चंगु खःसा जितः नं विश्वास यायेमाःगु खः। छायाःसा मोशां जिगु हे खँ च्वया थकूगु खः।
- 47 मोशां च्वया थकूगु खँय् हे छिमिसं विश्वास मयासा जिगु खँय् गथे यानाः विश्वास याये फइ?”

6

न्यादुः मनूतयत् नकादीगु

मती १४:१३-२१; मर्क ६:३०-४४; लूक ९:१०-१७

- 1 अनंलि येशू गालील समुद्र पारिइ झाल। थुकियात तिबेरियास समुद्र नं धाः।
- 2 वय्कलं यक्व ल्वय् लाय्कादीगु खनाः ग्वाः ग्वाः मनूत वय्कःया ल्यूल्यु जुल।
- 3 अनं वय्कः पहाडय् झायाः चेलात नाप फ्यतुनादिल।
- 4 थुबलय् यहदीतयगु छुत्काराया नखः न्ह्यःने थयनाच्चंगु खः।
- 5 वय्कलं थः च्वनाच्चंथाय् हुल हुल मनूत वयाच्चंगु खनाः फिलिपयात धयादिल – “थुमित नकेत मरि गनं कयाहयेमाली?”
- 6 वय्कलं थःमहं छु यायेत्यंगु स्यूसां वयागु मन स्वयेत थथे धयादीगु खः।
- 7 अले फिलिपं वय्कःयात धाल – “थुलिमछि मनूतयत् भचा भचा जक नकूसां निसः दिनारया मरि नं गाइ मखु।”
- 8 वय्कःया चेला सिमोन पत्रुसया दाजु अन्द्रियासं वय्कःयात धाल –
- 9 “थन छम्ह मिजंमचायाके तछवया न्यापा मरि व निम्ह न्या दु। थुलिमछि मनूतयत् थुलिचां छु यायेगु?”
- 10 “मनूतयत् फ्यतुकि” धकाः वय्कलं धयादिल, अन यक्व चाँय् दुगु ख्यः दु। फुक्कं अन हे फ्यतुत। अन मिजंत जक हे न्यादुः ति दु।
- 11 अले वय्कलं मरि कयाः सुभाय् बियादी धुंकाः मनूतयत् इनादिल। थथे हे न्या नं कयाः इनादिल। थुकथं इमित यतले नकादिल।
- 12 मनूतयसं प्वाः जाय्क नये धुंकाः वय्कलं चेलातयत् धयादिल – “इनाः ल्यं दुगु मरि छुं हे सिर्ति छवये मते।”
- 13 अले इमिसं नयाः ल्यं दुगु मुनाः मरि झिनिगः दाला जाय्कल। थ्व फुक्कं तछवया न्यापा मरियागु ल्यं दुगु खः।
- 14 थुकथं वय्कलं यानादीगु चिं खनाः मनूतयसं थथे धाल – “धात्थें, संसारय् वइ धाःम्ह अगमवक्ता ला थ्व हे खः।”
- 15 इमिसं वयाः थःत ज्वनाः बलजपितं जुजु याइन धकाः सीकाः येशू हानं याकःचा पहाडय् तुं थाहां झाल।

येशू लखय् घःने न्यासि झाःगु

मती १४:२२-३३; मर्क ६:४५-५२

- 16 बहनी जूबलय् चेलात समुद्र सिथय् वन।
- 17 इपिं नांचाय् च्वनाः पारिइ कफर्नहुमय् वनेत्यन। थुबलय् खिउंसे च्वने धुंकल। अयनं येशू इमिथाय् मझाःनि।
- 18 ग्वःफय् वयाच्चंगुलि समुद्रयागु लः उखेलाः थुखेलाः मदय्क सनाच्चन।

- 19 न्यागू-खुगू किलोमिटर नांचा न्ह्याकाः वने धुंकाः इमिसं येशूयात लखय् घःने न्यासि वयाः नांचाया लिव्क थयंकः झाःगु खन। अले इपि तसकं ग्यात।
- 20 वयकलं इमित धयादिल – “जि हे खः, ग्याये मते।”
- 21 अले इमिसं लयतायाः वयकःयात नांचाय् थकाल। अले इपि याकनं हे थयनेमाःगु थासय् थयन।
- 22 कन्हय् खुन्हु समुद्र पारिइ च्वनाच्वपि मनूतयसं अन छगः हे जक नांचा दुगु, अले येशू चेलात नाप नांचाय् च्वना मदीगु, व चेलात जक वंगु खँ सिल।
- 23 उबलय् तिबेरियासं मेमेगु नांचा येशू सुभाय् बियाः न्याद्रः मनूतयत् मरि नकूगु थासय् थयंकः वल।
- 24 अन येशू व चेलातयत् मखनाः इपि नांचाय् च्वनाः वयकःयात मामां कफर्नहुमय् वन।
- येशू जीवनया मरि खः
- 25 समुद्र पारिइ येशूयात लुइकाः इमिसं धाल – “गुरूजु, छि थन गुबलय् झायागु?”
- 26 वयकलं इमित लिसः बियादिल – “जिं छिमित खःगु खँ धाये – जि यानागु चिं खनाः छिमिसं जितः माःजगू मखु, बरू प्वाः जायक मरि नयेदुगुलि जक जितः माःजगू खः।
- 27 सिति वनीगु नसायागु निति ज्या याये मते, बरू मनूया कायनं बीगु अनन्त जीवन तक दयाच्वनीगु नसायागु निति ज्या या। परमेश्वर बाःनं जितः थ्व हे ज्या यायेत छवयाहयादीगु खः।”
- 28 अले इमिसं वयकःयात धाल – “अयसा परमेश्वरयागु ज्या यायेत जिमिसं छु यायेगु?”
- 29 वयकलं लिसः बियादिल – “परमेश्वरं छवया हःमहयसित छिकपिन्सं विश्वास यायेगु हे परमेश्वरयागु ज्या खः।”
- 30 अले इमिसं धाल – “अयसा छिं जिमित छु चिं क्यनादी? गुकिं यानाः जिमिसं छितः विश्वास याये फइ? छिं छु ज्या यानाः क्यनादी फु?”
- 31 जिमि तापाःबाज्यापिन्सं मरुभूमिइ मन्ना नल धकाः थथे च्वयातःगु दु – ‘वयकलं मनूतयत् नकेत स्वर्ग मरि बियादिल।’ ”*
- 32 वयकलं धयादिल – “जिं छिमित खःगु खँ धाये – मनूतयत् नकेत स्वर्ग मरि ब्यूह मोशा मखु। जिमि बाःनं जक छिमित स्वर्ग धाथेयागु मरि बियादी।
- 33 स्वर्ग क्वहां वयाः मनूतयत् अनन्त जीवन बीम्ह हे परमेश्वरं बियादीगु मरि खः।”
- 34 इमिसं धाल – “प्रभु, थ्व मरि जिमित न्ह्याबले बियादिसँ।”
- 35 वयकलं धयादिल – “जीवन बीगु मरि जि हे खः। जिथाय् वइम्ह मनूयात गुबले हे नयेपित्याइ मखु। अथे हे जितः विश्वास याइम्ह मनूयात गुबले हे प्याः चाइ मखु।
- 36 अयनं जिं छिमित धाये – छिमिसं जितः खनाः नं विश्वास मयाः।
- 37 बाःनं जितः बियादीपि फुक्कं जिथाय् वइ। अले जिथाय् वःपिन्त जिं गुबले हे त्वःते मखु।
- 38 जि जिगु इच्छा मखु बरू जितः छवया हयादीम्हयसित इच्छा पूर्वकेत स्वर्ग वयाम्ह खः।
- 39 बाःनं जितः बियादीपि सुं हे मतनेमा बरू दकलय् लिपायागु दिनय् इपि हानं म्वाना वये फयेमा धयागु हे जितः छवयाहयादीम्ह बाःयागु इच्छा खः।
- 40 काय्यात खंपिं व विश्वास याःपिन्त अनन्त जीवन बीगु हे जिमि बाःयात यःगु खँ खः। अले जिं इमित दकलय् लिपायागु दिनय् म्वाका बी।”
- 41 “स्वर्ग ब्यूगु मरि जि हे खः” धकाः वयकलं धयादीगुलि व खँ न्यपिन्सं वयकःया विरोधय् खँ ल्हात।
- 42 इमिसं धाल – “थ्व योसेफया काय् येशू मखु ला? थ्वया मांभौपिन्त झीसं म्हमस्यु ला? थ्व मनुखं ‘जि स्वर्ग वयाम्ह खः’ धकाः गथे धायेफत?”
- 43 वयकलं इमित लिसः बिल – “छिमिसं थःथवय् जिगु विरोध यानाः खँ ल्हाये माःगु मदु।
- 44 जितः छवयाहयादीम्ह बाःनं छवयाहया मदीकं सुं नं जिथाय् वये फइ मखु। जिथाय् वःमहयसित दकलय् लिपायागु दिनय् जिं म्वाका बी।
- 45 थुपिं फुक्कं परमेश्वरं स्यना तःपिं जुइ धकाः अगमवत्तातयसं च्वया थकूगु दु। बाःयागु खँ न्यनाः सयका सीका काःपिं फुक्कं जिथाय् वइ।*
- 46 परमेश्वरयाथासं वःमहयसिनं जक बाःयात खंगु दु, मेपिं सुनानं बाःयात खंगु मदु।
- 47 “जिं छिमित खःगु खँ धाये, सुनां विश्वास याइ, वयाके अनन्त जीवन दइ।
- 48 जीवन बीगु मरि जि हे खः।
- 49 छिमि तापाःबाज्यापिन्सं मरुभूमिइ मन्ना नसां सिनावन।
- 50 तर स्वर्ग क्वहां वःगु थ्व मरि नःपिं सुं नं सी मखु।
- 51 स्वर्ग वःगु अनन्त जीवन दुगु मरि जि हे खः। थ्व मरि सुनानं नल धाःसा व न्ह्याबले म्वानाच्वनी। संसारयात जिं बीत्यनागु अनन्त जीवन बीगु मरि जिगु म्ह खः।”
- 52 अले यहूदीतय् नायः थःथवय् थथे धकाः कचकच हाल – “थ्व मनुखं थःगु म्ह झीत गथे यानाः नकेत बी फइ?”
- 53 उकिं वयकलं इमित धयादिल – “जिं छिमित खःगु खँ धाये – मनूया काय्यागु ला व हि मनय्कं छिमिके जीवन दइ मखु।

- 54 सुनां जिगु म्ह नइ, अले जिगु हि त्वनी, वयाके अनन्त जीवन दइ। अले वयात दकलय् लिपायागु दिनय् जिं म्वाका बी।
 55 जिगु म्ह धात्थें हे नसा खः, अले जिगु हि धात्थें हे त्वनेगु खः।
 56 सुनां जिगु म्ह नइ अले हि त्वनी, व मनु जिके दइ, अले जि वयाके दइ।
 57 जितः छवयाहयादीम्ह बाः गथे न्हाबलें म्वानाच्चनी, अथे हे बाःनं यानाः जि नं न्हाबलें म्वानाच्चनी। थुकथं जितः नःम्ह मनु नं जिं यानाः म्वानाच्चनी।
 58 स्वर्ग वःगु मरि थ्व हे खः। छिमि तापाःबाज्यापिन्सं मन्ना नयाः नं सिनावन, थ्व अज्याःगु मरि मखु, थ्व मरि नःम्ह मनु गुबलें हे सी मखु।”
 59 वय्कलं थ्व कफर्नहुमय् धर्मशास्त्र स्यनीगु छैय् स्यनेकने यानादीबलय् धयादीगु खः।

अनन्त जीवनया शिक्षा

- 60 थ्व न्यनाः वय्कःया चेलातयसं धाल – “थ्व ला तसकं थाकुगु खँ खः, थज्याःगु खँ सुनां न्यने फइ?”
 61 चेलात थःथवय् खुसखुस हालाच्चंगु सीकाः वय्कलं इमित थथे धयादिल – “थुकिं यानाः छिमित पंगलः वल ला कि?
 62 मनुया काय् वय्कःया न्हापायागु थासय् तुं लिहां वंगु खन धाःसा छिमिसं छु यायेगु?
 63 परमेश्वरयागु आत्मां हे जक अनन्त जीवन बी। शरीर छुं यायेत नं ज्यालगय् मजू। जिं छिमित धयाच्चनागु खँ जीवन बीगु परमेश्वरयागु आत्मा खः।
 64 अयनं छिपिं मध्ये गुम्हं गुम्हं विश्वास मयाइपिं नं दये फु।” सुनां सुनां वय्कःयात विश्वास मयाः, अले सुनां वय्कःयात धोखा बी धयागु खँ वय्कलं न्हापांनिसें हे स्यु।
 65 अले वय्कलं धयादिल – “अयजूगुलि हे ला खः नि, बाःनं छवयाहया मदीकं सुं नं वये फइ मखु धकाः जिं छिमित धयागु।”
 66 थथे जूगुलि वय्कःया चेलात मध्ये यक्वसिनं हे वय्कःयात त्वःताः वन।
 67 उकिं वय्कलं झिनिम्हय्सित नं न्यनादिल – “छिमिसं नं जितः त्वःताः वनेगु ला कि?”
 68 सिमोन पत्रुसं लिसः बिल – “प्रभु, जिपिं सुयाथाय् वनेगु? अनन्त जीवन बीगु खँ छिके जक दु।
 69 उकिं जिमिसं विश्वास यानाः परमेश्वरं छवयाहयादीम्ह पवित्रम्ह मनु छि हे खः धकाः नं सीके धुन।”
 70 वय्कलं इमित धयादिल – “छिपिं झिनिम्हय्सितं जिं हे ल्ययागु, मखु ला? अयनं छिपिं मध्ये छम्ह शैतानयाम्ह दु।”
 71 वय्कलं थ्व सिमोन इस्करियोतया काय् यहदायात धयादीगु खः, छायाधाःसा झिनिम्ह मध्ये छम्ह जुयाः नं वं वय्कःयात धोखा बीत्यंगु दु।

7

येशू व वय्कःया किजापि

- 1 अनंलि येशू गालील्य् चाःहिलादिल। यहदिया जिल्लाय् यहदीतय् नायःतयसं वय्कःयात स्यायेत स्वःगुलि वय्कः अन झाया मदी।
 2 थुबलय् यहदीतय्गु बल्चाबायया नखः थयंकः वये धुकल।
 3 उकिं वय्कःया किजापिन्सं थथे धाल – “थनं यहदियाय् झासँ। अले छिं याःगु ज्या छिकपिनि चेलातयसं नं खनी।
 4 संसारय् तःधम्ह मनु जुइ मास्ति वःम्हयसिनं सुलाः सुलाः ज्या याइ मखु। छिं थथे यायेगु हे खःसा फुक्कसिनं सीकेमा।”
 5 वय्कःया किजापिन्सं हे नं वय्कःयात विश्वास मयाः।
 6 उकिं वय्कलं इमित थथे धयादिल – “जिगु ई आः तक मवःनि। छिमिगु लागि न्हागु ई नं ठीक जू।
 7 संसारय् च्वांपिन्सं छिमित हेला याये फइ मखु। जिं संसारय् च्वांपिन्सं याना जूगु ज्याखँ मभिं धकाः धयागुलि इमिसं जितः हेला याइ।
 8 छिपिं हे जक नखः मानय् याः हँ। जिगु ई आः तक मवःनिगुलि जि थ्व नखःतय् वने मखु।”
 9 इमित थथे धयाः वय्कः गालील्य् तुं च्वनादिल।
 10 वय्कःया किजापिं नखःतय् वने धुंकाः सुनानं मसीक वय्कः नं झाल।
 11 नखःबलय् यहदीतय् नायःतयसं वय्कःयात थथे धाधां माः जुल – “व मनु गन दु हं?”
 12 अले अन वय्कःयागु खँय् मनुतय् दथुइ भुनु भुनु खँ जुल। छखलःसिनं “वय्कः भिंम्ह मनु खः” धकाः धाःसा मेपिन्सं “मखु, व मनुतयत् स्यंका जुइम्ह खः” धकाः धाइगु।
 13 अयनं यहदीत खनाः ग्याःगुलि सुनानं वय्कःया बारे खुलस्त खँ ल्हायेगु आँट मयाः।

बल्चाबायया नखःबलय् येशू देगलय्

- 14 नखः बच्छि सिधःबलय् येशू देगलय् झायाः मनुतयत् स्यनेकने यानादिल।
 15 नायःतयसं छक्क जुयाः थथे धाल – “थ्व मनुखं ब्वँ हे मब्वंकं थुलिमछि खँ गथे यानाः सयकल?”
 16 अले वय्कलं इमित लिसः बियादिल – “जिं स्यनाच्चनागु खँ जिगु मखु, जितः छवया हयादीम्हय्सित खः।
 17 सुनानं परमेश्वरयागु इच्छा पालन यायेगु मतिइ तःसा व मनुखं जिं स्यनाच्चनागु खँ परमेश्वरयागु खः ला कि जिगु थःगु हे खँ खः धकाः सीके फइ।

18 थःगु हे जक खँ ल्हाइमह मनु थः हे जक तःधं जुइत स्वइ। बरु थःत छवया हःमहयसित तःधकेत स्वइमह मनु हे सत्यमह खः। अले वयाके मभिंगु छुं हे दइ मखु।

19 छिमित व्यवस्था बियादीमह मोशा मखु ला? छिपिं छमहयसिनं हे नं थ्व व्यवस्था पालन याःगु मदु। अयनं छिमिसं जितः छाय् स्यायेत स्वयाच्चना?”

20 अले मनूतयसं लिसः बिल – “छंके भूत दुबिनाच्चंगु दु। सुनां छन्त स्यायेत स्वयाच्चन?”

21 वयकलं इमित लिसः बियादिल – “जिं छगू अजू चायापुगु ज्या याना, अले छिकपिं फुक्कं छक्क जुयादिल।

22 मोशां छिकपिन्त मह्य चिं तय्केगु नियम बिया थकल। थ्व मोशां हे ब्यगू ला मखु, तापाःबाज्यापिन्सं बियादीगु खः। अले विश्रामबार खुन्हु नं छिकपिन्सं मचायागु मह्य चिं तय्का जुल।*

23 छिकपिन्सं विश्रामबार नं मोशायगु व्यवस्था मानय् यायेगु धकाः मह्य चिं तय्का जू धाःसा जिं छमह मनूयात विश्रामबार खुन्हु लाय्काबिल धकाः छिकपिन्स जि खनाः छाय् तंम्बयादी माःगु?*

24 ख्वाः स्वयाः न्याय यानादी मते, बरु खःकथं न्याय यानादिसँ।”

25 यस्सलेमय् च्वपिं गुम्हं गुम्हं मनूतयसं थथे धाल – “इमिसं स्यायेत स्वया च्वंमह मनु थ्व हे, मखु ला?

26 आः ला थ्व मनुखं झन जक फुक्कसिया न्ह्यःने नवानाच्चन। अयनं वयात सुनां छुं मधाः। नायःतयसं थ्व हे मुक्ति बीमह ख्रीष्ट खः धकाः धात्थे हे सीके धुकल ला कि छु?

27 थ्व मनु गनं वःमह धकाः झीसं स्यू। मुक्ति बीमह ख्रीष्ट झाइबलय् ला वयकः गनं झाःमह धकाः सुनानं सी मखु।”

28 देगलय् स्यनादीबलय् येशू तस्सलं थथे धयादिल – “छिकपिन्सं जितः महस्यू, जि गनयामह धकाः नं छिकपिन्सं स्यू। जि थःयसें वयागु मखु, जितः छवयाहयादीमह सत्य परमेश्वर खः, छिकपिन्सं धाःसा वयकःयात महमस्यू।

29 जिं वयकःयात महस्यू, छायाधाःसा जि वयकःयाथासं हे वयागु खः। वयकलं हे जितः छवयाहयादीगु खः।”

30 थ्व न्यनाः इमिसं वयकःयात ज्वनेत स्वल। तर सुनानं ज्वने मफुत, छायाधाःसा वयकःयागु ई मवःनि।

31 अयसां यक्व मनूतयसं वयकःयात विश्रवास यात। इमिसं धाल – “मुक्ति बीमह ख्रीष्ट झाइबलय् वयकलं थ्व मनुखं स्वयाः अप्वः अजू चायापुगु चिं क्यनादी ला?”

येशूयात ज्वंकेत देगःया सिपाईत छवःगु

32 थथे यक्व मनूतयसं वयकःयागु खँ ल्हानाच्चंगु तायाः फरिसीतयसं तःधपिं पुजाहारीतलिसे मिलय् जुयाः वयकःयात ज्वंकेत देगःया सिपाईत छवल।

33 येशू इमित धयादिल – “छुं ई तक जक जि छिमिथाय् दइतिनि, अले लिपा जि जितः छवया हयादीमहयसिथाय् तुं वने।

34 छिकपिन्सं जितः माः जूसां लुइके फइ मखु। जि दुथाय् छिकपिं वये फइ मखु।”

35 अले इमिसं थःथवय् थथे खँ ल्हात – “झीसं लुइके हे मफय्क थ्व मनु गन वनेत्यंगु जुइ? छु थ्व ग्रीकतयगु दथुइ उखेलाः थुखेलाः जुयाच्चपिं यहदीतयथाय् वनाः ग्रीकतयत स्यनेकने यायेत वनेत्यंगु ला मखु ला?

36 वं ‘छिकपिन्सं जितः माः जूसां लुइके फइ मखु’ अले ‘जि दुथाय् छिकपिं वये फइ मखु’ धकाः धाःगुया अर्थ छु जुइ?”

अनन्त जीवनया लः

37 नखः सिधइगु व मू दिनय् येशू दनाः तस्सलं थथे धयादिल – “सुं प्याःचाःमह मनु दुसा जिथाय् वयाः त्वँ वा।*

38 अले धर्मशास्त्रय् च्वया तः थें – सुनां जितः विश्रवास याइ, वयागु नुगलं अनन्त जीवन दुगु खुसिबाः वयाच्चनी।”*

39 वयकलं पवित्र आत्मायागु खँ धयादीगु खः। वयकःयात विश्रवास याःपिन्त आत्मा बियादी। वयकलं आः तक सीमह म्वाका मदीनि सुयातं आत्मा बियादीगु मदुनि।

40 थ्व खँ न्यापिं गुम्हं गुम्हं मनूतयसं थथे धाल – “थ्व ला धात्थे हे वइतिनि धाःमह अगमवक्ता खः।”

41 गुलिसिनं थथे धाल – “थ्व ला मुक्ति बीमह ख्रीष्ट हे खः।” अले गुलिसिनं थथे धाल – “गालीलं वःमह नं ख्रीष्ट जुइ ला?

42 मुक्ति बीमह ख्रीष्ट जुजु दाऊदया सन्तान जुइ, अले जुजु दाऊदयागु गां बेथलेहेमं वइ धकाः धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु मस्यू ला?”*

43 थुकथं वयकःयागु खँय् ग्वाः ग्वाः मनूत बाल।

44 गुम्हं गुम्हं मनूतयसं ला वयकःयात ज्वनेत स्वल, अथेसां सुनानं ज्वने मफु।

यहदीतय् नायःतयसं विश्रवास मयाःगु

45 अनंलि ज्वंःपि सिपाईत तःधपिं पुजाहारीत व फरिसीतयथाय् लिहां वन। इमिसं सिपाईतयत थथे धाल – “छिमिसं छाय् वयात ज्वना महयागु?”

46 अले इमिसं लिसः बिल – “थ्व मनुखं थें सुनानं नवाःगु मदुनि।”

47 अले फरिसीतयसं धाल – “छिमितनापं वं झंगः लात कि छु?

48 सुं शासकत व फरिसीतयसं नं वं धाःगु खँय् विश्रवास यात ला?

* 7:22 ७:२२ उत १७:१०; लेवी १२:३ * 7:23 ७:२३ यह ५:९ * 7:37 ७:३७ लेवी २३:३६ * 7:38 ७:३८ इज ४७:१; जक १४:८ * 7:42 ७:४२ २ शमू ७:१२; मीका ५:२

49 व्यवस्था मस्यूपि थुपि सरा: ला:पि ख:।”

50 छक: बहनी येशूयात नापला: वने धुकूमह इमिगु हे पुचलय् च्वंमह निकोदेमसं इमित धाल –

51 “छु झीगु व्यवस्थां सुं मनूयात वयागु खँ मन्यंकं व वं छु यात धयागु मसीकं न्याय याइ ला?”

52 इमिसं वयात लिस: बिल – “छु नं गालीलयामह हे ला कि छु? धर्मशास्त्र ब्वना: स्व, सुं नं अगमवक्ता गालीलं वइ मखु।”☆

53 * [अले इपि फुक्क थथ:गु छँय् लिहां वन।

8

व्यभिचार यानाच्चंबलय् ज्वंमह मिसा

1 अनं येशू जैतून डॉडाय झाल।

2 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां वयक: हानं देगलय् तुं लिहां झाल। फुक्क मनूत वयक:याथाय् मुंव:गुलि इमित स्यनेकने यायेत वयक: फ्यतुनादिल।

3 शास्त्री व फरिसीतयसं व्यभिचार यानाच्चंबलय् ज्वंमह छमह मिसायात हया: सकसिगु न्ह्य:ने थना:

4 वयक:यात थथे धाल – “गुरूजु, थ्व मिसायात जिमिसं व्यभिचार यानाच्चंबलय् ज्वना हया।

5 व्यवस्थाय् मोशां झीत थथे व्यभिचार याइमह मिसायात ल्वहँतं कयका: स्या धका: आज्ञा बियादीगु दु। अयजूगुलि आ: थ्व मिसायात छु याये माली? छिं हे धयादिसँ।”☆

6 वयक:यात जाँचय् याना: दोषी ठहरय् यायेत इमिसं थथे न्ह्यस: या:गु ख:।

तर वयकलं क्वछुना: पतिचां बँय् च्वयादिल।

7 इमिसं व हे खँ जक न्यनाच्चंगुलि वयकलं दना: इमित थथे धयादिल – “छिकपिं मध्ये सुनां गुबलें पाप यानामदी, वयकलं हे दकलय् न्हापालाक वयात ल्वहँतं कयकादिसँ।”

8 वयकलं हानं क्वछुना: पतिचां बँय् च्वयादिल।

9 थ्व न्यना: इपि त:धिक:महंनिसें कया: चीधिक:पि तकं छमह छमह याना: अनं वन। अले अन येशू याक:चा जुल। व मिसा धा:सा वयक:या न्ह्य:ने हे दनाच्चन।

10 वयकलं थक्वया: व मिसायात धयादिल – “ग्व:, छन्त पा: या:पिं? सुनानं छन्त सजाँय मब्यू?”

11 अले व मिसां धाल – “सुनानं मब्यू प्रभु।” अले वयकलं धयादिल – “अयसा जि नं छन्त सजाँय बी मखु, आ: छु हँ, हानं पाप याये मते।”]

येशू संसारया ज:

12 येशू हानं मनूतयत् धयादिल – “जि संसारया ज: ख:। जि नाप जुइमह मनू खिउँथाय् जुइ माली मखु, बरु वयात जीवनया ज: दइ।”☆

13 अले फरिसीतयसं वयक:यात धाल – “छु थ:गु हे जक साक्षी बियाच्चन, छंगु साक्षी सत्य मखु।”☆

14 वयकलं इमित लिस: बियादिल – “जिं जिगु हे खँय् साक्षी बियाच्चना सां जिगु साक्षी सत्य ख:, छायाधा:सा जि गनं वयामह ख:, अले गन वने त्यनामह ख: धका: जिं स्यू, अयनं छिकपिन्सं धा:सा जि गनं वइ, अले गन वनी धका: सी मखु।

15 छिकपिन्सं मनू स्वया: न्याय यानादी, तर जिं सुयागुं न्याय मयाना।

16 जिं न्याय या हे या:सां जिगु न्याय सत्यगु जुइ, छायाधा:सा न्याय याइमह जि याक:चा जक मखु, जिनापं जित: छवयाहयादीमह बा: नं दी।

17 छिकपिनिगु व्यवस्थाय् नं निमहयसिनं ब्यूगु साक्षी सत्य ख: धका: च्वयात:गु दु।

18 जिं थ:महं हे जिगु साक्षी बियाच्चना, अले जित: छवयाहयादीमह बा:नं नं जिगु साक्षी बियादी।”

19 अयजूगुलि इमिसं वयक:यात थथे धाल – “छिमि बा: गन दु लय?”

वयकलं लिस: बियादिल – “छिकपिन्सं न जित: महस्यू, न जिमि बा:यात महस्यू। छिकपिन्सं जित: महस्यूगु जूसा जिमि बा:यात नं महसी।”

20 थ्व खँ वयकलं देगलय् स्यनेकने यानादीबलय् भेटी तइगु बाकसया न्ह्य:ने धयादीगु ख:। वयक:यात सुनानं मज्वं, छायाधा:सा वयक:यागु ई मव:नि।

येशू संसारयामह मखु

21 वयकलं इमित हानं धयादिल – “जि वनाछवये, अले छिकपिन्सं जित: मा: जुइ, अयनं छिकपिं पापय् लाना: सी। जि गन वनेगु ख:, अन छिकपिं झाये फइ मखु।”

22 थ्व न्यना: यहूदी नाय:तयसं धाल – “थ्व मनू थथ:महं सीत्यंगु ला मखु? ‘गन जि वनेगु ख: अन छिपिं वये फइ मखु’ धका: धाल नि।”

23 अले वयकलं इमित धयादिल – “छिकपिं क्वय्च्वंपिं ख:, जि च्वय्च्वंमह ख:। छिकपिं थ्व संसारयापिं ख:, जि संसारयामह मखु।

24 छिकपिं पापय् लाना: सी माली धका: जिं छिकपिन्त धायेधुन। जि व हे ख: धका: छिकपिन्सं विश्वास मया:सा छिकपिं पापय् लाना: सी।”

25 इमिसं वयक:यात धाल – “छ सु ख: लय?” वयकलं लिस: बियादिल – “जि व हे ख: धका: जिं छिकपिन्त न्हापानिसें हे धयावयाच्चनागु दु।

☆ 7:52 ७:५२ यहू ३:१२

* 7:53 ७:५३-८:११ गुलि गुलि हस्तलिपिइ थुपि पद मदु

☆ 8:5 ८:५ लेवी २०:१०; व्य २२:२२-२४

☆ 8:12 ८:१२ मती ५:१४; यहू ९:५

☆ 8:13 ८:१३ यहू ५:१३

26 जिं छिकपिन्त यक्व धायेमाःगु व न्याय यायेमाःगु दु। अथेसां जितः छवयाहयादीम्ह सत्य खः, उकिं वय्कलं जितः धयादिक्व जिं संसारयात धयाबियागु दु।”

27 वय्कलं इमित बाःयागु खँ धयाच्चंगु धकाः इमिसं थुइके मफुत।

28 उकिं वय्कलं थथे धयादिल – “गुबलय् छिमिसं मनूया काय्यात यख्खाइ, अबलय् तिनि छिमिसं जि सु खः धकाः सी। जिं थःयसें छुं नं मयाना, बरु बाःनं गुकथं स्यनादिल उकथं हे नवाना वन धकाः नं छिमिसं थुइ।

29 जितः छवयाहयादीम्ह जि नाप दी, जिं न्हाबले वय्कःयात यःथे जक यानाजुयागुलि वय्कलं जितः याकःचा त्वःतामदी।”

30 वय्कलं थथे धयादीगुलि यक्वसिनं वय्कःयात विश्वास यात।

अब्राहामया सन्तान व शैतानया सन्तान

31 येशू थःत विश्वास याःपिं यहदीतयत्त धयादिल – “जिं धया थें छिपि च्वंसा छिपि धाथें जिम्ह चेला जुइ।

32 छिमिसं सत्य छु खः धकाः सी, अले सत्यं छिमित स्वतन्त्र याइ।”

33 इमिसं वय्कःयात लिसः बिल – “जिपिं अब्राहामया सन्तान खः, जिपिं आः तक सुयां दास मजुयानि। छं गुकथं जिमित ‘छिपि स्वतन्त्र जुइ’ धकाः धयागु?”*

34 वय्कलं इमित धयादिल – “जिं छिकपिन्त खःगु खँ धाये – पाप यानाजुइपिं फुक्कं पापया दास खः।

35 अले दास न्हाबले छैय् च्वने दइ मखु, काय्मचा जक न्हाबले च्वने दइ।

36 अयजूगुलि परमेश्वरया काय्मं स्वतन्त्र याना ब्यसा छिकपिं धाथें स्वतन्त्र जुइ।

37 छिकपिं अब्राहामया सन्तान खः धकाः जिं स्यु। अय्मं जिं धयागु खँ छिकपिनिगु मनय् दुहां मवंगुलि छिकपिन्सं जितः स्यायेत स्वःगु खः।

38 जिं जिमि बाःयाथाय् खं थें धयाच्चना, अथे हे छिकपिन्सं नं छिमि बाःनं धाःथें यानाच्चन।”

39 इमिसं वय्कःयात लिसः बिल – “अब्राहाम जिमि तापाःबाज्या खः।” अले वय्कलं धयादिल – “छिकपिं अब्राहामया सन्तान खः धयागु जूसा अब्राहामं यानाः वं थें छिकपिन्सं नं यानादी माःगु खः।

40 परमेश्वरं धयादीगु सत्य खँ धाल धकाः छिकपिन्सं जितः स्यायेत स्वल, थथे अब्राहामं यानामदी।

41 छिकपिनि बाःनं छु यात छिकपिन्सं नं व हे यानादी।”

इमिसं धाल – “जिपिं व्यभिचारं ब्रुपिं मखु, जिमि छम्ह हे अबु दु, वय्कः खः परमेश्वर।”

42 वय्कलं धयादिल – “परमेश्वर छिकपिनि बाः खः धयागु जूसा छिकपिन्सं जितः माया यानादी माःगु खः, छायाःसा जितः वय्कलं छवया हयादीगुलि जि वयाच्चनागु खः। जि थःगु हे इच्छां वयागु मखु, बरु वय्कलं हे जितः छवयाहयादीगु खः।

43 जिं धयागु खँ छिकपिन्सं गथे मथुगु? जिगु खँ न्यने मास्ति मवःगुलि छिकपिन्सं जिगु खँ मथुगु खः।

44 छिकपिं शैतानया सन्तान जूगुलि गथे छिकपिनि बाःनं याना जुल, अथे हे छिकपिन्सं नं याना जुइ। न्हापांनिसें हे शैतान धाःम्ह ज्यानमारा खः। वयाके सत्य धयागु हे मदुगुलि वं सत्य ज्याखँ याना जुइ फइ मखु। थःगु स्वभाव गथे खः अथे हे वं मखुगु खँ जक ल्हाना जुइ, छायाःसा व मखुगु खँ जक ल्हाना जुइम्ह खः, अले मखुगु खँ ल्हाना जुइपिनि अबु खः।

45 जिं छिकपिन्त सत्य खँ धयागुलि छिकपिन्सं जितः विश्वास यानामदीगु खः।

46 छिकपिं मध्ये सुनानं जि पापयात काः जितः दोष बियादी फु ला? जिं सत्य खँ धयागु खःसा छिकपिन्सं जितः छाया विश्वास याना मदीयागु?

47 परमेश्वरया मनूखं जक परमेश्वरयागु खँ न्यनी। छिकपिं परमेश्वरयापिं मनूत मखुगुलि छिकपिन्सं जिं धयागु खँ न्यनामदीगु खः।”

अब्राहाम स्वयाः येशू तःधं

48 अले यहदी नायःतयसं वय्कःयात धाल – “छ सामरी खः, अले छंके भूत दुबिनाच्चंगु दु धकाः जिमिसं धयागु धाथें हे खः।”

49 वय्कलं लिसः बियादिल – “जिके भूत दुबिनाच्चंगु मदु। जिं जिमि बाःयात तःधंका च्वना, छिकपिन्सं जितः क्वहंकादिल।

50 जि थथःम्हं तुं तःधं मजुया, तर जितः तःधंकेत स्वया च्वंम्ह ला छम्ह हे दु। अले वय्कलं हे थ्व खँ क्वःछिनादी।

51 जिं छिकपिन्त खःगु खँ धाये – जिगु वचन मानय् याइम्ह मनु गुबले हे सी मखु।”

52 इमिसं धाल – “आः ला जिमिसं बांलाक हे सिल, छंके भूत दुबिनाच्चंगु हे दु। अब्राहाम व अगमवत्तात ला सिनावन धाःसा छं गथे यानाः छंगु वचन मानय् याइपिं मनूत गुबले हे सी मखु धकाः धाये फुगु?

53 सी धुंक्मह तापाःबाज्या अब्राहाम स्वयाः नं छ तःधं ला कि छु? अगमवत्तात ला सिनावन धाःसा छं थःत सु तायका च्वना?”

54 वय्कलं लिसः बियादिल – “जि थथःम्हं तःधं जुयागु जूसा जि तःधंम्ह मखु। तर छिकपिन्सं जिमि बाः धकाः धाःम्ह परमेश्वर जिमि बाःनं हे जितः तःधं यानादीगु खः।

55 वय्कःयात छिकपिन्सं म्हमस्युनि, जिं धाःसा म्हस्यु। जिं वय्कःयात म्हमस्यु धकाः धाल धाःसा जि नं छिकपिं थें तुं मखुगु खँ ल्हाइम्ह जुइ। जिं वय्कःयात म्हस्युगुलि वय्कःयागु वचन मानय् यानाच्चन।

56 जि वइगु ई स्वयेत छिकपिनि तापाःबाज्या अब्राहामं तसकं इच्छा याःगु खः, अले खनाः तसकं लय्ताल।”

57 अले इमिसं धाल – “छ नेय्दँ ला मदुनि धाःसा छं अब्राहामयात गथे यानाः खन?”

58 वय्कलं इमित लिसः बियादिल – “जिं छिकपिन्त खःगु खँ धाये – अब्राहाम स्वयाः न्हापांनिसें हे जि दु।”

59 थ्व खँ न्यना: इमिसं वयक्:यात कयक्केत ल्वहं काल। तर वयक्: इमिसं मखंक सुस्क्क देगलं पिहां झाल।

9

येशू व कांम्ह मन्

1 येशू लँय झाया च्वंबलय् छम्ह बूसांनिसें हे कांम्ह मन्यात खन।

2 चेलातयसं वयक्:याके न्यन – “गुरूज, थ्व मन् बूसांनिसें कां जूगु वयागु पापं याना: ला कि वया मांबौपिनिगु पापं याना:?”

3 वयक्कलं लिस: बियादिल – “वयात अय् जूगु वं पाप या:गुलि मखु, वया मांबौपिनिगु पापं नं मखु, बरु व मनुखं याना: परमेश्वरयागु ज्या फुक्कसिनं सीके फयेमा धका: थथे जूगु ख:।

4 झीसं न्हि दतले जित: छवया ह:म्हयसिगु ज्या यायेमा:, चान्हय् सुनानं ज्या याइ मखु।

5 संसारय् दतले जि संसारया ज: ख:।”*

6 थथे धया: वयक्कलं बैय् ई फाना: चा न्हाया: कांम्हयसिगु मिखाय् इलादिल।

7 अले वयात थथे धयादिल – “सिलोआम धा:गु पुखुलिइ वना: सिलाछव।” सिलोआमयागु अर्थ “छव:गु” ख:। अले वं वना: सिला छव:बलय् मिखां खन।

8 अले वयागु ज:ख: च्वंपि व वयात न्हापांनिसें फ्वनाच्वंगु खंपिन्सं थथे धाल – “थ्व व हे फ्वगिं, मखु ला?”

9 गुम्ह गुम्हयसिनं “थ्व व हे ख:” धका: धाल, गुलिसिनं “मखु, व थें च्वंम्ह मेम्ह हे मन् ख:” धका: धाल।

कांनं धाल – “व मन् जि हे ख:।”

10 इमिसं वयात धाल – “अयसा छंगु मिखा गथे चाल लय?”

11 वं लिस: बिल – “येशू धा:म्ह मनुखं चा न्हाया: जिगु मिखाय् इला: थथे धाल – ‘सिलोआमय् वना: सिलाछव।’ जि वना: सिलाबलय् मिखां खन।”

12 इमिसं वयात धाल – “येशू धा:म्ह मन् गन दु लय?”

वं धाल – “जिं मस्यू।”

फरिसीतयसं न्यनेकने या:गु

13 अले इमिसं व मन्यात फरिसीतयथाय् यंकल।

14 येशू चा न्हाया: वयात मिखां खंकादीगु विश्रामबार खुन्हु ख:।

15 अयजूगुलि फरिसीतयसं वयात हानं छक: गथे याना: मिखां खन धका: न्यन। अले वं इमित धाल – “वयक्कलं जिगु मिखाय् चा न्हाया: इलादिल। चा सिला छवयाबलय् जिं मिखां खन।”

16 गुम्हं गुम्हं फरिसीतयसं धाल – “विश्रामबार मानय् मया:गुलि थ्व मन् परमेश्वरयाम्ह मखु।” हानं गुलिसिनं धाल – “छम्ह पापी मनुखं थपायधंगु चिं गथे याये फइ?” थुकथं इमि दथुइ खँ मिलय् मजुल।

17 इमिसं हानं वयाके न्यना स्वल – “वं छंगु मिखा चाय्का ब्यगुलि छं व सु धका: बिचा: याना?”

वं लिस: बिल – “व अगमवक्ता ख:।”

18 अयनं यहदीतयसं व मन् कांम्ह ख:, आ: वं मिखां खन धका: वया मांबौपिन्त स:ता: मन्यंतले विश्वास मया:।

19 इमिसं थथे धका: न्यन – “बूसांनिसें छिमि काय् कांम्ह ख: ला? आ: वं गथे जुया: खन?”

20 वया मांबौपिन्सं लिस: बिल – “थ्व जिमि काय् ख:, अले बूसांनिसें थ्व कांम्ह ख: धका: जिमिसं स्यू।

21 आ: जक गथे याना: खन धका: जिमिसं मस्यू। अले हानं सुनां वयागु मिखा चाय्काबिल व नं जिमिसं मस्यू। वयाके हे न्यनादिसँ। थ्व मचा मखय् धुंकल थवं थ:म्ह हे धायेफु।”

22 सुनानं येशूयात मुक्ति बीम्ह खीष्ट ख: धका: धाल धा:सा व मन्यात धर्मशास्त्र स्यनीगु छैनं पितिनाछवयेगु धका: इमिसं सल्लाह यानात:गुलि वया मांबौपिन्सं ग्याना: थथे लिस: ब्यूगु ख:।

23 उकिं हे वया मांबौपिन्सं “व मचा मखय् धुंकल, वयाके हे न्यनादिसँ” धका: धा:गु ख:।

24 इमिसं व कांम्ह मन्यात स:ता: हानं धाल – “परमेश्वरया न्ह्य:ने छं ख:गु खँ ल्हाय् धका: पाफ। छन्त लय्कूम्ह मन् पापी ख: धका: जिमिसं स्यू।”

25 वं लिस: बिल – “व मन् पापी ख: कि मखु धका: जिं मस्यू। छता हे जक खँ जिं स्यू, जि न्हापा कांम्ह ख:, आ: जिं मिखां खन।”

26 इमिसं वयात धाल – “वं छन्त छु यात? वं छंगु मिखा गथे याना: चाय्काबिल?”

27 वं इमित लिस: बिल – “जिं छिकपिन्त न्हापा हे धायेधुन, छिकपिन्सं न्यनामदी। व हे खँ हानं छाय् न्यनादियागु? छिकपिं वयक्:या चेला जुइ मास्ति व: ला कि छु?”

28 अले इमिसं वयात हक्का: थथे धाल – “छ हे ख: का वया चेला। जिपिं ला मोशाया चेला ख:।

29 परमेश्वरं मोशानापं नवानादीगु ख: धका: जिमिसं स्यू। तर थ्व मन् गनं व:म्ह ख: धका: जिमिसं मस्यू।”

30 अले वं लिसः बिल – “थ्व हे ला खः, अजू चायापुगु खँ। वय्कः गनं झायादीम्ह खः धकाः छिकपिन्सं मस्यूसं वय्कलं जिगु मिखा चाय्कादिल।

31 पापीतय्गु खँ परमेश्वरं न्यनादी मखु धकाः जिमिसं स्यू। परमेश्वरया भय काइम्ह व वय्कलं धाःथें याना जुइम्हय्सिगु जक खँ न्यनादी।

32 संसार सृष्टि जूसानिसें थौं तक बूसानिसें कां जूम्हय्सिगु मिखा चाय्का ब्यूगु खँ न्यनागु मदुनि।

33 थ्व परमेश्वरयाम्ह मनु मखु धयागु जूसा थ्वं थज्याःगु चिं याये फइ मखु।”

34 इमिसं वयात धाल – “पापय् बुयाः पापय् हे ब्वलंम्ह छं जिमित स्यं वयागु ला?” थथे धयाः इमिसं वयात पितिनाछवल।

35 व मनुयात फरिसीतय्सं पितिना हल धयागु न्यनाः येशू वयात नाप लानाः थथे धयादिल – “छं मनुया काय्यात विश्वास यानादिया ला?”

36 वं लिसः बिल – “जिं विश्वास यायेमाःम्ह वय्कः सु खः धयादिसँ।”

37 वय्कलं धयादिल – “छिं वयात खंगु दु, छिनाप खँ ल्हाना च्वंम्ह व हे खः।”

38 वं धाल – “प्रभु, जिं विश्वास याये।” अले वं वय्कःयात भागि यात।

39 वय्कलं धयादिल – “जि थ्व संसारय् न्याय यायेत वयागु खः। आवनिसें कांपिन्सं खनी, अले मिखां खपिं कां जुइ।”

40 थ्व न्यनाः अन दुपि गुम्हं गुम्हं फरिसीतय्सं वय्कःयात थथे धाल – “अयसा जिपिं नं कांपि ला?”

41 वय्कलं इमित धयादिल – “छिकपिं कां जूगु जूसा पापी जुयादी मखुगु। अयनं छिकपिन्सं ‘जिपिं कां मखु’ धकाः धाःगुलि छिकपिन्के पाप दया हे च्वनी।”

10

भिम्ह फैजवाः

1 “जिं छिकपिन्त खःगु खँ धाये – फैगलय् लुखां दुहां मवसे मेथासं वइम्ह मनु खँ व दाखँ खः।

2 फैजवाः धाःसा लुखां दुहां वइ।

3 फैजवाःयात लुखा पिवालं खापा चाय्काबी। फैतय्सं नं वयागु सः ताइ। अले वं फैचातयत् नां कयाः सःताः पिने ब्वना यंकी।

4 थुकथं फैतयत् पित हये धुंकाः व फैतय्गु न्ह्यः न्ह्यः वनी। वयागु सः म्हस्युगुलि फैत नं वयागु ल्यूल्यु वनी।

5 म्हमस्युम्हय्सिगु ल्यूल्यु इपिं वनी मखु, बरु वयात खनाः ग्यानाः बिस्युं वनी। म्हमस्युम्हय्सिगु सः इमिसं म्हमस्यु।”

6 वय्कलं थ्व खँ इमित धयादीगु खः। अयनं इमिसं वय्कलं इमित छु धाल धकाः थुइके मफु।

7 अयजुगुलि वय्कलं इमित हानं धयादिल – “जिं छिकपिन्त खःगु खँ धाये – फैगःयागु लुखा जि हे खः।

8 जि स्वयाः न्हापा वःपिं फुक्कं खँ व दाखँत खः। अयनं फैतय्सं इमिगु खँ मन्यं।

9 जि लुखा खः। जिगु लुखां दुहां वःम्ह बचय् जुइ, अले व दुनेपिने जुइ दइ, वयात ज्वयेत ख्यः नं दइ।

10 खँ ग्हुइत, स्यकेत व स्यायेत जक वइ। तर जि इमित जीवन दयेमा, अले व यक्व जीवन दयेमा धकाः वयागु खः।

11 “जि भिम्ह फैजवाः खः। भिम्ह फैजवालं फैतय्गु निती सीत तकं लिफः स्वइ मखु।

12 फै स्वयेत तयातःम्ह मनु फैथुवाः मखु, बरु फै ज्वयेत तयातःम्ह च्यः जक खः, गुम्ह गुँखिचा वःगु खनेवं फैत फुक्क त्वःताः बिस्युं वनी। अले गुँखिचां फैतयत् ज्वनाः लुया यंकी, अले छ्यालब्याल नं याना थकी।

13 व मनु फै ज्वयेत तयातःम्ह च्यः जूगुलि फैतय्गु वास्ता मयासें बिस्युं वनी।

14 “जि भिम्ह फैजवाः खः। अथे जूगुलि जिं जिम्ह फैचात फुक्कं म्हस्यु, अले फैतय्सं नं जितः म्हस्यु।

15 गथे बाःनं जितः म्हस्यु, अथे हे जिं नं बाःयात म्हस्यु। अले फैतय्गु निती जि थः हे तुं सिना बी।☆

16 जिमि फैत थ्व फैगलय् जक मखु, मेथाय् नं दु। इमित नं जिं हयेमानि। इमिसं नं जिगु सः ताइ। थुकथं फुक्क फैत छथ्वः जुइ, अले इमि फैजवाः नं छम्ह हे जुइ।

17 “जि हानं म्वाना वयेगु कथं सी त्यनागुलि बाःनं जितः तसकं माया यानादी।

18 जितः सुनानं स्याये फइ मखु, बरु जि थःयसें सिना बीत्यनागु खः। जि थथःम्हं तुं सीगु नं व हानं म्वाना वयेगु नं जिके अधिकार दु। जितः जिमि बाःनं बियादीगु आज्ञा नं थ्व हे खः।”

19 थ्व न्यनाः यहदीतय् नायःत थथः हे बाल।

20 इपिं मध्ये यक्वसिनं थथे धाल – “थ्व मनुयाके भूत दुबिनाच्वंगु दु। थ्व वें जुइ धुंकल। थज्याःम्हय्सिगु खँ छिमिसं छाय् न्यनागु?”

21 मेपिन्सं थथे धाल – “भूत दुब्युम्ह मनुखं थज्याःगु खँ ल्हाइ मखु। कांम्ह मनुयागु मिखा भूत दुब्युम्ह मनुखं चाय्काबी फइ ला?”

यहदीतय् नायःतय्सं येशूयात मानय् मयाःगु

22 थुबलय् चिकुला खः। अले यरूशलेमयागु देगः देछायगु नखः खः।

23 येशू सोलोमन धाःगु दलानय् थुखे उखे जुयाच्वनादीबलय्

- 24 वयकःयाथाय् मुनाः यहदीतय् नायःतयस्सं थथे धाल – “गुबलय् तक छिं जिमित थथे दोमन याका तयेगु? छि मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट हे खः धयागु जूसा जिमित तप्यंक धयादिसँ।”
- 25 वयकलं लिसः बियादिल – “जिं छिकपिन्त धया नं छिकपिन्सं विश्वास यानामदी। जिमि बाःयागु नामं जिं यानाच्चवनागु अजू चायापुगु ज्यां हे जिगु साक्षी बी।
- 26 छिकपिं जिमि फैत मखुगुलि छिकपिन्सं जिं धयागु खँय् विश्वास यानादी मफुगु खः।
- 27 जिम्ह फैतयस्सं जिगु सः ताइ, जिं इमित म्हस्य्, अले इपिं नं जिगु ल्यूल्य् वइ।
- 28 इमित जिं अनन्त जीवन बी। इपिं गुबलें नाश जुइ मखु। जिगु ल्हातं इमित सुनानं लाकायंकी मखु।
- 29 इपिं जितः बियादीम्ह जिमि बाः दकलय् तःधंम्ह खः। बाःयागु ल्हातिं सुनानं इमित लाकायंके फइ मखु।
- 30 जि व जिम्ह बाः छम्ह हे खः।”
- 31 वयकःयात ल्वहँतं कयकेत यहदीतय् नायःतयस्सं हानं ल्वहँ काल।
- 32 वयकलं इमित धयादिल – “बाःयापाखें जिं छिकपिन्त यक्व हे भिंगु ज्या यानाः क्यनागु दु, उकी मध्ये छुकिं यानाः छिकपिन्सं जितः ल्वहँतं कयकेत्यना?”
- 33 अले इमिसं वयकःयात लिसः बिल – “भिंगु ज्या याःगुलि जिमिसं छन्त ल्वहँतं कयकेत्यनागु मखु, बरू छं परमेश्वरयात क्वह्यंकाः खँ ल्हाःगुलि कयकेत्यनागु खः। छं मनु जुयाः नं परमेश्वर धकाः धया जूगुलि थथे यायेत्यनागु खः।”*
- 34 वयकलं लिसः बियादिल – “छिकपिनिगु व्यवस्थाय् नं थथे च्वयातःगु, मद्दु ला – “परमेश्वरं धयादिल – “छिपिं फुक्कं घः खः?”” *
- 35 सुनां परमेश्वरयागु वचन न्यना काइ, वयात वयकलं घः धकाः धयादी। थथे धाल धकाः धर्मशास्त्र मानय् मयाःगु जुइ मखु।
- 36 बाःनं ल्ययाः थःम्ह हे यानाः संसारय् छवया हयादीम्हयसित परमेश्वरयात क्वह्यंकल धकाः छिकपिन्सं धयादीया ला, छायाःसा जिं ‘जि परमेश्वरया काय् खः’ धकाः धया?
- 37 जिमि बाःयागु ज्या जिं याना मच्चंगु जूसा छिकपिन्सं जितः विश्वास यानादीम्वाः।
- 38 जिं परमेश्वरयागु ज्या यानाच्चवनागु दुसा जितः विश्वास मयाःसां जिं यानागु ज्या यात विश्वास यानादिसँ। उकिं जिके बाः दी, अले जि बाःयाके दु धकाः छिकपिन्सं सीकादिसँ, थुइकादिसँ।”
- 39 इमिसं हानं वयकःयात ज्वनेत स्वल। तर वयकः इपिपाखें बचय् जुयाः झाल।
- 40 वयकः हानं यर्दन पारिइ यहन्नां न्हापा बप्तिस्मा बिया च्वंथाय् झाल, अले अन हे च्वनादिल।*
- 41 यक्व मन्तयस्सं वयकःयाथाय् वयाः थथे धाल – “यहन्नां छुं नं चिं क्यना मवं, अयनं यहन्नां कंगु खँ फुक्कं थ्व मनुलिसे पाय्छि जू वः।”
- 42 अले अन यक्वसिनं वयकःयात विश्वास यात।

11

लाजरसयात म्वाकादीगु

- 1 बेथानियाय् च्वंम्ह लाजरस धाःम्ह मनु म्हंमफय्का च्वन। वया निम्ह तता मार्था व मरियम दु।*
- 2 थ्व हे मरियमं प्रभुयागु तुतिइ भिंगु नस्वाःगु चिकनं बुकाः थःगु सं हुया ब्यूगु खः। तसकं मफय्का च्वंम्ह लाजरस वया किजा खः।*
- 3 उकिं मार्था व मरियमं वयकःयात थथे धाय्के छवयाहल – “प्रभु, छिं माया यानादीम्ह जिमि किजा तसकं मफय्का च्वन।”
- 4 थ्व न्यनाः वयकलं धयादिल – “थ्व ल्वचं लाजरस सी मखु। परमेश्वरयागु महिमाया नितिं व परमेश्वरया काय्यात तःधंकेत व थथे म्हंमफुगु खः।”
- 5 वयकलं मार्था, वया केहँ व लाजरसयात माया यानादी।
- 6 लाजरस म्हंमफय्का च्वन धयागु न्यनाः नं वयकः निन्हु तक थः च्वनागु थासय् हे च्वनादिल।
- 7 निन्हु लिपा वयकलं चेलातयत् थथे धयादिल – “झी हानं यहदियाय् लिहां वनेनु।”
- 8 अले चेलातयस्सं धाल – “गुरुजु, उखुन्हु तिनि ला यहदीतय् नायःतयस्सं छितः ल्वहँतं कयकाः स्यायेत्यन। हानं अन हे झयादी त्यनागु ला?”
- 9 वयकलं लिसः बियादिल – “छन्हुया झिनिघौ दइगु मखु ला? संसारयागु जलं यानाः न्हिनय् जुइम्ह मन्यात लुफि हाइ मखु।
- 10 तर जः मद्दुगुलि यानाः चान्हय् जुइपिन्त लुफि हाइ।”
- 11 वयकलं हानं धयादिल – “झी पासा लाजरस घनाच्चंगु दु। जि वयात न्ह्यलं चाय्का ब्यू वनेत्यना।”
- 12 अले चेलातयस्सं लिसः बिल – “प्रभु, व घनाच्चंगु जूसा दँ हे दनी नि।”
- 13 वयकलं लाजरस सी धुंकल धकाः धयादीगु खः। तर इमिसं धाःसा व धात्थें हे घनाच्चन धयादीगु धकाः मतिइ तल।
- 14 उकिं वयकलं इमित धवाथुइक धयादिल – “लाजरस सी धुंकल।
- 15 छिमिसं विश्वास याये फयेमा धकाः हे जि अन मवनागु खः, उकिं जि लय्ताः। न्ह्याथे जूसां झी आः अन वनेनु।”
- 16 अले दिदुमस धाःम्ह थोमां थः चेला पासापिन्त धाल – “नु, झी नं वयकः नाप वने सी माःसां सी।”
- 17 वयकः अन थ्यंबलय् लाजरसयात सिनाः नं थुनातःगु हे प्यन्हु दये धुंकल।

- 18 बेथानिया यरूशलेमं तीन किलोमिटर ति तापाः।
 19 यक्व हे यहदीत मार्था व मरियमपिन्थाय् इमि किजा सीगुलि बिचाः वयाच्चंगु दु।
 20 वयक्कः झायाच्चन धयागु सियाः मार्था वयक्कःयात नापलाः वन। मरियम जक छैय् तुं च्वनाच्चन।
 21 मार्था येशूयात धाल – “प्रभु, छि थन दीगु जूसा जिमि किजा सी मखुगु।
 22 आः तक नं छि परमेश्वरयाके न्हागु हे फ्वंसां छितः बियादी धकाः जिं स्यू।”
 23 वयक्कलं धयादिल – “छिमि किजा हानं म्वाना वइतिनि।”
 24 मार्था धाल – “दकलय् लिपायागु दिनय् सीपिं म्वाना वइबलय् व नं म्वाना वइ धकाः जिं नं स्यू।”
 25 वयक्कलं धयादिल – “सीम्ह म्वाकीम्ह व जीवन बीम्ह जि हे खः। जितः विश्वास याःम्ह मनु सीसां म्वाना वइ।
 26 अले म्वानाच्चपिं मनूतय्सं जितः विश्वास याःसा गुबलें हे सी मखु। छिं थ्व खँय् विश्वास यानादिया ला?”
 27 वं धाल – “खः प्रभु, संसारय् झायादी माःम्ह परमेश्वरया काय, मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट छि हे खः धकाः जिं विश्वास यानागु दु।”
 28 थथे धयाः मार्था लिहां वन। अले थः केहें मरियमयात सःताः न्हाय्पनय् तीजक थथे धाल – “गुरुजु झाये धुंकल, छन्त माला च्वनादीगु दु।”
 29 थ्व न्यनाः मरियम काचाकाचां दनाः वन।
 30 थुबलय् तक वयक्कः गामय् थ्यंकः मझाःनि, मार्था नापलाःगु थासय् हे दनि।
 31 बिचाः वयाच्चपिं यहदीतय्सं थथे हथाय् चायाः मरियम पिहां वंगु खनाः लाजरसयात थुनातःथाय् वनाः ख्वः वंगु जुइ धकाः मतिइ तयाः इपिं नं वया ल्यूल्यु वन।
 32 थुकथं मरियम वयक्कः दीथाय् थ्यन, अले वयक्कःयात खनेवं वयक्कःयागु पालिइ भवपुयाः थथे धाल – “प्रभु, छि थन दीगु जूसा जिमि किजा सी मखुगु।”
 33 थुकथं मरियम अले व नाप वःपिं यहदीत ख्वयाच्चंगु खनाः वयक्कःयात तसकं नुगः मछिन।
 34 अले वयक्कलं न्यनादिल – “छिमिसं वयात गन तयाः तया?”
 इमिसं लिसः बिल – “प्रभु, स्वः झासैं।”
 35 येशू ख्वयादिल।
 36 वयक्कः थथे ख्वयादीगुलि मनूतय्सं धाल – “स्व, वयक्कलं वयात गपाय्सकं माया यानादी।”
 37 इपिं मध्ये गुलि गुलिसिनं थथे धाल – “काम्हयसित खंकाबी फुम्हयसिनं लाजरसयात सी न्ह्यः छाय् बचय् याये मफुत?”
 38 थुकथं तसकं नुगः मछिकाः वयक्कः चिहानय् झाल। थ्व चिहान छगू गुफाय् लाः। थुकियागु प्वाः ल्वहं छगलं तिनातःगु खः।
 39 वयक्कलं धयादिल – “ल्वहं चीकि।”
 लाजरसया तता मार्था वयक्कःयात धाल – “प्रभु, आः ला नवये धुंकल जुइ, सीगु हे प्यन्हु मछि दये धुंकल।”
 40 वयक्कलं वयात धयादिल – “छि विश्वास यानादीसा, परमेश्वरयागु तःधंगु महिमा स्वये खनी धकाः जिं मधया ला?”
 41 अले इमिसं ल्वहं चीकल। वयक्कलं च्वय् स्वयाः धयादिल – “बाः, जिं छितः सुभाय् बी। जिगु खँ छिं न्यनादीगु दु।
 42 छिं जिगु खँ न्हाबलें न्यनादी धकाः जिं स्यू। थन दना च्वपिन्सं जितः छवयाहयादीम्ह छि हे खः धकाः विश्वास याये फयेमा धकाः जिं थथे धयागु खः।”
 43 थुलि धयाः वयक्कलं तस्सलं सःतादिल – “अय् लाजरस, पिहां वा।”
 44 अले सीम्ह लाजरस पिहां वल। वयात छेननिसें तुतिइ तक सुति कापतं हिनातःगु दु। येशू इमित धयादिल – “कापः फ्यनाः वयात वनेब्यु।”
 येशूयात स्यायेत ग्वसाः ग्वःगु
 मन्ती २६:३-५; मर्क १४:१-२; लूक २२:१-२
 45 थ्व खनाः मरियमनापं वःपिं यक्व हे यहदीतय्सं नं वयक्कःयात विश्वास यात।
 46 इपिं मध्ये सुं मनूतय्सं धाःसा फरिसीतय्थाय् वनाः वयक्कलं यानादीगु खँ कनाबिल।
 47 उकिं तःधपिं पुजाहारीत व फरिसीत मुनाः थथे धकाः सल्लाह यात– “आः झीसं छु यायेगु? थ्व मनुखं यक्व हे अजू चायापुगु चिं यानाः क्यनाच्चन।
 48 थथे हे याका तल धाःसा फुक्कसिनं हे वयात विश्वास याइ। अले रोमीत वयाः झीगु देगः व झीगु जातियात हे नाश यानाछवइ।”
 49 इपिं मध्ये उगु दँयाम्ह दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी कैयाफां थथे धाल – “छिमिसं छुं हे मस्यू।
 50 देशय् च्वपिं दक्व मनूत नाश जुइगु स्वयाः छम्ह मनु सीगु हे भिं जुइ धकाः छिमिसं मस्यू ला?”
 51 थ्व खँ वं थःम्हं हे धाःगु मखु, बरु उगु दँयाम्ह दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी जूगुलि यहदीतय्गु नितिं येशू सी हे माः धकाः अगमवाणी नवाःगु खः।
 52 यहदीतय्गु नितिं जक मखु, बरु छ्यालब्याल जुयाच्चपिं परमेश्वरया फुक्क सन्तानतय्त् छथाय् मुंकेत नं खः।
 53 उखुन्हुनिसें येशूयात गथे यानाः स्यायेगु धकाः इमिसं ग्वसाः ग्वल।
 54 अयज्गुलि अबलय् निसें वयक्कः यहदीतय्सं खंक यहदिया जिल्लाया जुया मदी। तर अनं मरुभूमिया लिक्क लाःगु एफ्राइमय् झाल। वयक्कः अन हे चेलात नाप च्वनादिल।

- 55 अबलल्य यहदीतयगु छुत्काराया नखः न्ह्यःने थयंकः वःगुलि नखः न्ह्यः हे थःथपिन्त च्वख यायेत यक्व हे मनूत गां गामं यरूशलेमय् वन।
 56 इमिसं वयक्कःयात माः जुल। अले देगल्य दनाच्चंबलय् इमिसं थथे धकाः खँ ल्हात- “नखःबलय् व वइ ला कि वइ मखु, छिमिगु छु बिचाः दु?”
 57 तःधंपि पुजाहारीत व फरिसीतयसं येशूयात सुनानं खंसा इमित वयाः कं धकाः मनूतयत् उजं बियातःगु दु। इमिसं वयक्कः थन दी धकाः सीवं वनाः ज्वनेत थथे याःगु खः।

12

बेथानियाय येशूयात चिकनं लूगु

मती २६:६-१३; मर्क १४:३-९

- 1 छुत्काराया नखःया खुन्हु न्ह्यः येशू बेथानियाय ज्ञाल। थ्व हे गामय् वयक्कलं सी धुंकूम्हयसित म्वाकादीम्ह लाजरस च्वनाच्चंगु दु।
 2 इमिसं वयक्कःयात भव्य ज्वरय् यात। मार्था भलि जुयाच्चन। वयक्कःनापं भव्य नयेत फ्यतुपि मध्ये लाजरस नं छम्ह खः।
 3 मरियमं तसकं नस्वाःगु व थिकेगु जटामसीया बागू लिटर चिकनं येशूयागु पालिइ थाकाः थःगु सं वयक्कःयागु पालि हुयाबिल। चिकनं यानाः छँ छखां हे मगमग नस्वाः वल।
 4 वयक्कःयात धोखा बीम्ह चेला यहदा इस्करियोतं धाल -
 5 “थ्व नस्वाःगु चिकंया मू स्वसः दिनार तुइ। थ्व मियाः नये मखंपिन्त इनाब्यूगु जूसा गुलि ज्यूगु।”
 6 वं थथे धाःगु नये मखंपिन्त माया याना मखु, बरू खँ जूगुलि खः। धिबाया म्हिचा ज्वनाजुइम्ह जुइगुलि वं म्हिचाय् च्वंगु धिबा कायेगु नं याः।
 7 उकिं वयक्कलं धयादिल - “व नाप हाले मते। वं थथे याःगु जितः थुनीबलयसित खः।
 8 नये मखंपिं छिपिनाप न्ह्याबलें दइ, तर जि छिपिनाप न्ह्याबलें दयाच्चनी मखु।”
 9 येशू अन दी धकाः सीकाः यक्व हे यहदीत अन वल। इपिं अन वयक्कः स्वयेत जक वःगु मखु, बरू वयक्कलं म्वाकूम्ह लाजरसयात नं स्वयेत वःगु खः।
 10 उकिं तःधंपि पुजाहारीतयसं लाजरसयात नं स्यायेगु ग्वसाः ग्वल,
 11 छायाःसा वं यानाः यक्व हे यहदीतयसं इमित त्वःताः येशूयात विश्वास यात।

येशू यरूशलेमय् ज्ञाःगु

मती २१:१-११; मर्क ११:१-११; लूक १९:२८-४०

- 12 कन्हय् खुन्हु जुइगु छुत्काराया नखः हनेत वःपि ग्वाः ग्वाः मनूतयसं येशू यरूशलेमय् ज्ञायात्यंगु दु धकाः सीकल।
 13 उकिं इमिसं तायगः सिमाया कचामचा ज्वनाः-

“होसन्ना, इस्राएलयाम्ह जुजु
 परमप्रभुयागु नामं ज्ञाःम्हय्सिया
 जयजय जुइमा”

धकाः हा हां वयक्कःयात लसकुस याः वन।

14 छम्ह मचाम्ह गधा लुइकाः वयक्कः उकी हे गयाः ज्ञाल। थ्व खँ थथे च्वयातःगु दु -

15 “हे सियोनया शहरय् च्वपिं,
 गयाये मते,
 छिमि जुजु गधाया मचा गयाः
 ज्ञायाच्चंगु दु।”

16 न्हापां ला वयक्कःया चेलातयसंनापं थ्व खँ थुइके मफु। येशू सिनाः म्वानाः स्वर्गय् ज्ञाये धुंकाः तिनि इमिसं धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु थ्व खँ व लसकुस याःगुया अर्थ थुल।

17 येशू थुना तःम्ह लाजरसयात सःताः म्वाकादीबलय् न्ह्यःने दुपिं मनूतयसं थ्व खँ जूगु हे खः धकाः धयाजुल।

18 वयक्कलं सीम्ह म्वाकादिल धकाः न्यनाः ग्वाः ग्वाः मनूतयसं वयक्कःयात नापलाः वल।

19 उकिं फरिसीतयसं थःथव्य खँ ल्हात- “का स्व, संसार फुक्क हे व नाप वन। आः ला झीसं वयात छुं हे याये फइ मखुत।”

20 अन नखःबलय् आराधना यायेत वःपि मध्ये ग्रीकत नं दु।

21 थुपिं ग्रीकतयसं गालीलयागु बेथसेदाय् च्वम्ह फिलिपयाथाय् वनाः थथे धाल - “भाजु, जिमि नं येशूयात स्वयेमास्ति वल।”

- 22 फिलिप वना: अन्द्रियासयात धाल। अले इपि निम्हं येशूयात धा: वन।
 23 अले वयक्कलं इमित लिस: बियादिल – “मनूया काय्यात त:धंकीगु ई वल।
 24 जिं छिमित ख:गु खँ धाये – छव चाय लाना: ध्वमगीसा छग: हे जुयाच्चनी, चाय लाना: ध्वगीसा जक यक्व छव सइ।
 25 थ:गु जीवनयात माया याइम्हयसिनं अनन्त जीवन काये फइ मखु। सुनां थ:गु जीवनयात माया याइ मखु, वयात अनन्त तकं म्वाका तइ।
 26 सुयां जित: सेवा याये मास्ति व:सा जि नाप वयेमा:। अले जक जि दुथाय् जित: सेवा याइम्ह नं च्वने खनी। सुनां जित: सेवा याइ वयात बा:नं त:धं यानादी।
 27 “जिगु नुगलय् तसकं दु:ख जुयाच्चंगु दु। उकिं जिं छु धाये? ‘बा:, थ्व इलं जित: बचय् यानादिसँ’ धायेगु ला? मखु, थुलि हे जुइकेत जि वयाच्चनागु ख:।
 28 ‘बा:, छिगु नांयात त:धंकादिसँ।’ ”
 अले स्वर्ग थथे धयाहल – “जिं त:धंके धुन, आ: हानं त:धंके तिनि।”
 29 अन दनाच्चंपि मन्तयसं थ्व स: ताया: नँ न्यात धका: धाल। मेपिन्सं धाल – “स्वर्गदूतं व नाप खँ ल्हा:गु जुइ।”
 30 वयक्कलं इमित धयादिल – “थ्व खँ धयाह:गु छिमिगु निति ख:, जिगु निति मखु।
 31 आ: थ्व संसारयागु न्याय जुइ। आ: थ्व संसारयाम्ह शासकयात पितिनाछवइ।
 32 जित: यख्खाइबलय् जिं फुक्क मनूयात थ:थाय् सालाकाये।”
 33 थुकथं वयक्कलं थ: गुकथं सी धका: ध्वाथुइकेत थथे धयादीगु ख:।
 34 अले यक्व मन्तयसं थथे धाल – “जिमिसं मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट न्ह्याबलें म्वानाच्चनी धका: व्यवस्थाय् च्वयात:गु न्यनागु दु। छिं मनूया काय्यात यख्खाइ तिनि धका: गुकथं धयादियागु? थ्व मनूया काय् धा:म्ह सु ख:?”
 35 वयक्कलं इमित धयादिल – “छिकपिन्थाय् आ: छुं ई तक जक ज: खयाच्चनी, ज: दतले छिकपिं सना जु, मखुसा छिकपिन्त खिउँगुलि त्वपुइ। खिउँथाय् जुइपिन्सं थ: गन वनाच्चना धयागु तकं सी मखु।
 36 ज: दुबलय् हे ज:यात विश्वास या। अले जक छिपिं ज:या सन्तान जुइ।”

यहदीतयगु अविश्वास

- थुलि धया: येशू अन झाल अले इमिगुपाखें थ:त सुचुकादिल।
 37 इमिसं खंक खंक हे उलिमछि चिं वयक्कलं याना: क्यनादिल नं इमिसं वयक्क:यात विश्वास मया:।
 38 यशैया अगमवत्तां धयाथकूगु खँ सत्य जुइत थथे जूगु ख: –

“हे परमप्रभु, जिमिगु खँ

सुनानं विश्वास मया:।

परमप्रभुं यानादीगु त:धंगु अजू चायापुगु ज्या खंसां
 विश्वास मया:।”

39 अयजूगुलि नं इमिसं विश्वास याये मफुगु ख:, छाया:सा यशैयां हानं थथे धया थकल –

40 “परमेश्वरं इमिगु मिखा कां याना:

नुग: छायाका बिल।

थथे जूगुलि इमिसं मिखां खनी मखु,

अले मनं थुइके फइ मखु,

अले लाय्केत जिथाय् लिफ: स्वया: वइ मखु।”

41 यशैयां येशू तसकं त:धं धका: सीका: वयक्क:यागु खँ थुकथं धा:गु ख:।

42 न्ह्यागु हे जूसां त:म्ह हे यहदी शासकतयसं नं वयक्क:यात विश्वास यात। अयनं फरिसीत खना: ग्या:गुलि इमिसं थ्व खँ सुयातं मकं, छाया:सा फरिसीतयसं सिल धायेवं इमित धर्मशास्त्र स्यनीगु छँनं पितिनाछवइ।

43 छाया:सा इमित परमेश्वरं स्वया: मन्तयसं च्वछाइगु य:।

44 येशू तस्सलं धयादिल – “जित: विश्वास या:पिन्सं जित: जक विश्वास या:गु मखु, बरु जित: छवया हयादीम्हयसित विश्वास या:गु ख:।

45 अथे हे जित: खंम्हयसिनं जित: खंगु मखु, बरु जित: छवया हयादीम्हयसित खंगु ख:।

46 संसारय् जि ज: जुया वयाम्ह ख:, उकिं जित: विश्वास या:पिं मन्त खिउँथाय् जुइ माली मखु।

- 47 सुनानं जिं धयागु वचन न्यँ जक न्यना: धया थें मयात धा:सा जिं वयात न्याय याये मखु, छायाधा:सा जि संसारयात न्याय यायेत वयागु मखु, बरु बचय् यायेत वयागु ख:।
 48 जित: मययक्का: जिगु वचन मानय् मयाइम्ह मनूयागु न्याय जुइ। जिं नवानागु वचनं हे दकलय् लिपायागु दिनय् न्याय याइ।
 49 जिं नवानाच्चनागु वचन जिगु थ:गु हे मखु, बरु जिं छु छु धायेमा:गु व नवाये मा:गु ख: जित: छवयाहयादीम्ह बा:नं हे उजं बियादीगु ख:।
 50 वय्क:यागु उजं हे अनन्त जीवन ख: धका: जिं स्यू, उकिं जिं नवानागु खँ फुक्कं बा:नं धयादी थें हे नवानागु ख:।”

13

येशू चेलातयगु तुति सिला ब्यूगु

- 1 छुत्काराया नख: न्ह्य: येशू थ्व संसारं बा:याथाय् वनेगु ई वल धका: सीका: संसारय् च्वपिं थ: चेलातयत् माया यानादिल। वय्कलं अन्ततक हे इमित माया यानादिल।
 2 बहनी नयाच्चंबलय् येशूयात धोखा बीगु खँ सिमोनया काय् यहदा इस्करियोतयागु मनय् शैतानं तयाबी धुंकल।
 3 बा:नं फुक्कं वय्क:यागु ल्हातय् बियादीगु दु, अले वय्क: परमेश्वरयाथासं झा:गु ख:, अले परमेश्वरयाथाय् तुं वने त्यइन धका: वय्कलं स्यू।
 4 उकिं नयेगु त्व:ता: वय्क: दनादिल। अले गा त्व:ता: स्मालं जँय् हिनादिल।
 5 अनलि वय्कलं बाताय् ल: तया: चेलातयगु तुति सिलादिल, अले जँय् हिनात:गु स्मालं हुयादिल।
 6 थुकथं वय्क: सिमोन पन्नुसयागु तुति सिलेत झा:बलय् वं वय्क:यात धाल – “प्रभु, छिं नं जिगु तुति सिलादीगु ला?”
 7 वय्कलं लिस: बियादिल – “जिं छु यानाच्चना छं आ: थुइ मखुनि, लिपातिनि थुइ।”
 8 वं धाल – “छिं जिगु तुति सिलादी जि हे मज्यू।”
 अले वय्कलं लिस: बियादिल – “जिं छंगु तुति मस्यूसा छ जिम्ह जुइ फइ मखु।”
 9 अले सिमोन पन्नुसं धाल – “अयसा प्रभु, जिगु तुति जक मखु, ल्हा: व छयं नं सिला बियादिसँ।”
 10 वय्कलं धयादिल – “म्ब:ल्हइ धुंक्पिन्सं तुति जक स्यूसा गा:, वयागु म्हछम्हं च्वख जुइ। छिपिं च्वख हे जू, तर फुक्कं मखु।”
 11 वय्कलं थ:त धोखा बीम्हयसित म्हस्यूगुलि “छिपिं फुक्कं च्वख मजू” धका: धयादीगु ख:।
 12 थुकथं इमिगु तुति सिला बीधुंका: वय्क: हानं गां न्यया: थ:गु थासय् फ्यतू झाल। अले वय्कलं इमित धयादिल – “जिं छु यानागु छिमिसं थुल ला?”
 13 छिमिसं जित: प्रभु व गुरु धका: धा:गु ठीक हे ख:, छायाधा:सा जि प्रभु नं ख:, अले गुरु नं ख:।
 14 छिमि गुरु व प्रभु जुया: नं जिं छिमिगु तुति सिलाबिया धा:सा छिमिसं नं थ:थवय् छम्हं मेम्हयसिगु तुति सिला बीमा:।
 15 जिं याना थें छिमिसं नं यायेमा धका: जिं याना क्यनागु ख:।☆
 16 जिं छिमित ख:गु खँ धाये – दास मालिक स्वया: त:धं जुइ मखु। अथे हे खबर छवया हइम्ह स्वया: ज्वना वइम्ह त:धं जुइ मखु।☆
 17 थ्व खँ छिमिसं सीका: यात धा:सा छिपिं धन्यपिं जुइ।
 18 “जिं छिपिं फुक्कसितं धयाच्चनागु मखु। जिं ल्ययापिं मनूतयत् जिं म्हस्यू। अयनं ‘जिगु हे नसा न:म्हयसिनं जित: प्यंकेत तुति ल्हन’ धका: धर्मशास्त्रय् च्वयात:गु खँ पूंकेत थथे जूव:गु ख:।☆
 19 जुइ न्ह्य: हे जिं थथे जुइ धका: धयागुलि थथे जुल धाय्वं जि व हे ख: धका: छिमिसं विश्वास याइ।
 20 जिं छिमित ख:गु खँ धाये – जिं छवया हयाम्हयसित दुका:म्हयसिनं जित: हे दुका:गु ति ग्यनी। अथे हे जित: दुका:म्हयसिनं जित: छवया हयादीम्हयसित दुका:गु ति ग्यनी।”☆

येशू धोखा बीम्ह चेलायागु खँ धयादीगु

मती २६:२०-२५; मर्क १४:१७-२१; लूक २२:२१-२३

- 21 येशू थथे धयादी धुंका: तसकं नुग: मछिकादिल, अले धयादिल – “जिं छिमित ख:गु खँ धाये – छिपिं मध्ये छम्हयसिनं जित: धोखा बी।”
 22 सुयात थथे धयादीगु ख: धका: थुइके मफुगुलि चेलात थ:थवय् ख्वा: स्वया: वातां जुयाच्चन।
 23 वय्कलं यक्व माया यानादीम्ह छम्ह चेला नयाच्चंबलय् वय्क:यागु छातिइ लिधनाच्चंगु दु।
 24 उकिं सिमोन पन्नुसं वयात मिरा भाय् याना: धाल – “वय्कलं धयादीम्ह मनू सु ख:, छं स्यू ला?”
 25 अले येशूयागु छातिइ लिधना च्वंम्ह चेलां वय्क:याके न्यन “प्रभु, व मनू सु ख:?”
 26 वय्कलं लिस: बियादिल – “जिं थ्व मरि कुचा ख्वलाय् थुना: सुयात बी, व हे ख:।” अले वय्कलं मरि कुचा ख्वलाय् थुना: सिमोन इस्करियोतया काय् यहदायात बियादिल।
 27 मरि कुचा काये धुंका: वयाके शैतान दुबित। अले येशू वयात धयादिल – “छं यायेत्यनागु ज्या याकनं या: हूँ।”
 28 अन दुपिं सुनानं हे वय्कलं थथे छाया धयादीगु धका: थुइके मफुत।

29 यहदायाके धिबायागु म्हिचा दुगुलि वयात नखःयात माःगु ज्वलं न्याके छवःगु जुइ, कि मखुसा नये मखंपिन्त छुं बी यंकि धकाः धयादीगु जुइ धकाः इपिं मध्ये गुम्ह गुम्हयूसिनं मतिइ तल।

30 मरि कयाकथं यहदा पिहां वना छवल। थुबलय् चान्हय् जुइ धुंकल।

छगू न्हगु आज्ञा

31 यहदा पिहां वने धुंकाः येशू धयादिल – “आः मनूया काय् तःधन। वयापाखें परमेश्वर नं तःधनी।

32 वयापाखें परमेश्वर तःधनिगुलि परमेश्वरं वयात थःलिसे तःधंकादी, याकनं हे तःधंकादी।

33 जि यःपिं मस्त, जि छिपिनाप छुं ई तक जक दइ। अले जितः छिमिसं मान्तुमाली। जि यहदीतय् नायःतयत् धया थें छिमित नं धाये – ‘जि वनेत्यनाथाय् छिपिं वये फइ मखु।’☆

34 छगू न्हगु आज्ञा जिं छिमित बीत्यना। छिपिं थःथवय् माया याना च्वाँ। गथे जिं छिमित माया यानागु खः, अथे हे छिमिसं थःथवय् माया यानाच्चनेमाः।☆

35 छिपिं थःथवय् थथे माया याना च्वनाच्चन धाःसा छिपिं जिमि चेलात खः धकाः फुक्कसिनं सी।”

पन्नुसं येशूयात म्हमस्यु धकाः धाइ

मत्ती २६:३१-३५; मर्क १४:२७-३१; लूक २२:३१-३४

36 सिमोन पन्नुसं वय्कःयात धाल – “प्रभु, छि गन झायादी त्यना?”

वय्कलं लिसः बियादिल – “जि गन वनेत्यनागु खः छ आः ला अन जिगु ल्यूल्यु वये फइ मखु, लिपा ला व हे वइ।”

37 पन्नुसं वय्कःयात धाल – “प्रभु, जि छिगु ल्यूल्यु आः हे छाय वये फइ मखु? छिगु नितिं जिं सीत तक नं लिफः स्वये मखु।”

38 अले वय्कलं लिसः बियादिल – “छु जिगु नितिं छ सीत तक ग्याये मखु ला? जिं छन्त खःगु खँ धाये – जितः छं म्हमस्यु धकाः स्वकः तक मधातले खा हाली मखु।”

14

लँ, सत्य व जीवन

1 “छिमिसं नुगः मछिके मते, परमेश्वरयात विश्वास याःथें जितः नं विश्वास या।

2 जिमि बाःयागु छँय च्वनेत यक्व थाय् दु। अथे मखुसा जिं छिमित धाये हे मखुनि। जि छिमित थाय् दय्केत वनाच्चना।

3 जि वनाः छिमित थाय् दय्के धुंकाः हानं वयाः छिमित जि च्वनेथाय् ब्वनायके। अले छिपिं जिनापं च्वनी।

4 जि वनेत्यनागु थाय्यागु लँपु ला छिमिसं सि हे स्यु।”

5 थोमां वय्कःयात धाल – “प्रभु, छि गन झायादी त्यना धकाः हे जिमिसं मस्यु धाःसा गथे यानाः छि झाइगु लँपु सीके फइ?”

6 वय्कलं धयादिल – “लँ, सत्य व जीवन जि हे खः। जिपाखें हे जक बाःयाथाय् वने फइ।

7 छिमिसं जितः म्हस्युगु जूसा जिमि बाःयात नं म्हसी। आवलि छिमिसं वय्कःयात म्हसी अले खंगु नं दु।”

8 उकिं फिलिपिं वय्कःयात धाल – “प्रभु, जिमित बाः छकः क्यनादिसँ। जिमित थुलि दयेवं गाः।”

9 वय्कलं धयादिल – “फिलिप, थुलिमछि दये धुंकल छ जि नाप जगु, आः तक नं छ जितः म्हसीके मफुनि ला? सुनां जितः खन, वं बाःयात नं खने धुंकल धासँलि हानं ‘जिमि बाः छकः कयँ धकाः धायेमानि ला?’

10 जि बाःयाके, अले बाः जिके दी धकाः छं विश्वास मयाना ला? जिं छिमित गुलि नं धया, व जिगुपाखें हे धयागु मखु, बरु जिके दीम्ह बाःनं हे थःगु ज्या यानादी।

11 जि बाःयाके, अले बाः जिके दी धकाः जिं धयागु खँय विश्वास या। मखुसा जिं यानागु ज्या स्वयाः हे जितः विश्वास या।

12 “जिं छन्त खःगु खँ धाये – जितः विश्वास याःम्हयूसिनं जिं यानागु ज्या याइ। अज्ज ला जिं यानागु स्वयाः नं तःधंगु ज्या याइ। छायाःसा जि बाःयाथाय् वनाच्चना।

13 जिगु नामय् छिमिसं न्ह्यागु फ्वंसां जिं छिमित बी। थुकथं कायनं यानाः बाः तःधनी।

14 जिगु नामय् छिमिसं न्ह्यागु फ्वंसां जिं छिमित बी।”

पवित्र आत्मायागु बचं

15 “छिमिसं जितः माया याःसा जिगु आज्ञा नं मानय् यानाच्चनी।

16 जिं छिमित ग्वाहालि याइम्ह मेम्ह छवयादिसँ धकाः बाःयाके बिन्ति यानाबी। अले व छिपिनाप सदां च्वनी।

17 थव सत्य आत्मायात संसारयापि मन्तयसं ग्रहण याये फइ मखु, छायाःसा इमिसं वय्कःयात खनी नं मखु, म्हसी नं मखु। छिमिसं धाःसा वय्कःयात म्हस्यु। वय्कः छिपिनाप, अले छिमिके हे च्वनादी।”

18 “जिं छिमित मांबौ मद्रुपिं थें त्वःतावने मखु, जि छिमिथाय् हानं लिहां वये।

19 भचा जायकाः संसारं जितः खनी मखुत। अयनं छिमिसं धाःसा जितः खनी, छायाःसा जि न्ह्याबलें दु, अले छिपिं नं न्ह्याबलें दइ।

- 20 उबलय् हे जक जि बा:याके, छिपिं जिके, अले जि छिमिके दु धका: छिमिसं सी।
- 21 जिगु आज्ञा न्यना: मानय् या:म्हय्सिनं जित: माया याइ। जित: माया या:म्हय्सित बा:नं नं माया यानादी। जिं नं वयात माया याये, अले जिं हे वयात सु ख: धका: क्यनाबी।”
- 22 यहदां (इस्करियोत मखु) वय्क:यात धाल – “प्रभु, छु जुइत्यंगु दु धका: छिं थ:त संसारयात मखु, बरु जिमित जक म्हसीकादी धका: धयादियागु?”
- 23 वय्कलं लिस: बियादिल – “जित: माया याइम्हय्सिनं जिगु वचन नं मानय् याइ। अले बा:नं नं वयात माया यानादी। अले जिपिं वयाथाय् वये अले व नाप हे च्वने।
- 24 जित: माया मयाइम्हय्सिनं जिगु वचन नं मानय् याइ मखु। अले छिमिसं न्यनाच्चंगु जिगु वचन जिगु थ:गु हे मखु, बरु जित: छवयाहयादीम्ह बा:यागु ख:।”
- 25 “छिपिनाप दुबलय् हे जिं थ्व खँ छिमित धयाबियागु दु।
- 26 छिमित ग्वाहालि याइम्ह पवित्र आत्मायात जिगु नामय् बा:नं छवयाहयादी। वय्कलं हे छिमित माक्व खँ स्यनादी। अले जिं धयागु फुक्क खँ छिमित लुमंकाबी।
- 27 “छिमित शान्ति बिया थके। जिं जिगु शान्ति छिमित बी। संसारं बीगु थज्या:गु शान्ति ला जिं छिमित बी मखु। छिमिसं नुग: मछिके म्वा:, अले ग्याये नं म्वा:।
- 28 ‘जि वना: हानं छिमिथाय् तुं वये’ धका: जिं धयागु खँ ला छिमिसं न्यंगु हे दु। छिमिसं जित: माया यानागु ख:सा जि बा:याथाय् वने धका: धयागु खँ न्यना:, छिपिं लयत्ताय् मा:गु ख:, छाया:सा बा: जि स्वया: त:धं।
- 29 जुइ न्ह्य: हे थथे जुइ धका: जिं छिमित धयाबिया, उकिं थथे जुल कि जिं धयागु खँ छिमिसं विश्वास याइ।
- 30 “थ्व संसारयात शासन याइम्ह वयाच्चंगु दु, उकिं जि छिपिनाप अप्व: खँ ल्हाना च्वने मखुत। वलिसे जिगु छुं स्वापु म्दु।
- 31 जिं बा:यात माया यानाच्चनागु दु धका: संसारं सीमा धका: बा:नं आज्ञा यानादी थें जिं यानाच्चनागु ख:। दँ, आ: झी थनं वनेनु।”

15

दाखमा जि हे ख:

- 1 “धात्थेयागु दाखमा जि हे ख:, अले दाखमायात स्वइम्ह जिमि बा: ख:।
- 2 जिके च्वंगु दाख मस:गु कचायात बा:नं ध्यना: छवइ। अले सयाच्चंगु कचायात अझ यक्व सयेमा धका: न्हायादी।
- 3 जिगु वचनं याना: छिपिं न्हापा हे शुद्ध जुइ धुंकल।
- 4 छिपिं जिके च्वनाच्चं, जिं नं छिमिके च्वने। गथे कचां दाखमाय् मच्चंकां दाख सय्के फइ मखु, अथे हे छिपिं नं जिके च्वना मच्चंसा फल सय्के फइ मखु।
- 5 “जि दाखमा ख:, अले छिपिं दाखमाय् च्वंगु कचा ख:। सु जिके च्वनाच्चनी, अले जि वयाके च्वने, वं हे जक यक्व दाख सय्की। जिलिसें तापाना: छिमिसं छुं नं याये फइ मखु।
- 6 जिके मच्चनीम्ह मनूयात त्वधुगु कचायात थें वांछवइ, अले व गनावनी। वयात मुंका: मिइ तया: च्याकाछवइ।
- 7 छिपिं जिके च्वनाच्चन धा:सा व जिगु वचनयात नुगलय् तया तल धा:सा छिमिसं न्हागु फ्वंसां छिमित बी।
- 8 छिमिसं यक्व फल सय्कल धा:सा उकिं हे जिमि बा: त:धनी। अले छिपिं जिमि चेलात जुइ।
- 9 “जित: जिमि बा:नं माया यानादी थें तुं जिं नं छिमित माया यानागु दु, उकिं छिमिसं नं जिं थें माया यायेगु त्व:ते मते।
- 10 जिगु आज्ञा मानय् या:सा छिपिं जिगु मायाय् च्वनाच्चनी, गथे जिं नं बा:यागु आज्ञा मानय् याना: वय्क:यागु मायाय् च्वनाच्चना।
- 11 जिगु आनन्द छिमिके दयेमा, अले थ्व आनन्द यक्व दयावनेमा धका: हे जिं थ्व खँ छिमित धयागु ख:।
- 12 “गथे जिं छिमित माया याना, अथे हे छिमिसं नं थ:थवय् माया याना च्वँ। थ्व हे जिगु आज्ञा ख:।☆
- 13 पासायागु नितिं सीगु ति त:धंगु माया मेगु म्दु।
- 14 जिगु आज्ञा मानय् या:सा छिपिं धात्थे हे जिमि पासापिं खत।
- 15 आवंनिसें जिं छिमित दास धका: धाये मखुत, छाया:सा मालिकं या:गु ज्याखँ दासं सी मखु। जिं छिमित जिमि पासापिं धका: धयागुलि बा:नं जित: धयादिक्व खँ जिं छिमित धयागु दु।
- 16 छिमिसं जित: ल्य:गु मखु, बरु जिं छिमित ल्ययागु ख:, उकिं थाय् थासय् वना: छिमिसं फल सय्कि। छिमिगु फल सदां सयाच्चनेमा धका: जिं छिमित ल्यया: छवयागु ख:। अले छिमिसं जिगु नामं बा:याके न्हागु फ्वंसां छिमित बियादी।
- 17 छिमिसं थ:थवय् माया याना च्वँ – थ्व हे जिगु आज्ञा ख:।”

संसारं याइगु हेला

- 18 “संसारं छिमित हेला याइ, छिमित स्वया: न्हापालाक जित: हेला या:गु ख: धका: सीकि।

- 19 छिपि संसारयापि मनूत जूगू जूसा संसारं छिमित थःपि धकाः माया याइगु, तर जिं छिमित संसारं ल्यये धुनागुलि छिपि संसारयापि मखुत, उकिं इमिसं छिमित यय्की मखु।
- 20 ‘मालिक स्वयाः दास तःधं जुइ मखु’ धकाः जिं नकतिनि धयागु खँ लुमंकी। जितः हेला यानाः इमिसं दुःख बिल धाःसा छिमित नं दुःख बी। जिगु खँ इमिसं न्यन धाःसा छिमिगु खँ नं इमिसं न्यनी।☆
- 21 थुकथं जिगु नामं इमिसं छिमित सास्ती याइ। जितः छवया हःमहयसित महमस्यगुलि इमिसं थथे याना जूगु खः।
- 22 जि वयाः जि इमित फुक्कं मकंगु जूसा इमित पाप लाइ मखुगु। तर आः धाःसा इमिगु पाप त्वपुइगु लँ हे मन्त।
- 23 सुनां जितः हेला याइ वं जिमि बाःयात नं हेला याइ।
- 24 सुनानं मयाःगु ज्या जिं इमिगु न्ह्यःने यानाः मक्यंगु जूसा इमित पाप लाइ मखुगु। तर इमिसं थ्व अजू चायापुगु ज्या स्वयाः नं जितः व जिमि बाःयात नं हेला यात।
- 25 व्यवस्थाय थथे च्वयातःगु खँ पूर्वकेत हे थथे जूगु खः – ‘छुं म्वाय्क हे इमिसं जितः हेला यात।’☆
- 26 “जिं छिमिथाय बाःयापाखें ग्वाहालि याइम्ह सत्य आत्मायात छवयाहये। वय्कलं हे छिमित जिगु साक्षी बी।
- 27 छिपि न्हापांनिसें हे जि लिसे दुगुलि छिमिसं नं जिगु साक्षी बी।”

16

- 1 “छिपि स्यना मवनेमा धकाः जिं थथे धयागु खः।
- 2 इमिसं छिमित धर्मशास्त्र स्यनीगु छँनं पितिनाहइ। अले मनूतय्सं छिमित स्यानाः परमेश्वरयागु सेवा याना धकाः मतिइ तया जुइगु ई नं वइतिनि।
- 3 बाःयात व जितः महमस्यगुलि हे इमिसं थथे याइ।
- 4 इमिसं थथे याइ धकाः जिं धयागु खँ छिमिसं लुमंकेमा धकाः जिं थ्व खँ धयाच्चनागु खः। न्हापांनिसें हे जि छिपिलिसे दुगुलि जिं थ्व खँ मकनागु खः।”

पवित्र आत्मायागु ज्या

- 5 “अयनं आः जि जितः छवया हयादीमहयसिथाय् तुं वनेत्यनागु दु। जि वनेत्यना नं छिपि सुनानं हे ‘गन वनेत्यना’ धकाः मन्यं।
- 6 जिं थथे धयागुलि छिमित नुगः मछिन जुइ।
- 7 न्हागु जूसां जिं सत्य खँ धाये, जि वनेगु हे छिमिगु निति भिं जुइ। जि मवंकं छिमित ग्वाहालि बीम्ह छिमिथाय् झायादी मखु। अयज्गुलि जिं वनाः वय्कःयात छवयाहया बी।
- 8 वय्कः झाये धुंकाः पाप छु खः, धार्मिकता छु खः व परमेश्वरया न्याय छु खः धयागु खँय् संसारय् च्वपिनिगु दोष क्यनादी।
- 9 जितः विश्वास मयाःगु हे पाप खः धकाः वय्कलं इमित क्यनादी।
- 10 अले धार्मिकता छु खः धयागु नं वय्कलं छिमित क्यनादी, छायाधाःसा जि बाःयाथाय् वनेत्यनागु दु। अले इमिसं जितः गुबलें हे खनी मखु।
- 11 वय्कलं परमेश्वरया न्याय छु खः क्यनादी, छायाधाःसा थ्व संसारया शासक न्हापा हे दोषी खः धकाः न्याय याये धुंकल।”
- 12 “जिं छिमित धायेमानिगु खँ ला यक्व हे दु। अयनं छिमिसं आःयात थुइके फइ मखुनि।
- 13 गुबलय् सत्य आत्मा झायादी, अबलय् छिमित फुक्क सत्य खँ सीके फय्के बी। वय्कलं थःगु हे जक खँ कनादी मखु, बरु छु छु न्यनादिल व हे जक कनादी। वय्कलं लिपा जूवइतिनिगु खँ नं कनादी।
- 14 वय्कलं जिगु खँयात कयाः छिमित थथे कनाः जितः तःधंकादी।
- 15 बाःयाके दुगु फुक्कं जिगु हे खः। अयज्गुलि जिं जिगु खँयात कयाः सत्य आत्मां छिमित कनादी धकाः धयागु खः।”

चेलातयगु दुःख सुखय् हिलावनी

- 16 “छुं ई लिपा छिमिसं जितः खनी मखु, अले छुं ई लिपा हे छिमिसं जितः हानं खनी।”
- 17 वय्कःया चेलात मध्ये गुम्ह गुम्हयसिनं थःथवय् थथे धकाः खँ ल्हात – “वय्कलं – ‘छुं ई लिपा छिमिसं जितः खनी मखुत,’ अले ‘छुं ई लिपा हे छिमिसं जितः हानं खनी,’ अले हानं – ‘जिमि बाःयाथाय् वनेत्यना’ धकाः छु धयादीगु?”
- 18 इमिसं धाल – “वय्कलं – ‘छुं ई लिपा’ धकाः धयादीगु मतलब छु जुइ? वय्कलं छु धयादीगु खः झीसं छुं हे ध्वाथुइके मफुत।”
- 19 वय्कलं इमिसं छुं खँ न्यनेत्यंगु दु धकाः सीकाः थथे धयादिल – “छुं ई लिपा छिमिसं जितः खनी मखुत, अले छुं ई लिपा छिमिसं जितः हानं खनी धकाः जिं धयागु खँय् छिमि थःथवय् खँ ल्हाना च्वनागु ला?
- 20 जिं छिमित खःगु खँ धाये – छिपि हँय्हँय् ख्वय् मालीतिनि, संसारयापि मनूत धाःसा लयल्यताइ। छिमित दुःख जूसां, छिमित जूगु थ्व दुःख सुखय् हिलावनी।
- 21 प्वाथय् दुम्ह मिसायात ब्यथा जुइबलय् तसकं दुःख जुइ, तर मचा बुइधुंकाः मचां यानाः वं थःत जूगु दुःख फुक्कं ल्वःमंका छवइ।
- 22 छिमित नं आः थथे हे दुःख ला जुइ। तर जि छिमित हानं नापलाः वये, अले छिपि हानं लयल्यताइ। अले सुनानं छिमिगु आनन्द लाकाकाये फइ मखु।

- 23 अबल्य् छिमिसं जिके छुं हे न्यनी मखु। जिं छिमित खःगु खँ धाये – छिमिसं जिमि बाःयाके जिगु नामं न्हागु फ्वंसां छिमित बियादी।
24 आः तक छिमिसं जिगु नामं छुं हे मफ्वंनि। फ्वँ, अले छिमित दइ, थुकथं छिपिं आनन्दं जाइ।”

संसारयात त्याकूगु

- 25 “थ्व खँ फुक्कं जिं छिमित चाःहिकाः मेकथं धयाच्चवना। व ई नं वइ गुबलय् जिं छिमित बाःयागु खँ चाःहिकाः मकंसे ध्वाथुइक कनाबी।
26 उबलय् छिमिसं थःपिन्सं हे जिगु नामं बाःयाके फ्वनी। छिमिगु निति जिं बाःयाके फ्वना बी माली मखु।
27 छिमिसं जितः बाःनं छवयाहयादीगु खः धकाः विश्वास यानाः जितः माया यानाच्चंगुलि बाःनं नं छिमित माया यानादी।
28 बाःया थासं जि थ्व संसारय् वयागु खः। आः थ्व संसारयात त्वःताः जि हानं बाःयाथाय् तुं लिहां वनेत्यना।”
29 वय्कःया चेलातयसं धाल – “आः धाःसा छिं जिमित ध्वाथुइक हे धयादिल। ध्वामथुइक चाचाःहीकाः धयामदी।
30 आः जिमिसं सिल, छिं फुक्कं स्यु, छिं मस्युगु छुं हे मद्। जिमिसं न्यनेमाःगु छुं हे मन्त। थुकिं यानाः नं छितः परमेश्वरं छवयाहयादीमह खः धकाः जिमिसं विश्वास याना।”
31 वय्कलं लिसः बियादिल – “आः तिनि छिमिसं जितः विश्वास यानागु ला?
32 ई वइ, अले वये नं धुंकल, आः छिपिं फुक्कं जितः त्वःताः छ्यालब्याल जुयाः थथःगु थासय् वनी। थुकथं जि याकःचा जुइ, अयनं जि याकःचा जुइ मखु, छायाःसा जि नाप बाः दी।
33 जिगुपाखें छिमित शान्ति दयेमा धकाः जिं थथे धयाच्चवनागु खः। थ्व संसारय् छिमित दुःख जुइ, अयनं साहस या, जिं संसारयात त्याके धुन।”

17

येशू थःगु निति प्रार्थना यानादीगु

- 1 थुलि धयादी धुंकाः येशू स्वर्गय् थस्वयाः धयादिल – “बाः, ई वये धुंकल, छि काय्यात तःधंकादिसँ, अले कायनं नं छितः तःधंकी।
2 छिं काय्यात बियादिक्व मन्तयत अनन्त जीवन बीत फुक्क मन्तयत वयागु ल्हातय् तयादीगु दु।
3 छि छम्ह हे जक सत्य परमेश्वरयात व छिं छवयाहयादीमह येशू ख्रीष्टयात म्हसीकेगु हे अनन्त जीवन खः।
4 छिं जितः याके बियादीगु ज्या सिधय्काः जिं छितः पृथ्वीइ तःधंकागु दु।
5 बाः, गथे संसार दये न्ह्यः छिलिसे दुबलय् छिं जितः तःधंकादिल, आः नं अथे हे तःधंकादिसँ।”

येशू थः चेलातयगु निति प्रार्थना यानादीगु

- 6 “छिं जितः बियादीपि संसारय् च्वंपि मन्तयत छिगु नां जिं म्हसीका बिया। इपिं छिकपिनि हे मन्त खः, अले इपिं छिं जितः बियादिल। इमिसं नं छिगु वचन मानय् यानाच्चंगु दु।
7 छिं जितः बियादीगु फुक्कं छिगु हे खः धकाः इमिसं आः सीके धुंकल।
8 छिं जितः बियादीगु खँ जिं इमित बी धुन। अले इमिसं नं ग्रहण यात। जि छिथासं वयागु खः धकाः इमिसं बांलाक सीके धुंकल, अले छिं जितः छवयाहयादीगु खः धकाः नं इमिसं विश्वास यानाच्चंगु दु।
9 “छिं जितः बियादीपिनिगु निति जिं प्रार्थना यानागु खः, छायाःसा इपिं फुक्कं छिकपिनि हे खः। जिं संसारयागु निति प्रार्थना मयाना।
10 जिगु फुक्कं छिगु खः, छिगु फुक्कं जिगु खः। थुकथं इमिसं यानाः जि तःधं जूगु खः।
11 जि आः छिथाय् वयेत्यनागुलि थ्व संसारय् दइ मखुत, थुपि धाःसा थ्व संसारय् च्वनाच्चवनी। पवित्रमह बाः, छिं जितः बियादीपिन्त छिगु हे नांयागु निति बचय् यानातयादिसँ। इपिं थें तुं इपिं नं छप्पें जुयाच्चनेमा।
12 संसारय् इपिं नाप च्वंतले जिं छिगु नामय् इमित बचय् याना तया। छिं जितः बियादीपिं सुं नं जिं तंकागु मद्। अयनं धर्मशास्त्रय् च्वया तः थें नाश जुइमाःमह छम्ह जक नाश जुयावन, मेपिं सुं नं नाश मजू।
13 “आः जि छिथाय् वयेत्यना। इमिगु नुगः जिगु आनन्दं जायेमा धकाः संसारय् दनिबलय् हे जिं थथे धयागु खः।
14 छिगु वचन जिं इमित न्यंके धुनागुलि गथे जि संसारयामह मखु, अथे हे इपिं नं संसारयापि मखुत, उकिं संसारं इमित हेला यात।
15 अयजूसं छिं इमित संसारं यंकादिसँ धकाः मखु बरु इमित मभिगु ज्याखँ मयाकुसे बचय् यानातयादिसँ धकाः जिं छितः बिन्ति यानागु खः।
16 गथे जि संसारयामह मखु, अथे हे इपिं नं संसारयापि मखुत।
17 छिगु सत्यं इमित पवित्र यानादिसँ, छायाःसा छिगु वचन सत्य खः।
18 छिं जितः संसारय् छवया हयादीथें तुं जिं नं इमित संसारय् छवया।
19 सत्यं इमित नं पवित्र यायेमा धकाः जि थः हे तुं इमिगु निति पवित्र जुया।”

येशू फुक्क विश्वासीतयगु निति प्रार्थना यानादीगु

- 20 “थुमिगु निति जक जिं बिन्ति यानाच्चवनागु मखु, इमिगु खँ न्यनाः विश्वास याःपिनिगु निति नं जिं बिन्ति यानाच्चवनागु खः।

- 21 इपि नं छप्पं जुयाच्चवेमा। यःमह बाः, गथे छि जिके, अले जि छिके दु, अथे हे इपि नं झीके छप्पं जुयाच्चवेमा। थुकथं जूसा जक छिं जितः छवयाहःगु खः धकाः संसारं विश्वास याइ।
- 22 “छिं जितः तःधं यानादी थें तुं जिं नं इमित तःधंकागु दु। झी छप्पं जुया थें इपि नं छप्पं जुइमा।
- 23 छि जिके, अले जि इमिके दुगुलि इपिं नं फुक्क छप्पं जुइमा। थुकिं यानाः संसारं छिं जितः छवयाहयादीगु खः धकाः सी, अले जितः थें इमित नं छिं माया यानादी धकाः नं सी।”
- 24 “बाः, संसार मदुनिबल्य् निसें छिं जितः माया यानाः तःधंकादीगु खँ इमिसं थुइके फयेमा, अले जि गन दु, इपिं नं जि लिसे हे दयेमा धयागु जिगु इच्छा खः।
- 25 “सत्यमह बाः, संसारं छितः म्हसीके मफुनि। तर जिं छितः म्हस्यु। छिं हे जितः छवयाहयादीगु खः धकाः थुमिसं स्यु।
- 26 जिं इमित छिगु नां म्हसीके बिया। अझ नं जिं सीके बीतिनि। छिं जितः माया यानादी थें इमिसं नं याये फयेमा, अले जि इमिके च्वने फयेमा।”

18

येशूयात ज्वंगु

मत्ती २६:४७-५६; मर्क १४:४३-५७; लूक २२:४७-५३

- 1 थुलि धयाः येशू चेलात नाप किद्रोन खुसि पारिइ झाल। अले वय्कः छगू बगौंचाय थः चेलातनापं दुहां झाल।
- 2 थ्व थाय वय्कःयात धोखा बीम्ह यहदां नं स्यु, छायाधाःसा येशू थः चेलातनापं थ्व थासय् बरोबर झायादीगु याः।
- 3 उकिं यहदा तःधंभिं पुजाहारीतयथाय् व फरिसीतयथाय् वनाः छध्वः सिपाइँत व हाकिमतयत् ब्वनाः मिप्वाः, लालतिन, व हतियार ज्वनाः अन वल।
- 4 वय्कलं जुइत्यंगु फुक्क खँ सीकाः पिहां झायाः इमित धयादिल – “छिमिसं सुयात माला च्वनागु?”
- 5 इमिसं वय्कःयात लिसः बिल – “नासरतयाम्ह येशूयात।”
- अले वय्कलं इमित – “व जि हे खः” धकाः धयादिल। वय्कःयात ज्वंकीम्ह यहदा नं इपिं नाप दनाच्वंगु दु।
- 6 “व जि हे खः” धकाः धयादीगुलि इपिं लिज्यां वनाः बैय् ग्वारातू वन।
- 7 वय्कलं इमिके हानं न्यनादिल – “छिमिसं सुयात माः वयागु?”
- अले इमिसं धाल – “नासरतयाम्ह येशूयात।”
- 8 वय्कलं लिसः बियादिल – “व जि हे खः धकाः जिं छिमित धाये हे धुन नि। छिमिसं जितः माला च्वनागु खःसा थुमित वनेब्यु।”
- 9 वय्कलं थथे धयादीगु खँ पूवनेमा धकाः थथे जूगु खः – “छिं जितः बियादीपि सुयातं जि तंकागु मदु।”
- 10 सिमोन पत्रुसयाके तरवार दुगुलि तरवार लिकयाः वं दकलय् तःधंमह पुजाहारीया छम्ह दासयागु जव न्हाय्पं च्वात ध्यनाबिल। वयागु नां माल्खस खः।
- 11 वय्कलं पत्रुसयात धयादिल – “तरवार दापय् स्वथँ। बाःनं जितः त्वनेत बियादीगु दुःखयागु ख्वला छु जिं मत्वनेगु ला?”[☆]

हन्नासया न्ह्यःने येशू

- 12 अले सिपाइँत, इमि हाकिम व यहदीतय् सिपाइँत जानाः येशूयात ज्वनाः चित।
- 13 उगु दँयाम्ह दकलय् तःधंमह पुजाहारी कैयाफा जूगुलि इमिसं वय्कःयात वया ससःअबु हन्नासया थाय् निं यंकल।
- 14 झी मनूतय्गु निंति छम्ह मनू सीगु हे बांलाः धकाः यहदीतय् नायःतयत् सल्लाह ब्यूमह कैयाफा हे खः।[☆]

पत्रुसं येशूयात म्हमस्यु धाःगु

मत्ती २६:६९-७५; मर्क १४:६६-६८; लूक २२:५५-५७

- 15 सिमोन पत्रुस व मेम्ह छम्ह चेला नं येशूयागु ल्यूल्यु वन। मेम्ह चेलां दकलय् तःधंमह पुजाहारीयात म्हस्युगुलि व नं वय्कः लिसे लिसे दकलय् तःधंमह पुजाहारीयागु चुकय् दुहां वन।
- 16 पत्रुस धाःसा लुखा पिनेसं तुं दनाच्वन। दकलय् तःधंमह पुजाहारीयात म्हस्यूमह मेम्ह चेला पिने वनाः मिसाम्ह ध्वाखा पिवाः नाप खँ ल्हानाः पत्रुसयात नं चुकय् दुने ब्वना हल।
- 17 मिसाम्ह ध्वाखा पिवालं पत्रुसयात धाल – “थ्व मनूया चेलात मध्ये छ नं छम्ह मखु ला?”
- वं धाल “जि मखु।”
- 18 तसकं चिकुसे च्वंगुलि दासत व सिपाइँत ह्यंग्वाः च्याकाः मि पनाच्वन। पत्रुस नं इपिं नाप तुं दनाः मि पनाच्वंगु खः।

दकलय् तःधंमह पुजाहारीया न्ह्यःने येशू

- 19 दकलय् तःधंमह पुजाहारी वय्कःया चेलातय्गु व वय्कलं स्यनादीगु खँय् न्ह्यसः यात।

20 वयकलं लिसः बियादिल – “संसारया न्ह्यःने जिं धयागु दु, जिं न्ह्याबलें धर्मशास्त्र स्यनीगु थाय् थासय् व देगलय् च्वनाः स्यनेकने यानागु दु। जिं सुयातं गुप्त खँ ल्हाः मजुया।

21 जिके हानं न्यनादी माःगु हे मदु। जिं स्यनागु व नवानागु खँ न्यपिन्के न्यनादिसँ। जिं छु धाल धयागु खँ इमिसं सि हे स्यु।”

22 वयकलं थथे धयादीगुलि लिककसं दनाच्च्वपि मध्ये छम्ह देगलय् पिवाः च्वनीमहयसिनं थथे धाधां वयकःयात दाल – “दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी थें ज्याःमहयसित लिसः बीगु थथे खः ला?”

23 वयकलं वयात लिसः बियादिल – “जिं मखुगु खँ धयागु जूसा क्यनादिसँ। मखुसा जितः छाया् दये माःगु?”

24 अले हन्नासं वयकःयात चीकाः दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी कैयाफायाथाय् तुं छवयाबिल।

पत्रुसं निक्वः खुसि व स्वक्वः खुसि येशूयात महमस्यु धाःगु

मर्ती २६:७१-७५; मर्क १४:६९-७२; लूक २२:५८-६२

25 अबलय् सिमोन पत्रुस दनाः मि पनाच्च्वन। इमिसं वयात धाल – “छ नं वयकःया चेलात मध्ये छम्ह मखु ला?”

वं हानं थथे धाल – “जि मखु।”

26 पत्रुसं न्हायपं चाना ब्यूम्ह मनूया छम्ह थःथिति नं अन दु। व नं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया च्यः खः। वं थथे धाल – “जिं छन्त वयकः नाप बगैचाय् खनागु मखु ला?”

27 पत्रुसं हानं “मखु” धकाः धाल। थुबलय् हे खा हाला हल।

रोमी बडा-हाकिम पिलातसया न्ह्यःने येशू

मर्ती २७:१-२, ११-१४; मर्क १५:१-५; लूक २३:१-५

28 सुथ न्हापां हे इमिसं येशूयात कैयाफायागु छैनं रोमी बडा-हाकिम पिलातसयागु दरबारय् यंकल। छुत्काराया नखः स्वये खनी मखु धकाः ग्यानाः थःपि अशुद्ध मजुइमा धकाः दरबारय् दुहां मवं।

29 उकिं पिलातसं पिने वयाः इमित धाल – “थ्व मनूयात छिमिसं छु दोष बिया?”

30 इमिसं वयात लिसः बिल – “थ्व मनूखं मखुगु ज्या मयाःगु जूसा जिमिसं थन हये हे मखुनि।”

31 पिलातसं इमित धाल – “छिमिसं हे यंकाः थ्वयात छिमिगु व्यवस्थाकथं छु यायेमाःगु खः, या।”

अले यहदीतय् नायःतयसं वयात लिसः बिल – “जिमित सुयातं स्यायेगु अधिकार बियातःगु मदु।”

32 थः गथे जुयाः सी मानि धकाः वयकलं धयादीगु वचन पूवनेमा धकाः थथे जूगु खः।*

33 पिलातसं लायकुलिइ दुहां वनाः वयकःयात सःताः धाल – “छु छ यहदीतय् जुजु खः ला?”

34 वयकलं लिसः बियादिल – “थ्व खँ छिं हे धयादियागु ला कि छितः सुनानं जिगु खँ कना ब्यूगु खः?”

35 पिलातसं लिसः बिल – “छु जि यहदी खः ला? छंगु हे जातयापि मनूतयसं व तःधपि पुजाहारीतयसं ज्वनाः छन्त जिथाय् हःगु खः। छं छु याना?”

36 वयकलं लिसः बियादिल – “जिगु राज्य थ्व संसारयागु थें मखु। जिगु राज्य थ्व संसारयागु थें खःसा जिमि चेलातयसं ल्वानाः जितः यहदीतय् नायःतयगु ल्हातं बचय् याइगु खः। जिगु राज्य थनयागु थें मखु।”

37 पिलातसं वयकःयात धाल – “अयसा छ जुजु हे खः ला?” वयकलं धयादिल – “जि जुजु खः धकाः ला छिं हे धयादिल। थुकियागु निंतिं हे जि बूगु खः, अले सत्य म्हसीका बीत जि संसारय् वयागु खः। सत्ययात म्हस्यूपिं फुक्कसिनं जिगु खँ न्यनी।”

38 पिलातसं वयकःयात न्यन – “सत्य धयागु छु?”

येशूयात स्यायेगु फैसला याःगु

मर्ती २७:१५-३१; मर्क १५:६-१५; लूक २३:१३-२५

अले पिलातसं हानं यहदीतय् नायःतयथाय् वनाः थथे धाल – “जिं ला वयाके छुं हे दोष लुइके मफुत।

39 अयनं छुत्काराया नखःबलय् छम्हयसित त्वःताबीगु छिमिगु चलन दु, उकिं थुगुसी यहदीतय् जुजुयात त्वःताबी ला?”

40 इपि थथे धकाः हाला हल “थ्व मनूयात मखु, बरु बारब्बायात त्वःताब्यु।” बारब्बा धाःम्ह मनू छम्ह दाखुं खः।

19

1 अले पिलातसं येशूयात यंकाः कोर्दा दायकल।

2 सिपाईतयसं कंयागु श्रीपेच दयकाः वयकःयागु छेनय् पुइकाबिल। अले हानं वयकःयात जुजुतयगु थें प्याजीगु वसतं पुंका बिल।

3 थथे धाधां इपि वयकःयाथाय् वल “हे यहदीतय् जुजु, जय जुइमा” धकाः हेपय् यानाः वयकःयात न्यतालय् दाल।

4 पिलातसं हानं पिहां वयाः इमित थथे धाल – “का स्व, जिं वयाके छुं दोष लुइके मफुगु खँ छिमिसं सीमा धकाः वयात छिमिगु हे न्ह्यःने छवयाहायागु दु।”

5 अनं लिपा कंयागु श्रीपेच व प्याजीगु वसतं पुंकातःम्ह येशू पिहां झाल। अले पिलातसं – “का स्व, थ्व मनूयात” धकाः इमित धाल।

6 तःधंपि पुजाहारीत व देगःया सिपाइँत वय्कःयात खनेवं थथे धकाः तस्सलं हाला हल – “वयात कूसय् यख्खायेमाः, वयात कूसय् यख्खायेमाः।”

पिलातसं इमित धाल – “छिमिसं हे यंकाः वयात कूसय् यख्खा। जिं ला वयागु दोष लुइके मफुत।”

7 यहदीतयसं पिलातसयात लिसः बिल – “जिमिके नं व्यवस्था दु, थ्व व्यवस्थाकथं थ्वयात स्याये हे माः, छायाःसा थ्वं थःत परमेश्वरया काय् धकाः धयाजुल।”

8 थ्व खँ न्यनाः पिलातस झन ग्यात।

9 वं हानं लायकुलिइ दुहां वनाः वय्कःयात धाल – “छ गनयाम्ह खः?” वय्कलं छुं हे धयामदी।

10 उकिं पिलातसं वय्कःयात धाल “जि नाप नं छं नवाये मखु ला? जिं छन्त त्वःते नं फु, कूसय् यख्खाये नं फु धकाः छं मस्यू ला?”

11 वय्कलं वयात लिसः बियादिल – “छितः थ्व अधिकार च्वयुं मब्यूगु जूसा छिं जितः छुं नं याये फइ मखु। अय्जुगुलि सुनां जितः ज्वनाः छिथाय् हल, वयात हे अप्वः पाप लाइ।”

12 थ्व न्यनाः पिलातसं वय्कःयात त्वःतेत स्वल। तर यहदीत थथे धकाः हाला हल – “छिं थ्व मनूयात त्वःतल धाःसा छि कैसरया मनू मखुत। सुनां थःत जुजु धकाः धया जुइ वं कैसरयागु विरोध याःगु जुइ।”

13 थ्व न्यनाः पिलातसं वय्कःयात पिने हल, अले ल्वहँतं सियातःगु थासय् वनाः न्याय आसनय् फ्यतुत। थ्व थाय्यात हिब्रू भाषां “गब्बथा” धाइ।

14 थथे जूगु छुत्काराया नखःयात ज्वलं ज्वरय् याये खुन्हु खः। उबलय् बान्हि ति जाल। पिलातसं यहदीतयत् धाल – “छिमि जुजुयात स्व।”

15 अले इपिं फुक्कं तस्सलं हाला हल – “वयात स्याये यंकि, वयात स्याये यंकि, वयात कूसय् यख्खानाः स्यानाछव।”

पिलातसं इमित धाल – “छु छिमि जुजुयात जिं कूसय् यख्खायेगु ला?”

अले तःधंपि पुजाहारीतयसं लिसः बिल – “कैसर स्वया जिमि मेहं जुजु मद्।”

16 अले पिलातसं वय्कःयात कूसय् यख्खायेत इमिगु ल्हातिइ लःल्हाना बिल। अले सिपाइँतयसं वय्कःयात यंकल।

येश्यात कूसय् यख्खाःगु

मत्ती २७:३२-४४; मर्क १५:२१-३२; लूक २३:२६-४३

17 वय्कः थःगु कूस थःमहं हे क्वबिया खप्परे धाःगु डाँडाय् झाल। थ्व थाय्यात हिब्रू भाषां “गलगथा” धाइ।

18 अन थयंकाः इमिसं वय्कःयात कूसय् यख्खात। वय्कःयागु जवय् खवय् मेपिं निम्हयसित नं कूसय् यख्खानाबिल।

19 पिलातसं कूसय् थथे धकाः च्वयाबिल – “नासरतयाम्ह येशू, यहदीतय् जुजु।”

20 यक्व हे मनूतयसं थ्व ब्वन छायाःसा वय्कः कूसय् यख्खाःगु थाय् शहर लिक्क लाःगु, व थ्व हिब्रू, ल्याटिन व ग्रीक भाषां च्वयातःगु खः।

21 यहदीतय् तःधंपि पुजाहारीतयसं पिलातसयात धाल – “यहदीतय् जुजु धकाः च्वयादी मते, बरु थःमहं थःत हे यहदीतय् जुजु धकाः धाइमह मनू थ्व हे खः धकाः च्वयादिसँ।”

22 पिलातसं लिसः बिल – “मवाःल, जिं च्वये धुन।”

23 सिपाइँतयसं वय्कःयात कूसय् यख्खाये धुंकाः वय्कःयागु वसःयात प्यब्व थल। छमह छमह सिपाइँनं छब्व छब्व काल। तपाःलं नं ब्वथयत भू मद्गुलि ज्या मछिन।

24 उकिं इमिसं थथे धकाः सल्लाह यात – “थ्व लंयात मखुसे चिष्टा तये माल, सुयात चिष्टा लाइ वयागु हे जुइ।” धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु पूवनेमा धकाः इमिसं थथे याःगु खः –

“इमिसं जिगु लं चिष्टा तयाः
थःथवय् इनाकाइ।”*

25 येश्यात यख्खाःगु थासं सत्तीक वय्कःया मां, चिरिमां, क्लोपासया कलाः मरियम व मरियम मग्दलिनी दनाच्चंगु दु।

26 वय्कलं थः मां व थःमहं माया यानातःमह चेलायात थःगु न्ह्यःने दनाच्चंगु खनाः थः मांयात धयादिल – “अय् नारी स्वयादिसँ, थ्व छिकपिनि काय् खः।”

27 अले चेलायात नं वय्कलं धयादिल – “स्व, व छिमि मां खः!” अबलय् निसें व चेलां वय्कःया मांयात थःगु छँय् यंकल।

येश् सीगु

मत्ती २७:४५-५६; मर्क १५:३३-४१; लूक २३:४४-४९

28 थुलि जुइ धुंकाः धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु फुक्कं खँ पूवने धुंकल धकाः सीकाः येशू “जितः प्याः चाल” धकाः धयादिल।*

29 अन छगः थलय् जायक पाउँति तयातःगु दु। उकिं इमिसं हिसप मायागु कथिइ स्पन्ज चिनाः पाउँतिइ थुनाः वय्कःयागु म्हुतुइ ल्वसुकाबिल।

30 वय्कलं पाउँति त्वने धुंकाः थथे धयादिल “आः सिधल।” अले वय्कलं छयं क्वछुनाः थःगु प्राण त्वःतादिल।

- 31 कन्हय खुन्हु छुत्कारायागु नखः व विश्रामबार जूगुलि अले थ्व यहदीतय तःधंगु नखः जूगुलि, कूसय् मनु यख्खाया तये मज्यूगुलि यहदीतय नायःतयसं पिलातसयात इमिगु तुति त्वथुलाः सीम्ह यंकि धकाः बिन्ति यात।
- 32 अले सिपाईतयसं वयाः न्हापालाक वयकः नाप यख्खाःम्ह छम्हयसिगु तुति त्वथुल, अले हानं मेम्हयसिगु तुति नं त्वथुल।
- 33 येशूयाथाय वःबलय वयकः सी धुंकूगु खनाः इमिसं वयकःयागु तुति त्वमथू।
- 34 अयनं छम्ह सिपाईनं ला वयकःयागु बेक्वय् भालां सुया ब्यूगुलि हि व लः बाः वल।
- 35 थ्व खंम्हयसिनं हे थ्व साक्षी ब्यूगु खः। वयागु साक्षी सत्य खः। वं धाःगु खँ सत्य खः धकाः वं स्यू। छिमिसं नं विश्वास याये फयेमा धकाः वं थ्व साक्षी ब्यूगु खः।
- 36 धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु थ्व खँ पूवनेमा धकाः थथे जूगु खः – “वयकःयागु क्वँय् छकुचा हे नं त्वधुली मखु।”☆
- 37 मेथासय् नं थथे च्वयातःगु दु – “इमिसं भालां सूम्हयसित इमिसं स्वये खनीतिनि।”☆

येशूयात चिहानय् तःगु

मती २७:५७-६१; मर्क १५:४२-४७; लूक २३:५०-५६

- 38 यहदीतय नायःत खनाः ग्यानाः दुने दुने जक विश्वास यानाच्चंम्ह अरिमाथियाय् च्वनाच्चंम्ह योसेफ धाःम्ह छम्ह चेला दु। थ्व हे चेलां वयाः पिलातसयाके येशूयागु सीम्ह फ्वन। पिलातसं नं “ज्यू” धकाः धाल। अले वं वनाः वयकःयागु सीम्ह क्वकयाः यंकल।
- 39 वयकःयात छकः चान्हय् नापलाःवःम्ह निकोदेमस नं स्विस्वँगू किलोग्राम ति मूर व कुनुस्वां ल्वाकछ्यानातःगु मसला ज्वनाः योसेफनापं वन।☆
- 40 निम्हयसिनं वयकःयागु सीम्हयात क्वकयाः यहदीतयगु चलन कथं भिंगु सुति कापतय् मसला हलाः सीम्हयात हीन।
- 41 वयकःयात कूसय् यख्खाःगु लिक्कसं छगू बगैँचा दु। अन सुनानं मछ्यःनिगु न्हगु चिहान छगू दु।
- 42 छुत्कारायागु नखःयागु छन्हु न्ह्यः जूगुलि व चिहान नं नापसं जूगुलि इमिसं वयकःया सीम्हयात अन हे तल।

20

खालिगु चिहान

मती २८:१-८; मर्क १६:१-८; लूक २४:१-१२

- 1 आइतबार खुन्हु मरियम मगदलिनी सुथ न्हापां खिउँ खिउँ धाःनिबलय् येशूयात तया तःथाय् स्वःवंबलय् प्वाः तिनातःगु ल्वहं चीकातःगु खन।
- 2 उकिं वं सिमोन पत्रुस व मेपिं चेलात व येशू माया यानादीम्हयसिथाय् ब्वाँय् ब्वाँय् वनाः थथे धाल – “इमिसं प्रभुयात तयातःगु थासं यंके धुंकल। इमिसं वयकःयात गन तये यन, जिमिसं मस्यू।”
- 3 अले पत्रुस व मेम्ह चेला नं चिहानय् वन।
- 4 इपिं निम्हं नापनापं ब्वाँय् वन। अयनं मेम्ह चेलां पत्रुसयात लिलाकाः न्हापालाक चिहानय् थयंकल।
- 5 क्वछुनाः दुने स्वःबलय् वं सूती कापः अनसं तुं दुगु खन। अयजूसं व दुहां मवं।
- 6 अबलय् लाक्क सिमोन पत्रुस थयंकः वल। व चिहानय् दुहां वन। वं नं सूती कापः अनसं त्वःतातःगु खन।
- 7 वयकःयागु छेनय् हिनातःगु स्माल धाःसा सूती कापः नाप मदु, तर मेथाय् हे छग्वारा चिनाः तयातःगु खन।
- 8 अले दकलय् न्हापालाक थयंम्ह चेला नं दुने वनाः स्वःवन। थ्व खनाः व पत्याः जुल।
- 9 अबलय् तक नं वयकः सिनाः म्वाना वयेमाः धकाः च्वयातःगु धर्मशास्त्रयागु खँ इमिसं मथूनि।
- 10 अले चेलात थथःगु छँय् लिहां वन।

येशू मरियम मगदलिनीयाथाय् खनेदयकः झाःगु

मती २८:९-१०; मर्क १६:९-११

- 11 मरियम धाःसा चिहानया पिनेसं दनाः ख्वयाच्चन। वं ख्वख्वं क्वछुनाः दुने स्वःबलय्
- 12 त्वइसे च्वंगु वसतं पुनातःपिं निम्ह स्वर्गदूतयत् येशूयागु सीम्ह तया तःथाय् छम्ह छयंपाखे व मेम्ह तुतिपाखे फ्यतुनाच्चंगु खन।
- 13 इमिसं वयात न्यन – “छाय् ख्वयाच्चनागु?”
- अले वं इमित धाल – “जिमि प्रभुयात इमिसं यंकल। इमिसं वयकःयात गन तया तल जिं मस्यू।”
- 14 थुलि धयाः मरियमं लिफः स्वःबलय् दनाच्चंम्ह येशूयात खन। अयनं वं येशू हे खः धकाः महमसील।
- 15 वयकलं वयात धयादिल – “अय् मयज्जु, छ छाय् ख्वयागु? सुयात मालागु?”
- वं वयकःयात बगैँचाय् ज्या याइम्ह मनु जुइ धकाः मतिइ तयाः थथे धाल – “भाजु, छिं वयकःयात यंकादियागु खःसा गन तयादिया जितः धयादिसँ। जिं वयकःयात यंके।”
- 16 वयकलं वयात धयादिल – “मरियम!”
- वं लिफः स्वयाः हिब्रू भाषां वयकःयात धाल – “रब्बोनी।” उकियागु अर्थ “गुरु” खः।

17 वयकलं वयात धयादिल – “जितः थी मते, आः तक जि बाःयाथाय् थाहां वनागु म्दुनि। जिमि किजापिन्थाय् वनाः धाः हूँ – “जिमि बाःयाथाय् अले छिमि बाःयाथाय्, जिम्ह परमेश्वरयाथाय् अले छिमि परमेश्वरयाथाय् जि थाहां वनाच्वना।” ”

18 अले मरियम मग्दलिनी वनाः चेलातयत् धाल – “जिं प्रभुयात खना।” अले वयकलं धयाहःगु खँ वं इमित कनाबिल।

येशू चेलातय् दथुइ खनेदय्कः झाःगु

मर्ती २८:१६-२०; मर्क १६:१४-१८; लूक २४:३६-४९

19 आइतबार खुन्हु बहनी चेलात यहदीतय् नायःत खनाः ग्यानाः खापात तिनाः मुनाच्चंबलय् येशू अन झायाः इमिगु दथुइ दनाः थथे धयादिल – “छिमित शान्ति दयेमा।”

20 थुलि धयाः वयकलं इमित थःगु ल्हाः व बेक्व क्यनादिल। अले ला प्रभुयात खनाः चेलात फुक्कं लयलय्ताल।

21 वयकलं इमित हानं धयादिल – “छिमित शान्ति दयेमा। गथे बाःनं जितः छवयाहयादीगु खः अथे हे जिं नं छिमित छवये।”

22 थुलि धयाः वयकलं इमित फू यानाः धयादिल – “पवित्र आत्मा का।

23 छिमिसं सुयागु पाप क्षमा यानाबी इमिगु पाप क्षमा जुइ। छिमिसं पाप क्षमा याना मब्यूसा इमिगु पाप क्षमा जुइ मखु।”*

येशू हानं चेलातय् दथुइ खनेदय्कः झाःगु

24 दिदुमस धाःम्ह थोमा झिनिम्ह चेलात मध्ये छम्ह खः। येशू चेलातय्थाय् झायादीबलय् व छम्ह म्दु।

25 उकिं मेपिं चेलातय्सं वयात धाल “जिमिसं प्रभुयात खना।”

तर वं धाल, “जिं थःम्ह हे वयकःया ल्हातिइ नकिं ताःगु घाःखू मखकं, मथीकं व बेक्वय् ल्हाति मथीकं जि पत्याः जुइ मखु।”

26 च्यान्हु लिपा, वयकःया चेलात हानं खापा तिनाः छैय् मुनाच्चन। थुबलय् अन थोमा नं दु। खापा तिनातःथाय् हे दुहां झायाः येशू इमिगु दथुइ दनाः थथे धयादिल – “छिमित शान्ति दयेमा।”

27 अले थोमायात धयादिल – “छंगु पतिं थन हजि, जिगु ल्हाः थिया स्वः। जिगु बेक्वय् ल्हाः ति। संका याये मते, बरु विश्वास या।”

28 अले थोमां वयकःयात धाल – “जिम्ह प्रभु, जिम्ह परमेश्वर।”

29 वयकलं वयात धयादिल – “जितः खंगुलि छं विश्वास यात। जितः मखकं विश्वास याइम्ह मनु तसकं धन्यम्ह खः।”

थ्व सफुयागु उद्देश्य

30 येशू चेलातय् न्ह्यःने थ्व स्वयाः अप्वः हे अजू चायापुगु ज्या यानादीगु दु। थ्व सफुलिइ फुक्कं च्वयातःगु म्दु।

31 अयनं छिमिसं येशू परमेश्वरया काय्, मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट हे खः धकाः विश्वास याये फयेमा, अले विश्वास यानाः वयकःयागु नामय् छिमित जीवन दयेमा धकाः थ्व च्वयातःगु खः।

21

येशू न्हयम्ह चेलातय्थाय् खनेदय्कः झाःगु

1 अनंलि येशू हानं तिबेरियास समुद्र सिथय् चेलातय्थाय् खनेदय्कः झाल।

2 सिमोन पत्रुस, दिदुमस धाःम्ह थोमा, गालील्य च्वंगु काना धाःगु थासय् च्वम्ह नथानेल, जब्दिया काय्पिं व मेपिं निम्ह चेलात नं नापं दु।

3 सिमोन पत्रुसं इमित धाल – “जि न्या लाः वनेत्यना।”

इमिसं वयात धाल – “जिपिं नं छ नाप वये।” अले इपिं वनाः नांचाय् च्वन। तर व चान्हय् इमिसं छम्ह हे न्या लाये मफु।*

4 सुथ जबलय् येशू समुद्र सिथय् दना च्वनादिल। अथेसां वयकः येशू हे खः धकाः चेलातय्सं म्हसीके मफुत।

5 उकिं वयकलं इमित धयादिल – “पासापिं, छिमिके न्या दु ला?”

इमिसं लिसः बिल – “म्दु।”

6 अले वयकलं धयादिल – “नांचायागु जवय्पाखे जाः ह्वा, अले न्या क्यनी।” वयकलं धयादीथाय् हे इमिसं जाः ह्वात। यक्व न्या क्यंगुलि इमिसं जाः सालाकाये तक नं मफुत।*

7 वयकलं माया यानातःम्ह चेलां पत्रुसयात धाल – “वयकः प्रभु हे खः।” वयकः प्रभु हे खः धकाः सिमोन पत्रुसं ताःगुलि काचाकाचां लं फिनाः समुद्रय् तिन्हल, छायाधाःसा उबलय् वं लं त्वयातःगु खः।

8 मेपिं चेलातय्सं नांचाय् च्वनाः जालय् जायक क्यपिं न्या सालाहल। इपिं सिथं तापाः मजू। सछिगू मिटर ति जक तापाः।

9 सिथय् थ्यंबलय् इमिसं अन च्यानाच्चंगु ह्यंग्वालय् न्या व मरि तयातःगु खन।

10 वयकलं इमित धयादिल – “नकतिनि लाना हयापि न्या भचा थन हजि।”

11 उकिं सिमोन पत्रुसं नांचाय् वनाः जाः सिथय् सालाहल। जालय् सछि व न्ययस्वम्ह (१५३) ततःधिकःपिं न्या क्यनाच्चन। थुलिमछि न्या क्यनं नं जाः मगु।

12 वयकलं इमित धयादिल – “वा, नः वा!” वयकः प्रभु खः धकाः सियाः नं चेलातय्सं वयकःयाके “छि सु खः” धकाः न्यनेगु आँट मयात।

13 वयकलं मरि व न्या कयाः इमित इनाबियादिल।

* 20:23 २०:२३ मर्ती १६:१९; १८:१८ ☆ 21:3 २१:३ लूक ५:५ ☆ 21:6 २१:६ लूक ५:६

14 सिना: म्वाना वये धुंका: चेलातयथाय् झाया: क्यनादीगु ध्वनापं स्वक: जुल।

येशू व पत्रुस

15 नयेनी धुंका: येशू सिमोन पत्रुसयात धयादिल – “यूहन्नाया काय् सिमोन, थुमिसं स्वया: छं जित: अप्व: माया याना ला?”

वं वय्कल:यात धाल – “ख: प्रभु, जिं छित: माया या: धका: छिं स्यू।”

अले वय्कलं धयादिल – “जिमि चीधिक:पिं भ्या:चातयत् ज्व।”

16 वय्कलं हानं निक्व: खुसि धयादिल – “यूहन्नाया काय् सिमोन, छु छं जित: माया याना ला?”

वं धाल “ख: प्रभु, जिं छित: माया या: धका: छिं सि हे स्यू।”

वय्कलं धयादिल – “जिमि फैचातयत् बिचा: या।”

17 वय्कलं हानं स्वक्व: खुसि धयादिल – “यूहन्नाया काय् सिमोन, छं जित: माया याना ला?”

“छं जित: माया याना ला” धका: वय्कलं स्वक: तक न्यनादीगुलि पत्रुसं नुग: मछिका: थथे धाल – “प्रभु, छिं फुक्कं स्यू, जिं छित: माया या: धका: नं छिं स्यू।”

अले वय्कलं धयादिल – “जिमि फैचातयत् ज्व।

18 “जिं छन्त ख:गु खँ धाये – ल्याय्महबलय् छं थ:महं हे वस: पुना: थ: य:थाय् वना जुल। बुरा जुल धाय्वं छं लहा: प्व:चिना: च्वनेमाली। मेपिन्सं हे वस: पुंका: छन्त मय:थाय् व्वना यंकी।”

19 वय्कलं परमेश्वरयात त:धंकेत पत्रुस गुकथं सिनावनेमाली धका: धयादीगु ख:। थुलि धयादी धुंका: वयात धयादिल – “जिगु ल्यूल्यु वा।”

येशूया य:मह चेला

20 पत्रुसं लिफ: स्व:बलय् येशू माया यानात:मह चेला नं इपिं नाप वयाच्चंगु खन। बहनी भव्य नयाच्चंबलय् वय्क:यागु छातिइ लिधना: थथे धा:मह चेला व हे ख: – “प्रभु, छित: धोखा बीमह सु ख:?”☆

21 पत्रुसं वयात खना: वय्क:याके थथे धका: न्यन – “प्रभु, वयात छु जुइ लय?”

22 वय्कलं धयादिल – “जि मवतले व म्वानाच्च्वनेमा धयागु जिगु इच्छा दुसा छन्त छाय् माल?” छ जिनापं वा।

23 वय्कलं थथे धयादीगुलि अबलय् निसें व चेला सी मखुत धका: चेलातयसं धयाजुल। वय्कलं व सी मखुत धका: धयादीगु मखु, बरु “जि मवतले व म्वानाच्च्वनेमा धयागु जिगु इच्छा ख:सा छन्त छाय् माल?” धका: जक धयादीगु ख:।

24 थ्व फुक्क खँ सत्य ख: धका: साक्षी ब्यूमह चेला व हे ख:। थ्व खँ च्व:मह चेला नं व हे ख:। जिमिसं वं ब्युगु साक्षी सत्य ख: धका: स्यू।

25 वय्कलं यानादीगु मेमेगु नं यक्व ज्या दु। वय्कलं यानादीगु छगू छगू दतले च्वल धा:सा जिं स्वयेबलय् ला अथे च्वयात:गु सफू थ्व संसारय् न्ह्यनी मखु।

प्रेरिततयगु ज्या म्हसीका

थ्व प्रेरिततयगु ज्याया सफू लूकां च्वःगु भिंगु खँया हे कथहं वयाच्वंगु खँ खः। थुकी पवित्र आत्मायागु शक्ति ख्रीष्टया दकलय् न्हापांयापि चेलातयसं वयकःयागु भिंगु खँ यरूशलेम, यहूदिया व सामरियांनिसें सारा संसारय प्रचार याःगु खँ दु। थ्व यहूदीतयपाखें शुरु जुयाः सारा संसारय ख्रीष्टियन आस्थाया खँ प्रचार जूगु इतिहास खः। लूकां थ्व सफुलिइ ख्रीष्टियनत उबलय्या रोमी साम्राज्यया विरोधीत मखु, बरु ख्रीष्टियन विश्वास यहूदी धर्म पूर्वकेत वःगु खः धकाः क्यनातःगु दु।

थ्व सफूयात थुकथं ब्वथलातःगु दु।

१. येशूयात स्वर्गय् थकाये धुंकाः यरूशलेमय् व यहूदियाय् ख्रीष्टियनतयगु विश्वास न्ह्यज्याःगु।

२. सामरिया व उकिया लिक्क लिक्क लाःगु थासय न्यनावंगु

३. एशियाय् फुक्कभनं टार्ससनिसें त्रोआसतक थ्व न्यनावंगु

४. माकेडोनिया व अखैयाय् थ्व न्यनावंगु

५. भूमध्यसागरया देश देशय रोम तक हे थ्व न्यनावंगु।

“प्रेरितय” छगू मू खँ पवित्र आत्मायागु ज्या खः। पेन्तिकोस नखःबलय् यरूशलेमय् विश्वासीत पवित्र आत्मां जाःगु व उबलय् निसें पवित्र आत्मां विश्वासीत व मण्डलीया नायःतयत् आत्माय् बल्लाकूगु व ग्वाहालि ब्यूगु खँ थुकी दु। ख्रीष्टयागु भिंगु खँयात थुकी उपदेश कथं नं न्ह्यथनातःगु दु। भिंगु खँयागु शक्ति फुक्क विश्वासीतयके व मण्डलीयाके दु धकाः नं थुकी क्यनातःगु दु।

धलः पौ

साक्षीया तयारी

१. येशूयागु दकलय् लिपायागु आज्ञा व बचं १:१-१४

२. यहूदा इस्करियोतया पलेसा मतियास तःगु १:१५-२६

यरूशलेमय् साक्षी ब्यूगु २:१-८:३

यहूदिया व सामरियाय् साक्षी ब्यूगु ८:४-१२:२५

पावलया ज्या

१. न्हापां खुसि भिंगु खँ न्यंके छवःगु १३:१-१४:२८

२. यरूशलेमय् सभा च्वंगु १५:१-३५

३. निक्कः खुसि भिंगु खँ न्यंके छवःगु १५:३६-१८:२२

४. स्वक्कः खुसि भिंगु खँ न्यंके छवःगु १८:२३-२१:१६

५. पावलयात यरूशलेम, कैसरिया व रोमय् ज्वंगु २१:१७-२८:३१

प्रेरित

1 हनेमाःम्ह थियोफिलस,

जिगु न्हापांयागु सफुलिइ येशू ख्रीष्टं यानादीगु व स्यनादीगु फुक्क खंनिसें कयाः☆

2 वयकलं ल्ययादीपि प्रेरिततयत् पवित्र आत्मां आज्ञा बियादी धुंकाः स्वर्गय् झायादीगु खँ तक च्वयागु दु।

3 दुःख सीधुंकाः वयकलं पिइन्हू तक धुवांधु इमिथाय् झायाः इमित परमेश्वरया राज्ययागु खँ कँकं वयकः हानं म्वानावःगु खः धयागु यक्व ग्यसुलाःगु दसि क्यनादिल।

4 छन्हू इपिं नाप नयेत फ्यतुनादीबलय् वयकलं थथे धयादिल – “यरूशलेमं गनं मवँसे बाःनं बियादीतिनि धकाः जिं धयागु वरदान कायेत पियाच्वँ।”☆

5 यहून्नां ला लखं बप्तिस्मा बिल, आः याकनं हे पवित्र आत्मापाखें छिमिगु बप्तिस्मा जुइतिनि।”☆

येशूयात स्वर्गय् थकाःगु

मर्क १६:१९-२०; लूक २४:५०-५३

6 अयजूगुलि इमिसं हानं मुंबलय् येशूयात थथे न्ह्यसः यात – “प्रभु, छिं आः हे इस्त्राएलीतयत् राज्य लित बियादीत्यना ला?”

7 अले वयकलं धयादिल – “बाःनं यानादीगु ज्या छिमिसं छु इलय्, गुबलय् जुइ धकाः न्यना च्वनेमाःगु मदु।

8 पवित्र आत्मां छिपिं जायेवं छिमिके शक्ति दइ। अले छिपिं यरूशलेमय्, यहूदियाय् व सामरियांनिसें सारा संसार न्यंक जिगु साक्षी जुइ।”☆

9 थुलि धयादी धुंकाः इमिसं स्वया च्वँच्वं हे वयकःयात थत यंकाः सुपाँचं त्वपुयाबिल।☆

10 वयकः थाहां झायाच्वंगु मिखा हे लिमकासे आकाशय् स्वयाच्वंबलय् तयुगु वसः पुनातःपि निम्ह मनूतयसं इमिथाय् लिक्क दं वयाः
 11 थथे धाल – “गालीलिय् च्वंपि मनूत, छाया वातां दनाः आकाशय् स्वयाच्वानागु? येशू स्वर्गय् झायादीगु छिमिसं खंथें तुं वयकः हानं अथे हे थन लिहां झायादी तिनि।”

यहदाया थासय् मेम्ह चेला ल्यःगु

12 अले इपि जैतून डाँडां यरूशलेमय् तुं लिहां वल। जैतून डाँडां यरूशलेम छगू किलोमिटर ति तापाः।
 13 शहरय् वयेवं इपि छाया छैय् दुहां वनाः तले च्वंगु क्वथाय् वन। अन पत्रुस, यूहन्ना, याकूब, अन्द्रियास, फिलिप, थोमा, बारथोलोमाइ, मत्ती, अल्फयसया काय् याकूब, क्रान्तिइ सने धुंकूमह सिमोन व याकूबया काय् यहदापि च्वनीगु खः।
 14 इपि फुक्कं छगू हे मनयापि जुयाः मेमेपि मिसात, येशूया मां मरियम व वयकःया किजापि नाप प्रार्थना यानाच्वनीगु खः।
 15 लिपा अन सछि व निइम्ह चेलात मुनाच्वंथाय् पत्रुसं दनाः थथे नवात –
 16 “दाजुकिजापि, येशूयात ज्वंकूमह यहदाया खँय् न्हापां हे दाऊदया म्हुतुं पवित्र आत्मां नवाःगु खँ धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु खः। थथे जुइ हे माःगु खः, अले जु नं जुल।
 17 व नं झीपि थें खः, अले वं नं झीसं थें हे ज्या यानाच्वंगु खः।”
 18 यहदां मभिगु ज्या यानावःगु धिबां छकू जग्गा न्यात। अले व हे जग्गाय् कुतुं वनाः आतापति फुक्कं पिहां वयाः सित।
 19 थव खँ यरूशलेमय् च्वंपि फुक्क मनूतयसं सिल। अले व जग्गायात इमिगु थःगु भाषां “हकल्दामा”, अथवा “हियागु जग्गा” धकाः नां तल।
 20 “थव खँ भजनया सफलइ थथे च्वयातःगु दु –

“ वयागु छँ खालि जुइमा,
 अले अन सुं हे मच्वनेमा।’

‘वयागु थाय् नं मेम्हयसिनं कायेमा।’
 21 “अयजूगुलि प्रभु येशू झीनाप दीबलय् निसें न्हाबलें झीनाप दुम्ह छम्ह मनूयात ल्यये माल।
 22 थव मनू यूहन्नां बप्तिस्मा ब्यबलय् निसें येशू स्वर्गय् झायादीबलय् तकं झीनाप दुम्ह जुइमाः। वं झीसं थें येशू सिनाः म्वानावःगु खँय् साक्षी बीमाः।”
 23 अले इमिसं निम्ह मनू बारसाबास धाःम्ह योसेफ, (वयागु मेगु नां युस्तस खः) व मतियासयात न्हाथन।
 24 अले इमिसं थथे प्रार्थना यात – “मनूतयगु नुगलय् दुने च्वंगु खँ स्यूमह प्रभु, थुपि निम्हय् गुम्हयसित छिं ल्ययादिया, जिमित क्यनादिसँ।
 25 यहदा थव ज्या त्वःताः गन वनेमाःगु खः अन वने धुंकूगुलि वया थासय् ज्याय् तयेत व प्रेरित यायेत गुम्ह मनू ज्यु, धयादिसँ?”
 26 अले इमिसं चिष्टा तल, चिष्टा मतियासयात लात। थथे मतियासनापं यानाः आः झिनिम्ह प्रेरित खात।

2

पवित्र आत्मा झाःगु

1 पेन्तिकोस नखःबलय् इपि फुक्कं छथाय् मुनाच्वन।
 2 अबलय् हे लाक्क स्वर्ग गवःफय् वःगु थें ह्रीं ह्रीं सः वल। थव सलं इपि मुनाच्वंगु छँ थवल।
 3 अले अन मियागु मे थें च्वंगु छुं खनेदत। थव मियागु मे कूकू दयाः इपि फुक्कसिगु छेनय् छेनय् च्वन।
 4 थुकथं इपि फुक्कं पवित्र आत्मां जायाः वयकःयागु शक्ति इमिसं मेमेगु भाषां नवाना हल।
 5 अबलय् सारा संसारय् च्वंपि परमेश्वरयात मानय् याइपि यहदीत यरूशलेमय् वयाच्वंगु दु।
 6 थव हाःसलं यानाः फुक्क मनूत अन मुंवल। इमिसं इमिगु थथःगु भाषां नवानाच्वंगु तायाः इपि छक्क जुल।
 7 अजू चायाः व धाये थव धाये मदयाः इमिसं थथे धाल – “थव नवाना च्वंपि फुक्कं गालीलीत मखु ला?
 8 गथे झीसं झीगु हे थथःगु भाषां इमिसं नवाःगु ताल?
 9 पार्थीत, मादीत, एलामीत, मेसोपोटामित, यहूदियाय् च्वंपि, कापाडोकित, पोन्टसय् व एशियाय् च्वंपि,
 10 फ्रिगित, पामफिलित, मिश्रीत, लिबिया देश व कुरेनीया जवय् खवय् च्वंगु जिल्लाय् च्वंपि, रोमं वःपि यहदीत व यहदीतयगु धर्म मानय् याइपि,
 11 क्रेटीत व अरबीत, थव फुक्कसिगु भाषां परमेश्वरं यानादीगु तःधंगु ज्याया बयान इमिसं यानाच्वंगु झीसं थथःगु भाषां ताल।”
 12 थव खनाः इमिसं गजब चायाः व धाये थव धाये मदयाः थथःपिनिगु ख्वाः स्वयाः थथे धाल – “थव छु जूगु?”
 13 गुम्ह गुम्हयसिनं गिजय् यानाः थथे धाल – “थवं काःपि जुइ का, इपि?”

पत्रुसयागु न्वचु

☆ 1:13 १:१३ मती १०:२-४; मर्क ३:१६-१९; लूक ६:१४-१६ ☆ 1:19 १:१८-१९ मती २७:३-८ ☆ 1:20 १:२० भज ६१:२५; १०९:८ ☆ 1:22 १:२२ मती ३:१६; मर्क १:९; १६:१९; लूक ३:२९; २४:५१ ☆ 2:1 २:१ लेवी २३:१५-२९; व्य १६:९-१९

- 14 अले पन्नुसं झिनिम्ह प्रेरिततनापं दना: तःसलं थथे धाल – “यहूदी दाजुकिजापिं व यस्शलेमय् वःपिं मनूत, जिगु खँ न्यना: थुइकादिसँ।
 15 छिकपिन्सं स्वयेबलय् थुपिं थ्वं काःपिं धकाः च्वन जुइ। नकतिनि ला सुथसिया गुताः थात। थुपिं थ्वं काःपिं मनूत मखु।
 16 थ्व हे खँ योएल अगमवक्तां थथे च्वया थकूगु खः –

17 “ ‘दकलय् लिपा थथे जुइ धकाः परमेश्वरं धयादिल –
 जिं जिगु आत्मा फुक्क मनूतय्के प्वंकाबी।

अले छिमि काय् म्हायपिन्सं अगमवाणी नवाइ।
 छिमि बुरापिं मनूतय्सं म्हगस खनी।
 अले छिमि ल्यायम्ह मनूतय्सं दर्शन खनी।

18 अले व दिखुन्हु, जिमि
 च्यः भ्वातितयूत नं

जिं जिगु आत्मा प्वंकाबी,
 अले इमिसं नं अगमवाणी कनी।

19 अले आकाशय् व पृथ्वीइ
 जिं अजू चायापुगु ज्या व चिं क्यने।

अन हि, मि, कुँत्याः खने दइ।

20 सूर्य खिउँसे च्वनावनी।
 तिमिला हि थें ह्याउँसे च्वनावनी।

परमप्रभु खने दःवइगु तःधंगु व ग्यानापुसे
 च्वंगु दिं वये न्ह्यः थथे हे जुइ।

21 अबलय् परमप्रभुयागु नां काइपिनिगु उद्धार जुइ।’ ”*

22 “अय् इस्राएली दाजुकिजापिं, जिं धायेत्यनागु खँ न्यनादिसँ – परमेश्वरं हे छिकपिनिगु न्ह्यःने नासरतयाम्ह येशूयात ततःधंगु व अजू चायापुगु
 ज्या व चिं याकाः छिकपिन्त नं क्यनादिल। थ्व खँ ला छिकपिन्सं सि हे स्यू।

23 परमेश्वरं थःगु ग्वसाः व ज्ञानकथं येशूयात छिकपिनि लहातय् बियादिल। अले छिकपिन्सं वयकःयात अधमीं तय्गु लहातय् कूसय् स्याकेत
 लःल्हाना बिल।*

24 अयनं परमेश्वरं वयकःयात कालयागु पन्जां त्वःतकाः म्वाकादिल। वयकःयात कालं ज्वना तयेगु ला जुइ हे फइ मखुगु खँ खः।*

25 थथे जुइतिनि धकाः दाऊदं न्हापा हे थथे च्वयातःगु दु –

“ ‘परमप्रभु न्ह्याबले जि नाप दी धकाः जिं स्यू।

जि मग्यायेमा धकाः वयकः
 जिगु जवय् दी।

26 अयजूगुलि जि दुनुगलनिसें लयूता,
 अले जिं लसतां म्ये हाले।

आवंलि जि आशा यायेगु मत्वतुसे
 म्वानाच्चने,

27 छायाधाःसा छिं जिगु आत्मायात
 पातालय् त्वःतादी मखु।

अले थःम्ह पवित्र मनूयात
 ध्वगिकाः तयादी मखु।

28 जीवनयागु लँ नं छिं हे
 जितः क्यनादिल।

छिनाप दीबलय् जि तसकं
 लयूता।’ ”*

29 “दाजुकिजापिं, झी तापाःबाज्या दाऊदया बारे जिं बांलाक धायेफु – व सिनाः नं वयागु सीम्हयात चिहानय् थुनाबी थुंकल। आः तकं वयागु
 चिहान द हे दनि।

* 2:21 २२१७-२१ योए २:२८-३२
 भज १६:८-११

* 2:23 २:२३ मती २७:३५; मर्क १५:२४; लूक २३:३३; यूह १९:१८

* 2:24 २:२४ मती २८:५-६; मर्क १६:६; लूक २४:५

* 2:28 २:२५-२८

30 दाऊद छम्ह अगमवक्ता जूगुलि, परमेश्वरं वया हे छम्ह सन्तानयात सिंहासनय तयादी धका: पाफयादीगु खँ स्यूगुलि,☆

31 मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट सिना: नं म्वाना वइ धका: न्हापां तुं स्यूगुलि वय्कःयात ध्वगिका तइ मखु, अले पातालय् नं त्वःता तइ मखु धका: वं धाये फुगु खः।

32 “थ्व हे येशूयात परमेश्वरं म्वाकादिल। जिपि थुकिया हे साक्षी खः।

33 परमेश्वर बाःनं नं वय्कःयात थःगु जवय् तया: तःधंकादिल। अले परमेश्वरं बियादी धका: धयादीगु पवित्र आत्मा वय्कःयात बियादिल। थथे वय्कलं हे जिमित नं पवित्र आत्मा बियादिल। छिकपिन्सं ताःगु व खंगु फुक्कं पवित्र आत्मायागु हे ज्या खः।

34-35 दाऊद स्वर्गय् थाहां मवसां वं थथे धयाथकूगु दु –

“ परमप्रभु परमेश्वरं जिमि प्रभुयात
धयादिल –

जिं छिमि शत्रुतयत्

छंगु पालि तःले मततले

छ जिगु जवय् च्वनाच्चँ।’☆

36 “उकिं छिकपिन्सं यख्खाना: स्याःम्ह येशूयात हे परमेश्वरं प्रभु व मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट यानादिल धयागु खँ फुक्क इस्त्राएलीतयसं सीकेमाः।”

37 थ्व खँ न्यपिनिगु नुगलय् थय्कं दुहां वन। अले इमिसं पत्रुस व मेपिं प्रेरिततयत् थथे धाल – “दाजुकिजापिं, अय्सा जिमिसं छु यायेगु लय्?”

38 अले पत्रुसं इमित धाल – “पश्चाताप या, अले छिकपिं छम्ह छम्हयसिनं थःगु पापया क्षमा या लागि येशू ख्रीष्टयागु नामं बप्तिस्मा कयादिसँ। अले छिकपिन्सं परमेश्वरयागु वरदान पवित्र आत्मा कायेखनी।

39 झी प्रभु परमेश्वरं थःम्हं सःता दिक्वसित थ्व हे खँ बी धका: बचं बियादीगु खः। उकिं थ्व बचं छिकपिं, छिकपिनि मस्त व आः तकं तापाक च्वनाच्चंपिं फुक्कसिगु निती बियादीगु खः।”

40 मेमेगु नं यक्व दसि बिया: वं इमित होश यानाच्चनेत धाल – “थौकन्हय्यापिं मनूतपाखें बचय् जुयाच्चँ।”

41 वयागु खँय् विश्वास याना: यक्वसिनं हे बप्तिस्मा काल। उखुन्हु हे जक बप्तिस्मा काःपिं मनूत स्वद्रु: ति दु।

विश्वासीतयगु जीवन

42 आ: इपिं प्रेरितत लिसे स्यनेकने, प्रार्थना, प्रभु भवय् व संगति याइपिं जुल।

43 प्रेरिततयसं यक्व हे अजू चायापुगु ज्या व चिं यानाक्यन। अले थ्व खना: अन दुपिं मनूतयसं परमेश्वरया भय काल।

44 फुक्क विश्वासीतनापं जुइगु व न्हागु चिजं मंका: यायेगु यानाच्चन।☆

45 इमिसं सुयातं छुं माल धा:सा थःपिनिगु मालताल, जग्गा जमिन मिया: नं मा:मा:पिन्त इनाबी।

46 छगू हे मन याना: न्हि न्हि फुक्कं देगलय् मुना च्वनेगु, हानं छँय् छँय् मरि कुचा थला: फुक्कनापं च्वना: लयतातां नयेगु यानाच्चन।

47 थुकथं इमिसं परमेश्वरयात तःधंका च्वन। मनूतयसं नं इमित मानय् या। अले उद्धार जूपिन्त प्रभुं न्हि न्हि इमिगु पुचलय् तना बियादिल। थुकथं इपिं अप्व: दयावन।

3

छम्ह लंग्राम्ह मनू लंगु

1 छन्हु पत्रुस व यूहन्ना न्हिनयसिया स्वता: इलय्, प्रार्थना यायेगु इलय् देगलय् वनाच्चन।

2 देगलय् वइपिन्के फ्वना: नयेमा धका: छम्ह बूसानिसें लंग्राम्ह मनूयात न्हि न्हि लुकुं छिना हया: देगःयागु “बांला:” धा:गु ध्वाखाय् तये हइगु जुयाच्चन।

3 व मनूखं पत्रुस व यूहन्ना देगलय् दुहां वनेत्यंगु खना: इमिके भिक्षा फ्वन।

4 अले निम्हयसिनं फ्वगियात क्वथीक स्वया: पत्रुसं धाल – “जिमि स्व।”

5 अले फ्वगिनं छुं बी ला धका: आशा याना: इमित स्वल।

6 अले पत्रुसं धाल – “छित: बीत जिके लुँ, वह: मद्दु, अयनं जिके दुगु छित: बी। नासरतयाम्ह येशू ख्रीष्टयागु नामं दना: न्यासि झासँ।”

7 थुलि धया: वयागु जव लहातं फ्वगियात थन। अबलय् हे वयागु तुति व गौचा बल्लाना वल।

8 अले व जुस्वक दना: न्यासि वन। अले न्यासि चाचां तितिन्हुया: परमेश्वरयागु प्रशंसा यायां व इपिं नाप देगलय् दुहां वन।

9 मनूत फुक्कसिनं वयात परमेश्वरयागु नां तःधंका: न्यासि जुयाच्चंगु खन।

10 इमिसं वयात देगलय् वनेगु “बांला:” धा:गु ध्वाखाय् च्वना: फ्वना च्वनीम्ह फ्वगिं थ्व हे खः धका: म्हसीकल। इपिं फुक्कं वयात थथे जूगु खना: अजू चाल।

देगलय पत्रुसं नवाःगु

- 11 व पत्रुसं पत्रुस व यूहन्नायागु ल्हाः ज्वना तःगुलि फुक्क मनूत अजू चायाः इपि च्वनाच्चंगु सोलोमनया दलानय् मुंवल।
- 12 पत्रुसं इमित धाल – “इस्राएली दाजुकिजापि, छिपिं थ्व खँय् छाया अजू चायाः दियागु? छिकपिन्सं थ्व मनूयात जिमिसं जिमिगु धर्म व बलं न्यासि वंके फय्का ब्यूगु धकाः बिचाः यानाच्चनागु ला?
- 13 इी तापाःबाज्यापिं अब्राहाम, इसहाक व याकूबया परमेश्वरं वय्कःया सेवक येशूयात तःधंकादिल। न्हापा थ्व हे येशूयात छिकपिन्सं ज्वंकल। अले पिलातसं त्वःतेत्यंबलय् त्वःतके मब्यूसे स्याये यंकि धकाः धाल।*
 14 थथे छिकपिन्सं पवित्रमह व धर्मीमह मनूयात मययकाः छमह ज्ञानमारायात त्वःतके बिल।*
 15 छिकपिन्सं जीवन बीम्हयसित स्याना छवःसां परमेश्वरं वय्कःयात हानं म्वाकादिल। जिपिं थ्वया साक्षी खः।
 16 “अले वय्कःया हे नामय् विश्वास यानागुलि छिकपिन्सं खंमह व म्हस्यूमह थ्व मनूयात बल्लाके फत। वय्कःयात विश्वास यानागुलि हे थ्व मनूयात छिकपिनि न्ह्यःने थथे लाय्काबी फुगु खः।”
 17 “न्ह्यागु हे जूसां दाजुकिजापि, छिकपिन्सं व छिकपिनि शासकतयसं मसीकं थथे यानादीगु खः धकाः जिं स्यू।
 18 थ्व ला परमेश्वरं न्हापां हे अगमवक्तातयत् मुक्ति बीम्ह ख्रीष्टं दुःख सी हे माः धकाः धाय्कादी थें पूर्वकादीगु खः।
 19 अयजूगुलि पश्चाताप यानाः छिकपिं परमेश्वरयाथाय् लिहांझार्सं, अले वय्कलं छिकपिनिगु पाप हुयाछ्वयादी।
 20 अले परमेश्वरं छिकपिन्त आराम याकेबी। वय्कलं छिकपिन्थाय् न्हापांनिसें ल्ययातःम्ह मुक्ति बीम्ह येशू ख्रीष्टयात छ्वयाहयादी।
 21 फुक्कं न्हकथं मिलय् मजुतले वय्कः स्वर्गय् हे च्वनादी। थ्व खँ परमेश्वरं न्हापांनिसें हे अगमवक्तातयत् धाय्कादीगु खः।
 22 मोशां नं थथे धयातःगु दु –

“ परमप्रभु परमेश्वरं जितः थें
 छिमि इस्राएली दाजुकिजापि मध्ये
 छम्हयसित अगमवक्ता ल्ययादी।
 वय्कलं धाःगु फुक्क खँ छिकपिन्सं न्यनेमाः।*
 23 वय्कः अगमवक्तां धाःगु खँ मन्यंपिन्त
 परमेश्वरया मनूतयगु पुचलं
 पितिनाछ्वइ,
 अले व नाश जुइ।*
 24 “हानं शमूएलंनिसें थुखेयापि फुक्क अगमवक्तातयसं नं थ्व हे खँ धयावंगु दु।
 25 छिकपिं व हे अगमवक्तातय् सन्तान खः, अले परमेश्वरं चिनादीगु बाचाय् नं दुथ्याः। थ्व हे बाचा परमेश्वरं छिकपिनि तापाःबाज्या अब्राहामलिसे थुकथं चिनादीगु खः – ‘छं सन्तानपाखें हे संसारयापि मनूतयसं आशिष कायेखनी।’*
 26 परमेश्वरं सी धुंक्मह थःकाय्यात हानं म्वाकाः न्हापालाका छिकपिन्थाय् छ्वयाहयादिल। छिकपिन्त पापया ज्यां लिचिकाः आशिष बीत थथे यानादीगु खः।”

4

पत्रुस व यूहन्नायात सभाय् यंकूगु

- 1 पत्रुस व यूहन्ना थथे मनूत नाप खँ ल्हाना च्वंबलय् पुजाहारीत, देगःया कप्तान व सदुकीत अन वल।
- 2 पत्रुस व यूहन्नां मनूतयत् येशू सिनाः हानं म्वाना वः थें तं मेपिं मनूत नं सिनाः म्वाना वइतिनि धकाः स्यनाच्चंगु न्यनाः इपिं तसकं तंम्वय्का च्वन।
- 3 अले इमिसं इपिं निम्हयसितं ज्वनायंकाः चच्छि कुनातल, छायाधाःसा उबलय् बहनी जुइ धुंकल।
- 4 अथेसां इमिगु खँ न्यनाः यक्वसिनं हे विश्वास यात। थथे विश्वास याःपि मिजंत जक हे न्यादुः ति दत।
- 5 कन्हय् खुन्हु इमि शासकत, थकालिपिं व शास्त्रीत यस्शलेमय् मुन।
- 6 अन दकलय् तःधंमह पुजाहारी हन्नास, वया थःथितिपिं कैयाफा, यूहन्ना, अलेक्जेन्डर व मेमेपिं दकलय् तःधंमह पुजाहारीया परिवार नं दु।
- 7 इमिसं पत्रुस व यूहन्नायात दथुइ थनाः थथे धकाः न्यन – “छुकियागु शक्ति, अथवा सुयागु नामं छिमिसं थ्व ज्या यानागु?”
- 8 पवित्र आत्मां जायाः पत्रुसं दनाः थथे लिसः बिल – “शासकत व थकालिपिं,
- 9 छिकपिन्सं जिमित छमह लंग्राम्ह मनूयात लाय्का बियाः भिंगु ज्या यानागुलि थुलिमछि खँ न्यनादिल।
- 10 का सा, छिकपिं व इस्राएली मनूत फुक्कसिनं बांलाक न्यनादिसं – नासरतयाम्ह येशू ख्रीष्टयात छिकपिन्सं कूसय् यख्खानाः स्यात, अयनं परमेश्वरं सीम्हयसित हानं म्वाकादिल। थ्व हे येशू ख्रीष्टयागु नामं थ्व मनू छिकपिनिगु न्ह्यःने थथे लनाः दनाच्वने फुगु खः।

* 3:13 ३:१३ प्रस ३:१५ * 3:14 ३:१४ मती २७:१५-२३; मर्क १५:६-१४; लूक २३:१३-२३; यूह १९:१२-१५ * 3:22 ३:२२ व्य १८:१५,१८ * 3:23 ३:२३ व्य १८:१९ * 3:25 ३:२५ उत २२:१८

11 धर्मशास्त्रय् थ्व हे येशूयागु खँ थथे च्वयातःगु दु –

“ ‘दकःमितयसं ज्यालगय् मजू धकाः
वांछवःगु ल्वहं हे मू ल्वहं जुल।’[☆]

12 “अयजूगुलि येशूयागु नामं जक मुक्ति दइ, मेपिनिगु नामं मुक्ति दइ मखु। सारा संसारय् झीत बचय् याये फुम्ह मेम्हयसिगु नां परमेश्वरं बियादीगु मदु।”

13 पन्स व यूहन्ना आखः मसःसां थथे मग्यासे लिसः ब्युगु न्यनाः फुक्कं छक्क जुल। अले इपिं येशू नाप जूपिं खः धकाः नं इमिसं सिल।

14 हानं लाःम्ह लंग्राम्ह मनु नं थःपिनापं दनाच्चंगुलि इमिसं छुं हे धाये मफुत।

15 अले इपिं निम्हयसितं पिने छवयाः थःथवय् सल्लाह यात –

16 “थ्व मन्तयत झीसं आः छु यायेगु? इमिसं थ्व अजू चायापुगु चिं यानाक्यंगु यरूशलेमय् च्वपिं फुक्कसिनं स्यू। झीसं थ्व खँयात मखु धकाः धाये फइ मखु।

17 अयसां थ्व खँयात न्यंकभनं थ्यंके मज्यु। अयजूगुलि इमित आंवल्लि येशूयागु छुं नं खँ न्यंके दइ मखु धकाः ख्याच्चः बी माल।”

18 अले इमित हानं दुने सःताः येशूयागु नामं सुयातं स्यनेकने याये मते धकाः उजं बिल।

19 अयनं पन्स व यूहन्ना थथे लिसः बिल – “परमेश्वरया न्ह्यःने जिमिसं छिकपिनिगु खँ न्यनेगु ला कि वय्कःयागु खँ न्यनेगु? छिकपिन्सं हे धयादिसँ।

20 जिमिसं थःपिन्सं खंगु व ताःगु खँ मधासे च्वने मफु।”

21 इमिसं याःगु अजू चायापुगु ज्या खनाः अन च्वपिं फुक्क मन्त परमेश्वरयागु नां कयाः लयल्य ताया च्वंगुलि व सजाँय बीत त्वहः लुइके मफयाः ख्या जक ख्यानाः इमित त्वःता छवल।

22 व लाःम्ह लंग्राम्ह मनु पिइदँ मयाये धुंकूम्ह खः।

मग्यासे नवाये फयेमा धकाः प्रार्थना याःगु

23 थथे त्वःता हये धुंकाः पन्स व यूहन्ना थः पासापिन्थाय् वन। इमिसं तःधपिं पुजाहारीतयसं व थकालिपिन्सं धयाहःगु खँ फुक्कं इमित कन।

24 इमिगु खँ न्यनाः इपिं फुक्कं मिलय् जुयाः परमेश्वरयात थथे प्रार्थना यात – “प्रभु, छिं हे स्वर्ग, पृथ्वी, समुद्र व अन दुगु दक्व फुक्कं दक्कादीगु खः।[☆]

25 छिं हे जिमि तापाःबाज्या दाऊदयागु म्हुतुं पवित्र आत्मां थथे धायकादीगु खः –

“ जाति जाति छाया मुना जुइ?

अले मन्तयसं छाया म्वाः

मदुगु जाः ग्वयाजुइ?

26 छाया परमप्रभु

व वय्कःया अभिषेक जूम्हयसिगु विरोधय्

पृथ्वीया जुजुत दं वइ,

अले शासकत जानाः जाः ग्वयाजुइ?’ ”[☆]

27 “थथे हे थ्व हे शहरय् नं छिं ल्यया तयादीम्ह छिकपिनि पवित्रम्ह सेवक येशूयागु विरोधय् हेरोद व पन्तियस पिलातस नं, यहदीत व यहदीमखुपिनापं मुंगु खः।[☆]

28 थ्व ला छिं न्हापांसिं हे ग्वसाः ग्वयादी थें जक इमिसं याःगु खः।

29 आः ला प्रभु, इमिसं जिमित गय् च्वंक ख्यानाच्चन। अथे जूगुलि छिकपिनि दासतयत अझ हे मग्यासे नवाये फय्कादिसँ।

30 थथे हे ल्वय् लायकेत छिं ल्हाः चकंकादिसँ। छिकपिनि पवित्रम्ह सेवक येशूयागु नामं अजू चायापुगु ज्या व चिं यानाक्यने फय्कादिसँ।”

31 प्रार्थना याये सिधये धुंकाः इपिं मुनाच्चंगु थाय् सन। अले इपिं फुक्कं पवित्र आत्मां जाल। अले इमिसं परमेश्वरयागु वचन मग्यासे नवाना जुल।

दक्व सम्पत्ति मंकाः याःगु

32 फुक्क विश्वासीतयगु मन व नुगः छगू थें जू। अथे जूगुलि सुनानं थ्व जिगु व छंगु धकाः मधासे फुक्कं मंकाः याना तल।[☆]

33 अले सीम्ह येशूयात म्वाकादीगु खः धकाः प्रेरिततयसं ग्यसुलाःगु साक्षी बियाजुल। परमेश्वरं नं इमित तसकं दया माया यानादी।

34 इमिथाय् छम्ह मनु हे नये मखंम्ह मदु। छेँबुँ दुपिन्सं छेँबुँ मियाः

35 वःगु धिबा प्रेरिततयत बी हइगु, अले माःमाःपिं विश्वासीतयत इनाबीगु।

☆ 4:11 ४:११ भज ११८:२२ ☆ 4:24 ४:२४ प्रस २०:११; नहे ९:६; भज १४६:६ ☆ 4:26 ४:२५-२६ भज २:१-२ ☆ 4:27 ४:२७ मती २७:१-२; मर्क १५:१; लूक २३:७-११; यह १८:२८-२९ ☆ 4:32 ४:३२ प्रे २:४४-४५

36-37 थथे हे योसेफं नं थःगु जग्गा मियाः वःगु धिबा प्रेरिततयत् बिल। व साइप्रस धाःथाय् बूम्ह छम्ह लेवी खः। वयात प्रेरिततयसं बारनाबास धकाः नां तःगु खः। थुकिया अर्थ “सकसितं साहस बी फुम्ह” खः।

5

हननिया व सफीरा

- 1 छन्हु हननिया व वया कलाः सफीरां नं थःपिनिगु छक्क जग्गा मिल।
- 2 निम्हतिपू मिलय् जुयाः भचा धिबा सुचुकाः ल्यं दुगु जक भाःतम्हयसिनं प्रेरिततयत् बी यंकल।
- 3 थ्व खँ पन्सं सियाः धाल – “हननिया, शैतानयात थःगु नुगलय् तयाः छिं पवित्र आत्माया न्ह्यःने छाया मखुगु खँ ल्हानादियागु? जग्गा मियाः वःगु धिबा भचा छिकपिन्सं सुचुकादियागु मखु ला?
- 4 न्हापा नं थ्व जग्गा छिगु हे मखु ला? अले मी धुंकाः वःगु धिबा नं छिगु हे मखु ला? थथे मखुगु खँ छाया ल्हानादी माःगु? छिं मनूतयत् मखु, परमेश्वरयात मखुगु खँ ल्हानादीगु खः।”
- 5 थ्व खँ न्यनेवं हननिया क्वदयाः सित। थ्व खँ न्यंपिं फुक्कं ग्यानाः थरथर खात।
- 6 ल्याय्म्हपिं मनूतयसं वयाः वयात कापतं भुनाः पिने यंकाः थुनाबिल।
- 7 स्वधौ ति जायकाः वया कलाः नं अन वल। वं अन छु जुयाच्चन धयागु छुं हे मस्यू।
- 8 पन्सं वयात धाल – “छिकपिन्सं जग्गा उलि हे मियादीयागु खः ला?”
- वं लिसः बिल – “खः, उलि हे खः।”
- 9 पन्सं हानं धाल – “छिकपिं निम्हयसिनं नं छाया प्रभुयागु आत्मायात झंगःलायत स्वयादियागु? स्व, छिकपिनि भाःतयात थुना वःपिं लुखाय् थ्यने धुंकल। छितः नं इमिसं अथे हे क्वबिया थुने यंकी।”
- 10 उग्रिमय् हे व मिसा नं पन्सयागु न्ह्यःने क्वदयाः सित। अबलय् हे ल्याय्म्हपिं मनूतयसं वयाः सी धुंकाः खनाः वयात नं क्वबिया यन। अले वया भाःतयागु लिक्क तुं थुनाबिल।
- 11 फुक्क मण्डली व थ्व खँ न्यंपिं मनूत सकलें तसकं ग्यात।

अजू चायापुगु ज्या व चिं

- 12 प्रेरिततयसं मनूतयगु न्ह्यःने यक्व हे अजू चायापुगु चिं व ज्या यानाक्यन। फुक्क विश्वासीत छगू हे मनयापिं जुयाः सोलोमनयागु दलानय् मुनीगु।
- 13 विश्वास मयाःपिं मनूत इपिं नाप च्वंवे मछाः, अयनं इमिसं इमित हनाबना तयेगु याः।
- 14 प्रभुयात विश्वास याइपिं, मिसात नं मिजंत नं झन झन अप्वयावल।
- 15 मनूतयसं ल्वगितयत् हयाः पन्स वइबलय् वयागु किचः जक जूसां लायमा धकाः लँय् लँय् लासाय् व सुकुली ग्वतुइका तयेगु यात।
- 16 यरूशलेमयागु जःलाखःला गामय् च्वंपिं मनूतयसं नं ल्वगितयत् व भूत दुब्युपिं मनूतयत् हल। अले इपिं फुक्कं लाया वन।

प्रेरिततयत् दुःखकष्ट ब्यूगु

- 17 थ्व खँ जुयाच्चंगु सियाः दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी व वया सदुकी पासापिनिगु नुगः मुल।
- 18 अले इमिसं प्रेरिततयत् ज्वनाः कुनाबिल।
- 19 उखन्हु हे चान्हय् प्रभुया स्वर्गदूतं इयालखानायागु लुखा चायकाः इमित पित ब्वना हयाः थथे धाल –
- 20 “छिमिसं वनाः देगलय् च्वनाः थ्व न्हूगु जीवनयागु खँ मनूतयत् न्यंकाब्यु।”
- 21 अले स्वर्गदूतं धाःथें इमिसं सुथ न्हापां देगलय् वनाः स्यनेकने यात।
- उखे धाःसा दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी व वया मनूतयसं इस्त्राएलय् च्वंपिं फुक्क थकालिपिन्त सभा सःतल। इमिसं प्रेरिततयत् कायके छवल।
- 22 इमित काःवंपिं सिपाइंतयसं इपिं अन मदुगुलि लिहां वयाः थथे धाल –
- 23 “इयालखानाय् बांलाक हे तालं ग्वयातःगु व पालेत नं लुखाय् हे दःसां ताः चायका स्वयाबलय् दुने सुं नं मदु।”
- 24 थ्व खँ न्यनाः देगःयाम्ह कप्तान व तःधंपिं पुजाहारीत आः इमिसं छु छु जक याइगु जुइ धकाः आछु-आछु कन।
- 25 अबलय् हे छम्ह मनुखं ब्वाँय् ब्वाँय् वयाः धाल – “छिकपिन्सं इयालखानाय् कुना तःपिं मनूत ला देगलय् च्वनाः मनूतयत् स्यनेकने यानाच्वन।”
- 26 थ्व न्यनाः कप्तान व सिपाइंतयसं वनाः प्रेरिततयत् कसाः मयासें ज्वना हल, छायाधाःसा इपिं मनूतयसं अप्पां कयकी धकाः ग्याः।
- 27 कप्तान व सिपाइंतयसं इमित ज्वनाहयाः सभाया न्ह्यःने तये हल। अले दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी इमित थथे धयाः न्यन –
- 28 “जिमिसं व मनूयागु खँ मनूतयत् स्यनेकने याये मते धकाः धयागु मखु ला? अयनं छिमिसं यरूशलेमय् च्वंक्वसित व मनूयागु खँ न्यंके धुंकल। छिमिसं व मनु सीगुया द्रुपं जिमित बीत स्वयाच्वन।”☆
- 29 पन्स व मेपिं प्रेरिततयसं थथे लिसः बिल – “जिमिसं मनूतयगु स्वयाः परमेश्वरयागु खँ न्यनेमाः।
- 30 छिकपिन्सं क्रूसय् यख्खानाः स्याःम्ह येश्यात झी तापाःबाज्यापिनि परमेश्वरं म्वाकादिल।

31 परमेश्वरं हे वय्कःयात तःधंकाः जव लहातय् तयादिल। इस्त्राएलीतयत् पश्चाताप याकाः पाप क्षमा बीकेत वय्कःयात हे जुजु व मुक्ति बीम्ह यानादिल।

32 थ्व फुक्क खँ जिमिसं सि नं स्यु, खँ नं खं। अथे हे परमेश्वरया आज्ञा मानय् याःपिन्त बियादीगु पवित्र आत्मां नं स्यु, अले खँ नं खं।”

33 थ्व न्यनाः सभाय् च्वंपि मन्तयसं तसकं तंम्वयकाः प्रेरिततयत् स्याये हे माः धकाः धाल।

34 अन सभाय् व्यवस्था स्यनीम्ह गमलिएल धाःम्ह फरिसी नं दु। वयात सकसिनं मानय् याः। वं दनाः प्रेरिततयत् पलखयात अनं पिहां हूँ धकाः उजं बिल।

35 अले सभायापि मन्तयत् धाल – “इस्त्राएली दाजुकिजापि, छिकपिन्सं थ्व मन्तयत् छु यायेत्यना बांलाक निं बिचाः यानादिसँ।

36 न्हापा नं थुदास धाःम्ह छम्ह मनुखं वयाः ‘जि तःधंम्ह खः’ धकाः धयाजुल। वया प्यसःति थः मनु दु। लिपा वयात स्यायेधुंकाः वया मन्त उखेलाः थुखेलाः मदयावन। थुकथं इपि फुक्कं फासफुस जुयाः वन।

37 वयां लिपा मन्तयगु ल्याःचाः काःगु इलय् गालीलयाम्ह यहदा धाःम्हं नं अथे हे यानाः थःगु ल्यूल्यु मनु तया जुल। वयात नं स्यानाबिल। अले वया मन्त उखेलाः थुखेलाः मदयावन।

38 “उकिं जिं छिकपिन्त धाये – थ्व मन्तयत् छुं नं यानादी मते। इमित त्वःतादिसँ, छायाःसा इमिगु ज्याखँ मन्तयगुपाखें खः धयागु जूसा अथे मदयावनी।

39 मखु, परमेश्वरयापाखें खः धयागु जूसा छिकपिन्सं इमित स्यंके फइ मखु। इन जक छिकपिं हे परमेश्वर नाप लवाना जूपि ठहरय् जुइ।”

सभाय् च्वंपिन्सं वं धाःगु खँ न्यन।

40 अले इमिसं प्रेरिततयत् दुने सःताः कोर्रां दायकाः आवंनिसें येशूयागु खँ स्यनेकने याये मते धकाः उजं बियाः त्वःता छवल।

41 थथे येशू ख्रीष्टयागु नामय् दायकाः दुःख सी बहःपिं जूगुलि प्रेरितत तसकं लयलयतायाः सभां पिहां वन।

42 अले न्हि न्हि देगलय् व छँखा पतिकं वनाः स्यं जुइगु व येशू हे मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः धयागु भिंगु खँ न्यंकः जुइगु मत्वःतल।

6

न्हय्म्ह ग्वाहालि याइपि ल्यःगु

1 उगु इलय् चेलात अप्वः ददं वन। न्हियान्हिथं नसा इनाबीबलय् ग्रीक भाय् ल्हाइपि यहदीतयसं इमि भाःत मदुपि मिसातयत् वास्ता मयाः धकाः हिब्रू भाय् ल्हाइपि यहदीत नाप कचकच याना हल।

2 थथे जूगुलि झिनिम्हयसिनं दक्व चेलातयत् सःताः धाल – “परमेश्वरयागु वचन न्यकेगु त्वःताः नयेत्वनेगु ज्याय् सनाच्वनेगु बांमलाः।

3 अयज्जुगुलि दाजुकिजापिन्सं, छिपिं मध्ये नांजाःपिं, आत्मां जाःपिं व बुद्धिं जाःपिं न्हय्म्ह मन्तयत् ल्ययादिसँ। अले इमित नयेत्वनेगु ज्याय् तयाबी।

4 जिपिं जक प्रार्थनाय् व परमेश्वरयागु वचन न्यकेगु ज्याय् जुयाच्वने।”

5 थ्व खँ दक्वसितं यल। अले इमिसं पवित्र आत्मां व विश्वासं जाःपिं स्तिफनस, फिलिप, प्रखरस, निकनोर, तीमोन, पर्मिनास व एन्टिओखियां वःम्ह यहदी जूम्ह निकोलाउसपिन्त ल्यल।

6 इमित प्रेरिततयथाय् न्ह्यःने हल। अले इमिसं प्रार्थना यानाः इमिगु छेनय् ल्हाः तल।

7 परमेश्वरयागु वचन फुक्क थासय् बयबय् जुयाः वन। थुकथं यरुशलेमय् चेलात यक्व हे दयावल। हानं पुजाहारीत नं यक्वसिनं हे विश्वास यात।

स्तिफनसयात ज्वना यंकूगु

8 परमेश्वरपाखें यक्व आशिष व शक्ति कयातःम्ह स्तिफनसं मन्तयगु न्ह्यःने अजू चायापुगु ज्या व चिं यानाक्यन।

9 उकिं दासं मुक्त जूपिनिगु धर्मशास्त्र स्यनीगु छँयापिं, कुरेनीयापिं, अलेक्जेन्ड्रियायापिं, किलिकिया व एशियां वःपिन्सं दनाः स्तिफनस नाप जवाःसवाः याः वल।

10 पवित्र आत्मां स्तिफनसयात बुद्धि बियादीगुलि वयागु खँय् सुनानं जवाःसवाः याये मफुत।

11 अथे जूगुलि इमिसं मन्तयत् ग्वाकाः थथे धायकल – “थ्व मनुखं मोशा व परमेश्वरयात क्वह्यंकाः नवाःगु जिमिसं ताया।”

12 थुकथं इमिसं मन्तयत्, थकालिपिन्त व शास्त्रीतयत् नं ग्वाकल। अले इमिसं वनाः स्तिफनसयात ज्वनाः महासभाय् हल।

13 इमिसं अन नं मन्तयत् ग्वाकाः थथे धकाः मखुगु खँ धायकल – “थ्व मनुखं न्ह्याबलें झीगु देगः व व्यवस्थायात निन्दा यानाः जक नवाइगु।

14 नासरतयाम्ह येशू थ्व देगःयात स्यंकी, अले मोशां झीत ब्यूगु रितिथिति नं हिली हं।”

15 महासभायापिन्सं स्तिफनसयात तुंक स्वःबलय् वयागु ख्वाः स्वर्गदूतयागु ख्वाः थें थियाच्वंगु खन।

7

स्तिफनसं न्वचु ब्यूगु

1 अले दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी धाल – “इमिसं धाःगु खँ खः ला?”

2 स्तिफनसं धाल – “बाः धाये ल्वःपिं व दाजुकिजापिं, जिगु छकुचा खँ न्यनादिसँ। झी तापाःबाज्या अब्राहाम हारानय् वने न्ह्यः मेसोपोटामियाय् दनिबलय् दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरं ज्ञायाः

- 3 थथे धयादिल — ‘थःगु देश व थःलाःपि मन्तयत् त्वःताः जिं धयाथाय हूँ।’☆
- 4 अले व कल्दीतयगु देश त्वःताः हारानय् च्वंवन। अबु सीधुंकाः परमेश्वरं वयात झीपिं आः च्वनाच्वनागु थासय् तये हल।☆
- 5 “परमेश्वरं वयात पलाः तयेत तर्कं थाय् बियामदी। अयुं मचाखाचा हे मदुनिबलय् परमेश्वरं थ्व देश व अले वया सन्तानयात बी धकाः पाफयादिल।☆
- 6 छिमि सन्तानं मेगु देशय् वनाः च्वंवने माली, अले अन च्वंपिन्स इमित दास यानाः प्यसः दँ तर्कं सास्ती याना तइ धकाः नं परमेश्वरं वयात धयादिल।☆
- 7 अले गुगु जाति इमित सास्ती यानातःगु खः इमिगु इन्साफ जिं हे याये। ‘अले इपिं अनं थन हे वयाः जितः आराधना यानाच्वनी’ धकाः नं परमेश्वरं धयादिल।☆
- 8 “थुकथं परमेश्वरं अब्राहामयात थःमहं पाफयागु खँ लुमके बीत म्हय् चिं तयेगु बाचा चिनादिल। अयजुगुलि अब्राहामं थःकाय् इसहाकयात बुयाः च्यान्हु दुखुन्हु म्हय् चिं तयाबिल। इसहाकं नं थःकाय् याकूबयात, अले याकूबं नं थः झिंनिम्ह कायपिन्त थुकथं म्हय् चिं तयाबिल। याकूबया झिंनिम्ह काय् झी तापाःबाज्यापिं खः।”☆
- 9 “थ्व हे तापाःबाज्यापिन्सं थःकिजा योसेफयात स्वये मफयाः मिश्र देशय् मिया छवल। अले व अन दास जुयाच्वन। अथेसां परमेश्वर योसेफलिसे दी।☆
- 10 वयकलं वयात फुक्क दुःखकष्टं त्वःतकाः मिश्र देशयाम्ह जुजु फारोहया न्ह्यःने बुद्धि व भिंगु मति बियादिल। अले जुजु वयात राजदरबारयाम्ह व मिश्र देशयाम्ह हाकिम यानाबिल।☆
- 11 “अनं लिपा मिश्र व कनान देशय् अनिकाल जूगुलि नये मखनाः मन्तयत् तसकं दुःख जुल। झी तापाःबाज्यापिनि नं नयेत हे नसा मन्त।☆
- 12 याकूबं मिश्र देशय् अन्न दु धयागु न्यनाः झी तापाःबाज्यापिन्त अन छवल।
- 13 निक्वः खुसि अन्न काःवंबलय् योसेफं थः दाजुकिजापिन्त म्हसीके बिल। अले फारो जुजुं नं योसेफया जहानपिनिगु खँ सिल।☆
- 14 योसेफं थः अबु व फुक्क थःथितिपिन्त काय्के छवल। इपिं फुक्कं यानाः न्हयेन्याम्ह (७५) दु।☆
- 15 याकूब फुक्कसित व्वनाः मिश्र देशय् च्वंवन। याकूब व झी तापाःबाज्यापिं नं अन हे सित।☆
- 16 सीपिन्त शकेमय् यंकाः अब्राहामं हमोरपिन्के दां बियाः न्यानातःगु छक् जगय् थुनाबिल।”☆
- 17-18 “परमेश्वरं अब्राहामलिसे चिनादीगु बाचा पूवनीगु ई न्ह्यःने थयंकः वल। मिश्र देशय् योसेफयात म्हमस्यूह न्ह्यःने जुजु मजुतले इस्राएलीत यक्व हे दयावल।☆
- 19 व हे जुजुं झी इस्राएलीतयत् स्वये मफयाः तसकं सास्ती याना तल। अले इमि ह्याउँ मस्तयत् नं स्यायेत वांछवय्के बीगु।☆
- 20 “अबलय् हे मोशा बुल। थ्व मचायात परमेश्वरं तसकं ययकल। स्वला तक वयात छँय हे लहिना तल।☆
- 21 मोशायात वाये यंकूबलय् फारोया म्हायुं कयाः थःकाय् थें यानाः लहिनाः ब्वलंकल।☆
- 22 थुकथं मोशां दरबारय् हे मिश्रतयगु फुक्कं ज्ञान सयके सीके यात। थुकथं मोशा ज्याय् नं खँय् नं सःस्यूह जुयावल।”
- 23 “पिइँ दुबलय् वं थः मन् इस्राएली दाजुकिजातयथाय वने मास्ति वयकल।
- 24 छन्हु वं छम्ह मिश्रीं छम्ह इस्राएलीयात दायाच्वंगु खन। वं उम्ह इस्राएलीयात बचय् यात अले बदला कयाः मिश्रीयात स्यानाबिल।
- 25 परमेश्वरं जिगुपाखें इस्राएलीतयत् बचय् यानादी धयागु खँ इमिसं थुइकी धकाः मोशां मतिइ तःगु खः। इस्राएलीतयसं धाःसा थ्व खँ मथू।
- 26 “कन्हय् खुन्हु निम्ह इस्राएलीत ल्वाना च्वंबलय् मोशा नं अन थ्यन। थ्व खनाः वं थथे धकाः इमित मिलय् यायेत स्वल — ‘दाजुकिजा जुयाः नं थथे ल्वाना च्वनेगु ला?’
- 27 “ल्वापु थःमह मनुखं मोशायात थथे धकाः च्वत्यंक घ्वाना छवल — ‘छन्त सुनां जिमि हाकिम व न्यायाधीश यानाः छव्याहल?’
- 28 म्हिगः व मिश्रीयात स्याः थें जितः नं स्याये मास्ति वः ला छु?’
- 29 थ्व न्यनाः मोशा अनं बिस्सुं वनाः मिघान देशय् च्वंवन। अन वया निम्ह कायपिं दत।”☆☆
- 30 “पिइँ दये धुंकाः मोशां सीने पहाडया लिक्क मरुभूमिइ मि च्यानाच्वंगु झालय् छम्ह स्वर्गदूतयात खन।
- 31 थ्व खनाः व अजू चायाः स्वयेत न्ह्यःने वंबलय् परमप्रभुं थथे धयादिल —
- 32 ‘जि छिमि तापाःबाज्यापिं अब्राहाम, इसहाक व याकूबया परमेश्वर खः।’ थ्व न्यनाः मोशां थररर खानाः ग्यानाः स्वये तर्कं मफुत।
- 33 “परमप्रभुं वयात हानं धयादिल — ‘छ दनाच्वंगु थाय् पवित्रगु खः। उर्कि छं थःगु लाकां त्वःति।
- 34 मिश्र देशय् च्वंपिं जिमि मन्तयसं दुःखकष्टं सियाच्वंगु जिं स्यू। थःत जुयाच्वंगु कष्टं इपिं ख्वयाच्वंगु नं जिं ताः। अयजुगुलि इमित बचय् यायेत जि क्वहां वयागु खः। आः छन्त हे जिं अन छवयेत्यना।’☆
- 35 “व हे मोशायात, गुम्हयसित ‘छन्त सुनां जिमि हाकिम व न्यायाधीश यानाः छव्याहल?’ धकाः मययकूगु खः, वयात हे इस्राएलीतयथाय परमेश्वरं च्यानाच्वंगु झालय् खने दुम्ह स्वर्गदूतपाखें हाकिम व छुत्कारा बीम्ह याना छव्याहयादिल।☆

☆ 7:3 ७:२-३ उत १२:१ ☆ 7:4 ७:४ उत ११:३१; १२:४ ☆ 7:5 ७:५ उत १२:७; १३:१५; १५:१८; १७:८ ☆ 7:6 ७:६-७ उत १५:१३-१४ ☆ 7:7 ७:७ प्रस ३:१२ ☆ 7:8 ७:८ उत १७:१०-१४; २१:२-४; २५:२६; २९:३१-३५:१८ ☆ 7:9 ७:९ उत ३७:११,२८; ३९:२,२१ ☆ 7:10 ७:१० उत ४१:३९-४१ ☆ 7:11 ७:११ उत ४२:१-२ ☆ 7:13 ७:१३ उत ४५:१,१६ ☆ 7:14 ७:१४ उत ४५:१-१०,१७-१८; ४६:२७ ☆ 7:15 ७:१५ उत ४६:१-७; ४९:३३ ☆ 7:16 ७:१६ उत २३:३-१६; ३३:१९; ५०:७-१३; यहो २४:३२ ☆ 7:17-18 ७:१७-१८ प्रस १:७-८ ☆ 7:19 ७:१९ प्रस १:१०-११,२२ ☆ 7:20 ७:२० प्रस २:२ ☆ 7:21 ७:२१ प्रस २:३-१० ☆ 7:29 ७:२९-२९ प्रस २:११-१५ ☆ 7:29 ७:२९ प्रस १८:३-४ ☆ 7:34 ७:३०-३४ प्रस ३:१-१० ☆ 7:35 ७:३५ प्रस २:१४

36 अले वं हे मिश्र देशय अजू चायापुगु ज्या व चिं यानाक्यना: इस्नाएलीतयत् अनं पित ब्वना हल। अथे हे वं लाल समुद्र व मरुभूमिइ पिइदँ तक अजू चायापुगु ज्या व चिं यानाक्यन।*

37 “ छिमि इस्नाएली दाजुकिजापाखें हे परमेश्वरं जि थें ज्या:म्ह छम्ह अगमवक्ता छवयाहयादी’ धका: इस्नाएलीतयत् धया थकूम्ह मोशा हे ला ख: नि।*

38 मरुभूमिइ सीनै पहाडय् स्वर्गदूतं वयात व इस्नाएलीतयत् धा:गु परमेश्वरयागु खँ झी तापा:बाज्यापिन्त न्यंका जूम्ह नं मोशा हे ख:।*

39 “झी तापा:बाज्यापिन्सं मोशां धा:गु खँ मन्यंसे झन जक वयात तुं च्वत्यंक च्वाना: मिश्र देशय् लिहां वनेगु मतिइ तया:

40 हास्नयात थथे धाल – ‘मिश्र देशं झीत पित ब्वना ह:म्ह मोशा सित ला म्वात ला झीसं छुं मस्यू। झीगु न्ह्य: न्ह्य: वनेत घ:त दयकादिस्ँ।’*

41 अले इमिसं द्रुहंचाया मूर्ति दयका: व हे मूर्तियात बलि बिया: भव्य न्यायकल। इपि थ:गु हे ल्हा:यागु ज्या खना: लयल्यताल।*

42 अयजूगुलि परमेश्वरं इमित त्व:तादिल, अले इमित आकाशय् च्वंगु नगुतयत् हे पुजा याकेबियादिल। थ्व हे खँ अगमवक्तातयसं थथे च्वया थकूगु दु –

“ हे इस्नाएलीत, पिइदँ तक मरुभूमिइ च्वनाबलय्
छिमिसं जित: बलि बियागु दु ला?

43 मखु, छिमिसं मोलोख घ:यागु ख:

व रेफन घ: धा:म्ह नगुयागु मूर्ति क्वबिया जुल।

थ्व मूर्तित छिमिसं हे पुजा यायेत दयकूगु ख:।

अथे जूगुलि जिं छिमित सजाँय बीत बेबिलोनं नं उखे छवये।’ ”*

44 “मरुभूमिइ झी तापा:बाज्यापिनिगु नापलायगु पाल दु। मोशानापं खँ ल्हाऩा दीम्हयसिनं धयादीकथं व नमूना क्यनादीगुकथं वं थ्व पाल दयका थकूगु ख:।*

45 लिपा झी तापा:बाज्यापिन्सं थ्व पाल थ: सन्तानयात बिल। अनं लिपा परमेश्वरं थ्व देशय् च्वंपिं जात जातियापिं मनूतयत् पितिनाछवयादिल। अले यहोशू थ्व देशयात त्याका काल। थ्व हे देशय् इमिसं पालयात नं हल। अबलय् निसें दाऊद जुजुया पालय् तकं व पाल अन हे च्वन।*

46 “दाऊदयात परमेश्वरं य:गुलि वं परमेश्वरयाके याकूबया परमेश्वरया निति देग: दयकाबी धका: बिन्ति यात।*

47 तर वं दयके धा:गु देग: वया काय् सोलोमनं दयकाबिल।*

48 अयजूसां दकलय् त:धंम्ह परमेश्वर मनूतयगु ल्हातं दयकूगु देगलय् च्वनादी मखु धका: अगमवक्तातयसं थथे च्वया थकूगु दु –

49 “ ‘स्वर्ग जि च्वनेगु थाय् ख:,

अले पृथ्वी जिगु तुति तयेगु थाय् ख:।

का धा सा, जित: छिमिसं

गज्या:गु देग: दयका बीगु’ धका:

परमप्रभुं न्यनादिल।

‘जिगु झासु लनेगु थाय् गन दु?

50 थ्व फुक्कं जिगु हे ल्हातं
दयका तयागु मखु ला?’ ”*

51 “छिकपिं तसकं हे अतेरि, अले छिकपिनिगु नुग: तसकं छा:। छिकपिन्सं न्ह्याबलें पवित्र आत्मायागु खँ मन्यंसे थ: तापा:बाज्यापिन्सं या:थें जक यानाच्वंगु दु।*

52 छिकपिनि तापा:बाज्यापिन्सं अगमवक्ता सुयात जक दु:ख मब्यूगु दु? धर्मीम्ह मनू झायादी तिनि धका: धा:पिन्त नं इमिसं स्याना छवल। आ: व हे धर्मीम्ह मनूयात नं छिकपिन्सं दु:ख जक बिया: मगाना: धोखा बिया: स्यानाबिल।

53 स्वर्गदूततयपाखें परमेश्वरं बियादीगु व्यवस्था काये खंपिं छिकपिं हे ख:, अथेसां छिकपिन्सं उकियात मानय् मया:।”

स्तिफनसयात स्या:गु

54 थ्व खँ न्यनेवं इमिसं तसकं तं पिकया: वा न्ह्यल।

55 स्तिफनसं धा:सा पवित्र आत्मां जाया: स्वर्गय् थस्व:बलय् जल्ल थीम्ह परमेश्वर व वयक:यागु जवय् येशू दनाच्वनादीगु खना:

56 थथे धाल – “स्व, जिं स्वर्ग चा:गु व मनूया काय् परमेश्वरयागु जवय् दनाच्वनादीगु खनाच्वना।”

57 थ्व न्यना: इमिसं तसकं हाला: थथ:गु न्हायपंप्वा: तित। अले फुक्कं जाना: स्तिफनसयात हयक्का: वन।

* 7:36 ७:३६ प्रस ७:५; १४:२१; गन्ती १४:३३ * 7:37 ७:३७ व्य १८:१५,१८ * 7:38 ७:३८ प्रस १९:१-२०:१७; व्य ५:१-३३ * 7:40 ७:४० प्रस ३२:१ * 7:41 ७:४१ प्रस ३२:२-६ * 7:43 ७:४२-४३ आमो ५:२५-२७ * 7:44 ७:४४ प्रस २५:९,४० * 7:45 ७:४५ यहो ३:१४-१७ * 7:46 ७:४६ २ शमू ७:१-१६; १ इति १७:१-१४ * 7:47 ७:४७ २ इति ३:१-७; १ राज ६:१-३८ * 7:50 ७:४९-५० यशै ६६:१-२ * 7:51 ७:५१ यशै ६३:१०

58 इमिसं वयात सालाः शहरं पिने यंकाः ल्वहँतं कयक्कल। शाऊल धाःम्ह ल्यायम्हम्ह मनु धाःसा ल्वहँतं कयक्कूपिनिगु वसः स्वयेत पिवाः च्वनाच्चन।

59 इमिसं थथे ल्वहँतं कयक्का च्वंबलय् स्तिफनसं थथे प्रार्थना यात — “प्रभु येशू, जिगु आत्मा कयादिसँ।”

60 अले पुलि चुयाः तःसलं हालाः धाल — “प्रभु, इमिसं यानाच्चंगु पाप क्षमा यानादिसँ।” थुलि धयाः व सित।

8

शाऊलं विश्वासीतयत् दुःखकष्ट ब्यूगु

1 थथे स्तिफनसयात स्याःगुलिइ शाऊलयागु नं ल्हाः दु।

अबलय् हे यरूशलेमय् च्वंपिं विश्वासीतयत् फयां फये मफयक् दुःख जूवल। थथे दुःख जूगुलि फये मफयाः फुक्क विश्वासीत यह्दिया व सामरिया न्यक उखेंथुखें छ्यालब्याल जुयाः वन। प्रेरितत धाःसा गनं मवँसे यरूशलेमय् हे च्वनाच्चन।

2 सुं विश्वासीतयसं वयाः स्तिफनसयात यंकाः थुनाबिल। थथे व सीगुलि इपिं तसकं नुगः मछिकाः ख्वल।

3 शाऊलं धाःसा विश्वासीतयत् स्यंका हे त्वःते धकाः छँय् छँय् वनाः विश्वासी मिसातयत् मिजंतयत् सातुसालाः यंकाः इयालखानाय् कुना बीगु यानाच्चन।*

सामरियाय् भिगु खँ न्यंकुगु

4 उखेंथुखें जूपिं विश्वासीतयसं भिगु खँ न्यंकाजुल।

5 अथे हे फिलिपं नं सामरियाय् वनाः ख्रीष्टयागु भिगु खँ न्यंकाजुल।

6-7 अन च्वंपिं यक्व मनुतयसं वं धाःगु खँ न्यंगुलि, वं भूतआत्मातयत् पिहां हँ धकाः धाःथे ततःसकं हालाः पिहां वंगुलि, पक्षवातं कयाः च्वंपिन्त व लंग्रातयत् लायका ब्यूगुलि नं फुक्कसिनं वयागु खँ बांलाक न्हाइपुसे च्वंक न्यं।

8 अयज्गुलि शहरय् च्वंपिं मनुत लयतायाच्चन।

जादुयागु ज्या याइम्ह सिमोन

9 अन सिमोन नां दुम्ह छम्ह मनु दु। जादुयागु ज्या यानाः वं शहरय् च्वंपिं मनुतयत् अजू चायकाः थःत तःधंम्ह मनु खः धकाः धया जुयाच्चन।

10 अथे जूगुलि वयात चिधंपिनिसें तःधपिन्सं तक नं — “परमेश्वरयागु तःधंगु शक्ति दुम्ह मनु थ्व हे खः” धकाः मानय् याना तल।

11 थथे सिमोनं ताःइलनिसें सामरीतयत् जादु याना क्यनाच्चंगुलि इमिसं वयागु खँ न्यं।

12 अयनं फिलिपं इमित परमेश्वरयागु राज्य व येशू ख्रीष्टयागु भिगु खँ न्यंकल। इमिसं वं धाःगु खँय् विश्वास यानाः मिसा मिजं सकसिनं बप्तिस्मा काल।

13 सिमोनं नं विश्वास यानाः बप्तिस्मा कयाः फिलिप नाप हे जुल। वं तसकं अजू चायापुगु ज्या व चिं यानाक्यंगु खनाः सिमोन छक्क जुयाच्चन।

14 यरूशलेमय् च्वंपिं प्रेरिततयसं सामरियाय् च्वंपिं मनुतयसं नं परमेश्वरयागु वचन न्यन धकाः सीवं यहन्ना व पन्नुसयात इमिथाय् छवयाहल।

15 इमिसं अन वयाः इमिगु लागि पवित्र आत्मा झायादीमा धकाः प्रार्थना यात।

16 प्रभु येशूयागु नामं बप्तिस्मा काये धुंकूसां इपिं आः तकं पवित्र आत्मां मजाःनि।

17 अथे जूगुलि इमिसं इमिगु छेनय् ल्हाः तयाबिल, अले इपिं पवित्र आत्मां जाल।

18 थथे इमिसं ल्हाः तयेवं इपिं पवित्र आत्मां जाःगु खनाः सिमोनं थथे धकाः इमित धिबा ब्यू वल —

19 “थ्व शक्ति जितः नं बियादिसँ। अले जिं न्हाय्महयसिके ल्हाः तयेवं इपिं पवित्र आत्मां जायेमा।”

20 पन्नुसं धाल — “थ्व धिबानापं तुं छ नं नाश जुयावनेमा। छं स्वये परमेश्वरयागु वरदान धिबां न्याये दइ धकाः च्वना ला?

21 थ्व ज्याखँय् छं ल्हाः तये फइ मखु, छायाधाःसा परमेश्वरयागु न्हाःने छंगु नुगः वँचु।

22 अथे जूगुलि छं पश्चाताप यानाः पापं लिच्यु। अले प्रभुयात प्रार्थना याःसा छंगु पाप क्षमा जुइफु, छायाधाःसा छंगु नुगः तसकं हे वँचु धकाः जिं स्यू।

23 छ तसकं नुगः मूम्ह व पापया पन्जाय् लानाच्चंम्ह खः धकाः नं जिं स्यू।”

24 अले सिमोनं थथे लिसः बिल — “छिं जितः धयादीगु छुं हे मजुइमा धकाः छिकपिन्सं हे प्रभुयात बिन्ति यानादिसँ।”

25 थथे पन्नुस व यहन्नां सामरियाय् च्वंपिन्त प्रभुयागु वचन व थःपिनिगु साक्षी न्यंकाः सामरिया जुकाः यरूशलेम लिहां वंबलय् लँय् लाःगु गामय् नं प्रभुयागु भिगु खँ न्यंका वन।

फिलिप व इथियोपियाय् च्वंम्ह सरकारी मनु

26 छन्हु छम्ह स्वर्गदूतं वयाः फिलिपयात थथे धाल — “याकनं दच्छिन पतिइ यरूशलेमं गाजापाखे वनेगु मरुभूमिया लँय् हँ।”

27 अले फिलिप उग्रिमय् दनाः वन। वं लँय् इथियोपिया देशयाम् महारानीया छम्ह तःधंम्ह दांभरियात नापलात। व छम्ह नपुंसक खः। व यरूशलेमय् परमेश्वरयात आराधना यानाः

28 लिहां वयाच्चंम्ह खः। व बगिलय् च्वनाः यशैया धाःम्ह अगमवत्तां च्वःगु सफू ब्वना वयाच्चंगु खः।

29 अले पवित्र आत्मां फिलिपयात धाल – “व बगिया लिकक हूँ।”

30 फिलिप व्वाँय वन, व मनुखं यशैया धा:म्ह अगमवक्तां च्व:गु सफू ब्वना वयाच्वंगु न्यना: फिलिपं न्यन – “छिं ब्वनाच्वनागु खँ थू ला?”

31 अले वं धाल – “सुनानं स्यना मबीकं गय् याना: थुइकेगु?” अले वं फिलिपयात थ:नाप तुं बगिलय् च्वनेत बिन्ति यात।

32 वं ब्वनाच्वंगु सफूयागु ब्व थथे ख: –

“स्यायेत यंकूम्ह चीधिक:म्ह भ्या:चा थें
वयकलं छुं नवाना मदी।

सँ चाकीबलय् फै

सुम्क च्वथें

वयकलं नं थ:गु म्हुतुप्वा:

तिनाच्वन।

33 वयक:यात क्वह्यका:

बांलाक न्याय तकं मयात।

वयक:या सन्तानयागु खँ

सुनां कनी?

छाय्धा:सा वयक:यात

पृथ्वीइ स्यानाबिल।”☆

34 अले व मनुखं फिलिपयात धाल – “थ्व सुयात धा:गु ख: अगमवक्तां थ:त हे धयाच्वंगु ला कि सुं मेम्हयसित हे धयाच्वंगु? जित: थुइकादिसँ।”

35 अले फिलिपं धर्मशास्त्रयागु थ्व खनिसें कया: येश्यागु भिंगु खँ तक कन।

36 इपि वें छथाय् ल: दुथाय् थ्यन। अले वं फिलिपयात धाल – “स्वयादिसँ, थन ल: दु। जित: बप्तिस्मा कायेत छुकि पनी?”

37 फिलिपं धाल – “छिं दुनुगलानिसें विश्वास यानादियागु ख:सा बप्तिस्मा कयादी फु।” अले वं लिस: बिल – “येशू ख्रीष्ट परमेश्वरया काय् ख: धका: जिं विश्वास याना।”

38 अले वं बग्गी दिके बिया: इपि निम्हं लखय् क्वहां वन। फिलिपं वयात बप्तिस्मा बिल।

39 इपि निम्हं लखं पिने थाहां व:बलय् प्रभुयागु आत्मां फिलिपयात ज्वना यंकल। थथे वं फिलिपयात हानं गुबलें मखन। अले व लयल्यताया: थ:गु लँय वन।

40 फिलिप धा:सा अशदोद शहरय् थ्यनाच्वन। अननिसें वं कैसरिया मथ्यंतले लँय ला:गु गां पतिकं भिंगु खँ न्यंका वन।

9

शाऊल विश्वासी जूगु

1 शाऊल धा:सा प्रभुया चेलातयत स्यायेगु व ख्याच्व: बीगु याना जुल तिनि। छन्हु थ्व शाऊलं दकलय् त:धंम्ह पुजाहारीयाथाय् वना:

2 दमस्कसय् च्वंगु धर्मशास्त्र स्यनीगु छँयाम्ह कजीयात येशू धा:थें जुइपिं मिसात व मिजंतयत् ज्वना: यरूशलेमय् हये दयेमा धका: भवं च्वया बीत धाल।

3 छन्हु थ्व हे शाऊल दमस्कसपाखे स्वया वनाच्वंबलय् अन थ्यनिथें च्वंका: आकाशं तसकं थीगु ज: वयागु छचा:खेलं थिल।

4 थथे जूगुलि व बैय् भ्वसू वन। अले वयात थथे धयाह:गु स: ताये दत – “शाऊल, शाऊल, जित: छं छाय् दु:ख बियाच्वनागु?”

5 अले शाऊलं धाल – “हे प्रभु, छि सु ख:?”

अले वयकलं धयादिल – “जि येशू ख:, गुम्हयसित छं दु:ख बियाच्वन।

6 आ: दना: शहरय् हूँ, अन हे छन्त यायेमा:गु ज्या कनी।”

7 अबलय् व नाप दुपिं मनुत वातां दनाच्वन। इमिसं स:ता:, खँ धा:सा सुयातं मखं।

8 अले शाऊलं दना: मिखा चायकूबलय् मिखां छुं हे मखन। अथे जूगुलि मनुतयसं वयात ल्हा: ज्वना: दमस्कसय् हयाबिल।

9 थथे व स्वन्हु तक मिखा कां जुइकाच्वन। थुबलय् वं नयेनीगु मया:, ल: तक नं मत्वं।

10 दमस्कसय् हननिया धा:म्ह छम्ह चेला च्वनाच्वंगु दु। थ्व हे चेलायात प्रभुं दर्शन बिया: – “हननिया” धका: स:तादिल।

अले वं लिस: बिल – “प्रभु, जि थनसं दु।”

11 प्रभुं वयात धयादिल – “याकनं तप्यं धा:गु गल्लिइ वना: यहदायागु छँय टार्ससयाम्ह शाऊल धा:म्ह मनूयात मा: हूँ। वं प्रार्थना यानाच्वंगु दु।

12 हननिया धा:म्ह छम्ह मनुखं दुने वया: मिखां खनेमा धका: थ:गु छेनय् ल्हा: तयाच्वंगु वं दर्शन खने धुंकल।”

13 अले हननियां लिसः बिल – “प्रभु, थ्व मनूयागु खँ यक्व मनूतयगु म्हुतुं न्यना तयागु दु। यरूशलेमय् च्वंपि छिकपिनि चेलातयत् थ्वं यक्व हे सास्ती यानावःगु दु।

14 थन नं तःधंपि पुजाहारीतयके छिकपिनि चेलातयत् ज्वनाः यंकेगु अधिकार कयाः वःगु दु हं।”

15 तर प्रभुं वयात धयादिल – “छ हूँ छायाःसा यहदीमखुपिन्त, जुजुपिन्त व इस्राएलीतयत् नं जिगु नां न्यंके छवयेत जिं थ्व मनूयात ल्ययागु दु।

16 अले हानं जिं वयात जिगु नांया निति गुलि तक वं दुःखकष्ट सी मालीतिनि धकाः क्यनेतिनि।”

17 अले हननियां शाऊल च्वनाच्वंगु छँय् वनाः वयागु छेनय् ल्हाः तयाः थथे धाल – “किजा शाऊल, लँय् वयाच्वंबलय् छिं खंमह प्रभु येशू हे छिं हानं मिखां खनेमा, अले पवित्र आत्मां जायेमा धकाः जितः थन छवयाहयादिल।”

18 उलि धायेवं हे वयागु मिखां बिखू थें ज्याःगु छुं कुतुंवन, अले वं मिखां खन। अले वं दना वनाः बप्तिस्मा काल।

19 अनं लिपा नये धुंकाः वयागु म्हय् बल वल।

शाऊलं दमस्कसय् भिंगु खँ न्यंकूगु

छुं दितक शाऊल दमस्कसय् च्वंपि चेलात नाप हे च्वन।

20 याकनं हे वं धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् वनाः – “येशू परमेश्वरया काय् खः” धकाः न्यंकाजुल।

21 वयागु खँ न्यनाः मनूतयसं अजू चायाः थथे धाल – “यरूशलेमय् येशूयागु नां काःपिं मनूतयत् स्याना जूह मनु थ्व हे मखु ला? अले थन नं छु व इमित तःधंपि पुजाहारीतयथाय् ज्वना यंकेत वःमह मखु ला?”

22 तर शाऊल नवायेगुलिइ तसकं बल्लाना वल। दमस्कसय् च्वंपि यहदीतयत् येशू हे मुक्ति बीमह ख्रीष्ट खः धयागु दसु बियाः इमित व धाये थ्व धाये मफयका तल।

23 तःन्हु दुये धुंकाः यहदीतय् नायःतयसं शाऊलयात स्यायेगु ग्वसाः ग्वल।

24 थ्व खँ शाऊलं सिल। यहदीत वयात स्यायेत चान्हि दमस्कसया धवाखा पति पिवाः च्वना जुल।

25 शाऊलया चेलातयसं वयात छन्हु चान्हय् खमुली तयाः शहरया पःखालं क्वछवयाः बिसिकेछवल।*

शाऊल यरूशलेमय् लिहां वःगु

26 अनं लिपा शाऊल यरूशलेमय् वयाः चेलात नाप मिलय् जुइत स्वल, तर व खनाः इपिं ग्यात, छायाःसा इमिसं व नं छमह चेला खः धकाः पत्याः याये मफुत।

27 अले बारनाबासं वयात प्रेरिततयथाय् ब्वना हयाः गथे लँय् वनाच्वंबलय् प्रभुं दर्शन बियाः शाऊल नाप नवानादिल, अले दमस्कसय् छफुति हे मग्यासे वं येशूयागु खँ न्यंकल धकाः कन।

28 अले तिनि शाऊल यरूशलेमय् च्वंपि चेलात नाप च्वने फत। अन नं वं मग्यासे प्रभुयागु खँ न्यंकाजुल।

29 अले ग्रीक भाय् ल्हाइपिं यहदीत नाप नं जवाःसवाः याः जुल। अयजुगुलि इमिसं वयात स्यायेत स्वल।

30 थ्व खँ विश्वासीतयसं सियाः शाऊलयात कैसरियाय् ब्वना हयाः अनं टार्ससय् छवयाबिल।

31 थथे यहदिया, गालील व सामरियाय् च्वंगु मण्डलीइ सुख शान्ति जुल। प्रभुयात हनेगु व वयकःयागु खँ न्यनिगुलि यानाः पवित्र आत्मायागु ग्वाहालि दयाः मण्डली च्वन्हाणा वल, अले विश्वासीत नं यक्व दयावल।

पत्रुस लुड्डा व योप्पाय् वंगु

32 पत्रुस उखेंथुखें न्यंका जुजुं लुड्डाय् च्वंपि चेलातयथाय् नं थ्यन।

33 वं अन एनियास धाःमह छमह मनूयात नापलात। पक्षवातं यानाः व मनु लासां दनावये मफुगु च्यादँ दये धुंकल।

34 पत्रुसं वयात धाल – “एनियास, येशू ख्रीष्टं छिगु ल्वय् लाय्कादी। दनादिसँ, छिगु लासा थनादिसँ।” थुलि धायेवं व मनु जुक्क दन।

35 लुड्डाय् व शारोनय् च्वंपि मनूतयसं थ्व खनाः प्रभुयात विश्वास यात।

36 अबलय् योप्पा धाःगु थासय् तबीता धाःमह छमह मिसाम्ह चेला च्वनाच्वंगु दु। ग्रीक भाषां वयागु नां डोरकास जुइ। व छमह भिंगु भिंगु जक ज्या याना व मेपिन्त ग्वाहालि यानाजुइमह मिसा खः।

37 छन्हु थ्व मिसा उसाँय् मदयाः सित। सीमहयात म्वःल्हुकाः चेलातयसं तले च्वंगु क्वथाय् तया तल।

38 लुड्डा योप्पां तामपाःगुलि चेलातयसं पत्रुस अन दनि धकाः सीकाः निमह मनूयात सःतके छवल। इमिसं वनाः धाल – “लिबाकादी मते, याकनं झासँ।”

39 पत्रुस इपिं नाप वन। अन थ्यनेवं इमिसं वयात तले क्वथाय् ब्वनायंकल। भाःत मदुपिं मिसातयसं ख्वख्वं तबीता मसीनिबलय् वं इमिगु लागि दयकातःगु वसः क्यन।

40 अले वं इपिं फुक्कसितं पिने छवयाः पुलि चुयाः प्रार्थना यात। प्रार्थना याये धुंकाः सीमहय्सिथाय् स्वयाः धाल “तबीता, दना वा।” अले वं मिखा चायकल, पत्रुसयात खनाः व फ्यतुत।

41 पत्रुसं वयात ल्हाः ज्वनाः थन। अले फुक्क चेलात व भाःत मदुपिं मिसातयत् सःताः तबीतायात इमित लःल्हाना बिल।

- 42 थ्व खँ योप्पाय् फुक्कभनं बयबय् जूगुलि यक्वसिनं प्रभुयात विश्वास यात।
43 पत्रुस तःन्हु तक अन हे सिमोन धाःम्ह छँगूया ज्या याइम्हयसिगु छँय् च्वन।

10

पत्रुस व कर्नेलियस

- 1 कैसरियाय् कर्नेलियस नां दुम्ह छम्ह मनू दु। व इटालिया धाःगु पल्टनयाम्ह छम्ह कप्तान खः।
2 व छम्ह धर्मीम्ह मनू खः। व अले वया जहानपि फुक्कसिनं परमेश्वरयात मानय् याः। वं पवं वःपिन्त नुगः मस्यासे ब्यू। अले परमेश्वरयात न्ह्याबलें प्रार्थना नं याः।
3 छन्हु न्हिनय् तीन बजे परमेश्वरया छम्ह दूतं दर्शन बियाः वयात – “कर्नेलियस” धकाः सःतूगु वं बांलाक हे ताल।
4 वं स्वःगु स्वलं तुं यानाः ग्याग्यां धाल – “प्रभु, छु याये माल, धयादिसँ?”
अले दूतं वयात धाल – “छं मेपिन्त याःगु ग्वाहालि व प्रार्थना खनाः परमेश्वर तसकं लय्तायादिल।
5 आः छं मनूतयत योप्पाय् छवयाः सिमोन धाःम्ह पत्रुसयात सःतके छव।
6 व मनू सिमोन धाःम्ह छँगूया ज्या याइम्हयसिगु समुद्र सिथय् च्वंगु छँय् च्वनाच्वंगु दु।”
7 स्वर्गदूत वने धुंकाः वं निम्ह च्यःतयत व थःगु पल्टनयाम्ह छम्ह धर्मीम्ह सिपाईयात सःताः
8 जूगु खँ फुक्कं कनाः योप्पाय् छवल।
9 कन्हय् खुन्हु न्हिनय् सःतःवंपि शहरया लिक्क थ्यन। अबलय् हे पत्रुस कःसिइ प्रार्थना याः वन।
10 तसकं नये पित्याःगुलि वं नयेगु मतिइ तल। नयेगु ज्वरय् यानाच्वंबलय् हे पत्रुसं दर्शन खन।
11 स्वर्ग चालाः अनं छक्क तःधंगु देलासा थें ज्याःगु प्यखें कुन्चाय् ज्वनाः पृथ्वीइ कुतुं वयाच्वंगु खन।
12 उकी तःता मछियापि पशु, पंक्षित व घिसय् जुया जुइपि जन्तुत दु।
13 अले “दँ पत्रुस, थुमित स्यानाः न” धकाः धयाहःगु सः ताल।
14 वं धाल – “अथे जुइ मखु, प्रभु। जिं ला गुबलें हे शूद्र मजूगु व नये मज्यूगु मनयानि।”
15 हानं सः वल – “परमेश्वरं शूद्र याना तःगुयात छं शूद्र मजू धकाः धाये मते।”
16 थथे स्वकः तक जुल। अले व फुक्क हानं स्वर्गय् तुं थत यंकल।
17 थथे पत्रुसं थःम्हं खंगु दर्शनयागु अर्थ छु जुइ धकाः मतिइ तया च्वंबलय् लाक्क हे कर्नेलियसं छवयाहःपिं मनूत सिमोनयागु छँ लुइकाः लुखाय् दनाः
18 सःताः “सिमोन धाःम्ह पत्रुस थन च्वनाच्वंगु दु ला” धकाः न्यन।
19 थ्व दर्शनयागु अर्थ छु जुइ धकाः मतिइ तया च्वंबलय् पवित्र आत्मां पत्रुसयात धयादिल – “कुने स्वम्ह मनूतयसं छन्त माः वयाच्वंगु दु।
20 याकनं क्वहां हँ, अले इपिं नाप छुं संका मयासें समुक हँ। जिं हे इमित छन्थाय् छवयाहयागु खः।”
21 अले पत्रुसं कुहां वनाः इमित धाल – “छिमिसं मालाच्वंम्ह मनू जि हे खः। छिपि थन छाय् वयागु?”
22 इमिसं धाल – “कर्नेलियस धाःम्ह परमेश्वरयात मानय् याइम्ह व भिम्ह छम्ह कप्तान दु। वय्कःयात यहदीतयसं नं मानय् याः। पवित्रम्ह स्वर्गदूतं दर्शन बियाः छितः सःताः छिगु खँ न्यँ धकाः वय्कःयात धयादीगुलि जिपिं वयागु खः।”
23 अले वं इमित दुने यंकाः उखुन्हु अन हे बाय् तल।

पत्रुस कर्नेलियसयात नापलाः वंगु

- कन्हय् खुन्हु पत्रुस इपिं नाप वन। योप्पाय् च्वंपि गुम्हं गुम्हं विश्वासीतयत नं वं ब्वनायंकल।
24 इपिं कंस खुन्हु कैसरियाय् थ्यन। कर्नेलियस, वया पासापि व थःथितिपिं फुक्क मुंकाः पत्रुसपिनिगु लँ स्वयाच्वन।
25 पत्रुस दुहां वनेत्यंबलय् कर्नेलियसं लुखाय् वयाः वयागु तुति भागि यात।
26 अयनं पत्रुसं वयात थनाः धाल – “दनादिसँ, जि नं ला छम्ह मनू हे खः नि।”
27 थथे व कर्नेलियस नाप खँ ल्हाल्हां दुने वन। दुने वं यक्व मनूत मुनाच्वंगु खन।
28 अले वं इमित धाल – “छम्ह यहदी जुयाः मेगु जातियापिन्थाय् वनाः इपिनापं संगत याये मज्यू धयागु खँ ला छिकपिन्सं सि हे स्यू। अयनं परमेश्वरं जितः सुं मनूयात शूद्र मजू व थीमज्यूपिं धाये मते धकाः धयादिल।
29 अयजूगुलि हे जि छिकपिन्सं सःतके हःबलय् म्हां मधासे वया। आः छिकपिन्सं जितः छाय् सःतादियागु खः, धयादिसँ।”
30 अले कर्नेलियसं धाल – “थनिं प्यन्हु दत, न्हिनेसिया तीन बजे ति जि छँय् प्रार्थना यानाच्वनाबलय् त्वइसे च्वंगु वसः पुनातःम्ह छम्ह स्वर्गदूतं जिगु न्ह्याःने दं वयाः
31 थथे धाल – ‘कर्नेलियस, छं याःगु प्रार्थना व मेपिन्त ग्वाहालि याना जूगु परमेश्वरयात तसकं यल।
32 अयजूगुलि योप्पाय् छं मनूतयत सिमोन धाःम्ह पत्रुसयात सःतके छव। व मनू सिमोन धाःम्ह छँगूया ज्या याइम्हयसिगु समुद्र सिथय् च्वंगु छँय् च्वनाच्वंगु दु।’

33 अले जिं उग्रिमय्य हे छिथाय्य मनूत छवयाहया। छि झायादीगु तसकं हे बांलात। परमेश्वरया न्ह्यःने प्रभुं छितः धयादीगु खँ न्यनेत जिपि थथे मुनाच्चनागु दु।”

पत्रुसं नवाःगु

34 अले पत्रुसं धाल – “धात्थें खः खनी, परमेश्वरं सुयातं ख्वाः स्वयाः ज्या यानामदी।”

35 वयकःयात मानय्य यानाः भिंगु भिंगु ज्या याना जूपि न्ह्याम्हयसितं वयकलं ययकादी।

36 परमेश्वरं येशू ख्रीष्टयापाखें इस्त्राएलीतयत् शान्ति बीगु भिंगु खँ न्यंकादिल। थ्व हे येशू ख्रीष्ट फुक्कसियां प्रभु खः।

37 थ्व हे भिंगु खँ यहून्नां बप्तिस्मायागु खँ न्यंकाजगु लिपा गालीलनिसें यहूदिया तकं न्यनावंगु दु धकाः छिकपिन्सं सि हे स्यू।

38 अले हानं गथे परमेश्वरं थ्व हे नासरतयाम्ह येशूयात पवित्र आत्मां जायकाः यक्व शक्ति बियादिल। अले येशू फुक्कसितं भिकाः शैतानं दुःखकष्ट बियातःपिन्त लायकादिल। छायाःसा परमेश्वर वयकः नाप दीगु खः धकाः छिकपिन्सं नं स्यू।

39 “वयकलं थथे यरूशलेम शहरय्य व यहूदियाय्य यानादीगु फुक्क ज्याखँया साक्षी जिपिं हे खः। इमिसं वयकःयात क्रूसय्य यख्खानाः स्यात।

40 अयनं परमेश्वरं वयकःयात सी धुकसां स्वन्हु दुखुन्हु म्वाकादिल अले क्यनादिल।

41 वयकः फुक्क मनूतयथाय्य झाया मदी। परमेश्वरं जिमित थुकियागु साक्षी बीत ल्यया तःगुलि जिमिथाय्य झाल। अले जिमिसं वयकः नाप नयेत्वने याना।

42 व हे येशू जिमित थ्व भिंगु खँ न्यंका जुइत व परमेश्वरं वयकःयात हे सीपिनि व म्वाःपिनि न्यायाधीश यानादीगु दु धकाः न्यंका जुइत उजं बियादिल।

43 न्हापायापि अगमवक्तातयसं नं येशूयात विश्वास याःपि मनूतयगु पाप वयकःयागु नामं जक क्षमा जुइफु धकाः धयावंगु दु।”

यहूदीमखुपि नं पवित्र आत्मां जाःगु

44 थथे पत्रुसं नवानाच्चंबलय्य हे न्यना च्वंपिं मनूतयके पवित्र आत्मा झाल।

45 थथे यहूदीमखुपिन्त नं पवित्र आत्मां जायकादीगु खनाः पत्रुस नाप वःपि यहूदी विश्वासीत अजू चाल,

46 छायाःसा इपिं थीथी भाषां नवानाः परमेश्वरयात तःधंका च्वंगु इमिसं ताल। अले पत्रुसं धाल –

47 “झीत थें थुमित नं पवित्र आत्मां जायकादी धुकल। आः सुनां थुमित बप्तिस्मा बी मते धकाः पने फइ?”

48 थुलि धयाः वं इमित येशू ख्रीष्टयागु नामं बप्तिस्मा कायेमाः धकाः उजं बिल। अले इमिसं वयात छुं ई तक इपिनापं च्वनादिसँ धकाः बिन्ति यात।

11

पत्रुसं प्रेरिततय्य न्ह्यःने नवाःगु

1 यहूदीमखुपिन्सं नं परमेश्वरयागु वचन न्यनाः विश्वास यात धकाः यहूदियाय्य च्वंपिं प्रेरितत व मेपि विश्वासीतयसं सीकल।

2 पत्रुस यरूशलेमय्य लिहां वंबलय्य इमिसं वयात थथे धकाः ब्वःबिल –

3 “यहूदीमखुपिन्थाय्य वनाः छं नयेत्वने याना वयागु ला?”

4 अले वं छगू छगू दतले जूगु खँ फुक्कं इमित थुकथं कन –

5 “योप्पाय्य छन्हु प्रार्थना यानाच्चनाबलय्य जिं दर्शन खना। व दर्शनय्य जिं छक् देलासा थें ज्याःगु प्यखें कुन्वाय्य ज्वनाः स्वर्ग जिथाय्य कुतं वयाच्चंगु खना।

6 जिं क्वथीक स्वयाबलय्य उकी पशु, पक्षी, घिसय्य जुया जुइपिं जन्तुत खना।

7 अले जिं थथे धयाहःगु सः ताया – ‘दँ पत्रुस, थुमित स्यानाः ना।’

8 “जिं लिसः बिया – ‘मखु प्रभु, थौं तक जिं शूद्र मजगु व थीमज्यूगु मनयानि।’

9 “स्वर्ग हानं जितः थथे धयाहल – ‘परमेश्वरं शूद्र याःगुयात छं शूद्र मजू धकाः धाये मते।’

10 थथे स्वकः तक जुइ धुंकाः व फुक्कं स्वर्गय्य तुं थत यंकल।

11 “अबलय्य हे कैसरियां जितः सःतःवःपिं स्वम्ह मनूत जि च्वनाच्चनागु छँय थयंकः वल।

12 पवित्र आत्मां जितः म्हां मधासे इपिं नाप सुमुक हुँ धकाः धयादिल। अले योप्पाय्य च्वंपिं खुम्ह विश्वासीतनाप जि कर्नेलियसयाथाय्य वना।

13 छम्ह स्वर्गदूतं छँय वयाः वयात थथे धाःगु खँ वं जिमित कन – ‘योप्पाय्य मनूत छवयाः सिमोन धाःम्ह पत्रुसयात सःतके छव।

14 थ्व हे मनुखं छंगु व छिमि फुक्क जहानपिनिगु पाप क्षमा जुइगु खँ कनी।’

15 “जि इपिं लिसे नवाना च्वनाबलय्य झीत थें इमित नं पवित्र आत्मां जायकादिल।

16 थथे जुसेलि प्रभुं धयादीगु खँ जितः लुमंसे वल – ‘यहून्नां ला लखं बप्तिस्मा बियाच्चन, अयनं छिमित पवित्र आत्मां बप्तिस्मा बी।’

17 परमेश्वरं थथे येशू ख्रीष्टयात विश्वास यानाः झीत पवित्र आत्मा बियादी थें इमित नं पवित्र आत्मा बियादिल धाःसा जि सु खः धकाः परमेश्वरं बीत्यंगु पनेत, जि परमेश्वरयात पने फु ला?”

18 इमिसं फुक्क खँ न्यने धुंका: पन्नुसयात ब्वःबीगु त्वःता: थथे धका: परमेश्वरयात तःधंकल – “अयसा परमेश्वरं यहदीमखुपिन्त नं पश्चाताप याका: म्वाकादिल खनी।”

एन्टिओखियाय् च्वंगु मण्डली

19 स्तिफनसयात स्यायेधुंका: सास्ती फये मफया: विश्वासीतयसं फोनिके, साइप्रस व एन्टिओखियाय् बिस्युं वना: अन इमिसं यहदीतयत् जक भिंगु खँ न्यंकाजुल।*

20 अयनं साइप्रसय् व कुरेनीइ च्वंपि विश्वासीत गुलिसिनं धा:सा एन्टिओखियाय् वया: यहदीमखुपिन्त नं प्रभु येशूयागु खँ न्यंकल।

21 प्रभु इपि लिसे दीगुलि यक्व मनूतयसं प्रभुयात विश्वास यात।

22 थथे अन नं विश्वासीत दत धयागु खँ यरूशलेमया मण्डलीयापिन्सं सिया: बारनाबासयात एन्टिओखियाय् छवयाहल।

23 थथे व अन वया: परमेश्वरं अन च्वंपि विश्वासीतयत् बियादीगु आशिष खना: तसकं लयताल। अले वं इमित मग्यासे दुनुगलंनिसें प्रभु नाप जुयाच्चनेमा: धका: स्यनेकने यात।

24 थ्व बारनाबास धा:म्ह तसकं भिंम्ह तःधंगु विश्वास दुम्ह व पवित्र आत्मां जा:म्ह मनू खः। वं याना: तःम्हयसिनं हे प्रभुयात विश्वास यात।

25 अले व टार्ससय् शाऊलयात मा: वन।

26 लुइके धुंका: वयात एन्टिओखियाय् ब्वना हल। इपि अन दच्छि तक च्वना: मण्डलीइ च्वंपि यक्वसित हे स्यनेकने यात। एन्टिओखियाय् हे दकलय् न्हापां विश्वासीतयत् ख्रीष्टियन धायेगु यात।

27 छन्हु यरूशलेमं सुं अगमवत्तात एन्टिओखियाय् वल।

28 इपि मध्ये अगाबस धा:म्हयसिनं संसारय् न्यंक हे अनिकाल जुइतिनि धका: आत्मायागु शक्तिं अगमवाणी कन। थ्व अनिकाल कैसर क्लौडियसया पालय् जुल।*

29 अथे जूगुलि अन च्वंपि चेलातयसं फक्व धिबा ल्हाना: यहदियाय् च्वंपि विश्वासीतयत् ग्वाहालि यायेगु क्व:छित।

30 मुंगु भेटीं शाऊल व बारनाबासयागु ल्हातं यरूशलेमया मण्डलीया थकालिपिन्त बीके छवल।

12

विश्ववासीतयत् झन जक सास्ती या:गु

1 अबलय् हेरोद जुजुं गुम्हं गुम्हं विश्वासीतयत् सास्ती बीगु यात।

2 वं यहन्नाया दाजु याकूबयात तरवारं स्याकल।

3 थुकिं याना: यहदीतय् नायःत लयता:गुलि झन पन्नुसयातनापं ज्वनेत न्ह्यचिल। वयात ज्वंगु सोडा मतःगु मरि नयेगु नखःबलय् खः।

4 पन्नुसयात ज्वना: इयालखानाय् तल। छुत्काराया नखः धुंका: जक मनूतयगु न्ह्यःने यंकेगु मतिइ तया: प्यम्ह प्यम्ह याना: प्यथ्व: सिपाइँतयत् पा: तया तल।*

5 पन्नुसयात इयालखानाय् कुनातःबलय् मण्डलीइ च्वंपिन्सं वयात त्वःताब्यु धका: परमेश्वरयाके प्रार्थना यानाच्चन।

पन्नुस इयालखानां पिहां वःगु

6 हेरोदं मनूतय् न्ह्यःने यंकेगु न्ह्यर्खुन्हु चान्हय् पन्नुस निम्ह सिपाइँतयगु दथुइ निपु सिखलं चिका: घनाच्चन। लुखाय् नं सिपाइँ पा: च्वनाच्चंगु दु।

7 अबलय् हे प्रभुयाम्ह छम्ह स्वर्गदूत अन खनेदय्कः वल। अले अन झल्ल च्वन। स्वर्गदूतं पन्नुसयात म्हय् गिलिगिलि याना: “याकनं दँ” धका: थन। पन्नुसया ल्हातय् चिनातःगु सिखः ब्यना: कुतुंवन।

8 स्वर्गदूतं वयात धाल – “लं फ्यु अले लाकां न्ह्या।” वं धा:थें यात। स्वर्गदूतं वयात हानं धाल – “गां न्याया: जि ल्यूल्यु वा।”

9 पन्नुस वया ल्यूल्यु वन। थ्व फुक्कं जुयाच्चंगु धाथें खः धका: वं मस्यु। वयात ला थ्व फुक्कं म्हगसय् म्हना च्वथें च्वन।

10 थथे इपि पा: च्वनाच्चंपि निथ्व: सिपाइँतयत् पुला: शहरय् वनेगु नँयागु ध्वाखाय् थ्यन। ध्वाखा नं अथें चालावन, लँय् थ्यनेवं स्वर्गदूतं वयात त्वःतावन।

11 अले तिनि पन्नुसं वा: चाया: थथे धाल – “आ: तिनि जिं सिल का, प्रभुं जित: थःम्ह स्वर्गदूत छवयाहया: यहदीतयत् आशां थ्याना: हेरोदया ल्हातं त्वःतकादीगु खनी।”

12 थथे मतिइ ततं पन्नुस मर्कूस धा:म्ह यहन्नाया मां मरियमयागु छँय् थ्यन। अन यक्व मनूत प्रार्थना यानाच्चंगु दु।

13 वं लुखाय् सः बिल। अले रोदा धा:म्ह भ्वातिनं खापा खं वल।

14 पन्नुसयागु सः म्हसीका: वं तसकं लयताया: खापा हे मचायकुसे दुने च्वंपिन्त निं “पन्नुस वल” धका: धा: वन।

15 इमिसं वयात धाल – “छ वीं जुल जुइ का।” अयनं रोदां पन्नुस हे खः धका: जिद्दी यानाच्चन। अले इमिसं धाल – “अयसा व पन्नुसया स्वर्गदूत जुइ।”

16 पन्नुसं धा:सा खापाय् सः बिया हे च्वन। खापा चाय्कूबलय् वयात खना: इपिं छक्क जुल।

17 अले वं इमित हाले मते धकाः ल्हाःभाय् यानाः प्रभुं वयात गुकथं इयालखानां पित ब्वना हयादिल धयागु खँ फुक्क कन। वं इमित – “थ्व खँ याकूब व मेपिं विश्वासीतयत् नं धयाब्यु” धकाः धयाः अनं मेथाय् वन।

18 सुथय् सिपाईत “पन्सयात छु जुल” धकाः तसकं आछु-आछु कनाच्वन।

19 हेरोदं पन्सयात मालां नं लुइके मफुगुलि इयालखानाय् पाः च्वंपिन्त जाँचय् यानाः फुक्कसित स्यानाछव धकाः उजं बिल। अनं लिपा हेरोद यहदियां कैसरियाय् वनाः अन हे च्वन।

हेरोद सीगु

20 हेरोद टुरोस व सिडोनय् च्वंपिं मनुतलिसे तसकं तंचाया च्वंगुलि इमिसं मिलय् जुयाः हेरोदयात लयतायकेत स्वयाच्वन। उकिं इमि सुं मनुत वयाः हेरोदया बलस्तस धाःम्ह मनुयात ल्हातय् कयाः मिलय् जुयाच्वनेगु धकाः बिन्ति यात, छायाधाःसा हेरोदयागु हे देशं इमिसं नसा कयाच्वंगु खः।

21 क्वःछिना तःखुन्हू हेरोद लायकू वसः पुनाः सिंहासनय् च्वंवल। अले वं इमित न्वचु बिल।

22 अले मनुत थथे धकाः हाला हल – “थ्व ला घःयागु सः खः, मनुयागु मखु।”

23 जुजुं परमेश्वरयात तःमधंकुसे थः हे तःधं जुगुलि उधिमय् छम्ह प्रभुयाम्ह स्वर्गदूतं वयात मफय्काबिल। अले व की दायाः सित।

24 अयसां परमेश्वरयागु भिंगु खँ यक्व थासय् न्यनावन, अले विश्वासीत नं यक्व दयावन।

25 बारनाबास व शाऊल भेटी बीगु ज्या सिधय्काः मर्कूस धाःम्ह यूहन्नायात नं ब्वनाः यरूशलेमं एन्टिओखियाय् लिहां वन।

13

बारनाबास व शाऊलयात ल्ययाः भिंगु खँ न्यंके छवःगु

1 एन्टिओखियाय् च्वंगु मण्डलीइ अगमवक्ता व गुस्त नं दु। थुपिं बारनाबास, हाकु धाःम्ह शिमियोन, कुरेनी वःम्ह लुकियस, दरबारय् हेरोद जुजु नाप ब्वलंम्ह मनेन व शाऊल खः।

2 थुपिं अपसं च्वनाः प्रभुया आराधना यानाच्वंबलय् पवित्र आत्मां थथे धयादिल – “बारनाबास व शाऊलयात जिं सःतागु ज्याय् छव।”

3 अले इमिसं अपसं च्वनाः प्रार्थना यानाः छेनय् ल्हाः तयाः इमित ज्याय् छवयाबिल।

बारनाबास व शाऊल साइप्रसय्

4 थथे इपिं पवित्र आत्मां छवःगु ज्याय् वन। इपिं सिलुकिया जुयाः साइप्रस टापुपाखे लःजहाजं वन।

5 सलामिसय् थयंकाः इमिसं अन यहदीतय् धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् वनाः वचन न्यंकल। इमित ग्वाहालि बीत मर्कूस धाःम्ह यूहन्नायात नं इपिं नाप ब्वनायंकल।

6 इपिं सलामिसं पाफोस धाःगु शहरय् थयंकः वन। अन इमिसं छम्ह फताहा अगमवक्ता बार-येशू धाःम्ह यहदी झॉक्री नापलात।

7 व छम्ह बुट्टि दुम्ह सर्गियस पौलस धाःम्ह तःधंम्ह हाकिमयागु छँय् च्वनीम्ह खः। व तःधंम्ह हाकिमं परमेश्वरयागु भिंगु खँ न्यने मास्ति वय्काः बारनाबास व शाऊलयात सःतल।

8 एलुमास धाःम्ह बार-येशू धाःसा तःधंम्ह हाकिमयात परमेश्वरयागु खँ मन्यंकेगु कुतः यात।

9 थथे याःगुलि शाऊलं (वयात पावल नं धाः) * पवित्र आत्मां जायाः वयात मिखा हे लिमकासे स्वयाः धाल –

10 “छु शैतानया मचा, फुक्क भिंगु ज्याया शत्रु, लुच्चा, थगय् जक यानाः नया जुइम्ह, छु छं प्रभुयागु सत्य खँयात स्यंकेत स्वयेगु ज्या त्वःते मखु ला?”

11 प्रभुं छन्त सजाँय बियादी धुंकल। छुं ई तक छु कां जुइ। अले छंगु मिखां निभाः जः खनी मखु।” थुलि धायेवं एलुमासं छुं हे मखना वन। अले ल्हाः ज्वना थंकीम्ह सुं मनु दु ला धकाः पचिपचि याः जुल।

12 थ्व खनाः तःधंम्ह हाकिमं अजू चायाः परमेश्वरयागु स्यना खँय् विश्वास यात।

पावल पिसिदियायागु एन्टिओखियाय् वंगु

13 पावल व वया पासापिं पाफोसं लःजहाजय् च्वनाः पामफिलियाय् लाःगु पर्गा धाःगु शहरय् थयंकः वल। यूहन्ना धाःसा इमित अन हे त्वःताः यरूशलेमय् लिहां वन।

14 इपिं पर्गां तुं पिसिदिया जिल्लाय् लाःगु एन्टिओखियाय् वन।

विश्रामबार † खुन्हू धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् वनाः अन न्यना च्वंपिं लिसे फयतूवन।

15 व्यवस्थायागु सफू व अगमवक्तातयगु सफू ब्वने धुंकाः थकालिपिन्सं इमित सःताः थथे धाल – “किजापिं, थ्व मनुतयत् छुं भिंगु खँ न्यंके मास्ति वःसा, धयादिसँ।”

16 अले पावलं दनाः ल्हाःभाय् यानाः थथे धाल – “इस्त्राएली दाजुकिजापिं व परमेश्वरयात मानय् याइपिं, जिगु खँ न्यनादिसँ।

17 “इस्त्राएलीतय् परमेश्वरं झी तापाःबाज्यापिन्त ल्ययादिल, अले मिश्र देशय् च्वनाच्वंबलय् इमित तःधंकादिल। अले थःगु शक्ति क्यनाः इमित अनं पित ब्वना हयादिल।”

18 पिइदँ तक मरूभूमिइ च्वंबलय् इमिगु मभिगु ज्याखँयात सह यानादिल।*

* 13:9 १३:९ पावल वयात ग्रीक भाषां “पौलस” † 13:14 १३:१४ यहदीतय् विश्रामबार खुन्हू ☆ 13:17 १३:१७ प्रस १:७; १२:५१ ☆ 13:18 १३:१८ गन्ती १४:३४; व्य १:३१

- 19 लिपा परमेश्वरं हे कनानय च्वंपि न्हयगू जातियात नाश याना: इमिगु देश थुमित लःल्हानादिल।*
- 20 थथे जुइत प्यसः व नेयदँ (४५०) बित।
“अनं लिपा इमित राज्य याकेत परमेश्वरं न्यायाधीशत छवयाहयादिल। थुमिसं शमूएल धाःम्ह अगमवक्तायागु पालय् तक ज्या यात।*
21 अले इमिसं छम्ह जुजु फ्वन। अले परमेश्वरं पिइदँ तक बेन्यामीन कुलयाम्ह कीशया काय शाऊल धाःम्हयसित जुजु दयकादिल।
22 लिपा थ्व जुजुयात लिकयाः परमेश्वरं दाऊद धाःम्हयसित ल्ययादिल। थ्व हे दाऊदयात वयकलं थथे धयादिल – ‘जिं जिगु मन नाप मिलय् जूम्ह यिशैया काय दाऊदयात लुइके धुन। थ्वं हे जिं धयागु फुक्क याइ।’*
23 “थ्व हे मनूया कुलं परमेश्वरं इस्त्राएलयात मुक्ति बीम्ह येश्यात छवयाहयादिल। थथे छवयाहये धकाः वयकलं न्हापा हे बचं बियादीगु खः।
24 येशू झाये न्ह्यः बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नां वयाः फुक्क इस्त्राएलीतयत् पश्चाताप या अले बप्तिस्मा का धकाः न्यंकाजुल।*
25 यूहन्नां थःगु ज्या सिधय्काः थथे धाःगु खः – ‘छिमिसं जि सु धकाः ताय्का च्वना? जि व हे मखु। जि लिपा छम्ह झायाच्वंगु दु। जि ला वयकःयागु लाकां पुतु प्यनेत नं मल्वः।’ *
26 “दाजुकिजापिं, अब्राहामया सन्तान जूसां वा परमेश्वरयात मानय् याइपिं यहूदीमखुपिं जूसां थ्व मुक्तियागु खँ परमेश्वरं झी फुक्कसितं छवयाहयादीगु खः।
27 यरूशलेमय् च्वंपिन्सं व इमि शासकतयसं वयकःयात म्हसीके मफुत। विश्रामबार पतिकं ब्वना वयाच्वंगु अगमवक्तातयगु सफुलिइ च्वयातःगु खँ न्यंसां नं इमिसं थुइके मफुत। अयजुगुलि इमिसं वयकःयात स्यानाः अगमवक्तातयसं धाःगु खँ पूर्वकल।
28 वयकःयाके स्याना छवयेमाःगु छुं हे दोष लुइके मफुसां इमिसं पिलातसयाके ‘वयात स्यानाछव’ धकाः फ्वन।*
29 “थथे च्वया तः थें वयकःयात जू वये माःगु फुक्क जुइ धुंकाः इमिसं वयकःयात कूसं क्वकयाः चिहानय् तयाबिल।*
30 तर परमेश्वरं वयकःयात सीम्हं म्वाकादिल।
31 अले तःन्हू तक थःपिं नाप गालीलनिसें यरूशलेमय् थ्यंक वःपिन्थाय् खनेदयकः झाल। थुपिं आः तक थ्व खँया साक्षी दनि।*
32 “आः जिमिसं परमेश्वरं झी तापाःबाज्यापिन्त बी धकाः धयादीगु थ्व हे भिंगु खँ छिमित कं वयाच्वना।
33 थ्व हे खँ वयकलं सीम्ह येश्यात म्वाकाः झी इमि सन्तानयागु नितिं पूर्वकादिल। निगूगु भजनय् येश्या खँय् थथे च्वयातःगु दु –
“ ‘छ जिमि काय खः।
थनिनिसें जि छं बाः जुल।’*
34 “परमेश्वरं वयकःयात गुबलें सीम्वायक म्वाकादीगु खँय् थथे धयादिल –
“ ‘जिं दाऊदयात बी धकाः
धयागु पवित्र आशिष छिमित बी।’*
35 “मेगु भजनय् नं दाऊदं थथे धयातःगु दु –
“ ‘अले छिं थःम्ह पवित्रम्ह मनूयात
ध्वगिकेबी मखु।’*
36 “थ्व खँ दाऊदं थःगु बारे च्वयातःगु मखु, छाय्धाःसा परमेश्वरया इच्छा कथं सेवा यानाः सीधुंकाः वयात वया तापाःबाज्यापिनापं थुनाबिल।
अले वयागु सीम्ह ध्वगिना वन।
37 अयनं गुम्हयसित थ्व खँ धाःगु खः व ला ध्वगिना मवं, बरू परमेश्वरं वयकःयात सीम्हं हानं म्वाकादिल।
38 “अयजुगुलि दाजुकिजापिं, छिकपिन्सं थ्व खँ थुइकादिसँ। थ्व हे मनूयागु नामं छिमिगु पाप क्षमा जुइ धकाः जिमिसं धयाच्वनागु खः।
39 वयकःयात विश्वास याःपिनिगु न्ह्याथें ज्याःगु पाप नं क्षमा यानाबी। थ्व ज्या मोशां ब्यूगु व्यवस्थां याये मफुत।
40 उकिं होश यानादिसँ। अगमवक्तातयसं च्वयातःगु थ्व खँ छिकपिन्त लाः मवयेमा –
41 “ ‘अय् मूर्खत,
हेबाय्चबाय् जक यानाजुइपिं,
थुइके मफयाः
छिपिं अथें सिनावनी।
छिपिं दुबलय् हे
जिं छगू थज्याःगु ज्या याये।
जिं यानागु थ्व ज्या
छिमित सुनानं कन धाःसां

* 13:19 १३:१९ व्य ७:१; यहो १४:१ * 13:20 १३:२० न्याय २:१६; १ शम् ३:२० * 13:22 १३:२२ १ शम् १३:१४; १६:१२; भज ८९:२० * 13:24 १३:२४ मर्क १:४; लुक ३:३ * 13:25 १३:२५ मती ३:११; मर्क १:७; लुक ३:१६; यह १:२०, २७ * 13:28 १३:२८ मती २७:२२-२३; मर्क १५:१३-१४; लुक २३:२९-२३; यह १९:१५ * 13:29 १३:२९ मती २७:५७-६१; मर्क १५:४२-४७; लुक २३:५०-५६; यह १९:३८-४२ * 13:31 १३:३१ प्रे १:३ * 13:33 १३:३३ भज २:७ * 13:34 १३:३४ यशै ५५:३ * 13:35 १३:३५ भज १६:१०

छिमिसं गुबलेनं नं पत्याः याइ मखु।' ”☆

42 पावल व बारनाबास धर्मशास्त्र स्यनीगु छेँनं पिहां वयाच्चंबलय् मनूतयसं वइगु विश्रामबार खुन्हु नं कं झासँ धकाः बिनति यात।

43 सभा क्वचाय् धुंकाः यक्व हे यहदीत व यहदी जूपिं मनूत इपिं नाप वन। पावल व बारनाबासं परमेश्वरं धयादी थें याना च्वाँ धकाः इमित बःबियाः धाल।

44 मेगु विश्रामबार खुन्हु परमेश्वरयागु वचन न्यनेत शहरय् च्वंपिं अप्वः थें मनूत वल।

45 थथे यक्व मनूत न्यं वःगु खनाः यहदीतय् नायःतयगु नुगः मुल। अले इमिसं पावलं धाःगु खँ ख हे मखु धकाः हेस्यानाः वयात मभिकाः खँ लहात।

46 अयनं पावल व बारनाबासं मग्यासे थथे धाल – “परमेश्वरयागु भिंगु खँ छिकपिन्त निं न्हापालाक न्यके माःगु खः। छिकपिन्सं हे न्यने मयः धाल धाःसा, अले थःपिन्त अनन्त जीवन कायेत मत्वःपिं तायकल धाःसा आः जिपिं यहदीमखुपिन्थाय् वनाः कं वने।

47 छायाधाःसा थथे या धकाः प्रभुं हे जिमित धयादीगु दु –

“ जिं छिमित यहदीमखुपिन्थाय्

जः हलेत,

अले संसारयात मुक्तियागु लँ

क्यनेत छवयाच्चना।' ”☆

48 थ्व न्यनाः यहदीमखुपिं तसकं लयल्यताल। इमिसं परमेश्वरयागु वचनयात तःधंकल। अले अनन्त जीवन बीत ल्ययातःपिं मनूतयसं विश्वास यात।

49 थथे प्रभुयागु वचन उगु इलाकाय् फुक्क थासय् न्यनावन।

50 अयनं यहदीतयसं नांजाःपिं धर्मीपिं मिसातयत्त व शहरय् च्वंपिं नायःतयत्त ग्वाकाः पावल व बारनाबासयात ख्यानाः इमिगु इलाकां पितीनाछवल।

51 अले इपिं थःगु लाकामय् च्वंगु धू थाथा यानाः आइकोनियनय् वन।☆

52 एन्टिओखियाय् च्वंपिं चेलात पवित्र आत्मां जायाः लयतायाच्चन।

14

आइकोनियनय्

1 आइकोनियनय् थ्यंकाः नं इपिं निम्हं धर्मशास्त्र स्यनीगु छेँय वन। अन इमिसं तसकं बांलाक नवाःगुलि यक्व हे यहदीतयसं व यहदीमखुपिन्सं नं विश्वास यात।

2 विश्वास मयाःपिं यहदीतयसं यहदीमखुपिन्त ग्वाकाः विश्वासीतयत्त मययकल।

3 अयनं इपिं मग्यासे प्रभुयागु वचन स्येस्यं तःन्हु तक अन च्वनाच्चन। इमिसं नवाःगु प्रभुयागु वचन खः धकाः दसि बीत इमिसं यक्व अजू चायापुगु चिं व ज्या यानाक्यन।

4 अन शहरय् च्वंपिं मनूत निगू पुचः जुयाः बाया वन। छपुचः मनूतयसं यहदीतयगु पँ लित, अले मेपिन्सं प्रेरिततयगु पँ लित।

5 हाकिमत नाप मिलय् जुयाः यहदीत व यहदीमखुपिन्सं इमित ल्वहँतं कयकाः स्यायेत

6 स्वयाच्चंगु दु धकाः सीकाः इपिं लुकोनियाय् च्वंगु लुस्त्रा व डबीं धाःगु शहर व इमिगु जःखः च्वंगु जिल्ला जुयाः बिस्युं वन।

7 अन नं इमिसं भिंगु खँ न्यंकाजुल।

लुस्त्रा व डबीं शहरय्

8 अबलय् लुस्त्राय् छम्ह लंग्राम्ह मनू दु। बूसानिसें लंग्रा जूगुलि गुबलेनं न्यासि वने मननि।

9 पावलं न्यंकाच्चंगु खँ व नं न्यन। पावलं वयात मिखा हे लिमकासे स्वयाच्चन। वयाके थःगु ल्वय् लाय्काबी धयागु विश्वास दु धकाः सीकाः पावलं वयात

10 तःसलं थथे धाल – “दनादिसँ।” थुलि धायेवं हे व जुस्क्क दनाः न्यासि जुल।

11 पावलं थथे लाय्कगु खनाः यक्व मनूतयसं ततःसलं हालाः लुकोनियायागु भाषां थथे धाल – “घः हे मनू जुयाः झीथाय् वयाच्चंगु खः।”

12 पावल न्ह्यलुवाः नवाःम्ह जूगुलि इमिसं वयात हर्मस घः अले बारनाबासयात जिउस घः धकाः नां तल।

13 शहरया पिनेसं जिउसयागु देगः दु। देगःया घःपाःलाः स्वांमाः व द्रुहं ज्वनाः शहरयागु ध्वाखाय् वल। वं व अन मुनाच्चंपिं मनूतयसं बारनाबास व पावलयात पुजा यायेत स्वल।

14 थ्व खँ इमिसं सियाः थथःगु लं खुनाः मनूतयगु हुलय् दुहां वनाः तःसलं हालाः थथे धाल –

15 “दाञ्जुकिजापि, छिकपिन्सं थ्व छु यानादियागु? जिपिं नं ला छिकपिं थें हे थ्व संसारयापिं मनूत खः नि। जिमिसं ला छिकपिन्त भिंगु खँ कनाः थथे म्वाःमदुगु ज्यां त्वःतकाः स्वर्ग, पृथ्वी, समुद्र व अन च्वंगु दक्व फुक्कं सृष्टि यानादीम्ह म्वाःम्ह परमेश्वरपाखे लिफः स्वकेत जक स्वयाचवनागु खः।”

16 न्हापा न्हापायापिं मनूतयूत परमेश्वरं इमि यःथें याकेबियादिल।

17 अथेसां वय्कलं भिंगु भिंगु ज्या यानाः थः सु खः धकाः क्यना मदीगु मखु। वय्कलं छिकपिन्त स्वर्ग इलय् ब्यलय् वा वय्काः फलफुल व अन सय्कादिल। अले छिकपिन्त नयेत्वनेगु बियाः लयताय्का तःम्ह नं थ्व हे परमेश्वर खः।”

18 प्रेरिततय्सं बल्लं थथे धयाःतिनि थःपिन्त पुजा यायेत्यपिन्त पने फत।

19 छन्हु यहदीत एन्टिओखिया व आइकोनियननिसें अन वयाः अन च्वंपिं मनूतयूत लहातय् कयाः पावलयात ल्वहँत कय्कल। अले सित जुइ धकाः शहरं पिने सालाः वांछवये यंकल।

20 अन च्वंपिं विश्वासीत वयात वान्छवया तःथाय् स्वःवन। अले पावल दनाः शहरय् वन। कन्हय् खुन्हु हे पावल बारनाबास नाप डर्बिइ वन।

एन्टिओखियाय् लिहां वःगु

21 अन नं इमिसं भिंगु खँ न्यंकगुलि विश्वासीत यक्व दत। लिपा इपिं लुस्त्रा, आइकोनियन जुयाः एन्टिओखियाय् लिहां वल।

22 इमिसं विश्वासीतयूत विश्वासय् बल्लाना च्वनेत साहस बिल। अले थथे धकाः नं स्यन – “परमेश्वरया राज्यय् दुहां वनेत झीसं थज्याःगु दुःखकष्ट सह यायेमाः।”

23 इमिसं मण्डली पतिकं थकालि ल्ययाः अपसं च्वनाः प्रार्थना यानाः इमित विश्वास याःम्ह प्रभुयागु लहातय् लःल्हाना थकल।

24 अन लिपा इपिं पिसिदिया पुलाः पामफिलियाय् थयंकः वल।

25 पर्गाय् नं भिंगु खँ न्यंकाः इपिं अटालिया क्वहां वन।

26 अटालियां इपिं लःजहाजय् च्वनाः सिरियाया एन्टिओखियाय् लिहां वन। अन हे इमिसं पूवका वःगु ज्याया निरिति इमित परमेश्वरया दया मायाय लःल्हाःगु खः।

27 एन्टिओखियाय् थयंकाः इमिसं मण्डलीइ च्वंपिं विश्वासीत मुंकाः परमेश्वरं इपिं नाप च्वनादियाः गुलि ज्या यानादिल, अले यहदीमखुपिन्त नं विश्वास यायेगु लें क्यनादिल धकाः फुक्क खँ कन।

28 इपिं अन तःन्हु तक चेलातनापं च्वन।

15

यस्शलेमय् सभा याःगु

1 अबलय् यहदियां सु विश्वासीतय्सं एन्टिओखियाय् वयाः मण्डलीइ च्वंपिन्त थथे धकाः स्यन – “मोशां ब्यूगु व्यवस्था च्वया तः थें म्हय् चिं मतयकूसा छिमिगु उद्धार जुइ फइ मखु।”

2 इमिसं थथे धकाः स्यंगुलि पावल व बारनाबासं थ्व खँय् इपिं लिसे तसकं जवाःसवाः यात। लिपा पावल, बारनाबास व अनं सु विश्वासीतयूत यस्शलेमय् छवयेगु, अले प्रेरितत व थकालिपिं लिसे थुक्रियात कयाः खँ ल्हायेगु क्वःछित।

3 एन्टिओखियाय् च्वंगु मण्डलीयापिन्सं इमित अनं बिदा बिल। अले इपिं फोनिके व सामरिया जुयाः वन। अन च्वंपिं विश्वासीतयूत इमिसं यहदीमखुपिं मनूतयूसं नं विश्वास याःगु खँ कन। थ्व खँ न्यनाः इपिं तसकं लयताल।

4 यस्शलेमय् थयंबलय् अन च्वंगु मण्डलीयापिन्सं, प्रेरिततय्सं व थकालिपिन्सं इमित लसकूस यात। अले इमित परमेश्वरं यानादीगु फुक्क खँ कन।

5 अयनं सु फरिसी विश्वासीतय्सं दनाः थथे धाल – “यहदीमखुपिन्सं म्हय् चिं तयकेमाः, अले मोशायगु व्यवस्था नं मानय् यायेमाः।”

6 थ्व खँय् सल्लाह यायेत प्रेरितत व थकालिपिं छथाय् मुन।

7 ताःहाकय्क खँल्हाबल्हा जुइ धुंकाः पत्रुसं दनाः धाल – “दाञ्जुकिजापिं, यक्व दँ न्हापा यहदीमखुपिन्त नं भिंगु खँ न्यंकाः विश्वास याकेत परमेश्वरं छिकपिनिगु दथुं जितः ल्ययादिल। थ्व ला छिकपिन्सं सि हे स्यु।”

8 मनूतयगु नुगलय् च्वंगु खँ स्यूम्ह परमेश्वरं झीत थें इमित नं पवित्र आत्मा बियाः इपिं नं विश्वासी जुइ ज्यु धकाः क्यनादिल।

9 थुकथं वय्कलं झीपिं व इपिं छुं नं मपाः धकाः क्यनादिल। विश्वासं यानाः झीगु थें इमिगु नुगः नं यचुक सिलादिल।

10 अयसा झीसं व झी तापाःबाज्यापिन्सं क्वबी मफुगु कुयात चेलातयूत क्वबिकाः छाय् परमेश्वरयागु मन स्वयेगु?

11 गथे झीसं प्रभु येशूयात विश्वास यानाः झीपिं वय्कःयागु दया मायां बचय् जुल, अथे हे इपिं नं बचय् जूगु दु।”

12 अले फुक्कं सुम्क च्वन। परमेश्वरं यहदीमखुपिन्थाय् अजू चायापुगु चिं व ज्या यानादिल धकाः पावल व बारनाबासं कंगु खँ नं इमिसं ध्यान बियाः न्यनाच्वन।

13 इमिसं नवाये धुंकाः याकूबं धाल – “दाञ्जुकिजापिं, जिगु खँ न्यनादिसं।

14 परमेश्वर हे यहदीमखुपिन्थाय् ज्ञायाः इमित थः मनूत यानादिल धकाः सिमोनं धाये हे धुंकल।

15 थ्व खँ ला अगमवत्तातयगु खँ नाप नं मिलय् जू। न्यनादिसं, थथे च्वयातःगु दु –

16 “ अनलि जि लिहां वने,
अले दाऊदयागु दुना वंगु छँ
हानं दयकाबी।
स्यंगु भिका बी।

17 अले मेपिं फुक्क मनूत,
अज्ज ला जिं थः मनूत यायेत सःतापि
यह्दीमखुपिं मनूतयसं तक नं
परमेश्वरयात माली।

18 परमप्रभुं धयादीगु थ्व खँ,
न्हापांनिसैं हे धयावयाच्चंगु खः।” *☆

19 “अयजूगुलि परमेश्वरपाखे स्वया वःपिं यह्दीमखुपिन्त झीसं दुःख बी मज्यू धयागु जिगु धापू दु।

20 अथे खःसां इमित मूर्ति पुजायागु प्रसाद नये मते, व्यभिचार याये मते, हि मम्हुकुसे स्याःगु ला नये मते, छुकियागुं हि त्वने मते धकाः च्वःसा
बालाइ।*☆

21 न्हापांनिसैं शहर पतिकं धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् विश्रामबार पतिकं मोशयागु व्यवस्था ब्वनाः न्यंका वयाच्चंगु दु।”

च्वःगु पौ

22 अले प्रेरितत, थकालिपिं व मण्डलीयापिं फुक्कसिनं जानाः यह्दा धाःम्ह बारनाबास व सिलासयात ल्ययाः इमित पावल व बारनाबास नाप
एन्टिओखियाय् छवयेगु क्वःछित।

23 जिमित थथे पौ च्वया बियाछवल –

“थनच्चंपिं प्रेरितत व थकालिपिनिपाखें एन्टिओखिया, सिरिया व किलिकियाय् च्वंपिं यह्दीमखुपिं दाजुकिजापिन्त ज्वजलपा दु।

24 “जिमिगु पुचलं पिहांवःपिं सुं मनूतयसं छिकपिन्त म्वाःमदुगु खँ ल्हानाः दुःख बियाः मन स्यंकेत स्वल धकाः जिमिसं न्यना। इमित जिमिसं
छवयाहयागु मखु।

25 अयजूगुलि थन च्वंगु मण्डलीयापिं फुक्कं मुनाः निम्ह मनूयात ल्ययाः झी यःपिं पावल व बारनाबास नाप छवयाहयेगु भिं ताल।

26 पावल व बारनाबासं झी प्रभु येशूयागु नितिं ज्यान तकं पात।

27 जिमिसं यह्दा व सिलासयात छिकपिन्थाय् छवयाहया च्वना, इमिसं नं थ्व हे खँ छिकपिन्त कनी।

28 “मयासैं मगाःगु ला याये हे माल, थ्व बाहेक छिकपिन्त मेगु म्वाःमदुगु कु क्वमबीकेगु हे जिमित व पवित्र आत्मायात भिं ताल।

29 अयनं छिकपिन्सं मूर्ति पुजायागु प्रसाद नये मते, छुकियागुं हि त्वने मते, हि मम्हुकुसे स्याःगु ला नये मते, अले व्यभिचार याये मते। थुलि
जक छिकपिन्सं होश यानाः मयात धाःसा गाः। छिकपिनिगु भिं जुइमा।”

30 थथे मण्डलीं छवःपिं मनूत एन्टिओखियाय् वन। अले अन च्वंपिं विश्वासीतयत् मुंकाः इमिसं व पौ लःल्हाना बिल।

31 साहस बियाः च्वयातःगु व पौ ब्वनाः इपिं फुक्कं लयत्ताल।

32 हानं यह्दा व सिलास थः हे अगमवक्तात जूगुलि इमिसं अन च्वंपिं विश्वासीतयत् यक्व खँ धयाः साहस बियाः बल्लाकल।

33 तःन्हु तक च्वने धुंकाः अन च्वंपिं विश्वासीतयसं इमित याउँक बिदा बियाः यरुशलेमया मण्डलीं छवल।

34 सिलासं धाःसा अन हे च्वनेगु क्वःछित।

35 पावल व बारनाबास मेपिनापं प्रभुयागु खँ न्यंका जुयाः एन्टिओखियाय् हे च्वन।

पावल व बारनाबास बाःगु

36 छुं दि लिपा पावलं बारनाबासयात धाल – “झीसं प्रभुयागु खँ न्यंका वयागु शहर पतिकं हानं वनाः अन च्वंपिं विश्वासीत छु छु यानाच्चन
स्वःवनेनु।”

37 बारनाबासं मर्कूस धाःम्ह यह्न्नायात थःपिं नाप ब्वनायकेत स्वल।

38 न्हापा प्रभुयागु खँ न्यंका जूबलय् व इमित पामफिलियाय् त्वःताः लिहां वंगुलि पावलं वयात ब्वना मयकेगु खँ ल्हात।*☆

39 थुकिं यानाः इमि दथुइ कचकच जुल। अले इपिं निम्हं बायावन। बारनाबास मर्कूसयात ब्वनाः साइप्रसपाखे वन।

40 पावलं थःनाप वनेत सिलासयात ल्यल। अन च्वंपिं दाजुकिजापिनिगु आशिष कयाः इपिं बिदा जुयाः वन।

41 इमिसं सिरिया व किलिकिया जुयावंबलय् मण्डलीं पतिकं वनाः विश्वासीतयत् विश्वासय् बल्लाका थकल।

16

तिमोथी, पावल व सिलास नाप वंगु

- 1 पावलपि हानं डर्बी जुयाः लुस्त्राय वन। अन तिमोथी धाःम्ह छम्ह चेला दु। वया मां विश्वासी यहदी जूसां वया बौ ग्रीक खः।
- 2 थ्व हे तिमोथीयात लुस्त्राय व आइकोनियनय च्वंपिं दाजुकिजापिन्सं तसकं भिं धकाः धाइगु खः।
- 3 पावलं वयात थःनाप ब्वनायके मास्ति वयकल। अन च्वंपिं फुक्क यहदीतयसं तिमोथीया बौ ग्रीक खः धकाः स्यू अले हानं तिमोथीयात आः तक म्हय चिं मतयकुनि धकाः नं स्यू। अयजूगुलि यहदीतय नायःतयसं यानाः पावलं तिमोथीयात म्हय चिं तयकल।
- 4 अले इपिं शहर शहरय वनाः अन च्वंपिं विश्वासीतयत यरूशलेमय प्रेरितत व थकालिपिन्सं क्वःछीगु पालन या धकाः स्यनेकने याना जुल।
- 5 थुकिं यानाः मण्डलीइ च्वंपिनिगु विश्वास यक्व हे बल्लाना वल। अले हानं न्हियान्हिथं विश्वासीत यक्व दयावल।

त्रोआसय पावलं दर्शन खंगु

- 6 इमित पवित्र आत्मां एशियाय प्रभुयागु खँ न्यंक वने मते धकाः पनादीगुलि इपिं फ्रिगिया व गलातिया देश जुयाः वन।
- 7 माइसिया देशय थ्यंकाः इमिसं बिथिनिया देशय वनेत स्वल। येशूयागु आत्मां इमित उखे नं छवयामदी।
- 8 थथे जूगुलि इपिं माइसिया पुलाः त्रोआसपाखे स्वयाः क्वहां वन।
- 9 अबलय पावलं छन्हु चान्हय थज्याःगु दर्शन खन। माकेडोनियाय च्वंम्ह छम्ह मनुखं दनाः वयात बिन्ति यानाः थथे धयाच्वन – “माकेडोनियाय झायाः जिमित ग्वाहालि यानादिसँ।”
- 10 पावलं थथे दर्शन खंगुलि जिमिसं याकनं हे उखे वनेगु क्वःछिना। परमेश्वरं हे जिमित प्रभुयागु भिंगु खँ इमित न्यंकेत सःतादीगु खः धकाः जिमिसं सिल।

लिडियां विश्वास याःगु

- 11 जिपिं लःजहाजय च्वनाः त्रोआसं तप्यंक हे सामोथ्राकेपाखे वना। अनं कन्हय खुन्हु हे नियापोलिसय वना।
- 12 अनं जिपिं न्यासि वनाः फिलिप्पीइ थ्यंकाः वया। थ्व फिलिप्पी शहर माकेडोनिया जिल्लाया मू शहर खः। थ्व शहरयात रोमीतयसं थःगु ल्हातय कयातःगु खः। थन जिपिं छुं न्हि तक हे च्वना।
- 13 छन्हु विश्रामबार खुन्हु जिपिं शहरयागु ध्वाखां पिने खुसि सिथय पाखे प्रार्थना यायेगुथाय दइ धकाः मतिइ तयाः वना। अले अन मुंःपिं मिसात नाप नं खँ ल्हाना।
- 14 थिआटीराय च्वंम्ह रंग छिनातःगु थिकेगु कापः मिया जुइम्ह लिडिया नां दुम्ह मिसां नं जिमिगु खँ बांलाक न्यन। थ्व मिसां परमेश्वरयात मानय याः। पावलं धाःगु खँ थुइमा धकाः प्रभुं वयागु नुगः चायकादिल।
- 15 अले व वया छँय च्वंपिन्सं बन्तिस्मा काये धुंकाः वं जिमित थथे धकाः बिन्ति यात – “जिं प्रभुयात दुनुगलंनिसें विश्वास याः धकाः छिकपिन्सं तायकादियागु खःसा जिगु छँय च्वं झासँ।” वं थथे कर याःगुलि जिपिं वयागु छँय वना।

पावलपिन्त इयालखानाय कुंगु

- 16 छन्हु प्रार्थना यायेगु थासय वनाच्वनाबलय मभिंम्ह आत्मायागु शक्ति ल्हाः स्वइम्ह छम्ह दासीयात जिमिसं नापलात। वं व ज्या यानाः वया मालिकयात यक्व धिबा कमय यानाबी धुंकल।
- 17 पावल व जिमिगु ल्यूल्यू वयाः वं थथे धाल – “थुपिं दकलय तःधंम्ह परमेश्वरया मनूत खः। थुमिसं मुक्तियागु लँ क्यनाबी।”
- 18 तःन्हु तक हे व थथे हाला जूगुलि पावलं हीमी चायाः वयाथाय स्वयाः मभिंम्ह आत्मायात थथे धाल – “येशू ख्रीष्टया नामं जिं छन्त हक्के, वयात त्वःताब्यु।” थथे धायेवं हे व मभिंम्ह आत्मां वयात त्वःतावन।
- 19 व दासीया मालिकतयसं थथे थःपिनिगु धिबा कमय यायेगु लँ मदयका ब्यूगुलि पावल व सिलासयात ज्वनाः लुतु लुयाः हाकिमतयथाय यंकल।
- 20 अन हये धुंकाः इमिसं धाल – “थुपिं यहदीत खः। थुमिसं झीगु शहरय खलबल यानाच्वन।
- 21 थुमिसं झी रोमीतयसं मानय याये मज्यूगु थितिकुति स्यनाच्वन।”
- 22 अले मनूतयगु हुलं नं इमित हयक्का वल। हाकिमतयसं पावल व सिलासयात लं त्वःकाः दायेत आज्ञा बिल।
- 23 थथे दाये फक्क दाये धुंकाः इमित इयालखानाय कुनाबिल। अले इयालखानाया हाकिमयात बांलाक पाः तया तयेत उजं बिया थकल।
- 24 थथे उजं दयेवं इयालखानाया हाकिमं इमिगु तुतिइ न्यवः न्ह्याकाः कुनाबिल।
- 25 चान्हय पावल व सिलासं प्रार्थना यायां परमेश्वरयागु म्ये हालाच्वंगु अन च्वंपिं कैदीतयसं न्यनाच्वन।
- 26 अबलय हे लाक्क तसकं भ्वखाय ब्वल। इयालखानायागु जग हे लिंगिलिगि सन। फुक्क खापा चालावन, अले कैदीतयत न्ह्याकातःगु न्यवः ब्यना वन।
- 27 इयालखानाया हाकिमया झसंक न्ह्यलं चाल। वं खापा दक्क चालाच्वंगु खन। अले “फुक्क कैदीत बिस्नुं वन जुइ” धकाः मतिइ तयाः तरवार लिकयाः गः क्रियाः सीत स्वल।
- 28 थ्व खनाः पावल तसकं चिल्लाय दनाः हाल – “अथे यानादी मते, जिपिं फुक्कं थन हे दु।”
- 29 थ्व न्यनाः व हाकिम मत ज्वनाः इयालखानाय दुने ब्वाँय वन। अले थरथर खाखां पावल व सिलासया तुतिइ भ्वसू वन।
- 30 पावल व सिलासयात पिने ब्वना यंकाः वं थथे धकाः न्यन – “छु याःसा जिगु उद्धार जुइ?”
- 31 इमिसं धाल – “प्रभु येशूयात विश्वास यानादिसँ, अले छि व छिगु छँय च्वंपिं फुक्कं बचय जुइ।”
- 32 अले इमिसं हाकिमयात व वया छँय च्वंपिन्त परमेश्वरयागु वचन न्यंकल।

- 33 चान्हय हे वं पिने यंका: इमिगु घा: सिला बिल। वं व वया छैय् च्वंपिन्स उबलय हे बप्तिस्मा काल।
 34 अनलि वं इमित छैय् यना: नके त्वंकेगु यात। थथे परमेश्वरयात विश्वास या:गुलि व अले वया छैय् च्वंपि फुक्कं तसकं लयत्ताल।
 35 कन्हय् खुन्हू हाकिमतयसं सिपाइंतयत् थथे धायके छवयाहल – “व मनूतयत् त्व:ताछव।”
 36 अले इयालखानाया हाकिमं पावलयात थ्व खँ कन – “हाकिमतयसं छिकपिन्त त्व:ताछव धका: धायके हल। आ: छिकपि याउँक झासँ।”
 37 थ्व न्यना: पावलं धाल – “इमिसं जिमित छुं दोष मक्यं फुक्कसिया न्ह्य:ने न्येनिने हे मयासँ दाल। जिपि रोमीत ख:। अज्ज ला इमिसं जिमित इयालखानाय कुन। आ: धा:सा सुतुक्क त्व:ता छवयेत्यन ला? जिपि वने मखु। इमिसं हे वया: जिमित त्व:तेमा:।”
 38 सिपाइंतयसं वना: हाकिमतयत् थ्व खँ न्यंकल। इपि रोमीत ख: धयागु न्यना: हाकिमत ग्यात।
 39 इमिसं वया: पावल व सिलासयाके माफी फवन। अले इमित इयालखानां पित हया: शहर त्व:ता झासँ धका: धाल।
 40 इयालखानां पिहां वया: इपि लिडियायागु छैय् वन। दाजुकिजापिन्त नाप लाना: साहस बिया: इपि अनं वन।

17

थेसलोनिकेय् थ्यंगु

- 1 अनं इपि अम्फिपोलिस व अपोल्लोनिया जुया: थेसलोनिके शहरय् वन। अन धर्मशास्त्र स्यनीगु छँ छखा दु।
 2 पावलं न्हापालिपा थें अन वना: स्ववा: तक विश्रामबार पतिकं धर्मशास्त्रयागु खँ कया: इपि नाप न्ह्यस: लिस: यात।
 3 मुक्ति बीम्ह ख्रीष्टं दु:ख फये हे मा:, सी हे मा:, अले हानं म्वाना वयेमा: धका: पावलं इमित ध्वाथुइक कना: धाल – “जिं धया च्वनाम्ह येशू हे ख्रीष्ट ख:।”
 4 इपि मध्ये गुम्हं गुम्हं यहदीतयसं पावल व सिलासयागु खँय् विश्वास याना: इपि नाप वल। अथे हे परमेश्वरयात मानय् याइपि ग्रीक त:म्हयसिनं व नांजा:पि त:म्ह हे मिसातयसं नं इमिगु खँय् विश्वास यात।
 5 अथे जूगुलि यहदीतय् नाय:तयसं नुग: मुइका: हुल्या:तयत् मुंका हया: हा:ह याना जुल। इमिसं यासोनयागु छैय् वना: पावल व सिलासयात पिने हया: मनूतयगु न्ह्य:ने हयेत स्वल।
 6 इमित लुइके मफुगुलि यासोन व सुं मेपिं दाजुकिजापिन्त हे शहरयापि हाकिमतयथाय् साला यंका: थथे धाल – “संसारयात फाता पुइकेत स्वइपि मनूत थुखे नं वये धुंकल।
 7 यासोनं इमित थ:गु छैय् तयात:गु दु। कैसरं धा:गु खँ मन्यंसे इमिसं येशू धा:म्ह मेम्ह हे जुजु दु धका: धयाजुल।”
 8 थ्व खं अन मुंवा:पिं मनूतयत् व शहरयापि हाकिमतयत् आछु-आछु कंकल।
 9 इमिसं यासोन व मेपिन्त दि तय्का: त्व:ता छवल।

बेरियाय् बिसिके छव:गु

- 10 अयजूगुलि दाजुकिजापिन्सं चान्हय् जुइवं पावल व सिलासयात बेरियाय् छवयाबिल। बेरियाय् थ्यंका: इपि धर्मशास्त्र स्यनीगु छैय् वन।
 11 अन च्वंपिं मनूत थेसलोनिकेय् च्वंपिं मनूत स्वया: गुलिखय् भिं। इमिसं परमेश्वरयागु वचन यइपुक न्यन। पावलं धा:गु खँ पाय्छि जू ला कि मजू धका: इमिसं न्हिथं धर्मशास्त्र पुइका: स्वयेगु यात।
 12 अयजूगुलि इपि यक्वसिनं हे विश्वास यात। अथे हे त:धंपि ग्रीक मिसा व मिजंतयसं नं विश्वास यात।
 13 थेसलोनिकेय् च्वंपिं यहदीतय् नाय:तयसं पावलं बेरियाय् वना: परमेश्वरयागु वचन न्यंकाच्चंगु दु धका: सीका: अन नं मनूतयत् ग्वाका: जुल।
 14 अयजूगुलि विश्वासीतयसं उघ्रिमय् पावलयात समुद्र सिथय् छवयाबिल। सिलास व तिमोथी जक अन हे च्वनाच्वन।
 15 पावलयात त:वंपिं मनूतयसं वयात एथेन्स थ्यंक हे तया वल। वं इमित हे सिलास व तिमोथीयात फतिफतले याकनं छवया हजि धका: धया छवल।

पावल एथेन्सय्

- 16 एथेन्सय् सिलास व तिमोथीयात पियाच्चंबलय् पावलं अन मूर्तिया मूर्ति जक खना: तसकं नुग: मछिंकल।
 17 अयजूगुलि धर्मशास्त्र स्यनीगु छैय् वना: यहदीत नाप व परमेश्वरयात मानय् याइपिं मनूत नाप खँ ल्हा: जुल। अले बजारय् नापलाक्व मनूत नाप नं न्हि न्हि खँल्हाबल्हा याना जुल।
 18 छन्हू पावलं इपिक्युरी व स्तोइकी दार्शनिकतयत् नापलात। पावलं इमित येश्यागु खँ व येशू सिना: म्वानाव:गु खँ न्यंकल। गुलि गुलिसिनं वयात थथे नं धाल – “थ्व मनु छु धका: हालाच्चंगु?” गुलिसिनं धाल – “थ्वं ला अजू चायापुपिं घ:तयगु खँ न्यंकाजुगु थें च्वं।”
 19 अले इमिसं वयात अरियोपागसय् ब्वना यंका: – “छिं थ्व न्हगु छु खँ धया च्वनादियागु? जिमिसं नं सीके फइ ला?” धका: न्यन।
 20 “छिं धयादीगु खँ ला जिमिसं गुबलें हे न्येने मनंनि। अयजूगुलि छिं धयादीगु खँ छु ख: धका: जिमि नं सीकेमास्ति वल।”
 21 एथेनीत जूसां, अले पिनें वयाच्च्वंपिं जूसां अन च्वंपिनि न्हू न्हगु खँ न्येनेकने यायेगु सिबय थ:गु ई मेथाय् बी मखु।
 22 अरियोपागसया दथुइ दना: पावलं धाल – “एथेन्सय् च्वंपिं दाजुकिजापिं, छिकपि तसकं हे धर्मीपिं ख: धका: जिं सीके धुन।
 23 छाया:सा जिं चा:हुला: छिकपिनि पुजा याइथाय् स्व: वनाबलय् अन छथाय् थथे धका: आख: कियात:गु खना – ‘म्हमस्यूम्ह घ:यात।’ छिकपिन्सं म्हमसीकं पुजा याना च्वंम्हय्सिगु हे खँ जिं न्यंकाच्च्वनागु ख:।

24 “थ्व हे परमेश्वरं थ्व संसार, अले थ्व संसारय् दुगु दक्वं दय्कादीगु खः। थथे स्वर्ग व पृथ्वीया मालिक जुयादीमह परमेश्वर मनूतयगु ल्हातं दय्कूगु देगलय् च्वनादी मखु।

25 हानं थ्व हे परमेश्वर मनूतयत् माःगु जीवन, सासः, अले हानं माक्व चिज बियादीमह खः धासेलि मनूतयसं हानं परमेश्वरयात छुं हे छायेमाःगु मद्दु।*

26 वय्कलं छम्ह हे मनूयापाखें फुक्क मनूतयत् दय्कादिल। अले न्हापांनिसें हे इमित गन गन तयेगु, अले गुबलय् तक म्वाका तयेगु धयागु खँ क्वःछिना तयादी धुंकल।

27 “मनूतयसं वय्कःयात पचिपचि यानाः माला लुइके फयेमा धकाः फुक्कसित दय्कादीगु खःसां वय्कः झीपाखें तापाना मदी।

28 ‘छायधाःसा परमेश्वरं हे झीत सासः बियाः सने फय्कादीगुलि थौं झीपि थथे म्वानाच्वने फत।’ थ्व हे खँ छिकपिनि कबिजुपिन्सं नं थथे धाःगु दु – ‘झी फुक्कं परमेश्वरया सन्तान खः।’

29 झीपि थथे परमेश्वरया सन्तान खः धकाः सीक सीकं, झीसं थ्व हे परमेश्वरयात कःमितयसं दय्कातःगु लुं, वहः, अले ल्वहंया मूर्ति थें ताय्केगु बांमलाः।

30 “अय्जूगुलि वय्कःयात म्हमस्यनीबलय् याःगु ज्याखँयात परमेश्वरं च्यूताः तयामदी। आः धाःसा परमेश्वरं झीत थज्याःगु बांमलाःगु ज्यां लिचिलाः पश्चाताप यायेत उजं बियादीगु दु।

31 वय्कलं थ्व संसारय् च्वंपि मनूतयत् न्याय यायेगु दिं नं क्वःछिना तयादी धुंकल। ख्वाः स्वयाः न्याय मयाइमह छम्ह मनूयात नं वय्कलं ल्यया तयादी धुंकल। वय्कलं थ्व खँया दसु सी धुंक्महयसित म्वाकाः क्यनादी धुंकल।”

32 थथे पावलं सीमह म्वाकूगु धकाः धाःगु खँ न्यनाः गुलिसिनं वयात हिस्सात, अले गुलिसिनं थथे धाल – “थ्व खँ जिमिसं हानं न्यने मानि।”

33 अनलि पावल इमिथासं बिदा कयाः थःगु लँय वना छवल।

34 गुलिसिनं वयागु खँय् विश्वास यात। इपिं मध्ये अरियोपागसयामह दुजः डियनुसियस धाःमह मनु व दामारिस धाःमह मिसा नं दु। थुपि बाहेक इपिं नाप मेपिं नं दु।

18

पावल कोरिन्थय् थ्यंगु

1 अनलि पावल एथेन्सं न्यासि वनाः कोरिन्थय् थ्यंकः वल।

2 कोरिन्थय् वं पोन्टसयामह अकिलास धाःमह छम्ह यहदी मनु नापलात। कैसर क्लौडियसं फुक्क यहदीतयत् रोमं पिहां वनेगु आज्ञा ब्यगुलि थ्व अकिलास नं थः कलाः प्रिस्किला नाप नकतिनि हे जक इटालियां कोरिन्थय् वयाः च्वनाच्वंगु खः। पावलं इमित नापलाः वन।

3 व नं इपिं नाप हे च्वन, छायाधाःसा व नं इपिं थें पाल दय्कीगु ज्या याइमह खः।

4 पावलं विश्रामबार पतिकं धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय वनाः यहदीतय् नायःतयत् व ग्रीकतयत् विश्वास याकेत स्वयाच्वन।

5 माकेडोनियां सिलास व तिमोथी कोरिन्थय् थ्यंकः वये धुंकाः पावलं मुक्कं भिंगु खँ जक न्यंका जुइगु यात। वं येशू हे मुक्ति बीमह ख्रीष्ट खः धकाः यहदीतयत् साक्षी बियाजुल।

6 यहदीतय् नायःतयसं वयात विरोध यानाः तसकं बेइज्जत यात। अले वं थःगु लनय् च्वंगु धू थाथा यानाः इमित थथे धाल – “छिकपिं नाश जुल धाःसा थुकिया दोष छिकपिन्त हे लाइ, जितः लाइ मखु। आवंलि यहदीमखुपिन्थाय वनाः न्यंके।”

7 अले व इमित त्वःताः परमेश्वरयात मानय् याइमह तीतस युस्तसयागु छँय वन। थ्व मनूयागु छँ धर्मशास्त्र स्यनीगु छँ नाप स्वाः।

8 अन च्वंमह कजी क्रिस्पस व वया जहानपि फुक्कसिनं प्रभुयात विश्वास यात। अले हानं यक्व हे कोरिन्थीतयसं पावलयागु खँ न्यनाः विश्वास यानाः बप्तिस्मा काल।

9 छन्हु चान्हय् दर्शन बियाः प्रभुं पावलयात थथे धयादिल – “ग्याये म्वाः, मग्यासे नवाना च्वँ, सुम्क च्वने मते।

10 जि छ नाप दु। सुनानं छन्त स्यंके फइ मखु, छायाधाःसा थ्व शहरय् जिमि मनुत यक्व दु।”

11 अय्जूगुलि पावलं अन दत्या तक च्वनाः परमेश्वरयागु वचन न्यंका हे च्वन।

12 गलियोन अखैयायामह तःधंमह शासक जुयाच्वंबलय् छन्हु यहदीतय् नायःतयसं मुनाः पावलयात ज्वनाः अदालतय् हयाः थथे धाल –

13 “थ्व मनुखं व्यवस्थाया विरोधय् परमेश्वरयागु सेवा यायेगु खँ स्यनाः मनुतयत् स्यंकाच्वन।”

14 पावलं नवाये त्यंबलय् लाक्क हे गलियोनं यहदीतय् नायःतयत् थथे धाल – “थ्व मनुखं छुं मखुगु व मभिंगु ज्या याःगु जूसा जकं जिथाय् हयेगु, अले जिं वयात माःगु यायेगु।

15 थ्व ला छिमिगु थितिकृतियागु खँय्, नांयागु खँय्, अले व्यवस्थायागु खँय् जूगु ल्वापु जक जुयाच्वन। थज्याःगु ल्वापुयात छिमिसं हे ज्यंकी। थज्याःगु खँय् न्याय यायेगु जिगु ज्या मखु।”

16 इमित अदालतं ख्यानाः छवल।

17 अले इपिं फुक्कसिनं धर्मशास्त्र स्यनीगु छँया थकालि सोस्थेनेसयात ज्वनाः अदालतया न्ह्यःने हे दाल। गलियोनं थ्व फुक्क खंसां छुं हे च्यूताः मतः।

एन्टिओखियाय लिहां वःगु

18 अथे जुइ धुंकाः नं तःन्हु तक पावल विश्वासी दाजुकिजापि नाप अन हे च्वन। अले पावल, प्रिस्किला व अकिलास नाप लःजहाजय च्वनाः सिरियापाखे वन। वने न्ह्यः पावलं थःम्हं भाकल याःथें किंक्रियाय सँ खात।*

19 इपि एफिससय् थयंकः वल। अले प्रिस्किला व अकिलासयात अन हे त्वःतल। पावल धाःसा धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय वनाः यहदीतयत् स्यं जुल।

20 इमिसं वयात छन्हु निन्हु इपि नाप हे च्वनेत बिन्ति यात। अयनं पावल मानय मजू।

21 अले थथे धकाः इपि नाप बिदा जुल – “परमेश्वरं छवयाहयादिल धाःसा जि हानं वये।” अले व एफिससं लःजहाजय च्वनाः वन।

22 पावल कैसरियाय वयाः अनं यरूशलेमय् च्वपि विश्वासीतयत् नापलाः वन। अनं हानं एन्टिओखियाय वनाः छुं ई अन हे च्वन।

23 लिपा व हानं गलातिया व फ्रिगिया वनाः थाय् थासय् च्वपि विश्वासीतयत् साहस बियाः विश्वासय् बल्लाका थकल।

अपोल्लोस एफिससय् वःगु

24 छन्हु अलेक्जेन्ड्रियाय बूम्ह अपोल्लोस धाःम्ह छम्ह यहदी एफिससय् वल। व तसकं ज्ञां दुम्ह व धर्मशास्त्रयागु खँ बांलाक स्यूम्ह खः।

25 वं प्रभुयागु खँ बांलाक सय्का सीका तःगुलि दुनुगलनिसें येशूयागु खँ खःकथं स्यना जुयाच्वंगु खः। अयनं वं यूहन्नायागु बप्तिस्मायागु खँ जक स्यू।

26 वं धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय वनाः मग्यासे स्यनेकने याना जुल। थथे वं स्यना जूगु प्रिस्किला व अकिलासं न्यनाः वयात थःगु छँय व्वना यंकाः परमेश्वरयागु लँयागु खँ अज्जं बांलाक ध्वाथुइका बिल।

27 अपोल्लोसं अखैयाय वने मास्ति वयकूगुलि विश्वासीतयसं वयात साहस बियाः अखैयायापि विश्वासीतयत् वयात बांलाक लसकुस या धकाः पौ च्वया छवल। अपोल्लोसं अन थयंकाः परमेश्वरयागु दया मायां विश्वास याये खंपिन्त यक्व हे ग्वाहालि बिल।

28 वं दक्वसिया न्ह्यःने धर्मशास्त्रं हे दसु क्यनाः येशू हे मुक्ति बीम्ह खीष्ट खः धकाः यहदीतयत् बुकल।

19

पावल एफिससय् थयंकः वःगु

1 अपोल्लोस कोरिन्थय् हे दनिबलय् पावल थाय् थासय् जुयाः एफिससय् थयंकः वल। अन वं चेलातयत् नापलात।

2 वं इमित न्यन – “विश्वासी जुयाः छिमिसं पवित्र आत्मा काये धुन ला?”

इमिसं धाल – “मधुनि। जिमिसं ला पवित्र आत्मा दी धकाः आः तकं न्यनागु म्दुनि।”

3 अले वं धाल – “अयसा छिमिसं सुयापाखें बप्तिस्मा कयाः लय?”

इमिसं धाल – “यूहन्नायापाखें कयागु।”

4 थ्व न्यनाः वं धाल – “यूहन्नां ब्यूगु बप्तिस्मा पश्चातापयागु बप्तिस्मा खः। वं थः लिपा वयाच्वंम्ह येशूयात विश्वास याः धकाः मनूतयत् कनीगु खः।”*

5 अले थ्व खँ न्यनाः इमिसं प्रभु येशूया नामं बप्तिस्मा काल।

6 वं इमिगु छेनय् ल्हाः तयेवं इपि पवित्र आत्मां जाल। अले इमिसं थीथी भाषां नवात वनापं अगमवाणी नं धाल।

7 इपि झिनिम्ह ति दु।

8 अले पावलं स्वला तक धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय वनाः इपि दक्वसिया न्ह्यःने मनूतयत् मग्यासे परमेश्वरया राज्ययागु खँ कनाः विश्वास याकेगु कुतः यात।

9 गुम्हं गुम्हयसिनं ला विश्वास मयासें अःखतं दक्वसिया न्ह्यःने प्रभुयागु लँयात बांमलाकल। अयजूगुलि पावलं इमित त्वःता वल। अले चेलातयत् जक थःलिसें व्वना यंकाः टुरान्नसयागु इस्कुलय् वनाः स्यनेकने याना जुल।

10 पावलं निदँ तक थथे यानाच्वन। अयजूगुलि एशियाय च्वपि यहदीत व यहदीमखुपि फुक्कसिनं प्रभुयागु खँ न्यने खन।

11 परमेश्वरं नं पावलयात अजू चायापुगु ततःधंगु ज्या याकादिल।

12 थुलि तक नं जुल, पावलयागु म्हय् स्माल व कापः जक थीकाः उसौयम्दुपिन्थाय् यंकल कि लना वनीगु। अथे हे भूतआत्मां नं त्वःता वनीगु।

13 थ्व खनाः चाचाःहिलाः झाँक्री ज्या यानाजुइपि यहदीतयसं नं येशूयागु नामं थथे धयाः भूतआत्मा पितिनाछवयेत सना जुल – “पावलं न्यंका जूम्ह येशूया नामं जिं छन्त पिहां वनेत उजं बियाच्वना।”

14 थथे याना जूपि यहदीतय नायःतय् दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी स्केवासया न्हय्म्ह कायपि खः।

15 अले भूतआत्मां इमित थथे लिसः बिल – “येशूयात जिं म्हस्यू, अले पावलयात नं जिं म्हस्यू। छिपि धाःसा सु खः लय?”

16 थथे धयाः भूत दुब्यूम्ह मनुखं इमित छक्कलं हयक्का वन, अले फुक्कसितं कसाः यात। अले इपि म्हय् घाःया घाः जुइकाः पचिनांगां अनं बिस्सुं वन।

17 थ्व खँ एफिससय् च्वपि यहदीत व यहदीमखुपि फुक्कसिनं सिल। इपि तसकं ग्यात। अले इमिसं प्रभु येशूयागु नां तःधंकल।

* 18:18 १:८१८ गन्ती ६:१८ * 19:4 १:१४ मती ३:११; मर्क १:४,७-८; लूक ३:४,१६; यह १:२६-२७

- 18 यक्व हे विश्वासीतयसं ग्यानाः दक्वसिया न्ह्यःने वयाः थःपिन्सं झॉक्री ज्या यानाच्चंगु खँ न्यंकल।
 19 अले इमिसं थथःगु छँनं झॉक्री ज्यायागु सफू हयाः दक्वसिया न्ह्यःने छवय्काबिल। छवय्कूगु सफूयागु मू ५०,००० वहःयागु ध्यबा तू।
 20 थुकथं प्रभुयागु वचन थिसिलाक्क न्यनावन।
 21 अनं लिपा पावलं माकेडोनिया व अखैया जुयाः यरूशलेमय् वनेगु क्वःछिनाः — “यरूशलेमय् वने धुंकाः जि रोमय् नं छकः वने” धकाः धाल।
 22 वं थःनाप ज्या याइपि निम्ह मनूत तिमोथी व इरास्तसयात माकेडोनियाय् छवयाबिल। अले थः जक छुं ई एशियाय् हे च्वन।
 एफिससय् खलबल जूगु
 23 अबलय् हे अन प्रभुयागु खँयात कयाः तसकं हे खलबल जुल।
 24 अन छम्ह डेमेनियस धाःम्ह वहः कःमिं आर्तेमिस घःमय्जुयागु वहःयागु खःचात दय्काः धिबा कमय् यानाच्चन। वं यक्व वहःकःमितयत् ज्या याकातःगु दु।
 25 वं थज्याःगु ज्या याइपि वहःकःमितयत् मुंकाः धाल —
 “दाजुकिजापि, झीसं थ्व ज्या यानाः धिबा कमय् यानाच्चनागु छिकपिन्सं सि हे स्यू।
 26 एफिससय् जक मखु, सारा एशियाय् हे थ्व पावलं मनूतयत् ल्हातं दय्कूम्ह घः ला घः हे मखु धकाः स्यनाः विश्वास याकाः ल्हातय् कया जूगु ला छिकपिन्सं सि हे स्यू, अले न्यंगु नं द हे दु।
 27 थथे हे जुया च्वंसा ला झीगु मूर्ति दय्केगु ज्या जक छखे लाइगु मखु, अपायधंम्ह आर्तेमिसयागु देगःनापं ज्यालगय् जुइ मखुत। अले हानं सारा एशियायापि व सारा संसारयापिन्सं पुजा यानातःम्ह अपायधंम्ह घःमय्जुयात पुजा यायेगु नं त्वःता हइ।”
 28 थ्व खँ न्यनाः इमिसं तसकं तं पिकयाः धाल — “एफिससयाम्ह आर्तेमिस दकलय् तःधंम्ह घः खः।”
 29 थुकथं सारा शहरय् खलबल जुल। अले इमिसं मिलय् जुयाः पावल नाप जुइपिं माकेडोनियायापिं गायस व अरिस्तार्खसयात ज्वनाः रंगशालाय् साला यंकल।
 30 पावलं नं अन वनेगु स्वत, अयनं विश्वासीतयसं वयात मछ्वसे पना तल।
 31 पावलया अन च्वंपिं ततःधंपिं पासापिन्सं वयात अन वये मते धकाः बिनित्ति याना हल।
 32 अन खलबल जुयाच्चंगुलिं छम्हय्सिनं छगू धाःसा मेम्हय्सिनं मेगु हे धयाः हाला हइगु। अय्जुगुलिं गुलिसिनं ला इपिं अन छाये मुंवःगु धयागु हे मस्यू।
 33 यहदीतयसं अलेकजेन्डरयात हलय् न्ह्यःने घ्वाना छवल। अले वं ल्हाःभाय् यानाः छुं नवायेत सन।
 34 वयात यहदी धकाः म्हसीवं इपिं निघौ तक थथे हालाच्चन — “एफिससयाम्ह आर्तेमिस हे दकलय् तःधंम्ह घः खः।”
 35 अले शहरयाम्ह हाकिमं इमित सुम्क च्वं धकाः ल्हाःभाय् यानाः थथे धाल — “अय् एफिससयापिं दाजुकिजापिं, एफिसीतयगु शहर थपायधंम्ह आर्तेमिस घःमय्जुया देगः व आकाशं कुतुं वःगु वयागु मूर्तिया रक्षक खः धकाः सुनां मस्यू?
 36 अय्जुगुलिं छिकपिं सुम्क च्वनादिसँ, थथे बिचाः हे मयासँ हाःह यानाजुइगु बांमलाः,
 37 छायाःसा छिकपिन्सं ज्वना हयातःपिं मनूतयसं न झीगु देगलय् च्वंगु मूर्ति हे खगू दु, न झीम्ह घःमय्जुयात म्हतु ल्हाना जूगु हे दु।
 38 “डेमेनियस व वया ज्याकःमि पासापिं सुनानं सुयातं छुं यायेमाःगु दु धयागु खःसा अदालतय् वनाः नालिस तःसां ज्यूनि। हाकिमत नं द हे दु।
 39 मखु थ्व स्वयाः तःधंगु हे खँ दु धयागु जूसा न्हि न्हि च्वनीगु सभां हे क्वःछी।
 40 थौं थथे जूगुलिं दोष जिमित लाइ धकाः ग्याये धुन। म्वाःसां म्वाःसां थथे यानाः झीसं छु धकाः लिसः बीगु?”
 41 थुलि धयाः वं सकल मनूतयत् लित छवयाबिल।

20

पावल माकेडोनिया व ग्रीसपाखे वंगु

- 1 हाह दी धुंकाः पावलं विश्वासीतयत् सःताः साहस बीकथं स्यनेकने यानाः बिदा जुयाः माकेडोनियाय् वन।
 2 अन थ्यने धुंकाः थाय् थासय् च्वंपिं विश्वासीतय् थाय् वनाः इमित साहस बियाः व हानं ग्रीसय् वन।
 3 अन स्वला तक च्वने धुंकाः लःजहाजं सिरियाय् वनेत्यंबलय् वं यहदीतय् नायःतयसं वयात स्यायेत स्वयाच्चंगु दु धकाः सीकाः माकेडोनिया जुयाः तुं लिहां वनेगु क्वःछित।
 4 बेरियाय् च्वंम्ह पुरसया काय् सोपात्रोस, थेसलोनिकें वःपिं अरिस्तार्खस व सिकन्दस, डर्बिइ च्वंपिं गायस व तिमोथी, अले एशियाय् च्वंपिं तुखिकस व त्रोफिमस, थुपिं फुक्कं पावल नाप वन।
 5 इपिं जिपिं स्वयाः न्हापा हे वनाः जिमित त्रोआसय् पियाच्चन।
 6 जिपिं धाःसा सोडा मतःगु मरि नयेगु नखः धुंकाः फिलिप्पीं लःजहाजय् च्वनावन। न्यान्हु लिपा जिपिं त्रोआसय् इमिथाय् थ्यंकः वना, अले न्हय्न्हु तक अन हे च्वना।

सीम्ह युटिकसयात म्वाक्गु

- 7 आइतबार खुन्हु बहनी प्रभु भवय् नयेत जिपिं मुना। कन्हय् खुन्हु सुथय् हे वनेगु मतिइ तयाः पावलं इमित बाचा तक स्यनेकने यानाच्चन।

8 अबल्य जिपि मुनाच्चनागु क्वथाय तःप्वाः मछि मत च्याकातःगु दु।

9 अन युटिकस धाःम्ह छम्ह ल्यायम्ह इयालय च्वनाच्चंगु। पावलं स्यनेकने यानाच्चंबलय न्ह्यलं ब्वानाः व स्वतनिसें कुतुवन। स्वःवंबलय व सी धुंकल।

10 पावलं कुहां वनाः क्वछुनाः सीम्हयसित घयपुनाः थथे धाल – “ग्याये म्वाः, थ्व मनू मसीनि।”

11 पावल तले वन, अले सकलें जानाः प्रभु भव्य नल। प्रभु भव्य सिधयकाः पावल सुथ मजुतले इपि लिसे खँ ल्हानाच्चन। अले अनं बिदा जुयाः वन।

12 इमिसं व ल्यायम्हम्ह मनूयात छँय यंकल। व म्वाना वःगुलि इपि तसकं लयताल।

त्रोआसं मिलेटसय वंगु

13 पावल न्यासि वनेगु धाःगुलि जिपि जक लःजहाजय च्वनाः अस्सोसय वना, छाय्धाःसा पावलं हे जिमित अन नापलायेत उजं ब्युगु खः।

14 वयात अस्सोसय नाप लानाः लःजहाजय तयाः जिपि मितिलेनेय वना।

15 जिपि लःजहाजय च्वनाः कन्हय खुन्हु खियस व कंस खुन्हु सामोसय थ्यंका। अनं नं कन्हय खुन्हु मिलेटसय थ्यंकाः वना।

16 पावल पेन्तिकोसया नखः न्ह्यः हे यरूशलेमय थ्यकेत हथाय चायाच्चन। उकिं वं एशियाय यक्व ई च्वने म्वाःलेमा धकाः एफिससय मघुसे वनेगु क्वःछित।

पावल थकालिपि नाप बिदा जूगु

17 पावलं मिलेटसं एफिससय च्वंगु मण्डलीया थकालिपिन्त सःतके छवल।

18 इपि वये धुंकाः वं इमित थथे धाल – “एशियाय वयाबलय निसें जि छिकपि लिसे हे च्वनागु ला छिकपिन्सं सि हे स्यु।

19 फक्व क्वामिलु जुयाः मिखां ख्वबि हायकाः जक मखु, यहदीतयसं स्यायेत स्वःबलय नं जिं प्रभुयागु सेवा याना हे च्वना।

20 जिं छँय छँय वनाः मनूतयगु न्ह्यःने भिगु खँ न्यंका जुयाबलय छिकपिनिगु भिं जुइगु छुं हे खँ मल्यंका।

21 जिं यहदीतयत व यहदीमखुपिन्त पश्चाताप यानाः परमेश्वरयाथाय लिहां वयेत व झी प्रभु येशू ख्रीष्टयात विश्वास यायेत न्यंका जुया।

22 “आः स्वयादिसँ, जि आत्मायागु खँ न्यनाः यरूशलेमय वनेत्यना। अन जितः छु छु जुइ धकाः जिं मस्यु।

23 अथेसां पवित्र आत्मां जितः शहर पतिकं दुःखकष्ट सिया च्वनेमाली व इयालखानाय वनेमाली धकाः सीके बियादीगु दु।

24 न्ह्याथे हे जूसां जिं जिगु च्युताः तये मखु, अले परमेश्वरं यानादीगु दया मायायागु भिगु खँ न्यंका जुयाः प्रभु येशू बियादीगु ज्या जक पूर्वके दःसा गाः।” ☆

25 “आः स्वयादिसँ, छिकपि जिं परमेश्वरयागु राज्यया खँ न्यंका वया च्वनापिं, छिकपिन्सं हानं जिगु ख्वाः स्वये दइ मखु धकाः जिं स्यु।

26 अयजूगुलि जिं छिकपिन्त धयाच्चना – छुं जुयाः छिकपिं सुं नं नाश जुयावन धाःसा जितः दोष लाइ मखु।

27 छाय्धाःसा परमेश्वरयागु खँ छुं नं मल्यंकुसे जिं छिकपिन्त न्यंकागु हे दु।

28 “अथे जूगुलि होश यानादिसँ, अले पवित्र आत्मां धाःथें छिकपिन्सं विश्वासीतयगु हेरबिचार यानादिसँ, छाय्धाःसा प्रभुं थःगु हि हायकाः इमित न्यानादीगु खः, अले छिकपिं इमि जवाः खः।

29 जिं स्यु जि वने धुंकाः थन मण्डलीयात स्यंकीपिं गुंखिचात वइ।

30 थुलि जक मखु, छिकपिनिगु हे पुचलं मखुगु खँ ल्हानाजुइपिं मनूत पिहां वइ। अले इमिसं विश्वासीतयत थःगु हे मभिगु लँय यंकी।

31 अयजूगुलि होश यानादिसँ, स्वदँ स्वदँ तक जिं छिकपिन्त चच्छि न्हिच्छि ख्वबि हायकाः स्यनागु खँ ल्वःमंकादी मते।”

32 “आः जिं छिकपिन्त परमेश्वरया ल्हातय व वयकःया दया मायां जाःगु वचनय त्वःताच्चना। वयकलं हे छिकपिन्त विश्वासय बल्लाकादी, अले यक्व आशिष बियादी।

33 “स्वयादिसँ, जि सुयाकें धिबा व वसः फ्वनागु मदु।

34 थ्व हे निपा ल्हातं ज्या यानाः जिं नयाच्चना, अले जि नाप दुपिन्त नं ग्वाहालि यानाच्चनागु ला छिकपिन्सं सि हे स्यु।

35 दक्व खँ जिं थःम्हं हे याना क्यनागु दु। अथे हे छिकपिन्सं नं थःम्हं हे थाकुगु ज्या यानाः मफुपिन्त ग्वाहालि यायेमाः। अले प्रभु येशू धयादीगु खँ ल्वःमंकादी मते। वयकलं धयादीगु दु – ‘कायेगु स्वयाः बीगु यक्व भिं।’ ”

36 थुलि धयाः पावलं फक्कलिसे जानाः पुलि चुयाः प्रार्थना यात।

37 अले अन च्वंपिं फक्कं तसकं ख्वल। पावलयात घयपुयाः इमिसं चुप्पा नल।

38 पावलं आः हानं इमिसं वयात खनी मखुत धाःगुलि इपिं थथे नुगः मछिकाः ख्वःगु खः। इमिसं वयात लःजहाजय तक तये यन।

21

पावल यरूशलेमपाखे वंगु

1 इपि लिसे बिदा जुयाः जिपिं अनं लःजहाजय च्वनाः कोसय थ्यंकाः वयाः कन्हय खुन्हु रोडसय, अले कंस खुन्हु पटाराय थ्यंकाः वना।

2 फोनिकेय वनेत्यंगु लःजहाज नाप लाःगुलि जिपिं उकी हे च्वनाः वना।

3 जिपिं साइप्रसया सन्तीक जुयाः दच्छिनपाखें सिरिया वना। टुरोसय मालसामान क्वकायत लःजहाज दिक्कगुलि जिपिं नं कुहां वना।

- 4 विश्वासीतयत् नाप लाःगुलि जिपि न्हयन्हु अन हे च्वना। पवित्र आत्मापाखें सीकाः इमिसं पावलयात यरुशलेमय् वने मते धकाः धाल।
- 5 न्हयन्हु तक च्वने धुंकाः अन च्वंपि फुक्क विश्वासीत थः कलाः व मचाखाचातनापं ज्वनाः जिमित शहरं पिने तक तः वल। जिमिसं समुद्र सिथय् पुलि चुयाः प्रार्थना याना।
- 6 थथे इपि नाप बिदा जुयाः जिपि लःजहाजय् च्वं वना। इपि छँय् तुं लिहां वन।
- 7 जिपि लःजहाजय् च्वनाः टुरोसं टोलेमाइसय् थयंकः वया। दाजुकिजापिन्त नाप लानाः जिपि छन्हु अन हे च्वना।
- 8 कन्हय् खुन्हु हे जिपि अनं कैसरियाय् वना। जिपि अन भिगु खँ न्यंका जुइमह फिलिप धाःमहयसिथाय् वना। अले व नाप हे छन्हु निन्हु च्वना। यरुशलेमय् ग्वाहालि यायेत ल्यःपि न्हयमह मध्ये व नं छमह खः।*
- 9 फिलिपया अगमवाणी कनीपि, बिया मछवःनिपि प्यमह म्हाय्पि दु।
- 10 जिपि अन छुं न्हि हे च्वना। उबलय् यहूदियां अगाबस धाःमह अगमवक्ता छमह वल।*
- 11 वं पावलयागु जनी कयाः थःगु ल्हाःतुति चिनाः थथे धाल – “पवित्र आत्मां थथे धयादीगु दु – ‘थ्व जनीया थुवाःयात यरुशलेमय् वन धाःसा यहूदीतय् नायःतय्सं थथे हे यानाः चिनाबी, अले यहूदीमखुपिन्त लःल्हानाबी।’ ”
- 12 थ्व खँ न्यनाः जिमिसं व अन च्वंपि मनूतय्सं पावलयात यरुशलेमय् वने मते धकाः पना।
- 13 पावलं धाःसा थथे लिसेः बिल – “छिकपिन्सं थथे ख्वयाः हालाः जिगु मन क्वतुंकेत स्वयां छु याये? प्रभु येशूयागु नामय् ज्वनाः चिकेत जक छु सीत तकं लिचिले मखु।”
- 14 जिमिसं धयागु खँ व न्यं हे मन्यंगुलि जिपि थथे धयाः सुम्क च्वना – “प्रभुं मनं तुनादीथें जुइमा।”
- 15 अनं लिपा जिपि थथःगु सामान ज्वनाः यरुशलेमय् स्वया वना।
- 16 कैसरियाय् च्वंपि सुं दाजुकिजापि नं जिपि लिसे हे वल। इमिसं जिमित साइप्रसं वयाच्वंमह मनासोन धाःमह छमह पुलांमह विश्वासीयागु छँय् थयंकाबिल।

याकूबयात नापलाःगु

- 17 जिपि यरुशलेमय् थयंबलय् अन च्वंपि दाजुकिजापि जिमित खनाः तसकं लयत्ताल।
- 18 कन्हय् खुन्हु पावल व जिपि फुक्क याकूबयाथाय् वना। अन मण्डलीयापि फुक्क थकालिपि मुनाच्वंगु जुयाच्वन।
- 19 इमित ज्वजलपा याये धुंकाः पावलं यहूदीमखुपिन्थाय् भिगु खँ न्यंका जूबलय् परमेश्वरं गज्याः गज्याःगु ज्या यानादिल धयागु छता छता खँ कन।
- 20 पावलयागु खँ न्यनाः इमिसं परमेश्वरयात तःधंकल। अले वयात धाल – “किजा, थन नं द्रुलंद्रुः यहूदीतय्सं विश्वासी जुइ धुंकाः नं व्यवस्थायात उलि हे मानय् यानाच्वंगु दु।
- 21 इमिसं छता निता छंगु खँ नं न्यनातःगु दु। छिं यहूदीमखुपिनिगु देशय् च्वनाच्वंपि यहूदीतयत् ‘आः मोशयागु व्यवस्थायात नं मस्तयत् मह्य् चिं तयकेगु नं त्वःताछव, व्यवस्थाय् च्वया तः थें नं जुइ मते’ धकाः धयाजुल हं।
- 22 अयजुगुलि आः छु यायेगु? इमिसं छि थन वःगु दु धकाः मसीकी मखु।
- 23 “उकिं जिमिसं धया थें यानादिसँ। जिमिथाय् भाकल यानाच्वंपि प्यमह मनूत दु।
- 24 इपि लिसे शूद्र जुइत छि नं देगलय् झासँ। अले इमित सँ खायेत नं छि हे धिबा पुलाबिया दिसँ। अले तिनि छि थथे व्यवस्थाय् च्वया तः थें याःगु खनाः इमिसं थःपिन्सं न्यनातःगु खँ मखु धकाः तायकी।*
- 25 “यहूदीमखुपि विश्वासीतयत् जक जिमिसं ‘मूर्तियात छाःगु प्रसाद नये मते, हि त्वने मते, हि मम्हुकुसे स्यानातःगु ला नये मते, व्यभिचार याये मते’ धकाः पौ च्वया छवयागु दु।”*
- 26 अले पावलं उपि मनूतयत् ब्वना यंकाः कन्हय् खुन्हु हे इपि प्यमह नाप देगलय् वन। इमिसं शूद्र याये धुंकूगु खः। उकी वं इमिगु भाकल पूवनीगु दि व इपि छमह छमहयसिगु निंति बां स्यायेगु दि पुजाहारीतयत् कन।

पावलयात देगलय् ज्वंगु

- 27 न्हयन्हुया ई पूवनेत्यंबलय् एशियां वःपि सुं यहूदीतय्सं पावलयात देगलय् खनाः अन च्वंपि मनूत फुक्कसित ग्वाकाः थथे धकाः हालाः हयक्काः वन –
- 28 “हे इस्राएली दाजुकिजापि, जिमित ग्वाहालि यानादिसँ। उखेंथुखें वनाः सकसितं झी मनूत, मोशयागु व्यवस्था व थ्व देगःया विरोधय् न्यंका जूमह थ्व हे खः। नकतिनि हे जक थ्वं यहूदीमखुपिन्त देगलय् हयाः थ्व थाय्यात अपवित्र यानाबिल।”
- 29 इमिसं एफिससं वःमह त्रोफिमसयात शहरय् पावल नाप खंगुलि पावलं वयात देगलय् हःगु जुइ धकाः थथे धाःगु खः।*
- 30 थ्व न्यनाः शहरय् च्वंपि मनूत अन मुंवल। इमिसं पावलयात लुयाः देगलं पिने हल। अले देगःयागु धवाखा तिनाबिल।
- 31 इमिसं पावलयात थुकथं स्यायेत्यंबलय् यरुशलेमय् खलबल जुयाच्वन धयागु खँ तःधंमह रोमी कप्तानयाथाय् थयन।
- 32 थ्व खँ न्यनाः व सिपाइंत व कप्तानतयत् ब्वनाः अन थयंकः वल। तःधंमह कप्तान व सिपाइंतयत् खनेवं इमिसं पावलयात दायेगु त्वःतल।
- 33 अले कप्तानं पावलयात ज्वनाः निपु सिखलं चिकेबियाः मनूतयत् थथे धकाः न्यन – “थ्व मनुखं छु यात? थ्व गन च्वंमह खः?”

- 34 अन मुनाच्चंपि मन्तयसं छम्हयसिनं छगू खँ धा:सा मेम्हयसिनं मेगु हे खँ धया हा:गुलि वं अन अथे छाया खलबल जगू धका: बांलाक सीके मफुत। अले वं पावलयात किल्लाय यंका: कुनेगु उजं बिल।
- 35 व त्वाथलय् थ्यंबलय् मन्तयसं घ्वात्तुध्वा:गुलि वयात सिपाईतयसं ल्हना यंकल।
- 36 छायाधा:सा “वयात स्या हे स्या” धका: हाला: मन्तयगु हुल ल्यूल्यु वन।
- 37 थथे किल्लाय् दुने यंकेत्यंबलय् पावलं त:धंम्ह कप्तानयाके न्यन – “जिं छित: छता खँ धाये ला?”
- अले वं धाल – “छं ग्रीक भाषां खँ ल्हाये स: ला?”
- 38 छु छ मिश्र देशयाम्ह व हे मनु मखु ला? गुम्ह छुं न्हि न्ह्य: सरकारयात स्यंकेमा: धका: मरुभूमिइ प्यट्ट: मन्तय नाय: जुयाजगू ख:?”
- 39 पावलं लिस: बिल – “जि ला किलिकियागु टार्सस शहरय् च्वंम्ह यहदी ख:। जि चिधंगु शहरय् च्वंम्ह मखु। जित: थुपिलिसे खँ ल्हाके बियादिसँ।”
- 40 त:धंम्ह कप्तानं “नवा” धका: धा:गुलि पावलं त्वाथलय् दना: सकसितं सुम्क च्वनेत ल्हा:भाय् यात। इपि सुम्क च्वनेवं वं हिब्रू भाषां थथे धाल –

22

पावलं थ:गु खँ कंगु

- 1 “बा: धाये ल्व:पि व दाजुकिजापि, छिकपिन्त धायेमा:गु जिगु खँ न्यनादिसँ।”
- 2 थथे पावलं हिब्रू भाषां नवा:गु न्यना: इपि फुक्कं चुईक हे नमवासे सुम्क च्वना बिल। अले पावलं धाल –
- 3 “जि किलिकियायागु टार्सस शहरय् बूम्ह छम्ह यहदी ख:। अयनं जि ब्वलंगु ला थ्व हे शहरय् गमलिप्लयागु ल्हातं ख:। जिं झी तापा:बाज्यापिनिगु व्यवस्था नं बांलाक स्यना कया। छिकपिन्सं थौंक्न्हय् याना च्वथें जिं नं परमेश्वरया निरिति थ:त पाना जुयागु ख:।”
- 4 जिं थ्व लँय् जूपि मिजंत व मिसात विश्वासीतयत् दायेगु, स्यायेगु याना, गुलिसित ला कुना बिया।
- 5 जिं धयाच्चनागु थ्व फुक्क खँ सभाय् च्वंपिं दुज:तयसं व दकलय् त:धंम्ह पुजाहारी नं स्यू। वय्क:पिनिगु हे पाखें जिं विश्वासीतयत् ज्वनेत भ्वं च्वका कयागु ख:। इमित यरूशलेमय् ज्वनाहया: सजॉय बीकेत नं जि दमस्कसय् वनागु ख:।”
- 6 “वँव जि दमस्कसय् थ्यनी थें च्वंका: स्वर्ग तसकं थीगु ज: जिगु छचा:खेलं थिल।
- 7 अले जि बैय् भ्वसू वना। जित: थथे धयाह:गु जिं ताया – “शाऊल, शाऊल, छाया छं जित: दु:ख बियाच्चना?”
- 8 “अले जिं लिस: बिया – ‘छि सु ख:, हे प्रभु?’
- “अले वयकलं धयादिल – ‘जि नासरतयाम्ह येशू ख:, गुम्हयसित छं दु:ख बियाच्चन।’
- 9 उबलय् जि नाप दुपिन्सं ज: जक खन, स: धा:सा सुनानं मता:।
- 10 “अले जिं थथे धया – ‘प्रभु, आ: जिं छु याये माल लय?’
- “अले प्रभुं जित: धयादिल – ‘दँ, दमस्कसय् हँ। छं यायेमा:गु फुक्क खँ छन्त अन हे धाइ।’
- 11 “थीगु जलं याना: जिगु मिखा हे कां जुल। अले जि नाप व:पिन्सं ल्हा: ज्वना: जित: दमस्कसय् ब्वनायंकल।
- 12 “अन च्वंपिं यहदीतयसं मानय् यानात:म्ह अले मोशायागु व्यवस्थाय् धयात:थें यानाजुइम्ह हननिया धा:म्ह छम्ह मनुखं वया:
- 13 जिगु न्ह्य:ने दना: थथे धाल – ‘किजा शाऊल, छिगु मिखां खनेमा।’ उलि धायेवं हे जिगु मिखा चाल। अले वयात खना।
- 14 “अनं लिपा वं जित: धाल – ‘परमेश्वरयागु इच्छा सीकेत, अले वय्क:या धर्मीम्ह मनूयात स्वयेत व वय्क:यागु हे म्हुतुं खँ न्यनेत झी तापा:बाज्यापिनि परमेश्वरं छित: ल्ययादीगु दु।
- 15 आ: छिं फुक्कभनं थ:म्हं खंगु व ता:गु खँया साक्षी बियादीमा:।
- 16 अयजगुलि आ: छुकियात लिबाका च्वनेगु? दनादिसँ, वय्क:या नामं बप्तिस्मा कया: थ:गु पाप सिला छवयादिसँ।”
- यहदीमखुपिन्त नं स्यनेमा: धका: धा:गु
- 17 “अनं यरूशलेमय् लिहां वये धुंका: छन्हू देगलय् च्वना: प्रार्थना यानाच्चनाबलय् जिं दर्शन खना।
- 18 प्रभुं जित: धयादिल – ‘याकनं हे छ यरूशलेमं पिहां हँ, छायाधा:सा छं कंगु जिगु खँय् थनच्वंपिं सुनानं विश्वास याइ मखु।’
- 19 “अले जिं धया – ‘प्रभु, धर्मशास्त्र स्यनिगु छँ पति वना: जिं छित: विश्वास याक्वसित ज्वना: इयालखानाय् कुनागु व कसा: याना जुयागु फुक्क खँ इमिसं स्यू।
- 20 अले छिगु साक्षी बिया जुइम्ह स्तिफनसयात स्या:बलय् नं जि दुथ्या:, जिं इमिगु वस: स्वयाच्चनागु ख:।”
- 21 “प्रभुं जित: थथे धयादिल – ‘छ वने हे मा:, जिं छन्त तातापाक यहदीमखुपिन्थाय् छवयेत्यना।’”
- 22 थुलि तक ला अन च्वंपिं मन्तयसं पावलयागु खँ न्यन। अनं लिपा इपि तत:सलं थथे धका: हाला हल – “थ्वयात स्याये हे मा:। थज्या:म्ह मनु ला म्वानाच्चनेत तकं मत्व:।”
- 23 अले इमिसं थथ:गु लं फसय् ब्वय्का: धू हला: हाला हल।
- 24 थ्व खना: त:धंम्ह कप्तानं मन्त पावल खना: थथे छाया तंम्ब:गु धका: सीकेत वयात किल्लाय् यना: कोरां दायेगु उजं बिल।

- 25 पावलयात चित संबलय् वं न्ह्यःनेसं दनाच्वंम्ह कप्तानयात थथे धाल – “दोष हे मदय्कं छम्ह रोमीयात कोरीं दायेगु पाय्छि जू ला?”
- 26 थ्व न्यनाः कप्तानं तःधंम्ह कप्तानयाथाय् वनाः धाल – “छिं छु यायेत्यना दियागु? व मनु ला रोमी धकाः जुयाच्वन।”
- 27 अले वं वयाः पावलयाके न्यन – “छ रोमी खः ला?”
- पावलं लिसः बिल – “खः।”
- 28 अले वं धाल – “जि ला यक्व धिबा फुकाः तिनि रोमी जुइ खन।”
- पावलं धाल – “जि ला बूसानिसें हे रोमी खः।”
- 29 थ्व न्यनाः पावलयात दायेत वःपिं फुक्कं लिचिला वन। तःधंम्ह कप्तान थः हे नं ग्यात, छायाधाःसा वं हे पावलयात चिके ब्यूगु खः।
- 30 कन्हय् खुन्हु हे तःधंम्ह कप्तानं यहदीतय्सं वयात छाया द्रुपं ब्यूगु खः धकाः सीकेत तःधपिं पुजाहारीत व थकालिपिन्त महासभाय् सःतल। अले पावलयात फुक्कसिगु न्ह्यःने थने हल।

23

पावलयात सभाय् यंकूगु

- 1 पावलं सभाय् चाकःछिं स्वयाः धाल – “दाजुकिजापिं, परमेश्वरया न्ह्यःने जिं थौं तक थःगु नुगः यचुकाः भिगु ज्या याना वयाच्वनागु दु।”
- 2 अबलय् दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी हननियां पावलया लिक्क दना च्वंम्हयसित वयागु म्हुतुइ दा धकाः उजं बिल।
- 3 अले पावलं वयात धाल – “अय् सख्खालं पानातःगु अंगः, छन्त नं परमेश्वरं दाइतिनि। धर्मशास्त्रय् च्वया तः थें छ जिगु न्याय यायेत च्वनाच्वंगु दु। अयसां छं धर्मशास्त्रं मबीकं जितः दायेगु उजं बिल।”*
- 4 वया लिक्क दना च्वंपिन्सं वयात धाल – “परमेश्वरं ल्यायातःम्ह दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीयात थथे म्हुतु ल्हाये ज्यू ला?”
- 5 अले पावलं धाल – “दाजुकिजापिं, वय्कः दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी धकाः जि मसिल। धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु – ‘थः मनुतय् शासकयात म्हुतु ल्हाये मते।’”*
- 6 पावलं अन सदुकी व फरिसीतय्त नं खनाः थथे धाल – “दाजुकिजापिं, जि फरिसीया काय् फरिसी खः। सीम्ह मनु हानं म्वाना वइ धकाः आशा यानागुलि थथे जिगु न्याय जुयाच्वंगु दु।”*
- 7 वं थुलि धायेवं अन च्वंपिं फरिसी व सदुकीतय् दथुइ ल्वापु जुल। अले इपिं निथ्वः जुयाः बाल,
- 8 छायाधाःसा सदुकीतय्सं सीपिं म्वाना वइ, स्वर्गदूत व आत्मा दु धयागु पत्याः मयाः। फरिसीतय्सं धाःसा थ्व स्वतां पत्याः याः।*
- 9 अले अन तसकं खलबल जुल। फरिसीतय् शास्त्रीतय्सं दनाः सदुकीतय्त न्यंकाः थथे धाल – “जिमिसं ला थ्व मनूयागु छुं हे दोष मखना। थ्व मनूयात आत्मां व स्वर्गदूतं हे नवाकूगु जुइमाः।”
- 10 अले अन तसकं हे ल्वापु जुल। इमिसं पावलयात स्यानाबी धकाः ग्यानाः तःधंम्ह कप्तानं सिपाइतय्त “पावलयात अनं किल्लाय् हजि” धकाः उजं बिल।
- 11 उखुन्हु हे चान्हय् प्रभुं पावलयाथाय् झायाः धयादिल – “साहस या, यस्शलेमय् च्वंपिन्त थें रोमय् च्वंपिन्त नं छं जिगु साक्षी बी मानि।”
- पावलयात स्यायेगु ग्वसाः ग्वःगु
- 12 कन्हय् खुन्हु सुथय् यहदीतय् नायःतय्सं मुनाः पावलयात स्यायेगु ग्वसाः ग्वल। इमिसं “पावलयात मस्यासे त्वःते मखु, वयात मस्याय्कं नये नं मखु, त्वने नं मखु” धकाः पाफल।
- 13 थथे पावलयात स्याये धाःपिं पिइम्हं मयाक दु।
- 14 अले इमिसं तःधपिं पुजाहारीत व थकालिपिन्थाय् वनाः धाल – “जिमिसं पावलयात मस्याय्कं छुं हे नयेत्वने याये मखु धकाः पाफयागु दु।
- 15 अयजुगुलि छिकपिन्सं तःधंम्ह कप्तानयाथाय् झायाः ‘पावलयागु मेमेगु खँ नं बांलाक सीके माःगु दु, उकिं वयात छकः क्वत हजि’ धकाः धयादिसँ। अले जिमिसं वयात थन मथयंवं लँय् हे स्यानाबी।”
- 16 इमिसं थथे पावलयात स्यायेगु ग्वसाः ग्वःगु खँ पावलया भिन्चां सियाः काचाकाचां किल्लाय् वनाः पावलयात कन।
- 17 अले पावलं कप्तानयात सःताः धाल – “थ्व मनूयात तःधंम्ह कप्तानयाथाय् वना यंकादिसँ। वय्कःयात नाप लानाः छुं खँ धायेमाःगु दु हं।”
- 18 अले वं पावलया भिन्चायात तःधंम्ह कप्तानयाथाय् यंकाः धाल – “कुनातःम्ह पावलं थ्व मनूयात छिथाय् यंकाब्यु धाःगु। थ्व मनूया छितः छुं धायेमाःगु दु हं।”
- 19 अले वं वयात ल्हाः ज्वनाः छुखे ब्वना यंकाः न्यन – “छु धायेमाःगु खः धा?”
- 20 अले वं धाल – “यहदीतय् नायःतय्सं जानाः पावलया मेमेगु खँ बांलाक सीके माल धकाः त्वहः तयाः कन्हय् वयात महासभाय् क्वत हजि धकाः छितः बिन्ति याः वयेगु ग्वसाः ग्वःगु दु।
- 21 छिं इमिगु खँ न्यनादी मते, छायाधाःसा पिइम्हं मयाक मनूतय्सं पावलयात मस्यातले छुं हे नयेत्वने याये मखु धकाः पाफयाः स्यायेत स्वयाच्वंगु दु। छिं ‘ज्यू’ धाइ धकाः इमिसं आशा यानाच्वंगु दु।”

22 अले तःधंम्ह कप्तानं वयात थथे धयाः छवयाबिल – “थ्व खँ जितः धया धकाः छं सुयातं कने मते।”

पावलयात कैसरियाय् छ्वःगु

23 अले तःधंम्ह कप्तानं निम्ह कप्तानयात सःताः थथे उजं बिल – “निसः सिपाइँत, न्हयेम्ह सल गया वनीपि सिपाइँत, अले निसः भाला ज्वना वनीपि सिपाइँतयत् कैसरियाय् वनेत थौं बहनी नौ बजे तक तयार याना ति।

24 पावलया नितिं नं सल तयार याना ति। अले वयात बांलाक पाः तयाः रोमी बडा-हाकिम फेलिक्सयाथाय् यकि।”

25 थुलि धयाः वं बडा-हाकिमयात पौ छपौ नं च्वल –

26 “हनेमाःम्ह तःधंम्ह हाकिम फेलिक्सजु, क्लौडियस लुसियसपाखें ज्वजलपा।

27 “पावल धाःम्ह थ्व मनूयात यहदीतयसं ज्वनाः स्यायेत्यंगु खः। थ्व मनू रोमी धकाः सियाः जिं सिपाइँत व्वना वनाः त्वःतका हया।

28 थ्वं छु ट्रंकल धकाः सीकेत जिं वयात महासभाय् नं थने यना।

29 इमिगु व्यवस्थायागु खँय् थथे ल्वापु जूगु जुयाच्चन। स्याये हे मायक व इयालखानाय् कुने मायक थ्वं ट्रंकगु ला जिं छुं नं मखना।

30 अले हानं यहदीतयसं वयात स्यायेत ग्वसाः ग्वयाच्चंगु दु धकाः धाःगुलि जिं वयात थथे याकनं छिथाय् छवयाहयागु दु। वयात पाः याःपिन्त नं छिथाय् हे छु छु धायेमाःगु खः धाः हँ धकाः धयाबियागु दु।”

31 सिपाइँतयसं उजं ब्यू थें पावलयात चां चां हे एन्टिपाट्रिसय् थ्यंकल।

32 कन्हय् खुन्हु न्यासि वंपि सिपाइँत पावलयात सल गयावःपि सिपाइँतयगु ल्हातय् त्वःताः लिहां वन।

33 कैसरियाय् थ्यंकाः सिपाइँतयसं तःधंम्ह कप्तानं बियाहःगु पौ व पावलयात बडा-हाकिमयात लःल्हाना बिल।

34 बडा-हाकिमं पौ व्वने धुंकाः पावलयात थथे धकाः न्यन – “छंगु छँ गन, छ गनं वयागु?” पावलं लिसः बिल – “जिगु छँनं किलिकियाय् हे खः।”

35 थ्व न्यनाः वं पावलयात धाल – “छन्त पाः याःपि मनूत वल कि छंगु मुद्दा स्वये।” अले वं पावलयात बांलाक पाः तयाः हेरोदयागु लायकुलिइ तयाति धकाः उजं बिल।

24

रोमी बडा-हाकिम फेलिक्सया न्ह्यःने पावल

1 न्यान्हु लिपा दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी हननिया, थकालिपिं व तर्तुल्लस धाःम्ह छम्ह वकिलयात व्वनाः कैसरियाय् क्वहां वल। इमिसं बडा-हाकिमयात पावलयागु नामय् उजुर यात।

2 पावलयात बडा-हाकिमया न्ह्यःने हये धुंकाः तर्तुल्लसं वयात द्रुपं बियाः थथे धाल –

“हनेमाःम्ह फेलिक्सजु, छसपोलं यानाः जिपि आनन्दं च्वनाच्चनागु दु। छसपोलयागु बुद्धिं यानाः थ्व देशय् यक्व भिना वयाच्चंगु दु।

3 थ्व खँ जिमिसं न्ह्याबले न्ह्याथाय् नं मानय् याना वयाच्चनागु दु। अले थुकिया नितिं जिमिसं छसपोलयात सुभाय् बियाच्चनागु दु।

4 छसपोलयागु ई यक्व कयाच्चने मखु, अयसां दया यानाः जिमिगु छत्वाःचा बिन्ति न्यना बिज्याहँ।

5 थ्व मनू तसकं ग्यानापुम्ह, संसारय् च्वंपि फुक्क यहदीतयत् ल्वाका जूम्ह खः। अले थ्व नासरी पुचःयाम्ह नायः नं खः।

6 थ्वं देगःयात नं अशुद्ध यायेत्यंगु खः, अबलय् हे जिमिसं थ्वयात ज्वना। अले जिमिगु थःगु हे व्यवस्थाकथं थ्वयात सजॉय् बीत्यनागु खः।

7 तःधंम्ह कप्तान लुसियसं वयाः थ्वयात जिमिगु ल्हातं बलजफती त्वःतका यन।

8 अले वयाथाय् उजुर याःवंक्वसित छसपोलयाथाय् हँ धकाः उजं बियाहल। छसपोलं वयाके हे न्यनाबिज्याःसा जिमिसं पाः यानाच्चनागु फुक्क खँ सी दइ।”

9 व नाप वःपि यहदीतय् नायःतयसं नं वं धाःगु खँ सत्य खः धकाः बडा-हाकिमयात धाल।

पावलं लिसः ब्यूगु

10 अले बडा-हाकिमं पावलयात नवायेत ल्हाःभाय् याःगुलि वं थथे धाल – “यक्व दंनिसें छसपोलं थ्व देशय् न्याय याना वयाच्चंगु जिं स्यू। उकिं छसपोलया न्ह्यःने थथे थःगु खँ धाये दयाः जि लयत्ता।

11 जि यरूशलेमय् परमेश्वरया आराधना यायेत वयागु झिनिन्हुं अप्वः मद्दुनि। थ्व खँ मेपिन्के नं न्यनादी फु।

12 जि देगलय् सुनाप कचकच हालाच्चंगु खः धकाः सुं यहदीं नं धाये फइ मखु। न सुनानं जितः धर्मशास्त्र स्यनिगु छँय् व शहरय् गनं सुयातं ल्वायेत ग्वाकाः जूगु हे खं धकाः धाये फइ।

13 न इमिसं जितः थःपिन्सं पाः याःगु खँयागु दसि हे बी फइ।

14 “अयनं इमिसं धाःगु छता खँ ला जिं नं खः धकाः धाये। जिं नं जिमि तापाःबाज्यापिन्सं मानय् याना वःम्ह परमेश्वरयागु आराधना यानागु खः, गुकियात इमिसं ‘नासरी पुचः’ धकाः धयाजुल। मोशायागु व्यवस्था व अगमवक्तां च्वया थकूगु फुक्क खँय् जिं विश्वास याना।

15 भिपिं नं मभिपिं नं सिनाः हानं म्वाना वइतिनि धकाः परमेश्वरयाके इमिसं थें जिं नं आशा यानाच्चनागु दु।

16 अयजुगुलि जिं मनूतयगु न्ह्यःने नं परमेश्वरयागु न्ह्यःने नं थःत यचुकाः ज्या याना जुया।”

- 17 “यक्व दँ लिपा जि चीमिपिं दाजुकिजापिन्त धिबा बीत व परमेश्वरयात छायेछी यायेत यरुशलेमय् लिहां वयागु खः।
 18 देगलय् शुद्ध जुइगु ज्या यानाच्चनाबलय् हे इमिसं जितः ज्वंगु खः। अबलय् जि नाप सुं छम्ह मनु नं मद्। अले सुनाप कचकच हालाच्चनागु नं मखु।”
 19 एशियां वःपिं यहदीत नं अन दुगु खः, इमि नं जिगु खँय् छुं धायेमाःगु दुसा धाः वये माःगु खः नि।
 20 मखुसा महासभाया न्ह्यःने दनाबलय् थन दुपिन्सं जिके छुं दोष खंगु दुसा व धायेमानि।
 21 जिं इमिगु दथुइ दनाः थुलि हे जक धयागु खः – ‘सीपिं मनूत म्वाना वइतिनि धकाः विश्वास यानागुलि थौं जि छिकपिन्थाय् न्ह्यःने थथे न्याय याका च्वनेमाल।’ ”
 22 फेलिक्सं प्रभुयागु खँ बांलाक स्यूगुलि इमित थथे धकाः चीकाछवल – “तःधंम्ह कप्तान लुसियस वल धायेवं जिं छिमिगु मुद्दा छिने यानाबी।”
 23 अले फेलिक्सं कप्तानयात “पावलयात कुना ति, म्हस्यूपिं सुनानं नापलाः वःसा नापलाके ब्यु। छुं ब्यु वःसा बीके ब्यु, पने मते” धकाः उजं बिल।
 फेलिक्सं पावलयात सःतकेछवःगु
 24 छन्हु निन्हु लिपा फेलिक्स थः यहदी कलाः दूसिल्लायात व्वनाः वल। अले येशू ख्रीष्टयागु विश्वासयागु खँ न्यनेत पावलयात सःतके छवल।
 25 अले वं इमित परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइगु, थःगु मनयात थातय् लाकेगु व लिपा जुइतिनिगु न्याययागु खँ न्यंकल। थ्व न्यनाः फेलिक्सं ग्यानाः थथे धाल – “आःयात गात, लिपा हानं लिलात धाःसा छन्त सःतके हये।”
 26 पावलयापाखें धिबा नयेदइ ला धकाः वं मतिइ तःगु खः। अयजूगुलि नं वं पावलयात थथे इलय् ब्यलय् सःताः खँ ल्हायेगु याःगु खः।
 27 निदँ लिपा फेलिक्सया थासय् पर्किअस फेस्तस बडा-हाकिम जुयाः वल। फेलिक्सं यहदीतयत् लयत्ताय्का तयेत पावलयात कुना तुं तल।

25

पावलं कैसरयात बिन्ति याःगु

- 1 फेस्तस कैसरियाय् वयाः स्वन्हु दयकाः यरुशलेमय वन।
 2 अन तःधपिं पुजाहारीत व तःधपिं यहदीतय् नायःतयसं फेस्तसयात पावलयागु विरोधय् खँ न्यंकाः बिन्ति यात।
 3 पावलयात लँय् दथुइ हे स्यायेगु मतिइ तयाः इमिसं वयात यरुशलेमय् छवयाहयादिसँ धकाः फेस्तसयात बिन्ति यात।
 4 तर फेस्तसं इमित थथे धकाः लिसः बिल – “पावलयात कैसरियाय् हे कुनातःगु दु। जि नं याकनं हे अन वनेत्यनागु दु।
 5 छिमि छम्हनिम्ह नायःतयत् छवयाहिँ। अले वया न्ह्यःने हे वं ट्रंकुगु दु धकाः उजुर या।”
 6 इपिं नाप च्यान्हु झिन्हु च्वनाः फेस्तस कैसरियाय् लिहां वल। कन्हय् खुन्हु हे वं न्याय यायेथाय वनाः पावलयात काय्के छवल।
 7 पावलयात अन हयेवं यरुशलेमं वःपिं यहदीतय् नायःतयसं वयात यक्व हे दोष बिल। अथेसां इमिसं छुकियागु दसि बी मफुत।
 8 अले पावलं धाल – “जिं यहदीतयगु व्यवस्था, देगः, व कैसरयात मभिंकाः छुं नं धयागु मद्।”
 9 फेस्तसं यहदीतयत् लयत्ताय्केत पावलयात थथे धाल – “जिं छन्त यरुशलेमय् छवयाबी, अले अन हे छंगु न्याय याये, मज्यू ला?”
 10 अले पावलं धाल – “जिं कैसरयागु अदालतय् न्याय फवनाच्चनागु दु। थन हे जिगु न्याय जुइमाः। जिं यहदीतय् नायःतयगु छुं स्यंकागु मद् धकाः ला छसपोलं नं बांलाक सि हे स्यु।
 11 जिं ज्यान सजॉय बीमाय्क छुं मभिंगु यानागु दुसा जि सीत नं न्ह्यचिलागु दु। इमिसं जितः पाः याःगु छुं नं सत्य मखुसेलि जितः सुनानं इमिगु ल्हातय् लाके फइ मखु। जिं कैसरयात बिन्ति याये।”
 12 अले फेस्तसं सल्लाह बीपि लिसे खँ ल्हानाः थथे धाल – “छं कैसरयात बिन्ति यात। अयजूगुलि छन्त कैसरयाथाय हे छवये।”
 जुजु अग्रिपासं न्हम्ह बडा-हाकिम नापलाःगु
 13 निन्हु स्वन्हु लिपा जुजु अग्रिपास व बरनिकी कैसरियाय् फेस्तसयात नापलाः वल।
 14 इपिं अन छुं न्हि तक च्वने धुंकाः फेस्तसं जुजुयात पावलयागु फुक्क खँ कन – “थन फेलिक्सं कुनातःम्ह छम्ह मनु दु।
 15 जि यरुशलेमय् वनाबलय् तःधपिं पुजाहारीतयसं व थकालिपिन्सं वयात दोष बियाः सजॉय बीमाः धकाः जितः बिन्ति यात।
 16 जिं इमित थथे धकाः लिसः बिया – ‘सुनानं मनुयात वयागु दोष ठहरय् मजुइकं सजॉय बीगु रोमीतयगु चलन मद्। अले वं पाः याःपिनिगु न्ह्यःने थःगु खँ नं धाये दयेमाः।’
 17 “इपिं वयेवं भचा हे लिमबाकुसे कन्हय् खुन्हु हे जिं वयात अदालतय् काय्के छवया।
 18 वयात पाः याःपिन्सं गुलि नं वयात दोष ठहरय् याइ धकाः जिं मतिइ तयागु खः, अथे याये मफुत।
 19 इमिसं ला इमिगु धर्मयागु खँ व सी धुंक्म्ह येशूयागु खँ कयाः जकं पाः याना हल। पावल धाःसा सी धुंक्म्ह येशू अज्जं म्वानाच्चंगु दनि धकाः धाइम्ह जुयाच्चन।
 20 जिं छुं हे क्वःछी मफुगुलि वयात थ्व खँय् जवाःसवाः यायेत यरुशलेमय् वनेगु ला धकाः न्यना।

- 21 पावलं कैसरपाखें न्याय याकेगु धका: बिन्ति या:गुलि जिं वयात कैसरयाथाय मयंकुतले बांलाक पा: तया: थन हे तया तयेगु उजं बिया।”
 22 अले अग्रिपासं फेस्तसयात धाल – “व मनूयागु खँ जिं नं छक: न्यने दुसा ज्यू।”
 फेस्तसं धाल – “कन्हय हे न्यनादिसँ।”

पावल अग्रिपास व बरनिकीया न्ह्य:ने

- 23 कन्हय खुन्हु अग्रिपास व बरनिकी तसकं झ:झ: धायक त:धंपि कप्तानत व शहरय च्वंपि तत:धंपि मनूतयूत ब्वना: सभा यायेगु छँय वन।
 अले फेस्तसयागु उजंकथं पावलयात नं दुने हल।
 24 अले फेस्तसं धाल – “जुजु अग्रिपास व थन झायादीपि सकल भाजु मयजुपि, थनच्वंपि व यरूशलेमय च्वंपि फुक्क यहदीतयूसं थव
 मनूयात स्याना छवयेमा: धका: जिथाय उजुर या: व:गु ख:।
 25 ज्यान सजौय बीमायक वं अथे द्रुंक्रुगु जिं छुं हे लुइके मफुत। वं कैसरयात बिन्ति या:गुलि जिं वयात अन हे छवयेगु मतिइ तयागु दु।
 26 “वयागु द्रुंबिट्रुं कैसरयात च्वया छवयेत जिके छुं हे खँ मन्त। अयजूगुलि जिं वयात छिकपिनिगु, अज्ज ला हे जुजु अग्रिपास, छिगु न्ह्य:ने
 थने हयागु दु। छिकपिन्सं मा:कथं जाँचय यांना: जित: च्वयेत सल्लाह बियादिसँ,
 27 छायाधा:सा छुं हे दोष मकयंकं वयात अथे छवयेत जित: मछिं ताल।”

26

अग्रिपासयागु न्ह्य:ने पावलं बयान ब्यूगु

- 1 अले अग्रिपासं पावलयात धाल – “दँ, थ:गु खँ कंसां जिल।”
 अले वं ल्हा:भाय यांना: थ:गु खँ धाल –
 2 “जुजु अग्रिपास, छसपोलया न्ह्य:ने थथे नवाये दुगुलि जि तसकं लयता। यहदीतयूसं जित: मखुगु मखुगु ज्याखँयात धका: पा: या:गु फुक्कं
 थौं छसपोलयात कने,
 3 छायाधा:सा छसपोलं यहदीतयगु थितिकुति व चालचलन बांलाक स्यु। अयजूगुलि जिगु खँ बांलाक न्यनादिसँ धका: जिं बिन्ति यांनाच्वना।”
 4 “जि थ:गु देश व यरूशलेमय ब्वलंम्ह ख:। उकिं इमिसं जित: मचांनिसँ हे बांलाक म्हस्यु।
 5 धर्मयागु हे खँ ल्हाये धा:सा झीगु धर्मय जि फरिसी जुयाच्वने धुंम्ह हे ख:। थव खँ इमिसं सि हे स्यु, अले इमित मा:सा धाये नं फु।*
 6 परमेश्वरं झी तापा:बाज्यापिन्त बियादीगु वचनय आशा यांनागुलि थौं थथे ज्वंका: न्याय याका च्वनेमाल।
 7 थव हे खँ झी झिनिगु कुलं नं जुइतिनि धका: आशा यांना: दुनुगलंनिसँ चां न्हि परमेश्वरयागु आराधना यांना जुल। थव हे आशां यांना: जित:
 थौं ज्वना हल, महाराज।
 8 परमेश्वरं सीम्ह म्वाकादी धयागु खँ छिकपिन्सं छाय विश्वास याये मफुगु?”
 9 “जिं नं नासरतयाम्ह येशूयागु नां काइपिन्त स्यंकेमा: धका: बिचा: यांनागु ख:।
 10 जिं यरूशलेमय थथे यांना नं जुया। जि त:धंपि पुजाहारीतपाखें अधिकारया पौ कया: त:म्ह हे विश्वासीतयत इयालखानाय कुंके बिया।
 अले स्यायेथाय तंकिं जिं ग्वाहालि बिया।
 11 धर्मशास्त्र स्यनिगु छँय छँय वना: इमित ज्वनाहया: सजौय बिया, अले इमिगु हे म्हुतुं ख्रीष्टयात मभिकं धायके बिया। थुलि यांना नं मगाना:
 तमं तातापाक मेमेगु शहरय नापं वना: जिं इमित दु:खकष्ट बिया।”*

पावलं थ: विश्वासी जूगु खँ धा:गु

- 12 “छन्हु त:धंपि पुजाहारीतयके उजं व अधिकार कया: जि दमस्कसपाखे स्वया: वनाच्वनाबलय
 13 महाराज, न्हिनय हे निभा: स्वया: नं तसकं थीगु छगू ज: जि व जि नाप व:पि मनूतयगु छचा:खेलं थिल।
 14 जिपि फुक्कं बैय भवसू वन। अबलय हे लाक्क हिब्रू भाषां जित: थथे धयाह:गु स: जिं ताल – ‘शाऊल, शाऊल, जित: छायादु:ख बियाच्वना
 हं? च्यानाच्वंगु मि सुनानं ज्वनां ज्वने फइ ला?’
 15 “अले जिं धया – ‘हे प्रभु, छि सु ख:?’
 “अले प्रभुं जित: धयादिल – ‘जि येशू ख:। छं जित: दु:ख बियाच्वन।
 16 दँ, छन्त जिम्ह च्य: यायेत व छं जित: खंगु व जिं लिपा क्यनेत्यनागु खँया साक्षी बीकेत जि छन्थाय वयागु ख:।
 17 जिं छन्त यहदीतय नाय:तयगु ल्हातं व यहदीमखुपिनिगु ल्हातं बचय यांनातये।
 18 इमिगु मिखा चायका बीत, इमित खिउँथासं जलय हयेत, अथे हे जित: विश्वास याका: पाप क्षमा याकेत, शैतानपाखें लिगना: परमेश्वरयाथाय
 पवित्र याके हयेत जिं छन्त इमिथाय छवयाच्वना।’ ”
 19 “थथे जूगुलि हे, जुजु अग्रिपास, जिं स्वर्गपाखेंयागु दर्शनय खनागु खँ गथे मन्यनेगु?
 20 जिं थव खँ दकलय न्हापालाक दमस्कसय च्वंपिन्त न्यंका। अले यरूशलेम व यहदियाय न्यंकं व यहदीमखुपिन्त नं थथ:गु पापं लिचिला:
 परमेश्वरयाथाय लिफ: स्वया: वा धका: न्यंका। अले थ:म्हं पश्चाताप यांनागु ज्यां नं कयँ धका: नं धया।* ”

21 थथे धयागुलि यहदीतय नायःतयसं जितः देगलय् ज्वनाः स्यायेत स्वःगु खः।

22 अयनं थौं तक परमेश्वरं जितः ग्वाहालि यानादीगु हे दु। अयजगुलि जिं थन दनाः चिधिपिं, तःधिपिं, सकसितं साक्षी बियाच्चनागु दु। अगमवक्तां व मोशां जुइतिनि धकाः धाःगु खँ जक जिं कनाच्चनागु खः, मेगु छुं नं मधया।

23 इमिसं धाःगु खँ थ्व हे खः – ‘मुक्ति बीम्ह खीष्ट सी हे माः, अले हानं दकलय् न्हापा वयकःयात हे सीम्हं म्वाकादी। वयकलं हे यहदी व यहदीमखुपि सकसितं बचय् यानाः जः बियादी।’ ”*

24 पावलं थथे नवानाच्चंबलय् हे फेस्तसं ततःसलं वयात थथे धाल – “पावल, छु वें जुल ला कि छु? यक्व ब्वनाः छु वें जुइ धुंकल।”

25 अले पावलं धाल – “हनेमाःम्ह फेस्तस, जि वें जूगु मखु। जिं ला सत्य खँ हे ल्हाना च्वनागु दु।

26 अग्रिपास जुजुं नं थ्व खँ स्यू। जिं वयकःयात मग्यासे धायेफु। वयकलं थ्व खँ बांलाक हे स्यू, छायधाःसा थ्व खँ सुं मदुथाय् धाःगु मखु।

27 जुजु अग्रिपास, छसपोलं अगमवक्तातयत विश्वास याना मदिया ला? छसपोलं विश्वास यानादी धकाः जिं स्यू।”

28 अले अग्रिपासं पावलयात धाल – “थुलि याकनं छं जितः नं खीष्टियन यायेत स्वयागु ला?”

29 पावलं धाल – “याकनं जुइमा, लिबाक्क जुइमा, छिकपिं सकलें जि थें तुं जुइमा धकाः जिं आशा यानागु दु। तर थथे सिखलं चीका च्वनेमाःम्ह धाःसा मखु। परमेश्वरयाके जिं थ्व हे प्रार्थना याना।”

30 अले जुजु, बडा-हाकिम, बरनिकी व अन च्वंपिं सकलें दन।

31 इपिं थथे हा हां पिहां वन – “थ्व मनुखं स्याये हे माःगु व कुने हे माःगु ला छुं नं ज्या याःगु मदु खनी।”

32 अग्रिपासं फेस्तसयात धाल – “वं कैसरयात बिन्ति मयाःगु जूसा त्वःता छवःसां ज्यूगु खनी।”

27

पावल रोमय् वंगु

1 जिमित लःजहाजं इटालियाय् छवयेगु क्वःछी धुंकाः पावल व मेपिं कुनातःपिन्त युलियस धाःम्ह जुजु अगस्तसया सिपाईतय कप्तानयागु ल्हातय लःल्हाना बिल।

2 अले जिपिं एशियाय् थीथी थासय् जुयाः वनेत्यंगु एड्रामिटेनोसयागु लःजहाजय् च्वनावना। जिपिं नाप माकेडोनियाय् च्वंगु थेसलोनिके शहरं वःम्ह अरिस्तार्खस धाःम्ह मनुं नं दु।*

3 कन्हय् खुन्हु जिपिं सीदोन धयागु लःजहाज दिकेगु थासय् थ्यन। युलियसं पावलयात दया यानाः वया पासापिन्थाय् माःगु यायेत छवयाबिल।

4 जिपिं अनं वनाबलय् अःखतं फय् संगुलि फय् छलय् यायेत साइप्रसया उत्तरपारखें वना।

5 जिपिं किलिकिया व पामफिलियायागु समुद्र जुयाः लुकियाय् लाःगु माइरा धाःगु शहरय् थ्यंकः वया।

6 अन इटालियाय् वनेत्यंगु मेगु लःजहाज छगः लुइकाः कप्तानं जिमित उकी हे तल। व लःजहाज अलेक्जेन्ड्रियां वःगु खः।

7 जिपिं तःन्हु तक बुलुहुं न्ह्यज्यां तसकं दुःख फयाः कनीडस धाःगु शहरयागु लिक्क थ्यंकः वया। अनं नं जिमित फसं मछवःगुलि क्रेट टापुया उत्तरपारखें वना।

8 जिपिं तसकं थाकुक् सिथं सिथं सुन्दर बन्दर धाःगु थासय् थ्यंकः वया। थनं लासिया धाःगु शहर सति।

9 थुकथं जिमिसं तःन्हु हे सितिं छवया। ग्वःफय् वइगु ई जूगुलि समुद्रं जुइगु तसकं ग्यानपुइ यः। प्रायश्चितया दिया अपसंया ई नं फुइधुंकल। उकिं पावलं थथे धकाः धाल –

10 “स्वयादिसें, जिं स्वयेबलय् ला आः नं झीपिं थनं लःजहाजय् च्वना वन धाःसा जहाज व मालसामान जक नाश जुइगु मखु, झीपिनापं सी फु।”

11 पावलं धाःगु खँ मन्यंसे कप्तानं जहाज चले याइम्ह व जहाजया थुवालं धाःगु खँ न्यन।

12 चिकुलाबलय् च्वनेत थ्व जहाज दिकेगु थाय् पायुछि मजगुलि अप्वःसिनं वनाः फतिफतले फोनिकसय् थ्यकेगु मतिइ तःगु खः। थ्व क्रेट टापुयागु छगु लःजहाज दिकेगु थाय् खः। थ्व दच्छिन-पच्छिम व उत्तर-पच्छिम स्वः।

ग्वःफय् वःगु

13 दच्छिनपारखें फय् संगुलि सकसिनं आः ला वने जी धकाः मतिइ तल। अले इमिसं नैयागु काकःचा च्वय् सालाः लःजहाजयात क्रेट टापुयागु सिथं सिथं न्ह्याकल।

14 तर भचा लं हे टापुपारखें उत्तर पुर्बय् नं तसकं ग्वःफय् वल।

15 लःजहाजयात ग्वःफसं त्वपुल, जिमिसं छुं हे याये मफुत। अले यगु थजु धकाः जिमिसं लःजहाजयात अर्थे त्वःताबिया।

16 क्लौडा धाःगु छगु टापुइ थ्यंकाः ग्वःफय्यात भचा पन। अथेजूसां जिमित लःजहाजया ल्युने चिनातःगु नांचा बचय् यायेत तसकं थाकुल।

17 बल्ल बल्लं थ्व नांचायात लःजहाजय् सालाः न्याक्क चिना बिया। लिबियायागु समुद्रया फिसलय् जहाज भास्से जुइ धकाः ग्यानाः जहाज चले याइपिन्सं पाल क्वकयाबिल। अले लःजहाजयात फसं घ्वाना यंकल।

18 ग्वःफय् तसकं हे वःगुलि कन्हय् खुन्हु इमिसं जहाजय् च्वंगु मालसामान वान्छवया बिल।

19 हानं कंस खुन्हु इमिसं जहाज चले यायेत माःगु सामान नं वान्छवया बिल।

* 26:23 २६:२३ यशै ४२:६; ४९:६; १ कोर १५:२० * 27:2 २७:२ थ्व यात्राय् लूका नं पावलनापं दु।

20 तःन्हु तक ला जिमिसं नगु व सूर्य तकं स्वये मखन। अले हानं ग्वःफय् मदिकक वया तुं च्वंगुलि जिमिसं ला म्वाइ हे मखुत धकाः धाये धुनागु।

21 तःन्हुनिसें नये तकं मखंनाः पावलं दनाः थथे धाल – “छिकपिन्सं जिं धयागु खँ न्यनाः क्रेटं मवःगु जूसा थथे दुःख नं फयेमाली मखुगु, अले मालसामान नं नाश जुइ मखुगु।

22 अयनं छिकपि ग्यानादी म्वाः। सुं नं सी मखु। लःजहाज जक स्यनी।

23 जिं आराधना यानाच्चनाम्ह जिम्ह परमेश्वरया छम्ह स्वर्गदूतं म्हिगः चान्हय् वयाः जितः थथे धाल –

24 ‘ग्याये मते पावल, छ कैसरया न्ह्यःने वने हे माः। अयजूगुलि परमेश्वरं छ नाप दुपिं सकसितं बचय् यानादी।’

25 थथे छिकपि ग्यानादी मते, छायाःसा परमेश्वरं जितः गथे धयादिल अथे हे जुइ धकाः जिं स्यू।

26 अयनं छुं टापुइ झीगु जहाज न्या हे न्याइ।”

27 झिप्यन्हु दयकाः जिमिगु लःजहाज एड्रियास धाःगु समुद्रय् लाः वल। बाचा इलय् जहाज चले याइपिन्सं गुगुं टापुइ लाःवःगु मतिइ तल।

28 अथे जूगुलि इमिसं लः गुलि तःजाः दाना स्वल। अन लः स्विखुगू मिटर तःजाः। भचा उखे वनाः दाना स्वःबलय् निइन्हय्गू मिटर ति जक तःजाः।

29 अले गनं ल्वहँतय् न्याः वनी धकाः ग्यानाः इमिसं प्यंगु नँयागु काकःचा ल्युनें क्वफाना छवल। अले गुबलय् सुथ जुइ धकाः पियाच्चन।

30 जहाज चले याइपिन्सं चिचाग्वःगु नांचा लखय् क्वछवयाः न्ह्यःनेयागु नँयागु काकःचा क्वफायेगु त्वहः तयाः बिस्युं वनेत स्वल।

31 थ्व खँ सियाः पावलं कप्तान व सिपाइँतय्त धाल – “थुपिं बिस्युं वन धाःसा छिकपिं सुं नं म्वाइ मखु।”

32 अले सिपाइँतय्सं नांचा थाकातःगु खिपः चानाबिल। नांचा चुइके यन।

33 सुथ जुइ थें च्वंकाः पावलं इमित नयेनी यायेत धाल – “छिकपिन्सं छुं हे मनःगु झिप्यन्हु मछिं दये धुंकल।

34 अयजूगुलि छिकपिन्सं छुं नयेनी यानादिसँ। म्वायेत ला नये हे माः। छिकपिनिगु सँ छपु तकं छुं जुइ मखु धकाः ला जिं धाये हे धुन।”

35 थुलि धयाः पावलं मरि कयाः फुक्कसिया न्ह्यःने परमेश्वरयात सुभाय् बियाः कुचा कुचा यानाः नल।

36 अले फुक्कसिनं लयतातां नल।

37 जिपिं फुक्क यानाः निसः व न्हयेखुम्ह (२७६) दु।

38 गाक्क नये धुंकाः इमिसं ल्यंगु छव जहाजयात याउँसे च्वंकेत समुद्रय् वान्छवया बिल।

लःजहाज स्यंगु

39 सुथ जुइ धुंकाः नं इमिसं व थाय्यात म्हसीके मफुत। अयनं इमिसं समुद्रयागु सि खनाः उखे हे जहाज यंकेगु मतिइ तल।

40 उकिं इमिसं काकःचायात लखय् वान्छवया बिल, जहाजयागु चतं नं फ्यन, अले जहाजयात फसं सिथय् यंकेमा धकाः पाल नं ब्वय्कल।

41 जहाज हुत्तिना वनाः न्ह्यःने बैय् भास्से ज्वन, अले लः द्रुंवलं जहाजयागु ल्युनेयागु ब्व स्यंकल।

42 अले ज्वनाहःपिं लाल कयाः बिस्युं वनी धकाः ग्यानाः सिपाइँतय्सं इमित स्याना छवयेगु मतिइ तल।

43 तर कप्तानं पावलयात बचय् यायेगु मतिइ तयाः सिपाइँतय्त अथे याके मब्यु, बरु फुपिं लाल कयाः समुद्र सिथय् हुँ।

44 अले मेपिं जक सिंपौ व जहाजयागु स्यंगु कुचाय् च्वनाः हुँ धकाः धाल। थुकथं जिपिं फुक्कं बचय् जुयाः वने फत।

28

माल्टा टापुइ थ्यंगु

1 समुद्र सिथय् वये धुंकाः जिमिसं व टापु माल्टा खः धकाः सिल।

2 अबलय् वा वयाच्चंगुलि चिकुसे च्वनाच्चन। अन च्वंपिन्सं जिमित सःताः दया यानाः मि छवय्काबिल।

3 पावलं नं छुसि मुना हयाः मिइ तल। मियागु क्वाःजलं यानाः बिख दुम्ह सर्प छम्ह छुसिं पिहां वयाः पावलयागु ल्हातय् यग्गात।

4 वयागु ल्हातय् सर्प यग्गागु खनाः अन च्वंपिं मनूत थःथय्य् थथे खँ ल्हात – “थ्व मनू ला धात्थें हे ज्यानमारा जुइमाः। समुद्रं बचय् जुया वःसां न्याय याइम्हय्सिनं थ्वयात म्वाके मबिल।”

5 पावलं व सर्पयात थाथा यानाः मिइ तुं कुर्का बिल। वयात छुं नं मजू।

6 इमिसं भचा लिपा हे बिषं मनावयाः पावल सी धकाः मतिइ तल। ताउत तकं पावलयात छुं मजूगु खनाः इमिसं खँ हीकाः थथे धाल – “थ्व ला घः हे जुइमाः।”

7 अनं सत्तीक हे व टापुया तःधंम्ह हाकिम पब्लियसयागु छँबुँ दु। वं जिमित स्वन्हु तक थःथाय् पाहां ब्वना तल।

8 अबलय् पब्लियसया अबु आउँ जुइकाः ज्वर वय्काच्चन। अले पावलं वयाथाय् वनाः प्रार्थना यानाः वयागु छेनय् ल्हाः तयाः लाय्काबिल।

9 थ्व खनाः अन च्वंपिं मेपिं उसॉय्मदुपिं नं वयाथाय् वल। अले इपिं नं लाया वन।

10 इमिसं जिमित तसकं हनाबना तयेगु यात। जिपिं वनेत जहाजय् च्वनाबलय् नं इमिसं जिमित मामाःगु नसात्वंसा तये हल।

माल्टां रोमय् वंगु

11 स्वला दयकाः जिपिं अनं छक्कलं बूपिं निम्ह घःयागु चिं दुगु अलेक्जेन्ड्रियां वःगु लःजहाजय् च्वनाः वना। थ्व जहाज नं चिकुला फुकेत अन दिनाच्चंगु खः।

- 12 सुराकुसाई धा:गु शहरय् थ्यंका: जिपिं स्वन्हु तक अन हे च्वना।
 13 अनं जिपिं रेगियनय् थ्यंका: वया। कन्हय् खुन्हु दच्छिनं फय् व:गुलि जिपिं निन्हु लिपा पटिओलिइ थ्यंका: वया।
 14 अन जिमिसं विश्वासी दाजुकिजापिं नापलाना। इमिसं इनाप या:गुलि जिपिं छवा: तक अन च्वना: रोमय् वना।
 15 रोमय् च्वपिं विश्वासी दाजुकिजापिंसं जिपिं वइगु खँ न्यना: गुलि “स्वंगू सत:” धा:थाय् तक, अले गुलि “अप्पियस” धा:गु बजारय् थ्यंका लँ स्व: वल। इमित खना: पावलं लय्ताया: परमेश्वरयात सुभाय् बिल।
 16 जिपिं रोमय् थ्यंका: पावलयात छम्ह सिपाई पा: तया: वया यत्थे याकेबिल।
 17 स्वन्हु लिपा पावलं यहदीतय् थकालिपिन्त स:तके छवल। अले इपिं मुने धुंका: पावलं थथे धाल – “दाजुकिजापिं, स्वयादिसँ, जिं झी मनूतयत् व झी तापा:बाज्यापिनि पालय् निसँ यानाच्चंगु थितिकुतियात स्यंका: छुं नं यानागु म्दु। अय्सां यहदी दाजुकिजापिन्सं जित: यरुशलेमनिसें कुना: रोमीतय्गु ल्हातय् ल:ल्हाना बियाहल।
 18 जिगु म्दु बांलाक स्वये धुंका: इमिसं जित: त्व:तेत्यंगु ख:, छायाधा:सा स्याये मा:गु छुं नं ज्याखँ जिं यानागु म्दु।
 19 अय् नं यहदीतय् नाय:तय्सां जित: मत्व:तेगु मतिइ त:गुलि जिं कैसरयाथाय् बिन्ति मतसे मजिल। अथे धका: जिं थ: हे दाजुकिजापिन्त दोष बीत्यनागु म्दु।
 20 थ्व हे खँ धायेत जिं छिकपिन्त स:तागु ख:। इस्त्राएलीतय्सां आशा याना च्वंमहय्सिगु खं याना: जि थथे ज्वंका च्वनेमाल।”
 21 अले इमिसं वयात धाल – “छिगु खँय् यहदियां नं छगु पौ व:गु म्दु। अले थन व:पिं दाजुकिजापिन्सं नं छित: मभिंका: थौं तक खँ ल्हा:गु म्दु।
 22 अय् नं छिं थ:गु खँ जिमित नं कनादिसँ, छायाधा:सा थ्व लँय् जुइपिन्त न्हाथाय् नं मभिंका: खँ ल्हाइगु जिमिसं स्यू।”
 23 अले इमिसं छन्हु पावलया खँ न्यनेगु क्व:छित। क्व:छिना त:खुन्हु हे इपिं फुक्क पावल च्वनाच्चंगु छँय् मुंवल। उखुन्हु वं सुथनिसें बहनी तक इमित परमेश्वरयागु राज्ययागु खँ बांलाक ध्वाथुइक कन। मोशायागु व्यवस्था व अगमवक्तातय्गु सफलि ग्वाहालि कया: वं येशूयागु खँ नं ध्वाथुइक कन।
 24 वयागु खँय् गुलिसिनं विश्वास यात, गुलिसिनं मया:।
 25 थ:थवय् खँ मिलय् मजुगुलि इपिं अनं वनेत्यन। इपिं वने न्ह्य: पावलं थथे धाल – “यशैया अगमवक्तायागु म्हुतुं पवित्र आत्मां छिकपिनि तापा:बाज्यापिन्त थथे धयादीगु ख:गु हे खँ ख: –
 26 “ ‘थुपिं मनूतयत् वना: धा –
 छिमिसं न्यनेत ला न्यनी,
 अय् नं गुब्सं थुइके फइ म्दु।
 छिमिसं स्वयेत ला स्वइ,
 अय् नं गुब्सं खंके फइ म्दु।
 27 छायाधा:सा थुमिगु नुग: छाया धुंकल,
 न्हायपं ख्वातुइ धुंकल,
 अले थुमिसं मिखा तिस्सी धुंकल।
 म्दुसा ला थुमिगु न्हायपनं
 ताये मा:गु ख:,
 मिखां खने मा:गु ख:,
 नुगलं ध्वाथुइका काये मा:गु ख:।
 थुपिं पापं लिचिला: जिथाय् लिफ:
 स्वया वये मा:गु ख:।
 अले जिं थुमित लाय्काबीगु ख:।’
 28 “अले पावलं नं थथे धाल – परमेश्वरं थ्व मुक्ति यहदीमखुपिन्त बियादीगु दु धका: छिकपिन्सं सीकि, अले इमिसं न्यना: विश्वास याइ।”
 29 वयागु खँ न्यना: इमि थ:थवय् हे कचकच जुल, अले हा हां पिहां वन।
 30 थ:म्ह हे बालं कयाच्चंगु छँय् पावल निदँ तक च्वन। थ:थाय् वक्वसित वं दुनुगलनिसें लसकुस याइगु।
 31 थुकथं वं परमेश्वरयागु राज्ययागु खँ न्यंका: प्रभु येशू ख्रीष्टयागु खँ स्यनाच्चन। वयात सुनानं पने मफु, अले वं मग्यासे थथे यानाच्चन।

रोमय् च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु पौ म्हसीका

रोमय् च्वंगु मण्डलीयापि विश्वासीतयत् नापलायेगु मनं तुनाः पावलं थ्व पौ च्वःगु खः। अन वनाः छुं ई अन च्वंपि विश्वासीतनाप ज्या यानाः इमिगु ग्वाहालि कयाः अनं स्पेन वनेगु पावलया ग्वसाः खः। पावलं थःम्हं थू थें ख्रीष्टियनतयगु विश्वास व थ्वयात व्यवहारय् छ्यलेमाःगु खँ च्वयातःगु दु। थ्व सफुलिइ पावलं थःगु खँयात पूर्वक न्ह्यथनातःगु दु।

रोमय् च्वंगु मण्डलीइ च्वंपिन्त ज्वजलपा याये धुंकाः पावलं थ्व पतिइ थःम्हं इमिगु नितिं प्रार्थना यानाच्चनागु खँ न्ह्यथनाः “भिंगु खं मनूतयत् गुकथं उद्गार याइ व विश्वासं जक मनूत धर्मी ठहरय् जुइ फइ” धकाः न्ह्यथनातःगु दु।

यह्दी व यह्दीमखुपि फुक्कं पापय् लानाच्चंगुलि फुक्कसिनं परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइत स्वयेमाः। येशू ख्रीष्टयात विश्वास यानाः हे जक परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइ। अले न्हगु जीवन कयाः ख्रीष्टनाप छपँ जुयाः परमेश्वरलिसे न्हगु स्वापु तयेखनी। विश्वासीतयके परमेश्वरयागु शान्ति दइ, अले पवित्र आत्मायागु शक्तिं पाप व मृत्युयागु पन्जां छुतय् जुइ। अध्याय ५ निसें ८ तक पावलं परमेश्वरयागु व्यवस्था छाया माल धयागु व विश्वासीतयके पवित्र आत्मायागु शक्ति दइ धयागु खँ न्ह्यथनातःगु दु।

९ अध्याय निसें ११ अध्याय तक यह्दी व यह्दीमखुपि मनूतयगु बारे परमेश्वरयागु गज्याःगु ग्वसाः दु धयागु खँ क्यनातःगु दु। यह्दीतयसं येशूयात मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः धकाः विश्वास मयाःगु नं परमेश्वरयागु हे ग्वसाः खः। यह्दीमखुपिन्सं येशूयात विश्वास यानाः वय्कःयागु दया माया काये खनेमा धकाः वय्कलं थथे यानादीगु खः। अले यह्दीतयसं येशूयात सदां विश्वास मयासें च्वनी मखु धकाः पावलं पुलांगु नियमयात कयाः क्यनातःगु दु।

१२ अध्याय निसें १५ तक पावलं विश्वासीतयसं गथे यानाः जुइमाः धयागु खँ न्ह्यथनातःगु दु। थःथवय् माया यानाः गुकथं मिलय् जुयाच्चनेमाः धकाः नं पावलं बःबियाः च्वयातःगु दु। परमेश्वरयात गुकथं सेवा यायेगु, सरकारं धाःथें च्वनेगु, छम्हयसिनं याःगु ज्याखँय् मेम्हयसित दोष मबीगु व सुयागु विश्वासय् पंगलः मवय्केगु खँ नं पावलं ध्वाथुइक कनातःगु दु। दकलय् लिपा पावलं थःगुपाखें अन च्वनाच्चंपि सकसितं ज्वजलपा यानाः व परमेश्वरयात तःधकाः थ्व पौ क्वचाय्कातःगु दु।

धलः पौ

न्ह्यखँ व मू खँ १:१-१७

मनूतयत् मुक्ति माःगु खँ १:१८-३:२०

गुकथं परमेश्वरं मुक्ति बियादी ३:२१-४:२५

ख्रीष्टयात विश्वास यानाः दइगु न्हगु जीवन ५:१-८:३९

इसाएलया बारे परमेश्वरया ग्वसाः ९:१-११:३६

विश्वासीतयगु चालचलन १२:१-१५:१३

क्वचाय्कूगु व ज्वजलपा याना छवःगु १५:१४-१६:२७

रोमी

पावलपाखें ज्वजलपा

- 1 येशू ख्रीष्टया दास जि पावलयात परमेश्वरयागु भिंगु खँ न्यकेत वय्कलं हे प्रेरित दय्कादिल।
- 2 थ्व हे भिंगु खँ न्हापांनिसें हे परमेश्वरं वय्कःया अगमवत्तातयत् धर्मशास्त्रय् च्वकाः थथे यानादी धकाः धयादीगु खः।
- 3 थ्व भिंगु खँ वय्कःया काय् झी प्रभु येशू ख्रीष्टया बारे खः। वय्कःया काय् दाऊदया सन्तानपाखें मनू जुयाः झायादिल।
- 4 अले पवित्र आत्मायागु शक्तिं वय्कः म्वाना तुं वयाः परमेश्वरया काय् खः धकाः क्यनादिल।
- 5 वय्कःयागु नां दक्व जात जातिया मनूतयत् न्यंकाः विश्वास याःपिन्सं वय्कःयात मानय् यायेमाः धकाः धया बीत वय्कलं हे जिमित दया माया यानाः प्रेरित दय्कादिल।
- 6 वय्कःया मनूत यायेत छिपि रोमय् च्वंपिन्त नं येशू ख्रीष्टं सःतादीगु दु।
- 7 परमेश्वरं सःताः पवित्र यानातःपि रोमय् च्वंपि परमेश्वरया यःपि फुक्कसित छिमित झी परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टया दया माया व शान्ति दयेमा।

पावलं रोमय् वनेगु मन याःगु

- 8 दकलय् न्हापां जिं परमेश्वरयात येशू ख्रीष्टपाखें छिपि फुक्कसिगु निति सुभाय् बी, छायाधाःसा सारा संसार न्यंक छिमिसं यानाच्चंगु विश्वासयागु खँ बय्बय् जुयाच्चंगु दु।
- 9 जिं प्रार्थना यायेबलय् छिमित गुबलें हे नं ल्वःमंकागु मदु धकाः जिं मानय् यानाच्चनाम्ह परमेश्वरं स्यु। वय्कःया काय्यागु भिंगु खँ न्यंकाः जिं दुनुगलंनिसें वय्कःया सेवा यानाच्चनागु दु।

- 10 जि छिमिथाय् वये फयेमा धका: न्हियान्हिथं प्रार्थना यानाचवनागु दु। वय्कलं जित: छवया हयादीसा छन्हू ला जि छिमिथाय् वये।
 11 पवित्र आत्मां बियादीगु वरदान बिया: छिमिगु विश्वास बल्लाकेत छिमिथाय् वये मास्ति व:।
 12 थथे झीनाप चवनेबलय् जिं छिमित जक मखु, छिमिसं नं जित: आत्माय् बल्लाके फइ धयागु जिगु इच्छा दु।
 13 य:पिं दाजुकिजापि, जि छिमिथाय् वयेत त:क: मछि हे कुत: याये धुन। छुं खं याना: वये मफया चवन। जि वया: मेथाय् च्वंपि यहदीमखुपिन्त
 थें छिमिथाय् नं परमेश्वरयात म्हमस्यूपिं मनूतयत् वय्क:यात म्हसीका बी।*
 14 ग्रीकतयत् व ग्रीक मखुपिन्त नं अले ब्वनात:पिन्त व ब्वनामत:पिन्त भिंगु खँ जिं मकंसे मगा:गु दु।
 15 अय्जगुलि छिपिं रोमय् च्वंपिन्त नं भिंगु खँ न्यके मास्ति व:गु ख:।

भिंगु खँ हे शक्ति ख:

- 16 थथे जगुलि भिंगु खँ न्यकेत जि मछा: मजू। छायाधा:सा विश्वास याइपिं फुक्कसितं, न्हापालाक यहदीतयत् अले यहदीमखुपिन्त नं उद्धार
 बीत थ्व भिंगु खँ परमेश्वरयागु शक्ति ख:।*
 17 थ्व भिंगु खँ परमेश्वरं मनूतयत् गुकथं उद्धार यानादी धका: क्यनी। विश्वासं हे जक मनूत धर्मी ठहरय् जुइ। धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयात:गु
 दु –
 “धर्मीत विश्वासं हे म्वाइ।”*

मनूतयगु पाप व परमेश्वरयागु तं

- 18 मभिंगु बांमला:गु ज्याखँ जक याना: सत्ययात त्वपुया छवयेत स्वइपिं मनूत खना: स्वर्गय् च्वंम्ह परमेश्वर तंम्वय्कादीगु दु धका: फुक्क
 मनूतयत् सीकादिल।
 19 परमेश्वर धा:म्ह सु ख:, गज्या:म्ह ख: धका: इमिसं अ:पुक हे सीके फु, छायाधा:सा वय्कलं हे इमित थज्या:गु ज्याखँ क्यनादीगु दु।
 20 सृष्टिनिसें परमेश्वरयागु खने मदुगु स्वभाव, वय्क:याके सदां दयाचवनीगु शक्ति, व दयेमा:गु गुण, वय्क:यागु सृष्टि बांलाक हे सी दु।
 अय्जगुलि इमिसं त्वह: तयेथाय् मदु।
 21 इमिसं परमेश्वरयात म्हस्यूसं वय्क:यात मानय् मया:। अले वय्क:यात त:धंके मालं नं त:मधंक्। थुकथं इपिं थ:गु बिचारं याना: ज्यालगय्
 मजूपिं जुल व इमिगु बुद्धि मदुगु नुग: खिउंसे चवन।*
 22 स:स्यूपिं बुद्धिमान ख: धका: धाधां हे इपिं छुं मस्यूपिं मूर्ख जुया: वन।
 23 अले इमिसं सदां म्वाना चवनीम्ह परमेश्वरयात मानय् याये मालं झन नाश जुयावनीपिं मनु, झंग:, पशुत व घिसय् जुया जुइपिं जन्तुतयगु
 मूर्तियात पुजा यात।*
 24 इमिसं थथे याना जगुलि परमेश्वरं इमित बांमला:गु मभिंगु जक याना जुइगुलिइ हे त्व:तादिल, ताकि इमिसं थ:म्ह थ:गु म्हयात क्वह्यंकेमा।
 25 परमेश्वरयागु सत्ययात इमिसं मखुगु खँनापं हिला: सृष्टि यानादीम्ह परमेश्वरयात मानय् मयासें वय्कलं सृष्टि यानात:पिन्त पुजा व सेवा
 यानाचवन। परमेश्वर न्ह्याबले त:धनेमा। आमेन।
 26 इमिसं थथे याना जगुलि परमेश्वरं इमित मभिंगु बांमला:गु हे जक याना जुइत त्व:तादिल। उकिं इमि मिसातय् स थ: भा:तपिं नाप घनेगु
 त्व:ता: मिसात नाप हे व्यभिचार याना जुल।
 27 अथे हे मिजंत नं मिसात नाप घनेगु त्व:ता: मिजं मिजंत हे व्यभिचार याना जुल। थुकथं मिजंतय् स मिजंतनाप लज्या चायापुगु ज्याखँ याना
 जगुलि इमित पाय्छिगु सजाय् बियादिल।
 28 थज्या:पिन्सं परमेश्वरयात क्वह्यंक्गुलि वय्कलं नं इमित दकलय् क्वह्यंगु मन व मभिंगु बांमला:गु बिचालय् हे त्व:तादिल।
 29 थज्या:पिं मनूतयगु नुग: थज्या:गुलिइ जक जायाचवनी – पापी ज्या, मभिंगु ज्या, लोभ, मभिंगु इच्छा, नुग: मुइकेगु, मनु स्यायेगु, ल्वापु
 यायेगु, थगय् यायेगु, हेयका: कायेगु व कर्पिन्त क्वह्यंकेगु,
 30 ख्वा: ल्युने कर्पिन्त मभिका: खँ ल्हा: जुइगु, परमेश्वरयात हेला यायेगु, त:धंछुया: कर्पिन्त हेला याना: खँ ल्हायेगु, घमण्डी जुइगु, जि हे
 ख: त:धंम्ह धका: जुइगु, मभिंगु बांमला:गु जक ज्याखँ यानाजुइगु व मां बौयात मानय् मयायेगु।
 31 बुद्धि मदुपिं, पत्या: याये बह:मजूपिं, दया माया याये मस:पिं,
 32 थज्या:गु ज्याखँ यानाजुइपिं मनूतयत् परमेश्वरं नरकय् छवयादी धका: वय्क:यागु आज्ञा सीक सीकं हे इमिसं थज्या:गु ज्याखँ जक याना
 जगु मखु, थथे मभिंगु ज्याखँ यानाजुइपिंनापं छगू हे मन जुयाजुल।

2

परमेश्वरयागु इन्साफ

- 1 कर्पिनिगु निन्दा जक याइपिं छिमिसं छुं हे त्वह: तय्थाय् मदु, छायाधा:सा गुगु दोष छिमिसं मेपिन्त बी, व हे दोष छिमिके नं दु, छायाधा:सा
 छिमिसं नं व हे ज्या यानाच्वंगु दु।*

- 2 थुकथं ज्याखँ यानाजुइपि मन्तयत परमेश्वरं दोषी यानादी धकाः झीसं स्यू।
 3 अयं मन्त, छिमिसं थुकथं ज्याखँ यानाजुइपिन्त दोष बियाजुइगु? छिमिसं नं इमिसं थें याना जुल धाःसा परमेश्वरं न्याय यानादीबलय् छिमित त्वःतादी धकाः बिचाः यानाच्चनागु ला?
 4 परमेश्वरया दया मायां छिमिसं पश्चाताप याकी धकाः थुइके मफया, छु छिमिसं वयकःया दया, सह यायेगु शक्ति व पिपा च्वनादी फुम्हयसित हे हेपय याये ज्यू ला?
 5 छिमिसं थःगु छाःगु नुगः व पश्चाताप मयाःगु नुगलं यानाः परमेश्वरया धार्मिक न्याय खने दइगु उगु तंया दिया निति थःगु निति तं मुंका च्वंगु दु।
 6 मन्तयसं गथे गथे यात अथे अथे हे वयकलं न्याय यानादी।*
 7 धैर्यसाथं भिंगु ज्या यानाः प्रशंसा, इज्जत व नाश मजुइगु जीवन मालीपिन्त अनन्त जीवन बियादी।
 8 ल्वापु यानाजुइपि, सत्य खँ मानय मयाइपि, दुष्ट ज्याखँ यानाजुइपि मन्तयत परमेश्वरया क्रोध व तःधंगु तं लाइ।
 9 मभिंगु ज्याखँ यानाजुइपि सकलें मन्तयत दकलय् न्हापालाक यहदीतयत अले यहदीमखुपिन्त आपत व सह याये मफयक दुःखकष्ट बियादी।
 10 अथे हे दकलय् न्हापालाक भिंगु ज्याखँ यानाजुइपि यहदीतयत, अले यहदीमखुपिन्त सदां दइगु मान, इज्जत व शान्ति बियादी।
 11 परमेश्वरं रब्बाः स्वयाः न्याय यानादी मखु।*
 12 व्यवस्था मसीकं पाप याःपि मन्त नं व्यवस्था मदयकं हे नाश जुइ। व्यवस्था स्यूपि यहदीतयसं पाप यात धाःसा इमित व्यवस्थां हे न्याय याइ।
 13 परमेश्वरया न्हाःने व्यवस्था न्यँ जक न्यनीपि मन्त धर्मी जुइ मखु, व्यवस्थाय च्वया तः थें याइपि हे जक धर्मी जुइ।
 14 यहदीमखुपिन्के व्यवस्था मदुसां इमिसं स्वभावं हे व्यवस्थाकथं म्वानाच्चन। थथे मानय याःगु हे इमिगु व्यवस्था खः।
 15 थुकथं हे इमिसं व्यवस्थाया खँ थःपिनिगु नुगलय् च्वयातःगु दु धकाः साक्षी बी। अले थःपिन्सं हे ज्यू मज्यू ल्यइ।
 16 परमेश्वरं न्याय यानादीबलय् वयकलं फुकक मन्तयत जिं न्यंकाच्चनागु भिंगु खँ च्वया तः थें खीष्ट येशूपाखें फुकक मन्तयगु मनय दुने च्वंगु खँया न्याय यानादी।

व्यवस्था व यहदीत

- 17 छिमिसं “जिपि यहदी खः” धकाः व्यवस्थाया भलसाय च्वनाः “परमेश्वरयात म्हस्यू” धकाः धक्कु त्वःता जुल।
 18 अले “वयकःया इच्छा स्यू धकाः व व्यवस्थां हे स्यना कयाः ततःधंगु ज्या याना जुल।
 19 कांपिन्त लँ क्यनाबी फु, खिउँगु थासय च्वंपिन्त जः बी फु,
 20 मूर्खतयत कजय याये फु” धकाः धयाजुल। हानं “जिपि मस्तय गुरु खः, व्यवस्थाया खँ जिमिके दुगुलि सयके सीके माःगु फुकक खँ जिमिसं स्यू” धकाः नं धक्कु त्वःता जुल।
 21 थथे मेपिन्त स्यना जुइ सःपि छिमिसं थःपिन्सं हे छाय् सयकाकाये मफुत? हानं मेपिन्त खुइ मज्यू धकाः न्यंके सःपि छिमिसं खुयाकाये ज्यू ला?
 22 व्यभिचार याये मज्यू धकाः धयाजुइपिं नं छिपि हे, हानं छिमिसं हे व्यभिचार याये ज्यू ला? मूर्ति पुजा याये मज्यू धकाः धयाजुइपिं नं छिपि हे, छिमिसं हे मूर्ति पुजां कमय याये ज्यू ला?
 23 व्यवस्थाय धक्कु त्वःता जुइपिं छिमिसं हे व्यवस्थाय च्वयातःगु खँ त्वाथलाः परमेश्वरयात बांमलाके ज्यू ला?
 24 धर्मशास्त्रयं नं थ्व खँ थथे च्वयातःगु दु – “छिपिं थें ज्याःपि मन्तयसं यानाः हे खः, यहदीमखुपिन्सं परमेश्वरयागु नां बांमलाकूगु।”*
 25 छिमिसं व्यवस्था मानय याःसा छिमिसं म्हय चिं तयकूगु नं बां हे लात। व्यवस्थाय च्वयातःगु खँ फुककं मानय याये मफुत धाःसा छिमिसं म्हय चिं तःगु जूसां चिं मतःगु थें जुइ।
 26 अयजूगुलि म्हय चिं मतःम्ह मनुखं व्यवस्थाय च्वयातःगु खँ मानय यात धाःसा व मनुखं म्हय चिं मतःसां चिं तःगु थें मजुइ ला?
 27 थथे म्हय चिं मतःसां व्यवस्था मानय याःपि मन्तयसं छिमित दोषी ठहरय याइ, छाय्धाःसा म्हय चिं तःसां व च्वयातःगु नियम छिमिके दःसां छिमिसं व्यवस्था मानय मयाः।
 28 पिनें जक यहदी जुया जूपि ला यहदी हे मखु। अथे हे पिनें सी दयकः जक चिं तःपिनिगु चिं धाथेंयागु मखु।
 29 दुनेनेसें यहदी जुया जूपि हे जक यहदी खः। अले धाथेंयागु चिं नुगलय् च्वंगु चिं खः। थ्व चिं च्वयातःगु नियमं तःगु मखु, आत्मां तयादीगु खः। थज्याःपिन्त तःधंकीपिं मन्त मखु, बरु परमेश्वर खः।*

3

परमेश्वर विश्वास याये बहःम्ह खः

- 1 थथे खः धयागु जूसा यहदीत जुइवं तं छु फाइदा दतलय? म्हय चिं तःगु छु ज्यालगय जुल?
 2 न्हाखें नं इमित फाइदाया फाइदा जक दु। दकलय् न्हापालाक यहदीतयत हे परमेश्वरयागु वचन लः ल्हानातःगु खः।
 3 इपिं मध्ये सुं यहदीतयसं विश्वास मयात धायेवं छु जुल धकाः? छु इमिसं विश्वास मयात धायेवं परमेश्वर विश्वास यायेबहः मजूम्ह जुइ ला?

* 2:6 २६ भज ६२:१२; हितो २४:१२ * 2:11 २:११ व्य १०:१७ * 2:24 २:२४ यशै ५२:५; इज ३६:२७ * 2:29 २:२९ व्य ३०:६

4 गुबलेनं नं जुइ फइ मखु। फुक्क मनूत फताहा जूसां परमेश्वर सत्यम्ह हे जुयादी धका: थथे धर्मशास्त्रय् नं च्वयात:गु दु –
“छिं जिगु न्याय यानादीगु पाय्छि जू
अले जित: दोषी ठहरय् यानादीगु पाय्छि ताय्के।”☆

5 झीसं यानागु मभिंगु ज्यां परमेश्वरया धार्मिकता झन सीदत धा:सा झीसं छु धायेगु? परमेश्वरं तंचाया: झीत सजॉय बियादीवं परमेश्वर मभिंम्ह
जुइ ला? (थ्व खँ जि मनूतयसं थें धयाच्चनागु दु।)

6 थथे जुइ फइ मखु। थथे ख:सा परमेश्वरं संसारयात गथे याना: न्याय यानादी?

7 जिगु मभिंगु ज्याखं याना: परमेश्वर सत्यम्ह ख: धका: झन बांलाक सी दइ धा:सा जिं छाया हानं पापी थें जुया: इन्साफय् लानाच्चनेगु?

8 गुम्हं गुम्हयसिनं जित: तसकं बांमलाका: जिं थथे धाल धका: धाइ – “मभिंगु याना: भिं जुया वइगु ख:सा मभिंगु जक छाया मयायेगु?”
थज्या:पिं मनूतयसं त:धंगु सजॉय फयेमाली।

धर्मीम्ह सं हे मदु

9 अयसा यहदीत जुल धका: झीपिं मेपिं मनूत स्वया: भिं जुल ला? मखु, झीपिं नं भिपिं मखु। यहदीत व यहदीमखुपिं नं फुक्कं पापयागु
पन्जाय् लानाच्चंगु दु धका: ला दोष बी हे धुन।

10 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयात:गु दु –

“सं हे धर्मी मदु, अहं, छम्ह हे मदु।

11 परमेश्वरयात सुनानं मथु,
वय्क:यात मालाजुइपिं सं हे मदु।

12 इपिं मखुगु लँय् वने धुंकल,
इपिं स्यनावने धुंकल।

भिंगु याइपिं छम्ह हे मदये धुंकल।☆

13 इमिगु कथुप्वा:

दिपया लुखा थें चा:।

इमिसं नवाइगु बिख दुम्ह सर्प न्या:गु थें ख:,

इमिगु म्हुतुसि सर्पयागु बिख दइ।☆

14 इमिगु म्हुतु सरा: व मभिंगु खं जक
जायाच्चंगु दु।☆

15 मनूतयत् स्यायेत इमिगु तुति
न्ह्यज्या:।

16 इमिगु लँपुइ दु:खकष्ट व विनाश
जक दु।

17 थज्या:पिन्सं शान्तियागु लँपु
म्हमस्यु।☆

18 इमिके परमेश्वरयागु ग्या:भय
भ्या:भचा हे दइ मखु।”☆

19 आ: झीसं थ्व खँ सिल, व्यवस्थाय् च्वया तक्व फुक्कं व्यवस्था पालन या:म्हयसित जक धयात:गु ख:। अयजूगुलि सुनानं छुं धाय्थाय्
मदु। जिं हानं धाये – संसारयापिं फुक्क मनूत परमेश्वरया न्ह्य:ने दोषी ठहरय् जुइ धुंकल।

20 व्यवस्थाय् च्वयात:गु नियम पालन याना: सं हे मनु धर्मी जुइ फइ मखु। व्यवस्थां ला पाप छु ख: धका: क्यनाबी।☆

विश्वासं धर्मी जुइ

21 आ: ला व्यवस्था मानय् याये म्वाय्क हे परमेश्वरं फुक्कसितं धर्मी ठहरय् यानादी धयागु खँ सी दये धुंकूगु दु। व्यवस्था ब्यूम्ह मोशां व
अगमवत्कातयसं नं थथे जुइतिनि धका: न्हापा हे च्वयात:गु दु।

22 येशू ख्रीष्टयात विश्वास याक्वसित परमेश्वरं धर्मी ठहरय् यानादी, छायाधा:सा वय्कलं यहदी व यहदीमखुपिं धका: पाकादी मखु।☆

23 सकसिनं पाप या:गु दु, उकिं इपिं परमेश्वरया महिमां तापाय् धुंकल।

24 अयनं परमेश्वर दयादुम्ह जूगुलि वय्कलं ख्रीष्टयात छ्वयाहया: झीत सितिकं धर्मी यानादिल।

25 परमेश्वरं येशू ख्रीष्टयात प्रायश्चितया बलिदान याकाः वयक्ःयागु हिं वयक्ःयात विश्वास याक्वसिगु पाप क्षमा यानादिल। वयक्लं न्हापा न्हापायापि मन्तयगु पापया सजाय मन्तसे सह यानादिल।

26 वयक्ः ख्वाः स्वयाः न्याय यानामदीम्ह परमेश्वर खः धकाः क्यनेत व येशूयात विश्वास याक्वसित धर्मी ठहरय् यानादी धकाः क्यनेत वयक्लं थथे यानादीगु खः।

27 थथे खः धयागु जूसा झीसं छु खँय् तःधंछुइगु? छुं खँय् हे मदु। झी छु खँय् तःधनेगु? व्यवस्था मानय् यानागुलि मखु, बरु विश्वास यानागुलि खः।

28 व्यवस्था मानय् मयासें हे ख्रीष्टयात विश्वास याःम्ह मन्तयात परमेश्वरं धर्मी ठहरय् यानादी।

29 छु परमेश्वर यहदीतय् जक परमेश्वर खः ला? वयक्ः यहदीमखुपि मन्तय परमेश्वर मखु ला? वयक्ः यहदीमखुपि मन्तय नं परमेश्वर खः।

30 परमेश्वर छम्ह हे जक जूगुलि वयक्लं म्हय् चिं तःपिन्त नं मतःपिन्त नं व हे विश्वासं धर्मी ठहरय् यानादी।*

31 छु थ्व विश्वासं यानाः व्यवस्था ज्यालगय् मजुल ला? अहं, अथे मखु, बरु झीसं ला व्यवस्थायात झन जक बांलाक मानय् यानाच्चनागु जुइ।

4

अब्राहाम विश्वासं धर्मी जूगु

1 अथे खःसा झी तापाःबाज्या अब्राहामया बारे छु धायेगु? वयात छु दत?

2 थथे अब्राहाम ज्यां यानाः धर्मी जूगु जूसा वं तःधंछुया जूसां जिल। वं थथे मयाःगुलि परमेश्वरलिसे व तःधंछुइगु लँ मदु।

3 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु –

“अब्राहामं परमप्रभुयात

विश्वास यात।

अले वयक्लं वयात धार्मिक मन्तया

ल्याखय् तयादिल।”*

4 ज्या याइम्हयसित दइगु ज्याला दान मखु, व ला वयागु कमाइ खः।

5 अयनं ज्या यानाः कमय् मयासें पापीतयत धर्मी ठहरय् यानादीम्ह परमेश्वरयात विश्वास याइम्हयसिगु विश्वासं हे वयात धर्मी ठहरय् याइ।

6 दाऊद जुजुं नं थथे धर्मकर्म मयासें परमेश्वरं धर्मी ठहरय् याःम्ह मन्तयात धन्यपि खः धयादिल –

7 “इपिं धन्य खः,

सुयागु पाप व मभिंगु ज्या

क्षमा जूगु दु।

8 इपिं धन्य खः,

सुयागु पापया ज्यायात

परमप्रभुं दोष मबिल।”*

9 थथे दाऊद जुजुं सुवाः ब्यूगु म्हय् चिं तःपिन्त जक खः ला कि मतःपिन्त नं खः? अब्राहामं विश्वास याःगुलि हे धर्मी ठहरय् जुल।

10 अब्राहामयात गुबलय् धर्मी ठहरय् यात लय? म्हय् चिं तये धुंकाः ला कि मतःनिबलय? वयात धर्मी ठहरय् याःगु म्हय् चिं तये न्ह्यः हे खः, चिं तये धुंकाः मखु।

11 थथे चिं तये न्ह्यः हे विश्वासं यानाः वं धर्मी ठहरय् जुइगु छाप अथवा चिं काल। चिं मतःसां धर्मी ठहरय् जू धकाः परमेश्वरं धायेका जुइ धुंकापिं सकल मन्तय् अबु यायेत वयात थथे यानादीगु खः।*

12 अले हानं चिं तये धुंकापिं जूसां चिं दु धकाः भरोसा मतसे अब्राहामं चिं तये न्ह्यः याःगु विश्वासया लँपुइ जुइपिनि नं अबु यायेत खः।

विश्वासं हे परमेश्वरया बाचा पूवंगु

13 अब्राहामयात व वया सन्तानतयत हे थ्व संसार बियादी धकाः बाचा चिनादीगु व्यवस्था मानय् याःगुलि मखु बरु विश्वासं धर्मी ठहरय् जूगुलि खः।*

14 व्यवस्था मानय् याःगुलि इमित थ्व संसार बियादीगु जूसा विश्वास छति हे ज्यालगय् मजुल, अले बाचा चिनादीगु नं सिति वन।*

15 व्यवस्था मानय् याइपिन्सं व्यवस्था फुक्कं मानय् याये फइ मखु, उकिं इमिसं सजाय फयेमाली। अयज्जुगुलि गन व्यवस्था धयागु हे मदु, अन सजाय धयागु नं फयेमाली मखु।

* 3:30 ३:३० व्य ६:४; गला ३:२० * 4:3 ४:३ उत १५:६; गला ३:६ * 4:8 ४:७-८ भज ३:१-२ * 4:11 ४:११ उत १७:१० * 4:13 ४:१३ उत १७:४-६; २२:१७-१८; गला ३:२९ * 4:14 ४:१४ गला ३:१८

16 थथे जूगुलि हे वयागु विश्वासं याना: परमेश्वरं नं व नाप बाचा चिनादीगु खः। अले परमेश्वरं दया माया यानादीगुलि व नाप बाचा चिनादीगु खँ वया फुक्क सन्तानया लागि पक्का जुल। व्यवस्था मानय् याना च्वंपिनिगु लागि जक मखु, अब्राहामं थें विश्वास याना च्वंपिनिगु लागि नं, छायाधा:सा झी फुक्कसियां तापा:बाज्या ला अब्राहाम हे खः।*

17 थ्व हे खँ थथे च्वयात:गु दु – “जिं छन्त यक्व जात जातिया अबु याये धुन।” अब्राहामं विश्वास यानाच्वंम्ह परमेश्वरं व झी अबु धका: स्यू। परमेश्वरं सीम्हयसित हानं म्वाके फु, अले द हे मदुगु चिज नं दय्कादी फु।*

18 अब्राहामयात थ्व हे परमेश्वरं – “जिं छन्त यक्व जात जातिया अबु याये धुन” धका: धयादीगु खँ जुइ हे फइ मखु थें च्वंसां वं परमेश्वरयाके भरोसा तया जूगुलि वयात “छं सन्तान नं नगु थें दइ” धका: धयादी थें तुं व यक्व मनूतय् अबु जुल।*

19 वयागु म्ह सी धुंक्महयसिगु थें सुकूगना वंसां, छायाधा:सा व थुबलय् सछि दँ दइन, अले हानं सारायागु प्वाथय् दये फइ थें मच्वंसां व विश्वासं छति हे लिमची।*

20 परमेश्वरं धयादीगु खँ वं विश्वास मयायेगु व संका तक नं यायेगु मया:। परमेश्वरयात त:धंका जूगुलि व विश्वासय् झन झन बल्लानावन।

21 छायाधा:सा परमेश्वर थ:म्हं बियादीगु बचं पूंकादी फुम्ह खः धका: वं बांलाक स्यू।

22 उकिं ला खः नि, विश्वासं याना: वयात धर्मी ठहरय् या:गु।

23 वयात धर्मी ठहरय् या:गु खँ वयात जक च्वयात:गु मखु, झीत नं खः।

24 झी प्रभु येशू सी धुंक्सां हानं म्वाका दीम्हयसित विश्वास यानाच्वनागुलि झीत नं धर्मी ठहरय् यानादी।

25 झीत पापं छुतय् यायेत येशूयात स्याकेत ल:ल्हानादिल, अले झीत धर्मी ठहरय् यायेत हानं म्वाकादिल।*

5

झीपिं नं विश्वासं धर्मी जूगु खः

1 थुकथं झीगु विश्वासं झीत धर्मी ठहरय् यानाबी धुंक्गुलि झी प्रभु येशू ख्रीष्टयापाखें परमेश्वरलिसे झीपिं मिलय् जुइदत।

2 वयकलं झीत विश्वासपाखें परमेश्वरया दया मायाय् हयादीगु दु। थौं झीपिं व हे क्षमा बीगु दया मायाय् दु। त:धंम्ह परमेश्वरया महिमाय् झीपिं नं च्वने दइतिनि धका: झीसं स्यूगुलि झीगु मन लयता:।

3 थुलि जक मखु, दु:खकष्ट जुयाच्वंबलय् नं झीपिं लयता:, छायाधा:सा दु:खकष्टं धैर्य व सह यायेगु शक्ति दय्काबी।

4 थथे दु:ख सह यायेफत धा:सा झीगु मन नं बल्लाइ। थथे झीसं परमेश्वरयाके आशा तयाच्वन धा:सा

5 झीत निराशा याइ मखु, छायाधा:सा परमेश्वरं झीत पवित्र आत्मा बियादीगु दु। पवित्र आत्मां झीगु नुगलय् परमेश्वरयागु माया तयादीगु दु।

6 झीसं थ:म्हं थ:गु मुक्तिया लागि छुं याये मफुबलय् ख्रीष्ट पापीतयगु निति पायछि इलय् सिनादिल।

7 तसकं भिंम्ह मनूया लागि सुं नं मनू सीत बल्लतल्लं जक न्ह्युचिली। धाथें धायेगु ख:सा अज्या:पिं मनूत तसकं कम हे जक दइ।

8 तर झी पापी जुयाच्वंबलय् हे ख्रीष्ट झीगु पलेसाय् सिनादीगुलि झीत परमेश्वरं माया यानादीगु दु धका: सी दु।

9 थथे ख्रीष्टयागु हिं झीपिं धर्मी ठहरय् जुइ धुंक्कल धा:सा वयकलं झीत झन गुलि जक अप्व: परमेश्वरयागु तंपाखें बचय् याना तइगु जुइ।

10 झीपिं परमेश्वरया शत्रु जूबलय् हे वय्क:या काय् झीगु पलेसाय् सिना: झीत वय्क: नाप मिलय् यानादिल धा:सा वय्कलं हे झीत गुलि जक अप्व: बचय् याना तइगु जुइ।

11 थुलि जक मखु, झीत परमेश्वर नाप मिलय् यानादीम्ह झी प्रभु येशू ख्रीष्टं याना: वय्क: नाप झीपिं लयताय् खन।

आदम व ख्रीष्ट

12 छम्ह मनुखं याना: थ्व संसारय् पाप वल। अले थ्व पापं याना: मनूत सी माल। फुक्क मनूतयसं पाप या:गुलि फुक्क मनूत सी माल।*

13 मनूतयत् व्यवस्था हे मब्यूनिबलय् निसें थ्व संसारय् पाप दु। व्यवस्था मदुगु जूसा पापयागु ल्या: मतइगु खः।

14 मनूतयगु पाप आदमं आज्ञा मानय् मयासें या:गु पाप थें मखुसां आदमयागु पालनिसें मोशायागु पालय् तक मनूत सी हे माल। आदम वइतिनिम्ह छम्ह मनु थें च्वंम्ह जक खः।

15 परमेश्वरं सितिं बियात:गु वरदान व आदमयात बियादीगु सजॉय यक्व हे पा:। छम्ह मनुखं या:गु पापं यक्व मनूत सित धा:सा छम्ह हे मनु येशू ख्रीष्टं याना: दुगु परमेश्वरयागु दया माया व सितिं बियादीगु वरदानं यक्व मनूतयत् बचय् यात।

16 अले हानं सितिं बियादीगु वरदान आदमं या:गु पाप थें मखु। छम्ह मनुखं या:गु पापं याना: यक्व मनूतयत् दोषी ठहरय् यात धा:सा छम्ह मनुखं ह:गु उद्धारं नं यक्व मनूतयत् धर्मी ठहरय् यात।

17 यदि छम्ह मनुखं या:गु पापं याना: मृत्युं राज्य यानाच्वन धा:सा छम्ह मनु येशू ख्रीष्टं याना: परमेश्वरया त:धंगु दया मायां वय्क:या न्ह्य:ने धर्मी ठहरय् जुइपिं मनूत मृत्युया राज्यय् च्वनेमाली मखुत।

18 गथे छम्ह मनुखं या:गु पापं याना: फुक्क मनु दोषी जुल, अथे हे छम्ह मनुखं या:गु धार्मिकताया ज्यां याना: फुक्क मनूत धर्मी जुल व इमित अनन्त जीवन दत।

19 अले हानं गथे छम्ह मनुखं परमेश्वर मानय् मायाःगुलि यक्व मनुतयत् पापी यात, अथे हे छम्ह मनुखं परमेश्वरयात मानय् याःगुलि यक्व मनुतयत् धर्मी यात।

20 व्यवस्थां यानाः पाप अप्वः दयावल। अयनं गन पाप यक्व दयावल, अन परमेश्वरयागु दया माया इन अप्वः दत।

21 थथे जूगुलि पापं यानाः फुक्क मनुत सीमाः थें तुं परमेश्वरयागु दया मायां धर्मी ठहरय् जुयाः झी प्रभु येशू ख्रीष्टयापाखें मनुतयत् अनन्त जीवन दत।

6

पापपाखें मृत्यु व ख्रीष्टपाखें जीवन

- 1 थथे खः धयागु जूसा आः झीसं छु धायेगु लय्? परमेश्वरं झीत दया माया अप्वः यायेमा धकाः छु झीसं पाप याना हे च्वनेगु ला?
- 2 अथे मखु। पापयागु नितिं झीपिं सीधुंकाः हानं पापय् तुं गथे म्वानाच्वनेगु?
- 3 झी फुक्कसिनं ख्रीष्ट येशूयागु नामं बप्तिस्मा कयागुलि झीसं बप्तिस्मा कयाबलय् झीपिं नं वयकः थें तुं सी धुंकल धकाः छिमिसं मस्यू ला?
- 4 थुकथं झीसं बप्तिस्मा कयाबलय् झीपिं नं वयकः थें तुं सी धुंकुगुलि वयकः नाप झीत नं थुने धुंकल। थथे सीधुंकाः ख्रीष्टयात परमेश्वर बाःयागु अजू चाइपुगु शक्ति म्वाकादीगुलि झीपिं नं न्हगु जीवनया पहलं म्वानाच्वनेमा।*
- 5 वयकः सी थें झीपिं नं सी धुंकल धयागु खःसा वयकः सीमं म्वाना वः थें झीपिं नं सीसां म्वाना वइतिनि।
- 6 झीगु पापी जीवन नाश जुयावनेमा धकाः झीगु पुलांगु जीवन वयकःलिसें कूसय् यख्खाना बी धुन धकाः झीसं स्यू। अयजूगुलि आः झीसं पापी ज्याखँ याना जुइ जि हे मज्यु।
- 7 सी धुंकुम्ह मनु पापं मुक्त जूगु दु।
- 8 थुकथं ख्रीष्टलिसे झीपिं सी धुंकल धाःसा वयकःनापं च्वने दइगु विश्वास झीके दु।
- 9 सिनाः हानं म्वानादी धुंकुम्ह ख्रीष्ट गुबलें हे सी मखुत धकाः झीसं स्यू। मृत्युं वयकःयात गुबलें हे नं बुके फइ मखुत।
- 10 फुक्कसिगु पापयागु नितिं वयकः छक्कलं सिनादिल। आः धाःसा वयकः परमेश्वरया लागि हे म्वानादी।
- 11 थथे जूगुलि छिपिं नं पापयागु नितिं सिनाः ख्रीष्ट येशू यानाः परमेश्वरया लागि म्वाय् दत धकाः लुमंका च्वँ।
- 12 अयजूगुलि छिमिसं सी मानिगु शरीरयागु नितिं पापी ज्या याना जुइ मते। छिमिसं शरीरयात यःथें याना जुइ मजिल।
- 13 शरीरय् च्वंगु छुनं म्हब्बयात छिमिसं पापी ज्या यायेगु ज्याभः याये मते। सिनाः हानं म्वाके धुंकूपिं मनुत जूगुलि छिपिं थथःम्ह हे परमेश्वरं धाःथें मानय् जुयाच्वनेमाः। अले छिमिगु शरीरया म्हब्बत भिगु ज्याखँ यायेगु ज्याभःकथं परमेश्वरयात देखाया ब्यु।
- 14 पापयागु अधीनय् छिपिं च्वनेमाली मखुत, छायाःसा छिपिं व्यवस्थाया अधीनय् च्वनेमाःगु मन्त, बरु परमेश्वरयागु दया मायां म्वानाच्वंपिं खः।
- 15 थथे खः धयागु जूसा आः छु यायेगु लय्? झीत परमेश्वरं दया माया यानादीगुलि झीपिं व्यवस्थां धाःथें च्वनेम्वः धकाः झीसं पाप यानाजुइगु ला? अहं, थथे ला ख हे मखु।
- 16 दासतयसं मालिकयात मानय् याःथें छिमिसं सुयात मानय् यात छिपिं वया हे दास जुइ, नरकय् यंकीगु पापयात मानय् याःगु छाये मजुइमा, अथवा परमेश्वरया न्हाःने धर्मी ठहरय् जुइत मानय् याःगु छाये मजुइमा, छुं पाइ मखु।
- 17 छिमिसं दुनुगलंसिं छिमित स्यना थकूगु तःधंगु खँयात मानय् याःगुलि न्हापा थें छिपिं आः पापया दास मखुत। उकिं परमेश्वरयागु जय जुइमा।
- 18 छिमित पापयागु पन्जां त्वःतका बी धुंकुगुलि छिपिं परमेश्वरया दास जुल।
- 19 छिमिसं बांलाक थुइके थाकुइ धकाः जिं मनुतयसं थें धयाच्वनागु खः। न्हापा छकः छिमिसं पापी ज्याखँ जक यायेगुलि अप्वः मन तथा जुइ धुंकू थें आः भिगु ज्याखँय् अप्वः मन तथा जु। आः पवित्र जुइत छिमिगु जीवन परमेश्वरया नितिं लःल्हानाब्यु।
- 20 छिपिं पापयागु दास जुयाच्वंबलय् धार्मिकतापाखें स्वतन्त्र खः।
- 21 न्हापा लज्या चायापुगु ज्या जक याना जुयाबलय् छिमित छु इनाम दत? थथे लज्या चायेमाःगु ज्याखँ यानाजुइपिं मनुत लिपा नरकय् वनी।
- 22 आः धाःसा छिमित पापं त्वःतका बी धुंकुगुलि छिपिं परमेश्वरया दास जुल। थथे छिमिसं वयकःयात यःथें जक याःगु पलेसाय् छिमित अनन्त जीवन दइ।
- 23 पापया ज्याला मृत्यु खः। परमेश्वरं सितिकं बियादीगु वरदान झी प्रभु येशू ख्रीष्टयाके अनन्त जीवन खः।

7

ब्याहाया उपमा

- 1 यःपिं दाजुकिजापिं, जिं व्यवस्था सःपिं मनुत नाप नवानाच्वनागु खः धकाः छिमिसं थुइकि। छिमिसं मस्यू ला? म्वाना च्वंतले जक मनुत व्यवस्थां धाःथें च्वनेमाः।
- 2 बियाछवये धुंकुम्ह मिसाया भाःत मसीतले व मिसां भाःतयात त्वःते मज्यू धकाः व्यवस्थां धाःगु खँ मानय् याये हे माः। अयनं भाःत सित धाःसा व्यवस्थां भाःतयात त्वःते मज्यू धकाः धाःगु आज्ञा मानय् याये म्वाः।

3 भा:त म्वानाच्चंबलय हे मेम्ह मनूनापं ब्याहा या:सा वयात स्यंम्ह मिसा धका: धाइ। भा:त सीधुंका: व व्यवस्थापाखें मुक्त जुइ। मेम्हलिसे ब्याहा या:सां स्यंम्ह मिसा धका: धाइ मखु।

4 अथे हे छिपिं नं ख्रीष्टनापं सी धुंक्गुलि आ: व्यवस्थायागु अधीनय् च्वनेमा:गु मन्त। उकिं दाजुकिजापिं, झीसं परमेश्वरया नितिं यक्व फल सयकेत सिना: म्वाना झायादीम्ह ख्रीष्टनाप मिलय् जुयाच्चनेमा:।

5 न्हापा झीपिं मनु स्वभाबया पापं जा:गु इच्छा कथं म्वाना च्वनापिं ख:। उबलय् व्यवस्थां झीगु इच्छायात क्वत्यला त:गुलि झीत पाप याकेबिल। थ्व फुक्क ज्या मृत्युयागु लैपु जक ख:।

6 आ: झीपिं व्यवस्थायागु अधीनय् च्वनेमा:गु मन्त। झीत चिनात:गु व्यवस्थाया नितिं झीपिं सी धुन। अयज्गुलि न्हापा थें व्यवस्थाया अधीनय् च्वनेमा:गु मन्त, बरु आवंलि ख्रीष्टयागु आत्मां धा:थें झीसं परमेश्वरयागु सेवा यायेमा:।

व्यवस्था व पाप

7 अयसा झीसं आ: छु धायेगु? छु व्यवस्था पाप ख: ला? थ्व ला जुइ हे फइ मखु। अयनं व्यवस्था मदुगु जूसा जिं पाप म्हसीके फइ मखुगु। व्यवस्थायागु सफलइ “छं लोभ याये मते” धका: च्वयामत:गु जूसा जिं लोभ छु ख: धयागु हे सी मखुगु।*

8 थ्व हे आज्ञायागु ग्वाहालि कया: पापं जित: लोभ याये सयका बिल। व्यवस्था मदुगु जूसा पाप नं दइ मखुगु।

9 जि छक: ला व्यवस्था मसीकं म्वानाच्चने धुंक्मह मनु ख:। गुबलय् आज्ञा सिल अबलय् पाप म्वात।

10 अले जि सित। जीवन बी धका: धा:गु आज्ञा ला जित: स्याना छवइम्ह जुल।

11 पापं आज्ञायागु ग्वाहालि कया: जित: झंग: लात। थुकथं जित: स्यानाबिल।*

12 अयज्गुलि व्यवस्था पवित्रगु ख:। अले आज्ञा नं पवित्र, धर्मी व भिंगु ख:।

13 अयसा थज्या:गु भिंगुलि हे जित: स्यानाबिल ला? थथे ला गुब्सं नं मजुइमा। पापं याना: दुनें दुनें मभिं जुया: जित: स्या:गुलि जिं पापयात म्हसीके फत। अले हानं आज्ञां याना: नं पाप इन ग्यानापुसे च्वन।

मनूया निगू स्वभाव

14 व्यवस्था आत्मिक ख: धका: झीसं स्यू। जि धा:सा आत्मिक मखु अयनं पापया ल्हातय् मियात:म्ह मनु जि हे ख:।

15 जिं यानाच्चनागु ज्या जिं हे मथु, छायाधा:सा जित: छु य: व जिं मयाना, बरु जित: मय:गु छु ख: व हे जक यानाच्चना।*

16 थुकथं जिं जित: मय:गु ज्या यात धा:सा जिं व्यवस्था भिं जू धका: मानय् याये।

17 अयज्गुलि थज्या:गु ज्या याइम्ह जि मखु, बरु जिके च्वंम्ह पाप ख:।

18 जिगु मनय् छुं नं भिंगु खं थाय मका: धका: जिं सिल। मनं भिंगु याये मास्ति व:सां जिं याये मफु।

19 थुकथं जिं याये मास्ति व:गु भिंगु ज्या याये मफु, बरु याये मास्ति मव:गु मभिंगु ज्या जक यानाच्चना।

20 थथे जित: मय:गु हे जक याना जुल धा:सा थथे याइम्ह जि मखु, बरु जिके दुने च्वंम्ह पाप ख:।

21 जिं भिंगु ज्या यायेत्यनाबलय हे, मभिंगु ज्या याकिम्ह जिगु न्ह्य:ने च्वंवइ धका: जिं स्यू।

22 परमेश्वरयागु व्यवस्था दुनुगलंनिसें मानय् यानाच्चने दुसा जि लयताया।

23 जिगु म्हयागु व्यवस्था व मनयागु व्यवस्थाया दथुइ ल्वापु जुयाच्चंगु जिं चा। थुकथं पापयागु व्यवस्थां जित: त्याका: चिनातल।

24 जि ला तसकं हे आपतय लानाच्चन। थज्या:गु सी मालिगु ज्याखँ यानाच्चनागु जिगु म्हयात सुनां बचय् याइ?

25 झी प्रभु येशू ख्रीष्टयापाखें परमेश्वरयात सुभाय्। छायाधा:सा जिगु मनं ला परमेश्वरयागु व्यवस्था हे मानय् या:। अयनं जिगु म्हं धा:सा पापया दास जुया: सेवा यानाच्चन।

8

ख्रीष्टपाखें न्हगु जीवन

1 अयज्गुलि ख्रीष्ट येशू नाप मिलय् जुयाच्चपिं दोषी जुइ मखु।

2 आ: ला झीत येशू ख्रीष्टपाखें न्हगु जीवन बियादीम्ह परमेश्वरया आत्मां पाप व मृत्युयागु व्यवस्थां मुक्त यानादीगु दु।

3 झीपिं बमला:बलय व्यवस्थां यायेमा:गु ज्या याये मफुगुलि परमेश्वरं थ:काययात छवयाहयादिल। वयक: झीपिं थें तुं मनु जुया: झीगु पाप सिला छवयेत बलिदान जुयादिल। थथे याना: वयकलं झीगु शरीरय पापयागु दोष क्यनादिल।

4 अयज्गुलि व्यवस्थां धा:गु खँ पूवनेमा झीपिं मन्तयगु ज्याखं धा:थें यायेत मखु, बरु पवित्र आत्मां धा:थें यानाजुइपिं ख:।

5 शरीरयात य:थें यानाजुइपिं मन्तयसं शरीरयागु ज्याखँ हे मन तया जुइ। आत्मायात य:थें यानाजुइपिं मन्तयसं आत्मायागु ज्याखँ हे मन तया जुइ।

6 शरीरयात य:थें यानाजुइपिं मन्त सी। पवित्र आत्मायात य:थें यानाजुइपिं मन्तयत न्हगु जीवन व शान्ति दइ।

7 शरीरयात य:थें यानाजुइपिं परमेश्वरया शत्रु ख:, छायाधा:सा थज्या:पिं मन्तयसं परमेश्वरयागु व्यवस्था मानय् याइ मखु, अले हानं मानय् याये फइ नं मखु।

8 शरीरयात य:थें यानाजुइपिं मन्तयसं परमेश्वरयात लयतायके फइ मखु।

9 धात्थे परमेश्वरयागु आत्मा छिमिके दु धयागु जूसा शरीरयात यःथे यानाजुइपिं मखु, बरु आत्मायात यःथे यानाजुइपिं छिपिं खत, अले ख्रीष्टयागु आत्मा मदुम्ह मनु ख्रीष्टयाम्ह मनु जुइ फइ मखु।

10 ख्रीष्ट छिमिके च्वनादीगु दुसा पापं याना: छिमिगु शरीर सी धुंकूसां परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुगुलि छिमिगु आत्मा म्वानाच्चनी।

11 सी धुंकूम्ह येशूयात म्वाकादीम्ह परमेश्वरया आत्मा छिमिके दुसा ख्रीष्ट येशूयात सीगुपाखें म्वाकादीम्हयसिनं छिमिगु सीमा:गु शरीरयात नं म्वाकादी।*

12 अयजुगुलि यःपिं दाजुकिजापिं, झीसं शरीरयात यःथे याना जुइत म्वाना च्वनेमा:गु मन्त।

13 छिमिसं शरीरयात यःथे याना जुया च्वंसा छिपिं सी। शरीरयात यःथे याना मजुसे बरु परमेश्वरया आत्मायात यःथे याना जूसा छिपिं म्वाइ। अथे याना जूसा आत्मां छिमिगु यत्थेज्या:गु चालचलन त्वःतकादी।

14 थुकथं परमेश्वरया आत्मायात यःथे यानाजुइपिं मनुत फुक्कं परमेश्वरया सन्तान खः।

15 थथे खः धयागु जूसा परमेश्वरया न्ह्यःने दास थें ग्याना च्वनेमा:गु मन्त, बरु काय् जुइगु आत्मा झीत बियादीगुलि झीपिं वय्कःया सन्तान खः धका: झीसं धाये दत। थथे झीसं “अब्बा, बा:” धका: धाये दत।*

16 झीगु आत्मानाप मिलय् जुया: परमेश्वरयागु आत्मां झीपिं परमेश्वरया सन्तान खः धका: साक्षी बी।

17 थथे झीपिं परमेश्वरया सन्तान खःसा झीपिं हक दुपिं नं जुल। परमेश्वरया हक दुपिं व ख्रीष्टनापं पूरा हक दुपिं झीपिं नं खत। वय्कः नाप दुःख सिल धा:सा झीपिं नं वय्कःनापं तुं तःधनी।*

लिपा दइगु महिमा

18 जिं स्वयबलय् थौकन्हय् झीत जुयाच्वंगु दुःखकष्ट ला लिपा झीत दइ तिनिगु सुख नाप दाना स्वयेबलय् छुं हे मखु।

19 फुक्क सृष्टि परमेश्वरं थः सन्तानतयत क्यनेगु दिं स्वयेत आयबुया च्वंगु दु।

20 छायाधा:सा सृष्टि ज्यालगु मजुइ धुंकल। थव खँ सृष्टिया इच्छां जूगु मखु, बरु परमेश्वरं हे थथे यानादीगु खः।*

21 सृष्टि थः हे नं स्यनेगुपाखें बचय् जुया: लिपा परमेश्वरया सन्तानलिसें तःधनी तिनि धयागु आशा दु।

22 आ: तक फुक्क सृष्टि मचाबू ब्यथा जू थें दुःखकष्ट सी मालाच्वंगु दु धयागु खँ झीसं स्यू।

23 सृष्टि जक मखु, झीपिं नं आत्माया न्हापांयागु फल दुपिं झीपिं थःपिं हे नं परमेश्वरया लहिनातःपिं सन्तान थें जुया: उद्धारया नितिं आयबुयाच्वना।*

24 थव हे आशा यानाच्चनेत ला खः नि, झीत अनन्त जीवन बियादीगु। खनेदुगु आशा ला आशा हे मखु। खने दुगुयागु सुनानं आशा याइ ला?

25 झीसं खंके मफुगु आशा यानागु खः धयागु जूसा थव आशाय् संका मयासें, अले हथाय् मचासे झीसं पियाच्वनेमा:।

26 गथे याना: प्रार्थना यायेमा: धका: झीसं मस्यगुलि व झीगु विश्वास बमला:गुलि पवित्र आत्मां झीत ग्वाहालि यानादी। थथे पवित्र आत्मा थःम्हयसिनं हे माक्व खँ धया: झीगु नितिं बिन्ति यानादी।

27 मनुतयगु मन सीके फुम्ह परमेश्वरं पवित्र आत्मायागु खँ नं स्यू। वय्कःयात गथे यइ अथे आत्मां नं विश्वासीतयगु नितिं परमेश्वरयात बिन्ति यानादी।

28 परमेश्वरयात माया याइपिं, अले वय्कलं थःगु इच्छा पूर्वकेत ल्ययातःपिन्त दक्व ज्या मिलय् याना: भिं जुइकथं हे वय्कलं ज्या यानादी धका: झीसं स्यू।

29 परमेश्वरं न्हापांनिसें म्हस्यूपिन्त वय्कःया काय् थें यानादीत न्हापांनिसें हे ल्यया तयादिल। वय्कः यक्व किजापिं मध्ये जेठाम्ह जुइमा धका: थुकथं यानादीगु खः।

30 वय्कलं न्हापांनिसें ल्ययातःपिन्त सःता नं दिल। थथे वय्कलं सःतादीपिन्त धर्मी ठहरय् यानादिल। थुकथं वय्कलं धर्मी ठहरय् याःपिन्त तःधं नं यानादिल।

ख्रीष्टयागु माया

31 आ: थव खँयात झीसं छु धायेगु? परमेश्वर झीनाप दीसा झीनाप ल्वाइपिं सु?

32 सुनां थःकाययात हे ल्यंका मतसे झी सकसिगु नितिं स्याकेत बियादीम्ह परमेश्वरं वय्कःया कायपाखें झीत मा:गु फुक्कं गथे बियामदी?

33 परमेश्वरं ल्ययातःपिन्त सुनां दोषी याये फइ? धर्मी यानादीम्ह परमेश्वर हे खः धा:सा

34 सुनां इमित दोषी याइ? दोषी यानादीम्ह ला सिना: म्वानादी धुंकूम्ह ख्रीष्ट येशू हे खः। थव हे येशू परमेश्वरया जव ल्हा:पाखे दी। अले वय्कलं झीगु नितिं परमेश्वरयात बिन्ति यानादी।

35 ख्रीष्टयागु मायां झीत सुनां फाये फइ? छु झीत दुःखकष्ट जुल धका:, म्वाय् थाकुल धका:, सास्ती बिल धका:, नये मखन धका:, पुनेगु मन्त धका:, ग्यानपुगु वल धका:, अले तरवारं पाली धका: झीसं ख्रीष्टयात त्वःते जिल ला?

36 थव हे खँ भजन सफुलिइ नं थथे च्वयातःगु दु –

“अयनं जिपिं छिगु लागि

न्हियान्हिथं सी मालाच्वंगु दु।

स्यायेत हःपि फैचातयत् थें
जिमित व्यवहार याइगु।”☆

37 अयनं झीसं दुःखकष्ट सी माःसां झीत माया यानादीम्हयसिनं यानाः झीपि त्याका वःपि स्वयाः नं तःधपि खः।

38 सुनानं अले छुकिं हे नं परमेश्वरयागु मायां झीत त्वःतके फइ मखु धकाः जिं स्यू। न मृत्युं, न जीवनं, न स्वर्गदूततयसं, न शैतानया दूततयसं, न संसारयागु शक्तिं, न थौकन्हय जुयाच्चंगु खं, न लिपा जुइतिनिगु खं,

39 न च्वय्यागु, न क्वय्यागु, न सृष्टिया छुं नं शक्तिं झीत प्रभु येशू ख्रीष्टयाके दुगु वय्कःया मायां फाये फइ।

9

परमेश्वरं इस्त्राएली जातियात ल्ययादीगु

1 जि ख्रीष्टयाम्ह मनु जूगुलि जिं सत्य खँ ल्हाना च्वना। जिं मखुगु खँ धयाच्चनागु मखु। जिके पवित्र आत्मा दीगुलि जिगु विवेकं थव खँ धात्थें खः धकाः साक्षी बी।

2 जितः यःपि इस्त्राएली दाजुकिजापि खनाः जि तसकं नुगः मछिं अले जिगु नुगः हीसे च्वंगु दु।

3 इमिगु नितिं परमेश्वरयागु सराः फयेमाःसां, अले ख्रीष्टलिसे बायमाःसां बाय,

4 छायाःसा इपि परमेश्वरं ल्ययातःपि जातियापि खः। वय्कलं इमित थः हे कायपि यानाः इमिगु दथुइ च्वनाः वय्कःयागु तःधंगु शक्ति क्यनादिल। इपि नाप बाचा चिनाः व्यवस्था नं बियादिल। वय्कःया आराधना यायेगु स्थनादिल, अले बचं नं बियादिल।☆

5 ख्रीष्टया तापाःबाज्यापि इमि नं तापाःबाज्यापि खः। ख्रीष्ट थः नं इपि थें थव हे जातय् बूगु खः। वय्कः दक्वसित राज्य यानादीम्ह परमेश्वर खः, वय्कः सदां तःधनेमा। आमेन।

6 यहदी जातयापिन्सं थौं तकं ख्रीष्टयात विश्वास मयाःसां परमेश्वरं बाचा चिनाः धयादीगु वचन सिति वंगु जुइ मखु। छायाःसा यहदी जातय् बूपि सकलें परमेश्वरया मनूत मखु।

7 अथे हे अब्राहामया सन्तान फुक्कं परमेश्वरया सन्तान जुइ मखु। छायाःसा “इसहाकयापाखें हे छिमि सन्तान दइ” धकाः परमेश्वरं धयादीगु दु।☆

8 अयजूगुलि अब्राहामया इच्छां दुपि सन्तान जुइवं परमेश्वरया सन्तान जुइ मखु। बचंया सन्तान जक परमेश्वरया सन्तान खः।

9 उकिं हे ला खः नि, परमेश्वरं “थव हे इलय् थन लिहां वये, उबलय् छिमि कलाः साराया काय् दये धुंकी” धकाः धयादीगु।☆

10 थव काय् झी तापाःबाज्या इसहाक खः। वं रिबेकानापं ब्याहा याये धुंकाः वं निम्ह कायपिन्त नापं बुइकल।

11 अले निम्हं काय् बुइ न्ह्यः हे, अले भिंगु मभिगु ज्याखँ मयाःनिबलय हे थःत यःथें परमेश्वरं ल्ययादिल।

12 थथे धर्मकर्मकथं मखु, बरु परमेश्वरं ल्ययादीकथं रिबेकायात धयादिल –

“तःधीम्हयसिनं चीधीम्हयसिगु

सेवा याइ।”☆

13 “याक्बयात माया याना,
एसावयात धाःसा मययका।”☆

14 थव खँय् झीसं छु धायेफु? थथे धायेवं तुं परमेश्वरं अन्याय यानादी ला? अथे ला गुब्बसं नं यानादी मखु।

15 वय्कलं मोशायात नं थुकथं धयादिल –

“जिं सुयात कृपा याये मास्ति वइ

वयात कृपा याये।

जिं सुयात दया याये मास्ति वइ

वयात दया याये।”☆

16 थुकिं सीदत, थव खँ फुक्कं परमेश्वरयागु दयां यानाः जक जूगु खः, मनूया कुतलं व मनूयात यःथें यानाः जूगु मखु।

17 धर्मशास्त्रय् परमेश्वरं फारोयात थथे धयादीगु दु –

“अयनं जिगु शक्ति क्यनेत

व पृथ्वीइ न्यंक जिगु नां कायेमा धकाः हे

जिं छन्त म्वाकातयागु खः।”☆

18 अयजूगुलि वय्कलं दया यानादी मास्ति वःम्हयसित दया यानादी। अले सुयागु नुगः छायाके मास्ति वः वयात छायाकादी।

कुमाः व थलबल

- 19 छिमिसं जितः थथे न्ह्यसः याइ – “अयसा परमेश्वरं झीत छाय् दोष बियादीगु लय् सा?” वयक्कःयागु इच्छायात पने फुम्ह सु दु?
 20 मन् जुयाः परमेश्वरयात लिसः बीम्ह छ सु खः? जितः छाय् थथे दयक्का धकाः दयक्कातःगु सामानं दयक्कम्हयसित न्ह्यसः याइ ला?☆
 21 छु छम्ह कुमाःयात न्हायातःगु चां बुत्ता तयातःगु थल दयक्केगु व बुत्ता तया मतःगु थल दयक्केगु अधिकार मदु ला?☆
 22 परमेश्वरया तं व थःगु शक्ति क्यनादी मास्ति वःसा वयक्कःयात सुनां पने फइ? वयक्कलं थःत हीमी चाय्का च्वंपिं मनूत खनाः नं तंचाया मदिसे सहयाना तुं च्वनादिल।
 23 वयक्कलं झीत वयक्कःयागु दया मायायागु धुकू सीके बीत थथे दया माया यानादीगु खः। वयक्कलं झीत न्हापांनिसें थःगु नां तःधंकेत ल्ययादीगु खः।
 24 थथे सःतेत ल्ययातःपिं झीपिं हे खः। यहदीत जक मखु, यहदीमखुपिन्त नं वयक्कलं सःतादिल।
 25 थ्व हे खँ होशेयागु सफुलिइ च्वयातःगु दु –

“थः मन् मखुपिन्त
 जिं थः मन् याये,
 अले माया मयानाम्हयसित
 जिं ‘माया याइम्ह’ धकाः धाये।”☆

26 अले

“हानं थथे च्वयातःगु दु –
 ‘छिपिं थः मनूत मखु’ धकाः
 धयातःगु थासय्
 ‘म्वाःम्ह परमेश्वरया काय्पिं
 धकाः इमित धाइ।’ ”☆

27 इस्राएलयात कयाः यशैयां थथे धाःगु दु –

“इस्राएलया सन्तान
 समुद्रय् च्वंगु फि थें यक्व दुसां
 ल्यंदुपिं जक बचय् जुइ,
 28 छायाधाःसा प्रभुं याकनं हे
 थ्व पृथ्वीयागु न्याय यानादी।”☆

29 यशैयां हानं थथे धयातःगु दु –

“दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं
 झीत सन्तान ल्यंका मदीगु जूसा
 सदोम व गमोरायागु गति जू थें तुं
 झीगु नं अथे हे गति जुइगु खः।”☆

यहदीतयसं विश्वास मयाःगु

- 30 थज्याःगु खँय् झीसं छु धायेगु लय्? धर्मी जुइत मस्वःपिं यहदीमखुपिं मनूत इमिगु विश्वासं यानाः धर्मी जुल।
 31 व्यवस्था मानय् यानाः धर्मी जुइत स्वयाः जूपिं यहदीतयसं धाःसा विश्वास मयानाः व व्यवस्था मानय् याये मफयाः धर्मी जुइ मफुत।
 32 थथे जूगु छाया लय्? विश्वास यानाः धर्मी जुइत मस्वसे धर्मकर्म जक यानाः धर्मी जुइत स्वःगुलिं इपिं थथे जूगु खः। लुफि हाइगु ल्वहँतय् इपिं लुफि हा हे हात।
 33 थथे नं च्वयातःगु दु –
 “जिं सियोनय्
 इमित लुफि हाकेत छगः ल्वहं
 व क्वथलेत छगः ल्वहँधी
 तयाच्वना।
 वयक्कःयात विश्वास यानाजुइपिन्सं धाःसा
 गुब्सं लज्या चाय् माली मखु।”☆

☆ 9:20 १:२० यशै २९:१६; ४५:९ ☆ 9:21 १:२१ यर १८:१-१०; २ तिमो २:२०-२१ ☆ 9:25 १:२५ होशे २:२३ ☆ 9:26 १:२६ होशे १:१० ☆ 9:28 १:२७-२८ यशै १०:२२-२३
 ☆ 9:29 १:२९ यशै १:९ ☆ 9:33 १:३३ यशै ८:१४; २८:१६

10

- 1 यःपि दाजुकिजापि, यहदीत नं बचय् जुइमा धयागु जिगु इच्छा दुगुलि परमेश्वरं इमित बचय् यानादीमा धकाः प्रार्थना यानाच्चवनागु खः।
 2 परमेश्वरयागु निंति इमिके जोश दु जिं थुकिया साक्षी बी। अयनं इमिसं बांलाक थुइका सयकातःगु मदु।
 3 परमेश्वरयागु धार्मिकतायात थुइके सीके मफुगुलि इमिसं थःपिनिगु हे धार्मिकतायात दय्केत स्वल। अयजूगुलि इपिं परमेश्वरयागु धार्मिकताया अधीनय् मचवं।
 4 ख्रीष्टं हे व्यवस्था पूर्वका दीगुलि वय्कःयात हे विश्वास यानाः मनूत धर्मीं जुइ।

सकसितं दइगु उद्धार

- 5 मोशां थथे च्वया थकूगु दु – “व्यवस्था मानय् यानाः धर्मीं जुइत स्वइम्ह मनू व्यवस्थां हे म्वाइ।”☆
 6 ख्रीष्टयात विश्वास याना हे जक मनूत परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मीं ठहरय् जुइ। अयजूगुलि विश्वासं धर्मीं ठहरय् जूपिं छिमिसं थथे मतिइ तये मते – “ख्रीष्टयात क्वत हयेत स्वर्गय् सु वनी?”
 7 हानं “सीम्ह ख्रीष्टयात म्वाका हयेत पातालय् सु क्वहां वनी?” धकाः नं मतिइ तये मते।
 8 परमेश्वरयागु वचन छिमिगु न्ह्यःने हे दु, छिमिगु म्हुतुइ व नुगलय् दु। जिमिसं न्यंकागु भिगु खँ हे थ्व विश्वासयागु खः।☆
 9 येशू हे प्रभु खः धकाः छिमिगु म्हुतुं धाल धाःसा व सीम्ह येशूयात परमेश्वरं म्वाकादीगु खः धकाः विश्वास याःसा छिमिगु उद्धार जुइ।
 10 मनूतयसं नुगलनिसें विश्वास याःसा धर्मीं जुइ, अले म्हुतुं स्वीकार याःसा उद्धार जुइ।
 11 वय्कःयात विश्वास याइपिं सुनानं लज्या चाय् माली मखु धकाः न्हापां हे धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु दु।☆
 12 वय्कःयात विश्वास याइपिन्त यहदीत व यहदीमखुपिं धकाः पाकी मखु, छायाधाःसा वय्कः सकसियां प्रभु खः। अले थ्व हे प्रभु वय्कःयागु नां काक्वसित यक्व आशिष बियादी।

13 थुकथं प्रभुयागु नां काइपिं सकसिगु उद्धार जुइ।☆

14 अयसा वय्कःयात विश्वास या हे मयाःपिन्सं गथे यानाः वय्कःयागु नां काये फइ? अले वय्कःयागु खँ गुबलें हे मन्यंपिन्सं गथे यानाः विश्वास याये फइ? सुनानं मधाय्कं इमिसं गथे यानाः न्यनी?

15 म्छवय्कं गथे यानाः मनूतयसं न्यंकाः वनी? यशैयायागु सफुलिइ थथे च्वयातःगु दु –

“भिंगु खँ न्यंका वःपिं मनूत
 वयाच्चंगु गुलि बांलाः।”☆

16 अयनं यहदीत फुक्कसिनं भिंगु खँय् न्हाय्पं म्ब्युनि। थ्व हे खँ यशैयां नं च्वया थकल – “प्रभु, जिमिसं न्यंकागु खँय् सुनां विश्वास याःगु दु?”☆

17 अथे जूगुलि विश्वास न्यनाः दइ, अले न्यनेगु खँ ख्रीष्टयागु वचनं वइ।

18 अयनं जिं न्ह्यसः याये – छु इमित त्वहः तयेगु लें दु ला? छु इमिसं गुबलें हे मन्यनि ला?

“धात्थें धायेगु खःसा

इमिगु सुचं संसार न्यंका
 न्यनाच्चंगु दु।

अले संसारया कुंकुलामय् थयंका
 ताये दयाच्चंगु दु।”☆

19 जिं हानं धाये – अयसा छु इसाएलीतयसं थ्व खँ थुइके मफुत ला? थु ला थू, अयनं वास्ता मयाः, छायाधाःसा दकलय् न्हापां मोशां थथे धया थकल –

“जिं नं थः मखुपिं मनूतपाखें

इमिगु नुगः मुइके,

छगू मूर्ख जातियापाखें

इमित तं चाय्के।”☆

20 यशैयां अज्ज मग्यासे धाल –

“जितः माला मस्वःपिन्सं

जितः लुइकल।

जितः न्यनेकने मयाःपिन्त

जिं हे जि सु खः धकाः

क्यनाबिया।”☆

21 इस्राएलीतयत् धाःसा परमेश्वरं थथे धाःगु दु –
 “धयागु खँ मानय् मजुइपि
 व मखुगु जक यानाजुइपि
 अतेरि मनूतयत् न्हिच्छि जिं ल्हाः
 ब्वय्काच्चनागु दु।”☆

11

इस्राएलीतयत् परमेश्वरं दया माया यानादीगु

1 अथे जूसा जिं धाये – परमेश्वरं वय्कःया मनूतयत् त्वःतादी धुंकल ला? थथे मखु। जि थः हे नं अब्राहामया सन्तान, बेन्यामीन कुलयाम्ह छम्ह इस्राएली खः।☆

2 न्हापानिसें ल्ययातःपि वय्कःया मनूतयत् परमेश्वरं त्वःतादीगु मदुनि। एलियायागु खँ धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु छिमिसं मस्यू ला? इस्राएलीतयत् मभिकाः एलियां परमेश्वरयात थथे बिन्ति यात –

3 “प्रभु, छिकपिनि अगमवत्तातयत् इमिसं स्याये धुंकल। बलि बियाः होम यायेगु छिकपिनिगु थाय् नं इमिसं थुनाछ्वये धुंकल। आः जि याकःचा हे जक ल्यंदनि, जितः नं इमिसं स्यायेत स्वयाच्चन।”☆

4 परमेश्वरं वयात छु लिसः बियादिल? “बालघःयात पुजा मयाइपि न्हयदुः मनूतयत् जिं ल्यंकातयागु दु।”☆

5 थौं तक नं परमेश्वरयागु दया मायां ल्ययादीपि ल्यंदनिपि गुलि गुलि इस्राएलीत दनि।

6 थथे दया मायां जगु खः, ज्यां मखु, मखुसा दया माया दया माया हे जुइ मखु।

7 अले छु जुल लय्? इस्राएलीतयत्सं छु कायेत कुतः यानाच्चंगु खः व काये मफुत। ल्यया तःपिन्सं धाःसा काये खन। मेपिन्सं परमेश्वरया खँ मन्यंसे अतेरि जुयाच्चन।

8 थ्व खँ थथे च्वयातःगु दु –

“परमेश्वरं इमित थुइके मफइगु
 आत्मा,
 खनी मखुगु मिखा व ताइ मखुगु
 न्हाय्पं,
 थौं तक नं बियातःगु दु।”☆

9 दाऊद जुजुं नं थथे धया थकल –

“इमिगु भ्वजं इमित नाश यायेमा,
 इमिगु पवित्र भ्वय इमिगु निरितिं
 स्वःतिपाँय् जुइमा।”☆

10 इमिगु मिखा कां जुइमा,
 इमिगु दुगःक्वैय् चाःतुइमा।”

11 अयजूगुलि जिं धाये – छु यहदीत नाश हे जुइक लुफि हानाः क्वदले धुंकल ला? अहं, अथे मखु, बरु इमिसं पाप याःगुलि इमित नुगः मुइके बीत यहदीमखुपिन्थाय् मुक्ति वल।

12 थुकथं इमिसं पाप याःगुलि संसारयात यक्व हे भिन, अथे हे इपि स्यनाः यहदीमखुपिन्त यक्व आशिष दत धाःसा झन इस्राएलीत फुक्कसिनं विश्वास याइबलय् गुलि जक भिनिगु जुइ।

यहदीमखुपिन्त मुक्ति

13 आः जिं यहदीमखुपिन्त धयाच्चना। जितः यहदीमखुपिनि प्रेरित यानाः इमिथाय् छ्वयादीगुलि जिं थ्व ज्या यात तःधके।

14 थुकथं जिमि यहदी दाजुकिजापिं मध्ये गुम्हं गुम्हय्सित बचय् यायेत जिं इमित नुगः मुइके बी।

15 छायाधाःसा इमिसं इन्कार यानाः हे ला संसारयापिं मनूत परमेश्वर नाप मिलय् जुल धाःसा, झन इमित थः हे नाल धाःसा सीपिन्त म्वाकेगु ति मयनी ला?

16 छायेहःगु छकुचा जक छवचुं पवित्र जूसां न्हायातःगु छवचुं छवारां पवित्र जुइ। अथे हे सिमाया हा पवित्र जूसा कचामचा नं पवित्र जुइ।

17 अथे हे गुलि कचात त्वधुला वं थें यहदीत नं गुम्हं गुम्हं परमेश्वरयात त्वःताः वन। छिपिं यहदीमखुपि धाःसा जंगली जैतूनमा लिसे कचा स्वाःथें स्वाये धुंकल। उकिं जैतूनमायागु हा व रस छिमिसं नं काये खन।

18 अयज्गुलि छिपिं स्वाना तःपि कचा जक जूगुलि तःधंछुइ मते। तःधंछुइत छिमिसं थ्व खँ लुमंकी— हायात नका तइपिं छिपिं मखु, बरु छिमित नका तइम्ह हा खः।

19 थथे “जिपिं स्वायेत ला कचा त्वधुला वंगु खः नि” धकाः छिमिसं धायेफु।

20 थ्व खँ ला सत्य खः। इमिसं विश्वास यानाच्चवने मफुगुलि हे इपिं थथे त्वधुला वन, उकिं छिमिसं क्वान्तुक विश्वास यानाच्चवने माल। अयज्गुलि छिपिं तःधंछुइ मते, बरु स्यनावनी ला धकाः ग्याना च्वँ।

21 परमेश्वरं अथें दयावःगु कचामचायात ला ल्यंका मदी धाःसा छिमित जक ल्यंकादी ला?

22 थुकथं यानादीम्ह परमेश्वर दया माया यानादीम्ह नं खः, अले सजॉय बियादीम्ह नं खः। स्यना वंपिन्त वयकलं सजॉय बियादी, छिमित धाःसा दया माया यानादी। छिमिसं नं वयकःयागु दया माया मययकाः मच्च्वँसे वास्ता मयाःसा छिमित नं ध्यनाः छवइ।

23 इमिसं परमेश्वरयात हानं विश्वास यानाः लिहां वल धाःसा परमेश्वरं आः नं इमित स्वानादी फुनि।

24 छिपिं यहदीमखुपि जंगली जैतून सिमाया कचा जुया नं पक्का जैतूनया सिमाय् स्वाये हल। यहदीत धाःसा पक्का जैतूनया कचात थें खः। अथे जूगुलि उकिया त्वधूगु कचात हानं व हे जैतून सिमाय् स्वायेत गुलि अःपुइगु जुइ!

परमेश्वरं सकसितं दया माया यानादी

25 दाजुकिजापि, थ्व गुप्ति खँ थुइकाः छिपिं थथः हे बुद्धिमान जुइगु स्वये मते। गुप्ति खँ थ्व हे खः — गुबलय् तक यहदीमखुपिनिगु ल्याः गाइ मखु अबलय् तक यहदीतयगु मिखा चाली मखु।

26 थुकथं फुक्क इस्पाएलीत बचय् जुइ। थथे च्वयातःगु दु —

“बचय् याइम्ह सियोनं झाइ,

अले वयकलं याकूबया सन्तानयात

पापं छुतय् यानादी।”

27 जिं इमिगु पाप मदयका बीत

इपिनापं थथे बाचा चिने।”

28 छिमिसं भिगु खँ न्यनाः इपिं परमेश्वरया शत्रु जुल। अयनं वयकलं इमि तापाःबाज्यापिन्त ल्यया तःगुलि इपिं वयकःया यःपि खः।

29 छायाधाःसा वयकलं ल्यय् धुंकूपिन्त त्वःतादी मखु, अले बियादी धुंकूगु वरदान लित कयादी मखु।

30 न्हापा ला छिपिं नं छकः वयकःयात मानय् मयाःपिं खः, आः धाःसा वयकलं छिमित दया माया यानादिल। इमिसं वयकःयात मानय् मयाःगुलि थथे जूगु खः।

31 छिमित दया माया याःगुलि इपिं अतेरि जुयाच्चंगु खः। छन्हु इमित नं दया माया यानादी तिनि।

32 वयकलं फुक्क मनूतय् हे दया माया यायेत इमित आज्ञा मानय् मयाइपिं यानादिल।

परमेश्वरयागु स्तुति

33 अहो! परमेश्वरया धन,

ज्ञान व बुद्धि गुलि तःधं!

वयकलं यानादीगु न्याय

थुइकां थुइके मफु।

अले वयकःयागु लँपु

सीकेत तसकं थाकु।”

34 वयकःयागु मन सीके

फुम्ह सु दु?

वयकःयात सल्लाह

बी फुम्ह सु दु?”

35 वयकलं त्यासा पुले मायक

वयकःयात ब्युम्ह हे सु दु?”

36 फुक्कं परमेश्वरं सृष्टि

यानादीगु खः।

वयकलं हे यानाः

अले वयकःयात हे

फुक्क दुगु खः।
वय्कःया हे सदा
जयजय जुयाच्चनेमा!✠
आमेन।

12

परमेश्वरया सेवा

- 1 यःपि दाजुकिजापिं, थथे परमेश्वरयागु दया मायां यानाः वय्कःयात यय्क, पवित्र जुइक, छिमिगु जीवन वय्कःयात बलिकथं देछाया ब्यु। थथे यायेगु हे दुनुगलंनिसें सेवा यायेगु खः।
- 2 आवांनिसें थ्व संसारयापिं मनूतयसं याना जू थें छिमिसं याना जुइ मते, बरु मनयात हीकाः न्हपिं मनूत जुयाच्चें। थुकथं याना जूसा परमेश्वरयागु इच्छा छु खः, अले भिंगु, वय्कःयात यःगु, व छु खें ठीक जू छिमिसं बांलाक सीके थुइके फइ।
- 3 परमेश्वरं जितः दया माया यानादीगुलि छिपिं फुक्कसिनं थःत तःधंम्ह धकाः मतिइ तया जुइ मते धकाः जिं छिमित बिन्ति यानाच्चना। परमेश्वरं छिमित बियादीगु विश्वास गपाय्धंगु खः उलि हे जक बांलाक बिचाः या।
- 4 छायाधाःसा मनूया म्ह छगू जूसां उकी यक्व म्हव्व दु। अले फुक्क म्हव्वतयगु ज्या छगू हे जुइ मखु।
- 5 थथे हे झीपिं नं यक्व दसां ख्रीष्टयागु म्हय् ला छम्ह हे जक खः। अले थीथी म्हव्वत छगू छगू यानाः मिलय् यानातःपिं खः।✠
- 6 परमेश्वरं झीत दया माया यानाः बियातःगु थीथी वरदानयात झीसं छ्यले माल। अगमवाणी कनेगु वरदान दःसा वं विश्वासं थ्व ज्या यायेमाः।
- 7 सेवा याइगु वरदान दःसा सेवा हे यायेमाः। स्यनेकने यायेगु वरदान दःसा स्यनेकने हे यायेमाः।
- 8 अतीं बीगु वरदान दःसा अतीं बीगु हे यायेमाः। बीगु वरदान दःसा दुनुगलंनिसें बीगु यायेमाः। नायः जुइगु वरदान दःसा बुद्धि पुरय् यानाः यायेमाः। कर्पिन्त दया माया यायेगु वरदान दःसा लय्तायाः या।✠

धातर्थेम्ह विश्वासी यायेमाःगु खें

- 9 दुनुगलंनिसें छिमिसं धातर्थेगु माया या। मभिंगु फुक्कं त्वःताछ्व। छु छु भिंगु खः व हे जक क्वान्तुक ज्वनाति।
- 10 छिपिं विश्वासी दाजुकिजापिं थःथवय् दुनुगलंनिसें माया याना च्वें। थःथवय् हनाबना तया च्वें।
- 11 यायेमाःगु ज्याय् अल्ल्छी चाये मते। दुनुगलंनिसें जोश दयकाः प्रभुयात सेवा याना च्वें।
- 12 छिमिके तःधंगु आशा दुगुलि लय्ताया च्वें। दुःखकष्ट जूसां सहयाना च्वें। प्रार्थना यायेगु गुबलें त्वःते मते।
- 13 मगाःमचाःपिं दाजुकिजापिन्त ग्वाहालि या। छेंय पाहां वःपिन्त दुनुगलंनिसें सेवा यायेगु या।
- 14 छिमित सास्ती ब्यूपिन्त सुवाः ब्यु, इमित सराः बी मते।✠
- 15 लय्तायत्त च्वंपिं नाप छिपिं नं लय्ता। अले ख्वया च्वंपिं नाप छिपिं नं ख्व।
- 16 छिपिं फुक्कं मिलय् चले जुयाः च्वनेगु या। तःधंछु जुइ मते, थःत जक यःथें याना जुइ मते, बरु चिधंपिं नाप बुला जुइगु बानी त्वःते मते। गुबलें घमण्डी जुइ मते।✠
- 17 मभिंगुया पलेसा मभिंगु हे याये मते, बरु फुक्क मनूतयत यइपुसे च्वंगु व भिंगु जक याना जु।
- 18 फुक्क मनूत नाप फयां फतलय् मिलय् जुयाच्चनेगु कुतः या।
- 19 यःपिं दाजुकिजापिं, छिपिं थःपिन्सं हे पलेसा कायेगु स्वये मते, बरु परमेश्वरया तच्चःगु तंमय् त्वःताब्यु। छायाधाःसा धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु दु,

“बदला कायेगु जिगु ज्या खः,
जिं इमित सजॉय बी”
परमप्रभुं धयादी।✠

20 धर्मशास्त्रय् च्वया तः थें याना च्वें –

“थः शत्रु घांलाःसा
वयात नयेगु ब्यु,
अले पित्याःसा
वयात त्वने ब्यु।
थथे यात धाःसा
मछालाः वयागु ख्वाः
ह्याउँसे च्वनी।”✠

✠ 11:36 १२:३६ १ कोर ८:६ ✠ 12:5 १२:४-५ १ कोर १२:१२ ✠ 12:8 १२:६-८ १ कोर १२:४-११ ✠ 12:14 १२:१४ मती ५:४४; लूक ६:२८ ✠ 12:16 १२:१६ हितो ३:७
✠ 12:19 १२:१९ व्य ३२:३५ ✠ 12:20 १२:२० हितो २५:२१-२२

21 मभिङ्गुलि छिमित त्याके बी मते, बरु छिमिसं भिङ्गु याना: मभिङ्गुयात त्याके फय्कि।

13

सरकारं धा:थें च्वनेमा:
तीत ३:१-११; १ पत्र २:१३-१७

1 फुक्क मनूत सरकारया अधीनय् च्वनेमा:। परमेश्वरं थुमित अधिकार बियात:गु ख:, मेपिन्सं बियात:गु मखु। थौकन्हय् थुपि हाकिमतयत् नं परमेश्वरं हे ल्ययादीगु ख:।

2 अयज्गुलि सुनां अधिकार दुपि मनूतयगु खँ मानय् याइ मखु, परमेश्वरयात मानय् मया:गु ति ग्यनी। वय्कलं इमित सजाँय बियादी।

3 हाकिमत खना: मभिपि मनूत जक ग्याइ। भिपि मनूत ग्याइ मखु। छिपि हाकिमत खना: मग्यासे च्वने मास्ति व: ला? अयसा भिङ्गु भिङ्गु ज्या जक याना च्वँ, अले हाकिमतयसं छिमित स्याबास बी।

4 इपि छिमित भिङ्गु यायेत तयात:पि परमेश्वरया सेवकत ख:। अयनं छिमिसं मभिङ्गु ज्या याना जुल धा:सा इपि खना: छिपि ग्याये माली, छायाधा:सा सुनानं म्वायकं तरवार घाना वइ मखु। इपि मभिङ्गु ज्याखँ यानाजुइपिन्त सजाँय बीत तयात:पि परमेश्वरया सेवकत ख:।

5 थथे जूगुलि परमेश्वरया तंपाखें जक बचय् जुइत मखु, थ:गु विवेकयागु निति नं हाकिमतयसं धा:थें च्वनेमा:।

6 उकिं हे ला ख: नि, छिमिसं कर पुलेमा:गु। हाकिमत फुक्कं थज्या:गु हे ज्या यायेत तयात:पि परमेश्वरया सेवकत ख:।

7 उकिं इमित पुलेमा:गु फुक्कं पुलाब्यु, कर पुलेमा:पिन्त कर पु, भन्सार पुलेमा:पिन्त भन्सार पु। अथे हे मानय् याये मा:पिन्त मानय् या।*

छम्हं मेम्हयसित यायेमा:गु माया

8 थ:थवय् माया यायेगु बाहेक सुयाकें छुं त्याये काये मते। मेपिन्त माया याइपिन्सं व्यवस्था पूर्वकी।

9 व्यवस्थाय् थुकथं धयात:गु दु – व्यभिचार याये मते, सुयातं स्याये मते, खुयाकाये मते, लोभ याये मते। अले मेगु आज्ञा फुक्कं थुकी दुने हे ला: –

“थ: ज:लाख:लापिन्त थ:त थें
हे माया या।”*

10 मायां मेपिन्त स्यंकी मखु, उकिं माया यायेगु हे व्यवस्था पूर्वकेगु ख:।

11 छिमिसं थ्व संसारय् गज्या:गु ई वयाचवंगु दु बांलाक बिचा: याना च्वँ, घनेगु त्व:ता: दनेगु ई वये धुंकल। उद्धार कायेगु ई न्हापा झीसं विश्वास यानाबलय् स्वया: नं न्ह्य:ने थयने धुंकल।

12 चा फुइन, आ: न्हि वइन। उकिं खिउँबलय् यायेगु ज्या त्व:ता: ज:यागु ल्वाभ: ज्वना: तयार जु।

13 थुकथं झीगु चालचलन जलय् च्वपिनिगु थें याये माल, उकिं झीसं मोजमज्जा यायेगु, अय्ला: त्वना जुइगु, व्यभिचार यायेगु, ला: ला: थे सना जुइगु, ल्वापु यायेगु, नुग: मुइकेगु त्व:ताछवये माल।

14 थथे मयासें बरु न्ह्यागु या:सां प्रभु येशू ख्रीष्टयात यय्क जक याना च्वँ। थ: य:थें जक याना जुइ मते।

14

दाजुकिजापिन्त कुंखिने मते

1 विश्वास बमला:निम्ह मनूयात संगतिइ लसकुस या, वयागु खँयात कया: जवा:सवा: याये मते।

2 विश्वास बल्ला:म्ह मनूखं थ:त य:गु न्ह्यागुं नइ, विश्वास बमला:म्ह मनूखं वाउँचा जक नइ।

3 अथे न्ह्यागुं नइम्हयसिनं मनइम्हयसित क्वह्यंके मते, अथे हे मनइम्हयसिनं नं नइम्हयसित कुंखिने मते। छायाधा:सा परमेश्वरं इमित थ: मनु दय्कादीगु ख:।

4 मेपिनि च्य:यात न्याय याइम्ह छ सु ख:? वं या:गु ज्या बांला: बांमला: धका: वया मालिकं हे न्याय याइ। वं बांला:गु ज्या याये फइ, छायाधा:सा वया मालिकं वयात लिधंसा बी फु।

5 गुम्ह गुम्हयसिनं मेमेगु दिनयात स्वया: छन्हयात त:धं धका: मानय् याइ। गुम्ह गुम्हयसिनं फुक्क दिनयात उत्थें ख: धका: मानय् याइ। फुक्कं थथ:म्हं विश्वास यानागु खँय् पक्का जुयाच्वनेमा:।

6 मेमेगु दिं स्वया: छन्हयात त:धंकीम्हं प्रभुया निति हे त:धंकी। सुनां नयेनी याइ वं प्रभुया निति नइ, छायाधा:सा वं परमेश्वरयात सुभाय् बिया: नइ। अथे हे मनइम्हयसिनं प्रभुया निति नइ मखु, अयनं वं नं परमेश्वरयात सुभाय् बी।*

7 झीपिं सुं नं थ:गु निति म्वानाच्वनागु मखु। अले सुं नं थ:गु निति सी मखु।

8 झीपिं म्वाना च्वंसा प्रभुयागु निति हे म्वानाच्वनेगु ख:। झीपिं सीसां प्रभुयागु निति हे सीगु ख:। अयज्गुलि सीसां म्वा:सां झीपिं प्रभुया मनूत ख:।

9 छायाधा:सा म्वा:पिनि नं सीपिनि नं प्रभु जुइत हे ख्रीष्ट सिना: हानं म्वानादिल।

10 अयजूगुलि छिपिं वाउँचा जक नइपिन्सं थः दाजुकिजापिन्त छाय् कुंखिनेगु? छिपिं न्ह्यागुं नइपिन्सं थः दाजुकिजापिन्त छाय् हेस्यानागु? न्यँ, न्याय यानादीबलय् झीपिं फुक्कं परमेश्वरया न्ह्यःने च्वने मानि।*

11 धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु –

“प्रभुं धयादिल –

जिं धात्थें धाये –

फुक्क मनुतयसं

जिगु न्ह्यःने पुलि चुइमाः।

अले हानं फुक्कसिनं

जि परमेश्वर खः धकाः धायेमाः।”*

12 थुकथं झीपिं छम्ह छम्हयसिनं थथःगु ल्याःचाः परमेश्वरयात बीमाः।

नयेत्वनेगुलिइ सुयातं कुंखिने मते।

13 अयजूगुलि झीसं दाजुकिजापिन्त कुंखिनेगु त्वःताछवये माल, अले इमित क्वथलेगु व पापय् लाकेगु ज्या गुब्सं याये मखु धकाः झीसं पक्का याये नु।

14 प्रभु येशूयात विश्वास यानागुलि छुं नं नसा थः हे अशुद्ध धयागु मदु धकाः जिं बांलाक थुइकाः सीका तयागु दु। सुनानं थ्व अशुद्ध खः धकाः बिचाः याःसा वयात व अशुद्ध हे जुइ।

15 छिमिगु नयेत्वनेगुलि यानाः दाजुकिजापिनि नुगलय् स्यात धाःसा छिमिसं इमित अज्जं माया याये मफुनि। नयेत्वनेगुलि छिमि दाजुकिजापिन्त स्यंके मते, छायाधाःसा इमिगु निंति हे ख्रीष्ट सिनादिल।

16 अयजूगुलि छिमित भिंगु छु खः उकियात कर्पिन्सं मभिं धाय्के मते।

17 परमेश्वरयागु राज्य नयेगु व त्वनेगु जक मखु, बरु पवित्र आत्मां बियादीगु धार्मिकता, शान्ति व आनन्द खः।

18 थुकथं ख्रीष्टयागु सेवा यानाजुइम्ह मनुयात परमेश्वरं स्याबास बियादी, अले वं थथे याना जूगु खनाः मनुतयसं नं थ्व भिंम्ह मनु खः धकाः धाइ।

19 उकिं छु याःसा शान्ति जुइ, अले फुक्क मिलय् जुयाः सकसिगुं भिं जुइगु खः, व जक यानाजुइगु स्वये माल।

20 छिमिगु नयेत्वनेगुलि परमेश्वरयागु ज्यायात स्यंके मते। धात्थें धायेगु खःसा फुक्क नसा शुद्ध जू, अय्यं सुनानं नयेत्वनेगुलि मेम्ह विश्वासीयात स्यंकल धाःसा वं टुंकूगु जुइ।

21 धात्थें हे – ला मनयेगु, दाखमघ मत्वनेगु व थः दाजुकिजापिं लुफि हाइगु छुं नं मयायेगु हे बांलाः।

22 थ्व खँय् छिमिसं छु बिचाः यानाः परमेश्वर व छंगु दथुइ जक ति। थःम्हं भिं तायकूगु खँय् संका मयाइम्ह मनु हे धन्यम्ह खः।

23 सुनानं संका यानाः नल धाःसा परमेश्वरं वयात दोषी यानादी, छायाधाःसा वं विश्वास यानाः मनःगु जुइ। विश्वासकथं मयाःगु न्ह्यागु पाप खः।

15

मेपिन्त यायेमाःगु वास्ता

1 थथे झी बल्लाःपिन्सं बमलाःपिन्त विश्वासी जुयाः म्वानाच्चनेत ग्वाहालि यायेमाः, झीत जक यःथें याना जुइ मज्यु।

2 झी फुक्कसिनं थः जःलाखःलापिन्त भिं जुइगु मतिइ तयेमाः, अले जक इमिगु विश्वास बल्लानावइ।

3 मुक्ति बीम्ह ख्रीष्टं नं थःत यःथें याना मजूगु खँ धर्मशास्त्रय् थुकथं च्वयातःगु दु – “छितः क्वह्यकिपिन्सं जितः नं क्वह्यंकाहःगु दु।”*

4 न्हापा न्हापा जूगु च्वयातःगु फुक्क खँ झीत स्यनेत खः। धर्मशास्त्रय् च्वयातःगुपाखें ग्वाहालि कयाः सह यानाच्चन धाःसा झीत आशा दइ।

5 सह याये फय्कादीम्ह अले ग्वाहालि बियादीम्ह परमेश्वरं छिपिं सकसिनं छप्पें जुयाः येशू ख्रीष्टयागु लँपुइ वने फय्कादीमा।

6 थथे छिपिं फुक्कं छप्पें जुयाः छगू हे सलं झी प्रभु येशू ख्रीष्टया बाः परमेश्वरयात जयजय याये फयेमा।

7 परमेश्वरयात जयजय यायेमा धकाः ख्रीष्टं छिमित नालादी थें तुं छिमिसं नं बल्लाःपिं व बमलाःपिं दाजुकिजापिन्त नाला कायेगु या।

8 जिं छिमित धाये – परमेश्वर भरोसा याये बहःम्ह खः धकाः सीके बीत ख्रीष्ट हे यहदीतय् च्यः थें जुयादिल। इमि तापाःबाज्यापिन्त बचं बियादीगुलि

9 यहदीमखुपिन्सं नं परमेश्वरं दया माया यानादीगुलि वय्कःयात जयजय यायेमा धकाः ख्रीष्ट झायादीगु खः। धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु

“यहदीमखुपिं दुथाय् नं

जिं छितः जयजय याये

छिगु नां कयाः भजन हाले।”*

10 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु –

* 14:10 १४:१० २ कोर ५:१० * 14:11 १४:११ यशै ४५:२३ * 15:3 १५:३ भज ६९:९ * 15:9 १५:९ २ शम् २२:५०; भज १८:४९

“हे जातित!
वयक्:या मनूत नाप
लयताया च्वै।”✠

11 हानं थथे च्वयात:गु दु -
फुक्क यहदीमखुपिन्सं नं
प्रभुयात जयजय या।
फुक्क जात जातियापिन्सं नं
म्ये हाला:
वयक्:या प्रशंसा या!✠

12 अले यशैयां नं थथे धा:गु दु -
“यिशैया सन्तान दइ,
वं यहदीमखुपिन्त राज्य याइ।
अले इमिसं वयक्:याके हे आशा तइ।”✠

13 छिमिसं विश्वास या:गुलि भरोसा याये बह:म्ह परमेश्वरं छिमिगु नुगलय् आनन्द व शान्ति जायकादीमा। थुकथं पवित्र आत्मायागु शक्तिं छिमिगु आशा व भरोसा अप्व: दयावनेमा।

यहदीमखुपिन्थाय पावलं या:गु ज्या

14 य:पि दाजुकिजापिं, छिपिं तसकं भिपिं अले बुद्धिं जा:पिं जूगुलि छमहं मेमहयसित स्यनेकने याये फुगुलि जि लुधं।
15 परमेश्वरं जित: दया माया याना: अधिकार बियादीगुलि छिमित हानं छुं मू खँ लुमंकाबीत मग्यासे थथे च्वयाच्वना।
16 जित: यहदीमखुपिन्त परमेश्वरयागु भिंगु खँ कनेत ख्रीष्ट येशूयाम्ह च्य: यानादीगुलि पुजाहारी छा:थें जिं नं परमेश्वरयात य:गु पवित्र आत्मां शुद्ध यानात:पिं यहदीमखुपिन्त छाये हयागु दु।
17 थथे येशू ख्रीष्टलिसे परमेश्वरया ज्या याये दुगुलि जिगु छ्यं धस्वा:।
18 ख्रीष्टं जिगुपाखें यहदीमखुपिन्त परमेश्वरयात मानय् याकेत यानादीगु वचन व ज्याखँ बाहेक मेगु खँ ल्हायेगु आँट जिं मयाना।
19 जिं अजू चायापुगु चिं व ज्या नं याना, पवित्र आत्मायागु शक्तिं यरूशलेमनिसें इल्लुरिकन तक फुक्कभनं ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यंकागु दु।
20 ख्रीष्टयागु नां मस्यूपिन्थाय वना: ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यंकेगु जिगु इच्छा ख:। मेपिन्सं जग स्वना तये धुकूथाय् वना: छँ दनेथें मेपिन्सं न्यंका तये धुकूथाय् वना: हानं न्यके मास्ति मव:।
21 थथे च्वयात:गु नं दु -
“वयक्:यागु खँ गुबलें हे मन्यनिपिन्सं
वयक्:यात खनी।
वयक्:यागु खँ गुबलें हे मता:निपिन्सं
वयक्:यागु खँ थुइकी।”✠

पावलया रोमय् वनेगु ग्वसा:

22 थथे जुयाच्वंगुलि त:क: मछि जि छिमिथाय् वये मास्ति व:सां वये मफुगु ख:।✠
23 आ: थन फुक्कभनं ज्या याये धुंगुलि, अले यक्व दँ न्हावनिसें जि छिमिथाय् वये मास्ति वयक्का च्वनागुलि
24 स्पेनय् वनेत वयेबलय् लँपु लाका: छिमित नापला: वये। छन्हु निन्हु जि छिमिथाय् हे च्वनेगु इच्छा दु, नापं स्पेनय् वनेत जित: छिमिसं छुं भचा ग्वाहालि बी धका: जिं आशा यानागु दु।
25 आ: धा:सा जि यरूशलेमय् विश्वासीतयत् ग्वाहालि यायेत वनेत्यना।
26 यरूशलेमय् च्वंपिं चीमिपिं विश्वासीतयत् ग्वाहालि बीत माकेडोनियाय् व अखैयाय् च्वंपिं मण्डलीयापिन्सं लयतातां भेटी बिल।✠
27 इमिसं धाये म्वायक् थ:पिन्सं हे भेटी ब्यूगु ख:। इमिसं थथे ग्वाहालि याये हे मा:, छायाधा:सा यहदीतयपाखें हे यहदीमखुपिन्सं परमेश्वरया आशिष काये खंगु ख:। अथे हे यहदीमखुपिन्सं नं माल कि यहदीतयत् ग्वाहालि यायेमा:।✠
28 थ्व ज्या सिधयक्का: जिं कया: हयागु भेटी ल:ल्हाना बीधुंका: छिमित नाप लाना: जि स्पेनय् वने।
29 जि छिमिथाय् वयेबलय् ख्रीष्टं बियादीगु यक्व आशिष नं ज्वना: वये दइ धका: जिं स्यू।

- 30 यःपि दाजुकिजापि, झी प्रभु येशू ख्रीष्टया नामं व पवित्र आत्मां बियादीगु मायां जिगु निति जिलिसें मदिकक परमेश्वरयात प्रार्थना यानाब्यु धकाः बिनित्ति यानाचवना।
 31 यहृदियायु च्वंपि विश्वास मयाःपि मनूतयपाखें जि बचय जुइमा धकाः व यस्शलेमयु जिगु सेवा अन च्वंपि विश्वासीतयत ययेमा धकाः परमेश्वरयात प्रार्थना या।
 32 अले परमेश्वरयागु इच्छा दुसा जि लयल्यतातां छिमिथायु वये, अले छिपिनाप आनन्दं चवने।
 33 शान्ति बियादीम्ह परमेश्वर छिपिनाप दयेमा। आमेन।

16

पावलं ज्वजलपा न्यंका छवःगु

- 1 किंक्रियायु च्वंगु मण्डलीइ सेवा याइम्ह फिबी झी केहें खः।
 2 प्रभुयागु सेवा यानाच्वंपिन्त लसकुस याये थें वयात नं लसकुस या। यक्व विश्वासीतयत व जितः नं ग्वाहालि बीम्ह जूगुलि वयात न्हागु हे माःसां ग्वाहालि या।
 3 जिनापं ख्रीष्ट येशूयागु ज्या याइपि प्रिस्का व अकिलासपिन्त ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु।*
 4 जितः बचयु यायेत इपि थःपि हे झन्दलयु सीत्यंगु खः। जिं जक मखु, फुक्क जात जातियापिं मनूत दुगु मण्डलीं नं इमित सुवाः बियाच्वंगु दु।
 5 इमिगु छेंय मुनीगु मण्डलीयात नं ज्वजलपा दु।
 जितः यःम्ह अले एशियायु दकलयु न्हापां ख्रीष्टयात विश्वास यानादीम्ह इपेनितसयात जिगु ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु।
 6 छिमिगु निति ज्यान पानाः यक्व ज्या याइम्ह मरियमयात ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु।
 7 यहृदी दाजुकिजापिं, अले जि नाप इयालखानयु च्वनेधुंक्पिं एन्ड्रोनिकस व युनियसयात ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु। इपिं प्रेरितत थें नांजाःपिं खः। इपिं जि स्वयाः नं न्हापालाक ख्रीष्टयात विश्वास यानाच्वंपिं मनूत खः।
 8 प्रभुयात विश्वास यानाच्वंम्ह जितः यःम्ह एम्प्लीआतसयात ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु।
 9 झी नाप नापं ख्रीष्टयागु ज्या यानाच्वंम्ह उर्बानस व जितः यःम्ह स्ताखुसयात ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु।
 10 ख्रीष्टयागु ज्या बांलाक याइम्ह धकाः म्हसीका तये धुंक्म्ह अपेल्लेसयात ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु। अरिस्तोबुलसया जहानपिन्त नं ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु।
 11 जिम्ह यहृदी किजा हेरोदियनयात ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु। प्रभुयात विश्वास यानाच्वंपिं नर्किससया जहानपिन्त नं ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु।
 12 प्रभुयागु ज्या यानाजुइपिं केहेंपि त्रुफेना व त्रोफोसायात ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु। दुःखकष्ट सियाः प्रभुयागु ज्या याना जूम्ह जितः यःम्ह परसीसयात ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु।
 13 प्रभुं ल्ययातःम्ह रूफसयात व वया मांयात ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु। वया मां जिम्ह मां थें हे खः।*
 14 असिंक्रितस, फ्लेगन, हर्मेस, पत्रोबास, हर्मास व इपिं नाप दुपिं विश्वासी दाजुकिजापिन्त ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु।
 15 फिलोलोगस, युलिया, नेरियस व वया केहें, अले ओलिम्पास, व इपिं नाप संगति याइपिं फुक्क विश्वासीतयत नं ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु।
 16 दाजुकिजापिं सकसितं थःथवयु यचु नुगलं माया यानाः ज्वजलपा यायेगु या। ख्रीष्टयागु यक्व मण्डलीपाखें छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।
 दक्वसिबयु लिपायागु सल्लाह।
 17 यःपिं दाजुकिजापिं, छिमित स्यनागु शिक्षा नाप पायुछि मजुइक अःखतं ल्वापु याकेत व मनूतयगु विश्वास स्यंकेत स्वइपिं नाप होश यानाच्वें। इपिपाखें तापाक च्वें।
 18 थज्याःपिं मनूतयसं झी प्रभु येशू ख्रीष्टयागु सेवा याइ मखु, बरु थथःगु प्वाःया निति सेवा याना जुइ। म्हुतुं घ्यः थें नाइसे च्वंक खें ल्हानाः स्वजासिजापिन्त धवं लाइ।
 19 छिमिसं परमेश्वरयात मानयु यानाच्वंगु दु धकाः फुक्कभनं बयबयु जूगुलि जि छिपिं खनाः तसकं हे लयतायाचवना। छिमिसं मभिंगुली वास्ता मयासें छुं हे मस्यूपिं थें जुयाः भिंगुली जक बांलाक मन तथाः बुद्धिमान जुया च्वंसा जि तसकं लयताये।
 20 थुकथं याना जूसा शान्ति बियादीम्ह परमेश्वरं शैतानयात छिमिगु तुति याकनं हे न्हइके बी। झी प्रभु येशू ख्रीष्टयागु दया माया छिमिके दयाचवनेमा।
 21 जि नाप नाप प्रभुयागु ज्या यानाच्वंम्ह तिमोथी, जिमि यहृदी किजापिं लुकियस, यासोन व सोसिपात्रोसपिन्सं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।*
 22 थ्व पौ च्वःम्ह जि तर्तियसयागु नं प्रभुयात विश्वास यानाच्वंपिं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।

23 मण्डलीयात व जितः थःगु पाहां ब्वंम्ह गायसं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु। शहरयाम्ह दांभरि इरास्तस व झीम्ह विश्वासी किजा क्वार्टसं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।*

24 [झी प्रभु येशू ख्रीष्टयागु दया माया छिपि सकसिकें दयाच्चनेमा। आमेन।]

25 परमेश्वरयात तःधकि, छायाधाःसा छिमिगु विश्वास बल्लाकादी फुम्ह परमेश्वर हे खः। न्हापांनिसें गुप्त तयातःगु येशू ख्रीष्टयागु भिंगु खँ आः सकसितं सीके बियादीगु दु।

26 थ्व हे गुप्त खँ आः फुक्क मनूतय्त सीके बीत अगमवत्तातय्सं च्वया थकूगु दु। सदां दयाच्चनीम्ह परमेश्वरं फुक्क जात जातियापिन्त सीके बीत, अले विश्वास यानाः वय्कःयात मानय् यायेत थ्व भिंगु खँ बयबय् यायेमाः धकाः आज्ञा बियादीगु दु।

27 छम्ह हे जक बुद्धिमान परमेश्वरयात येशू ख्रीष्टयापाखें सदां जयजय जुयाच्चनेमा। आमेन।

कोरिन्थय् च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु न्हापांगु पौ म्हसीका

थ्व पौ पावलं थःमहं नीस्वना थकूगु मण्डलीया इसाई जीवन व विश्वासया बारे खनेदः वःगु समस्यायात कयाः च्वःगु खः। उबलय् कोरिन्थ थाय्थासं मनूत वयाः च्वनीगु ग्रीसया छगू तःधंगु शहर खः। नापं रोमी साम्राज्यया छगू प्रान्त अखैयाया राजधानी नं खः। थ्व ब्यापार, संस्कृति, थीथी धर्मया निति नां जाः।

पावलं भिंगु खँ न्यकेगु निगूगु यात्राय् दकलय् लिपा कोरिन्थय् वनाः यहदीतय् धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् भिंगु खँ न्यंकल, तर अप्वः थें यहदीतय्सं पावलया शिक्षायात मानय् मयागुलि यहदीतय् धर्मशास्त्र स्यनीगु छँ त्वःताः वं मेगु जातियापिन्त भिंगु खँ न्यकेगु यात। (प्रेरित १८:१-२०) कोरिन्थय् न्हगु मण्डली शुरु याये धुंकाः पावलं व थाय् त्वःताः एफिससय् वनाः अन व निदँ तक च्वन। एफिसस कोरिन्थं समुद्र पारि प्यसः व चयस्वँगू किलोमिटर पुर्बय् (आःया टर्की देशय्) लाः।

पावलं पतिइ कोरिन्थया मण्डलीइ ल्वापु व व्यभिचार जुयाच्वंगु, ब्याहाया खँय् कचकच जूगु, मूर्तियात छाःगु प्रसाद नयेगु, गुकथं मण्डलीइ सेवा यायेगु, पवित्र आत्मां बियादीगु वरदान व सीपिं म्वाना वइ धयागु खँय् जोर बियाः च्वयातःगु दु। पावलं भिंगु खँय् थुमिगु बारे गुकथं च्वयातःगु दु धकाः दुग्यंक च्वयातःगु दु।

थ्व पौयात कोरिन्थय् च्वपिन्त च्वःगु न्हापांगु पौ धकाः धाःसां थ्व इमित च्वःगु न्हापांगु पौ मखु, वं थ्व पतिइ न्हापा नं छगू पौ च्वये धुंकूगु खँ न्ह्यथनातःगु दु (५:९)। इमिसं नं वयात पौ च्वल (७:१)। इमित च्वःगु न्हापांगु पतिइ इमिसं न्यंगु खँया लिसः नं बियातःगु दु। १३ अध्यायलय् परमेश्वरं थः मनूतय्त बियादीगु दकलय् तःधंगु वरदान मायायागु खँ न्ह्यथनातःगु दु। थ्व अध्याय सफूया दक्किसिबय् नांजाःगु अध्याय खः। ईस्वी सम्बत ५४ पाखे पावलं एफिससं इमित थ्व न्हापांगु पौ च्वःगु खः।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१-९

मण्डलीइ ल्वापु जूगु १:१०-४:२१

व्यभिचार व ब्याहाया खँ ५:१-७:४०

विश्वासी व विश्वासी मखुपिं ८:१-११:१

मण्डलीइ गुकथं सेवा यायेगु ११:२-१४:४०

ख्रीष्ट सिनाः म्वानावःगु व विश्वासीत १५:१-५८

यहदियाय् च्वपिं विश्वासीतय्त चन्दा ब्यूगु १६:१-४

थःगु खँ व क्वचायकूगु १६:५-२४

१ कोरिन्थी

पावलपाखें ज्वजलपा

1 परमेश्वरं ख्रीष्ट येशूयाम्ह प्रेरित यानातःमह पावल व झी किजा सोस्थेनेसपाखें

2 कोरिन्थय् च्वंगु मण्डलीयापिन्त* ज्वजलपा!

ख्रीष्ट येशूपाखें पवित्र जूपिं परमेश्वरया मनू जुइत सःतातःपिं व थाय् थासय् च्वपिं झी प्रभु येशू ख्रीष्टयागु नां काइपिं सकसितं*

3 झी परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टं दया माया व शान्ति बियादीमा।

4 ख्रीष्ट येशू छिमित दया माया यानादीगुलि जिं न्ह्याबलें परमेश्वरयात सुभाय् बियाच्वनागु दु।

5 ख्रीष्टयात विश्वास याःगुलि छिपिं फुक्क खँय् तःमि जुल। छिमिके सकतां ज्ञान नं दत, अले बांलाक थुइकाः खँ नं ल्हाये सल।

6 ख्रीष्टयागु खँ छिमिसं बांलाक थुइका कयाः थःगु नुगलय् दुने तयातःगु नं दु।

7 अयजूगुलि येशू ख्रीष्ट झाय्यादी तिनि धकाः छिपिं पियाच्वंगुलि छिमित छुं नं आत्मिक वरदान मगाःमचाः जुइ मखु।

8 झी प्रभु येशू ख्रीष्ट झाय्यादीबलय् तक परमेश्वरं छिमित विश्वासय् क्वात्तुकाः द्रं मदुम्ह यानातयादी।

9 परमेश्वर विश्वास याये बहःमह खः। वय्कलं हे थःकाय, झी प्रभु येशू ख्रीष्टनाप झीत मिलय् यानादीगु खः।

मण्डलीइ ल्वापु जूगु

10 यःपिं दाजुकिजापिं, झी प्रभु येशू ख्रीष्टया नामय् छिमित जिगु बिनति दु – छिपिं सकसिनं छगू हे खँ ल्हायेगु या। छिमिगु दथुइ ल्वापु मजुइमा बरु छिपिं फुक्कं मिलय् जुयाः छगू हे बिचाः व छगू हे मन जुयाच्वनेगु त्वःते मते।

11 छिपिं थःथवय् ल्वानाच्वन धयागु खँ जितः क्लोएया छँयापिन्सं कंगु खः।

* 1:2 १:२ मण्डली ग्रीक भाषां एक्त्सेसियायात ☆ 1:2 १:२ प्रे १:८:१

12 जिं न्यनागु खँ छु धा:सा छिपिं गुम्हयसिनं – “जि पावलयाम्ह” धाइगु हं, गुम्हयसिनं “अपोल्लोसयाम्ह,” गुम्हयसिनं “केफासयाम्ह,” गुम्हयसिनं “ख्रीष्टयाम्ह” धका: धाइगु हं।*

13 छु ख्रीष्ट त:म्ह मछि दु ला? छिमिगु लागि कूसय् सीम्ह पावल ख: ला? अले पावलयागु नामं छिमिसं बप्तिस्मा कयागु ख: ला?

14 क्रिस्पस व गायसयात बाहेक जिं मेपि सुयातं बप्तिस्मा मबिया। उकिं जिं परमेश्वरयात सुभाय् बियाच्चवना।*

15 अयजूगुलि जिगु नामं बप्तिस्मा बिल धका: सुनानं धाये फइ मखु।

16 अँ, स्तिफनसयात व वया छँयापिन्त नं बप्तिस्मा बियागु दु। इपिं बाहेक मेपि सुयातं जिं बप्तिस्मा बिया थें मच्चं।*

17 ख्रीष्टं जित: बप्तिस्मा बीत छवयाहयादीगु मखु, बरु भिंगु खँ न्यकेत छवयाहयादीगु ख:। थथे भिंगु खँ थ:गु बुद्धिं न्यंकागु मखु। मखुसा ख्रीष्ट कूसय् सिना: शक्ति क्यनादीगु सिति वनी।

परमेश्वरयागु बुद्धि व शक्ति ख्रीष्ट हे ख:

18 परमेश्वरयात म्हमस्यूपिं मनूतयत् ला ख्रीष्ट कूसय् सिनादिल धयागु खँ मूर्ख खँ ख:। झी बचय् यानात:पिन्त ला ख्रीष्ट कूसय् सिनादीगु खँ परमेश्वरयागु शक्ति ख:।

19 थ्व हे खँ धर्मशास्त्रय् थथे च्वयात:गु दु –

“जिं ज्ञानीपिनिगु ज्ञानयात
नाश यानाबी,
अले बुद्धिमानतयगु बुद्धियात
ज्यालगय् मजुइकाबी।”*

20 ज्ञानी धा:पिं गन वन ग्व? स:स्यूपिं धा:पिं गन वन? थ्व संसारय् जवा:सवा: यानाजुइपिं गन वन? परमेश्वरं थ्व संसारयागु ज्ञानयात मूर्ख यानादीगु मदु ला?*

21 थ:गु हे ज्ञान बुद्धिं मनूतयत्सं परमेश्वरयात म्हसीके फइ मखु धयागु खँ वयकलं स्यु। उकिं स:स्यूपिन्सं मूर्ख खँ तायकूगु येशू कूसय् सिनादीगु खँ न्यना: विश्वास या:पिन्त बचय् यायेगु क्व:छिनादिल।

22 थ्व खँ धाल्थें हे ख: धका: सीकेत यहदीतयत्सं चिं माला जुइ, अले ग्रीकतयत्सं ज्ञान माला जुइ।

23 जिमिसं धा:सा कूसय् सीम्ह ख्रीष्टयागु खँ न्यंका जुया। यहदीतयत्सु निंतिं थ्व पंग: जुल, अले ग्रीकतयत्सु निंतिं थ्व मूर्ख खँ जुल।

24 थथे ख:सां परमेश्वरं स:ता:दीपिं यहदीतयत् व यहदीमखुपिन्त नं ख्रीष्ट हे परमेश्वरयागु शक्ति व बुद्धि ख:।

25 परमेश्वरयागु मूर्ख खँ मनूतयत्सु ज्ञान स्वया: त:धं, अले परमेश्वरयागु कमजोरी मनूतयत्सु बल स्वया: तसकं बल्ला:।

26 य:पिं दाजुकिजापिं, परमेश्वरं स:तादीबलय् छिपिं गज्या:पिं ख: छक: लुमंका स्व। मनूतयत्सु न्ह्य:ने छिपिं गुम्हं गुम्हं जक बुद्धिमान, शक्ति दुपिं, अले त:धंपिं ख:।

27 संसारय् च्वंपिं बुद्धिमानतयत् लज्या चाय्केत परमेश्वरं मूर्खतयत् ल्ययादिल। अले संसारय् च्वंपिं शक्ति दुपिन्त लज्या चाय्केत बमला:पिन्त ल्ययादिल।

28 संसारय् च्वंपिं मनूतयत्सं चिधं धा:गु, क्वह्यंकात:गु व ज्यालगय् मजु धयात:गुयात परमेश्वरं ल्ययादिल। संसारं त:धं तायकूपिन्त नाश यायेत परमेश्वरं इमित ल्ययादीगु ख:।

29 अयजूगुलि सुनानं परमेश्वरया न्ह्य:ने त:धंछुइ फइ मखु।

30 परमेश्वरं छिमित ख्रीष्ट येशू नाप मिलय् यानादिल। वयकलं झीत ख्रीष्टपाखें फुक्क खँ सीके थुइके फय्कादिल। ख्रीष्टं याना: हे झीपिं परमेश्वर नाप मिलय् जुइ खन। ख्रीष्टं झीत पवित्र याना: पापं मुक्त यानादिल।

31 अयजूगुलि धर्मशास्त्रय् थथे च्वयात:गु दु – “सुयां त:धंछुइ मास्ति व:सा परमेश्वरं यानादीगु खँय् त:धंछुइ।”*

2

कूसय् सीम्ह ख्रीष्टयागु खँ

1 य:पिं दाजुकिजापिं, परमेश्वरयागु भिंगु खँ न्यकेत छिमिथाय् वयाबलय् जिं यक्व ब्वना तयागु दु धका: मक्यना, अले हानं तत:हाकय्क नवाना: ह्यक्केत मस्वया।

2 छिपिनाप च्वनाबलय् जिं कूसय् सिनादीम्ह येशू ख्रीष्टयागु खँ बाहेक मेगु फुक्क खँ ल्व:मंका छवयेगु पक्का यानागु ख:।

3 जिं आमकन वयाबलय् कमजोर जुया: ग्या:गुलि थरथर खात।*

4 भिंगु खँ न्यंका च्वनाबलय् जिगु म्हुतुं थ:गु ज्ञान व चलाखि खँ पिहां मव:। पवित्र आत्मायागु शक्तिं जक जिं नवानागु ख:।

5 अयजूगुलि छिमिसं मनूतयत्सु ज्ञानयात विश्वास या:गु मखु, बरु परमेश्वरयागु शक्तियात विश्वास या:गु ख:।

* 1:12 १:१२ प्रे १८:२४ * 1:14 १:१४ प्रे १८:८; ११:२९; रोम १६:२३ * 1:16 १:१६ १ कोर १६:१५ * 1:19 १:१९ यशै २८:१४ * 1:20 १:२० अयू १२:१७; यशै १९:१२; ३३:१८; ४४:२५ * 1:31 १:३१ यर १:२४ * 2:3 २:३ प्रे १८:९

परमेश्वरयागु ज्ञान

6 अयूनं परमेश्वरयागु खँ बांलाक सीके थुइके धुंकूपिन्त धा:सा जिं ज्ञानयागु खँ लहाना च्वना। थ्व खँ धा:सा संसारय् च्वंपिनिगु मखु, शासन याना च्वंपिनिगु नं मखु। इपिं याकनं नाश जुयावनी।

7 जिं परमेश्वरयागु हे गुप्ति ज्ञानया खँ लहाना च्वना। थ्व संसार हे मदुनिबलय् निसें परमेश्वरं झीगु महिमाया नितिं थ्व ज्ञान झीत ल्ययात:गु ख:। थ्व ज्ञान मनूतपाखें सुलाच्चंगु गुप्ति खँ ख:।

8 थ्व संसारया जुजुपिं छम्हयसिनं हे थ्व ज्ञान मथू। इमिसं थ्व ज्ञान थूगु जूसा दकलय् त:धंम्ह प्रभुयात कूसय् नकिं ताना: स्याइ मखुगु।

9 धर्मशास्त्रय् थथे च्वयात:गु दु –

“मनुखं मखंगु, मन्यंगु,
व मतिइ मत:गु खँ
परमेश्वरं थ:त माया याना
च्वंपिनिगु नितिं
तयार यानादिल।”☆

10 परमेश्वरयागु थ्व हे गुप्ति खँ पवित्र आत्मापाखें वय्कलं झीत हे सीके थुइके बियादीगु ख:। पवित्र आत्मां न्ह्यागुं माला स्वइ, परमेश्वरयागु दुनुगलय् च्वंगु खँनापं माला: सीकी।

11 मनूतयगु नुगलय् च्वंगु खँ इमिगु आत्मां हे जक स्यू। अथे हे परमेश्वरयागु खँ परमेश्वरया आत्मां जक स्यू।

12 परमेश्वरं झीत थ्व संसारयागु आत्मा बियादीगु मखु, बरु पवित्र आत्मा बियादीगु ख:। वय्कलं बियादीगु फुक्क खँ झीसं सीके फयेमा धका: झीत थ्व बियादीगु ख:।

13 अयजूगुलि जिमिसं मनूतयगु बुद्धिं स्यंगु खँ नमवाना। पवित्र आत्मां स्यनादीगु खँ जक वय्क:यागु आत्मा दुपिं छिपिं विश्वासीतयत् कनागु ख:।

14 परमेश्वरयागु आत्मा मदुपिन्सं वय्क:यागु आत्मां बियादीगु खँ काये फइ मखु। अज्या:म्ह मनुखं थज्या:गु खँ थुइके फइ मखु, उकिं थज्या:गु खँ वयागु नितिं मूर्ख खँ जक जुइ। थज्या:गु खँ ला परमेश्वरया मनूतयसं जक थुइके फइ।

15 पवित्र आत्मा दुम्ह मनुखं न्ह्यागुं नं जाँचय् याये फइ। थज्या:म्ह मनूयात धा:सा सुनानं जाँचय् याये फइ मखु।

16 धर्मशास्त्रय् थथे च्वयात:गु दु –

“प्रभुयागु मन सुनां सीके फु?
प्रभुयात स्यने फुम्ह सु दु?”

न्ह्यागु हे जूसां झी विश्वासीतयके ख्रीष्टयागु मन दु। ☆

3

परमेश्वरया च्य:त

1 य:पिं दाजुकिजापिं, परमेश्वरयागु खँ बांलाक स्यूपिं मनूत नाप थें छिपिनाप जिं खँ लहाये मफुत। नकतिनि नकतिनि जक ख्रीष्टयात विश्वास या:पिं थ्व संसारयापिं मनूत नाप खँ लहाये थें जक लहाना च्वना।

2 जिं छिमित दुरु त्वंका, दुधंगु नसा मनका। छाथधा:सा छिमिसं उकियात पचय् याये मफु, आ: तक नं पचय् याये मफुनि।☆

3 छाथधा:सा आ: तक नं छिपिं थ्व संसारयापिं मनूत थें च्वनाच्चंगु दु, कर्पिनि ज्यूगु छिमिसं स्वये हे मफु, हानं छिपिं थ:थवय् ल्वानाच्चंगु दु धा:सा छिपिं थ्व संसारयापिं मनूत थें च्वनाच्चंगु दु धका: अथें हे सीदत नि।

4 छिपिं गुम्हयसिनं थथे धाइ – “जि ला पावलयाम्ह,” अले गुम्हयसिनं धाइ – “जि ला अपोल्लोसयाम्ह।” थथे धयाजुइपिं मनूत संसारयापिं मनूत स्वया: छु पात?☆

5 अपोल्लोस धा:म्ह सु ख: धका:? अथे हे पावल धा:म्ह सु ख: धका:? जिपिं निम्हं छिमित प्रभुयागु भिंगु खँ कना: विश्वास याकापिं परमेश्वरया च्य:त जक ख:। प्रभुं जिमित याकेबियादी थें जिमिसं यानाच्चनागु ख:।

6 जिं पुसा पिना, अले अपोल्लोसं ल: बिल, थ्वयात त:मा यानादीम्ह ला परमेश्वर ख:।☆

7 उकिं पुसा प्यूम्ह मनु व ल: ब्यूम्ह मनु छुनं मखु, तर तमा यानादीम्ह परमेश्वर हे ख:।

8 पुसा प्यूम्ह मनु व ल: ब्यूम्ह मनु निम्हं उथें ख:। थुमिसं गुलि ज्या या:गु ख: उलि हे थुमित परमेश्वरं ज्याला बियादी।

9 जिपिं ला परमेश्वरयागु ज्या या: जुइपिं ज्यामित जक ख:, अले छिपिं परमेश्वरयागु बुँ ख:। छिपिं परमेश्वरयागु छैनं ख:।

10 परमेश्वरया दया मायां याना: जिं स:म्ह दक:मिं थें जग स्वना बिया, अले थ्व हे जगय् मेम्ह मनुखं छँ दना वनी। छँ दनिम्हयसिनं गथे याना: दनेमा: धका: बांलाक बिचा: यायेमा:।

11 परमेश्वरं तयादीगु थ्व छगु हे जक जग येशू ख्रीष्ट ख:। सुनानं मेगु जग तये फइ मखु।

- 12 थ्व हे जगय् गुम्हयसिनं लुँ, वहः, मू वंगु ल्वहं तयाः छें दनी, अथे हे गुम्हयसिनं सिं, घॉय्, व सुयागु छें दनी।
 13 सुनां बांलाक ज्या यात, सुनां बांमलाक ज्या यात धकाः ख्रीष्ट न्याय यायेत झायादीबलय् जाँचय् यानादी। छायाःसा उबलय् फुक्क मनूतयगु ज्या मिइ तयाः जाँचय् याइ।
 14 मिं हे थी मफय्क सुनां छें दन व मनूयात परमेश्वरं इनाम बियादी।
 15 अथे हे सुं मनुखं दय्कातःगु छें मिं नयाः नौ जुयावन धाःसा व मनुखं याःगु ज्या फुक्कं सिति वनी। व मनू जक मिं पिहां वयाः बचय् जूम्ह थें बचय् जुइ।
 16 छिपिं परमेश्वरयागु देगः खः, उकिं पवित्र आत्मा छिमिके च्वनादी धकाः छिमिसं मस्यू ला?☆
 17 अयजूगुलि सुनानं परमेश्वरयागु देगः स्यंकल धाःसा वयात नं परमेश्वरं स्यंकादी। वय्कःयागु देगः पवित्र जुइमाः। अले परमेश्वरयागु देगः छिपिं हे खः।
 18 थःम्हं थःत धोखा बी मते। छिपिं मध्ये सुनानं थःत थ्व संसारय् बुद्धि दुम्ह धकाः मतिइ तःसा थज्याःम्ह मनू मूर्ख जुइमा, अले जक व मनू बुद्धिमान जुइ।
 19 थथे छाया जुइ धाःसा, थ्व संसारयागु बुद्धि ला परमेश्वरया न्ह्यःने छुं नं मखु, थ्व हे खँय् थथे च्वयातःगु दु –
 “परमेश्वरं बुद्धिमानतयत् इमिगु हे चलाखिइ ज्वनादी।” ☆
 20 हानं थथे च्वयातःगु दु –
 “बुद्धिमानतयगु बिचाः ज्यालगय् मजू धकाः परमप्रभुं स्यू।”☆
 21 अयजूगुलि मनूतयगु खँय् तःधंछुइ मज्यु। धाथें धाये धाःसा सकतां छिमिगु हे खः।
 22 पावल, अपोल्लोस व पत्रुस, अले थ्व संसार, जीवन व मृत्यु, अले जुयाच्वंगु ई व लिपा वइगु ई, दक्व फुक्क छिमिगु हे खः।
 23 अले छिपिं फुक्कं ख्रीष्टयापिं खः व ख्रीष्ट परमेश्वरयाम्ह खः।

4

ख्रीष्टया प्रेरितत

- 1 जिपिं परमेश्वरयागु गुप्ति खँ लःल्हाना तःपिं ख्रीष्टया च्यःत खः धकाः छिमिसं भाःपीमाः।
 2 विश्वास यायेबहःपिं च्यःत खः धकाः जिमिसं क्यनेमाः।
 3 अयजूगुलि आः थ्व संसारयापिं मनूतयसं थें छिमिसं जितः भिं धाःसां मभिं धाःसां वास्ता मदु। थथःम्हं तुं हे नं जिं थःत भिंम्ह खः ला कि मभिंम्ह खः धकाः धाये मखु।
 4 जिगु नुगः यचुसे च्वं। अथे धकाः जिं दू मदुम्ह मनू खः धयागु मखु, जिगु न्याय याइम्ह ला प्रभु खः।
 5 उकिं ई स्वयाः न्हापा छुं खँय् न्याय यायेगु याये मते। तर प्रभु झाया मदितले पियाच्वँ। छायाःसा वय्कलं मनूतयगु नुगलय् च्वंगु गुप्ति ज्याखँ, अले हानं सुनानं मसीक याःपिनिगु ज्याखँ नं उलादी। थथे जुइ धुंकाः स्याबास बी माःपिं मनूतयत् परमेश्वरं हे स्याबास बियादी।
 6 यःपिं दाजुकिजापिं, छिमिगु नितिं जिं व अपोल्लोसं च्वय् धयागु खँ यानाः क्यनाबियागु दु। झीत बीगु आज्ञायात मानय् यायेमाः धकाः छिमित स्यनेत हे जिमिसं थथे यानाः क्यनागु खः। छिपिं मध्ये सुं नं तःधंछुइ मते, अले हानं मेपिन्त हेला याये नं मते।
 7 छिमित सुनां मेपिं स्वयाः तःधं याना तल? छिमिके दुगु फुक्कं परमेश्वरं हे बियादीगु मखु ला? फुक्कं अथे बियातःगु जूसां ब्यगु हे मखु थें यानाः छाया छिपिं तःधंछुया जुइगु?
 8 माक्व फुक्क छिमिके दये धुंक्ल मखु ला? छिपिं तःमि जुइ धुन मखु ला? जिपिं मदुसां छिपिं जुजु थें हे जुइ धुन मखु ला? जिमित ला छिपिं धाथें हे जुजु जूगु जूसा यः, छायाःसा जिपिं नं छिपिंनाप जुजु जुइ दइ।
 9 मनूतयत् स्याये यंकीबलय् तमासा क्यने थें जिमित नं परमेश्वरं प्रेरितत दय्कादिल। उकिं हे ला खः नि मनूतयगु न्ह्यःने व स्वर्गदूततयगु न्ह्यःने नं थ्व संसारय् जिपिं तमासा जुयाच्वंगु।
 10 ख्रीष्टयागु नितिं जिपिं मूर्खत थें जुइ धुन। ख्रीष्टयात विश्वास याःगुलि छिपिं धाःसा बुद्धिमान थें जुइ धुन, मखु ला? जिपिं बमलाः, छिपिं बल्लाः। जिमित फुक्कसिनं क्वहंका तल, छिमित फुक्कसिनं तःधंका तल।
 11 आः तक नं जिमिसं नयेत्वने मखं, भ्वाथःगु वसतं पुनाच्वनागु दु। अले जिमिसं कसाः नयाच्वनागु दु, अले छेंबुँ मदय्का च्वनागु दु।
 12 थःम्हं चःति हाय्काः जिमिसं ज्या यानाः नयाच्वना। सराः ब्यूपिन्त जिमिसं आशिष बियाच्वना। सास्ती ब्यूसं जिमिसं सह यानाच्वना।☆
 13 जिमिगु इज्जत काःपिन्त जिमिसं नाइक लिसः बियाच्वना। जिपिं ला आः तक थ्व संसारय् साःगाः थें जुयाच्वना। दक्वसियां मिखाया धू जुयाच्वना।

- 14 छिमित लज्या चायकेत मखु बरु जि यःपि मस्तयूत थें छिमित सल्लाह बीत थव च्वयाच्वनागु खः।
 15 छिमित ख्रीष्टयागु भिंगु खँ स्यनीपिं द्रुलंद्रुः दःसां छिमि तःम्ह मछि ला अबु दइ मखु। छिमित ख्रीष्ट येशूयागु भिंगु खँ कनाः ख्रीष्ट येशूयात म्हसीका बियाम्ह जि छिमि अबु जुयागु दु।
 16 अयजूगुलि जिं यानाच्वना थें छिमिसं नं या धकाः बिनति यानाच्वनागु खः।*
 17 अथे जूगुलि जिं छिमिथाय् तिमोथीयात छवयाहयागु दु। व जितः तसकं यःम्ह व विश्वास याये बहःम्ह जिम्ह काय् थें खः। वयात जिं हे ख्रीष्टयात विश्वास याकागु खः। ख्रीष्ट येशूपारखें दुगु न्हगु जीवनय् जि गुकथं च्वनाच्वन धयागु खँ फुक्क वं हे छिमित कनी। थव हे खँ जिं मण्डलीइ फुक्कभनं स्यना जुयागु दु।
 18 जि आम्कन वइ मखुत धकाः छिपिं मध्ये गुम्हं गुम्हं तःधंछुया जूगु दु, हं।
 19 प्रभुं जितः छवया हयादीसा जि आम्कन याकनं वये। अले तःधंछुया जूपिनिगु खँ मखु, इमिगु शक्ति स्वये।
 20 छायाःसा परमेश्वरयागु राज्य खँय् मखु, बरु शक्तिइ दु
 21 छिमित छु यः, आम्कन वयेबलय् जि कथि ज्वनावये कि क्वमिल आत्मा व दया माया ज्वनावये?

5

मण्डलीइ दुने मभिंगु ज्या

- 1 छिमिगु दथुइ व्यभिचार जुयाच्वंगु दु धकाः जितः धाःगु दु। थज्याःगु व्यभिचार ला यहदीमखुपिनि दथुइ नं जुइ मखु। छम्हयसिनं ला थः हे चिरिमांयात कलाः तयाच्वंगु दु हं।*
 2 थथे जुइकाः नं छिमिसं छु ख्वालं तःधंछुया च्वना? छिमिसं दुःख ताये माःगु खः। थथे पाप यानाच्वंम्हयसित छिमिगु पुचलं पितिना छवयेमाःगु खः।
 3 म्हं तापाःसां जिगु आत्मा छिपिनाप दु। जिं झी प्रभु येशूया नामं थथे पाप याना च्वंम्हयसिगु न्याय याये धुन।
 4 छिपिं विश्वासीत फुक्कं छथाय् मुनीबलय् जिगु आत्मा नं छिपिनाप हे दइ। झी प्रभु येशू झीत बियादीगु शक्तिं
 5 थज्याःम्ह मनूयात शैतानयागु ल्हातय् लःल्हानाब्यु, अले वयागु म्ह स्यना वंसां ख्रीष्ट येशू झायाः न्याय यानादीबलय् आत्मा धाःसा बचय् जुइ।
 6 छिमिसं थज्याःगु खँय् तःधंछुया जुइगु बांलाःगु खँ मखु। न्हायातःगु छवचुंलय् सोडा भचा जक ल्वाकछ्याःसां फ्वंगाया वइ धकाः छिमिसं मस्यू ला?*
 7 थथे पुलांगु पापयागु सोडायात छिमिसं वांछवयेमाः, अले छिपिं पवित्र जुइ। छिपिं सोडा मतसे न्हायातःगु छवचुं जुइ। छुत्कारायागु नखः वये धुंकल, छायाःसा झीत मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट, झीम्ह छुत्काराया चीधिकःम्ह भ्याःचा बलिदान जुयादी धुंकल।*
 8 अयजूगुलि झीसं पापयागु मभिंगु इखं जाःगु पुलांगु सोडां दय्कातःगु मरि नयाः छुत्काराया नखः हने मज्यू। सत्य व यचुगु नुगःया सोडा हे ल्वाक मज्याःगु व शूद्रगु मरि नयाः नखः हने।*
 9 जिं न्हापा नं व्यभिचार याइपिं नाप बुला जुइ मते धकाः च्वया हये धुनागु खः।
 10 अथे धकाः जिं व्यभिचार याइपिं, लोभीत, खँत, मूर्ति पुजा यानाजुइपिं, थज्याःपिं परमेश्वरयात म्हमस्यूपिं मनूत नाप बुला जुइ मते धकाः धयागु मखु। थुपिलिसे अलग जुइत स्वःसा ला छिमिसं थव संसार हे त्वःतावने माली।
 11 जिं छिमित धयागु छु धाःसा विश्वासी दाजुकिजापिं जुयाः नं व्यभिचार यानाजुइपिं, लोभीत, मूर्ति पुजा यानाजुइपिं, मेपिन्त मभिंका जुइपिं, अय्लाः त्वनाजुइपिं, अले खँत – थज्याःपिं मनूत नाप बुला जुइ मते, अले इपिं नाप नये तक मते धकाः धयागु खः।
 12-13 हानं पिनेयापिं मनूतय्गु न्याय यायेगु जिगु ज्या मखु। इमित ला परमेश्वरं न्याय यानादी। तर मण्डलीइ दुने च्वंपिनिगु न्याय याये हे माः, मखु ला? धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु – “मभिंम्ह मनूयात छिमिगु पुचलं पितिनाछव।”*

6

विश्वासीपिनिगु ल्वापु अदालतय् यंके मज्यू

- 1 छिमि सुयां थःथवय् ल्वापु जुल धाःसा न्याय यायेत परमेश्वरया मनूतय्थाय् मर्वसे परमेश्वरयात म्हमस्यूपिनिगु अदालतय् वनेगु ला?
 2 परमेश्वरया मनूतय्सं हे संसारया न्याय याइतिनि धकाः छिमिसं मस्यू ला? छिमिसं हे थव संसारया न्याय याइतिनि धासेलि थज्याःगु चिधंगु ल्वापु छिने मफु ला?
 3 स्वर्गदूतयूत नं झीसं न्याय याये मानि धकाः छिमिसं मस्यू ला? थव जीवनयागु थज्याःगु ज्याखँ ला छिमिसं अःपुक हे छिने फयेमाःगु खः।
 4 थथे ल्वापु जुल धायेवं छिनेत छिपिं परमेश्वरयात म्हमस्यूपिं मण्डलीया पिनेयापिं मनूतय्थाय् वनेगु बांलाःगु खँ मखु।
 5 छिमित मछाः नं मजू ला? छिमिगु पुचलय् थव ल्वापु छिने फुम्ह छम्ह हे बुद्धि दुम्ह मदु ला?
 6 परमेश्वरयात म्हमस्यूपिन्त दाजुकिजापिनिगु ल्वापु छिके बीगु बांमलाः।

* 4:16 ४:१६ १ कोर ११:१; फिलि ३:१७ * 5:1 ५:१ व्य २२:३० * 5:6 ५:६ गला ५:१ * 5:7 ५:७ प्रस १२:५ * 5:8 ५:८ प्रस १३:७; व्य १६:३ * 5:12-13 ५:१२,१३ व्य १३:५; १७:७

- 7 थःथवय ल्वानाः अदालतय वनेगु हे छिपिं ब्रूगु खः। बरु अन्याय हे सह यानाच्चनेगु बांमलाः ला? थगय याका च्वनेगु हे बांमलाः ला?
- 8 छिपिं थःपिन्सं हे अन्याय याइगु। थः हे दाजुकिजापिन्त थगय याइगु।
- 9 मभिपिं मनूतयत परमेश्वरयागु राज्यय दुकाइ मखु धकाः छिमिसं मस्यू ला? थःमहं थःत थगय याये मते, छायाधाःसा व्यभिचार यानाजुइपिं, मूर्ति पुजा यानाजुइपिं, थः कलाः दयकं कर्पिनि कलाःलिसे व्यभिचार यानाजुइपिं, मिजं मिजं हे व्यभिचार यानाजुइपिं,
- 10 खुँत, लोभीत, अय्लाः त्वनाजुइपिं, कर्पिन्त मभिका जुइपिं, अले थगय यानाजुइपिं – थज्याःपिं मनूतयत परमेश्वरयागु राज्यय दुकाइ मखु।
- 11 छिपिं मध्ये नं गुम्हं गुम्हं न्हापा थथे हे याना जुइ धुंकूपिं खः। आः ला छिमिगु पाप सिले धुंकूगु दु। छिपिं परमेश्वरयात देछाये धुंकूपिं मनूत खः। झी परमेश्वरया आत्मां प्रभु येशू ख्रीष्टयागु नामं छिमित परमेश्वर नाप मिलय यानादीगु दु।

परमेश्वरयात ययक जु

- 12 “जि यःथें याये दु” धकाः छिपिं मध्ये सुनानं धायेफु। थव खँ ला खः, अयसां फुक्क ज्यां म्हायात भिकी मखु। “जितः यःथें जिं नं याना जुइ दु” धकाः जिं नं धायेफु। अयसां जिं छुकियात नं जितः अधीन याकेबी मखु।*
- 13 सुनानं थथे नं धायेफु – “नयेगु प्वाःयागु लागि खः, अले प्वाः नयेगु लागि खः।” थव ला खः, अयनं थव नितानं परमेश्वरं मदयका छवयादी। मनूयागु मह व्यभिचार याना जुइत मखु, बरु प्रभुयात तःधकेत खः। उकिं म्हायात माःगु फुक्कं प्रभुं बियादी।
- 14 सी धुंकूम्ह प्रभुयात परमेश्वरं हानं म्वाकादिल। थथे हे वयकःयागु शक्तिं झीत नं म्वाकादी।
- 15 छिमिगु मह ख्रीष्टयागु महव्व खः धकाः छिमिसं मस्यू ला? थथे खः धयागु जूसा ख्रीष्टयागु महव्वयात वेश्यायागु महव्व यायेगु ला? थथे ला जुइ हे मफइगु खँ खः।
- 16 धर्मशास्त्रय “थुपिं निम्हं छम्ह हे जुइ” धकाः च्वया तः थें वेश्यानाप घनीम्ह मनूयागु मह वेश्यायागु मह नाप छम्ह हे जुइ धकाः छिमिसं मस्यू ला?*
- 17 अथे हे प्रभु नाप मिलय जूम्ह मनू नं वयकः नाप छगू हे आत्मा जुइ।
- 18 व्यभिचारपाखें तापाक च्वँ। मेमेगु पाप याःसां म्हायात छुं नं जुइ मखु। व्यभिचार यात धाःसा थःगु हे मह लिसे पाप याःगु जुइ।
- 19 छिमिगु मह पवित्र आत्मा च्वनादीगु देगः खः धकाः मस्यू ला? उकिं छिमिगु महय परमेश्वरं छवयाहयादीम्ह पवित्र आत्मा च्वनादी। अयजूगुलि छिमिगु मह छिमिगु थःगु मखु।*
- 20 छिपिं मू पुलाः न्याना तःपिं खः। अयजूगुलि छिमिगु महं परमेश्वरयात तःधकेमाः।

7

ब्याहायागु खँ

- 1 आः जिं छिमिसं च्वयाहःगु खँयागु लिसे बियाच्चवना। ब्याहा मयासें च्वनेगु बांलाःगु खँ खः।
- 2 अथेसां व्यभिचार अप्वः जूगुलि न्हााम्ह मिजंया नं थःमह हे कलाः दयेमा। अथे हे न्हााम्ह मिसाया नं थःमह हे भाःत दयेमा।
- 3 छम्ह मिजंन थः कलाःलिसे गुकथं हनेमाःगु खः उकथं हे हनेमाः। अथे हे छम्ह मिसानं थः भाःतयात गुकथं हनेमाःगु खः उकथं हे हनेमाः।
- 4 मिसायागु म्हायागु अधिकार मिसायाके मदु, भाःतयाके दइ। अथे हे मिजंयागु म्हायागु अधिकार मिजंयाके मदु, वया कलाःयाके दइ।
- 5 छम्हं मेम्हयसित मयः धकाः धाये मते। सल्लाह यानाः छुं ईया लागि अलग च्वनाः प्रार्थना यायेमाःसां मेबलय नापं हे जु। छिमिसं थःत कःघाये मफुसा शैतानं छिमित स्यंकेत स्वइ।
- 6 थथे जिं धयाच्चवनागु खँ छिमिसं याये हे माः धकाः धयागु मखु। थव ला छिमित सल्लाह बियाच्चवनागु जक खः।
- 7 जितः फुक्क मनूत जि थें ब्याहा मयासें च्वंसा यः। फुक्कसिनं परमेश्वरपाखें थीथी वरदान कयातःगु दु। छम्हयसिके छता वरदान दःसा मेम्हयसिके मेगु हे वरदान दु।
- 8 आः जिं ब्याहा मयाःनिपिं मिजंतयत व भाःत मदये धुंकूपिं मिसातयत धयाच्चवना – जि थें ब्याहा मयासें च्वने फुसा छिमित तसकं बांलाइ।
- 9 थःत कःघाये मफुसा ब्याहा यायेमाः। छायाधाःसा प्याःचाः सह याये मफयका च्वनेगु स्वयाः ब्याहा यायेगु बांलाः।
- 10 ब्याहा याये धुंकूपिन्त प्रभुयापाखें जिगु आज्ञा दु – भाःत दुम्ह मिसां थः भाःतयात त्वःते मज्यू।
- 11 छुं जुयाः भाःतनाप बाया च्वंसां व मिसां मेम्ह मिजंनाप ब्याहा याये मज्यू। मिलय जुयाः थः भाःतनाप च्वनेगु बांलाः। अथे हे भाःतं नं कलाःयात पारपाचुके मज्यू।*
- 12 मेमेपिन्त जिं थथे धाये – थव प्रभुयागु खँ मखु, जिगु थःगु हे खः। सुं विश्वासीया कलाः विश्वासी मखुसां भाःत लिसे बाया च्वने मखु धाल धाःसा वयात त्वःते मज्यू।
- 13 अथे हे सुं विश्वासी मिसाया भाःत विश्वासी मखुसां कलाःलिसे बाया च्वने मखु धाल धाःसा वयात त्वःते मज्यू।
- 14 छायाधाःसा विश्वासी मखुम्ह भाःत विश्वासी कलाःमहं यानाः पवित्र जुल। अथे हे विश्वासी मखुम्ह कलाः विश्वासी भाःतं यानाः पवित्र जुल। अथे मखुसा ला इपिंपाखें दुम्ह मचा पवित्र जुइ हे मखुत नि। तर इपिं ला पवित्र हे जुइ।

- 15 विश्वासी मखुम्ह कलाःम्हं विश्वासी भाःतयात, अथे हे विश्वासी मखुम्ह भाःतं विश्वासी कलाःयात त्वःते धाल धाःसा त्वःतेके ब्यूसं ज्यू। परमेश्वरं झीत शान्ति बीत सःतादीगु खः।
- 16 विश्वासी कलाःम्हं थः भाःतयात विश्वासी याये फइ मखु धकाः मतिइ तयेगु बांमलाः। अथे हे विश्वासी भाःतं थः कलाःयात विश्वासी याये फइ मखु धकाः मतिइ तयेगु बांमलाः।
- 17 परमेश्वरं धयादी थें व सःतादी थें छिपि जुइमा धकाः जिं फुक्क मण्डलीयात स्यना वयागु खः।
- 18 म्हय् चिं तःम्ह मनूयात परमेश्वरं सःतादीगु खःसा वं उगु चिंयात लिकायेत स्वये मते। अथे हे म्हय् चिं मतःम्ह मनूयात परमेश्वरं सःतादीगु खःसा वं नं म्हय् चिं तयेत स्वये मते।
- 19 परमेश्वरया न्ह्यःने चिं तःसां मतःसां छुं मपाः। तःधंगु खँ ला परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् यायेगु खः।
- 20 परमेश्वरं सःतादीबलय् गथे खः अथे हे च्वनाच्वँ।
- 21 दास जुयाच्वंबलय् परमेश्वरं छिमित सःतादीगु खःसा छिमिसं दुःख ताये मते, बरु स्वतन्त्र जुइगु मौका वल धाःसा त्वःफिके मते।
- 22 दास जुयाच्वंपिन्त प्रभुं सःतादीगु खःसा थुपिं दास थें मजुसे प्रभुया मनूत जुइ, अथे हे दासमखुपिं मनूतयत् प्रभुं सःतादीगु खःसा थुपिं प्रभुया दास जुइ।
- 23 छिमित परमेश्वरं मू पुलाः न्यानादीगु खः, उकिं छिपिं मनूतय् दास जुइ मते।
- 24 यःपिं दाजुकिजापिं, प्रभुं छिमित सःतादीबलय् छिपिं गथे खः अथे हे जुयाः परमेश्वर नाप च्वनाच्वँ।

ब्याहा मजुनिपिनिगु व भाःत मदये धुंकूपिनिगु खँ

- 25 ब्याहा मजुनिपिनिगु लागि प्रभुं जितः छुं धयादीगु मदु। बरु प्रभुयागु दया मायां विश्वास याये बहःम्ह जुयाः जिं छिमित धयाच्वना —
- 26 थौंकन्हय् जुयाच्वंगु दुःखकष्ट स्वयेबलय् ला ब्याहा मयासें च्वनेगु हे भिं जुइ।
- 27 ब्याहा याये धुंकूपि मिजंतयसं थः कलाःयात त्वःताछ्वयेगु मतिइ तये मते। ब्याहा मयानानिसा ब्याहा यायेगु स्वये मते।
- 28 तर ब्याहा यात धकाः छिमित पाप लाइ मखु। ब्याहा मजुनिम्ह मिसां ब्याहा यात धाःसा वयात पाप लाइ मखु। ब्याहा यानाच्वना च्वंपिं मनूतयत् जुयाच्वंगु दुःखकष्ट छिमित मजुइमा धकाः जिं थ्व खँ च्वयाच्वनागु खः।
- 29 यःपिं दाजुकिजापिं, जिं धायेत्यनागु खँ थ्व खः — ई अप्वः मदये धुंकल, आवंनिसें ब्याहा याये धुंकूम्ह मनू नं ब्याहा मयानिम्ह थें च्वनाच्वँ।
- 30 ख्वया जूपिं मनूत आः दुःख मताःपिं मनूत थें च्वनाच्वँ। न्हिलाः जूपिं लयताःपिं थें मच्वंक च्वँ। न्यानाः हयागु नं थःगु मखु थें याना च्वँ।
- 31 संसारयागु ज्याखँ याना च्वपिन्सं याना मच्वंपिं थें जुयाच्वँ, छायाधाःसा थ्व संसार याकनं हे मदयावनी।
- 32 छिमित दुःखकष्ट मजुइमा धकाः जिं थ्व खँ धयाच्वनागु खः। ब्याहा मयाःम्ह मनुखं प्रभुयात गय् यानाः लयतायकेगु धकाः प्रभुयागु ज्या मन तयाः यायेगु कुतः याइ।
- 33 ब्याहा याये धुंकूम्ह मनुखं संसारयागु ज्याखँय् मन तयाच्वनी, छायाधाःसा वं थः कलाःयात लयतायकेगु कुतः यानाच्वनी।
- 34 अयजूगुलि थज्याःम्ह मनूयागु मन निखे लानाच्वनी। अथे हे ब्याहा मजुनिम्ह मिसां नं प्रभुयागु ज्या मन तयाः याइ, छायाधाःसा वं थःगु म्हं व आत्मां नं पवित्र जुइगु कुतः याइ। अले ब्याहा जुइ धुंकूम्ह मिसां संसारयागु ज्याखँय् मन तयाच्वनी, छायाधाःसा वं थः भाःतयात लयतायकेगु कुतः यानाच्वनी।
- 35 थ्व खँ जिं छिमित हे भिं यायेत धयाच्वनागु खः। छिमित पनेत मखु बरु छिमिसं पंगः मवय्क दुनुगलंनिसें प्रभुयात लयतायके फयेमा धकाः धयागु खः।
- 36 सु मनुखं थःनापं ब्याहा क्वःछिनातःम्ह मिसानाप बांमलाःगु व्यवहार याःगु तायकूसा अले उम्ह मिसाया उमेर नं अप्वया वनाच्वंगु दुसा वं ब्याहा याये मास्ति वयकूसा ब्याहा याये ज्यू। थुकी पाप मदु। इमिगु ब्याहा जुइ हे माः।
- 37 थःगु मनयात बल्लाकाः मिसायात ब्याहा मयायेगु क्वःछित धाःसां ठीक हे जू।
- 38 सुनां थः क्वःछिनातःम्ह मिसानाप ब्याहा याइ वं बांलाःगु हे याइ। तर ब्याहा मयाःसा झन बांलाः।
- 39 ब्याहा जुइ धुंकूम्ह मिसां थः भाःत दतले हानं ब्याहा याये मज्यू। भाःत सीधुंकाः धाःसा थःत यःम्ह मेम्ह मिजंनप ब्याहा याःसां ज्यू। बरु विश्वासी नाप हे जक यायेमाः।
- 40 जिगु बिचाःकथं भाःत मदये धुंकूम्ह मिसां ब्याहा मयासें च्वनाच्वने फुसा सुख जुइ। अथेसां जिं स्वयेबलय् ला जिके नं पवित्र आत्मा दी।

8

मूर्तियात छाःगु प्रसादयागु खँ

- 1 आः मूर्तियात छाःगु प्रसादयागु खँय्, “झीपिं फुक्कसिकें ज्ञान दु” धयागु खँ झीसं स्यू। ज्ञानं मनूतयत् तःधंछुकी, तर मायां फुक्कसिगु भिं याइ।
- 2 जिं “छुं स्यू” धकाः धया जुइम्ह मनुखं गुलि वं सीके माःगु खः उलि सी मखु।
- 3 परमेश्वरयात माया यानाच्वंम्ह मनूयात धाःसा परमेश्वरं नं म्हस्यू।
- 4 अयजूगुलि मूर्तियात छाःगु प्रसाद नये ज्यू ला कि मज्यू धयागु खँय् झीसं स्यू — “मूर्ति धयागु ला छुं नं मखु” कःमितयसं दयकातःगु जक खः। “परमेश्वर ला छम्ह हे जक दु” धकाः नं झीसं स्यू।

- 5 आकाश व पृथ्वीइ घःत धाःपि यक्व हे दःसां
 6 झीगु निति ला छम्ह हे जक परमेश्वर बाः दु। थ्व हे परमेश्वरं फुक्कं सृष्टि यानादीगु खः, उकिं थ्व हे परमेश्वरयागु निति झीपि म्वानाच्चनागु दु। अले प्रभु नं छम्ह हे जक दु, वयकः खः येशू ख्रीष्ट। थ्व हे प्रभु येशू ख्रीष्टपाखें फुक्कं सृष्टि जुल, प्रभु येशू ख्रीष्टपाखें हे झीपि म्वानाच्चना।
 7 अथेसां फुक्कं मनूतयके थ्व ज्ञान मदु। अयजूगुलि गुलिखय् मनूतयसं मूर्तियात मानय् यानाच्चंगु दु। इमिसं आः तक मूर्तियात छाःगु प्रसाद नइबलय् मूर्तियागु हे नसा नयाच्चना धकाः मतिइ तइ। अले इमिगु मन बमलाःगुलि अशुद्ध जुइ।
 8 नसां झीत परमेश्वरयाथाय् थयंकी मखु। नसा नल धकाः झी तःधनी मखु, अले मनल धकाः चिधनी नं मखु।
 9 बरू बांलाक होश या, छिमिगु न्ह्यागुं नये ज्यू धयागु खं यानाः विश्वासय् बमलाःनिपिन्त पापय् लाके बी मते।
 10 छिपि थें ज्याःपि ज्ञान दुपि विश्वासीतयसं देगलय् मूर्तियात छाःगु प्रसाद नयाच्चंगु विश्वासय् बमलाःनिम्ह सुनानं खन धाःसा छु व जक प्रसाद नयेत न्ह्यःमचिली ला?
 11 थुकथं विश्वासय् बमलाःनिपि दाजुकिजा छिमिगु ज्ञानं यानाः स्यना मवनी ला? थज्याःपिनिगु हे निति ख्रीष्ट सिनादीगु मखु ला?
 12 थुकथं इमिगु बमलाःगु मनयात छिमिसं स्यंकल धाःसा छिमिसं ख्रीष्टयात हे स्यंकूगुति ग्यनी, अले छिमित पाप लाइ।
 13 नसां थः दाजुकिजापिन्त पापय् लाकीगु जूसा जिं ला धयागु गुब्बसं नये मखु। थः दाजुकिजापिन्त जिं पाप याकेत स्वये मखु।

9

प्रेरिततयसं यायेमाःगु व याये ज्यूगु खँ

- 1 जिं जक यःथें याये मदु ला? जिं जक छम्ह प्रेरित मखु ला? झी प्रभु येशूयात जिं खनागु मदु ला? छिमित परमेश्वरयागु भिंगु खँ न्यंकाः विश्वास याका तयाम्ह जि हे मखु ला?
 2 मेपिन्सं जितः प्रेरित धकाः मानय् मयाःसां छिमिसं ला जितः मानय् यानाच्चंगु दु। छिमिसं प्रभुयात विश्वास यानाः ज्या यानाच्चंगुलि हे नं जि छम्ह प्रेरित खः धकाः बांलाक सी दु।
 3 जितः कुंखिनिपिन्त जिं थथे लिसः बी –
 4 थथे ज्या याना च्वँसेलि जिं जक नयेत्वने मथ्याः ला?
 5 मेपिं प्रेरिततयसं याना जू थें जिं जक याना जुइ मदु ला? प्रभुया किजापिन्सं व केफासं याना जू थें जि जक थः कलाः ज्वनाः चाःहुला जुइ मदु ला?
 6 बारनाबासं व जिं जक ज्या यानाः नया जुइमाः धयागु दु ला?
 7 सुं सिपाइँनं थःम्हं हे खर्चं यानाः ज्या याइ ला? दाखमा प्यूम्हयसिनं दाख नये मदइ ला? फैजवालं थःम्हं लहिनातःपिं फैतयगु दुरु त्वने मदइ ला?
 8 थथे न्हियान्हिथं जुयाच्चनीगु खँयात जि थःम्हं हे धायेमाःगु मदु, छायाधाःसा व्यवस्थाय् नं थ्व हे खँ च्वयातःगु दु।
 9 “अन्न दाइबलय् द्रहंया त्वाथय् पिचा तयाबी मते” धकाः मोशां च्वया थकूगु दु। द्रहं थें ज्याःम्हयसित ला परमेश्वरं थुकथं स्वयादी धाःसा झीत जक स्वयामदी ला?✧
 10 थ्व खँ झीगु निति नं च्वयातःगु खः। बुँ पालिम्हयसिनं व छव लइम्हयसिनं थःत छुं दइ ला धकाः हे बुँज्या याइ।
 11 जिमिसं नं प्रभुयागु वचन पुसा हले थें छिमित न्यंकागु दु। अयजूगुलि जिमिसं छिमिके छुं काल धकाः अजू चायेमाःगु दु ला?✧
 12 मेपिन्सं ला छिमिके अथे कयाच्चंगु दु धासेलि जिमिसं जक काये मथ्याः ला?
 जिमिसं ला छिमिके छुं कयागु मदुनि। ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यंका जुइबलय् छुं पंगः मवय्मा धकाः जिमिसं थथे सह यानाच्चनागु खः।
 13 देगलय् सेवा याइपिन्सं देगलय् हे नयेदइ, अले बलि बी थाय् सेवा याइपिन्सं नं बलि थःगु बब काये दइ धकाः छिमिसं सि हे स्यू।✧
 14 अथे हे भिंगु खँ न्यंकीपिन्सं नं भिंगु खं हे नयेत्वने यायेमाः धकाः प्रभुं धयादीगु दु।✧
 15 अयसां जिं थथे काये ज्यूगु, काये दुगु छुं हे कयागु मदु। अले हानं अथे कायेत नं जिं थ्व खँ च्वयाच्चनागु मखु। थथे याये सिबें ला सिनावनेगु हे भिं जू। सुनानं जिगु थ्व घमण्डयात फुस्कलुगु धकाः धाये फइ मखु।
 16 जिं थथे भिंगु खँ न्यंकाच्चनागु दु धकाः तःधंछुइ माःगु मदु। थ्व ला जिं याये हे माःगु ज्या खः। जिं थ्व भिंगु खँ मन्यंकल धाःसा जितः धिक्कार दु।
 17 जिं थःम्हं हे थ्व ज्या यानागु जूसा जितः ज्याला दइ। अथे मखुसे थ्व ज्या परमेश्वरं जितः लः ल्हानादीगुलि जिं थथे याये हे माः।
 18 अयसा जिगु ज्याला छु लय्? छुं हे मकासे भिंगु खँ न्यंकेगु हे जिगु ज्याला खः। अथे ला जिं जिगु ज्याला काःसां ज्यूगु खः।
 19 जि सुयां दास मखु। अयनं फुसा यक्व हे मनूतयत विश्वासी याये धकाः जि थथःम्हं तुं फुक्कं मनूतय् दास जुयाच्चनागु दु।
 20 यहूदीतयत विश्वासी यायेत इपिं नाप च्वनाबलय् जि नं छम्ह यहूदी थें जुया। व्यवस्था मानय् याये म्वाःसां जि व्यवस्था मानय् याइम्हं थें जुया। थुकथं जिं इमित विश्वासी यायेत स्वया।

- 21 अथे हे यहदीमखुपिन्त विश्वासी यायेत जि नं इपिं थें जुया। थथे यात धका: जित: सुनानं परमेश्वरयागु आज्ञा पालन मयाइम्ह मनु धका: धाये फइ मखु, छायाधा:सा जिं ला ख्रीष्टयागु आज्ञा पालन याना जुयागु दु।
- 22 विश्वासय् बमलानिपिं मनूतयत् थुइकेत नं जि इपिं थें जुया। थुकथं इपिं गथे ख: जि नं अथे हे जुया। थुकथं फुक्क मनूतयत् विश्वासय् हयेत जि न्ह्याम्हं जुया।
- 23 न्ह्याथे याना: जूसां फुक्क मनूतयत् भिंगु खँ न्यंकेत जिं थथे कुत: यानागु ख:। थथे याना: दइगु आशिष जित: दइ धका: जिं मतिइ तयागु दु।
- 24 ब्वाँय वनेगु कासाय् फुक्क मनूत ब्वाँय वनी, तर न्हापांगु सिरपा: धा:सा छम्हयसित जक दइ धका: छिमिसं मस्य् ला? उकिं सिरपा: कायेत ब्वाँय वनेगु कुत: याना च्वाँ।
- 25 न्ह्यागु कासाय् व्वति काइपिं मनूतयसं न्हापा लाका: नाश जुया वनीगु सिरपा: कायेत न्हियान्हिथं कुत: यानाच्चनी। अथे हे झीसं नं नाश जुया मवनीगु सिरपा: कायेत कुत: याये।
- 26 अयजूगुलि जि निशानाय् थ्यंकेत ब्वाँय वने। जिं फसय् मुक्का नके थें जक मयाना।
- 27 जिं थ:गु म्हयात दाया: दाया: बसय् तयाच्चवना। थथे मया:सा मेपिन्त जक भिंगु खँ न्यंका: जि थ: हे सिरपा: काये बह:म्ह जुइ मखु।

10

मूर्ति पुजा याये मज्य्

- 1 य:पिं दाजुकिजापिं, मोशानापं जूपिं झी तापा:बाज्यापिन्त मरुभूमिइ छु जूगु ख: जिं छिमित लुमंकाबी मास्ति व:। इपिं फुक्कं सुपाँय्या क्वसं जुया: लाल समुद्र छिनावंगु ख:।*
- 2 थुकथं मोशानापं जूपिं मनूतयगु बप्तिस्मा सुपाँय् व समुद्रय् जुल।
- 3 इपिं फुक्कसिनं छता हे आत्मायागु नसा नल,*
- 4 अले आत्मायागु हे ल: त्वन। इमिसं थ:नापनापं वनाच्चंगु आत्माया ल्वहंधीयागु ल: त्वन। थ्व हे ल्वहंधी ख्रीष्ट ख:।*
- 5 अथेसां इपिं मध्ये यक्व हे मनूत नाप परमेश्वर तंम्वयादिल। अयजूगुलि इपिं मरुभूमिइ तुं सिनावनेमाल।*
- 6-7 इमित थथे यानादीगुलि झीसं नं इमिसं थें मूर्ति पुजा यायेगु, बांमला:गु मभिगु मतिइ तये मज्य् धका: थुकिं बांलाक सी दु। इमिगु थ्व हे खँ धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयात:गु दु – “इपिं फ्यतुना: भवय् नयेत्वने धुंका: दना: य:य:थें सन।”*
- 8 इपिं मध्ये गुलिसिनं या:थें झीसं नं व्यभिचार याये मज्य्। व्यभिचार या:गुलि इपिं छन्हुं हे नीस्वद्र:म्ह सित।*
- 9 इपिं मध्ये गुलिसिनं या:गु थें झीसं नं प्रभुयागु मन स्वये मज्य्। इमिसं अथे या:गुलि इमित सर्प न्याका: स्यानादिल।*
- 10 इमिसं थें झीसं नं प्रभु नाप कचकच याये मज्य्। इमिसं अथे कचकच या:गुलि इमित नाश याइम्ह दूत छवयाहया: स्यानादिल।*
- 11 इमित अथे जूगु खँ झीसं नं सीके फयेमा धका: व झीत ख्याच्च: बीत नं च्वयात:गु ख:। झीपिं च्वनाच्चनागु संसार आ: फुना वनिन।
- 12 दनाच्चवनागु दु धका: धाइम्ह मनु बांलाक होश याना च्वनेमाली, मखुसा क्वदली।
- 13 मनूतयसं सह याये मफइगु जाँचय् छिपिं ला:गु मदु। परमेश्वर विश्वास याये बह:म्ह ख:। सह याये हे मफय्क छिमित वय्कलं जाँचय् लाकादी मखु। तर छिमिसं सह याये फयेमा धका: जाँच नापनापं बचय् जुइगु लँ नं बियादी। थुकथं छिमिसं उकियात सह याये फइ।
- 14 अथे जूगुलि य:पिं दाजुकिजापिं, मूर्ति पुजा यायेगुपाखें तापाक च्वाँ।
- 15 बुद्धि दुपिं मनूत भा:पिया: जिं छिमित धयाच्चवनागु दु। जिं धयागु खँ छिमिसं जाँचय् याना स्व।
- 16 परमेश्वरयात सुभाय् बिया: झीसं त्वनेगु दाखमघ ख्रीष्टयागु हि लुमंकेत मखु ला? अथे हे झीसं कुचा कुचा थला: नयेगु मरि नं ख्रीष्टयागु म्ह लुमंकेत मखु ला? उकिं झीपिं परमेश्वर नाप मिलय् जुयाच्चवनागुलि झीपिं परमेश्वरया मनूत ख:।*
- 17 छपा हे जक मरि कुचा कुचा थला: झीसं नयेगु जूगुलि यक्व जूसां झीपिं छम्ह हे ख:।
- 18 यहदीतयगु चलन छक: नं बिचा: याना स्व। परमेश्वरयात बलि छायेह:गु प्रसाद न:पिं मनूत परमेश्वर नाप मिलय् जूपिं मखु ला?*
- 19 जिं छु धयाच्चवनागु दु? मूर्ति नं छुं मखु, अले थ्वयात छायेह:गु प्रसाद नं छुं मखु।
- 20 जिं धायेत्यनागु खँ छु धा:सा मूर्तियात छा:गु फुक्कं भूतआत्मातयत् छा:गु ख:, परमेश्वरयात छा:गु मखु। अयजूगुलि छिपिं भूतआत्मा नाप मिलय् जुयाच्चवने मते धयागु जिगु धापू ख:।*
- 21 छिमिसं प्रभुयागु ख्वल्चां व भूतआत्मातयगु ख्वल्चां छक्कलं त्वनेफइ मखु। अथे हे छिमिसं प्रभुयागु टेबिलं व भूतआत्माया टेबिलंनपं नये फइ मखु।
- 22 थज्या:गु ज्याखँ यानाच्चन धा:सा झीपिं खना: प्रभु लयतायादी मखु। छु झीपिं प्रभु स्वया: बल्ला ला?*
- 23 गुम्हयसिनं थथे नं धाइ – “झीसं थ:त य:गु न्ह्यागु याये ज्यु।” अथे ख:सां झीत फुक्क ज्यां भिंकी मखु। “झीसं थ:त य:गु न्ह्यागु याये ज्यु।” अथे ख:सां फुक्क खं झीत बांलाकी मखु।*
- 24 थ:त भिं जुइगु जक याना जुइ मते। मेपिन्त भिं यायेगु नं स्वयेमा:।

* 10:1 १०:१ प्रस १३:२१-२२; १४:२२-२९ * 10:3 १०:३ प्रस १६:३५ * 10:4 १०:४ प्रस १७:६; गन्ती २०:११ * 10:5 १०:५ गन्ती १४:२९-३० * 10:6-7 १०:६,७ प्रस ३२:६; गन्ती ११:४ * 10:8 १०:८ गन्ती २५:१-१८ * 10:9 १०:९ गन्ती २१:५-६ * 10:10 १०:१० गन्ती १६:४१-४९ * 10:16 १०:१६ मती २६:२६-२८; मर्क १४:२२-२४; लूक २२:१९-२० * 10:18 १०:१८ लेवी ७:६ * 10:20 १०:२० व्य ३२:१७ * 10:22 १०:२२ व्य ३२:२१ * 10:23 १०:२३ १ कोर ६:१२

- 25 मतिइ संका मतसे बजारय् मियातःगु ला न्यानाः नये ज्यू।
 26 धर्मशास्त्रय् न च्वयातःगु दु – “पृथ्वी व पृथ्वीइ च्वंगु दक्क फुक्कं प्रभुयागु हे खः।”
 27 परमेश्वरयात म्हमस्यम्ह सं मनुखं छिमित भव्य सःतल धाःसा, अले छिपिं वने न्ह्याःसा मतिइ छुं हे संका मतसे तये हःगु न्ह्यागुं न।
 28 नयेत्यय्काः सुनानं छिमित – “थ्व ला मूर्तियात छाःगु प्रसाद खः” धकाः धाल धाःसा व मनूयात संका जुइक छिमिसं नये मते।
 29 छंगु लागि व प्रसाद नये मज्यूगु मखु बरु अथे धाःम्ह मनूया लागि नये मजिल। सुनानं थथे न धायेफु – “वं धायेवं तुं जिं नये मज्यू धयागु छु दु?”
 30 परमेश्वरयात सुभाय् बियाः नये त्यनागुली जितः सुनानं छाय् मभिके माःगु?”
 31 अयजूगुलि छिमिसं नःसां त्वंसां न्ह्यागु याःसां परमेश्वरया महिमाया निरिति या।
 32 छिमिसं यानाः यहदीतयत, यहदीमखुपिन्त अले परमेश्वरयागु मण्डलीयात पंगः वय्के मते।
 33 जिं यानाच्चना थें तुं छिमिसं न यायेगु स्व। जिं थःत जक भिकेगु मस्वसे न्ह्यागु याःसां कर्पिन्त निं भिकेगु स्वयाच्चना। गथे यानाः इपिं फुक्कसिनं परमेश्वरयात विश्वास याये फइ धकाः मतिइ तयाः जिं फुक्कसितं भिनिगु ज्याखँ यानाच्चना।

11

सेवा यायेबलय् छ्यं त्वपुइगु

- 1 ख्रीष्टं यानादी थें तुं जिं नं यानाच्चनागुलि, जिं याना च्वथें तुं छिमिसं नं याना च्वं।
 2 छिमिसं जितः लुमंका च्वंगुलि व जिं स्यना थें च्वनाच्चंगुलि छिमित स्याबास।
 3 अयनं छता खँ न्यँ – न्ह्याम्ह मिजंयागु छ्यं ख्रीष्ट खः, अले मिसायागु छ्यं वया भाःत खः, अले ख्रीष्टयागु छ्यं परमेश्वर खः धयागु खँ छिमिसं थुइके माल।
 4 अयजूगुलि प्रार्थना यायेबलय् व अगमवाणी कनीबलय् मिजंतयसं छ्यं त्वपुया तल धाःसा वं ख्रीष्टयात क्वहंक्कगु जुइ।
 5 अथे हे मिसातयसं थःगु छ्यं त्वमपुसे प्रार्थना यात धाःसा वा अगमवाणी कन धाःसा वं थः भाःतयात क्वहंक्कगु जुइ। थज्याःम्ह मिसा छ्यं छगलं सँ खाना तःम्ह थें खः।
 6 थथे छ्यं त्वपुइ मयःम्ह मिसां सुचुक सँ खाना छवयेगु हे बांलाः। अयनं सुचुक सँ खायेगु व चिहाकय्क चायेगु लज्यायागु खँ खःसा वं छ्यं त्वपुइमाः।
 7 मिजंतयसं थःगु छ्यं त्वपुइ म्वाः छायाःसा मिजंत परमेश्वरयागु रूप व शोभा खः, तर मिसा मिजंया शोभा खः।
 8 मिजं मिसापाखें दुगु मखु बरु मिसा मिजंपाखें दुगु खः।
 9 मिसाया निरिति मिजं दय्कातःगु मखु, बरु मिजंया निरिति मिसा दय्कातःगु खः।
 10 उकिं भाःतयागु खँ मानय् याना धकाः स्वर्गदूततयत् क्यनेत मिसातयसं थथःगु छ्यं त्वपुइमाः।
 11 अथेजूसां प्रभुया न्ह्यःने मिसातयत् मिजंत मदय्क मगाः, अले हानं अथे हे मिजंतयत् मिसात मदय्क मगाः।
 12 मिसात मिजंतयपाखें दुगु खः थें मिजंत नं मिसातयपाखें बूपिं खः। थ्व फुक्कं सृष्टि यानादीम्ह परमेश्वरपाखें जूगु खः।
 13 छिमिसं हे बिचाः याना स्व – छ्यं त्वमपुसे मिसातयसं परमेश्वरयात प्रार्थना यायेगु बांलाः ला?
 14 मिजंतयसं ताहाःकय्क सँ लहिना तयेगु बांमलाः धकाः ला झीसं अथें स्यू नि।
 15 मिसातयसं ताहाःकय्क सँ लहिना तयेगु तसकं बांलाः। छ्यं त्वपुइत हे मिसातयत् ताहाःकगु सँ बियातःगु खः।
 16 थ्व खँय् सं मनुखं जवाःसवाः याः वःसा वयात जिं थुलि हे जक धाये – थ्व बाहेक जिमिगु मेगु थितिकुति मद्दु। अले मण्डलीइ मेगु थितिकुति नं मद्दु।

प्रभुयागु भव्य

मती २६:२६-२९; मर्क १४:२२-२५; लूक २२:१४-२०

- 17 आः धायेत्यनागु खँय् धाःसा जिं छिमित च्वछाय् मफु, छायाःसा छिमिसं मण्डलीइ मुनेबलय् भिंगु ज्या यायेगु स्वयाः मभिंगु ज्या यानाच्चंगु दु।
 18 न्हापां ला जिं छिमि दथुइ ल्वापु दु धयागु खँ न्यना तयागु दु। थ्व खँ ला जितः नं खः थें च्वन।
 19 भिंम्ह मनू म्हसीकेत ला थथे ल्वापु नं दयेमाः मखु ला?
 20 छिपिं फुक्कं छथाय् मुनीगु प्रभु भव्य नयेत मखु खनिसा
 21 छायाःसा नयेबलय् छिपिं फुक्कसिनं थःगु ब्वति मेपिं स्वयाः न्हापालाका नइ। थुकथं गुलि ला नये मखंका नं च्वनी, अले गुलिसिनं भयभयलुक्क नं त्वनी।
 22 थथे नयेत्वने यायेत छिमि थथःगु छें मद्दु ला? छिमिसं नये मखंपिं मनुतयगु इज्जत कायेत्यनागु ला? थथे यानाः छिमिसं परमेश्वरयागु मण्डलीयात हेपय् यानागु ला? थज्याःगु खँय् जिं छिमित छु धाये? जिं छिमित भिपिं मनुत खः धकाः धाये फइ ला? जिं छिमित भिपिं मनुत खः धकाः धाये मफु।

- 23 प्रभुं हे जितः स्यनादीगु खँ जिं छिमित स्यना बियागु खः। येशूयात ज्वंकूगु चान्हय वयकलं मरि कयाः
 24 परमेश्वरयात सुभाय् बियादिल। अले मरि कुचा थलाः थथे धयादिल – “छिमित बियागु थ्व जिगु म्ह खः। जितः लुमकेत छिमिसं थथे हे यायेगु या।”
 25 नये धुंकाः वयकलं अथे हे ख्वला कयाः थथे धयादिल – “थ्व ख्वला जिगु हि हायकाः यानागु परमेश्वरयागु न्हगु बाचा खः। जितः लुमकेत थथे ख्वलां त्वनेगु यायेगु या।”☆
 26 प्रभु मझातले थ्व मरि व थ्व ख्वलाय् च्वंगु दाखमघ छिमिसं नयेत्वनीबलय् प्रभु सिनादीगु खँ फुक्कसित कंगु जुइ।
 27 अयजूगुलि अयोग्य रिति सुनानं थ्व मरि व थ्व ख्वलाय् च्वंगु त्वन धाःसा प्रभुयागु म्ह व हिया दोष लाइ।
 28 थथे जूगुलि फुक्क मनुतयसं थथःगु मन जाँचय् याना स्व। अले जक मरि न, ख्वलाय् च्वंगु नं त्वँ।
 29 छायाःसा प्रभुया म्हायात म्हमसीकं सुनां नयेत्वने याइ वं नःगु व त्वंगुलि थःके सजाँय हइ।
 30 उकिं हे ला खः नि, छिपिं मध्ये यक्व हे म्हंमफु, बमलाः अले सिना नं वन।
 31 झीसं थथःगु मन जाँचय् याना स्वःगु जूसा परमेश्वरयागु सजाँय फयेमाली मखुगु।
 32 सजाँय फयेबलय् संसारयापि मनुतनापं नाश मजुइमा धकाः प्रभुं झीत कजय् यानाः ख्याच्चः बियादीगु खः।
 33 अयजूगुलि यःपिं दाजुकिजापिं, प्रभुयागु भवय् नयेत मुनीबलय् छम्हं मेम्हयसित पियाच्चनेगु या।
 34 सुं मनूया नयेपित्याइगु जूसा वं छैय् हे न। थुकथं प्रभुयागु भवय् नयेबलय् छिपिं दोषी ठहरय् जुइ माली मखु। मेगु खँ धाःसा जिं आमकन वयेबलय् हे मिलय् याये।

12

पवित्र आत्मां बियादीगु वरदान

- 1 यःपिं दाजुकिजापिं, पवित्र आत्मां बियादीगु वरदानयागु सत्य खँ छु खः धकाः छिमिसं सीकि।
 2 छिपिं विश्वासी जुइ न्ह्यः छिपिं नमवाइपिं मूर्तितयत पुजा याइपिं खः धकाः छिमिसं सि हे स्यु।
 3 अयजूगुलि थ्व छता खँ छिमिसं लुमंका ति, परमेश्वरया आत्माय् जुयाः नवाइपिं सुनानं हे येशूयात सराः लायेमा धकाः धाइ मखु। अले हानं पवित्र आत्मा दुपिं मनुतयसं जक येशूयात प्रभु धकाः धाये फइ।
 4 थीथी वरदान विश्वासीतयत बियातःगु जूसां, वरदान बियादीम्ह ला छम्ह हे पवित्र आत्मा जक खः।
 5 प्रभुयागु सेवा ला तःताकथं याये फु। न्ह्यागुकथं सेवा याःसां छम्ह हे प्रभुयागु सेवा यायेगु खः।☆
 6 थज्याःगु ज्या तःताकथं याये फु, फुक्क ज्या यायेत झीत शक्ति बियादीम्ह ला छम्ह हे परमेश्वर खः।
 7 फुक्क विश्वासीत भिना वइगु ज्या याये फयेमा धकाः हे परमेश्वरं झीत पवित्र आत्मा बियादीगु खः।
 8 अले थ्व हे पवित्र आत्मां छम्हयसित बुद्धि बियादीसा मेम्हयसित ज्ञान बियादी।
 9 थ्व हे पवित्र आत्मां छम्हयसित तःधंगु विश्वास बियादीसा मेम्हयसित ल्वय् लायकेगु वरदानत बियादी।
 10 थ्व हे पवित्र आत्मां छम्हयसित अजू चायापुगु ज्या यायेगु शक्ति बियादीसा मेम्हयसित अगमवाणी कने फइगु शक्ति बियादी। अथे हे गुम्हयसित आत्मा म्हसीकेगु शक्ति बियादी। गुम्हयसित थीथी भाषां नवायेगु शक्ति बियादीसा, गुम्हयसित थुकथं थीथी भाषां नवाःगु खँयात थुइकाबीगु शक्ति बियादी।
 11 थथे थीथी वरदान बियादीम्ह थ्व हे पवित्र आत्मा खः। थ्व हे पवित्र आत्मां थःत यःथें फुक्कसित थीथी वरदान बियादी।

छगू हे म्हया तःता व्व

रोम १२:३-८

- 12 मण्डली म्ह थें खः। गथे तःता म्हव्व दःसां म्ह ला छगू हे जुइ। म्ह छगू हे जूसां तःता म्हव्व दइ। खीष्ट नं अथे हे खः।☆
 13 थथे हे झीपिं यहदीत, यहदीमखुपिं, दास, दासमखुपिं फुक्कं छम्ह हे पवित्र आत्मां बप्तिस्मा कयागुलि छगू म्ह जूगु दु। अले झीपिं फुक्कसिके छम्ह हे पवित्र आत्मा च्वनादीगु दु।
 14 म्ह नं छगू जक म्हव्व मखु, तःता म्हव्व मिलय् जुयाः जक छगू म्ह जुइ।
 15 तुति – “जि ल्हाः मखु, अयजूगुलि जि म्हयागु मखु” धकाः धाःसा छु तुति म्हयागु हे मजुइ ला?
 16 थथे हे न्हायपं नं – “जि मिखा मखु, अयजूगुलि जि म्हयागु मखु” धकाः धाःसा छु न्हायपं नं म्हयागु हे मजुइ ला?
 17 म्ह छम्हं मिखाया मिखा जक जूसा छुकिं न्यनेगु? अले हानं म्ह छम्हं न्हायपंया न्हायपं जक जूसा छुकिं नँतुनेगु?
 18 म्हय् च्वंगु म्हव्वत परमेश्वरयात यःथें तयादीगु खः।
 19 म्ह छम्हं छगू हे जक म्हव्व जूसा म्ह धयागु हे गनं जुइ?
 20 अथे जूगुलि हे खः – छगू म्हय् तःता म्हव्व दुगु।
 21 उकिं मिखां ल्हाःयात – “छ जितः म्वाः” धकाः धाये फइ मखु। अले हानं छेनं तुतियात – “छ जितः म्वाः” धकाः धाये फइ मखु।
 22 अथे मखु, म्हय् चिधंगु व बमलाःगु म्हव्व नं झीत मदयक मगाः।

- 23 गुगु म्हब्बयात झीसं बांलाः तायकि मखु उकियात हे झीसं बांलाक बिचाः यानाच्चन। खने मदुगु म्हब्बयात धाःसा बांलाक त्वपुयाच्चन।
 24 बांलाःगु म्हब्बयात बिचाः याये म्वायेक, बरु चिधंगु व बांमलाःगु म्हब्बयात जक अप्वः बिचाः याये मायक परमेश्वरं झीगु म्हय् म्हब्बयात मिलय् यानादीगु खः।
 25 अय्जूगुलि म्हय् च्वंगु म्हब्बत अलग जुयाच्चनी मखु, बरु फुक्कं थःथवय् मिलय् जुयाच्चनी।
 26 म्हय् च्वंगु छगू म्हब्बयात जक दुःख जूसा फुक्क म्हब्बयात दुःख जुइ। अथे हे म्हय् च्वंगु छगू म्हब्बयात जक तःधंकल धाःसा फुक्क म्हब्बत लयताइ।
 27 अथे हे छिपिं फुक्कं ख्रीष्टयागु मण्डली खः। छिपिं छम्ह छम्ह ख्रीष्टयागु म्हय् च्वंगु म्हब्बत खः।
 28 अय्जूगुलि परमेश्वरं मण्डलीइ सुयात गन गन तयेमाः अन अन हे तयादीगु दु।

दकलय् च्वय् प्रेरितत,
 वयां ल्यू अगमवत्तात,
 वयां ल्यू गुस्त,
 अले अजू चायापुगु ज्या याइपिं,
 ल्वय् लायकेगु वरदान दुपिं,
 मेपिन्त ग्वाहालि याइपिं,
 मेपिन्त सल्लाह बीपिं,
 अले हानं थीथी भाषां नवाये फुपिं तयादीगु दु।*

- 29 फुक्कं प्रेरितत जुइ मखु, अथे हे फुक्कं अगमवत्तात, फुक्कं गुस्त, फुक्क अजू चायापुगु ज्या याइपिं जुइ मखु।
 30 थुपिं फुक्कसिके हे ल्वय् लायकेगु वरदान दइ मखु, थुपिं फुक्कसिनं मथूगु थीथी भाषां नवाये फइ मखु। अथे हे फुक्कसिनं थीथी भाषां नवाःगु खँ थुइकाबी फइ मखु।
 31 अय्जूगुलि अज्ज तःधंगु वरदान कायेत स्वयाच्चँ।
 जिं अज्ज हे भिंगु लँ क्यने।

13

माया

- 1 मनूतयगु थीथी भाषां व स्वर्गदूततयगु भाषां हे नवाये सःसां जिं कर्पिन्त माया मयात धाःसा जिं अथे नवाःगु खँ भुस्याः व गं थाःगु थें जक जुइ।
 2 अगमवाणी कनेगु वरदान बिया तःसां, अले हानं फुक्क ज्ञान दुसां, फुक्क गुप्ति खँ थुइके फुसां, पहाड हे ल्यहें थनीगु विश्वास दुसां, जिके माया धयागु मदुसा जि छुं न मखु।*
 3 थःके दुगु फुक्कं नये मखुपिन्त इना ब्युसां, अले थःगु हे म्हयात तकं छवयके ब्युसां जिके माया धयागु मदुसा जिं यानागु फुक्कं सितिं वनी।
 4 माया दुम्ह मनुखं सह यानाच्चनी व दया याइ। नुगः मुइकी मखु, थथःम्हं तं तःधंछुया जुइ मखु, अले घमण्ड याइ मखु।
 5 माया दुम्ह मनु छुच्चा जुइ मखु, वं थः जक भिकेगु स्वइ मखु, तंम्वयकी मखु, अले जुइ धुंक्कगु बांमलाःगु व मभिंगु लुमंका तइ मखु।
 6 मभिंगु बांमलाःगु खँय् माया दुम्ह मनु लयताइ मखु, बरु सत्य खँय् लयताइ।
 7 माया दुम्ह मनुखं न्ह्याबलें सह यानाच्चनी, न्ह्याबलें विश्वास याइ, न्ह्याबलें आशा यानाच्चनी, अले न्ह्याबलें मनयात थातं तयाच्चनी।
 8 माया सदां दयाच्चनी। अगमवाणी कनेगु वरदान धाःसा मदयावनी। थीथी भाषां नवायेगु वरदान नं मदयावनी। ज्ञान नं मदयावनी।
 9 झीत वरदान बियातःगु ज्ञान पूमवं, अले अगमवाणी कनेगु नं पूमवं।
 10 पूवंगु वल कि पूमवंगु फुक्क मदयावनी।
 11 मचाबलय् जिं मस्तयसं थें नवायेगु, मस्तयसं थें मतिइ तयेगु, मस्तयसं थें बिचाः यायेगु। आः जि तःधि जुइ धुन, उकिं जिं मचाबलय्यागु फुक्कं त्वःताछवये धुन।
 12 आः ला झीसं न्हायकनय् थें जक बुल्लुक खनाच्चना। अबलय् धाःसा झीसं चूलाक हे स्वये दइतिनि। आः ला जिं पूवंक मस्युनि। अबलय् धाःसा परमेश्वरं जिगु खँ पूवंक स्यू थें तं जिं नं पूवंक सी।
 13 अय्जूसां विश्वास, आशा व माया, थुपिं स्वता धाःसा दया हे च्वनी, तर उपिं मध्ये दकलय् तःधंगु ला माया खः।

14

परमेश्वरं बियादीगु वरदानयागु मेमेगु खँ

- 1 अय्जूगुलि छिमिसं कर्पिन्त माया यायेगु कुतः या। आत्मायागु वरदान कायेत नं कुतः या। अज्ज ला अगमवाणी कनेगु वरदान कायेत स्व।

2 थीथी भाषां नवाइम्ह मनुखं मनूत नाप नवाःगु मखु बरु परमेश्वर नाप नवाःगु खः। वं नवाःगु खँ सुनानं थुइ मखु। आत्मायागु शक्तिं वं गुप्ति खँ ल्हानाच्चंगु खः।

3 अगमवाणी कनीम्हयसिनं ला मनूत नाप हे खँ ल्हाइ, अले थुकिं मनूतयत ग्वाहालि, साहस व शान्ति बी।

4 थीथी भाषां नवाइम्ह मनुखं थःत जक हे भिंकी, अगमवाणी कनीम्हयसिनं ला मण्डलीयात हे भिंकी।

5 छिपि फुक्कसिनं थीथी भाषां नवाये फयेमा धकाः जिं मनंतुना। अज्ज ला छिपि फुक्कसिनं अगमवाणी कनेगु वरदान काये फयेमा धकाः जिं झन अप्वः मनं तुनाच्चवना। थीथी भाषां नवाइम्ह मनु स्वयाः अगमवाणी कनीम्ह मनु यक्व हे तःधं। अले थीथी भाषां नवाःगु खँ कर्पिन्त थुइकाबी फुसा जक मण्डलीयात भिंकी, मखुसा भिंकी मखु।

6 अय्जगुलि यःपि दाजुकिजापि, छिमिथाय वयाः जिं थीथी भाषां नवाःसा छिमित छु ज्यालगय जुइ? थीथी भाषां नवायेगु स्वयाः परमेश्वरं जितः क्यनादीगु खँ, ज्ञानयागु खँ, अगमवाणी, अले शिक्षा न्यंकुसा हे जक छिमित ज्यालगय जुइ।

7 बाँसुरी पुइबलय व वीणा थायेबलय त्याजिक सः पिमज्वःसा मनूतयसं थुकिया लय थुइका कायेफइ मखु।

8 तुरही प्महयसिनं बांलाक ध्वाथुइक मप्सा लडाईं याःवनेत सु न्ह्यब्वाइ?

9 अथे हे तुं छिमिसं थीथी भाषां नवाःगु ध्वामथूसा छिमिगु खँ सुनानं थुइके फइ मखु। छिमिसं फसय नवाःगु थें जक जुइ।

10 संसारय तःता भाय् दु, अयनं न्ह्यागु भाय्या थथःगु हे अर्थ दु।

11 सुनानं ल्हाःगु भाय् मथूसा जितः व मनु मेगु देशय च्वंम्ह थें जुइ, अथे हे वयात नं जि मेगु देशय च्वंम्ह थें जुइ।

12 आत्मां बीगु वरदानयात छिमिसं यय्काच्चंगु दु। अय्जगुलि मेमेगु वरदान स्वयाः मण्डलीयात भिनिगु व बल्लाना वइगु वरदान कायेत कुतः या।

13 अय्जगुलि थीथी भाषां नवाइम्ह मनुखं अथे थःम्हयसिनं नवानागु खँयात थुइका नं बी फयेमा धकाः प्रार्थना यायेमाः।

14 मथगु भाषां जिं प्रार्थना याःसा जिगु आत्मां ला प्रार्थना याइ, जिगु मनं धाःसा थुकी ब्वति काइ मखु।

15 अय्जसा जिं छु यायेगु लय? जिं प्रार्थना यायेबलय जिगु आत्मां नं जिगु मनं नं यायेमाः। अथे हे म्ये हालेबलय जिगु आत्मां नं जिगु मनं नं हालेमाः।

16 परमेश्वरयात सुभाय् बीत छंगु आत्मां जक प्रार्थना याःसा मेपि न्यना च्वपिन्सं मथुइकं गथे यानाः “आमेन” धकाः धायेगु?

17 थथे छं परमेश्वरयात ब्यगु सुभाय् तसकं हे बांलाःसां थुकिं मेपिन्त भिंकी मखु।

18 छिमिसं स्वयाः जिं थीथी भाषां नवाये फु, उकिं जिं परमेश्वरयात सुभाय् बी।

19 मण्डली मुनाः सेवा यायेबलय धाःसा दुःछिगू खँवः नवायेगु स्वयाः मेपिन्सं थुइक न्यागू हे जक खँवलं स्यनेगु यः।

20 यःपि दाजुकिजापि, थुइकेगु सीकेगु खँय् छिपि मस्त थें जुइ मते। मभिंगु खँय् धाःसा छिपि मस्त थें जु। थुइकेगु व सीकेगु खँय् छिपि तःधिपि थें जु।

21 धर्मशास्त्रय नं थथे च्वयातःगु दु –

“मथगु भाय् ल्हाइपि मनूतयगु म्हतुं

व परदेशीतयगु म्हतुं

जिं थः मनूतनापं खँ ल्हाये।

अयनं इमिसं जिगु खँ न्यनी मखु।”✠

22 अय्जगुलि थीथी भाय् विश्वास याना च्वपिनिगु नितिं मखु, तर विश्वास मयाःपिनिगु नितिं चिं खः। तर अगमवाणी विश्वास मयाःपिनिगु नितिं मखु, तर विश्वास याना च्वपिनिगु नितिं खः।

23 मण्डलीइ फुक्क मुना च्वनीबलय थथे फुक्कसिनं थीथी भाषां नवाना च्वनीबलय विश्वास मयाःनिपि व छुं मस्यूपिं मनूत वल धाःसा इमिसं छिमित “वें” धकाः मधाइ ला?

24 अथे हे अगमवाणी कनाच्चंबलय विश्वास मयाःनिम्ह सं मनु वल धाःसा वं वचन न्यनाः थःगु पापया पश्चाताप याइ। थुकथं थःम्हं थःत नं जाँचय याइ।

25 वयागु नुगलय च्वंगु गुप्ति खँ नं सी दइ। अले वं “धात्थें हे परमेश्वर छिपिनाप दी खनी” धकाः क्वछुनाः परमेश्वरयात तःधंकी।

मण्डलीइ पालंपाः व बांलाक सेवा यायेगु या

26 यःपि दाजुकिजापि, जिगु धापू छिमिसं थुल ला? छिपि फुक्कं छथाय मुनाः परमेश्वरयात सेवा यायेबलय छम्हयसिनं भजन यायेगु, छम्हयसिनं स्यनेगु, छम्हयसिनं परमेश्वरं क्यनादीगु खँ न्यंकेगु, छम्हयसिनं थीथी भाषां नवायेगु, अले छम्हयसिनं थथे थीथी भाषां नवाःगु थुइकाबीगु यायेमाः। थ्व फुक्क ज्यां मण्डलीयात भिकिगु जुइमाः।

27 थीथी भाषां नवायेगु ज्या निम्ह स्वम्हयसिनं स्वयाः अप्वःसिनं याये मज्यू। व नं पालंपाः यायेमाः। अले थथे थीथी भाषां नवाःगु खँयात छम्हयसिनं थुइकाबीगु यायेमाः।

28 अयनं थीथी भाषां नवाःगु खँ थुइका बीम्ह सं नं मदुसा मण्डलीइ अथे थीथी भाषां नवाके मते। थज्याःम्ह मनुखं थःलिसे व परमेश्वरलिसे जक अथे नवायेगु यायेमाः, मण्डलीइ वयाः नवाये मज्यू।

- 29 अले हानं अगमवाणी कनेगु नं निम्ह स्वम्हयसिनं जक यायेमाः। थथे इमिसं न्यंकीगु वचनयात खः ला कि मखु धकाः जाँचय् यायेमाः।
 30 थथे नवाना च्वनीबलय् परमेश्वरं अन दुपिं सुयातं नवायेत धयादिल धाःसा नवाना च्वंम्हयसिनं दिना बीमाः।
 31 छम्ह छम्ह यानाः छिपिं फुक्कसिनं अगमवाणी कने ज्यु। अले जक फुक्कसिनं स नं सयकी, अले साहस नं दइ।
 32 अगमवाणी कनेगु वरदान दुपिं मनूतयसं थःत बसय् तयेमाः।
 33 न्ह्यःने लाः थें यायेत झीत परमेश्वरं सःतादीगु मखु बरु बांलाक यायेत अले मिलय् जुइत सःतादीगु खः।
 34 मण्डलीइ सेवा यायेबलय् मिसातयसं नवाये मज्यु। इमित नवाके मज्यु। व्यवस्था धाःकथं इपिं अधीनय च्वनेमाः।
 35 इमिसं छुं खँ सीकेमास्ति वःसा छँय् थः भाःतयाके न्यनेमाः। मण्डलीइ मिसातयसं नवायेगु तसकं हे बांमलाःगु खँ खः।
 36 परमेश्वरयागु वचन छिमिगुपाखें हे दुगु खः ला? परमेश्वरयागु वचन छिमिथाय् जक वःगु खः ला?
 37 सुनानं थः अगमवक्ता व परमेश्वरयागु वरदान दुम्ह मनू खः धकाः बिचाः याःसा वं जिं च्वयाच्वनागु थ्व खँ परमेश्वरयागु उजं खः धकाः
 सीकेमाः।
 38 जिगु थ्व खँयात सुनानं मन्यंसा वयागु खँ नं न्यने मते।
 39 अयज्जुगुलि यःपिं दाजुकिजापिं, अगमवाणी कनेगु वरदान कायेत कुतः या। अयनं थीथी भाषां नवाइपिन्त नं पने मते।
 40 न्ह्यागु हे ज्या याःसां पालंपाः व बांलाक या।

15

ख्रीष्ट सिनाः हानं म्वाःगु

- 1 यःपिं दाजुकिजापिं, छिमिसं आः तक नं विश्वास यानाः मानय् यानाच्वंगु जिं न्यंकागु भिंगु खँ आः हानं छिमित लुमंकाबी मास्ति वल।
 2 जिं न्यंकागु भिंगु खँयात छिमिसं क्वानुक विश्वास याना च्वंसा छिमित मुक्ति दइ, विश्वास याना मच्वंसा छिमित मुक्ति दइ मखु।
 3 धर्मशास्त्रय् च्वया तः थें ख्रीष्ट हे झीगु पापयागु निंति सिनादिल धकाः जितः धयादीगु तःधंगु खँ हे जिं छिमित कना बियागु खः।*
 4 धर्मशास्त्रय् च्वया तः थें सीम्ह ख्रीष्टयात थुनाबिल, अले स्वन्हु दयकाः हानं म्वाना झाल।*
 5 अले वयकः केफासयाथाय् खनेदयकः झाल। लिपा झिनिम्ह प्रेरिततयथाय् नं झाल।*
 6 लिपा हानं वयकः न्यासलं मयाक चेलात मुनाच्वंथाय् खनेदयकः झाल। थुपिं मध्ये गुलि मनूत थौं तक नं म्वाना हे च्वंगु दनि, गुलि सिनावने नं धुंकल।
 7 थुयां लिपा याकूबयाथाय्, अले हानं फुक्क प्रेरिततयथाय् वयकः खनेदयकः झाल।
 8 दकलय् लिपा ई मत्यक बम्ह मनूयाथाय् थें वयकः जिथाय् नं झाल।*
 9 उकिं जि ला प्रेरितत मध्ये दकलय् चिधंम्ह खः। परमेश्वरयात विश्वास याना जूपिन्त सास्ती बियाजुइ धुनागुलि जितः प्रेरित धकाः धाये मल्वः।*
 10 अथेसां परमेश्वरं जितः दया माया यानादीगुलि जि थथे जुइ खन। वयकलं जितः दया माया यानादीगु नं ला जिं सिति मछ्वया। फुक्क प्रेरिततयसं स्वयाः नं जिं यक्व दुःख सियाः ज्या यानाच्वनागु दु। जिं हे जक ला थथे ज्या यानाच्वनागु मखु, बरु जितः ज्या याकातःगु ला परमेश्वरयागु दया मायां खः।
 11 थथे थ्व भिंगु खँ छिमित जिं कनागु जूसां, मेपिं प्रेरिततयसं कंगु जूसां जिपिं फुक्कसिनं न्यंकागु थ्व हे खँ खः। अले थ्व हे खँयात छिमिसं नं विश्वास यानाच्वन।

झीपिं नं सिनाः हानं म्वाइतिनि

- 12 जिमिसं छिमित “सी धुंकूम्ह ख्रीष्ट हानं म्वानावल” धकाः न्यंका जुया धाःसा हानं छिपिं मध्ये गुम्हं गुम्हयसिनं सीम्ह म्वाना वइ मखु धकाः गथे धायेफत?
 13 थथे धाःगु खँ खत धाःसा ख्रीष्ट नं सिनाः म्वानावःगु मखुत।
 14 ख्रीष्ट हानं म्वानावःगु मखु धकाः धाःगु खँ सत्य खःसा जिमिसं न्यंका जुइमाःगु नं मन्त, अले छिमिसं ख्रीष्टयात विश्वास याःगु नं ज्यालगय् मजुल।
 15 थुलि जक मखु, परमेश्वरयात बांमलाक जिमिसं मखुगु खँ ल्हाना जुयागु जुल, छायाधाःसा वयकलं ख्रीष्टयात हानं म्वाकादिल धकाः जिमिसं न्यंका जुया। अले सीपिं हानं म्वाना वइ मखुत धकाः धाःगु खँ सत्य खःसा वयकलं नं ख्रीष्टयात हानं म्वाकूगु नं खइ मखु।
 16 सीपिन्त म्वाकी मखुत धयागु जूसा ख्रीष्टयात नं म्वाकूगु मखुत।
 17 अले ख्रीष्ट सिनाः हानं म्वानावःगु मखु धयागु जूसा छिमिसं विश्वास यानाच्वंगु नं सिति वन, अले छिपिं आः तक नं पापी हे तुं जुयाच्वंगु दनि।
 18 थथे खः धयागु जूसा ख्रीष्टयात विश्वास यानाः सिनावपिं विश्वासीत नं पापय् हे लानाच्वंगु दनी।
 19 ख्रीष्टयाके झीसं यानाच्वनागु आशा थ्व जीवन दतलेयात जक खः धयागु जूसा झीपिं संसारय् च्वंपिं स्वयाः नं तसकं मायावंपिं जुल।
 20 सीम्ह ख्रीष्ट हानं म्वानावःगु खँ सत्य खः। अयज्जुगुलि सीपिं हानं म्वाकीतिनि धयागु खँ नं सत्य खः धकाः थुकि हे सीदत।

* 15:3 १५:३ यशै ५३:५-१२ * 15:4 १५:४ भज १६:८-१०; मती २२:४०; प्रे २:२४-३२ * 15:5 १५:५ मती २८:१६-१७; मर्क १६:१४; लूक २४:३४,३६; यूह २०:१९ * 15:8 १५:८ प्रे ९:३-६ * 15:9 १५:९ प्रे ८:३

- 21 छम्ह मनुखं याना: फुक्क मनुत सी माल, अथे हे छम्ह मनुखं हे याना: फुक्क मनुत सीसां हानं म्वाइ।
 22 गथे आदमं याना: झीपि सी माल, अथे हे ख्रीष्टं याना: झीपि सिना: नं म्वाना वइ।
 23 तर फुक्क पालंपा: जुइ। दकलय् न्हापा ख्रीष्ट म्वात, अले ख्रीष्ट हानं थन झायादीबलय वयक:यापि मनुत म्वाइ।
 24 अले तिनि दक्व फुक्कं मदय्का छवयादी। अबलय् ख्रीष्टं फुक्क शासन, अधिकार व शक्ति मदय्का छवया: राज्य परमेश्वर बा:यात ल:ल्हानादी।
 25 अथेसां ख्रीष्टया फुक्क शत्रुतयत्त बुका: परमेश्वरं वयक:यागु पालि त:ले मततले वयक्लं हे राज्य यानादी।*
 26 दकलय् लिपा नाश जुइम्ह शत्रु ला “मृत्यु” ख:।
 27 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयात:गु दु –
 “परमेश्वरं फुक्कं ख्रीष्टयागु पालि त:ले तयादी।”

- “फुक्कं” धाल धका: परमेश्वरयात धा:गु मखु, छायाधा:सा फुक्कं ख्रीष्टयागु पालि त:ले तयादीम्ह ला वयक: हे ख:।*
 28 गुबलय् दक्व फुक्कं ख्रीष्टयागु त:ले लाइ, अबलय् वयक: थथ:म्हं तुं परमेश्वरयागु त:ले च्वनादी, छायाधा:सा फुक्कं वयक:यागु पालि त:ले तयादीम्ह परमेश्वर हे ख:। थुकथं परमेश्वरं फुक्कसितं राज्य यानादी।
 29 हानं म्वाना वइ मखुगु जूसा सीपिनिगु निंति बप्तिस्मा काइपि मनुतयत्त छु ज्वालगय् जुल? सीपि म्वाना वइ मखुगु ख:सा इमिगु निंति छाया बप्तिस्मा बियाजुल?
 30 जिपि जक छाया न्ह्याबलें खतराय लाना च्वनेगु?
 31 य:पि दाजुकिजापि, छिमिगु विश्वासं याना: जिं प्रभु येशू ख्रीष्टया न्ह्य:ने छ्यं धस्वाका: धयाच्वना – “जि न्हिन्हि सिना च्वना।”
 32 मनूया बिचा:कथं एफिससय् पशुनाप ल्वा:गु जूसा जित: छु फाइदा? सीपिन्त म्वाकी मखुगु जूसा मनुतयसं धा:थें – “कन्हय् ला झी सि हे सी, उकिं नया:त्वना: मोजमज्जा याना जूसां जिल नि।”*
 33 मूर्ख जुइ मते, “मभिंपि लिसे बुला जूसा भिंपि नं स्यनावनी।”
 34 भिंगु ज्याखें यायेत न्ह्यलं चायकि, अले पाप यायेगु त्व:ति। छिमित मछालापुकेत जिं थथे धयाच्वनागु ख:, छायाधा:सा छिपि गुम्हं गुम्हयसिनं परमेश्वरयात म्हसीके मफुनि।

सीम्ह हानं म्वाना वइतिनि

- 35 सीपि हानं गथे म्वाना वइ, अले म्वाना वये धुंका: इमिगु म्ह गथे जुइ धका: सुनानं न्यनेफु।
 36 अय् मूर्ख – हलात:गु छुं नं पुसा ध्वमगिकं गथे बुया वइ?
 37 छव जूसां, न्ह्यागु जूसां छिमिसं उकियात पुसा हे जक ला पीगु ख:, त:मागु मा हे ला पी मखु।
 38 छिमिसं बुइ ह:गु पुसायात परमेश्वरं य:कथं मा दयकादी। फुक्क पुसायात माकथं व ल्वयक त:मा यानादी।
 39 फुक्कसिगु म्ह उथें जुइ मखु। मनूयागु म्ह छगू कथंयागु, अथे हे पशुयागु म्ह मेगु कथंयागु हे जुइ। अथे हे झंग:पक्षियागु म्ह छगू कथंयागु जूसा, न्यायागु म्ह मेगु हे कथंयागु जुइ।
 40 आकाशय् च्वंगु निभा:, तिमिला, नगुतयगु नं थ:गु हे म्ह दु। अथे हे पृथ्वीइ च्वंपिनिगु नं थ:गु हे म्ह दु। आकाशय् च्वंपिनिगु ज: छगू कथंयागु दु। अथे हे पृथ्वीइ च्वंपिनिगु ज: मेगु कथंयागु।
 41 सुर्यया ज: छगू कथंयागु, तिमिलाया ज: मेगु कथंयागु। अथे हे नगुतयगु ज: नं मेगु कथंयागु जुइ। नगुतय् नं थीथी कथंया ज: दु।
 42 सीपिन्त म्वाकीबलय् नं थथे हे जुइ। मनुतयगु सीम्ह थुना छवइबलय् चा तुं जुयावनी। अले सीपि म्वाना वये धुंका: गुबलें सी माली मखु।
 43 मनुतयगु सीम्ह थुनीबलय् तसकं बांमला: अले बमला:। अले म्वाना वइबलय् तसकं बांलाइ अले बल्लाइ।
 44 सीबलय् चायागु म्ह जुया: थुनी, अले आत्मायागु म्ह जुया: म्वाइ। चायागु म्ह दु धासेंलि आत्मायागु म्ह नं दु।
 45 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयात:गु दु – “दकलय् न्हापायाम्ह आदम जीवन का:म्ह जुल। दकलय् लिपायाम्ह आदम जीवन बीम्ह आत्मा जुल।”*
 46 दकलय् न्हापा व:म्ह आत्मायागु म्ह मखु, बरु चायागु म्ह ख:, अले लिपातिनि आत्मायागु म्ह वल।
 47 दकलय् न्हापायाम्ह आदम पृथ्वीयागु चां दयकूम्ह ख:, अले लिपायाम्ह आदम स्वर्ग व:म्ह ख:।
 48 पृथ्वीयापि मनुत चां दयकूम्ह थें ख: स्वर्गयापि मनुत धा:सा स्वर्ग झा:म्ह मनु थें जुइ।
 49 गथे झीपि पृथ्वीयागु चां दयकूम्ह मनु आदम थें तुं जुल, अथे हे झीपि स्वर्ग व:म्ह थें जुइ।
 50 य:पि दाजुकिजापि, परमेश्वरं जित: धयादीगु सत्य खें थ्व हे ख:। थ्व संसारय् म्वानाच्वंपि मनुत स्वर्गय् परमेश्वरयागु राज्यय् दुथ्याइ मखु। अथे हे नाश जुइपिन्सं नाश मजुइके फइ मखु।
 51 छिमिसं मस्युनिगु खें जिं छिमित कनाच्वनागु ख:। झीपि फुक्कं सी माली मखु। तर झीपि फुक्क हिलावनी।

52 दकल्य् लिपा तुरही पुया हयेवं मिखाफुति याये मलावं सीपिं हानं म्वाना वइ, अले गुब्सं सी माली मखुत। अले झीपिं म्वानाच्वंपिं नं हिलावनी।*

53 छायाःसा सीपिं म्वाना वये हे माः, अले सीमानिपिं गुब्सं मसीपिं जुइ हे माः।

54 थथे सीपिं म्वाना वये धुंकाः अले सी माःनिपिं सीम्वःपिं जुइ धुंकाः धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु खँ पूवनी –

“मृत्यु नाश जुयावन,

त्याःपिं हानं बुइ मखुत।”*

55 “हे मृत्यु! ग्व छं त्याके फुगु?

छंगु शक्ति ग्व?”*

56 मृत्युयागु शक्ति पाप खः। अले व्यवस्थां यानाः पाप बल्लानाच्वंगु खः।

57 अयजूगुलि झी प्रभु येशू ख्रीष्टपाखें झीत त्याके बियादीमह परमेश्वरयात यक्व यक्व सुभाय् दु।

58 अयजूगुलि यःपिं दाजुकिजापिं, क्वान्तुक विश्वास या, अले मन थातय् लाकाः च्वँ। प्रभुयागु ज्या याना हे च्वँ। थथे छिमिसं याःगु ज्या सिति वनी मखु धकाः ला छिमिसं सि हे स्यू।

16

यस्शलेमय् छवयेत भेटी ब्यूगु

1 यहदियाय् च्वंपिं परमेश्वरया मनूतयत् ग्वाहालि बीत भेटी कायेगु खँय् गथे जिं गलातियाय् च्वंगु मण्डलीतयत् धयागु खः अथे हे छिमिसं नं या।*

2 छिमिसं थःमहं कमय् यानागुलि लिकयाः गुलि बी फु उलि आइतबार पतिकं बियाः मुंका ति। थथे याःसा जि आम्कन वयेबलय् भेटी कयाच्वने माली मखु।

3 जि आम्कन वयेबलय् छिमिगु भेटी यस्शलेमय् बीके छवयेत छिमि हे यःपिं मनूतयत् पौ बियाः छवयाबी।

4 जि थः हे वनेमाःसां इमित नं नापं ब्वनायके।

यान्नाया ग्वसाः ग्वःगु

5 माकेडोनिया वने माःगुलि जि माकेडोनिया जुयाः जक छिमिथाय् वये।*

6 छिमिथाय् वयाः जि छन्हु निन्हु च्वनेगु मतिइ दु, फुसा चिकुला ज्वःछि हे च्वने। अनं लिपा जि न्ह्याथाय् वंसां छिमिसं जितः ग्वाहालि ब्यु।

7 दुस्वः वये थें जक जि छिमिथाय् वये मास्ति मवः। प्रभुं जितः धयादिल धाःसा जि छिमिथाय् तःन्हु हे च्वनेगु मतिइ दु।

8 अयूनं पेन्तिकोस नखः तक जि थन एफिससय् हे च्वने। *

9 थन जिगु विरोधीत यक्व दुसां जिं थन तसकं हे तःधंगु ज्या पूवनीगु खना।*

10 तिमोथी आम्कन वःसा वयात दुनुगलनिसें लसकुस या, छायाःसा जि थें वं नं प्रभुयागु ज्या यानाच्वंगु दु।*

11 छिपिं सुनानं वयात हेपय् याये मते, बरु छिमिसं वयात जिथाय् वयेत ग्वाहालि या। मेपिं दाजुकिजापिं नाप जिं वयागु लँ स्वयाच्वना।

12 किजा अपोल्लोसयात जिं मेपिं दाजुकिजापिं नाप आम्कन छवयाहयेत तःकः धायेधुन, अयूनं वं वये मंमदय्का च्वन। लिपा लात धाःसा व वइ।

दक्वसिबय् लिपायागु सल्लाह

13 होशयानाच्वँ, बल्लाक विश्वास याना च्वँ, अले मग्यासे बल्लाका च्वँ।

14 न्ह्यागु हे ज्याखँ याःसां छिमिसं कर्पिन्त माया यानाः यायेगु या।

15 स्तिफनसया छँयापिन्त ला छिमिसं म्ह सि हे स्यू। अखँयाय् दकल्य् न्हापालाक विश्वासी जूपिं इपिं हे खः। इमिसं परमेश्वरया मनूतयगु नितिं थःत हे पानाच्वंगु दु।*

16 यःपिं दाजुकिजापिं, स्तिफनस थें ज्याःपिनिगु खँ न्यनेगु या। अले इपिं नाप ज्या यानाच्वंपिं मनूतयगु खँ नं न्यँ।

17 स्तिफनास, फोर्टनाटस व अखाइकसपिं जिथाय् वःगुलि जि तसकं लयताः छायाःसा इमिसं छिपिं मदुसां दु थें च्वंकाबिल।

18 छिमित थें इमिसं जितः नं तसकं न्ह्यइपुकल। थज्याःपिन्त झीसं हनेगु यायेमाः।

19 एशियाय् च्वंगु मण्डलीपाखें छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु। अकिलास व प्रिस्का अले इमिगु छँय् दुगु मण्डलीं नं प्रभुयागु नामं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।*

20 थनच्वंपिं फुक्क दाजुकिजापिन्सं नं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु। थःथवय् यचु नुगलं माया यानाः ज्वजलपा यायेगु या।

21 जिगु ज्वजलपा जिं थःगु ल्हातं च्वयाच्वना।

* 15:52 १५:५१-५२ १ थेस ४:१५-१७ * 15:54 १५:५४ यशै २५:८ * 15:55 १५:५५ होशै १३:१४ * 16:1 १६:१ रोम १५:२५-२६ * 16:5 १६:५ प्रे १९:२१ * 16:8 १६:८ लेवी २३:१५-२९, व्य १६:९-१९ * 16:9 १६:८-९ प्रे १९:८-९ * 16:10 १६:१० १ कोर ४:१७ * 16:15 १६:१५ १ कोर १:१६ * 16:19 १६:१९ प्रे १८:२

22 प्रभुयात माया मयाइम्हयसित धिक्कार दु। “हे जिमि प्रभु, झायादिसँ।”

23 प्रभु येशूयागु दया माया छिमित दयेमा।

24 वयकःयापाखें छिपि सकसित जिगु माया दु। आमेन!

कोरिन्थय् च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु निगूगु पौ म्हसीका

पावल व कोरिन्थया मण्डलीया दथुइ खँ मिले मज्जु इलय् पावलं मण्डलीयात हाकनं थ्व पौ च्वःगु खः। अनया गुलि गुलि विश्वासीतय्सं पावलयात मभिकाः खँ ल्हाना जुल। तर पावलं इमिगु द्वुबिद्वं ल्वःमंकाः इपिलिसें मिलय् जुइ मास्ति वय्काच्चन।

न्हापांगु पौलय् पावलं ब्वःब्यूगुलि कोरिन्थयापिन्सं थ्व पौयात लय्तायाः स्वीकार मया।

पौया न्हापांगु ब्वय् पावलं मण्डलीलिसे थःगु स्वापु दुगु खँ न्ह्यथनाः थःमहं न्हापांगु पौलय् छाया तमं ब्वः बिया हयागु धयागु खँ ध्वाथुइकातःगु दु। अले इमिसं गलती स्वीकार यानाः पश्चाताप याःगुलि पावल लय्तायाच्वंगु खँ नं प्वंकातःगु दु।

अले यस्शलेमया चीमिपिं विश्वासीतयत् नुगः चक्कंकाः ग्वाहालि यायेत नं इनाप यानातःगु दु। (८-९)

पावल गज्याःमह मनु खः धइगु खँ थ्व हे पौपाखें झीसं सीके फइ। दकलय् लिपायागु अध्यायलय् (१०-१३) पावलं कोरिन्थय् थःपिन्त धात्थेयापिं प्रेरितत, अले पावल फताहा प्रेरित खः धकाः धयाजूपिनिगु खँ न्ह्यथनाः थः सत्यमह प्रेरित खः धयागु दसु बियातःगु दु।

कोरिन्थय् च्वंपिन्त न्हापांगु पौ च्वःगु दच्छि ति लिपा पावलं माकेडोनियां ईस्वी सम्बत ५५-५७ पाखे थ्व निगूगु पौ च्वल।

धलः पौ

न्ह्यारखें १:१-११

पावल व कोरिन्थय् च्वंगु मण्डली १:१२-७:१६

यहदियाय् च्वंपिं विश्वासीतयत् ग्वाहालि याःगु ८:१-९:१५

पावलं थः सत्यमह प्रेरित खः धकाः दसु ब्यूगु १०:१-१३:१०

क्वचाय्क्वगु १३:११-१४

२ कोरिन्थी

पावलपाखें ज्वजलपा

1 परमेश्वरं हे ख्रीष्ट येश्यामह प्रेरित यानातःमह पावलपाखें व झी किजा तिमोथीपाखें कोरिन्थय् च्वंगु परमेश्वरया मण्डलीयात व अखैयाय् फुक्कभनं च्वंपिं वय्कःया सकल मनुतयत् ज्वजलपा।*

2 छिमित झी परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टयागु दया माया व शान्ति दयेमा।

परमेश्वरयात पावलं सुभाय् ब्यूगु

3 झी प्रभु येशू ख्रीष्टया परमेश्वर व बाःयात झीसं सुभाय् बी हे माः। वय्कः दया माया दुमह व फुक्क कथंया सान्त्वना बियादीमह परमेश्वर खः।

4 जिमित दुःखकष्ट जुइबलय् वय्कलं हे सान्त्वना बियादी। थुकथं परमेश्वरं हे थथे जिमित सान्त्वना बियादीगुलि जिमिसं नं दुःखकष्ट सियाच्वंपिन्त सान्त्वना बी फु।

5 ख्रीष्टं यक्व दुःखकष्ट सियादी थें तं जिमिसं नं दुःखकष्ट सियाच्वनागुलि थ्व हे ख्रीष्टपाखें जिमित नं सान्त्वना दइतिनि।

6 जिमिसं दुःखकष्ट सियाच्वनागुलि छिमित सान्त्वना व मुक्ति दइ। परमेश्वरं जिमित सान्त्वना बियादिल धाःसा छिमित नं सान्त्वना दइ। अथे हे दुःखकष्ट जुइबलय् जिमित थें छिमित नं सह याये फइगु शक्ति दइ।

7 थथे जिमिसं छिमिके थ्व हे आशा यानाच्वनागु दु। गथे जिमिसं दुःखकष्ट सियाच्वना अथे हे छिमिसं नं दुःखकष्ट सियाच्वंगुलि जिमित सान्त्वना दुगु थें छिमित नं सान्त्वना दइ।

8 यःपिं दाजुकिजापिं, एशियाय् जिमित दुःखकष्ट जूगु खँ छिमिसं नं सीमा धयागु जिमिगु इच्छा दु। अबलय् जिमित जूवःगु दुःखकष्ट तसकं हे तःधंगुलि जिमिसं सह याये तक नं मफुत। म्वाइ थें हे मच्वने धुंक्गु।*

9 जिमिसं ला “सि हे सित” धाये धुनागु। थःके भरोसा मतसे सीपिन्त म्वाकादीमह परमेश्वरयाके भरोसा तयेमा धकाः क्यनेत थथे जूगु खः।

10 अथे सी हे धुंक्पिं जिमित परमेश्वरं बचय् यानादिल, थथे हे लिपा तक नं बचय् यानातयादी। वय्कलं हानं हानं जिमित बचय् यानातयादी धकाः वय्कःयाके जिमिसं आशा तयाच्वना।

11 छिमिसं नं जिमिगु ग्वाहालिया निर्ति थथे हे प्रार्थना यानाः परमेश्वरं जिमित आशिष बियादीगुलि यक्वसिनं वय्कःयात सुभाय् बियाच्वंगु दु।

पावलं यात्राया ग्वसाः हीक्गु

12 जिमिसं मछाः मज्जुसे धायेफु – थ्व संसारय् जक मखु छिमिगु न्ह्यःने नं जिमिसं मभिंगु मतिइ मतसे ज्याखँ याना जुया। जिमिसं थथे थःगु हे ज्ञानं मखु, बरु परमेश्वरं बियादीगु दया मायां दया याये फुगु खः।

- 13 छिमिसं ब्वना: थुइके फइगु खँ जक जिमिसं च्वयाहयागु खः। छिमिसं फुक्कं थुइके फइ धका: जिं आशा यानाच्वनागु दु।
- 14 थौकन्हय छिमिसं जिमिगु खँ भचासां थुइ धुंकल। प्रभु येशू हानं झायादीबलय् छिपिं खना: गथे जिमिसं छ्यं धस्वाके फइ अथे हे छिमिसं जिपिं खना: छ्यं धस्वाके फइ।
- 15 थ्व हे खं याना: जि नं छिमिथाय् वयेत कुत: यानाच्वनागु खः। थुकिं याना: छिमित निदुगं आशिष दइ।
- 16 जि माकेडोनियाय् वनेबलय् छिमिथाय् छक: दुस्वया: जक वनेगु मतिइ तयागु खः। अले माकेडोनियां लिहां वयेबलय् नं छक: छिमित नापला: वयेगु मतिइ दु। अयजुइबलय् जिं यहूदियाय् वनेत छिमिगुपाखें छुं भचा ग्वाहालि नं काये फइ।*
- 17 थथे मन हीकल धका: जि छु मभिंम्ह, भरोसा मदुम्ह मनू जुल ला? गुबलें “ज्यु,” गुबलें “मज्यु” धका: जि थःत जक भिकेत स्वइम्ह मनू खः ला?
- 18 गथे परमेश्वर विश्वास याये बहःम्ह खः, अथे हे जिमिसं नं म्हुतुं छता ज्यां छता याना मजुया।
- 19 सिलास, तिमोथी व जिं छिमित परमेश्वरया काय् ख्रीष्ट येशूयागु खँ न्यंकागु दु। वय्कःयाके गुबलें “खः” गुबलें “मखु” मदु। तर वय्कःयाके न्हाबलें “खः हे खः” जक दु।*
- 20 परमेश्वरं बियादीगु बचं फुक्क येशूपाखें पूवनी। अयजुगुलि हे परमेश्वरयात सुभाय् बीबलय् येशूयागु नामं झीसं “आमेन” धका: धायेगु खः।
- 21 ख्रीष्टयात क्वातुक विश्वास यानाच्वने फय्क छिमित नं जिमित नं शक्ति बियादीम्ह परमेश्वर हे खः। परमेश्वरं झीत ल्ययादीगु खः।
- 22 झीपिं वय्कःया मनूत खः धका: म्हसीकेत वय्कलं चिं थें झीगु नुगलय् पवित्र आत्मा बैनाकथं बियातयादीगु दु।
- 23 जिगु नुगलय् च्वंगु फुक्क खँ स्यूम्ह परमेश्वरयात साक्षी तया: जिं धयाच्वना। छिमित ब्वःबिया: छिमिगु नुगः ख्वय्के मास्ति मवःगुलि जि आमकन कोरिन्थय् मवयागु खः।
- 24 छिमिगु विश्वासयात जिमिसं थःगु ल्हातय् कायेत स्वयागु मखु। छिमिसं क्वातुक विश्वास यानाच्वंगु दु। छिमित लयताय्केत हे जिपिं छिपिनाप ज्या यानाच्वनागु खः।

2

- 1 छिमित मछिनी धका: हे जिं थथे मवयेगु क्वःछिनागु खः।
- 2 छिमित जिं नुगलय् स्याकल धाःसा जितः सुनां लयताय्की? जितः लयताय्कीपिं छिपिं हे मखु ला?
- 3 अयजुगुलि हे खः जिं व पौ च्वया: छ्वयाहयागु। जितः लयताय्कीपिलिसे हे नुगलय् स्याके म्वाःलेमा धका: जिं मवयेगु क्वःछिनागु खः, छायाःसा जि लयताःसा हे जक छिपिं लयताइ धका: जिं स्यू।
- 4 तसकं हे नुगः मछिंका: दुःख ताया: मिखाय् दंक ख्वबि तया: छिमित पौ च्वयाहयागु खः। छिमित नुगलय् स्याकेत अथे च्वयाहयागु मखु, बरु जिं छिमित गुलि माया यानाच्वनागु दु धका: सीकेत जक खः।

दोषीयात क्षमा

- 5 सुनानं सुयातं नुगलय् स्याकूसा, जितः जक मखु बरु छिपिं फुक्कसितं नुगलय् स्याकूगु थें खः। जि छिमित यक्व बोझ क्वबिके मास्ति मवः।
- 6 थुकथं व मनूयात छिपिं मध्ये यक्वसिनं सजाय् बी धुंक्गुलि आः वयात सजाय् बी गात।
- 7 न्हागु हे जूसां आः छिमिसं वयात क्षमा याना: साहस ब्यु। थथे मयाःसा वं झन तसकं नुगलय् स्याकी।
- 8 थथे छिमिसं वयात माया यानाच्वनागु दु धका: क्यँ धयागु जिगु बिन्ति दु।
- 9 जिं धयागु खँ छिमिसं मानय् या: ला कि मया: धका: स्वयेत जिं थथे च्वयागु खः।
- 10 थुकथं छिमिसं सुयात क्षमा याइ वयात जिं नं क्षमा बी। छायाःसा जिं सुयातं छुं खँय् क्षमा याये माःसा छिमिगु हे निंति ख्रीष्टया न्ह्यःने यानाबी।
- 11 झीसं थथे क्षमा याःसा शैतानं झीत स्यंके फइ मखु। शैतानं झीत न्हाथे याना: सां क्वथलेत स्वयाच्वंगु खँ झीसं स्यू।

त्रोआसय् पावलं धन्दा काःगु

- 12 ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यंकेत जि त्रोआसय् वयाबलय् अन ज्या यायेत प्रभुं जितः लुखा चाय्कादिल।
- 13 अयनं किजा तीतसयात लुइके मफुगुलि जितः तसकं सुख मन्त। अयजुगुलि जि अनं बिदा कया: माकेडोनिया वना।*

ख्रीष्टलिसे झीपिं नं त्याइ।

- 14 परमेश्वरयात सुभाय् दु, छायाःसा ख्रीष्टलिसे तं जिपिं नं न्हाबलें त्याना च्वनेत वय्कलं जिमित दया माया यानादीगु दु। अले जिमिगुपाखें भिंगु खँ नस्वा: थें न्यंकभनं न्यंकादीगु दु।
- 15 जिं न्यंकागु ख्रीष्टयागु भिंगु खँ परमेश्वरयात तःधंकेगु नस्वा: थें खः। थ्व मुक्ति काःपि व नाश जुइपिनि दथुइ नं जिपिं परमेश्वरया निंति ख्रीष्टया नस्वा: खः।

- 16 नाश जुड़पिनिगु निरिति थ्व नवःगु नरक थें खः, मुक्ति काइपिनिगु निरिति थ्व नस्वाःगु जीवन थें खः। थथे याये फुम्ह सु दु?
17 व्यापार याये थें जिमिसं परमेश्वरयागु भिंगु खँ न्यंकाच्चनागु मखु। जिमित परमेश्वरं हे छवया हयादीगुलि ख्रीष्टया च्यःतय्सं थें जिमिसं खःगु खँ जक नवानाजुयागु दु।

3

व्यवस्था व आत्मा

- 1 जिमिसं थःपिन्त तःधंकागु मखु। मेपि मनूत थें जिमित छिमिगुपाखें सिफारिस पौ कायेगु वा छिमित सिफारिस पौ बीमाःगु मदु।
2 छिपि हे जिमिगु नुगलय् च्वयातःगु सकसिनं ब्वने व थुइके फइगु पौ खः।
3 छिपि ख्रीष्टं च्वयाहःगु पौ खः। अले जिमिगुपाखें छवयागु खः। थ्व मसिं च्वयातःगु पौ मखु, अले ल्वहंयागु ग्वरलय् च्वयातःगु पौ नं मखु।
थ्व पौ ला मनूतयगु नुगलय् म्वाःम्ह परमेश्वरयागु आत्मां च्वयातःगु पौ खः।*
4 ख्रीष्टपाखें परमेश्वरयाके जिमिसं थज्याःगु हे भरोसा तयाच्चना।
5 थ्व ज्या जिमिगु हे शक्तिं याये फु धकाः धायेगु जिमिगु शक्ति मदु। थ्व ज्या जिमित याये फय्कादीम्ह परमेश्वर हे खः।
6 उकिं जिमित न्हगु बाचा न्येके फय्कादीम्ह परमेश्वर हे खः। थ्व न्हगु बाचा च्वयातःगु नियम मखु, बरु थ्व आत्मां बियादीगु खः। च्वयातःगु नियमं मनूतयत स्याइ, तर आत्मां जीवन बी।*
7 ल्वहंयागु ग्वरलय् व्यवस्था च्वयाः ब्यबलय् परमेश्वरयागु जलं मोशायगु ख्वाः झल्ल थिनावल। अले इस्राएलीतय्सं वयागु ख्वाः तकं चूलाक स्वये मफुत। व हे जः खिउँया वनाच्चंगु दु। मनूतयत स्याकीगु व्यवस्था ब्यबलय् ला अथे झःझः धाः धाःसा*
8 मनूतयगु पाप क्षमा यानाबी फुम्ह आत्मा बियादीबलय् झन गुलि जक झःझः धाइगु जुइ?
9 मनूतयगु पाप क्षमा यानाबी मफुगु व्यवस्था ब्यबलय् ला अथे झःझः धाः धाःसेलि झीत परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी यानादीम्ह आत्मा बियादीबलय् झन गुलि जक झःझः धाइगु जुइ।
10 न्हापायागु स्वयाः आःयागु तसकं झःझः धाःगुलि न्हापायागु अथें तनावन।
11 छुं ई तक जक दयाच्चनीगु ला उलि झःझः धाः धाल धाःसा सदां दयाच्चनीगु गुलि जक झःझः धाइगु जुइ?
12 थ्व खँय् आशा यानाः हे जिमिसं मग्यासे थथे नवाये फुगु खः।
13 थःगु ख्वाः हानं खिउँया वंगुलि इस्राएलीतय्सं मखनेमा धकाः मोशां थःगु ख्वाः त्वपुल। जिपि मोशा थें ला मखु।*
14 अबलय् इस्राएलीतयगु नुगः छाः। थौं तक नं इमिसं व्यवस्था ब्वनीबलय् थुइके मफुनि, इमिगु नुगःयात जालि भुनातः नि। अले इमिसं छुं हे थुइके फइ मखु। ख्रीष्टयात विश्वास याये धुंकाः थ्व जालि चिलावनी।
15 थौं तक नं इमिसं मोशाया व्यवस्था ब्वनीबलय् इमिगु नुगःयात थ्व जालि भुनातः नि।
16 तर गुबलय् मनु प्रभुयाथाय् लिहां वइ उबलय् वयागु नुगलं जालि उला वनी।*
17 प्रभु आत्मा खः। गन प्रभुयागु आत्मा दइ अन वय्कलं स्वतन्त्रता बियादी।
18 थुकथं झीगु ख्वाः उलातःगुलि प्रभुयागु जलं झल झल थिनाच्चंगु दु। प्रभुयागु जलं झीपिं नं न्हियान्हिथं प्रभु थें जुइत छगू जलं मेगु जलय् हिला वनाच्चनागु दु।

4

चायागु थलय् आत्मायागु धन

- 1 थथे परमेश्वरं जिमित दया माया यानाः थ्व ज्या बियातःगु खः। उकिं जिमिसं आशा त्वःते मखु।
2 जिमिसं मछालापुसे च्वंगु ज्या मयाना। जिमिसं सुयातं झंगः लानाः मनया। परमेश्वरयागु वचनयात जिमिसं बांमलाका मजुया। जिपि सत्यया जलय् परमेश्वरया न्ह्यःने म्वानाच्चना। अले सकसिनं खंक मनूतयगु मिखा न्ह्यःने थःपिन्त न्ह्यब्वयाच्चना।
3 जिमिसं न्यंका जुयागु भिंगु खँ नाश जुड़पिनिगु लागि जक त्वपुयातःगु दु।
4 थ्व संसारया घबं विश्वास मयाःपिनिगु मनयात छुं हे थुइके मफय्क कां यानातःगु दु। अथे जूगुलि इमिसं भिंगु खँ थुइके फइ मखु। अले ख्रीष्टया महिमा गुलि तःधं व वय्कः हे झःझः धाःम्ह परमेश्वरयागु रूप खः धकाः इमिसं सी मखु।
5 थथे जिमिसं “जिपि तःधं” धकाः न्यंकागु मखु, बरु येशू ख्रीष्ट “प्रभु खः” धकाः न्यंकागु खः। अयजूगुलि येशूयागु निरिति जिपि छिमि दासत थें जुयाच्चनागु दु।
6 “खिउँथासं जः थिनावइ” धकाः धयादीम्ह परमेश्वरं हे जिमिगु मनयं नं जः खय्कादिल। उकिं येशू ख्रीष्टया न्ह्यःने झीत परमेश्वरया महिमा व ज्ञान गुलि तःधं धकाः धवाथुइक क्यनेत थथे यानादीगु खः।*
7 चायागु थलय् तःजिगु धन तः थें परमेश्वरं जिमिगु मनय् झल्ल मत थीकादिल। थुकिं हे जिमिगु शक्ति मखु, बरु वय्कःयागु शक्ति खः धकाः सी दइ।

* 3:3 ३:३ प्रस २४:१२; यर ३१:३३; इज ११:१९; ३६:२६ * 3:6 ३:६ यर ३१:३१ * 3:7 ३:७ प्रस ३४:२९ * 3:13 ३:१३ प्रस ३४:३३ * 3:16 ३:१६ प्रस ३४:३४ * 4:6 ४:६ उत १:३

- 8 जिमित प्यखें दुःखकष्ट वयाच्वंगु दु। अयनं जिमिसं आशा मत्वःता। आछु-आछु कंसां जिमिसं आशा मत्वःता।
 9 जिमि शत्रु यक्व दुसां पासा मदय्काः गुब्सं च्वनेम्वाः। जिमित बाम्हसिक्क दाल नं जिपि मसी।
 10 येशू ख्रीष्ट जिमिगु जीवनय् प्रकट जुइमा धकाः वय्कः थें सीमातले नं जिमिसं न्हियान्हिथं दुःखकष्ट फयाच्वना।
 11 जिमिगु थ्व सीमाःगु म्हय येशू ख्रीष्ट प्रकट जुइमा धकाः हे जिपि थथे वय्कःया निति न्हियान्हिथं म्वायेगु आशा त्वःताः जुयाच्वना।
 12 थुकथं जिमित कालं त्वपुयातःगु दु। छिमिसं धाःसा जीवन कयाच्वंगु दु।
 13 “जिं विश्वास यानागुलि नवाना नं च्वना” धकाः धर्मशास्त्रय् च्वया तः थें जिमिसं नं विश्वास यानागुलि नवाना नं च्वनागु खः।*
 14 सीम्ह प्रभु येशूयात म्वाकादीम्ह परमेश्वरं हे येशूनापं जिमित नं म्वाकादी। अले जिमित नं छिमित नं परमेश्वरं थःनाप तयादी।
 15 थ्व फुक्कं छिमित भिं यायेत खः। गुलि अप्वः मनूतय्सं परमेश्वरयात विश्वास याइ, उलि हे अप्वः मनूतय्सं परमेश्वरयात तःधकेत सुभाय् बी व प्रार्थना याइ।

विश्वासं म्वायेगु

- 16 उकिं हे ला खः नि, जिमिसं आशा मत्वःतागु। जिमिगु म्ह झन झन स्यनावनाच्वंगु दु। अयनं जिमिगु आत्मा धाःसा न्हियान्हिथं बल्लाना वयाच्वंगु दु।
 17 छुं ई तक जक जिमिसं थन भचा जक दुःखकष्ट स्यसां परमेश्वरं स्वर्गय् जिमित सदां दयाच्वनीगु आनन्द बियादी।
 18 अयजूगुलि मिखां खंगुलिइ जिमिसं मन तयाच्वनागु मखु, बरु मिखां मखंगुलिइ मन तयाच्वनागु खः। छायाःसा मिखां खनेदुगु छुं ईया लागि खः, मिखां खने मदुगु धाःसा सदां दयाच्वनी।

5

स्वर्गया झीगु न्हगु म्ह

- 1 झीगु थ्व म्ह झीपि च्वनेगु संसारयागु छें थें खः। गुबलय् झीपि सी अबलय् परमेश्वरं झीत मेगु न्हगु म्ह बियादी। न्हगु म्ह मनूतय्सं दय्कातःगु छें थें मखु। सदां दयाच्वनीगु स्वर्गयागु छें थें खः।
 2 थ्व संसारय् म्वाना च्वंतले झीत तसकं दुःखकष्ट जुइ। झीपि ला स्वर्गय् च्वंगु म्हयात वसः थें फीत आयबुयाच्वना।
 3 स्वर्गय् झीत न्हगु म्ह बियादी, उकिं झी म्ह मदय्क च्वनेमाली मखु।
 4 थ्व संसारय् झीपि म्वाना च्वंतले झीत तसकं दुःखकष्ट जुया च्वनीगुलि झीगु मन ख्वः। अथे धकाः झीपि सीत आयबुयाच्वनागु मखु, बरु स्वर्गय् च्वंगु न्हगु म्ह फीत आयबुयाच्वनागु खः।
 5 झीत थज्याःगु न्हगु म्ह बियादीम्ह परमेश्वर हे खः। वय्कलं थथे यानादी तिनि धकाः सीकेत झीत पवित्र आत्मा बैनाकथं बियादीगु खः।
 6 उकिं जिमित पक्का विश्वास दु। थ्व म्ह म्वाना च्वंतले प्रभुपाखें तापाना च्वनी धकाः जिमिसं स्यू।
 7 अयजूगुलि हे जिपि विश्वासं म्वानाच्वनागु खः, मिखां खंगुलिइ मखु।
 8 जिमित पक्का विश्वास दु, अले थ्व म्हयात त्वःताः प्रभुलिसे च्वंवेनेत जिपि न्ह्याबलें न्ह्यचिलाच्वनागु दु।
 9 थन च्वसां स्वर्गय् च्वसां प्रभुयात यःथें जक यानाच्वनेगु जिमिगु छगू हे जक आजु खः।
 10 न्याय यानादी खुन्हु झीपि सकलें ख्रीष्टया न्ह्यःने दंवेने मानि। अबलय् थन संसारय् च्वनाः भिंगु यानावांपिन्त भिंक हे, अले मभिंगु यानावांपिन्त मभिंक हे न्याय यानादी।*

ख्रीष्टपाखें परमेश्वरनापं मिलय् जुयेगु

- 11 अयजूगुलि प्रभुया भय कायेगु छु खः व जिमिसं बांलाक थूगुलि मेपिं मनूतय्त नं प्रभुयात मानय् याकेत कुतः यानाच्वनागु खः। परमेश्वरं जिमित बांलाक म्हस्यु, छिमिसं नं जितः बांलाक म्हसी धयागु आशा यानागु दु।
 12 हानं जिपिं भिंपिं मनूत खः धकाः धायेत छिमित थथे च्वयाच्वनागु मखु। बरु जिमिगु पंलिनाः छिपिं तःधं जुइ फयेमा धकाः थथे च्वयाच्वनागु खः। थथे मनूतय्गु नुगः मस्वसे, ख्वाःपाः जक स्वयाः खं ल्हाइपिं मनूतय्त छिमिसं कुगाक्क लिसः बी फयेमा।
 13 थथे धाल धकाः जिपिं होश मदुपिं खः धयागु जूसा परमेश्वरयागु निति खः। अले जिपिं होशय् दुपिं खः धयागु जूसा छिमिगु निति खः।
 14 ख्रीष्ट जिमित माया यानादीगुलि थुकथं जिमिसं ज्या यानाच्वनेमाःगु खः। फुक्क मनूतय्गु निति ख्रीष्ट सिनादीगु खः, उकिं सिनादीम्ह ख्रीष्टनाप फुक्क मनूत सित।
 15 फुक्क मनूतय्गु निति ख्रीष्ट सिनादिल। उकिं म्वानाच्वपिं आः थःगु निति मखु, बरु इमिगु निति सिनाः म्वानादीम्ह ख्रीष्टयागु निति म्वानाच्वनेमाः।
 16 अयजूगुलि आवंलि जिमिसं सुयातं ख्वाः स्वयाः लने मखुत। खः ला, छकः ख्रीष्टयात हे जिमिसं अथे ख्वाः स्वयाः लनेधुन। आः वय्कःयात जिमिसं अथे लनेगु त्वःतेधुन।
 17 अथे जुयाः सुं मनू ख्रीष्टनाप दु धाःसा व न्हम्ह मनू जुइ। पुलांगु मदयावन, फुक्क न्हगु जुल।

18 थथे यानादीम्ह परमेश्वर हे खः। ख्रीष्टपाखें वय्कलं झीत थःनाप मिलय् यानाः मेपिन्त नं वय्कः नाप मिलय् याकेगु ज्या जिमिगु ल्हातय् बियादीगु दु।

19 ख्रीष्टपाखें फुक्क मन्तयत् परमेश्वरं थःनाप मिलय् यानाच्चंगु दु धकाः जिमिसं न्यंकाच्चनागु दु। मन्तयसं याःगु पापया ल्याः तयामदिसे वय्कलं सकसितं थःलिसे मिलय् यानादीगु खँ मेमेपिन्त नं न्यंकेत जिमित धयादीगु दु।

20 अयज्गुलि जिपिं ख्रीष्टं छवयाहयादीपिं मनूत खः। जिमिगुपाखें परमेश्वर छिपिनाप नवानाच्चनादीगु दु। ख्रीष्टयागु निंति जिमिसं थथे नवानाच्चनागु खः। छिपिं फुक्कसिनं पापी ज्याखँ यायेगु त्वःताः परमेश्वर नाप मिलय् जुइत वय्कःयाथाय् लिहां वा धकाः जिमिसं दुनुगलंनिसें छिमित बिन्ति यानाच्चनागु दु।

21 ख्रीष्टयाके पाप धयागु हे मदु। अयत्नं परमेश्वरं झीगु पाप ख्रीष्टयात क्वबिकादिल। ख्रीष्टं थथे यानादीगुलि हे झीपिं परमेश्वर नाप मिलय् जुइ फइ, अले परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइ।

6

1 परमेश्वर नाप जिमिसं थथे ज्या यानाच्चनागुलि वय्कःयागु दया माया छिमिसं सिति छवयेगु स्वये मते धकाः जिमिसं इनाप यानाच्चनागु खः।

2 परमेश्वरं थथे धयादीगु दु –

“पाय्छिगु इलय्

जिं छिमिगु खँ न्यनागु दु।

अले उद्धारया दिनय्

जिं छिमित ग्वाहालि यानागु दु।”

स्व, पाय्छिगु ई थ्व हे खः, उद्धारया दिं नं आः हे खः!*

पावलया दुःखकष्ट

3 जिमिसं सुयातं पंगः जुइकथं ज्याखँ मयाना। मखुसा जिमिगु ज्याखँयात क्वह्यंकाः खँ ल्हाइ।

4 न्ह्यागु हे याःसां जिपिं परमेश्वरयागु ज्या याइपिं मनूत खः धकाः क्यना। सह यानाः सह याये मफयेगु दुःखकष्ट जुलं नं, नये मखनं नं, अले तसकं थाकुलं नं जिमिसं सह यानाच्चना।

5 दालं नं, इयालखानाय् कुनं नं, मन्तयसं हय्क्कावःसां, सिक्क ज्या यायेमाःसां, नये मखंसां, घने मखंसां।*

6 जिमिसं यानागु भिगु ज्यां व बुद्धिं यानाः सह याये फुगुलि, दया माया यानाजुयागुलि, पवित्र आत्मा दुगुलि, धात्थेंगु माया यानाः जिपिं परमेश्वरयागु ज्या याइपिं मनूत खः धकाः क्यना।

7 जिमिसं विश्वास यानाः सत्य खँ न्यंका जुया, परमेश्वरया शक्ति यानाः जिमिसं थथे याये फुगु खः। परमेश्वरयागु न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइगु हे जिमिगु छगू जक ल्वायेगु नं पनेगु नं हतियार खः।

8 जिमित तःधंक्सां, क्वह्यंक्सां, भिंक्सां, मभिंक्सां जिमिसं परमेश्वरयागु सेवा याना। सत्य खँ ल्हाना जूसां जिपिं फताहा थें जुइ माल।

9 जिपिं म्हमस्यूपिं जूसां जिमित सकसिनं म्हस्यू। सी थें च्वंसां जिपिं आः तक म्वानाच्चना। जिमित बाम्हसिक्क दायाहल।

10 नुगः ख्वःपिं थें जूसां न्ह्याबलें लयतायाच्चना। जिपिं गरीब जूसां मेपिन्त तःमि यानाबिया। जिमिके छुं हे मदु थें च्वंसां जिमिके सकतां दु।

11 कोरिन्थय् च्वंपिं यःपिं दाजुकिजापिं, धायेमाःगु खँ फुक्कं सुमचुकूसे छिमित धयाबियागु हे दु। जिमिगु नुगः चक्कं।

12 छिमित मधासे छुं नं खँ जिमिसं सुचुका तयागु मदु। बरु छिमिसं थःपिनिगु नुगः कयक्कुंका तःगु दु।

13 छिपिं जिम्ह मस्त थें जूगुलि थथे धयाच्चनागु खः। छिमित जिमिसं माया यानाच्चना थें छिमिसं नं जिमित माया याना च्वं। छिमिसं नं थःगु नुगः चक्कंकि।

विश्वासी मखुपिं नाप बुला जुइ मते

14 विश्वासी मखुपिं मनूत नाप बुला जुयाः इमिसं थें ज्या सना जुइ मते। इमिसं याना जू थें झीसं याना जुइ मज्यू। भिगु व मभिंगु मिलय् जुइ फइ ला? अले जः व खिउँ मिलय् जुइ फइ ला?

15 अथे हे ख्रीष्ट व शैतान नं मिलय् जुइ फइ ला? अले ख्रीष्टयात विश्वास याइपिं मनूत व विश्वास मयाइपिं मनूत मिलय् जुइ फइ ला?

16 परमेश्वरयागु देगःलिसे मूर्तियागु छु स्वापु? झीपिं हे म्वाःम्ह परमेश्वर च्वनीगु देगः खः। थथे ला परमेश्वरं हे धयादीगु दु –

“जि इपिनापं च्वने,

अले इपिनापं जुइ।

जि इमि परमेश्वर जुइ

अले इपिं जिमि मनूत जुइ।”*

- 17 अले हानं प्रभुं थथे धयादीगु दु –
 “छिपि इमिगु पुचलं पिहां वा,
 अले छखे च्वँ।
 अशुद्ध खँ थी मते।
 अले जिं छिमित थः मनु याये।”☆
- 18 जि छिमि बाः जुइ।
 अले छिपि जिम्ह कायम्ह्यायपि जुइ धकाः
 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादीगु खः।”☆

7

1 यःपिं दाजुकिजापिं, झीत थ्व बचं बियादीगुलि म्ह व आत्मायात अशुद्ध याइगु फुक्क खँपाखें झीसं थःत पवित्र याये नु। अले परमेश्वरया भय कयाः झीसं पवित्र जुयाच्चनेगु कुतः याये नु।

पावल लयताःगु

- 2 जिमित छिमिगु नुगलय् तयाति। जिमिसं सुयातं अन्याय यानागु मद्दु, सुयातं स्यंकागु मद्दु, अले सुयाकें थगय् यानाकयागु मद्दु।
 3 छिमित दोष बीत जिं थथे धयाच्चनागु मखु। छिपिं ला जिमित तसकं यः। सीसां म्वाःसां झीपिनापं हे जुइ।
 4 छिमित जिं यक्व हे पत्याः यानाच्चनागु दु। छिमिगुपाखें जिं फुइँ यायेथाय् दु। छिमिगुपाखें सान्त्वना दयाः न्ह्यागु दुःखकष्ट जूसां जितः लयता वः।
 5 माकेडोनियाय् वयाः नं जिमित सुख दुगु मखु। अन न्ह्याथासं नं दुःखकष्ट जक जूवल। पिने ल्वापु, दुने भय हे भय दु।☆
 6 अयनं नुगः ख्वःपिन्त सान्त्वना बियादीम्ह परमेश्वरं तीतसयात छवयाहयाः जिमित लयतायकादिल।
 7 तीतस वयाः जक जिपिं लयतायागु मखु, छिमिसं वयात सान्त्वना बीगु खँ न्यनाः नं जिपिं लयतायागु खः। जितः स्वयेत छिपिं तसकं हे आयब्रुया च्वंगु, व थथे जूगु खँय् छिमिसं दुःख मन तायकूगु, अले जिगु पलिनाः नवाना जूगु खँ न्यने दयाः जि इन तसकं लयतायागु दु।
 8 जिगु पौ ब्वनाः छिमिसं नुगलय् ला स्याकल हे जुइ, थ्व खँय् जि न्हापा पस्ताय् चायागु जूसां आः जि पस्ताय् चाये मखुत। छायाःसा जिं स्यु, जिगु पौपाखें छिमित पलख जूसां नुगलय् स्याकूगु दु।
 9 जिगु पौपाखें छिमित नुगलय् स्याके फत धकाः जि लयतायागु मखु, बरु छिपिं थज्याःगु ज्याखं लिचिलाः परमेश्वरयाथाय् वःगुलि लयतायागु खः। छिमित नुगलय् स्याकेगु ज्या यानादीम्ह ला परमेश्वर हे जुयादीगुलि जिमिसं यानाः छिमित भिं हे जुल।
 10 छिमित नुगलय् स्याकेगु ज्या परमेश्वरं हे यानादीगुलि व छिमिसं पश्चाताप याःगुलि छिमित मुक्ति दत, उकिं छिमिसं दुःख ताये माःगु मद्दु। अयनं थ्व संसारं ब्यूगु पश्चातापं मनूतयत स्याइ।
 11 छिमिसं दुःख तायकूगुलि परमेश्वरं छु यानादिल लुमकी। थुकिं यानाः छिमित भिपिं यानाबिल, टुंभिदुं मद्दु धकाः क्यनेत छिमित हथाय् चायकल। जिगु तमं छिमित ग्याकल, जितः स्वयेत छिमित आयब्रुइकल। अले दोषीम्हयसित सजॉय बीमाः धकाः मतिइ तयकल। थुकिं हे छिमिके दोष मद्दु धयागु सीदत।
 12 थथे जिं पौ च्वयाहयागु दुःख बियाच्चंम्ह मनूया लागि मखु, अले दुःख फया च्वंम्हयसिगु लागि नं मखु, बरु परमेश्वरया न्ह्यःने छिमिसं जितः गुलि तक माया याः धकाः ध्वाथुइकेत च्वयाहयागु खः।
 13 थुकिं हे यानाः जिमित सान्त्वना दुगु खः। छिमिसं तीतसयात माक्व ग्वाहालि बियाः लयतायकाः छवयाहःगुलि जिपिं नं लयताया।
 14 छिमिगु खँ जिं वयात फुइँ यानाः धया। जिं वयात फुइँ यानाः धया थें छिमिसं यानाक्यन। जिमिसं छिमित न्ह्याबलें सत्य खँ धयाच्चनागु दु। अथे हे तीतसयात जिमिसं धयागु खँ नं सत्य जुल।
 15 छिमिसं वयात ग्याग्यां जूसां लसकुस यात, अले वं धाःगु खँ न्यनेत छिपिं फुक्क न्ह्यचिल। उकिं वं छिमित तसकं माया यानाच्चंगु दु।
 16 छिमिपाखें बांलाक भरोसा काये फुगुलि जि तसकं लयतायाच्चना।

8

भेटी गथे यानाः बीगु

- 1 यःपिं दाजुकिजापिं, माकेडोनियाया थाय् थासय् च्वंगु मण्डलीयात परमेश्वरं दया माया यानादीगु खँ छिमित धयाच्चना।
 2 न्ह्याथें ज्याःगु दुःखकष्ट वःसां इपिं लयतायाच्चन, अले थःत मगाः मचाःबलय् इमिसं नुगः चक्कंकाः मेपिन्त ग्वाहालि बियाच्चन।
 3 धाथें हे इमिसं थःयसैं हे थःम्हं बी फुगु स्वयाः नं अप्वः बिल।
 4 थथे भेटी बियाः इमिसं यह्दियाय् च्वपिं विश्वासीतयत् ग्वाहालि बीगु ज्याय् ब्वति काये दयेमा धकाः तःक्वः मछि बिन्ति यात।☆

5 जिमिसं मतिइ तयागु स्वयाः नं इमिसं यक्व हे ग्वाहालि यात। न्हापां इमिसं थःत हे प्रभुयात देछाल, अले परमेश्वरया इच्छा कथं इमिसं थःत जिमिगु ल्हातय् लःल्हाना बिल।

6 तीतसं न्हापा हे छिमिथाय् शुरु याये धुंकूगु भिंगु ज्या पूर्वकेत जिमिसं वयात हे छ्वयाहयागु खः।

7 छिमिके दुगु फुक्क खँय् छिपि तःमि, विश्वास यायेगुलिइ, न्वायेगुलिइ, ज्ञानय्, ग्वाहालि बीगुलिइ अले जिमित माया यायेगुलिइ नं। उकिं भेटी बीगुलिइ नं छिमिसं अथे याना क्यँ धकाः जिमिसं बिन्ति यानाच्चना।

8 छिमिसं थथे याये हे माः धकाः जिं छिमित उजं बियाच्चनागु मखु। मेपिन्सं लयतायाः ग्वाहालि बिल धकाः खँ कनाः छिमिगु माया सत्य खः ला कि मखु धकाः स्वयेत्यनागु खः।

9 झी प्रभु येशू ख्रीष्ट गुलि ग्वाहालि यानादीम्ह प्रभु खः धकाः ला छिमिसं सि हे स्यू। वय्कः तःमि जुयाः नं छिमिगु निति चीमि जुयादिल। थः चीमि जुयाः छिमित तःमि यायेत वय्कलं थथे यानादिल।

10 दच्छि न्ह्यः छूगु ज्या पूर्वकि धकाः जिं छिमित सल्लाह बियाच्चना। ग्वाहालि बीत जक मखु, छिपि ज्या यायेगु इच्छा यायेत नं न्हापां जुल।

11 छिमिसं आः छूगु ज्या नं पूर्वकि। उबलय् छिमिसं बीत तसकं मन याःगु खः। थःम्हं फक्व बियाः आः व इच्छा पूर्वकि।

12 छिमिसं बी मास्ति वःसा छिमिके दुगु जक परमेश्वरयात ब्यूसां गाः, छिमिके मदुगु बीमाः धयागु मदु।

13 छिमिसं अप्वः ब्यु, मेपिन्सं भतिचा जक ब्यूसां गाः धकाः जिमिसं धयाच्चनागु मखु। मेपिन्सं ब्यूगु ति जक छिमिसं नं ब्यूसां गाः।

14 थौकन्हय् छिमिके माक्व दु। अयजूगुलि छिमिसं मदुपिन्त बीमाः। अले इमिसं दइबलय् छिमित मगाइबलय् ग्वाहालि बी। थुकथं छिमिसं थःथवय् ग्वाहालि बी फइ। अले फुक्क उति हे ग्यनी।

15 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु —

“अप्वः मुंकूपिनि अप्वः मजू।

कम मुंकूपिनि मगाः मजू।”☆

तीतस व वया पासापि

16 परमेश्वरं यानाः तीतसं नं जिं थें छिमित ग्वाहालि बी मास्ति वय्काच्चंगुलि जिमिसं परमेश्वरयात सुभाय् बियाच्चनागु दु।

17 जिमिसं धयाः जक व वःगु मखु, व थःयसं हे छिमिथाय् वःगु खः।

18 भिंगु खँ न्यंकाः जुइम्ह फुक्क मण्डलीयापिन्सं भिं धयातःम्ह छम्ह विश्वासी किजायात नं व नाप छिमिथाय् छ्वयाहयागु दु।

19 थुलि जक मखु, विश्वासीतय् ग्वाहालि बीत जिपिं नाप वयाः भेटी कायेत मण्डलीयापिन्सं थ्व हे किजायात ल्ययादीगु खः। थुकिं प्रभुयात तःधकेत जिमिसं गुलि ग्वाहालि बी मास्ति वय्काच्चनागु दु धकाः सी दइ।

20 थुलिमछि धिबा जिमिसं कयाः यंकाच्चनागुलिइ सुनानं जिमित मभिंगु खँ ल्हाये मफयेमा धकाः जिमिसं होश यानाच्चनागु दु।

21 प्रभुया न्ह्यःने जक मखु, मनूतय्गु न्ह्यःने नं भिंगु ज्या यायेत जिमिसं कुतः यानाच्चना।☆

22 अयजूगुलि जिमिसं इपिं नाप मेम्ह किजायात नं छ्वयाहयागु दु। तःकः जाँचय् यानाः स्वयाः जिमिसं वयात ज्या याये तसकं इच्छा दुम्ह धकाः सीका। अज्ज ला छिमिके अप्वः भरोसा दुगुलि थौकन्हय् व ग्वाहालि यायेत अप्वः न्ह्यचिलाच्चंगु दु।

23 तीतस जक जि लिसे जानाः छिमित ग्वाहालि बीगु ज्या यानाच्चंम्ह खः। व नाप वःपिं मेपिं दाजुकिजापिं मण्डलीयापिं मनूत खः, इपिं नं ख्रीष्टयागु नां तःधकेत ज्या याइपिं खः।

24 अयजूगुलि इमित नं माया यानाः छिमिसं थःगु मायायागु दसु क्यँ। अले जिमिसं छिमिगु खँ ल्हाना च्वनागु फुक्क सत्य खः धकाः फुक्क थासय् च्वंगु मण्डलीयापिन्सं सीकी।

9

भेटी बीगु मेगु खँ

1 यहदियाय् च्वंपिं विश्वासीतय् छ्वयाहःगु ग्वाहालियागु खँय् जिं छिमित हानं च्वया च्वनेमाःगु मदु।

2 छिपि इमित ग्वाहालि बीत न्ह्यचिलाच्चंगु दु धकाः स्यूगुलि जिं माकेडोनियाय् च्वंपिं विश्वासीतनाप छिमित तःधंकाः खँ ल्हाना। अखैयाय् च्वंपिं विश्वासीत सकलें दच्छि न्ह्यःनिसें हे धिबा बीत न्ह्यचिलाच्चंगु दु धकाः जिं इमित धयाबिया। छिमिगु थज्याःगु खँ न्यनाः इपिं नं धिबा बीत न्ह्यचिलाच्चंगु दु।

3 अयजूगुलि थुपिं दाजुकिजापिन्त छिमिथाय् छ्वयाहयागु दु। छिमिसं बि हे बी धकाः जिं धयाजुया थें छिमिसं नं बिल धाःसा जिगु खँ सत्य जुल, मखुसा जि ला फयगं थें जुइ।

4 माकेडोनियाय् च्वंपिं सुं विश्वासीत जि नाप छिमिथाय् वयाः छिमिसं धिबा बी मफुत धाःसा जितः नं छिमित नं लज्या जुइ, छायाःसा जिमिसं छिमिके यक्व भरोसा तयागु खः।

5 अयजूगुलि जिं न्हापां हे थः वये न्ह्यः इमित छवयाहयागु खः। थथे छिमिसं बी धाःगु धिबा ठीक याना ति। अले थ्व धिबा करंबरं मखु, बरु थःयसैं ब्यूगु ग्वाहालि खः धकाः सी दइ।

नुगः चक्कंकाः ब्यूगु भेटी

6 थ्व खँ नं ल्वःमंके मते – कम पुसा हःम्हयसिनं भतिचा जक सयकी। यक्व पुसा हःम्हयसिनं यक्व हे सयकी।

7 सकसिनं थःगु मनय् गुलि बी धकाः पक्का याःगु खः उलि हे ब्यु। बीधुंकाः नुगः मछिंका च्वने मज्यु, करंबरं बीगु नं बांमलाः, छायाःसा लयतायाः ब्यूम्ह मनु खनाः परमेश्वर लयतायादी।

8 अले परमेश्वरं छिमित फुक्क कथंया आशिष अझ अप्वः हे बियादी। छिमित गुब्सं मगाःमचाः जुइ मखु। अले भिंगु ज्या यायेत नं छिमिके यक्व दइ।

9 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु –

“नये मखंपिन्त नुगः चक्कंकाः

बीम्ह मनूयागु दया माया

सदां दयाच्वनी।”☆

10 पुसा हलीपिन्त पुसा बियाः नयेत नसा बियादीम्ह परमेश्वरं हे छिमित नं माक्व पुसा बियादी अले तःमा नं यानादी। थुकथं छिमिके झन मेपिन्त बीत नं यक्व दइ।☆

11 न्हाबलें छिमिसं नुगः चक्कंकाः कर्पिन्त बियाच्वने फय्क परमेश्वरं छिमित तःमि यानातयादी। अले छिमिसं ब्यूगु भेटी जिमिसं इना बियागुलि इमिसं परमेश्वरयात जयजय यानाः सुभाय् बियाच्वनी।

12 परमेश्वरया मनूतयत् थुकथं छिमिसं ग्वाहालि याःगुलि इमित माक्व चू जक लाःगु मखु, थुकिं यानाः इमिसं दुनुगलनिसें परमेश्वरयात नं सुभाय् बियाच्वनी।

13 छिमिसं थथे ग्वाहालि याःगुलि फुक्कसिनं छिपिं भिपिं मनूत खः धकाः सीकी। ख्रीष्टयागु भिंगु खँ मानय् यानाच्वंगु दु धकाः थुकिं सी दइ। थुकिं यानाः इमिसं परमेश्वरयात सुभाय् बी।

14 परमेश्वरं छिमित यक्व हे दया माया यानादीगुलि छिमित माया यानाः छिमिगु नितिं इमिसं प्रार्थना याइ।

15 थुकथं परमेश्वरं इति तःधंगु वरदान बियादीगुलि वय्कःयात सुभाय् दु।

10

पावल धात्थेयाम्ह प्रेरित खः

1 छिमि दथुइ गुलि गुलिसिनं जि पौलय् जक ततःधंगु खँ ल्हाइम्ह, धात्थे धाःसा ग्याफ्राम्ह धकाः धयाजूगु दु। स्वजाम्ह व दया माया दुम्ह ख्रीष्टयागु नामय् जि पावलं छिमित बिन्ति यानाच्वना,

2 जि आम्कन वयेबलय् जिमित संसारया पहःचहःकथं जुइपि धकाः धाइपिनिगु न्हाःने कडा पहः क्यने म्वाःलेमा।

3 जिपि थ्व संसारय् च्वनाच्वंपिं मनूत खः धयागु खँ सत्य खः, अयसां संसारयापिं थें जिपिं ल्वानाच्वनागु मदु।

4 थ्व संसारयागु हतियार ज्वनाः जिपिं ल्वानाच्वनागु मदु, बरु परमेश्वरं बियादीगु शक्तिं म्वाःमदुगु खँ ल्वानाचुइपिन्त जिमिसं बुकाबियागु दु।

5 परमेश्वरयागु खँ अःखः यायेत स्वइपिन्त नं जिमिसं बुकाच्वनागु दु। फुक्क बिचाःयात बसय् कयाः ख्रीष्टयात मानय् याकेत स्वयाच्वनागु दु।

6 छिमिसं फुक्क आज्ञा मानय् याये धुंकाः मानय् मयाइपिन्त सजाँय बीत जिपिं तयार दु।

7 पिनेयागु खनेदुगु खँय् जक छिमिसं मन तयाच्वन। छिमिथाय् “जि ख्रीष्टयाम्ह मनु खः” धया जुइम्ह सुं दुसा वं थ्व नं सीके माःगु खः – व गथे ख्रीष्टयाम्ह खः जिपिं नं अथे हे ख्रीष्टयापिं खः।

8 परमेश्वरं जितः बियादीगु अधिकारया खँय् छुं भचा घमण्ड यानागु जूसां जि लज्या चाये मखु, छायाःसा थथे यानागु छिमित हे भिकेत खः, स्यकेत मखु।

9 छिमित ख्या जक ख्यायेत जिं थथे पौ च्वयाहयागु मखु।

10 छिमि दथुइ गुलि गुलिसिनं थथे धयाच्वंगु दु – “पावलया पौ क्वानुसे च्वं, अले तसकं कडा। तर मनु धाःसा ग्याफ्रा, अले नवाये नं मफु।”

11 अज्याःम्ह मनूखं थ्व नं थुइकेमा – जिमिसं तापाक च्वनाः पौलय् च्वयाहः थें व न्हाःने वयाः यायेगु ज्याय् छुं मपाः।

12 थःम्हं थःत तःधंका जुइपिं मनूतलिसे थःपिन्त दाना स्वयेगु व इमिगु ज्वलिज्वलय् च्वनेत जिमिके आँट मदु। इमिसं थःम्हं थःत दाना स्वइ, अले लना स्वइ। इपिं छुं मस्युपिं जुइ।

13 जिमिसं ला परमेश्वरं जिमित धयादीगु स्वयाः अप्वः तःधंछुयाः धयाच्वनागु मदु। वय्कलं जिम्मा बियादी थें जक जिमिसं यानाच्वनागु दु। जिमिगु ज्याय् दुथ्याःपिं छिपिं हे नं ला खः।

14 दकलय् न्हापा जिपिं छिमिथाय् वयाः ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यंकाबलय् जिमिसं थःगु लागां पिहां वनाः घमण्ड यानागु मदु।

15 आम्कन मेपिन्सं याःगु ज्या नं जिमिसं हे यानागु खः धकाः मधया। छिमिगु विश्वास अप्वः दयावनेमा धयागु जिमिगु तःधंगु आशा खः। थुकथं जिमिगु ज्या नं छिमिगु दथुइ तःधं जुयावनी।

16 अले छिमिगु लागां पुला वनाः मेमेगु देशय् नं जिमिसं भिगु खँ न्यंके खनी। अले मेपिं मनूतयसं यानाच्चंगु ज्याय् जिमिसं घमण्ड याये माली मखु।

17 धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु “तःधंछुइम्ह मनुखं प्रभुं यानादीगुलिइ हे तःधंछु।”☆

18 प्रभुं तःधं धाःम्ह मनु जक तःधंम्ह जुइ, थःत थःम्हं तःधं धकाः धया जुइवं व तःधं जुइ मखु।

11

पावल व फताहा प्रेरितत

1 जिं नवाइगु च्वःप्वः मदुसां छिमिसं सह यानाबी धकाः जिं आशा यानाच्चवना।

2 परमेश्वरं थें जिं छिमित बिचाः यानातयागु दु। छिपिं ख्रीष्टलिसे ब्याहा यानाबीत जिं ल्ययातयापिं मिसामचात थें खः।

3 तर जि सर्प हव्वायात छलय् याः थें छिमित नं ख्रीष्टयागु सेवा व च्वखगु भक्तिपाखें तापाकी धकाः ग्यानाच्चवनागु दु।☆

4 मेपिन्सं जिमिसं धा हे मधयाम्ह येशूयागु मखुगु मखुगु खँ न्यंकः वःसां छिमिसं लयतायाः न्यनीगु जुयाच्चवना। अथे हे जिमिसं मबियागु मेगु हे आत्मा व खँयात नं छिमिसं पत्याः याइगु जुयाच्चवना।

5 थथःम्हं तःधना जुइपिं थुपिं प्रेरितत स्वयाः जि चिधं मजू थें च्वं।

6 नवायेत जि बांलाक मसये फु, अयनं जिके बुद्धि मगाः मजू। थ्व खँय् जिमिसं छिमित तःकः मछि धयाः थुइकाबी नं धुन।

7 परमेश्वरयागु भिगु खँ न्यंकः वयाबलय् जिं छिमिके छुं नं कयागु मदु। छिमित तःधं यायेत जि चिधं जुया बिया। छु जिं टुंकागु जुल ला?

8 जि छिमिथाय् ज्या यानाच्चनाबलय् मेथाय् च्वंगु मण्डलीपाखें धिबा कयाः छिमिगु सेवा यानाः इमित लुतय् याना थें जक जुल।

9 जि छिपिलिसे च्वना च्वनाबलय् धिबा मालं नं जिं छिमिके मफ्वना। अबलय् माकेडोनियां वःपिं दाजुकिजापिन्सं जितः माक्व हयाबिल। न्हापा नं जिं छिमिके छुं कयागु मदु, अथे हे लिपा नं जिं छिमिके छुं काये मखु।☆

10 ख्रीष्टयागु सत्य जिके दतले जिगु थ्व फुइयात अखैया देशय् सुनानं पने फइ मखु।

11 छिमित मयःगुलि जिं थथे धयाच्चवना धकाः छिमिसं मतिइ तइ। जिं छिमित माया या कि मया धकाः परमेश्वरं स्यु।

12 जिमिसं याना थें याना धकाः फुइं याना जूपिं मेपिं प्रेरितयत् पनेत जिं थथे याना हे च्वने।

13 प्रेरितत धयाजूपिं थुपिं परमेश्वरया प्रेरितत मखु, फताहा प्रेरितत खः। ख्रीष्टयापिं प्रेरितत थें जुइत थुमिसं मखुगु खँ ल्हाना जुइ।

14 थुमिसं थथे याना जुल धकाः अजू चायेमाःगु मदु, छायाःसा शैतान नं परमेश्वरयाम्ह स्वर्गदूत थें जुया जुइफु।

15 थ्व अजू चायेमाःगु खँ मखु, शैतानया च्यःत नं परमेश्वरया च्यःत थें जुइफु। परमेश्वरं न्याय यानादीबलय् थुमिगु ज्याकथंया सजाँय नं बियादी।

पावलं दुःखकष्ट स्यूगु

16 जिं हानं धाये – सुनानं जितः मूर्ख भाःपी मते। छिमिसं जितः मूर्ख हे खः धकाः मतिइ तःसां छिमिसं जिगु खँ मानय् या, अले भतिचा जक जूसां जिं फुइं यायेथाय् दइ।

17 प्रभुं थथे धा धकाः धयादीगुलि जिं थथे धयाच्चवनागु मखु। धात्थें थथे फुइं यानाः खँ ल्हानाः जि मूर्ख थें जुयाच्चवना।

18 मनूतयसं संसारया खँय् फुइं याना जूगुलि जिं नं अथे हे फुइं यानाः खँ ल्हानागु खः।

19 बुद्धि दुपिं मनूत जुयाः छिमिसं मूर्खतयत् नं लयतातां सह यात।

20 धात्थें हे सुनानं छिमित क्वत्यला तःसां, थगय् याःसां, लुतय् यानाकाःसां, थःत तःधंकूसां, ख्वालय् हे दाःसां छिमिसं सह यानाच्चवनी।

21 इमिसं याःथें यायेत जिके आँट मदु, थथे धायेत जितः लज्या चाः।

सुनानं छुं खँय् घमण्ड याःसा जिं नं याये फु। तर थ्व मूर्ख ज्या जक खः।

22 इपिं हिब्रू खःसा, जि नं हिब्रू खः। इपिं इस्राएली खःसा, जि नं इस्राएली खः। इपिं अब्राहामया सन्तान खःसा, जि नं अब्राहामया सन्तान खः।

23 इपिं ख्रीष्टया च्यः खःसा जि झन इपिं स्वयाः भिम्ह च्यः खः। थथे धायेबलय् जि वें थें च्वने फु। तर जिं थाकुक्क ज्या यानागु दु, तःकः मछि इयालखानाय् नं च्वना। तःकः मछि हे जितः कोरीं दाःगु दु, तःकः मछि जितः सितुपातु वंक दाःगु दु।☆

24 न्याकः तक यहदीतयसं जितः स्विगुथु स्विगुथु कोरीं दायाहये धुकल।☆

25 स्वकः तक जितः कथिं दायाहल, छकः ला ल्वहँत कयकाहल। स्वकः तक ला जि च्वनागु जहाज हे स्यन, छकः ला चच्छि व न्हिच्छि हे समुद्रय् च्वनेमाल।☆

26 न्हाबलें थाय् थासय् वनेमाल, तःकः मछि हे जि खुसिबाः वःथाय् लात, दाखँतयगु ल्हातय् लात, थः हे यहदीतयसं व यहदीमखुपिन्सं जितः स्यायेत स्वल। शहरय् नं जितः उतिकं हे स्यायेत स्वल, जंगलं जंगलं नं जुइ माल। समुद्रय् नं जुइ माल। अले हानं फताहा दाजुकिजापिनिपाखें बचय् जुया जुइ माल।☆

- 27 घँ हे मघंसे नं जिं चच्छि चच्छिं ज्या याये धुन। तःकः मछि नयेत्वने मखन। अप्वः यानाः गाक्क नये मखं, घनेत थाय, अले पुनेत वसः मदयका जुइ धुन।
- 28 थुलि जक मखु, जितः थाय् थासय् मण्डलीया खँय् चितासू मदु।
- 29 सुं विश्वासी बमलात धाःसा जि हे नं बमलाः थें जुइगु। अले सुनानं छम्ह विश्वासीयात पापय् लाकल धाःसा जिगु नुगः हीसे च्वनीगु।
- 30 जिं फुइँ हे याये माःसा, जि बमलाःगु खँय् फुइँ याना जुइ।
- 31 जिं थथे धयाच्वनागु खँ मखुगु मखु धकाः सदां तःधके बहःम्ह परमेश्वर प्रभु येशूया बाः नं स्यू।
- 32 जि दमस्कसय् दुबलय् जितः ज्वनेत जुजु अरितसया तःधंम्ह हाकिमं शहरयागु ध्वाखाय् ध्वाखाय् पाः तया तल।
- 33 अबलय् जितः खमुलिइ तयाः पःखालं क्वछवयाः बिसिके छवत। थुकथं जि इमिगु ल्हातं बचय् जुया।☆

12

पावलं खंगु दर्शन

- 1 फुइँ यानाः भिं जुइ मखु धकाः सीक सीकं नं जिं फुइँ याये माल। प्रभुं जितः क्यनादीगु दर्शन जिं आः कने।
- 2 झिप्यदँ न्हाः छम्ह विश्वासीयात ज्वनाः स्वंगूगु स्वर्गय् थत यंकल, व मनूयात जिं म्हस्यू। थथे वयात म्हनापं यंकल कि म्ह मदयक व जिं मस्यू, परमेश्वरं जक स्यू।
- 3 जिं हानं धाये – स्वर्गय् थथे थत यंकम्ह मनूयात जिं म्हस्यू। थथे वयात म्हनापं यंकल कि म्ह मदयक व जिं मस्यू, परमेश्वरं जक स्यू।
- 4 स्वर्गय् वं धयां मब्यागु खँ ताल, गुगु मनूतयगु म्हुतुं धाये हे मज्यू।
- 5 थ्व मनूयागु खँय् धाःसा जिं फुइँ याये फु, थःगु खँय् धाःसा जिं फुइँ याये मफु। जि गुलि बमलाः धयागु खँय् जक जिं फुइँ याये फु।
- 6 जिं फुइँ हे याये मास्ति वय्कूसां जि मूर्ख जुइ मखु, छायाधाःसा जिं सत्य खँ जक धयाच्वनागु दु। अयनं जिं फुइँ याना जुइ मखु, छायाधाःसा जिं धाःगु खँ ताःपिन्सं व जिं याना जूगु ज्या खंपिन्सं जि गुलि ग्यं धकाः सि हे स्यू, थुलि अप्वः सुनानं तःधंकूगु नं जितः मयः।
- 7 थज्याःगु अजू चायापुगु तःगू हे खँ खना धकाः जिं तःधंछना जुइ धकाः जिगु म्हय् अतिकं तःधंगु दुःख बियादिल। थुकिं शैतानया मनुखं थें जितः म्हय् च्वाच्चां सुयाः तःधंछुइ मफयका तल।
- 8 थ्व दुःख मदयकादिसँ धकाः जिं स्वकः तक प्रभुयात बिन्ति याये धुन।
- 9 प्रभुं जितः थथे लिसः बियादिल – “जिं छन्त दया माया यानाच्वनागु द हे दु नि। छ बमलाःसां जिगु शक्तिं छन्त बल्लाकी।” थुकथं जि बमलाःसां तसकं लयताः, छायाधाःसा जि बमलाइबलय् ख्रीष्टया शक्तिं जितः बल्लाकी।
- 10 थथे जूगुलि ख्रीष्टयागु नितिं बमलाःसां, बेइज्जत याःसां, मछिंसां, दुःखकष्ट जूसां, स्यंकेत स्वःसां, जि तसकं लयताः। गुबलय् जि बमलाइ अबलय् जितः बल्लाकी।

कोरिन्थय् च्वंपिन्त पावलयागु माया

- 11 छिमिसं यानाः मूर्खम्ह मनुखं थें जिं छिमित थथे धया च्वनेमाली। धायेमाल धाःसा छिमिगुपाखें जि तःधने माःगु खः। जि छुं मखुसां छिमिसं जितः हनेमाःगु खः। तःधं धाःपिं प्रेरितत स्वयाः जि कम मजू।
- 12 दुःखकष्ट जूसां तःकः मछि अजू चायापुगु ज्या व चिं यानाः जि प्रेरित खः धकाः छिमित दसु क्यनागु दु।
- 13 जिं छिमित थःत नयेत्वने मयाकेगु बाहेक मेगु मण्डलीयापिन्त स्वयाः छुकिं नं चिधंकेत स्वयागु मदु। खः का, जिं छिमिगुपाखें नयेत्वने मयाना। जिं टुंके लात, जितः माफ यानाब्यु।
- 14 जि छिमिथाय् हानं वयेत्यनागु दु। जि वयागु थ्वनापं स्वकः जुइ। छिमिके जिं छुं हे काये मखु। छिमिगु धिबा जितः माःगु मदु, जितः माःपिं ला छिपिं हे खः। मस्तयसं मांबौया लागि धन मुंकातये म्वाः, मां बौपिन्सं जक मस्तयगु लागि मुंकेगु याइ।
- 15 छिमित ग्वाहालि यायेत जिके दुगु फुक्कं बी। थथे याये दःसा जि लयताः। थुलि जक मखु, छिमिगु नितिं सी माःसां जि लयताः। जिं छिमित थथे यक्व माया यानागुलि हे छिमिपाखें जिं कम माया काये खंगु ला कि छु?
- 16 थुकथं जिं छिमित दुःख बियागु मदु धकाः ला छिमिसं सि हे स्यू। अयनं छिपिं मध्ये सुनानं जिं छिमित झंगः लात धकाः धायेफु।
- 17 जिं छिमित गुकथं झंगः लात? छिमिथाय् जिं मनूत छवयाहयाः छुं काय्के हयागु दु ला?
- 18 जिं तीतस व मेम्ह किजायात नं छिमिथाय् छवयाहयागु दु। तीतसं छिमिथाय् वःबलय् छिमिके छुं कयाहःगु दु ला? जिमिसं थथे यानागुलि जिमिगु मन छगू हे खः अले ज्या नं छगू हे खः धकाः छिमिसं थुइका काये म्वाः ला?
- 19 जिमिसं थःपिं बचय् जुइत थथे धयाच्वंगु धकाः छिमिसं मतिइ तल जुइ। यःपिं, अथे मखु, छिमित हे भिकेत जिमिसं थथे धयाच्वनागु खः धकाः परमेश्वर व ख्रीष्टं स्यू।
- 20 आम्कन वयेबलय् जिं मतिइ तया थें छिपिं मजूगु, व छिमिसं मतिइ तः थें जि मजूइ फु धकाः जि ग्यानाच्वना। छिमि दथुइ थःथवय् ल्वापु जुइगु, नुगः मुइकेगु, थःथवय् तंम्वया जुइगु, थःगु जक भिं स्वयेगु, मभिकाः खँ ल्हायेगु, कर्पिनिगु निन्दा यायेगु, घमण्ड यानाजुइगु, गतिपति मदयक सना जुइगु, थज्याःगु मभिगु खँ दये फु।

21 जि छिमिथाय हानं वयबलय परमेश्वरं जितः छिमिगु न्ह्यःने लज्या चाये माय्कादी धकाः जि ग्यानाच्चना। अले जितः न्हापा पाप यानाः महूपिं, न्हापा मभिंगु ज्या यानाः व्यभिचार यानाः व लाः लाः थें सनाः पश्चाताप मयाःपिं खनाः ख्वये वइ।

13

पावलयागु ख्याच्चः

1 जि स्वकः खुसि छिमिथाय वयेत्यनागु दु। धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु – “निम्ह, स्वम्ह मनुखं साक्षी ब्यूसा जक सुं मनुयात दोषी ठहरय् याये फइ।”☆

2 निक्वः खुसि छिमिथाय वयाबलय् थथे पाप यानाच्चपिन्त जिं ख्याच्चः बियागु खः। थ्व हे खँ जिं छिमित हाकनं लुमंकेबी। मखुसा आः हानं वयेबलय् जिं इमित व मेपिं पापीतयत् नं त्वःते मखु।

3 छिमिसं मालाच्चंगु ख्रीष्ट जिपाखें नवानाच्चनादीगु खः धयागु फुक्क दसु जिं छिमित बी। छिपिलिसे व्यवहार यानादीबलय् वय्कः कमजोर मजू, बरु वय्कलं छिमिगु दथुइ थःगु शक्ति क्यनादिल।

4 अथे ला वय्कःयात क्रूसय् यख्खायाः स्याःबलय् वय्कः कमजोर तिनि। तर आः परमेश्वरया शक्ति वय्कः म्वानादीगु दु। जिपिं नं वय्कः थें कमजोर तिनि। तर परमेश्वरया शक्ति जिपिं वय्कःलिसे म्वानाच्चने। थ्व हे शक्ति जिमिसं छिमिगु दथुइ क्यने।

5 छिमिगु विश्वास गुलि बल्लाः धकाः स्वयेत छिमिसं थःम्हं थःत हे जाँचय् यानाः स्व। जाँचय् ताःलाःसा ख्रीष्ट छिपिनाप दी धकाः छिमिसं सीमाःगु खः।

6 जिपिं ज्यालगय् मजूपिं मखु धकाः छिमिसं सीकेमा धयागु जिगु आशा खः।

7 छिमिसं मखुगु ज्या छता मयायेमा धकाः जिमिसं प्रार्थना यानाच्चनागु दु। जिमिसं थःम्हं थःत तःधंकेत थथे प्रार्थना यानाच्चनागु मखु, बरु जिपिं ज्यालगय् मजूपिं जूसां छिमिसं भिंगु ज्या याये फयेमा धकाः प्रार्थना यानाच्चना।

8 जिमिसं सत्ययागु पंलिनाः जक ज्या यानाच्चना, सत्ययागु विरोधय् ज्या यायेगु जिमिके शक्ति मदु।

9 जिपिं बमलाःसां छिपिं जक बल्लाक विश्वास यानाः भिना वयेमा धकाः जिमिसं लयत्तातां प्रार्थना यानाच्चनागु दु।

10 अयजूगुलि हे आम्कन वये न्ह्यः जिं छिमित थुकथं च्वयाच्चनागु खः। अले जक आम्कन वयाः जिं छिमित ब्वःबी नं माली मखु, सजाँय बी नं माली मखु, थथे यायेगु अधिकार प्रभुं जितः बियादीगु दु धकाः छिमित क्यनाबी माली मखु। प्रभुं जितः थथे यायेगु अधिकार बियादीगु छिमित स्यंकेत मखु बरु भिकेत खः।

11 यःपिं दाजुकिजापिं, लयत्ताया च्वँ। मभिंगु लँपु त्वःताः भिंगु लँपु ज्वनाच्चँ। जिं धयागु खँ नुगलय् तयाति। छिपिं सकलें मिलय् जुयाच्चँ। अले माया यानादीम्ह व शान्ति बियादीम्ह परमेश्वर छिपिनाप च्वनादी।

12 आम्कन च्वंपिं दाजुकिजापिं सकसिनं थःथवय् यचु नुगलं माया यानाः ज्वजलपा यायेगु या।

13 थनच्चंपिं दाजुकिजापिं सकसिनं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।

14 प्रभु येशू ख्रीष्टयागु दया, परमेश्वरयागु माया, अले पवित्र आत्मायागु संगति छिपिं सकल नाप दयाच्चनेमा।

गलातियाय् च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु पौ म्हसीका

भिंगु खँ न्यनावँसेलि यहदीमखुपिन्सं नं येशू ख्रीष्टयात विश्वास याना हल। थुबलय् धात्थेम्ह ख्रीष्टियन जुइत मोशायागु व्यवस्था मानय् यायेमाः कि म्वाः धयागु खँ पिहां वल। पावलं थ्व पतिइ अथे मखु, ख्रीष्टयात विश्वास यानाः हे जक परमेश्वरया न्ह्यःने ठीक ठहरय् जुइ धकाः धयातःगु दु। तर रोमी साम्राज्यया एशियाय् लाःगु गलातिया धाःगु प्रान्तय् च्वंगु मण्डलीइ पिने वःपि मन्तयसं पावलयागु विरोध यानाः मोशायागु व्यवस्था मानय् याःसा जक परमेश्वरया न्ह्यःने ठीक ठहरय् जुइ फइ धकाः धयाजुल।

पावलं थ्व पतिइ थुकथं फताहा प्रेरिततयगु खं लँ ट्रंका च्वंपि विश्वासीतयत् विश्वासय् लितहयेमाःगु खँ नं न्ह्यथनातःगु दु। नापं थः धात्थेम्ह प्रेरित खः धयागु दसु नं बियातःगु दु। धात्थेम्ह प्रेरित परमेश्वर पाखेयाम्ह जुइ, सुं मन्तयापाखे वःम्ह मखु। पावलं थःत यहदीमखुपिनिगु निति छवयाहःगु खः धकाः अप्वः बःबियातःगु दु। अनंलि वं विश्वासं यानाः जक परमेश्वरया न्ह्यःने ठीक ठहरय् जुइ फइ धकाः नं बःबियातःगु दु। दकलय् लिपायागु अध्यायलय् पावलं विश्वासीतयसं ख्रीष्टयात क्वातुक विश्वास यात धाःसा इमिगु चालचलनय् नं ख्रीष्टयागु माया खने दइ धकाः क्यनातःगु दु।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१-१०

पावल अधिकार दुम्ह प्रेरित खः १:११-२:२१

परमेश्वरयागु दया मायायागु भिंगु खँ ३:१-४:३१

छुत्कारायागु खँ व यायेमाःगु ज्या ५:१-६:१०

क्वचाय्कूगु ६:११-१८

गलाती

पावलपाखे ज्वजलपा

- 1 मन्तयपाखे मखु, येशू ख्रीष्ट व वयकःयात हानं म्वाकादीम्ह परमेश्वरं प्रेरित यानाः छवयाहःम्ह जि पावल व
- 2 जिलिसे थन दुपिं दाजुकिजापिनिपाखे गलातियाय् च्वंगु मण्डलीयात ज्वजलपा!
- 3 झी परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टया दया माया व शान्ति छिमित दयेमा।
- 4 थ्व मभिंगु इलं बचय् यायेत झीगु पापयागु निति झी परमेश्वर बाःनं धयादी थें येशू थः हे सिनादिल।
- 5 परमेश्वर सदां तःधना च्वनेमा! आमेन।

भिंगु खँ छता हे जक दु

- 6 छिपिं खनाः जि अजू चायाच्चनागु दु। गुलि याकनं छिपिं छिमित येशू ख्रीष्टपाखे दया माया यानाः सःतादीम्ह परमेश्वरपाखे फहिलावन। अले मेगु हे भिंगु खँयात विश्वास याः जुयाच्चन।
- 7 धात्थे धायेमाल धाःसा ख्रीष्टयागु भिंगु खँ बाहेक मेगु भिंगु खँ मदु। गुलि गुलि मन्त छिमिथाय् वयाः छिमित स्यकेत ख्रीष्टयागु भिंगु खँयात मेकथं हिलेत कुतः यानाच्चंगुलि जिं थथे धायेमाःगु खः।
- 8 अयजूगुलि जिपिं हे थजुइमा, स्वर्ग वःम्ह स्वर्गदूत हे थजुइमा, छिमित जिमिसं न्हापा कना थकागु भिंगु खँयात हीकाः सुनानं न्यंकल धाःसा वयात सराः लायेमा।
- 9 न्हापा नं जिमिसं थ्व खँ धायेधुन। आः हानं छकः थ्व हे खँ धाये – छिमिसं विश्वास याये धुंक्कूगु भिंगु खँयात हीकाः न्यंकीपिन्त सराः लायेमा।
- 10 जिं थथे धयाच्चनागु छु मन्तयत् लय्ताय्केत खः ला? मखु! जिं ला परमेश्वरयात हे लय्ताय्केत थथे यानाच्चनागु खः। जिं मन्तयत् लय्ताय्केत यानागु जूसा जि येशू ख्रीष्टया सेवा याइम्ह दास हे जुइ फइ मखु।

पावल गथे यानाः प्रेरित जुल

- 11 यःपिं दाजुकिजापिं, जिं छिमित छता खँ धाये – जिं न्यंकागु भिंगु खँ मन्तयगु बुद्धिं पिहां वःगु मखु।
- 12 सुं मन्तयं थ्व खँ जितः ना धकाः ब्यगु नं मखु, अले सुनानं थ्व खँ जितः स्यंगु नं मखु। थ्व भिंगु खँ जितः बियादीम्ह ला येशू ख्रीष्ट खः।
- 13 न्हापा यहदी धर्मकथं जुया च्वनाबलय् जि गज्याःम्ह खः धकाः ला छिमिसं बालाक हे स्यू। परमेश्वरया मण्डलीयापिन्त जिं गुलि दुःखकष्ट व सास्ती बिया, अले थुमित नाश हे यानाछवयेत कुतः यानाम्ह नं जि हे खः।*
- 14 जि ज्वलित्ज्वःपिं मध्ये दकलय् अप्वः यहदी धर्म मानय् याना जुयाम्ह नं जि हे खः। झी तापाःबाज्यापिनिगु थितिकुति दकलय् अप्वः मानय् याना जुयाम्ह नं जि हे खः।*
- 15 अयनं दया यानादीम्ह परमेश्वरं जि बु हे मबूनिबलय् निसें जितः ल्ययादिल। अले थथे वयकःयागु ज्या याके छवयाहयादिल।

* 1:13 १:१३ प्रे ८:३; २२:४-५; २६:१-११ * 1:14 १:१४ प्रे २२:३

- 16 यहदीमखुपिन्त भिंगु खँ न्यंके छवयेत जितः परमेश्वरं हे वय्कःया काय्यागु खँ फुक्क सीके बियादिल।*
 उबलय् जिं सुयाके छुं नं न्यनेकने मयाना।
 17 जि स्वयाः न्हापायापिं प्रेरिततय्के सल्लाह कायेत जि यरूशलेमय् नं मवना। बरु जि उघ्रिमय् अरब देशय् वना। अले अनं दमस्कसय् तुं लिहां वया।
 18 स्वदँ लिपातिनि केफास धाःम्ह पन्नुसयात नापलायेत जि यरूशलेमय् वना, व नाप जि बाःछि तक च्वना।*
 19 अन जिं प्रभुया किजा याकूब बाहेक मेपिं सुं प्रेरिततय्क नाप मलाना।
 20 जिं धयाच्चवनागु थ्व खँ धाथें खः। परमेश्वरया न्ह्यःने जिं मखुगु खँ ल्हाये मखु।
 21 लिपा यरूशलेमं जि सिरियाय् व किलिकियाय् वना।
 22 अबलय् तक यहदियाय् च्वंगु मण्डलीयापिं मन्तयसं जिगु ख्वाः खंगु हे मद्दिनि।
 23 इमिसं थथे धाःगु जक न्यनातःगु खः – “न्हापा झीत दुःखकष्ट बिया जूमह, अले झीत नाश यायेत स्वःम्ह मनुखं हे आः भिंगु खँ न्यंका जुयाच्चवंगु दु।”
 24 जिगु जीवनय् थथे हिउपा वःगुलि इमिसं परमेश्वरयात प्रशंसा यात।

2

पावलयात प्रेरिततय्सं लसकुस याःगु

- 1 झिप्यदँ लिपा बारनाबास नाप जि यरूशलेमय् वना। तीतसयात नं नापं ब्वना यंका।*
 2 परमेश्वरं जितः अन वने हे माः धकाः धयादीगुलि जि वनागु खः। जिं न्हापा यानागु व आः यानाच्चवनागु ज्या सिति मवनेमा धकाः यहदीमखुपिन्त भिंगु खँ न्यंकागु खँ मण्डलीया थकालिपिन्त जक कना।
 3 जिनापं वःम्ह तीतसयात ग्रीक जूसां म्हय् चिं तय्केमाः धकाः सुनानं कर मया।
 4 जिमिसं ख्रीष्टपाखें कयागु छुत्कारायागु खँ सीकेत जिमिगु चिवा कायेत फताहा विश्वासी जुयाः अन वःपिं छम्ह निम्हय्सिनं धाःसा थ्व खँ पितहल। इमिसं जिमित दासयात थें व्यवस्थां धाःथें हे यायेमाः धकाः कर यात।
 5 इमिसं धाःगु छता हे खँ जिमिसं मानय् मयाना। थुकथं जिमिसं भिंगु खँय् सत्य दु धकाः छिमित क्यनाबिया।
 6 मण्डलीया थकालि धयाजूपिं इपिं न्ह्याक्व हे तःधं जूसां जितः छुं मपाः। परमेश्वरं ख्वाः स्वयाः न्याय यानादी मखु। इमिसं जिगु खँयात कयाः छुं मधाः।*
 7 गथे परमेश्वरं पन्नुसयात यहदीतय्क भिंगु खँ न्यंकेगु ज्या बियादिल, अथे हे जितः नं यहदीमखुपिन्त भिंगु खँ न्यंकेगु ज्या बियादिल धकाः इमिसं सीकल।
 8 वय्कःयागु शक्तिं हे जितः यहदीमखुपिन्त भिंगु खँ न्यंकीम्ह प्रेरित यानादिल। अथे हे पन्नुसयात नं यहदीतय्क भिंगु खँ न्यंकीम्ह प्रेरित यानादिल।
 9 मण्डलीया थां धयातःपिं याकूब, पन्नुस व यहन्नां परमेश्वरं जितः थ्व ज्या बियादीगु खः धकाः सीकाः बारनाबासयात व जितः मण्डलीया जव ल्हाः यात। जिमिगु ज्या यहदीमखुपिन्थाय् वनेगु, अले इमिगु ज्या यहदीतयथाय् वनेगु जुल।
 10 इमिगु मण्डलीइ च्वपिं नये मखंपिन्त ग्वाहालि यायेमाः धकाः जक इमिसं जितः धाःगु खः। थ्व हे ज्या न्हापानिसें हे यायेगु जिगु मतिइ दुगु खः।

एन्टिओखियाय् पावलं पन्नुसयात ब्वःब्यगु

- 11 पन्नुस एन्टिओखियाय् वःबलय् विश्वासी मन्तयगु न्ह्यःने हे जिं वयात ब्वः बिया, छायाःसा सी दय्कः हे वं द्रुंक्गु खः।
 12 याकूबं छवयाहःपिं मन्त वये न्ह्यः पन्नुसं यहदीमखुपिं विश्वासीतनाप नयेत्वनेगु यानाच्चवना। इपिं वये धुंकाः म्हय् चिं तयेमाः धकाः धाइपिं मन्त खनाः ग्यानाः पन्नुसं यहदीमखुपिं नाप नयेत्वनेगु त्वःताबिल।
 13 पन्नुस नाप जूपिं यहदी विश्वासीतय्सं नं अथे हे यात। इमिसं यानाः बारनाबासनापं अथे यात।
 14 इपिं थथे सत्य भिंगु खँयागु लँपुइ मज्जु खनाः जिं पन्नुसयात फुक्कसिया न्ह्यःने थथे धयाबिया – “यहदी जुयाः नं छि यहदीमखुम्ह मनु थें जुयाच्चवना। छि ला यहदी थें मच्चं। थुकथं छिं यहदीमखुपिन्त यहदीत थें जू धकाः गथे यानाः धया जुइगु?”

विश्वासं जक मुक्ति काये फइ

- 15 झीपिं बूसांनिसें हे यहदीत खः। झीपिं यहदीमखुपिं मन्त थें पापी मखु।
 16 अथेसां येशू ख्रीष्टयात विश्वास याःसा जक परमेश्वरं मुक्ति बियादी धकाः झीसं स्यु। व्यवस्था मानय् यानाः जक धर्मी ठहरय् जुइ फइ मखु, येशू ख्रीष्टयात विश्वास याःसा जक धर्मी ठहरय् जुइ धकाः झीसं नं येशू ख्रीष्टयात विश्वास यानागु खः। व्यवस्था मानय् यानाः जक ला सुं नं धर्मी जुइ फइ मखु।*

- 17 येशू ख्रीष्टयात विश्वास याना: धर्मी ठहरय् जुइत स्वया: नं झीसं यहदीमखुपिन्सं थें पाप याना हे च्वन धा:सा ख्रीष्टं झीत पापी यानादीगु जुइ ला? मखु, थथे मखु।
- 18 त्व:ताछवये धुनागु व्यवस्थायात जि हानं मानय् याना: धर्मी जुइत स्वल धा:सा जि पापी जुइ।
- 19 छाया:सा परमेश्वरया निति जि म्वाये फयेमा धका: व्यवस्थापाखें व्यवस्थाया निति जि सिनागु।
- 20 जि ख्रीष्टनाप कूसय् सी धुन, जि थ: हे म्वानाच्चनागु मखु, बरू ख्रीष्ट जिके म्वानादीगु ख:। जि ला आ: जित: माया याना: जिगु निति सिनादीम्ह परमेश्वरया काय्यात विश्वास याना: म्वानाच्चनागु ख:।
- 21 परमेश्वरयागु दया माया जिं सिति छवये मखु। व्यवस्था मानय् याना: मनूत धर्मी ठहरय् जुइगु जूसा ख्रीष्ट सिनादीगु सिति वन।

3

व्यवस्थां ला कि विश्वासं?

- 1 अय् मूर्ख गलातीत, छिमित सुनां स्यंकल? येशू ख्रीष्टयात कूसय् यख्खाना: स्या:गु खँ छिमिगु हे न्ह्य:ने ध्वाथुइक कनागु मखु ला?
- 2 व्यवस्था मानय् याना: परमेश्वरं छिमित पवित्र आत्मा बियादीगु ला कि येशू ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यना: विश्वास याना: बियादीगु?
- 3 छिपिं छाया थपायसकं मूर्ख जुयागु? छिमिसं आत्मां शुरु याना: आ: छु छिपिं थ:गु हे शक्तिं फुना वनेत्यनागु ला?
- 4 छिमिसं थुलिमछि दु:ख फयागु सिति वन ला? मखु, अथे जुइ मखु।
- 5 परमेश्वरं छिमित पवित्र आत्मा बिया: अजू चायापुगु ज्या याके बियादीगु छिमिसं व्यवस्था मानय् या:गुलि ख: ला कि येशू ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यना: विश्वास या:गुलि?
- 6 अब्राहामयात स्व! वं या:गु खँ धर्मशास्त्रय् थथे च्वयात:गु दु – “अब्राहामं परमेश्वरयात विश्वास या:गुलि परमेश्वरं वयात धर्मी ठहरय् यानादिल।”☆
- 7 थथे जूगुलि परमेश्वरयात विश्वास याइपिं मनूत हे अब्राहामया धात्थेंयापि सन्तान ख: धका: छिमिसं थुइकि।☆
- 8 यहदीमखुपिन्सं परमेश्वरयात विश्वास यात धा:सा परमेश्वरं इमित नं धर्मी ठहरय् यानादी धका: न्हापा हे धर्मशास्त्रय् च्वयात:गु दु। अयज्गुलि हे अब्राहामयात परमेश्वरं “छंगुपाखें हे संसारय् च्वंपिं फुक्क जात जातितयत् आशिष बी” धका: धयादिल।☆
- 9 गथे अब्राहाम परमेश्वरयात विश्वास या:गुलि धर्मी ठहरय् जुल, अथे हे वय्क:यात विश्वास याक्वसिनं आशिष काये खन।
- 10 व्यवस्थाय् जक भलसा तथा च्वंपिं मनूत सरा: फयाच्वंपिं ख:। थ्व हे खँ धर्मशास्त्रय् थथे च्वयात:गु दु – “व्यवस्थाय् च्वयात:गु फुक्कं सदां मानय् यानाच्चने मफुपिं मनूतयसं सरा: फयेमाली।”☆
- 11 व्यवस्था मानय् याना: सुं नं धर्मी ठहरय् जुइ फइ मखु धयागु खँ ला छिमिसं आ: बांलाक थुल हे जुइ। धर्मशास्त्रय् हानं थथे च्वयात:गु दु – “परमेश्वरयात विश्वास यानाजुइम्ह मनु सदां म्वानाच्चनी।”☆
- 12 व्यवस्था पूर्वक मानय् याइपिन्सं धा:सा परमेश्वरयात विश्वास याये म्वा:। “व्यवस्था मानय् याइपिं व्यवस्थापाखें हे म्वाइ” धका: धर्मशास्त्रय् च्वयात:गु दु।☆
- 13 येशू ख्रीष्टं व्यवस्थाया सरापं झीत मू पुला: त्व:तकादिल। वय्कलं कूसय् यग्गाना: झीगु सरा: थ:म्हं फयादीगु दु। व्यवस्थाय् धयात:गु दु “सियागु थामय् यख्खाइम्हयसित सरा: लाइ।”☆
- 14 यहदीमखुपिन्त नं येशू ख्रीष्टपाखें परमेश्वरं अब्राहामयात बी धयादीगु आशिष बियादीगु दु। उकिं झी विश्वास याना च्वनापिन्सं नं झीगु विश्वासं याना: बी धयात:गु पवित्र आत्मा कायेखनी।

व्यवस्था व बाचा

- 15 य:पिं दाजुकिजापिं, मनूतयगु हे दसु काये – निम्ह मिलय् जुया: च्वयात:गु भ्वंयात सुनानं स्यंके फइ मखु, अले हानं उकी छुं तने नं फइ मखु।
- 16 परमेश्वरं अब्राहामनाप व वया सन्ताननाप बाचा चिनादीगु ख:। वय्कलं त:म्हयसित “अब्राहामया मचाखचा” धका: धयामदी, बरू “अब्राहामया सन्तान” जक धयादिल। थन “सन्तान” धयादीगु छम्हयसित जक ख:, अले थ्व ख्रीष्ट येशूया बारे धयादीगु ख:।☆
- 17 परमेश्वरं बाचा चिनादीगु गुबलें हे ल्व:मंकादी मखु। थथे वय्कलं चिनादीगु बाचायात प्यस: व स्विदें लिपातिनि व:गु व्यवस्थां सिति छवये फइ मखु।☆
- 18 परमेश्वरं बी धयादीगु आशिष व्यवस्था मानय् याना: दइगु ख:सा ला थ्व परमेश्वरया बाचा हे मजुल। परमेश्वरं अब्राहामयात बाचा याना: आशिष बियादीगु ख:।☆
- 19 अयसा व्यवस्था छाया बिल लय्? मभिगु ज्याखँ सीके बीत परमेश्वरं झीत व्यवस्था बियादीगु ख:। अयनं परमेश्वरं बाचा चिनात:म्ह ख्रीष्ट मझातले जक व्यवस्था दयाच्चनी। थ्व व्यवस्था परमेश्वरं स्वर्गदूततयपाखें मोशायात बीके हयादीगु ख:। थुकथं मोशा मनूत व परमेश्वरया दथुइ ज्या याइम्ह जुल।
- 20 दथुइ च्वना ज्या याइम्ह निम्हया दथुइ जुइ। अयनं परमेश्वर ला छम्ह हे जक दु।

व्यवस्था छाया माल?

☆ 3:6 ३:६ उत १५:६; रोम ४:२३ ☆ 3:7 ३:७ रोम ४:१६ ☆ 3:8 ३:८ उत १२:३ ☆ 3:10 ३:१० व्य २७:२६ ☆ 3:11 ३:११ हब २:४ ☆ 3:12 ३:१२ लेवी १८:५
☆ 3:13 ३:१३ व्य २१:२३ ☆ 3:16 ३:१६ उत १२:७ ☆ 3:17 ३:१७ प्रस १२:४० ☆ 3:18 ३:१८ रोम ४:१४

- 21 अयूसा छु व्यवस्था परमेश्वरयागु बाचाया अःखः जुल ला? मखु, व्यवस्था परमेश्वरयागु बाचाया अःखः मजू। मनूतयूत जीवन दयेमा धकाः व्यवस्था बियादीगु जूसा व्यवस्थां हे मनूत परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरयू जुइगु खः।
- 22 येशू ख्रीष्टयात विश्वास याक्वसित परमेश्वरं बियादी धकाः धयादीगु मुक्ति काये फयेमा धकाः धर्मशास्त्रं संसारयू च्वपिं फुक्कसितं पापयू लाकातःगु दु।
- 23 विश्वास यायेगु ई वये न्ह्यः हे व्यवस्थां झीत कुनातल। थथे व्यवस्थां झीत कुनातःगु येशू ख्रीष्ट मझातले जक खः।
- 24 विश्वासं हे झीपिं परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरयू जुइमा धकाः ख्रीष्ट झाये न्ह्यः व्यवस्थायात झीत स्यनीम्ह गुरु थें याना तल।
- 25 आः धाःसा विश्वास यायेगु ई वये धुंकल, उकिं आः झीपिं व्यवस्थां धाःथें च्वने म्वाल।
- 26 येशू ख्रीष्टयात विश्वास यानाः वयूकः नाप मिलयू जूगुलि छिपिं फुक्कं परमेश्वरया सन्तान जुल।
- 27 ख्रीष्टयात विश्वास यानाः बपिसिमा कयाः वयूकः नाप मिलयू जूपिं सकसिनं पहःचहः न्हगु वसः थें पुंगु दु।
- 28 अयूजगुलि आः यहदीत व यहदीमखुपिं छु हे मपात। दास व दासमखुपिं, अले मिजं व मिसा नं मपात। येशू ख्रीष्टयात विश्वास याःगुलि छिपिं फुक्कं छम्ह हे जुल।
- 29 छिपिं ख्रीष्टया मनूत खःसा अब्राहामया सन्तान नं खः। अले परमेश्वरं बी धकाः बाचा चिनादीगु छिमित नं बियादी।*

4

- 1 जिं छु धाये धाःसा – अबुयागु सम्पत्ति फुक्कं वया कायूपिनिगु खःसां मचाबलयू इपिं च्यः थें हे जुयाच्चनी।
- 2 अबुहयूसिनं मधातले इपिं इमित सुसाःकुसाः यायेत तयातःमहयूसिनं धाःथें च्वनेमाः।
- 3 विश्वास याये न्ह्यः झीपिं नं मस्त थें खः, अले झीत संसारयागु मभिगु आत्मां चिनातल।
- 4 परमेश्वरं धयादीगु ई वयेवं परमेश्वरं वयूकःया कायूयात छवयाहयादिल। वयूकः मिसामहयूसिगु क्वखं बुल। अले यहदीतयूगु व्यवस्था मानयू यानाः च्वनादिल।
- 5 व्यवस्था मानयू यानाच्वंपिन्त व्यवस्थां लिगनाः परमेश्वरया कायूपिं यायेत वयूकलं थथे यानादीगु खः।*
- 6 झीपिं नं परमेश्वरया कायूपिं खः धकाः सीकेत परमेश्वरं थः कायूयागु आत्मा झीगु नुगलयू तयादिल। अले थ्व हे आत्मां झीगु नुगलं “अब्बा, जिमि बाः” धकाः धयादी।
- 7 थथे जूगुलि छिपिं आः दास मखुत, बरू परमेश्वरया कायूपिं जुइ धुंकल। उकिं वयूकलं थः सन्तानयात फुक्क अधिकार बियादी।

पावलं गलातीतयूगु च्यूताः काःगु

- 8 न्हापा परमेश्वरयात महमस्यूगुलि छिपिं परमेश्वर हे मखुपिं मेपिं घःतयू दास जुयाच्वंगु खः।
- 9 आः छिमिसं परमेश्वरयात महसी धुंकल। वयूकलं नं छिमित महसीकादिल। आः हानं छिपिं गथे यानाः व हे ज्यालगयू मजूपिं व पुलांपिं घःतयूथायू लिहां वनेफुगु? छु छिपिं हानं इमि दास जूवनेगु ला?
- 10 थौं छिमिसं खास न्हि, थितिकुति, ला, रितु व दँयात मानयू यानाच्वन।
- 11 उकिं छिपिं स्यनावनी धकाः जितः तसकं पीर जुयाच्वन। छिमिथायू वयाः उलिमछि दुःखकष्ट सियाः जिं ज्या याना थकागु सिति वनीगु जुल ला?
- 12 यःपिं दाजुकिजापिं, जिं छिमित बिन्ति याये – जिं याना थें तुं छिमिसं नं या। जिं छम्ह यहदी खःसां छिपिनाप यहदीमखुपिं थें जुयाच्वने धुन। छिमिसं जितः छुं हे मभिकूगु मदु।
- 13 दकलयू न्हापा छिमित भिंगु खँ न्यंकाबलयू जिं महंमफु धयागु खँ छिमिसं लुमंकातःगु दयेमाः।
- 14 महंमफुसां जितः हेला मयासें छिमिसं भचा हे थाकु मचासे बिचाः यात। स्वर्गदूतयात व ख्रीष्टयात थें छिमिसं जितः दुकयाः सुसाःकुसाः यात।
- 15 छिपिं अबलयू गुलि लयूताःगु। जिं जक ज्यूसा थःगु मिखा लिक्कया बीत तक नं छिपिं न्ह्यचिली। थ्व खँयू जिं साक्षी बी फु। आः जक छिमित छु जुल?
- 16 सत्य खँ कनागुलि जिं छिमि शत्रु जुल ला?
- 17 मेपिं मनूतयूसं छिमित लयूतायूकेत स्वयाच्वंगु दु, अथेसां इमिगु मति मभिं। इपिं छिमित जिपाखें लिगनाः थःपाखे साला कायेत स्वयाच्वंपिं खः।
- 18 मेपिनिगु खँ न्यनेगु नं बां हे लाःगु खँ खः। अयनं न्हाबलें भिंम्ह मनूयागु जक खँ न्यनेमाः। जिं दुबलयू जक मखु, मदुबलयू नं छिमिसं थथे यायेमाः।
- 19 छिपिं ख्रीष्ट थें मजुतले जितः मचाबू ब्यथा थें दुःख जुयाच्वनी।
- 20 छिमिथायू वये फुगु जूसा जिं छिमिगु नुगलयू धवाथुइक खँ कनेगु खः। छिमिगु खँयू जिं छुं हे क्वःछी मफया च्वन।

हागार व सारायागु दसु

- 21 व्यवस्था मानयू याये मास्ति वःपिन्त जिं धाये – व्यवस्थां छु धाइ व छिमिसं मस्यू ला?

- 22 व्यवस्थाय् थथे च्वयातःगु दु – अब्राहामया निम्ह काय्पि दु। छम्ह काय् भ्वातिपाखें बूम्ह, अले मेम्ह ब्याहा यानाहःम्ह कलाःयापाखें बूम्ह।*
- 23 भ्वातिपाखें बूम्ह अब्राहामया काय् इमिगु इच्छां बूम्ह खः। ब्याहा याना हःम्हपाखें बूम्ह काय् धाःसा परमेश्वरयागु बचकथं बूम्ह खः।
- 24 थ्व दसु थें खः। थुपिं निम्ह मिसा परमेश्वरं बाचा चिनादीगु निता खँ खः। हागार धाःम्ह भ्वाति सीनै पहाडय् ब्यूगु व्यवस्था खः।
- 25 हागार अरब देशया सीनै पर्वत खः। व्यवस्था मानय् यानाच्वंपिं मनूत फुक्कं हागारया मस्त जुल, उकिं थुपिं फुक्कं दास जुल।
- 26 सारा धाःसा परमेश्वरं चिनातःगु बाचा थें खः। सारा न्यानातःम्ह भ्वाति मखु, व स्वर्गयागु यस्शलेम थें खः। अले झीपिं वया सन्तान जुल।
- 27 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु –

“हे मचा बुइकिमखुम्ह
थारिम्ह लय्ताया च्वँ,
मचा बुइकेबलय्
गुलि दुःख जुइ धकाः
मस्यूम्ह नुगः चाय्काः हाला जु।
छाय्धाःसा भाःतनाप च्वनाच्वंम्ह
मिसाया स्वयाः
भाःतं त्वःतूम्ह मिसायागु हे
मस्त यक्व दु।”*

- 28 यःपिं दाजुकिजापिं, छिपिं इसहाक थें बचंया सन्तान खः।
- 29 न्हापा थें आः नं भ्वातियापाखें बूपिन्सं परमेश्वरया आत्मां बूपिन्त दुःखकष्ट बियाच्वंगु दु।*
- 30 थ्व हे खँय् धर्मशास्त्रय् छु धकाः च्वया तल? “भ्वातियात व वया काय्यात पितिनाछव। छाय्धाःसा ब्याहा यानाहःम्ह कलाःपाखें बूम्ह काय्यनं थें वं थः अबुयागु सम्पत्ति काये दइ मखु।”*
- 31 अय्जगुलि यःपिं दाजुकिजापिं, झीपिं भ्वातिनं बुइका तःपिं सन्तान मखु, बरु ब्याहा याना हःम्हय्सियापाखें बूपिं सन्तान खः।

5

ख्रीष्ट येशू छुत्कारा बियादी

- 1 छुत्काराया नितिं ख्रीष्ट येशू झीत छुत्कारा बियादी धुंकल। उकिं आः छिपिं साहस कयाः दँ। हाकनं दासत्वय् मलायेमा।
- 2 न्यँ, जि पावलं धयाच्वना – छिमिसं म्हय् चिं तया जुल धाःसा छिमिसं ख्रीष्ट येशूयात विश्वास याःगु छुं हे ज्यालगय् मजुल।
- 3 म्हय् चिं तयेमाः धाइम्ह मनूयात जिं हानं धाये – म्हय् चिं तःम्ह मनुखं व्यवस्थायागु फुक्क खँ मानय् मयासें मगाः।
- 4 व्यवस्था मानय् यानाः परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइत स्वइपिं मनूत ख्रीष्ट येशू नाप मिलय् जुइ फइ मखु। अले थज्याःपिं मनूत परमेश्वरयागु दया मायां तापाना च्वनी।
- 5 जिमिगु आशा ला परमेश्वरं हे जिमित धर्मी ठहरय् यानादी धयागु खः। अले परमेश्वरयागु आत्मायागु शक्ति हे जिमित विश्वास याये फय्कादी धकाः जिपिं पियाच्वनागु खः।
- 6 झीपिं ख्रीष्टनाप मिलय् जुइ धुन धाःसा म्हय् चिं तःसां मतःसां छुं नं पाइ मखु। झीत माःगु ला विश्वास खः। थ्व हे विश्वासं यानाः झीसं माया याये फइ।
- 7 छिपिं ला बांलाक ब्वाँय् वनाच्वंगु खः। छिमित सुनां सत्य खँ मानय् याये मते धकाः पन?
- 8 छिमित सःतादीम्ह परमेश्वरं थ्व ज्या याके बियादीगु मखु।
- 9 “न्हायातःगु छवचुंलय् सोडा भचा जक ल्वाकछ्याःसां फवंगाना वइ।”*
- 10 प्रभु नाप मिलय् जुयाच्वंगुलि छिपिं अथे मेगु लँय् जुइ मखु धकाः जिं पत्याः यानाच्वनागु दु। अथेसां छिमित स्यंकेत स्वःपिं, न्ह्याम्ह हे जूसां, इमित परमेश्वरं सजॉय बियादी।
- 11 यःपिं दाजुकिजापिं, जिं अज्ज नं म्हय् चिं तयेमाः धकाः न्यंकाजगु जूसा जिं अज्जं छाय् दुःखकष्ट फया च्वनेगु? थ्व खँ खः धयागु जूसा कूसय् सिनादीम्ह ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यंका जूसां जितः सुनानं दुःखकष्ट ब्यू वइ मखु।
- 12 छिमित स्यंकेत स्वःपिं मनूतयसं म्हय् चिं तयेगु जक मखु म्ह भज्यंक हे स्यंकूसां ज्यू नि।
- 13 यःपिं दाजुकिजापिं, परमेश्वरं छिमित छुत्कारा बीत सःतादीगु खः। थः यःथें याना जुइ मते, बरु माया यानाः मेपिन्त ग्वाहालि बीगु या।
- 14 फुक्क व्यवस्था थ्व हे छगू आज्ञाया दुने लाः – “थः जःलाखःलायात थःत थें माया या।”*
- 15 अयनं गौपशुत थें थथः हे ल्वाना जूसा छिपिं फुक्कं स्यनावनी धयागु खँय् छिमिसं होश यानाच्वँ।

पवित्र आत्मां जाःगु जीवन

* 4:22 ४:२२ उत १६:१५; २१:२ * 4:27 ४:२७ यशै ५४:१ * 4:29 ४:२९ उत २१:९ * 4:30 ४:३० उत २१:१० * 5:9 ५:९ १ कोर ५:६ * 5:14 ५:१४ लेवी १९:१८

- 16 पवित्र आत्मां धाःथें याना जूसा छिमिसं थः यःथें यानाजुइगु त्वःते फइ।
 17 शरीरं ला पवित्र आत्माया विरोधय् व पवित्र आत्मां शरीरया विरोधय् इच्छा याइ। थुपिं निम्ह शत्रु थें खः, उकिं झीसं झीत यःथें याये फइ मखु।*
- 18 आत्मां धाःथें याना जूसा छिमिसं व्यवस्थाय् च्वया तः थें याये माली मखु।
 19 मन्तयगु बानी छु खः बांलाक हे सी दु। मन्तयगु बानी थ्व हे खः — व्यभिचार यायेगु, मभिंगु मतिइ तयेगु, लाः लाः थें यानाजुइगु,
 20 मूर्ति पुजा यायेगु, झॉक्री ज्या यायेगु, ल्वाना जुइगु, मेपिन्त मभिकेगु, नुगः मुइकेगु, तंम्बयेगु, थःगु जक भिं स्वयेगु, मेपिन्त ल्वाका जुइगु, अले पुचः पुचः मुनाः बाया जुइगु,
 21 डाहा यायेगु, अय्लाः थ्वें त्वना जुइगु, मोजमज्जा यानाजुइगु, थथे हे मेमेगु ज्या यानाजुइगु। थज्याःपिं परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वने फइ मखु धकाः जिं न्हापा नं धायेधुन, आः नं थ्व हे खँ जिं छिमित धयाच्वना।
 22 पवित्र आत्माया फल धाःसा माया यायेगु, लयतायेगु, शान्ति याकेगु, सह यायेगु, दया यायेगु, ग्वाहालि यायेगु, विश्वास यायेबहः जुइगु,
 23 नम्र जुइगु, स्वजा जुइगु, मनयात चिना तयेगु खः। थथे यानाजुइपिन्त दोष बीगु छुं हे व्यवस्था मदु।
 24 येशू ख्रीष्टयापिं मन्तयसं ला थः यःथें यानाजुइगु व मभिंगु ज्या फुककं कूसय् यख्खाये धुकल।
 25 आत्मां झीत म्वाकातःगु खःसा झीपिं आत्मां धाःथें च्वनेमाः।
 26 झीसं थःथवय् घमण्ड यानाजुइगु, तंम्बया जुइगु व नुगः मुइका जुइगु याये मज्यु।

6

थःथवय् ग्वाहालि याना जु

- 1 यःपिं दाजुकिजापिं, सुनानं मभिंगु ज्या याःगु खन धाःसा छिपिं परमेश्वरया आत्मां धाःथें याइपिन्सं वयात मिजासं भिकेगु स्वयेमाः। तर बांलाक होश या, थथे यायेबलय् छिपिं थः हे मभिंगु ज्याय् मलायेमा।
 2 छम्हयसिनं मेम्हयसित दुःखबलय् ग्वाहालि यायेगु या। थुकथं छिमिसं ख्रीष्ट येशूयागु आज्ञा पूर्वकी।
 3 थथे मयासें सुनानं थःम्हं थःत तःधंम्ह धकाः धयाजुल धाःसा वं थःम्हं थःत धोखा ब्यूगु जुइ।
 4 सकसिनं थःम्हं थःगु ज्यायात जाँचय् याना स्व। थःम्हं यानागु भिंगु ज्याय् लयताया च्वँ। मेपिन्सं स्वयाः बांलाक यानागु दु धकाः तःधंछुना जुइ मते।
 5 छाय्धाःसा फुककसिनं थःगु कु थःम्हं हे क्वबीमाः।
 6 वचन स्यना काःम्हयसिनं स्यंम्हयसित छुं न छुं बी हे माः।
 7 धोखा नये मते, परमेश्वरयात गिजय् यायेगु जुइ मखु। मन्तयसं छु पिना तल व हे सयकी।
 8 सुनानं थःत यःथें पापी ज्या याना जूसा वयात नरकय् छवइ। सुनां परमेश्वरयात यःथें याना जुइ वयात अनन्त जीवन दइ।
 9 अयजूगुलि भिंगु ज्या यायेत थाकु चाये मते। थाकु मचासे ज्या यानाच्वन धाःसा छन्हु झीत परमेश्वरं सिरपाः बियादी।
 10 अयजूगुलि मौका दुबलय् हे झीसं मेपिन्त भिंगु यानाबीमाः। अप्वः यानाः विश्वासी दाजुकिजापिन्त यानाबीमाः।
 11 जिं थःगु हे ल्हातं ततःग्वःगु आखलं छिमित च्वयाच्वनागु दु।
 12 ततःधंगु खँ ल्हानाः तःधं जुया जुइपिं मन्तयसं हे खः छिमित म्हय् चिं तयकेत कर यानाच्वंगु। येशू ख्रीष्ट कूसय् सिनादीगु खँ न्यंकाः दुःखकष्ट फयेमाली धकाः इमिसं थथे याना जगु खः।
 13 म्हय् चिं तयातःपिं मन्तयसं हे नं व्यवस्थाय् च्वया तः थें याये मफु। छिमित म्हय् चिं तयके धुन धकाः तःधंछुइत इमिसं छिमित म्हय् चिं तयकेत स्वयाच्वंगु खः।
 14 जिं ला मेगु खँय् मखु, बरु येशू ख्रीष्ट कूसय् सिनादीगु खँय् जक छयं धस्वाका। वय्कः कूसय् सिनादीगुलि जिगु निति संसार सी धुकल, अले संसारयागु निति जि सी धुन।
 15 म्हय् चिं तःसां मतःसां छुं मपा। दक्वसिबय् तःधंगु ला न्हम्ह जुयाः म्वानाच्वनेगु खः।
 16 थथे न्हपिं जुयाः म्वानाच्वंपिं धात्थेंयापिं इस्त्राएलीतयत् परमेश्वरं दया व शान्ति बियादीमा।
 17 आः थ्व खँय् सुनानं जितः दुःखकष्ट बी मते, छाय्धाःसा येशूया दास खः धकाः क्यनेगु घाःखू जिं थःगु म्हय् फये धुन।
 18 यःपिं दाजुकिजापिं, झी प्रभु येशू ख्रीष्टया दया माया छिमित दयाच्वनेमा। आमेन।

एफिससय् च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु पौ म्हसीका

पावलं थ्व पौ एफिससय् च्वंपिन्त “स्वर्ग व पृथ्वीइ सृष्टि यानातःगु फुक्क ख्रीष्टयागु ल्हातय् लःल्हानादी” धयागु परमेश्वरयागु ग्वसाःया खँयात कयाः च्वःगु खः। नापं थुकी परमेश्वरया मन्तयत येशू ख्रीष्टलिसे छप्पं जुयाः च्वनेत नं इनाप यानातःगु दु।

थ्व सफूया न्हापांगु ब्वय पावलं छप्पं जुयाः च्वनेगु खँ च्वयातःगु दु। परमेश्वर बाःनं थः मन्तयत गुकथं ल्ययादिल, गुकथं इमिगु पाप क्षमा जुल, गुकथं इपिं वय्कःया काय् ख्रीष्टपाखें पापं मुक्त जुल, परमेश्वरं गुकथं इमित पवित्र आत्मा बैनाकथं बियादिल धयागु खँ व ख्रीष्टं यहदी व यहदीमखुपिन्त ब्यागः तयातःगु दथुइया पःखाः थुनाब्यूगु खँ नं थुकी न्ह्यथनातःगु दु।

सफूया निगूगु ब्वय पावलं विश्वासीतयत् ख्रीष्टलिसे छप्पं जुयाच्चना धयागु खँ व्यवहारय् नं यानाः क्यनेमाः धकाः धयातःगु दु।

पावलं परमेश्वरया मन्त ख्रीष्टलिसे छप्पं जुयाः गुकथं मिले जुयाच्चनेमाः धयागु खँ ध्वाथुइकेत थीथी नमूना बियातःगु दु। गथे — मण्डली म्ह खः, ख्रीष्ट छ्यं खः। मण्डली छें खः, ख्रीष्ट उकिया मू ल्वहं खः। मण्डली भम्चा खः, ख्रीष्ट मिजं खः। थ्व पौलय् परमेश्वरं झीत गुलि दया माया यानादी धयागु खँ पावलं तसकं च्वछायाः च्वयातःगु दु। शैताननापं ल्वायेत छु यायेमाः धयागु खँ नं थुकी न्ह्यथनातःगु दु। ख्रीष्टयागु माया, बलिदान, क्षमा, दया माया व शुद्धताया जलय् न्ह्यागु खं खने दइ।

धलः पौ

न्ह्याखँ १:१-२

ख्रीष्ट व मण्डली १:३-३:२१

ख्रीष्टपाखें न्हगु जीवन ४:१-६:२०

क्वचाय्कूगु ६:२१-२४

एफिसी

पावलपाखें ज्वजलपा

1 परमेश्वरं हे ख्रीष्ट येशूयाम्ह प्रेरित यानातःम्ह पावलपाखें एफिससय् च्वंपिं ख्रीष्ट येशूयात विश्वास यानाच्चपिं परमेश्वरया मन्तयत ज्वजलपा!*

2 झी परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टया दया माया व शान्ति छिमिके दयाच्चनेमा।

ख्रीष्टया मन्तयत परमेश्वरं

आशिष बियादी

3 ख्रीष्टयात विश्वास यानागुलि परमेश्वरं झीत स्वर्गयागु फुक्क आशिष बियादीगुलि झी प्रभु येशू ख्रीष्टया बाः परमेश्वरयात तःधंकेमाः।

4 संसार मदुनिबलय् हे परमेश्वरं झीत वय्कःया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइत व पवित्र यायेत ल्ययादीगु खः।

5 वय्कलं झीत माया यानाः येशू ख्रीष्टपाखें थःकायपिं यानादिल। वय्कलं थः यःकथं हे थथे यानादीगु खः।

6 वय्कलं झीत थथे तःधंगु दया माया यानादीगुलि झीसं वय्कःयात तःधंकेमाः। वय्कलं थः यःम्ह कायपाखें झीत दया माया यानादिल।

7 ख्रीष्ट येशू हि हाय्कादीगुलि झीगु पाप क्षमा जुल। अले झीत छुत्कारा बियादिल। परमेश्वरयागु दया माया गुलि तःधं!*

8 वय्कलं फुक्क ज्ञान व बुद्धि बियाः झीत यक्व दया माया यानादिल।

9 ख्रीष्टपाखें पूर्वकादीगु फुक्क गुप्ति ज्याखँ वय्कलं झीत सीके बियादिल।

10 पाय्छिगु ई वइबलय् स्वर्ग व पृथ्वीइ दुगु फुक्क खँ ख्रीष्टया अधीनय् हयेगु परमेश्वरया ग्वसाः खः।

11 परमेश्वरं थ्व फुक्क न्हापा हे क्वःछिना तःकथं यानादीगु खः। वय्कलं झीत न्हापांनिसें हे ख्रीष्टनाप मिलय् यानाः थः मन्त यायेत ल्ययादीगु खः।

12 झीपिं ख्रीष्टयाके भरोसा तयापिं दक्वसिबय् न्हापां हे ल्ययातःपिं खः। उकिं परमेश्वरयात झीसं तःधंके।

13 अथे हे छिमिसं नं थ्व मुक्ति बीगु सत्य व भिंगु खँ न्यनाः ख्रीष्टयात विश्वास यात। अले थःम्ह बाचा चिना तःकथं पवित्र आत्मा बैना बियाः परमेश्वरं छिमित थः मन्त यानादिल।

14 परमेश्वरं बी धकाः धयादीगु झीत नं दइ, अले वय्कःया थः मन्तयत पापं छुतय् यानादी धयागु दसिकथं झीत पवित्र आत्मा बियातःगु खः। झीसं वय्कःयात तःधंके।

पावलं परमेश्वरयात सुभाय् देछाःगु

15 छिमिसं येशू ख्रीष्टयात क्वान्तुक विश्वास यानाच्चंगु व फुक्क विश्वासीतयत् दया माया यानाच्चंगु खँ न्यनाः

16 जिं परमेश्वरयात न्ह्याबलें सुभाय् बियाच्चनागु दु। अले प्रार्थना यायेबलय् छिमित नं लुमंकाच्चनागु दु।

17 ज्ञान बीम्ह व परमेश्वरयात म्हसीका बीम्ह पवित्र आत्मा छिमित बियादीमा धका: जिं दकलय् त:धंम्ह व येशू ख्रीष्टया बा: परमेश्वरयाके पवनाच्चना।

18 परमेश्वरयागु ज्याखँ फुक्कं थुइके फयकेत छिमिगु नुग: चायकादिसेँ धका: नं जिं प्रार्थना यानाच्चनागु दु। अले छु आशायागु निति वयकलं छिमित स:तादीगु ख: व वयकलं थ: मनूतयत्त छु छु आशिष बियादी धका: धयादीगु ख:, छिमिसं सी।

19 अले वय्क:यात विश्वास या:पिन्त ग्वाहालि यानादीगु वय्क:या शक्ति गुलि त:धं धयागु सीमा धका: नं जिं प्रार्थना यानाच्चनागु दु। वय्क:या शक्ति तसकं त:धं।

20 थ्व हे शक्ति वयकलं सी धुंक्मह ख्रीष्टयात म्वाका: स्वर्गय् थ:गु जवय् तयादिल।*

21 ख्रीष्ट फुक्क अधिकार दुम्ह, शासन यानादीम्ह, शक्ति जा:म्ह व फुक्क प्रभुत स्वया: नं त:धंम्ह ख:। वय्क:यात थ्व संसारय् जक मखु, वइतिनिगु संसारय् नं फुक्क नां स्वया: च्वय् तयादिल।

22 थुकथं दक्व फुक्कं परमेश्वरं ख्रीष्टयागु अधीनय् तयादिल। अले मण्डलीया* थकालि नं यानादिल।*

23 मण्डली ख्रीष्टयागु म्ह ख:। थ्व हे म्ह न्हाथाय् दीम्ह व न्हागु खं पूर्वकादीम्ह वय्क:यागु पूर्वगु रूप ख:।*

2

परमेश्वरं झीगु पाप क्षमा यानादी

1 छिपिं थ:गु अपराध व पापं याना: सीपिन्त वयकलं म्वाकादिल।

2 थ्व संसारयापिं मनूतयसं थें छिमिसं नं पापी ज्याखँ याना जूगु ख:। अले मभिगु ज्याखँया नाय: शैतानं धा:थें जुयाच्चंगु ख:। थ्व शैतानं परमेश्वरयात विश्वास मया:पिन्त थ:गु ल्हातय् कयात:गु दु।

3 झीपिं नं छक: इपिं थें हे जुइ धुनागु दु, झीसं नं थ:त य:थें याना: मोजमज्जा याना जुइ धुन। थुकथं मेपिं थें झीपिं नं परमेश्वरयागु तं फये मालीपिं जुइ धुन।

4 अयनं परमेश्वरं झीत तसकं त:धंगु दया माया क्यनादीगु दु।

5 झीपिं सीपिं मनूत थें पापी जुया च्वंसां ख्रीष्टं झीगु पाप क्षमा यानादिल। परमेश्वरयागु त:धंगु दया मायां छिमित थथे मुक्ति बियादीगु ख:।*

6 झीसं ख्रीष्टयात विश्वास यानागुलि वयकलं झीत हानं म्वाका: वय्क: नाप स्वर्गय् तयादिल।

7 झीत परमेश्वरं दया माया यानादी धका: सीके बीत थथे यानादीगु ख:। थ्व दया माया ख्रीष्ट येशूपाखें परमेश्वरं झीत न्हाबलेया निति क्यनादीगु दु।

8 परमेश्वरयात छिमिसं विश्वास या:गुलि छिमित वयकलं दया माया याना: मुक्ति बियादीगु ख:। छिमिगु थ:गु हे कुतलं थ्व मुक्ति दुगु मखु। थ्व ला परमेश्वरयागु वरदान ख:।

9 छिमिगु धर्मकर्म थथे जूगु मखु, उकिं छिमिसं त:धंछुइगु खँ हे मदु।

10 छाया:सा झीपिं भिगु ज्याया निति ख्रीष्ट येशूपाखें सृष्टि यानात:पिं वय्क:या ल्हा:या सीप ख:। वयकलं न्हापांनिसें दय्कात:गु भिगु ज्याखँ झीगुपाखें जुइ फयेमा धका: झीत तयार यानादीगु ख:।

यहदी व यहदीमखुपि ख्रीष्टपाखें मिलय् जुल

11 न्हापायागु खँ लुमकी, म्हय् चिं तयात:पिं यहदीतयसं छिमित म्हय् चिं मत:पिं यहदीमखुपि धका: धाइगु ख:।

12 बिचा: या, छिपिं ख्रीष्टपाखें तापाना च्वंपिं ख:। छिपिं इस्राएलयागु हकं पिनेला:पिं, परमेश्वरं चिनादीगु बाचां पिनेला:पिं, आशा धयागु हे त्वफिका च्वंपिं, व परमेश्वर हे मदय्का च्वंपिं जुयाच्चंगु ख:।

13 उबलय् छिपिं ख्रीष्ट येशूपाखें तापाना च्वंपिं ख:। आ: धा:सा छिमित ख्रीष्टयागु हिं हे वय्क: नाप सत्तिकादिल।

14 थ: हे क्रूसय् सिना: वयकलं यहदीत व यहदीमखुपिनिगु दथुइच्चंगु प:खा: थुना: थ:थवय् मिलय् याना: झीत शान्ति बियादिल।

15 थथे यायेत वयकलं यहदीतयगु व्यवस्थाय् च्वंगु आज्ञा व नियम त्वथुलादिल। अले यहदीतयत्त नं यहदीमखुपिन्त नं थ:त विश्वास याका: मिलय् याना: छम्ह हे यानादिल। थुकथं वयकलं झीत शान्ति बियादिल।*

16 थुकथं ल्वापुख्यापु मदय्का: क्रूसय् सिना: वयकलं यहदीतयत्त नं यहदीमखुपिन्त नं छम्ह हे यानादिल।*

17 थथे यायेत वयकलं परमेश्वरलिसे तापाना च्वंपिं व सत्तिना च्वंपिन्त नं शान्तियागु खँ न्यंकादिल।*

18 वयकलं याना: हे झीपिं यहदीत नं यहदीमखुपिं नं पवित्र आत्मा दया: परमेश्वर बा:या न्ह्य:ने वने फत।

19 उकिं छिपिं आ: यहदीमखुपिं जूसां इस्राएलयागु हकं पिनेला:पिं व परमेश्वरयागु बाचां पिनेला:पिं मखुत। बरु आ: छिपिं नं इस्राएलयागु हकं थ्या:पिं व परमेश्वरया जहानया दुज: जुल।

20 प्रेरिततयसं व अगमवत्तातयसं स्वना थकूगु जगय् दय्कूगु छें छिपिं नं ख:। अले थ्व जगयागु मू ल्वहं येशू ख्रीष्ट ख:।

21 वयकलं हे फुक्कसितं मिलय् याना: थ्व छँयात परमेश्वर च्वनादीगु पवित्रगु देग: यानादी।

22 छिपिं नं मेपिं थें पवित्र आत्माय् परमेश्वर च्वनादीगु छें जुइत नापनापं च्वजाया वनी।

* 1:20 १:२० भज ११०:१ * 1:22 १:२२ मण्डली ग्रीक भाषां एकलेसिया * 1:22 १:२२ भज ८:६ * 1:23 १:२२-२३ कल १:१८ * 2:5 २:१-५ कल २:१३ * 2:15 २:१५ कल २:१४ * 2:16 २:१६ कल १:२० * 2:17 २:१७ यशै ५७:१९

3

पावलं यहदीमखुपिन्थाय् सेवा या:गु

- 1 छिपिं यहदीमखुपिं मनूतयत् परमेश्वरयागु भिंगु खँ न्यंका जुयागुलि जि ख्रीष्टया च्यः पावल थथे इयालखानाय् कुंका च्वनेमाल।
 - 2 छिमित हे न्यकेत परमेश्वरं दया माया यानाः जितः थ्व भिंगु खँ न्यकेगु ज्या बियादीगु खः धकाः ला छिमिसं सि हे स्यू।
 - 3 परमेश्वरं वय्कःयागु गुप्ति खँ जितः सीके बियादिल। थ्व हे खँ जिं न्हापा नं चिहाकय्क च्वये धुन।
 - 4 जिं च्वयाहयागु थ्व खँ ब्वन धाःसा जिं ख्रीष्टयागु गुप्ति खँ गुलि स्यू धकाः छिमिसं सीके फइ।*
 - 5 थ्व गुप्ति खँ न्हापा न्हापायापिं मनूतयसं मस्यू। थौकन्हय् परमेश्वरं वय्कःया पवित्र प्रेरिततयत् व अगमवक्तातयत् थ्व गुप्ति खँ पवित्र आत्मापाखें सीके बियादीगु दु।
 - 6 जिं धयाच्वनागु गुप्ति खँ थ्व हे खः - परमेश्वरयागु भिंगु खँ न्यना काःगुलि यहदीतयत् थें यहदीमखुपिन्त नं परमेश्वरं उतिकं आशिष बियादी। थुपिं निखलः नं छम्ह हे खः। परमेश्वरं थुमित नं ख्रीष्ट येशूयात विश्वास याक्वसित बी धकाः धयादीगु बियादी।
 - 7 परमेश्वरं दया यानाः हे जितः थथे भिंगु खँ न्यकं जुइम्ह यानादिल। थःगु शक्तिं वय्कलं जितः थथे यानादिल।
 - 8 परमेश्वरया चिधंम्ह स्वयाः नं अज्ज चिधंम्ह मनू जितः हे ख्रीष्टयागु तःजिगु भिंगु खँ यहदीमखुपिन्त न्यकः वनेगु ज्या परमेश्वरं लःल्हानादिल।
 - 9 दक्व फुक्कं सृष्टि यानादीम्ह परमेश्वरं न्हापांनिसें थ्व गुप्ति खँ सुयातं सीके बियामदी। आः धाःसा वय्कलं थ्व गुप्ति खँ जिगुपाखें फुक्क मनूतयत् सीके बियादीगु दु।
 - 10 आः ला मण्डलीपाखें आकाशय् राज्य याइपिं व अधिकार दुपिन्त परमेश्वरयागु तःधंगु ज्ञान सीके बीत थथे थ्व गुप्ति खँ उलादीगु खः।
 - 11 परमेश्वरं न्हापांनिसें हे ग्वसाः ग्वयादीगु थ्व ज्या झी प्रभु ख्रीष्ट येशूपाखें पूर्वकादिल।
 - 12 ख्रीष्टयात विश्वास यानागुलि झीपिं मग्यासे हे परमेश्वरया न्ह्यःने वने फु।
 - 13 अयजूगुलि जिं थथे दुःखकष्ट सियाच्वनागु खनाः छिमिसं आशा त्वःते मते धकाः जिं इनाप यानाच्वना। थुकिं छिमित हे भिं जुइ।
- ख्रीष्टयागु माया
- 14 उकिं जिं पुलि चुयाः परमेश्वर बाःयात प्रार्थना यानाच्वना।
 - 15 वय्कलं हे स्वर्गय् च्वपिं व पृथ्वीइ च्वपिं फुक्कसित जीवन बियादीगु खः।
 - 16 वय्कःयागु तःधंगु आशिषं व वय्कःयागु आत्मापाखें छिमित शक्ति दयेमा, अले व हे शक्तिं छिपिं दुनुगलंनिसें बल्लाना च्वनेमा धकाः जिं प्रार्थना यानाच्वनागु दु।
 - 17 उकिं विश्वासं यानाः ख्रीष्ट छिमिगु नुगलय् च्वनादी। छिमिगु नुगलय् मायां हा काय् फयेमा, अले छिपिं मायायागु लिधंसाय् च्वने फयेमा धकाः जिं प्रार्थना यानाच्वनागु दु।
 - 18 अले छिमिसं नं परमेश्वरया मनूतयसं थें ख्रीष्टयागु मायायागु हाकः, ब्या, जाः गुलि दु धकाः बांलाक सीके फइ।
 - 19 दक्व ज्ञान बुद्धि स्वयाः नं तःधंगु वय्कःयागु मायायात छिमिसं थुइके फयेमा, अले वय्कःयागु फुक्क भिंगु बांलाःगु खं छिमिगु नुगः जायाच्वनेमा धकाः नं जिं प्रार्थना यानाच्वनागु दु।
 - 20 झीत बियादीगु शक्तिं झीसं फ्वनागु स्वयाः नं अप्वः अले मनय् तयागु स्वयाः नं अप्वः बी फुम्ह परमेश्वर
 - 21 मण्डली व ख्रीष्ट येशूपाखें सदां तःधनेमा। आमेन।

4

फुक्कं मिलय् जुयाः च्वनेमाः

- 1 प्रभुयागु ज्या यानाः कुंका च्वनेमाःम्ह जिं छिमित प्रभुयात यःकथं ज्याखँ याना च्वँ धकाः दुनुगलंनिसें बिन्ति यानाच्वना।
 - 2 न्ह्याबलें क्वमिलु, स्वजा व सह याइपिं जुयाः थःथवय् माया यानाः*
 - 3 पवित्र आत्मायागु ग्वाहालि छिपिं फुक्कं छम्ह थें जुयाच्वनेगु कुतः या। अले छिमित शान्ति दइ।
 - 4 गथे परमेश्वरं छिमित छगू हे आशाया नितिं सःतादीगु खः, अथे हे छिमिगु म्ह नं छगू हे, आत्मा नं छगू हे खः।
 - 5 अथे हे प्रभु नं छम्ह हे जक, विश्वास नं छगू हे जक, अले बप्तिस्मा नं छगू हे जक दु।
 - 6 अले हानं सकसियां परमेश्वर बाः नं छम्ह हे जक दु। वय्कः फुक्कसियां प्रभु, फुक्क ज्या यानादीम्ह व सकसिकें दीम्ह खः।
 - 7 तर ख्रीष्टया वरदानया नापकथं झीपिं सकसित अनुग्रह बियादीगु दु।
 - 8 थथे च्वयातःगु दु -
- “प्रभु स्वर्गय् थाहां झायादीबलय्
ज्वनातःपिन्त नं थःलिसें यंकादिल।
अले मनूतयत् वरदान बियादिल।”*

* 3:4 ३:४-५ कल १:२६-२७ * 4:2 ४:२ कल ३:१२-१३ * 4:8 ४:८ भज ६:१८

- 9 प्रभु थाहां झाल धाःगु छु खः? थुकिं ख्रीष्ट पृथ्वीइ क्वय् थ्यंक झाःगु दु धकाः सीदत।
 10 क्वहां झाःम्ह वय्कः हे खः। अले फुक्कभनं न्यनादीत वय्कः स्वर्ग स्वयाः च्वय् थ्यंक नं थाहां झाल।
 11 वय्कलं हे गुम्हयसितं प्रेरित, गुम्हयसितं अगमवक्ता, गुम्हयसितं भिंगु खँ न्यंक जुइम्ह, गुम्हयसितं मण्डलीइ हेरचाह याइम्ह, गुम्हयसितं वचन स्यनेकने याइम्ह यानादिल।
 12 परमेश्वरया मनूतयत् ख्रीष्टयागु ज्या याये फयेमा धकाः व वय्कःयागु म्ह मण्डलीयात ब्वलंकेत वय्कलं थुकथं ल्ययादिल।
 13 थुकथं थ्व वरदानयागु ज्यां झीत विश्वासय् छप्पँ जुइत व परमेश्वरया काय्यात म्हसीकाः न्ह्यज्यायेत ग्वाहालि बियाच्चनी। अले छन्हु झीपिं सिद्ध मन् जुयाः ख्रीष्ट थें जुइ फइ।
 14 अले झीपिं मख्गु खँ स्यना जुइपिं मनूतयगु फय्गं खँय् जुइपिं मस्त जुइ मखु। इमिगु खं मनूतयत् मख्गु लँय् यंकी।
 15 दया माया यानाः सत्य खँ ल्हानाः झीपिं न्ह्यागु ज्याखँय् नं झीम्ह थकालि ख्रीष्ट थें जुयाः न्ह्यज्यायेमाः।
 16 वय्कलं हे यानाः फुक्क म्हब्व मिलय् जुयाच्चंगु दु, अले म्ह छम्हं माःकथं स्वानाच्चंगु दु। छता छता म्हब्वं थथःगु ज्या याना च्वंसा म्ह छम्हं स्वय् जिया वइ, अले थःथवय् माया यानाः न्ह्यज्याये फइ। *

विश्वासीतयत् न्हगु जीवन दइ

- 17 जिं प्रभुयागु नामय् धयाच्चनागु दु – छिपिं आः हानं परमेश्वरयात म्हमस्यूपिं थें याना जुइ मते। इमिगु बिचाः हे बांमलाः।
 18 इमिगु नुगः अज्जं मचाःनि। परमेश्वरं बियादीगु न्हगु जीवनं इपिं अज्जं तापाः नि, छायाःसा इमिगु नुगः तसकं छाः, अले इमिसं छुं हे मस्यु।
 19 इमिके लज्या धयागु तकं मदये धुंकल। अले मभिगु लँय् जुयाः इपिं लाः लाः थे याना जुयाच्चंगु दु।
 20 ख्रीष्टं ला छिमित थथे या धकाः स्यनादीगु मदु।
 21 प्रभुयागु सः छिमिसं ताःगु हे दु। ख्रीष्टपाखें हे धात्थेंगु खँ छिमिसं सय्का काःगु दु।
 22 थःत हे स्यंकीगु न्हापायागु चालचलनयात छिमिसं त्वःताछव।*
 23 थुकिया पलेसा पवित्र आत्मां छिमिगु बिचाः व पहःयात न्हगु यायेमा।
 24 परमेश्वरयात यःकथं जुयाः वय्कःया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुयाः अले पवित्र जुयाः छिपिं परमेश्वरं दय्कादीपिं न्हपिं मनूत जुयाच्चँ।*
 25 अय्जगुलि मख्गु खँ ल्हायेगु त्वःताः थःथवय् खःगु खँ जक ल्हाना जु, छायाःसा झीपिं फुक्कं ख्रीष्टयागु म्हाया छता छता म्हब्व खः।*
 26 छिमिसं तं पिहां वइबलय् तमय् छुं कथंया पाप याये मते। निभाः बी न्ह्यः हे छिमिगु तं क्वलायेमाः! *
 27 शैतानयात थःपिन्त स्यंके बीत लँ बी मते।
 28 खँज्या याइम्हयसिनं खुइगु त्वःति। अले थःगु हे ल्हातं ज्या यानाः मगाःमचाःपिन्त नं ग्वाहालि याये फय्केमाः।
 29 छिमिगु म्हुतुं बांमलाःगु खँ पिहां मवयेमा। माःगु, भिंगु व ज्यूगु जक खँ ल्हाना जु। अले न्यनीपिन्त नं न्ह्याइपुसे च्वनी।
 30 थुलि जक मखु, पवित्र आत्मायात दुःख बी मते, छायाःसा पवित्र आत्मा उद्धार बी खुन्हुयात धकाः झीत बियातःगु चिं खः।
 31 बांमलाःगु खँ मतिइ तये मते, तं व ल्वापुख्यापु त्वःताछव। ईख यायेगु व मेपिन्त क्वहंका जुइगु त्वःताछव। मेपिन्त स्यंका जुइगु नं त्वःताछव।
 32 गथे ख्रीष्टयात विश्वास याःगुलि परमेश्वरं छिमित क्षमा यानादिल, अथे हे छिमिसं नं थःथवय् क्षमा बीगु यानाः दया माया याना च्वँ।*

5

परमेश्वर थें जु

- 1 छिपिं परमेश्वरया यःपिं मस्त जगुलि वय्कः थें जुइत स्व।
 2 ख्रीष्ट येशू झीत माया यानादी थें छिमिसं नं थःथवय् माया यानाः च्वनेगु यायेमाः। ख्रीष्टं झीत माया यानाः नस्वाःगु देछा व बलिकथं थःत परमेश्वरयाथाय् छायादिल।*
 3 व्यभिचार यायेगु, मभिगु मतिइ तया जुइगु व कर्पिनिगुली मिखा वंकाः जुइगु यानाः जुइ मज्यु।
 4 बांमलाःगु खँ, म्वाःमदुगु खँ व घच्चाइपुगु खँ ल्हाना जुइ मते। बरु परमेश्वरयात सुभाय् बीगु याना च्वँ।
 5 छिमिसं सि हे स्यु, व्यभिचार यानाजुइपिं, मभिपिं व कर्पिनिगुली मिखा वंकाः जुइपिं मनूत परमेश्वर व ख्रीष्टयागु राज्यय् च्वने खनी मखु। कर्पिनिगुली मिखा वंकाः जुइगु ला मूर्ति पुजा यायेगु ति हे ग्यं।
 6 छिमिसं सुयागु बकंफुस्तु खँ न्यने मते। थुकिं छिमित स्यंकी। परमेश्वरयात विश्वास मयाइपिन्सं वय्कःयागु तं फयेमाली।
 7 उकिं थज्याःपिं मनूत नाप बुला जुयाः जुइ मते।
 8 न्हापा ला छिपिं नं खिउँथाय् जुयाच्चंपिं खः। आः छिपिं प्रभुया जलय् वये धुंकल। उकिं छिमिगु ज्याखँ नं थुकथं हे जुइमाः।
 9 थथे प्रभुया जलय् च्वंपिन्सं भिंगु, परमेश्वरयात यःगु व खः खःगु जक याना जुइ।
 10 छिमिसं प्रभुयात यःथें जक यानाजुइगु कुतः या।

- 11 खिउँथाय् जुयाच्च्वंपिनिगु ज्याखं तापाक हे च्वँ, बरु इमिसं यानाच्च्वंगु ज्या मभिं धका: क्यनाब्यु।
- 12 थुमिसं दुनें दुनें याना जूगु ज्याखँ ला धायेत तकं मछा।
- 13 छुं नं खँयात जलय् हइबलय् वयागु धाथ्येगु ख्वा:पा: बांलाक खने दइ।
- 14 छायाधा:सा जलय् वल कि जलं खइ। उकिं थथे नं च्वयात:गु दु –

“अय् न्ह्य:गुलु देँ,
सीपिं म्वाना वा।
अले ख्रीष्ट येशू
छिमित ज: बियादी।”

- 15 उकिं गथे याना: जुइमा:गु ख: बांलाक होश या। मूर्खत थें मखु, बुद्धि दुपिं थें जु।
- 16 इलं ला:बलय् हे छिमिसं भिंगु ज्याखँ याना जु, छायाधा:सा ई तसकं मभिं।✳
- 17 उकिं मूर्ख जुइ मते, बरु प्रभुयात य:कथं ज्याखँ याना जु।
- 18 अय्ला: थ्वँ काय्का जुइ मते, छायाधा:सा थुकिं मनूतय्त बांमला:गु ज्या याकी, बरु पवित्र आत्मां जाया च्वँ।
- 19 थथ:पिं मुना: भजन, म्ये हाला: दुनुगलनिसें परमेश्वरयात त:धंका च्वँ।
- 20 न्ह्याबलेँ न्ह्यागु ज्याखँय् नं छिमिसं झी प्रभु येशू ख्रीष्टया नामय् परमेश्वर बा:यात सुभाय् ब्यु।✳

निम्हतिपू

कल ३:१८,१९; १ पत्र ३:१-७

- 21 ख्रीष्टयात मानय् यानाच्च्वंपिं जुया: छिमिसं छमहं मेम्हयसिगु खँ न्यनेगु या।
- 22 मिसातय्सं प्रभुयागु खँ न्यं थें थ: भा:तयागु खँ न्यनेमा:।✳
- 23 गथे मण्डली ख्रीष्टया म्हा ख:, अले मण्डलीया छयं मुक्ति बीम्हा ख्रीष्ट ख: अथे हे मिसातय् हामा वया भा:त ख:।
- 24 अय्जुगुलि गथे मण्डली ख्रीष्ट येशू धा:थें च्वनी, अथे हे मिसात नं थ: भा:त धा:थें च्वनेमा:।
- 25 ख्रीष्ट येशू मण्डलीयात थ:गु प्राण बिया तकं माया यानादिल। अथे हे मिजंतय्सं नं थ: कला:यात माया यायेमा:।✳
- 26 ख्रीष्ट येशू मण्डलीयात शूद्र यायेत थ:गु वचनं व लखं सिला: शूद्र यानादिल।
- 27 थ:गु हे निंति धका: वयकलं थज्या:गु पवित्रगु, छुं हे दोष मदुगु, खू मदुगु, स्यमकूगु व बांला:गु मण्डली दयकादिल।
- 28 अथे हे थ:गु म्हायात माया याना त: थें मिजंतय्सं थ: कला:यात माया यायेमा:। थ: कला:यात माया या:म्हा मनुखं थ:त हे माया याइ।
- 29 सुनानं थ:गु म्हायात हेला याइ मखु, बरु ख्रीष्ट येशू मण्डलीयात यानादी थें बांलाक म्हाला-साला याना तइ।
- 30 छायाधा:सा झीपिं वयक:यागु म्हाया ब्वत ख:।
- 31 थथे च्वयात:गु दु – “अय्जुगुलि मनूत थ: मां बौयात त्व:ता: कला:नापं च्वंवनी। अले इपिं निम्हं छमह हे जुइ।”✳
- 32 थ्व छगू त:धंगु गुप्ति खँ ख:। अयनं जिं छिमित ख्रीष्ट व मण्डलीया बारे खँ ल्हाना च्वनागु दु।
- 33 न्ह्यागु जूसां मिजंतय्सं थ: कला:यात थ:त थें माया यायेमा:। अथे हे मिसातय्सं नं थ: भा:तयात हनाबना तयेमा:।

6

काय्म्ह्यायपिं व मांबौ

- 1 काय् म्हायायपिन्सं थ: मांबौनं धा:गु खँ न्यनेमा:। परमेश्वरयात थथे याइगु य:।✳
- 2 “काय् म्हायायपिन्सं थ: मां बौयात हनाबना तयेमा:” – परमेश्वरं बचंनापं तुं बियादीगु थ्व न्हापांगु आज्ञा ख:।✳
- 3 “अथे याना च्वंसा जक छिमिगु भिं जुइ, अले छिपिं यक्व देँ म्वानाच्च्वने दइ।”
- 4 बौपिन्सं थ: मस्तय्त तंचाय्केगु याये मते, बरु इमित प्रभुयागु खँ स्यनेकने याना: वयक:या अनुशासनय् ब्वलंकी।✳

दास व मालिक

- 5 दासतय्सं थ: मालिकयागु आज्ञायात मनय् ग्या:भय तया: ख्रीष्टयागु आज्ञा थें तायका: मानय् यायेगु या।✳
- 6 मालिकतय्त लयत्ताय्केत इमिगु न्ह्य:ने जक ज्या याना क्यनेगु याये मते, बरु परमेश्वरया इच्छा कथं ख्रीष्टया हे दास थें जुया: दुनुगलनिसें ज्या यायेगु या।

7 मनूतयगु मखु, बरु प्रभुयागु ज्या यानाच्च्वना धका: मतिइ तया: लयल्लयतातां ज्या या।

8 दास जूसां मज्सां भिंगु ज्या या:पिं न्ह्याम्हय्सित नं परमेश्वरं सिरपा: बियादी धका: ला छिमिसं सि हे स्यू।

✳ 5:16 ५:१६ कल ४:५ ✳ 5:20 ५:१९-२० कल ३:१६-१७ ✳ 5:22 ५:२२ कल ३:१८; १ पत्र ३:१ ✳ 5:25 ५:२५ कल ३:१९; १ पत्र ३:७ ✳ 5:31 ५:३१ उत २:२४
✳ 6:1 ६:१ कल ३:२० ✳ 6:2 ६:२-३ प्रस २०:१२; व्य ५:१६ ✳ 6:4 ६:४ कल ३:२१ ✳ 6:5 ६:५-८ कल ३:२२-२५

9 अथे हे मालिकतयसं नं दासयात ख्याच्चः बीगु याये मते, छायाधाःसा दासत व इमि मालिकत फुक्कसियां मालिक स्वर्गय् दी धयागु खँ सीकाति। वय्कलं ख्वाः स्वयाः न्याय यानादी मखु।*

परमेश्वरया ल्वाभः

10 पौ क्वचायके न्ह्यः जिं छिमित धाये – प्रभुयात विश्वास यानाः छिपि वय्कःयागु शक्तिं बल्लाना च्वँ।

11 परमेश्वरं बियादीगु फुक्क ल्वाभः ज्वँ। अले छिमित शैतानं छुं यानाः नं स्यंके फइ मखु।

12 झीगु ल्वापु मनूतलिसे मखु। बरु आकाशय् च्वंगु दुष्ट आत्माया शक्ति, थ्व खिउँगु संसारया शक्ति अले थ्व संसारया शासकत व अधिकार दुपिनिगु फौज लिसे खः।

13 अयजूगुलि परमेश्वरं बियादीगु फुक्क ल्वाभः ज्वँ। अले मभिंगु इलय् शैतानं हयक्काः वःसां छिपि व नाप ल्वाये फइ। अले लिपा तं छिपि त्याना हे च्वनी।

14 उकिं न्ह्यचिला च्वँ। सत्ययागु जनी क्वातुक्क चिना च्वँ, धार्मिकताया छातिपाता घानाः तयार जु।*

15 शान्ति बीगु भिंगु खँ न्यंकः वनेत लाकां न्ह्यानाः तयार जु।*

16 विश्वास हे छिमित बचय् याना तइगु ढाल खः। थुकिं छिमिसं शैतानयागु न्ह्यार्थे ज्याःगु मियागु वाण नं स्याये फइ।

17 मुक्ति हे छिमिगु तपुलि खः। अले आत्मां बियादीगु परमेश्वरयागु वचन तरवार खः।*

18 न्ह्याबलें छिमिसं पवित्र आत्मायागु शक्ति कयाः प्रार्थना या, अले परमेश्वरयागु ग्वाहालि प्वँ। होशियार जु, अले न्ह्याथासय् च्वंपि विश्वासीतय्गु निति मदिकक प्रार्थना या।

19 जिगु निति नं छिमिसं प्रार्थना यानाब्यु। जिं नवाइबलय् परमेश्वरं जितः वचन व नवायेत साहस बियादीमा, अले जिं वय्कःयागु भिंगु खँ नं मेपिन्त बांलाक ध्वाथुइका बी फयेमा धकाः प्रार्थना या।

20 थ्व हे भिंगु खँ न्यंकेत जितः परमेश्वरं छवयाहयादीगु खः। कुंका च्वनेमाःसां जिं गुकथं नवाये माःगु खः उकथं हे मग्यासे नवाये फयेमा धकाः नं छिमिसं प्रार्थना या।

21 प्रभुयागु ज्या यानाच्च्वंम्ह विश्वास याये बहःम्ह झी यःम्ह किजा तुखिकसं छिमित जिगु खँ फुक्कं कनी।*

22 जिमिसं छु यानाच्च्वना धयागु खँ न्यनाः छिमित नं साहस दयेमा धकाः जिं वयात छवयाहयागु खः।*

23 दाजुकिजापि, फुक्कसितं परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टपाखें शान्ति, दया माया व विश्वास दयाच्च्वनेमा।

24 झी प्रभु येशू ख्रीष्टयात दुनुगलनिसें माया याइपि फुक्कसितं परमेश्वरयागु दया माया दयाच्च्वनेमा।

फिलिप्पीइ च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु पौ म्हसीका

थ्व पौ पावलं थःम्हं यूरोपय् दक्खिसिबय् न्हापां स्वना थकूगु रोमी साम्राज्यया माकेडोनियाया मण्डलीयात च्वःगु खः। पावलं थ्व पौ थःत इयालखानाय् कुनातःबलय् च्वःगु खः। अबलय् गुलि गुलि विश्वासीतय्सं वयात मभिकाः खँ ल्हानाच्वंगु व फिलिप्पीइ च्वंगु मण्डलीइ फताहा गुस्तय्सं वयाः मखुगु मखुगु खँ स्यनाः दुःख् बियाच्वंगु खः। थथे दुःखकष्ट फयेमाःसां पावलं येशू ख्रीष्टयात क्वातुक विश्वास यानाः लयताया च्वनेमाःगु खँ न्ह्यथनातःगु दु।

पावलं थ्व पौ फिलिप्पीइ च्वंपिं विश्वासीतय्सं थःत माःबलय् ग्वाहालि छ्वयाहःगुलि इमित सुभाय् बियाः च्वयातःगु खः। पावलं थःत व इमित दुःखकष्ट जूसां साहस व भरोसा कायेमाः धकाः अतीं बियातःगु दु। थ्व पौलय् थःगु जक भिं स्वयाः तःधंछुना मजुसे ख्रीष्ट थें क्वमित् जुइमाः धयागु खँ नं न्ह्यथनातःगु दु। थ्व न्हगु जीवन व्यवस्था मानय् यानाः दुगु मखु, बरू ख्रीष्टलिसे छप्पें जूगुलि परमेश्वरं बियादीगु वरदान खः धकाः नं ध्वाथुइकातःगु दु। थुकी परमेश्वरं ख्रीष्टलिसे छप्पें जुइपिन्त बियादीगु आनन्द व शान्तियागु खँ नं न्ह्यथनातःगु दु।

थ्व पौलय् विश्वासीतय्गु चालचलनय् खनेदयेमाःगु खँ, गथे लयताया जुइगु, भरोसा तयेगु, मिलय् जुइगु व सह यानाजुइगु खँय् नं बःबियातःगु दु। थ्व पौलय् फिलिप्पीइ च्वंगु मण्डलीइ च्वंपिन्त पावलं तसकं माया याः धकाः सी दु।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१-११

पावलयागु जुयाच्वंगु खँ १:१२-२६

ख्रीष्टयात विश्वास यानाः म्वायेगु १:२७-२:१८

तिमोथी व इपाफ्रोडिटसया बारे पावलया ग्वसाः २:१९-३०

ख्याच्चः व होश यायेगु खँ ३:१-४:९

भेटी ब्यूपिन्त सुभाय् ब्यूगु ४:१०-२०

क्वचाय्कूगु ४:२१-२३

फिलिप्पी

पावलपाखें ज्वजलपा

1 ख्रीष्ट येशूया च्यःत पावल व तिमोथीयापाखें फिलिप्पीइ च्वंपिं ख्रीष्ट येशूयात विश्वास यानाच्वंपिं, मण्डलीइ हेरचाह याइपिं व ग्वाहालि याइपिं सकसितं ज्वजलपा!*

2 झी परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टपाखें छिमित दया माया व शान्ति दयाच्वनेमा।

पावलयागु प्रार्थना व सुभाय्

3 छिमिगु लुमान्तिइ जिं परमेश्वरयात न्ह्याबलें सुभाय् बियाच्वनागु दु।

4 छिमिगु नितिं जिं न्ह्याबलें लयल्यतातां प्रार्थना यानाच्वनागु दु।

5 छायाधाःसा भिंगु खँ न्यकेगु ज्याय् छिमिसं जितः न्हापांनिसें ग्वाहालि यानावयाच्वंगु दु।

6 छिमिगु नुगलय् भिंगु ज्या शुरु यानादीम्हयसिनं हे येशू ख्रीष्ट झायादीबलय् तकं फुक्क ज्या सिधय्कादी धयागु जितः विश्वास दु।

7 छिमित जिं थःगु नुगलय् तया तयागु दु। छिमिगु खँय् जिं थुकथं मतिइ तयागु पाय्छि हे जू, छायाधाःसा छिमिसं जितः थथे कुनातःबलय् नं अले मतःबलय् नं भिंगु खँ न्यकेत व थुकियागु पंलिनाः साक्षी बीगुलिइ नं ग्वाहालि याःगु दु।

8 ख्रीष्ट येशू थें जिं छिमित दुनुगलंनिसें माया यानाच्वनागु दु। थ्व खँ परमेश्वरं स्यू।

9 छिमिगु माया अज्जं अप्वयावनेमा, अले छिमिसं धाथेंगु भिंगु खँ छु खः धयागु दुनुगलंनिसें ध्वाथुइके फयेमा धकाः नं जिं प्रार्थना यानाच्वनागु दु।

10 थथे जूसा जक छिमिसं भिंगु भिंगु खँयात ल्यया काये फइ। अले ख्रीष्ट झाइबलय् छिपिं शूद्रपिं व दोष मदुपिं जुइ फइ।

11 अले परमेश्वरया महिमा व प्रशंसाया नितिं येशू ख्रीष्टपाखें वइगु धार्मिकताया फलं छिपिं जाइ।

म्वायेगु हे ख्रीष्ट खः।

12 यःपिं दाजुकिजापिं, जितः थथे जूवःगु दुःखकष्टं भिंगु खँ इन बयबय् जुयावंगु दु धकाः सीकि।

13 लायकुलिइ च्वंपिं सिपाइतय्सं जक मखु, मेपिं फुक्कसिनं नं जितः ख्रीष्टयागु नितिं इयालखानाय् कुनातःगु खः धकाः सी धुंकल।*

14 थुलि जक मखु, जितः थथे कुनातःगुलि यक्व हे दाजुकिजापिन्सं प्रभुयाके भरोसा तयाः छिति हे मग्यासे परमेश्वरयागु वचन न्यंकाजूगु दु।

- 15 गुम्ह गुम्हयसिनं ला जिं यानागु स्वये मफयाः नुगः मुइकाः व इखं नं अथे ख्रीष्टयागु खँ न्यंकाजूगु दु। गुलिसिनं धाःसा यचुगु नुगलं हे न्यंकाच्वंगु दु।
- 16 थथे यचुगु नुगलं भिंगु खँ न्यंका जूपिन्सं जितः भिंगु खँयागु निति थथे इयालखानाय कुनातःगु खः धकाः सीकाः माया वनाः न्यंकाजूगु खः।
- 17 मेपिन्सं धाःसा जि कुंका तःम्हयसित अज्ज अप्वः दुःख सास्ती यायेमा धकाः मभिगु मतिइ तयाः ख्रीष्टयागु खँ न्यंकाजूगु खः।
- 18 थथे न्ह्याम्हयसिनं न्ह्यागुकथं न्यंका जूसां जि लयताः, छायाधाःसा भिंगु मतिइ तयाः याःसां मभिगु मतिइ तयाः याःसां ख्रीष्टयागु हे खँ न्यनावनी।
- 19 धात्थे हे जि लयताः, छायाधाःसा छिमिगु प्रार्थना व ख्रीष्ट येशू बियादीगु आत्मायागु ग्वाहालि जितः त्वःतकी धकाः जिं स्यू।
- 20 अयजूगुलि जि छुकी नं लज्या चाये माली मखु धकाः जितः आशा व भरोसा दु। अले न्ह्याबलें थें जि आः नं ग्याये मखु, सीसां म्वाःसां जिगुपाखें ख्रीष्टयागु नां जक तःधना च्वंसां जितः गाः।
- 21 छायाधाःसा जि म्वानाच्वनेगु हे ख्रीष्टया निति खः, अले सीसां जिगु हे भिं जुइ।
- 22 म्वानाच्वन धाःसा जिं अज्जं ख्रीष्टयागु भिंगु ज्या याये फइ। उकिं सीगु बांलाः ला कि म्वायेगु बांलाः धकाः जिं धाये मफु।
- 23 जि ला बाम्हय कानाच्वंगु दु। थ्व संसार त्वःताः ख्रीष्टनाप च्वंवेनेगु जिगु तःधंगु इच्छा खः।
- 24 थ्व जिगु निति तसकं भिंगु खँ खः, छिमिगु निति धाःसा जि म्वानाच्वने हे माः।
- 25 छिपिनाप च्वने दइतिनि धकाः जितः विश्वास दु। अले छिमित विश्वासय् बल्लाकेत व अज्ज लयतायकेत जि छिपिनाप च्वने दइतिनि धकाः नं जिं स्यू।
- 26 जि छिमिथाय् हाकनं वयेबलय् जि वःगुलि छिमिसं ख्रीष्ट येशूयात अज्ज अप्वः तःधंकी।
- 27 ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यंका थें छिमिगु चालचलन नं जुइमाः। छिमित नाप लाःसां, मलाःसां छिपिं फुक्कं छप्पं व छगू हे मन जुयाः भिंगु खँय् विश्वास यानाच्वंगु दु धयागु जक न्यने दःसां जितः गाः।
- 28 दुःख बीपि खनाः छिपिं ग्याये मते। थुकिं इपिं नाश जुयावनी, अले छिमित मुक्ति दइ धकाः बांलाक सी दु, छायाधाःसा थ्व परमेश्वरं हे यानादीगु खः।
- 29 ख्रीष्टयात विश्वास यानाच्वनेत जक मखु, वय्कःया निति छिमिसं दुःखकष्ट नं सीमाः धकाः वय्कलं थथे यानादीगु खः।
- 30 छिमिसं न्हापा खंगु व आः न्यनाच्वंगु जिगु दुःखकष्ट छिमिसं नं फयाच्वंगु दु।*

2

ख्रीष्ट येशू थें क्वमिल्लु जु

- 1 ख्रीष्टयात विश्वास यानाः छिमित साहस वःगु दु ला? वय्कःयागु मायां छिमित तिबः ब्यूगु दु ला? छिमिसं पवित्र आत्मां धाःथें याना जुयागु दु ला? छिमिसं थःथवय् दया माया याना जुयागु दु ला?
- 2 अथे खः धयागु जूसा छिमिसं छगू हे मनं, छगू हे मायां, छगू हे नुगलं, अले छता हे खँय् मन बियाः जितः अज्जं लयताय्की।
- 3 थःगु जक भिं स्वयाः तःधंछुना जुइ मते। बरु थःथवय् क्वमिल्लु जुयाः मेपिं स्वयाः चिधं जुया जु।
- 4 थःगु जक बिचाः याये मते, मेपिनिगु नं बिचाः या।
- 5 ख्रीष्ट येशूयाके दुगु थें ज्याःगु मन छिमिके नं दयेमाः।
- 6 ख्रीष्ट येशू परमेश्वर हे जुयाः नं
वय्कलं थःत परमेश्वर
भाःपिया मदी।
- 7 थःयसें फुक्कं त्वःताः दास थें
जुयादिल,
अले इपी थें
मन् जन्म कयादिल।
- 8 वय्कलं मन् जुयाः
सीत तकं नं लिचिलामदी।
कूसय् सिनादीबलय् तकं
वय्कः क्वमिल्लु जुयाः
आज्ञा मानय् यानादिल।
- 9 अयजूगुलि परमेश्वरं
वय्कःयात फुक्क स्वयाः नं
तःधंकादिल,

- अले दक्वसिब्यु तःधंगु नां नं
छुनादिल।
10 थुकथं स्वर्ग्यु च्वंपिं,
पृथ्वीइ च्वंपिं
व पातालयु च्वंपिं
फुक्कसिनं वय्कःया नामयु
पुलि चुइमाः।
11 अले परमेश्वर बाःयात तःधकेत
फुक्कसिनं येशू ख्रीष्ट हे “प्रभु” खः धकाः
थः नाला कायेमाः।*

संसारयु थीगु जः

- 12 यःपिं दाजुकिजापिं, जि छिपिनाप दुबलयु छिमिसं जिगु फुक्क खँ न्यना का। अथे हे जि मदइबलयु नं इन छिमिसं जिगु खँ न्यनेमाः। अले भय कयाः मुक्तिया ज्या क्वचायकेत मेहनत या।
13 परमेश्वर झीनापं ज्या यानादी। बांलाःगु इच्छां ज्या याकादीम्ह परमेश्वर हे खः।
14 न्हागुं ज्या उसि मचासे व जवाःसवाः मयासें यायेमाः।
15 उकिं छिपिं दोष मदुपिं व स्वजापिं जुयाः पापी व मभिंगु मनूतयगु पुचलयु छुं हे ख्वं मदयक् परमेश्वरया मस्त जुयाच्वँ। नगुतयसं आकाशयु झल्ल थीकू थें छिपिं नं इमिगु पुचलयु थिना च्वँ।*
16 छिमिसं इमित परमेश्वरयागु जीवन बीगु वचन न्यंकाजुल धाःसा येशू ख्रीष्ट झाइबलयु थःम्हं यानागु ज्या सिति मवन धकाः जिं छ्यं धस्वाके फइ।
17 छिमिगु विश्वासयागु बलिदान व सेवायु थःगु हि तकं हायके माःसां जि लयताः। अले जि छिपिनापं लयताये।
18 अथे हे छिपिं नं जि थें लयताया च्वँ।

तिमोथी व इपाफ्रोडिटस

- 19 तिमोथीयात छिमिथायु याकनं हे छवयाहये फइ धकाः जिं प्रभु येशूयाके आशा यानाच्चनागु दु। अले छिमिगु भिंगु खँ न्यने दयाः जितः लयतावइ।
20 तिमोथी थें छिमिगु च्यूताः कयाजुइपिं मेपिं सुं हे मदु।
21 येशू ख्रीष्टयागु च्यूताः हे मतसे मेपिं फुक्कं थथःगु स्वार्थया ज्यायु जक जुयाच्वंगु दु।
22 तिमोथी गज्याःम्ह मनू खः धकाः ला छिमिसं सि हे स्यू। छम्ह कायनं थः बौनाप ज्या याये थें वं जि नाप भिंगु खँ न्यंकाजुल।
23 जितः छु छु जुइ स्वये, अले थ्व खँ सी दयेवं हे जिं वयात छिमिथायु छवयाहये।
24 जि थः हे नं याकनं वये दइ धकाः प्रभुयाके भरोसा तयाच्चनागु दु।
25 जितः ग्वाहालि याके छवयाहःम्ह किजा इपाफ्रोडिटसयात छिमिथायु हे लिछवया हयेमाः थें जिं तायका। जिपिं निम्हयूसिनं नं नाप ज्या याना, अले भिंगु खँ न्यंकेगु ज्यायु नं जिपिनापं हे जुया।
26 वं छिमिगु ख्वाः स्वयेमास्ति वयकाच्वंगु दु, छायाःसा छिमिसं व म्हांमफुगु खँ न्यंगुलि व छिमिथायु वयेत तसकं आयबुया च्वंगु दु।
27 व धाथें हे सी थें च्वंकं म्हांमफुगु खः। अयनं परमेश्वरं वयात दया यानादिल। वयात जक मखु, वयकलं जितः नं दया यानादिल। मखुसा ला जितः दुःखयु हानं मेगु दुःख जु वइगु खः।
28 अयजुगुलि वयात हाकनं स्वयेदयाः छिपिं लयतायेमा धकाः जिं वयात छवया हयेत्यनागु खः। अले जिगु दुःखकष्ट नं क्वलाना वनी।
29 अयजुगुलि वयात थः हे किजा भाःपियाः दुनुगलनिसें लसकुस या। थज्याःपिन्त ला हने हे माः।
30 ख्रीष्टयागु ज्याया निति जितः ग्वाहालि बीत वं थःगु ज्यान तकं पात। छिमिसं जिगु निति पूर्वके मफुगु ज्या वं पूर्वकल।

3

धाथें धर्मी ठहरयु जुइगु

- 1 यःपिं दाजुकिजापिं, मू खँ छु धाःसा – छिपिं प्रभुलिसे लयताया च्वँ। न्हापा च्वये धुनागु हे खँ हानं लिसा कयाः च्वयेत जिं थाकु मचाया। थुकिं छिमित हे भिं याइ।
2 खिचात थें ल्वाना जुइपिं, मभिंगु ज्या यानाजुइपिं व मुक्ति कायेत म्हायु चिं तयेमाः धाइपिं लिसे होश याना जु।
3 धाथेंगु चिं तइपिं ला झीपिं खः, छायाःसा झीसं परमेश्वरयात पवित्र आत्मां सेवा यानाच्चना। येशू ख्रीष्टयाके भरोसा तयाच्चना, अले शरीरयागु ज्याखँयु झीसं भरोसा मतया।
4 शरीरयागु ज्याखँयु हे भरोसा तयेगु खःसां जिं दकलयु अप्वः भरोसा तयेगु।

5 बुयाः च्यान्हु दुखुन्ह हे जितः म्हय चिं तयकूगु खः। जि बूसानिसें हे झ्साएली खः, अज्ज ला बेन्यामीन कुलयाम्ह हिब्रू खः। धर्मयागु खँय हे नं व्यवस्था मानय् याइम्ह फरिसी खः।*

6 धर्मयागु ज्याखँय नं जि विश्वासीतयत् दुःखकष्ट बीगुलिइ न्ह्यज्याना च्वनाम्ह खः। अले हानं जि यहदीतयगु थितिकुति मानय् यानाः धर्मी जुया च्वनाम्ह नं खः।*

7 जिं अबलय् थःत फाइदा दुगु धकाः तायकाच्चनागु फुक्कं येशू ख्रीष्टयागु नितिं ज्यालगय् मजूगु धकाः तायका।

8 थुलि जक मखु, ख्रीष्ट येशू जिम्ह प्रभुयात म्हसीकेगु हे तःधंगु खँ खः धकाः थुइकाः जिं मेगु फुक्कं ज्यालगय् मजू धकाः तायका। वयकःयागु हे नितिं जिं फुक्कं त्वःता, अले वयकःयात लुइके फयेमा धकाः जिं अज्याःगु फुक्कं ज्यालगय् मजू धकाः तायकागु दु।

9 व्यवस्थां धाःथें यानाजुयागुलि जि धर्मी ठहरय् जूगु मखु बरु येशू ख्रीष्टयात विश्वास यानागुलि परमेश्वरं हे जितः धर्मी ठहरय् यानादीगु खः।

10 आः ला जिं ख्रीष्टयात म्हसीकेगु, वयकः हानं म्वाना वइगु शक्तियात सीकेगु व वयकलं थें दुःखकष्ट सियाः वयकः थें जुयाः सिनावनेगु हे जक मनंतुनागु दु।

11 जि सिनाः हानं म्वाना वइतिनि धकाः जिं आशा यानागु दु।

निशाना स्वयाः ब्वाँय् वनेगु

12 जिं फुक्कं काये धुन अले जि सिद्ध जुइ धुन धकाः जिं धायेत्यनागु मखु। थ्व हे सिरपाः कायेत जिं कुतः यानाच्चनागु खः। थुकिया नितिं ख्रीष्ट येशू जितः न्हापा हे थः मनु यानादी धुंकल।

13 यःपिं दाजुकिजापि, थ्व फुक्कं काये धुन धकाः मखु। अयनं जिं छता ज्या याये – न्हापायागु खँ फुक्कं त्वःमंकाः न्ह्यःने स्वयाः वनेत कुतः याये।

14 परमेश्वरं येशू ख्रीष्टपाखें सःताः बीत तयादीगु स्वर्गया सिरपाः कायेत जि निशानापाखे ब्वाँय् वने।

15 झीपिं बांलाक स्युपिन्सं थथे मतिइ तयेमाः। छिपिं मध्ये सुयां छुं खँय बिचाः पात धाःसा परमेश्वरं छिमित थ्व नं क्यनादी।

16 थन तक झीपिं गुकथं थयंकः वया उकथं हे न्ह्यज्याये।

17 यःपिं दाजुकिजापि, छिमिसं नं जिं थें या। गथे जिपिं छिमिगु नितिं नमूना जुया, अथे याइपिं मेपिनिगुपाखें नं स्यना का।*

18 जिं छिमित न्हापा नं तःकः मछि धायेधुन। आः नं मिखाय् ख्वबि तयाः जिं धयाच्चना – ख्रीष्टयागु कूसया शत्रु जुयाच्चपिं नं यक्व हे दु।

19 थज्याःपिं मनूत नाश जुयावनी। छायाःसा प्वाः हे थुमिगु घः खः, लज्या चायेमाःगु खँय नं थुमिसं घमण्ड याना जुइ। अले थुमिसं थ्व संसारयागु ज्याखँय जक मन तया जुइ।

20 झीपिं ला स्वर्गया नागरिकत खः। झीपिं मुक्ति बीम्ह झी प्रभु येशू ख्रीष्ट स्वर्ग झाइतिनि धकाः लँ स्वया च्वनापिं खः।

21 वयकलं फुक्कयात थःगु ल्हातय् कयादी फु। थ्व हे शक्तिं वयकलं झीगु थ्व बमलाःगु व सिनावनीगु म्हायात वयकःयागु थें सिना मवनीगु यानादी।

4

मेगु अतीं ब्यूगु

1 अयजूगुलि यःपिं दाजुकिजापिं, थुकथं हे प्रभुयात क्वान्तुक विश्वास याना च्वँ। जि छिमित नापलायेत आयब्रुयाच्चनागु दु। छिपिं जिगु लयताः व श्रीपेच खः।

2 इयोदिया व सुन्तुखेयात जिं बिन्ति यानाच्चना – छिपिं निम्ह तताकेहें प्रभुयात विश्वास यानाः मिलय् जुयाच्चँ।

3 अले विश्वास याये बहःमह पासा, थुपिं मिसातयत् ग्वाहालि या। छायाःसा इमिसं जि नाप भिगु खँ न्यंकेगु ज्या याःगु दु। थुलि जक मखु, इमिसं क्लेमेस व जि नाप ज्या याःपिं जीवनयागु सफलइ नां दुथ्याःपिं मेमेपिं मनूतलिसे नं भिगु खँ न्यंकूगु दु।

4 प्रभुयाके न्ह्याबलें लयताया च्वँ। जिं हानं धाये – “लयताया च्वँ।”

5 फुक्कलिसे बांलाक हनाबना याना च्वँ। प्रभु याकनं झाइ।

6 छुं खँय नं पीर काये मते। छिमित माःगु खँ प्रार्थना यानाः सुभाय् बियाः परमेश्वरयात बिन्ति या।

7 सुयागुं ज्ञान बुद्धिं थुइके मफुगु परमेश्वरयागु शान्तिं छिमिगु नुगः व मनयात ख्रीष्ट येशूपाखें बचय् याना तइ।

8 यःपिं दाजुकिजापिं, दकलय् लिपा जिं धाये – छिमिसं सत्यगु, हनेबहःगु, भिगु, शूद्रगु, बांलाःगु, ततःधंगु व प्रशंसा याये बहःगु खँय जक मन बिया च्वँ।

9 जिं यानागु छिमिसं न्यनातःगु व थः नालाकया तःगु हे दु। अले जिं छिमित स्यना बियागु व थुइका बियागु नं दु। छिमिसं नं अथे हे याना च्वँ। अले शान्ति बियादीम्ह परमेश्वर छिपिंनाप दइ।

भेटी ब्यूपिन्त सुभाय् ब्यूगु

10 प्रभुलिसे जि तसकं लयतायाच्चनागु दु। तःन्हु लिपा छिमिसं जितः हानं लुमंकाः हल। अथे ला छिमिसं न्हापानिसें लुमंकाच्चंगु खः। ई जक च् मलाःगु खः।

- 11 मदयक् मगानाः ला जिं थथे धयागु मखु, छायाधाःसा न्ह्यागु हे जूसां लुधंका च्वनेत स्यना कयागु दु।
 12 मदुबलय् नं दुबलय् नं जि लुधंकाच्वने सः। न्ह्याबले न्ह्याथासं नये खंसां मखंसां, यक्व दुसां द हे मदुसा नं जिं लुधंकाच्वने सय्कागु दु।
 13 जितः शक्ति बियादीम्ह ख्रीष्टयापाखें जिं न्ह्यागुं याये फु।
 14 अयनं जितः थथे दुःख जुयाच्वंबलय् छिमिसं ग्वाहालि याःगु बां हे लात।
 15 थ्व खँ छिमिसं सि हे स्यू माकेडोनियां भिगु खँ न्यंकाः वने त्यनाबलय् नं छिमिगु मण्डली हे जक जितः ग्वाहालि यात, मेगु गुगुं नं मण्डलीं मयाः।
 16 थेसलोनिकेय् दुबलय् नं छिमिसं जितः तःकः मछि ग्वाहालि छवयाहल।☆☆
 17 जिं छिमिपाखें ग्वाहालि कायेत थथे धयागु मखु। बरु स्वर्ग्य् च्वंगु छिमिगु हे ल्याःचालय् यक्व दयावयेमा धकाः खः।
 18 छिमिगुपाखें जितः मतिइ तयागु स्वयाः अप्वः हे दत। छिमिसं इपाफ्रोडिटसयात बीके छवयाहःगु ग्वाहालि नं जिगु ल्हातय् लात। छिमिसं छवयाहःगु थ्व ग्वाहालि ला नस्वाः वःगु व परमेश्वरयात यःगु बलिदान थें खः।☆
 19 जिमि परमेश्वरं छिमिगु मगाःमचाः स्वयादी। ख्रीष्ट येशूयाके दुगु वय्कःयागु गुबले मसुइगु धुकुति छिमित माःगु बियादी।
 20 इी परमेश्वर बाः न्ह्याबले तःधना च्वनेमा। आमेन।
 लिपांगु ज्वजलपा
 21 फुक्क विश्वासीतयत् जिं न्यनाहःगु दु धकाः धयाब्यु। जि नाप थन दुपिं दाजुकिजापिन्सं नं छिमित न्यनाहःगु दु।
 22 थनच्वंपिं फुक्क विश्वासीतयसं नं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु। खास यानाः कैसरया जहानपिनिपाखें ज्वजलपा धयाहःगु दु।
 23 येशू ख्रीष्टयागु दया माया छिपिं फुक्कसित दया हे च्वनेमा।

कलस्सीइ च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु पौ म्हसीका

थ्व पौ पावलं एफिससं पुर्बय लाःगु एशियाया कलस्सी धाःगु शहरय च्वंगु मण्डलीयात च्वःगु खः। थ्व मण्डलीयात पावल थःम्हं हे नीस्वना थकूगु मखु, अयसां पावलं जिम्मा कयातःगु मण्डलीत मध्ये थ्व नं छगु खः। वं थःनाप ज्या याइपि विश्वासीतयत् एफिससं अन छवल। अन च्वंगु मण्डलीइ फताहा गुस्तयसं दुहां वयाः परमेश्वरयात म्हसीकेत व धात्थेयागु मुक्ति कायेत मनूतयसं स्वर्गदूततयत् पुजा यायेमाः धकाः धयाजुल धयागु खँ पावलं न्यनातःगु खः। उलि जक मखु व फताहा गुस्तयसं म्हय चिं तये हे माः, अले नसा व मेमेगु खँय नं व्यवस्थाय धयातःथे यायेमाः धकाः नं धयाजुल।

पावलं थ्व पौ अज्याःपि फताहा गुस्तयगु विरोध यायेत हे च्वःगु खः। येशू ख्रीष्टयापाखें जक हे मुक्ति दइ, मेमेगु धार्मिक विश्वास व थितिकृति इति ख्रीष्टपाखें अलग याइ धयागु हे थ्व पौया मू खँ खः। गथे ख्रीष्टपाखें परमेश्वरं फुक्क सृष्टि यानादीगु खः अथे हे ख्रीष्टपाखें हे वयकलं फुक्कं थःलिसे मिलय यानादी। ख्रीष्टलिसे छप्पं जुयाः जक हे मनूतयसं मुक्ति कायेफत। पावलं पौलय विश्वासीतयगु चालचलन गथे जुइमाः धकाः नं बांलाक क्यनातःगु दु।

थ्व पौ कलस्सीइ ज्वनावंम्ह तुखिकस खः। व नाप फिलेमोनया दास ओनेसिमस नं वंगु दु।

धलः पौ

न्ह्याखँ १:१-८

ख्रीष्टया स्वभाव व ज्या १:९-२:१९

ख्रीष्टपाखें न्हगु जीवन २:२०-४:६

क्वचायकूगु ४:७-१८

कलस्सी

पावलपाखें ज्वजलपा

1 परमेश्वरं हे ख्रीष्ट येशूया प्रेरित यानातःम्ह जि पावल व किजा तिमोथीपाखें

2 कलस्सी च्वपि ख्रीष्टयात विश्वास यानाच्चपि परमेश्वरया मनूत फुक्कसितं ज्वजलपा!

इती परमेश्वर बाःया दया माया व शान्ति छिमिके दयेमा।

सुभाय व प्रार्थना

3 जिमिसं छिमिगु निति प्रार्थना यायेबलय इती प्रभु येशू ख्रीष्टया बाः परमेश्वरयात न्ह्याबले सुभाय बियाच्चनागु दु।

4 छायाःसा छिमिसं येशू ख्रीष्टयात विश्वास यानाच्चंगु व परमेश्वरया मनूतयत् दया माया यानाच्चंगु खँ जिमिसं न्यना तयागु दु।

5 छिमिगु निति स्वर्गय तयादीगु आशाया निति हे विश्वास व माया यानागु खः। अले सत्यगु वचन व भिंगु खँ न्यंकः वयाबलय छिमिसं अनन्त जीवन दइ धयागु खँय आशा याःगु दु।

6 गथे छिमिसं सत्य वचन व परमेश्वरयागु धात्थेयागु दया मायायात बांलाक थुइका काल, अथे हे थ्व भिंगु खँ फुक्कभनं न्यनावनाच्चंगु दु। अले थुकिं इमिगु नुगलय बांलाक ज्या यानाच्चंगु दु।

7 थ्व हे वचन छिमिसं जिपिं थें ज्याःम्ह प्रभुया दास इपाफ्रासयापाखें सयका काःगु दु। व विश्वास याये बहःम्ह ख्रीष्टया छम्ह दास खः।*

8 पवित्र आत्मां छिमित बियादीगु मायायागु खँ जिमित वं हे कंगु खः।

9 थ्व खँ न्यसांनिसें पवित्र आत्मायागु बुद्धिं छिमिसं परमेश्वरयागु इच्छा बांलाक सीके थुइके फयेमा धकाः जिमिसं प्रार्थना याना वयाच्चनागु दु।

10 प्रभुयात यःकथं याना जुयाः छिमिसं वयकःयात लयतायकेमा, भिंगु बांलाःगु ज्या यानाच्चने फयेमा, अले परमेश्वरयात अज्ज बांलाक म्हसीकाः वने फयेमा,

11 वयकःयागु तसकं तःधंगु शक्तिं छिमित बल्लाकादीमा, अले छिमिसं न्ह्यागु खँय लयतातां सहयाना च्वने फयेमा धकाः जिमिसं प्रार्थना यानाच्चनागु दु।

12 परमेश्वरयात दुनुगलनिसें सुभाय ब्यु, छायाःसा वयकलं थः मनूतयत् तयादीगु जःयागु राज्यय छिमित नं दुथ्याकादीगु दु।

13 वयकलं हे इती शैतानयागु खिउँगु राज्यं लिंगनाः थः यःम्ह काययागु राज्यय हयादिल।

14 वयकःया कायनं हे इती पाप क्षमा यानाः छुत्कारा बियादिल।*

दकलय तःधंम्ह ख्रीष्ट

15 येशू ख्रीष्ट हे खने मदुम्ह परमेश्वरयागु

- खनेदुगु रूप खः।
 वय्कः थ्व संसार हे सृष्टि
 मयाःनिबलय् निसैं दुम्ह खः।
 16 छायाधाःसा परमेश्वरं वय्कःयापाखें
 स्वर्ग व पृथ्वीइ दुगु फुक्कं,
 खनेदुगु, खने मदुगु,
 अले फुक्क शक्ति, राज्य व अधिकार
 दय्कादीगु खः।
 अले थ्व फुक्कं वय्कःया निति हे
 दय्कादीगु खः।
 17 वय्कः सृष्टि मयाःनिबलय् निसैं
 दीम्ह खः।
 अले फुक्क वय्कःयागु हे
 लिधंसाय् च्वनाच्चंगु दु।
 18 मण्डली वय्कःयागु म्ह खः,
 अले वय्कः मण्डलीयागु छ्यं खः।
 वय्कः हे दकलय् न्हापा दुम्ह,
 अले दकलय् न्हापां
 सिनाः म्वानावःम्ह खः।
 वय्कःयात फुक्कसियां
 प्रभु यायेत थथे यानादीगु खः।☆
 19 वय्कःयागु थःगु फुक्क स्वभाव
 ख्रीष्टयाके दुगुलि परमेश्वर लय्तायादिल।
 20 परमेश्वरं सृष्टि यानातःगु स्वर्ग
 व पृथ्वीइ च्वंगु फुक्कं
 वय्कःया कायनं कूसय् हाय्कूगु हिं
 थःलिसे मिलय् यानादिल।☆

- 21 छिपि नं न्हापा मभिगु ज्याखँय् जुयाः परमेश्वर नाप तापानाः वय्कःया शत्रु जुयाच्चंगु खः।
 22 तर आः वय्कःया कायनं थः हे सिनाः छिमित हाकनं वय्कः नाप मिलय् यानादीगु दु। वय्कः छिमित थःगु न्ह्यःने पवित्र, शुद्ध व दोष मदुपि
 यायेत हे थथे सिनादीगु खः।
 23 उकिं छिमिसं भिंगु खँयागु आशा मत्वःतुसे दुनुगलंनिसैं क्वातुक विश्वास याना च्वँ। थ्व हे भिंगु खँ संसारय् च्वंपि फुक्कसितं न्यंकूगु दु।
 थ्व ज्याय् प्रभुं जि पावलयात च्यः यानादीगु खः।

मण्डलीयागु निति पावलं याःगु ज्या

- 24 छिमिगु निति थथे दुःखसिया च्वने दुगुलि जितः तसकं लय्ता वः। ख्रीष्टयागु म्ह मण्डलीयागु निति फये मानिगु वय्कःयागु दुःख जिं थःगु
 म्हय् फयाः पूर्वके।
 25 परमेश्वरं हे जितः वय्कःयागु वचन छिमित स्यनेकने यायेत मण्डलीया च्यः यानादिल।
 26 न्हापांनिसैं सुनानं थुइके मफुगु थ्व गुप्ति खँयात आः ख्रीष्ट येशूया पवित्र मनूतयत् ध्वाथुइकादिल।
 27 थथे व गुप्ति खँ मनूतयत् ध्वाथुइकादीगु परमेश्वरया ग्वसाः खः। अले गुप्ति खँ थ्व हे खः - “ख्रीष्ट छिपि यहदीमखुपिन्के नं दी। अले
 परमेश्वरलिसे छिपि नं तःधनी।”
 28 उकिं जिमिसं फुक्कसितं ख्रीष्टयागु खँ न्यंका जुयागु खः। फुक्कसितं ख्रीष्टयात क्वातुक विश्वास याकाः परमेश्वरया न्ह्यःने यंकेत जिमिसं
 ख्याच्चः बिया अले स्यनेकने यानाः वयाच्चनागु दु।
 29 ख्रीष्ट येशू बियादीगु तःधंगु शक्ति हे जिं थथे दुःख सियाः थ्व ज्या यानाच्चना।

2

1 अयजूगुलि छिमिगु निति, लाउडिकियाय् च्वपिनिगु निति व जिगु ख्वा: तकं मखंनिपिनिगु निति जिं गुलि दु:खकष्ट सिया: ज्या यानाच्चनागु दु धका: छिमित कने।

2 छिमित साहस दयेमा, अले थ:थवय् माया यानाच्चनेमा धका: जिं थथे यानाच्चनागु ख:। अले छिमिसं फुक्क खँ ध्वाथुइके फइ। थुकथं छिमिसं परमेश्वरयागु गुप्ति खँ ख्रीष्टयात नं बांलाक म्हसीके फइ।

3 परमेश्वरयागु ज्ञान व बुद्धियागु धुकू हे वयक: ख:।

4 अयजूगुलि जिं छिमित धाये – न्ह्याक्व हे बांला:सां मभिगु खं तापाक हे च्वँ।

5 म्ह तापा:सां जिगु नुग: ला छिमिथाय् हे दु। छिमिसं ख्रीष्टयात दुनुगलानिसें क्वातुक विश्वास यानाच्चंगुलि जि तसकं लयूता:।

ख्रीष्टपाखें जक ब्वलने फइ

6 गथे ख्रीष्ट येशूयात छिमिसं “प्रभु” धका: मानय् यात, अथे हे वयकलं धयादी थें याना च्वँ।

7 वयक:याके हा कया: ब्वलना च्वँ। अले छिमिसं वयक:यात हे थ:गु जग भा:पिया: छिमित स्यनात:थें विश्वासय् क्वातुक च्वना: न्ह्याबलें सुभाय् बिया च्वँ।

8 होश यानाच्चँ। मखुसा मनूतयगु ज्ञान व बुद्धियागु फयगं खं छिमित स्यंकी। थज्या:गु खँ ख्रीष्टपाखें व:गु मखु, बरु मनूतयगु हे थितिकुति व संसारयापाखें व:गु ख:।

9 गथे परमेश्वर ख:, अथे हे ख्रीष्ट नं ख:।

10 वयक:पाखें हे छिपि बांलाक ब्वलंगु दु। वयक: फुक्क राज्य व शक्ति स्वया: त:धं।

11 छिमिसं ख्रीष्टयात विश्वास यानाच्चंगु हे धाथें म्हय् चिं त:गु ख:। थ्व चिं मनूतयगु लहातं त:गु मखु, बरु पापं लिफ्याइगु ख्रीष्टयागु हे चिं ख:।

12 बप्तिस्मा का:बलय् छिमिसं थ:त वयक:नापं तुं थुन। अले सीम्ह ख्रीष्टयात म्वाकादीम्ह परमेश्वरयागु शक्तियात विश्वास या:गुलि वयक: नाप तुं हानं म्वानाव:गु दु।*

13 न्हापा पाप यानाच्चंगुलि व व्यवस्था मानय् मयाइपिं यहदीमखुपिं जगुलि छिपिं सीपिं थें जुयाच्चंगु ख:। आ: धा:सा परमेश्वरं छिमित ख्रीष्टनापं तुं म्वाकादीगु दु। अले छिमिगु पाप फुक्कं क्षमा यानादीगु दु।*

14 वयकलं व्यवस्थाय् च्वयात:गु झीत मल्व:गु खँत फुक्कं हुयाछ्वयादीगु दु। वयकलं थज्या:गु खँयात कूसय् नकिं तानादी धुंकल।*

15 थ्व हे कूसय् वयकलं शैतानयागु राज्य व शक्तियात त्याका: क्यनादिल।

16 उकिं आ: सुनानं नयेत्वनेगु खँय्, नख:चख: मानय् यायेगु खँय्, अले अमै, पुन्हे व विश्रामबार मानय् यायेगु ला कि मयायेगु धयागु खँय् नियम दयके मते।*

17 थ्व फुक्क लिपा जुइगु खँयागु किपालु जक ख:। धाथेंयागु ला ख्रीष्ट हे ख:।

18 “जिमिसं दर्शन खनागु दु” धका: थथ:म्हं त:धना: स्वर्गदूतयात पुजा यानाजुइपिं नं दु। थज्या:पिन्सं म्वा:मदुगु खँय् लाका: छिमित थ:म्हं काये दइगु सिरपा: काये मखंका बी। थ:म्हं मस्युगु खँय् नं थुपिं त:धना जुइ।

19 थुमिसं ख्रीष्टयात क्वातुक ज्वनी मखु, गुम्ह मण्डलीया छ्यं ख:। छेनं याना: हे फुक्क म्हब्व मिलय् जुइ फइ, अले म्ह छम्हं स्वाना च्वने फइ। अले जक परमेश्वरया य:कथं म्ह थाहां वये फइ।*

ख्रीष्टनाप सीगु, ख्रीष्टनाप म्वायेगु

20 ख्रीष्टनापं तुं सिना: छिपि संसारयागु थितिकुति तापाय् धुंकूगु दु। छिमिसं हानं छाया संसारयागु नियम मानय् यानाच्चनागु?

21 “थ्व काये मज्यु, थ्व नये मज्यु, थ्व थीमज्यु” धका: छिमिसं छाया मानय् यानाच्चनागु?

22 थ्व फुक्कं छयलेवं मदयावनीगु ख:। थ्व ला मनूतयसं हे दयकात:गु ख:।

23 इमिसं स्वयेबलय् स्वर्गदूततयत पुजा यायेगु, थ:गु म्हयात दु:ख बीगु, व चिधं जुइगु गुलि नं त:धं थें च्वं। थथे यायेवं मनूतयसं थ:गु मभिगु मतिइ भिके फइ मखु।

3

1 छिपिं नं ख्रीष्टनाप तुं म्वाना व:गुलि छिमिसं स्वर्गयागु खँय् जक मन ति। अन स्वर्गय् येशू ख्रीष्ट परमेश्वरया जवय् च्वनादीगु दु।*

2 संसारयागु ज्याखँय् मन तया जुइ मते। बरु स्वर्गयागु खँय् जक मन तया च्वँ।

3 छायाधा:सा छिपिं सी धुंक्पिं ख:। अयनं परमेश्वरं छिमित ख्रीष्टलिसे म्वाकात:गु दु।

4 ख्रीष्ट हे छिमिगु जीवन ख:। वयक: झाइबलय् छिपिं नं वयक:नापं तुं खने दइ, अले त:धनी।

पुलांगु व न्हगु जीवन

- 5 अयजूगुलि संसारयागु ज्याखं छिमिसं थःत कःघाना च्वाँ। व्यभिचार याये मते, मभिंगु ज्याखँ याये मते, लाः लाः थें सना जुइ मते, मभिंगु मतिइ तया जुइ मते, कर्पिनिगुली मिखा वंके मते, गुगु मूर्ति पुजा यायेगु ति हे ग्यं।
- 6 थज्याःगु खं यानाः हे परमेश्वरं धाःथें मयाइपिन्सं वय्कःयागु तं फयेमाली।
- 7 छिपिं नं न्हापा थथे हे यानाजुइपिं खः।
- 8 आवांनिसें छिमिसं तं व ल्वापुख्यापु त्वःताछव – कर्पिन्त स्यंका जुइगु, कर्पिन्त मभिंकाः खँ ल्हायेगु, अस्यः खँ ल्हायेगु – थज्याःगु ज्याखँ नं त्वःताछव।
- 9 छिमिसं आः पुलांगु चालचलन त्वःते धुंकूगुलि थःथवय् मखुगु खँ ल्हायेगु याये मते।*
- 10 छिपिं आः न्हपिं जुइ धुंकल। आवांलि वय्कःयात बांलाक म्हसीके फयेमा धकाः परमेश्वरं छिमित थःथें हे यानाः न्हाबलेँ न्हकथं हिलादी।*
- 11 यहदीमखुपिं जुइमा, यहदी जुइमा, म्हय् चिं तःपिं जुइमा, मतःपिं जुइमा, सःस्यूपिं जुइमा, छुं मस्यूपिं जुइमा, अले दास जुइमा, दासमखुपिं जुइमा, फुक्कं उथें खः। सकसिकें ख्रीष्ट दी। ख्रीष्ट हे फुक्कं खः।
- 12 छिपिं परमेश्वरं ल्ययातःपिं पवित्रपिं व वय्कःया यःपिं मनूत खः। उकिं छिमिसं दया माया यायेगु, क्वमिलु जुइगु, स्वजा जुइगु, सह यानाच्चनेगु यायेमाः।
- 13 थःथवय् सह यानाः दया माया या। थःत सुनानं मभिंकूसां वयात क्षमा बीगु या। गथे प्रभुं छिमित क्षमा यानादिल, अथे हे छिमिसं नं क्षमा बीमाः।**
- 14 थ्व स्वयाः तःधंगु ला थःथवय् माया यानाच्चनेगु हे खः। थ्व हे मायां छिपिं फुक्कसित छप्पें व छधी याना तइ।
- 15 ख्रीष्टयागु शान्तिं छिमिगु नुगः जायाच्चनेमा। थ्व हे शान्तियागु लागि परमेश्वरं छिमित सःताः छम्ह हे यानादीगु खः। परमेश्वरयात सुभाय् ब्यु।
- 16 ख्रीष्टयागु वचनं छिमिगु नुगः जायाच्चनेमा। छिमिसं थःथवय् स्यनेकने यानाः दुनुगलंनिसें भजन व म्ये हालाः परमेश्वरयात तःधंकि।*
- 17 छिमिसं न्हागु याःसां, न्हागु धाःसां प्रभु येशूयागु नामं या, अले वय्कःया नामं परमेश्वर बाःयात सुभाय् ब्यु।

छैय् च्वपिन्सं यायेमाःगु हनाबना

एफि ५:२१-३३; १ पत्र ३:१-७

- 18 मिसातय्सं थः भाःतं धाःथें यायेमाः। थथे याइगु प्रभुयात यः।*
- 19 मिजंतय्सं नं थः कलाःयात माया यायेमाः। इमित दुःख बी मज्यु।*
- 20 अथे हे काय् म्हायपिन्सं नं थः मांबौयागु खँ न्यनेमाः, अले हनाबना तयेमाः।*
- 21 बौपिन्सं नं काय् म्हायपिन्त तं चायके मज्यु। मखुसा इमिगु साहस हे मदयावनी।*
- 22 दासं थः मालिकं धाःगु खँ न्यनेमाः। मालिकयात लय्ताय्केत न्ह्यःने जक ज्या याना क्यनेगु मखु, बरु परमेश्वरयात लय्ताय्केत दुनुगलंनिसें ज्या यायेमाः।
- 23 न्हागु याःसां मन्तयगु नितिं मखु, बरु प्रभुयागु नितिं यानाच्चना धकाः मतिइ तयाः दुनुगलंनिसें यायेमाः।
- 24 छायाःसा छिमिसं प्रभुं बी धयादीगु सिरपाः छिमित दइ धकाः सि हे स्यु। प्रभु येशू ख्रीष्ट हे छिमि मालिक खः।
- 25 मभिंगु बांमलाःगु ज्या याना जूपिन्त सजाँय बी। प्रभुं ख्वाः स्वयाः न्याय यानादी मखु।**

4

- 1 मालिकतय्सं नं दासयागु भिं स्वयेमाः। छिमिसं नं स्वर्गय् थः मालिक दु धयागु खँ ल्वःमंके मते।*

मेमेगु अर्ती

- 2 छिमिसं प्रार्थना यायेगु गुबलेँ त्वःते मते। म्हुतुं जक प्रार्थना यायेगु मखु, दुनुगलंनिसें परमेश्वरयात सुभाय् बियाः प्रार्थना यायेमाः।
- 3 जिमिगु नितिं नं प्रार्थना या। ख्रीष्टयागु खँ कनेत व परमेश्वरयागु वचन न्यंकेत वय्कलं न्हाथासं लेँ चायेकादीमा धकाः प्रार्थना या। थुकियागु नितिं हे जिं थथे इयालखानाय् कुंका च्वनेमाल।
- 4 जिं गुकथं थुइके माःगु खः उकथं हे मेपिन्त थुइके फयेमा धकाः छिमिसं जिगु नितिं प्रार्थना यानाब्यु।
- 5 विश्वासी मखुपिलिसे खँ ल्हायेबलय् छिमिसं बांलाक बिचाः यानाः नवा। अले इमित भिंगु खँ न्यंकेगु मौका त्वःफिके मते।*
- 6 चिं सवा ब्यु थें खँ ल्हायेबलय् नाइक व यइपुसे च्वंक नवा। अले कथंहंक लिसः बीगु या।

बिदा काःगु

- 7 यःम्ह किजा तुखिकसं हे छिमित जिगु खँ फुक्क कनी। व नं जिपिं नाप ज्या यानाच्चंम्ह विश्वास याये बहःम्ह प्रभुया दास खः।*
- 8 छिमिसं जिगु खँ सीके फयेमा, अले छिमित साहस दयेमा धकाः जिं वयात छिमिथाय् छवया हयाच्चनागु दु।*

* 3:9 ३:२९ एफि ४:२२ * 3:10 ३:१० उत १:२६; एफि ४:२४ * 3:13 ३:१२-१३ एफि ४:२ * 3:13 ३:१३ एफि ४:२२ * 3:16 ३:१६ एफि ५:१९-२० * 3:18 ३:१८ एफि ५:२२; १ पत्र ३:१ * 3:19 ३:१९ एफि ५:२५; १ पत्र ३:७ * 3:20 ३:२० एफि ६:१ * 3:21 ३:२१ एफि ६:४ * 3:25 ३:२२-२५ एफि ६:५-८ * 3:25 ३:२५ ब्यु १०:१७; एफि ६:९ * 4:1 ४:१ एफि ६:९ * 4:5 ४:५ एफि ५:१६ * 4:7 ४:७ प्रे २०:४; २ तिमो ४:१२ * 4:8 ४:७-८ एफि ६:२१-२२

9 अले हानं छिमिथाय् हे च्वंम्ह यःम्ह किजा ओनेसिमसयात नं व नाप छवया हयेत्यनागु दु। ओनेसिमस तसकं विश्वास याये बहःम्ह मनू खः। इमिसं हे छिमित थन जुयाच्चंगु फुक्क खँ कनी।☆

10 जिनापं इयालाखानाय् कुनातःम्ह अरिस्तार्खसं नं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु। अथे हे बारनाबासया किजा मर्कूसं नं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु। वयागु खँ ला छिमित न्हापा हे धायेधुन। व वल धाःसा छिमिसं वयात दुनुगलनिसें लसकुस या।☆

11 युस्तस धाःम्ह येशू नं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु। परमेश्वरयागु राज्ययागु भिंगु खँ न्यकेगु ज्याय् जि नाप जुयाच्चंपिं यहदीत थ्व हे स्वम्ह जक खः। थुमिसं जितः यक्व तिबः बियाच्चंगु दु।

12 छिमिथाय् हे च्वंम्ह ख्रीष्ट येशूया मेम्ह दास इपाफ्रासं नं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु। छिमिसं क्वान्तुक विश्वास यानाः परमेश्वरयात यःकथं जक यानाच्चने फयेमा धकाः वं छिमिगु नितिं न्हाबलें प्रार्थना यानाच्चंगु दु।☆

13 छिमिगु नितिं, लाउडिकियाय् च्वंपिनिगु नितिं व हिरापोलिसय् च्वंपिनिगु नितिं व तसकं दुःख सियाः प्रार्थना यानाच्चंगु दु धकाः जिं स्यू।

14 झी यःम्ह डाक्टर लूका व डेमासं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।☆

15 लाउडिकियाय् च्वंपिं दाजुकिजापिन्त, अले नुम्फास व वया छैय् मुं वइपिं दाजुकिजापिन्त जिं ज्वजलपा धयाहःगु दु धकाः धयाब्यु।

16 थ्व पौ छिमिसं ब्वने धुंकाः लाउडिकियाय् च्वंपिं विश्वासीतय्त नं ब्वंकि। अले लाउडिकियाय् च्वंगु मण्डलीयात च्वयाहयागु पौ नं छिमिसं ब्वं।

17 अखिप्पसयात प्रभुं याकेब्युगु ज्या बांलाक मन तयाः या धकाः धयाब्यु।☆

18 जि पावलं थःगु हे ल्हातं छिमित ज्वजलपा च्वयाच्चनागु दु।

जि इयालखानाय् लानाच्चंगु खँ छिमिसं ल्वःमंके मते।

परमेश्वरं छिमित दया माया यानादीमा।

थेसलोनिकेय् च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु न्हापांगु पौ म्हसीका

थेसलोनिके रोमी साम्राज्यया छगू देश माकेडोनियाया राजधानी खः। फिलिप्पी शहरं वयाः पावलं थन नं मण्डली दयका थकूगु खः।

यक्व हे यह्दी धर्म मानय् याये मास्ति वय्काच्वंपि यह्दीमखुपिन्सं नं पावलयागु भिंगु खँ न्यनाः विश्वास याःगुलि यह्दीतय्सं नुगः मुइकाः वयागु विरोध याना जुल। अयजूगुलि पावल अनं बेरिया धाःगु शहरय् वन। अनं लिपा व कोरिन्थय् वन। अन वं व नाप ज्या याइम्ह तिमोथीपाखें थेसलोनिकेय् च्वंगु मण्डलीयागु खँ सीकल।

पावलं थेसलोनिकेय् च्वंपिन्त च्वःगु थ्व न्हापांगु पौ खः। अन च्वंपि विश्वासीतय्सं क्वातुक विश्वास यानाच्वंगु व थःथवय् माया यानाच्वंगु खँ न्यनाः तसकं लयतायाः पावलं थ्व पौ च्वःगु खः। वं इमित अज्ज नं विश्वास या, साहस का, अले थःगु चालचलन नं अथे हे याना च्वँ धकाः अतीं बियाच्वंगु दु। अले इमिसं न्यनाहःगु प्रभु झाइबलययागु खँयागु लिसः नं बियातःगु दु। प्रभु हानं झाइतिनि धयागु खँय् आशा यायेगु मत्वःतुसे थःपिनिगु ज्या बांलाक याना च्वँ धकाः नं पावलं अतीं बियातःगु दु। पावल स्वंगू हप्ताति जक थेसलोनिकेय् च्वंगु खः।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१

सुभाय् व प्रार्थना १:२-३:१३

विश्वासीतयगु चालचलनया बारे अतीं ४:१-१२

ख्रीष्ट झाइतिनि धयागु खँ ४:१३-५:११

दक्वसिबय् लिपांगु अतीं ५:१२-२२

क्वचाय्कूगु ५:२३-२८

१ थेसलोनिकी

पावलपाखें ज्वजलपा

1 इीं परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टयागु थेसलोनिकेय् च्वंगु मण्डलीयात पावल, सिलास व तिमोथीपाखें ज्वजलपा। छिमित दया माया व शान्ति दयेमा।*

थेसलोनिकेय् च्वंपिनिगु विश्वास

2 प्रार्थना यायेबलय् जिमिसं न्हाबले छिमित लुमंकाः परमेश्वरयात सुभाय् बियाच्वनागु दु।

3 परमेश्वर बाःया न्हाःने छिमिसं विश्वास याःथें ज्या यानाच्वंगु, थःथवय् माया यानाः अज्ज अप्वः मन तथाः प्रभुया ज्या यानाच्वंगु व आशा मत्वःतुसे प्रभु येशू ख्रीष्टयात क्वातुक विश्वास यानाच्वंगु खँ जिमिसं लुमंकाच्वनागु दु।

4 परमेश्वरयात यःपिं दाजुकिजापिं, वय्कलं छिमित ल्ययादीगु खः धकाः जिमिसं स्यू।

5 छाय्धाःसा जिमिसं छिमित न्यंकागु वचन म्हतुं जक न्यंकागु मखु, बरु शक्ति व पवित्र आत्मापाखें व दुनुगलनिसें हे न्यंकागु खः। छिपिनाप च्वनाबलय् जिपिं गज्याःपिं खः धकाः ला छिमिसं सि हे सिल।

6 छिमिसं उलिमछि दुःखकष्ट जुल नं पवित्र आत्मा यानाः भिंगु खँ न्यनाः विश्वास यात। थुकथं छिपिं जिमिसं व प्रभुं यानादी थें याइपिं जुल।*

7 अथे जगुलि छिपिं माकेडोनिया व अखैयाय् च्वंपि विश्वासीतयगु निंति नमूना थें जुल।

8 छिमिसं प्रभुयागु वचन माकेडोनियाय् व अखैयाय् जक न्यंकूगु मखु, बरु छिमिसं परमेश्वरयात विश्वास याःगु खँनापं न्यंकभनं बय्बय् जूगु दु। थ्व खँय् जिमिसं छुं हे धया च्वनेमाःगु मदु।

9 जिपिं छिमिथाय् वयाबलय् छिमिसं जिमित गुकथं लसकुस यात अले धात्थेंयाम्ह व म्वाःम्ह परमेश्वरयात सेवा यायेत छिपिं गुकथं मूर्ति पुजा यायेगु त्वःताः परमेश्वरपाखे फहिला वल धयागु खँ फुक्कसिनं धयाच्वंगु दु।

10 छिमिसं परमेश्वरया काय् स्वर्ग झाइतिनि धकाः लँ स्वयाच्वंगु दु हं। वय्कः परमेश्वरं सीम्हं म्वाकादीम्ह येशू खः। न्याय याइबलय् वय्कलं इीत बचय् यानादी।

2

थेसलोनिकेय् पावलयागु ज्या

1 दाजुकिजापिं, जिपिं आम्कन वयागु सिति मवं धकाः ला छिमिसं सि हे स्यू।

2 आम्कन वये न्हाः फिलिप्पी च्वंपिन्सं जिमित दुःख बियाः नं जिमिगु इज्जत तकं काल धकाः ला छिमिसं सि हे स्यू। अयनं परमेश्वरं जिमित साहस बियादीगुलि जिमिसं न्हाक्व हे विरोधीत दःसां छिमित भिंगु खँ न्यंकेगु मत्वःता।*

- 3 जिमिसं छिमित न मखुगु खँ हे स्यनागु खः, न मभिंगु मतिइ तयाः हे स्यनागु खः, न सुयातं झंगःलायत हे स्यनागु खः।
- 4 परमेश्वरं हे जिमित विश्वास यानाः भिंगु खँ न्यंकेगु ज्या लःल्हानादीगु खः। जिमिसं मनूतयत मखु, बरु जिमित जाँचय् यानादीम्ह परमेश्वरयात लयतायकेत नवानाच्चनागु खः।
- 5 छिमिसं सि हे स्यु, जिमिसं छिमिके ह्ययका कायेत स्वयागु नं मदु, अले न छुं काये दइ धकाः हे जिमिसं लोभ यानागु दु। परमेश्वर साक्षी दु।
- 6 छिमिसं व मेपिन्सं नं जिमित तःधंकेमाः धकाः जिमिसं धयागु मदु।
- 7 खः ला, ख्रीष्टया प्रेरित जूगुलि जिमिसं थथे याये फुगु खः। अयनं जिमिसं छिमित मानं मस्तयत सुसाःकुसाः याः थें तितिपापा याना तया।
- 8 जिमिसं छिमित धात्थें हे माया यानाच्चनागु दु। परमेश्वरयागु भिंगु खँ जक मखु, छिमित थःगु प्राण तकं बी माःसां जिमिसं लिफः स्वये मखु, छायाःसा जिमित छिमिगु तसकं माया वं।
- 9 दाजुकिजापिं, जिमिसं यक्व दुःखकष्ट सियाः ज्या यानागु ला छिमि लुमं हे जुइ। भिंगु खँ न्यंकः वयाबलय् जिमिसं छिपिं सुयातं थाकु मजुइमा धकाः चान्हे मधंसे ज्या याना।
- 10 छिपिं साक्षी हे दु, विश्वासीतयगु न्ह्यःने जिमिसं पवित्रकथं, धार्मिकताकथं व छुं दोष मदय्क गुलि बांलाक व्यवहार यानाः छिमिसं सि हे स्यु, अले परमेश्वरं नं स्यु।
- 11 बौनं थः मस्तयत गथे याना तइ, अथे हे जिमिसं नं छिमित याना तया।
- 12 छिमिसं परमेश्वरयात यःथें याना जुइ फयेमा धकाः जिमिसं छिमित गुलि अतीं व साहस बिया। वयकलं हे छिमित थःगु राज्यय् तुकायेत व तःधंकेत सःतादीगु खः।
- 13 जिमिसं परमेश्वरयागु वचन न्यंकाबलय् छिमिसं थुकियात मनूतयगु वचन मखु, परमेश्वरयागु हे वचन खः धकाः न्यना काल। धात्थें हे थ्व परमेश्वरयागु वचन खः। अले थ्व हे वचनं छिमिगु नुगलय् हा कयाच्चंगु दु। उकिं जिमिसं परमेश्वरयात न्ह्याबलें सुभाय् बियाच्चनागु दु।
- 14 दाजुकिजापिं, ख्रीष्ट येशूयात विश्वास यानाच्चपिं यहूदियाय् च्वंगु मण्डलीयापिन्सं थें छिमिसं नं दुःखकष्ट सियाच्चंगु दु। इमित गथे यहूदीतयसं दुःख बियाच्चन, छिमित नं अथे हे छिमिगु देशय् च्वपिन्सं दुःख बियाच्चंगु दु।*
- 15 व हे यहूदीतयसं प्रभु येशू व न्हापायापिं अगमवत्तातयत् स्यानाबिल। अले जिमित नं ख्यानाः हल। परमेश्वरयात मयःगु ज्या यानाः इपिं न्ह्याम्हयसियां विरोधी जुयाच्चन।*
- 16 इमिसं जिमित यहूदीमखुपिन्त मुक्तियागु खँ न्यंके हे मब्यू। इमिसं थुकथं पाप मुंकाच्चन। उकिं इमिसं लिपा तकं परमेश्वरयागु तं फया च्वनेमाली।
- पावलं हानं थेसलोनिकेय् वने मास्तिवयकूगु
- 17 यःपिं दाजुकिजापिं, छिपिलिसे बायाः पलख ख्वाः स्वये मखंसां नुगलं ला बायाच्चनागु मदु। छिमिथाय् हाकनं वयेत जिमिसं तसकं कुतः यानाच्चनागु दु।
- 18 जिपिं छिमिथाय् वयेत स्वयाच्चनागु दु। जि पावल ला ग्वःकःमछि वयेत स्वये धुन। अयनं शैतानं जिमित वयके हे मबिल।
- 19 जिमिगु आशा धाःसां, जिमिगु लयताः धाःसां, अले झी प्रभु येशू ख्रीष्ट झाइबलय् जिमि छ्यं धस्वाकेगु श्रीपेच धाःसां छिपिं हे, मखु ला?
- 20 जिमिगु लयताः धाःसां, जिमिगु छ्यं धस्वाकीपिं धाःसां छिपिं हे खः।

3

तिमोथीयात थेसलोनिकेय् छ्वःगु

- 1 छिपिनाप तापाना च्वने मफुगुलि जिमिसं तिमोथीयात छिमिथाय् छ्वया हयाच्चनागु दु। जिपिं जक एथेन्सय् हे च्वनाच्चनेगु भिं ताल।*
- 2 छिमित साहस बीत व विश्वासय् बल्लाकेत जिपिं नाप भिंगु खँ न्यंका च्वंम्ह परमेश्वरया सेवा याइम्ह किजा तिमोथीयात छिमिथाय् छ्वयाहयागु खः।
- 3 थज्याःगु दुःखकष्ट खनाः ग्यानाः छिपिं सुं नं लिचिले मते। थज्याःगु दुःखकष्ट ला झीत व हे वइ धकाः छिमिसं सि हे स्यु।
- 4 छिपिनाप दुबलय् हे जिमिसं छिमित थज्याःगु दुःखकष्ट वइ धकाः धयागु खः। जिमिसं गथे धया अथे हे जुल।
- 5 अयजूगुलि हे जिं थःत पी मफयाः शैतानं छिमित पापय् लाकाः जिमिगु ज्या सिति वन ला धकाः ग्यानाः तिमोथीयात छिमिथाय् स्वके छ्वयाहयागु खः।

तिमोथी लिहां वयाः खँ कंगु

- 6 आः नकतिनि हे जक तिमोथी छिमिथासं थन थ्यंकः वल। छिमिगु विश्वास व माया अज्ज नं बल्लानाच्चंगु दु धकाः लयताय् बहःगु खँ कन। जिमिसं थें छिमिसं नं जिमित लुमंकाच्चंगु दु, अले जिमिगु ख्वाः स्वये आपुल जुयाच्चंगु दु धकाः नं वं कन।*
- 7 दाजुकिजापिं, छिमिगु विश्वासयागु खँ न्यनाः थज्याःगु दुःखकष्ट जुयाच्चन नं जिमित लयताः वल।
- 8 छायाःसा जिमिसं थथे प्रभुयात क्वातुक विश्वास यानाच्चंगु खँ न्यनाः म्ह हे याउँसे च्वन।
- 9 छिमिसं यानाः हे जिपिं परमेश्वरया न्ह्यःने लयतायाच्चने फइ। छिमिगु नितिं परमेश्वरयात न्ह्याक्व सुभाय् ब्युसां गाइ मखु।

- 10 चान्हि जिमिसं दुनुगलानिसें आम्कन वये दयेमा धकाः परमेश्वरयाके फवनाच्चनागु दु। थुकथं छिमिगु विश्वासय् मगाः मचाःगु नं तना बीदइगु खः।
 11 झी परमेश्वर बाः व प्रभु येशू हे जिमित आम्कन वयेत लँ चायका बियादीमा।
 12 जिमिसं छिमित माया याना थें प्रभुं छिमित नं थःथवय् व मेपिन्त माया यानाः न्ह्यज्याये फयकादीमा।
 13 प्रभु येशू थः मनूत नाप झायादीबलय् परमेश्वर बाःया न्ह्यःने दोष मदुपि व पवित्र जुया च्वनेत वय्कलं छिमित बल्लाकादीमा।

4

परमेश्वरयात ययक म्वायेगु

- 1 दाजुकुजापिं, परमेश्वरयात ययक गथे यानाच्चनेमाः धयागु खँ ला छिमिसं जिमिगुपाखें स्यना काये धुंक्कगु हे दु। छिपि उकथं हे जुयाच्वंगु नं दु। छिपि थुकथं हे अज्जं न्ह्यज्यानावने फयेमा धकाः जिमिसं छिमित प्रभुया नामं बिन्ति यानाच्चनागु दु।
 2 जिमिसं स्यना थकागु वयकःयागु अधिकारयागु खँ छिमिसं सि हे स्यू।
 3 छिपि पवित्र जुयाच्चनेमा धयागु हे परमेश्वरया इच्छा खः, उकिं छिपि व्यभिचारं तापाक च्वँ।
 4 छिपि फुक्कसिनं थः कलाःलिसे पवित्र जुयाः बांलाक हना च्वनेमाः।
 5 परमेश्वरयात म्हमस्यूपिं थें मभिगु मतिइ तयाः मखु।
 6 थ्व खँय् सुनानं थः दाजुकुजापिन्त स्यके मते। परमेश्वरं थथे याइपिन्त तःधंगु सजाँय बियादी। जिमिसं न्हापा हे छिमित थ्व खँ बांलाक धायेधुन।
 7 परमेश्वरं झीत अशुद्ध जुइत मखु, बरु पवित्र जुइत सःतादीगु खः।
 8 उकिं सुनां थ्व खँ न्यनी मखु वं मनूयागु मखु, बरु छिमित पवित्र आत्मा बियादीम्ह परमेश्वरयागु हे खँ मन्यंगु जुइ।
 9 आः छिमित थःथवय् माया यानाच्चनेमाः धकाः जिमिसं च्वया च्वनेमाःगु मदु, छायाधाःसा थ्व खँ ला छिमित परमेश्वरं हे स्यनादीगु दु।
 10 अथे ला छिमिसं माकेडोनियाय् च्वंपिं दाजुकुजापिन्त धात्थें हे माया यानाच्वंगु दु। छिपि अज्ज नं थुकथं हे न्ह्यज्याना हँ धकाः जिमिसं छिमित धयाच्चनागु दु।
 11 जिमिसं छिमित न्हापा हे धया थें सुं लिसे हाला जुइ मते, थःगु ज्या मन तयाः या, अले थःगु हे ल्हातं ज्या यानाः नयेगु कुतः या।
 12 थथे याना जूसा छिमित मेपिन्सं नं हनाबना तइ। अले थःत मालीबलय् सुयागु नं ख्वाः स्वयाच्चने माली मखु।
- प्रभु झायादीबलय् छु जुइ?
- 13 दाजुकुजापिं, सी धुंक्कपिं विश्वासीतयगु खँ नं छिमित कने। आशा मदुपिं मनूतयसं थें छिमिसं नुगः मछिंके मते।
 14 येशू सिनाः हानं म्वानावल धकाः ला झीसं विश्वास यानाच्चनागु दु। अथे हे वयकःयात विश्वास यानाः सिनावपिं मनूतयत्त येशू नाप परमेश्वरं ब्वना यंकादी धकाः नं झीसं विश्वास यानाच्चनागु दु।
 15 प्रभु धयादी थें जिमिसं स्यनाच्चनागु खः। प्रभु झायादीबलय् झीपिं म्वानाच्चंपिन्सं सी धुंक्कपिन्त गुगुं कथं नं लिलाके फइ मखु।
 16 प्रभु स्वर्गं क्वहां झाइबलय् तस्सःगु सः ताये दइ, तःधंम्ह स्वर्गदूत हाला हइ, अले परमेश्वरयागु तुरही पुया हइ। उबलय् हे ख्रीष्टयात विश्वास यानाः सीपिं मनूत न्हापालाक म्वाना वइ।
 17 थ्व हे इलय् तक म्वानाच्चंपिं नं इपिं नाप तं प्रभुयात आकाशय् नापलायेत सुपाँचय् थाहां वनी। थुकथं झीपिं सदां प्रभु नाप च्वने खनी।*
 18 अयजूगुलि थःथवय् थ्व खँ कनाः साहस बीगु याना च्वँ।

5

प्रभुयागु लँ स्वयाच्चँ

- 1 दाजुकुजापिं, प्रभु थुखुन्हु थुबलय् झाइ धकाः छिमित च्वया च्वनेमाःगु मदु,
 2 छायाधाःसा प्रभु झाइगु ई चान्हय् खँ वये थें थयकः वइ धकाः ला छिमिसं सि हे स्यू।
 3 मनूतयसं प्यखें “शान्ति दु, ग्याये माःगु मदु” धया च्वनीबलय् लाक्क हे इमिके प्वाथय् दुम्ह मिसायात मचाबुइ ब्यथा जू थें आकाझाकां विनाश जू वइ। अले इपिं छुं यानाः नं बचय् जुइ फइ मखु।
 4 छिमित धाःसा प्रभु झाइगु ई खँ वः थें जुइ मखु, छायाधाःसा छिपिं खिउँथाय् च्वनाच्वंगु मदु।
 5 छिपि न्हिया जलय् च्वनाच्चंपिं खः। झीपिं चाया खिउँथासय् च्वना च्वनापिं मखु।
 6 अयजूगुलि झीपिं मेपिं थें न्ह्यलं ब्वाना च्वने मजिल, बरु होश यानाः न्ह्यलं चायका च्वनेमाः।
 7 घनीपिं नं चान्हय् हे घनी, अले अयलाःगुलुतयसं नं चान्हय् हे त्वनाजुइ।
 8 झीपिं जलय् च्वनीपिं जूगुलि झीसं थःत कःघाना च्वनेमाः। झीसं ला विश्वास व मायायात छातिइ चीगु नँयागु पाता थें चिना तयेमाः अले मुक्तियागु आशायात तपुलि थें पुया च्वनेमाः।
 9 परमेश्वरं झीत सजाँय बीत सःतादीगु मखु, बरु झी प्रभु येशू ख्रीष्टपाखें मुक्ति बीत सःतादीगु खः।

- 10 वयक्कः झीगु निति सिनादिल। अयजूगुलि प्रभु लिहां झाइबलय् झीपिं म्वाना च्वंसां, सी धुंकूसां वयक्कः नाप च्वने दइ।
11 उकिं छिमिसं आः थें तुं थःथवय् साहस बियाः बल्लाका च्वनेगु याना च्वँ।

मेमेगु अर्ती

- 12 दाजुकिजापिं, छिमित जिगु बिन्ति दु – छिमिथाय् ज्या यानाच्वंपिं, छिमित स्यनेकने याइपिं थकालिपिन्त हनाबना तयेगु या।
13 इमिसं यानाच्वंगु ज्यां यानाः इमित दुनुगलनिसें माया यानाः हनाबना तयेगु या। अले थःथवय् नं मिलय् चले जुयाच्वँ।
14 जिं छिमित हानं धाये – अलछीतयत् ब्वःब्यु, नुगः क्वतुंपिन्त हःपा ब्यु, बमलाःपिन्त ग्वाहालि या, अले न्ह्याम्हय्सिनं न्ह्यागु धाःसां सह यानाच्वँ।
15 मभिंगुया पलेसा मभिंगु तुं याये मते, बरु थःथवय् व न्ह्याम्हय्सित नं न्ह्याबले भिका जुइगु कुतः या।
16 न्ह्याबले लयताया च्वँ।
17 न्ह्याबले प्रार्थना याना च्वँ।
18 न्ह्यागु खँय् न्ह्यागु जूसां परमेश्वरयात सुभाय् बियाः च्वँ। ख्रीष्टयात विश्वास यानाः छिमिसं थथे यायेमा धयागु हे परमेश्वरयागु इच्छा खः।
19 पवित्र आत्मायागु इच्छायात त्यलेत स्वये मते।
20 अगमवाणीयात क्वथुनाः खँ ल्हाये मते।
21 न्ह्यागु खँयात नं बांलाक वाला स्वयेगु नि या। अले भिंगु खँ जक ल्यया का।
22 फुक्क कथंयागु मभिंगु खँपाखें तापाक च्वँ।
23 झीत शान्ति बियादीम्ह परमेश्वरं हे छिमित पवित्र यानाः प्रभु येशू ख्रीष्ट झाया मदितले छिमिगु आत्मा, प्राण व म्हयात दोष मदय्क तयादीमा।
24 छिमित सःता दीम्हय्सिनं हे थ्व फुक्क यानादी, छायाधाःसा वयक्कः विश्वास याये बहःम्ह खः।
25 दाजुकिजापिं, जिमिगु निति प्रार्थना या।
26 दाजुकिजापिं सकसिनं थःथवय् यचु नुगलनिसें माया यानाः ज्वजलपा यायेगु या।
27 दाजुकिजापिं, सकसितं थ्व पौ ब्वना न्यंकाब्यु धकाः जिं छिमित प्रभुयागु नामं बिन्ति यानाच्वना।
28 झी प्रभु येशू ख्रीष्टया दया माया छिमिके दयेमा।

थेसलोनिकेय् च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु निगूगु पौ म्हसीका

थेसलोनिकेय् च्वंगु मण्डलीयापिन्सं ख्रीष्ट हानं झाइतिनिगु खँ बांलाक थुइका काये मफुनि। उकिं पावलं थ्व निगूगु पौलय् ख्रीष्ट हानं झाये धुंकल धकाः स्यनेकने याना जूपि फताहा गुस्तयगु खँ मखुगु खः धकाः ध्वाथुइकातःगु दु। ख्रीष्ट हानं वये न्ह्यः संसारय् मभिपिं व मभिगु ज्याखँ अप्वयावइ, अले “नाश जुइमाःम्ह पापयाम्ह मनु” खनेदयकः वइ। वं ख्रीष्टयागु विरोध याना जुइ।

पावलं थेसलोनिकेय् च्वंपि विश्वासीतयत् न्ह्यागु दुःखकष्ट वःसां विश्वासय् बल्लाना च्वनेगु व पावल अले व नाप ज्या याइपिन्सं थें थथःम्हं ज्या यानाः नयेगु अतीं नं बियातःगु दु।

धलः पौ

न्ह्याखँ १:१-२

प्रार्थना व च्वछाःगु १:३-१२

ख्रीष्ट हानं झाइगु खँ २:१-१७

विश्वासीतयगु चालचलनया बारे अतीं ३:१-१५

क्वचाय्कूगु ३:१६-१८

२ थेसलोनिकी

पावलपाखें ज्वजलपा

1 झी परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टयागु थेसलोनिकेय् च्वंगु मण्डलीयात पावल, सिलास व तिमोथीपाखें ज्वजलपा।*

2 परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टया दया माया व शान्ति छिमिके दयेमा।

ख्रीष्ट झायाः न्याय यानादी

3 छिमिगु विश्वास यक्व अप्वयावनाच्वंगु दु, अले छिमिसं थःथवय् माया यायेगु नं अप्वय्का हयाच्वंगु दु। थुकिया नितिं परमेश्वरयात सुभाय् मब्युसे मगाः।

4 छिमिसं उलिमछि दुःखकष्ट सिया च्वनेमालं नं क्वान्तुक विश्वास यानाः सह यानाच्वंगु खँ जिमिसं थाय् थासय् परमेश्वरयागु मण्डलीइ च्वंपिन्त छ्यं धस्वाकाः कनेफु।

5 परमेश्वरं ख्वाः स्वयाः न्याय यानादी मखु धकाः ला थुकिं हे सीदत, छायाःसा छिमिसं दुःखकष्ट सियाच्वंगुलि हे छिपिं वय्कःयागु राज्य् दुहां वनेत ल्वःपिं जुल।

6 छिमित दुःखकष्ट ब्यूपिन्त वय्कलं दुःखकष्ट बियादी। परमेश्वर न्याय यानादीम्ह खः।

7 दुःखकष्ट सियाच्वंपि छिमित व जिमित नं वय्कलं दुःखकष्ट मदय्काबी। प्रभु येशू ख्रीष्ट वय्कःया तसकं बल्लाःपिं स्वर्गदूतत नाप स्वर्ग झायादीबलय् वय्कलं थथे यानादी।

8 वय्कलं च्यानाच्वंगु मित्याः ज्वना झायाः परमेश्वरयात म्हमस्यूपिन्त व झी प्रभु येशू ख्रीष्टयागु भिंगु खँ मन्यंपिन्त सजाँय बियादी।

9 थुपिं प्रभुयागु तसकं बल्लाःगु जलं तापाक व प्रभुयागु ख्वाः तकं स्वये मखक च्वनाच्वने माली। अले थुपिं सदांयात नाश जुयावनी।

10 उबलय् वय्कः थः मन्तयपाखें महिमा कायेत व विश्वास याइपिं सकसितं अजू चाय्केत झाइ छायाःसा छिमिसं जिमिगु साक्षीयात विश्वास यात।

11 अयजूगुलि हे छिपिं झी परमेश्वरं सःतादी थें जुयाच्वने फयेमा, वय्कःयागु शक्तिं छिमिसं मतिइ तक्व भिंगु खँ व विश्वासयागु ज्या पूर्वके फयेमा धकाः जिमिसं प्रार्थना यानाच्वनागु दु।

12 थथे छिमिगुपाखें झी प्रभु येशूयागु नां तःधं जुइ, अथे हे झी परमेश्वर व प्रभु येशू ख्रीष्टयागु दया मायां यानाः छिपिं नं तःधं जुइ।

2

प्रभु झाइगु खँय् मखुगु बिचाः

1 दाजुकिजापिं, झी प्रभु येशू ख्रीष्ट झाइबलय् झीपिं फुक्कसितं वय्कः नाप छथाय् मुंकीतिनि धयागु खँ थुइकि।

2 जिमिसं छिमित बिन्ति यानाच्वना – सुनानं झी प्रभु झाइगु ई वये धुंकल धाल धायेवं छिपिं आछु-आछु कने मते, अले ग्याये मते। गुम्हय्सिनं अगमवत्तं धाःथें च्वंक, गुम्हय्सिनं वचनपाखें धाःथें च्वंक, अले गुम्हय्सिनं जिमिसं पौ च्वया थें च्वंक थथे धायेफु।

3 सुनानं छिमित मिखाय् धुलं छ्वाके मफयेमा। मन्तयसं धर्म यायेगु मत्वःतुतले, अले नाश जुइमाःम्ह पापयाम्ह मनु खनेदयकः मवतले प्रभु झाइ मखु।

4 वं थथःमहं तःधं जुयाः मनूतयसं परमेश्वर धयाच्चंगु व पुजा यानाच्चंगु फुक्कयात क्वह्वांकी। थःमहं थःत परमेश्वर धयाः व परमेश्वरया देगलय् च्वंवनी।

5 छिमिथाय् दुबलय् हे जिं छिमित थथे धयागु खः। छिमिसं आः तक लुमंकातःगु हे दयेमाः।

6 ई जुल कि व खनेदयकः वइ। आः थथे खनेदयकः वयेत वयात सुनां पनातःगु दु धकाः ला छिमिसं सि हे स्यू।

7 अयनं वं थःगु ज्या दुनें दुनें यानाच्चंगु दु। वयात पनातःमह चिला मवंतले वयागु मभिंगु ज्याखँ खने दइ मखु।

8 वयात पनातःमह चिला वन कि व दुष्ट खनेदयकः वइ। अले प्रभु येशू ख्रीष्ट जलय् झःझः धायक झाइबलय् छगू सासलं हे वयात नाश यानाछवइ।

9 दुष्टयाके शैतानयागु शक्ति दइ। वं तःतामछि अजू चायापुगु ज्या व चिं यानाक्यनी।

10 नाश जुया वनीपिन्त वं थथे यानाः मिखाय् धुलं छवाकि, छायाधाःसा इमिसं मुक्ति बीगु सत्य खँयात मययक्।

11 अयजूगुलि इमिसं मखुगु खँय् जक विश्वास यानाच्चनेमा धकाः परमेश्वरयागु शक्तिं इमित मखुगु खँ जक पत्याः याका तइ।

12 सत्य खँय् विश्वास मयासें मखुगु खँय् जक यःयःथे सना जुइकाः इमित सजाँय बीत वयकलं थथे यानादीगु खः।

मुक्ति बीत ल्ययातःपि

13 प्रभुया यःपिं दाजुकिजापिं, जिमिसं परमेश्वरयात सुभाय् मब्यूसे च्वने मफु, छायाधाःसा वयकलं छिमित पवित्र आत्मां जायकाः पवित्र यानाः व सत्य खँय् विश्वास याकाः मुक्ति बीत न्हापांनिसं हे ल्ययादीगु खः।

14 थुकियागु निंति हे वयकलं जिमिगुपाखें भिंगु खँ न्यंकाः छिमित झी प्रभु येशू ख्रीष्टनापं तुं तःधकेत सःतादीगु खः।

15 अयजूगुलि दाजुकिजापिं क्वान्तुक विश्वास याना च्वँ। जिमिसं धयागु व च्वयाहयागु खँ न्यनेगु या।

16 प्रभु येशू ख्रीष्टं हे व झीत माया यानादीमह व दया माया याना गुबलें सिना मवनीगु साहस व भिंगु आशा बियादीमह परमेश्वर बाःनं

17 फुक्क भिंगु ज्याखँय् छिमिगु नुगः बल्लाकादीमा।

3

जिमिगु निंति प्रार्थना या

1 दाजुकिजापिं, प्रभुयागु भिंगु खँ न्यंकाभनं न्यनावनेमा, अले छिमिसं थें फुक्कसिनं न्यनाः विश्वास यायेमा धकाः जिमिगु निंति प्रार्थना याना च्वँ।

2 फुक्क मनूतयसं विश्वास याना मकाइगुलि मभिंपिं व दुष्ट मनूतयगु ल्हातं जिमित बचय् यानातयादिसं धकाः परमेश्वरयात प्रार्थना याना च्वँ।

3 प्रभु विश्वास याये बहःमह खः। वयकलं हे छिमित बल्लाकादी, अले दुष्टमह मनूपाखें बचय् यानातयादी।

4 जिमिसं धया थें छिमिसं यानाच्चंगु दु, अले याना हे च्वनी धकाः जिमिसं प्रभुयाके भरोसा कयागु दु।

5 प्रभुं छिमित परमेश्वरयागु माया व ख्रीष्टयागु सह यानाच्चनेगु शक्ति थुइकादीमा।

ज्या यानाः नयेमाः

6 दाजुकिजापिं, थाकु चायाः जुइपिं व जिमिसं धयागु खँ मन्यपिं नाप जुइ मते धकाः प्रभुयागु नामं जिमिसं छिमित बिन्ति यानाच्चनागु दु।

7 जिमिसं यानाः थें यायेमाः धकाः ला छिमिसं सि हे स्यू। छिपिंनाप च्वनाबलय् जिमिसं भचा हे थाकु मचासे ज्या याना।

8 जिमिसं सुयाके सिंति कयाः नयागु मद्दु, बरु छिमित थाकु मजुइमा धकाः जिमिसं चां न्हि सिनाः सिनाः ज्या याना।

9 जिमिसं छिमिगु नये मथ्याः धकाः थथे यानागु मखु, बरु छिमिसं नं अथे हे यायेमा धकाः क्यनेत अथे यानागु खः।

10 छिपिंनाप च्वनाबलय् हे जिमिसं छिमित थथे धयागु खः – “ज्या मयासें च्वनीपिन्त नके नं मते।”

11 छिपिं मध्ये गुम्हं गुम्हयसिनं थःमहं ज्या मयासें मेपिनिगु ज्याय् जक ल्हाः तयाः सना जुयाच्चन धयागु खँ न्यनाः थथे च्वयाच्चनागु खः।

12 थज्याःपिन्त जिमिसं प्रभु येशू ख्रीष्टया नामं ख्याच्चः बियाः धयाच्चना – “थःगु ल्हातं ज्या यानाः न।”

13 दाजुकिजापिं, भिंगु बांलाःगु ज्या यायेत थाकु चाये मते।

14 आम्कन च्वपिं सुनानं जिमिसं च्वयाहयागु खँ मन्यन धाःसा अज्याःपिन्त म्हासीकाः इपिं नाप तापाक हे च्वनेगु या। अले इपिं थथःमहं मछाली।

15 अयनं वयात शत्रु थें भाःपी मते, बरु थः हे दाजुकिजायात थें न्वायेगु या।

16 शान्ति बियादीमह प्रभु थःमहं हे छिमित न्हाबलें फुक्क कथंयागु शान्ति बियादीमा। प्रभु छिपिं फुक्क नाप दीमा।

17 जि पावल थःमहं हे छिमित ज्वजलपा च्वयाच्चनागु दु। जिं च्वया हयेगु फुक्क पौलय् थथे हे सही यायेगु खः। थ्व जिगु थःगु हे च्वयेगु पहः खः।

18 झी प्रभु येशू ख्रीष्टया दया माया छिपिं सकसिके दयेमा।

तिमोथीयात पावलं च्वःगु न्हापांगु पौ म्हसीका

थ्व पौ पावलं माकेडोनियां तिमोथीयात च्वःगु खः। पावलं थःगु निक्वः खुसिया यात्राया इलय् वयात नापलाःगु खः। तिमोथी एशियाय् लाःगु लुस्त्रा शहरय् च्वंम्ह छम्ह ल्याय्म्हम्ह विश्वासी खः। वया मां यहदी व बौ ग्रीक खः। पावलयात वयागु ज्याय् वं ग्वाहालि ब्युगु खः। थ्व पौलय् स्वता खँयात बांलाक ध्वाथुइकातःगु दु।

दकलय् न्हापां पावलं मण्डलीइ मखुगु खँ स्यनाजुइपिनिपाखें बचय् जुयाच्चनेगु ख्याच्चः बियातःगु दु। इमिगु धापू कथं संसार मभिं, गुप्तिखँयापाखें जक मुक्ति काये फइ, अले ब्याहा मयासें व नये मज्यू धयातःगु नसा मनसे जक हे काये फइ। थ्व पौया निगू ब्वय पावलं मण्डली गुकथं चले यायेगु, गुकथं सेवा यायेगु व मण्डलीया थकालिपि व ग्वाहालि याइपिनिगु चालचलन गज्याःगु जुइमाः धकाः नं न्ह्यथनातःगु दु। दक्वसिबय् लिपा पावलं तिमोथीयात येशू ख्रीष्टया धात्थेम्ह च्यः गुकथं जुइगु व मण्डलीया थकालिपि व क्वकालिपि विश्वासीतय्त गुकथं हनाबना तयेमाः धकाः अती बियातःगु दु।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१-२

मण्डलीया थकालिपि व ग्वाहालि याइपिनिगु खँ १:३-३:१६

भाःत मदय् धुंकूपि मिसातयगु खँ ५:१-१६

धिबायागु लोभ मयायेगु बारे अती ६:१-१०

मेमेगु अती ६:११-२१

१ तिमोथी

पावलपाखें ज्वजलपा

1 मुक्ति बियादीम्ह परमेश्वरया उजंकथं आशा बियादीम्ह येशू ख्रीष्टया प्रेरित जुयाम्ह जि पावलयापाखें

2 विश्वासय् जिम्ह काय् थें जुयाच्चंम्ह तिमोथीयात* ज्वजलपा।

परमेश्वर बाः व झी प्रभु येशू ख्रीष्टयापाखें छन्त दया माया व शान्ति दयेमा।☆

मखुगु खँ स्यनीपि लिसे होश या

3 जि माकेडोनियाय् वने त्यनाबलय् छन्त एफिससय् हे च्वँ धकाः धयागु खः। मखुगु खँ स्यनिपिन्त पनेत छ अज्ज नं अन हे च्वनाच्वँ।

4 जिं धया थें इमित मनय् वः थें बाखं कनेगु व तापाःबाज्यापिनिगु धक्कु त्वःतेगु ज्या याके मते। थुकि विश्वास यानाः जक थुइगु परमेश्वरयागु

ग्वसाःयात स्वयाः अप्वः जवाःसवाः यायेगुयात तिबः बी।

5 यचुगु नुगलं, भिंगु मति व शंका मयासें याइगु विश्वासं दइगु मायायात ब्वलंकेत जिमिसं थथे धयाच्चनागु खः।

6 गुलिखय् मनूत ला थज्याःगुपाखे लिचिलाः म्वाःमदुगु खँय् जुयाच्चंगु नं दु।

7 थःपिन्सं छु धयाच्चना धकाः इमिसं मस्यु, न इमिसं थःगु खँयात विश्वास यानाः हे धायेफु। अयनं इपिं व्यवस्था स्यनीपिं गुरु जुइ मास्ति वः।

8 व्यवस्थाय् च्वया तः थें याये फःसा व्यवस्था तसकं बांलाःगु खः धकाः झीसं स्यु।

9 व्यवस्था भिपिं मनूतयगु नितिं दयकातःगु मखु। थ्व ला मभिपिं मनूतयगु नितिं दयकातःगु खः। नियम मानय् मयाइपिं, परमेश्वरयात मानय् मयाइपिं, पापीत, पवित्र मजूपिं, परमेश्वरयात क्वह्यंकीपिं, मां बौयात स्याइपिं, मनू स्याइपिं,

10 व्यभिचार यानाजुइपिं, मिजं मिजं हे व्यभिचार यानाजुइपिं, दास मीपिं, मखुगु खँ ल्हानाजुइपिं, मखुगु साक्षी बीपिं व भिंगु खँयागु अःखतं ज्या यानाजुइपिनिगु नितिं दयकातःगु खः।

11 थ्व हे तसकं भिंगु खँ दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरं जितः न्यंकेत बियादीगु खः।

परमेश्वरया दयाया नितिं सुभाय्

12 जिगु ज्याय् जितः शक्ति बियादीम्ह झी प्रभु येशू ख्रीष्टयात जिं सुभाय् बी, छायाधाःसा वयकलं जितः विश्वास यानाः थःगु ज्या याकेबियादिल।

13 न्हापा जिं प्रभुयात विश्वास मयानानिबलय् निन्दा यायेगु, वयकःयात विश्वास याइपिन्त लिइगु व वयकःयात क्वह्यंका जुइगु याना, तर जिं थुपिं मसीकं व अविश्वासय् यानागुलि परमेश्वरं जितः दया यानादिल।☆

14 ख्रीष्ट येशूयात यानागु विश्वास व मायां यानाः वयकलं जितः तसकं दया यानादिल।

15 पापीतय्त मुक्ति बीत ख्रीष्ट येशू थ्व संसारय् झायादीगु धात्थे हे खः धयागु खँ फुक्कसिनं मानय् याये हे माः। पापीत मध्ये नं जि तसकं पापीम्ह खः।

* 1:2 १:२ तिमोथी ग्रीक भाषां तिमोथियस ☆ 1:2 १:२ प्रे १६:१ ☆ 1:13 १:१३ प्रे ८:३; ९:४-५

16 थुकिं यानाः हे वयकलं जितः माया यानादिल। जि थें ज्याःम्ह तसकं पापीयात थःगु धैर्यं क्यनेत वयकलं जितः नमूना दयकादिल। थ्व नमूना लिपा वयकःयात विश्वास याइपिं व अनन्त जीवन काइपिनिगु निरिति खः।

17 न्हाबलें दयाच्चनीम्ह जुजु, गुबलें सी मखुम्ह, खने मदुम्ह छम्ह हे जक परमेश्वर न्हाबलें तःधनेमा अले वयकःयात हे फुक्कसिनं हनेमा। आमेन।

18 तिमोथी, जिंकाय, छन्त कयाः न्हापांनिसें जुयाच्चंगु अगमवाणी कथं जिं उजं बियाच्चना। थुकियात हे ल्वाभः यानाः छ प्रभुया निरिति ल्वाना च्वं।

19 विश्वास यायेगु व भिंगु खँ मतिइ तयेगु त्वःते मते। मति मभिना वंगुलि ग्वःम्हयसिनं ला विश्वास यायेगुनापं त्वःते धुंकल।

20 अथे स्यापिं मध्ये हुमेनियस व अलेक्जेन्डर नं खः। अज्ज अप्वः थुमिसं प्रभुयात बांमलाकाः खँ ल्वाना मजुइमा धकाः जिं थुमित शैतानयागु ल्हातय् लःल्हानाबी धुन।

2

मण्डलीइ यायेगु सेवा

1 अयजूगुलि दक्वसिबय् न्हापां मण्डलीयापिन्त जिं धाये – फुक्क मन्तयगु निरिति प्रार्थना व बिन्ति यायेगु व सुभाय् बीगु या।

2 शान्ति व चितासू दयकः म्वानाच्चने फयेमा, अले परमेश्वरयागु सेवा दुग्यंक याये फयेमा धकाः जुजुपिनिगु निरिति व अधिकार दुपिनिगु निरिति नं प्रार्थना या।

3 इतीत मुक्ति बियादीम्ह परमेश्वरयात थथे याइगु यः। अले थ्व भिंगु ज्या नं खः।

4 फुक्क मन्तयसं मुक्ति काये फयेमा व सत्यगु खँयात बांलाक सीकाकाये फयेमा धयागु वयकःया इच्छा खः।

5 परमेश्वर छम्ह हे जक दु। अले दथुइ च्वनाः मन्तयत व परमेश्वरयात मिलय् यानादीम्ह नं छम्ह हे जक दु। थथे मिलय् यानादीम्ह मन् ख्रीष्ट येशू खः।

6 वयकः फुक्क मन्तयगु पलेसाय् सिनादिल। न्हापांनिसें हे क्वःछिना तःकथं वयकः पाय्छि इलय् सिनादिल।

7 थ्व हे ज्या यायेत जितः भिंगु खँ न्यंकः जुइम्ह व प्रेरित यानादिल। जिं धात्थेंगु खँ धयाच्चनागु खः, मखुगु खँ ल्वानागु मखु। यह्दीमखुपिन्त थ्व हे धात्थेंगु खँ कनाः विश्वास याकेत जितः गुरु ल्ययातःगु खः।*

8 मिजंतयसं न्हाथाय नं तं मचासे व जवाःसवाः मयासें दुनुगलंनिसें पवित्र ल्हाः ल्हनाः प्रार्थना यायेमाः।

9 अथे हे मिसातयसं ल्वयकः सादा वसतं पुना जुइमा। तःजिगु तिसा, वसः पुनाः अप्वः समाः याना जुइ मते।*

10 परमेश्वरयात मानय याइपिं मिसातयसं थःत ल्वयक भिंगु ज्या याना जुइमाः।

11 स्यनेकने यायेथाय् मिसातयसं सुम्क च्वनाः सय्काकायेमाः, अले धाःथें च्वनेमाः।

12 मिसातयसं मिजंतयत क्वत्यला तयेगु व स्यनेकने यायेगु ज्या जिं याकेबी मखु। मिसातयसं सुम्क च्वनेगु यायेमाः

13 छायाःसा दकलय् न्हापालाक आदमयात सृष्टि यानादीगु खः। अले लिपातिनि हव्वायात सृष्टि यानादीगु खः।*

14 आदमयात मिखाय् धुलं छ्वाकूगु मखु, बरु हव्वायात मिखाय् धुलं छ्वाकाः वयापाखें हे पाप याकूगु खः।*

15 अयन् मिसातयसं क्वातुक विश्वास व माया यानाः पवित्र जुयाच्चन धाःसा मचा बुइकीबलय् इपिं कष्टं बचय् जुइ।

3

मण्डलीया बिशप व ग्वाहालि याइपिं

1 थथे धयातःगु धात्थें हे खः – सुनानं मण्डलीया बिशप जुइ मास्ति वयकूसा, वं तसकं बांलाःगु इच्छा यात।

2 बिशप जुइम्ह मन् छुं हे दोष मदुम्ह, छम्ह हे जक मिसालिसे ब्याहा याःम्ह, थातं च्वने फुम्ह, थःत थःम्हं कःघाये फुम्ह, चालचलन बांलाःम्ह, पाहां वःपिन्त दुनुगलंनिसें दुकाइम्ह, बांलाक स्यनेकने याये फुम्ह,

3 अय्लाखं कायका मजुइम्ह, ल्वाना मजुइम्ह, भिम्ह, हाला जुइ मखुम्ह, धिबायागु लोभ मदुम्ह,

4 थःगु छँ बांलाक कःघाये फुम्ह, थः मस्तयत कजय् यानातये फुम्ह जुइमाः।

5 छायाःसा थःगु छँ हे बांलाक कःघाये मफुम्हयसिनं गय् यानाः मण्डली कःघाइ?

6 थज्याःम्ह मन् नकतिनि जक विश्वास याःम्ह नं जुइ मज्यु। मखुसा व नं अप्वः तःधंछुयाः शैतान थें नाश जुयावनी।

7 अले मण्डलीं पिने नं नांजाःम्ह जुइमाः, अथे जूसा जक वयात मन्तयसं हेबायचबाय् याइ मखु, अले शैतानयागु जालयं नं लाइ मखु।*

8 ग्वाहालि याइपिं नं अथे हे भिपिं व दुग्यपिं जुइमाः। इपिं निता खँ मल्हाइपिं, अय्लाखं कायका जुइ मखुपिं, अले धिबायागु लोभ मयाइपिं जुइमाः।

9 इपिं विश्वासयागु सत्य खँयात मनंनिसें बांलाक थुइका काये फुपिं जुइमाः।

10 बांलाक जाँचय् याये धुंकाः तिनि इमित मण्डली ग्वाहालि याकेबीमाः।

11 इमि कलाः नं अथे हे भिपिं, दुग्यपिं, मेपिन्त हेबायचबाय् याना मजुइपिं, थातं च्वने फुपिं व न्हागु खँयं नं विश्वास यायेबहःपिं जुइमाः।

- 12 थथे ग्वाहालि याइम्ह नं छम्ह हे मिसालिसे ब्याहा या:म्ह जुइमा:। अले व नं थ: मस्तयत्त कजय् याये फुम्ह व छँ क:घाये फुम्ह जुइमा:।
13 बांलाक ज्या याइम्हयसित फुक्कसिनं मानय् याइ। अले इमिसं येशू ख्रीष्टयात थ:म्हं विश्वास यानागु खँ मेपिन्त नं मग्यासे धाये फइ।

त:धंगु गुप्ति खँ

- 14 थ्व पौ च्वया च्वनाबलय् नं जिं याकनं हे छन्थाय् वयेगु मतिइ तयागु दु।
15 अयनं छुं जुया: जि वये लिबात धा:सा परमेश्वरयागु छँय् झीसं गय् याना: च्वनेमा: धका: थ्व हे पौपाखें सीकाति। परमेश्वरयागु छँ धयागु हे मण्डली ख:। अले थ्व सत्ययागु थां व किल्ला नं ख:।
16 थ्व तसकं त:धंगु गुप्ति खँ ख: धका: झीसं स्यू -

वय्क: झी थें मनु जुया: झाल,
आत्मायापाखें वय्क: धर्मी ठहरय् जुल।
स्वर्गदूततयसं वय्क:यात खंकल,
जात जातियापिन्त वय्क:यागु खँ न्यंकल,
संसारय् च्वंपिन्सं वय्क:यात विश्वास यात,
अले वय्क:यात त:धका: स्वर्गय् तुं थत यंकल।

4

मखुगु खँ कनीपिं खना: होश या

- 1 लिपा लिपा मनूतयसं विश्वास यायेगु त्व:ता: मखुगु खँ न्यना: शैतान धा:थें याना जुइ धका: पवित्र आत्मां बांलाक थुइकाब्यूगु दु।
2 धर्मयागु ख्वा:पालं पुया: मखुगु खँ लहाना जुइपिन्सं थथे याना जुइ। थुमिगु मतिइ मिइ छुयात:गु नँयागु नालुं पुकातये धुंकल।
3 थुमिसं ब्याहा याये मज्यू गुलि गुलि नसा नये मज्यू धका: मनूतयत्त स्यना जुइ। विश्वास याइपिं व सत्ययात थुपिन्सं सुभाय् बिया: न्ह्यागुं नये ज्यू, छायाधा:सा थ्व फुक्कं परमेश्वरं हे दय्कादीगु ख:।
4 वय्कलं दय्कादीगु मभिगु छुं नं मटु। उकिं वय्क:यात सुभाय् बिया: न्ह्यागुं नये ज्यू।
5 छायाधा:सा वय्क:यागु वचन व प्रार्थनां फुक्कं शूद्र जुइ।

येशू ख्रीष्टया भिंम्ह च्य:

- 6 फुक्क दाजुकिजापिन्त थ्व खँ थुइकाबिल धा:सा छ येशू ख्रीष्टया भिंम्ह च्य: जुइ। अले थुकिं हे विश्वासयागु वचन व छं मानय् यानाच्वंगु खँय् छ गुलि तक बल्लानाच्वंगु दु धका: सी दइ।
7 म्वा:मटुगु मनय् व: थें बाखं कनाजुइपिपाखें तापाक हे च्वँ। बरु परमेश्वरयात यय्क जक जुयाच्वँ।
8 म्हयागु ज्याखँ याना: कम हे जक ज्यालगय् जुइ। आत्मायागु ज्याखँ धा:सा आ: व लिपा तकं ज्यालगय् जुयाच्वनी।
9 थ्व खँ धार्थेगु व विश्वास याये बह:गु ख:।
10 अयजूगुलि हे झीसं म्वा:म्ह परमेश्वरयाके आशा याना: थथे दु:खकष्ट सिया: ज्या यानाच्वनागु ख:। फुक्क मनूतयत्त मुक्ति बीम्ह, अप्च: याना: वय्क:यात विश्वास या:पिन्त मुक्ति बीम्ह थ्व हे परमेश्वर ख:।
11 थ्व हे खँ छं स्यनेकने या।
12 सुनानं छंगु ल्याय्म्हसूयात हेबाय्चबाय् याये मफयेमा, बरु छं खं, चालचलनं, मायां, विश्वासं व शूद्र जुया: इमि न्ह्य:ने नमूना जुया: कयँ।
13 जि मवतले मनूतयत्त धर्मशास्त्रं ब्वनेगु, स्यनेगु व न्वायेगु याना च्वँ।
14 थकालिपिन्सं छन्त छेनय् ल्हा: तया: न्हापां हे क्व:छिनात:गु वरदानयात सिति छवये मते।
15 दुनुगलनिसें छं थ्व ज्या बांलाक याना च्वँ। अले छंगु ज्या मेपिन्सं नं खनी।
16 थ:गु खँय् व थ:म्हं स्यनागु खँय् बांलाक बिचा: या। थथे या:सा छन्त नं छंगु खँ न्यंपिन्त नं मुक्ति दइ।

5

भा:त मदय् धुंक्पिं मिसात, थकालित व दासतय्गु बारे सल्लाह

- 1 थ: स्वया: थकालिपिन्त ब्व:बी मते। इमित छुं धाये मा:सा थ: बौयात थें धा। थ: स्वया: क्वकालिपिन्त किजापिन्त थें व्यवहार या।
2 अथे हे थकालिपिं मिसातयत्त मांपिन्त थें अले क्वकालिपिं मिसातयत्त मनय् पाप मतसे केहँपिन्त थें व्यवहार या।
3 हा:ना: मदुपिं भा:त मदय् धुंक्पिं मिसातयत्त हनाबना तयेगु या।
4 कायम्ह्यायपिं व छयपिं दुम्ह भा:त मदय् धुंक्पिं मिसातयत्त सुसा:कुसा: वया कायम्ह्यायपिं व छयपिन्त हे याकेब्यु। इमिसं थ:गु छँय् निं धर्म याये सय्के ब्यु, अले मांबौयागु त्यासा पुले ब्यु, छायाधा:सा परमेश्वर थज्या:गु ज्यां लयतायादी।
5 हा:ना: मदुम्ह भा:त मदय् धुंक्पिं मिसां परमेश्वरयाके भरोसा तयाच्वनी। अले चां न्हि परमेश्वरयात प्रार्थना यानाच्वनी।

- 6 भाःत मदय् धुंकूपि मिसां यःयःथे सनाः मोजमज्जा याना जुल धाःसा व सीगु ति हे ग्यनी।
 7 अज्याःपि मिसातयत् दोष मदय्क जुइ फयेमा धकाः थ्व खँ स्यनेकने या।
 8 सुनां थःथितियागु, अज्ज ला थः हे जहानपिनिगु तकं सुसाःकुसाः याइ मखु, वयागु विश्वास सिति वंगु ति ग्यनी। अज्याःपि मनूत विश्वास मयाःपि स्वयाः नं मभिपि जुइ।
 9 छम्ह जक मिजंनाप ब्याहा याःम्ह, खुइदँ दये धुंकूम्ह भाःत मदय् धुंकूपि मिसायात
 10 बांलाःगु ज्या यानाः नांजाःम्ह, मस्तयत् ब्वलंकूम्ह, पाहांतयत् दुनुगलनिसें दुकाइम्ह, परमेश्वरया मनूतयत् तुति सिलाः सेवा याइम्ह, हाःनाः मदुपिन्त ग्वाहालि याइम्ह व भिंगु ज्याय् जक मन तथाः जुइम्ह जूसा वयात भाःत मदय् धुंकूपि मिसातय्गु नांया धलखय् दुथ्याकूसां ज्यु।
 11 भाःत मदय् धुंकूपि ल्यासेपि मिसातय्गु नां धाःसा धलखय् दुथ्याके मते, छायाःसा इमिसं ख्रीष्टयागु ज्या त्वःताः हानं ब्याहा यायेत स्वइ।
 12 थथे इमिसं न्हापा चिनातःगु बाचा ल्वःमंकूगुलि इपि दोषी ठहरय् जुइ।
 13 अज्ज ला इपि छँय् छँय् चाःहिलाः ज्या मयासें जुइ। थुलि जक मखु, इपि खँगुलु जुइ, अले इमिसं मेपिनिगु ज्याय् ल्हाः तथा जुइगु व ल्हाय् मज्यगु खँनापं ल्हाना जुइ।
 14 अयज्गुलि भाःत मदय् धुंकूपि ल्यासेपि मिसातय्सं ब्याहा यायेगु हे भिं जू। थुपि मचाखाचा दय्काः छँ बांलाक कःघाना च्वनीपि जुइमाः। अथे जूसा झी शत्रुतय्सं नं धायेथाय् दइ मखु।
 15 गुम्हं गुम्हं भाःत मदय् धुंकूपि मिसात ला अथे बांमलाक सना जुयाः शैतानयागु ल्हातय् लाः वने नं धुंकल।
 16 सुं विश्वासी मिसायाथाय् थथे भाःत मदय् धुंकूपि मिसात दुसा वं हे इमित स्वयेमाः। थथे याःसा मण्डलीयात थाकुइ मखु। अले जक मण्डली भाःत मदय् धुंकूपि हाःनाः मदुपि मिसातयत् बांलाक ग्वाहालि याये फइ।

थकालिपिन्सं यायेमाःगु ज्या

- 17 बांलाक ज्या याःपि थकालिपिन्त अप्वः हनाबना तयेमाः। अज्ज ला वचन न्यंकीपि व स्यनिपिन्त अप्वः हनाबना तयेमाः।
 18 धर्मशास्त्रय् नं थथे धयातःगु दु – “दाइं यायेबलय् द्रुहंयागु म्हतुइ पिचा तथाबी मते।” अले “ज्या याःम्हयसित ज्यालाबी हे माः।”
 19 निम्ह स्वम्ह साक्षी मदय्क सुनानं थकालियात द्रुपं बिल धाःसां पत्याः याये मते।
 20 पाप याइपिन्त फुक्कसिया न्ह्यःने हे ब्वःब्यु। थथे याःसा जक मेपि नं ग्याइ।
 21 परमेश्वर, ख्रीष्ट येशू व ल्यायातःपि स्वर्गदूततय्गु न्ह्यःने जिं छन्त थ्व खँ धयाच्चवना। थथे ज्या यायेबलय् सुयागु पँली मते, अले सुयागुं ख्वाः स्वये मते।
 22 हथाय् चायाः सुयातं छेनय् ल्हाः तथाः मण्डलीयागु ज्याय् तये मते, छायाःसा व मनू मभिम्ह जूसा वयागु पाप छन्त नं लाइ। थःत पापपाखें तापाक हे ति।
 23 न्हापा थें लः जक त्वने मते। थःगु प्वाःयागु निति उसाँय् मदुगुया निति भचा भचा दाखमघ नं त्वनेगु या।
 24 गुम्हय् गुम्हय्सिगु पाप ला बांलाक हे सी दयाच्च्वनी, इपि न्हापा हे दोषी ठहरय् जुइ। गुलिसिगु पाप ला लिपा लिपा जक सी दइ।
 25 अथे हे गुलि गुलि भिंगु ज्या ला न्हापा हे बांलाक सी दइ। अले सी मदुगु नं लिपा सीदयावइ, त्वपुयातये फइ मखु।

6

दासतयत् अतीं बीगु

- 1 दासं थः मालिकयात हनाबना तयेमाः। अले जक परमेश्वरयागु नां व जिमिसं स्यनागु भिंगु खँयात क्वह्यंकाः खँ ल्हाये फइ मखु।
 2 विश्वासी दाजुकिजा ला खः नि धकाः सुनानं थः विश्वासी मालिकयात हनाबना मतयेगु याये मते, बरु इमिगु बांलाक सेवा या। छायाःसा इमित भिनिगु थः हे दाजुकिजायात भिनिगु खः। थ्व हे खँ छं मेपिन्त नं स्यनेकने या।

धिबायागु लोभ

- 3 सुनानं मेकथं स्यनेकने याना जुल, अले झी प्रभु येशू ख्रीष्टयागु सत्यगु वचन व झीसं परमेश्वरयात मानय् यायेमाःगु खँ मन्यन धाःसा
 4 वं छुं हे मसीकं तःधंछुया जुइ। अले म्वाःमदुगु खँ पिकयाः जवाःसवाः यानाः ल्वापुथया जुइ। थुकि मनूतयत् ल्वाकेगु, नुगः मुइकेगु, मेपिन्त मभिका जुइगु व म्वाःमदुगु संका जक याकी।
 5 थुमिसं न्हाबलें ल्वापु जक थया जुइ, थुमिगु न्हापु हे खतं नयेधुंकल, थुमिके सत्य धयागु हे मदु। थुमिसं धर्म हे धिबा कमय् यायेगु लँपु खः धकाः धयाजुइ।
 6 खः, दुगुलि ल्धंकाः परमेश्वरयात मानय् यानाः च्वनेगु हे तःमि जुइगु खः।
 7 बूबलय् नं झीसं थ्व संसारय् छुं ज्वना वयागु मदु। अले सीबलय् नं छुं ज्वनावने फइ मखु।
 8 नयेत व पुनेत जक दुसा ला झीत गा हे गात नि।
 9 तःमि जुइत स्वइम्ह मनू पापयागु ल्हातय् लाइ, वं मभिगु व थःत हे स्यंकीगु खँ मनंतुना जुइ। थुकि हे यानाः व नाश जुइ।

- 10 फुक्क मभिंणु व बांमलाःगु ज्याया हा हे धिबायागु माया खः। गुलिखय् मन्तयसं धिबायागु लोभय् लानाः विश्वास यायेगु हे त्वःताब्युगु दु। उकिं सह याये मफयेक दुःखकष्ट जुयाः नुगः हीका च्वनेमाली।
- 11 अय् तिमोथी, परमेश्वरया मनु, छ थज्याःगु मभिंणु खं तापाक च्वनाच्चँ। परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइगु, वय्कःयात मानय् यानाच्च्वनेगु व भिंमह जुयाच्च्वनेगु खँय् मन बिया च्वँ।
- 12 विश्वासयागु लँपुइ न्ह्यज्याना तुं च्वँ। अले अनन्त जीवन काय्त स्व। थुक्रियागु निम्ति हे परमेश्वरं छन्त सःतादीगु खः, अले थुक्रियागु निम्ति हे छं यक्व मन्तयत् थःगु विश्वासयागु साक्षी ब्युगु खः।
- 13 फुक्कसितं म्वाका तःमह परमेश्वरयागु न्ह्यःने व पन्तियस पिलातसयागु न्ह्यःने सत्ययागु निंति नवानादीमह ख्रीष्ट येशूयागु न्ह्यःने जिं छन्त धयाच्च्वना —☆
- 14 झी प्रभु येशू ख्रीष्ट मझातले छं जिं धया थें बांलाक व सुनानं धाये लहाये थाय् मदय्क याना च्वँ।
- 15 परमेश्वरं वय्कःयात पाय्छि इलय् छ्वयाहयादी। परमेश्वर हे दक्वसिबय् तःधंमह, फुक्क शक्तिया थुवाः, जुजुतय् नं जुजु, अले प्रभुतय् नं प्रभु खः।
- 16 वय्कः न्ह्याबलें दयाच्च्वनीमह, सुं हे वने फइ मखुगु जलय् च्वनीमह खः। वय्कःयात आः तक सुनानं खंगु मदुनि, अले खनी नं मखु। सदां दयाच्च्वनीगु शक्ति वय्कःयाके हे दयाच्च्वनेमा, अले वय्कः न्ह्याबलें तःधनेमा। आमेन।
- 17 थ्व संसारय् च्वंपिं तःमि धाय्का च्वंपिन्त अप्वः तःधंछुया जुइ मते धकाः धयाब्यु। इमिगु धनसम्पत्ति सदां दयाच्च्वनी मखु। उकिं इमित धनसम्पत्तिइ मखु, बरु झीत फुक्कं बियादीमह परमेश्वरयाके भरोसा तथा च्वँ धकाः धयाब्यु।
- 18 भिंणु ज्या यायेगु, भिंणु ज्याय् तःमि जुइगु व नुगः चक्कंकाः मेपिन्त ग्वाहालि यायेगु या धकाः इमित धयाब्यु।
- 19 थुकथं इमिसं लिपायात स्यल्लाःगु धनसम्पत्ति मुंके फइ, अले धात्थेगु जीवन कायेखनी।
- 20 तिमोथी, छु छन्त लःल्हाना बियातःगु खः व बांलाक बिचाः याना ति। संसारयागु म्वाःमदुगु खँपाखें व गुलिखय् मन्तयसं “ज्ञान” धकाः धयातःगु मखुगु खँपाखें तापाक हे च्वँ।
- 21 छाय्धाःसा गुलिसिनं ला थज्याःगु खँय् जुयाः विश्वासयागु लँ हे त्वफिका छ्वःगु दु। परमेश्वरं छिमित दया माया यानादीमा।

तिमोथीयात पावलं च्वःगु निगूगु पौ म्हसीका

पावलं थ्व निगूगु पौ तिमोथीयात थः ल्याय्म्हम्ह पासा व थःत ग्वाहालि याइम्ह मनूया कथं च्वःगु दु। उबलय् तिमोथी एफिससय् च्वंम्ह मण्डलीयाम्ह छम्ह मू नायः खः। पौया मू खँ सह यायेगु खः। पावलं तिमोथीयात साहस बियाः न्ह्यार्थे ज्याःगु दुःखकष्ट व विरोध जूसां येशू ख्रीष्टयागु साक्षी बीगु, धार्थेगु भिंगु खँ व पुलांगु नियम मानय् यानाः स्यनेकने यायेगु सल्लाह बियातःगु दु। थ्व पौलय् तिमोथीयात फयां फतले याकनं रोमय् वयेत इनाप यानातःगु दु। पावलं तिमोथीयात त्वापु जक पिहांवइगु म्वाःमदुगु जवाःसवाः याना जुइपिनाप बुला जुइ मते धकाः नं ख्याच्चः बियातःगु दु। च्वय्च्वंगु खँत फुक्कं पावलं थःत हे जूगु खँया दसु बियाः तिमोथीयात लुमंके ब्यूगु खः। न्हगु नियमय् दुगु पावलया पौत मध्ये थ्व पौ दकलय् लिपा च्वःगु खः। उबलय् पावल रोमया जेलय् थःत मृत्यु दण्ड बीगु ई पिवाः च्वंगु खः।

थ्व पौ पावलं ईस्वी सम्बत ६४-६५ सालय् च्वःगु खः।

धलः पौ

न्ह्यार्थे १:१-२

प्रार्थना व अर्ती १:३-२:१३

सल्लाह व ख्याच्चः २:१४-४:५

पावलयात थःत जूगु खँ ४:६-१८

क्वचाय्क्वगु ४:१९-२२

२ तिमोथी

पावलपारखे ज्वजलपा

1 ख्रीष्ट येशूयात विश्वास याक्वसित जीवन बी धकाः धयादीगुलि परमेश्वरं वय्कःयाम्ह प्रेरित यानादीम्ह पावलपारखे

2 जि यःम्ह काय् तिमोथीयात* थ्व पौ च्वयाच्चना। झी परमेश्वर बाः व प्रभु ख्रीष्ट येशू छन्त दया माया यानाः शान्ति बियादीमा।*

सुभाय् व साहस

3 जि जिमि तापाःबाज्यापिन्सं थें दुनुगलनिसें परमेश्वरयागु ज्या यानाच्चनागु दु। प्रार्थना यायेबलय् जिं छन्त लुमंकाः चान्हि परमेश्वरयात सुभाय् बियाच्चनागु दु।

4 छंगु मिखाय् जाया वःगु ख्वबि लुमंकाः जि छन्त नापलाः वये मास्ति वइगु। छन्त नापलाये खंसा जिगु मन च्वनी।

5 छं यचुगु नुगलं विश्वास याःगु जि अज्जं लुमनि। छिमि बज्ये लोइस व मां युनिसं नं अथे हे यचुगु नुगलं विश्वास याःगु खः। छं अज्जं नं उकथं हे यचुगु नुगलं विश्वास यानाच्चंगु दइ धकाः जितः विश्वास दु।*

6 अयजूगुलि जिं छन्त हानं लुमंका च्वना – जिं छंगु छेनय् ल्हाः तयाबलय् परमेश्वरं बियादीगु वरदानयात छं बांलाक छ्यला च्वँ।

7 परमेश्वरं झीत भयया आत्मा मखु, बरु झीत शक्ति, माया व थःत कःघाये फइगु आत्मा बियादीगु दु।

8 उकिं झी प्रभुयागु भिंगु खँ न्यंका जुइत लज्या चाये मते, अले जितः कुनातःगुलिइ नं लज्या चाये मते, बरु परमेश्वरयागु शक्तिइ भरोसा तयाः छं नं जिं थें तुं भिंगु खँयागु नितिं दुःखसिया जु।

9 थ्व हे परमेश्वरं झीत बचय् यानाः वय्कःया मनूत यायेत सःतादिल। झीसं यानागु धर्मकर्म यानाः मखु, बरु वय्कलं हे दया माया यानाः झीत बचय् यानादीगु खः। सृष्टि जुइ न्ह्यः हे ख्रीष्ट येशू झीत थ्व दया माया बियादीगु खः।

10 झीत मुक्ति बियादीम्ह ख्रीष्ट येशू झायादी धुंकाः तिनि थ्व बांलाक सीदत। वय्कलं मृत्युयात त्याकाः भिंगु खँ न्यंक्वसित अनन्त जीवन बियादिल।

11 थ्व हे भिंगु खँ न्यंकेत व स्यनेत जितः प्रेरित दय्कादीगु खः।*

12 थ्व हे ज्यायागु नितिं जिं थथे दुःखसिया च्वनागु खः। थ्व ज्या यानाः जि लज्यामचाया छाय्धाःसा जिं सुयात विश्वास यानाच्चनागु दु व बांलाक स्यू। अले प्रभुयात जिं लःल्हाना बियागु फुक्क वय्कलं हानं लिहां झाया मदितले बांलाक बचय् यानातयादी।

13 ख्रीष्ट येशू झीत क्यनादीगु विश्वास व माया थें छं नं जिं धयागु फुक्क खँ याना क्यँ।

14 झीगु दुने च्वनादीम्ह पवित्र आत्मायागु ग्वाहालि छन्त लःल्हाना बियातःगु सत्य खँयात बांलाक नुगलय् तयाति।

15 एशियाय् च्वंपि फुक्कसिनं जितः त्वःतावन धकाः ला छं सि हे स्यू। फुगेलस व हेर्मोगेनसं तकं जितः त्वःतावन।

16 ओनेसिफरसया जहानपिन्त परमेश्वरं दया यानादीमा, छाय्धाःसा वं जितः यक्व यक्व हे साहस ब्यूगु दु। जितः इयालखानाय् कुनातल धकाः व लज्या मचाः।

17 रोमय् नं वं जितः मातुमालाः लुइकल।

* 1:2 १:२ तिमोथी ग्रीक भाषां तिमोथियसयात ☆ 1:2 १:२ प्रे १६:१ ☆ 1:5 १:५ प्रे १६:१ ☆ 1:11 १:११ १ तिमो २:७

18 एफिससय् दुबलय् नं वं जितः गुलि ग्वाहालि यात धयागु खँ ला छं नं बांलाक हे स्यू। प्रभु झायादीबलय् वयात दया माया यानादीमा।

2

भिंगु ज्या याइम्ह जुयाः क्यँ

- 1 अयजूगुलि जि यःम्ह काय्, ख्रीष्ट येशू बियादीगु दया मायां बल्लाका च्वँ।
- 2 यक्व मनूतयगु न्ह्यःने जिं नवानागु खँ छं नं मेपिं स्यनेकने यायेफुपिं विश्वास याये बहःपिन्त स्यना ब्यु।
- 3 ख्रीष्ट येश्याम्ह भिंम्ह सिपाइँ जुयाः छं नं जि नाप दुःखकष्ट फ।
- 4 सुं नं सिपाइँ मेमेगु ज्याय् तक्यनाच्चनी मखु, बरु थः सेनापतियात लयताय्केत जक स्वयाच्चनी।
- 5 नियमय् च्वनाः म्हितीम्ह मनूखं जक सिरपाः काये फइ।
- 6 हिचःति हायकाः बुँज्या याइम्हयसिनं हे दकलय् न्हापालाक लये खनी।
- 7 जिं धयागु खँ थुइकेगु कुतः या, छायाधाःसा प्रभुं हे छन्त थुइके फय्कादी।
- 8 दाऊदया सन्तान, सिनाः म्वानावःम्ह येशू ख्रीष्टयात लुमंकी। जिं न्यंकागु भिंगु खँ थ्व हे खः।
- 9 थ्व हे भिंगु खँ न्यंकाः जिं थथे अपराधीयात थें नेवलं चिकाः च्वनेमाली। तर परमेश्वरयागु वचनयात सुनानं चिनातये फइ मखु।
- 10 अयजूगुलि परमेश्वरं ल्ययातःपिं मनूतयगु निंति जिं न्ह्यागुं सह याये फु। अले इपिं ख्रीष्ट येशू बियादीगु सदां दइगु मुक्ति कयाः तःधने फयेमा।
- 11 थथे धयातःगु धात्थें खः –

“वय्कः नाप सीसा

वय्कः नाप हे म्वाये दइ।

12 झीसं सहयाना च्वंसा

वय्कः नाप राज्य याये खनी।

झीसं वय्कःयात त्वःतूसा

वय्कलं नं झीत त्वःतादी।*

13 झीपिं विश्वासी मजूसां

वय्कः विश्वासी हे जुयाच्चनी,

छायाधाःसा वय्कलं थःम्हं

थःत विश्वास यायेगु त्वःते फइ मखु।”

परमेश्वरपाखें ल्यःम्ह ज्याकःमि

14 परमेश्वरया नामय् इमित थ्व खँय् ख्याच्चः ब्यु। म्वाःमदुगु खँय् ल्वाना जुइ मते, थुकिं इमित हे स्यंकी।

15 परमेश्वरयागु सत्य वचनयात खःकथं छ्यलेगु या। ज्या यायेत लज्या चाये म्वाः। अले परमेश्वरया विश्वास याये बहःम्ह मनू जुइत कुतः या।

16 म्वाःमदुगु खँय् सुंनाप हाः जुइ मते, छायाधाःसा थथे हाला जुइपिं मनूत परमेश्वर नाप झन झन तापानावनी।

17 इमिसं स्यनीगु खँ ध्वगिनाः नवइगु घाःथें न्यनावनी। थुपिं मध्ये हुमेनियस व फिलेतस नं खः।

18 इपिं सत्ययागु लँपुं चिलावने धुंकल। इमिसं सीपिं न्हापा हे म्वाना वये धुंकल, आः म्वाना वइ मखुत धकाः न्यंका जुयाः गुलिखय् विश्वासीतयत स्यंकाबी धुंकल।

19 अयनं परमेश्वरं स्वनादीगु जग गुबलें दुनावनी मखु। अले थ्व जगय् थथे च्वयातःगु दु – “प्रभुया मनूयात प्रभुं म्हस्यू।” अले “प्रभुयागु नां कयाः जूपिन्सं मभिंगु ज्या याये मज्यु।” *

20 ततःधपिनिगु छँय् लँ, वहःयागु थलबल जक मखु, चायागु व सिंयागु थलबल नं दयाच्चनी। गुगुं थलबल भ्वय्बलय् जक छ्यली, गुगुं थलबल मेबलय् छ्यली।

21 अयजूगुलि सुनां थःत थज्याःगु मभिंगु ज्याखं तापाक तया तइ, व मनू तःजिगु थलबल थें जुइ। वं थःम्हं थःत शूद्र यानाः थः मालिकयागु ज्याय् न्ह्याबलें न्ह्यचिला च्वने फइ।

22 ल्याय्म्ह इलय् मभिंगु मतिइ वइ, उकिं थज्याःगुलि तापाक च्वँ। बरु यचुगु नुगलं प्रभुयात मानय् याइपिलिसे जुयाः धर्मीं जुइगु, विश्वास यायेगु, माया यायेगु व मिलय्चलय् जुयाच्चनेगु या।

23 म्वाःमदुगु व थःम्हं मस्यगु खँय् जवाःसवाः याना जुइ मते। थुकिं ल्वापु जक पिहां वइ धकाः ला छं सि हे स्यू।

24 प्रभुया च्यः जुयाः सुंनाप ल्वाः जुइ मज्यु, बरु फुक्कसितं माया याइम्ह, बांलाक स्यनेकने याये फुम्ह, न्ह्यागु खं सह याये फुम्ह,

25 अले शत्रुयात नं क्वमिलु जुयाः थुइका बीम्ह जुइमाः। सके परमेश्वरं इमिगु नुगः हे हिलाः सत्य खँयात थुइके फयेकादी ला?

26 थुकथं वाः चायेकाः इपिं शैतानयागु ल्हातं बिस्युं वये फइ, छायाधाःसा शैतानं इमित च्यः यानातःगु दु।

3

संसार फुनावनीगुया चिं

- 1 संसार फुनावनीगु इलय तसकं दुःख जुइ धकाः सीकाति।
- 2 अबलय्यापि मनूत थःत जक भिंका जुइपि, धिबायागु लोभ यानाजुइपि, तःधंछुया जुइपि, घमण्ड यानाजुइपि, कर्पिन्त क्वहंका जुइपि, मांबौयागु खँ मन्यनीपि, गुण मस्यूपि, परमेश्वरयात वास्ता मयाःपि,
- 3 दया माया याये मसःपि, क्षमा याइमखुपि, मेपिन्त मभिंकाः खँ लहानाजुइपि, थःत कःघाये मफुपि, नुगः छाःपि, भिंगु खँ मययकीपि,
- 4 मुले तयाः गः कीपि, थः यःथें सना जुइपि, जि हे खः धयाजुइपि, परमेश्वरयात ययकेगु स्वयाः मोजमज्जा जक याये ययकीपि,
- 5 पिनें परमेश्वरयात मानय यानाजुइपि, दुनुगलं धाःसा वयकःयागु शक्तियात मानय मयाइपि जुइ। थुपिलिसे जुइ मते।
- 6 इपि मध्ये गुलिसिनं ला छँय छँय वनाः पापं जाःपि व पापयागु खँ मतिइ तया जुइपि मिसातयत लहातय काइ।
- 7 थ्व मिसातयसं स्यनाः सयका कायेत यक्व स्वइ। अयनं सत्य छु खः धकाः गुब्सं सीके फइ मखु।
- 8 यान्नेस व याम्ब्रेसं मोशायात मभिंका जू थें इमिसं नं सत्य खँयात मभिंका जुइ। इमिगु बुद्धि स्यने धुंकल, अले इमिके विश्वास हे मदये धुंकल।*
- 9 इपि ताः च्वनी मखु, छायाःसा यान्नेस व याम्ब्रेसयागु थें इमिगु मूर्ख ज्या नं मनूतयसं सीकी।

पावलं तिमोथीयात ब्यगु आज्ञा

- 10 छं जिं स्यनेकने यानागु, जिगु चालचलन, जिगु लक्ष्य, जिगु विश्वास, जिं गथे सह यानाच्वना, जिं गुलि माया यानाच्वना,
- 11 जितः गुलि दुःखकष्ट बिल, जिं गुलि सास्ती नये माल, एन्टिओखियाय, आइकोनियनय अले लुस्त्राय जितः छु छु जुल धयागु फुक्कं छं स्यू। गज्याः गज्याःगु दुःखकष्ट जिं फये माल अले प्रभुं फुक्क दुःखकष्टं जितः बचय याना तयादिल।*
- 12 ख्रीष्ट येशूयात मानय यानाः वयकलं धाःथें च्वनीपिन्त ला थथे दुःखकष्ट जू हे वइ।
- 13 मभिंपि व थगाहा मनूतयसं कर्पिन्त थगय यायां थःत हे थगय याका च्वनेमाली। अले थुपि झन झन स्यनावनी।
- 14 छं जक थ्व खँ सुयापाखें स्यना कयागु खः, व सीकाः थःमहं सयकागु व विश्वास यानागु खँय जुयाच्वँ।
- 15 मचांनिसें हे छं धर्मशास्त्रयागु खँ सीकातःगु दु। थुकि हे छन्त ख्रीष्ट येशूयात विश्वास यानाः दइगु मुक्तियागु खँ थुइके फयका बी।
- 16 धर्मशास्त्रयागु फुक्क खँ परमेश्वरया प्रेरणां च्वःगु खः, थुपि स्यनेकने यायेत, न्वायेत, टंगु भिकेत व खःकथं म्वायेत तिबः बी।
- 17 परमेश्वरया मनूतयसं न्हाथें ज्याःगु भिंगु ज्याखँ नं याये फयेमा धकाः धर्मशास्त्र बियातःगु खः।

4

भिंगु खँ न्यकेगु

- 1 सी धुंकूपि व म्वानाच्वपि फुक्कसितं न्याय यानादीमह ख्रीष्ट येशू व परमेश्वरया नामं जिं छन्त धयाच्वना – वयकलं हानं झायाः राज्य यानादी तिनिगुलि
- 2 परमेश्वरयागु वचन न्यंकि। भिंगु इलय नं मभिंगु इलय नं न्यंकि, न्हागु जूसां सह यानाः मनूतयत इमिगु दोष क्यनाः स्यनेकने या, ब्वःब्यु, अले साहस नं ब्यु।
- 3 भिंगु खँ धाल धाःसा सह हे मयाइगु ई नं वइतिनि। इमिसं थःमहं मनं तुं थें ज्याःगु खँ स्यनेकने याइपि गुरु तइ, अले थःत यःयःगु जक खँ न्यना च्वनी।
- 4 इमिसं सत्य खँ न्यनी मखु। मनय वः थें कनीगु बाखं जक न्यने ययकी।
- 5 छं जक न्हागु जूसां नुगः क्वातुकाः च्वँ। दुःख सी माःसां स्यू। भिंगु खँ न्यकेगु याना च्वँ। थःत बियातःगु ज्या पूर्वकि।
- 6 छायाःसा जिं ला थःत हे पाये धुन। जिगु ला सीगु ई नं वये धुंकल।
- 7 जिं यायेमाःगु बांलाक याये धुन। जिं ब्वँय वने गाके धुन। अथेसां जिं जिगु विश्वासयात बल्लाक तया तयागु दु।
- 8 आः ला धर्मी ठहरय जूपिन्त धकाः तयातःगु श्रीपेच जक काये ल्यंदनि, गुरु सुयागु ख्वाः मस्वसे न्याय यानादीमह प्रभुं झायाः पुइकादी। जितः जक मखु, वयकः झाइगु यःपि फुक्कसितं वयकलं व श्रीपेच पुइकादी।
- 9 छं याकनं हे जिथाय वयेगु स्व।
- 10 डेमास थ्व संसारयात माया यानाः जितः त्वःताः थेसलोनिकाय वने धुंकल। क्रेसेन्स गलातियाय वन, तीतस दलमातियाय वन।*
- 11 लूका जक जि नाप दु। मर्कूसयात मालाः छनापं ब्वना हजि। वं जिगु ज्याय यक्व हे ग्वाहालि बी।*
- 12 तुखिकसयात जिं एफिससय छ्वयागु दु।*
- 13 त्रोआसय च्वंमह कार्पसयाथाय जिं त्वःता थकागु गा ज्वना वा। अन त्वःता थकागु सफू व छेंगुलिइ च्वयातःगु सफू नं लुमंक ज्वनाः वा।*
- 14 अलेक्जेन्डर सिजःकःमिनं जितः तसकं बांमलाकल। प्रभुं वयात यायेमाःगु यानादी।*

* 3:8 ३:८ प्रस ७:११ * 3:11 ३:११ प्रे १३:१४-५२; १४:१-७, ८-२० * 4:10 ४:१० कल ४:१४; फिले २४; २ कोर ८:२३; गला २:३; तीत १:४ * 4:11 ४:११ कल ४:१४; फिले २४; प्रे १२:१२, २५; १३:१३; १५:३७-३९; कल ४:१० * 4:12 ४:१२ प्रे २०:४; एफि ६:२१-२२; कल ४:७-८ * 4:13 ४:१३ प्रे २०:६ * 4:14 ४:१४ १ तिमो १:२०; भज ६:१२; रोम २:६

- 15 व खनाः छं नं होश यानाच्चं, छायाधाःसा वं झीगु भिंगु खँयात तसकं मभिकाः खँ लहानाच्चंगु दु।
 16 दकलय् न्हापां जिगु मुद्दा ज्बलय् जिगु पंलिनाः सुनानं नमवाः। फुक्कसिनं जितः त्वःतल। इमिसं थुकियागु ल्याःचाः प्रभुयात बी म्वाःलेमा।
 17 उबलय् प्रभुं हे जि नाप झायाः जितः बांलाक भिंगु खँ न्यकेत शक्ति बियादिल। अयजूगुलि जिं यहदीमखुपिन्त भिंगु खँ न्यके फत। थुकथं वय्कलं जितः सिंहयागु म्हुतुं बचय् यानादिल।
 18 प्रभुं हे जितः फुक्क कथंया मभिंगु खं बचय् यानादी। अले थःगु स्वर्गयागु राज्यय् यंकेत वय्कलं जितः बचय् यानादी। वय्कः सदां सदां तःधना च्वनेमा। आमेन।

लिपांगु ज्वजलपा

- 19 प्रिस्किला व अकिलास, अले ओनेसिफरसया जहानपिं सकसितं जिगु ज्वजलपा धयाब्यु।
 20 इरास्तस कोरिन्थय् तुं च्वन, त्रोफिमसयात धाःसा उसौय् मदुगुलि मिलेटसय् तुं त्वःता थका।
 21 चिकुला न्ह्यः हे जिथाय् वयेगु कुतः या। युबुलस, पुडेस, लिनस, क्लौडिया व थनच्वंपिं किजापिं सकसिनं ज्वजलपा धयाहःगु दु।
 22 प्रभु छंगु नुगलय् दीमा। परमेश्वरं छिमित दया माया यानादीमा।

तीतसयात पावलं च्वःगु पौ म्हसीका

तीतस यहदीमखुम्ह ल्यायम्हम्ह विश्वासी खः। लिपा व पावलयात वयागु ज्याय् ग्वाहालि याइम्ह जुल। पावलं वयात क्रेटय् च्वंगु मण्डलीयागु ज्या स्वयेत अन त्वःताथकूगु खः। पावलं थ्व पौलय् स्वता मू खँ न्ह्यथनातःगु दु।

न्हापां ला, तीतसयात मण्डलीया थकालिपिनिगु चालचलन गथे जुइमाः धकाः ध्वाथुइकातःगु दु। अनंलि मण्डलीया थीथी मनूत गथे बुगबुगी, ल्यायम्ह, ल्यासे व दासतयत् गुकथं स्यनेकने यायेमाः धकाः धयातःगु दु। दक्वसिबय् लिपा पावलं तीतसयात विश्वासीतयूगु चालचलनया बारे ध्वाथुइकातःगु दु, गथे थःथवय् मिलय् जुयाः दया माया यानाच्चवेगु, हेबाय्चबाय् मयायेगु, जवाःसवाः याना मजुइगु, व मण्डलीइ पुचः पुचः बायाः मजुइगु।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१-४

मण्डलीया थकालि १:५-१६

मण्डलीया थीथी विश्वासीतयूगु ज्या २:१-१५

अती व ख्याच्चः ३:१-११

क्वचाय्कूगु ३:१२-१५

तीतस

पावलपाखें ज्वजलपा

1 परमेश्वरया दास, येशू ख्रीष्टयाम्ह प्रेरित जि पावलं च्वयाच्चनागु दु। जिगु ज्या हे परमेश्वरं ल्यया तःपिनिगु विश्वास क्वातुका बीगु व सत्य खँयात थुइका बियाः परमेश्वरयात यःथें याये सय्का बीगु खः।

2 गुबलें मखुगु खँ ल्हाना मदीम्ह परमेश्वरं न्हापांनिसें हे झीत अनन्त जीवन बियादी धकाः धयादीगु खः।

3 झीत मुक्ति बियादीम्ह परमेश्वरं हे जितः न्यके बियाः पाय्छि इलय् फुक्कसितं वय्कःयागु भिंगु खँ सीके बियादिल।

4 तीतस, झीगु विश्वासं यानाः छन्त जिं थः हे काय् थें यानातयागु दु। झी परमेश्वर बाः व झीत मुक्ति बियादीम्ह ख्रीष्ट येशू छन्त दया माया व शान्ति बियादीमा।*

5 आमकन ल्यंदनिगु ज्या पूर्वकेत व शहर पतिकं मण्डलीइ थकालिपिं ल्ययेत जिं छन्त क्रेटय् हे त्वःता थकागु खः।

6 थकालि जुइम्ह मनू दोष मदुम्ह, छम्ह हे जक मिसालिसे ब्याहा याःम्ह जुइमाः, हानं वया मस्त नं विश्वासीत व यःथें सना मजुइपिं जुइमाः।

7 थकालि परमेश्वरया ज्या याइम्ह मनू खः। उकिं थकालि छुं हे दोष मदुम्ह जुइमाः। अले हानं थः यःथें यानाजुइम्ह, याकनं तंम्हइम्ह, अय्लाः थ्वं त्वना जुइम्ह, ल्वाना जुइम्ह, लोभीम्ह नं जुइ मज्यू।

8 पाहांयात दुनुगलंनिसें दुकाइम्ह, भिंगु खँ यय्किम्ह, मन तयाः ज्या याइम्ह, ख्वाः स्वयाः ज्या मयाइम्ह, पवित्रम्ह, थःत कःघाये फुम्ह जुइमाः।

9 अले थःम्हं स्यनाकयातःगु भिंगु खँयात क्वातुक ज्वनातइम्ह व जिमिसं स्यना थें मेपिन्त नं भिंगु स्यनेकने यानाः साहस बीम्ह जुइमाः। अले हानं थ्व भिंगु खँयात मभिकाः जुइपिन्त नं इमिगु द्रुं बिदुं क्यनाबी फुम्ह जुइमाः।*

मखुगु खँ स्यनिपिन्त ख्याच्चः

10 छायाःसा अप्वः धया थें मनूत धयागु खँ मन्यनीपिं, म्वाःमदुगु खँ ल्हानाजुइपिं, मखुगु खँ ल्हानाजुइपिं दु। थज्याःपिं अप्वः यानाः ला यहदी विश्वासीत हे खः।

11 थुमिगु म्हुतुप्वाः तिनाबीमाः। धिबायागु निरिति थुमिसं स्यने मज्यूगु खँ स्यनाः छँ स्यंकाच्चंगु दु।

12 इमि हे छम्ह अगमवक्तां थथे धयाथकूगु दु – “क्रेटय् च्वपिं मनूत फुक्कं मखुगु खँ ल्हाइपिं, ग्यानापुपिं पशुत व ज्या मयासें न जक नइपिं खः।”

13 थ्व खँ धाथें खः। अयज्गुलि इमित तसकं ब्वःब्यु, अले जक इपिं विश्वासय् बल्लाना च्वनी।

14 अले इमिसं यहदीतयूगु पुलां पुलांगु बाखं व सत्ययागु लं लिचिकीगु खँय् न्हाय्पं तकं बी मखु।

15 शुद्रपिन्त ला फुक्कं शुद्र हे जुइ। मभिपिन्त व विश्वास मयाइपिन्त धाःसा छुं नं शुद्र जुइ मखु, छायाःसा इमिगु मन व बिचाः हे शुद्र मजू।

16 इमिसं परमेश्वरयात म्हस्यू धकाः धयाजुइ, इमिगु ज्यां धाःसा इमिसं परमेश्वरयात म्हमस्यू धकाः क्यनी। इपिं घच्चायापुपिं, धयागु खँ मन्यनीपिं व छुं नं भिंगु ज्या यायेत मल्वःपिं खः।

2

ख्रीष्टियन जीवन गुकथं हनेगु

- 1 न्हागु जूसां छं भिंगु खँ नाप ज्वःलाःगु जक स्यनेगु याना च्वँ।
- 2 बुरातयसं थातं च्वनेगु, हनेबहः जुइक सना जुइगु, थःत कःघाना च्वनेगु, विश्वास यानाच्वनेगु, माया यायेगु व न्हागु खँय् नं सह यानाच्वनेगु यायेमाः धकाः स्यनेकने या।
- 3 अथे हे बुरीतयत् नं परमेश्वरयात मानय् याना च्वँ, मेपिन्त मभिकाः खँ ल्हाना जुइ मते, अय्लाः थ्वँ त्वनाजुइ मते, बरु दुग्यंगु खँ स्यनेकने या धकाः स्यना ब्यु।
- 4 अथे जूसा इमिसं ल्यासेपिं मिसातयत् थः मस्तयत् व भाःतयात माया यायेगु खँ स्यने फइ।
- 5 अले इमिसं इमित थःत कःघाना च्वनेगु, पवित्र जुयाच्वनेगु, छँ बांलाक कःघाना च्वनेगु, दया यायेगु व भाःतं धाःथें च्वनेगु खँ स्यनेकने याइ। थथे जूसा सुनानं परमेश्वरयागु वचनयात क्वह्यंकाः खँ ल्हाये फइ मखु।
- 6 अथे हे ल्याय्महपिं मिजतयत् नं थःत कःघाना च्वँ धकाः स्यनेकने या।
- 7 छं थःमहं हे भिंगु ज्या यानाः इमिगु न्हाःने नमूना जुयाः क्यँ। स्यनेकने यायेबलय् खःगु, दुग्यंगु व
- 8 सुनानं छुं धाये मफय्क नवा। अथे जूसा विरोधीतयसं नं छुं धाये मफयाः थः हे लज्या चाये माली।
- 9 दासतयत् नं मालिकं धाःथें यानाः इमित न्हागु खँय् नं लय्ताय्का च्वँ, अले जवाःसवाः याना जुइ मते धकाः स्यनेकने या।
- 10 अले उखेंथुखें खुयाकायेगु मयासें भिंमह व विश्वास याये बहःमह जुयाः न्हागु खँय् नं झीत मुक्ति बियादीमह परमेश्वरयागु वचनयात तःधके फयेमा।

ख्रीष्टियन जीवनया जग

- 11 परमेश्वरं फुक्कसितं मुक्ति बीत दया माया यानादीगु खः। थ्व हे खँ फुक्कसितं सीके ब्यूगु दु।
- 12 थ्व हे दया मायां झीत पापं व संसारयागु ज्याखं लिचिकी, अले थःत कःघानाः धर्मी व परमेश्वरयात मानय् याइपिं जुयाः थ्व संसारय् म्वानाच्वने फइ।
- 13 झीत मुक्ति बियादीमह, झीमह तःधंमह परमेश्वर येशू ख्रीष्ट हानं झाइतिनि। झीपि थ्व हे तःधंगु आशायागु लँ स्वयाच्वने।
- 14 झीत झीगु पापं छुतय् यायेत वय्कः थः हे सिनादिल। थुकथं वय्कलं झीत थः मनू यानाः पवित्र यानादिल, अले भिंगु ज्या यायेत साहस बियादिल।*
- 15 छं थ्व फुक्कं न्यंकाब्यु। ब्वःबी माःसां साहस बी माःसां छं स्वयाः या। अले छन्त सुनानं हेपय् याये फइ मखु।

3

न्हागु ज्या यायेत नं न्हाचिलिगु

- 1 सरकार व हाकिमतयसं धाःथें च्वनाः इमिसं धाःगु खँ न्यनेमाः धकाः विश्वासीतयत् थुइकाब्यु। भिंगु न्हागु ज्याय् नं न्हाच्यु।
- 2 सुयातं मभिकाः खँ ल्हाये मते, सुनाप ल्वाना जुइ मते, अले फुक्क नाप क्वमिलु जुयाः मिलय् जुयाच्वँ धकाः इमित थुइकाब्यु।
- 3 झीपिं नं छकः ला छुं मस्यूपिं, अतेरिपिं, लँ टुंका च्वनापिं, मभिंगु मतिइ तथा जुइपिं, मोजमज्जा जक याइपिं, नुगः मुइका जुइपिं व थःथवय् मययका जुइपिं जुइ धुन।
- 4 अयनं झीत मुक्ति बियादीमह परमेश्वरं मनूतयत् दया माया क्यनादीगुलि
- 5 वय्कलं झीत मुक्ति बियादिल। झीसं भिंगु भिंगु जक ज्या यानागुलि झीत मुक्ति बियादीगु मखु, बरु वय्कलं दया यानाः झीत झीगु पाप सिलाः न्हपिं यानाः व पवित्र आत्मायागु शक्तिं मुक्ति बियादीगु खः।
- 6 येशू ख्रीष्टं यानाः परमेश्वरं झीत पवित्र आत्मां जाय्कादिल।
- 7 वय्कलं दया माया यानादीगुलि झीपिं परमेश्वरया न्हाःने धर्मी ठहरय् जुइ फत, अले झीसं आशा यानागु अनन्त जीवन नं काये दत।
- 8 थ्व खँ धाथें खः। थ्व खँय् छं अप्वः मन बियाः स्यँ। थथे यात धाःसा परमेश्वरयात विश्वास याःपिन्सं भिंगु भिंगु ज्या यायेत कुतः याइ। थ्व फुक्क मनूतयत् ज्यालगय् जूगु भिंगु खँ खः।
- 9 म्वाःमदुगु खँय् हाः जुइ मते, तापाःबाज्यापिनिगु नां कयाः फुइं याना जुइ मते, व्यवस्थायागु खँय् ल्वाः जुइ मते, छायाधाःसा अथे यानाः छुं भिनि मखु, अले बांलाइ नं मखु।
- 10 मनूतयत् ल्वाका जुइपिन्त छकः निकः न्वाना नं मजिल धाःसा व नाप जुइ मते।
- 11 अज्याःमह मनू मभिंमह धकाः ला छं सि हे स्यू। वं याना जूगु ज्यां हे व पापी खः धकाः धाइ।

पावलया लिपांगु सल्लाह व ज्वजलपा

- 12 जिं अर्तिमासयात जूसां तुखिकसयात जूसां छन्थाय् छ्वयाहये। इपिं थ्यनेवं छं निकोपोलिसय् जितः नापलाः वयेगु कुतः या, छायाधाःसा जिं चिकुला ज्वःछि अन हे च्वनेगु मतिइ तयागु दु।*
- 13 जेनास धाःमह वकील व अपोल्लोसयात छं फक्व ग्वाहालि बियाः याकनं छ्वयाहिं। इमित छुं मगाः मजुइमा।*

* 2:14 २२:१४ भज १३:०८; प्रस ११:५; व्य ४:२०; ७:६; १४:२; १ पत्र २:९ * 3:12 ३:१२ प्रे २०:४; एफि ६:२१-२२; कल ४:७-८; २ तिमो ४:१२ * 3:13 ३:१३ प्रे १८:२४; १ कोर १६:१२

14 इी मनुतयसं मालीबलय् माःकथं भिंगु ज्या याये सय्केमाः। ई अथे सिति छवये मज्यू।

15 जि नाप दुपि फुक्कसिनं छन्त ज्वजलपा धयाहःगु दु। जिमित माया याइपिं आम्कन च्वंपिं विश्वासीतय्त नं जिमिसं ज्वजलपा धयाहःगु दु
धकाः धयाब्बु।

परमेश्वरं छिपिं फुक्कसितं दया माया यानादीमा।

फिलेमोनयात पावलं च्वःगु पौ म्हसीका

फिलेमोन छम्ह नांजाःम्ह विश्वासी खः। व कलस्सीइ च्वंगु मण्डलीया दुजः जुइमा। व ओनेसिमस धाःम्ह दासया मालिक खः। व दास फिलेमोनया छँनं बिस्युं वंगु खः। वं पावलयात नापलात। उबलय् पावलयात इयालखानाय् कुनातःगु खः। पावलयापाखें व विश्वासी जुल। पावलं फिलेमोनयात थ्व पौ व हे दासया बारे च्वयातःगु खः। पावलं पौलय् फिलेमोनयात व दासयात लितछवया हयाच्चना, उकिं वयात दास थें मखु बरु थः हे किजा थें यानाः छँय् दुका, छायाधाःसा आः व नं छम्ह विश्वासी जुइ धुंकल धकाः इनाप यानातःगु दु।

धलः पौ

न्ह्याखँ १-३

फिलेमोनया निति प्रार्थना याःगु ४-७

ओनेसिमसया बारे इनाप याःगु ८-२२

क्वचाय्कूगु २३-२५

फिलेमोन

पावलपाखें ज्वजलपा

- 1 ख्रीष्ट येशूया निति कैदी जुया च्वनाम्ह पावल व झी विश्वासी किजा तिमोथीयापाखें जिमि यःम्ह पासा व छगू हे ज्या यानाच्चम्ह फिलेमोन,
- 2 व विश्वासी केहें अप्पिया व झीपिं थें ख्रीष्टयागु ज्या यानाच्चम्ह अखिप्पस व छिमिगु छँय् मुं वइपिं विश्वासीतयत् ज्वजलपा।*
- 3 झी परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टं छिमित दया माया व शान्ति बियादीमा।

फिलेमोनयागु माया व विश्वास

- 4 प्रार्थना यायेबलय् जिं छन्त लुमंकाः न्ह्याबलें प्रभुयात सुभाय् बियाच्चनागु दु।
- 5 प्रभु येशू ख्रीष्ट व फुक्क विश्वासीतयत् छं उतिकं माया व विश्वास यानाच्चंगु खँ जिं न्यनागु दु।
- 6 ख्रीष्टयात विश्वास यानाः काःगु ज्ञानयात छं अज्ज बांलाक थुइका वने फयेमा धकाः जिं प्रार्थना यानाच्चनागु दु।
- 7 यःम्ह किजा, छं विश्वासीतयत् माया याःगु खँ न्यनाः जि तसकं लय्तायागु दु, अले साहस नं कयागु दु। छं परमेश्वरया मनूतयत् तसकं लय्ताय्कूगु दु।

ओनेसिमसया निति बिन्ति याःगु

- 8 विश्वासय् किजा जूगुलि जिं छन्त माःमाःगु खँय् उजं बी फु।
- 9 अयनं माया यानाः जिं छन्त बिन्ति यानाच्चना। आः ला जि बुरा नं जुइ धुंकल, अले ख्रीष्टया निति थथे कुंका नं च्वनागु दु।
- 10 जिं छन्त जिकाय् ओनेसिमसयागु निति थथे बिन्ति यानाच्चनागु खः। जिं वयात इयालखानाय् हे विश्वास याकाः जिम्ह काय् यानागु खः।*
- 11 न्हापा ला व मनू छन्त छुं हे ज्यालगय् मजूम्ह खः। आः धाःसा व छन्त नं जितः नं ज्यालगय् जुल।
- 12 जिं वयात छन्थाय् हे लिछवयाहया च्वना। व जिगु नुगःचु थें खः।
- 13 वयात जि नाप हे तये मास्ति वःगु खः। भिंगु खँ न्यंकाः इयालखानाय् लाःबलय् छंगु पलेसा वयात हे जितः ग्वाहालि यायेत जिथाय् तयेगु खः।
- 14 अयनं छंके मन्यंकं थथे यायेगु जितः बांलाः मताल। जिं छन्त छुं नं ज्याय् कर याये मखु, छं स्वयाः यःथें या।
- 15 छुं ई तक ओनेसिमस छलिसे बाया च्वनेमाल। उकिं छं आः वयात सदां थःथाय् तये दइ।
- 16 आः वयात दास धकाः मतिइ तये मते, बरु थः हे यःम्ह किजा धकाः मतिइ ति। जितः व खनाः तसकं माया वं। थः दासनापं विश्वास याःगुलि छन्त व खनाः इन गुलि माया वन जुइ।
- 17 छं जितः पासा धकाः गथे दुकायेगु खः, वयात नं अथे हे दुका।
- 18 वं छन्त छुं मखुगु याःगु दुसा, अले छंके छुं कयातःगु दुसा जिगु नामय् च्वयाति।
- 19 जि पावलं, थःगु हे ल्हातं च्वयाच्चना – जिं छन्त पुले माक्व पुलाबी। छं जिगुपाखें हे जीवन काये खन धकाः ला धया च्वनेमाःगु मदु।
- 20 छ जिम्ह किजा जूगुलि जिं छंके प्रभुया नामय् छता ज्या यानाब्यु धकाः पवनाच्चना। जिगु मन लय्ताय्का ब्यु।
- 21 छं जिं धयागु स्वयाः नं अप्वः याइ धकाः विश्वास दुगुलि थथे च्वयाच्चनागु खः।
- 22 मेगु छता खँ नं धाये – छिमिसं प्रार्थना यानाच्चंगुलि जि हानं छिमिथाय् वये दइ ला धकाः आशा यानाच्चनागु दु। अयज्जगुलि जितः क्वथा छकू स्वयाः तयाति।
- 23 येशू ख्रीष्टयागु निति जिनापं तुं कुंका च्वंम्ह इपाफ्रासं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।*

* 1:2 १:२ कल ४:१७ * 1:10 १:१० कल ४:१ * 1:23 १:२३ कल १:७; ४:१२

24 जिनापं ख्रीष्ट येशूयागु ज्या यानाच्चंपिं मर्कूस, अरिस्ताखर्स, डेमास व लूकां नं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।[☆]
25 प्रभु येशू ख्रीष्टं छिमित दया माया यानादीमा।

हिब्रूतयूत च्वःगु पौ म्हसीका

थ्व पौ ख्रीष्टयात विश्वास याःपिं यहदीतयूत च्वःगु खः। विरोध अप्वया वःगुलि इमिगु विश्वास कमजोर जूगु खः। थ्व पौलय् येशू ख्रीष्ट हे सत्य खः, वय्कः व परमेश्वर उतिग्यं, वय्कलं परमेश्वरयागु हे स्वभाव क्यनादिल धकाः इमिगु विश्वास बल्लाकेत स्वःगु दु। थ्व पौ च्वम्हयूसिनं थःगु नां बियातःगु मदु। थुकथं थुकी स्वता खःगु खँय् बःबियातःगु दु –

१. येशू परमेश्वरया सदां दयाच्वनीम्ह काय् खः, गुम्हयूसिनं न्ह्याथें ज्याःगु दुःखकष्ट फयेमाःसां परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् यायेगु त्वःतामदी। परमेश्वरया काय् येशू पुलांगु नियमया फुक्क अगमवत्तात, स्वर्गदूतत व मोशा स्वयाः नं तःधंम्ह खः।
२. येशूयात परमेश्वरं हे सदां दयाच्वनीम्ह व पुलांगु नियमय् च्वंपिं पुजाहारीत स्वयाः तःधंम्ह पुजाहारी यानाः छवयाहयादीगु खः।
३. येशूपाखें विश्वासीत पाप, भय व मृत्युं बचय् जुइ धुंक्गु दु। बलि बीगु व छायाछी यायेगु ज्या किपालु कथं जक यहदी धर्मय् यानावयाच्वंगु खः। धात्थेंगु मुक्ति ला येशू थः हे तःधंम्ह पुजाहारी जुयाः ज्ञायाबियादी।

११ अध्यायलय् न्हापा न्हापायापिं नांजाःपिं यहदीतयूगु विश्वासयात दसु कथं न्ह्यथनाः च्वमिं इमित नं न्ह्याथें ज्याःगु दुःखकष्ट वःसां विश्वास मत्वःतुसे मन बियाः येशूयागु लँ स्वयाच्वनेत इनाप यानातःगु दु। थ्व पौ च्वम्हयूसिनं हिब्रूतयूत इपिं विश्वासं लिचिल धाःसा परमेश्वरयागु ग्यानापुगु इन्साफ इमिथाय् वइ धकाः ख्याच्वः नं बियातःगु दु। थज्याःगु हे मेमेगु अतीं व ख्याच्वः बियाः थ्व पौ क्वचाय्कातःगु दु।

धलः पौ

- येशू ख्रीष्ट व परमेश्वर उतिग्यं १:१-३
 येशू ख्रीष्ट स्वर्गदूतत स्वयाः तःधं १:४-२:१८
 येशू ख्रीष्ट मोशा व यहोशू स्वयाः तःधं ३:१-४:१३
 येशू ख्रीष्ट मेपिं पुजाहारीत स्वयाः तःधं ४:१४-७:२८
 येशू ख्रीष्टयागु बाचा पुलांगु बाचा स्वयाः तःधं ८:१-९:२८
 येशू ख्रीष्टयागु बलिदान मेमेगु बलि स्वयाः तःधं १०:१-३९
 विश्वास हे दक्वसिबय् तःधं ११:१-१२:२९
 मेमेगु अतीं व क्वचाय्कूगु १३:१-२५

हिब्रू

वय्कःया काय्पाखें परमेश्वरं नवानादीगु

यूह १:१-१८

१ न्हापा न्हापा अगमवत्तातय्पाखें परमेश्वरं झी तापाःबाज्यापिं नाप तःकः मछि तःकथं नवानादिल। २ तर आः दक्वसिबय् लिपा वय्कः थः काय्पाखें झीपिलिसें नवानादीगु दु। काय्यात हे वय्कलं फुक्क सृष्टिया हामा यायेत ल्ययादिल। वय्कःपाखें हे थ्व संसारयागु सृष्टि यानादिल।

३ वय्कलं नवानादीगु खँय् हे थ्व संसार न्ह्यानाच्वंगु दु। परमेश्वरयागु महिमाया जः वय्कःयाके दु। वय्कः व परमेश्वर उतिग्यं। वय्कःया शक्ति दुगु वचनं हे थ्व संसार न्ह्यानाच्वंगु दु। मनूतयूत पापं छुतय् यानादी धुंकाः वय्कः दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरयागु जवय् च्वनादीगु दु।

स्वर्गदूतत स्वयाः परमेश्वरया काय् तःधं

४ स्वर्गदूतत स्वयाः परमेश्वरं वय्कःया काय्यात तःधं यानादिल। इपिं स्वयाः तःधं धकाः सीकेत परमेश्वरं वय्कःयागु नां हे तःधंकादिल।

५ धर्मशास्त्रय् नं परमेश्वरं वय्कःया काय्यात थथे धयादीगु खँ झीसं ब्वनागु दु –

“छ जिम्ह काय् खः,

थौनिसें जि छिमि बाः जुल।”

अले हानं धयादिल –

“जि वया बाः जुइ,

अले व जिम्ह काय् जुइ।”

परमेश्वरं स्वर्गदूततयूत थथे गुब्बसं धयामदी।*

६ वय्कलं थः दक्कलय् तःधिकाःम्ह काय्यात संसारय् छवया हयादीबलय् थथे धयादिल –

“फुक्क स्वर्गदूततयूसं

* 1:5 १:५ भज २:७; २ शमू ७:१४; १ इति १७:१३

वय्कःयागु आराधना
यायेमाः।” ☆

7 स्वर्गदूततय्गु बारे वय्कलं धयादी,
“वय्कलं थः दूततयत् फय,
थः दासतयत् मित्याः यानादी।”☆

8 काय्यागु खँय् धाःसा वय्कलं थथे धयादीगु दु –

“हे परमेश्वर, छिगु सिंहासन
सदां सदां दयाच्चनी।
छिं छिगु राज्य्य च्वंपि मनूतयत्
फुक्कसितं उतिग्यंक
न्याय यानाः
बांलाक शासन यानादी।

9 छितः भिगु ज्याखँ जक यः,
अले मभिं ज्याखँ छितः मयः।
अय्जूगुलि हे खः, परमेश्वरं,
छिम्ह हे परमेश्वरं,

छितः ल्ययाः
मेपि फुक्कसित स्वयाः
तःधंकाः लयतायकादीगु।”☆

10 हानं थथे च्वयातःगु दु –
“परमप्रभु, दकलय् न्हापालाक
छिं हे पृथ्वी सृष्टि यानादिल,
अले थःगु हे ल्हातं
आकाश दय्कादिल।

11 उपि फुक्कं मदया वनीतिनि,
छि धाःसा सदां दया हे च्वनी।
छिं दय्कूगु फुक्कं
वसः भ्वाथः जू थें
भ्वाथः जुया वनीतिनि।

12 गा लथ्याय् थें
छिं आकाश नं लथयानादी,
अले वसः हिले थें
उमित नं हिलादी।
छि धाःसा सदां उत्थें जुयाच्चनी,
छिगु जीवन गुबलें फुइ मखु।”☆

13 परमेश्वरं स्वर्गदूततयत् थथे गुब्सं धयामदी।
“जिं छं शत्रुतयत्
छंगु पालि तःले मततले
छ जिगु जव ल्हाःपाखे
च्वनाच्चँ।” ☆

14 अयसा स्वर्गदूत धयापिं सु खः लय्? इपिं परमेश्वरयात सेवा याइपिं आत्मात खः। अले मुक्ति काइपिं मनूतयत् ग्वाहालि यायेत छ्वयाहःपिं खः।

2

तःधंगु मुक्ति

- 1 अयजूगुलि झीसं न्यनागु परमेश्वरयागु सत्य व भिंगु खँयात क्वातुक ज्वना: च्वनेमाली, मखुसा झीसं लँ ट्रुकी।
 2 परमेश्वरं स्वर्गदूततयपाखें बियात:गु व्यवस्था सत्य ख:। अले थ्व खँ मानय् मया:पिन्त सजाँय बियादिल धासेँलि
 3 थपाय् मछिधंगु मुक्तियात झीसं च्यूता: मतल धा:सा झीत सजाँय बियामदी ला? प्रभु थ:म्हय्सिनं हे दकलय् न्हापालाक थ्व मुक्तियागु खँ न्यंकादिल। न्यंपिन्सं थ्व खँ सत्य ख: धका: झीत क्यनाबिल।
 4 अले हानं थ्व खँ सत्य ख: धका: झीत क्यनेत परमेश्वरं हे तत:धंगु शक्ति व अजू चायापुगु ज्या व चिं यानादिल। परमेश्वरं थ:त य:पिन्त पवित्र आत्मायागु वरदान नं बियादिल।

मुक्ति बियादीम्ह येशू ख्रीष्ट हे ख:

- 5 जिमिसं धयाच्वनागु लिपा वइगु संसारयात परमेश्वरं स्वर्गदूततयगु ल्हातय् बियामदी।
 6 धर्मशास्त्रय् नं छम्हयसिनं थुकथं साक्षी बियात:गु दु –
 “मनू छु हे ख: धका:
 छिं वयात बिचा: यानाच्वनेत?
 मनूया काय् छु हे ख: धका:
 छिं वयात लुमंकाच्वनेत?
 7 छिं वयात स्वर्गया दूतत स्वया:
 भचा जक क्वय् तयादिल।
 नापं छिं वयात महिमा
 व इज्जत नं बियादिल।
 8 छिं वयात दयकादीगु फुक्कयागु
 अधिकार नं बियादिल।”*

परमेश्वरं वय्क:यात दक्व फुक्कया हामा यानादिल। अथेसां दक्व फुक्कं वय्क:यागु बसय् ला:गु झीसं मखनि।

9 अथेसां झीसं वय्क:यात थुकथं हे खनाच्वना, गुम्हयसित छुं ईया लागि स्वर्गदूतत स्वया: भचा चिधं यानादीगु ख:। अले परमेश्वरयागु दया मायां याना: वय्क: फुक्क मनूतयगु निति सिनादिल। थथे सिनादीगुलि वय्क:यात त:धंका: च्वय् तयादिल।

10 सृष्टि यानादीम्ह व न्हाकादीम्ह परमेश्वरं थ: मस्ततयत् मुक्ति बीत थथे थ:काय्यात दु:खकष्ट सीके बियादीगु पाय्छि जू। अले मुक्ति बीम्ह वय्क: हे जक ख:।

11 पवित्र या:म्ह व पवित्र यानात:पिं फुक्कं छगू हे परिवारयापिं ख:। अयजूगुलि वय्कलं पवित्र जूपिं मनूतयत् थ: किजापिं धका: धयादीत लज्या चायामदी।

12 थ्व हे खँ धर्मशास्त्रय् थथे च्वयात:गु दु –

“जिं जिमि मनूतयत्
 छिं यानादीगु खँ कने,
 जिं छित: इमिगु पुचलय् त:धके।”*

13 अले थथे नं च्वयात:गु दु –

“परमेश्वरयाके हे
 जिं भरोसा तयाच्वने।”

अले थथे नं च्वयात:गु दु –

“स्व, परमेश्वरं जित: बियादीपिं
 वय्क:या काय्म्ह्याय्पिं नाप
 जि च्वनाच्वनागु दु।”*

14 उपिं काय्म्ह्याय्पिं ला व हिया शरीर जूगुलि येशू नं उपिं थें हे ला व हि दुम्ह मनू जुयादिल। थुकथं वय्कलं मनू जुया: सिना: मृत्युयागु शक्ति दुम्ह शैतानयात बुकादिल।

15 सी धका: ग्याना: सदां शैतानया दास जुयाच्वंपिं मनूतयत् छुतय् यायेत वय्कलं थथे यानादीगु ख:।

16 वय्कलं स्वर्गदूततयगु निति थथे यानादीगु मखु, बरु अब्राहामया सन्तानतयगु निति यानादीगु ख:।

17 दक्व खँय् वय्क: थ: हे दाजुकिजा थें जुयादी माल। थुकथं परमेश्वर व झीगु दथुइ च्वना: झीगु पापया प्रायश्चित यायेत दयादुम्ह व विश्वास याये बह:म्ह दकलय् त:धंम्ह पुजाहारी थें जुयादिल।

18 वयक्कः थःमहं नं जाँचय् लानादीबलय् यक्व दुःखकष्ट सियादीगुलि जाँचय् लाःपिन्त नं ग्वाहालि यानादी फु।

3

मोशा स्वयाः येशू तःधं

1 यःपिं दाजुकिजापिं, छिमित हे खः, परमेश्वरं सःतादीगु। झीसं विश्वास यानाच्चवनाम्ह येशूयात हे परमेश्वरं छवयाहयाः दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी यानादिल। वयक्कःयाके थःगु मन तया च्वाँ।

2 परमेश्वरयागु ज्याय् मोशा विश्वास याये बहःम्ह जू थें, येशू नं परमेश्वरं याके हयादीगु ज्याय् विश्वास याये बहःम्ह जुयादिल।*

3 छें स्वयाः छें दयक्कम्हयसिया इज्जत तःधं जुइ। अथे हे मोशा स्वयाः येशू यक्व अप्वः इज्जत याये बहःम्ह जुयादिल।

4 फुक्क छें मनूतयसं हे दयक्कगु खः। अयनं दक्क फुक्कं दयक्कादीम्ह ला परमेश्वर हे खः।

5 परमेश्वरयागु छेंय् मोशा विश्वास याये बहःम्ह च्यः थें जुल। अले परमेश्वरं लिपा धयादीगु खँयागु साक्षी वं हे बियावन।

6 ख्रीष्ट धाःसा परमेश्वरयागु छेंय् अधिकार दुम्ह काय् थें विश्वास याये बहःम्ह जुयादिल। झीसं आशा याना थें उत्थें साहस व भरोसा तयाच्चन धाःसा झीपिं हे परमेश्वरया छें जुइ।

विश्वास यायेगु त्वःताछवये मते

7 पवित्र आत्मां थथे धयादीगु दु —

“थौं छिमिसं परमेश्वरयागु सः

ताल धाःसा,

8 छिमि तापाःबाज्यापिन्सं थें

छिमिसं वयक्कःयात मभिकाः

थःगु नुगः छाके मते।

मरुभूमिइ इमिसं

वयक्कःयागु मन स्वल।

9 जिं पिइदें पिइदें तक

ततःधंगु अजू चायापुगु ज्या

याःगु खंक खंक नं

छिमि तापाःबाज्यापिन्सं

मरुभूमिइ जिगु मन स्वल।

10 अयजूगुलि तंम्वयकाः

जिं इमित थथे धया —

‘छिमिगु मन थाःगाः दइ मखु,

छिमिसं जिगु लँपु मसिला।’

11 अयजूगुलि जिं तमं पाफयाः

थथे धया —

‘छिमिसं गुबलें नं

जिं बीगु आराम काये

खनी मखु।’ ”*

12 यःपिं दाजुकिजापिं, होश यानाच्चँ। छिपिं सुं नं म्वाःम्ह परमेश्वरयात त्वःताः विश्वास मयाइपिं व जिद्दी जूपिं जुइ मते।

13 “थौं” धयागु ई दतले छिमिसं थःथवय् साहस बीगु याना च्वाँ। मखुसा पापं यानाः छिमिगु नुगः तसकं छाइ।

14 झीसं न्हापांनिसें लिपा तकं विश्वास थातं तयाच्चवने फुसा झीपिं ख्रीष्टनापं च्वने दइ।

15 थथे धयातःगु हे हे दु —

“थौं छिमिसं परमेश्वरयागु सः

ताल धाःसा

छिमि तापाःबाज्यापिन्सं थें

छिमिसं वयक्कःयात मभिकाः

थःगु नुगः छाके मते।”*

16 सुनां परमेश्वरयागु सः तायाः नं वयक्कःयात हे मभिकल? मोशां मिश्र देशं लिगनाहःपिं मनूत हे, मखु ला?

17 सु नाप परमेश्वर पिइदें तकं तंम्वयकादिल? पाप यानाः मरुभूमिइ सिनावपिं नाप हे, मखु ला?

- 18 थथे खँ मन्यंपिन्त हे परमेश्वरं “छिमिसं जिं बीगु आराम कायेखनी मखु” धकाः पाफयादीगु, मखु ला?☆
 19 परमेश्वरयात विश्वास मयाःगुलि हे इपिं वय्कलं इमित बी धयादीगु देशय् दुहां वने मखंगु खः।

4

झासु लनेगु ई वइतिनि

- 1 थथे झासु लंके बियादी धकाः परमेश्वरं पाफयादीगु झीगु निति नं खः। उकिं होश या, छिपिं मध्ये सुं नं झासु लने मखंकाः च्वने म्वाःलेमा।
 2 तापाःबाज्यापिन्सं थें झीसं नं भिंगु खँ न्यना तयागु दु। भिंगु खँ न्यसां इमित थुकिं छुं नं भिं मजुल, छायाधाःसा इमिसं न्यंगु खँयात विश्वास मयाः।
 3 अयत्नं झीसं परमेश्वरयात विश्वास यानाच्वनागुलि झीपिं वय्कः नाप च्वनाः आराम काये खनीतिनि। विश्वास मयाःपिन्त वय्कलं थथे धयादीगु दु –
 “उकिं जिं तमं पाफयाः धया –
 ‘छिपिं जिगु झासु लनेगु थासय्
 गुबलें दुहां वये फइ मखु।’ ”☆

संसारया सृष्टि याये धुंक्बलय निसें हे परमेश्वरया फुक्क ज्या सिधय धुंक्सां वय्कलं थथे धयादिल –

- 4 धर्मशास्त्रय् न्हयन्हुखुन्हया खँय् थुकथं च्वयातःगु दु – “न्हयन्हुखुन्हया फुक्क ज्या सिधयकाः परमेश्वरं झासु लनादिल।”☆
 5 थ्व हे खँ वय्कलं हानं झी तापाःबाज्यापिन्त थुकथं धयादिल – “छिपिं जिगु झासु लनेगु थासय् गुबलें दुहां वये फइ मखु।”☆
 6 दकलय् न्हापालाक भिंगु खँ न्यपिं मनूतयसं परमेश्वरयात विश्वास मयाःगुलि इमिसं झासु लने मखन। अयत्नं गुलिसिनं धाःसा थुकथं झासु लने खनीतिनि।
 7 अयजुगुलि परमेश्वरं झीत हानं “थौं” धकाः मौका बियादीगु दु। दाऊदयापाखें नं वय्कलं थ्व हे खँ धायकादीगु खः –
 “थौं छिमिसं परमेश्वरयागु सः
 ताल धाःसा
 छिपिं जिद्दी जुइ मते।”☆

8 यहोशू इस्त्राएलीं मनूतयत झासु लंके ब्यगु जसा वय्कलं हानं “मेगु दिनयागु” खँ धायकादी मखुगु।☆

- 9 अयजुगुलि परमेश्वरया मनूतयगु नितिं विश्रामबारया झासु लनेगु ई ल्यंदनी।
 10 गथे सृष्टि यानादी धुंकाः वय्कलं झासु लनादिल, अथे हे झासु लने थ्याःम्ह मनुखं नं वय्कलं थें ज्या याये म्वायेक झासु लने खनी।☆
 11 थथे जूगुलि झीसं नं फक्क कुतः यानाः झासु लने थाय् वनेगु स्वये माल। तापाःबाज्यापिन्सं वय्कःयात मानय् मयाःगुलि वय्कः नाप झासु लने मखन, उकिं झीसं नं इमिसं थें याये मज्यू।
 12 छायाधाःसा परमेश्वरयागु वचन ज्या याना तुं च्वनीगु व जीवन बीगु खः। थ्व निखें धाः दुगु तरवार स्वयाः नं ज्वः, थ्वं दुने थ्यंक वनाः प्राण व आत्मायात छुतय यानाबी, साहाः व स्यःयात छुतय यानाबी। अले मनूतयगु नुगलय् च्वंगु खँ व इच्छायात ल्ययाः जाँचय् याइ।
 13 परमेश्वरं मखंगु छुं हे मदु। सृष्टियागु फुक्क खँ वय्कलं खं। थ्व हे परमेश्वरयात झीसं थथःगु ल्याःचाः बीमाः।

दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी येशू हे खः

- 14 स्वर्गय् झायादीम्ह परमेश्वरया काय् येशू हे झी दक्कसिबय् तःधंम्ह पुजाहारी जूगुलि झीसं मानय् यानाः वयागु विश्वासयात अज्जं क्वातुकाच्वनेमाः।
 15 झी दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी झी बमलाइबलय् छुं याये मफुम्ह मखु, बरु झीत थें वय्कःयात नं फुक्क खँय् शैतानं जाँचय् यात, अयसां वय्कलं पाप यानामदी।
 16 अयजुगुलि झीपिं भचा हे मग्यासे परमेश्वरया सिंहासनया न्ह्यःने वनेनु। अले वय्कलं झीत दया यानाः माःबलय् माःकथं झीत ग्वाहालि यानादी।

5

- 1 परमेश्वरनापं स्वापु दुगु खँय् मनूतयपाखें इमिगु पापया निति बलि बित व छायाछी यायेत न्हापा न्हापा मनूतयगु हे पुचलं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी ल्यइगु खः।
 2 थज्याःम्ह पुजाहारी थः नं बमलाःम्ह जूगुलि मस्यूपि व मखुगु लँय् जुइपिनाप नं क्वमिलु जुयाः खँ ल्हाये फइ।
 3 अयजुगुलि वें मेपिनिगु पापयागु निति बलि बीबलय् थःगु हे पापयागु निति नं बलि बीमाः।☆

☆ 3:18 ३:१६-१८ गन्ती १४:१-३५ ☆ 4:3 ४:३ भज १५:११ ☆ 4:4 ४:४ उत २:२ ☆ 4:5 ४:५ भज १५:११ ☆ 4:7 ४:७ भज १५:७-८ ☆ 4:8 ४:८ व्य ३१:७; यहे २२:४ ☆ 4:10 ४:१० उत २:२ ☆ 5:3 ५:३ लेवी १:७

4 सुं मनु थथःमंहं दकलय् तःधंमह पुजाहारी जुइ मखु। हास्नयात परमेश्वरं दकलय् तःधंमह पुजाहारी यानादी थें तुं मेपिन्त नं वय्कलं हे दकलय् तःधंमह पुजाहारी ल्ययादी।*

5 अथे हे ख्रीष्ट नं थथःमंहं तुं दकलय् तःधंमह पुजाहारी जुयादीगु मखु, बरु परमेश्वरं हे वय्कःयात ल्ययाः थथे धयादिल –
“छ जिमह काय् खः,

थौनिसें जि छिमि बाः जुला।”*

6 हानं मेथाय् थथे च्वयातःगु दु –

“मल्कीसेदेक थें

छ न्ह्याबलेंया लागिं

पुजाहारी खः।”*

7 संसारय् दीबलय् हे येशूं मिखाय् ख्वबि हाय्काः थःत हानं म्वाका दीमहयसित बिन्ति व प्रार्थना यानादिल। वय्कः क्वमिलुमह जूगुलि व बाःयात दुनुगलानिसें मानय् यानादीमह जूगुलि वय्कःयागु बिन्ति व प्रार्थना परमेश्वरं न्यनादिल।*

8 परमेश्वरया काय् जुयाः नं वय्कलं थःमंहं स्यूगु दुःखकष्टं यानाः परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् यायेगु सय्कादिल।

9 अले छकः फुक्क पूर्वमह जुयादी धुंकाः वय्कः थःगु आज्ञा मानय् याइपिन्त सदां दयाच्चनीगु मुक्ति बियादीमह जुयादिल।

10 परमेश्वरं वय्कःयात मल्कीसेदेक थें दकलय् तःधंमह पुजाहारी यानादिल।

विश्वासयात मत्वःतेगु ख्याच्चः

11 थ्व खँय् धायेमानिगु यक्व हे दु, अयनं छिमिसं मथूगुलि छिमित थुइकेत थाकु, छायाधाःसा छिमिगु न्यनेगु शक्ति कम जुयावने धुंकल।

12 आः ला छिपिं मेपिन्त स्यनीपिं जुइमाःगु खः। अयनं परमेश्वरयागु खँय् छुं हे मस्यूनगुलि छिमित मेपिन्सं स्यनेमाः थें च्वं नि। छिपिं दुधंगु नसा नये मफुनिपिं मांयागु दुरु त्वने मानिपिं थें जुयाच्चन।

13 मांयागु दुरु जक त्वनाच्चनीमह ला अझं मचा हे तिनि जुइ। थज्याःमहयसिनं छु भिं, छु मभिं धकाः थुइके फइ मखु।*

14 दुधंगु नसा ला तःधिकःपिनिगु नितिं खः। इमिसं थःगु अनुभवं भिगु छु खः, मभिगु छु खः धकाः बांलाक ल्यये फइ।

6

1 अयजूगुलि ख्रीष्टयागु न्ह्याखँ जक सय्का च्वनेगु त्वःताः मेमेगु दुयंगु व ततःधंगु खँ नं सीकेमाः। मखुगु, मभिगु व परमेश्वरयात मयःगु ज्याखँ यायेगु त्वःताः पश्चाताप यायेगु, वय्कःयात विश्वास यानाच्चनेगु,

2 बन्तिस्मा कायेगु, छेनय् ल्हाः तयाः प्रार्थना यायेगु, सीपिं हानं म्वाना वइगु, अले दकलय् लिपा याइगु न्याययागु खँ जक झीसं लिसा लिसा कयाः स्यनाच्चने मजिल।

3 परमेश्वरं झीत थुलि अप्वः सय्के ब्यसा झीसं सय्का वने।

4 छकः परमेश्वरयागु जः काये धुंकूपिं, स्वर्गयागु वरदान काये धुंकूपिं व पवित्र आत्मां जाये धुंकूपिन्त हानं पश्चाताप याके फइ मखु।

5 थुकथं वय्कः नाप मिलय् जुइ धुंकूगुलि वय्कःयागु खँ भिं धकाः थुमिसं स्यू। परमेश्वरयागु राज्ययागु अजू चायापुगु शक्ति गय् च्वं धकाः नं थुमिसं थुइके धुंकल।

6 अयनं हे थुमिसं वय्कःयात त्वःतावन धाःसा थुमित पश्चाताप याकाः हानं लित हये फइ मखु। छायाधाःसा थुमिसं हानं छकः फुक्कसिया न्ह्याःने परमेश्वरया काय्यात कूसय् यख्खानाः बेइज्जत याइ।

7 परमेश्वरं हे पृथ्वीइ वा वय्कादीगुलि बुँज्या याइपिन्सं थःपिन्त माःगु अन्न सय्की। थुकथं इमिसं वय्कःयागु आशिष काइ।

8 कं व घाँय् जक बुयावल धाःसा व बुँ ज्यालगय् जुइ मखु। उकी ला परमेश्वरयागु सराः लाइ, अले मि तइ।*

9 यःपिं दाजुकिजापिं, जिमिसं थथे धयासां छिमिगु बारे थ्व स्वयाः भिगु व मुक्तिनापं स्वापु दुगु खँयागु हे जिमिसं भरोसा कयागु दु।

10 परमेश्वरं अन्याय यानादी मखु। छिमिसं यानाच्चंगु वय्कःयागु ज्या व वय्कःयात माया यानाच्चंगु खँ, अले दाजुकिजापिन्त ग्वाहालि याःगु व यानाच्चंगु खँ नं वय्कलं ल्वःमंकादी मखु।

11 थुकथं हे छिमिसं मन तयाः लिपा तकं कुतः यानाच्चनी धकाः जिमिसं मनं तुनाच्चना। अले छिमिगु आशा नं पूवनी।

12 छिपिं अल्छी जूगु जिमित मयः, बरु दुनुगलानिसें परमेश्वरयात विश्वास याःपिं मनूतयसं थें वय्कलं बी धयादीगु कायेत कुतः या।

परमेश्वरं धयादीगु खँ पक्का जू

13 परमेश्वरं अन्नाहामयात बचं बियादीबलय् थः स्वयाः तःधंमह सुं हे मदुगुलि थःगु हे नामं थथे पाफयादिल –

14 “जिं छन्त आशिष बी,

अले छं सन्तान नं

यक्व दय्काबी।”*

* 5:4 ५:४ प्रस २८:१ * 5:5 ५:५ भज २:७ * 5:6 ५:६ भज ११०:४ * 5:7 ५:७ मती २६:३६-४६; मर्क १४:३२-४२; लूक २२:३९-४६ * 5:13 ५:१२-१३ १ कोर ३:२

* 6:8 ६:८ उत ३:१७-१८ * 6:14 ६:१४ उत २२:१६-१७

- 15 अब्राहाम हथाय् मचासे पियाच्वंगुलि परमेश्वरं बियादी धकाः बचं बियादीगु आशिष वयात दत।
 16 मनूतयसं थः स्वयाः तःधंम्हयसिगु नामय् पा फइ। अले थःगु टुंभिदुं नं भिंकी।
 17 परमेश्वरं बी धकाः धयादीपि मनूतयत थःम्हं बी धकाः धयादीगु खँ पाइ मखु धकाः नं पाफयादिल।
 18 थथे गुब्सं हिली मखुगु थ्व निता खं वय्कःपाखें बचय् जुया च्वनापिं झीत नं झीसं आशा यानाच्चनागु खँय् बल्लाना च्वनेत साहस बी।
 19 थ्व हे आशाय् झीपिं म्वानाच्चनागु दु। थ्व धात्थें व पक्का खः। अले थ्व देगलय् च्वंगु पर्दाया दुने थ्यंकः थ्यं।
 20 झीगु निरिति येशू न्ह्यः हे मल्कीसेदेक थें सदांया लागि दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी जुयाः अन दुहां झाये धुंकल।

7

अब्राहाम स्वयाः मल्कीसेदेक तःधं

- 1 थ्व मल्कीसेदेक शालेमयाम्ह जुजु, अले दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरया पुजाहारी खः। लडाइँलय् जुजुपिन्त त्याकाः लिहां वयाच्वंम्ह अब्राहामयात नाप लानाः मल्कीसेदेकं आशिष बिल।
 2 अब्राहामं जुजुपिन्त त्याकाः हःगु सम्पतियागु झिब्वय् छब्व मल्कीसेदेकयात बिल। मल्कीसेदेकया नांया अर्थ “धार्मिकताया जुजु” खः, अले शालेमयाम्ह जुजु जूगुलि वयागु नांयागु अर्थ “शान्तिया जुजु” धकाः नं थुइक्।
 3 वया मांबौ व तापाःबाज्यापिनिगु खँ गनं हे च्वयातःगु मदु। अले व सीगु व ब्रू खँ नं गनं च्वयातःगु मदु। व परमेश्वरया काय् थें सदांयात पुजाहारी जुयाच्चनी।
 4 मल्कीसेदेक गुलि तःधंम्ह खः धकाः छिमिसं हे थुइकेफु। झी तापाःबाज्या अब्राहामनापं वयात थःम्हं लडाइँलय् त्याकाः हःगु सम्पतियागु झिब्वय् छब्व बिल।
 5 लेवीया पुजाहारी जुयाच्वंपि सन्तानं व्यवस्थाय् च्वया तः थें थः हे इस्राएली दाजुकिजापिन्के इमिसं कमय् याःगु झिब्वय् छब्व कयाच्चन। लेवीया सन्तान व इस्राएलीत फुक्कं अब्राहामया हे सन्तान खः।
 6 मल्कीसेदेकं लेवीया सन्तान मखुसां अब्राहामयाके झिब्वय् छब्व सम्पति काल। अले हानं परमेश्वरं बाचा चिनादीम्हयसित हे आशिष बिल।
 7 तःधंम्हयसिनं चिधंम्हयसित आशिष बी धकाः ला सि हे स्यु।
 8 छखे सीमानिपि पुजाहारीतयसं झिब्वय् छब्व काल, मेखे गुबलें मसीम्ह धयातःम्ह मल्कीसेदेकं झिब्वय् छब्व काल।
 9 थथे नं धायेफु – “झिब्वय् छब्व काइम्ह लेवीं नं अब्राहामपाखें मल्कीसेदेकयात झिब्वय् छब्व बिल।”
 10 छायाःसा मल्कीसेदेकं अब्राहामयात नापलाःबलय् लेवी थः तापाःबाज्या अब्राहामयागु म्हय् हे दु।
 11 लेवी पुजाहारीतयगु ज्यां हे झीपिं बचय् जुइगु खःसा मेम्ह पुजाहारी छाया माल? थ्व मेम्ह पुजाहारी हारून थें मखु, बरु मल्कीसेदेक थें खः।
 12 मेम्ह पुजाहारी हिलीबलय् व्यवस्था नं हिलेमाः।
 13 थ्व धयाच्चनागु मेगु हे कुलयाम्हयसिया बारे खः। वय्कःया कुलयापि सुनानं पुजाहारीया ज्या याःगु मदु।
 14 येशू ख्रीष्ट यहदा कुलय् ब्रूम्ह खः धकाः ला फुक्कसिनं स्यु। मोशां पुजाहारीयागु खँ ल्हाःबलय् यहदा कुलयागु नां मकाः।

मल्कीसेदेक थें ज्याःम्ह मेम्ह पुजाहारी

- 15 थ्व खँ आः झन बांलाक सी दइ – मल्कीसेदेक थें ज्याःम्ह मेम्ह पुजाहारी वये धुंकल।
 16 वय्कः व्यवस्थाकथं पुजाहारी जुयादीगु मखु, बरु सदां दयाच्चनीगु जीवनयागु शक्ति जुयादीगु खः।
 17 धर्मशास्त्रय् हे थथे च्वयातःगु दु –

“मल्कीसेदेक थें

छ नं न्ह्याबलेया लागि
 पुजाहारी खः।”

- 18 न्हापायागु व्यवस्था ज्यालगय् मज्जूगु जूगुलि लिकया छवये धुंकल,
 19 छायाःसा व्यवस्थां झीत छुं हे याये मफुत। आः धाःसा झीत वया सिबय् भिगु आशा बियादीगु दु। गुकि झीत परमेश्वरया न्ह्यःने थ्यंकी।
 20 परमेश्वरं मेपिन्त पाफयाः पुजाहारी यानादीगु मखु, तर वय्कःयात पाफयाः पुजाहारी यानादीगु खः।
 21 येशूयात वय्कलं पाफयादीगु खँ थुकथं च्वयातःगु दु –

“परमेश्वरं थःगु मन हिले मखु

धयाः थथे पाफयादिल –

‘छ सदांयात पुजाहारी जुइ।’

- 22 थथे पाफयादीगुलि येशू छगू भिंगू बाचायागु जमानी जुयादिल।
 23 मेपि पुजाहारी सिनावनीपिं जूगुलि इमिसं सदां ज्या यानाच्चवने मखन। अले इमिगु ल्याः नं यक्व दत।
 24 येशू धाःसा सदां म्वाना चवनीम्ह जूगुलि वय्कःया पुजाहारीया ज्या न्ह्याबलें दयाच्चवनी।
 25 अय्जगुलि हे नं वय्कःयात विश्वास यानाः परमेश्वरया न्ह्याःने वइपिन्त वय्कलं आः हे सदांया नितिं बचय् यानादी फु, छायाधाःसा इमिगु नितिं वय्कलं परमेश्वरयात न्ह्याबलें बिन्ति यानाच्चनादीगु दु।
 26 इीत मालाच्चंम्ह दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी येशू हे खः। वय्कः पवित्रम्ह व दोष मदुम्ह खः। वय्कःयात पापीतयगु पुचलं अलग तयादीगु दु, अले स्वर्गय् नं दकलय् तःधंम्ह यानादीगु दु।
 27 वय्कलं मेपि दकलय् तःधंपि पुजाहारीतयसं थें न्हियान्हिथं थःगु व मेपिनिगु पापयागु निति बलि बियाच्चवने माःगु मदु, छायाधाःसा थःत लः ल्हानादीबलय् हे वय्कः सदांया नितिं छकलं बलिदान जुइ धुकल।*
 28 व्यवस्थां सिद्ध मजूपि मन्तयत दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी दय्कल। व्यवस्थाया लिपा वःगु परमेश्वरं पाफयादीगु बाचाय् धाःसा वय्कःया काय्यात सदांया नितिं सिद्धम्ह पुजाहारी यानादिल।

8

येशू स्वर्गय् दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी खः

- 1 जिमिसं धयाच्चनागु मू खँ थ्व हे खः – इीके थज्याःम्ह दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी दु, गुम्ह स्वर्गय् परमेश्वरया सिंहासनया जवपाखे च्वनादी।*
 2 अन वय्कलं पवित्रगु थासय पुजाहारी जुयाः सेवा यानादी। थ्व थाय् मन्तयसं दय्कूगु मखु, परमेश्वरं हे दय्कादीगु खः।
 3 तःधंपि पुजाहारीत फुक्कं परमेश्वरयात बी हःगु छायेत व बलि बीत तयातःपिं खः। अय्जगुलि इी दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी नं छुं न छुं ला छाये हे माल।
 4 वय्कः थ्व संसारय् च्वनादीगु जूसा पुजाहारी जुयादी मखुगु, छायाधाःसा व्यवस्थाय् च्वया तः थें छायेछी याइपिं पुजाहारीत ला थन द हे दु।
 5 इमिसं पुजाहारी जुयाः थन याइगु ज्या ला स्वर्गय् जूगु ज्याखँया किपालु जक खः। मोशायात नं वं पाल ग्वयेत्यंबलय् परमेश्वरं थथे धयादीगु खः –
 “जिं छन्त गुँच्चकाय्
 क्यनागु नमूनाकथं
 थ्व फुक्कं बांलाक दय्कि।”*

- 6 येशूयात इपिं स्वयाः नं तसकं तःधंम्ह पुजाहारी दय्कादीगु खः। अथे हे परमेश्वर व मन्तयगु दथुइ वय्कलं चिनादीगु न्हगु बाचा नं न्हापायागु पुलांगु बाचा स्वयाः तःधं, छायाधाःसा उकी अज्ज भिंगु खँया बचं बियातःगु दु।

येशू न्हगु बाचा बीम्ह खः

- 7 न्हापायागु बाचाय् द्रंगु मदुगु जूसा लिपायागु बाचा चिनादी माली मखुगु।
 8 परमेश्वरं इमिगु द्रंभिद्वंयात क्यनाः थथे धयादिल –
 “इस्त्राएलयापिं व यहूदायापिलिसे
 जिं न्हगु बाचा चीत्यनागु ई
 वयाच्चंगु दु।*
 9 इमि तापाःबाज्यापिन्त
 मिश्र देशं लिगना हये धुंकाः
 इपिं लिसे चिनागु थें ज्याःगु बाचा
 थ्व मखु।
 जिं चिनागु बाचायात
 इमिसं च्यूताः मतःगुलि नं
 जिं इमित च्यूताः मयानागु खः।
 10 जिं इस्त्राएलीतलिसे
 चीत्यनागु बाचा थुकथं खः –
 ‘जिं थःगु नियम इमिगु मनय्
 थयंक तयाबी,
 अले इमिगु नुगलय् नं च्वयाबी।
 अले जि इमि परमेश्वर जुइ

- व इपि जिम्ह मनूत जुइ।’
 11 ‘प्रभुयात म्हसीकी’ धका:
 इमिसं थः जःलाखःलापिन्त
 व दाजुकिजापिन्त नं
 स्यना जुइ माली मखु,
 छायाधाःसा
 चिधिकःपिन्संनिसें कयाः
 तःधिकःपिन्सं तकं
 जितः म्हसी।
 12 इमिसं याःगु मभिंंगु
 बांमलाःगु ज्याखँ
 फुक्कं जिं क्षमा यानाबी,
 अले इमिगु पाप नं
 जिं लुमके मखु।”

13 न्हगु बाचा धयादीगुलि हे परमेश्वरं न्हापायागु बाचायात पुलां यानादिल। पुलां जुयावंगु जुक्व मदयावनी।

9

पृथ्वीइ व स्वर्गय् जुइगु सेवा

- 1 न्हापायागु बाचाय नं परमेश्वरयात गथे यानाः सेवा यायेगु धयागु खँ च्वयातःगु खः। अबलय् इमिसं पृथ्वीइ हे पवित्रगु थाय् दयकूगु खः।
 2 इमिसं पाल ग्वयाः निकू क्वथा दयकल। न्हापांगु क्वथाय् त्वाःदेवा, तेबिल व छायेहःगु मरि तयातःगु दइ। व थाय्यात पवित्रगु थाय् धाइ।
 3 निगूगु धर्किया दुने च्वंगु थाय्यात महा-पवित्रगु थाय् धाइ।
 4 थन लुँयागु गँगु थनेगु वेदी व लुं भुनातःगु बाचा चिनादीगु सन् दु। व सन् दुने लुँयागु थलय् मन्न तयातःगु दु, अले चुलि ह्याच्वंगु हासूनयागु तुतां छपु, व व्यवस्था च्वयातःगु ल्वहं पौ निपाः तयातःगु दु।
 5 थ्व सनूया घःने परमेश्वर च्वनादीगु थाय्यात किकाः कस्बतयगु पपू चक्कंकाः तसकं बांलाक तयातःगु दु। थ्व फुक्क खँ छता छता दतले आः कना च्वनेत मलाः।
 6 थ्व फुक्क थुकथं दयकाः पुजाहारीत न्हि न्हि पवित्रगु थासय् सेवा यायेत वनी।
 7 दुने च्वंगु महा-पवित्रगु थासय् दैय् छकः दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी जक थःगु व मेपिनिगु मसीकं याःगु पापयागु निंति हि छायेत दुहां वनी।
 8 न्हापांगु पाल दयाच्वंतले महा-पवित्रगु थासय् दुहां वनेगु लँ चाइ मखु धकाः पवित्र आत्मां क्यनादीगु दु।
 9 थ्व ला आःयागु ईयात क्यनादीगु छगु नमूना जक खः। थुकिं थथे धाइ – परमेश्वरयात छाये हःगुलि व बलि बीगुलि सुयागुं नुगः यचुकाबी फइ मखु।
 10 थथे नयेत्वनेगु व थीथी कथं म्वःल्हुइगु ला पिने क्यनेत जक खः। थज्याःगु थितिकुति न्हगु बाचा चिना मदीतलेयात जक खः।

ख्रीष्टयागु हि

- 11 ख्रीष्ट ला थन दुगु फुक्क भिंगु खँया दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी जुयाः झायादीगु दु। वयकः झन तःधंगु व सिद्धगु थासय् दुहां झायादीगु दु। थ्व मनूतयसं दयकूगु मखु, अले सृष्टि यानातःगु थ्व संसारयागु नं मखु।
 12 वयकः दुगुचा व द्रहंचातयगु हि हायकाः मखु, बरु थःगु हे हि हायकाः उद्धार बीम्ह जुयाः छकलं हे सदांयात महा-पवित्रगु थासय् दुहां झाःगु खः।
 13 दुगुचा व द्रहंयागु हि, अले होमबलिइ छाःम्ह छसु हे मब्यानिम्ह सायागु नौ हलाः ला शूद्र मजूम्ह मनूयात शूद्र याइ धाःसा।
 14 म्वाःम्ह परमेश्वरयागु सेवा यायेत ख्रीष्टयागु हिं झन गुलि जक झीगु नुगः यचुक हुया बीगु जुइ? ख्रीष्टं पवित्र आत्मां जायाः खू मदुम्ह बां जुयाः थःत हे परमेश्वरयात छायादिल।
 15 परमेश्वरं बी धकाः धयादीगु सदां दयाच्वनीगु आशिष वयकःया ल्यायातःपिं मनूतयसं काये दयेमा धकाः थथे न्हगु बाचा चिनाः ख्रीष्ट परमेश्वर व मनूतयगु दथुइ च्वनादीगु खः। न्हापांगु बाचाय् मनूतयसं याःगु अपराधं आः छुत्कारा दइ, छायाधाःसा थ्व हे ज्याया लागि वयकः सिनादी धुंकल।
 16 इच्छापत्रय् च्वया तः थें याये न्ह्यः इच्छापत्र च्वया ब्यूम्ह मनू सी धुंकल धकाः दसि क्यनेमाः।
 17 इच्छापत्र च्वया ब्यूम्ह मनू म्वाना च्वंतले इच्छापत्र ज्यालगय् जुइ मखु। च्वया ब्यूम्ह मनू सीधुंकाः तिनि ज्यालगय् जुइ।
 18 अयजूगुलि न्हापायागु बाचा नं हि छावाकाः हे चिनातःगु खः।

☆ 9:2 १:२ प्रस २६:१-३०; २५:३३-३०, ३१-४० ☆ 9:3 १:३ प्रस २६:३१-३३ ☆ 9:4 १:४ प्रस ३०:१-६; २५:१०-१६; १६:३३; गन्ती १७:८-१०; प्रस २५:१६; व्य १०:३-५ ☆ 9:5 १:५ प्रस २५:१८-२२ ☆ 9:6 १:६ गन्ती १८:२-६ ☆ 9:7 १:७ लेवी १६:२-३४ ☆ 9:13 १:१३ लेवी १६:१५-१६; गन्ती १९:९, १७-१९

19 मोशां व्यवस्थाय् च्वयातःगु फुक्क आज्ञा ब्वना न्यंकूबलय् दुगुचा व द्रुहंचायागु हि ल्वाकछ्यानातःगु लः, हिसप घॉय् व ह्याउँगु ऊनं व्यवस्थायागु सफुलिइ व मनूतयत् थथे धकाः हा यात –

20 “परमेश्वरं छिमित आज्ञा बियादीगु बाचायागु हि थ्व हे खः।”☆

21 थथे हे मोशां पाल व सेवा यायेत छयलेमाःगु फुक्क थलबलय् नं हिं हा हा यात।☆

22 धात्थें हे व्यवस्थायाकथं हिं फुक्कयात शुद्ध याइ, अले हि महायकं पाप क्षमा जुइ मखु।☆

ख्रीष्ट सिनादीगुलि पाप हुया वनी

23 स्वर्गयागु किपालु थें जक यानाः दय्कातःगु थ्व फुक्कयात थथे हिं शुद्ध याये हे माः। अथे हे स्वर्ग्य् च्वंगुयात ला थ्व स्वयाः भिंगु बलिदानं शुद्ध यायेमाः।

24 ख्रीष्ट मनूतयसं स्वर्गयागु किपालु थें जक यानाः दय्कातःगु महा-पवित्रगु थाय् दुने मखु, बरु झीगु निति स्वर्ग्य् हे परमेश्वरया न्ह्यःने झायादीगु दु।

25 दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी दँयदसं थःगु हि छायेत मखु, बलि बियाः हि छायेत परमेश्वरयागु न्ह्यःने वनी। ख्रीष्ट ला थःगु हि मखु तर मेपिनिगु हि छायेत महा-पवित्रगु थासय् झायादी।

26 थथे झाःझाः पतिं झायेमाःगु जूसा ला ख्रीष्ट संसारयागु सृष्टि जूसांनिसें तःकः मछि दुःख सी मालिगु खः। तर वय्कः संसारयागु अन्त जुइ त्ययकाः आः सदांयात छकलं झायाः मनूतयगु पाप हुया छवयेत थः हे बलिदान जुयादिल।

27 मनू छकः सी, अले सीधुंकाः वयागु न्याय जुइ।

28 अथे हे तःम्हयसिगु पाप हुया छवयेत ख्रीष्ट नं छकः सिनादिल। वय्कः निक्वः खुसि नं झाइतिनि। उबलय् वय्कः पाप हुया छवयेत मखु, बरु वय्कःयागु लँ स्वयाच्चपिन्त बचय् यायेत झाइ।☆

10

ख्रीष्ट छता हे जक बलि बियादिल

1 व्यवस्था थः हे पूमवं, थ्व ला लिपा वइगु बांलाःगु खँया किपालु जक खः। अयज्गुलि दँयदसं बलि बीवं मनूत परमेश्वरया न्ह्यःने शुद्ध जुइ फइ मखु।

2 बलि बीवं शुद्ध जुइगु खःसा छाय् हानं बलि बी माल? थुकिं शुद्ध जुइगु खःसा ला बलि बीगु ज्या दिके माःगु खः। थज्याःम्ह मनूयागु नुगलं वयात हानं पापी ठहरय् मयायेमाःगु खः।

3 थथे बलि बियाः ला झन जक हे दँयदसं थःगु पाप लुमंके थें जुइ।

4 द्रुहंत व दुगुचातयगु हिं गुब्सं पाप हुयाछवये फइ मखु।

5 उकिं हे ला खः नि, थ्व संसार्य् झाये धुंकाः ख्रीष्टं परमेश्वरयात थथे धयादीगु –

“बलि बीगु व छाय्छी यायेगु ज्यां

छि लय्मताः

अयनं छि जिगु नितिं

छगू म्ह तयार यानादीगु दु।

6 छिं होमबलि व शुद्ध जुइगु बलि नं

यय्कामदी।

7 उकिं जिं धया –

‘जि वये धुन,

व्यवस्थाय् जिगु बारे

च्वया तः थें हे,

जि परमेश्वर!

छिगु इच्छा पूर्वकेत

जि वये धुन।’ ”☆

8 न्हापां ला वय्कलं थथे धयादिल – “बलि बीगु व छाय्छी यायेगु ज्यां छि लय्मता। होमबलि व शुद्ध जुइगु बलि छिं यय्कामदी।” (गुगु व्यवस्थाय् च्वया तःकथं याइगु खः)

9 लिपा हानं थथे धयादिल – “स्वयादिसँ, छिगु इच्छा पूर्वकेत जि वयाच्चनागु दु।” थथे ख्रीष्टं न्हापायागु बलि बीगु ज्या मदय्काः थः हे बलि जुयादिल।

10 थुकथं वय्कलं परमेश्वरयागु इच्छा पूर्वकादिल। सदांयात गाक्क छकलं थःत हे बलि बियाः वय्कलं झीगु पाप मदय्का छवयादिल।

11 फुक्क पुजाहारीत न्हियान्हिथं परमेश्वरयाथाय् बलि बीगु ज्या यानाच्चनी। अले इमिसं न्ह्याबलें छता हे बलि बियाच्चनी। थुकथं बलि बीगु ज्यां गुब्सं पाप हुयाछवये फइ मखु।☆

12 ख्रीष्टं धा:सा पापयागु नितिं सदायात गाक्क छता हे जक बलि बियादिल। अले वयकः परमेश्वरयागु जवय् च्वनादीगु दु।

13 परमेश्वरं वयकःया शत्रुतयत् वयकःयागु पालि तःले तया मदितले वयकः अन हे पिया च्वनादी।☆

14 पापं शूद्र जूपिन्त वयकलं छगू हे बलिदानं सदांया लागि सिद्ध यानादिल।

15 थ्व हे खँय् पवित्र आत्मां नं थथे धकाः साक्षी बियादीगु दु -

16 “परमप्रभुं धयादिल -

उबलय् जिं इपिं नाप

चीत्यनागु बाचा थ्व हे खः -

जिं थःगु नियम इमिगु मनय्

थयंक तयाबी,

अले इमिगु नुगलय् नं च्वयाबी।”☆

17 वयकलं हानं धयादिल -

“जिं इमिगु पाप

व इमिसं याःगु मभिंगु ज्याखँ

हानं लुमंके मखुत।”

18 थुकथं पाप क्षमा जुइ धुंकाः पाप हुया छवयेत हानं बलि बीमाःगु मन्त।

परमेश्वरया न्ह्यःने वनेनु

19 अयजूगुलि यःपिं दाजुकिजापिं, येश्यागु हिं यानाः महा-पवित्रगु थासय् वनेत इतीत छुं पंगलः मन्त।

20 पर्दा अथे धइगु वयकःयागु म्हं इतीत छपु न्हगु व जीवन दुगु लँपु चायकादीगु दु।

21 परमेश्वरया छँय् इती छम्ह तःधंम्ह पुजाहारी दीगुलि

22 पवित्रगु लखं म्ह शूद्र यानाः बांमलाःगु व मभिंगु खँ मतिइ मतसे, नुगः यचुकाः व विश्वासय् बल्लानाः इतीपिं परमेश्वरया न्ह्यःने वनेनु।☆

23 थःपिन्सं यानागु आशायात इतीसं बल्लाका च्वनेमाः, छायाधाःसा इतीत बचं बियादीम्ह विश्वास याये बहःम्ह खः।

24 इतीसं थःथवय् माया यायेगु व भिंगु ज्या यायेगु मनय् तयेमाः।

25 गुम्हं गुम्हयसिगु संगतिइ मवनेगु बानी दइ, इतीपिं धाःसा छथाय् मुनेगु त्वःते मज्यु। अज्ज ला प्रभु झायादीगु दिं न्ह्यःने वयेत्यंगु दु धकाः

सीकाः थःथवय् साहस बीगु यायेमाः।

26 सत्य छु खः धयागु सीधुंकाः नं इतीसं पाप याना जुल धाःसा इतीगु पाप हुयाछवयेगु गुगुं बलिदान हे दइ मखुत।

27 थुकिया पलेसा पाप याःम्हयसिनं परमेश्वरयागु सजाँय फयेमाली। व सजाँयया मिं परमेश्वरया विरोधीतयत् भस्म यानाबी।☆

28 मोशायागु व्यवस्था मानय् मयाइम्ह मनूयात निम्ह स्वम्ह मनुखं साक्षी बिल धाःसा दया मतसे स्थानाछवइ धाःसा☆

29 परमेश्वरया काय्यात पालि तःले च्वंगु धू ताय्कीपिन्त, थःत पवित्र याःगु बाचायागु हियात अशूद्र ताय्कीपिन्त व दया यानादीम्ह पवित्र आत्मायात हेस्याइपिन्त गुलि जक अप्वः सजाँय बी। छिमिसं हे बिचाः या।☆

30 “बदला कायेगु ज्या जिगु खः,

जिं हे बदला काये,”

धयादीम्हयसित इतीसं म्हस्यु। थथे नं धयातःगु दु -

“परमप्रभुं हे वयकःया मनूतयत्

न्याय यानादी।”☆

31 म्वाःम्ह परमेश्वरया ल्हातिइ लायेगु तसकं ग्यानापुगु खँ खः।

32 न्हापायागु खँ छकः लुमकि - भिंगु खँ न्यने धुंकाः व परमेश्वरयागु जः काये धुंकाः छिमित गुलि दुःखकष्ट जूवल। अयनं छिमिसं विश्वास यायेगु मत्वःतु।

33 ग्वःकःमछि ला छिमित फुक्कसिगु न्ह्यःने बेइज्जत यात, अले हानं ग्वःकः ला थथे दुःख फये माःपिं लिसे जुइ माल।

34 झ्यालखानाय् लाःपिन्त छिमिसं दयामाया यानाः ग्वाहालि यात, अले हानं छिमिगु सम्पत्ति लुतय् यानाकाःसां छिपिं लय्ताया हे च्वन, छायाधाःसा छिमिके सदां दयाच्चनीगु दक्वसिबय् तःधंगु सम्पत्ति दु धकाः छिमिसं स्यु।

☆ 10:11 १०:११ प्रस २९:३८ ☆ 10:13 १०:१२-१३ भज ११:०:१ ☆ 10:16 १०:१६ यर ३१:३३ ☆ 10:22 १०:२२ लेवी ८:३०; इज ३६:२५ ☆ 10:27 १०:२७ यशै २६:११

☆ 10:28 १०:२८ व्य १७:६; १९:१५ ☆ 10:29 १०:२९ प्रस २४:८ ☆ 10:30 १०:३० व्य ३२:३५-३६

- 35 अयजूगुलि छिमिसं साहस यायेगु त्वःते मते। छिमिसं थुकियागु तःधंगु इनाम काये खनीतिनि।
 36 परमेश्वरयात यःगु ज्या यायेत व वयक्कलं बियादी धकाः धयादीगु कायेत छिमिसं नुगः क्वातुका च्वाँ।
 37 धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु दु —

“आः झाइम्ह मनु झाया हे दी,
 लिबाकादी मखु।
 38 जिम्ह धर्मी मनु धाःसा
 विश्वासं हे म्वाइ।
 सुनानं जितः त्वःतावन धाःसा
 जिं वयात यय्के मखु।”☆

- 39 झीपिं अथे विश्वासं लिचिलाः स्यना वनीपिं मनूत मखु, बरु विश्वासं म्वाका तःपिं खः।

11

विश्वास

- 1 आशा यानागु खँ दइ धकाः लुक्क जुइगु व मखंगु खँ धात्थें दु धकाः धायेगु हे विश्वास खः।
 2 विश्वासं यानाः हे न्हापायापिं मनूतयत परमेश्वरं यय्कादिल।
 3 विश्वासं हे झीसं सीके फु, परमेश्वरं उजं बियादीगुलि संसारयागु सृष्टि जुल, अले थुकथं खने मदुगुलि खनेदयावल।☆
 4 विश्वासं हे हाबिलं परमेश्वरयात कयिनयागु स्वयाः भिंगु बलि छाल। विश्वास यानाः हे व परमेश्वरया न्ह्यःने ठीक ठहरय् जुल। अले वं छाःगु नं परमेश्वरं यय्कादिल। विश्वास यानाः हे हाबिल सी धुंकूसां झीपिलिसे नवानाच्वंगु दु।☆
 5 विश्वासं हे हनोकयात मसीकं स्वर्गय् थत यंकल। परमेश्वरं हे थत यंकादीगुलि वयात सुनानं लुइके मफुत। वयात थत यंके न्ह्यः वं परमेश्वरयात लयतायक्कूगु खः।☆
 6 विश्वास मयाय्कं परमेश्वरयात लयताय्के फइ मखु। वय्कःयाथाय् वइम्ह मनुखं परमेश्वर दि, अले वय्कःयात मालिपिन्त वय्कलं इनाम बियादी धकाः विश्वास याये हे माः।
 7 विश्वासं हे नोआं परमेश्वरयागु खँ न्यन। परमेश्वरं वयात गुब्सं मखंनिगु, लिपा जुइतिनिगु खँ धयादीगु खः। परमेश्वरं धयादी थें वं सिंयागु तःग्वःगु जहाज दयकल। अले उकी हे च्वनाः वं थः जहानपिन्त बचय् यात। थुकथं विश्वास यानाः वं संसारं द्रुंकूगु खँ क्यनाबिल, अले व थः परमेश्वरया न्ह्यःने ठीक ठहरय् जुल।☆
 8 विश्वासं हे अब्राहामं परमेश्वरयागु खँ न्यन। परमेश्वरं वयात सःताः थःम्हं बी धकाः धयादीगु देशय् हुँ धकाः उजं बियादिल। गन वनेगु धकाः मसीकं हे वं थःगु देश त्वःतावन।☆
 9 विश्वासं हे अब्राहाम परमेश्वरं बियादी धकाः धयादीगु देशय् वन, अले अन परदेशी थें जुयाः पाल ग्वयाः च्वन। अथे हे वया काय् इसहाक, अले छय् याकूब नं परमेश्वरं बियादी धकाः धयादीगुलि पाल ग्वयाः च्वंच्वन।☆
 10 अब्राहाम ला सदां दयाच्वनीगु जगय् परमेश्वरं हे दय्कादीगु शहरय् च्वनेत पियाच्वंम्ह खः।
 11 विश्वासं हे बुरा जुइ धुंकाः नं अब्राहाम अबु जुइ फत। बाचा चिनादीम्ह परमेश्वरयात विश्वास याःगुलि बुरी जुइ धुंकूसां साराया प्वाथय् दत।☆
 12 थुकथं सीत्यःम्ह बुराम्ह अब्राहामपाखें आकाशय् च्वंगु नगु थें यक्व, अले फिसलय् च्वंगु फि थें ल्याः खाये मफय्क सन्तान दत।☆
 13 इपिं फुक्कं विश्वास जक यानाः परमेश्वरं बी धकाः धयादीगु काये मखंकं सिनावन। अथेसां परमेश्वरं बी धकाः धयादीगु खँय् इमिसं विश्वास याः। इमिसं थःपिन्त पृथ्वीया लँजुवाःत जक तायकल।☆
 14 थथे धया जुइपिन्सं थःगु देश मालाच्वंगु दु धकाः सी दु।
 15 इमिसं थःपिन्सं त्वःता वंगु देश लुमंकूगु जूसा इपिं हानं व हे देशय् लिहां वने दइगु खः।
 16 तर इमिसं व स्वयाः भिंगु व बांलाःगु स्वर्गयागु देशय् वनेगु मनंतुनाच्वंगु दु। उकिं परमेश्वरं नं थतः इमि परमेश्वर खः धकाः धयादीत लज्या चायामदी, छायाःसा वय्कलं इमिगु निंति छगू शहर हे दय्कादीगु दु।
 17 अब्राहामयात जाँचय् याःबलय् वं विश्वास यानाः थः हे काय् इसहाकयात बलि बीत स्वत। परमेश्वरं बियादी धकाः धयादीगु खँय् विश्वास यानाः हे वं थः याकः काय्यात बलि बीत्यंगु खः।☆
 18 थ्वयागु हे बारे परमेश्वरं वयात थथे धयादिल — “इसहाकयापाखें हे छं सन्तान दयावइ।”☆

☆ 10:38 १०:३७-३८ हब २:३-४ ☆ 11:3 ११:३ उत १:१; भज ३३:६,९; यह १:३ ☆ 11:4 ११:४ उत ४:३-१० ☆ 11:5 ११:५ उत ५:२१-२४ ☆ 11:7 ११:७ उत ६:१३-२२
 ☆ 11:8 ११:८ उत १२:१-५ ☆ 11:9 ११:९ उत ३५:२७ ☆ 11:11 ११:११ उत १८:११-१४; २१:२ ☆ 11:12 ११:१२ उत १५:५; २२:१७; ३२:१२ ☆ 11:13 ११:१३ उत २३:४;
 १ इति २२:१५; भज ३९:१२ ☆ 11:17 ११:१७ उत २२:१-१४ ☆ 11:18 ११:१८ उत २१:१२

- 19 परमेश्वरं सीम्ह मनूयात हानं म्वाकादी फु धकाः अब्राहामं विश्वास यानाः थथे इसहाकयात बलि बीत्यंगु खः। उकिं अब्राहामयात ला छगूकथं इसहाक सिनाः म्वानावःम्ह थें हे जुल।
- 20 विश्वासं हे इसहाकं याकूब व एसावयात लिपा जुइतिनिगु खँयागु नितिं आशिष बिया थकल।*
- 21 विश्वासं हे याकूबं सीत्ययकाः तुतामं च्याः परमेश्वरयात तःधंकाः योसेफया निम्ह कायपिन्त आशिष बिया थकल।*
- 22 विश्वासं हे योसेफं सीत्ययकाः इस्राएलीतयत् परमेश्वरं मिश्र देशं लिंगना यंकादी धकाः धया थकल। अले थःगु सीम्हयात कनान देशय् थुने यंकि धकाः नं धया थकल।*
- 23 विश्वासं हे मोशा बूबलय् बांलाःगुलि वया मांबौपिन्सं जुजुयागु उजं खनाः मग्यासे मचायात बुयाः स्वला तक सुचुका तल।*
- 24 विश्वासं हे मोशां तःधिकः जुइ धंकाः फारोहया म्हायया काय् मखु धकाः धाल।*
- 25 पापय् च्वनाः पलख मोजमज्जा यायेगु स्वयाः परमेश्वरया मनूतलिसे दुःखकष्ट फयेगु हे वं ययकल।
- 26 मिश्रयागु दक्व सम्पत्ति स्वयाः मुक्ति बीम्ह ख्रीष्टया नितिं हेला याका जुइगु हे वं तःधं तायकल, छायाधाःसा व परमेश्वरं बीगु सिरपाः कायेत पियाचवंम्ह खः।
- 27 विश्वासं हे जुजुयागु तं खनाः मग्यासे मोशां मिश्र देश त्वःतावन। अले खने मदुम्ह परमेश्वरयात खं थें च्वंक नुगः क्वातुकाच्वन।*
- 28 दक्वसिबय् न्हापां बूपिन्त स्याइम्हयसिनं इस्राएलीतय् न्हापा बूपिन्त मथीमा धकाः मोशां विश्वासं हे छुत्काराया नखः मानय् यात, अले लुखाय् हि छ्वाकल।*
- 29 विश्वासं हे इस्राएलीत बँय् न्यासि वने थें लाल समुद्र छिनावन। मिश्र देशय् च्वंपिं नं अथे हे समुद्र छिनाः वंबलय् दुनाः सित।*
- 30 विश्वासं हे न्हयन्हु तक चाः हुले धंकाः यरीहोया पःखाः दुनावन।*
- 31 विश्वासं हे राहाब धाःम्ह वेश्या परमेश्वरयात मानय् मयाःपिं नाप सिनावने म्वाःल, छायाधाःसा वं चिवा काय्के छ्वयाहःपिं मनूतयत् लसकुस यात।*
- 32 थुलि अप्वः छु धाये? गिदोन, बाराक, शिमशोन, यिप्ता, दाऊद, शमूएल व अगमवन्तातय्गु खँ ल्हानाः ब्याइ मखु।*
- 33 विश्वासं हे इमिसं देश देश त्याका काल। विश्वासं हे इमिसं बांलाक राज्य याना वन, अले विश्वासं हे परमेश्वरं बी धकाः धयादीगु काये खन। विश्वासं हे इमिसं सिंहतयगु म्हुतुप्वाः तिकल।*
- 34 हाना हाना च्यानाच्वंगु मिं नं इमित छुं याये मफुत। तरवारं पालाः स्यायेत्यंबलय् नं इपिं बचय् जुल। बमलाःपिं इपिं, आः तसकं बल्लाना वल। भचा मग्यासे ल्वानाः इमिसं पिने वःपिं शत्रुतयत् बिसिका छवत।*
- 35 विश्वासं हे मिसातयसं सीपिं थः मनूतयत् म्वानावःगु खन। मेपिन्सं नं गुब्सं सीम्वायक् म्वाणा वये दयेमा धकाः दुःखकष्ट फयाः हे सिनावन।*
- 36 गुलिसिनं हेस्याकाः जुइ माल, गुलिसिनं कोर्ग दायके माल, अले गुलिसिनं चिकाः इयालखानाय् कुंके माल।*
- 37 अले गुलिसितं ल्वहँतं कयकाः स्यात, गुलिसितं निक् जुइक कःतिं फायाबिल, गुलिसितं तरवारं पालाः स्यात। अले गुलि मनूतयसं ला फै व दुगुयागु छेंगुयागु वसः दयकाः पुनाजुल। अले चीमि जुयाः, दुःखकष्ट सियाः, क्वत्ययकाः जुइ माल।*
- 38 संसार इपिं च्वने बहःगु मजुल। इपिं मरुभूमिं मरुभूमिं, पहाडं पहाडं बिस्सुं जुइ माल। अले गुफा गुफाय्, पाक्व पाक्वय् सुलाः जुइ माल।
- 39 विश्वासं यानाः हे इमिसं थथे सह याये फुगु खः। अयनं इमिसं परमेश्वरं बी धकाः धयादीगु काये मखं।
- 40 परमेश्वरं झीत अज्ज भिगु व बांलाःगु बियादीगु ग्वसाः ग्वयादीगु दु। झीनापं तुं इपिं नं सिद्ध जुइमा धकाः परमेश्वरं मनंतुनादीगु खः।

12

परमेश्वर झी बाः

- 1 थुकथं झीसं झीगु प्यखें थुलिमछि विश्वासया साक्षीत खनाच्वनागु दु। अयज्गुलि झीपिं नं झीगु लँय् वइगु न्हाथें ज्याःगु पंगः व अःपुक झीत तक्थंकीगु पापयात चीकाः थयंकेमाःगु थासय् थयंक हे वने धकाः धैर्य यानाः ब्वाँय् वनेनु।
- 2 अले झीगु विश्वास शुरु यानादीम्ह व क्वचायकादीम्ह येसूयात स्व, लिपायागु आनन्दया नितिं वय्कः लज्या मचासे कूसया सास्ती फयादिल। वय्कः आः परमेश्वरया सिंहासनया जवय् च्वनादीगु दु।
- 3 पापी मनूतय्पाखें वय्कलं थुलिमछि दुःख गये यानाः सह यानादिल जुइ, व बिचाः या। उकिं छिपिं नं आशा त्वःताः लिचिले मते।
- 4 छिमिसं आः तकं पापलिसे हि बाः वय्क ल्वाये माःगु मदुनि।
- 5 परमेश्वरं छिमित थःकाय्यात थें अतीं बियादीगु ल्वःमंके धुन ला?

“जि यःम्ह काय्,

परमप्रभुं न्वानादीगु खँयात

* 11:20 ११:२० उत २७:२७-२९, ३९-४० * 11:21 ११:२१ उत ४७:३१; ४८:२० * 11:22 ११:२२ उत ५०:२४-२५; प्रस १३:१९ * 11:23 ११:२३ प्रस २:२; १:२२ * 11:24 ११:२४ प्रस २:१०-१२ * 11:27 ११:२७ प्रस २:१५ * 11:28 ११:२८ प्रस १२:२१-३० * 11:29 ११:२९ प्रस १४:२१-३१ * 11:30 ११:३० यहो ६:१२-२१ * 11:31 ११:३१ यहो २:१-२१; ६:२२-२५ * 11:32 ११:३२ न्याय ६:११-८:३२; ४:६-५:३१; १३:२-१६:३१; ११:१-१२:७; १ शमू १६:१-१ राज २:११; १ शमू १:१-२५:१ * 11:33 ११:३३ दान ६:१-२७ * 11:34 ११:३४ दान ३:१-३० * 11:35 ११:३५ १ राज १७:१७-२४; २ राज ४:२५-३७ * 11:36 ११:३६ १ राज २२:२६-२७; २ इति १८:२५-२६; यर २०:२; ३७:१५; ३८:६ * 11:37 ११:३७ २ इति २४:२१

छिमिसं बकंफुस्लु
तायके मते।

परमप्रभुं ब्वःबिल धकाः

छिमिसं आशा त्वःते मते,

6 छायाधाःसा परमप्रभुं

माया यानादीम्हयसित

न्वाना नं दी।

थःकाय् यानादीपिन्त

वयकलं सजाँय नं बियादी।”☆

7 परमेश्वरं न्वानादीगुलि छिमिसं सह यायेमाः। वयकलं छिमित काय् थें यानादीगु दु। अबुं न्वाना मतःम्ह काय् सु जक दइ?

8 वयकलं छिमित थथे न्वाना मदीगु जूसा छिपिं वयकःया काय् जुइ मखु, बरु व्यभिचारं ब्रम्ह मचा थें जुइ।

9 झीत बुइका तःम्ह अबुं न्वाःथें झीपिं च्वना, उकिं झीसं वयकःयात मानय् याना। छु झीसं झीत आत्माय् बुइकादीम्ह बाःयागु खँ झन अप्ठः
न्यने म्वाः ला?

10 झी अबुपिन्सं थःत यःकथं झीत छुं ई तक जक न्वानादिल। परमेश्वर बाःनं ला झी हे भिनेमा, अले वयकः थें पवित्र जुइमा धकाः न्वानादिल।

11 झीत थथे न्वानादीबलय् न्हाइपुसे ला च्वनी मखु, बरु दुःख जक जुइ। अथेसां लिपा तकं सह यानाच्चनीपिन्त शान्ति दइ, अले परमेश्वरया
न्ह्यःने नं ठीक ठहरय् जुइ।

परमेश्वरयागु खँ मन्यपिन्त ख्याच्चः

12 अयजूगुलि त्यानुगु ल्हाः व बमलाःगु तुति बल्लाकि।☆

13 माथवंगु लँय जु। बमलाःगु तुति खुत्यां मकायेमा, बरु लनेमा।☆

14 फुक्कलिसे मिलय् जुयाच्चनेगु व पवित्र जुयाच्चनेगु कुतः या। पवित्र मजुइकं सुनानं प्रभुयात खनी मखु।

15 होश या, सुनानं परमेश्वरयागु दया माया काये मखंकाः च्वने म्वाःलेमा। मखुसा, बिख मां नुगलय् हा कयाः छिमित स्यंकाबी।☆

16 सुनानं व्यभिचार याये मते। अले एसाव थें परमेश्वरयात मानय् मयाइम्ह जुइ मते। छछाःया निंति एसावं थःगु हक नं मिल।☆

17 छिमिसं सि हे स्यु, लिपा वं थः अबुयाके आशिष पवंबलय् काये मखन। वं थःम्हं म्यूगु हक ख्वलं नं लिफ्याना काये मफुत।☆

18 छिपिं परमेश्वरयाथाय् वनेगु थी फइगु सीने पर्वतय् वये थें मखु। इस्त्राएलीत धाःसा मित्याः पिहां वयाच्चंगु सीने पर्वतय् वःगु खः। अन हाकुगु
सुपाचं त्वपुयातःगु व ग्वःफय् वयाः खिउँसे च्वनाच्चंगु खः।

19 अन इमिसं तुरही पुयाहःगु सः व परमेश्वरं न्वानादीगु सः ताल। वयकःयागु सलं तसकं ग्यानाः इमिसं आः हानं छसः हे न्वाना मदीमा धकाः
बिन्ति यात।☆

20 “थ्व पर्वतयात पशुतयसं जक थ्युसां ल्वहँतं कय्काः स्यानाब्बु” धकाः उजं बियादीगुलि इपिं झन तसकं ग्यात।☆

21 उबलय् तसकं ग्यानापुसे च्वंगुलि मोशानापं थथे धाल – “जि ला ग्यानाः थरथर हे खात।”☆

22 छिपिं ला म्वाःम्ह परमेश्वरयागु स्वर्गायागु शहर यरूशलेम, सियोन पर्वतय् वःगु दु। अन दूलंदुः स्वर्गादूत लयलयतातां मुनाच्चंगु दु।

23 अन स्वर्गाय् नां च्वयातःपिं, परमेश्वरया दकलय् तःधिकःम्ह काय्यात विश्वास याना च्वंपिनिगु पुचलय् छिपिं दुथ्याःगु दु। फुक्क मनूतयत्
न्याय यानादीम्ह परमेश्वर दीथाय् छिपिं वःगु दु। अन धर्मीं मनूया सिद्ध जुइ धुंक्पिं आत्मात नं दु।

24 छिपिं न्हगु बाचा चिनाः परमेश्वर व मनूतय् दथुइ च्वनादीम्ह येश्याथाय् व बदलाया लागि हालाच्चंगु हाबिलया हिया पलेसा क्षमा या निंति
नवाइगु हाः हाः याःगु हिया थासय् वःगु दु।☆

25 होश या, छिपिलिसे न्वानादीम्हयसिगु खँ मन्यंसे च्वने मते। थ्व संसारय् च्वनाः परमेश्वरयागु खँ न्यंकीम्हयसिगु खँ मन्यपिन्त ला मल्यंकू
धासेलि स्वर्ग हे न्वानादीम्हपाखे फस्वया जुइपिन्त जक ल्यंकी ला?☆

26 उबलय् वयकःयागु सलं पृथ्वी हे लिगिलिगि सन। वयकलं आः थ्व बचं बियादीगु दु –

“पृथ्वी जक मखु,

जिं आः छकः हानं

आकाशयातनापं

संकाबी।”☆

27 थन “आः छकः हानं” धयागु सृष्टि याना तःगुयात संकेगु व मदयकेगु धकाः धाःगु खः। अथे खःसा मसनिगु जक ल्यनी।

28 अयजूगुलि संके हे फइ मखुगु राज्यय् दुथ्याकादीगुलि झीसं परमेश्वरयात सुभाय् बियाः वयकःयात यइपुक तःधंकाः सेवा यायेमाः।

☆ 12:6 १२:५-६ अयू ५:१७; हितो ३:११-१२ ☆ 12:12 १२:१२ यशै ३५:३ ☆ 12:13 १२:१३ हितो ४:२६ ☆ 12:15 १२:१५ व्य २९:१८ ☆ 12:16 १२:१६ उत २५:२९-३४

☆ 12:17 १२:१७ उत २७:३०-४० ☆ 12:19 १२:१८-१९ प्रस १९:१६-२२; २०:१८-२१; व्य ४:११-१२; ५:२२-२७ ☆ 12:20 १२:२० प्रस १६:१२-१३ ☆ 12:21 १२:२१ व्य ९:१९

☆ 12:24 १२:२४ उत ४:१० ☆ 12:25 १२:२५ प्रस २०:२२ ☆ 12:26 १२:२६ हाग २:६

29 झीम्ह परमेश्वर भस्म याना छवइम्ह मि खः।✠

13

परमेश्वरयात गय् याना: लय्तायकेगु?

- 1 दाजुकिजापिं, थःथवय् माया यायेगु त्वःते मते।
- 2 पाहां वःपिन्त दुकायत् थाकुचाय् मते। थथे याना: गुलिसिनं सि हे मस्युसे स्वर्गदूततयत् दुकाःगु दु।✠
- 3 थःत नं कुना तःगु थें हे तायका: कुना तःपिनिगु च्यूता: ति। दुःख सियाच्च्वंपिन्त थःम्हं हे दुःख सियाच्च्वना थें च्वंक लुमंकेगु या।
- 4 ब्याहायात सकसिनं तःधंकेमाः। निम्हतिपूया दथुइ थःथवय् विश्वास दयेमाः, छायाधाःसा व्यभिचार याइपिन्त व ब्याहा याये धुंका: नं मेपिं नाप जुया: स्यनिपिन्त परमेश्वरं न्याय यानादी।
- 5 छिमिगु जीवनय् धिबायागु लोभं तापाक च्वँ। थःके गुलि दु उलि हे लुधंका च्वँ। परमेश्वरं धयादीगु दु –
“जिं छिमित गुबलें
त्वःते मखु,
जिं छिमित गुबलें
त्यागय् याये नं मखु।”✠
- 6 अयजूगुलि झीसं संका मयासें धायेफु –
“प्रभु जितः ग्वाहालि
यानादीम्ह खः।
जितः ग्याये माःगु मदु।
मनूतय्सं जितः
छुं हे याये फइ मखु।”✠

- 7 छिमित परमेश्वरयागु वचन स्यनीपिं गुस्तयत् लुमंकी। इपिं गुकथं म्वानाच्च्वन, व स्वया: छिमिसं नं इमिसं थें हे विश्वास यायेगु या।
- 8 येशू ख्रीष्ट म्हिगः नं थौं नं अले सदां उथें हे जुयादी।
- 9 थीथी कथंया अजू चायापुगु स्यनातःगु खं छिमित मखुगु लँय् यंके मफयेमा। नयेत्वनेगुलि मखु, बरु परमेश्वरयागु दया मायां थःगु मनयात बल्लाकि, छायाधाःसा नयेत्वनेगुलिइ जक जुयाच्च्वंपिन्त गुब्सं भिं जूगु मदु।
- 10 झीगु छगू वेदी दु, गुकी छायेहःगु बलिपाखें पवित्र पालय् ज्या याइपिं पुजाहारीतयसं नये मज्यू।
- 11 दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीं महा-पवित्रगु थासय् बलियागु हि छाये यनी। अले बांयागु म्ह जक छाउनीं पिने यना: उनाछवइ।✠
- 12 अथे हे येशूयात नं शहरयागु ध्वाखां पिने यंका: स्यात। वयकलं थःगु हिं मनूतय्गु पाप हुया छवयेत थथे याकादिला।
- 13 अयजूगुलि झीपिं नं वयकःया निति हेला फया: ध्वाखां पिने वयकःयाथाय् वनेनु।
- 14 झीगु निति थन सदां दयाच्च्वनीगु शहर मदु। झीपिं ला लिपा वइगु शहरयागु लँ स्वया च्वनापि खः।
- 15 अयजूगुलि झीसं सदां ख्रीष्टया नामय् परमेश्वरयात तःधंकेमाः। थ्व झीगु म्हुतुं वयकःयात छाइगु बलि खः।
- 16 मेपिन्त भिंका जुइगु व ग्वाहालि यायेगु ल्वःमंके मते। थज्याःगु बलि हे परमेश्वर लय्तायादी।
- 17 छिमिसं मण्डलीया थकालिपिनिगु खँ न्यँ, अले इमिसं धाःथें च्वँ, छायाधाःसा इमिसं थःगु ज्याया ल्याःचा: परमेश्वरयात क्यनेमाःगुलि छिमित बांलाक हेरचाह याना तइ। इमित थःगु ज्या लसतां याकेब्यु, इमित नुगलय् स्याके मते। मखुसा छिमित हे बांलाइ मखु।
- 18 जिमिगु निति प्रार्थना याना हे च्वँ। जिमित विश्वास दु, जिमिगु नुगः यचुसे च्वँ, छायाधाःसा जिमित बांलाःगु ज्या जक याये मास्ति वः।
- 19 जि छिमिथाय् याकनं वये फयेमा धका: छिमिसं जिगु निति दुनुगलंनिसें प्रार्थना याना च्वँ।

प्रार्थना

- 20 परमेश्वरं तःधंम्ह फैजवा:
झी प्रभु येशूयात सीम्हं
हानं म्वाकादीगु दु।
अले वयकःयागु हे हिं
शान्ति बीम्ह परमेश्वरं
झीपिलिसे सदांया निति
बाचा चिनादीगु दु।
- 21 थ्व हे परमेश्वरं छिमित
वयकःयात लय्तायकेत

माक्व भिंगु बांलाःगु
 फुक्कं बियादीमा।
 थुकथं येशू ख्रीष्टपाखें
 झीपिं वयक्ःयात ययक्
 म्वानाच्चने फयेमा।
 वयक्ः सदां तःधना च्वनेमा।
 आमेन।

- 22 यःपिं दाजुकिजापि, चिचाहाकयक् जूसं जिं छिमित च्वयागु थ्व अतीं छिमिसं बांलाक न्यना का।
 23 झी किजा तिमोथीयात त्वःता हःगु खँ जिं छिमित सीके बियाच्चना। व थन याकनं वल धाःसा जि वयात ब्वनाः आम्कन वये।
 24 छिमि थकालिपिन्त व आम्कन च्वपिं फुक्क विश्वासीतयत् ज्वजलपा धयाब्बु। इटालियाय् च्वपिं विश्वासीतय्सं नं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।
 25 छिपिं फुक्कसितं परमेश्वरं दया माया यानादीमा। आमेन।

याकूबं च्वःगु पौ म्हसीका

येशूया किजा याकूबं थ्व पौलय् रोमी साम्राज्यया थीथी शहरय् च्वनाच्चंपि यहदी विश्वासीतय्त ख्रीष्टियन चालचलन गथे जुइमाः धकाः थीथी अतीं बियातःगु दु।

याकूबं थुकी तःमि, चीमि, जाँचय् लाकीगु, भिंगु चालचलन, ख्वाः स्वयाः ज्या यायेगु, विश्वास व ज्या, मेयात खःकथं छ्यलेगु, भिंगु व मभिंगु बुद्धि, ल्वापु, घमण्ड, क्वमिलु जुइगु, मेपिन्त दोष बीगु, तःधंछुइगु, सह यायेगु व प्रार्थनाया बारे ध्वाथुइकातःगु दु।

थ्व पौलय् विश्वास याःथें ज्या नं यानाक्यनेमाः धकाः बःबियातःगु दु।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१

विश्वास व बुद्धि १:२-८

चीमि व तःमि १:९-११

जाँचय् याःगु व जाँचय् लाःगु १:१२-१८

वचन न्यं थें यायेमाः १:१९-२७

ख्वाः स्वयाः ज्या याये मज्यू २:१-१३

विश्वास व ज्या २:१४-२६

मेयात लकय् हनेगु ३:१-१८

संसारयागु माया ४:१-५:६

मेमेगु अतीं ५:७-२०

याकूब

1 परमेश्वर व प्रभु येशू ख्रीष्टया दास याकूबयापाखें सारा संसारय् न्यंक वनाच्चंपि इस्त्राएलीतय्गु झिनिगू कुलयापि मनूतय्त ज्वजलपा।*

विश्वास व बुद्धि

2 दाजुकिजापि, छिमित न्ह्यागु कथंया दुःखकष्ट जू वसां लयताया च्वँ।

3 छायाधाःसा छिमिगु विश्वास जाँचय् यात धाःसा झन जक छिमिगु विश्वास बल्लाइ।

4 थुकथं विश्वास बल्लाकाः छिमिसं भरोसा तयाच्च्वनेगु त्वःते मते। अले जक छिपि बल्लाइ, छुं नं मगाः मजुइक सिद्ध जुइ।

5 छिपि सुयातं बुद्धि माःसा परमेश्वरयाके फ्वँ, अले वयकलं वयात माक्व बुद्धि बियादी। वयकलं फुक्कसित माक्व बुद्धि बियादी, छायाधाःसा वयकः सुयातं छुं बीत नुगः मस्याः।

6 छिमिसं वयकःयाके फ्वनेबलय् वयकलं बियादी धकाः विश्वास यायेमाः। परमेश्वरं बियादी ला बियामदी ला धकाः मनय् संका तये मज्यू। मनय् संका तयाः फ्वनीपि मनूत फसं थुखे उखे याःगु समुद्रया लःद्रुम्बः थें जुइ।

7 अथे मनय् संका तया जुइमह मनूयात परमेश्वरं छुं हे बियादी मखु।

8 थथे दोमन जूमह मनूयागु ज्याखँ थातय् लाइ मखु।

तःमिपि व चीमिपि

9 संसारय् चिधंमह दाजु वा किजां परमेश्वरया न्ह्यःने तःधं जुइ दुगुलिइ छ्यं धस्वाकी।

10 अथे हे तःमिम्ह मनू नं चीमि जुइमाःगुलिइ लयता छायाधाःसा व इवाः जुयावनीगु ख्यलय् च्वंगु स्वां थें खः।

11 निभालं यानाः घाँय् फुक्कं गनावनी, स्वां इवाः जुयाः हायावनी। अले छतिं बांलाइ मखु। उकथं हे तःमिम्ह मनू नं छन्हु सिनावनी।*

12 दुःखकष्ट जुयाच्च्वबलय् नं परमेश्वरयाके भरोसा तयाच्च्वंमह मनू धन्यमह खः। अथे दुःखकष्ट सीधुंकाः वयात परमेश्वरं वयकःयात माया याःपिन्त बी धकाः धयादीगु जीवनयागु श्रीपेच बियादी।

13 छुं गथे जुयाः सुं मनू जाँचय् लात धाःसा व मनूखं “परमेश्वरं जितः जाँचय् यात” धकाः धाये मते। छायाधाःसा मभिंगु खं परमेश्वरयात जाँचय् याये फइ मखु, अले परमेश्वरं नं सुयातं स्यकेत जाँचय् लाकादी मखु।

14 तर मनूयागु दुनुगलंनिसें हे मभिंगु बिचाः बुया वइ, अले मभिंगु ज्या याये मास्ति वयाः जाँचय् लाइ।

15 उकिं वयागु मतिइ बुयावःगु मभिंगु बिचाः बल्लाना वयाः वं पाप याइ। थथे वं पाप याना हे च्वन धाःसा व मनू सीधुंकाः नरकय् वनी।

16 यःपि दाजुकिजापि, थःमहं थःत धोखा बी मते।

* 1:1 १:१ मती १:३:५५; मर्क ६:३; प्रे १५:१३; गला १:१९ * 1:11 १:१९ यशै ४०:६-७

17 फुक्क भिंगु भिंगु व सिद्धुगु वरदान च्वं, आकाशय् च्वंगु फुक्क जः सृष्टि यानादीम्ह परमेश्वरपाखें वःगु खः। परमेश्वर गुबलें हिली मखु, वय्कः हिलिगु किचः थें नं मखु।

18 वय्कलं सृष्टि यानादीगु मध्ये न्हापांगु फल झीपि जुइ फयेमा धकाः सत्य वचनपाखें झीत थःम्हं ल्ययादीगु खः।

वचन न्यं थें यायेमाः

19 यःपिं दाजुकिजापि, थ्व खँ ल्वःमंके मते – न्यनेगुलिइ चंख जु। बिचाः यानाः जक नवा, अप्वः तं पिकाये मते।

20 परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी जुया च्वनेत तं पिकया जुइ मज्यू।

21 मभिंगु बांमलाःगु ज्याखँ त्वःताछव। छिमित स्यनातःगु परमेश्वरयागु वचनयात दुनुगलय् तयाति। थ्व हे वचनं छिमित पाप याके मब्युसे पापं बचय् यानातये फु।

22 वचनयात न्यनेगु जक मखु, मानय् नं यायेगु या। थःम्हं थःत धोखा बी मते।

23 वचन न्यं थें मयाइम्ह मनु न्हायकनय् थःगु ख्वाः स्वइम्ह थें जुइ।

24 थज्याःम्ह मनुखं थःगु ख्वाः न्हायकनय् स्वतले खनी। अले हानं थःगु ख्वाः गय् च्वं धयागु खँ ल्वःमंका तुं छवइ।

25 सुनां मुक्ति बीगु सिद्धुगु परमेश्वरयागु व्यवस्था ब्वनाः थुइकाः अथे हे याइ, अले ल्वःमंकी मखु, व हे धन्यम्ह खः। वं याःगु फुक्क ज्याय् परमेश्वरं आशिष बियादी।

26 धर्मीम्ह धकाः धया जुइम्ह मनुखं न्ह्यःने लाः थें नवाना जुइ मज्यू। न्ह्यःने लाः थें नवाना जुइम्ह मनुखं परमेश्वरयात मानय् याना जूगु सिति वनी। अले हानं थुकथं याना जूम्ह मनुखं थःम्हं थःत थगय् याइ।

27 परमेश्वर बाःयात यःगु भिंगु बांलाःगु धर्म ला मांबौ मदुपि मस्तयत् व भाःत मदय् धुकूपि मिसातयत् दुःख जुइबलय् ग्वाहालि यायेगु, अले थ्व संसारय् मभिंगु ज्याखँ मयासें पवित्र जुयाच्वनेगु खः।

2

ख्वाः स्वयाः ज्या याये मज्यू

1 दाजुकिजापि, छिपिं दकलय् तःधंम्ह झी प्रभु येशू ख्रीष्टयात विश्वास याःपिं जुया नं छाया ख्वाः स्वयाः व्यवहार यायेगु यानागु?

2 सुं छम्ह मनु लुंयागु अंगू न्ह्यानाः बांलाःगु वसतं पुनाः मण्डलीइ वल, अथे हे सुं छम्ह चीमिम्ह मनु नं भ्वाथःगु वसतं पुनाः वल धाय्का।

3 छिमिसं बांलाक वसतं पुनावःम्ह मनुयात मानय् यानाः “झासँ, थन दिसँ,” अले चीमिम्ह मनुयात हेपय् यानाः “अन हे दनाच्चँ, अथवा बाँय् फ्यतुना च्वँ” धकाः

4 धाल धाःसा छिमिसं ख्वाः स्वयाः ज्या याःगु जुइ। छिमिसं थथे ख्वाः स्वयाः ज्या यात धाःसा छिमित मभिंगु बिचाः तयाः न्याय याःगु द्रुपं जुइ।

5 यःपिं दाजुकिजापि, जिं धयागु खँ न्यँ – संसारय् चीमिपिन्त हे परमेश्वरं विश्वासय् तःमि यायेत व वय्कःयात माया याःपिन्त दुकाये धकाः धयादीगु राज्यय् दुकायेत ल्ययादीगु मखु ला?

6 तर छिमिसं ला चीमिपिन्त हे हेला यानाच्वन। छिमित त्यला तःपिं सु? तःमिपिं हे मखु ला? छिमित अदालतय् यंकीपिं सु? तःमिपिं हे मखु ला?

7 अले हानं छिमित सःतादीम्ह हनेमाःम्ह प्रभुयागु नां बेइज्जत यायेत स्वःपिं नं तःमिपिं हे मखु ला?

8 जःलाखःलातयत् नं थःत थें माया यायेमाः धकाः धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु परमेश्वरया राज्ययागु व्यवस्था छिमिसं मानय् याना च्वंसा बां हे लात।*

9 मनुतय्गु ख्वाः स्वयाः ज्या यात धाःसा छिमिसं पाप याःगु जुइ। अले छिमित व्यवस्था मानय् मयाःपिं धकाः दोषी ठहरय् याइ।

10 व्यवस्थाय् च्वंगु दक्व फुक्क मानय् यानाः नं छगू जक द्रुंक्ल धाःसां व मनुखं व्यवस्था हे मानय् मयाःगु ति जुइ।

11 “व्यभिचार याये मते” धकाः धयादीम्हय्सिनं हे “मनुतयत् स्याये मते” नं धयादीगु दु। सुनानं व्यभिचार मयाः तर मनु स्यात धाःसा वं व्यवस्था मानय् मयाःगु जुइ, अले व पापी जुइ।*

12 अयज्गुलि पापं छुतय् याइगु व्यवस्थां न्याय काये खंपिं मनुतय्सं थें नवायेगु व ज्या यायेगु या।

13 छायाध्याःसा परमेश्वरं न्याय यानादीबलय् दया माया मदुम्ह मनुयात दया माया यानादी मखु। दया माया दुपिं मनुतयत् दया माया हे क्यनादी।

विश्वास याःथें ज्या नं यानाः क्यनेमाः

14 यःपिं दाजुकिजापि, ख्रीष्टयात विश्वास यानाच्वनागु दु धकाः धया जुइम्ह मनुखं ज्या याना मक्यंसा, वं विश्वास याना जूगु छु ज्यालगय् जुल? थज्याःगु विश्वासं वयागु उद्धार जुइ फइ ला?

15 पुनेत वसः मदुपिं, नये मखंपिं दाजुकिजापि व तताकेहेंपिं छिमिथाय् दु धाय्का।

16 “परमेश्वरं छिमित आशिष बियादीमा, अले बांलाक नया तिया जु” धकाः जक धयाः छिमिसं इमित माःगु नसा वसः बिया मख्वल धाःसा छिमिगु विश्वास छु ज्यालगय् जुल?

17 विश्वास याना थें ज्या नं यानाक्यने मफुसा वयागु विश्वास सीगु विश्वास जुइ।

- 18 सुनानं थथे धायेफु – “छंके विश्वास दु, जिजे ज्या दु।” छं छं हे मयासें विश्वास याना धका: जित: क्यनेफु ला? तर जिं ज्यां हे जिगु विश्वास क्यने।
- 19 परमेश्वर छम्ह हे जक दु धका: छं विश्वास याना च्वंसा, बां हे लात। भूतआत्मां नं थथे वय्क: छम्ह हे जक दु धका: विश्वास या:, अले वय्क: खना: ग्या:।
- 20 अय् मूर्ख, ख्रीष्टयात विश्वास याना जू थें ज्या याना मक्यनीम्ह मनुखं वय्क:यात विश्वास या:गु सितिं वनी धका: छन्त क्यनाबी माल ला?
- 21 झी तापा:बाज्या अब्राहाम गथे जुया: धर्मी जुल, छं स्यू ला? थ:काय इसहाकयात वेदीइ छाये त्यंगुलि हे मखु ला, व धर्मी जूगु?*
- 22 छं गथे थुइके मफुगु? अब्राहामं विश्वास या: थें ज्या नं यानाक्यन। वं या:गु ज्यां हे ला ख: नि, वयागु विश्वास सिद्ध जूगु।
- 23 थुकथं धर्मशास्त्रय् च्वयात:गु थ्व खँ पूवन – “अब्राहामं परमेश्वरयात अथे विश्वास या:गुलि हे वयात धर्मीम्ह मनु धका: धयादिल।” “अब्राहाम जिम्ह पासा ख:” धका: परमेश्वरं हे धयादिल।*
- 24 विश्वास जक याना जुयां धर्मी जुइ मखु धका: ला थुकिं हे सीदत नि। अयजुगुलि धर्मी जुइत विश्वास यायेगुयानापं ज्या नं याना: क्यनेमा:।
- 25 अथे हे राहाब धा:म्ह छम्ह मिसा वेश्या नं देशयागु फुक्क खँ सीकेत व:पि यहूदी मनुतयत् बाय् बिया: बिसिके छव:गुलि हे ला ख: नि धर्मी जूगु।*
- 26 गथे प्राण मन्त धायेवं मनु सी, अथे हे ज्या याना मक्यंसा विश्वास नं सी।

3

मेयात लकय् हनेमा:

- 1 य:पिं दाजुकिजापिं, अप्व: गरू जुया: जुइ मते। गरू जुया जूपिन्त परमेश्वरं मेपिन्त स्वया: कडा जुइक न्याय यानादी। 2 झी फुक्कसिनं अप्व: याना: दूके य:। मद्रुकुसे नवाये फुम्ह मनु हे जक सिद्धम्ह जुइ। थज्या:म्ह मनुखं जक थ:गु म्हयात लके हने फइ।
- 3 झीसं थ:गु खँ मानय् याकेत सलयागु म्हतुइ लगाम तयाबी, अले झीसं सलयात य:य:थाय् यंके फइ।
- 4 अथे हे फसं न्ह्यानाच्वंगु तत:धंगु ल:जहाजयात नं छगू चिचाधंगु कर्ण जक संका: नं जहाज चले याइम्हयसिनं थ: य:थाय् यंके फु।
- 5 झीगु मे नं अथे हे ख:। थ्व मे चिपु जूसां थ्वं तत:धंगु खँ ल्हाना: फुइं याइ।
- अले हानं छकुचा मिं याना: तत:धंगु गुं च्याना: वने य:।
- 6 मे नं मि थें ख:। थ्व झीगु म्हया मेमेगु म्हब्ब स्वया: मभिगु म्हब्ब ख:। थ्वं झीगु म्ह छम्हं स्यंकाबी। अले नरकयागु मि कया: झीगु जीवनयात हे छवयकाबी।
- 7 मनुतयसं फुक्कसित तहलगय् याये फु। इमिसं गुँइ च्वंपिं पशुतयत्, झंग:तयत्, घिसय् जुया जुइपिं जन्तुतयत्, अले समुद्रय् च्वंपिं जीवजन्तुतयत् तकं तहलगय् याये फु।
- 8 मेयात धा:सा सुनानं थौं तक लके याये मफुनि। थ्व तसकं मभिं, थ्वयात लके याये थाकु, अले थ्व बिखं जायाचवनी।
- 9 थुकिं हे झीसं प्रभु परमेश्वर बा:यात सुवा: बीगु, अले थुकिं हे परमेश्वर थें च्वंक दय्कात:पिं मनुतयत् सरा: बीगु ख:।
- 10 व हे छप्वा: म्हतुं सुवा: नं बीगु, अले सरा: नं बीगु याइ। य:पिं दाजुकिजापिं, थथे छता याये मते।
- 11 छगू हे बुंगा:चाय् सा:गु नं खायुगु नं ल: बुया वइ मखु।
- 12 दाजुकिजापिं, य:मरिमाय् भद्राक्ष सइ ला? अले दाखमाय् य:मरि सइ ला? चि सवा: व:गु बुंगा:चाय् सा:गु ल: बुया वइ मखु।
- भिंगु व मभिंगु बुद्धि
- 13 छिमिथाय् परमेश्वरयागु वचन स्यने फुम्ह सं बुद्धि दुम्ह मनु दु धयागु जूसा वं त:धं मजुसे बांला:गु चालचलनयाम्ह जुया: बांलाक ज्या याना: क्यँ।
- 14 तर छिपिं नुग: मुइका: स्वार्थी जुया: त:धंछुया जुइ मते। थुकथं छिमिसं फताहा खँ ल्हाना: परमेश्वरयागु सत्ययात त्वपुइत स्वये मते।
- 15 थज्या:गु बुद्धि परमेश्वरपाखें व:गु मखु। थज्या:गु बुद्धि ला संसारं ब्यूगु, अले शैतानपाखें व:गु ख:।
- 16 गन नुग: मुइकीपिं थ: य:थें यानाजुइपिं मनुत दइ, अन कचकच जक जुइ, अले मभिंगु न्ह्यागु ज्या जुइ।
- 17 परमेश्वरपाखें दुगु बुद्धि पवित्र, शान्ति बीगु, क्वमिलु जुइगु, मिजासं जा:गु, दया दुगु व भिंगु फल बीगु जुइ। थ्व ख्वा: स्वया: ज्या मयाइगु व दुग्यंगु जुइ।
- 18 शान्ति बीम्हयसिनं मिलय् यायेगु ज्यां भिंगु फल सय्की।

4

संसारयागु माया काये मते

- 1 छिमिगु दथुइ ल्वापुख्यापु गनं वल? मोजमज्जा यानाजुइगु बिचारं याना: थथे जूगु मखु ला? थ्व इच्छा छिमिगु हे नुगलय् च्वंगु ख:।
- 2 छिमिसं थ:त य:गु चिजबिजया नितिं मनु स्यायेत तकं लिफ: स्वइ मखु। छिमिसं थ:के मदुगु चिजबिजया लोभ याना जुइ, अले ल्वाना जूसां कायेत स्वइ। छिमित मा:गु चिजबिज छिमित दइ मखु, छाया:सा छिमिसं परमेश्वरयाके मफवं।

- 3 छिमिगु मति हे मभिं, उकिं फ्वंसां छिमित बियादी मखु, छायाःसा छिमिसं मोजमज्जा याना जुइत फ्वनी।
 4 हे विश्वास त्वःतूपिं मनूत, संसारयात माया याइपिं परमेश्वरया शत्रु खः धकाः छिमिसं मस्यू ला? संसार नाप मिलय जुइपिन्सं परमेश्वरयात शत्रु याइ।
 5 परमेश्वरं झीत बियादीगु आत्मायात जक ययक च्वनाच्वनेमाः धकाः धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु खः।
 6 परमेश्वरं अज्ज यक्व दया माया यानादी। धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु –
 “परमेश्वरयात तःधंछुया जुइपिं मनूत मयः।”
 चिधंछुया जुइपिं मनूतयत धाःसा
 वयकलं यक्व दया माया यानादी।”

- 7 उकिं छिमिसं वयकलं धयादीगु खँ मानय् याना च्वँ। शैतानं धाःगु खँ मानय् याये मते, अले वं छिमित थी फइ मखु।
 8 परमेश्वरया लिक्क वा, अले वयकः नं छिमि लिक्क झायादी। हे पापीत, छिमिसं थःगु ल्हाः सिलाछ्व। हे दोमन यानाजुइपिं, छिमिसं थःगु नुगःयात शूद्र या।
 9 छिपिं नुगः मछिकाः ख्व, पिच्याना हा। छिमिगु न्हिगु सः ख्वःसलय् हिलावनेमा, अले छिमिगु लसता दुःखय् हिलावनेमा।
 10 परमेश्वरया न्ह्यःने चिधं जु। अले जक छिमित वयकलं तःधंकादी।

कर्पिन्त दोष बी मते

- 11 दाजुकिजापिं, सुयात नं मभिकाः खँ ल्हाः जुइ मते। सुं विश्वासी दाजुकिजायात सुनानं मभिकाः खँ ल्हात धाःसां, न्याय यात धाःसां, व मनुखं परमेश्वरयागु व्यवस्थायात हेला याःगु जुइ, अथवा न्याय याःगु जुइ। थुकथं छिमिसं परमेश्वरया व्यवस्थायात न्याय यात धाःसा छिपिं वयकःया व्यवस्था मानय् याइपिं मखु बरु छिपिं ला न्याय याइपिं हे जुल।
 12 व्यवस्था बियादीमह व न्याय यानादीमह परमेश्वर जक खः। वयकलं हे बचय् याये नं फु, अले नाश यानाछ्वये नं फु। उकिं कर्पिनिगु न्याय याइपिं छिपिं सु खः?

तःधंछुइगु बांमलाः

- 13 छिमिसं थथे मतिइ तया जुइ – “थौसां कन्हयसां जिपिं फलनागु शहरय् वनाः दच्छि ति च्वनाः ब्यापार यानाः धिबा कमय् याना हये।”
 जिगु खँ न्यँ–
 14 कन्हय छु जुइ धकाः छिमिसं छुं नं मस्यू। छिमिगु जीवन छु हे खः धकाः? छिमिगु जिन्दगी खसु थें खः। छुं ई तक खने दइ, अले हानं तनावनी।
 15 छिमिसं अथे मतिइ मतसे, बरु थथे मतिइ तयेमाःगु खः – “प्रभुयात यःसा, झी म्वानाच्वन धाःसा झीसं थथे अथे याये।”
 16 तर छिमिसं तसकं तःधंछुयाः फुइँ यानाः खँ ल्हाना जुल। थथे फुइँ यानाजुइगु बांमलाः।
 17 अयज्गुलिं सीक सीकं नं भिगु ज्याखँ मयाइमह मनूयात पाप लाइ।

5

तःमिपिन्त ख्याच्वः

- 1 हे तःमिपिं मनूत, जिगु खँ न्यँ – छिमित जू वयेत्यंगु कष्ट खनाः नुगः दायाः हँयहँय् ख्व।
 2 छिमिगु धनसम्पत्ति छुं नं ज्यालगय् मजुइ धुकल। वसः नं फ्वसा ह्याः किलं नयेधुकल।
 3 छिमिगु लुँ वहलय् फ्वसा ह्ये धुकल। थथे फ्वसा हःगु हे छिमिगु विरोधय् साक्षी जुइ। उकिं मिं थें छिमिगु ला नइतिनि। संसार फुनावने त्यंबलय् छिमिसं धनसम्पत्ति मुंकाच्वंगु दु।
 4 छिमिसं बुँइ ज्या याःपिं मनूतयत ज्याला हे मब्यसे तयातःगु दु। छिमिसं अन्याय यात धकाः व ज्यामित हालाच्वंगु दु। अन्याय जुल धकाः इपिं हालाच्वंगु सः दकलय् तःधंमह व शक्ति दुमह प्रभु परमेश्वरं न्यनादीगु दु।
 5 थ्व संसारय् छिमिसं मोजमज्जा यानाच्वंगु दु। न्याय याइबलय् सीगु दिनया लागि छिमिसं थःपिन्त ल्हंका च्वन।
 6 भिंमह मनूयात छिमिसं मभिं धकाः स्याना छवत, अयनं वं अथे याये मते धकाः मपं।

दुःखकष्ट सह यानाच्वँ

- 7 दाजुकिजापिं, प्रभु मझातले मन तया च्वँ। बाली लये दइगु आशां मनूतयसं बाली पिनाः वा मवतले मन तयाः पियाच्वनी।
 8 छिमिसं नं अथे हे मन तया च्वँ, थःगु नुगःयात बल्लाका च्वँ छायाःसा प्रभु याकनं हे झायादी।
 9 दाजुकिजापिं, छिपिं थःथवय् कचकच याना जुइ मते। अले जक परमेश्वरं छिमित भिपिं मनूत खः धकाः सजौय बियादी मखु। स्व, मनूतयत न्याय यानादीमह प्रभु याकनं हे झायादीत्यंगु दु।
 10 दाजुकिजापिं, वचन न्यकेत प्रभुं छवयाहयादीपिं अगमवक्तातयगु खँ लुंमकी। इमित गुलि दुःखकष्ट जुल, अयनं इमिसं सह यानाच्वन।

11 इमिसं अथे सहयाना च्वने फुगुलि झीसं इमित “धन्य खः” धकाः धयाच्चना। अय्यूब धाःम्ह मनुखं नं गथे लिपा तक सह यानाच्चन, अले प्रभुं हे वयात यक्व लिधंसा बियादीगु खँ नं छिमिसं स्यू। प्रभुयागु दया माया तःधं।☆

12 दाजुकिजापि, सुनाप छुं कालबिल यायेत बाचा चिनेबलय् छिमिसं स्वर्ग व पृथ्वी, अथवा मेमेगु छुं नं नां कयाः पाफये मते। खःसा खः, अले मखुसा मखु जक धा। उकिं छिमित परमेश्वरं दोष बियादी मखु।☆

उसाँय् मदुहयसिगु नितिं प्रार्थना यायेगु

13 छिपिं मध्ये सुनानं दुःखकष्ट सियाच्चंगु दुसा वं प्रार्थना या। छिपिं मध्ये सुं मनु तसकं लयताःसा वं भजन हा।

14 छिपिं मध्ये सुं मनु उसाँय् मदयाच्चंसा वं मण्डलीया थकालिपिन्त सःता हयाः प्रभुयागु नामं चिकनं बुके बिकाः प्रार्थना या।☆

15 परमेश्वरयात क्वातुक विश्वास यानाच्चंम्ह मनुयागु प्रार्थनां उसाँय् मदया च्वंम्हयसिगु ल्वय् लंकाबी। व मनुखं पाप हे याःगु जूसां वयात क्षमा यानादी।

16 अयजूगुलि छिमिसं थःपिन्सं यानागु पाप थःथवय् स्वीकार या, अले छम्हं मेम्हयसिगु नितिं प्रार्थना या। अथे याःसा छिमिगु ल्वय् लनावनी। धर्मीम्ह मनुखं याःगु प्रार्थना परमेश्वरं न्यनादी।

17 एलिया नं ला झीपिं थें दुःखसुख फयाच्चंम्ह मनु खः नि। वा मवयेमा धकाः वं दुनुगलंसिं प्रार्थना याःगुलि धात्थें हे स्वदँ व खुलातक पृथ्वीइ वा मवल।☆

18 लिपा हानं वं प्रार्थना यात, अले वा वल, अले पृथ्वीइ अन्न सल।☆

19 दाजुकिजापि, छिपिं मध्ये सुनानं परमेश्वरयात त्वःता वंम्ह मनुयात हानं लिगना हल धाःसा तसकं हे बांलाइ।

20 थुकथं लिगना हःम्ह बांमलाःगु लँय् वनाच्चंम्ह मनुयात ला नरकं हे लित ब्वना हःगुति जुइ। अले छिमिसं यानाः वं याःगु फुक्क पाप नं परमेश्वरं क्षमा यानादी। थ्व खँ लुमंका ति।☆

पत्रसं च्वःगु न्हापांगु पौ म्हसीका

पत्रसं थ्व पौ रोमी साम्राज्यया एशिया देशया उत्तरपाखे च्वनाच्चंपिं परमेश्वरं ल्ययातःपिं मनूतयत् च्वःगु खः। थ्व पौ ईस्वी सम्बत ६४ सालपाखे च्वःगु खः। थ्व पौया मू उद्देश्य दुःखकष्ट फयेमाला च्वंपिं विश्वासीतयत् साहस बीगु खः। ख्रीष्ट सिनाः हानं म्वानावःगु व लिहां झाइतिनिगु भिगु खँ लुमंका बियाः पत्रसं इमित आशा मत्वःतुसे क्वातुक विश्वास याना च्वँ धकाः साहस बियातःगु दु। इमिगु विश्वास धात्थेंगु खः मखु धकाः जाँचय् यायेत हे थज्याःगु दुःखकष्ट वइगु खः, अले ख्रीष्ट हानं झाइबलय् सिरपाः दइ धकाः सीकाः न्ह्याथें ज्याःगु दुःखकष्ट वःसां सहयाना च्वँ धकाः पत्रसं इमित साहस बियातःगु दु।

नापं, इमिगु चालचलन नं ख्रीष्टयात मानय् याः कथं जुइमाः धकाः पत्रसं इनाप यानातःगु दु।

धलः पौ

न्ह्याखँ १:१-२

परमेश्वरपाखें वःगु मुक्ति लुमंकूगु १:३-१२

पवित्र जुइगु १:१३-२:१०

विश्वासीतयसं छु यायेमाः २:११-४:१९

१. हाकिमतयत् मानय् यायेमाः २:१३-१७

२. निम्हतिपूया खँ ३:१-७

क्वमिलु जुइगु व सेवा यायेगु ५:१-११

क्वचाय्कूगु ५:१२-१४

१ पत्रस

पत्रसपाखें ज्वजलपा

1 पोन्टस, गलातिया, कापाडोकिया, एशिया व बिथिनियाय् वनाः परदेशी जुयाच्चंपिं परमेश्वरं ल्ययातःपिं मनूतयत् येशू ख्रीष्टया प्रेरित पत्रसयागु ज्वजलपा।

2 न्हापानिसें ताःतुनादी थें वयकलं धाःथें याइपिं यायेत पवित्र आत्मापाखें छिमित परमेश्वर बाःनं ल्ययादीगु खः। अले येशू ख्रीष्टयागु हिं शूद्र यानाः छिमित वयकःयात मानय् याइपिं यानादीगु खः।

परमेश्वरयागु दया माया व शान्ति छिमित यक्व दयेमा।

तःधंगु आशा

3 झी प्रभु येशू ख्रीष्टया बाः परमेश्वर न्ह्याबलें तःधनेमा। वयकलं झीत दया माया यानाः सी धुंकूम्ह येशू ख्रीष्टयात म्वाकाः झीत तसकं तःधंगु व म्वानाच्चंगु आशाया निति न्हगु जीवन बियादिल।

4 परमेश्वरं वयकःया मनूतयत् स्वर्गय् गुबलें आशां मघाइगु, न्हना मवनीगु, फुना मवनीगु सम्पत्ति तथादीगु दु।

5 परमेश्वरयात छिमिसं क्वातुक विश्वास यानाच्चंगुलि वयकःयागु शक्ति छिमित मुक्ति बियादी। दकलय् लिपा थ्व मुक्ति छिमिगु न्ह्याःने खनेदः वइ।

6 अयजूगुलि छिमिसं आः न्ह्याक्व दुःखकष्ट फयेमाःसां दिक्क चाये मते। लिपा ला छिपिं तसकं लयताय् खनी।

7 थुकिं ला झन जक छिमिगु विश्वास शूद्र व भिं धकाः क्यनी। स्यनावनीगु लुँ ला मिइ तयाः जाँचय् याना स्वइ। छिमिगु विश्वास ला लुँ स्वयाः यक्वं भिं। अयजूगुलि येशू ख्रीष्ट झायादीबलय् छिमित नं तःधंकी, च्वय तइ, अले धन्यपिं धकाः धाइ।

8 वयकःयात छिमिसं मखनिंसां माया यानाच्चंगु दु। आः नं वयकःयात छिमिसं मखनिं, अयूनं छिमिसं विश्वास यानाच्चंगु दु। अले धयां मब्याक छिपिं लयतायाच्चंगु दु।

9 वयकःयात विश्वास यानाच्चंगुलि छिमिगु आत्मां मुक्ति काये खंगु दु।

10 छिमित दइगु थ्व हे मुक्तियागु खँ, न्हापायापि अगमवक्तातयसं मथुयाः थुइकेत यक्व हे कुतः यात।

11 ख्रीष्टयागु आत्मां इमित ख्रीष्टं दुःखकष्ट फयेमाली, अले हानं तसकं तःधनी धकाः धाःगु खँ अगमवक्तातयसं गुबलय् व गुकथं जुइ धकाः सीकेत स्वःगु खः।

12 अले परमेश्वरं व अगमवक्तातयत् थ्व खँ इमिगु निति जुइ मखु, लिपा छिमिगु निति जुइ धकाः धयादिल। स्वर्गं छ्वयाहःगु पवित्र आत्मापाखें भिंगु खँ न्यंकीपिन्सं छिमित आः न्यंकाच्चंगु खँयात स्वर्गदूततयसं आः तकं थुइकेत स्वयाच्चंगु दु।

पवित्र जुयाः म्वानाच्चनेत सःतूगु

13 अथे जूगुलि छिमिसं थःगु मन थातय् लाकाः होश यानाच्चँ। येशू ख्रीष्ट झायादीबलय् बी तिनिगु परमेश्वरयागु आशिषय् पूरा भरोसा तथा च्वँ।

14 वयकलं धयादी थें च्वनाच्चँ। न्हापा मस्युनिबलय् याना जू थें छिमिसं आः नं अज्याःगु मभिंगु ज्या याना जुइ मते।

15 छिमित सःतादीम्ह पवित्रम्ह खः। अयजूगुलि न्हागु हे ज्याखँ याःसां छिमिसं भिंगु मनं याना च्वँ।

16 थ्व हे खँ थथे च्वयातःगु दु -

“जि पवित्रम्ह जूगुलि
छिपि नं पवित्रपि जुयाच्चँ।”✧

17 प्रार्थना याइबलय् छिमिसं परमेश्वरयात बाः धकाः धयाजुल। अयनं वयकः ख्वाः स्वयाः मखु, बरु मनूतयसं याःगु ज्याकथं न्याय यानादीम्ह खः। उकिं छिमिसं थ्व संसारय् परदेशी जुया च्वंतले वयकःयात मानय् याना च्वँ।

18 छिमि तापाःबाज्यापिनिगु पालंनिसें याना वयाच्चंगु ज्यालगय् मजूगु थितिकुति छिमित छुतय् यायेत गुलि मू पुलेमाल, छिमिसं सि हे स्यू। थ्व लुँ वहः थें नाश जुया वनीगु मखु,

19 बरु छुँ हे खू मद्दुम्ह चीधिकःम्ह भ्याःचा जुयादीम्ह ख्रीष्टयागु तसकं मू वंगु हिं न्यानादीगु खः।

20 थथे यायेत परमेश्वरं ख्रीष्टयात संसार सृष्टि याये न्ह्यः हे ल्ययादीगु खः। अयजूगुलि छिमिगु निती वयकः आः फुक्कसिया न्ह्यःने खंक झाःगु दु।

21 वयकलं यानाः हे छिमिसं परमेश्वरयाके भरोसा तये फत। स्याये धुंक्महयसित परमेश्वरं म्वाकाः तःधंकादिल। थथे यानादीगुलि हे छिमिगु विश्वास व आशा परमेश्वरयाके दयाच्चंगु खः।

22 सत्ययात मानय् याःगुलि छिपि आः शुद्ध जूगु दु। अयजूगुलि छिमिसं दाजुकिजापिन्त माया याना च्वँ। अज्जं थःथवय् दुनुगलंनिसें माया याना च्वँ।

23 छिपि आः नाश जुयावनीपि मांबौनं बुइक्पि मखु, बरु परमेश्वरयागु गुबलें नाश जुया मवनीगु वचनं बूपि खः।

24 धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु -

“फुक्क मनूत घाँय् थें खः।
न्ह्याक्व बांलाकूसां
इपि स्वां थें खः।
घाँय् सिनावनी,
स्वां हायावनी।

25 परमेश्वरयागु वचन धाःसा
न्ह्याबलें दयाच्चनी।”✧

छिमित न्यंकूगु भिंगु खँ थ्व हे खः।

2

भिपि जुयाच्चँ

1 अयजूगुलि आबंनिसें छिपि मभिपि मनूत जुइ मते। सुयातं थगय् याये मते, निपाः ख्वाःपाः दुपि जुइ मते, कर्पिन्त डाहा याये मते, अले मेपिन्त मभिंकाः खँ ल्हाये मते।

2 नकतिनि बूम्ह मचां त्वनेगु शुद्ध आत्मिक दुस्या इच्छा याःथें छिमिसं नं परमेश्वरयागु वचन ब्वनेगु इच्छा या। अले तिनि छिपि ब्वलनाः मुक्तिया निती न्ह्यज्याये फइ।

3 प्रभु भिं धकाः ला छिमिसं सी हे धुंकल।✧

म्वाःगु ल्वहं व ल्ययातःपि मनूत

4 वयकः मनूतयसं ज्यालगय् मजू धकाः चीकूगु, अयनं परमेश्वरं ल्ययादीगु, म्वाःगु व तःजिगु ल्वहं खः। उकिं प्रभुयाथाय् वा।

5 अले छिपि नं म्वाःगु ल्वहं जुयाः आत्मायागु छँ दनेत ज्यालगय् जूपि जुयाच्चँ। छिपि परमेश्वरयात यःकथं येशू ख्रीष्टपाखें पवित्र आत्मां धाःथेंज्याःगु बलिदान बीपि पुजाहारीत नं खः।

6 थ्व हे खँ धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु -

“स्व, जिं ल्यया तयागु छगः
तसकं हे थिकेगु
मू ल्वहं सियोनय् तये,
अले उकियात विश्वास याःपिन्सं

लज्या चाये माली मखु।”☆

7 उकिं छिपि विश्वास याःपिनिगु निति थ्व तसकं तःजिगु खः। तर विश्वास मयाःपिनिगु निति ला –

“दकःमितयसं

ज्यालगय् मज्जुगु धकाः धाःगु

ल्वहं हे

कुंयागु मू ल्वहं जुल।”☆

8 हानं मेथाय् थथे च्वयातःगु दु –

“थ्व हे ल्वहँतय

मनूत लुफि हानाः क्वदइ।”☆

परमेश्वरयागु वचनय् विश्वास मयाःगुलि इपि थथे लुफि हानाः क्वदइ। अले परमेश्वरं क्वःछिना तयादीगु सजॉय फयेमाली।

9 छिपि ला ल्ययातःपि, जुजुया पुजाहारी, पवित्रपि व परमेश्वरया थः हे मनूत खः। वय्कःयात तःधंका जुइत हे छिमित खिउँथासं वय्कःया अजू चायापुगु जलय् हयादीगु खः।☆

10 न्हापा छिपि परमेश्वरया मनूत मखु,

आः जुइ धुंकल।

न्हापा छिमिसं वय्कःयागु

दया माया काये मखं,

आः काये खंगु दु।☆

चालचलन

11 यःपि दाजुकिजापि, थ्व संसारय् छिपि कर्पि व परदेशीत थें खः। अयज्जुगुलि आत्मानापं न्हाबले ल्वाना च्वनीगु शरीरया इच्छापाखें तापाक च्वँ धकाः जिं छिमित बिन्ति यानाच्वनागु दु। इतीत यःगु जक ज्याखँ यात धाःसा इगी आत्मा पापय् लाइ।

12 परमेश्वरयात म्हमस्यूपि मनूतयगु न्ह्यःने छिमिसं थःगु चालचलन बांलाका जु। छिमित आः मभिका जूसां ख्रीष्ट येशू झायाः न्याय यानादीबलय् छिमिसं याःगु भिगु ज्याखँ इमिसं सीकी, अले परमेश्वरयात तःधंकी।

हाकिमतयत् मानय् यायेमाः

रोम १३:१-७; तीत ३:१-११

13 प्रभुयात तःधंकेत तःधंपि मनूतयसं धाःगु मानय् या। व दक्कसिबय् तःधंमह जुजु हे थजुइमा,

14 तःधंमह हाकिम हे थजुइमा। मभिगु ज्या यानाजुइपिन्त सजॉय बीत व भिगु ज्या यानाजुइपिन्त हनेत परमेश्वरं हे इमित छ्वयाहयादीगु खः।

15 छिमिसं थथे भिगु ज्या याना हे छुं मस्यूपि मूर्खतयगु म्हुतुप्वाः तिके फयेमा धयागु परमेश्वरयागु इच्छा खः।

16 स्वतन्त्र जुयाच्वँ। अथे धकाः मभिगु ज्या याना जुइ मते, बरु परमेश्वरया दासत थें जुयाच्वँ।

17 फुक्कसित हनाबना तयेगु या। दाजुकिजापिन्त माया या। परमेश्वरयागु ग्याःभय का। जुजुयात हनेगु या।

ख्रीष्टं थें दुःख फयेगु या

18 च्यः भ्वातितयसं थः मालिकं धाःगु खँ न्यनेमाः। भिंमह मालिकयागु जक मखु, मभिंमह मालिकं धाःगु खँ नं न्यनेमाः।

19 थथे छिमिसं परमेश्वरयागु निति भिगु ज्याखँ याना नं अन्यायलं जाःगु दुःखकष्ट फये माल धाःसा परमेश्वरं छिमित आशिष बियादी।

20 मभिगु ज्या यानाः सजॉय फये मालीबलय् सहः यात धाःसा थुकी तःधंगु खँ छु दु धकाः? तर छिमिसं भिगु ज्या यानाः नं दुःखकष्ट फये मालीबलय् सहः यात धाःसा व परमेश्वरयात नालेबःह जुइ।

21 थथे यायेत हे छिमित परमेश्वरं ल्ययादीगु खः। अयज्जुगुलि ख्रीष्ट थः हे नमूना जुयाः छिमिगु निति दुःखकष्ट फयादिल। उकिं छिमिसं नं वय्कलं थें याये माल।

22 “वय्कलं गुब्सं नं

पाप यानामदी।

वय्कलं मखुगु खँ

गुब्सं ल्हानामदी।”☆

23 थःत ब्वः ब्यूपिन्त

वय्कलं ब्वः बियामदी।

अय्च्वंक दुःखकष्ट बिलं नं
 वय्कलं ख्याच्वः बियामदी,
 बरु ननिमवासे वय्कलं
 बांलाक न्याय यानादीम्ह
 परमेश्वरयाके भरोसा तयादिल।☆
 24 वय्कः थःम्हय्सिनं हे
 झीगु पाप क्वबिया
 कूसय् सिनादिल।
 अय्जूगुलि झीसं पाप यायेगु मतिइ तकं मतसे
 परमेश्वरयात यय्क भिगु बांलाःगु जक यानाच्वनेमाः।
 छिमित मुक्ति बीत ख्रीष्ट सिनादीगु खः।☆
 25 न्हापा छिपिं तंपिं फैचात थें
 जुयाच्वंगु खः।
 आः छिपिं थः जवाः व सुसाःकुसाः
 याइम्हय्सिथाय् वय्कः
 नाप जुइत
 लिहां वये धुंकल।☆

3

निम्हतिपूया खँ

एफि ५:२१-३३; कल ३:१८-१९

- 1 मिसात भाःतं धाःथें च्वनेमाः। थुकिं यानाः परमेश्वरयात विश्वास मयाःम्ह भाःतं नं छिमिगु चालचलनं यानाः विश्वास याइ। छिमिसं छुं हे खँ न्येके माली मखु।☆
- 2 अले इमिसं छिमिगु भिगु चालचलन व परमेश्वरयात भरोसा तयाच्वंगु खनाः हे छिपिं भिपिं खः धकाः सीकी।
- 3 छिमिसं पिने जक सँ छ्यनाः तिसां तियाः व वसतं बांलाका जुइ मते।☆
- 4 बरु दुनुगलनिसें क्वमिलु व शान्त जुयाच्वँ। थ्व गुबलें फुनावनी मखुगु आत्मायागु तिसा खः। थज्याःगु हे परमेश्वरया न्ह्यःने तसकं तःजिगु जुइ।
- 5 परमेश्वरयात विश्वास याइपिं न्हापायापिं मिसातयसं नं भाःतं धाःथें च्वनाः थःत थुकथं हे बांलाका जूगु खः।
- 6 इपिं मध्ये सारा नं छम्ह खः। सारां थः भाःत अब्राहामयात हामा धकाः तसकं मानय् याइगु खः। छिपिं नं साराया सन्तान जूगुलि छिमिसं भिगु बांलाःगु याना जुइमाः। अले छिपिं नं ग्याये माली मखु।☆
- 7 अथे हे मिजंतयसं नं थः कलाः बमलाःम्ह खः धयागु खँ ल्वःमके मज्यु। छिमिसं नं इमित मानय् यायेमाः, छायाःसा परमेश्वरं इमित नं अनन्त जीवन बियातःगु दु। थुकथं छिमित निम्ह जानाः प्रार्थना यायेत छुकिं नं पनी मखु।☆

भिपिं जुइत दुःख सीमाः

- 8 मू खँ छु धाःसा, छिपिं सकलें छगू मनयापि, क्वमिलु, दाजुकिजापिं थें थःथवय् माया याइपिं व सकसितं दया माया याइपिं जुयाच्वँ।
- 9 सुनानं छिमित स्यंकल धाःसा वयात स्यंके मते। बांमलाकल धाःसा बांमलाके मते, बरु उकिया पलेसा आशिष ब्यु, छायाःसा परमेश्वरं छिमित आशिष बीत सःतादीगु खः।
- 10 थथे च्वयातःगु दु –
 “सुयां न्ह्यइपुक व ताःई तक
 म्वाये मंदु ला?
 दुसा, थःगु मेयात मभिगु खँ
 नवायेगुपाखें
 व थःगु म्हुतुसियात मखुगु खँ
 ल्हायेगुपाखें तापाक ति।
- 11 पापं लिचिलाः भिगु ज्या या।
 शान्तियागु लँपु त्वःतावने मते।
- 12 भिगु ज्या याइपिन्त

☆ 2:23 २:२३ यशै ५:३:७ ☆ 2:24 २:२४ यशै ५:३:५ ☆ 2:25 २:२५ यशै ५:३:६ ☆ 3:1 ३:१ एफि ५:२२; कल ३:१८ ☆ 3:3 ३:३ १ तिमो २:९ ☆ 3:6 ३:६ उत १८:१२
 ☆ 3:7 ३:७ एफि ५:२५; कल ३:१९

परमप्रभुं स्वयाच्चंगु दु,
अले इमिगु प्रार्थना न्यनेत
वयकलं न्हायपं बियाच्चंगु दु,
मभिगु ज्या याइपिनिपाखें धा:सा
वयक: फस्वयादी।”☆

- 13 भिंगु जक याना जूसा छिमित सुनानं स्यके फइ मखु।
14 सुयातं भिंगु याना: नं दु:खकष्ट जुल धा:सा परमेश्वरं छिमित आशिष बियादी। अथे दु:खकष्ट बीवं ग्याये मते, अले दु:ख नं ताये मते।
15 दूनुगलंनिसें ख्रीष्टयात छिमिसं “प्रभु” धका: मानय् याना च्वँ। छिमिसं याना जूगु आशायागु खँ सुनानं न्यं वल धा:सा छिपिं लिस: बीत न्हाबले न्हाचिला च्वँ।☆
16 थथे लिस: बीबलय् हनाबना तया:, मिजासं नुग: यचुका: नवा। थज्या:गु भिंगु चालचलनं याना: छिमित बांमलाका व ब्व: बिया च्वंपि मनूत थ: हे लज्या चाये माली।
17 परमेश्वरं हे छिमित दु:ख सीके बियादीगु जूसा, छिमिसं मभिगु याना: दु:ख सीगु स्वया: ला भिंगु याना: दु:ख सीगु हे बांला:।
18 छाया:सा झीत परमेश्वरयाथाय् हयेत ख्रीष्ट नं छक: सिनादिल। पाप हे मदयकं पापीतयगु निति दु:ख फयादिल। वयक: पृथ्वीइ सिनादिल, अले आत्मां वयक:यात हानं म्वाकादिल।
19 थ्व हे आत्माया शक्ति कया: कुना त:पि आत्मातयत नं वयकलं न्यंक: झाल।
20 नोआं न्यंकूबलय् मनूतयसं विश्वास हे मया:। नोआं जहाज दयका च्वंतले इमिसं विश्वास याइ ला धका: परमेश्वरं त:न्हु हे पियादिल। संसार लखं जा:बलय् च्याम्ह जक मनूत म्वात, मेपि फुक्कं सित।☆
21 थ्व आ: छिमित बचय् याइगु ल:या बप्तिस्माया चिं ख:। थ्व म्हया खिति सिला छवयेगु थें मखु, बरु यचुगु नुगलं परमेश्वरया अधीनय् जुइगु ख:। ख्रीष्ट सिना: म्वाना व:गुलि झीपिं बचय् जुइ।
22 वयक: स्वर्गय् झाया: परमेश्वरया जवय् च्वनादीगु दु। अधिकार दुपि, शक्ति दुपि, व स्वर्गदूतत फुक्कं वयक:या ल्हातय् दु।

4

न्हपिं मनूत

- 1 ख्रीष्टं शरीरय् दु:ख सियादी थें तं छिपिं नं सीमा:सां लिचिले मते, छाया:सा सुनां शरीरय् दु:ख फइ, वं पाप यायेगु त्व:ती।
2 अथे जूगुलि आंवल्लि छिपिं शरीरय् म्वाना च्वंतले परमेश्वरं धा:थें च्वँ। छिमिसं गुबलें थ: य:थें याना जुइ मते।
3 परमेश्वरयात म्हमस्यूपिन्सं याना जू थें न्हापा छिमिसं नं थ: य:थें यानाजुइगु, व्यभिचार यायेगु, अय्ला: थ्वँ त्वना जुइगु, मोजमज्जा यायेगु, मूर्ति पुजा यायेगु याना जुइ धुंकल।
4 छिपिं आ: अथे म्वा:मदगु ज्याखँय् इपिं नाप सना मज्जुलि परमेश्वरयात म्हमस्यूपिं मनूत अजू चायाच्चंगु दु। उकिं इमिसं छिमित मभिका जुइ।
5 इमिसं सी धुंकूपिन्त नं म्वानाच्चंपिन्त नं न्याय यानादीम्ह परमेश्वरयात लिस: बी माली।
6 अयज्जुगुलि सी धुंकूपिन्त नं न्हापा भिंगु खँ न्यंकूगु ख:। म्वानाच्चंबलय् इमित नं मेपिं मनूतयत थें दोषी ठहरय् यानादिल। इपिं नं परमेश्वर थें आत्माय् म्वाये फयेमा धका: थथे न्यंकूगु ख:।
7 थ्व संसार याकनं हे मदया वनिन। उकिं मन थातय् लाका: प्रार्थना याना च्वँ।
8 दक्कसिबय् त:धंगु ला, छिपिं थ:थवय् दूनुगलंनिसें माया याना च्वँ, छाया:सा मायां हे न्हागु पापयात नं त्वपुया तइ।☆
9 पाहां व:पिं मनूतयत छिमिसं दूनुगलंनिसें लसकुस या।
10 परमेश्वरं छिमित थीथी कथंया वरदान बियादीगु दु। उकिं थ:थपिन्त बियात:गु वरदान छ्यला: मेपिन्त ग्वाहालि या।
11 नवाइम्हयसिनं परमेश्वरयागु खँ जक नवाना जुइमा:। कर्पिन्त ग्वाहालि यानाजुइपिन्सं परमेश्वरं बियादीगु बलं फक्क ग्वाहालि याना जुइमा:। येशू ख्रीष्टयापाखें छिमिसं फुक्क ज्यां परमेश्वरयात त:धका जुइमा:। परमेश्वर न्हाबले त:धना च्वनेमा। आमेन।

ख्रीष्टियन जुया: फये मालिगु दु:ख

- 12 य:पिं दाजुकिजापिं, गुबले मज्जुनिगु दु:खकष्ट ज्वल धका: छिपिं अजू चाये मते। छिमिगु विश्वास स्वयेत थथे दु:खकष्ट जूव:गु ख:।
13 येशू ख्रीष्टं थें थथे दु:ख फये दया: छिपिं लयताया च्वँ। वयक: झाइबलय् छिपिं तसकं लयताये दइ।
14 ख्रीष्टयात विश्वास याना: छिमित हेला यात धा:सा ला छिपिं धन्यपिं ख:, छाया:सा थुकि हे छिमिके परमेश्वरयागु त:धंगु आत्मा दी धका: सी दइ।
15 अयनं ज्यानमारा, खँ, मभिगु ज्याखँ यानाजुइपिं, अले कर्पिनिगु ज्याखँय् ल्हा: त: जुइपिं थें जुया: छता छिमिसं दु:खकष्ट सी मते।

16 ख्रीष्टियनत जूगुलि छिमिसं दुःखसिया च्वनेमाल धकाः छति हे लज्या चायेमाःगु मदु, बरु अथे ब्वःबीकाच्वने दुगुलि छिमिसं परमेश्वरयात सुभाय् ब्यु।

17 परमेश्वरं याकनं न्याय यानादी। दकलय् न्हापा परमेश्वरया मनूतयत् न्याय यानादी। थथे न्हापा झीत हे न्याय यानादी धाःसा भिंगु खँ मन्यपिन्त झन गज्याःगु न्याय यानादीगु जुइ?

18 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु –

“धर्मीपि मनूत ला बचय् जुइत
तसकं थाकुइ धाःसा
परमेश्वरयात म्हमस्यूपि मनूत
झन छु जुइगु जुइ?”*☆

19 अयजूगुलि परमेश्वरयागु इच्छा कथं दुःख स्यूहयसिनं भिंगु ज्या यायेगु मत्वःतुसे सुष्टि यानादीम्ह परमेश्वरयाके भरोसा तया च्वँ।

5

थकालिपिन्त अती ब्युगु

1 जि नं छम्ह मण्डलीयाम्ह थकालि खः। उकिं आम्कन च्वंगु मण्डलीयापि थकालिपिन्त नं थव न्वानाखँ च्वया हयाच्वनागु खः। ख्रीष्टं दुःख सियाः सिनादीगु नं जिं खनागु दु। येशू ख्रीष्ट झायादीबलय जि नं वयकः नाप तःधनी।

2 अथे जूगुलि परमेश्वरया फैचातयत् छिमिसं बांलाक हेरबिचार याना च्वँ। करं क्यनाः जक थव ज्या याये मते, छायाधाःसा छिमिसं करं ज्या याःगु परमेश्वरयात मयः। अले हानं धिबायागु नितिं जक नं थव ज्या याये मते। दुनुगलनिसें हे प्रभुयात सेवा यायेगु मतिइ दुसा जक या।*☆

3 छिमिगु ल्हातय् त्वःता तःपिन्त क्वत्यलेगु स्वये मते, बरु इमिगु न्ह्यःने थः हे नमूना जुयाब्यु।

4 अले लिपा मूलम्ह फैजवाः येशू ख्रीष्ट झाइबलय् छिमिसं गुबलें नाश जुइ मखुगु श्रीपेच कायेखनी।

5 क्वकालिपि मनूतयसं थकालिपि मनूतयत् मानय् यायेमाः। थथःम्हं तुं तःधं जुया जुइगु बांमलाः। अयजूगुलि ग्वाहालि याये माःपिन्त छिमिसं ग्वाहालि या। थव हे खँ धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु –

“परमेश्वरं तःधंछना जुइपिनिगु
विरोध यानादी,
क्वमिलुपिन्त धाःसा
दया यानादी।” *☆

6 उकिं छिपि दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरयागु न्ह्यःने चिधपि जुयाः च्वँ। अले वयकलं छन्हु छिमित तःधंकादी।*☆

7 थःगु फुक्क दुःख वयकःया न्ह्यःने तयाब्यु, छायाधाःसा वयकलं हे छिमिगु सुसाःकुसाः यानादी।

8 अयनं थःगु मन बल्लाका च्वँ, होश यानाच्वँ। छिमि शत्रु, शैतानं छिमित फतिफतलय् स्यंकेत स्वयाच्वंगु दु। नये मखंम्ह सिंह थें शैतानं नं सुयातं स्यंके फइ ला धकाः माः जुयाच्वंगु दु।

9 विश्वासय् बल्लानाः शैतानयागु विरोध या। थव संसारय् च्वंपि दाजुकिजापिन्सं नं छिमिसं थें दुःखकष्ट सियाच्वंगु दु धकाः छिमिसं सि हे स्यू।

10 थथे दुःखकष्ट सीधुंकाः झी परमेश्वरं छिमित सःताः भिका व बल्लाकादी। थव हे भिंम्ह दया माया दुम्ह परमेश्वरं येशू ख्रीष्टयात झीथाय् छवयाहयाः वयकः नाप स्वर्गय् च्वनेत झीत सःतादीगु खः।

11 परमेश्वरयाके न्ह्याबलें शक्ति दयाच्वनेमा। आमैन।

लिपांगु ज्वजलपा

12 विश्वास याये बहःम्ह सिलासयात थव पौ च्वकाः छिमित छवयाहयागु खः। परमेश्वरं छिमित तसकं दया माया यानादीगु दु, अले छिमित भिका नं दी धयागु खँ छिमिसं सीमा धकाः, अले छिमित साहस बीकथं जिं थथे चिहाकय्क च्वयाच्वनागु खः। अयजूगुलि छिमिसं परमेश्वर नाप च्वनाच्वनेगु त्वःते मते।*☆

13 छिपि थें तुं ल्ययातःपि बेबिलोनय् च्वंपि विश्वासीतयसं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु। अथे हे जिमि काय् मर्कूसं नं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।*☆

14 आम्कन च्वंपि दाजुकिजापिं सकसितं थःथवय् यचु नुगलनिसें माया यानाः ज्वजलपा यायेगु या।

ख्रीष्टया मनूत, छिमित शान्ति दयाच्वनेमा।

* 4:18 ४:१८ हितो ११:३१ * 5:2 ५:२ यूह २१:१५-१७ * 5:5 ५:५ हितो ३:३४ * 5:6 ५:६ मती २३:१२; लूक १४:११; १८:१४ * 5:12 ५:१२ प्रे १५:२२, ४० * 5:13 ५:१३ प्रे १२:१२, २५; १३:१३; १५:३७-३९; कल ४:१०; फिले २४

पत्रसं च्वःगु निगूगु पौ म्हसीका

पत्रसं थ्व निगूगु पौ न्हापायापि हे विश्वासीतयत् च्वःगु खः। थ्व पौया मू उद्देश्य फताहा गुस्तयसं याःगु ज्या व इमिसं ब्यगु शिक्षां ब्वलंगु मभिगु खँलिसें ल्वायेगु खः।

येश्यात खंपि व वयकःयागु शिक्षा थःगु हे न्हायपनं न्यनातःपिनिपाखें इमिसं परमेश्वर व प्रभु येशू ख्रीष्टयागु खँ बांलाक स्यनाः कयातये धुंकल। थ्व हे विश्वासायागु बः कयाः इमिसं थुकथं फताहा गुस्तयगु शिक्षा ज्यालगय् मजू धकाः सीके फइ धकाः पत्रसं ध्वाथुइक कनातःगु दु। पत्रसं अप्वः यानाः ख्रीष्ट हानं लिहां वइ मखुत धकाः धयाजूपिनिगु खँ न्ह्यथनातःगु दु। ताःई तक पिपा च्वनेमाल धायेवं वयकः झाइ हे मखुत धयागु खँ जुइ मखु, बरु वयकः ला परमेश्वरं धयादी थें “सुं नं नाश जुइ म्वाःलेमा, तर फुक्कं थथःगु पापं लिचिलाः वयेमा” धकाः पिपाच्वनादीगु खः। थ्व पौ रोमं च्वःगु खः।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१-२

परमेश्वरं सःतादीगु १:३-२१

फताहा गुस्त २:१-२२

ख्रीष्ट दक्वसिबय् लिपा झाइगु खँ ३:१-१८

२ पत्रस

पत्रसपाखें ज्वजलपा

1 येशू ख्रीष्टया दास व प्रेरित सिमोन पत्रसयापाखें झी परमेश्वर व झीत मुक्ति बियादीम्ह येशू ख्रीष्टयागु धार्मिकतां यानाः जिमिसं थें तःजिगु विश्वास काये खंपि फुक्कसित ज्वजलपा।

2 परमेश्वर व झी प्रभु येश्यात म्हसीका वंलिसे छिमित दया माया व शान्ति अप्वः दयावनेमा।

परमेश्वरं सःतादीगु व ल्ययादीगु

3 पवित्र जुयाः म्वायेत माःगु फुक्क खँ झीसं परमेश्वरया शक्ति हे कयाच्वनागु दु, छायाधाःसा थःगु इज्जत व गुण बीत सःतादीम्ह परमेश्वरयात झीसं म्हस्यु।

4 थथे वयकलं झीत तःधंगु व तःजिगु आशिष बियादी धकाः बचं बियादीगु दु। वयकलं हे धयादीकथं झीपिं परमेश्वर थें जुइ फइ, अले संसारयागु लोभ लालचं यानाः स्यनीगुपाखें बचय् जुइ फइ।

5 अयजूगुलि छिमिसं विश्वास यानाच्वनाः जक मगाः, भिंपि जुइत नं कुतः या। अले हानं भिंपि जक जुयां नं मगाः, ज्ञान नं दयकि।

6 अथे हे ज्ञान जक दयां नं मगाः, चालचलन नं भिका जुइमाः। चालचलन भिनां जक मगाः, मन थातं तथा च्वनेमाः। मन थातं तथा जक मगाः, परमेश्वरयात मानय् नं यायेमाः।

7 परमेश्वरयात मानय् यानाः जक मगाः, विश्वासीतयत् दया माया याये फय्केमाः। अले हानं विश्वासीतयत् जक मखु, विश्वासी मखुपिन्त नं माया याये फय्केमाः।

8 थ्व फुक्क याना जूसा छिपिं यक्व ज्या याइपिं व फल सयकीपिं जुइ। अले प्रभु येशू ख्रीष्टयात छिमिसं बांलाक म्हसीके फइ।

9 थथे मयाइपिं मनूत ला मिखा कांपि हे धाःसां छुं पाइ मखु। इमिसं थःगु पुलांगु पाप सिलाछवये धुंकल धयागु नं ल्वःमंके धुंकी।

10 अयजूगुलि यःपिं दाजुकिजापि, छिमित परमेश्वरं हे सःताः ल्ययादीगु खः धकाः क्यनेत कुतः या। थथे यात धाःसा छिपिं गुबलें हे क्वदली मखु।

11 अले झीत मुक्ति बियादीम्ह झी प्रभु येशू ख्रीष्टयागु न्हाबलें दयाच्वनीगु राज्यय् छिपिं नं दुहां वने दइ।

12 अयजूगुलि थ्व खँ फुक्कं छिमिसं स्यु, अले छिमिसं विश्वास यानाच्वंगु सत्य खँय् छिपिं क्वातुक च्वनाच्वंगु दु धकाः स्युसां जिं छिमित लुमंके बीत थ्व खँ च्वयाच्वनागु खः।

13 म्वाना च्वंतले थ्व खँ छिमित लुमंका बियाच्वनेगु जितः तसकं भिं ताल।

14 झी प्रभु येशू ख्रीष्टं जितः धयादीगुलि जि अप्वः म्वाइ मखुत धकाः जिं स्यु।

15 जि सिनावने धुंकाः नं छिमिसं थ्व फुक्क खँ न्हाबलें लुमंकातये फयेमा धयागु जिगु आशा खः।

ख्रीष्ट तःधं धयागु साक्षी

16 जिमिसं येशू ख्रीष्टयागु तःधंगु शक्ति व वयकः हानं झायादी तिनि धकाः छिमित धयागु खँ मनूतयसं कंगु बाखं मखु। वयकः गुलि तःधं धकाः जिमिगु मिखां हे खनागु दु।

17 दकलय् तःधंम्ह परमेश्वर बाःनं येशूयात तःधंकाः थथे खँ ल्हानादीगु जिमिसं हे न्यनागु खः - “थ्व जि यःम्ह काय् खः। थ्व खनाः जि तसकं लयता।”

18 पवित्रगु पर्वतय् जिपि वयकः नाप दुबलय् स्वर्ग धयाहःगु थ्व खँ जिमिसं हे ताःगु खः।*

19 अयजूगुलि न्हापायापि अगमवक्तातयगु खँ सत्य खः धकाः जिमिसं झन बांलाक सिल। थ्व खँ छिमिसं न्यंगु नं तसकं हे बांलात, छायाधाःसा इमिसं धयावंगु खँ ला सुथ मजुतले खिउँथाय् च्यानाच्चंगु मत थें खः। अले छिमिगु नुगलय् थिनाच्चंगु सुथसिगु नगु खः।

20 दकलय् न्हापालाक अगमवक्तातयसं धयावंगु खँ इमिसं यसें धयावंगु मखु, परमेश्वरं धायकूगु खः धकाः छिमिसं थुइका तये माल।

21 अगमवक्तातयसं धाःगु खँ मनूतयसं यसें धाःगु मखु। इपि परमेश्वरया मनूत खः। अयजूगुलि पवित्र आत्मा इमित धयादीगु खँ जक इमिसं धयावंगु खः।

2

मखुगु खँ स्यनीपि मनूत

1 न्हापा न्हापा नं मखुगु खँ स्यना जुइपि अगमवक्तात दयावःगु खः। अथे हे छिमिगु पुचलय् नं मखुगु खँ स्यना जुइपि मनूत दयावइतिनि। अज्याःपि मनूतयसं छिमित मखुगु खँ जक स्यनाबीगु कुतः याइ। इमित मुक्ति बियादीम्ह येशू ख्रीष्टयात हे इमिसं त्वःतावनी, अले याकनं हे स्यनावनी।

2 अथे इमिसं धाःगु मखुगु खँ न्यनाः यक्व मनूत मभिंगु लँय वनी। अथे मभिंगु लँय वनाः मभिंगु ज्याखँ यानाजूपिन्सं यानाः मनूतयसं सत्ययागु लँयात हे मभिं धकाः धाइ।

3 अज्याःपि मनूतयसं लोभलालचय् लानाः छिमिके हेयका कायेत मखुगु खँ दयकाः स्यनी। न्हापानिसें हे अज्याःपि मनूत दोषी खः धकाः परमेश्वरं धयादीगु दु। अयजूगुलि अज्याःपि मनूत याकनं हे हासनास जुयावनी।

4 पाप याःपि स्वर्गदूततयत हे नं परमेश्वरं ल्यंका मदिसे नरकय् छवयादिल। न्याय याइगु दि मवतले इमित नरकया खिउँथासय् चिनाः तया तल।

5 न्हापा न्हापा परमेश्वरं थ्व संसारय् च्वपि मभिंपि मनूतयत् लः बाः वयकाः स्याना छवयादिल। अबलय् परमेश्वरयात मानय् या धकाः स्यनेकने याना जूम्ह नोआ व वया न्हयम्ह मनूतयत् जक परमेश्वरं बचय् यानादिल।*

6 अथे हे सदोम व गमोरा धाःगु शहरतयत नं परमेश्वरं मिं छवयकाः भस्म यानादिल। मभिंपि मनूत फुक्कं अज्याःगु हे गति जुयाः सिनावनेमाली धकाः संसारय् च्वपि मनूतयत् ख्याच्चः बियादिल।*

7 सदोम शहरय् च्वंम्ह लोत भिंम्ह मनूयात धाःसा परमेश्वरं बचय् यानादिल। अन शहरय् च्वपि मनूतयसं याना जूगु मभिंगु ज्याखँ स्वयाः लोत वाक्क हे वयकाच्चंगु खः।*

8 थ्व लोत भिंम्ह मनु जूगुलि अन च्वपि मनूतयसं न्हियान्हिथं मभिंगु मभिंगु ज्याखँ जक याना जूगु खनाः तसकं हे हीमी चायाच्चंगु खः।

9 भिंपि मनूतयत् परमेश्वरं दुःखकष्ट जुइबलय् बचय् यानादी। अले मभिंपि मनूतयत् न्याय याइगु दि मवतले गथे तयातयेमाः धकाः परमेश्वरं स्यू।

10 अप्वः यानाः थःत जक यःथें मभिंगु बांमलाःगु ज्याखँ यानाः व परमेश्वरयागु अधिकारयात हेपय् यानाजुइपि मनूतयत् वयकलं तःधंगु सजाँय बियादी।

अज्याःपि मखुगु खँ स्यनीपि मनूत तसकं तःधंछुइमाः। अले इमिसं थः स्वयाः तःधपिन्त हनाबना तइ मखु, हेपय् याना जुइ।

11 अज्याःपि मखुगु खँ जक स्यना जुइपि मनूत स्वयाः तसकं तःधपि व शक्ति दुपि स्वर्गदूततयसं नं प्रभुया न्ह्यःने इमित ब्वःबी मछाः।

12 इपि ला पशुत थें च्वं, अले इमिसं बिचाः याये मसः। पशुत थें ज्वंकाः स्याकेत हे इपि बूपि खः। इमिसं मथूगु मस्यूगु ज्याखँय् परमेश्वरयात ब्वः ब्यू जुइ। अयजूगुलि इपि जंगलय् च्वपि पशुत थें हासनास जुयावनी।

13 कर्पिन्त दुःखकष्ट बिया तःगुया पलेसा इपि नं दुःखकष्ट हे फयाः सिनावनी। न्हिनय् हे इमिसं थःत यःथें मोजमज्जा याना जुइ। इपि नाप नयेत्वने यायेगु हे छिमित मछालापुगु व हेला जुइगु खँ खः। इमिसं न्ह्याबलें थगय् यायेत जक स्वयाच्चनी।

14 इमिसं न्ह्याबलें व्यभिचार यायेत जक स्वयाच्चनी। न्ह्याक्व हे पाप याना जूसां इपि गुबलें लुमधं। इमिसं बमलाःपि मनूतयत् थःगु ल्हातय् काइ। अले इमिगु मन हे लोभ यायेगु ज्याय् लाये धुंकल। परमेश्वरयागु सराः इमित हे लाइ।

15 इपि भिंगु लँपु त्वःताः मभिंगु लँपुइ वनाच्चंगु दु। अगमवक्ता जुयाः नं मभिंगु ज्या यानाः धिबा कमय् यायेत स्वःम्ह बओरया काय् बालामयागु लँपुइ इपि वनाच्चंगु दु।

16 बालामं थज्याःगु पाप याये मते धकाः ब्वः फये माल। अले बालामया गधानं मनूया सलं नवानाः व अगमवक्तायागु वें बिचाःयात दिका बिल।*

17 थज्याःपि मनूत सुनावने धुंकूगु बुंगाःचा थें खः, अले हानं इपि ग्वःफसं पुइके यंकूगु सुपाँय थें खः। इमिगु निति परमेश्वरं तसकं खिउँसे च्वंगु गाः दयकादीगु दु।

18 इमिसं तःधंछुयाः फुइँफाँय् याना जुइ। अले नकतिनि हे जक पापं लिचिलाः धर्मी जुइत कुतः यानाच्चपि मनूतयत् नं लोभ क्यनाः मोजमज्जा यायेगुलिइ साला हइ।

* 1:18 १:१७-१८ मती १७:१-५; मर्क ९:२-७; लूक ९:२८-३५ * 2:5 २:५ उत ६:१-७:२४ * 2:6 २:६ उत ११:२४ * 2:7 २:७ उत ११:१-१६ * 2:16 २:१५-१६ गन्ती २२:४-३५

- 19 इमिसं हे हानं मुक्ति बीगु धकाः धयाजुइ, तर थःपिं हे पापया दास जुया जुइ, छायाधाःसा मन्तयत छुकिं त्याकल मनु उकिया हे दास जुइ।
 20 अले हानं झीत मुक्ति बियादीम्ह प्रभु येशू ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यनाः थुइकाः संसारयागु मभिगु पापी ज्याखँ त्वःता च्वनेधुंकूपिं मन्त हानं थ्व हे संसारयागु मभिगु पापी ज्याखँ तं यायेत वन धाःसा इपिं न्हापा स्वयाः तसकं मभिपिं जुइ।
 21 थज्याःपिं मन्तयसं थःपिन्त बियातःगु पवित्र आज्ञायात सीक सीकं त्वःताछ्वयेगु स्वयाः ला गुब्सं हे मन्यंगु जूसा तसकं बांलाइगु खः।
 22 थुपिं धापू कथं हे इमित जूगु दु – “खिचां थःम्हं ल्हःगु थःम्हं तं नइ” अले “म्बःल्हुका ब्यूम्ह फा हानं नालय् तं वनाः बुतुबुलाः सनी।”☆

3

प्रभु हानं झायादी तिनि

- 1 यःपिं दाजुकिजापिं, थ्वनापं जिं छिमित पौ च्वयाहयागु निकः जुल। निगुली नं जिं छिमिगु यचुगु मनयात लुमंका बियाः न्ह्यलं चाय्केत थ्व खँ च्वयाहयागु खः।
 2 पवित्रपिं अगमवक्तातयसं न्हापा न्हापा धयाथकूगु खँ छिमित लुमंकाबीत जिं कुतः यानाच्चनागु खः। अले हानं प्रेरिततयसं न्यंका थकूगु मुक्ति बियादीम्ह प्रभुयागु आज्ञायात लुमंका बियाच्चनागु खः।
 3 दकलय् न्हापां थ्व खँ सीकि, लिपा लिपायागु दिनय् थःत यःथे सना जुइपिं मन्त वइतिनि। अले थज्याःपिं मन्तयसं छिमित गिजय् याइ।☆
 4 इमिसं थथे धाइ – “येशू झायादी धकाः धयागु मखु ला? ग्व, गन दु येशू? जिमि तापाःबाज्यापिं सिनावने धुंकल। सृष्टि याःबलय् निसें थौं तक नं अथे हे तिनि, छुं नं मपाः।”
 5 परमेश्वरं नवानाः स्वर्ग सृष्टि यानादिल, अले पृथ्वी लखं दय्कादिल धकाः सीक सीकं इमिसं मस्यू थें याना जुल।☆
 6 थ्व पृथ्वी लखं हे दयावःगु खः, अले हानं लखं यानाः हे अबलय्यागु संसार नाश जुल।☆
 7 परमेश्वरयागु वचनं हे आःयागु आकाश व पृथ्वीयात मिइ छ्वय्केत बचय् यानातःगु दु। पापी मन्तयत् न्याय यानाः नाश मयातले आकाश व पृथ्वी दयाच्चनी।
 8 यःपिं दाजुकिजापिं, थ्व खँ ल्वःमंके मते – प्रभुयात छन्हू नं द्रःछि दें थें, अले द्रःछि दें नं छन्हू थें खः।☆
 9 गुम्ह गुम्हयूसिनं मतिइ तः थें प्रभु थःम्हं धयादी थें यायेत लिपा लाकादी मखु। अथेसां छिपिं सुं नं नाश मजुइमा, अले फुक्कसिनं पश्चाताप यायेमा धकाः वय्कः पियाच्चनादीगु खः।
 10 प्रभु झायादीगु सुनानं सी मखु। अबलय् आकाश तसकं सः वयाः मदयावनी। अले आकाशय् च्वंगु दक्व फुक्कं छ्वयाः नौ जुयावनी। पृथ्वी व पृथ्वीइ च्वंगु नं दक्व फुक्कं नाश जुयावनी।☆
 11 थथे फुक्कं नाश जुया वनीगुलि छिपिं गज्याःपिं मन्त जुयाः म्वानाच्चनेमाः? छिमिसं पवित्र जुयाः, थःत परमेश्वरयात देखायाः म्वानाच्चनेमाः।
 12 परमेश्वर झायादीगु ई पियाच्वँ। अबलय् आकाश छ्वयाः नौ जुयावनी। आकाशय् च्वंगु फुक्कं क्वानाः नायावनी।
 13 थथे जुइ धुंकाः हानं मेगु हे न्हगु आकाश व पृथ्वी दय्कादी धकाः परमेश्वरं धयादीगु दु। थ्व न्हगु आकाश व पृथ्वीइ धर्मीपिं मन्त जक च्वने खनी। थ्व हे न्हगु आकाश व पृथ्वीयात झीसं पियाच्चनागु खः।☆
 14 अयजुगुलि यःपिं दाजुकिजापिं, थथे गुबलय् जुइ धकाः पिया च्वनीपिं जुयाः छिमिसं प्रभुयात लय्ताय्केत कुतः याना च्वँ। पापी ज्या याना मजुसे पवित्र जुयाच्वँ। थुकथं छिपिं परमेश्वर नाप मिलय् जुयाच्वँ।
 15 थौं तक झाया मदिसे प्रभु पियाच्चनादीगु पापी मन्त बचय् जुइमा धकाः खः। झी यःम्ह किजा पावलं नं परमेश्वरपाखें बुद्धि कयाः थ्व हे खँ च्वयातःगु खः।
 16 पावलं च्वयातःगु पौलय् नं थ्व हे खँ न्ह्यथनातःगु दु। गनं गनं पावलं च्वयातःगु खँ थुइकेत थाकु। बांलाक मस्यूपिं मन्तयसं व क्वातुक विश्वास यानाच्चने मफुपिं मन्तयसं ला च्वयातःगु खँया अर्थ हे हीका छ्वइ। थथे हे इमिसं धर्मशास्त्रयागु अर्थ नं हीका छ्वइ। थथे इमिसं थःत थःम्हं हे स्यंकी।
 17 यःपिं दाजुकिजापिं, छिमिसं थ्व फुक्क खँ सी धुंकल, अयनं होश यानाच्वँ। मखुसा मभिपिं मन्तयगु खँय् लानाः छिपिं क्वातुक च्वने मफयाः थःगु थासं कुतुं वनी।
 18 झी प्रभु व मुक्तिदाता येशू ख्रीष्टयागु दया माया अप्वः दयावनेमा। अले छिमिसं वय्कःयात अझ नं बांलाक म्हसीका वने फयेमा। वय्कःयागु नां आः व सदां तःधना च्वनेमा। आमेन।

यूहन्नां च्वःगु न्हापांगु पौ म्हसीका

थ्व पौलय् नित्ता मू खँ दु – साहस याना: परमेश्वर व वय्कःया काय् येशू ख्रीष्टलिसे छप्पँ जुइगु व थथे छप्पँ जुइगुपाखें अलग याइगु फताहा गुस्तयगु शिक्षापाखें बचय् जुयाच्चनेगु ख्याच्चः। थज्याःगु शिक्षा कथं संसारय् च्वपिं फुक्क मनूत चिप जुइ, उकिं येशू धात्थेनं मनू खइ मखु। इमिगु शिक्षा कथं मुक्ति कायेत संसारयागु च्यूता: तये म्वाः, अले मुक्ति काये धुंक्मह मनूयागु चालचलन न्हाथे जूसां ज्यू।

यूहन्नां थज्याःगु शिक्षाया विरोध याना: येशू ख्रीष्ट धात्थेयाम्ह मनू हे खः धका: बांलाक ध्वाथुइकातःगु दु। अले येशूयात विश्वास याइपिं व परमेश्वरयात माया याइपिं मनूतय्सं थःथवय् नं माया यानाच्चनेमा: धका: बःबियातःगु दु।

थ्व पौ ई.स. ९० पाखे च्वःगु खः। यूहन्नाया सुसमाचार च्वःमह प्रभु येशूया चेला यूहन्नां हे थ्व पौ च्वःगु खः। व प्रभु येशूयात खंमह, थ्यूमह व वय्कःया सः न्यंमह चेला खः। थ्व पौ च्वःगु इलय् व बुरा जुइ धुंक्गु खः। अथे जुया: वं थ्व पौलय् चेलातय्त मस्तय्त थें धयाच्चंगु दु।

धलः पौ

न्हाखँ १:१-४

जः व खिउँ १:५-२:२९

परमेश्वरया मस्त व शैतानया मस्त ३:१-२४

सत्य व दूबिद्वं ४:१-६

माया यायेगु ४:७-२१

विश्वासं त्याकेगु ५:१-२१

१ यूहन्ना

जीवन बीगु वचन

1 न्हापांनिसें जीवन बीगु वचन दु। थ्व हे वचनया बारे जिमिसं च्वयाच्चनागु दु। थ्व हे वचन जिमिसं न्यनागु नं दु। जिमिगु हे मिखां खनागु नं दु, बांलाक स्वयागु नं दु, ल्हातं थियागु नं दु।*

2 गुबलय् थ्व वचन जीवन जुया: जिमिथाय् खनेदयकः झाल, उबलय् थ्व जीवनयात जिमिसं खना, जिमिसं साक्षी बी, अले छिमित नं धाये। थ्व बाःयाके दुगु अनन्त जीवन जिमिथाय् खनेदयकः झाल।*

3 जिमिसं न्यनागु व खनागु फुक्कं न्यंकागु दु। जिमिगु संगति बा: नाप व परमेश्वरया काय् येशू ख्रीष्टनाप दुगुलि छिमिसं नं जिपिं नाप संगति याये फयेमा धका: थथे धयाच्चनागु खः।

4 थथे जिमिसं छिमित च्वया: कयाच्चने दुगुलि जिपिं तसकं लय्ताः।

परमेश्वर जः खः

5 परमेश्वरया काय् नं बियादीगु शिक्षा हे जिमिसं छिमित बियाच्चना। परमेश्वर जः खः। वय्कःयाके खिउँ हे मदु।

6 झी वय्कःयागु संगतिइ दु धया: खिउँगुलिइ तुं च्वनाच्चन धा:सा झीपिं ज्याखँ निताय् नं फताहा जुइ।

7 वय्कः जः जू थें, झीपिं नं जलय् च्वनाच्चन धा:सा छमह मेम्हनापं संगतिइ जुइ, अले परमेश्वरया काय्यागु हिं झीगु दक्व पापपाखें शूद्र यानादी।

8 झीसं “झीके पाप मदु” धका: धा:सा झीसं थःपिन्त हे ध्वखा ब्यूगु जुइ, अले सत्ययात मानय् मया:गु जुइ।

9 अयत्नं झीसं थःगु पाप मानय् यात धा:सा परमेश्वरं झीगु पाप क्षमा यानादी, अले झीगु मनय् च्वंगु फुक्क पाप नं च्वत्तुक हुयादी, छायाध्वा:सा वय्कः भरोसा याये बहःमह व धर्मीमह खः।

10 “झीसं गुबले हे पाप मयाना” धका: धाल धा:सा झीसं परमेश्वरयात फताहा या:गु जुइ। अले वय्कःयागु वचन झीके दइ मखु।

2

येशू झीत ग्वाहालि याइमह खः

1 अय् जि यःपिं मस्त, छिपिं ला जिमह मस्त थें खः। छिमिसं पाप याये मते धका: थ्व खँ जिं च्वयाच्चनागु खः। छुं जुया: छिमिसं पाप याये लात धा:सा निराश जुइ मते, छायाध्वा:सा झीत ग्वाहालि याइमह येशू ख्रीष्टं बा:या न्हा:ने झीगु नितिं बिन्ति यानादी।

2 झीगु पापयागु नितिं जक मखु, संसारय् च्वपिं फुक्क मनूतयगु पापयागु नितिं वय्कः बलिदान जुयादीगु खः।

3 परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् याना च्वंसा जक वय्कःयात बांलाक म्हस्यू धका: झीसं धाये फइ।

4 परमेश्वरयात बांलाक म्हस्यू धका: धया: वय्कःयागु आज्ञा मानय् याना मजूमह मनू फताहा खः। वयाके सत्य धयागु हे दइ मखु।

5 परमेश्वरयागु वचन मानय् यानाच्चंम्ह मनु जक धात्थे परमेश्वरया मायां जाःम्ह जुइ। थुकि हे झीपिं परमेश्वरया मनु खः धकाः सी दइ।

6 परमेश्वरया मनु खः धकाः धया जुइम्ह मनुखं येशू ख्रीष्ट थें जुइ फय्केमाः।

न्हगु आज्ञा

7 यःपिं दाजुकिजापिं, जिं छिमित च्वयाच्चनागु थ्व आज्ञा न्हगु मखु, पुलांगु हे खः। थ्व आज्ञा परमेश्वरयात विश्वास याःबलय् निसें छिमित न्यंकुगु खः, आः नं न्यनाच्चंगु हे दु।*

8 अयनं थन धाःसा जिं छिमित छगू न्हगु हे आज्ञा च्वयाच्चनागु दु। थ्व सत्य खः धकाः ख्रीष्टपाखें हे सी दःवःगु दु, छायाःसा खिउँ तना वनाच्चंगु दु, अले धात्थेगु जः ल्यावःगु दु।

9 ख्रीष्टं जिगु नुगः यचुक सिलादीगु दु धकाः धया जुइम्ह मनुखं दाजुकिजापिन्त हेला यानाच्चन धाःसा आः तक नं वयागु नुगः हाकुसे हे च्वं नि।

10 दाजुकिजापिन्त माया यानाजुइम्ह मनूयागु नुगः ख्रीष्टं यचुकादीगु दु धकाः सी दु, उकिं वयागु नुगलय् हाकु धयागु हे दये फइ मखु। अयजूगुलि वं सुयातं पाप याकी मखु।

11 अयनं दाजुकिजापिन्त हेला यानाजुइम्ह मनु खिउँथाय् लाइ। अले खिउँथाय् हे जुइ। वं थः गन वनाच्चना धकाः सी मखु, छायाःसा वयागु मिखा खिउँगुलि कां जुइ।

12 अय् जि यःपिं मस्त,

ख्रीष्टयागु नामं यानाः

छिमिसं याःगु फुक्क पाप

परमेश्वरं क्षमा यानादिल।

13 जिं बौपिन्त नं थ्व खँ

च्वयाच्चनागु खः,

छायाःसा छिमिसं

न्हापांनिसें दीम्ह

ख्रीष्टयात बांलाक म्हस्यु।

शैतानयात त्याके धुंकूपिं

ल्यायम्ह व ल्यासेपिन्त नं

जिं थ्व खँ च्वयाच्चना।

14 मस्तयूसं नं झी परमेश्वर

बाःयात म्हस्युगुलि छिमित नं

जिं थ्व खँ च्वयाच्चनागु खः।

बौपिन्सं न्हापांनिसें दुम्ह परमेश्वर

बाःयात म्हस्युगुलि

जिं थ्व खँ च्वयाच्चना।

बल्लाःपिं ल्यायम्ह व ल्यासेपिं,

छिमिगु नुगः परमेश्वरयागु

वचनं जायाच्चंगु दु।

उकिं छिमिसं शैतानयात

त्याके फत।

उकिं जिं छिमित नं

च्वयाच्चनागु दु।

संसारयात माया याये मते

15 थ्व संसारयात माया याये मते। थ्व संसारय् च्वंगु चिजबिजयात नं ल्वःवंके मते। संसारयात माया यानाजुइम्ह मनुखं परमेश्वरयात माया याइ मखु।

16 थ्व संसारय् च्वंगु फुक्क ज्याखँ गथे बांमलाःगु मभिगु ज्याखँ याये मास्ति वय्केगु, मिखां खंक्व काये मास्ति वय्केगु, अले तःधंछुयाः फुइँफौय् यानाजुइगु। थ्व फुक्क परमेश्वर बाःयापाखें मखु, संसारयापाखें हे दयावःगु खः।

17 थ्व संसार व थ्व संसारय् च्वंगु मनूतयूसं यय्का जुइगु नं फुक्कं मदया वनीतिनि। तर परमेश्वरयागु इच्छा कथं जुइम्ह मनु न्ह्याबलें दयाच्चनी।

ख्रीष्टया शत्रु

२ थेस २:१-१२

- 18 अय् जि यःपि मस्त, थ्व संसार याकनं हे फुना वनिन। ख्रीष्टया शत्रु वइतिनि धकाः छिमिसं न्यनातःगु दु। ख्रीष्टया शत्रुत खने दयावये धुंकल। अय्जुगुलि थ्व संसार याकनं हे फुना वनिन धकाः झीसं सीके फु।
- 19 इपि झीगु पुचलं पिहां वने धुंकल, छायाःसा इपि झी मनुत मखु। इपि झी मनुत खःसा झीपि नाप हे च्वनीगु खः। झीगु पुचलं पिहां वंगुलि इपि झी मनुत मखु धकाः सीदत।
- 20 ख्रीष्टं छिमित पवित्र आत्मा बियादीगु दु, उकिं छिपि थुपि थें मखु। अय्जुगुलि सत्य छु खः धयागु छिमिसं स्यू।
- 21 छिमिसं सत्ययात मस्यू धकाः जिं थ्व च्वयाच्चवनागु मखु। सत्ययात स्यूगुलि हे जिं थ्व च्वयाच्चवनागु खः, छायाःसा सत्यपाखें मखुगु खँ पिहां वइ मखु धकाः छिमिसं सि हे स्यू।
- 22 अयसा मखुगु खँ ल्हाना जुइमह सु खः? येशू धाःमह मुक्ति बीमह ख्रीष्ट मखु धकाः धया जुइमह मनु हे मखुगु खँ ल्हाइमह खः। थज्याःमह मनु ख्रीष्टया शत्रु खः। थज्याःमह मनुखं परमेश्वर बाः व वयकःया काय् निम्हयसितं थःनाली मखु।
- 23 परमेश्वरया काय्यात मानय् मयाइमह मनुखं परमेश्वर बाःयात नं मानय् याइ मखु। अले वयकःया काय्यात मानय् याइमह मनुखं परमेश्वर बाःयात नं मानय् याइ।
- 24 अय्जुगुलि छिमिसं न्हापांनिसें न्यनातःगु परमेश्वरयागु वचनयात दुनुगलय् तयाति। अथे याःसा छिपि परमेश्वर बाः व परमेश्वरया काय् नाप च्वने दइ।
- 25 ख्रीष्टं झीत बी धकाः धयादीगु अनन्त जीवन थ्व हे खः।
- 26 थज्याःपि ख्रीष्टया शत्रुतयसं छिमित मखुगु लँय् यंकी धकाः कनाबीत थ्व खँ च्वयाच्चवनागु खः।
- 27 अयनं ख्रीष्टं छिमिगु नुगलय् पवित्र आत्मायात तयादीगु दु, उकिं सुनानं छिमित स्यने माःगु मदु। पवित्र आत्मां छिमित फुककं स्यनादी। वयकः सत्य खः, गुबलें मखुगु खँ ल्हानादी मखु। पवित्र आत्मां गथे स्यनादिल, अथे हे यानाः छिपि ख्रीष्टनाप च्वनाच्चँ।
- 28 अय् जि यःपि मस्त, ख्रीष्टनाप च्वनाच्चँ। अले जक ख्रीष्ट हानं थन झायादीबलय् झीपि ग्याये माली मखु, अले वयकः खनाः लज्या चाये माली मखु।
- 29 ख्रीष्ट भिंमह खः धकाः छिमिसं स्यू। अय्जुगुलि छिमिसं भिंगु बांलाःगु जक यानाजुइपि मनुत परमेश्वरया सन्तान खः धकाः सीकाति।

3

परमेश्वरया सन्तान

- 1 स्व, परमेश्वर बाःनं झीत गुलि माया यानादीगु दु। उकिं हे झीत परमेश्वरया सन्तान धकाः धाःगु खः, धात्थें खः नं खः। अय्जुगुलि हे थ्व संसारयापि मनुतयसं झीत म्हमस्यूगु, छायाःसा इमिसं वयकःयात म्हमस्यू।*
- 2 अय् जि यःपि मस्त, आः ला झीपि परमेश्वरया सन्तान खः धकाः झीसं स्यू। अयनं लिपा झीपि गज्याःपि जुइ धयागु खँ झीत कना मदीनि। अयसां ख्रीष्ट झायादीबलय् झीपि वयकः थें हे जुइतिनि धकाः झीसं स्यू। अले तिनि वयकः गथे च्वं धकाः झीसं खनी।
- 3 थथे ख्रीष्टयाके आशा यानाच्चंपि वयकः थें पवित्र जुयाः च्वनेमाः।
- 4 सुनां पाप याइ वं व्यवस्था मानय् मयाःगु जुइ, छायाःसा व्यवस्था मानय् मयायेगु हे पाप खः।
- 5 झीगु पाप मदय्केत हे ख्रीष्ट झायादीगु खः। ख्रीष्टयाके पाप द हे मदु।*
- 6 ख्रीष्टयाके च्वनाच्चंनिसं पाप याइ मखु। पाप यानाच्च्वनीमह मनुखं ख्रीष्टयात गुबलें हे खनी नं मखु, म्ह नं सी मखु।
- 7 अय् जि यःपि मस्त, छिमित सुनानं मखुगु लँय् यंके मफयेमा। गथे ख्रीष्ट धर्मी खः अथे हे भिंगु ज्या याइपि मनुत नं धर्मी खः।
- 8 शैतानं न्हापांनिसें पाप याना वयाच्चंगु दु, उकिं पाप यानां तुं च्वनीपि मनुत नं शैतानया मनु खः। अथे जूगुलि शैतानयागु ज्या स्यंकेत परमेश्वरया काय् थन झायादी माःगु खः।
- 9 परमेश्वरयापाखें बूम्हयसिनं पाप यानां तुं च्वनी मखु, छायाःसा इपि वयकः थें जुइ। अले वयकः हे इमि बाः जूगुलि नं इमिसं पाप यानां तुं च्वने फइ मखु।
- 10 परमेश्वरया सन्तान व शैतानया सन्तान थुकिं हे बांलाक सी दइ। बांलाःगु भिंगु ज्या मयाइमह, अले थः दाजुकिजापिन्त माया मयाइमह मनु परमेश्वरया सन्तान मखु।

थःथवय् माया याना च्वँ

- 11 थःथवय् माया यानाच्च्वनेमाः धकाः धाःगु खँ ला छिमिसं न्हापांनिसें हे न्यनातःगु दु।*
- 12 झीपि कयिन थें जुइ मज्यू। कयिन शैतानया मनु जूगुलि वं थः हे किजा हाबिलयात स्यात। कयिन थः हे किजायात छाया स्यात? कयिन शैतानया मनु जूगुलि वया किजां भिंगु बांलाःगु याना जूगु स्वये मफयाः वं थः किजायात स्यात।*
- 13 यःपि दाजुकिजापिं, उकिं थ्व संसारयापि मनुतयसं छिमित हेला यात धकाः छिपि अजू चायेमाःगु मदु।
- 14 झी मृत्युं जीवनय् न्हाये धुन धयागु थुकिं हे सी दु। झीसं थः दाजुकिजापिन्त माया याना। थः दाजुकिजापिन्त माया मयाइमह मनु कालयागु ल्हातय् हे लानाच्च्वनी।*

- 15 दाजुकिजापिन्त हेला याइम्ह मनु ज्यानमारा खः। अले ज्यानमारायाके अनन्त जीवन दइ मखु।
- 16 थुकथं झीसं माया धयागु छु खः धकाः स्यू – झीगु निति ख्रीष्ट सिनादिल, उकिं झीसं नं झी दाजुकिजापिनिगु निति सीत तकं लिफः स्वये मज्यू।
- 17 तःमिम्ह मनुखं थः दाजुकिजापिनि नये मखं धकाः सियाः नं इमित माःगु ग्वाहालि मब्यूसा, अज्याःम्ह मनुखं परमेश्वरयात माया याना धकाः गथे धाये फइ?
- 18 अय् जि यःपिं मस्त, झीसं म्हुतुं जक माया याना धयां मज्यू। ज्याखँय् नं धात्थेंगु माया यानाक्यने फयेमाः।
- 19 थुकिं हे झीपिं सत्यपिं खः धकाः सीका धायेफु। अले परमेश्वरया न्ह्यःने दुक्कं च्वने फु।
- 20 झीत झीगु हे नुगलं दोषी ठहरय् याइ धाःसा परमेश्वर ला झीगु नुगः स्वयाः नं तःधं। वयकलं मस्यूगु छुं नं मदु।
- 21 अय्जुगुलि यःपिं दाजुकिजापिं, झीगु मनं झीत दोषी ठहरय् मयाःसा झीपिं परमेश्वरया न्ह्यःने ग्याये माली मखु।
- 22 वयकलं धयादीगु मानय् जुयाः वयकःयात यःयःगु जक याना जूसा वयकःयाके न्ह्यागु फ्वंसां झीत बियादी।
- 23 वयकलं झीत आज्ञा यानादीगु थ्व हे खः – वयकःया काय् येशू ख्रीष्टयात झीसं विश्वास यायेमाः। दाजुकिजापिन्त माया यानाच्वनेमाः। थये हे याना च्वँ धकाः ख्रीष्टं नं झीत धयादीगु दु।*
- 24 परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् यानाच्वंम्ह मनु वयकः नाप दइ, अले वयकः व नाप दइ। झीगु नुगलय् पवित्र आत्मा तयादीगुलि झीसं थ्व स्यू।

4

सत्य व असत्य आत्मा

- 1 यःपिं दाजुकिजापिं, आत्मा दु धकाः धयाजुइपिं न्ह्याम्हयसित नं विश्वास याये मते। न्हापां परमेश्वरयागु आत्मा खः मखु धकाः निं जाँचय् याना स्व, छायाधाःसा यक्व हे फताहा अगमवत्तागत खने दया वयाच्वंगु दु।
- 2 सुनां ख्रीष्ट धात्थें हे मनु जुयाः झायादीगु खः धकाः धाइ व मनूयाके परमेश्वरयागु आत्मा दु। थुकिं हे परमेश्वरया आत्मा म्हसी।
- 3 सुनां ख्रीष्ट मनु जुयाः झायादीगु मखु धकाः धाइ, व मनूयाके ख्रीष्टया शत्रुयागु आत्मा दु धकाः सीकि। व वइ धकाः छिमिसं न्यनातःगु दु। व आः नं संसारय् दनि।
- 4 अय् जि यःपिं मस्त, छिपिं परमेश्वरया मनूत खः, उकिं अज्याःपिं फताहा अगमवत्तातयत् छिमिसं बुकाछवःगु दु। थ्व संसारय् च्वंम्ह आत्मा स्वयाः छिमिगु नुगलय् च्वनादीम्ह आत्मा तसकं बल्लाः।
- 5 इमिसं ला थ्व संसारय् च्वंगु खँ जक स्यने फु। अले संसारयापिं मनुतयसं इमिसं धाःगु खँ मानय् नं जुइ। अथे जूगुलि इपिं फुक्कं थ्व हे संसारयापिं मनुत खः।
- 6 झीपिं धाःसा परमेश्वरया मनूत खः, उकिं वयकःयात बांलाक म्हस्यूपिन्सं झीगु खँ न्यनी। वयकःया मनूत मखुसा झीगु खँ नं इमिसं न्यनी मखु। थये झीसं परमेश्वरं धाःगु व मनुतयसं धाःगु खँ सीके फइ।

परमेश्वर माया खः

- 7 यःपिं दाजुकिजापिं, झी थःथवय् माया यानाच्वनेमाः, छायाधाःसा माया धयागु परमेश्वरपाखें वःगु खः। अय्जुगुलि माया यानाजुइम्ह मनुखं वयकःयात बांलाक म्हस्यु, उकिं थज्याःपिं मनुत वयकःया सन्तान खः।
- 8 परमेश्वर प्रेम खः, उकिं माया याये मसःम्ह मनुखं वयकःयात म्हसी मखु।
- 9 परमेश्वरं झीत माया यानादीगु दु धकाः थुकिं हे सी दु – झीत जीवन दयेमा धकाः वयकलं थः याकः काय्यात संसारय् छवयाहयादिल।
- 10 झीसं परमेश्वरयात माया यानागु मखु, बरु वयकलं हे झीत माया यानादीगुलि झीगु पाप क्षमा यानाबीत थः हे काय्यात बलिदान यायेत छवयाहयादिल – माया धयागु थ्व हे खः।
- 11 यःपिं दाजुकिजापिं, परमेश्वरं हे झीत थये माया यानादिल धाःसा झी थःथवय् नं माया यानाच्वनेमाः।
- 12 परमेश्वरयात सुनानं खंगु मदुनि। तर झी थःथवय् माया याना च्वंसा वयकः झीगु नुगलय् च्वनादी। अले वयकःयागु मायां झी जाइ।*
- 13 वयकलं झीगु नुगलय् आत्मा तयादीगुलि वयकः झीगु नुगलय् च्वनादीगु दु धकाः झीसं सी। अले झी वयकःयाके दु धकाः नं सी।
- 14 थ्व संसारयापिं मनुतयत् मुक्ति बीत परमेश्वर बाःनं थःकाय्यात छवयाहयादीगु जिमिसं खना। थ्व हे खँ जिमिसं कनावयाच्वनागु खः।
- 15 येशू परमेश्वरया काय् खः धकाः धया जुइम्ह मनुयागु नुगलय् परमेश्वर च्वनादी। व हे वयकःयाके च्वंम्ह खः।
- 16 अले झीत परमेश्वरं माया यानादिल धकाः झीसं सि नं स्यू, अले विश्वास नं याना।
- परमेश्वर माया खः, उकिं माया यानाजुइम्ह मनुयागु नुगलय् वयकः दयाच्वनी। अले व नाप दइ।
- 17 थुकथं झी मायां जाये धुंकाः न्याय याइबलय् मग्यासे परमेश्वरया न्ह्यःने वने फइ, छायाधाःसा वयकः गथे खः थ्व संसारय् झी नं अथे हे खः।
- 18 माया याइपिं ग्याये म्वाः। धात्थेंयागु मायां ग्याःचिकु मदय्का छवइ। ग्याःम्हयसित सजाँय बी, छायाधाःसा ग्याइपिन्के धात्थेंयागु माया दइ मखु।
- 19 परमेश्वरं झीत न्हापालाक माया यानादीगुलि झीसं नं वयकःयात माया यानागु खः।

20 वय्कःयात जिं माया यानागु दु धकाः धया जुइम्ह मनुखं दाजुकिजापिन्त हेला याना जूसा थज्याःम्ह मनु फताहा खः धकाः सीकि। मिखां खंपिं थः दाजुकिजापिन्त माया मयाइम्ह मनुखं मिखां मखंम्ह परमेश्वरयात माया याये फइ मखु।

21 अयजूगुलि ख्रीष्टं झीत थथे याना च्वँ धकाः धयाथकूगु खः — “परमेश्वरयात माया याइम्ह मनुखं थः दाजुकिजापिन्त नं माया यायेमाः।”

5

संसारयात गथे यानाः त्याकेगु?

1 येशूयात मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः धकाः विश्वास याना जूपि मनुत परमेश्वरया सन्तान खः। परमेश्वर बाःयात माया याइम्हयसिनं वय्कःया काययात नं माया याइ।

2 वय्कःयात माया याना च्वंसा व वय्कःयागु आज्ञा मानय् याना च्वंसा झीसं धात्थें वय्कःया मस्तयत्त माया यानाच्चवनागु दु धकाः सी दइ।

3 परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् यायेगु हे वय्कःयात माया यायेगु खः। वय्कःयागु आज्ञा मानय् यायेत थाकु मजू।*

4 वय्कःया सन्तानतयसं थ्व संसारयात बुकी। वय्कःयात विश्वास यानागुलि झीसं संसारयात त्याके फइ।

5 सुनां संसारयात त्याके फइ? येशूयात परमेश्वरया काय् खः धकाः विश्वास यानाजुइपिन्सं जक थ्व संसारयात त्याके फइ, मेपिन्सं त्याके फइ मखु।

6 येशू ख्रीष्ट थ्व संसारय् झायादीगु निता दसि दु — लः व हि। मनु थें जुयाः बप्तिस्मा कयादीगु दसि खः — लः, अले हानं मनुतयगु पाप क्षमा यायेत येशू सिनाः थःगु हि हायकादीगु दसि खः — हि। सत्यम्ह पवित्र आत्मां नं थ्व हे खँ साक्षी बियादिल।

7-8 येशू परमेश्वरया काय् खः धकाः थ्व स्वतां बांलाक क्यं — पवित्र आत्मा, लः व हि।

9 झीसं मनुखं हे ब्यूगु साक्षीयात पत्याः याना। परमेश्वरं ब्यूगु साक्षी झन पत्याः यायेबहः जू। वय्कलं थः हे काय्यागु साक्षी बियादिल।

10 अयजूगुलि वय्कःया काययात विश्वास यानाच्च्वंपिं मनुतयसं थ्व खँ सत्य खः धकाः स्यू। परमेश्वरयात विश्वास याइ मखुपिन्सं वय्कःयात फताहा तायकी, छायाःसा परमेश्वरं थः काय्यागु बारे बियादीगु साक्षीयात इमिसं विश्वास याइ मखु।

11 थ्व खँयागु दसि थ्व हे खः — परमेश्वरं झीत अनन्त जीवन बियादीगु दु। थ्व अनन्त जीवन वय्कःया काय्याके दु।*

12 सुयाके काय् दु वयाके थ्व अनन्त जीवन दइ, सुयाके परमेश्वरया काय् मदु वयाके थ्व अनन्त जीवन दइ मखु।

अनन्त जीवन

13 परमेश्वरया काय् येशूयात विश्वास याःगुलि छिमिके अनन्त जीवन दु धयागु खँ थुइमा धकाः थ्व खँ छिमित च्वयाच्चवनागु खः।

14 वय्कःया इच्छा कथं झीसं न्ह्यागु फ्वंसां वय्कलं बियादी धकाः झीसं स्यू। उकिं झीपिं वय्कःया न्ह्याःने वनेत गयाये माःगु मदु।

15 झीसं प्रार्थनाय् न्ह्यागु फ्वंसां वय्कलं झीगु खँ न्यनादी धकाः स्यूगुलि वय्कःयाके फवनागु वय्कलं बियादी धुंकल धकाः नं स्यू।

16 सुनानं थः किजायात सीम्वाःलिगु पाप यानाच्च्वंगु खंसा वं थः किजायालागिं प्रार्थना यायेमाः। परमेश्वरं वयात जीवन बियादी। तर थ्व धाःसा सीम्वाःलिगु पाप याःपिनिगु नितिं जक खः। सी मालिगु पाप नं दु। तर जिं छिमित थुकिया लागि प्रार्थना या धकाः धाये मखु।

17 मभिगुं बांमलाःगु ज्याखँ फुक्कं पाप हे खः। अयूनं सीम्वाःलिगु पाप नं दु।

18 परमेश्वरया सन्तानतयसं पाप यानां तुं च्वनी मखु। वय्कःया कायूनं अज्याःम्ह मनुयात शैतानं थी मफय्क बचय् यानातयादी।

19 झीपिं परमेश्वरया सन्तान खः, अले थ्व संसारय् च्वंपिं मेपिं फुक्क मनुत शैतानया मनुत खः धकाः नं झीसं स्यू।

20 परमेश्वरया काय् झायाः झीत धात्थेंयाम्ह परमेश्वर म्हसीकादिल। थ्व खँ झीसं स्यू। धात्थेंयाम्ह परमेश्वरया काय् येशू ख्रीष्टनाप झीगु जीवन नं प्यपुनाच्च्वंगु दु। थ्व हे सत्य परमेश्वर खः, अले हानं थ्व हे परमेश्वर अनन्त जीवन नं खः।

21 उकिं अय् जि यःपिं मस्त, मूर्ति पुजापाखें तापाक च्वँ।

यूहन्नां च्वःगु निगूगु पौ म्हसीका

थ्व पौ यूहन्नां “थकालि” कथं “मिसा व वया मस्तयत्” च्वःगु खः। “मिसा व वया मस्त” या अर्थ अन च्वंगु मण्डली व मण्डलीया विश्वासीत जुइमा। यूहन्नां थुकी चिहाकय्क विश्वासीतयत् थःथवय् माया यानाच्चनेत व फताहा गुस्त व इमिगु शिक्षापाखें बचय् जुया च्वनेत ख्याच्चः बियातःगु दु।

धलः पौ

न्ह्यार्वे १-३

माया हे दक्वसिबय् तःधं ४-६

मखुगु शिक्षापाखें बचय् जुयाच्चनेगु ख्याच्चः ७-११

क्वचाय्क्गु १२-१३

२ यूहन्ना

यूहन्नापाखें ज्वजलपा

1 परमेश्वरं ल्ययादीमह मिसा व वया मस्तयत् जि मण्डलीया थकालि छिमित धात्थेयागु माया याना। सत्ययात म्हस्यूपिं फुक्कसिनं छिमित माया यानाच्चंगु दु।

2 थ्व सत्य झीगु नुगलय् न्ह्याबले दयाच्चनी।

3 अले थ्व हे सत्य व मायां यानाः परमेश्वर बाः व वय्कःया काय् येशू ख्रीष्टं झीत दया माया व शान्ति बियादी।

सत्य व माया

4 झी बाःनं धयादी थें आम्कन मण्डलीइ च्वंपिं गुलि गुलि मस्तयत्सं सत्ययात मानय् यानाच्चंगु सियाः जि तसकं हे लय्तायाच्चनागु दु।

5 अय्जुगुलि नं आम्कन मण्डलीइ च्वंपिन्सं थःथवय् माया याना च्वेँ धकाः जिं छिमित बिन्ति याना हयागु खः। न्हापांनिसें हे झीत थःथवय् माया यानाच्चनेमाः धकाः धयातःगु खः, उकिं थ्व न्हगु खेँ मखु।*

6 वय्कःयागु आज्ञा मानय् यायेगु हे धात्थेयागु माया खः। छिमिसं न्हापांनिसें न्यंगु आज्ञा थ्व हे खः – छिमिसं थःथवय् माया याना च्वेँ।

7 येशू ख्रीष्टं मनु जुयाः झाःगु मखु धकाः धाइपिं मनुत नं थ्व संसारय् यक्व दु। थुपिं फताहात खः। थुपिं ख्रीष्टया शत्रुत नं खः।

8 अय्जुगुलि होश यानाच्चेँ, मखुसा छिमिसं थथे ज्या सनाच्चंगु फुक्कं सिति वनी। बरु प्रभुं बी धकाः तयातःगु फुक्क सिरपाः काये फयकि।

9 सुनानं येशू ख्रीष्टं स्यनादीगु खेँ मानय् मयासें मेमेगु हे याना जुल धाःसा अज्याःमह मनु नाप परमेश्वर च्वनादी मखु। तर येशू ख्रीष्टं स्यनादीगु खेँ मानय् याना जूपिं नाप परमेश्वर व वय्कःया काय् येशू ख्रीष्टं निम्हं च्वनादी।

10 अय्जुगुलि येशू ख्रीष्टं स्यनादीगु खेँ नाप पाय्छि मजुइक मेकथं हे स्यना जुइपिं मनुत छिमिगु छेँय् वःसा इमित दुकाये मते। थज्याःपिं मनुतयत् ज्वजलपा नं याये मते।

11 सुनानं थज्याःपिं फताहातयत् ज्वजलपा यासाः ज्वजलपा याःपिं मनुतयत्सं इमिगु मभिगु ज्याय् ब्वति काःगु जुइ।

12 जिं छिमित च्वये माःगु खेँ ला यक्व हे दु। तर मसी व भ्वंतं मखु। आम्कन हे वयाः धाये, अले झीपिं सकले लय्ताय् खनी।

13 ल्ययातःमह छिमि केहेँया काय्महायपिन्सं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।

यूहन्नां च्वःगु स्वंगुगु पौ म्हसीका

थ्व पौ यूहन्नां “थकालि” कथं गायस धाःम्ह विश्वासीयात च्वःगु खः। मेपिं विश्वासीतय्त ग्वाहालि याःगुलि यूहन्नां गायसयात च्वछायाः डियोत्रिफसपाखें बचय् जुया च्वनेत नं ख्याच्वः बियातःगु दु।

धलः पौ

न्हाखें १-४

गायसयात च्वछाःगु ५-८

डियोत्रिफसयात दोष ब्यूगु ९-१०

डेमेत्रियसयात च्वछाःगु ११-१२

क्वचाय्कूगु १३-१५

३ यूहन्ना

यूहन्नापाखें ज्वजलपा

- 1 तसकं यःम्ह गायसयात जि मण्डलीया थकालियापाखें दुनुगलंनिसें माया दु।*
 - 2 यःम्ह किजा, छंगु आत्मा थें शरीर नं बल्लायेमा, अले न्हागु खँय् नं च्वन्हायेमा धकाः प्रार्थना यानाच्वना।
 - 3 सत्ययात विश्वास याःथें छ सत्ययागु लँपुइ वनाच्वंगु दु धकाः आम्कनं वःपिं विश्वासीतय्सं कंबलय् जितः तसकं लय्ता वल।
 - 4 थः सन्तान सत्ययागु लँपुइ वनाच्वंगु दु धकाः न्यनेगुति लय्ताः मेगु छु दइ?
 - 5 यःम्ह किजा, आम्कन न्यकेत वःपिं म्हमस्यूपिं विश्वासीतय्त छं दुकायाः इमित माक्व ग्वाहालि बिल, थ्व तसकं बांलात।
 - 6 छं थुकथं इमित माया यानाः ग्वाहालि यात धकाः इमिसं थन च्वंगु मण्डलीयापिन्त कन। इमित माःगु लँ खर्च बियाः छवया हःसा तसकं बांलाइ, उकिं परमेश्वर छ खनाः लय्तायादी।
 - 7 ख्रीष्टयात विश्वास मयाःपिपाखें छुं हे मकासे इपिं ख्रीष्टयागु ज्या यायेत वःगु खः।
 - 8 अय्जुगुलि झी विश्वासीतय्सं अथे ख्रीष्टयागु ज्या याना जूपिन्त माक्व ग्वाहालि बीमाः। थुकथं झीपिं नं सत्ययागु लागि ज्या याःपिं जुइ।
 - 9 न्हापा नं जिं आम्कन च्वंगु मण्डलीयात पौ च्वया हये धुन। तर छिपिं मध्ये तःधंछुया जुइमाःम्ह डियोत्रिफसं जिगु खँय् च्यूताः मतः।
 - 10 वं अथे यानाच्वंगु खँ फुक्कं जिं आम्कन वयेबलय् कनाबी। वं जिमित बांमलाका च्वंगु दु। अले वं जिमिगु बारे मभिंगु खँ धया जुयाच्वंगु दु। उलि जक मखु, आम्कन वःपिं दाजुकिजापिन्त नं वं दुमकाः। अथे वःपिं दाजुकिजापिन्त दुकायेत स्वःपिन्त नं वं मण्डलीं पितिनाछवत।
 - 11 यःम्ह किजा, अय्जुगुलि छं मभिंगु बांमलाःगु खँ याये सय्के मते, बरु भिंगु बांलाःगु खँ जक सय्कि। भिंगु बांलाःगु यानाजुइपिं परमेश्वरया मनूत खः। मभिंगु बांमलाःगु यानाजुइपिं मनूतय्सं परमेश्वरयात म्हमस्यु।
 - 12 फुक्क मन्तय्सं डेमेत्रियसयात भिं धकाः धाः। अले हानं वयागु चालचलनं नं व भिंम्ह मनू खः धकाः सीका धायेफु। व भिंम्ह मनू खः धकाः जिं नं धायेफु। जिं धयागु खँ सत्य खः धकाः छं स्यु।
 - 13 छन्त च्वयेमाःगु खँ ला यक्व हे दु, अय्नं मसी व कलमं मखु।
 - 14 याकनं हे जि आम्कन वयेत स्वयाच्वनागु दु। अले जिं छन्त फुक्क खँ कने।
 - 15 छन्त शान्ति दयेमा।
- छं म्हस्यूपिं थनच्वंपिं विश्वासीतय्सं छन्त ज्वजलपा धयाहःगु दु। आम्कन च्वंपिं सकलें विश्वासीतय्त जिमिगु ज्वजलपा दु धकाः धयाब्यु।

* 1:1 १ प्रे १९:२९; रोम १६:२३; १ कोर १:१४

यहदां च्वःगु पौ म्हसीका

थ्व पौलय् यहदां थःत विश्वासी खः धकाः धयाजूपि फताहा गुस्तपाखें बचय् जुइगु ख्याच्चः बियातःगु दु। थ्व चिहाकःगु पौलय् यहदां विश्वासीतय्त परमेश्वरं थः मनूतय्त बियादीगु विश्वासया नितिं ल्वा धकाः साहस बियातःगु दु। २ पत्रुस व थुकियागु खँ उर्थे उर्थे मिलय् जू।

धलः पौ

न्हाखँ १-२

फताहा गुस्तयगु चालचलन, शिक्षा व विनाश ३-१६

क्वान्तुक विश्वास यायेगु इनाप १७-२३

परमेश्वरयात तःधंकूगु २४-२५

यहदा

यहदापाखें ज्वजलपा

1 याकूबया किजा व येशू ख्रीष्टया दास यहदापाखें परमेश्वरं सःतादीपिन्त, परमेश्वर बाःनं माया यानातःपिन्त, अले येशू ख्रीष्टं बचय् यानातःपिन्त ज्वजलपा।

2 छिमिके दया, माया व शान्ति अप्वः दयावनेमा।*

मखुगु खँ स्यनीपि

3 यःपिं दाजुकिजापिं, जिं छिमित परमेश्वरं झी सकसितं इना बियादीगु मुक्तियागु खँ च्वयेगु मतिइ तयागु खः। अयनं आः छिमित परमेश्वरं बियादीगु सत्य खँय हे छिपिं क्वान्तुक च्वनाच्चँ धकाः न्वायेगु हे जितः तसकं बांलाः ताल।

4 न्हापा हे दोषी ठहरय् जूपिं गुम्हं गुम्हं मनूत छिमिगु पुचलय् मसीक दुहां वःगु दु। इमिसं परमेश्वरयात मानय् मयाः। वयकलं बियादीगु दया मायायात इमिसं मभिंगु ज्याय् छ्यलाच्चंगु दु। अले येशू ख्रीष्टयात छम्ह हे जक प्रभु व मालिक खः धकाः नं इमिसं मानय् मयाः।

5 परमेश्वरं इस्त्राएलीतय्त मिश्र देशं लिंगना हयादिल। अयनं लिपा वयकःयात विश्वास मयाःपिं मनूतय्त नाश यानादिल। थ्व खँ छिमिसं बांलाक सि हे स्यू। अथेसां छिमित थ्व खँ लुमकाबी मास्ति वल।*

6 थःगु ज्या मयासें छें त्वःतावःपिं स्वर्गदूततय्त दकलय् लिपा न्याय यानादीत वयकलं गुब्बसं मब्यनिकथं चिनाः खिउँथाय् कुनादिल।

7 अथे हे सदोम व गमोरा अले वया जःखः च्वंगु शहरयापिन्सं छगूया ल्यू मेगु यायां घच्चाइपुगु व्यभिचारया ज्या याना हल। परमेश्वरं इमित गुबले मसीगु मिइ तयाः नमूना दयकादिल।*

8 हानं अथे हे थज्याःपिन्सं म्हगसय् खन धकाः थःगु म्हायात अशुद्ध याइ। परमेश्वरयागु अधिकारयात मानय् याइ मखु, अले स्वर्गय् च्वंपिं ततःधपिन्त क्वह्यंकाजुइ।

9 तःधंम्ह स्वर्गदूत मिखाएलं मोशायगु सीम्ह सुनां यकेगु धयागु खँय शैताननापं ल्वापु जूबलय् वयात द्रुपं बीत आँट मयासें थुलि जक धाल – “परमेश्वरं छन्त ब्वःबियादी।”*

10 थुमिसं ला थःम्हं हे मस्यूगु खँय ब्वः बियाजुइ। स्वभावं हे थुपिं पशुत थें खः। अले थुकिं यानाः हे इपिं नाश जुयावनी।

11 इमित धिक्कार दु। इपिं कयिनयागु लँय जुल। धिबायागु नितिं इमिसं बालामं थें मभिंगु ज्या याना जुल, अले कोरह थें परमेश्वरयात मभिकाः इपिं नाश जुयाः वन।*

12 थुपिं छिमिगु लयताः भ्वजय् लया वइगु फि खः। थुपिं थःत जक भिंका जुइपिं खः। थुपिं फसं पुइके यनिगु, लः मदुगु सुपाँय् खः। अले फल सइ मखुगु निकः तक सी धुंक्गु, हानिसें सी धुंक्गु सिमा खः।

13 थुपिं समुद्रया ग्यानापुगु किसिद्रुम्बः खः। थुमिसं थःगु घच्चायापुगु ज्याखँ समुद्र दासि वये थें यानाक्यनी। थुपिं चाचाःहिला च्वनीगु नगु खः। थुमिगु नितिं सदांयात तसकं खिउँगु थाय् दयकातःगु दु।

14 आदमया न्हयर्गु पुस्ता लिपायाम्ह हनोकं नं लिपा जुइगु थ्व हे खँ धयावंगु खः – “सीकाति, द्रुलंद्रुः पवित्रपिं स्वर्गदूततय्त ब्वनाः प्रभु झायदी।”*

15 अले थज्याःपिं फुक्क मनूतय्त न्याय यानादी। परमेश्वरयात मानय् मयाइपिन्त, अले वयकःयात मभिकाः पापी ज्या जक यानाच्चंपिं फुक्कसितं दोषी ठहरय् यानाः सजाय बियादी।

16 थुपिं गुब्बसं लुमधनिपिं, मेपिनिगु दोष जक मालाजुइपिं, थःत यःथें सना जुइपिं, तःधंछुना जुइपिं, व थःगु ज्या तिप्यकेत मेपिन्त ह्ययकः जुइपिं खः।

* 1:2 १:२ मती १३:५५; मर्क ६:३ * 1:5 १:५ गन्ती १४:२९-३०; प्रस १२:५१ * 1:7 १:७ उत ११:१-२४ * 1:9 १:९ व्य ३४:६; दान १०:१३,२१; १२:१; प्रका १२:७; जक ३:२

* 1:11 १:११ गन्ती २२:१-३५; १६:१-३५; उत ४:३-८ * 1:14 १:१४ उत ५:१८,२१-२४

- 17 यःपिं दाजुकिजापिं, झी प्रभु येशू ख्रीष्टया प्रेरिततयसं कनावंगु खँ बांलाक लुमंकी।
- 18 इमिसं छिमित थथे धयावंगु खः — “दकलय् लिपा छिमित हेस्याइपिं व थःत यःथें यानाजुइपिं मनूत वइ।”☆
- 19 मिलय् जुयाच्च्वपिन्त फाइपिं थुपिं हे खः। थुमिसं थःत यःथें याना जुइ। थुमिके परमेश्वरयागु आत्मा दइ मखु।
- 20 यःपिं पासापिं, छिमिसं जक परमेश्वरयात क्वाःतुक विश्वास याना च्वँ, अले पवित्र आत्मायागु शक्तिं सदां प्रार्थना याना च्वँ।
- 21 परमेश्वरयात मानय् यायेगु गुबलें त्वःते मते। झी प्रभु येशू ख्रीष्ट झायाः छिमित दया यानाः अनन्त जीवन बियादीतिनि धकाः छिपिं पियाच्वँ।
- 22 दोमनय् लानाच्च्वपिन्त दया या।
- 23 मिइ क्वब्वाय् त्यंपिन्त साला का। पाप याइपिन्त नं दया या। अथेसां बांलाक होश या, थथे यायेबलय् छिमित हे पापयागु च्याः मथायेमा।
- 24 छिमित दोष मदय्काः परमेश्वरया न्ह्यःने हयादीम्ह झी प्रभुयागु नां सदां तःधना च्वनेमा। थ्व हे प्रभुं छिमित पाप याकेबी मखु। थ्व हे प्रभुं छिमित आनन्दं तयादी।
- 25 येशू ख्रीष्टपाखें झीति मुक्ति बियादीम्ह, छम्ह हे जक परमेश्वर सदां तःधना च्वनेमा। अले फुक्क शक्ति, अधिकार नं वय्कःयाके हे सदां दयाच्च्वनेमा। आमेन।

यूहन्नायात जूगु दर्शन प्रकाशया सफू म्हसीका

थाय् थासय् च्वंपिं विश्वासीतयत् दुःखकष्ट वयाच्वंबलय् यूहन्नां थ्व सफू थःत जूवःगु दर्शनया बारे च्वःगु खः। यूहन्नां थ्व सफू विश्वासीतयत् आशा व साहस बीत, अले दुःख व सास्तीया इलय् नं विश्वास यायेबहःपिं जुयाच्वनेगु इनाप यायेत च्वयातःगु खः। उबलय् यूहन्नायात परमेश्वरयागु वचन व येशू धयादीगु सत्य खः धकाः न्यंकाच्वंगुलि पत्मोस टापुइ यंकाः कुनातःगु खः।

सफूया अप्वः धया थें थासय् यूहन्नां थःत जूगु दर्शनया खँ कथं हंक व चिन्हय् क्यनातःगु दु। उबलय्यापिं विश्वासीतयसं थ्व दर्शनया अर्थ बांलाक थू। मेपिन्त धाःसा थ्व छगू गुप्ति खँ जूगुलि थुइके थाकु।

सफूया मुखँयात संगितया लय् थें थाय् थासय् थीथी दर्शनया रूपय् दोहरय् यानातःगु दु। थ्व दर्शनया अर्थ थीथी मनूतयसं थीथी कथं ब्युसां मू खँ ला बांलाक हे सी दु – परमेश्वरं येशू ख्रीष्टयापाखें वयक्ःया दक्व शत्रुतयत् व शैतानयातनापं सदांया नितिं भज्यंक नाश यानादी। अले थः विश्वास यायेबहःपिं मनूतयत् जक वयक्ःयागु न्हगु स्वर्ग व न्हगु पृथ्वीइ दुकायादी।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१-८

न्हापांगु दर्शन व न्हयगू मण्डलीयात छवःगु पौ १:९-३:२२

न्हयगू छाप तयातःगु भ्वंथू ४:१-८:१

न्हयपु तुरही ८:२-११:१९

अजिङ्गर व निम्ह पशु १२:१-१३:१८

थीथी दर्शन १४:१-१५:८

परमेश्वरयागु तंयागु न्हयगुः ख्वल्चा १६:१-२१

बेबिलोनया पतन १७:१-१९:२१

शैतानयागु विनाश २०:१-१०

दक्वसिबय् लिपायागु न्याय २०:११-१५

न्हगु स्वर्ग, न्हगु पृथ्वी, न्हगु यरूशलेम २१:१-२२:५

क्वचायक्कूगु २२:६-२१

प्रकाश

1 थ्व सफुलिइ च्वयातःगु खँ परमेश्वरं येशू ख्रीष्टयात क्यनादीगु खँ खः। थः दासतयसं छु जुइतिनि धयागु खँ थुइके फयेमा धकाः परमेश्वरं येशू ख्रीष्टयात क्यनादीगु खः। येशू थ्व खँ क्यनेत छम्ह स्वर्गदूतयात यूहन्नायाथाय् छवयादिल।

2 व हे यूहन्नां खंगु परमेश्वरं धयादीगु वचन, अले येशू ख्रीष्टं धयादीगु खँ फुक्क सत्य खः धकाः साक्षी बियाच्वनागु दु।

3 ई न्ह्यःने थ्यने धुंकल। उकिं थ्व अगमवाणीयागु वचन ब्वंपिं, न्यंपिं, व मानय् याःपिं मनूत धन्यपिं खः।

न्हयगू मण्डलीयात यूहन्नाया ज्वजलपा

4 एशियाय् दुगु न्हयगू मण्डलीयात यूहन्नापाखें ज्वजलपा।

आः नं दीम्ह, न्हापा नं दीम्ह, अले झायादीत्यंम्ह, व वयक्ःयागु सिंहासनयागु लिक्क च्वंपिं न्हयम्ह आत्मापाखें छिमित दया माया व शान्ति दयेमा।*

5 अथे हे तुं साक्षी बियादीगु विश्वास याये बहःम्ह, सिनाः दकलय् न्हापां म्वानावःम्ह, अले संसारय् च्वंपिं जुजुतय् जुजु येशू ख्रीष्टपाखें नं छिमित दया माया व शान्ति दयेमा।

इीत माया यानादीम्ह नं वयक्ः हे जूगुलि थःगु हिं इीत इीगु पापं छुतय् यानादीम्ह नं वयक्ः हे खः।*

6 वयक्कलं परमेश्वर बाःयागु सेवा यायेत धकाः इीपाखें पुजाहारीतयगु छगू राज्य स्वनादिल। येशू ख्रीष्टया न्ह्याबलें महिमा व आदर जुयाच्वनेमा। आमेन!*

7 “स्व, वयक्कः

सुपाँचय् झायादी तिनि,

फुक्कसिगु मिखां खनीतिनि,

वयक्कःयात

भालां सूपिन्सं नं खनी।

अले संसारय् च्वंपि
 फुक्क जातियापि मनूत
 वयकःयात खनाः
 नुगः दादां ख्वये मालीतिनि।
 थथे ला जु हे जुइ। आमेन!”*✠

8 दक्वसिबय् तःधंम्ह व शक्ति दुम्ह, आः नं दीम्ह व न्हापा नं दीम्ह, अले झायादीम्ह परमप्रभु परमेश्वरं धयादिल – “अल्फा व ओमेगा जि हे खः।”*✠

येशू ख्रीष्टया दर्शन

9 छिपिलिसे येशूयागु निति दुःखकष्ट सिया च्वनाम्ह छिमि दाजु जि य्हन्ना खः। छिपिलिसे तुं वयकःयागु राज्यय् च्वनाः सकतां सह यानाच्वनागु दु। जिं परमेश्वरयागु वचन व येशू धयादीगु सत्य खः धकाः न्यंकाच्वनागुलि जितः पतमोस टापुइ यंकाः कुनातल।

10 प्रभुयागु दिनय् जि आत्मां जाल। जिगु ल्युने तुरही पुया हः थें तस्सलं थथे धयाहःगु सः जिं ताल –

11 “छं खंगु फुक्कं सफुलिइ च्वयाः न्हयगू मण्डलीतयत् छव – एफिसस, स्मुर्ना, पर्गामम, थिआटीरा, सार्डिस, फिलाडेल्फिया व लाउडिकिया।”

12 थुकथं जि नाप खँ ल्हाना च्वंम्ह सु धकाः लिफः स्वयाबलय् न्हयगू लँयागु त्वाःदेवा जिं खना।

13 त्वाःदेवाया दथुइ मनूया काय् थें ज्याःम्ह तुतिइ थ्यंक वःगु पुजाहारीया लं फिनाः छातिइ लँ बाला हिनातःम्ह छम्हय्सित खना।*✠

14 वयकःयागु छ्यं व सँ तुयुगु ऊन व च्वापु थें तुयु। वयकःयागु मिखा च्वानाच्वंगु मि थें च्वं।

15 वयकःयागु तुति मिइ छुया दायाः तल तल थीकातःगु ली थें च्वं। अथे हे वयकःयागु सः यक्व क्वब्बाःलःयागु सः थें च्वं।*✠

16 वयकःयागु जव ल्हातय् न्हयगः नगु दु। वयकःयागु म्हतुं तसकं ज्वःगु निखें धाः दुगु तरवार पिहां वयाच्वंगु दु। वयकःयागु ख्वाः तसकं थीगु सूर्य थें च्वं।

17 वयकःयात खनेवं जि सीम्ह थें जुयाः वयकःयागु तुतिइ भवपू वना। अले वयकलं जिगु छेनय् जव ल्हाः तयाः धयादिल – “ग्याये मते। जि शुरु व अन्त खः।”*✠

18 जि म्वाःम्ह खः। जि सी धुनाम्ह जूसां आः जि न्हाबलें म्वाना च्वनीम्ह खः। मृत्यु व नरकया ताःचा जिके दु।

19 “आः छं खंगु, जुयाच्वंगु खँ, अले लिपा जुइतिनिगु खँ फुक्कं च्व।

20 छं खंगु जिगु जव ल्हातय् दुगु न्हयगः नगुयागु व न्हयगू लँयागु त्वाःदेवाया गुप्ति खँ थ्व हे खः। न्हयगः नगुयागु अर्थ न्हयगू मण्डलीयापि दूतत खः। अथे हे न्हयगू लँयागु त्वाःदेवायागु अर्थ न्हयगू मण्डली खः।”

2

एफिससय् च्वंगु मण्डलीयात

च्वःगु पौ

1 “एफिससय् च्वंगु मण्डलीयाम्ह दूतयात थथे धकाः च्वया छव – जव ल्हातय् न्हयगः नगु ज्वना जूम्हय्सिगु व न्हयगू लँयागु त्वाःदेवायागु दथुइ जुया च्वंम्हय्सिनं थथे धयादीगु दु –

2 “छिमिसं दुःख सियाः यानाच्वंगु ज्याखँ, अले सह याये फक्व सह यानाच्वंगु व मभिंपि मनूतयत् छिमिसं दुनुगलंनिसें हे मयय्कूगु, व प्रेरित मखुसां प्रेरित खः धकाः धया जूपिन्त फताहा सावित यानाः क्यनाब्यगू फुक्कं जिं स्यू।

3 जिगु नांयागु निति छिमिसं सकतां सह याये फक्व स्वयाः नं अप्वः सह यानाच्वंगु अझ हे नं त्यानु मचासे सह यानाच्वंगु नं जिं स्यू।

4 “अयन् छिमिसं जितः न्हापा न्हापा माया याना जू थें थौकन्हय् मयात धकाः जिं छिमित धायेमाल।

5 उकिं छिमिसं गनथाय् दूकागु खः लुमंकाः पश्चाताप यानाः न्हापा न्हापा याःथें थौकन्हय् नं याये माल। मखुसा जि हे वयाः छिमिगु त्वाःदेवा उकिया थासं लिकयाबी। उकिं छिमिसं पश्चाताप याये हे माः।

6 अयन् निकोलाइटसतयगु ज्याखँ छिमिगु दुनुगलंनिसें हे मयःगु ला बां हे लाः। जितः नं इपि मयः।

7 “सुयाके न्हायपं दु वं आत्मां मण्डलीतयत् छु धयादिल धयागु न्यनाः थुइकाः का – त्याका वःपिन्त जिं परमेश्वरयागु स्वर्गय् च्वंगु जीवन बीगु सिमायागु फल नकेबी।”*✠

स्मुर्नाय् च्वंगु मण्डलीयात

च्वःगु पौ

8 “स्मुर्नाय् च्वंगु मण्डलीयाम्ह दूतयात थथे धकाः च्वया छव – शुरु व अन्त, अले सिनाः म्वाना वःम्हय्सिनं थथे धयादी –”*✠

* 1:7 १:७ दान ७:१३; मती २४:३०; मर्क १३:२६; लूक २१:२७; १ थेस ४:१७; जक २२:१०; यूह १९:३४,३७ * 1:8 १:८ प्रका २२:१३; प्रस ३:१४ * 1:13 १:१३ दान ७:१३; १०:५
 * 1:15 १:१५-१५ दान ७:१३; १०:६ * 1:15 १:१५ इज १:२४; ४३:२ * 1:17 १:१७ यशै ४४:६; ४८:१२; प्रका २:८; २२:१३ * 2:7 २:७ उत २:१; प्रका २२:३; इज २८:१३; ३१:८
 * 2:8 २:८ यशै ४४:६; ४८:१२; प्रका १:१७; २२:१३

9 “छिमिसं कष्ट फयाच्वंगु व चीमि जुयाच्वंगु जिं स्यू। अयनं छिपिं ला तःमि खः। यहदी मखुसां यहदी खः धकाः धया जुइपिन्सं छिमित मभिका जूगु नं जिं स्यू। इपिं शैतान नाप मिलय् जूपिं खः।

10 दुःख वइन धकाः छिपिं ग्याये मते। का स्व, शैतानं छिपिं मध्ये सुयातं इयालखानाय् कुंका बीत्यंगु दु। थुकथं छिपिं विश्वासय् गुलि बल्लाःपिं खः धकाः स्वयेत्यंगु दु। झिन्ह हे जक छिमित दुःखकष्ट जुइ। सी हे माला वंसां छिमिसं जितः विश्वास यायेगु त्वःते मते, अले छिमित जीवनयागु श्रीपेच बी।

11 “सुयाके न्हायपं दु वं आत्मां मण्डलीतयत् छु धयादिल धयागु न्यनाः थुइकाः का – त्याःपिन्त नरकय् छवइ हे मखु।✱

पर्गाममय् च्वंगु मण्डलीयात

च्वःगु पौ

12 “पर्गाममय् च्वंगु मण्डलीयाम्ह दूतयात थथे धकाः च्वया छव – तसकं ज्वःगु निखे धाः दुगु तरवार दुम्हय्सिनं थथे धयादी –

13 “शैतानयागु सिंहासन दुथाय् छिपिं च्वनाच्वंगु दु धकाः जिं स्यू। छिमिसं शैतान दुगु थासय् नं जितः क्वातुक भक्ति व विश्वास यानाच्वंगु दु धकाः, अले जिगु साक्षी बिया जूम्ह एन्टिपासयात स्याःबलय् नं छिमिसं जितः विश्वास यायेगु मत्वःतू।

14 “अयनं जिं छिमित ब्वःबी माःगु छुं खँ दु। इस्राएलीतयत् स्यकेत जुजु बालाकयात खँ स्यंम्ह बालामयागु बिचाः गथे खः अथे हे याना जूपिं छिमिथाय् नं सुं दु। वं इस्राएलीतयत् मूर्तियागु प्रसाद नयेगु व व्यभिचार यायेगु खँ स्यनाः स्यकेत स्वल।✱

15 अथे हे निकोलाइटसयागु खँ स्यना काइपिं नं छिमिथाय् दु।

16 उकिं पश्चाताप या, मखुसा जि याकनं वयाः जिगु म्हुतुइ च्वंगु तरवारं इपिं लिसे ल्वाये।

17 “सुयाके न्हायपं दु वं आत्मां मण्डलीतयत् छु धयादिल धयागु न्यनाः थुइकाः का – त्याःम्हय्सित जिं सुचुका तयागु मन्ना बी। अले छगू न्हगु नां च्वयातःगु तुयुगु ल्वहं छगः नं बी। व काःम्हय्सिनं जक थ्व नां थुइ, मेपिन्सं थुइ मखु।✱

थिआटीराय् च्वंगु मण्डलीयात च्वःगु पौ

18 “थिआटीराय् च्वंगु मण्डलीयाम्ह दूतयात थथे धकाः च्वया छव – छवयाच्वंगु मि थें च्वंगु मिखा दुम्ह, अले थीगु ली थें च्वंगु तुति दुम्ह परमेश्वरया कायनं थथे धयादी –

19 “छिमिसं यानाच्वंगु ज्याखँ, जितः माया यानाच्वंगु, विश्वास यानाच्वंगु, सेवा यानाच्वंगु, अले सह यानाच्वंगु जिं स्यू। छिमिसं न्हापा न्हापा स्वयाः नं आः तसकं बांलाक ज्याखँ यानाच्वंगु दु धकाः जिं नं स्यू।

20 “अयजूसां जिं धायेमाःगु छता खँ दु। थथःम्हं तुं अगमवादिनी खः धकाः धया जुइम्ह ईजेबेल धाःम्ह मिसायात छिमिसं छुं हे मधासे तया तल। जिमि दासतयत् व्यभिचार यायेगु व मूर्तियागु प्रसाद नयेगु खँ स्यनीम्हय्सित छिमिसं याःथाःथे याकातये ज्यू ला?✱

21 जिं वयात पश्चाताप यायेमा धकाः ई बिया तया। अयनं वं याना जूगु व्यभिचार याये मखुत धकाः मधाः।

22 “उकिं आः जिं वयात उसॉय् मदय्काः लासाय् प्यपुंकाबी। व नाप व्यभिचार याःपिन्सं पश्चाताप मयात धाःसा व नाप तुं इमित नं तसकं दुःखकष्टय् लाकाबी।

23 वया मस्तयत् जिं स्यानाबी। मनूतयगु मन व नुगः वातुवालाः स्वइम्ह जि हे खः धकाः अले जक फुक्क मण्डलीं सीका काइ। छिमिसं याना जूगु ज्या स्वयाः जिं नं छिमित माःगु याये।✱

24 “आः ल्यंदनिपिं थिआटीराय् च्वपिं वयागु खँय् मजूपिं व शैतानयागु गुप्ति खँ मस्यूपिन्त जिं आः मेगु छुं हे कु क्वबिके मखुत।

25 आः थें तुं छिपिं जि मवतले विश्वासय् बल्लाना च्वँ।

26 “लिपा तकं जिं धाःथे यानाच्वंम्हय्सित व त्याइम्हय्सित जात जातियापिन्त शासन याकेबी।

27 वयकलं इमित नँयागु दण्डी शासन याइ, अले चायागु थल तछ्याः थें तछ्याइ। जितः जिमि बाःनं ब्यूगु ति हे अधिकार इमित दइ।✱

28 अले जिं इमित सुथसिगु नगु नं बी।

29 सुयाके न्हायपं दु, वं आत्मां मण्डलीतयत् छु धयादिल धयागु न्यनाः थुइकाः का।”

3

सार्डिसय् च्वंगु मण्डलीयात

च्वःगु पौ।

1 “सार्डिसय् च्वंगु मण्डलीयाम्ह दूतयात थथे धकाः च्वया छव – परमेश्वरया न्हय्म्ह आत्मा व न्हय्गः नगु दुम्हय्सिनं थथे धयादी –

“छिमिसं यानाच्वंगु ज्याखँ जिं स्यू। मनूतय्सं छिपिं म्वानाच्वंपिं खः धकाः बिचाः याइ, अयनं धाथें धाये धाःसा छिपिं सीपिं खः।

2 न्ह्यलं चायेका च्वँ, ल्यंदनिगु खँयात बल्लाका ति। मखुसा याकनं हे तनावनी। जिमि परमेश्वरया न्ह्यःने छिमिसं याना जूगु ज्याखँ बांलाः मजू धकाः जिं स्यू।

✱ 2:11 २२११ प्रका २०:१४; २१:८ ✱ 2:14 २:१४ गन्ती २२:५,७; ३१:१६; व्य २३:४; गन्ती २५:१-३ ✱ 2:17 २:१७ प्रस १६:१४-१५; १६:३३-३४; यूह ६:४८-५०; यशै ६२:२; ६५:१५

✱ 2:20 २:२० १ राज १६:३१; २ राज १:२२,३० ✱ 2:23 २:२३ भज ७:९; यर १७:१०; भज ६२:१२ ✱ 2:27 २:२६-२७ भज २:८-९

3 छिमिसं न्यनागु व सयेका कयागु वचन लुमंका ति। वचनयात मानय् या, अले पश्चाताप या। छिपिं न्ह्यलं चायेका मच्चंसा जि खुँ वः थें वये। जि छिमिथाय् गुबलय् वइ धकाः छिमिसं सी मखु।☆

4 “अथेसां साडिसय् गुलिखय् मनूतयसं थःगु लं यचुकातःगु दु। थुपिं तुइसे च्वंगु वसतं पुनाः जि नाप जुइतिनि, छायाधाःसा थुपिं जि नाप जुइत ल्वः।

5 थथे त्याःम्हयसित जिं तयुगु वसतं पुंकाबी। अले जिं वयागु नां जीवनयागु सफुलि गुबलें हयाछवये मखु। जिमि बाःयागु न्ह्यःने व वय्कःया स्वर्गदूततयगु न्ह्यःने जिं थ्व जिम्ह मनू खः धकाः धाये।☆

6 “सुयाके न्हायपं दु, वं आत्मां मण्डलीतयत् छु धयादिल धयागु न्यनाः थुइकाः का।

फिलाडेल्फियाय् च्वंगु मण्डलीयात च्वःगु पौ

7 “फिलाडेल्फियाय् च्वंगु मण्डलीयाम्ह दूतयात थथे धकाः च्वया छव –

“पवित्रम्ह, धात्थेयाम्ह,

दाऊदयागु ताःचा दुम्हयसिनं थथे धयादी –

गुम्हयसिनं चाय्कूगु खापा सुनानं ति फइ मखु,

अले तिनाब्यूगु खापा चाय्के फइ नं मखु।☆

8 “छिमिसं यानाच्च्वंगु ज्याखँ जिं स्यू। स्व, जिं छिमिगु न्ह्यःने लुखा चाय्का बियागु दु। थ्व लुखा सुनानं ति फइ मखु। छिपिं यक्व शक्ति मदुपिं मनूत खःसां जितः त्वमतुसे विश्वास यानाच्च्वंगु दु धकाः जिं स्यू।

9 स्व, यहदीत मखुसां यहदीत खः धकाः मखुगु खँ ल्हानाजुइपिं शैतानयागु बाखं कनीगु छँय मुनिपिन्त जिं यायेगु स्यू। स्व, जिं इमित छिमिथाय् छवयाहयाः छिमिगु तुति भागि याकेहये। अले जक जिं माया याना तयापिं मनूत छिपिं हे खः धकाः इमिसं सीकी।☆

10 “छिमिसं न्ह्यागु दुःखकष्ट सहयाना नं जिगु वचन मानय् यानाच्च्वन। उकिं जिं नं छिमित संसारय् च्वंपिं फुक्कसितं जाँचय् यायेत जू वइगु दुःखकष्टं बचय् याये।

11 जि याकनं वयेत्यनागु दु, उकिं छिमिके दुगु त्वःफिके मते। अले जक छिमित बीगु श्रीपेच सुनानं लाकाकाये फइ मखु।

12 त्याःम्हयसित जिमि परमेश्वरयागु देगःया थां यानाबी। अले अनं व गुबलें हे पिहां वनेमाली मखु। अले जिं उकी जिमि परमेश्वरयागु नां च्वयाबी, स्वर्ग जिमि परमेश्वरयागु थासं क्वहां वयाच्च्वंगु न्हगु यरुशलेम धाःगु शहरयागु नां व जिगु हे न्हगु नां नं उकी च्वयाबी।☆

13 “सुयाके न्हायपं दु, वं आत्मां मण्डलीतयत् छु धयादिल धयागु न्यनाः थुइकाः का।

लाउडिकियाय् च्वंगु मण्डलीयात च्वःगु पौ

14 “लाउडिकियाय् च्वंगु मण्डलीयाम्ह दूतयात थथे धकाः च्वया छव – परमेश्वरया दक्व सृष्टिया शासक, आमन धाःम्ह, विश्वास याये बहःम्ह, खःगु खःगु जक साक्षी बीम्हयसिनं धयादी।☆

15 “छिमिगु आनिबानि फुक्कं जिं स्यू। छिपिं न क्वा हे क्वाः, न ख्वाउँसे हे च्वं, बरु छिपिं कि क्वाःसा ज्यू कि ख्वाउँसा ज्यू।

16 छिपिं क्वा नं मक्वाः अले ख्वाउँ नं मजू, बरु लुमु लुमु धाःपिं जूगुलि जिं छिमित थुकलं बी।

17 छिमिसं धाःसा ‘जि तःमिम्ह खः, जिके माक्वं सम्पति दु, उकिं जितः छुं नं माःगु मदु’ धकाः धया जुयां छु याये? तर छिपिं तसकं हे दुःख ताया च्वंपिं, माया वनापुसे च्वंपिं, चीमिपिं, कांपिं, अले पचिनांगापिं धकाः छिमिके होश मदुनि।

18 उकिं छिमिसं तःमि जुइत मिइ दयातःगु लुँ, अले थःगु पचिनांगागु म्हया मछाः तंकेत तयुगु लं, व मिखाय् तयेत मलम जिके न्या धकाः जिं सल्लाह बियाच्च्वना।

19 जिं माया यानापिन्त कजय् नं याये, ब्वः नं बी, उकिं जिगु वचन बांलाक मानय् यायेमाः व पश्चाताप नं यायेमाः।☆

20 “स्व, जिं लुखाय् दनाः सःताच्च्वना। सुनानं जिगु सः तायाः खापा चाय्का ब्यूसा जि दुहां वनाः व नाप नयेत्वने याये। अले वं जि नाप नयेत्वने याइ।

21 गथे जिं त्याकाः जि जिमि बाःयागु सिंहासनय् वय्कः नाप फयतुइ खंगु दु, अथे हे त्याम्हयसित जिं जिगु सिंहासनय् जि नाप फयतुके बी।

22 “सुयाके न्हायपं दु, वं आत्मां मण्डलीतयत् छु धयादिल धयागु न्यनाः थुइकाः का।”

4

स्वर्गय् परमेश्वरयात तःधंकूगु

1 थुलि जुइ धुंकाः जिं थस्वयाबलय् स्वर्गया लुखा चालाच्च्वंगु खना। दकलय् न्हापालाक तुरही पुयाहःगु सः थें च्वंक जिं थथे धयाहःगु ताल – “थन थाहां वा, अले छु छु जुइतिनि धकाः जिं छन्त क्यने।”

☆ 3:3 ३:३ मती २४:४३-४४; लूक १२:३९-४०; प्रका १६:१५ ☆ 3:5 ३:५ प्रस ३२:३२-३३; भज ६१:२८; प्रका २०:१२; मती १०:३३; लूक १२:८ ☆ 3:7 ३:७ यशै २२:२२; अयू १२:१४

☆ 3:9 ३:९ यशै ४९:२३; ६०:१४; ४३:४ ☆ 3:12 ३:१२ प्रका २१:२; यशै ६२:२; ६५:१५ ☆ 3:14 ३:१४ हितो ८:२२ ☆ 3:19 ३:१९ हितो ३:१२; हिब १२:६

- 2 अले जि छक्कलं आत्मां जाल। जिं स्वर्गय् छगू सिंहासन तयातःगु व उकी सुं छम्ह फ्यतुनाच्चंगु खना।
 3 अन फ्यतुनाच्चंम्ह जास्पर व कार्नेलेन मणि थें खने दु। सिंहासनया जवंखवं पन्ना थें ज्याःगु इन्द्रेणी दु।
 4 अले हानं छचाखेरं निइप्यंगू सिंहासन तयातःगु दु। लुँयागु श्रीपेच पुया तःपिं व तयुगु वसतं पुनातःपिं निइप्यम्ह थकालिपिं व सिंहासनय् फ्यतुनाच्चंगु दु।
 5 सिंहासनं प्वालाक्क प्वालाक्क मि च्यानाच्चंगु, न न्याः थें सः वयाच्चंगु दु। सिंहासनया न्ह्यःने न्हय्पवाः मिपवाः च्यानाच्चंगु दु। थ्व परमेश्वरया न्हयम्ह आत्मा खः।
 6 सिंहासनया न्ह्यःने न्हायकंयागु समुद्र थें यचुसे खने दु।
 सिंहासनया छचाखेरं ल्युने नं न्ह्यःने नं मिखाया मिखा दुपिं प्यम्ह जीवात्मा दु।
 7 न्हापांम्ह सिंह थें च्वं, निम्हम्ह द्रुहं थें च्वं, अले स्वम्हम्हयसिगु ख्वाः मनूयागु ख्वाः थें च्वं, प्यम्हम्ह ब्वया च्वंम्ह इमा थें च्वं।
 8 थ्व प्यम्ह जीवात्मातय्के खुपा खुपा पप् दु, अले दुनेपिने फुक्कभनं मिखाया मिखा दु। थुमिसं चच्छि न्हिच्छिं मदिक्क थथे म्ये हालाच्चनी।

“पवित्र, पवित्र, पवित्रम्ह
 दक्वसिबय् तःधंम्ह
 व शक्ति दुम्ह
 परमप्रभु परमेश्वर।
 वय्कः न्हापांनिसें दीम्ह,
 आः नं दीम्ह,
 अले लिपा नं दीम्ह खः।”

- 9 सिंहासनय् फ्यतुनादीम्ह न्ह्याबले म्वाना च्वनीम्हयसिगु महिमा, हनाबना व सुभाय्या म्ये इपिं जीवात्मातय्सं हालाच्चन।
 10 इपिं म्ये हालाच्चंबलय् सिंहासनय् दीम्हयसिगु न्ह्यःने निइप्यम्ह थकालिपिन्सं क्वछुनाः भागि यात। अले थथःगु श्रीपेच वय्कःया सिंहासनया न्ह्यःने तयाः थथे धाल –
 11 “जिमि प्रभु परमेश्वर,
 छिं हे फुक्कं खँ
 सृष्टि यानादीगु खः।
 छिगु इच्छा कथं हे
 फुक्कं दुगु खः,
 छिं हे सृष्टि यानादीगु खः।
 उकिं परमप्रभु जिमि परमेश्वर,
 छि महिमा, हनाबना
 व शक्ति दुम्ह खः।”

5

चीधिकःम्ह भ्याःचा व भ्वंथू

- 1 सिंहासनय् फ्यतुना च्वंम्हयसिगु जव ल्हातय् दुने नं पिने नं च्वयातःगु भ्वं छथू खना। उकी न्हयथाय् छाप तयातःगु दु।
 2 छम्ह तसकं बल्लाःम्ह स्वर्गदूतं ततसलं थथे धयाच्चंगु जिं ताया – “थ्व भ्वंथुइ तयातःगु छाप तछ्यानाः फ्यने फुम्ह सु दु?”
 3 स्वर्गय्, पृथ्वीइ व पृथ्वी क्वय् नं थ्व भ्वंथू फ्यने फुम्ह व थुकी दुने स्वये फुम्ह छम्ह हे मदु।
 4 थ्व भ्वंथू फ्यने फुम्ह वा स्वये फुम्ह सुं हे मदुगुलि जि तसकं हे ख्वया।
 5 अले छम्ह थकालि जितः धाल – “ख्वय् मते, यहदा कुलयाम्ह सिंह, दाऊदया तःधंम्ह सन्तानं थ्व भ्वंथू फ्यनेत व थुकी च्वंगु न्हयगू छाप प्वलेत त्याकाः वये धुंकल।”
 6 अले जिं सिंहासन, प्यम्ह जीवात्मा व थकालिपिनिगु दथुइ स्याना तये धुंक्म थें च्वंम्ह छम्ह चीधिकःम्ह भ्याःचा दनाच्चंगु खना। थ्व चीधिकःम्ह भ्याःचायाके न्हयपु नेकू व न्हयगः मिखा दु। थ्व फुक्क पृथ्वीइ छवयाहःपिं परमेश्वरया न्हयम्ह आत्मा खः।
 7 अले वं वनाः सिंहासनय् फ्यतुना च्वंम्हयसिगु जव ल्हातय् च्वंगु भ्वंथू काल।

☆ 4:3 ४:२-३ इज १:२६-२८; १०:१ ☆ 4:5 ४:५ प्रस १९:१६; प्रका ८:५; ११:१९; १६:१८; इज १:१३; प्रका १:४; जक ४:२ ☆ 4:7 ४:६-७ इज १:५-१०; १०:१४ ☆ 4:8 ४:८ इज १:१८; १०:१३; यशै ६:२-३ ☆ 5:1 ५:१ इज २:९-१०; यशै २९:११ ☆ 5:5 ५:५ उत ४९:१; यशै ११:१,१० ☆ 5:6 ५:६ यशै ५:३७; जक ४:१०

8 थुकथं वं थ्व भ्वंथू काये धुंकाः प्यम्ह जीवात्मा व निइप्यम्ह थकालिपिं चीधिकःम्ह भ्याःचायागु न्ह्यःने क्वछुत। इपिं फुक्कसिके वीणा व गुँगू थनातःगु लुँयागु मकः दु। थ्व विश्वासीतयगु प्रार्थना खः।*

9 इमिसं थथे धकाः छपु न्हगु म्ये हाल –

“थ्व भ्वंथुइ च्वंगु छाप

तछ्यानाः छिं हे जक

फ्यनादी फु,

छाय्धाःसा

छितः स्याये धुंकल,

अले छिगु हिं परमेश्वरया लागि

फुक्क कुलयापिं,

फुक्क भाषां नवाइपिं,

फुक्क देशयापिं

व फुक्क जात जातियापिन्त

न्यानादिल।*

10 छिं हे इमित झी परमेश्वरया

सेवा यायेत छगू राज्य

व पुजाहारीत दय्कादिल।

अले इमिसं संसारय् राज्य याइ।”*

11 जिं हानं स्वयाबलय् लखंलख व करोडौं करोड स्वर्गदूततय्सं सिंहासन, जीवात्मा व थकालिपिनिगु चाकःछिं दनाः*

12 थथे म्ये हाला च्वंगु खना –

“स्याये धुंकूम्ह चीधिकःम्ह भ्याःचा हे

शक्ति, धन, बुद्धि, बल,

महिमा, हनाबना

व तःधके बहःम्ह खः।”

13 अले अन सृष्टि यानातःपिं स्वर्गय् च्वंपिं, पृथ्वी व पृथ्वी तःले व समुद्रय् च्वंपिं दक्कसिनं थथे धयाच्वंगु जिं ताया –

“सिंहासनय् फ्यतुनाच्वंम्ह

व चीधिकःम्ह भ्याःचाया सदां

जयजय जुइमा।

अले न्ह्याबले मान, इज्जत,

शक्ति व राज्य दयाच्वनेमा।”

14 प्यम्ह जीवात्मां धाल – “आमेन!” अले थकालिपिन्सं क्वछुनाः भागि यात।

6

भ्याःचां न्हापांगु खुगू छाप प्वःगु

1 चीधिकःम्ह भ्याःचां न्हयगू मध्ये छगू छाप प्वःगु जिं खना। अले प्यम्ह मध्ये छम्ह जीवात्मां नँ न्याः थें तःसलं “वा” धाःगु जिं ताया।

2 अले जिं छम्ह तुयुम्ह सल खना। थ्व सल गया च्वंम्हयसिके छगू धनु दु। वयात श्रीपेच बिल। अले व त्याकुक्कु अझ त्याकेत वन।*

3 चीधिकःम्ह भ्याःचां निगूगु छाप प्वःबलय् निम्हम्ह जीवात्मां “वा” धकाः धाःगु जिं ताया।

4 अले हानं प्वालाप्वाला थीक ह्याउँसे च्वंम्ह छम्ह सल पिहां वल। थ्व सल गया वःम्हयसिनं पृथ्वीइ शान्ति मदयेका बिल। अले मनूतय्सं मनूतय्त स्याकेत वयात छपु ताहाकःगु तरवार नं बिल।*

5 चीधिकःम्ह भ्याःचां हानं मेगु स्वंगूगु छाप प्वःबलय् हानं स्वम्हम्ह जीवात्मां थथे धाल – “वा।” अले हानं छम्ह हाकुम्ह सलयात खना। थ्व सल गया च्वंम्हयसिगु ल्हातय् छज्वः ताल्जु दु।*

6 प्यम्ह जीवात्मातयगु दशुं थुकथं धयाहःगु सः जिं ताया – “न्हिच्छि ज्या याइम्हयसित छगू किलो छवचुं ज्यालाबीमाः। अले तछ्व काइम्हयसित जूसा स्वंगू किलो ज्यालाबीमाः। चिकं व दाखमघयात धाःसा स्यंके मते।”

7 हानं प्यंगूगु छाप प्वःबलय् प्यम्हम्ह जीवात्मां थथे धाःगु जिं ताया – “वा।”

* 5:8 ५:८ भज १४१:२ * 5:9 ५:९ भज ३३:३; १८:१; यशै ४२:१० * 5:10 ५:१० प्रस ११:६; प्रका १:६ * 5:11 ५:११ दान ७:१० * 6:2 ६:२ जक १:८; ६:३,६
* 6:4 ६:४ जक १:८; ६:२ * 6:5 ६:५ जक ६:३,६

- 8 अले जिं म्हासुसे च्वंम्ह छम्ह सलयात खना। थ्व सल गया च्वंम्हयसिगु नां मृत्यु खः। उकिं नरक धाःम्ह वयागु ल्यूल्यू वःगु खः। इमित पृथ्वीयागु प्यब्वय् छब्व तरवारं पालेगु, नये मखंकाः स्यायेगु, ल्वचं स्यायेगु, अले जंगलय् च्वंपि पशुतयसं स्याकेगु अधिकार बिल।*
- 9 न्यागुगु छाप प्वःबलय् जिं परमेश्वरयात मत्वःतुसे वयकःयागु वचन न्यंकूगुलि स्याःपिनिगु आत्मातय्त होम यायेगु थाययागु तःले खना।
- 10 थुपि तसकं हाला हल – “शक्ति दुम्ह, पवित्रम्ह व सत्यम्ह परमप्रभु, पृथ्वीइ च्वंपिन्त छिं गुबलय् जिमित स्याःगु पलेसा कायेत न्याय यानादीगु?”
- 11 अले इपिं फुक्कसितं छपाः छपाः तुयुगु लं बिल। इपिं थें तुं स्याके मानिपिं परमेश्वरया दासत व इमि दाजुकिजापिन्त नं मस्यातले पियाच्वं धकाः इमित धाल।
- 12 हानं खुगुगु छाप प्वःगु जिं खना। अबलय् तसकं हे भ्वखाय् ब्वल। हाकुगु भांग्रा थें सूर्य हाकुसे च्वना वन। तिमिला छपातं हि थें ह्याउँसे च्वना वन।*
- 13 ग्वःफसं पाकय् मज्जनिगु यःमरि कुतुं वंकु थें आकाशय् च्वंगु नगु नं पृथ्वीइ कुतुंवल।
- 14 भ्वंथू तुला वं थें आकाश नं थूतुला वन। पहाडत व टापुत फुक्कं चिला वन।*
- 15 अले पृथ्वीइ च्वंपि जुजुपि, ततःधंपि मनूत, सेनापतित, तःमिपि, बल्लाःपि, दास व दासमखुपि, फुक्कं गुफा व तःग्वःगु ल्वहंया कापिचाय् सुचूवन।*
- 16 इमिसं पहाड व तःग्वःगु ल्वहंयात थथे धाल – “सिंहासनय् फ्यतुना च्वंम्हयसिगु मिखां सुचुकाः व चीधिकःम्ह भ्याःचायागु तं फये म्वायेक जिमित ल्हाका छवयाब्यु।*
- 17 छायाःसा वयक्कलं न्याय व सजाँय याइगु दिं वये धुंकल, उकिं सु जक बचय् जुयाः च्वने फइ?” *

7

छगू लाख व पिइप्यदुः मनूत

- 1 अनं लिपा सिमा, समुद्र व पृथ्वीइ फय् वने मजीक प्यम्ह स्वर्गदूत पृथ्वीयागु प्यंगू कुन्चाय् च्वनाः फय् प्वाः तिनाच्वंगु जिं खना।*
- 2 म्वाःम्ह परमेश्वरयागु छाप ज्वनाः सूर्य लुइगु थासं थाहां वयाच्वंम्ह छम्ह स्वर्गदूतयात जिं खना। अले वं समुद्र व पृथ्वीयात स्यंकेगु अधिकार बियातःपिं प्यम्ह स्वर्गदूतयत् तसकं हालाः थथे धाल।
- 3 “झी परमेश्वरया दासतयगु कपालय् छाप मततले सिमा, समुद्र, व पृथ्वीयात स्यंके मते।”*
- 4 इस्पाएलया फुक्क कुलं छगू लाख व पिइप्यदुः मनूतयत् छाप तःगु जिं ताया।

5 यहदाया कुलं	१२,००० म्ह,
रूबेनया कुलं	१२,००० म्ह,
गादया कुलं	१२,००० म्ह,
6 आशेरया कुलं	१२,००० म्ह,
नप्तालीया कुलं	१२,००० म्ह,
मनश्शेया कुलं	१२,००० म्ह,
7 शिमियोनया कुलं	१२,००० म्ह,
लेवीया कुलं	१२,००० म्ह,
इस्साखारया कुलं	१२,००० म्ह,
8 जबूलूनया कुलं	१२,००० म्ह,
योसेफया कुलं	१२,००० म्ह,
बेन्यामीनया कुलं	१२,००० म्ह।

फुक्क जात जातियापिं मनूत

- 9 थुलि जुइ धुंकाः जिं स्वयाबलय् जात जातियापिं मनूत, कुल कुलयापिं मनूत व फुक्क देश देशयापिं मनूत, थीथी भाषां नवाइपिं मनूत तुयुगु वसतं पुनाः ल्हातिइ ताय्गः सिमायागु कचा ज्वनाः सिंहासन व चीधिकःम्ह भ्याःचाया न्ह्यःने दनाच्वंगु जिं खना।

10 इपिं थुकथं ततःसलं हाल –

“सिंहासनय् फ्यतुनादीम्ह

* 6:8 ६:८ इज १४:२१ * 6:12 ६:१२ प्रका ११:१३; १६:१८; यशै १३:१०; योए २:१०,३१; ३:१५; मती २४:२९; मर्क १३:२४-२५; लूक २१:२५ * 6:14 ६:१३-१४ यशै ३४:४; प्रका १६:२०
 * 6:15 ६:१५ यशै २:१९,२९ * 6:16 ६:१६ होशे १०:८; लूक २३:३० * 6:17 ६:१७ योए २:११; मला ३:२ * 7:1 ७:१ यर ४९:३६; दान ७:२; जक ६:५ * 7:3 ७:३ इज १:४-६

झी परमेश्वरयाके
व चीधिकःम्ह भ्याःचायाके हे जक
मनूतयत् उद्धार यायेगु
अधिकार दु।”

11 फुक्क स्वर्गदूतत सिंहासन, थकालिपि व प्यम्ह जीवात्मातयगु चाकःछिं दनाच्चन। थुपिं फुक्कसिनं सिंहासनयागु न्ह्यःने भागियानाः थथे धकाः परमेश्वरयात तःधंकल।

12 “आमेन! परमेश्वरयागु
प्रशंसा, महिमा, ज्ञान,
सुभाय, मान, शक्ति व बल
न्ह्याबलें दयाच्चनेमा। आमेन!”

13 अले छम्ह थकालि जितः थथे धाल – “थ्व तयुगु वसतं फिनातःपिं सु खः, अले इपिं गनं वःपिं खः धकाः छं स्यू ला?”

14 “प्रभु, छिं जक स्यू” धकाः जिं वयात लिसः बिया। अले वयकलं धयादिल – “तसकं तःधंगु दुःखकष्ट सहयाना वःपिं मनूत इपिं हे खः। इमिसं चीधिकःम्ह भ्याःचायागु हिं थथःगु वसः हियाः थथे तयुसे च्वंका तःगु खः।”

15 “उकिं हे ला खः नि,
आः परमेश्वरया
सिंहासनया न्ह्यःने च्वनाः

चच्छिं न्हिच्छिं
देगलय हे च्वनाः वयकःया
सेवा यानाच्चनी।
सिंहासनय दीम्हयसिनं हे
इमिगु दथुइ च्वनाः
रक्षा यानादी।

16 अन इमित गुबलें हे
नयेपित्याइ मखु,
प्याः चाइ नं मखु।

निभालं व गुगुं क्वाःजलं
इमित पुइ मखु।

17 सिंहासनयागु दथुइ च्वंम्ह
चीधिकःम्ह भ्याःचा हे
इमित ज्वइम्ह जुइ।

अले इमित वयकलं हे गुबलें
मसुइगु बुंगाःचाय्
ब्वना यंकादी।

अले परमेश्वरं हे
इमिगु मिखाय् च्वंगु
ख्वबि हयादी।”

8

न्हयगु छाप व लुंयागु
गुँगु थनीगु वेदी

- 1 चीधिकःम्ह भ्याःचां न्हयगु छाप प्वःबलय् बाघौ तक स्वर्गय् सुनसान जुल।
- 2 अले परमेश्वरया न्ह्यःने दनाच्चपिं न्हयम्ह स्वर्गदूततयत् जिं खना। इमित न्हयपु तुरही बिल।
- 3 मेम्ह छम्ह स्वर्गदूत ल्हातिइ लुंयागु गुँगु थनीगु मकः ज्वनाः वेदीया लिक्क दं वल। विश्वासीतयगु प्रार्थनालिसें सिंहासनया न्ह्यःने च्वंगु लुंयागु वेदीइ च्याकेत धकाः वयात यक्व गुँगु बिल।
- 4 विश्वासीतयसं याःगु प्रार्थना नापनापं स्वर्गदूतयागु ल्हातिइ च्यानाच्चंगु गुँगुया कुँत्याः च्वय् थाहां वनाच्चन।

5 अले स्वर्गदूतं गुँगू मकः कयाः उकी वेदीइ च्वंगु मि जायक तयाः पृथ्वीइ वान्छवया हल। अले ग्राङ्गगुङ्ग सः वल प्वालाक्क पिलाक हावलासा त्वल। अले हानं भ्वखाय् ब्वल।*

न्हयपु तुरही पुयाहःगु

6 थुलि जुइ धुंकाः न्हयपु तुरही ज्वनाच्चंपिं न्हयम्ह स्वर्गदूततयसं तुरही पुइत्यन।

7 न्हापांम्ह स्वर्गदूतं तुरही पूबलय् हि ल्वाकज्याःगु प्वं व मि पृथ्वीइ वान्छवया हल। अले स्वब्बय् छब्ब पृथ्वी च्यात, स्वब्बय् छब्ब सिमा नं च्यात, अले वाउँगु घॉय् नं फुक्क च्यानाः वन।*

8 निम्हम्ह स्वर्गदूतं थःगु तुरही पुल। अले दनदन मि च्यानाच्चंगु पहाड थें ज्याःगु छुं छगू समुद्रय् वान्छवया हल। स्वब्बय् छब्ब समुद्र हि जुल।

9 अले समुद्रय् च्वंपिं स्वब्बय् छब्ब जीवजन्तुत नं सित। स्वब्बय् छब्ब लःजहाज नं स्यन।

10 हानं स्वम्हम्ह स्वर्गदूतं थःगु तुरही पुल। अले ला मिप्वाः थें च्यानाः तःग्वःगु नगु छगः आकाशं कुतुं वयाः स्वब्बय् छब्ब खुसि व बुंगाःचाय् लात।*

11 थ्व नगुयागु नां “खायु” खः। अले थुकिं यानाः स्वब्बय् छब्ब लः खाइसे च्वना वन। थथे लः खाइसे च्वना वंगुलि व लखं यानाः यक्व हे मनूत सित।*

12 अले प्यम्हम्ह स्वर्गदूतं थःगु तुरही पुल। स्वब्बय् छब्ब सूर्य व स्वब्बय् छब्ब तिमिला व स्वब्बय् छब्ब नगुयात स्यंका ब्युगुलि स्वब्बय् छब्ब न्हि खिउँसे च्वना वन, स्वब्बय् छब्ब चा नं अथे हे जुल।*

13 थुलि जुइ धुंकाः जिं आकाशय् ततसलं थथे हालाः ब्वया च्वंम्ह छम्ह इमायात खना। “आवंनिसें पृथ्वीइ च्वंपिन्त तसकं धिक्कार, धिक्कार, धिक्कार, छाथ्धाःसा अझ नं स्वम्ह स्वर्गदूततयसं थथःगु तुरही पुयाहइतिनि।”

9

1 अले न्याम्हम्ह स्वर्गदूतं थःगु तुरही पुल। अबलय् छगः नगु स्वर्ग पृथ्वीइ कुतुं वःगु जिं खना। वयात तसकं तःजाःगु गाःयागु ताःचा बिल।

2 अले वं व तसकं हे तःजाःगु गाः चाय्कूबलय् तसकं च्यानाच्चंगु भट्टिं कुँत्याः वः थें वःगुलि सूर्य व आकाश छुं हे खने मदय्क खिउँगुलि त्वपुल।*

3 थ्व कुं पृथ्वीइ क्वःबुँचात पिहां वल। इमित पृथ्वीइ च्वंपिं बिच्छितय्गु थें ज्याःगु शक्ति बिल।*

4 पृथ्वीइ च्वंगु घॉय्, सिमा व वाउँगु छुं नं स्यके मते धकाः इमित धाल। तर कपालय् परमेश्वरयागु छाप मदुपिं मनूतय्त् जक कष्ट ब्यु धकाः इमित धाल।*

5 इमित स्यायेत हे ला मखु, न्याला तक सह याये हे मफय्क सास्ती बीत अधिकार बियातःगु दु। इमित सास्ती जुइबलय् बिच्छिं न्याः थें जुइ।

6 थुबलय् मनूत सीत सनी, अयनं सी फइ मखु। इमिसं सीत कुतः याःसां काल इपिं खनाः बिस्सुं वनी।*

7 थ्व क्वःबुँचात लडाइँलय् वनेत्यपिं सल थें च्वं। इमिगु छेनय लुँयागु श्रीपेच थें च्वंगु खने दु। इमिगु ख्वाःपाः मनूतय्गु ख्वाःपाः थें च्वं।*

8 इमिगु सँ नं मिसातय्गु सँ थें ताहा। इमिगु वा नं सिंहयागु वा थें च्वं।*

9 इमिगु छातिइ नँयागु पातां चिनातःगु थें च्वं। इमिगु पपू संकूबलय् वःगु सः ला लडाइँलय् यक्व सलं सालीगु रथयागु सः थें च्वं।*

10 इमिगु न्हिप्यं व कं बिच्छियागु थें च्वं। इमिगु न्हिप्यनय् मनूतय्त् न्याला तक सास्ती बियातय्गु शक्ति दु।

11 तसकं तःजाःगु गाःयाम्ह दूत इमि जुजु थें खः। वयागु नां हिब्रू भाषां एबाइोन, अले ग्रीक भाषां अपोल्लियोन खः।

12 थुकथं न्हापांगु विपत्ति फुत, अयनं निगू विपत्ति ला ल्यं हे दनि।

13 अले खुम्हम्ह स्वर्गदूतं थःगु तुरही पुल। परमेश्वरयागु न्ह्यःने च्वंगु लुँयागु गुँगू थनेगु वेदीया प्यंगू नेकुति थुकथं तुरही पूम्ह खुम्हम्ह स्वर्गदूतयात धयाहःगु सः जिं ताल -*

14 “यूफ्रेटिस खुसिइ चिनातःपिं प्यम्ह दूततय्त् फ्यना ब्यु।”

15 अले वं प्यम्ह दूततय्त् फ्यना बिल। स्वब्बय् छब्ब मनूतय्त् स्यायेत थ्व हे घौ, न्हि, ला व दँया लागि तयार यानातःपिं थुपिं हे खः।

16 इमिगु सल गया वनीपिनिगु फौज २०,००,००,००० (निइगू करोड) दु धाःगु जिं न्यना।

17 जिं दर्शनय् सल व सल गया च्वंपिं खना। सल गया च्वंपिनिगु छातिइ नँयागु पातां चिनातःगु दु। थुकियागु रंग मि थें ह्याउँसे, निलम थें वँचुसे व गन्धक थें म्हासुसे च्वं। सलतय्गु छ्यं सिंहतय्गु थें च्वं। इमिगु म्हुतुं मि, कुँ, व गन्धक पिहां वयाच्चंगु दु।

18 इमिगु म्हुतुं पिहां वयाच्चंगु नाश याइगु मि, कुँ व गन्धकया विपत्तिं स्वब्बय् छब्ब मनूतय्त् स्यानाबिल।

19 छाथ्धाःसा सलतय्गु शक्ति इमिगु म्हुतुइ व न्हिप्यनय् जुयाच्चन। इमिगु न्हिप्यं सर्पयागु छ्यं थें च्वं। थुकिं हे इमिसं मनूतय्त् न्यानाः स्याइ।

* 8:5 ८:५ लेवी १६:२२; इज १०:२; प्रस १९:१६; प्रका ११:१९; १६:१८ * 8:7 ८:७ प्रस १:२३-२५; इज ३:८-२२ * 8:10 ८:१० यशै १४:१२ * 8:11 ८:११ यर ९:१५ * 8:12 ८:१२ यशै १३:१०; इज ३२:७; योए २:१९,३१; ३:१५ * 9:2 ९:२ उत १९:२८ * 9:3 ९:३ प्रस १०:१२-१५ * 9:4 ९:४ इज ९:४ * 9:6 ९:६ अयू ३:२१; यर ८:३ * 9:7 ९:७ योए २:४ * 9:8 ९:८ योए १:६ * 9:9 ९:९ योए २:५ * 9:13 ९:१३ प्रस ३०:१-३

20 थुकिं मस्याःपि मनूतयसं अझ नं थःगु ल्हाति याःगु ज्यायागु पश्चाताप मयाः। इमिसं भूतयात पुजा यायेगु व लुँ, वहः, सिजः, ल्वहं व सियागु मूर्तियात पुजा यायेगु मत्वःतू। थ्व घःतयसं मखं, मताः, अले न्यासि जुइ मफु।*

21 अले इमिसं मनू स्यायेगु, जादु क्यनेगु, व्यभिचार यायेगु व खुइगु ज्याया पश्चाताप मयाः।

10

स्वर्गदूत व चिथुगु भ्वं

1 अले हानं सुपाँचं हिनातःम्ह, छेनय् इन्द्रेणी दुम्ह, सूर्ययागु थें ख्वाः दुम्ह, मियागु थां थें च्वंगु तुति दुम्ह तसकं बल्लाःम्ह छम्ह स्वर्गदूत स्वर्गं क्वहां वयाच्वंगु जिं खना।

2 वयागु ल्हातिइ चिथुगु भ्वं छथू प्यना तःगु दु। वं थःगु जव तुति समुद्रय् व खव तुति बैय् चुल।

3 अले सिंह हाःथें ततसलं व हाल। थथे व हाःगुलि न्हयकः नँ न्याये थें ग्राङ्गगुङ्ग मिं सः वल।

4 थथे न्हयकः नँ न्याये थें सः वये धुंकाः जिं च्वय् त्यनाबलय् स्वर्गं थथे धयाहःगु सः ताल – “न्हयकः नँ न्याः थें वःगु सःयागु खँ सुयातं कने मते, अले च्वये नं मते।”

5 बैय् व समुद्रय् तुति चुयाः दनाच्वंम्ह स्वर्गदूतं थःगु ल्हाः स्वर्गय् ल्हनाः

6 स्वर्गं व स्वर्गय् च्वंगु फुक्कं, पृथ्वी व पृथ्वीइ च्वंगु फुक्कं, समुद्र व समुद्रय् च्वंगु फुक्कं सृष्टि यानादीम्ह न्ह्याबलें म्वाना च्वनीम्हय्सिगु नामय् पाफल। वं धाल – “आः लिबाइ मखुत।”

7 न्हयम्हम्ह स्वर्गदूतं थःगु तुरही पुइबलय् परमेश्वरं न्हापांनिसें वयकःया दास अगमवक्तातय्त कनातःगु वयकःयागु गुप्ति खँ नं पूर्वकादी।*

8 स्वर्गं हानं थथे धयाहःगु जिं ताल – “हँ, समुद्रय् व बैय् पलाः तयाः दनाच्वंम्ह स्वर्गदूतयागु ल्हातिइ दुगु प्यना तःगु चिथुगु भ्वं का।”

9 अले जिं वनाः “व चिथुगु भ्वं जितः बियादिसँ” धकाः व स्वर्गदूतयात धया। अले वं जितः थथे धाल – “का, थ्व न। थ्व नयेबलय् प्वाथय् तसकं खाइसे च्वनी, म्हुतुइ धाःसा कस्ति थें चाकुसे च्वनी।”

10 अले स्वर्गदूतयागु ल्हातिइ च्वंगु चिथुगु भ्वं कयाः जिं नयाबिया। नयाबलय् म्हुतुइ कस्ति थें चाकुसे च्वन, अले प्वाथय् थ्यंबलय् तसकं हे खाइसे च्वना वल।*

11 अले वं जितः धाल – “हानं छकः यक्व देश देशयापि मनूतय्त, जात जातियापि मनूतय्त, थीथी भाषां नवाइपि मनूतय्त व जुजु जुजुपिन्त नं छं अगमवाणी कने मानि।”

11

निम्ह साक्षी

1 अले जितः नापय् यायेगु थें ज्याःगु तिकथि छपु बियाः थथे धाल – “दँ, परमेश्वरयागु देगः, व वेदी नापय् या। अले अन वयाः आराधना याइपि ल्याःखा।*

2 देगः पिने च्वंगु चुकय् धाःसा नापय् याये मते, छायाधाःसा व ला यहदीमखुपिन्त बी धुन। इमिसं थ्व पवित्रगु शहरयात पिइनिला तक न्हुतुन्हुया तइ।*

3 अले जिं जिमि निम्ह साक्षी बीपिन्त भांग्रयागु वसतं पुंकाः दूःछि व निसः व खुइन्हु तक अगमवाणी कनेगु शक्ति बी।”

4 इपिं जैतूनयागु निमा सिमा व पृथ्वीयाम्ह प्रभुयागु न्ह्यःने थनातःगु निपु त्वाःदेवा खः।*

5 सुनानं इमित सास्ती यायेत वल धाःसा इमिगु म्हुतुं मि पिहां वयाः इमि शत्रुतय्त नाश यानाबी। सुं मनू इमित स्यकेत वल धाःसा वयात नं अथे हे यानाः स्यानाबी।

6 इमिके अगमवाणी कनाच्वंगु इलय् वा मवय्मा धकाः आकाश हे तिनाबीगु शक्ति दु, हानं लःयात हि यानाबीगु शक्ति नं दु। इमित यःबलय् पृथ्वीइ न्ह्यार्थें ज्याःगु ल्वय् हयेगु अधिकार नं इमिके दु।*

7 इमिसं बीमाःगु साक्षी बीधुंकाः तसकं तःजाःगु गालं थाहां वःम्ह पशुं इपिनापं ल्वानाः इमित स्यानाबी।*

8 इमि प्रभुयात कूसय् यख्खाःगु तःधंगु शहरय् च्वंगु लँय्सं इमिगु सीम्ह अर्थें लानाच्वनी। मेकथं धायेगु खःसा थ्व शहर सदोम व मिश्र देश थें च्वंगु खः।*

9 देश देशयापि मनूतय्सं, कुल कुलयापि मनूतय्सं, थीथी भाषां नवाइपि मनूतय्सं व जात जातियापि मनूतय्सं इमिगु सीम्ह स्वन्हु व बान्हु तक स्वयाच्वनी। इमिसं सीम्ह थुंके बी मखु।

10 अबलय् पृथ्वीइ च्वंपिं मनूत फुक्कं इपिं सीगुलि लयल्यताइ। थ्व निम्ह अगमवक्तातय्सं यानाः पृथ्वीइ च्वंपिन्त तसकं सास्ती जुयाच्वंगुलि इपिं लयल्यतातां थःथवय् कोसेलि बीगु याइ।

11 स्वन्हु व बान्हु दये धुंकाः परमेश्वरं छवयाहयादीगु हंस इमिके दुहां वन। अले इपिं तुति चुयाः जुस्क्क दन। इमित खंपिं फुक्कं तसकं ग्यात।*

* 9:20 १:२० भज ११:५-४-७; १३:५-१५-१७; दान ५:२३ * 10:7 १०:५-७ प्रस २०:११; व्य ३२:४०; दान १२:७; आमो ३:७ * 10:10 १०:८-१० इज २:८-३:३ * 11:1 ११:१ इज ४:०-३; जक २:१-२ * 11:2 ११:२ लूक २१:२४ * 11:4 ११:४ जक ४:३,११-१४ * 11:6 ११:६ १ राज १७:१; प्रस ७:१७-१९; १ शमू ४:८ * 11:7 ११:७ दान ७:७,२१; प्रका १३:५-७; १७:८ * 11:8 ११:८ यशै १:९-१० * 11:11 ११:११ इज ३७:१०

12 अले इमिसं स्वर्गं थथे धयाहःगु सः ताल – “थन थाहां वा।” इमि शत्रुतयसं खंक खंक हे इपि सुपाँचय् च्वनाः स्वर्गय् थाहां वन।☆

13 अबलय् हे तसकं भवखाय् ब्वल। झिब्वय् छब्व शहर दुनावन। भवखाय् ब्वःबलय् न्हयद्रः मनूत सित। ल्यंदनिपि मनूत फुक्क ग्यानाः स्वर्गय् च्वंम्ह परमेश्वरयात तःधंकल।☆

14 निगूगु विपत्ति फुत। स्वंगूगु विपत्ति याकनं हे वयेत्यंगु दु।

न्हयगूगु तुरही

15 अले न्हयम्हम्ह स्वर्गदूतं थःगु तुरही पुल। अले स्वर्गं तस्सलं थथे धयाहल –

“संसारयागु राज्य झी प्रभु

व वयकःया ख्रीष्टयागु
राज्य जुल।

वयकलं सदांया निति

राज्य यानादी।”☆

16 परमेश्वरयागु न्ह्यःने थथःगु सिंहासनय् फ्यतुना च्वंपि निइप्यम्ह थकालिपिन्सं क्वच्छुनाः परमेश्वरयात थथे धकाः तःधंकल –

17 “न्हापा दीम्ह,

आः नं दीम्ह,

दक्वसिबय् तःधंम्ह

व शक्ति दुम्ह

परमप्रभु परमेश्वर

जिमिसं छितः सुभाय्

देछाया च्वना।

छिं हे छिगु तःधंगु शक्ति

ज्वनाः राज्य यानादिल।

18 जात जातियापि मनूत

छि खनाः

तसकं तंम्वयकल।

आः छिगु तं पिकायेगु ई वल,

अले सीपिन्त न्याय यायेगु।

छिकपिनि दास

अगमवत्ताततयत्

व विश्वासीतयत्,

छितः मानय् यानाच्वंपि

तःधंपि व चिधंपि

फुक्कसितं सिरपाः बीगु

व पृथ्वीयात स्यंकूपिन्त

न्हंकेगु ई नं वये धुंकल।” ☆

19 अले स्वर्गय् च्वंगु परमेश्वरया पवित्र देगः चाल। अन बाचा चिनातःगु सनू खनेदत। अले झिलिक्क झिलिक्क हावलासा च्यात, ततसलं ग्यानापुक ग्राङ्गगुङ्ग सः वल। भवखाय् ब्वल, तसकं प्वँ गात। ☆

12

मिसा व अजिङ्गर

1 अनंलि स्वर्गय् तसकं तःधंगु छगू चिं खनेदत। अन सूर्ययागु वसः पुनातःम्ह, तिमिलाया च्वय् तुति तयातःम्ह, झिंनिगः नगुयागु श्रीपेच पुया तःम्ह छम्ह मिसायात जिं खना।

2 व मिसा प्वाथय् दुम्ह जूगुलि मचाबुइगु ब्यथा सह याये मफयाः तसकं हाला च्वंगु खः।

3 हानं मेगु छगू चिं स्वर्गय् खनेदत। छम्ह तसकं ग्यानापुसे च्वंम्ह, ह्याउँसे च्वंम्ह, न्हयगः छयं, झिपु नेकू व न्हयगः छेनय् श्रीपेच दुम्ह अजिङ्गरयात खना।☆

☆ 11:12 ११:१२ २ राज २:११ ☆ 11:13 ११:१३ प्रका ६:१२; १६:१८

☆ 11:15 ११:१५ प्रस १५:१८; दान २:४४; ७:१४,२७

☆ 11:18 ११:१८ भज २:५; ११:५; ११:५:१३

☆ 11:19 ११:१९ प्रका ८:५; १६:१८-२१ ☆ 12:3 १२:३ दान ७:७

- 4 वयागु न्हिप्यनं आकाशय् स्वब्बय् छब्ब नगुयात बँ पुइ थें पुयाः पृथ्वीइ कुर्का हल। व अजिङ्गर बुइत्यंम्ह मचायात नयेत प्वाथय् दुम्ह मिसाया न्ह्यःने पिवाः च्वनाच्वन।*
- 5 अले व मिसां जात जातियापिन्त नँयागु दण्डी राज्य याइम्ह छम्ह मिजंमचायात बुइकल। व मिसां बुइकूम्ह मचा परमेश्वर च्वनादीथाय् वय्कःयागु सिंहासन दुथाय् बिसिके यंकल।*
- 6 अले व मिसा मरुभूमिइ परमेश्वरं दय्का तथादीगु थासय् बिस्सुं वन। अन हे व मिसायात द्रःछि व निसः व खुइन्हु तक लहिना तथादिल।
- 7 अनं लिपा स्वर्गय् लडाइँ जुल। मिखाएल धाःम्ह स्वर्गदूत व वया दूतत, अजिङ्गर व वया दूतत नाप ल्वात।*
- 8 अजिङ्गर व वया दूतत ब्रूगुलि इमित स्वर्गय् च्वनेगु थायै मन्त।
- 9 अले व तसकं ग्यानापुसे च्वंम्ह अजिङ्गरयात क्वय् क्वफाना हल। फुक्क संसारय् च्वंपिन्त थगय् याइम्ह पुलांम्ह सर्प व हे खः। वयात दुष्ट व शैतान धकाः नं धाः। वयात व वया दूततय् पृथ्वीइ वान्छवया हल।*
- 10 अले स्वर्गपाखें थथे धयाहःगु छगू तस्सःगु सः जिं ताया –
 “आः परमेश्वरं झीत उद्धार यानादी।
 परमेश्वरं अधिकार क्यनाः ख्रीष्टयात राज्य याकादिल।
 चान्हिं झी परमेश्वरया न्ह्यःने झी दाजुकिजापिनिगु विरोध यानाः दोष बीत स्वइम्हयसित क्वफाना हये धुंकल।*
 11 चीधिकःम्ह भ्याःचायागु हिं व इमिसं न्यंकूगु वचनं यानाः इमिसं वयात बुकाबिल।
 इपिं सीत तकं लिमच्यु।
 12 उकिं स्वर्ग व स्वर्गय् च्वंपिं फुक्कं लयताः।
 अयनं पृथ्वी व समुद्रयात धिक्कार, छायाधाःसा तसकं तं पिकयाः शैतान छिमिथाय् वःगु दु।
 वयागु ई अप्पः मन्त धकाः स्यगुलि वं थथे याःगु खः।”

13 थथे पृथ्वीइ वान्छवया हःगुलि अजिङ्गरं मचा बुइकूम्ह मिसायात लिनाजुल।

14 उकिं व मिसायात अजिङ्गरया न्ह्यःनं मरुभूमिइ बिस्सुं वनेत तसकं तःधिकःम्ह इमायागु निपा पपू छुनाबिल। अन हे व मिसायात स्वदँ व खुला लहिना तल।*

15 व मिसायात चुइके छवयेत व अजिङ्गरं थःगु म्हुतुं खुसि थें लः पिकाल।

16 पृथ्वी व मिसायात बचय् यायेत थःगु म्हुतुं चाय्काः अजिङ्गरं पिकाःगु लः फुक्क त्वनाछवत।

17 अले व मिसा खनाः झन तसकं तंम्बल। उकिं वया सन्तान, परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् यानाच्वंपिं व येशूयागु वचन सत्य खः धकाः धाइपिं नाप ल्वायेत अजिङ्गर वन।

18 अले व समुद्रयागु सिथय् दनाच्वन।

13

समुद्रं पिहांवःम्ह पशु

1 अले जिं झिपु नेकू व न्हयगः छ्यं दुम्ह पशु समुद्रं पिहां वयाच्वंगु खना। वयागु नेकू पतिकं श्रीपिच दु। वयागु छ्यं पतिकं परमेश्वरयात सराः बीगु नां च्वयातःगु दु।*

* 12:4 १२:४ दान ८:१० * 12:5 १२:५ यशै ६६:७; भज २:९ * 12:7 १२:७ दान १०:१३,२१; १२:१; यह ९ * 12:9 १२:९ उत ३:१; लूक १०:१८ * 12:10 १२:१० अयू १:९-११; जक ३:१ * 12:14 १२:१४ दान ७:२५; १२:७ * 13:1 १३:१ दान ७:३; प्रका १७:३,७-१२

2 व पशु चित्वा थें च्वं। वयागु तुति भालुयागु, म्हतु सिंहयागु थें च्वं। अले वयात हे अजिङ्गरं थःगु शक्ति, थःगु सिंहासन व तःधंगु अधिकार बिल।*

3 वयागु छगः छेनय् सी थें च्वंक घाः यानातःगु दु। अयनं थ्व घाः लना वन। उकिं अजू चायाः संसारय् च्वंपिं फुक्क मन्त व पशुया ल्यूल्यु वन।

4 सकलें मन्तयसं अजिङ्गरयात पुजा याइगु खः। अले व अजिङ्गरं थःगु अधिकार पशुयात बिल। अथे जुयाः मन्तयसं थथे धयाः पशुयात नं पुजा यात – “थ्व पशु थें ज्याःम्ह सु दु? थ्व पशुनाप सु ल्वाये फइ?”

5 अले पशुयात घमण्डी खँ ल्हाइगु व परमेश्वरयात हेस्यानाः खँ ल्हाइगु छप्वाः म्हतु बिल। पिङ्गिला तक व पशुयात अधिकार याकेबिल।

6 अले परमेश्वरयात क्वह्वांकेत, वय्कःया नां व च्वनेगु थाय् अले स्वर्गय् च्वंपिं फुक्कसितं हेस्यानाः खँ ल्हायेत व थःगु म्हतुप्वाः चाय्कल।*

7 वयात विश्वासीतनाप ल्वायेगु व इमित बुकेगु अधिकार बिल। फुक्क कुलयापिं मन्तयत्, देश देशयापिं मन्तयत्, थीथी भाषां न्वाइपिं मन्तयत् व जात जातियापिं मन्तयत् नं व पशुयात अधिकार याकेबिल।*

8 अले पृथ्वीइ च्वंपिं फुक्कसिनं व पशुयात पुजा याइ। संसारयागु सृष्टि जूसानिसें स्याःम्ह चीधिकःम्ह भ्याःचाया जीवनयागु सफलइ नं च्वया मतःपिं फुक्कसिनं वयात पुजा याइ।*

9 सुया न्हायपं दु वं न्यना का।

10 ज्वना यंके माःपिन्त
ज्वना हे यंकी।

तरवारं सीमाःपिं तरवारं हे सी।

थुबलय् हे खः सकल विश्वासीतयसं विश्वास मत्वःतुसे सह यानाच्चनेमाःगु।*

पृथ्वी पिहांवःम्ह पशु

11 जिं हानं पृथ्वी पिहां वयाच्चंम्ह छम्ह मेम्ह पशुयात खना। चीधिकःम्ह भ्याःचायागु थें वयाके निपु नेकू दु। व न्वाःगु अजिङ्गरं न्वाःगु थें च्वं।

12 न्हापांयाम्ह पशुयागु न्हाःने हे वयागु फुक्क अधिकार थ्व पशुं कयाः चले यात। सी थें च्वंक घाः जुयाः नं लाःम्ह न्हापांयाम्ह पशुयात पृथ्वी व पृथ्वीइ च्वंपिं फुक्कसिनं पुजा याकेत थ्व पशुं कर यात।

13 थ्व मन्तयसं खंक खंक हे आकाशं पृथ्वीइ मि गायकेगु थें ज्याःगु तसकं हे अजू चायापुगु चिं यानाक्यन।

14 न्हापांयाम्ह पशुयागु न्हाःने हे वयात अथे चिं क्यनेगु अधिकार ब्यगुलिं पृथ्वीइ च्वंपिन्त थ्व ध्वंलायेगु याना जुल। तरवारं पालाः घाः जुलं हे म्वानाच्चंम्ह न्हापांयाम्ह पशुयागु मूर्ति दय्कि धकाः फुक्कसितं उजं बिल।

15 न्हापांयाम्ह पशुयागु मूर्तियात न्वाकेत सास तयाबीगु व वयात पुजा मयाःपिन्त स्यायेगु अधिकार व पशुयात बियातःगु दु।

16 अले वं तःधंपिन्त, चिंधंपिन्त, तःमिपिन्त, चीमिपिन्त, दासतयत्, दास मखुपिन्त फुक्कसितं नं कपालय् वा जव ल्हातय् चिं तय्कल।

17 थ्व चिं मदुपिं सुनानं न्याये नं दइ मखु, अले मी नं दइ मखु। थ्व चिं व पशुयागु नां धाःसां ज्यु, ल्याः धाःसां ज्यु।

18 थ्व थुइकेत बुद्धि माः। सुयाके बुद्धि दु वं थ्व पशुयागु ल्याःयागु अर्थ थुइका काइ। थ्व ल्याः मन्यागु नां खः। थ्व ल्याः ६६६ खः।

14

चीधिकःम्ह भ्याःचा व छगू लाख व पिङ्ग्यदुः मन्त

1 अले जिं सियोन पर्वतय् चीधिकःम्ह भ्याःचा दनाच्चंगु खना। वय्कः व वय्कःया बाःयागु नां कपालय् च्वयातःपिं छगू लाख व पिङ्ग्यदुः मन्त वय्कः नाप दु।*

2 अले यक्व लःयागु सः व तसकं नँ न्याःगु सः थें च्वंक स्वर्ग धयाहःगु छगू तःधंगु सः जिं ताल। थ्व सः यक्व वीणा थाःगु सः थें नं च्वं।

3 सिंहासन, प्यम्ह जीवात्मा, व थकालिपिनिगु न्हाःने च्वनाः इमिसं छपु न्हगु म्ये हालाच्चन। पृथ्वी मू पुलाः लिफ्याना हःपिं छगू लाख व पिङ्ग्यदुः मन्तयसं जक व म्ये हाले सः, मेपिन्सं मसः।

4 थुपिं मिस्तनापं लसपस मज्जुनिपिं च्वखपिं खः। थुपिं चीधिकःम्ह भ्याःचायागु जक ल्यूल्यु जुइपिं खः। परमेश्वर व चीधिकःम्ह भ्याःचायागु लागि संसारं लिफ्याना हःपिं दकलय् न्हापायापिं मन्त, थुपिं हे खः।

5 इमिगु म्हतुइ मखुगु खँ धयागु मदु, इमिगु नुगः यचुसे च्वं।*

स्वम्ह स्वर्गदूत

6 अले छम्ह स्वर्गदूत आकाशं आकाशं ब्वया जूगु जिं खना। वं पृथ्वीइ च्वंपिं फुक्क जातियापिं मन्तयत्, कुलयापिं मन्तयत्, थीथी भाषां न्वाइपिं मन्तयत्, व देश देशयापिं मन्तयत् न्यंकेत न्हाबले दयाच्चनीगु भिंगु खँ ज्वना वयाच्चंगु दु।

* 13:2 १३:२ दान ७:४-६ ☆ 13:6 १३:६-६ दान ७:८,२५; ११:३६ ☆ 13:7 १३:७ दान ७:२१ ☆ 13:8 १३:८ भज ६९:२८ ☆ 13:10 १३:१० यर १५:३; ४३:११ ☆ 14:1 १४:१ इज १:४; प्रका ७:३ ☆ 14:5 १४:५ सप ३:१३

7 वं ततसलं थथे धाल – “परमेश्वर खनाः ग्या। वय्कःयात तःधंकि। वय्कलं मनूतयत् न्याय याइगु ई वये धुंकल। स्वर्ग, पृथ्वी, समुद्र व लःयागु बुंगाः सृष्टि यानादीम्हयसित आराधना या।”

8 वयागु ल्यूल्हू वःम्ह मेम्ह स्वर्गदूतं थथे धाल – “नाश जुल, तःधंगु शहर बेबिलोन नाश जुल। थःम्हं याःगु बांमलाःगु ज्या मेमेगु देशयापि मनूतयत् नं याकेब्यूम्ह थ्व हे शहर खः।”*

9 हानं वया ल्यूल्हू वःम्ह स्वम्हम्ह स्वर्गदूतं ततसलं थथे धाल – “सुनानं पशुयात व वयागु मूर्तियात पुजा याःसा, वयागु कपालय, अथवा ल्हातय चिं तयेका च्वंसा,

10 अज्याःपिन्सं परमेश्वरयागु तःधंगु तं छुनं ल्वाकछ्याना मतःगु ख्वल्चां त्वने माली। अज्याःपिन्सं मि व गन्धक दुथाय पवित्रपि स्वर्गदूततयगु व चीधिकःम्ह भ्याःचायागु न्ह्याःने च्वनाः सास्ती नया च्वनेमाली।*

11 इमिसं सास्ती नया च्वंथासं वःगु कुँ न्ह्याबलें च्वय् थाहां वनाच्चनी। इमिसं चच्छि न्हिच्छि दुःखसिया च्वनेमाली। व पशुयात व वयागु मूर्तियात पुजा याक्वसित, अले हानं वयागु नांयागु चिं काक्वसित नं अथे हे याइ।”*

12 परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् याइपि व येशू खीष्टयात विश्वास याना मत्वःतूपि विश्वासीतयसं सह याः कि मयाः धकाः थुकि हे सी दइ।

13 अले हानं जिं स्वर्ग थथे धयाहःगु सः ताल – “थ्व खँ च्व, आवंनिसें प्रभुयात विश्वास यानाः सीपि मनूत धात्थें हे धन्यपि खः।” आत्मां नं धयादिल – “धात्थें खः, आः इमिसं थःगु ज्यां झासु लने खनी, छायाःसा इमिगु ज्यायागु फल इमिगु ल्यूल्हू वयाच्चनी।”

पृथ्वीइ बाली लयेगु ई

14 अले हानं जिं तयुगु सुपाँय खना। छेनय् लुँयागु श्रीपिच दुम्ह, ल्हातिइ ज्वःगु ईचा ज्वनातःम्ह मनूया काय् थें च्वंम्ह छम्हयसित सुपाँचय् खना।*

15 सुपाँचय् च्वंम्हयसित देगलं पिहांवःम्ह छम्ह स्वर्गदूतं थथे धकाः ततसलं धाल – “पृथ्वीइ च्वंगु बाली बांलाक पाकय् जुइ धुंकल, बाली लयेगु ई जुइ धुंकुगुलि ईचां बाली लयादिसँ।”*

16 अले सुपाँचय् च्वंम्हयसिनं पृथ्वीइ ईचा संकल, अले पृथ्वीइ बाली लये सिधल।

17 हानं मेम्ह हे छम्ह स्वर्गदूत स्वर्गय् च्वंगु देगलं पिहां वल। वयाके नं ज्वःगु ईचा दु।

18 मेम्ह छम्ह स्वर्गदूत होम यायेगु थासं पिहां वल। थ्वयाके मियागु अधिकार दु। अले ज्वःगु ईचा दुम्हयसित थ्वं ततसलं धाल – “पृथ्वीइ च्वंगु दाख ईचां लया का, दाख पाकय् जुइ धुंकल।”

19 अले व स्वर्गदूतं थःगु ईचा पृथ्वीइ संकल। अले दाख लयाः मुंकल। थ्व यंकाः परमेश्वरयागु तंयागु तःधंगु दाख तिस्सिगु थासय् वांछवत।

20 शहरं पिने यंकाः दाख तिस्सिल। दाख तिस्बुबलय् सलयागु गःपः तक जायाः स्वसः किलोमिटर तक हि बाः वन।*

15

न्हय्म्ह स्वर्गदूत व न्हय्गू महामारी

1 जिं हानं स्वर्गय् तसकं हे तःधंगु अजू चायापुगु छगू चिं खना। न्हय्म्ह स्वर्गदूततयसं दकलय् लिपायागु न्हय्गू महामारी कयातल। परमेश्वरयागु तं थुमिगुपाखें हे क्वचाइ।

2 अले जिं मि ल्वाकज्याःगु न्हाय्कंयागु समुद्र थें खना। पशु, वयागु मूर्ति व वयागु नांयागु ल्याःयात त्याकाः परमेश्वरं बियादीगु वीणा कयातःपिन्त जिं न्हाय्कंयागु समुद्रय् दनाच्चंगु खना।

3 परमेश्वरया दास मोशां च्वयातःगु म्ये व चीधिकःम्ह भ्याःचायागु छपु म्ये इमिसं थुकथं हाल – “दक्वसिबय् तःधंम्ह व

शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वर,

छिं यानादीगु ज्या

तसकं तःधं व अजू चायापु।

जाति जातिया जुजु,

छिगु लुँपु सत्य व पाय्छि जु।*

4 हे परमप्रभु, सु जक

छि खनाः मग्याइ?

सुनां जक छिगु नांयात तःधं

धकाः मानय् मयाइ?

छि हे जक पवित्रम्ह खः।

छिगु पाय्छिगु बिचाः

व न्याय फुककसिनं

* 14:8 १४:८ यशै २१:९; यर ५१:८; प्रका १८:२ * 14:10 १४:१० यशै ५१:१७; उत १९:२४; इज ३८:२२ * 14:11 १४:११ यशै ३४:१० * 14:14 १४:१४ दान ७:१३

* 14:15 १४:१५ योए ३:१३ * 14:20 १४:२० यशै ६३:३; विलाप १:१५; प्रका १६:१५ * 15:3 १५:३ प्रस १५:१

सी धुंकूगुलि
फुक्क जातित छिथाय
छितः आराधना यायेत वइ।”☆

5 अनंलि जिं स्वर्गय् परमेश्वरया देगः चालाः अन दुने च्वंगु महा-पवित्र थाय् खन।☆

6 यचुसे व थीगु तयुगु वसः फिनातःपि अले छातिइ लुँयागु बालां हिनातःपि न्हय्म्ह स्वर्गदूतत देगलं न्हय्गू महामारी ज्वनाः पिहां वःगु जिं खना।

7 अले व प्यम्ह मध्ये छम्ह जीवात्मां न्ह्याबलें म्वाना च्वनीम्ह परमेश्वरयागु तं जाय्क दुगु न्हय्गः लुँयागु ख्वल्चा न्हय्म्ह स्वर्गदूततयत् बिल।

8 परमेश्वरयागु महिमा, हनाबना व शक्ति पिहां वयाच्वंगु कुं देगः छगलं जाल। न्हय्म्ह स्वर्गदूततयसं छवयाहःगु न्हय्गू महामारी सिमधःतले अन सुं नं दुहां वनेमफु।☆

16

परमेश्वरया तं दुगु न्हय्गः ख्वल्चा

1 अले जिं देगलं न्हय्म्ह स्वर्गदूततयत् तस्सलं थथे धयाच्वंगु ताल – “हूँ, परमेश्वरयागु तं दुगु न्हय्गः ख्वल्चा पृथ्वीइ प्वंकि।”

2 अले न्हापांम्ह स्वर्गदूतं वनाः थःगु ख्वल्चा पृथ्वीइ प्वंकल। थुकिं यानाः पशुयागु छाप दुपि व पशुयागु मूर्ति पुजा याइपि मनूतय्गु म्हय् घच्चाइपुगु व सह याये मफय्क स्याइगु कै वल।☆

3 निम्हम्ह स्वर्गदूतं थःगु ख्वल्चा समुद्रय् प्वंकाबिल। अले व समुद्रयागु लः सीम्ह मनूयागु हि थें जुयाः समुद्रय् च्वंपि प्राणीत फुक्कं सित।

4 स्वम्हम्ह स्वर्गदूतं थःगु ख्वल्चा खुसि व बुंगाःचाय् प्वंकल। अले फुक्क लः हि जुल।☆

5 अले लःयागु बिचाः याइम्ह दूतं थथे धाःगु जिं ताल –

“हे पवित्रम्ह परमेश्वर,
न्हापांनिसें दीम्ह,
आः नं दीम्ह छि हे खः।

छिं न्याय यानादीगु
तसकं पाय्छि जू।

6 छायाधाःसा छितः
विश्वास याःपि मनूतयत्
व अगमवत्तातयत्
स्याःपि थुपि हे खः।

उकिं छिं थुमित हि त्वंकादिल।
इपिं थथे हे यायेमाःपि खः।”

7 अनं लिपा वेदी थथे धयाहःगु सः जिं ताल,

“दक्वसिबय् तःधंम्ह
व शक्ति दुम्ह
परमप्रभु परमेश्वर,

छिं यानादीगु न्याय
सत्य व पाय्छि जू।”

8 प्यम्हम्ह स्वर्गदूतं थःगु ख्वल्चा सूर्ययात प्वंकाबिल। थुकथं सूर्ययागु मि थें ज्याःगु तापं मनूतयत् पुकेबिल।

9 तसकं तांन्वयाः मनूतयत् पुत। थथे दुःखकष्ट छवयाहयेगु अधिकार दुम्ह परमेश्वरयागु नां कयाः इमिसं सराः बिल। अयनं इमिसं पश्चाताप मयाः अले परमेश्वरयात नं तःमधंक्।

10 न्याम्हम्ह स्वर्गदूतं थःगु ख्वल्चा पशुयागु सिंहासनय् प्वंकल। अले वयागु राज्य खिउँसे च्वना वन। दुःखकष्ट सह याये मफयाः मनूतयसं वा न्ह्यल।☆

11 थुकथं कै वय्काः सास्ती नका तःगुलि इमिसं स्वर्गय् च्वंम्ह परमेश्वरयात सराः बिल। इमिसं थःपिन्सं याना जूगु मभिंगु ज्यायागु पश्चाताप मयाः।

12 खुम्हम्ह स्वर्गदूतं थःगु ख्वल्चा तःधंगु यूफ्रेटिस खुसिइ प्वंकल। अले पुर्बयापि जुजुपि वये जीक खुसिया लः सुनावन, लँ दत।☆

13 अले अजिङ्गर, पशु व फताहा अगमवत्तायागु म्हुतुं स्वम्ह ब्यांचा थें ज्याःपि मभिपिं आत्मात पिहां वःगु जिं खना।

☆ 15:4 १५:४ यर १०:७; भज ८६:९ ☆ 15:5 १५:५ प्रस ३८:२९ ☆ 15:8 १५:८ प्रस ४०:३४; १ राज ८:१०-११; २ इति ५:१३-१४; यशै ६:४ ☆ 16:2 १६:२ प्रस १:१० ☆ 16:4 १६:४ प्रस ७:१७-२१; भज ७:८:४४ ☆ 16:10 १६:१० प्रस १०:२९ ☆ 16:12 १६:१२ यशै ११:१५

14 अजू चायापुगु चिं यायेफुपि भूत आत्मात थुपि हे खः। दक्वसिबय् तःधंम्ह व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु तःधंगु दिनय् ल्वायेत थुमिसं सारा संसारय् च्वपि जुजुपिन्त मुंका जुइ।

15 “होश यानाच्च्वेँ, जि खुँ थें वये। मधंसे न्ह्यलं चायका च्वंम्ह धन्यम्ह खः। वसः ज्वना च्वंम्ह धार्थेँ धन्यम्ह खः, छायाधाःसा इपिं नांगां जुइ माली मखु। अले थःगु नांगांम्ह कर्पिन्त क्यने माली मखु।”☆

16 हिब्रू भाषां आर-मागेड्वोन धाइगु थासय् इमिसं जुजुतयत् छथाय् मुंकल।

17 न्हयम्हम्ह स्वर्गदूतं थःगु ख्वल्चा फसय् प्वंकल। परमेश्वरया देगःया सिंहासनं थथे धकाः तसलं धयाहल – “आः सिधल।”

18 अले अन न न्यात, हावलासा त्वल, तसकं भ्वखाय् ब्वल। मनूतयग्गु सृष्टि जूसांनिसें थपाय्सकं तःधंगु व ग्यानापुगु भ्वखाय् गुबलेँ हे मब्वःनि।☆

19 तःधंगु शहर स्वकू दला वन। देश देशय् च्वंगु शहर फुक्कं दुनावन। अले परमेश्वरं तःधंगु बेबिलोन शहरयात लुमंकादिल। अले वय्कःयागु ग्यानापुसे च्वंगु तंयागु ख्वल्चा वयात त्वनेत बियादिल।☆

20 दक्व टापु तनावन। पहाड धयागु हे मदयावन।☆

21 पिइगु पिइगु किलो ति दुगु ततःग्वःगु प्वँ आकाशं कुतुं वयाः मनूतयत् लात। थज्याःगु प्वँ वयाः तसकं महामारी लाःगुलि मनूतयसं परमेश्वरयात सराः बिल, छायाधाःसा थ्व तसकं हे तःधंगु ग्यानापुगु महामारी खः।☆

17

नांजाःम्ह वेश्या

1 न्हयगः ख्वल्चा ज्वनातःम्ह स्वर्गदूतं मध्ये छम्ह स्वर्गदूतं वयाः जितः थथे धाल – “थन वा, यक्व लः दुथाय् च्वंम्ह नांजाःम्ह वेश्यायात याःगु न्याय जिं छन्त क्यनाबी।”☆

2 व हे नाप संसारयापिं जुजुपिन्सं व्यभिचार याना जूगु खः। सारा पृथ्वीइ च्वपिं मनूतयसं व नाप भाःपी हे मफय्क व्यभिचार याना जुल।”☆

3 जि पवित्र आत्मां जाल, अले स्वर्गदूतं जितः मरुभूमिइ क्वबिया यंकल। अन तसकं ह्याउँसे च्वंम्ह पशु गया च्वंम्ह छम्ह मिसायात जिं खना। व पशुयाके न्हयगः छ्यं व झिपु नेकू दु। म्हय् जायक परमेश्वरयात सराः बीगु नां च्वयातःगु दु।☆

4 व मिसां तसकं थिकेगु ह्याउँसे, वँचुसे च्वंगु वसतं पुनातःगु दु। वं लुँ, हिरा, मोतीया तिसां म्ह छम्हं तिया तःगु दु। वयागु व्यभिचार याःगु घच्चायापुसे च्वंगु व मभिंगु खं जाःगु छगः लुँयागु ख्वल्चा वं लहातय् कयातःगु दु।☆

5 वयागु कपालय् गुप्त अर्थ दुगु नां च्वयातःगु दु – “तःधंगु बेबिलोन, वेश्यातय् मां, अले पृथ्वीइ घच्चायापुसे च्वंगु ज्याखँ यानाजुइपिनि मां।”

6 अले जिं व मिसां येश्यात विश्वास याःपि पवित्रपिं मनूतयग्गु हिं काय्काजूगु खनाः जि छक्क जुल।

7 अले स्वर्गदूतं जितः धाल – “छाय् छक्क जुया? व मिसायागु गुप्त खँ जिं छन्त कने। व मिसां गया च्वंम्हयसिके दुगु न्हयगः छ्यं व झिपु नेकू दुम्ह पशुयागु अर्थ नं कनाबी।

8 व पशु न्हापा ला दुम्ह खः, आः मदु। व हे पशु तःजाःगु गालं पिहां वइतिनि। अले नाश नं जुइतिनि। संसारयात सृष्टि याये न्ह्यःनिसें जीवनयागु सफलइ नां च्वया मतःपिं मनूत व पशुयात खनाः तसकं छक्क जुइ, छायाधाःसा व पशु न्हापा दु, आः मदु, अले लिपा वइतिनि।☆

9 “थ्व खँ थुइकेत ज्ञान बुद्धि माः। न्हयगः छ्यंया अर्थ न्हयगू पहाड खः। गुकी व मिसा फ्यतुनाच्च्वंगु दु। थुपि न्हयम्ह जुजुपिं खः।

10 इपिं मध्ये न्याम्ह जुजु सी धुंकल छम्ह जक दनि। मेम्ह आः तक वःगु मदुनि। व वल धाःसा वं छुँ ई तक जक राज्य याइ।

11 “न्हापा दुम्ह, आः मदुम्ह पशु थ्व हे च्याम्हम्ह जुजु खः, थ्व न्हयम्ह मध्ये छम्ह खः। थ्व नाश जुयावनी।

12 छं खंगु झिपु नेक्यागु अर्थ आः तक जुजु मजुनिपिं झिम्ह जुजुपिं खः। अयनं व पशुनाप नाप तं इपिं छुँ ई तक जक जूसां जुजु जुइतिनि।☆

13 थुपिं फुक्कसिनं छप्पेँ जुयाः थःपिनिगु अधिकार व शक्ति व पशुयात बी।

14 थुपिं चीधिकःम्ह भ्याःचा नाप ल्वाः वइ। चीधिकःम्ह भ्याःचां थुमित बुका छ्वइ, छायाधाःसा वय्कः प्रभुतय् नं प्रभु व जुजुतय् नं जुजु खः। वय्कः नाप दुपि सःतातःपिं, ल्ययातःपिं व विश्वास यायेबहःपिं खः।”

15 अले स्वर्गदूतं जितः हानं धाल – “छं खंगु मिसाया लिक्क दुगु लःयागु अर्थ देश देशयापिं मनूत, जात जातियापिं मनूत व थीथी भाषां नवाइपिं मनूतयग्गु हल खः।

16 छं खंगु झिपु नेकृति व पशुं थ्व वेश्यायात हेला याइ। इमिसं व मिसायात नांगां याइ। अले वयागु ला नइ, अले वयात मिइ उनाछ्वइ।

17 परमेश्वरयागु इच्छा पूर्वकेत इपिं छप्पेँ जुयाः वय्कःया वचन पूमवंतले इमिसं थःगु अधिकार व पशुयात बी, छायाधाःसा थ्व इच्छा परमेश्वरं हे इमिगु नुगलय् तयादीगु खः।

☆ 16:15 १६:१५ मती २४:४३-४४; लूक १२:३९-४०; प्रका ३:३ ☆ 16:18 १६:१८ प्रका ८:५; ११:१३,१९ ☆ 16:19 १६:१९ यशै ५१:१७ ☆ 16:20 १६:२० प्रका ६:१४

☆ 16:21 १६:२१ प्रस १२:२३; प्रका ११:१९ ☆ 17:1 १७:१ यर ५१:२३ ☆ 17:2 १७:२ यशै २३:१७; यर ५१:७ ☆ 17:3 १७:३ प्रका १३:१ ☆ 17:4 १७:४ यर ५१:७

☆ 17:8 १७:८ दान ७:७; प्रका ११:७; भज ६९:२८ ☆ 17:12 १७:१२ दान ७:२४

18 छं खंम्ह मिसायागु अर्थ संसारय् च्वंपि जुजुपिन्त राज्य याइगु तःधंगु शहर खः।”

18

बेबिलोन नाश जुगु

1 थुलि जुइ धुंकाः जिं स्वर्ग क्वहां वयाच्चंम्ह मेम्ह स्वर्गदूतयात खना। व स्वर्गदूतयाके तःधंगु अधिकार दु। वयागु जलं पृथ्वी हे झल्लल थित।

2 व ततसलं थथे धकाः हाला हल –

“तःधंगु बेबिलोन शहर

नाश जुल, नाश जुल!

थ्व थाय् ला आः भूतत च्वनीगु

थाय् जुइ धुंकल।

मभिपि आत्मात,

घच्चायापुसे च्वंपि झंगःत

च्वनीगु थाय् जुइ धुंकल।*☆

3 छाय्धाःसा वयागु

व्यभिचारयागु ख्वल्चां

त्वंगुलि फुक्क जात

जातियापि मनूत

नाश जुइ धुंकल।

पृथ्वीयापि जुजुपिन्सं

व नाप व्यभिचार यात।

वयागु गुबलें हे पूमवनीगु

इच्छां यानाः

संसारयापि व्यापारीत

तसकं हे धनी जुल।”*☆

4 अले जिं स्वर्ग थथे धयाहःगु मेगु सः ताल –

“जि यःपि मनूत,

वयाथासं पिहां वा।

मवल धाःसा छिमिसं नं

व नाप व्यभिचार याइ।

वलिसे पाप याये मते,

मखुसा छिमिसं वलिसे तुं

सजाँय फयेमाली।*☆

5 वं याःगु पाप

आकाश तक थ्यंगु दु।

वं याःगु पाप

परमेश्वरं लुमंकादीगु दु।*☆

6 वं छिमित

गथे यानातःगु खः

छिमिसं नं

वयात अथे हे या।

वं याःगु ज्या सिबय्

निदुगं अप्वः

वयात छिमिसं नं या।

छिमित त्वंकेत ख्वल्चाय्

तयाब्युगु सिबय्

निदुगं अप्वः कडागु

वयागु ख्वल्चाय् तयाब्यु।*☆

7 वं थथःम्हं तुं तःधं जुयाः

* 18:2 १८:२ यशै १३:२१; २१:१९; यर ५०:३९; ५१:८; प्रका १४:८
१८:२०-२१; यर ५१:९ ☆ 18:6 १८:६ भज १३७:८; यर ५०:२९

* 18:3 १८:३ यशै २३:१७; यर ५१:७

* 18:4 १८:४ यशै ४८:२०; यर ५०:८; ५१:६,४५

* 18:5 १८:५ उत

गुलि मोज यात,
 उलि हे छिमिसं नं वयात
 दुःखकष्ट व ख्वबि ब्यु।
 वयागु मनं थथे धा:
 'जि ला महारानी
 जुयाच्चवनागु दु।
 जि विधवा मिसा मखु।
 जिं गुबलें हे नं
 दुखं च्वनेमाली मखु।' ⁸
 उकिं छन्हं हे वयात ल्वय,
 दुःख, आपत,
 अले अनिकाल वइ।
 अले वयात मिइ उनाछवइ,
 छाय्धाःसा वयात न्याय
 यानादीम्ह परमप्रभु
 परमेश्वर शक्ति दुम्ह खः।"*

⁹ व नाप व्यभिचार याना: मोजमज्जा याना जूपि संसारयापि जुजुपि वयात उनातःगु कुं खना: नुग: मछिंका: ख्वइ।

¹⁰ वयात जूगु आपत बिपत खना: ग्याना: इमिसं तापाकं दना: थथे धाइ –

“धिक्कार, धिक्कार
 तसकं तःधंगु शहर!
 तसकं बल्लाःगु शहर
 बेबिलोन! घौछिं हे
 छं सजाँय फये माल।”*

¹¹ संसारयापि व्यापारीत नं इमिगु माल न्याइपि मनूत मन्त धका: नुग: मछिंका: ख्वइ।*

¹² इमिगु मालताल – लुँ, वहः, हिरा, मोती, भिंगु भिंगु कापः, प्याजी रंगया कापः, रेसम, ह्याउँसे च्वंगु कापः, थीथी कथंया नस्वाःगु सिं, किसियागु वा, थिकेथिकेगु सिं, कँय, नँ, व दुस्त्वहँतं दयकातःगु थीथी सामान, व*

¹³ दालचिनि, मसला, धुपॉय, मूर्, गुँगु, तुयुगु धुपॉय, दाखमघ, भिंगु चिकं, नचुगु छ्वचुं, छव, सा द्रहं, फै-च्चलय, सल व रथ, दास दासी, व मनूतनापं आ: सुनानं न्याइ मखुत।

¹⁴ व्यापारीतयसं थथे धाइ –

“हे बेबिलोन! छं ययकूगु
 ततःधंगु मालताल
 फुक्कं तनावन।
 छंगु धनसम्पत्ति व इज्जत
 फुक्कं तनावने धुंकल।
 आ: हानं गुबलें लुइ मखुत।”

¹⁵ अन शहरय् व्यापार याना: धनी जूपि मनूत वयात जूगु सास्ती खना: ग्याना: तापाकं हे दना: नुग: मछिंका: ख्वख्वं थथे धाइ – *

¹⁶ “धिक्कार, धिक्कार

हे तःधंगु शहर!
 भिंगु भिंगु सूती कापः, प्याजी
 रंगयागु कापतं पुना च्वंम्ह,
 लुँ, हिरा, मोती तिसां
 तिया च्वंम्ह छ हे खः!

¹⁷ घौछिं हे थुलिमछि सम्पत्ति
 फुक्क

छ्यालब्याल जुया: वन।”

फुक्क लःजहाजया कप्तानत, जहाजय यात्राय वंपि मनूत, जहाज चले याइपि, समुद्रय व्यापार याइपि फुक्कं ग्यानाः तापाक हे चवनाः☆

18 अले व तःधंगु शहर च्यानाः कुं थाहां वयाच्चंगु खनाः थुकथं हाला हल — “थ्व थें तःधंगु शहर गनं हे दइ मखु।”☆

19 ह्वाँयह्वाँय ख्वख्वं छैनय धू बुतबुलाः नुगः मछिकाः इपि थथे धकाः हाल —

“धिव्कार, धिव्कार,
व तःधंगु शहर!

समुद्रय जहाज चले याइपि
फुक्कं वयागु धनं यानाः
तःमि जुल।

घौछिं हे व शहर नाश जुयाः वन।☆

20 हे स्वर्गय च्वंपि मनूत,
व नाश जूगुलि लयता!
हे परमेश्वरया मनूत, प्रेरितत
व अगमवत्तात लयता।

छिमित गथे याःगु खः
वयात परमेश्वरं अथे हे
न्याय यानादिल।”☆

21 अले छम्ह तसकं बल्लाःम्ह स्वर्गदूतं तसकं तःग्वःगु घःल्वहं थें ज्याःगु छगः ल्वहं कयाः समुद्रय वान्छवया हल। अले थथे धाल —

“थुकथं हे तःधंगु बेबिलोन
शहर नचुक वांछवइ।
अले गुबलें हे
वयात लुइके फइ मखु।☆

22 अले वीणा, म्ये, बाँसुरी
व तुरहीयागु सः
अन गुबलें हे न्यनेदइ मखु।

कःमितयसं दयकातःगु सामान नं
अन लुइके फइ मखु।
घःक्यःगु सः नं
अन गुबलें हे ताये दइ मखु।☆

23 मतयागु जः नं
अन गुबलें थी मखुत।
भम्चा व जिलाजंपिनिगु सः
अन गुबलें ताये दइ मखुत।

छन्थाय व्यापार याःवइपि
फुक्कं पृथ्वीयापि
ततःधंपि मनूत खः।

छंगु तन्त्रमन्त्रं जात जातियापि
मनूतयत् झंगः लानाः
थगय याना तल।☆

24 अगमवत्तातयगु,
परमेश्वरया मनूतयगु
व पृथ्वीइ स्याःपिनिगु हि
अन लया वःगुलि
बेबिलोन थुकथं नाश जुल।”☆

19

स्वर्गय छुत्काराया म्ये

☆ 18:17 १८:१७ इज २७:२६-३० ☆ 18:18 १८:१८ इज २७:३२ ☆ 18:19 १८:१९ इज २७:३०-३४ ☆ 18:20 १८:२० व्य ३२:४३; यर ५१:४८ ☆ 18:21 १८:२१ यर ५१:६३-६४; इज २६:२१ ☆ 18:22 १८:२२ इज २६:१३; यशै २४:८ ☆ 18:23 १८:२२-२३ यर ७:३४; २५:१० ☆ 18:24 १८:२४ यर ५१:४९

- 1 अनं लिपा जिं स्वर्गं यक्व मनूत हाला
हःथेज्याःगु सः ताल,
“हल्लेलूयाह,
उद्धार, मान व शक्ति
झी परमेश्वरयागु हे खः।
- 2 वयक्कलं बांलाक व खःकथं
न्याय यानादी।
पृथ्वीयापिं फुक्क मनूतयत्
थःनाप व्यभिचार याकाः
स्यंकूमह व तःधंमह वेश्यायात
वयक्कलं सजाँय बियादीगु दु।
वयक्कलं थः दासतयगु हियागु
पलेसा कयादीगु दु।”☆
- 3 इमिसं हानं छकः तसलं थथे धाल –
“हल्लेलूयाह,
व वेश्यायात उनातःगु कुँ
न्हाबलें थाहां वनाच्चनी।”☆

4 अले नीप्यम्ह थकालिपिं व प्यम्ह जीवात्मा फुक्कसिनं भ्वसुलाः सिंहासनय् फ्यतुनादीम्ह परमेश्वरयात थथे धकाः आराधना यात – “आमेन,
हल्लेलूयाह। प्रभुयागु नां तःधं जुयाच्चनेमा।”

- 5 सिंहासनं थथे धकाः धयाहल –
“वयक्कःया दासत,
वयक्कःयागु भय काइपिं,
तःधंपिं, चिधंपिं फुक्कसिनं,
झी परमेश्वरयात तःधंकेमाः।”☆

भ्याःचायागु ब्याहा

- 6 अनं लिपा हुल हुल मनूतयगु सः थें, यक्व लःयागु सः थें, ग्राड्गगुड्ग मिंक न न्याःगु सः थें थथे धकाः हाला हःगु जिं ताल –
“हल्लेलूयाह,
दक्व शक्ति दुम्ह
झी परमप्रभु परमेश्वरं
राज्य यानादी।”☆
- 7 झी सकसिनं लयल्लयतायाः
महिमा व हनाबना बियाः
वयक्कःयात तःधंके नु।
चीधिकःम्ह भ्याःचायागु ब्याहा जुइन।
वयक्कःया भम्चा
वयक्कःयाथाय् वयेत
थथःम्हें तुं
तयार जुयाच्चने धुंकल।
- 8 वयात तसकं प्वाला
प्वाला थीगु, यचुसे च्वंगु,
बांलाःगु सुति कापतं
पुंका तःगु दु।”

(बांलाःगु सूती कापः विश्वासीतयगु बांलाःगु भिंगु ज्याखँ खः।)

- 9 अले व स्वर्गदूतं जितः धाल – “थ्व च्वयाति, चीधिकःम्ह भ्याःचायागु ब्याहायागु भ्वजय् सःतूपिं मनूत तसकं हे धन्यपिं खः।”
वं हानं धाल – “थ्व फुक्क परमेश्वरयागु सत्य वचन खः।”☆

10 अथे धाःगुलि वयात हनाबना यायेत जि वयागु तुतिइ भवपुला। अयनं वं धाल – “छं थथे याये मते। येशूयागु वचन न्यनाकाःपि छ व छिमि दाजुकिजापि थें जि नं परमेश्वरया छम्ह दास खः। परमेश्वरयात आराधना या।” येशूयागु साक्षी अगमवक्तातयगु आत्मा खः।

तुयुम्ह सल गयादीम्ह

11 थुलि जुइ धुंकाः स्वर्ग चाल, जिं अन छम्ह तुयुम्ह सलयात खना। व सल गया च्वंम्हयसित विश्वास याये बहःम्ह व सत्यम्ह धाइ। वय्कलं बांलाक सत्य कथं न्याय व लडाइँ यानादी।*

12 वय्कःयागु मिखा मित्याः थें च्वं। वय्कःयागु छेनय् यक्व हे श्रीपेच दु। वय्कःयागु म्हय च्वयातःगु नां सुनानं हे मस्य्, वय्कलं जक स्यु।*

13 वय्कलं हिइ थुनातःगु वसः पुनातःगु दु। अले वय्कःयात परमेश्वरयागु वचन धकाः नां तथा तल।

14 यचुसे च्वंगु, तुयुगु, बांलाःगु सुति वसतं पुनातःपि स्वर्गय् च्वंपि तुयुगु सल गया च्वंपि सिपाइँत फुक्कं वय्कःया ल्यूल्यु जुल।

15 जात जातियापि मनूतयत् स्यायेत वय्कःयागु म्हुतुं छपु तरवार पिहां वयाच्वंगु दु। अले वय्कलं इमित नैयागु दण्डी राज्य यानादी। दक्वसिबय् तःधंम्ह व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु तमं जायाच्वंगु दाख तिसिगु थासय् वय्कलं तुति न्ह्याः दाखरस पिकयादी।*

16 वय्कःयागु वसतय् व वय्कःयागु खम्पाय् थ्व नां च्वयातःगु दु – “जुजुतय् नं जुजु व प्रभुतय् नं प्रभु।”

17 अनं लिपा जिं सूर्यलय् दनाच्वंम्ह छम्ह स्वर्गदूतयात खना। आकाशय् ब्वया च्वंपि फुक्क इंगःतयत् ततसलं वं सःतल – “वा, परमेश्वरयागु तःधंगु भव्य नयेत मुं वा।

18 जुजुपिनिगु, तःधंपि कप्तानतयगु, बल्लाःपि मनूतयगु, सलतयगु, सल गया जुइपिनिगु, फुक्क मनूतयगु, दासतयगु, दास मखुपिनिगु, तःधंपिनिगु व चिधंपिनिगु ला नयेत मुं वा।”*

19 सल गया च्वंम्ह व वय्कःया सिपाइँत नाप ल्वायेत व पशु व पृथ्वीयापि जुजुपि व इमि फुक्कं सिपाइँत मुनावःगु जिं खना।

20 अले व पशुयात व वया फताहा अगमवक्तायात ज्वन। व पशुयागु चिं दुपिन्त व पशुयागु मूर्तियात पुजा याःपिन्त चिं क्यनाः थगय् याःम्ह थ्व हे खः। गन्धक जक च्यानाच्वनीगु मि गालय् थुपिं निम्हयसितं क्वफात।*

21 सल गया च्वंम्हयसिगु म्हुतुं पिहां वयाच्वंगु तरवारं ल्यंदनिपि फुक्कसितं स्याना छवत। इमिगु ला नयाः फुक्क इंगःतयसं प्वाः जाय्कल।

20

शैतानयात द्रुःछि दँ तक चिनातःगु

1 अले जिं तसकं तःजाःगु गाःयागु ताःचा व तःपुगु सिखः छपु ल्हातिइ ज्वनाः स्वर्ग क्वहां वयाच्वंम्ह छम्ह स्वर्गदूतयात खना।

2 अजिइगर धाःसां ज्युम्ह, पुलांम्ह सर्प धाःसां ज्युम्ह, दुष्ट व शैतान धाःसां ज्युम्हयसित व स्वर्गदूतं ज्वनाः द्रुःछि दँ तक चिनातल।*

3 अले गालय् वान्छवयाः पुसा तिनाः छाप तथाबिल। द्रुःछि दँ मफुतले वं जात जातियापि मनूतयत् थगय् मयायेमा धकाः थथे याःगु खः। द्रुःछि दँ दये धुंकाः वयात पलख त्वःती।

4 अले जिं यक्व सिंहासन व उकी न्याय यायेगु अधिकार दुपिं फ्यतुनाच्वंगु खना। येशूयागु साक्षीया नितिं, परमेश्वरयागु वचनया नितिं छ्यं ध्यंकूपिं नं जिं खना। इमिसं व पशुयात व पशुयागु मूर्तियात पुजा मयाः, अले कपालय् नं, ल्हातिइ नं पशुयागु चिं तथा मतः। इमिसं म्वाना वयाः ख्रीष्टनापं द्रुःछि दँ तक राज्य यात।*

5 द्रुःछि दँ फुना मवंतले ल्यंदनिपि सीपि म्वाना मवः, सीपि म्वानावःगु थ्व न्हापांगु खः।

6 सीपि म्वाना वःगुली ब्वति काये दुम्ह मनू धात्थें हे धन्यम्ह व पवित्रम्ह खः। थुपिं हानं सी माली मखु, बरु थुपिं परमेश्वर व ख्रीष्टया पुजाहारीत जुयाच्वने दइ। अले वय्कः नाप इमिसं नं द्रुःछि दँ तक राज्य याये खनी।

शैतान बूगु

7 द्रुःछि दँ फुइवं शैतानयात कुना तःगु थासं त्वःताबी।

8 वं सारा संसारय् च्वंपि जात जातियापि मनूतयत् अर्थात “गोग” व “मागोगपिन्त” इंगः लानाः ल्वाकेत छथाय् मुंकी। इपिं समुद्रयागु फि थें यक्व दु।*

9 अले इमिसं सारा संसारय् वनाः विश्वासीतयत् व परमेश्वरयात तसकं यःगु शहरयात घेरा तल। अले स्वर्ग मि कुतुं वयाः इपिं भस्म जुल।

10 इमित थगय् याना जूम्ह शैतानयात ज्वनाः गन्धकयागु मि गालय् क्वफानाबिल। पशु व फताहा अगमवक्तायात नं अन हे क्वफाना तःगु दु। इमित अन सदां चच्छि न्हिच्छिं सास्ती याना तइ।

दक्वसिबय् लिपायागु न्याय

11 अनं लिपा जिं तःधंगु तुयुगु सिंहासन व उकी फ्यतुना च्वंम्हयसित खना। वय्कःयात खनाः आकाश व पृथ्वी मदयावन। अले इमित च्वनेत गनं हे थाय् मन्त।

* 19:11 १९:११ इज १:१; भज १६:१३; यशै ११:४ * 19:12 १९:१२ दान १०:६ * 19:15 १९:१५ भज २:९; यशै ६३:३; योए ३:१३; प्रका १४:२० * 19:18 १९:१७-१८ इज ३९:१७-२० * 19:20 १९:२० प्रका १३:१-८ * 20:2 २०:२ उत ३:१ * 20:4 २०:४ दान ७:९,२२ * 20:8 २०:८ इज ७:२; ३८:२,९,१५

12 अले जिं सिंहासनयागु न्ह्यःने तःधंपि व चिधंपि सीपिं दनाच्चंगु व सफूत पुइकातःगु खना। मेगु छगू सफू नं पुइकल, थ्व सफू जीवनयागु सफू खः। अले इमिसं याःगु ज्या स्वयाः जीवनयागु सफुलिइ च्वया तः थें सीपिं फुक्कसित न्याय यात।*

13 समुद्रं समुद्रय् सीपिं फुक्कं लित बिल, मृत्यु व पातालं सीपिं फुक्कं लित बिल। थुकथं इमिसं यानावःगु थथःगु ज्या स्वयाः इमित न्याय यात।

14 अले मृत्यु व पातालयात नं मि गालय् वांछवल। थ्व मि गाः धयागु हे निकः सीगु खः।

15 जीवनयागु सफुलिइ नां च्वया मतःपि फुक्कसितं मि गालय् वांछवल।

21

न्हगु स्वर्ग व न्हगु पृथ्वी

1 थुलि जुइ धुंकाः जिं न्हगु स्वर्ग व न्हगु पृथ्वी खना। न्हापायागु स्वर्ग व पृथ्वी मदयावने धुंकल। समुद्र द हे मन्त।*

2 न्हगु पवित्रगु यरूशलेम शहर स्वर्ग परमेश्वरपाखें क्वहां वयाच्चंगु जिं खना। थ्वयात बिया छवयेत्यंम्ह भम्चायात थें समाः यानातःगु दु।*

3 सिंहासनं तःसलं थथे धकाः धयाहःगु सः जिं ताल – “स्व, आः परमेश्वर मनूतलिसे दी। वय्कः इपिं नाप हे च्वनादी। इपिं वय्कःया मनूत जुइ। परमेश्वर थः हे इमि परमेश्वर जुयाः इपिं लिसे च्वनादी।*

4 वय्कलं इमिगु मिखाय् च्वंगु ख्वबि सुचुक हुयादी। आः अन इपिं सी माली मखुत, दुःखं च्वने म्वाःल, ख्वय् म्वाःल, अले छुं नं दुःख जुइ मखुत। पुलांगु ज्याखँ फुक्कं मदयावने धुंकल।”*

5 अले सिंहासनय् फ्यतुनादीम्हय्सिनं धयादिल – “स्व, जिं फुक्कं न्हगु यानाबी।” वय्कलं हानं धयादिल – “थ्व च्वयाति, छायाःसा थ्व फुक्क वचन विश्वास याये बहःगु खः, अले सत्य नं खः।”

6 वय्कलं जितः धयादिल – “आः सिधल। अल्फा व ओमेगा जि हे खः। शुरू व अन्त जि हे खः। प्याचाःपिन्त जिं जीवनया बुंगाःयागु लः सितिकं त्वके।*

7 त्याकावइपिन्त थ्व हे अंश दइ। जि वया परमेश्वर जुइ, अले व जिम्ह काय् जुइ।*

8 “भुस्याःत, विश्वास त्वःतूपि, घच्चायापुगु ज्या याइपि, मनु स्याइपि, व्यभिचार याइपि, धामी झॉक्री ज्या याइपि, मूर्ति पुजा याइपि व मखुगु खँ ल्हाइपि फुक्कसितं गन्धकयागु मि गालय् वांछवइ। निकः सीगु धाःगु थ्व हे खः।”

न्हगु यरूशलेम

9 दुःखकष्ट दुगु ख्वल्चा ज्वनातःपि न्हयम्ह स्वर्गदूत मध्ये दक्वसिबय् लिपायागु दुःखकष्ट दुगु ख्वल्चा कयातःम्हय्सिनं वयाः जितः थथे धाल – “थन वा, जिं छन्त भम्चा क्यनाबी। व भम्चा चीधिकःम्ह भ्याःचाया कलाः खः।”

10 जि आत्मां जाल, अले स्वर्गदूतं जितः तःधंगु तःजाःगु पर्वतय् यंकाः परमेश्वरदीगु स्वर्ग क्वहां वयाच्चंगु पवित्रगु शहर यरूशलेम क्यन।*

11 व शहर परमेश्वरयागु जलं झल्लल थिनाच्वन, अले तसकं थिकेगु मणि थी थें फुक्कं खनेदय्कः झल्लल थिनाच्वन।

12 थ्व शहरय् तब्यागु व तःजाःगु पःखाः दनातःगु दु। थ्व पखालय् झिनिद्राः ध्वाखा तयातःगु दु। ध्वाखाय् झिनिद्रा स्वर्गदूत च्वनाच्वन। इस्त्राएलीतय् झिनिगू कुलयागु नां उपि ध्वाखाय् च्वयातःगु दु।

13 पुर्ब पती स्वद्वाः ध्वाखा, उत्तर पती स्वद्वाः ध्वाखा, दच्छिन पती स्वद्वाः ध्वाखा व पच्छिम पती स्वद्वाः ध्वाखा।*

14 शहरया पःखाःयागु जग झिनिथाय् दु। उकी घःने चीधिकःम्ह भ्याःचाया झिनिद्रा प्रेरिततय्गु नां च्वयातःगु दु।

15 जि नाप खँ ल्हाःम्हयसिके शहर, ध्वाखा व पःखाः नापय् यायेत लुँयागु गज दु।*

16 शहर प्यकू लाः। हाकः व ब्या उति हे दु। अले वं थःगु गजं शहर नापय् याना स्वःबलय् निद्रः व प्यसः किलोमिटर हाक दु। ब्या व जाः नं उलि हे दु।

17 स्वर्गदूतं व शहरयागु पःखाः नं नापय् याना स्वःबलय् खुइगु मिटर दु।

18 पःखाः जास्परं दयकातःगु खः। शहर न्हायकं थें यचुसे च्वंगु लुं दयकातःगु खः।

19 पःखाःयागु जग तःजिगु थीथी मणि, हिरा, मोती बांलाकातःगु दु। न्हापांगु जास्परयागु, निगूगु निलमयागु, स्वंगूगु हरितयागु, प्यंगूगु पन्नायागु,

20 न्यागूगु आनिक्सयागु, खुगूगु कार्नेलेनयागु, न्हयगूगु गोमेडयागु, च्यागूगु पिरोजायागु, गंगूगु पुष्पराजयागु, झिगूगु लसुनेयागु, झिंछगूगु यूयागु, झिनिगूगु कटेलायागु खः।

21 व झिनिद्राः ध्वाखा झिनिगः मोतीयागु खः। छद्वाः ध्वाखा छगः मोती दयकातःगु खः। शहरयागु लँ न्हायकं थें यचुसे च्वंगु मुक्कं लुँयागु दयकातःगु खः।*

22 अन शहरय् जिं देगः छगः हे मखना। अनयागु देगः हे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वर व चीधिकःम्ह भ्याःचा खः।

* 20:12 २०:११-१२ दान ७:९-१० * 21:1 २१:१ यशै ६५:१७; ६६:२२; २ पत्र ३:१३ * 21:2 २१:२ यशै ५२:१; ६१:१०; प्रका ३:१२ * 21:3 २१:३ इज ३७:२७; लेवी २६:११-१२
* 21:4 २१:४ यशै २५:८; ३५:१०; ६५:१९ * 21:6 २१:६ यशै ५५:१ * 21:7 २१:७ २ शमू ७:१४; भज ८१:२६-२७ * 21:10 २१:१० इज ४०:२ * 21:13 २१:१२-१३
इज ४८:३०-३५ * 21:15 २१:१५ इज ४०:३ * 21:21 २१:१८-२१ यशै ५४:११-१२

23 उकिं अन शहरय् झल्लल थीकेत सूर्य नं म्वाः तिमिला नं म्वाः।* परमेश्वरया महिमां हे व शहर झल्लल थ्यू। अनयागु मत चीधिकःमह भ्याःचा थः हे खः।

24 थुकियागु जलय् जात जातियापिं मनूत जुइ। अले संसारयापिं जुजुपिन्सं थःगु सम्पत्ति व महिमा अन हे हइ।*

25 अनयागु ध्वाखा गुबलें हे ति मखु। अन चा धयागु द हे मदु।

26 जात जातियापिं मनूतय्सं थःगु महिमा व हनाबना दक्वं अन हे हइ।*

27 पवित्र मजगु छुं हे अन दुकाइ मखु। घच्चायापुसे च्वंगु ज्याखँ यानाजुइपिं, अथवा मखुगु खँ ल्हानाजुइपिं सुं हे अन दुकाइ मखु। भ्याःचायागु जीवनयागु सफुलिइ च्वयातःपिं मनूतयत् जक अन दुकाइ।*

22

जीवन बीगु खुसि

1 अले स्वर्गदूतं जितः स्फटिक थें यचुसे च्वंगु अनन्त जीवन बीगु लः दुगु खुसि क्यनाबिल। थ्व खुसि परमेश्वर व चीधिकःमह भ्याःचायागु सिंहासनं पिचायाः।*

2 उगु शहरयागु लँ दथुं न्ह्यानाच्वंगु दु। थ्व खुसि सिथय् झिंनिलाया झिंनिता हे फल सइगु जीवनयागु सिमा दु। थ्व सिमाय् लच्छिइ छता फल सइ। थ्व सिमायागु हः जात जातियापिं मनूतयत् लाय्केगु निती वासः खः।*

3 अन सराः बियातःगु छुं हे नं दइ मखुत।* परमेश्वर व चीधिकःमह भ्याःचायागु सिंहासन अन दइ। अले वय्कःया दासतय्सं वय्कःयात आराधना याइ।

4 इमिसं वय्कःयागु ख्वाः स्वये दइ। वय्कःयागु नां इमिगु कपालय् च्वयातःगु दइ।

5 अन चा धयागु हे दइ मखु। इमित मतयागु जः व सूर्ययागु जः माःगु मखुत। परमप्रभु परमेश्वरं हे इमित जः बियादी। इमिसं न्ह्याबलें राज्य यानाच्वनी।*

प्रभु येशू हानं झाइ

6 अले स्वर्गदूतं जितः धाल – “थ्व वचन फुक्कं सत्य व विश्वास याये बहःगु खः। अगमवक्तातयत् आत्मा बियादीमह परमप्रभु परमेश्वरं थः दासतयत् याकनं जू वइगु खँ क्यनेत थः दूत छ्वयाहयादीगु दु।”

7 येशू धयादिल – “जि याकनं हे वयेत्यनागु दु। थ्व सफुलिइ च्वयातःगु अगमवाणी फुक्कं न्यनाः थुइकाः मानय् यानाच्वनीमह धाथें धन्यमह खः।”

8 थ्व खंमह व ताःमह जि यहुन्ना खः। जि थथे स्वये धुंकाः व न्यने धुंकाः थ्व फुक्क क्यना ब्यूमह स्वर्गदूतयात हनाबना यायेत भ्वपुला।

9 वं जितः धाल – “छ थथे याये मते। छ व छिमि अगमवक्ता दाजुकिजापिं व थ्व सफुलिइ च्वंगु वचन मानय् यानाच्वंपिं थें जि नं छमह परमेश्वरया दास खः। परमेश्वरयात आराधना या।”

10 वं जितः हानं थथे धाल – “थ्व सफुलिइ च्वयातःगु अगमवाणी सुचुकातये मते, छायाधाःसा ई न्ह्यःने थयने धुंकल।

11 मभिंगु ज्या याइमहयसित मभिंगु ज्या हे याका ति। घच्चायापुगु ज्या यानाजुइमह अझ घच्चायापुगु ज्या याना जुयाच्वनेमा। बांलाःगु भिंगु यानाजुइपिन्त अझ नं बांलाःगु भिंगु याका हे ति। पवित्रपिन्त अझ पवित्र जुइका ति।”*

12 “स्व, जि याकनं हे वयेत्यनागु दु। मनूतयगु ज्या स्वयाः जि इमित बीमाःगु इनाम बी।”*

13 अल्फा व ओमेगा जि हे खः। न्हापायामह व लिपायामह, अले शुरू व अन्त जि हे खः।”*

14 थथःगु वसः हियाः यचुसे च्वंगु च्वना च्वनीपिं धन्यपिं खः। जीवनयागु सिमाय् सःगु फल इमिसं नयेखनी, अले इपिं ध्वाखां दुने शहरय् नं वने खनी।*

15 शहरं पिने धाःसा घच्चायापुगु ज्या याइपिं, जादु क्यनिपिं, व्यभिचार याइपिं, ज्यानमारात, मूर्ति पुजा याइपिं, मखुगु ज्याखँ यायेगु ययकीपिं व मखुगु ज्याखँ जक यानाजुइपिं दइ।

16 “मण्डलीतयत् थ्व खँ धाय्केत जि येशू छन्थाय् जिमह स्वर्गदूत छ्वयाहयागु खः। जि दाऊदया कुल व सन्तान खः। सुथय् थीगु नगु नं जि हे खः।”*

17 आत्मा व भम्चां धयादी – “झासँ।” अथे हे न्यनीपिन्सं नं “झासँ” धकाः धा। प्याचाःपिन्सं व इच्छादुपिन्सं वयाः जीवनयागु लः सितिकं त्वँ।*

18 थ्व सफुलिइ च्वयातःगु अगमवाणी न्यंपिं फुक्कसितं जिं ख्याच्वः बी – सुनानं थुकी छुं खँ तन धाःसा वयात परमेश्वरं थ्व सफुलिइ च्वयातःगु महामारी तनादी।

* 21:23 २१:२३ यशै ६०:१९-२० * 21:24 २१:२४ यशै ६०:३ * 21:26 २१:२५-२६ यशै ६०:११ * 21:27 २१:२७ यशै ५२:१; इज ४४:९ * 22:1 २२:१ इज ४७:१; जक १४:८ * 22:2 २२:२ उत २:९; इज ४७:१२ * 22:3 २२:३ जक १४:११ * 22:5 २२:५ यशै ६०:१९; दान ७:१८ * 22:11 २२:११ दान १२:१० * 22:12 २२:१२ यशै ४०:१०; ६२:११; भज २८:४; यर १७:१० * 22:13 २२:१३ प्रका १:८,१७; २:८; यशै ४०:६; ४८:१२ * 22:14 २२:१४ उत २:९; ३:२२ * 22:16 २२:१६ यशै ११:१,१० * 22:17 २२:१७ यशै ५५:१

19 सुनानं थ्व अगमवाणीयागु सफुलिइ च्वंगु छुं वचन लिकाल धाःसा परमेश्वरं वयागु जीवनयागु सिमायागु फलया भाग नं मदय्कादी। अले वयात पवित्र शहरं पितिनी।*

20 थुक्रियागु साक्षी बियादीम्हय्सिनं धयादिल “धात्थें हे जि याकनं वयेत्यनागु दु।”

आमेन, झासँ हे प्रभु येशू।

21 प्रभु येशूयागु दया माया फक्कसित दयेमा। आमेन।